Bundel van de Gemeenteraad van 8 juli 2021

Agenda bijlagen

Oproep_Gemeenteraad_8_juli_2021.pdf

Besluitenlijst_Raadsvergadering_08072021_Incl. aangenomen amendement en moties_Concept.pdf

1 OPENING EN AANWIJZING PRIMUS

2 VASTSTELLEN AGENDA

3 SPREEKRECHT BURGERS

4 VASTSTELLEN VAN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJSTEN

4.1 Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 20 mei 2021

[21.18901] - Besluitenlijst_Raadsvergadering_20052021_incl. aangenomen moties en amendementen_VASTGESTELD

4.2 Besluitenlijsten en afsprakenlijsten commissies

[21.17537] - Besluitenlijst_Commissie Grondgebied_14062021

[21.17533] - Besluitenlijst_Commissie MAZ_21062021

[21.17535] - Besluitenlijst_Commissie Inwoners_15062021

[21.17539] - Besluitenlijst_Openbaar_Presidium_22_april_2021

[21.17565] - Overzicht van Toezeggingen_stand van zaken_08-07-2021

[21.17566] - Overzicht van Moties_stand van zaken_08-07-2021

[21.17568] - Overzicht Ingekomen stukken in afwachting van behandeling B&W_08-07-2021

5 INGEKOMEN STUKKEN & MEDEDELINGEN

5.1 INGEKOMEN STUKKEN

Ingekomen stukken zijn documenten die geadresseerd zijn aan de gemeenteraad en niet afkomstig zijn van het college van Burgemeester & Wethouders.

5.1.1 Ingekomen stukken commissie Grondgebied

5.1.2 Ingekomen stukken commissie Inwoners

5.1.3 Ingekomen stukken commissie Middelen & Algemene Zaken (MAZ)

5.2 MEDEDELINGEN

Mededelingen zijn documenten die geadresseerd zijn aan de gemeenteraad en die afkomstig zijn van het college van Burgemeester & Wethouders. Via mededelingen informeert het college de gemeenteraad.

5.2.1 Mededeling: Resultaten inwonerspanel Energie en Klimaat

Dossier 1067 voorblad

[R21.054] - Mededeling_Resultaten inwonerspanel Energie en Klimaat

[21.10393] - Bijlage_Inwonerspanel Bladel_Peiling 3 2020_Energie en Klimaat_Oktober 2020

5.2.2 Mededeling: Waterbeheerprogramma 2022-2027 Waterschap de Dommel

Dossier 1103 voorblad

[R21.078] - Mededeling_Waterbeheerprogramma 2022-2027 Waterschap de Dommel

[21.12792] - Bijlage_Waterschap de Dommel_Ontwerp-Waterbeheerprogramma 2022-2027

[21.10707] - Bijlage_Waterschap de Dommel_Waterbeheerprogramma

5.2.3 Mededeling: Informeren stand van zaken subsidieregeling duurzame energie voor particulieren 2020-2021 en verhogen subsidiebudget in perspectiefnota 2021

Dossier 1044 voorblad

[R21.050] - Mededeling_Iinformeren stand van zaken subsidieregeling duurzame energie voor particulieren 2020-2021 en verhogen subsidiebudget in perspectiefnota 2021

5.2.4 Mededeling: Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning

Dossier 1046 voorblad

[R21.056] - Mededeling_Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning

5.2.5 Mededeling: Reactie op concept regionale energiestrategie (RES) 1.0

Dossier 1074 voorblad

[R21.067] - Mededeling_Reactie op concept regionale energiestrategie (RES) 1.0

[21.11203] - Bijlage_Reactie gemeente Bladel op concept RES 1.0_04052021

[21.11190] - Bijlage_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_Maart 2021

[21.11191] - Bijlage1.1_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_1.1 Resultaten Internetconsultatie

[21.11192] - Bijlage 1.2_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_1.2 Financiële participatie en lokaal eigendom

[21.11193] - Bijlage 2.1_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_2.1 Doelgroep Wonen

[21.11194] - Bijlage 2.2_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_2.2 Doelgroep Bedrijven

[21.11195] - Bijlage 2.3_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_2.3 Doelgroep Maatschappelijk Vastgoed

[21.11196] - Bijlage 3.1_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_3.1 Regionale structuur Warmte

[21.11197] - Bijlage 4.1_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_4.1 No-Regret maatregelen

[21.11198] - Bijlage 4.2_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_4.2 PlanMER RES MetropoolRegio Eindhoven

[21.11199] - Bijlage 5.1_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_5.1 Netimpactrapportage RES 1.0

[21.11200] - Bijlage 6.1_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_6.1 Overheden

[21.11201] - Bijlage 6.2_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_6.2 Stakeholders

[21.11202] - Bijlage 7.1_MRE Regionale Energie Strategie (RES) 1.0_Concept_7.1 Reacties op de concept-RES

5.2.6 Mededeling: Samenhang trajecten klimaatadaptatie en vervolgstappen 2021

Dossier 1086 voorblad

[R21.066] - Mededeling_Samenhang trajecten klimaatadaptatie en vervolgstappen 2021

5.2.7 Mededeling: Fietspaden Cartierheide

Dossier 1115 voorblad

[R21.077] - Mededeling_Fietspaden Cartierheide

[20it.00561] - Bijlage_Zoneringskaart Staatsbosbeheer

[21.06546] - Bijlage_Ontwerp fietspaden Cartierheide

[21.06756] - Bijlage_Beleef De Cartierheide

[R20.119] - Bijlage_Mededeling_Aanpassen fietspaden Cartierheide_27102020

5.2.8 Mededeling: Jaarverantwoording Kinderopvang 2020 Bladel

Dossier 1089 voorblad

[R21.063] - Mededeling_Jaarverantwoording Kinderopvang 2020 Bladel

[21.10908] - Bijlage_Toezichtinformatie Kinderopvang Bladel 2020

5.2.9 Mededeling: Voortgangsrapportage pilot ouderenconsulent en gemeentelijk ouderenbeleid

Dossier 1064 voorblad

[R21.048] - Mededeling_Voortgangsrapportage pilot ouderenconsulent en gemeentelijk ouderenbeleid

[21.09869] - Bijlage_Brief Ouderenconsulent aan gemeenteraad

[21.09866] - Bijlage_Overzicht werkzaamheden Ouderenconsulent

5.2.10 Mededeling: Programma-organisatie Covid-19 GGD Brabant-Zuidoost

Dossier 1120 voorblad

[R21.079] - Mededeling_Programma-organisatie Covid-19 GGD Brabant-Zuidoost

[21.13166] - Bijlage_GGD Brabant Zuidoost_Programma-organisatie Covid-19 bestrijding_02032021

5.2.11 Mededeling: Stand van zaken aanpak kwaliteit / onderhoud sportvelden

Dossier 1035 voorblad

[R21.052] - Mededeling_Stand van zaken aanpak kwaliteit / onderhoud sportvelden

[21.07978] - Bijlage_Plan van aanpak onderhoud sportvelden 2021

5.2.12 Mededeling: Voorlopige jaarrekeningcijfers 2020 van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Dossier 1032 voorblad

[R21.030] - Mededeling_Voorlopige jaarrekeningcijfers 2020 van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

[21.05031] - Bijlage_Informatie voorlopige jaarrekening 2020 in het kader van de verbonden partijen

5.2.13 Mededeling: Verantwoording informatieveiligheid DigiD- en Suwinet-aansluitingen

Dossier 1013 voorblad

[R21.036] - Mededeling_Verantwoording informatieveiligheid DigiD- en Suwinet-aansluitingen

[21.02599] - Bijlage_Collegeverklaring bijlage DigiD

[21.02590] - Bijlage_Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet Gemeente Bladel

[21.02634] - Bijlage_Collegeverklaring bijlage suwinet

[21.10376] - Bijlage_Assurancerapport IT auditor

5.2.14 Mededeling: Cameratoezicht gebied rondom De Posthof

Dossier 1037 voorblad

[R21.053] - Mededeling_Cameratoezicht gebied rondom De Posthof

5.2.15 Mededeling: Bestuurlijke verantwoording basisregistraties

Dossier 1036 voorblad

[R21.047] - Mededeling_Bestuurlijke verantwoording basisregistraties

5.2.16 Mededeling: 4e Compensatiepakket coronacrisis

Dossier 1038 voorblad

[R21.049] - Mededeling_4e Compensatiepakket coronacrisis

5.2.17 Mededeling: Verslag commissie bezwaarschriften 2020

Dossier 1063 voorblad

[R21.061] - Mededeling_Verslag commissie bezwaarschriften 2020

[21.10459] - Bijlage_Jaarverslag bezwaarschriftencommissie 2020

5.2.18 Mededeling: Jaarverslag VTH de Kempen 2020

Dossier 1055 voorblad

[R21.034] - Mededeling_Jaarverslag VTH de Kempen 2020

[21.06775] - Bijlage_Jaarverslag 2020 VTH de Kempen

[21.06776] - Bijlage Jaarverslag 2020 VTH De Kempen_Raadsinformatiebrief ODZOB jaarverslag 2020

[21.06777] - Bijlage Jaarverslag 2020 VTH De Kempen_Jaarverslag ODZOB 2020

5.2.19 Mededeling: Inrichting Hotspotmonitor gemeente Bladel

Dossier 1099 voorblad

[R20.125] - Mededeling_Inrichting Hotspotmonitor gemeente Bladel

[21.10241] - Bijlage a_Ondertekend Hotspotmonitor Kempengemeenten en GRSK

[20it.04753] - Bijlage b_Praktische Handleiding Uitvoering Hotspotmonitor

[20it.04760] - Bijlage c_Sjabloon Werkdocument Inrichting Periodieke Hotspotmonitor

[20it.04293] - Bijlage d_Hotspotlijst gemeente Bladel

[20it.04441] - Bijlage e_Bijlage bij Hotspotlijst_gemeente Bladel - Hotspot nr. 1 Covid-19

[20it.04269] - Bijlage f_COVID-19 Hotspot - Informatieschema extern document

[20it.04785] - Bijlage g_Tekst publicatie intranet Procedue Hotspotmonitor

[20it.04775] - Bijlage h_Hotspotlijst gemeente Bladel 2020

[20it.04777] - Bijlage i_Registratie suggesties voor hotspots die niet zijn toegekend

5.2.20 Mededeling: Forensenbelasting arbeidsmigranten

Dossier 1083 voorblad

[R21.068] - Mededeling_Forensenbelasting arbeidsmigranten

[21.03872] - Bijlage_ANG_Memo_Arbeidsmigranten en toeristenbelasting

5.3 Vaststellen Overzicht van Ingekomen stukken & Mededelingen

[R21.099] - Overzicht lijst met mededelingen en ingekomen stukken_08072021_VASTGESTELD

6 VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJK REGELINGEN

7 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

8 HAMERSTUKKEN

8.1 R21.033 Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Dossier 1106 voorblad

[R21.033b] - Raadsbesluit_Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021_VASTGESTELD

[R21.033] - Raadsvoorstel_Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021_VASTGESTELD

[21.05324] - ontwerp-besluit_Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Bijlage_nota zienswijze geanonimiseerd Bestemmingsplan Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021_VASTGESTELD

[21.00110] - Bijlage_Toelichting_Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021_VASTGESTELD

[21.00111] - Bijlage_Regels en bijlagen_Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021_VASTGESTELD

[R21.033.05] Bijlage 1 + 2 Regels_Staat van bedrijfsactiviteiten + Toegelaten bedrijfs-beroepsmatige activiteiten aan huis_Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021_VASTGESTELD

[R21.033.06] Bijlage_Toelichting_Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021_VASTGESTELD

[21.00195] - Bijlage Toelichting_Ruimtelijke onderbouwing Hoofdstraat 1 - 1a Hoogeloon_VASTGESTELD

[R21.033.07] Bijlage_Verbeelding_Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021_VASTGESTELD

[21.17548] - COMMISSIEBLAD_R21.033_Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

8.2 R20.139 Bestemmingsplan “De Langrijt 4 Hoogeloon”

Dossier 1095 voorblad

[R20.139b] - Raadsbesluit_Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"_VASTGESTELD

[R20.139] - Raadsvoorstel_Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"_VASTGESTELD

[20it.05518] - ontwerp-besluit_Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"

[20it.05920] - Bijlage_Nota van zienswijze Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"_VASTGESTELD

[20it.05520] - Bijlage_Verbeelding_Ontwerp Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"_VASTGESTELD

[20it.05521] - Bijlage_Regels_Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"_VASTGESTELD

[20it.05522] - Bijlage_Toelichting_Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"_VASTGESTELD

[21.17549] - COMMISSIEBLAD_R20.139_Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"

8.3 R21.042 Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost

Dossier 1076 voorblad

[R21.042b] - Raadsbesluit_Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost_VASTGESTELD

[R21.042] - Raadsvoorstel_Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost_VASTGESTELD

[21.09885] - ontwerp-besluit_Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost

[21.06245] - Bijlage_GGD Brabant Zuidoost_Concept Programmabegroting 2022.

[21.06244] - Bijlage_GGD Brabant Zuidoost_Aanbiedingsbrief_concept programmabegroting 2022_15032021

[21.06246] - Bijlage_Notitie Vroeghulp Zuidoost Brabant vanaf 2022.

[21.09887] - Bijlage_Zienswijze_Begroting 2022 en aanbod Vroeghulp_VASTGESTELD

[21.17550] - COMMISSIEBLAD_R21.042_Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost

8.4 R21.065 Aanwijzing lokale publieke media-instelling

Dossier 1094 voorblad

[R21.065b] - Raadsbesluit_Aanwijzing lokale publieke media-instelling_VASTGESTELD

[R21.065] - Raadsvoorstel_Aanwijzing lokale publieke media-instelling_VASTGESTELD

[21.10761] - Ontwerp-besluit_Aanwijzing lokale publieke media-instelling

[21.S004293] - Bijlage_Commissariaat voor de Media_brief_Aanwijzing lokale publieke media-instelling_07092020

[21.S004292] - Bijlage_Stichting Streekomroep De Kempen_Aanvraag aanwijzing lokale publieke media-instelling_06022021

[21.S004294] - Bijlage_Stichting Streekomroep De Kempen_Huishoudelijk Reglement

[21.S004291] - Bijlage_Kamer van Koophandel_Uittreksel Handelsregister_Stichting Streekomroep De Kempen

[21.S004289] - Bijlage_Stichting Streekomroep De Kempen_Redactiestatuut

[21.S004290] - Bijlage_Stichting Streekomroep De Kempen_Statuten(wijziging) Stichting Streekomroep De Kempen

[21.17551] - COMMISSIEBLAD_R21.065_Aanwijzing lokale publieke media-instelling

8.5 R21.058 Ontwerpbegroting 2022 VRBZO

Dossier 1061 voorblad

[R21.058b] - Raadsbesluit_Ontwerpbegroting 2022 VRBZO_VASTGESTELD

[R21.058] - Raadsvoorstel_Ontwerpbegroting 2022 VRBZO_VASTGESTELD

[21.10789] - ontwerp-besluit_Ontwerpbegroting 2022 VRBZO

[21.09686] - Bijlage_Ontwerpbegroting 2022 VRBZO

[21.17552] - COMMISSIEBLAD_R21.058_Ontwerpbegroting 2022 VRBZO

8.6 R21.073 Jaarprogramma en financiële begroting 2022 en begrotingswijziging 2021 GRSK

Dossier 1098 voorblad

[R21.073b] - Raadsbesluit_Zienswijze jaarprogramma en financiële begroting 2022 GRSK en begrotingswijziging 2021_VASTGESTELD

[R21.073] - Raadsvoorstel_Zienswijze jaarprogramma en financiële begroting 2022 GRSK en begrotingswijziging 2021_VASTGESTELD

[21.12413] - ontwerp-besluit_Zienswijze jaarprogramma en financiële begroting 2022 GRSK en begrotingswijziging 2021

[21.10447] - Bijlage_GRSK_Aanbiedingsbrief_Begroting 2022 en zienswijzeprocedure_15042021

[21.10446] - Bijlage_GRSK_vastgestelde begroting GRSK 2022 voor zienswijzen_13042021

[21.12474] - Bijlage_Zienswijze ontwerpbegroting 2022 en begrotingswijziging 2021 GRSK_VASTGESTELD

[21.17553] - COMMISSIEBLAD_R21.073_Jaarprogramma en financiële begroting 2022 en begrotingswijziging 2021 GRSK

8.7 R21.072 Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Dossier 1097 voorblad

[R21.072b] - Raadsbesluit_Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven_VASTGESTELD

[R21.072] - Raadsvoorstel_Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven_VASTGESTELD

[21.12221] - ontwerp-besluit_Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven

[21.05420] - Bijlage_MRE_concept Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven_11032021

[21.05419] - Bijlage_MRE_Aanbiedingsbrief_concept-Begroting 2022 Metropoolregio Eindhoven_11032021

[21.12230] - Bijlage_Zienswijze_Ontwerpbegroting 2022 MRE_VASTGESTELD

[21.17554] - COMMISSIEBLAD_R21.072_Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven (MRE)

8.8 R21.057 Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024 KBP

Dossier 1068 voorblad

[R21.057b] - Raadsbesluit_Ontwerpbegroting KBP 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024 _VASTGESTELD

[R21.057] - Raadsvoorstel_Ontwerpbegroting KBP 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024_VASTGESTELD

[21.09769] - ontwerp-besluit_Ontwerpbegroting KBP 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024

[21.14646] - Bijlage_Ontwerpbegroting KBP 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024_v2_03062021_VASTGESTELD

[21.15683] - Bijlage_Toelichting gewijzigde versie Ontwerpbegroting KBP 2022_03062021

[21.09776] - Bijlage_KBP_Aanbiedingsbrief_Ontwerpbegroting 2022, memo grondexploitatie 2021 en jaarstukken 2020

[21.09777] - Bijlage_KBP_Jaarrekening en jaarverslag KBP 2020 incl. controleverklaring

[21.09778] - Bijlage_KBP_Memo_Grondexploitatie KBP 2021_22032021

[21.17555] - COMMISSIEBLAD_R21.057_Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024 KBP

8.9 R21.059 Aanwijzing van Crowe Foederer als gemeentelijke accountant voor de boekjaren 2021 en 2022

[R21.059b] - Raadsbesluit_Aanwijzing van Crowe Foederer als gemeentelijke accountant voor de boekjaren 2021 en 2022_VASTGESTELD

[R21.059] - Raadsvoorstel_Aanwijzing van Crowe Foederer als gemeentelijke accountant voor de boekjaren 2021 en 2022_VASTGESTELD

[21.10166] - Ontwerp-besluit_Aanwijzing van Crowe Foederer als gemeentelijke accountant voor de boekjaren 2021 en 2022

[21.17556] - COMMISSIEBLAD_R21.059_Aanwijzing van Crowe Foederer als gemeentelijke accountant voor de boekjaren 2021 en 2022

9 BESPREEKSTUKKEN

9.1 R21.062 Stedenbouwkundige visie Hapert

Dossier 1069 voorblad

[R21.062b] - Raadsbesluit_Stedenbouwkundige visie Hapert_VASTGESTELD

[R21.062] - Raadsvoorstel_Stedenbouwkundige visie Hapert_VASTGESTELD

[21.10503] - ontwerp-besluit_Stedenbouwkundige visie Hapert

[21.06894] - Bijlage_Inspraaknotitie Stedenbouwkundige visie Hapert

[21.09876] - Bijlage_Beoordelingsnotitie stedenbouwkundige visie Hapert

[21.07932] - Bijlage_Eindpresentatie De Zwarte Hond_Stedenbouwkundige visie Hapert

[21.07931] - Bijlage_Rapportage_De Zwarte Hond_Eindpresentatie stedenbouwkundige visie Hapert

[21.10758] - Bijlage_Beantwoording vragen_De Zwarte Hond_Eindpresentatie Stedenbouwkundige visie Hapert

[21.07934] - Bijlage_Eindpresentatie OD205_Stedenbouwkundige visie Hapert

[21.07933] - Bijlage_Rapportage_OD205_Eindpresentatie stedenbouwkundige visie Hapert_VASTGESTELD

[21.10759] - Bijlage_Beantwoording vragen_OD205_Eindpresentatie Stedenbouwkundige visie Hapert

[21.07928] - Bijlage_Eindpresentatie Bura Urbanism_Stedenbouwkundige visie Hapert

[21.07929] - Bijlage_Rapportage_ Bura Urbanism_Eindpresentatie stedenbouwkundige visie Hapert

[21.10760] - Bijlage_Beantwoording vragen_Bura Urbanism_Eindpresentatie stedenbouwkundige visie Hapert

[21.17558] - COMMISSIEBLAD_R21.062_Stedenbouwkundige visie Hapert

9.1_PRO5, D66_Amendement_R21.062_Stedenbouwkundige visie Hapert_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

9.2 R21.085 Principemedewerking complex voor sport en recreatie

Dossier 1123 voorblad

[R21.085] - Raadsvoorstel_Principemedewerking complex voor sport en recreatie

[21.14642] - ontwerp-besluit_Principemedewerking complex voor sport en recreatie

Bijlage_Presentatie gemeenteraad 26 mei 2021_Bijeenkomst Sport- en recreatiecomplex Egyptische Poort.pdf

[21.17559] - COMMISSIEBLAD_R21.085_Principemedewerking complex voor sport en recreatie

9.3 R21.075 Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

Dossier 1105 voorblad

[R21.075b] - Raadsbesluit_Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)_VASTGESTELD

[R21.075] - Raadsvoorstel_Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)_VASTGESTELD

[21.19395] - Bijlage_Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)_Def_VASTGESTELD

[21.12510] - ontwerp-besluit_Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

[21.10827] - Bijlage_Het PON _CPO bouwen in de gemeente Bladel_november 2020

[21.12922] - Bijlage_College-besluit_Beleidsregels Collectief Particulier Opdrachtgeverschap

Beantwoording_Technische vragen_PRO5_R21.075_CPO Beleidskader

Beantwoording_Technische vragen_BT_R21.075_CPO Beleidskader

[21.17560] - COMMISSIEBLAD_R21.075_Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

9.3_PRO5_Motie_R21.075_Intentieovereenkomst Jongeren in Nood_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

9.3_CDA, BT, VHP_Amendement_R21.075_Wijzigingen CPO Beleidskader_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

9.3_PRO5_Amendement_R21.075_Wijzigingen CPO Beleidskader_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

9.4 R21.080 Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus

Dossier 1107 voorblad

[R21.080b] - Raadsbesluit_Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus_VASTGESTELD

[R21.080] - Raadsvoorstel_Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus_VASTGESTELD

[21.13921] - ontwerp-besluit_Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus

[21.14526] - Bijlage_KempenPlus_Bestuurlijke reactie naar aanleiding van het rapport Marcel van Dam inzake Dure lessen uit de fraude bij de WVK-groep_20052021

[21.14527] - Bijlage_EY_Tussentijdse managementletter 2014 WVK-groep

[21.14528] - Bijlage_Marcel van Dam Politiek bestuurlijk Advies_Rapport_Dure lessen uit de fraude bij de WVK-groep_April 2021

[21.17561] - COMMISSIEBLAD_R21.080_Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus

9.4_BT, PRO5_Motie_R21.080_Leren van Fraudezaak KempenPlus_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

9.5 R21.071 Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel

Dossier 1119 voorblad

[R21.071b] - Raadsbesluit_Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel_VASTGESTELD

[R21.071] - Raadsvoorstel_Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel_VASTGESTELD

[R21.071.01] - Ontwerp-besluit_Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel

[R21.071.02] - Bijlage_Geactualiseerd dekkingsoverzicht

[21.17547] - COMMISSIEBLAD_R21.071_Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel

Technische vragen_VHP_R21.071_Gemeenschapshuis aan de markt_V02072021_A05072021.pdf

9.5_VHP, CDA, BT_Motie_R21.071_Kosten gemeenschapshuis aan de markt_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

9.6 R21.019 Vaststellen Jaarstukken 2020 gemeente Bladel

Het betreft de definitieve Jaarstukken 2020.

Dossier 1070 voorblad

[R21.019b] - Raadsbesluit_Vaststellen Jaarstukken 2020 gemeente Bladel_def_VASTGESTELD

[R21.019.03] - Raadsvoorstel_Vaststellen Jaarstukken 2020 gemeente Bladel_def_VASTGESTELD

[21.14406] - ontwerp-besluit_Vaststellen Jaarstukken 2020 gemeente Bladel_def

[R21.019.04] - Bijlage_Jaarstukken 2020 gemeente Bladel_def_VASTGESTELD

[21.16849] - Bijlage_Astrium_Controleverklaring bij de Jaarstukken 2020_21062021

[21.15284] - Bijlage_Astrium_Accountantsverslag over het boekjaar 2020 gemeente Bladel_18062021

[21.17562] - COMMISSIEBLAD_R21.019_Vaststellen Jaarstukken 2020 gemeente Bladel

9.6_PRO5_Motie_R21.019_Samenwerking centrummanagement_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

[R21.144.06] -Bijlage_Technische begrotingswijziging 6-2021_VASTGESTELD

9.7 R21.069 Vaststellen Perspectiefnota 2021

Dossier 1114 voorblad

[R21.069b] - Raadsbesluit_Vaststellen Perspectiefnota 2021_VASTGESTELD

[R21.069] - Raadsvoorstel_Vaststellen Perspectiefnota 2021_VASTGESTELD

[21.12022] - ontwerp-besluit_Vaststellen Perspectiefnota 2021

[R21.069.02] - Bijlage_Perspectiefnota 2021_VASTGESTELD

[R21.069.03] - R21.069.03 Technische begrotingswijziging 5-2021_VASTGESTELD

[21.17563] - COMMISSIEBLAD_R21.069_Vaststellen Perspectiefnota 2021

9.7_D66_Motie_R21.069_Uitbreiding toeristenbelasting voor arbeidsmigranten_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

9.7_CDA, VHP_Motie_R21.069_Zorg voor de jeugd_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

9.7_CDA_Motie_R21.069_Uitbreiding Basisschool De Vest_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

9.7_D66, PRO5_Amendement_R21.069_Nog geen zwembad in de perspectiefnota_AANGEKONDIGD.pdf

9.8 R21.089 Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus

Dossier 1137 voorblad

[R21.089b] - Raadsbesluit_Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus_VASTGESTELD

[R21.089] - Raadsvoorstel_Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus_VASTGESTELD

[21.15614] - ontwerp-besluit_Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus

[21.16035] - Bijlage_Ontwerpbegroting 2022-2025 KempenPlus

[21.15613] - Bijlage_conceptreactie Bladel_Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

[21.16034] - Bijlage_Kempenplus_Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2022_26052021

[21.17564] - COMMISSIEBLAD_R21.089_Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus

10 ART.41-VRAGEN REGLEMENT VAN ORDE

10.1 BT inzake Fysiopraktijk aan de Pius X-straat (Art.41)

Dossier 1117 voorblad

[R21.074] - Art.41_Beantwoording college_BT_Vragen_Fysiopraktijk aan de Pius X-straat_V28042021_A25052021

Art.41_BT_Vragen_Fysiopraktijk aan de Pius X-straat_V28042021.pdf

10.1_BT_Motie_Zorglocaties in gemeente Bladel_08072021_AANGEKONDIGD.pdf

10.2 D66 inzake Parkeren in centrum Bladel (Art.41)

Dossier 1125 voorblad

[R21.081] - Art.41_Beantwoording college_D66_Vragen_ Parkeren in centrum Bladel_V04052021_A04062021

Art.41_D66_Vragen_Parkeren in centrum Bladel_V04052021.pdf

10.3 CDA inzake Kwaliteit Bladelse sportvelden (Art.41)

Dossier 1087 voorblad

[R21.082] - Art.41_Beantwoording college_Vragen_CDA_Kwaliteit Bladelse sportvelden_V19042021_A19052021

Art.41_CDA_Vragen_Kwaliteit Bladelse sportvelden_V19042021_v2.pdf

11 SLUITING

Gemeente Bladel

Oproep raadsvergadering op 8 juli 2021

Datum	25-06-2021
Tijd	19:00
Locatie	Gemeentehuis Bladel, Raadszaal, Markt 21, 5531 BC Bladel
Voorzitter	R.P.G. (Remco) Bosma
Toelichting	Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare raadsvergadering op **donderdag 8 juli 2021**, om 19.00 uur in de Raadzaal van het gemeentehuis van Bladel. De conceptagenda voor deze vergadering treft u hierbij aan. Het betreft een openbare raadsvergadering, die openstaat voor insprekers en die rechtstreeks te is volgen via deze pagina. Insprekers die tijdens de vergadering wensen in te spreken op een geagendeerd agendapunt, melden zich vooraf aan via griffie@bladel.nl. Vanwege de maatregelen en richtlijnen rondom COVID-19 is het aantal zitplaatsen op de publieke tribune nog beperkt. Het publiek wordt daarom verzocht de raadsvergadering te volgen via internet. Op www.bladel.nl/gemeenteraad is de vergadering rechtstreeks te volgen en zijn alle vergaderstukken in te zien. Er wordt een dringend beroep gedaan op eenieder die aanwezig is bij de raadsvergadering om de richtlijnen en maatregelen inzake COVID-19 in acht te nemen. Met vriendelijke groeten, De voorzitter R.P.G. Bosma

1	**OPENING EN AANWIJZING PRIMUS**
2	**VASTSTELLEN AGENDA**
3	**SPREEKRECHT BURGERS**
4	**VASTSTELLEN VAN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJSTEN**
4.1	**Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 20 mei 2021**
4.2	**Besluitenlijsten en afsprakenlijsten commissies**

5	INGEKOMEN STUKKEN & MEDEDELINGEN
5.1	INGEKOMEN STUKKEN
5.1.1	Ingekomen stukken commissie Grondgebied
5.1.2	Ingekomen stukken commissie Inwoners
5.1.3	Ingekomen stukken commissie Middelen & Algemene Zaken (MAZ)
5.2	MEDEDELINGEN
5.2.1	Mededeling: Resultaten inwonerspanel Energie en Klimaat
5.2.2	Mededeling: Waterbeheerprogramma 2022-2027 Waterschap de Dommel
5.2.3	Mededeling: Informeren stand van zaken subsidieregeling duurzame energie voor particulieren 2020-2021 en verhogen subsidiebudget in perspectiefnota 2021
5.2.4	Mededeling: Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning
5.2.5	Mededeling: Reactie op concept regionale energiestrategie (RES) 1.0
5.2.6	Mededeling: Samenhang trajecten klimaatadaptatie en vervolgstappen 2021
5.2.7	Mededeling: Fietspaden Cartierheide
5.2.8	Mededeling: Jaarverantwoording Kinderopvang 2020 Bladel
5.2.9	Mededeling: Voortgangsrapportage pilot ouderenconsulent en gemeentelijk ouderenbeleid
5.2.10	Mededeling: Programma-organisatie Covid-19 GGD Brabant-Zuidoost
5.2.11	Mededeling: Stand van zaken aanpak kwaliteit / onderhoud sportvelden
5.2.12	Mededeling: Voorlopige jaarrekeningcijfers 2020 van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)
5.2.13	Mededeling: Verantwoording informatieveiligheid DigiD- en Suwinet-aansluitingen
5.2.14	Mededeling: Cameratoezicht gebied rondom De Posthof
5.2.15	Mededeling: Bestuurlijke verantwoording basisregistraties
5.2.16	Mededeling: 4e Compensatiepakket coronacrisis
5.2.17	Mededeling: Verslag commissie bezwaarschriften 2020
5.2.18	Mededeling: Jaarverslag VTH de Kempen 2020
5.2.19	Mededeling: Inrichting Hotspotmonitor gemeente Bladel
5.2.20	Mededeling: Forensenbelasting arbeidsmigranten
5.3	Vaststellen Overzicht van Ingekomen stukken & Mededelingen
6	VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJK REGELINGEN
7	ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

8	HAMERSTUKKEN
8.1	R21.033 Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021
8.2	R20.139 Bestemmingsplan “De Langrijt 4 Hoogeloon”
8.3	R21.042 Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost
8.4	R21.065 Aanwijzing lokale publieke media-instelling
8.5	R21.058 Ontwerpbegroting 2022 VRBZO
8.6	R21.073 Jaarprogramma en financiële begroting 2022 en begrotingswijziging 2021 GRSK
8.7	R21.072 Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven (MRE)
8.8	R21.057 Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024 KBP
8.9	R21.059 Aanwijzing van Crowe Foederer als gemeentelijke accountant voor de boekjaren 2021 en 2022
9	BESPREEKSTUKKEN
9.1	R21.062 Stedenbouwkundige visie Hapert
9.2	R21.085 Principemedewerking complex voor sport en recreatie
9.3	R21.075 Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)
9.4	R21.080 Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus
9.5	R21.071 Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel
9.6	R21.019 Vaststellen Jaarstukken 2020 gemeente Bladel
9.7	R21.069 Vaststellen Perspectiefnota 2021
9.8	R21.089 Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus
10	ART.41-VRAGEN REGLEMENT VAN ORDE
10.1	BT inzake Fysiopraktijk aan de Pius X-straat (Art.41)
10.2	D66 inzake Parkeren in centrum Bladel (Art.41)
10.3	CDA inzake Kwaliteit Bladelse sportvelden (Art.41)
11	SLUITING

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD
8 JULI 2021, 19.00 UUR
RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

	AANWEZIG		VERHINDERD	
Voorzitter	Dhr. R. Bosma	Burgemeester		
Griffier	Dhr. J. van der Wiel			
Raadsleden	N.C.H.B. Beerens (vanaf 19.55 uur, AP9.1) P.C.P. van den Heuvel-Antonis J.A.H.C.M. van de Huygevoort - van Hoof M.C. Schoenmakers A.W. Vervoort-Frijters D.A. Daris N.H.M. Bohncke N. Panjoel D. Zumker Dhr. B.M.A.M. van Hoof P.J.A. Wouters W.J.M. van de Put-Claassen L.I.P. Huijbregts (vanaf 19.15 uur, AP7) J.H. van Munster A.J.A. Van Dun C.H. Swaanen H.A.L.B. Maas M.H. Roks	CDA CDA CDA CDA CDA D66 BT BT BT BT BT VHP VHP VHP VHP PRO5 PRO5 PRO5	J.C.A. Adams	VVD
Collegeleden	Dhr. D. Jansen Dhr. W. Van der Linden Dhr. F. d'Haens Dhr. R. Bosma	Wethouder BT Wethouder VHP Wethouder CDA Burgemeester		

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
1.	**OPENING VERGADERING EN AANWIJZING PRIMUS**	De voorzitter opent de vergadering om 19.00 uur. Verhinderd: ▪ Dhr. J.C.A. Adams (VVD) Stemcijfer: Bladel Transparant	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD
8 JULI 2021, 19.00 UUR
RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

2.	**VASTSTELLING AGENDA**	De conceptagenda wordt gewijzigd vastgesteld met 11 stemmen voor (CDA, VHP, PRO5, D66) 5 stemmen tegen (BT): ▪ Agendapunt 9.2 'R21.085 Principemedewerking complex voor sport en recreatie ' wordt van de agenda afgevoerd.	De fractie Bladel Transparant geeft een stemverklaring af waarin het aangeeft positief te staan tegenover het initiatief en de zwembadvoorziening binnen de Egyptische Poort en het verlenen van de gevraagde subsidie.
3.	**SPREEKRECHT BURGERS**	Er hebben zich 3 personen gemeld voor het spreekrecht: ▪ Frits Oomen (voorzitter GBOG) spreekt in op agendapunt 9.1 Stedenbouwkundige visie Hapert ▪ Maikel Bohncke (namens Jongeren in Nood) en Anja van de Wiel spreken in op agendapunt 9.3 CPO Beleidskader	
4.	**VASTSTELLEN VAN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJSTEN**		
4.1	Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 20 mei 2021	De besluitenlijst van de raadsvergadering van 20 maart 2021 wordt ongewijzigd en unaniem vastgesteld (16 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
4.2	Besluitenlijsten en afsprakenlijsten commissies	De volgende lijsten worden aan de raad ter kennisgeving gebracht: ▪ Besluitenlijst commissie Grondgebied van 14 juni 2021 ▪ Besluitenlijst commissie Inwoners van 15 juni 2021 ▪ Besluitenlijst commissie MAZ van 21 juni 2021 ▪ Toezeggingen stand van zaken 8 juli 2021 ▪ Openbare besluitenlijst Presidium van 22 april 2021 ▪ Lijst van ingekomen stukken in afwachting van behandeling door college van B&W ▪ Overzicht van moties 8 juli 2021	
5.	**MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN VAN 2 APRIL TOT EN MET 27 MEI 2021**		
5.1	Ingekomen stukken	Er zijn geen Ingekomen Stukken die de raad wil behandelen.	

5.2	Mededelingen	De volgende raadsmededeling wordt behandeld:	
5.2.9	Mededeling: Voortgangsrapportage pilot ouderenconsulent en gemeentelijk ouderenbeleid		Naar aanleiding van de brief van Stichting Cluster Senioren Bladel van 24 juni 2021 en de vragen van de fractie BT zegt portefeuillehouder Jansen toe om werk te gaan maken van de aangenomen motie 'Extra ondersteuning voor ouderen m.b.t. wonen' van BT van 14 mei 2020.
5.3	Vaststellen lijst van mededelingen en ingekomen stukken tot en met 27 mei 2021	Het overzicht van ingekomen stukken en mededelingen tot en met 27 mei 2021 wordt ongewijzigd en unaniem met de voorgestelde wijze van afdoening vastgesteld (16 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
6.	**VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN**	Er wordt gebruik gemaakt vanuit vertegenwoordigers om mededelingen te doen met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen. ▪ Wethouder Jansen inzake GGD Brabant-Zuidoost	Wethouder Jansen geeft aan dat de voorliggende conceptzienswijze (behorende bij raadsvoorstel R21.042, agendapunt 8.3) reeds is ingebracht bij het algemeen bestuur en na gewogen stemmen door het Algemeen Bestuur van de GGD is aangenomen.
7.	**ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE B&W**	Het college van B&W informeert – bij monde van Dhr. d'Haens - de gemeenteraad actief over: ▪ Prioritering afhandeling ruimtelijke plannen / initiatieven in verband met ambtelijke capaciteit ▪ Evaluatie en toepassing Koopgarant	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de werkdruk bij de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling groot is als gevolg van personele wisselingen en het toenemende aantal initiatieven vanuit de samenleving. Aangegeven wordt dat beoogd wordt invulling te geven aan een drietal vacatures en dat de afhandeling van initiatieven (principeverzoeken) langer zal duren. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat naar aanleiding van de aangenomen motie 'koopgarant constructie' op 4

			februari 2021, er een evaluatie van Koopgarant heeft plaatsgevonden. Koopgarant biedt mogelijkheden om een woning duurzaam betaalbaar te houden. De woningcorporatie heeft opnieuw de mogelijkheid om de koopgarant constructie te faciliteren en gaat dit overwegen. Het besluit of ook de gemeente hierin een taak kan vervullen, is nog niet genomen. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe hier na de zomer op terug te komen.
		▪ Aankoop Zwartakkers 16 ten behoeve van Groen Long	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat overeenstemming is bereikt met de eigenaar van Zwartakkers 16. Het plan van De Groene Long kan nu zodoende worden uitgevoerd. Op 11 juli is er de open dag van De Groene Long.
8.	**HAMERSTUKKEN**		
8.1	R21.033 Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021	Het raadsvoorstel R21.033 wordt unaniem aangenomen (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhaal van kosten anderszins is geregeld; 2. De concept Nota zienswijzen Stedelijk Gebied 2021 vast te stellen; 3. Het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen uit de Nota zienswijzen; 4. De provincie Noord Brabant verzoeken om binnen de termijn van 6 weken na vaststelling over te mogen gaan tot bekendmaking van de plannen	
8.2	R20.139 Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"	Het raadsvoorstel R20.139 wordt unaniem aangenomen (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit:	

		1. geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhaal van kosten anderszins is geregeld; 2. de Nota zienswijze "De Langrijt 4 Hoogeloon" vast te stellen; 3. het bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon" gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen die voortvloeien uit de Nota zienswijzen; 4. de provincie Noord Brabant te verzoeken om binnen de termijn van 6 weken na vaststelling over te mogen gaan tot bekendmaking van het plan.	
8.3	R21.042 Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost	Het raadsvoorstel R21.042 wordt unaniem aangenomen (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Bijgevoegde zienswijze op de concept begroting 2022 van de GGD Brabant-Zuidoost waarin u: ▪ laat weten dat u achter de ingediende begroting 2022 staat, ▪ de GGD vraagt het aanbod Vroeghulp aan ouders/jonge kinderen met complexe problematiek als basistaak te continueren en begin 2024 de effecten van de hernieuwde werkwijze in beeld te brengen zodat een heroverweging plaats kan vinden en een nieuw besluit genomen kan worden over het vervolg van Vroeghulp.	
8.4	R21.065 Aanwijzing lokale publieke media-instelling	Het raadsvoorstel R21.065 wordt unaniem aangenomen (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. aan het Commissariaat voor de Media een positief advies uit te brengen met betrekking tot de samenstelling en representativiteit van het pbo van Stichting Streekomroep De Kempen	
8.5	R21.058 Ontwerpbegroting 2022 VRBZO	Het raadsvoorstel R21.058 wordt unaniem aangenomen (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	

		De gemeenteraad besluit: 1. geen zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2022 VRBZO; 2. de verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor 2022 en volgende jaren ad € 23.359,- te verwerken in de Perspectiefnota 2021.	
8.6	R21.073 Jaarprogramma en financiële begroting 2022 en begrotingswijziging 2021 GRSK	Het raadsvoorstel R21.073 wordt unaniem aangenomen (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Geen zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting 2022 van de GRSK. 2. Geen zienswijze in te dienen voor de begrotingswijziging 2021 van de GRSK.	
8.7	R21.072 Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven (MRE)	Het raadsvoorstel R21.072 wordt unaniem aangenomen (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpprogrammabegroting 2022 van de MRE.	
8.8	R21.057 Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024 KBP	Het raadsvoorstel R21.057 wordt unaniem aangenomen (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Geen reactie kenbaar te maken met betrekking tot de begrotingswijziging Kempisch Bedrijvenpark 2020 ad € 7.875.000; 2. Geen reactie kenbaar te maken over de ontwerpbegroting Kempisch Bedrijvenpark 2022, inclusief meerjarenbeleid 2023-2025; 3. De jaarrekening 2020 en memo grondexploitatie maart 2021 voor kennisgeving aan te nemen.	

8.9	R21.059 Aanwijzing van Crowe Foederer als gemeentelijke accountant voor de boekjaren 2021 en 2022	Het raadsvoorstel R21.059 wordt unaniem aangenomen (17 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. De inkoopstrategie van Bizob 'Accountancy diensten boekjaar 2021 e.v.' ten behoeve van de levering van accountantsdiensten vast te stellen; 2. Voor de boekjaren 2021 en 2022 Crowe Foederer B.V. te Eindhoven, met een optie tot maximaal 2 keer een verlenging van 1 jaar, aan te wijzen als accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.	
9.	**BESPREEKSTUKKEN**		
9.1	R21.062 Stedenbouwkundige visie Hapert	Het amendement van PRO5 en D66 inzake 'Stedenbouwkundige visie Hapert' wordt verworpen met 4 stemmen voor (PRO5, D66) en 14 stemmen tegen (BT, CDA, VHP). Het raadsvoorstel R21.062 wordt aangenomen met 14 stemmen voor (BT, CDA, VHP) en 4 stemmen tegen (PRO5, D66). De gemeenteraad besluit: 1. Te kiezen voor één van de drie stedenbouwkundige visies Hapert; 2. De stedenbouwkundige visie "Centrum van Hapert" van OD205 vast te stellen als toekomstbeeld voor de kern Hapert; 3. De Stedenbouwkundige visie Hapert van OD205 op te nemen in de Omgevingsvisie deel Hapert.	Dhr. Oomen (voorzitter GBOH) spreekt in bij aanvang van het agendapunt. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het communicatieproces goed is verlopen, maar dat het GBOH eerder geïnformeerd had moeten worden over de voorkeur van het college voor de visie van OD205. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de verkeerskundige consequenties onderwerp zijn van onderzoek nadat de visie is vastgesteld. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het college – na alles gehoord hebbende - veel waarde hecht aan het kunnen maken van een eigenstandige afweging waarover gecommuniceerd dient te worden en verantwoording over wordt afgelegd.

9.2	R21.085 Principemedewerking complex voor sport en recreatie	Het raadsvoorstel R21.085 is bij agendapunt 2 'vaststellen agenda' met 14 stemmen voor (CDA, VHP, PRO5, D66) en 4 stemmen tegen (BT) afgevoerd van de agenda. De gemeenteraad heeft het raadsvoorstel R21.085 derhalve niet behandeld in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	
9.3	R21.075 Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)	Het amendement van CDA, VHP, BT, PRO5 en D66 inzake 'Wijzigen beleidskader CPO' wordt unaniem <u>aangenomen</u> (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). Het gewijzigde raadsvoorstel R21.075 wordt unaniem <u>aangenomen</u> (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Het beleidskader CPO vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijzigingen: a. p.4 + p.7: "*Maximaal 20 woningen*" vervangen door "*Maximaal circa 50 woningen*". b. p.6: de tekst "*Bij het in de markt zetten van een plan kan dan beoordeeld worden of het voor een bepaalde CPO-groep interessant kan zijn. Rekening houden met de mogelijkheid dat er voor een locatie een CPO-groep wordt opgericht, is ondoenlijk*." te vervangen door "*Bij het in de markt zetten van een plan kan deze (voor een deel) worden ontwikkeld met CPO. Daartoe krijgt eenieder na openbare publicatie in voldoende mate de mogelijkheid om de interesse kenbaar te maken en een CPO-rechtspersoon op te richten. Hiervoor wordt een periode van circa 3 maanden aangehouden (in het afwegingskader op de volgende pagina valt deze periode tussen deel 1 en deel 2).* c. p.7: Bij afwegingskader vraag 1: "*In het gehele plangebied"* vervangen door "*in (een deel van) het plangebied*" d. <u>Voorfinanciering door gemeente:</u> <u>p.6: "*De gemeente levert geen voorfinanciering*"</u>	Dhr. Maikel Bohncke (Bestuur Jongeren in Nood) en Mevr. Anja van de Wiel spreken in bij aanvang van het agendapunt. Portefeuillehouder d'Haens geeft constructieve gesprekken te hebben gehad met Jongeren en Nood waarin is aangeboden om te rekenen aan de oude gemeentewerf, Jongeren in Nood mee te nemen in de planvorming van De Lange Trekken, en een kavel in Casteren (Kerkeneind/Wagenbroeken) aangeboden om een plan op te maken om jongeren te kunnen voorzien. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan – in tegenstelling tot een overeenkomst met een marktpartij - dat zodra de gemeente bouwgrond verkoopt aan een CPO-vereniging, daarna geen grip meer te hebben op de uiteindelijke prijs van de woning, doordat de woning kan worden voorzien van een meer luxe afwerking. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat ook CPO-verenigingen zich dienen te houden aan de doelstellingen uit de woonvisie ten aanzien van het bouwen voor diverse doelgroepen. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat er ook diverse succesvolle CPO-projecten ontwikkeld zijn en in ontwikkeling zijn momenteel: Plan Akkerstraat in Hoogeloon, Broekakker te Netersel, D'n Tip in Casteren. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe afspraken te maken met de Jongeren Nood over de wijze waarop structureel met elkaar wordt omgegaan, en te zullen overleggen wanneer dat nodig is.

		vervangen door "*De gemeente kan een voorname rol spelen bij voorfinanciering*". p.9 onder 6.2 financieel risico: Toe te voegen "*, maar kan de gemeente door middel van bijvoorbeeld voorfinancieringen voorkomen dat de ontwikkelingen in bepaalde fases, door onoverkomelijke financieringsmoeilijkheden van de CPO-entiteit, spaak lopen.*" e. <u>Toevoegen Koop Garant Regeling</u> p.9 onder 8. De financiering. na "*[…] waarin een verbod op doorverkoop en een zelfbewoningsplicht is opgenomen*" toe te voegen: "*, alsmede een regeling als bijvoorbeeld koopgarant te overwegen.*" 2. Het onderzoek 'CPO bouwen in gemeente Bladel' voor kennisname aan te nemen. 3. Het Beleidskader CPO in 2025 te evalueren en de gemeenteraad over de uitkomsten via een raadsmededeling te informeren; De motie van PRO5 inzake 'Samenwerking Jongeren in Nood' wordt <u>verworpen</u> met 4 stemmen voor (PRO5, D66) en 14 stemmen tegen (BT, CDA, VHP).	
9.4	R21.080 Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus	Het gewijzigde raadsvoorstel R21.080 wordt unaniem <u>aangenomen</u> (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Kennis te nemen van het rapport en de brief van het bestuur van KempenPlus; 2. Het college opdracht te geven om er op toe te zien dat het bestuur van KempenPlus de in het rapport genoemde aanbevelingen en overige maatregelen actief uitvoert; 3. Het college opdracht te geven de raad actief te (blijven) informeren over de uitvoering van de genoemde aanbevelingen en overige maatregelen. De motie van BT en PRO5 inzake 'leren van fraudezaak KempenPlus' wordt unaniem <u>aangenomen</u> (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	

9.5	R21.071 Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel	Het raadsvoorstel R21.071 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. voor de kern Bladel een nieuw gemeenschapshuis aan de Markt in het voormalige Rabobankgebouw te realiseren met daarin de basisfuncties van de huidige Den Herd, de Seniorenvereniging Bladel (incl. D'n Opstoot) en De Goei Plak en aanvullend daarop: a. jeugd en jongerenvoorzieningen; b. inloopfunctie en optimale toegankelijkheid; c. informatie- en ontwikkelingsfuncties; d. een nieuwe annex buiten de huidige bebouwingscontouren ten behoeve van een grote zaal (nu Kempenzaal). 2. de financiële consequenties van het onder beslispunt 1. genoemde besluit conform het dekkingsvoorstel uit de paragraaf Financien van het raadsvoorstel, opnemen in de Perspectiefnota 2021. De motie van VHP, CDA en BT inzake 'Kosten gemeenschapshuis aan de markt' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	Portefeuillehouder Jansen zegt toe aan de slag te gaan met de vrijkomende locaties (waaronder de bibliotheek) als onderdeel van de Carousel om daarmee iets bereiken op het gebied van woningbouw en versterking van de maatschappelijke voorzieningen. Portefeuillehouder Jansen zegt toe de gemeenteraad eerst te informeren indien er signalen zijn dat zich problemen voordoen met betrekking tot de ontwikkeling van het gemeenschapshuis aan de markt, voordat een voorstel ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het 'Sociaal Huis' geen primair onderdeel is, maar hier graag in overleg met de primaire en aanvullende gebruikers naartoe te willen werken. Portefeuillehouder Jansen zegt toe hier bij de raad op terug te komen.
9.6	R21.019 Vaststellen Jaarstukken 2020 gemeente Bladel	Het raadsvoorstel R21.019 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. de jaarstukken 2020 vast te stellen en aan het college van burgemeester en wethouders decharge te verlenen over het gevoerde beleid en beheer; 2. in te stemmen met de begrotingsafwijkingen; 3. in te stemmen met de volgende resultaatbestemming: a. (voorlopig) exploitatieresultaat 1.911.000,- b. aanwending resultaat t.b.v. budgetoverhevelingen 1.470.000,- - dekking door aanwending van reserves en voorzieningen t.b.v. budgetoverhevelingen - 292.000,-	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de claim van Attero van tafel is, waardoor het totaal van de risicoparagraaf lager is en dit ten goede komt aan het weerstandsvermogen. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat er geïnvesteerd wordt in de samenwerking met centrummanagement. De lijntjes zijn kort en er is structureel overleg met centrummanagement. In het laatste overleg van 3 juni 2021 zijn – met het oog op verwachtingen rondom de 'Gouden driehoek' – de eerder gemaakte afspraken opnieuw doorgesproken.

		- dekking door te ontvangen subsidies t.b.v. budgetoverhevelingen - 122.000,- c. uitvoering coronamaatregelen uit decembercirculaire 2020 20.000,- reservering ten laste van het resultaat 2020 1.076.000,- d. netto resultaat 2020 te verrekenen met de algemene reserve 835.000,- 4. de 6e begrotingswijziging 2021 vast te stellen als gevolg van de over te hevelen budgetten en de bestemming van het voordelig resultaat 2020. De motie van PRO5 inzake 'Samenwerking centrummanagement' wordt verworpen met 3 stemmen voor (PRO5) en 15 stemmen tegen (BT, CDA, VHP, D66).	
9.7	R21.069 Vaststellen Perspectiefnota 2021	Het amendement van D66 en PRO5 inzake 'Geen zwembad in perspectiefnota' wordt verworpen met 4 stemmen voor (PRO5, D66) en 14 stemmen tegen (BT, CDA, VHP). Het raadsvoorstel R21.069 wordt aangenomen met 14 stemmen voor (BT, CDA, VHP) en 4 stemmen tegen (PRO5, D66). De gemeenteraad besluit: 1. de perspectiefnota 2021 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2021 en volgende te accepteren; 2. de (aanvullende) kredieten beschikbaar te stellen c.q. aan te passen, zijnde a. t/m m. […] 3. in te stemmen met de bij de hoofdtaakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 4. de 5e begrotingswijziging 2021 vast te stellen. De gewijzigde motie van D66 inzake 'Uitbreiding toeristenbelasting arbeidsmigranten' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De motie van CDA en VHP inzake 'zorgen voor de jeugd' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat de financiële positie van de gemeente Bladel zeer degelijk is, zeker in vergelijking tot de voorgaande twee jaren. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat de gemeenteraad in 2014 heeft besloten de toeristenbelasting voor arbeidsmigranten niet op te nemen in de programmabegroting 2015-2018. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat momenteel geen vast beleid en geen vaste structuur zit op het in beeld krijgen van de verblijfsplaats van arbeidsmigranten.

		De motie van CDA inzake 'Uitbreiding basisschool De Vest' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
9.8	R21.089 Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus	Het raadsvoorstel R21.089 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen) De gemeenteraad besluit: 1. Kennis te nemen van de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus; 2. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus.	Portefeuillehouder Jansen geeft aan geen voorstander te zijn van de verkoop van het pand aan de Hallestraat, maar dat het bestuur van Kempenplus daartoe heeft besloten.
10.	**ART.41 REGLEMENT VAN ORDE: SCHRIFTELIJKE VRAGEN**		
10.1	BT inzake Fysiopraktijk aan de Pius X-straat (Art.41)	De motie van BT inzake 'Zorglocaties in gemeente Bladel' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
10.2	D66 inzake Parkeren in centrum Bladel (Art.41)	Er worden geen aanvullende vragen gesteld aan het college van Burgemeester & Wethouders over de beantwoordingsbrief.	
10.3	CDA inzake Kwaliteit Bladelse sportvelden (Art.41)	Er worden geen aanvullende vragen gesteld aan het college van Burgemeester & Wethouders over de beantwoordingsbrief.	
11.	**SLUITING**	De voorzitter sluit de vergadering op 9 juli 2021 om 00.40 uur.	

Besluitenlijst vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van 30 september 2021.

De raad van de gemeente Bladel,

de griffier, de voorzitter

AMENDEMENT

ONDERWERP	**Wijzigingen CPO Beleidskader**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	CDA, Bladel Transparant, VHP, PRO5, D66
NAAR AANLEIDING VAN	R21.075 Beleidskader CPO, agendapunt 9.3

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- De passage over Woningbouw in het raadsprogramma: "Afgesproken is dat bij woningbouw ook gewerkt wordt met burgerinitiatieven in de vorm van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). Om dit ook daadwerkelijk in de praktijk te brengen wordt bij iedere bouwlocatie onderzocht of de voorwaarden aanwezig zijn om het instrument CPO in te zetten"
- Raadsvoorstel R21.075 Beleidskader CPO, waarin o.a. is opgenomen dat:
    - CPO uitsluitend mogelijk is bij 5 tot maximaal 20 woningen
    - CPO uitsluitend mogelijk is voor het gehele plangebied
    - CPO uitsluitend mogelijk is voor geregistreerde verenigingen die opgenomen zijn in het register

Overwegende dat:

- CPO voor de gemeenteraad een belangrijk uitgangspunt is om te komen tot woningbouw die aansluit bij de wensen en behoeften in de gemeente Bladel;
- Het voorgestelde CPO beleidskader duidelijkheid over de mogelijkheden en richtlijnen met betrekking tot CPO in de gemeente biedt;
- Het CPO beleidskader daarmee bijdraagt aan de ambitie om bij woningbouw te werken met burgerinitiatieven in de vorm van CPO;
- Om burgerinitiatieven in de vorm van CPO zo goed mogelijk vorm te geven is het belangrijk dat het voorgestelde beleidskader op enkele onderdelen wordt aangepast;
    - Er zijn in de gemeente Bladel reeds diverse succesvolle CPO-projecten bekend met meer dan 20 woningen;
    - Het is belangrijk dat CPO ook mogelijk wordt gemaakt als deelproject van het gehele plangebied;
    - Het is belangrijk dat inwoners voldoende de mogelijkheid hebben om hun interesse kenbaar te maken en mee te doen door een CPO-vereniging op te richten;
- Door in het voorgestelde CPO Beleidskader (1) het maximum aantal woningen uit te breiden, (2) het mogelijk te maken dat CPO ook als deelproject van het plangebied gerealiseerd kan worden, en (3) inwoners de tijd en mogelijkheid te geven om zich als CPO-vereniging aan te melden, wordt krachtig gevolg gegeven aan de mogelijkheden toekomstige woningbouwlocaties via CPO te ontwikkelen;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT bij R21.075 als volgt te wijzigen:

1. Beslispunt 1 gewijzigd vast te stellen:

1. Het beleidskader CPO vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijzigingen:
   a. p.4 + p.7: "Maximaal 20 woningen" vervangen door "Maximaal circa 50 woningen".
   b. p.6: de tekst
      "*Bij het in de markt zetten van een plan kan dan beoordeeld worden of het voor een bepaalde CPO-groep interessant kan zijn. Rekening houden met de mogelijkheid dat er voor een locatie een CPO-groep wordt opgericht, is ondoenlijk*."

      te vervangen door

      "*Bij het in de markt zetten van een plan kan deze (voor een deel) worden ontwikkeld met CPO. Daartoe krijgt eenieder na openbare publicatie in voldoende mate de mogelijkheid om de interesse kenbaar te maken en een CPO-rechtspersoon op te richten. Hiervoor wordt een periode van circa 3 maanden aangehouden (in het afwegingskader op de volgende pagina valt deze periode tussen deel 1 en deel 2).*
   c. p.7: Bij afwegingskader vraag 1: "In het gehele plangebied" vervangen door "in (een deel van) het plangebied"
   d. Voorfinanciering door gemeente:
      p.6: "De gemeente levert geen voorfinanciering" vervangen door "De gemeente kan een voorname rol spelen bij voorfinanciering".
      p.9 onder 6.2 financieel risico: Toe te voegen ", maar kan de gemeente door middel van bijvoorbeeld voorfinancieringen voorkomen dat de ontwikkelingen in bepaalde fases, door onoverkomelijke financieringsmoeilijkheden van de CPO-entiteit, spaak lopen."
   e. Toevoegen Koop Garant Regeling
      p.9 onder 8. De financiering. na "[…] waarin een verbod op doorverkoop en een zelfbewoningsplicht is opgenomen" toe te voegen: ", alsmede een regeling als bijvoorbeeld koopgarant te overwegen."

2. Het volgende beslispunt toe te voegen:
   3. Het Beleidskader CPO in 2025 te evalueren en de gemeenteraad over de uitkomsten via een raadsmededeling te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie CDA, Bladel Transparant, ~~en~~ Vrije Hapertse Partij, en PRO5, D66.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	-	-
D66	0	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN**

MOTIE

ONDERWERP	**Leren van fraudezaak Kempenplus**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant & PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Raadsvoorstel R21.080 Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus, agendapunt 9.4

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- De fraudezaak bij KempenPlus en het rapport daarover van Marcel van Dam "Dure lessen uit de fraude bij de WVK-groep" van april 2021;

Overwegende dat:
- De aanbevelingen uit het rapport specifiek voor Kempenplus zijn maar dat die welllicht ook van toepassing kunnen zijn op andere gemeenschappelijke regelingen waar Bladel onderdeel van uitmaakt;
- Fraude nooit te voorkomen is, maar we de kans wel kunnen verkleinen;
- De fraudezaak bij KempenPlus een ernstige situatie is waar we ook van kunnen en moeten leren;
- De aanbevelingen dan ook perfect kunnen worden getoetst op andere gemeenschappelijke regelingen,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. De aanbevelingen uit het rapport ''Dure lessen uit de fraude bij WVK-groep April 2021'' over te nemen en deze tegen het licht te houden van andere gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente Bladel aan deelneemt,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021,
Fracties Bladel Transparant en PRO5.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	-	-
D66	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN**

MOTIE

ONDERWERP	**Kosten gemeenschapshuis aan de markt**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	VHP, CDA en BT
NAAR AANLEIDING VAN	R21.071 Realisatie gemeenschapshuis aan de markt in Bladel, agendapunt 9.5

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- Het voorstel R21.071 om een nieuw gemeenschapshuis aan de markt te Bladel te realiseren, waarvoor een investeringsbedrag van €19,157 miljoen benodigd is.;

Overwegende dat:

- Een gemeenschapshuis aan de markt in veel opzichten een belangrijke meerwaarde is voor de gemeente Bladel, in het bijzonder voor de versterking van de sociale cohesie;
- Het nieuwe gemeenschapshuis vele functies integreert en verenigingen samenbrengt onder één dak;
- De gemeenteraad naast het creëren van meerwaarde voor de samenleving ook verantwoord en bewust dient om te gaan met gemeenschapsgeld;
- De gemeenteraad op 7 november 2019 besloot een aankoopkrediet van €3 miljoen beschikbaar te stellen voor de koop van het Rabobankgebouw aan de markt;
- Daar boven nu een investering gevraagd wordt van ruim €19,1 miljoen om het gemeenschapshuis te realiseren;
- Deze investering vele malen hoger is dan werd verwacht;
- Er daarnaast al gerekend wordt met besparingen die nog hoogst onzeker zijn, waaronder de jaarlijkse huurkosten voor de huidige bibliotheek van €121.000 per jaar;

Roept het college van burgemeester en wethouders op:

1. Het investeringsbedrag van €19,157 miljoen als taakstellend te beschouwen (behoudens reguliere loon- en prijsmutaties);
2. Te komen tot een realisatie van (1) de genoemde besparing op de huurlasten van de bibliotheek, (2) een onderzoek naar mogelijke besparingen op bouw- en stichtingskosten en/of via subsidies;
3. De gemeenteraad te informeren zodra blijkt dat bovenstaande niet gerealiseerd wordt;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fracties VHP, CDA Bladel, en Bladel Transparant.

STEMMING	

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	-	-
D66	1	0

BESLUIT	Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.

MOTIE

ONDERWERP	**Zorg voor de jeugd**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	CDA, VHP
NAAR AANLEIDING VAN	R21.069 Perspectiefnota 2021, agendapunt 9.7

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- Mededeling R21.097 inzake de jeugdbescherming waarin melding wordt gemaakt van de instroomstop vanaf 21 juni 2021 bij Jeugdbescherming Brabant (JBB),

Overwegende dat:
- De jeugd met complexe problematieken alle zorg dient te krijgen die het nodig heeft;
- Uit het nieuws blijkt dat kinderen niet altijd snel genoeg de juiste hulp en ondersteuning krijgen;
- Ook uit de voortgangsrapportage van de inspectie Gezondheidszorg en Jeugd blijkt dat er landelijk te veel kinderen geen vaste jeugdbeschermer hebben en te lang wachten op passende ondersteuning;
- Geconstateerd wordt dat er een tekort aan personeel en (incidentele) middelen is om het probleem op korte termijn op te lossen;
- Daarnaast blijken de problemen bij Jeugdbescherming Brabant te resulteren in grote druk op CJG+ De Kempen, doordat kinderen eerder en met een grotere zorgvraag uitstromen van JBB naar CJG+ De Kempen;
- Deze ontwikkeling het beroep op het CJG+ vergroot en ook de druk op de medewerkers toeneemt, terwijl er al een wachtlijst is;
- Deze nieuwe en actuele ontwikkelingen complex zijn en de oplossing is niet eenduidig en voor de hand liggend;
- Tegelijkertijd is het essentieel dat kinderen en jeugd in de gemeente Bladel niet tussen wal en schip vallen, en alle benodigde zorg kunnen krijgen die ze nodig hebben;
- Het daarom belangrijk is om het probleem daadkrachtig te analyseren en te onderzoeken welke oplossingen en alternatieven (bijv. inhuur van externe zorgaanbieders) er op korte termijn benodigd zijn;

Roept het college van burgemeester en wethouders op:
1. Zo spoedig mogelijk helder te krijgen in hoeverre het probleem bij jeugdhulp zich in de gemeente Bladel voordoet, en welke oplossingen en alternatieven er zijn om te zorgen dat kinderen die zorgbehoevend zijn niet tussen wal en schip vallen;
2. Daartoe o.a. in overleg te treden met CJG+ De Kempen;
3. De gemeenteraad over de uitkomsten hiervan te informeren en indien nodig een (krediet)voorstel ter besluitvorming voor te leggen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie CDA Bladel en Vrije Hapertse Partij.

STEMMING	

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	-	-
D66	1	0

BESLUIT	Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN

MOTIE

ONDERWERP	**Uitbreiding Basisschool De Vest**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	CDA
NAAR AANLEIDING VAN	R21.069 Perspectiefnota 2021, agendapunt 9.7

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- De perspectiefnota 2021 (R21.069);
- De toezegging door portefeuillehouder Van der Linden in de commissie Inwoners van 15 juni 2021 dat er gesprekken gaande zijn met basisschool De Vest over een eventuele uitbreiding en dat besloten is om een noodlokaal volgend schooljaar in te zetten voor onderwijs of kinderopvang, en dat gekeken en geprognotiseerd wordt of het aantrekkende leerlingaantal recht geeft op een (permanente) uitbreiding van de school;

Overwegende dat:
- Uit de toezegging blijkt dat de nog niet opgeleverde basisschool De Vest in Hoogeloon, komend jaar vermoedelijk al te klein is voor het aantal leerlingen dat komend jaar naar school gaat;
- Er de komende jaren circa 75 nieuwe woningen worden opgeleverd in Hoogeloon;
- Er is gekozen voor een onderwijsconcept waarbij leerlingen veel buitenruimte nodig hebben;
- Er nog een (vrij nieuw) deel van de oude school overeind staat, namelijk 'Het Vestje';

Roept het college van burgemeester en wethouders op:
1. Om met een structurele oplossing te komen om het capaciteitsprobleem van de nieuwe basisschool De Vest in Hoogeloon op te lossen;
2. De structurele oplossing niet ten koste mag gaan van speelplaatsoppervlakte zoals eerder is vastgelegd;
3. Tot het moment dat er een structurele oplossing is geboden, 'Het Vestje' niet te slopen;
4. Eventuele kosten voor deze structurele oplossing te verwerken in de ontwerpbegroting 2022;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie CDA Bladel.

STEMMING		
	Voor de motie	**Tegen de motie**
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	-	-
D66	0	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN**

MOTIE

ONDERWERP	**Uitbreiding toeristenbelasting voor arbeidsmigranten**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	D66
NAAR AANLEIDING VAN	R21.068 Mededeling: Forensenbelasting arbeidsmigranten, Perspectiefnota 2021, agendapunt 9.7

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- Mededeling R21.068 Forensenbelasting arbeidsmigranten;
- De perspectiefnota R21.069, p.10,

Overwegende dat:
- Forensenbelasting geen geschikt middel is voor het laten meebetalen van arbeidsmigranten aan de voorzieningen in de gemeente;
- heffing van toeristenbelasting naar arbeidsmigranten wel een mogelijkheid is;
- De kosten voor het opzetten van een dergelijke belasting €7.000-€10.000 bedraagt;
- Een goede inventarisatie door de gemeente plaats dient te vinden van de locaties waar arbeidsmigranten verblijven;
- Deze inventarisatie ook voordelen heeft bij toezicht en handhaving;
- Arbeidsmigranten zich als inwoner in de gemeente kunnen inschrijven als zij langer dan 4 maanden in de gemeente verblijven;
- Naburige gemeentes (Eersel, Reusel-De Mierden) al verblijfsbelasting heffen op arbeidsmigranten, of dit overwegen (Oirschot);
- Het risico op verhuizen van arbeidsmigranten door deze belasting in te voeren als klein wordt ingeschat;
- Er een risico bestaat dat uitbuiting van arbeidsmigranten door verhuurders toeneemt, bijvoorbeeld door extra administratiekosten door te belasten;
- De geschatte opbrengst voor de gemeente in ieder geval geraamd wordt op €135.000,

Roept het college op:
1. Een beter inzicht te bewerkstelligen in de verblijfplaatsen en omstandigheden van arbeidsmigranten, en daartoe:
   - Een inventarisatie te doen van de verblijfplaatsen van arbeidsmigranten;
   - Een plan op te stellen deze verblijfplaatsen met enige regelmaat te bezoeken om misstanden te voorkomen dan wel tijdig te ontdekken;
   - Arbeidsmigranten nadrukkelijk te wijzen op de mogelijkheid zich in te schrijven in de gemeente;

~~2. Een gewijzigde verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting aan de gemeenteraad voor te leggen, zodat per 1 januari 2022 uitvoering gegeven kan worden aan de uitbreiding van de toeristenbelasting voor arbeidsmigranten, en daartoe:~~

- ~~De verordening toeristenbelasting aan te passen, opdat het mogelijk wordt verblijfsbelasting van arbeidsmigranten te innen;~~
- ~~Tijdig te communiceren met verblijfgevers om ze te laten wennen aan de nieuwe situatie en om ze de tijd te geven hun administratie zodanig aan te passen dat de afdracht juist en efficiënt kan geschieden;~~
- ~~De kosten en opbrengsten hiervan te verwerken in de ontwerpbegroting 2022,~~

2. De raad over de voortgang te rapporteren in het eerste kwartaal van 2022.

en gaat over tot de orde van de dag.

STEMMING		
	Voor de motie	**Tegen de motie**
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	-	-
D66	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN**

Bladeltransparant
Transparantie - Verantwoordelijkheid - Integriteit - Openheid

MOTIE

ONDERWERP	**Zorglocaties in Bladel**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	BT
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 10.1, beantwoording vragen artikel 41 RvO inzake fysiopraktijk aan de Pius-X straat

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- De beantwoording door het college van de vragen van fractie Bladel Transparant inzake fysiopraktijk aan de Pius-X straat, waarbij het college aangeeft geen taak en beleid te hebben "om voor ondernemers een geschikte locatie te vinden voor het uitoefenen van hun activiteit";

Overwegende dat:

- De gemeente Bladel geen duidelijk inzicht heeft in het aantal locaties en vierkante meters voor de huisvesting vaan maatschappelijke en zorgfuncties;
- De gemeente Bladel geen beleid heeft om huisvesting van Zorg in de kernen van de gemeente Bladel te waarborgen;
- De Zorg bij iedereen op 1 staat;
- Er ook in Bladel een vergrijzing optreedt en mensen langer thuis blijven wonen;
- Hierdoor zorgvoorzieningen als fysiotherapie, huisarts, tandarts en andere zorginstellingen een plaats in de kernen van de gemeente verdienen,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Inzichtelijk te maken wat de actuele marktsituatie en ontwikkelingen zijn op het gebied van maatschappelijke functies en "Algemeen medisch nut" in de gemeente Bladel;
- Aan de hand van het inzicht en lokale ontwikkelingen een keuzenota "maatschappelijke functies & Algemeen medisch nut" op te stellen en deze voor te leggen aan de gemeenteraad,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie BT.

Bladeltransparant
Transparantie - Verantwoordelijkheid - Integriteit - Openheid

STEMMING		
	Voor het motie	**Tegen het motie**
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	-	-
D66	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN**

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD
20 MEI 2021
DIGITAAL VIA MS TEAMS

Gemeente Bladel

	AANWEZIG		VERHINDERD	
Voorzitter	Dhr. R. Bosma	Burgemeester		
Griffier	Dhr. J. van der Wiel			
Raadsleden	N.C.H.B. Beerens	CDA	J.C.A. Adams	VVD
	P.C.P. van den Heuvel-Antonis	CDA		
	J.A.H.C.M. van de Huygevoort - van Hoof	CDA		
	M.C. Schoenmakers	CDA		
	A.W. Vervoort-Frijters	CDA		
	D.A. Daris	D66		
	N.H.M. Bohncke	BT		
	N. Panjoel	BT		
	D. Zumker	BT		
	Dhr. B.M.A.M. van Hoof	BT		
	P.J.A. Wouters	BT		
	W.J.M. van de Put-Claassen	VHP		
	L.I.P. Huijbregts	VHP		
	J.H. van Munster	VHP		
	A.J.A. Van Dun	VHP		
	C.H. Swaanen	PRO5		
	H.A.L.B. Maas	PRO5		
	M.H. Roks	PRO5		
Collegeleden	Dhr. D. Jansen	Wethouder BT		
	Dhr. W. Van der Linden	Wethouder VHP		
	Dhr. F. d'Haens	Wethouder CDA		
	Dhr. R. Bosma	Burgemeester		

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
1.	**OPENING VERGADERING EN AANWIJZING PRIMUS**	De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. Verhinderd: - Dhr. J.C.A. Adams (VVD) Stemcijfer: CDA	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD
20 MEI 2021
DIGITAAL VIA MS TEAMS

Gemeente Bladel

2.	**VASTSTELLING AGENDA**	De conceptagenda wordt gewijzigd vastgesteld: ▪ Agendapunt 9.6 ' R21.056 Mededeling: Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning' wordt toegevoegd.	
3.	**SPREEKRECHT BURGERS**	Er heeft zich 1 persoon gemeld voor het spreekrecht: ▪ Peter Bons (voorzitter stichting Groene Long) spreekt in op agendapunt 9.2: Gebiedsontwerp De Groene Long.	
4.	**VASTSTELLEN VAN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJSTEN**		
4.1	Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 25 maart 2021	De besluitenlijst van de raadsvergadering van 25 maart 2021 wordt ongewijzigd en unaniem vastgesteld (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
4.2	Besluitenlijsten en afsprakenlijsten commissies	De volgende lijsten worden aan de raad ter kennisgeving gebracht: ▪ Besluitenlijst commissie Grondgebied van 19 april 2021 ▪ Besluitenlijst commissie Inwoners van 20 april 2021 ▪ Besluitenlijst commissie MAZ van 22 april 2021 ▪ Toezeggingen stand van zaken 20 mei 2021 ▪ Openbare besluitenlijst Presidium van 8 maart 2021 ▪ Lijst van ingekomen stukken in afwachting van behandeling door college van B&W	
5.	**MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN VAN 12 FEBRUARI TOT EN MET 1 APRIL 2021**		
5.1	Ingekomen stukken	Er zijn geen Ingekomen Stukken die de raad wil behandelen.	
5.2	Mededelingen	Er zijn geen Mededelingen die de raad wil behandelen.	

5.3	Vaststellen lijst van mededelingen en ingekomen stukken tot en met 1 april 2021	Het overzicht van ingekomen stukken en mededelingen tot en met 1 april 2021 wordt ongewijzigd en unaniem met de voorgestelde wijze van afdoening vastgesteld (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
6.	**VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN**	Er wordt geen gebruik gemaakt vanuit vertegenwoordigers om mededelingen te doen met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen.	
7.	**ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE B&W**	Het college van B&W informeert – bij monde van Dhr. d'Haens - de gemeenteraad actief over: ▪ Netwerkcapaciteit van Enexis in relatie tot de reservering van capaciteit voor het project in Bladel-Zuid	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de netwerkcapaciteit een beperking is voor de energietransitie en dat het er op leek dat de reservering voor grootschalige opwek de aansluitingen voor 'zon op dak' in de weg zit. De reservering die is gedaan voor Renewable Factory van 54MW is door Enexis toegezegd per 2025. Indien deze reservering komt te vervallen, dan betekent dat niet dat de capaciteit per heden vergroot en of andere projecten voorrang kunnen krijgen. Momenteel is de capaciteit onvoldoende (los van de reserveringen) om op korte termijn tempo te kunnen maken met de energietransitie. De capaciteit in Hapert wordt op zijn vroegst per 2025 verhoogd. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat deze verhoging in capaciteit waarschijnlijk niet voldoende zal zijn om alle ambities in de gemeente Bladel te verwezenlijken. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe om de raad schriftelijk te informeren over de exact beoogde verhoging door Enexis van de capaciteit.
9.	**HAMERSTUKKEN**		
8.1	R21.046 Bestemmingsplan Breestraat 3, Hoogeloon	Het raadsvoorstel R21.046 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit:	

		1. Geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhaal van kosten anderszins is geregeld; 2. De concept Nota zienswijzen Breestraat 3, Hoogeloon vast te stellen; 3. Het bestemmingsplan Breestraat 3, Hoogeloon ongewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen uit de Nota zienswijzen;	
8.2	R21.045 Bestemmingsplan Troprijt 7, Bladel	Het raadsvoorstel R21.045 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhaal van kosten anderszins is geregeld; 2. De concept Nota zienswijzen Troprijt 7, Bladel vast te stellen; 3. Het bestemmingsplan Troprijt 7, Bladel gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen uit de Nota zienswijzen;	
8.3	R21.023 Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	Het raadsvoorstel R21.023 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. De Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 Omgevingsdienst ZuidoostBrabant voor kennisgeving aan te nemen; 2. Geen zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023- 2025 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.	
8.4	R21.006 Financiële kaderstelling perspectiefnota 2021 en begroting 2022	Het raadsvoorstel R21.006 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit:	

		1. In te stemmen met de uitgangspunten zoals die zijn vermeld in de bij dit voorstel behorende nota van uitgangspunten voor de samenstelling van de perspectiefnota 2021 en begroting 2022.	
9.	**BESPREEKSTUKKEN**		
9.1	R21.027 Bestemmingsplan Kom Hapert 2021	Het raadsvoorstel R21.027 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen; 2. De concept Nota zienswijzen Kom Hapert 2021 vast te stellen; 3. Het bestemmingsplan Kom Hapert 2021 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen uit de Nota zienswijzen. 4. De provincie Noord Brabant verzoeken om binnen de termijn van 6 weken na vaststelling over te mogen gaan tot bekendmaking van de plannen De motie van CDA, VHP en D66 inzake 'Mogelijkheden voor supermarkten' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat er momenteel geen 'supermarktbeleid' is. In de regionale detailhandelvisie en Kempische detailhandelvisie (2016) staan de handreikingen om supermarkten te reguleren. Bij de vastgestelde centrumvisie van Bladel was ook het distributie planologisch onderzoek opgenomen met betrekking tot de oppervlaktes van de supermarkten. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat momenteel een nieuwe vestiging van supermarkten in de kleine kernen en bedrijventerreinen niet mogelijk is.
9.2	R21.004 Gebiedsontwerp De Groene Long	Het amendement van CDA inzake 'Krediet De Groene Long nu beschikbaar stellen' wordt aangenomen met 17 stemmen voor (CDA, BT, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (D66). Het gewijzigde raadsvoorstel R21.004 wordt aangenomen met 17 stemmen voor (CDA, BT, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (D66). De gemeenteraad besluit: 1. Het gebiedsontwerp voor De Groene Long vast te stellen als uitgangspunt voor de realisatie en beheer van het gebied. 2. De benodigde financiële middelen voor de afronding van de voorbereidingsfase en het jaarlijks onderhoud en beheer beschikbaar te stellen en te verwerken in de eerstvolgende begrotingswijziging 2021.	Dhr. Peter Bons (voorzitter stichting Groene Long) spreekt in bij aanvang van het agendapunt.

		De motie van BT inzake 'Uitbreiding klankbordgroep De Groene Long' wordt aangenomen met 15 stemmen voor (CDA, BT, VHP, D66) en 3 stemmen tegen (PRO5)	
9.3	R21.009 Locatiebepaling Grondstoffencentrum	Het raadsvoorstel R21.009 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. In te stemmen met de uitkomsten van het locatie-onderzoek en daarmee de vestiging van het grondstoffencentrum op het KBP. 2. Een zichtlocatie van ca. 10.000 m2 op het KBP te reserveren voor de ontwikkeling van het grondstoffencentrum. De motie van VHP en VVD inzake 'Onderzoek en financiën Grondstoffencentrum' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat naast het innemen van materialen ook het hergebruik van materialen een doelstelling is van het grondstoffencentrum. Al deze doelstellingen kunnen worden gerealiseerd op het KBP, met uitzondering van de transactie naar de nieuwe gebruiker, zijnde detailhandel. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de verkeerssituatie en eventuele verkeershinder bij de nadere uitwerking van het Grondstoffencentrum wordt onderzocht. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe dat de gemeenteraad van Bladel dezelfde stukken behandelt en krijgt toegestuurd als de overige twee deelnemende gemeenteraden. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat, indien een gemeente zich terugtrekt uit deze samenwerking, de consequenties hiervan inzichtelijk worden gemaakt voor de gemeenteraad van Bladel.
9.4	R21.025 Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021	Het amendement van BT, CDA en PRO5 inzake 'Thuis ophalen leerlingen speciaal basisonderwijs' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). Het amendement van BT, CDA en PRO5 inzake 'Wachttijden Leerlingenvervoer' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). Het gewijzigde raadsvoorstel R21.025 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Vast te stellen de volgende verordening: De Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021.*	Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat met het amendement inzake 'Thuis ophalen van leerlingen speciaal basisonderwijs' de rol van het college beperkt wordt en dat een belangrijk element teniet wordt gedaan ten aanzien van meer zelfredzaamheid van de leerling uit het basisonderwijs die gebruik maakt van het leerlingenvervoer.

		** met inbegrip van de gewijzigde teksten bij artikel 10 en artikel 13 conform de aangenomen amendementen*. De motie van BT, CDA, VHP en PRO5 inzake 'Evaluatie leerlingenvervoer met tevredenheidsonderzoek' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
9.5	R21.002 Doorontwikkeling gemeenteraad Bladel 2021	Het raadsvoorstel R21.002 wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Ten behoeve van de doorontwikkeling van de gemeenteraad de richtpunten en bijhorende realisatie vast te stellen: a. Richtpunt A: "Meer verrijking en eigenaarschap van besluitvorming" door de werkwijze en vergaderstructuur van de gemeenteraad binnen het commissiestelsel vorm te geven in de BOB-systematiek met een beeldvormende, oordeelsvormende en besluitvormende fase; b. Richtpunt B: "Meer pro-actief te sturen als opdrachtgever van het college aan de voorkant" door meer eigenaar te zijn van de eigen werkwijze en het vergadermodel middels een Lange Termijn Agenda/Raadsplanning, een versterking van de agendacommissie, en verbetering van raadsstukken; c. Richtpunt C: "Meer extern/naar buiten gericht" door de betrokkenheid en inbreng van inwoners te vergroten met de uitbreiding van het spreekrecht en mogelijke deelname van inwoners in de beeldvormende fase en de zichtbaarheid van de gemeenteraad te vergroten met bijeenkomsten op locatie en digitaal en analoog te communiceren over diens handelen. 2. […] 3. […] 4. […] 5. De griffier opdracht te geven om ter vaststelling door het presidium in zijn vergadering van 21 juni 2021 op basis van dit raadsbesluit een uitvoeringsplan uit te werken. De motie van D66 inzake 'Steunen doorontwikkeling gemeenteraad' wordt unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	

9.6	R21.056 Mededeling: Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat er uitvoering wordt gegeven aan de raadsbesluiten. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het proces wijzigt maar zegt toe dat de gemeenteraad keuzes worden voorgelegd om uiteindelijk te komen tot een uitwerkingsplan. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat in de bijeenkomsten van woensdag 26 mei (Sport- en recreatiecomplex Egyptische Poort) en dinsdag 8 juni (Perspectiefnota) nadere informatie wordt verstrekt over de ontwikkeling, grondexploitatie en kosten van (initiatieven in) de Egyptische Poort.
10.	**ART.41 REGLEMENT VAN ORDE: SCHRIFTELIJKE VRAGEN**		
10.1	BT en CDA inzake Verruimd terrassenbeleid (Art.41)	Er worden geen aanvullende vragen gesteld aan het college van Burgemeester & Wethouders over de beantwoordingsbrief van 24 april 2021.	
10.2	CDA inzake Kwaliteit Bladelse sportvelden (Art.41)	Aangegeven wordt – vanwege de korte voorbereidingstijd – om dit agendapunt opnieuw te agenderen in de volgende vergadercyclus.	Portefeuillehouder Jansen zegt toe de aanvullende vragen van CDA bij de behandeling van de beantwoordingsbrief in de volgende vergadering te beantwoorden.
11.	**SLUITING**	De voorzitter sluit de vergadering op 21 mei 2021 om 00.01 uur.	

Besluitenlijst vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

De raad van de gemeente Bladel,

de griffier, de voorzitter

MOTIE

ONDERWERP	Mogelijkheden voor supermarkten
DATUM	20 mei 2021
INGEDIEND DOOR	VHP, CDA en D66
NAAR AANLEIDING VAN	R21.027 Bestemmingsplan kom Hapert 2021

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 20 mei 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- De toelichting op en onderbouwing van het aantal vierkante meters supermarkt in de gemeente Bladel tijdens de informatiebijeenkomst op 21 januari 2021;
- Raadsvoorstel R21.027 Bestemmingsplan Kom Hapert 2021;
- De uitbreidingswens van de Lidl in het centrum van Hapert;
- De zienswijze en inspreekbijdrage daaromtrent namens de Lidl in Hapert op het ontwerpbestemmingsplan;

Overwegende dat:
- Het belangrijk is dat de leefbaarheid van kernen en toekomstbestendigheid van winkelgebieden in de kernen in stand blijven;
- Supermarkten daaraan een belangrijke bijdrage leveren;
- Er dan ook een positieve grondhouding is ten aanzien van de uitbreidingswens van de supermarkt Lidl, indien het plan voldragen is en waarbij een goede ontsluiting en verkeerskundige afwikkeling wordt gerealiseerd;
- Een uitbreiding van supermarkten in het algemeen, en van de Lidl in Hapert in het bijzonder, een kwaliteitsslag voor de supermarkt, het centrum en de consumentenervaring teweeg kan brengen;
- De gemeente Bladel meer supermarkten heeft met allen hun eigen wensen, plannen en toekomstvisie;
- De gemeenteraad van Bladel hierover geïnformeerd is in een informatiebijeenkomst;
- Het huidige beleid een uitbreiding van supermarkten niet toestaat;
- De ontstane situatie met betrekking tot supermarkten in de gemeente Bladel er om vraagt dat het supermarktbeleid en de visie op supermarkten opnieuw tegen het licht worden gehouden;
- Het - vooruitlopend op dit brede supermarktvraagstuk met betrekking tot het gewenste aantal supermarkten, de supermarktoppervlaktes, en de gevolgen voor de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van winkelgebieden in de gemeente Bladel - niet past om een uitzondering te maken door de uitbreidingswens van een individuele supermarkt nu al toe te staan,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
- Het huidige supermarktbeleid in de gemeente Bladel te heroverwegen en een supermarktvisie gemeente Bladel op te stellen;
- Bij de totstandkoming hiervan in gesprek te gaan met de diverse supermarkten en ondernemersverenigingen;
- Deze supermarktvisie ~~eind 2021~~in deze raadsperiode ~~-~~ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen;
- Nadien - indien de vaststelling van de supermarktvisie daartoe aanleiding geeft en er een onderbouwd/volledig verzoek ligt dat past in de centrumvisie - een

gewijzigd bestemmingsplan Kom Hapert 2021 voor de realisatie van een uitbreiding van supermarkt Lidl ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 20 mei 2021.
Fracties VHP, CDA Bladel en D66.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	0	0
D66	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN**

AMENDEMENT

ONDERWERP	Krediet De Groene Long nu beschikbaar stellen
DATUM	20 mei 2021
INGEDIEND DOOR	CDA
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.2, Raadsvoorstel R21.004 Gebiedsontwerp De Groene Long

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 20 mei 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- Het raadsvoorstel R21.004 van burgemeester en wethouders van 16 maart 2021 en het beslispunt in het ontwerpbesluit om "bij de Perspectiefnota 2021 de benodigde financiële middelen voor de afronding van de voorbereidingsfase en het jaarlijks onderhoud en beheer beschikbaar te stellen";

Overwegende dat:

- Het geformuleerde beslispunt in het ontwerpbesluit op diverse wijzen geïnterpreteerd kan worden;
- We nu duidelijkheid willen verschaffen, zodat de initiatiefnemers van dit prachtige burgerinitiatief vooruit kunnen;
- Het proces al lang loopt;
- Vorig jaar op 9 juli 2020 het gebiedsplan reeds is vastgesteld;
- In de motie, die op 9 juli 2020 door de gemeenteraad van Bladel is aangenomen, het college van B&W wordt opgeroepen om de met de gebiedsontwikkeling gepaard gaande kosten in de beheerfase en aanvullende lasten voor de Groene Long aan de raad voor te leggen, alvorens te verwerken in het meerjarenprogramma;
- Het dus past om de middelen nu ter beschikking te stellen en vervolgens te verwerken in de meerjarenbegroting;
- Indien het onderhoud van grijs en groen niet als jaarlijkse last specifiek wordt toegerekend aan het project de Groene Long (zoals bij andere projecten immers ook niet wordt gedaan), de jaarlijkse lasten beduidend lager zijn;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT R21.004 als volgt te wijzigen:

1. Het gebiedsontwerp voor De Groene Long vast te stellen als uitgangspunt voor de realisatie en beheer van het gebied.
2. De benodigde financiële middelen voor de afronding van de voorbereidingsfase en het jaarlijks onderhoud en beheer beschikbaar te stellen en te verwerken in de eerstvolgende begrotingswijziging 2021.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 20 mei 2021.
Fractie CDA.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	0	0
D66	0	1

BESLUIT	**Met 17 stemmen voor en 1 stem tegen is het amendement AANGENOMEN**

MOTIE

ONDERWERP	Uitbreiding klankbordgroep De Groene Long
DATUM	20 mei 2021
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant
NAAR AANLEIDING VAN	Raadsvoorstel R21.004 Gebiedsontwerp De Groene Long

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 20 mei 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- Het gebiedsontwerp de Groene Long en de initiatieven,

Overwegende dat:
- De Groene Long nu ontwikkeld wordt tot een prachtig recreatief groen gebied, door onze eigen inwoners;
- Het realiseren van een 'Groene Long' in Bladel via een participatief proces, conform de kaders zoals door gemeenteraad vastgesteld in Raadsprogramma 2018-2022, Raadsopdracht (20 juni 2019) en Gebiedsplan (9 juli 2020);
- De Groene long ook nog een vervolgfase kent waarbij nieuwe initiatieven kunnen ontstaan en een plaats kunnen krijgen;
- Er momenteel een groep van 8 direct omwonenden betrokken is die actief participeren bij de realisatie en daarnaast fungeren als klankbordgroep voor de verdere planvorming van het gebied;
- Het van belang is dat inwoners uit Bladel of andere dorpen ook betrokken moeten kunnen zijn en inspraak moeten kunnen hebben in het (vervolg) proces;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. De klankbordgroep van omwonenden De Groene Long te verzoeken zich te herformuleren en te positioneren en uit te breiden door niet uitsluitend direct omwonenden van het gebied, maar ook overige inwoners, verengingen of ondernemers van de gemeente Bladel, toe te laten tot de klankbordgroep,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 20 Mei 2021,
Fracties Bladel Transparant.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	0	3
VVD	0	0
D66	1	0

BESLUIT	**Met 15 stemmen voor en 3 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN**

MOTIE

ONDERWERP	Onderzoek en financiën grondstoffencentrum
DATUM	20 mei 2021
INGEDIEND DOOR	VHP en VVD
NAAR AANLEIDING VAN	R21.009 Locatie bepaling grondstoffencentrum

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 20 mei 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- De Kadernota Grondstoffen in het eerste kwartaal van 2019, waarin als doelstelling opgenomen is om te komen tot een Kempisch grondstoffencentrum op een centraal gelegen locatie;
- Het besluit van de gemeenten Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden waarbij is uitgesproken om te komen tot een gezamenlijk grondstoffencentrum;
- De uitkomsten van het uitgevoerde locatieonderzoek waaruit blijkt dat het Kempisch Bedrijven Park (KBP) de voorkeur geniet voor vestiging van het grondstoffencentrum;
- Het ontwerp-raadsbesluit, behorende bij R21.009, om:
  1. In te stemmen met de vestiging van het grondstoffencentrum op het KBP, op grond van de uitkomsten van het locatie-onderzoek;
  2. Een zichtlocatie van ca. 10.000 m2 op het KBP te reserveren voor de ontwikkeling van het grondstoffencentrum.

Overwegende dat:

- Het KBP-bestuur op voorhand reeds enkele randvoorwaarden heeft gesteld met betrekking tot:
  a. Het op te richten gebouw dient representatief te zijn en te voldoen aan de beeldkwaliteitseisen;
  b. Er onderzoek gedaan moet worden naar de piekbelasting van de verkeersaantrekking;
  c. Op de grondprijs van € 195 per m2 geen korting wordt gegeven;
  d. En dat detailhandel niet is toegestaan.
- De beoogde kavel ligt op een prominente locatie binnen het KBP met aanwezigheid van bedrijven en woningen in de nabije omgeving;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Een omgevingsdialoog op te starten met de directe omgeving zowel op het KBP als met de bewoners aan de zuidoost kant van Hapert;
- Mogelijke overlast ten aanzien van verkeersbewegingen, geur, geluidshinder en overlast van ongedierte in beeld te brengen;
- Vooraf te formuleren aan welke beeldkwaliteitseisen voldaan moet worden;
- In beeld te brengen wat de financiële gevolgen zijn van het nieuwe grondstoffencentrum voor de gemeente Bladel, voor de inwoners van de gemeente Bladel en voor de poorttarieven;
- De uitkomsten hiervan te verwerken in en toe te voegen aan het raadsvoorstel over het totaalplan met betrekking tot het grondstoffencentrum dat samen met het kredietvoorstel in december 2021 ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 20 mei 2021.
Fracties VHP en VVD.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	0	0
D66	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN**

AMENDEMENT

ONDERWERP	Thuis ophalen leerlingen speciaal basisonderwijs
DATUM	20 mei 2021
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant, CDA, PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.4, Raadsvoorstel R21.025 Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 20 mei 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- Het voorstel van het college (R21.025) om de verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021 vast te stellen.
- Artikel 10. Aanwijzen opstapplaats:
  1. Het college wijst, bij het verstrekken van aangepast vervoer, een opstapplaats aan van waaruit de leerling gebruik maakt van de vervoersvoorziening.
  2. De ouders dragen er zorg voor dat de leerling naar, van en op de opstapplaats wordt begeleid als dit noodzakelijk is.
  3. Het college wijst geen opstapplaats aan als door de ouders wordt aangetoond dat begeleiding van de leerling door henzelf of anderen onmogelijk is dan wel tot ernstige benadeling van het gezin zal leiden en een andere oplossing niet mogelijk is.
- Het commissieblad (nr. 21.11855) waarin de uitwerking van en inzicht in de mogelijkheden en kosten om alle leerlingen die naar het primair onderwijs gaan thuis op te halen en af te zetten, is opgenomen.

Overwegende dat:

- Leerlingen die gebruik maken van leerlingenvervoer in beginsel een opstapplaats krijgen aangewezen waar vandaan het vervoer plaatsvindt;
- Een leerling thuis wordt opgehaald indien wordt aangetoond dat aanwijzing van een opstapplaats niet mogelijk is of tot ernstige benadeling van het gezin leidt;
- De aanvraag en de verantwoordelijkheid van het aantonen dat ophalen vanaf een opstapplaats niet mogelijk is, bij de ouders ligt;
- Deze aanvraag beoordeeld wordt door een onafhankelijk medisch adviseur, waarbij eveneens ook andere organisaties/personen (samenwerkingsverband, CJG+, de school) kunnen worden betrokken;
- De aanvraag daardoor voor zowel de gemeente als de ouders complex, tijdrovend en kostbaar is;
- Dat zowel voor ouders als de leerlingen uit het basisonderwijs die gebruik maken van het leerlingenvervoer, veel zorgen, stress en moeite bespaard worden indien leerlingen thuis worden opgehaald;
- Bovendien opstapplaatsen als onveilig worden ervaren, en waar leerlingen op sommige opstapplaatsen ook kwetsbaar en onbeschut moeten wachten.
- Momenteel een vijfde (15 leerlingen) van de in totaal 75 leerlingen die gebruik maken van het leerlingenvervoer thuis worden opgehaald;
- Het leerlingenvervoer nooit een ‘centenkwestie’ is, en het welzijn van de leerling te allen tijde voorop moet staan;
- De uitgewerkte kostenstijging indien alle leerlingen die naar het primair onderwijs

gaan thuis worden opgehaald en afgezet, jaarlijks in totaal circa €3.800,- bedraagt;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT R21.025 als volgt te wijzigen:

1. De 'verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021' vast te stellen, met inbegrip van de gewijzigde tekst bij artikel 10:

   Nieuwe tekst artikel 10:

   1. Het college wijst, bij het verstrekken van aangepast vervoer, een opstapplaats aan van waaruit de leerling gebruik maakt van de vervoersvoorziening.
   2. De ouders dragen er zorg voor dat de leerling naar, van en op de opstapplaats wordt begeleid als dit noodzakelijk is.
   3. Het college wijst geen opstapplaats aan:
      a. Als door de ouders wordt aangetoond dat begeleiding van de leerling door henzelf of anderen onmogelijk is dan wel tot ernstige benadeling van het gezin zal leiden en een andere oplossing niet mogelijk is; of
      b. Gedurende de periode dat de leerling basisonderwijs heeft.

2. De extra benodigde financiële middelen hiervoor beschikbaar te stellen en te verwerken in de Najaarsnota,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 20 mei 2021.
Fractie Bladel Transparant, CDA, PRO5.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	0	0
D66	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN**

BIJLAGE AMENDEMENT

OUDE TEKST (VERORDENING)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
Artikel 10: 1. Het college wijst, bij het verstrekken van aangepast vervoer, een opstapplaats aan van waaruit de leerling gebruik maakt van de vervoersvoorziening. 2. De ouders dragen er zorg voor dat de leerling naar, van en op de opstapplaats wordt begeleid als dit noodzakelijk is. 3. Het college wijst geen opstapplaats aan als door de ouders wordt aangetoond dat begeleiding van de leerling door henzelf of anderen onmogelijk is dan wel tot ernstige benadeling van het gezin zal leiden en een andere oplossing niet mogelijk is	Artikel 10: 1. Het college wijst, bij het verstrekken van aangepast vervoer, een opstapplaats aan van waaruit de leerling gebruik maakt van de vervoersvoorziening. 2. De ouders dragen er zorg voor dat de leerling naar, van en op de opstapplaats wordt begeleid als dit noodzakelijk is. 3. Het college wijst geen opstapplaats aan: a. Als door de ouders wordt aangetoond dat begeleiding van de leerling door henzelf of anderen onmogelijk is dan wel tot ernstige benadeling van het gezin zal leiden en een andere oplossing niet mogelijk is; of b. Gedurende de periode dat de leerling basisonderwijs heeft.

AMENDEMENT

ONDERWERP	Wachttijden leerlingenvervoer Bladel
DATUM	20 mei 2021
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant, CDA, PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.4, Raadsvoorstel R21.025 Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 20 mei 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- Het voorstel van het college (R21.025) om de verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021 vast te stellen.
- Artikel 13. Schooltijden en wachttijden:
  2e lid: In geval er binnen een school sprake is van verschillende en/of wisselende lesroosters binnen de vaste schooltijden, kan het college besluiten met de inzet van het aangepaste vervoer een wachttijd aan te houden van maximaal drie klokuren, om zodoende aan te sluiten op het reguliere leerlingenvervoer.

Overwegende dat:

- Een wachttijd van 3 uur voor vaak kwetsbare leerlingen niet acceptabel is.
- Leerlingenvervoer inherent is aan speciaal onderwijs en dat een school daar rekening mee dient te houden.
- Het belangrijk is dat het college, de school en de vervoerder(s) in overleg gaan om de wachttijden voor leerlingen voor het vervoer - door wisselende lesroosters – te minimaliseren;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT R21.025 als volgt te wijzigen:

1. De ‘verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021’ vast te stellen, met inbegrip van de gewijzigde tekst bij artikel 13, 2e lid:

   <u>Nieuwe tekst artikel 13, 2e lid:</u>
   In geval er binnen een school sprake is van verschillende en/of wisselende lesroosters binnen de vaste schooltijden, kan het college besluiten met de inzet van het aangepaste vervoer een wachttijd aan te houden van maximaal een klokuur, om zodoende aan te sluiten op het reguliere leerlingenvervoer.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 20 mei 2021.
Fracties Bladel Transparant, CDA, PRO5.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	0	0
D66	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN**

BIJLAGE AMENDEMENT

OUDE TEKST (VERORDENING)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
Artikel 13, 2e lid: 2. In geval er binnen een school sprake is van verschillende en/of wisselende lesroosters binnen de vaste schooltijden, kan het college besluiten met de inzet van het aangepaste vervoer een wachttijd aan te houden van maximaal drie klokuren, om zodoende aan te sluiten op het reguliere leerlingenvervoer.	Artikel 13, 2e lid: 2. In geval er binnen een school sprake is van verschillende en/of wisselende lesroosters binnen de vaste schooltijden, kan het college besluiten met de inzet van het aangepaste vervoer een wachttijd aan te houden van maximaal een klokuur, om zodoende aan te sluiten op het reguliere leerlingenvervoer.

MOTIE

ONDERWERP	Evaluatie leerlingenvervoer via tevredenheidsonderzoek
DATUM	20 mei 2021
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant, CDA, VHP, PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.4, Raadsvoorstel R21.025 Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 20 mei 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- Het voorstel van het college (R21.025) om de verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021 vast te stellen.

Overwegende dat:

- er geen gesprek met ouders en betrokken leerlingen heeft plaatsgevonden bij de totstandkoming van deze voorliggende verordening;
- Ouders en leerlingen nu achteraf worden geïnformeerd over deze nieuwe verordening
- De informatie, ideeën en bevindingen van ouders en betrokken leerlingen inzicht geeft in de wijze waarop de uitvoering van het Leerlingenvervoer in de praktijk ervaren wordt en welke verbeter- en aandachtspunten er zijn;
- Het belangrijk is om dit inzicht te hebben voorafgaand aan de vaststelling van een toekomstige verordening rondom Leerlingenvervoer in Bladel;

Roept het college van burgemeester en wethouders op:

1. Om iedere twee jaar, te starten in september 2022, een tevredenheidsonderzoek uit te voeren, waarbij betrokken ouders en leerlingen worden bevraagd naar hun bevindingen en tevredenheid over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het Leerlingenvervoer in de gemeente Bladel;
2. De gemeenteraad over de resultaten van dit onderzoek te informeren;
3. Een dergelijk tevredenheidsonderzoek en de resultaten ervan mee te nemen bij de totstandkoming van een verordening Leerlingenvervoer in de toekomst,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 20 mei 2021

Raadsfractie Bladel Transparant, CDA, VHP, PRO5.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	0	0
D66	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN**

MOTIE

ONDERWERP	Doorontwikkeling gemeenteraad Bladel
DATUM	20 mei 2021
INGEDIEND DOOR	D66
NAAR AANLEIDING VAN	R21.002 Doorontwikkeling gemeenteraad Bladel

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 20 mei 2021,

Gehoord de beraadslagingen in commissie en raad;

Roept het college op:

- De doorontwikkeling van de raad met raad en daad te steunen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 20 mei 2021.
Fractie D66.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	5	0
BT	5	0
VHP	4	0
PRO5	3	0
VVD	0	0
D66	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN**

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

14 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

	Aanwezig		Verhinderd	
Voorzitter	Mevr. P. van den Heuvel-Antonis	CDA	Dhr. D. Zumker	BT
Griffier	Dhr. J. van der Wiel			
Raadsleden	Dhr. M. Roks Dhr. D. Daris Mevr. H. van Munster Dhr. J. Adams Dhr. N. Panjoel Mevr. S. Vervoort Dhr. P. Wouters Dhr. L. Huijbregts	PRO5 D66 VHP VVD (tot 19.55u) BT CDA BT VHP		
Burgerleden	Dhr. P. van Grootel Dhr. H. van Gorp Dhr. J. Evers	D66 CDA PRO5	Dhr. F. van Limpt Dhr. T. van Gils Dhr. N. van der Heijden	PRO5 VHP BT
Collegeleden	Dhr. F. d'Haens Dhr. D. Jansen Dhr. W. van der Linden	Wethouder CDA Wethouder BT Wethouder VHP		
Ambtelijk medewerkers	-			

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
1.	**Opening vergadering**	De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. Bericht van verhindering: - Dhr. Van der Heijden (BT) wordt vervangen door Dhr. Panjoel - Dhr. Van Gils (VHP) wordt vervangen door Dhr. Van Munster. - Dhr. Van Limpt (PRO5) wordt vervangen door Dhr. Evers - Dhr. Zumker (voorzitter) wordt vervangen door mevr. Van den Heuvel	
2.	**Trekking stemcijfer**	Fractie CDA	
3.	**Vaststelling agenda**	De conceptagenda wordt gewijzigd vastgesteld: - Agendapunt 8.6 wordt als 1e bespreekstuk behandeld.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

14 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
4.	**Intekening inspreekrecht over op de agenda vermelde onderwerpen**	Er hebben zich 2 personen gemeld voor het spreekrecht: - Dhr. Oostrom spreekt in op agendapunt 8.6: Stedenbouwkundige visie Hapert - Mevr. Van de Wiel heeft zich aangemeld voor agendapunt 8.7 Beleidskader CPO, maar kan niet fysiek aanwezig zijn. De bijdrage is schriftelijk als bijlage aan het agendapunt toegevoegd.	
5.	**Vaststelling besluitenlijst vergadering 19 april 2021**	De besluitenlijst van de commissie Grondgebied van 19 april 2021 wordt ongewijzigd vastgesteld.	Naar aanleiding van de vraag van CDA over de toezegging van 19 april 2021 inzake 'Ontwikkelingen N284', in het bijzonder met betrekking tot het Heeleind, geeft portefeuillehouder Van der Linden aan dat er vandaag overleg heeft plaatsgevonden met de Provincie Noord-Brabant over de N284, dat er nog veel onderzocht moet worden en zegt toe de getrokken conclusies over zowel het Heeleind als de kruising bij Van Mossel schriftelijk uiterlijk op 8 juli 2021 aan de gemeenteraad te doen toekomen.
6.	**Overzicht mededelingen en ingekomen stukken tot en met 27 mei 2021**	De commissie adviseert de gemeenteraad de ingekomen stukken en mededelingen van de commissie Grondgebied conform de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.	
6.2.1	Mededeling: Resultaten inwonerspanel Energie en Klimaat		Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat zonder grootschalige opwek van energie het lastig is om 49% CO2-reductie te realiseren. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het hoogspanningsmiddenstation in Hapert overvol is waarop niets nieuws kan worden aangesloten, en dat het doel is zo snel mogelijk met Enexis het proces te versnellen om de netwerkcapaciteit te vergroten. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe dat het uitvoeringsprogramma van de Kadernota Energie & Klimaat in het najaar van 2021 ter kennisname aan de raad wordt toegestuurd.
6.2.3	Mededeling: Informeren stand van zaken subsidieregeling duurzame energie voor particulieren 2020-2021 en verhogen subsidiebudget in perspectiefnota 2021		Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het probleem dat er via zonnepanelen geen energie kan worden terug geleverd, zich niet voordoet bij particulieren, maar alleen bij zakelijke aansluitingen. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de termijn om binnen zes maanden nadat de beschikking is afgegeven er uitvoering gegeven

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

14 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
			moet worden aan de subsidietoekenning, onderdeel uitmaakt van de regeling en dat deze gevolgd wordt.
6.2.4	Mededeling: Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning		CDA geeft aan deze raadsmededeling bij agendapunt 8.3 "Principemedewerking complex voor sport en recreatie" te betrekken.
6.2.7	Mededeling: Fietspaden Cartierheide		
7.	**Actieve informatie vanuit het college van burgemeester en wethouders**	Het college wenst de raad actief te informeren over: - Aanpak fietspad De Pals - Klimaatadaptatie voor inwoners - Stand van zaken Transitievisie Warmte	Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat er nog extra aanpassingen en werkzaamheden benodigd zijn aan het fietspad De Pals langs de A67. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat een nieuwe website is gepubliceerd voor een betere en groenere leefomgeving: www.blauw-groenbladel.nl Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de transitievisie warmte een uitvloeisel is van het klimaatakkoord waarin is afgesproken dat de woningen van het aardgas afgaan. Ambtelijke ondersteuning Serge van de Berg geeft een toelichting op de stand van zaken van het proces en de analyse om te komen tot de transitievisie warmte voor Bladel die in december 2021 ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.
8.	**Raadsvoorstellen**		
8.6	**R21.062 Stedenbouwkundige visie Hapert**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling. De volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiering door de gemeenteraad: – De impact van de visies voor de verkeerskundige situatie; – Of en in welke mate de verkeerskundige informatie beschikbaar dient te zijn alvorens een besluit wordt genomen over de stedenbouwkundige visie Hapert.	Dhr. Oostrom spreekt namens MKB Hapert en GBOH in op dit agendapunt. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat twee aspecten in de visie van De Zwarte Hond in de ogen van het college minder passend zijn, namelijk (1) De 'knip in de Kerkstraat' waardoor de markt niet goed bereikbaar is en (2) het projecteren van het gezondheidscentrum bij Van Mossel. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het gezondheidscentrum heeft aangegeven de voorkeur te hebben voor lokalisering in het dorp bij het Palet. Portefeuillehouder d'Haens geeft daardoor aan de voorkeur te hebben voor de visie van OD205.

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

14 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
		De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de verkeerskundige situatie bij de uitwerking nader te onderzoeken nadat een visie via dit raadsvoorstel is vastgesteld.
8.1	**R21.033 Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.	
8.2	**R20.139 Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.	
8.3	**R21.085 Principemedewerking complex voor sport en recreatie**	De commissie acht het raadsvoorstel niet rijp voor besluitvorming en adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel niet te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021. De commissie oordeelt het voorstel onvoldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling. Onder andere de volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad: - De uitwerking van een totaalplan van de Egyptische Poort; - Garantstelling met betrekking tot het Sport- en recreatiecomplex; - Principe-uitspraak inzake subsidieverstrekking voor een zwembad;	Portefeuillehouder Jansen zegt toe in december 2021 een totaal uitwerkingsplan ter besluitvorming voor te kunnen leggen aan de gemeenteraad. Portefeuillehouder Jansen zegt toe informatie toe te sturen inzake de gespreksvoering met de sportverenigingen. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de camperparkeerplaats geen onderdeel uitmaakt van dit raadsvoorstel, maar dat die een plek krijgt in het totaalplan.

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

14 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
		- (Het beheer en de exploitatie van) de zwemplas;	
8.4	**R21.019 Vaststellen (voorlopige) jaarstukken 2020 gemeente Bladel**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	
8.5	**R21.069 Vaststellen Perspectiefnota 2021**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	
8.7	**R21.075 Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling. De volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiering door de gemeenteraad: – De beslisboom; – Aantal woningen voor CPO; – Mogelijkheid om gedeelte van het plangebied met CPO te ontwikkelen. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het maximum van 20 woningen is opgenomen in het beleidskader omdat uit ervaringscijfers van BIEB blijkt dit een goed aantal is. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het wellicht goed is om een bandbreedte af te spreken in plaats van een exact getal van maximaal 20 woningen. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het opsplitsen van een plangebied door een gedeelte van het gebied te ontwikkelen met CPO niet wenselijk is met het oog op de ruimtelijke stedenbouwkundige kwaliteit. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan te verwachten dat ook met dit beleidskader trajecten met CPO langer duren ten opzichte van het ontwikkelen met een projectontwikkelaar. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat borging van CPO in een rechtspersoon (stichting/vereniging) belangrijk is om juridische problemen voor de CPO-deelnemers, zoals hoofdelijke aansprakelijkheid, te voorkomen.

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

14 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
			Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat, indien de wens is om sneller en meer te bouwen, CPO niet de beste methode is.
9.	**Rondvraag**	Fractie CDA vraagt naar de mogelijkheid om wegwerkzaamheden beter te spreiden en te coördineren. Fractie CDA vraagt in hoeverre het college op de hoogte is van de klachten van ondernemers over de uitvoeringsplannen van de klimaatmaatregelen in Hoogeloon.	Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat diverse onderhoudswerkzaamheden samenvallen, maar geeft aan zich niet te herkennen in het geschetste beeld dat de wegwerkzaamheden tot problemen hebben geleid. Ook is dat signaal niet uit de bijeenkomst die afgelopen zaterdag heeft plaatsgevonden naar voren gekomen. Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe schriftelijk terug te koppelen wat de grote lijn is uit de gesprekken die zijn gevoerd met de bedrijven aan het tracé. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat afspraken zijn gemaakt over verantwoordelijkheden en communicatie en dat de ondernemers met klachten zich kunnen melden bij de juiste contactpersonen.
10.	**Sluiting**	De voorzitter sluit de vergadering van de commissie Grondgebied om 23:20 uur. Besluitvorming over de geagendeerde raadsvoorstellen vindt plaats op 8 juli 2021.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE MIDDELEN & ALGEMENE ZAKEN (MAZ)

21 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

	Aanwezig		Verhinderd	
Voorzitter	Dhr. B. van Hoof	BT	H. Maas	PRO5
Griffier	Dhr. J. van der Wiel			
Raadsleden	Dhr. N. Beerens Dhr. P. Wouters Dhr. H. van Munster Dhr. T. van Dun Dhr. D. Daris Dhr. C. Swaanen	CDA BT VHP VHP D66 PRO5	Dhr. J. Adams	VVD
Burgerleden	Dhr. J. van Hout Dhr. E. van Weert Dhr. W. Spijker Dhr. I. Arts	D66 VVD CDA BT	Mevr. M. Verdaat Dhr. L. Spoelstra Mevr. C. Stoelinga	PRO5 BT VHP
Collegeleden	Dhr. R. Bosma Dhr. F. d'Haens Dhr. W. Van der Linden	Burgemeester Wethouder CDA Wethouder VHP		
Ambtelijk medewerkers	Dhr. P. Ansems			

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
1.	**Opening vergadering**	De voorzitter opent de digitale vergadering om 19.30 uur. Bericht van verhindering: - Mevr. Verdaat (PRO5) - Dhr. Adams (VVD) - Dhr. Spoelstra (BT) wordt vervangen door Dhr. Arts. - Mevr. Stoelinga (VHP) wordt vervangen door Dhr. Van Dun. - Dhr. Maas (voorzitter) wordt vervangen door Dhr. Van Hoof.	
2.	**Trekking stemcijfer**	Fractie VHP	
3.	**Vaststelling agenda**	De conceptagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.	
4.	**Spreekrecht over op de agenda vermelde onderwerpen**	Er heeft zich niemand gemeld voor het spreekrecht.	
5.	**Vaststelling besluitenlijst vergadering 22 april 2021**	De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.	Naar aanleiding van vragen van de fractie PRO5 over het wegdek van De Hoeve te Netersel, geeft portefeuillehouder

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE MIDDELEN & ALGEMENE ZAKEN (MAZ)

21 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
			Van der Linden aan dat er onderscheid gemaakt wordt tussen de delen binnen en buiten de bebouwde kom vanwege de archeologische bescherming die het deel buiten de bebouwde kom krijgt vanuit de provincie. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat er gehecht wordt aan de historische waarde van De Hoeve en dat de weg zoveel als mogelijk op de huidige wijze behouden blijft. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat naast verkeersveiligheid en de cultuurhistorische waarde er ook sprake is van geluids- en trillingsoverlast.
6.	**Overzicht mededelingen en ingekomen stukken tot en met 27 mei 2021**	De commissie adviseert de gemeenteraad de ingekomen stukken en mededelingen van de commissie MAZ conform de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.	
6.2.9	Mededeling: Forensenbelasting arbeidsmigranten		Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat een forensenbelasting een algemeen dekkingsmiddel is. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat een eventuele toeristenbelasting wordt betaald door de arbeidsmigranten en niet door de locaties waar zij verblijven.
7.	**Actieve informatie vanuit het college van burgemeester en wethouders**	Vanuit het college van burgemeester en wethouders vindt geen actieve informatie plaats.	
8.	**Raadsvoorstellen**		
8.1	**R21.019 Vaststellen (voorlopige) jaarstukken 2020 gemeente Bladel**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan met partijen in gesprek te zijn die woningen in de gemeente Bladel van glasvezel kunnen voorzien. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan bij het aanleggen van glasvezel de grote en kleinere kernen in de gemeente Bladel gelijk te willen behandelen. Portefeuillehouder Bosma zegt toe schriftelijk een toelichting te geven op de 'groene smiley' bij communicatie op pagina 11 van de Jaarstukken, in het bijzonder met het oog op centrummanagement.
8.2	**R21.069 Vaststellen Perspectiefnota 2021**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.	Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat €1.3 miljard voor de gemeenten ter beschikking komt ter

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE MIDDELEN & ALGEMENE ZAKEN (MAZ)

21 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
		De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	tegemoetkoming voor jeugdhulp. Dit betreft een algemeen dekkingsmiddel. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat een bureau de door de gemeente gehanteerde langere afschrijvingstermijnen voor wegen en pleinen heeft bekeken en realistisch heeft bevonden.
8.3	**R21.065 Aanwijzing lokale publieke media-instelling**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.	
8.4	**R21.058 Ontwerpbegroting 2022 VRBZO**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.	Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat Europese wetgeving van kracht is die stelt dat gelijk werk, gelijk beloond dient te worden. Dit heeft gevolgen voor de organisatie van de (vrijwillige) brandweer. Mogelijk dat taakdifferentiatie bij de Brandweer als oplossing wordt gevonden om te bewerkstelligen dat vrijwilligers op een ander niveau zijn opgeleid dan professionele brandweerlieden.
8.5	**R21.073 Jaarprogramma en financiële begroting 2022 en begrotingswijziging 2021 GRSK**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.	Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat het “opnieuw verbinden” van de samenwerking betrekking heeft op het herijken van de taken en de wijze waarop die worden georganiseerd.
8.6	**R21.072 Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven (MRE)**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE MIDDELEN & ALGEMENE ZAKEN (MAZ)

21 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
8.7	**R21.057 Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024 KBP**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.	Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat het KBP is uitverkocht en dat geen kavel meer beschikbaar is, doordat alles is gereserveerd of verkocht. Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat op korte termijn geen grote bedrijventerreinen te koop zijn, doordat aanwijzing, ontwikkeling en verkoop van bedrijventerreinen enkele jaren in beslag neemt, terwijl nu eerst op regionaal niveau hierover wordt samengewerkt.
9.	**Rondvraag**	De fractie CDA vraagt of de kermis in Hoogeloon doorgang vindt en of dan attracties aanwezig zijn.	Portefeuillehouder Bosma geeft aan te verwachten dat de kermis eind juni niet doorgaat. Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat contact is geweest met de kermisexploitant en zegt toe de mogelijkheden nogmaals onder de aandacht te brengen van de kermisexploitant en de gemeenteraad over de uitkomst hiervan en de voortgang van de kermis in augustus terug te koppelen.
		De fractie CDA vraagt naar de mogelijkheid dat een COVID-19-testlocatie vanuit Stichting Open Nederland wordt ontwikkeld in de gemeente Bladel.	Portefeuillehouder Bosma geeft aan geen invloed te hebben op de locaties waar Stichting Open Nederland en ondernemers teststraten ontwikkelen. Portefeuillehouder Bosma zegt toe binnen het Regionaal Beleidsteam mee te nemen dat Bladel hiervoor interesse heeft.
10.	**Sluiting**	Met dankzegging aan alle aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering om 21.05 uur	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

15 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

	Aanwezig		Verhinderd	
Voorzitter	Mevr. A. van de Huygevoort-Van Hoof	CDA		
Griffier	Dhr. J. van der Wiel			
Raadsleden	Dhr. H. Maas Mevr. H. van de Put Dhr. D. Daris (Vanaf 19.40 uur) Mevr. P. van den Heuvel-Antonis Dhr. N. Panjoel Mevr. N. Bohncke	PRO5 VHP D66 CDA BT BT	Dhr. J. Adams	VVD
Burgerleden	Mevr. C. Stoelinga Mevr. M. van Gorp (Vanaf 19.40 uur) Dhr. J. Pijnenburg Mevr. L. Van Rijthoven Dhr. M. Stuijts	VHP PRO5 D66 CDA VVD	Dhr. M. Sol Mevr. A. van de Sande	BT CDA
Collegeleden	Dhr. D. Jansen Dhr. W. Van der Linden	Wethouder BT Wethouder VHP		
Ambtelijk medewerkers	Dhr. H. Antonise Mevr. L. Beekman	Projectleider Ouderenconsulent		

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
1.	**Opening vergadering**	De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. Bericht van verhindering: - Mevr. van de Sande (CDA) wordt vervangen door Mevr. Van Rijthoven - Dhr. John Adams (VVD). - Dhr. Marco Sol (BT) wordt vervangen door Mevr. Bohncke.	
2.	**Trekking stemcijfer**	Fractie VVD	
3.	**Vaststelling agenda**	De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.	
4.	**Intekening inspreekrecht over op de agenda vermelde onderwerpen**	Er heeft zich 1 persoon gemeld voor het spreekrecht: – Dhr. René Heijmans (voorzitter den Herd) spreekt in bij agendapunt 8.1: Gemeenschapshuis aan de Markt.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

15 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
5.	**Vaststelling besluitenlijst vergadering 20 april 2021**	De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.	
6.	**Overzicht mededelingen en ingekomen stukken tot en met 27 mei 2021**	De commissie adviseert de gemeenteraad de afdoening van ingekomen stukken en mededelingen van de commissie Inwoners conform het voorstel vast te stellen.	
6.2.2	Mededeling: Voortgangsrapportage pilot ouderenconsulent en gemeentelijk ouderenbeleid		Naar aanleiding van de vraag van de fractie BT geeft portefeuillehouder Jansen aan dat er vanwege COVID-19 nog geen werk is gemaakt van de motie van BT om een tweede ouderenconsulent aan te stellen. Ouderenconsulent Loes Beekman stelt zichzelf voor aan de commissie.
6.2.4	Mededeling: Stand van zaken aanpak kwaliteit / onderhoud sportvelden		Naar aanleiding van vragen van de fractie CDA zegt portefeuillehouder Jansen toe de gemeenteraad te informeren over het monitoringsprogramma en het daarbij horende kwaliteitsniveau van de sportvelden. Portefeuillehouder Jansen geeft aan mogelijk een raadsvoorstel voor te bereiden waarin de gemeenteraad wordt voorgesteld financiële middelen beschikbaar te stellen om een bepaald kwaliteitsniveau van de sportvelden te kunnen realiseren.
7.	**Actieve informatie vanuit het college van burgemeester en wethouders**	Het college maakt geen gebruik van de mogelijkheid de raadscommissie actief te informeren.	
8.	**Raadsvoorstellen**		
8.1	**R21.071 Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad: – Financiën, kosten en mogelijke besparingen; – Bibliotheek en praktijkhuis; – Nalatende locaties; – Participanten. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	Dhr. René Heijmans (voorzitter den Herd) spreekt in bij aanvang van het agendapunt. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de benodigde middelen een reële raming van de kosten is. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het beheer en de exploitatie van het nieuwe gemeenschapshuis nog nader gespecificeerd en uitgewerkt dient te worden. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het gemeenschapshuis een voorliggende (WMO-)voorziening moet worden, maar dat deze output moeilijk is te kwantificeren in maatschappelijke kosten en baten.

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

15 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
			Portefeuillehouder Jansen zegt toe een kostenoverzicht (incl. beheer en de kosten van de nalatende locaties) voorafgaand aan de raadsvergadering aan te leveren.
8.2	**R21.019 Vaststellen (voorlopige) jaarstukken 2020 gemeente Bladel**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	
8.3	**R21.069 Vaststellen Perspectiefnota 2021**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad: – Basisschool De Vest; – Gemeenschapshuis aan de Markt. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	Portefeuillehouder Jansen zegt toe een overzicht/transponeringstabel te maken met daarin de kosten die op diverse plaatsen in de perspectiefnota zijn opgenomen met betrekking tot het gemeenschapshuis. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat er gesprekken gaande zijn met basisschool De Vest over een eventuele uitbreiding. Besloten is om een noodlokaal volgend schooljaar in te zetten voor onderwijs of kinderopvang. Gekeken en geprognotiseerd wordt of het aantrekkende leerlingaantal recht geeft op een (permanente) uitbreiding van de school.
8.4	**R21.080 Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling. De volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad: – Vertaling van gebeurtenissen bij KempenPlus naar overige Gemeenschappelijke Regelingen. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.	Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de rechter begin 2022 start met de strafzaak inhoudelijk te behandelen. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het goed is om de andere Gemeenschappelijke Regelingen waar de gemeente Bladel onderdeel van uitmaakt - met het oog op de gebeurtenissen bij KempenPlus en de aanbevelingen uit het rapport van Van Dam - tegen het licht te houden.
8.5	**R21.042 Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

15 JUNI 2021

DIGITAAL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
		de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.	
10.	**Rondvraag**	Er wordt geen gebruik gemaakt door de raadscommissie van de rondvraag.	
11.	**Sluiting**	Met dankzegging aan alle aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering om 21.05 uur. Besluitvorming over de geagendeerde raadsvoorstellen vindt plaats op 8 juli 2021.	

Gemeente Bladel

Openbare Besluitenlijst Presidium

Datum	22-04-2021
Tijd	21:56u
Locatie	Digitaal via MS Teams
Voorzitter	R.P.G. (Remco) Bosma
Aanwezigen	R.P.G. (Remco) Bosma, D.A. (Dorus) Daris, A.J.A. (Toon) van Dun, J.A.H.C.M. (Anjo) van de Huygevoort - van Hoof, H.A.L.B. (Hugo) Maas, P.J.A. (Paul) Wouters en J. (Jelle) van der Wiel.

1 OPENING

Besluit:
De voorzitter opent de digitale vergadering van het presidium om 21.56 uur.

2 VASTSTELLEN AGENDA PRESIDIUM

Besluit:
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 VASTSTELLEN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJST

3.1 Vaststellen niet-openbare besluitenlijst van presidiumvergadering van 8 maart 2021

Besluit:
De niet-openbare besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

3.2 Vaststellen openbare besluitenlijst van presidiumvergadering van 8 maart 2021

Besluit:
De openbare besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

3.3 Vaststellen Afsprakenlijst presidium tot en met vergadering van 8 maart 2021

Besluit:
De afsprakenlijst wordt gewijzigd vastgesteld:
- De evaluatie hoorzittingen wordt verplaatst naar het 1e kwartaal van 2022.

4 TERUGBLIK VORIGE RAADSVERGADERING - 25 MAART 2021

Aangegeven wordt dat de schorsingen tijdens digitale vergaderingen langer dienen te zijn. Het is anders onmogelijk om via de telefoon op afstand goed overleg te kunnen voeren tijdens een schorsing.

Daarnaast wordt gesproken over de lengte van moties.
Dhr. Maas geeft aan het niet wenselijk te vinden op de lengte van moties te worden aangesproken. De lengte van de moties is de verantwoordelijkheid van de indiener.

Het presidium is van oordeel dat er geen normen dienen te worden vastgesteld met betrekking tot de lengte van moties en amendementen.

5 KOMENDE RAADSVERGADERING

Het presidium wordt voorgesteld conceptagenda van de raadsvergadering van 20 mei 2021 vast te stellen.

5.1 Vaststellen conceptagenda raadsvergadering 20 mei 2021

Besluit:
Het presidium stelt de volgende conceptagenda vast:

8	HAMERSTUKKEN
8.1	R21.046 Bestemmingsplan Breestraat 3, Hoogeloon
8.2	R21.045 Bestemmingsplan Troprijt 7, Bladel
8.3	R21.023 Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)
8.4	R21.006 Financiële kaderstelling perspectiefnota 2021 en begroting 2022
9	BESPREEKSTUKKEN
9.1	R21.027 Bestemmingsplan Kom Hapert 2021
9.2	R21.004 Gebiedsontwerp De Groene Long
9.3	R21.009 Locatiebepaling Grondstoffencentrum
9.4	R21.025 Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021
9.5	R21.002 Doorontwikkeling gemeenteraad Bladel 2021
9.6	R21.056 Mededeling: Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning

5.2 Overige aangelegenheden komende raadsvergadering

Hoe wenst het presidium de raadsvergadering - met in achtneming van de ontwikkelingen rondom corona - vorm te geven?

Voorstel:

- Mede met het oog op de raadsvergadering van 25 maart 2021 en de verwachte ontwikkelingen rondom COVID-19, wordt voorgesteld om de raadsvergaderingen - in beginsel - vanaf heden weer fysiek te doen plaatsvinden.

Besluit:
- Het presidium besluit – indien de huidige positieve ontwikkelingen zich voorzetten en de ontwikkelingen rondom COVID-19 het toelaat - de raadsvergadering fysiek te organiseren, waarbij benadrukt wordt dat de richtlijnen in acht dienen te worden genomen.
  Het publiek wordt verzocht de vergadering digitaal vanaf de website te volgen. De burgemeester wordt verwacht de aanwezigen te wijzen op hun verantwoordelijkheid om zich aan de richtlijnen te houden.

6 OVERIGE AANGELEGENHEDEN PRESIDIUM

Het presidium spreekt over:
- Het overzicht van toezeggingen
- De extravergadercyclus in september 2021
- De voortgang rondom de 'Hoe-vraag' met betrekking tot de Strategische KempenAgenda.
- De doorontwikkeling van de gemeenteraad

- Het organiseren van diverse bijeenkomsten eind mei/begin juni 2021 inzake Egyptische Poort, Perspectiefnota, Dialoog Veehouderij.

7 RONDVRAAG

- Gevraagd wordt naar het verschil van informatie op het raadsinformatiesysteem (bladel.nl/gemeenteraad) en iBabs. De griffier geeft aan dat bladel.nl/gemeenteraad de functie heeft om de inwoners te informeren. Alle informatie die op het raadsinformatiesysteem staat, is ook terug te vinden in iBabs. In iBabs is daarnaast ook alle niet-openbare informatie opgenomen en is ook alle informatie te raadplegen over bijeenkomsten en overige commissies. iBabs is specifiek voor de raads- en commissieleden.

8 SLUITING

De voorzitter sluit de vergadering om ..:.. uur.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 21-06-2021 9. RONDVRAAG	R.P.G. Bosma	Corona testlocatie in Bladel		25-06-2021	De fractie CDA vraagt naar de mogelijkheid dat een COVID-19-testlocatie vanuit Stichting Open Nederland wordt ontwikkeld in de gemeente Bladel. Portefeuillehouder Bosma geeft aan geen invloed te hebben op de locaties waar Stichting Open Nederland en ondernemers teststraten ontwikkelen. Portefeuillehouder Bosma zegt toe binnen het Regionaal Beleidsteam mee te nemen dat Bladel hiervoor interesse heeft.
Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 21-06-2021 9. RONDVRAAG	R.P.G. Bosma	Kermis 2021 te Hoogeloon	23-07-2021		De fractie CDA vraagt of de kermis in Hoogeloon doorgang vindt en of dan attracties aanwezig zijn. Portefeuillehouder Bosma geeft aan te verwachten dat de kermis eind juni niet doorgaat. Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat contact is geweest met de kermisexploitant en zegt toe de mogelijkheden nogmaals onder de aandacht te brengen van de kermisexploitant en de gemeenteraad over de uitkomst hiervan en de voortgang van de kermis in augustus terug te koppelen.
Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 21-06-2021 8.1. R21.019 Vaststellen	R.P.G. Bosma	Beoordeling communicatie inzake centrummanage	07-07-2021		Portefeuillehouder Bosma zegt toe schriftelijk een toelichting te geven op de 'groene smiley' bij communicatie op pagina 11 van de Jaarstukken, in het bijzonder met het oog op centrummanagement.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	(voorlopige) jaarstukken 2020 gemeente Bladel		ment in Jaarstukken			
Nee	Commissie Inwoners 15-06-2021 8.1. R21.071 Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel	D.S.C. Jansen	Kostenoverzicht gemeenschapshuis aan de Markt	07-07-2021		Portefeuillehouder Jansen zegt toe een kostenoverzicht (incl. beheer en de kosten van de nalatende locaties) voorafgaand aan de raadsvergadering aan te leveren. Bij agendapunt 8.2 'Perspectiefnota 2021' zegt portefeuillehouder Jansen toe een overzicht/transponeringstabel te maken met daarin de kosten die op diverse plaatsen in de perspectiefnota zijn opgenomen met betrekking tot het gemeenschapshuis.
Nee	Commissie Inwoners 15-06-2021 6.2.4. Mededeling: Stand van zaken aanpak kwaliteit / onderhoud sportvelden	D.S.C. Jansen	Monitoringsprogramma kwaliteit sportvelden			Naar aanleiding van vragen van de fractie CDA zegt portefeuillehouder Jansen toe de gemeenteraad te informeren over het monitoringsprogramma en het daarbij horende kwaliteitsniveau van de sportvelden. Portefeuillehouder Jansen geeft aan mogelijk een raadsvoorstel voor te bereiden waarin de gemeenteraad wordt voorgesteld financiële middelen beschikbaar te stellen om een bepaald kwaliteitsniveau van de sportvelden te kunnen realiseren.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Nee	Commissie Grondgebied 14-06-2021 9. RONDVRAAG	W.H.J.M. van der Linden	Klachten wegwerkzaamheden Hoogeloon	23-07-2021		Fractie CDA vraagt naar de mogelijkheid om wegwerkzaamheden beter te spreiden en te coördineren. Fractie CDA vraagt in hoeverre het college op de hoogte is van de klachten van ondernemers over de uitvoeringsplannen van de klimaatmaatregelen in Hoogeloon. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat diverse onderhoudswerkzaamheden samenvallen, maar geeft aan zich niet te herkennen in het geschetste beeld dat de wegwerkzaamheden tot problemen hebben geleid. Ook is dat signaal niet uit de bijeenkomst die afgelopen zaterdag heeft plaatsgevonden naar voren gekomen. Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe schriftelijk terug te koppelen wat de grote lijn is uit de gesprekken die zijn gevoerd met de bedrijven aan het tracé. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat afspraken zijn gemaakt over verantwoordelijkheden en communicatie en dat de ondernemers met klachten zich kunnen melden bij de juiste contactpersonen.
Nee	Commissie Grondgebied 14-06-2021 6.2.1. Mededeling: Resultaten	A.P. d'Haens	Uitvoeringsprogramma Kadernota Energie & Klimaat	31-12-2021		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe dat het uitvoeringsprogramma van de Kadernota Energie & Klimaat in het najaar van 2021 ter kennisname aan de raad wordt toegestuurd.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	inwonerspanel Energie en Klimaat					
Ja	Commissie Grondgebied 14-06-2021 5. VASTSTELLEN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJST 19 APRIL 2021	W.H.J.M. van der Linden	Ontwikkelingen N284: Heeleind en kruising Van Mossel	08-07-2021	18-06-2021	Naar aanleiding van de vraag van CDA over de toezegging van 19 april 2021 inzake 'Ontwikkelingen N284', in het bijzonder met betrekking tot het Heeleind, geeft portefeuillehouder Van der Linden aan dat er vandaag overleg heeft plaatsgevonden met de Provincie Noord-Brabant over de N284, dat er nog veel onderzocht moet worden en zegt toe de getrokken conclusies over zowel het Heeleind als de kruising bij Van Mossel schriftelijk uiterlijk op 8 juli 2021 aan de gemeenteraad te doen toekomen.
Nee	Gemeenteraad 20-05-2021 10.2. CDA inzake Kwaliteit Bladelse sportvelden (Art.41)	D.S.C. Jansen	Beantwoording aanvullende vragen Kwaliteit Bladelse Sportvelden	08-07-2021		Portefeuillehouder Jansen zegt toe de aanvullende vragen van CDA bij de behandeling van de beantwoordingsbrief in de volgende vergadering te beantwoorden.
Nee	Gemeenteraad 20-05-2021 9.6.	D.S.C. Jansen	Uitwerkingsplan Egyptische Poort			Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat er uitvoering wordt gegeven aan de raadsbesluiten. Portefeuillehouder Jansen geeft

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	R21.056 Mededeling: Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning					aan dat het proces wijzigt maar zegt toe dat de gemeenteraad keuzes worden voorgelegd om uiteindelijk te komen tot een uitwerkingsplan. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat in de bijeenkomsten van woensdag 26 mei (Sport- en recreatiecomplex Egyptische Poort) en dinsdag 8 juni (Perspectiefnota) nadere informatie wordt verstrekt over de ontwikkeling, grondexploitatie en kosten van (initiatieven in) de Egyptische Poort.
Nee	Gemeenteraad 20-05-2021 7. ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	A.P. d'Haens	Uitbreiding netwerkcapaciteit Enexis	07-07-2021		Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de netwerkcapaciteit een beperking is voor de energietransitie en dat het er op leek dat de reservering voor grootschalige opwek de aansluitingen voor 'zon op dak' in de weg zit. De reservering die is gedaan voor Renewable Factory van 54MW is door Enexis toegezegd per 2025. Indien deze reservering komt te vervallen, dan betekent dat niet dat de capaciteit per heden vergroot en of andere projecten voorrang kunnen krijgen. Momenteel is de capaciteit onvoldoende (los van de reserveringen) om op korte termijn tempo te kunnen maken met de energietransitie. De capaciteit in Hapert wordt op zijn vroegst per 2025 verhoogd. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat deze verhoging in capaciteit waarschijnlijk niet voldoende zal zijn om alle ambities

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
						in de gemeente Bladel te verwezenlijken. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe om de raad schriftelijk te informeren over de exact beoogde verhoging door Enexis van de capaciteit.
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 22-04-2021 9. RONDVRAAG	W.H.J.M. van der Linden	Informatiepaneel ingang Casteren	21-06-2021	04-05-2021	De fractie BT vraagt naar de absentie van het informatiepaneel bij de toegang van Casteren en of dit wordt vervangen. Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe deze vraag schriftelijk te beantwoorden.
Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 22-04-2021 9. RONDVRAAG	W.H.J.M. van der Linden	Wegdek De Hoeve te Netersel	26-05-2021		De fractie CDA vraagt naar het wegdek van De Hoeve in Netersel en hoe er wordt omgegaan met de culturele waarde van dit wegdek. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat er momenteel een nadere verkenning plaatsvindt over de te nemen maatregelen voor het wegdek. De uitkomst ervan wordt via een mededeling ter kennisgeving van de gemeenteraad gebracht in de volgende vergadercyclus.
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 22-04-2021 8.3. R21.006	W.H.J.M. van der Linden	Mededeling Migrantenhuisvesting/belasting niet-ingezetenen	26-05-2021	26-05-2021	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe dat voorafgaand aan de behandeling van de perspectiefnota er een mededeling wordt voorgelegd ten aanzien van migrantenhuisvesting en een eventuele belasting voor niet-ingezetenen.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	Financiële kaderstelling perspectiefnota 2021 en begroting 2022					
Ja	Commissie Inwoners 20-04-2021 10. RONDVRAAG	D.S.C. Jansen	Oproep verenigingen ondersteuning coronagelden		29-04-2021	Fractie CDA vraagt naar de toezegging op 25 maart 2021 met betrekking tot de status van de coronagelden voor de cultuursector en hoe deze mogelijkheden kenbaar zijn/worden gemaakt aan de verenigingen. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de cultuurgelden die vanuit het Rijk zijn ontvangen hiervoor zijn geoormerkt. De concrete maatregel die hiertoe wordt ingezet is een mogelijke huurkorting van 50% in een periode in 2020 en 2021. De verenigingen kunnen hiertoe een aanvraag doen. Hierover dient nog uitgebreider gecommuniceerd te worden. Andere maatregelen zijn vanuit de gemeente Bladel nog niet voorhanden. De portefeuillehouder zegt toe een oproep uit te sturen naar verenigingen om zich te melden voor ondersteuning.
Ja	Commissie Inwoners 20-04-2021 8.1.	W.H.J.M. van der Linden	Bekostiging en wachttijden	20-05-2021		Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe de vraag over de gehanteerde wachttijden bij overstappen schriftelijk te beantwoorden. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	R21.025 Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021		Leerlingenvervoer			het hanteren van wachttijden een gevolg is van de verschillen in variabele schooltijden die in het speciaal onderwijs worden gehanteerd. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat het thuis ophalen van alle kinderen zal leiden tot meer en langere ritten, en dat derhalve is gekozen voor vaste opstaplocaties. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat de kwaliteit van leerlingenvervoer belangrijker is dan efficiency. Leerlingenvervoer is daarbij geen 'centenkwestie'. Portefeuillehouder van der Linden zegt toe de vraag over de periode waarop de eigen bijdrage betrekking heeft, schriftelijk te beantwoorden. De commissie vraagt om een uitwerking van en inzicht in de mogelijkheden en kosten om alle kinderen bij het leerlingenvervoer aan huis op te halen.
Nee	Commissie Inwoners 20-04-2021 6.2.2. Mededeling: Voortgang project multifunctionele accommodatie (MFA) Hapert	D.S.C. Jansen	MFA Hapert	16-12-2021		Naar aanleiding van vragen van de fracties VVD en VHP geeft portefeuillehouder Jansen aan dat: - Momenteel het conceptbeheersplan is afgerond. Na de zomer wordt verwacht dat dit plan volledig is voltooid. Portefeuillehouder Jansen zegt toe om te bekijken of dit beheersplan ter inzage kan komen voor de gemeenteraad. - Er gekozen is voor een stichting met een Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur. - Momenteel zijn de conceptstatuten opgemaakt. Einde van de maand wordt

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
						verwacht dat deze definitief worden. Portefeuillehouder Jansen zegt toe deze statuten na afronding ter kennisgeving te brengen van de raad. - Portefeuillehouder Jansen zegt toe na het zomerreces een aanvullende raadsmededeling op te maken met de opzet en organisatie van de MFA en de hoofdlijnen van het beheersplan. - De gesprekken over Den Herd naar de Markt en dit proces worden opgestart nadat de gemeenteraad een besluit heeft genomen over de financiële middelen hierover bij de perspectiefnota. - Portefeuillehouder Jansen zegt toe de inrichtingenschets die ter inzage was gelegd op de website van GBOH aan de raad ter kennisgeving te brengen. - Naar aanleiding van de inrichtingenschets zijn er 2 à 3 zienswijzen ingediend die zijn verwerkt in het ontwerp. - Tribune, meubilair en de omgeving worden nog meervoudig onderhands aanbesteed, waarbij ook de mogelijkheid is om lokale ondernemers te betrekken. - Tot op heden lopen de financiën ruim binnen de geraamde budgetten. Portefeuillehouder zegt toe in de voortgangsrapportage aan het einde van 2021 de financiële balans op te nemen.
Nee	Commissie Grondgebied 19-	A.P. d'Haens	Intentieovereenkomst ecozone	14-06-2021		Fractie BT vraagt naar de stand van zaken van de ecozone in Bladel, Dalem en Hapert en het onderzoek naar de mogelijkheid

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	04-2021 9. RONDVRAAG		Dalem, Hapert, Bladel			voor een energie-opwekkende geluidswal. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat twee weken geleden hieromtrent een intentieovereenkomst is getekend. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de presentatie en toelichting die hierover heeft plaatsgevonden met de gemeenteraad te zullen delen. Daarnaast heeft er overleg plaatsgevonden met de gemeente Eersel om te kunnen aanhaken bij het onderzoek naar de geluidswal.
Nee	Gemeenteraad 25-03-2021 11.1. CDA inzake Steunpakket Corona culturele sector (Art.41)	D.S.C. Jansen	Compensatiemaatregelen corona	20-04-2021		Portefeuillehouder Jansen geeft op aanvullende vragen van CDA aan dat het college op dinsdag 30 maart 2021 een besluit neemt over de compensatiemaatregelen, met inbegrip van de criteria en de communicatie naar ondernemers. De portefeuillehouder zegt toe de gemeenteraad in de eerstvolgende vergadering van de commissie Inwoners hierover te informeren.
Ja	Gemeenteraad 25-03-2021 10.4. Woningbouw gemeente Bladel	A.P. d'Haens	Beleidskader CPO	25-05-2021	27-05-2021	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat er momenteel geen beleidskader is waarlangs de mogelijkheden voor CPO kunnen worden afgewogen, omdat niet duidelijk is waar CPO toe dient. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe in de raadsvergadering van juli 2021 de CPO-beleidsregels ter besluitvorming voor te leggen, waarvan een CPO-afwegingskader onderdeel uitmaakt. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat CPO zich niet goed

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
						verhoudt tot de versnelling van de woningbouw. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de planning voor het ontwerpbestemmingsplan De Lange Trekken in december 2021 niet haalbaar is indien CPO dient te worden toegepast.
Nee	Gemeenteraad 25-03-2021 10.4. Woningbouw gemeente Bladel	A.P. d'Haens	Projectplan De Lange Trekken			Portefeuillehouder d'Haens geeft aan te hebben geconcludeerd dat het niet lukt om de eisen van het CPO te verenigen met de wijze waarop het college De Lange Trekken wenst te ontwikkelen, en dat het niet klopt dat de gemeente al in zee is gegaan met een projectontwikkelaar. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat geen CPO door locatievereniging Bladel wordt toegepast bij De Lange Trekken vanwege: 1) Mismatch programma met woonvisie: Sociale woningbouw ontbreekt bij CPO. 2) Financiën: Bij CPO komt de grondexploitatie in het gevaar. 3) Exclusiviteit: CPO geeft voorrang aan huidige leden en sluit andere geïnteresseerden uit. 4) Ruimtelijk kwaliteit: Er is onvoldoende grip op de ruimtelijke kwaliteit indien CPO wordt toegepast. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het college op 15 oktober heeft besloten om marktselectie toe te passen, en dat dit wordt opgenomen in het projectplan. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe dat het projectplan na vaststelling door het college ter kennisgeving naar de raad wordt gestuurd. Het

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
						ontwerpbestemmingsplan wordt in december 2021 ter vaststelling aan de raad voorgelegd.
Ja	Gemeenteraad 25-03-2021 8. ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	A.P. d'Haens	Reactie MRE Concept-RES	20-05-2021	12-05-2021	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de MRE concept-RES nu ter reactie voorligt bij de 21 gemeenteraden, en geeft aan dat het besluit van de gemeenteraad van juli 2020 inzake Keuzenota Energie & Klimaat de basis van de reactie op de concept-RES vormt. Deze reactie aan de MRE zal ter kennisgeving worden gebracht van de gemeenteraad.
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 08-03-2021 9. RONDVRAAG	R.P.G. Bosma	Instructie briefstemmen Tweede Kamer verkiezingen per post	12-03-2021	12-03-2021	De fractie CDA vraagt in hoeverre er moeilijkheden en problemen ondervonden worden bij het briefstemmen voor de Tweede Kamer verkiezingen. Burgemeester Bosma geeft aan dat alle ontvangen briefstemmen worden geteld nadat de stemming gesloten is en weet daardoor nu niet in hoeverre het invullen van de briefstemmen goed is gegaan. De procedure voor het briefstemmen was onnodig ingewikkeld gecommuniceerd en hierover heeft via de website nadere informatie plaatsgevonden. Burgemeester Bosma zegt toe de raad schriftelijk te informeren

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
						in hoeverre deze aangepaste instructie ook per post is verstuurd.
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 08-03-2021 8.3. R21.005 Vaststellen Nota activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa 2021	W.H.J.M. van der Linden	Correctie bijlage p.9 Nota Activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa 2021	11-03-2021	09-03-2021	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe in de bijlage van het raadsvoorstel op p.9 de volgende zin te corrigeren: “Deze genereren geen middelen en zijn verhandelbaar zijn (er is geen markt voor), zoals o.a. riolen en bruggen”.
Ja	Commissie Inwoners 02-03-2021 9. RONDVRAAG	W.H.J.M. van der Linden	Afspraken jeugdgezondheidszorg bij GGD consultatiebureau	20-04-2021	21-04-2021	Fractie PRO5 vraagt met betrekking tot de wijze waarop afspraken- in verband met COVID-19 - beperkt worden uitgevoerd ten aanzien van de jeugdgezondheidszorg bij de GGD (consultatiebureau) en bij kinderen in de basisschoolleeftijd, welke kwetsbare kin-eren en gezinnen er nu niet in beeld zijn, waarom het niet mogelijk is om deze afspraken fysiek te doen plaatsvinden en hoeverre de portefeuillehouder hierover in gesprek is met de GGD.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
						Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan deze vraag schriftelijk te beantwoorden.
Nee	Commissie Inwoners 02-03-2021 9. RONDVRAAG	D.S.C. Jansen	Raadsmededeling MFA Hapert, incl. passage participanten	24-03-2021		Fractie VHP vraagt naar de huidige stand van zaken en voortgang met betrekking tot de MFA in Hapert en de ontwikkelingen rondom Den Herd. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat over MFA Hapert een raadsmededeling volgende week aan de raad ter beschikking wordt gesteld en dat de inwoners worden geïnformeerd middels een artikel in de PC55. Portefeuillehouder Jansen zegt toe in de raadsmededeling eveneens informatie op te nemen ten aanzien van de rol en aansturing van participanten.
Ja	Commissie Inwoners 02-03-2021 8.2. R21.016 Kadernota 2022 GGD Brabant-Zuidoost	D.S.C. Jansen	Uitvoeringskosten wet verplichte GGZ en pilot GGD	23-03-2021	11-03-2021	Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de uitvoering van de wet verplichte GGZ bij de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening in combinatie met een externe telefooncentrale is ondergebracht. De kosten om de uitvoering bij de GGD onder te brengen zijn €15.000 per gemeente. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat eerst de huidige werkwijze geëvalueerd wordt, alvorens te besluiten om de uitvoering anders te organiseren. Portefeuillehouder Jansen zegt toe de resultaten van de pilot bij de GGD schriftelijk aan de gemeenteraad te doen toekomen. Portefeuillehouder Jansen geeft aan de gemeenteraad te

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
						informeren over de kosten met betrekking tot de huidige uitvoering van de verplichte wet GGZ.
Nee	Commissie Inwoners 02-03-2021 8.2. R21.016 Kadernota 2022 GGD Brabant-Zuidoost	D.S.C. Jansen	Evaluatie verwarde personen	12-03-2021		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het aantal meldingen inzake personen met verward gedrag vorig jaar minder was dan 5, en zegt toe de evaluatie inzake verwarde personen schriftelijk aan de gemeenteraad te doen toekomen.
Nee	Commissie Inwoners 02-03-2021 8.1. R21.007 Verordening beslistermijn schuldhulpverlening 2021	D.S.C. Jansen	Doorlooptijd schuldhulpverlening	31-12-2021		Portefeuillehouder Jansen zegt toe de gemeenteraad na de evaluatie schriftelijk te informeren over de gemiddelde doorlooptijd in Bladel met betrekking tot de in de praktijk gehanteerde beslistermijn bij zowel de nieuwe als de vorige werkwijze.
Nee	Commissie Grondgebied 01-	W.H.J.M. van der Linden	Evaluatie gladheidsbestrijding	18-04-2021		Fractie CDA vraagt met betrekking tot de wintergladheidsbestrijding in hoeverre klachten over het sneeuwvrij maken van fietspaden bekend zijn en of de

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	03-2021 9. RONDVRAAG					gemeenteraad geïnformeerd kan worden over de evaluatie ervan. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de gemeenteraad te informeren over de evaluatie met betrekking tot de gladheidsbestrijding gedurende de winter.
Ja	Commissie Grondgebied 01-03-2021 9. RONDVRAAG	W.H.J.M. van der Linden	Voortgang vernieuwing N284 inzake Heeleind en Kruispunt Van Mossel	19-04-2021	18-06-2021	Fractie CDA vraagt naar de voortgang aan de N284, in het bijzonder ten aanzien van de knelpunten in de ontwikkeling die zijn geconstateerd bij kruispunt Van Mossel en het Heeleind. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe over de stand van zaken met betrekking tot de knelpunten bij de N284 de gemeenteraad schriftelijk te informeren.
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 18-01-2021 8.1. R20.147 Corona-maatregelen en financiële rechtmatigheid	W.H.J.M. van der Linden	Omvang subsidies verenigingen	04-02-2021	21-01-2021	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe de raad schriftelijk te informeren over de omvang van de maatregelen voor verenigingen die subsidies ontvangen.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Commissie Grondgebied 11-01-2021 9. RONDVRAAG	W.H.J.M. van der Linden	Groenbehoud en biodiversiteit in de kernen	11-02-2021	22-03-2021	Fractie CDA vraagt met betrekking tot de compensatie van groen in het buitengebied, welke maatregelen er getroffen worden om groen in de bebouwde omgeving te behouden. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat de compensatieregeling waarbij gekapte bomen elders in de gemeente worden bijgeplant reeds jaren bestaat. De portefeuillehouder zegt toe om voor de volgende commissievergadering een mededeling voor te bereiden waarin aanvullende informatie over mogelijke alternatieven voor groenbehoud en biodiversiteit in de kernen is opgenomen.
Ja	Commissie Grondgebied 11-01-2021 9. RONDVRAAG	W.H.J.M. van der Linden	Begaanbaarheid fietspaden na regenval	01-03-2021	20-04-2021	Fractie VVD vraagt wat de mogelijkheden zijn om problemen die zich na regenval voordoen op de halfverharde fietspaden bij Troprijt/De Pals te verhelpen. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat het ma-teriaal van de fietspaden bepalend is voor de mate waarin de paden ook ten tijde van regenval begaanbaar zij en zegt toe hiernaar te laten kijken.
Ja	Commissie Grondgebied 11-01-2021 8.4. R20.131 Nieuwe Bodemkwaliteitsk	A.P. d'Haens	Regionale afstemming bodemkwaliteits kaarten	11-02-2021	02-02-2021	Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de vraag over de mogelijkheid en de stand van zaken om regionale afstemming te hebben met betrekking tot het beleid en de erkenning van bodemkwaliteitskaarten, schriftelijk te beantwoorden.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	aart en Nota bodembeheer					
Ja	Commissie Grondgebied 11-01-2021 6.2.5. Mededeling: Voortgangsinfo project Den Herd naar de Markt	D.S.C. Jansen	Voortgangsrapportage MFA Hapert	11-02-2021	09-03-2021	Naar aanleiding van vragen van VHP zegt portefeuillehou-der Jansen toe de gemeenteraad schriftelijk te informe-ren over de voortgang van de MFA in Hapert.
Nee	Gemeenteraad 17-12-2020 5.2.2. Mededeling: Interpretatie van het woonbeleid	A.P. d'Haens	Projectplan Lange Trekken			Portefeuillehouder d'Haens zegt toe het projectplan waarin de belangrijkste ontwikkelingen staan inzake De Lange Trekken na voltooiing met de gemeenteraad te delen.
Ja	Commissie Grondgebied 23-11-2020 9. RONDVRAAG	W.H.J.M. van der Linden	Aanvullingen bij kruising Mr. van Hasseltweg - Ir. Mettropweg	17-12-2020	02-12-2020	Fractie CDA vraagt - naar aanleiding van een eerdere toezegging (ID: 42) van de wethouder - of de aanvullende maatregelen bij de kruising Meester van Hasseltweg en Ir. Mettropweg gaan plaatsvinden. Inmiddels zijn de waarschuwingsborden en markeringen verwijderd. Portefeuillehouder Van der Linden

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
						geeft aan – met het oog op de attentiewaarde en nut – dat waarschuwingsborden en markeringen uitsluitend geplaatst worden op momenten dat zich een gevaarlijke situatie voordoet. Portefeuillehouder Van der Linden zal de vraag in hoeverre de 'aanvullingen', die worden genoemd in de afdoening van de toezegging, worden uitgevoerd.
Ja	Commissie Grondgebied 23-11-2020 9. RONDVRAAG	A.P. d'Haens	€25000 tegemoetkoming bij stoppersregeling	17-12-2020	02-02-2021	Fractie CDA vraagt inzake de stoppersregeling voor varkenshouderijen waar de tegemoetkoming van €25000,- die de gemeente voor ieder stoppend bedrijf krijgt, aan wordt besteed? Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat hiermee de procedures zo snel als mogelijk in gang kunnen worden gezet. Vanwege de problemen met de digitale verbinding wordt deze vraag ook schriftelijk beantwoord.
Ja	Commissie Grondgebied 23-11-2020 9. RONDVRAAG	R.P.G. Bosma	Handhaving bij fietsen door de bossen in het donker	17-12-2020	01-12-2020	Fractie CDA vraagt een toelichting op en uitleg over de boetes die door handhaving zijn gegeven aan fietsers die in het donker door de bossen fietsen? Portefeuillehouders Van der Linden en Bosma geven aan de gemeenteraad hierover schriftelijk te informeren.
Nee	Commissie Grondgebied 23-	A.P. d'Haens	Sloopverordening met informatie	01-08-2021		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe bij de sloopverordening die wordt vastgesteld ook informatie te verstrekken over de

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	11-2020 6.2.3. Mededeling: Ontwikkelingen buitengebied		over stoppende bedrijven			dynamiek zoals deze zich nu voltrekt met het aantal stoppende bedrijven.
Ja	Gemeenteraad 05-11-2020 9.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	W.H.J.M. van der Linden	Toelichting €749.000 preventiekosten (Bestrijding processierups)		19-11-2020	Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat de bestrijdingskosten voor de processierups mogelijk niet geheel benodigd zijn. Over de inzet en kosten wordt de raad geïnformeerd bij de jaarstukken. Portefeuillehouder zegt toe een overzicht toe te sturen waarin inzichtelijk wordt waar de €749.000 voor preventie aan worden uitgegeven.
Nee	Gemeenteraad 05-11-2020 9.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	A.P. d'Haens	Onderzoek geothermie			Portefeuillehouder d'Haens zegt toe dat onderzoek naar geothermie wordt opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Aangegeven wordt dat naast geografische mogelijkheden voor geothermie in Bladel het ook belangrijk is dat er vraag naar en behoefte is aan dit 'warme water'.
Ja	Gemeenteraad 05-11-2020 9.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	D.S.C. Jansen	Dorpsdichter			Portefeuillehouder Jansen zegt toe aan de slag te gaan met de dorpsdichter.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Gemeenteraad 05-11-2020 8.3. R20.109 Vaststellen subsidieplafond voor welzijnsactiviteiten 2021	D.S.C. Jansen	Voorstel tot vaststelling van het subsidie-plafond voor welzijnsactiviteiten 2019		06-11-2020	Subsidiebeleid ten aanzien carnavals-activiteiten evalueren en aan commissie/raad een voorstel inzake het voor de toekomst gewenste beleid voorleggen in een raadsmededeling.
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 12-10-2020 8.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	W.H.J.M. van der Linden	Belasting voor arbeidsmigranten	05-11-2020	16-10-2020	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe de vraag van D66 inzake het heffen van forensen- en/of toeristenbelasting bij arbeidsmigranten schriftelijk te beantwoorden. Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe dat begin 2021 hierover een voorstel aan de raad wordt voorgelegd.
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 12-10-2020 8.1. R20.071	W.H.J.M. van der Linden	Veiligheidsbeleving Biezengoren	05-11-2020	04-11-2020	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe om voorafgaand aan de raadsvergadering van 5 november schriftelijke informatie toe te sturen over de subjectieve en objectieve veiligheidsbeleving bij de Biezengoren.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	Ontwerpbegroting 2021					
Ja	Commissie Inwoners 06-10-2020 9. RONDVRAAG	D.S.C. Jansen	Blokkade veiligheidsdiensten bij Eerselsedijk	24-11-2020	28-10-2020	Fractie VVD vraagt naar de mogelijkheden om de doorgang van veiligheidsdiensten bij de Eerselsedijk te verbeteren richting het Vennenbos om de aanrijdtijden te verkorten. Als gevolg van blokkades zijn veiligheidsdiensten genoodzaakt om een omweg te nemen. Portefeuillehouder Jansen geeft aan naar de mogelijkheden te zullen informeren en de vraag schriftelijk te beantwoorden.
Ja	Commissie Inwoners 06-10-2020 8.2. R20.109 Vaststellen subsidieplafond voor welzijnsactiviteiten 2021	D.S.C. Jansen	Ontwikkeling subsidieverstrekking aan vluchtelingen	05-11-2020	18-11-2020	Portefeuillehouder Jansen zegt toe de vraag naar een overzicht met betrekking tot de subsidie voor vluchtelingen en de ontwikkelingen daarin de afgelopen jaren schriftelijk te beantwoorden.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Commissie Inwoners 06-10-2020 8.2. R20.109 Vaststellen subsidieplafond voor welzijnsactiviteiten 2021	D.S.C. Jansen	Subsidies aan gemeenschapshuizen	05-11-2020	27-10-2020	Portefeuillehouder Jansen zegt toe de vraag van VVD inzake de verschillende hoogtes van subsidies aan gemeenschapshuizen schriftelijk te beantwoorden.
Ja	Commissie Inwoners 06-10-2020 8.2. R20.109 Vaststellen subsidieplafond voor welzijnsactiviteiten 2021	D.S.C. Jansen	Indicatievrije inloop zorgboerderij Hooiberg	05-11-2020	27-10-2020	Portefeuillehouder Jansen zegt toe nadere informatie schriftelijk toe te zenden over zorgboerderij de Hooiberg en de indicatievrije inloop en de regelingen die hierop van toepassing zijn.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Commissie Inwoners 06-10-2020 8.2. R20.109 Vaststellen subsidieplafond voor welzijnsactiviteiten 2021	D.S.C. Jansen	Huur bibliotheekgebouw	05-11-2020	26-10-2020	Portefeuillehouder Jansen zegt toe de schriftelijke vraag die door CDA was ingediend inzake de huur van het bibliotheekgebouw nog schriftelijk te beantwoorden.
Ja	Commissie Inwoners 06-10-2020 8.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	D.S.C. Jansen	Structureel opnemen van Rijksgelden voorJeugdzorg	05-11-2020	15-10-2020	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe de vraag van VVD waarom de eenmalige additionele storting vanuit het Rijk van €256.000 voor Jeugdzorg structureel is opgenomen, schriftelijk te beantwoorden.
Ja	Commissie Inwoners 06-10-2020 8.1. R20.071	D.S.C. Jansen	Voorziening €196.000 KempenPlus	05-11-2020	29-10-2020	Portefeuillehouder Jansen zegt toe de vraag van VVD inzake de voorziening van €196.000 voor debiteuren van KempenPlus schriftelijk te beantwoorden.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	Ontwerpbegroting 2021					
Ja	Commissie Inwoners 06-10-2020 8.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	D.S.C. Jansen	Toelichting kosten programma 'Sport, Cultuur en Recreatie'	05-11-2020	06-11-2020	Portefeuillehouder Jansen zegt toe de vraag van CDA over een toelichting op de genoemde kosten op p.62 van de ontwerpbegroting inzake programma Sport, Cultuur en Recreatie schriftelijk te beantwoorden.
Ja	Commissie Grondgebied 05-10-2020 8.4. R20.113 Verzoek tot nemen voorbereidingsbesluit aangaande de vestiging van een derde supermarkt	A.P. d'Haens	Bijeenkomst vierkante meters supermarkt	31-12-2020	21-01-2021	Portefeuillehouder d'Haens zegt toe om de gemeenteraad in een informatieavond meer inzicht te geven in de keuze en voor en onderbouwing van het aantal vierkante meters supermarkt in Bladel.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Commissie Grondgebied 05-10-2020 8.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	A.P. d'Haens	Groenstructuurplan gemeente Bladel	05-11-2020	21-10-2020	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het groenstructuurplan van de gemeente gaat over het groen binnen de eigen bebouwde kom. De financiële situatie van de bossen buiten de bebouwde kom zijn in beheer van Bosgroep Zuid. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe hierover informatie toe te sturen.
Ja	Commissie Grondgebied 05-10-2020 8.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	A.P. d'Haens	Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	05-11-2020	27-10-2020	Portefeuillehouder d'Haens zegt toe een overzicht aan te leveren met de gemeentelijke gebouwen die in aanmerking komen voor verduurzaming.
Ja	Gemeenteraad 17-09-2020 10.1. BT inzake Ontwikkelingen Posthof Bladel	R.P.G. Bosma	Staat en controle van gebouwen (waaronder Posthof)	30-11-2020	30-10-2020	Portefeuillehouder Bosma zegt toe de vraag van PRO5 inzake de staat en de monitoring van het gebouw De Posthof alsmede de staat van andere gebouwen en de wijze waarop hierop controle wordt uitgevoerd - schriftelijk te beantwoorden.
Ja	Gemeenteraad 17-09-2020 5.2.3.	A.P. d'Haens	Vaststellen bestemmingsplan Buitengebied		18-09-2020	Uitvoering gegeven aan de in de ontwerp-zienswijzenota uitgesproken bereidheid -onder gestelde voorwaarden- tot het

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	Mededeling: Bestemmingsplan buitengebied Bladel 2014, eerste herziening 2016 en tweede herziening 2018		Bladel 2014, tweede herziening 2018			verlenen van medewerking aan het bouwplan De Stuw 1 te Hapert.
Ja	Commissie Grondgebied 27-08-2020 9. RONDVRAAG	A.P. d'Haens	Sloopwerkzaamheden de oude sporthal	05-10-2020	08-09-2020	Fractie VVD vraagt wanneer de sloopwerkzaamheden van de oude sporthal gaan aanvangen. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de vraag schriftelijk te beantwoorden.
Ja	Commissie Grondgebied 27-08-2020 9. RONDVRAAG	W.H.J.M. van der Linden	Aandacht voor 2 verkeerssituaties	05-10-2020	06-10-2020	Fractie CDA vraagt aandacht voor een tweetal verkeerssituaties, zijnde (1) kruising Meester van Hasseltweg/ingenieur Mettropweg, en (2) nieuwe in/uitrit van bedrijfspand van Interfood ter hoogte van Lange Trekken/Sniederslaan. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat beide situaties de aandacht van het college hebben en zegt toe schriftelijk de raad te informeren over de verkregen adviezen en de wijze waarop het college tegen deze situaties aankijkt.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Commissie Grondgebied 27-08-2020 8.2. R20.087 Actualisatie Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	W.H.J.M. van der Linden	Subsidiemogelijkheden Rioleringsplan	17-09-2020	09-09-2020	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe de raad schriftelijk te informeren over de subsidiemogelijkheden.
Ja	Commissie Grondgebied 27-08-2020 8.1. R20.048 Subsidieverordening reductie energieverbruik particuliere woningen	A.P. d'Haens	Financiën RRE-regeling	17-09-2020	02-09-2020	Portefeuille d'Haens zegt toe de raad een schriftelijke onderbouwing te doen toekomen inzake de financiën/kosten van de RRE-regeling.
Ja	Commissie Grondgebied 27-08-2020 6.2.4. Mededeling_Klima	A.P. d'Haens	thema 'Landbouw & Natuur'	05-10-2020	07-09-2020	Portefeuillehouder d'Haens zegt toe schriftelijk de vraag te beantwoorden waarom het thema 'Landbouw & Natuur' als separaat bulletpoint ontbreekt.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	at en energiebeleid					
Ja	Commissie Grondgebied 27-08-2020 5. VASTSTELLEN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJST 15 en 18 JUNI 2020	A.P. d'Haens	Zelfbewoningsplicht De Horst te Netersel	05-10-2020	08-09-2020	Portefeuillehouder d'Haens geeft op de vraag van de fractie PRO5 met betrekking tot het – tot op heden – ontbreken van een toelichting op het project De Horst in Netersel en de woonplaatsverplichting van 2 naar 3 jaar aan, dat de zelfbewoningsplicht niet van 2 naar 3 jaar is gegaan. De zelfbewoningsplicht is een collegebesluit om speculatie tegen te gaan. De portefeuillehouder d'Haens zegt toe schriftelijk informatie en onderbouwing te verstrekken over de woonplaatsvereiste en het collegebesluit hieromtrent.
Ja	Commissie Inwoners 25-08-2020 9. RONDVRAAG	D.S.C. Jansen	Onderhoud(scontracten) sportvelden	06-10-2020	11-09-2020	Fractie CDA vraagt naar onderhoud(scontracten) van sportvelden en de afspraken met betrekking tot sproeien. Portefeuillehouder Jansen verzoekt het CDA de vragen toe te sturen en zegt toe deze schriftelijk te beantwoorden.
Ja	Commissie Inwoners 25-08-2020 9. RONDVRAAG	D.S.C. Jansen	Werkloosheidscijfers	06-10-2020	01-09-2020	Fractie BT vraagt naar de cijfers en ontwikkelingen met betrekking tot werkloosheid in Bladel. Portefeuillehouder Jansen zegt toe deze Bladelse werkloosheidscijfers schriftelijk aan de raad te doen toekomen.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Commissie Inwoners 25-08-2020 8.2. R20.085 Beleidsnota voor- en vroegschoolse educatie (vve) 2020-2023 gemeente Bladel	W.H.J.M. van der Linden	R20.085 Beleidsnota voor- en vroegschoolse educatie (vve) 2020-2023 gemeente Bladel	17-09-2020	31-08-2020	Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan schriftelijk duidelijkheid te geven over de vermelde 10 - 16 uur op pagina 3 van de keuzenota versus de vermelde 11 - 16 uur op pagina 13 van de beleidsnota.
Ja	Commissie Inwoners 25-08-2020 8.1. R20.090 Ontwerp begroting 2021 en meerjarenraming KempenPlus	D.S.C. Jansen	R20.090 Ontwerp begroting 2021 en meerjarenraming KempenPlus	17-09-2020	07-09-2020	1. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat een informatie-bijeenkomst wordt georganiseerd voor de gemeenteraden over de fraudezaak. 2. Portefeuillehouder Jansen geeft aan schriftelijk uitleg te geven over de genoemde risicoanalyse van 25% op pagina 24.
Ja	Gemeenteraad 08-07-2020 9.2. R20.034	W.H.J.M. van der Linden	belasting voor niet-ingezetenen	05-10-2020	27-10-2020	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe de rapportage 'belasting voor niet-ingezetenen' in te brengen bij de bespreking in aanloop naar de begroting.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	Perspectiefnota 2020					
Ja	Commissie Grondgebied 18-06-2020 9. RONDVRAAG	A.P. d'Haens	Agrarisch bedrijf Molenweg	27-08-2020	05-10-2020	Fractie VVD vraagt naar uitleg over het bericht dat een agrarisch bedrijf aan de Molenweg van koeien overgaat op varkens, en wat daarvan de gevolgen zijn voor het bestemmingsplan en de woningbouw in de regio. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dit signaal niet gehad te hebben en zegt toe deze vraag schriftelijk te beantwoorden.
Ja	Commissie Grondgebied 18-06-2020 9. RONDVRAAG	A.P. d'Haens	Proces verbaal bomenkap KBP	27-08-2020	16-12-2020	Fractie PRO5 vraagt naar de wijze waarop de bomenkap op het KBP gecompenseerd wordt. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan het proces verbaal toe te sturen ter beantwoording van deze vraag.
Ja	Commissie Grondgebied 18-06-2020 8.11. R20.065 Aankoop gronden voor ontwikkeling plan "Lange Trekken" Bladel	A.P. d'Haens	CPO-notitie voor CPO-initiatiefnemers			Portefeuillehouder d'Haens zegt toe te komen met een notitie voor CPO-initiatiefnemers met opheldering over CPO.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Gemeenteraad 14-05-2020 11.2. PRO5, D66, VVD inzake Impact Corona-crisis op gemeentefinanciën	W.H.J.M. van der Linden	Financieel overzicht corona	05-06-2020	03-06-2020	De portefeuillehouder zegt toe de gemeenteraad vóór 5 juni 2020 een zo actueel mogelijk over-zicht te verstrekken die onderdeel uitmaakt van de behandeling rondom de perspectiefnota met daarin de kosten en inkomsten (structureel en incidenteel) die rechtstreeks verband houden met het coronavirus.
Nee	Gemeenteraad 14-05-2020 10.4. CDA inzake Groot onderhoud van de provinciale weg N284	W.H.J.M. van der Linden	Voorkeursalternatief N284			De portefeuillehouder zegt toe - naar aanleiding van de vraag van fractie CDA - de raad te informeren over de tellingen van het aantal fietsers die gebruik maakt van de N284. De portefeuillehouder geeft aan - naar aanleiding van de vraag van fractie D66 - dat er binnenkort een bijeenkomst wordt georganiseerd waarin de raad wordt geïnformeerd over het voorkeursalternatief N284.
Ja	Commissie Inwoners 03-03-2020 8.2. R19.166 Reactie op Visiedocument '(Voorbereiden	D.S.C. Jansen	Evaluatie/voortgangsrapportage pilot ouderenconsule	30-09-2020		Portefeuillehouder Jansen zegt toe eens per half jaar een evaluatie/voortgangsrapportage ter kennisgeving van de raad te brengen met betrekking tot de pilot die is gestart met de 'ouderenconsulent' na vaststelling van het visiedocument '(voorbereiden op) ouder worden in gemeente Bladel' als uitgangspunt voor het ouderenbeleid op 26 maart 2020.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	op) ouder worden in gemeente Bladel' van Stichting Cluster Senioren Bladel		nt en ouderenbeleid			Aanvulling tijdens raadsvergadering 14 mei 2020: Portefeuillehouder zegt toe de mogelijkheden te onderzoeken van de stimuleringsregeling wonen en zorg ten behoeve van de financiering van de ouderenconsulent en hierover de raad na de evaluatie te informeren.
Ja	Commissie Grondgebied 02-03-2020 8.3. R20.010 Beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen	A.P. d'Haens	Grootschalige zonne- en windenergie	19-03-2020	24-03-2020	Portefeuillehouder zegt toe de onderbouwing en afwegingen voor de locatiekeuze Bladel-Zuid en de alternatieven nader toe te zenden. Portefeuillehouder zegt toe de raad schriftelijk te informeren over de juridische houdbaarheid van het beleid.
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 20-01-2020 10. Rondvraag	R.P.G. Bosma	Snelheidscontrole P.G. Ballingslaan		28-02-2020	De fractie van Bladel Transparant geeft tijdens de rondvraag aan veel klachten te ontvangen over snelheidsoverschrijdingen bij de kruising Ballingslaan/Veilig Oord en vraagt het college naar de mogelijkheden om hier op te handhaven. Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat mogelijk snelheidscontrole hier benodigd is, maar dat het mede afhankelijk is van de inrichting van de

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
						weg. De handhaving ligt bij de politie. Het college zal het afgegeven signaal overbrengen
Ja	Commissie Inwoners 26-11-2019 12. Definitieve concept-najaarsnota 2019	W.H.J.M. van der Linden	Overschrijding sociaal domein	19-12-2019	13-12-2019	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad informeert of er een overschrijding te verwachten is in het sociaal domein.
Ja	Commissie Inwoners 26-11-2019 9. Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2024	W.H.J.M. van der Linden	Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2024	19-12-2019	10-12-2019	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad informeert over hoe de koppeling van de mentoren plaatsvindt met gezinnen met grote risico's op bedreiging van de ontwikkeling of de veiligheid van het kind (boven de 12 jaar). Voorts wordt daarbij toegelicht wat de relatie is met actielijn 4 uit het beleidskader, aangezien die actielijn gaat over het begeleiden van jeugdigen tussen 16 en 27 jaar. Portefeuillehouder Van de Linden zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad informeert wat het verschil is tussen "Aantal jeugdigen met jeugdhulpvoorziening dat zonder hulp verder kan na afronding ondersteuning (doelrealisatie)" en "Aantal jeugdigen met jeugdhulpvoorziening dat geen nieuwe hulp

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
						nodig heeft na afronding ondersteuning (herhaald beroep)", zoals opgenomen is in de tabel onderaan pagina 19 van het beleidskader.
Ja	Commissie Inwoners 26-11-2019 7.2. Kempenplus	D.S.C. Jansen	Passend traject voor klant én partner richting participatie of re-integratie	14-01-2020	07-01-2020	Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat hij de commissie informeert waarom in de raadsmededeling inzake Kempenplus staat dat elke klant én partner een passend traject volgt richting participatie of re-integratie, waarbij de vraag leeft waarom ook de partner.
Ja	Commissie Inwoners 26-11-2019 7.1. Uitkomst en consequenties van de aanbesteding voor het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (Taxbus)	D.S.C. Jansen	Wijze van controle op duurzaamheidseisen en de kwaliteit van de vervoerder van de Taxbus	14-01-2020	17-01-2020	Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat hij de commissie informeert over de wijze van controle op duurzaamheidseisen en de kwaliteit van de vervoerder van de Taxbus, tenzij dit door Traficon zelf gedaan wordt waar de portefeuillehouder van uit gaat.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Commissie Grondgebied 25-11-2019 12. Rondvraag	A.P. d'Haens	Aantal koopwoningen beschikbaar voor één- en tweepersoonshuishoudens met een modaal inkomen	13-01-2020	10-12-2019	De portefeuillehouder geeft aan dat hij schriftelijk antwoord geeft op de vraag hoeveel koopwoningen er in de gemeente Bladel beschikbaar zijn voor éénpersoonshuishoudens (tot € 150.000) en tweepersoons-huishoudens (tot € 300.000) met een modaal inkomen, ook uitgesplitst per kern.
Nee	Commissie Grondgebied 25-11-2019 7.4. Uitvoeringsprogramma Kempische Visie op Wonen 2019 - 2023	A.P. d'Haens	Actualisatie Woonvisie			Portefeuillehouder d'Haens zegt naar aanleiding van bespreking van de raadsmededeling "Uitvoeringsprogramma Kempische Visie op Wonen 2019-2023" toe met een actualisatie van de woonvisie naar de raad te komen, doch vanwege een gebrek aan capaciteit op de afdeling kan hij hier geen datum aan verbinden.
Ja	Gemeenteraad 07-11-2019 5.1.8. Raadsinformatiebrief uitgangspunten	A.P. d'Haens	PMD afval	19-12-2019	13-11-2019	De fractie PRO5 heeft de volgende vragen gesteld aan de portefeuillehouder: 1. Voert de afvalverwerker ook steekproeven uit en kunnen die ook op basis daarvan een levering PMD afval weigeren? Zo ja, wat gebeurt er dan met dat afval en wordt dat dan ook terug gecommuniceerd naar de verzender? 2. Als de afvalverwerker tijdens het scheiden materialen vindt die niet in

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	grondstoffenbeleid: Scheidingsresultaten, sorteeranalyse en resultaten behoeften onderzoek inwoners					de PMD afvalstroom thuishoren wat doet de afvalverwerker daar dan mee: alsnog toevoegen aan de juiste stroom of als restafval verbranden? 3. Communicatie: op de zakken staat duidelijk wat er wel en niet bij het PMD mag. Het zou goed zijn om dat ook nog eens op een andere manier onder de aandacht te brengen bij de inwoners. Bv. met plaatjes en/of foto's van echte verpakkingen of aan de hand van graphics, eventueel Kempenbreed. Wat zijn de mogelijkheden? Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat hij de door de fractie PRO5 gestelde vragen schriftelijk beantwoordt.
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 09-10-2019 13. Rondvraag	W.H.J.M. van der Linden	bezorging De Kempenaer	02-12-2019	21-10-2019	Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat hij schriftelijk terugkomt op de vraag wat gedaan kan worden aan de slechte bezorging van De Kempenaer en wat hieromtrent is opgenomen in het contract met De Kempenaer.
Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 09-10-2019 6. Afsprakenlijst tot en met	W.H.J.M. van der Linden	Scannen overleden huisdieren	02-12-2019	13-02-2020	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe dat hij schriftelijk toelichting geeft waarom de gemeente Bladel gebruik maakt van twee dienstverleners voor het opruimen van dode huisdieren. Uit Commissie Inwoners d.d. 27-08-2019: Voorts wordt verzocht om indien de prijzen hiervoor redelijk zijn een

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	vergadering 9 oktober 2019					dergelijk apparaat aan te schaffen zodat eigenaren te allen tijde kunnen worden geïnformeerd dat hun huisdier overleden is.
Ja	Commissie Inwoners 08-10-2019 11. Aankoop Rabobank/Den Herd naar de Markt	D.S.C. Jansen	Aankoop Rabobank/Den Herd naar de Markt	07-11-2019	21-10-2019	Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad de analyse van EnEn-architecten toestuurt, waarin EnEn-architecten hun oorspronkelijke programma van eisen voor een toekomstbestendige Den Herd op de huidige locatie aan het Emmaplein toegepast heeft op het Rabobankgebouw. Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad de oppervlakte van de grote zaal in Den Tref doet toe komen, teneinde de commissieleden in de gelegenheid te stellen een beeld te laten vormen van de benodigde oppervlakte van de grote zaal in Den Herd. Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad de principe-overeenkomst met de Rabobank toezendt.
Ja	Commissie Inwoners 08-10-2019 9. Ontwerp-jaarprogramma Welzijn,	D.S.C. Jansen	Ontwerp-jaarprogramma Welzijn, Maatschappelijk	07-11-2019	25-10-2019	Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad toelichting geeft of er - net als in de gemeente Bladel - in omliggende gemeenten een subsidieregeling is waarbij Bladelse verenigingen een subsidie ontvangen van die gemeenten. Portefeuillehouder Jansen geeft

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	Maatschappelijke ondersteuning en Zorg 2020		e ondersteuning en Zorg 2020			aan dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad toelichting geeft of bij de berekening van de subsidiëring van de muziekverenigingen voor 2020, waarbij gebruik gemaakt is van de subsidieaanbeveling 2020 van de Landelijke Muziek Organisaties, rekening is gehouden met de BTW-verhoging. Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad toelichting geeft of zwemvereniging De Dobbers - zoals in het jaarprogramma is opgenomen - voor het eerst in 2009 een subsidieaanvraag heeft ingediend of dat dit 2019 zou moeten zijn. Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad toelich-ting geeft op hoeveel procent momenteel gebruik maakt van de welzijnssubsidie die ter beschikking is voor de voorziening indicatievrije inloop voor mensen met een psychiatrische achtergrond op Zorgboerderij de Hooiberg. Portefeuillehouder Jansen zegt tot slot toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad een vergelijking (benchmark) aanreikt van programmaonderdelen van het subsidieplafond met de gemeenten in de regio, waarbij de onderdelen - op basis waarvan de benchmark moet worden uitgevoerd - tijdig aangeleverd worden door de fractie VVD.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Commissie Grondgebied 07-10-2019 11. Ontwerp-begroting 2020	W.H.J.M. van der Linden	Ontwerp-begroting 2020	07-11-2019	16-10-2019	Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad een overzicht doet toekomen van de tot dusver uitgevoerde projecten uit het bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant.
Ja	Commissie Grondgebied 07-10-2019 10. Aankoop Rabobank/Den Herd naar de Markt	A.P. d'Haens	Aankoop Rabobank/Den Herd naar de Markt	07-11-2019	21-10-2019	Portefeuillehouder d'Haens zegt toe dat hij voor commissie/ gemeenteraad de principe-overeenkomst met de Rabobank vertrouwelijk bij de griffier ter inzage legt.
Ja	Commissie Grondgebied 07-10-2019 9. Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2019	A.P. d'Haens	Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2019	07-11-2019	16-10-2019	Portefeuillehouder d'Haens zegt toe dat hij de commissie/ gemeenteraad via het commissieblad de exacte tekst van de toelichting van het voorgaande bestemmingsplan doet toekomen waarin staat dat ter plaatse van de nu geprojecteerde woning in De Kuil in Hapert niet meer gebouwd zal worden.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Ja	Gemeenteraad 19-09-2019 Rondvraag	R.P.G. Bosma	Meat the victims		13-02-2020	De gemeenteraad de volgende informatie toe te zenden: - handelingskader ministerie van Justitie aan de Tweede Kamer - evaluatie stalbezetting Boxtel (wanneer deze beschikbaar komt).
Ja	Commissie Grondgebied 29-08-2019 12. Rondvraag	W.H.J.M. van der Linden	Overlast eikenprocessierups		19-12-2019	Terugkoppeling geven aan de commissie wanneer een oplossing is gevonden voor de bestrijding van de eikenprocessierups.
Ja	Commissie Grondgebied 29-08-2019 12. Rondvraag	W.H.J.M. van der Linden	Eikenprocessierups	10-10-2019	19-12-2019	Schriftelijk reactie geven op de vraag hoe de eikenprocessierups bestreden is afgelopen zomer en welke maatregelen preventief genomen worden ter voorkoming van problemen volgend jaar.
Ja	Commissie Grondgebied 29-08-2019 8. Actieve informatie vanuit het college van burgemeester en wethouders	A.P. d'Haens	Klimaatbeleid	06-02-2020	05-11-2020	De raad via Keuzenota Klimaat - Energietransitie kaders te laten vaststellen
Ja	Commissie Inwoners 27-08-	D.S.C. Jansen	Tussenevaluatie minimabeleid		20-04-2021	De Stichting Leergeld wordt verzocht om - over ongeveer een jaar - wanneer de nieuwe cijfers bekend zijn, de commissie via

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
	2019 1. Opening vergadering					een presentatie te informeren over wat de stichting exact doet en te laten zien wat het effect van de stichting is. UPDATE 04-02-2021: Portefeuillehouder Jansen zegt toe op vragen van CDA inzake de Toezeggingen de gemeenteraad schriftelijk te informeren over de voortgang en stand van zaken rondom de toezegging “Tussenevaluatie Minimabeleid” van 27 augustus 2019
Nee	Commissie Inwoners 27-08-2019 1. Opening vergadering	D.S.C. Jansen	Evaluatie Praktijkhuis 2019			Jaarlijks de resultaten van het project Praktijkhuis monitoren en de commissie hiervan op de hoogte brengen, waarbij een koppeling wordt gelegd met de P&C-cyclus. UPDATE 04-02-2021 Portefeuillehouder Jansen zegt toe op vragen van CDA inzake de Toezeggingen een raadsmededeling in de maak is inzake de toezegging ‘Evaluatie Praktijkhuis 2019” van 27 augustus 2019.
Nee		D.S.C. Jansen	Participatiebedrijf Kempenplus			Uitvoeren raadsmotie: Bevorderen dat met externe partners op het gebied van zorg, onderwijs en wonen verbeterkansen in de samenwerking worden geïdentificeerd en worden verwerkt in het te ontwikkelen werkprogramma van het participatie-bedrijf.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
Nee		D.S.C. Jansen	Cultuurnota gemeente Bladel 2019+			Uitvoeren beoogde verdieping van de analyse van de keuzenota cultuur over de behoefte van de jeugd op het gebied van cultuurparticipatie.
Ja		A.P. d'Haens	Vaststellen begroting 2018: tarievenstructuur leges archeologie	31-12-2019	19-12-2019	Tarieven(structuur) ter zake van leges archeologie opnieuw afwegen bij de evaluatie van de Cultuurhistorische Beleidsvisie en de daarbij behorende Erfgoedverordening (na regiobrede evaluatie vanuit ODZOB).

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Motie is afgedaan Motie is niet afgedaan

Het overzicht van moties is ook online te raadplegen via www.bladel.nl/gemeenteraad

Titel	Status	Agendapunt	Afgedaan
Motie_D66_9.5_R21.002_Steunen doorontwikkeling gemeenteraad_20052021_AANGENOMEN.pdf	Aangenomen	Gemeenteraad 20-05-2021 9.5. R21.002 Doorontwikkeling gemeenteraad Bladel 2021	Nee
Motie_BT, CDA, VHP, PRO5_9.4_R21.025_Evaluatie leerlingenvervoer met tevredenheidsonderzoek_20052021_AANGENOMEN.pdf	Aangenomen	Gemeenteraad 20-05-2021 9.4. R21.025 Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021	Nee
Motie_VHP, VVD_9.3_R21.009_Onderzoek en financien Grondstoffencentrum_AANGENOMEN.pdf	Aangenomen	Gemeenteraad 20-05-2021 9.3. R21.009 Locatiebepaling Grondstoffencentrum	Nee
Motie_BT_9.2_R21.004_Uitbreiding klankbordgroep De Groene Long_20052021_AANGENOMEN.pdf	Aangenomen	Gemeenteraad 20-05-2021 9.2. R21.004 Gebiedsontwerp De Groene Long	Nee
Motie_VHP, CDA, D66_9.1_R21.027_Mogelijkheden Supermarkten_AANGENOMEN.pdf	Aangenomen	Gemeenteraad 20-05-2021 9.1. R21.027 Bestemmingsplan Kom Hapert 2021	Nee
BT_Motie_CPO bij De Lange Trekken_25032021_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 25-03-2021 10.4. Woningbouw gemeente Bladel	Nee
BT, CDA, VHP_Motie_CPO beleidskader_25032021_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 25-03-2021 10.4. Woningbouw gemeente Bladel	Ja
PRO5_Motie_Werkbare aanpak CPO_25032021_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 25-03-2021 10.4. Woningbouw gemeente Bladel	Nee
Motie_PRO5_Herstelplan Isolatie woningen_04022021_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 04-02-2021 9.5. Motie vreemd aan de orde van de dag: PRO5 inzake Herstelplan isolatie woningen	Ja
Motie_PRO5_9.2_R20.132_Maatschappelijke impact op ontwikkelingen bedrijventerreinen_04022021_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 04-02-2021 9.2. R20.132 Kempische Bedrijventerreinenambities en -afspraken	Nee
Motie_CDA, PRO5_R20.152_Koopgarant constructie_04022021_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 04-02-2021 5.2.3. Mededeling: Prestatieafspraken 2021 met corporaties en huurdersorganisaties	Nee

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Motie is afgedaan Motie is niet afgedaan

Het overzicht van moties is ook online te raadplegen via www.bladel.nl/gemeenteraad

Titel	Status	Agendapunt	Afgedaan
BT_R20.098_Motie_9.2_Energieopwekking geluidswal A67_05112020_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 05-11-2020 9.2. R20.098 Kadernota Energie & Klimaat	Nee
PRO5_R20.071_Motie_9.1_Aansluiting bij culturele behoefte jeugd_05112020_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 05-11-2020 9.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	Nee
VVD_R20.071_Motie_9.1_Voorkomen OZB-verhoging 2022-2024_05112020_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 05-11-2020 9.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	Nee
VHP_R20.071_Motie_9.1_N284 verkeersveiligheid_05112020_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 05-11-2020 9.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	Nee
Motie_CDA, BT, VHP_Onderhoudscontracten sportvelden_17092020_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 17-09-2020 11.1. CDA, BT en VHP inzake Onderhoud sportvelden	Nee
Motie_R20.058_BT_Groene Long CPO_09072020_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 09-07-2020 9.5. R20.058 Gebiedsplan Groene Long	Nee
Motie_R20.058_BT_Groene Long kosten neutraal_09072020_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 09-07-2020 9.5. R20.058 Gebiedsplan Groene Long	Nee
Motie van treurnis_VHP, CDA, BT_09072020_NIET IN STEMMING GEBRACHT		Gemeenteraad 09-07-2020 9.4.3. VERVOLG VERGADERING GEMEENTERAAD (START DEEL 2)	Nee
Motie van afkeuring_D66, PRO5, VVD_08072020_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 08-07-2020 9.3. R20.035 Keuzenota Energie en Klimaat	Nee
Motie_BT_R20.035_Ambitie energie klimaat_08072020_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 08-07-2020 9.3. R20.035 Keuzenota Energie en Klimaat	Nee
Motie_R20.035_PRO5_Autovrije Sniederslaan_08072020_INGETROKKEN		Gemeenteraad 08-07-2020 9.3. R20.035 Keuzenota Energie en Klimaat	Nee
Motie_R20.034_VVD_Oriëntatie bezuinigingsmogelijkheden Bladel_08072020_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 08-07-2020 9.2. R20.034 Perspectiefnota 2020	Nee
Motie_R20.034_D66_Beleidsindicatoren energie & klimaat_08072020_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 08-07-2020 9.2. R20.034 Perspectiefnota 2020	Nee

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Motie is afgedaan Motie is niet afgedaan

Het overzicht van moties is ook online te raadplegen via www.bladel.nl/gemeenteraad

Titel	Status	Agendapunt	Afgedaan
Motie_R20.034_PRO5_Besparingen Sociaal Domein_08072020_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 08-07-2020 9.2. R20.034 Perspectiefnota 2020	Nee
Motie_11.2_PRO5, VVD, D66_Impact Corona-crisis op gemeentefinanciën_14052020_DEF_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 14-05-2020 11.2. PRO5, D66, VVD inzake Impact Corona-crisis op gemeentefinanciën	Nee
Motie_11.1_CDA, BT_Verruiming terrassen ivm 1,5m richtlijn_14052020_DEF_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 14-05-2020 11.1. CDA en BT inzake Verruiming terrassen i.v.m 1,5m richtlijn	Nee
Motie_VVD_10.2_Ontheffing terrasvergoeding voor horeca-ondernemers_14052020_DEF_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 14-05-2020 10.2. BT inzake Gemeentelijke belastingen uitstellen en hulp voor ondernemers	Nee
Motie_BT_9.1_Extra ondersteuning voor ouderen mbt wonen_14052020_DEF_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 14-05-2020 9.1. R19.166 Reactie op Visiedocument '(Voorbereiden op) ouder worden in gemeente Bladel' van Stichting Cluster Senioren Bladel	Nee
Motie D66_Bestuurlijke samenwerking De Kempen	Verworpen	Gemeenteraad 19-12-2019 9.2. Strategische Kempenagenda	Nee
Motie PRO5_Halfjaarlijkse rapportage Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2024	Aangenomen	Gemeenteraad 19-12-2019 9.1. Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2024	Nee
Motie_D66_07112019_Klimaatbeleid gemeente Bladel_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 07-11-2019 9.3. Ontwerp-begroting 2020	Nee
Motie_PRO5_07112019_Vuurwerkvrije zones_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 07-11-2019 9.3. Ontwerp-begroting 2020	Nee
Motie_PRO5_07112019_Handhavingscapaciteit_ AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 07-11-2019 9.3. Ontwerp-begroting 2020	Nee
Motie_D66_07112019_Invoeren forensenbelasting_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 07-11-2019 9.3. Ontwerp-begroting 2020	Nee

OVERZICHT VAN MOTIES

Stand van zaken 25 juni 2021

Ten behoeve van raadsvergadering 8 juli 2021

Motie is afgedaan Motie is niet afgedaan

Het overzicht van moties is ook online te raadplegen via www.bladel.nl/gemeenteraad

Titel	Status	Agendapunt	Afgedaan
Motie_PRO5_07112019_Cultuurcoach_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 07-11-2019 9.3. Ontwerp-begroting 2020	Nee
Motie_D66_07112019_Herbestemming vrijkomende locaties_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 07-11-2019 9.2. Aankoop Rabobank/Den Herd naar de Markt	Nee
Motie_BT_07112019_Proces Den Herd naar de Markt_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 07-11-2019 9.2. Aankoop Rabobank/Den Herd naar de Markt	Nee
Motie_BT_07112019_Inspirerend en innovatief klimaat centrumvisie_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 07-11-2019 9.2. Aankoop Rabobank/Den Herd naar de Markt	Nee
Motie_PRO5_07112019_Waarderingssubsidie Carnavalswagenbouwers_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 07-11-2019 9.1. Ontwerp-jaarprogramma Welzijn, Maatschappelijke ondersteuning en Zorg 2020	Nee
Motie_CDA, VHP, BT_07112019_Subsidie Carnavalswagenbouwers_AANGENOMEN	Aangenomen	Gemeenteraad 07-11-2019 9.1. Ontwerp-jaarprogramma Welzijn, Maatschappelijke ondersteuning en Zorg 2020	Nee
Motie_BT_07112019_Actualisatie woonvisie gemeente Bladel_VERWORPEN	Verworpen	Gemeenteraad 07-11-2019 5.1.9. Uitvoeringsprogramma Kempische Visie op Wonen 2019 - 2023	Nee

Ingekomen stukken gemeenteraad
In afwachting van behandeling in een komende raadsvergadering

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Stand van zaken 25 juni 2021

= afgewerkt

Vet/cursief
= planning gewijzigd

INGEKOMEN STUKKEN RAAD VOORALSNOG V.K.A. IN AFWACHTING VAN BEHANDELING IN EEN KOMENDE RAADSVERGADERING					
Raadsvergadering d.d.	**Brief van**	**Brief d.d.**	**Brief betreffende**	**Besluit gemeenteraad**	**Planning**
25-03-2021	Burger	11-02-2021	Burger_Zienswijze_Ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021_09022021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad Juli 2021
25-03-2021	Burger	27-01-2021	Burger_Voorinformatie wijziging bestemmingsplan De Uitgang 12_14012021	Voor advies in handen stellen van B&W	Nog te plan-nen
08-07-2020	Provincie Noord-Brabant	12-03-2020	Zienswijze Ontwerp-wijzigingsplan Vogelakkers 20ik.02115	Voor advies in handen van college B&W	Nog te plan-nen
08-07-2020	Van Dun Advies	01-04-2020	Zienswijze_Wijzigingsplan Zwartakkers 34 20ik.02855	Voor advies in handen van college B&W	Nog te plan-nen
17-09-2020	Provincie Noord-Brabant	04-06-2020	Zienswijze ontwerp-wijzigingsplan ‘De Busvelden 1, Hoogeloon’_04062020 20ik.05035	Voor advies in handen stellen B&W	Nog te plan-nen
05-11-2020	Van Hoof Advies	08-09-2020	Zienswijze_Bestemmingsplan Molenweg 5-5A Hoogeloon_08092020 20ik.07627	Voor advies in handen college B&W	Nog te plan-nen

Ingekomen stukken gemeenteraad
In afwachting van behandeling in een komende raadsvergadering

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Stand van zaken 25 juni 2021

INGEKOMEN STUKKEN RAAD VOORALSNOG V.K.A. IN AFWACHTING VAN BEHANDELING IN EEN KOMENDE RAADSVERGADERING					
Raadsvergadering d.d.	**Brief van**	**Brief d.d.**	**Brief betreffende**	**Besluit gemeenteraad**	**Planning**
20-05-2021	Burger	04-03-2021	Burger_Zienswijze_Ontwerpbestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021, Wijer 40_02032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Nog in te plannen
20-05-2021	Burger	04-03-2021	Burger_Zienswijze_Ontwerpbestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021, Wijer 40_02032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Nog in te plannen
20-05-2021	Burger	04-03-2021	Burger_Zienswijze_Ontwerpbestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021, Wijer 40_02032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Nog in te plannen
04-02-2021	Tennet	18-11-2020	Tennet_Zienswijze_zienswijze Ontwerpbestemmingsplan De Langrijt 4 Hoogeloon_09112020	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad juli 2021
20-05-2021	Burger	04-03-2021	Burger_Mondelinge Zienswijze_Ontwerbestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021_04032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad juli 2021
20-05-2021	Tennet	04-03-2021	Tennet_Zienswijze_ontwerpbestemmingsplan Stedelijk gebied 2021_03032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad juli 2021
20-05-2021	DAS Rechtsbijstand	01-03-2021	Das Rechtsbijstand_Zienswijze_Ontwerpbestemmingsplan 'Stedelijk Gebied 2021'_26022021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad juli 2021
20-05-2021	GGD Brabant Zuidoost	16-03-2021	GGD Brabant Zuidoost_Concept Programmabegroting 2022_15032021 + Notie Vroeghulp	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad juli 2021
20-05-2021	Kempisch Bedrijven Park (KBP)	29-03-2021	Kempisch Bedrijven Park (KBP)_Begroting KBP 2022_29032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad juli 2021

Ingekomen stukken gemeenteraad
In afwachting van behandeling in een komende raadsvergadering

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Stand van zaken 25 juni 2021

INGEKOMEN STUKKEN RAAD VOORALSNOG V.K.A. IN AFWACHTING VAN BEHANDELING IN EEN KOMENDE RAADSVERGADERING					
Raadsvergadering d.d.	**Brief van**	**Brief d.d.**	**Brief betreffende**	**Besluit gemeenteraad**	**Planning**
20-05-2021	Commissariaat voor de Media	19-03-2021	Commissariaat voor de Media_Adviesaanvraag gemeente Bladel_Aanwijzing Stichting Streekomroep de Kempen als lokale publieke mediainstelling_19032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad juli 2021
20-05-2021	VRBZO	16-03-2021	VRBZO_Ontwerp Begroting 2022_15032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad juli 2021
20-05-2021	MRE	11-03-2021	MRE_concept Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven_11032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad juli 2021
25-03-2021	Burger	11-02-2021	Burger_Zienswijze_Bestemmingsplan Kom Hapert 2021_08022021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad Mei 2021
20-05-2021	Poelmann Van den Broek	11-03-2021	Poelmann Van den Broek_Aanvulling ontwerpbestemminqsplan 'Kom Hapert 2021'_11032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad mei 2021
20-05-2021	Pensioen A.C. Wijnen B.V.	04-03-2021	Pensioen A.C. Wijnen B.V._Zienswijze_Ontwerp-bestemmingsplan 'Kom Hapert 2021'_26022021	Voor advies in handen gesteld aan B&W	Gemeenteraad mei 2021
20-05-2021	Poelmann Ven den Broek Advocaten	24-02-2021	Poelmann Ven den Broek Advocaten_Zienswijze (Pro forma)_Ontwerpbestemminqsplan' Kom Hapert 2021'_24022021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad mei 2021
20-05-2021	Burger	24-02-2021	Burger_Zienswijze_Ontwerpbestemmingsplan Kom Hapert 2021_24022021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad mei 2021

Ingekomen stukken gemeenteraad
In afwachting van behandeling in een komende raadsvergadering

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Stand van zaken 25 juni 2021

INGEKOMEN STUKKEN RAAD VOORALSNOG V.K.A. IN AFWACHTING VAN BEHANDELING IN EEN KOMENDE RAADSVERGADERING					
Raadsvergadering d.d.	**Brief van**	**Brief d.d.**	**Brief betreffende**	**Besluit gemeenteraad**	**Planning**
20-05-2021	Schippers Onroerend Goed BV	23-02-2021	Schippers Onroerend Goed BV_Zienswijze_Ontwerpbestemming splan Kop Hapert 2021_23022021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad mei 2021
20-05-2021	ODZOB_	04-03-2021	ODZOB_Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 ODZOB_04032021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad mei 2021
25-03-2021	Flex Campus Hapert	11-02-2021	Flex Campus Hapert_Zienswijze_Reactie ontwerp bestemmingsplan kom Hapert_29012021	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad mei 2021
07-11-2019	Metropoolregio Eindhoven, Eindhoven	07-10-2019	Notitie reikwijdte en detailniveau Mestbewerkingslocaties Noord Brabant 19ik.06829	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad mei 2021
05-11-2020	Kempisch Bedrijvenpark (KBP)	15-09-2020	Tussentijdse rapportage KBP 2020_31082020 20ik.07719	Voor advies in handen van college B&W	Niet meer van toepassing. Reactie gemeenteraad binnen 6 weken na toezending
17-12-2020	Samenwerking Kempengemeenten	23-09-2020	Samenwerking Kempengemeenten_Begrotingswijzig ing 2020 Begrotingswijziging 2021 en wijziging meerjarenraming_21092020 20ik.08109, 20ik.08108	Voor advies in handen van B&W	Niet meer van toepassing. Reactie gemeenteraad binnen 8 weken na toezending

Ingekomen stukken gemeenteraad
In afwachting van behandeling in een komende raadsvergadering

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Stand van zaken 25 juni 2021

INGEKOMEN STUKKEN RAAD VOORALSNOG V.K.A. IN AFWACHTING VAN BEHANDELING IN EEN KOMENDE RAADSVERGADERING					
Raadsvergadering d.d.	**Brief van**	**Brief d.d.**	**Brief betreffende**	**Besluit gemeenteraad**	**Planning**
04-02-2021	Fam. Bruinsma	16-12-2020	Fam. Bruinsma_Zienswijze_Bestemmingsplan Den Tip_16122020	Voor advies in handen stellen van B&W	Gemeenteraad maart 2021
17-12-2020	Holla Advocaten	28-10-2020	Verzoek aan raad onttrekking openbaarheid passage_12102020 20ik.09058	Voor advies in handen college B&W	Gemeenteraad februari 2021
19-12-2019	Participatiebedrijf KempenPlus, Bladel	28-10-2019	Deelname Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost Brabant	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad februari 2020
19-09-2019	Stichting Milieuwerkgroep Kempenland, Bergeijk	17-08-2019	Eindconcept PlanMER grootschalige wind en zonneparken 19ik.05711	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020
19-09-2019	Vogelwerkgroep De Kempen, Bladel	24-08-2019	Inspraakreactie voorlopige uitkomsten PlanMER Wind en Zon De kempen 19ik.05817	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020
07-11-2019	Brabantse Milieufederatie, Tilburg	02-09-2019	Inspraaknotitie Voorlopige uitkomsten Plan m.e.r. wind en zon de Kempen 19ik.06261	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020
08-07-2020	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	20-02-2020	Ontwerpbegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 + Aanbiedingsbrief 20ik.02333, 20ik.02334	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020
08-07-2020	Provincie Noord-Brabant_Zienswijze	20-04-2020	Ontwerp-bestemmingsplan ‘Fons van der Heijdenstraat 44'_06042020 20ik.02976	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020
08-07-2020	Landal Het Vennenbos	29-04-2020	Zienswijze_Beleid grootschalige zon- & windenergie 20ik.03830	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020

Ingekomen stukken gemeenteraad
In afwachting van behandeling in een komende raadsvergadering

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Stand van zaken 25 juni 2021

INGEKOMEN STUKKEN RAAD VOORALSNOG V.K.A. IN AFWACHTING VAN BEHANDELING IN EEN KOMENDE RAADSVERGADERING					
Raadsvergadering d.d.	**Brief van**	**Brief d.d.**	**Brief betreffende**	**Besluit gemeenteraad**	**Planning**
08-07-2020	MetropoolRegio Eindhoven (MRE)	26-05-2020	Concept Regionale Energie Strategie (RES), Persbericht + 2 bijlagen 20ik.04740, 20ik.04741, 20ik.04742, 20ik.04743	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020
08-07-2020	GGD Brabant Zuidoost	16-03-2020	Concept programmabegroting 2021 GGD Brabant-Zuidoost_13032020 + aanbiedingsbrief + wijzigingsvoorstel Gemeenschappelijke regeling 20ik.02426, 20ik.02309, 20ik.02310	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020
08-07-2020	Metropool Regio Eindhoven (MRE)	13-03-2020	concept Begroting Metropoolregio Eindhoven 2021 en de inwonerbijdrage Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024 20ik.02316, 20ik.02317, 20ik.02318	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020
08-07-2020	Kempisch Bedrijven Park (KBP)	24-03-2020	Ontwerpbegroting 2021, memo grondexploitatie en jaarrekening 2019 20ik.02516, 20ik.02517, 20ik.02518, 20ik.02519	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020
08-07-2020	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO)	07-04-2020	Ontwerpbegroting 2021_07042020 20ik.03031	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020
08-07-2020	Samenwerking Kempengemeenten	16-04-2020	concept jaarprogramma en financiële Begroting 2021, Meerjarenraming 2022-2024, Begrotingswijziging 2020 + Aabiedingsbrief 20ik.03522, 20ik.03523	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad juli 2020

Ingekomen stukken gemeenteraad
In afwachting van behandeling in een komende raadsvergadering

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Stand van zaken 25 juni 2021

INGEKOMEN STUKKEN RAAD VOORALSNOG V.K.A. IN AFWACHTING VAN BEHANDELING IN EEN KOMENDE RAADSVERGADERING					
Raadsvergadering d.d.	**Brief van**	**Brief d.d.**	**Brief betreffende**	**Besluit gemeenteraad**	**Planning**
08-07-2020	Diverse ondernemers/vertegenwoordigers	19-05-2020	Zienswijze_beleid grootschalige zon- en windenergie_10052020 20ik.04512	Voor advies in handen van college B&W	/
17-09-2020	Stibbe advocaten en notarissen	28-07-2020	Verzoek voorbereidingsbesluit_Komst derde supermarkt Posthof 20ik.07347	Voor advies in handen stellen B&W	Gemeenteraad november 2020
17-09-2020	KempenPlus	29-06-2020	Ontwerpbegroting 2021 en Meerjarenraming 2021-2024 + aanbiedingsbrief 20ik.05793, 20ik.05794	Voor advies in handen van college B&W	Gemeenteraad September 2020
17-09-2020	Regionaal Historisch Centrum Eindhoven(RHCe)	26-06-2020	Brief aan gemeenteraden_Toekomst RHCe + Bijlagen 20ik.05795, 20ik.05796, 20ik.05797, 20ik.05798, 20ik.05799, 20ik.05800	Voor advies in handen stellen B&W	Gemeenteraad September 2020
05-11-2020	Holla Advocaten	10-09-2020	reactie verzoek voorbereidingsbesluit Van de Huijgevoort Groep B.V./Posthof Bladel_10092020 20ik.07775	Voor advies in handen college B&W	Gemeenteraad november 2020

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1067
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.1
Omschrijving	Mededeling: Resultaten inwonerspanel Energie en Klimaat

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.054
Onderwerp : Resultaten inwonerspanel Energie en Klimaat

Aan de raad

Samenvatting
Via deze weg wordt u geïnformeerd over de resultaten van het inwonerspanel onderzoek van oktober 2020. Er is gevraagd naar de mening van inwoners over de klimaatdoelstellingen, de wijze waarop deze behaald zouden moeten worden en de eigen bijdrage hieraan. Uit de resultaten kan worden geconcludeerd dat veel mensen het belangrijk vinden dat de doelen uit het Nederlands Klimaatakkoord behaald worden. De bereidheid om hiervoor ook zelf maatregelen te nemen is groot. De meesten geven de voorkeur aan zonnepanelen op dak, gevolgd door windmolens en geothermie, om de doelstellingen te behalen. Opvallend is verder dat veel respondenten niet bekend zijn met een aantal regelingen waarmee kosten bespaard kunnen worden, zoals de gemeentelijke subsidieregeling. De resultaten zijn gebruikt bij het nieuwe beleidskader (kadernota energie en klimaat) en worden gebruikt bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma.

In oktober 2020 werd via het Inwonerspanel gevraagd naar de mening van inwoners over de klimaatdoelstellingen, de wijze waarop deze behaald zouden moeten worden en de eigen bijdrage hieraan. Aan dit onderzoek deden 599 mensen mee, waarvan 76,4% 50 jaar en ouder is. Helaas deden erg weinig mensen mee van 34 jaar en jonger. Hierdoor zijn de resultaten niet zondermeer te vertalen naar de (gemiddelde) mening van de inwoners van de gemeente. Toch geven de resultaten wel een goede indicatie en zijn er veel waardevolle opmerkingen geplaatst door de mensen die mee hebben gedaan.

Uit de resultaten van de enquête blijkt dat de meerderheid van de ondervraagden (68%) het (erg) belangrijk vindt dat de doelen uit het Klimaatakkoord behaald worden. Drie kwart van de respondenten vindt dat de doelstellingen uit het Landelijk Klimaatakkoord in onze gemeente het beste behaald kunnen worden door zonnepanelen op het dak, (ruim) een derde noemt ook windmolens (36%) en geothermie (34%).

Twee derde van de respondenten heeft in de afgelopen vijf jaar geïnvesteerd in het besparen en/of opwekken van energie in de woning waar hij of zij woont. Ruim een kwart heeft dat niet gedaan. Twee op de tien respondenten is ook niet van plan om hierin te investeren. Degenen die dat wel van plan zijn, investeren veelal in zonnepanelen en/of vloer, muur en/of dakisolatie. Zeven op de tien respondenten zou meer geneigd zijn te investeren in het verduurzamen van zijn of haar woning als het goedkoper zou zijn. Zes op de tien geeft hetzelfde signaal voor wat betreft het gebruik van duurzamer vervoer. Een kwart geeft het gebrek aan goed aanbod van openbaar vervoer als reden hiervoor.

Opvallend is daarom dat veel respondenten niet bekend zijn met regelingen waardoor op kosten bespaard kan worden. Zo blijkt dat 54% niet bekend is met het energieloket van KempenEnergie. Ook zijn veel respondenten niet bekend met de subsidieregelingen van de gemeente (38%), Rijk (64-67%), energiebespaarlening (83%), duurzaamheidsleningen van banken (73%) en de subsidieregeling voor elektrische auto's (52%).

De resultaten van dit onderzoek zijn mede gebruikt bij het opstellen van het nieuwe beleidskader voor klimaatmitigatie – de kadernota energie en klimaat – die u heeft vastgesteld in november 2020.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Claudia Rieswijk	088-4970514

De resultaten worden ook door ons college gebruikt bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma Energie en Klimaat.

Bladel, 4 mei 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):
01. Resultaten Inwonerspanel gemeente Bladel Peiling 2020 Energie en Klimaat Oktober 2020

21.10393

INWONERSPANEL BLADEL
PEILING 3 2020

ENERGIE EN KLIMAAT

Gemeente Bladel
Oktober 2020

Colofon

Uitgave: Research 2Evolve
Tesselschadelaan 15A
1217 LG Hilversum
Tel: (035) 623 27 89
info@research2evolve.nl
www.research2evolve.nl

Datum: Oktober 2020

Onderzoek: Inwonerspanel Bladel Peiling 3 2020
Energie en klimaat

Projectnummer: 20200723.01

Opdrachtgever: Gemeente Bladel

Het onderzoek is uitgevoerd door Research 2Evolve. Het marktonderzoeksbureau neemt de richtlijnen van de MOA (Markt Onderzoek Associatie) en ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) in acht. Deze richtlijnen zijn bij Research 2Evolve op te vragen. Research 2Evolve is ISO 27001 gecertificeerd en werkt volgens de AVG en de gedragscode voor Onderzoek en Statistiek.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	**Onderzoeksverantwoording**	**4**
1.1	Inleiding	5
1.2	Uitvoering van het onderzoek	5
1.3	Responsoverzicht	5
1.4	Weging	6
1.5	Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	6
1.6	Steekproefsamenstelling	7
1.7	Leeswijzer	7
Hoofdstuk 2	**Resultaten**	**8**

INWONERSPANEL BLADEL

HOOFDSTUK 1

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

Onderzoeksverantwoording

1.1 Inleiding

In opdracht van gemeente Bladel heeft het onderzoeksbureau Research 2Evolve een onderzoek, over energie en klimaat in de gemeente Bladel, uitgevoerd onder de leden van het inwonerspanel Bladel.

De gemeente Bladel werkt momenteel aan de klimaatdoelstellingen en de manier waarop ze die willen behalen. Ook zijn ze benieuwd naar de mening van haar inwoners en wat de inwoners zelf bereid zijn te doen.

1.2 Uitvoering van het onderzoek

Steekproef	**Inwonerspanel Bladel**
Methode	**Online**
Uitnodiging	**Per e-mail**
Veldwerkperiode	**Maandag 5 oktober – maandag 26 oktober 2020**
Herinnering	**1 keer**

1.3 Responsoverzicht

	N
Bruto steekproef	**904**
Complete vragenlijsten	**599**
Respons	**66%**

1.4 Weging

Als de respons afwijkt op de variabelen leeftijd en/of kern, is er een weging toegevoegd, zodat de resultaten een juiste afspiegeling vormen van de werkelijke bevolking. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat. Personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1 waardoor ze minder zwaar mee tellen. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van een niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 3 gehanteerd.

Op dit moment is het inwonerspanel Bladel nog niet representatief voor de werkelijke bevolking binnen de gemeente. De jongeren t/m 34 jaar zijn ondervertegenwoordigd en panelleden van 65 jaar en ouder zijn oververtegenwoordigd. Ook tussen de kernen zijn er kleine verschillen zichtbaar tussen het panel en de daadwerkelijke verdeling binnen de gemeente. Daarnaast nemen niet alle panelleden deel aan een onderzoek, daarom wordt er niet alleen gekeken naar de verdeling binnen het panel ten opzichte van de gemeente, maar ook naar de verdeling van de netto respons ten opzichte van de daadwerkelijke verdeling. Middels het toevoegen van een weging op leeftijd en kern zijn de resultaten gecorrigeerd, waarmee de invloed van een niet geheel representatieve steekproef wordt weggenomen.

1.5 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Het betrouwbaarheidspercentage geeft de kans aan dat bij herhaling van het onderzoek hetzelfde uit het onderzoek komt. Bij een betrouwbaarheidspercentage van 95% is er 95% kans bij herhaling dat de antwoorden hetzelfde zullen zijn met andere respondenten binnen de doelgroep.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. De foutmarge is het percentage dat het antwoord kan afwijken van de werkelijkheid. Als de foutmarge 4% is, en 47% van steekproef een bepaald antwoord geeft, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 4% boven of 4% onder deze 47%, dus tussen de 43% en 51% (een lagere foutmarge vereist een grotere steekproef). Een betrouwbaarheidsniveau van 95% en een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

Met het aantal respondenten dat heeft deelgenomen (=599) kan met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 3,9% uitspraken gedaan worden op totaalniveau. Deze marge is kleiner dan de 5% die algemeen geaccepteerd wordt bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

1.6 Steekproefsamenstelling

De steekproef is, uitgesplitst naar enkele achtergrondkenmerken, als volgt samengesteld:

	ONGEWOGEN		GEWOGEN	
Leeftijd	**N**	**%**	**N**	**%**
16 t/m 34 jaar	35	5,8	115	19,2
35 t/m 49 jaar	106	17,7	135	22,6
50 t/m 64 jaar	190	31,7	179	29,8
65 jaar en ouder	268	44,7	170	28,3
Kern	**N**	**%**	**N**	**%**
Bladel	326	54,4	319	53,2
Casteren	28	4,7	31	5,3
Hapert	144	24,0	156	26,0
Hoogeloon	66	11,0	65	10,8
Netersel	35	5,8	28	4,8

Voor deze peiling hebben wij gecontroleerd of er een afwijking is ten opzichte van de werkelijkheid op basis van de variabelen leeftijd en kern.

In dit geval zijn met name de leeftijdsgroep 16 t/m 34 jaar ondervertegenwoordigd en krijgen hier een weegfactor groter dan 1.

De respondenten van 65 jaar en ouder en krijgen een gewicht kleiner dan 1.

Doordat met name de jongeren (16 t/m 34) jaar zijn ondervertegenwoordigd, zijn de resultaten niet zondermeer te vertalen naar de (gemiddelde) mening van de inwoners, maar geven wel een goede indicatie.

1.7 Leeswijzer

Daar waar de som van de resultaten niet precies op 100% uitkomt, wordt dit veroorzaakt door afrondingsverschillen of was meer dan één antwoord toegestaan. Waar in de grafieken ongelijke N-en (aantal respondenten) te zien zijn, wordt dit veroorzaakt door het uitsluiten van de antwoordcategorie ‘geen mening/niet van toepassing’ en/of routing in de vragenlijst. In de rapportage wordt de ongewogen N weergegeven.

Als in de rapportage over verschillen wordt gesproken, betekent dit dat dit statistisch niet aan toeval toe te schrijven is en dus betekenisvol kan zijn. In deze rapportage is gekeken of er (significante) verschillen zijn en zijn de opvallende zaken benoemd.

De open antwoorden worden letterlijk en onbewerkt opgeleverd en indien er opvallende resultaten zijn, worden deze verwerkt in de rapportage.

INWONERSPANEL BLADEL

HOOFDSTUK 2

RESULTATEN

Resultaten

Hoe belangrijk of onbelangrijk vindt u het om de doelen uit het Landelijk Klimaatakkoord te behalen? (N=598*)

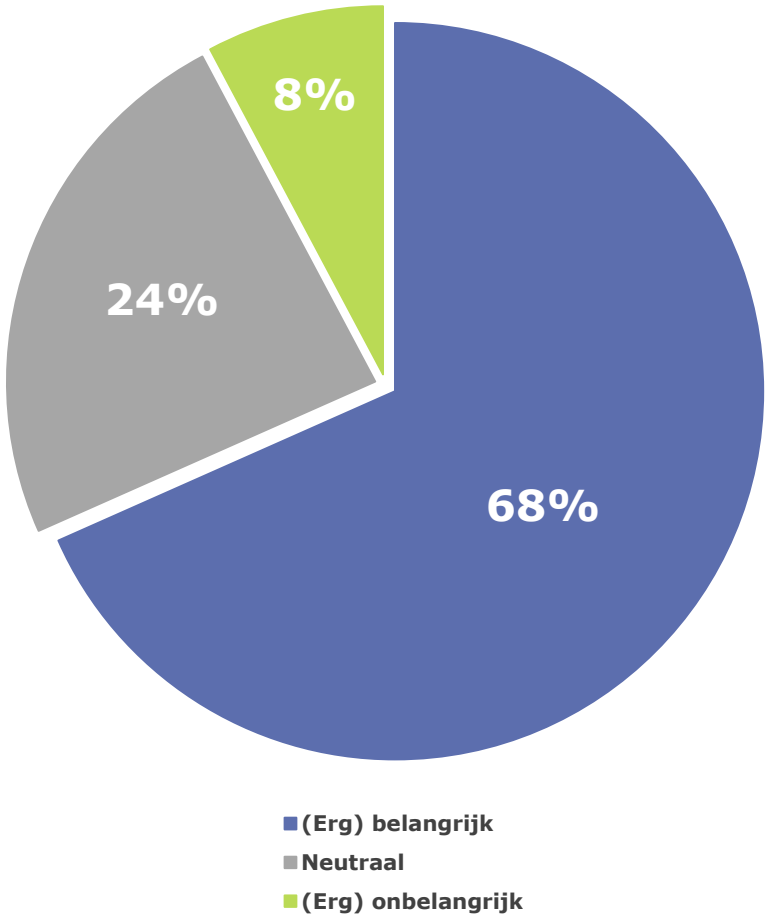

Twee op de drie respondenten (68%) geeft aan het (erg) belangrijk te vinden om de doelen uit het Landelijk Klimaatakkoord te behalen. Een kwart (24%) oordeelt hier neutraal over. Bijna één op de tien vindt het (erg) onbelangrijk.

Respondenten van 65 jaar en ouder vinden het vaker (erg) belangrijk om de doelen uit het Landelijk Klimaatakkoord te halen dan respondenten jonger dan 65 jaar.

**Let op: weet niet/geen mening is niet meegenomen in het berekenen van de percentages in deze grafiek.*

Resultaten

Wie is de grootste vervuiler volgens u? Kies maximaal drie bronnen die – volgens u – binnen de gemeente Bladel het meeste bijdragen aan de uitstoot van broeikasgassen. (N=599)

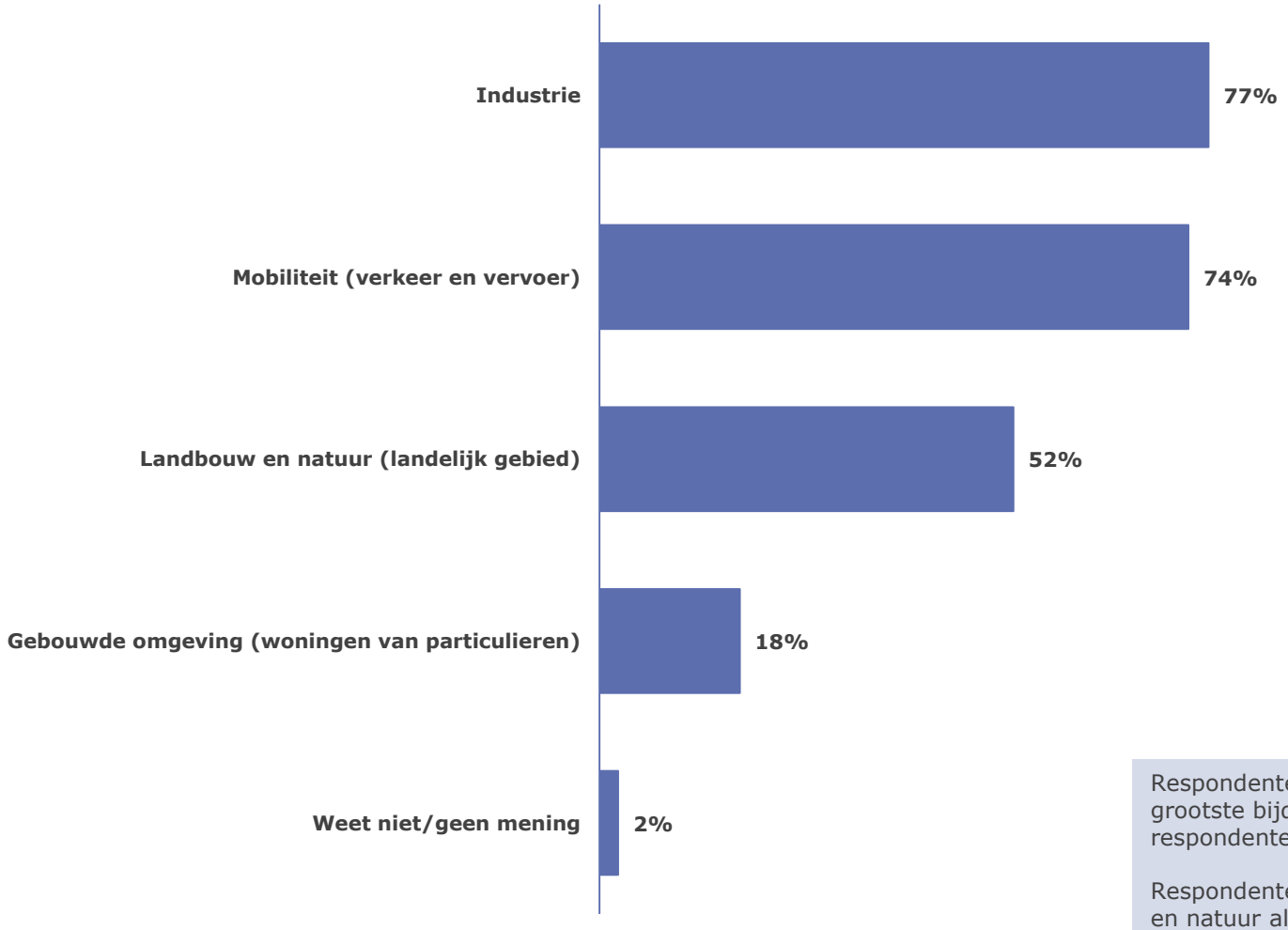

TOP 3

Industrie

Mobiliteit

Landbouw en natuur

Respondenten jonger dan 35 jaar noemen industrie vaker als grootste bijdrager aan de uitstoot van broeikasgassen dan respondenten van 35 jaar en ouder.

Respondenten van 65 jaar en ouder noemen vaker landbouw en natuur als bron die het meeste bijdraagt aan de uitstoot van broeikasgassen dan respondenten jonger dan 65 jaar.

Resultaten

Hoe kunnen we volgens u in de gemeente Bladel het beste de doelstellingen uit het Landelijk Klimaatakkoord behalen? (N=599)

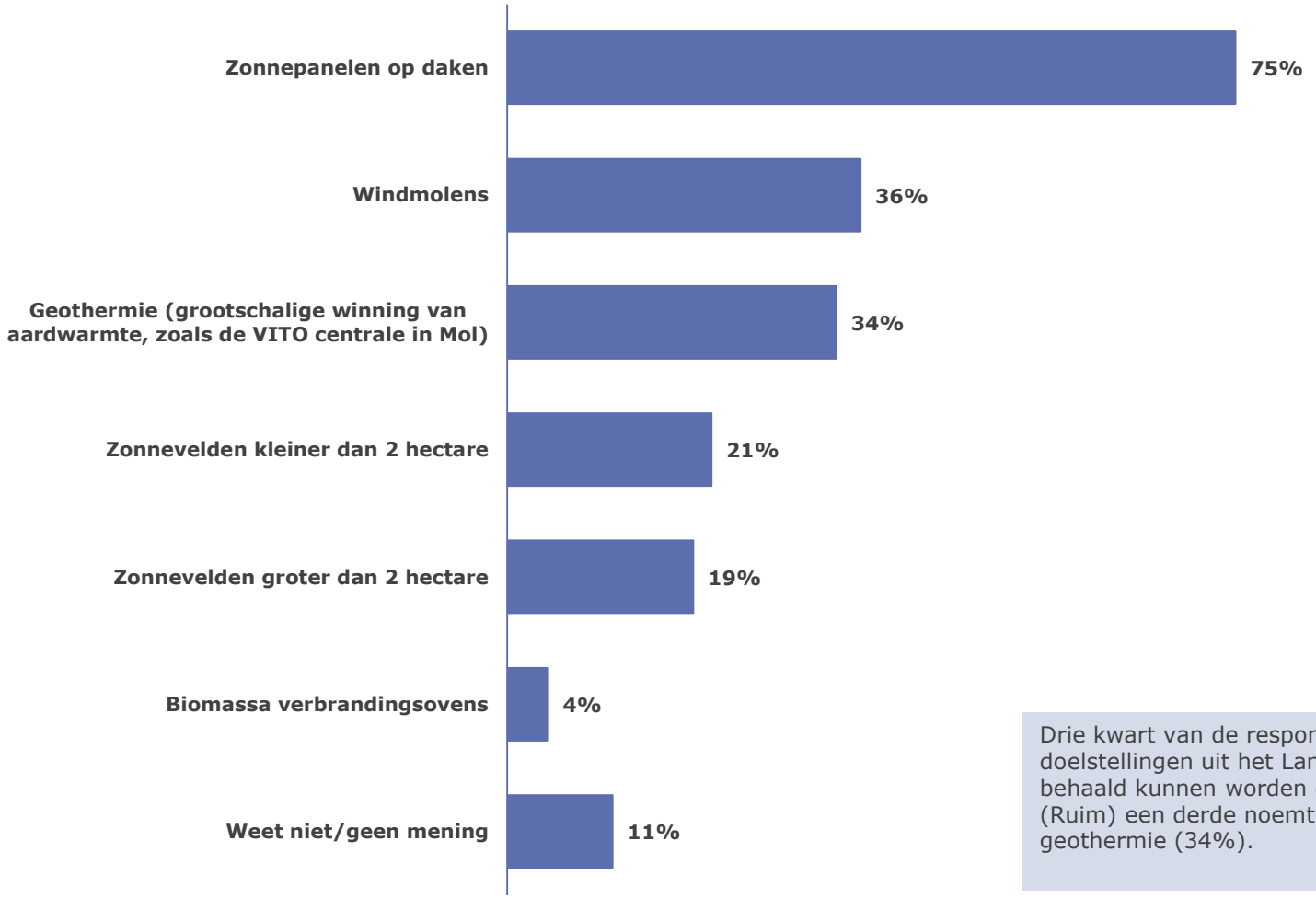

Drie kwart van de respondenten (75%) vindt dat de doelstellingen uit het Landelijk Klimaatakkoord het beste behaald kunnen worden door zonnepanelen op het dak. (Ruim) een derde noemt ook windmolens (36%) en geothermie (34%).

Resultaten

Hoe zouden inwoners volgens u het beste betrokken kunnen worden bij het behalen van de doelstellingen uit het Landelijk Klimaatakkoord? (N=599)

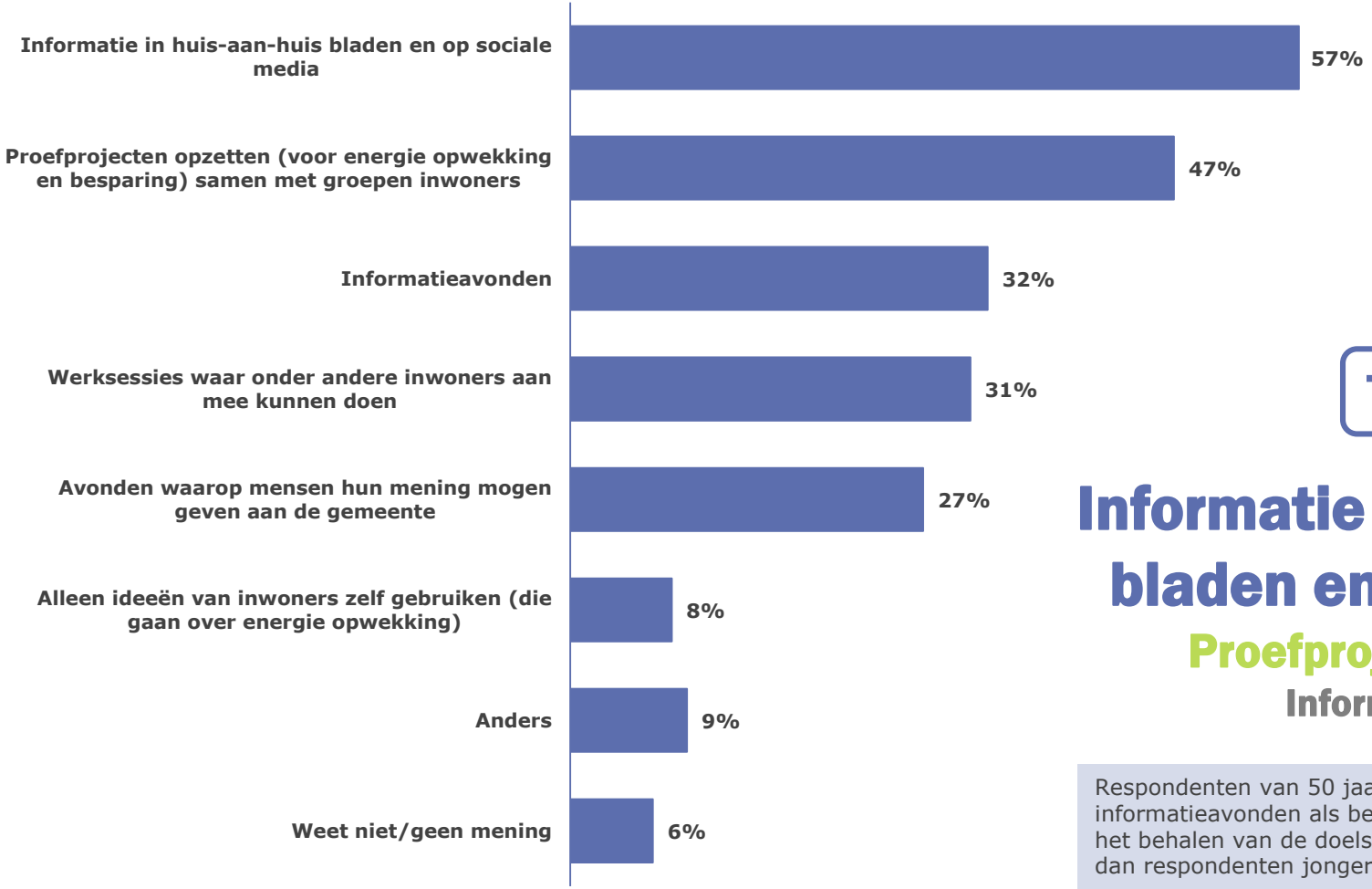

TOP 3

Informatie in huis-aan-huis bladen en sociale media

Proefprojecten opzetten

Informatieavonden

Respondenten van 50 jaar of ouder noemen vaker informatieavonden als beste manier om betrokken te worden bij het behalen van de doelstellingen uit het Landelijk Klimaatakkoord dan respondenten jonger dan 50 jaar.

Resultaten

Is er in de afgelopen vijf jaar geïnvesteerd in het besparen en/of opwekken van energie in de woning waar u woont? (N=599)

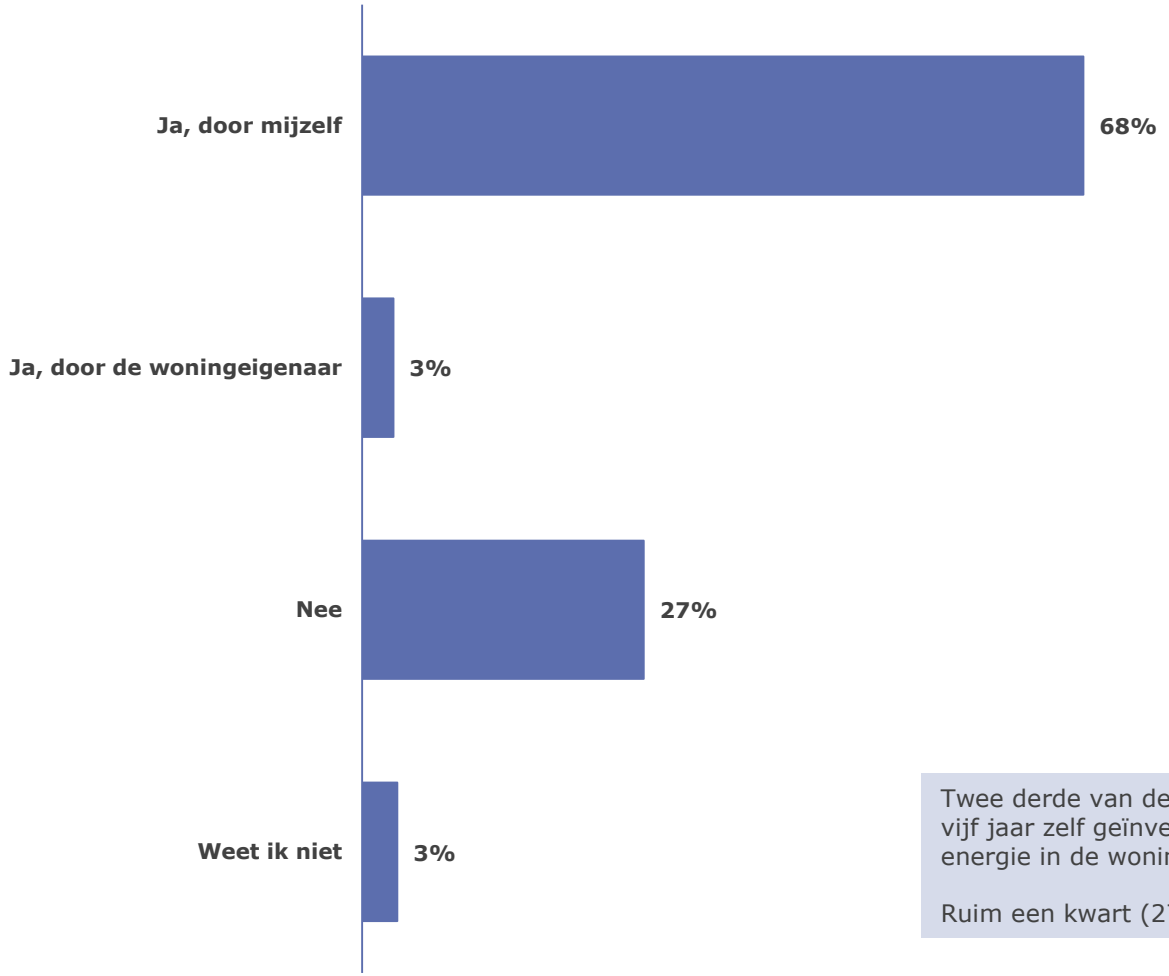

Twee derde van de respondenten (68%) heeft in de afgelopen vijf jaar zelf geïnvesteerd in het besparen en/of opwekken van energie in de woning waar men woont.

Ruim een kwart (27%) heeft dit niet gedaan.

Resultaten

In welke maatregelen wordt er de komende vijf jaar geïnvesteerd in uw woning? (N=599)

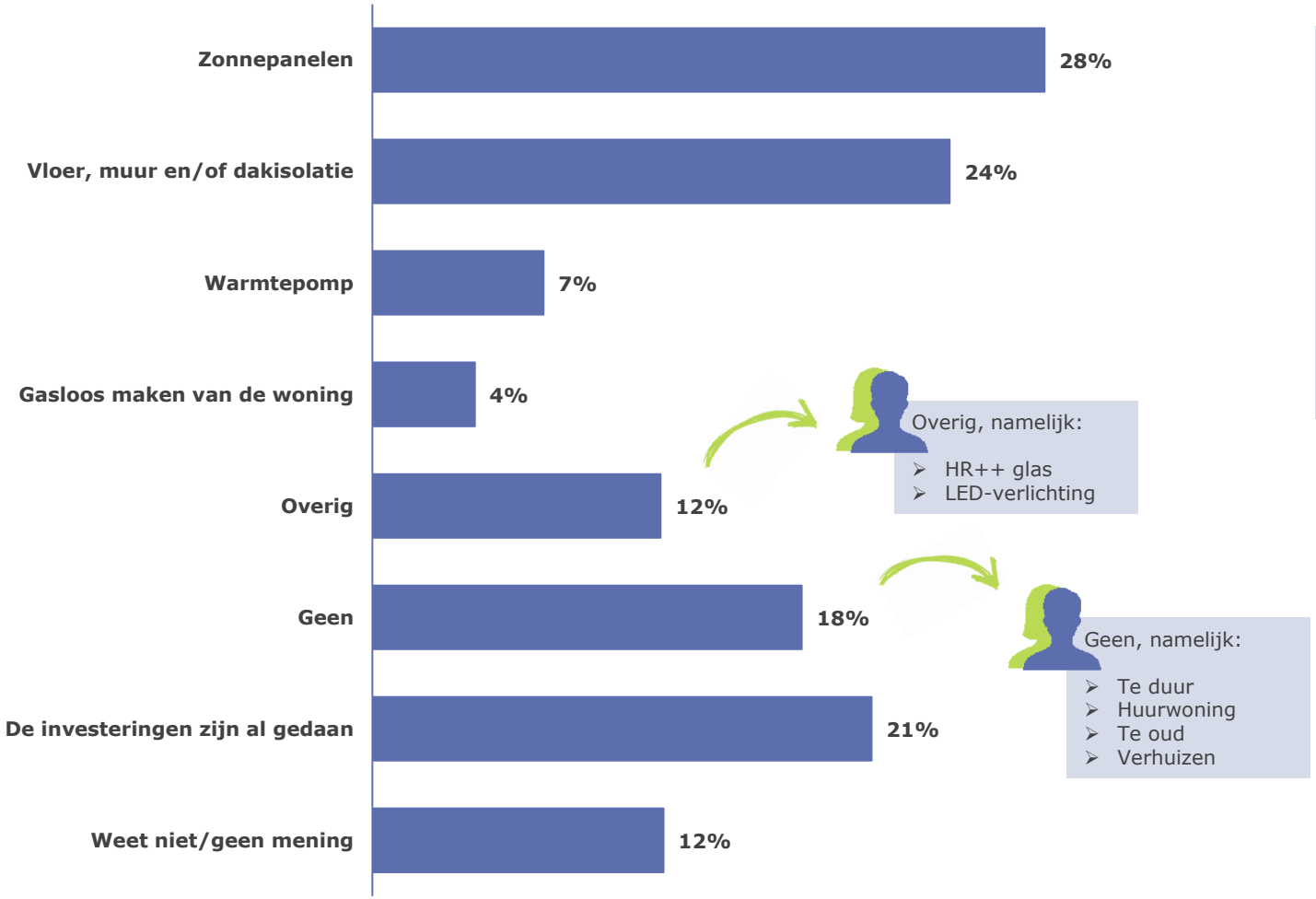

Als men van plan is om in de komende vijf jaar in hun huis te investeren, is dat met name in zonnepanelen (28%) en/of vloer, muur en/of dakisolatie (24%).

Respondenten tot 50 jaar noemen vaker vloer, muur en/of dakisolatie als maatregel waarin de komende vijf jaar geïnvesteerd gaat worden dan respondenten van 50 jaar en ouder.

Twee op de tien is niet van plan om in deze maatregelen te investeren (18%) of de investeringen zijn al gedaan (21%).

Resultaten

Bent u bekend met de onderstaande regelingen en zo ja, maakt u er gebruik van? (N=599)

	Ja en ik maak hier gebruik van	Ja, maar ik heb dit (nog) niet gebruikt	Nee
Het Energieloket van KempenEnergie, onder andere gevestigd in de bibliotheek van Bladel	7%	39%	54%
Subsidieverordening duurzame energie van de gemeente Bladel	14%	48%	38%
Investeringssubsidie Duurzame Energie (ISDE) voor particulieren van de Rijksoverheid	6%	31%	64%
Subsidie energiebesparing eigen huis (SEEH) van de Rijksoverheid	5%	28%	67%
Energiebespaarlening van het Nationaal Warmtefonds	0%	13%	87%
Duurzaamheidsleningen van diverse banken	1%	26%	73%
Terugvordering BTW op zonnepanelen	26%	38%	35%
Subsidieregeling elektrische personenauto's particulieren	3%	46%	52%

De meest gebruikte regeling is de terugvordering van BTW op zonnepanelen, een kwart (26%) heeft hier gebruik van gemaakt. Vier op de tien (38%) kent de regeling, maar heeft deze (nog) niet gebruikt. Daarna is de subsidieverordening duurzame energie van de gemeente Bladel de meest bekende en gebruikte regeling. Eén op de zeven (14%) heeft deze gebruikt en de helft (48%) is wel bekend met de regeling, maar heeft er (nog) geen gebruik van gemaakt.

De subsidieregeling elektrische personenauto's particulieren is bij bijna de helft (46%) van de respondenten bekend en de helft (52%) is niet bekend met deze regeling.

De meeste regelingen zijn overwegend onbekend. Bijna negen op de tien (87%) is onbekend met de energiebespaarlening van het Nationaal Warmtefonds, ruim zeven op de tien (73%) kent de duurzaamheidsleningen van diverse banken niet en (bijna) twee derde is onbekend met de Subsidie Energiebesparing Eigen Huis (SEEH) van de Rijksoverheid (67%) en de Investeringssubsidie Duurzame Energie (ISDE) voor particulieren van de Rijksoverheid (64%).

Resultaten

Ik zou meer geneigd zijn om te investeren in het verduurzamen van mijn woning als: (N=599)

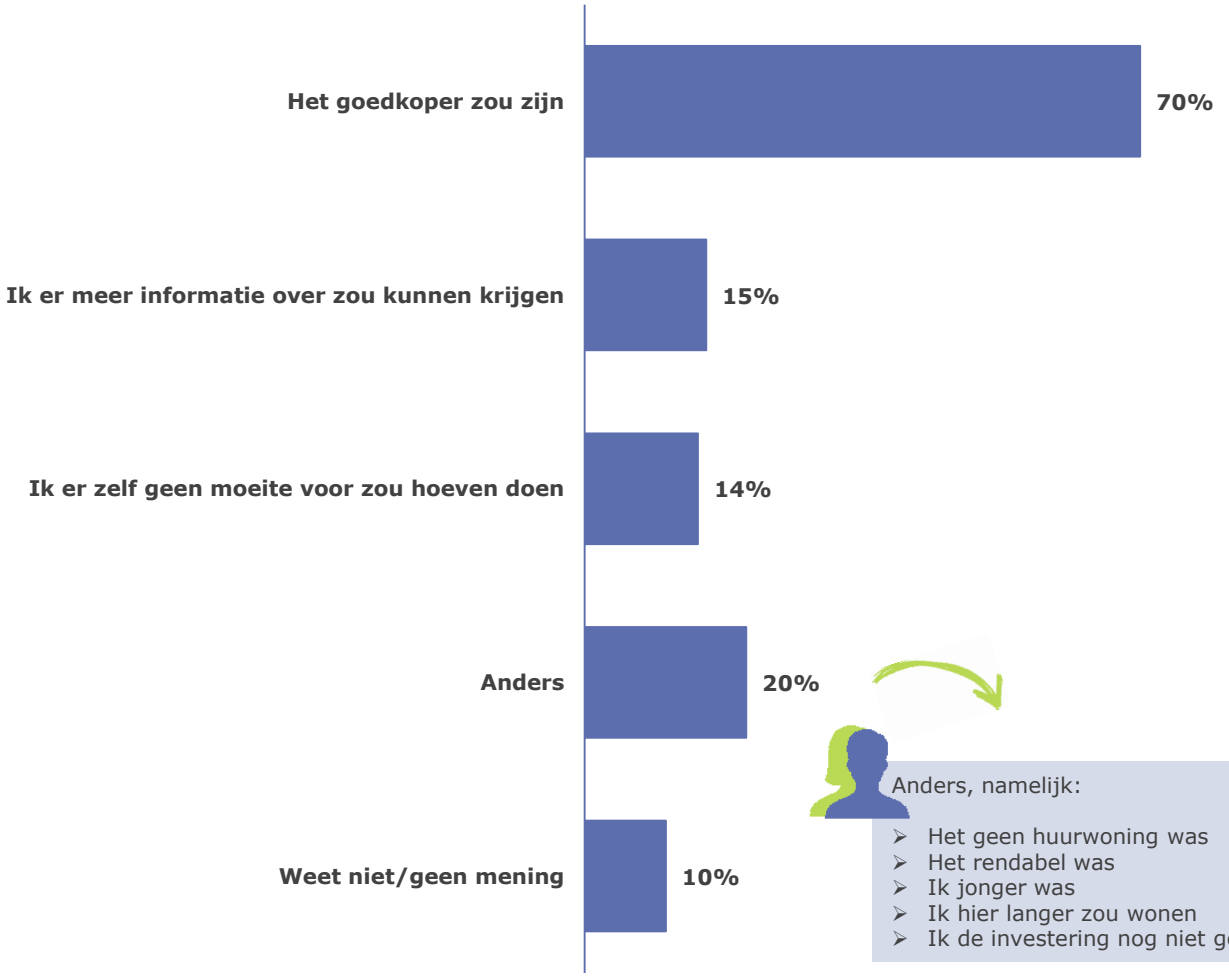

Zeven op de tien (70%) geeft aan meer geneigd te zijn om te investeren in het verduurzamen van de woning als het goedkoper zou zijn.

Respondenten tot 35 jaar zijn meer geneigd om te investeren in het verduurzamen van hun woning, dan respondenten van 35 jaar en ouder, als het goedkoper zou zijn.

Anders, namelijk:

- Het geen huurwoning was
- Het rendabel was
- Ik jonger was
- Ik hier langer zou wonen
- Ik de investering nog niet gedaan had

Resultaten

Ik zou meer geneigd zijn mijn gebruik van fossiele brandstoffen (aardolie, aardgas, steenkool en bruinkool) te verminderen (bijvoorbeeld door meer te fietsen, met het OV te reizen elektrische auto of auto op waterstof aan te schaffen) als: (N=599)

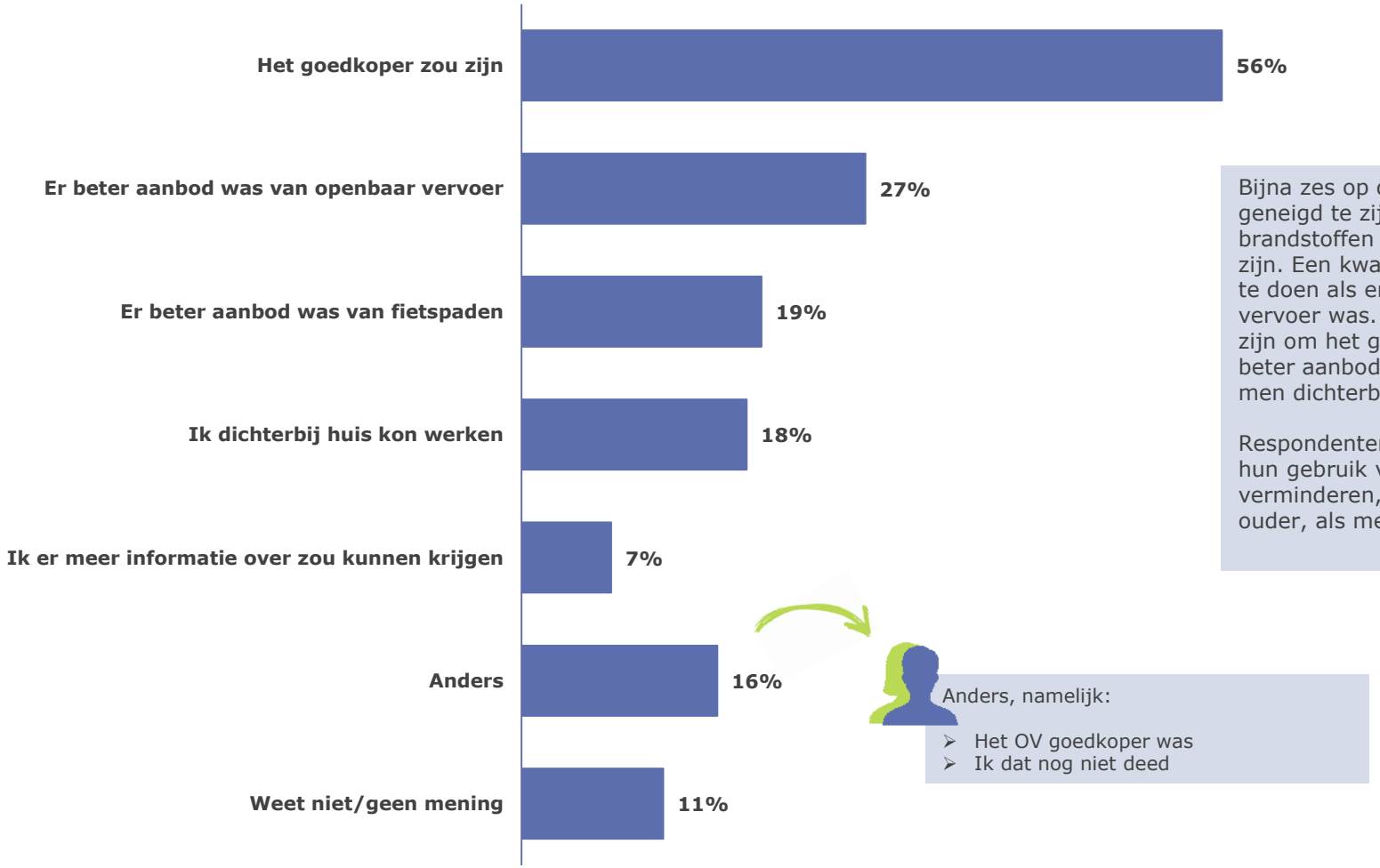

Bijna zes op de tien (56%) geeft aan meer geneigd te zijn het gebruik van fossiele brandstoffen te minderen als het goedkoper zou zijn. Een kwart (27%) zou meer geneigd zijn dit te doen als er een beter aanbod van openbaar vervoer was. Twee op de tien zou meer geneigd zijn om het gebruik te verminderen als er een beter aanbod van fietspaden was (19%) en als men dichterbij huis kon werken (18%).

Respondenten tot 35 jaar zijn meer geneigd om hun gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen, dan respondenten van 35 jaar en ouder, als men dichterbij huis kon werken.

Anders, namelijk:

- Het OV goedkoper was
- Ik dat nog niet deed

INWONERSPANEL
BLADEL

Research 2Evolve

postadres	Postbus 918
	1200 AX Hilversum
bezoekadres	Tesselschadelaan 15A
	1217 LG Hilversum
telefoon	035 623 27 89
e-mail	info@research2evolve.nl
website	www.research2evolve.nl

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1103
Extern Zaak ID	Z210001939
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.2
Omschrijving	Mededeling: Waterbeheerprogramma 2022-2027 Waterschap de Dommel

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.078
Onderwerp : Waterbeheerprogramma 2022-2027 Waterschap de Dommel

Aan de raad

Samenvatting
Waterschap de Dommel heeft een Ontwerp-Waterbeheerprogramma 2022-2027 vastgesteld. Dit programma lag nu tot en met 18 mei ter inzage. Wij zijn als college erg te spreken over dit nieuwe programma. Daarom hebben wij hierop een positieve zienswijze ingediend.

Op 17 december 2020 heeft u hoge ambities vastgelegd voor de wijze waarop wij omgaan met de gevolgen van klimaatverandering, met name wateroverlast, in het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Ondertussen werken wij aan een allesomvattend beleidskader voor klimaatadaptatie, waar u over bent geïnformeerd via raadsmededeling R21.066.

Waterschap de Dommel heeft haar nieuwe Ontwerp-Waterbeheerprogramma vastgesteld. Het waterschap schetst hierin de ambities van het waterschap voor de lange termijn (2050) en vertaalt deze ambities naar doelen en maatregelen voor de periode van dit Waterbeheerprogramma. Dit Waterbeheerprogramma is een echte koerswijziging van het waterschap. Het resultaat sluit naadloos aan bij de ambitie die u in ons nieuwe GRP heeft vastgesteld.

Een goede samenwerking met het Waterschap, waar de ambities gelijk oplopen, is van groot belang voor het slagen van onze eigen doelen. Het nieuwe waterbeheerprogramma is daar een uitstekende basis voor. Daarom hebben wij een positieve zienswijze ingediend namens onze gemeente. U vindt het nieuwe programma en onze reactie in de bijlage.

Bladel, 18 mei 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):
01. Nieuwe Waterbeheerprogramma Waterschap De Dommel 21.12792
02. Reactie op Waterbeheerprogramma Waterschap de Dommel 21.10707

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Claudia Rieswijk	088-4970514

Waterschap De Dommel

WATER ALS BASIS VOOR EEN TOEKOMSTBESTENDIGE LEEFOMGEVING

Ontwerp - Waterbeheerprogramma 2022-2027

LEESWIJZER

Procedure van dit Ontwerp-Waterbeheerprogramma

Voor u ligt het Ontwerp-Waterbeheerprogramma (WBP). Deze ontwerpteksten zijn vrijgegeven voor inspraak door het Algemeen Bestuur (AB) van het waterschap op 31 maart 2021. Het programma ligt vanaf 6 april 2021 6 weken ter inzage, gelijktijdig met het Regionaal Water- en Bodemprogramma van de provincie Noord-Brabant en de programma's van de Brabantse waterschappen Aa en Maas en Brabantse Delta. Iedereen kan dan zijn reactie op ons programma geven. Het Algemeen Bestuur besluit vervolgens over mogelijke bijstellingen in het programma en stelt het definitieve programma eind 2021 vast. Dit gebeurt in samenhang met bijstellingen aan de rijks- en provinciale plannen, zodat de plannen op elkaar aansluiten.

Samenhang met andere beleidskaders

Dit Waterbeheerprogramma maakt onderdeel uit van een groter geheel aan beleidsplannen. We volgen hierin de Europese regelgeving van de Kader Richtlijn Water (KRW). Het planstelsel in Nederland is daarvan afgeleid, en bestaat uit een Nationaal Water Programma op rijksniveau, Regionale Water Programma's op provinciaal niveau en waterbeheerprogramma's op waterschapsniveau. Het nationale en het provinciale programma bieden de kaders voor dit WBP. De keuzes in dit WBP zijn in lijn met die kaders. Het doel van de KRW is dat uiterlijk in 2027 alle maatregelen zijn uitgevoerd om het water in Europa schoon en gezond te krijgen en te houden. De KRW heeft drie planperiodes: 2009-2015, 2016-2021 en 2022-2027. Dit planstelsel inclusief deze Europese regelgeving voor het waterbeleid, staat onverkort in de nieuwe Omgevingswet.

De planperiode van dit WBP loopt van 2022 tot en met 2027. Het heeft hiermee dezelfde looptijd als:

- het Nationaal Waterprogramma;
- het Stroomgebiedbeheerplan Maas;
- het Regionaal Water en Bodem Programma van de provincie Noord-Brabant;
- de Waterbeheerprogramma's van de andere Nederlandse waterschappen.

Participatie

Dit Waterbeheerprogramma is tot stand gekomen in een interactief proces met belangenorganisaties en samenwerkingspartners. Door de COVID-19 maatregelen heeft het participatieproces vrijwel geheel digitaal plaats gevonden. Er zijn ongeveer 90 individuele gesprekken gevoerd met agrariërs, bedrijven, inwoners, overheden en waterschappers. In november 2020 heeft het Algemeen Bestuur in een online sessie gesproken met bestuurders en vertegenwoordigers van onze externe partners. Ook hier zijn beelden opgehaald en uitgewisseld over de koers. Zo'n 30 mensen hebben hieraan deelgenomen. De inzichten die we uit deze gesprekken hebben verkregen, zijn verwerkt in dit Ontwerp-Waterbeheerprogramma.

In hoofdstuk 1 schetsen we onze ambitie en visie. Hierin leest u de ambitie van het waterschap voor de lange termijn (2050) en hoe wij deze ambitie gaan realiseren. De watertransitie geeft vorm aan de fundamentele verandering, aan de hand van drie inhoudelijke principes. Het waterschap hanteert daarbij een werkwijze die passend is voor de opgave waar we voor staan en de urgentie die we voelen. De werkwijze wordt geduid aan de hand van vier uitgangspunten.

In hoofdstuk 2 gaan we in op onze visie op een toekomstbestendige leefomgeving. U leest in dit hoofdstuk hoe wij als waterschap vanuit onze wateropgaven bijdragen aan maatschappelijke opgaven die belangrijk zijn voor de toekomstbestendige leefomgeving.

In hoofdstuk 3 zoomen we in op enkele bouwstenen voor ons waterbeheer. Werkzaamheden die we uit de vorige planperiode ook in de komende planperiode gaan uitvoeren.
Het waterschap werkt aan drie waterdoelen, die elk een programmatische aanpak hebben:

1. Droge Voeten
2. Schoon Water
3. Voldoende Water

In hoofdstuk 4 gaan we nader in op het programma Droge Voeten, waarin de doelen rond het voorkomen van wateroverlast worden uiteengezet.

In hoofdstuk 5 zoomen we in op het programma Schoon Water, met de doelen voor waterkwaliteit in de afvalwaterketen en in het watersysteem.

Het programma Voldoende Water volgt in hoofdstuk 6. Met dit programma willen we de effecten van droogte en verdroging beperken, door prioriteit te geven aan water conserveren, de grondwaterbalans en een slimme en snelle sturing van het watersysteem.

De ambities uit de voorgaande hoofdstukken vertalen zich naar financiële kaders, deze staan in hoofdstuk 7.

In de bijlagen staat informatie over de maatregelen voor de Kader Richtlijn Water (bijlage 1), een Lijst van afkortingen (bijlage 2) en een Verklarende begrippenlijst (bijlage 3).

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf **4**

Hoofdstuk 1 Aan de slag met de watertransitie! **5**
Onze ambitie voor 2050 6
We voelen de urgentie om te handelen 6
Leerpunten uit de vorige planperiode 7
Drie principes geven inhoudelijke sturing aan de watertransitie 8
Onze werkwijze in het veld: vier uitgangspunten 11
Onze internen organisatie verandert mee 13

Hoofdstuk 2 Een toekomstbestendige leefomgeving **15**
De Omgevingswet 17
De woningbouwopgave 17
De landbouwtransitie 18
De energietransitie 19
Circulariteit 20
Biodiversiteit 20
Plaagsoorten 21
Hoe maken we het verschil? 21

Hoofdstuk 3 Bouwstenen voor het waterbeheer **22**
Hoe maken we het verschil deze planperiode? 23
Beheer en onderhoud 23
Kennisontwikkeling 24
Innoveren 24
Waterbewustzijn vergroten 24
Grensoverschrijdend samenwerken 24
Natuurlijk water 25
Mooi water 25

Hoofdstuk 4 Programma Droge Voeten **26**
Probleemstelling Droge Voeten 27
Perspectief 2050 27
Waar staan we eind 2021 28
Hoe maken we het verschil in 2027 28
Wat gaan we doen 29
Spoor 1: we voorkomen overstromingen zoveel mogelijk (laag 1) 30
Spoor 2: we richten het landschap toekomstbestendig in (laag 2) 34
Spoor 3: we hebben aandacht voor crisisbeheersing en restrisico's (laag 3) 35

Hoofdstuk 5 Programma Schoon Water **36**
Probleemstelling Schoon Water 37
Perspectief 2050 37
Waar staan we eind 2021 38
Hoe maken we het verschil in 2027 38
Wat gaan we doen 39
Spoor 1: we verbeteren de ecologische waterkwaliteit in de waterlichamen 40
Spoor 2: we verbeteren de waterkwaliteit en zetten het effluent nuttig in 42
Spoor 3: we stellen doelen en richten acties op overige wateren 44

Hoofdstuk 6 Programma Voldoende Water **45**
Probleemstelling Voldoende Water 46
Perspectief 2050 46
Waar staan we eind 2021 47
Hoe maken we het verschil in 2027 48
Wat gaan we doen 49
Spoor 1: meer water conserveren 50
Spoor 2: minder grondwater gebruiken 55
Spoor 3: slimmer en sneller sturen om de effecten van droogte te minimaliseren 56

Hoofdstuk 7 Financiele kaders **57**

Bijlage 1: KRW maatrelen van Waterschap De Dommel **60**
Bijlage 2: Lijst met afkortingen **62**
Bijlage 3: Verklarende begrippenlijst **63**

WOORD VOORAF

Onze leefomgeving staat onder druk. Denk aan klimaatverandering, de stikstofproblematiek, de intensivering van gebruik van de openbare ruimte, een toenemend gebruik van (grond)water en de afname van biodiversiteit. Zowel de landbouw, de natuur als het bebouwde gebied hebben de afgelopen jaren in ons beheergebied veel hinder ondervonden van deze ontwikkelingen. Dat is een situatie die ongewenst is. Meer dan ooit voelen we dat we iets moeten doen. Als waterschap zien we de noodzaak om te komen tot een watertransitie.

Door onze watergraaf Erik de Ridder

Met het Waterbeheerprogramma 2022-2027 start Waterschap De Dommel met de watertransitie; op weg naar een toekomstbestendige waterhuishouding in 2050. Dat vertaalt zich in een koerswijziging voor het waterschap en met een verschil in aanpak en boodschap naar de gebieden. De rode draad daarbij is het belang van water voor een toekomstbestendige leefomgeving.

Het is een uitdagende klus met complexe vraagstukken waar we de komende planperiode met elkaar antwoorden op gaan vinden. Samen met onze gebiedspartners, inwoners, boeren en bedrijven gaan we de noodzakelijke stappen zetten. Samen willen we vooruitgang, dát is de kracht van Brabant. Alleen ga je misschien sneller, maar samen komen we verder.

Waar komen we vandaan

De watertransitie vraagt om een cultuuromslag in ons handelen. Het handelen waar we ons als Waterschap De Dommel de afgelopen tientallen jaren vol passie en energie voor hebben ingezet. Niet dat wat we gedaan hebben, niet goed was. Het heeft heel lang goed gewerkt. Maar we moeten constateren dat het huidige watersysteem kwetsbaar is geworden en dat we onze doelen niet halen. We moeten ons nog meer dan voorheen aanpassen aan de veranderende leefomgeving en op zoek gaan naar nieuwe oplossingen en antwoorden. Juist de voor Midden-Brabant zo karakteristieke verwevenheid van bebouwing, landbouw en natuur is in onze ogen een kans om de wateropgaven slim te verbinden. Dit vereist een integrale gebiedsgerichte aanpak samen met alle partijen. Een gebiedsgerichte aanpak is wat ons betreft alleen succesvol als naast de wateropgaven ook de opgaven vanuit natuur, stikstof, economie, landbouwtransitie, energietransitie, biodiversiteit, mobiliteit en woningbouw onderdeel van de aanpak zijn. Niet sectoraal, maar integraal. Alleen dan gaan we oplossingen vinden voor een ook op langere termijn leefbaar Midden-Brabant met een duurzaam en toekomstbestendig watersysteem dat goed is voor inwoners, bedrijven, landbouw en natuur.

Waar gaan we het verschil maken

De komende zes jaar willen we het verschil maken en een trendbreuk in gang zetten, op weg naar 2050. Onze missie luidt dat we een toekomstbestendige leefomgeving voorstaan, waar een toekomstbestendige waterhuishouding een noodzakelijke voorwaarde voor is. Een waterhuishouding die robuust is, wendbaar en in balans met de omgeving is. En een waterhuishouding die voorziet in een goede waterkwaliteit. De grote uitdaging zit hem vooral in de vraag hoe we dit gaan bereiken. Meer dan voorheen brengen we een focus aan in onze aanpak. We gaan daarbij:

- van beekdalgericht naar gebiedsgericht: onze aandacht gaat naast het beekdal ook uit naar de flanken, de hoge zandruggen en bebouwd gebied.
- van sectoraal naar integraal; samen met overheden en gebiedspartners maken we keuzes over meerdere opgaven in een gebied.
- van water afvoeren naar elke druppel telt; maximaal water conserveren, minder grondwater gebruiken en slimmer sturen.

In dit Waterbeheerprogramma geven we aan hoe we als waterschap hier invulling aan geven en waar we onze gebiedspartners zullen uitdagen en ondersteunen. We realiseren ons dat deze omslag in denken veel vraagt van onze partners. We gaan partners hierin ondersteunen, bijvoorbeeld met kennis, advies en het delen van data.

Wie de ander aanspreekt, weet dat ook hij zelf aangesproken wordt. We willen zelf het goede voorbeeld geven, maar daag ons vooral ook uit. Dit waterbeheerprogramma is niet in beton gegoten. Zoek met ons naar nieuwe, slimme en andere oplossingen die goed zijn voor het water en de inwoners, bedrijven, agrariërs en natuur in ons beheergebied. En begrijp dat we meer dan voorheen, redenerend vanuit de waterhuishouding, anderen zullen aanspreken om mee te bewegen. In het belang van een toekomstbestendige leefomgeving.

1

AAN DE SLAG MET DE WATERTRANSITIE!

In dit hoofdstuk schetsen we onze visie op de toekomst. Een toekomst die een trendbreuk is met het verleden. We voelen de urgentie om te handelen en zien dat een fundamentele verandering in ons denken en doen nodig is. Het roer moet om. We definiëren een nieuwe ambitie voor het toekomstige waterbeheer. De verandering krijgt vorm met de drie leidende principes van de watertransitie. We volgen een werkwijze die passend is voor de opgave en de urgentie die we voelen. De interne organisatie verandert hierin mee.

Onze ambitie 2050

Onze ambitie is stevig en gericht op de lange termijn. We willen het verschil maken, daadwerkelijk stappen zetten naar de transitie. Onderstaande ambitie schetst daarbij de gewenste richting:

We werken aan een toekomstbestendige leefomgeving, waarvoor een toekomstbestendige waterhuishouding nodig is. Uiterlijk in 2050 is de waterhuishouding in ons hele beheergebied toekomstbestendig. Dit betekent een waterhuishouding die in een goede waterkwaliteit voorziet. En een waterhuishouding die robuust, wendbaar en in balans is met de omgeving. Zowel in het bebouwde als het landelijke gebied en van de beekdalen tot en met de hoge zandruggen. Het grond- en oppervlaktewatersysteem kan de grotere weersextremen opvangen door maximaal gebruik te maken van de dempende sponswerking van de bodem/ondergrond en de natuurlijke hoogteverschillen voor het vasthouden van water.

We voelen de urgentie om te handelen

De praktijk leert ons dat we ver verwijderd zijn van het bereiken van bovenstaande ambitie. De huidige toestand van het watersysteem is nog lang niet toekomstbestendig. En ook al ligt 2050 nog ver in de toekomst; de opgave is zodanig groot en urgent dat we nu moeten handelen.

Anno 2021 zien we dat zowel de landbouw, de natuur als het bebouwde gebied in ons beheergebied de afgelopen jaren hinder hebben ondervonden. Dat is een situatie die ongewenst en onhoudbaar is. We worden geconfronteerd met extremere weersomstandigheden door klimaatverandering. De ruimte en flexibiliteit in het huidige watersysteem is onvoldoende om de toenemende weersextremen het hoofd te bieden. Daarnaast worden gronden steeds intensiever gebruikt met daarbij horende eisen en steeds minder geaccepteerde risico's in zowel het stedelijke als landelijke gebied. Dit zijn gebruikers in zowel het stedelijke als landelijke gebied. We kunnen dat in het veranderende klimaat niet oneindig faciliteren en waarmaken zonder tegen economische, ecologische en sociale grenzen aan te lopen. In ons gebied zorgt dat voor schuring tussen belangen en gebruikers. Vanuit waterhuishoudkundig oogpunt is het onmogelijk om in deze nauwe verwevenheid alle functies volledig te bedienen. De grenzen van het maakbaar zijn, zijn duidelijk bereikt.

We zijn er als waterschap nog niet in geslaagd om het tij te keren, ondanks de goede beleidsvoornemens, stimuleringsregelingen, realisatieprojecten en het Actieplan Leven-de-Dommel. We hebben ons afgelopen planperiode vooral geconcentreerd op de watergangen waar we zelf actief beheer op voeren; de grotere watergangen en beken. Wij zien – zeker na de grootschalige wateroverlast in juni 2016 en de droogtes in 2018, 2019 en 2020 – dat we niet meer op dezelfde weg door kunnen gaan. Daarnaast is het water ondanks alle inspanningen nog steeds niet schoon (genoeg). Uit het landelijke rapport 'de Nationale Analyse Waterkwaliteit' wordt duidelijk dat we er met een voortzetting van de huidige koers niet gaan komen.

De urgentie is duidelijk. Niets doen is geen optie. Verandering ontstaat als inwoners, bedrijven, landbouw en natuur zich mede-eigenaar voelen bij de ontwikkeling en invulling van hun eigen toekomst en het daarbij passende duurzame watersysteem. We zijn samen verantwoordelijk voor een toekomstbestendig watersysteem. We noemen deze verandering de watertransitie. Bijna in ons gehele beheergebied van 150.000 hectare met die nauwe verwevenheid van natuur, landbouw en bebouwd gebied moeten we aan de slag met complexe wateropgaven. We moeten vanuit het beekdal breder kijken naar het totale beheergebied: de flanken en de hoge zandruggen op! Het watersysteem van een beek loopt immers van waterscheiding tot waterscheiding. Onze manier van denken en doen moet zich verbreden. We positioneren ons stevig in het maatschappelijk debat, in de gebiedsgerichte aanpak, op de flanken, de hoge zandruggen en in bebouwd gebied.

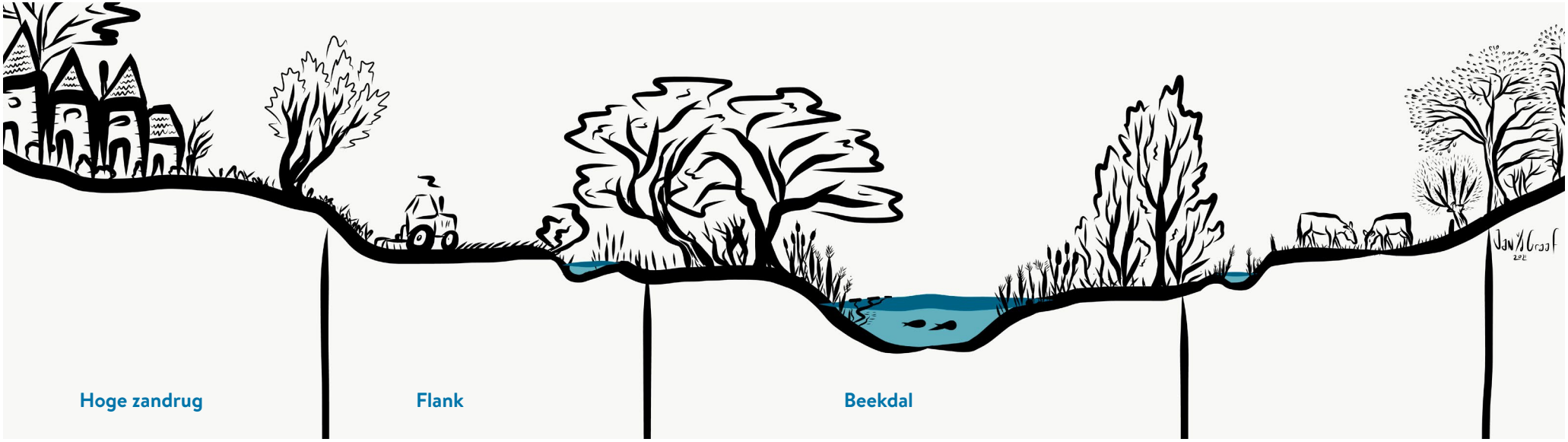

Figuur 1: dwarsdoorsnede van het landschap met het beekdal, de flanken en hoge zandruggen.

Leerpunten uit de vorige planperiode

We beginnen met onze aanpak niet op nul; we nemen onze ervaringen en leringen uit het Waterbeheerplan 4 mee in onze aanpak. De voornaamste lessen uit de planperiode 2016-2021 van WBP4 'Waardevol water. Samen meer waarde geven aan water' zijn:

- De klimaatverandering vraagt om een omslag in denken en handelen van het waterschap, gebiedspartners en alle watergebruikers. Zowel de landbouw, natuur als het bebouwde gebied hebben de afgelopen jaren in ons beheergebied veel schade ondervonden. Dat is een situatie die ongewenst is. Dit vraagt van het waterschap dat we ons meer dan voorheen moeten richten op zowel het bebouwde als het landelijke gebied en van de beekdalen tot en met de hoge zandruggen. Een eerste stap hierin hebben we gezet met het actieprogramma Leven-de-Dommel.

- De verwevenheid van natuur, landbouw en bebouwing en de daarmee samenhangende opgaven vanuit deze belangen maakt duidelijk dat we als partijen gezamenlijke keuzes moeten maken. Waar gaan we aan de slag met een integrale gebiedsgerichte aanpak? Als waterschap kunnen we vanuit de beschikbare capaciteit niet overal tegelijk aan de slag. En we zien en ervaren dat andere partijen dat ook niet kunnen.

- We zijn als waterschap ambitieus, maar hebben moeite om onze beleidsvoornemens en bestuurlijke afspraken tijdig te realiseren. Dit vraagt veel meer dan voorheen om focus, zowel ambtelijk in de projectvoorbereidingen als bestuurlijk in de besluitvorming. Waar staan we voor als waterschap, welke mijlpalen slaan we en hoe gaan we die waarmaken? Daarnaast kost het tijd om partners mee te nemen, om er in goed overleg samen uit te komen of om gronden te verwerven. Het ruimtelijk instrumentarium is daarbij niet altijd toereikend gebleken.

Drie principes geven inhoudelijke sturing aan de watertransitie

In de komende planperiode, die loopt van 2022 tot en met 2027, starten we met de watertransitie. We zien de wateropgaven niet als een optimalisatieprobleem, maar gaan fundamenteel anders te werk. We ontwikkelen vanuit de huidige situatie (A) naar de gewenste situatie in 2050 (B) via de werkwijze die de gewenste situatie in 2050 (B) vraagt. Dat vraagt om een omslag in denken en handelen van zowel het waterschap, onze gebiedspartners als alle watergebruikers.

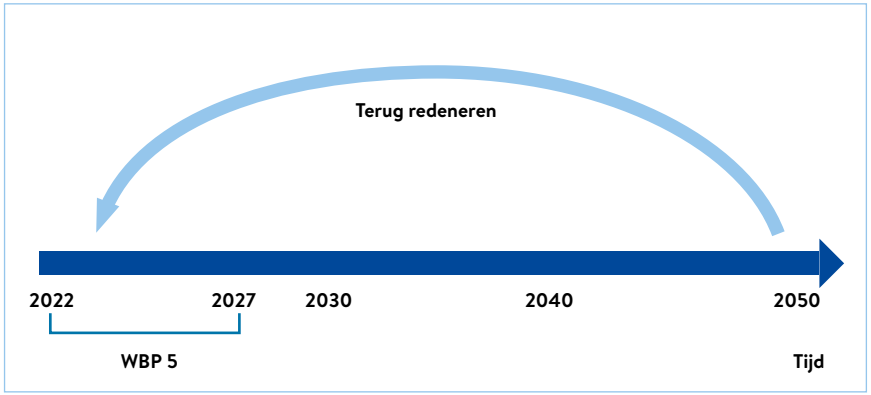

Figuur 2: ontwikkelen vanuit de huidige situatie naar de gewenste situatie via de werkwijze die de gewenste situatie vraagt.

Samen met alle partijen in het gebied hanteren we drie eenvoudige, sterke richtinggevende principes voor alle ontwikkelingen. Met deze wegwijzer in de hand brengen we focus aan in de besluitvorming, komen we samen tot toekomstbestendige oplossingen en zetten we de fundamentele verandering die is beoogd met de watertransitie in gang. Deze principes geven richting en prioriteiten aan de watertransitie op de korte, middellange en lange termijn.

De drie richtinggevende principes zijn:

1. **Elke druppel vasthouden en infiltreren waar deze valt**
2. **Functies passen zich aan het bodem- en watersysteem aan**
3. **Wat schoon is moet schoon blijven**

Deze principes vallen niet uit de lucht. Ze zijn een logische doorzetting van principes die al jaren worden beleden[1]. Al in de Nota Ruimte van 2004 is ‘water als ordenend principe’ geïntroduceerd. Deze Nota betekende een belangrijke stap in de positionering van water. De Nota sprak toen al over de noodzaak voor een watertransitie. Door klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en een toenemende druk op de schaarse beschikbare ruimte, is een toenemend bewustzijn ontstaan van de urgentie om anders om te gaan met water. Alleen technische maatregelen zijn niet meer voldoende. Overheden, maatschappelijke organisaties en marktpartijen zoeken naar andere, duurzamere oplossingen om mee te bewegen en ruimte te geven aan water; ‘klimaatadaptatie’ stond voor het eerst op de kaart. We constateren dat de principes van de watertransitie nog maar beperkt in praktijk zijn gebracht en nog niet de beoogde omslag hebben bewerkstelligd.

De drie principes van de watertransitie voeren we ook na deze planperiode verder door. Het denken en handelen vanuit de lange termijn, draagt bij aan het zijn van een betrouwbare overheid. Ondernemers en medeoverheden kunnen daarbij investeren vanuit een nieuwe realiteit. Denken op de lange termijn biedt ook ruimte voor een geleidelijke aanpassing van plannen in de ruimtelijke ordening, beleidsregels en instrumenten.

Bron: Zoals ‘vasthouden-bergen-afvoeren’ (WB21, 2000)’ en ‘niet afwentelen’ (WB21 en KRW, 2000).

DE DRIE PRINCIPES NADER UITEENGEZET

De principes geven nadere betekenis aan onze ambitie en de gewenste situatie in ons beheergebied. Zij kunnen niet overal letterlijk worden toegepast, maar we willen zoveel mogelijk handelen in de geest van. De gewenste richting willen we bereiken via het verleiden en stimuleren van partners, en in uitzonderlijke gevallen zullen we het moeten afdwingen (in deze volgorde).

1 Elke druppel vasthouden en infiltreren waar deze valt

- In landbouw, natuur en stedelijk gebied wordt al het water dat valt geïnfiltreerd in de bodem. We hebben gezonde vitale bodems met meer organische stof en bodembiodiversiteit nodig voor waterconservering en een klimaatrobuust watersysteem. Waar infiltratie niet kan (kwelgebieden) is ruimte gemaakt om het water maximaal vast te houden en vertraagd af te voeren. Benedenstrooms heeft niemand last van water dat wordt afgevoerd en toename van kwel/grondwaterstanden in de beekdalen wordt geaccepteerd.
- In het stedelijk gebied is de inrichting van de openbare en private ruimte gericht op infiltratie en waar dat niet kan geregeld in klimaatbuffers.
- Natuurgebieden zijn bij uitstek gebieden die functioneren als een spons. In principe verlaat geen druppel het gebied via de oppervlakte. Indien natuurgebieden zijn aangewezen en ingericht als klimaatbuffer, kan dit gebied ook water leveren aan omliggende gebruikers in tijden van droogte.
- Agrarische bedrijven hebben de bodem op orde om maximaal te kunnen infiltreren en zij maken, boven of onder de grond, ruimte voor berging van al het ‘eigen water’.

De drie principes nader uiteengezet (vervolg van vorige pagina)

2 Functies passen zich aan het bodem- en watersysteem aan

De hoofdlijn is: “Peil volgt gebruik waar het kan en gebruik volgt peil waar het moet.” We willen een structurelere oplossing vinden in het aanpassen van de waterafhankelijke functies, zodat die meer in overeenkomst zijn met de mogelijkheden en natuurlijke condities van het water- en bodemsysteem. Wat betekent dit?

Partijen anticiperen op grotere weersextremen. Droge en natte perioden horen bij de natuurlijke dynamiek van de plek en het daarbij passende gebruik en leiden niet meer tot onverwachte en onoverkomelijke schade. Enkele voorbeelden:

- Stedelijke uitbreidingen en inbreidingen voor zowel woningen als bedrijven hebben geen verlagend effect op de grondwaterstanden en zijn bestand tegen wateroverlast. We accepteren dit niet meer in de beekdalen. Tenzij we, net als in de uiterwaarden van de grote rivieren, denken aan drijvende woningen en bedrijven of constructies op palen.
- Bij de aanleg van infrastructuur wordt rekening gehouden met de condities die horen bij het toekomstbestendige watersysteem.
- Kenmerkend voor de natuur is dat ze zich aanpast aan nieuwe omstandigheden, zoals een veranderend klimaat of watersysteem. Het gaat dus niet alleen om het behouden van wat er is of het herstellen van wat er was, maar vooral om robuuste natuur die tegen (weers)extremen kan.
- Agrarische bedrijven passen hun grondgebruik op termijn aan op de lokale bodem- en watercondities. Zij maken in hun bedrijfsvoering keuzes inclusief de risico’s om in extremere weersomstandigheden een duurzame toekomst te hebben. Het waterschap ondersteunt hen in dit veranderingsproces met kennis en stimuleringsmaatregelen, waar mogelijk met partners (Rijk, provincie).

3 Wat schoon is moet schoon blijven

Alle gebruikers zijn verantwoordelijk voor een goede waterkwaliteit. Iedereen geeft het water minstens zo schoon af als ze het hebben ontvangen.

- Het waterschap zet zich in voor de bronaanpak, de end-of-pipe-oplossing en een verbetering van de kwaliteit van het effluent (denk aan medicijnresten, microplastics).
- Gemeenten gebruiken het rioolstelsel waar het voor bedoeld is, namelijk het transporteren van vuil water naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie. Gemengde rioolstelsels worden uitgefaseerd.
- Natuurgebieden zijn de ‘schoonwatermachines’ van het watersysteem. Ze vormen samen met (agrarische) bufferzones langs watergangen ononderbroken aders door het landschap met biodiversiteit voor natuur, landbouw en mensen.
- Agrarische percelen hebben geen negatief effect op de waterkwaliteit van het oppervlaktewater en het grondwater. Bufferzones langs watergangen zorgen voor extra zuivering. Of een ondernemer dit invult door extensivering, kringlooplandbouw, precisie-landbouw of een andere vorm, is aan de ondernemer.

Onze werkwijze in het veld: vier uitgangspunten

De drie inhoudelijke principes van de watertransitie bieden een inhoudelijk kompas waarmee verandering vorm krijgt. Daarnaast hanteren we vier uitgangspunten die typerend zijn voor onze werkwijze de komende planperiode. Deze uitgangspunten passen bij de opgave waar we voor staan en bij de urgentie die we voelen. Ze geven invulling aan een andere manier van werken bij De Dommel. We passen deze werkwijze consequent toe op de wateropgaven.

De vier uitgangspunten zijn:

1. **We zijn een activerende overheid**
2. **We stimuleren anderen om te veranderen**
3. **We werken met een integrale, gebiedsgerichte aanpak**
4. **We differentiëren onze aanpak per gebied**

Uitgangspunt 1: we zijn een activerende overheid - stellen kaders en agenderen

We sturen vanuit de urgentie van een toekomstbestendige waterhuishouding scherper dan in het verleden op het belang van water. We pakken onze verantwoordelijkheid, gaan lastige en complexe vraagstukken niet uit de weg en gaan actief aan de slag. Ons vertrekpunt is het belang van water. We nemen daarbij maatregelen die nodig zijn voor de toekomstbestendige waterhuishouding. Dit doen we bijvoorbeeld door duidelijke kaders te stellen in ons beleid. Door regels te stellen voor gebruik van water in maatschappelijke ontwikkelingen, projecten en externe initiatieven. Dit houdt in dat water een grotere sturende rol heeft bij de ruimtelijke toedeling van functies. Niet alles kan meer overal en altijd. We laten zien wat de impact is van ontwikkelingen, projecten of initiatieven die slecht zijn voor de toekomstbestendige waterhuishouding. We sturen met ons instrumentarium op watergerelateerde zaken, zoals een hoger waterpeil, regels in het klimaatrobuuste beekdal of voor het dempen, verondiepen en stuwen van de B- en C-watergangen. We sturen niet met regels op het gebruik zelf (we schrijven bijvoorbeeld geen regel uit die de teelten van een agrariër voorschrijft). We laten ook zien wat er wel mogelijk is.

We zijn een activerende overheid, naar onszelf én naar onze partners. We vervullen een aanjagende rol. Daar waar de urgentie groot is en er weinig actiebereidheid is, wijzen we anderen op hun verantwoordelijkheden voor de wateropgaven. We agenderen de watertransitie op gesprekstafels bij onze partners. Zoeken de dialoog en het publieke debat op, met een duidelijke boodschap over de watertransitie. We nemen nu en in de toekomst geen verantwoordelijkheden van partners over.

Uitgangspunt 2: we stimuleren anderen om te veranderen

Parallel aan onze kaderstellende en agenderende rol, stimuleren we anderen om te veranderen. We verleiden, stimuleren én dwingen af indien nodig. Dit moet niet gezien worden als een tegenstelling in onze rolopvatting; deze rollen vullen elkaar aan. We doen beide: we pakken onze verantwoordelijkheid door strakker te sturen op het waterbelang (via regels, kaders en het agenderen van de wateropgaven) én we bieden een helpende hand.
Het waterschap is niet in staat de gevolgen van klimaatverandering weg te nemen of te compenseren. De weersinvloeden en leefomstandigheden zijn aan verandering onderhevig, en iedereen moet een modus vinden om hiermee om te gaan. De watertransitie raakt alle grond- en watergebruikers in het gebied, in meer of mindere mate. We stimuleren

gebruikers in het gebied om te ontwikkelen en zich aan te passen aan de veranderende omstandigheden. Als we zien dat er onevenredig nadeel of onacceptabele schade optreedt voor één of meerdere gebruikers, door een toekomstbestendige waterhuishouding, staan we de gebruikers bij in deze transitieperiode. Zo vergroten we het handelingsperspectief van deze gebruikers. Het is niet onze wettelijke taak, maar wel in ons belang. We bouwen voort op hetgeen we al doen om gewenst gedrag te stimuleren en gebruikers te helpen. Denk aan subsidieregelingen, zoals de klimaatbufferregeling en afkoppelbijdragen, kennisdeling, vergoeding voor ecosysteemdiensten, mitigatiemaatregelen en het cofinancieren van gewenste innovaties. In geval van compensatie hebben we een nadeelcompensatie- en natschaderegeling. Waar nodig passen we ons instrumentarium de komende jaren aan de veranderende opgaven aan.

Uitgangspunt 3: we gaan naar een integrale gebiedsgerichte aanpak

We verbreden de huidige wateropgaven vanuit de Europese Kaderrichtlijnwater (KRW) naar een watersysteemherstel in de beekdalen en brongebieden. We verleggen als waterschap de aandacht van het beekdal naar het totale beheergebied, als onderdeel van een integrale gebiedsgerichte aanpak. Juist de verwevenheid van bebouwing, landbouw en natuur, die kenmerkend is voor het landschap van Midden-Brabant, is in onze ogen een kans om de wateropgaven slim te verbinden. Een integrale gebiedsgerichte aanpak betekent een transparante afweging en aanpak van alle belangen en doelen in het gebied, waaronder de water-, natuur- en stikstofopgaven, maar ook de landbouw- en energietransitie, de woningbouwopgave, de mobiliteitsopgave, de economie en het ondernemersklimaat. Het vraagt om grensontkennend handelen, waarbij de opgave(n) centraal wordt gesteld. Iedere overheid of private partij blijft verantwoordelijk voor zijn eigen kerntaken, we nemen geen verantwoordelijkheden (noch investeringen) over.

Samen met de provincie Noord-Brabant brengen we partijen uit een gebied samen als dit nog niet uit zichzelf ontstaat of al aanwezig is. Denk aan overheden, bedrijven, inwoners, belangenorganisaties en kennisinstellingen. Gezamenlijk verkennen we de maatschappelijke opgaven in het gebied en stellen een passend pakket aan maatregelen samen.

Maatregelen die we als waterschap voorstaan voor watersysteemherstel zijn de herinrichting van de kleinere watergangen op de flanken en hoge zandruggen, zodat ze meer water vasthouden. De nieuwe trits maatregelen voor deze watergangen wordt dempen, verondiepen of stuwen. Daarbij is de waterkwaliteit een belangrijke voorwaarde voor het vasthouden en het infiltreren van dit water naar het grondwater. De bronaanpak van ongewenste stoffen in deze wateren heeft prioriteit. We pakken onze rol op gebied van grondwaterbeheer: we sturen steviger door beleid, plantoetsing en lobby op meer water vasthouden, infiltreren en het terugdringen van het grondwatergebruik.

Uitgangspunt 4: we differentiëren per gebied aan de hand van knelpunten

Naast de verwevenheid van functies in ons beheergebied zien we ook een grote verscheidenheid aan gebieden. Ieder deelgebied in ons beheergebied heeft een andere karakteristiek, een andere historie en andere organisatievormen. Kortom de startpositie is anders en ook de gewenste situatie voor 2050 varieert. Dit vraagt om maatwerk; we moeten als gezamenlijke partijen een strategie en tactiek bepalen die passend is bij de omstandigheden in het gebied. We gaan in de planperiode 2022-2027 onze aanpak naar de gebieden differentiëren. We gaan aan de slag met de meest urgente knelpunten. We sluiten medio 2021 een maatwerkovereenkomst af met de provincie Noord-Brabant, waarin we de eerste contouren schetsen voor de aanpak per gebied in de komende planperiode. We werken deze aanpak verder uit in nauwe afstemming met partners in de betreffende deelgebieden.

Onze interne organisatie verandert mee

Onze interne organisatie gaat de komende jaren veranderen. Een koerswijziging van deze omvang gaat gepaard met verandering in de manier van organiseren en de benodigde competenties. De organisatie moet mee ademen met de huidige tijdsgeest. Dat wil zeggen dat we flexibel en adaptief gaan programmeren en nieuwe (digitale) mogelijkheden aangrijpen voor een slimmer waterbeheer.

We zijn een lerende organisatie en gaan adaptief programmeren

De transitie vraagt een andere manier van werken van de organisatie. Waar de organisatie tot nu toe vooral gebaat was bij stabiliteit en een gedegen planning, vereist de uitdaging van de watertransitie meer wendbaarheid en aanpassingsvermogen. We werken aan de best mogelijke oplossingen en organisatievormen, redenerend vanuit onze doelen.

De watertransitie vraagt om een omslag in het denken en doen van het hele team Dommel, van bestuurder tot ambtenaar. Deze omslag kost tijd. We gaan hier al werkend mee aan de slag en durven dingen anders te doen dan voorheen. We bouwen evaluaties en leermomenten in, zodat we zien wat wel en niet werkt en we steeds kunnen verbeteren. Ook leren we van onze omgeving. Zo komen we samen verder. We hebben nieuwe kennis en competenties nodig - denk aan samenwerken in gebiedsprocessen, inhoudelijke kennis van droogte en nieuwe stoffen en datamanagement. Dit bereiken we door het ontwikkelen van onze medewerkers, met gerichte werving en selectie en daar waar nodig kopen we kennis in.

Daarnaast kiezen we voor een aanpak die passend is bij de opgave. De huidige manier van organiseren is daarbij niet heilig. Door onze organisatie meer wendbaar in te richten, zijn we in staat om in te spelen op de verandering van de omgeving. Vanuit de urgentie van het gebied en redenerend vanuit een toekomstbestendige waterhuishouding ontstaat er een adaptieve programmering voor het werk van het waterschap. Deze programmering vertalen we naar de jaarlijks op te stellen uitvoeringsplannen.

We blijven ondanks deze veranderingen een betrouwbare partner voor onze omgeving. Dit is terug te zien in onze dienstverlening. We handelen eenduidig en in lijn met onze doelen en principes. Onze medewerkers én onze omgeving ervaren dat wij altijd onze verantwoordelijkheid voor water nemen. We ronden alle lopende projecten af volgens de al vastgestelde of nog vast te stellen projectplannen.

Met programma's werken we aan de toekomstbestendige waterhuishouding

We werken in dit Waterbeheerprogramma met drie waterdoelen: Droge Voeten, Schoon Water en Voldoende Water. In de hoofdstukken 4, 5 en 6 zetten we onze doelen en maatregelen uiteen aan de hand van drie programma's. De programma's moeten niet los van elkaar gezien worden. We kijken systematisch naar ons gebied, redenerend vanuit de werking van het watersysteem. De doelen en maatregelen van de programma's hangen nauw samen en beïnvloeden elkaar. Waterconservering en peilbeheer dat is afgestemd op grondwateraanvulling, kan bijvoorbeeld niet los gezien worden van de mate waarin we schade en wateroverlast accepteren en risico's kunnen beheersen. Als de risico's op wateroverlast of schade te groot zijn, moeten we wendbaar zijn in de sturing van het watersysteem en het water snel af kunnen voeren. Maar ook de waterkwaliteitseisen vanuit het programma Schoon Water zijn altijd van invloed op de interventies die we doen. Neerslag zoveel mogelijk laten infiltreren op de plek waar deze valt en zolang mogelijk vasthouden, is alleen gewenst, als de waterkwaliteit geborgd is. We willen het oppervlaktewater en grondwater niet vervuilen. Kortom: met de programma's werken we doelgericht én integraal aan de toekomstbestendige waterhuishouding.

We zien digitale transformatie als belangrijke bouwsteen voor ons werk

Digitalisering en technologie zijn ontwikkelingen die niet meer weg te denken zijn in de samenleving. Ook in ons beheergebied maken veel bedrijven en kennisinstellingen wereldwijd het verschil met hun innovatieve digitale technieken; artificiële intelligentie, slimme software, lidar, virtual reality en de hardware die hiervoor nodig is. Werken met nieuwe data en nieuwe digitale technieken bieden kansen voor ons als waterschap, op weg naar effectiever waterbeheer. We zien dat we met digitalisering een belangrijk instrument in handen hebben dat bijdraagt aan het bereiken van onze wateropgaven. Het waterschap wilt deze kansen grijpen. Er is een goede start gemaakt met automatisering van stuwen, beslissingsondersteunende systemen voor beheerders en uiteraard zijn data en automatisering al lange tijd belangrijk in de operaties van de RWZI's. Desondanks staan we als waterschap op dit vlak – in vergelijking met de mogelijkheden - in de kinderschoenen.

We kiezen voor de planperiode 2022-2027 een traject dat aansluit op waar we als waterschap anno 2021 staan. De komende periode werken we aan het op orde krijgen en houden van de waterdata, voldoen we aan nieuwe wetgeving (bijv. op gebied van privacy) en leveren we maatwerk in het aanbieden van bruikbare data aan verschillende partners. We zetten tot eind 2027 eerste stappen in data science, data-engineering en toepassen van nieuwe technologieën (denk aan satellieten, drones, lidar). Zodat we ook hier klaar zijn voor de ontwikkelingen op de langere termijn (2050). Een voorbeeld: met het automatiseren van stuwen en betere data over het klimaat en de weersomstandigheden, kunnen we het beheer en onderhoud adequater uitvoeren. Het huidige waterkenniscentrum van het waterschap vervult een belangrijke en centrale rol in het ontsluiten van deze data.

Medewerkers worden verder geschoold op het gebied van technologie en data, informatie, kennis en wijsheid. We zoeken naar cross-overs met andere data-leveranciers in ons gebied en zoeken nieuwe allianties met andere overheden, ondernemingen, onderwijs en inwoners en belangenpartijen.

2

EEN TOEKOMSTBESTENDIGE LEEFOMGEVING

We hebben als functionele overheid onze eigen specifieke taken, doelen en opgaven. Tegelijkertijd hebben we als overheid een rol in de maatschappij en het realiseren van andere opgaven en doelen daarbinnen. Het waterschap beschikt namelijk over uitvoeringskracht en veel gebiedskennis. Dit is essentieel bij de vormgeving van maatschappelijke transities in de gebieden. Of het nu gaat om de natuur, de energietransitie, landbouwtransitie of de overgang naar een circulaire economie: in veel gevallen speelt water een sleutelrol in de maatschappelijke opgaven. Als energieleverancier in de energietransitie, als productiemiddel in de landbouw, als basisvoorwaarde voor wonen en recreëren.

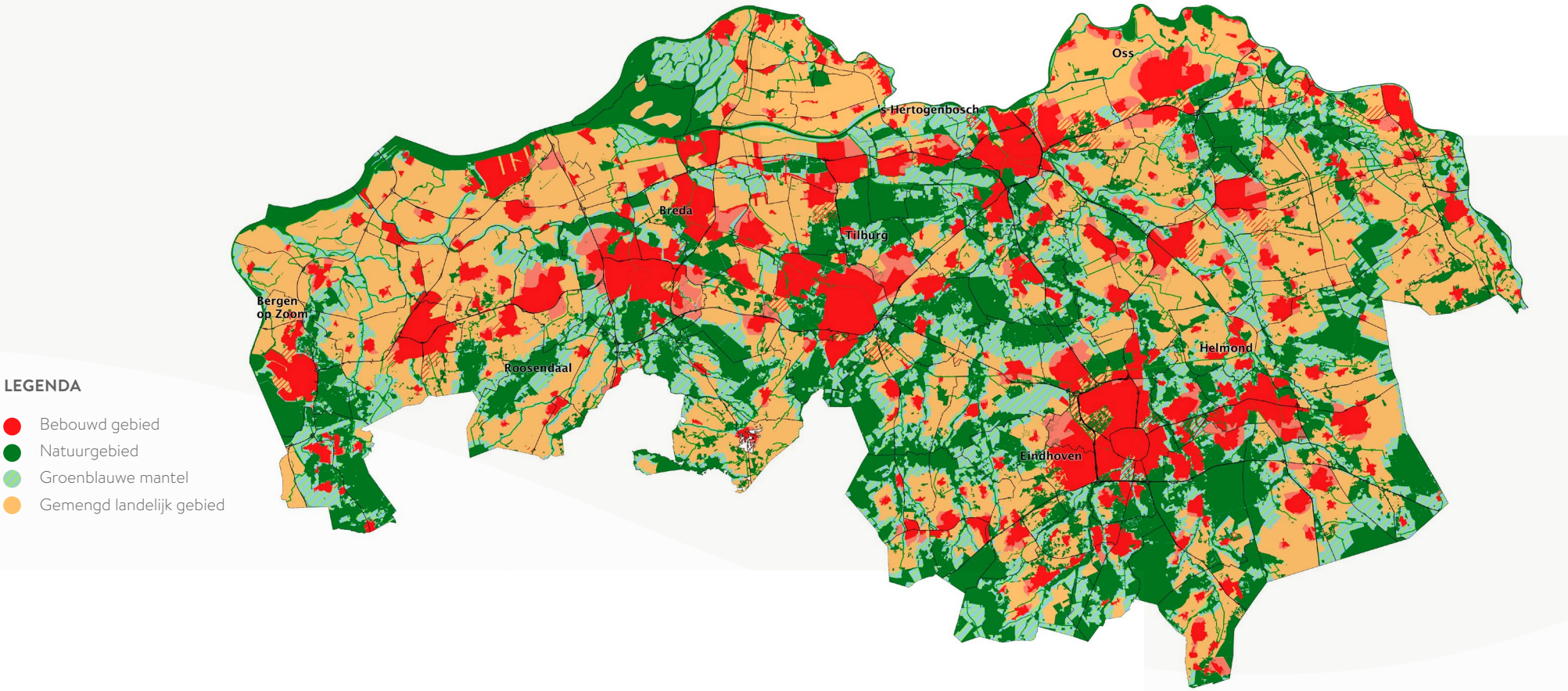

Figuur 3: kaart van Brabant met verschillende functies

Enkele opgaven hebben ook een ruimtelijke impact in het gebied. Bovenstaande kaart illustreert de verschillende gebieden en functies in Brabant. Hieruit blijkt dat de verwevenheid van functies in ons beheergebied groot is. De nieuwe opgave voor de watersector is om het waterperspectief te verbinden met de maatschappelijke opgaven in een gebied. Om opgaven samen op te pakken, ook omdat de omgeving hierom vraagt.

Het waterschap streeft naar een toekomstbestendige leefomgeving in 2050, daarvoor is een toekomstbestendige waterhuishouding nodig. In dit hoofdstuk staan we stil bij enkele ontwikkelingen die van invloed zijn op die leefomgeving en welke rol het waterschap hierin pakt. Dit zijn de Omgevingswet, de woningbouwopgave, de landbouwtransitie, de energietransitie, circulariteit, biodiversiteit en plaagsoorten

De Omgevingswet

De introductie van de Omgevingswet is een belangrijke ontwikkeling in politiek-bestuurlijk Nederland. De Omgevingswet gaat meer dan 20 wetten en honderden regelingen vervangen op het vlak van de fysieke leefomgeving en start in 2022. Een belangrijke stap op weg naar de één-overheidsgedachte met als doel om slagvaardiger te zijn als overheden bij de inrichting van de openbare ruimte. De Omgevingswet wil meer ruimte geven voor ideeën van initiatiefnemers en voor lokale afwegingen. Ook al zijn vooral Rijk, provincies en gemeenten aan zet bij de Omgevingswet (vanuit hun bevoegdheden in de ruimtelijke ordening), deze ontwikkeling gaat het werk en de positionering van het waterschap komende planperiode veranderen.

Het waterschap ziet de Omgevingswet als kans om water als ordenend principe meer handen en voeten te geven. We volgen daarbij de lagenbenadering. We houden onze instrumenten tegen het licht, zodat ze aansluiten bij de Omgevingswet en sturing geven aan dit principe. We zoeken naar nieuwe en slimme allianties, die aansluiten bij de ambitie van de Omgevingswet en die bijdragen aan het slim verbinden van de wateropgaven aan overige opgaven. Een goed voorbeeld hiervan is het Van Gogh Nationaal Park. Het schaalniveau van dit gebied is groot, circa een kwart van Brabant. De top-kenniseconomie van Brainport en Brabantstad wordt gepositioneerd naast de grote natuurgebieden en het kleinschalige beeklandschap die het gebied rijk is. Ruim 40 partners zijn betrokken en onderschrijven deze ambities. Voor het waterschap is dit een goede manier om onze waterdoelen te realiseren en breder in te bedden in de gebiedsopgaven. Het Van Gogh Nationaal Park biedt de kans om strategisch te handelen én focus te houden op de eigen uitvoeringskracht.

De woningbouwopgave

Er is een grote woningbouwopgave: tot 2030 komen er ruim 120.000 woningen bij in Brabant. Daarnaast liggen er grote opgaven voor revitalisering van wijken en industriegebieden. We zien dat de extreme zomerbuien veel wateroverlast kunnen geven in het bebouwde gebied en dat een groene inrichting een positief effect heeft op hittestress. Gemeenten moeten aan de slag met klimaatadaptatie in dorpen en steden. Net als private partijen (vastgoed- en grondeigenaren). Ook andere opgaven leiden tot aanpassingen in het bebouwd gebied, zoals de energietransitie. Als ondergrondse infrastructuur wordt vervangen is dit een kans om de bovengrond gelijktijdig klimaatbestendiger in te richten.

Het bebouwd gebied staat voor meerdere opgaven die vaak raken aan de waterhuishouding. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk om deze opgaven aan te pakken. Opgaven concurreren in zekere mate met elkaar op de bestuurlijke agenda. In de gebieden waar de wateropgave groot en urgent is en dit niet hoog op de bestuurlijke agenda van gemeenten staat, treden we als waterschap agenderend op. We adviseren in de omgevingsdialogen, die met de komst van de Omgevingswet juist nú een impuls krijgen. We willen een stevige positionering van het waterbelang in de omgevingsvisies, omgevingsplannen en de ruimtelijke ordening van provincie en gemeenten. We gaan daarnaast actief het gesprek aan met gemeenten en benutten bestaande samenwerkingsverbanden. Denk bijvoorbeeld aan het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), waar we met gemeenten, de provincie en het Rijk samenwerken om Nederland klimaatbestendig en waterrobuust in te richten.

We agenderen de wateropgave en stemmen werkzaamheden tussen waterschap en gemeenten onderling af. We doen niet het werk van een gemeente of adviesbureau. We brengen het waterbelang onder de aandacht. Het vertrekpunt zijn onze doelen uit de programma's Droge Voeten, Schoon Water en Voldoende Water. We zoeken bijvoorbeeld gezamenlijk naar oplossingen en maatregelen in de ruimtelijke inrichting voor de aanpak van wateroverlast, droogte, hittestress en de beperking van gevolgen bij overstromingen. We willen daarnaast minder regenwater ontvangen op de zuiveringen en het gebruik van vervuilende overstorten beperken. We zoeken mogelijkheden om het water vanuit het stedelijk gebied in te zetten in de bestrijding van droogte, vanuit de gedachte dat de stad ook als (water)bron voor het landelijke gebied kan fungeren. We denken dan aan de aanleg van klimaatbuffers. We nemen in de samenwerking met gemeenten een zakelijke houding aan. Als het waterbelang na herhaaldelijk agenderen en in dialoog met een gemeente onvoldoende wordt erkend, dan zullen we onze aandacht en energie op andere zaken richten. Immers, we gaan geen verantwoordelijkheden overnemen en we kijken naar de effectiviteit van onze inzet.

Om oplossingen te vinden hebben we nieuwe en slimme allianties nodig. Een mooi voorbeeld waar dit al gebeurt is de Regionale Energie en Klimaatstrategie Hart van Brabant (REKS). Oplossingen die goed zijn voor voldoende duurzame en klimaatbestendige woningen,

maar ook een bijdrage leveren aan een toekomstbestendige waterhuishouding. We gaan ons de komende planperiode inzetten voor nieuwe allianties vanuit de denklijn "Rood voor Blauw". Bij nieuwbouw en bij de revitalisatie van woningen en bedrijven willen we meer ruimte creëren voor water in het landelijke en bebouwde gebied.

De landbouwtransitie

De landbouw is al jaren in beweging en bezig aan een landbouwtransitie. Er is een diversiteit in bedrijfsvoering; van intensief tot extensief, van klein tot groot, van veehouderij tot boomteelt. De helft van de boeren heeft geen opvolging en voor veel sectoren staan de winstmarges onder druk. Juist deze inkomsten zijn nodig voor investeringen om te verduurzamen. Stapeling en verandering in landelijke en provinciale wetgeving is van grote invloed op de bedrijfsvoering van boeren. Veel boeren zoeken oplossingen voor mest- en stikstofproblematiek, aanhoudende droogte en de terugkeer van de vitaliteit van de bodem en biodiversiteit. Ze kiezen voor stoppen, innovatie in techniek of verbreden of extensiveren van de bedrijfsvoering richting zorg of natuurinclusief. Voor de gronden van de stoppers is veel interesse; bij de overblijvers in de landbouw, maar ook voor energie, woningbouw en natuur. Hierdoor neemt de druk op de grond voortdurend toe. De verwachting is dat hierdoor verdere opschaling gaat plaatsvinden richting efficiëntere veehouderij en akkerbouw. Tegelijkertijd doen nieuwe vormen van landbouw hun intrede, zoals agroforestry en voedselbossen en zijn er nieuwe samenwerkingsvormen ontstaan. Denk aan de herenboeren met burgers en regionaal in de vorm van landschapscoöperaties.

We nemen onze verantwoordelijkheid voor een toekomstbestendige leefomgeving en dragen als waterschap bij aan de landbouwtransitie. We passen de werkwijze uit het eerste hoofdstuk toe op onze rol in de landbouwtransitie. We oefenen als waterschap invloed uit, door duidelijke kaders te stellen voor de waterhuishouding in het landelijk gebied. Daarnaast stimuleren we gewenst gedrag en bieden we perspectief voor de agrariër.

We hebben eigen regelgeving én die van de provincie en het Rijk, waar we actief invloed uitoefenen op de regionale en landelijke regelgeving via overleg en lobby. We gaan komende planperiode verder dan de huidige aanpak, omdat de doelen van Schoon Water en Voldoende Water niet snel genoeg worden bereikt. Gezien de huidige staat van het watersysteem in het buitengebied, stellen we als waterbeheerder stevige(re) randvoorwaarden voor landgebruik en functies in het buitengebied. Dat doen we aan de hand van de drie leidende principes van de watertransitie. Voorbeelden hiervan worden gegeven in het volgende tekstkader.

Hoe vertalen we de drie principes naar kaders voor het landelijk gebied?

1 Elke druppel vasthouden en infiltreren waar deze valt

We sturen op minder verbruik van water met bedrijfsplannen voor water en bodem. Regels voor onttrekking van grond- en oppervlaktewater worden herzien; sturing vindt plaats door vergunningen en het beregeningsbeleid (zie Programma Voldoende Water).

2 Functies passen zich aan het bodem- en watersysteem aan

Het wordt natter in de beekdalen, we houden de stuwen langere tijd kunstmatig hoog en daarmee wijzigen de mogelijkheden voor het gebruik. Dat leidt tot aanpassing van gebruik op deze plek voor infra-structurele werken, natuurdoeltypen én landbouwkundig gebruik (zie Programma Droge Voeten).

3 Wat schoon is moet schoon blijven

We streven naar een nulemissie in 2030 van gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlakte- en grondwater, in lijn met het huidige Rijksbeleid. In 2019 heeft het Ministerie van LNV de 'Toekomstvisie gewasbescherming 2030' gepubliceerd. Deze is opgesteld in samenwerking met vertegenwoordigers vanuit de land- en tuinbouw, de gewasbeschermingsmiddelenindustrie, natuur- en milieuorganisaties en de watersector. Eén van de doelen is dat in 2030 geen emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu meer plaatsvinden.

Naast onze kaderstellende rol helpen we de agrariër die een stap in de landbouwtransitie en de toekomstbestendige waterhuishouding wil maken. We zetten daarbij instrumenten in die passen bij de ondernemer en nemen het ondernemerschap niet over.

Maatregelen die water vasthouden en daarmee aanvulling van grondwater bevorderen, worden gestimuleerd. We stimuleren en ondersteunen grondgebruikers om te experimenteren met een gebruik dat past bij de toekomstbestendige waterhuishouding. Denk aan aanpassingen in de bedrijfsvoering van drainage, plaatsen van stuwen, innovatie in de vorm van andere teelten, subsidieregelingen of vergoedingen voor ecosysteemdiensten. We sluiten aan bij lopende samenwerkingsprogramma's zoals 'Wel goed water geven'. Daar waar de toekomstbestendige waterhuishouding leidt tot grote knelpunten die we moeilijk kunnen oplossen, maken we gebruik van nadeelcompensatie, kleinschalige grondruil of in het uiterste geval herverkaveling. Dit laatste als onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak (zie o.a. Programma Voldoende Water) , redenerend vanuit een toekomstbestendige waterhuishouding, maar vooral ook passend bij wat deze gebruiker helpt om zelf ook toekomstbestendig te worden. Ook dit is een transitie. Om deze transitie vorm te geven gaan we tot eind 2023 in een aantal pilotprojecten op zoek naar structurele oplossingsrichtingen die haalbaar en betaalbaar zijn voor het waterschap en de grondgebruikers.

Een vruchtbare en vitale bodem is essentieel voor het vasthouden van water en de aanvulling van grondwater. Een vitale bodem draagt bij aan een toekomstbestendige waterhuishouding door een goede infiltratie, capillaire werking, bewortelbaarheid, sponswerking, opname van nutriënten, afbraak van schadelijke stoffen en weerbaarheid tegen plagen. Een vitale bodem leidt tot minder regenwaterafvoer, afspoeling en uitspoeling en een lagere beregeningsbehoefte. Een vitale bodem heeft minder input, zoals gewasbeschermingsmiddelen, nodig dan een verstoorde bodem. Ondanks het belang van een goede bodemstructuur en -kwaliteit voor het watersysteem, beschouwen we een vitale bodem primair als de verantwoordelijkheid van de eigenaar en gebruiker. Wij stimuleren een vitale bodem door het inzetten op en het financieel ondersteunen van innovaties en andere maatregelen, zoals het maaisel uit de sloten beschikbaar stellen voor het land. We dragen kennis uit vanuit projecten en programma's naar partners in het gebied. Indien we tegen belemmerende regelgeving aanlopen, stellen we dit aan de orde.

De energietransitie

We hebben als waterschap klimaatmitigatiedoelen vastgesteld. Dit vraagt in de eerste plaats om energiebesparing, naast de energietransitie en de reductie van koolstofdioxide (CO_2). We geven zelf het goede voorbeeld: samen met de omgeving streven we naar een energieneutrale bedrijfsvoering en een halvering van de CO_2-voetafdruk in 2025. We willen in 2050 alle gebouwen van het gas af hebben en geen broeikasgassen meer uitstoten. Hiermee draagt het waterschap bij aan de energietransitie en een toekomstbestendige leefomgeving. In de planperiode 2022-2027 zetten we als waterschap in op de volgende maatregelen voor onze doelen van een energieneutrale bedrijfsvoering en een halvering van de CO_2-voetafdruk in 2025:

- We zoeken de meest effectieve manieren om in onze bedrijfsvoering te werken met duurzame energie, kijkend naar duurzaamheid en het rendement op onze investeringen. We zien hiervoor een aantal mogelijkheden. We kopen duurzame energie in en we gaan duurzame energie opwekken op onze locaties (nemen beperkende beleidsregels hiervoor weg). Indien nodig voor het bereiken van een energieneutrale bedrijfsvoering, investeren we met derden in energieparken, mits dit kosteneffectief kan.
- We stappen binnen onze bedrijfsvoering over op duurzame brandstoffen voor de aandrijving van onze zuiveringen, onze verkeersmobiliteit en het beheer- en onderhoudsmaterieel (bijvoorbeeld elektrisch, waterstof of biogas gedreven). In 2027 is 50% duurzaam aangedreven.
- We onderzoeken waterstofproductie op de zuiveringen met hulp van een electrolyser en de zuivere zuurstof in de actief slibtank.
- We dragen bij aan de regionale energiestrategie door actieve inzet van aquathermie (thermische energie uit oppervlaktewater en afvalwater).

- We doen onderzoek naar de emissies en mogelijkheden van reductie van methaan en lachgas op onze zuiveringen en nemen het mee in de afwegingen rond investeringen op de zuiveringen.

- We gaan bomen planten in onze eigen projecten of op gronden van eigenaren die hier voor open staan. Dit is ook goed voor de verweving van natuur en landbouw en waterconservering (zie programma Voldoende Water).

Circulariteit

Het sluiten van kringlopen maakt onderdeel uit van een toekomstbestendige leefomgeving. De doelstelling is om in 2050 geheel circulair te zijn. In 2050 bestaat er geen afvalwater meer, werken we volledig met hernieuwbare grondstoffen. Op weg daar naar toe willen we in 2030 50% minder primaire grondstoffen gebruiken. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering van het waterschap en de inrichting van de leefomgeving.

In de planperiode 2022-2027 zetten we als waterschap in op het hergebruik van het effluent als een volgende stap in het op grotere schaal sluiten van kringlopen (zie programma Schoon water). Bij goede resultaten continueren we de pilot voor bioplastics. We stimuleren de markt om circulair te handelen door zelf duurzaam in te kopen (werk, energie, materialen) en in te zetten op slim hergebruik van materialen (cradle to cradle). Bij opdrachten voor grond, weg en waterbouw stellen we duurzaamheidseisen en belonen we additionele inspanningen bij de gunning ervan.

Biodiversiteit

Biodiversiteit is de verscheidenheid aan leven in een samenhangend geheel. Insecten staan daarbij aan de basis van de gehele voedselketen en zijn ook voor de landbouw van belang: bijen en insecten bestuiven onze gewassen. Biodiversiteit staat onder druk en nadert de kritieke grens die nodig is om onze biosfeer in stand te houden. Wetenschappers tonen aan dat sinds 1990 75% van de insecten in Nederland is verdwenen, waaronder ook niet-zeldzame soorten. Belangrijkste negatieve invloeden op biodiversiteit zijn versnippering (fragmentatie en isolatie van natuurgebieden), klimaatverandering, verdroging, intensief grondgebruik, meststoffen en pesticiden.

Ongeacht de oorzaak van de teloorgang van biodiversiteit, leveren we een bijdrage aan de verbetering van de biodiversiteit in 2027. Veel (bestaande) werkzaamheden van het waterschap hebben een positief effect op de biodiversiteit. Projecten als beekherstel, Ecologische Verbindingszones, vispassages en Natte Natuurparels dragen bij aan versterking van de biodiversiteit. Ook verbeteren we het regulier beheer en onderhoud van watergangen in het belang van de biodiversiteit. We werken samen met particulieren aan initiatieven langs de watergangen, we werken aan de kleine kringloop en doen mee met stimuleringsregelingen voor blauwe diensten. We hebben ons aangesloten bij het Deltaplan Biodiversiteit. Komende planperiode blijven we dit doen en optimaliseren we de bedrijfsvoering. In sommige gevallen hebben onze werkzaamheden een negatieve invloed op de biodiversiteit. Bij de inrichting van gebieden maken we daarom een bewuste en integrale afweging van belangen.

Deze werkzaamheden willen we komende planperiode voortzetten en verbreden. We constateren dat de huidige aanpak voor biodiversiteit van individuele organisaties onvoldoende resultaten oplevert. Samen met 25 partners in Midden-Brabant - zoals provincie, enkele gemeenten, ZLTO, agrarische natuurverenigingen, Brabant Water en terreinbeherende organisaties - gaan we met een gecoördineerde aanpak aan de slag met biodiversiteit. We willen bijdragen aan deze beweging in Midden-Brabant. Hiervoor is een ambitiedocument opgesteld, waar we komende planperiode uitvoering aan geven. We willen biodiversiteit agenderen in de grote transities, als meekoppelend belang oppakken. Daarnaast willen we op korte termijn maatregelen nemen, bijvoorbeeld door het ondersteunen en verbinden van initiatiefnemers en geharmoniseerd duurzaam maaibeheer.

Plaagsoorten

Plaagsoorten zijn planten, dieren of micro-organismen, die de waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterveiligheid bedreigen en/of overlast geven. Ze vormen een uitdaging voor het waterschap en spelen een rol bij het herstel van de ecologie en de biodiversiteit. Een gezond ecosysteem is in staat om woekering van een plaagsoort in te perken door de aanwezigheid van natuurlijke mechanismen, zoals concurrentie tussen soorten, ziekten of predatoren. Het woekeren van plaagsoorten is vaak een teken van een onvoldoende functionerend ecosysteem. Plaagsoorten worden verspreid door menselijk handelen. Denk bijvoorbeeld aan tuineigenaren die overtollig (water-)plantenmateriaal in de natuur dumpen of versleping van plantenmateriaal tijdens beheer. Waterschap De Dommel heeft onder andere last van de soorten Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw, grote waternavel, watercrassula, uitheemse rivierkreeften en zonnebaars.

In de planperiode 2022-2027 ontwikkelen we een structurele aanpak voor plaagsoorten binnen De Dommel. Zo kunnen we vroegtijdig en effectief ingrijpen bij nieuwe soorten en dringen we bestaande plaagsoorten terug tot behapbare hoeveelheden. We zetten de komende jaren steviger in op het voorkómen van vestiging en verspreiding van plaagsoorten. Dit betekent bij een nieuwe vestiging meteen ingrijpen; het voorkomen van verspreiding tijdens onderhoudswerkzaamheden; het ecosysteem weerbaarder maken; en met voorlichting voorkomen dat anderen exoten introduceren.

Voor onze regiopartners zijn we kennisleverancier en aanjager voor een structurele aanpak in de regio. Wij zien dat we in deze aanpak meer dan voorheen inwoners en terreinbeheerders moeten informeren over de risico's van plaagsoorten en de benodigde maatregelen. We trekken hierin samen op met de Brabantse waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en Rivierenland. Op basis van ervaringen en evaluaties blijven we onze aanpak door ontwikkelen.

Hoe maken we het verschil?

Voor bovengenoemde opgaven – de Omgevingswet, de woningbouw, de landbouwtransitie, de energietransitie, circulariteit, biodiversiteit en plaags-oorten - pakt het waterschap zijn verantwoordelijkheid en dragen we vanuit onze wateropgaven bij aan een toekomstbestendige leefomgeving. We maken het verschil door:

1. In 2027 hebben we door onze inzet een bijdrage geleverd aan een toekomstbestendige leefomgeving voor zowel natuur, landbouw, inwoners als bedrijven.

2. In deze opgaven agenderen we duidelijke kaders, redenerend vanuit het waterbelang. Deze kaders worden doorlopend bijgesteld op basis van nieuwe ontwikkelingen, nieuwe inzichten en vragen vanuit het gebied en onze gebiedspartners.

3. We nemen nooit de verantwoordelijkheid van een gebiedspartner, inwoner of (agrarische) ondernemer over, maar stimuleren hen te veranderen. Als de watertransitie een significant nadelig effect heeft, staan we hen bij. Door kennis, inzet van instrumenten en middelen.

3

BOUWSTENEN VOOR HET WATERBEHEER

Een omslag in denken en handelen kan de indruk wekken dat we als waterschap alles anders gaan doen. Dat is zeker niet het geval, we pakken een aantal vraagstukken die we in de planperiode 2016-2021 ook hadden, in de komende periode met dezelfde inzet, betrokkenheid en verantwoordelijkheid op. In dit hoofdstuk een beschrijving van de vraagstukken die medebepalend zijn voor de koers van het waterschap in de planperiode 2022-2027. Beheer en onderhoud, kennisontwikkeling, innoveren, waterbewustzijn vergroten en grensoverschrijdende samenwerking zijn basis bouwstenen voor het waterbeheer. Ook de thema's Natuurlijk water en Mooi water worden integraal in ons beleid toegepast en zijn daarmee een belangrijke bouwsteen voor waterbeheer.

Hoe maken we het verschil deze planperiode?

1. Het dagelijks **beheer en onderhoud** van het watersysteem en de waterketen draagt continue en aantoonbaar bij aan de wateropgaven, zoals vastgesteld in dit Waterbeheerprogramma. Er is samenhang en een directe verbinding met de omgeving.

2. We zijn de **kennisdrager van water** in ons beheergebied. We delen deze kennis continue en pro-actief met onze gebiedspartners: in bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden.

3. Bij alle gebruikersgroepen (landbouw, natuur, inwoners en bedrijven) zien we in 2027 **een toename van het waterbewustzijn,** dat leidt tot bewuste(re) keuzes in het gebruik.

4. Door onze **innovatiekracht** te bundelen met partners hebben we in 2027 een aantal innovaties doorgevoerd die toonaangevend en baanbrekend zijn voor de watertransitie.

5. In 2027 ligt er een **heldere inventarisatie én gezamenlijke uitvoeringsagenda** ten grondslag aan de grensoverschrijdende samenwerking met partners.

6. In 2027 hebben we het principe **'bouwen met de natuur'** verder verkend en toegepast in onze projecten. Het watersysteem is in ecologisch opzicht in 2027 sterk verbeterd.

7. In alle projecten die we in de komende planperiode starten is **de beleving van water (Mooi water)** onderdeel van de projectopdracht

Beheer en onderhoud

Beheer en onderhoud van de waterhuishouding (watersysteem en afvalwaterketen) is een essentiële taak van het waterschap. Dit blijven we ook in de planperiode 2022-2027 doen. Ontzorgen, service verlenen en integraliteit van onderhoud zijn de speerpunten voor de komende jaren in het watersysteem. We gaan meer samenhang aanbrengen tussen de verschillende werkzaamheden - baggeren, peilbeheer, maaionderhoud - en ontwikkelen hiervoor een onderhoudsstrategie. Het hebben van goede data (kwalitatief en kwantitatief) is voor beheer en onderhoud van belang, zodat we altijd weten hoe het staat met het watersysteem en zicht hebben op mogelijke effecten van interventies. Bijvoorbeeld: Hoe kunnen we direct ingrijpen door water vast te houden, in te pompen of uit te laten (stuwen, gemalen). Kunnen we maaionderhoud inzetten om de gewenste toestand te bereiken, hoe snel kan dat en wat is dan het effect? Rekening houdend met ecologische en hydrologische aspecten. Machines worden uitgerust met technieken om de toestand van het watersysteem op de meest belangrijke waterlopen continue in te meten tijdens het uitvoeren van het onderhoud (data genereren).

Vanuit het beheer en onderhoud van de afvalwaterketen blijven we werken aan de afgesproken effecten. Het beheer en onderhoud van de zuiveringstechnische werken wordt zo uitgevoerd, dat aantoonbaar wordt voldaan aan de wettelijke vergunningseisen. Daarbij wordt continu gewerkt aan verbetering van het resultaat. De maatregelen die we nemen zijn aantoonbaar (kosten)effectief en worden genomen in samenhang met de ontwikkeling van het ontvangende watersysteem (beekdalbenadering).

Wij zetten bij ons dagelijkse beheer en onderhoud voor het watersysteem en afvalwaterketen de instrumenten in vanuit externe planvorming, vergunningverlening en handhaving. Daarbij zoeken we naar de balans tussen vooraf meedenken en goede afspraken maken (preventie) en achteraf optreden waar dat moet (repressie).

Kennisontwikkeling

Het waterschap is dé kennisdrager van water. Dé uitdaging in de planperiode 2022-2027 blijft om onze waterkennis steeds meer in te zetten in bestaande of voor ons nieuwe netwerken. Zo kunnen we met de gebruikers in en buiten ons beheergebied, de verbinding maken tussen het water en de maatschappelijke ontwikkelingen in het gebied. Het hebben van juiste kennis, data en informatie is essentieel en kan ons en onze partners helpen de maatschappelijke doelen sneller en goedkoper te halen. Het zonder terughoudendheid delen van de data met de maatschappij en met onze partners is de norm.

Innoveren

We hebben als waterschap de afgelopen jaren met onze inzet op innovaties nieuwe, andere, slimmere en betere oplossingen gevonden. We zien dat we als waterschap hierin een verschil maken. Deze succesvolle lijn zetten we ook in de komende planperiode voort. Nieuwe uitdagingen vragen om nieuwe oplossingen. Weg van de gebaande paden, ruimte geven aan innovatie. We gaan actief op zoek naar de antwoorden en zetten daar capaciteit op in. We creëren en bieden ruimte om te experimenteren. In onze bedrijfsprocessen, in onze kennisontwikkeling, in onze samenwerking met gebiedspartners, marktpartijen en andere overheden, maar ook in onze aanpak en in het vergroten van het waterbewustzijn. Door voortdurend scannen en verkennen van kansen en ontwikkelingen. Niet alleen in de regio of op landelijk niveau, ook op Europese en wereldschaal. De komende planperiode hebben we meer dan voorheen aandacht voor de kracht van innovaties in onze communicatie.

Waterbewustzijn vergroten

We blijven onze kennis over water inzetten om het waterbewustzijn te vergroten bij inwoners en overige partners in ons beheergebied. We zetten in onze communicatie in op een grotere bewustwording over de natuurlijke variaties in het watersysteem en gevolgen voor wateroverlast en droogte. Daarnaast continueren we de landelijke waterbazencampagne van alle waterschappen richting inwoners. Er is aandacht voor zuinig omgaan met water, regenwater vasthouden, wat wel en niet het riool in spoelen en afval in het oppervlaktewater. De campagne vertalen we naar ons gebied en loopt tot 2023. Zo informeren we, delen we kennis en jagen we initiatieven aan om een sneeuwbaleffect in waterbewustzijn te krijgen. We gebruiken daarbij ook onze Waterschijf van vijf met allerlei tips en weetjes.

Grensoverschrijdend samenwerken

Water is verbonden door een aaneengesloten netwerk van rivieren, sloten en kanalen, dat verder reikt dan ons beheergebied. Hetzelfde geldt voor ons grondwater. Om onze doelen voor Voldoende Water, Schoon Water en Droge voeten te bereiken, zijn we logischerwijs deels afhankelijk van onze partners buiten het beheergebied. Samenwerking en afstemming met onze collega waterbeheerders zowel in Nederland, Duitsland als Vlaanderen blijft ook de komende planperiode van belang. We zullen met de waterbeheerders uit Vlaanderen verkennen hoe samen op te trekken naar de impact van onttrekkingen en waterconservering in Vlaanderen op de grondwatervoorraden in Nederland. We maken een overzicht van opgaven die we grensoverschrijdend willen agenderen en stellen hiervoor een uitvoeringsagenda op, waaruit duidelijk blijkt hoe ver onze invloed reikt en waar we anderen nodig hebben.

Natuurlijk water

De opgave voor Natuurlijk water is een ecologisch gezond watersysteem met goede waterkwaliteit, waarin planten en dieren die hier van nature voorkomen, goed kunnen leven. Aan deze opgave werken we komende planperiode weer verder. We doen dit door de waterlopen goed in te richten, te beheren en te werken aan een goede waterkwaliteit. In het streven naar een meer natuurlijk watersysteem past het om bij ingrepen zo veel mogelijk uit te gaan van het principe 'bouwen met de natuur'. Met dit principe wordt gebruik gemaakt van natuurlijke processen en de kenmerken van een gebied om doelen te realiseren. Enkele voorbeelden zijn zandsuppletie, stroombaanmaaien en het inbrengen van houtpakketten in beeksystemen. Deze vorm van inrichten is duurzaam, houdbaar op langere termijn en kost het minst.

De doelen voor onze beken, kanalen en sloten worden voor het overgrote deel bepaald door de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW, voor herstel van ecologische kwaliteit) en Natura2000. Komende planperiode komen we onze afspraken na voor de KRW. Uitvoering geven aan de KRW is een belangrijk onderdeel van het werk van het waterschap. We werken daar al jaren hard aan en hebben ook veel bereikt. We staan achter de ambitie van de KRW en dat blijven we doen. De wateroverlast in 2016 en de droogte in 2018-2020 maken echter wel duidelijk dat wat we nu doen onvoldoende is om invulling te geven aan de daadwerkelijke bedoeling van de KRW: "een achteruitgang op lange termijn van kwantiteit en kwaliteit van de zoetwatervoorraden van oppervlaktewater en grondwater voorkomen".

We werken mee aan het herstel van en het verbeteren van goede hydrologische randvoorwaarden bij de Natura 2000 gebieden, de Natte Natuurparels (voorheen Top-gebieden genoemd) en aan de realisatie van het NatuurNetwerk Brabant. Onderdeel van het NatuurNetwerk zijn de Ecologische Verbindingszones. Dit doen we in samenwerking met onder andere de provincie Noord-Brabant.

Wat gaan we komende planperiode concreet doen? De geprogrammeerde projecten van beekherstel voeren we uit. Voorgenomen maatregelen, zoals in het Stroomgebiedsbeheerplan Maas (zie bijlage 1), nemen we in voorbereiding als onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak in de brongebieden. De integrale gebiedsgerichte aanpak draagt bij aan ecologische doelen en de waterkwaliteit in onze beken. We maken ons ook de komende jaren hard voor schoon water in onze beken. We spreken andere partijen aan om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Mooi water

De waterhuishouding wordt door het waterschap veelal functioneel benaderd, vanuit onze doelen Droge Voeten, Voldoende Water, Schoon Water en Natuurlijk Water. Maar water heeft ook waarde vanuit beleving en een sociaal, cultuurhistorisch en/of esthetisch oogpunt. We noemen dat Mooi water. Ook in de planperiode 2022-2027 blijven we ons inzetten voor mooi water. Bij de inrichting van projecten en ingrepen in het landschap spelen al deze invalshoeken een rol. Bijvoorbeeld in de uitvoering van het groot onderhoud van de overige keringen. Daarnaast is recreatie in en rondom het water gerelateerd aan Mooi water. Recreatief gebruik van water (zwemwater, kanoën, hengelsport) wordt door het waterschap ondersteund daar waar het kan. We stimuleren recreatie door, waar dat kan, de zones langs onze beken openbaar voor wandelaars toegankelijk te stellen. We zien dit als een goede manier om ook het waterbewustzijn van gebruikers te vergroten. In bepaalde situaties zijn we genoodzaakt het recreatief gebruik te beperken, bijvoorbeeld indien er te weinig water in de beek is om te kanoën of wanneer sprake is van blauwalg of botulisme.

4

PROGRAMMA DROGE VOETEN

We onderscheiden drie waterdoelen in dit Waterbeheerprogramma. Dit zijn Droge Voeten, Schoon Water en Voldoende Water. Deze doelen worden in de komende hoofdstukken uiteengezet en hebben een zelfde opbouw. We definieren het probleem, onze ambities voor de lange termijn, de stand van zaken in 2021 en hoe we het verschil gaan maken naar 2027. Deze doelen worden vertaald naar maatregelen in de jaren 2022 tot en met 2027.

Probleemstelling Droge Voeten

Het waterschap ontleent zijn bestaansrecht van oudsher aan de bescherming tegen teveel water voor de gebruiker. De beekdalen hebben een ecologische functie in ons systeem en dienen voor opvang van teveel water uit bebouwde gebieden en landelijke gebieden. Een toekomstbestendige waterhuishouding vraagt om een andere mindset van ons en onze omgeving. Een toekomstbestendige waterhuishouding is het vertrekpunt voor ons handelen en het nemen van maatregelen. Dat vraagt om meer waterconservering en meer ruimte voor water.

We kunnen niet ieder gebruik beschermen tegen wateroverlast. Wateroverlast moet meer acceptabel worden. Dit is geen prettige boodschap voor wie het betreft en roept mogelijk gevoelens van onrechtvaardigheid op. We zijn ons hiervan bewust. Zoals eerder vermeld bij onze werkwijze, neemt het waterschap zijn verantwoordelijkheid en gaat duidelijk sturen met kaders, vanuit het belang van de toekomstbestendige waterhuishouding. We gaan dit duidelijk communiceren naar de omgeving. En helpen gebruikers daar waar mogelijk en nodig om zich aan te passen.

Perspectief 2050

In 2050 hebben we een toekomstbestendige waterhuishouding. Het systeem is in balans met de omgeving en kan periodes van droogte én een teveel aan water goed opvangen. In de stad zijn de openbare ruimte en bebouwing aangepast aan het veranderde klimaat. De omslag in denken - van water afvoeren naar water vasthouden - heeft geresulteerd in een toekomstbestendige waterhuishouding. Die robuust, wendbaar en in balans is met de omgeving.

In 2050 wordt schade door overstromingen van kapitaalintensieve functies, door goede samenwerking met gemeenten en provincies in de ruimtelijke ordening zoveel mogelijk voorkomen. Daarbij is het waterschap duidelijk over wat iedereen aan bescherming van het waterschap mag verwachten en waar staat het waterschap zelf verantwoordelijk voor is. De beekdalen zijn klimaatrobuust ingericht; de grenzen en regels zijn voor iedereen duidelijk.

Waar staan we eind 2021

We hebben in Nederland bestuurlijke afspraken met medeoverheden over ieders taken, bevoegdheden en wet- en regelgeving voor waterveiligheid en wateroverlast. We werken daarbij aan 'meerlaagse veiligheid'. Deze aanpak gaat uit van een risicobenadering, het gaat om zowel kansen op als mogelijke gevolgen van overstromingen. Volledige zekerheid over waterveiligheid kan in Nederland niet worden gegeven. De meerlaagse benadering onderscheidt veiligheid in drie lagen:

Laag 1: basis op orde - overstromingen worden zoveel mogelijk voorkomen met stevige dijken en keringen;

Laag 2: de gevolgen van een overstroming worden beperkt door een waterrobuuste inrichting;

Laag 3: een goede crisisbeheersing voor het geval er toch een overstroming plaats vind.

Als waterschap hebben we de afgelopen jaren op alle lagen acties en maatregelen uitgevoerd om wateroverlast in ons beheergebied te beperken. Van aanleg en verbetering van onze regionale keringen, onderhoud van onze gestuurde waterbergingen, ruimte voor onze beken door inrichtingsprojecten en oefeningen in de calamiteitenorganisatie.

Hoe maken we het verschil in 2027?

1 In 2027 is het watersysteem aantoonbaar verbeterd:

- in 2027 voldoen we overal aan de geldende normen voor wateroverlast en zijn de regionale keringen op orde;
- alle belanghebbenden weten wat ze van ons mogen verwachten in het tegenaan van wateroverlast;
- de normloze beekdalen zijn vanuit de ruimtelijke ordening beschermd als een natuurlijk overstromingsgebied en de grondgebruikers kennen de impact hiervan.

2 Het groot onderhoud aan de belangrijkste overige keringen is in deze planperiode uitgevoerd. Het uitvoeringsprogramma voor de overige keringen is vastgesteld, inclusief een plan van aanpak voor handhaving en een doorkijk voor de periode na 2027.

3 De aanpak van wateroverlast - zoals de aanleg klimaatbuffers komt expliciet terug in de uitvoeringsagenda's voor (ruimtelijke) klimaatadaptatie bij gemeenten. Alle gemeenten hebben hierover afspraken gemaakt met het waterschap, met daarbij duidelijk gedefinieerde resultaten en afspraken over de inzet van capaciteit en middelen vanuit het waterschap.

Wat gaan we doen?

Redenerend vanuit de drie lagen van de meerlaagse veiligheid zetten we de planperiode 2022-2027 in op de volgende drie sporen:

Spoor 1

We voorkomen overstromingen zoveel mogelijk (laag 1)

- We leveren een financiële bijdrage aan het Hoog Water Beschermingsprogramma;
- We beheren en onderhouden de regionale keringen, zodat ze aan de norm voldoen;
- We plegen risico gestuurd onderhoud aan de overige keringen;
- We zorgen dat onze gestuurde waterbergingen voldoen aan de norm en zetten ze waar mogelijk meervoudig in.

Spoor 2

We richten het landschap klimaatrobuust in (laag 2)

- We stellen kaders en helpen bij de toekomstbestendige waterhuishouding in bebouwd gebied;
- We stellen kaders en helpen bij de toekomstbestendige waterhuishouding in het klimaatrobuuste beekdal.

Spoor 3

We hebben aandacht voor crisisbeheersing en restrisico's (laag 3)

- We houden oog voor boven-normatieve wateroverlast;
- Onze calamiteitenorganisatie is op orde en we continueren onze rol in de veiligheidsregio.

Spoor 1 We voorkomen overstromingen zoveel mogelijk (laag 1)

Er zijn tal van keringen in Nederland die samen de totale bescherming tegen het water bieden. Van zeedijken aan de kust tot kleine dijken in ons gebied. In onderstaand tekstkader staat hoe we als Nederland georganiseerd zijn als het gaat over de bescherming voor waterveiligheid en wateroverlast.

Hoe is Nederland georganiseerd voor waterveiligheid en wateroverlast?

Rijksoverheid, provincie en waterschappen zijn samen bevoegd gezag voor het bieden van waterveiligheid en het voorkomen van wateroverlast. Ieder heeft daarin een eigen taak en bevoegdheid.

Waterveiligheid gaat over de bescherming tegen de grootste overstromingen. De primaire keringen die hiervoor zorgen, liggen vaak langs de grote rivieren en de zee. Als deze dóórbreken loopt de schaade in de tientallen tot honderden miljoenen euro's. Rijksoverheid en provincie zijn hiervoor het bevoegd gezag.

Regionale keringen beschermen tegen water vanuit binnenwateren. Provincies stellen eisen aan de regionale keringen en zijn verantwoordelijk voor de controle hierop. Waterschappen onderhouden de regionale keringen, controleren of ze aan de norm voldoen en leggen daarover verantwoording af aan de provincie. De eisen aan regionale keringen zijn logischerwijs hoger dan de eisen die we stellen aan overige keringen (hoger, steviger). Als deze keringen doorbreken loopt de schade in de miljoenen euro's.

Wateroverlast *Overige keringen* beschermen gebouwen, wegen, landbouw en natuur tegen wateroverlast. Ook rondom gestuurde waterbergingen liggen overige keringen. Waterschappen bepalen zelf de eisen aan deze keringen, die lager liggen dan de regionale keringen. Ook de verantwoordelijkheid voor de controle van de keringen ligt bij het waterschap. Als deze keringen doorbreken ontstaat er ook schade, maar deze is beperkt van omvang en/of treft slechts enkele burgers.

Het normaal onderhoud van overige keringen ligt bij de eigenaar van de kering. In ons beheergebied zijn wij als waterschap in meer dan de helft van de gevallen de eigenaar. In andere gevallen is dat een gemeente, natuurterreinbeheerder, bedrijf of particulier. Het groot onderhoud van alle overige keringen ligt bij het waterschap.

We leveren een financiële bijdrage aan het Hoog Water Beschermingsprogramma

Het beheergebied van De Dommel heeft geen primaire keringen. Echter, ons waterschap heeft wel met waterveiligheid van doen. Als een primaire kering naast de Maas doorbreekt, staan ook delen van ons gebied onder water. Overstromingskaarten tonen wat de gevolgen zijn van een dijkdoorbraak. Deze data gaan we beter ontsluiten voor onze partners in het gebied. Gezien het landelijk belang van waterveiligheid dragen alle waterschappen bij aan het landelijke Hoog Water Beschermingsprogramma (HWBP).

We beheren en onderhouden de regionale keringen, zodat ze aan de norm voldoen

Alle regionale keringen zijn volgens planning in 2023 op orde, zodat ze voldoen aan de geldende norm. We continueren het onderhoud aan deze keringen, zodat ze ook in 2027 voldoen aan de norm. We toetsen de huidige regionale keringen aan de (nieuwe) definitie van het Rijk en maken overstromingsbeelden van deze gebieden. Hierop zal te zien zijn wat de schade is als de regionale kering breekt. Uit deze analyse volgt het besluit van provincie en waterschap of deze keringen een regionale kering zijn of wellicht onder de norm van overige keringen vallen.

We plegen risico gestuurd onderhoud aan de overige keringen

Momenteel is er achterstallig onderhoud bij de overige keringen in het beheergebied. In de planperiode 2022-2027 nemen we onze verantwoordelijkheid en gaan we hiermee actief aan de slag. Een aantal overige keringen zijn cruciaal voor de werking van gestuurde waterbergingen, andere keringen hebben hun functie verloren. Doordat de cruciale overige keringen op dit moment niet op orde zijn, functioneren de bijbehorende waterbergingen onvoldoende. Het hoort bij de taak van het waterschap om de overige keringen weer in een goede staat te brengen.

We gaan hier risico gestuurd te werk. In 2027 is groot onderhoud uitgevoerd op de overige keringen waar de meeste risico's liggen voor wateroverlast en schade (op basis van kosten--risico afweging). We leveren daarbij maatwerk voor de cultuurhistorische en ecologische waarden. De resterende overige keringen worden geprogrammeerd voor aanpak na 2027. De instandhouding van overige keringen wordt geborgd in beheerplannen. Naast groot onderhoud, gaan we in gesprek met de eigenaren van de overige keringen. We maken afspraken met eigenaren over de zorgplicht van het normaal onderhoud en zullen hier indien nodig op handhaven zodra het groot onderhoud gepleegd is.

De gestuurde waterbergingen voldoen aan de norm en zetten we meervoudig in

Gestuurde waterbergingen vangen het te veel aan water lokaal op. Dit beschermt bebouwd gebied tegen overstromingen. Komende planperiode houden we aandacht voor de gestuurde waterbergingen. Als bergingen onvoldoende bescherming bieden, gaan we aan de slag om aan de norm te blijven voldoen. Ook gaan we slimmer met water om door waterbergingen voor meer doeleinden te benutten; niet alleen voor het opvangen van teveel water, maar bijvoorbeeld ook als buffer in de zomerperiode. Als het inzetten van een gestuurd waterbergingsgebied schade veroorzaakt, passen we de natschaderegeling toe.

Naast gestuurde waterbergingen zijn er ook natuurlijke overloopgebieden in het beekdal. We onderzoeken komende planperiode de effectieve inzet van de natuurlijke overloopgebieden, als instrument om overstromingen te voorkomen.

Bijzondere aandacht is er voor de lagergelegen gebieden, waaronder ‘s-Hertogenbosch. Hier is de waterbergingsopgave het grootst en zien we een knelpunt, zoals ook duidelijk blijkt op de kaart op de volgende pagina (Kaart 1). Bijna al het water loopt uit ons gebied via ‘s-Hertogenbosch naar de Maas. Op basis van bestuurlijke afspraken uit de jaren ’90 is er een norm vastgesteld voor ‘s-Hertogenbosch. Die norm is T150: eens in de 150 jaar mag ‘s-Hertogenbosch wateroverlast ervaren. Deze norm wijkt af van de norm voor bebouwd gebied in de rest van ons beheergebied, deze is namelijk T100. De waterschappen hebben een opgave om aan de norm te voldoen. Als er gelijktijdig hoogwater optreedt in de Maas én het achterland, kunnen de waterschappen in de toekomst niet aan het afgesproken beschermingsniveau voldoen. Door klimaatverandering staat dit beschermingsniveau nóg meer onder druk. Water bovenstrooms vasthouden op de hoge flanken is weliswaar effectief voor de aanvulling van het grondwater en kwelstromen, maar biedt voor de situatie bij ‘s-Hertogenbosch geen oplossing. Komende planperiode gaan we samen met Waterschap Aa en Maas, gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat knelpunten analyseren en verkennen met welke maatregelen ‘s-Hertogenbosch droge voeten kan houden. Dit doen we binnen de zogenaamde ‘Howabo’ aanpak. Deze casus is geadresseerd in het Hoogwater Beschermingsprogramma van Rijk en Unie. De Dommel wil gelijktijdig samen met betrokken partners analyseren of de (hoge) norm nog passend is. Als uit de analyse blijkt dat de maatschappelijk hoge norm van T150 niet uitlegbaar is voor De Dommel - in vergelijking met de normen van de overige gebieden in het beheergebied - of als er een onevenredige verhouding ontstaat tussen de kosten en baten, gaat De Dommel de bestaande bestuurlijke afspraken over de norm agenderen bij onze partners. Een verlaging van de norm ligt dan in de rede.

Op weg naar een nieuwe methodiek

We werken met normen voor wateroverlast in ons beheergebied die zijn vastgesteld op perceelsniveau. In afstemming met de provincie is afgesproken dat de verplichte watersysteemanalyse van 2024 via deze methodiek wordt uitgevoerd. Daarna gaan we de toetsing op een andere manier vormgeven met een nieuwe methodiek toegespitst op het soort gebied: het beekdal, de flanken, natuurgebieden, landbouwareaal en stedelijk gebied. Deze nieuwe methodiek is in 2027 beschikbaar voor de inzet in de volgende planperiode.

Hoe gaat het waterschap om met schade?

Het werk dat het waterschap moet en mag uitvoeren kan schade veroorzaken. Voor de afhandeling van de schade passen wij de ‘Verordening schadevergoeding Waterschap De Dommel 2015’ toe. Voor schade door overstroming van percelen in een gestuurd waterbergingsgebied bestaat een aparte regeling: ‘Vergoeding van schade bij waterberging’. Bij het uitvoeren van een project brengen we de schade vooraf in beeld en vergoeden we deze op grond van de Natschaderegeling. Op deze schades is altijd een eigen risico van toepassing. De verordening uit 2015 gaan we komende planperiode actualiseren, zodat deze beter aansluit bij de watertransitie. Daarbij verkennen we of en hoe we gaan vergoeden bij andere vormen van schade.

Ontstaat de schade door handelingen van het waterschap die niet tot de normale taakuitoefening behoren? Dan kan de schade het gevolg zijn van onrechtmatig handelen. Schadeclaims door onrechtmatig handelen worden afgewikkeld door de WA-verzekeraar.

Waterbergingsgebieden in ons beheergebied

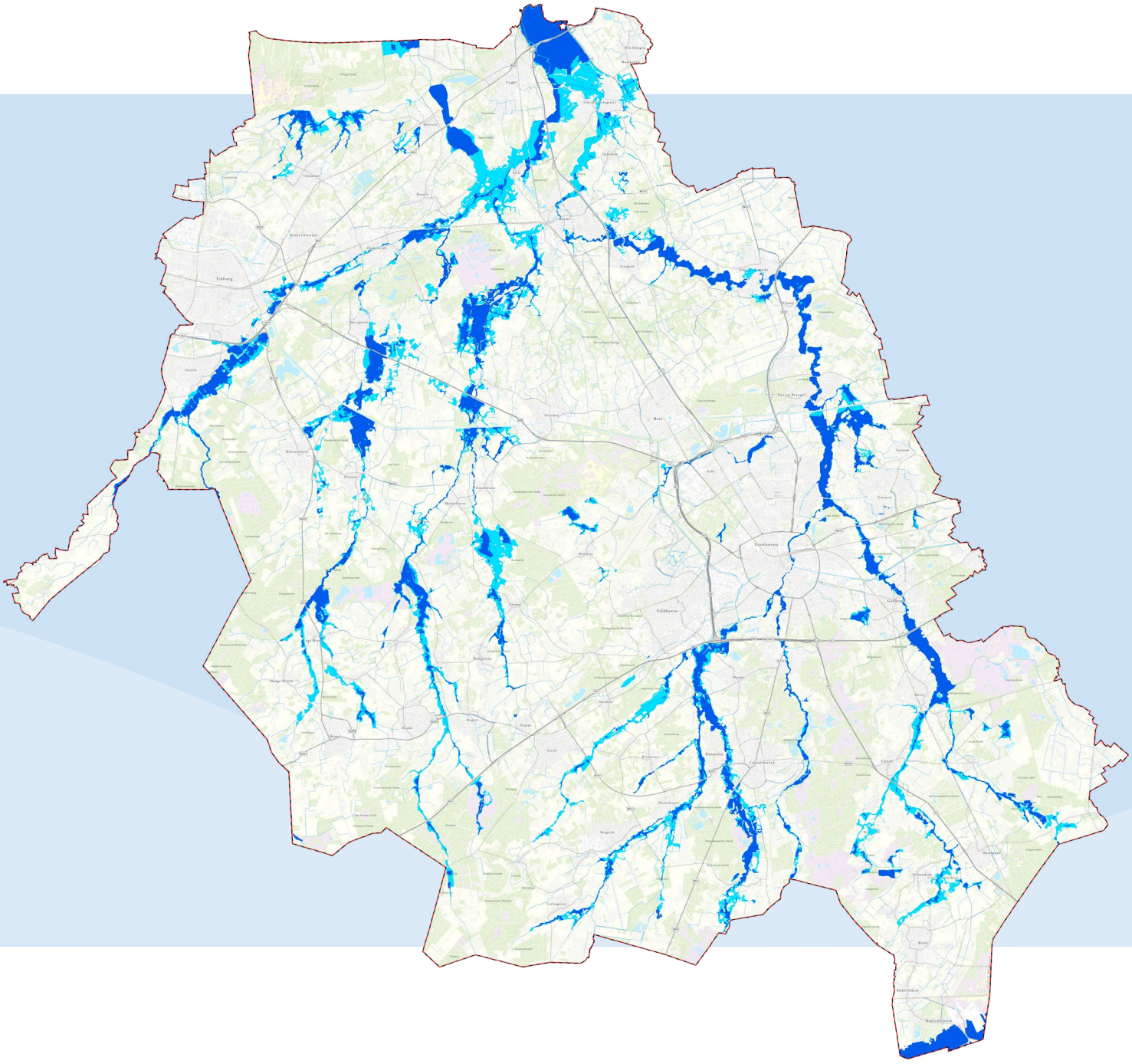

LEGENDA

- Primaire waterlopen
- Waterschapsgrens
- Regionale waterberging
- Reservering waterberging

Spoor 2 We richten het landschap toekomstbestendig in (laag 2)

We stellen kaders en helpen bij de toekomstbestendige waterhuishouding in bebouwd gebied

We gaan de toekomstbestendige waterhuishouding in en rondom de stad (of dorp) agenderen bij gemeenten, zoals in de paragraaf over de woningbouwopgave staat. Het belang van het zoveel mogelijk voorkomen van wateroverlast, wordt hierin meegenomen. We volgen onze werkwijze, zoals al eerder is benoemd in het Waterbeheerprogramma. Door te agenderen en duidelijke kaders te stellen, staat het waterschap voor het waterbelang. We verwachten van gemeenten dat ze aan de slag gaan met klimaatstresstesten en passende maatregelen, zoals afkoppelen en aanpassingen in de riolering. We nemen de verantwoordelijkheden van de gemeenten in ons beheergebied niet over. We helpen gemeenten om de verandering mogelijk te maken. Ten eerste zoeken we afstemming over de werkzaamheden en delen we onze kennis. We stimuleren de doorontwikkeling van de klimaatstresstesten. We werken samen in de gebiedsgerichte aanpak. Ten tweede staan we gemeenten bij door samen te investeren. Bijvoorbeeld in klimaatbuffers aan de rand van het bebouwd gebied. Of door subsidieregelingen, waarin het waterschap gebruikers ondersteunt. Een goed voorbeeld is de “afkoppelverdubbelaar”. Met deze regeling verdubbelen we de bijdrage die de gemeente aan een burger geeft om het hemelwater af te koppelen van het riool. Andere voorbeelden zijn onze bijdragen aan het Buurtwaterfonds Noord-Brabant en Schoolpleinen van de Toekomst.

We stellen kaders en helpen bij de toekomstbestendige waterhuishouding in het klimaatrobuuste beekdal

Redenerend vanuit de toekomstbestendige waterhuishouding, wordt het natter in de beekdalen. We pakken hierin onze verantwoordelijkheid en passen onze werkwijze toe. We vervullen de rol van een activerende overheid en stellen duidelijke kaders aan het klimaatrobuuste beekdal. Daarnaast gaan we gebruikers helpen om zich aan te passen aan de verandering die zich voordoet in het beekdal.

Het waterschap gaat in samenwerking met provincie en gemeenten komende planperiode de kaders van de beekdalen breder en anders uitdragen. Binnen de grenzen van de beekdalen gelden regels. Deze zorgen er bijvoorbeeld voor dat de ruimte rondom de beek vrij blijft van bebouwing. De provincie heeft in 2009 in samenspraak met het waterschap besloten om binnen het beekdal geen beschermingsnorm tegen wateroverlast van toepassing te verklaren. We communiceren hierover en willen het belang, de grenzen en regels met hulp van de provincie vastleggen in de provinciale Omgevingsverordening. We maken duidelijk wat de primaire waterfunctie van de beekdalen is: het zijn de ‘uiterwaarden’ van ons watersysteem met een natuurlijke dynamiek van droge en natte perioden. We geven duidelijkheid aan inwoners en gebruikers over wat binnen het beekdal wel en niet kan, en waarom. Zo beschermen we het functioneren van het beekdal en behouden we de ecologische waarde.

Daarnaast gaan we daar waar onevenredig nadeel optreedt de gebruikers helpen. Sommige ondernemers spelen al slim in op de veranderende omstandigheden, bijvoorbeeld met extensieve landbouw met innovatieve nattere teelten. Dergelijke oplossingen zal het waterschap stimuleren.

Spoor 3 We hebben aandacht voor crisisbeheersing en restrisico's (laag 3)

We hebben oog voor boven-normatieve wateroverlast

De provincie Noord-Brabant stelt de normen voor wateroverlast vast. Deze worden gemaakt op basis van de wintersituatie. De opgave voor ons als waterbeheerder voor wateroverlast wordt bepaald aan de hand van deze normen. Buiten het halen van de normen voor wateroverlast hebben wij formeel geen wettelijke inspanningsverplichting. Een zomerse piekbui is bijvoorbeeld een nieuw fenomeen dat wel leidt tot overlast, maar nog niet verwerkt is in de normering. Wij nemen onze maatschappelijk verantwoordelijkheid en kijken met een menselijke maat naar de situatie. We sluiten onze ogen niet voor onwenselijke situaties. We noemen dat boven-normatieve bescherming.
We hebben inzicht in de waterhuishouding en laten zien wat dit betekent voor wateroverlast. Ook hiervoor geldt weer onze werkwijze: daar waar gebruikers onevenredig nadelen ervaren, gaan we in gesprek over een mogelijke oplossing. Dit bekijken we van geval tot geval. Gezamenlijk onderzoeken we het probleem, een eventuele oplossingsrichting en maken we als waterschap de kosten-baten afweging. Als de oplossing tegen aanvaardbare kosten bijdraagt aan de doelen van het waterschap, kunnen we een financiële bijdrage leveren. Boven-normatieve bescherming valt buiten de natschaderegeling.
We blijven in gesprek of wet- en regelgeving nog passend zijn voor de veranderende omstandigheden (denk aan klimaatverandering) en zo nodig passen we het in gezamenlijk overleg met de provincie en de andere Brabantse waterschappen aan.

Onze calamiteitenorganisatie is op orde en we continueren onze rol in de veiligheidsregio

De derde laag is crisisbeheersing bij overstromingen. Een goede voorbereiding is essentieel om effectief te kunnen handelen bij een eventuele overstroming en zo de schade te beperken. Wij blijven een (h)erkende, gelijkwaardige, volwaardige en structurele crisisbeheersingspartner. Zowel in de voorbereiding als in de feitelijke bestrijding van alle vormen van crises met een watercomponent. We werken daarom continue aan verbetering en verdere professionalisering van onze calamiteiten(zorg)organisatie. Een organisatie die er staat op het moment dat het nodig is! Dat doen we op basis van lessen uit werkelijke calamiteiten en uit calamiteitenoefeningen. Maar ook op basis van 'nieuwe typen calamiteiten en crises', zoals die door de processen vanuit een risicogerichte benadering worden aangeleverd.
We passen hierop zo nodig onze calamiteitenplanvorming en het leerprogramma crisisbeheersing aan en stemmen daarover af met onze crisispartners, zoals de veiligheidsregio's, Rijkswaterstaat en andere waterschappen.

5

PROGRAMMA SCHOON WATER

Probleemstelling Schoon Water

Door het vermengen van relatief schoon regenwater met ons gebruikte water maken we (te) veel water vies en onbruikbaar voor (her)gebruik. Voor een toekomstbestendige waterhuishouding moeten we het regenwater zo veel mogelijk vasthouden, schoon houden en laten infiltreren.

Veel van onze aandacht en inspanningen zijn de laatste jaren gericht op onze KRW waterlichamen. De aandacht moet zich verbreden om ervoor te zorgen dat we voldoende schoon water hebben om vast te houden en te infiltreren. Alleen met schoon water kunnen we verantwoord het grondwater aanvullen of dit water als alternatieve bron voor grondwater beschouwen. Het regenwater zoveel mogelijk schoon houden is niet afdoende, we moeten het gebruikte water verder schoonmaken en het mogelijk (her)gebruik ervan zorgvuldig beschouwen. Dit raakt zowel de afvalwaterketen als het watersysteem.

Perspectief 2050

Het waterschap en zijn gebiedspartners handelen vanuit de grondgedachte dat water dat schoon is, ook schoon blijft. Het relatieve schone hemelwater wordt niet meer afgevoerd via de afvalwaterketen. Daarnaast zijn we in staat het effluent van onze zuiveringen zo schoon te maken dat het als alternatieve bron voor grondwatergebruikers of voeding voor onze beken gebruikt kan worden.

Samen met onze partners hebben we een structurele aanpak voor al onze wateren bepaald en hebben we vastgelegd hoe we de kwaliteit ervan kunnen waarborgen en het water waar dat nodig is kunnen vasthouden en het grondwater kunnen aanvullen.
De KRW is een belangrijk instrument om de waterkwaliteit te verbeteren en te komen tot een goede ecologische toestand. Alle inspanningen in de afvalwaterketen en het watersysteem zorgen ervoor dat de waterkwaliteit geen beperkende factor meer is voor de leefomgeving van flora en fauna in, op en langs de beek. Zowel voor de beken met een KRW doelstelling als voor de overige wateren.

Waar staan we eind 2021

Schoon water is zeker geen nieuwe doelstelling. We leveren al jaren forse inspanning om de kwaliteit en inrichting van ons watersysteem te verbeteren volgens de KRW en om de impact van de waterketen op het systeem te verminderen. Deze inspanningen worden voortgezet en versterkt. Het gaat om de vergaande nutriëntenverwijdering op de RWZI's Eindhoven en Tilburg en de aanpak van waterkwaliteitsknelpunten uit de afvalwaterketen (Kallisto). Daarnaast monitoren we de kwaliteit van zwemwateren en doen onderzoek naar botulisme en blauwalg. We geven vergunningen af aan bedrijven of sturen op vergunningen aan bedrijven via de omgevingsdiensten. Met deze basis kunnen we schoon water vanuit het perspectief (2050) benaderen.

Hoe maken we het verschil in 2027?

1. De maatregelen vanuit schoon water voor het halen van de KRW doelstellingen hebben we in 2027 gerealiseerd. Alle overstorten in ons beheergebied zijn niet meer beperkend voor het realiseren van de KRW doelstellingen.

2. We hebben eind 2027 de waterkwaliteit aantoonbaar verbeterd. De gestructureerde aanpak van nieuwe stoffen heeft onze grip op deze stoffen verhoogd. Door verdergaande zuivering van het effluent is de waterkwaliteit verbeterd. Dit maakt dat we het effluent nuttig inzetten. Benedenstrooms wordt dit effluent hergebruikt in een pilot. In al onze bronbeken blijft het effluent de belangrijkste voedingsbron voor onze beken.

3. In alle gebieden waar we gebiedsgericht aan de slag zijn, zijn in 2027 doelen voor de gewenste waterkwaliteit vastgesteld. Dit zijn alle watergangen in deze gebieden. Ook zijn afspraken met partners over passende maatregelen vastgelegd en deels in uitvoering.

Wat gaan we doen?

Het programma Schoon Water krijgt vorm langs 3 sporen.

Spoor 1

We verbeteren de ecologische waterkwaliteit in de waterlichamen

We hebben in 2027 KRW maatregelen genomen voor verbetering van de waterkwaliteit en ecologie in de waterlichamen en het grondwater. Onderdeel hiervan is de aanpak van overstorten.

Spoor 2

We verbeteren de waterkwaliteit en zetten het effluent nuttig in

De waterkwaliteit van het effluent wordt verder verbeterd en nuttig ingezet. Door een verdergaande, gestructureerde aanpak van nieuwe stoffen en verdergaande zuivering van het effluent. Benedenstrooms wordt het effluent hergebruikt (een pilot) en bovenstrooms als belangrijke voeding voor onze beken.

Spoor 3

We stellen doelen en richten acties op overige wateren

We verbeteren de waterkwaliteit van overige wateren door doelen te stellen binnen de gebiedsgerichte aanpak en samen met partners acties hierop te richten.

Spoor 1 We verbeteren de ecologische waterkwaliteit in de waterlichamen

We nemen maatregelen voor de KRW

We hebben in 2027 de maatregelen genomen voor verbetering van de waterkwaliteit en ecologie, die in het SGBP Maas staan. Deze maatregelen geven uitvoering aan de Europese Kader Richtlijn Water. De maatregelen staan in bijlage 1 van dit Waterbeheerprogramma. We hebben daarbij aandacht voor de (ecologische) waterkwaliteit van het oppervlaktewater (de waterlichamen) en voorkomen dat het diepe en ondiepe grondwater vies wordt door gebruik of aanvulling van dit grondwater. Als waterschap nemen we onze verantwoordelijkheid en gaan we ons samen met onze partners actief inzetten om de kwaliteit van het grondwater te verbeteren. De nitraatactieprogramma's van het Rijk vormen daarbij een belangrijke bouwsteen.

We pakken de overstorten aan

De overstorten vragen vanuit kwaliteitsoogpunt direct om aandacht. We gaan actief aan de slag met de overstorten, vanwege hun nadelige effecten. In de afgelopen planperiode zijn de knelpunten voor de KRW opgespoord, door de zogenaamde Kallisto-aanpak. Deze knelpunten worden in samenwerking met gemeenten aangepakt. Komende planperiode agenderen we de reductie van deze puntbronnen bij gemeenten en beginnen bij de meest urgente overstorten. De knelpuntlocaties die we komende planperiode aanpakken, staan weergegeven op kaart op de volgende pagina. Ook in de gebiedsgerichte aanpak (zie Programma Voldoende Water) nemen we de overstorten in deze gebieden integraal mee in de analyse en pakken we deze zo nodig aan. Daarnaast verwachten we dat ons beleid om meer regenwater af te koppelen , leidt tot minder impact van de overstorten op het watersysteem en de waterkwaliteit.

Wat gaan we doen?

- We voeren de KRW maatregelen uit zoals die staan in het SGBP Maas;
- We pakken de meest urgente overstorten aan.

Knelpunten overstortlocaties (Kallisto-aanpak)

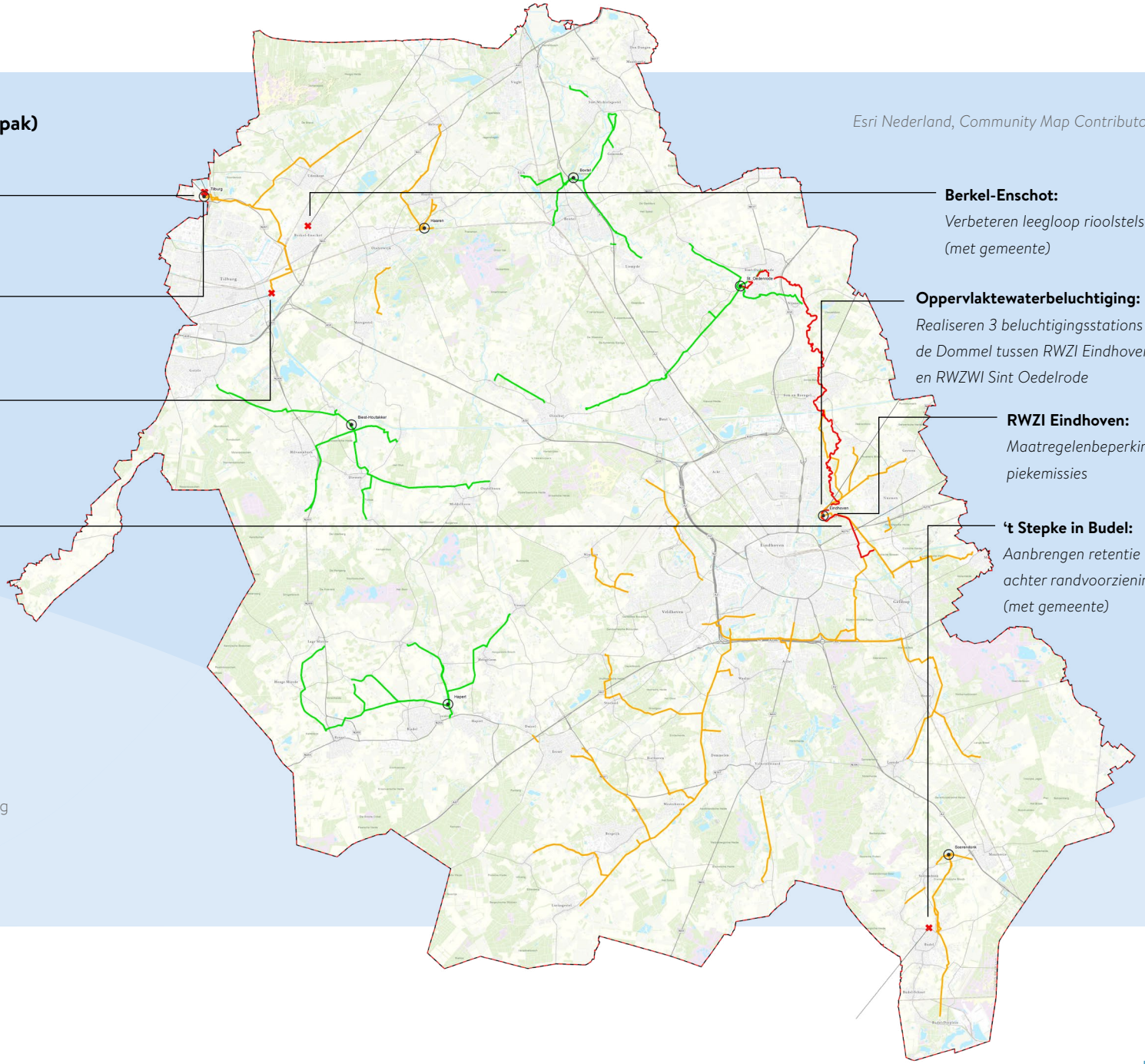

Spoor 2 We verbeteren de waterkwaliteit en zetten het effluent nuttig in

Een verdergaande, gestructureerde aanpak van nieuwe stoffen

Nieuwe en opkomende stoffen in het bodem- en watersysteem zijn een belangrijk aandachtspunt. We weten dat deze stoffen een probleem vormen voor het milieu. Echter, een volledig beeld van over welke stoffen het gaat en hun effect is er niet. Duidelijke normen of voorschriften vanuit de Rijksoverheid ontbreken. De maatschappelijke effecten van aangetroffen stoffen kunnen onverwacht groot zijn. Denk bijvoorbeeld aan de PFAS-verbindingen in het bodem- en watersysteem. Komende planperiode gaan we samen met onze partners in het stroomgebied van de Maas een structurele monitoring opzetten.

Ook de Rijksoverheid onderkent dat ondanks alle lopende inspanningen verdere actie nodig is. We maken gebruik van de stimuleringsregeling van het ministerie van I&W om voor de zuiveringen in Hapert en Soerendonk een extra zuiveringstap te bouwen voor medicijnresten en microverontreinigingen. Gelet op het mogelijk hergebruik van het effluent moeten ook de hotspots voor medicijnen Eindhoven en Tilburg worden aangepakt.

We nemen onze verantwoordelijkheid en pakken onze hotspots aan. Tegelijkertijd spreken we onze partners (zoals zorginstellingen, huishoudens en bedrijven) aan om ook stappen te zetten naar een effectieve aanpak. We zetten in op de bronaanpak, die naast de huidige maatregelen, nodig is om tot een effectieve aanpak te komen.

Wat gaan we doen?

- We herzien onze eigen verleende lozingsvergunningen;
- We ondersteunen Omgevingsdiensten (gemeenten) rond lozingsvergunningen en spreken hen aan op het handhaven van afwijkende indirecte lozingen (vooral kwaliteit);
- We pakken hotspots Eindhoven en Tilburg aan;
- We zetten de Brabantbrede bronaanpak (primair gericht op medicijnen) voort en geven dit verder inhoud. We doen mee aan convenant Regio Zuid met zorg over medicijnresten;
- We hebben aandacht voor andere bronnen bij overige wateren (landbouw, Vlaanderen);
- We richten onze structurele monitoring (waterketen en watersysteem) beter in op nieuwe stoffen;
- We houden meer preventief toezicht op de aanwezigheid van stoffen in de waterketen (influent screening, inventarisatie industrie/vergunningen).

We hergebruiken het effluent

Naast een gestructureerde, verdergaande aanpak op nieuwe stoffen, heeft ook het zuiveren van ons afvalwater prioriteit. We zuiveren ons afvalwater op de rioolwaterzuiveringen. In dit proces hebben we aandacht voor circulariteit. Zo is er in 2017 op het terrein van de rioolwaterzuivering Tilburg de energiefabriek geopend. Slib van alle locaties van Waterschap De Dommel wordt hier vergist. Hierbij wordt biogas gevormd. Een warmtekrachtinstallatie wekt met dit biogas energie op. De zuivering werkt nu energieneutraal. Het overschot aan biogas wordt geleverd aan een bedrijf, die het omzet naar aardgaskwaliteit. Dat wordt weer geleverd op het centrale gasnet. Zo dragen we ook de komende jaren bij aan de energietransitie en een toekomstbestendige leefomgeving.

Het gezuiverde water, afkomstig van onze rioolwaterzuiveringsinstallaties, noemen we effluent. Hergebruik van effluent draagt bij aan het sluiten van kringlopen en levert zo een bijdrage aan het conserveren van water. We gaan hier komende planperiode mee aan de slag en zetten in op twee pilots, 1 pilot bovenstrooms en 1 pilot benedenstrooms. Bovenstrooms zetten we het effluent momenteel in als noodzakelijke voeding voor de beek in de zomer. Dit heeft voorrang ten opzichte van de levering van effluent aan gebruikers. Benedenstrooms is het mogelijk om jaarrond effluent te leveren

De kwaliteit van het effluent is een belangrijk aandachtspunt in de keuze voor hergebruik. Samenwerking met bedrijven voor het gebruik van effluent als alternatief voor het onttrekken van grondwater, lijkt daarom de meest logische en verstandige keuze. Binnen de planperiode worden vraag en aanbod van gewenste waterkwaliteit en - kwantiteit in beeld gebracht. Dit doen we in de vorm van een pilot samen met Brabant Water en voortbouwend op het eerste onderzoek rond Tilburg.

- We dragen zorg voor de minimale lozing op de beek om de gewenste ecologische kwaliteit te bereiken en te behouden;
- We starten met een pilotproject rond hergebruik van effluent en wisselen ervaring uit met andere waterschappen (water als grondstof);
- We brengen vraag en aanbod van de gewenste waterkwaliteit en - kwantiteit nu en in de toekomst in beeld. Samen met grote watergebruikers (industrie en landbouw), het drinkwaterbedrijf en wellicht ook Aquafin (België).

De basis infrastructuur houden we op orde

Voor de ondergrondse infrastructuur geldt dat we deze op orde houden. Voor het afvalwatertransport naar de zuiveringen is momenteel een professionaliserings- en investeringsslag in gang gezet. Deze zijn gericht op het in standhouden van het huidige transportstelsel en het organisatorisch en technisch beter kunnen bedrijven van het stelsel. Een verbeterslag van het databeheer binnen het waterschap is voor de waterketen noodzakelijk om ons werk goed te kunnen (blijven) doen.

- We verbeteren het afvalwatertransportsysteem van RWZI Eindhoven en als onderdeel daarvan de problematiek rondom onze eigen nooduitlaat Collse Molen.

Spoor 3 We stellen doelen en richten acties op overige wateren

We gaan ons in de planperiode 2022-2027 maximaal inzetten om een goede waterkwaliteit te waarborgen van het water dat infiltreert. Dit is nodig om het grondwater te beschermen en een passend gebruik van het water mogelijk te maken. Allereerst gaan we doelen vaststellen voor overige[2] wateren, in samenspraak met de provincie. Vervolgens komen we in nauwe samenwerking met betrokken partners tot een structurele aanpak rond overige wateren. Daarmee verbinden we schoon water aan andere urgente vraagstukken, zoals de landbouwtransitie, biodiversiteit en het landschap. We doen dit gebiedsgericht, aansluitend bij lopende initiatieven.

- We gaan functies, doelen en bijbehorend beheer afleiden voor overige wateren. Aangezien de waterkwaliteit een randvoorwaarde is voor water conserveren, starten we met de overige wateren die onderdeel uitmaken van de gebiedsgerichte aanpak (zie Programma Voldoende Water);
- We agenderen de opgaven rond waterkwaliteit bij gemeenten; benoemen functies en daarmee gerelateerde doelstellingen voor waterkwaliteit en gezondheid van stedelijke wateren;
- We monitoren de kwaliteit van het stedelijke hemelwater dat infiltreert. We leggen de relatie met de benodigde kwaliteit voor bepaalde doeleneinden.

[2] *Binnen het waterschap staan vooral de KRW-waterlichamen sterk in de belangstelling. Deze omvatten slechts een derde van alle water binnen ons beheergebied. Dit voorstel gaat over het overige, tweederde deel van het water. Een klein deel daarvan is stadswater, maar het gaat ook om bijvoorbeeld vennen, meanders, sloten en bovenlopen. De provincie stelt de basisdoelen van overige wateren vast in het Regionaal Water- en Bodemprogramma. Van belang hierbij is dat de doelen (zowel fysische chemie als biologie) voor overige wateren als een inspanningsverplichting moeten worden gezien waarbij in ieder geval geen achteruitgang mag optreden.*

6

PROGRAMMA VOLDOENDE WATER

Probleemstelling Voldoende Water

Onze bestaande waterhuishouding is ingericht als afvoersysteem. Door klimaatverandering ontstaan langere periodes van droogte. De afgelopen jaren hebben laten zien dat we niet genoeg in staat zijn om voldoende water vast te houden om de periodes van droogte te overbruggen.

In combinatie met de huidige grondwateronttrekkingen leidt dat tot een afnemende grondwatervoorraad en een toenemende verdroging. Voor de grondwaterbalans zijn we afhankelijk van partners (onder andere Provincie Noord-Brabant, Vlaanderen, Duitsland).

Perspectief 2050

We willen in 2050 een toekomstbestendige *grondwaterhuishouding*. Aanvulling en onttrekking van grondwater zijn in balans en het gronddwaterpeil laat een positieve trend zien; het grondwater wordt niet meer uitgeput.

Droogte en overlast door een klimaat met meer extremen treden nog steeds af en toe op. Maar we hebben samen met de gebiedspartners een nieuwe waterhuishouding ontwikkeld en ingericht, waarmee we slimmer en sneller kunnen anticiperen op periodes met te veel of te weinig water. De effecten van deze extremen zijn daarmee minimaal. In het stedelijke en landelijke gebied is er een algemeen besef om zuinig om te gaan met het grondwater. Dit traject naar 2050 is ontwikkeld aan de hand van drie sporen.

We willen dat het (regen)water in hoger gelegen gebieden niet wordt afgevoerd, maar zoveel mogelijk wordt vastgehouden en infiltreert naar het grondwater, waardoor de grondwaterstanden structureel hoger zijn. Onze regelgeving is aangepast aan deze koers. Oplossingen mogen geen grootschalige schade veroorzaken in perioden met te veel regen (normen wateroverlast).

We beschouwen grondwater als een cruciale grondstof. Er is geen verspilling van grondwater. Door innovatieve technieken kunnen bedrijven hun water recirculeren, water besparen en waar mogelijk wordt oppervlaktewater of gezuiverd effluent als alternatieve bron voor grondwater ingezet.

De provincie heeft vanuit haar verantwoordelijkheid vergelijkbare voorwaarden voor de onttrekkingen uit het diepe grondwater opgenomen. Het waterschap vraagt continu aandacht voor de grondwaterstand en wil in beginsel dat iedere gebruiker een positieve bijdrage levert aan de grondwaterstand. Dit kan middels waterconservering, waterbesparing en vermindering van onttrekkingen. Het waterschap zal voor alle watergebruikers duidelijk maken wat het begrip ‘hydrologische plus’ in de praktijk betekent. Onderdeel van de hydrologische plus is het beperken van het bestaande gebruik. Dit is een voorwaarde voor onze aanpak en inzet voor de bedrijfswaterplannen, de kleine onttrekkingen, industriële onttrekkingen, overige onttrekkingen en het beregeningsbeleid.

Het dagelijkse beheer en onderhoud van de watergangen is gebaseerd op de stand van het grondwater in het beheergebied. Dit geldt voor de watergangen waar het waterschap zelf de regie voert (de A watergangen), maar ook voor de watergangen waar het waterschap de aanliggende grondgebruikers actief adviseert (de B en C watergangen). Aan de hand van grondwaterstreefpeilen, grondwaterbalansafspraken per deelstroomgebied en actuele data en informatie (voorspellingsmodellen, grondwaterstanden) kan het waterschap real time en op afstand de meest cruciale stuwen aansturen. Om perioden van mogelijke droogte te voorkomen, maar ook om de kans op (lokale) wateroverlast te verkleinen. In het watercentrum worden aan de hand van prognoses adviezen opgesteld die actief gedeeld worden met grondgebruikers en gebiedspartners. De grondgebruikers kunnen online en real time de lokale situatie, zorgen en knelpunten delen.

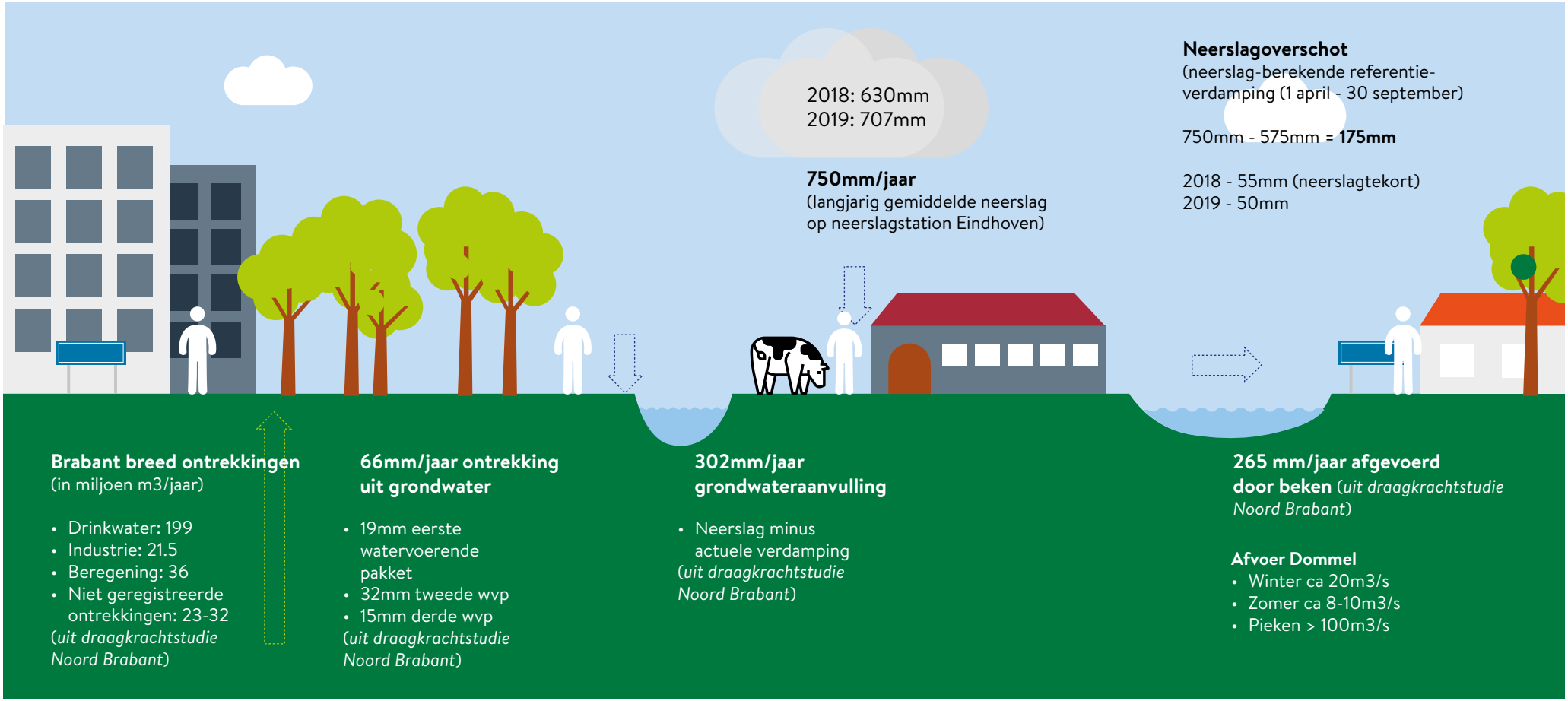

Figuur 4: waterbalans voor de Centrale Slenk. Hieruit blijkt dat van alle neerslag (750 mm) na verdamping jaarlijks 302 mm infiltreert .Via het ondiep grondwater stroomt vervolgens 265 mm naar de beken, dat water wordt afgevoerd. Op jaarbasis wordt daarnaast in een gemiddeld jaar ca 65 mm uit grondwater onttrokken. Daarmee is de som van waterafvoeren + grondwatergebruik groter dan de mogelijke aanvulling in een gemiddeld jaar (neerslag-verdamping).

Waar staan we eind 2021

De verdroging is in ons beheergebied steeds meer zichtbaar; in de natuur, op landbouwpercelen en in het landschap. De aanvulling en onttrekking van het grondwater is niet in balans, blijkt uit modelberekeningen en analyses (zie bovenstaande figuur).

Na de droogte van 2018 hebben we als waterschap, samen met de omgeving, al een groot aantal waterconserverende maatregelen genomen.

- Gewijzigd peilbeheer met meer focus en aandacht voor water vasthouden voor grondwateraanvulling. Hiermee wordt ingespeeld op de grondwaterstanden in plaats van het rigide instellen van zomer- en winterpeilen en het sturen op oppervlakte-waterpeilen. Voorbeeld hiervan is het handelingsperspectief droogte (en hoe dan om te gaan met stuwstanden, onttrekkingsverboden, maaibeheer en beverdammen).

- Vanuit het actieplan Leven-de-Dommel zijn acties uitgevoerd:
  - Automatiseren van stuwen;
  - Het adviseren en stimuleren van gebiedspartners tot het nemen van maatregelen (stimuleringsregeling afkoppelen en infiltreren, bijdrage aan schotbalkstuwen en peilgestuurde drainage, advisering klimaatstresstesten);
  - Acties uit motorkap-overleg 1.0 voor #elkedruppeltelt 2020, zoals het plaatsen van rijplaten als tijdelijke stuwtjes in watergangen;
  - Het vasthouden van water in de winter ('winterwater').

Hoe maken we het verschil in 2027?

1. Eind 2027 zien we een aantoonbare trendbreuk in de verdroging in ons gebied. Samen met onze gebiedspartners zijn forse maatregelen genomen voor waterconservering.

2. In 2027 is het grondwater meer in balans en laat het grondwaterpeil een positieve trend zien. Inspanningen zijn verricht door het water-schap en de partners uit het Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg Brabant. In lijn met de afspraken uit het Breed Bestuurlijk Grondwater-overleg, is onze ambitie om de gemiddelde voorjaars grondwaterstand te laten stijgen met 10 cm. In de lagere en in sommige gevallen nu al natte delen van ons beheergebied kan dat misschien minder, maar op de flanken en hogere delen kan dit oplopen tot meerdere decimeters of meer.

3. In 2027 zijn we door inzet van slimme en innovatieve technieken beter in staat om te sturen in het watersysteem. Data is op orde en is breed toegankelijk voor grondgebruikers en gebiedspartners. Zo kunnen we effecten van droogte (en wateroverlast) minimaliseren.

Wat gaan we doen?

De uitdaging in de komende planperiode is hoe waterschap, gebiedspartners, grondeigenaren en grond(water)gebruikers samen nieuwe, slimme en andere oplossingen vinden die goed zijn voor het kostbare grondwater en goed zijn voor landbouw, natuur, bedrijven en inwoners. Minder grondwater onttrekken en minder water laten verdampen helpt. Vooral een forse inzet op extra waterconservering en aanvulling van het grondwater is de komende planperiode noodzakelijk. Dit is de motor in zowel het landelijke als stedelijke gebied. Dit betekent ook dat er in Brabant meer ruimte nodig is voor water.

Spoor 1

Meer water conserveren

Spoor 2

Minder grondwater gebruiken

Spoor 3

Slimmer en sneller sturen om de effecten van periodes met te weinig water (droogte) te minimaliseren

Spoor 1 Meer water conserveren

Potentie voor aanvulling grondwater

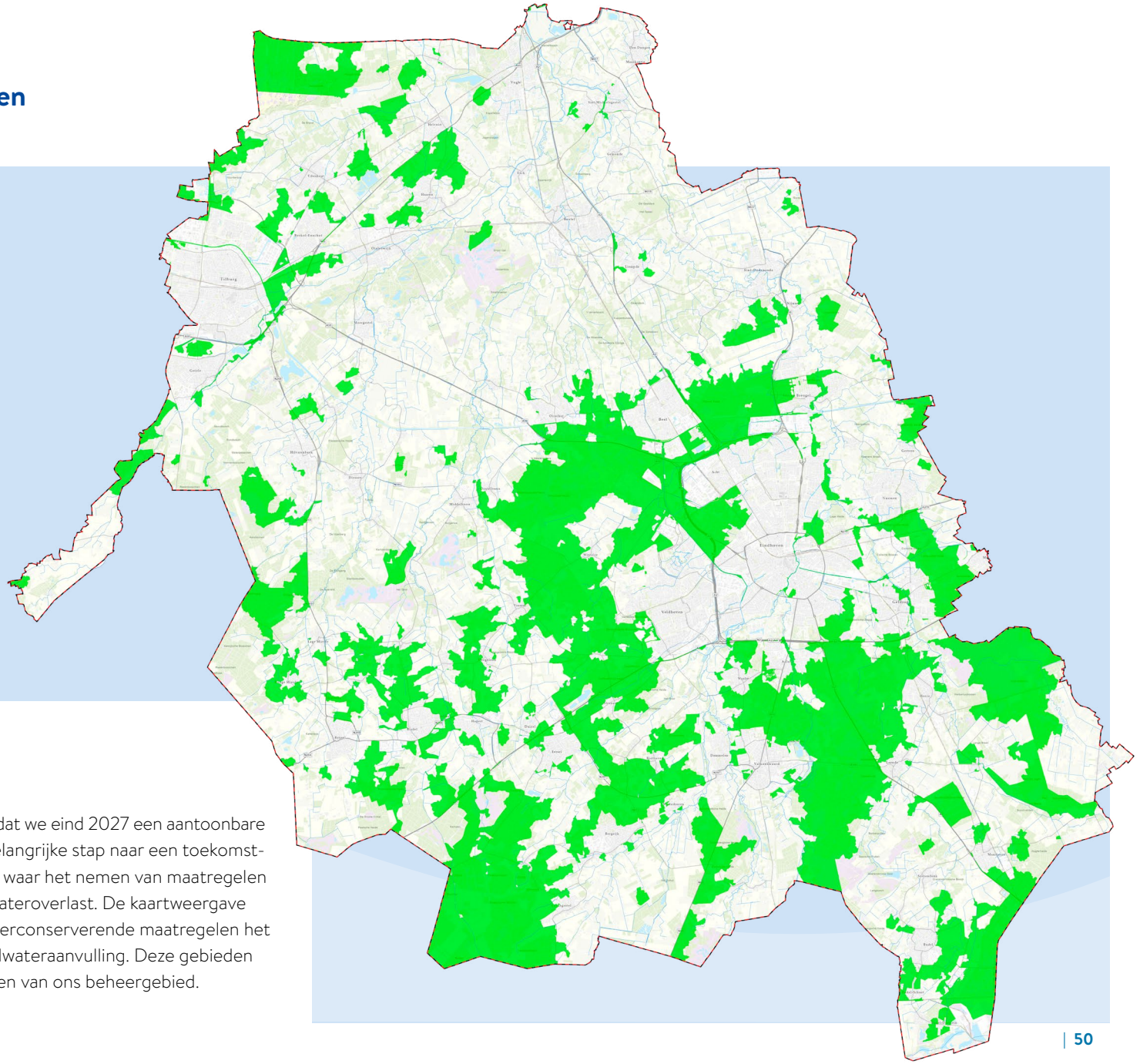

LEGENDA

- Primaire waterlopen
- Waterschapsgrens
- Kansrijke gebieden om water vast te houden

Maatregelen in het landelijke gebied

Alle maatregelen in het landelijke gebied zijn erop gericht dat we eind 2027 een aantoonbare trendbreuk zien voor de verdroging in ons gebied. Een belangrijke stap naar een toekomstbestendige waterhuishouding. We starten in de gebieden waar het nemen van maatregelen de meeste impact heeft en waar het minste risico is op wateroverlast. De kaartweergave op deze pagina geeft een indicatie in welke gebieden waterconserverende maatregelen het meest effectief zijn om een bijdrage te leveren aan grondwateraanvulling. Deze gebieden liggen veelal bovenstrooms op de droge koppen en flanken van ons beheergebied.

De maatregelen die we nemen zijn als volgt:

- De stuwen in al onze sloten (A-watergangen) staan jaarrond zo hoog mogelijk. Tenzij uit voorspellingsmodellen (oppervlaktewater-grondwater-weersmodellen) blijkt dat hierdoor de kans op wateroverlast niet acceptabel is (we niet voldoen aan de wettelijke normen).
- In de A-watergangen worden beekherstelprojecten uitgevoerd die naast ecologische waterkwaliteit ook bijdragen aan waterconservering. Denk bijvoorbeeld aan her-meandering, profielversmalling, hout in de beek of de aanleg van klimaatbuffers. Bij de inrichtingsprojecten hanteren we een brede klimaatrobuuste beekdalbenadering, waarbij we kijken naar het beekdal en naar de ontwikkelrichting van het watersysteem op de hoger gelegen gebieden.
- We voeren maximaal water aan vanuit die kanalen waar het kan en zetten dit actief in om het grondwater te voeden. We passen waar nodig ons watersysteem aan om oppervlaktewater te kunnen leiden naar plaatsen waar het beter kan infiltreren. We leren van ons verleden (lokale laagtes, vloeiweiden en bijvoorbeeld 'winterwater').
- Wij hebben op de meest kritische droge plaatsen klimaatbuffers aangelegd om water in de winter op te vangen. We maken de grove inschatting dat er 580 hectare aan kritische percelen zijn waarover we afspraken willen maken met de betreffende grondeigenaren (afwaarderen / ecosysteemdiensten / ruilen / verwerven). We richten ons in eerste instantie op de deelstroomgebieden van de bovenlopen, circa 90 hectare. Zo voeden we het grondwater en hebben we een waterbuffer voor het voorjaar en de zomer. We spreken alle partijen, gemeenten, landbouw en natuur aan om de benodigde ruimte beschikbaar te stellen. We gaan ervan uit dat door lokale initiatieven, ondernemers en bedrijven veel voorzieningen worden gerealiseerd.
- We voeren samen met de grondgebruikers maatregelen uit om de afvoer van de B- en C- watergangen op de hoge flanken zo veel mogelijk te stremmen door de sloten, greppels of andere ontwateringsmiddelen te dempen, te verondiepen of op te stuwen. Waar het kan staan we in overleg extensiveren van beheer toe.
- We maken afspraken met onze partners over een duurzame ruimtelijke inrichting van gebieden. Bijvoorbeeld door het vastleggen van grondwaterbalansafspraken per deelstroomgebied. We communiceren hier duidelijk over, zodat gebruikers zelf hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. Juist de combinatie van leren door te doen én in beleid en regelgeving te sturen, maakt dat we een goede stap vooruit zetten in het bereiken van deze ambitie.
- We ontwikkelen op basis van onze ervaringen in het veld een set van richtinggevende kaders en spelregels. Deze leggen we vast in ons beleid en onze regelgeving. Denk hierbij aan regelgeving voor B- en C-watergangen en aan ons drainagebeleid. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van drainage en subirrigatie laten zien dat ons huidige drainagebeleid niet meer up to date is. We gaan samen met de andere waterschappen het huidige drainagebeleid evalueren en aanpassen.
- We onderzoeken of we met ontwerp-optimalisatie van de vispassages beter kunnen sturen op de waterafvoer van deze vispassages.
- We verleiden en stimuleren natuurbeheerders zoveel mogelijk water vast te houden en lokaal te infiltreren. Zo komt de sponswerking van de natuurgebieden weer tot zijn recht. Water vasthouden in natte perioden (bufferen) en water leveren in droge perioden.
- We zorgen dat in de uitwerking van de bossenstrategie van de provincie (60.000 hectare vervangen van naald- door loofhout in Brabant) 100% van het water dat op deze bospercelen valt ook in deze bossen infiltreert. We hebben hierover locatie specifieke afspraken gemaakt met onze gebiedspartners, zoals Brabant Water, terreinbeherende organisaties, ZLTO en andere agrarische vertegenwoordigers en de gemeenten.

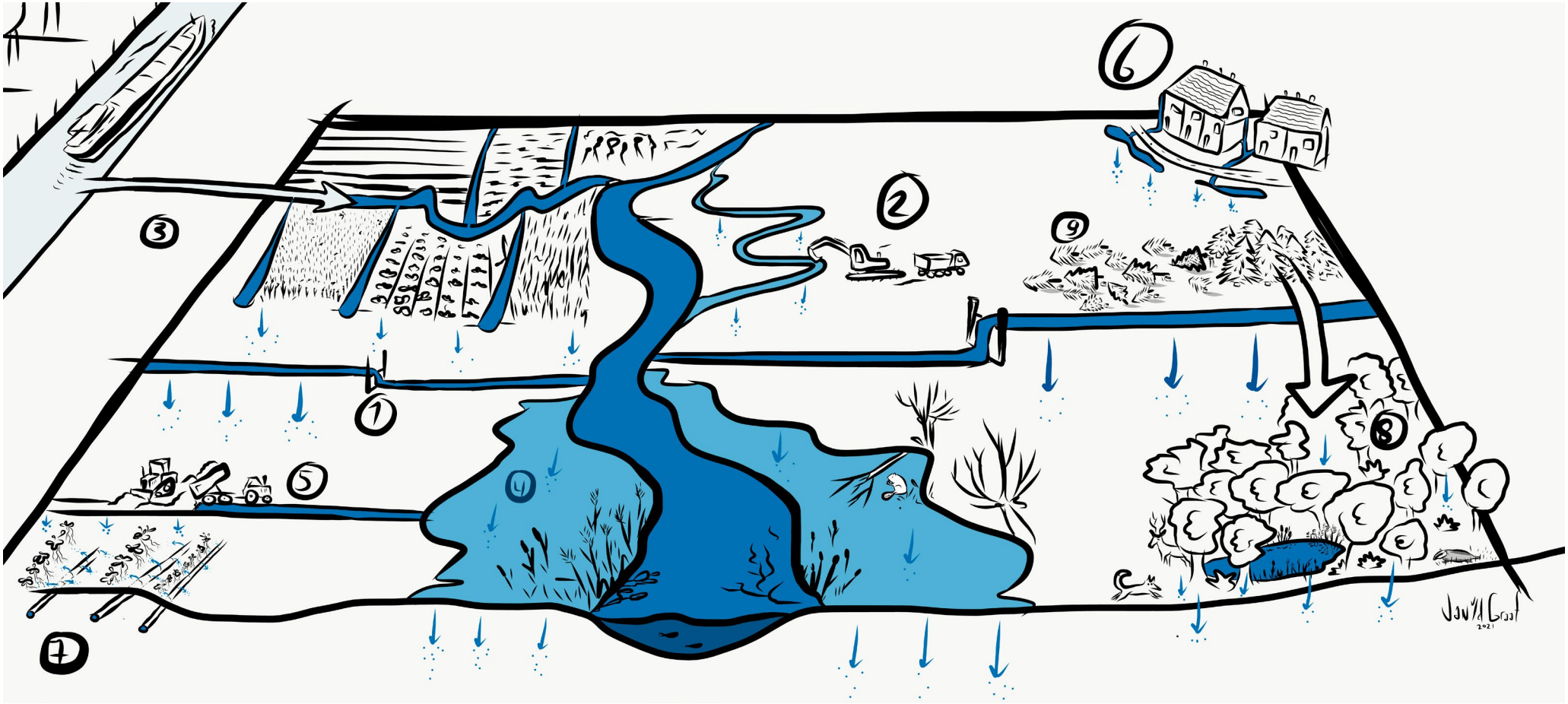

Figuur 5: de maatregelen in het landelijk gebied om meer water te conserveren

LEGENDA

1. Hogere stuwstanden
2. Beekherstelprojecten: door bijvoorbeeld hermeandering, profielversmalling of de aanleg van klimaatbuffers
3. Aanvullend water aanvoeren vanuit kanalen
4. Klimaatrobuuste beekdalbenadering
5. Water leiden naar plaatsen waar het beter kan infiltreren
6. Klimaatbuffers aanleggen op de kritische/droogste plaatsen van een gebied
7. Het huidige drainagebeleid evalueren en aanpassen naar nieuwste inzichten
8. De sponswerking van de natuurgebieden optimaal benutten
9. Vervangen van naald- door loofhout

Maatregelen in het stedelijke gebied

Alle maatregelen in de planperiode 2022-2027 zijn erop gericht om op termijn geen schoon hemelwater naar onze zuiveringen af te voeren en meer schoon water te laten infiltreren naar het grondwater. Als we zien waar we nu staan en de fysieke en financiële impact van deze ontwikkelrichting beschouwen, streven we naar een halvering in 2050. In 2027 ontvangen we 15% minder schoon water op de zuiveringen dan in 2021, indien mogelijk ligt dit percentage hoger. Dit water moet lokaal vastgehouden worden en worden geïnfiltreerd. In onderstaande figuur laten we de ontwikkeling in de tijd zien.

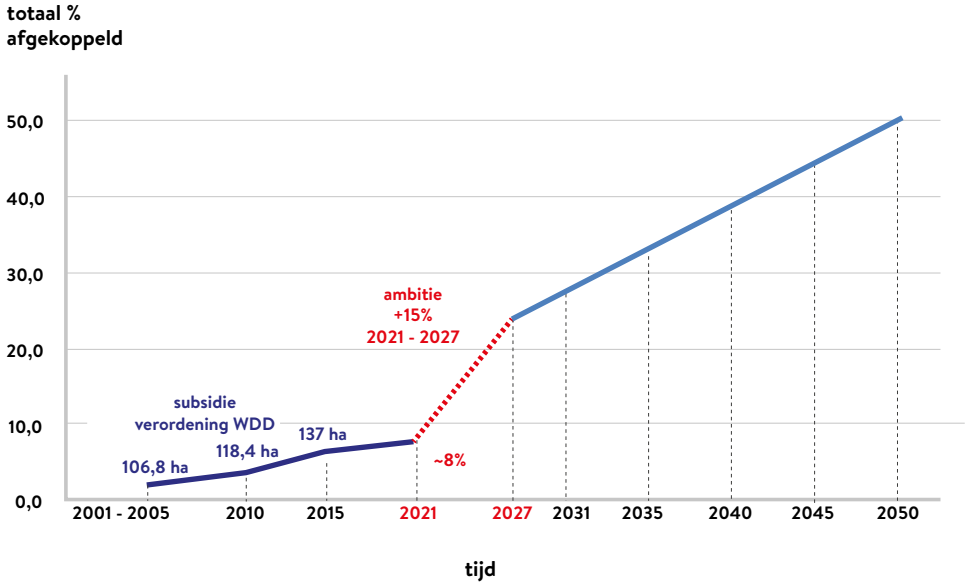

Figuur 6: onze ambitie voor het percentage bebouwd gebied dat regenwater heeft afgekoppeld van het riool, afgezet tegen de tijd.

In 2027 staan hiervoor in de omgevingsverordening duidelijke kaders. Gemeenten zijn medeverantwoordelijk voor klimaatadaptatie in de stad en vragen om samenwerking en afstemming met het werk van het waterschap.

We agenderen de wateropgave op de bestuurlijke agenda bij gemeenten waar nodig en treden in dialoog over onze waterdoelen. We voeren pro-actief overleg met gemeenten over hun beleid en maatregelen voor voldoende water, zoals in de paragraaf over woningbouw en bebouwd gebied staat. We zetten hier extra capaciteit op in, zij hebben de functie van verbindingsofficier. Zij hebben een aanjaagrol, treden agenderend en verbindend op. Zij voeren niet het werk uit van een adviesbureau. We gaan samen met gemeenten de klimaatagenda (conform DPRA) op stellen met maatregelen voor een toekomstbestendig watersysteem. In het uitvoeringsprogramma (als vervolg op de klimaatagenda) maken we maatwerkafspraken met de gemeenten. Daar waar maatregelen de wettelijke taken van het waterschap raken, nemen we ook onze financiële verantwoordelijkheid.

In de samenwerking met gemeenten is ons uitgangspunt:

- Iedere gemeente heeft een uitvoeringsstrategie met afspraken over termijnen en inzet van middelen.
- We richten klimaatbuffers in bij iedere bebouwingskern, dit in samenwerking met gebiedspartners. Dichter bij de bron, tegen dorpen en steden aan. Met duidelijke afspraken over de kosten voor inrichting, beheer en onderhoud.
- Er komen duidelijke kaders in de omgevingsverordening en in gemeentelijke omgevingsvisies en –plannen. Bij iedere ingreep in het gemeentelijke rioolstelsel is het uitgangspunt dat regenwater en (huishoudelijk) afvalwater gescheiden worden bij nieuwbouw en bij vervangingen. Een ander uitgangspunt is dat regenwater maximaal infiltreert. Denk aan meer eisen voor vergroening en multifunctioneel ruimtegebruik.
- We inspireren, stimuleren en belonen goed gedrag (met subsidies). We verkennen nieuwe mogelijkheden om het waterbewustzijn bij gemeenten, bedrijven en inwoners te vergroten.
- We faciliteren regionale kennisdeling over water tussen gemeenten en overige partners, zoals provincie, bedrijven en scholen. We geven gevraagd en ongevraagd advies om het belang van een klimaatbestendig watersysteem te borgen in alle ruimtelijke ontwikkelingen.
- We maken een bewuste keuze welke initiatieven we wel of niet oppakken. We handelen in geval van een urgente wateropgave(n). We zeggen nee als dat nodig is!
- We lopen niet weg voor onze verantwoordelijkheid in dit complexe vraagstuk. We geven zelf het goede voorbeeld, door onze eigen gebouwen en terreinen te vergroenen, regenwater af te koppelen en te laten infiltreren.

Spoor 2 Minder grondwater gebruiken

In de planperiode 2022-2027 blijven we ons inzetten om als overheden en gebiedspartners samen op te trekken in het breed bestuurlijk overleg grondwater. Met een gezamenlijke boodschap geven we een eenduidig en krachtig signaal dat er minder grondwater in Brabant gebruikt moet worden. Ook hier geldt dat we onze gebruikelijke werkwijze volgen: we stellen kaders, agenderen en helpen anderen om de verandering te maken.

- Door maatregelen op het gebied van waterconservering, infiltratie, efficiëntere watergift en bodemverbetering neemt de vraag naar grondwater mogelijk af. We stimuleren dergelijke innovatieve maatregelen en water- of ecosysteemdiensten. We weten op voorhand niet of alle waterconserverende maatregelen in een zodanig tempo worden gerealiseerd dat er voldoende buffer in de grondwatervoorraad ontstaat en het watersysteem herstelt. Parallel onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn om onttrekkingen uit grondwater verder te reguleren als dat nodig is, redenerend vanuit een toekomstbestendige (grond)waterhuishouding.

- We ontwikkelen een beter beeld van de totale grondwaterbalans in Brabant. Dat doen we samen met de partners uit het Bestuurlijk overleg grondwater. Zelf brengen we in beeld hoeveel kleine grondwateronttrekkingen (minder dan 10 m3 per uur) er in ons beheergebied zijn. Op basis hiervan wordt samen met de waterschappen Aa en Maas en Brabantse Delta een beleidskader ontwikkeld om het gebruik van het (ondiep) grondwater terug te dringen. We spreken provincie en andere partners aan om ook het gebruik van diep grondwater terug te dringen.

- We willen dat alle grondwater onttrekkers waar wij bevoegd gezag voor zijn in 2027 een waterboekhouding hebben, waarin reductie van het grondwatergebruik en voeding van het grondwater opgenomen staat. Dit is een harde voorwaarde voor de bedrijfswater- en bodemplannen, de kleine onttrekkingen, industriële onttrekkingen en het beregeningsbeleid.

- We stimuleren onderzoek naar innovatieve oplossingen voor aanvullingen van diepere grondwaterpakketten. We trekken hier samen met provincie en Brabant Water op.

Spoor 3 Slimmer en sneller sturen om de effecten van droogte te minimaliseren

Met het actieplan Leven-de-Dommel zijn acties en maatregelen in gang gezet om sneller en slimmer te kunnen sturen. In de planperiode 2022-2027 zetten we deze acties door en nemen we aanvullende maatregelen. We gaan nauwer samenwerken met aangrenzende (grond)waterbeheerders met het oog op een beter grondwaterbeheer. Wij zetten in op meer afstemming met de waterschappen Brabantse Delta, Aa en Maas en Limburg, de provincie Noord-Brabant, de provincie Antwerpen, de provincie Vlaams Limburg, de Vlaamse Milieumaatschappij en gemeenten over de verlening van milieuvergunningen in het Vlaams-Nederlands grensgebied die een impact hebben op grondwatervoorraden en de grondwateraanvoer naar beken.

- Cruciale stuwen om slim en snel te kunnen reageren op droogte en wateroverlast zijn geautomatiseerd.
- In het peilbeheer (inclusief maaibeheer en onderhoudsbaggeren) van het oppervlaktewater wordt een risico-afweging gemaakt tussen de noodzaak tot grondwateraanvulling en de kans op het ontstaan van schade bij het niet afvoeren van water. Voor de risicobeheersing worden kunstwerken geautomatiseerd, zo kan sneller worden geanticipeerd op weersomslag.
- We gaan het basismeetnet voor het grondwatersysteem door ontwikkelen: deze wordt gebiedsdekkend en maken we geschikt voor het uitvoeren van prognoses. Dit is inclusief het bijbehorende sturingsmechanisme in het veld (meetnet, data, technologie en communicatiemiddelen). Ook beschikken we over een betere indicatie voor bodemvocht. Zo kunnen we grondgebruikers eerder informeren over de kans op droogte en wateroverlast. Met deze informatie kunnen we in het dagelijkse beheer en onderhoud slimmer anticiperen en sneller reageren op veranderende omstandigheden.
- We gaan door met ons peilbeheer in de winterperiode, gericht op grondwateraanvulling.
- In ons beheergebied is voor alle watergebruikers inzichtelijk welke maatregelen we als waterschap nemen bij droogte met de doorontwikkeling van het handelingsperspectief droogte. We weten wat er speelt en hoe het watersysteem er real time voor staat. We ontsluiten via ons watercentrum de benodigde data en informatiestromen aan de hand van dashboards, kaartbeelden en andere relevante beelden voor het waterschap en onze partners. Waar nodig hebben we ook regelgeving opgesteld voor B- en C-watergangen.
- In het hele beheergebied is duidelijk welke stuwpeilen worden gehanteerd en worden streefpeilen in A-watergangen bepaald. Hier gaan we gebiedsgericht en met maatwerk te werk. De peilen zijn afgestemd op de grond- en oppervlaktewatersituatie, zodat de grondwatervoorraad voldoende wordt aangevuld. We beginnen met het stimuleren van gedrag door adviespeilen te introduceren in B- en C watergangen. We geven handelingsperspectief door aan te geven wat de toekomstige streefpeilen worden, zodat partners onderbouwde keuzes kunnen maken en zelf hun verantwoordelijk kunnen nemen. Zo nodig wordt het vrijblijvende karakter in de planperiode na 2027 omgezet naar harde streefpeilen, die we dan opnemen in onze beleidsregels en instrumenten.

7

FINANCIËLE KADERS

Het waterschap heeft zijn huis financieel op orde. Daarbij gaan we als volgt te werk:

- We voeren een efficiënte bedrijfsvoering.
- We maken gebruik van financiële bijdragen door derden, zoals de provincie, het Rijk en de Europese Unie. Denk bijvoorbeeld aan budgetten die beschikbaar worden gesteld voor de Kader Richtlijn Water, het Deltaplan Hoge Zandgronden, Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, de Natura 2000 gebieden of het Natuurnetwerk Brabant. Maar ook aan Europese subsidieprogramma's op gebied van water en innovatie.
- Voor de resterende benodigde middelen, heffen we waterschapsbelastingen. We heffen daarbij niet meer dan nodig is.

Waterschapsbelasting

Het waterschap heeft drie vormen van heffingen:

1. de **watersysteemheffing** heeft zijn grondslag in het belang dat mensen en bedrijven hebben bij het op orde brengen en houden van het watersysteem;
2. de **zuiveringsheffing** is gebaseerd op het principe 'de vervuiler betaalt';
3. voor directe lozingen op het oppervlaktewater is er de **verontreinigingsheffing**, hierbij is ook het principe van "de vervuiler betaalt" van toepassing. De opbrengsten van de verontreinigingsheffing worden toegerekend aan het watersysteem.

Voor de watersysteemheffing geldt, zoals in de Waterschapswet staat, dat de totale opbrengsten voor de watersysteemheffing worden opgebracht door vier categorieën belastingbetalers, elk met een bestuurlijk vastgesteld aandeel in de totale belastingopbrengsten (kostentoedelingsverordening).

Het aandeel in de belastingopbrengst wordt in de kostentoedelingsverordening per categorie bepaald. Aan de hand van de inwonerdichtheid is er een bandbreedte voor het aandeel van ingezetenen. Op basis van lokale omstandigheden (omvang en belang van de natuurwaarden, zoals gebieden die zijn aangemerkt als NNB, Natura 2000 gebieden) wordt het aandeel van ingezetenen binnen de kaders van de bandbreedtes ingevuld. Het resterende deel van de op te brengen belastingen wordt verdeeld naar rato van de waarde van de onroerende zaken in het economisch verkeer (aandelen Gebouwd, Ongebouwd, Natuurterreinen). In de voorstellen voor het nieuwe belastingstelsel wordt het resterende deel niet meer bepaald aan de hand van de waarde van de onroerende zaken in het economisch verkeer, maar aan de hand van gebiedsgerichte kenmerken, zoals hectares natuur of landbouwgrond per 1000 inwoners.

Financiële kaders volgen uit de planning en controlcyclus

De koers van dit Waterbeheerprogramma vertaalt zich in financiële kaders in de jaarlijkse Voorjaarsnota's en de beleidsbegrotingen (inclusief een meerjarenraming).
Het Algemeen Bestuur van het waterschap neemt hiertoe een besluit. Daaruit afgeleid stelt het Algemeen Bestuur jaarlijks tarieven vast. Het realiseren van een dergelijk ambitieus maar noodzakelijk plan zal hoogstwaarschijnlijk leiden tot belastingverhogingen, maar niet meer dan strikt noodzakelijk. Waar mogelijk zullen bijdragen van derden worden binnen gehaald.
Bij de vaststelling van de tarieven zal het waterschap streven naar een evenwichtige verdeling van lasten die uitlegbaar is. Het Algemeen Bestuur stuurt met jaarprogramma's op de nadere uitwerking van dit visiedocument. Via de reguliere planning en controlcyclus vindt jaarlijks verantwoording en monitoring plaats tussen Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur. Daarnaast komt er halverwege de planperiode een tussentijdse evaluatie van het Waterbeheerprogramma.

Het Algemeen Bestuur werkt met bestuurlijke vernieuwing aan een bestuurlijke werkwijze die nog beter aansluit bij deze koers.

BIJLAGEN

Bijlage 1 KRW maatregelen van Waterschap De Dommel voor het stroomgebied Maas in de komende planperiode

Op basis van de volgende uitgangspunten hebben we een selectie gemaakt van maatregelen voor het SGBP Maas:

- Alleen KRW-maatregelen van Waterschap De Dommel; geen maatregelen van andere partijen.
- We beschouwen de KRW opgave als een programmaopgave.
- Alle maatregelen die een bijdrage leveren aan een of meer doelen van de Kaderrichtlijn Water, namelijk een goede chemische, ecologische of kwantitatieve toestand.
- Eén totaalgetal met aan te pakken hectares verdroging gekoppeld aan het grondwaterlichaam.
- De categorie 'Natura 2000-maatregelen' bestaat als zodanig niet. Wel dragen diverse maatregelen bij aan de Natura 2000-doelen.

In het SGBP 2022-2027 staat dat we, conform de KRW-systematiek, alle KRW maatregelen uiterlijk in 2027 uitvoeren. In de praktijk handelen we vanuit het doel van de KRW om structureel herstel te realiseren. Onze opgave voor de KRW op gebied van water en natuur kan niet los gezien worden van andere maatschappelijke opgaven, zoals landbouwtransitie, biodiversiteit, woningbouw en energietransitie. Een integrale gebiedsgerichte aanpak vergroot de doelmatigheid van onze inspanningen en maakt optimaal gebruik van de energie in het gebied. Samenwerking met de provincie en andere partners in het gebied staat daarbij centraal. In 2027 wordt samen met alle partners de balans opgemaakt en verantwoording afgelegd over de genomen maatregelen.

Maatregeltype [SGBP formulering]	Eenheid	Totaal opgave (2010-2027)	SGBP 3 (2022-2027)
Onderzoek en vergroten van kennisbasis teneinde onzekerheid te verkleinen	stuks	26	3
Onderzoek naar effectiviteit van herstelmaatregelen o.b.v uitkomsten casussen KIWK	1		
Onderzoek naar effect micro-verontreinigingen	1		
Onderzoek zuurstofbevorderende maatregelen	1		
Vispasseerbaarheid vergroten (o.a. vispassages, sluisbeheer, het verwijderen van dammen)			
Kleine Beerze, Beeksche Waterloop, Boven Dommel, Run, Keersop-Beekloop	stuks	95	52
Groote Aa-Buulder Aa, Nieuwe Leij-Pop L-Rov L-Voorstestroom, Reusel-Raamsloop-Achterste Stroom			
Spruitenstroompje-Roodloop, Kleine Dommel-Sterkelse Aa en Essche Stroom			
[De bouw of verbetering van afvalwaterzuiveringsinstallaties]	stuks	6	2
Rwzi Eindhoven	1		
Rwzi Tilburg-Noord	1		
Verbeteren van de hydromorfologische condities van waterlichamen anders dan vergroten van de vispasseerbaarheid	km	295,7	130,3
Groote Beerze, Nieuwe Leij-Pop L-Rov L-Voorstestroom, Essche Stroom, Gender, Ekkersrijt, Zandleij			
Reusel-Raamsloop-Achterste Stroom, Hooidonske Beek, Tongelreep, Broekleij, Kleine Beerze, Run			
Midden- en Beneden Dommel, Beeksche Waterloop, Grote Waterloop, Boven Dommel, keersop-Beekloop			
Groote Aa-Buulder Aa en Witte loop-Peelrijt			
GGOR-maatregelen	ha	19880	9882
Aanpak verdroging TOPgebieden			

Tabel 1: samenvatting van KRW maatregelen

De informatie in deze tabel is een kopie van de maatregelen die we aan het Rijk hebben aangeleverd voor het Stroomgebiedsbeheerplan Maas (2022-2027). De kaart op de volgende pagina geeft de KRW-watertypen aan. Alle beektrajecten met een opgave zijn ingedeeld naar een referentietype, conform de landelijk voorkomende watertypen.

Waterlichamen binnen de Kader Richtlijn Water

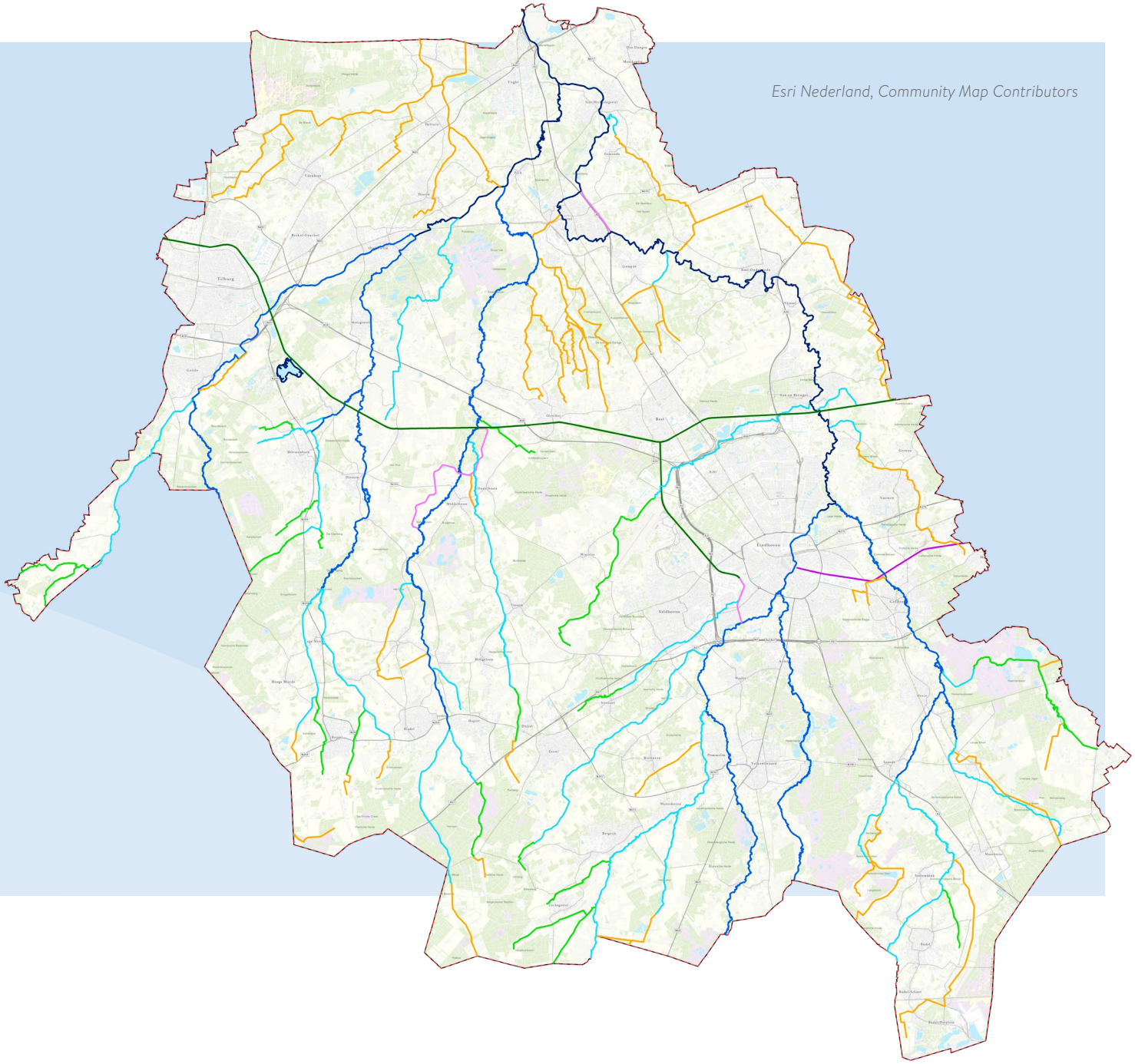

LEGENDA

- M1a: zoete gebufferde sloot
- M20: matig diep gebufferd meer
- M3: gebufferd regio kaneel
- M6a: groot ondiep kanaal zonder scheepsvaart
- M6b: groot ondiep kanaal zonder scheepsvaart
- R3: droogvallende langzaam stromende bovenloop op zand
- R4: permanent langzaam stromende bovenloop op zand
- R5: langzaam stromende midden- benedenloop op zand
- R6: langzaam stromend riviertje op zand/klei
- Waterschapsgrens

Bijlage 2 Lijst met afkortingen

AB	Algemeen Bestuur Waterschap De Dommel
DHZ	Deltaplan Hoge Zandgronden
DPRA	Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie
GGOR	Gewenste grond- en oppervlaktewaterregime
GLB	Gemeenschappelijk Landbouw Beleid
HoWaBo	Hoogwateraanpak 's-Hertogenbosch: maatregelen voor de berging van hoogwater rondom 's-Hertogenbosch
KRW	(Europese) Kader Richtlijn Water
KRW waterlichamen	Waterlichamen die zijn aangemerkt in de Kader Richtlijn Water
Ministerie van I&W	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Ministerie van LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
PFAS verbindingen	Per- en PolyFluorAlkyl Stoffen. Deze groep chemische stoffen is door mensen gemaakt en komt van nature niet voor in het milieu. PFAS kunnen een negatief effect hebben op milieu en gezondheid.
REKS	Regionale energie- en klimaatstrategie
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SGBP Maas	Stroomgebiedbeheerplan Maas, onderdeel van de uitvoering van de Kader Richtlijn Water
WB21	Rapport van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw: 'Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21e eeuw' (2000)
WBP	Waterbeheerprogramma
ZLTO	Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie

Bijlage 3 Verklarende begrippenlijst

Afkoppelen
Afkoppelen houdt in dat verhard oppervlak (denk aan parkeerterreinen, wegen, daken, etc.) niet meer is aangesloten op de riolering, maar stroomt naar het oppervlaktewater of in de bodem.

Afvalwater
Het water dat huishoudens en bedrijven hebben gebruikt is afvalwater. Dit water komt in het riool terecht en wordt afgevoerd naar een afvalwaterzuiveringsinstallatie, waar het gezuiverd wordt.

Afvalwaterketen
Geheel van inzamelen via de riolering, transporteren en zuiveren van afvalwater van huishoudens en bedrijven.

Beekdal
De beekdalen hebben een ecologische functie in ons systeem en dienen voor opvang van teveel water uit bebouwde gebieden en landelijke gebieden. Ze liggen laag in het landschap.

Beekherstel
Een beek weer de ruimte geven om te kronkelen, zodat natuurlijke variatie in leefmilieus voor planten en dieren ontstaat.

Botulisme
Vergiftiging veroorzaakt door de bacterie Clostridium botulinum

Bronaanpak
Het nemen van maatregelen die er op gericht zijn de oorzaak van de vervuiling weg te nemen.

Cradle to cradle
Een filosofie, gebaseerd op het principe van het sluiten van kringlopen. Elke grondstof en elk materiaal kan daarbij worden hergebruikt zonder verlies van waarde.

Ecologische verbindingszone
Een terrein dat natuurvriendelijk is ingericht en tussen twee natuurgebieden in ligt. Hierdoor worden deze aan elkaar verbonden en kunnen dieren en planten zich over beide gebieden verspreiden.

Ecosysteemdiensten
Er worden diensten geleverd door derden, die bijdragen aan de watertransitie. Hier geeft het waterschap een passende vergoeding voor.

Effluent
Het water dat overblijft nadat het rioolwater is gezuiverd in derioolwaterzuiveringsinstallatie.

Flanken
Een term om de gebieden aan te duiden die tussen de hoge zandgronden en de laaggelegen beekdalen liggen.

Haarvaten
De fijnste vertakkingen van een rivier (kleine sloten, greppels).

Infiltreren
Het weg laten zakken van regenwater in de bodem.

Keringen
Andere term voor dijk of kade.

Klimaatbuffer
Een klimaatbuffer is een gebied waar natuurlijke processen de ruimte krijgen. Hierdoor kunnen deze gebieden meegroeien met klimaatverandering en een rol vervullen bij het vasthouden en opvangen van water,het voorkomen van wateroverlast en watertekorten of het temperen van hitte.

Kwel
Grondwater dat aan de oppervlakte komt, onder invloed van

	een grote waterdruk.
Meanderen	Natuurlijk kronkelen van een beek of rivier.
Overstorten	Nooduitlaten in het rioolstelsel, waardoor bij hevige regenval en capaciteit te kort om rioolwater te bergen, rioolwater rechtstreeks op oppervlaktewater wordt geloosd.
Peilbeheer	Vaststellen en handhaven van het waterpeil in rivieren, beken en sloten.
Planning en controlcyclus	Proces van planning en verantwoording : met een voorjaarsnota, beleidsbegroting, bestuursraportage en jaarrekening.
Streefpeil	De nagestreefde waterstand in rivieren, beken en sloten.
Toekomstbestendige waterhuishouding	Een waterhuishouding die in een goede waterkwaliteit voor ziet en robuust, wendbaar en in balans is met de omgeving.
Waterlichaam (KRW)	Water (rivier, meer, beek, kanaal etc.) van aanzienlijke omvang dat door de betreffende EU-lidstaat als zodanig is vastgesteld.
Watertransitie	Een fundamentele verandering in het denken en doen van alle watergebruikers ten aanzien van het waterbeheer. De watertransitie krijgt vorm met drie principes.

Waterschap De Dommel
Bezoekadres
Bosscheweg 56
5283 WB Boxtel
T: 0411 618 618

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Waterschap De Dommel
t.a.v. Dagelijks Bestuur
Postbus 10000
5280 DA Boxtel

uw brief:
uw kenmerk:
ons kenmerk: 21.10707
zaaknummer: Z210001939
behandeld door: mevrouw C. Rieswijk
telefoonnummer: 0497-361636
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze Ontwerp-Waterbeheerprogramma
verzonden:

Geachte bestuur,

Met veel enthousiasme namen wij kennis van uw Ontwerp-Waterprogramma 2022-2027. Via deze weg willen wij graag onze positieve zienswijze uitspreken aan uw bestuur.

Als gemeente zijn wij druk bezig met het opstellen van ons eigen klimaatadaptatiebeleid. Bij wijze van ‘lessen leren in de praktijk’ voeren we ook al vele maatregelen en projecten uit, al dan niet samen met uw Waterschap. Die samenwerking is essentieel voor het creëren van een waterbestendig en klimaatrobuuste omgeving in 2050 en verloopt naar onze mening al erg positief. Het nieuwe waterprogramma zorgt er ons inziens voor dat die samenwerking er alleen maar beter op wordt. Wij verheugen ons hierop.

Inhoudelijk zien wij dezelfde kansen en uitdagingen als uw bestuur omschrijft. Wat dat betreft sluit uw programma naadloos aan op ons nieuwe gemeentelijk rioleringsbeleid. Hierin streven wij naar klimaatadaptatie op het hoogste niveau.

Net als u constateren wij dat een cultuuromslag nodig is, óók binnen onze eigen organisatie, om te zorgen voor een toekomstbestendige waterhuishouding. We zijn dan ook vol lof dat uw bestuur die cultuuromslag niet alleen erkent, maar omarmt en hierin de nodige keuzes durft te maken. Dat inspireert en stimuleert ons en hopelijk anderen.

We leven in een tijd waar op verschillende vlakken een versnelde aanpak nodig is, naast klimaatadaptatie speelt dit onder andere ook in de agrarische sector, op het gebied van klimaatmitigatie en woningbouw. Wij merken dat die omslag door veel organisaties wordt erkend, maar niet of nauwelijks wordt opgevolgd met actie. Van deze koudwatervrees heeft u duidelijk een stuk minder last, en wij hopen dat u voortvarend aan de slag zult gaan met het nieuwe programma. Op onze steun kunt u hierbij in ieder geval rekenen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1044
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.3
Omschrijving	Mededeling: Informeren stand van zaken subsidieregeling duurzame energie voor particulieren 2020-2021 en verhogen subsidiebudget in perspectiefnota 2021

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.050
Onderwerp : informeren stand van zaken subsidieregeling duurzame energie voor particulieren 2020-2021 en verhogen subsidiebudget in perspectiefnota 2021

Aan de raad

Samenvatting
Op 1 januari 2020 is de Subsidieverordening duurzame energie voor particulieren in werking getreden. Woningeigenaren in de gemeente Bladel kunnen op grond van deze verordening een financiële bijdrage vragen voor het aanbrengen van een duurzame energievoorziening in hun woning.

Op 4 februari jl. heeft u de nieuwe versie van de subsidieverordening vastgesteld, die de mogelijkheid biedt om een subsidieplafond in te stellen. Op 23 februari 2021 is dit subsidieplafond door het college vastgesteld op €500.000,- voor de jaren 2020-2021.

In het raadsvoorstel behorende bij de nieuwe versie van de verordening was benoemd dat het door u vastgestelde subsidiebudget waarschijnlijk rond november 2021 op zou zijn. De afgelopen maanden was de subsidieregeling zo populair, dat het waarschijnlijker is dat het door u beschikbaar gestelde budget in de zomer van 2021 volledig is toegezegd.

In de perspectiefnota 2021 stellen we voor om het subsidiebudget voor de subsidieregeling duurzame energie voor particulieren 2020-2021 te verhogen met €200.000,- zodat naar waarschijnlijkheid alle subsidieaanvragen van 2021 in behandeling kunnen worden genomen.

Aanleiding
Op 4 februari 2021 heeft u een nieuwe versie van de subsidieverordening duurzame energie voor particulieren 2020-2021 vastgesteld. In het raadsvoorstel behorende bij deze subsidieverordening (geregistreerd onder Corsa nummer: R20.140) is benoemd dat verwacht wordt dat het door u vastgestelde budget voor deze subsidieregeling niet voldoende zou zijn voor het in behandeling nemen van alle subsidieaanvragen van 2021. Daarom heeft u in de commissievergadering van commissie grondgebied van 11 januari gevraagd aan de portefeuillehouder om op de hoogte te worden gehouden over de ontwikkelingen rondom deze subsidieregeling.

Met deze raadsmededeling wordt u geïnformeerd over de stand van zaken van de subsidieregeling.

Subsidieplafond in nieuwe versie subsidieverordening
In de nieuwe versie van de subsidieverordening is de mogelijkheid opgenomen voor het college om een subsidieplafond vast te stellen binnen het door u beschikbaar gestelde budget. Het college heeft op 23 februari 2021 dit subsidieplafond vastgesteld op €500.000,- euro voor de jaren 2020-2021 (geregistreerd onder Corsa nummer 21.02346) . Het subsidieplafond is op 1 maart 2021 in werking getreden. Het subsidieplafond zorgt ervoor dat een subsidieaanvraag kan worden afgewezen wanneer een toezegging zal leiden tot het overschrijden van het subsidieplafond. Dit houdt in dat een subsidieaanvraag kan worden afgewezen voordat deze inhoudelijk beoordeeld is.

Stand van zaken budget subsidieregeling
U heeft in 2019 een subsidiebudget vastgesteld voor de jaren 2020-2021 van €500.000,-. In 2020 is er in totaal voor ongeveer €300.000,- aan subsidie toegezegd. Wanneer een subsidietoekenning

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Fleur van Duijnhoven	088-4970520

(beschikking) is afgegeven, heeft de aanvrager tot 6 maanden om de maatregelen uit te laten voeren. Het toegezegde subsidiebedrag is hoger dan het daadwerkelijk uitbetaalde bedrag. Op 31 december 2020 waren er nog veel toegezegde subsidieaanvragen die open stonden. Op 1 april 2021 was in totaal voor ongeveer €250.000,- aan subsidie uitbetaald.

De subsidieregeling is populair. In de eerste 3 maanden van 2021 zijn er ongeveer 100 subsidieaanvragen per maand binnen gekomen. Dit heeft er mede toe geleid dat op 1 april 2021 er voor ongeveer €425.000,- aan subsidie is toegezegd. Wanneer deze trend doorzet, kunnen er vanaf de zomer van 2021 geen subsidieaanvragen meer in behandeling worden genomen omdat het subsidiebudget op is.

Subsidieaanvragen worden behandeld op volgende van binnenkomst, zoals is vastgelegd in de subsidieverordening. Subsidieaanvragen die binnenkomen nadat het subsidieplafond bereikt is, kunnen op een wachtlijst worden geplaatst. Deze aanvragen komen alsnog in aanmerking wanneer er subsidie beschikbaar komt door een afwijzing van een al toegezegde subsidie, wanneer meer subsidiebudget beschikbaar wordt gesteld of in het volgende jaar, bij continuering van de regeling.

Budget verhoging opgenomen in perspectiefnota 2021
U heeft in de kadernota energie & klimaat in november 2020 vastgesteld dat de gemeente Bladel streeft naar een CO_2 reductie van 49% in 2030 ten opzichte van 1990 (geregistreerd onder Corsa nummer: R20.098). In de sector gebouwde omgeving wordt de uitstoot van CO_2 teruggedrongen door onder andere in te zetten op het continueren van de subsidieregeling duurzame energie voor particulieren tot en met 2025. De subsidieregeling is een effectieve manier voor het reduceren van de uitstoot van CO_2 in de gebouwde omgeving.

Met het verhogen van het subsidiebudget kunnen de meeste subsidieaanvragen van 2021 in behandeling worden genomen. Dit betekent dat subsidieaanvragen die in 2021 worden gedaan nadat het huidige budget op is, niet hoeven te wachten tot 2022 voor het doen van een nieuwe aanvraag. We zien dat subsidieaanvragen vaak worden gedaan nadat er al afspraken zijn gemaakt met installatiebedrijven over de datum van de installatie. Bij zonnepanelen gaat het om aanvragen die waarschijnlijk uitgesteld kunnen worden, maar sommige subsidieaanvragen gaan om het vervangen van glas dat kapot is in een kozijn of schuifpui. Deze subsidieaanvragers zullen niet wachten tot 2022 voor het doen van een nieuwe subsidieaanvraag en zullen daarmee buiten de boot vallen. Daarnaast zien we een verschuiving van de maatregelen die worden genomen door het jaar heen. In het voorjaar gaan de meeste subsidieaanvragen om het laten plaatsen van zonnepanelen, later in het jaar komen er meer subsidieaanvragen voor het laten aanbrengen van isolatie. Wanneer het subsidiebudget op is voordat deze verschuiving plaats heeft gevonden, wordt er met de huidige subsidieregeling vooral ingezet op groene energie en niet op het tegengaan van warmteverlies. Dit terwijl de subsidieregeling is bedoeld om beide manieren van het reduceren van CO_2 uitstoot te bevorderen.

Het bedrag van €200.000,- lijkt een reëel bedrag om alle subsidieaanvragen van 2021 in behandeling te kunnen nemen. In het begin van het jaar zijn er altijd relatief meer subsidieaanvragen dan rond het einde van het jaar. Dit kan komen omdat inwoners een aanvraag doen aan het begin van het jaar omdat ze anders bang zijn dat het budget op is. Naast dat er verwacht wordt dat in de tweede helft van 2021 minder subsidieaanvragen worden gedaan, komt er ook subsidiebudget vrij vanwege het wegvallen van de toezegging bij sommige subsidieaanvragen. Daarom wordt verwacht dat er in de tweede helft van 2021 minder budget nodig is dan in de eerste helft van het jaar. Door het subsidiebudget van 2021 te verhogen met €200.000,- , wordt verwacht dat (bijna) alle subsidieaanvragen van 2021 in behandeling genomen kunnen worden.

Het voorstel van het verhogen van het subsidiebudget is opgenomen in de perspectiefnota 2021. Door in te stemmen met de verhoging van het budget, kunnen waarschijnlijk alle subsidieaanvragen van 2021 in aanmerking komen voor subsidie. Voor het continueren van de subsidieregeling voor de jaren 2022-2025 moet er door u een nieuwe subsidieverordening worden vastgesteld. Hiervoor moet ook opnieuw subsidiebudget vrijgemaakt worden.

Bladel, 13 april 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1046
Extern Zaak ID	Z210001507
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.4
Omschrijving	Mededeling: Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.056
Onderwerp : mededeling Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning

Aan de raad

Samenvatting
12 november 2020 heeft u naar aanleiding van de selectie van de ontwerper gevraagd aan te geven hoe uitvoering gegeven is aan eerdere besluiten over Egyptische Poort en hoe de vervolgprocedure zal verlopen. Met deze mededeling willen wij u hierover informeren.

In de raadsvergadering van 12 november 2020 heeft u ons gevraagd in het 1ste kwartaal mededeling te doen over het proces zoals dat verlopen is voor Egyptische Poort sinds de eerdere besluitvorming. Met name vroeg u hoe de eerdere besluiten zijn uitgevoerd en hoe het vervolgproces eruit ziet. Het 1ste kwartaal is onlangs verstreken. We hebben net niet voldaan aan dit onderdeel van u vraag. Wij hopen dat we met deze mededeling wel aan de andere verwachtingen voldoen.

Besluitvorming
Op basis van het uitgebreide besluit van 9 november 2017 is bureau Buur gevraagd een ruimtelijke uitwerking te maken waarbij de beide visies De Toren van Bladel en De Kempische Poort samengevoegd werden met de overige uitgangspunten.
Dit heeft geleid tot een besluit op 28 februari 2019. In de eerste plaats werd daarbij vastgesteld dat de overall-visie van Buur, met de varianten Lineair Park, Groene ladder en Groene Poort, een goede vertaling was van het besluit van 9 november 2017. De voorkeur werd uitgesproken voor de meest verregaande variant, de Groene Poort. Daarmee werd dit scenario leidend.
Aanvullend werd het college opgedragen:
- dit plan verder uit te werken en vooruitlopend op de uitwerking (kleine) initiatieven die passen, toe te laten.
- uitgangspunt bleef de eis dat het een kostenneutrale realisatie zou zijn. Alle uitgaven en investeringen die de gemeente na de beëindiging van de eerdere overeenkomst in het gebied heeft gedaan moeten minimaal worden terugverdiend. Hier werd aan toegevoegd dat, als dit niet zou lukken, het college terug zou komen naar uw raad.
- enkele proceselementen werden in november 2019 aanvullend genoemd. Organisch laten ontstaan, participatie en het aanwijzen van de plas en de verbinding met het centrum, over of onder de N284, als katalysatoren. Wij zijn er van uitgegaan dat deze wensen ook voor de uitwerking van De Groene Poort overeind zouden blijven.

Wat hebben we gedaan
Sinds het besluit hebben wij ons ingespannen om de verbinding zoveel mogelijk overeind te houden als onderdeel van de reconstructie van de N284 en wij blijven dit doen. Bij de bespreking van de inrichting van Kempenland werd onlangs door de bureaus Hofsteden en Search bevestigd dat de door uw raad gekozen voorkeurvariant veruit de beste invulling van de verbinding is. Ook zij gaven aan dat het een unieke kans is nu beide zijden van de weg ontwikkeld worden.

Het uitwerkingsplan.
Na het besluit in februari 2019 zijn we begonnen met het door u gevraagde uitwerkingsplan. Uitgangspunt daarbij was dat we starten met de katalysatoren (verbinding en plas) en van daaruit

Team: **Behandelend ambtenaar:** **Telefoonnummer:**
Ed Mol **088-4970516**

het plan verder vorm zouden geven. De verbinding werd logischerwijs gekoppeld aan het project van de N284.
Voor de plas zijn alle voorbereidende werkzaamheden gedaan. Er is voorbereidend met de provincie gesproken, er is een uitgebreid onderzoek gedaan door Arcadisch naar de verschillende mogelijkheden en er is uitgebreid bodemonderzoek gedaan.
Vervolgens is gestart met de voorbereidingen voor de delen rond de plas. Hier is de voorbereiding min of meer vastgelopen in een poging om het geheel in een keer te vangen. Achteraf hebben we in deze fase wellicht te lang geprobeerd het hele gebied met alle elementen als een geheel naar u terug te brengen. Daartegenover staat dat de gedachte van de plas als katalysator nadrukkelijk wel gewerkt heeft. De voorbereiding alleen al was het begin van een kettingreactie die geleid heeft tot plan voor het sport- en recreatiecomplex waar u al kort kennis mee kon maken.

Waarom het niet mogelijk is alles in een plan te vangen.
De onderdelen van de hele gebiedsontwikkeling in een keer uitwerken tot één plan, dat vervolgens uitgevoerd moet worden, is, wat ze in de wiskunde te veel vergelijkingen met te veel onbekenden zouden noemen.
Dit wordt snel zichtbaar als je het probeert te beperken tot de vier hoofdelementen (de waterplas, de verbinding, sport en recreatie en wonen). Voor elk van de onderdelen zijn enorm veel opties mogelijk. Elke keuze voor zo'n optie beïnvloedt de andere elementen. Bijvoorbeeld: als voor de plas een plek en een omvang gekozen wordt, bepaalt dat de mogelijkheden voor sport en recreatie, bouwen, en de routes naar een verbinding met het centrum. Bovendien geldt die wederzijdse beïnvloeding niet alleen ruimtelijk, maar ook financieel. Hetzelfde effect krijg je als je start vanuit sport en recreatie of vanuit woningbouw. Ruimtelijk en functioneel is de verbinding met het centrum de eenvoudigste. Maar ook hiervoor geldt dat hij afhangt van de financiële samenhang van het totale plan. De conclusie is dat, met welk element je ook begint, je eindigt altijd met meer vragen dan oplossingen.
We hadden nog jaren kunnen tekenen en rekenen om tot een totaalplan te komen. Dat leek ook te gebeuren. Dan blijkt tijd ook een factor. Bestuurlijk omdat we allemaal een resultaat willen zien, maar vooral ook voor de ideeën en initiatieven van ondernemers en verenigingen. Als het maken van een plan te lang duurt, haken mensen af, zoeken een andere oplossing, of veranderen eisen en wensen. Je moet dan weer opnieuw beginnen.
Toen het voortbestaan van het zwembad aan de orde kwam hebben we besloten de aanpak te wijzigen en eerst in te zetten op het onderdeel sport en recreatie. Daarbij wilden we voorkomen dat de ondernemers en initiatiefnemers teleurgesteld zouden raken door weer een lange voorbereidingstijd. Toen de plannen voor het complex voldoende vorm kregen zijn we met de selectie van de ontwerper de voorbereidingen gestart voor het onderdeel wonen.
Achteraf zien wij dat wij u toen onvoldoende deelgenoot gemaakt hebben van de ontwikkelingen. We konden over de initiatieven eerder niet naar buiten treden omdat dit niet aan ons was, maar we hadden u eerder op de hoogte kunnen brengen van de noodzakelijk wijziging in de aanpak.

<u>De aangepaste koers.</u>
Een aspect dat we hier nog niet genoemd hebben is het uitgangspunt dat we het gebied ook organische en met initiatieven van onderop zouden ontwikkelen. Vanuit de gesprekken over het zwembad kwamen verschillende initiatieven voor sport en recreatie samen. Door met de initiatiefnemers dit onderdeel verder uit te werken zou een van de elementen (sport-recreatie, plas, verbinding en wonen) vorm krijgen, en krijgen we richting om de andere onderdelen in te vullen. Dit sluit inhoudelijk en procedureel geheel aan bij de uitgangspunten.
Daarbij bleek dat het mogelijk werd vanuit deze eerste ontwikkeling grip te krijgen op de ontwikkeling van het het geheel. Als we de vergelijking met de wiskunde doortrekken, door een van de vergelijkingen in te vullen wordt het mogelijk de andere op te lossen. De totale puzzel kan dan opgelost worden. Het is dan een organisch groeimodel vanuit de kern sport en recreatie.
De plas als katalysator heeft zijn werk al gedaan voor hij gerealiseerd is. Hierdoor verandert de status van de plas enigszins. Als startpunt zou de plas leidend worden voor de positionering van andere functies. Nu wordt de plas min of meer onderdeel van het initiatief voor het sport- en recreatiecomplex. Positionering, vorm, omvang wordt nu gekoppeld aan het initiatief.

Een belangrijk aspect voor het plangebied is dat het budgettair neutraal ontwikkeld wordt (saldo grondexploitatie 0). Aan de inkomstenkant van de grondexploitatie staat de woningbouw. Om zo snel mogelijk ook zicht te krijgen op dit onderdeel zijn we tijdig met de selectie voor de ontwerper gestart. Omdat we u niet eerder konden informeren over de plannen voor sport en recreatie is zo wellicht de indruk ontstaan dat wij begonnen zijn met de woningbouw. Dat is niet het geval. Pas toen voldoende zicht was op de oplossing van het eerste deel (sport- en recreatiecomplex en plas), wilden we snel de mogelijkheden en beperkingen die dit bood kunnen vertalen naar het woondeel.

Omdat de ontwerper voor het woondeel bekend was voordat de plaats van het complex en het ontwerp van de plas definitief was, kan het bureau het gebied als een geheel benaderen.

Het vervolg
Hoewel we nu toch een ruimtelijk ontwerp van het hele gebied laten maken, willen we niet terug naar het oude proces. Het risico dat het opstellen van een totaalplan inclusief financiële vertaling weer vastloopt in oneindig reken en tekenwerk willen we niet lopen. Dat zou ten koste gaan van een belangrijk en uniek initiatief voor sport en recreatie. In de raadscyclus van juli zal een voorstel voorgelegd worden om dit complex mogelijk te maken. Het ontwerp is dan tot in detail gereed. Wachten tot het hele plangebied tot in detail is uitgewerkt, is geen optie voor de ondernemers.
In juli zal wel het ontwerp voor het hele gebied in concept gereed zijn, zodat duidelijk is wat het complex betekent voor de vorm en inrichting van de rest van het gebied. Dat ontwerp zal voor een deel (heel) concreet zijn, voor een deel nog een schets. Wij willen het gebied organisch vorm geven vanuit twee kernen. Een is het sport- en recreatiecomplex. De andere is fase I van de woningbouw dicht bij de Leemskuilen. Zo kunnen relatief snel woningen gebouwd. Gelijktijdig met deze kernen wordt, in samenhang met de plannen voor Kempenland, de verbinding ontworpen. Voor elk onderdeel komen we voor besluitvorming bij u terug.
Als de twee kernen in detail zijn uitgewerkt (ruimtelijk en financieel) worden de mogelijkheden (ruimtelijk) en opgave (financieel) voor het middengebied duidelijk. Een voorstel voor de invulling van dit middengebied volgt daarna.

Bladel, 13 april 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1074
Extern Zaak ID	Z210001730
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.5
Omschrijving	Mededeling: Reactie op concept regionale energiestrategie (RES) 1.0

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel

Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.067
Onderwerp : Reactie op concept regionale energiestrategie (RES) 1.0

Aan de raad

Samenvatting
In de RES is de regionale strategie opgenomen over de besparing van energie, de warmte-transitie in de gebouwde omgeving en de opwekking van duurzame elektriciteit. Op de eerste conceptversie van de RES is door uw gemeenteraad gereageerd in juli 2020. Inmiddels is een nieuwe versie beschikbaar, waarover weer een reactie wordt gevraagd. Zoals mondeling medegedeeld bij uw vergadering van 4 februari jl. hebben wij als college namens uw raad een reactie gegeven op deze nieuwe versie.

Inleiding
Op 9 juli heeft uw gemeenteraad een reactie gegeven op de eerste conceptversie van de regionale energiestrategie (RES). In de RES wordt uitgewerkt hoe onze regio een bijdrage levert aan de landelijke afspraak om in 2030 49% minder CO_2 uit te stoten. De RES wordt in onze regio opgesteld in samenwerking tussen de 21 regiogemeenten, provincie Noord-Brabant, de Waterschappen De Dommel en Aa en Maas en netbeheerder Enexis, in afstemming met de diverse stakeholders. Concreet beschrijft het de strategie voor besparing van energie, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de opwekking van duurzame elektriciteit.

Huidige stand van zaken
Het oorspronkelijke plan van de regionale werkgroep was om nu een complete RES aan de 21 gemeenteraden aan te bieden. Dat is niet gelukt. De keuzes met betrekking tot grootschalige opwekking ontbreken nog. Tevens missen hier en daar nog duidelijke keuzes en koersbepalingen binnen andere deelonderwerpen. Desondanks heeft de werkgroep RES van de MRE besloten wel nu de zienswijzen van gemeenteraden te vragen over deze versie. Dit komt onder andere omdat zij bij de eerste consultatieperiode niet van alle gemeenteraden een eenduidige reactie heeft ontvangen. Dit laatste geldt overigens niet voor uw gemeenteraad.

Toetsing aan uw beleidskader
U heeft de landelijke ambitie ook in uw lokaal beleid omarmt en vastgelegd in de kadernota energie en klimaat op 5 november 2020. Hierbij is afgesproken dat het lokale beleid de input vormt voor én ook altijd vóórgaat op de RES. Wij constateren dat deze conceptversie van de RES weliswaar wat is uitgebreid ten opzichte van de vorige versie, maar geen fundamentele keuzes of een bepaalde koerswijziging bevat ten opzichte van onze lokale koers. Wij constateren dat het stuk nergens conflicteert met ons eigen gemeentelijke beleid.

Overige overwegingen
Tijd vragen van uw gemeenteraadsleden om dit stuk van ruim 70 pagina's met nog 7 bijlagen te beoordelen, terwijl we weten dat het binnen ons eigen beleid past, is naar ons oordeel excessief.

Wij constateren verder dat onze gemeente koploper is als het gaat om het stellen van een helder beleidskader voor klimaatmitigatie. Wij hebben al een uitgebreid proces doorlopen voor onder andere lastige keuzes rond grootschalige energie. Door deze voorsprong zijn we minder afhankelijk van de RES als beleidskader, hebben wij als college een duidelijke opdracht en is de RES volgend op ons eigen beleid. Voor veel gemeenten is de RES een bepalend beleidsmiddel, en onze

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Claudia Rieswijk	088-4970514

inschatting is dat het met name voor die gemeenten nodig is geacht weer een reactie van gemeenteraden op deze versie te vragen.

U bent bovendien als gemeenteraadsleden nog regelmatig in de gelegenheid uw inbreng te geven op de RES. Zo ligt vanaf 3 mei de plan-MER voor het onderdeel grootschalige zoekgebieden ter inzage. Er worden ook nog bijeenkomsten georganiseerd waar inspraak mogelijk is. En natuurlijk wordt de uiteindelijke RES aan de gemeenteraden aangeboden ter vaststelling.

Wij wegen daarnaast mee dat geen van uw gemeenteraadsleden bezwaar heeft geuit tegen ons plan om als college namens uw raad een reactie in te dienen, toen portefeuillehouder d'Haens dit aan u mede deelde tijdens de gemeenteraadsvergadering op 4 februari.

Onze reactie
Bovenstaande overwegingen hebben ons ertoe doen besluiten op 4 mei een reactie op de concept RES in te dienen namens uw gemeenteraad. Deze reactie kunt u vinden onder bijlage 3.

Vervolg
Nadat alle reacties zijn ontvangen worden deze vanaf 1 juli verwerkt ten bate van een nieuwe versie RES die uiteindelijk in 2022 ter vaststelling wordt aangeboden. De concept versie wordt in de tussentijd al wel beschikbaar gesteld aan het Rijk, die hierdoor zicht houdt op de stand van zaken. In de tussentijd worden weer diverse bijeenkomsten gehouden ter informatie en ten bate van inspraak.

Bladel, 4 mei 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):

02.	Reactie op de concept RES	**21.11203**
03.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021	**21.11190**
04.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 1.1	**21.11191**
05.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 1.2	**21.11192**
06.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 2.1	**21.11193**
07.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 2.2	**21.11194**
08.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 2.3	**21.11195**
09.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 3.1	**21.11196**
10.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 4.1	**21.11197**
11.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 4.2	**21.11198**
12.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 5.1	**21.11199**
13.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 6.1	**21.11200**
14.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 6.2	**21.11201**
15.	MRE Concept-RES 1.0 Maart 2021 bijlage 7.1	**21.11202**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Reactie gemeente Bladel op concept-RES 1.0 Metropoolregio Eindhoven d.d. 4 mei 2021

Hoofdstuk	Reactie
Algemeen	Graag zien wij een korte schematische samenvatting van de RES, omdat het document zelf erg groot en niet goed leesbaar is. In dit overzicht kan kort geschetst worden wat de opgave is aan opwekking en besparing, welke maatregelen hiertoe worden ingezet en welke bepalende keuzes en afspraken zijn gemaakt. Tevens kan hier een overzicht in worden verwerkt van openstaande acties voor de toekomst.
1. Opgave en kader <u>Kernpunten uit de Concept RES 1.0:</u> - Onze RES 1.0 is een momentopname. Ze geeft aan waar we op dit moment staan op de weg naar 2030 en verder, de weg naar 2050. - We hebben niet alleen een flexibele energiestrategie nodig om in een telkens veranderende wereld, de huidige en toekomstige energiedoelstellingen te blijven behalen, maar ook een stevig samenwerkingsnetwerk.	Geen inhoudelijke opmerkingen. Het valt ons wel op dat het hoofdstuk nogal uitgebreid is geschreven. Voor betere structuur en leesbaarheid, zeker voor inwoners, zouden wij graag een meer beknopte tekst zien.
2. Thema's RES Metropoolregio Eindhoven <u>Kernpunten uit de Concept RES 1.0:</u> - De kracht van onze regio is de diversiteit. De stad en het landelijk gebied versterken elkaar en profiteren in hoge mate van elkaars kwaliteiten en functioneren als een geheel. - Door op regionaal niveau samen te werken met onder meer Brainport Development en kennisinstellingen kunnen we de innovatie kracht in de regio benutten en versterken,	Wij missen de wens voor meer regie op lokaal niveau voor het flexibel kunnen schakelen bij de introductie, opschaling en implementatie van eventuele nieuwe technologieën. Hoewel technieken al beschikbaar zijn, zijn we nog te afhankelijk van het gedateerde energiesysteem én de partijen die hierin nog alleenrecht hebben om in energiesystemen te voorzien. Mede hierdoor komen onder andere oplossingen voor de netcongestie niet van de grond.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

bijvoorbeeld door innovatie in te zetten om in onze regio met de netschaarste om te gaan. - De ambitie van de 21 samenwerkende gemeenten uit de regio Zuidoost-Brabant is dat het landelijk gebied leefbaar, toekomstbestendig en economisch vitaal blijft. - We werken samen met Brainport Development en de arbeidsmarktregio's Zuidoost-Brabant en Helmond-De Peel, om een beter beeld te krijgen van de gevolgen van de energietransitie op de regionale arbeidsmarkt. Daarnaast zorgen we ervoor dat, via het PACT Brabant en het Kennispact MBO Brabant, op provinciale schaal en met de andere Brabantse arbeidsmarktregio's afstemming en kennisdeling plaats vindt. - In de ruimtelijke afweging van kansrijke zoekgebieden is de samenhang met andere opgaven cruciaal. De Omgevingsagenda Zuidoost- Brabant faciliteert de samenwerking tussen de betrokken overheden en de realisatie van de gemaakte afspraken.	
3. Samen de energieambitie realiseren <u>Kernpunten uit de Concept RES 1.0:</u> - Samen onderzoeken we de mogelijkheden om de energietransitie uit te voeren. We kijken hoe we slim gebruik kunnen maken van de inzet van regionale kennis, innovatie en vakmensen. De besluiten daarover worden lokaal genomen. Gemeenten zijn dus zelf aan zet. Daarbij realiseren wij ons dat de mogelijkheden en kansen en fasering per gemeente kunnen verschillen. - Draagvlak en acceptatie onder omwonenden en andere inwoners en bedrijven uit de omgeving van projecten zijn daarbij van cruciaal belang. Om meer inwoners bekend te	• Tot nu toe is de opkomst vanuit inwoners voor participatie binnen de RES nog erg laag naar onze mening. Dat komt mede doordat het voor inwoners pas lading krijgt als het gaat over specifieke locaties voor grootschalige opwekking. In onze gemeente hebben wij de grove fout gemaakt inwoners alleen bij de PlanMER te betrekken en vanuit daar te pogen zoekgebied aan te wijzen. Zo werd geen echte participatie mogelijk. Achteraf hadden we dit kunnen voorspellen, vanuit de ervaring met de landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's). Wij zijn tot de conclusie gekomen dat het verstandiger is om géén zoekgebieden aan te wijzen vanuit de PlanMER, maar juist gebieden waar het in ieder geval niet kan én een toetsingsmechanisme voor de gebieden waar het mogelijk kan. Voor die laatste gebieden kunnen initiatieven worden aangemeld, die dan onder andere op draagvlak getoetst worden. Hiermee voorkom je teveel top-down

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

maken met de RES bekijken we in overleg met gemeenten wat nodig is om op lokaal niveau participatie te versterken. - Om te garanderen dat er invulling gegeven wordt aan minimaal 50% lokaal eigenaarschap stellen we in de RES 1.0 een flexibel model dat uitgaat van de oprichting van een stichting/ontwikkelfonds per gemeente en/of project om minimaal 50% van het eigen vermogen in een project in te brengen.	besluitvorming wat leidt tot weerstand en geen ruimte biedt voor echte participatie. • Om de biodiversiteit – energietransitie discussie wat te doorbreken adviseren wij het mogelijk te maken dat winst van windmolens (deels) kan worden besteedt aan de realisatie van nieuwe natuur, zowel in de vorm van natuurgebieden als landschapselementen in agrarisch of stedelijk gebied. • Wij constateren dat er veel aandacht is voor participatie met onder andere inwoners/stakeholders, maar uiteindelijk zijn het soms andere partijen (zoals de netbeheerder) die bepalen waar/wanneer/welk initiatief gerealiseerd kan worden. Dit is wat ons betreft in sommige situaties tegenstrijdig. • Wat ons betreft zouden alle inwoners, ook diegene met minder financiële mogelijkheden, de optie moeten hebben om te participeren in de energietransitie. Dan wel participatie voor wat betreft het proces of sociale participatie, dan wel mogelijkheden voor financiële participatie in een specifiek initiatief.
4. Besparen – duurzame warmte – duurzame opwek <u>Kernpunten uit de Concept RES 1.0:</u> Onze RES 1.0 is gebaseerd op de volgende elementen: - Besparing binnen de gebouwde omgeving. - Inpassen opwekking van duurzame elektriciteit op land (wind en zon). - Warmtetransitie in de gebouwde omgeving door het opstellen van lokale transitievisies warmte ondersteund door een Regionale Structuur Warmte. - Een benodigde infrastructuur voor transport en opslag van energie.	Geen inhoudelijke opmerkingen.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

4.1 Besparen <u>Kernpunten uit de Concept RES 1.0:</u> - Je kunt op een aantal manieren besparing stimuleren en dat gebeurt ook al in de regio. Gemeenten kiezen zelf voor wat ze doen en via welke samenwerkingsverbanden. Daarvoor bieden we een basisinfrastructuur en additionele modules per doelgroep. - In deze Concept RES 1.0 richten we ons op de doelgroepen Wonen, Bedrijven en Maatschappelijk Vastgoed. - Acht 'bespaarroutes' voor woningeigenaren en woningbouwcorporaties geven inzicht in wat een gemeente kan doen om een bepaalde route goed te faciliteren of te organiseren. - We ondersteunen bedrijven met besparen zodat ze zich op hun business kunnen richten. We willen ze ontzorgen door bijvoorbeeld Greendeals op te zetten. We zetten handhaving in bij bedrijven die niet of onvoldoende met energiebesparing aan de slag gaan. - Gemeenten hebben een belangrijke (voorbeeld)rol bij het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Met de werkwijze 'Samen Slimmer Duurzaam Bezig' voorzien we door structurele samenwerking in de kennis-en capaciteitsbehoeften en behalen we zo meer resultaten, zonder extra tijdsbesteding en tegen gelijke of lagere kosten.	• In 2020 was het verzoek van onze gemeenteraad om in kaart te brengen wat de verwachte opbrengst is van de inzet op besparing door de overheden. Dit vinden we niet terug, vandaar dat we nogmaals vragen een beschrijving te geven van doelstelling en haalbaarheid. De energievraag is de afgelopen jaren, ondanks besparingsmaatregelen, nauwelijks gedaald. Landelijk gaat het PBL in de energieverkenning 2019 uit van een besparing van 0,9% per jaar voor de periode 2020-2030, hoeveel zou inzet op besparing dan volgend het MRE kunnen bijdragen? • Wat ons betreft zou de verplichting van energiebesparing in beleid, bestemmingsplannen en aanbestedingen opgenomen moeten worden (vrijwilligheid is onvoldoende). In tegenstelling tot enkel stimulering en ondersteuning door de overheid zou energiebesparing een 'verplichting' worden. • Wij missen maatregelen binnen de sector mobiliteit. Deels kan hierin een koppeling naar de nationale agenda laadinfrastructuur volstaan, maar wij zien ook graag dat we als regio streven naar besparing op het gebruik van grijze brandstoffen door een andere aanpak binnen onze mobiliteitsvraagstukken.
4.2 Duurzame warmte <u>Kernpunten uit de Concept RES 1.0:</u> - De Metropoolregio Eindhoven kent geen overvloed aan bovenlokale warmtebronnen. Het overschakelen op duurzame warmte betekent, afhankelijk van de toegepaste duurzame	• Wat ons betreft zouden we het bestaande (gas)leidingnetwerk onder de grond niet zomaar moeten verwijderen aangezien dit in de toekomst mogelijk ook nog bruikbaar is voor andere duurzame toepassingen/alternatieven, zoals bijvoorbeeld waterstof en/of groen gas.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

warmtebron, meestal een toename in het gebruik van elektrische (hulp)energie. Op sommige plekken in de regio komt mogelijk de warmtevraag uit volledig elektrische oplossingen (met individuele warmtepompen bijvoorbeeld), wat betekent dat de belasting op het net op deze locaties nog hoger is.
- Met de Regionale Structuur Warmte willen we:
  o De bovenlokale / regionale bronnen optimaal benutten;
  o Desinvesteringen voorkomen;
  o Maatschappelijke kosten laag houden en daarbij rekening houden met inwoners en bedrijven in nabijgelegen gemeenten.
- Om de informatie en bestuurlijke keuzes op lokaal en regionaal niveau zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten is goede afstemming nodig.
- We werken aan een platform waarop alle informatie is verzameld. We ontwikkelen richting RES 2.0 een methodiek waarin de maatschappelijke kosten en baten van bovenlokale warmtebronnen kunnen worden gewogen.
- Omdat we deze moeilijke opgave slim aan willen pakken, maken we afspraken over een gezamenlijke kennis- en leeragenda waarbij we samenwerken met kennisinstellingen en bedrijven.
	• Wij vragen aandacht voor de beperking van mogelijkheden in relatie tot de warmtetransitie voor een aantal gemeenten binnen de MRE. Bekend is dat we in de MRE geen grote overvloed aan bovenlokale warmtebronnen/restwarmte hebben. Daarbij komt dat in de nieuwe (concept)omgevingsverordening van de Provincie Noord-Brabant opgenomen is dat vanaf 1 januari 2022 strenge regels gesteld worden aan de maximale diepte voor het verrichten van handelingen in de bodem, zoals boringen, grond- of funderingswerken en regels voor bodemenergiesystemen (warmtetoevoeging en onttrekking). Deze regels zijn erop gericht dat de beschermende kleilaag van het grondwater in geen geval wordt doorboord terwijl niet is aangetoond of er sprake is van een risico. Voor een aantal gemeenten betekent dit concreet vanaf januari 2022 een dieptebeperking van 20-50 meter. Hiermee worden gesloten bodemenergiesystemen voor een groot aantal gemeenten praktisch uitgesloten zonder dat hiervoor een goede onderbouwing of belangenafweging heeft plaatsgevonden. Dit is ontoelaatbaar en dit onderwerp verdiend wat ons betreft meer aandacht in de RES. Wij spreken ons graag uit tegen de beperkingen voor bodemenergiesystemen.

4.3 Duurzame opwek Onderstaande kernpunten uit de concept RES 1.0 kunt u betrekken in uw reactie. Bovenal vragen we u om een reactie en om uw aandachtspunten voor de voor uw gemeente relevante zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwekking van energie.	• In bijlage 4.2, pagina 36 is de zin opgenomen “In de andere twee gemeenten (Bladel en Eersel) zijn wel zoekgebieden bepaald, maar is het beleidskader niet vastgesteld.”. Deze informatie is onjuist. In onze gemeente is geen zoekgebied aangewezen. Wij verzoeken dit te herstellen om onjuiste beeldvorming en onrust te voorkomen.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Kernpunten uit de Concept RES 1.0: - De afgelopen jaren hebben we al 0,51 TWh aan zonnedaken, -velden en windturbines gerealiseerd. Ook 0,64 TWh zonnedaken, -velden en windturbines die in voorbereiding zijn (pijplijn) rekenen we mee. - Vervolgens zetten we ons maximaal in voor realisatie van 'no regret' maatregelen, ofwel het laaghangend fruit. Hierbij maken we gebruik van de 'zonneladder', die de voorkeursvolgorde weergeeft van de aanleg van zonnepanelen. Met de eerste vier stappen op de zonneladder verwachten we 0,28 TWh te kunnen realiseren. - Met behulp van het planMER zijn de globale zoekgebieden uit de concept-RES nader afgebakend en ontstaat er inzicht in de milieueffecten (leefomgeving, landschap en ecologie), de kansen voor koppeling aan andere thema's (landbouw, economie, natuur en klimaat) en de mogelijke energieopbrengst van de zoekgebieden. Er lijkt voldoende potentie aanwezig ter ondersteuning van onze bijdrage van 2 TWh duurzame energie in 2030. Dat een locatie buiten het planMER valt betekent niet per se dat die locatie onmogelijk is. Gemeenten kunnen onderzoeken of (lokaal) maatwerk mogelijk is. - We werken toe naar een meest haalbare selectie van zoekgebieden op basis van het planMER, de inspraak en adviezen (Cie MER en Brabant Advies) n.a.v. het planMER, de analyses van de netbeheerders en de reacties vanuit de gemeenteraden. - Om het bod van 2 TWh in 2030 te verwezenlijken moet de RES vertaald worden naar beleid, regels en uitvoeringsprojecten. Het realiseren van de no-regret maatregelen heeft daarbij prioriteit; Het realiseren van grootschalige zon- en windprojecten vraagt veel	• Om dezelfde reden verzoeken wij zoekgebied nummer 34 te verwijderen uit het overzicht of in ieder geval te vermelden dat dit gebied tijdens het proces is afgevallen. Hier wordt geen medewerking verleend aan grootschalige opwekking. Wel realiseren wij windpark de Pals, direct aan de A67 gelegen. • Onze gemeenteraad heeft zich uitgesproken vóór zonnevelden tot 2 hectare op en/of tegen voormalige bouwvlakken aan. Dit is een optie die voor meer gemeenten mogelijk interessant is als zij terughoudend willen zijn met grotere zonnevelden en kan als zodanig wellicht in de RES opgenomen worden. • Door middel van een financieel voorschot hebben relatief grote initiatiefnemers de mogelijkheid om capaciteit op het elektriciteitsnetwerk te 'claimen' zonder dat hiervoor al een concreet initiatief in zicht is. Afhankelijk van het gesloten contract kan deze capaciteit gedurende circa 12-36 maanden geclaimd worden. Deze capaciteit is dus in de tussentijd niet beschikbaar voor andere initiatieven terwijl op voorhand niet duidelijk is of deze capaciteit daadwerkelijk benut gaat worden. Wat ons betreft zou dit in de toekomst niet langer op een dergelijke manier mogelijk moeten zijn. • Mede door bovenstaande werkwijze van partners als Enexis is het onmogelijk om de zonneladder toe te passen. Immers, als het erop neer komt is het 'wie het eerst komt het eerst maalt'. Als gemeenten geen vergunning verlenen aan een grootschalig initiatief boven aan de lijst, kan deze haar positie misbruiken om hiermee gedurende 3 jaar de initiatieven op daken te blokkeren. Wij zien graag duidelijke uitspraken in de RES tégen deze werkwijze ten bate van een koerswijze in de gang van zaken. • Waar extra netwerkcapaciteit al op korte termijn mogelijk gemaakt kan worden, bijvoorbeeld door de inzet van redundantie (reserve-kabel) of noodoplossingen (bijv. batterijen), moet daar op worden ingezet en deze capaciteit eerlijk worden verdeeld op basis van potentiële opwekking, in plaats van technische of financiële overwegingen zoals dat nu het geval is. Hierbij moet extra aandacht zijn voor subregio's zoals de Kempengemeenten, waarbij al langere tijd de status 'ernstige congestie van

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

voorbereidingstijd. Beide routes moeten we tegelijk bewandelen om ons doel voor 2030 te halen. - Er is continue afstemming tussen netbeheerder en de lokale en regionale overheden. We stemmen de verdeling van de beschikbare capaciteit en noodzakelijke investeringen in de toekomst regionaal af. - Een degelijke en afgestemde uitvoeringsplanning biedt zekerheid om te komen tot nieuwe investeringen.	het elektriciteitsnetwerk' van kracht is en er reeds een flinke wachtlijst aan initiatieven ontstaan is. In dergelijke regio's staat daarbij ook het draagvlak onder druk. • Het planMER is een momentopname gebaseerd op de op dat moment geldende restricties, technische haalbaarheid en alle bijbehorende harde- en zachte belemmeringen (bijvoorbeeld radartoets vliegveld). Op basis van onder andere het planMER worden uiteindelijk keuzes gemaakt voor onder andere zoekgebieden voor grootschalige opwek. Onze gemeente wil graag aandacht voor mogelijke toekomstige veranderende omstandigheden in relatie tot bijvoorbeeld wet- en regelgeving/radarverstoring/innovaties. Tijdens de verplichte tweejaarlijkse herijking van de RES zou ook expliciet aandacht moeten zijn voor deze mogelijke veranderingen.
5. Stap voor stap naar uitvoering <u>Kernpunten uit de Concept RES 1.0:</u> - Naar verwachting zullen we halverwege 2021 verschillende scenario's voor samenwerking in de uitvoering kunnen voorleggen aan de gemeenten, provincie en waterschappen. Om vervolgens afspraken te maken om als gezamenlijke overheden, in samenwerking met de betrokken stakeholders, slimmer en efficiënter stappen te zetten in de realisatie van de energietransitie.	• Wij missen als aanbeveling aan het Rijk om andere partijen dan netbeheerders toe te staan in netwerkoplossingen te voorzien, al is het maar via proefprojecten. De monopolistische positie van netbeheerders is niet meer van deze tijd en zorgt voor een blokkade in de energietransitie.

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

Hoofddocument

Versie maart 2021

CONCEPT

Energiek en innovatief!

Samen stap voor stap over op duurzame energie in onze regio

Metropoolregio Eindhoven
RES Regionale Energie Strategie

Metal fuels:
ijzerpoeder voor opslag van duurzame energie

Het metaalbrandstofsysteem (metal fuels) gebruikt ijzerpoeder om duurzame energie op te slaan. Door de hoge energiedichtheid is ijzerpoeder zeer compact en gemakkelijk te transporteren als energiedrager. Een ander groot voordeel is dat metaalbrandstoffen herbruikbaar zijn, zodat je het poeder maar één keer hoeft te maken. En het is CO_2-vrij. De warmte kan worden gebruikt om stoom op te wekken, die industriële processen kan aandrijven of stroomturbines voor elektriciteit kan aandrijven. De resterende roest kan gemakkelijk worden opgevangen en weer worden omgezet in ijzerpoeder, met behulp van elektriciteit uit wind of zon. Het metaalbrandstofsysteem is ontwikkeld door de TU/e, studententeam Team Solid en een consortium van industriële partners. Bij Swinkels Family Brewers (Bavaria) in Laarbeek is een test uitgevoerd waarbij het systeem is aangesloten op het productieproces.

Disclaimer: Vorig jaar gaven volksvertegenwoordigers en stakeholders hun reacties op de Concept-RES. Reacties op de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie op land zijn niet verwerkt in deze Concept RES 1.0. Wij kozen er namelijk als regio voor om een milieueffectrapportage procedure (planMER) te doorlopen om ons te helpen samen op een zorgvuldige manier een verdere selectie in de zoekgebieden te maken. Inmiddels is er voor elk zoekgebied een milieueffectbeoordeling en zijn de zoekgebieden uit de concept-RES verfijnd op basis van tussenresultaten van het planMER. Dit voorjaar vragen we volksvertegenwoordigers en stakeholders, onder andere gevoed door lokale stakeholders en inwoners, om een reactie op de verfijnde zoekgebieden voor wind- en zonne-energie, die in deze Concept RES 1.0 zijn opgenomen. Via een inspraak procedure en een adviesvraag aan de Commissie voor de Milieueffectrapportage en Brabant Advies ronden wij daarnaast de planMER af. Op basis van de planMER, de lokale input en overige relevante informatie kan de RES 1.0 worden voltooid en aan volksvertegenwoordigers ter vaststelling worden voorgelegd, inclusief een verdere selectie van zoekgebieden.

Voorwoord

Met veel genoegen presenteer ik u namens de stuurgroep de RES 1.0 van de Metropoolregio Eindhoven. Deze bestaat uit een hoofddocument en achtergrondinformatie met een toelichting op de thema's en de keuzes. Met de RES 1.0 zetten we een grote volgende stap in de energietransitie voor onze regio. Ons devies: samen inzetten op besparen én stap voor stap over op duurzame energie, opgewekt in onze eigen regio. De RES is een gezamenlijke strategie die we inrichten met de gemeenten, waterschappen, provincie, netbeheerder en onze stakeholders: inwoners, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke partners. Samen komen we zo tot afgewogen en gedragen keuzes.

In de zomer van 2020 is de concept-RES in de regio besproken door de raden en is zij vastgesteld door de colleges van de 21 gemeenten en de besturen van de waterschappen en provincie. De reacties op de concept-RES zijn meegenomen in deze RES 1.0. De concept-RES was een belangrijke eerste stap in de voortgang van de energietransitie van onze regio Zuidoost-Brabant. Op 1 oktober is het document aangeboden aan NP RES. De concept-RES is doorgerekend door het Planbureau voor de Leefomgeving. De RES 1.0 is een volgende stap in de uitwerking van onze regionale strategie. In dit hoofddocument staan de belangrijkste stappen vermeld, de uitwerking met analyses en overwegingen vindt u in de bijlagen.

Met deze RES 1.0 worden we steeds concreter, onder andere via het uitvoeren van een planMER op MRE-niveau (in navolging van De Kempen), via de uitwerking van de energiebespaarplannen, de Regionale Structuur Warmte en de doorrekening van ons regionale elektriciteitsnetwerk. Met de planMER doorlopen we een zorgvuldig proces om te komen tot zoekgebieden in de regio, rekening houdend met milieueffecten, lokale belangen en de kansen om de energieopgave te verbinden aan andere opgaven in onze regio.

Naast een grote technische opgave is de regionale energiestrategie vooral ook een maatschappelijke, financiële en een ruimtelijke opgave. Bovendien is er sprake van een groot aantal uitdagingen, zoals de uitbreiding van de capaciteit van het netwerk. Dat maakt het onmogelijk om in één keer een compleet uitgewerkte strategie te hebben. De komende jaren vullen we in meerdere 'rondes' de opgave steeds concreter in: het is een 'ongoing' proces. Overheden leggen bestuurlijke keuzes vast, tenminste voor de periode tot 2030, in onder meer omgevingsvisie en omgevingsplannen. Ik wens u veel inspiratie.

Frans Kuppens
Voorzitter stuurgroep Regionale Energie Strategie

RES

Inhoud

Inhoud hoofddocument concept-RES 1.0

Voorwoord 3

1. Opgave en kader 7

2. De thema's van RES Metropool Regio Eindhoven 12

3. Samen de energieambitie realiseren 18

4. Besparen - duurzame warmte - duurzame opwek 26
   - 4.1 Besparen 28
   - 4.2 Duurzame warmte 36
   - 4.3 Duurzame opwek 40

5. Stap voor stap naar uitvoering 52

6. Begrippenlijst 64

Bijlagen concept-RES 1.0

Bijlagen worden separaat beschikbaar gesteld.

Bijlage 1 Participatie
- 1.1 Resultaten Internetconsultatie
- 1.2 Financiële participatie en lokaal eigendom

Bijlage 2 Besparing
- 2.1 Doelgroep Wonen
- 2.2 Doelgroep Bedrijven
- 2.3 Doelgroep Maatschappelijk Vastgoed

Bijlage 3 Duurzame Warmte
- 3.1 Regionale Structuur Warmte

Bijlage 4 Duurzame Opwek
- 4.1 No-Regretmaatregelen
- 4.2 PlanMER RES Metropoolregio Eindhoven

Bijlage 5 Netinfrastructuur
- 5.1 Netimpactrapportage RES 1.0

Bijlage 6 Reacties op de concept-RES 1.0
- 6.1 Overheden
- 6.2 Stakeholders

Bijlage 7 Reacties op de concept-RES
- 7.1 Reacties op de concept-RES

1

	Electriciteit	Warmte
Energie verbruik	5,55 TWh	8,7 TWh
Aantal inwoners	±800.000	

Samenwerking

Besparen

Participatie

Duurzame opwek

Koppeling met andere thema's

Duurzame warmte

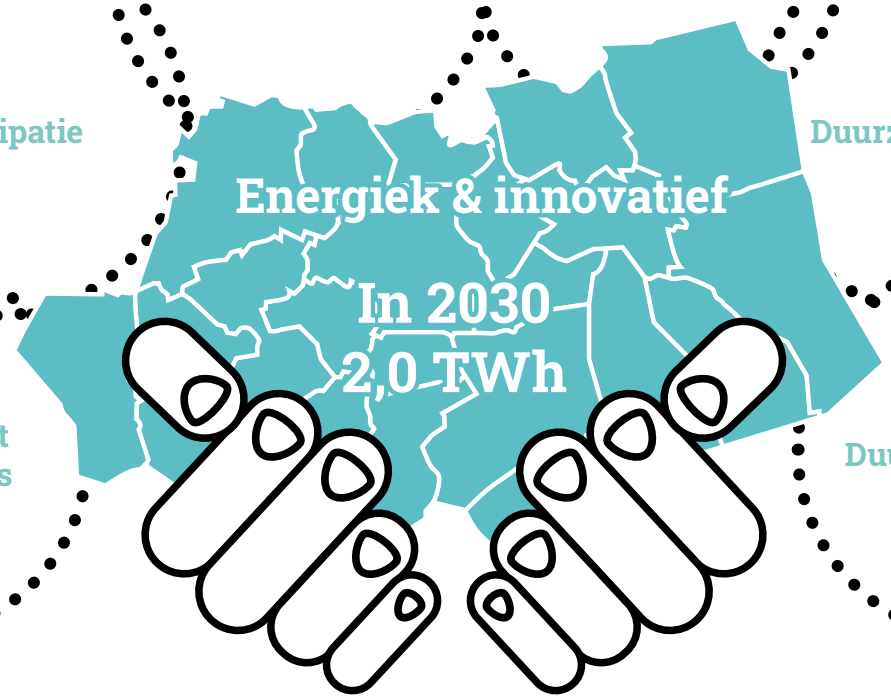

Leidende principes

Toekomstgericht
Iedereen draagt bij
Behoud ruimtelijke kwaliteit
Kans voor de regio
Voordelen zijn voor iedereen

Stap voor stap naar uitvoering!

1. Opgave en kader

Op basis van de Klimaatwet moet in 2050 de CO_2-uitstoot met 95% zijn afgenomen en streven we ernaar om in 2030 de uitstoot van CO_2 met 49% te verminderen. In het kader van het Nationaal Klimaatakkoord heeft het Rijk aan alle 30 regio's in Nederland gevraagd te onderzoeken hoe en waar ze energie kunnen besparen en energie duurzaam kunnen opwekken. Voor grootschalige duurzame opwek is landelijk een opgave vastgesteld van 35 TWh. Regio's stellen hiervoor een Regionale Energiestrategie (RES) op. Voor u ligt de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van de Metropoolregio Eindhoven. De RES 1.0 beschrijft wat de mogelijkheden zijn voor besparing en het grootschalig opwekken van elektriciteit en warmte in de regio. Stap voor stap gaan we over van fossiele brandstoffen op duurzame energie.

Opgave, ambitie en leidende principes

De Metropoolregio Eindhoven wil voorop lopen in de energietransitie, met als einddoel om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Als tussenstap willen we als regio uiterlijk in 2030 49% minder CO_2 uitstoten dan in 1990. Daarnaast is het uitgangspunt dat we vanuit de draagkracht van ons landschap bepalen wat haalbaar is voor opwek van duurzame elektriciteit. Zoals in de concept-RES is uitgewerkt gaan we nu uit van een bijdrage van 2 TWh voor onze regio aan de landelijke opgave van 35 TWh. Kleinschalige zon-op-dak-installaties worden in het Klimaatakkoord niet meegeteld voor het doel van 35 TWh. In deze doelstelling is immers al rekening gehouden met een autonome groei van kleinschalig zon-op-dak tot ongeveer 7 TWh. Uiteraard zien we wel het belang van zon-op-dak en onderzoeken we de mogelijkheden om zon-op-dak te stimuleren en bewoners aan te zetten tot besparing en duurzame opwek van energie.

“Iedereen gaat iets merken van de energietransitie. Het landschap zal van kleur veranderen en woningen en bedrijven worden anders verwarmd. Maar de energietransitie levert vooral veel op. Een schonere wereld met een gezonde lucht en een klimaat dat niet te heet is. Als samenleving werken we toe naar een nieuwe, groene economie. De opgave is groot, het belang ook. In Nederland en in de Metropoolregio Eindhoven werken we samen aan onze toekomst en aan die van onze kinderen en kleinkinderen.”

Frans Kuppens, voorzitter stuurgroep

De inzet op besparing is de basis voor de regionale strategie.

Onze leidende principes

De RES wordt uitgewerkt op basis van onze leidende principes: een kader van (maatschappelijke) uitgangspunten, richtinggevende afspraken en hoofdlijnen. Voor de Metropoolregio Eindhoven hebben we de volgende leidende principes benoemd:

✓ Een toekomstgerichte strategische visie	⇨ De focus op 2030, een doorkijk naar 2050!
✓ Een gezamenlijke opgave en iedereen draagt bij	⇨ Alle belanghebbenden dragen bij naar vermogen.
✓ Focus op maximaal behouden van ruimtelijke kwaliteit	⇨ Inzet op besparen en een zorgvuldig proces (o.m. via planMER en Zonneladder); van grofmazig naar fijn.
✓ De energietransitie als kans voor de regio	⇨ De RES als hefboom voor kwaliteitsverbetering (ruimtelijk, economisch, ecologisch en sociaal).
✓ Maatschappelijk draagvlak en bewustzijn staan centraal	⇨ Ervoor zorgen dat iedereen meeprofiteert.

De bovenstaande leidende principes bieden de gemeenten, provincie en waterschappen de handvatten voor een uitwerking van de RES en voor de vertaalslag naar het eigen beleid. De concretisering van de leidende principes krijgt in het verloop van het proces steeds verder vorm.

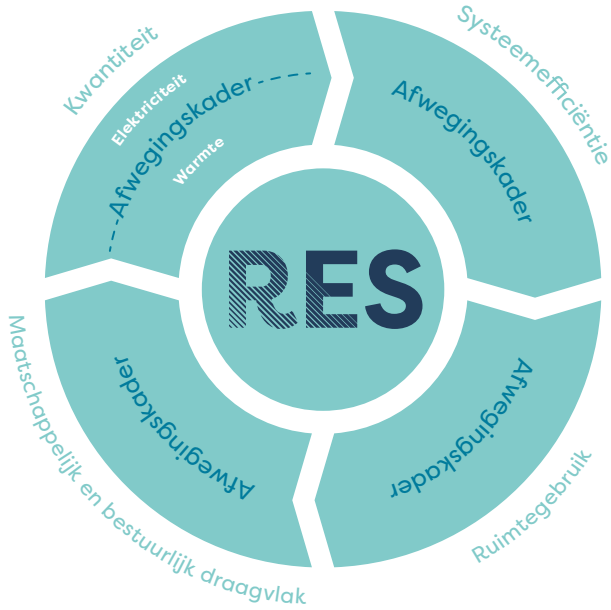

Afwegingskader

De bovenstaande leidende principes sluiten aan bij het afwegingskader van het Nationaal Programma RES (NP RES) dat bestaat uit vier onderdelen:

1. Kwantiteit opwek
2. Ruimtelijke inpassing
3. Systeemefficiëntie
4. Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak

Het afwegingskader van NP RES helpt bij het maken van keuzes in het proces van de RES. De keuzes die we maken, analyseren en toetsen we op de vier onderdelen. Voor onze regio is het uitgangspunt dat we vanuit de draagkracht van ons landschap (ruimtelijke inpassing) bepalen wat haalbaar is voor opwek van duurzame elektriciteit (kwantiteit opwek) en het duurzaam benutten van regionale warmtebronnen. We doen onderzoek naar

nieuwe aansluitmogelijkheden en zorgen voor afstemming op regionaal niveau over verdeling van de beschikbare capaciteit en juiste prioritering van toekomstige investeringen en innovaties in het elektriciteitsnet (systeemefficiëntie). Door belanghebbenden in een vroegtijdig stadium te betrekken creëren we draagvlak voor beslissingen en waarborgen we de kwaliteit van beslissingen (maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak). Uiteindelijk gaat het erom dat elke regio bijdraagt en we gezamenlijk de landelijke doelstelling behalen van 35 TWh. Elke regio kiest afzonderlijk voor een goede balans tussen de vier onderdelen.

Elke regio is uniek en elke regio maakt dus haar eigen afweging.

Een momentopname, zorgvuldig vastgesteld

Onze RES 1.0 is een momentopname. Ze geeft aan waar we op dit moment staan op de weg naar 2030 en verder, de weg naar 2050. De energiestrategie is tenslotte een dynamisch proces dat permanent in verandering is. Veranderende omstandigheden, nieuwe technologieën, nieuwe en andere stakeholders hebben invloed op het proces.

We gebruiken alle kennis en de gezamenlijke kunde en ervaring van de betrokken partijen om regionaal weloverwogen afspraken te maken. Het belang van samenwerking in de regio is groot. De afgelopen tijd hebben we gezien dat er op tal van vlakken wordt samengewerkt in onze regio. Want we hebben niet alleen een flexibele energiestrategie nodig om in een telkens veranderende wereld, de huidige en toekomstige energiedoelstellingen te blijven behalen, maar ook een stevig samenwerkingsnetwerk. We werken 'bottom-up' en we sluiten aan op lokale initiatieven.

Het proces van startnotitie, via concept-RES naar RES 1.0 en verder

We zijn begonnen met een startnotitie voor de basis van het proces en de eisen waaraan onze RES moet voldoen. In de startnotitie hebben we de gezamenlijke leidende principes vastgesteld voor het vormgeven van de energietransitie in onze regio. Vervolgens hebben we samen met alle gemeenten, waterschappen en provincie gewerkt aan de concept-RES. Dit eerste concept is richtinggevend voor de aanpak van de regionale energietransitie en de inzet (het bod aan het Rijk) voor het te realiseren regionale aandeel duurzame energie. Afgelopen zomer stelden de colleges, provincie en waterschappen de concept-RES vast en hebben gemeenteraden hun reacties gegeven. De reacties van stakeholders en volksvertegenwoordigers op de concept-RES hebben we betrokken in de uitwerking van deze concept-RES 1.0. Als bijlage 7.1 is een tabel opgenomen met de reacties die destijds op de Concept-RES zijn gegeven en op welke plek in deze concept-RES 1.0 wordt ingegaan op het onderwerp van een specifieke reactie.

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft in zijn eerste Monitor van de concept-Regionale Energiestrategieën een nadere analyse en precisering uitgevoerd van het kwantitatieve bod van alle RES-regio's samen. Het PBL heeft berekend dat de optelsom van de regionale plannen leidt tot een bod van 52,5 TWh. De realisatie van de regionale plannen is echter met de nodige onzekerheid omgeven. Nadere verkenning levert een inschatting voor hernieuwbare elektriciteitsproductie in 2030 op met een bandbreedte van 31,2 tot 45,7 TWh, en een middenwaarde van 38,2 TWh. Of het doel van 35 TWh wordt gehaald, is nog geen gegeven.

Deze concept-RES 1.0 wordt voorgelegd aan alle gemeenten, de waterschappen en de provincie. Vervolgens bieden we onze concept-RES 1.0 aan het Rijk aan. Daarna werken we de concept-RES 1.0 verder uit tot de RES 1.0.

De energietransitie is een opgave die iedereen aangaat.

De RES 1.0 biedt een toekomstgerichte strategische visie, door de leidende principes, afwegingskaders en zoekgebieden tot 2030 te identificeren. Hiermee biedt de RES 1.0 een raamwerk en procesafspraken. Ondanks dat we op veel fronten al aan de slag zijn moeten er nog veel stappen gezet worden om de RES nog verder te concretiseren en de doelstellingen van de RES ook écht te halen. De consequenties van nog openstaande keuzes moeten nader onderzocht worden, de besluitvorming moet verder geconcretiseerd worden, er moet tot uitvoering over worden gegaan, en er moet monitoring worden opgezet om de voortgang te bewaken en waar nodig bij te sturen. Dit alles uiteraard in overleg en samenwerking met de diverse stakeholders.

Doorkijk naar 2050

De nadruk ligt in de RES 1.0 op de doelstellingen voor 2030, en focust op het besparen van energie, grootschalige opwek en een warmtestrategie. De RES is echter op de lange termijn een belangrijk instrument om het toekomstige volledig CO_2-neutrale energiesysteem nader vorm te geven. De beslissingen die hier de komende jaren gemaakt worden zullen dan ook verstrekkende gevolgen hebben.

Het toekomstige energiesysteem zal drastisch verschillen van het huidige energiesysteem. Het gebruik van aardgas en kolencentrales wordt afgebouwd en hoewel het huidige elektriciteitsnet in Nederland zeer betrouwbaar is, vormt de combinatie van verouderende assets, de transitie naar duurzame energie en de elektrificatie van mobiliteit en verwarming een grote uitdaging voor de toekomstige betrouwbaarheid en voor de langetermijnplanning van het toekomstige energiesysteem.

Het toekomstige energiesysteem:

- wordt een multi-energiesysteem, waarin meerdere energiedragers (bijvoorbeeld elektriciteit, warmte, waterstof) worden geproduceerd door verschillende energie-opwekkers, worden getransporteerd en / of worden opgeslagen en verbruikt. Dit leidt tot een toenemende onderlinge afhankelijkheid tussen verschillende dragers door warmtekrachtkoppeling, energieopslag van specifieke dragers en conversies tussen energiedragers;
- zal zeer dynamisch zijn, aangezien het afhankelijk zal zijn van de toenemende penetratie van hernieuwbare energiebronnen, de elektrificatie van mobiliteit (bv. elektrische auto's) en verwarming (bv. warmtepompen), warmtekrachtkoppeling, en intermitterende energiebronnen in het algemeen. Dit zal de eisen aan het energienetwerk drastisch veranderen omdat er sprake gaat zijn van sterke fluctuaties en een disbalans tussen vraag en aanbod;
- zal multi-schaal zijn, doordat deze zowel meer geïnternationaliseerd als meer gedecentraliseerd zal zijn. Enerzijds vereist de intermitterende en lokale aard van de grootschalige opwekking van hernieuwbare energie sterkere inter-regionale en zelfs geïnternationaliseerde energiemarkten. Anderzijds zal de gedistribueerde opwekking en opslag van hernieuwbare energie, gecombineerd met elektrificatie van zowel voertuigen als verwarming, leiden tot een gedecentraliseerd energiesysteem met lokale energiemarkten en peer-to-peer energiehandel.

De grootste uitdagingen van dit nieuwe energiesysteem gaan we pas ná 2030 tegenkomen omdat we tot die tijd nog gebruik kunnen maken van

fossiele brandstoffen om vraag en aanbod in balans te houden en het aandeel hernieuwbare energie nog niet groot genoeg is om grootschalige opslag noodzakelijk te maken. Hoe meer hernieuwbaar de energiemix wordt, hoe groter de bovengenoemde uitdagingen worden. Daarom zijn opslag en conversie cruciale puzzelstukken van het uiteindelijke CO_2 neutrale energiesysteem. Hier moet echter nog veel technologische ontwikkeling op plaats vinden.

Daarom is het nodig om naast de doorrekening van de plannen voor 2030, ook een integrale benadering van het gehele CO_2-neutrale energiesysteem in 2050 te ontwikkelen. Hierin moet de verduurzaming van alle sectoren integraal benaderd worden, van de Transitievisies Warmte voor de gebouwde omgeving tot de mobiliteit en industrie. Er moeten ook regio-overstijgende keuzes gemaakt worden over de import van energie uit het buitenland bijvoorbeeld, en over de nationale energiemix en energie-infrastructuur.

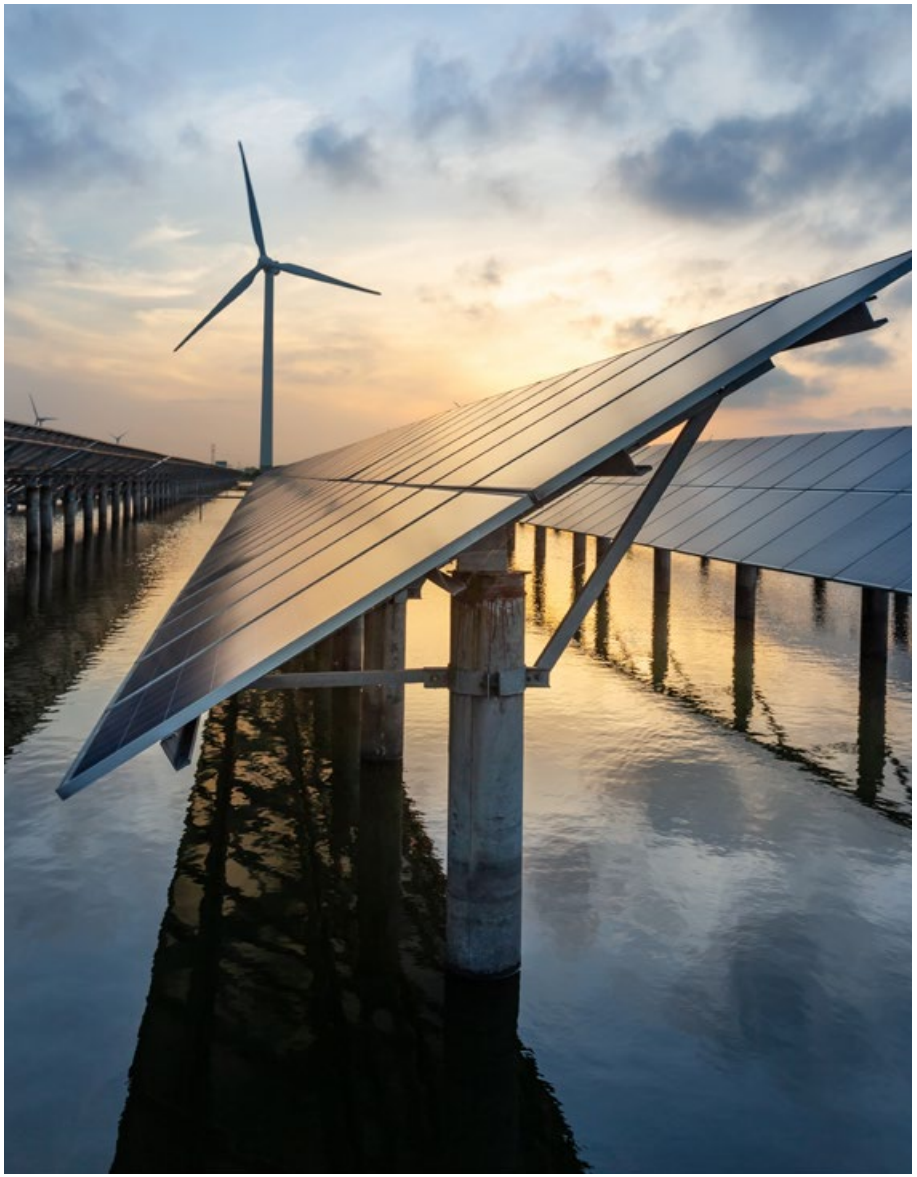

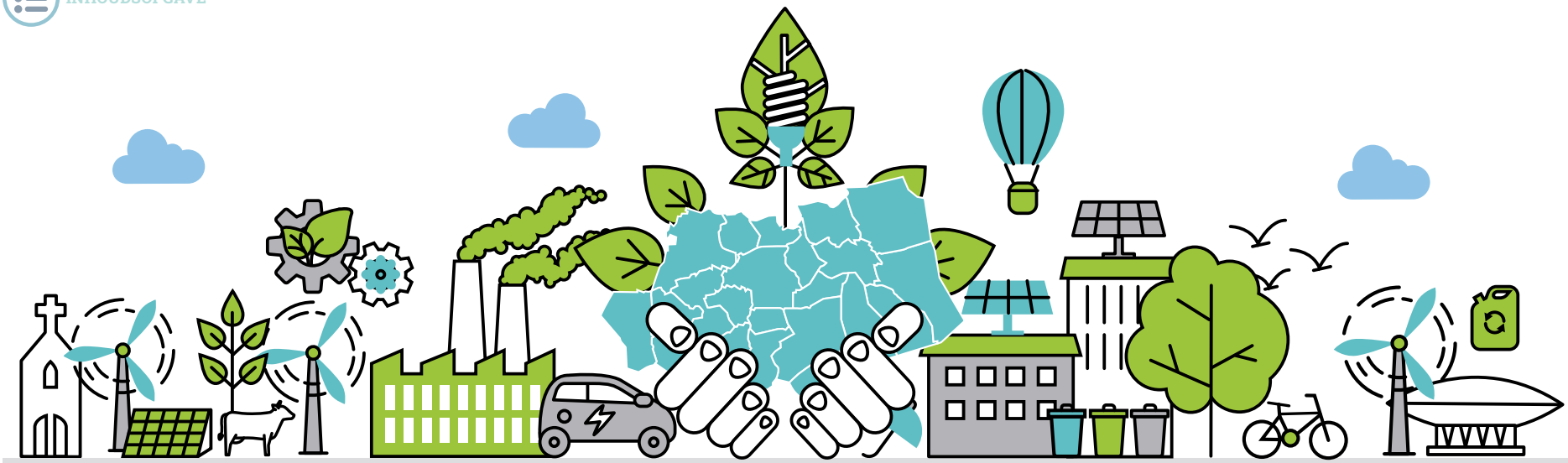

2018 - 2019	dec 2019 - mei 2020	juni 2020 - dec 2021	2022 - 2030
FASE 1 en FASE 2	**FASE 3**	**FASE 4**	**FASE 5**
Voorbereiding Analyse & ambitie	Uitwerking en opleveren concept-RES	Uitwerking en opleveren RES 1.0	Verankeren, uitvoeren en monitoren

Energiebespaarplannen

Regionale Structuur Warmte

Zoekgebieden

Financiële participatie

Leidende principes

Cyclisch Proces (2-jaarlijks)

Startnotitie RES Metropool Regio Eindhoven	Concept-RES Metropool Regio Eindhoven	RES 1.0 Metropool Regio Eindhoven	RES 2.0 - RES 3.0 - etc... Metropool Regio Eindhoven

2. Metropoolregio Eindhoven

De regionale energietransitie geven we vorm vanuit onze waarden, de kracht en de verschillen van de regio en uitdagingen op andere thema's. Daarmee is de regionale energietransitie een niet opzichzelfstaand vraagstuk. De verbrede kijk naar de energietransitie binnen de Metropoolregio Eindhoven belichten we hier.

De regionale thema's: economie, mobiliteit, transitie landelijk gebied en energietransitie

Welvaart én welzijn voor onze inwoners en ondernemers.

Metropoolregio Eindhoven richt zich op het verbeteren van de leef-, verblijf- en werkomstandigheden van onze inwoners, bezoekers en bedrijven. Duurzaamheid staat daarbij centraal. We willen samen een evenwichtige regio zijn waarin we werken aan een excellente economie en aan een inclusieve en duurzame regio. Welvaart én welzijn voor inwoners en ondernemers, daar gaat het om. We zetten samen de schouders eronder en maken onze regio sterker, beter en toekomstbestendig. Door de bijzondere samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven, is de regio Zuidoost-Brabant erin geslaagd een succesverhaal neer te zetten waar niet alleen binnen Nederland maar zelfs wereldwijd naar wordt gekeken. De sleutel tot dit succes is samenwerken: overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen weten elkaar te vinden en te versterken. Het is dan ook logisch dat we samen een RES opstellen.

Mobiliteit, ons landelijk gebied én onze economie krijgen een impuls van de energietransitie

Onze unieke regio is een hecht netwerk van stedelijk gebied en natuur.

Verschillen maken onze regio sterk

De Metropoolregio Eindhoven is een regio van contrasten. Dat maakt haar uniek. Ze is een hecht netwerk van steden, stedelijke randgemeenten, dorpen, natuurgebieden, fraaie diverse landschappen, een grote schatkist aan cultuurhistorisch erfgoed, dynamische economische en innovatieve hotspots en gemoedelijk bewoond landelijk gebied. De kracht van onze regio is de diversiteit. De stad en het landelijk gebied versterken elkaar en profiteren in hoge mate van elkaars kwaliteiten en functioneren als een geheel. Dit is dan ook kenmerkend voor het vestigingsklimaat van de regio, zowel voor inwoners als ondernemers. Deze kwaliteiten staan echter onder druk. Het is daarom belangrijk dat betrokken overheden samen blijven werken aan het versterken van de uitgangspositie van de regio: een gezonde, veilige en aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving met ruimte voor gewenste ontwikkelingen en het versterken van het duurzaam verdienvermogen.

Toptechnologieregio Brainport: inzet op energie-innovaties

De Brainportregio is de bakermat van de hightech industrie en draagt aanzienlijk bij aan het verdien- en innovatievermogen van Nederland. Koplopers in technologie op het gebied van mobiliteit, gezondheid, voeding en energie vinden in Brainport hun logische thuisbasis. De energietransitie en het behalen van de energie- en klimaatdoelstellingen is een wereldwijde uitdaging die alle facetten van ons leven raakt en dicht bij huis begint. Voor een duurzame economie en een duurzaam ruimtelijke ontwikkeling is de ontwikkeling van energie-innovaties erg belangrijk. Verschillende vormen van hernieuwbare energie opwekken, die vervolgens opslaan tegen steeds lagere kosten en de reductie van materialen; dat is waar bedrijven, kennisinstellingen en overheden in Brainport Eindhoven voor gaan. Een uitdaging die kansen biedt voor de kennisintensieve maakindustrie in deze regio. Er is een reeks ontwikkelingen en producten uit onze eigen regio die direct effect kunnen hebben op klimaat- en energiedoelstellingen. Dit is onderdeel van de Brainport Agenda en daarmee zetten we grote stappen in het economisch verdienvermogen voor de regio en behalen we maatschappelijke doelen op het vlak van energie. Dit geldt voor duurzame en slimme mobiliteit, LED-verlichting, laadinfrastructuur, de inzet van waterstof en opwekkingsmogelijkheden zoals dunne film-zonnecellen. Door een concrete marktvraag te ontwikkelen kan de opschaling van deze bestaande technologieën versnellen. Door op regionaal niveau samen te werken met onder meer Brainport Development en kennisinstellingen kunnen we de innovatie kracht in de regio benutten en versterken, bijvoorbeeld door innovatie in te zetten om in onze regio met de netschaarste om te gaan.

Een vitaal landelijk gebied

Zuidoost-Brabant is niet alleen een toonaangevende hightechregio. Het is samen met aangrenzende delen van Noordoost-Brabant en Noord- en Midden-Limburg tevens één van de belangrijkste voedselproducerende regio's van Nederland. Duizenden agrarische bedrijven in de intensieve land- en tuinbouw (met name intensieve veehouderij, maar ook vollegronds groenteteelt en boomteelt) en een daaraan gekoppelde toeleverde en afnemende industrie en dienstverlening zorgen voor veel werkgelegenheid in de regio. De intensiteit van activiteiten stelt de regio ook voor uitdagingen. In delen van het landelijk gebied staan leefbaarheid, omgevings- en milieukwaliteit (lucht-, geur-, bodem- en waterkwaliteit) onder druk.
De ambitie van de 21 samenwerkende gemeenten uit de regio Zuidoost-Brabant is dat het landelijk gebied leefbaar, toekomstbestendig en economisch vitaal blijft. Stedelijk en landelijk gebied zijn daarin een samenhangend geheel. Daartoe is een 'Streefbeeld landelijk gebied' met richtinggevende uitspraken vastgesteld door alle raden. Hierin zijn de ambities beschreven over de gewenste ontwikkeling van het landelijk gebied. Hierbij is een integrale benadering nodig. De versterking van ruimtelijke en ecologische kwaliteiten hangt samen met de veranderende economische en sociale structuur in het landelijk gebied en de verbinding tussen landelijk en stedelijk gebied.

We realiseren experimenteerruimte voor innovaties op het gebied van duurzame energie.

Energie-innovatie in de Brainport Agenda

Ontwikkeling van opslag en conversie technologieën als essentiële schakel in het realiseren van de energietransitie

Ontwikkeling van het Battery Competence Centre

Inzetten van regionale competenties (o.a. HTSM en Automotive) t.b.v. de waterstoftransitie

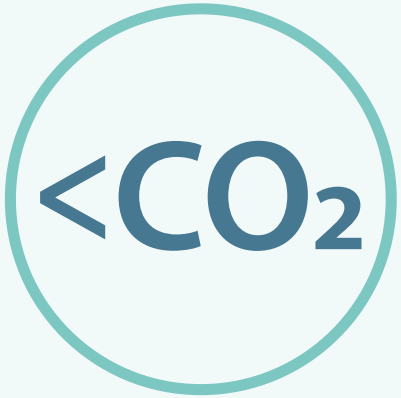

Ontwikkeling van nieuwe technologieën en producten t.b.v. de CO_2 reductie

Versneld naar de markt krijgen van grootschaliger inzetten van bestaande energie innovaties

Brainport Smart District: nieuwe inzichten en technieken toegepast

In de Helmondse wijk Brandevoort wordt de slimste wijk ter wereld ontwikkeld, Brainport Smart District (BSD). De nieuwste inzichten en technieken op het gebied van participatie, gezondheid, data, mobiliteit, energie en circulariteit worden hier ingezet om een duurzame en mooie woonomgeving te creëren. BSD wordt een slimme woon en werkwijk waarin bewoners zelf een centrale rol spelen bij de ontwikkeling van hun eigen leefomgeving. De ontwikkeling van BSD is een co-creatieproces tussen onder andere bewoners, professionals en andere stakeholders.

Wat we gaan doen!

- ✓ We gaan samenwerken met Brainport Development en kennisinstellingen om de innovatie kracht in de regio te benutten en te versterken. We stellen daarvoor een actieprogramma op.
- ✓ We werken samen met Brainport Development en de arbeidsmarktregio's om inzicht te krijgen in de gevolgen van de energietransitie op de regionale arbeidsmarkt.
- ✓ We stemmen de energietransitie af op de andere regionale opgaven.

De Brainportregio is de bakermat van de hightech industrie.

Onderwijs en arbeidsmarkt en de energietransitie

De energietransitie brengt niet alleen veranderingen in de omvang van werkgelegenheid en verdeling ervan over sectoren met zich mee, maar ook in het type werk en de kennis en competenties die daarvoor nodig zijn. De energietransitie biedt een groot aantal kansen, ook voor groepen die nu nog aan de kant van de arbeidsmarkt staan. Maar er zijn nu al tekorten in diverse, vooral technische, beroepen die hierbij relevant zijn: machine- en servicemonteurs, bouw- en infravaklieden, elektriciens, elektromonteurs en installateurs, operators, informatici en software engineers, elektrotechnisch ingenieurs, enzovoorts. Er liggen grote uitdagingen om voldoende mensen op te leiden en beschikbaar te hebben voor het werk dat samenhangt met de energietransitie.

Er liggen grote uitdagingen om voldoende mensen op te leiden en beschikbaar te hebben voor het werk dat samenhangt met de energietransitie.

We werken samen met Brainport Development en de arbeidsmarktregio's Zuidoost-Brabant en Helmond-De Peel, om een beter beeld te krijgen van de gevolgen van de energietransitie op de regionale arbeidsmarkt. We verkennen de opgaven en maken de vertaling daarvan naar concrete acties. Werkgevers en onderwijsinstellingen uit de regio worden daarbij betrokken. Daarnaast zorgen we ervoor dat, via het PACT Brabant en het Kennispact MBO Brabant, op provinciale schaal en met de andere Brabantse arbeidsmarktregio's afstemming en kennisdeling plaats vindt. Op deze manier wordt gebruik gemaakt van elkaars informatie en kennis en worden krachten waar mogelijk gebundeld. Ook voorkomen we zo dat werkgevers en instellingen, met vestigingen of activiteiten in meerdere regio's, tegelijkertijd vanuit de verschillende RES-regio's worden benaderd.

De RES als hefboom voor andere regionale opgaven

De regio wordt naast de energietransitie geconfronteerd met een aantal andere grote opgaven, zoals de transitie van het landelijk gebied, circulaire economie en klimaatadaptatie. De nieuwe grote opgaven moeten ruimtelijk worden ingepast. In de ruimtelijke afweging van kansrijke zoekgebieden is de samenhang met andere opgaven cruciaal. Het realiseren van wind- en zonneparken betekent (nog) meer druk op de schaarse ruimte in een dichtbevolkte regio. Afspraken zijn nodig voor de versnelling en afstemming van de transitie van de agrarische sector, klimaatadaptatie, natuurontwikkeling en de inpassing van duurzame opwek van energie. Dit draagt bij aan de kwaliteit van het vestigingsklimaat van Brainport en aan de leefbaarheid van de regio als totaal. De Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant faciliteert de samenwerking tussen de betrokken overheden en de realisatie van de gemaakte afspraken. De RES willen we inzetten als hefboom voor kwaliteitsverbetering (ruimtelijk, economisch, ecologisch en sociaal). Dit door de energietransitie te koppelen aan andere opgaven en te kijken of de energieprojecten een (deel van de) oplossing kunnen zijn. Hierdoor komen mogelijke oplossingen voor de integrale opgaven eerder in beeld. In de omgevingsagenda is aangegeven dat nieuwe woningen voldoen aan nieuwe eisen op het gebied van energie, circulair bouwen en klimaat.

Er zijn afspraken nodig voor de versnelling en afstemming van de transitie van de agrarische sector, klimaatadaptatie, natuurontwikkeling en de inpassing van duurzame opwek van energie.

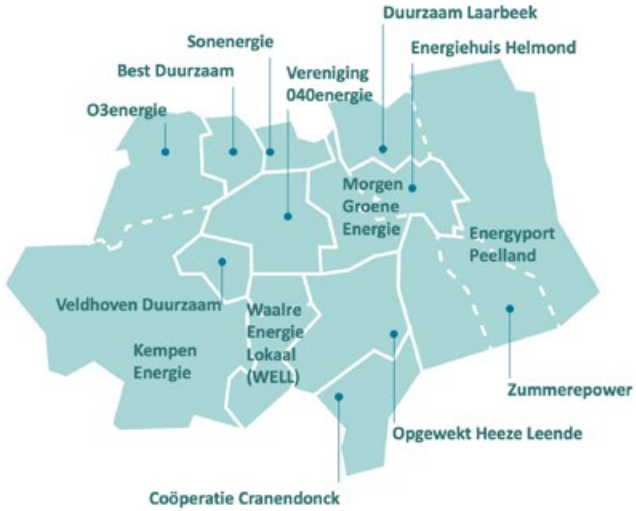

Op verschillende niveaus werken we al samen aan de energietransitie binnen onze regio. Het project De Groene Zone, de Green Deal Zorg en de energiecoöperaties zijn voorbeelden hiervan.

3

3. Samen de energieambitie realiseren

Regionale samenwerking

De RES van de Metropoolregio Eindhoven is een regionaal samenwerkingsverband van de gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre, de waterschappen Aa en Maas en De Dommel, de provincie Noord-Brabant en Enexis Netbeheer. De gemeenten werken met elkaar samen via de subregio's de Peel, de Kempen, de A2-gemeenten en het Stedelijk Gebied Eindhoven.

Op tal van gebieden werken gemeenten en clusters van gemeenten samen.

Hier staan we voor in onze regio

Samen onderzoeken we de mogelijkheden om de energietransitie uit te voeren. Voor een succesvolle transitie bekijken we het verbruik aan elektriciteit en warmte, de opwek van duurzame energie en de distributie daarvan in samenhang. Daar komt bij dat de energietransitie in de gebouwde omgeving ook wordt beïnvloed door de ontwikkelingen in het verduurzamen van de mobiliteit en industrie. Innovatiekracht is nodig om tot effectieve en efficiënte oplossingen te komen. We onderzoeken waar en hoe we het beste duurzame elektriciteit, zoals wind- en zonne-energie kunnen opwekken. Daarbij maken we optimaal gebruik van de beschikbare ruimte en het gezamenlijk elektriciteitsnetwerk. Het uitgangspunt is om de ruimtelijke kwaliteit van onze regio te behouden. We weten welke warmtebronnen er zijn in de regio, zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen. Daarnaast kijken we hoe we slim gebruik kunnen maken van de inzet van regionale kennis, innovatie en vakmensen. De besluiten daarover worden lokaal genomen. Gemeenten zijn dus zelf aan zet. Daarbij realiseren wij ons dat de mogelijkheden en kansen en fasering per gemeente kunnen verschillen.

Het proces om tot de Regionale Energiestrategie te komen wordt zowel top down als bottom up beïnvloed. Het Rijk bepaalt hoeveel duurzame energie opgewekt moet worden in 2030 (35 TWh). Dit betreft de opgave vanuit de landelijke klimaattafel Gebouwde Omgeving en Elektriciteit. De decentrale overheden bepalen hoe, met wie en waar dit ingevuld wordt. Dat bekijken we regionaal en leggen we vast in de RES. Het is een regionale strategie en de gemeenten gebruiken de RES om lokaal beleid (verder) uit te werken voor o.a. warmte, besparing en grootschalige opwek. De besluiten daarover, worden lokaal genomen. De RES gaat niet over de gehele opgave op het gebied van duurzame energie die lokaal wordt uitgewerkt. Naast de uitwerking van het beleid in relatie tot de RES, formuleren gemeenten nog eigen aanvullend lokaal beleid op het gebied van duurzame energie. Bijvoorbeeld als het gaat om de uitwerking van lokaal beleid op basis van de andere landelijke klimaattafels zoals Mobiliteit en Industrie.

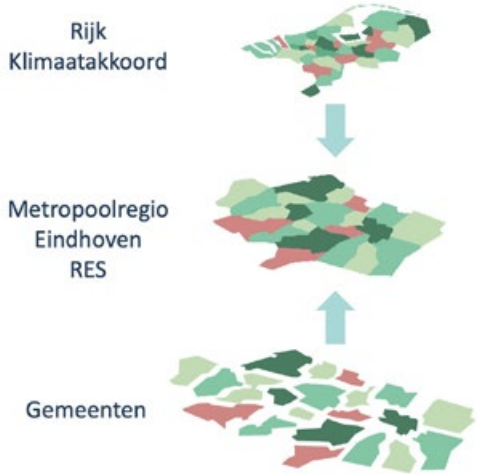

Overzicht participatiemomenten

2018 - 2019	dec 2019 - mei 2020	juni 2020 - dec 2021	2022 - 2030
FASE 1 en FASE 2	**FASE 3**	**FASE 4**	**FASE 5**
Voorbereiding Analyse & ambitie	Uitwerking en opleveren concept-RES	Uitwerking en opleveren RES 1.0	Verankeren, uitvoeren en monitoren
• Brainstormsessies • Werkateliers	• Subregionale inloopavonden • Werkateliers Huis van Waalre, stakeholders en ambtelijk • Werkateliers Seats2Meet, stakeholders en ambtelijk	• Online vragenuurtjes, inwoners en volksvertegenwoordigers • Online sessies Warmte deel 1 RSW en lokale TVW, ambtenaren • Online maatschappelijke partners (adviesgroep i.o.) • Online Bouwstenenatelier PlanMER stakeholders • Inspraakprocedure PlanMER • Masterclass RES i.r.t. Omgevingswet ambtelijk • Enquête en online Bouwstenenatelier Duurzame Opwek, ambtenaren • Online sessie warmte deel 2 uitgangsprincipes RSW, ambtenaren • Webinar Energiebesparing bij bedrijven, stakeholders • Talkshow Innovatie in de regio, alle doelgroepen • Online Bouwstenenatelier deel 2 Presentatie tussenresultaten PlanMER, stakeholders • Online sessie adviesgroep Maatschappelijke partners • Internetconsultatie, inwoners • Online sessie Waterstof, ambtenaren, bestuurders en volksvertegenwoordigers. • Subregionale online meet-ups, inwoners en volksvertegenwoordigers • Presentatie RES 1.0	**Nog in te vullen...** **Dit wordt te zijner tijd opgenomen op de website en de activiteitenkalender**

Participatie: samen werken aan betrokkenheid

Door de energietransitie gaan ons landschap en onze omgeving er de komende jaren anders uitzien. Met de komst van energiebronnen als zon en wind wordt de duurzame energievoorziening steeds zichtbaarder. Draagvlak en acceptatie onder omwonenden en andere inwoners en bedrijven uit de omgeving van projecten zijn daarbij van cruciaal belang. Samenwerken betekent vanzelfsprekend dat er concessies gedaan moeten worden. Door belanghebbenden in een vroegtijdig stadium te betrekken creëren we draagvlak voor beslissingen en waarborgen we de kwaliteit van beslissingen. Belanghebbenden zijn onder meer woningcorporaties, energiecorporaties, jongeren, agrariërs, natuurbeheerders, energiedeskundigen, raadsleden, colleges en inwoners. Onderzoek laat zien dat het draagvlak voor verduurzaming van de energievoorziening in Brabant over het algemeen hoog is. Echter is algemeen draagvlak niet hetzelfde als acceptatie van (lokale) effecten. Bij het creëren van draagvlak is inzicht in wat leeft bij bewoners van groot belang. Het is belangrijk dat we bij de verschillende fasen van beleidsvorming tot projectimplementatie, inclusief keuzes van locaties, inwoners goed meenemen.

We moeten inzicht hebben in wat er leeft bij inwoners.

Iedereen in onze regio bekend maken met RES

Zonder participatie geen RES. De afgelopen periode hebben we participatie dan ook op verschillende manieren gerealiseerd, door middel van webinars, werkateliers, internetconsultaties en kennissessies. Ook houden we een actueel overzicht bij met antwoorden op vragen over de RES via onze website RES MRE. Om meer inwoners bekend te maken met de RES bekijken we in overleg met gemeenten wat nodig is om op lokaal niveau participatie te versterken.

Participatie: een continu proces

Participatie is een continu proces dat op twee niveaus plaatsvindt: intern en extern. Bij de interne participatie betrekken werkgroepen voor hun opdracht stakeholders en ambtenaren voor informatie en advies, bijvoorbeeld over de landschappelijke inpassing, energiebespaarplannen, ruimtegebruik en de bepaling van de zoekgebieden. Op basis hiervan geven de werkgroepen invulling aan hun onderdeel van de RES. Tussenresultaten worden vervolgens extern getoetst. Stakeholders worden op diverse momenten geconsulteerd om de opbrengst te beoordelen en input te geven. Inwoners hebben de mogelijkheid om onder andere via bijeenkomsten en het planMER-traject reacties te geven en zienswijzen in te dienen. Volksvertegenwoordigers kunnen tussentijds input geven via hun bestuurders en stellen uiteindelijk de RES vast.

De consultatie op de concept-RES heeft geleid tot aanpassingen in deze 1.0-versie

We blijven informeren

Om inwoners, volksvertegenwoordigers en stakeholders te informeren over de ontwikkeling en het proces van de RES zijn er afgelopen jaar online-vragenuurtjes en webinars georganiseerd. Naast algemene informatie zijn specifieke doelgroepen over onderdelen bijgepraat en geconsulteerd, zoals tijdens de bouwstenenateliers over de milieuonderzoeken in het kader van Plan-MER. Om inwoners mee te nemen in de toekomst van de RES is er op 2 december een talkshow georganiseerd over lokale innovaties die bijdragen aan een duurzame energievoorziening.

Inwoners Zuid-Oost Brabant willen meer betrokken worden

De weg naar een duurzame leefomgeving gaat stapsgewijs. De energietransitie zal in de komende decennia verandering brengen in onze leefomgeving. Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij wat inwoners belangrijk vinden en wat zij zelf kunnen bijdragen aan de energietransitie, is de internetconsultatie gehouden.

Deze enquête is door ruim 1.700 inwoners ingevuld en liep 20 oktober tot 14 december 2020. De enquête is bedoeld om voorkeuren, suggesties en zorgen van Brabanders naar boven te halen. De deelnemers aan het onderzoek, de respondenten, variëren in leeftijd van 16 tot 70 en ouder, komen uit alle 21 gemeenten en zijn overwegend hoger opgeleid. Omdat de resultaten gewogen zijn naar gemeente, leeftijd en opleidingsniveau geeft de enquête een representatief beeld.
Voor een ruime meerderheid van de respondenten is de klimaatverandering een probleem (64%): zij staan (zeer) positief tegenover het stimuleren van duurzame energie (60%). Een kleine groep respondenten denkt daar anders over en vindt de aandacht voor klimaatverandering overdreven (12%).

Om in huis meer energie te besparen, is bijna de helft van mening dat zowel de overheid als de huiseigenaren het voortouw moet nemen in het versnellen van energiebesparing. Bijna tweederde wil dat de overheid zich richt op het verlenen subsidies. Bij de installatie van zonnepanelen geeft bijna de helft aan advies op maat nodig te hebben. 60% maakt zich zorgen over de kosten om je huis aan te passen naar een aardgasvrije woning.

Inwoners hebben een duidelijke voorkeur om nieuwe zonne- en windparken te plaatsen bij bestaande infrastructuur, zoals snelwegen en energielocaties. Dit sluit aan bij het voorstel uit de concept RES (de zogenaamde “no regret” maatregelen). Er bestaat geen uitgesproken voorkeur voor de opwekking van wind- of zonne-energie. 40% vindt dat de regio volop moet inzetten op windenergie, 30% is het hier niet mee eens. Terwijl 42% vindt dat de regio volop zou moeten inzetten op zonneparken, 25% vindt van niet. Bijna de helft van de respondenten ziet windmolens bij voorkeur in een cluster geplaatst.

Respondenten zien de opbrengsten van zonne- en windparken zien graag terug vloeien naar de samenleving, bijvoorbeeld naar direct omwonenden (39%), naar inwoners in de regio via een fonds (33%) of naar inwoners in de gemeente (32%). Dit sluit aan op de doelstellingen van concept RES. De helft van de respondenten wil graag kunnen investeren in een zonneproject of een windproject in de eigen regio en er zo zelf geld aan verdienen.
De enquête maakt duidelijk dat veel respondenten nog niet bekend zijn met de RES. Van de respondenten is 18% op de hoogte van de RES. Desondanks is er een grote bereidheid om mee te denken en uitvoering te geven aan de RES. Bijna tachtig procent van de respondenten wil door hun gemeente betrokken en/of geïnformeerd worden over de plannen. Bovendien willen inwoners graag meedenken bij projecten voor windmolens of zonneparken (76%).

De enquête bood de gelegenheid om in gesprek te gaan over de enquête en de regionale energiestrategie via een zogenaamde Research Community. In deze community gaan de respondenten met de onderzoekers gesprek over de aandachtspunten van de enquête en de regionale energiestrategie. Dit geeft de kans om de resultaten te toe te lichten en standpunten van respondenten te verdiepen. Het animo onder de respondenten was erg groot. De community biedt maximaal plek voor 80 deelnemers. De aandachtspunten uit de enquête worden ook meegenomen in het vervolg van de RES.

De resultaten van de enquete zijn opgenomen in bijlage 1.1.

Participatie: betrokkenheid omgeving

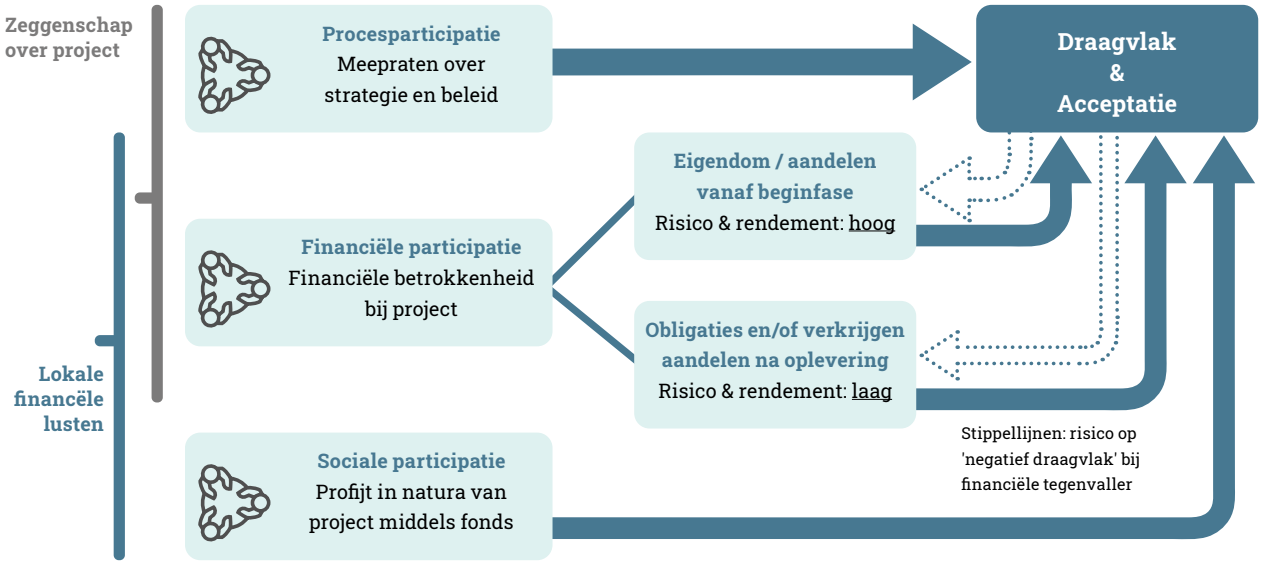

Procesparticipatie is direct gericht op communicatie over en eventuele verbetering van het project ten behoeve van draagvlak en acceptatie.

Sociale participatie kan bijdragen aan draagvlak en acceptatie. Dit door de positieve bijdrage vanuit het project aan de lokale samenleving, niet door zeggenschap bij het project (eventueel wel zeggenschap bij het/een fonds).

Financiële participatie kan bijdragen aan draagvlak en acceptatie. Bij eigendom is er sprake van zeggenschap over het project vanaf begin. Bij obligaties/aandelen is dat pas later, over aanleg van het project is dan niets meer te zeggen. Daarnaast kunnen er positieve financiële gevolgen zijn van het project. Het kan echter ook financieel negatief uitpakken; dan draagt het niet bij aan draagvlak en acceptatie.

We raadplegen continu

Om voldoende draagvlak te verwerven onder inwoners is er inzicht nodig in hun standpunten ten opzichte van de energietransitie en de RES. Om hiervan een beeld te krijgen is begin 2020 een flitspeiling gehouden. In aanvulling hierop is recentelijk een internetconsultatie onder inwoners uitgezet. Ruim 1.700 respondenten hebben de vragenlijst ingevuld.

Het vervolg

We gaan door met het organiseren van online-bijeenkomsten en zodra het weer kan fysieke bijeenkomsten, zoals vragenuurtjes, en organiseren - mede op verzoek van werkgroepen en specifieke doelgroepen zoals ambtenaren - webinars of kennisbijeenkomsten. Dit gebeurt volgens een activiteitenkalender, die terug te vinden is op onze website www.energieregiomre.nl.

Zonder participatie geen energietransitie.

Financiële participatie - impact

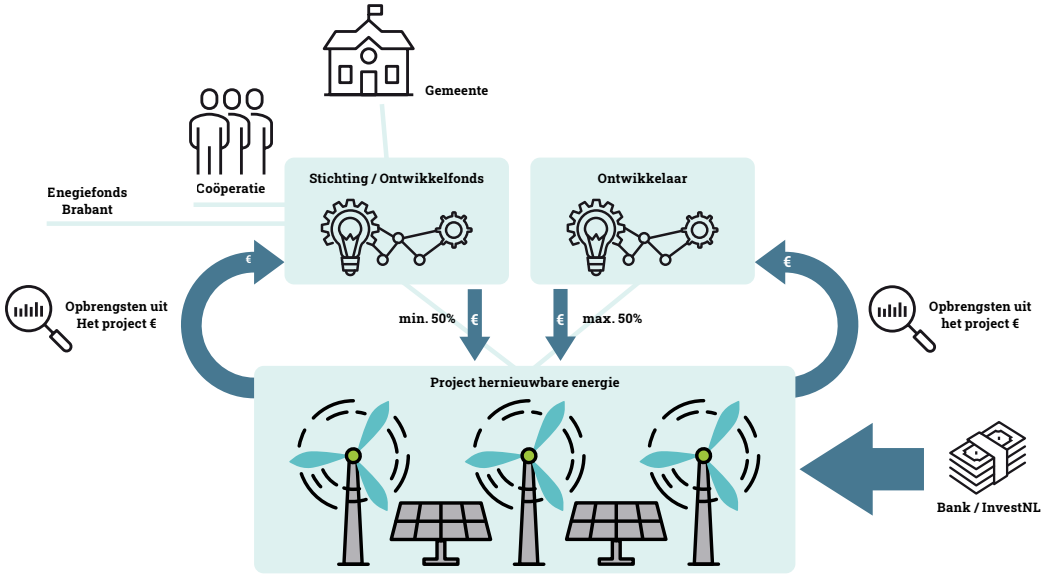

Financiële participatie: Iedereen moet kunnen profiteren van de energietransitie

Naast procesparticipatie, zoals hierboven uitgewerkt, is het van belang dat er ook sprake is van 'financiële participatie'. We willen dat iedereen voordeel kan hebben van de wind- en zonne-energie die we in onze regio opwekken. Hierbij sluiten we aan bij het Klimaatakkoord waarin het uitgangspunt is opgenomen om te streven naar 50% lokaal eigendom van de nieuwe zonne- en windparken. Ook houden we rekening met de provinciale handreiking 'Juridische uitwerking 50% participatie'. Lokaal eigenaarschap levert geld op voor de regio en kan ook leiden tot een grotere betrokkenheid van mensen bij lokale projecten, acceptatie van energieprojecten en grotere gemeenschapszin. We streven als regio naar maximale lokale participatie en het maximaal lokaal benutten van de opbrengsten. We geloven in lokaal maatwerk op het niveau van individuele projecten.

Model financiële participatie en lokaal eigendom

Om te garanderen dat er invulling gegeven wordt aan minimaal 50% lokaal eigenaarschap is er de intentie om te werken vanuit het model dat hiernaast is weergegeven. Het voorstel voor dit flexibele model dat we in de RES 1.0 aanreiken, gaat uit van de oprichting van een stichting/ontwikkelfonds per gemeente en/of project om minimaal 50% van het eigen vermogen in een project in te brengen. Opbrengsten vloeien terug naar de stichting/in het ontwikkelfonds en naar de investeerders in het project. De stichting/ het ontwikkelfonds kan hiermee vervolgens maatschappelijke projecten, bij voorkeur op het gebied van de energietransitie, financieren. Gemeente én energiecoöperatie zijn vertegenwoordigd in de stichting. Als men gebruik maakt van het Energiefonds Brabant is het mogelijk dat er in de ontwikkelfase geen financiële risico's zijn voor individuele burgers of leden van energiecoöperaties. Tot maximaal 50% van het eigen vermogen wordt ingebracht door een ontwikkelaar. Naast de eigen inbreng vanuit de stichting en de ontwikkelaar worden projecten voor de resterende projectkosten (zo'n 80%) met vreemd vermogen gedekt. Het model biedt ruimte voor lokaal maatwerk.Een nadere toelichting is opgenomen in bijlage 1.2.

Wat we gaan doen!

- ✓ We faciliteren stakeholders, ambtenaren, volksvertegenwoordigers en inwoners om alle ins en outs van de energietransitie tot zich te nemen.
- ✓ We gaan door met het organiseren van bijeenkomsten en communicatie-momenten.
- ✓ We zorgen ervoor dat iedereen in onze regio voordeel heeft van de energie die we met wind en zon in de regio opwekken.
- ✓ We bieden een model voor lokaal eigendom van zonne- en windparken, wat leidt tot grotere betrokkenheid van de inwoners.
- ✓ We financieren met de opbrengsten andere projecten, met name op het gebied van energietransitie.

4

Het zonnepark in Budel-Dorplein met een capaciteit van 44 megawatt is een gezamenlijk initiatief van provincie Noord-Brabant, gemeente Cranendonck en het zonne-energiebedrijf Solarcentury. Het park is gebouwd op het terrein dat vroeger werd gebruikt door zinksmelter Nyrstar in Budel. In de verhoogde 'dijken' achter de fabriek zijn afvalstoffen van het bedrijf opgeslagen. Er wordt voldoende duurzame elektriciteit geproduceerd voor bijna 12.000 huishoudens in de regio.

4. Besparen - duurzame warmte - duurzame opwek

De focus op besparen en duurzaam opwekken

De RES is een instrument om met maatschappelijke betrokkenheid te komen tot regionale keuzen voor besparen en duurzaam opwekken. In de concept-RES hebben we een bod gedaan van 2 TWh. In deze RES 1.0 hebben we de invulling daarvan concreter gemaakt. Met meer zekerheid kunnen we dit bod, maar ook de andere onderdelen, nu onderbouwen. Het verbruik aan elektriciteit en warmte, opwek van duurzame energie en de distributie daarvan beschouwen we in samenhang. Energiebesparing is cruciaal in onze energietransitie; de energie die we niet (meer) verbruiken hoeven we ook niet meer op te wekken. Daarom zetten wij als regio primair en maximaal in op besparing.

Wat is nieuw in deze RES 1.0? De thema's in samenhang...

De energiebespaarplannen voor wonen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed zijn verder uitgewerkt. Hiermee geven we handvatten aan de gemeenten om inwoners en bedrijven te ondersteunen en te stimuleren om energie te besparen. Voor de energie die we (nog) nodig hebben zetten we als eerste in op de 'no-regret' maatregelen: zon op daken, langs infrastructuur, in 'pauze'- en energielandschappen. In de regio zien we daarnaast nog meer kansen voor duurzame opwek via wind en zon op land. Met een planMER is nader onderzoek gedaan naar milieueffecten en koppeling met andere thema's om te kunnen komen tot een integrale gebiedsontwikkeling. Ook is een nieuwe doorrekening gemaakt van het elektriciteitsnetwerk op basis van de resultaten van de planMER. Dit heeft geresulteerd in een eerste schets van een 'voorkeursalternatief' (VKA) voor locaties voor grootschalige duurzame opwek. Voor de warmtetransitie zijn de warmtebronnen en de warmtevraag verder in beeld gebracht in de 'Regionale Structuur Warmte' en zijn er afspraken gemaakt over het vervolg.

Onze RES 1.0 is gebaseerd op de volgende elementen:

- Besparing binnen de gebouwde omgeving.
- Inpassen opwekking van duurzame elektriciteit op land (wind en zon).
- Warmtetransitie in de gebouwde omgeving door het opstellen van lokale transitievisies warmte ondersteund door een Regionale Structuur Warmte.
- Een benodigde infrastructuur voor transport en opslag van energie.

Nieuwe ontwikkelingen nauwgezet volgen en inzetten

De RES richt zich op de thema's Gebouwde omgeving en Elektriciteit. Aan de andere klimaattafels wordt gekeken naar thema's als mobiliteit, industrie en landbouw. Voor de opwek van elektriciteit kijken wij nu naar twee beproefde technieken: zon en wind, maar houden zeker ook rekening met ontwikkelingen in de toekomst. Met andere technieken zoals waterstof en thorium worden pilots gedaan. We blijven verbinding zoeken met innovaties. Die zullen een prominentere plek moeten krijgen in de vervolgstappen en bij de ontwikkeling van nieuw beleid.

Warmtebatterij: zomerwarmte opslaan voor gebruik in de winter

De innovatieve warmtebatterij maakt gebruik van thermochemisch materiaal om duurzame energie op een goedkope en verliesvrije manier op te slaan. Dit helpt om kortere periodes te overbruggen, vooral in de wintermaanden, wanneer er minder of geen energie uit zon, wind of andere duurzame bronnen beschikbaar is. De warmtebatterij is stabiel, werkt zonder verlies van energie en gaat bij correct gebruik zeker 20 jaar mee. De warmtebatterij is ontwikkeld door de TU/e en TNO.

4.1 Besparen

Besparen is een werkwoord

Energiebesparing is cruciaal in de energietransitie; de energie die we niet verbruiken hoeven we ook niet op te wekken. Daarom richten wij ons als regio maximaal op besparing. Je kunt op een aantal manieren besparing stimuleren en dat gebeurt ook al in de regio. Gemeenten kiezen zelf voor wat ze doen en via welke samenwerkingsverbanden. (zie bouwsteen besparing in bijlage) Onder besparen beschouwen we ook kleinschalige duurzame opwek van elektriciteit en warmte, die verbonden is aan het gebouw.

Wat niet wordt verbruikt,
hoeft ook niet te worden opgewekt.

Bij besparen zetten we met name in op gedragsverandering. Dat vertaalt zich naar besparing bij gebruik, bij de aankoop van apparaten en bij gebouwaanpassingen, zoals isoleren en renoveren. We werken aan verschillende aanpakken die gemeenten kunnen gebruiken, om zo tot een passende oplossing te komen per situatie. Die is tenslotte afhankelijk van de situatie per betreffende persoon of organisatie en de staat van het gebouw. Met innovaties in techniek, werkprocessen en aanpakken komen er in de toekomst meer mogelijkheden. Door goed samen te werken versnellen we de verduurzaming binnen de doelgroepen Wonen, Bedrijven en Maatschappelijk Vastgoed.

De Groene Zone: zonnepanelen op 7000 woningen
Binnen het thema besparen onderzoeken we de mogelijkheden om zon-op-dak te stimuleren en bewoners aan te zetten tot besparing en duurzame opwek van energie. De Groene Zone is een initiatief van 12 gemeentes in de regio Zuidoost Brabant en heeft als doel om in twee jaar tijd 7000 woningen te voorzien van zonnepanelen. Huiseigenaren die meedoen aan dit initiatief worden volledig ontzorgd. Technische kennis en inzet van eigen geld is niet nodig.

Duurzame gedragsverandering
door weerstanden weg te nemen en
handelingsperspectief te bieden.

Energiebesparing en duurzaamheid staan sinds de jaren ’90 jaarlijks ‘op de agenda’, met wisselend succes. Het is onze ambitie om mensen in onze regio duurzaam in beweging te krijgen zodat ze zoveel mogelijk energie gaan besparen, waarmee we onze CO_2-uitstoot reduceren. Hierbij is het noodzakelijk om de boodschap te richten op specifieke doelgroepen, situaties en mogelijkheden, weerstanden weg te nemen en mensen handelingsperspectief te bieden: wat kunnen ze concreet doen om te besparen. Met de klantreis breng je precies in beeld welke stappen iemand doorloopt om de stap te zetten tot het nemen van maatregelen.

De grootste uitdaging zit bij gedragsverandering!

4.1

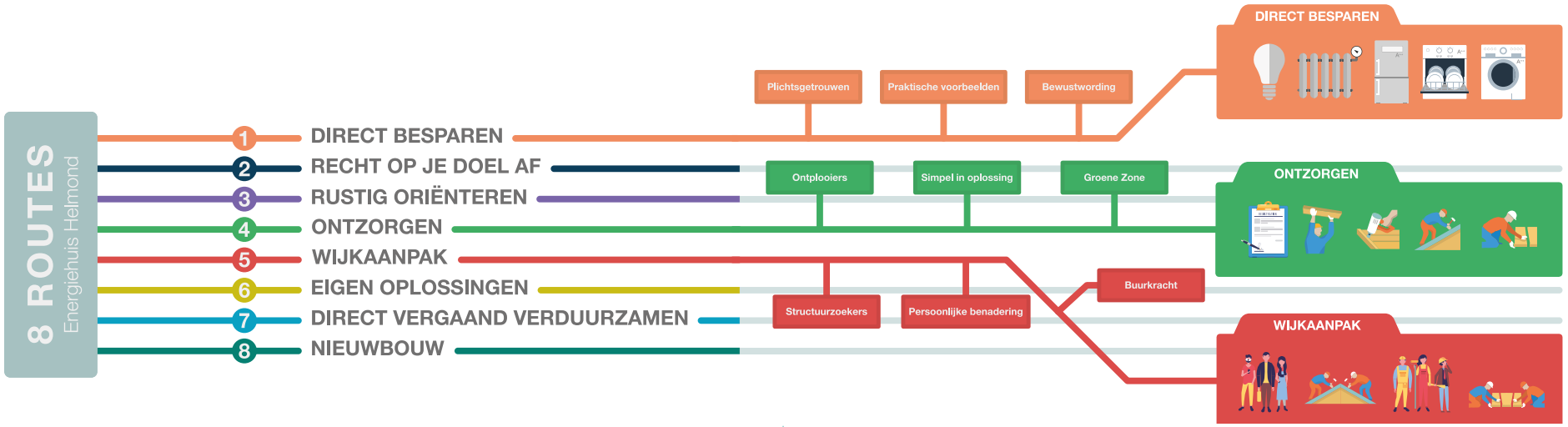

De doelgroepen

In deze concept-RES richten we ons op de doelgroepen Wonen, Bedrijven en Maatschappelijk Vastgoed. Per doelgroep is de besparingsaanpak toegelicht.

Doelgroep wonen: woningbezitters en woningcorporaties

Binnen de doelgroep wonen kennen we de doelgroepen particuliere woningeigenaren, woningbouwcorporaties, particuliere huurwoningen, VvE's en sociale koopwoningen. In de RES 1.0 ligt de focus op het aanpakken voor particuliere woningeigenaren en woningbouwcorporaties. Deze zijn namelijk het grootste qua aantal woningen waardoor de grootste besparingswinst te behalen is. Bovendien zijn het de groepen waar de meeste gemeenten zich met hun duurzaamheidsbeleid op concentreren. Het doel is om de realisatie van de energiebesparing te versnellen. Op basis van een gedragsanalyse in samenwerking met stakeholders (onder andere energiecoöperaties en woningcorporaties) is bij de doelgroepen gekeken naar hoe mensen besparen. Op basis van die analyse is een achttal 'bespaarroutes' opgesteld.

Handelingsperspectief voor iedere vorm van besparing. Wat kan ik doen?

De routes voor bewoners

Er zijn routes voor bewoners die kleine maatregelen nemen om energie te besparen tot routes voor mensen die aan de slag willen gaan met forse verduurzamingsmaatregelen. Sommigen weten wat ze willen, anderen doen het liever samen of worden graag ontzorgd. Dit geeft inzicht in wat een gemeente kan doen om een bepaalde route goed te faciliteren of te organiseren zoals het aanscherpen van de communicatie waardoor weerstanden worden weggenomen en handelingsperspectief wordt vergroot. Voor meer informatie zie bijlage 2.1 (basisdocument wonen).

Kees Bakker, Energiehuis Helmond
"Eigenaren van woningen volgen verschillende routes als het gaat om energiebesparing of verduurzaming van hun woning. De route hangt af van het doel, van de mogelijkheden en omstandigheden."

De routes voor woningcorporaties

Voor woningcorporaties liggen kansen/uitdagingen op het gebied van

- De ruimtelijke ordening en vergunningen (b.v. beperkingen bestemmingsplan, leges).
- Het stimuleren van duurzaam gedrag van bewoners.
- De warmtetransitie (innovatie en het gebrek aan zekerheid van duurzame oplossingen).

We gaan met woningcorporaties in gesprek om afspraken te maken over de kansen en uitdagingen. De nadruk zal vanuit besparing liggen op duurzame gedragsverandering.

Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant: goede en betaalbare woningen
Om te komen tot een voldoende aanbod van kwalitatief goede en betaalbare woningen moet het kwantitatieve woningtekort in de regio worden aangepakt. Deze opgave betreft het gehele stedelijke netwerk, inclusief de vitale kernen van het landelijk gebied. Belangrijk bij deze opgave is dat deze nieuwe woningen voldoen aan nieuwe eisen op het gebied van energie, circulair bouwen en klimaat. (Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant, MRE 2020)

Ultra-duurzame Brabantse corporatie Thuis: 'Aan de slag gaan belangrijker dan doelen halen'

De Brabantse corporatie Thuis, met het hoofdkantoor in Eindhoven, wil graag vooroplopen in verduurzaming van het woningbezit en is bereid om daarvoor meer te doen dan nodig is volgens het Bouwbesluit. "Verduurzaming is een van de grote maatschappelijke opgaven. Wij voelen ons als corporatie verantwoordelijk om daar een bijdrage aan te leveren. Dat past binnen het Klimaatakkoord."

De Willem en De Zwijger in Best winnen duurzaamheidsprijs

Het bouwproject De Willem en De Zwijger van corporatie 'Thuis' aan de Willem de Zwijgerweg in Best heeft in 2018 de prijs voor het meest duurzame bouwproject van vakblad Cobouw gewonnen. De twee appartementencomplexen zijn een project van aannemer BAM Wonen BV, NB-Architecten uit Best en woonstichting 'Thuis' uit Eindhoven.

Helmondse Energie Community gericht op duurzaam en energiebewust ondernemen
In 2013 ondertekenden 18 Helmondse bedrijven het Helmondse Energie Convenant (HEC). Het doel was om in drie jaar tijd gezamenlijk 10% energie te besparen en te verduurzamen, onder andere door te leren van elkaar. Inmiddels is het samenwerkingsplatform uitgegroeid tot de Helmondse Energie Community, een netwerk van bedrijven die kennis en ervaring uitwisselen op het gebied van duurzaam en energiebewust ondernemen.

De doelgroep bedrijven: 'handhaving en handreiking'

Focus & urgentie op bedrijventerreinen en kantoren

Binnen de doelgroep Bedrijven zijn er vier sub doelgroepen: bedrijventerreinen, kantoren, retail en agrarische bedrijven. De focus ligt in de eerste fase van de RES 1.0 op bedrijventerreinen en kantoren. Met name bij kantoorgebouwen is er urgentie om aan de slag te gaan met besparing: het ministerie van Binnenlandse Zaken voert per 1 januari 2023 de energielabel C-verplichting in voor kantoren van minimaal 100 vierkante meter. Alle bedrijven met een verbruik van minimaal 50.000 kWh aan elektriciteit of 25.000 m³ gas zijn gebonden aan het doorvoeren van energiebesparende maatregelen (EML) en hierover te rapporteren. Voor meer informatie zie bijlage 2.2 (basisdocument bedrijven).

Meer dan de helft van ons totale energieverbruik ligt bij bedrijven. We zijn met bedrijven niet alleen in gesprek over (energie)besparing, maar nemen ook kansen mee voor energieopwekking of warmte-uitwisseling en eventuele meekoppelkansen met andere opgaven.

Méér handelingsperspectief

We creëren meer urgentie; we ondersteunen bedrijven met besparen zodat ze zich op hun business kunnen richten. We willen ze ontzorgen door bijvoorbeeld Greendeals op te zetten. Daarnaast zijn er landelijke subsidies en zijn er belastingvoordelen die het financieel aantrekkelijker maken om te verduurzamen. We zetten handhaving in bij bedrijven die niet of onvoldoende met energiebesparing aan de slag gaan, waarbij de Omgevingsdienst uiteraard ook een rol heeft. Naast handhaving leggen we de nadruk op het bieden van ondersteuning.

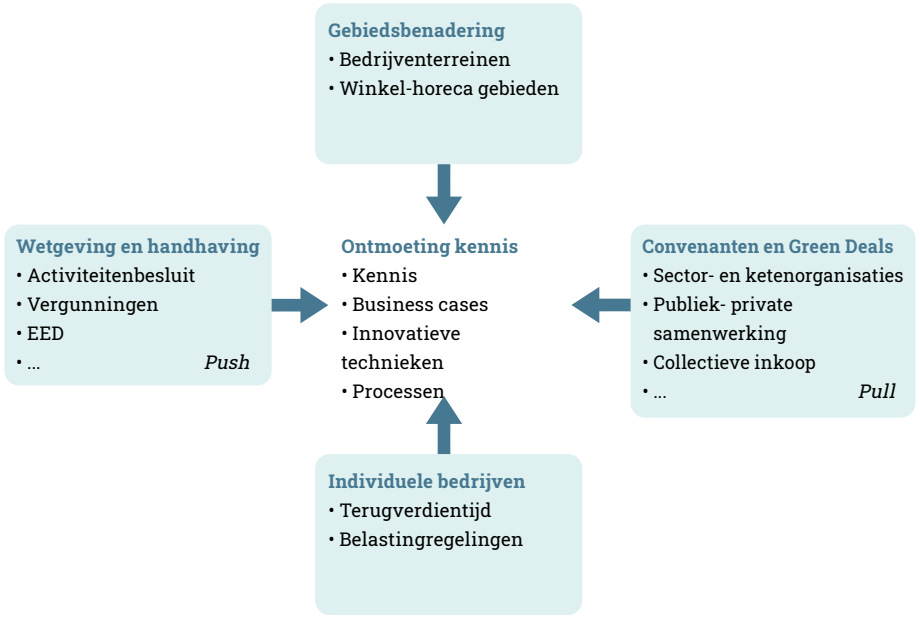

Gemeenten geven prioriteit aan de verduurzaming van vastgoed

Binnen de MRE regio zijn er ruim 3.600 (geregistreerde) maatschappelijke vastgoedobjecten. De gemeenten zijn van ruim 2.700 objecten eigenaar. Dat zorgt voor 3% van de totale uitstoot in de gebouwde omgeving. Een groot deel van de vastgoedobjecten is toe aan duurzaam onderhoud, renovatie of complete ombouw. Om forse stappen te maken in deze verduurzaming is het van belang dat gemeenten prioriteit geven aan duurzame projecten en het toewijzen van voldoende financiële middelen en capaciteit. Ook ambtenaren moeten de urgentie gaan voelen om versneld de gebouwen te verduurzamen. Gemeenten hebben een belangrijke (voorbeeld)rol bij het verduurzamen van de gebouwde omgeving.

Goed voorbeeld doet goed volgen. Gemeenten laten zich zien!

"Er is nog veel te leren over het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed. Gemeenten krijgen bij het opstellen en uitvoeren van hun eigen portefeuilleroutekaart te maken met nieuwe vraagstukken; er komt veel kijken bij het verduurzamen van bijvoorbeeld zwembaden, schoolgebouwen, buurthuizen, bibliotheken en gemeentelijke kantoorpanden. De vraagstukken gaan over de inhoudelijke aanpak, ook over hoe je dit het beste kunt organiseren. De samenwerking tussen gemeentelijke vastgoedadviseurs in de RES-regio Eindhoven is een fantastisch voorbeeld van slim organiseren. Gemeenten kunnen zo optimaal gebruik maken van de beschikbare kennis en capaciteit." Inka Vogelaar, projectleider Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed, VNG

Ambitie 2021 - 2022 Besparing bij bedrijven

Handhaving en handreiking

Duurzaam Doen!

Zoveel mogelijk mensen, bedrijven en organisaties in beweging krijgen om de CO_2 uitstoot van hun energieverbruik op een technisch mogelijke, financieel haalbare, maatschappelijk acceptabele manier maximaal te verminderen.

Deelname aan x kennissessies | **Delen van kennis en ontwikke-lingen** | **Monitoring en evaluatie**

Pilots VNO-NCW archetypen

Op dit moment worden zijn 3 pilots gestart om bedrijventerreinen te verduurzamen. Op basis van deze pilots wordt een aanpak voor archetypen van bedrijventerreinen opgesteld en gedeeld.

Energie-plan ODZOB

In iedere gemeente toezicht en vergunningverlening gericht op energiebesparing bij bedrijven.

Data-analyse

Voor de regio wordt de data op het gebied van besparing bij bedrijven inzichtelijk gemaakt en geanalyseerd. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt waar kansen zijn voor besparing.

Basisinfrastructuur
Deelname 21 gemeenten

Green deals opzetten

Aanpak energielabel C kantoren

Gebiedsgerichte aanpak VNO-NCW

Online platform voor bedrijven

Aanpak agrarische bedrijven

Duurzaamsheidafspraken nieuwbouw

Aanscherpen handhaving

Opzetten ondernemersfonds

Aanpak zon op dak

Additionele modules
Keuzevrijheid gemeente

Ambitie 2021 - 2022 Gemeentelijk vastgoed

Samen werken aan de individuele opgave

Werkwijze Samen slimmer duurzaam bezig

Deelname aan 6 kennissessies | **Delen van kennis en ontwikke-lingen** | **Samen werken aan de opgave**

Routekaart maatschappelijk vastgoed

Iedere gemeente beschikt over een portefeuille routekaart.

Monitoring

Iedere gemeente heeft een actueel inzicht in het eigen gebruik.

Collectieve projecten

Uitvoering van projecten die een collectief doel hebben (bijvoorbeeld toezicht, subsidie financiering)

Basisinfrastructuur
Deelname 21 gemeenten

Uitvoering duurzame projecten:

Project 1

Project 2

Project 3

Project 4

Project...

O.b.v. de ingebrachte projecten worden de additionele modules bepaald. Mogelijke projecten:

Greendeal zorg
Led verlichting
Schooldakrevolutie
Inkoop Duurzame Energie
Postcoderoos

Additionele modules
Keuzevrijheid gemeente

Green Deal Zorg
Met de Green Deal Zorgsector Eindhoven krijgen ondertekenaars drie jaar de tijd om hun bedrijfsvoering te verduurzamen en toe te werken naar een integraal milieukeurmerk zoals de Milieuthermometer Zorg.

Stappenplan voor verduurzaming ambtelijke huisvesting, onderwijs en sport

Binnen de besparingsaanpak voor het gemeentelijk vastgoed ligt de focus op ambtelijke huisvesting, onderwijs en sport. Dit betreft ruim de helft van al het gemeentelijk vastgoed. De vastgoedambtenaren zijn bekend met deze objecten en hebben vaak dezelfde opgave. De behoeften binnen deze focus zijn opgehaald en vervolgens samen met nationale kenniscentra vertaald naar de werkwijze 'Samen Slimmer Duurzaam Bezig'. Doel van deze werkwijze is om door structurele samenwerking te voorzien in de kennis- en capaciteitsbehoeften en zo meer resultaten te behalen, zonder extra tijdsbesteding en tegen gelijke of lagere kosten. Het voorstel is dat iedere gemeente jaarlijks twee projecten inbrengt. Zie bijlage 2.3 (basisdocument maatschappelijk vastgoed) + link 21 gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven verduurzamen maatschappelijk vastgoed - YouTube)

Wat we gaan doen!

- ✓ We komen gezamenlijk tot keuzes voor besparen en kleinschalig duurzaam opwekken.
- ✓ We verlagen de warmte- en elektriciteitsbehoefte: wat je bespaart, hoef je ook niet op te wekken.
- ✓ Gemeenten geven het goede voorbeeld door eigen vastgoed te verduurzamen.
- ✓ We zetten in op gedragsverandering; de sleutel voor het in beweging brengen van bewoners, bedrijven en gemeenten.
- ✓ De acht bespaarroutes vormen de basis van concrete besparingsactiviteiten.
- ✓ We stimuleren inwoners, bedrijven en gemeenten om mee te doen
- ✓ Samenwerking gemeenten & stakeholders is de basis voor duurzame versnelling: kennis en ervaring delen, monitoren en slim bijsturen.

4.2

Actueel informatieplatform

"We werken aan een platform waarop alle informatie is verzameld. Dit platform biedt een actueel overzicht van de beschikbare bronnen en hun potentie, de lopende en de geplande warmteprojecten."

4.2 Duurzame warmte: Regionale Structuur Warmte op hoofdlijnen

Geen regio van overvloed

De Metropoolregio Eindhoven kent geen overvloed aan bovenlokale warmte-bronnen. Er is bijvoorbeeld geen grote industriële sector die veel restwarmte produceert en er is een gedeelte van de regio dat grondwaterbeschermingszones heeft, waardoor er voorzichtig om moet worden gegaan met de bodem en het gebruiken van aardwarmte. Daarnaast staat de duurzaamheid van biomassaverbranding ter discussie. Meer elektriciteitsverbruik voor lokale duurzame opwekking van warmte zorgt voor veel extra belasting van ons net. Vanwege deze redenen is het van belang dat de 21 gemeenten, de provincie en de 2 waterschappen samenwerken om te komen tot keuzes voor de regio met een optimale inzet van de bovenlokale bronnen die we wél hebben. Daarom maken we als regio gezamenlijk een 'Regionale Structuur Warmte'.

De Metropoolregio Eindhoven kent geen overvloed aan bovenlokale warmtebronnen.

1,5 TWh aan elektrische (hulp)energie

Het overschakelen op duurzame warmte betekent, afhankelijk van de toegepaste duurzame warmtebron, meestal een toename in het gebruik van elektrische (hulp)energie. Dit leidt tot een extra belasting van het toch al zwaar belaste elektriciteitsnet. Als de gehele warmtevraag gedekt wordt door duurzame warmtebronnen moet gemiddeld genomen een derde van deze warmteproductie komen uit elektriciteit. Bij een optimale warmtetransitie is dat in 2050 bij een verwachte warmtevraag van 4,4 TWh gelijk aan 1,5 TWh aan elektriciteit.

Nog hogere netbelasting op sommige plekken

Dit betekent dat er een forse toename is van de belasting op het elektriciteitsnet en de vraag naar duurzame elektriciteit. Op sommige plekken in de regio komt mogelijk de warmtevraag uit volledig elektrische oplossingen (met individuele warmtepompen bijvoorbeeld), wat betekent dat de belasting op het net op deze locaties nog hoger is. Dat pleit ervoor om maximaal in te zetten op besparing.

Doelstellingen Regionale Structuur Warmte (RSW)

Met de Regionale Structuur Warmte willen we:

- De bovenlokale / regionale bronnen optimaal benutten;
- Desinvesteringen voorkomen;
- Maatschappelijke kosten laag houden en daarbij rekening houden met inwoners en bedrijven in nabijgelegen gemeenten.

Visievorming in de steigers

De Regionale Structuur Warmte geeft inzicht in de potentie van verschillende warmtebronnen in de regio. De RSW brengt vraag en aanbod in beeld, zodat op lokaal niveau vraag en aanbod aan elkaar kunnen worden gekoppeld. Echter, deze informatie is nog grofmazig en moeten we aanvullen met lokale informatie. Gelijktijdig aan het opstellen van de RSW wordt op lokaal niveau beleid geschreven voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Elke gemeente stelt uiterlijk in december 2021 een Transitie Visie Warmte vast, waarin staat in welke wijken voor 2030 wordt begonnen en welke duurzame warmtebron daarvoor in aanmerking komt. Om de informatie en bestuurlijke keuzes op lokaal en regionaal niveau zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten is goede afstemming nodig. Naarmate er meer duidelijkheid komt over de lokale invulling van duurzame warmte, geeft dit op regionaal niveau inzicht in waar het schuurt en/of kansen biedt. Zo vindt er een wisselwerking plaats tussen lokale beleidsontwikkeling en regionale

visievorming. Vroegtijdige en regelmatige uitwisseling van informatie voorkomt de ontwikkeling van onuitvoerbare plannen en desinvesteringen. Richting RES 2.0 worden afspraken gemaakt hoe deze uitwisseling structureel vorm gaat krijgen.

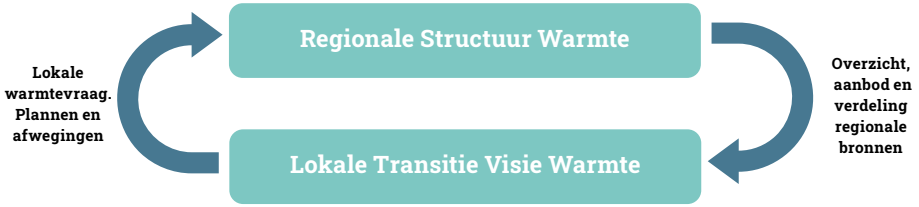

Actueel informatieplatform

We werken aan een platform waarop alle informatie is verzameld. Dit platform biedt een actueel overzicht van de beschikbare bronnen en hun potentie, de lopende en de geplande warmteprojecten. Dit platform helpt gemeenten bij het opstellen en aanscherpen van hun lokale Transitievisies Warmte en geeft inzicht in mogelijke samenwerkingen (bijvoorbeeld met buurgemeenten, een waterschap of bedrijven). De opgave om de bebouwde omgeving duurzaam en aardgasvrij te verwarmen is een groot en langdurig traject. Met de tijd wordt er meer ervaring opgedaan en komt er nieuwe informatie beschikbaar. De kennis neemt dus toe en daarmee nemen de onzekerheden in warmteprojecten af. Een actueel informatieplatform helpt om de ervaringen en kennis te delen en uiteindelijk het proces te versnellen. (Link platform)

Regionaal afwegingskader

De gemeenten in de MRE hebben maar beperkte toegang tot duurzame warmtebronnen. Het is waarschijnlijk dat er situaties ontstaan waarin meerdere gebieden aanspraak kunnen maken op eenzelfde warmtebron. Op basis daarvan wordt dan besloten hoe en waar de bron wordt ingezet en door wie de bron wordt ontsloten? Daarom is het essentieel om regionaal afspraken te maken over hoe we met deze (sub)regionale bronnen omgaan en op basis waarvan een bepaalde bron wordt toegekend aan een bepaalde (deel)wijk. Hiervoor ontwikkelen we richting RES 2.0 een methodiek waarin de maatschappelijke kosten en baten kunnen worden gewogen. Met de 21 gemeenten komen we tot overeenstemming over de weging van deze maatschappelijke kosten en baten en het belang van verschillende indicatoren, zoals landschappelijke inpassing, laagste kosten eindgebruiker, toegang tot alternatieve oplossingen, draagvlak, etc.

Kennis- en leerprogramma

Gemeenten krijgen met de warmtetransitie een regierol, terwijl het momenteel nog ontbreekt aan kennis en expertise op dit vlak. In een korte tijd leren we al doende in projecten rondom duurzame warmte. Een gezamenlijk kennis- en leerprogramma kan dan een grote hulp zijn om grote hoeveelheden informatie begrijpelijk en toepasbaar te maken. Denk hierbij aan de nieuwe warmtewet of het proces omtrent ontwikkeling van een warmtenet, verschillende vormen van eigendom en eigenaarschap. Daarnaast staat de MRE bekend als technologische topregio. Een regio bij uitstek waar we inzetten op innovatie en kennisontwikkeling. Deze innovatie hebben we hard nodig in de transitie naar duurzame aardgasvrije warmte. Des te meer omdat in onze regio geen overvloed aan bronnen is. Omdat we deze moeilijke opgave slim aan willen pakken, maken we afspraken over een gezamenlijke kennis- en leeragenda waarbij we samenwerken met kennisinstellingen en bedrijven.

Voor meer informatie zie bijlage 3.1 (Regionale Structuur Warmte).

Wisselwerking tussen lokale beleidsontwikkeling en regionale visievorming.

Er komt een gezamenlijke kennis- en leeragenda. Hiermee maken we informatie begrijpelijk en toepasbaar.

Wat we gaan doen!

- ✓ Gemeenten, provincie en waterschappen werken samen om optimaal gebruik te maken van de schaarse bovenlokale bronnen en/of gezamenlijke voorzieningen.
- ✓ Gemeenten kunnen voor het opstellen van hun lokale Transitie Visies Warmte gebruik maken van de informatie uit de Regionale Structuur Warmte.
- ✓ We besparen maximaal om de toename in het elektriciteitsverbruik voor de warmtetransitie te minimaliseren en daarmee de aanvullende belasting op het net te beperken, evenals de vraag naar duurzame elektriciteit.
- ✓ In december 2021 weten we met welke wijken we beginnen en welke duurzame (regionale) warmtebron wordt ingezet.
- ✓ Er is een online platform met een actueel overzicht van de beschikbare bronnen, de potentie en de lopende en geplande projecten.
- ✓ Er komt een gezamenlijke kennis- en leeragenda.

4.3 Zonneladder Metropoolregio Eindhoven

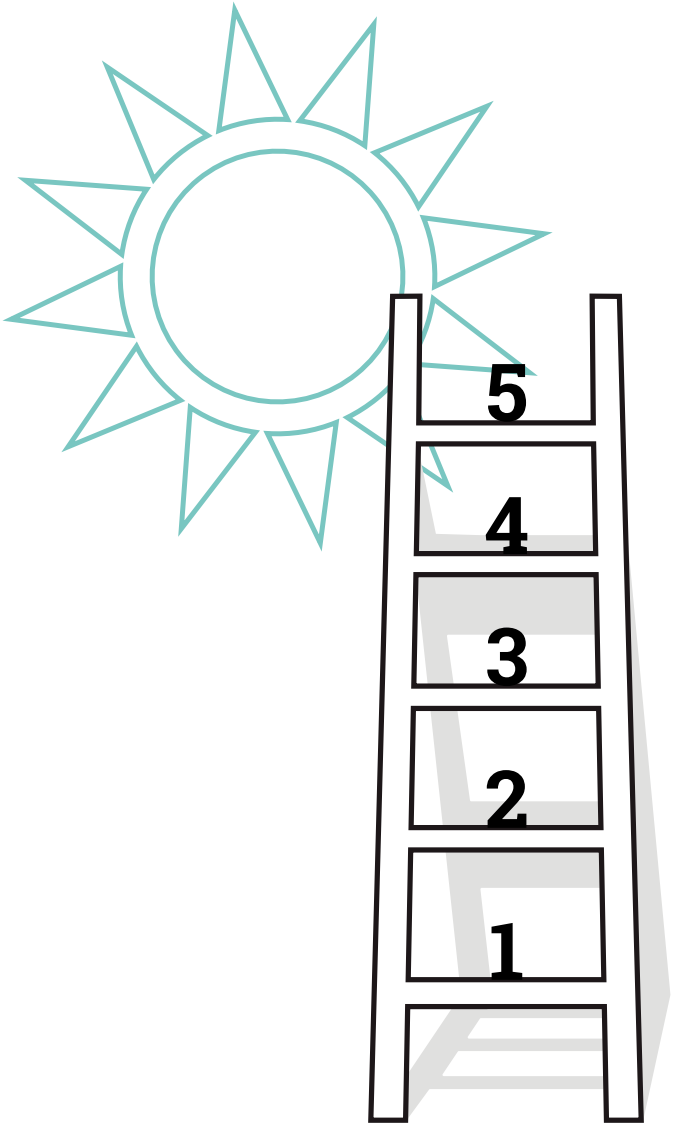

1. **Zon op dak**

2. **Op braakliggende grond en pauzelandschappen**

3. **Langs grootschalige infrastructuur en op industriële plassen (geen natuur)**

4. **Combinatie van energie met andere opgaven en functies, zoals:**
   - Langs stads- of dorpsrand: bijv. gecombineerd met recreatie- en natuurfunctie
   - Landbouwgronden met meervoudig ruimtegebruik
   - Op recreatieplassen (geen natuur)
   - Buffer rondom natuurgebieden: ter vervanging van agrarisch gebruik
   - Recreatiegebieden, zoals: landgoederen, uitloopgebieden, parken en tuinen

5. **Op landbouwgronden, mits:**
   - Goed ingepast
   - In verbinding met andere gebiedsopgaven

Dus. Niet in natuurgebieden:
- Niet in Natura 2000
- Niet in Natuurnetwerk Brabant; uitzondering mogelijk langs infrastructuur

4.3 Duurzame opwek: op weg naar concrete projecten

Ontwerpend onderzoek in de concept-RES

In de concept-RES maakten we gebruik van ontwerpend onderzoeken om te komen tot ons bod en tot globale zoekgebieden voor wind en zon in de regio. We hebben onszelf de vraag gesteld: hoe kan het landschap op een gedragen manier geladen worden met de energieopwekking van de toekomst? De zoekgebieden in de concept-RES voor windturbines en zonnevelden zijn tot stand gekomen door enerzijds de maximale potentie te bepalen op basis van de wet- en regelgeving en technische haalbaarheid en anderzijds op basis van een ruimtelijke onderbouwing. De ruimtelijke onderbouwing is een regiobrede inventarisatie en eenduidige omschrijving van de landschapstypes. We hebben een eerste analyse gedaan van de landschappelijke draagkracht van de verschillende landschapstypes en we hebben de mogelijke energiebouwstenen in kaart gebracht. Hierbij is gekeken naar de mogelijkheden voor het inpassen, aanpassen en transformeren van landschappen waarin op kleine of grotere schaal grootschalige opwekking is opgenomen. We hebben nadrukkelijk gezocht naar de kansen voor verbinding van de energieopgave met andere opgaven. De zoekgebieden met de daaraan gekoppelde potentie aan opwekvermogens zijn tevens doorgerekend door Enexis Netbeheer. Onderzocht is wat de impact is van de verschillende zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwek via zon en wind op het net met betrekking op tijd, geld en ruimtebeslag.

We willen in totaal 2TWh bijdragen aan grootschalige duurzame energie-initiatieven in 2030

Verfijning van de resultaten in de RES 1.0

Op basis van de voorgenoemde stappen en de doorrekening van het bod door Enexis hebben we in de concept-RES geconcludeerd dat we 2 TWh kunnen bijdragen aan de landelijke doelstelling van 35 TWh. Deze inschatting is gemaakt op basis van een optelsom van enerzijds de bestaande en geplande projecten en anderzijds van de verwachte realisatie van duurzame energie projecten in de zoekgebieden en van de ‘no regret’ maatregelen (zoals zon op grote daken). De afgelopen jaren hebben we al 0,51 TWh aan zonnedaken, -velden en windturbines gerealiseerd. De gerealiseerde projecten rekenen we mee in ons totale bod. Ook 0,64 TWh zonnedaken, -velden en windturbines die in voorbereiding zijn (pijplijn) rekenen we mee. We hebben dus in totaal al 1,15 TWh aan grootschalige duurzame opwek gerealiseerd of in voorbereiding. Vervolgens zetten we ons maximaal in voor realisatie van ‘no regret’ maatregelen, ofwel het laaghangend fruit.

Zonneladder

Uitgangspunt voor de zonneladder voor de Metropoolregio Eindhoven is de voorkeursvolgorde die het Rijk is overeengekomen met decentrale overheden, de landbouwsector, de zonne-energiesector en netbeheerders. We kijken eerst of zonnepanelen op gebouwen gelegd kunnen worden (eerste trede). Daarna op ongebruikte terreinen in bebouwd gebied. Buiten de bebouwde kom gaat de voorkeur uit naar het combineren van functies. Bijvoorbeeld zonnepanelen op (voormalige) stortplaatsen en in bermen van spoor- en autowegen. Met deze eerste stappen op de zonneladder verwachten we 0,28 TWh te kunnen realiseren. We hebben in onze zonneladder ook aandacht voor zonnevelden in combinatie met andere opgaven en functies. Pas daarna kijken we naar mogelijkheden op landbouwgronden.

Concept-RES
Globale zoekgebieden op basis van:
• Landschapsanalyse
• Verbinding met andere opgaven
• Technische en wettelijke belemmeringen
Concept RES 1.0
Verfijning en detaillering zoek-gebieden op basis van planMER:
• Milieueffecten
• Belemmeringenkaart en randvoorwaarden
• Milieueffecten
• Verbinding met andere opgaven
RES 1.0
Selectie van zoekgebieden

Inzet op no-regret maatregelen

De Metropoolregio Eindhoven zet zich ervoor in om grootschalige daken optimaal te benutten als zonnedaken. We zetten ons in om de mogelijke belemmeringen weg te nemen. We roepen het Rijk op om ons hierbij te helpen. In de bijlage 4.1 'Optimale realisatie no-regret maatregelen' gaan we in op de belemmeringen in realisatie van de no-regret maatregelen, de regionale aanpak voor deze belemmeringen en bieden we enkele handvatten voor de praktische uitvoering.

Opwek 'Ten dienste van andere opgaven'

Gemeenten geven lokaal ook invulling aan kleinschaliger energie-opwekking binnen de categorie 'Ten dienste van andere opgaven'. Deze categorie gaat over de mogelijkheden om energie in te zetten ondergeschikt aan een andere gebiedsopgave. In elke gemeente in de regio kunnen kansen liggen voor deze vorm van energieopwekking en ook deze categorie draagt bij aan ons bod. Een voorbeeld is de realisatie van kleinschalige zonnevelden bij de transformatie van uitloopgebieden van de stedelijke regio's naar stadsboerderijen of voedselbossen. De inkomsten uit de duurzame energie-projecten kunnen dan worden gebruikt om de businesscases rendabel te maken. Doordat energie hier ten dienste van een andere opgave dient, is de bijdrage in TWh minimaal. Vanwege het detailniveau waarop naar inpassing van deze categorie moet worden gekeken, heeft de regio de ruimtelijke visualisatie op regionaal niveau in de concept-RES 1.0 achterwege gelaten.

Zorgvuldig proces

Naast de inzet op de 'no-regret maatregelen', zullen we ons ook moeten richten op realisatie van zonnevelden en windturbines. We hebben hiervoor een zorgvuldig proces ingezet met behulp van ontwerpend onderzoek in de concept-RES. Het document dat wordt opgesteld noemen we MER, de procedure noemen we milieueffectrapportage (m.e.r.). Het planMER geeft ons een beeld van de keuzemogelijkheden in onze regio en kan worden gebruikt om de verschillende (conflicterende) belangen af te wegen. De betrokken overheden in de regio kunnen de milieu-informatie later inzetten bij hun planprocedures. In het schema op pagina 36, zijn de stappen aangegeven die we doorlopen in het kader van het voorlopige planMER (bijlage 4.2).
Met behulp van de eerste drie stappen zoals weergegeven in het schema zijn de globale zoekgebieden uit de concept-RES nader afgebakend en ontstaat er inzicht in de milieu-effecten (leefomgeving, landschap en ecologie), de kansen voor koppeling aan andere thema's (landbouw, economie, natuur en klimaat) en de mogelijke energie-opbrengst van de zoekgebieden. Hierbij worden ook de opties voor combinaties van wind- en zonne-energie onderzocht, evenals de mogelijkheden en onmogelijkheden voor de aansluiting op het elektriciteitsnet.

De tussenresultaten in de concept RES 1.0 op basis van planMER

Op de kaart op pagina 46 zijn de zoekgebieden in onze regio op basis van de tussenresultaten (stap 1 t/m 3) van de planMER weergegeven. De globale zoekgebieden uit de concept-RES zijn nader afgebakend en meer in detail aangegeven. Van al de zoekgebieden zijn de effecten van duurzame opwek middels wind en zon in beeld gebracht. Er lijkt voldoende potentie aanwezig ter ondersteuning van onze bijdrage van 2 TWh duurzame energie in 2030. Dat een locatie buiten het planMER valt betekent niet per se dat die locatie onmogelijk is.

Lokaal maatwerk

Gemeenten gaan aan de slag met de invulling van de zoekgebieden en onderzoeken of (lokaal) maatwerk benodigd en mogelijk is. Bijvoorbeeld het ontwikkelen van grootschalige opwek van duurzame energie langs bestaande doorsnijdingen in het landschap (snelwegen en spoorwegen) waarbij de natuurcompensatie wordt gerealiseerd in aanliggende natuurgebieden.

We werken stap voor stap toe van (globale) zoekgebieden naar concrete locaties voor zonne- en windenergie.

Omdat er belemmeringen kunnen zijn op basis van de huidige regelgeving zal hiervoor het gesprek moeten worden aangegaan met het bevoegd gezag voor de betreffende locaties. De ontwikkeling van grootschalige opwek biedt de kans om andere problemen zoals het klimaatbestendig maken van en versterking van de biodiversiteit in het natuurgebied, aan te kunnen pakken en hiermee te zorgen dat de natuurgebieden in de toekomst niet verdwijnen door de klimaatveranderingen.

Vervolg en afronding RES 1.0

De tussenresultaten van het planMER delen we met onze volksvertegenwoordigers en stakeholders. Daarnaast wordt het planMER afgerond en kunnen de resterende procedure stappen doorlopen worden. Het planMER wordt gedurende zes weken voor iedereen ter inzage gelegd en er worden (digitale) informatiebijeenkomsten gehouden. De ontvangen zienswijzen worden, middels een Nota van Beantwoording, beantwoord. Tijdens de terinzagelegging wordt tevens advies gevraagd aan de Commissie voor de m.e.r. Op basis van de planMER, lokale input en overige relevante informatie kan de RES 1.0 worden voltooid.

Landelijke pilot

Hoe kan milieueffectrapportage bijdragen aan de RES? Vijf RES-regio's onderzoeken dat in een pilot, samen met het NP RES en de Commissie voor de m.e.r. Naast twee Noord-Hollandse RES-regio's doen de regio's Rivierenland, Holland Rijnland en ook de Metropoolregio Eindhoven mee aan de pilot. De regio's, NP RES en de commissie voor de m.e.r. wisselen onderling ervaringen uit met het gebruik van het instrument m.e.r. voor de RES.

Vervolgstappen na de RES 1.0 en doorkijk naar 2050

Om het bod van 2 TWh in 2030 te verwezenlijken moet de RES vertaald worden naar beleid, regels en uitvoeringsprojecten. Het realiseren van de no-regret maatregelen heeft daarbij prioriteit omdat dit leidt tot de kleinst mogelijke belasting van de schaarse ruimte in onze regio. Het realiseren van grootschalige zon- en windprojecten vraagt veel voorbereidingstijd en resulteert direct in grote stappen richting ons doel. Beide routes moeten we tegelijk bewandelen om ons doel voor 2030 te halen. Met de informatie die beschikbaar komt krijgen we ook inzicht in de zoekgebieden die waarschijnlijk een langer traject vragen en pas na 2030 in beeld komen.

Wat we gaan doen!

- ✓ We maken zorgvuldige keuzes over de ruimtelijke inpassing van grootschalige opwek en andere opgaven.
- ✓ We hebben al 1,15 TWh aan grootschalige duurzame opwek gerealiseerd of in voorbereiding (pijplijn).
- ✓ Het realiseren van no-regret maatregelen heeft prioriteit, in de volgorde die onze zonneladder voorschrijft.
- ✓ We gaan bedrijven benaderen om hen te helpen met het wegnemen van belemmeringen voor zon op dak.
- ✓ We bepalen zoekgebieden waarmee we de opgave voor 2030 realiseren. Onze ambitie is om in 2030 in totaal 2 TWh op te wekken.
- ✓ We werken stap voor stap toe naar gedragen locaties voor zon en wind.
- ✓ Gemeenten kunnen lokaal invulling geven aan de categorie 'Ten dienste van andere opgaven'.
- ✓ We bewaken de voortgang. Actualisatie en nadere duiding van data nemen we op in het monitoringssysteem.

Disclaimer: Vorig jaar gaven volksvertegenwoordigers en stakeholders hun reacties op de Concept-RES. Reacties op de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie op land zijn niet verwerkt in deze Concept RES 1.0. Wij kozen er namelijk als regio voor om een milieueffectrapportage procedure (planMER) te doorlopen om ons te helpen samen op een zorgvuldige manier een verdere selectie in de zoekgebieden te maken. Inmiddels is er voor elk zoekgebied een milieueffectbeoordeling en zijn de zoekgebieden uit de concept-RES verfijnd op basis van tussenresultaten van het planMER. Dit voorjaar vragen we volksvertegenwoordigers en stakeholders, onder andere gevoed door lokale stakeholders en inwoners, om een reactie op de verfijnde zoekgebieden voor wind- en zonne-energie, die in deze Concept RES 1.0 zijn opgenomen. Via een inspraak procedure en een adviesvraag aan de Commissie voor de Milieueffectrapportage en Brabant Advies ronden wij daarnaast de planMER af. Op basis van de planMER, de lokale input en overige relevante informatie kan de RES 1.0 worden voltooid en aan volksvertegenwoordigers ter vaststelling worden voorgelegd, inclusief een verdere selectie van zoekgebieden.

Ruimtelijke weergave tussenresultaten planMER totale regio

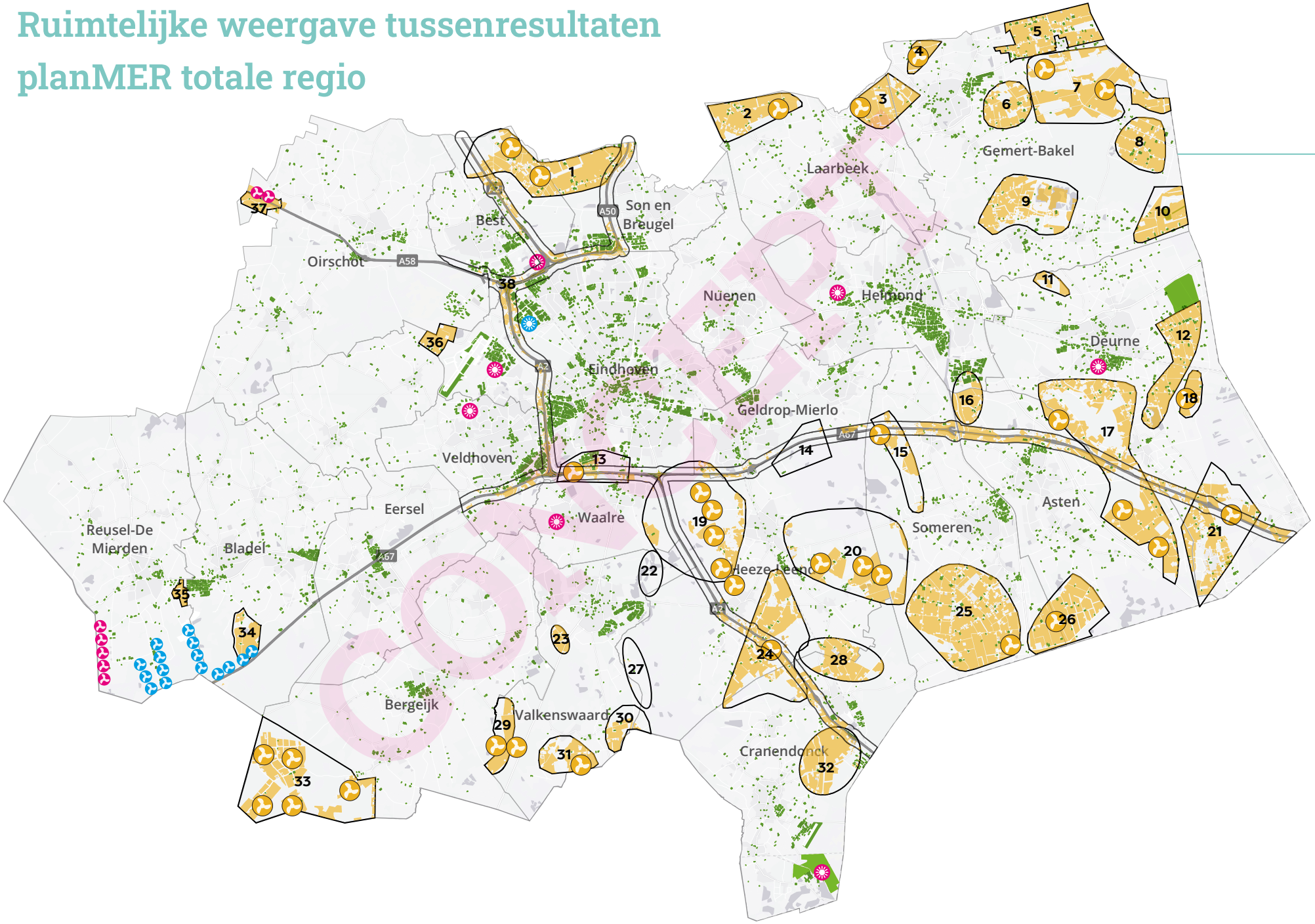

Legenda

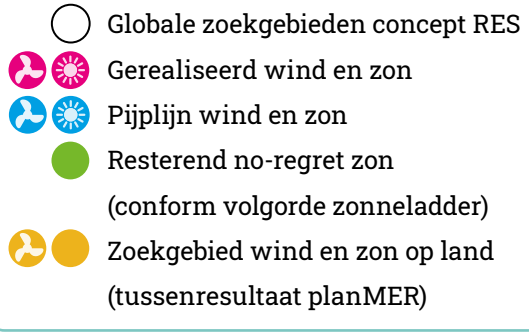

De ruimtelijke weergave van de mogelijkheden voor duurzame opwek is gelaagd opgebouwd:

- Het eerste deel van ons bod voor grootschalige opwek zijn de **gerealiseerde** grootschalige hernieuwbare elektriciteitsprojecten (groter dan 15 kWh).
- Het tweede deel bestaat uit de projecten die nu in de **pijplijn** zitten. Dit zijn windturbineparken, grootschalige zonnedaken en zonnevelden waarvoor een SDE+ subsidie is aangevraagd. Er is van uitgegaan dat 60% van deze projecten daadwerkelijk wordt gerealiseerd.
- Vervolgens kijken we naar de eerste twee treden van de zonneladder, zodat we de **resterende no-regretkansen** voor zon optimaal benutten. We monitoren de ontwikkelingen van deze stappen en zetten ons er gezamenlijk voor in deze kansen maximaal te benutten.
- Het resterende gedeelte van ons bod realiseren we in de vorm van **grootschalige zonnevelden** en **windturbineparken**.

Eerder hebben we uitgelegd dat het planMER ons helpt om te komen tot zorgvuldige keuzes voor de zoekgebieden voor grondgebonden zonnevelden en windturbineparken. Er geldt een belangrijke kanttekening voor de zoekgebieden voor zonnevelden. In het milieueffectrapport is voor de zonnevelden een uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar de intensiteit van de verschillende zoekgebieden. De aanpak van inpassen, aanpassen en transformeren die we in de concept-RES hebben ingezet is in dit onderzoek verfijnd en verdiept. Binnen de 'zoekgebieden voor zonnevelden' is op basis van dit onderzoek een intensiteit van het gebied bepaald dat daadwerkelijk ingezet kan worden voor zonnevelden. Het ene gebied kan daarmee een grotere bijdrage aan ons bod leveren dan het andere gebied. Dit betekent ook dat nooit het volledige gebied als zonneveld wordt ingezet. In het milieueffectenrapport wordt dit verder uitgewerkt.

CONCEPT

Netinfrastructuur en programmering

Elektriciteitsnetwerk

Elektriciteitsnetten zijn in het verleden ontwikkeld met een capaciteit die is gebaseerd op de vraag naar elektriciteit. In meer landelijke gebieden is deze vraag relatief beperkt en de netten zijn daarom niet berekend op het afvoeren van grote volumes elektriciteit vanuit deze gebieden. De uitbreiding van de elektriciteitsnetten, die nodig is om elektriciteit uit deze buitengebieden te transporteren, kost veel tijd en houdt geen gelijke pas met de snelle realisatie van onder andere zonnevelden op land en zonnepanelen op (grote) daken. Dit zet grote druk op het elektriciteitssysteem en leidt tot transportschaarste op het netwerk, ook in de Metropoolregio Eindhoven.

De vergunningen voor zon- en windprojecten moeten uiterlijk in 2025 zijn afgegeven om realisatie van projecten in 2030 ook daadwerkelijk mogelijk te maken. Al deze projecten zullen uiteindelijk op het elektriciteitsnetwerk aangesloten moeten worden. Om dit in goede banen te leiden, qua timing, capaciteit van mensen en middelen, kostenefficiëntie en ruimtelijke

RES-REGIO

Maatregelen

- Locatiekeuze laten aansluiten bij bestaande netcapaciteit.
- Transport minimaliseren door combineren van energievraag en -aanbod
- Evenwichtiger verdelen van opgesteld vermogen wind en zon (idealiter een 50-50 verdeling) en waar mogelijk op één aansluiting (cablepooling).

NETBEHEERDER

Maatregelen

- Storingsreserve (redundantie) gebruiken voor het transport van elektriciteit uit duurzame opwek op land.

SYSTEEM-EFFICIËNTIE

WIND-ZON INITIATIEF-NEMERS

Maatregelen

- Aansluiten van wind en zon op één aansluiting (cablepooling).
- Afspraken maken over het aftoppen (aansluiten op bijv. 70% van het productievermogen).

De kansen voor de inzet van waterstof

Waterstof wordt – naast metal fuels, mierezuur en andere substanties – veelvuldig aangedragen als een goede energiedrager ter vervanging van aardgas en andere fossiele brandstoffen. Een uitdaging bij de inzet van waterstof is dat een positieve businesscase voor een waterstofstation vanwege de opstartende markt van vraag en aanbod nog moeilijk te maken is en dat derhalve stimuleringsregelingen ingezet moeten worden om de financiering rond te krijgen. De businesscase wordt op dit moment echter gunstiger vanwege de optredende congestie op het electriciteitsnet vanwege de teruglevering van het grote aantal op handen zijnde duurzame opwek initiatieven. Het electriciteitsnet van Enexis/TeneT kan deze teruglevering op dit moment maar moeilijk verwerken – bijvoorbeeld in de Kempen is teruglevering via Station Hapert bijvoorbeeld al voorlopig op slot gezet. Er kunnen daar geen nieuwe grootschalige opwek initiatieven (zon en wind) op het net aangesloten worden voor teruglevering, noch op daken, noch op land. Omzetting van elektriciteit in een makkelijk op te slaan energiedrager als waterstof is daarmee een interessant alternatief. De overcapaciteit van elektriciteitsopwek kan worden omgezet in waterstof, wat vervolgens op meerdere manieren in de MRE regio ingezet kan worden:

- Direct geïnjecteerd in het gasnet. Op dit moment laat de wet maar een beperkte hoeveelheid bijmenging van H2 in het gasnet toe vanwege vermeende veiligheidsoverwegingen. Er wordt op dit moment onderzoek uitgevoerd in Uithoorn om te bezien of deze verzwaarde veiligheidsoverweging voor H2 injectie in een bestaand gasnet gerechtvaardigd is. Mocht dit niet het geval zijn, dan is injectie van waterstof in bestaande gasnetten een alternatief voor warmteopwek op hoge temperatuur. Vooral monumenten kunnen hierdoor beter afgekoppeld worden, omdat lage temperatuur opties hier vaak niet toepasbaar zijn.
- Aanleg van warmtenetten met H2 als warmtebron. Waterstof verbrandingsovens kunnen ingezet worden als duurzame energiebron voor warmte opwek via losgekoppelde warmtenetten.
- Gebruik van H2 als alternatieve brandstof voor verkeer en vervoer. Er komen steeds meer voertuigen en vaartuigen (en mogelijk zelfs vliegtuigen) die op waterstof lopen. Er worden dan ook plekken (Clean Energy Hubs) binnen de regio beoogd om vulpunten (tankstations) voor alternatieve brandstoffen aan te leggen, waar ook waterstof getankt zou moeten kunnen worden.
- Gebruik van H2 als brandstof of grondstof in procesindustrie. Waterstof kan ook dienen als brandstof voor verhittingsprocessen in de procesindustrie. Of als grondstof voor productieprocessen, waarbij ook het 'rest'product zuurstof uit het omzettingsproces van elektriciteit naar waterstof goed benut kan worden.
- Een waterstof hub (GreenH2UB) als tussenstation op de tracés van duurzame opwek initiatieven kan dus enerzijds zorgen voor opslag van de overcapaciteit van de duurzame opwek initiatieven in een andere energiedrager en daarmee voor een oplossing van de netcongestie zorgen en anderzijds als aanjager van de energietransitie op basis van waterstof fungeren – ter verduurzaming van verkeer en vervoer en in de warmtetransitie.

afstemming over gemeentegrenzen heen, is continue afstemming tussen de regionale overheden en de netbeheerder noodzakelijk.

Onderzoek naar nieuwe aansluit- en opslagmogelijkheden, afstemming in de regio over verdeling van de beschikbare capaciteit en juiste prioritering van toekomstige investeringen in het elektriciteitsnet, is noodzakelijk. Ook de blik op de toekomst voor gezamenlijke agendering – zoals met het provinciale programma Energiek Brabant - is relevant, evenals inzicht in welke aanpassingen in wet- en regelgeving nodig zijn om onze doelstellingen te kunnen bereiken.

Een Netimpactanalyse van Enexis

Enexis heeft een Netimpactanalyse opgesteld die inzicht geeft in de noodzakelijke aanpassingen in het elektriciteitsnetwerk om ontwikkelingen in de verschillende zoekgebieden uit de concept RES 1.0 van de MRE te kunnen faciliteren. De analyse gaat een stap verder dan de Netimpactanalyse die is gemaakt voor de concept-RES van de MRE. Op basis van een eerste ambtelijke inventarisatie is een verdere selectie gemaakt van wenselijke ontwikkelingen in de zoekgebieden op basis van huidig(e) beleid(sontwikkeling), zodat daarmee een eerste verkenning kon worden gedaan van de mogelijke impact op het netwerk. De Netimpactanalyse is als bijlage 5.1 toegevoegd. TenneT rondt op dit moment een netvisie voor Zuid Nederland af, waarmee zij inzicht zal geven in noodzakelijke aanpassingen in de configuratie van het Hoogspanningsnet.

De komende periode wordt toegewerkt naar een selectie van zoekgebieden die in de RES 1.0 wordt opgenomen en die ter vaststelling aan volksvertegenwoordigers wordt voorgelegd. De analyses van Enexis en TenneT worden betrokken in de overwegingen om tot de verdere selectie van zoekgebieden te komen.

Uitkomsten van de Netimpactanalyse

De grootschalige productie van duurzame elektriciteit bestaat uit een mix van zonne- en windenergie. Ten opzichte van de vorige doorrekening van de zoekgebieden uit de concept-RES zien we een toename van circa 850 MW aan grootschalige zonnevelden. Daarnaast is er een afname van circa 140 MW aan wind op land. Deze verschuiving heeft grote impact op kosten van infrastructuur elektriciteit en ruimte in het landschap. Deze aandachtspunten zullen worden meegenomen in de verdere uitwerking.
De doorrekening levert een eerst inschatting op dat 5 HS/MS stations uitgebreid moeten worden door Enexis. Voor deze stations geldt dat de beschikbare capaciteit op het net van Enexis pas benut kan worden na uitbreiding van het hoogspanningsnet van TenneT. Op alle 11 stations zijn investeringen van TenneT benodigd voor uitbreiding van het hoogspanningsnet. Daarnaast moeten er 2 nieuwe HS/MS-stations worden gerealiseerd, in aanvulling op de investeringen in de 11 bestaande stations. Het gaat hier naar verwachting over een nieuw station in de omgeving Hapert en in het gebied tussen de regio's Hart van Brabant, Noordoost Brabant en Metropoolregio Eindhoven.

Afstemming en programmering

Het is belangrijk dat de netbeheerders Tennet en Enexis en de gemeentelijke overheden, die het bevoegd gezag zijn voor het verlenen van vergunningen, meer samenwerken. De netbeheerders zijn gebonden aan wet- en regelgeving, maar door samenwerking kunnen er slimme keuzes worden gemaakt in het haalbaar en betaalbaar houden van netaansluitingen.

Door samen te werken, kan regie gevoerd worden aan de voorkant van het proces in plaats van reageren achteraf.

Afstemming aan de voorkant betekent ook dat gemeenten onderling en in samenspraak met de netbeheerder de bestaande capaciteit in een gebied zo goed mogelijk kunnen benutten. Dit voorkomt teleurstelling op het moment dat ontwikkelende partijen een omgevingsvergunning hebben gekregen maar er op dat moment geen aansluitcapaciteit beschikbaar is. In dat soort gevallen kan, in samenspraak met de netbeheerder en andere partijen, gekeken worden of andere oplossingen mogelijk zijn. Aangezien de netbeheerders TenneT en Enexis grote investeringen moeten doen om het netwerk geschikt te maken voor de toekomstige energieopgaven en hiervoor investeringsplannen opstellen, is het belang van een planningshorizon van projecten en de mate van zekerheid van investeringen van initiatiefnemers groot. Uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk vergt langdurige processen met grote ruimtelijke impact zowel ondergronds als bovengronds. Een degelijke en afgestemde uitvoeringsplanning biedt zekerheid om te komen tot nieuwe investeringen. Realisatie van uitbreidingen van het elektriciteitsnetwerk kunnen worden gekoppeld aan het ontwikkelen van projecten. Hiermee kan efficiënt gebruik worden gemaakt van maatschappelijk geld en komt ook niemand voor verrassingen te staan. Hiermee creëren we eerlijke en transparante verwachtingen.

Afstemming in de regio over verdeling van de beschikbare capaciteit.

Wat we gaan doen!

- ✓ Er is continue afstemming tussen netbeheerder en de lokale en regionale overheden.
- ✓ We stemmen de verdeling van de beschikbare capaciteit en noodzakelijke investeringen in de toekomst regionaal af.
- ✓ Er wordt gewerkt aan een systeemstudie door de provincie om inzicht te krijgen in de wenselijke energiemix voor 2050.
- ✓ Netbeheerders ontwikkelen uitbreidingen van het net en voeren (locatie) studies uit voor deze uitbreiding (o.a. hoogspanningsstations).
- ✓ We zetten in op innovatie om met netschaarste om te gaan.

5

5. Stap voor stap naar uitvoering

We hebben als gemeenten, provincie en waterschappen binnen de regio grote ambities op het gebied van de energietransitie die we met elkaar gerealiseerd willen zien. Om deze RES naar een efficiënte en effectieve uitvoering te brengen zijn grote stappen nodig. Op het strategische niveau is de samenwerking goed georganiseerd, waarbij de afstemming plaatsvindt in de wethoudersoverleggen en ambtelijke overleggen met de 21 gemeenten. De uitdaging is nu om dit ook op het tactische en uitvoeringsniveau samen goed te organiseren tussen gemeenten, maar ook met maatschappelijke partners, die ook van de gemeenten vragen om eenduidig op te treden. De uitvoering is immers bij verschillende partijen belegd, op verschillende schaalniveaus (lokaal, subregionaal, regionaal). De beleidsmatige afspraken/plannen moeten worden omgezet in concrete (uitvoerings)programma's en onderliggende projecten.

Op veel fronten zijn we al aan de slag.

Het gaat erom dat de gemeenten de regionale opgaven ook daadwerkelijk gerealiseerd krijgen. In het nadenken over realisatiekracht en de verschillende rollen die iedereen daarin heeft is het van belang dat we dezelfde begrippen gebruiken. Bestuurlijke samenwerking vraagt een andere vorm van organisatie en inzet dan bijvoorbeeld de uitvoeringskracht in de operatie. Met en door betrokken (gemeente)ambtenaren verkennen we verschillende varianten van samenwerkingsvormen en samenwerkingsafspraken die bijdragen aan de te realiseren projecten om zo de uiteindelijke ambities op energietransitie gezamenlijk te halen. Naar verwachting zullen we halverwege 2021 verschillende scenario's voor samenwerking in de uitvoering kunnen voorleggen aan de gemeenten, provincie en waterschappen. Om vervolgens afspraken te maken om als gezamenlijke

overheden, in samenwerking met de betrokken stakeholders, slimmer en efficiënter stappen te zetten in de realisatie van de energietransitie.

Doorvertaling naar omgevingsbeleid

De RES 1.0 wordt verankerd in het omgevingsbeleid van de gemeenten, provincies en waterschappen. Het Rijk heeft voor klimaat en energie in de NOVI richtinggevende principes opgenomen. Vanaf 1 januari 2022 kunnen de afspraken uit de RES verankerd worden in de instrumenten van de Omgevingswet. Het uitgangspunt daarbij is dat de koppeling wordt gelegd met de andere ruimtelijke opgaven op het gebied van landbouw, natuur, klimaat en dergelijke. En dat dit concreet wordt doorvertaald in het lokale omgevingsbeleid of boven lokale programma's (zoals NOVI De Peel). Daarbij kan gebruik worden gemaakt maken van de informatie die ten behoeve van de RES is verzameld, zoals de landschapsprincipes en landschapsmatrix en het planMER.

Aanbevelingen aan het Rijk

Met de andere Brabantse regio's en de provincie vindt afstemming plaats over de inhoud van de RES'en en over wat de rol van het Rijk moet zijn om tot uitvoering van de RES te komen. Ook andere RES-regio's en partijen zoals de netbeheerders, de Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie, de Nationale Milieufederaties en het Planbureau voor de Leefomgeving hebben knelpunten benoemd die het realiseren van de RES'en in de weg staan. Deze knelpunten kunnen we alleen in samenwerking tussen de verschillende partijen tot oplossingen brengen. Dit omdat we vaak te maken hebben met verschillende inzichten en tegenstrijdige belangen.

Het gaat daarbij onder meer om de volgende elementen:

- Een pakket aan financiële stimulering voor grootschalige- en kleine energieprojecten (subsidie, fiscale regelingen, gebouwgebonden financiering, saldering), gericht op het betaalbaar maken/houden van de energietransitie wordt gegarandeerd tot 2030.

- Voldoende budget voor scholing van onder andere installateurs en uitvoeringscapaciteit bij netbeheerders, gemeenten, waterschappen, energiecoöperaties, woningbouwcorporaties, omgevingsdienst etc. In de RES 1.0 gaan wij dit vanuit de regio nader specificeren.

- Het opereren als één overheid, dus ook op Rijksniveau (o.a. Rijkswaterstaat, Defensie, Rijksvastgoedbedrijf) is afstemming nodig in relatie tot het behalen van de energiedoelstellingen. Zoals bij het vernieuwen van Rijkswegen, om die opgave breder te trekken en te benaderen als infrastructuur in de brede zin van het woord: voor verkeer en als energiecorridor.

- De haalbaarheid en betaalbaarheid voor de samenleving op basis van onder meer het onderzoek naar de mate, spreiding en clustering van woonlastenneutraliteit bij verschillende woningtypen en warmteoplossingen, wordt geborgd.

- Instrumenten die het mogelijk maken de energierekening in te zetten als investering voor het energiezuinig maken van de woning en afkoppeling van het aardgas (bijvoorbeeld woninggebonden financiering of een energiefonds).

- Afspraken over collectieve warmte gemaakt, waarbij we - waar het zinvol is - komen tot nieuwe warmtesystemen. Onder andere door het wegnemen van financiële belemmeringen waar gemeenten nu tegenaan lopen bij de aanleg van warmtenetten.

- We komen tot een gezamenlijk kader voor de verdeling van de schaarse netcapaciteit en het bieden van extra mogelijkheden om te kunnen sturen op de netcapaciteit, onder andere door:
  - het wettelijk mogelijk te maken elektriciteitsbronnen op piekmomenten af te koppelen;
  - het mogelijk maken van een flexibele inzet van de reservecapaciteit in de stations en het net;
  - het mogelijk maken van 'Meerdere Leveranciers Op Een Aansluiting ('Mloea'), bijvoorbeeld voor de combinatie van zonnepark en windpark;
  - het wettelijk mogelijk maken om nieuwe bronnen op een 'wachtlijst voor aansluiting' te zetten.

- Het extra stimuleren van 'zon op dak' door:
  - subsidie te verlenen voor 'niet-aan-het-net-leveren';
  - 'zon op bedrijfsdaken' te stimuleren door verplichtingen bij nieuwbouw en financiële impulsen bijvoorbeeld;
  - het voor particulieren aantrekkelijk te maken om meer zonne-energie op te wekken dan voor eigen gebruik nodig is.

- Besparen van energie in de gebouwde omgeving willen we stimuleren door de markt op grote schaal woningen te laten isoleren. Dit kan met een provinciaal programma, gefinancierd met maatschappelijk kapitaal (pensioenfondsen en opbrengsten participatie windturbines). In het verlengde vragen we het Rijk de heffingskorting voor woningcorporaties te vervangen door een isolatie-/duurzaamheidssubsidie.

- Windturbines hebben naar verwachting te maken met beperkingen vanwege radarinstallaties voor vliegverkeer. Dit kan soms worden ondervangen met lagere turbines die alleen (technisch-financieel) haalbaar zijn als het Rijk er voldoende subsidie voor beschikbaar stelt. De radar voor vliegverkeer heeft in onze regio mogelijk veel gevolgen voor het realiseren van windturbines.

- Regels en middelen die leiden tot financieel aantrekkelijke business-cases voor warmte(net)projecten.

- We verzoeken het Rijk om, in samenspraak met provincies en netbeheerders, een uniforme toetsings-/monitoringstool voor alle RES-regio's, te ontwikkelen door het Rijk in samenspraak met provincies en netbeheerders.

Met de andere Brabantse regio's en de provincie heeft afstemming plaatsgevonden over de randvoorwoorden. Deze lijst met randvoorwaarden wordt vanuit de RES regio's en de Provincie aan het Rijk meegegeven bij de indiening van de concept-RES'en. Mogelijk dat er in de komende periode nog andere randvoorwaarden naar voren komen.

Vanuit het Nationaal Programma RES zijn werkgroepen opgericht met een onafhankelijk karakter. De leden van de werkgroepen zijn werkzaam voor een breed palet aan organisaties, met deskundigheid en /of ervaring op de betreffende thema's. De werkgroepen werken aan oplossingsrichtingen voor korte en middellange termijn, binnen en buiten bestaande kaders.

Ruimtelijke weergave tussenresultaten planMER Stedelijk Gebied Eindhoven

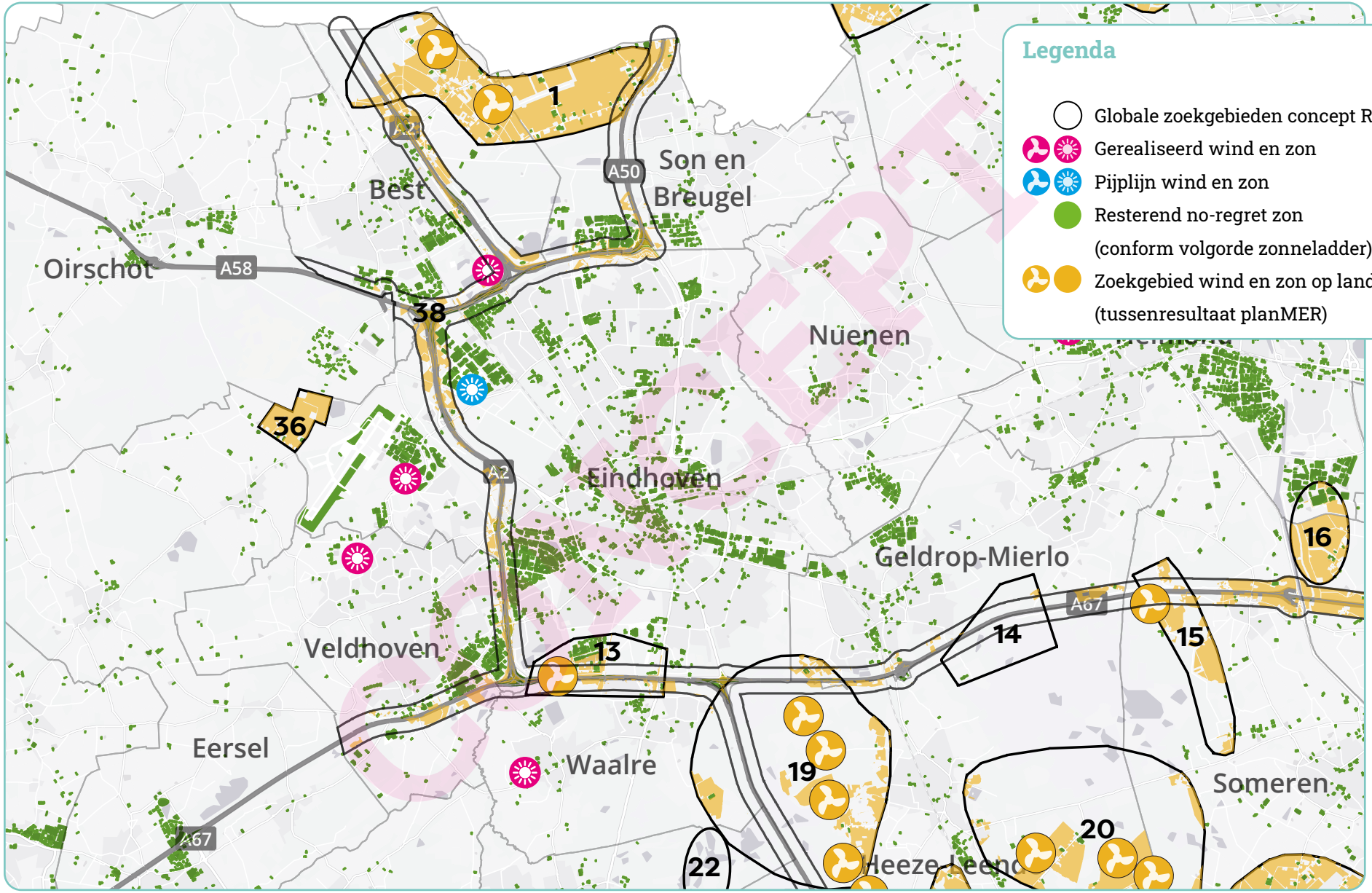

Effectbeoordeling wind zoekgebieden SGE

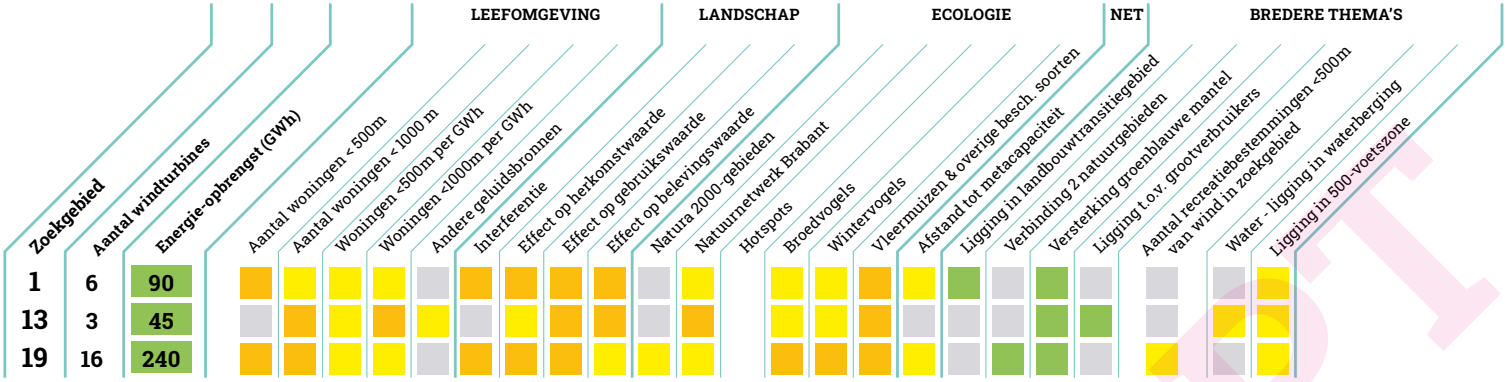

Netuitbreiding urgent

Grote kans op negatieve effecten of kans op grote negatieve effecten

Kans op negatieve effecten

Kleine kans op positieve/negatieve effecten of kans op kleine positieve/ negatieve effecten

Kans op positieve effecten

Grote kans op positieve effecten of kans op grote positieve effecten

Effectbeoordeling zon zoekgebieden SGE

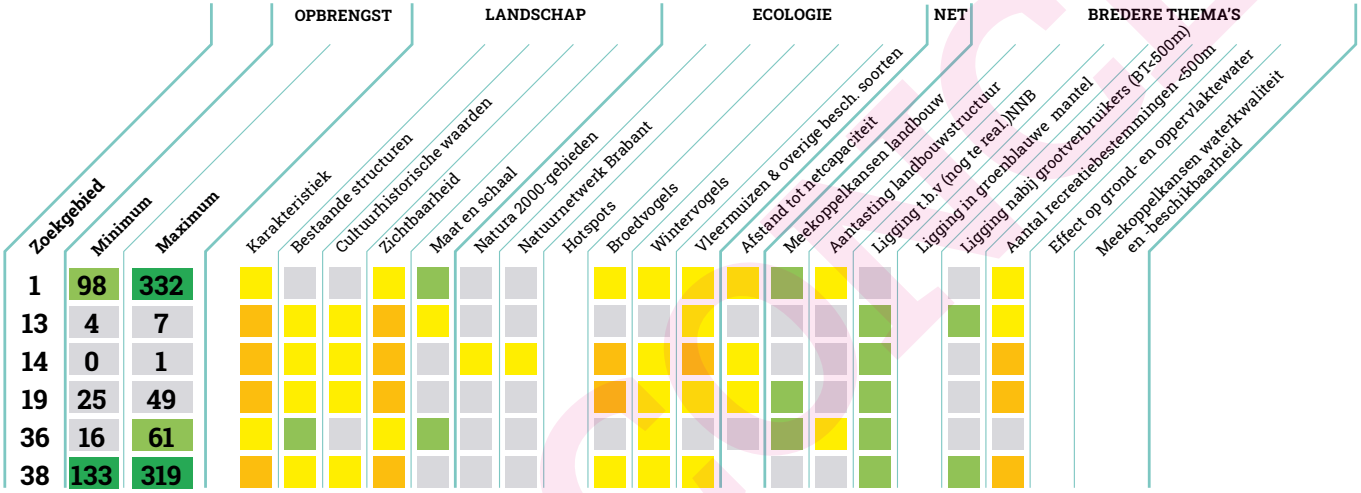

Disclaimer:
Deze effectbeoordeling betreft voorlopige resultaten van het MER die nog aan verandering onderhevig kunnen zijn. Voor enkele beoordelingscriteria is de effectbeoordeling nog niet afgerond. Deze resultaten worden later toegevoegd. Aan deze resultaten kunnen geen rechten worden ontleend.

N.B. Gepaste zorgvuldigheid bij het gebruik van deze tabel wordt aanbevolen. De hier getoonde samenvattingstabel kan pas in samenhang met het volledige milieueffectrapport juist worden geïnterpreteerd.

CONCEPT

Ruimtelijke weergave tussenresultaten planMER De Peel

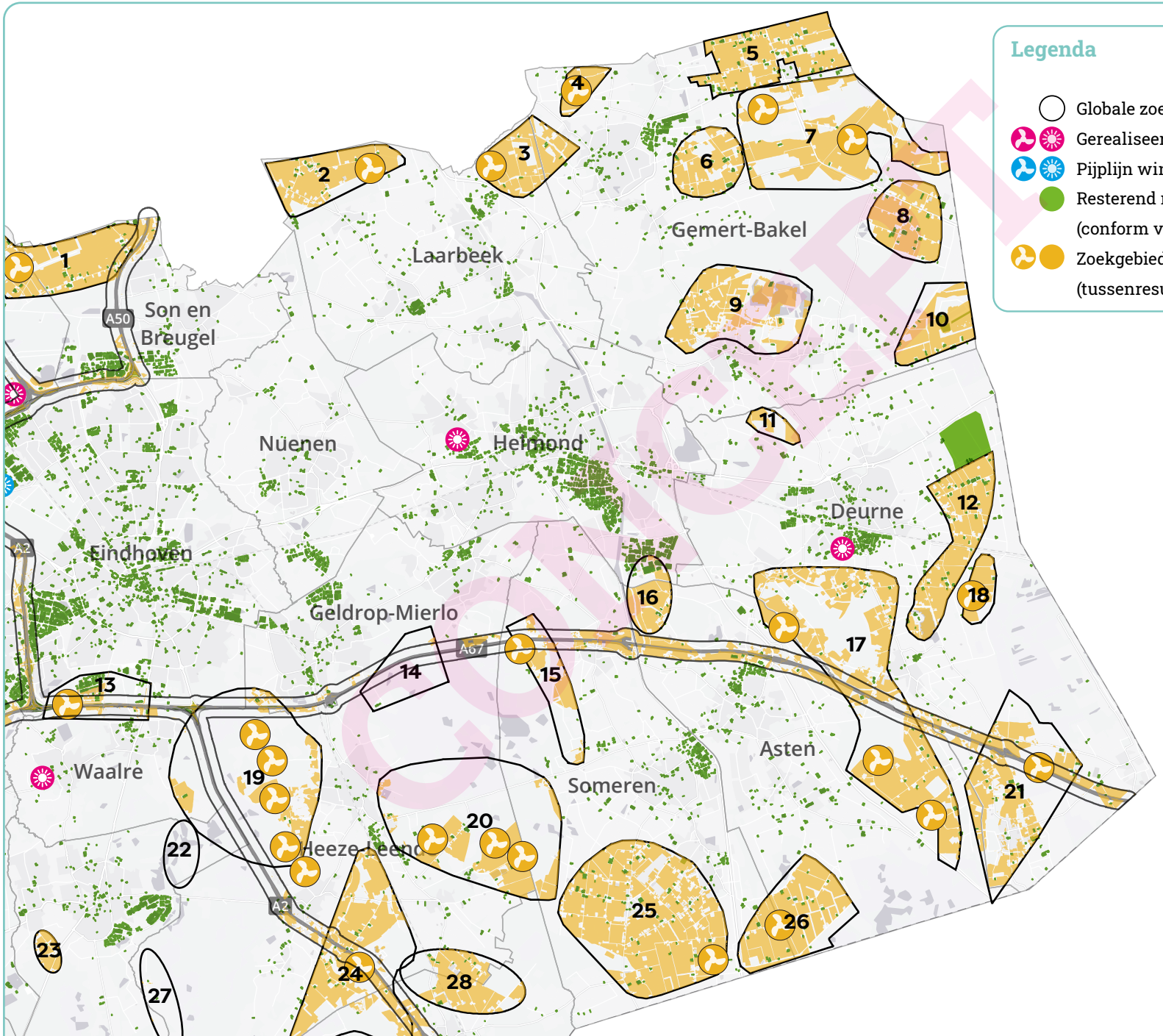

Effectbeoordeling wind zoekgebieden De Peel

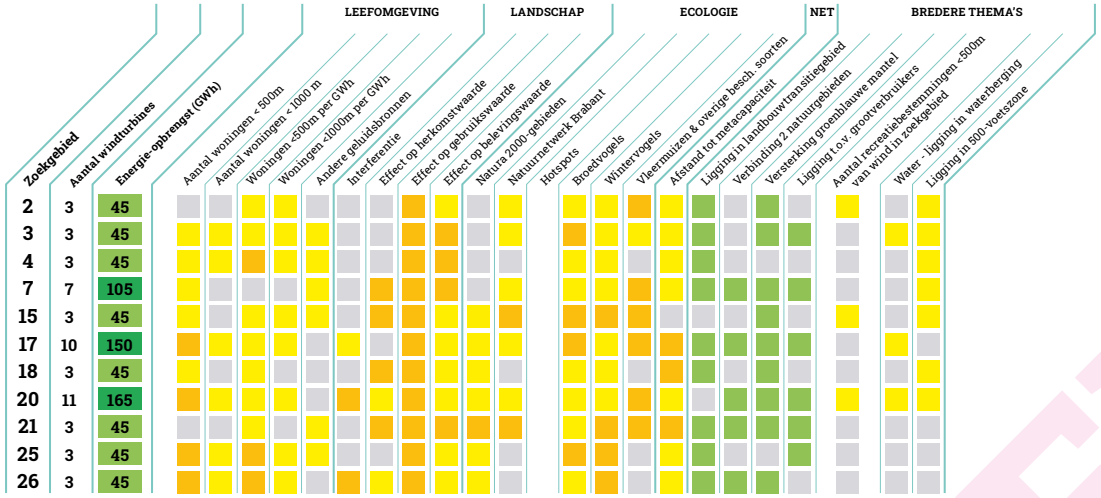

Zoekgebied	Aantal windturbines	Energie-opbrengst (GWh)
2	3	45
3	3	45
4	3	45
7	7	105
15	3	45
17	10	150
18	3	45
20	11	165
21	3	45
25	3	45
26	3	45

Effectbeoordeling zon zoekgebieden De Peel

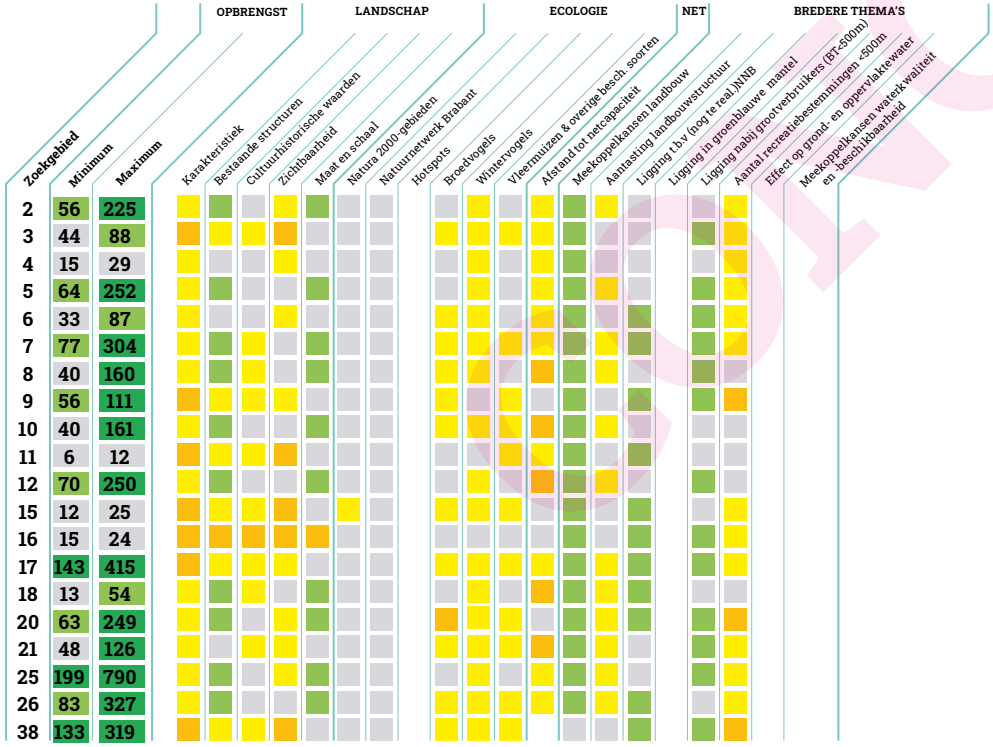

Zoekgebied	Minimum	Maximum
2	56	225
3	44	88
4	15	29
5	64	252
6	33	87
7	77	304
8	40	160
9	56	111
10	40	161
11	6	12
12	70	250
15	12	25
16	15	24
17	143	415
18	13	54
20	63	249
21	48	126
25	199	790
26	83	327
38	133	319

- Netuitbreiding urgent
- Grote kans op negatieve effecten of kans op grote negatieve effecten
- Kans op negatieve effecten
- Kleine kans op positieve/negatieve effecten of kans op kleine positieve/ negatieve effecten
- Kans op positieve effecten
- Grote kans op positieve effecten of kans op grote positieve effecten

Disclaimer:
Deze effectbeoordeling betreft voorlopige resultaten van het MER die nog aan verandering onderhevig kunnen zijn. Voor enkele beoordelingscriteria is de effectbeoordeling nog niet afgerond. Deze resultaten worden later toegevoegd. Aan deze resultaten kunnen geen rechten worden ontleend.

N.B. Gepaste zorgvuldigheid bij het gebruik van deze tabel wordt aanbevolen. De hier getoonde samenvattingstabel kan pas in samenhang met het volledige milieueffectrapport juist worden geïnterpreteerd.

CONCEPT

Ruimtelijke weergave tussenresultaten planMER A2 gemeenten

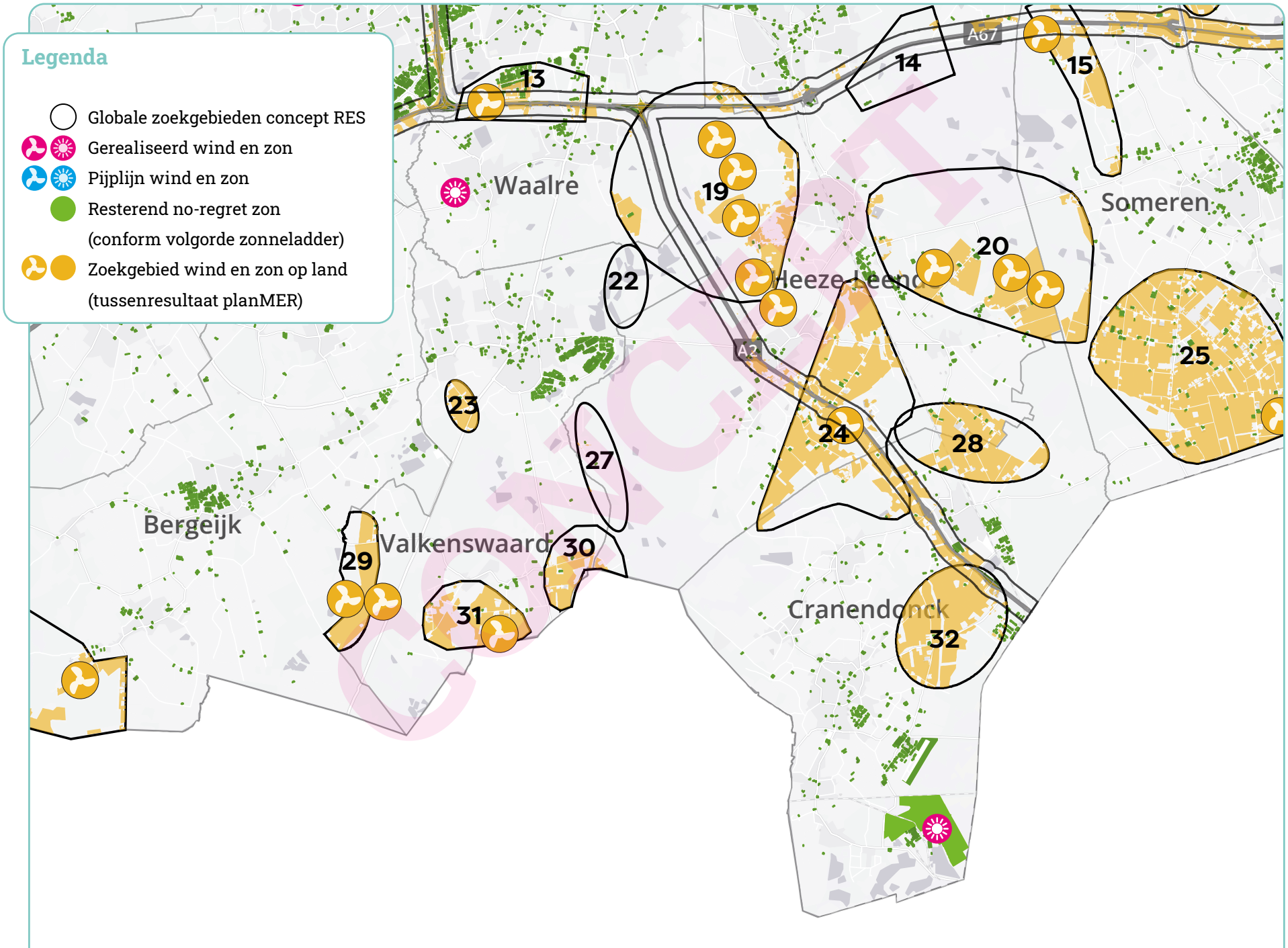

Effectbeoordeling wind zoekgebieden A2 gemeenten

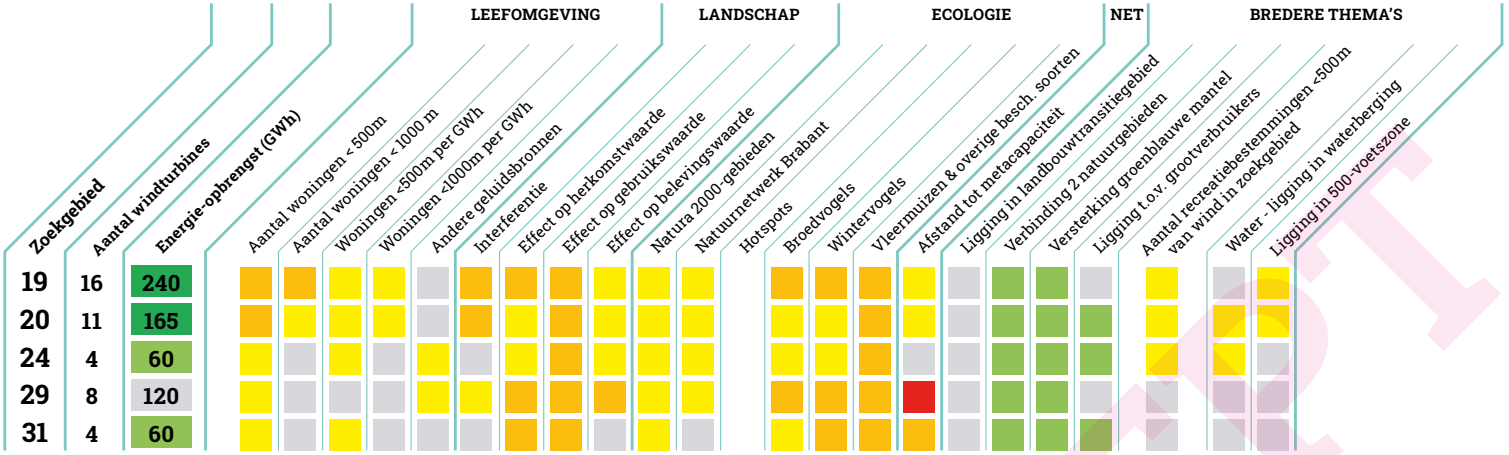

Netuitbreiding urgent

Grote kans op negatieve effecten of kans op grote negatieve effecten

Kans op negatieve effecten

Kleine kans op positieve/negatieve effecten of kans op kleine positieve/ negatieve effecten

Kans op positieve effecten

Grote kans op positieve effecten of kans op grote positieve effecten

Effectbeoordeling zon zoekgebieden A2 gemeenten

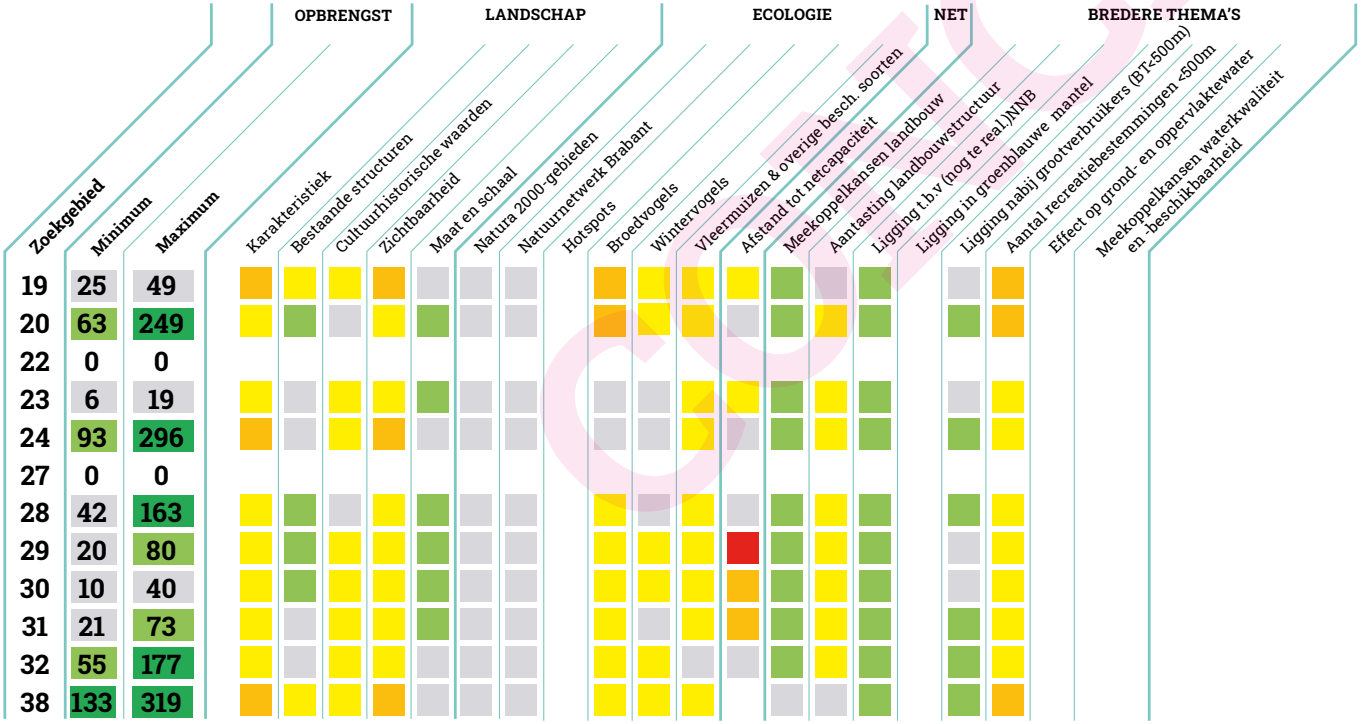

Disclaimer:
Deze effectbeoordeling betreft voorlopige resultaten van het MER die nog aan verandering onderhevig kunnen zijn. Voor enkele beoordelingscriteria is de effectbeoordeling nog niet afgerond. Deze resultaten worden later toegevoegd. Aan deze resultaten kunnen geen rechten worden ontleend.

N.B. Gepaste zorgvuldigheid bij het gebruik van deze tabel wordt aanbevolen. De hier getoonde samenvattingstabel kan pas in samenhang met het volledige milieueffectrapport juist worden geïnterpreteerd.

CONCEPT

Ruimtelijke weergave tussenresultaten planMER De Kempen

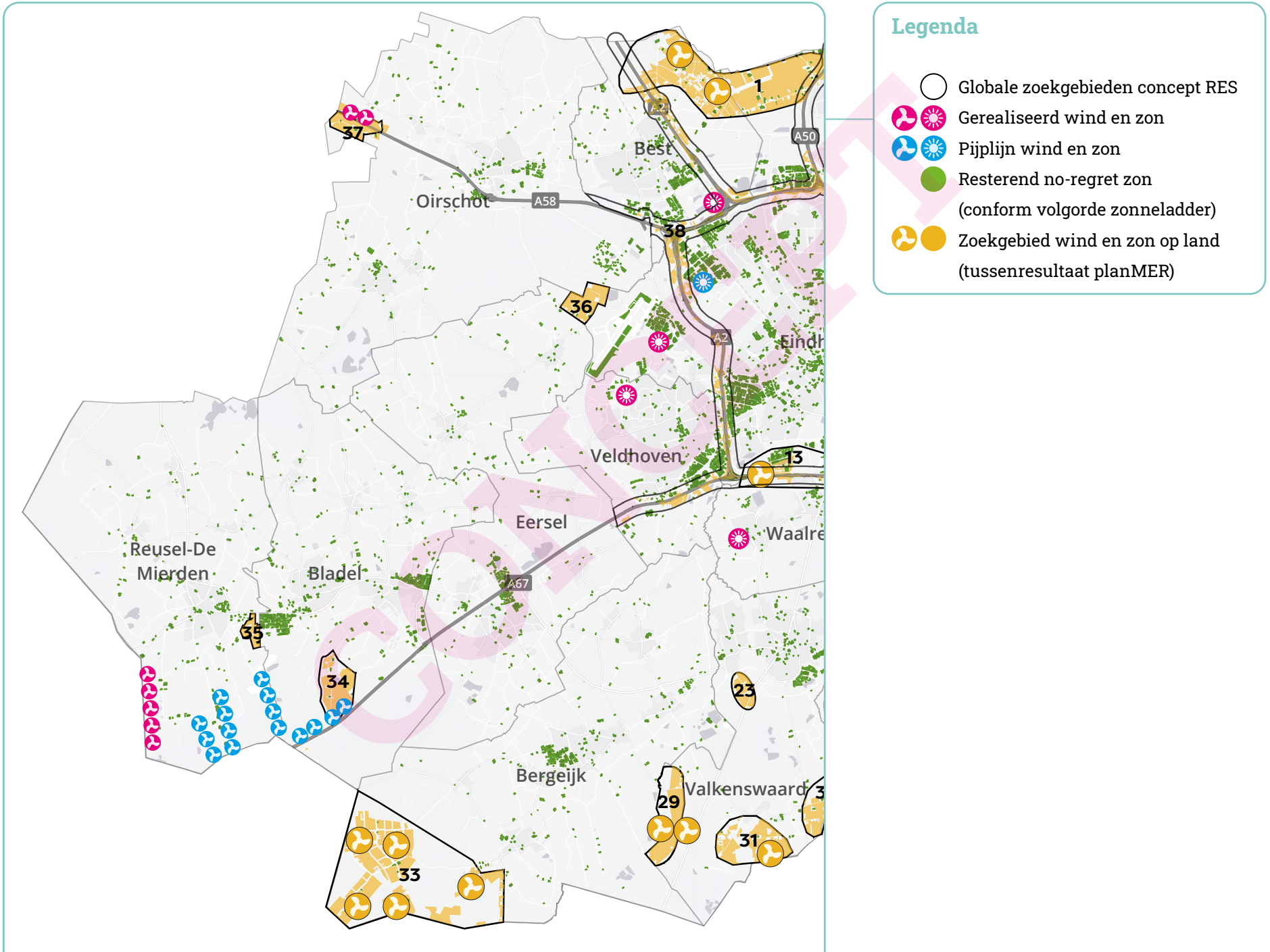

Effectbeoordeling wind zoekgebieden De Kempen

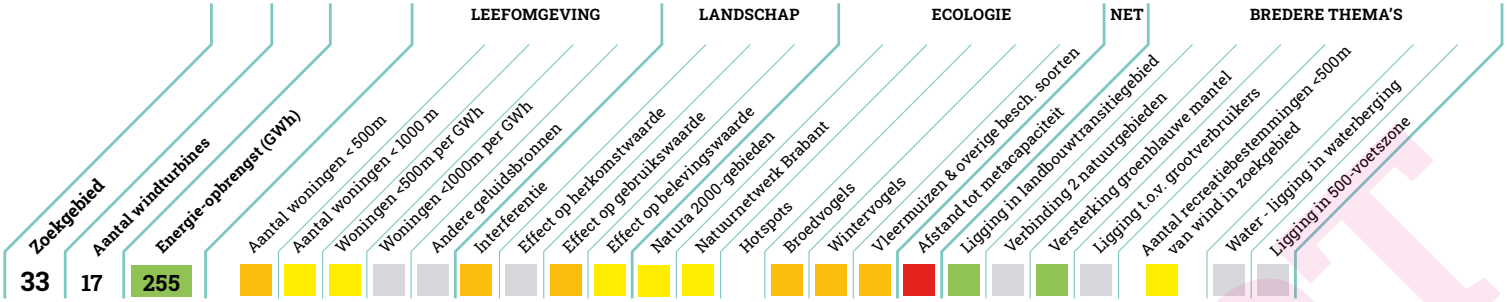

Netuitbreiding urgent

Grote kans op negatieve effecten of kans op grote negatieve effecten

Kans op negatieve effecten

Kleine kans op positieve/negatieve effecten of kans op kleine positieve/ negatieve effecten

Kans op positieve effecten

Grote kans op positieve effecten of kans op grote positieve effecten

Effectbeoordeling zon zoekgebieden De Kempen

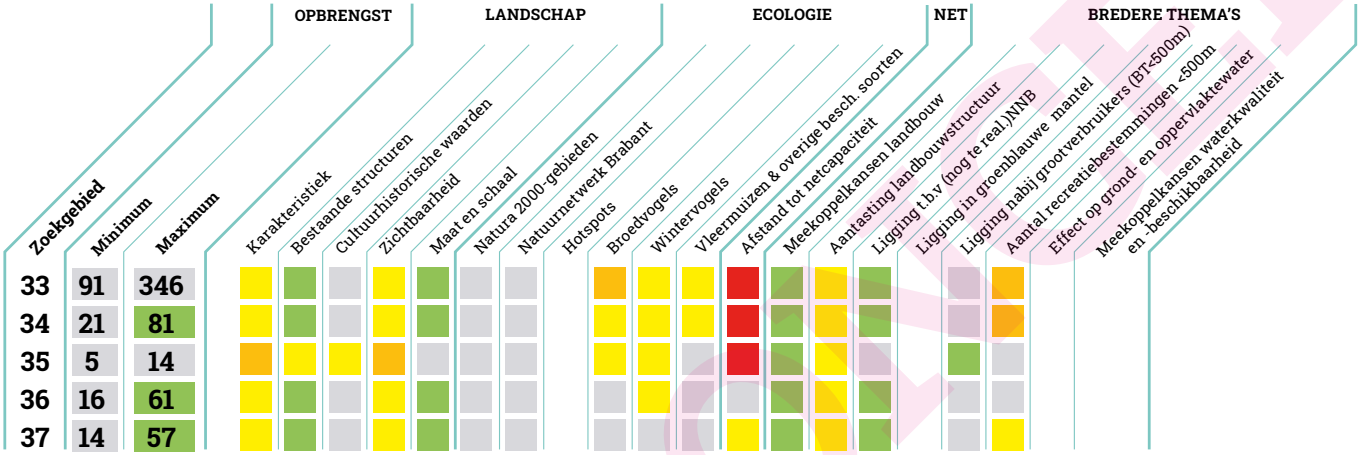

Disclaimer:
Deze effectbeoordeling betreft voorlopige resultaten van het MER die nog aan verandering onderhevig kunnen zijn. Voor enkele beoordelingscriteria is de effectbeoordeling nog niet afgerond. Deze resultaten worden later toegevoegd. Aan deze resultaten kunnen geen rechten worden ontleend.

N.B. Gepaste zorgvuldigheid bij het gebruik van deze tabel wordt aanbevolen. De hier getoonde samenvattingstabel kan pas in samenhang met het volledige milieueffectrapport juist worden geïnterpreteerd.

CONCEPT

Vinden

Zoek of typ hier

Begrippenlijst A - Z

Ter verduidelijking van de begrippen en ander jargon die in de RES 1.0 regelmatig worden gebruikt, is de onderstaande begrippenlijst opgesteld.

Aardgasvrij
Niet aangesloten op de fossiele brandstof aardgas. Dit betekent niet gasloos; er kan groen gas worden toegepast.

Adaptatie
Adaptatie omvat het aanpassen aan de gevolgen van een probleem, bijvoorbeeld aan veranderende omstandigheden zoals een veranderend klimaat. Onder klimaatadaptatie valt ook het verminderen van de kwetsbaarheid van de samenleving voor klimaatverandering of het profiteren van de kansen die een veranderend klimaat kan bieden.

Afwegingskader
Afwegingen en keuzes ten aanzien van de RES worden gemaakt op basis van een afwegingskader. Dit omvat een viertal onderdelen:
- Kwantitatieve bijdrage
- Ruimtelijke kwaliteit
- Energiesysteemefficiëntie
- Bestuurlijk en maatschappelijke draagvlak

Een nadere uitwerking hiervan staat in de concept-RES beschreven.

Aquathermie
Bij aquathermie wordt gebruik gemaakt van de temperatuur van het water voor de verwarming en/of koeling van gebouwen. De warmte en/of koude wordt daarbij gewonnen uit oppervlaktewater (zoals meren, rivieren en kanalen), uit (gezuiverd)afvalwater of uit drinkwater.

Bio-energie en biomassa
Energie die gewonnen wordt uit biomassa heet bio-energie. Biomassa bestaat uit hout en organisch afval, zoals planten, groente- en fruitresten. Bij de verbranding van deze materialen komt energie vrij en die energie noemen we bio-energie.

Biogas
Biogas is een gasmengsel dat ontstaat als gevolg van gisting van biologisch materiaal, zoals GFT-afval, mest of rioolslib. Het gas kan gebruikt worden als brandstof in warmtekrachtcentrales, of worden bijgemengd in het aardgasnet. Wanneer dit laatste gebeurt, spreken we van ‘groen gas’.

Broeikaseffect
Het broeikaseffect is de werking van gassen in de atmosfeer die warmte op aarde vasthouden. Zonder broeikaseffect is leven op aarde niet mogelijk. Het zou hier namelijk gemiddeld zo’n -30 graden Celsius zijn. Broeikasgassen zijn onder andere methaan, koolstofdioxide en waterdamp. Door verbranding van fossiele brandstoffen worden er meer broeikasgassen uitgestoten, die bijdragen aan de klimaatverandering. Dit noemt met het versterkte broeikaseffect.

Cultuurhistorische waarden en kenmerken
Waarden en kenmerken van een gebied of daar aanwezige zaken, verband houdend met het bouwkundig erfgoed, het stedenbouwkundig erfgoed, de historische groenwaarden, het historisch-geografisch erfgoed en de bekende en verwachte archeologische waarden.

Duurzame energie
Duurzame energie of groene energie is energie die is opgewekt met behulp van duurzame, hernieuwbare energiebronnen. Bij winning en omzetting van duurzame energie zijn er nauwelijks schadelijke effecten voor het klimaat. Voorbeelden zijn windenergie of zonne-energie.

Ecologisch verbindingszone (EVZ)
De ecologische verbindingszones vormen een essentiële bouwsteen van het Natuurnetwerk Brabant. Door groene verbindingen te leggen tussen de natuurgebieden zorgen zij ervoor dat dieren en planten niet geïsoleerd raken.

Energie infrastructuur
De energie infrastructuur omvat het gehele netwerk van opwek en transport van energie, van de energiebron via de leidingen, verdeelinstallaties naar de gebruiker. Dit kan per energietype worden uitgesplitst, bijvoorbeeld elektriciteitsinfrastructuur en warmte-infrastructuur.

Energiecorridor
Zone (bijvoorbeeld een snelweg) waarlangs veel duurzame/groene energie wordt opgewekt.

Energieneutraal
Dit houdt in dat alle gebruikte energie uit duurzame/hernieuwbare bronnen wordt opgewekt.

Energietransitie
De energietransitie omvat het omschakelen van fossiele energiebronnen naar duurzame energiebronnen, zoals overeengekomen in het Parijs-akkoord.

Gebouwde omgeving
De verzameling van alle gebouwen, waaronder woningen en maatschappelijk en commercieel vastgoed (incl. bedrijfsgebouwen). Bedrijfsprocessen in de industrie en landbouw maken geen onderdeel uit van de gebouwde omgeving.

Geothermie
Dit wordt ook vaak aardwarmte genoemd. Bij geothermie wordt gebruik gemaakt van warmte uit de grond. Warm water wordt hieruit omhoog gepompt om bijvoorbeeld water in een warmtenet te verwarmen. Dit kan als alternatief dienen voor aardgas.

Groene energie
Groene energie of duurzame energie is energie die is opgewekt met behulp van duurzame energiebronnen. Duurzaam betekent dat de energiebron onuitputtelijk is, dat de groene energie schoon en betrouwbaar is en dat er bij winning en omzetting nauwelijks schadelijke effecten voor het klimaat zijn.

Grootschalige opwek
Binnen de concept-RES is dit de opwek van schone/duurzame energie op grote schaal, met name zonneparken en windparken.

Joule

Een joule is de natuurkundige eenheid voor energieverbruik. Een megajoule (MJ) is een miljoen joule. Een gemiddeld huishouden verbruikt circa 1.500 m3 gas en 3.300 KWh. Dit staat gelijk aan jaarlijks 54.000 MJ aan warmte en 11.880 MJ aan elektriciteit. In totaal gebruikt dus een huishouden 65.880 MJ aan energie. Een petajoule (PJ) is een biljard joule. Het totale energieverbruik (elektriciteit en warmte) in Nederland is ongeveer 3.000 PJ per jaar.

Voor de leesbaarheid van de RES is er gekozen om alle informatie aan te duiden in TWh.

Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet het Klimaatakkoord gepresenteerd en zijn we begonnen met de uitvoering. In het akkoord staan meer dan 600 afspraken om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Op regionaal niveau wordt onder andere via de RES vorm gegeven aan de afspraken in het Klimaatakkoord. De RES gaat over de klimaattafels gebouwde omgeving en elektriciteit.

Klimaatneutraal

Dit betekent dat bij het opwekken van de energie die gebruikt wordt geen broeikasgassen worden uitgestoten, waardoor deze opwek niet bijdraagt aan de klimaatverandering.

Klimaattafels

Circa 150 partijen overlegden in het kader van het Klimaatakkoord aan vijf klimaattafels over Elektriciteit, Industrie, Gebouwde Omgeving, Landbouw en Landgebruik en Mobiliteit. Daarnaast en ten dienste van die tafels hebben vele werkgroepen en taakgroepen gewerkt aan onderdelen van sectoren en aan gemeenschappelijke thema's zoals innovatie, financiering en de arbeidsmarkt.

Kilowattuur

In Nederland wordt elektrische energie veelal uitgedrukt in het aantal Watt per uur. Bijvoorbeeld van een machine met een vermogen van 1.000 Watt (1 kW) en die een uur draait, is het energieverbruik 1 kilowattuur (kWh). Het gemiddelde Nederlandse huishouden gebruikt jaarlijks ongeveer 3.300 kWh aan elektriciteit en 15.000 KWh aan warmte. Het elektriciteitsverbruik wordt op nationaal en regionaal niveau vaak uitgedrukt in terrawattuur (TWh). Dit is 1 miljard kWh. Om 1 TWh op te wekken zijn er circa 50/60 windturbines van 5,6 MW of 110/130 windturbines van 3 MW of 1100 tot 1500 HA zonnepark nodig.
Het bod voor grootschalige opwek van elektriciteit is op basis van TWh. Voor de leesbaarheid van de RES is er gekozen om de meeste cijfers daarom aan te duiden in TWh. Als uitgangspunt is gehanteerd dat 1 TWh gelijk staat aan 3,6 Petajoule.

Landschappelijke waarden en kenmerken

Gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van het landschap, gericht op ruimtelijke, ecologische, cultuurhistorische en recreatieve aspecten.

Leidende principes

De concept-RES wordt uitgewerkt op basis van een kader van (maatschappelijke) uitgangspunten, richtinggevende afspraken en hoofdlijnen: dit zijn de leidende principes. Voor de Metropoolregio Eindhoven zijn de volgende leidende principes benoemd:

1. Een toekomstgerichte strategisch visie;
2. Een gezamenlijke opgave en iedereen draagt bij;
3. Focus op maximaal behouden van ruimtelijke kwaliteit;
4. De energietransitie als kans voor de regio;
5. Maatschappelijk draagvlak en bewustzijn staan centraal.

Meekoppelkansen

Meekoppelkansen zijn de kansen die zich aandienen om de RES te koppelen aan andere projecten, waardoor er een win-win situatie ontstaat. Denk hierbij aan bouwprojecten, waarin klimaatmaatregelen mee kunnen worden genomen.

Mitigatie

Mitigatie omvat het aanpakken van een probleem door de oorzaak weg te nemen. In het geval van het klimaat omvat dit maatregelen om de opwarming van de aarde tegen te gaan, door bijvoorbeeld de uitstoot van broeikasgassen te reduceren via besparing en duurzame opwek.

Natura 2000

Om kwetsbare natuurgebieden te beschermen is er Natura 2000. Dit is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden.

Natuur Netwerk Brabant

Samenhangend netwerk van natuurgebieden van nationaal en internationaal belang met als doel de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten bestaande uit de meest waardevolle natuur- en bosgebieden en andere gebieden met belangrijke aanwezige en te ontwikkelen natuurwaarden.

Netbeheerder

Het bedrijf verantwoordelijk voor het beheer van het elektriciteitsnet. Voor de provincie Noord-Brabant is dit Enexis.

Netvisie

Netvisie beschrijft een studie en integraal ontwerp voor noodzakelijke aanpassingen in de elektriciteitsinfrastructuur van Enexis en TenneT op basis van toekomstige ontwikkelingen.

Opgave

De landelijke opgave is om voor 2030 ten minste 35 TWh aan schone elektriciteit op te wekken.

Regionale Structuur Warmte (RSW)

Dit is een onderdeel van de RES. Hierin maken gemeenten, waterschappen en de netbeheerder in de Metropoolregio Eindhoven op hoofdlijnen regionale afspraken over hoe in de nabije toekomst om te gaan met de beschikbare bronnen, ruimte en infrastructuur ten aanzien van warmte. De RSW wordt door gemeenten op lokaal en wijkniveau vertaald naar een transitievisie warmte.

Restwarmte
Restwarmte is warmte-energie die overblijft bij een energieomzetting. Bijvoorbeeld warmte die ontstaat bij een productieproces. Deze warmte kan worden opgevangen en nuttig worden ingezet door koppeling met een warmtenet.

Ruimtelijke kwaliteit
De kwaliteit van een plek of gebied die bepaald wordt door een goed samenspel van herkomstwaarde, belevingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde.

SDE
Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie. Dit omvat subsidies voor het realiseren van schone en duurzame energiebronnen. Deze subsidie kent verschillende latere versies zoals SDE+. Vanaf 2020 heet deze regeling SDE++. De regeling richt zich met name op bedrijven en (non-profit) organisaties.

Terrawattuur (TWh)
Het elektriciteitsverbruik wordt op nationaal en regionaal niveau vaak uitgedrukt in terrawattuur (TWh). Dit is 1 miljard kWh. Om 1 TWh op te wekken zijn er circa 50/60 windturbines van 5,6 MW of 110/130 windturbines van 3 MW of 1100 tot 1500 HA zonnepark nodig.

Transitievisies Warmte (TVW)
Naar aanleiding van de RES werken de gemeenten met hun partners op lokaal niveau de plannen voor duurzame warmte verder uit in de zogeheten Transitievisies Warmte (TVW). Hierin staat de aanpak omschreven hoe een gemeente, onder andere op wijkniveau, de overstap naar een duurzame warmtevoorziening wil realiseren.

Warmtenet
Een warmtenet is een netwerk van leidingen onder de grond, waardoor warm water stroomt. Dat warme water wordt gebruikt om huizen en gebouwen te verwarmen. Het water in een warmtenet kan verwarmd worden door duurzame warmtebronnen zoals zonthermie, geothermie en aquathermie. Daardoor hoeft er niet meer in ieder huis een cv-ketel te hangen die op aardgas brandt.

Zoekgebieden
Gebieden die potentieel in aanmerking kunnen komen om grootschalige opwek door zonneparken en windparken te realiseren. De zoekgebieden in concept-RES zijn tot stand gekomen door de maximale potentie te bepalen op basis van de geldende restricties, technische haalbaarheid en ruimtelijke onderbouwing. De zoekgebieden worden in het vervolgproces naar RES 1.0 verder op milieueffecten gewogen door middel van een PlanMER. Ook wordt het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak getoetst met gemeenteraden en inwoners.

Zonthermie
Zonthermie is het opwarmen van water met behulp van zonlicht. Dit gebeurt door zonnecollectoren. Zie dit als zonnepanelen die de energie van de zon niet omzetten in elektriciteit, maar in warmte.

Zonne-energie
Bij zonne-energie wordt zonlicht opgevangen op zonnepanelen en direct omgezet in elektriciteit. Zonne-energie is een duurzame energiebron.

Regionale Energiestrategie 1.0 (RES)

Metropoolregio Eindhoven

Maart 2021

CONCEPT

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

1. Participatie

Bijlage 1.1 Resultaten internetconsultatie

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

Energiek en innovatief!

Samen stap voor stap over op duurzame energie in onze regio

Metropoolregio Eindhoven RES Regionale Energie Strategie

Internetconsultatie Brabantse energie-regio's

Rapportage RES Zuidoost Brabant

HET pon | telos

Internetconsultatie Brabantse energie-regio's

Rapportage RES Zuidoost Brabant

Drs. Madelon van Duren
Bianca Koomen MSc.
Dr. Susanne Agterbosch

CONCEPT

Het PON & Telos

Colofon

Het PON & Telos heeft dit onderzoek verricht in opdracht van

Auteur(s)
Drs. Madelon van Duren
Bianca Koomen MSc.
Dr. Susanne Agterbosch

Publicatienummer
201295-06

Datum
februari 2021

© 2021 Het PON & Telos
Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie
www.hetpon-telos.nl

CONCEPT

Samenvatting en conclusie

Aanleiding en doel

De vier Brabantse energieregio's hebben de ambitie om de duurzame elektriciteits- en warmtevoorziening zo in te richten dat deze aansluit bij wat mensen in de regio belangrijk vinden en dat deze mensen uitnodigt om bij te dragen aan de uitvoering ervan. Betrokkenheid van bewoners – als inwoner van een nieuw energielandschap, consument of zelfs als particuliere producent – bij de totstandkoming van de Regionale Energie Strategieën (RES'en) is dan ook belangrijk.

Met het uitvoeren van een internetconsultatie onder inwoners van de vier energieregio's wil de provincie Noord-Brabant een betrouwbaar beeld genereren van de manier waarop inwoners aankijken tegen verschillende onderdelen van de RES'en. Deze rapportage maakt onderdeel uit van deze internetconsultatie en verschaft een representatief en betrouwbaar beeld van de manier waarop de inwoners van Zuidoost Brabant aankijken tegen verschillende onderdelen van de concept-RES Zuidoost Brabant en van wensen, zorgen en ideeën die zij daarbij hebben.

Opzet onderzoek

Het onderzoek is online uitgevoerd met een vragenlijst. Vanuit de wens om de vragenlijst laagdrempelig en voor een zo breed mogelijke groep inwoners van de regio beschikbaar te maken, is ervoor gekozen om te werken met een open link. Deze link is verstuurd via de gemeenten die vallen binnen energieregio Zuidoost Brabant. Zij hebben de link verspreid via verschillende (social media) kanalen van hun gemeente (gemeentewebsite, Facebook et cetera). Het onderzoek ging op 20 oktober 2020 online en heeft tot en met 14 december 2020 'open' gestaan. In deze periode is tussentijds getoetst op representativiteit van de responsgroep: de verdeling naar leeftijd, opleidingsniveau en gemeenten in de responsgroep is vergeleken met de werkelijke verdeling in de populatie in Zuidoost Brabant (Bron: CBS).

De vragenlijst is door 1.711 inwoners uit Zuidoost Brabant ingevuld.

Bij dit onderzoek zijn drie onderzoeksvragen geformuleerd.

1. Wat vinden Brabantse burgers belangrijk als het gaat om specifieke opties voor duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte in de eigen regio?
2. Willen Brabantse burgers betrokken worden bij de plannen voor duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte in de eigen regio (individueel en collectief)? En zo ja, hoe en wanneer?
3. Bij welke groepen Brabantse burgers bestaat er meer of juist minder draagvlak voor duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte?

We beantwoorden ze hieronder voor de respondenten van de RES-regio Zuidoost Brabant.

CONCEPT

Onderzoeksvraag 1: Wat vinden Brabantse burgers belangrijk als het gaat om specifieke opties voor duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte in de eigen regio?

We hebben respondenten gevraagd naar hun mening op verschillende thema's, om zo een beeld te krijgen bij wat zij belangrijk vinden als het gaat om opties, criteria en wat respondenten nodig hebben of al doen op het gebied van duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte. Achtereenvolgend behandelen we de thema's 'duurzame energie en besparen', 'zonne- en windenergie' en 'warmte'.

Thema duurzame energie en besparen

Richtinggevende criteria energiegebruik

Respondenten is gevraagd om aan de hand van een aantal stellingen aan te geven welke criteria zij belangrijk vinden bij het gebruik van hun eigen energie. De meeste respondenten vinden het (zeer) belangrijk dat de energie die zij gebruiken betaalbaar en altijd beschikbaar is, en dat de opwekking hiervan veilig is (90% vindt dit (zeer) belangrijk).

Sturing bij energiebesparing

Ongeveer dan de helft van de respondenten (48%) is van mening dat zowel de overheid als de huiseigenaren het voortouw moet nemen in het versnellen van energiebesparing. De overheid vanuit een faciliterende rol en de huiseigenaren vanuit een eigen verantwoordelijkheid voor de eigen woning. Dit lezen we ook terug in de concept-RES van Zuidoost Brabant. Hierin staat dat de gebouweigenaren en gebruikers vooral zelf aan zet zijn als het gaat om energiebesparing. De rol van de (lokale) overheid wordt beschreven als het vervullen van een voorbeeldrol (het zelf verduurzamen van de eigen vastgoed) en als het actief stimuleren en faciliteren van duurzaam gedrag[1].

Als het gaat om type stimuleringsmaatregelen dan vindt bijna twee derde (63%) dat de overheid voornamelijk moet focussen op het verlenen van subsidies voor energiebesparende maatregelen. Respondenten vinden in mindere mate dat de prioriteit op het verstrekken van een lening moet liggen (18%) of op het verplicht stellen van maatregelen (13%).

Besparing

Veel respondenten passen al (laagdrempelige) mogelijkheden voor energiezuinig leven toe. Zo zet 82% de verwarming een paar graden lager als ze niet thuis zijn en doet 91% het licht uit als zij een ruimte verlaten. Het aandeel mensen dat bereid is in te leveren op comfort ligt duidelijk lager: 50% is bereid om de verwarming op 19 graden te zetten.

Investeren in de eigen woning

We zien dat 60% van de woningeigenaren onder de respondenten al heeft geïnvesteerd in isolatie, 27% van de respondenten is bereid om hierin te investeren. 47% heeft al energiezuinige apparaten aangeschaft, 43% is bereid dit te doen. We zien dat de respondenten het minst bereid zijn om de komende tien jaar te investeren in de aanschaf van een elektrische auto of in het plaatsen van een warmtepomp (beiden 35%).

[1] Concept RES Metropoolregio Eindhoven. *Energiek en innovatief!* P.21.

CONCEPT

We zien dat een ruime meerderheid van de respondenten de bereidheid heeft om te investeren in zonnepanelen. 45% van de respondenten met een koopwoning geeft aan al zonnepanelen te hebben geplaatst. Dat is fors meer dan de daadwerkelijke cijfers laten zien: 14% van alle woningen in Zuidoost Brabant heeft geregistreerde zonnepanelen. Het hoge percentage van 45% kan op verschillende manieren verklaard worden, bijvoorbeeld doordat werving van de respondenten via een open link is gebeurd. Dit veronderstelt dat mensen met affiniteit met het onderwerp eerder (of enkel) geneigd zijn te reageren. Hoewel we ook via een panel geworven hebben voor dit onderzoek is deze verhouding niet volledig rechtgetrokken met panelleden.

Thema zonne- en windenergie

Zonne-energie

We hebben gevraagd of respondenten van plan zijn om in de toekomst zonnepanelen op hun dak te gaan leggen. Van de respondenten die (misschien) in de toekomst zonnepanelen op hun dak willen leggen (16%), geeft bijna de helft (49%) aan dat zij een advies op maat nodig hebben om te weten wat er past bij het dak en welke aanpassingen daarvoor nodig zijn. Verder geeft ruim een derde van de respondenten aan dat zij informatie over zonnepanelen en leveranciers nodig hebben (36%). 14% van de respondenten heeft aangegeven dat er over 10 jaar geen zonnepanelen op hun dak zullen liggen, 15% weet dit niet omdat zij in een huurhuis wonen.

Combinaties zonne- en windenergie

Met alleen zonnepanelen op daken kan de regio Zuidoost Brabant niet aan haar energieopgave voldoen. Ook niet als er maximaal wordt ingezet op energiebesparing. Daarom zal ook ingezet worden op de aanleg van zonneparken (parken met meerdere zonnepanelen bij elkaar) en windmolenparken (parken met meerdere windmolens bij elkaar). Als het gaat om locaties voor het aanleggen van zonne- of windparken, dan geven respondenten de voorkeur aan het koppelen van zonneparken (44%) of windmolens (41%) aan (energie)infrastructuur (zoals wegen, kanalen en hoogspanningslijnen). In de concept-RES van Zuidoost Brabant lezen we dat energiemaatregelen aan grootschalige infrastructuur gekoppeld worden, bijvoorbeeld langs de grote snelwegen die de regio doorkruisen[2]. Dit sluit aan bij de voorkeur van respondenten.

Respondenten zijn verdeeld als het gaat over de vraag of de regio volop zou moeten inzetten op windenergie en/of zonne-energie. 40% van de respondenten vindt dat de regio volop moet inzetten op windenergie, 30% is het hier niet mee eens. Voor zonneparken zien we een enigszins vergelijkbaar beeld: 42% vindt dat de regio volop zou moeten inzetten op zonneparken, 25% vindt van niet. Bijna de helft van de respondenten vindt dat windmolens altijd in een cluster geplaatst dienen te worden op daarvoor aangewezen locaties (48%). Een combinatie van windmolens en zonneparken vindt 41% van de respondenten een goede optie, voor ruim een kwart van de respondenten is dit niet het geval (28%).

Met de suggestie om in iedere gemeente zonneparken en/of windmolens te plaatsen, is 42% het eens en 28% is het hiermee oneens. 33% van de respondenten is van mening dat 1

[2] Concept RES Metropoolregio Eindhoven. *Energiek en innovatief!* P.29.

CONCEPT

tot 3 plekken in de regio aangewezen zouden moeten worden voor de plaatsing van zonneparken en windmolens, 34% vindt dit geen goed idee.

Tot slot geeft 18% van de respondenten aan sowieso negatief te staan tegenover windenergie, ongeacht waar windmolens geplaatst worden. Ook tegenover zonneparken staat 18% überhaupt negatief.

Thema warmte

Overstap van aardgas naar andere bron

Als het gaat over de overstap van aardgas naar een andere warmtebron dan zien we dat de meerderheid van de respondenten zich zorgen maakt: over de kosten om hun huis aan te passen (60%) en over wat de monopoliepositie van grote energiebedrijven betekent voor de eigen energierekening (56%). 40% van de respondenten vindt het ingewikkeld dat zij zelf hier niet veel in te kiezen hebben als het gaat om het verwarmen van de woning zonder aardgas. Ruim een derde van de inwoners van Zuidoost Brabant (35%) verwacht dat het haalbaar is dat in 2050 alle woningen van het aardgas af zijn. Een iets grotere groep verwacht dat dit niet haalbaar is (37%).

Alternatieve warmtebronnen

Aan de respondenten zijn verschillende warmtebronnen voorgelegd, waarbij hen is gevraagd een voorkeur uit te spreken. Driekwart van de respondenten heeft de voorkeur voor rechtstreekse warmte van de zon als warmtebron (71% heeft volledig of een beetje de voorkeur). Ook geeft ruim de helft van de respondenten (volledig) de voorkeur aan restwarmte uit de industrie (57%) of warmte uit de aarde (57%). Respondenten hebben minder de voorkeur voor warmte uit biomassa, voor 41% heeft dit (totaal) niet de voorkeur. We zien bij ongeveer alle warmtebronnen dat gemiddeld genomen een kwart van de mensen neutraal genomen hier tegenover staat. Dit kan betekenen dat zij (nog) geen goed beeld hebben van de warmtebronnen.

Bijna de helft van de respondenten (49%) heeft voorkeur voor een individuele warmtevoorziening met eigen installaties voor het verwarmen van de eigen woning. Een vijfde (20%) van de respondenten geeft de voorkeur aan een collectieve warmtevoorziening met (deels) gezamenlijke voorzieningen. 13% heeft hierover (nog) geen mening en 19% geeft aan dat deze afweging voor hen niet van toepassing is: zij wonen in een huurhuis.

Onderzoeksvraag 2: Willen Brabantse burgers betrokken worden bij de plannen voor duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte in de eigen regio (individueel en collectief)? En zo ja, hoe en wanneer?

Rondom het thema betrokkenheid en informatievoorziening hebben we de respondenten verschillende vragen voorgelegd. Zo vroegen we naar wat zij nodig hebben om hun huis te verduurzamen, gaan we in op verschillende aspecten van procesparticipatie en tot slot staan we stil bij de mogelijkheden en voorkeuren bij financiële participatie.

Verduurzaming eigen woning

CONCEPT

We vroegen de respondenten op welke manier(en) zij geholpen zijn om hun woning te verduurzamen en/of om energie te besparen. 41% zou graag algemene informatie willen ontvangen over de mogelijkheden die er zijn. Een derde van de respondenten (33%) heeft baat bij algemene informatie rondom subsidiemogelijkheden. Verder geeft 30% aan dat zij graag ervaringen horen van anderen in een vergelijkbare woning. 8% van de respondenten geeft aan hier überhaupt geen behoefte aan te hebben.

Procesparticipatie
Een ruime meerderheid van de respondenten geeft aan graag betrokken te willen worden bij het RES-proces. Ze willen kunnen meedenken bij windprojecten (76%) en bij zonne-projecten (76%). In overeenstemming hiermee geeft een ruime meerderheid aan door de gemeente betrokken en/of geïnformeerd te willen worden over plannen met betrekking tot duurzame energie (79%). Zij willen dan met name betrokken worden bij de locatiekeuze voor windmolens (72%) of zonneparken (70%). Respondenten geven de voorkeur om geïnformeerd te worden middels een nieuwsbrief (61%).

Financiële participatie
In de concept-RES lezen we dat er gestreefd wordt naar 50% lokaal eigendom van nieuwe zonne- en windparken, om zo door middel van lokaal eigenaarschap geld te genereren voor de (lokale) samenleving en om de acceptatie en betrokkenheid van mensen bij lokale projecten te vergroten[3]. Twee vijfde van de inwoners van Zuidoost Brabant (39%) vindt het belangrijk dat een deel van de opbrengsten van een zonne- of windpark ten goede komt aan direct omwonenden, bijvoorbeeld voor de verduurzaming van hun huis. Een derde (33%) is van mening dat een deel van de opbrengsten ten goede moet komen aan alle inwoners van de eigen regio (door middel van een fonds) of dat een deel ten goede moet komen aan alle inwoners van de gemeente (32%).

Daarnaast zien we dat de helft van de respondenten zelf wil kunnen investeren in een zonneproject (51%) of een windproject (49%) in de eigen regio en er zo geld aan kan verdienen. We zien ook dat bijna de helft van de respondenten het (heel) belangrijk vindt dat ze mede-eigenaar kunnen worden (45% bij wind- en 49% bij zonneprojecten). Tegelijkertijd geeft 37% aan dat ze nu nog niet kunnen inschatten of ze mee gaan doen als er in de eigen omgeving een zonnepark of windmolen komt. Mochten ze wel willen meedoen, dan gaat de voorkeur van de respondenten uit naar een project met zon op grote daken (32%).

Onderzoeksvraag 3: Bij welke groepen Brabantse burgers bestaat er meer of juist minder draagvlak voor duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte?

Om zicht te krijgen op houding van de respondenten van de energieregio Zuidoost Brabant, is gevraagd naar hun algemene houding ten opzichte van klimaatverandering, energietransitie en duurzame energie. Ook de bekendheid met de RES is bevraagd. We zien met name differentiatie naar opleidingsniveaus op de verschillende thema's. In bijlage B

[3] Concept RES Metropoolregio Eindhoven. Energiek en innovatief! P.17.

CONCEPT

zijn de uitsplitsingen naar leeftijds- en opleidingsgroepen van verschillende vragen te vinden.

Algemene houding klimaatverandering, energietransitie en duurzame energie

We zien dat respondenten over het algemeen klimaatverandering een groot probleem vinden (64%), al geeft 12% aan dat zij de aandacht voor klimaatverandering sterk overdreven vinden. Ongeveer de helft van de respondenten maakt zich zorgen over de extreme weersveranderingen van de afgelopen jaren, zoals de hete zomers en de extreme stortbuien (49%).

Als we kijken naar de algemene houding tegenover de energietransitie, dan zien we dat 54% van de respondenten positief of zeer positief staat tegenover de energietransitie, 15% van hen staat hier (zeer) negatief tegenover. Tegenover het stimuleren van duurzame energie staat een meerderheid van de respondenten (zeer) positief (60%), 14% van de respondenten staat hier (zeer) negatief tegenover staan.

We zien dat laag opgeleiden relatief vaak neutraal staan tegenover de energietransitie (45% tegenover 22% bij hoogopgeleiden). Hoog opgeleide respondenten staan vaker dan gemiddeld zeer positief tegenover de energietransitie (33% t.o.v. 16% bij laagopgeleiden) en tegenover duurzame energie (36% tegenover 22% bij laag- en middelbaar opgeleiden).

Bekendheid met de RES

Als we kijken naar de bekendheid met de RES en het RES-proces, dan zien we dat 18% van de respondenten aangeeft op de hoogte te zijn van zowel het proces als de inhoud van de RES. Nog eens 28% heeft wel eens gehoord van het RES proces, maar weet niet wat het inhoudt of hoe dit proces verloopt. Iets meer dan de helft van de inwoners in Zuidoost Brabant (54% van de respondenten) is niet op de hoogte. Dat wil niet zeggen dat deze mensen op dit moment nog geen mening hebben over (onderdelen van) de energietransitie – wel is het waarschijnlijk dat meningsvorming op onderdelen van de concept-RES nog moet plaatsvinden.

Respondenten met een laag of middelbaar opleidingsniveau geven relatief vaak aan nog niet van de RES op de hoogte te zijn (respectievelijk 59% en 63% tegenover 38% van de respondenten met een hoog opleidingsniveau). Anderzijds geven respondenten met een hoog opleidingsniveau vaker dan gemiddeld aan wel bekend te zijn met het proces en de inhoud van de RES (30% t.o.v. 14% van de respondenten met een laag opleidingsniveau).

Thema betrokkenheid

We zien op het thema betrokkenheid duidelijke verschillen naar opleidingsniveau, al is de behoefte aan betrokkenheid over de hele linie groot. Zo geeft 71% van de lager opgeleiden aan het (heel) belangrijk te vinden om mee te kunnen denken met windprojecten en 76% bij zonneprojecten, tegenover bijna 85% van de hoger opgeleiden. Mensen met een lager opleidingsniveau geven minder vaak aan geïnformeerd te willen worden door hun gemeente (65%) dan hoger opgeleiden (88%).

CONCEPT

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doel van het onderzoek	1
1.2	Opzet onderzoek	2
1.3	Leeswijzer	3
2	Algemene vragen	4
2.1	Klimaatverandering	4
2.2	Algemene houding ten opzichte van de energietransitie en duurzame energie	5
2.3	Bekendheid met de RES	7
3	Duurzame energie en besparen	9
3.1	Energiegebruik	9
3.2	Duurzame energie	10
3.3	Besparingsactiviteiten	11
3.4	Investeringsbereidheid	13
4	Zonne- en windenergie	14
4.1	Zonne-energie	14
4.2	Combinaties zonne- en windenergie	18
4.3	Acceptatie windmolenpark	20
5	Warmte	21
5.1	Van het aardgas af	21
6	Betrokken worden	25
6.1	Ondersteuning woning verduurzamen	25
6.2	Procesparticipatie	26
6.3	Financiële participatie	31
7	Achtergrond onderzoek	34
7.1	Internetconsultatie Brabantse energie-regio's	34
7.1.1	Werving, respons en representativiteit	34
7.1.2	Significante verschillen naar leeftijds-en opleidingsgroepen	35
7.1.3	Research Community	35
Bijlage A . Achtergrondkenmerken		36
Bijlage B . Significantie naar leeftijds- en opleidingsgroepen		39
Bijlage C . Vragenlijst internetconsultatie RES Zuidoost Brabant		48

CONCEPT

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Brabant telt vier energieregio's, die net als de andere 30 energieregio's in Nederland voor de uitdaging staan om de komende jaren een eigen Regionale Energie Strategie (RES) te ontwikkelen en uit te voeren. In een RES-regio maken provincie, gemeenten, waterschappen en netbeheerders afspraken over het opwekken van duurzame elektriciteit, de warmtevoorziening van de gebouwde omgeving en de ontwikkeling van een regionale energie infrastructuur. Een RES bevat een regionaal aanbod van mogelijk op te stellen duurzaam opwekvermogen (minimaal onderverdeeld in zon en wind, inclusief zoekgebieden). Voor de gebouwde omgeving maakt elke RES-regio een Regionale Structuurvisie Warmte met daarin een voorstel hoe het warmteaanbod, de warmtevraag en de benodigde infrastructuur op regionaal niveau met elkaar verbonden kunnen worden.

De energieregio's hebben de ambitie om de duurzame elektriciteits- en warmtevoorziening zo in te richten dat deze aansluit bij wat mensen in de regio belangrijk vinden. En dat de deze mensen uitnodigt om bij te dragen aan de uitvoering ervan. Betrokkenheid van bewoners - als inwoner van een nieuw energielandschap, consument of zelfs particuliere producent - bij de totstandkoming van de RES'en is dan ook belangrijk.

Met het uitvoeren van een internetconsultatie onder inwoners van de vier energieregio's wil de provincie Noord-Brabant een betrouwbaar beeld genereren van de manier waarop inwoners aankijken tegen verschillende onderdelen van de RES'en. Deze rapportage maakt onderdeel uit van deze internetconsultatie en verschaft een representatief en betrouwbaar beeld van de manier waarop de inwoners van Zuidoost Brabant aankijken tegen verschillende onderdelen van de concept-RES Zuidoost Brabant en van wensen, zorgen en ideeën die zij daarbij hebben.

De informatie die dit oplevert kan meegenomen worden bij het vaststellen van de definitieve RES Zuidoost Brabant in het voorjaar van 2021.

Onderzoeksvragen

Er zijn drie onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Wat vinden Brabantse burgers belangrijk als het gaat om specifieke opties voor duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte in de eigen regio?
2. Willen Brabantse burgers betrokken worden bij de plannen voor duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte in de eigen regio (individueel en collectief)? En zo ja, hoe en wanneer?
3. Bij welke groepen Brabantse burgers bestaat er meer of juist minder draagvlak voor duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte?

Inzicht in de vraag bij welke groepen Brabantse burgers meer of juist minder draagvlak voor duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte bestaat, hebben we uitgewerkt door te kijken naar verschillen naar leeftijd en opleidingsniveau. De aandacht voor maatschappelijke

CONCEPT

verschillen en scheidslijnen is de afgelopen jaren flink toegenomen. Met name opleidingsniveau blijkt een belangrijke differentiërende factor[4]. Naast het gegeven dat lager opgeleiden een lager gemiddeld inkomen en vaker een onzeker arbeidscontract hebben en in slechtere woningen wonen (veel vaker huur), doen lager opgeleiden minder vaak mee in de samenleving[5]. Opleidingsniveau lijkt niet alleen bepalend voor hoe je leven eruit ziet, maar ook voor de wijze waarop je de samenleving ervaart[6]. In dit onderzoek zijn we nagegaan of dit ook voor inwoners van Zuidoost Brabant geldt als het gaat om participatie bij het RES-proces.

1.2 Opzet onderzoek

Het onderzoek in de regio Zuidoost Brabant is online uitgevoerd met een vragenlijst, die specifiek voor de energieregio Zuidoost Brabant is opgesteld. Vanuit de wens om de vragenlijst laagdrempelig en voor een zo breed mogelijke groep inwoners van de regio beschikbaar te maken, is ervoor gekozen om te werken met een open link. Deze link is verstuurd via de gemeenten die vallen binnen energieregio Zuidoost Brabant. Zij hebben de link verspreid via verschillende (social media) kanalen van hun gemeente (gemeentewebsite, Facebook et cetera). Een paar gemeenten hebben de vragenlijst uitgezet onder leden van een eigen burgerpanel[7]. Het onderzoek ging op 20 oktober 2020 online en heeft tot en met 14 december 2020 'open' gestaan. Werving via een open link vanuit verschillende (social media) kanalen impliceert dat (alleen) mensen met een zekere interesse in of affiniteit met het onderwerp reageren. Gedurende de onderzoeksperiode is tussentijds getoetst op representativiteit van de responsgroep door te kijken naar achtergrondkenmerken: de verdeling naar leeftijd, opleidingsniveau en gemeenten in de responsgroep is vergeleken met de werkelijke verdeling in de populatie in Noordoost Brabant (Bron: CBS). Op basis daarvan is de vragenlijst aanvullend uitgezet onder panelleden van PanelClix met een lager en middelbaar opleidingsniveau en onder de leeftijdsgroepen '16 tot en met 30 jaar' en '31 jaar tot en met 40 jaar' binnen de energieregio Zuidoost Brabant.

De vragenlijst is door 1.711 inwoners uit Zuidoost Brabant ingevuld. De resultaten zijn gecorrigeerd voor de achtergrondkenmerken leeftijd, opleidingsniveau en gemeente. Daarmee is een representatieve respons naar leeftijd, opleidingsniveau en gemeente gegarandeerd en kunnen betrouwbare uitspraken worden gedaan over de gehele regio.

CONCEPT

4 Boelhouwer, J., Gijsberts, M. & Vrooman, C. (red.) (2014) Verschil in Nederland. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
5 Ridder, J. den, Campen, C. van, Josten, E. & Boelhouwer, J. (2020) De sociale staat van Nederland 2020 op hoofdlijnen. Kwaliteit van leven in onzekere tijden. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau: pp. 20-21.
6 Dekker, P, Tiemeijer, W. en M. Bovens (2016) Het zijn de academici: opleiding als sociale en politiek-culturele scheidslijn. Bronner, A.E. Ontwikkelingen in het marktonderzoek: Jaarboek MarktOnderzoekAssociatie, dl. 41. Haarlem: SpaarenHout, 2016.
7 De vragenlijst is uitgezet bij de burgerpanels van: XXXXXX

Vragenlijst RES Zuidoost Brabant[8]

De vragenlijst voor de energieregio Zuidoost Brabant bevat, naast vragen over bekendheid met de RES, over duurzame energie en energiebesparing, over de verwachtingen met betrekking tot het plaatsen van (eigen) zonnepanelen, over zonne- en windenergie, en over het duurzaam opwekken van warmte. Ook zijn er vragen gesteld over de manier waarop mensen betrokken zouden willen worden bij de doorontwikkeling en uitvoering van de RES. Tot slot is aan respondenten de vraag gesteld of ze zouden willen deelnemen aan een groepsgesprek via een besloten Research Community platform: de 'Regionale Energie Community' (zie ook hoofdstuk 7.1.3). Dit om de resultaten van het vragenlijstonderzoek te verdiepen en op onderdelen van een nadere duiding te voorzien.

1.3 Leeswijzer

Bij de opbouw van de rapportage hebben we de volgorde van de vragenlijst grotendeels gevolgd. In hoofdstuk 2 tot en met hoofdstuk 6 komen de thema's uit de vragenlijst de aan bod. In hoofdstuk 7 staat de achtergrond van het onderzoek centraal. Aan deze rapportage voegen we drie bijlagen toe. In de eerste bijlage (Bijlage A) geven we een overzicht van de achtergrondkenmerken van de respondenten. Significantietabellen naar leeftijd en opleidingsgroepen staan in de tweede bijlage (Bijlage B). De gebruikte vragenlijst is opgenomen in bijlage drie (Bijlage C).

Naast deze rapportage, ontvangen de provincie Noord-Brabant en de betrokkenen van regio Zuidoost Brabant een Excel-bestand waarin gestructureerd de antwoorden op de open vragen per gemeente zijn gerangschikt.

CONCEPT

[8] De gebruikte vragenlijst voor RES-ZOB is toegevoegd als bijlage C aan deze rapportage.

2 Algemene vragen

De vragenlijst is opgebouwd uit verschillende thema's. We hebben gevraagd naar hoe de respondenten aankijken tegen verschillende aspecten van klimaatverandering. Ook is gevraagd naar de houding van respondenten ten opzichte van de energietransitie in zijn algemeenheid en ten opzichte van het stimuleren van duurzame energie. Vervolgens is gekeken naar de bekendheid van mensen met de Regionale Energiestrategie (RES).

2.1 Klimaatverandering

Tabel 1. **Vraag 8:** Kun je aangeven in hoeverre je het eens of oneens bent met de volgende stellingen? (%).

	N	(Helemaal) eens	Niet eens, niet oneens	(Helemaal) oneens
Klimaatverandering is een groot probleem	870	64	23	12
Ik maak mij zorgen over de extreme weersveranderingen van de afgelopen jaren (zoals de hete zomers en stortbuien)	1.199	49	29	21
Ik vind de aandacht voor klimaatverandering sterk overdreven	1.610	12	18	70
Het stimuleren van energiebesparing is nutteloos	1.666	6	12	82

Klimaatverandering

Over het algemeen vinden de respondenten de klimaatverandering een groot probleem (64%). Bijna een kwart van de respondenten heeft hier geen mening over (23%), en 12% geeft aan het hiermee (helemaal) oneens te zijn. 12% geeft aan dat zij de aandacht voor klimaatverandering sterk overdreven vinden, 70% is het hier (sterk) mee oneens. Ongeveer de helft van de respondenten maakt zich zorgen over de extreme weersveranderingen van de afgelopen jaren, zoals de hete zomers en de extreme stortbuien (49%). Verder is 6% van de respondenten van mening dat het stimuleren van energiebesparing nutteloos is, terwijl 82% dit juist een goede zaak vindt. Een vijfde van de respondenten maakt zich hier (totaal) geen zorgen over (21%).

CONCEPT

2.2 Algemene houding ten opzichte van de energietransitie en duurzame energie

Figuur 1. **Vraag 5a:** Als je kijkt naar wat je nu weet over de energietransitie, hoe sta je dan in het algemeen tegenover de energietransitie? (N = 1.711/ %)

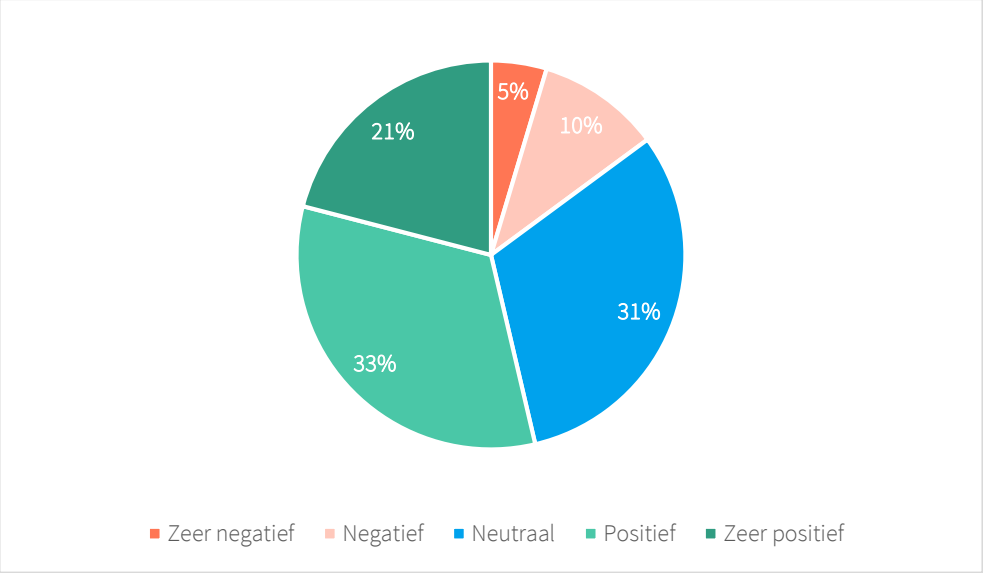

Houding tegenover de energietransitie

We zien dat ruim de helft van de respondenten (54%) positief of zeer positief staat tegenover de energietransitie. 15% van hen staat hier (zeer) negatief tegenover. Ten slotte staat 31% van de respondenten neutraal ten opzichte van de energietransitie.

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

In bijlage B zijn de uitsplitsingen naar leeftijds- en opleidingsgroepen te vinden. Alleen wanneer we daar opmerkelijke uitschieters of trends in waarnemen zullen we deze expliciet benoemen.

Zo zien we bij deze vraag differentiatie naar opleidingsniveaus: laag opgeleiden staan relatief vaak neutraal tegenover de energietransitie (45% tegenover 33% bij middelbaar en 22% bij hoogopgeleiden). Hoog opgeleiden staan vaker dan de andere opleidingsgroepen zeer positief tegenover de energietransitie (33% t.o.v. 15% bij middelbaar en 16% bij laag opgeleiden).

CONCEPT

Figuur 2. **Vraag 5b:** Als je kijkt naar wat je nu weet over duurzame energie, hoe sta je dan in het algemeen tegenover het stimuleren van duurzame energie in Zuidoost Brabant? (N =1.711/ %)

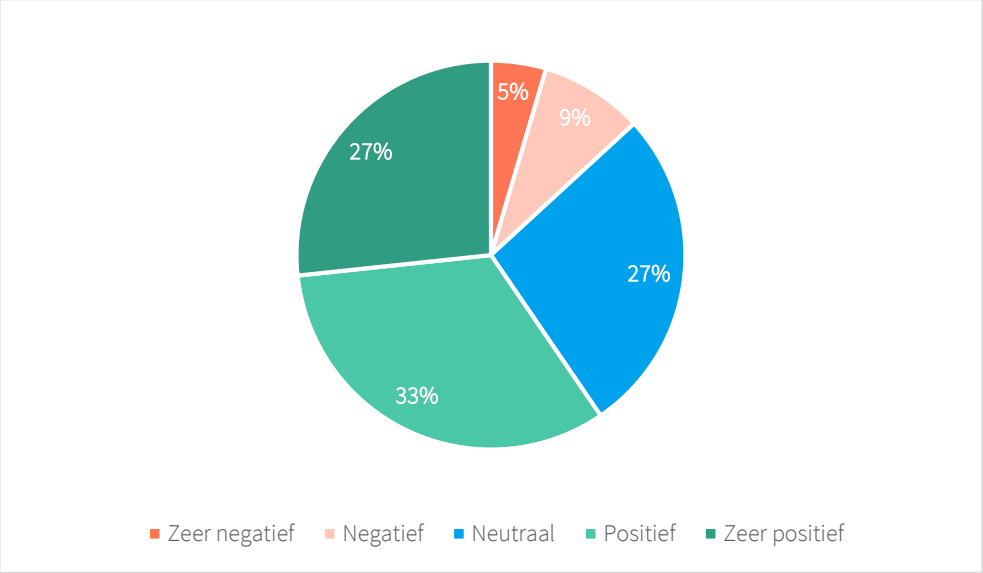

Houding ten opzichte van duurzame energie

Ook tegenover het stimuleren van duurzame energie staat een meerderheid van de respondenten (zeer) positief (60%). Ruim een kwart van de respondenten staat neutraal ten opzichte van duurzame energie (27%) en 14% staat hier (zeer) negatief tegenover.

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

In bijlage B zijn de uitsplitsingen naar leeftijds- en opleidingsgroepen te vinden. Wat opvalt is dat jongere respondenten (tussen de **16 en 30 jaar)** vaker dan gemiddeld positief staan tegenover het stimuleren van duurzame energie (39% t.o.v. 33% gemiddeld). Oudere respondenten (respondenten tussen de **51 en 60 jaar**, en van **71 jaar en ouder)** staan juist vaker dan gemiddeld negatief tegenover het stimuleren van duurzame energie (respectievelijk 12% en 21% tegenover 9% gemiddeld).

Laag en middelbaar opgeleiden staan vaker dan hoogopgeleiden neutraal tegenover het stimuleren van duurzame energie (32% en 29% bij laag- en middelbaar opgeleiden tegenover 19% bij hoogopgeleiden). **Hoogopgeleiden** staan juist vaker (zeer) positief tegenover het stimuleren van duurzame energie (36% t.o.v. 22% bij zowel laag- als middelbaar opgeleiden).

CONCEPT

2.3 Bekendheid met de RES

Figuur 3. **Vraag 6**: Heb je [voordat je met deze vragenlijst startte] wel eens iets gehoord over de Regionale Energie Strategie (RES)? Eén antwoord mogelijk. (N =1.711/ %)

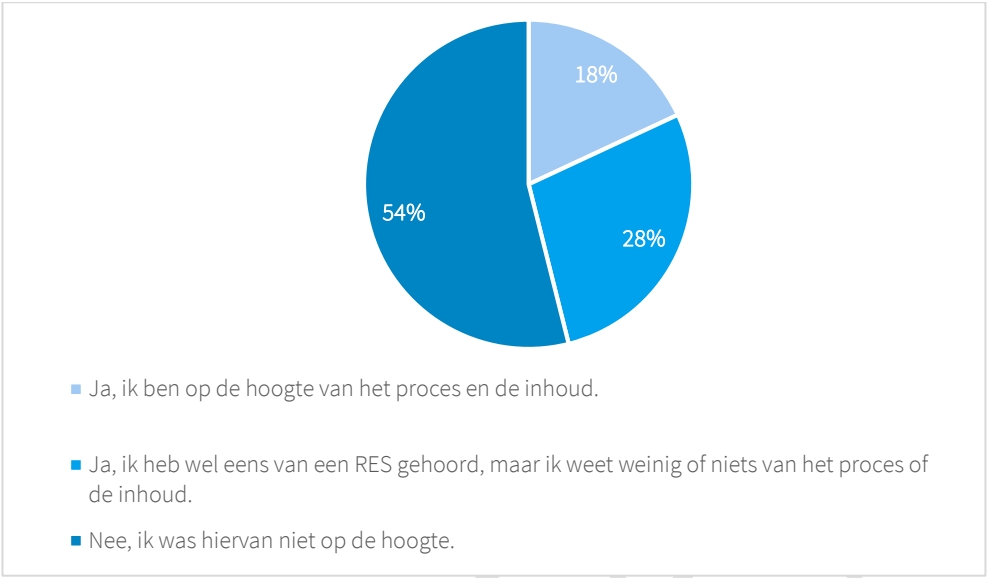

Tabel 2. **Vraag 7:** Op welke manier ben je aan informatie gekomen over de RES? Meerdere antwoorden mogelijk.* (N = 929).

	%
Mijn gemeente	31
Televisie, krant of radio	31
Mensen in mijn omgeving	28
Sociale media	21
Via mijn werk (beroepsmatig)	14
De website van Meteropoolregio Eindhoven / van de Energietransitie regio Zuidoost Brabant	13
Anders	9
De RES-nieuwsbrief	6

*Deze vraag is enkel gesteld aan respondenten die 'ja' hebben geantwoord bij vraag 6.

Bekendheid met de RES

18% van de respondenten geeft aan op de hoogte te zijn van het proces en de inhoud van de RES. 28% van de respondenten geeft aan wel eens van de RES gehoord te hebben, maar geen zicht te hebben op het proces en/of de inhoud. Meer dan de helft van de Zuidoost Brabantse respondenten is niet op de hoogte van de RES (54%). Dat deze respondenten niet op de hoogte zijn van het RES-proces of van de inhoud wil niet zeggen dat zij op dit moment ook geen mening hebben over de energietransitie. Wel is het waarschijnlijk dat ze op onderdelen van de concept-RES hun mening nog moeten vormen.

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

In bijlage B zijn de uitsplitsingen naar leeftijds- en opleidingsgroepen te vinden. We zien vooral differentiatie naar opleidingsniveau: 59% van de respondenten met een laag

opleidingsniveau en 63% van de respondenten met een middelbaar opleidingsniveau is niet op de hoogte van de RES (tegenover 38% van de respondenten met een hoog opleidingsniveau). Respondenten met een hoog opleidingsniveau geven dan ook vaker dan gemiddeld aan weleens van de RES te hebben gehoord (32% tegenover 27% bij laag opgeleide respondenten) of bekend te zijn met het proces en de inhoud van de RES (30% t.o.v. 14% van de respondenten met een lage opleiding).

Verder zien we dat jongeren (16 tot en met 30 jaar) vaker dan gemiddeld aangeven nog niet van de RES gehoord te hebben (respectievelijk 70% tegenover 54% gemiddeld). De leeftijdsgroepen vanaf 51 jaar en ouder geven vaker dan gemiddeld aan op de hoogte te zijn van het proces en de inhoud van de RES.

Manier van bekendheid met de RES

Respondenten die wel eens van de RES hebben gehoord, hebben we gevraagd op welke manier zij hiervan hebben gehoord. Dit was met name via de eigen gemeente (31%) of via televisie, krant of radio (31%). Ook geeft een deel aan via mensen in de omgeving (28%) over de RES te hebben gehoord. Bij ‘anders’ benoemen respondenten verder bijvoorbeeld Best Duurzaam, energiecoöperaties, internet en ZLTO als manieren hoe zij van de RES hebben gehoord.

CONCEPT

3 Duurzame energie en besparen

De meest duurzame energie is energie die niet hoeft te worden opgewekt. Isoleren van huizen, nieuwe huizen die energieneutraal worden gebouwd en het opslaan van energie zijn daarbij belangrijk. Onder het thema 'Duurzame energie en besparen' komen vragen aan bod over de criteria die van belang zijn voor (toekomstige) keuzes op het gebied van energiegebruik, over wie het voortouw zou moeten nemen bij het stimuleren van energiebesparing en duurzame energie en waar de prioriteiten van de overheid zouden moeten liggen. Vervolgens vragen we naar wat respondenten zelf al aan besparingsactiviteiten doen of bereid zijn te doen, en kijken we naar de investeringsbereidheid van respondenten.

3.1 Energiegebruik

Tabel 3. **Vraag 9:** Als je kijkt naar jouw energiegebruik, wat vind je dan belangrijk? (N =1.711/ %).

	(Zeer) belangrijk	Een beetje belangrijk	Niet belangrijk	Dat weet ik niet / geen mening
Dat de energie die ik gebruik betaalbaar is	90	8	1	2
Dat de energie die ik gebruik altijd beschikbaar is	90	7	1	3
Dat de opwekking van de energie die ik gebruik veilig is	90	6	2	3
Dat de opwekking van de energie, die ik gebruik, geen hinder oplevert voor omwonenden	78	16	3	3
Dat de energie die ik gebruik geen schade veroorzaakt aan natuur, milieu en klimaat	75	19	3	2
Dat er zo min mogelijk aan het landschap verandert op plekken waar energie wordt opgewekt	68	21	8	3
Dat de energie die ik gebruik wordt opgewekt met duurzame bronnen, zoals wind, zon en biomassa	67	19	10	4
Dat ik zelf de energie opwek, die ik gebruik	48	24	20	7
Dat mijn energiegebruik goed is voor de werkgelegenheid in Brabant	47	24	19	9
Dat de energie die ik gebruik in mijn eigen directe omgeving wordt opgewekt	30	25	37	8

Criteria energiegebruik

Respondenten hechten veel waarde aan de beschikbaarheid, betaalbaarheid en veiligheid van de energievoorziening: 90% van de respondenten vindt deze aspecten (zeer) belangrijk. Minder belang wordt toegekend aan het zelf opwekken van de energie (48% van de respondenten vindt dit (zeer) belangrijk) en aan het gegeven dat energie in de directe omgeving wordt opgewekt (30% vindt dit (zeer) belangrijk). Het merendeel van de respondenten vindt het belangrijk dat de opwekking van energie geen hinder oplevert voor omwonenden (78% vindt dit (zeer) belangrijk) en dat er zo min mogelijk aan het landschap verandert als gevolg van energieopwekking (68% vindt dit belangrijk tot zeer belangrijk). Driekwart van de respondenten vindt het van groot belang dat de energie die zij gebruiken geen schade veroorzaakt aan natuur, milieu en klimaat.

De link met werkgelegenheid wordt door bijna de helft van de respondenten belangrijk gevonden: 47% vindt het belangrijk dat het eigen energiegebruik goed is voor de werkgelegenheid.
De grootste verdeeldheid zien we bij de vraag of de gebruikte energie in de eigen directe omgeving opgewekt dient te worden: 30% vindt dit (zeer belangrijk), een kwart vindt dit een beetje belangrijk en 37% vindt dit niet belangrijk.

3.2 Duurzame energie

Tabel 4. Vraag 10: In de RES hebben we de ambitie om het besparen van energie te versnellen. Wie vind je dat daarin het voortouw moet nemen? Eén antwoord mogelijk. Uitgesplitst naar woningeigenaren en huurders (%).

	Koopwoning	Huurwoning	Anders	Gemiddeld RES-ZOB
N	*1.451*	*235*	*25*	***1.711***
Zowel de overheid als de huiseigenaren: de overheid faciliteert, de huiseigenaren nemen de eigen verantwoordelijkheid en moeten aan de slag	53	35	15	**48**
De **overheid**: door goede communicatie, betrouwbare informatie, hulp bij advies, aantrekkelijke aanbiedingen en subsidies	27	42	43	**31**
Alle huiseigenaren: iedereen draagt hierin eigen verantwoordelijkheid (zij kunnen dit doen of niet, en eventueel gebruik maken van een duurzaamheidslening of subsidieregeling)	7	9	16	**8**
Dat weet ik niet / geen mening	3	9	9	**5**
Niemand: deze ontwikkeling gaat vanzelf, extra tijd en geld van de overheid is niet nodig	5	2	5	**4**
Anders	4	3	14	**4**

Tabel 5. Vraag 11: Waar moet de overheid prioriteit aan geven als het gaat om energiebesparing? Maximaal 2 antwoorden mogelijk. Uitgesplitst naar woningeigenaren en huurders (%).

	Koopwoning	Huurwoning	Anders	Gemiddeld RES- ZOB
N	*1.451*	*235*	*25*	***1.711***
Verlenen van subsidies voor energiebesparende maatregelen	64	60	36	**63**
Advies geven over de mogelijkheden tot aanpassing in en rond de woning	34	27	27	**32**
Organiseren van collectieve acties (zoals het gezamenlijk inkopen van isolatie of interessante aanbiedingen voor duurzame apparaten)	28	30	16	**28**
Het verhogen van de urgentie bij inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen	21	22	26	**21**
Geven van een lening voor energiebesparende maatregelen	19	17	20	**18**
Verplicht stellen van maatregelen	10	20	21	**13**
Anders	7	3	16	**6**

Prioriteiten overheid

Bijna de helft van de respondenten (48%) vindt dat de overheid samen met de huiseigenaren het voortouw moeten nemen in het versnellen van energie besparing. Drie op de tien (31%) geven aan dat de overheid het voortouw moet nemen en 8% vindt dit primair de verantwoordelijkheid van alle huiseigenaren. Huurders vinden bovengemiddeld vaak dat de overheid aan zet is als het gaat om het versnellen van energiebesparing. In de concept-RES van regio MRE lezen we dat gebouweigenaren en gebruikers vooral zelf aan zet zijn als het gaat om energiebesparing[9]. De rol van de (lokale) overheid wordt beschreven als het vervullen van een voorbeeldrol (het zelf verduurzamen van de eigen vastgoed) en als het actief stimuleren en faciliteren van duurzaam gedrag.
Bij de antwoordcategorie 'anders' benoemen respondenten nog dat bedrijven en de industrie het voortouw moeten nemen in het versnellen van energie besparing.

Als het dan gaat over het type stimuleringsmaatregelen, dan vindt bijna twee derde dat de overheid voornamelijk dient te focussen op het verlenen van subsidies voor energiebesparende maatregelen (63%). Verder vindt een derde dat de overheid advies moet geven over de mogelijkheden van woningaanpassing (32%) en 28% vindt dat de aandacht moet gaan naar het organiseren van collectieve acties. Respondenten geven dus niet de voorkeur aan een lening (18% heeft dit als voorkeur) en ook het verplichten van maatregelen wordt minder gewaardeerd (13%).

Respondenten die 'anders' hebben ingevuld hebben een flink aantal andere prioriteiten genoemd: zorgen dat het betaalbaar wordt voor iedereen, vooral inzetten op isoleren, grootgebruikers / bedrijven stimuleren meer te besparen, vervuilers laten betalen of meer richten op innovatie. Een klein deel van de respondenten (circa 13 personen) geeft hieraan dat zij vinden dat de overheid prioriteit moet geven aan het ontwikkelen van kernenergie. We lezen onder meer:

- *"(Groot)vervuilers laten betalen"*
- *"Alle huizen met een laag energielabel moeten worden geïsoleerd. Dat bespaart heel veel energie."*
- *"Inzetten van nieuwe technologieën, zoals nanotechnologie."*
- *"Kerncentrales installeren omdat deze tot nu toe het milieu vriendelijkste zijn."*

CONCEPT

3.3 Besparingsactiviteiten

Om als bewoner (of bedrijf) energie te kunnen besparen zijn verschillende dingen nodig:

1. Gedragsverandering (bijv. thermostaat structureel paar graden lager of korter douchen);
2. Duurzame aankopen (bijv. vervangen oude koelkast door energiezuinige A++-versie);
3. Duurzame verbouwingen (bijv. isolatie van dak of muren).

[9] Concept RES Metropoolregio Eindhoven. *Energiek en innovatief!* P.21.

Tabel 6. **Vraag 12:** Welke van volgende besparingsactiviteiten doe jij al of overweeg je in de komende 10 jaar te doen? (N = 1.685/ %)

	Doe ik al	Bereid om dit te gaan doen	Niet bereid om dit te gaan doen	Ben er niet mee bekend	N.v.t. / dat weet ik niet
Ik doe het licht uit wanneer ik een ruimte verlaat	91	4	3	1	1
Ik zet de verwarming een paar graden lager als ik niet thuis ben / gedurende de nacht	82	6	4	1	5
Ik gebruik energiezuinige huishoudelijke apparaten (met label A+, A++ of A+++)	59	28	2	2	8
Ik zet de televisie uit in plaats van op standby als ik geen televisie kijk	56	21	14	3	6
Ik zet de verwarming op 19 graden en trek een warme trui aan	50	17	28	1	5
Ik pas binnen de komende 10 jaar mijn huis aan door duurzame maatregelen te nemen, bijvoorbeeld muur- of dakisolatie of isolerende ramen	45	27	8	2	18
Ik vervang bestaande apparaten versneld voor duurzamere apparaten als ik weet dat ik de besparing terugverdien	29	42	15	4	9
Ik kies bewust voor een energiezuinige of elektrische auto	19	32	25	5	18

Besparingsactiviteiten

Heel veel respondenten passen al (laagdrempelige) mogelijkheden voor energiezuinig leven toe. Zo zet 82% de verwarming een paar graden lager als ze niet thuis zijn en doet 91% het licht uit als zij een ruimte verlaten. Het aandeel mensen dat bereid is in te leveren op comfort ligt duidelijk lager: 50% is bereid om de verwarming op 19 graden te zetten en een warme trui aan te doen.
Als het gaat om het aanschaffen van duurzame apparaten zien we dat 59% dit al heeft gedaan en nog eens 28% bereid is om dit te gaan doen. Voor de aanschaf van een energiezuinige of elektrische auto ligt dat nog lager: 19% geeft aan dit al te hebben gedaan en nog eens 27% is bereid om dit te gaan doen.

Via een open vraag konden respondenten aangeven welke andere energiebesparende maatregelen zij nemen. We lezen hier verschillende reacties, zoals korter douchen, hergebruiken van spullen of minder / geen vlees eten. Ook pakken respondenten bijvoorbeeld bewust de fiets in plaats van de auto en gaan sommigen niet meer met het vliegtuig. Verder benoemen respondenten dat zij best besparingsactiviteiten of -maatregelen zouden willen ondernemen, maar dat dit voor mensen met een kleine beurs niet altijd haalbaar is of dat zij afhankelijk zijn van hun verhuurder.

Enkele reacties:

- *"Zo min mogelijk auto gebruiken. Bijna alles op de fiets. Niet vliegen. Alleen ruimte waar we zijn verwarmen."*
- *"Fietsen i.p.v. de auto pakken. Overal LED verlichting. Vloerverwarming op een constante temperatuur houden in de herfst. Minder vlees eten."*
- *"Allemaal prachtige gedachten, maar mensen met een smalle beurs krijg je niet mee. Het kost hen teveel geld wat ze niet hebben."*

CONCEPT

3.4 Investeringsbereidheid

Tabel 7. **Vraag 13:** In hoeverre ben jij bereid om de komende tien jaar te investeren in energiebesparing of duurzame energie rondom jouw woning?* (N = 1.430/ %)

	Heb ik al	Bereid om hier in te investeren	Niet bereid om hier in te investeren	Ben er niet mee bekend	N.v.t. / dat weet ik niet
Het plaatsen van zonnepanelen op het dak van mijn woning / de woning waarin ik woon	45[10]	34	13	2	6
Het investeren in isolatie, bijvoorbeeld muur- of dakisolatie of isolerende ramen	60	27	6	2	5
Het aanschaffen van een elektrische auto	7	38	35	4	15
Het plaatsen van een warmtepomp	11	30	35	12	12
Het aanschaffen van energiezuinige apparaten (bijvoorbeeld een energiezuinigere wasmachine of koelkast)	47	43	5	2	3

*Alleen ingevuld door woningeigenaren (zie vraag 1).

Investeringsbereidheid

We zien dat 60% van de woningeigenaren al heeft geïnvesteerd in isolatie, 27% van de respondenten is bereid om hierin te investeren. 47% heeft al energiezuinige apparaten aangeschaft, 43% is bereid dit te doen. We zien dat de respondenten het minst bereid zijn om de komende tien jaar te investeren in de aanschaf van een elektrische auto of in het plaatsen van een warmtepomp (beiden 35%).

We zien dat een ruime meerderheid van de respondenten de bereidheid heeft om te investeren in zonnepanelen. 45% van de respondenten met een koopwoning geeft aan al zonnepanelen te hebben geplaatst. Dat is fors meer dan de daadwerkelijke cijfers laten zien: 14% van alle woningen in Zuidoost Brabant heeft geregistreerde zonnepanelen. Het hoge percentage van 45% kan op verschillende manieren verklaard worden, bijvoorbeeld doordat werving van de respondenten via een open link is gebeurd. Dit veronderstelt dat mensen met affiniteit met het onderwerp eerder (of enkel) geneigd zijn te reageren. Hoewel ook gewerkt is met een panel is deze scheve verdeling niet volledig rechtgetrokken met panelleden.

CONCEPT

[10] Het daadwerkelijke percentage woningen met geregistreerde zonnepanelen in Zuidoost-Brabant was in 2019 14%. Bron: CBS 2019, verkregen van https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/woningen/.

4 Zonne- en windenergie

In dit hoofdstuk kijken we naar duurzame opwek via zon en/of wind. Het thema 'zonne-energie' bevat vragen omtrent zonnepanelen op daken van respondenten. Vervolgens is er aandacht voor de combinatie(s) tussen zon en wind. We leggen verschillende opties voor de aanleg van zonneparken en windmolens voor en vragen naar de voorkeuren voor het plaatsen hiervan.

4.1 Zonne-energie

In de toekomst wil energieregio Zuidoost Brabant maximaal gebruik maken van de energie die via de zon op daken van huizen en op grote daken van bedrijven opgewekt kan worden.

Tabel 8. **Vraag 14:** Liggen er in 2030 ook zonnepanelen op jouw dak? Eén antwoord mogelijk. Uitgesplitst naar woningeigenaren en huurders (%).

	Koopwoning	Huurwoning	Anders	Gemiddeld RES- ZOB
N	*1.430*	*229*	*25*	***1.684***
Ja, ik heb ze nu al	48	21	27	41[11]
Ja	17	6	23	14
Weet ik niet, ik woon in een huurhuis	1	58	25	15
Misschien	20	4	16	16
Nee	15	11	10	14

Respondenten konden hierbij aangeven waarom ze wel, niet of misschien verwachten over tien jaar zonnepanelen op hun dak te hebben liggen. De respondenten die bij deze vraag hebben aangegeven dat ze deze over 10 jaar wel hebben (14%), geven daarbij aan dat ze er nu al mee bezig zijn, dat ze verduurzamen belangrijk vinden of het een goede (financiële) investering vinden. Enkele reacties:

- *"Goed voor klimaat, energie geleverd door de natuur, zelfvoorzienend, wil onafhankelijk zijn van energiebedrijf."*
- *"Als we weer gespaard hebben komen die vast binnen een paar jaar."*
- *"Het ook de portemonnee spaart."*

De respondenten die aangeven misschien over tien jaar zonnepanelen op hun dak zullen hebben (16%), geven als reden veelal aan dat ze dit laten afhangen van de mogelijkheid voor subsidie of hun eigen financiële situatie, ze twijfelen of zonnepanelen economisch rendabel zijn of niet weten wat de terugverdient tijd is, of ze weten niet of ze over tien jaar nog in dit huis wonen. Ook vragen een aantal zich af of hun dak er wel geschikt voor is of weten sommigen nog niet of ze over 10 jaar nog in dit huis wonen. We lezen onder meer:

[11] Het daadwerkelijke percentage woningen met geregistreerde zonnepanelen in Zuidoost-Brabant was in 2019 14%. Bron: CBS 2019, verkregen van https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/woningen/.

CONCEPT

- *"Ik niet weet of ik die investering terugverdien."*
- *"Ons dak er nu nog niet geschikt voor is."*
- *"Ik afwacht of er financieel meer aantrekkelijke subsidies of giften komen."*

Respondenten die aangeven dat er over tien jaar geen zonnepanelen op hun dak liggen (14%) geven onder meer aan dat hun dak hiervoor niet geschikt is of ongunstig ligt, ze in een appartement wonen, ze in een huurwoning wonen, ze het te duur of te lelijk vinden of dat ze vermoeden dat de kosten en baten niet tegen elkaar opwegen. Enkelen geven aan dat zij via andere zonnepanelen energie afnemen, bijvoorbeeld via een postcoderoos-regeling.

- *"De kosten en terugwinning en hetgeen je terugkrijgt in geld zo onduidelijk is dat ik het niet overweeg."*
- *"Geen geld om eerst dak te vernieuwen en te saneren."*
- *"Het zware investering is die je niet snel terugverdient. Bovendien brandgevaarlijk."*

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

In bijlage B is een uitsplitsing te vinden van deze vraag naar leeftijds- en opleidingsgroepen. We zien dat respondenten tussen de 41 en 70 jaar oud vaker dan gemiddeld aangeven al zonnepanelen op hun daken te hebben liggen. Jonge respondenten (tussen de 16 en 30 jaar oud) geven vaker dan gemiddeld aan dat zij misschien in 2030 zonnepanelen op hun dak hebben liggen (18% t.o.v. 16% gemiddeld) of dat ze dit niet weten omdat zij in een huurhuis wonen (28% t.o.v. 15% gemiddeld). Respondenten tussen de 41 en 50 jaar, en van 71 jaar en ouder geven vaker dan gemiddeld aan dat er in 2030 geen zonnepanelen op hun dak zullen liggen (respectievelijk 21% en 25% t.o.v. 14% gemiddeld).

Mensen met een laag of middelbaar opleidingsniveau geven relatief vaak aan dat zij niet weten of ze in 2030 zonnepanelen op hun dak hebben liggen, aangezien ze in een huurhuis wonen (19% van de laag- en 21% van de middelbaar opgeleiden tegenover 5% van de mensen met een hoge opleiding). Mensen met een hoog opleidingsniveau geven daarentegen vaker aan dat ze al zonnepanelen hebben (51% tegenover 38% bij laag- en 35% bij middelbaar opgeleiden) of dat deze er dan zullen liggen (17% tegenover 12% bij laag en 13% bij middelbaar opgeleiden).

CONCEPT

Figuur 4. **Vraag 15:** Wat heb je nodig om in de toekomst zonnepanelen op je dak te leggen?* Meerdere antwoorden mogelijk. (N = 453).

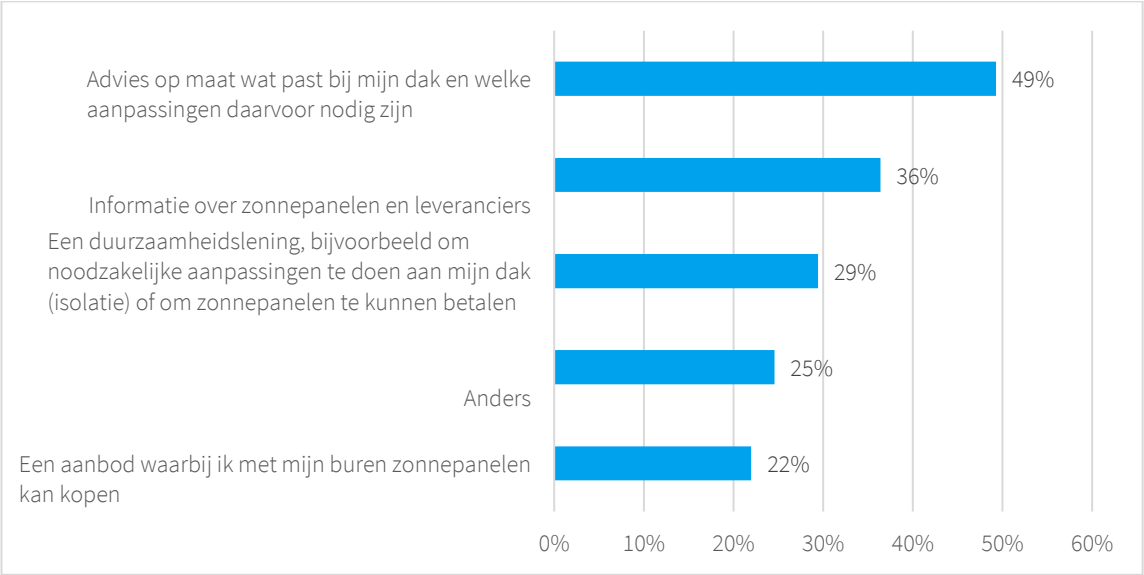

*Alleen ingevuld door respondenten die bij vraag 14 'ja' of 'misschien' hebben ingevuld.

Figuur 5. **Vraag 16:** Op welke termijn verwacht je zonnepanelen op jouw dak te installeren?* (N = 453).

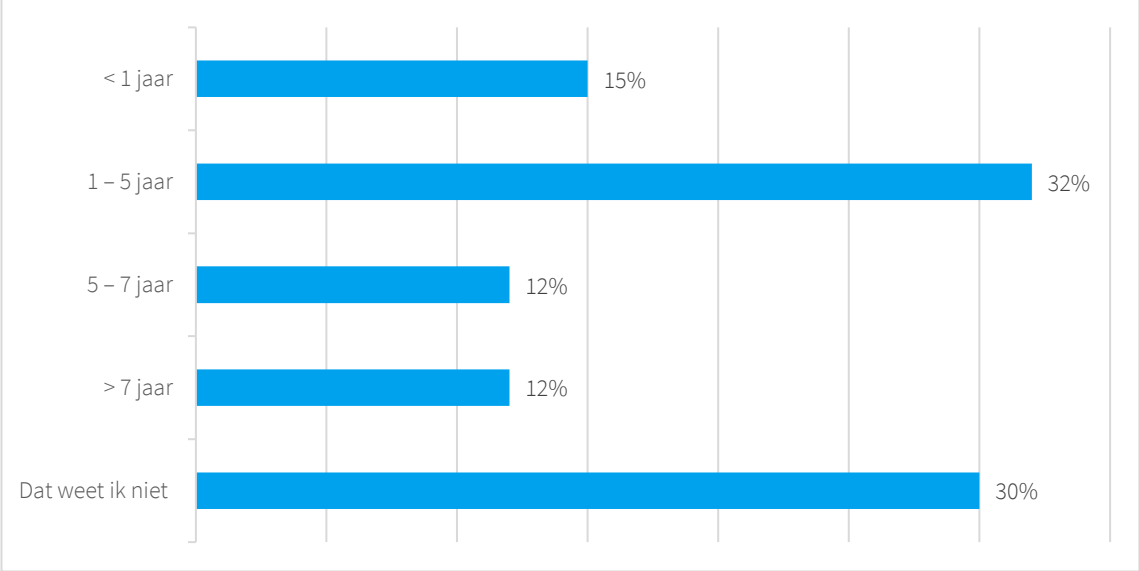

*Alleen ingevuld door respondenten die bij vraag 14 'ja' of 'misschien' hebben ingevuld.

Zon op daken

We hebben bij vraag 15 en 16 alleen gekeken naar woningeigenaren die verwachten in 2030 (misschien) zonnepanelen op hun dak te hebben liggen. Voor deze woningeigenaren geldt dat zij de investeringen in zonnepanelen op moeten kunnen brengen én de bereidheid moeten hebben om te investeren. Voor huurders is de situatie anders. Voor het verduurzamen van de woning is een huurder afhankelijk van de verhuurder.

Van de eigenaar-bewoners die verwachten in 2030 (misschien) zonnepanelen op hun dak te hebben liggen, geeft bijna de helft aan dat zij advies op maat nodig hebben over wat bij hun dak past om daadwerkelijk de zonnepanelen te leggen (49%). Verder geeft 36% aan informatie over zonnepanelen en leveranciers nodig te hebben. 29% van de respondenten heeft een duurzaamheidslening nodig om in de toekomst zonnepanelen te kunnen betalen. Individuele ondersteuningsopties hebben de voorkeur boven collectieve ondersteuningsopties. Oftewel, respondenten zijn iets vaker geïnteresseerd in een duurzaamheidslening (29%) dan in een aanbod waarbij zij met bijvoorbeeld buren gezamenlijk zonnepanelen kunnen aanschaffen (22%).

Respondenten die bij vraag 15 (*Wat heb je nodig om in de toekomst zonnepanelen op je dak te leggen?*) 'anders' hebben ingevuld geven bijvoorbeeld aan dat ze ook toestemming van de VVE nodig hebben of dat ze goede informatie nodig hebben over wat betrouwbare bedrijven zijn die zonnepanelen kunnen plaatsen. Ook geven respondenten aan dat ze graag informatie/zekerheid willen over het economisch rendement of dat zij geld nodig hebben om de investering te kunnen doen. Zo lezen we onder meer:

- *"Goede berekening wat ik kan besparen. Volgens mij kan ik beter mijn hypotheek aflossen."*
- *"Betrouwbare firma's die ook doen wat ze beloven."*
- *"Zekerheid dat het niet over 2 jaar niet meer werkt omdat men dan een hoog gebouw op mijn vrije uitzicht heeft geplaatst."*

Ongeveer een derde van de respondenten die denkt in 2030 (misschien) zonnepanelen op hun dak te hebben liggen geeft aan te verwachten dat dit tussen de 1 en 5 jaar zal gebeuren (32%). Drie op de tien van deze respondenten geeft aan nog niet te weten op welke termijn zij zonnepanelen zullen nemen.

CONCEPT

4.2 Combinaties zonne- en windenergie

Met alleen zonnepanelen op daken kan de regio Zuidoost Brabant niet aan haar energieopgave voldoen. Ook niet als er maximaal wordt ingezet op energiebesparing. Daarom zal een ook een combinatie van zonneparken (parken met meerdere zonnepanelen bij elkaar) en windmolenparken (parken met meerdere windmolens bij elkaar) toegepast moeten worden.

Tabel 9. **Vraag 17:** Welke oplossingen spreken jou het meest aan? Maximaal 3 antwoorden mogelijk. (N = 1.670)

	%
Zonneparken gekoppeld aan (energie)infrastructuur (zoals wegen, kanalen en hoogspanningslijnen)	44
Windmolens gekoppeld aan (energie)infrastructuur (zoals wegen, kanalen en hoogspanningslijnen)	41
Zonneparken met ruimte voor biodiversiteit aan de randen van natuurgebieden (biodiversiteit is de aanwezigheid van verschillende soorten dieren en planten in een bepaald gebied)	24
Zonneparken bij boerenbedrijven in mijn gemeente	21
Ik heb geen voorkeur	19
Windmolens bij boerenbedrijven in mijn gemeente	16
Windmolens plaatsen in nieuwe bossen die natuurgebieden uitbreiden en met elkaar verbinden	11
Ik wil überhaupt niet dat er wordt geïnvesteerd in zonne- en windenergie	9

Voorkeuren voor oplossingen

We zien dat zonneparken (44%) of windmolenparken (41%) gekoppeld aan (energie)infrastructuur oplossingen zijn die voor de grootste groep van de respondenten aanspreken. Verder ziet een kwart van de respondenten een oplossing in zonneparken met ruimte voor biodiversiteit aan de randen van natuurgebieden (24%). Een vijfde van de respondenten ziet een oplossing in zonneparken bij boerenbedrijven in de eigen gemeente (21%). Voor windmolens bij boerenbedrijven is dit 16%.
Een vijfde van de respondenten heeft (nog) geen voorkeur (19%) en 9% van de respondenten wil überhaupt niet dat er wordt geïnvesteerd in zonne- en windenergie.

Ook in de concept-RES van regio Zuidoost Brabant lezen we dat energiemaatregelen aan grootschalige infrastructuur gekoppeld kunnen worden[12]. Bijvoorbeeld langs de snelwegen die de regio doorkruisen. De hoofdinfrastructuur biedt tevens kansen voor het transport van duurzame energie. De koppeling met bestaande infrastructuur sluit aan bij de voorkeuren van de respondenten.

[12] Concept RES Metropoolregio Eindhoven. *Energiek en innovatief!* P.29.

Tabel 10. **Vraag 18:** Om een goed beeld te krijgen van wat jij vindt van zonne- en windenergie leggen wij je enkele stellingen voor. Met zonneparken bedoelen we parken met meerdere zonnepanelen bij elkaar. In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen? (N = 1.660 / %)

	(Helemaal) eens	Niet eens, niet oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet / geen mening
A. Ik zou willen dat mijn regio volop inzet op **windenergie** en ook gebieden hiervoor aanwijst in mijn regio	40	23	30	7
B. Ik vind dat **windmolens** altijd in een **cluster** van windmolens op enkele aangewezen locaties neergezet moeten worden en niet als een mozaïek door het landschap	48	22	19	11
C. Ik sta sowieso negatief ten opzichte van **windenergie**, ongeacht waar windmolens geplaatst worden	18	18	60	4
D. Ik zou graag willen dat mijn regio volop inzet op **zonneparken** en ook gebieden hiervoor aanwijst in mijn regio	42	28	25	5
E. Ik vind dat **zonneparken** altijd in een **cluster** op enkele aangewezen locaties neergezet moeten worden en niet als een mozaïek door het landschap	42	25	23	10
F. Ik sta sowieso negatief ten opzichte van **zonneparken**, ongeacht waar de zonneparken geplaatst worden	18	17	59	5
G. Ik vind dat mijn regio volop moet inzetten op een **combinatie van windmolens en zonneparken** en ook gebieden aanwijst voor een combinatie van beiden in mijn regio	41	25	28	6
H. Ik zie graag dat in **iedere gemeente zonneparken en/of windmolens** geplaatst worden en iedere gemeente hiermee bijdraagt aan de energieopgave	42	24	28	6
I. Ik vind dat we **1 tot 3 plekken** in mijn regio (ook al is dit bij mij in de buurt) moeten aanwijzen voor de plaatsing van zonneparken en windmolens, dat voldoende is voor de gehele regio	33	25	34	8

Inzetten op wind en/of zonne-energie

We zien dat ongeveer de helft van de respondenten vindt dat windmolens altijd in clusters op de daarvoor aangewezen locaties geplaatst dienen te worden (48%). Ongeveer vijfde van de respondenten staat sowieso negatief of neutraal ten opzichte van windenergie, ongeacht waar windmolens geplaatst worden (beiden 18%). Ook staat 18% van de respondenten sowieso negatief tegenover zonneparken, ongeacht waar deze geplaatst worden. Bij de overige stellingen zien we dat ongeveer 40% het eens is, en een kwart van de respondenten het nog niet zo goed weet.

In de concept-RES van regio Zuidoost Brabant is te lezen dat clusters van zonneparken of windmolens langs infrastructuur het best passen bij het mozaïekenlandschap van de regio[13].

[13] Concept RES Metropoolregio Eindhoven. *Energiek en innovatief!* P.29.

CONCEPT

4.3 Acceptatie windmolenpark

Tabel 11. **Vraag 27:** Wanneer ben jij bereid om een windpark (park met meerdere windmolens bij elkaar) in jouw directe omgeving te accepteren? (N = 1.621).

	%
Als ik samen met andere inwoners en/of grondeigenaren kan beslissen over het ontwikkelgebied, bijvoorbeeld over de inrichting van het windpark en de verdeling van de opbrengsten	28
Als ik heb kunnen meebeslissen over waar het windpark komt	27
Ik ben hiertoe nooit bereid	23
Als ik kan investeren en daardoor meeprofiteren van de opbrengsten van het windpark	21
Dat weet ik niet / geen mening	18
Als ik weet dat er in mijn omgeving op veel andere plekken ook windparken worden geplaatst	8
Anders, namelijk	8

Acceptatie windmolenpark

We zien bij de respondenten een verdeeldheid in de bereidheid om een windpark in de directe omgeving te accepteren. 28% van hen zou dit accepteren als zij samen met andere inwoners of grondeigenaren kunnen beslissen over het ontwikkelgebied. 27% zou een windpark accepteren als zij kunnen meebeslissen waar deze geplaatst wordt. Een vijfde van de respondenten vindt een windpark acceptabel als zij kunnen investeren en daardoor meeprofiteren van de opbrengsten van het windpark (21%).
Verder geeft 23% aan dat zij nooit bereid zouden zijn om een windpark in de directe omgeving te accepteren.

Bij 'anders' benoemen respondenten dat zij bereid zijn om een windpark in de directe omgeving te accepteren als blijkt dat de hinder voor direct omwonenden en de natuur gering of volledig afwezig is of als duidelijk wordt dat de betreffende plek de beste overweging is. Ook wordt communicatie richting (direct) omwonenden als belangrijke voorwaarde benoemt. Verder benoemen sommigen dat zij altijd bereid zijn een windpark te accepteren, anderen geven aan nooit een windpark in de directe omgeving te accepteren. Enkele reacties:

- *"Als de wisselende schaduwen en/of geluid niet storend zijn voor omwonenden."*
- *"Als ik weet dat dit in de regio met alle transparante belangenafwegingen de beste plek is."*
- *"Als het maar gebeurt.. zoveel mogelijk en zo snel mogelijk!"*
- *"Windparken moeten geplaatst worden waar veel wind is. Dat is vooral op zee, aan zee en het IJsselmeer. Niet in Oost Brabant."*

CONCEPT

5 Warmte

Voor de gebouwde omgeving maakt elke regio, als onderdeel van de RES, een Regionale Structuurvisie Warmte met daarin een voorstel hoe het warmteaanbod, de warmtevraag en de bijbehorende infrastructuur op regionaal niveau met elkaar verbonden kunnen worden. In de meeste huishoudens is aardgas nu nog een vanzelfsprekende keuze voor verwarmen en koken. Daar komt de komende 30 jaar verandering in. Niet in één keer, maar geleidelijk. De komende periode maakt iedere gemeente een plan, de Transitievisie Warmte genaamd, over hoe en wanneer de eerste woningen van het aardgas af gaan. In dit hoofdstuk gaan we in op de vraag hoe bewoners van Zuidoost Brabant aankijken tegen de overstap van aardgas naar andere warmtebronnen.

5.1 Van het aardgas af

Tabel 12. **Vraag 19a:** Hoe kijk je naar de overstap van aardgas naar een andere warmtebron voor warm water en het verwarmen van jouw woning? Uitgesplitst naar **woningeigenaren en huurders** (%).

A. Het is haalbaar dat alle woningen in 2050 van het aardgas af zijn	N	(Helemaal) eens	Neutraal	(Helemaal) oneens	Weet niet / geen mening
Koopwoning	1.391	34	13	40	13
Huurwoning	221	37	24	27	12
Anders	25	40	24	31	4
Gemiddeld RES-ZOB	**1.637**	**35**	**16**	**37**	**12**

Tabel 13. **Vraag 19b:** Hoe kijk je naar de overstap van aardgas naar een andere warmtebron voor warm water en het verwarmen van jouw woning? Uitgesplitst naar **woningeigenaren en huurders** (%).

B. Ik maak mij zorgen over de monopoliepositie van grote energiebedrijven en wat dat betekent voor mijn energierekening	N	(Helemaal) eens	Neutraal	(Helemaal) oneens	Weet niet / geen mening
Koopwoning	1.393	56	19	14	10
Huurwoning	221	56	22	14	8
Anders	25	73	15	6	6
Gemiddeld RES-ZOB	**1.639**	**56**	**20**	**14**	**10**

Tabel 14. **Vraag 19c:** Hoe kijk je naar de overstap van aardgas naar een andere warmtebron voor warm water en het verwarmen van jouw woning? Uitgesplitst naar **woningeigenaren en huurders** (%).

C. Ik maak mij zorgen over de kosten om mijn huis aan te passen	N	(Helemaal) eens	Neutraal	(Helemaal) oneens	Weet niet / geen mening
Koopwoning	1.363	65	14	18	3
Huurwoning	183	45	25	26	5
Anders	22	72	24	0	4
Gemiddeld RES-ZOB	**1.568**	**60**	**17**	**20**	**3**

Tabel 15. Vraag 19d: Hoe kijk je naar de overstap van aardgas naar een andere warmtebron voor warm water en het verwarmen van jouw woning? Uitgesplitst naar woningeigenaren en huurders (%).

D. Ik maak mij geen zorgen als het gaat over het verwarmen van mijn woning zonder aardgas.	N	(Helemaal) eens	Neutraal	(Helemaal) oneens	Weet niet / geen mening
Koopwoning	1.373	40	17	39	4
Huurwoning	218	37	34	26	4
Anders	24	53	18	24	4
Gemiddeld RES-ZOB	**1.615**	**39**	**21**	**35**	**4**

Tabel 16. Vraag 19e: Hoe kijk je naar de overstap van aardgas naar een andere warmtebron voor warm water en het verwarmen van jouw woning? Uitgesplitst naar woningeigenaren en huurders (%).

E. Ik vind het ingewikkeld dat ik zelf niet kan kiezen hoe ik mijn woning zonder aardgas ga verwarmen.	N	(Helemaal) eens	Neutraal	(Helemaal) oneens	Weet niet / geen mening
Koopwoning	1.324	42	26	21	11
Huurwoning	206	35	34	21	10
Anders	23	51	27	12	10
Gemiddeld RES-ZOB	**1.553**	**40**	**28**	**21**	**11**

De overstap van aardgas naar een andere warmtebron

Ongeveer een derde van de respondenten denkt dat het haalbaar is dat in 2050 alle woningen van het aardgas af zijn (35%), terwijl een vergelijkbaar percentage respondenten denkt dat dit niet haalbaar is (37%). 56% van de respondenten maakt zich zorgen over de monopoliepositie van grote bedrijven. Verder maakt 60% zich zorgen over de kosten om de eigen woning aan te passen. Dit zien we, niet verrassend, vooral terug bij respondenten met een koopwoning (65% van de woningeigenaren maakt zich hier zorgen over, tegenover 45% van de huurders).

De respondenten zijn verdeeld als het gaat over de zorgen omtrent het verwarmen van de woning zonder aardgas: 39% maakt zich geen zorgen, ongeveer een vijfde staat hier neutraal in (21%) en 35% maakt zich hierover wel zorgen. 40% van de respondenten geeft daarnaast aan dat zij het ingewikkeld vinden dat je zelf niet veel te kiezen hebt als het gaat om het verwarmen van de woning zonder aardag, 28% staat hier neutraal in en 21% geeft aan zich hier geen zorgen over te maken.

Bij deze stellingen konden respondenten een toelichting geven. We lezen dat zij vermoeden dat het een flinke klus gaat worden om van het aardgas af te gaan en sommigen hebben er een hard hoofd in dat het gaat lukken. Ze geven aan dat het tijd nodig heeft en dat de overheid hier een duidelijke rol in moet pakken. Daarbij vinden ze wel dat bewoners goed betrokken moeten blijven, voor het gevoel worden veel beslissingen nu voor hen genomen. Ook zetten sommige vraagtekens; zij vinden dat aardgas een schone warmtebron is die niet vervangen hoeft te worden. Enkele reacties:

- *"Er is géén goede reden voor het afschaffen van aardgas voor huishoudens. Ons gasnetwerk is kwalitatief hoogstaand en verwarming met aardgas is een van de schoonste manieren om huizen te verwarmen. Alternatieven zijn vooralsnog duur,*

CONCEPT

werken slechter en veroorzaken overlast. Met name biomassacentrales moeten direct worden afgeschaft."

- *"Gas is niet perse milieutechnisch ongunstig. Zou veel meer ingestoken moeten worden op isolatie."*
- *"De kosten gaan gigantisch hoger uitvallen dan elke leverancier ons doet geloven."*
- *"De overheid neemt de particulier onvoldoende bij de hand in de keuze en mogelijkheden van verduurzaming."*

Relatief vaak wordt genoemd dat de kosten voor het aanpassen van de woning veel te hoog zijn, al zijn er ook respondenten die aangeven dat hun huizen al zijn aangepakt. Ook verwijzen respondenten naar technologische ontwikkelingen (bijvoorbeeld warmtepompen die steeds beter en goedkoper zullen worden).

Tabel 17. Vraag 20: In hoeverre hebben onderstaande warmtebronnen jouw voorkeur? (N = 1.643 / %)

	(Volledig) mijn voorkeur	Neutraal	(Totaal) niet mijn voorkeur	Weet niet / geen mening
Rechtstreekse warmte van de **zon** (via zonnecollectoren, die zonlicht omzetten in warmte)	71	16	7	6
Restwarmte uit **industrie** (warmte die vrijkomt bij industrieprocessen)	57	22	14	8
Warmte uit de **aarde** (geothermie, gebruikmakend van temperatuurverschillen in de aardoppervlakte, warmte en kou-opslag)	57	22	13	9
Warmte uit **water** (aquathermie, bijvoorbeeld via riool-, afval-, drink- en oppervlaktewater)	54	25	10	10
Warmte uit de **lucht** (warmtepomp)	53	21	18	8
Warmte uit **afval** (restafval omzetten naar warmte)	50	26	17	7
Warmte uit **biomassa** (grondstof uit planten, bomen, plantaardig afval dat je als bron voor energie kan gebruiken)	28	24	41	6

Alternatieve warmtebronnen

We hebben de respondenten verschillende warmtebronnen voorgelegd: 71% heeft (volledig) de voorkeur voor energie die opgewekt wordt door warmte van de zon. Daarnaast heeft 57% (volledig) de voorkeur voor restwarmte uit industrie en een even groot percentage voor warmte uit de aarde. Respondenten hebben minder de voorkeur voor warmte uit biomassa, voor 41% heeft dit (totaal) niet de voorkeur. We zien bij ongeveer alle warmtebronnen dat gemiddeld genomen een kwart van de mensen neutraal genomen hier tegenover staat. Dit kan betekenen dat zij (nog) geen goed beeld hebben van de warmtebronnen.

In de concept-RES van Zuidoost Brabant wordt de huidige warmtevraag gekoppeld aan de potentie van duurzame warmtebronnen. Deze input wordt gebruikt voor de Regionale Structuurvisie Warmte (RSW)[14], waarin vraag en aanbod van warmte in de regio aan elkaar gekoppeld zijn en waarin verschillende strategieën beschreven zijn voor het verduurzamen van woningen. De RSW is vooralsnog voornamelijk inventariserend

[14] Concept RES Metropoolregio Eindhoven. Energiek en innovatief! P.44 (bijlage 9).

van aard; komende tijd worden mogelijkheden verder onderzocht. De resultaten van de RSW dienen als input voor de gemeentelijke Transitievisies Warmte. Al deze gemeentelijke Transitievisies Warmte zullen een gezamenlijk beeld moeten geven van de beste toepassing van verschillende warmtebronnen.[15]

Concluderend kunnen we op het gebied van warmte stellen dat respondenten zich met name zorgen maken over de afhankelijkheid van energiebedrijven en de energierekening, om de investeringskosten en om autonomie en zeggenschap. We zien daarbij een voorkeur voor rechtstreekse warmte uit de zon, restwarmte vanuit de industrie en warmte uit de aarde en water boven warmte uit biomassa.

Tabel 18. **Vraag 21:** Welke warmtevoorziening heeft de voorkeur voor jouw woning? (N = 1.641)

	%
Een individuele warmtevoorziening met eigen installaties	49
Een collectieve warmtevoorziening met (deels) gezamenlijke voorzieningen	20
Niet van toepassing, ik woon in een huurhuis	19
Dat weet ik niet / geen mening	13

Alternatieve warmtebronnen

Bijna de helft van de respondenten (49%) geeft de voorkeur aan een individuele warmtevoorziening met eigen installaties voor het verwarmen van de eigen woning. Een vijfde van hen geeft de voorkeur aan een collectieve warmtevoorziening met (deels) gezamenlijke voorzieningen. 13% heeft hierover (nog) geen mening en 19% geeft aan dat het niet van toepassing is, zij wonen in een huurhuis.
Voor de (haalbaarheid van) de warmtetransitie betekent dit dat individuele oplossingen over het algemeen de voorkeur hebben boven collectieve oplossingen (waarbij sprake is van afhankelijkheid van grote warmteleveranciers en gebrek aan autonomie of keuzevrijheid).

Respondenten die aangaven niet te weten welke warmtevoorziening de voorkeur voor hun woning heeft, konden hierop een toelichting geven. Zij benoemen bijvoorbeeld dat ze (nog) geen zicht hebben op de verschillende mogelijkheden, geen voorkeur voor individueel of collectief hebben of te weinig informatie over de voor- en nadelen hebben. Ook geven enkelen aan al een warmtepomp te hebben of het liefst bij aardgas willen blijven. We lezen bijvoorbeeld:

- *"Ik de consequenties (voor/nadelen en kosten) nu niet kan overzien."*
- *"Ik weet niet wat het meest efficiënt is. De beste oplossing voor het milieu moet worden gekozen."*
- *"Wil dat er gewoon aardgas blijft anders gaat het veel te duur worden."*

[15] Concept RES Metropoolregio Eindhoven. Energiek en innovatief! P.11, 41.

6 Betrokken worden

Een belangrijk onderdeel van de RES-processen is dat bewoners betrokken worden bij en meegenomen worden in de totstandkoming of uitvoering van de RES'en. Dit lezen we ook terug in de concept-RES van regio Zuidoost Brabant. Hierin staat bijvoorbeeld dat er ingezet wordt op een grote mate van participatie in de lokale omgeving bij duurzame energie, mede omdat draagvlak en acceptatie van inwoners van cruciaal belang zijn[16].

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten met betrekking tot betrokkenheid en participatie. Wat vinden bewoners belangrijk, waarover willen zij geïnformeerd worden of waarbij willen zij betrokken worden? En welke manier zou dan de voorkeur hebben? Ook hebben we specifiek aandacht voor de financiële participatie van bewoners.

6.1 Ondersteuning woning verduurzamen

Tabel 19. **Vraag 22:** Op welke manier ben jij geholpen om jouw woning te verduurzamen en/of om energie te besparen? Meerdere antwoorden mogelijk. (N = 1.637)

	%
Door algemene informatie te ontvangen over de mogelijkheden die er zijn	41
Door algemene informatie te ontvangen over subsidiemogelijkheden	33
Door ervaringen van anderen te horen die in een vergelijkbare woning wonen	30
Door een keuzehulp of een duurzaamheidsscan van mijn woning	26
Door deel te nemen aan collectieve duurzaamheidsprojecten in mijn omgeving	22
Dat weet ik niet / geen mening	18
Iets anders	9
Ik heb hier überhaupt geen behoefte aan	8

Ondersteuning woning verduurzamen

We vroegen de respondenten op welke manier(en) zij geholpen zijn om hun woning te verduurzamen en/of om energie te besparen. 41% zou graag algemene informatie willen ontvangen over de mogelijkheden die er zijn. Een derde van hen (33%) heeft baat bij algemene informatie rondom subsidiemogelijkheden. Verder geeft 30% aan dat zij graag ervaringen horen van anderen in een vergelijkbare woning. 8% van de respondenten geeft aan hier überhaupt geen behoefte aan te hebben.

Respondenten konden bij 'iets anders' een toelichting geven. Hier noemen zij bijvoorbeeld dat zij financiële ondersteuning of (onafhankelijk) advies nodig hebben. Ook benoemen enkelen dat zij zelf initiatief nemen of dit al gedaan hebben en hier geen ondersteuning bij nodig hebben. Enkele reacties:

- *"Advies over maatwerkoplossingen."*
- *"Financiële ondersteuning."*
- *"Ik vind mijn info zelf wel. En ik kijk gewoon wat het goedkoopste is."*

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

[16] Concept RES Metropoolregio Eindhoven. *Energiek en innovatief!* P.48.

CONCEPT

De verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen zijn te vinden in bijlage B. We zien met name differentiatie naar opleidingsniveau. Respondenten met een laag of middelbaar opleidingsniveau geven vaker dan respondenten met een hoog opleidingsniveau aan dat zij niet weten of geen mening hebben op welke manier zij geholpen zijn om hun woning te verduurzamen en/of om energie te besparen (respectievelijk 23% en 25% tegenover 5% bij hoogopgeleiden). Hoogopgeleide respondenten geven daarnaast bij bijna alle mogelijkheden vaker aan hierdoor geholpen te zijn.
Bij de leeftijdsgroepen zien we voornamelijk dat jonge respondenten (16 en 30 jaar) vaker dan de andere leeftijdsgroepen (nog) niet weten op welke manier zij geholpen zijn om hun woning te verduurzamen en/of om energie te besparen (28% t.o.v. 18% gemiddeld).

6.2 Procesparticipatie

Tabel 20 **Vraag 23:** In hoeverre vind je de volgende aspecten belangrijk? (N = 1.635/ %)

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet belangrijk / niet onbelangrijk	Onbelangrijk	Weet niet / geen mening
A. Inwoners kunnen meedenken bij windprojecten	35	41	15	5	4
B. Inwoners kunnen meedenken bij zonneprojecten	33	43	16	5	3
C. Inwoners kunnen investeren in windprojecten in mijn regio en er zo geld aan verdienen	16	33	30	14	6
D. Inwoners kunnen investeren in zonneprojecten in mijn regio en er zo geld aan verdienen	16	35	30	13	6
E. Inwoners kunnen mede-eigenaar worden van windprojecten in mijn regio (bijv. via een energiecoöperatie)	15	30	31	15	9
F. Inwoners kunnen mede-eigenaar worden van zonneprojecten in mijn regio (bijv. via een energiecoöperatie)	16	33	31	12	9

CONCEPT

Betrokkenheid en participatie

Respondenten vinden het met name (heel) belangrijk dat zij kunnen meedenken bij windprojecten en bij zonneprojecten (beide 76%). Verder vindt 51% het (heel) belangrijk dat bewoners kunnen investeren in zonneprojecten in de regio en 49% dat bewoners mede-eigenaar kunnen worden van zonneprojecten in de regio. Als het gaat om windprojecten zien we vergelijkbare cijfers: 49% van de respondenten vindt het (heel) belangrijk dat bewoners kunnen investeren in windprojecten in de regio en 45% dat zij mede-eigenaar kunnen worden van windprojecten in de regio.

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

De verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen zijn te vinden in bijlage B. We zien op dit thema met name verschillen tussen opleidingsgroepen. Over het algemeen lijken lager en middelbaar opgeleiden een wat minder sterke mening te hebben over het meedenken, mee-investeren of mede-eigenaar worden in wind- en zonneprojecten. Zij geven relatief vaak aan de stelling niet belangrijk / niet onbelangrijk te vinden, het niet te weten of geen mening te hebben. Hoger opgeleiden vinden alle stellingen vaker '(heel) belangrijk'. Daarnaast antwoorden de hoogopgeleide respondenten ook vaker dan de laag- en middelbaar opgeleiden 'onbelangrijk' op de stellingen rondom mee-investeren en mede-eigenaar worden van zon- en windprojecten.

Verder zien we dat jongeren (16 t/m 30 jaar) relatief iets minder geïnteresseerd lijken in het meedenken in wind- en zonneprojecten dan de andere leeftijdsgroepen, en vooral geïnteresseerd zijn in het investeren in en mede-eigenaar worden van wind- en zonneprojecten. De leeftijdsgroepen vanaf 41 jaar vinden het alle relatief heel belangrijk om mee te kunnen denken in wind- en zonneprojecten. Respondenten tussen de 41 en 60 jaar, en van 71 jaar en ouder vinden het minder belangrijk dan de andere leeftijdsgroepen om te investeren in of mede-eigenaar te worden van zon- en windprojecten. Respondenten tussen de 61 en 70 jaar vinden dit juist relatief heel belangrijk.

CONCEPT

Figuur 6. **Vraag 28:** Wil je door jouw gemeente betrokken worden bij of geïnformeerd worden over plannen rondom duurzame energie? Eén antwoord mogelijk. Uitgesplitst naar **leeftijdsgroepen** (N = 1.621 / %).

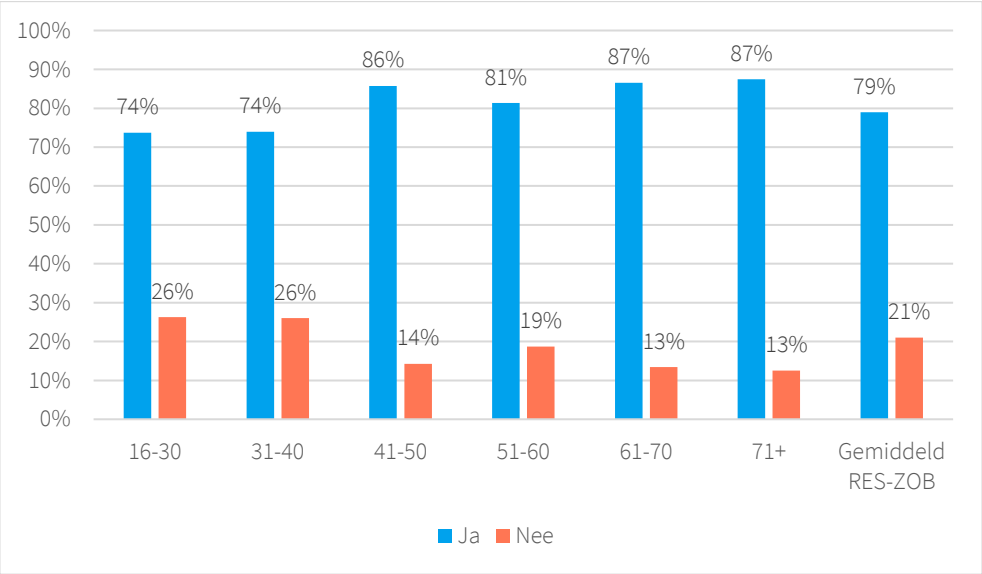

Figuur 7. **Vraag 28:** Wil je door jouw gemeente betrokken worden bij of geïnformeerd worden over plannen rondom duurzame energie? Eén antwoord mogelijk. Uitgesplitst naar **opleidingsgroepen** (N = 1.621 / %).

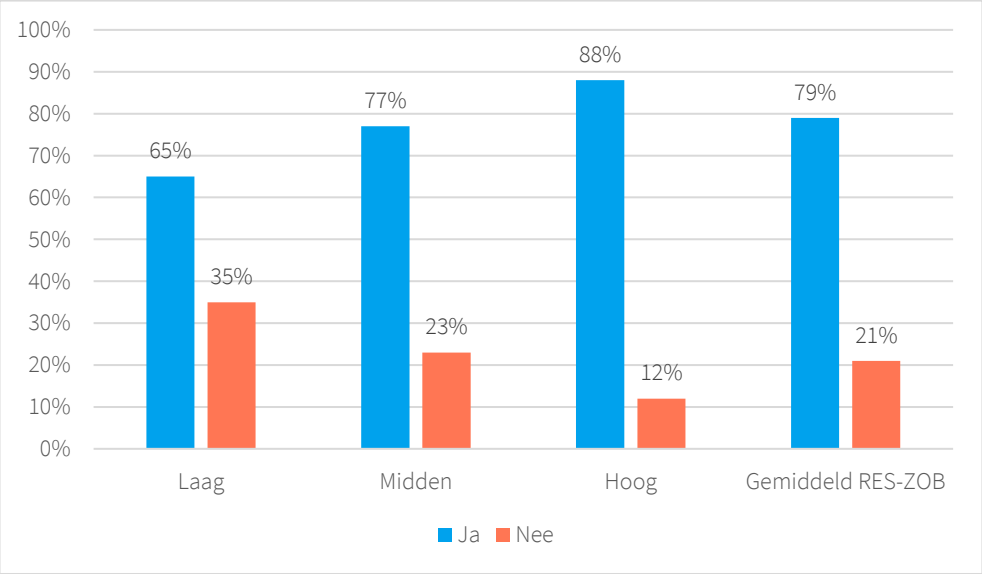

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

Vier op de vijf respondenten geven aan door de gemeente geïnformeerd of betrokken te willen worden over plannen rondom duurzame energie (79%). Respondenten tussen de **16 en 40 jaar oud** geven vaker dan gemiddeld aan niet betrokken of geïnformeerd te willen worden door de gemeente bij plannen rondom duurzame energie.

Er zijn met name **verschillen naar opleidingsniveau. Laag opgeleide** respondenten geven vaker dan gemiddeld aan niet betrokken of geïnformeerd te willen worden door de

gemeente bij plannen rondom duurzame energie. Van de respondenten met een **hoge opleiding** geeft 88% aan wel geïnformeerd of betrokken te willen worden tegenover 65% van de respondenten met een **lage opleiding** en 77% van de respondenten met een **middelbare opleiding**.

Niet betrokken blijven

De respondenten die bij deze vraag hebben aangegeven dat ze niet verder betrokken of geïnformeerd willen worden door hun gemeente over dit onderwerp hebben we gevraagd waarom zij dit niet willen.

Zij geven aan dat ze dit niet willen omdat ze er niet mee bezig zijn, vinden dat ze hier te weinig kennis van hebben of het hen niet interesseert. Sommigen vinden zichzelf hiervoor te oud of zijn te druk. Daarbij geeft ook een deel van hen aan dat ze geen vertrouwen hebben in de gemeente/de overheid en dat burgers toch niet echt inspraak hebben. Voor sommigen is het niet van toepassing, omdat zij in een huurhuis wonen of al veel aan hun woning verduurzaamd hebben. Enkele reacties:

- *"Zal uiteindelijk geen enkele invloed hebben."*
- *"Omdat besluiten al genomen zijn en inspraak voor de bühne is."*
- *"Geen hobby werk van inwoners aub. Laat specialisten hier naar kijken die een gecoördineerd energieplan opstellen."*
- *"Te weinig kennis hierover."*

Tabel 21. **Vraag 30:** Waar wil je zeker bij betrokken worden?* Meerdere antwoorden mogelijk. (N = 1.381 / %)

	%
Over waar windmolens komen te staan	72
Over waar zonneparken komen te staan	70
Over het besluitvormingsproces rondom duurzame energie van mijn gemeente	59
Over hoe ik zelf kan investeren in en profiteren van zonne-energie in mijn gemeente	44
Over hoe een deel van de opbrengsten ten goede kan komen aan de omwonenden	43
Over hoe ik zelf kan investeren in en profiteren van windenergie in mijn gemeente	39
Over hoe een deel van de opbrengsten ten goede kan komen aan collectieve projecten (zoals cultuur, sport en leefbaarheid in de omgeving)	31
Over andere zaken	6

*Alleen ingevuld door respondenten die bij vraag 28 'ja' hebben ingevuld.

Betrokkenheid bij plannen rondom duurzame energie

Ruim twee derde van de respondenten die hebben aangegeven door de gemeente geïnformeerd of betrokken te willen worden, wil zeker betrokken worden bij de plaatsing (locatie) van windmolens (72%) of zonneparken (70%). Ook geeft ruim de helft aan zeker betrokken te willen worden bij het besluitvormingsproces rondom duurzame energie binnen de eigen gemeente in zijn algemeenheid (59%).

De respondenten konden hier aangeven dat ze over 'andere zaken' geïnformeerd willen worden. Zaken die onder andere genoemd zijn: ontwikkelingen met betrekking tot

CONCEPT

waterstof en kernenergie, alternatieven voor duurzame energie, subsidies en financiën, het tegenhouden van zonnepanelen/windmolens en over hoe de inspraak van burgers hierover geregeld is.

Tabel 22. **Vraag 31:** Op welke manier wil je graag betrokken / geïnformeerd worden? Meerdere antwoorden mogelijk.** Uitgesplitst naar **leeftijdsgroepen** (N = 1.381 / %)[17]

	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES-ZOB
Via een nieuwsbrief	58	64	62	61	65	61	**61**
Via websites	45	51	57*	42	48	42	**47**
Via digitale vormen (bijv. via apps, social media of online platforms)	53*	45	50	32	29	30	**43**
Via de (lokale) krant	25	45	49	50*	55*	60*	**42**
Via bijeenkomsten (bijv. van dorps- of wijkraden)	21	39	35	43*	48*	40	**34**
Via enquêtes / vragenlijsten	28	25	24	26	26	43*	**28**
Via persoonlijk contact	16	24*	22	14	22	19	**19**
Anders	1	2	5	5	7*	4	**3**

**Alleen ingevuld door respondenten die bij vraag 28 'ja' hebben ingevuld.

Tabel 23. **Vraag 31:** Op welke manier wil je graag betrokken / geïnformeerd worden? Meerdere antwoorden mogelijk.** Uitgesplitst naar **opleidingsgroepen** (N = 1.381/ %)

	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES-ZOB
Via een nieuwsbrief	51	62	65*	**61**
Via websites	36	46	52*	**47**
Via digitale vormen (bijv. via apps, social media of online platforms)	50*	43	39	**43**
Via de (lokale) krant	44	38	45	**42**
Via bijeenkomsten (bijv. van dorps- of wijkraden)	27	27	44*	**34**
Via enquêtes / vragenlijsten	13	33*	29	**28**
Via persoonlijk contact	22	15	22*	**19**
Anders	2	2	4*	**3**

**Alleen ingevuld door respondenten die bij vraag 28 'ja' hebben ingevuld.

Manieren van communiceren

Op de vraag op welke manier mensen graag betrokken willen worden komt een duidelijke voorkeur voor een nieuwsbrief naar voren: 61% van de respondenten geeft de voorkeur aan een nieuwsbrief. Ook scoren websites (47%), digitale vormen (43%), de (lokale) krant (42%) en bijeenkomsten (34%) relatief hoog. De voorkeur gaat het minste uit naar communicatie via persoonlijk contact (19%).

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

Jongere respondenten (tussen de 16 en 30 jaar) geven vaker dan gemiddeld de voorkeur aan digitale communicatievormen, zoals apps en social media (53%). Oudere

[17] De sterretjes in de tabellen (*) verwijzen naar significante afwijkingen ten opzichte van het gemiddelde van RES-ZOB.

respondenten van **71 jaar en ouder** geven juist relatief vaak de voorkeur aan communicatie via de (lokale) krant (60%) of via enquêtes / vragenlijsten (43%). Over het algemeen geven **laag opgeleiden** op bijna alle voorgenoemde manieren van communicatie minder vaak dan gemiddeld aan hier de voorkeur voor te hebben. **Hoog opgeleide** respondenten benoemen verder bijna alle vormen van communicatie juist vaker dan gemiddeld.

Tabel 24 Kruistabel tussen waarbij men betrokken wil worden (**vraag 30**) vs. de manier van betrokken worden (**vraag 31**) (N = 1.381/ %).

Waarbij betrokken worden?	**Manier van betrokken worden**							
	Bijeen-komsten	Websites	Nieuws-brief	Digitale vormen	(Lokale) krant	Enquêtes	Persoonlijk contact	Anders
Over waar windmolens komen te staan	37	49	63	45	44	30	20	3
Over waar zonneparken komen te staan	37	50	63	45	47	29	21	3
Over het besluitvormingsproces rondom duurzame energie van mijn gemeente	39	51	69	45	47	33	21	3
Over hoe ik zelf kan investeren in en profiteren van zonne-energie in mijn gemeente	33	54	68	50	39	32	22	3
Over hoe een deel van de opbrengsten ten goede kan komen aan de omwonenden	34	51	69	49	46	36	19	4
Over hoe ik zelf kan investeren in en profiteren van windenergie in mijn gemeente	34	53	69	47	41	35	24	4
Over hoe een deel van de opbrengsten ten goede kan komen aan collectieve projecten (zoals cultuur, sport en leefbaarheid in de omgeving)	44	54	70	50	45	36	22	4
Over andere zaken	49	47	68	35	55	41	33	27

6.3 Financiële participatie

Tabel 25. **Vraag 24:** Hoe vind je dat de opbrengsten van een zonnepark (park met zonnepanelen in het landschap) of windpark in jouw gemeente verdeeld zouden moeten worden? Meerdere antwoorden mogelijk. (N = 1.627)

	%
Een deel van de opbrengsten is voor direct omwonenden, bijvoorbeeld voor de verduurzaming van hun huis.	39
Een deel van de opbrengsten komt ten goede aan alle inwoners van de regio door middel van een fonds dat wordt opgericht van waaruit investeringen in de regio worden gedaan.	33
Een deel van de opbrengsten komt ten goede aan alle inwoners van de gemeente, bijvoorbeeld door te investeren in collectieve acties voor isolatie en energiebesparing (denk aan een voetbalclub).	32
Alle investeerders ontvangen de opbrengsten, ook als deze niet direct in de regio wonen.	18
De grondeigenaren ontvangen de opbrengsten.	17
Anders	10
Dat weet ik niet	15

CONCEPT

Verdeling opbrengsten zonnepark

39% van de respondenten vindt dat een deel van de opbrengsten van een zonnepark ten goede moeten komen aan direct omwonenden. Een derde (33%) is van mening dat een deel ten goede aan alle inwoners van een regio moet komen en eveneens een derde (32%) vindt dat dit ten goede moet komen aan alle inwoners van de gemeente, bijvoorbeeld middels collectieve acties.

In de concept-RES lezen we dat er gestreefd wordt naar 50% lokaal eigendom van nieuwe zonne- en windparken. Dit is tweeledig. Enerzijds levert lokaal eigenaarschap geld op voor de samenleving, anderzijds kan het leiden tot een grotere betrokkenheid van mensen bij lokale projecten, acceptatie van energieprojecten en grotere gemeenschapszin.[18] De regio heeft de ambitie om te streven naar maximale lokale participatie en het maximaal lokaal benutten van de opbrengsten.

Tabel 26. **Vraag 25:** Stel, er komt in jouw omgeving een zonnepark of een windmolen. Zou je daaraan willen meedoen? Eén antwoord mogelijk (N = 1.626)

	%
Ja, via een lokaal samenwerkingsverband of een lokale energiecoöperatie	13
Ja, door stukjes van een zonnepark of windmolen te kopen (via aandelen, certificaten of obligaties)	18
Nee, ik heb hier geen interesse in	24
Misschien, dat kan ik niet nog niet inschatten	37
Ik neem al deel in een zonnepark of windmolen	2
Anders	6

Meedoen aan een zonnepark of windmolen in de omgeving

37% van de respondenten geeft aan nog niet te kunnen inschatten of zij meedoen aan een zonnepark of windmolen, mocht deze in hun omgeving geplaatst worden. 13% van de respondenten geeft aan via een lokaal samenwerkingsverband of lokale energiecoöperatie te willen deelnemen. We zien dat 18% via aandelen, certificaten of obligaties mee wil doen aan een zonnepark of windmolen in de omgeving. Een kwart van de respondenten heeft geen interesse om hierin te participeren (24%).

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

In bijlage B zijn de verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen te vinden. Respondenten tussen de 16 en 30 jaar van energieregio Zuidoost Brabant geven vaker dan gemiddeld aan via aandelen, certificaten of obligaties mee te willen doen aan een zonnepark of windmolen in de regio of dat zij dit nog niet kunnen inschatten. Oudere respondenten van 71 jaar en ouder hebben relatief vaak geen interesse in deelname of nemen al deel in een zonnepark of windmolen.

We zien dat respondenten met een laag opleidingsniveau relatief vaak aangeven geen interesse in deelname te hebben (30% van de respondenten met een lage opleiding tegenover 24% van de respondenten met een hoge opleiding). Middelbaar opgeleiden kunnen het nog lastig inschatten of zij hieraan mee willen doen (42% t.o.v. 37%

[18] Concept RES Metropoolregio Eindhoven. Energiek en innovatief! P.17.

gemiddeld). Tegelijkertijd zien we dat respondenten met een hoog opleidingsniveau vaker aangeven via een lokaal samenwerkingsverband of lokale energiecoöperatie te willen deelnemen (17% van de respondenten met een hoge opleiding tegenover 7% bij laag- en 12% bij middelbaar opgeleiden). Ook deelname via aandelen, certificaten of obligaties heeft hun voorkeur (21% tegenover 17% bij zowel laag- als middelbaar opgeleiden).

Tabel 27. Vraag 26: Stel, je overweegt om deel te nemen aan een project op het gebied van duurzame energie bij jou in de gemeente. Wat heeft dan je voorkeur en waarom?* Eén antwoord mogelijk (N = 1.160)

	%
Ik wil deelnemen aan een project met zon op grote daken	32
Ik wil deelnemen aan een zonnepark	12
Ik wil deelnemen aan een windmolen	9
Ik heb hier geen voorkeur voor	39
Ik wil niet deelnemen	9

*Alleen ingevuld door respondenten die bij vraag 20 'ja' of 'misschien' hebben ingevuld.

Participatie duurzame energie

Ongeveer een derde van de respondenten die (misschien) willen participeren in een zonnepark of windmolen, zou mee willen doen aan een project met zon op grote daken (32%). 12% geeft aan te willen deelnemen aan een zonnepark en 9% geeft de voorkeur aan een windmolen. Ruim een derde van de respondenten (39%) heeft geen voorkeur en 9% wil (toch) niet deelnemen.

Ook bij deze vraag konden respondenten hun antwoord toelichten. Van de respondenten die willen deelnemen aan een project met zon op grote daken geeft een deel als reden dat dit het minste impact op de omgeving of op mensen heeft. Deelnemers aan een zonnepark noemen bijvoorbeeld dat dit voor hen het meeste effect heeft met een geringe impact, of dat ze hier al mee bezig zijn. Liefhebbers van een windproject (die zijn in de minderheid) geven als reden dat een windmolen de meeste stroom oplevert en wind vaker beschikbaar is dan zon.

CONCEPT

7 Achtergrond onderzoek

7.1 Internetconsultatie Brabantse energie-regio's

De internetconsultatie voor de vier Brabantse RES'en kent een getrapte werkwijze: per RES-regio wordt eerst een representatieve internetpeiling onder de inwoners van de regio georganiseerd. Om de resultaten van deze online peilingen te verdiepen en op onderdelen van een nadere duiding te voorzien, nodigen we per regio respondenten uit voor deelname aan een gesprek via een besloten Research Community platform: de 'Regionale Energie Community' (zie paragraaf 8.1.4).

Regionaal maatwerk is nodig bij het opstellen van een RES. Dit geldt in het bijzonder voor de ruimtelijke inpassing van hernieuwbare opwek, opslag en de infrastructuur voor warmte en elektriciteit. Voor elke Brabantse energieregio (West-Brabant, Hart van Brabant (HvB), Noordoost Brabant (NOB) en Zuidoost Brabant (ZOB)) is een vragenlijst opgesteld waarin juist die elementen naar voren komen die voor die energieregio van belang zijn. Om daarnaast een provinciale vergelijking te kunnen maken worden de vragen over het thema betrokkenheid en participatie in elke regio op dezelfde wijze gesteld. Hierdoor kunnen de vier Brabantse energieregio's op dit onderwerp met elkaar vergeleken worden.

7.1.1 Werving, respons en representativiteit

Vanuit de wens om de vragenlijsten laagdrempelig en voor een zo breed mogelijke groep inwoners beschikbaar te maken, is ervoor gekozen om in iedere regio te werken met een open link. Deze link wordt verstuurd via de gemeenten die vallen binnen de betreffende energieregio. Zij verspreiden de link via verschillende (social media) kanalen (gemeentewebsite, Facebook et cetera). Werving via een open link vanuit verschillende (social media) kanalen impliceert dat mensen met een zekere interesse in of affiniteit met het onderwerp reageren.

De representativiteit van de responsgroep is afhankelijk van het aantal respondenten en van de achtergrondkenmerken van deze respondenten. De respons bij open source onderzoek is meestal geen juiste afspiegeling van de verdeling naar de gehele populatie. Om de representativiteit te borgen, wordt gedurende de campagne tussentijds getoetst op representativiteit van de responsgroep: de verdeling naar leeftijd, opleidingsniveau en gemeenten in de responsgroep is vergeleken met de werkelijke verdeling in de populatie (Bron: CBS)[19]. Wanneer de respons onder bepaalde leeftijds-en/of opleidingsgroepen achterblijft wordt de vragenlijst additioneel uitgezet onder Brabantse panelleden van PanelClix met specifiek deze leeftijds-of opleidingskenmerken in de betreffende regio. Dit om de representativiteit van de responsgroep te vergroten. Alle percentages die in de rapportages zijn opgenomen, betreffen de gewogen en dus naar leeftijd, geslacht en

[19] Voor de weging naar leeftijd zijn de volgende categorieën gehanteerd: 16 tot en met 30 jaar; 31 tot en met 40 jaar; 41 tot en met 50 jaar; 51 tot en met 60 jaar; 61 tot en met 70 jaar en 71 jaar en ouder. De opleidingsniveaus[19] zijn onderverdeeld in de categorieën 'laag', 'midden' en 'hoog'.

CONCEPT

opleiding gecorrigeerde gegevens. De (gewogen) resultaten zijn voor wat betreft deze achtergrondkenmerken representatief en betrouwbaar voor de betreffende regio.[20]

In Bijlage A zijn de verdelingen van de respondenten naar achtergrondkenmerken te vinden.

7.1.2 Significante verschillen naar leeftijds-en opleidingsgroepen

Om te onderzoeken of mensen uit verschillende leeftijds- en opleidingsgroepen en uit verschillende gemeenten anders antwoorden op de verschillende vragen en stellingen, maken we gebruik van de chi-kwadraattoets. Het gemiddelde van de ene groep wordt vergeleken met het gemiddelde van andere groepen. Deze toets beoordeelt of het verschil tussen groepen daadwerkelijk (met 95% betrouwbaarheid) in de populatie bestaat, of dat het verschil berust op de toevallige samenstelling van de responsgroep. Daar waar zich significante en relevante verschillen tussen groepen voordoen, wordt een beschrijving hiervan opgenomen in de rapportages.

De tabellen met uitsplitsing van de resultaten naar leeftijds- en opleidingsgroepen zijn te vinden in bijlage B. Daar zien we bijvoorbeeld (tabel 35) dat respondenten met een laag opleidingsniveau in vergelijking met respondenten met een hoog opleidingsniveau vaker aangeven nog niet van de RES op de hoogte te zijn (68% t.o.v. 33%).

7.1.3 Research Community

Om de resultaten van de online peilingen te verdiepen en op onderdelen van een nadere duiding te voorzien, worden de respondenten uitgenodigd voor deelname aan een gesprek via een besloten Research Community platform: de ‘Regionale Energie Community’.

Een Research Community is een besloten platform (afgeschermde website) waarop alleen de (uitgenodigde) leden van de Research Community toegang toe hebben. In de Research Community is het mogelijk met een groep mensen gedurende een bepaalde periode in gesprek te gaan over verschillende onderwerpen.

Een community bestaat uit een groep van 50 tot 70 inwoners uit de betreffende regio. Zij delen gedurende een periode van 8 dagen online ideeën en gedachten over de resultaten van de peiling, over knelpunten en oplossingsrichtingen. Hiervoor worden verschillende technieken gebruikt. In de community worden vragen gesteld, stellingen voorgelegd of deelnemers worden gevraagd te reageren op een casus. De onderwerpen die aan bod komen in de Research Community zijn mede gebaseerd op de resultaten van de internetpeiling.

[20] De weegfactoren voor leeftijd, opleidingsniveau en gemeente zijn opgenomen in Bijlage A, Achtergrondkenmerken.

CONCEPT

Bijlage A. Achtergrondkenmerken

Achtergrondkenmerken respondenten

Hieronder geven we in tabellen de achtergrondkenmerken van de 1.711 respondenten van de internetpeiling weer. De gegevens zijn ongewogen.

Tabel 28. Respons naar gemeenten (vraag 0)

	Abs	%
Asten	34	2
Bergeijk	35	2
Best	556	32
Bladel	35	2
Cranendonck	30	2
Deurne	46	3
Eersel	9	1
Eindhoven	220	13
Geldrop-Mierlo	98	6
Gemert-Bakel	17	1
Heeze-Leende	55	3
Helmond	107	6
Laarbeek	54	3
Nuenen	67	4
Oirschot	78	5
Reusel-De Mierden	8	0
Someren	57	3
Son en Breugel	10	1
Valkenswaard	63	4
Veldhoven	102	6
Waalre	30	2
Totaal	**1.711**	**100**

Tabel 29. Weegfactoren naar gemeente[21]

	Weegfactor
Asten	1,0779501382
Bergeijk	1,1670156912
Best	0,1182192101
Bladel	1,2769224547
Cranendonck	1,5443935584
Deurne	1,5472239332
Eersel	4,7035154371
Eindhoven	2,3352810345
Geldrop-Mierlo	0,8885136523
Gemert-Bakel	3,9612298421
Heeze-Leende	0,6436932561

[21] We hebben de resultaten gewogen naar gemeente, leeftijd en opleidingsniveau. Hierbij is de totale weegfactor per respondent een vermenigvuldiging van deze drie variabelen, waarbij we aftoppen op 5. Een respondent krijgt daarmee nooit een hogere weegfactor dan 5.

Helmond	1,8932659592
Laarbeek	0,9142138990
Nuenen	0,7649635990
Oirschot	0,5258808608
Reusel-De Mierden	3,5924794808
Someren	0,7447752971
Son en Breugel	3,7967620236
Valkenswaard	1,0852553575
Veldhoven	0,9770165457
Waalre	1,2753777063

Tabel 30. Respons naar leeftijd (vraag 3)

	Abs	%
16 tot en met 30 jaar	200	12
31 tot en met 40 jaar	248	14
41 tot en met 50 jaar	241	14
51 tot en met 60 jaar	342	20
61 tot en met 70 jaar	432	25
71 jaar en ouder	248	14

Tabel 31. Weegfactoren naar leeftijd

	Weegfactor
16 tot en met 30 jaar	1,9367858407
31 tot en met 40 jaar	1,0161500904
41 tot en met 50 jaar	1,0843558408
51 tot en met 60 jaar	0,8730817618
61 tot en met 70 jaar	0,5630721189
71 jaar en ouder	1,0825271528

Tabel 32. Respons naar hoogst afgeronde opleiding (vraag 4)

	Abs	%
Lagere school / basisonderwijs / geen onderwijs	18	1
Vmbo / mavo	110	6
Havo / vwo	151	9
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)	376	22
Hoger beroepsonderwijs (hbo)	701	41
Wetenschappelijk onderwijs (universiteit)	334	20
Wil ik niet zeggen / weet ik niet	21	1

Tabel 33. Weegfactoren naar opleidingsniveau

	Weegfactor
Laag	3,6586972892
Middelbaar	1,2639661383
Hoog	0,5367889779

CONCEPT

Tabel 34. Respons naar woningtype (vraag 1)

	Abs	%
Koopwoning	1.451	85
Huurwoning van een woningcorporatie	168	10
Huurwoning via particulier	67	4
Anders	25	1

Tabel 35. Respons naar woonplek (vraag 2)

	Abs	%
Landelijk gebied / in het buitengebied (buiten de bebouwde kom)	193	11
Aan de rand van de bebouwde kom met vrij uitzicht (op weilanden, natuur, etc.)	218	13
Aan de rand van de bebouwde kom zonder vrij uitzicht	428	25
Midden in de bebouwde kom	851	50
Anders	21	1

CONCEPT

Bijlage B . Significantie naar leeftijds- en opleidingsgroepen

In deze bijlage zijn de significante verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen van de vragen 5a, 5b, 6, 14, 22, 23 en 25 te vinden. Daar waar zich significante verschillen van een groep respondenten ten opzichte van het gemiddelde voordoen, is dit aangegeven met een *.

Vraag 5a - Als je kijkt naar wat je nu weet over de energietransitie, hoe sta je dan in het algemeen tegenover de energietransitie? Eén antwoord mogelijk.

Tabel 36. Vraag 5a – uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.711/ %).

	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Zeer negatief	3	3	10*	6	5	5	**5**
Negatief	10	10	6	8	10	19*	**10**
Neutraal	36*	31	28	26	31	30	**31**
Positief	34	37	33	34	28	22	**33**
Zeer positief	17	19	23	25	27*	23	**21**

Tabel 37. Vraag 5a – uitgesplitst naar opleidingsgroepen (N = 1.711 / %).

	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Zeer negatief	4	5	4	**5**
Negatief	8	12*	7	**10**
Neutraal	45*	33	22	**31**
Positief	26	35*	33	**33**
Zeer positief	16	15	33*	**21**

Verschillen naar leeftijds- en opleidingsgroepen

Respondenten tussen de 16 en 30 jaar oud staan over het algemeen vaker neutraal tegenover de energietransitie dan gemiddeld (36% t.o.v. 31% gemiddeld). Respondenten tussen de 41 en 50 jaar staan vaker dan gemiddeld zeer negatief staan tegenover de energietransitie (10% tegenover 5% gemiddeld). Respondenten tussen de 61 en 70 jaar oud staan vaker dan gemiddeld zeer positief hier tegenover (27% t.o.v. 21% gemiddeld), respondenten van 71 jaar en ouder zijn vaker dan gemiddeld negatief hierover (19% t.o.v. 10% gemiddeld).

Respondenten met een laag opleidingsniveau staan vaker neutraal ten aanzien van de energietransitie dan respondenten met een middelbaar of hoog opleidingsniveau (45% tegenover 33% bij middelbaar opgeleiden en 22% bij hoogopgeleiden). Respondenten met een middelbaar opleidingsniveau geven vaker dan zowel negatief (12% t.o.v. 10% gemiddeld) als positief (35% t.o.v. 33% gemiddeld) tegenover de energietransitie te staan. Respondenten met een hoog opleidingsniveau geven staan vaker dan gemiddeld zeer positief tegenover de energietransitie (33% t.o.v. 16% bij laag- en 15% bij middelbaar opgeleiden).

CONCEPT

Vraag 5b - Als je kijkt naar wat je nu weet over duurzame energie, hoe sta je dan in het algemeen tegenover het stimuleren van duurzame energie in Zuidoost Brabant?

Tabel 38. Vraag 5b – uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.711 / %).

	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Zeer negatief	1	3	11*	6	6	7	**5**
Negatief	4	9	8	12*	10	21*	**9**
Neutraal	29	25	31	25	25	28	**27**
Positief	39*	36	27	30	29	21	**33**
Zeer positief	27	27	24	27	30	24	**27**

Tabel 39. Vraag 5b – uitgesplitst naar opleidingsgroepen (N = 1.711 / %).

	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Zeer negatief	4	4	5	**5**
Negatief	10	7	10	**9**
Neutraal	29	32*	19	**27**
Positief	35	35	30	**33**
Zeer positief	22	22	36*	**27**

Verschillen naar leeftijds- en opleidingsgroepen

Respondenten tussen de 16 en 30 jaar staan vaker dan gemiddeld positief tegenover duurzame energie (39% t.o.v. 33% gemiddeld). Respondenten tussen de 41 en 50 jaar geven vaker dan gemiddeld aan zeer negatief tegenover duurzame energie te staan (11% t.o.v. 5% gemiddeld). Respondenten tussen de 51 en 60 jaar, en van 71 jaar en ouder staan vaker dan gemiddeld negatief tegenover duurzame energie (respectievelijk 12% en 21% tegenover 9% gemiddeld).

Middelbaar opgeleiden staan vaker dan laag- en hoogopgeleiden neutraal tegenover duurzame energie (32% ten opzichte van 29% bij laagopgeleiden en 19% bij hoogopgeleiden). Hoogopgeleiden staan, evenals bij de houding tegenover de energietransitie, vaker zeer positief als het gaat om duurzame energie (36% t.o.v. 27% gemiddeld).

Vraag 6 - Heb je [voordat je met deze vragenlijst startte] wel eens iets gehoord over de Regionale Energie Strategie (RES)? Eén antwoord mogelijk.

Tabel 40. Vraag 6 - uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.711/ %)

	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Ja, ik ben op de hoogte van het proces en de inhoud	10	13	21	28*	25*	33*	**18**
Ja, ik heb wel eens van een RES gehoord, maar geen idee van het proces of de inhoud	20	29	34	31	39*	34	**28**
Nee, ik was hiervan niet op de hoogte	70*	58	46	41	37	33	**54**

CONCEPT

Tabel 41. Vraag 6 - uitgesplitst naar opleidingsgroepen (N = 1.711/ %)

	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Ja, ik ben op de hoogte van het proces en de inhoud	14	11	30*	**18**
Ja, ik heb wel eens van een RES gehoord, maar geen idee van het proces of de inhoud	27	25	32*	**28**
Nee, ik was hiervan niet op de hoogte	59*	63*	38	**54**

Verschillen naar leeftijds- en opleidingsgroepen

Respondenten met de leeftijd tussen de **16 en 30 jaar** geven vaker dan gemiddeld aan nog nooit gehoord te hebben van de Regionale Energiestrategie (70% tegenover 54% gemiddeld). De leeftijdsgroepen vanaf **51 jaar en ouder** geven vaker dan gemiddeld aan op de hoogte te zijn van het proces en de inhoud van de RES.

Respondenten met een **laag of middelbaar opleidingsniveau** geven relatief vaak aan nog niet van de RES op de hoogte te zijn (respectievelijk 59% en 64% t.o.v. 38% bij respondenten met een hoog opleidingsniveau). Dit terwijl respondenten met een **hoog opleidingsniveau** vaker dan gemiddeld aangeven weleens van de RES te hebben gehoord (32% t.o.v. 27% bij laag- en 25% bij middelbaar opgeleiden) of bekend te zijn met het proces en de inhoud van de RES (30% t.o.v. 14% bij laagopgeleiden en 11% bij middelbaar opgeleiden).

Vraag 14 - Het is de bedoeling dat in 2030 op de helft van alle daken van huizen zonnepanelen liggen. Liggen er dan ook zonnepanelen op jouw dak? Eén antwoord mogelijk.

Tabel 42. Vraag 14 – uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.684 / %)

	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Ja, ik heb ze nu al	28	40	47*	57*	57*	40	**41**
Ja	15	14	17	16	10	8	**14**
Weet ik niet, ik woon in een huurhuis	28*	19	0	2	3	11	**15**
Misschien	18*	16	14	12	11	17	**16**
Nee	10	11	21*	13	18	25*	**14**

Tabel 43. Vraag 14 – uitgesplitst naar opleidingsgroepen (N = 1.684/ %)

	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Ja, ik heb ze nu al	38	35	51*	**41**
Ja	12	13	17*	**14**
Weet ik niet, ik woon in een huurhuis	19*	21*	5	**15**
Misschien	17	17	12	**16**
Nee	13	14	15	**14**

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

Respondenten tussen de **41 en 50, 51 en 60 jaar** en **61 en 70 jaar** geven vaker dan gemiddeld aan al zonnepanelen op hun daken te hebben liggen (respectievelijk 47%, 57% en 57% t.o.v. 41% gemiddeld). Respondenten tussen de **16 en 30 jaar** geven vaker dan gemiddeld aan dat zij misschien in 2030 zonnepanelen op hun dak hebben liggen (18% t.o.v. 16% gemiddeld) of dit niet te weten omdat zij in een huurhuis wonen (28% t.o.v. 15% gemiddeld). Respondenten tussen de **41 en 50 jaar**, en van **71 jaar en ouder** geven vaker

CONCEPT

dan gemiddeld aan dat er in 2030 geen zonnepanelen op hun dak zullen liggen (respectievelijk 21% en 25% t.o.v. 14% gemiddeld).

Respondenten met een **laag** of **middelbaar opleidingsniveau** geven vaker dan hoogopgeleiden aan nog niet te weten of er in 2030 zonnepanelen op hun dak liggen omdat zij in een huurhuis wonen (respectievelijk 19% en 21% tegenover 5% bij hoogopgeleiden). Respondenten met een **hoog opleidingsniveau** geven daarentegen vaker aan dat ze al zonnepanelen hebben (51% tegenover 38% bij laag- en 35% bij middelbaar opgeleiden) of dat deze er dan zullen liggen (17% tegenover 12% bij laag en 13% bij middelbaar opgeleiden).

Vraag 22 - Op welke manier ben jij geholpen om jouw woning te verduurzamen en/of om energie te besparen? Meerdere antwoorden mogelijk.

Tabel 44. Vraag 22 – uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.637)

	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Door algemene informatie te ontvangen over de mogelijkheden die er zijn	37	33	42	42	51*	53*	**41**
Door algemene informatie te ontvangen over subsidiemogelijkheden	24	36	43*	39	43*	33	**33**
Door ervaringen van anderen te horen die in een vergelijkbare woning wonen	29	26	35	26	38*	27	**30**
Door een keuzehulp of een duurzaamheidsscan van mijn woning	23	24	30	25	32*	28	**26**
Door deel te nemen aan collectieve duurzaamheidsprojecten in mijn omgeving	17	19	29*	26	27	25	**22**
Dat weet ik niet / geen mening	28*	18	11	10	10	4	**18**
Iets anders	5	12	12	10	11	14*	**9**
Ik heb hier überhaupt geen behoefte aan	4	11*	8	13*	5	12*	**8**

Tabel 45. Vraag 22 – uitgesplitst naar opleidingsgroepen (N = 1.637)

	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Door algemene informatie te ontvangen over de mogelijkheden die er zijn	38	41	42	**41**
Door algemene informatie te ontvangen over subsidiemogelijkheden	23	31	42*	**33**
Door ervaringen van anderen te horen die in een vergelijkbare woning wonen	23	26	39*	**30**
Door een keuzehulp of een duurzaamheidsscan van mijn woning	14	24	35*	**26**
Door deel te nemen aan collectieve duurzaamheidsprojecten in mijn omgeving	10	18	34*	**22**
Dat weet ik niet / geen mening	23*	25*	5	**18**
Iets anders	8	7	13*	**9**
Ik heb hier überhaupt geen behoefte aan	7	7	9	**8**

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

Respondenten tussen de 16 en 30 jaar geven vaker dan gemiddeld aan niet te weten op welke manier zij geholpen zijn om hun woning te verduurzamen en/of om energie te besparen (28% t.o.v. 18% gemiddeld). Inwoners tussen de 31 en 40 jaar, tussen de 51 en 60 jaar en van 71 jaar en ouder geven vaker dan gemiddeld aan hier überhaupt geen behoefte aan te hebben (respectievelijk 11%, 13% en 12% tegenover 8% gemiddeld). Verder hebben respondenten tussen de 41 en 50 jaar vaker dan gemiddeld behoefte aan algemene informatie over subsidiemogelijkheden (43% t.o.v. 33% gemiddeld) of aan deelname aan collectieve duurzaamheidsprojecten in de omgeving (29% t.o.v. 22% gemiddeld). Respondenten tussen de 61 en 70 jaar geven vaker dan gemiddeld aan behoefte te hebben aan algemene informatie over de mogelijkheden (51% t.o.v. 41% gemiddeld), algemene informatie over subsidiemogelijkheden (43% t.o.v. 33%), ervaringen van anderen te horen (38% t.o.v. 30% gemiddeld) of een keuze hulp of duurzaamheidsscan van de woning (32% t.o.v. 26% gemiddeld). Tot slot geven inwoners van 71 jaar en ouder ook vaker dan gemiddeld aan behoefte te hebben aan algemene informatie over de mogelijkheden die er zijn (53% t.o.v. 41% gemiddeld).

Respondenten met een laag of middelbaar opleidingsniveau geven vaker dan respondenten met een hoog opleidingsniveau aan dat zij niet weten of geen mening hebben op welke manier zij geholpen zijn om hun woning te verduurzamen en/of om energie te besparen (respectievelijk 23% en 25% tegenover 5% bij hoogopgeleiden). Hoogopgeleide respondenten geven daarnaast bij bijna alle mogelijkheden vaker dan gemiddeld aan hierdoor geholpen te zijn. Dit is het geval bij het ontvangen van algemene informatie over subsidiemogelijkheden, ervaringen van anderen te horen, een keuzehulp of duurzaamheidsscan, en bij het deelnemen aan collectieve duurzaamheidsprojecten in de omgeving.

Vraag 23 - In hoeverre vind je de volgende aspecten belangrijk?

Tabel 46. Vraag 23– uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.635 / %)

A. Inwoners kunnen meedenken bij windprojecten.	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	20	30	46*	55*	51*	48*	**35**
Belangrijk	53*	40	37	28	34	34	**41**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	18*	20*	12	8	10	11	**15**
Onbelangrijk	5	7*	3	6	4	3	**5**
Weet niet / geen mening	6*	4	2	2	2	5	**4**

Tabel 47. Vraag 23 – uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.635 / %)

B. Inwoners kunnen meedenken bij zonneprojecten.	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	17	26	44*	56*	51*	46*	**33**
Belangrijk	53*	41	41	29	37	37	**43**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	21*	22*	9	8	8	12	**16**
Onbelangrijk	4	7*	4	5	3	2	**5**
Weet niet / geen mening	5*	4	2	1	1	3	**3**

CONCEPT

Tabel 48. Vraag 23 – uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.635 / %)

C. Inwoners kunnen investeren in windprojecten in mijn regio en er zo geld aan verdienen.	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	16	18	14	16	21*	10	**16**
Belangrijk	42*	34	24	27	28	20	**33**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	31	33	32	24	27	33	**30**
Onbelangrijk	6	11	20*	24*	19	30*	**14**
Weet niet / geen mening	5	4	11*	10*	4	7	**6**

Tabel 49. Vraag 23 – uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.635 / %)

D. Inwoners kunnen investeren in zonneprojecten in mijn regio en er zo geld aan verdienen.	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	15	16	15	17	21*	11	**16**
Belangrijk	42*	37	25	27	37	22	**35**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	33	30	31	24	25	36	**30**
Onbelangrijk	6	11	21*	24*	13	23*	**13**
Weet niet / geen mening	5	5	8	8	4	8	**6**

Tabel 50. Vraag 23 – uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.635 / %)

E. Inwoners kunnen mede-eigenaar worden van windprojecten in mijn regio (bijv. via een energiecoöperatie).	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	13	16	15	15	27*	9	**15**
Belangrijk	37*	31	26	26	25	17	**30**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	35*	33	29	24	22	36	**31**
Onbelangrijk	5	12	19	26*	19	31*	**15**
Weet niet / geen mening	10	7	12	8	7	7	**9**

Tabel 51. Vraag 23 – uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.635 / %)

F. Inwoners kunnen mede-eigenaar worden van zonneprojecten in mijn regio (bijv. via een energiecoöperatie).	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	13	15	16	16	30*	11	**16**
Belangrijk	41*	32	28	29	30	19	**33**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	33	34	29	24	21	36	**31**
Onbelangrijk	5	11	17*	23*	11	24*	**12**
Weet niet / geen mening	9	8	9	8	7	10	**9**

Tabel 52. Vraag 23 – uitgesplitst naar opleidingsniveau (N = 1.635 / %)

A. Inwoners kunnen meedenken bij windprojecten.	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	31	27	50*	**35**
Belangrijk	40	47*	35	**41**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	14	18*	10	**15**
Onbelangrijk	8*	4	4	**5**
Weet niet / geen mening	7*	4	2	**4**

Tabel 53. Vraag 23 – uitgesplitst naar opleidingsniveau (N = 1.635 / %)

B. Inwoners kunnen meedenken bij zonneprojecten.	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	25	27	47*	**33**
Belangrijk	51*	45	37	**43**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	12	20*	11	**16**
Onbelangrijk	4	5	4	**5**
Weet niet / geen mening	7*	3	1	**3**

Tabel 54. Vraag 23 – uitgesplitst naar opleidingsniveau (N = 1.635 / %)

C. Inwoners kunnen investeren in windprojecten in mijn regio en er zo geld aan verdienen.	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	13	14	21*	**16**
Belangrijk	36	34	31	**33**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	26	36*	25	**30**
Onbelangrijk	15	11	18*	**14**
Weet niet / geen mening	10*	5	5	**6**

Tabel 55. Vraag 23 – uitgesplitst naar opleidingsniveau (N = 1.635 / %)

D. Inwoners kunnen investeren in zonneprojecten in mijn regio en er zo geld aan verdienen.	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	10	13	23*	**16**
Belangrijk	37	37	31	**35**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	27	36*	25	**30**
Onbelangrijk	16	9	17*	**13**
Weet niet / geen mening	10*	5	5	**6**

Tabel 56. Vraag 23 – uitgesplitst naar opleidingsniveau (N = 1.635 / %)

E. Inwoners kunnen mede-eigenaar worden van windprojecten in mijn regio (bijv. via een energiecoöperatie).	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	9	13	22*	**15**
Belangrijk	34	28	32	**30**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	30	39*	21	**31**
Onbelangrijk	14	12	19*	**15**
Weet niet / geen mening	14*	8	7	**9**

Tabel 57. Vraag 23 – uitgesplitst naar opleidingsniveau (N = 1.635 / %)

F. Inwoners kunnen mede-eigenaar worden van zonneprojecten in mijn regio (bijv. via een energiecoöperatie).	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Heel belangrijk	10	12	24*	**16**
Belangrijk	36	33	32	**33**
Niet belangrijk / niet onbelangrijk	31	37*	21	**31**
Onbelangrijk	10	10	16*	**12**
Weet niet / geen mening	12*	9	6	**9**

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

CONCEPT

Jongeren (16 t/m 30 jaar) lijken relatief iets minder geïnteresseerd in het meedenken in wind- en zonneprojecten dan de andere leeftijdsgroepen. Zij zijn vooral meer geïnteresseerd in het investeren in of mede-eigenaar worden van wind- en zonneprojecten. De leeftijdsgroepen vanaf 41 jaar vinden het allen relatief heel belangrijk om mee te kunnen denken in wind- en zonneprojecten. Respondenten tussen de 41 en 60 jaar, en van 71 jaar en ouder vinden het minder belangrijk dan de andere leeftijdsgroepen om te investeren in of mede-eigenaar te worden van zon- en windprojecten. Respondenten tussen de 61 en 70 jaar vinden dit juist relatief heel belangrijk.

Over het algemeen lijken lager en middelbaar opgeleiden een wat minder sterke mening te hebben over het meedenken, mee-investeren of mede-eigenaar worden in wind- en zonneprojecten. Zij antwoorden relatief vaak 'niet belangrijk / niet onbelangrijk' of 'weet niet / geen mening' op bovengenoemde stellingen. Hoger opgeleiden antwoorden op alle voorgenoemde stellingen significant vaker '(heel) belangrijk'. Daarnaast antwoorden de hoogopgeleide respondenten ook vaker dan de laag- en middelbaar opgeleiden 'onbelangrijk' op de stellingen rondom mee-investeren en mede-eigenaar worden van zon- en windprojecten.

Vraag 25 - Stel, er komt in jouw omgeving een zonnepark of een windmolen. Zou je daaraan willen meedoen? Eén antwoord mogelijk.

Tabel 58. Vraag 25 - uitgesplitst naar leeftijdsgroepen (N = 1.626 / %)

	16-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71+	Gemiddeld RES ZOB
Ja, via een lokaal samenwerkingsverband of een lokale energiecoöperatie	15	10	16	17	11	7	**13**
Ja, door stukjes van een zonnepark of windmolen te kopen (via aandelen, certificaten of obligaties)	25*	15	15	11	13	15	**18**
Nee, ik heb hier geen interesse in	18	23	26	28	20	39*	**24**
Misschien, dat kan ik niet nog niet inschatten	41*	44*	29	30	39	31	**37**
Ik neem al deel in een zonnepark of windmolen	0	2	1	1	7*	2	**2**
Anders	1	5	14*	13*	10*	7	**6**

Tabel 59. Vraag 25 - uitgesplitst naar opleidingsgroepen (N = 1.626/ %)

	Laag	Midden	Hoog	Gemiddeld RES ZOB
Ja, via een lokaal samenwerkingsverband of een lokale energiecoöperatie	7	12	17*	**13**
Ja, door stukjes van een zonnepark of windmolen te kopen (via aandelen, certificaten of obligaties)	17	17	21*	**18**
Nee, ik heb hier geen interesse in	30*	22	21	**24**
Misschien, dat kan ik niet nog niet inschatten	39	42*	30	**37**
Ik neem al deel in een zonnepark of windmolen	1	1	2	**2**
Anders	5	6	8	**6**

Verschillen tussen leeftijds- en opleidingsgroepen

CONCEPT

Respondenten tussen de 16 en 30 jaar van energieregio Zuidoost Brabant geven vaker dan gemiddeld aan door stukjes te kopen via aandelen, certificaten of obligaties mee te willen doen aan een zonnepark of windmolen in de regio (25% t.o.v. 18% gemiddeld), of dat zij dit nog niet kunnen inschatten (41% t.o.v. 37% gemiddeld). Respondenten tussen de 31 en 40 jaar geven ook vaker dan gemiddeld aan nog niet te kunnen inschatten of zij hieraan mee willen doen (44% t.o.v. 37% gemiddeld). Respondenten tussen de 61 en 70 jaar nemen al vaker dan gemiddeld deel in een zonnepark of windmolen (7% t.o.v. 2% gemiddeld). Tot slot geven respondenten van 71 jaar en ouder vaker dan gemiddeld aan geen interesse in deelname te hebben (39% t.o.v. 24% gemiddeld).

Respondenten met een laag opleidingsniveau geven relatief vaak aan geen interesse in deelname te hebben (30% t.o.v. 24% gemiddeld). Respondenten met een middelbaar opleidingsniveau stellen relatief vaak dat zij dit nog niet kunnen inschatten (42% t.o.v. 37% gemiddeld). Hoog opgeleiden respondenten geven vaker dan gemiddeld aan via een lokaal samenwerkingsverband of lokale energiecoöperatie te willen deelnemen (17% tegenover 7% bij laag- en 12% bij middelbaar opgeleiden) of deel willen nemen door stukjes van een zonnepark of windmolen te kopen, via aandelen, certificaten of obligaties (21% tegenover 17% bij zowel laag- als middelbaar opgeleiden).

CONCEPT

Bijlage C . Vragenlijst internetconsultatie RES Zuidoost Brabant

Vragen energietransitie in Zuidoost Brabant

Fijn dat je wilt meedoen aan dit onderzoek over duurzame energie in Zuidoost Brabant. Onze gemeenten, de provincie, de waterschappen en de netbeheerder maken een gezamenlijk plan voor de energietransitie in onze regio: de Regionale Energiestrategie (RES). Dit doen ze samen met inwoners, bedrijven, energiecoöperaties en maatschappelijke organisaties. De conceptversie van dit plan (de concept-RES) is afgerond. Momenteel geven de partijen invulling aan de volgende versie, de RES 1.0. In deze vragenlijst leggen we je graag enkele keuzes voor die voor de RES 1.0 relevant zijn. Daarom zijn we benieuwd hoe jij hier tegen duurzame energie aankijkt. We nemen de resultaten mee in nog te maken keuzes voor de RES 1.0. Het invullen van deze vragenlijst duurt ongeveer 15 minuten. Alvast hartelijk dank voor je moeite!

0. In welke gemeente woon je?

Enkelkeuze: > routing naar goede sectie (regiospecifieke).

Regio Hart van Brabant	Regio Noordoost Brabant	Regio West Brabant	Regio Zuidoost Brabant
☐ Dongen	☐ Bernheze	Altena	Asten
☐ Gilze en Rijen	☐ Boekel	Alphen-Chaam	Bergeijk
☐ Goirle	☐ Boxmeer	Baarle-Nassau	Best
☐ Haaren	☐ Boxtel	Bergen op Zoom	Bladel
☐ Heusden	☐ Cuijk	Breda	Cranendonck
☐ Hilvarenbeek	☐ Grave	Drimmelen	Deurne
☐ Loon op Zand	☐ Haaren	Etten-Leur	Eersel
☐ Oisterwijk	☐ 's-Hertogenbosch	Geertruidenberg	Eindhoven
☐ Tilburg	☐ Landerd	Halderberge	Geldrop-Mierlo
☐ Waalwijk	☐ Meierijstad	Moerdijk	Gemert-Bakel
	☐ Mill en Sint Hubert	Oosterhout	Heeze-Leende
	☐ Oss	Roosendaal	Helmond
	☐ Sint Anthonis	Rucphen	Laarbeek
	☐ Sint-Michielsgestel	Steenbergen	Nuenen
	☐ Uden	Woensdrecht	Oirschot
	☐ Vught	Zundert	Reusel-De Mierden
			Someren
			Son en Breugel
			Valkenswaard
			Veldhoven
			Waalre

☐ Ik woon in een andere (Brabantse) gemeente > *einde vragenlijst tekstblok: "Deze vragenlijst is alleen bedoeld voor inwoners van een gemeente in Zuidoost Brabant. Je valt helaas buiten deze doelgroep. Je kunt dit venster nu sluiten."*

CONCEPT

Vooraf

Willen we je graag enkele achtergrondvragen stellen. We wijzen je er op dat alle gegevens die je invult anoniem verwerkt worden en vertrouwelijk worden behandeld. Deze achtergrondvragen gebruiken we om de antwoorden achteraf uit te kunnen splitsen naar specifieke kenmerken, zoals leeftijdsgroepen.

1. Woon je in een huur- of koopwoning?

- ☐ Koopwoning
- ☐ Huurwoning van een woningcorporatie
- ☐ Huurwoning via particulier
- ☐ Anders, namelijk: …

2. Waar woon je?

- ☐ Landelijk gebied / in het buitengebied (buiten de bebouwde kom)
- ☐ Aan de rand van de bebouwde kom met vrij uitzicht (op weilanden, natuur, etc.)
- ☐ Aan de rand van de bebouwde kom zonder vrij uitzicht
- ☐ Midden in de bebouwde kom
- ☐ Anders, namelijk:

3. Wat is je leeftijd?

4. Wat is je hoogst afgeronde opleiding (met een diploma)?

- ☐ Lagere school / basisonderwijs / geen onderwijs
- ☐ Vmbo / mavo
- ☐ Havo / vwo
- ☐ Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
- ☐ Hoger beroepsonderwijs (hbo)
- ☐ Wetenschappelijk onderwijs (universiteit)
- ☐ Wil ik niet zeggen / weet ik niet

CONCEPT

Algemeen

5. A. De energietransitie gaat over de overgang van traditionele, fossiele brandstoffen als olie, kolen en gas, naar duurzame energie uit bijvoorbeeld zon of wind. Als je kijkt naar wat je nu weet over de energietransitie, hoe sta je dan in het algemeen tegenover de energietransitie? Klik op de schaal om het handvat te plaatsen.

Zeer negatief -------1-------2-------3-------4--------5 ------- zeer positief

B. Als je kijkt naar wat je nu weet over duurzame energie, hoe sta je dan in het algemeen tegenover het stimuleren van duurzame energie in Zuidoost Brabant.
Met duurzame energie bedoelen we energie, die wordt opgewekt uit bronnen die niet op kunnen raken, zoals zon of wind.

Zeer negatief -------1-------2-------3-------4--------5 ------- zeer positief

6. Heb je [voordat je met deze vragenlijst startte] wel eens iets gehoord over de Regionale Energie Strategie (RES)?

- ☐ Ja, ik ben op de hoogte van het proces en de inhoud
- ☐ Ja, ik heb wel eens van een RES gehoord, maar geen idee van het proces of de inhoud
- ☐ Nee, ik was hiervan niet op de hoogte

(Invullen voor de 'ja's' uit vraag 6)

7. Op welke manier ben je aan informatie gekomen over de RES?

- ☐ Mijn gemeente
- ☐ De website van Meteropoolregio Eindhoven / van de Energietransitie regio Zuidoost Brabant
- ☐ De RES-nieuwsbrief
- ☐ Mensen in mijn omgeving
- ☐ Sociale media
- ☐ Televisie, krant of radio
- ☐ Via mijn werk (beroepsmatig)
- ☐ Anders, namelijk: …

CONCEPT

8. Kun je aangeven in hoeverre jij het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

	helemaal eens	eens	niet eens/ niet oneens	oneens	helemaal oneens	n.v.t / dat weet ik niet
Klimaatverandering is een groot probleem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik maak mij zorgen over de extreme weersveranderingen van de afgelopen jaren (zoals de hete zomers en stortbuien)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de aandacht voor klimaatverandering sterk overdreven	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het stimuleren van energiebesparing is nutteloos	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. **Als je kijkt naar jouw energiegebruik, wat vind je dan belangrijk?**

	Niet belangrijk	Een beetje belangrijk	Belangrijk	Zeer belangrijk
Dat de energie die ik gebruik altijd beschikbaar is	☐	☐	☐	☐
Dat de energie die ik gebruik geen schade veroorzaakt aan natuur, milieu en klimaat	☐	☐	☐	☐
Dat de energie die ik gebruik betaalbaar is	☐	☐	☐	☐
Dat ik zelf de energie opwek, die ik gebruik	☐	☐	☐	☐
Dat de opwekking van de energie, die ik gebruik, geen hinder oplevert voor omwonenden	☐	☐	☐	☐
Dat er zo min mogelijk aan het landschap verandert op plekken waar energie wordt opgewekt	☐	☐	☐	☐
Dat de energie die ik gebruik wordt opgewekt met duurzame bronnen, zoals wind, zon en biomassa	☐	☐	☐	☐
Dat de opwekking van de energie die ik gebruik veilig is	☐	☐	☐	☐
Dat mijn energiegebruik goed is voor de werkgelegenheid in Brabant	☐	☐	☐	☐
Dat de energie die ik gebruik in mijn eigen directe omgeving wordt opgewekt	☐	☐	☐	☐

CONCEPT

Energie besparen

10. De meest duurzame energie is energie die niet hoeft te worden opgewekt. Isoleren van huizen, nieuwe huizen die energieneutraal worden gebouwd en het opslaan van energie zijn daarbij belangrijk. In de RES hebben we de ambitie om het besparen van energie te versnellen. Wie vind je dat daarin het voortouw moet nemen?

- ☐ De overheid: door goede communicatie, betrouwbare informatie, hulp bij advies, aantrekkelijke aanbiedingen en subsidies
- ☐ Alle huiseigenaren: iedereen draagt hierin eigen verantwoordelijkheid (zij kunnen dit doen of niet, en eventueel gebruik maken van een duurzaamheidslening of subsidieregeling)
- ☐ Niemand: deze ontwikkeling gaat vanzelf, extra tijd en geld van de overheid is niet nodig
- ☐ Zowel de overheid als de huiseigenaren: de overheid faciliteert, de huiseigenaren nemen de eigen verantwoordelijkheid en moeten aan de slag
- ☐ Anders, namelijk: …
- ☐ Dat weet ik niet / geen mening

11. Waar moet de overheid prioriteit aan geven als het gaat om energiebesparing? Maximaal 2 antwoorden mogelijk.

- ☐ Advies geven over de mogelijkheden tot aanpassing in en rond de woning
- ☐ Verlenen van subsidies voor energiebesparende maatregelen
- ☐ Geven van een lening voor energiebesparende maatregelen
- ☐ Organiseren van collectieve acties (zoals het gezamenlijk inkopen van isolatie of interessante aanbiedingen voor duurzame apparaten)
- ☐ Het verhogen van de urgentie bij inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen
- ☐ Verplicht stellen van maatregelen
- ☐ Anders, namelijk…

CONCEPT

12. Om als bewoner (of bedrijf) energie te kunnen besparen zijn verschillende dingen nodig:
    1. Gedragsverandering (bijv. thermostaat structureel paar graden lager of korter douchen)
    2. Duurzame aankopen (bijv. vervangen oude koelkast door energiezuinige A++-versie)
    3. Duurzame verbouwingen (bijv. isolatie van dak of muren).

    Welke van volgende besparingsactiviteiten doe jij al of overweeg je in de komende 10 jaar te doen?

	Doe ik al	Bereid om dit te gaan doen	Niet bereid om dit te gaan doen	Ben er niet mee bekend	N.v.t. / Dat wee ik niet
Ik zet de verwarming een paar graden lager als ik niet thuis ben / gedurende de nacht	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zet de verwarming op 19 graden en trek een warme trui aan	☐	☐	☐	☐	☐
Ik doe het licht uit wanneer ik een ruimte verlaat	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zet de televisie uit in plaats van op standby als ik geen televisie kijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik gebruik energiezuinige huishoudelijke apparaten (met label A+, A++ of A+++)	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vervang bestaande apparaten versneld voor duurzamere apparaten als ik weet dat ik de besparing terugverdien	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kies bewust voor een energiezuinige of elektrische auto	☐	☐	☐	☐	☐
Ik pas binnen de komende 10 jaar mijn huis aan door duurzame maatregelen te nemen, bijvoorbeeld muur- of dakisolatie of isolerende ramen	☐	☐	☐	☐	☐

12a. Doe jij nog andere dingen of neem jij nog andere maatregelen om energie te besparen?

CONCEPT

Alleen invullen door 'kopers – vraag 1'

13. In hoeverre ben jij bereid om de komende tien jaar te investeren in energiebesparing of duurzame energie rondom jouw woning?

	Heb ik al	Bereid om hier in te investeren	Niet bereid om hier in te investeren	Ben er niet mee bekend	N.v.t. / Dat we ik niet
Het plaatsen van zonnepanelen op het dak van mijn woning / de woning waarin ik woon	☐	☐	☐	☐	☐
Het investeren in isolatie, bijvoorbeeld muur- of dakisolatie of isolerende ramen	☐	☐	☐	☐	☐
Het aanschaffen van een elektrische auto	☐	☐	☐	☐	☐
Het plaatsen van een warmtepomp	☐	☐	☐	☐	☐
Het aanschaffen van energiezuinige apparaten (bijvoorbeeld een energiezuinigere wasmachine of koelkast)	☐	☐	☐	☐	☐

Zonne- en windenergie

In de toekomst willen we maximaal gebruik maken van de energie die we via de zon op daken van huizen en op grote daken van bedrijven kunnen opwekken.

14. Liggen er in 2030 ook zonnepanelen op jouw dak?

- ☐ Ja, ik heb ze nu al → verder naar vraag 17
- ☐ Ja, omdat … → verder naar vraag 15 en 16
- ☐ Weet ik niet, ik woon in een huurhuis → verder naar vraag 17
- ☐ Misschien, omdat … → verder naar vraag 15 en 16
- ☐ Nee, omdat….→ verder naar vraag 17

15. Wat heb je nodig om in de toekomst zonnepanelen op je dak te leggen? Meerdere antwoorden mogelijk. *(routing voor mensen die ja of misschien hebben ingevuld bij vraag 14).*

- ☐ Informatie over zonnepanelen en leveranciers
- ☐ Advies op maat wat past bij mijn dak en welke aanpassingen daarvoor nodig zijn
- ☐ Een aanbod waarbij ik met mijn buren zonnepanelen kan kopen
- ☐ Een duurzaamheidslening, bijvoorbeeld om noodzakelijke aanpassingen te doen aan mijn dak (isolatie) of om zonnepanelen te kunnen betalen
- ☐ Anders, namelijk…

CONCEPT

16. Op welke termijn verwacht je zonnepanelen op jouw dak te installeren?

- ☐ < 1 jaar
- ☐ 1 – 5 jaar
- ☐ 5 – 7 jaar
- ☐ > 7 jaar
- ☐ Dat weet ik niet

17. Met alleen zonnepanelen op daken kunnen we niet aan de energieopgave voldoen. Ook niet als we maximaal inzetten op energiebesparing. We zullen daarom een combinatie van zonnedaken, zonneparken (parken met meerdere zonnepanelen bij elkaar) en windmolenparken (parken met meerdere windmolens bij elkaar) moeten toepassen. Welke oplossingen spreken jou het meest aan? Maximaal 3 antwoorden mogelijk.

- ☐ Windmolens bij boerenbedrijven in mijn gemeente
- ☐ Zonneparken bij boerenbedrijven in mijn gemeente
- ☐ Windmolens gekoppeld aan (energie)infrastructuur (zoals wegen, kanalen en hoogspanningslijnen)
- ☐ Zonneparken gekoppeld aan (energie)infrastructuur (zoals wegen, kanalen en hoogspanningslijnen)
- ☐ Windmolens plaatsen in nieuwe bossen die natuurgebieden uitbreiden en met elkaar verbinden
- ☐ Zonneparken met ruimte voor biodiversiteit aan de randen van natuurgebieden (biodiversiteit is de aanwezigheid van verschillende soorten dieren en planten in een bepaald gebied)
- ☐ Ik heb geen voorkeur
- ☐ Ik wil überhaupt niet dat er wordt geïnvesteerd in zonne- en windenergie.

17a. Kan je jouw bovenstaande antwoord toelichten?

CONCEPT

18. Om een goed beeld te krijgen van wat jij vindt van zonne- en windenergie leggen wij je enkele stellingen voor. Met zonneparken bedoelen we parken met meerdere zonnepanelen bij elkaar.
In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

	helemaal eens	eens	niet eens/ niet oneens	oneens	helemaal oneens	Weet / g men
A. Ik zou willen dat mijn regio volop inzet op **windenergie** en ook gebieden hiervoor aanwijst in mijn regio	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. Ik vind dat **windmolens** altijd in een **cluster** van windmolens op enkele aangewezen locaties neergezet moeten worden en niet als een mozaïek door het landschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C. Ik sta sowieso negatief ten opzichte van **windenergie**, ongeacht waar windmolens geplaatst worden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D. Ik zou graag willen dat mijn regio volop inzet op **zonneparken** en ook gebieden hiervoor aanwijst in mijn regio	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E. Ik vind dat **zonneparken** altijd in een **cluster** op enkele aangewezen locaties neergezet moeten worden en niet als een mozaïek door het landschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F. Ik sta sowieso negatief ten opzichte van **zonneparken**, ongeacht waar de zonneparken geplaatst worden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G. Ik vind dat mijn regio volop moet inzetten op een **combinatie van windmolens en zonneparken** en ook gebieden aanwijst voor een combinatie van beiden in mijn regio	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H. Ik zie graag dat in i**edere gemeente zonneparken en/of windmolens** geplaatst worden en iedere gemeente hiermee bijdraagt aan de energieopgave	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I. Ik vind dat we **1 tot 3 plekken** in mijn regio (ook al is dit bij mij in de buurt) moeten aanwijzen voor de plaatsing van zonneparken en windmolens, dat voldoende is voor de gehele regio	☐	☐	☐	☐	☐	☐

CONCEPT

Warmte

In de meeste huishoudens is aardgas nu nog een vanzelfsprekende keuze voor verwarmen en koken. Daar komt de komende 30 jaar verandering in. Niet in één keer, maar geleidelijk. De komende periode maakt iedere gemeente een plan hoe de eerste woningen van het aardgas af gaan.

19. Hoe kijk je naar de overstap van aardgas naar een andere warmtebron voor warm water en het verwarmen van jouw woning? Als je wilt kun je jouw antwoord toelichten.

	helemaal eens	eens	niet eens/ niet oneens	oneens	helemaal oneens	Weet niet / geen mening	N.v.t.
A. Het is haalbaar dat alle woningen in 2050 van het aardgas af zijn	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. Ik maak mij zorgen over de monopoliepositie van grote energiebedrijven en wat dat betekent voor mijn energierekening	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C. Ik maak mij zorgen over de kosten om mijn huis aan te passen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D. Ik maak mij geen zorgen als het gaat over het verwarmen van mijn woning zonder aardgas.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E. Ik vind het ingewikkeld dat ik zelf niet kan kiezen hoe ik mijn woning zonder aardgas ga verwarmen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19a. Als je wilt kun je jouw antwoorden van bovenstaande vraag toelichten.

20. In hoeverre hebben onderstaande warmtebronnen jouw voorkeur?

Totaal niet mijn voorkeur -------1-------2-------3-------4--------5 ------- Volledig mijn voorkeur

- ☐ Warmte uit biomassa (grondstof uit planten, bomen, plantaardig afval dat je als bron voor energie kan gebruiken)
- ☐ Restwarmte uit industrie (warmte dat vrijkomt bij industrieprocessen)
- ☐ Warmte uit afval (restafval omzetten naar warmte)
- ☐ Warmte uit de aarde (geothermie, gebruikmakend van temperatuurverschillen in de aardoppervlakte, warmte en kou-opslag)
- ☐ Warmte uit water (aquathermie, bijvoorbeeld via riool-, afval-, drink- en oppervlaktewater)
- ☐ Warmte uit de lucht (warmtepomp)
- ☐ Rechtstreekse warmte van de zon (via zonnecollectoren, die zonlicht omzetten in warmte)
- ☐ Dat weet ik niet / geen mening

CONCEPT

21. Welke warmtevoorziening heeft de voorkeur voor jouw woning?
    - ☐ Een individuele warmtevoorziening met eigen installaties
    - ☐ Een collectieve warmtevoorziening met (deels) gezamenlijke voorzieningen
    - ☐ Niet van toepassing, ik woon in een huurhuis
    - ☐ Dat weet ik niet / geen mening, omdat: …

Betrokken worden

Hoe wil je betrokken worden bij de overstap naar duurzame energie? Moet iedereen kunnen profiteren van de financiële opbrengsten, of profiteren diegenen die investeren? Wil je meepraten en op welke manier? Daarover stellen we je graag enkele vragen.

22. Op welke manier ben jij geholpen om jouw woning te verduurzamen en/of om energie te besparen? Meerdere antwoorden mogelijk.
    - ☐ Door algemene informatie te ontvangen over de mogelijkheden die er zijn
    - ☐ Door algemene informatie te ontvangen over subsidiemogelijkheden
    - ☐ Door een keuzehulp of een duurzaamheidsscan van mijn woning
    - ☐ Door deel te nemen aan collectieve duurzaamheidsprojecten in mijn omgeving
    - ☐ Door ervaringen van anderen te horen die in een vergelijkbare woning wonen
    - ☐ Iets anders, namelijk:
    - ☐ Dat weet ik niet / geen mening
    - ☐ Ik heb hier überhaupt geen behoefte aan

CONCEPT

23. In hoeverre vind je de volgende aspecten belangrijk?

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet belangrijk / niet onbelangrijk	Onbelangrijk	Weet niet / geen mening
Inwoners kunnen meedenken bij windprojecten	☐	☐	☐	☐	☐
Inwoners kunnen meedenken bij zonneprojecten	☐	☐	☐	☐	☐
Inwoners kunnen investeren in windprojecten in mijn regio en er zo geld aan verdienen	☐	☐	☐	☐	☐
Inwoners kunnen investeren in zonneprojecten in mijn regio en er zo geld aan verdienen	☐	☐	☐	☐	☐
Inwoners kunnen mede-eigenaar worden van windprojecten in mijn regio (bijv. via een energiecoöperatie)	☐	☐	☐	☐	☐
Inwoners kunnen mede-eigenaar worden van zonneprojecten in mijn regio (bijv. via een energiecoöperatie)	☐	☐	☐	☐	☐

24. Hoe vind je dat de opbrengsten van een zonnepark (park met zonnepanelen in het landschap) of windpark in jouw gemeente verdeeld zouden moeten worden? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ De grondeigenaren ontvangen de opbrengsten.
☐ Een deel van de opbrengsten is voor direct omwonenden, bijvoorbeeld voor de verduurzaming van hun huis.
☐ Een deel van de opbrengsten komt ten goede aan alle inwoners van de gemeente, bijvoorbeeld door te investeren in collectieve acties voor isolatie en energiebesparing (denk aan een voetbalclub).
☐ Een deel van de opbrengsten komt ten goede aan alle inwoners van de regio door middel van een fonds dat wordt opgericht van waaruit investeringen in de regio worden gedaan.
☐ Alle investeerders ontvangen de opbrengsten, ook als deze niet direct in de regio wonen.
☐ Anders, namelijk: ..
☐ Dat weet ik niet

25. Stel, er komt in jouw omgeving een zonnepark of een windmolen. Zou je daaraan willen meedoen?

- ☐ Ja, via een lokaal samenwerkingsverband of een lokale energiecoöperatie
- ☐ Ja, via aandelen, certificaten of obligaties
- ☐ Nee, ik heb hier geen interesse in (routing ->naar vraag 27)
- ☐ Misschien, dat kan ik niet nog niet inschatten
- ☐ Ik neem al deel in een zonnepark of windmolen (routing ->naar vraag 27)
- ☐ Anders, namelijk…

26. Stel, je overweegt om deel te nemen aan een project op het gebied van duurzame energie bij jou in de gemeente. Wat heeft dan je voorkeur en waarom?

- ☐ Ik wil deelnemen aan een project met zon op grote daken, omdat …
- ☐ Ik wil deelnemen aan een zonnepark, omdat …
- ☐ Ik wil deelnemen aan een windmolen, omdat…
- ☐ Ik heb hier geen voorkeur voor, omdat…
- ☐ Ik wil niet deelnemen, omdat …

27. Wanneer ben jij bereid om een windpark (park met meerdere windmolens bij elkaar) in jouw directe omgeving te accepteren? Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Als ik heb kunnen meebeslissen over waar het windpark komt
- ☐ Als ik kan investeren en daardoor meeprofiteren van de opbrengsten van het windpark
- ☐ Als ik weet dat er in mijn omgeving op veel andere plekken ook windparken worden geplaatst
- ☐ Als ik samen met andere inwoners en/of grondeigenaren kan beslissen over het ontwikkelgebied, bijvoorbeeld over de inrichting van het windpark en de verdeling van de opbrengsten
- ☐ Ik ben hiertoe nooit bereid
- ☐ Dat weet ik niet / geen mening
- ☐ Anders, namelijk: …

28. Wil je door jouw gemeente betrokken worden bij of geïnformeerd worden over plannen rondom duurzame energie?

- ☐ Ja → routing vraag 30
- ☐ Nee → routing vraag 29

29. Wat is de reden dat je niet mee wilt praten in jouw gemeente over dit onderwerp? → verder met vraag 32

CONCEPT

30. Waar wil je zeker bij betrokken worden? Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Over waar windmolens komen te staan
- ☐ Over waar zonneparken komen te staan
- ☐ Over hoe ik zelf kan investeren in en profiteren van windenergie in mijn gemeente
- ☐ Over hoe ik zelf kan investeren in en profiteren van zonne-energie in mijn gemeente
- ☐ Over hoe een deel van de opbrengsten ten goede kan komen aan de omwonenden
- ☐ Over hoe een deel van de opbrengsten ten goede kan komen aan collectieve projecten (zoals cultuur, sport en leefbaarheid in de omgeving)
- ☐ Over het besluitvormingsproces rondom duurzame energie in zijn algemeenheid van mijn gemeente
- ☐ Over andere zaken, namelijk: …

31. Op welke manier wil je graag betrokken / geïnformeerd worden? Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Via bijeenkomsten (bijv. van dorps- of wijkraden)
- ☐ Via websites
- ☐ Via een nieuwsbrief
- ☐ Via digitale vormen (bijv. via apps, social media of online platforms)
- ☐ Via de (lokale) krant
- ☐ Via enquêtes / vragenlijsten
- ☐ Via persoonlijk contact
- ☐ Anders, namelijk: …

32. Online doorpraten

Graag willen we vanuit de RES Zuidoost Brabant met bewoners doorpraten over de onderwerpen uit deze vragenlijst. Dit doen we via een online besloten platform in januari 2021. Hierop kunnen we op een interactieve, leuke en creatieve manier dieper op thema's ingaan en met elkaar van gedachten wisselen.

Heb je interesse om hier aan deel te nemen? Vul dan hieronder je e-mailadres in zodat we je op een later moment meer informatie over aanmelding kunnen sturen. Op een later moment kan je dus nog beslissen of je mee wilt doen of niet. We gebruiken je e-mailadres alleen om je informatie over het online platform te sturen.

- ☐ Ja, ik heb interesse. Mijn e-mailadres is: ….
- ☐ Nee, ik heb geen interesse

CONCEPT

33. Heb je nog overige opmerkingen over deze vragenlijst? Dan kun je deze hieronder kwijt.

Wil je meer weten over wat er in het plan van de RES Zuidoost Brabant staat? Klik dan hier voor meer informatie.

Hartelijk dank, je antwoorden zijn succesvol opgeslagen. Je kunt deze pagina nu sluiten.

CONCEPT

HET pon | telos

OPGERICHT IN
1947

GEVESTIGD IN
TILBURG

KENNISONDERNEMING
STICHTING ZONDER WINSTOOGMERK

AANTAL MEDEWERKERS

30

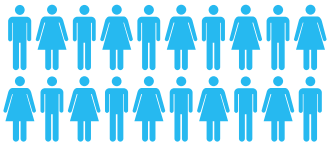

INTENSIEVE SAMENWERKINGEN
MET UNIVERSEITEN EN ANDERE KENNISINSTELLINGEN

SPECIFIEKE THEMA'S

- VEERKRACHT
- RUIMTE EN ENERGIE
- OMGEVING
- ARBEID
- CULTUUR
- ERFGOED
- MIGRATIE
- PARTICIPATIE
- JEUGD
- STURING

ONZE OPDRACHTGEVERS

- PROVINCIES
- GEMEENTEN
- ZORG- EN WELZIJNSINSTELLINGEN
- FONDSEN

NICE!

HET pon|telos

Over Het PON & Telos

Maatschappelijke besluitvorming verbeteren

Wij zijn een sociale kennisonderneming in het hart van de samenleving. We beschouwen het als onze opdracht om maatschappelijke besluitvorming te verbeteren. Dat doen we door wetenschappelijke kennis met kennis van de praktijk te verbinden. We zijn van data, feiten en cijfers, maar geven die altijd een gezicht. Waarbij iedere stem telt. Voorkeuren en meningen halen we op, onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methoden. Daarbij zijn we altijd gericht op duurzaamheid: de harmonieuze verbinding tussen sociale, ecologische en economische doelstellingen. Zo dragen we bij aan de kwaliteit van samenleven, nu en in de toekomst.

Met een multidisciplinair en creatief team van bijna 30 adviseurs en onderzoekers werken we vooral voor lokale en regionale overheden in Nederland (met een sterke kennispositie in Noord-Brabant), maar ook voor corporaties, banken, zorg- en welzijnsinstellingen, fondsen en maatschappelijke organisaties. We werken daarbij intensief samen met universiteiten en andere kennisinstellingen en zijn officieel partner van Tilburg University. Met onze kennis en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon-telos.nl
hetpon-telos.nl

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

1. Participatie

Bijlage 1.2 Financiële participatie en lokaal eigendom

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Bijlage 1.2.Model financiële participatie en lokaal eigendom

Maximale lokale participatie

Als RES Metropoolregio Eindhoven voeren we regie over grootschalige opwek van hernieuwbare energie, energiebesparing en de warmtetransitie in onze regio. We vinden het hierbij belangrijk om gezamenlijk te sturen op het bereiken van de gezamenlijke ambitie zoals vastgelegd in de RES. Daarbij willen we sturend optreden om:

- te komen tot acceptatie en draagvlak bij inwoners en bedrijven;
- te komen tot een eerlijke verdeling van financiële lasten en lusten en een haalbare en betaalbare transitie;
- goede inpassing in de omgeving en kwaliteit bij initiatieven zeker te stellen.

Metropoolregio Eindhoven omarmt de doelstelling van minimaal 50% lokaal eigendom van grootschalige opwekinstallaties uit het Klimaatakkoord. We onderscheiden drie vormen van participatie:

1. **Procesparticipatie** is direct gericht op communicatie over en evt. aanpassing van het project t.b.v. draagvlak en acceptatie.
2. **Sociale participatie** kan bijdragen aan draagvlak en acceptatie. Dit door de positieve gevolgen van project, niet door zeggenschap bij project (evt. wel zeggenschap bij fonds).
3. **Financiële participatie** kan bijdragen aan draagvlak en acceptatie. Bij eigendom is er sprake van zeggenschap over project vanaf begin. Bij obligaties/aandelen is dat pas later.

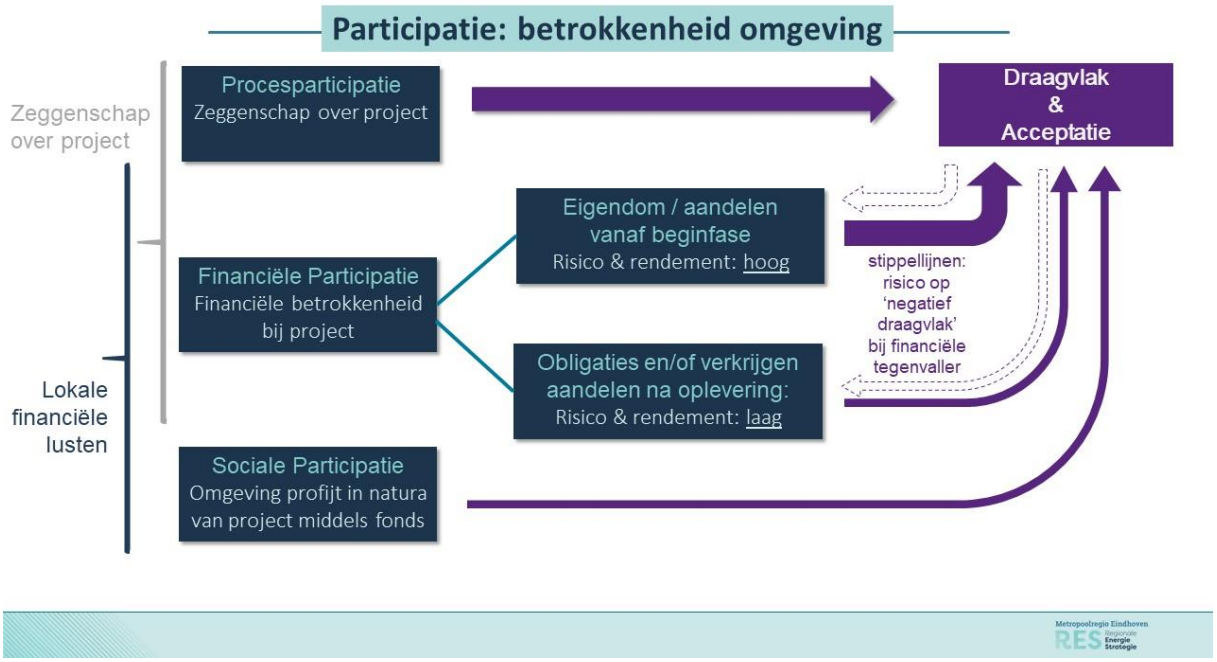

Eigendom, financieel rendement en zeggenschap zijn direct met elkaar verbonden. 50% lokaal eigendom dat ook daadwerkelijk financieel rendement én zeggenschap met zich meebrengt betekent echter actieve participatie vanaf de start van een project. Ofwel: ondernemerschap. Met dat ondernemersrisico's nemen echter ook de financiële risico's toe.

Acceptatie en draagvlak

In zekere zin dé kernwoorden binnen de strategie, het ultieme eindresultaat van de RES en daarmee de sleutel tot het behalen van de diverse doelen. Lokale financiële participatie is één van de manieren om tot acceptatie en draagvlak onder de lokale omgeving te komen. Een andere zeer belangrijke manier om dit te bereiken is daarnaast *proces*participatie. Het vanaf het begin bij de besluitvorming betrekken van de omgeving en deze daarmee *zeggenschap* bieden. Mee mogen en kunnen besluiten over het proces; 'waar in mijn omgeving komt een windpark te staan? Hoe ziet het eruit?'.

Verdeling van financiële lasten en lusten

We geloven in lokaal maatwerk. Niet zozeer per gemeente, maar op het niveau van individuele projecten. Om hierin te garanderen dat er sprake is van 50% lokaal eigenaarschap werken we vanuit het volgende model:

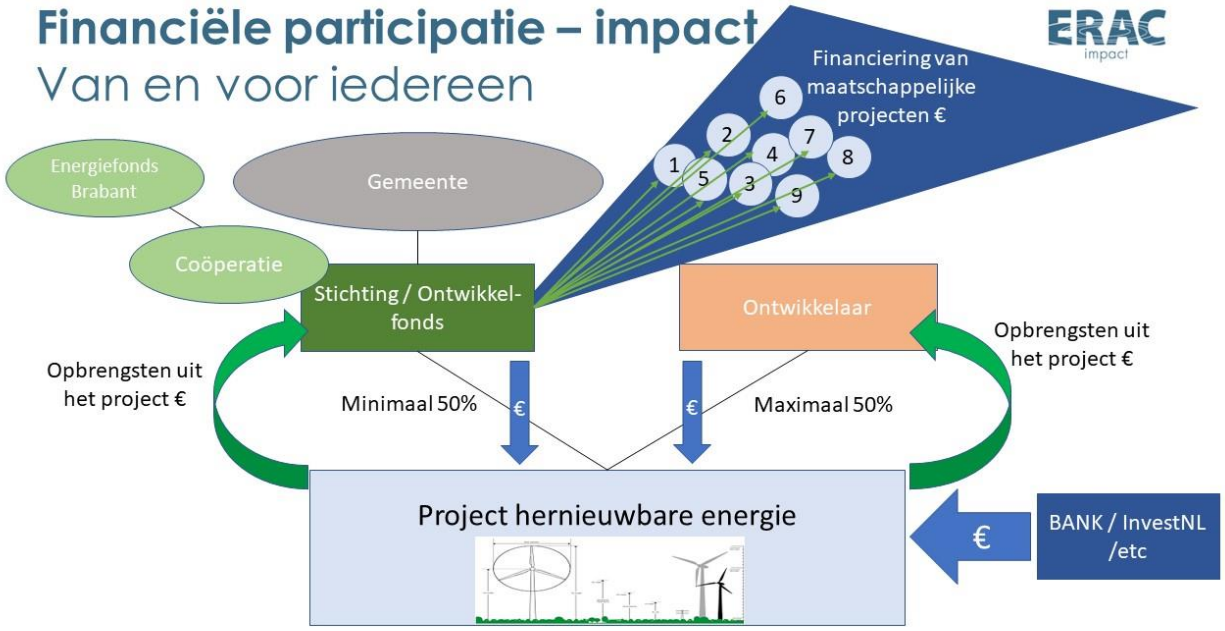

Het model kent de volgende onderdelen:

- Oprichting stichting/ontwikkelfonds per gemeente om minimaal 50% van het eigen vermogen in een project in te brengen. Opbrengsten vloeien terug in het ontwikkelfonds, dat hiermee maatschappelijke projecten, bij voorkeur op het gebied van de energietransitie, kan financieren. Gemeente en energie coöperatie zijn vertegenwoordigd in de stichting. Als gebruik gemaakt wordt van het Energiefonds Brabant is het mogelijk dat er in de ontwikkelfase geen financiële risico's zijn voor individuele burgers of leden van energie coöperaties.
- Tot maximaal 50% van het eigen vermogen wordt ingebracht door een ontwikkelaar.
- Resterende projectkosten (zo'n 80%) worden met vreemd vermogen gedekt.

Inpassing en kwaliteit bij initiatieven

We maken gebruik van een afwegingskader dat wordt vastgelegd in het beleid van de individuele gemeenten. Algemene kaders die vastgelegd worden in lokaal beleid omvatten ten minste de volgende zaken:

- Een inspanning om te voldoen aan de wensen voor lokaal eigendom en financiële participatie. Elke initiatiefnemer wordt daartoe verplicht. Voorkeuren van participatie zijn:
    - een stichting/ontwikkelfonds oprichten met en door energiecoöperaties (en eventueel gemeente) waarbij zij minimaal 50% eigenaar zijn van het project;
    - daar kan eventueel aan toegevoegd worden het storten van een bijdrage in een energie-/omgevingsfonds.
- Lokaal eigenaarschap en/of financiële participatie is een vorm van particulier opdrachtgeverschap vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening.
    - Een voorbeeld is particulier opdrachtgeverschap bij woningbouw t.b.v. een goede ruimtelijke ordening.
    - Het bestemmen van gronden is slechts een klein onderdeel van de ruimtelijke ontwikkeling.
- De beperkte ruimte voor het opwekken van duurzame energie en de maatschappelijke betekenis daarvan omvatten een behoefte aan draagvlak. Hierbij geldt de voorwaarde dat de lokale samenleving betrokken wordt de beoogde ontwikkelingen te steunen door hun geheel of gedeeltelijk de keuze te geven eigenaar te zijn van de beperkte ruimte.
- Initiatiefnemer stelt een participatieplan op met ten minste de volgende onderwerpen:
    - Projectstructuurbeschrijving met daarin de financiële- en eigendomsstructuur, met als uitgangspunt minimaal 50% lokale participatie.
    - Inzicht in de financiën en kasstromen door een geprognosticeerde balans, verlies- en winstrekening en kasstroomberekening aan te leveren, gebaseerd op een reële opbrengstverwachting.
    - Een onderbouwing van het financieel rendement dat geboden wordt aan inwoners bij financiële deelneming.
    - Hoe de initiatiefnemer belanghebbenden in de omgeving van een toekomstig wind- of zonnepark vanaf de start van de planvorming betrekt en welke rol zij belanghebbenden toekennen bij de ontwikkeling en de exploitatie van het wind- of zonnepark.
    - De initiatiefnemer hanteert bij het opstellen van zijn plannen de actuele gedragscodes van Holland Solar en de NWEA als ondergrens.
    - Welke mogelijkheden de omgeving krijgt om financieel te participeren, eventueel onderverdeeld in de categorieën risicovol en risicoarm investeren.

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

2. Besparing

Bijlage 2.1 Doelgroep Wonen

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Bijlage 2.1: Doelgroep Wonen

1. Ambitie

Mensen duurzaam in beweging krijgen zodat ze zoveel mogelijk energie gaan besparen, waarmee we onze CO2-uitstoot kunnen reduceren. De klantreis voor de doelgroep Wonen beter faciliteren. Dit willen we bereiken door bewustwording te creëren, weerstand weg te nemen en handelingsperspectief te bieden. Verder sluit de ambitie aan op de algemene ambitie voor Besparing.

2. Opgave

Om de opgave te bepalen zijn verschillende analyses gedaan: doelgroepenanalyse, stakeholderanalyse en middelenanalyse. De grootste uitdaging die volgt uit onze analyse is: hoe gedragsverandering te bereiken en handelingsperspectief te bieden, zodat dit leidt tot meer energiebesparing. Er zijn namelijk verschillende soorten weerstanden die de verschillende doelgroepen kunnen ervaren. Belangrijke weerstanden voor veel mensen zijn: andere prioriteiten (financieel, gezondheid, zorg, drukke baan), het gevoel dat je niet echt kan bijdragen en het gemis aan garanties (ga ik echt besparen?).

- Doelgroepen

Uit de doelgroepen analyse kwamen de volgende doelgroepen: particuliere woningeigenaren, woningcorporaties, particuliere huurders, VvE's, eigenaren van sociale koopwoningen. Vervolgens hebben we ons voor de RES 1.0 geconcentreerd op particuliere woningeigenaren en woningcorporaties. Deze twee subdoelgroepen zorgen samen voor 74 procent van het verbruik van de doelgroep Wonen. De keuze voor deze doelgroepen hebben we verder gemaakt omdat woningcorporaties al een georganiseerde doelgroep is die vaak al in gesprek is met de gemeente over verduurzaming van het vastgoed (prestatieafspraken). Tevens vormt de doelgroep particuliere woningeigenaren de grootste doelgroep.

Van middelenanalyse naar klantreis-analyse

Voor de doelgroep particuliere woningeigenaren hebben we gekeken welke middelen er zijn en hoe deze middelen werken. Vervolgens hebben we de diverse middelenanalyse getoetst aan hun bijdrage aan volgens ons de ideale klantreis en de uitkomsten vastgelegd in een SWOT analyse. Op basis van deze SWOT analyse hebben we een aantal aanbevelingen gedaan (zie bijlage 2.1.1: SWOT Middelen Analyse).

De analyse van middelen voor de doelgroep particuliere woningeigenaren leidt tot de volgende conclusies:

- De meeste middelen zijn vooral aanbodgericht. Er wordt niet primair uitgegaan van behoeften of vraag, er wordt beredeneerd vanuit wat er beschikbaar is;
- Het aanbod wordt met name op generieke wijze aangeboden zonder rekening te houden met verschillende doelgroepen of behoeften;
- Er wordt tussen gemeenten nog niet veel samengewerkt of kennis uitgewisseld.

Na de analyses en overleg met vertegenwoordiging van de lokale energiecoöperaties kwamen we tot de conclusie dat er niet alleen naar de middelen (de aanbodkant) moet worden gekeken, maar juist ook naar de behoeften van particuliere woningeigenaren. Stakeholders

We hebben ook een analyse gemaakt van de stakeholders voor de subdoelgroepen woningcorporaties en particuliere woningeigenaren. We kwamen tot de volgende belangrijke stakeholders: gemeenten, lokale energiecoöperaties, woningcorporaties zelf, woningeigenaren.

Woningcorporaties

Met woningcorporaties zijn veelal op lokaal niveau al prestatieafspraken gemaakt over verduurzaming van het vastgoed. Naar de woningcorporaties is een kwalitatieve uitvraag m.b.t. energietransitie gestuurd. Ze zijn bevraagd over de rol die ze hebben en de zaken waar ze tegenaanlopen. Voor de resultaten zie bijlage 2.1.2: presentatie Inventarisatie.

Aanpak

Voor de particuliere woningeigenaren en de woningcorporaties hebben we een verschillende aanpak. Dat wordt hieronder nader toegelicht. (bijgaand bijlage 2.1.3: uitwerking van de routes en onze visualisatie)

Particuliere woningeigenaren

Samen met het Energiehuis en Energieloket hebben we de behoeften van particuliere woningeigenaren in beeld gebracht met 8 routes. Deze routes laten zien welke stappen woningeigenaren doorlopen in het besparen van energie.
Deze analyse van de 8 routes leerde ons dat niet alle woningeigenaren hetzelfde zijn en dezelfde route doorlopen. We kunnen het daarom het samen beter doen als we:

- Vraag gestuurd gaan werken
- Handelingsperspectief bieden
- Meer met elkaar gaan optrekken en beter samenwerken

De 8 verschillende routes zijn als volgt:

- Direct besparen (kleine besparingsmaatregelen
- Recht op het doel af (weet al wat ze willen, pakken het stapsgewijs aan)
- Rustig oriënteren (willen besparen, maar weten nog niet hoe/wat)
- Ontzorging (willen wel verduurzamen, maar met zo min mogelijk eigen inspanning)
- Wijkaanpak/samen doen (samen met de buren de woningen in de buurt verbeteren)
- Eigen oplossingen (willen zelf aan de slag en experimenteren)
- Direct vergaand verduurzamen (willen in een keer grote stappen zetten, dus b.v. in één keer met hun woning naar aardgasvrij)
- Nieuwbouw (een nieuwe woning laten bouwen)

Maar hoe weet een gemeente nou op welke routes zij in kunnen zetten? Hiervoor kunnen zij de 5 persona-types/leefstijlen van het Motivaction onderzoek ‘5 tinten groener’ gebruiken. De leefstijlen helpen bij het bepalen welke routes een bepaalde doelgroep zal doorlopen en welke communicatiestrategie en -middelen daarbij passen. De verschillende leefstijlen zijn:

- Structuurzoekers
- Statusbewusten
- Plichtsgetrouwen
- Verantwoordelijken
- Ontplooiers

Als gemeentes kunnen we samen onderzoeken wat de representatie van de leefstijlen binnen de verschillende gemeenten is en bij welke groep je denkt de meeste energiebesparing te kunnen

behalen. Op basis daarvan kun je een communicatiestrategie opstellen die uitgaat van de behoefte van inwoners en niet uitgaat van de beschikbare middelen. Zo kun je op effectievere wijze communiceren met de doelgroep particuliere woningeigenaren.

De werkgroep wonen heeft voor alle 8 routes uitgewerkte welke persona's, communicatiestijl en aanpakken hierbij passen. Dit is uitgewerkt in een uitgebreid schema (Zie bijlage 2.1. 4: Schema 8 routes). Hierin wordt ook meegenomen:

- Energieadvies
- Bereik/impact
- Financieringsmogelijkheden
- Randvoorwaarden
- Of de resultaten meetbaar zijn
- De rol van de gemeente
- Rol LEC
- Mogelijke stakeholders
- Voordelen
- Uitdagingen
- Koppelkansen
- Kansen voor regionale samenwerking

Deze aanpak biedt gemeenten handvatten voor het opzetten van een communicatiestrategie en besparingsaanpakken.
Doel is om gemeenten te enthousiasmeren samen te werken op de verschillende routes. B.v. willen zij inzetten op dezelfde routes en samen nadenken over besparingsaanpakken? Deze aanpak is getoetst bij de ambtenaren wonen, communicatie en duurzaamheid uit de MRE. Grotendeels is men enthousiast over onze aanpak, maar zijn zij in vele gevallen zelf nog zoekende naar op welke routes ze willen inzetten en het maken van een communicatiestrategie.
Deze aanpak is ook getoetst bij de LEC's. Die waren enthousiast, maar wezen ons erop dat dit voornamelijk nog de analyse kant is. Voor de uitvoering moet je meer concreet worden. Hier wordt m.b.t. de LEC's onder het kopje 'uitvoering' verder over uitgeweid.

Conclusie particuliere woningeigenaren
Met deze aanpak en door samen te werken zijn we samen slimmer duurzaam bezig. Samen krijgen we mensen duurzaam in beweging.
Door meer te luisteren naar de particuliere woningeigenaren, onze activiteiten op hen af te stemmen en weerstanden weg te nemen kunnen we beter inspelen op de persoonlijke behoefte. Zo helpen we elkaar om samen meer energie te besparen.

Woningcorporaties

Uit de inventarisatie bij de woningcorporaties kwamen de volgende belangrijke punten:

- Vastgoed wordt wel verduurzaamd, maar het gedrag van huurders vaak niet (of gaan juist meer energie gebruiken). Gedragsverandering is dus een heel belangrijke opgave.
- Woco's lopen aan tegen praktische uitdagingen, namelijk lokale wet- en regelgeving staat soms verduurzaming van het vastgoed in de weg (b.v. het bestemmingsplan, leges ec.)
- Warmtetransitie als leerproces (duidelijkheid over huidige kansen/beperkingen, hoe gaan we elkaar versterken in het proces (zij als kennis van techniek en uitvoering, wij vanuit onze beleidsrol), Kennisuitwisseling, etc.

De inventarisatie maakt duidelijk waar de uitdagingen en kansen liggen. Hoe we nu verder gaan wordt toegelicht onder het kopje ‘uitvoering’.

3. Uitvoering

De uitvoering concentreert zich op verschillende onderdelen: van het zoeken van samenwerkingsverbanden, tot het onderzoeken, initiëren en uitvoeren van concrete projecten.

Hieronder volgt de opsomming van mogelijke uitvoeringsstappen/-plannen.

- Verder overleg en afstemming met LEC's over rol in de uitvoering en samenwerkingen met gemeenten. Zorgen dat gemeenten dit gesprek met hun lokale energiecoöperatie gaan voeren om zo vanuit een eenduidige aanpak en communicatie de doelgroep te benaderen. Vertegenwoordigers van de LEC’s geven aan voor zichzelf de volgende rol te zien: coachende rol, gidsende rol en informerende rol.
- We inventariseren welke concrete energiebesparingsprojecten bij de verschillende gemeenten lopen. Gemeentes die willen samenwerken in deze projecten bij elkaar brengen. Zorgen dat kennis over de energiebesparingsprojecten wordt geborgd.
- Ook inventariseren/onderzoeken of er kansrijke nieuwe besparingsprojecten kunnen worden opgezet
- A2 gemeentes gaan samen werken aan een strategisch communicatieplan. Hiervoor delen zij onderling kennis met Oirschot, die zich in dezelfde fase bezit. Optie daarna: bekijken of we voor de gehele regio een strategisch communicatieplan kunnen maken?
- Onderzoeken vervolg de Groene Zone (maar dan met focus op isolerende maatregelen/besparingsaanpakken)
- Gemeente helpen bij het maken van een keuze voor een vervolg van het energieloket. Het huidige energieloket Zuid Oost Brabant wordt april 2021 opgeheven.
- Proberen in gesprek te komen met woningcorporaties. Kijken wat toegevoegde waarde is voor samenwerking voor bevorderen gedragsverandering.
- Onderzoek Motivaction leefstijlenonderzoek uitvoeren voor de MRE. Idee om nu eerst het onderzoek uit te voeren als pilot te doen voor de A2 gemeenten. Bij succes uitrollen voor de andere MRE gemeenten. Hier zijn kosten aan verbonden. Nader onderzoeken waar de kosten gaan landen.
- Organiseren gesprek voor interne organisatie (focus op ambtenaren wonen, duurzaamheid en communicatie) voor kennisoverdracht, bewustwording, gesprek op gang brengen samen verantwoordelijk voor de opgave. Het is niet alleen een opgave voor alleen de ambtenaar duurzaamheid.
- Bij eventueel vervolg van de RRE/RREW uitzoeken hoe we regionaal of subregionaal gezamenlijk tot een aanpak kunnen komen.

Advies voor vervolgstappen:

- Energiebesparing inbedden in uitvoeringsorganisatie RES.
- Blijven stimuleren dat energiebesparing voornamelijk een lokale opgave is. Waarborgen dat gemeentes niet achterover gaan leunen (‘de regio lost het wel op’).
- Besparingsacties monitoren.

Bijlage 2.1.1: SWOT Middelen Analyse

Voor de doelgroep wonen zijn verschillende middelen in de klantreis in een middelenmatrix geïnventariseerd. Hieronder worden de verschillende stappen in de klantreis geanalyseerd. Dit gebeurt aan de hand van een SWOT-analyse en de inventarisatie van de middelen binnen de klantreis. Ten slotte worden conclusies getrokken over de desbetreffende stap in de klantreis. Dit zijn algemene conclusies die per doelgroep kunnen verschillen.

1. Bewustwording

De eerste stap in de klantreis is het creëren van bewustwording van het feit dat particuliere woningeigenaren energiebesparende maatregelen in hun woning kunnen nemen en hoe ze dit moeten doen. In de middelenmatrix zijn de volgende middelen geanalyseerd:

- Gemeentelijke communicatiecampagne
- Duurzaamheidsprijs
- Voorlichting op beurzen
- Bewonersbijeenkomsten
- Kennisdagen
- Bewonersbrieven
- Social media
- Media (tv, krant etc.)
- Bewustwording op scholen
- Voorlichting via scholen
- Energieloket
- Sociaal netwerk
- Informatieverstrekking
- Warmtefoto’s
- Makelaars
- Veranderen regelgeving
- Voorlichting via de LECs
- Energieadviseurs
- Goede voorbeelden: storytelling en ambassadeurs

Analyse

Strenghts	Weaknesses
• Met goede informatievoorziening weten bewoners wat een logisch stappenplan voor hen is om energie te besparen. Voorlichting moet onafhankelijk en objectief zijn. • Landelijk zijn er al informatiebronnen met een goede inhoud (zoals MilieuCentraal) • Via diverse trajecten is er al veel ervaring opgedaan, maar onduidelijk is wat het resultaat van die trajecten is. Voorbeelden van trajecten zijn campagnes, acties etc. • Gemeente is betrouwbare informatiebron voor de meeste inwoners en werkt samen met partners die als betrouwbaar worden gezien. • Samenwerking met partners (scholen, LECs, energieloket) kan bewustwording versterken. • Biedt inspiratie/een voorbeeld voor de inwoners die nog geen actie ondernemen	• Geeft niet altijd handelingsperspectief • Geeft niet altijd een stappenplan op lange termijn • Geeft niet altijd informatie die van toepassing is op de situatie van de inwoner en de woning • Voorlichting komt voort uit technische inzichten, dus is niet voor iedereen begrijpelijk of spreekt niet iedereen aan • Geen goede afstemming van de communicatiestrategieën op de verschillende doelgroepen (in de breedste zin van het woord: jongeren/ouderen, pessimisten/optimisten, particuliere woningen/woningcorporaties, etc.) • Onduidelijkheid over wie de boodschap verspreidt en wat de belangen erachter zijn • Het stimuleren van bewustwording is een nieuwe en ook lastige rol voor de gemeenten, anders dan de traditionele overheidsrollen. • Niet elke LEC ziet voor zichzelf een directe rol weggelegd in de bewustwordingsfase. • Er is vaak geen direct verband te leggen tussen bewustwordingsactiviteiten en resultaat aan het eind van het proces. • Veel activiteiten ‘stokken’ in het proces. • Veel focus op perfectie, weinig op het uitvoeren, vanwege weinig ervaring gemeente met bewustwordingsprocessen.
Opportunities	**Threaths**
• Koppeling met andere lopende opgaven kan versterken, bijvoorbeeld: verduurzaming huis bij het levensloopbestendig maken. • Regionale samenwerking in het opstellen van een communicatieboodschap met een lokale uitvoering/uitzending. • Het aanwijzen van energie ambassadeurs en het tonen van goede voorbeelden, goed voorbeeld doet volgen • Inspelen op natuurlijke momenten (bijvoorbeeld bij een verhuizing of verbouwing) • Bij het benaderen meer richten op een specifieke doelgroep. Aansluiten op momenten en aanpakken die voor die doelgroep logisch zijn. • Integreren in bestaande activiteiten (er zijn namelijk enorm veel contactmomenten tussen overheid en burger/bedrijf)	• Niet iedereen zal uit eigen beweging gebruik maken van of geïnteresseerd zijn in voorlichting • Kansen worden gemist door niet goed samen te werken met andere beleidsvelden en partners/initiatieven • Onvoldoende aandacht onder gemeentebestuur voor energiebesparing, waardoor er (te) weinig middelen beschikbaar worden gesteld doordat de focus ligt op andere zaken, b.v. (grootschalige) duurzame energieopwekking • Verwarring door tegenstrijdige adviezen en gebrek in kennis over de techniek

Conclusie

- Wanneer er plannen worden gemaakt voor de bewustwordingsfase, dan moeten deze sterk georiënteerd zijn op de uitvoering. Veel aandacht in de overheid gaat in de praktijk echter naar de planvorming. De uitvoering gaat vaak 'verloren' of er is onvoldoende aandacht voor het nemen van de stap naar uitvoering. Het resultaat is dat er relatief veel papier wordt geproduceerd, maar weinig activiteiten.
- Een goede samenwerking met andere initiatieven en beleidsvelden is van groot belang. Waar mogelijk energiebesparing als meekoppelkans.
- De overheid is een belangrijke informatiebron, want wordt gezien als betrouwbaar. De gemeente moet hierbij ook de koppeling weten te maken met andere opgaven die er spelen, hier liggen kansen. Het is nog niet duidelijk op welk overheidsniveau de informatie het beste georganiseerd kan worden.
- Er moet duidelijke informatievoorziening komen die afgestemd is op het individu en de unieke situatie (b.v. woningtype, doelgroep).
- Er moeten mogelijkheden worden geboden om na de informatievoorziening direct stappen te kunnen nemen.
- De focus moet mede liggen in het organiseren van activiteiten op bepaalde doelgroepen/situaties.
- Regionale bewustwordingsprocessen hebben tot op heden niet het gewenste resultaat behaald binnen de MRE. Daarom is het onduidelijk welke bewustwordingsprocessen goed regionaal georganiseerd/uitgevoerd kunnen worden.

2. Overweging

De tweede stap binnen de klantreis is het overwegen van de opties en welke keuzemotieven hierin een rol spelen. In de middelenmatrix zijn de volgende middelen geanalyseerd:

- Goede voorbeelden.
- Energiecoaches/adviseur.
- Integraal advies.
- Begeleiding.

Analyse

Strenghts	**Weaknesses**
• Duidelijkheid zijn over het te volgen stappenplan. • Geven van handelingsperspectief • Samenwerking initiatieven / partners en gemeente geeft inwoner vertrouwen • Persoonlijk advies door een adviseur is een advies op maat voor de eigen woning, waardoor er inzicht ontstaat in het stappenplan	• Kwaliteit advies moet goed bewaakt worden. Vaak is hier geen controle op • Een te diversiteit van adviezen kan verlammend werken • Particulieren willen niet betalen voor persoonlijk advies, vanwege diverse redenen. • Niet elk advies geeft evenveel handelingsperspectief. • Begeleiding van het vervolgproces ontbreekt vaak
Opportunities	**Threaths**
• Kan samenwerking worden gezocht met andere (buurt)bewoners. Samen oppakken van de opgave maakt het makkelijker. • Advies afstemmen op doelgroepen Handelingsperspectief kan uiteindelijk gekoppeld worden aan de toekomstige warmteoplossing.	• Ingewikkelde regels of subsidieregelingen zorgen voor onduidelijkheid. • Onvoorspelbaarheid in beschikbaarheid subsidiemogelijkheden, creëert een afwachtende houding. • Onvoldoende capaciteit/middelen bij gemeente voor het aanbieden/ondersteunen van handelingsperspectief • Er moet voldoende aanbod zijn van goed gekwalificeerde adviseurs of uitvoerders voor het vervolgproces. • Door weinig aanbod kunnen er hoge prijzen voor het nemen van de maatregelen ontstaan. • Wachten op nieuwe technieken leidt tot uitstelgedrag.

Conclusie

- Gemeente moet inzetten op samenwerking partners & stakeholders/initiatieven met meerdere betrouwbare routes voor advies.
- Er moet voldoende handelingsperspectief vanuit de bedrijven zijn richting de inwoners, om ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren.
- Er moet duidelijkheid zijn over wie de proceskosten betaalt om tot uitvoering te komen. Onderzoeken of dit door de gemeente of Rijksoverheid kan worden gefaciliteerd/gefinancierd.
- Advies moet worden gegeven in de context van het verduurzamen van de woning en de route naar een aardgasvrije woning.
- Overheid staat aan de lat om te zorgen dat er voldoende capaciteit is aan adviseurs en technische bedrijven. Afspraken maken met onderwijsinstellingen voor regelmatige bijscholing m.b.t. nieuwe ontwikkelingen/technieken.

3. Aankoop

De derde stap in de klantreis is aankoop. In deze SWOT analyse wordt deze onderverdeeld in financiering en in leveranciers selecteren/uitvoering.

3.1 Financiering

In de middelenmatrix voor het onderdeel financiering zijn de volgende middelen geanalyseerd:

- Duurzaamheidslening/energiebespaarlening
- Hypotheek
- Grond gebonden hypotheek
- ESCO's
- Voorfinanciering
- Subsidies
- Garanties
- Duurzaamheidsfonds
- Verzilverlening

Analyse

Strenghts	Weaknesses
• Strengths • Stimuleert inwoners om daadwerkelijk stappen te nemen. Investeringskosten kunnen voor hen worden verlaagd • Ook voor inwoners met minder te besteden een mogelijkheid bieden om hun woning te verduurzamen • Overheid kan door financieringsmogelijkheden te bieden laten zien dat ook zij haar verantwoordelijkheid neemt • Verzilverlening maakt het ook mogelijk voor ouderen (75+) om geld te lenen (financiering d.m.v. overwaarde). •	• BKR registratie vormt in sommige gevallen een belemmering voor het verstrekken van leningen/hypotheken, terwijl uiteindelijk het besteedbaar inkomen door energiebesparing toe kan nemen • Kan bij gemeentelijke financiering veel capaciteit kosten voor administratie, juridica en aanbesteding. • Gemeente heeft weinig invloed op het aanbieden van financieringsmogelijkheden door andere partijen (banken, ESCO's, etc.) • Niet iedereen wil of kan een lening aangaan om maatregelen te financieren.
Opportunities	**Threaths**
• Inspelen op natuurlijke momenten (bijvoorbeeld bij een verhuizing of verbouwing). • Meekoppelkansen mogelijk, b.v. een financiering voor levensloopbestendig maken combineren met verduurzamen van de woning • Verschillende financieringsmogelijkheden door overheid, ESCO's en banken op elkaar af stemmen voor versterkend effect. • Financieringsopties voor verduurzamingsmaatregelen meer naar voren laten komen bij financiële instellingen. • De rente voor leningen overheid of hypotheek is laag. • Ervaring opdoen met innovatieve financieringsconstructies, zoals het woningabonnement in Eindhoven.	• Bij het ontstaan van een financiële crisis zitten bewoners met nog meer leningen dan alleen een hypotheek • Leningen en subsidies moeten wel direct gekoppeld zijn aan energiebesparende maatregelen. Goede waarborging nodig. • De berekende terugverdientijd kan langer zijn dan verwacht door verschillende omstandigheden. • Financieringsmaatregelen worden vooral toegepast voor energiebesparende maatregelen die zichzelf terug verdienen. Onduidelijk hoe dit straks moet functioneren in de laatste stap van aardgasvrij.

Conclusie

- Het bieden van extra financieringsmogelijkheden kan een stimulerend effect hebben op het nemen van energiebesparende maatregelen.
- De gemeente heeft echter weinig invloed op wat andere partijen, zoals banken of ESCO's, aanbieden, maar misschien dat er op regio en op rijksniveau wel afspraken kunnen worden gemaakt.
- Het is daarom belangrijk om te bekijken wat de gemeente zelf (of regionaal) als financieringsmogelijkheden kan bieden en waar de gemeente kan samenwerken met reeds bestaande initiatieven die financieringsmogelijkheden bieden.
- Het bieden van financieringsmogelijkheden moet altijd worden gecombineerd met goede voorlichting en betrouwbare handelingsopties.

3.2 Leveranciers selecteren /uitvoering

In de middelenmatrix zijn leveranciers selecteren/uitvoering de volgende middelen geanalyseerd:

- Platform.
- EC: advies offertes.
- Certificering/keurmerken.
- Training/kwaliteit handelen.
- Opleiden van voldoende personeel.

Analyse

Strenghts	**Weaknesses**
• Steeds meer bedrijven zijn kwalitatief goed in het verduurzamen van de woning. • Kwaliteit en opleiding wordt landelijk steeds verder vormgegeven.	• Een krapte op de arbeidsmarkt voor praktische technische beroepen zorgt voor weinig aanbod en wellicht een hogere prijs. • Nieuwe technologieën zorgen voor wisselende kwaliteiten van de uitvoering • Voor particulieren niet duidelijk waar ze goede uitvoerders kunnen vinden. • Mogelijkheid in het ontstaan van verschil van mening over gegeven het advies tussen adviseur en uitvoerder. • Niet alle uitvoerende partijen zijn op dit moment in staat om deskundig advies te geven omdat de kennis van nieuwe ontwikkelingen ontbreekt.
Opportunities	**Threaths**
• Regionale en/ landelijke aanpak voor het arbeidsmarktvraagstuk. • Kans voor de regio voor ontwikkeling van extra banen. • Ontwikkeling van nieuwe kwaliteitskeurmerken om zekerheid aan de consument te bieden • Lokaal aanbod op één plek/platform zichtbaar maken en daardoor de lokale ondernemers een stimulans bieden	• De gewenste energiebesparing wordt niet gerealiseerd als de kwaliteit van de uitvoering onvoldoende is. • Vraag die soms gecreëerd wordt door grootschalige acties, zorgt vaak voor kwalitatieve uitdagingen in de uitvoering. • Grootschalige activiteiten zetten lokale, kleinere uitvoerders onder druk. Grotere bedrijven kunnen makkelijker voldoen aan de vraag. • De aanstaande warmtetransitie gaat nog meer druk zetten op de kwaliteit van uitvoeren. • Niet elke bewoner wil betalen voor kwaliteit • Door grote vraag naar uitvoerders blijven ook slechte partijen op de markt. • Er zijn onvoldoende mensen die kunnen worden opgeleid als installateur of isolatie specialist.

Conclusie

- Wanneer de vraag naar uitvoerders vanwege de warmtetransitie (of andere grote projecten) toeneemt is het niet zeker of er voldoende (uitvoerings)aanbod is en of deze kwalitatief goed is. Het regionaal Energieloket heeft b.v. lijsten van gekwalificeerde leveranciers.
- Belangrijk is om in de energietransitie lokale (uitvoerings)partijen een kans te bieden.
- Grote gemeentelijk of regionale projecten kunnen (tijdelijk) vastlopen op de uitvoering, als het aanbod de toegenomen vraag niet aankan (zie b.v. start Groene Zone).
- Regionaal en landelijk moet worden ingezet op het opleiden van voldoende experts/uitvoerders en het regelmatig bijscholen.

4. Service

De laatste stap in de klantreis is service (b.v. in de vorm van nazorg). In de middelenmatrix zijn de volgende middelen geanalyseerd:

- Persoonlijke verhalen/ervaringen delen
- Perspectief op vervolg handelen

Analyse

Strenghts	**Weaknesses**
• Sociaal netwerk (mond-op-mond reclame) is belangrijk in het vinden van goede partijen • Doordat er vertrouwen is, is de kans groter dat de volgende stap gemakkelijker wordt genomen.	• Wat voor de een slecht is bevallen, wil nog niet zeggen dat dat ook geldt voor een ander (persoonlijk). Iedereen heeft zijn eigen voorkeuren. • Wat voor de een werkt, werkt niet perse voor de ander. Er moet altijd goed advies worden ingewonnen.
Opportunities	**Threaths**
• Regionaal delen van de resultaten uit nazorg zodat dit niet lokaal allemaal hoeft te worden uitgezocht. • Van fouten kan worden geleerd.	• Door slechte verhalen wordt de vervolgstap niet genomen.

Conclusie

- Goede voorbeelden en verhalen delen via het sociale netwerk (online en offline) is van belang om ook de rest van de inwoners in beweging te krijgen.
- Van belang is dat er per geval goed advies wordt ingewonnen. Expertise van de leveranciers is hierbij van belang, zij kunnen ook zorgen wegnemen.

5. Ontzorgen

In onze matrix hebben we nog een analyse van de middelen toegevoegd die de inwoners ontzorgen in de klantreis. In de middelenmatrix zijn de volgende middelen geanalyseerd:

- De groene zone
- Buurkracht
- Woningabonnement
- Intermediaire (Susteen, WUJW)
- LEC's

Analyse

Strenghts	Weaknesses
• Minder processtappen voor woningeigenaren en dus tijdswinst • Logische aaneenschakeling van de klantreis • Gericht op de doelgroep die het niet zelf wil uitzoeken • Er kunnen per actie grote slagen gemaakt worden. • Vaak gericht op kleine stappen, dus behapbaar voor de inwoner • Vele kleine stappen maken samen een grote stap • Zorgt voor een vermindering van overhead kosten in de uitvoering.	• Deels afhankelijk van de inzet van overheden (met b.v. bewonersbrieven, proceskosten dekken, etc.). • Vraagt vaak een participatieve overheid die durft nieuwe dingen uit te proberen. • Afhankelijk van 1 bedrijf / organisatie (als er maar bij 1 partij wordt aanbesteed). • Regionaal weinig ervaring met commerciële partijen die ontzorging aanbieden. • Sommige partijen zijn alleen actief voor de korte termijn (eenmalige), hierdoor kan geen vertrouwensband worden opgebouwd.
Opportunities	**Threaths**
• Mogelijkheid om ervaring op te doen met commerciële partijen die ontzorging aanbieden. • Initiatieven die goed werken kunnen verder uitgebouwd worden • Grote initiatieven bieden een kans om personen met minder vermogen mee te laten doen. • Regionale samenwerking kunnen dit soort processen versterken	• Onevenwichtige afweging tussen commerciële en publieke belangen • De kans op te veel focus op de quick-wins • Vaak geen sprake van langdurige samenwerking. • Onduidelijk of er voor de inwoner ook daadwerkelijk financiële voordelen aan zitten. Echter, ontzorging kan in zichzelf wel een weloverwogen voordeel zijn. • Is er voldoende capaciteit bij bedrijven aanwezig om het ontzorgen ook daadwerkelijk waar te maken (link met de arbeidsmarkt)

Conclusie

- Er zit voldoende potentie in de verschillende ontzorgingstrajecten om hier verder mee door te gaan. Het vraagt wel om een andere houding van gemeenten.
- Komende tijd zijn er in veel gemeenten aanpakken van Winst uit je Woning en/of Buurkracht. Ervaringen hiervan kunnen regionaal worden gedeeld en hiervan kan worden geleerd.
- Tevens moeten de resultaten van dergelijke projecten worden gemonitord; wordt er uiteindelijk extra energie bespaard?
- Kortom: regionale samenwerking en kennisuitwisseling m.b.t. dergelijke ontzorgingstrajecten is van groot belang.

Bijlage 2.1.2: presentatie Inventarisatie

Inventarisatie woningbouwcorporaties en de RES

Een blik op de kansen en uitdagingen

1.

Inventarisatie

- Doel: inzicht te krijgen in wat er speelt bij de woco's
- Door: uitzetten van vragenlijst bij duurzaamheidscontactpersonen
- Bij: 11woningbouwcorporaties
- Reacties: 9 van de 11(circa 82%)
- Geeft de verschillende standpunten weer

3.

Inhoud inventarisatie

- Bezit
- Huidige opgave
- Ambities duurzaamheid
- Realisatie huidige ambities
- Prestatieafspraken
- Huidige projecten
- RES

2.

Algemene informatie

Reactie van:
- Compaen
- Coad Wonen
- Thuis
- Trudo
- Wocom
- Woonbedrijf
- Woonbelang
- Wooninc
- WSZ

4.

Hoe de ambities te realiseren

- Aanbieden van zonnepanelen (3)
- In 2020 starten er nieuwe renovaties (1)
- Sturen op CO2-uitstoot i.p.v. labels (1)
- Nu vooral inzetten op besparing (3)
- Aansluiten bij bestaande ingrepen (4)
- Jaarlijks nieuwbouw van 400 woningen (1)
- Jaarlijks renovatie van 550 woningen (1)
- Jaarlijks 1000 woningen van PV voorzien (1)
- Sloop-nieuwbouw opgave

5.

Gedrag

- Aandacht voor een gezond comfortabel en veilig binnenklimaat (1)
- Energiebesparing door verstandig (stook)gedrag. Onder andere door energiecoaches (6)
- Via het duurzaamheidspact (3)
- Via het raamwerk van The Natural Step
- Bij groot onderhoud of renovatie
- Monitor voor bewoners (1)
- Duurzaamheidsavonden voor bewoners (1)

7.

Bezit

	MRE (2019)*
Totale woningvoorraad	845 066
Koopwoning	209 147
Huurwoningen	186 100
Waarvan Sociaal	95 018

Type woningen	Bezit van de 9 woco's
Grondgebonden	46.047 (51%)
Appartementen	21.423(24%)
Overig**	19.540 (15%)
Totaal	91.010

6.

Ambities duurzaamheid

- Afspraken in het sectorconvenant (energieakkoord 2013 label B) (8)
- In 2050 het totale bezit CO2-neutraal hebben (6)
- Nieuwbouw is NOM (1)
- Nieuwbouw is BENG (1)
- Renovatie moet voldoen aan label B of geschikt zijn voor verwarmen van 55° (1)
- In 2050 aardgasvrij (1)
- Alle labels in 2027 minimaal B (1)
- Maximale betaalbare CO2 Reductie in 2050 (1)

8.

Sectorakkoord: duurzaamheid

- 5 van de 9 zijn nu al gemiddeld label B
- 2 corporaties verwachten op tijd te gaan voldoen

- Corporaties die niet voldoen geven aan:
  - Niet te willen kiezen voor uitponden om het doel te halen
  - De komende jaren een versnelling te willen realiseren
  - Nu capaciteitsproblemen te hebben

9.

Prestatieafspraak

- 8 van de 9 corporaties hebben prestatieafspraken met gemeenten
- 4 van de 8 hebben ook specifieke afspraken over duurzaamheid
- Meestal gaan de afspraken niet verder dan de landelijke lijn

11

Prestatieafspraak

- Er is geen eenduidige mening over regionale prestatieafspraken.
- Voorstanders geven aan dat het kan zorgen voor:
  - Snellere procedures
  - Leges kosten dalen
  - Versnelling van de warmtetransitie
  - Bewustwording bij gemeenten
  - Conformiteit van meerdere gemeenten
  - Gezamenlijke opgaven

10

Prestatieafspraak

- Tegenstanders benoemen:
  - Het gebrek aan reciprociteit op regionaal niveau
  - Het schaalniveau zich niet leent voor een gezamenlijke woonvisie
  - Het zal leiden tot een dwingend systeem en daarmee weerstand organiseert

Opvallend is dat er geen relatie is tussen het aantal gemeenten waarin een corporatie zit en of ze voor- of tegenstander zijn.

12

Huidige projecten: besparen

- Maximale isolatie en kierdichting bij renovatie (2)
- Bestaande bouw naar NOM (2)
- VerLEDt projecten (1)
- Actief aan de slag met isolatie van gevels/vloeren/daken.
- Structurele renovatie naar label B (2)
- Routekaart CO2 neutraal in 2050

13

Huidige projecten: PV

- 900 pakketten met zonnepanelen plaatsen
- Plaatsen van een x aantal zonnepanelen per jaar (6)

15

Huidige projecten: Warmte

- Elektrisch koken (3)
- Aardgasvrije pilot met infrarood (3)
- Pilot aardgasvrije wijken (3)
- Onderzoek haalbaarheid warmtenet
- Pilot hybride warmte voorziening

14

Huidige projecten: overig

- Bouwen van bio-based circulaire nieuwbouw (2)
- Circulair hergebruik
- Goedkope monitoring voor woco en bewoners
- Operatie Steenbreek

16

Huidige projecten: Resultaat

- Collectief bewustzijn (bewustwording)
- Duurzame energie (Streven naar CO2-neutraliteit)
- Gesloten kringlopen (circulariteit)
- Natuurlijke stad (biodiversiteit)

- Diversiteit in de enge (CO2) en brede definitie (hierboven) van de duurzaamheidsgedachte

17

Succesfactoren

- Goede communicatie
- Duidelijk intern proces
- SMART afspraken
- Maatschappelijk proces op gang krijgen
- Positieve business case voor bewoners (2)
- Meenemen van bewoners met de plannen (2)
- Koppelen aan natuurlijke momenten
- Durven pionieren
- Wederzijds begrip bij gemeente/woco in warmtestrategieën

19

Risicofactoren

- Te grote resultaten willen nastreven (denk groot, begin klein)
- Te snel resultaat verwachten
- Ontbreken interesse huurder (3)
- Te enge definitie duurzaamheid (ontbreken comfort, te technische insteek etc.) (2)
- Wijzigingen salderingsregeling
- Financiële risico's (kosten vs. baten) (5)
- Financiële kosten warmtetransitie
- Technische aspecten (product niet klaar voor opschaling)
- De huurder als 'proefkonijn'

18

Wat zou u graag nog willen doen?

- Toekomst beeld van de warmte vraag op wijkniveau en mogelijke onbalansen (2)
- Plaatsen van meer PV panelen
- Meer projecten, maar we lopen vast op de capaciteit van Enexis
- Gedrag en bewustwordingsprojecten

20

Waar loop je tegen aan bij gemeenten

- Begrip tussen gemeente en woco gaat steeds beter.
- Facilitering gemeente belangrijk, vaak niet mogelijk.
- Beperkte capaciteit gemeente
- Groot verloop personeel gemeenten
- Bestemmingsplannen
- Ontbreken WTV (of perspectief naar)
- Vergunning en leges
- Grote diversiteit tussen gemeenten
- Sterke focus op haalbaarheid warmtenet
- Verdeelsleutels over subsidies en kosten
- Diversiteit aan snelheden bij gemeenten (en dus capaciteitsvraag richting woco)

21

RES

- Bekendheid RES:

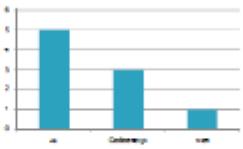

23

RES: verwachtingen/kansen

- Duidelijkheid over de warmtestructuur (7)
- Realisatie van grensoverschrijdende projecten/beleid (2)
- Vuist maken tegen warmte/netwerkbedrijven over kosten verdeling
- Basis voor de gemeentelijke WTV
- Dialoog en leren van elkaar

22

RES: risico

- Onvoldoende houvast voor gemeentelijke WTV
- Focus op een oplossing i.p.v. meerdere oplossingen
- Opgelegd keurslijf
- Onvoldoende draagvlak
- Onvoldoende ambitie (2)
- Andere invulling van de warmteopgave (2)
- Wensdenken
- Te abstract
- Afwenteling van kosten op maatschappelijke huurders (2)
- Te veel vragen van de woco's

24

RES: samenwerking?

- In gesprek blijven
- Gezamenlijke financiële verkenning
- Samenwerken
- Meedenken
- Afstemmen over plannen
- Klankbord

25

Conclusie

- Warmte als thema is nog erg onduidelijk
- Gemeenten moeten duidelijkheid creëren richting woco's
  - Investeringsplannen zijn ingewikkeld zonder perspectief
- Het is ook een ingewikkeld proces die woco en gemeente samen moeten doorlopen
- Juist inzetten op de meerwaarde die je voor elkaar kan betekenen
  - Samen oplossingsrichtingen uitwerken
  - Kennisdelen
  - Totale maatschappelijke kosten meenemen
- Hoe gaan we dit verder versterken?

26

Conclusie

- Niet een regionaal beeld die volledig gedragen wordt
- Bijna alle corporaties voldoen aan de landelijke afspraken uit het sectorakkoord
- Ambities voor 2050 zijn hoog
- Er gebeurt al veel in de uitvoering op:
  - Besparing
  - Gebouw gebonden opwek
  - Pilots aardgasvrij
  - Gedrag speelt steeds meer een rol (kans)

27

Conclusie

- Vooral praktische uitdagingen met de gemeenten
- RES als Black Box
- Verschillende opvattingen over de RES en de rol van de woningbouwcorporatie
- Samenwerking alleen kansrijk als er meerwaarde voor elkaar is

28

Bijlage 2.1.3: uitwerking van de routes

Route 1: direct besparen

Meteen aan de slag kunnen gaan met simpele, snel te realiserende energiebesparende maatregelen. Dit gaat om energiebesparende maatregelen die direct zichtbaar zijn op de energierekening. Vraagt in veel gevallen om een relatief lage investering.
De simpele energie besparende maatregelen zijn in te delen in twee categorieën.

1. Energiebesparing door aanpassing van gedrag
2. Energiebesparing door kleine investeringen in materiaal (LED verlichting, tocht strips, vervanging oude apparatuur etc.)

Voor wie is deze route interessant

- Voor iedereen interessant: met kleine stappen kan al energie worden bespaard.

Specifiek interessant voor:

- Mensen die nog geen plan hebben om hun woning bouwtechnisch te verduurzamen, maar die wel al op korte termijn iets willen doen.
- Mensen die voornemens zijn te gaan verhuizen, dus geen grote investeringen meer gaan doen in het huis, maar wel energie willen besparen.
- Mensen met een smalle beurs.

Tips voor deze route

- Wil je je gedrag aanpassen, kijk dan voor tips: MilieuCentraal
- 'Leer je apparaten kennen. Kijk naar wat er staat. Hoe oud is het. Gebruik b.v. een energiemeter om het energiegebruik van je apparaten te meten. Kijk waar je onderhoud of vervanging verwacht . Bekijk in de folders van je wit, grijs- & bruingoed wat het normale verbruik is (en vergelijk dat met de huidige modellen (denk aan oude koelkast versus nieuwe: soms is vervroegd vervangen heel interessant).
- 'Leer je woning kennen': loop door je woning en kijk of je al tocht strips, radiatorfolie, waterbesparende douchekop, brievenbusborstel etc. hebt.
- Laat een energiescan maken van je huis. Dit maakt duidelijk op welke plekken je warmte verliest.
- Indien nodig: win meer informatie in door websites zoals MilieuCentraal te bezoeken of vraag advies van je lokale energie coöperatie.
- Onderzoek wat voor lokale en landelijke regelingen/acties er zijn voor energiebesparende maatregelen. Dit kan financieel voordeel opleveren.
- Maak een lijst van wensen en een tijdpad waarin je je wensen zou willen realiseren. Onderzoek de haalbaarheid: kijk of je inzicht in kosten en baten kunt krijgen.

Tips voor vervolgroute

Als je deze route hebt doorlopen en verder wil gaan met energiebesparingsmaatregelen: maak met het advies van de energiecoach of adviseur opnieuw een overweging. Wil je met grotere maatregelen aan de slag en weet je b.v. al wat je wilt? Of wil je eerst je opties verkennen? De overweging maakt duidelijk welke vervolgroute u kunt kiezen. Zie stroomschema.

Route 2: Recht op het doel af

Ik wil op korte termijn, grotere stappen kunnen zetten die direct resultaat opleveren in de vorm van een lagere energierekening en/of meer comfort in het huis. Dit kan aan de hand van verschillende maatregelen zoals: isoleren, zonnepanelen, isolerend glas of vergelijkbaar. Ik weet al welke maatregel ik wil nemen.

Voor wie is deze route interessant

- Voor iedereen die weet wat voor stap ze willen zetten in het verduurzamen/aanpassen van hun woning.
- Voor iemand die één of meerdere maatregelen wil uitvoeren.
- Voor mensen die technische aanpassingen aan hun woning moeten doen vanwege vervanging/onderhoud.

Tips voor deze route

- Kijk naar de onderhoud staat van je woning. Wat wil je vervangen of onderhouden, kun je daarbij gelijk jouw gekozen maatregel nemen, of is het slimmer deze uit te stellen?
- Denk hierbij ook na over hoe tevreden je bent over comfort en gebruik van de woning, wat zou je willen verbeteren en wat heeft prioriteit? Sluit jouw gekozen maatregel door op aan?
- Heb je een (oudere) CV-ketel die je wil vervangen? Bedenk of je je woning al aardgasvrij kan en wil verwarmen. Kan dit nog niet, bekijk dan de mogelijkheden voor een nieuwe HR-ketel. Vraag ook bij de gemeente naar de plannen voor het aardgasvrij maken van je wijk. Als dit al op korte termijn is, moet je je bedenken of het nog de investering in een CV ketel waard is.
- Wil je je dak isoleren? Bekijk of je je dak van binnen of buitenuit wil isoleren. Wil je je dak van buitenuit isoleren, bekijk dan eerst of je dakbedekking aan vervanging toe is. Als deze net nieuw is, moet je wellicht je maatregel uitstellen of je dak van binnenuit isoleren.
- Wil je je muren isoleren? Onderzoek dan wat voor isolatie mogelijk is. Heeft u bijvoorbeeld spouwmuren? Dan kunt u die isoleren. Er bestaat ook de mogelijkheid om muren aan de binnenkant of buitenkant te isoleren, dit is minder laagdrempelig dan het isoleren van de spouwmuur.
- Vloerisolatie, doe eerst een check of u een kruipruimte heeft. Deze kunt u eventueel gebruik om uw vloer te isoleren. Wilt u weten wat andere mogelijkheden zijn? Bekijkt u dan de pagina over Vloerisolatie op Milieucentraal. Hier krijgt u advies op maat.
- Wil je je huis aardgasvrij verwarmen, dan is een warmtepomp een goede optie. Let wel op, een warmtepomp kunt u niet zomaar toepassen. Omdat een warmtepomp op lage temperatuur verwarmt, moet uw huis goed geïsoleerd zijn. Voor meer informatie over de verschillende warmtepompen die er zijn kunt u kijken op MilieuCentraal.
- Wil je zonnepanelen op je woning? Doe eerst de toets op b.v. zonatlas.nl of milieucentraal.nl om te kijken hoeveel zonnepanelen er op uw dak mogelijk zijn. Onderzoek of er in uw buurt acties lopen voor zonnepanelen en of dit een mogelijk prijsvoordeel voor u oplevert. Laat ook inventariseren wat uw gebruik is en hoeveel zonnepanelen u nodig heeft om uw eigen gebruik op te wekken. Lees van te voren ook meer over de voorwaarden voor de salderingsregeling. Let op: door de hoge vraag naar zonnepanelen kan de levertijd langer duren.
- Wil je isolerend glas in je woning? Bekijk waar er warmtelekken zitten, sluiten bijvoorbeeld de kozijnen goed aan op de muur? Zo niet, dan loont het om deze ook meteen te vervangen. Ook als je houten kozijnen rotten is het verstandig deze ook meteen te vervangen..
- Let goed op dat een goede ventilatie van het huis belangrijk is voor uw gezondheid. Indien u isolerende maatregelen neemt, bekijk dan ook of een ventilatiesysteem nodig is.
- Win advies in over de maatregel die je wil nemen op websites als MilieuCentraal.
- Win advies in bij je energie coöperatie, het Energiehuis of een commerciële partij over de maatregel die je wil nemen. Vraag bij verschillende partijen offertes op en vergelijk deze met elkaar. Voor adviserende partijen over isoleren kunt u ook kijken op **www.wij-isoleren.nl**

- Maak gebruik van lokale , provinciale en landelijke acties en subsidieregelingen. Voor meer informatie, neem contact op met uw gemeente of kijk op de website van RvO.
- Onderzoek wat voor financieringsmogelijkheden je bank/hypotheek biedt. U kunt ook kijken naar een energiebespaarlening.

Tip voor vervolgroute

Als je deze route hebt doorlopen kun je op een later moment besluiten om nog een maatregel te nemen om je woning verder te verduurzamen. Je kunt als vervolg ook overwegen de stap te nemen naar bijvoorbeeld aardgasvrij, of energie neutrale woning. Dit kan via route 7.

Route 3: Rustig oriënteren

Je denkt na over je woning en stelt jezelf een aantal vragen. Wil je naar een woning zonder aardgas? Wil je dat op korte termijn of over een jaar of tien? Wil je een woning die meer comfort biedt bij een lagere gasrekening? Wellicht moeten er zaken worden aangepakt (onderhoud). Je hebt tijd om je te goed te oriënteren. Energiehuis Helmond kan je daarbij helpen. Maak een afspraak!
Doel van deze route is: het maken van een (stappen) plan voor de toekomst. Daarvoor moet je eerst je woning goed leren kennen. Als je dat goed in beeld hebt, kun je (stappen)plan maken voor de woning voor de komende jaren. Je kunt zelfs verschillende scenario's uitwerken.

Voor wie is deze route interessant

- als je niet gelijk aan de slag wilt, maar tijd wilt nemen om tot goede afwegingen te komen;
- als je nadenkt over de toekomst en er rekening mee houdt dat de levering van aardgas op termijn niet meer vanzelfsprekend is;
- als er zaken in je huis aan groot onderhoud of vervanging toe zijn (CV ketel, dakbedekking, kozijnen)
- verbeteringen of aanpassingen aan je woning wilt realiseren (meer comfort, meer ruimte, ander gebruik van de ruimte)
- als je wilt weten wat nieuwe oplossingen en technieken voor jouw kunnen betekenen

Tips voor deze route

- benoem heel precies wat je beweegt voor deze oriëntatie en wat je doel is: wil je iets doen aan het milieu, wil je met besparen met maatregelen die zich redelijk terugverdienen, wil je meer comfort, wil je energieneutraal zijn, wil van het aardgas af. En welke termijn wil je overzien?
- 'leer je woning kennen': verzamel eerst gegevens van je woning en je energiegebruik: denk aan bouwtekeningen (*), jaarnota's energiegebruik, inventariseer waar je onderhoud of vervanging verwacht;
- vind je het lastig om je eigen woning te leren kennen? Laat een energiecoach of een onafhankelijk professioneel adviseur je woning goed bekijken, en vraag tips voor verbetering;
- heb je besloten iets aan te gaan pakken? Kijk dan ook naar het wijkplan van de gemeente voor de warmtetransitie in jouw wijk;
- maak een lijst van wensen en een tijdpad waarin je je wensen zou willen realiseren. Hang hier indien wenselijk termijnen aan vast.
- onderzoek de haalbaarheid: kijk of je inzicht in kosten en baten kunt krijgen
- laat indien mogelijk een warmtebeeldopname van je woning maken
- oriënteer je op mogelijkheden voor subsidie en financiering, mede op basis van je budget en de subsidie-mogelijkheden

Informatie

- overzicht kosten en besparingen Milieu Centraal (beschikbaar voor elk woningtype)
- informatie over mogelijke maatregelen van Milieu Centraal

Tips voor vervolgroute

- route 2 voor je uitvoering van maatregelen in eigen regie
- route 4 voor als je ontzorgt wil worden
- route 5 als je het samen met je buurt/buren wil oppakken

Relevante activiteiten Energiehuis Helmond

- thema-avond: analyse en toekomstplan voor je woning (zie agenda)

Route 4: het gemakt van ontzorgd worden

Wat is het doel van deze route?

Het verduurzamen van je woning en daarin ontzorgd worden. (gedeeltelijk) ontzorgen betekent dat je zelf niet al het werk hoeft te doen, maar een of enkele stappen uitbesteedt. Een derde partij regelt een energieadviseur, een overzicht van je energiegebruik, een inventarisatie van de maatregelen die je aan je woning kunt treffen en vraagt hier offertes voor op.
Diverse organisaties kunne n hierin ondersteunen, door b.v. het aanbieden van grootschalige inkoop acties of het maken van een totaalplan voor jouw woning. Sommige organisaties bieden ook financieringsmogelijkheden bij de te nemen maatregelen aan.

Voor wie is deze route interessant

- Voor mensen die houden van gemak.
- Voor mensen die wel willen verduurzamen, maar het zelf niet goed kunnen of willen regelen.
- Voor mensen die willen verduurzamen, maar die zelf weinig kennis hebben van hoe ze dit kunnen doen.

Tips voor deze route

- Zoek naar partijen die het ontzorgingstraject kunnen uitvoeren, of vraag bij de gemeente en energiecoöperatie om tips. Sommige energiecoöperaties bieden ook een ontzorgingstraject aan.
- Bepaal van te voren je budget. Wat heb je maximaal beschikbaar voor het verduurzamen van je woning?
- Vraag meerdere offertes op voor partijen die het ontzorgen aanbieden. Lees over de ervaringen van andere huiseigenaren met de verschillende partijen op het internet.
- Niet genoeg budget? Bekijk de mogelijkheden voor een energiebesparingslening. Of bekijk eventuele mogelijkheden bij een energy service company (bieden maatregelen i.c.m. financiering)
- Maak gebruik van lokale , provinciale en landelijke acties en subsidieregelingen zoals de SEEH.

Tip voor vervolgroute

Als je deze route hebt doorlopen kun je overwegen op een later moment nog een maatregel aan je huis te treffen (route 2, 4 of 5), of om de stap te nemen naar bijvoorbeeld aardgasvrij, of energie neutrale woning. Dit kan via route 7.

Route 5: Samen met de buren of buurt

Wat is het doel van deze route?

Je wil verduurzamen, maar je wil het niet alleen doen. Je onderzoekt/vraagt of je buren of buurt mee willen doen.
Of je wil verduurzamen en hoort van een initiatief dat in de buurt speelt ten aanzien van het verduurzamen van de woning.

Voor wie is deze route interessant

- Voor mensen die wel willen verduurzamen, maar het zelf niet goed kunnen of willen regelen
- Voor mensen die willen verduurzamen, maar die zelf weinig kennis hebben van hoe ze dit kunnen doen.
- Voor mensen die het prettig en handig vinden om het samen op te pakken. “Samen staan we sterker en weten we meer dan alleen”.
- Soms ontstaat er de noodzaak om iets samen op te pakken, b.v. als je het dak wil vervangen en isoleren en je woont in een 2-kapper.
- Voor mensen die willen verduurzamen en het buurtgevoel willen versterken.

Tips voor deze route

- ‘Leer samen de woning kennen’: verzamel eerst gegevens van jullie woningen en energiegebruik: denk aan bouwtekeningen (*), jaarnota’s energiegebruik.
- Inventariseren wat voor mogelijke initiatieven zijn er om samen zoiets op te pakken. Vraag bij je gemeente of er al zulke initiatieven lopen waarbij je bijvoorbeeld kunt aansluiten.
- Als je wensen hebt om je woning te verduurzamen, deel het met de buurtvereniging/wijkraad. De buurtvereniging/wijkraad kan inventariseren wie nog meer interesse heeft. Indien er een Lokale Energie Coöporatie is, vraag van na voor soortgelijke initiatieven
- Welke maatregelen wil je nemen? Oriënteer je hier op. Voor meer informatie over maatregelen zie route 2.
- Laat een energiescan maken van jullie huizen.
- Bepaal per woning tot hoever je wil verduurzamen en zoek de overeenkomsten. Maak een lijst van wensen, kijk waar de overeenkomsten in de wensen zijn. Maak een tijdpad waarin jullie willen verduurzamen. Onderzoek de haalbaarheid: kijk of je inzicht in kosten en baten kunt krijgen.
- Vraag bij verschillende partijen offertes op en vergelijke deze samen met elkaar.
- Jullie kunnen advies in winnen bij de energiecoöperatie of andere, commerciële partijen.
- Gebruik maken van lokale, provinciale en landelijke acties en subsidieregelingen zoals de SEEH.

Tip voor vervolgroute

Als je deze route hebt doorlopen kun je overwegen om vervolgstappen individueel te zetten (route 2). Je kunt ook samen met je buren bepalen wat jullie als volgende stap zien, willen jullie nog een maatregel nemen (nog een keer route 5)? Het kan ook ambitieuzer, samen of alleen de stap nemen naar bijvoorbeeld aardgasvrij, of energie neutrale woning. Dit kan via route 7.

Route 6 Eigen oplossingen

Jouw ultieme doel: je woning verduurzamen op jouw eigen manier. Met oplossingen die je zelf bedenkt en zelf en/of met hulp van installateurs uitvoert. Volg je deze route, dan kan Energiehuis Helmond je helpen als 'sparring partner' en bij het vinden van informatie.

Voor wie is deze route interessant?

Ben je een autonome, eigenzinnige, avontuurlijke en creatief persoon met een behoorlijke bouwkundige en installatietechnische kennis die graag de eigen wensen realiseert op basis van eigen inzichten? Dan is dit jouw route. Het gaat je om unieke oplossingen voor jouw woning, iets als terugverdientijd is minder belangrijk.

Welke bestemmingen zijn er?

- jouw woning van het aardgas af
- jouw woning zuiniger, energieneutraal of 'nul op de meter'

Tips voor deze route

- denk goed na over jouw drijfveren. Wat wil je bereiken en waarom. Maak dat expliciet. En bepaal welke investering je daarvoor nodig hebt;
- investeer in het laten maken van een professionele scan van jouw woning en in een professioneel advies. Een professional ziet wellicht meer of let op andere dingen dan jizelf/ Wat je ook doet, zorg eerst dat je de eigenschappen van jouw woning goed in beeld hebt;
- toets je eigen kennis en inzichten. We spreken regelmatig mensen die niet de volledige of niet de juiste informatie hebben over maatregelen of installaties die ze willen gaan toepassen. En die daarmee niet de beste keuzen maken;
- baseer je aanpak altijd op de Trias Energetica: begin (1) met het beperken van de energievraag (isoleren, glas, aanpak warmtelekken), ga na waar en hoe je duurzame energie kunt inzetten en zorg voor efficiënte installaties;
- besteed aandacht aan ventilatie. In een bestaande woning is ventilatie vaak niet op orde. Ga je beter isoleren en kieren dichtzetten, dan kan het klimaat in de woning onder de maat raken;
- oriënteer je op mogelijkheden voor subsidie en financiering.

Informatie

- handboek 'eerst isoleren en dan een warmtepomp' – ir. Jan Tessel (inkijkexemplaar bij Energiehuis Helmond);
- informatie afzonderlijke maatregelen: zie route 2;
- kenniscentrum ISSO: Vademecum Energiebewust Ontwerpen van Nieuwbouwwoningen, met veel info die ook bruikbaar is voor oplossingen in bestaande woningen;
- warmtepompplein: onafhankelijk platform met onder meer TNO en ISSO als kennispartners.

Relevante activiteiten Energiehuis Helmond

- thema-avond: analyse en toekomstplan voor je woning (zie agenda)

Route 7 Direct vergaand verduurzamen

Je hebt een flinke ambitie: je wilt je woning verbeteren en/of uitbouwen. Je wilt daarbij de woning ook vergaand energiezuinig of zeer duurzaam maken. Dat kan! Op verschillende manieren, met verschillende bestemmingen. Energiehuis Helmond kán helpen met het vinden van de juiste informatie en kan met je meedenken.

Voor wie is deze route interessant?

- als je een woning aankoopt waar je lange tijd wilt gaan wonen, of als je al een woning hebt en daar langer wil blijven wonen
- als je meer comfort wilt in je woning of een gezonder binnenklimaat
- als je je energierekening omlaag wilt brengen en beheersbaar wilt houden
- als je plannen hebt voor aanpassingen in je woning: werk- of slaapkamer op zolder, vervangen vloerbedekking woonkamer, woning uitbouwen etc.
- als je je woning wilt verwarmen zonder aardgas

Welke bestemmingen zijn er?

- zeer energiezuinig | energieneutraal | energieleverend: focus op energie
- nul op de meter: woning met jaarlijkse energierekening van € 0,00
- ecologisch/natuur inclusief verbouwen: verduurzamen met natuurlijke materialen, groene daken, opvang van regenwater
- circulair verbouwen: accent op hergebruik van materialen

Voorbereiding

- Denk goed na over welke bestemming je wilt bereiken. Wat is je doel? Wat zijn je drijfveren? Leg je de focus op energie, wil je ook verantwoord / duurzaam materiaalgebruik?
- Informeer bij de gemeente wat het warmteplan voor jouw wijk is. Gaat – als alternatief voor levering van aardgas - worden ingezet op levering van warmte of is de verwachting de oplossing gezocht gaat worden in elektrische systemen (warmtepomp)?
- Breng voor je zelf in kaart op welke punten je de woning wilt verbeteren. Denk niet alleen na over de ruimte en uitstraling, maar ook over comfort, binnenklimaat, energierekening en misschien zelfs wel de rolstoeltoegankelijkheid (levensloopbestendigheid)?
- Denk na over hoe je te werk wilt gaan. Wil je zelf de regie voeren of wil je liever ontzorgd worden? Je kunt natuurlijk globale ideeën aan een aannemer voorleggen, maar je kunt ook een adviseur of ontwerper inschakelen. Ga in alle gevallen goed na of ze kennis en ervaring hebben in het verduurzamen. Dat ze meer kunnen dan verbouwen voor een mooie uitstraling.
- Overweeg in een vroegtijdig stadium een professionele energieadviseur in te schakelen die met jouw en je ontwerper of aannemer mee kan denken.
- oriënteer je op mogelijkheden voor subsidie en financiering

Tips voor deze route

- Kies altijd voor zeer goede isolatie, HR++ of zelfs drievoudig glas en optimale kierdichting. De eerste stappen voor een energiezuinige woning. Kijk bij SEEH of je in aanmerking kunt komen voor subsidie.
- Denk na over de toekomst: op termijn zal geen aardgas meer worden geleverd. Dat kan best nog lang duren, maar bereid de woning vast voor. Pas als het even kan bijvoorbeeld het verwarmingssysteem aan. Realiseer een systeem dat warmte afgeeft op lage temperatuur (35°): vloerverwarming en/of lage temperatuurconvectoren. Je bent dan voorbereid op nieuwe verwarmingstechnieken als de warmtepomp.
- Investeer in goede ventilatie. Een gezond binnenklimaat is belangrijk. Er zijn nieuwe technieken om goede ventilatie in bestaande woningen te krijgen.
- Investeer in zonnepanelen, zeker als je het dak gaat aanpakken.
- Maak als het even kan een technische ruimte waar je nu of in de toekomst de benodigde installaties kunt plaatsen.
- Oriënteer je op mogelijkheden voor subsidie en financiering

Adviseurs en bedrijven

- overzicht professionele energieadviseurs
- overzicht ontzorgers: zie route 4

Informatie

- handboek ‘eerst isoleren en dan een warmtepomp’ – ir. Jan Tessel (inkijkexemplaar bij Energiehuis Helmond)
- informatie afzonderlijke maatregelen: zie route 2

Tip voor vervolgroute

- PM

Relevante activiteiten Energiehuis Helmond

- thema-avonden isoleren | zonnepanelen | warmtepomp (zie agenda)

Route 8 Nieuwbouw

Met nieuwbouw anno 2020 realiseer je op een woning zónder aardgas. Want wanneer gebouwd wordt op een nieuwe kavel dan zal daar geen aansluiting voor aardgas meer komen. Voor nieuwbouw geldt ook: de nieuwe woning moet voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit. Anders wordt geen vergunning voor de bouw verleend (omgevingsvergunning). Het Bouwbesluit kent – naast eisen ten aanzien van constructie en (brand) veiligheid - eisen ten aanzien van energie (EPG), materialen (MPG), en ventilatie. Er is een breed scala aan bouwkundige maatregelen en installatieoplossingen beschikbaar om aan de eisen te voldoen. Maar welke oplossingen hebben jouw voorkeur? De routebeschrijving geeft inzicht in de mogelijkheden maar begint met tips voor de voorbereiding.

Voor wie is deze route interessant?

- voor mensen die zelf opdracht (gaan) geven voor een nieuw te bouwen woning;
- voor mensen die een nieuw te bouwen (gaan) kopen van een aannemer of projectontwikkelaar;
- voor mensen die deelnemen aan een project met collectief opdrachtgeverschap (CPO).

Welke bestemmingen zijn er?

Bij nieuwbouw zijn verschillende bestemmingen mogelijk:

- een woning die ‘gewoon’ voldoet aan de eisen van de wetgeving (Bouwbesluit);
- een woning die uitdrukking geeft aan een specifieke benadering van duurzaamheid: energieleverend, duurzaam, circulair, Cradle to Cradle, ecologisch, houtskeletbouw, bouwen Passivhaus Bouw;
- aanvullend of in combinatie met een specifieke benadering kan je nieuw te bouwen woning ook uitblinken op gebied van bijvoorbeeld rolstoeltoegangkelijkheid en gezondheid.

Cradle to Cradle geinspireerde woning in Someren
Gemeente Someren zet flinke stap in duurzaamheid in woonwijk Groote Hoeven. Met een statiegeldregeling wordt gestimuleerd om circulair te bouwen. Met de circulaire voorbeeldwoning voegt de gemeente zelf daad bij het woord. Deze woning is door 2.0 Architecten ontworpen en bevat vele C2C gecertificeerde materialen.
Mail naar demo-woning@someren.nl voor een afspraak of bel (0493) 494 888.

Als je zelf of met een collectief opdracht geeft:

- denk na over het resultaat dat je wilt bereiken;
- kies een architect met ervaring in duurzaam / energiezuinig bouwen; vraag naar haar of zijn opvattingen, kennis en ervaring;
- maakt de architect zelf de berekeningen voor energie (EPG) en materialen (MPG) of besteed hij deze uit (allebei prima, maar handig om te weten);
- zet ‘energie’ op de agenda van de eerste besprekingen over het ontwerp: welke keuzen zijn mogelijk, welke oplossingen hebben de voorkeur?;
- kies – als het even kan – voor de plaatsing van zonnepanelen (zelf eigen elektriciteit opwekken) en bespreek op welke manier zonnepanelen mooi kunnen worden verwerkt in het ontwerp
- dring er op aan vroegtijdig – fase schetsontwerp - een eerste EPG berekening te kunnen inzien. Zo’n berekening kun je gebruiken om het effect van alternatieven te zien (wat is het effect als je bijvoorbeeld voor drie-laags glas kiest).

Tips voor deze route

- maak een afspraak bij Energiehuis Helmond voor een uitgebreide verkenning van de route en keuzemogelijkheden;
- streef naar hoge isolatiewaarden: de woning wordt maar één keer gebouwd, isolatie kan niet worden aangepast (dus nu heb je de kans);
- oriënteer je in ieder geval op de volgende zaken:
    - op welke manier wordt – zonder aardgas - in verwarming voorzien? Verdiep je in warmtepomp-opties en lage-temperatuurverwarming;
    - verdiep je in de mogelijkheden voor ventilatie (ventilatie is belangrijk, er zijn verschillende systemen);
    - kijk naar de optie: warmterugwinning uit douchewater (levert veel winst op

Financiering en subsidies

- voor nieuwbouw is géén subsidie voor isolatie of voor een warmtepomp beschikbaar;
- veel banken hebben een gunstige hypotheek voor duurzaam bouwen

Informatie

- Kennis instituut ISSO biedt met het Vademecum Energiezuinige Nieuwbouw veel inzichtelijke informatie over alle bouwkundige- en installatietechnische mogelijkheden. Ook interessant voor architecten en installateurs.
- Gemeenten in de regio hebben beschikking over de software van GPR Gebouw. Zij kunnen particuliere bouwers toegang geven tot deze software. GPR Gebouw geeft inzicht in de duurzaamheid van een woning op vijf thema's: energie, materialen, gezondheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde. Best interessant. Meer weten? Neem contact op met Energiehuis Helmond.

Financiering en subsidies

- subsidie voor isolatie: regeling Subsidie Energiebesparing Eigen Huis (SEEH)
- subsidie voor warmtepomp en zonneboiler: ISDE
- subsidie groene daken: Helmond
- gemeentelijke duurzaamheidslening: Helmond [link]
- duurzaamheidslening Nationaal Energiebespaarfonds [link]

Bijlage 2.1.4: Schema 8 routes

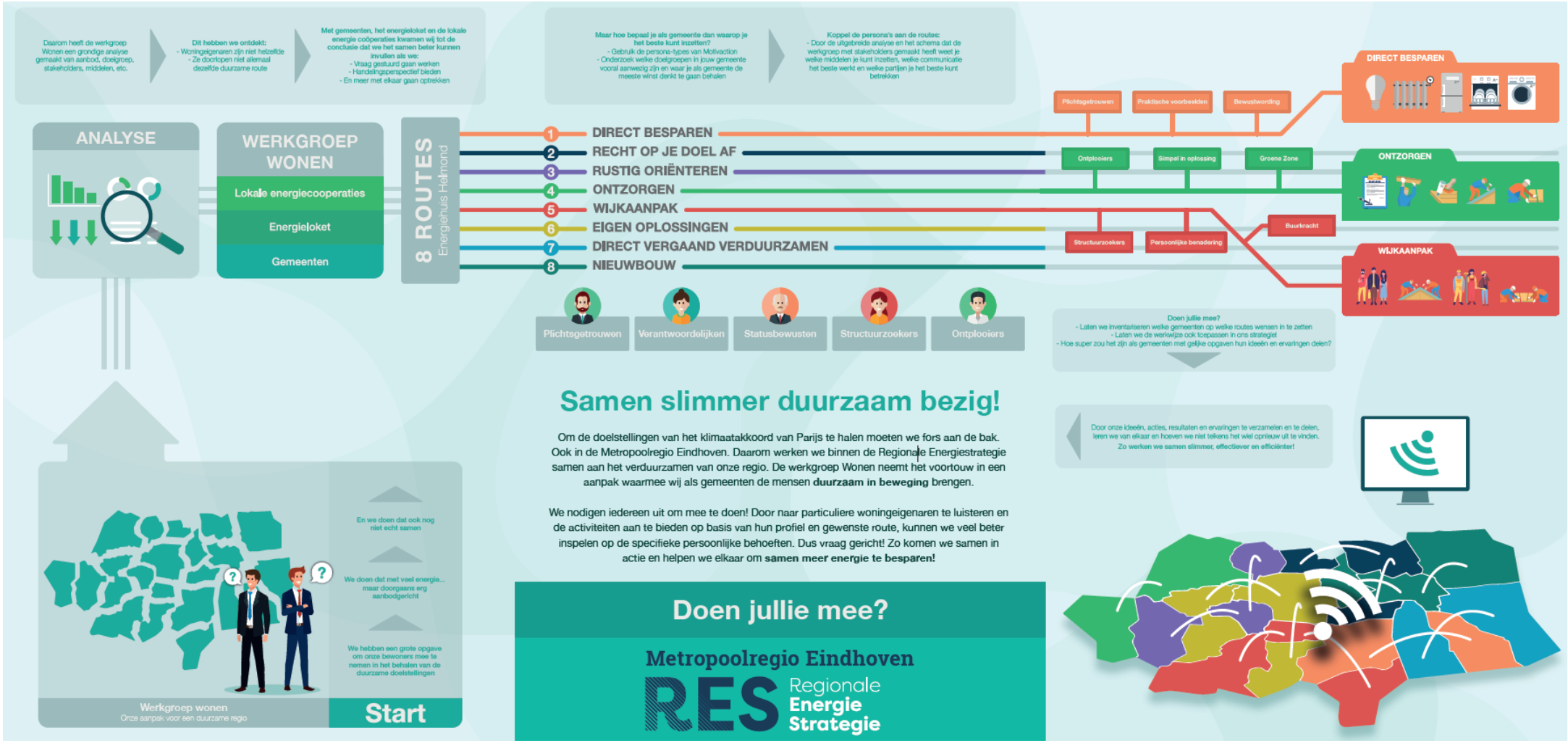

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

2. Besparing

Bijlage 2.2 Doelgroep Bedrijven

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Bijlage 2.2. Bedrijven

1. Ambitie

Ondernemers en eigenaren van bedrijfsvastgoed duurzaam in beweging krijgen zodat ze zoveel mogelijk energie gaan besparen, waarmee we tevens onze CO2-uitstoot kunnen reduceren. Deze besparing is basis voor verdergaande acties op gebied van het toepassen van alternatieven warmteconcepten en duurzame energie maatregelen. We zetten in op toezicht en handhaving op huidige (en nieuwe) wet- en regelgeving, maar doen ook handreikingen naar bedrijven door te informeren en inspireren, te ontzorgen en binnen green deals ruimte te bieden voor collectieve aanpakken en innovatie.

2. Opgave

Meer dan de helft van het totale energieverbruik in onze regio ligt bij bedrijven. Daarvan kan meer dan de helft worden toegeschreven aan de industrie en bijna een vijfde aan de landbouw. Dit zijn de sectoren waarvoor in het klimaatakkoord een aparte klimaattafel is opgenomen (Sectortafel Industrie en Sectortafel Landbouw en landgebruik). Procesenergie bij industrie en energie voor de landbouw vallen dus buiten de scope van de RES. Hoewel de RES vooral betrekking heeft op gebouwgebonden energieverbruik en -opwekking, nemen we in de besparingsdoelstellingen ook de bredere energiehuishouding van bedrijven mee.

Drie van de doelstellingen uit de Regionale Energie Strategie hebben betrekking op de bedrijven in de regio: het reduceren van energieverbruik, het opwekken van zonne-energie op grote daken en het duurzaam gebruik van de beschikbare warmte. Daarom gaan we met bedrijven niet alleen in gesprek over energiebesparing, maar nemen we ook kansen mee voor energieopwekking of warmte uitwisseling en eventuele meekoppelkansen met andere duurzaamheidsopgaven (zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit, circulariteit, MVO), zowel op hun individuele bedrijfsterrein als op de bedrijventerreinen waarop ze gelegen zijn, evenals aanliggende woonwijken. Het is tenslotte niet wenselijk om meerdere aparte gesprekken met ondernemers te voeren vanuit de drie RES doelstellingen.

3. Analyse

We hebben verschillende analyses gedaan om inzicht te krijgen in de opgave en wat nodig is om deze opgave te realiseren. Energiebesparing bij bedrijven kan op verschillende manieren aangevlogen worden: per doelgroep, thema/sector en/of schaalniveau.
Door middel van een data-analyse hebben we in beeld gebracht waar zich bepaalde doelgroepen en thema's binnen de regio concentreren. (Zie bijlage 2.2.1 Data analyse ODZOB)
Op basis van deze analyse kan vervolgens bepaald worden welk schaalniveau hier het beste bij aansluit. Vervolgens kunnen we bepalen welke aanpak het meest geschikt is.

Doelgroepen

De RES focust op gebouwgebonden energieverbruik. Vandaar dat we doelgroepen onderscheiden zowel op basis van energieverbruik van het bedrijf als op basis van gebouweigenschappen.

- Grote energieverbruikers, vaak met veel proces-verbruik.
- Grote vastgoedeigenaren: met belang bij marktwaarde en verhuurinkomsten.
- Bedrijven met pand in eigen bezit: hier zijn brede aanpakken mogelijk.
- Bedrijven die pand huren: geen directe rol, maar kunnen invloed uitoefenen op of actief samenwerken met pandeigenaar.

Schaalniveaus

De RES beoogt samenwerking op regionaal schaalniveau. In de Metropoolregio Eindhoven wordt al op vele vlakken samengewerkt, maar zijn ook onderwerpen belegd op subregionaal schaalniveau.

- Regionaal: hierbij valt te denken aan een branche-aanpak of keten-aanpak.
- Subregionaal: gemeenten werken samen op subregionaal niveau aan bijvoorbeeld bedrijventerreinen beleid of gedeelde bedrijventerreinen.
- Gebiedsgericht: doordat een bepaald thema of doelgroep zich in een concentratie vestigt kan het zeer nuttig zijn op dit schaalniveau te werken (denk hierbij aan bedrijventerreinen, winkelgebieden of horeca-concentratie gebieden).
- Individuele bedrijven: bedrijven die niet in een van de hierboven genoemd schaalniveaus georganiseerd zijn kunnen zo benaderd worden.

Thema's

Voor collectieve aanpakken hebben we naar bedrijfssectoren en geografische clustering de volgende thema's voorgesteld:

- Industrie: productie, maar ook logistiek en groothandel.
- Kantoren: dienstverlening.
- Retail en horeca
- Agrarische bedrijven

Met name bij kantoorgebouwen is er urgentie om aan de slag te gaan met besparing: het ministerie van BZK voert per 1 januari 2023 de energielabel C-verplichting in voor kantoren van minimaal 100 vierkante meter (en Label A per 2030).
Analyse van de energielabels in onze regio laat zien dat 34% van de label C-plichtige kantoren een groen label C of beter heeft. 10% heeft label D of slechter, van de overige 56% is nog geen energielabel geregistreerd. Als we op basis van het bouwjaar inschatten wat het energielabel is van de kantoren met een ontbrekende energielabel, dan heeft nu 62% van de kantoren energielabel C of beter en 38% energielabel D of slechter.

Voor alle nieuwbouw, zowel woningbouw als utiliteitsbouw (bedrijven, kantoren, maatschappelijk vastgoed), geldt dat de vergunningaanvragen vanaf 1 januari 2021 moeten voldoen aan de eisen voor Bijna Energieneutrale Gebouwen (BENG). Die eisen vloeien voort uit het Energieakkoord voor duurzame groei en uit de Europese Energy Performance of Buildings Directive (EPBD). Maar ook op duurzame energie komt er nieuwe wet- en regelgeving op bedrijven af; zo kunnen gemeenten bedrijven binnenkort verplichten om de daken beschikbaar te stellen voor zonne-energie.

Voor het gros van de bedrijven gelden wettelijkeRVO-regels m.b.t. besparing en verduurzaming. Met de invoering van de Informatieplicht medio 2019 zijn alle bedrijven met een verbruik van min. 50.000

KWh of 25.000 m3 gebonden aan het
doorvoeren van Energiebesparende Maatregelen (EML). Vanaf 2023 wordt de energiebesparingsplicht verbreed, waardoor bedrijven ook andere CO2-reducerende maatregelen moeten nemen waarvan de terugverdientijd binnen de vijf jaar valt.

In opdracht van de Metropoolregio Eindhoven heeft VNO-NCW een analyse uitgevoerd naar verduurzaming van bedrijven/bedrijventerreinen. (zie bijlage 2.2.2.). Een greep uit hun aanbevelingen:

- Sluit aan bij gezamenlijke uitdagingen en lopende trajecten. Op deze manier wordt de aanpak herkenbaar, worden er geen trajecten naast elkaar georganiseerd en wordt het draagvlak vergroot omdat de aanpak aansluit bij uitdagingen waar de ondernemers voor staan.
- Communiceer in de taal van ondernemers. Vertaal overheidsvragen en beleid naar voor MKB'ers hanteerbare brokken.
- Maak ondernemers mede eigenaar van het proces, maar ook van het uitvoeringstraject. Wanneer ondernemers zich echt eigenaar voelen en het dus ook intrinsiek belangrijk vinden dat een aanpak slaagt zullen ze ook bereid zijn om energie te steken in de uitvoering en andere ondernemers te betrekken bij de aanpak.
- Probeer duurzaamheidvraagstukken en innovatie altijd te vertalen naar verdienmodellen, zodat het voor ondernemers behapbaar en toepasbaar wordt.
- Betrek de omgevingsdienst bij de uitvoering. Op deze manier is 'de stok' niet alleen een loos 'dreigement', maar wordt er ook echt gehandhaafd bij partijen die geen stappen zetten. En kunnen er tijdens controle en toezicht tips gegeven worden.
- Kijk of je collectieve afspraken (bijv. GreenDeals) met bedrijventerreinen, centra of branches kunt maken t.a.v. energietransitie, duurzaamheid, handhaving en ontwikkelen van activiteiten. Daarbij verplicht het collectief zich tot een gezamenlijke prestatie en meet je niet de individuele bedrijven maar het totale per saldo resultaat. Het kan leiden tot coulance met betrekking tot verplichtingen als er vrijwillige afspraken gemaakt worden.

4. Uitvoering

De uitvoering biedt een basispakket van MRE-brede activiteiten en een palet aan modules die gemeenten alleen of in samenwerking kunnen inzetten. We richten ons op daarbij aspecten als het delen en vergroten van kennis, gezamenlijke monitoring en bijsturing, het afstemmen van duurzaamheidseisen, het effectief inzetten van handhaving en het onderzoeken naar en het initiëren en versterken van samenwerkingsverbanden.

Basisinfra:

- Kennissessies
- Monitoring en evaluatie
- Pilots verduurzaming bedrijventerreinen VNO-NCW
- Energieplan ODZOB
- Data-analyse: Voor de regio wordt de data op het gebied van besparing bij bedrijven inzichtelijk gemaakt en geanalyseerd. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt waar kansen zijn voor besparing.

Modules:

- Green deals opzetten:
  Door heldere onderlinge afspraken kunnen overheden en bedrijven werken aan concrete resultaten, waarbij iedere betrokken partij zijn eigen verantwoordelijkheid heeft.
- Aanpak energielabel C kantoren:
  Het gaat hier om het gezamenlijk opzetten van een communicatieaanpak om kantooreigenaren en -gebruikers aan te sporen om voor 2023 hun kantoren naar minimaal label C te brengen.
- Gebiedsgerichte aanpak VNO-NCW:
  VNO-NCW heeft samen met Ondernemerskontakt De Hurk, Stichting Bedrijventerreinen Helmond, Kempisch Ondernemersplatform en het Innovatiehuis de Peel een aanpak gedefinieerd voor de verduurzaming van bedrijventerreinen in de Metropoolregio Eindhoven.
- Online platform voor bedrijven:
  Een online platform helpt de diverse doelgroepen en stakeholders door het op objectieve wijze delen van kennis en ervaring, het vergaren en monitoren van activiteiten en resultaten en het uitdagen van deelnemers te participeren en samen te werken in diverse initiatieven.
- Aanpak agrarische bedrijven
- Duurzaamheidsafspraken nieuwbouw:
  Evalueren van het regionale convenant duurzaam bouwen (specifiek bedrijven) uit 2010 en het maken van nieuwe afspraken.
- Extra inzet toezicht/handhaving:
  Deze RES module maakt het mogelijk om extra inzet te plegen naast de afspraken in het werkprogramma van de ODZOB, zodat er meer bedrijven gecontroleerd kunnen worden.
- Opzetten ondernemersfonds:
  Doel van deze module is om te onderzoeken op welke manier duurzame financiering van collectieve verduurzaming bij bedrijven ingericht kan worden.
- Aanpak zon op dak
  Deze module heeft als doel om informatie, inspiratie en hulp bij initiatieven te bieden, tot het onderzoeken naar de mogelijkheden om bedrijven te ontzorgen in hun doelstelling om bij te dragen aan pv-opwekking.

Bijlage 2.2.1. Data Analyse Odzob

Wettelijke mogelijkheden gericht op energiebesparing bij bedrijven

Inleiding
Een werkgroep van gemeenten werkt aan het onderdeel energiebesparing voor de Regionale Energie Strategie. Deze werkgroep heeft aan de ODZOB gevraagd in beeld te brengen wat de wettelijke mogelijkheden zijn voor het realiseren van energiebesparing bij bedrijven en wat het besparingspotentieel is. In deze memo is dat in beeld gebracht met de huidige inzichten.
In deze memo gaan we achtereenvolgens in op het aantal inrichtingen in Zuidoost-Brabant, en op wat met wet- en regelgeving bereikt kan worden op het gebeid van energiebesparing bij bedrijven. We sluiten af met conclusies.
Daarnaast heeft de ODZOB een themaplan Energie bij toezicht in ontwikkeling, met daarin onder meer het wettelijke kader en aanbevelingen voor toezichtprojecten gericht op energiebesparing bij bedrijven.

Aantal inrichtingen
Volgens CBS zijn er in de regio 85.441 bedrijfsvestigingen (inclusief overheid, onderwijs en zorg, 2019). Niet ieder bedrijf is een inrichting. In het inrichtingen bestand van de ODZOB en gemeente Eindhoven komen we in totaal op ca 22.260 inrichtingen.

Deze inrichtingen kunnen worden onderverdeeld in type A, B en C bedrijven volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer. Type B zijn meldingplichtig voor het Activiteitenbesluit en type A bedrijven zijn niet meldingplichtig. Voor deze bedrijven gelden rechtstreeks de voorschriften uit het Activiteitenbesluit waar onder andere energiebesparing een onderdeel van uitmaakt. In de voorschriften is bepaald dat voor deze bedrijven (type A en B) vanaf een bepaald energieverbruik (meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m^3 aardgas (equivalent) per jaar) de energiebesparings- en informatieplicht geldt.
Voor type C bedrijven geldt de vergunningsplicht. De energievoorschriften uit het Activiteitenbesluit zijn voor hen niet rechtstreeks van toepassing. Dergelijke voorwaarden dienen in de vergunning te worden opgenomen. Hierdoor kan per vergunningplichtig bedrijf een op maat samengesteld pakket aan voorschriften worden opgelegd. Maar dit heeft eveneens als gevolg dat niet voor elk bedrijf momenteel volwaardige en actuele energievoorschriften onderdeel uitmaken van de vergunning. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de MJA bedrijven, deze Meerjaren Afspraken energiebesparing eindigen eind 2020. Dit heeft aandacht nodig bij actualisatie van de vergunning.
In de volgende tabel staat een zo goed mogelijke inschatting van het aantal inrichtingen per type, voor zover bekend in ons inrichtingenbestand.

	Vergunningplichtige type C	Meldingsplichtige bedrijven Type B	Type A	Totaal aantal inrichtingen Type A+ B + C
Asten	200	739	1	940
Bergeijk	117	840	6	963
Best	61	799	3	863
Bladel	103	929	4	1.036
Cranendonck	68	899	0	967
Deurne	224	1.161	4	1.389
Eersel	112	654	4	770
Eindhoven	75	2.400	1.100	3.575
Geldrop-Mierlo	17	648	4	669
Gemert-Bakel	194	1.411	42	1.647
Heeze-Leende	84	696	1	781
Helmond	61	1.386	4	1.451
Laarbeek	82	1.049	55	1.186
Nuenen	49	597	1	647
Oirschot	101	823	4	928
Reusel-De Mierden	143	416	0	559
Someren	177	838	0	1.015
Son en Breugel	29	633	12	674
Valkenswaard	66	967	1	1.034
Veldhoven	35	741	1	777
Waalre	19	293	2	314
Provincie	78	0	0	78
Totaal	***2.095***	***18.919***	***1.249***	***22.263***

De nodige kanttekeningen moeten gemaakt worden: Het bedrijvenbestand van de ODZOB zal niet volledig zijn. Bedrijven waar de gemeente in het verleden niet is gekomen en de ODZOB tot op heden ook niet is langs geweest staan niet in het bestand. Met name bij de Type A bedrijven ontbreken er veel omdat zij een laag milieurisico hebben. Daar komen we zeer beperkt, ongeveer eens in de 10 jaar. Hier kan wel een energiebesparingspotentieel zijn. Daarnaast kunnen bedrijven verhuisd zijn of gesloten zijn wat nog niet in ons bestand is verwerkt. Meldingsplichtige bedrijven melden zich ook niet altijd. Het geeft uiteraard wel een richtlijn. De vergunningsplichtige bedrijven van de Provincie staan verspreid over de gemeenten. Hiervan is de Provincie het bevoegd gezag.

Actualiseren vergunningen

Van de provinciale inrichtingen zijn in 2018/2019 projectmatig ambtshalve bij 56 inrichtingen de vergunningen geactualiseerd op energie, bij 2 waren ze al actueel. Van de 15 milieustraten zijn de vergunningen niet geactualiseerd, omdat het energieverbruik relatief beperkt is.
Van de vergunningen van gemeentelijke inrichtingen is onbekend in hoeverre deze actueel zijn op het thema energie. In 2020 wordt bij ca 15% van de gemeentelijke inrichtingen getoetst of ze nog actueel zijn. In het werkprogramma voor vergunningverlening (ROK-VV) is opgenomen dat als een

vergunning (agrarisch of industrieel) toch al
aangepast moet worden, ook wordt geactualiseerd op energie.

Kosten
Actualiseren kan ambtshalve gebeuren of meegenomen worden als een vergunning toch al aangepast moet worden, bijv. bij een uitbreidingsaanvraag. Ambtshalve wijzigen kost ca 20-40 uur per inrichting. Bij meenemen bij een wijziging van de vergunning, blijven de meerkosten beperkt tot ca 1,5-2 uur per bedrijf. Bij agrarische bedrijven is de verwachting dat door veranderende wetgeving de komende jaren bij de meeste bedrijven de vergunning aangepast zal moeten worden. Het meteen meenemen van energie is dan een kosteneffectieve oplossing. Minister Wiebes heeft 10 december 2020 de Kamer geïnformeerd over verbreding van de energiebesparingsplicht en dat deze vanaf 2023 ook gaat gelden voor vergunningplichtige bedrijven. Tot die tijd kan bij een actualisatie van de vergunning beoordeeld worden of de vergunning het beste ook geactualiseerd kan worden op energie of niet.

Potentiële energiebesparing
Van de MJA bedrijven is inzichtelijk wat aan energiebesparing gehaald kan worden: 7,5% energiebesparing. Dit zijn bedrijven die al langjarigere afspraken hebben in het kader van MJA. Verwacht wordt dat bij andere vergunningplichtige bedrijven die eerder wellicht minder met energiebesparing aan de slag waren, dit percentage zeker ook gehaald kan worden, maar waarschijnlijker is dat ze meer kunnen besparen.

Toezicht op de Wet Milieubeheer
Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht inrichtingen om energie te besparen. Per 1 juli 2019 geldt ook een informatieplicht energiebesparing. Deze verplicht bedrijven en instellingen boven een bepaald energieverbruik uiterlijk 1 juli 2019 te rapporteren welke (erkende) energiebesparende maatregelen zij hebben getroffen. De informatie- en energiebesparingsplicht geldt voor inrichtingen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit en/of 25.000 m^3 aardgas (equivalent) per jaar verbruiken. Omdat van veel bedrijven het energieverbruik niet bekend is bij het bevoegd gezag, geeft de informatieplicht inzicht in energieverbruiken en welke energiebesparende maatregelen nog getroffen moeten worden (voor zover correct ingevuld door bedrijven). Een toezichthouder kan aan de hand van de erkende maatregellijst controleren in hoeverre een bedrijf voldoet aan de energiebesparingsplicht. Minister Wiebes heeft 10 december 2020 de Kamer geïnformeerd over een verbreding van de energiebesparingsplicht, waardoor bedrijven ook andere CO2-reducerende maatregelen moeten nemen waarvan de terugverdientijd binnen de vijf jaar valt. Deze wijziging wordt nog verder uitgewerkt en gaat in vanaf 2023.

Huidige projecten
Vanuit het Rijk loopt in 2020 de regeling versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE). Met de regeling krijgen bevoegd gezag en omgevingsdiensten externe capaciteit beschikbaar voor extra toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht. Hiermee zijn in Zuidoost-Brabant ca 2.300 bedrijven aangeschreven die geen rapportage hebben ingediend voor de informatieplicht en gaan we 286 controles uitvoeren op de energiebesparingsplicht. Hiermee kunnen we een groot deel van de bedrijven die nog geen rapportage ingediend hebben aanschrijven. Met de rapportages krijgen we energieverbruiken inzichtelijk en welke maatregelen nog getroffen moeten worden. En krijgen we dus kwalitatief in beeld wat het besparingspotentieel is. Daarnaast kunnen we bij een beperkt aantal bedrijven controleren op de energiebesparingsplicht en dus energiebesparing realiseren. Naar verwachting zijn ca 6.100 bedrijven informatieplichtig, waarvan 3.114 bedrijven, ofwel 51%, een rapportage heeft ingediend, zie onderstaande tabel. Hiervan moeten 2.000

bedrijven de hoogste prioriteit krijgen voor
wat betreft toezicht. Zij voldoen niet aan de energiebesparingsplicht: zij hebben één of meer erkende maatregelen (nog) niet uitgevoerd. Van die 2.000 bedrijven hebben er 222 meer dan de helft van de maatregelen (nog) niet uitgevoerd.

Kentallen informatieplicht

Zuidoost-Brabant (per 17-11-20)		
Totaal aantal informatieplichtige bedrijven (op basis van CBS gegevens 2018)	6.105	
Totaal aantal ingediende rapportages	3.114	
Totaal verbruik elektriciteit (kWh)[1]	1.211.375.811	
Totaal verbruik gas (Nm3 AE)[1]	116.743.477	
R1 hoogste prioriteit toezicht	2.000	64%
R2 nadere beoordeling	730	23%
R3 in principe voldaan	384	12%

Bron: Download eLoket RVO

In 2021 wordt met Rijkssubsidie een tweede ronde van de VUE regeling uitgevoerd. In deze tweede ronde zetten we vooral in op controles en hercontroles op de energiebesparings- en informatieplicht.

Daarnaast voert de ODOZB in opdracht van de gemeenten met gedeeltelijke financiering van de provincie een project uit gericht op toezicht op energiebesparing bij kantoren. In dit project worden ca 90 kantoorpanden gecontroleerd op de energiebesparingsplicht. We maken gebruik van de klimaatroute app. Door het inzetten van deze app kunnen we een inschatting maken van het CO_2 reductie potentieel.

Tot juli 2021 loopt een project gericht op integrale controles bij alle veehouderijen in Brabant. Hierbij wordt een top 4 van energiebesparende maatregelen uit de erkende maatregellijst besproken met de veehouder.

Kosten
Een volledige controle op energie aan de hand van de erkende maatregellijst kost ca 6-12 uur, ofwel €582- €1.164, afhankelijk van de complexiteit van het bedrijf. Daarnaast zal bij een deel van de controles een hercontrole nodig zijn om daadwerkelijk te kunnen toezien op het uitvoeren van maatregelen die nog getroffen moeten worden. Een hercontrole kan administratief of fysiek zijn en kost ca 1-4 uur, ofwel €97 - €388.

Potentiële energiebesparing
Eindhoven werkt sinds 2017 met de klimaatroute app.
Per bedrijf is de potentiële besparing gemiddeld 20.445 kWh, 2.816 m3 gas, ofwel totaal 14 ton CO2, ofwel 9,7% reductie op CO2 uitstoot.
Op basis van 327 bedrijven is in Eindhoven per bedrijf ca 1,0 ton CO2 gereduceerd door besparing op elektra en 0,9 ton CO2 door besparing op gas door toepassing van de erkende maatregelen, in totaal per bedrijf 1,8 ton CO2.
Vanuit Klimaatroute is een overzicht gemaakt op basis van 3.958 controles door het hele land, waaruit blijkt dat de gemiddelde potentiële CO2 reductie per controle 25 ton CO2 bedraagt.

[1] Totaal verbruik van alle bedrijven in Zuidoost-Brabant die een rapportage hebben ingediend.

Volgens gemeente ’s Hertogenbosch hebben
hun controles 15% energiebesparing opgeleverd (de achtergrond van deze data is niet bekend , het gaat waarschijnlijk om besparing op kWh en m3 gas).

Volgens CE Delft is het besparingspotentieel op primaire energie op basis van de Wet Milieubeheer in de dienstensector 9-13% en bij de industrie (niet MJA bedrijven) 10-15%.

Op basis van deze cijfers verwachten we dat de potentiële energiebesparing op primaire energie of op CO2 uitstoot 10% kan zijn.

EED
De EED Energie-audit is een verplichting die voortkomt uit de Europese Energie-Efficiency Richtlijn (EED). De energie-audit geeft een gedetailleerd overzicht van alle energiestromen binnen de onderneming. Ook geeft de audit inzicht in de mogelijke besparingsmaatregelen en de te verwachten effecten daarvan. Een onderneming is auditplichtig als het een grote onderneming is:
• 250 fte of meer; of
• een jaaromzet van meer dan € 50 miljoen én een jaarlijkse balanstotaal van meer dan € 43 miljoen.

De EED gaat “dwars” door andere regelgeving van energie heen. Een bedrijf kan dus zowel onder de informatieplicht vallen als EED-plichtig zijn. Ook de combinatie vergunningplichtig en EED-plichtig kan voorkomen.
Per 1 juli 2019 is de uitvoering van de energie-auditplicht (EED rapportages) overgegaan van de gemeenten en provincies naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Het toezicht op het indienen van deze rapportages is daarmee ook een verantwoordelijkheid van RVO. De ODZOB kan deze rapportages downloaden via het eLoket van RVO.

Een rapportage van een EED audit is kort gezegd uitsluitend een weergave van de energiestromen en de besparingsmogelijkheden binnen een bedrijf. Wettelijk gezien is een plan van uitvoering geen onderdeel van een EED-audit.
Gemeentelijk of provinciaal toezicht op het besparen van energie bij bedrijven, zal moeten plaatsvinden via de regels uit het Activiteitenbesluit (bij type A en B inrichtingen) of de voorschriften uit de vergunning (type C inrichtingen).
Voor toezichthouders is een EED rapportage vooral informatief ter voorbereiding op een controle. Een EED audit rapportage kan aanleiding zijn om via (maatwerk)voorschriften afspraken te maken met betrekking tot de termijn of wijze van uitvoering van een energiebesparende maatregel.

Conclusies en aanbevelingen
Met de huidige kennis schatten we in dat met het inzetten van wettelijke instrumenten (actualiseren vergunningen en toezicht op energiebesparing vanuit de wet milieubeheer) ca 10% energie bespaard kan worden bij bedrijven. De verwachting is dat we in de loop van 2021 meer inzicht krijgen in de potentiële besparing van toezicht op energiebesparing. Enerzijds vanwege het toezichtsproject bij kantoren waar we de klimaatroute app gebruiken. Anderzijds omdat het Rijk opdracht heeft gegeven aan ECN/TNO om kentallen te ontwikkelen.

Aanbevolen wordt om bij actualisaties van de vergunningen te beoordelen of ook actualisatie op het thema energie dient te gebeuren.
In het in ontwikkeling zijnde Themaplan Energie staan aanbevelingen voor toezichtprojecten gericht op energiebesparing bij bedrijven.

Bijlage 2.2.2. Rapport VNO-NCW

Eindrapportage

Verduurzaming bedrijventerreinen in de Metropoolregio Eindhoven

Aan
METROPOOL REGIO EINDHOVEN

Nuenen, 19 december 2019

Van
Rob Bogman – VNO NCW Brabant-Zeeland
Joris van Boxtel – VNO NCW Brabant-Zeeland
Paul van Leeuwen – VNO NCW Brabant-Zeeland
Aloys Putmans – Ondernemerskontakt De Hurk in Eindhoven
Frits Rutten – Stichting Bedrijventerreinen Helmond
Stefan Slenders – Kempisch Ondernemersplatform
Peter de Witte – Innovatiehuis de Peel

VNO NCW BRABANT ZEELAND

1 Inleiding 1
Specifiek voor de RES 1
2 Analyses van de bedrijventerreinen 1
De belangrijkste conclusies uit de analyses 2
Kansen duurzaamheidsopgaves geselecteerde bedrijventerreinen 2
3 Archetypen 2
4 Randvoorwaarden 3
Kritische succesfactoren 3
Randvoorwaarden per archetype 4
5 Advies aan de RES 4
Bijlage 1 – achtergrond overzichten 6
stakeholders 6
Behoeften 6
Belemmeringen 6
Middelen 7
Kansen 7
Bijlage 2 – Foto's van de bedrijventerreinen 8
De Hurk (Hurk Industrie Park – HIP) opgericht 1955 8
GDC Acht opgericht 1990 (Acht Noord in 2015) 9
ESP opgericht 2002 11
BZOB Helmond opgericht 1995 12
Groot Schooten opgericht 1982 14
Hoogeind opgericht 1952 15
De Sleutel Bladel opgericht 1960 16
Kempisch Bedrijven Park, opgericht in 2011 17
Bijlage 3 – Overzicht bedrijventerreinen MRE 19
De legenda 25

1 Inleiding

Deze eindrapportage is bestemd voor de RES werkgroep besparing van de Metropoolregio Eindhoven en is onderdeel van het project "Verduurzaming bedrijventerreinen in de Metropoolregio Eindhoven".

VNO-NCW heeft samen met Ondernemerskontakt De Hurk, Stichting Bedrijventerreinen Helmond, Kempisch Ondernemersplatform en het Innovatiehuis de Peel een aanpak gedefinieerd voor de verduurzaming van bedrijventerreinen in de Metropoolregio Eindhoven.

Gedurende het hele traject wordt nadrukkelijk de link gelegd met de RES. Zowel voor de RES als voor de bedrijventerreinen heeft dat een grote meerwaarde. Voor de RES omdat er input komt die gedragen wordt door het bedrijfsleven. Voor het bedrijfsleven omdat de aanpak die naar voren komt ook daadwerkelijk geborgd wordt in een regionale aanpak en uitvoeringsprogramma.

Het plan van aanpak bestaat uit 4 onderdelen:

1. Het in beeld brengen van bestaande collectieve duurzaamheidsinitiatieven op bedrijventerreinen in Zuidoost-Brabant die deel uitmaken van de geografische scope van de verschillende samenwerkingspartners.
2. Het organiseren van vier kennisuitwisselingsbijeenkomsten over deze bestaande collectieve duurzaamheidsinitiatieven voor ondernemers met alle voor ons bekende parkmanagers/ c.q. secretarissen van ondernemersverenigingen in het MRE-gebied.
3. Op drie bedrijventerreinen: de Hurk in Eindhoven, BZOB in Helmond en de Sleutel in Bladel wordt door middel van interviews met de betreffende parkmanagers en een koplopersgroep van ondernemers geïnventariseerd welke duurzaamheidsopgaven op het bedrijventerrein spelen. Per opgave wordt verkend op welke wijze deze het beste gerealiseerd zou kunnen worden. Per bedrijventerrein worden twee duurzaamheidsopgaven verkend. (in totaal zes).
4. Het borgen van de resultaten in de Regionale Energie Strategie 1.0.

Note; bij het in beeld brengen van de bestaande initiatieven is, op basis van bestaande bronnen, ook een analyse gemaakt van de bedrijventerreinen. De analyse is echter geen doel op zich, maar een middel om een inzicht te geven bij het, samen met de bedrijven, bepalen van de duurzaamheidsopgaves. Voor een volgende fase, wanneer de verduurzamingsopgaves zijn gedefinieerd, zou vervolg onderzoek (b.v. naar de potentie van uitwisseling warmte of een verdieping op het besparingspotentieel) tot de aanbevelingen kunnen behoren.

Specifiek voor de RES

De RES en het project van VNO-NCW hebben andere tijdlijnen. Daarnaast zijn niet alle onderdelen en deelvragen voor de RES van belang. Deze rapportage beoogt de zaken die voor de RES van belang zijn te filteren en ook aan te sluiten bij de tijdlijn van de RES.

2 Analyses van de bedrijventerreinen

De huidige situatie van 8 bedrijventerreinen is onderzocht. Het gaat om; De Hurk, GDC Acht, ESP, BZOB Helmond, Groot Schooten, Hoogeind, De Sleutel en het Kempisch Bedrijvenpark. Met deze diverse terreinen ontstaat er een goed totaalbeeld van de type terreinen in de Metropoolregio Eindhoven. Daarnaast zullen op 3 van deze terreinen ook daadwerkelijk de pilots georganiseerd gaan worden.

De belangrijkste conclusies uit de analyses

- Er is een enorme onbenutte potentie voor zonnedaken
- Een goede ondersteuningsstructuur is, met een lokale en sterke trekker (zoals in Helmond het geval is), geeft een voedingsbodem voor collectieve verduurzamingsprojecten
- Er ligt een uitdaging om ambities op bedrijventerreinen (b.v. De Hurk) te koppelen aan lokaal en regionaal beleid, zodat plannen daadwerkelijk kunnen worden georganiseerd en van de grond komen
- Er is een grote diversiteit aan lopende projecten wat uitwisseling van kennis noodzakelijk en kansrijk maakt

Algemeen valt nog te zeggen dat het dat het energiebesparingspotentieel op bedrijventerreinen 30% is (Bron: TNO)

Kansen duurzaamheidsopgaves geselecteerde bedrijventerreinen

Op basis van de analyses kunnen we de volgende duurzaamheidsopgaves voor de 3 geselecteerde bedrijventerreinen ontdekken. Deze dienen als input voor de gesprekken met de bedrijventerreinen over de formulering van de duurzaamheidsopgaves

- De Hurk:
  - Collectief PV
  - Warmtenet (ook naar aanleiding van de lokale interesse – plan HIP)
  - Uitwisseling reststromen
  - Smart mobility
- BZOB:
  - Proceswaterfabriek
  - Uitwisseling reststromen door ontwikkelen en in de regio uitbreiden
- De Sleutel:
  - Collectief PV
  - Uitwisseling reststromen
  - Klimaatadaptatie
- Algemeen:
  - Besparing (ontzorgingsaanpak)

3 Archetypen

Op basis van bovenstaande analyses van de bedrijven terreinen en een bredere blik in de regio is een overzicht gemaakt van welke archetypen bedrijventerreinen er zijn wat grofweg de indeling in archetypes binnen de regio is.

Archetype 1
Relatief klein, compact en modern bedrijventerrein, waar vooral technologische innovatieve bedrijven worden toegelaten en er dus sprake is van een hoogwaardige uitstraling.
Vaak zitten kantoor en productie bij elkaar, hebben veel panden al een A label en is er sprake van sterke samenwerking en parkmanagement. Dan weer via het thematisch karakter (BIC of HTC) dan weer door verplicht parkmanagement afgedwongen (ESP of Park forum).

Archetype 2

Bovenregionale grote bedrijventerreinen
bestemd voor grootschalige industriële-, logistieke- en groothandelsbedrijven. Dit bedrijventerrein is ruim opgezet met brede wegprofielen en kent een minimale kavelgrootte van 1 ha. Voorbeelden zijn BZOB, Ekkersrijt-Oost en GDC Acht.

Archetype 3
Oude bedrijventerreinen die in een periode van circa 60 jaar zijn gegroeid tot een gemengd bedrijventerrein waar alle mogelijke vormen van bedrijvigheid te vinden zijn. Van kleine kantoren met start-ups tot grote industriële categorie 5 bedrijven. Deze hebben vaak een verouderde infrastructuur, geen centrale parkeer voorzieningen en een “rommelige” uitstraling. Maar ook een grote potentie als het over kansen op circulariteit gaat. Er zijn voorbeelden van hele grote terreinen als De Hurk en Hoogeind en relatief kleine als De Sleutel in Bladel.

In de praktijk komen er ook vaak mengvormen voor. In bijlage 3 is een overzicht gegeven van de bedrijventerreinen in de MRE en tot welk archetype ze behoren.

4 Randvoorwaarden

Wil een verduurzamingsaanpak een succes worden dan zal deze moeten voldoen aan een aantal kritische succesfactoren. Daarnaast moet de aanpak ook aansluiten bij de archetype bedrijventerrein.

Kritische succesfactoren

Zowel in de totstandkoming van een verduurzamingsaanpak als in de uitvoeringsfase zijn er een aantal kritische succes factoren te onderscheiden:

1. De organisatiegraad van het bedrijventerrein. Een collectieve aanpak kan alleen succesvol zijn wanneer het bedrijventerrein goed georganiseerd is. Alleen dan is het bijvoorbeeld mogelijk om:
    a. met een vertegenwoordiger in gesprek te gaan die mandaat/draagvlak heeft
    b. op een goede en efficiënte manier met de bedrijven te communiceren
2. Het proces is maatwerk. Ga met de stakeholders in overleg en kom gezamenlijk tot een proces aanpak. Voorbeelden kunnen als inspiratie dienen, maar niet als blauwdruk
3. Gekoppeld daaraan is het zaak om aan te sluiten bij gezamenlijke uitdagingen en lopende trajecten op de bedrijventerreinen. Op deze manier wordt de aanpak herkenbaar, worden er geen trajecten naast elkaar georganiseerd die niet met elkaar communiceren en wordt het draagvlak vergroot omdat de aanpak aansluit bij uitdagingen waar de ondernemers voor staan.
   Vertaal overheidsvragen en beleid naar voor MKB’ers hanteerbare brokken, maak het vooral klein en simpel en communiceer in “hun taal”
4. Maak ondernemers mede eigenaar van het proces, maar ook van het uitvoeringstraject. Wanneer ondernemers zich echt eigenaar voelen en het dus ook intrinsiek belangrijk vinden dat een aanpak slaagt zullen ze ook bereid zijn om energie te steken in de uitvoering en andere ondernemers te betrekken bij de aanpak.
5. Probeer duurzaamheidvraagstukken en innovatie altijd te vertalen naar verdienmodellen, zodat het voor ondernemers behapbaar en toepasbaar wordt.
6. Denk na over de ondernemers die je bij de totstandkoming van de aanpak en in de communicatie gedurende de uitvoering betrekt.
    a. werk met inspirerende praktijk voorbeelden toegelicht door ondernemers zelf
    b. zorg er voor dat de ondernemers die op de voorgrond worden gezet herkenbaar zijn voor de andere bedrijven (niet alleen het grootbedrijf)

   c. zet niet altijd dezelfde bedrijven op het podium
   d. en bekijk van te voren welke ondernemers een bepaald aanzien hebben. Daarbij verdient het de aanbeveling om directeur eigenaren te betrekken die besluiten kunnen nemen en een eigen pand hebben.
7. Betrek de omgevingsdienst bij de uitvoering. Op deze manier is 'de stok' niet alleen een loos 'dreigement', maar wordt er ook echt gehandhaafd bij partijen die geen stappen zetten. Belangrijk is dat het geen chantage wordt, maar dat wel duidelijk is dat het niet vrijblijvend is om te verduurzamen. In Oss is hier een goed voorbeeld van.
8. Kijk of je collectieve afspraken met bedrijventerreinen of branches kunt maken tav energietransitie, duurzaamheid, handhaving en ontwikkelen van activiteiten. Daarbij verplicht het collectief zich tot een gezamenlijke prestatie en meet je niet de individuele bedrijven maar het totale per saldo resultaat. Goede voorbeelden hiervan zijn:
   a. RVO heeft collectieve afspraken met bepaalde branches (o.a. Koel- en Vrieshuizen).
   b. Op de TU/e is er een omgevingsvergunning voor de gehele campus welke collectief wordt beheert
9. Maak een duidelijk budget (of fonds zie het Helmondse model) wat ruim genoeg is om ook echt invulling te geven aan de projecten die in de aanpak worden benoemd. Hierdoor voorkom je dat er in de looptijd van de aanpak met enige regelmaat extra budget moet worden opgehaald.
10. Denk na over de financiering op de lange termijn. Hoe zorg je er voor dat een aanpak na 3 jaar niet stilvalt omdat dan het budget op is. Er zijn bijvoorbeeld mogelijkheden om bedrijven via lidmaatschap te laten zorgen voor een continue inkomsten stroom. In Utrecht hebben ze daar ervaring mee. Het Energie Collectief Utrechtse Bedrijven (ECUB) heeft ook een handleiding geschreven vanuit hun aanpak
11. Reserveer voldoende tijd en voldoende middelen voor de proceskosten. Zowel voor het proces om tot de aanpak te komen als voor de uitvoering. Er gaat heel veel tijd zitten om alle partijen op een lijn te krijgen en om als een goede aanjager te fungeren.
12. Uiteindelijk gaat het ook om de personen die dit proces begeleiden, zowel in de totstandkoming van een aanpak als in de uitvoering. Er moet iemand zijn die de partijen weet te verbinden, die het vertrouwen heeft van alle partijen, die op de hoogte is van alle gevoeligheden en daar op kan inspelen, die als het project even stilvalt er weer nieuwe energie in brengt en iemand die partijen aanspreekt op hun verantwoordelijkheden en ook praktisch de vergaderingen inplant e.d. Een enthousiaste aanjager. Zonder zo'n spil in het web is de kans aanwezig dat een project gaat zwemmen en dat het proces stilvalt.

Randvoorwaarden per archetype

Per archetype gelden veelal dezelfde randvoorwaarden. Daarnaast is een verduurzamingsaanpak op een bedrijventerrein, ongeacht de archetype, altijd maatwerk. Voor de nieuwere bedrijventerreinen geldt over het algemeen wel dat parkmanagement beter georganiseerd is en deze randvoorwaarde dus minder aandacht behoeft. Daarnaast zal op oudere terreinen het 'besparingspotentieel' hoger zijn, wat weer invloed heeft op de duurzaamheidsopgaves die te definiëren zijn. Het verdient een aanbeveling om bij het definiëren van de aanpak goed de randvoorwaarden voor het betreffende terrein in kaart te brengen en daar de aanpak, en het traject om te komen tot een aanpak, op aan te passen.

5 Advies aan de RES

De in het vorige punt gestelde voorwaarden gaan over het niveau van het bedrijventerrein. Op een hogere schaal, bijvoorbeeld op het niveau van de RES, zijn er ook voorwaarden om een

verduurzamingsaanpak goed kunnen laten
landen. Wat is er nodig om op voorhand geregeld te hebben om de kans te vergroten dat een aanpak een succes wordt? Hoe kunnen bedrijven gefaciliteerd worden bij het verduurzamen? En wat kan vanuit de RES opgezet worden dat het voor bedrijven gemakkelijker maakt om met duurzaamheid aan de slag te gaan?

Dit stuk wordt nog aangepast naar aanleiding van de kennisbijeenkomsten in april. Op de kennisbijeenkomst komen in ieder geval de onderstaande vragen aan de orde (verkenningsagenda). Met en input op deze vragen wordt het advies aan de RES uitgewerkt

- Wat zou de rol van de overheid moeten zijn om de verduurzaming op bedrijventerreinen te versnellen?
    - Zowel op het niveau van de bedrijven als op het niveau van de bedrijventerreinen
    - Regievoering of faciliterend?
    - Wat kan vanuit de RES/regio opgezet worden dat het voor bedrijven gemakkelijker maakt om met duurzaamheid aan de slag te gaan?
- Wet- en regelgeving
    - Wat zijn nu de belemmeringen?
    - En hoe zou wet- en regelgeving tot versnelling kunnen leiden?
- Welke belemmeringen ervaren bedrijven bij het nemen van verduurzamingsmaatregelen? En waar zou een aanpak aan moeten voldoen om deze belemmeringen weg te nemen?
- Op welke facetten zouden bedrijven willen samenwerken bij het verduurzamen van hun bedrijf of het bedrijventerrein?

Aantekeningen tbv invullen hoofdstuk

- Er dient een vorm van interne afstemming te komen tussen mensen binnen de lokale overheid verantwoordelijk voor de RES (duurzaamheid), Economisch Beleid en Bedrijventerreinen planning.

Bijlage 1 – achtergrond overzichten

stakeholders

- Bedrijven
- Brancheverenigingen
- Park management
- VNO-NCW
- BOM
- Provincie
- Gemeenten
- ODZOB
- Evt. opdrachtgevers
- Adviseurs / KAM QSEH manager
- Installateurs
- Bouwers
- Bank
- Pandeigenaren / verhuurders
- Moederbedrijf / holding (al dan niet internationaal)
- Werknemers

Behoeften

- Meer duidelijkheid in wet en regelgeving
- Zekerheid / niet elk jaar weer andere regels
- (Inzicht in) financiële middelen en mogelijkheden
- (Onafhankelijke) technische informatie + rendement + alle kosten
- Geen bureaucratische rapportagestromen (papierwerk)
- Incentives voor duurzaamheid → bijv product beter kunnen verkopen / aanbesteding criteria
- Overheid als grote opdrachtgever als aanjager van duurzaamheid (inkoop criteria)
- Oplossing voor dilemma verduurzamen pand waar je geen eigenaar bent (financieel/juridisch)
- Oplossing voor dilemma verduurzamen pand waar moederbedrijf geen belang ziet in verduurzaming (vooral juridisch)

Belemmeringen

- Zelf geen eigenaar pand
- Zelf geen zeggenschap over pand (heeft bijv. moederbedrijf)
- Te weinig tijd / geen prio → bij MKB bedrijven is er vaak niemand die zich specifiek met duurzaamheid bezig houdt. Komt er dus bij en is een van de vele randzaken, die waarschijnlijk weinig prio krijgt.
- Weet niet hoe → onvoldoende specifieke kennis in bedrijf en onvoldoende duidelijk hoe je aan de juiste kennis komt → bijv door bomen het bos niet meer zien of niet weten wie je moet geloven. → ook niet weten wat alle mogelijkheden zijn om te verduurzamen
- Financiën: Kost veel te veel of levert te weinig op
- Technisch onhaalbaar → bijv dak onvoldoende draagkracht

- Gemeente werkt niet mee → vergunningen geven onvoldoende ruimte voor vernieuwing of regelgeving werkt belemmerend
- Geen zekerheid over toekomst → moeilijk investeren in een pand waarvan je niet weet hoe lang je er zit en onzekerheid over veranderende wetgeving en subsidies
- Onduidelijke en wisselende regelgeving

Middelen

- Handhaving
- Subsidie
- Lening
- BTW teruggave (fiscaal)
- Gezamenlijke aanpak / samenwerking / green deal
- Informatie- en kennisdeling
- Ontzorging
- Versimpelen wetgeving en/of hier voor langere tijd zekerheid over geven
- Innovatie
- Gedragscampagne
- Inkoop criteria vanuit de overheid (aanbestedingen)
- Prestatie afspraken maken met bijvoorbeeld woningcorporaties (grote vragende partij in de bouw)

Kansen

- Business cases verduurzaming verbeteren
- Duurzaam imago, reclame, nieuwswaarde
- Hoger comfort voor medewerkers
- Streepje voor bij aanbestedingen/opdrachtgevers
- Stijging productwaarde

Bijlage 2 – Foto's van de bedrijventerreinen

Ten behoeve van onderstaande analyses van de terreinen zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Kennis beschikbaar bij de Parkmanagementorganisaties en VNO-NCW
- STEC rapportages – gemaakt in opdracht van enkele gemeentes - http://stec.nl/
- Kaartmateriaal Provincie Noord-Brabant - https://publicaties.brabant.nl/bedrijventerreinen/digitale-kaarten/

De Hurk (Hurk Industrie Park – HIP) opgericht 1955

Korte beschrijving:
Gemengd industrieterrein, bereikbaar via de weg en water, geen spoor
Heeft een bestuur en Parkmanagement, de meeste bedrijven, van in totaal 130, zijn lid.
De kern kent zware industrie deels high tech (NTS, Frencken), daarom heen in cirkels groothandel (Sligro, Hanos enz) en kantoren. Naast duurzaamheid (ontharden en vergroenen) is men druk bezig met een onderzoek naar de mogelijkheden van een ondernemersfonds.
NTS is bezig in het centrum te revitaliseren via een campus waar alle bedrijven gaan komen.
Zuidflank Croy veranderd door vertrek High Tech bedrijf KMWE naar BIC.
Op de Hurk is al een aanpak geformuleerd 'Gebiedsontwikkeling Hurk Industry Park' welke op dit moment onvoldoende van de grond komt.

Plaats op de levenscyclus*
Fase 2

Schaal:

- Aantal aansluitingen middelgrote en grootverbruikers (informatieplicht)– 190
- Totaal aantal aansluitingen – 470 (over +/- 300 bedrijven)
- Aandeel van aantal middelgrote en grootverbruikers tov alle verbruikers - 40%
- % elektriciteit tbv middelgrote en grootverbruikers - 96%
- % aardgas tbv middelgrote en grootverbruikers - 94%
- Totale omvang 212 ha
- 15.000 arbeidsplaatsen
- Zeer wisselende schaal van NTS en VDL tot start-ups en zzp'ers in plan B complex.

Milieucategorie: 5

Lopende en gerealiseerde projecten:

- Glasvezel
- Terreinconciërge
- Beveiliging
- Voorheen personeelspunt, werkboulevard.
- Duurzaamheidscans met de Rabobank

Zonnestroom op dak: (in 1.000 kWh)

- Zonnestroom - gerealiseerd op dak - 1.186
- Zonnestroom - aangevraagd op dak - 3.024
- Totale potentie op basis van beschikbaar dakoppervlak - 34.850
- Zonnestroom – onbenut - 31.826
- Percentage zonnestroom - onbenut: 91% van totale dakpotentie
- Totale leverantie elektriciteit - 115.018

- Resterende leverantie elektriciteit
  wanneer alle potentie benut - 80.168 (70%)

Ambities:
Ontzorgen ondernemers bij aanpak volgende thema's:
- Een PV collectief
- Warmtenet
- Aanpassen van de openbare ruimte (ontstening, vergroening, renovatie riool)
- Centraal parkeren
- Communicatie
- Een ondernemingsfonds a la Helmond
- Projecten van individuele bedrijven zoals WKO van Sligro

Rond de eerste 4 thema's zijn werkgroepen (PV, warmte, openbare ruimte, parkeren)

Bedrijventerrein met potentie voor industriële symbiose en recycling**: Ja

Verdeling grondgebruik binnen bedrijventerrein in ha: (klimaatadaptatie)
- Oppervlakte verhard - 169
  - waarvan bebouwd - 84
  - waarvan bestraat - 85
- Oppervlakte groen - 9
- Oppervlakte overig - 34
- Totaal bruto oppervlakte – 212
- Percentage onverhard – 20%
- Hittestress maatregelen genomen - gepland

Opgave waterbeheer (in m3)
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij piekbui (60 mm per uur) - 50.211
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij gemiddelde regenval (807 mm per jaar) - 675.336

* Toelichting faseringlevenscyclus volgens STEC
Fase I Hoge (economische) waarde. Geen/nauwelijks veroudering. Alleen lichte ingrepen zoals face lift en (duurzaam) beheer.
Fase II Veroudering merkbaar. Ingrepen variëren van revitalisering tot zware revitalisering. NE-potentie kan worden gebruikt voor prioritering.
Fase III Zwaar verouderd. Zeer zware ingrepen (herprofilering) nodig om functie te behouden. Functiewijziging en transformatie zijn voor sommige locaties realistisch.

*** Uit analyses blijkt dat sommige bedrijventerreinen om verschillende redenen veel potentie hebben. Bijvoorbeeld door omvang (beschikbaar) plangebied, type bedrijvigheid, ruimtegebruik, bereikbaarheid, milieuruimte, bebouwingsvormen, ligging t.o.v. bebouwde omgeving etc. De Provincie Noord-Brabant noemt dit "grote oogst" terreinen.*

GDC Acht opgericht 1990 (Acht Noord in 2015)

Korte beschrijving:
Gemengd met een sterke focus op grootschalige logistiek en een aantal grote high tech bedrijven (VDL/ETG, FEI, Panalytical). Sommige bedrijven combineren logistiek met VAL en VAS (Scherpenhuizen). Bereikbaar via de weg en spoor (railterminal Van Rooijen)
Heeft een bestuur en parkmanagement, meeste bedrijven van Acht Zuid zijn lid (30 zijn lid).
Variatie van 600 personeelsleden (Van Rooijen) tot circa 50. Weinig kleine MKB'ers.
Acht Noord: Veel nieuwe landelijke ketens die zich niet verbinden aan een lokale ondernemersvereniging. 50% freeriders zoals grote pakketbedrijven DHL, CEVA, Ossur enz. Wel lid zijn de private grondeigenaren De Mispelaar en Geva.
Ruim opgezet met brede wegen, parkeren langs openbare weg wordt streng aangepakt.

Plaats op de levenscyclus
Fase 1

Schaal:
- Aantal aansluitingen middelgrote en grootverbruikers (informatieplicht)– 45
- Totaal aantal aansluitingen – 60
- Aandeel van aantal middelgrote en grootverbruikers tov alle verbruikers - 75%
- % elektriciteit tbv middelgrote en grootverbruikers - 100%
- % aardgas tbv middelgrote en grootverbruikers - 99%
- Totale omvang 195 ha

Milieucategorie: 4

Lopende en gerealiseerde projecten
- Rail Terminal Eindhoven (RTE eigenaar Van Rooijen)
- Glasvezel
- Terreinconciërge
- Camerabeveiliging
- KVO keurmerk veilig ondernemen.
- Dag van de Logistiek

Zonnestroom op dak: (in 1.000 kWh)
- Zonnestroom - gerealiseerd op dak - ?
- Zonnestroom - aangevraagd op dak - 3.242
- Totale potentie op basis van beschikbaar dakoppervlak – 35.695
- Zonnestroom – onbenut – 32.453
- Percentage zonnestroom - onbenut: 91% van totale dakpotentie
- Totale leverantie elektriciteit – 57.492
- Resterende leverantie elektriciteit wanneer alle potentie benut – 21.797 (37%)

Ambities:
Logistieke Community Brabant ambities
- big data (minder vervoersbewegingen, efficiënter werken, smart mobilty, voorbeelden Viggo en exportcollectief Tilburg-Polen)
- beter benutten infrastructuur
- kennisvalorisatie met hbo en wo

Werkgroepen op gebied van Logitieke Community Brabant (begon op Acht, wordt steeds meer branchebreed).

Bedreigingen:
- Grootste bedreiging: aantrekkende verkeersbewegingen: economische groei, Westfield, BIC, de Challengevariant (Komst Cure: 80.000 bewegingen extra per jaar). Huidige infrastructuur kan groei niet aan.
- Tweede zorg: illegale stort door Oost-Europese chauffeurs.

Bedrijventerrein met potentie voor industriële symbiose en recycling*: Ja

Verdeling grondgebruik binnen bedrijventerrein in ha: (klimaatadaptatie)
- Oppervlakte verhard - 56
    - waarvan bebouwd - 25
    - waarvan bestraat - 31
- Oppervlakte groen – 12

- Oppervlakte planvoorraad - 18
- Oppervlakte overig - 9
- Totaal bruto oppervlakte – 95
- Percentage onverhard – 41%
- Hittestressmaatregelen genomen - nee

Opgave waterbeheer (in m3)

- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij piekbui (60 mm per uur) - 36.637
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij gemiddelde regenval (807 mm per jaar) - 492.768

ESP opgericht 2002

Korte beschrijving:
Vrij klein en zeer modern terrein. Gemengd maar met een stevig deel High Tech en metaal (SIOUX, AMB, IBS). Is een zeer groen terrein met parkeerverbod, centraal parkeren of op bedrijfsperceel zelf. Hard parkeerverbod, verkeersluw, 3 meter groenstrook zorgt voor een hoogwaardige uitstraling. Wel problemen met maar een uitweg en verkeer dat via Ekkersrijt naar de A2 wil.
Via een kettingbeding moeten alle grondgebruikers verplicht meebetalen aan collectieve voorzieningen. Geen verplicht lidmaatschap. Parkmanagement heeft sterke positie.

Plaats op de levenscyclus
Fase 1

Schaal:

- Aantal aansluitingen middelgrote en grootverbruikers (informatieplicht)– 25
- Totaal aantal aansluitingen – 75
- Aandeel van aantal middelgrote en grootverbruikers tov alle verbruikers - 33%
- % elektriciteit tbv middelgrote en grootverbruikers - 92%
- % aardgas tbv middelgrote en grootverbruikers - 74%
- Totale omvang 20 ha - met plannen uitbreiding ESP Noord

Milieucategorie: 4

Lopende en gerealiseerde projecten:

- Glasvezel
- Geen verplicht lidmaatschap - wel via een kettingbeding verplichte afname van de producten van de ondernemersvereniging. Dus geen freeriders.
- Camerabeveiliging
- Ontwikkeling eigen parkeerterrein
- KVO keurmerk veilig ondernemen.
- Experience Center SIOUX

Zonnestroom op dak: (in 1.000 kWh)

- Zonnestroom - gerealiseerd op dak - ?
- Zonnestroom - aangevraagd op dak - ?
- Totale potentie op basis van beschikbaar dakoppervlak – 3.119
- Zonnestroom – onbenut – ?
- Percentage zonnestroom - onbenut: ?
- Totale leverantie elektriciteit – 10.700
- Resterende leverantie elektriciteit wanneer alle potentie benut – 71%

Ambities:
Plan ESP Next Level de plannen zijn:

- Smart mobility, nieuwe vervoersconcepten,
- Veiligheid, guidance systeem op terrein en naar parkeerterrein
- Green Space Center/ Vitaliteit medewerkers
- Uitbreiding ESP Noord met eigen uitweg. Zie hieronder.
- Mogelijke CV collectief en gebruik restwarmte en reststromen.

Via project ESP Next Level een projectgroep. Komt waarschijnlijk een splitsing in branding (mobiliteit, veiligheid, Green center) en bereikbaarheid infrastructuur.

Bedreigingen:
Esp Zuid zit vol, er is nauwelijks of geen leegstand. Voor Esp, Ekkersrijt en de gemeente Son en Breugel is een extra ontsluiting op de A50 een absolute must. Dit i.c.m. de ontwikkeling van Esp Noord en de aanleg van de "Bavariaweg".

Bedrijventerrein met potentie voor industriële symbiose en recycling*: Nee

Verdeling grondgebruik binnen bedrijventerrein in ha: (klimaatadaptatie)

- Oppervlakte verhard - 16
  - waarvan bebouwd - 9
  - waarvan bestraat - 7
- Oppervlakte groen – 1
- Oppervlakte planvoorraad - 0
- Oppervlakte overig - 3
- Totaal bruto oppervlakte – 20
- Percentage onverhard – 21%
- Hittestressmaatregelen genomen - nee

Opgave waterbeheer (in m3)

- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij piekbui (60 mm per uur) - 5.437
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij gemiddelde regenval (807 mm per jaar) - 73.121

BZOB Helmond opgericht 1995

Kort beschrijving:
Bovenregionaal industrieterrein, met grootschalige industrie (o.a. Food), logistiek en groothandelsbedrijven. Ruim opgezet met brede wegen en kavels van ten minste 1 ha.
Uitweg richting A67 en N279 via een weg met snelrotondes.
Geen spoor, maar wel een kadefaciliteit zonder Barge terminal.

Schaal:

- Aantal aansluitingen middelgrote en grootverbruikers (informatieplicht)– 50
- Totaal aantal aansluitingen – 55
- Aandeel van aantal middelgrote en grootverbruikers tov alle verbruikers - 91%
- % elektriciteit tbv middelgrote en grootverbruikers - 100%
- % aardgas tbv middelgrote en grootverbruikers - 100%
- Totale omvang 180 ha - op dit moment 9 ha uitgeefbaar.

Milieucategorie: 5

Lopende en gerealiseerde projecten:

De samenwerking via SBH is zodanig
georganiseerd dat vele initiatieven op alle Helmondse industrieterreinen van toepassing zijn.
Onderstaande projecten zijn ook van toepassing op Groot Schooten en Hoogeind.

- Parkmanagement via Stichting Bedrijventerreinen Helmond (SBH) gefinancierd door een ondernemersfonds (via een opslag op de OZB) heeft een sterke positie.
- Glasvezel
- Cameratoezicht
- KVO keurmerk en koepel met acties Schoon en Veilig via meldpunten bij SBH en Stadswacht.
- Indusym - online reststromenplatform voor alle industrieterreinen. Zoeken naar matches voor hergebruik voor een meer circulaire economie.
- Mobiliteit Bravo Flexbus aanpak voor alle industrieterreinen
- Zonnig Helmond - De Peel (bv) Zonnepanelen op bedrijfsdaken met een potentieel van 10 ha pv-installaties. Doen 30 bedrijven mee mede met gebruik van een SDE subsidie.
- Verbinding met Helmond Energie Convenant, zoals Aardgasvrij Helmond daarbij vooral voorlichten en adviseren.

Zonnestroom op dak: (in 1.000 kWh)
- Zonnestroom - gerealiseerd op dak - 204
- Zonnestroom - aangevraagd op dak – 5.095
- Totale potentie op basis van beschikbaar dakoppervlak – 30.890
- Zonnestroom – onbenut – 25.795
- Percentage zonnestroom - onbenut: 84%
- Totale leverantie elektriciteit – 106.247
- Resterende leverantie elektriciteit wanneer alle potentie benut – 75.357 (71%)

Ambities:
De Proceswaterfabriek gericht op hergebruik van afvalwater als industriewater (mogelijk op termijn ook drinkwater).

Er is een algemene werkgroep van ondernemers voor alle thema's.

Bedrijventerrein met potentie voor industriële symbiose en recycling*: JA

Verdeling grondgebruik binnen bedrijventerrein in ha: (klimaatadaptatie)
- Oppervlakte verhard - 132
    - waarvan bebouwd - 58
    - waarvan bestraat - 74
- Oppervlakte groen – 21
- Oppervlakte planvoorraad - 15
- Oppervlakte overig – 12
- Totaal bruto oppervlakte – 180
- Percentage onverhard – 27%
- Hittestressmaatregelen genomen - nee

Opgave waterbeheer (in m3)
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij piekbui (60 mm per uur) - 34.781
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij gemiddelde regenval (807 mm per jaar) - 467.802

Groot Schooten opgericht 1982

Korte beschrijving:
Hoogwaardig modern opgezet businesspark, grenzend aan de Automotive Campus. Gericht op hoogwaardige industrie en kantoorvoorzieningen. Parkeren is alleen op eigen terrein van bedrijven toegestaan. Er zijn grote bedrijven als Kuijpers in de buurt van de Automotive Campus.
Geen spoor- en waterontsluiting wel dicht bij de A270.

Schaal:
- Aantal aansluitingen middelgrote en grootverbruikers (informatieplicht)– 10
- Totaal aantal aansluitingen – 35
- Aandeel van aantal middelgrote en grootverbruikers tov alle verbruikers - 29%
- % elektriciteit tbv middelgrote en grootverbruikers - 92%
- % aardgas tbv middelgrote en grootverbruikers - 65%
- Totale omvang 37,4 ha - op dit moment 3,5 ha uitgeefbaar.

Milieucategorie: 5

Lopende en gerealiseerde projecten:
- Zie opsomming BZOB
- e-Quest - verwarming via waterpomp en koeloplossing via buitenlucht voor datasystemen

Zonnestroom op dak: (in 1.000 kWh)
- Zonnestroom - gerealiseerd op dak - 51
- Zonnestroom - aangevraagd op dak – 51
- Totale potentie op basis van beschikbaar dakoppervlak – 2.740
- Zonnestroom – onbenut – 2.688
- Percentage zonnestroom - onbenut: 98%
- Totale leverantie elektriciteit – ?
- Resterende leverantie elektriciteit wanneer alle potentie benut – ?

Ambities
- Eigen warmtenet en WKO systeem

Er is een algemene werkgroep van ondernemers voor alle thema's.

Bedrijventerrein met potentie voor industriële symbiose en recycling*: Nee

Verdeling grondgebruik binnen bedrijventerrein in ha: (klimaatadaptatie)
- Oppervlakte verhard - 24
  - waarvan bebouwd - 9
  - waarvan bestraat - 16
- Oppervlakte groen – 7
- Oppervlakte planvoorraad - 11
- Oppervlakte overig – 8
- Totaal bruto oppervlakte – 51
- Percentage onverhard – 52%
- Hittestressmaatregelen genomen - nee

Opgave waterbeheer (in m3)
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij piekbui (60 mm per uur) - 3.742
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij gemiddelde regenval (807 mm per jaar) - 50.333

Hoogeind opgericht 1952

Korte beschrijving:
In ruim zestig jaar gegroeid tot een sterk gemengd industrieterrein. Wisselend gebruik als een woonboulevard (noordzijde), grootschalige detailhandel (Sligro enz), grote logistieke bedrijven als Van den Broek Logistics en hightechbedrijven als AAE en Huijbregts Groep. Tussen Hoogeind en BZOB ligt De Weijer met onder andere een autoboulevard. Wel dicht bij treinstation maar niet meteen inzetbaar voor goederen vervoer, A67 en A270 relatief dichtbij. Wel een kadefaciliteit, maar geen Barge terminal.

Schaal:
- Aantal aansluitingen middelgrote en grootverbruikers (informatieplicht)– 170
- Totaal aantal aansluitingen – 610
- Aandeel van aantal middelgrote en grootverbruikers tov alle verbruikers - 28%
- % elektriciteit tbv middelgrote en grootverbruikers - 96%
- % aardgas tbv middelgrote en grootverbruikers - 92%
- Totale omvang 311 ha - op dit moment 1,7 ha uitgeefbaar.

Milieucategorie: 4

Lopende en gerealiseerde projecten:
- Zie opsomming BZOB
- camerabewaking deels operationeel, deels in ontwikkeling.

Zonnestroom op dak: (in 1.000 kWh)
- Zonnestroom - gerealiseerd op dak - ?
- Zonnestroom - aangevraagd op dak – 2.623
- Totale potentie op basis van beschikbaar dakoppervlak – 41.064
- Zonnestroom – onbenut – 38.442
- Percentage zonnestroom - onbenut: 94%
- Totale leverantie elektriciteit – 141.213
- Resterende leverantie elektriciteit wanneer alle potentie benut – 100.149 (71%)

Ambities
Er is een algemene werkgroep van ondernemers voor alle thema's.

Bedrijventerrein met potentie voor industriële symbiose en recycling*: Ja

Verdeling grondgebruik binnen bedrijventerrein in ha: (klimaatadaptatie)
- Oppervlakte verhard - 241
    - waarvan bebouwd - 83
    - waarvan bestraat - 158
- Oppervlakte groen – 35
- Oppervlakte planvoorraad - 2
- Oppervlakte overig – 33
- Totaal bruto oppervlakte – 312
- Percentage onverhard – 23%
- Hittestressmaatregelen genomen - nee

Opgave waterbeheer (in m3)
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij piekbui (60 mm per uur) - 49.548
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij gemiddelde regenval (807 mm per jaar) - 666.419

De Sleutel Bladel opgericht 1960

Korte beschrijving:
Gemengd bedrijventerrein, voor zowel kleinschalige als grotere bedrijven. De Sleutel is een belangrijke economische pijler voor gemeente Bladel. Het vertegenwoordigt zowel (direct als indirect) een kwart van alle banen in de gemeente. In de provincie Noord-Brabant behoort het terrein zelfs tot de top 40 van grootste terreinen op basis van werkgelegenheid. Het onroerend goed op De Sleutel vertegenwoordigt een vastgoedwaarde van grofweg € 225 miljoen (2018). De Sleutel telt 184 vestigingen.

Het bedrijventerrein is voor het laatst in de jaren '90 grootschalig gerevitaliseerd. Het terrein dreigt af te glijden en de bereikbaarheid staat onder druk.

De Sleutel is onlangs (kleinschalig) gerevitaliseerd met o.a. een scheiding van wegen en fietspaden, alsmede een tweede uitweg. Geen spoor of waterweg, er zijn plannen voor onderhoud en betere bereikbaarheid van de N284. Er is Parkmanagement en een ondernemersvereniging OBGB met 300 leden en 90% participatiegraad.

Plaats op de levenscyclus
Fase 1

Schaal:
- Aantal aansluitingen middelgrote en grootverbruikers (informatieplicht)– 60
- Totaal aantal aansluitingen – 260 (184 bedrijven)
- Aandeel van aantal middelgrote en grootverbruikers tov alle verbruikers - 23%
- % elektriciteit tbv middelgrote en grootverbruikers - 90%
- % aardgas tbv middelgrote en grootverbruikers - 72%
- Totale omvang 73 ha - niets uitgeefbaar.

Milieucategorie: 4.2

Lopende en gerealiseerde projecten:
- KIA Kempische Industrie Agenda. Voor meer industrieterreinen:
    - Bereikbaarheid fysiek en digitaal. Aanpak minder autogebruik en parkeerbeleid.
    - Samenwerking Parkmanagement via OBGB meer samenwerking met Kempisch BedrijvenPark.
    - Personeel
    - Vestigingsklimaat Upgrade De Sleutel, Beeldkwaliteitsplan
- Duurzaamheid
    - Inzet GPR tool. Software die toekomstbestendigheid van gebouwen zichtbaar maakt.
    - 2 B connect. Biodiversiteit op industrieterrein (Interreg project)
    - Waterbestendig industrieterrein. (nav calamiteit mei 2018)
    - KVO veiligheid en uitstraling.
    - Gezamenlijk inkoop en afvalhandeling.
    - Collectieve energie inkoop (en ook PV-installaties)

Zonnestroom op dak: (in 1.000 kWh)
- Zonnestroom - gerealiseerd op dak - ?
- Zonnestroom - aangevraagd op dak – 618
- Totale potentie op basis van beschikbaar dakoppervlak – 14.702
- Zonnestroom – onbenut – 14.083
- Percentage zonnestroom - onbenut: 96%

- Totale leverantie elektriciteit – 22.964
- Resterende leverantie elektriciteit wanneer alle potentie benut – 8.262 (36%)

Ambities:
- Bladel in haar geheel wil in 2025 energieneutraal zijn.

Werkgroep in oprichting omtrent collectief energie opwekken (UV Panelen)
Zeker groepen rond veiligheid/KVO, beheer en onderhoud en communicatie.

Bedrijventerrein met potentie voor industriële symbiose en recycling*: Ja

Verdeling grondgebruik binnen bedrijventerrein in ha: (klimaatadaptatie)
- Oppervlakte verhard - 67
  - waarvan bebouwd - 33
  - waarvan bestraat - 34
- Oppervlakte groen – 1
- Oppervlakte planvoorraad - 0
- Oppervlakte overig – 5
- Totaal bruto oppervlakte – 73
- Percentage onverhard – 8%
- Hittestressmaatregelen genomen - nee

Opgave waterbeheer (in m3)
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij piekbui (60 mm per uur) - 19.371
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij gemiddelde regenval (807 mm per jaar) - 260.536

Kempisch Bedrijven Park, opgericht in 2011

(www.kempischbedrijvenpark.com)

Korte beschrijving:
Gemengd bedrijventerrein, voor grotere bedrijven. Het Kempisch Bedrijvenpark (KBP) is een modern bedrijvenpark. Op dit duurzame, groene park van totaal 175 hectare zijn hoogwaardige bedrijfskavels vanaf 5.000 vierkante meter beschikbaar.

Het Kempisch Bedrijvenpark biedt alle hoogwaardige voorzieningen die een moderne onderneming nodig heeft. Een eigen KFX glasvezelnetwerk bijvoorbeeld dat direct toegang verschaft tot diverse providers en garant staat voor betrouwbaar, snel datatransport. Een hoogwaardig beveiligingssysteem via camera's op het terrein en een beveiligd parkeerterrein voor trucks. Het park draagt het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Collectief parkmanagement staat borg voor behoud van optimale kwaliteit van de panden en de omgeving

Plaats op de levenscyclus
Fase 1

Schaal:
- Aantal aansluitingen middelgrote en grootverbruikers (informatieplicht) – 10
- Totaal aantal aansluitingen – 15
- Aandeel van aantal middelgrote en grootverbruikers tov alle verbruikers - 65%
- % elektriciteit tbv middelgrote en grootverbruikers - %
- % aardgas tbv middelgrote en grootverbruikers - %

- Totale omvang 106 ha – ca. 30 ha uitgeefbaar

Milieucategorie: 4.2

Lopende en gerealiseerde projecten:

- KIA Kempische Industrie Agenda. Voor meer industrieterreinen:
  - Bereikbaarheid fysiek en digitaal. Aanpak minder autogebruik en parkeerbeleid.
  - Samenwerking Parkmanagement via OBGB meer samenwerking met Kempisch BedrijvenPark
  - Personeel
- KVO veiligheid en uitstraling.
- Gezamenlijk inkoop en afvalhandeling.
- Collectieve energie inkoop (en ook PV-installaties?)

Zonnestroom op dak: (in 1.000 kWh)

- Zonnestroom - gerealiseerd op dak - 664
- Zonnestroom - aangevraagd op dak – 664
- Totale potentie op basis van beschikbaar dakoppervlak – 4.389
- Zonnestroom – onbenut – 3.725
- Percentage zonnestroom - onbenut: 85%
- Totale leverantie elektriciteit – ?
- Resterende leverantie elektriciteit wanneer alle potentie benut – ?

Ambities

- Bladel in haar geheel wil in 2025 energieneutraal zijn

Werkgroep in oprichting omtrent collectief energie opwekken (UV Panelen)

Bedrijventerrein met potentie voor industriële symbiose en recycling*: Ja

Verdeling grondgebruik binnen bedrijventerrein in ha: (klimaatadaptatie)

- Oppervlakte verhard - 17
  - waarvan bebouwd - 10
  - waarvan bestraat - 7
- Oppervlakte groen – 44
- Oppervlakte planvoorraad - 34
- Oppervlakte overig – 11
- Totaal bruto oppervlakte – 106
- Percentage onverhard – 84%
- Hittestressmaatregelen genomen - ja

Opgave waterbeheer (in m3)

- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij piekbui (60 mm per uur) - 5.998
- Regenwater dat op verhard oppervlak valt bij gemiddelde regenval (807 mm per jaar) - 80.674

Bijlage 3 – Overzicht bedrijventerreinen MRE

Bedrijventerrein	Gemeente	Archetype	Fase	Uitstraling	A	B	C	D	Milieucat	NE pot.	Opperv
Stedelijk Gebied Eindhoven											
Breeven	Best	3	2	**	59%	56%	36%	48%	4.1.	Hoog	55,5 ha
Heide	Best Philips Health	3	1	**	71%	70%	58%	48%	4.2.	Hoog	50,0 ha
t Zand	Best	3	2	*	63%	55%	37%	60%	4.2.	Hoog	67,4 ha
Achtse Barrier	Eindhoven	3	2	**	71%	45%	17%	42%	2-3.2.	Basis	17,0 ha
Brainport Innovatie Campus	Eindhoven	1	1	***			44%	50%	3 & 4	Hoog	178,9 ha
De Hurk (NTS/VDL)	Eindhoven	3	1	*	74%	57%	33%	38%	2-5.1	Basis	212,0 ha
De Tempel/Vlokhoven	Eindhoven	3		**					2 & 3	Basis	10,0 ha
Driehoeksbos	Eindhoven	1		*					2 & 3	Basis	3,6 ha
Eindhoven Airport (Viggo)	Eindhoven	1 & 2	1	**	71%	62%	42%	27%	2 -4.2.	Basis	57,0 ha
ESP (SIOUX/AME)	Eindhoven	1	1	***	92%	66%	42%	37%	1 -3.1.	Basis	20,0 ha
Flight Forum	Eindhoven	1 & 2	1	***	92%	53%	33%	52%	2 -4.0.	Hoog	65,0 ha
GDC Acht (Van Rooijen)	Eindhoven	2	1	***	71%	72%	27%	31%	2- 4.2.	Basis	235,8 ha
Herzerbroeken	Eindhoven	3		**					2 & 3		10,0 ha
High Tech Campus	Eindhoven	1	1	***	88%	75%	60%?	54%?	2 & 3	Excellent	54,0 ha
Kade & Kade DAF	Eindhoven	3	2	**	50%	57%	37%	27%	2 -4.2.	Basis	144,0 ha
Kapelbeemd	Eindhoven	1 & 3	1	**	83%	68%	30%	31%	3 & 4	Basis	55,0 ha
Park Forum West	Eindhoven	1	1	*	63%	75%	36%	62%	3.1 -4.1.	Hoog	22,7 ha
Poort van Metz	Eindhoven										
Rapenland	Eindhoven	3		**					2 -3.1.		7,0 ha
Strijp T	Eindhoven	1 & 3	1	**	67%	69%	45%	33%	4- 4.0.	Basis	26,7 ha
TU/e Science Park	Eindhoven										
Woenselse Heide (autocen)	Eindhoven	3		*					2 -3.2.		11,0 ha
Bijenkorf (van Gerwen)	Geldrop/Mierlo	1		**					2 & 3		2,2 ha

Bleekvelden (winkels)	Geldrop	3		**					2.		1,8 ha
De Barrier (in ontw)	Geldrop	1		*					3.2.		3,5 ha
De Hooge Akker	Geldrop	2	1	**	63%	60%	39%	63%	4.	Hoog	23,8 ha
De Smaale (GNT verf)	Geldrop/Mierlo	2 & 3	2	**	46%	43%	43%	50%	4.	Hoog	24,0 ha
Emopad (van Hoorn)	Geldrop	2 & 3	1	*	63%	59%	27%	44%	3.	Basis	14,8 ha
Oudven (Maref)	Geldrop/Mierlo	3		**					4.		9,8 ha
Peijnenburg (koekfabriek)	Geldrop	3		*					2.1.		2,4 ha
Rielsepark (logistiek	Geldrop	2 & 3		*					3.1.		1,2 ha
Spaarpot	Geldrop	3	1	**	58%	67%	33%	40%	4.1.	Basis	59,0 ha
Vlier/Hulst (Jan de Rijk)	Geldrop	2 & 3		**					3.		6,1 ha
BP Schooten (Driessen)	Helmond	1	1	**	92%	48%	37%	48%	3.	Hoog	21,0 ha
Brandevoort (in ontw)	Helmond	1 & 2	1	**	75%	64%	67%	52%	3.	Excellent	48,0 ha
BZOB terrein	Helmond	2	1	**	79%	80%	39%	60%	5.	Hoog	180,0 ha
Centrale Kanaalzone Vlisco	Helmond	3		*					5.1.		6,0ha
De Weijer-Oost (autoboulv)	Helmond	2 & 3	1	**	46%	77%	48%	31%	4.	Basis	16,5 ha
De Weijer-West (AAE)	Helmond	3	1	**	71%	63%	63%	35%	4.	Hoog	42,0 ha
Gansenwinkel (v.d. Heuvel)	Helmond	3		**							
Groot Schooten(AutoCamp)	Helmond	1	1	**	88%	64%	39%	50%	4.	Hoog	37,0 ha
Hoogeind overig (Huybregts	Helmond	3	1	*	58%	66%	52%	37%	4.	Hoog	268,0 ha
Induma West Senzer	Helmond	3	1	*	71%	49%	52%	37%	2 & 3	Basis	11,0 ha
Induma Oost (Hoogeind)	Helmond	3	2	*	42%	49%	36%	38%	2 & 3	Basis	9,0 ha
Woonboulev. Engelseweg	Helmond	3	2	**	29%	58%	37%	35%	2 & 3	Basis	23,3 ha
Kanaaldijk Zuid	Helmond	3	2	**	54%	51%	20%	27%	4.	Basis	18,0 ha
Kanaalz. Nrd (Nedschroef)	Helmond	3	1	**	79%	63%	53%	25%	4.	Basis	14,0 ha
Rijpelberg (Janssen Fritsen)	Helmond	3		**					3.1.		8,1 ha
Berkenbosch (Goossens)	Nuenen	3	1	*	83%	50%	28%	33%	3.	Basis	13,5 ha
Eeneind I (Ban Bouw	Nuenen	2	2	**	50%	45%	30%	44%	4.	Basis	27,0 ha
Eeneind II	Nuenen	3	2	**	58%	59%	40%	54%	4.	Hoog	29,7 ha
Eeneind II Zuid	Nuenen	2 & 3	1	**	79%	70%	39%	52%	4.1.	Hoog	8,8 ha

Kerkakkers	Nuenen/Gerwen	3		**					2.		2,7 ha
Bedrijvenstrip Moorland	Oirschot 5 panden3	3		**					2.1		2,1 ha
Kerkakkers	Oirschot	3		**					2.		2,7 ha
De Scheper	Oirschot	2 & 3	1	***	83%	61%	36%	38%	3.2.	Basis	21,6 ha
It Oirschot De Meeuw	Oirschot	3	2	*	54%	64%	33%	24%	4.	Basis	36,0 ha
Kanaaldijk Noord Heras	Oirschot	2		*					2.1.		2,5 ha
Steenfort	Oirschot/Middelb.	3		**					3.		8,0 ha
Westfields DPD in ontw.	Oirschot	2	2	*	38%	75%	37%	19%	4.	Basis	46,2 ha
Cabeson/Rendac Destructie	Son en Breugel	2		*					5.		23,4 ha
Steenfabriek Baetsen Recl	Son en Breugel	2	2	**	29%	58%	30%	42%	4.2.	Basis	20,0 ha
Ekkersrijt Oost Rhenus	Son en Breugel	2	1	**	58%	69%	45%	37%	4.2.	Hoog	90,0 ha
Kanaalzone	Son en Breugel	2	2	**	63%	67%	39%	44%	4.2.	Hoog	42,2 ha
Meubelboulevard IKEA	Son en Breugel	1	1	**	63%	74%	50%	42%	4.2.	Hoog	35,4 ha
Scienceparkt Newways	Son en Breugel	1	1	**	71%	71%	41%	40%	3.1.	Basis	47,1 ha
Hoogstraat	Son en Breugel	?	2	*					2.		1,5 ha
Kanaaldijk Zuid	Son en Breugel	2		**					2.		2,7 ha
De Heibloem Baetsen	Veldhoven	2	1	*	54%	67%	33%	29%	5.1.	Basis	17,8 ha
De Run 1000 Simac	Veldhoven	1 & 3	2	**	50%	60%	48%	33%	3.1.	Hoog	8,6 ha
De Run 2000 Techniekhuys	Veldhoven	2 & 3	2	**	13%	67%	21%	44%	3.2.	Basis	5,2 ha
De Run 3000 Gamma c.a.	Veldhoven	3	2	**	29%	55%	37%	54%	3.2.	Hoog	4,7 ha
De Run 4000 Maxima MC	Veldhoven	1 & 2	1	**	75%	63%	24%	17%	4.1.	Basis	43,6 ha
De Run 5000 Brainp. Assem.	Veldhoven	1 & 3	1?	**			44%	46%	4.1.	Hoog	35,0 ha
De Run 6000 ASML	Veldhoven	1	1	**	88%	61%	58%	37%	4.1.	Hoog	22,3 ha
De Run 7000 (zeer klein)	Veldhoven	?3		*					3.2.		10,0 ha
De Run 8000 Merapar	Veldhoven	?3	2	**	50%	57%	41%	48%			
Habraken in ontwikkeling	Veldhoven	1 & 2	1	**	54%	67%	27%	42%	4.1.	Basis	75,0 ha
Zandven	Veldhoven										4,0 ha
Het Broek	Waalre	1	2	***	71%	33%	31%	58%	3.2.	Hoog	7,7 ha

Diepenvoorde	Waalre	3									4,0 ha
Voldijn 1971 (Timco)	Waalre	3	2	**	46%	41%	33%	27%	3.	Basis	11,2 ha
De Kempen											
De Rijt	Bergeijk/Luykgest.	3	2	*	58%	45%	41%	35%	3.1.	Basis	4,0 ha
Het Stroom	Bergeijk	3	2	**	58%	52%	34%	37%	3.2.	Basis	39,4 ha
Leemskuilen	Bergeijk	2 & 3	2	**	75%	53%	41%	42%	3.2.	Hoog	11,5 ha
Loonsebaan	Bergeijk/Luykgest.	1? & 3	2	*	58%	53%	46%	38%	2.	Hoog	2,7 ha
Mortakkers	Bergeijk/Riethoven	3	2	*	43%	32%	54%	23%	3.1.	Basis	2,8 ha
Waterlaat	Bergeijk/Westerh.	1 & 3	1	**	70%	52%	38%	46%	3.2.	Hoog	25,6 ha
De Beemd & ABC	Bladel	1? & 3	1	**	83%	59%	45%	40%	3.1.	Hoog	15,6 ha
De Sleutel (WVK)	Bladel	3	2	**	63%	66%	50%	38%	4.2.	Hoog	72,0 ha
IT Hapert	Bladel/Hapert	3	1	**	75%	57%	52%	42%	4.1.	Hoog	45,8 ha
Kempisch BedrijvenPark	Bladel/Hapert	2	1	***	71%	80%	48%	65%	4.2.	Excellent	106,2 ha
Leemskuilen	Bladel	3	2	*	42%	56%	27%	35%	2.	Basis	6,2 ha
Duizel (Agio)	Eersel/Duizel	3	2	**	54%	50%	46%	37%	3.2.	Hoog	5,0 ha
De Haagdoorn (Mansveld)	Eersel	1 & 3	1	**	83%	63%	39%	42%	4.2.	Hoog	21,2 ha
De Meerheide (Vencomatic)	Eersel	1 & 2	1	**	88%	71%	38%	50%		Hoog	67,2 ha
Becx zie De Meerheide	Eersel										
KLG zie De Meerheide	Eersel										
Molenakkers	Eersel	3	2	**	67%	56%	50%	27%	3.2.	Basis	5,4 ha
BT Vessem	Eersel/ Vessem	3	2	**	63%	41%	25%	48%	3.2.	Basis	5,8 ha
De Kailakkers (Heku)	Reusel-De Mierden	3	2	*	54%	36%	38%	42%	3.2.	Hoog	4,7 ha
Koningshoek	Reusel-De Mierden	3	2	*	50%	37%	34%	37%	3.1.	Basis	3,2 ha
Lange Voren	Reusel-De Mierden	3	2	**	67%	59%	41%	42%	4.1.	Hoog	13,6 ha
De Kleine Hoeven (in ontw)	Reusel-De Mierden	1	1	**	54%	57%	57%	48%	3.1.	Excellent	21,5 ha
Peelland											
Florapark (in ontw)	Asten								3.		10,8 ha
Hazeldonk	Asten								3.		3,6 ha
t Hoogvelt	Asten								3.		7,2 ha

Industrieweg Zuid	Asten								2.		3,7 ha
Kanaalweg	Asten								4.		6,3 ha
Molenakkers	Asten								3.		19,1 ha
Nobisweg	Asten								3.		19,4 ha
De Binderen + Zuid (in ontw)	Deurne								4.		33,0 ha
De Bottel	Deurne								3.		12,7 ha
De Haspel	Deurne								3.		5,6 ha
Derpsestraat	Deurne								3.		1,6 ha
Kranenmortel	Deurne								5.		55,4 ha
Leembaan	Deurne								3.		19,0 ha
Leemskuilen	Deurne								3.		13,7 ha
Meisterstraat/Vinkenbroek	Deurne/ Neerkant								2.		1,0 ha
MOB terrein	Deurne								5.		27,0 ha
Moorveld	Deurne/ Liessel								3.		15,5 ha
Pijlkruid	Deurne/ Neerkant								3.		1,0 ha
Rijt west + oost	Deurne								3.		18,0 ha
Beekakker	Gemert/ Bakel								4.		6,7 ha
Bolle akker	Gemert/ Bakel								3.		8,1 ha
Binnenveld/Egelmeers	Gemert /Milheeze								3.		6,2 ha
De Smagt/ Abtshof	Gemert/ De Mortel								3.		2,1 ha
Rips IV	Gemert/ De Rips								3.		1,4 ha
Smartpark Wolfsveld	Gemert								4.		109,0 ha
Zandstraat	Gemert								3.		5,4 ha
Bavaria	Laarbeek/ Lieshout								4.		29,0 ha
Beekerheide	Laarb./ Beek en Donk								4.		17,5 ha
Beekseweg- Zuid	Laarbeek/ Lieshout								4.		30,0 ha
Bemmer A,B,C en IV	Laarb./Beek en Donk								3 & 4.		62,0 ha
BT Mariahout	Laarbeek /Mariahout								4.		1,0 ha
Duivenakker (Artex)	Laarbeek/Aarle Rixtel								4.		7,7 ha

Helmondseweg	Laarbeek/Aarle Rixtel								4.		2,0 ha
Papenhoef	Laarbeek/ Lieshout								4.		1,9 ha
Torenakkers	Laarbeek/Aarle Rixtel								4.		6,0 ha
Lange Akkerweg I, II + III	Someren								3 & 4		14,0 ha
Lokatie van Dijk	Someren								4.		2,5 ha
Sluis XI/ Half Elfje	Someren								4.		59,0 ha
t Vaartje	Someren-Eind								3.		11,9 ha
Witvrouwenbergweg	Someren								2.		4,6 ha
A 2 Gemeenten											
Airpark Brabant + uitbreiding	Cranendonck /Budel								4.		34,0 ha
Den Engelsman	Cranendonck /Maarh.								4.		32,7 ha
IT Dorpsplein	Cranend/Budel-Dorp								5.		200,0 ha
Fabrieksstraat	Cranend/Budel Schoot								3.		4,5 ha
Meemortel	Cranendonck /Budel								3.		19,7 ha
Metalot	Cranend/Budel-Dorp								5.		100,0 ha
Molenheide	Cranend/Soerendonk								3.		5,0 ha
Rondven	Cranendonck/ Maarh.								3.		14,5 ha
Breedvennen	Heeze-Leende Leende								3.		3,0 ha
De Poortmannen + III	Heeze-Leende Heeze								3.		28,0 ha
Den Dries	Valkenswaard								2.		1,7 ha
Dommelen	Valkenswaard								4.		8,0 ha
De Schaapsloop	Valkenswaard								4.		101,0 ha
Van Linschotenstraat	Valkenswaard								2.		3,6 ha

De legenda

- Archetype (volgens classificatie hoofdstuk 3)
- Fase is de levensfase (STEC)
- Uitstraling score modern karakter (STEC)
- Indeling A- D (STEC – zie onderstaand)

    A. Economie en werkgelegenheid
    B. Marktwaarde en ruimtelijke kwaliteit
    C. Smart Industrie en logistics
    D. Circulariteit en duurzaamheid.
- Milieucategorie
- NE Profiel. Next Economy profiel (duurzaamheid en circulariteit) (STEC)
- Oppervlakte in Hectare

Note; waar data niet zijn ingevuld of geel zijn gearceerd is data onbekend of niet duidelijk

stec groep

Indicatoren NEER

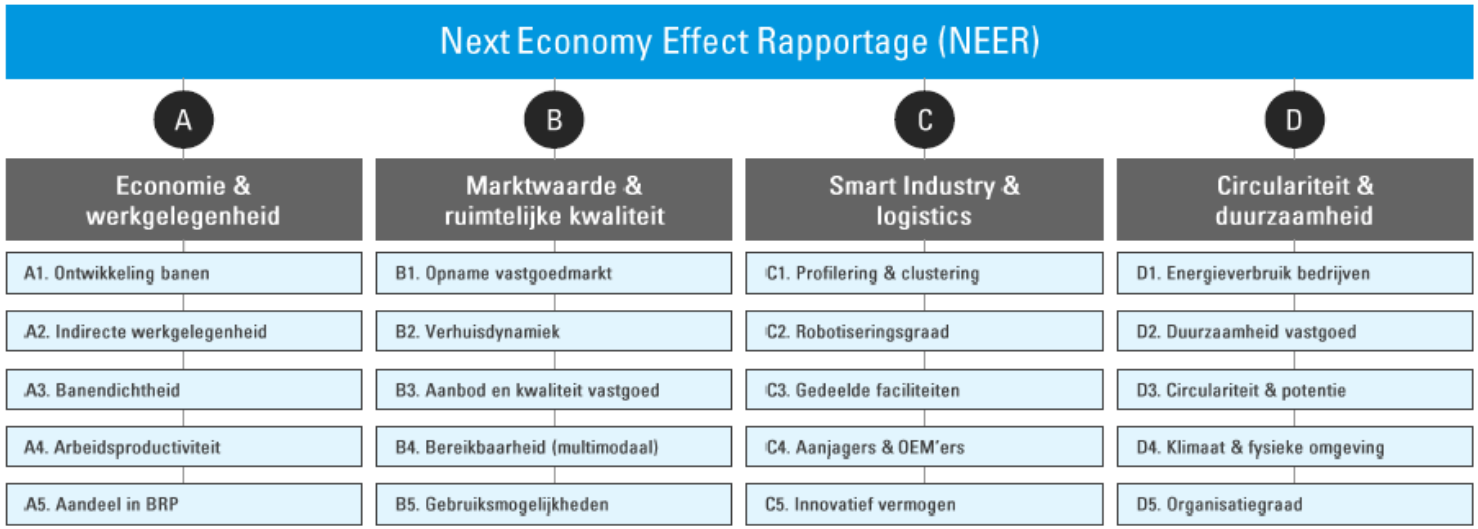

Regionale Energiestrategie 1.0
Metropoolregio Eindhoven

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

2. Besparing

Bijlage 2.3 Maatschappelijk Vastgoed

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Bijlage 2.3: Maatschappelijk vastgoed

1. Aanpak maatschappelijk vastgoed

Binnen de MRE regio zijn er ruim 3.600 (geregistreerde) maatschappelijke vastgoedobjecten. Deze gehele vastgoedvoorraad heeft een jaarlijks energieverbruik van 147.000.000 kWh aan elektriciteit en 33.000.000 m3 aardgas. Dit zorgt voor een jaarlijkse uitstoot van 176.500 ton CO2. Een deel van deze gebouwen is geen eigendom van gemeenten. Ondanks dit kan een gemeente wel invloed uit oefenen op het verduurzamen van deze gebouwen o.b.v. gemaakte afspraken met eigenaren en/of gebruikers.

De gemeenten zijn van ruim 2.700 objecten eigenaar. Het gemeentelijke vastgoed is zodoende verantwoordelijk voor 74.000 ton CO_2 uitstoot per jaar. De gebouwen die in eigendom zijn, zijn onder te verdelen in de volgende categorieën Ambtelijke huisvesting, Onderwijs, Sport, Cultuur, Welzijn en Overig gemeentelijk bezit.

Gemeenten hebben een belangrijke voorbeeldrol in het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Mede vanuit deze verantwoordelijkheid dient het gemeentelijk vastgoed (versneld) verduurzaamd te worden. *Deze rol wordt ook bevestigd met de beantwoording van de stellingen door de portefeuillehouders (november 2020, 90% van de respondenten geeft dit aan)*. Dit wekt vertrouwen en werkt enthousiasmerend in gesprekken met ondernemers, organisaties en inwoners. De focus binnen de RES 1.0 ligt zodoende op de categorieën Ambtelijke huisvesting, Onderwijs en Sport. Deze categorieën zijn verantwoordelijk voor ruim de helft van de jaarlijkse CO_2 uitstoot van het gemeentelijke vastgoed. Onderstaande figuur geeft de verhouding tussen de CO_2 uitstoot van het gemeentelijk vastgoed en het vastgoed wat geen gemeentelijk eigendom is weer.

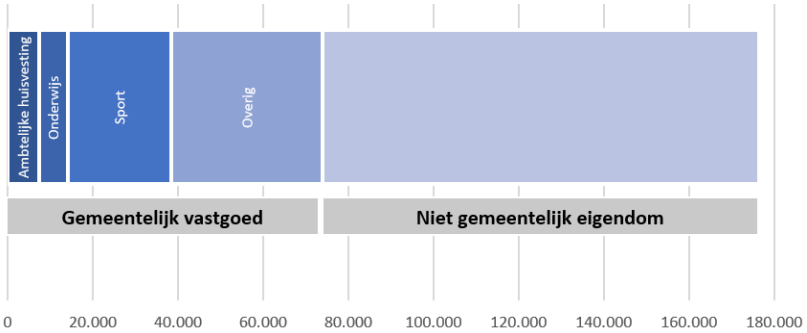

Figuur 1 – Weergave jaarlijkse CO2 (ton) uitstoot per categorie

De werkgroep Vastgoed legt de focus op Ambtelijke huisvesting (10%), Onderwijs (9%) en Sport (33%).
De aanpak van deze werkgroep richt zich hiermee op ***52% van de opgave van het gemeentelijke vastgoed****.*

In de periode najaar 2019 – voorjaar 2020 is de werkgroep Gemeentelijk vastgoed in gesprek gegaan met ambtenaren van de MRE-gemeenten. Centrale vraag bij deze gesprekken was;
“Hoe zorg jij dat binnen jouw gemeente het maximale realistische besparingspotentie behaald wordt binnen het gemeentelijk vastgoed?”
Uit de gesprekken met de ambtenaren kwam naar voren dat het ontbreekt aan:

- Tijd (capaciteit en prioriteit)
- Geld
- Kennis
- Integrale aanpak
- Politieke keuzes en urgentie

Bovenstaande zaken zorgen ervoor dat binnen de gemeenten niet de maximale besparingspotentie behaald wordt. De ambitie is om met de Regionale Energiestrategie (RES 1.0) in deze behoefte te voorzien. In het de RES 1.0 dienen de volgende zaken te landen;

1. **Organiseren bewustwording en commitment (bewustzijn en urgentie)** – de betrokken ambtenaren en bestuur begrijpen dat verduurzaming moet en hebben het gevoel dat we niet langer kunnen wachten met deze opgave;
2. **Organiseren samenwerking (integraliteit)** – als ambtenaar en bestuur sta je niet alleen voor deze opgave. Als regio en individuele gemeente werken we samen aan het behalen van de besparingspotentie op die plek waar deze het grootst is;
3. **Organiseren kennisdeling (relevantie)** – de juiste informatie op het juiste moment. Afhankelijk van je behoefte heb je toegang tot de relevante informatie en contact met samenwerkingspartners (kenniscentra en RVO;
4. **Organiseren politiek-bestuurlijke urgentie en randvoorwaarden** – De politiek en het bestuur kunnen voor de juiste randvoorwaarden (capaciteit en middelen) zorgen. Dit vraagt om het realiseren van politiek-bestuurlijke urgentie in de gehele regio.
5. **Organiseren uitvoering (“learning by doing”)** – door te beginnen ervaar je welke behoefte je daadwerkelijk hebt. Op deze manier leren we door te doen én behalen we resultaten. Deze ervaring en kennis kan ingezet worden bij andere projecten en gemeenten;
6. **Organiseren van borging**

Als het gaat om het besparen van energie binnen het maatschappelijk vastgoed dan hoeft er niet vanaf nul begonnen te worden. De afgelopen jaren zijn er door diverse partijen middelen ontwikkeld die gebouweigenaren en gebruikers in kunnen zetten voor het realiseren van energiebesparing.
Het proces om te komen tot energiebesparing kent een aantal stappen. Deze stappen worden de ‘Klantreis’ genoemd. Iedere stap in dit proces kent een eigen behoefte.

De behoeften zijn opgehaald in een viertal kennissessies (zie bijlage 2.3.1. presentatie kennissessies). De getoetste behoeften vormen de basis van de werkwijze ‘Samen Slimmer Duurzaam Bezig’. Doel van deze werkwijze is om te voorzien in de behoeften en zo meer resultaten te behalen, zonder extra

tijdsbesteding en tegen gelijke of lagere kosten. Insteek van de werkwijze is dat gemeenten ieder 2 projecten inbrengen.
Op basis van deze projecten worden en clustering gemaakt van gemeenten met dezelfde opgave. Deze gemeenten werken gezamenlijk, eventueel ondersteund door kennispartners, aan de opgave maar implementeren deze wel lokaal. De ontwikkelde aanpak wordt opgenomen in een kennisbank zodat deze op een later tijdstip beschikbaar zijn.

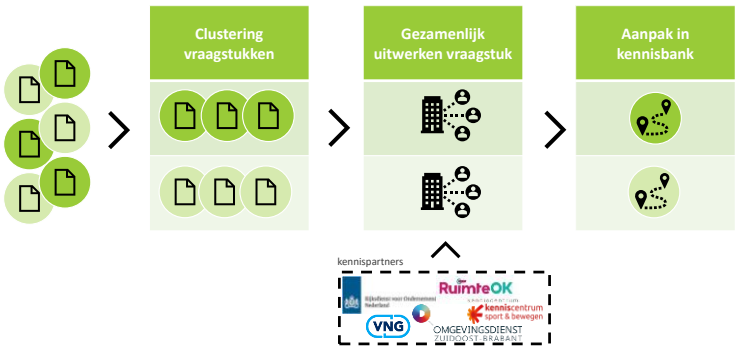

- **Stap A** – alle 21 gemeenten leveren twee casussen aan. Een casus is een project waar de betreffende gemeente in de aankomende mee aan de slag wil gaan;
- **Stap B** – alle casussen worden geclusterd aan de hand onderwerp. Op deze manier wordt het inzichtelijk welke gemeenten met een soortgelijke casus aan de slag gaan;
- **Stap C** – een cluster van gemeenten gaan gezamenlijk, eventueel aangevuld met een van de kennispartners, het vraagstuk oppakken. In deze stap gebruiken gemeenten het bestaande middelenpalet of ontwikkelen een eigen aanpak of werkwijze;
- **Stap D** – De gehanteerde aanpak uit de voorgaande stap wordt gedocumenteerd en opgenomen in de kennisbank (middelenpalet). Op deze manier worden deze middelen beschikbaar gesteld voor andere gemeenten.

2. Uitvoering

De werkgroep Besparing heeft gekozen voor een modulaire opbouw. Deze opbouw bestaat uit een basisinfrastructuur en additionele modules. De basisinfrastructuur bevat de activiteiten, projecten en overige zaken waar alle gemeenten aan deelnemen. Naast deze basis hebben gemeenten de vrije keuze om deel te nemen aan aanvullende modules.

Deze modulaire opbouw voor gemeentelijk vastgoed ziet er als volgt uit;

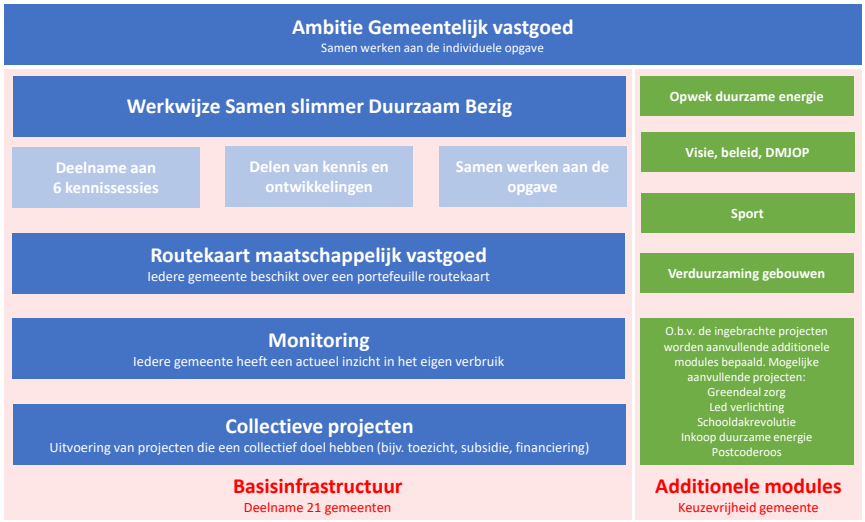

Basisinfrastructuur:

De volgende onderdelen maken deel uit van de basisinfrastructuur:

Werkwijze “samen slimmer duurzaam bezig:”

de aanpak aan om met alle MRE-gemeenten samen te werken aan de opgave verduurzaming vastgoed. De animatie in deze link https://youtu.be/-BHXP9Xiiss geeft uitleg over de werkwijze. Het hoofddoel is samenwerken en kennisdelen. Zes keer per jaar kennisdelen via webinars en opgedane kennis en ervaringen op de site energiewerkplaatsbrabant.nl zetten. Diverse kenniscentra zoals kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed (waar onder RVO, kenniscentrum sport en bewegen en kenniscentrum ruimte-ok), VNG, ODZOB en provincie zijn betrokken. Uitgangspunt is dat elke gemeente 2 projecten inbrengt in voor additionele modules. De kennis vanuit de projecten wordt gedeeld met de hele groep. Ook landelijke ontwikkelingen in deze bijeenkomsten delen.

Routekaart maatschappelijk vastgoed.

Voor het gemeentelijk vastgoed werken alle 21 gemeenten aan de routekaart. We bekijken daarbij de mogelijkheid om het opstellen van de routekaart gezamenlijk te doen onder begeleiding van kenniscentra (leermodule/curriculum). Afbakening Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed: Ruim 21.000 gebouwen binnen de invloedssfeer van gemeenten zijn in eigendom van derden. Huisvesting voor Primair en Voortgezet Onderwijs is hoofdzakelijk in eigendom van schoolbesturen, in de sector sport zijn dit verenigingen of andere exploitanten. Voor al deze objecten gelden de routekaarten specifiek voor deze sectoren. In de cultuursector is het

landschap divers. Het maatschappelijk vastgoed bestaat onder meer bibliotheken, musea en theaters. Hiervoor is geen Sectorale Routekaart opgesteld en de impact op gemeenten wordt nader onderzocht door de VNG. Het gemeentelijk vastgoed dat geen maatschappelijk doel dient, zoals woningen, parkeergarages of winkels valt ook buiten de Sectorale Routekaart.

Monitoren resultaten

Uiteindelijk willen we natuurlijk per gemeente in beeld hebben hoe we ervoor staan met de vermindering van de CO2 uitstoot. De klimaatmonitor geeft inzage per sector. In overleg met de 21 gemeenten bepalen we of dit voldoende is.
Daarnaast wordt het energieverbruik per sector inzichtelijk op klimaatmonitor.nl. Er is meer data beschikbaar op detailniveau wat o.a. het CBS en anderen (https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2019/14/vivet-betere-informatievoorziening-energietransitie bijhouden. Ook de ODZOB kan lokale informatie leveren via esight (voor de aangesloten gemeenten Asten, Best, Bergeijk, Bladel, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Veldhoven, Waalre. In overleg met de 21 gemeenten bepalen we de behoefte aan monitoring en de analyse ervan.
In de komende RESsen kunnen we de gegevens van alle gemeenten rapporteren en vergelijken. Op deze manier komen koplopers in beeld, waar de achterlopers mogelijk van kunnen leren. Tevens is inzichtelijk op welk onderdeel de gemeenten kunnen bijschakelen.

Collectieve projecten

Er zijn projecten die al voor alle 21 MRE-gemeenten lopen, vanuit de ODZOB. Daarnaast stellen we nog financieel gerelateerde projecten voor om namens alle deelnemer op te starten.

- Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE): De ODZOB heeft subsidie ontvangen om extra bedrijven te benaderen, daar kan ook maatschappelijk vastgoed onder vallen.
- themaplan energie voor toezicht: Vanuit de ODZOB wordt een themaplan energie voor toezicht opgesteld. In dat plan brengen we ontwikkelingen in kaart, maken we inzichtelijk bij welke branches grotere verbruiken in de regio zitten, in welke branches een relatief groot besparingspotentieel is, en waar door ontwikkelingen in regelgeving energiebesparing te halen is. Hierin komen dan aanbevelingen voor projecten en toezichtsplannen gericht op energiebesparing. Maatschappelijk vastgoed zal ook terug komen in dit plan.
- subsidie coördinatie: opzetten 'gezamenlijk' expertisebureau voor subsidies.
- financiering: onderzoek naar mogelijkheden om duurzame maatregelen te financieren. Bijvoorbeeld EIA subsidie of het anders waarderen en afschrijven (m.b.v. circulariteit en daardoor hogere restwaarde).

Additionele modules

Naast deze basis hebben gemeenten de vrije keuze om deel te nemen aan aanvullende modules. De projecten voor deze modules worden aangedragen door gemeenten of via de werkgroep.

Inbreng projecten door gemeenten

Uitgangspunt binnen de werkwijze is dat elke gemeente 2 projecten inbrengt voor additionele modules. O.b.v. de ingebrachte projecten komen we tot de volgende clustering;

Inbreng projecten door werkgroep

O.b.v. landelijke ontwikkelingen / initiatieven en vanuit kennispartners kan de werkgroep voorstellen doen voor het inbrengen van projecten. De volgende projecten zouden hiervoor in aanmerking kunnen komen:

- Routekaarten voor andere doelgroepen. Naast de routekaart gemeentelijk vastgoed zijn er routekaarten voor sport, onderwijs, etc. https://energieslag.rvo.nl/groups/view/51192017/maatschappelijk-vastgoed/blog/view/51192962/sectorale-routekaarten-het-overzicht. Deze routekaarten kunnen naar behoefte gezamenlijk worden opgepakt.
- scholen: deelname aan schooldakrevolutie: een stichting die als doel heeft alle schooldaken te voorzien van zonnepanelen. Door samen op te trekken ontstaat kostenvoordeel.
- Zorginstellingen: Voor zorginstellingen loopt de green deal zorg Helmond (brons), waaraan de peelgemeenten deelnemen. Ook is een green deal Eindhoven fase 2 (zilver) in de maak waaraan alle gemeenten en zorginstellingen uit de MRE kunnen deelnemen.

- ledverlichting: Verledding van het gemeentelijk vastgoed, van sportterreinen en van de openbare verlichting. Hoewel openbare verlichting geen vastgoed is, is het wel de taak en verantwoordelijkheid van gemeenten. Het is bekend dat het energieverbruik hoog is, waardoor er kansen liggen voor besparing. Er is een ontzorgingsconcept van Signify/Heijmans wat in Cranendonck is toegepast.
- ontzorgingsprogramma kleine eigenaren maatschappelijk vastgoed (prov) https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/ontzorgingsprogramma-maatschappelijk-vastgoed De provincie heeft subsidie ontvangen voor het opzetten van een ontzorgingsprogramma. De kans is groot dat de kleinere gemeenten (<25000 inwoners) binnen de MRE-gemeenten hier gezamenlijk aan deel kunnen nemen. De insteek is twee gebouwtypen in te brengen: gemeentehuizen en sportgebouwen. Deze type gebouwen zijn al ingediend door een aantal gemeenten voor de aanpak samen slimmer duurzaam bezig. De grotere gemeenten kunnen mogelijk meeliften voor eigen rekening. Naar verwachting gaat dit vanaf juni 2020 lopen.
- ontzorgingsaanpak voor eigenaren van vastgoed op basis van een portefeuille-aanpak (in de maak bij VNG). De insteek is het bundelen van de projecten/gebouwen die verduurzaamd moeten worden. Eenzelfde aanpak is al doorgevoerd door gemeente Eindhoven: slim verduurzamen vastgoed (SVV).
- energieprestatieadviezen opstellen. Een nulmeting van alle gebouwen uit de MRE-regio maken. Waar / bij welke gemeente zit de potentie en hoe kunnen we deze gemeente “ondersteunen”? Kunnen we efficiënt omgaan met inzet van middelen; kritisch kijken naar EPA advies voor belangrijkste gebouwen, hebben we soortgelijke gebouwen in andere gemeenten zodat we EPA adviezen kunnen delen? EPA en Informatieplicht is een wettelijke verplichting. Wat weten we al o.b.v. wettelijke verplichtingen?
- split-incentive / shared incentive: hoe verdeel je de lusten en lasten van energiebesparende maatregelen tussen gebouweigenaar en huurder? Een gebouweigenaar is verantwoordelijk voor de grote investeringen en de gebruikers/huurders hebben voordeel van een lagere energierekening.

3. Ambitie

De werkgroep heeft de volgende ambities voor 2021 geformuleerd;

- 1e kwartaal: 80% van MRE gemeenten doen mee met samen slimmer duurzaam bezig en hebben elk 2 projecten ingediend
- Elke deelnemende gemeente (>80%) heeft medio 2021 een routekaart gemeentelijk vastgoed
- 1e kwartaal: Inzicht in monitoring gemeentelijk vastgoed (of trekken we het breder inclusief woningen en bedrijven?)
- 1e kwartaal 2021: gezamenlijke keuze gemaakt welke financieel gerelateerde projecten we opstarten, inclusief planning en benodigde middelen
- 1e kwartaal 2021: overzicht van additionele projecten die in kleiner verband gezamenlijk opgepakt kunnen worden.
- 2e kwartaal 2021: deelname aan ontzorgingsprogramma kleine eigenaren vastgoed
- Eind 2021: vier kennissessies georganiseerd voor 21 gemeenten

Bijlage 2.3.1. Presentatie kennissessie

Kennissessie gemeentelijk vastgoed

26 januari 2021 | ambtenaren Vastgoed MRE

Vooraf

- Vragen kunt u stellen via de chat
- Als u wilt reageren kunt u een "handje" opsteken
- De vergadering wordt opgenomen indien niemand bezwaar heeft

Programma

Werkwijze Samen Slimmer Duurzaam Bezig	door Geert-Jan
Clustering projecten	door Geert-Jan
Ontzorgingsprogramma klein maatschappelijk vastgoed	door Arthur
Mededelingen	door Arthur

Besparing Gebouwde omgeving

Woningen

aandeel opgave 37%

Vastgoed

aandeel opgave 3%

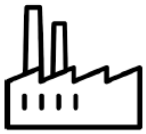

Bedrijven

aandeel opgave 60%

Werkgroep Besparing Gemeentelijk vastgoed

"wij geven het goede voorbeeld"

5

Inventarisatie ambtelijke behoeften

stap 1 **ophalen**

stap 2 **toetsen**

stap 3 **aanscherpen**

stap 4 **toetsen**

6

de centrale vraag tijdens deze sessies was;

"Hoe zorg **jij** dat binnen **jouw gemeente** de **maximale realistische besparingspotentie** behaald wordt binnen het **gemeentelijk vastgoed**?"

7

Ambtelijke behoeften – ontbreken van...

tijd	middelen	kennis	Integrale aanpak	prioriteit

8

Samen Slimmer Duurzaam Bezig

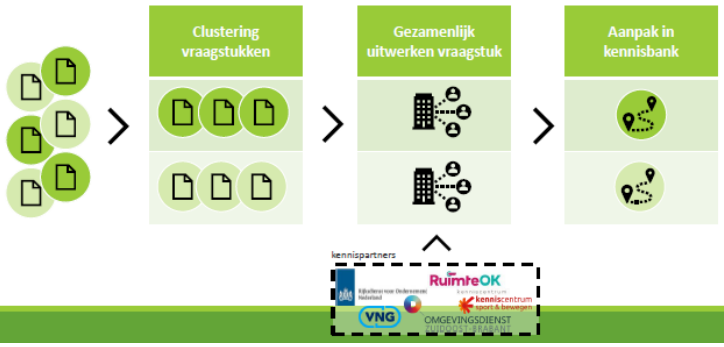

9

Opbrengst werkwijze

'Behalen van **meer resultaten** in **dezelfde tijd** tegen **lagere kosten**'

	meer resultaten – door samenwerking, kennisdeling en slimmer werken
	dezelfde tijd – deelname vraagt geen extra tijd t.o.v. huidige werkwijze
	lagere kosten – delen van resultaten en behalen van schaalvoordeel

10

Draagvlak voor werkwijze?

18 gemeenten hebben de intentie uitgesproken deel te nemen

0

0 gemeenten hebben aangegeven niet deel te nemen

29 vraagstukken zijn door 13 gemeenten aangedragen

Besparing in RES 1.0

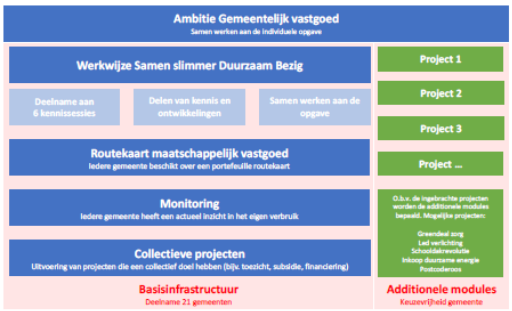

Uitvoering werkwijze

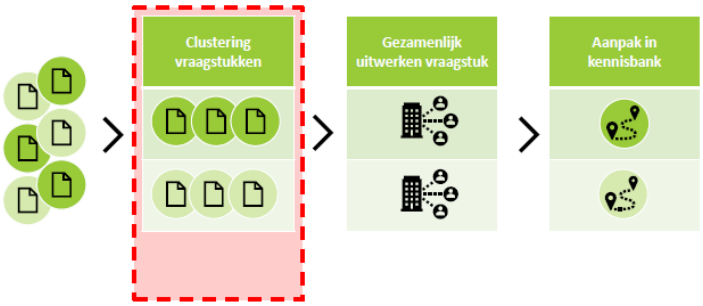

Clustering vraagstukken

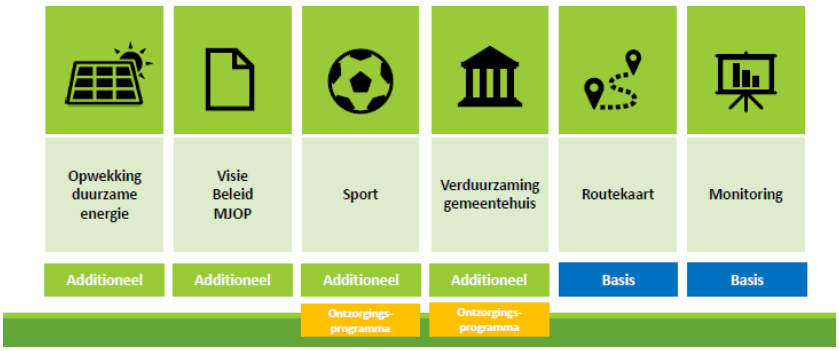

Uitvoering werkwijze

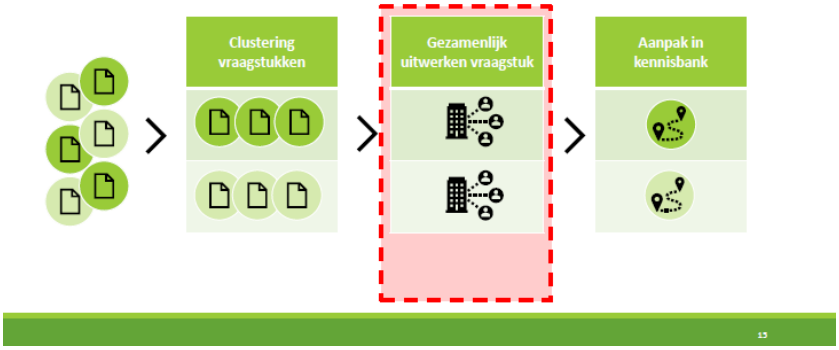

Gezamenlijke uitwerking vraagstuk

fase 1
Voorbereiding

Doel: voorbereiden van de uitvoering

Als werkgroep faciliteren we dit proces als volgt:
- Organiseren van 3 bijeenkomsten
- Begeleiden van de gesprekken
- Uitzetten van vragen / betrekken kennispartners
- Looptijd feb, maart, april

Resultaat: startnotitie / PvA / opdracht

fase 2
Uitvoering

O.b.v. het opstelde document gaat het cluster zelfstandig aan de slag met de uitvoering.

Afhankelijk van de specifieke behoefte kunnen er kennispartners betrokken worden.

Clustering vraagstukken

Individuele projecten

- Vervangen verwarminsinstallatie (gemeente Asten)
- Verduurzaming basisschool (gemeente Helmond en Best)

Planning start gezamenlijke aanpak

- Week 4 — Tot uiterlijk 1 februari kunnen gemeenten nog een project indienen
- Week 5 — Definitieve clustering en versturen datumprikker voor eerste gesprek
- Medio februari — Eerste gesprek – Kennismaking, verkenning vraagstuk, format startnotitie
- Medio maart — Tweede gesprek – Werkafspraken + eerste versie startnotitie
- Medio april — Derde en laatste gesprek – Vaststellen startnotitie

Ontzorgingsprogramma

-subsidie van provincie

-voor 5 gemeenten < 25000 inwoners

-30 panden voor 6 doelgroepen

- Gemeente
- Onderwijs
- Zorg
- Cultureel
- Wijkgebouw / mfa

Basismodule

Routekaart gemeentelijk vastgoed (Inka Vogelaar, VNG)

- -link leidraad RVO
- -behoefte aan opleiding?
- -met 21 gemeenten door 1 partij op te stellen?

Monitoring

- Behoefte van besparing binnen RES
- Behoefte binnen vastgoed?

Contactgegevens

Contactpersonen werkgroep Besparing

Arthur Rijken | 0492 - 37 85 00 | arthur.rijken@gemert-bakel.nl

Geert-Jan van Schijndel | 040 - 208 36 81 | geert-jan.van.schijndel@valkenswaard.nl

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

3. Duurzame Warmte

Bijlage 3.1 Regionale Structuur Warmte

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Bijlage 3.1 Regionale structuur Warmte

Inhoud

1. Inleiding 2
2. Een actueel overzicht van de warmtevraag en het warmte-aanbod voor de regio en de 21 gemeenten 3
3. Een dynamisch en toegankelijk overzicht met de locatie en gegevens van aanwezige (bovenlokale) bronnen, infrastructuren en projecten en onderzoeken/rapporten. 6
3.1 Collectieve technieken 8
Restwarmte 8
Aquathermie 11
Zonthermie 14
Biomassa 17
Warmte Koude Opslag 28
Geothermie 31
3.2 Individuele oplossingen 33
Warmtepomp 33
Biomassa ketel 34
Infraroodpanelen 34
Groen gas of hybride ketel 35
3.3 Innovaties: toekomstige warmtebronnen 37
Waterstof 37
Warmtebatterij 39
Metalfuels 39
Asfaltwarmte 39
3.4 Infrastructuur in de Metropoolregio Eindhoven: gas-, elektriciteits- en warmtenet 41
4. De uitgangspunten voor samenwerking 42
Scenario's 44
Scenario 1 44
Scenario 2 45
Scenario 3 45
Scenario 4 45
Regionaal warmte model 46

1. Inleiding

Voor u ligt de Regionale Structuur Warmte 1.0 van de 21 gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven. Deze structuur bestaat uit de volgende hoofdstukken

1. Inleiding
2. Een actueel overzicht van de warmtevraag en het warmte-aanbod voor de regio en de 21 gemeenten.
3. Een dynamisch en toegankelijke overzicht met de locatie en gegevens van aanwezige (bovenlokale) bronnen, infrastructuren en projecten.
4. De uitgangspunten voor samenwerking bij de warmtetransitie en de relatie tussen RSW en TVW's staan in het hoofddocument Concept RES 1.0

De RSW heeft een dynamische inhoud. Naast een 2-jaarlijkse bijstelling volgens de RES planning, kunnen bronnen bijvoorbeeld worden toegevoegd of weggestreept. Tussentijds kunnen afspraken worden gemaakt of aangepast op basis van nieuwe inzichten en opgedane ervaringen.
Er is al veel werk verzet, maar de komende jaren wordt de structuur steeds verder ingevuld, zo nodig ook buiten de 2-jaarlijkse RES update om.

Iedere RES-regio gaat in de RSW na of op lokaal niveau, in de verschillende Transitievisies Warmte (TVW's), gebruik gemaakt gaat worden van bronnen die bovengemeentelijke potentie hebben of buiten de eigen gemeenten liggen. Afstemming en afspraken met omliggende gemeenten voorkomt dat een bron ten onrechte meerdere malen in lokale TVW's wordt opgenomen. Anderzijds voorkomt het dat interessante bronnen onbenut blijven. Afstemming vindt al plaats voordat de TVW's gereed zijn (eind 2021).

Gemeenten stellen uiterlijk eind 2021 een TVW vast. In de TVW staat het tijdpad voor een (stapsgewijze) aanpak richting aardgasvrij. Het totaal van de TVW is gericht op het isoleren en aardgasvrij maken van 1,5 miljoen woningen en andere gebouwen tot 2030. De TVW wordt door gemeenten vervolgens geconcretiseerd in uitvoeringsplannen. Gemeenten krijgen voor deze taken om de energietransitie in de gebouwde omgeving vorm te geven extra financiële middelen.
Vroegtijdige afstemming op regionaal niveau helpt gemeenten bij het maken van afspraken over warmtebronnen met een bovengemeentelijke potentie, bij het opstellen van hun TVW's en het maken van keuzes in de uitvoeringsplannen.
Daarnaast biedt het regionale schaalniveau de mogelijkheid om ook de warmtevraag en het warmte-aanbod van andere sectoren te bezien. Daarbij kan verkend worden wat de potentie is voor de bovengemeentelijke warmte-infrastructuur. Het is dus niet de bedoeling dat de RSW dubbelt met de TVW's maar juist helpt in de verbinding tussen sectoren en gemeenten.

Met de Regionale structuur Warmte willen we:

- de bovenlokale / regionale bronnen optimaal benutten;
- desinvesteringen voorkomen;
- maatschappelijke kosten, ook voor infrastructuur die regionaal of landelijk worden doorberekend, laag houden en daarbij ook rekening houden met inwoners en bedrijven in nabijgelegen gemeenten.

2. Een actueel overzicht van de warmtevraag en het warmte-aanbod voor de regio en de 21 gemeenten

Warmtevraag

De huidige warmtevraag voor woningen en bedrijven in Zuidoost-Brabant bedraagt 5,81 TWh (20,9 PJ[1]: 15,3 PJ voor woningen en 5,6 PJ voor utiliteitsgebouwen[2]).
In 2050 zal de warmtevraag naar verwachting uitkomen op 4,4 TWH (15,9 PJ: voor woningen 11,6 PJ zijn en voor utiliteitsgebouwen 4,3 PJ) per jaar, dat is een besparing van 24%[3].

Koudevraag

De koudevraag voor utiliteitsgebouwen in de MRE regio was 0,21 TWH (0,78 PJ) in 2016 volgens Energy Transition Model 2016.
De komende jaren wordt een toenemende vraag naar koeling verwacht, onder meer door toenemende interne warmtelast en betere isolatie (beperkte warmte uitstroom), vergrijzing[4] en hogere verwachtingen van comfort door gewenning aan gekoelde ruimtes. Daarnaast is bekend dat hoge temperaturen leiden tot hogere sterftecijfers zodat beperken van oververhitting ook vanuit het oogpunt van gezondheid noodzakelijk kan worden. Op dit moment lijkt in de markt onvoldoende bekend welke rol koude moet spelen bij een nieuwe warmtevoorziening van gebieden, bijvoorbeeld bij de keuze tussen warmtepompen of warmtenetten. Ook is nauwelijks bekend welke overwegingen consumenten maken om al dan niet een koelinstallatie aan te schaffen.

Berekening energiebesparing

De mogelijke energiebesparing is berekend op basis van energielabels. Omdat de meeste energielabels van woningen niet bekend zijn, zijn de energie labels ingeschat met drie factoren: gasverbruik op postcode-6 niveau, bouwjaar en woningtypen.
In deze benadering is de huidige (2016) labelsprongen van bouwjaren en woningtypes intrinsiek meegenomen, er wordt immers gekeken naar werkelijk gas verbruik.
Hieronder volgen de ingeschatte energielabels per categorie.

	begin	0	1946	1965	1975	1988	1992	2000	2006
	eind	1945	1964	1974	1987	1991	1999	2005	-
Vrijstaand		G	F	D	C	B	B	A	A
Hoekwoning/2-onder-1		G	F	D	C	C	B	B	A
Tussenwoning		F	E	C	C	C	B	A	A
Hoogbouw		G	E	F	C	C	B	B	A

Vervolgens is gekeken per energielabel wat de “labelsprong” in 2050 zou kunnen zijn.

	<1920	1921-1940	1941-1974	1975-1982	1983-1991	1992-2005	>2006
Huidig label	G	F	E	D	C	B	A
Geschat label 2050	D/C	C/B	B/A	B/A	B	B/A	A
Warmteprofiel 2050	HT/MT		MT/LT				LT

Tabel: besparing woningen voor totale MRE regio

[1] Een joule is een natuurkundige eenheid voor energieverbruik. Een MJ is een miljoen joule. Een gemiddeld huishouden verbruikt jaarlijks 54 MJ energie aan warmte. Een PJ is een biljard joule. Het totale energieverbruik (elektriciteit en warmte) in Nederland is ongeveer 3000 PJ per jaar.
[2] Klimaat Monitor 2017
[3] Rekening houdend met financiële haalbaarheid van isolatie maatregelen
[4] Sommige studies laten zien dat het aandeel 65-plussers - een extra kwetsbare groep voor hoge temperaturen - met circa 50% in 2050 stijgt.

Voor jaren ’80 woningen resulteert dit in een label B, terwijl jaren ’70 woningen gemiddeld naar label B/A gaan: dit komt doordat jaren ’80 woningen al redelijk geïsoleerd zijn bij de bouw, en het na-isoleren daardoor kostbaar en onrendabel is. De inschatting is daardoor dat deze woningen gemiddeld genomen iets minder goed geïsoleerd zullen worden in de toekomst.

Over het algemeen zien we dat 30,5%[5] van het besparingspotentieel voor de woningen tussen 1941 en 1974 te realiseren is.

Warmtebronnen

In figuur 1 is een samenvatting opgenomen van de energetische potentie van duurzame warmtebronnen in de Metropoolregio Eindhoven als percentage van de totaal verwachte warmtevraag in 2050.

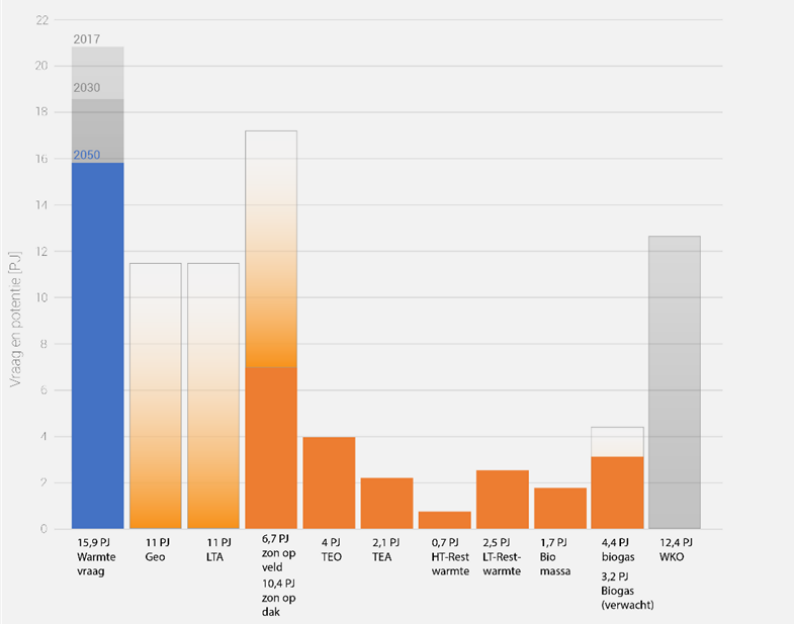

Opmerkingen bij gebruik van deze figuur:

Algemeen: Van alle bronnen is hier de theoretische potentie weergegeven op basis van openbare data en beschikbare onderzoeksrapporten. Winbaarheid van deze bronnen hangt enerzijds af van de businesscase en ontwikkeling van technieken.

Geothermie en LTA: Over de winbaarheid van geothermie zijn op dit moment nog weinig gegevens bekend. De potentie is daarom weergegeven in de maximaal af te zetten warmte in de daarvoor geschikte gebieden.

Zonthermie (veld en dak): Bij zonthermie op daken is geen rekening gehouden met reeds gebruikte daken voor PV-panelen, of plannen hiervoor. Voor zon op veld is uitgegaan van maximaal 6% gebruik van landbouwgronden, die bovendien in directe omgeving van stedelijke gebieden liggen.

Biogas: Bij biogas is een onderscheid gemaakt tussen verwachte beschikbaarheid (landelijke prognose) als de lokale theoretische potentie weergegeven.

Individuele oplossingen: Potentie van individuele oplossingen is in deze figuur niet weergegeven, gezien deze potentie niet gekoppeld is aan lokaal beschikbare bronnen.

Restwarmte: Ten aanzien van met name restwarmte is verificatie van deze data noodzakelijk op gemeentelijk niveau.

Aquathermie: hieronder wordt verstaan de potentie van thermische energie uit oppervlaktewater (TEO), drinkwater (TED) als afvalwater (TEA), waarbij rekening is gehouden met de geschiktheid van de gebieden voor afzet hiervan.

Figuur 1 Energetische (theoretische) potentie van duurzame warmtebronnen in de regio

De beschikbare duurzame warmtebronnen zijn geothermie, lage temperatuur aardwarmte (LTA), warmte-koude opslag (WKO), zonthermie, aquathermie, restwarmte, biomassa en biogas. In hoofdstuk 3 zijn deze bronnen nader omschreven.

Samen hebben deze duurzame warmtebronnen een energetisch (theoretisch) potentieel van maar liefst 15,4 TWh (55,3 PJ). Dit overstijgt in theorie ruimschoots de (toekomstige) vraag naar warmte in de regio. In de praktijk zal het daadwerkelijk toepasbare potentieel (het praktisch potentieel) echter vele malen lager uitkomen dan het theoretisch potentieel. Dit heeft te maken met allerlei beperkende factoren als ruimte, kosten, draagvlak en locatie.
Het praktisch potentieel dient nader bepaald te worden en vereist vervolgonderzoek.
Daarnaast is de potentie van een aantal (met name) bovenlokale bronnen, zoals geothermie, restwarmte en biogas, nog niet goed bekend. Ook hier is meer onderzoek voor nodig.
De ontwikkeling van duurzame warmte zal daarom langzaam opstarten en dan versnellen dankzij opgedane kennis en ervaring. In onderstaand figuur 2 is deze versnelling inzichtelijk gemaakt. Om in 2050 de volledige warmtevraag te kunnen voorzien van duurzame warmte is deze versnelling al snel noodzakelijk.

[5] 30,5% van de potentie van 24%

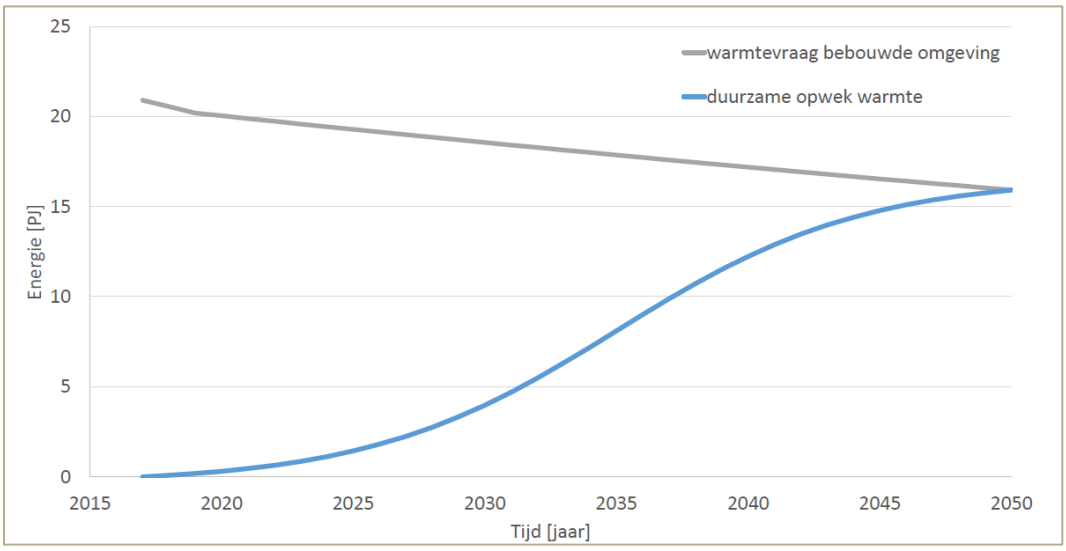

Figuur 2 Geschatte warmtevraag en duurzame opwek in hele regio

In deze RES-versie zijn de ambities van de 21 gemeentelijke transitievisies warmte voor 2030 nog niet bekend. In de RES 2.0 zal bovenstaande grafiek aangepast kunnen worden op basis van de doelstellingen van de 21 gemeenten voor 2030, met het aantal aardgasvrije woningen of het gewenste besparingspercentage in 2030[6].

[6] Geaggregeerd voor de 21 gemeenten

3. Een dynamisch en toegankelijk overzicht met de locatie en gegevens van aanwezige (bovenlokale) bronnen, infrastructuren en projecten en onderzoeken/rapporten.

De RSW geeft een overzicht van bovenlokale warmtebronnen, infrastructuren en projecten en er wordt begonnen met het uitwerken van de wijze waarop gemeenten hiermee willen samenwerken. De genoemde gegevens worden verzameld op een informatieplatform.

Hieronder volgt een beschrijving van de aanwezige warmtebronnen in de regio. De potentie zal in de komende jaren verder onderzocht worden. Deze beschrijving is dus een momentopname van de situatie eind 2020.

Collectieve versus individuele oplossing

Collectieve warmte alternatieven zijn warmtesystemen waarbij meerdere panden/woningen zijn aangesloten op éénzelfde warmtebron. De warmte of brandstof wordt via een warmte- of gasnet getransporteerd naar de individuele panden.
Individuele alternatieven zijn warmte leverende systemen die per pand of woning worden toegepast. Voorbeelden zijn de warmtepomp waarbij de toevoer aan warmte afkomstig kan zijn uit de lucht, bodem(lus), riool, warmte-koudeopslag of oppervlaktewater. Daarnaast zijn houtpellet gestookte ketels, zonneboilers en infraroodpanelen ook individuele warmte opties.
De individuele alternatieven met warmtepompen zijn opties waarbij de woning vergaand geïsoleerd moet worden om in de wintermaanden een bepaalde mate van comfort te kunnen garanderen.

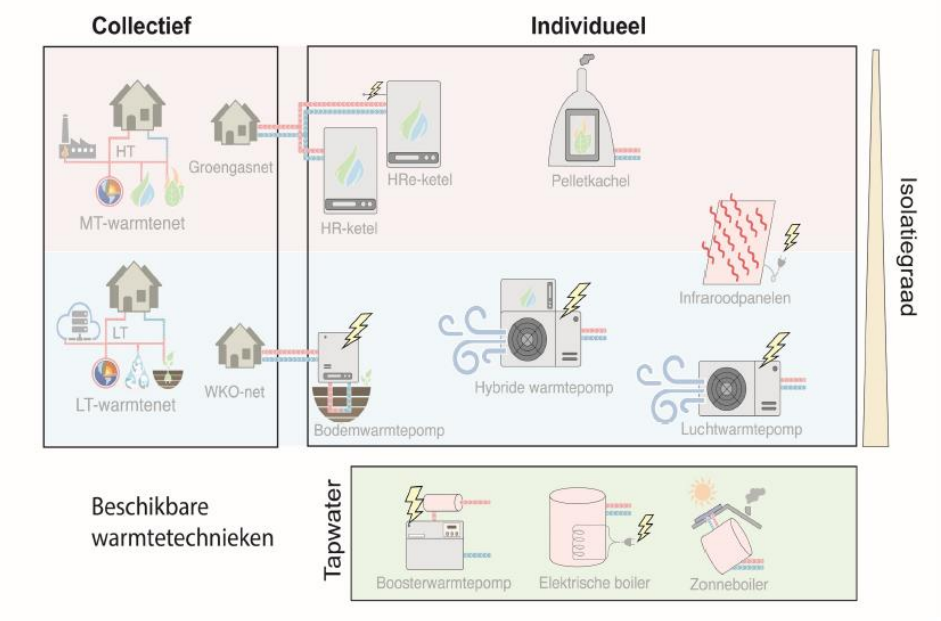

Hoofdtechnieken

Technisch gezien zijn er veel verschillende mogelijkheden om van het aardgas af te stappen in de gebouwde omgeving. Op hoofdlijnen zijn er drie alternatieve technieken (naast isoleren), te weten: all-electric, warmtenet en duurzaam gas. Deze technieken kunnen vanuit verschillende bronnen van warmte worden voorzien. Hieronder volgt een kort overzicht van de drie hoofdtechnieken.
All-electric: woningen die hier op overgaan worden elektrisch verwarmd, vaak met een warmtepomp. Warmtepompen maken gebruik van omgevingswarmte (lucht-, bodem- of water) en

verwarmen met lage temperatuur, waardoor vergaande isolatie nodig is voor het bereiken van een voldoende comfortniveau. Om een gebied all-electric te maken moet het elektriciteitsnet in de meeste gevallen verzwaard worden.
Warmtenet: dit zijn collectieve netwerken van warm water waarmee woningen en andere gebouwen verwarmd worden. Mogelijke bronnen zijn restwarmte, WKO (Warmte Koude Opslag), geothermie, biomassa, aquathermie, of zonthermie. Afhankelijk van de bron en de mate van isolatie kan het gaan om een hoge temperatuur, midden temperatuur of lage temperatuur warmtenet. Bij lage temperatuur moet de woning goed geïsoleerd worden of moet de warmte opgewaardeerd worden naar een geschikte temperatuur.
Duurzaam gas: via bestaande of nieuwe gasnetten kunnen duurzame, hernieuwbare gassen als biogas, groengas of waterstof worden vervoerd. De toekomstige beschikbaarheid van deze bronnen is nog grotendeels onbekend.
Hybride systemen met twee technieken (zoals groen gas en elektriciteit) zijn ook mogelijk.

Hoge of lage temperatuur warmtebron

De benodigde temperatuur van een warmtebron is één van de belangrijkste onderscheidende kenmerken. De temperatuur bepaalt namelijk welke aanpassingen aan een woning gemaakt moeten worden of hoeveel elektriciteit nodig is om de benodigde leveringstemperatuur te bereiken.
De temperatuur van het warmtenet is afhankelijk van de isolatiewaarde van de woningen. Woningen die niet goed geïsoleerd zijn zullen een hoge temperatuur warmtebron moeten krijgen. De bron moet dus geschikt zijn voor dit soort temperatuur.
Bij goed geïsoleerde woningen kan een lage temperatuur warmte aangeleverd worden. Voordeel hiervan is dat er minder energie nodig is om de warmte te genereren en dat er minder warmteverlies onderweg zal zijn.
Bij een lage temperatuur warmtebron zullen er vaak voor minder goed geïsoleerde woningen extra technologieën (zoals een warmtepomp) nodig zijn om de warmte verder op te voeren.
Bij lage temperatuur oplossingen zal tevens de manier van warmteafgifte in de woning moeten worden aangepast (indien nog niet uitgevoerd), dit betekent ofwel convectoren, ofwel vloerverwarming (groter afgifte oppervlakte) of muurverwarming. Deze lage temperatuur opties lenen zich met name voor relatief nieuwe panden waarbij isoleren relatief eenvoudig is. Bij deze oplossingen moet opwek van groene stroom wel in acht worden genomen, omdat de warmtepompen elektriciteit gebruiken.
Middentemperatuur (50-70 C) warmtebronnen kunnen ingezet worden voor gebouwen die niet slecht geïsoleerd zijn (max label B) maar die niet geschikt zijn voor lage temperatuur.
Temperatuur kan in principe eerst hoog zijn en dan verlaagd worden naar mate de woningen geïsoleerd worden en aangepast worden (afgiftesysteem), mits de bron, het net en de installatie bij eindgebruikers dit toelaat.

TEMPERATUURNIVEAU WARMTEBRONNEN

3.1 Collectieve technieken

Restwarmte

Beschrijving

Bij veel bedrijven en andere organisaties in onze regio komt restwarmte (-en koude) vrij, die in theorie kan worden ingezet bij de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Om na te gaan in hoeverre de restwarmte daadwerkelijk kan worden ingezet, hebben we een eerste screening uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar de restwarmtebronnen die zijn opgenomen in het warmtebronnenregister van de provincie Noord-Brabant (grotendeels gelijk aan de restwarmtebronnen volgens de Warmteatlas van RVO) met aanvullingen uit een Greenvis database. In die database wordt een schatting van de restwarmte gemaakt op basis van CO2-emissie.

Lage temperatuur bronnen

De lage temperatuur bronnen in onze regio zijn met name de datacentra waar servers warmte produceren als bijproduct (ca. 25 ˚C) en bedrijven met een koeling waar sprake is van condenswarmte (ca. 30˚C – 45 ˚C). Naar verwachting is het bronnenregister voor deze bronnen niet compleet. Omdat het, met name bij condenswarmte, gaat om een groot aantal kleine bronnen (zoals supermarkten met minder dan 5 TJ/jaar) hebben we deze informatie (vooralsnog) niet gescreend.

Hoge temperatuur bronnen

De hoge temperatuurbronnen in onze regio zijn vooral bedrijven waar proceswarmte vrijkomt, waarbij de nadruk ligt op bedrijven in de metaal- en de voedingsmiddelenindustrie.

In haar onderzoek “Verduurzaming Brabantse Industrie” van november 2019 constateert Blue Terra dat binnen de belangrijkste sectoren in Noord-Brabant nog veel besparingskansen zijn. De verwachting is dat veel industriële bedrijven hun hoogwaardige restwarmte in de toekomst zelf zullen gaan opwaarderen en gebruiken. Een groot deel van de industriële restwarmte zal dan ook door de industrie zelf worden gebruikt, wat we vanuit de regio toejuichen. Het hergebruik is echter nooit volledig: na cascadering (hergebruik van hoge temperatuur warmte) blijft altijd lage temperatuur warmte over (naar verwachting van 10˚C tot 50˚C).
Wanneer de helft van deze restwarmte zou kunnen worden benut, is dat volgens Blue Terra nog genoeg warmte voor 620.000 huishoudens (ca. 50% van alle huishoudens in Noord-Brabant). De uitdaging is echter dat deze lage temperatuur restwarmte verspreid vrijkomt en vaak niet op de plaatsen waar de warmte direct kan worden ingezet. In de MRE-regio voorziet Blue Terra (na interne optimalisatie) vooral kansen in Cranendonck (het Metalot/Nyrstar-cluster)[7].

[7] Er moet verder onderzoek plaatsvinden om te zien of Cranendonck het goedkoopste afzetgebied is (i.v.m. afstand).

SWOT

Sterkten	Zwakten
Veel bronnen verspreid over de regio Goedkope bron Geen vergunning nodig voor de bron	Te weinig informatie per bron Restwarmte is nu nog vooral fossiel (tussenstap in transitie) In veel gevallen is sprake van lage temperatuur warmte Bronnen liggen niet altijd in de buurt van gebouwde omgeving Bron kan op termijn dichtgaan (bedrijf dat failliet gaat of verhuist bijv.), belangrijk om meerdere bronnen aan te sluiten en om leveringszekerheid contractueel met bedrijf vast te stellen.
Kansen	**Bedreigingen**
Fossiele restwarmte wordt op de lange termijn duurzame restwarmte	Restwarmte wordt minder door het stimuleren van besparing en intern hergebruik (continuïteit is onzeker) Afhankelijk van economische activiteit van een industrie (kan dus op termijn dicht)

Potentieel

In onze regio is weliswaar sprake van (fossiele) restwarmte, maar een goed overzicht van de huidige en toekomstige potentie en de toepasbaarheid daarvan ontbreekt**.**

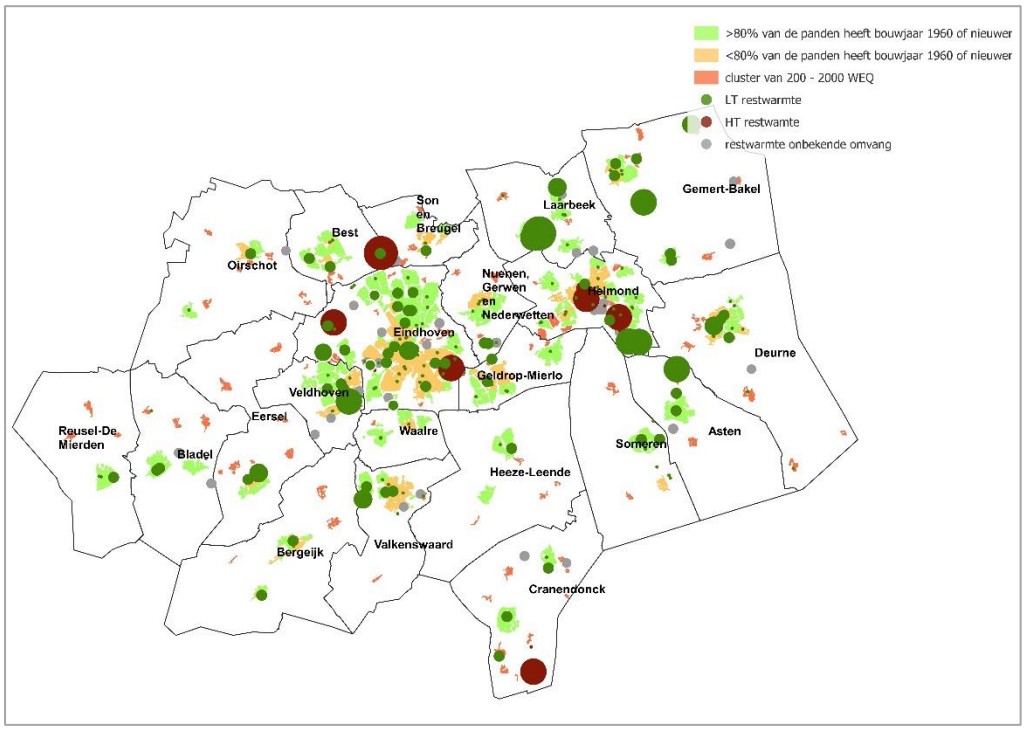

Potentieel restwarmte in regio MRE

Op basis van deze data komen we tot een potentie voor LT van 2,5 PJ en voor HT van 0,7 PJ[8].
In de zomer van 2020 heeft de Provincie een enquête gestuurd naar circa 200 bedrijven om de potentie van restwarmte voor die bedrijven beter in kaart te brengen. De antwoorden van deze enquête zijn in het warmtebronnenregister ingevoegd. Zo kan er bijvoorbeeld gezien worden welk bedrijf bereid is om mee te werken aan een haalbaarheidsonderzoek en aan een vervolgtraject. Extra informatie over de potentie is ook aangegeven (als die bekend was).

Om de potentie beter te bepalen en te benutten, is nader onderzoek nodig.
De gemeenten kunnen in gesprek gaan met de bedrijven om te zien wat de potentie kan zijn of hoe de potentie ontsloten kan worden richting geschikte wijken. Het resultaat kan opgenomen worden in hun Transitievisie Warmte.

[8] De uiteindelijke potentie is niet gekoppeld aan de lokale warmte vraag maar is een som van alle bronnen.

Aquathermie

Beschrijving

Aquathermie staat voor het benutten van warmte uit oppervlaktewater (TEO), (gezuiverd) afvalwater (TEA) en drinkwater (TED) voor de verwarming van gebouwen. Hiertoe wordt een warmtepomp ingezet om de temperatuur te verhogen tot de gewenste waarde van 40 – 75 °C.
Benutting van de warmte uit het oppervlaktewater gaat altijd gepaard met een bodemenergiesysteem (WKO : warmte-koude opslag). In de zomermaanden wordt de warmte aan het water onttrokken via een warmtewisselaar en opgeslagen in de ondergrond met een temperatuur van circa 18 °C. In de wintermaanden wordt de warmte benut.
Warmte uit (gezuiverd) afvalwater wordt onttrokken bij de hoofdriolering, het rioolgemaal of bij de rioolwaterzuiveringsinstallatie. In tegenstelling tot het oppervlaktewater kan hier het gehele jaar door warmte afgenomen worden. Vanwege de mogelijke belemmering op de biologische zuivering van het afvalwater wordt onttrekking van warmte uit riolering (afvalwater) alleen in combinatie met een WKO aangeraden. Een WKO verhoogt het rendement, het potentieel en de bedrijfszekerheid van het systeem.
Warmte uit drinkwater wordt onttrokken bij de productie-installaties of uit het distributienet voor ruw- en gezuiverd drinkwater. Daarnaast is het technisch mogelijk om delen van het distributienet in te zetten als distributieleiding voor warmte.

Aquathermie kan ook in combinatie met de levering van koude worden ingezet. In de zomermaanden wordt in dat geval de warmtebron gevoed vanuit de koudelevering van de WKO.

Aquathermie wordt toegepast als collectief systeem met een warmtenet of een individueel systeem voor een complex (appartementen / kantoor / winkelcentrum / zwembad). Het rendement en het potentieel qua aantal wooneenheden neemt toe als de piekvraag vanuit een andere bron wordt geleverd (een hybride systeem).

Bij de inzet van aquathermie is er sprake van:
onttrekking en lozing van water uit/op het oppervlaktewater, met een effect op de doorstroming (morfologie); lozing van koude op het oppervlaktewater, met een effect op de ecologie; onttrekking van warmte uit het afvalwater, met een effect op de doelmatige werking van de RWZI.
Op voorhand is niet vast te stellen hoe groot de effecten van warmteonttrekking is op de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater. Daar komt bij dat door de verandering van het klimaat zowel sprake is van een opwarming van het oppervlaktewater als een sterke variatie in aanvoer van oppervlaktewater.

SWOT

Sterkten	Zwakten
• De bronnen voor aquathermie zijn lokaal beschikbaar • aquathermie is inzetbaar met andere laagwaardige warmtebronnen • aquathermie is inzetbaar in combinatie met koudelevering • warmte uit oppervlaktewater is vrij beschikbaar (mits onttrekking vergund is) en binnen het potentieel onuitputtelijk.	• vraagt om hoge investeringskosten (tvt van 30 jaar t.o.v. gas) • vraagt om meerdere partijen voor realisatie en exploitatie • gaat gepaard met de inzet van elektriciteit voor de warmtepomp • de potentie voor warmte uit oppervlaktewater wordt mede bepaald door het potentieel aan opslag van warmte in de bodem • vraagt momenteel nog om een back-up installatie met een andere (duurzame) bron.

	• nog geen praktijkervaring in combinatie met een warmtenet (alleen op complex-niveau) • afhankelijk van het aanbod aan water. Met de verandering van het klimaat kunnen hoog gelegen beken droogvallen in de zomermaanden. • Vanwege de lage temperatuur van de bronnen moet de temperatuur op individueel of collectief niveau middels een warmtepomp omhoog gebracht worden naar ten minste 30°C. Hierdoor is er elektriciteit nodig.
Kansen	**Bedreigingen**
• kan bijdragen aan betere condities voor de aquatische biodiversiteit; • kan de bewustwording voor goed waterbeheer vergroten bij de bewoners • kan zorgen voor collectieve bodemenergiesystemen i.p.v. individuele systemen (verlaging risico op verslechtering grondwaterkwaliteit) • koppeling met klimaatadaptatie in de wijk (open water in de wijk) en tegengaan van hittestress.	• lozing van kouder water kan een bedreiging vormen voor de aquatische biodiversiteit (bv. realisatie koudebruggen, wat een belemmering is voor de vismigratie) • onttrekken van warmte uit riolering kan voor een verslechtering van de zuiveringsprestaties van de rwzi zorgen. • een toename van bodemenergiesystemen neemt een risico mee op het beheer van de kwaliteit van het diepere grondwater. • terughoudendheid van meerdere partijen (overheid, investeerders, leveranciers, klanten) vanwege de betrekkelijke onbekendheid van het systeem.

Potentieel

Het potentieel aan aquathermie is gebaseerd op de aanwezige warmte in het gezuiverde afvalwater en oppervlaktewater. Het warmtepotentieel uit (gemeentelijke) rioleringen en drinkwater is vooralsnog niet meegenomen, vanwege het ontbreken van informatie. Daarbij is deze bijdrage beperkt t.o.v. de andere twee bronnen. In de huidige benadering wordt deze vooralsnog buiten beschouwing gelaten.
De potentie bepaling van TEO is gebaseerd op een studie ‘Nationaal potentieel van aquathermie’ (2018) van CE-delft en Deltares. De studie is een verfijning / vernieuwing van de studie ‘Landelijke verkenning warmte en koude uit het watersysteem’ van IF technologie en Unie van Waterschappen.

Op hoofdlijnen bestaat de verkenning uit het opstellen van kansenkaarten en totaalberekeningen op basis van de volgende informatie:

- Statische informatie van het hoofdwatersysteem en regionale waterlopen (breedte, diepte, etc.) ten behoeve van de warmteflux;
- Typische temperatuurverloop over de seizoenen in de waterlopen;
- De totale vraag naar warmte/koude in de directe omgeving van het hoofdwatersysteem.

Input voor het model zijn de volgende bronnen:
Nationaal Water Model (Helpdesk Water, 2018)
WKO-tool ontwikkeld door IF Technology in opdracht van het toenmalig ministerie van VROM (Rijksoverheid, 2018)

De uiteindelijke potentie is gekoppeld aan de warmtevraag in de LT clusters.

De potentie van TEA wordt berekend op basis van de bron database van Syntraal. De uiteindelijke potentie is gekoppeld aan de warmte vraag in de LT en KL clusters.

De aanwezige warmte in het watersysteem en de rioleringen is regenereerbaar. Bij onttrekking van warmte wordt het oppervlaktewater en afvalwater weer opgewarmd door respectievelijk de zon en de aanwezige bodemwarmte. Hoe snel dit plaatsvindt is vooralsnog onduidelijk waardoor niet aangegeven kan worden op welke afstanden van elkaar een gelijke hoeveelheid warmte opnieuw onttrokken kan worden uit het systeem.

Figuur …. Potentieel TEA in regio MRE

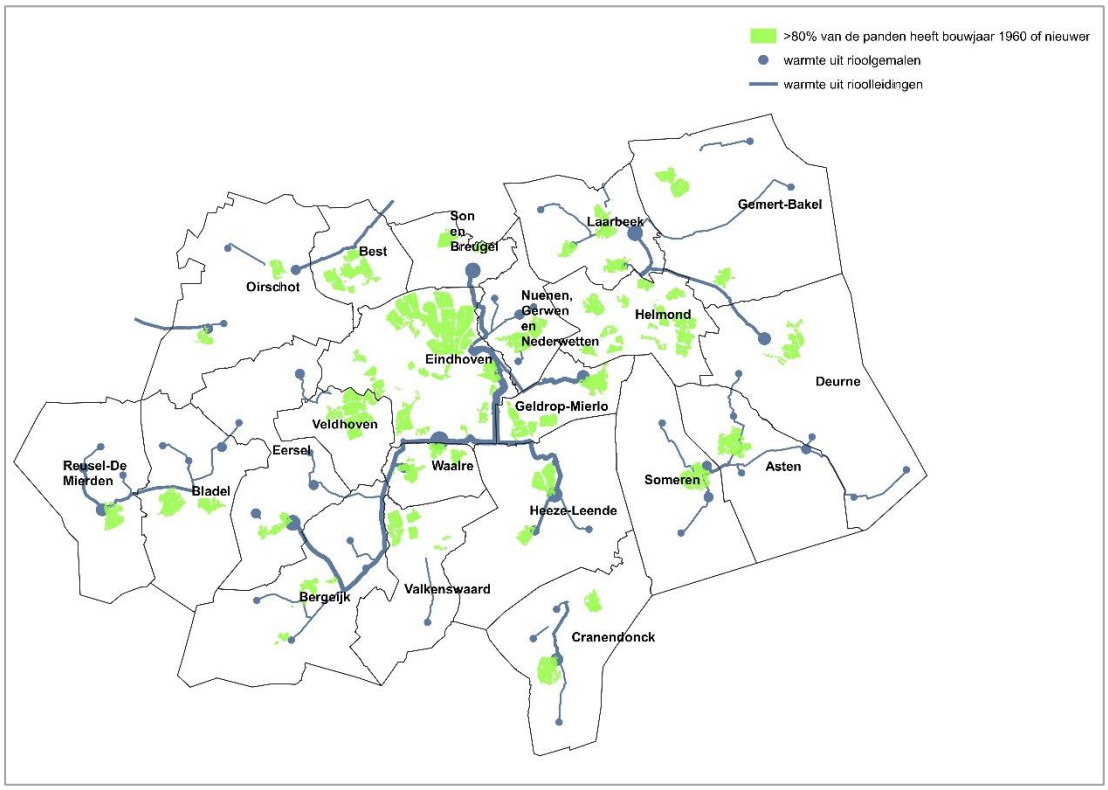

Figuur …. Potentieel TEO in regio MRE

Om enerzijds de ontwikkeling en inzet van aquathermie te stimuleren en anderzijds de ecologische doelen te waarborgen, wordt door de drie Brabantse waterschappen een gezamenlijke strategienota opgesteld. De planning is dat deze nota begin 2de kwartaal van 2021 wordt vastgesteld. De nota krijgt een tijdelijk karakter, zodat deze regelmatig geactualiseerd kan worden op basis van nieuw verkregen inzichten uit de landelijke onderzoeken en de regionale projecten. Daarbij worden instrumenten ontwikkeld, zijnde een aquathermieladder en een kansenkaart, om proactief en eenduidig sturing te geven aan de ontwikkeling van aquathermie vanuit de drie Brabantse Waterschappen.

Zonthermie

Beschrijving

Zonthermie is de omzetting van zonlicht in warmte. Deze warmte wordt ook wel zonnewarmte genoemd. In tegenstelling tot PV-panelen - die elektriciteit opwekken - wekken zonnecollectoren foto-thermische (PT) energie op - warmte. Zonnecollectoren kunnen zowel op daken als op land geplaatst worden. Veelal worden twee typen zonnecollectoren gebruikt: vlakke plaat collectoren en vacuümbuis collectoren. In Nederland wordt zonthermie vooral toegepast voor warm tapwater. Zonthermie is echter ook te gebruiken voor ruimteverwarming, mede dankzij de opwek van hoge temperatuur warmte.
Zonthermie is een techniek die al decennia bestaat en wereldwijd wordt toegepast. Zonthermie heeft veel potentie voor het verwarmen van gebouwen. Binnen Europa wordt zonthermie op grote schaal toegepast o.a. in Denemarken. Middels grootschalige opwek wordt zonthermie als warmtebron gekoppeld aan een lokaal warmtenet. Gebouwen ontvangen een temperatuur van zo'n 70 graden Celcius, waardoor bestaande gebouwen beperkte maatregelen en investeringen nodig hebben voor de opstap naar duurzame warmte.

Zonnecollectoren wekken per vierkante meter veel energie op ten opzichte van alternatieve duurzame bronnen zoals energieteelt, windenergie of fotovoltaïsche zonne-energie. Vanuit dit perspectief kan het verstandig zijn om voor de invulling van de warmtevraag zonnecollectoren in te zetten.

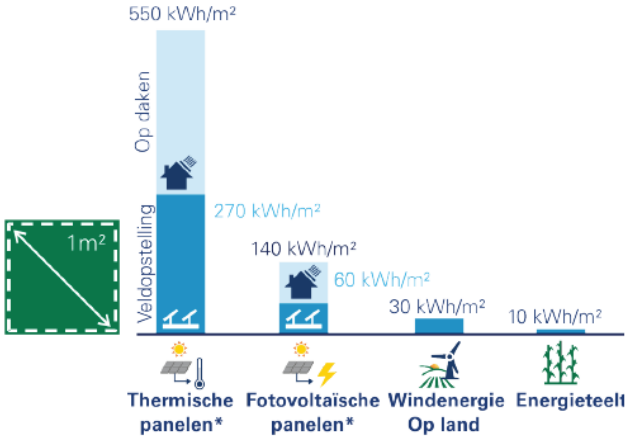

Figuur Vergelijking van jaarlijkse opwekking van hernieuwbare energiebronnen per vierkante meter in veldopstelling, in Nederland.

Bron : Position Paper Berendschot Nov 2018 "Kansen voor zonnewarmte in het hart van de energietransitie"

Volgens het rapport van Berenschot "Kansen voor zonnewarmte in het hart van de energietransitie" van november 2018 behoeft een woonwijk van 5.000 woningen met PV-panelen en warmtepompen nog 10.500 MWh aan hernieuwbare elektriciteit of te wel 5,5 windmolens om volledig energieneutraal te zijn. Daarentegen zou dezelfde woonwijk met zonnecollectoren en warmtepompen slecht 3,2windmolens nodig hebben om volledig energieneutraal te zijn. **Dit is een besparing van 41 % van aantal windmolens.**
Met behulp van zonnecollectoren kan dus veel ruimte bespaard worden voor windmolens.
PV panelen en windenergie blijven nog steeds nodig om in andere elektriciteitsbehoefte te voorzien.

Warmtepomp met buitenunit en PV-panelen

Warmtepomp + PVT-panelen en zonnecollectoren

Bovendien moet het elektriciteitsnet met PV-panelen en warmtepompen verzwaard worden waardoor de maatschappelijke kosten enorm toenemen. De zonnecollectoren (en via een individuele of gezamenlijke opslag) vermijden de piekmomenten in de winter die een all-electric oplossing veroorzaakt.

SWOT

Sterkten	Zwakten
• Zonthermie is in iedere gemeente beschikbaar • Zonthermie is nú beschikbaar • Zonthermie kent een laag financieel (voorloop)risico; "je weet wat je krijgt" • Zonnecollectoren kunnen hoge temperatuur warmte opwekken, tot wel 200°C; gebruikelijke aanvoertemperatuur voor gebouwen is 70°C • Lager ruimtebeslag dan PV; factor 3 tot 4 • Laag materiaalgebruik en circulair • Op verschillende schalen toepasbaar en uit te breiden: individueel, in klein en groot collectief • Bruikbaar ter vervanging van minder duurzame warmtebronnen, voor verduurzaming warmtenetten.	• Seizoensopslag is nodig voor ruimteverwarming • Teruglevering (buiten de opslag) nog niet mogelijk • Saldering/terugleversubsidie niet mogelijk
Kansen	**Bedreigingen**
• Uitstekend voor collectieve warmtevoorziening in Energy Communities • Beschikbaarheid ISDE en SDE subsidies	• Strijden om dezelfde (beperkte) m^2 als PV panelen • Onbekend bij het grote publiek

Potentieel

De potentie van zonthermie is in kaart gebracht en wordt onderverdeeld in potentie op daken en potentie op land.
Voor zon op land hebben we 6%[9] van beschikbaar land genomen met een maximale afstand van 1km tot stedelijke omgeving.
Voor zon op dak hebben we de volgende aanname genomen:

- 25% van de geschikte daken van woningen worden gebruikt.
- 10% van de geschikte daken van andere gebouwen worden gebruikt.

De uiteindelijke potentie is gekoppeld aan de warmte vraag in HT, LT en KL clusters.

[9] Zelfde aanname als voor regio Noordoost Brabant

Figuur …. Potentieel zonthermie in regio MRE

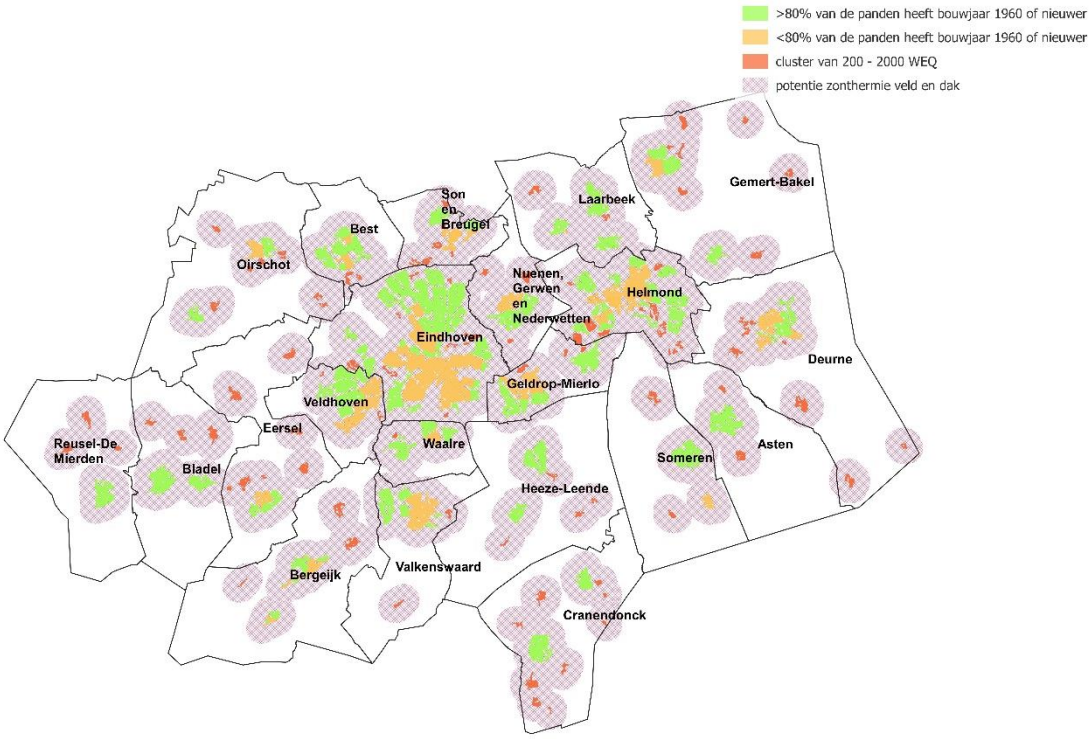

De potentie van zonthermie in de MRE regio **wordt ingeschat op 6,7 PJ voor zonthermie op land en 10,4 PJ voor zonthermie uit de daken**. Natuurlijk is zonthermie niet de “heilige graal”, maar het is als gemeente de moeite waard de grote potentie van zonthermie verder te verkennen voor het opstellen van de transitievisies warmte en andere lokale (warmte)projecten.

Biomassa

Beschrijving

Biomassa voor collectieve verwarming is het verbranden van vaste of gasvormige biomassa om water te verwarmen, dat via een groot of klein warmtenet gebouwen verwarmt. De verbranding van biomassa levert meestal dezelfde warmwatertemperatuur als een cv-ketel, zodat er in de gebouwen geen aanpassing nodig is van de radiatoren. Wel moet er een warmtenet zijn om de warmte te vervoeren, en moeten de gebouwen daarop worden aangesloten. De bio ketels moeten voldoen aan strenge eisen voor de uitstoot van fijnstof en stikstof. Er kunnen heldere afspraken gemaakt worden over de duurzaamheid van de te gebruiken biomassa.
Bio-energie wordt gezien als een flexibele bron, zeker in combinatie met een warmwaterbuffer. De installatie levert op verzoek direct warmte, onafhankelijk van het dag- en nachtritme, weer of seizoen.
Er komen landelijke kaders voor gebruik en prioritering van biomassa.

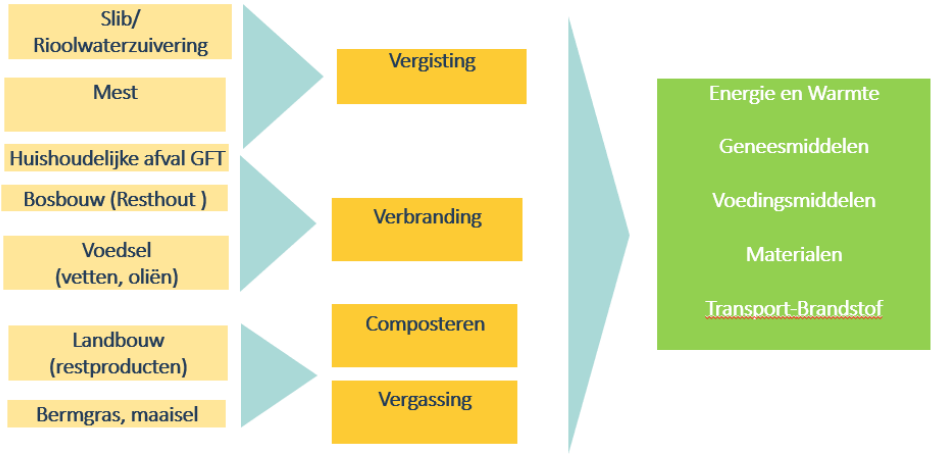

Droge biomassa

Droge biomassa wordt gezien als een transitiebrandstof: op het moment wordt het veel ingezet in biomassa centrales of als bijstook. Er is veel discussie over duurzaamheidsaspecten. Bij verbranding van vaste biomassa komt meteen CO_2 vrij die vervolgens weer vastgelegd moet worden in nieuwe biomassa. Hier gaan jaren overheen, zodat bij de inzet van vaste biomassa in eerste instantie geen sprake is van een reductie van de CO_2. In 2050 zal vaste biomassa naar verwachting aftrek vinden in andere sectoren en onderdeel zijn van de biobased economy[10].

Natte biomassa / biogas / groen gas

In theorie heeft groen gas een groot potentieel in de regio MRE. De huidige productie is echter beperkt. De verwachting is dat landelijk in 2030 maximaal 2 bcm (biljoen m^3 = miljard m^3 = 70 PJ/ jaar) groen gas beschikbaar is[11]. Dat is een verdubbeling van de huidige productie. Het gebruik van dierlijke mest voor biogas kan niet los gezien worden van de transitie in de landbouw. Het Rijk streeft naar kringlooplandbouw en de provincie heeft een Brabants mestbeleid gedefinieerd. Dit beleid zal uiteindelijk de reële potentie van dierlijke mest goeddeels bepalen. De inzet van biogas in aardgasleidingen in de gebouwde omgeving is vanuit kostenoverwegingen op het moment zeer aantrekkelijk. Na 2030 wordt echter een groeiende vraag naar groen gas verwacht vanuit industrie en mobiliteit (zwaar verkeer), omdat er voor deze sectoren beperkte andere mogelijkheden zijn om te verduurzamen. Het Ministerie van EZK stelt op dit moment een duurzaamheidskader op, wat in de

[10] Concept verkenning potentieel bio-energie RES-en Brabant, Royal Haskoning DHV, waarschijnlijk 2019
[11] Contouren en instrumenten voor een Routekaart Groengas 2020-2050, CE Delft, 2018

eerste helft van 2020 wordt verwacht. Ook werkt het Ministerie van EZK met de betrokken partijen een Routekaart Groengas uit, waar zowel potentieel als toepassing van groen gas onderdeel van is. Het advies is voorlopig om de inzet van groen gas in de gebouwde omgeving te beperken tot die situaties waarin geen alternatief mogelijk is (bijvoorbeeld oude binnensteden).

SWOT

Huishoudelijk afval – rest (verbranden, eventueel vergisten)

100% beschikbaar, maar realistische potentie tot 2030 maximaal 5%[12] (behorend tot pilot).

Sterkten	Zwakten
• Invloed en eigenaarschap overheid (aanbesteding, organisatie). • Is in hele regio beschikbaar en beschikbaarheid en goed voorspelbaar. • Sterke onderhandelingspositie	• Momenteel wordt alles voor verwerking geëxporteerd buiten de regio. Kosten voor verwerking in eigen regio zijn hoog. • Atmosferisch CO2 moet eerst vastgelegd worden in biomassa alvorens het ingezet kan worden voor de energietransitie, om een reductie in CO2 te realiseren
Kansen	**Bedreigingen**
• Bij afloop van contracten is verwerking in regio mogelijk. • Project REnescience en eventueel andere kleinschalige initiatieven (nieuwe technieken). • Lagere kosten en hogere energierendementen als we als regio opereren.	• Minder afval beschikbaar door betere recycling in de toekomst

Conclusie: Tot 2030 kleine kans op warmte en energie uit huishoudelijk afval, vanwege verwerking buiten regio. Potentie dus nihil. Na 2030 wellicht meer mogelijk door eventueel pilots op te starten voor 2030.

VGI (voedings- en genotsindustrie)

Uitgaan van 0% beschikbaar voor toepassing van warmte in de regio, maar inzet op verdergaande benutting bij VGI bedrijven zelf en directe omgeving. Realistische potentie tot 2030 is nihil.

Sterkten	Zwakten
• Verschillende grote bedrijven in eigen regio (bier, aardappelverwerkers, enz.)	• Reststromen worden primair ingezet als grondstoffen (veevoer) en dus niet als brandstof.
Kansen	**Bedreigingen**
• Bedrijven willen steeds verder verduurzamen. Bedrijven in beeld krijgen (hooguit 10 grote) en met hen duurzaamheidsplannen maken	• Het gaat om commerciële bedrijven en kunnen dus in theorie ‘omvallen’.

Conclusie: Weinig beschikbaar en potentie verwaarloosbaar.

[12] RHDHV studie

GFT (vergisten of composteren)

Uitgaan van 100% beschikbaarheid gericht op hoogwaardig verwerken in eigen regio. Realistische potentie tot 2030 50%[13] verwerkbaar tot duurzame warmte en biogas.

Sterkten	Zwakten
• Beschikbaarheid is goed voorspelbaar. Verwerking vindt plaats in de regio	• Lopende contracten.
Kansen	**Bedreigingen**
• Contracten lopen snel af. Korte verlenging om mogelijkheden tot verwerking van warmteopwekking te onderzoeken (hoge kwaliteit compost en hoog energierendement) NB : Composteren alleen warmte op lage temperatuur, locatie belangrijk. Vergisten levert warmte hoge temperatuur, gas en elektriciteit. Er komen shreds vrij voor verbranding bij vergisting.	• Groot verschil in verwerkingsprijs tussen huidige marktpartijen en duurdere nieuwe initiatieven (die daardoor moeilijk van de grond kunnen komen).

Conclusie: Kans om grootste deel van GFT in eigen regio te verwerken, waardoor potentie relatief hoog is.

Mest (droog en nat)

100% beschikbaar, maar 50%[14] aanwendbaar, gezien onzekerheid veehouderij en afhankelijkheid van commerciële boerenbedrijven. In de vorm van biogas en warmte.

Sterkten	Zwakten
• Biedt oplossing voor milieuproblematiek in de landboud (stikstof, methaan, ammoniak uitstoot).	• Vergt aanzienlijke investeringen en vergt langjarige contracten met boeren voor aanlevering mest. • Maatschappelijk draagvlak is laag (angst voor geuroverlast en instandhouding intensieve veeteelt). • Afstand bron en afnemer hebben grote invloed op efficiëntie, kosten en milieuwinst.
Kansen	**Bedreigingen**
• Mestoverschot en noodzaak om het te verwerken Wel zo snel mogelijk verwerken, want geeft de meest winst op uitstoot broeikasgassen (ammoniak, methaan). • Korte afstanden tussen gemeenten in de Peel gemeenten voor een grootschalige Installatie (100.000 ton). zwaartepunt =Deurne, Someren, Gemert-Bakel • Zelfs bij voorsorteren op krimp sector (door reductie veeteelt) is grootschalige verwerking mogelijk (m.n. in de Peel).	• Transitie landelijk gebied en onzekerheid voortbestaan veeteelt op huidige schaal. Tegenstrijdige en complexe wet- en regelgeving over verwerking, eenduidige boodschap noodzakelijk.

Conclusie: Sleutel in transitie landelijk gebied (voortbestaan sector). Aanpak stikstof problematiek en flinke potentie opwekken warmte.

[13] RHDHV studie
[14] RHDHV studie

Resthout

(vooral verbranden, snippers) 25%[15] beschikbaar i.v.m. moeilijk oogstbaarheid en ook 25% toepasbaar in stadsverwarming en industriewarmte.

Sterkten	Zwakten
• Zo grootschalig mogelijk inzetten om hoogwaardige rookgasreiniging mogelijk te maken (financieel haalbaar).	• Emissies bij verbranding, in bijzonder bij kleinschalige installaties
Kansen	**Bedreigingen**
• Mogelijk groei van aanbod, doordat landschap mogelijk meer multifunctioneel gebruikt zal worden (toename struiken, bossen, e.d.).	• Beschikbaarheid van biomassa van hectare kan afnemen, omdat er minder rigoureus wordt onderhouden (duurzame landschapsbeheer).

Conclusie: Het liefst grootschalig toepassen i.v.m. goede rookgasreiniging. Niet voor kleinschalige verwarming.

RWZI en AWZI slibs

Het zuiveringsslib van communale zuiveringsinstallaties wordt volledig ingezet voor de productie van biogas/groen gas. Hiertoe zijn vergistingsinstallaties gerealiseerd buiten de regio (’s-Hertogenbosch en Tilburg). Na 2030 kan opnieuw overwogen worden waar en met welke techniek (mogelijk superkritisch vergassen[16]) het zuiveringsslib verwerkt kan worden.

Sterkten	Zwakten
• Zuiveringsslib is een organische stroom wat via verbranding verwijderd moet worden (dus geen bedreiging voor andere doeleinden).	• Tot minimaal 2030 wordt al het slib verwerkt buiten de regio.
Kansen	**Bedreigingen**
• Innovatie is gericht op superkritisch vergassen • Slib in eigen regio vergisten mogelijk?	

Bermgras, maaisel, etc.

50%[17] beschikbaar i.v.m. oogstbaarheid, maar inzetbaarheid is lager (12%) i.v.m. verontreinigde stromen (o.a. plastiek) en moeilijke verwerkbaarheid (techniekontwikkeling nog niet volwassen).

Sterkten	Zwakten
• Beheer met name bij partijen die het iets minder commercieel kunnen verwarden (Rijkswaterstaat, gemeenten, waterschappen)	• Lastige stof om in te zetten als brandstof en ook als grondstof. Kost relatief veel energie om te oogsten en te verwerken. Nog niet veel technieken hebben zichzelf bewezen.
Kansen	**Bedreigingen**
• Compost uit schone fracties. Vuile fracties kunnen aanvulling zijn op houtverbranding.	• Bermgras als bio-based grondstof, dus wordt minder beschikbaar voor biogas en warmte

[15] RHDHV studie
[16] Superkritisch vergassing van slib is een techniek waarbij zonder droging vrijwel alle organische stof in het slib omgezet wordt in gas waardoor het slib met een hoog energetisch rendement kan worden verwerkt.
[17] RHDHV studie

Conclusie: Beschikbare bron, maar vraagtekens bij verwerkbaarheid. Concreet naar 2030 een pilotproject mogelijk, maar grootschalig geen toepassing. Wellicht daarna wel.

Import biomassa

Veelal worden lokaal of regionaal geproduceerde houtsnippers gebruikt. Voor vervoer over grotere afstanden zijn houtpellets geschikter. Dat is biomassa die vermalen wordt, gedroogd en dan in standaardpellets wordt geperst

Sterkten	Zwakten
• Gebruik van duurzame keurmerken bij grootschalige toepassingen.	• Maatschappelijk minder wenselijk. Levert minder milieuwinst op en dus minder duurzaam. Er moet sterk gestuurd worden op de duurzaamheid van de import. Kleinschalige toepassingen weinig controle en dus geen zekerheid op duurzame sourcing.
Kansen	**Bedreigingen**
• Mogelijk als aanvulling als lokale sourcing echt onvoldoende is. Mogelijk als transitievorm (acceptatie noodzaak korte termijn, maar uitfasering op termijn).	• Ontmoedigt lokaal gebruik biomassa. Import op termijn niet meer beschikbaar. Onvoorspelbare markt.

Conclusie: Geen 100% import initiatieven. Start met import mag, maar plan voor uitfasering hoort erbij. Als regio pleiten we voor hernieuwde wetgeving op dit aspect.

Totaal potentieel biomassa

De potentie van biomassa komt uit de studie van RHDHV van 2019[18]. De uiteindelijke potentie is niet gekoppeld aan de lokale warmte vraag maar is gesommeerd.

Vaste biomassa

Figuur …. Potentieel Vaste Biomassa in regio MRE (RHDHV report 2019)

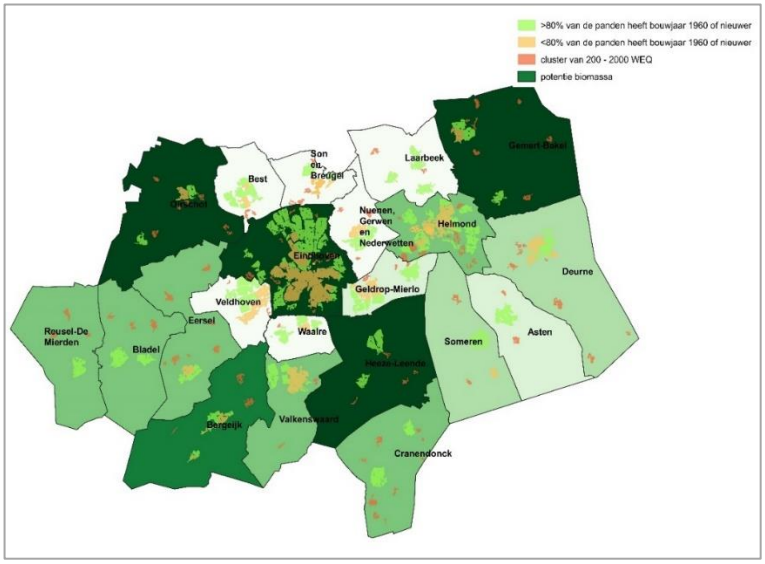

Voor lokale biomassa is er veel potentie bij Eindhoven, Oirschot, Gemert-Bakel, en Heeze-Leende. Met minder restricties op gebied van transport van biomassa zou biomassa ingezet kunnen worden in andere steden van de regio.

Biogas

Figuur …. Potentieel Biogas in regio MRE (RHDHV report 2019)

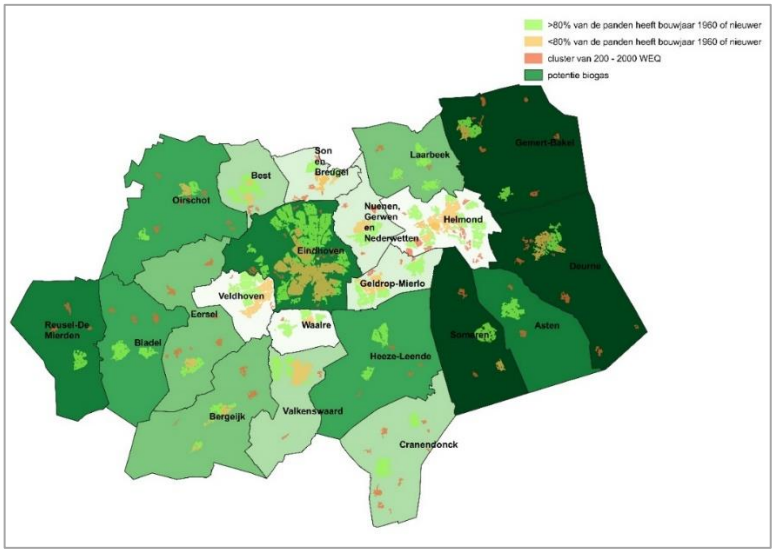

[18] http://rhk.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=98782fc28d2a4b0a8bc0f5d9a3dbe407

Voor biogas is er veel potentie in het oosten van de regio waar er helaas weinig grote afzetgebieden zijn. Deurne zou wel het nabij liggende potentiële biogas kunnen benutten. Voor Eindhoven lijkt het ook een interessante optie. Echter de productie van biogas wordt op nationaal niveau gedeeld wat de afstand tot de bron minder relevant maakt voor groengas (voor biogas wel, via een aparte leiding).
De lokale theoretische potentie wordt ingeschat op 4,4 PJ. Een deel dan deze energie zal waarschijnlijk geëxporteerd worden naar andere gebieden (verdeling van groen gas wordt op landelijk niveau gedaan).
De resterende potentie na deze landelijke verdeling wordt ingeschat op 3,2 PJ.

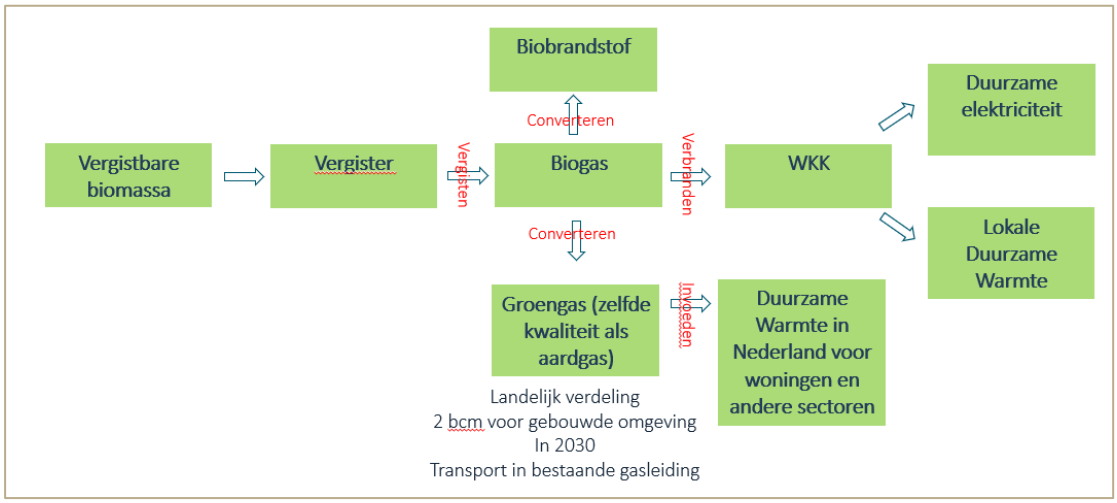

Conclusies van RHDHV onderzoek

RHDHV heeft eind 2020 een onderzoek gedaan naar de concrete opties om biogas in de Peel gemeenten te kunnen gebruiken voor de warmtetransitie. Hieronder zijn de belangrijkste conclusies te vinden.
Binnen de Peel gemeenten wordt flink wat mest geproduceerd, dat momenteel een last is voor de agrariërs. Er zijn goede mogelijkheden om deze mest te verwerken tot biogas of groengas. Het volume beschikbare mest is voornamelijk afkomstig van varkens en runderen, circa 2.500 kton. Dit is een maximum, waarschijnlijk kan niet alles ingezet worden voor vergisting. Er wordt geschat dat een beschikbaarheid van 75-50% van het huidige volume varkens- en rundermest daadwerkelijk beschikbaar is voor vergisting. In de gemeenten Deurne, Someren en Gemert-Bakel is de meeste mest beschikbaar. Het gebruik van co-stromen om de biogasproductie op te schroeven is niet aantrekkelijk in deze regio. Er zijn weinig co-stromen beschikbaar en beperkt extra ruimte om energiegewassen te produceren.
Door een afname van het aantal veebedrijven zal de hoeveelheid mest die in de toekomst beschikbaar is afnemen. Ondanks deze afname kan de overgebleven mest alsnog een goede bijdrage leveren aan het verduurzamen van de gasvoorraad.

	Huidige veestapel	75% beschikbaarheid	50% beschikbaarheid
Varkensmest (kton)	1.511	1.134	756
Rundveemest (kton)	978	733	489
Totaal biogas (m3)	60.000.000	47.000.000	30.000.000
Totaal groengas (m3)	40.000.000	30.000.000	20.000.000
Warmtevraag aantal woningen	26.000	20.000	13.000

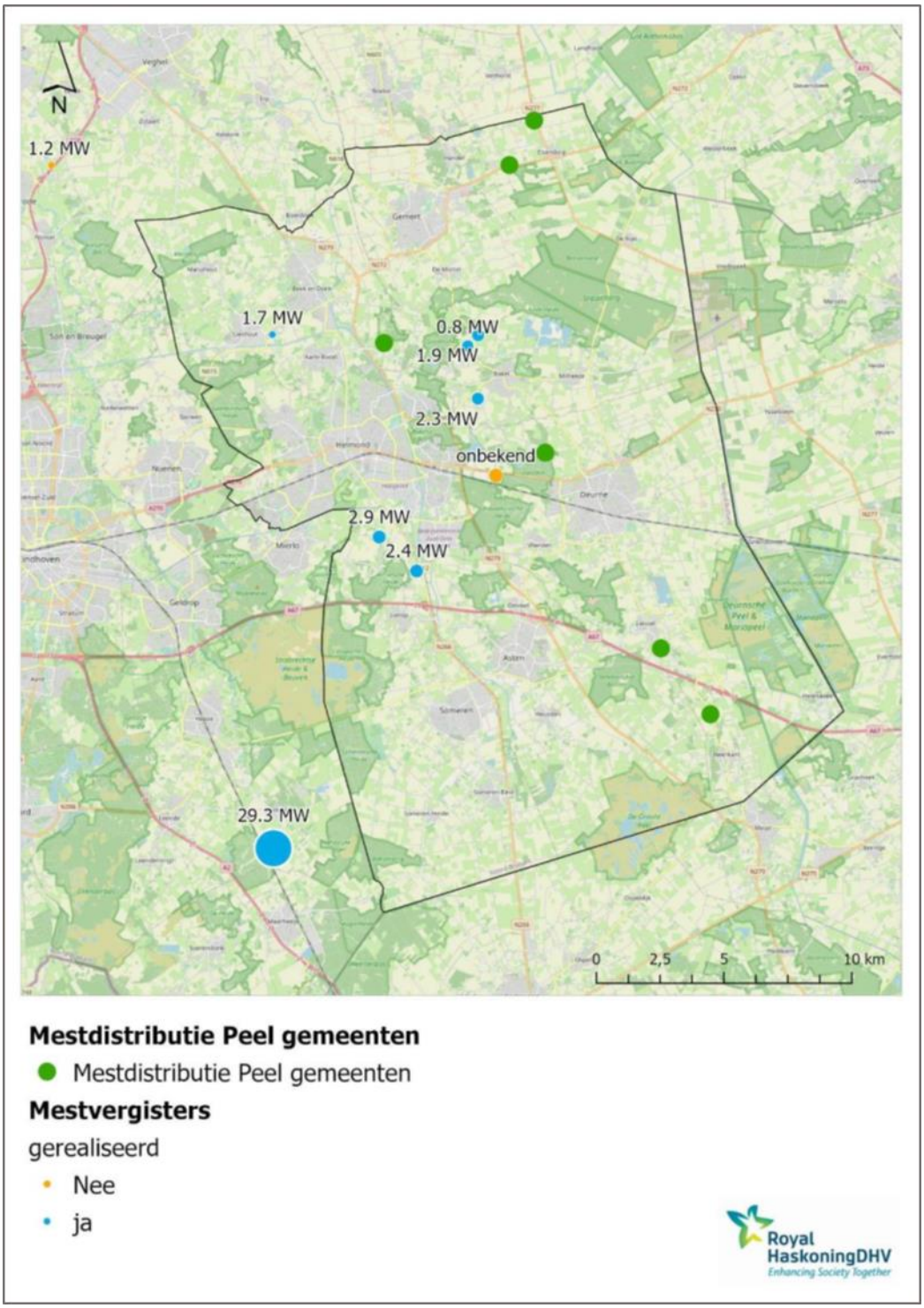

Mestdistributie en mestvergisters (de exacte locatie van de installaties in gemeente Gemert-Bakel zijn onbekend, deze zijn willekeurig ingetekend)

In de Peel gemeenten zijn kansen om met mestvergisting duurzame energie op te wekken. Hieronder zijn de drie belangrijkste conclusies:

1. Belangrijke spelers voor vergisting koppelen

Mesthandelaren en -bewerkingslocaties kunnen een belangrijke rol spelen in mestvergisting. Zij verzamelen en transporteren reeds grote hoeveelheden mest, waardoor zij logische stakeholders zijn voor vergistingsinstallaties. Aan de andere kant kunnen grootverbruikers van aardgas een kans bieden voor afname van biogas of groengas. De glastuinbouw in Someren-Asten is een belangrijke grootgebruiker in deze regio. Daarnaast biedt regionale gasnetwerk van Enexis een infrastructuur waarop het groene gas verspreid kan worden naar gebruikers.

Wat kan de regio doen?
Uit ervaringen van andere regio's en gemeenten zal onderzocht kunnen worden wat een juiste manier is om deze partijen aan elkaar te koppelen (bijvoorbeeld een Energieloket). Hierdoor kunnen aanbieders van mest gekoppeld worden aan afnemers van gas/elektriciteit/warmte. De regio kan een bemiddelende rol spelen bij het zoeken van de juiste partners voor het opzetten van een vergistingsinstallatie. Door daarbij ook in een vroeg stadium Enexis te betrekken kunnen eventuele belemmeringen in de infrastructuur op tijd herkend worden.

2. Grootverbruikers of woonwijken voorzien van duurzame warmte met grootschalige monomestvergisting

Er zijn drie concepten beschreven die allemaal haalbaar zijn en een bijdrage kunnen leveren aan een duurzame warmtevoorziening in de Peel gemeenten.

- WKK bij glastuinbouw: Het gebied bij de glastuinbouw van Someren-Asten is een kansrijk gebied, omdat glastuinbouw veel energie gebruikt en omdat hier een warmtenet aanwezig is. Dit concept maakt gebruik van deze huidige infrastructuur door grootschalige vergisting te koppelen aan een WKK. De warmte uit de WKK wordt op het bestaande warmtenet gezet en de elektriciteit kan gebruikt worden voor de glastuinbouw.

  Uitgaande van een vraag van ruim 35 miljoen m_3 aardgas per jaar (in 2014) voor warmte in de glastuinbouw van Someren, kan deze installatie circa 18% van de warmte leveren. Dit scenario kan interessant zijn voor de kassen maar ook voor wijken die aangesloten op het nieuw aangelegd warmtenet zouden kunnen worden (Bijvoorbeeld Someren Noord of Someren Centrum)

- Groengashub: Dit concept gaat uit van grootschalige vergisting met een centrale opwaardering naar groengas. Het groengas wordt direct in het aardgasnet geïnjecteerd.

  Deze vergistingsinstallatie gaat uit van eenzelfde hoeveelheid input van mest als de vorige case; 300.000 m^3. Met 8.000 vollasturen per jaar kan hiermee bijna 5 miljoen m_3 groen gas geproduceerd worden. Dit staat gelijk aan de aardgasbehoefte van ruim 2.000 woningen in het buitengebied van de Peel gemeenten (2.345 m^3 aardgasverbruik/jaar). *(zie figuur Mogelijk interessante locaties voor een groengashub)*

- Kleinschalige monomestvergisting: Ten slotte verkennen we ook een kleinschalig concept dat in principe overal toegepast kan worden. Dit is monomestvergisting op een boerenerf. Dit kan ook een samenwerking zijn tussen een paar bedrijven en vereist minder coördinatie en samenwerking op grote schaal.

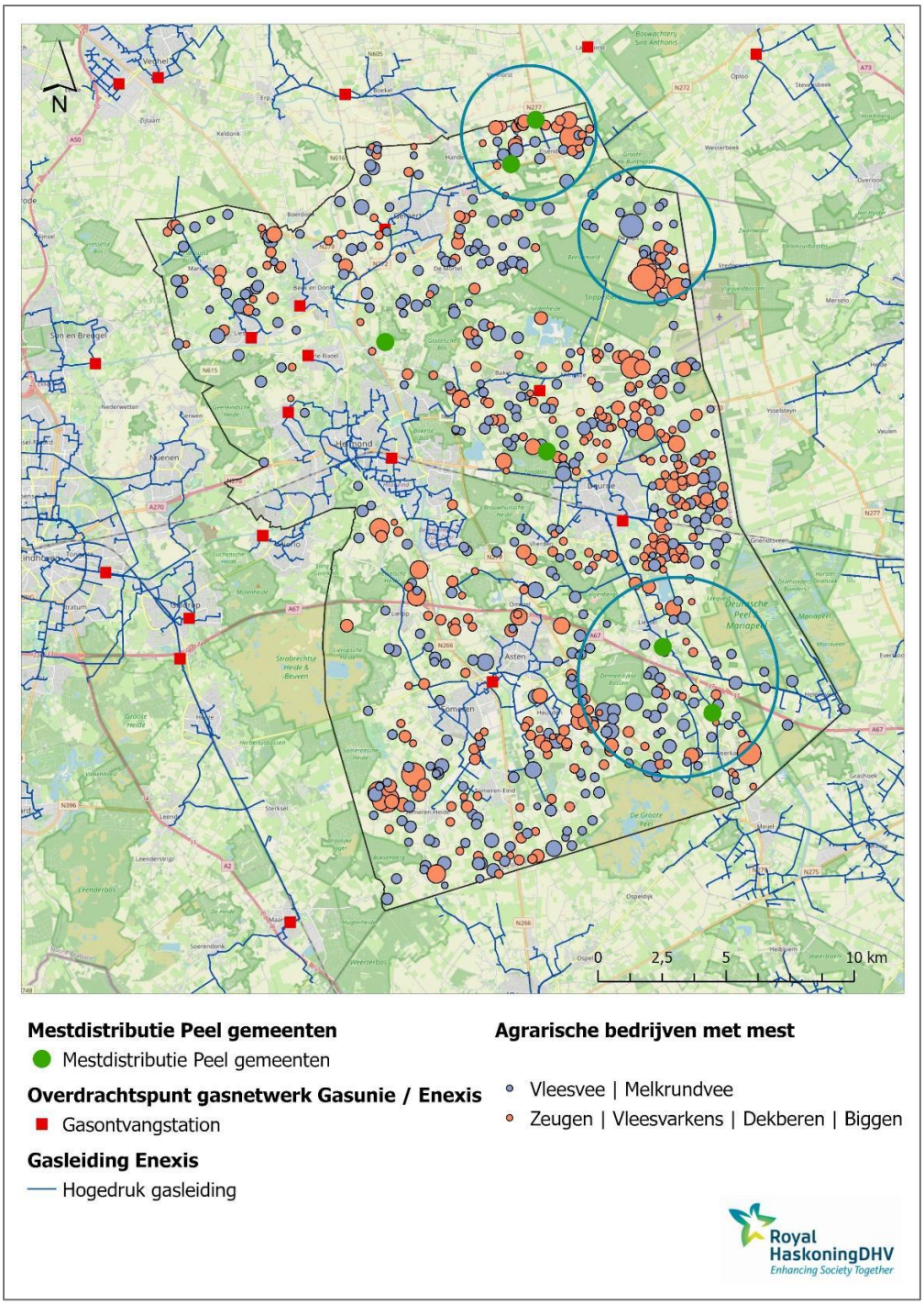

Mogelijk interessante locaties voor een groengashub

Wat kan de regio doen?

Voor het ontwikkelen van een grootschalige installatie is een flinke organisatie nodig. Indien de regio beslist om hier werk van te maken, moeten we dit actief gaan stimuleren. Dit kan door de relevante stakeholders bij elkaar te brengen en aan te jagen (zie ook de aanbeveling bij punt 1). De regio kan dit verder stimuleren door de haalbaarheid en businesscase van een case gedetailleerd in beeld te brengen. Er zijn suggesties gegeven van potentiële locaties voor case 1 en 2. De regio kan voor de locaties de haalbaarheid onderzoeken. Daar waar belemmeringen gevonden worden kan de regio een rol spelen door actief mee te denken hoe deze belemmeringen geminimaliseerd kunnen worden.

3. Transitie in het buitengebied stimuleren met kleinschalige monomestvergisting

De laatste case is een kleinschalig concept die op meerdere plekken plaats kan vinden. Het kan een kans zijn voor veehouders om hun mest te verwaarden en hun bedrijfsvoering te verduurzamen. Afhankelijk van de hoeveelheid mest, kan dit ook een extra inkomstenbron bieden door levering aan het gasnet. In het laatste geval draagt dit bij aan de warmtetransitie in het buitengebied. Deze gebieden zijn lastig te verduurzamen doordat collectieve oplossingen niet mogelijk zijn. Het reeds bestaande gasnetwerk van Enexis kan optimaal benut worden voor de transitie in het buitengebied. Overstappen op duurzaam gas is dan een relatief makkelijke oplossing.

Wat kan de regio doen?
Het is aan te bevelen agrariërs te ondersteunen door bijvoorbeeld gratis te adviseren, te helpen bij het onderzoeken van de haalbaarheid en het faciliteren van de vergunning of OBM. Uit de

Warmte Koude Opslag

Beschrijving

Warmte-koude opslag (WKO) is een bodemenergiesysteem waarmee energie in de vorm van warmte of koude wordt opgeslagen in de bodem. In de winter kan een gebouw worden verwarmd met een warmtepomp die warmte onttrekt aan het opgepompte grondwater uit de warme bron. Het grondwater koelt af en wordt weer teruggepompt in de koude bodem. In de zomer kan dit afgekoelde water weer opgepompt en gebruikt als passieve koeling. Het opgewarmde water wordt vervolgens weer teruggebracht in de warme bron. Dit is een open WKO-systeem. Een open WKO-systeem is vergunning plichtig in verband met de grondwater onttrekking. Deze techniek vereist daarom een evenwichtige balans in de warmte- en koudevraag over het jaar en wordt toegepast bij utiliteitsbouw en nieuwbouw appartementencomplexen. Bij een gesloten WKO-systeem staan bodemwarmtewisselaars niet in open verbinding met het grondwater maar wordt er gebruik gemaakt van water met een antivriesmiddel dat wordt rondgepompt door een gesloten systeem in de bodem.

Een WKO kan ook worden toegepast in combinatie met andere lage temperatuur warmtebronnen, zoals oppervlaktewater (TEO-thermische energie uit oppervlaktewater), drinkwater (TED) of afvalwater (TEA). Het oppervlaktewater verwarmt in de zomermaanden de WKO-bron (bodem). Een belangrijke beperking voor WKO is dat het niet toegepast kan worden in gebieden waar drinkwater wordt gewonnen.

Deze techniek is goed toepasbaar bij redelijke bebouwingsdichtheid (of bij kantoorgebouwen en gestapelde woningen) en woningen die behoefte hebben aan koude in de zomer en die genoeg geïsoleerd zijn.

SWOT

Sterkten	**Zwakten**
• Buiten grondwaterbeschermingsgebieden, makkelijk toe te passen • Met behulp van warmtepomp kan verschillende temperatuurniveau ’s bereikt worden (goed en matig geïsoleerde woningen) • Zowel warmte als koude levering	• Extra elektriciteitsgebruik voor warmtepomp • Veel operationele problemen bij bestaande installaties waardoor financieel rendement laag kan zijn • Evenwicht tussen koude en warmtevraag is soms lastig te krijgen (TEO kan hiervoor helpen)
Kansen	**Bedreigingen**
• Ontwikkeling koude vraag in komende jaren • Ontwikkeling opslagbehoeften (o.a. om verzwaring E-net te beperken) • Hulpmiddel om aquathermie efficiënter te maken • Landelijk mix van elektriciteit wordt steeds duurzamer waardoor EPC (EnergiePrestatieCoefficient) beter wordt • WKO kan uitsluiting van condenswarmte van supermarkten of datacenters aantrekkelijker maken	• Restricties gebruik grondwater/ondergrond op gebied van het doorboren van kleilagen en het gebruik van anti-vriesmiddelen • Restricties van het aantal WKO’s (inrichting collectieve systemen)

Potentie

De uiteindelijke potentie is gekoppeld aan de oppervlakken van de HT, LT en KL clusters en er is rekening gehouden met een 'buffer' van 200m rondom die clusters.

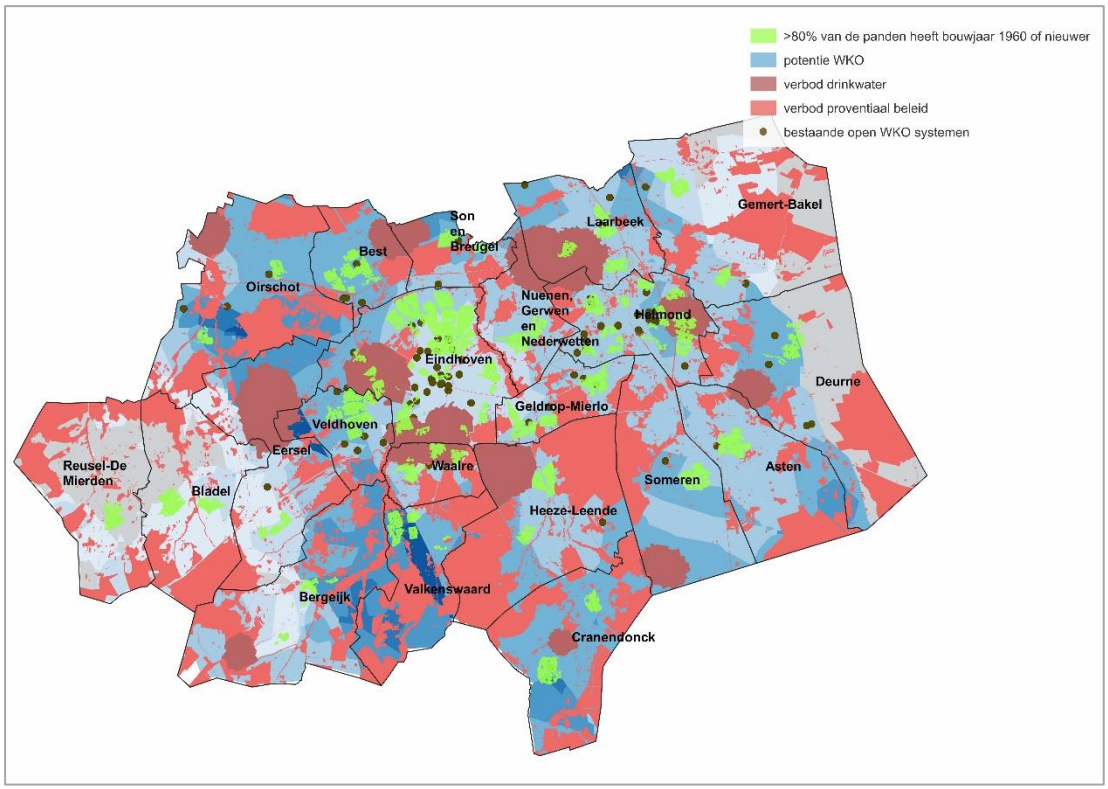

Het mogelijke afzetgebied voor WKO houdt gebouwclusters in met voldoende warmtevraagdichtheid en gebouwen die in voldoende mate te isoleren zijn. Deze zijn weergegeven in groen. Na uitsluiting van boringsvrije zones is de potentie op een paar gebieden na overal voldoende om de bovenliggende gebouwclusters te voeden.
De potentie voor WKO voor de regio MRE wordt berekend op 12,4 PJ.

De Provincie is bezig met een nieuwe omgevingsverordening om de grondwaterkwaliteit te beschermen en de groei van het aantal boringen van de ondiepe lagen te controleren. Het boren van beschermende kleilagen wordt bemoeilijkt om drinkwater onder deze lagen te beschermen. Deze restricties kunnen impact hebben op de potentie van WKO in sommige gebieden van de regio. Een eerste kaart geeft aan waar de restricties in de provincie vooral zullen plaatsvinden:

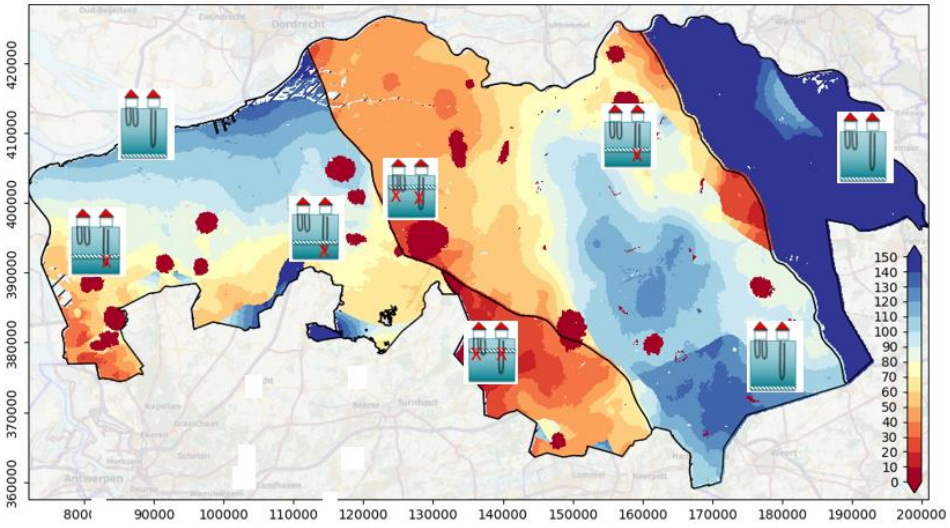

Maximale Boordiepte tov maaiveld (voor WKO en warmtepompen) – Niet voor geothermie

Deze restricties betreffen geothermie niet omdat geothermie minder boringen vereist voor een grotere afzet, striktere eisen vereist en valt onder de bevoegdheid van het Rijk.

Geothermie

Beschrijving

Het gebruik van warmte uit de aarde (diepe en ondiepe geothermie) kan een duurzaam alternatief zijn met weinig effect op de ruimtelijke omgeving. Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie typen: ondiepe geothermie (tussen de 0 – 1500 meter), diepe geothermie (1500-4000 meter in de bodem) en ultradiepe geothermie (4000-6000m).
Geothermie (diep) wordt haalbaar wanneer er voldoende vraag is vanuit de industrie, glastuinbouw en/of de gebouwde omgeving wanneer er in totaal sprake is van minimaal 3000-5000 woningequivalenten (weq).
In Q4 2020 en Q1 2021 volgt een onderzoek van EBN (in opdracht van EZK) naar de potentie van diepe en ondiepe geothermie in de MRE. (https://scanaardwarmte.nl/waar-doen-we-onderzoek/)
Als uit het SCAN onderzoek blijkt dat in de omgeving van deze clusters geothermie aangeboord kan worden, is transport van deze warmte tot 5 km vanaf de bron mogelijk.
Bij geothermie is, afgezien van de potentie, ook het risicoprofiel een belangrijke factor in de realisatie van projecten. Diverse risico's spelen een rol (aardbevingen, grondwaterverontreinigingen, ongewenst vrijkomen van methaan) die afgewogen moeten worden tegen de mogelijke voordelen.

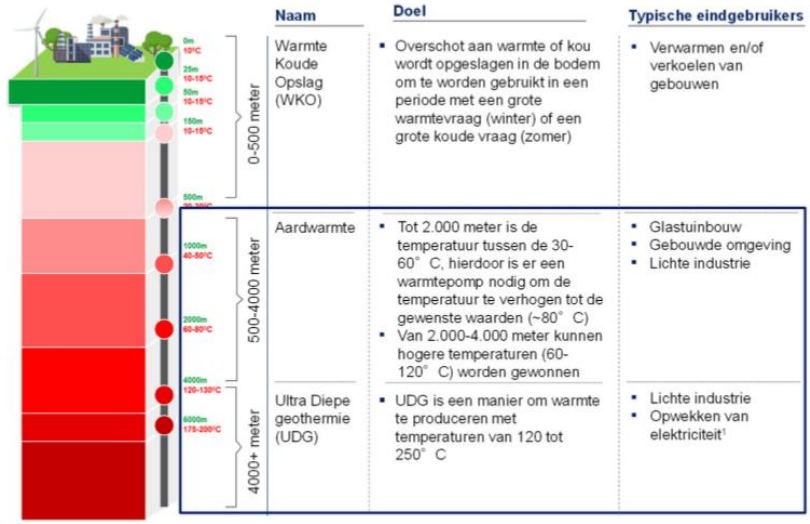

1 Niet opgenomen in het Masterplan
BRON: www.hoewerktaardwarmte.nl

Bij ondiepe geothermie wordt er warmte onttrokken aan de ondergrond op een diepte van 250 tot 1.500 meter. De temperatuur van deze warmte is 15 tot 40°C. Door het (collectief) opwerken van de temperatuur van het water in het warmtenet, is het water dat bij de woningen en overige gebouwen aankomt warm genoeg voor het verwarmen van HT-radiatoren en het bereiden van warmtapwater. De woningen moeten voor deze techniek wel een redelijke isolatieschil hebben (minimaal energielabel E), maar hoeven niet zo goed geïsoleerd te worden als bij een LT-warmtenet.
Voor ondiepe geothermie zijn 1000 – 2500 weq nodig om het project rendabel te krijgen.

SWOT

Sterkten	Zwakten
• Niet weersafhankelijk en geeft een gelijkmatige en voorspelbare opbrengst • SDE subsidies (voor meer dan 500m) • Ondiepe geothermie i.c.m. warmtepompen eenvoudig te ontwikkelen (met minder risico's), toepasbaar in steden	• Afhankelijk van groot afzetgebied (minimaal 3000 weq voor diepe geothermie en 1000 voor ondiepe geothermie) • Geen bewezen technologie • Hoge investeringen en risico's (voor diepe geothermie) • Onbekendheid van exacte potentie • Minder geschikt voor utiliteit vanwege koudevraag (WKO meer geschikt)

	• Ondiepe geothermie : verzwaring van elektriciteitsnet door gebruik van warmtepompen
Kansen	**Bedreigingen**
• Bij gebieden die weinige alternatieven hebben op gas is geothermie een enorme kans	• Onbekend impact op milieu en ondergrond • Concurrentie van andere technologieën die in de eerste aardgasvrije wijken uitgevoerd zullen worden (geothermie zal daarna komen)

Potentie

De potentie is alleen gebaseerd op de warmte vraag in de HT en LT clusters. Met een informatie uit het SCAN onderzoek kan die potentie in de toekomst worden verfijnd.

Voor LTA en geothermie wordt de potentie in de regio berekend op 11 PJ (maximaal af te zetten warmte in HT en LT clusters).

In september 2020 werd de WARM[19] studie van EBN gepubliceerd rondom de potentie van aardwarmte (ondiepe geothermie tot 1500-2000m diepte). In deze studie werd duidelijk welke gebieden van de regio kansrijk zijn voor aardwarmte. Op onderstaande kaart wordt getoond waar die gebieden liggen. Een gebied zoals bij Reusel de Mierden dat weinig potentie heeft kan toch meer kans hebben op geothermie in de diepere lagen. De witte gebieden hebben een hogere maat van onzekerheid en vragen meer onderzoek.

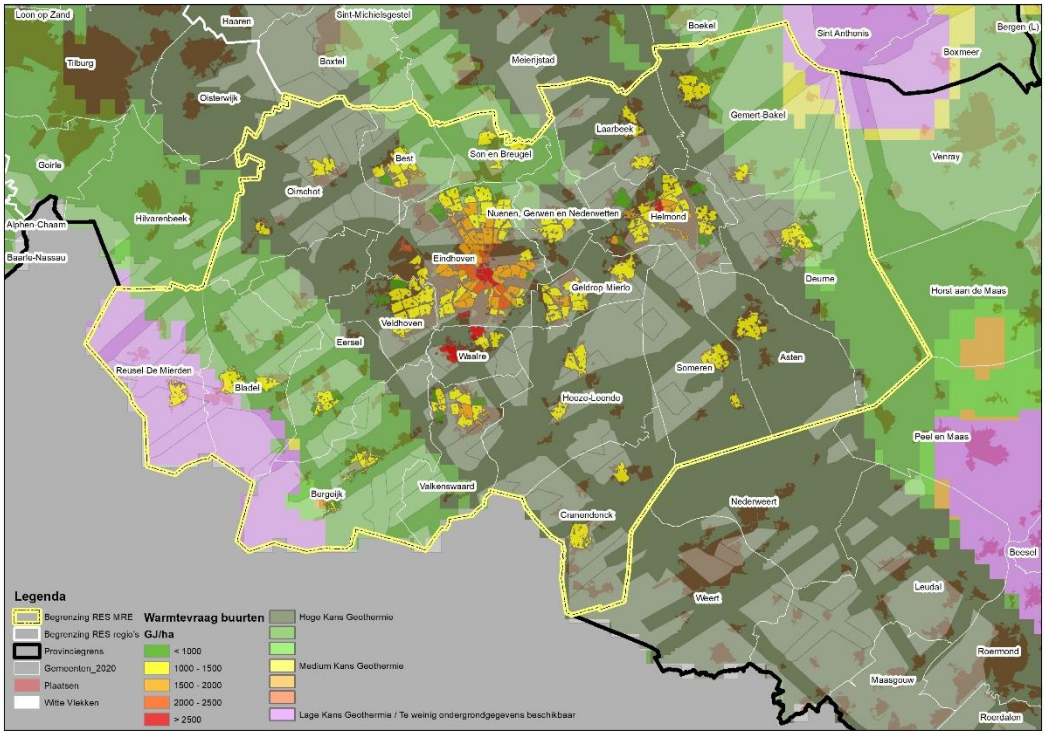

[19] Waarde van Aardwarmte en Regionale Mogelijkheden

3.2 Individuele oplossingen

Warmtepomp

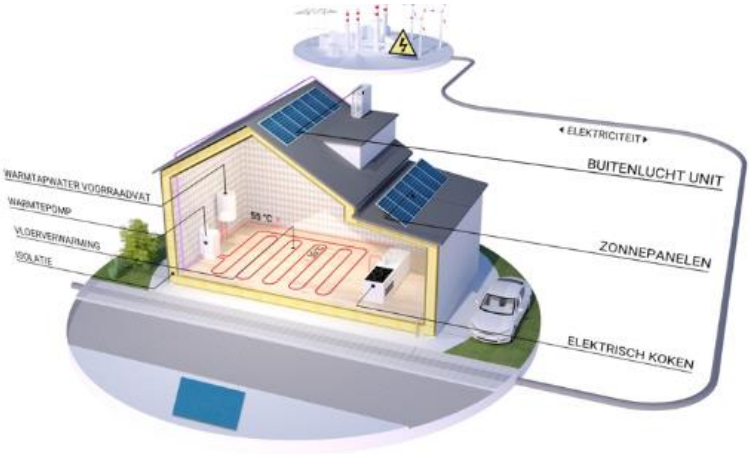

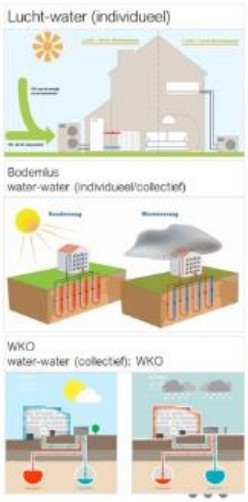

Een elektrische warmtepomp waardeert de warmte van een bron op naar een bruikbare temperatuur voor verwarming en warm tapwater. De meest gebruikte bronnen zijn bodem of buitenlucht. Voor comfort en het rendement is het van belang dat alle maatregelen (warmtepomp, isolatie, (balans)ventilatie, warmteterugwinning, radiatoren en voorraadvat voor warm water) goed op elkaar afgestemd zijn. Een warmtepomp is een individuele techniek. De gebouweigenaar kan zelf beslissen wanneer hij /zij overstapt. Het is ook mogelijk om warmtepompen te realiseren op buurt- of blokniveau.
Een warmtepomp werkt doorgaans met een verwarmingstemperatuur van maximaal 45 tot 55 °C. Dat is lager dan de afgiftetemperatuur van een HR-ketel (80 °C). Door innovatie zijn de eerste warmtepompsystemen tot 70 °C op de markt.
Een elektrische warmtepomp wordt door de lagere temperatuurverwarming eigenlijk altijd toegepast met warmtevraagreductie (minimaal schillabel B, liever beter), een boilervat (opslag tapwater) en ventilatie-warmterugwinning (wtw).
Deze techniek is goed toepasbaar bij minder dichte bebouwing, goed geïsoleerd huizen en buurten met een ruim gedimensioneerd elektriciteitsnet, zodat er niet direct netverzwaring hoeft plaats te vinden

Sterkten	Zwakten
• Zelfvoorzienend • Mogelijkheid om koude te leveren	• Hoge investering (isolatie, warmtepomp en afgiftesysteem) • Bron elektriciteit niet per se duurzaam (korte termijn) • Verzwaring van elektriciteitsinfrastructuur • Hoge investeringskosten voor eindgebruiker • Geluidsoverlast bij luchtwarmtepompen • Extra ruimte in woning voor installatie
Kansen	**Bedreigingen**

• Landelijk mix van elektriciteit wordt steeds duurzamer waardoor EPC (EnergiePrestatieCoefficient) beter wordt • Nieuwere generatie koudemiddelen heeft dan ook een steeds lagere milieubelasting (F-gassen bij lekkage)	

Biomassa ketel

Door pellets of biomassa te verbranden wordt het huis individueel verwarmt.

Sterkten	Zwakten
• Afgifte systeem warmte : geen aanpassing nodig • Kosten beperkt	• Geen noodzaak tot energiebesparing • Nieuwe CV ketel • Voorzieningszekerheid afhankelijk van opslag van pellets
Kansen	**Bedreigingen**
	• Afhankelijk van leveranciers van pellets • Strengere regels rondom emissie van fijne stof

Voor plattelandswoningen die nooit op het gasnet zijn aangesloten, en in gebieden waar geen warmtenet aangelegd kan worden en waar woningen slecht te isoleren zijn is een individuele biomassa ketel op dit moment één van de opties naast groen gas en waterstof.

Infraroodpanelen

Infraroodpanelen (IR-panelen) zijn een vorm van directe elektrische verwarming. Bij gebruik als hoofdverwarming is het elektriciteitsverbruik ongeveer tweemaal zo hoog als bij een elektrische warmtepomp.
Deze techniek is goed toepasbaar bij goed geïsoleerde huizen en buurten met een ruim gedimensioneerd elektriciteitsnet, zodat er niet direct netverzwaring hoeft plaats te vinden. Het wordt vaak ingezet voor aparte ruimtes die tijdelijk verwarmd worden.

Groen gas of hybride ketel

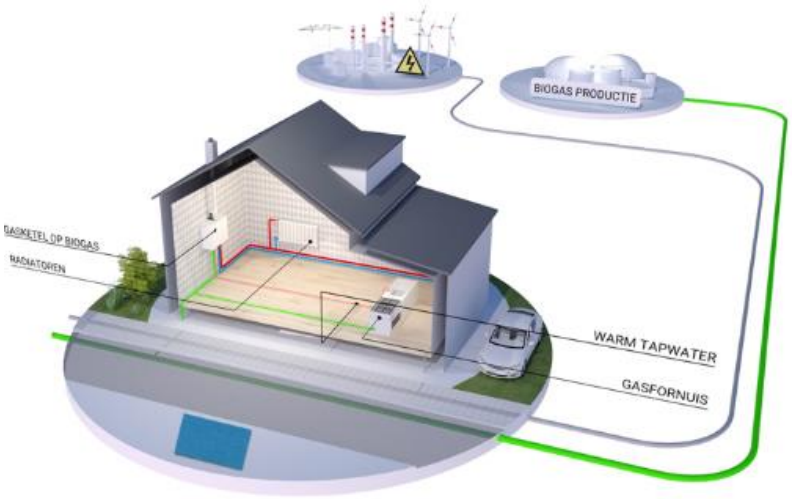

Biogas wordt gewonnen door het vergisten van organisch materiaal, zoals mest, snoeiafval, gras, gft, slib. Biogas is een gasmengsel dat ontstaat als gevolg van biologische enzymatische processen. Gemiddeld bestaat biogas uit 60% methaan en 35% koolstofdioxide, maar er zijn grote variaties. Biogas kan opgewaardeerd worden naar groen gas met dezelfde samenstelling als aardgas (minimaal 88% methaan)
De toepassing van groengas in de gebouwde omgeving is een kosteneffectieve invulling van de warmtevraag. Dit omdat er door de toepassing van groengas weinig aanpassingen nodig zijn. Groengas kan gedistribueerd worden door het gasnet en aan de woning zijn ook geen/beperkt aanpassingen vereist. Echter, er is niet voor alle woningen en gebouwen groengas beschikbaar. Uit de verkenning van Gasunie volgt dat er in 2050 naar verwachting 2 miljard m3 groengas beschikbaar zal zijn voor de gebouwde omgeving. Dit is ongeveer 10% van het huidige gasverbruik voor de gebouwde omgeving. Toch is dit getal nog uiterst onzeker, omdat andere sectoren het groengas harder nodig hebben dan de gebouwde omgeving.

Voorzichtig gesteld, groengas zal dus zeer selectief ingezet kunnen te worden in de gebouwde omgeving. Dat wil zeggen alleen in buurten waarbij een andere invulling dan groengas leidt tot zeer grote kostenstijging.
De historische binnenstad met monumenten is een voorbeeld van een warmtevrager met beperkte mogelijkheden. Voor deze categorie is een laagtemperatuursysteem niet geschikt, omdat de woningen niet voldoende geïsoleerd kunnen worden. Het aanleggen van een hoge temperatuur warmtenet is in de drukke ondergrond van een gemeente centrum ook vaak complex. In die gevallen blijft hernieuwbaar gas (vaak) als oplossing over.

Sterkten	Zwakten
• Afgifte systeem en ketel hoeft niet aangepast te worden • Koken kan nog op gas • Helpt tegen mestoverschot • Voorkomt methaanemissie (broeikasgas) • Kosten beperkt	• Geen noodzaak tot energiebesparing • Concurrentie met andere sectoren (met bio-based economie)
Kansen	**Bedreigingen**
	• Beperkt beschikbaar

Mocht isolatie geen optie zijn, omdat het pand oud is (en de kosten hoog oplopen en complexiteit groot is) dan kan de keuze worden gemaakt voor een hybride warmtepomp, waarbij de piekvragen met (duurzaam) gas worden ingevuld. Het pand blijft bij een hybride warmtepomp dus aangesloten op het gasnet.
Het gaat dan met name om landelijke buurten en om oude binnensteden. In deze buurten kan begonnen worden met isolatie en elektrisch koken om zoveel als mogelijk het basisniveau te bereiken en kan de HR-ketel in veel gevallen spijtvrij worden vervangen door een hybride warmtepomp, als de bouwkundige staat van het pand het toelaat.

3.3 Innovaties: toekomstige warmtebronnen

De innovaties op het gebied van opwek en opslag van warmte zijn belangrijk te identificeren zodat er rekening mee gehouden kan worden voor de wijken die later aan de beurt zijn. Omdat innovatieve technologieen nog onzeker,niet bewezen of nog niet op grote schaal uitgerold zijn kunnen we die nu alleen noemen zonder de potentie te specificeren. Er zijn verschillende innovaties en we noemen hieronder alleen de meeste belovende technologieen die serieuze opties in de toekomst kunnen worden.

Waterstof

Waterstof is een energiebron, die ook beschouwd kan worden als een opslag- en transportmedium voor energie. Het gebruik van waterstof is pas duurzaam wanneer de waterstof gemaakt wordt uit water en duurzaam opgewekte elektriciteit. We spreken dan over zogenaamde groene waterstof. Groot voordeel van waterstof is dat het bestaande aardgasleidingnetwerk (na minimale aanpassingen) gebruikt kan worden voor het transport van waterstof. Waterstof kan ook eveneens gemengd worden met aardgas.
Waterstof heeft grote potentie voor toepassing in de industrie- en de mobiliteitssector.
Het bereiken van hoge temperatuur (> 600 C) in de industrie dankzij waterstof geeft grote aantrekkingskracht voor deze sector aangezien grote bedrijven voor 2022 van aardgas af moeten zijn (brief minister Wiebes van januari 2018) en dat alternatieve duurzame bronnen zeldzaam zijn.
Ook wordt door netbeheerders gekeken naar waterstof als middel om seizoenopslag te realiseren en het net minder te mogen verzwaren. Het betekent dat er concurrentie is door toepassing in andere sectoren.
De verwachtingen zijn dat waterstof beperkt inzetbaar is voor de gebouwde omgeving en pas gebruikt kan worden als er geen andere bron ingezet kan worden.

Sterkten	**Zwakten**
• Geen aanpassing van afgiftesysteem • Geen CO2 bij verbranding • Seizoen vraag wordt opgevangen door opslag van waterstof • Geen vervanging van aardgasleidingen • Kan geproduceerd worden waar sprake is van een overschot aan duurzame elektriciteit • transport van lokale waterstof is goedkoper dan elektriciteit.	• Aanpassing van CV ketel • Waterstof kostbaar maar prijs daalt • Omzetting van elektriciteit naar waterstof is nog inefficiënt (wordt steeds beter met nieuwe technologieën, innovatie, schaalvergroting en standaardisering)
Kansen	**Bedreigingen**
• Waterstof kan op grote schaal in woestijnen geproduceerd worden en inkomst genereren voor ontwikkelingslanden.	• Concurrentie door andere sectoren

Waterstof kan geschikt zijn voor slechte isoleerbare woningen, in een binnenstad met monumentale panden of oude boerderijen in het buitengebied.

Conclusies uit sessie 16-12

Op 16 december hebben we een sessie voor raadsleden georganiseerd over de (on)mogelijkheden van waterstof in onze regio. Hieronder zijn de belangrijkste conclusies.

Gezien de schaarste aan duurzame energie, zoals wind en zon, in een aantal periodes van het jaar (bijvoorbeeld in december en januari) kan waterstof een relevante positie in de energietransitie krijgen in de vorm van energieopslag.

De belangrijkste manier voor het maken van groene waterstof is waterelektrolyse. Met deze aanpak splits je water in waterstof en zuurstof. Dit gebeurt met duurzaam opgewekte elektriciteit, dus zonne- of windenenergie. Daarna wordt waterstof opgeslagen in tanks of via gasleidingen getransporteerd richting de eindgebruiker (voor verwarming via een ketel, vervoer of industrie).

Aangezien meer dan 90% van de energie die in Nederland wordt verbruikt nog steeds uit fossiele bronnen komt en de doelstellingen vanuit het klimaatakkoord zijn om 49% minder CO2 uitstoot te hebben in 2030 en 95% in 2050 (t.o.v. 1990) is het cruciaal om goed na te denken hoe de energietransitie in goede banen geleid kan worden. Een duurzaam energiesysteem houdt rekening met productie, transport en opslag van energie.
Aardgas gaat geleidelijk uitgefaseerd worden. Rondom het transport van energie is het belangrijk ons te realiseren dat gasleidingen nog prima gebruikt kunnen blijven worden voor duurzaam gas zoals waterstof.
Elektrische warmtevoorzieningen zoals warmtepompen maar ook warmtenetten zullen de belasting op het elektriciteitsnet (door extra vraag maar ook door meer gelijktijdigheid) laten toenemen en tot kostbare verzwaring leiden. Slim omgaan met de bestaande infrastructuur is dus belangrijk. Lokale opslag is een prima oplossing en waterstof kan hierin een rol spelen.
Waterstof in de gebouwde omgeving kan ingezet worden in de vorm van brandstofcelsystemen (opwek van elektriciteit en warmte), CV ketel, en warmtestraler.

De veiligheid van waterstof is vergelijkbaar met aardgas. De degradatiemechanismen die er zijn, leiden niet sneller tot degradatie dan bij aardgas. Bovendien zijn nu apparaten beschikbaar die eventuele lekkages kunnen opsporen (zoals sensoren en detectietoestel).

Een aantal concrete voorbeelden van lopende projecten met waterstof als warmtevoorziening zijn op deze avond getoond:

- Rozenbrug
- De Oude Bornhof, Zutphen met 43 woningen, 1 lunchroom en één pandeigenaar
- Uithoorn
- Hoogeveen
- Eusebiuskerk in Arnhem met warmtestraler bij een monumentale pand (kerk) voor piekverwarming
- Ziekenhuis in Elst

De techniek is er dus, maar nog niet op grote schaal. De techniek is duurder dan aardgas, maar niet zo duur als netverzwaring.
Het tempo voor de verdere uitrol van waterstof ligt aan politieke keuzes, publieke opinie en lokale kansen. In de Metropool Eindhoven kunnen oude woningen van voor de eerste wereldoorlog die lastig te isoleren zijn geschikte panden zijn met waterstof als warmtevoorziening.

Warmtebatterij

De warmtebatterij maakt gebruik van een zogeheten thermochemisch principe. De warmtebatterij voor in huis gaat uit van twee componenten: water en een zouthydraat. Zodra waterdamp en het zout bij elkaar worden gevoegd, bindt het water aan het zout en gaat het zout over in een nieuwe kristalvorm. Bij deze reactie komt warmte vrij. Deze reactie is omkeerbaar.
Warmte wordt toegevoegd om het water van het nieuwe kristal af te stoken en zo worden de 2 oorspronkelijke componenten weer verkregen. Feitelijk is het deze warmte die wordt opgeslagen en zolang die twee componenten gescheiden zijn, blijft de opgeslagen warmte bewaard.
Hiermee is het een proces zonder warmteverlies, wat weer een voorwaarde is om warmte langdurig op te slaan. Op deze wijze kan er veel warmte opgeslagen worden in een klein volume. Aanzienlijk meer dan water, en aanzienlijk meer dan in zogeheten faseovergangsmaterialen.

De warmtebatterij is ontwikkeld door de Technische Universiteit Eindhoven en TNO. TNO in Eindhoven werkt via consortium HEAT INSYDE aan een warmtebatterij op basis van het closed-loop principe, onder atmosferische druk. Hierbij kan de opslag los staan van de reactor. Het doel is uiteindelijk om de gedroogde zoutkristallen elders in een groter vat op te slaan. Zo wordt de opslagcapaciteit onafhankelijk van het vermogen, waardoor grootschaligere toepassingen in zicht komen. Het zeer corrosieve natriumsulfide is door het open karakter te gevaarlijk. Kaliumcarbonaat (K_2CO_3) met een iets lager energiedichtheid is daar het opslagkristal.
De warmtebatterij zal in drie Europese proeftuingebieden worden gedemonstreerd. Eindhoven is één van de proeftuinen waar de testopstelling gerealiseerd wordt; in de wijk Strijp R (particulier bezit) en bij een huurwoning van woningcorporatie Trudo. Omdat de gebruiksvriendelijkheid van de batterij belangrijk is, wordt de eindgebruiker direct betrokken bij het ontwikkelproces.
Het consortium bestaat naast TNO, TU Eindhoven, materialenproducent Caldic, de gemeente Eindhoven en woningcorporatie Trudo ook uit internationale partners uit België, Frankrijk, Duitsland, Zwitserland en Polen.

Metalfuels

Volgens het concept Metal Fuels wordt metaalpoeder gebruikt als duurzame energiedrager zonder uitstoot. Als metaalpoeders verbrand worden komt er warmte vrij en worden de metaalpoeders omgezet in metaaloxides, ook wel bekend als roest.
De metaal oxides kunnen met behulp van groene energie weer omgezet worden naar metaalpoeders.

Op deze manier ontstaat een duurzame energiecyclus.
Metalfuels zijn dus net als waterstof een energiedrager en geen energiebron. Er is energie nodig om ze te regenereren. Metalfuels bevinden zich in de demonstratiefase (TRL5-6). De Technische Universiteit Eindhoven is in 2019 gestart met een industrieel demonstratie systeem op het terrein van Metalot in Cranendonck. Bij Bavaria worden momenteel proeven uitgevoerd.

Asfaltwarmte

In de zomer wordt warmte (door zonnestraling) geabsorbeerd en via een buizensysteem overgedragen op water. Deze warmte kan direct worden gebruikt als bron voor de warmtepomp of worden opgeslagen in de bodem.
Voordeel bij gebruik van asfaltwarmte is de verlenging van de levensduur van het asfalt.
In onze regio is er mogelijk potentie in woonwijken langs de A2, A67, A58 en A50 in combinatie met een lage temperatuur warmtenet. Mogelijk heeft warmte uit asfalt potentie voor de verwarming van woonwijken in de buurt van provinciale wegen (of naast rijkswegen).
De opbrengst aan warmte van een wegdek voor een wegvak van 2 rijbanen over een km lengte is 10.000 tot 15.000 GJ per jaar. Dat is ongeveer de warmtebehoefte van 500 tot 700 woningen.
Asfaltwarmte is erg kostbaar. Toepassing van asfaltwarmte kan alleen als er synergie kan worden verkregen met bijvoorbeeld wegenonderhoud.

3.4 Infrastructuur in de Metropoolregio Eindhoven: gas-, elektriciteits- en warmtenet

De huidige infrastructuur in de Metropoolregio Eindhoven bestaat voornamelijk uit het gas- en het elektriciteitsnet, die beheerd worden door Enexis Netbeheer. Het gas- en elektriciteitsnet tellen ieder ongeveer 350.000 aansluitingen. Daarnaast zijn er twee middelgrote warmtenetten, in Eindhoven en Helmond, en een aantal kleinere warmtenetten in Asten en Waalre. Bij elkaar hebben de huidige warmtenetten in de Metropoolregio Eindhoven op dit moment nog maar een relatief beperkt aandeel van ongeveer 16.500 aansluitingen.

In het traject naar een duurzame warmtevoorziening zien we in relatie tot de infrastructuur nog een aantal relevante aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Verduurzamen van het huidige gasnetwerk door grootschalige toepassing van duurzaam gas, bijvoorbeeld groen gas of waterstof, is op termijn te realiseren maar vindt nu nog niet plaats in de Metropoolregio Eindhoven. Bij het realiseren van een aardgasvrije warmtevoorziening of aardgasvrije wijken zou het huidige aardgasnet op die manier een belangrijke rol kunnen blijven spelen. Hiervoor is nader onderzoek noodzakelijk.
- Het overschakelen op duurzame warmte betekent, afhankelijk van de toegepaste duurzame warmtebron, meestal ook een toename in het gebruik van elektrische (hulp)energie en leidt daarmee tot een extra belasting van het elektriciteitsnet. Afhankelijk van de gekozen bronnen en technieken zal de elektriciteitsvraag (in TWh) ten gevolge van de duurzame warmtetransitie met gemiddeld 33% toenemen. Als de gehele warmtevraag gedekt kan worden door duurzame warmtebronnen moet gemiddeld genomen een derde van deze warmteproductie komen uit elektriciteit. In 2050 is dat dus een derde van de verwachte warmtevraag van 4,4 TWh ofwel 1,5 TWh aan elektriciteit. Dit betekent dat er een forse toename is van de belasting op het elektriciteitsnet. Op sommige plekken in de regio zal de warmtevraag komen uit volledig elektrische oplossingen (met individuele warmtepompen bijvoorbeeld), wat betekent dat de belasting op het net op deze locaties nog hoger zal zijn.
- Met de inzet van laagwaardige duurzame energiebronnen en zonthermie zal meer gebruik gemaakt gaan worden van de opslag van warmte en koude in de bodem via open of gesloten systemen, individueel of collectief uitgevoerd. Deze ontwikkeling geeft een druk op het gebruik van de ondergrond en verhoogt het risico op het behoud van de grondwaterkwaliteit. Dit vraagt om een goede risicobeheersing bij de verdere ontwikkeling en uitrol van de warmtetransitie. De Provincie is hiermee bezig via een nieuwe omgevingsverordening.

4. De uitgangspunten voor samenwerking

De uitgangspunten voor samenwerking bij de warmtetransitie en de relatie tussen RSW en TVW's staan in het hoofddocument Concept RES 1.0.

Geen regio van overvloed

De Metropoolregio Eindhoven kent geen overvloed aan bovenlokale warmte-bronnen. Er is bijvoorbeeld geen grote industriële sector die veel restwarmte produceert en er is een gedeelte van de regio dat grondwaterbeschermingszones heeft, waardoor er voorzichtig om moet worden gegaan met de bodem en het gebruiken van aardwarmte. Daarnaast staat de duurzaamheid van biomassaverbranding ter discussie. Meer elektriciteitsverbruik voor lokale duurzame opwekking van warmte zorgt voor veel extra belasting van ons net. Vanwege deze redenen is het van belang dat de 21 gemeenten, de provincie en de 2 waterschappen samenwerken om te komen tot keuzes voor de regio met een optimale inzet van de bovenlokale bronnen die we wél hebben. Daarom maken we als regio gezamenlijk een 'Regionale Structuur Warmte'.

1,5 TWh aan elektrische (hulp)energie

Het overschakelen op duurzame warmte betekent, afhankelijk van de toegepaste duurzame warmtebron, meestal een toename in het gebruik van elektrische (hulp)energie. Dit leidt tot een extra belasting van het toch al zwaar belaste elektriciteitsnet. Als de gehele warmtevraag gedekt wordt door duurzame warmtebronnen moet gemiddeld genomen een derde van deze warmteproductie komen uit elektriciteit. Bij een optimale warmtetransitie is dat in 2050 bij een verwachte warmtevraag van 4,4 TWh gelijk aan 1,5 TWh aan elektriciteit.

1,5 TWh aan elektrische (hulp)energie

Het overschakelen op duurzame warmte betekent, afhankelijk van de toegepaste duurzame warmtebron, meestal een toename in het gebruik van elektrische (hulp)energie. Dit leidt tot een extra belasting van het toch al zwaar belaste elektriciteitsnet. Als de gehele warmtevraag gedekt wordt door duurzame warmtebronnen moet gemiddeld genomen een derde van deze warmteproductie komen uit elektriciteit. Bij een optimale warmtetransitie is dat in 2050 bij een verwachte warmtevraag van 4,4 TWh gelijk aan 1,5 TWh aan elektriciteit.

Doelstellingen Regionale Structuur Warmte (RSW)

Met de Regionale Structuur Warmte willen we:
- De bovenlokale / regionale bronnen optimaal benutten;
- Desinvesteringen voorkomen;
- Maatschappelijke kosten laag houden en daarbij rekening houden met inwoners en bedrijven in nabijgelegen gemeenten.

Visievorming in de steigers

De Regionale Structuur Warmte geeft inzicht in de potentie van verschillende warmtebronnen in de regio. De RSW brengt vraag en aanbod in beeld, zodat op lokaal niveau vraag en aanbod aan elkaar kunnen worden gekoppeld. Echter, deze informatie is nog grofmazig en moeten we aanvullen met lokale informatie. Gelijktijdig aan het opstellen van de RSW wordt op lokaal niveau beleid geschreven voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Elke gemeente stelt uiterlijk in december 2021 een Transitie Visie Warmte vast, waarin staat in welke wijken voor 2030 wordt begonnen en welke duurzame warmtebron daarvoor in aanmerking komt. Om de informatie

en bestuurlijke keuzes op lokaal en regionaal niveau zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten is goede afstemming nodig. Naarmate er meer duidelijkheid komt over de lokale invulling van duurzame warmte, geeft dit op regionaal niveau inzicht in waar het schuurt en/of kansen biedt. Zo vindt er een wisselwerking plaats tussen lokale beleidsontwikkeling en regionale visievorming. Vroegtijdige en regelmatige uitwisseling van informatie voorkomt de ontwikkeling van onuitvoerbare plannen en desinvesteringen. Richting RES 2.0 worden afspraken gemaakt hoe deze uitwisseling structureel vorm gaat krijgen.

Actueel informatieplatform

We werken aan een platform waarop alle informatie is verzameld. Dit platform biedt een actueel overzicht van de beschikbare bronnen en hun potentie, de lopende en de geplande warmteprojecten. Dit platform helpt gemeenten bij het opstellen en aanscherpen van hun lokale Transitievisies Warmte en geeft inzicht in mogelijke samenwerkingen (bijvoorbeeld met buurgemeenten, een waterschap of bedrijven). De opgave om de bebouwde omgeving duurzaam en aardgasvrij te verwarmen is een groot en langdurig traject. Met de tijd wordt er meer ervaring opgedaan en komt er nieuwe informatie beschikbaar. De kennis neemt dus toe en daarmee nemen de onzekerheden in warmteprojecten af. Een actueel informatieplatform helpt om de ervaringen en kennis te delen en uiteindelijk het proces te versnellen. (Link platform)

Regionaal afwegingskader

De gemeenten in de MRE hebben maar beperkte toegang tot duurzame warmtebronnen. Het is waarschijnlijk dat er situaties ontstaan waarin meerdere gebieden aanspraak kunnen maken op eenzelfde warmtebron. Op basis daarvan wordt dan besloten hoe en waar de bron wordt ingezet en door wie de bron wordt ontsloten? Daarom is het essentieel om regionaal afspraken te maken over hoe we met deze (sub)regionale bronnen omgaan en op basis waarvan een bepaalde bron wordt toegekend aan een bepaalde (deel)wijk. Hiervoor ontwikkelen we richting RES 2.0 een methodiek waarin de maatschappelijke kosten en baten kunnen worden gewogen. Met de 21 gemeenten komen we tot overeenstemming over de weging van deze maatschappelijke kosten en baten en het belang van verschillende indicatoren, zoals landschappelijke inpassing, laagste kosten eindgebruiker, toegang tot alternatieve oplossingen, draagvlak, etc.

Kennis- en leerprogramma

Gemeenten krijgen met de warmtetransitie een regierol, terwijl het momenteel nog ontbreekt aan kennis en expertise op dit vlak. In een korte tijd leren we al doende in projecten rondom duurzame warmte. Een gezamenlijk kennis- en leerprogramma kan dan een grote hulp zijn om grote hoeveelheden informatie begrijpelijk en toepasbaar te maken. Denk hierbij aan de nieuwe warmtewet of het proces omtrent ontwikkeling van een warmtenet, verschillende vormen van eigendom en eigenaarschap. Daarnaast staat de MRE bekend als technologische topregio. Een regio bij uitstek waar we inzetten op innovatie en kennisontwikkeling. Deze innovatie hebben we hard nodig in de transitie naar duurzame aardgasvrije warmte. Des te meer omdat in onze regio geen overvloed aan bronnen is. Omdat we deze moeilijke opgave slim aan willen pakken, maken we afspraken over een gezamenlijke kennis- en leeragenda waarbij we samenwerken met kennisinstellingen en bedrijven.

Scenario's

Om als regio en als gemeenten tot weloverwogen keuzes te komen ten aanzien van de optimale inzet en verdeling van (boven)gemeentelijke warmtebronnen en samenwerking, is een aantal scenario's uitgewerkt. De scenario's geven via verschillende invalshoeken inzicht in de effecten van de inzet en verdeling van warmtebronnen op de publieke belangen. Het is niet de bedoeling om te kiezen tussen één van de scenario's. Met de onderscheidende scenario's geven we alleen inzicht in de effecten van deze verschillende invalshoeken. Op basis van de scenario's identificeren we binnen de RSW 1.0 richtinggevende bouwstenen voor de optimale inzet en verdeling van (boven)gemeentelijke warmtebronnen en geven we aan hoe de toekomstige regionale samenwerking rondom warmte vorm kan krijgen. Met deze scenario's worden zowel lokale alsook gemeentegrens-overstijgende alternatieve warmtestrategieën onderling vergelijkbaar gemaakt.
Inzichten zoals opgedaan in deze studie kunnen mogelijk ook bijdragen aan TVW, welke op gemeentelijk niveau worden uitgewerkt. Deze studie is geen vervanging van een TVW.

De scenario's zijn volgens 2 assen bepaald : Proactief versus afwachten en lokale aanpak versus regionale aanpak.

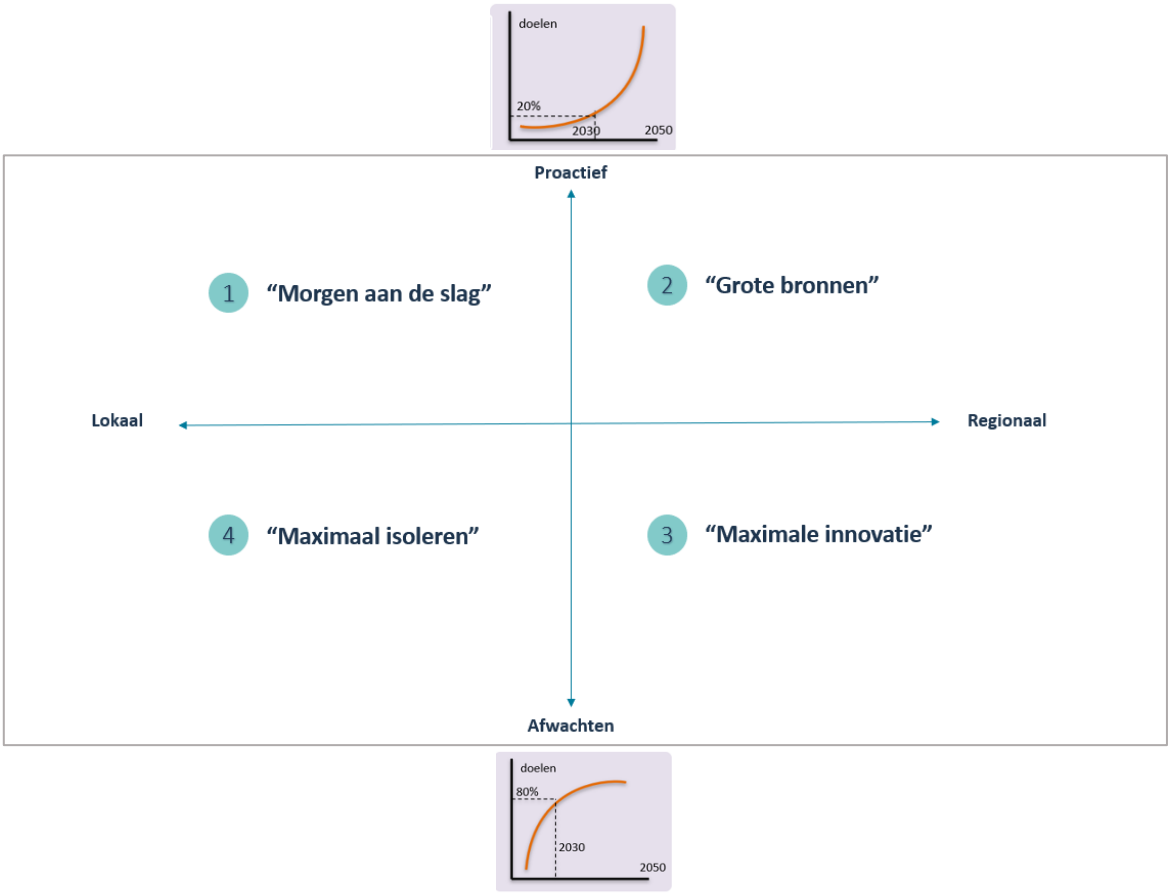

Scenario 1

Scenario 1 heeft als titel "*Morgen aan de slag*". In dit scenario wordt er gekozen om op korte termijn laaghangend fruit te plukken en om alleen de moeilijkste clusters na 2030 te pakken. Dit scenario voorziet in een snelle opstart, waardoor dynamiek ontstaat om snel te leren, te ondernemen en te realiseren. Niet constructieve discussies worden in dit scenario vermeden. Snel resultaten boeken om vertrouwen te creëren is in dit scenario belangrijk.

Scenario 2

Scenario 2 heeft als titel "*Grote bronnen*". In dit scenario wordt gekozen voor een regionale aanpak met grote regionale bronnen zoals geothermie, biogas en voor een regionale infrastructuur tussen grote steden (Eindhoven en Helmond) en nabij liggende gemeente. Er wordt proactief onderzocht of die haalbaar zijn en er zijn opties om te beginnen met proeftuinen om te leren hoe om te gaan met die grote bronnen. Provinciale en regionale overheden en netbeheerders nemen een sterke positie in dit scenario. Voorzien is dat het aardgasnetwerk geschikt is voor hergebruik met groen gas, wat interessant is voor panden op grotere afstand van een warmtenet. Het verwacht voordeel is dat hierdoor extra verzwaring van het elektriciteitsnet kan worden voorkomen.

Scenario 3

Scenario 3 heeft als titel "*Maximale innovatie*". In dit scenario wordt er gekozen om samen te werken aan innovatieve oplossingen. Een samenwerkingsverband wordt getekend met universiteiten en onderzoeksbureaus om nieuwe technologieën voor de opwek en opslag van warmte te onderzoeken en te testen. Een gezamenlijk programma van proeftuinen wordt op regio niveau opgesteld zodat subsidies van de overheid in buurten wordt ingezet die kansrijk zijn en waarmee we bepaalde situaties of technieken in andere buurten van de regio kunnen opschalen. Op korte termijn ligt de focus in dit scenario op isolatie. Keuzes en strategie voor de lange termijn wordt uitgesteld zodat de resultaten van de innovatie en proefprojecten kan worden meegenomen in uiteindelijke keuzes. In dit scenario wordt verwacht dat er na 2030 een regionale versnelling komt van de warmtetransitie.

Scenario 4

Scenario 4 heeft als titel "*Eerst besparen*". In dit scenario wordt er gekozen om langzaam op te starten met de makkelijkste wijken met een lokale oplossing (of lokaal warmtenet of all-electric). Er wordt gewacht op inzicht in andere technologieën zoals waterstof en geothermie. De regionale focus ligt in dit scenario tot 2030 dan ook op isolatie van de gebouwde omgeving.

Regionaal warmte model

Om het grote gebied van de MRE te analyseren en verschillende scenario's door te rekenen is een innovatief model gebouwd, gebaseerd op de DWTM Warmtetool. Verschillende transitiepaden zijn op het niveau van clusters doorgerekend. Per scenario is na het wegfilteren van niet-haalbare oplossingen per cluster een transitie pad gekozen. Het resultaat van het scenario voor de gehele MRE is de optelsom van de geselecteerde transitiepaden.

De volgende scenario's zijn in deze studie opgenomen:

Aangedragen vanuit RSW-werkgroep	**Toegevoegd gedurende looptijd project**
- **Scenario 1** Morgen aan de slag - **Scenario 2** Grote bronnen - **Scenario 3** Maximale innovatie - **Scenario 4** Eerst besparen	- **Extra scenario** Volledig all-electric - **Extra scenario** Maximale CO2-reductie - **Extra scenario** Laagste kosten per vermeden CO2

De totale nationale kosten voor de verschillende hoofdscenario's variëren tussen 11 – 19 miljard euro. Gezien de globale aanpak moet daar een flinke onzekerheidsmarge van circa 40% bij worden genomen. Scenario's waarin grootschalig wordt ingezet op isolerende maatregelen zijn daarbij relatief extra duur. Daar staat tegenover dat bij maximale isolatie wel de grootste CO2-reductie wordt behaald, namelijk >80% t.o.v. de aardgasreferentie.

		Kosten voor de totale MRE			
		Totale nationale kosten	Gebouw-eigenaar	Eindgebruiker	Eigenaar/ bewoner
Scenario 1	Nu aan de slag				
Scenario 2	Grote bronnen				
Scenario 3	Maximaal innoveren				
Scenario 4	Maximaal isoleren				
Extra scenario	All-electric				
Extra scenario	Max CO2 reductie				
Extra scenario	Min euro/ton CO2				

De extra belasting van de elektrische infrastructuur als gevolg van de warmtetransitie is ook geanalyseerd. Te zien is dat scenario's met veel lokaal opgestelde warmtepompen een extra beslag leggen op het elektriciteitsnet. Daar zal rekening mee moeten worden gehouden, aangezien de beschikbare transportcapaciteit (van Enexis) binnen de MRE reeds schaars is en ook de mogelijkheden voor opwek van groene energie in de regio beperkt zijn. In het geval van het all-electric scenario is berekend dat de opgestelde warmtepompen een extra piekvraag van ongeveer 1 GWe impliceren voor het elektriciteitsnet. Door de inzet van warmtenetten zijn er veel minder warmtepompen nodig, waardoor de extra piekvraag voor het elektriciteitsnet lager uitvalt.

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

4. Duurzame Opwek

Bijlage 4.1 No-Regretmaatregelen

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Metropoolregio Eindhoven
RES Regionale Energie Strategie

Optimale realisatie no-regret maatregelen

Grootschalige opwek

Werkgroep grootschalige opwek

4 maart 2021

Versie: Concept 1.0

1. Achtergrond: no-regret maatregelen

We willen ons maximaal inzetten voor de eerste treden van de ‘zonneladder’. We kijken voor zon daarom in de eerste plaats naar de zogenoemde no-regret maatregelen. In het voorliggende rapport gaan we in op het vertrekpunt vanuit de concept-RES, de belemmeringen in realisatie van de no-regret maatregelen, de regionale aanpak voor deze belemmeringen en enkele handvatten voor de praktische uitvoering.

1.1 Waar komen we vandaan?

In de concept-RES maakte de Metropoolregio Eindhoven gebruik van ontwerpend onderzoek om te komen tot het bod en de globale zoekgebieden voor wind en zon in de regio. We hebben onszelf de vraag gesteld: hoe kan het landschap op een gedragen manier geladen worden met de energieopwekking van de toekomst? De zoekgebieden in de concept-RES voor windturbines en zonnevelden zijn tot stand gekomen door enerzijds de maximale potentie te bepalen op basis van wet- en regelgeving en technische haalbaarheid en anderzijds op basis van een ruimtelijke onderbouwing. De regio wil zorgvuldige keuzes maken over de ruimtelijke inpassing van grootschalige opwek en andere opgaven. Daarom hebben zij nadrukkelijk gezocht naar de kansen voor verbinding van de energieopgaven met andere opgaven.

1.2 Het resultaat van deze stappen

We hebben in de concept-RES een zonneladder opgenomen die we in de zoektocht naar zoekgebieden voor zon gehanteerd hebben. Een uitgangspunt bij de zonneladder is zo veel mogelijk meervoudig ruimtegebruik. In het hoofdstuk grootschalige opwek van de concept RES 1.0 hebben we de zonneladder uit de concept-RES nader uitgewerkt, zie hiervoor ook onderstaande afbeelding.

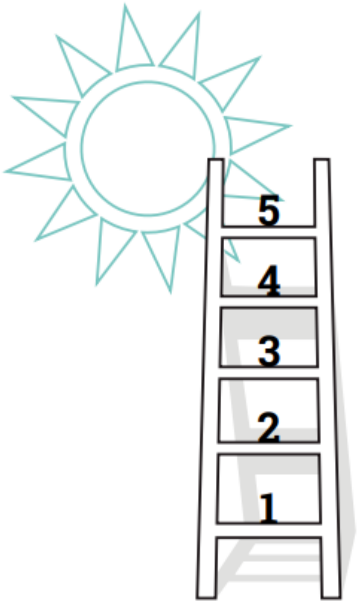

1. **Zon op dak**
2. **Op braakliggende grond en pauzelandschappen**
3. **Langs grootschalige infrastructuur en op industriële plassen (geen natuur)**
4. **Combinatie van energie met andere opgaven en functies, zoals:**
   - Langs stads- of dorpsrand: bijv. gecombineerd met recreatie- en natuurfunctie
   - Landbouwgronden met meervoudig ruimtegebruik
   - Op recreatieplassen (geen natuur)
   - Buffer rondom natuurgebieden: ter vervanging van agrarisch gebruik
   - Recreatiegebieden, zoals: landgoederen, uitloopgebieden, parken en tuinen
5. **Op landbouwgronden, mits:**
   - Goed ingepast
   - In verbinding met andere gebiedsopgaven

Dus. Niet in natuurgebieden:
- Niet in Natura 2000
- Niet in Natuurnetwerk Brabant; uitzondering mogelijk langs infrastructuur

Afbeelding 1. Zonneladder Metropoolregio Eindhoven

We gaan alle daken en ruimten waar we geen spijt van krijgen benutten voor zonnepanelen[1]. Om onze doelstellingen te halen wat betreft grootschalige opwek in onze regio, komen we er echter niet onderuit om ook zonnevelden te plaatsen. De informatie die we in het voorgenoemde proces hebben opgehaald is getoetst, samengebracht en vervolgens vertaald naar de wijze waarop de Metropoolregio Eindhoven energie duurzaam gaat opwekken. Op basis daarvan zijn de volgende drie categorieën bepaald:

- **Via no-regret maatregelen;**
- In zoekgebieden voor grootschalige opwek;
- Via energie-opwek ten dienste van andere opgaven en doelen.

Binnen voorgenoemde categorieën gaan we in totaal 2 TWh bijdragen aan duurzame-energie initiatieven in 2030.

1.3 De opbouw van ons bod

We willen in totaal 2 TWh bijdragen aan het opwekken van grootschalige duurzame energie in 2030. Ten tijde van het schrijven van de concept RES 1.0 komen we met de projecten die al gerealiseerd zijn, in de pijplijn zitten en de no-regret maatregelen gezamenlijk uitkomen op 1,46 TWh. In de gerealiseerde projecten en de projecten in de pijplijn zitten ook grondgebonden zonnevelden en windturbines. Wat we zien is dat we van die 1,46 TWh nog 0,28 TWh aan energie via de no-regret maatregelen kunnen opwekken. Voor de resterende 0,57 TWh zoeken we, mede met behulp van het milieueffectenrapport, naar zoekgebieden voor zonnevelden en windturbines. Hiervoor verwijzen we naar de bijlage met de tussenresultaten van het planMER.

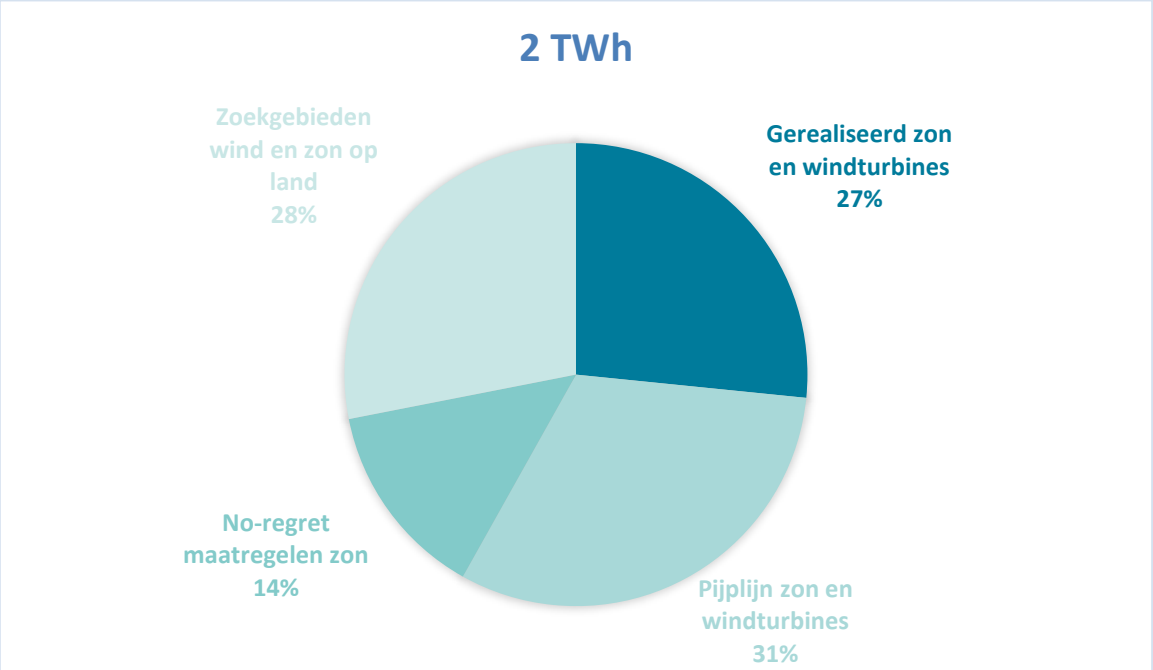

Tabel 1. Opbouw bod 2 TWh (peildatum 16 februari 2021)

[1] We bedoelen met zonnepanelen uitsluitend systemen die gebruikt worden voor het opwekken van elektriciteit i.t.t. zonnepanelen die gebruikt worden voor het opwarmen van b.v. water (zon-thermische panelen).

1.4 De no-regret kaart uit de concept-RES

De meeste potentie zit in het aanleggen van grootschalige zonnedaken, maar deze maatregel kent ook veel belemmeringen. Juist hier willen we een versnelling teweegbrengen. De focus van dit rapport ligt daarom bij de eerste trede van de zonneladder: het maximaal inzetten van grootschalige daken voor de opwekking van zonne-energie. Door het plaatsen van zonnepanelen op daken, wordt vraag en aanbod van elektriciteit dichtbij elkaar gebracht. Op deze manier gebruiken we de ruimte dubbel. Verder beperken we hiermee de visuele impact, en gebruiken we het elektriciteitsnetwerk zo efficiënt mogelijk.

Naast zon op dak, zijn er ook andere no-regret maatregelen (hogere treden van de zonneladder). Deze maatregelen worden vaak locatie specifiek en op projectbasis onderzocht. Denk hierbij aan restruimten binnen het stedelijk gebied die mogelijkheden bieden voor zonnevelden, zoals gebieden op of nabij vliegvelden of gebieden die in transitie zijn en daarom als pauzelandschap zijn aangewezen. Andere voorbeelden zijn bermen en taluds van snelwegen. Daarnaast zijn er gebieden die in aanmerking kunnen komen als energielandschap. Voorgenoemde projecten kunnen opgepakt worden door de betreffende gemeente, in samenwerking met relevante partijen zoals defensie of Rijkswaterstaat. Als regio willen we ons inzetten voor optimale realisatie. Daarom zorgen we voor afstemming onderling, zodat we kunnen leren van elkaar. Als het nodig is kunnen we onze regio inzetten om specifieke belemmeringen op te heffen.

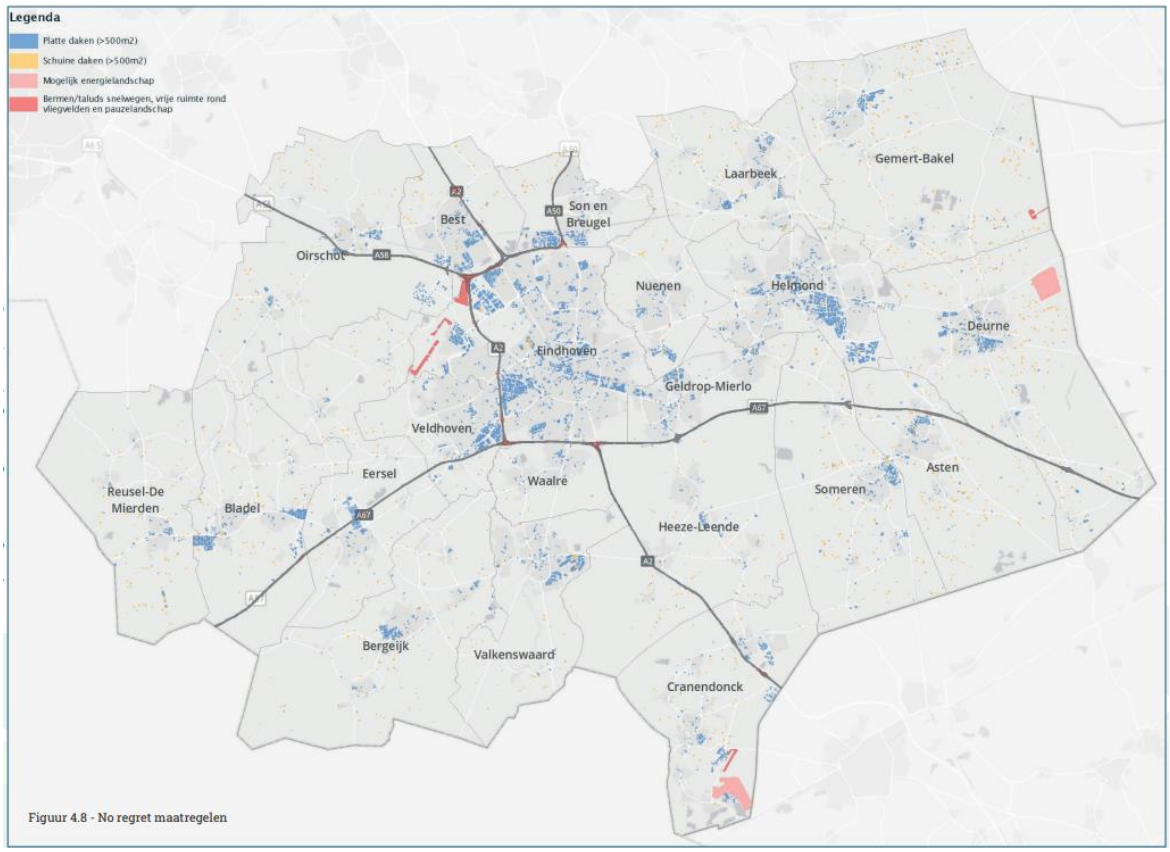

Afbeelding 2. No-regret kaart concept-RES

2. Belemmeringen in de realisatie

In onze regio zijn we een aantal belemmeringen tegengekomen. De consequentie van deze belemmeringen is dat bedrijven wachten met het nemen van stappen of zelfs overwegen geen stappen te zetten in de richting van de installatie van zonnepanelen op hun dak. De concrete belemmeringen worden hieronder kort beschreven. Er zijn een aantal specifieke belemmeringen die gelden voor agrarische bedrijven, deze worden kort beschreven en uiteraard meegenomen in onze regionale strategie. Voor meer informatie en details verwijzen wij naar het recent gepubliceerde rapport 'Zon op agrarische daken; een inventarisatie van barrières en mogelijke oplossingen' opgesteld door Brabants Bodem, Brabantse Milieufederatie en ZLTO.

2.1 Belemmeringen

De volgende belemmeringen voor realisatie van de no-regret maatregelen kwamen naar voren uit de analyse van praktijkervaringen en beschikbare onderzoeken. We noemen hier de belangrijkste belemmeringen die we op dit moment hebben opgehaald, maar het kunnen er uiteraard meer zijn:

- De eigenaar van een bedrijf heeft een SDE+ beschikking[2] gekregen, maar doet hier vervolgens niets mee. De reden hiervoor kan zijn dat de eigenaar weinig inzicht heeft in het verkregen rapport. Hij is niet in staat een goed oordeel te vormen over het rapport en heeft onvoldoende tijd om dit verder uit te zoeken.
- Het dak van het desbetreffende bedrijf heeft onvoldoende draagkracht voor het plaatsen van zonnepanelen. De eigenaar beschikt niet altijd over de juiste kennis of tijd om dit op te lossen.
- Vanwege transportschaarste kan er onvoldoende teruglevercapaciteit op het netwerk beschikbaar zijn. Het resultaat is dat een project niet aangesloten kan worden. Bijvoorbeeld: bij aanvraag van een SDE+ beschikking wordt de transportindicatie voor een bepaalde periode afgegeven door de netwerkbeheerder. De transportindicatie kan voorafgaand aan de realisatie op het moment van de offerte aanvraag of bij een terugleververzoek van het project wijzigen, hierdoor is het mogelijk dat er geen transportcapaciteit beschikbaar is en de netwerkbeheerder niet kan aansluiten.
- Bij de aanvraag van een SDE+ subsidie is het noodzakelijk dat er een grootverbruikersaansluiting aanwezig is. Wanneer dit niet het geval is, kan er een grootverbruikersaansluiting worden aangevraagd bij de netwerkbeheerder waarna deze wordt gerealiseerd. Hier zijn kosten aan verbonden. De kosten hiervan moeten in de business case worden opgenomen om te bepalen of deze haalbaar blijft. Een gevolg hiervan kan zijn dat de business case niet meer haalbaar is.
- De eigenaar wil niet altijd zelf investeren. Een mogelijke reden hiervoor is dat de eigenaar over onvoldoende kennis of vermogen beschikt.
- De eigenaar kan soms niet zelf investeren, maar staat wel positief tegenover de ontwikkeling van zonnepanelen op daken. Hij heeft echter geen inzicht in de mogelijkheid van financiering van de systemen door tweeden of derden, zoals coöperaties of buren en de eigenaar heeft geen tijd om dit uit te zoeken.
- Wanneer de eigenaar wil investeren, maar huurders heeft, kan er onduidelijkheid zijn over de verdeling van baten.

[2] Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie. Deze subsidie is bedoeld voor bedrijven en (non-)profit instellingen in sectoren als industrie, mobiliteit, elektriciteit, landbouw en de gebouwde omgeving die hernieuwbare energie gaan produceren of CO2-reducerende technieken toepassen.

- Er kan onduidelijkheid zijn over het verzekeren van de systemen. Een aantal verzekeringsmaatschappijen weigerde namelijk het verzekeren van grootschalige systemen voor het opwekken van zonne-energie. Dat leek met name te komen door het gebrek aan (technische) kennis om een goede inschatting van het risico te kunnen maken.
- Het bedrijf heeft geen tijd of kennis om de vraag naar zonnepanelen bij (een aantal) partijen uit te zetten om de mogelijkheden te kunnen vergelijken.

Op basis van het rapport ZLTO en BMF zijn er twee aanvullende belemmeringen die specifiek voor agrarische ondernemingen gelden:

- Melkveehouders hebben vaak een groot dak maar een klein verbruikersaansluiting. Als zij voor elektriciteitsopwekking op hun eigen dak kiezen, beperken zij zich vaak tot de hoeveelheid die voldoende is voor eigen gebruik. Een deel van hun dak blijft dan onbenut.
- De eerste ondernemer in een gebied moet in principe de aansluitkosten naar een transformator op zich nemen, zodat hij terug kan leveren. Dat zijn vaak hoge kosten, die men niet altijd kan of wil opbrengen.

Transportschaarste

In onze regio is er sprake van transportschaarste op het netwerk. Dit betekent dat verschillende stations in de regio over weinig tot geen capaciteit beschikken teruggeleverde elektriciteit op te slaan en te transporteren. Op dit moment bevindt station Hapert zich in fase 2 en diverse stations bevinden zich in fase 1a. Fase 1a betekent dat het netwerk vol zit, maar dat er nog een congestieonderzoek volgt voordat er definitief ‘geen capaciteit’ meer beschikbaar is en het dus overgaat naar fase 2. Hierdoor kunnen er geen nieuwe aansluitingen gerealiseerd worden. De prognose voor de nabije toekomst is dat meerdere stations in de regio naar fase 2 zullen gaan.

2.2 Samenvattend

We concluderen dat de belemmeringen verschillend van aard zijn; zowel technisch, organisatorisch, financieel als juridisch. Het gaat vaak om een gebrek aan kennis en/of tijd bij de eigenaren om oplossingen voor belemmeringen uit te zoeken en door te voeren. Wanneer bedrijven hun business case in principe rond krijgen, maar vervolgens geen zonnepanelen installeren, spelen er vaak meerdere belemmeringen en zijn er dus ook meerdere oplossingen nodig. Om bedrijven goed te kunnen assisteren in hun realisatieproces is advies en ondersteuning vanuit verschillende perspectieven cruciaal. Er is één overkoepelend probleem in de regio, namelijk transportschaarste. Deze krijgt speciale aandacht in de strategie van onze regio. In dit rapport gaan we enkel op dit onderwerp in vanuit het perspectief van realisatie van de grootschalige daken.

3. De regionale aanpak

De realisatie van de no-regret maatregelen en in het bijzonder grootschalige zonnedaken is urgent. Daarom is het belangrijk bedrijven integraal te stimuleren en hen te helpen om belemmeringen weg te nemen. Grootschalige opwek staat hierbij niet op zichzelf, maar in verbinding met het onderwerp besparing. In het hoofdstuk besparing is aandacht voor een integrale bedrijvenaanpak waar besparing en opwek samenkomen. Naast het wegnemen van belemmeringen is er langere termijn prioritering en programmering nodig voor deze realisatie. Vanwege dit overkoepelende en regio brede belang gaan we hier nader op in.

3.1 Het belang van prioritering en programmering

Als regio willen we slimme beslissingen nemen die geen onnodige hoge maatschappelijke kosten met zich meebrengen. Dat betekent dat we gezamenlijk binnen onze regio koppelingen maken tussen aspecten die bepalend zijn voor onder andere de kosten en maatschappelijke impact. Op basis hiervan moeten we de prioriteit geven aan de realisatie van bepaalde projecten. Afstemming op en kennisdeling tussen netbeheerder Enexis, de gemeenten, de Provincie Noord-Brabant en de Waterschappen is daarom cruciaal. We moeten samen concluderen aan welke projecten (op welke locaties) we prioriteit moeten geven en wat de gevolgen daarvan zijn. Wanneer we hierin een keuze moeten maken, is het belangrijk om een duidelijk kader te hebben vastgesteld wat als onze basis fungeert om een beslissing te nemen. Uitgangspunt hierbij moet volgens de zonneladder de grootschalige zonnedaken zijn.

Omdat de ontwikkelingen op gebied van prioritering en programmering in de RES van West-Brabant al in volle gang zijn, houden wij hun opzet en proces in de gaten om hiervan te leren. Een voorbeeld van een ontwikkeling die wij volgen is cable pooling. Dit is een innovatief en waarschijnlijk efficiënt middel waarbij meerdere projecten in een gebied vanaf een centraal punt worden aangesloten op de kabel naar een station. Hierdoor worden meerdere lange kabels uitgespaard. Dit zijn ontwikkelingen die ook in onze regio oplossingen kunnen bieden.

3.2 Aandachtspunten voor prioriteren en programmeren

Prioriteren en programmeren draagt bij aan het creëren van:

A. Lagere maatschappelijke kosten en het op tijd kunnen leveren van netcapaciteit; netbeheerder Enexis kan gegronde, tijdige beslissingen nemen over investeringen in de verzwaring van huidige stations of in de aanleg nieuwe stations.
B. De mogelijkheid tot onderlinge afstemming tussen gemeenten, waarmee we ruimtelijke efficiëntie creëren.
C. Draagvlak doordat we anticiperen op, in plaats van reageren op situaties. Dit doen we door over een langere periode al in gesprek te gaan met bedrijven.
D. De mogelijkheid om tijdig noodzakelijke aanpassingen in wet- en regelgeving in gang te zetten.

Daarom zijn verdienen enkele punten onze aandacht wanneer we gaan programmeren en prioriteren. Hieronder zullen we deze toelichten. We zullen hierbij altijd rekening houden met de zonneladder.

3.2.1 Starten bij SDE+ beschikkingen

We willen starten met het helpen van eigenaren die al een SDE+ beschikking hebben om hun projecten te realiseren. De reden hiervoor is dat de beschikking tijdelijk geldig is (voor projecten > 1 MW is de deadline van realisatie 3 jaar). Wanneer het project niet binnen de termijn gerealiseerd is, geldt dat het bedrijf voor drie jaar is uitgesloten van SDE+ beschikkingen. Daarnaast hebben deze bedrijven drie kenmerken die voordelig zijn ten overstaande van bedrijven zonder SDE+ beschikking:

- De bedrijven hebben al een stap gezet richting realisatie en daardoor een hogere motivatie.
- De bedrijven hebben een beschikking, wat hun business case in de meeste gevallen haalbaar maakt.
- Als deze bedrijven zonnedaken realiseren kunnen zij ook omliggende bedrijven motiveren (sneeuwbaleffect).

3.2.2 Transportschaarste

Zoeken naar innovatieve oplossingen en een zorgvuldige planning voor het aansluiten van projecten kunnen een oplossing bieden voor transportschaarste. Voorbeelden hiervan zijn innovatieve opslagmethoden en curtailing. Bij curtailing wordt de teruggeleverde capaciteit afgetopt (tot 70%). Daarnaast moeten uiteraard de huidige stations worden uitgebreid of zal er een nieuw station moeten worden gebouwd. Dit zijn grote projecten waarin omgevingsgerelateerde zaken, vaak 70% van de doorlooptijd beslaan. Doorlooptijden zijn hierdoor lang (4-7 jaar). Dit laatste moet in breder verband worden opgepakt, om het volledige doel van 2 TWh te kunnen bereiken.

3.2.3 De maatschappelijke kosten

Voor onze inwoners willen we de kosten van de energietransitie zo laag mogelijk houden. Dat betekent dat we weloverwogen keuzes moeten maken met betrekking tot investeringen die leiden tot maatschappelijke kosten. Hierbij doelen we op de investeringen die gedaan moeten worden om een station uit te breiden of vanuit het niets op te bouwen zijn groot. Deze kosten worden gemaakt door de netbeheerder en doorberekend via het Rijk (belasting), opslag op de energienota of elektriciteitsprijs, naar de consument. Andere maatschappelijke kosten zijn onder andere die van de netaansluiting die we, als er sprake is van SDE+ subsidie, (deels) door de belastingbetaler compenseren. Een korte netaansluiting of een project dat weinig SDE+ beschikking nodig heeft, kan daarom leiden tot minder maatschappelijke kosten.

Om weloverwogen keuzes te kunnen maken is continue afstemming tussen de regionale overheden en de netbeheerder. We zetten maximaal in op systeemefficiëntie, om zo te besparen op maatschappelijk kosten, ruimte en tijd in de uitvoering. Wij hebben verschillende handvatten ontwikkeld voor het verhogen van systeemefficiënte voor de regio:

- Het optimaal benutten van de bestaande infrastructuur;
- Minimaal transport van energie over lange afstanden: energievraag- en aanbod zoveel mogelijk combineren (denk aan de zonneladder);
- Optimale benutting van transportcapaciteit: evenwichtige verdeling wind en zon;
- Clustering van duurzame opwekprojecten (cable pooling).

Wet- en regelgeving

Netbeheerder Enexis moet zich aan de wet houden die voorschrijft dat zij geen prioriteit mag geven aan zon-op-dak projecten ten overstaande van grondgebonden zonneprojecten. Ook de Provincie en gemeenten hebben weinig sturingsmogelijkheden. Hierdoor kunnen sommige grootschalige daken niet gerealiseerd worden, omdat een zonneveld de netcapaciteit claimt. We vragen aan het Rijk om samen met ons naar een passende oplossing te zoeken.

4. Uitvoering

Voor de uitvoering zoeken we de verbinding met de integrale aanpak in relatie tot het onderwerp besparing (zie hoofdstuk besparing).

Voor het onderwerp besparing benadert men concreet de bedrijven op drie bedrijventerreinen. De bedrijven wordt een pakket aan maatregelen geboden gericht op besparing maar ook op opwek. Hierin wordt dus de installatie van zonnepanelen op grote daken meegenomen.

Daarnaast is het van belang een platform te ontwikkelen waarop informatie over alle maatregelen te vinden is, alsook een functie waar dakaanbieders en dakzoekers elkaar kunnen opzoeken. Naast de situationele aanpak adviseren we om bedrijven in een vergelijkbare situatie op eenzelfde manier met dezelfde maatregelen te benaderen. Bij besparing is er een indeling gemaakt in functies van bedrijvenpanden. Dit kan helpen een versnelling in de realisatie teweeg te brengen. Een andere mogelijkheid is een branche gerichte benadering.

4.1 Het goede voorbeeld geven

We moeten zelf het goede voorbeeld geven. Dat betekent dat wij ook de eigen grootschalige daken moeten volleggen. Dit is een taak voor ons allen: gemeenten, waterschappen, provincie en Enexis. Denk hierbij ook aan de mogelijkheid om zonnepanelen in combinatie met elektrische laadpalen te realiseren op niet overdekte parkeerterreinen. Meervoudig ruimtegebruik en vraag koppelen aan aanbod, kan tenslotte verder gaan dan enkel grootschalige daken. Bovendien zijn er ook hier kansen voor een integrale benadering waarbij besparing en grootschalige opwek samenkomen.

4.2 Bedrijven benaderen

We nemen contact op met bedrijven met behulp van een vooraf opgezet schema, zodat we de eigenaren een tijdsindicatie kunnen geven. Deze indicatie moet weergeven of een bedrijf bij de groep hoort die snel is geholpen. Er kan ook sprake zijn van een grote mate van complexiteit waardoor nadere gesprekken noodzakelijk zijn. Door in contact te treden met bedrijven kunnen we inzicht krijgen in de belemmeringen. Voor bedrijven die te maken hebben met complexere vraagstukken is het belangrijk om hen te ondersteunen en belemmeringen weg te nemen. Dit kan op verschillende beleidsniveaus. We starten met de bedrijven die al snel aan de slag kunnen. Dit draagt bij aan de optimale realisatie van no-regret maatregelen.

4.3 Wegnemen van belemmeringen op drie beleidsniveaus

Om alle belemmeringen weg te nemen is er naast een integrale strategie en aanpak, samenwerking op drie beleidsniveaus nodig. In onderstaande tabel staat beschreven welke acties op de verschillende beleidsniveaus genomen kunnen worden om tot succes te komen.

Belemmeringen	**Bijdrage oplossing door gemeente**	**Bijdrage oplossing door Provincie en/of Regio**	**Bijdrage oplossing door Rijksoverheid**
Onvoldoende inzicht in SDE+ beschikking	Goede doorverwijzing naar Rijk/experts in regio	Goede doorverwijzing naar Rijk/experts in regio	Uitleg geven wanneer deze beschikbaar is en de mogelijkheid bieden tot een digitaal consult of een doorverwijzing naar expertise in regio
Dakconstructie niet sterk genoeg	Quick scan dak door een technisch bouwkundige en advies	Stimulering dakgebruik voor zonnepanelen, als voorwaarde voor nieuwbouw	Stimulering dakgebruik voor zonnepanelen, voorwaarde voor nieuwbouw [3]
Asbest in dak	Informeren over de Milieu-investeringsregeling, de Energie-investeringsaftrek en Willekeurige afschrijving milieu-investeringen van de provincie	Informeren over de Milieu-investeringsregeling, de Energie-investeringsaftrek en Willekeurige afschrijving milieu-investeringen	
Verzekering wil niet dekken vanwege brandveiligheid	Adviseren om tijdig een verzekeraar te benaderen. Geef ook advies over keurmerk installateurs	Kennisdeling op regionaal niveau, zodat gemeenten goed kunnen adviseren bij vragen	Informatiecampagne richting verzekeraars en aanvullende keurmerk installateurs SCIOS is in gang gezet i.v.m. vergelijkbare problematiek maatschappelijk vastgoed
Eigenaar wil/kan niet investeren	Informeren dat tweede/derde partijen dit kunnen organiseren via PostCodeRoos regeling (zie ook hiernaast)	In relatie tot besparing; benutten van een regionaal platform om dak-eigenaren, investeerders en organisatoren te matchen	
Onduidelijkheid over split incentive eigenaar/huurder	Adviseren om een “split incentive” op te nemen en te beschrijven in het huurcontract. Zowel de huurder als de eigenaar profiteert van lagere energielasten.		
Eigenaar heeft geen kennis van mogelijkheid tot	Informatie verstrekken over de mogelijkheden	Informatie verstrekken over de mogelijkheden	Informatie verstrekken over de mogelijkheden

[3] Rijk gaat het Besluit Bouwwerken leefomgeving aanpassen, zodat gemeenten meer mogelijkheden krijgen tot verplichting van het geschikt maken van een dak voor zonnepanelen.

financiering door derden			
Belemmering in financiën (business case niet rond)	Adviseren en verwijzen naar financiële partners die de sector goed kennen		Vanuit het Rijk is aangegeven hier geen uitzonderingen voor te willen faciliteren in SDE++
Geen grootverbruikers-aansluiting aanwezig	Doorverwijzen naar Enexis		
Geen tijd om marktvraag uit te zetten	Verwijzen naar partijen die dit faciliteren	Verwijzen naar partijen die dit faciliteren	
Deel van het dak blijft onbenut o.a. bij melkveehouders	Stimuleren samenwerking met energiecoöperaties door aan beide kanten draagvlak te creëren. Informeren over de PostCodeRoos regeling (minimaal 50 zonnepanelen)	Stimuleren samenwerking met energiecoöperaties door aan beiden kanten draagvlak te creëren	
Hoge kosten voor eerste boer m.b.t. bekabeling naar transformator	Met behulp van de RES hierop anticiperen en hiermee rekening houden in de programmering	Met behulp van de RES hierop anticiperen en hiermee rekening houden in de programmering	

5. Conclusie

De focus van dit rapport ligt op de realisatie van de no-regret maatregelen. We willen ons maximaal inzetten voor de bovenste treden van de zonneladder. Wij zien dat we al ver zijn met de grootschalige opwek, wanneer we kijken naar de al gerealiseerde projecten en de projecten die in de pijplijn zitten. Met de no-regret maatregelen kunnen we naar verwachting nog 0,28 TWh extra energie opwekken. Wij zien een grote potentie in het plaatsen van zonnepanelen op dak. Wat wij ook beseffen is dat deze maatregel een groot aantal belemmeringen kent. De belangrijkste belemmeringen hebben wij genoemd, en zijn gebaseerd op een analyse van praktijkvoorbeelden en onderzoeken.

Verder hebben wij de regionale aanpak uiteengezet, waarbij de nadruk ligt op systeemefficiëntie en programmering. Dit is met name belangrijk omdat dit een overkoepelende belemmering is in de realisatie van grootschalige zonnedaken. De praktische aanpak is om eigenaren van bedrijven te benaderen om zo inzicht te krijgen in de bedrijfsspecifieke belemmeringen. We kunnen hierbij starten met het stimuleren van bedrijven die al over een SDE+ beschikken. Bedrijven die met meerdere belemmeringen te maken hebben, kunnen wij ondersteunen door hen te helpen met het wegnemen van deze belemmeringen. Duidelijk is dat samenwerking tussen drie verschillende beleidsniveaus hiervoor noodzakelijk is.

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

4. Duurzame Opwek

Bijlage 4.2 PlanMER RES Metropoolregio Eindhoven

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Bosch & van Rijn
Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
030 – 677 6466

Auteurs
Steven Velthuijsen
Quinten Isselman
Martijn Disco

Opdrachtgever
Provincie Noord-Brabant
Metropoolregio Eindhoven

Voorlopig PlanMER grootschalige zon en wind
Regionale Energiestrategie (RES)
Metropoolregio Eindhoven

Voorlopig PlanMER grootschalige zon en wind

Regionale Energiestrategie (RES)

Metropoolregio Eindhoven

Versie
26 februari 2020

Bosch & Van Rijn
Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht

Tel: 030-677 6466
Mail: info@boschenvanrijn.nl
Web: www.boschenvanrijn.nl

© Bosch & Van Rijn 2021
Behoudens hetgeen met de opdrachtgever is overeengekomen, mag in dit rapport vervatte informatie niet aan derden worden bekendgemaakt. Bosch & Van Rijn BV is niet aansprakelijk voor schade door het gebruik van deze informatie

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 SAMENVATTING II
1.1 Inleiding en overzicht doelen iii
1.2 Belemmeringen en mogelijkheden v
1.3 Afbakening vii
1.4 Omgevingseffecten wind viii
1.5 Omgevingseffecten zon xii
1.6 Alternatieven en milieubeoordeling xvi
1.7 Mitigerende maatregelen xix
1.8 Aanzet tot evaluatieprogramma xxi

HOOFDSTUK 2 INLEIDING 23
2.1 Aanleiding 24
2.2 Waarom een plan-/project-MER 25
2.3 Betrokken partijen 26
2.4 Onderzoeksopgave (Doel) 27
2.5 Opbouw van het MER 28
2.6 MER i.r.t. stappenplan commissie m.e.r. 29
2.7 Beleidskader 30
2.8 Leeswijzer 30

HOOFDSTUK 3 CONTEXT 31
3.1 Inleiding 32
3.2 Procesgeschiedenis RES MRE 32
3.3 Reikwijdte en Detailniveau van het MER 35
3.4 Totstandkoming zoekgebieden 36
3.5 Overige uitgangspunten 36
3.6 Referentiesituatie en autonome ontwikkelingen 37

HOOFDSTUK 4 BELEMMERINGEN 39
4.1 Inleiding 40
4.2 Windenergie 40
4.3 Zonne-energie 45

HOOFDSTUK 5 AFBAKENING 48
5.1 Inleiding 49
5.2 Beschrijving windparklocaties 50
5.3 Beschrijving zonneparken 52

HOOFDSTUK 6 OMGEVINGSEFFECTEN WIND 58
6.1 Inleiding effectbeoordeling wind 59
6.2 Beoordelingsmethodiek 59
6.3 Energieopbrengst windparklocaties 60
6.4 Effecten windparklocaties op leefomgeving 63
6.5 Effecten windparklocaties op landschap 71
6.6 Effecten windparklocaties op ecologie 88
6.7 Windparklocaties en netinpassing 96
6.8 Samenvatting effectbeoordeling windparklocaties 97
6.9 Effectbeoordeling zoekgebieden windenergie – milieuthema's 99
6.10 Effectbeoordeling zoekgebieden windenergie - bredere thema's 105
6.11 Samenvatting effectbeoordeling zoekgebieden – windenergie 111

HOOFDSTUK 7 OMGEVINGSEFFECTEN ZON 113
7.1 Inleiding effectbeoordeling zon 114
7.2 Effecten zonneparken op leefomgeving 114
7.3 Effecten zonneparken op landschap 116
7.4 Effecten zonneparken op ecologie 136
7.5 Energieopbrengst zonneparken 143

7.6 Zonneparken en netinpassing 149
7.7 Bredere thema's zon 151
7.8 Samenvattende beoordelingstabel zon 156

HOOFDSTUK 8 ALTERNATIEVEN 157
8.1 Inleiding en totstandkoming alternatieven 158
8.2 Milieubeoordeling alternatieven 161
8.3 Analyse alternatieven 166

HOOFDSTUK 9 MITIGERENDE MAATREGELEN 167
9.1 Windturbines 168
9.2 Zonneparken 169
9.3 Mitigatie van landschappelijke effecten van zonneparken 170

HOOFDSTUK 10 LEEMTEN IN KENNIS EN AANZET VERVOLGONDERZOEK 177
10.1 Leemten in kennis 178
10.2 Discussie Ecologie 178
10.3 Evaluatieprogramma 181

BIJLAGEN 182
BIJLAGE A AFKORTINGEN 183
BIJLAGE B BELEIDSKADER 184
B.1 Inleiding 184
B.2 Europees en rijksbeleid 184
B.3 Provinciaal beleid 186
B.4 Regionaal en gemeentelijk beleid 190

BIJLAGE C TECHNISCHE BIJLAGE LANDSCHAP 193
BIJLAGE D TECHNISCHE BIJLAGE ECOLOGIE 193

Hoofdstuk 1 Samenvatting

1.1 Inleiding en overzicht doelen

Dit document is een milieueffectrapport (MER[1]) dat de milieugevolgen beschrijft van grootschalige zonne- en windparken in vooraf bepaalde zoekgebieden binnen de metropoolregio Eindhoven (MRE).
De MRE is een samenwerkingsverband van 21 gemeenten, de waterschappen Aa en Maas en de provincie Noord-Brabant.

Figuur 1 **De Metropoolregio Eindhoven (MRE)**

De MRE stelt een Regionale Energiestrategie (RES) op. In de concept-RES die de regio vorig jaar heeft gepubliceerd staat dat het doel is om in 2030 2 TWh aan duurzame elektriciteit te produceren[2].

Een deel hiervan (ca. 0,57 TWh) zal met grootschalige nieuwe zonne- en windparken moeten worden opgewekt. In de concept-RES waren ook zoekgebieden aangewezen waarbinnen deze doelstelling voor grootschalige opwek moet worden gerealiseerd.

1 Er zijn twee soorten MER: een planMER en een projectMER. Een planMER dient ter onderbouwing van een plan of beleid. Een projectMER dient ter onderbouwing van een vergunningaanvraag voor een concreet project. Dit rapport betreft een planMER, maar voor de leesbaarheid wordt vaak volstaan met MER.

2 De landelijke doelstelling van de 30 regio's die elk een RES opstellen is 35 TWh duurzame (grootschalige) elektriciteitsproductie in 2030.

1.1.1 *Doel MER*

Het MER heeft drie doelen:

- Onderzoeken of de doelstelling binnen de zoekgebieden haalbaar is.
- In beeld brengen wat de milieueffecten zijn van grootschalige zonne- en windparken binnen alle zoekgebieden, zodat de regio nadere keuzes kan maken over welke (delen van) zoekgebieden te benutten.
- Sturing bieden aan besluitvorming door aan de hand van alternatieven de milieugevolgen van beleidskeuzes inzichtelijk te maken.

Het opstellen van een MER voor de hele regio heeft als voordeel dat ook gezocht kan worden naar een 'regionaal optimum' en niet elke gemeente binnen haar grondgebied de beste plekken uitzoekt. Wel blijft het zo dat elke gemeente uiteindelijk gaat over haar eigen grondgebied, en is het MER (en de RES) vooral een hulpmiddel in de energietransitie.

Dit MER bevat objectieve informatie over de effecten van zonne- en windparken, maar maakt geen keuzes en geeft geen voorkeuren aan; de beoordeling moet voor zich spreken en de regio ondersteunen bij het maken van locatiekeuzes.

Omdat het MER veel verschillende thema's onderzoekt is het niet eenvoudig om 'de beste' locaties aan te wijzen. Een locatie kan op het ene thema goed scoren, maar op een ander thema juist minder. Uit het onderzoek blijkt dat er weinig locaties zijn die over de breedte beschouwd 'goed' of 'slecht' geschikt zijn.
Daadwerkelijke keuzes voor welke (delen van) zoekgebieden worden ingezet voor grootschalige opwek zullen een belangenafweging zijn waarbij zowel milieutechnische, maar ook maatschappelijke, economische en politieke belangen een rol spelen. Doel van het MER is om te zorgen dat het milieubelang in deze afweging een volwaardige plaats heeft.

Dit document is een 'voorlopig MER' omdat het nog geen 'Voorkeursalternatief' bevat. Dat komt omdat de initiatiefnemers van het MER (de gemeenten, waterschappen en provincie) eerst de objectieve resultaten van het MER willen bestuderen, voordat zij definitieve keuzes maken.

1.1.2 *Uitgangspunten*

De belangrijkste uitgangspunten van het MER zijn:

- De notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), samen met de daarop ontvangen zienswijzen, het advies van de commissie voor de m.e.r. en het advies van Brabant Advies dienen als uitgangspunt van het MER.
- De zoekgebieden uit de concept-RES zijn leidend. Wel is voor windenergie in het MER onderzocht in hoeverre er buiten de zoekgebieden nog mogelijkheden zijn. Voor zon bouwt het MER voort op het ontwerpend onderzoek dat is uitgevoerd ten behoeve van de concept-RES en beschouwt het MER alleen de milieueffecten van zonneparken binnen de zoekgebieden.
- Het MER beperkt zich tot de milieueffecten van grootschalige zonne- en windparken. Voor windparken geldt een ondergrens van 3 windturbines, conform de Interim Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant. Reden om enkel naar zon en wind te kijken is dat deze opwekvormen veruit de grootste potentie hebben, zeker omdat gekeken wordt naar de periode tot 2030 en eventuele innovatieve alternatieve opwekvormen naar verwachting voor die tijd nog geen belangrijke bijdrage kunnen leveren.

- Het detailniveau van het MER is passend bij het plangebied. Dat betekent dat er geen detailberekeningen of veldbezoeken zijn uitgevoerd.
- Beschermde natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland, waaronder alle Natura 2000-gebieden) worden in dit MER uitgesloten voor grootschalige opwek[3].
- Het MER volgt de aanpak uit het stappenplan dat de onafhankelijke commissie voor de milieueffectrapportage heeft opgesteld om te komen tot een MER voor een RES.

1.1.3 *Doelbereik*

De MRE wil in 2030 over 2 TWh aan duurzame opwekcapaciteit beschikken. Deze opwekcapaciteit is als volgt opgebouwd:

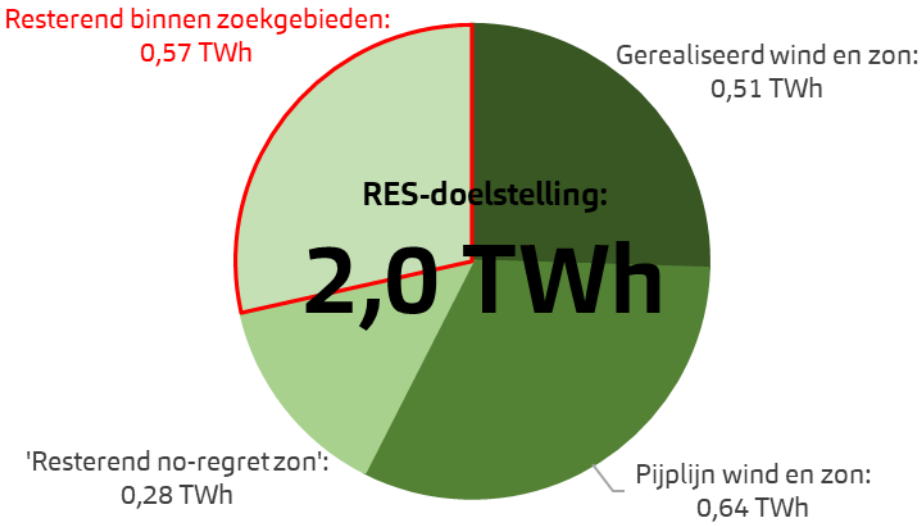

Dat betekent dat het MER moet onderzoeken in hoeverre het haalbaar is om 0,57 TWh aan elektriciteitsproductie met zon en wind mogelijk te maken in (delen van) de zoekgebieden[4].

1.2 Belemmeringen en mogelijkheden

Diverse belemmeringen beperken de ruimte voor grootschalige opwek door wind en zon. Denk hierbij aan bijvoorbeeld woningen, beschermde natuurgebieden en infrastructuur. Zie Hoofdstuk 4 voor een volledig overzicht van de meegenomen belemmeringen. Een GIS[5]-analyse brengt de resterende mogelijkheden in beeld.

Er zijn veel ruimtelijke belemmeringen voor windenergie. Onderstaande figuur toont deze belemmeringen.

[3] Er wordt een kleine uitzonderingsmogelijkheid gelaten voor windparken langs grootschalige infrastructuur: als deze enkel te realiseren zijn wanneer zij voor een klein gedeelte in NNB staan is maatwerk mogelijk.

[4] In de Concept-RES werd nog rekening gehouden met een opgave voor grootschalige zon en wind binnen de zoekgebieden van 1,1 TWh. Door toename van de pijplijn en voortschrijdend inzicht is deze opgave afgenomen tot 0,57 TWh.

[5] GIS: geografisch informatiesysteem.

Figuur 2 **Harde belemmeringen voor windenergie binnen de MRE.**

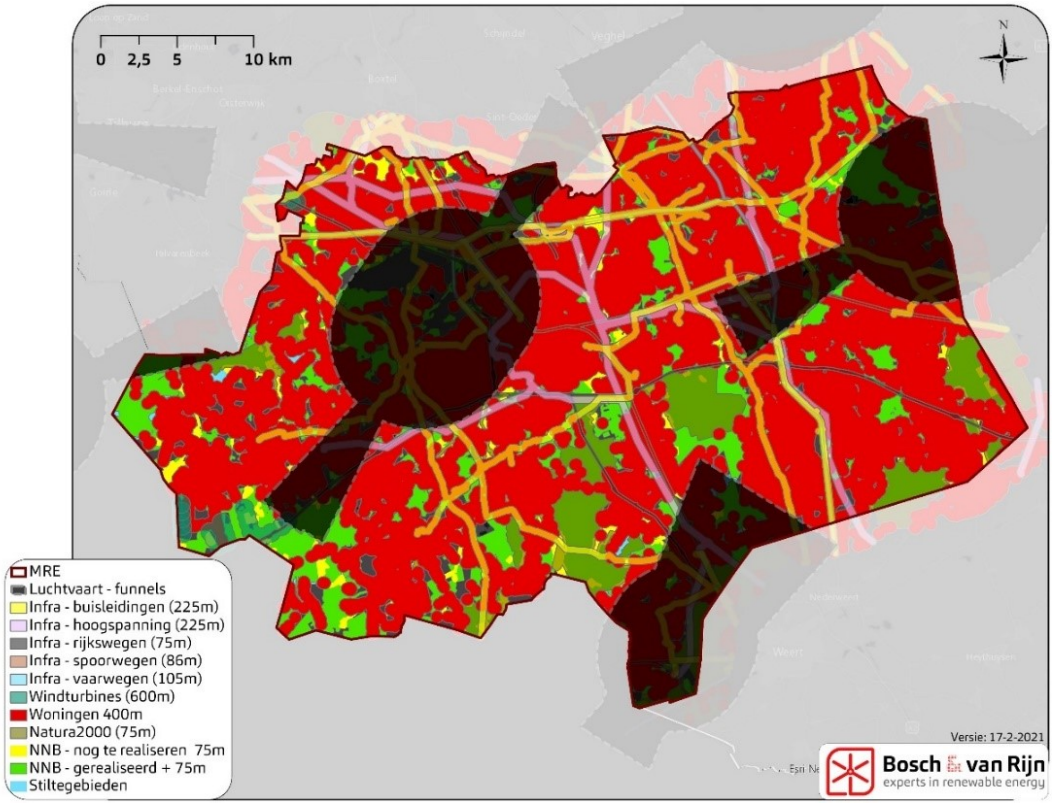

De belemmeringenkaart voor zonneparken is veel minder restrictief, omdat er wettelijk minder afstand hoeft te worden aangehouden tot bijvoorbeeld woningen.

Figuur 3 **Harde belemmeringen voor zonne-energie binnen de MRE.**

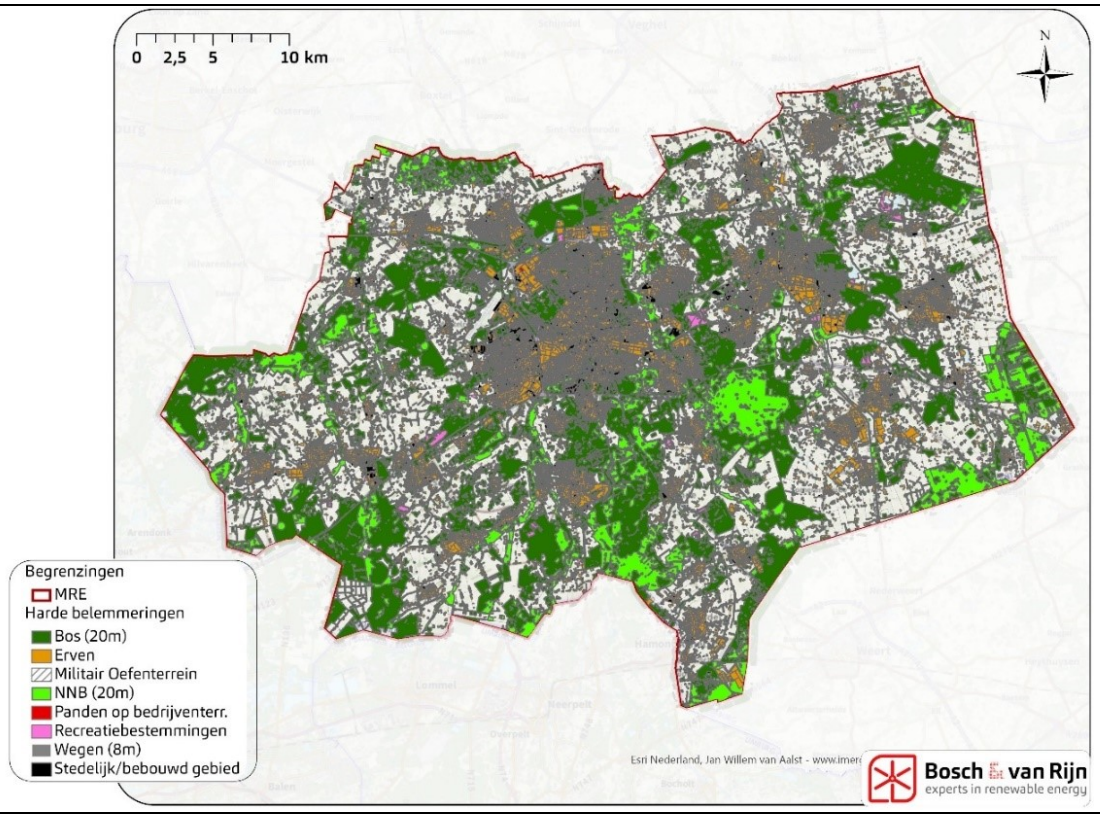

1.3 Afbakening

1.3.1 *Windparklocaties*

Voor windenergie zijn zogenaamde ‘windparklocaties’ ingetekend binnen de onbelemmerde gebieden. Dit zijn indicatieve opstellingen die aangeven hoe een windpark er uit zou te zien. Daarbij is de bewuste keuze gemaakt om geen individuele windturbines in te tekenen; dergelijke projectinrichting past niet bij het detailniveau van dit MER en kan een verkeerde indruk wekken van hoe ver individuele plannen gevorderd zijn.

Bij het intekenen van windparklocaties is onder meer rekening gehouden met de onderlinge afstand van windturbines, waarbij is uitgegaan van representatieve, moderne windturbines met een ashoogte van 150 meter en een rotordiameter van 150 meter. Dergelijke windturbines hebben een tiphoogte van 225 meter.

Figuur 4 **De grijze vlakken zijn de samengevoegde harde belemmeringen voor windenergie binnen de MRE zoals ook getoond in Figuur 2. Zoals blijkt uit de figuur zijn er maar weinig plekken waar windenergie past (de kleine witte vlekjes). In die mogelijke gebieden zijn indicatieve windparklocaties ingetekend, die het MER op hun milieueffecten onderzoekt.**

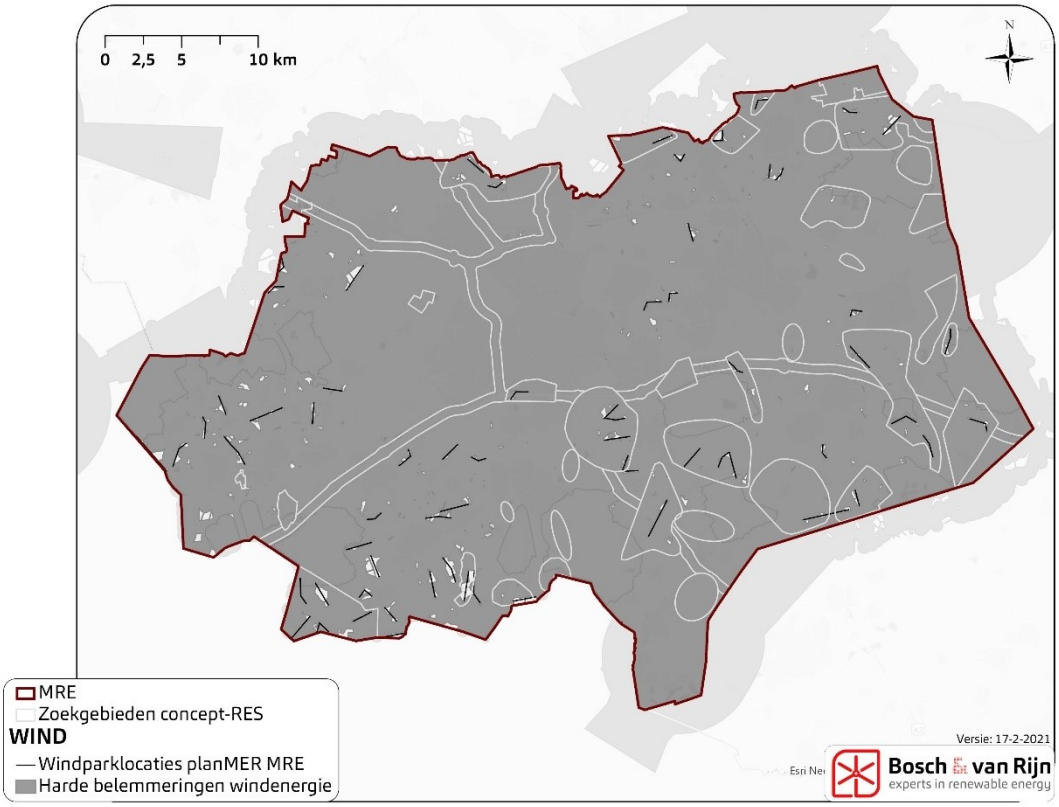

De meeste windparklocaties liggen binnen de zoekgebieden uit de concept-RES. Voor een beschrijving van de windparklocaties die daarbuiten liggen, zie paragraaf 5.2.

1.3.2 *Zoekgebieden*

De zoekgebieden uit de concept-RES zijn, zoals gezegd, het uitgangspunt van de effectbeoordeling in dit MER. Voor alle zoekgebieden zijn de milieueffecten van mogelijke zonneparken en windparklocaties onderzocht.

Figuur 5 **Onbelemmerde ruimte voor zonneparken binnen de zoekgebieden. De kleur zegt iets over het landschapstype aldaar.**

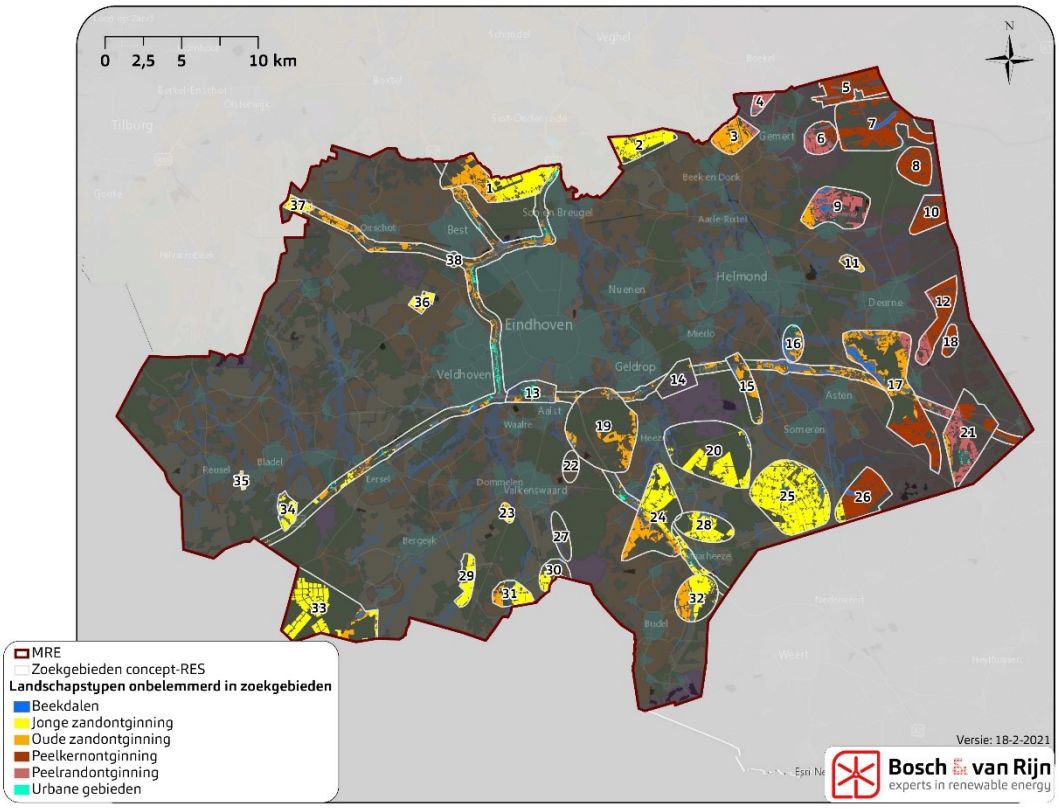

1.4 Omgevingseffecten wind

De beoordeling van de milieueffecten van windenergie in de zoekgebieden is gedaan aan de hand van de onderstaande thema's en beoordelingscriteria.

Tabel 1 **Samenvatting van het beoordelingskader voor windenergie.**

Beoordelingscriterium	Korte omschrijving
Opbrengst	
Verwachte jaarlijkse elektriciteitsproductie.	De elektriciteitsproductie is het belangrijkste 'positieve' milieueffect: duurzame elektriciteit vermijdt fossiele opwek met bijbehorende schadelijke emissies. Een vermenigvuldiging van de geschatte elektriciteitsproductie van 1 windturbine met het geschatte aantal windturbines binnen een zoekgebied levert de opwekpotentie van dat zoekgebied voor windenergie. Voor locaties in de omgeving van Enexis-hoofdstation Hapert geldt dat het hier onzeker is of voor 2030 voldoende netcapaciteit beschikbaar is; daar is in de effectbeoordeling rekening mee gehouden.

Leefomgeving	
Aantal woningen binnen 500m van windparklocaties binnen een zoekgebied.	Het aantal woningen in de directe (binnen 500m) en wijdere (binnen 1000m) omgeving van een windpark biedt een goede indicatie van de verwachte hinder als gevolg van geluid en slagschaduw van representatieve windturbinetypes, zoals toegelicht in paragraaf 6.4.
Aantal woningen binnen 1000m van windparklocaties binnen een zoekgebied.	
Aantal woningen binnen 500m van windparklocaties binnen een zoekgebied, gedeeld door de energieproductie van die windparklocaties.	Door niet alleen naar het absolute aantal woningen te kijken, maar dat aantal ook te relateren aan de energieproductie wordt een genuanceerder beeld geschetst.
Aantal woningen binnen 1000m van windparklocaties binnen een zoekgebied, gedeeld door de energieproductie van die windparklocaties.	
Aanwezigheid van andere geluidsbronnen binnen 1 km van windparklocaties binnen een zoekgebied.	Om op het detailniveau van het planMER iets te kunnen zeggen over eventuele hinder als gevolg van cumulatie van geluid is gekeken of er in de omgeving van de windparklocaties andere belangrijke geluidsbronnen aanwezig zijn, zoals vliegvelden en rijkswegen.

Landschap	
Visuele interferentie van windparklocaties die op minder van 4 km van elkaar liggen.	Indien binnen een zoekgebied meerdere windparklocaties op korte afstand van elkaar (of van bestaande of geplande windparken) staan kan dit visuele interferentie veroorzaken.
Effect op herkomstwaarde	Effect op herkomstwaarde: ligging t.o.v. cultuurhistorisch waardevolle landschappen en het effect daarvan op cultuurhistorische waarden.
Effect op gebruikswaarde	Ligging t.o.v. gebieden waarvan de gebruikswaarde door windparken wordt aangetast.
Effect op belevingswaarde	Beleving van windturbines als opstelling en t.o.v. de aansluiting op landschappelijke structuren en karakteristiek.

Ecologie	
Ligging t.o.v. Natura 2000-gebieden	De afstand van windparklocaties tot een nabijgelegen Natura 2000-gebied, en de aard van dat gebied geven een inschatting van het verwachte effect. Hierbij is speciale aandacht voor gebieden waar de kraanvogel voorkomt.
Ligging t.o.v. Natuurnetwerk Brabant (NNB)	De afstand van windparklocaties tot nabijgelegen NNB geeft een inschatting van het verwachte effect.
'Hotspots' voor kwetsbare (vogel)soorten	Het onderzoek naar zogenaamde hotspots voor kwetsbare (vogel)soorten is nog niet afgerond en daarom is het niet mogelijk dit criterium te beoordelen.
Aantal soorten broedvogels nabij windparklocaties binnen een zoekgebied	Op basis van SOVON-gegevens is geschat hoeveel broed- en wintervogels er in de omgeving van windparklocaties voorkomen.
Aantal soorten wintervogels nabij windparklocaties binnen een zoekgebied.	
Effect op vleermuizen en andere beschermde soorten.	Voor vleermuizen is gekeken of er binnen 200m van windparklocaties binnen een zoekgebieden bossen of bomenrijen voorkomen. Voor overige beschermde soorten is een effectafstand aangehouden van 200 meter tot locaties waar dergelijke soorten zijn waargenomen.

Netinpassing	
Afstand tot hoofdstation	De afstand van windparklocaties binnen de zoekgebieden tot hoofdstations zegt iets over de haalbaarheid van windenergie en dus over de kans dat de daar verwachte opbrengst ook daadwerkelijk voor 2030 gerealiseerd kan worden. Daarom is extra aandacht voor het hoofdstation in Hapert, waar op dit moment al geen capaciteit meer is.

Beoordelingscriterium	**Korte omschrijving**
Landbouw	
Ligging in kleinschalig agrarisch landschap.	Wanneer een windparklocatie gelegen is in kleinschalig agrarisch landschap is er een mogelijke (financiële) meekoppelkans.
Natuurontwikkeling	
Ligging van windparklocaties nabij nog niet gerealiseerde NNB.	Het plaatsen van windturbines kan gepaard gaan met natuurcompensatie of omgevingsfondsen die aangewend kunnen worden voor natuurversterking, die het beste tot zijn recht komt wanneer daarmee de ecologische structuur kan worden versterkt.
Ligging van windparklocaties nabij groenblauwe mantel.	
Economie	
Ligging t.o.v. bedrijventerreinen	Windparklocaties in de directe omgeving (<500m) van bedrijventerreinen kunnen mogelijkheden bieden voor lokale afname door grootverbruikers.
Aantal recreatiebestemmingen binnen 500m van windparklocaties binnen een zoekgebied.	Wanneer er veel recreatiebestemmingen in de omgeving van een windparklocatie liggen kan dat er op duiden dat een gebied veel voor recreatie wordt ingezet en daarom mogelijk minder geschikt is voor windenergie.
Water	
Ligging in waterbergingsgebieden	Windturbines hebben een (klein) effect op de waterbergingscapaciteit van een gebied.
Ligging in 500-voetszone	De 500-voetszone is een gebied rondom de vliegvelden Eindhoven, Volkel en de Peel (zie Figuur 9). Hierbinnen gelden strenge normen voor radartoetsing, die mogelijk de realisatie van windparken belemmeren. Omdat deze belemmering niet op voorhand vaststaat is deze niet opgenomen in de belemmeringenkaart.

De tabel met de daadwerkelijke scores per zoekgebied voor alle hierboven beschreven beoordelingscriteria staat op de volgende pagina. Onderstaande figuur toont de nummering van de zoekgebieden.

Figuur 6 **Ligging en nummering van de zoekgebieden. De effectbeoordeling van de windparklocaties die niet binnen een zoekgebied liggen staat in paragraaf 6.8.**

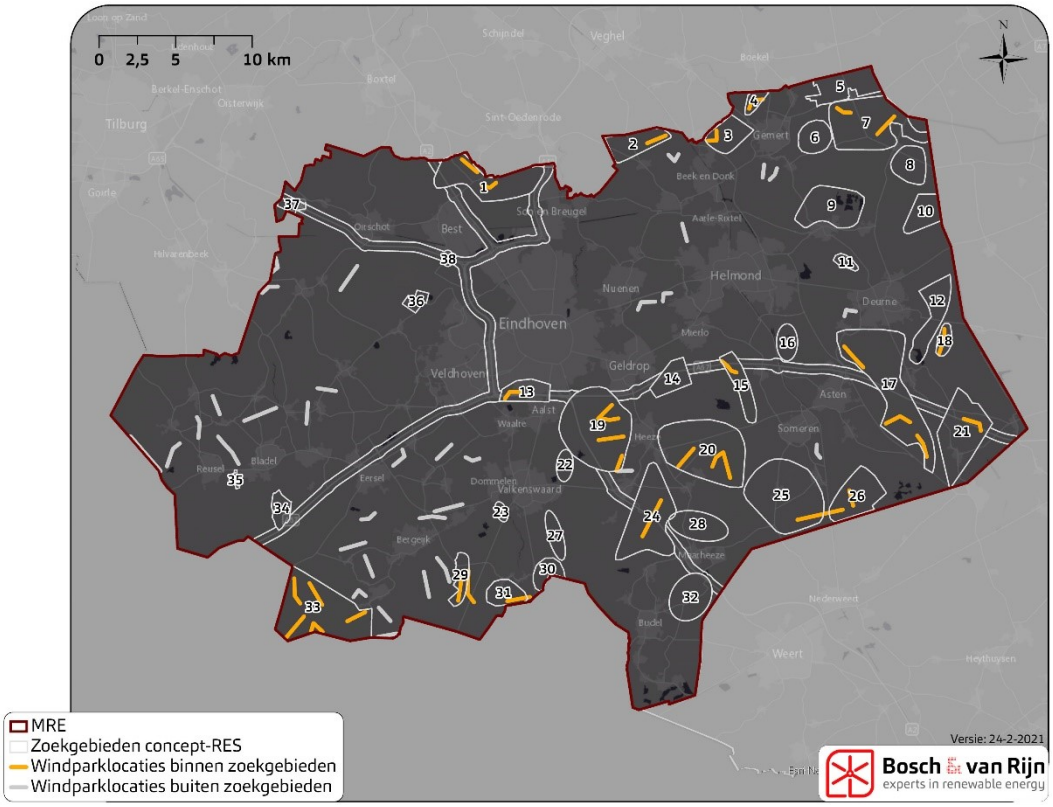

De kleuren in onderstaande tabel corresponderen met de vijfpuntsschaal uit de effectbeoordeling:

	Beoordeling	Opmerking
++	Positief effect	Deze score is alleen toegekend voor het onderdeel opbrengst, voor zoekgebieden waar veel opwek mogelijk is (meer dan 100 GWh oftewel 0,1 TWh).
+	Beperkt positief effect	
0	Neutraal effect	Bij het onderdeel opbrengst iseen score '0' toegekend voor gebieden waar realisatie van grootschalige opwek voor 2030 niet kansrijk is i.v.m. netinpassing.
-	Beperkt negatief effect	
- -	Negatief effect	
- - -	Groot negatief effect*	Deze score is alleen toegepast voor het onderdeel netinpassing, voor zoekgebieden waar realisatie voor 2030 niet kansrijk is i.v.m. netinpassing.

Tabel 2 **Effectbeoordeling windenergie. De tabel toont alleen de zoekgebieden waar volgens de belemmeringenstudie windparklocaties mogelijk zijn.**

	Opbr.	Leefomgeving					Landschap				Ecologie						Net	Bredere thema's						
Zoekgebied	Energie-opbrengst (GWh)	Aantal woningen < 500m	Aantal woningen < 1000 m	Woningen<500m per GWh	Woningen<1000m per GWh	Andere geluidsbronnen	Interferentie	Effect op herkomstwaarde	Effect op gebruikswaarde	Effect op belevingswaarde	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Hotspots	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt	Afstand tot netcapaciteit	Landbouw - meekoppelkansen	Natuur - nabij nog te real. NNB	Natuur - nabij groenbl. mantel	Ligging t.o.v. grootverbruikers	Recreatiebestemmingen	Water - in waterberging	Radar - Ligging in 500-voetszone
1	90	35	173	0,4	1,9	nee	--	--	--	--	0	-		-	-	--	-	+	0	+	0	0	0	-
2	45	8	44	0,2	1,0	nee	0	0	--	-	0	-		-	-	--	-	0	0	+	0	-	0	-
3	45	13	294	0,3	6,5	ja	0	0	--	--	0	-		--	-	-	-	+	0	+	+	0	-	-
4	45	24	118	0,5	2,6	ja	0	0	--	--	0	0		-	-	0	-	+	0	0	0	0	0	-
7	105	10	72	0,1	0,7	ja	0	--	--	--	0	-		-	-	--	-	0	0	+	+	0	0	-
13	45	6	1611	0,1	35,8	ja	0	-	--	--	0	--		-	-	--	0	0	+	+	+	0	-	-
15	45	12	45	0,3	1,0	ja	0	--	--	-	-	--		--	--	--	0	0	+	+	0	-	0	-
17	150	44	150	0,3	1,0	nee	-	0	--	-	-	-		--	-	--	--	+	0	+	+	0	-	0
18	45	13	41	0,3	0,9	nee	0	--	--	-	-	0		-	-	0	--	0	+	+	0	0	0	-
19	240	61	1579	0,3	6,6	nee	--	--	--	-	-	-		--	--	--	-	+	+	+	0	-	0	-
20	165	31	183	0,2	1,1	nee	--	-	--	-	-	-		-	-	--	-	0	+	+	+	-	-	-
21	45	6	35	0,1	0,8	ja	0	--	--	--	--	--		-	--	--	--	0	+	+	+	0	0	0
24	60	16	48	0,3	0,8	ja	0	-	--	-	-	-		-	-	--	0	0	+	0	+	-	-	0
25	45	41	112	0,9	2,5	ja	0	0	--	-	-	0		--	--	0	-	0	0	0	+	0	0	0
26	45	50	149	1,1	3,3	nee	--	-	--	-	-	0		-	--	0	-	0	0	+	0	0	0	0
29	120	10	33	0,1	0,3	ja	-	--	--	--	0	-		-	-	--	---	0	+	+	0	0	0	0
31	60	11	39	0,2	0,7	nee	0	--	--	0	-	0		-	--	--	--	0	+	+	+	0	0	0
33	255	43	196	0,2	0,8	nee	--	0	--	-	-	-		--	--	--	---	0	0	+	0	-	0	0

Alle zoekgebieden samen hebben een potentie voor grootschalige opwek met windenergie van 1,65 TWh.

1.5 Omgevingseffecten zon

De beoordeling van de milieueffecten van zonneparken in de zoekgebieden is gedaan aan de hand van de thema's en beoordelingscriteria uit de tabel op de volgende pagina.
Zie voor een uitgebreidere toelichting Hoofdstuk 7, waarin ook per thema is beschreven welk resultaat leidt tot welke score op een vijfpuntsschaal.

Als onderdeel van het MER is een zeer uitgebreid landschappelijk onderzoek uitgevoerd waarin de verschillende landschapstypen binnen de MRE zijn beschreven, en voor elk landschapstype is onderzocht in hoeverre zonneparken van verschillende afmetingen daarbinnen passen en wat de effecten zijn. Tevens is per landschapstype bepaald wat de draagkracht is: hoeveel procent van gebieden voor zonneparken kan worden benut zonder dat het landschap zijn karakteristiek verliest. Daarbij zijn drie landschapsstrategieën tegen het licht gehouden:

- **Inpassen** is een strategie waarbij in kleinschalig landschap met veel ruimtelijke kwaliteiten kleinschalige energieprojecten worden geplaatst. De kwaliteiten van het landschap veranderen niet.
- Bij **aanpassen** zijn de ingrepen in het landschap groter. De ingrepen passen bij het landschap, maar de ingreep heeft wel impact op het landschap. Deze verandering is gewenst, omdat in dat gebied vraagstukken spelen die vragen om een landschappelijke aanpassing, bijvoorbeeld het herstel van landschap (beekdalherstel), het verbeteren van bestaande structuren of het toevoegen van ruimtelijke kwaliteit.
- Wanneer de vraagstukken in een gebied zo groot zijn dat het nodig is om de fysieke ruimte drastisch anders in te richten, spreken we over **transformatie**. Grootschalige landschappen krijgen een nieuwe betekenis. De impact van transformatie is groot. Deze landschappen lenen zich beter voor grootschalige energiemaatregelen.

De landschappelijke beoordeling is opgenomen in paragraaf 7.3.

Tabel 3 Samenvatting van het beoordelingskader voor zonneparken.

Beoordelingscriterium	Korte omschrijving
Opbrengst	
Verwachte jaarlijkse elektriciteitsproductie.	Hoeveel energie er binnen een zoekgebied met zonneparken kan worden opgewekt hangt af van het onbelemmerde oppervlak, de draagkracht van de aanwezige landschapstypen en de landschapsstrategie (inpassen, aanpassen of transformeren). Op basis hiervan is per zoekgebied een bandbreedte bepaald in GWh/jr.
Landschap	
Effect op landschappelijke karakteristiek	Is de uitstraling van een zonnepark (incl. bijpassende landschappelijke inpassing) passend bij het karakter en de aard van het gebied?
Effect op bestaande structuren en kenmerken	Zijn opstellingen (incl. bijpassende landschappelijke inpassing) passend te maken in de bestaande structuren en kenmerken van het gebied?
Effect op cultuurhistorische waarden	Komen bijzondere cultuurhistorische waarden binnen het zoekgebied onder druk te staan door het toevoegen van zonneparken in het gebied en hoe groot is de negatieve impact?
Zichtbaarheid	Is het wenselijk dat een zonnepark zichtbaar is in het landschap en bestaan er goede passende mogelijkheden om zicht op het zonnepark te minimaliseren?
Ecologie	
Ligging t.o.v. N2000-gebieden	Inschatting in hoeverre er binnen het zoekgebied effecten optreden die van negatieve invloed zijn op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.
Ligging t.o.v. NNB-gebieden	Inschatting in hoeverre er binnen het zoekgebied effecten optreden die van negatieve invloed zijn op nabijgelegen NNB-gebieden.
'Hotspots' voor kwetsbare (vogel)soorten	Het onderzoek naar zogenaamde hotspots voor kwetsbare (vogel)soorten is nog niet afgerond en daarom is het niet mogelijk dit criterium te beoordelen.
Aantal soorten broedvogels nabij windparklocaties binnen een zoekgebied	Op basis van SOVON-gegevens is geschat hoeveel broed- en wintervogels er in de omgeving van de zoekgebieden voorkomen.
Aantal soorten wintervogels nabij windparklocaties binnen een zoekgebied.	
Overige beschermde soorten	Op basis van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is een schatting gemaakt van het aantal beschermde soorten binnen het zoekgebied.
Netinpassing	

Afstand tot hoofdstation	De afstand van zoekgebieden tot hoofdstations zegt iets over de haalbaarheid van zonneparken en dus over de kans dat de daar verwachte opbrengst ook daadwerkelijk in 2030 gerealiseerd kan worden. Daarom is extra aandacht voor het hoofdstation in Hapert, waar op dit moment al geen capaciteit meer is.
Mogelijkheid voor combinatie wind/zon	Een combinatie van zon en wind binnen een zoekgebied is gunstig vanuit het oogpunt van systeemefficiëntie. Een zoekgebied scoort positief als er zowel zon als wind mogelijk is.
Beoordelingscriterium	**Korte omschrijving**
Landbouw	
Aantasting landbouwstructuur	Gebieden waar het meest efficiënt geboerd kan worden worden het meest aangetast indien binnen dergelijke gebieden zonneparken worden gerealiseerd die zorgen voor versnippering van de agrarische structuur.
Natuurontwikkeling	
Ligging nabij groenblauwe mantel	De plaatsing van zonneparken in de groenblauwe mantel kan betekenen dat de landschappelijke inpassing (groene randen) van een zonnepark kan bijdragen aan de functie van de groenblauwe mantel en de ecologische structuur.
Economie	
Ligging nabij bedrijventerreinen	Zoekgebieden in de directe omgeving (<500m) van bedrijventerreinen kunnen mogelijkheden bieden voor lokale afname door grootverbruikers.
Aantal recreatiebestemmingen in en nabij (<500m) het zoekgebied.	Wanneer er veel recreatiebestemmingen in de omgeving van een zoekgebied liggen kan dat er op duiden dat een gebied veel voor recreatie wordt ingezet en daarom mogelijk minder geschikt is voor zonneparken.
Water	
Ligging t.o.v. waterbergingsgebieden en gebieden met een onttrekkingsverbod.	Zonneparken kunnen een positief effect hebben op de waterhuishouding, omdat een zonnepark samen kan gaan met waterbergingsgebieden. Onder een zonnepark kan het waterpeil hoger zijn, waardoor de capaciteit van het gebied verbetert. Daarbij komt dat er minder water onttrokken hoeft te worden op gronden met zonneparken dan (bijvoorbeeld) gronden die agrarisch worden ingezet.
Ligging t.o.v. grondwaterbescherming- en waterwingebieden.	Zonneparken kunnen een (indirect) positief effect hebben op de waterkwaliteit, aangezien er minder uitspoeling optreedt bij een zonnepark ten opzichte van een bemest perceel.

De kleuren in Tabel 4 zijn gebaseerd op de vijfpuntsschaal die de effectbeoordeling gebruikt:

Beoordeling	Opmerking
++ Positief effect	Deze score is alleen toegekend voor het onderdeel opbrengst, voor zoekgebieden waar veel opwek mogelijk is (meer dan 100 GWh oftewel 0,1 TWh).
+ Beperkt positief effect	
0 Neutraal effect	Deze score is toegekend wanneer er geen of weinig effecten worden verwacht. Daarnaast is bij het onderdeel opbrengst een score '0' toegekend voor gebieden waar realisatie van grootschalige opwek voor 2030 niet kansrijk is i.v.m. de netinpassing.
- Beperkt negatief effect	
- - Negatief effect	
- - - Groot negatief effect*	Deze score is alleen toegepast voor het onderdeel netinpassing, voor zoekgebieden waar het vanwege de netinpassing niet kansrijk is dat voor 2030 grootschalige opwek gerealiseerd kan worden.

Tabel 4 **Samenvattende beoordelingstabel zonneparken in de zoekgebieden van de MRE.**

	Opbrengst		Landschap					Ecologie						Net		Bredere thema's					
Zoekgebied	Opwekpotentie, min.	Opwekpotentie, max.	Karakteristiek	Bestaande structuren	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Maat en schaal	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Hotspots	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt	Afstand tot netcapaciteit	Combi zon/wind	Aantasting landbouwstructuur	Ligging in groenbl mantel	Ligging nabij grootverbruikers	Recreatie	Grond- en oppervlaktewater	Waterkwaliteit
1	98	271	-	0	0	-	+	0	0		-	-	-	-	+	-	+	0	-	+	+
2	56	224	-	+	0	-	+	0	0		0	-	0	-	+	-	0	0	-	+	0
3	0	88	--	-	-	--	0	0	0		-	-	-	-	+	0	+	+	-	++	0
4	0	29	-	0	0	-	0	0	0		0	-	0	-	+	0	0	0	-	+	0
5	63	251	-	+	0	0	+	0	0		0	-	0	-	0	-	0	+	-	+	0
6	32	65	-	0	0	-	0	0	0		-	-	0	-	0	0	0	+	-	+	0
7	75	302	-	+	-	0	+	0	0		-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	0
8	40	160	-	+	-	0	+	0	0		-	-	0	--	0	-	0	+	0	+	0
9	2	110	--	-	-	-	0	0	0		-	0	-	0	0	0	+	+	--	+	0
10	40	161	-	+	0	0	+	0	0		-	-	-	--	0	-	+	0	0	+	0
11	0	12	--	-	-	--	0	0	0		0	0	-	-	0	0	0	0	0	+	0
12	70	221	-	+	0	0	+	0	0		0	-	0	--	0	-	0	+	0	++	0
13	0	7	--	-	-	--	-	0	0		0	0	-	0	+	0	+	+	-	+	+
14	0	1	--	-	-	--	0	-	-		--	-	--	-	0	0	+	0	--	+	0
15	2	24	--	-	-	--	0	-	0		-	-	-	0	+	0	+	0	-	+	0
16	0	24	--	--	--	--	--	0	0		0	0	0	0	0	0	+	+	-	++	0
17	134	277	--	-	-	-	0	0	0		-	-	-	-	+	-	+	+	-	++	+
18	13	54	-	+	-	0	+	0	0		0	-	0	--	+	-	+	0	0	+	0
19	0	49	--	-	-	--	0	0	0		--	-	-	-	+	0	+	0	--	0	+
20	62	248	-	+	0	-	+	0	0		--	-	-	0	+	-	+	+	--	+	0
21	48	96	-	0	-	-	0	0	0		-	-	-	--	+	-	+	+	-	+	0
22	0	0																			
23	6	14	-	0	-	-	+	0	0		0	0	-	-	0	-	+	0	-	+	0
24	91	224	--	0	-	--	0	0	0		0	0	-	0	+	-	+	+	-	+	0
25	197	788	-	+	0	-	+	0	0		0	-	0	-	+	-	0	+	-	+	+
26	82	326	-	+	0	0	+	0	0		-	-	-	-	+	-	+	0	-	++	0
27	0	0																			
28	40	162	-	+	0	-	+	0	0		-	0	-	0	0	-	0	+	-	+	0
29	20	80	-	+	-	-	+	0	0		-	-	-	---	+	-	+	0	-	+	0
30	10	39	-	+	-	-	+	0	0		-	-	-	--	0	-	+	0	-	+	0
31	21	61	-	0	-	-	+	0	0		-	0	-	--	+	-	+	+	-	+	0
32	54	136	-	0	-	-	0	0	0		-	-	0	0	0	-	0	+	-	+	0
33	90	330	-	+	0	-	+	0	0		--	-	-	---	+	-	+	0	--	+	+
34	20	81	-	+	0	-	+	0	0		-	-	-	---	0	-	+	0	--	+	0
35	5	11	--	-	-	--	0	0	0		-	-	0	---	0	-	+	+	0	0	0
36	16	58	-	+	0	-	+	0	0		0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0
37	14	56	-	+	0	-	+	0	0		0	0	0	-	0	-	0	0	-	+	0
38	121	253	--	-	-	--	0	0	0		-	-	-		0	0	+	+	--*	++	+

Alle zoekgebieden samen hebben een potentie voor grootschalige opwek met zonne-energie van 1,5 tot 5,3 TWh.

N.B. de maximale berekende opwekpotentie wil niet zeggen dat de zoekgebieden daarmee volledig met zonneparken bedekt worden; bij het berekenen van de potentie is ook rekening gehouden met de *draagkracht* van het betreffende landschap, waarbij grootschalige landschappen (zoals jonge zand- en peelkernontginningsgebieden) een hogere draagkracht hebben dan kleinschalige landschappen (zoals oude ontginningen en beekdalen), maar overal geldt dat er een mix moet blijven tussen zonneparken en overige bestemmingen.

1.6 Alternatieven en milieubeoordeling

Nu de effecten van zonne- en windparken binnen de zoekgebieden in de MRE bekend zijn is het ook waardevol om de zoekgebieden voor grootschalige opwek op verschillende manieren in te richten en regionaal te combineren. Door verschillende keuzes te maken en te zien welke milieueffecten deze keuzes hebben wordt het voor de regio als geheel en de gemeenten individueel makkelijker om te komen tot een voorkeursalternatief: een nadere inrichting van de zoekgebieden met gemeentelijk draagvlak *en* volwaardig meegewogen milieubelang.

Hiertoe onderzoekt het MER drie alternatieven, die elke op een andere manier omgaan met de beschikbare ruimte:

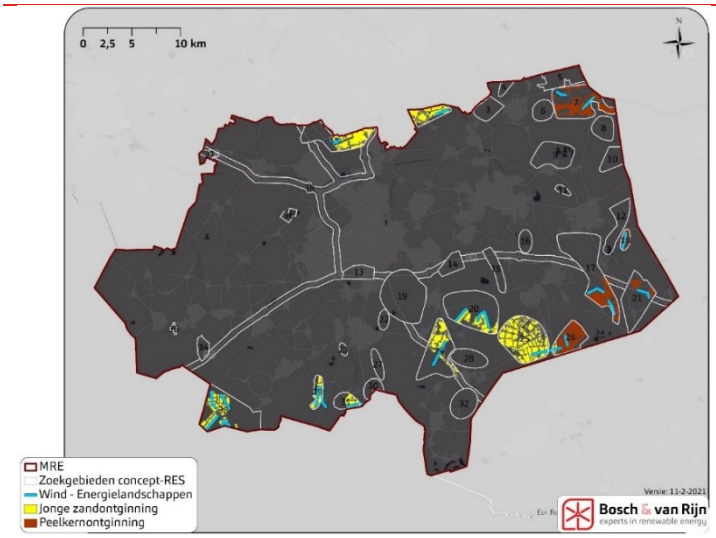

Alternatief 'Energielandschappen'. Focus op clustering. Alleen (delen van) zoekgebieden benutten waar de combinatie van zon en wind mogelijk is in de jonge ontginningsgebieden, waar grootschalige zonneparken passen. Hierbij wordt voor zonneparken de landschapsstrategie 'transformeren' toegepast.
Er zijn 13 zoekgebieden waar de combinatie van wind met zon in jonge ontginningsgebieden voorkomt en die dus 'meedoen' in het alternatief Energielandschappen. De betreffende zoekgebieden bevinden zich bijna allemaal aan de noord- en zuidrand van het MRE gebied. Het alternatief bevat 20 windparklocaties.

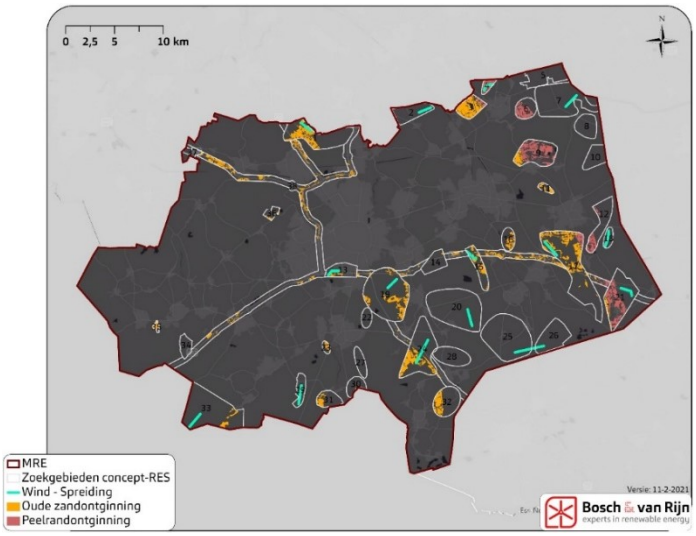

Alternatief 'Spreiding'. Focus op kleinschaligheid. Windparken op grote afstand van elkaar (>5km) om interferentie of te zware landschappelijke belasting te voorkomen. Daarbij kleinschalige zonneparken conform de landschapsstrategie 'inpassen' in de kleinschalige landschappen binnen de zoekgebieden. Het alternatief Spreiding omvat (delen van) 25 zoekgebieden voor zon en 14 windparklocaties.

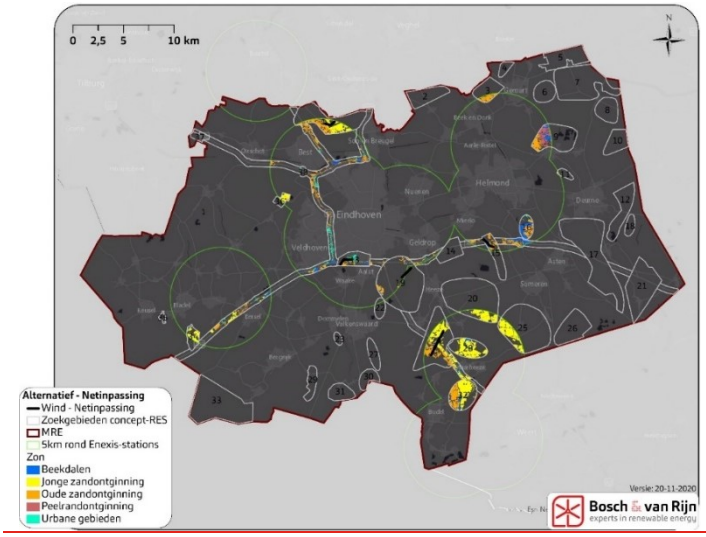

Alternatief 'Netinpassing': Focus op systeemefficiëntie. Alleen (delen van) zoekgebieden die op korte afstand (<5km) van hoofdstations gelegen zijn. Voor zonneparken wordt hierbij de landschapsstrategie 'aanpassen' toegepast.
In totaal zijn er 16 zoekgebieden voor zon en 5 windparklocaties die aan deze voorwaarde voldoen.

Deze drie alternatieven zijn op dezelfde wijze beoordeeld als de individuele zoekgebieden. In sommige gevallen bevat een alternatief slechts een gedeelte van een zoekgebied (bijvoorbeeld een specifiek landschapstype, of een gedeelte dat binnen 5 km van een hoofdstation gelegen is). Dit kan leiden tot een aangepaste score. De volledige beoordelingstabellen van alle zoekgebieden binnen de 3 alternatieven zijn te vinden in paragraaf 8.2. Tabel 5 geeft de opgetelde effectbeoordeling per beoordelingscriterium, waarbij een *relatieve beoordeling* is toegepast van de alternatieven ten opzichte van elkaar.

Tabel 5 **Samenvattende effectbeoordeling van de 3 alternatieven.**

Beoordelingscriterium	Alternatief		
	Energie-landschappen	Spreiding	Netinpassing
Energieproductie			
Opwek wind (TWh/jr)	1,1	0,8	0,2
Opwek zon (TWh/jr)	3,2	0,5	0,8
Opwek wind + zon (TWh/jr)	4,3	1,3	1,1
Wind Leefomgeving			
Aantal woningen < 500m	--	-	0
Aantal woningen < 1000 m	0	--	-
Woningen<500m per GWh	-	-	0
Woningen<1000m per GWh	0	-	--
Andere geluidsbronnen	-	--	0
Wind Landschap			
Visuele Interferentie	-	0	0
Effect op herkomstwaarde	--	--	-
Effect op gebruikswaarde	--	--	-
Effect op belevingswaarde	--	--	-
Wind Ecologie			
Natura 2000-gebieden	--	-	0
Natuurnetwerk Brabant	-	--	0
Hotspots			
Broedvogels	-	--	0
Wintervogels	-	--	0
Vleermuizen & overige besch. srt	-	--	0
Wind Netaansluiting			
Afstand tot hoofdstation	--	-	0
Zon Landschap			
Karakteristiek	0	--	-
Bestaande structuren	+	-	0
Cultuurhistorische waarden	0	--	-
Zichtbaarheid	0	-	-
Maat en schaal	+	0	0
Zon Ecologie			
Natura 2000-gebieden	0	-	-
Natuurnetwerk Brabant	0	-	0
Hotspots			
Broedvogels	-	--	0
Wintervogels	-	--	0
Vleermuizen & overige besch. srt	0	-	0
Zon Netaansluiting			
Afstand tot netcapaciteit	-	--	0
Combi zon wind	+	+	0
Bredere thema's			
Landbouw - Aantasting landbouwstructuur (zon)	--	0	-
Natuur - nog te realiseren NNB (wind)	+	+	0
Natuur - versterking groenblauwe mantel (wind)	+	+	0
Natuur - versterking groenblauwe mantel (zon)	+	+	+
Economie - Ligging t.o.v. grootverbruikers (wind)	+	+	0
Economie - Ligging t.o.v. grootverbruikers (zon)	0	+	+
Economie - Ligging t.o.v. recreatiebestemmingen (wind)	-	-	-
Economie - Ligging t.o.v. recreatiebestemmingen (zon)	-	--	-
Water - Effect op waterbergingscapaciteit (wind)	-	-	-
Water - Effect op waterbergingscapaciteit (zon)	+	+	+
Water - Effect op waterkwaliteit	+	++	+
Radar - Ligging windparken in 500-voetszone	-	--	-

De drie alternatieven hebben een duidelijk verschillend karakter:

- Het aantal zoekgebieden waarbinnen grootschalige opwek mogelijk wordt gemaakt varieert van 13 (Energielandschappen) tot 28 (Spreiding). Bij clustering zijn de milieueffecten binnen de aangewezen gebieden groter, maar wordt ook een groter gedeelte van de regio gevrijwaard van grootschalige opwek.
- De landschapsstrategie voor zonneparken (inpassen, aanpassen of transformeren) heeft een groot effect op de totale opwekpotentie.

- De opwekpotentie varieert van 1,1 TWh/jr (Netinpassing) tot 4,4 TWh/jr (Energielandschappen).
- Het aandeel windenergie in de zon/wind-verdeling varieert van 23% (Netinpassing) tot 61% (Spreiding).

Deze variatie kan helpen bij het kiezen van een regionale strategie voor grootschalige opwek. Hierbij moet ook de koppeling met systeemefficiëntie in acht worden genomen: grote wind- en zonneparken, clustering van opweklocaties en een groter aandeel windenergie worden door de netbeheerder gezien als gunstige ontwikkelingen die helpen de maatschappelijke kosten te drukken.

Figuur 7 **Opwekpotentie van de drie MER-alternatieven, en hun verdeling in zonne- en windenergie.**

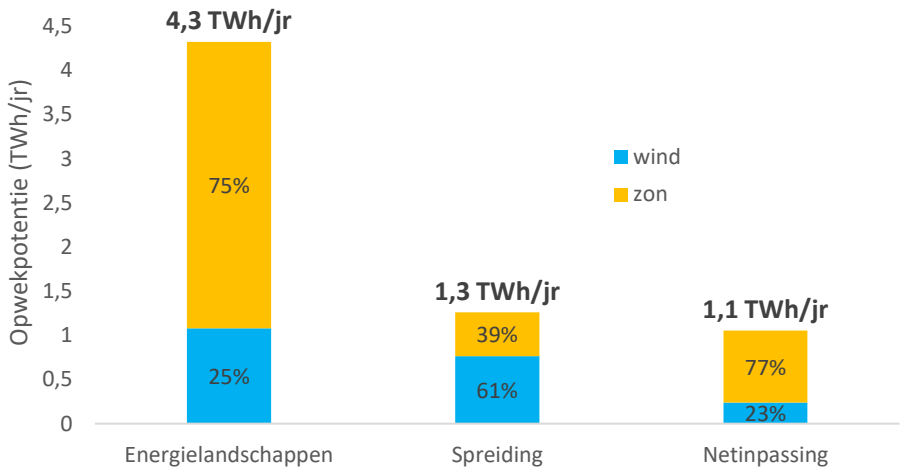

Uit de analyse volgt ook dat alle drie de MER-alternatieven voldoende potentie hebben om invulling te geven aan de 0,57 TWh grootschalige opwek in het RES-bod van de MRE.

1.7 Mitigerende maatregelen

Op det detailniveau van dit planMER kunnen geen concrete, individuele mitigerende maatregelen worden beschreven; daarvoor zijn de projecten nog te ver weg. Wel geeft het MER enkele algemene en veelgebruikte maatregelen ter overweging mee, die van pas kunnen komen in het vervolgtraject.

1.7.1 *Windturbines*

Geluid
Windturbines produceren geluid. Indien dit zou leiden tot normoverschrijding bieden alle windturbinefabrikanten standaard stillere instellingen waar een windturbine tijdelijk gebruik van kan maken, bijvoorbeeld in de nachtperiode. Dergelijke

maatregelen hebben enig productieverlies tot gevolg. Dergelijke maatregelen kunnen ook worden toegepast indien uit onderzoek blijkt dat (geluids)verstoring van vogels optreedt.

Slagschaduw
Wanneer windturbines meer slagschaduw op omliggende woningen zouden produceren dan wettelijk toegestaan dienen zij stilgezet te worden, totdat de slagschaduw niet langer over de betreffende woningen beweegt. Dergelijke stilstand is geautomatiseert, waarbij de gegevens van omliggende woningen tijdens de bouw worden ingeregeld. Onderdeel van de vergunningprocedure is onderzoek of eventuele wettelijke verplichting tot stilstand leidt tot een onrendabel project. De ervaring leert dat bij afstanden vanaf ca. 400-500 meter dergelijke stilstand geen significante gevolgen voor de business case meer heeft.

Vleermuizen
Indien uit projectspecifiek ecologisch onderzoek blijkt dat een windpark een significant negatief effect op vleermuizen heeft kunnen mitigerende maatregelen getroffen worden in de vorm van een stilstandregeling, waarbij windturbines in bepaalde omstandigheden automatisch stilgezet worden. Vleermuizen zijn doorgaans met name actief in de schermerperiode van de late zomer en vroege herfst, mits het niet te hard waait en/of regent. In dergelijke omstandigheden leveren windturbines niet veel energie, waardoor het tijdelijk stilzetten geen groot effect heeft op de economische haalbaarheid.

Vogels
Er zijn mitigerende maatregelen bekend voor omstandigheden waarbij het risico voor bepaalde vogelsoorten kan worden verlaagd. Zo is bij windpark Krammer (in Zeeland) een beelddetectiesysteem in gebruik waarmee de nabijheid van zeearenden kan worden geregistreerd en bepaalde windturbines tijdelijk worden stilgezet. Dergelijke systemen zijn kostbaar en op dit moment alleen voor relatief grote windparken rendabel te installeren. Noodzaak en haalbaarheid van eventuele toepassing van dergelijke systemen zal op projectniveau moeten worden onderzocht.

1.7.2 *Zonneparken*

Effecten op bodem
Bekend is dat de inrichting van een zonnepark van grote invloed is op het effect op de bodem: het verder uit elkaar plaatsen van tafels van zonnepanelen en het toepassen van smalle tafels hebben beide een positief effect op de bodemkwaliteit. Ook is er een verschil tussen zuid-georiënteerde en oost-westgeoriënteerde parken; doordat in de laatste een veel hogere bedekkingsgraad optreedt is ook het effect op de bodem groter.

Effect op waterhuishouding
Ter bevordering van de mogelijkheden tot klimaatadaptatie zijn de volgende mogelijkheden door de waterschappen benoemd:

- Het zo lang mogelijk vashouden van neerslag binnen een zonnepark door dit niet via greppels, slootjes of drainage af te voeren, maar jaarrond op het zonnepark op te vangen en te laten infiltreren naar het grondwater.

- Het geschikt maken van het zonnepark om een grondwaterstijging aan te kunnen: 10 cm in peilgestuurde gebieden en enkele decimeters in hellende gebieden op de zandgronden.
- Het inrichten van zonneparken om ook water van elders in de winter op te vangen om daarmee het grondwater te voeden en een buffer te maken voor het voorjaar en de zomer.
- Het meenemen van het bodemtype bij het ontwerp van concrete zonneparken om negatieve invloed op de waterhuishouding vroegtijdig te ontdekken.

Effecten op biodiversiteit
Om eventuele achteruitgang van de biodiversiteit binnen een zonnepark te voorkomen zijn er diverse mogelijkheden: het laten van voldoende ruimte tussen de tafels met zonnepanelen en ook onder de zonnepanelen helpt, evenals het werken met afrastering die kleine diersoorten de doorgang niet blokkeert. Daarbij zij aangemerkt dat uit een recent onderzoek van Universiteit Wageningen[6] blijkt dat de biodiversiteit binnen een aantal onderzochte zonneparken van minimaal 1 jaar oud hoger ligt dan in een gemiddeld productielandschap, ook voor de meest compacte opstellingen. Wel stelt het onderzoek dat toepassing van maaibeheer een groot positief effect kan hebben op de biodiversiteit.

Effecten op vogels
Effecten op vogels hebben vooral betrekking op de geschiktheid van een gebied voor vogels om te broeden of te foerageren. De parkinrichting kan hierbij een groot effect hebben. Extensief beheerde percelen met zonneparken in intensieve landbouwgebieden bieden gelegenheid om voor Rode Lijst-soorten geschikte habitat te creëren. Een voorwaarde daarbij is dat een substantieel deel van het grondoppervlak niet wordt beschaduwd door de panelen en braak ligt of als vogelakker wordt beheerd. (Bron: Kwetsbare soorten voor energie-infrastructuur in Nederland, *Wageningen Environmental Research*, 2018)

Effecten op landschap
Voor wat betreft landschap trachten mitigerende maatregelen de impact op ruimtelijke kwaliteit te beperken/voorkomen. Impact op ruimtelijke kwaliteit heeft met name te maken met het ruimtebeslag, het eventuele zicht op het zonnepark en hoe dit voor een onrustig of negatief veranderd beeld kan zorgen. Voor landschap gaat het daarom vooral om zichtbelemmerende maatregelen.

1.8 Aanzet tot evaluatieprogramma

Monitoring kan betrekking hebben op het doelbereik vanuit duurzame energieopbrengst en op een evaluatie van de veronderstelde milieueffecten. De toets op doelbereik kan gevolgd worden door de geprognotiseerde energieopbrengst voor zowel wind- als zonne-energie af te zetten tegen de werkelijk gemeten opbrengst. Technisch is dit goed in beeld te brengen met behulp van medewerking van initiatiefnemers en energietransporteurs. Ook de energiebehoefte, die mede afhankelijk

[6] Verkenning van bodem en vegetatie in 25 zonneparken in Nederland, Schotman et al, Wageningen Environmental Research, 2021.

is van maatschappelijke en economische ontwikkelingen en ontwikkeling van energiebesparende technieken,,technocratisering, robotisering zal gemonitord worden. Daarnaast dienen toekomstige technische ontwikkelingen beschouwd te worden om aanpassingen en transities te overwegen met een lager effect op leefbaarheid, ecologische en landschappelijke waarden.
De beschreven milieueffecten kunnen mee- of tegenvallen. De in het MER veronderstelde milieueffecten zullen eveneens gemonitord worden. Dit geldt ook voor de milieueffectreducerende maatregelen (zoals detectiesystemen voor vleermuizen en vogels, stillere types windmolens, stopzetten van turbines bij overschrijding van de slagschaduwnormen) en landschappelijke inpassing en ecologische inrichting van zonnevelden. Deze effecten zijn goed monitorbaar. Dit geldt ook voor de biodiversiteit van zonnevelden. Aangegeven zal worden of deze effecten passen binnen acceptabele grenzen.
Het monitoringsprogramma moet dit helder maken en is een bron voor bijsturing van beleid en kaderstelling. Een jaarlijks monitoringsprogramma lijkt een wenselijke frequentie.

Hoofdstuk 2 Inleiding

2.1 Aanleiding

In juni 2019 heeft het kabinet het Klimaatakkoord[7] gepresenteerd. Aan vijf sectortafels is overlegd op welke wijze Nederland uitvoering gaat geven aan de op internationaal niveau gemaakte klimaatafspraken. De opgave voor één van deze sectortafels, Elektriciteit, is om in 2030 de uitstoot van CO_2 met 20,2 Mton te reduceren (als bijdrage aan de totale doelstelling van 49% CO_2 reductie ten opzichte van 1990). Dat is alleen mogelijk als het aandeel elektriciteit uit hernieuwbare bronnen toeneemt. Het concrete doel in het Klimaatakkoord is om in 2030, rekening houdend met energiebesparing, een opwekvermogen van 84 TWh te realiseren. Deels wordt deze doelstelling met wind op zee en met rijksbeleid ingevuld. De resterende opgave voor de elektriciteitsproductie op land bedraagt 35 TWh.

Metropoolregio Eindhoven (MRE) is één van de 30 regio's die in het kader van het Nationaal Klimaatakkoord een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen voor het leveren van een regionale bijdrage aan de landelijke doelstelling van 35 TWh aan hernieuwbare energie in 2030.
De regio's worden daarbij ondersteund door het Nationaal Programma RES. De RES voor de MRE is in mei 2020 in concept gepubliceerd. In deze concept RES is de doelstelling voor de MRE bepaald op 2 TWh. De betrokken partijen werken nu aan de RES 1.0 die in maart 2021 gereed moet zijn zodat deze na bestuurlijke besluitvorming in juni 2021 aan het NP RES kan worden aangeboden.

Het Nationaal Programma RES heeft in oktober 2019 de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie-MER) gevraagd te adviseren over de mogelijkheid om het instrument milieueffectenrapportage (m.e.r.) in te zetten voor de Regionale Energiestrategieën. De Cie-MER heeft daarover advies uitgebracht. Alhoewel een RES geen aangewezen plan is waarop de plan-m.e.r.-plicht van toepassing is kan de uitvoering van een 'strategische milieueffectrapportage' de kwaliteit van de besluitvorming over de RES verhogen. De RES heeft immers tevens het kenmerk van een ruimtelijke visie waarin activiteiten mogelijk worden gemaakt met aanzienlijke milieueffecten. De RES is een instrument om te komen tot keuzes voor de opwek van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en infrastructuur. In die zin vormt het RES een kader voor toekomstige besluitvorming over m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Door milieueffecten vroegtijdig in beeld te brengen via de m.e.r-procedure en hierbij verschillende alternatieven te beschouwen, wordt systematisch en correct gewerkt en wordt tijdig ruimte geboden voor procesparticipatie.

Metropoolregio Eindhoven heeft besloten zich aan te melden als pilotregio voor het uitvoeren van een planMER ten behoeve van de RES 1.0. De bedoeling is om samen met andere pilotregio's in Noord-Holland, Zuid-Holland en Gelderland te leren en ervaringen te delen met andere regio's.

[7] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/06/28/klimaatakkoord

2.2 Waarom een plan-/project-MER[8]

Europese en nationale wetgeving schrijven voor dat voor plannen en besluiten die activiteiten met potentieel aanzienlijke milieueffecten mogelijk maken, de m.e.r.-procedure of m.e.r.-beoordelingsprocedure wordt doorlopen. M.e.r. staat voor milieueffectrapportage. Het doel van een milieueffectrapportage is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over dergelijke activiteiten.

De activiteiten waarop dit van toepassing is zijn gegeven in het Besluit m.e.r. (windparken worden vermeld in onderdeel D van de bijlage van het besluit). De m.e.r.-procedure resulteert in een milieueffectrapport (MER). Er wordt onderscheid gemaakt tussen de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en structuurvisies (plan-m.e.r.) en projecten (project-m.e.r.). Een plan-m.e.r. wordt uitgevoerd op milieueffecten die op hoofdlijnen worden beoordeeld, terwijl een project-m.e.r. specifiek en gedetailleerd ingaat op milieueffecten op de locatie waar een ontwikkeling geprojecteerd is (bijvoorbeeld vegetatie en doelsoorten).

De RES vormt geen plan als bedoeld in kolom 3 van bijlage C en D van het Besluit m.e.r.[9] en is daarom niet plan-m.e.r-plichtig. Omdat de RES wel het karakter heeft van een strategisch plan dat vooruitloopt op besluitvorming over m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten wordt voor de RES vrijwillig een planMER uitgevoerd en wordt vrijwillig de m.e.r.-procedure gevolgd zoals is voorgeschreven in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Deze m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit betreft de oprichting of wijziging van een windpark van 3 windturbines of meer (categorie D22.2 bijlage Besluit m.e.r.). Het feit of activiteiten wel of niet zijn genoemd vormt overigens geen criterium voor het wel of niet onderzoeken van milieueffecten, ook van grondgebonden zonneparken worden milieueffecten op het schaalniveau van het planMER onderzocht. Zonneparken zijn niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig.

Dit planMER beschouwt de milieueffecten van grootschalige zonne- en windenergieprojecten op een hoog abstractieniveau met een brede en algemene insteek vanwege de reikwijdte. Het is uitgevoerd om de milieugevolgen te onderzoeken van de locatiekeuzes uit de concept-RES en biedt hulp bij het komen tot een RES 1.0. Indien zich na afronding van de RES 1.0 concrete projecten aandienen, moet per project (of combinatie van projecten) worden nagegaan of een m.e.r.-beoordeling nodig is of mogelijk een aanvullend projectMER moet worden opgesteld[10], gekoppeld aan het ruimtelijk plan of besluit waarmee het project juridisch planologisch wordt mogelijk gemaakt. Een dergelijke m.e.r.-beoordeling of MER kent een hoger detailniveau dan het voorliggende planMER en gaat bovendien uit van een concreet voornemen waarvoor een vergunning wordt aangevraagd. Wanneer in voorliggend document wordt gesproken over ‘het MER’ dan wordt daarmee dit planMER bedoeld.

8 De afkorting m.e.r. wordt gehanteerd bij aanduiding van de procedure. De onderzoeksresultaten worden gepubliceerd in het milieueffectrapport (MER). Wanneer wordt gesproken over MER, wordt het rapport bedoeld.

9 https://wetten.overheid.nl/BWBR0006788/2018-07-01

10 Indien het betreffende project m.e.r.(beoordelings)plichtig is.

2.3 Betrokken partijen

Initiatiefnemers
De initiatiefnemers voor het MER zijn de 21 gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven, Provincie Noord-Brabant en de Waterschappen Aa en Maas en de Dommel.

Bevoegd gezag
De Regio betreft geen bestuursorgaan dat kan optreden als het bevoegd gezag als bedoeld in de Wet milieubeheer. De Gedeputeerde Staten (GS) van Noord-Brabant treden op als bevoegd gezag voor het planMER. GS maakt deel uit van de Regio MRE. Daarnaast zijn GS en Provinciale Staten (PS) na afronding van de RES 1.0 verantwoordelijk voor de doorwerking ervan in het provinciaal ruimtelijk beleid, hetgeen een kader biedt voor gemeentelijke omgevingsplannen en vergunningen.

Adviseurs en bestuursorganen
Alle adviseurs en bestuursorganen die op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit m.e.r. een rol hebben, worden betrokken. Dit zijn in elk geval Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Inspectie Leefomgeving en Transport, Provinciale Raad voor de Leefomgeving (Brabant Advies), de GGD en de Waterschappen De Dommel en Aa en Maas. Ook relevante bestuursorganen in België zullen van de publicatie van de NRD op de hoogte worden gebracht.
Omdat de 21 gemeenten die deel uitmaken van de MRE mede-initiatiefnemer zijn voor het planMER, worden de gemeenteraden niet als overlegpartner beschouwd en daarom niet formeel geraadpleegd. De colleges en gemeenteraden hebben immers als initiatiefnemer al invloed op de inhoud van het MER. Verder is van belang dat de gemeenteraden een rol hebben in de besluitvorming over de vaststelling van de RES 1.0, waarin de resultaten van het MER worden verwerkt.

Daarnaast zullen ervaringen en kennis worden uitgewisseld en gedeeld met de overige pilotprojecten in onder andere Noord-Holland, Zuid-Holland en Gelderland, alsmede andere RES-regio's in Brabant.

Overlegpartners
Belangengroepen en stakeholders in Brabant worden eveneens actief bij de m.e.r.-procedure betrokken en in de gelegenheid gesteld zienswijzen in te dienen op de concept NRD. Dit betreffen onder meer de Brabantse natuur-, landschaps- en milieuorganisaties, de recreatiesector en ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie). Ook netbeheerder Enexis vormt een overlegpartner.

Commissie voor de milieueffectrapportage.
De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie-m.e.r.) toetst zowel de concept NRD als het afgeronde MER op juistheid en volledigheid. De Cie-m.e.r. is daarnaast betrokken bij het proces vanuit haar rol als initiatiefnemer voor het pilottraject waar de planMER MRE onderdeel van uitmaakt.

Brabant Advies
Brabant advies is een onafhankelijke adviescommissie die bestaat uit vier deelraden; de Sociaal-Economische Raad Brabant, de Provinciale Raad voor de Leefomgeving, de Provinciale Raad Gezondheid en Young Professionals Brabant. De adviesraden brengen gevraagd en ongevraagd deskundig en onafhankelijk advies uit aan GS.

Overige belanghebbenden
In de fase van de tervisielegging van deze concept NRD heeft eenieder de mogelijkheid zienswijzen kenbaar te maken via schriftelijke reacties. Tijdens de terinzagelegging worden tevens gelegenheden gecreëerd voor het stellen van vragen (waarschijnlijk in digitale vorm). Voor de rest van de procedure wordt aangesloten bij de structuur en organisatie van het participatieproces voor de RES. Voor meer informatie zie www.energieregiomre.nl.

2.4 Onderzoeksopgave (Doel)

Het MER heeft de volgende drie doelen:
- Onderzoeken of de RES-doelstelling binnen de zoekgebieden haalbaar is.
- In beeld brengen wat de milieueffecten zijn van grootschalige zonne- en windparken binnen alle zoekgebieden, zodat de regio nadere keuzes kan maken over welke (delen van) zoekgebieden te benutten.
- Sturing bieden aan besluitvorming door aan de hand van alternatieven de milieugevolgen van beleidskeuzes inzichtelijk te maken.

In het MER wordt per zoekgebied en zowel voor zon als wind berekend hoeveel energie er naar verwachting geproduceerd kan worden. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat de RES geen blauwdruk is voor de ruimtelijke ontwikkeling van de regio. Dat betekent dat de mix van bronnen waarmee de opgave van 2,0 TWh wordt behaald niet vastligt. Als gevolg van de ontwikkeling van technieken en kostprijzen kunnen hierin de komende jaren veranderingen optreden.

Voor de scope van het MER gelden 2 belangrijke uitgangspunten:
1. Het MER onderzoekt de mogelijkheden voor grootschalige opwek van duurzame energie. Dat betekent dat een keur aan kleinschalige oplossingen niet aan bod komt in het MER. Deze bronnen leveren op verschillende manieren een bijdrage een de energietransitie maar leiden niet tot de aanzienlijke milieueffecten die bedoeld zijn in de m.e.r.-wetgeving en onderzocht moeten worden. Het gaat vaak om ‘no-regret’ maatregelen waarvoor initiatiefnemers vandaag de dag al mee kunnen starten.
2. Er zijn op dit moment 2 technieken voorhanden die voor de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit kunnen worden ingezet: windenergie met moderne windturbines en zon-pv, waarbij ’pv’ staat voor ‘fotovoltaïsch’, ter onderscheid met technieken die gebruik maken van zonthermie. Omdat beide technieken ruimtelijk relevante milieuaspecten hebben ligt in het MER de nadruk op het onderzoek naar deze twee bronnen. Overige technieken met beperkte ruimtelijk relevante milieueffecten (maar wellicht wel overige milieuef-

fecten), zoals geothermie, komen niet aan de orde in het planMER. Dat betekent niet dat deze technieken geen deel uitmaken van de verkenningen in het kader van de RES. In de Regionale Strategie Warmte van de regio en gemeentelijke transitievisies komen deze onderwerpen uitgebreid aan bod. Het is alleen niet doelmatig om milieueffecten op regionale schaal te onderzoeken en te vergelijken met zon-pv en windenergie.

In het planMER worden de milieueffecten van zoekgebieden en alternatieven met elkaar vergeleken. De resultaten van dit milieueffectenonderzoek zullen dienen als input voor de bestuurlijke besluitvorming over het onderscheiden van geschikte (delen van) zoekgebieden voor zon-pv en windenergie in de RES 1.0. Daarbij wordt ingegaan op kansen voor koppeling met de bredere thema's en doelstellingen.

2.5 Opbouw van het MER

Het MER geeft op hoofdlijnen inzicht in de milieueffecten van de realisatie van windturbines en grootschalige zonneparken in de MRE-gemeenten. Het MER beschrijft het beleid, de relevante wet- en regelgeving, het studiegebied en de te verwachten effecten.
Het strategisch plan RES 1.0 waar het MER een onderbouwing van is wijst gebieden aan waar, al dan niet onder voorwaarden, de plaatsing van windturbines en grootschalige zonneparken al dan niet gewenst is.

De algemene structuur van het MER sluit zoveel mogelijk aan op de indeling zoals die door de commissie voor de milieueffectrapportage is gepresenteerd in de factsheet 'In 7 stappen een milieueffectrapport bij een Regionale Energie Strategie'.

Eerst wordt een startkaart opgesteld met uitsluitingsgebieden voor zonne- en windenergie. Dit zijn gebieden waar harde belemmeringen de ontwikkeling van wind en zonprojecten niet toelaten, zoals de aanwezigheid van hoogspanningsverbindingen, gebieden met hoogtebeperkingen rond luchtvaartterreinen en beschermde natuurgebieden.
Voor windenergie worden individuele 'windparklocaties' geïdentificeerd. Dit zijn plekken waar op basis van de harde belemmeringen opstellingen van tenminste 3 windturbines niet op voorhand zijn uitgesloten. Deze ondergrens van 3 windturbines volgt uit de provinciale omgevingsvisie en wordt in dit planMER als harde randvoorwaarde beschouwd.

Waar de belemmeringenkaart en de windparklocaties afwijken van eerder onderzoek ten behoeve van de concept-RES worden de verschillen geduid.

Voor zon worden de onbelemmerde gebieden, voor zover deze gelegen zijn binnen de zoekgebieden uit de concept-RES, opgedeeld in de verschillende landschapstypen zoals die binnen de metropoolregio voorkomen.
Vervolgens worden milieueffecten van zonne- en windenergie in de zoekgebieden inzichtelijk gemaakt en beoordeeld.

Voor windenergie wordt hiertoe eerst een beoordeling per windparklocatie uitgevoerd (paragraaf 6.3. t/m 6.8) De beoordeling per zoekgebied is grotendeels een aggregatie van de scores van alle windparklocaties binnen dat zoekgebied (paragraaf 6.9). De beooordeling van de milieueffecten van zonneparken is te vinden in paragraaf 7.2 t/m 7.6.
In deze fase wordt ook aandacht besteed aan de bredere thema's (zie paragraaf 6.10 voor wind en paragraaf 7.7 voor zon).

Daarna zijn drie alternatieven geformuleerd waarmee het doel voor grootschalige opwek binnen de MRE kan worden behaald. Deze alternatieven bestaan uit zowel zonne- als windenergie en zijn geformuleerd om effecten van verschillende beleidskeuzen te onderscheiden.

Deze werkstappen gezamenlijk geven een 'objectief' beeld van de milieuffecten zoals die door grootschalige zonne- en windparken veroorzaakt kunnen worden. Mede op basis hiervan, en lokale input vanuit de individuele gemeenten is een Voorkeursalternatief geformuleerd. Dit is een combinatie van windparklocatie en gebieden voor zonneparken die gezamenlijk voldoende zijn voor het behalen van de doelstelling van de RES.

2.6 MER i.r.t. stappenplan commissie m.e.r.

De commissie voor de m.e.r. heeft een stappenplan opgesteld voor het opstellen van een milieueffectrapport bij een Regionale Energiestrategie.
Onderstaand schema toont het verband tussen dat stappenplan en voorliggend MER.

Stap	Toelichting	Plaats in het planMER
1 – Overzicht doelen	Maak een overzicht van de energiedoelen en het bestaand omgevingsbeleid van betrokken overheden over landschap, natuur en leefbaarheid.	Hoofdstuk 2 en 3
2 – Belemmeringen-/kansenkaart	Geef 'harde' belemmeringen en kansen aan voor windturbineparken en zonneparken.	Hoofdstuk 4
3 – Afbakening	Cluster de kansgebieden tot afgebakende gebieden.	Hoofdstuk 5
4 – Omgevingseffecten	Bepaal de omgevingseffecten van de geselecteerde afgebakende gebieden. Maak onderscheid tussen leefbaarheid, natuur, landschap en veiligheid. Geef per gebied de geschiktheid aan om de doelen te halen.	Hoofdstuk 6 (wind) en Hoofdstuk 7 (zon)
5 – Alternatieven	Ontwikkel verschillende alternatieven om de doelen zoveel mogelijk te halen.	Hoofdstuk 8
6 – Milieubeoordeling	Maak een milieubeoordeling van de alternatieven op basis van de beschreven effecten in stap 4.	Hoofdstuk 8
7 – Keuze en randvoorwaarden	Voorgaande stappen leiden tot een set milieurandvoorwaarden op grond waarvan in de RES onderbouwde keunzen gemaakt kunnen worden.	Dit deel van het stappenplan is geen onderdeel van het MER: de keuze is nog nog niet gemaakt.

2.7 Beleidskader

Bijlage B geeft een overzicht van de beleidskaders die van belang zijn bij het opstellen van beleid voor grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. Denk hierbij aan:

- Europees en rijksbeleid
- Provinciale omgevingsvisie en interim omgevingsverordening
- Regionaal beleid, zoals het Streefbeeld landelijk gebied.

2.8 Leeswijzer

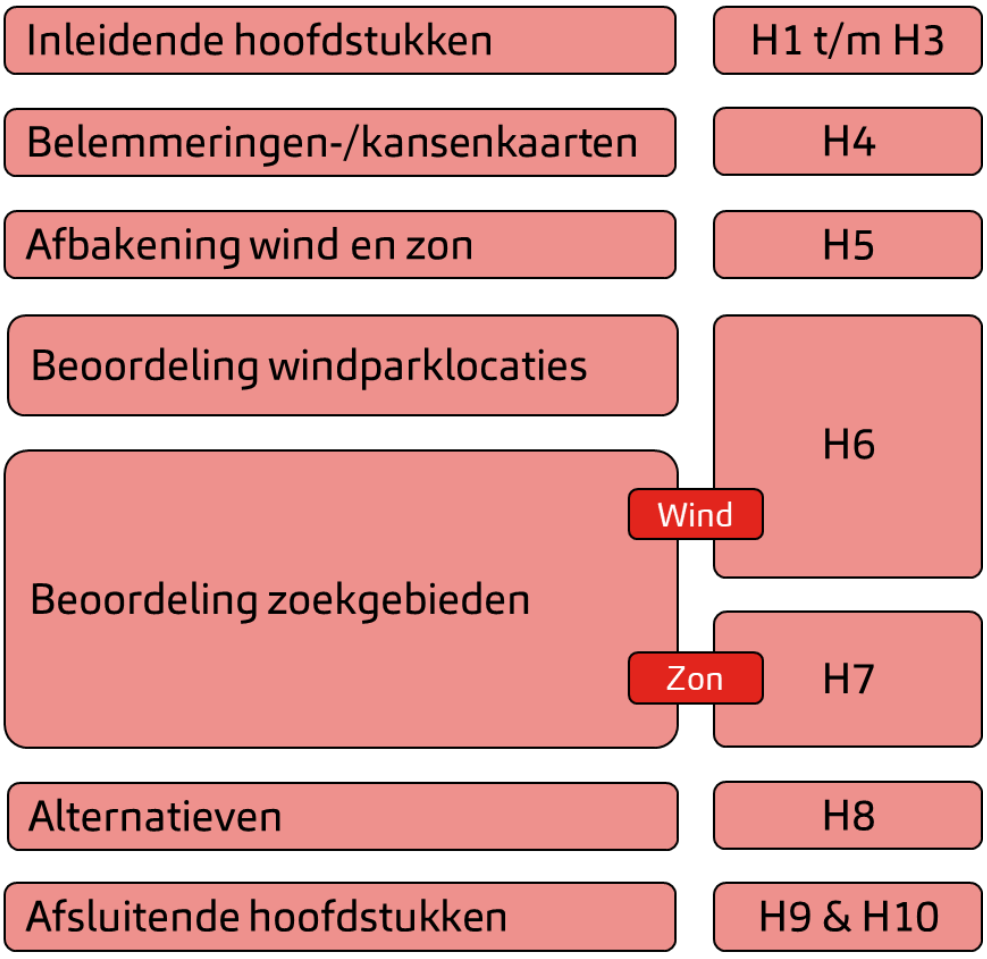

Hoofdstuk 3 Context

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de positionering van het MER binnen het proces van de RES. Tevens komen andere ruimtelijke ontwikkelingen kort aan bod die mogelijk concurrerend zijn met de opgave voor grootschalige opwek.

3.2 Procesgeschiedenis RES MRE

Hieronder beschrijven we hoe de Metropoolregio Eindhoven tot de globale zoekgebieden, voor grootschalige opwek met wind en zon, in de concept-RES zijn gekomen. Die zoekgebieden en bijbehorende onderzoeken en analyses dienen als uitgangspunt voor het milieueffectrapport.

3.2.1 *De verschillende stappen*

We hebben drie hoofdstappen doorlopen om te komen tot de globale zoekgebieden in de concept-RES. Voor de eerste twee stappen hebben we bovendien input opgehaald tijdens verschillende werkateliers met een brede groep stakeholders:

Landschappelijke analyse met regionale landschapstypen en energiebouwstenen
De energietransitie landt in de fysieke leefomgeving. De Metropoolregio Eindhoven is daarom gestart met een analyse van het landschap van de regio om de ruimtelijke kwaliteiten in beeld te krijgen. Ook is een verkenning gedaan naar de ruimtelijke inpassing van energieopwek binnen de verschillende landschapstypen van de regio. Het resultaat van de analyse is een overzicht van de meest kenmerkende landschapstypen van de Metropoolregio Eindhoven binnen de grotere context van Noord-Brabant en een energiebouwstenenmatrix. In de matrix staat per landschapstype beschreven of zij zich lenen voor inpassing, aanpassing en/of transformatie van het landschap ten behoeve van energieopwekking. Daarnaast is samen met de stakeholders gekeken in hoeverre de verschillende landschapstypen geschikt zijn om ruimte te bieden voor grootschalige opwekking van zon en/of windenergie. En hoe intensief dit kan zonder de landschappelijke kwaliteiten te schaden.

Kansen voor energieopwekking door verbinding met andere opgaven
De regio wil zorgvuldige keuzes maken over de ruimtelijke inpassing van grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. Hierbij willen zij oog hebben voor andere relevante, soms urgente, en vaak ook complexe maatschappelijk vraagstukken. Intuïtief maakt men complexe vraagstukken vaak kleiner door ze op te knippen, maar in het geval van de RES is het juist verstandig om te onderzoeken of de energieprojecten een (deel van de) oplossing van andere opgaven kunnen zijn. Denk aan andere gebiedsopgaven zoals het tegengaan van verdroging (klimaatadaptatie), het versterken of herstellen van het landschap (beekdalherstel, aanleg bossen), natuurontwikkeling en de landbouwtransitie. De energiebouwstenenmatrix bevat daarom naast bouwstenen gericht op energieopwekking ook mogelijke bouwstenen gericht op gebiedsopgaven in combinatie met energieopwekking. De landschapsanalyse, energiebouwstenen en koppelkansen leverden samen de eerste kansenkaart met op gebieden waar energieopwekking wenselijk en mogelijk zou kunnen zijn.

De technische en wettelijke mogelijkheden voor zonnevelden en windparken
De technische potentie van windturbines wordt in belangrijke mate bepaald door enkele harde restricties. Zo leggen verschillende luchthavens in en rondom de regio bouwhoogtebeperkingen op vanwege de veiligheid voor het vliegverkeer. Ook kunnen er beperkingen zijn in verband met verstoring van de radar. Een andere restrictie is de afstand die aangehouden moet worden tot gevoelige objecten (zoals woningen, ziekenhuizen of onderwijsgebouwen) of de afstand in relatie tot veiligheid rondom bijvoorbeeld wegen of hoogspanningslijnen. Bovendien gelden er restricties voor de ontwikkeling van zon en wind in natuurgebieden. Door confrontatie van de belemmeringenkaart, waarop de restricties zijn aangegeven, met de ruimtelijke kansen (kansenkaart) heeft de regio een eerste beeld verkregen van de kansrijke zoekgebieden.

3.2.2 *Het resultaat van die stappen*

De Metropoolregio Eindhoven heeft in de concept-RES een zonneladder opgenomen die zij in de zoektocht naar zoekgebieden voor zon gehanteerd hebben. Een uitgangspunt bij de zonneladder is zo veel mogelijk meervoudig ruimtegebruik. Voor een nadere uitwerking van de zonneladder uit de concept-RES verwijzen we naar het hoofdstuk grootschalige opwek in de RES 1.0. Het gaat hierbij om een voorkeursvolgorde, waarbij de regio zich ervan bewust is dat ze gezien de enorme opgave ook de laatste treden moeten benutten. De keuze voor die gebieden moet zorgvuldig gemaakt worden.
Bovendien vindt de regio het belangrijk om energie in te zetten ter versterking van de regio. Dit kan bijvoorbeeld door de energie te combineren met andere opgaven en functies. De regio heeft in de RES enkele brede thema's geformuleerd die kenmerkend zijn voor de regio. Voor invulling van een specifieke locatie is het van belang dat ook de verbinding wordt gezocht met de lokale opgaven die zijn opgenomen in de gemeentelijke omgevingsvisies. De brede thema's uit de RES zijn:

- Een vitale agrarische economie
- Een veerkrachtig natuurlijk systeem
- Een duurzame en innovatieve economie
- Een veerkrachtig watersysteem en klimaatadaptatie

De informatie die in het voorgenoemde proces is opgehaald is getoetst, samengebracht en vervolgens vertaald naar de wijze waarop de Metropoolregio Eindhoven energie duurzaam gaat opwekken. Op basis daarvan zijn de volgende drie categorieën bepaald:

1. Via no-regret maatregelen;
2. In zoekgebieden voor grootschalige opwek;
3. Via energie-opwek ten dienste van andere opgaven en doelen.

Het planMER houdt zich enkel bezig met categorie 2: zoekgebieden voor grootschalige opwek.

3.2.3 *De opbouw van het RES bod*

Met de resultaten van de voorgenoemde stappen heeft de Metropoolregio Eindhoven een inschatting gegeven van hun bijdrage aan de landelijke doelstelling van 35 TWh.

"We willen in totaal 2 TWh bijdragen aan grootschalige duurzame-energie initiatieven in 2030."

Het bod voor grootschalige opwek is gelaagd opgebouwd.

- Het eerste deel van het bod voor grootschalige opwek zijn de gerealiseerde grootschalige hernieuwbare elektriciteitsprojecten (groter dan 15 kWh). Gezamenlijk zijn deze projecten goed voor 0,51 TWh aan duurzaame opwek per jaar.
- Het tweede deel van het bod bestaat uit de projecten die in de pijplijn zitten, dit zijn windturbineparken, grootschalige zonnedaken en zonnevelden waarvoor een SDE+ subsidie is beschikt. Hiervoor is in de RES een inschatting gemaakt van 0,64 TWh.
- Het realiseren van no-regret maatregelen heeft vervolgens prioriteit. En wel in de volgorde die de zonneladder in de RES 1.0 voorschrijft. Een deel daarvan is al gerealiseerd of zit in de pijplijn. Het resterende deel aan no-regret maatregelen is jaarlijks goed voor 0,28 TWh.
- Tot slot gaat de regio een deel van de potentie van de zoekgebieden die in de concept-RES en de RES 1.0 zijn opgenomen benutten. Het planMER geeft hierbij een nadere onderbouwing van de zoekgebieden met een significante bijdrage en helpt bij het maken van vervolgkeuzes. Dit gaat om totaal nog 0,57 TWh. Dit is het **doelbereik** van het MER.

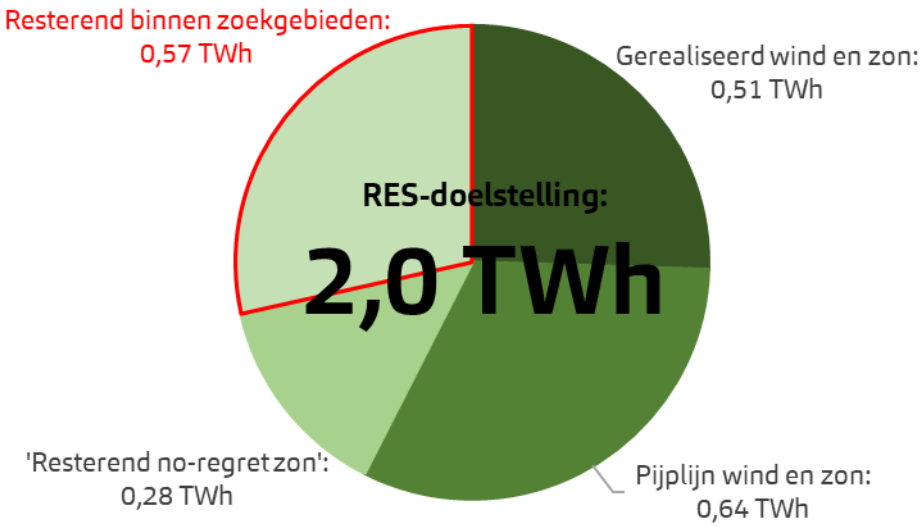

3.2.4 *Van concept-RES naar RES 1.0*

In de concept-RES zijn al veel stappen doorlopen om te komen tot de globale zoekgebieden en het bijbehorende bod, maar de regio was nog niet klaar. Met de resultaten hebben zij een inschatting kunnen geven van hun bijdrage van 2 TWh aan de landelijke doelstelling van 35 TWh en in welke zoekgebieden de projecten in potentie kunnen landen. Voordat de regio nadere keuzes kan maken voor (delen van) zoekgebieden was echter aanvullend onderzoek nodig. De Metropoolregio Eindhoven heeft ervoor gekozen om dit onder meer te doen met behulp van het milieueffectrapport.

Tevens is inmiddels beter zicht op de wijze waarop de 2,0 TWh wordt ingevuld; in de concept-RES was het gedeelte dat met grootschalige opwek binnen de zoekgebieden moet worden gerealiseerd een stuk hoger dan ten tijde van de RES 1.0: 1,1 TWh in plaats van 0,57.

Het (voorlopige) MER geen uitsluitsel biedt over de gebieden waar de grootschalige opwek het beste kan plaatsvinden; dat is een belangenafweging waarbij ook de stem van de individuele gemeenteraden gehoord moet worden. Wel zijn de milieueffecten in beeld gebracht *en* volgt uit het MER dat het behalen van het doelbereik van 0,57 TWh binnen de zoekgebieden goed mogelijk is, en dat er zelfs ruimte is voor overdimensionering, optimalisatie of potentie die kan worden ingezet in de periode na 2030.

3.3 Reikwijdte en Detailniveau van het MER

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) benoemt welke milieutechnische aspecten in het MER worden onderzocht en vormt samen met de daarop ontvangen zienswijzen het uitgangspunt van het MER. Zowel de NRD als de nota van beantwoording van zienswijzen hierop zijn te raadplegen via de website van de MRE.

Hieronder staat een korte samenvatting van wijzigingen in de aanpak die zijn voortgekomen uit de zienswijzen en adviesreacties.

- Zoekgebieden voor duurzame energie in omliggende RES-regio's (nabij de regiogrens) worden benoemd bij de beschrijving 'referentiesituatie en autonome ontwikkeling'. Zoekgebieden kunnen echter niet gekwalificeerd worden als autonome ontwikkeling, en worden daarom ook niet als zodanig meegenomen in de milieueffectbeoordeling.
- Er zal in het MER een alternatief worden onderzocht waarbij korte ligging nabij netinpassing een ontwerpcriterium is.
- Cumulatieve effecten op vogels en vleermuizen worden waar mogelijk en passend bij het detailniveau van het MER beschreven.
- Het planMER zal een gespecificeerd overzicht en kaartbeeld bevatten van de belemmeringen die zijn meegenomen in de analyse.
- Het planMER zal een duidelijke toelichting bevatten waarom de aanpak met richtafstanden voldoende inzicht biedt in de effecten van windturbines op de leefomgeving om ter onderbouwing te dienen van de RES 1.0.
- De ligging van een zoekgebied voor windparken binnen een radarvlak waar een beperking geldt wordt als beoordelingscriterium opgenomen in het planMER.
- De ligging van windparklocaties ten opzichte van recreatiebestemmingen zal worden betrokken in de beoordeling van het bredere thema Economie.
- Het aantal recreatieondernemingen wordt per zoekgebied bepaald en betrokken in de effectbeoordeling voor zon.
- De aanpak voor het PlanMER beperkt gewijzigd t.o.v. hoe deze is beschreven in de Concept NRD: er worden in fase 1 (MRE-breed) geen alternatieven onderzocht. Dit gebeurt pas nadat de milieueffecten binnen de zoekgebieden bekend zijn.

3.4 Totstandkoming zoekgebieden

3.4.1 *Zoekgebieden concept-RES*

De zoekgebieden zijn voornamelijk tot stand gekomenlijk door middel van ontwerpend onderzoek waarbij meekoppelkansen met natuur, landbouw en infrastructuur bepalend waren.

Zie paragraaf 3.2 voor een uitgebreide toelichting op de totstandkoming van de zoekgebieden.

De zoekgebieden hebben in de concept-RES ook een categorie toegewezen gekregen, die iets zegt over de aard van het gebied en de daar spelende factoren:
Energie langs infrastructuur,
Energie voor de versterking van de agrarische economie,
Energie voor natuurontwikkeling.
Deze categorieën zijn in het MER buiten beschouwing gelaten: alle zoekgebieden zijn op dezelfde manier beoordeeld. Wel zijn de potentie voor versterking van de agrarische economie en de potentie voor natuurontwikkeling opgenomen als aanvullende beoordelingscriteria (voor *alle* zoekgebieden).

3.4.2 *Zoekgebieden Kempengemeenten*

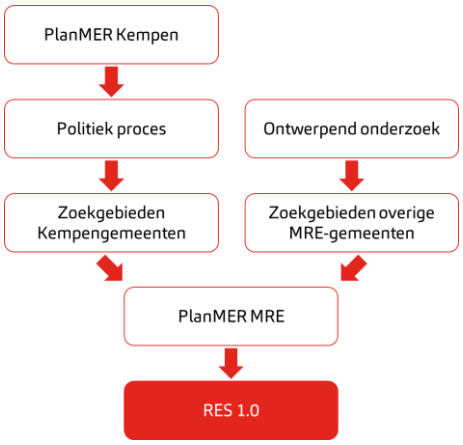

Belangrijk verschil tussen de het planMER voor de Kempengemeenten en het planMER voor de Metropoolregio is de rol van zoekgebieden. In het planMER Kempengemeenten zijn geen zoekgebieden aangewezen: het MER doet enkel uitspraken over de geschiktheid van de verschillende landschapstypen (met name de jonge en oude zandontginningsgebieden) en windparklocaties. In het daaropvolgende proces zijn door de verschillende Kempengemeenten zoekgebieden aangewezen. In drie van de gemeenten (Bergeijk, Oirschot en Reusel – De Mierden) is het beleidskader, samen met deze zoekgebieden, vastgesteld. In de andere twee gemeenten (Bladel en Eersel) zijn wel zoekgebieden bepaald, maar is het beleidskader niet vastgesteld.

3.5 Overige uitgangspunten

Windenergie

- Alleen opstellingen van tenminste 3 windturbines worden in dit MER beschouwd, om aan te sluiten bij de Interim omgevingsverordening van de provincie.

- Plaatsing binnen Natuurnetwerk Brabant en Natura 2000-gebieden wordt op voorhand uitgesloten. Daaronder valt ook overdraai boven deze gebieden. Dat betekent dat in de belemmeringenkaart een minimumafstand ter grootte van de wieklengte van de referentiewindturbines wordt aangehouden tot alle NNB- en Natura 2000-gebieden. Beschermde natuurgebieden buiten de provincie Noord-Brabant (in Limburg en België) worden op dezelfde manier behandeld.
- Uitzondering op bovenstaande is de mogelijkheid voor wind in NNB-gebieden langs grootschalige infrastructuur. Hiertoe is in de Interim omgevingsverordening een uitzondering mogelijk gemaakt (artikel 3.38). Uitgangspunt in dit planMER is daarbij dat deze uitzondering bedoeld is om een windpark (van tenminste 3 windturbines) toch mogelijk maken als de ligging van 1 windturbine binnen NNB langs grootschalige infrastructuur daarbij de kritische factor is en het windpark *zonder* die betreffende windturbine dus niet mogelijk zou zijn. Onder grootschalige infrastructuur wordt in dezen verstaan: rijks- en provinciale wegen, doorgaande vaarwegen en spoorwegen.

Zonne-energie

- Plaatsing binnen Natuurnetwerk Brabant en Natura 2000-gebieden wordt op voorhand uitgesloten.

Algemeen

- Tijdshorizon is 2030. Oplossingen en locaties die realistisch gezien niet leiden tot grootschalige opwek in 2030 blijven in dit planMER buiten beschouwing, tenzij expliciet anders vermeld.

3.6 Referentiesituatie en autonome ontwikkelingen

De milieueffecten van de onderzochte alternatieven worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie: dat is de situatie die in de toekomst zal ontstaan als het project niet wordt gerealiseerd. De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie plus relevante autonome ontwikkelingen.

3.6.1 *Autonome ontwikkelingen*

Onder autonome ontwikkelingen worden in een MER verstaan: die ontwikkelingen waarvan reeds een ontwerp is gepubliceerd. Het betreft dus redelijk concrete plannen, met een grote kans van doorgang. Algemene ontwikkelingen, zoals de landbouwtransitie of infrastructurele projecten in de vooronderzoeksfase, vallen niet onder de definitie van autonome ontwikkeling en worden dus niet beschouwd.

Onderstaande lijst geeft een overzicht van dergelijke autonome ontwikkelingen.

Tabel 6 **Autonome ontwikkelingen**

Gemeente	Locatie
Deurne	Funnel/restrictievlak vliegbasis De Peel Ontwikkeling nieuw bedrijventerrein Kranenmortel-Zuid
Geldrop-Mierlo	MIRT-verkenning A67

	Ontwikkeling zonnepark Verhoeven (buiten zoekgebied)
Gemert-Bakel	Mogelijke nieuwe waterbergingslocaties in het Hemelwaterstructuurplan.
Laarbeek	Zonneparken in ontwikkeling Aanpassingen aan de N279 Veghel - Asten
Nuenen	Bedrijventerrein Eeneind-West Uitbreidingsplan Nuenen-West

3.6.2 *Stedelijke ontwikkeling*

Naast de in de vorige paragraaf beschreven autonome ontwikkelingen is het tevens mogelijk dat het stedelijk gebied wordt uitgebreid. Onderstaande kaart uit de Interim omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant illustreert dit.

Omdat deze uitbreidingsgebieden op dit moment niet concreet in ontwikkeling zijn worden zij niet als autonome ontwikkeling beschouwd, maar dient hun opname in het MER als 'geheugensteun' voor het vervolgtraject.

Figuur 8 **Stedelijke ontwikkeling in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant.**

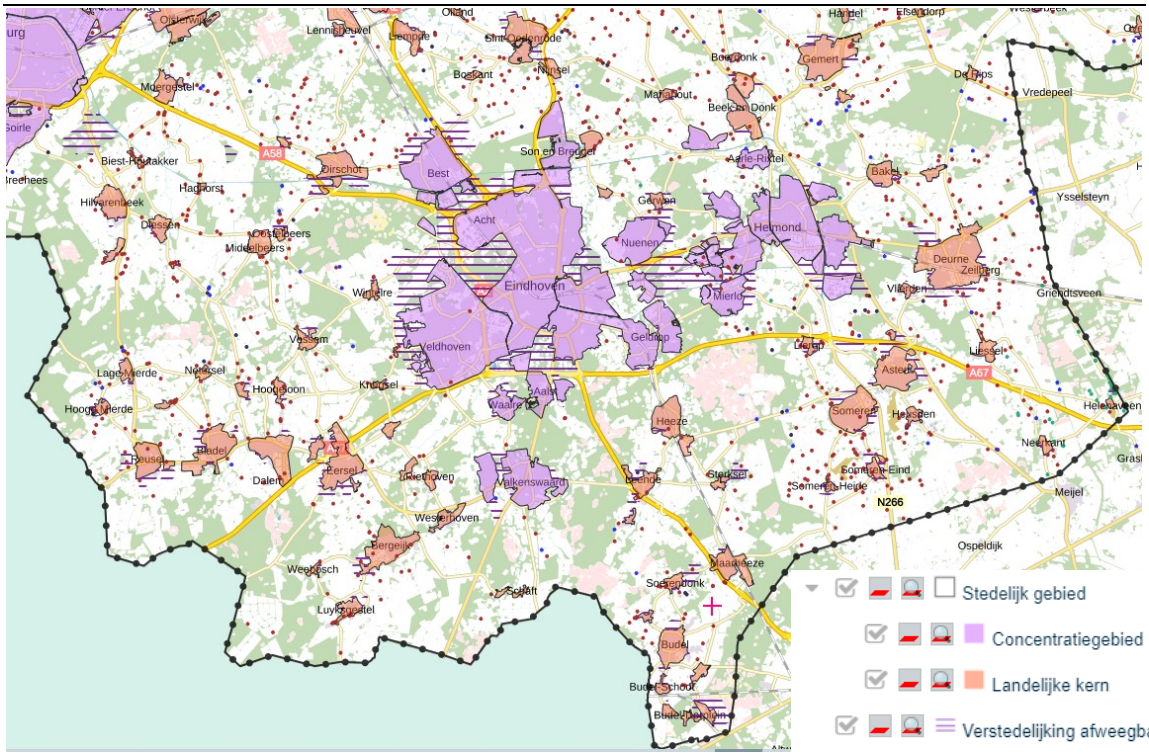

Hetzelfde geldt voor het toekomstige regionale bedrijventerrein in de Peel waarvoor op dit moment nog geen locatie bekend is.

Hoofdstuk 4 Belemmeringen

4.1 Inleiding

Belangrijk uitgangspunt van een planMER is een belemmeringenkaart voor zonne- en windenergie. Het heeft immers alleen zin om de potentiële effecten te onderzoeken van realiseerbare zonne- en windparken.

In dit planMER maken wij onderscheid tussen harde belemmeringen en zachte belemmeringen. Het verschil bestaat eruit dat harde belemmeringen *op voorhand* de ontwikkeling van zonne- en windparken verhinderen, terwijl dat voor zachte belemmeringen nog niet met zekerheid te zeggen is.

Omdat de belemmeringen voor zonne- en windparken niet hetzelfde zijn worden beide opwekvormen in dit hoofdstuk apart behandeld.

N.B. ten behoeve van de concept-RES is reeds ruimtelijk onderzoek verricht. Hiernaar wordt in dit planMER verwezen als 'Vooronderzoek'. De concept-RES en bijlagen zijn te vinden op www.energieregiomre.nl.

4.2 Windenergie

Voor windenergie geldt dat de omvang van de belemmeringen in veel gevallen afhangt van de afmetingen van de windturbines. Zo geldt bijvoorbeeld als afstandseis voor hoogspanningsverbindingen dat windturbines minimaal de tiphoogte afstand moeten aanhouden[11].
Dit MER gaat uit van een referentiewindturbinetype met een ashoogte en rotordiameter van 150 meter (en dus een tiphoogte van 225 meter). Dit is hetzelfde type als werd aangehouden bij het planMER Kempengemeenten. Eventuele gevolgen van het toepassen van grotere (of kleinere) windturbines valt buiten het detailniveau van dit planMER en is onderdeel van de voorbereiding van concrete projecten.

Bij de totstandkoming van de concept-RES is gerekend met een groter windturbinetype (tiphoogte 240 i.p.v. 225 meter). De keuze om daar in dit planMER van af te wijken is tweeledig:
1) Aansluiten bij aanpak planMER Kempengemeenten
2) Niet op voorhand teveel ruimte uitsluiten; de precieze afmetingen zijn onderwerp van het lokale ontwerpproces.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de manier waarop verschillende belemmeringen in de belemmeringenkaart van het planMER zijn opgenomen. Indien deze aanpak verschilt met het voortraject t.b.v. de concept-RES is daarover een toelichting toegevoegd.

[11] tiphoogte = hoogte van de mast + de lengte van een wiek.

Tabel 7 Belemmeringen windenergie

Belemmering	Minimale afstand	Opmerking
Harde belemmeringen		
Buisleidingen	225 meter (tiphoogte)	In het Vooronderzoek werd 240m aangehouden i.v.m. andere referentie-afmetingen.
Hoogspanning	225 meter (tiphoogte)	De hoogspanningsbuffer van BvR omvat twee trajecten die niet aanwezig zijn in het Vooronderzoek, te weten een traject ten noordwesten van Oirschot en een traject gelegen tussen Eindhoven en Veldhoven. In het Vooronderzoek werd 240m aangehouden i.v.m. andere referentie-afmetingen.
Natura 2000 en Natuurnetwerk Brabant (NNB)	75 meter (wieklengte)	In het Vooronderzoek werd geen wieklengte afstand tot beschermde natuurgebieden aangehouden. Deze buffer zorgt ervoor dat het planMER beter aansluit bij het provinciaal beleid dat ook overdraai geldt als 'plaatsing in'. Dit is tevens een verschil met de methode in het planMER voor de Kempen. Een tweede verschil t.o.v. dat eerdere planMER is dat nog-te-realiseren NNB nu eveneens als harde belemmering is opgenomen.
Panden	75 meter (wieklengte)	Niet meegenomen in het Vooronderzoek. Deze minimumafstand voorkomt overdraai boven gebouwen.
Spoorwegen	86 meter (wieklengte + 11m)	Afstandseis Prorail. Er is een verschil van enkele meters met het Vooronderzoek i.v.m. andere referentie-afmetingen.
Vaarwegen	105 meter (wieklengte + 30m)	In dit planMER wordt de Beleidslijn Rijkswaterstaat gevolgd. Het Vooronderzoek gaat uit van een bufferafstand van 50 meter.
Vliegverkeer en radar	n.v.t	De invliegfunnels (meer specifiek de 300-voetszone) worden zowel in het Vooronderzoek als in het planMER als harde belemmering gezien voor windenergie. Zie ook Figuur 9.
Wegen – rijkswegen	75 meter (wieklengte)	In het Vooronderzoek werd ook tot provinciale wegen de adviesafstand van Rijkswaterstaat aangehouden. Het planMER hanteert deze afstand alleen voor rijkswegen, aangezien de beleidsregel niet gaat over provinciale wegen. In de praktijk zal dit verschil slechts in zeer uitzonderlijke gevallen tot andere uitkomsten leiden.
Wegen – overige wegen	20 meter (fundering)	Niet meegenomen in het Vooronderzoek. Deze minimumafstand tot wegen is opgenomen, omdat de fundering van de windturbine vrij van de verharding moet liggen.
Windturbines	600 meter	Vuistregel ter voorkoming van windafvang: 4 x rotordiameter
Woningen	400 meter	N.B. de 400 meter is geen harde afstandseis, maar een vuistregel ter voorkoming van normoverschrijding geluid en slagschaduw. De daadwerkelijk minimaal aan te houden afstand kan verschillen van project tot project en is daarom op het detailniveau van een planMER niet te bepalen. Verschil met het Vooronderzoek is dat de woningen op de Ruyter van Steveninckkazerne in de belemmeringenkaart van het planMER wel opgenomen zijn als geluidsgevoelige objecten.
Zachte belemmeringen		
Vliegverkeer en radar	In het Vooronderzoek zijn de CNS-vlakken rond militaire bases aangeduid als belemmering. Dit planMER beschouwt daarnaast ook de 500-voetszone als zachte belemmering: binnen dit (grotere) gebied gelden zeer strenge regels ten aanzien van radarverstoring. Hoewel de kansrijkheid van windturbines binnen deze	

	zone niet groot wordt geacht (door TNO), is realisatie op voorhand niet uit te sluiten, daarom is de 500-voetszone als zachte belemmering meegenomen.
NNB langs grootschalige infra	Een strook van 400m aan weerszijden van grootschalige infrastructuur wordt gezien als zachte belemmering als het gaat om het intekenen van windparklocaties, om recht te doen aan artikel 3.38 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. 300 meter is als afstand gekozen om enerzijds de koppeling met de grootschalige infrastructuur niet te verliezen en anderzijds nog enige schuifruimte te hebben voor individuele windturbines. Windparklocaties mogen niet geheel binnen deze zone vallen. Onder grootschalige infrastructuur wordt in dezen gezien: rijks- en provinciale wegen, doorgaande vaarwegen en spoorwegen.
Niet meegenomen	
Stedelijke ontwikkeling	Wel beschouwd in de ruimtelijke analyse van de MRE, maar niet meegenomen in het planMER. Alleen 'echte' autonome ontwikkelingen, waarvan een ontwerp is gepubliceerd worden als belemmering beschouwd. Eventuele 'vagere' plannen en voornemens leiden niet tot uitsluiting van gebieden, maar kunnen in een later stadium altijd nog aanleiding zijn om een bepaalde locatie niet in te zetten voor grootschalige opwek.
Inrichtingen	Niet meegenomen in de belemmeringenkaart van BvR (valt buiten detailniveau).
BRZO	Niet meegenomen in de belemmeringenkaart van BvR (valt buiten detailniveau).

Figuur 9 **Verschillende belemmeringsvlakken radar en luchtvaart. Het planMER beschouwt de invliegfunnels (zwart) als harde belemmering en de 500-voetszone (blauw gearceerd) als zachte belemmering. De paarse (toetsings)vlakken zijn niet op voorhand als (zachte) belemmering meegenomen, omdat juridische grondslag daarvoor ontbreekt.**

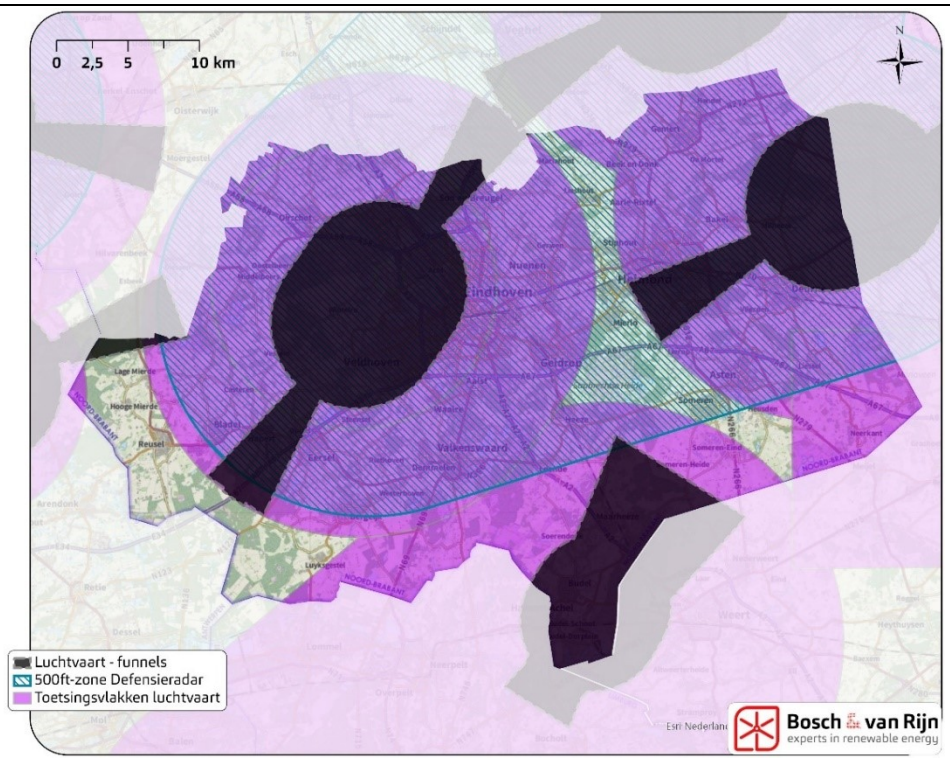

Figuur 10 **Alle harde belemmeringen voor windenergie zoals beschreven in Tabel 7.**

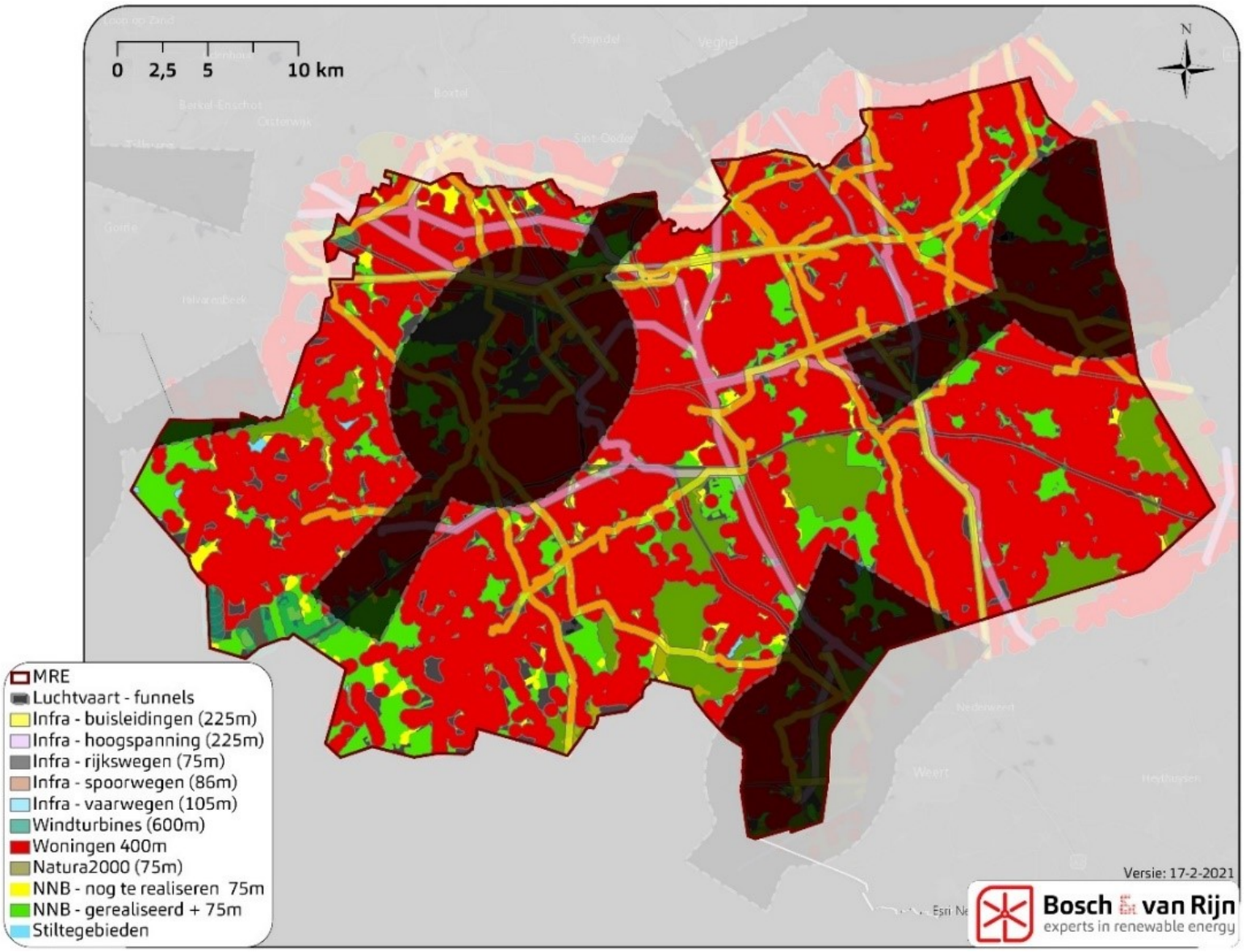

Figuur 11 **De ‘Kansenkaart windenergie’ voor de MRE ontstaat door alleen die gebieden te tonen waar geen harde belemmeringen optreden.**

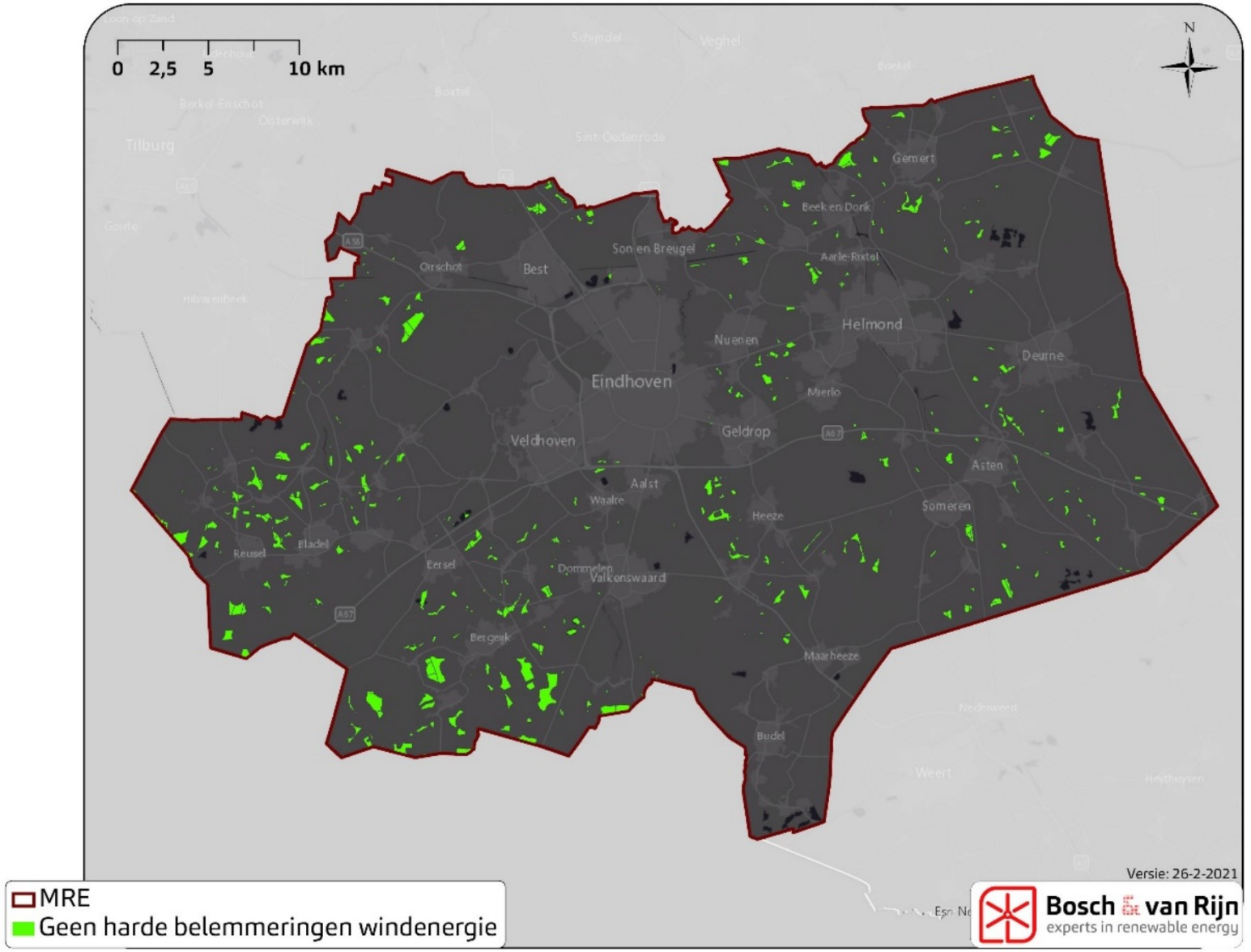

4.3 Zonne-energie

Ook voor zonne-energie is een overzicht gemaakt van harde belemmeringen. Doordat de aan te houden minimumafstanden voor zon veel kleiner zijn dan voor wind is er minder belemmerd oppervlak.

Tabel 8 Overzicht van belemmeringen voor grootschalige zonneparken.

Belemmering	Omschrijving
Bos (20m)	Deze belemmering is uit de top10NL terrein kaart gehaald. Ook hier is een buffer van 20 meter gehanteerd om schaduwwerping te voorkomen.
NNB (20m)	NNB wordt met een buffer van 20 meter als belemmering meegenomen.
Natura 2000 (20m)	Natura 2000 wordt met een buffer van 20 meter als belemmering meegenomen.
Militair oefenterrein	Ten noorden van Eindhoven Airport ligt een militair oefenterrein dat in deze analyse als geheel is uitgesloten voor de ontwikkeling van zonneparken.
Panden op bedrijventerreinen	Om de mogelijkheden op bedrijventerreinen te onderzoeken, maar wel rekening te houden met de belemmeringen die daar spelen is voor de bedrijventerreinen een buffer aangehouden van 20 meter rondom aldaar gelegen panden.
Recreatiebestemmingen	In de belemmeringenkaart zijn gebieden met enkelbestemming recreatie meegenomen als belemmering.
Wegen (8m)	Wegen worden met een buffer van 8 meter vanuit de hartlijn als belemmering meegenomen.
Woonkernen	In de belemmeringenkaart zijn alle woonkernen meegenomen als belemmering.

Figuur 12 Harde belemmeringen zonne-energie.

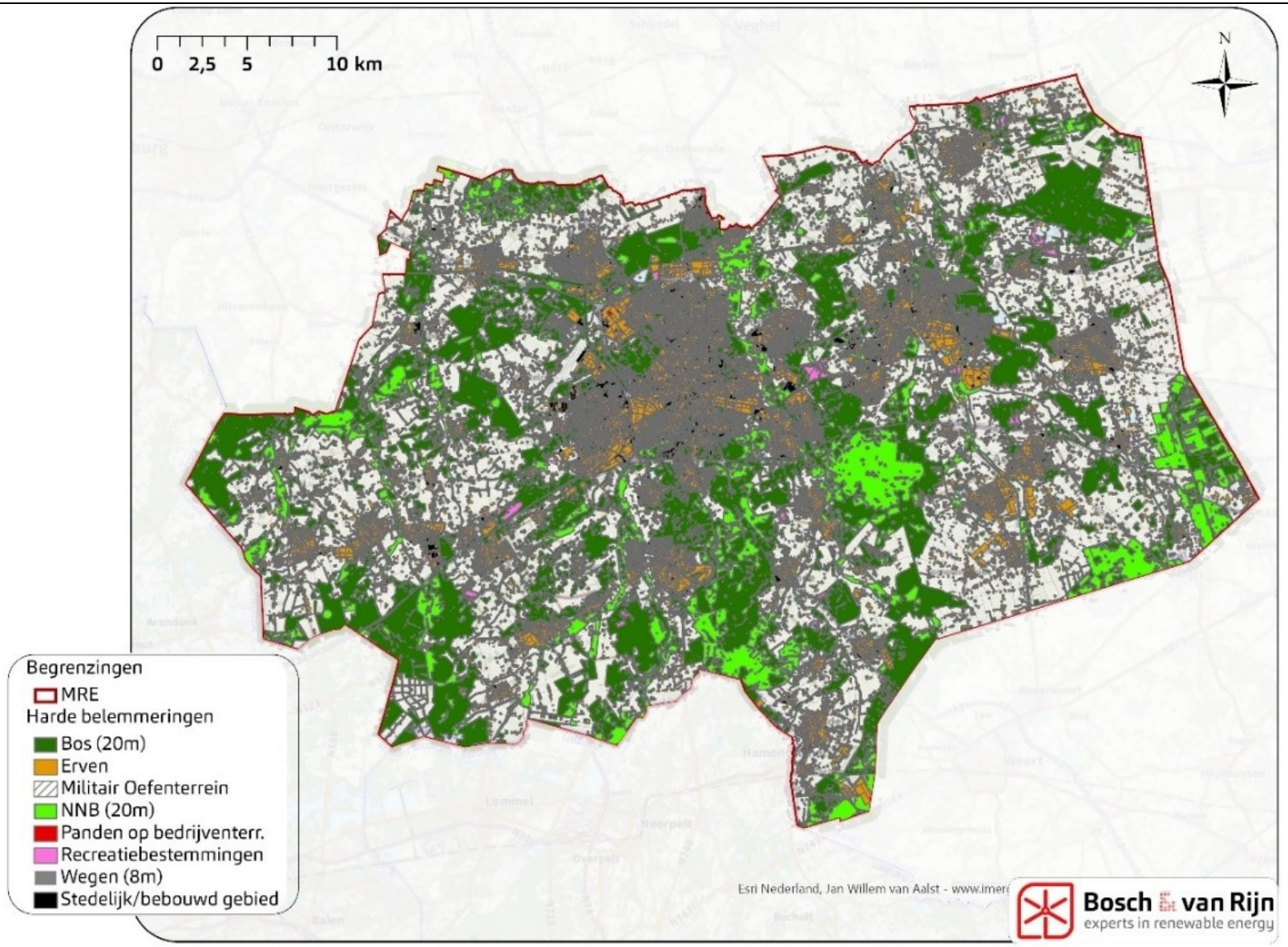

Figuur 13 Onbelemmerde gebieden voor zon, inclusief het landschapstype.

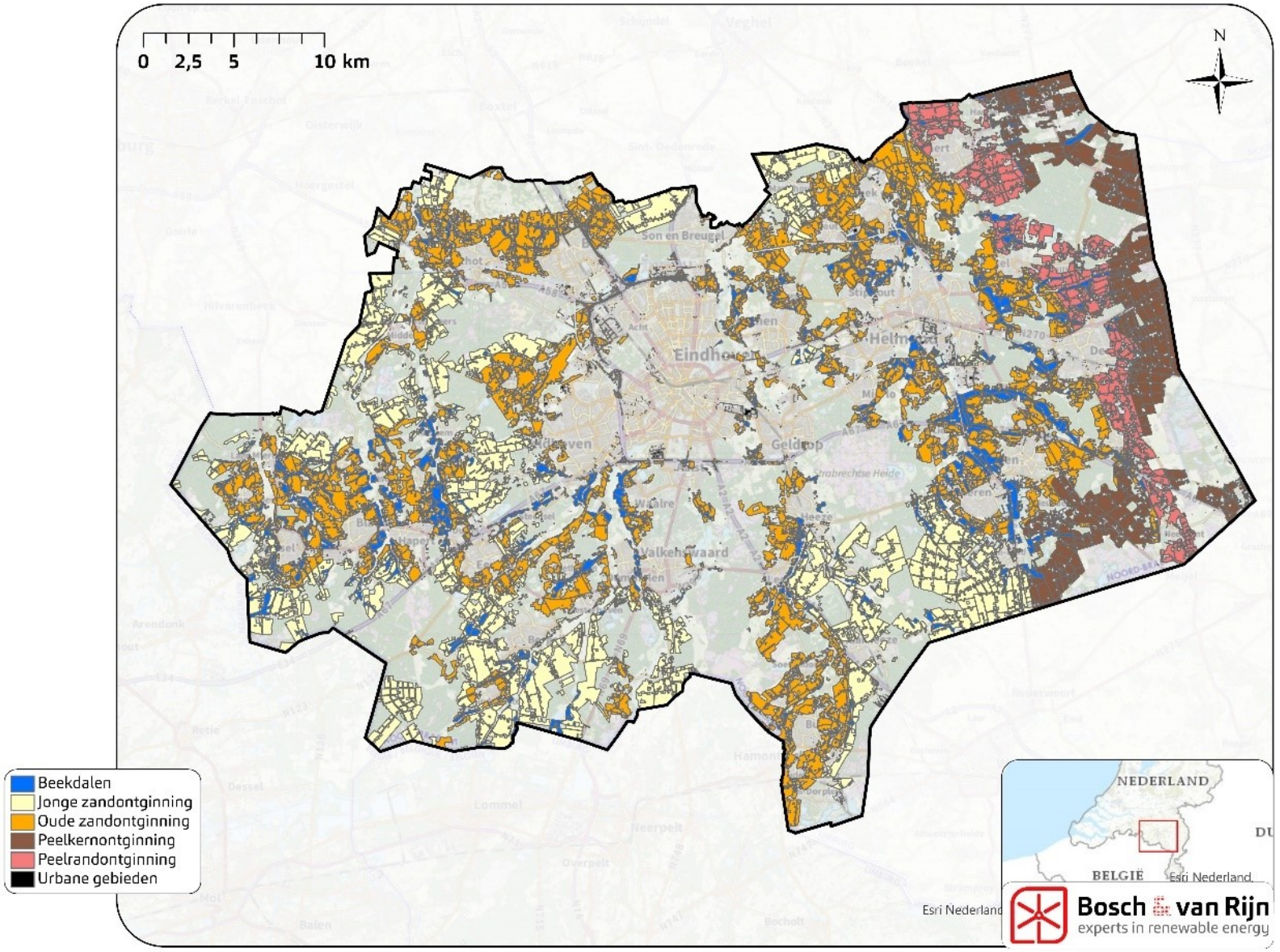

Hoofdstuk 5 Afbakening

5.1 Inleiding

Het planMER dient ter onderbouwing voor de keuze van de locaties waar grootschalige opwek van duurzame elektriciteit door middel van wind- en zonneparken wordt mogelijk gemaakt.

Ten dienste van datzelfde doel is in de voorbereiding van de concept-RES (begin 2020) reeds een eerste 'zeef' toegepast: een uitgebreid ontwerpend onderzoek heeft geresulteerd in een aantal zoekgebieden voor grootschalige opwek, die zijn vastgesteld door de stuurgroep en vervolgens voorgelegd aan de portefeuillehouders van de MRE-gemeenten. De concept-RES is vervolgens bestuurlijk vastgesteld door gemeenten, waterschappen en provincie. Zie voor toelichting ook paragraaf 3.4.
Aan de zoekgebieden is, op basis van de tekst van paragraaf 4.2 onder kop 2 van de concept-RES, een extra zoekgebied toegevoegd: een strook van 300 meter aan weerszijden van de snelwegen A2, A50, A58 en A67, voor zover deze gebieden niet reeds aan een ander zoekgebied toegewezen zijn. Dit aanvullende zoekgebied is als nummer 38 bestempeld.

In het planMER ligt de focus op de effectbeoordeling van zonne- en windenergie binnen deze zoekgebieden, weergegeven in Figuur 14.

Figuur 14 **Zoekgebieden.**

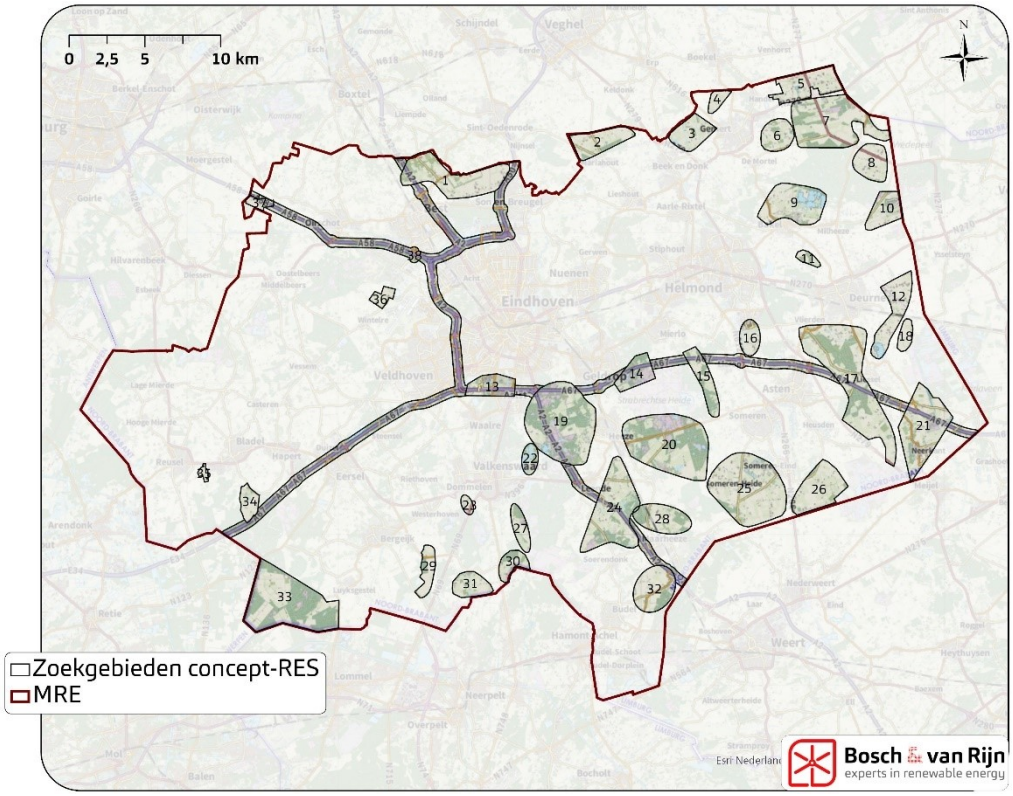

Om te voorkomen dat geschikte locaties die niet in deze zoekgebieden liggen ten onrechte buiten beschouwing blijven wordt wel een check gedaan:

- alle windparklocaties die op basis van de belemmeringenanalyse naar voren komen zijn beoordeeld op hun milieueffecten. Deze effectbeoordeling kunnen de gemeenten gebruiken om eventuele 'gemiste kansen' alsnog in overweging te nemen.
- voor zonneparken geldt dat niet het gehele grondgebied van de metropoolregio wordt onderzocht; dat gaat de onderzoeksopgave van dit planMER te buiten. Wel is een uitgebreide landschappelijke beoordeling uitgevoerd van zowel de verschillende landschapstypen als het effect van zonneparken daarop. Op basis hiervan is het voor gemeenten of andere belanghebbenden mogelijk om potentiële alternatieve locaties voor zonneparken aan dezelfde beoordeling te onderwerpen als in dit planMER voor de zoekgebieden gebeurd is.

5.2 Beschrijving windparklocaties

5.2.1 *Niet-belemmerde gebieden en windparklocaties*

Op basis van bovenstaande harde belemmeringen zijn in de niet-belemmerde gebieden individuele windparklocaties ingetekend: dit zijn indicatieve (lijn)opstellingen waar tenminste 3 windturbines passen. In sommige gevallen liggen lijnen zo dicht bij elkaar dat ook gesproken zou kunnen worden van een cluster. De geaggregeerde (cluster)beoordeling komt aan bod wanneer dergelijke lijnen samen in een zoekgebied liggen, of in hetzelfde alternatief zijn opgenomen (zie Hoofdstuk 8).
Onderstaande figuur toont de indicatieve windparklocaties in de Metropoolregio Eindhoven.

Figuur 15 Indicatieve windparklocaties, op basis van de harde belemmeringen binnen de MRE.

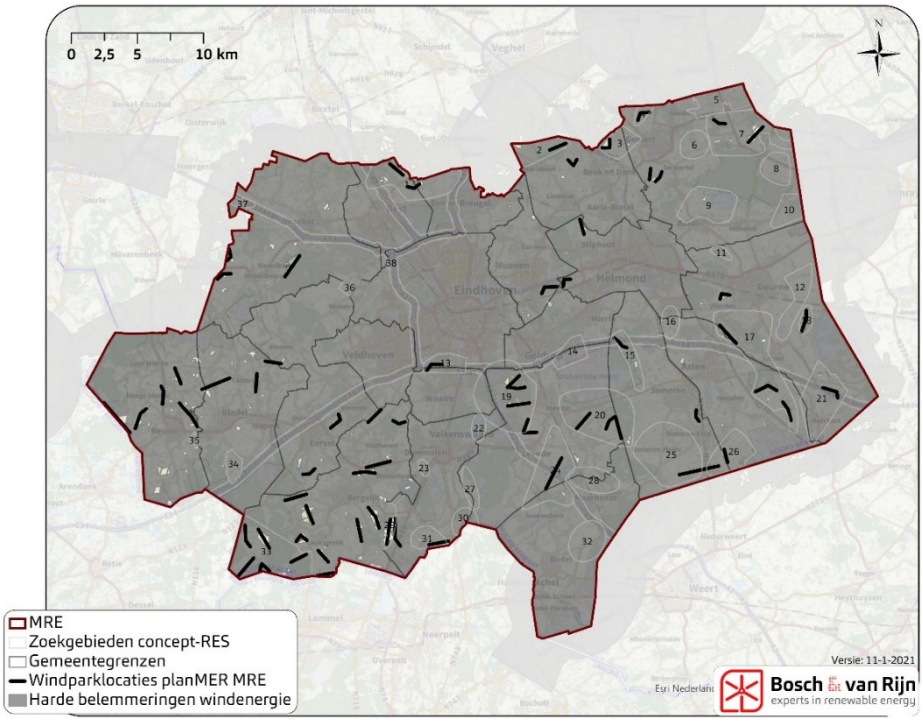

Van de 65 windparklocaties zijn er:
> 33 gelegen binnen de zoekgebieden uit de concept-RES. Deze windparklocaties hebben een aanduiding gekregen waaruit direct afleidbaar is binnen welk zoekgebied zij liggen. Zo zijn bijvoorbeeld de drie windparklocaties binnen zoekgebied 17 aangeduid als 17-1, 17-2 en 17-3.
24 gelegen buiten de zoekgebieden, maar binnen de Kempengemeenten. Deze windparklocaties hebben een aanduiding gekregen die aansluit bij de benaming die deze windparklocatie ontving in het planMER voor de Kempengemeenten. In dat MER waren de windparklocaties genummerd van 1 t/m 53. In voorliggend planMER beginnen deze locatienamen met een 'K', zodat in een oogopslag duidelijk is dat deze locaties ook in het planMER Kempengemeenten zijn beschouwd. Als er kleine verschillen optreden tussen de windparklocaties in beide MERren als gevolg van de gewijzigde is dit aangeduid met een 'b'. Zo is Kempen-windparklocatie 24 omgedoopt tot K24 en Kempen-windparklocatie 23 tot K23b. Aanleiding voor deze verschillen en een kaart waarop beide versie worden getoont staat in paragraaf 5.2.2.
8 gelegen buiten de zoekgebieden, buiten de Kempengemeenten. Deze windparklocaties zijn genummerd van B1 t/m B8.

Elk van deze windparklocaties wordt eerst individueel beoordeeld op de milieuthema's uit het planMER. Vervolgens worden de windparklocaties binnen de zoekgebieden ook nog in verschillende combinaties beschouwd: per zoekgebied (zie paragraaf 6.9) en per alternatief (zie Hoofdstuk 8).

5.2.2 *Verschil met aanpak Kempen*

Het planMER voor de Kempen was in sommige opzichten anders van opzet dan het planMER voor de RES van de Metropoolregio Eindhoven.
Belangrijkste verschil in de belemmeringenanalyse t.o.v. het planMER voor de Kempengemeenten is dat voor de MRE overdraai boven NNB op voorhand wordt uitgesloten. Deze aanpassing komt deels voort uit lessen die geleerd zijn bij het planMER voor de Kempengemeenten: het is niet zinvol om dergelijke gebieden te beschouwen als potentiële windlocaties. Dit leidt er ook toe dat meerdere windparklocaties zoals die eerder geformuleerd waren niet langer mogelijk zijn of net anders komen te liggen. Onderstaand figuur laat de verschillen zien tussen de beide aanpakken.

Figuur 16 **Windparklocaties uit het planMER Kempengemeenten wijken af doordat 1) nog te realiseren NNB in het planMER voor de MRE als harde belemmering wordt gezien, conform de provinciale omgevingsverordening en 2) omdat in het planMER voor de MRE overdraai boven beschermde natuurgebieden op voorhand wordt uitgesloten, waardoor meerdere windparklocaties uit het planMER voor de Kempengemeenten niet uit de belemmeringen-/kansenkaart naar voren komen.**

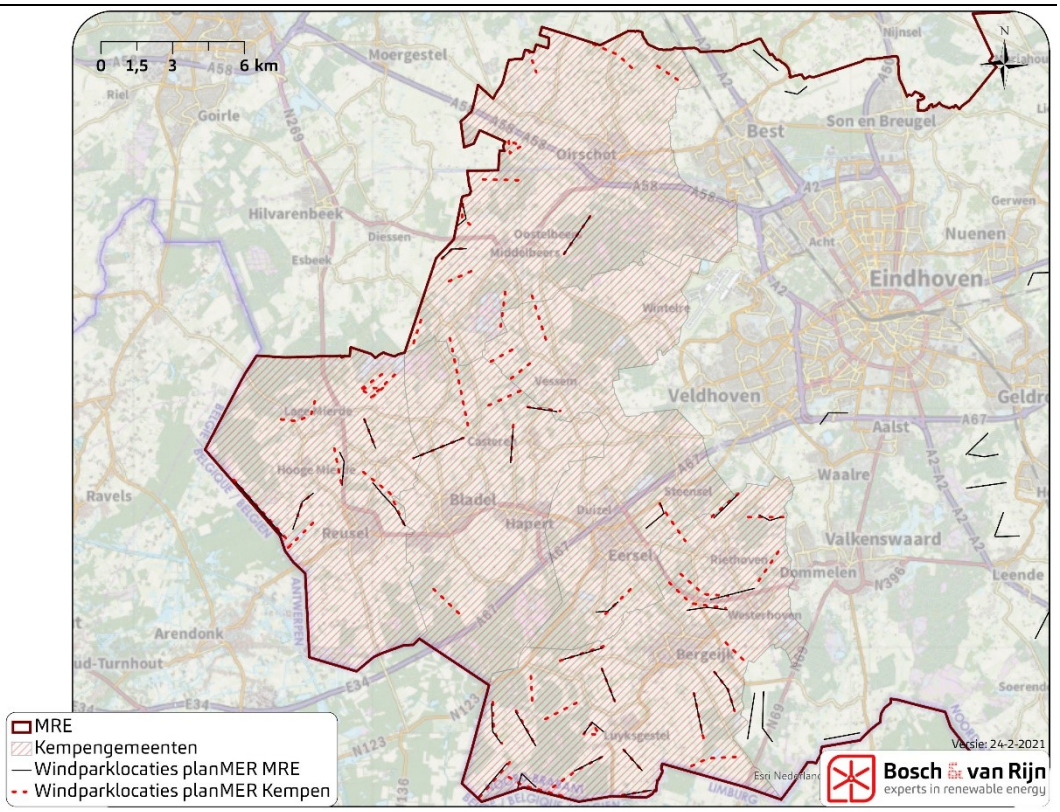

5.3 Beschrijving zonneparken

Een zonnepark is een installatie voor de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit.

Onder een ‘grootschalig zonnepark’ wordt verstaan: alle initiatieven van op de grond geplaatste zonnepanelen in een aaneengesloten veld, inclusief de landschappelijke rand.

Binnen een zonnepark zijn verschillende delen te onderscheiden. Het panelenveld, het functionele deel van het zonnepark waar de zon-installaties staan. Dit wordt ook wel de opstelling genoemd.
In principe worden er twee opstellingen onderscheiden: oost-west gerichte en zuid-gerichte opstellingen.

In het MER wordt geen onderscheid gemaakt tussen een zuid-gerichte en oost-west opstelling. Dit past niet bij het detailniveau.

Afhankelijk van de vorm en oriëntatie van een perceel kan worden afgeweken van deze oriëntaties, maar vaak probeert men altijd zo nauwkeurig mogelijk één van deze twee oriëntaties te behouden. Bij afwijking kan een verlies in efficiëntie ontstaan. Over het algemeen worden dezelfde bandbreedtes qua indeling en dimensies van een opstelling gehandhaafd, maar deze kunnen ook afwijken wegens locatiespecifieke omstandigheden, soorten panelen of andere afwegingen.
De panelenopstellingen kunnen een hoogte hebben tot circa één meter, maar gebruikelijker is een hoogte tussen de twee tot drie meter.

Naast bovenstaande opstellingen zijn er vaak ook eisen voor het ontwerp van het gehele zonnepark die impact hebben op het ruimtebeslag. De meest voorkomende eisen zijn een hekwerk (i.v.m. diefstal – verzekeringstechnisch), toegangsweg en onderhoudspaden om onderhoud uit te kunnen voeren. Daarnaast is er vaak sprake van landschappelijke inpassing. Ook het landschappelijke inpassen van een opstelling heeft impact op het ruimtebeslag van het gehele zonnepark.
Het is projectafhankelijk hoe hiermee wordt omgegaan. Als vuistregel kunnen de dimensies en ontwerpprincipes aangehouden worden zoals beschreven in Tabel 9:

Tabel 9 **Beschrijving van veel voorkomende eisen bij het ontwerp van een zonnepark.**

Hekwerk	Vaak wordt deze om de gehele zonnepanelenopstelling heen toegepast, met 2,5 meter afstand aan de buitenzijde van het hekwerk voor onderhoud (een grasmaaier moet er kunnen rijden).
Toegangsweg/onderhoudspaden	Vaak wordt deze om de gehele zonnepanelenopstelling heen toegepast. Bij grotere projecten liggen deze ook tussen de opstellingen. Vaak wordt voor wegen/paden 3,5 tot 4 meter breedte aangehouden.
Landschappelijke inpassing	Vaak een eis vanuit het bevoegd gezag. Er kunnen geen vuistregels aan verbonden worden. Wel bestaat er een 'Gedragscode Zon op Land'[12] welke veel gehandhaafd wordt. De code beschrijft dat minimaal 25 procent (van bovenaf gezien) van het grondoppervlak van een zonnepark onbedekt moet blijven. Dit moet o.a. waarborgen dat de bodem voldoende water en zonlicht krijgt.
Sloten/watergangen	Vaak aanwezig rondom de kavelgrenzen. Minimaal 2,5 meter afstand voor onderhoud (grasmaaier/baggermachine moet er kunnen rijden). Meestal worden grotere afstanden aangehouden i.v.m. eisen vanuit het desbetreffende waterschap.

In Figuur 17 is een voorbeeld weergegeven. Het betreft een indicatief zijaanzicht van een zonnepark met landschappelijke inpassing. Het gaat hierbij om een zuidgerichte opstelling.

[12] Gedragscode Zon op Land, Code voor de fysieke en procesmatige wijze van ontwikkeling, inpassing, vormgeving en beheer van zon op land projecten, Holland Solar, NLVOW, Greenpeace, Milieudefensie, Natuur & Milieu, de Natuur en Milieufederaties, Natuurmonumenten, de Vogelbescherming en Energie Samen (november 2019).

Figuur 17 **Zijaanzicht voorbeeld indeling zonnepark incl. landschappelijke inpassing. Paneelopstellingen zuid-gericht. Matenzijn indicatief en kunnen verschillen per project.**

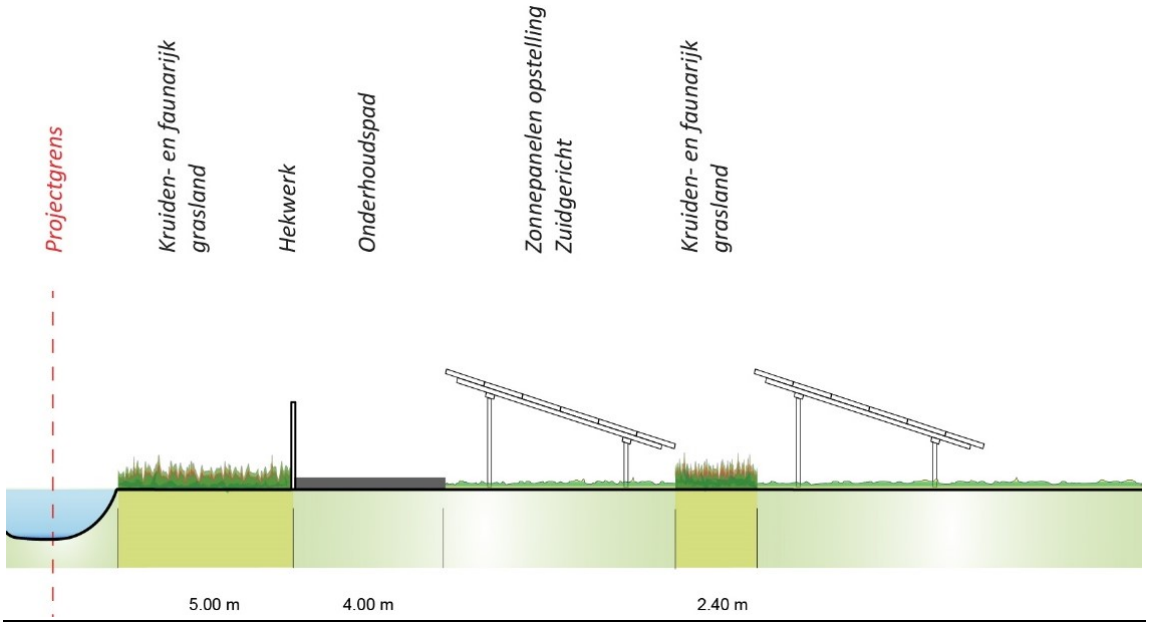

Figuur 18 **Hoe ziet een zonnepark er uit?**

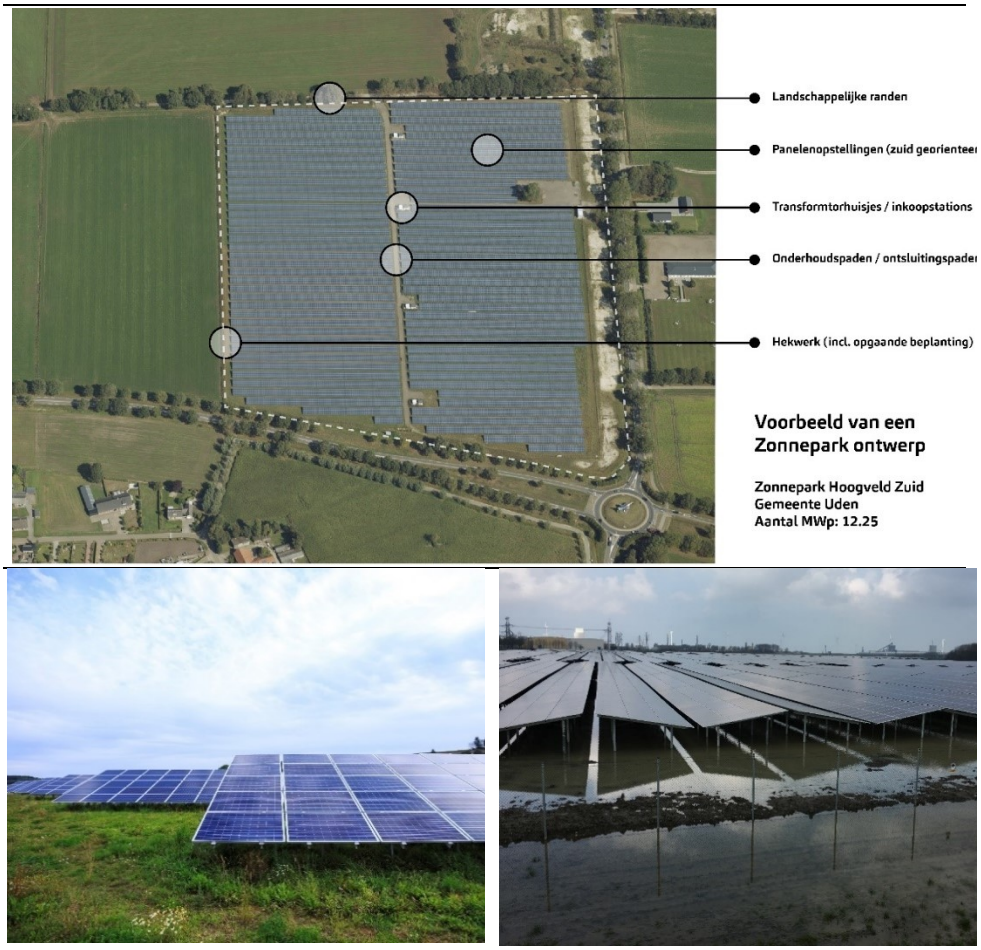

5.3.1 *Landschappelijke randen zijn onderdeel van een zonnepark*

Grootschalige zonneparken bestaan uit meer dan alleen de zonnepanelenopstelling(en). Om verlies van ruimtelijke kwaliteit zoveel mogelijk tegen te gaan, wordt vaak gebruik gemaakt van mitigerende maatregelen. Binnen het planMER is ruimtelijke kwaliteit een belangrijk onderwerp. Bij de bruto draagkrachtberekening en de landschappelijke effectbeoordeling wordt daarom het volgende uitgangspunt aangehouden:

Het planMER beschouwt een 'grootschalig zonnepark' als de combinatie van paneelopstellingen en 'landschappelijke randen'.
Het planMER gaat verder niet in op welke specifieke randen bij de inpassing van grootschalige zonneparken worden toegepast. Dat past niet binnen het detailniveau van het planMER. Er wordt alleen vanuit gegaan dat er een gebiedseigen landschappelijke rand wordt toegepast.

Bovenstaand gegeven is belangrijk voor de landschappelijke beoordeling van zonneparken. Dit wordt toegelicht aan de hand van twee voorbeelden.

Voorbeeld I:
Wanneer 'een groene en natuurlijke uitstraling' een ruimtelijke kwaliteit is van een landschapstype, dan gaat het planMER er niet vanuit dat deze direct wordt aangetast door de komst van een zonnepark. Door de mitigerende maatregel 'landschappelijke randen' toe te passen ontstaat er een nieuwe gebiedseigen groene en natuurlijke rand. Het zonnepark heeft daardoor in kleine mate invloed op de beleefbaarheid van deze ruimtelijke kwaliteit. Zoals eerder benoemd, duurt het enkele jaren om beplanting te laten groeien, waardoor grootschalige zonneparken in de beginfase wel deels zichtbaar zijn en deze de ruimtelijke kwaliteit kunnen aantasten. Er wordt tijdens de beoordeling geen rekening gehouden met deze te overbruggen tijdsspanne.

Voorbeeld II:
Wanneer 'openheid of herkenbare structuren' een ruimtelijke kwaliteit is van een landschapstype, dan gaat het planMER er wel vanuit dat deze direct kan worden aangetast door de komst van een zonnepark. Een zonnepark inclusief landschappelijke randen kunnen namelijk de openheid en het zicht op en beleving van de herkenbare structuren aantasten.

5.3.2 *Voorbeeldvisualisaties*

Onderstaande foto's geven een indruk van verschillende wijzen waarop een zonnepark omrand kan zijn. Welke omranding gekozen wordt is onderdeel van de projectinrichting. In het hoofdstuk met mitigerende maatregelen wordt een voorzet gedaan voor een aantal gebiedseigen randen binnen de metropoolregio Eindhoven. Zie paragraaf 9.3.

Figuur 19 **Visualisatie van een zonnepark, afgesloten met een hekwerk.**

Figuur 20 **Visualisatie van zonnepark, deels aan het zicht onttrokken door een lage grondwal met struweel.**

Figuur 21 **Visualisatie van zonnepark, waarbij een open zone is aangehouden tot de weg.**

Hoofdstuk 6 Omgevingseffecten wind

6.1 Inleiding effectbeoordeling wind

6.1.1 *Beoordeling per windparklocatie*

In dit hoofdstuk van het planMER zijn de te verwachten milieueffecten van windenergie beschreven. De beoordeling van de milieuthema's is eerst per individuele windparklocatie uitgevoerd, waarbij de windparklocaties worden beoordeeld op:

- Energieopbrengst (paragraaf 6.3)
- Leefomgeving (paragraaf 6.4)
- Landschap (paragraaf 6.5)
- Ecologie (paragraaf 6.5.6)
- Netinpassing (paragraaf (6.7)

Een samenvattende tabel met de effectbeoordeling van alle 65 windparklocaties wordt gegeven in paragraaf 6.8.

6.1.2 *Beoordeling per zoekgebied*

Vervolgens zijn de zoekgebieden uit de concept-RES beoordeeld. Wanneer een zoekgebied ruimte biedt aan 1 windparklocatie is de effectbeoordeling van de milieuthema's gelijk aan die van de betreffende windparklocatie. Als binnen een zoekgebied meerdere locaties mogelijk zijn is de effectbeoordeling van het totale zoekgebied een aggregatie van de individuele scores van de windparklocaties. In sommige gevallen worden hier nog beoordelingscriteria aan toegevoegd die enkel voortkomen uit de samenhang van meerdere windparklocaties (zoals eventuele landschappelijke interferentie van nabij elkaar gelegen windparken).
Naast de hierboven genoemde thema's is bij de beoordeling van de zoekgebieden ook een aantal bredere thema's meegenomen, te weten:
Landbouw (paragraaf 6.10.1), Natuurontwikkeling (paragraaf 6.10.2), Economie (paragraaf 6.10.3), Water (paragraaf 6.10.4) en Radar (paragraaf 6.10.5)

Een samenvattende tabel met de effectbeoordeling windenergie van alle 38 zoekgebieden wordt gegeven in paragraaf 6.11.

6.2 Beoordelingsmethodiek

Voor de beoordeling van de effecten wordt gewerkt met een vijfpuntsschaal[13].

Tabel 10 **Effectbeoordeling**

Effect	Beoordeling
++	Positief effect
+	Beperkt positief effect
0	Neutraal effect
-	Beperkt negatief effect
- -	Negatief effect

[13] Uitzondering is het milieuthema 'Netinpassing', waar voor een specifiek geval gebruik is gemaakt van de beoordeling '- - -'. Zie paragraaf 6.7 voor een toelichting.

Hoewel voor alle milieuthema's een vijfpuntsschaal is gehanteerd, hebben alleen de milieuthema's 'Landschap' en 'Energieopbrengst' een mogelijk positief effect (0, +, ++). De overige thema's worden neutraal of negatief gescoord (0, -, --). Dit gaat voorbij aan eventuele positieve effecten op bijvoorbeeld ecologie door compensatiemaatregelen voor ecologie of een omgevingsfonds voor omwonenden, aangezien deze aspecten niet direct door de windparken worden veroorzaakt en de windparklocaties voor deze afgeleide effecten slechts in geringe mate onderscheidend zijn.

Dat deze nadere invulling van de beoordelingscriteria pas wordt uitgevoerd *na* het bepalen van de milieueffecten is gedaan om ervoor te zorgen dat er voldoende onderscheid tussen de windparklocaties optreedt: het doel van planMER is immers niet alleen om de milieueffecten in beeld te brengen, maar ook om een zinnige vergelijking tussen locaties mogelijk te maken.

6.3 Energieopbrengst windparklocaties

6.3.1 *Beoordelingskader*

Wanneer windturbines elektriciteit produceren wordt op dat moment minder 'grijze' stroom door kolen- en (vooral) gascentrales geproduceerd, met bijbehorende vermindering van CO_2-, fijnstof en emissies van verzurende stoffen.
Per windparklocatie wordt een inschatting gemaakt van de energieopbrengst. In Nederland wordt per opgewekte GWh gemiddeld 480 ton CO_2 uitgestoten[14]. Deze uitstoot wordt met de opwekking van wind- en zonne-energie verlaagd. De vermindering van deze emissies is een direct gevolg van de energieopbrengst. Het MER gebruikt de hoeveelheid opgewekte elektriciteit als beoordelingscriterium voor dit thema.

Tabel 11 **Beoordelingscriteria energieopbrengst en vermeden emissies windenergie**

Thema	Beoordelingscriterium	Methode
Energieopbrengst en vermeden emissies	Elektriciteitsproductie (MWh/jaar)	Kwantitatief

6.3.2 *Verduidelijking vermogen en productie*

Het vermogen van windturbines wordt uitgedrukt in MW (megawatt). 1 MW = 1.000.000 Watt.

De elektriciteitsproductie van windturbines wordt uitgedrukt in MWh (megawattuur). Een windturbine met een vermogen van 4,2 MW die een uur lang op vol vermogen draait produceert in die tijd 4,2 MWh. Ter vergelijking: een gemiddeld Nederlands huishouden verbruikt ca. 3,2 MWh per jaar.

[14] Wielders en Nusselder, *Emissiekentallen elektriciteit*, CE Delft, **januari 2020**.

In de concept-RES van de Metropoolregio Eindhoven is een doelstelling opwek van hernieuwbare elektriciteit opgenomen van 2,0 TWh per jaar. 1 TWh (terawattuur) = 1.000.000 MWh.

6.3.3 *Onderzoek*

Eerst is een inschatting gemaakt van de jaarlijkse energieproductie van 1 windturbine. Vervolgens is deze productie vermenigvuldigd met het aantal windturbines, en is er indien van toepassing een afslag voor parkeffecten opgenomen.

Voor de berekening van de verwachte jaarlijkse energieproductie zijn de volgende invoergegevens nodig:

- **Windsnelheidsverdeling op ashoogte** – het KNMI heeft in november 2018 een database gepubliceerd met de gemiddelde windsnelheidsverdeling op ashoogte in heel Nederland, gebaseerd op het HARMONIE meteorologisch model[15].
- **Vermogen (power curve) van de windturbines** – Om een inschatting te maken van de energieproductie van een windturbine gaan we uit van de gegevens van een concreet type, te weten de Vestas V150 4,2 MW. De power curve van deze windturbine geeft aan welk vermogen deze windturbine levert bij welke windsnelheid. De power curve is aangeleverd door de fabrikant.

Bovengenoemde aspecten zijn in Figuur 22 grafisch weergegeven.

Figuur 22 **Windsnelheidsverdeling op ashoogte (linkeras) en power curve van de onderzochte windturbines (rechteras).**

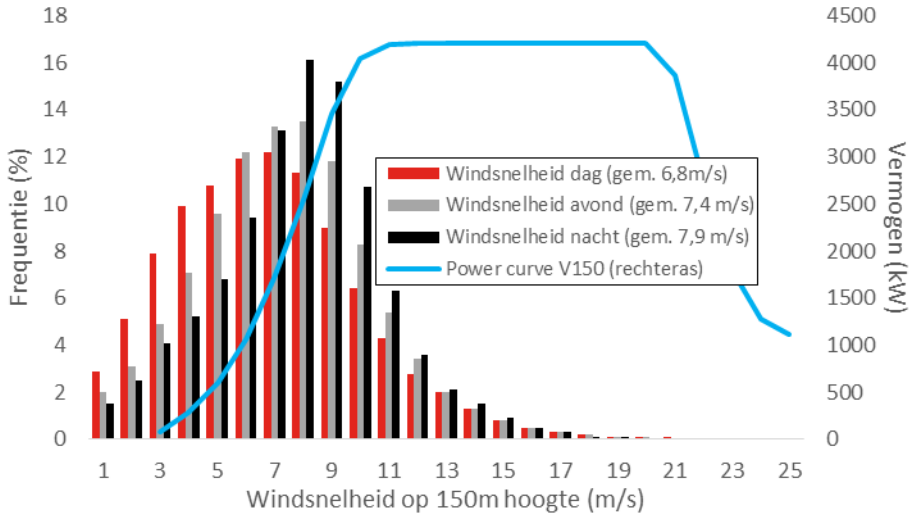

Door voor elke windsnelheid het aantal verwachte uren in een jaar te vermenigvuldigen met het bij die windsnelheid horende vermogen is de bruto jaarproductie van een windturbinetype te berekenen. Vervolgens wordt hierop 15% in mindering gebracht. Deze afslag is een schatting die termen bevat voor parkverliezen, onderhoud, storing en transportverliezen.

[15] Ditzelfde model wordt gebruikt in de 'Windviewer' van RVO.

De berekening per alternatief bestaat uit het vermenigvuldigen van de netto productie per windturbine met het aantal windturbines in het betreffende alternatief.

Tabel 12 **Productiegegevens van de referentiewindturbine die in het MER wordt doorgerekend**

Type	Vestas V150
Gem. windsnelheid (m/s)	7,3
Vermogen (MW)	4,2
Bruto productie per windturbine (MWh/jaar)	18.000
Netto productie per windturbine (MWh/jr)	15.300

Op basis van bovenstaande berekening produceert elke windturbine ca. 15.000 MWh oftewel 15 GWh per jaar aan duurzame elektriciteit. Per windparklocatie is de opwekpotentie berekend door deze jaarproductie te vermenigvuldigen met het aantal windturbines.

De jaarproductie zoals hierboven beschreven wordt ook gebruikt bij het bepalen van de relatieve effectbeoordeling van de milieuthema's geluid en slagschaduw.

Opbrengst per windturbine is uiteraard sterk afhankelijk van het precieze type en afmetingen. Dit betreft echter projectspecifieke eigenschappen die het detailniveau van dit MER te boven gaan. Het gekozen referentietype is representatief en biedt voldoende inzicht in de opwekpotentie binnen de MRE.

6.3.4 *Beoordelingscriterium en effectbeoordeling*

In het kader van het MER zijn de windparklocaties met elkaar vergeleken op verwachte energieproductie. Aangezien alle windparklocaties bestaan uit 3 of 4 windturbines is het onderscheid duidelijk.

Enige aanpassing hierop is dat windparklocaties die gelegen zijn in het verzorgingsgebied van hoofdstation Hapert een neutrale beoordeling ('0') hebben gekregen, omdat uit correspondentie met de netbeheerder Enexis is gebleken dat hier een gerede kans is dat nieuwe grootschalige opwek pas na 2030 gerealiseerd kan worden, aangezien eerst de netinfrastructuur moet worden verzwaard en/of uitgebreid.

Tabel 13 **Beoordelingscriterium energieproductie**

Beoordeling	
0	Locaties binnen het verzorgingsgebied van hoofdstation Hapert
+	3 windturbines / 45 GWh/jr
++	4 windturbines / 60 GWh/jr

De effectbeoordeling conform bovenstaande tabel is opgenomen in Tabel 25 op pagina 97.

Figuur 23 **Ligging van het verzorgingsgebied van station Hapert.**

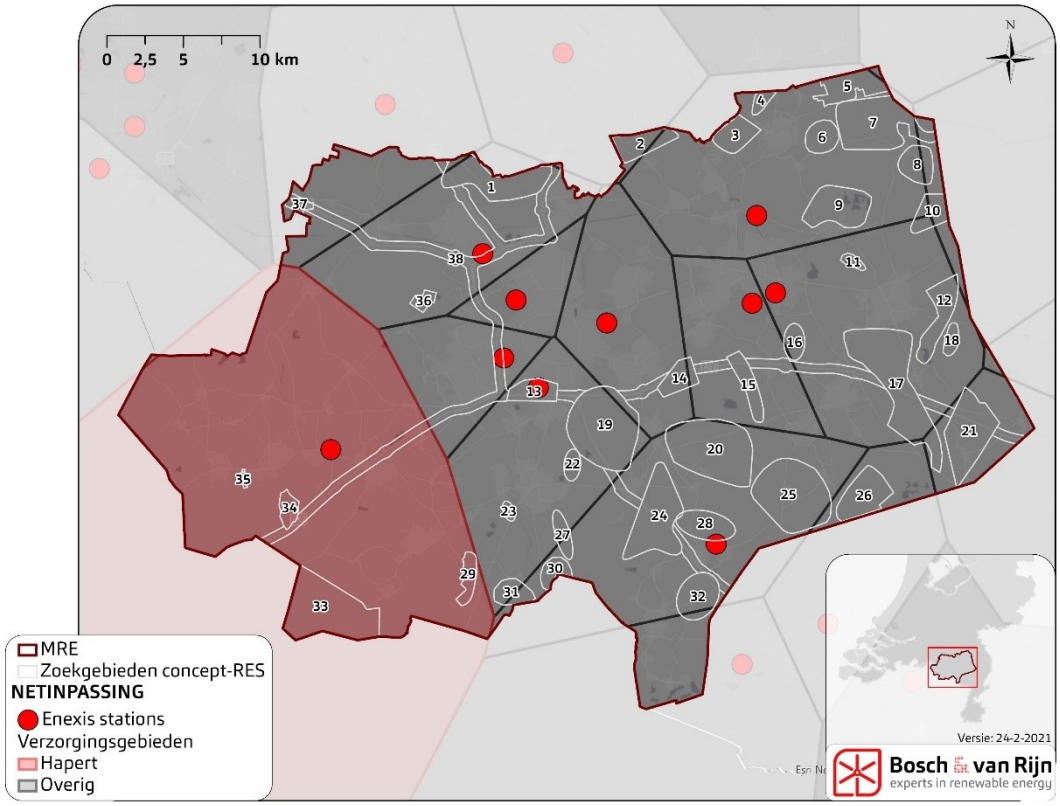

6.4 Effecten windparklocaties op leefomgeving

De effecten van windturbines op de leefomgeving zijn onder te verdelen in

- Geluid
- Slagschaduw
- Gezondheid
- Externe veiligheid

(Het effect op het uitzicht wordt behandeld bij het milieuthema ‘Landschap’).

6.4.1 *Beoordelingscriteria*

In dit planMER worden geen berekeningen gemaakt voor geluid, slagschaduw en veiligheid. In plaats daarvan wordt gerekend met afstandsvuistregels: de beoordeling van de mogelijke opstellingen gebeurt op basis van het aantal woningen[16] binnen 500 meter en binnen 1000 meter van voorbeeldlijnopstellingen. Dit sluit beter aan bij het detailniveau van een planMER. In deze paragraaf zullen wel de toetsingskaders voor geluid, slagschaduw en veiligheid worden beschreven (voor gezondheid geldt geen aanvullend toetsingskader).

[16] Feitelijk zijn alle objecten meegenomen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder als ‘geluidsgevoelig’ zijn aangemerkt. Het betreft dus naast woningen ook ziekenhuizen, scholen etc., maar voor de leesbaarheid van de tekst hanteren wij hiervoor de term ‘woningen’.

Uit de sectorale toelichting in de hieropvolgende paragrafen blijkt dat de genoemde vuistregelafstanden een goed beeld geven van de invloed die windturbines op de leefomgeving hebben, zowel als gevolg van geluid als slagschaduw.

Tabel 14 **Beoordelingscriteria Leefomgeving**

Beoordelingscriterium
- aantal gevoelige objecten binnen 500m
- aantal gevoelige objecten binnen 1000m
- aantal gevoelige objecten binnen 500m gedeeld door de verwachte energieproductie
- aantal gevoelige objecten binnen 1000m gedeeld door de verwachte energieproductie
- Aanwezigheid van belangrijke andere geluidsbronnen

Door de aantallen woningen te delen door de verwachte energieproductie wordt ook een relatieve beoordeling toegepast, die zorgt dat locaties die meer energie opwekken beter scoren dan locaties die minder energie opwekken bij een gelijke hoeveelheid nabijgelegen woningen.

6.4.2 *Sectorale toelichting - geluid*

Windturbines produceren geluid, dat meestal wordt omschreven als suizend of zoevend. Er is veel onderzoek gedaan naar windturbinegeluid en de effecten van blootstelling aan dit geluid. Op basis van deze onderzoeken zijn relaties bepaald tussen de hinderbeleving en de blootstelling aan geluidniveaus. Dit zijn zogeheten dosis-effectrelaties, waarbij met de mate van blootstelling een bepaalde mate van effect gepaard gaat. Deze relaties vormen de basis van de geluidwetgeving in Nederland.

6.4.2.1 Toetsingskader geluid

Windturbines vallen onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. Volgens dit besluit is de maximaal toegestane waarde ter plaatse van geluidsgevoelige objecten[17] 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}. De L_{den} (Engels: Level day-evening-night) is een maat om de geluidsbelasting door omgevingslawaai uit te drukken. Hierbij wordt de geluidsbelasting die optreedt gedurende de nacht en de avond zwaarder meegewogen dan geluid overdag. Met de norm wordt recht gedaan aan het feit dat geluid ’s nachts en ’s avonds als storender ervaren kan worden dan overdag. Het geluid wordt berekend als een gemiddelde, waarbij ’s avonds en ’s nachts respectievelijk 5 en 10 dB bij de berekende geluidsbelasting moet worden opgeteld. De norm staat beschreven in artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit milieubeheer. In dit artikel staat ook vermeld dat het bevoegd gezag bij ‘bijzondere lokale omstandigheden’ normen met een andere waarde vast mag stellen.

Voor moderne windturbines geldt dat op een afstand van ca. 400 meter aan de norm wordt voldaan. Dat wil echter niet zeggen dat de windturbines op grotere afstand niet langer hoorbaar zijn.

[17] Onder geluidsgevoelige objecten worden verstaan: woningen, onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, verpleeghuizen, verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen, kinderdagverblijven, woonwagenstandplaatsen en ligplaatsen voor woonschepen. Bron: Wet geluidhinder.

6.4.2.2 *Voorbeeldberekening geluid*

Ter illustratie is van een denkbeeldige opstelling van 3 windturbines met onderlinge afstand 600 meter en een rotordiameter en ashoogte van 150 meter (en dus een tiphoogte van 225 meter) berekend hoeveel geluid deze produceert[18]. Onderstaande figuur toont de 47 dB L_{den}-contour (de normgrens) alsmede de 42 dB L_{den}-contour, omdat voldoen aan de norm niet betekent dat de windturbines niet hoorbaar zijn.

Tevens zijn de vuistregelafstanden weergegeven.

Figuur 24 **Geluidsberekening van een voorbeeldopstelling. Zoals blijkt komen de vuistregelafstanden (500 en 1000 meter) redelijk overeen met de 47 en 42 dB L_{den}-contouren.**

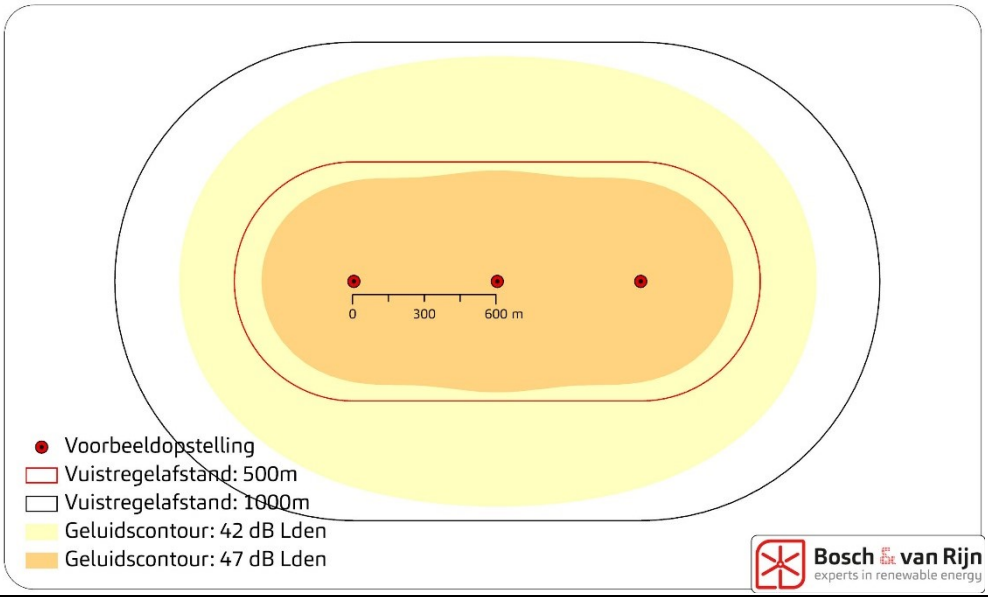

6.4.2.3 *Cumulatie met andere geluidsbronnen*

Het geluid van windturbines komt bovenop de reeds bestaande geluidsbelasting voor woningen. De zoekgebieden kennen slechts op enkele locaties zware geluidsbelasters (zoals gebieden met zware industrie of drukke snelwegen), waardoor cumulatie van het geluid van windturbines met andere bronnen niet overal aan de orde is.

Om het aspect cumulatie een plaats te geven in het planMER die aansluit bij het detailniveau, is per windparklocatie gekeken naar de aanwezigheid van significante geluidsbronnen, te weten:

- Rijkswegen
- Provinciale wegen
- Luchtvaartgeluid

Deze aan- of afwezigheid vertaalt zich in een aanvullend beoordelingscriterium.

[18] Voor deze berekening is uitgegaan van de Vestas V150 4,2 MW. Dit type is qua geluidsproductie representatief voor windturbines met dergelijke afmetingen.

Voor concrete windprojecten zal cumulatie met andere geluidsbronnen onderdeel zijn van de ruimtelijke onderbouwing of (indien van toepassing) van het project-MER.

6.4.2.4 Laagfrequent geluid

Een gedeelte van het geluid dat windturbines produceren heeft een frequentie van 4-125 Hz en wordt daarom geclassificeerd als laagfrequent geluid. Uit zienswijzen op eerdere windprojecten is gebleken dat de vrees bestaat dat laagfrequent geluid mensen ziek maakt en dat de Nederlandse geluidsnorm onvoldoende bescherming biedt, omdat bij de vaststelling van de voor windturbinegeluid geldende norm van 47 dB op basis van L_{den} met deze informatie geen rekening zou zijn gehouden.

Om deze reden heeft de Staatssecretaris van I&M een brief aan de Tweede Kamer gestuurd[19] met twee onderzoeken van het Rijksinstituut voor Volksgezond en Milieu (RIVM) en een literatuurstudie naar laagfrequent geluid door Bureau LBP|Sight. Op grond van inzichten uit deze onderzoeken concludeert de Staatssecretaris dat de huidige norm voor geluidhinder van windturbines (47 dB-L_{den} en 41 dB-L_{night}) en het bijbehorende reken- en meetvoorschrift voldoen en geen wijzigingen behoeven.

Citaat uit de kamerbrief: *"Laagfrequent geluid draagt inderdaad voor een klein deel bij aan de hinderervaring van windturbinegeluid. Echter, deze hinder is op een verantwoorde manier voldoende beperkt door de huidige norm. De Staatssecretaris erkent dat gemiddeld 9 procent van de bewoners van woningen die op de normgrens belast zijn met windturbinegeluid zal zijn gehinderd. Dat is ook in lijn met de toelichting in 2009 van de toenmalige minister van VROM op de ontwerp-norm voor windturbinegeluid. Zoals al eerder is betoogd, is dat een beleidskeuze geweest waarbij de verschillende belangen zijn afgewogen."*

De 47 dB L_{den}-norm is gebaseerd op de mate van hinderlijkheid die wordt ervaren. Hierbij is gebruik gemaakt van empirisch onderzoek, waarbij ook rekening is gehouden met laagfrequent geluid (met een frequentie van 125 Hz of minder), wat een onderdeel van het geluidsspectrum van windturbinegeluid is. In dit MER wordt laagfrequent geluid niet apart beschouwd, omdat het een integraal onderdeel uitmaakt van de beoordeling van de L_{den}-normering en het planMER qua vuistregels bij die normering aansluit.

Het geluid van moderne windturbines heeft een groter aandeel laagfrequent geluid dan oudere, kleinere windturbines. Dit kan zorgen voor enige toename van laagfrequent geluid ter plaatse van geluidsgevoelige objecten. De hoeveelheid laagfrequent geluid die windturbines produceren is echter nog steeds gering. De conclusie die in de brief van de Staatssecretaris wordt getrokken: dat de huidige L_{den}-normering voor windturbinegeluid ook voldoende bescherming biedt tegen laagfrequent geluid, blijft onveranderd. Deze conclusie is recent bevestigd in een publicatie van de Duitse federale milieudienst van november 2016: "*In terugblik op de akoestische effecten kan voor het laagfrequente geluid door windturbines met de huidige stand*

[19] Kenmerk brief: IENM/BSK-2014/44564.

van onderzoek ervan uitgegaan worden dat deze in vergelijk met andere (natuurlijke en menselijke) bronnen zeer gering is, waardoor er geen negatieve effecten op de gezondheid optreden." [20]

6.4.3 *Sectorale toelichting - slagschaduw*

6.4.3.1 Toetsingskader slagschaduw

Windturbines veroorzaken als gevolg van de draaiende rotor een bewegende schaduw, de zogenoemde slagschaduw. Voor slagschaduw die valt op ramen van woningen is een landelijke norm gesteld in de Activiteitenregeling milieubeheer.
De norm schrijft voor dat op gevels van woningen die ramen bevatten niet meer dan 17 keer per jaar meer dan 20 minuten slagschaduw mag optreden. Een strenge uitleg van deze norm is stellen dat de maximale slagschaduw die een woning mag ondervinden gelijk is aan 17 x 20 minuten, oftewel 340 minuten, oftewel 5:40 uur per jaar.

Hoe meer woningen er dichtbij het windpark gelegen zijn, des te vaker zullen de windturbines moeten worden stilgezet ('stilstandvoorziening') om aan de slagschaduwnorm te voldoen. Op afstanden vanaf ca. 400 meter kan met zekerheid worden gezegd dat de rentabiliteit van het project niet in gevaar komt als gevolg van de opgelegde stilstand die volgt uit de norm.

6.4.3.2 Voorbeeldberekening slagschaduw

Ter illustratie is van een denkbeeldige opstelling van 3 windturbines met onderlinge afstand 600 meter en een rotordiameter en ashoogte van 150 meter (en dus een tiphoogte van 225 meter) berekend hoeveel slagschaduw deze produceert. Onderstaande figuur toont de slagschaduwcontour waarbinnen de windturbines af en toe moeten worden stilgezet om aan de norm te kunnen voldoen.

[20] *Mögliche gesundheitliche Effekte von Windenergieanlagen*, Umwelt Bundesamt, november 2016. Vertaling: Bosch & van Rijn.

Figuur 25 **Slagschaduwberekening van een voorbeeldopstelling. Binnen het blauwe vlak is de verwachte slagschaduw meer dan 5:40 uur per jaar en zou er dus een stilstandvoorziening moeten worden getroffen voor binnen het vlak liggende woningen.**

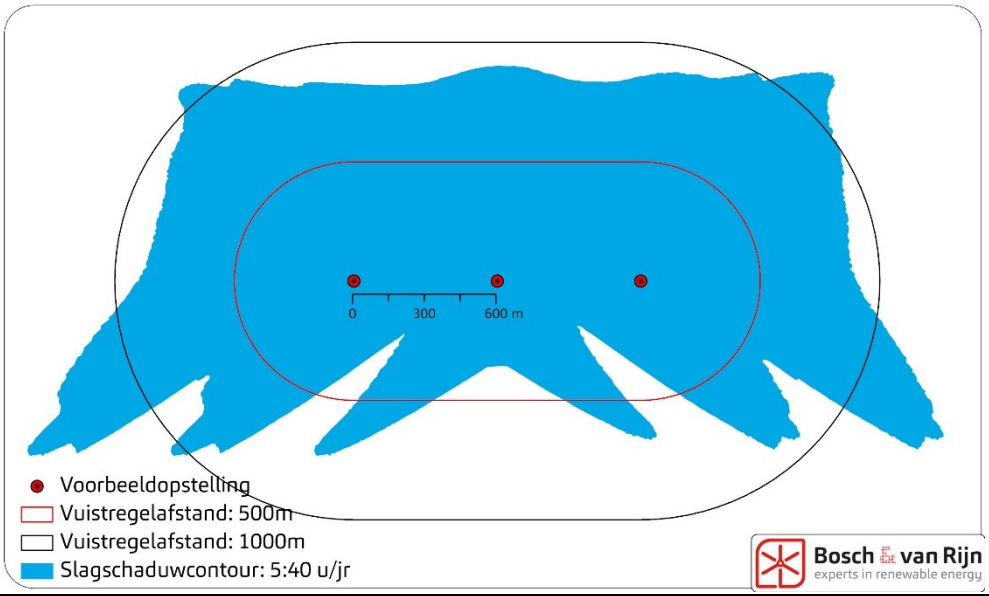

De onregelmatige vorm van de bovenstaande slagschaduwcontour wordt veroorzaakt door de stand van de zon door het jaar heen:

- In de zomer komt de zon in het noordoosten op (lange schaduw naar het zuidwesten) en gaat in het noordwesten onder (lange schaduw naar het zuidoosten.
- In de winter komt de zon in het zuidoosten op (lange schaduw naar het noordwesten), blijft relatief laag (de schaduw blijft gedurende de hele dag lang) en gaat in het zuidwesten onder (lange schaduw naar het noordoosten).

6.4.4 *Sectorale toelichting - gezondheid*

Om het MER objectief te houden behandelt deze paragraaf enkel gezondheidseffecten van windenergie die wetenschappelijk zijn aangetoond.

Energie is voor de in Nederland wonende bevolking een onmisbare nutsvoorziening. Bij de overweging van mogelijke gezondheidsrisico's van windturbines in vergelijk met conventionele energiewinningen (zoals het verbranden van fossiele brandstoffen) is het belangrijk te realiseren dat er naast een kleine hoeveelheid broeikasuitstoot bij de bouw geen verdere schadelijke emissie van stoffen optreedt. Dat leidt tot een direct positief effect op zowel gezondheid als milieu in vergelijking met bijvoorbeeld bruin- of steenkoolcentrales, die door de veroorzaakte emissies aantoonbare gezondheidsgevaren met zich meebrengen (Bron: Umwelt Bundesamt, 2016).

De laatste jaren zijn diverse windprojecten bij de Raad van State terechtgekomen, die zich daarbij ook heeft gebogen over het onderwerp gezondheid. Het uitgangspunt van de Raad van State is dat er geen sprake is van ontoelaatbare gezondheidseffecten als aan de wettelijke normen wordt voldaan. Hierbij baseert de Raad zich onder meer op het rapport van het RIVM en de GGD getiteld "Health effects related

to wind turbine sound" uit 2017[21]. Dit rapport bevat een overzicht van de conclusies van recente wetenschappelijke onderzoeken met betrekking tot de gezondheidseffecten van het geluid van windturbines. Ook blijkt uit divers wetenschappelijk onderzoek (zie bijvoorbeeld de recente overzichtsstudie[22] geen direct verband tussen windturbines en gezondheidsklachten.

Op gebied van gezondheid speelt met name het onderwerp geluid (zowel hoorbaar als laagfrequent). Dit volgt ook uit een recent onderzoek van het RIVM en GGD Amsterdam, waarin wordt geconcludeerd:

"Sleep disturbance is found to be related to annoyance, but there is no clear relation with the level of wind turbine sound. From knowledge about transportation sound, sleep disturbance can be expected at high levels of wind turbine sound. There is no evidence for other direct health effects."[23] Vertaling: *"Uit het onderzoek blijkt een verband tussen slaapverstoring en hinder, maar er is geen duidelijke relatie met het geluidsniveau a.g.v. windturbines. Naar aanleiding van eerdere onderzoeken naar verkeerslawaai is de verwachting dat slaapverstoring optreedt bij hoge windturbine-geluidsniveaus. Er is geen bewijs voor andere directe gezondheidseffecten."*

Voor het hoorbare en laagfrequente geluid wordt verwezen naar paragraaf 6.4.1. Uit eerder onderzoek door het RIVM is gebleken dat de Nederlandse geluidsnormen voldoende bescherming bieden tegen de effecten van laagfrequent geluid. Omdat gezondheid met name te maken heeft met de hoeveelheid geluid die woningen ondervinden van windturbines kan gesteld worden dat de beoordeling voor het thema 'Leefomgeving' ook voor wat betreft het onderwerp 'Gezondheid' een goede vergelijking van de alternatieven mogelijk maakt.

Er is aangetoond dat bij slechte informatievoorziening angsten en bedenkingen kunnen ontstaan onder omwonenden van een windpark. Dit kan tot stress leiden, wat gezondheidsrisico's met zich meebrengt (Bron: Umwelt Bundesamt, 2016). Daarom worden omwonenden, in het kader van de goede ruimtelijke ordening en de beperking van gezondheidsrisico's, al in een vroeg stadium geïnformeerd over de plannen en potentiële effecten van de beoogde windturbines. Omdat dit afhangt van persoonlijke ervaring en niet te meten is als milieueffect wordt dit onderdeel van gezondheid niet meegenomen in de effectbeoordeling van dit MER.

6.4.5 *Sectorale toelichting - externe veiligheid*

De aanwezigheid van windturbines kan een verhoogd risico opleveren voor de omgeving. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel en de afworp van een wiek. Deze risico's zijn onder te verdelen in de deelthema's

[21] van den Berg en van Kamp, Health effects related to wind turbine sound, GGD Amsterdam, 2017.
[22], Expert Panel on Wind Turbine Noise and Human Health, Understanding the Evidence: Wind Turbine Noise, Council of Canadian Academies, 2015.

- Risico's met gevaarlijke stoffen (een deel van een windturbine raakt bijvoorbeeld een gastank of een buisleiding)
- (Beperkt) kwetsbare objecten (een deel van een windturbine raakt een persoon)[24]
- Waterkeringen (een deel van een windturbine raakt een waterkering)
- Wegen, spoorwegen en vaarwegen (een deel van een windturbine komt erop terecht)
- Hoogspanning (een deel van een windturbine raakt een hoogspanningslijn)

De hoogte van het risico hangt af van veel factoren (afstand tot de windturbine, faalkans van de windturbine, aantal mensen aanwezig, etc.).

Doordat de eventuele effecten zo sterk gelokaliseerd zijn rond de windturbines, en er al een eerste schifting heeft plaatsgevonden bij het bepalen van de windparklocaties op basis van harde belemmeringen is een nadere beoordeling in dit planMER niet zinvol. De externe veiligheid van te plaatsen windturbines moet als onderdeel van de voorbereidingsprocedure op projectniveau plaatsvinden, op basis van individuele windturbineposities. Er is derhalve geen beoordelingscriterium voor het subthema externe veiligheid opgenomen.

6.4.6 *Effectbeoordeling Leefomgeving*

De effectbeoordeling in dit MER wordt gegeven in de genoemde 5-punts schaal van '--' tot '++'. Voor het milieuthema Leefomgeving wordt elk beoordelingscriterium op deze vijfspuntsschaal als volgt gescoord.

De effecten worden eerst per windparklocatie bepaald (er zijn 53 windparklocaties). De beoordeling van de alternatieven (die elk uit meerdere windlocaties bestaan) is een aggregatie van de individuele beoordelingen.

Tabel 15 **Beoordeling thema Leefomgeving a.d.h.v. 5 beoordelingscriteria.**

Score	Beoordeling van windparklocaties
Aantal gevoelige objecten binnen 500m	
- -	≥ 30 gevoelige objecten
-	10 tot 30 gevoelige objecten
0	< 10 gevoelige objecten
Aantal gevoelige objecten binnen 1000m	
- -	≥ 500 gevoelige objecten
-	100 tot 500 gevoelige objecten
0	< 100 gevoelige objecten
Aantal gevoelige objecten binnen 500m, gedeeld door de jaarproductie	
- -	≥ 0,5 gevoelige objecten per GWh
-	0,1 tot 0,5 gevoelige objecten per GWh
0	<0,1 gevoelige objecten per GWh
Aantal gevoelige objecten binnen 1000m, gedeeld door de jaarproductie	
- -	≥10 gevoelige objecten per GWh
-	1 tot 10 gevoelige objecten per GWh
0	<1 gevoelige objecten per GWh

[24] Kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld woningen en grote kantoorgebouwen (>1500 m^2). Beperkt kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld kleine kantoorgebouwen (≤1500 m^2) en opslagloodsen.

Cumulatie met andere geluidsbronnen	
- -	n.v.t.
-	Andere geluidsbron binnen 1 km
0	Geen andere geluidsbron binnen 1 km

De relatieve waarden in bovenstaande tabellen zijn verkregen door het aantal woningen binnen de betreffende contour te delen door de verwachte jaarproductie in GWh/jr, zoals berekend in paragraaf 6.7.

De effectbeoordeling conform bovenstaande tabel is opgenomen in Tabel 25 op pagina 97.

6.5 Effecten windparklocaties op landschap

Bij het bepalen van de landschappelijke effecten van windenergie wordt een aantal beoordelingscriteria gehanteerd. Daarbij is in deze paragraaf aandacht voor de landschappelijke effecten van individuele windparklocaties. De beoordeling van meerdere windparklocaties in elkaars nabijheid komt aan bod bij de beoordeling van zoekgebieden (paragraaf 6.9.3) en de MER-alternatieven (Hoofdstuk 8) in de vorm van visuele interferentie.

6.5.1 *Beoordelingscriteria*

De beoordeling van windparklocaties op het onderdeel 'landschap' vindt plaats aan de hand van een aantal beoordelingscriteria die zijn vastgelegd in de NRD en die gebaseerd zijn op de 'ruimtelijke kwaliteit' zoals bedoeld in de Interim omgevingsverordening van Noord-Brabant. Het gaat bij ruimtelijke kwaliteit om de volgende waarden: herkomstwaarde, gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde.

De beoordelingscriteria zijn als volgt:

- Effect op gebruikswaarde: ligging t.o.v. gebieden waarvan de gebruikswaarde door windparken wordt aangetast.
- Effect op herkomstwaarde: ligging t.o.v. cultuurhistorisch waardevolle landschappen en het effect daarvan op cultuurhistorische waarden.
- Effect op toekomstwaarde: De invloed van windparken op de toekomstwaarde van het landschap is gering: het betreft een tijdelijke ontwikkeling, waardoor dit thema geen onderscheidende rol speelt bij de beoordeling van windenergie. **Het beoordelingscriterium 'Effect op toekomstwaarde' wordt derhalve niet meegenomen in de landschappelijke beoordeling van windenergie.**
- Effect op belevingswaarde: Beleving van windturbines als opstelling en t.o.v. de aansluiting op landschappelijke structuren en karakteristiek

6.5.2 *Beoordelingsschaal*

Het realiseren van windparken in het landschap hoeft niet per se negatief te zijn op alle beoordelingscriteria. Windturbines en windparken geven een nieuwe dynamiek aan het landschap en kunnen kwaliteiten toevoegen of versterken, maar zullen door hun omvang ook altijd bestaande kwaliteiten aantasten. Daarom worden binnen dit planMER de beoordelingscriteria nooit beoordeeld met de score 'Positief' (++).
De beoordeling van de criteria vindt plaats aan de hand van een score uit de beoordelingsschaal. Deze schaal wordt weergegeven in Tabel 16:

Tabel 16 **Beoordelingsschaal voor de landschappelijke beoordeling van windenergie.**

--	Negatief	Het voornemen leidt tot een sterk merkbare negatieve verandering
-	Licht negatief	Het voornemen leidt tot een merkbare negatieve verandering
0	Neutraal	Het voornemen onderscheidt zich niet van de referentiesituatie
+	Licht positief	Het voornemen leidt tot een merkbare positieve verandering
++	*Positief*	*n.v.t.*

Onderstaande paragrafen geven per beoordelingscriterium een toelichting en gaan in op de beoordelingswijze. Bij de beoordelingswijze wordt tevens een vraag opgesteld die centraal staat bij de beoordeling van het betreffende criterium.
Aan elk antwoord wordt een score uit de beoordelingsschaal gekoppeld. De scoreniveaus staan bij elk criterium als laatste beschreven in een overzicht.
De beoordeling is gedaan aan de hand van GIS[25]-analyses, die in kaartvorm zijn weergeven. De manier waarop is beoordeeld en met welke uitgangspunten er rekening is gehouden, staat per beoordelingscriterium beschreven. De data waarop de GIS-analyses zijn gebaseerd zijn terug te lezen in de technische bijlage landschap (Bijlage C).

6.5.3 *Effect op gebruikswaarde*

Bij gebruikswaarde speelt voornamelijk de ligging van windturbines ten opzichte van gebieden die veel worden 'gebruikt' een rol, bijvoorbeeld nabij stedelijke of recreatiegebieden

Moderne windturbines van ca. 200 tot 225 meter hoog zijn al snel te zien vanaf enkele kilometers afstand. De afstand tussen waarnemer en de windturbines speelt daarbij mee, maar ook de mate waarin bestaande beplanting en bebouwing aanwezig is heeft voor de waarnemer invloed op de zichtbaarheid van windturbines (Figuur 26) Daarnaast zijn grote windturbines beter zichtbaar op langere afstanden dan kleine windturbines.

[25] Geografisch Informatie Systeem

Figuur 26 **Illustratie van het effect van openheid van het landschap op de zichtbaarheid van windturbines. Bron: Handreiking waardering landschappelijke effecten van windenergie', H+N+S Landschapsarchitecten, 2013.**

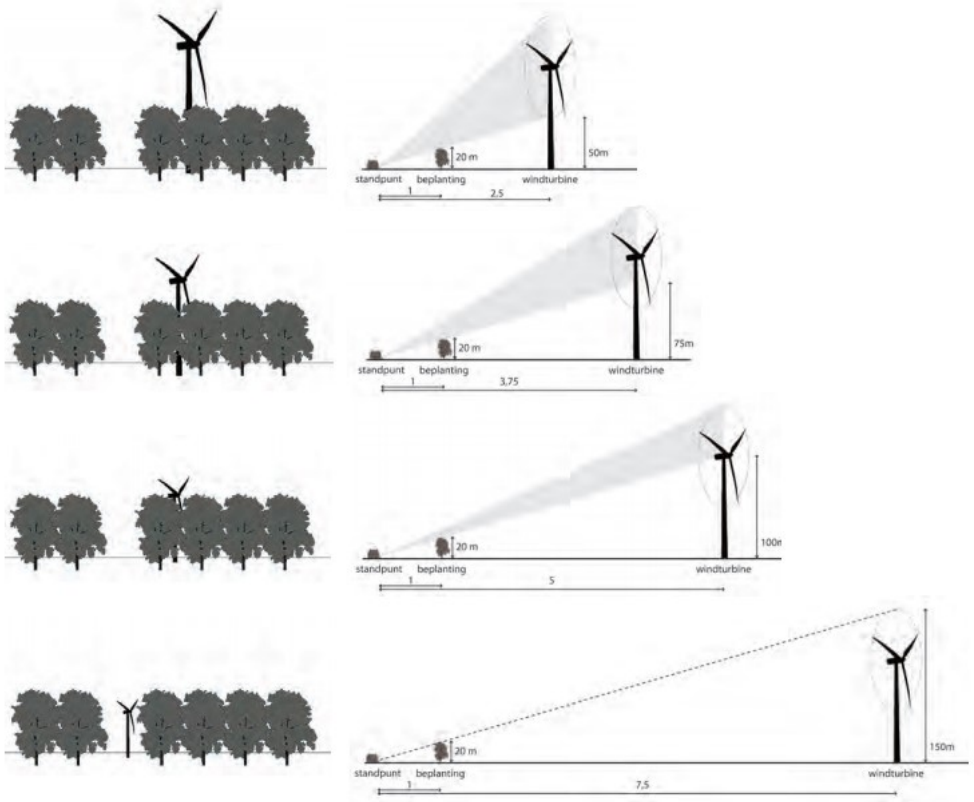

De afstand tussen windturbine en beplantingselementen staat in relatie tot de zichtbaarheid van de windturbine

Daarnaast kan ook het reliëf van het landschap effect hebben op de zichtbaarheid van de windturbines. Een windturbine op een heuvel is beter zichtbaar. Een windturbine achter een heuvel kan, afhankelijk van de afstand van de waarnemer ten opzichte van de heuvel, helemaal verscholen zijn. Voor de eigenschappen van windturbines zelf geldt dat de kleur en eventuele bestickering, verlichting en de bouwstijl een rol spelen bij de zichtbaarheid.

In het planMER worden deze laatste genoemde aspecten niet meegenomen, omdat het niet past bij het detailniveau. Er wordt alleen gekeken naar de afstand van windturbines ten opzichte van de waarnemers (gebruikers).

6.5.3.1 Voorbeeldvisualisaties

Deze paragraaf bevat een aantal voorbeeldvisualisaties vanaf verschillende afstanden tot windturbines, om te laten zien hoe groot de visuele invloed van windturbines is ten opzichte van de afstand tot de waarnemer (zie Figuur 27, Figuur 28, Figuur 29, Figuur 30). Hiervoor zijn locaties van buiten het MRE gebied gebruikt[26].

[26] Bron: windpark Bijvanck, Landschappelijke beoordeling. N.B. de windturbines op deze visualisaties hebben een tiphoogte van 185 meter. Omdat de afstand tot de waarnemer wordt uitgedrukt in tiphoogtes maakt dit voor de schijnbare grootte geen verschil.

Figuur 27 **Windpark op een afstand van ca. 23 keer de tiphoogte; de windturbines zijn nog wel zichtbaar, maar niet dominant aanwezig.**

Figuur 28 **Windpark op een afstand van ca. 17 keer de tiphoogte. De windturbines zijn zichtbaar, maar kunnen door begroeiing of bebouwing aan het zicht worden onttrokken.**

Figuur 29 **Windpark op een afstand van ca. 10 keer de tiphoogte: de windturbines zijn goed zichtbaar.**

Figuur 30 **Windpark op een afstand van 5 keer de tiphoogte; de windturbines zijn beeldbepalend aanwezig.**

6.5.3.2 Beoordeling gebruikswaarde

Het beoordelingscriterium 'Effect op gebruikswaarde' wordt beoordeeld aan de hand van de locatie van een windpark ten opzichte van veel 'gebruikte' gebieden of van gebieden waar het zicht op een windpark niet gewenst is vanwege esthetische of recreatieve waarde. Het planMER beschouwt de volgende gebieden daartoe:

- **Heidegebieden**

  Heidegebieden worden binnen de MRE beschouwd als een waardevol landschap. Tevens hebben deze gebieden over het algemeen een open karakter, waardoor er mogelijk meer zicht is op windturbines in de omgeving. Ook zijn deze gebieden vaak natuurrijk (ze bevinden zich meestal in een natuurpark) en worden ze veel voor recreatieve doeleinden gebruikt. Zicht op windturbines vanuit heidegebieden is daarom niet wenselijk. Onder andere ongerepte natuurpanorama's worden als waardevol beschouwd. Natuurpanorama's zijn gebieden van waaruit in alle richtingen (360 graden) natuur 'beleefd' kan worden Deze bevinden zich binnen de MRE meestal in of rondom heidegebieden .. Mede hierdoor worden heidegebieden meegenomen bij deze beoordeling.

- **Veenrestantgebieden**

  Ook veenrestantgebieden zijn een waardevol landschap binnen de MRE. Net als heidegebieden hebben veenrestantgebieden over het algemeen een open karakter, waardoor er mogelijk meer zicht is op windturbines in de omgeving. Ook zijn de gebieden vaak natuurrijk. Ook hier is zicht op windturbines daarom niet wenselijk. Mede hierdoor worden veenrestantgebieden meegenomen bij deze beoordeling.

- **Dichtbebouwde woongebieden**

  Met dichtbebouwde woongebieden worden alle steden, dorpen en gehuchtkernen bedoeld waarbij een cluster van meerdere huizen (en/of andere bebouwing) bij elkaar staat. In deze gebieden zullen zich de meeste waarnemers (gebruikers) bevinden waardoor het (negatieve) effect van de windturbines daar het grootst is.

Wegens de relatief gesloten landschappen die in de MRE te vinden zijn, wordt er gemeten met een straal van 2 kilometer.
Er wordt alleen maar een score 'negatief' en 'licht negatief' gegeven. Windparken zijn namelijk wegens hun omvang altijd zichtbaar in het landschap en daarmee tasten ze ook altijd de gebruikswaarde aan.

De vraag die bij dit beoordelingscriterium kan worden gesteld, luidt:

In hoeverre is het windpark zichtbaar vanuit gebieden waar dit vanwege de gebruikswaarde niet wenselijk is (woongebieden, heidegebieden en veenrestantgebieden)?

Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van de windparklocaties op dit beoordelingscriterium. De antwoorden en scores die daaraan gekoppeld zijn staan hieronder in Tabel 17 weergegeven.

Tabel 17 **Beoordelingsschema voor het beoordelingscriterium 'Effect op gebruikswaarde: ligging t.o.v. gebieden waarvan de gebruikswaarde door windparken wordt aangetast'.**

Negatief	Licht negatief
Het windpark is zichtbaar doordat het binnen een straal van 2 kilometer is gesitueerd ten opzichte van gebieden van waaruit dit niet is gewenst. Het gaat daarbij om de dichtbebouwde woongebieden en plaatsen van waaruit dit wegens esthetische of recreatieve waarden niet is gewenst zoals de heide- en veenrestantgebieden.	Het windpark is minimaal zichtbaar doordat het verder dan een straal van 2 kilometer is gesitueerd ten opzichte van gebieden van waaruit dit niet is gewenst. Het gaat daarbij om de dichtbebouwde woongebieden en plaatsen van waaruit dit wegens esthetische of recreatieve waarden niet is gewenst zoals de heide- en veenrestantgebieden.
Neutraal	Licht positief
Niet van toepassing.	Niet van toepassing.

Figuur 31 **Kaart met dichtbebouwde woongebieden en open gebieden (heide- en veenrestantgebieden) binnen de MRE. Mogelijke windturbine lijnopstellingen zijn in het groen aangegeven. De lichtblauwe kleur rondom de open- en dichtbebouwde woongebieden is de twee kilometer bufferzone.**

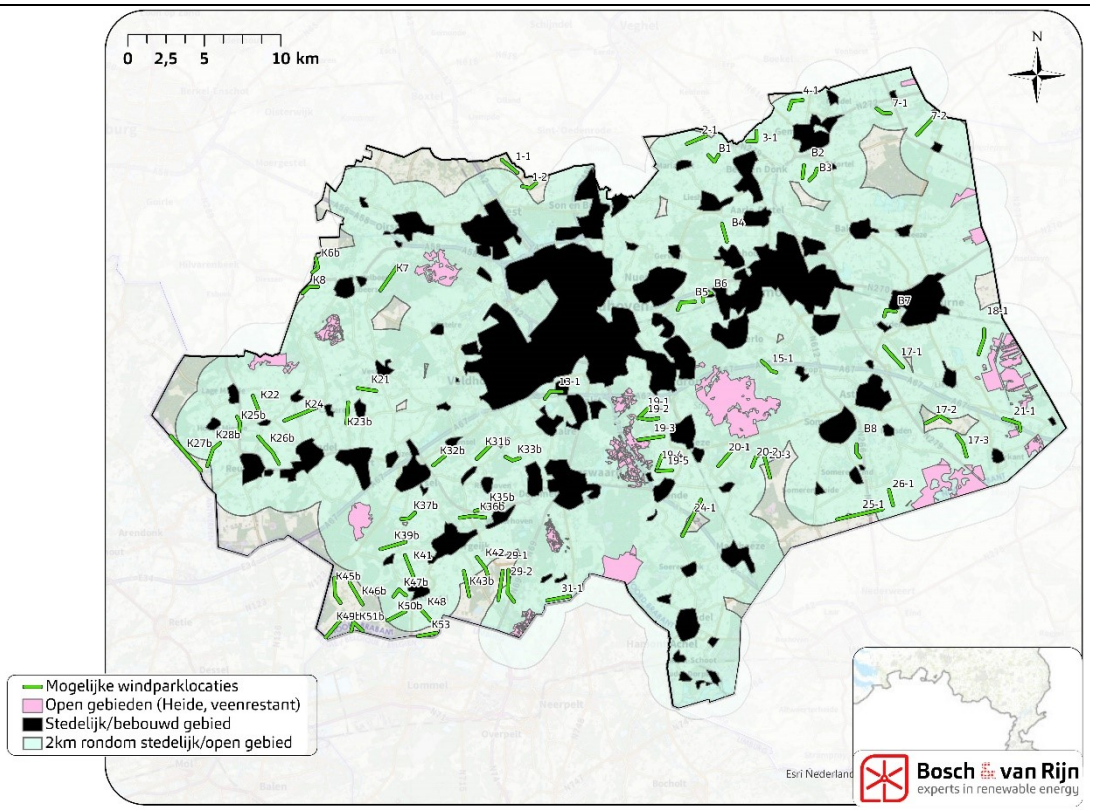

6.5.4 *Effect op herkomstwaarde (CHW)*

Bij het effect van windparken op cultuurhistorische waarden (CHW) gaat het voornamelijk om het verstorende effect op de beleving. Deze waarden worden vaak gevormd door herkenbare structuren in het landschap die cultuurhistorische ontwikkelingen laten zien. Ook kunnen er waardevolle overgebleven relicten aanwezig zijn die de cultuurhistorische ontwikkeling laten zien. Windturbines die een landschapoverstijgend karakter hebben, kunnen er voor zorgen dat de beleving van deze herkenbare structuren of relicten wordt aangetast. Kleinschalige dynamische vormen

kunnen bijvoorbeeld karakter verliezen door naastgelegen grote rechte windturbineopstellingen.

6.5.4.1 Beoordeling herkomstwaarde

Het beoordelingscriterium 'Effect op herkomstwaarde: ligging t.o.v. cultuurhistorisch waardevolle landschappen en effect op cultuurhistorische waarden' wordt beoordeeld aan de hand van de locatie van het windpark ten opzichte van cultuurhistorisch waardevolle landschappen. Hieronder vallen alle cultuurhistorisch waardevolle landschappen (CHW-landschappen) gedefinieerd door de provincie Noord-Brabant.

Cultuurhistorisch waardevolle complexen
Voor de beoordeling van de cultuurhistorische waarde is er ook gekeken naar de Cultuurhistorische Waardevolle Complexen. De provincie wil in deze gebieden de cultuurhistorische waarden verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten.

Om deze complexen en bijbehorende historische kwaliteiten te beschermen, is het belangrijk om nieuwe ontwikkelingen goed in te passen. Om passende maatregelen te treffen, zal per complex moeten worden bekeken wat de impact van windturbines is op het complex. Het past niet binnen het detailniveau van het planMER om hier richtlijnen voor op te stellen.

Wel kan er in zekere zin rekening worden gehouden met landschappelijke bedreigingen die windparken met zich meebrengen. Met name als het gaat om het beschermen van het cultuurhistorische verleden en de toeristisch-recreatieve waarden van de complexen is het wenselijk dat er voorzichtig wordt omgegaan met het realiseren van windparken nabij de complexen. Bij de complexen gaat het om ensembles bestaande uit één gebouw of een verzameling van gebouwen waarbij een bepaalde samenhang is met de directe omgeving. Daarom is onderzocht of er windparken binnen een straal van 500 meter voorkomen rondom de Cultuurhistorisch Waardevolle Complexen. Dit is weergegeven op Figuur 32. Bij alle complexen geldt dat de windparken op een grotere afstand staan dan 500 meter. De complexen hebben daarom geen invloed op de beoordeling van Het beoordelingscriterium 'Effect op herkomstwaarde: ligging t.o.v. cultuurhistorisch waardevolle landschappen en effect op cultuurhistorische waarden'.

Figuur 32 **Kaart met de cultuurhistorisch waardevolle complexen binnen de MRE van de provincie Noord-Brabant. Mogelijke windparklocaties zijn aangegeven in het zwart. De blauwe cirkel rondom de CHW-windparken geeft de 500 meter bufferzone aan.**

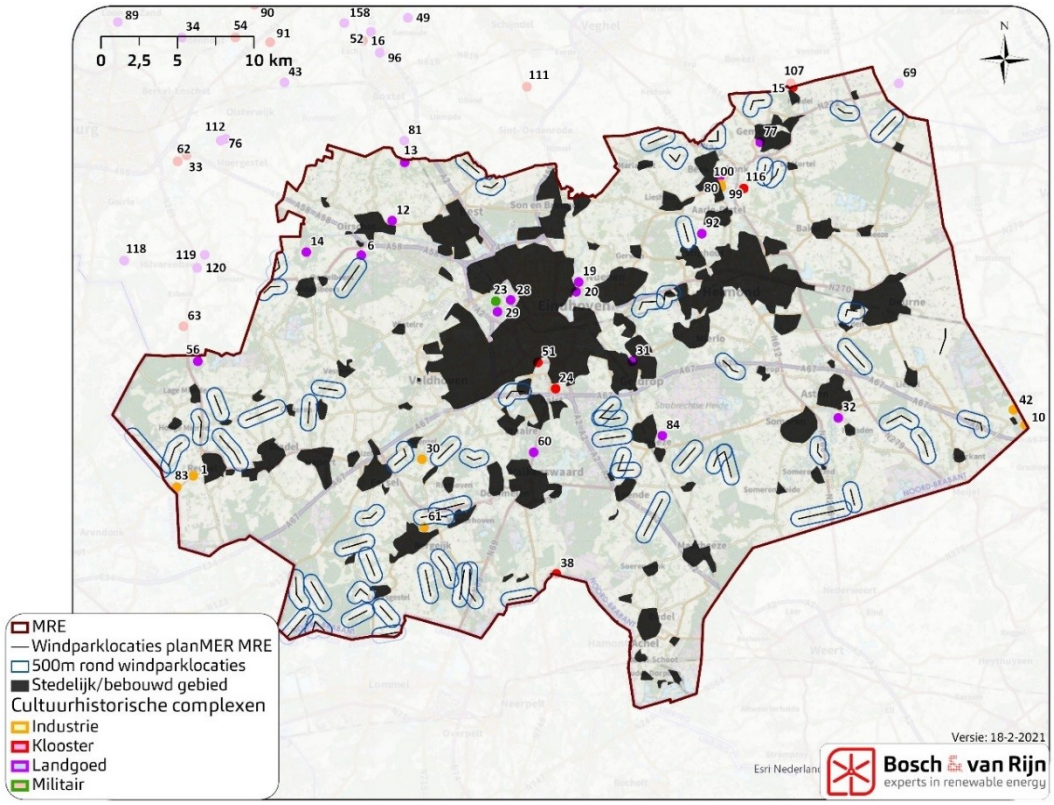

Cultuurhistorisch waardevolle landschappen[27]

Moderne windturbines van ca. 200 – 225 meter hoog zijn al snel te zien vanaf enkele kilometers afstand. Windturbines kunnen daarom ook al een aantasting zijn voor de beleving van de cultuurhistorisch waardevolle landschappen wanneer deze nabij dergelijke landschappelijke gebieden staan.
De afstand tussen waarnemer en de windturbines speelt daarbij mee, maar ook de mate waarin bestaande beplanting en bebouwing aanwezig is, heeft voor de waarnemer invloed op de zichtbaarheid van windparken.
Wegens het relatief gesloten karakter van de landschappen die in de MRE te vinden zijn, wordt er gemeten met een straal van 2 kilometer (10x de tiphoogte van 200m).

De vraag die bij dit beoordelingscriterium kan worden gesteld, luidt:

Is het windpark zichtbaar vanuit cultuurhistorisch waardevolle landschappen van de provincie Noord-Brabant?

Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van de windparklocaties op dit beoordelingscriterium. De antwoorden en scores die daaraan gekoppeld zijn, staan hieronder in Tabel 18 weergegeven.

[27] De provincie Noord-Brabant onderscheidt diverse cultuurhistorisch waardevolle *gebieden*, die elk liggen binnen grotere cultuurhistorisch waardevolle *landschappen*. Passend bij het detailniveau van dit MER is enkel gekeken naar de cultuurhistorisch waardevolle landschappen als overkoepelende gevoelige structuur. In de technische bijlage landschap (Bijlage C) wordt dit nader toegelicht.

Tabel 18 **Beoordelingsschema voor het beoordelingscriterium 'Effect op herkomstwaarde: ligging t.o.v. cultuurhistorisch waardevolle landschappen en effect op cultuurhistorische waarden'.**

Negatief	Licht negatief
Wanneer een windpark binnen of grotendeels binnen één of meerdere cultuurhistorisch waardevolle gebieden is gesitueerd.	Wanneer een windpark buiten de cultuurhistorisch waardevolle gebieden is gesitueerd, maar binnen of grotendeels binnen een straal van 2 kilometer ligt ten opzichte van één of meerdere van deze gebieden.
Neutraal	**Licht positief**
Het windpark is minimaal zichtbaar vanuit de cultuurhistorisch waardevolle gebieden omdat het (grotendeels) verder dan 2 kilometer is gesitueerd ten opzichte van deze gebieden.	Niet van toepassing.

Figuur 33 **Kaart met de cultuurhistorisch waardevolle landschappen binnen de MRE van de provincie Noord-Brabant. Mogelijke windparklocaties zijn aangegeven in het groen. De lichte kleur rondom de CHW-gebieden geeft de twee kilometer bufferzone aan.**

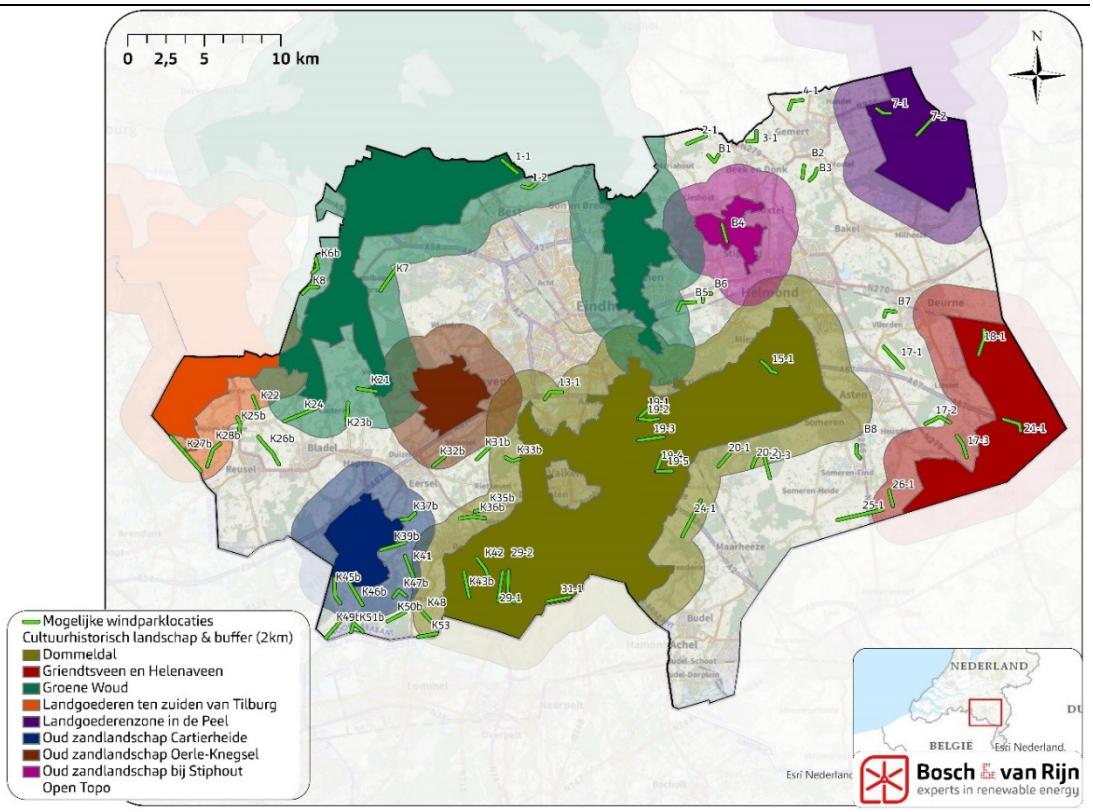

6.5.5 *Effect op belevingswaarde*

Het beoordelingscriterium 'Effect op belevingswaarde: Beleving van windturbines als opstelling en t.o.v. de aansluiting op landschappelijke structuren en karakteristiek' wordt beoordeeld aan de hand van drie beoordelingsaspecten:

- Aansluiting op de landschappelijke structuur
- Aansluiting op de landschappelijke karakteristiek
- Herkenbaarheid van de opstelling van een windpark

6.5.5.1 Aansluiting op de landschappelijke structuur

De structuren in het landschap zijn onder te verdelen in verschillende schaalniveaus. Met structuren worden de grote lijnen in het landschap bedoeld, zoals grote (hoofd)wegen, watergangen en spoorwegen. Sommige structuren kunnen gemakkelijk worden waargenomen wanneer men zich door het landschap beweegt, zoals…. Andere structuren zijn zo groot dat het moeilijk is om deze vanuit één waarnemingspunt in het landschap te overzien. Windparken zullen kleinschalige structuren vaak overtreffen. Enkel op macroniveau kan er verbinding gelegd worden tussen landschappelijke structuren en windparken. Deze aansluiting met landschappelijke structuren kan als positief ervaren worden, bijvoorbeeld wanneer een windpark parallel loopt aan een structuur en deze de beleving van de structuur versterkt (zie Figuur 34). Anderzijds kan een windpark negatieve landschappelijke effecten opleveren, wanneer de beleving van de structuur minder herkenbaar of verstoord wordt door een windpark.
Vanuit de landschappelijke analyse (zie technische bijlage landschap in Bijlage C) is een aantal landschappelijke lijnen (structuren) naar voren gekomen. Het gaat daarbij om de landschappelijke lijnen op het macroniveau. Deze landschappelijke structuren worden bij de beoordeling van dit criterium gehanteerd.

Figuur 34 **Voorbeeldvisualisatie van een windpark langs een snelweg: WP de Pals, gemeente Bladel. Het windpark versterkt de beleving van de landschappelijke lijn (de snelweg) die in een bocht naar rechts loopt.**

Het beoordelingscriterium ‘Aansluiting op de landschappelijke structuur’ wordt beoordeeld aan de hand van de locatie van het windpark ten opzichte van de landschappelijke structuren op macroniveau. Er wordt beoordeeld of het windpark ‘aansluit’ bij de landschappelijke structuren en in hoeverre het windpark de beleving van deze structuren beïnvloedt. (zie Figuur 35)

Moderne windturbines van ca. 200 – 225 meter hoog zijn al snel te zien vanaf enkele kilometers afstand. De afstand tussen waarnemer en de windturbines speelt daarbij mee, maar ook de mate waarin bestaande beplanting en bebouwing aanwezig is, heeft voor de waarnemer invloed op de zichtbaarheid van windparken. De

afstand van de waarnemer ten opzichte van het windpark speelt een belangrijke rol. Ook de mate waarin voornamelijk bestaande beplanting en bebouwing aanwezig is heeft invloed op de zichtbaarheid van de windparken.
Wegens het relatief gesloten karakter van de landschappen die in de MRE te vinden zijn, wordt er gemeten met een straal van 2 kilometer (10x de tiphoogte van 200m).

De vraag die bij dit beoordelingscriterium kan worden gesteld, luidt:

Vindt er interventie plaats tussen het windpark en de landschappelijke structuren en hoe groot is de invloed van het windpark op deze structuren?

Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van de windparklocaties op dit beoordelingscriterium. De antwoorden en scores die daaraan gekoppeld zijn, staan hieronder in Tabel 19 weergegeven.

Tabel 19 **Beoordelingsschema voor het beoordelingscriterium 'Effect op belevingswaarde: aansluiting op landschappelijke structuren'.**

Negatief	Licht negatief
Wanneer het windpark niet aansluit bij de landschappelijke structuren (lijnen) en daardoor kan zorgen voor een onduidelijk beeld. Dit geldt voor de windparken die, binnen een straal van twee kilometer, in een duidelijk andere vorm of lijnrichting zijn gesitueerd ten opzichte van de bestaande macrostructuren in het landschap. Hierdoor heeft het (grote) negatieve invloed op de beleving en leesbaarheid van de structuren.	Wanneer het windpark niet aansluit bij de landschappelijke structuren (lijnen) en daardoor kan zorgen voor een onduidelijk beeld. Dit geldt voor de windparken die, binnen een straal van twee kilometer, in een lichte andere vorm of lijnrichting zijn gesitueerd ten opzichte van de bestaande macrostructuren in het landschap. Hierdoor heeft het weinig tot geen negatieve invloed op de beleving en leesbaarheid van de structuren.
Neutraal	**Licht positief**
Wanneer het windpark aansluit bij de landschappelijke structuren (lijnen), maar deze niet van toegevoegde waarde is voor de beleving en leesbaarheid ervan. Dit geldt voor de windparken die, binnen een straal van twee kilometer, in een zelfde lijnrichting zijn gesitueerd ten opzichte van de bestaande macrostructuren in het landschap. De winparken hebben geen positieve of negatieve invloed op de beleving en leesbaarheid van de structuren.	Wanneer dankzij het windpark de structuren van het landschap worden verduidelijkt en deze het landschap leesbaarder maakt. Hierbij kan gedacht worden aan lijnen (zoals een dijk) tussen land en water waarin het windpark kan helpen met het ervaren van deze overgang.

Figuur 35 **Kaart met grote landschappelijke lijnen binnen de MRE. Mogelijke windparklocaties zijn in het groen aangegeven. De beige kleur rondom de lijnen is de twee kilometer bufferzone.**

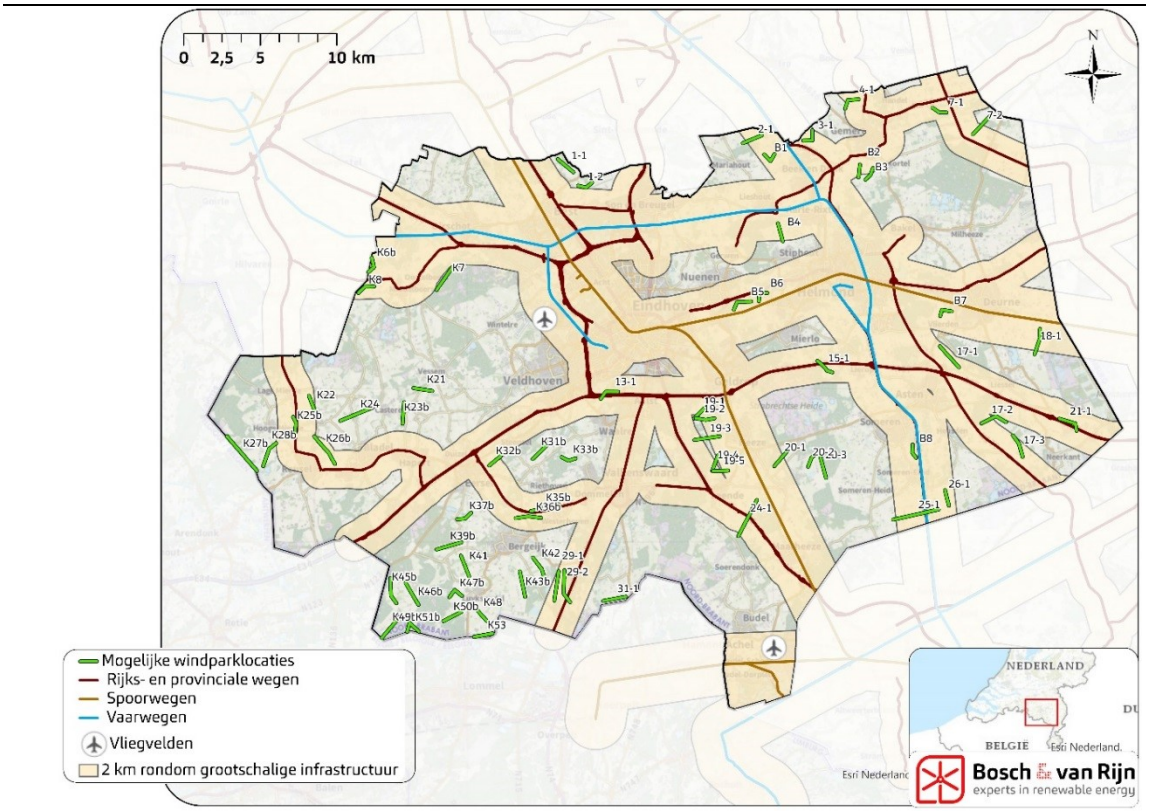

6.5.5.2 Aansluiting op de landschappelijke karakteristiek

De karakteristieken van het landschap kunnen per landschapstype verschillen. Enkele karakteristieken zijn bijvoorbeeld de rust en openheid die het landschap kenmerkt, cultuurhistorische waarden die het landschap draagt of zichtlijnen en ruimtevormende elementen (de schaal) of macro- of mesostructuren die het landschap leesbaarder maken. Vaak worden deze karakteristieken ook als kernkwaliteiten van het landschapstype beschouwd. Belangrijk is om eerst de kernkwaliteiten van het landschap te onderzoeken waarin het windpark wordt geplaatst. Zie daarvoor de technische bijlage landschap (Bijlage C).

De landschapstypen met bijbehorende kernkwaliteiten zijn weergegeven in Tabel 20. Hierbij zijn de provinciaal aangewezen cultuurhistorische waardevolle landschappen (CHW) niet meegenomen. Deze landschappen zijn namelijk gebaseerd op kleine onderscheidende kenmerken ten opzichte van de algemene gebiedsindeling van landschapstypen. Het gaat daarbij om landschappelijke eigenschappen op kleine schaal. De schaal van de windparken overstijgt deze in de meeste gevallen. Daarom worden de CHW gebieden niet meegenomen bij de beoordeling. Ook wordt het landschapstype ‘urbane gebieden’ niet meegenomen, omdat geen enkele windparklocatie in dit landschapstype is gelegen.

Tabel 20 **Grootschalige landschapstypen binnen de MRE en de bijbehorende kernkwaliteiten.**

Landschapstype	Kernkwaliteiten
Bos en Heide landschap	*Droge Bos en Heide*
	Grote, rationele strokenverkaveling zonder een hoofdrichting
	Rechte waterwegen, boomrijen, boerenerven
	Natte Bos en Heide
	Open en rationeel verkaveling, afgewisseld door verspreid liggende kleinere bosgebieden, oude zandwegen, boom- en singelbeplanting en verspreid voorkomende bebouwing.
Beekdalen	Contrastvorming tussen hogere zandgronden
	Besloten door bos en boomsingels
	Langgerekte kavels met dichtbegroeide boomsingels
	Natuurwaarden
Jonge zandontginningen	Grote schaal
	Rationele strokenverkaveling
	Rechte waterwegen, boomrijen, en boerenerven.
	Veel openheid
Oude zandontginningen	Kleinschalig
	Grillige verkaveling deels omzoomd door houtwallen.
	Wegen veelal krom. Beek kronkelend door het landschap
	Gesloten landschap met coulissen
	Akkercomplexen met 'open' bolle akkers
Peelkernontginningen	Rationeel ingericht
	Rastervormige wegen- en waterlopenstructuur
	Intensieve veehouderijen en glastuinbouw
	Verkaveling bestaat uit regelmatig gevormde blokken of stroken
Peelrandontginningen	Gevarieerd zandlandschap
	Cultuurhistorisch waardevol
	Schaalvergroting in de landbouw van kleinschalig naar middelgroot

Er wordt per windpark bekeken in welk landschapstype deze is gesitueerd. De beoordeling is gedaan aan de hand van Figuur 36. De vraag die bij dit beoordelingscriterium kan worden gesteld, luidt:

In welk landschapstype is het windpark gesitueerd en in hoeverre worden kernkwaliteiten van dat landschapstype daardoor aangetast?

Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van de windparklocaties op dit beoordelingscriterium. De antwoorden en scores die daaraan gekoppeld zijn staan hieronder in Tabel 21 weergegeven.

Tabel 21 **Beoordelingsschema voor het beoordelingscriterium 'Effect op belevingswaarde: aansluiting op landschappelijke karakteristiek'.**

Negatief	Licht negatief
De landschappelijke kernkwaliteiten worden aangetast door het windpark en verliezen hierdoor (grotendeels) waarde of beleef-/ herkenbaarheid. *Hieronder vallen: Alle windparken die volledig of grotendeels in Bos, Heide & veenrestant zijn gesitueerd.*	De invloed die het windpark heeft op de landschappelijke kernkwaliteiten zijn van kleine aard en verstoren in kleine mate de waarde of beleef-/ herkenbaarheid van deze kwaliteiten. *Hieronder vallen: Alle windparken die volledig of grotendeels in het beekdalen landschap, oude zandontginningen landschap of peelrandontginninglandschap zijn gesitueerd.*
Neutraal	**Licht positief**
Het windpark heeft weinig tot geen invloed op de landschappelijke kernkwaliteiten of de kernkwaliteiten worden juist versterkt. *Hieronder vallen alle windparken die volledig of grotendeels in het jonge zandontginningen landschap of peelkernontginningslandschap zijn gesitueerd.*	Niet van toepassing.

Figuur 36 **Kaart met de landschapstypen binnen de MRE. Aangeven in het groen zijn de windturbine lijnopstellingen.**

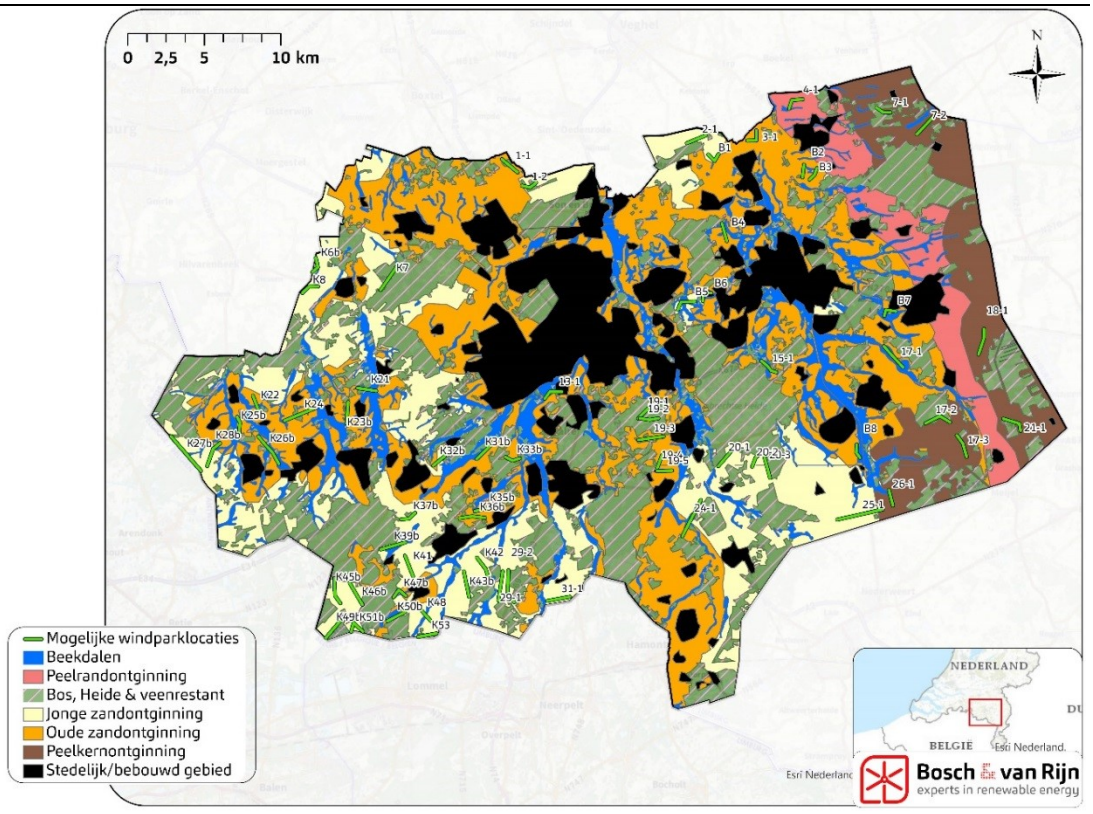

6.5.5.3 Herkenbaarheid van de opstelling van een windpark

Met de herkenbaarheid van de opstelling wordt verstaan dat individueel geplaatste windturbines en het cluster (windpark) dat ze vormen herkenbaar zijn.
Strakke en duidelijke geometrische lijnen zijn vaak eerder herkenbaar dan willekeurig geplaatste windturbines (in één windpark) met verschillende onderlinge afstanden. Het is belangrijk om hierin hierbij het perspectief van de waarnemer t.o.v. de windturbineopstelling mee te nemen. Door de hoogte en onderlinge afstand van windturbines (binnen één windpark) treed er een vergroot perspectief beeld op t.o.v. andere elementen in het landschap. Hierdoor kan een lichte knik of vervorming in een lijn al een negatieve invloed hebben op de leesbaarheid en herkenbaarheid van een opstelling.

Figuur 37 **Voorbeeld van een lijnopstelling met een lichte knik die vanuit bepaalde hoeken niet als zodanig waarneembaar is (Windpark Autena Vianen, gemeente Vijfheerenlanden).**

Het beoordelingscriterium 'Herkenbaarheid van de opstelling van een windpark' wordt beoordeeld aan de hand van de specifieke eigenschappen van de individuele opstellingen van alle 65 windparklocaties. Er wordt per windpark bekeken of de cluster (de lijn) die gevormd wordt door individuele windturbines in het windpark herkenbaar en logisch is. De beoordeling is gedaan aan de hand van Figuur 38.

De vraag die bij dit beoordelingscriterium kan worden gesteld, luidt:

Vormen de windturbines binnen een windpark gezamenlijk een duidelijke lijn of cluster en is deze lijn of cluster ook herkenbaar vanuit verschillende waarnemingspunten?

Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van de windparklocaties op dit beoordelingscriterium. De antwoorden en scores die daaraan gekoppeld zijn, staan hieronder in Tabel 22 weergegeven.

Tabel 22 **Beoordelingsschema voor het beoordelingscriterium 'Effect op belevingswaarde: 'Herkenbaarheid van de opstelling van een windpark'.**

Negatief	Licht negatief
Wanneer de opstelling van de windturbines binnen een windpark niet herkenbaar zijn als één cluster en bijvoorbeeld niet als één duidelijke geometrische lijn kan worden ervaren. Hieronder vallen alle windparken waarbij de windturbines niet een duidelijke, strakke en rechte geometrische lijn vormen.	Wanneer de opstelling van de windturbines binnen een windpark grotendeels ervaren kunnen worden als een herkenbare lijn, maar dit vanuit bepaalde waarnemingspunten niet het geval hoeft te zijn. Hieronder vallen alle windparken waarbij, door een lichte knik, de herkenbaarheid als één cluster of één duidelijke geometrische lijn iets kan worden verstoord.
Neutraal	**Licht positief**
Wanneer vanuit alle verschillende hoeken de windturbines in een windpark een duidelijke stramien volgen en deze herkenbaar gesitueerd zijn als een cluster of rechte strakke lijn in het landschap.	Niet van toepassing.

Figuur 38 **Kaart met in het groen aangegeven de windparklocaties en in het blauwe de zoekgebieden uit de concept-RES van de MRE.**

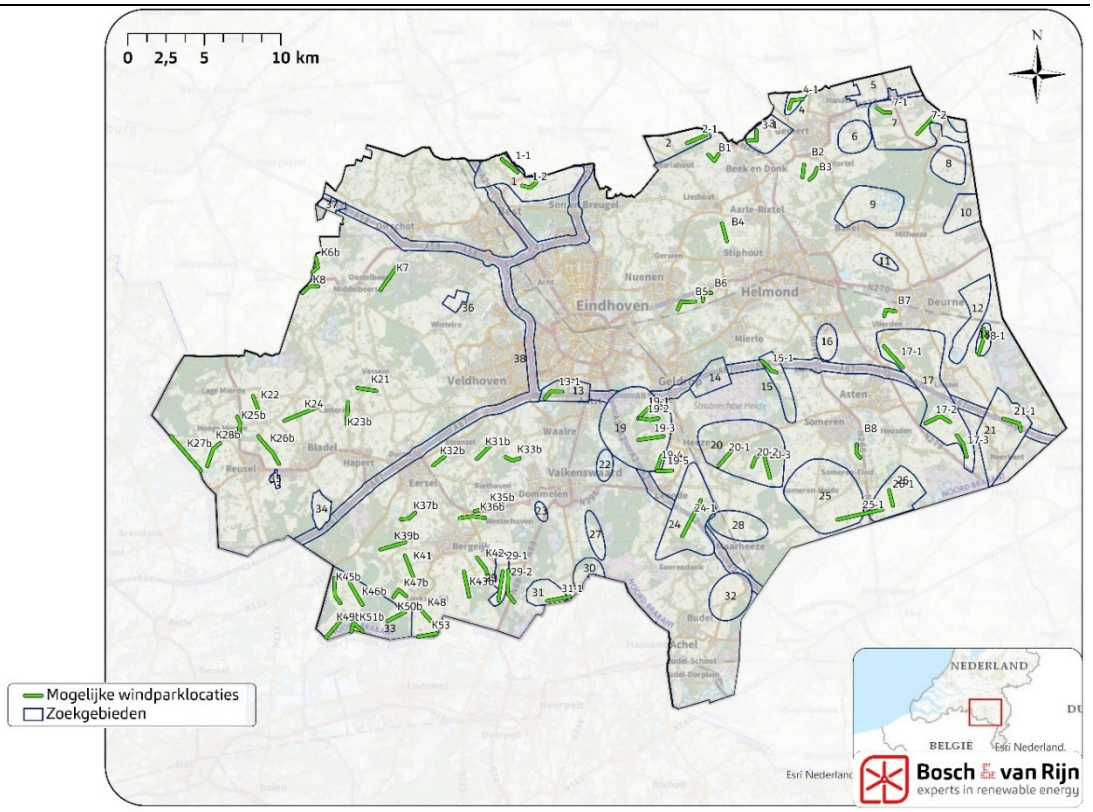

6.5.6 *Beoordeling*

De effectbeoordeling conform bovenstaande paragrafen is opgenomen in Tabel 25 op pagina 97.

6.6 Effecten windparklocaties op ecologie

Voor de beoordeling windparklocaties is een specifieke beoordeling gehanteerd, die aansluit bij de gevolgen van windenergie op soorten- en gebiedsniveau. In onderstaande subparagrafen is dit per thema uiteengezet.

6.6.1 *Effecten op Natura 2000-gebieden*

Binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE) liggen zeven Natura 2000-gebieden (deels). Daarnaast liggen er nog een aantal Natura 2000-gebieden tegen de grens van de MRE aan of in de buurt (<1km).

Binnen de MRE liggen de volgende Natura 2000-gebieden: 'Kempenland-West', 'Kampina & Oisterwijkse Vennen', 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux', 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven', 'Strabrechtse Heide & Beuven', 'Groote Peel' en 'Deurnsche Peel & Mariapeel'.

Daarnaast liggen een aantal Natura 2000-gebieden tegen de grens of op enkele meters afstand van één (of meerdere) MRE-gemeenten. Dit zijn de Natura 2000-gebieden: 'Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen' (BE), 'Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden, de Zegge en de Ronde Put' (BE) en 'Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout, Arendonk, Merksplas, Oud-Trune vennengebied' (BE).

Binnen 10 kilometer van de grens van één (of meerdere) MRE-gemeenten liggen tevens de volgende Natura 2000-gebieden: 'Regte Heide & Riels Laag', 'Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen', 'Bocholt, Hechtel-Ekse, Meeuwen-Gruitrode en Peer' (BE), 'Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden' (BE), 'Bovenloop van de Grote Nete met Zammels Broek, Langdonken en Goor' (BE), 'Abeek met aangrenzende moerasgebieden' (BE), 'Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven' (BE) en 'Sarsven en De Banen'.

Overige Natura 2000-gebieden liggen op dermate grote afstand (>10km) dat negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen bij voorbaat kunnen worden uitgesloten.

Geen van de gebieden voor windenergie ligt binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Om deze reden kan er alleen sprake zijn van effecten door eventuele externe werking. Deze externe effecten kunnen worden onderverdeeld in effecten door stikstofdepositie, door verstoring, afname leefgebied en door aanvaringsslachtoffers (in het geval van windturbines). Van stikstofdepositie is alleen

sprake bij de aanleg van de voorzieningen en incidenteel bij onderhoud. Deze effecten blijken in de praktijk meestal mee te vallen, hoewel de ligging van de ontsluitingswegen wel invloed kan hebben op de stikstofdepositiewaarden. Er zal in het MER geen stikstofberekening per inrichting worden gemaakt; dit past beter bij het detailniveau van individuele projecten. Effecten van verstoring, afname leefgebied en van aanvaringsslachtoffers worden in het vervolg van voorliggend rapport wel per 'inrichting' nader besproken en beoordeeld.

Figuur 39 **Natura 2000-gebieden in en nabij de Metropoolregio Eindhoven.**

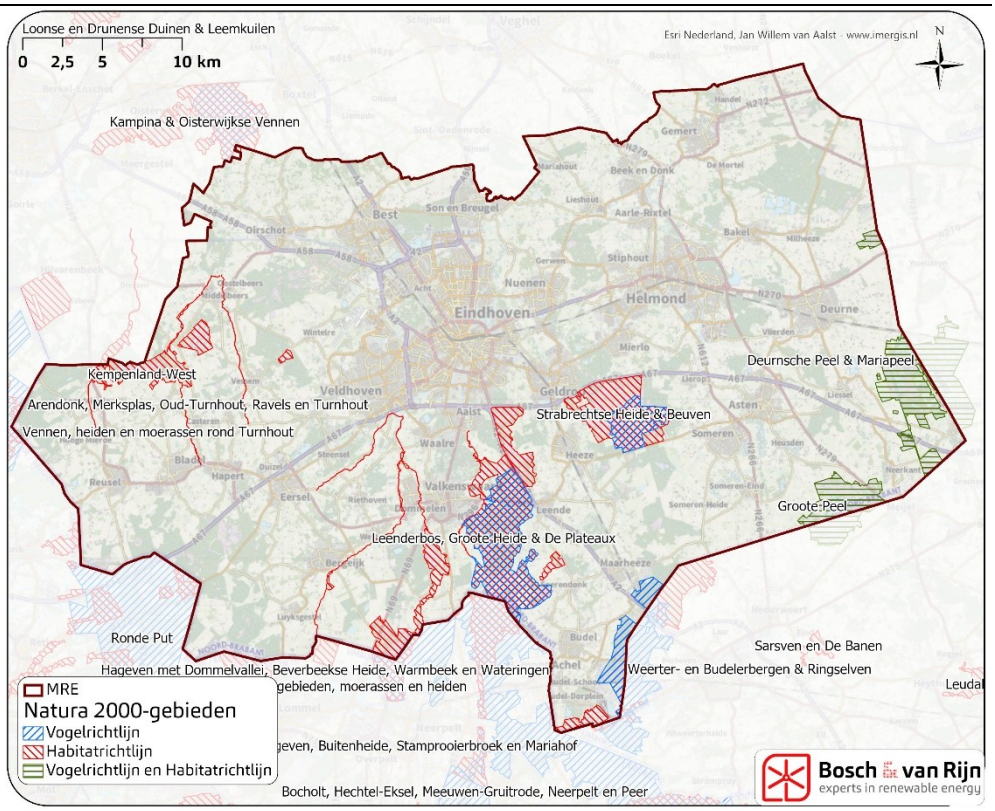

De effecten op Natura 2000-gebieden verschillen per Natura 2000-gebied. Zo is de reikwijdte van externe werking van vogelrichtlijngebieden vaak groter dan die van habitatrichtlijngebieden.. Derhalve onderscheiden we in de beoordeling Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn als vogelrichtlijngebied van de Natura 2000-gebieden die zijn aangewezen als habitatrichtlijngebied.

Een aantal vogelrichtlijngebieden, 'Strabrechtse Heide & Beuven', 'Deurnsche Peel & Mariapeel' en 'Groote Peel', binnen de Metropoolregio Eindhoven is aangewezen voor de 'kraanvogel'. De kraanvogel is icoonsoort voor deze regio, waarvan de aantallen de afgelopen (tientallen) jaren toegenomen zijn. Hoewel sommige onderzoeken uitwijzen dat de kans op aanvaring van kraanvogels met windturbines laag is (Busse P. 2016 en Drachmann et al. 2020) zijn aanvaringen niet uit te sluiten. Gelet op de vlieghoogte, aantallen en foerageerafstanden is de kraanvogel als een risicosoort van windenergie te beschouwen. Ondanks de toenemende aantallen zijn deze nog relatief laag en kan sterfte van één of twee individuen al een behoor-

lijke impact op de populatie hebben. De maximale foerageerafstand van de kraanvogel ligt op circa 6 kilometer (Alonso & Alonso 1992). Dit is dan ook de effectafstand die gehanteerd wordt voor beoordeling op dit onderdeel.

Voor de overige vogelrichtlijngebieden hanteren we een effectafstand van 500m. Dit vanwege het feit dat geluid van windturbines een verstoringsafstand heeft van maximaal 450-500 meter (Hötker et al. 2006; Nolet et al. 2009; Steinborn et al. 2011; Langgemach & Dürr 2015), met name voor ganzen- en zwanensoorten. Ook sterfte van aangewezen doelsoorten (onder vogels) is binnen deze afstand niet uit te sluiten. Dit betekent niet dat windparken op meer dan 500 meter afstand tot Natura 2000-gebieden geen significant negatieve effecten kunnen veroorzaken op de aangewezen doelsoorten. Zo is sterfte van aangewezen doelsoorten op meer dan 500 meter afstand van Natura 2000-gebieden niet uitgesloten. Hoewel van de meeste vogelsoorten de maximale foerageerafstanden bekend zijn, is dit sterk locatie gebonden (afhankelijk van voedselaanbod). Derhalve is een planMER-niveau niet het juiste detailniveau om dit aspect (volledig) mee te nemen, dit zal op projectniveau moeten worden onderzocht.

Voor habitatrichtlijngebieden hanteren we een effectafstand van 75m. Dit is gelijk aan de overdraai van de windturbine. Habitatsoorten zijn over het algemeen minder gevoelig voor verstoring door geluid. Door een effectafstand van 75m te hanteren is er geen sprake van ruimtebeslag en vervalt de grootste geluidsbelasting. Mogelijke stikstofdepositie kan wel aan de orde zijn, maar dit zal op projectniveau in kaart moeten worden gebracht. Uitzondering op bovenstaande regels zijn de Belgische Natura 2000-gebieden die zijn aangewezen voor vleermuissoorten. Aangezien vleermuizen mogelijk buiten het Natura 2000-gebied foerageren worden deze Natura 2000-gebieden hetzelfde behandeld als de vogelrichtlijngebieden.

6.6.2 *Effecten op het Natuurnetwerk Brabant*

Binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE) liggen grote delen van het Natuurnetwerk Brabant. Deze gebieden zijn merendeels verbonden met elkaar, middels een directe verbinding of via de zogenoemde ‘stepping stones’.

De onderdelen van het Natuurnetwerk Brabant hebben specifieke beheertypen toegewezen gekregen. Echter hebben ze vaak geen specifieke instandhoudingsdoelstellingen, zoals we die bij bijvoorbeeld Natura 2000-gebieden wel kennen. Waar mogelijk wordt er verschillend getoetst per beheertype. Bij het beoordelingscriterium Natuurnetwerk Brabant zal voornamelijk worden getoetst aan het ruimtebeslag en verstoring (door met name geluid).

In het planMER wordt het Natuurnetwerk Brabant zelf uitgesloten van de plaatsing van wind- en zonne-energie.

Figuur 40 **Natuurnetwerk Brabant binnen de Metropoolregio Eindhoven**

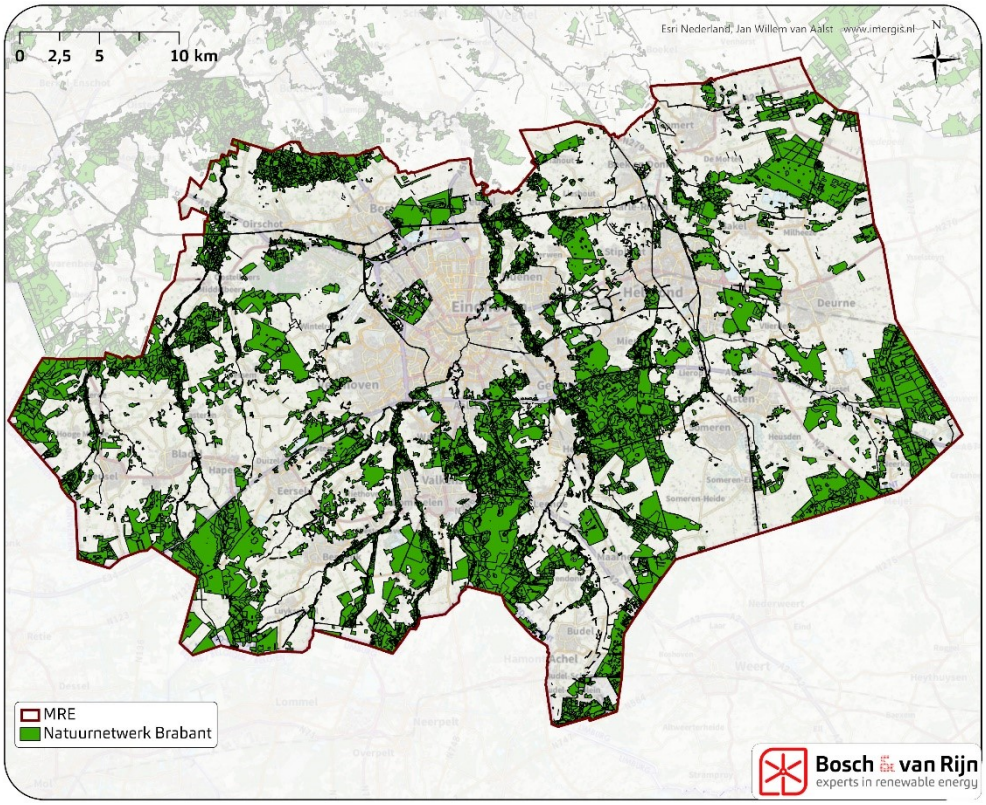

Het Natuurnetwerk Brabant kent verscheidene natuurbeheertypen. Voor dit detailniveau is het toch wenselijk om een effectafstand te formuleren. De gekozen effectafstand op NNB is vastgelegd op 200m. Dit vanwege het feit dat o.a. zang, roof- en weidevogels een verstoringsafstand van 75m-200m hebben (Reichenbach 2003; Hötker 2006; Steinborn et al. 2011; Steinborn & Steinmann 2014; Pearce-Higgins et al. 2012). Voor vleermuizen is eveneens een verminderd effect bij een afstand van meer dan 200m waargenomen. De grootste geluidsbelasting komt eveneens bij deze afstand te vervallen, waardoor ook andere soortgroepen, naar verwachting, geen significant negatieve effecten meer ondervinden. Alleen NNB natuur- en landschapselementtypen waarbij geen, voor windenergie, kwetsbare kwalificerende soorten zijn 'aangewezen' geldt de 200m effectafstand niet. Dit zijn de NNB-delen met code: L01.01 (Poel en kleine historische wateren), L01.05 (Knip- of scheerheg), L02.02 (Historisch bouwwerk en erf), N03.01 (Beek en Bron), N04.02 (Zoete Plas), N06.01 (Veenmosrietland en moerasheide), N06.05 (Zwakgebufferd ven), N06.06 (Zuur ven en hoogveenven) en N11.01 (Droog schraalgrasland). Dit zijn voornamelijk natuur- en landschapselementtypen met kwalificerende soortgroepen als flora, libellen, amfibieën en vissen. Deze soorten zijn niet gevoelig voor windenergie. Voor alle andere NNB-delen blijft de 200m effectafstand gehandhaafd.

Voor de NNB-beoordeling van de indicatieve is niet strikt de lijn getoetst maar mogelijke stippen van windturbines op of direct aangrenzend aan de indicatieve lijn. Indien een kleine verschuiving (rekening houdend met de andere belemmeringen), mitigerende maatregelen (zoals iets kleinere rotordiameter) of het schrappen van

een extra stip in een andere beoordeling resulteert dan is dit als zodanig doorgevoerd, met dien verstande dat windparklocaties altijd uit minimaal 3 windturbines moeten blijven bestaan.

6.6.3 *Effecten op akker- en weidevogelgebieden ('hotspots')*

Er zijn gebieden binnen de MRE waar zich veel of vaak akker- en/of weidevogels bevinden, die verstoord kunnen worden door windturbines. Dergelijke gebieden ook wel 'hotspots' genoemd, hebben in het beleid van de provincie Noord-Brabant geen wettelijke status. Echter is Noord-Brabant wel een belangrijk weidevogel- en akkervogelgebied; zo broedt 20% van de 'Nederlandse' kieviten in Noord-Brabant[28]. Dit zijn geen 'ruimtelijke' begrensde gebieden, maar deze worden vormgegeven door verhoogde aanwezigheid van diverse vogelsoorten. Uit de literatuur blijkt dat weidevogels een verstoringsafstand van maximaal 200m hebben (Reichenbach 2003; Hötker 2006). Derhalve wordt de effectafstand voor de hotspots op 200m vastgelegd.
Doordat definitieve afstemming over de ligging van dergelijke gebieden met de provincie ten tijde van publicatie van het voorlopige MER nog niet is voltooid kan de effectbeoordeling nog niet worden afgerond.

6.6.4 *Effecten op beschermde soorten*

Binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE) komen veel beschermde soorten flora en fauna voor, die vallen onder een aantal beschermingsregimes: vogelrichtlijn, habitatrichtlijn en overige soorten. Vogels en vleermuizen zijn wijdverspreid binnen de MRE. Dit zijn de soortgroepen die extra gevoelig zijn voor met name windenergie (en in mindere mate voor zonne-energie). Dit vanwege de kans op aanvaring met een draaiende windturbine.

Binnen de MRE is geen sprake van gestuwde vogeltrek (macro stuwing), zoals deze aanwezig is in de kustgebieden van Nederland (LWVT/Sovon 2002). In het binnenland treedt gestuwde trek in beperktere mate op langs het Markermeer en IJsselmeer. Op kleinere schaal kan verdichting (micro- of mesostuwing) plaatsvinden langs grote rivieren en andere potentiële barrières, maar dat laat zich qua intensiteit niet vergelijken met gestuwde vogeltrek langs de kustgebieden. Bovendien ontbreken binnen de MRE ook dergelijke barrières, zoals grote rivieren. Binnen de MRE zal derhalve geen sprake zijn van stuwing van seizoenstrek.

Voor vogels maakt de beoordeling gebruik van het beschikbare kaartmateriaal van SOVON. Onder leiding van SOVON hebben duizenden vrijwilligers iedere vierkante kilometer in Nederland geteld op vogels. Hierdoor is veel informatie beschikbaar over verspreiding van soorten en aantallen vogels in Nederland. Voor de provincie Noord-Brabant heeft SOVON een kaart opgesteld met het aantal vogelsoorten per 250x250m cel. Dit is voor zowel broedvogels als wintervogels gedaan. Daarnaast worden vogels ook (in)direct via andere beleidsregels en/of beschermingsregimes beschermd. Zo zijn vogels die voornamelijk in bossen voorkomen worden binnen

[28] Brabants Landschap, 01-04-2018; https://www.brabantslandschap.nl/actueel/nieuws/natuurstreken/?region=all&area=all

de MRE grotendeels ‘beschermd’ door het beschermingsregime beschermde gebieden. Dit vanwege het feit dat binnen de MRE de robuuste bosgebieden veelal zijn opgenomen in het Natuurnetwerk Brabant. Hiervoor geldt dat er, over het algemeen, geen wind- en zonneparken binnen de begrenzing gerealiseerd zullen worden. Desalniettemin dient bij realisatie van een concreet project een uitgebreide toetsing plaats te vinden op lokaal niveau.

Voor vleermuizen zijn er geen recente, detailleerde en overzichtelijke kaarten beschikbaar. Wel is bekend dat vleermuizen gebruikmaken van lijnelementen als oriëntatie van en naar hun foerageergebieden. Binnen de MRE-gemeenten zijn dit met name robuuste bomenrijen of -randen. De vliegroutes bevinden zich voornamelijk binnen een afstand van 200 meter tot robuuste lijnelementen.

Tot slot is het belangrijk dat er op alle soorten flora en fauna een zorgplicht van toepassing is. Dit betekent dat men moet voorkomen om handelingen uit te voeren die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten. Dit geldt voor iedere handeling en is derhalve niet onderscheidend.

Broedvogels

Voor de beoordeling van dit criterium zal gekeken worden naar de hoeveelheid soorten per 250m-cel die de indicatieve windparklijn doorkruisen. Niet alleen naar de lijn zelf, maar ook de overdraai (75m) zal worden meegenomen. De scoring gebeurt op basis van onderscheidende categorieën.

Figuur 41 **Aantal broedvogelsoorten per 250x250m cel binnen de Metropoolregio Eindhoven**

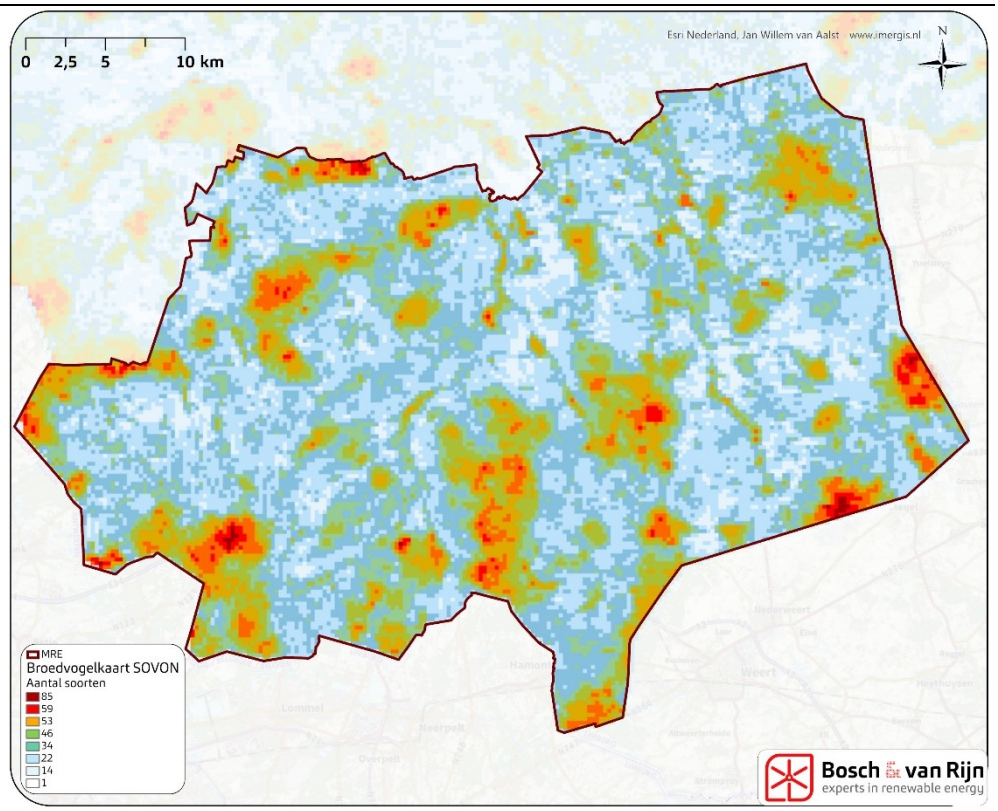

Wintervogels

Voor de beoordeling van dit criterium zal gekeken worden naar de hoeveelheid soorten per 250m-cel die de indicatieve windparklijn doorkruisen. Niet alleen naar de lijn zelf, maar ook overdraai (75m) zal worden meegenomen. De scoring gebeurt op basis van onderscheidende categorieën.

Figuur 42 **Aantal wintervogelsoorten per 250x250m cel binnen de Metropoolregio Eindhoven**

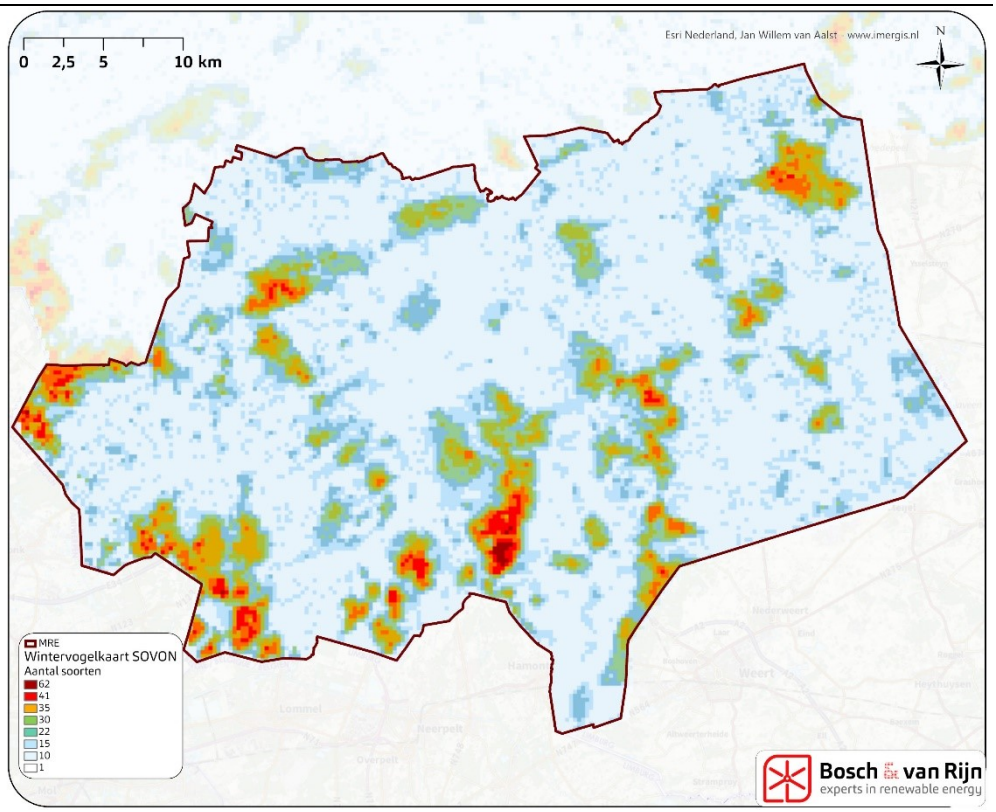

Vleermuizen

Zoals eerder is beschreven maken vleermuizen gebruik van robuuste lijnelementen voor hun vliegroutes. In diverse ecologische onderzoeken van windparken hanteren ecologische adviesbureaus de grens van 200m tot bosschages/bossen als grens voor de inschatting van het aantal slachtoffers (Winkelman et al. 2008, Rydell et al. 2012).

Overige beschermde soorten

Voor de beoordeling van overige beschermde soorten is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora & Fauna (NDFF). Hierin worden waarnemingen geregistreerd. Het beoordelingscriterium is dan of er beschermde soorten binnen 200m van een windparklocatie zijn waargenomen. Gewenning zal naar verwachting snel op treden. Wel is het zo dat als een beschermde soort binnen 200m van de windparklocatie is waargenomen dat de deze locatie mogelijkerwijs tot het leefgebied behoort. Derhalve is de effectafstand van 200m een goede eerste zeef.

Figuur 43 **Beschermde overige soorten binnen de Metropoolregio Eindhoven. Bron: NDFF.**

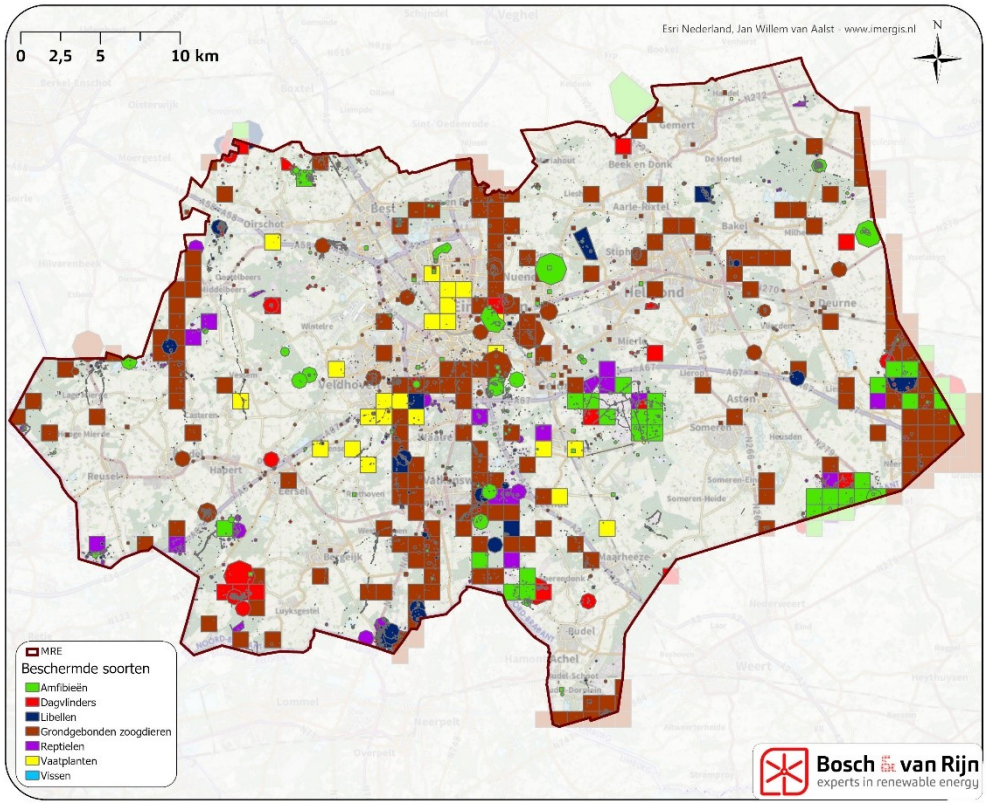

6.6.5 *Beoordelingskader*

Zoals in de vorige subparagrafen te lezen valt, is er een effectbeoordeling geformuleerd. Dit ziet er als volgt uit:

Tabel 23 **Scores effectbeoordeling**

Score	Beschermde gebieden			
	N2000		NNB	Hotspots A&W
	VR (en HR in BE)	HR		
0	>6000m kraanvogel of >500m anders	>75m	>200m	>200m
-	<6000m kraanvogel of 500m anders	<75m	<200m (bij NNB voor kwalificerende vogels/vleermuizen)	<200m
--	In of overdraai N2000 of 200m kraanvogel	In N2000	In of overdraai NNB	In akker- en weidevogelgebied
Score	**Beschermde soorten**			
	Broedvogels	Wintervogels	Overig beschermde soorten	
			Vleermuizen	Overig
0	<22	<15	>200m	>200m
-	22-46	15-30	n.v.t.	<200m
--	>46	>30	<200m	n.v.t.

De effectbeoordeling conform bovenstaande tabel is opgenomen in Tabel 25 op pagina 97.

6.7 Windparklocaties en netinpassing

Zoals ook genoemd in de concept-RES is netinpassing een belangrijk onderdeel van de energietransitie. Op dit onderwerp hebben de MRE-gemeenten, de waterschappen en de provincie Noord-Brabant nauw contact met netbeheerder Enexis.

In het planMER is gekozen om de windparklocaties voor dit thema te beoordelen op de afstand tot het dichtsbijgelegen hoofdstation van de hoogspannings-infrastuctuur. Deze afstand zegt globaal iets over de haalbaarheid van een individueel windproject.

Aanvullend daarop, en afwijkend van de vijfpuntsschaal die verder in het MER gehanteerd wordt, is een extra beoordelingsklasse toegevoegd ('---') voor locaties die gelegen zijn in het verzorgingsgebied van hoofdstation Hapert. Van dit gebied heeft Enexis aangegeven dat de aansluiting van meer grootschalige opwek op korte- en middellange termijn niet mogelijk is, omdat eerst de capaciteit van het station moet worden uitgebreid. Dit heeft deels te maken met de recente aansluiting van enkele grote windparken in de gemeenten Reusel – De Mierden (windpark High Tech Agrocampus) en Bladel (Windpark De Pals). Omdat met dit capaciteitsprobleem de kans bestaat dat realisatie voor 2030 niet mogelijk is kunnen windparklocaties in dit gebied mogelijk geen bijdrage leveren aan de RES, die kijkt naar de mogelijkheden tot 2030.

Tabel 24 **Beoordelingskader netinpassing windenergie**

Score	Beoordeling van windparklocaties
Afstand tot hoofdstation	
- - -	Ligging in verzorgingsgebied van hoofdstation Hapert.
- -	> 10 km afstand tot hoofdstation
-	5 tot 10 km afstand tot hoofdstation
0	<5 km tot hoofdstation

N.B. een belangrijk voordeel voor systeemefficiëntie is dat zonne- en/of windparken bij elkaar in de buurt liggen, zodat ofwel gebruik gemaakt kan worden van cable pooling ofwel de eventuele verzwaring van het net op een efficiënte manier kan worden opgepakt. Daarom zijn locaties waar zowel zon als wind mogelijk zijn gunstig vanuit het oogpunt van systeemefficiëntie. Omdat wind meer ruimtelijke belemmeringen kent en er wel zon-locaties zijn waar geen wind mogelijk is, maar geen windparklocaties waar geen zonneparken mogelijk zijn, is een beoordelingscriterium op dit onderwerp (combinatie zon/wind) alleen opgenomen als beoordelingscriterium voor zon. Zie daarvoor paragraaf 7.6.

De effectbeoordeling conform bovenstaande tabel is opgenomen in Tabel 25 op pagina 97.

6.8 Samenvatting effectbeoordeling windparklocaties

Tabel 25 **Samenvattende beoordelingstabel windparklocaties.**

		OPBR.	LEEFOMGEVING					LANDSCHAP			ECOLOGIE							NET
Parklocatie	Zoekgebied	Energie-opbrengst (GWh)	Woningen < 500m	Woningen < 1000 m	Woningen<500m per GWh	Woningen<1000m per GWh	Andere geluidsbronnen	Effect op herkomstwaarde	Effect op gebruikswaarde	Effect op belevingswaarde	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Hotspots	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen	Overige besch. srt.	Afstand tot netcapaciteit
Windparklocaties binnen zoekgebieden concept-RES																		
01-1	01	45	22	88	0,5	2,0	0	--	-	-	0	-		-	-	--	0	-
01-2	01	45	17	130	0,4	2,9	0	-	--	--	0	-		-	-	--	0	0
03-1	03	45	13	294	0,3	6,5	-	0	--	--	0	-		--	-	0	-	-
04-1	04	45	24	118	0,5	2,6	-	0	--	--	0	0		-	-	0	0	-
07-1	07	45	4	41	0,1	0,9	-	--	--	--	0	-		-	-	--	0	-
07-2	07	60	6	31	0,1	0,5	-	--	--	-	0	-		-	--	--	0	-
13-1	13	45	6	1611	0,1	35,8	-	-	--	--	0	--		-	-	--	-	0
15-1	15	45	12	45	0,3	1,0	-	--	--	-	-	--		--	--	--	0	0
17-1	17	60	24	83	0,4	1,4	0	0	--	-	-	-		--	-	--	-	-
17-2	17	45	9	34	0,2	0,8	-	0	--	--	-	-		--	-	--	0	--
17-3	17	45	11	44	0,2	1,0	0	-	--	-	-	-		--	-	--	0	--
18-1	18	45	13	41	0,3	0,9	0	--	--	-	-	0		-	-	0	0	0
19-1	19	45	1	67	0,0	1,5	0	--	--	-	-	-		--	--	--	-	0
19-2	19	45	1	6	0,0	0,1	0	--	--	--	-	-		--	--	--	-	0
19-3	19	60	4	738	0,1	12,3	0	--	--	-	-	-		--	-	--	-	-
19-4	19	45	27	369	0,6	8,2	0	--	--	-	-	-		-	-	--	0	-
19-5	19	45	35	768	0,8	17,1	0	--	--	-	-	-		0	0	--	0	-
02-1	2	45	22	81	0,5	1,8	0	0	--	-	0	-		-	-	--	-	-
20-1	20	60	6	97	0,1	1,6	0	-	--	-	-	-		-	-	--	0	-
20-2	20	45	7	15	0,2	0,3	0	-	--	-	-	-		--	--	--	0	-
20-3	20	60	8	44	0,1	0,7	0	0	--	0	-	-		-	-	--	-	0
21-1	21	45	6	35	0,1	0,8	-	--	--	--	--	--		-	--	--	-	--
24-1	24	60	16	48	0,3	0,8	-	-	--	-	-	-		-	-	--	-	0
25-1	25	45	41	112	0,9	2,5	-	0	--	-	-	0		--	--	0	0	-
26-1	26	45	9	44	0,2	1,0	0	-	--	-	-	0		-	--	0	0	-
29-1	29	60	2	18	0,0	0,3	0	--	--	-	0	-		--	--	--	0	---
29-2	29	60	9	26	0,2	0,4	-	--	--	--	0	-		-	-	--	0	---
31-1	31	60	11	39	0,2	0,7	0	--	--	0	-	0		-	--	--	-	--
K45b	33	60	9	27	0,2	0,5	0	-	-	-	-	-		--	--	--	-	---
K46b	33	45	2	17	0,0	0,4	0	-	-	0	0	-		--	--	--	-	---
K49b	33	60	6	13	0,1	0,2	0	0	-	0	0	-		--	--	--	-	---
K50b	33	45	23	156	0,5	3,5	0	0	--	-	0	-		-	-	--	-	---
K51b	33	45	4	6	0,1	0,1	0	0	-	-	-	-		-	--	--	-	---
Windparklocaties buiten zoekgebieden, buiten de Kempengemeenten																		
B1	geen	45	27	107	0,6	2,4	0	0	--	--	0	0		-	-	0	-	-
B2	geen	45	21	242	0,5	5,4	0	0	--	-	0	-		-	0	--	0	0
B3	geen	45	14	429	0,3	9,5	0	0	--	-	0	-		0	0	--	0	0
B4	geen	45	55	826	1,2	18,4	0	--	--	-	0	-		-	-	--	-	0
B5	geen	45	2	457	0,0	10,2	-	-	--	--	0	-		-	-	--	-	0
B6	geen	45	7	628	0,2	14,0	-	0	--	--	-	-		-	-	--	-	0
B7	geen	45	63	1455	1,4	32,3	0	0	--	--	0	-		0	0	--	0	-
B8	geen	45	23	759	0,5	16,9	-	0	--	--	-	0		-	-	--	0	-
Windparklocaties buiten zoekgebieden, binnen de Kempengemeenten																		
K06b	geen	45	20	66	0,4	1,5	0	-	--	-	0	0		-	0	0	0	--
K07	geen	60	0	55	0,0	0,9	0	-	--	-	0	-		--	--	--	0	-
K08	geen	45	31	81	0,7	1,8	-	-	--	--	0	0		-	--	0	-	---
K21	geen	45	4	131	0,1	2,9	0	-	--	-	0	-		-	0	--	-	---

K22	geen	45	35	357	0,8	7,9	0	-	--	-	0	0	-	-	0	0	---
K23b	geen	45	25	700	0,6	15,6	0	-	--	-	0	-	-	-	--	0	---
K24	geen	60	23	491	0,4	8,2	0	-	--	-	0	-	-	-	--	-	---
K25b	geen	45	8	97	0,2	2,2	-	0	--	-	0	--	-	-	--	-	---
K26b	geen	60	13	272	0,2	4,5	-	0	--	-	0	-	-	-	--	-	---
K27b	geen	60	2	15	0,0	0,3	0	-	-	0	-	0	--	--	--	0	---
K28b	geen	45	26	79	0,6	1,8	0	-	--	-	0	0	--	-	0	0	---
K31b	geen	45	12	157	0,3	3,5	0	--	--	-	0	-	--	-	--	-	-
K32b	geen	45	60	1210	1,3	26,9	-	-	--	-	0	-	-	0	--	-	---
K33b	geen	45	2	372	0,0	8,3	0	-	--	-	0	-	-	-	--	-	-
K35b	geen	45	12	785	0,3	17,4	-	-	--	-	0	-	-	--	--	0	-
K36b	geen	45	27	633	0,6	14,1	-	-	--	-	0	-	--	-	--	0	---
K37b	geen	45	13	69	0,3	1,5	0	-	--	-	0	-	-	-	--	0	---
K39b	geen	60	22	251	0,4	4,2	0	-	--	-	0	-	-	-	--	-	---
K41	geen	45	20	462	0,4	10,3	0	-	--	0	0	0	-	-	0	0	---
K42	geen	60	4	44	0,1	0,7	0	--	--	-	0	-	--	-	--	-	---
K43b	geen	60	10	50	0,2	0,8	0	--	--	0	0	-	--	--	--	0	---
K47b	geen	45	63	647	1,4	14,4	0	-	--	-	0	-	-	-	--	-	---
K48	geen	45	13	478	0,3	10,6	0	-	--	0	0	-	-	-	0	0	---
K53	geen	45	21	77	0,5	1,7	0	-	-	0	-	-	-	-	--	0	---

6.8.1 *Duiding windparklocaties buiten zoekgebieden*

De locaties binnen de Kempengemeenten, maar buiten zoekgebieden in de concept-RES zijn ook reeds in het planMER voor de Kempengemeenten aan bod gekomen, en worden verder niet in dit planMER aangehaald. Zie ook paragraaf 3.4.2 over de status en totstandkoming van zoekgebieden en windparklocaties in de Kempengemeenten.

De locaties buiten de zoekgebieden en buiten de Kempengemeenten (windparklocaties B1 t/m B8) worden hieronder in detail op kaart getoond. Aangezien deze bestuurlijk reeds zijn afgevallen worden deze locaties niet verder betrokken in de alternatievenontwikkeling, maar de effectbeoordeling kan wellicht in de toekomst nog van dienst zijn als een of meerdere van deze locaties alsnog in overweging genomen worden.

Figuur 44 **Windparklocaties buiten de zoekgebieden en buiten de Kempengemeenten. De effectbeoordeling van deze locaties is te vinden in Tabel 25.**

6.9 Effectbeoordeling zoekgebieden windenergie – milieuthema's

De effectbeoordeling van de zoekgebieden is grotendeels een aggregatie van de milieueffecten van de individuele windparklocaties die binnen die zoekgebieden gelegen zijn, met uitzondering van cumulatieve effecten van windparklocaties binnen 1 zoekgebied.

6.9.1 *Energieopbrengst*

De aantallen windturbines van de verschillende windparklocaties binnen een zoekgebied opgeteld geven de verwachte energieproductie van dat zoekgebied. De aanname van 15 GWh per windturbine per jaar zoals beschreven in paragraaf 6.3 blijft onveranderd. Om een onderscheidende beoordeling te geven zijn de beoordelingsklassen als volgt:

Tabel 26 **Beoordelingscriterium energieproductie zoekgebieden windenergie.**

Beoordelingklassen	
0	Zoekgebied binnen het verzorgingsgebied van hoofdstation Hapert
+	6 of minder windturbines / ≤ 90 GWh/jr
++	7 of meer windturbines / ≥ 105 GWh/jr

Tabel 27 **Effectbeoordeling energieproductie zoekgebieden windenergie.**

Zoekgebied	Aantal windturbines	Energie-opbrengst (GWh)
1	6	90
2	3	45
3	3	45
4	3	45
7	7	105
13	3	45
15	3	45
17	10	150
18	3	45
19	16	240
20	11	165
21	3	45
24	4	60
25	3	45
26	3	45
29	8	120
31	4	60
33	17	255

6.9.2 *Leefomgeving*

Binnen de zoekgebieden is onderzocht hoeveel woningen er binnen 500 en 1000 meter liggen van *tenminste een windparklocatie*. Het beoordelingskader is ongewijzigd ten opzichte van de beoordeling van individuele windparklocaties in paragraaf 6.4.

Tabel 28 **Effectbeoordeling leefomgeving zoekgebieden windenergie.**

Zoekgebied	Woningen <500m	Woningen <1000 m	Woningen <500m per GWh	Woningen <1000m per GWh	Andere geluidsbronnen
1	35	173	0,4	1,9	nee
2	8	44	0,2	1,0	nee
3	13	294	0,3	6,5	ja
4	24	118	0,5	2,6	ja
7	10	72	0,1	0,7	ja
13	6	1611	0,1	35,8	ja
15	12	45	0,3	1,0	ja
17	44	150	0,3	1,0	nee
18	13	41	0,3	0,9	nee
19	61	1579	0,3	6,6	nee
20	31	183	0,2	1,1	nee
21	6	35	0,1	0,8	ja
24	16	48	0,3	0,8	ja
25	41	112	0,9	2,5	ja
26	50	149	1,1	3,3	nee
29	10	33	0,083	0,3	ja
31	11	39	0,2	0,7	nee
33	43	196	0,2	0,8	nee

6.9.3 *Landschap*

Het beoordelingskader uit paragraaf 6.5 gaat ook op voor de zoekgebieden. In aanvulling daarop is er een aanvullend beoordelingscriterium te formuleren:

- Visuele interferentie tussen windparken: de mate van samenhang of verstoring tussen mogelijke nieuwe windparken onderling en met bestaande windparken in de nabije omgeving.

6.9.3.1 Visuele interferentie

De wijze van inpassing van nieuwe windparken ten opzichte van bestaande windparken kan grote invloed uitoefenen op hoe de windparken door de waarnemer worden beleefd.

Windparken kunnen de beleving van elkaars inpassing versterken of juist onduidelijkheid scheppen. Nabijgelegen windparken die van elkaar verschillen in opstellingsvorm en richting kunnen (negatieve) invloed op elkaar uitoefenen. Daarnaast kunnen verschillen in bouwvorm en hoogte van windparken bijdragen aan een rommelig totaalbeeld en daardoor negatief bijdragen aan de landschappelijke beleving. Verschillen in bouwvorm en hoogte tussen bestaande en nieuwe windturbines vallen buiten het detailniveau van het planMER en worden daarom niet meegenomen in de analyse.

Om een vergelijking te kunnen maken, wordt ervan uitgegaan dat alle windparklocaties binnen een zoekgebied gerealiseerd zijn.

Moderne windturbines van ca. 200 – 225 meter hoog zijn al snel te zien vanaf enkele kilometers afstand. De afstand van de waarnemer ten opzichte van de twee windparken speelt een belangrijke rol. Ook de mate waarin bestaande beplanting en bebouwing aanwezig is heeft invloed op de zichtbaarheid van de windparken. Wegens de relatief gesloten landschappen die in de MRE te vinden zijn, wordt er gemeten met een straal van 2 kilometer (10x de tiphoogte van 200m). Bestaande windparken en windparken in ontwikkeling worden meegenomen in de vergelijking. Per windparklocatie die binnen de zoekgebieden valt wordt bekeken in welk landschapstype deze zijn gesitueerd.

De vraag die bij dit beoordelingscriterium kan worden gesteld, luidt:

Vindt er visuele interferentie tussen windparken plaats en wat is hierdoor de invloed die de windparken op elkaar hebben?

Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van de windparklocaties op dit beoordelingscriterium. De antwoorden en scores die daaraan gekoppeld zijn, staan in Tabel 29 weergegeven.

Tabel 29 **Beoordelingsschema voor het beoordelingscriterium 'Visuele interferentie tussen windparken'.**

Negatief	Licht negatief
Wanneer windparken binnen een straal van twee kilometer bij elkaar staan, er veel interferentie plaatsvindt en er geen eenduidige opstellingsstructuur is tussen de windparken.	Wanneer er bij windparken binnen een straal van twee kilometer een eenduidige opstellingsstructuur is, maar er toch een kleine opstellingsverschil is wat de beleving van elkaars inpassing kan beïnvloeden.
Neutraal	**Licht positief**
Wanneer windparken binnen twee kilometer t.o.v. elkaar geen negatieve invloed op elkaars uitstraling of positionering als geheel hebben. De kenmerken tussen de windparken zijn eenduidig en op grote lijnen vergelijkbaar. De ruimtelijke kenmerken waarin de windturbines zijn gepositioneerd ten opzichte van elkaar blijven gelijk. De mogelijke windturbineopstelling scoort ook neutraal wanneer er geen ander windpark is (binnen twee kilometer) waarmee interferentie kan ontstaan	Wanneer windparken, binnen een straal van twee kilometer, met vergelijkbare eigenschappen op een dusdanige manier worden gepositioneerd waardoor ze de (ruimtelijke) herkenbaarheid van elkaars opstelling versterken.

Figuur 45 **Kaart met in het zwart aangegeven de windturbine lijnopstellingen van de windturbineopstellingen die in de zoekgebieden uit de concept-RES liggen. De blauwe en groene kleur rondom de lijnen is de twee kilometer bufferzone.**

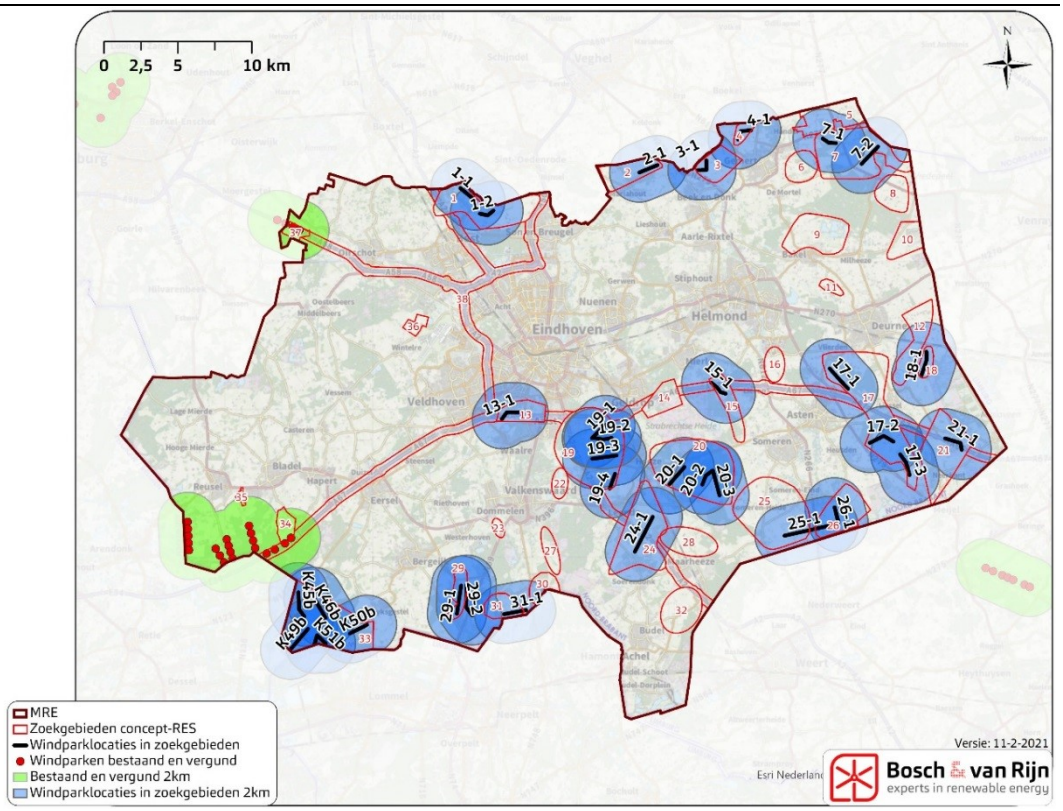

Het beoordelingscriterium interferentie wordt toegevoegd aan de beoordelingscriteria uit paragraaf 6.5 om te komen tot een volledige landschappelijke effectbeoordeling per zoekgebied:

Tabel 30 **Effectbeoordeling landschap zoekgebieden windenergie.**

Zoekgebied	Interferentie	Effect op: Herkomstwaarde	Gebruikswaarde	Belevingswaarde
1	--	--	--	--
2	0	0	--	-
3	0	0	--	--
4	0	0	--	--
7	0	--	--	--
13	0	-	--	--
15	0	--	--	-
17	-	0	--	-
18	0	--	--	-
19	--	--	--	-
20	--	-	--	-
21	0	--	--	--
24	0	-	--	-
25	0	0	--	-
26	--	-	--	-
29	-	--	--	--
31	0	--	--	0
33	--	0	--	-

6.9.4 *Ecologie*

Binnen de zoekgebieden is onderzocht wat de mogelijke effecten zijn op ecologie. Het beoordelingskader is ongewijzigd ten opzichte van de beoordeling van individuele windparklocaties in paragraaf 6.5.6. De beoordeling van het zoekgebied is de aggregatie van de mogelijke windparklocaties, waarbij per beoordelingscriterium de meest negatieve score is overgenomen. Alleen indien één enkele windparklocatie zorgt voor een negatievere beoordeling is dit niet als maatgevend meegenomen.

Tabel 31 **Effectbeoordeling ecologie zoekgebieden windenergie.**

Zoekgebied	N2000	NNB	Hot-spots	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt
1	0	-		-	-	--
2	0	-		-	-	--
3	0	-		--	-	-
4	0	0		-	-	0
7	0	-		-	-	--
13	0	--		-	-	--
15	-	--		--	--	--
17	-	-		--	-	--
18	-	0		-	-	0
19	-	-		--	--	--
20	-	-		-	-	--
21	--	--		-	--	--
24	-	-		-	-	--
25	-	0		--	--	0
26	-	0		-	--	0

29	0	-	-	-	--
31	-	0	-	--	--
33	-	-	--	--	--

6.9.5 *Netinpassing*

De effectbeoordeling voor het thema netinpassing is ongewijzigd ten opzichte van de beoordeling van de individuele windparklocaties in paragraaf 6.7.

Tabel 32 **Effectbeoordeling netinpassing zoekgebieden windenergie.**

Zoekgebied	Afstand tot station
1	-
2	-
3	-
4	-
7	-
13	0
15	0
17	--
18	--
19	-
20	-
21	--
24	0
25	-
26	-
29	---
31	--
33	---

6.10 Effectbeoordeling zoekgebieden windenergie - bredere thema's

Naast de milieuthema's zijn in de concept-RES ook enkele andere onderwerpen benoemd die belangrijk zijn binnen de metropoolregio en daarom ook in de ruimtelijke afweging voor grootschalige opwek betrokken moeten worden.
Onderstaande paragrafen schetsen de wijze waarop deze thema's betrokken zijn bij de beoordeling van de zoekgebieden en tonen diverse kaarten om deze beoordeling te illustreren. De beoordeling zelf is voor alle bredere thema's gebundeld weergegeven in paragraaf 6.10.6.

6.10.1 *Landbouw*

Windturbines staan als elementen buiten het huidige en toekomstige gebruik van de omgeving waarin zij staan. Eventuele meekoppelkansen voor de landbouw zijn met name financieel van aard (de grondvergoeding wordt door de agrariër gebruikt om zijn bedrijfsvoering te verduurzamen of, in geval van bedrijfsbeëindiging, om afbraak van bedrijfsgebouwen te bekostigen.
Dergelijke situaties zullen zich overwegend voordoen in de kleinschaliger landschappen, waar de structuren zich minder lenen voor efficiënte agrarische bedrijfsvoering.

Criterium: meekoppelkansen landbouwtransitie	
0	Windparklocatie geheel buiten kleinschalig landschap.
+	Windparklocatie (gedeeltelijk) gelegen binnen kleinschalig landschap.

Figuur 46 **Ligging van windturbines t.o.v. kleinschalige landschappen, waar meekoppelkansen met de landbouwtransitie te verwachten zijn.**

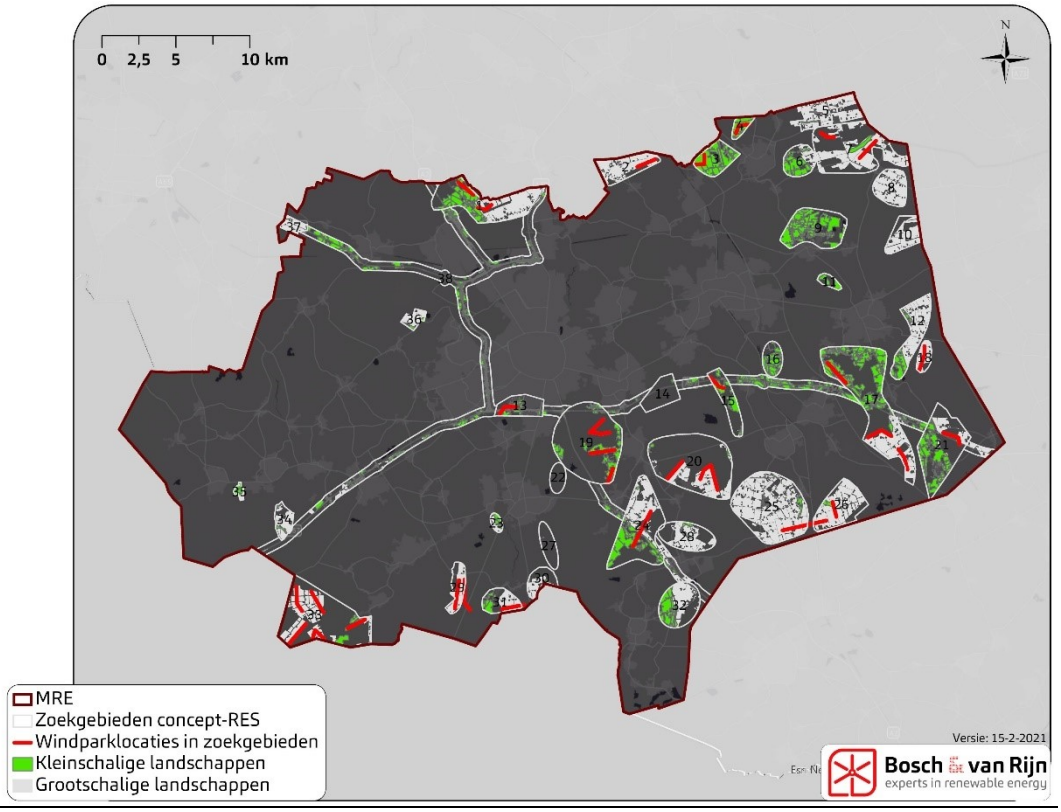

6.10.2 *Natuurontwikkeling*

Zoals in de concept-RES beschreven kan de realisatie van windparken een indirect positief gevolg hebben voor natuurontwikkeling in de vorm van compensatie door nieuw in te richten (natuur)percelen. Dit kan gebeuren door invulling van de gebieden die planologisch al tot het Natuurnetwerk Brabant (NNB) behoren, maar nog niet fysiek tot natuur zijn ontwikkeld.
Eventuele natuurversterking buiten het natuurnetwerk zal logischerwijs plaatsvinden in een bufferzone tussen natuurgebieden en overige gebieden. Dergelijke gebieden zijn reeds in het provinciale beleid van een aanduiding voorzien: de Groenblauwe mantel. Met de groenblauwe mantel worden gebieden aangeduid met multifunctioneel cultuurlandschap die dienen als buffer voor waardevolle natuurgebieden tegen invloeden van buitenaf. Met de Groenblauwe mantel wordt tevens de structuur van het NNB versterkt. Binnen de Groenblauwe mantel moet op zoek worden gegaan naar nieuwe economische dragers waarmee ecologische waarden (biodiversiteit, stikstofreductie) en overige waarden kunnen worden gecreëerd. Energieprojecten kunnen worden ingezet om de ontwikkeling van natuurgebieden en de Groenblauwe mantel mogelijk te maken.

Hoewel de concept-RES ook de mogelijkheid noemt van verdienmodellen die kunnen worden ingezet voor natuurontwikkeling wordt deze lijn in het planMER niet verder doorgezet: dergelijke koppeling hoeft geen geografische component te hebben (de te ontwikkelen natuur hoeft niet nabij het te ontwikkelen windpark te liggen), waardoor geen onderscheidende beoordeling op dit onderwerp mogelijk is.

Criterium: natuurversterking door inrichting nog te realiseren NNB	
0	Geen nog te realiseren NNB nabij windparklocaties in zoekgebied.
+	Zoekgebied met windparklocatie(s) en nog te realiseren NNB
Criterium: natuurversterking door versterking groenblauwe mantel	
0	Geen groenblauwe mantel nabij windparklocaties in zoekgebied
+	Zoekgebied met windparklocatie(s) (deels) binnen de groenblauwe mantel.

Figuur 47 **Ligging van bestaand (donkergroen) en nog te realiseren NNB (lichtgroen). Ligging van een windpark nabij de lichtgroene gebieden leidt tot een positieve score voor het betreffende zoekgebied.**

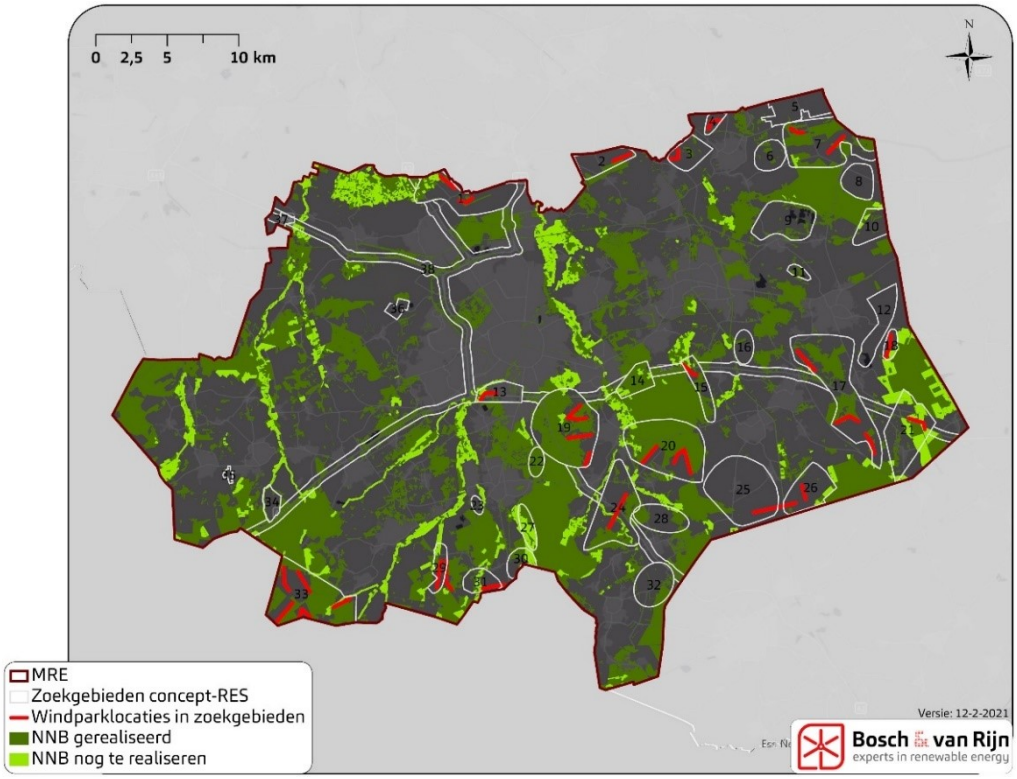

Figuur 48 **Ligging van de groenblauwe mantel t.o.v. de windparklocaties binnen de zoekgebieden.**

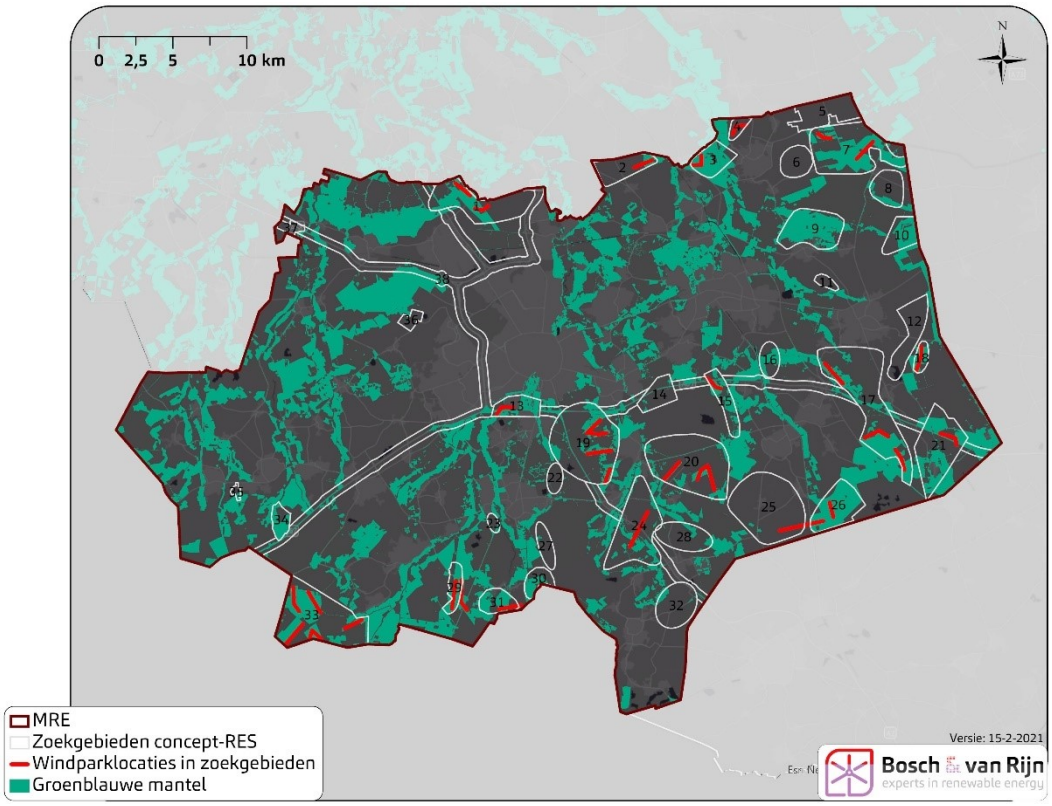

6.10.3 *Economie*

Aangezien het planMER de onderbouwing is voor de RES 1.0 die ziet op 2030, valt toepassing van nieuwe technologieën buiten de reikwijdte van het planMER. Toekomstige werkgelegenheid kan samengaan met (de bouw en exploitatie) van windparken, maar zorgt niet voor onderscheidende effecten.
Beoordelingscriteria die wel een raakvlak hebben met dit bredere thema zijn

- Ligging t.o.v. grootverbruikers van energie (dichtbij scoort beter i.v.m. directe koppeling, verduurzaming (innovatieve) bedrijfsvoering en verlichting van de belasting op het net). Score is toegekend op basis van ligging t.o.v. bedrijventerreinen.
- Aantal recreatiebestemmingen binnen 500 meter van windparklocaties binnen de zoekgebieden.

Criterium: economische meekoppelkans door ligging nabij bedrijventerrein(en)	
0	Geen bedrijventerrein binnen 500m van windparklocaties binnen zoekgebied.
+	Tenminste 1 bedrijventerrein binnen 500m van windparklocatie binnen zoekgebied.
Criterium: economische hinder door (vermeend) effect op recreatie.	
0	Niet meer dan 1 recreatiebestemming binnen 500m van windparklocatie in zoekgebied.
-	Meer dan 1 recreatiebestemming binnen 500m van windparklocatie in zoekgebied.

Figuur 49 **Ligging van windparklocaties en zoekgebieden ten opzichte van bedrijventerreinen en recreatiebestemmingen.**

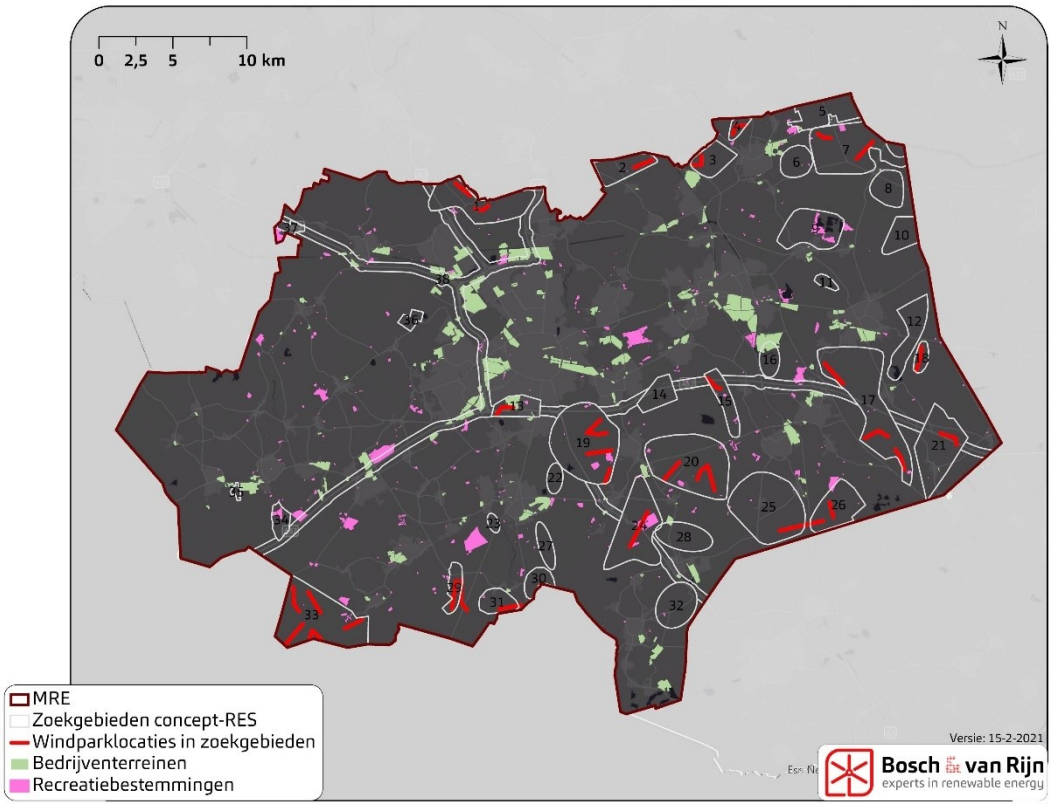

6.10.4 *Water*

Windturbines hebben een klein direct ruimtebeslag en veroorzaken geen vervuiling van grondwater door uitspoeling of uitloging.
Windparken hebben geen invloed op de waterkwaliteit en slechts in beperkte mate invloed op de waterbergingscapaciteit van een gebied.
Enkel wanneer binnen een zoekgebied een windparklocaties (deels) in een waterbergingsgebied staat zal dit tot een score voor dat zoekgebied leiden.

Criterium: effect op waterbergingscapaciteit	
0	Geen windparklocaties (deels) binnen waterbergingsgebieden.
-	Tenminste 1 windparklocatie (deels) binnen een waterbergingsgebied.

Figuur 50 **Ligging van windparklocaties t.o.v. waterbergingsgebieden.**

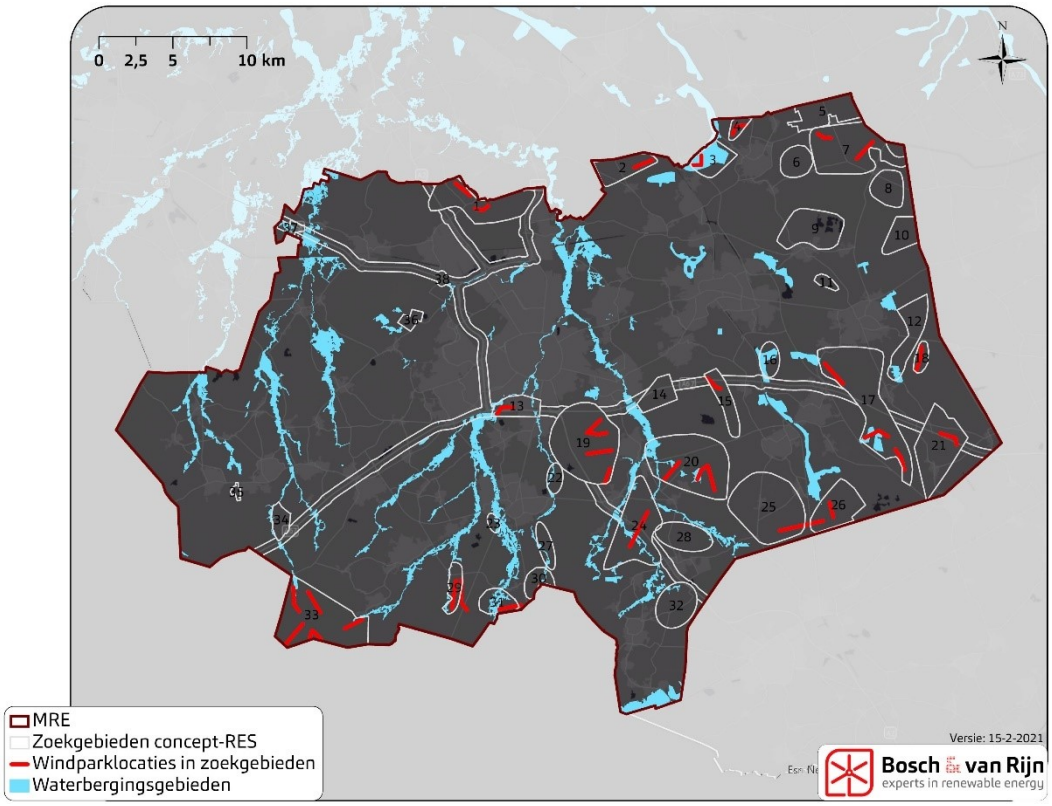

6.10.5 *Radar*

Zoals aangegeven in het overzicht van harde en zachte belemmeringen (paragraaf 4.2) liggen sommige zoekgebieden geheel of gedeeltelijk binnen de 500-voetszone van de vliegvelden Eindhoven-Volkel-de Peel. In dat geval scoort het betreffende zoekgebied '-'.

Criterium: ligging binnen 500-voetszone	
0	Geen windparklocaties (deels) binnen 500-voetszone.
-	Tenminste 1 windparklocatie (deels) binnen 500-voetszone.

Figuur 51 **Ligging van de 500-voetszone ten opzichte van de windparklocaties en zoekgebieden in de MRE. Overige toetsingsvlakken voor luchtvaart (opgenomen in Figuur 9) gelden als minder 'harde' belemmering en zijn daarom niet in dit beoordelingscriterium betrokken.**

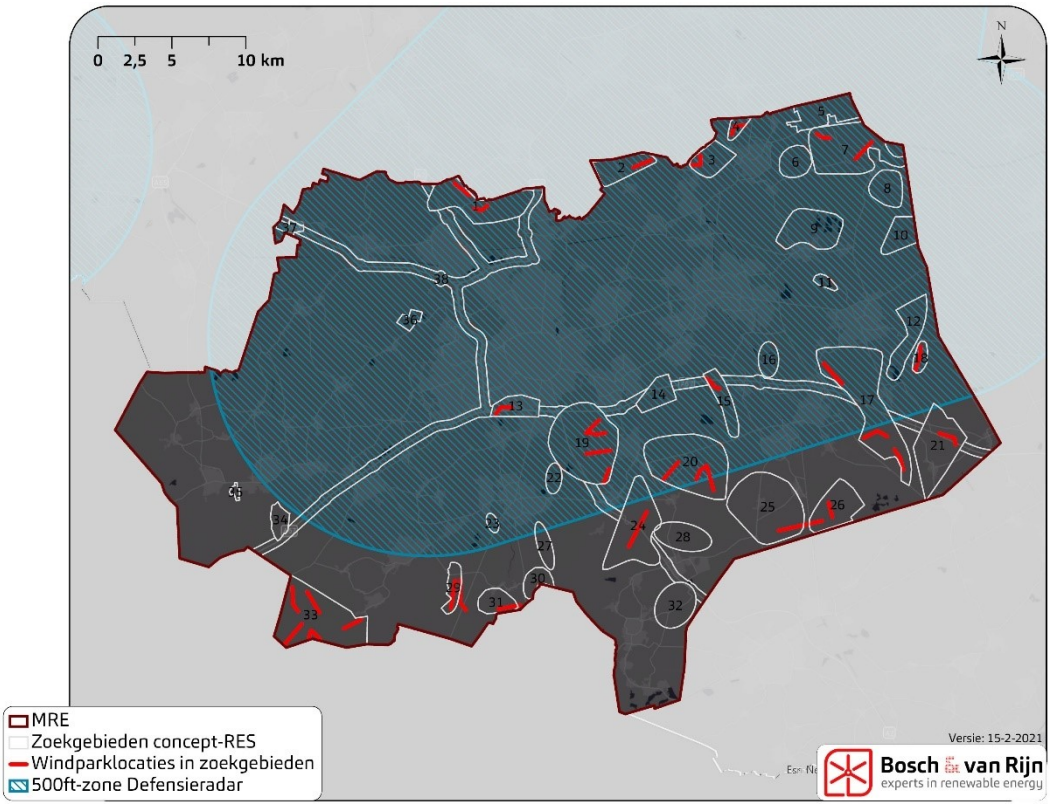

6.10.6 *Effectbeoordeling bredere thema's wind*

Tabel 33 **Effectbeoordeling bredere thema's zoekgebieden windenergie.**

Zoekgebied	Landbouw	Natuur - nog te real. NNB	Natuur - groenbl. mantel	Economie – Ligging nabij grootverbruikers	Economie – Ligging nabij recreatiebestemmingen	Water - in waterberging	Radar - in 500-voetszone
1	+	0	+	0	0	0	-
2	0	0	+	0	-	0	-
3	+	0	+	+	0	-	-
4	+	0	0	0	0	0	-
7	0	0	+	+	0	0	-
13	0	+	+	+	0	-	-
15	0	+	+	0	-	0	-
17	+	0	+	+	0	-	0
18	0	+	+	0	0	0	-
19	+	+	+	0	-	0	-
20	0	+	+	+	-	-	-
21	0	+	+	+	0	0	0
24	0	+	0	+	-	-	0
25	0	0	0	+	0	0	0
26	0	0	+	0	0	0	0
29	0	+	+	0	0	0	0

31	0	+	+	+	0	0	0
33	0	0	+	0	-	0	0

6.11 Samenvatting effectbeoordeling zoekgebieden – windenergie

De tabel op de volgende pagina toont alleen de zoekgebieden met windparklocaties. Per zoekgebied zijn zowel de milieuthema's als de bredere thema's weergegeven.

Tabel 34 Effectbeoordeling windenergie zoekgebieden – milieuthema's en bredere thema's.

	Opbrengst		Leefomgeving					Landschap				Ecologie							Net	Bredere thema's						
Zoekgebied	Aantal windturbines	Energie-opbrengst (GWh)	Aantal woningen < 500m	Aantal woningen < 1000 m	Woningen<500m per GWh	Woningen<1000m per GWh	Andere geluidsbronnen	Interferentie?	Effect op herkomstwaarde	Effect op gebruikswaarde	Effect op belevingswaarde	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Hotspots	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch.	Afstand tot netcapaciteit	Landbouw - meekoppelkansen	Natuur - nabij nog te real. NNB	Natuur - nabij groenbl. mantel	Ligging t.o.v. grootverbruikers	Recreatiebestemmingen	Water - in waterberging	Radar - Ligging in 500-voetszone
1	6	90	35	173	0,4	1,9	nee	--	--	--	--	0	-		-	-	--	-	+	0	+	0	0	0	-
2	3	45	8	44	0,2	1,0	nee	0	0	--	-	0	-		-	-	--	-	0	0	+	0	-	0	-
3	3	45	13	294	0,3	6,5	ja	0	0	--	--	0	-		--	-	-	-	+	0	+	+	0	-	-
4	3	45	24	118	0,5	2,6	ja	0	0	--	--	0	0		-	-	0	-	+	0	0	0	0	0	-
7	7	105	10	72	0,1	0,7	ja	0	--	--	--	0	-		-	-	--	-	0	0	+	+	0	0	-
13	3	45	6	1611	0,1	35,8	ja	0	-	--	--	0	--		-	-	--	0	0	+	+	+	0	-	-
15	3	45	12	45	0,3	1,0	ja	0	--	--	-	-	--		--	--	--	0	0	+	+	0	-	0	-
17	10	150	44	150	0,3	1,0	nee	-	0	--	-	-	-		--	-	--	--	+	0	+	+	0	-	0
18	3	45	13	41	0,3	0,9	nee	0	--	--	-	-	0		-	-	0	--	0	+	+	0	0	0	-
19	16	240	61	1579	0,3	6,6	nee	--	--	--	-	-	-		--	--	--	-	+	+	+	0	-	0	-
20	11	165	31	183	0,2	1,1	nee	--	-	--	-	-	-		-	-	--	-	0	+	+	+	-	-	-
21	3	45	6	35	0,1	0,8	ja	0	--	--	--	--	--		-	--	--	--	0	+	+	+	0	0	0
24	4	60	16	48	0,3	0,8	ja	0	-	--	-	-	-		-	-	--	0	0	+	0	+	-	-	0
25	3	45	41	112	0,9	2,5	ja	0	0	--	-	-	0		--	--	0	-	0	0	0	+	0	0	0
26	3	45	50	149	1,1	3,3	nee	--	-	--	-	-	0		-	--	0	-	0	0	+	0	0	0	0
29	8	120	10	33	0,083	0,3	ja	-	--	--	--	0	-		-	-	--	---	0	+	+	0	0	0	0
31	4	60	11	39	0,2	0,7	nee	0	--	--	0	-	0		-	--	--	--	0	+	+	+	0	0	0
33	17	255	43	196	0,2	0,8	nee	--	0	--	-	-	-		--	--	--	---	0	0	+	0	-	0	0

Hoofdstuk 7 Omgevingseffecten zon

7.1 Inleiding effectbeoordeling zon

In zonneparken wordt elektrische energie opgewekt met pv-panelen die aaneengeschakeld en in rijen opgesteld zijn. Dit is het panelenveld, het functionele deel van het zonnepark. De opstelling van de panelen kan daarbij zowel zuid- als oost-westgericht zijn. De panelenopstellingen kunnen een hoogte hebben tot circa één meter, maar gebruikelijker is een hoogte tussen de twee tot drie meter. Buiten het panelenveld is nog ruimte nodig voor de inrichting van een entree, de transformator-gebouwtjes, afscherming door een hekwerk of sloot en ruimte voor het inpassen in het landschap. Hoeveel dit zal zijn, hangt af van het landschapstype, de grootte van het terrein en de hoeveelheid schaduw op het terrein.
In dit deel van het MER zijn te verwachten milieueffecten van zonneparken in de zoekgebieden beschreven en beoordeeld.
Daarbij komen achtereenvolgens de volgende milieuthema's aan bod:

- Leefomgeving (paragraaf 7.2, niet beoordeeld)
- Landschap & cultuurhistorie (paragraaf 7.3)
- Ecologie (paragraaf 7.4)
- Energie-opbrengst (paragraaf 7.5)
- Netinpassing (paragraaf 7.6)

Daarnaast kijkt dit planMER ook naar de bredere thema's:

- Landbouw (paragraaf 7.7.1)
- Natuurversterking (paragraaf 7.7.2)
- Economie (paragraaf 7.7.3)
- Water (paragraaf 7.7.4)

7.2 Effecten zonneparken op leefomgeving

Onder 'effecten op de leefomgeving' worden fysieke effecten verstaan, zoals die ook bij windturbines optreden. Hieronder valt dus niet 'verandering van de leefomgeving' of 'aantasting van de beleving'. Dergelijke aspecten vallen onder de landschappelijke beoordeling in paragraaf 7.3.

7.2.1 *Geluid*

Anders dan bij bijvoorbeeld windturbines is er bij zonneparken geen sprake van bewegende delen waardoor aerodynamisch geluid optreedt. Voor constructies zoals zonneparken zijn geen geluidseffecten bekend of te verwachten, ook niet als gevolg van wind die langs de constructies met panelen scheert. Het geluid van transformatorhuisjes is dermate gering ten opzichte van de aan te houden afstand tot geluidsgevoelige objecten dat ook op dit punt het milieuaspect geluid niet aan de orde is. Dergelijke transformatoren zijn vergelijkbaar met de transformatorhuisjes in woonwijken. Hierbij geldt een richtafstand van 30 meter.

Zonneparken veranderen de bodemreflectiefactor, waardoor geluid van andere bronnen zich anders gaat gedragen. Op planMERniveau levert dit geen onderscheid tussen de alternatieven op. Wel is dit een aandachtspunt tijdens het vervolgonderzoek bij zonneparkprojecten in omgevingen met een hoge geluidsbelasting (bijvoorbeeld als gevolg van vliegverkeer).

7.2.2 *Lichthinder*

In de omgeving van zonneparken kan in theorie sprake zijn van lichtschittering voor weggebruikers of omwonenden. Zonnepanelen zijn bedoeld om zoveel mogelijk energie uit het zonlicht te halen; bijna per definitie is de reflectie daarom beperkt. Uit onderzoek[29] blijkt dat de intensiteit van de reflectie van zonnepanelen significant lager is dan reflectie van bijvoorbeeld glas of staal. Daarnaast reflecteren de panelen ook minder licht dan vlak natuurwater.

Bij laagstaande zon kan desalniettemin enige reflectie optreden. In het landschappelijke ontwerp voor concrete zonneparken zal daarom aandacht moeten worden besteed aan dit aspect.

Het is niet mogelijk op dit punt een kwantitatief oordeel te geven over de mate van lichthinder die optreedt bij zonneparken in de zoekgebieden in de MRE.

7.2.3 *Elektromagnetische straling en -velden*

Elektromagnetische straling is overal om ons heen. Zonlicht zelf is ook elektromagnetische straling.

Elektrische velden ontstaan door een elektrische lading of door veranderende magnetische velden. Magnetische velden ontstaan door een bewegende lading of door veranderende elektrische velden. Als de elektrische en magnetische velden aan elkaar gekoppeld zijn spreken we van ‘elektromagnetische velden’. Dergelijke velden zijn overal om ons heen:

- Rond hoogspanningsverbindingen is sprake van ‘extreem laagfrequente elektromagnetische velden’ (ELF-EMV).
- Rondom zendmasten voor mobiele telefonie is sprake van ‘radiofrequente elektromagnetische velden’ (RF-EMV).
- Ook binnenshuis zijn elektromagnetische velden aanwezig, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van stopcontacten, wifiverbindingen, magnetrons etc.

Omdat in zonneparken elektriciteit wordt opgewekt en getransporteerd is hier sprake van elektromagnetische straling en elektromagnetische velden. Voor de bekabeling van het zonnepark, de omvormers en de transformatoren geldt dat sprake is van ELF-EMV. Langdurig contact met straling, bijvoorbeeld binnen enkele meters van transformatoren, moet worden vermeden. Om die reden worden transformatoren bij voorkeur niet inpandig gebouwd. In het geval van zonneparken geldt dat binnen enkele meters van dergelijke installaties niet langdurig mensen verblijven. Voorbij enkele meters afstand van de installatie is geen sprake meer van waarneembare invloed.

Omdat een afstand van 50 meter ten opzichte van alle panden is aangehouden bij het bepalen van het uitsluitingsgebied is er een minimumafstand tot woningen en

[29] Zie bijvoorbeeld Panoche Valley Solar Farm Project Glint and Glare study, *Solargen Energy,* 2010.

andere verblijfsplaatsen. Er bestaat geen aanleiding voor nader onderzoek naar gezondheidseffecten van (elektromagnetische velden van) zonneparken.

7.2.4 *Luchtkwaliteit*

Omdat bij zonneparken sprake is van een functie waar geen bedrijfsactiviteiten met luchtemissies plaatsvinden, zijn er geen effecten op de luchtkwaliteit.

7.2.5 *Veiligheid*

Doordat gasleidingen zijn aangemerkt als uitsluitingsgebieden is er geen sprake van risico's met gevaarlijke stoffen.

Er vindt geen grondroering plaats, waardoor er geen sprake is van verhoogde veiligheidsrisico's.

Zonnepanelen bevatten geen gevaarlijke uitlogende stoffen die bij breuk kunnen uitspoelen en vervuiling kunnen veroorzaken.

7.2.6 *Geen beoordeling*

De hierboven genoemde overwegingen voor 'leefomgeving' gelden voor alle zonneparken, ongeacht de grootte of de omgeving. Aangezien er geen effecten op de (fysieke) leefomgeving te verwachten zijn wordt geen effectbeoordeling toegepast voor het milieuthema Leefomgeving.

7.3 Effecten zonneparken op landschap

7.3.1 *Inleiding*

De landschappelijke beoordeling van het effect van zonneparken op het landschap is grofweg in twee onderdelen te splitsen, namelijk

1. Beoordeling van de effecten van zonneparken op het landschap, met daarbinnen de stappen:
    a. Beschrijving van het landschap zoals dat voorkomt in de metropoolregio Eindhoven en onderverdeling in onderscheidende landschapstypen.
    b. Beschrijving van de effecten van zonneparken op de landschapstypen
    c. Beoordelen van de zoekgebieden aan de hand van stappen a en b, in combinatie met de enkele beoordelingscriteria.
2. Bepalen van de landschappelijke draagkracht van individuele gebieden. Met landschappelijke draagkracht wordt bedoeld: welk percentage van een gebied kan benut worden voor zonneparken zonder dat het landschap te veel wordt aangetast. Per zoekgebied volgt een potentieberekening in hectares (en GWh).

De effecten op het landschap (onderdeel 1) zijn de input voor de landschappelijke effectbeoordeling in dit MER. De landschappelijke draagkracht (onderdeel 2) is input voor de berekening van de potentiële energieopbrengst van de zoekgebieden en staat beschreven in paragraaf 7.5.

De landschappelijke beoordeling bouwt voort op het onderzoek dat in het kader van de concept-RES is uitgevoerd door de bureaus H+N+S en OverMorgen. Het hoofddocument van het MER focust op de landschappelijke effectbeoordeling en de draagkracht (onderdelen 1c en 2 hierboven). Een volledige landschappelijke analyse is opgenomen in de technische bijlage landschap (Bijlage C).

7.3.2 *Beoordelingscriteria*

De beoordeling van het onderdeel 'landschap' voor zonne-energie gebeurt aan de hand van de onderstaande beoordelingscriteria:

Tabel 35 **Beoordelingscriteria landschappelijke beoordeling zonne-energie voor het planMER**

Thema	Beoordelingscriterium
Landschap	Effect op de landschappelijke karakteristiek
	Effect op bestaande structuren en kenmerken
	Effect op cultuurhistorische waarden
	Zichtbaarheid
	Maat en schaal

De beoordeling is als volgt:

- Eerst worden de landschapstypen op deze criteria beoordeeld. De beoordeling in het MER is op de volgende manier opgebouwd. Eerst wordt een korte beschrijving gegeven van het beoordelingscriterium, waarbij de te beoordelen aspecten worden geconcretiseerd. Vervolgens wordt een vraag aan het beoordelingscriterium gekoppeld. Daarna worden kort de belangrijkste waarden van ruimtelijke kwaliteit benoemd. Daaropvolgend wordt per landschapstype een beschrijving gegeven van de beoordelingsaspecten op het betreffende beoordelingscriterium. In Tabel 43 is deze beoordeling samengevat.
- Vervolgens krijgen de zoekgebieden per criterium een score die het gewogen gemiddelde is op basis van de verdeling van de verschillende landschapstypen binnen dat zoekgebied. Zie Tabel 48 voor deze verdeling per zoekgebied.

7.3.3 *Beoordelingsschaal*

De beoordeling vindt plaats aan de hand van de verschillende scores uit de beoordelingsschaal. De verschillende treden van de beoordelingsschaal staan centraal bij de uiteindelijke beoordeling van de zoekgebieden en alternatieven van het planMER. In Tabel 36 wordt de schaal weergeven:

Tabel 36 **Overzicht van de beoordelingsschaal voor het onderdeel 'Landschap'**

Score		
--	Het voornemen leid tot een sterk merkbare negatieve verandering	Negatief
-	Het voornemen leid tot een merkbare negatieve verandering.	Beperkt negatief
0	Het voornemen onderscheid zich niet van de referentiesituatie.	Neutraal
+	Het voornemen leid tot een merkbare positieve verandering.	Beperkt positief
++	Het voornemen leid tot een sterk merkbare positieve verandering	Positief

7.3.4 *Landschapstypen per zoekgebied*

De effectbeoordeling per zoekgebied is voor een belangrijke mate gebaseerd op de landschapstypen die binnen dat zoekgebied voorkomen. Onderstaande tabel toont hoe elk zoekgebied is opgebouwd.

N.B. De zoekgebieden 22 en 27 hebben een onbelemmerd oppervlak dat kleiner is dan een gemiddeld zonnepark. Daarom zijn deze zoekgebieden in de verdere landschappelijke beoordeling en draagkrachtberekening buiten beschouwing gelaten. De conclusie van het MER is dat binnen deze zoekgebieden geen zonneparken passen.

Tabel 37 **Landschapstypen per zoekgebied. De landschapstypen zijn: Beekdalenlandschap (BD), Jonge zandontginningen (JZ), Oude zandontginningen (OZ), Peelkernontginning (PK), Peelrandontginning (PR), Urbane Gebieden (UG). De verdeling is gebaseerd op *onbelemmerd oppervlak*.**

Zoek-gebied	Opbouw zoekgebied uit landschapstypen						Percentage zoekgebied in CHW landschap
	BD	JZ	OZ	PK	PR	UG	
1	0%	61%	39%	0%	0%	0%	29%
2	1%	99%	0%	0%	0%	0%	0%
3	1%	0%	90%	0%	9%	0%	0%
4	7%	0%	0%	0%	93%	0%	0%
5	3%	0%	0%	97%	0%	0%	45%
6	7%	0%	0%	29%	64%	0%	0%
7	6%	0%	0%	94%	0%	0%	95%
8	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
9	12%	0%	17%	1%	70%	0%	0%
10	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%
11	8%	0%	92%	0%	0%	0%	0%
12	0%	0%	0%	77%	23%	0%	31%
13	22%	0%	78%	0%	0%	0%	5%
14	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
15	9%	3%	89%	0%	0%	0%	100%
16	50%	0%	50%	0%	0%	0%	0%
17	13%	0%	40%	42%	6%	0%	0%
18	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
19	7%	0%	88%	0%	0%	6%	94%
20	5%	95%	0%	0%	0%	0%	3%
21	0%	0%	8%	29%	63%	0%	94%
22	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
23	0%	54%	46%	0%	0%	0%	100%
24	5%	56%	39%	0%	0%	0%	9%

25	2%	98%	0%	0%	0%	0%	0%
26	3%	8%	0%	89%	0%	0%	0%
27	0%	33%	67%	0%	0%	0%	100%
28	7%	93%	0%	0%	0%	0%	0%
29	2%	98%	0%	0%	0%	0%	100%
30	3%	96%	1%	0%	0%	0%	100%
31	1%	68%	31%	0%	0%	0%	100%
32	6%	56%	37%	0%	0%	1%	0%
33	2%	88%	9%	0%	0%	0%	1%
34	8%	92%	0%	0%	0%	0%	0%
35	0%	28%	72%	0%	0%	0%	0%
36	0%	87%	13%	0%	0%	0%	0%
37	0%	99%	1%	0%	0%	0%	0%
38	18%	14%	59%	6%	3%	1%	29%

7.3.5 *Effect op karakteristiek*

Het beoordelingscriterium ‘karakteristiek’ gaat in op de vraag of grootschalige zonneparken een aantasting zijn van de karakteristiek van het landschap. Hier wordt beoordeeld in hoeverre een initiatief aansluit bij de omgeving, in hoeverre het initiatief zichtbaar is vanuit de omgeving en zichtbaar is vanuit aangrenzende landschapstypen van waaruit zicht op zonneparken minder gewenst is.
Het landschappelijk inpassen van zonneparken kan op basis van verschillende uitgangspunten. Binnen dit planMER wordt uitgegaan van een zonnepark waarbij de mitigerende maatregel ‘landschappelijke randen’ wordt toegepast. Met deze mitigerende maatregel wordt zicht op het zonnepark tegengegaan of geminimaliseerd. Hierdoor kan een zonnepark als een structuurversterker dienen. Desondanks past een grootschalig zonnepark in meer of mindere mate binnen een bepaald landschapstypen. Natuurrijke landschappen of cultuurhistorisch waardevolle landschappen lenen zich minder voor het inpassen van grootschalige (vaak industriële en monotone) zonneparken. Bij kwalitatief hoogwaardige landschappen betekent de visuele toevoeging van een zonnepark dus een grotere aantasting, dan bij landschappen waar een zonnepark meer aansluit bij de ‘karakteristiek’ van het landschap.
Een ander aspect is de vraag of een zonnepark het zicht belemmert op bijvoorbeeld de weidsheid van de horizon. Dit speelt met name in landschapstypen die een open karakter hebben dat van belang is voor de kwaliteit van dat landschapstype. Ook met de mitigerende maatregel ‘landschappelijke randen’ zal een zonnepark impact hebben op de horizon.
Ook kan een landschap intensief wordt gebruikt voor bewoning of recreatie, waardoor een zonnepark niet gewenst is.

De vraag die bij het beoordelingscriterium ‘Karakteristiek’ beantwoord dient te worden is als volgt:

Is de uitstraling van een zonnepark (incl. bijpassend mitigerende maatregel ‘landschappelijke randen’) passend bij het karakter en de aard van het gebied?

Ruimtelijke kwaliteit
Het beoordelingscriterium 'karakteristiek' is sterk verbonden met de ruimtelijke kwaliteit en dan met name de herkomst- en belevingswaarde. Er wordt daarom ook bekeken in hoeverre het toepassen van een zonnepark impact heeft op deze twee waarden.

Hieronder wordt per landschapstype een toelichting gegeven wat de impact van zonneparken is op de karakteristiek. Als laatste wordt een algemene beoordeling gegeven op basis van de beoordelingsschaal.

7.3.5.1 Beekdalen

De beekdalen hebben een ecologische kwaliteit, omdat ze van belang zijn voor de veerkracht van het watersysteem. Daarnaast zijn beekdalen van cultuurhistorisch belang omdat ze de historische ingebruikname van het landschap op een andere manier tonen.(herkomstwaarde). De beekdalen binnen landbouwgebieden hebben in de huidige situatie een open karakter binnen de landbouwgebieden en een meer besloten karakter in de karakteristieke vorm (belevingswaarde). Het beleid is gericht op het terugbrengen van het meer besloten, kleinschalige karakter en het versterken van de veerkracht van het watersysteem. Zonneparken kunnen een plek krijgen tussen de singelstructuren langs de beekdalen of kunnen nieuwe passende structuren aanbrengen, indien dit de veerkracht van het watersysteem niet aantast. De uitstraling van de beekdalen en de cultuurhistorische en natuurwaarde maken echter dat zonneparken minder passend zijn in dit landschap. Veel delen van de beekdalen zijn onderdeel van Natuurnetwerk Brabant, met name gebieden dicht langs de beken. De dalen zijn echter breder gedefinieerd in dit onderzoek waardoor er wel ruimte is voor zonneparken. Met name op plekken waar beekdalherstel kan plaatsvinden is ruimte voor zonneparken.

7.3.5.2 Jonge zandontginningen

De jonge zandontginningen worden gekenmerkt door hun halfopen karakter en rationele verkavelingsstructuren (belevingswaarde). Percelen en landschappelijke ruimtes op de jonge zandontginningen zijn middelgroot tot groot. Wegen door het gebied zijn veelal voorzien van laanbeplanting zonder onderbegroeiing. Hierdoor is het landschap in kleinere landschappelijke kamers verdeeld, maar blijft het zicht relatief open, waardoor de grotere ruimte te ervaren is. De randen van de jonge zandontginningen worden gevormd door meer besloten landschapstypen, zoals bos en oude zandontginningen. Daardoor komen langs de randen van dit onderzoeksgebied wel dichte landschappelijke randen voor. Historisch gezien zijn de jonge zandontginningen een jong agrarisch landschap met grootschalige landbouw (herkomstwaarde). Daarom heeft dit type landschap minder (cultuur)historische waarden dan bijvoorbeeld de beekdalen en de oude ontginningen. Dit zorgt ervoor dat zonneparken hier minder storend zijn in vergelijking met andere landschapstypen.

7.3.5.3 *Oude zandontginningen*

De oude zandontginningen worden gekenmerkt door hun kleinschaligheid en dynamiek van bebouwing en infrastructuur. Deze kleinschaligheid en dynamiek dragen bij aan de (positieve) belevingswaarde. Percelen en landschappelijke ruimtes op de oude zandontginningen zijn klein. Door de aanwezigheid van veel bosperceelen, bomen en houtwallen zijn er 'kamers' in het landschap, waardoor het gehele gebied kleinschalig aanvoelt. De historische kwaliteiten (herkomstwaarde) van het landschap maken de uitstraling van zonneparken minder geschikt voor de omgeving. Ook zijn verschillende dorpen gelegen op de oude zandontginningen. Daarom wordt veel recreatief gebruik wordt gemaakt van dit gebied.

7.3.5.4 *Peelkernontginningen*

Het gebied van de Peelkernontginningen kent planmatige heideontginningsdorpen en voormalige veenkoloniën. Het gebied wordt gekenmerkt door rationele verkavelings-, ontwaterings- en wegstructuren (herkomstwaarde). Langs doorgaande wegen staan forse wegbeplantingen van met name Amerikaanse eiken. De niet voor landbouwkundig gebruik geschikte heidegronden die niet voor landbouwkundig gebruik geschikt zijn, zijn ingeplant met bos en hebben zich tot landgoederen ontwikkeld. De Peelkern is een grootschalig en primair landbouwgebied (belevingswaarde). Intensieve veehouderij en glastuinbouw zijn sterk ontwikkeld. In het gebied komt akkerbouw voor, voornamelijk in de vorm van maisteelt. Daarnaast is een toenemende ontwikkeling van andere teelten zoals graszoden, boomteelt en vollegrondstuinbouw. Net als de jonge zandontginningen zijn de peelkernontginningen een jong agrarisch landschap met grootschalige landbouw en minder (cultuur)historische waarden dan bijvoorbeeld de beekdalen en de oude zandontginningen. Dit maakt dat zonneparken hier minder storend zijn in vergelijking met andere landschapstypen.

7.3.5.5 *Peelrandontginningen*

De peelrandontginningen zijn de eerste vormen van ontginning langs de rand van De Peel. De indeling was kleinschalig, met een regelmatige, rationele verkavelingsstructuur van rechte lijnen (belevingswaarde). De peelrandontginningen kenden tot de jaren '50 van de vorige eeuw een besloten karakter door de beplanting langs de percelen (herkomstwaarde). In de tweede helft van de 20^{e} eeuw is door schaalvergroting in de landbouw veel van deze kleinschaligheid en beslotenheid verdwenen. De percelen en landschappelijke ruimtes zijn op veel plekken nog wel kleiner dan bijvoorbeeld de peelkernontginningen. De historische kwaliteiten van het landschap maken de uitstraling van zonneparken minder geschikt voor de omgeving. Wel kunnen zonneparken helpen met het terugbrengen van het kleinschalige karakter. Ook zijn verschillende dorpen gelegen op peelrandontginningen. Daarom wordt veel gebruik wordt gemaakt van dit gebied.

7.3.5.6 Urbane gebieden

De urbane gebieden zijn de gebieden op en rondom de bedrijfsterreinen en hebben relatief weinig herkomstwaarden en belevingswaarden. Het zijn stedelijke en industriële gebieden waar zonneparken minder storend zijn. Zonneparken kunnen 'verstopt' worden tussen bedrijfspanden en groenstructuren. Zonneparken doen weinig afbreuk aan het karkater van dit gebied, maar versterken de gebieden ook niet.

Tabel 38 Impact van grootschalige zonneparken op de karakteristiek van de landschapstypen.

Beekdalen	--
Jonge zandontginning	-
Oude zandontginning	--
Peelkernontginning	-
Peelrandontginning	-
Urbane gebieden	0

7.3.6 *Effect op structuren en kenmerken*

Het beoordelingscriterium 'Bestaande structuren en kenmerken' beoordeelt in hoeverre grootschalige zonneparken een aantasting zijn van de bestaande structuren, kenmerken en de samenhangende onderdelen (ensembles) van het landschap. Hier wordt ook beoordeeld in hoeverre een zonnepark aansluit op deze structuren en kenmerken. Is een zonnepark zichtbaar aansluitend aan het landschap vanuit de omgeving c.q. zichtbaar aangrenzend aan de structuur zonder dat dit de kenmerken (patronen) van het landschap negatief beïnvloeden? Het landschappelijk inpassen van zonneparken kan op basis van verschillende uitgangspunten. Binnen dit planMER wordt uitgegaan van een zonnepark waarbij de mitigerende maatregel 'landschappelijke randen' wordt toegepast. Met deze mitigerende maatregel wordt zicht op het zonnepark tegengegaan of geminimaliseerd. Hierdoor kan een zonnepark als een structuurversterker dienen en patronen en kenmerken - die vaak worden gevormd door landschappelijke randen - meer herkenbaar maken. Kleinschalige landschappen waarin veel groenstructuren lopen, kunnen dus versterkt worden door het toepassen van verspreid liggende kleinere zonneparken met groene randen.

Desondanks sluiten grootschalige zonneparken in meer of mindere mate aan bij bepaalde structuren en patronen binnen een bepaald type landschap. Binnen kleinschalige en meer dynamische landschappen is het toepassen van grootschalige en statische zonneparken minder gewenst.

Zonneparken 'passen' beter bij grootschalige infrastructuur zoals snelwegen dan midden in het landschappelijke ruimtes. Het landschap wordt veel doorkruist door deze relatief jonge landschappelijke lijnen. Gebieden rondom deze wegen kennen vaak al een minder herkenbaar structuur. Het koppelen van zonneparken aan deze structuur heeft dus een lager negatief effect.

De vraag die bij het beoordelingscriterium 'Bestaande structuren en kenmerken' beantwoord dient te worden, is als volgt:

Zijn opstellingen (incl. bijpassende mitigerende maatregel 'landschappelijke randen') passend te maken in de bestaande structuren en kenmerken van het gebied?

Ruimtelijke kwaliteit
Het criterium 'bestaande structuren en kenmerken' is sterk verbonden met de ruimtelijke kwaliteit, waaronder met name de gebruikerswaarde en belevingswaarde. Er wordt daarom ook bekeken in hoeverre het toepassen van een zonnepark impact heeft op deze twee waarden.

De Peelrandbreuklijn en wijstgronden
Voor de beoordeling van de bestaande structuren en kenmerken is er ook gekeken naar de Peelrandbreuk en wijstgronden. De provincie wil deze gebieden beschermen, herstellen en toeristisch-recreatief ontsluiten. De gemeenten Bernheze, Landerd, Uden, Boekel, Gemert-Bakel en Deurne ondertekenden in 2016 de intentieverklaring 'De breuk van Peel naar Maas wijst je de weg' om dit te bevorderen.

Om deze natuurverschijnselen en herkenbare structuren te beschermen, is het belangrijk om nieuwe ontwikkelingen zoals zonne-energie goed in te passen. Om passende maatregelen te treffen, zal per gebied moeten worden beoordeeld wat de draagkracht is van het omringende landschap. Het past niet binnen het detailniveau van het planMER om hier richtlijnen voor op te stellen.

Wel kan er in zekere zin rekening worden gehouden met (landschappelijke) bedreigingen die zonneparken met zich meebrengen. Met name als het gaat om het beschermen van de zichtbaarheid van de Peelrandbreuk en wijstgronden. Daarom is onderzocht binnen welke zoekgebieden de peelrandbreuk wijstgronden voorkomen.

Voor wat betreft de wijstgronden betreft het alleen zoekgebieden 9, 12 en 21. De Peelrandbreuk loopt ook voor een heel klein deel door zoekgebied 17. Bij een potentiële zonnepark initiatief in de buurt nabij deze gebieden zal moeten worden beoordeeld wat het effect is op de wijstgronden en peelrandbreuk. Met name zoekgebieden 9 en 21 hebben een groter wijstgrond gebied en deel van de peelrandbreuk in verhouding met de totale onbelemmerde oppervlakte van het zoekgebied. Deze worden daarom strenger beoordeeld ten aanzien van het criterium 'bestaande structuren en kenmerken'.

Figuur 52 **De breuklijnen en wijstgronden in de zoekgebieden-zon binnen de MRE.**

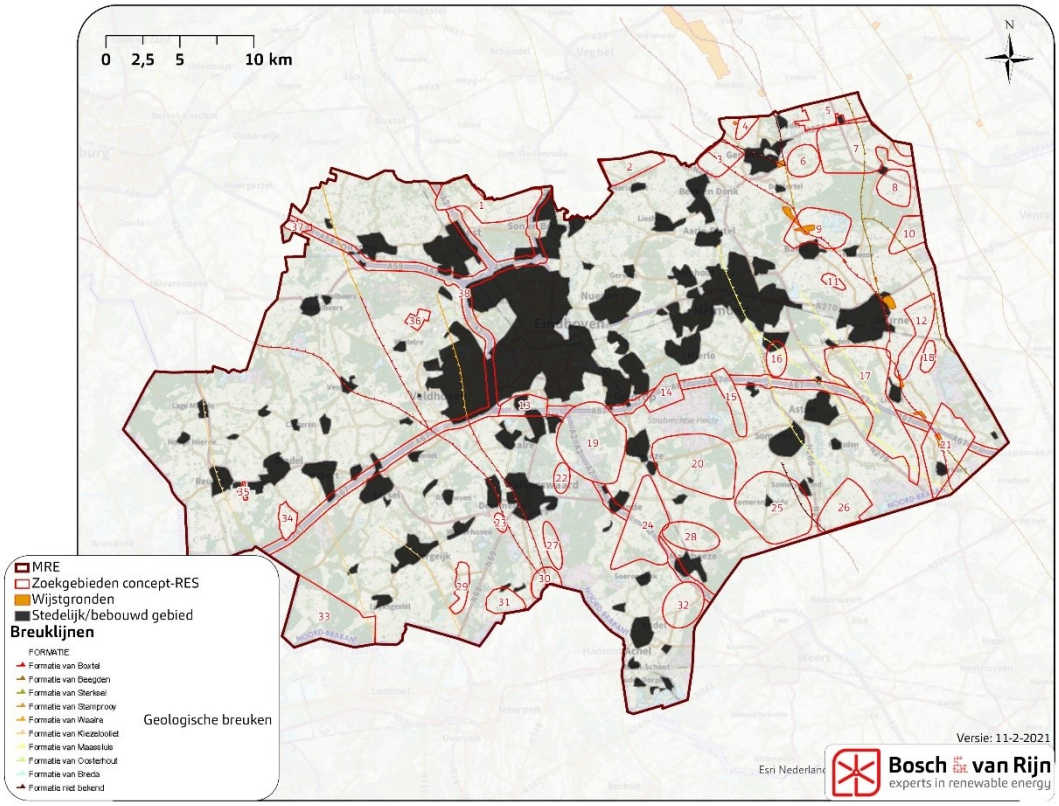

Hieronder wordt per landschapstype een toelichting gegeven wat de impact van zonneparken is op de bestaande structuren en kenmerken. Als laatste wordt er een algemene beoordeling gegeven op basis van de beoordelingsschaal.

7.3.6.1 Beekdalen

De beekdalen hebben binnen de landbouwgebieden in de huidige situatie een open karakter en een meer besloten karakter in de karakteristieke vorm (belevingswaarde).
Zonneparken kunnen een plek krijgen tussen de singelstructuren langs beekdalen, of kunnen nieuwe passende structuren aanbrengen, indien dit de veerkracht van het watersysteem niet aantast en wanneer nieuwe structuren zorgen voor het beekdalherstel. De structuren moeten wel kleinschalig worden ontwikkeld. Dit maakt grootschalige zonneparken moeilijk in te passen. De karakteristieke vorm van een beekdal is dynamisch en groenstructuren staan als kleinschalige patronen op de beek. Een zonnepark past moeilijk binnen dit patroon.

7.3.6.2 Jonge zandontginningen

De jonge zandontginningen worden gekenmerkt door hun rationele verkavelingsstructuren (belevingswaarde). Percelen en landschappelijke ruimtes op de jonge zandontginningen zijn middelgroot tot groot. Wegen door het gebied zijn veelal voorzien van laanbeplanting zonder onderbegroeiing. Dit zijn vaak lange rechte

(half open) structuren. Het is een jong agrarisch landschap met grootschalige landbouw en ruimte (gebruikerswaarde). Dit maakt dat grootschalige zonneparken hier makkelijker in te passen zijn. Tevens kunnen zonneparken zorgen voor meer structuur en belevingswaarde.

7.3.6.3 Oude zandontginningen

De oude zandontginningen worden gekenmerkt door hun kleinschaligheid en dynamiek van bebouwing en infrastructuur. Deze dragen bij aan de belevingswaarde. Percelen en landschappelijke ruimtes op de oude zandontginningen zijn klein en onregelmatig (gebruikerswaarde). De wegen door het gebied lopen veelal onregelmatig en dynamisch. Dit maakt dat het inpassen van grootschalige en statische zonneparken hier moeilijk is. Wel zijn er relatief meer bospercelen en groenstructuren aanwezig die als landschappelijke rand kunnen dienen voor zonneparken. Tevens kunnen nieuwe landschappelijke randen rondom zonneparken helpen bij het versterken van de groenstructuren en kleinschalige patronen van het landschap.

7.3.6.4 Peelkernontginningen

Het gebied van de peelkernontginningen kent planmatige heideontginningsdorpen en voormalige veenkoloniën. Het gebied wordt gekenmerkt door rationele en rechte patronen van verkavelings-, ontwaterings- en wegstructuren, een afwisseling van uitgestrekte akkers en grootschalige bebossingen. De Peelkern is een grootschalig en primair landbouwgebied. Dit heeft invloed op de belevingswaarde. Intensieve veehouderij en glastuinbouw zijn sterk ontwikkeld. Net als de jonge zandontginningen zijn de peelkernontginningen jonge agrarische landschappen met grootschalige landbouw en veel ruimte (gebruikerswaarde). Dit maakt dat grootschalige zonneparken hier makkelijker in te passen zijn. Tevens kunnen zonneparken zorgen voor meer structuur en belevingswaarde, met name in de delen waar herkenbare structuren (grotendeels) zijn verdwenen. Belangrijk is om geen zonneparken toe te passen op of direct naast de Peelrandbreuklijn. Grootschalige zonneparken kunnen deze kenmerkende structuur aantasten.

7.3.6.5 Peelrandontginningen

De peelrandontginningen waren kleinschalig, met regelmatige, rationele verkavelingsstructuren van rechte lijnen (belevingswaarde). Kenmerkend aan de peelrandontginningen zijn de Peelrandbreuk wijstgronden. De peelrandontginningen kenden tot de jaren ’50 van de vorige eeuw een besloten karakter door de beplanting langs de percelen. In de tweede helft van de 20^{e} eeuw is door schaalvergroting in de landbouw veel van deze kleinschaligheid verdwenen. Percelen en landschappelijke ruimtes zijn op veel plekken wel kleiner dan bij bijvoorbeeld de peelkernontginningen (gebruikerswaarde). Hierdoor kunnen grootschalige zonneparken minder goed ingepast worden. Wel kunnen zonneparken helpen met het terugbrengen van het kleinschalige (groen)structuren. Belangrijk is om geen zonneparken toe te passen op of direct naast de Peelrandbreuklijn en/of wijstgronden. Grootschalige zonneparken kunnen deze kenmerkende structuren aantasten.

7.3.6.6 Urbane gebieden

De urbane gebieden zijn de gebieden op en rondom de bedrijfsterreinen die variëren in schaalgrootte en ruimte (belevingswaarde en gebruikerswaarde). Grootschalige zonneparken zijn minder storend maar wel moeilijker in te passen binnen de structuren.

Tabel 39 Impact van zonneparken op bestaande structuren en kenmerken van landschapstypen

Beekdalen	--
Jonge zandontginning	+
Oude zandontginning	-
Peelkernontginning	+
Peelrandontginning	0
Urbane gebieden	-

7.3.7 *Effect op cultuurhistorische waarden*

Het beoordelingscriterium 'Cultuurhistorische waarden' gaat in op de mate en wijze van aantasting van cultuurhistorische waarden van het landschap door grootschalige zonneparken. Binnen dit criterium wordt beoordeeld in hoeverre de komst van een eventueel zonnepark invloed heeft op de beleving en zichtbaarheid van de cultuurhistorische waarden van het landschap. Ook wordt beoordeeld wat dit betekent voor de toekomstige zichtbaarheid van deze cultuurhistorische waarden.

Het landschappelijk inpassen van zonneparken kan op basis van verschillende uitgangspunten. Binnen dit planMER wordt uitgegaan van een zonnepark waarbij de mitigerende maatregel 'landschappelijke randen' wordt toegepast. Met deze mitigerende maatregel wordt zicht op het zonnepark tegengegaan of geminimaliseerd. Hierdoor kan een zonnepark als een structuurversterker dienen en minder zichtbaar zijn. In principe zullen zonneparken nooit aansluiten of een versterking zijn voor de cultuurhistorische waarden, omdat het om een niet-passende moderne toevoeging gaat.

Het is belangrijk terughoudend te zijn met het plaatsen van zonneparken in landschappen met veel cultuurhistorische waarden. Daarnaast kunnen mitigerende maatregelen ervoor zorgen dat de negatieve impact van zonneparken op cultuurhistorische waarden minder sterk is.
Binnen sommige landschappen zijn cultuurhistorische waarden beter zichtbaar en beter te beleven dan in andere landschappen. Zonneparken zijn dus in meer of mindere mate een storende factor binnen de verschillende landschapstypen.

Bij de beoordeling van dit criterium is ook gekeken naar de mate waarin de zoekgebieden zelf binnen cultuurhistorisch waardevolle landschappen zijn gelegen. Zie hiervoor de verdieping in de technische bijlage landschap.

De vraag die bij het beoordelingscriterium ‘Cultuurhistorische waarden’ beantwoord dient te worden is als volgt:

Komen bijzondere cultuurhistorische waarden binnen het landschapstype onder druk te staan door het toevoegen van zonneparken in het gebied (incl. bijpassende mitigerende maatregel ‘landschappelijke randen) en hoe groot is de negatieve impact?

Ruimtelijke kwaliteit
Het criterium ‘cultuurhistorische waarden’ is sterk verbonden met de ruimtelijke kwaliteit. Met name de herkomst-, belevings-, en toekomstwaarde staan hier centraal. Er wordt daarom bekeken in hoeverre het toepassen van een zonnepark impact heeft op deze drie waarden.

De Cultuurhistorisch Waardevolle Complexen
Voor de beoordeling van de cultuurhistorische waarde is er ook gekeken naar de Cultuurhistorische Waardevolle Complexen. De provincie wil in deze gebieden de cultuurhistorische waarden verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten.

Om deze complexen en bijbehorende historische kwaliteiten te beschermen, is het belangrijk om nieuwe ontwikkelingen als zonne-energie goed in te passen. Om passende maatregelen te treffen, zal gebied specifiek moeten worden bekeken wat de draagkracht van het omringende landschap is. Het past niet binnen het detailniveau van het planMER om hier richtlijnen voor op te stellen.

Wel kan er in zekere zin rekening worden gehouden met landschappelijke bedreigingen die zonneparken met zich meebrengen. Met name als het gaat om het beschermen van het cultuurhistorische verleden en de toeristisch-recreatieve waarden van de gebieden is het wenselijk dat er voorzichtig wordt omgegaan met het realiseren van zonneparken nabij de complexen. Daarom is onderzocht binnen welke zoekgebieden Cultuurhistorisch Waardevolle Complexen voorkomen. Enkel in zoekgebied 20 is een Cultuurhistorisch Waardevol Complex gelegen. In de noordoost hoek van dit zoekgebied is Kasteel Heeze gesitueerd. Wegens de omvang van zoekgebied 20 wordt dit verder niet meegenomen in de beoordeling. Bij een zonnepark initiatief in de buurt van het kasteel zal goed moeten worden beoordeeld wat het effect is op het kasteel.

Figuur 53 **De cultuurhistorische waardevolle complexen van de provincie Noord-Brabant en de zoekgebieden-zon binnen MRE.**

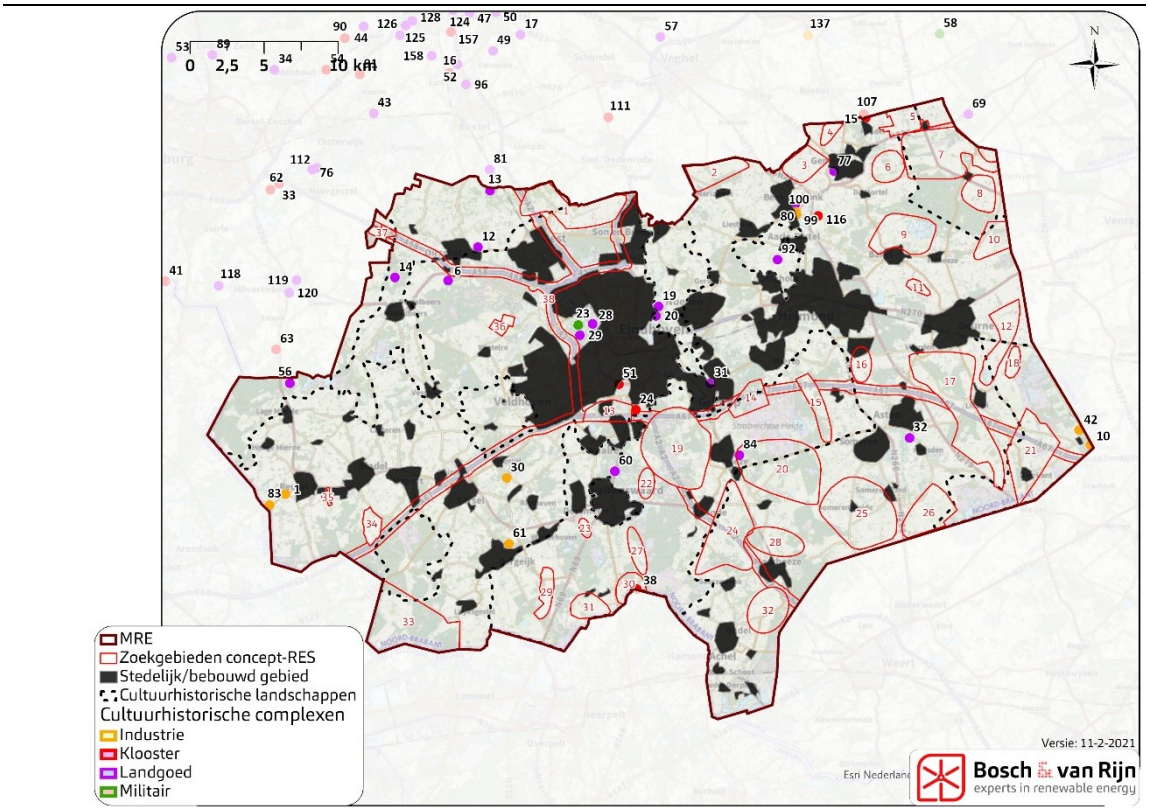

Hieronder wordt per landschapstype een toelichting gegeven van de impact van zonneparken op cultuurhistorische waarden. Als laatste wordt er een algemene beoordeling gegeven op basis van de beoordelingsschaal.

7.3.7.1 Beekdalen

De open delen nabij de traditionele beekdalen zijn vanwege de kwaliteit van de omgeving en de vele hoogopgaande beplanting niet geschikt voor zonneparken. Het beleid is gericht op het behoud en beter beleefbaar maken van sporen van oud watermanagement in beekdalen, zoals vloeiweides, viskwekerijen en watermolens bij de beken (herkomstwaarde). Het versterken van het contrast tussen de oude zandontginningen met akkers enerzijds en de jonge zandontginningen anderzijds is gewenst. Ook is het versterken van het natte karakter van de beekdalen en (voormalige) vennen wenselijk. Op veel plekken is het beekdal veelal grootschalig geworden, waardoor het contrast tussen de zandontginningen en het beekdal onduidelijk is geworden. Dit heeft de belevingswaarde beïnvloed. De uitstraling van de beekdalen en de cultuurhistorische en natuurwaarde maken dat zonneparken minder passend zijn in dit landschap. Het toevoegen van zonneparken kan echter een aanleiding zijn om de kleinschaligheid terug te brengen in de verkavelings- en beplatingsstructuren van het beekdal. Nieuwe structuren kunnen ook zorgen dat de cultuurhistorische waarde worden teruggebracht en in de toekomst beter zichtbaar zijn. Hierdoor kunnen toekomstwaarden worden versterkt.

7.3.7.2 *Jonge zandontginningen*

De jonge zandontginningen zijn hebben een open en grootschalige structuur doordat het jonge ontginningen zijn (herkomstwaarde). In de jonge zandontginningen komt veelal grootschalige landbouw voor. Daarom zijn er minder (cultuur)historische waarden aanwezig (belevingswaarde). Hierdoor zijn zonneparken minder storend dan in andere gebieden waarbinnen cultuurhistorische waarden meer zichtbaar zijn. Wel is het van belang dat zonneparken de openheid niet te veel verstoren, zodat het contrast tussen deze en de andere landschapstypen duidelijk blijft (toekomstwaarde).

7.3.7.3 *Oude zandontginningen*

De oude zandontginningen zijn het landschap van de kampontginningen. De kampen zijn de eerste bewoningsplekken op de hoger gelegen zandgronden naast de beken, waar ook nu nog de meeste bewoning plaatsvindt. De kampen zijn kleinschalig, hebben een onregelmatige verkavelingsstructuur en een besloten karakter, omdat ze de eerste bewoningsplekken waren (herkomstwaarde). Binnen de oude zandontginningen zijn de open 'bolle' akkers kenmerkend en is het gewenst dat deze kenmerken behouden blijven. De kleine ruimtes die gevormd worden door houtwallen zijn karakteristiek voor de oude zandontginningen. Het historisch gebruik hiervan zorgt voor cultuurhistorische waarde en belevingswaarde. Dit maakt de oude zandontginningen minder geschikt voor het plaatsen van zonneparken. Wel kunnen zonneparken ingepast worden in de groenstructuren, waardoor ze niet altijd zichtbaar hoeven te zijn. Op die manier wordt er minder afbreuk gedaan aan de cultuurhistorische waarden. Nieuwe structuren kunnen er ook voor zorgen dat cultuurhistorische waarden, en dan met name herkenbare structuren, worden teruggebracht en in de toekomst beter zichtbaar zijn. Hierdoor kan er meer toekomstwaarde worden gecreëerd (toekomstwaarde). Over het algemeen blijven zonneparken echter een aantasting van de cultuurhistorische waarden binnen de oude zandontginningen.

7.3.7.4 *Peelkernontginningen*

De peelkernontginningen zijn open en grootschalig omdat het jonge ontginningen zijn (herkomstwaarde). In de peelkernontginningen komt veelal grootschalige landbouw voor. Daarom zijn er minder te beleven (cultuur)historische waarden aanwezig. Hierdoor zijn zonneparken een mindere aantasting van de karakteristiek. Dit maakt dat zonneparken hier minder storend zijn dan in veel van de andere gebieden waarbinnen meer cultuurhistorische waarden zichtbaar zijn. Wel is het van belang dat zonneparken de openheid en de herkenbare structuren niet verstoren, zodat het contrast tussen deze en de andere landschapstypen duidelijk blijft.

7.3.7.5 *Peelrandontginningen*

De peelrandontginningen zijn de eerste ontginningen aan de rand van de Peel. Ze waren kleinschalig, hadden een regelmatige verkavelingsstructuur en een besloten karakter omdat ze de eerste ontginningen waren (herkomstwaarde). De peelrandontginningen kenden tot de jaren '50 van de vorige eeuw dit karakter. In de tweede

helft van de 20e eeuw is door schaalvergroting in de landbouw veel van deze kleinschaligheid en beslotenheid verdwenen en daarmee ook de cultuurhistorische waarden. Op slechts enkele plekken zijn deze cultuurhistorische waarden nog zichtbaar (belevingswaarde). De kleinschalige cultuurhistorische structuren zorgen ervoor dat het gebied minder geschikt is voor het plaatsen van grootschalige zonneparken. Wel kunnen kleinere zonneparken ingepast worden in de nog bestaande groenstructuren waardoor ze niet altijd zichtbaar hoeven te zijn. Daarmee kan ook de kleinschaligheid worden teruggebracht. Nieuwe structuren kunnen ook zorgen dat de cultuurhistorische waarde worden teruggebracht en in de toekomst beter zichtbaar zijn. Dit heeft een positieve invloed op de toekomstwaarden.

7.3.7.6 Urbane gebieden

De urbane gebieden zijn de gebieden op en rondom de bedrijfsterreinen (herkomstwaarde). Het zijn stedelijke en industriële gebieden waar zonneparken minder storend zijn, omdat de belevingswaarden hier relatief laag zijn. Binnen urbane gebieden zijn er niet of nauwelijks cultuurhistorische waarden zichtbaar. Zonneparken doen hier weinig tot geen afbreuk aan eventuele aanwezige cultuurhistorische waarden.

Tabel 40 **Impact van zonneparken op de cultuurhistorische waarden van de landschapstypen.**

Beekdalen	--
Jonge zandontginning	0
Oude zandontginning	-
Peelkernontginning	0
Peelrandontginning	0
Urbane gebieden	0

7.3.8 *Zichtbaarheid*

Het beoordelingscriterium ‘zichtbaarheid’ gaat over de vraag of grootschalige zonneparken makkelijk zichtbaar zijn in het landschap en hoe groot de negatieve impact is van deze zichtbaarheid. Belangrijk daarbij is de vraag of met mitigerende maatregelen - met name landschappelijke randen - de zichtbaarheid geminimaliseerd kan worden, maar ook of dit passend is binnen het landschap.

Het landschappelijk inpassen van zonneparken kan op basis van verschillende uitgangspunten. Binnen dit planMER wordt uitgegaan van een zonnepark waarbij de mitigerende maatregel ‘landschappelijke randen’ wordt toegepast. Met deze mitigerende maatregel wordt zicht op het zonnepark tegengegaan of geminimaliseerd. Hierdoor kan een zonnepark als een structuurversterker dienen en minder zichtbaar zijn. In principe zullen zonneparken nooit volledig aansluiten of een versterking zijn voor het landschap, omdat het om een moderne en afwijkende toevoeging gaat. De vraag is hoe erg het is dat een zonnepark zichtbaar is c.q. hoe erg het is dat het landschap veranderd qua openheid door landschappelijke randen. Dit hangt

ook samen met de hoogte van de zonnepanelen en dus met de hoogte van de landschappelijke randen. Het planMER gaat echter niet in op dit detailniveau.

In landschapstypen met veel openheid zal een zonnepark eerder opvallen. Ook een zonnepark met een brede landschappelijke rand zal minder passend zijn. Mitigerende maatregelen en terughoudend zijn met het inpassen van zonneparken in deze landschappen kan zorgen voor een minder negatieve impact op de zichtbaarheid van zonneparken in het landschap.

De vraag die bij het beoordelingscriterium 'Zichtbaarheid' beantwoord dient te worden is als volgt:

Is het wenselijk dat een zonnepark zichtbaar is in het landschap en bestaan er goede passende mogelijkheden om zicht op het zonnepark te minimaliseren?

Ruimtelijke kwaliteit
Het criterium 'zichtbaarheid' is sterk verbonden met de ruimtelijke kwaliteit en dan met name de belevingswaarde. Er wordt daarom bekeken in hoeverre het inpassen van een zonnepark impact heeft op de belevingswaarde.

Hieronder wordt per landschapstype een toelichting gegeven wat de impact van zichtbaarheid van zonneparken is. Als laatste wordt er een algemene beoordeling gegeven op basis van de beoordelingsschaal.

7.3.8.1 Beekdalen

Het beeld van een zonnepark past niet bij de beekdalen. De beekdalen liggen veelal direct naast of zijn onderdeel van Cultuurhistorisch Waardevolle Landschappen. Het is dus niet gewenst dat zonneparken vanuit omliggende gebieden te zien zijn, want dit zou de belevingswaarden aantasten. Hoewel de kleinschaligheid op veel plekken verdwenen is, kan deze worden teruggebracht door de plaatsing van zonneparken. De zichtbaarheid van zonneparken is dus ongewenst, maar verdichting hoeft geen aantasting van de waarden van de beekdalen te zijn.

7.3.8.2 Jonge zandontginningen

In de jonge zandontginningen is het minder noodzakelijk om zonneparken uit het zicht te plaatsen. De landschappen in de MRE (afgezien van de Peel) liggen echter zo sterk door elkaar op relatief korte afstanden, dat zicht vanuit aangrenzende afwijkende landschapstypen voorkomt. Ook vanuit natuurgebieden of gebieden die toeristisch, cultuurhistorisch waardevol zijn. Zonneparken kunnen hier uit het zicht worden ingepast door dichte landschappelijke randen te creëren. Het toevoegen van dichte randen in de jonge zandontginningen tast echter wel de openheid van het landschap aan. Dit zorgt ervoor dat de herkenbaarheid van de jonge zandontginningen ten opzichte van andere landschapstypen verdwijnt. Dit heeft dan een negatieve invloed op de belevingswaarde. Er kan derhalve gesteld worden dat op bepaalde plekken in de jonge zandontginningen het aanbrengen van zonneparken met landschappelijke randen, waardoor het landschap verdicht, geen grote aantas-

ting van de karakteristiek is. Bijvoorbeeld tegen bestaande bospercelen aan als vergroting van dat bos. Op andere plekken kan het verdichten van het landschap het contrast tussen verschillende landschapstypen doen vervagen. Het toevoegen van grootschalige zonneparken is mogelijk, maar dit kan niet overal gebeuren zonder aantasting van de karakteristiek van de jonge zandontginningen.

7.3.8.3 Oude zandontginningen

In de oude zandontginningen is het wenselijk om zonneparken uit het zicht te plaatsen. Hier wordt namelijk veel gerecreëerd en zonneparken passen niet bij het karakter van het landschap (belevingswaarde). Verdichting van het landschap (doormiddel van landschappelijke randen) tast de karakteristieken van oude zandontginningen niet aan, dus het toevoegen van beplanting om dit te verwezenlijken is mogelijk. Dit geldt echter niet voorde open bolle akkers. Nabij of aansluitend aan dorpen en recreatieterreinen is het extra wenselijk om zonneparken volledig aan het zicht te onttrekken. Zichtbare zonneparken zijn echter wel een grote aantasting van de beleving van het landschap binnen de oude zandontginningen.

7.3.8.4 Peelkernontginningen

In de peelkernontginningen is het minder noodzakelijk om zonneparken uit het zicht te plaatsen. Zonneparken kunnen uit het zicht worden geplaatst door dichte landschappelijke randen te maken. Het toevoegen van dichte randen in de peelkernontginningen kan echter de openheid van het landschap aantasten. Maar ook kunnen landschappelijke randen op bepaalde plekken de herkenbare structuur van het landschap terugbrengen, en hiermee de belevingswaarde versterken. Er kan derhalve gesteld worden dat op bepaalde plekken in de peelkernontginningen het aanbrengen van zonneparken in met landschappelijke randen, waardoor het landschap verdicht, geen grote aantasting van de karakteristiek is.

7.3.8.5 Peelrandontginningen

Het is wenselijk om de zonneparken uit het zicht te plaatsen in de peelrandontginningen. Hier wordt namelijk meer gerecreëerd en (grootschalige) zonneparken passen niet bij het karakter van het landschap (belevingswaarde). Verdichting van het landschap door middel van landschappelijke randen is geen aantasting van de karakteristiek, dus het toevoegen van beplanting om dit te verwezenlijken is mogelijk. Zichtbare zonneparken zijn een aantasting van de beleving van het landschap binnen de peelrandontginningen.

7.3.8.6 Urbane gebieden

De urbane gebieden zijn gebieden op en rondom bedrijfsterreinen. Het zijn stedelijke en industriële gebieden waar zichtbare zonneparken minder storend zijn (belevingswaarde). Zonneparken kunnen ‘verstopt’ worden tussen bedrijfspanden en groenstructuren en daardoor goed aan het zicht worden onttrokken.

Tabel 41 **Impact van zichtbaarheid van grootschalige zonneparken in de landschapstypen.**

Beekdalen	--
Jonge zandontginning	-
Oude zandontginning	--
Peelkernontginning	0
Peelrandontginning	-
Urbane gebieden	0

7.3.9 *Maat en schaal*

Het beoordelingscriterium 'Maat en schaal' beoordeelt of grootschalige zonneparken bij de maat en schaal van het landschap passen. Ook wordt beoordeeld hoe een initiatief aansluit op de maat van het landschap. Is een grootschalig zonnepark passend te maken en sluit het aan bij de maat en schaal van het landschap?

Het landschappelijk inpassen van zonneparken kan op basis van verschillende uitgangspunten. Binnen dit planMER gaan we uit van een zonnepark inclusief de mitigerende maatregel 'landschappelijke randen'. Voor de maat en schaal maakt deze mitigerende maatregel weinig uit. Wel kan er een verkleinend effect optreden door hoogopgaande groenstructuren rondom een zonnepark en opzichte van de schaal van het omliggende landschap. Het past echter niet bij het detailniveau van het planMER om dit in beeld te brengen.

Grootschalige zonneparken passen minder goed in kleinschalige landschappen (landschappen waarin veel groenstructuren lopen), dus scoren kleinschalige landschappen minder hoog dan grootschalige landschappen op het criterium 'Maat en schaal'.

De vraag die bij het beoordelingscriterium 'maat en schaal' beantwoord dient te worden is als volgt:

Passen grotere zonneparken (incl. bijpassende mitigerende maatregel 'landschappelijke randen') bij de maat en schaal van het gebied?

<u>Ruimtelijke kwaliteit</u>
Het criterium 'maat en schaal' is sterk verbonden met de ruimtelijke kwaliteit en met name de belevingswaarde en toekomstwaarde. Er wordt daarom bekeken in hoeverre het toepassen van een zonnepark impact heeft op deze twee waarden.

Hieronder wordt per landschapstype een toelichting gegeven wat de impact van zonneparken is op de maat en schaal. Als laatste wordt er een algemene beoordeling gegeven op basis van de beoordelingsschaal.

<u>Landschappelijke perceelgrootte</u>
Het criterium 'maat en schaal' is sterk verbonden aan landschappelijke perceelgroorte waarbinnen zonneparken ontwikkeld kunnen worden. De omvang van de toe te passen zonnepark speelt een belangrijke rol bij ruimtelijke kwaliteit. Tijdens

de beoordeling is daarom rekening gehouden met de landschappelijke perceelgrootte. Deze is berekend in de technische bijlage landschap.

7.3.9.1 Beekdalen

In de beekdalen komen wisselende maten voor. Van oudsher bestaat de indeling uit kleine kavels, soms met een maximale omvang van een halve hectare. Door schaalvergroting zijn veel grotere aaneengesloten ruimtes ontstaan. Deze zijn in verhouding met de andere landschapstypen nog steeds klein. In veel gevallen is de kavelindeling daarbij ook verdwenen. De grote, rationele verkavelingen zijn geschikter voor zonneparken dan kleinschalige kavels, maar grootschalige zonneparken zijn in principe niet gewenst in de beekdalen. Zonneparken van enkele hectare (tot max ca. 5 hectare) kunnen geplaatst worden in sommige delen van de beekdalen, kleiner is echter gewenst. Het plaatsen van zonneparken incl. landschappelijke randen kan helpen om de kleinschaligheid terug te brengen. De landschappelijke randen vormen nieuwe (kleinschalige) structuren die ook nog kunnen blijven bestaan nadat het zonnepark weg is.

7.3.9.2 Jonge zandontginningen

De meeste kavels in de jonge zandontginningen zijn groot. Veelal vormen meerdere kavels samen aaneengesloten ruimtes in het landschap. De ruimtes kunnen grote oppervlaktes beslaan van meer dan 50 hectare. Het past beter bij het landschap van de jonge zandontginningen om grootschalige zonneparken te ontwikkelen. De grote schaal kan door de zonneparken geaccentueerd worden waardoor er een groter contrastverschil ontstaat met de andere omliggende landschapstypen. Zonneparken tot ca. 25 hectare zijn nog passend te maken in het gebied.

7.3.9.3 Oude zandontginningen

De maat en schaal van de oude zand ontginningen zijn wisselend van zeer klein tot middelgroot. De landschappelijke ruimtes van aaneengesloten kavels, die omkaderd worden door bos, dorp en/of laanbeplanting, hebben onregelmatige vormen. Het past niet bij het karakter van de oude zandontginningen om grootschalige zonneparken van meer dan 12 hectare toe te passen.

7.3.9.4 Peelkernontginningen

De meeste kavels in de peelkernontginningen zijn groot. Veelal vormen meerdere kavels samen aaneengesloten ruimtes in het landschap. De ruimtes kunnen grote oppervlaktes beslaan van meer dan 50 hectare. Het past beter bij het landschap van de peelkernontginningen om grootschalige zonneparken te ontwikkelen. De grote schaal kan door geaccentueerd worden de zonneparken, waardoor er een groter contrastverschil ontstaat met de andere omliggende landschapstypen. Zonneparken tot ca. 20- 25 hectare zijn nog passend te maken in het gebied.

7.3.9.5 Peelrandontginningen

De meeste kavels in de peelrandontginningen zijn klein tot middelgroot. Vaak vormen meerdere kavels samen aaneengesloten ruimtes in het landschap. De kleinschaligheid is slechts op enkele plekken nog terug te vinden. De ruimtes kunnen grote oppervlaktes beslaan van meer dan 30 hectare. Het past niet bij het landschap van de peelrandontginningen om zeer grote grootschalige zonneparken te ontwikkelen. Grootschalige zonneparken onder de 15 hectare kunnen helpen met het terugbrengen van het kleinschalige karakter.

7.3.9.6 Urbane gebieden

De urbane gebieden zijn gebieden op en rondom bedrijfsterreinen. Zonneparken kunnen 'verstopt' worden tussen bedrijfspanden en groenstructuren, maar het is bijna niet mogelijk om grote grootschalige zonneparken toe te passen. Er bestaat ook geen gemiddelde grootte voor de urbane gebieden. Oppervlakten variëren te veel van ca. 0 tot 4 hectare.

Tabel 42 **Impact van grootschalige zonneparken op de maat en schaal van de landschapstypen.**

Beekdalen	--
Jonge zandontginning	+
Oude zandontginning	0
Peelkernontginning	+
Peelrandontginning	0
Urbane gebieden	--

7.3.10 *Effectbeoordeling landschap zon*

Bovenstaande beoordelingscriteria zijn samen te vatten tot de volgende beoordelingstabel per landschapstype:

Tabel 43 **Effectbeoordeling zonneparken per landschapstype.**

Landschapstype	Karakteristiek	Bestaande structuren	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Maat en schaal
Beekdalen	--	--	--	--	--
Jonge zandontginning	-	+	0	-	+
Oude zandontginning	--	-	-	--	0
Peelkernontginning	-	+	0	0	+
Peelrandontginning	-	0	0	-	0
Urbane gebieden	0	-	0	0	--

De uiteindelijke beoordeling per zoekgebied is tenslotte een gewogen gemiddelde op basis van de percentages van elk landschapstype die binnen dat zoekgebied voorkomen.

Tabel 44 **Effectbeoordeling zoekgebieden landschap zon**

Zoekgebied	Karakteristiek	Bestaande structuren	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Maat en schaal
1	-	0	0	-	+
2	-	+	0	-	+
3	--	-	-	--	0
4	-	0	0	-	0
5	-	+	0	0	+
6	-	0	0	-	0
7	-	+	-	0	+
8	-	+	-	0	+
9	--	-	-	-	0
10	-	+	0	0	+
11	--	-	-	--	0
12	-	+	0	0	+
13	--	-	-	--	-
14	--	-	-	--	0
15	--	-	-	--	0
16	--	--	--	--	--
17	--	-	-	-	0
18	-	+	-	0	+
19	--	-	-	--	0

Zoekgebied	Karakteristiek	Bestaande structuren	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Maat en schaal
20	-	+	0	-	+
21	-	0	-	-	0
22					
23	-	0	-	-	+
24	--	0	-	--	0
25	-	+	0	-	+
26	-	+	0	0	+
27					
28	-	+	0	-	+
29	-	+	-	-	+
30	-	+	-	-	+
31	-	0	-	-	+
32	-	0	-	-	0
33	-	+	0	-	+
34	-	+	0	-	+
35	--	-	-	--	0
36	-	+	0	-	+
37	-	+	0	-	+
38	--	-	-	--	0

7.4 Effecten zonneparken op ecologie

Voor de beoordeling van de mogelijke zonlocaties is een specifieke beoordeling gehanteerd, die aansluit bij de gevolgen van zonnevelden op soorten- en gebiedsniveau. In onderstaande subparagrafen is dit per thema uiteengezet.

7.4.1 *Effecten op Natura 2000-gebieden*

Binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE) liggen zeven Natura 2000-gebieden (deels). Daarnaast liggen er nog een aantal Natura 2000-gebieden tegen de grens van de MRE aan of in de buurt (<1km).

Binnen de MRE liggen de volgende Natura 2000-gebieden: ‘Kempenland-West’, ‘Kampina & Oisterwijkse Vennen’, ‘Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux’, ‘Weerter- en Budelerbergen & Ringselven’, ‘Strabrechtse Heide & Beuven’, ‘Groote Peel’ en ‘Deurnsche Peel & Mariapeel’.

Daarnaast liggen een aantal Natura 2000-gebieden tegen de grens of op enkele meters afstand van één (of meerdere) MRE-gemeenten. Dit zijn de Natura 2000-gebieden: ‘Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen’ (BE), ‘Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden, de Zegge en de Ronde Put’ (BE) en ‘Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout, Arendonk, Merksplas, Oud-Trune vennengebied’ (BE).

Binnen 10 kilometer van de grens van één (of meerdere) MRE-gemeenten liggen tevens de volgende Natura 2000-gebieden: ‘Regte Heide & Riels Laag’, ‘Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen’, ‘Bocholt, Hechtel-Ekse, Meeuwen-Gruitrode en Peer’ (BE), ‘Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden’ (BE), ‘Bovenloop van de Grote Nete met Zammels Broek, Langdonken en Goor’ (BE), ‘Abeek met aangrenzende moerasgebieden’ (BE), ‘Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven’ (BE) en ‘Sarsven en De Banen’.

Overige Natura 2000-gebieden liggen op dermate grote afstand (>10km) dat negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen bij voorbaat kunnen worden uitgesloten.

Algemeen geldt in de MRE dat Natura 2000-gebied is uitgesloten voor zonne-energie. Om deze reden kan er alleen sprake zijn van effecten door eventuele externe werking. Deze externe effecten kunnen worden onderverdeeld in effecten door stikstofdepositie, door verstoring, afname leefgebied en door aanvaringsslachtoffers (in het geval van windturbines). Van stikstofdepositie is alleen sprake bij de aanleg van de voorzieningen en incidenteel bij onderhoud. Deze effecten blijken in de praktijk meestal mee te vallen, hoewel de ligging van de ontsluitingswegen wel invloed kan hebben op de stikstofdepositiewaarden. Er zal in het MER geen stikstofberekening per inrichting worden gemaakt; dit past beter bij het detailniveau van individuele projecten. Effecten van verstoring, afname leefgebied en van aanvaringsslachtoffers worden in het vervolg van voorliggend rapport wel per ‘inrichting’ nader besproken en beoordeeld.

Figuur 54 **Natura 2000-gebieden in en nabij de Metropoolregio Eindhoven.**

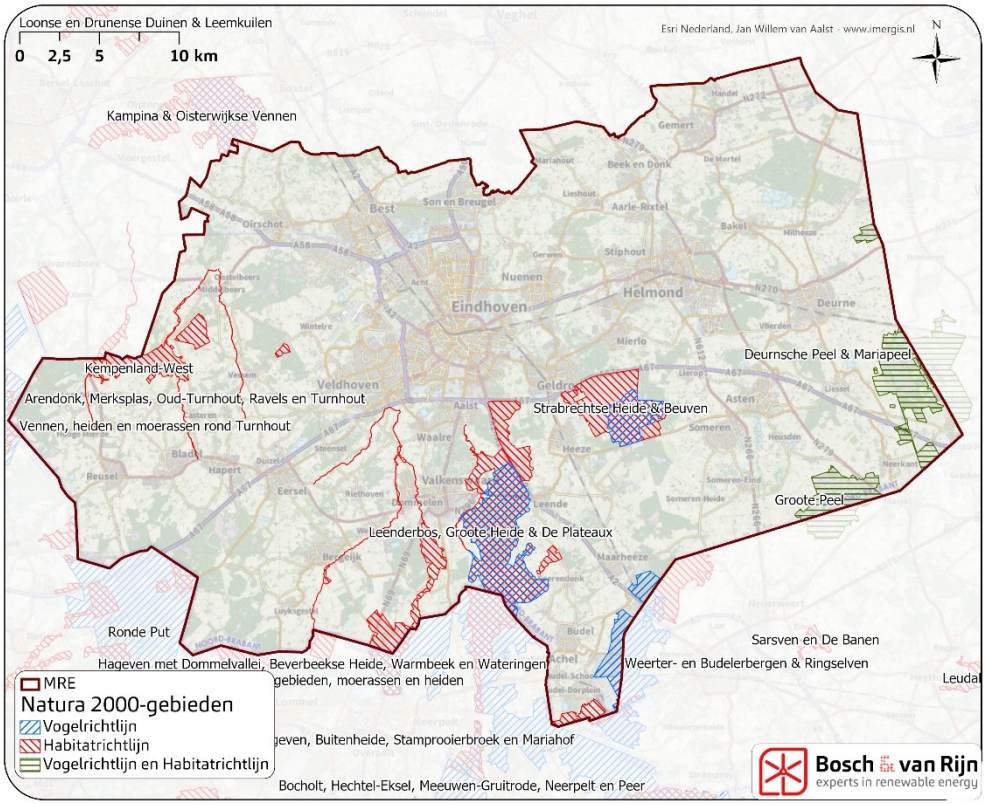

De effecten op Natura 2000-gebieden verschillen per Natura 2000-gebied. Wel kan gesteld worden dat de plaatsing van een zonnepark binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied een grote impact kan hebben. Bij een dergelijke ontwikkeling zal er niet alleen sprake zijn van ruimtebeslag, maar ook mogelijk verlies van leefgebied, verstoring en stikstofdepositie. In het planMER worden de Natura 2000-gebieden gevrijwaard van zonneparken. Hierdoor zal er geen sprake zijn van ruimtebeslag en worden de meest negatieve effecten voorkomen.

De Natura 2000-gebieden kennen externe werking. Dit betekent dat ook initiatieven die buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied gelegen zijn, getoetst moeten worden of zij effecten hebben op het betreffende natuurgebied. Voor zonneparken zal met name een eventueel verlies van foerageergebied van vogels voor een dergelijk extern effect zorgen. Daarnaast kan ook stikstofdepositie door de werkzaamheden tijdens de aanlegfase niet uitgesloten worden.

7.4.2 *Effecten op het Natuurnetwerk Brabant*

Binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE) liggen grote delen van het Natuurnetwerk Brabant. Deze gebieden zijn merendeels verbonden met elkaar, middels een directe verbinding of via de zogenoemde ‘stepping stones’.

De onderdelen van het Natuurnetwerk Brabant hebben specifieke beheertypen toegewezen gekregen. Echter hebben ze vaak geen specifieke instandhoudingsdoelstellingen, zoals we die bij bijvoorbeeld Natura 2000-gebieden wel kennen.

Waar mogelijk wordt er verschillend getoetst per beheertype. Bij het beoordelingscriterium Natuurnetwerk Brabant zal voornamelijk worden getoetst aan het ruimtebeslag en verstoring (door met name geluid).

In het planMER wordt het Natuurnetwerk Brabant zelf uitgesloten van de plaatsing van wind- en zonne-energie.

Figuur 55 **Natuurnetwerk Brabant binnen de Metropoolregio Eindhoven**

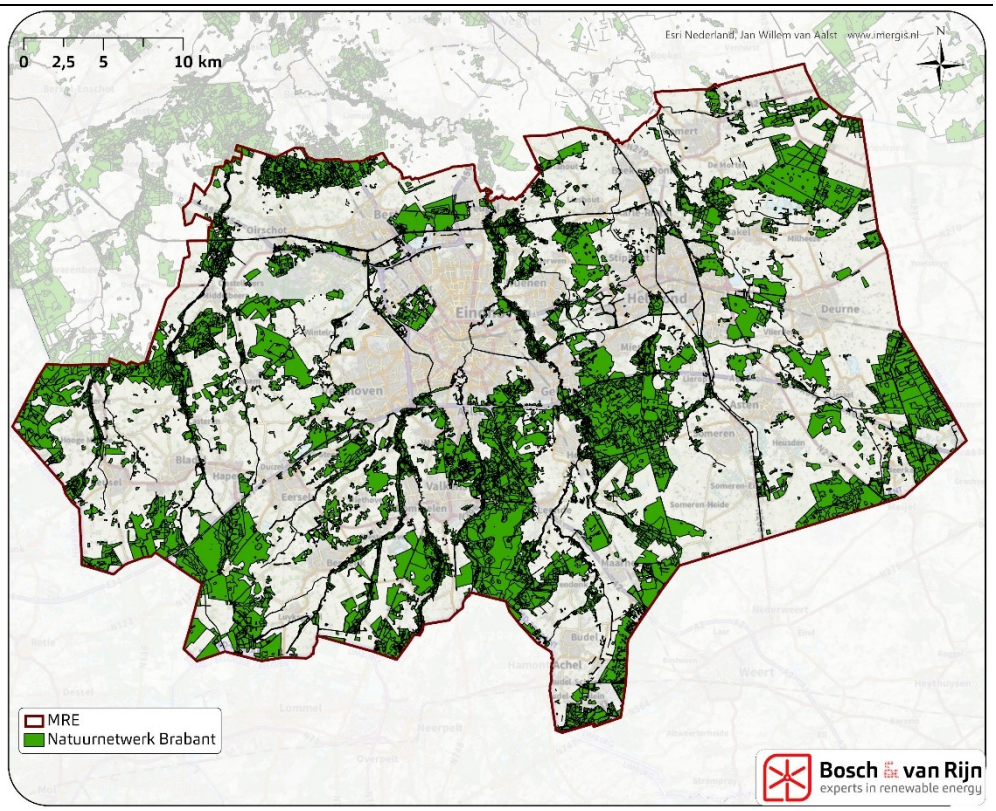

Het Natuurnetwerk Brabant kent verscheidene natuurbeheertypen. Wel kan gesteld worden dat de plaatsing van een zonnepark in het Natuurnetwerk Brabant een grote impact kan hebben. Bij een dergelijke ontwikkeling zal er niet alleen sprake zijn van ruimtebeslag, maar ook mogelijk verlies van leefgebied en verstoring. In het planMER wordt het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard van zonneparken. Hierdoor zal er geen sprake zijn van ruimtebeslag en worden de meest negatieve effecten voorkomen.

Het Natuurnetwerk Brabant kent tevens externe werking. Dit betekent dat ook initiatieven die buiten de begrenzing van het NNB gelegen zijn, getoetst moeten worden of zij effecten hebben op het betreffende natuurgebied. Deze toetsing bestaat uit het in kaart brengen van de mogelijke effecten op aangewezen doelsoorten.

7.4.3 *Effecten op akker- en weidevogelgebieden ('Hotspots')*

Bij plaatsing van zonneparken binnen een hotspot voor akker- en weidevogels zijn negatieve effecten op deze soorten te verwachten. Plaatsing van zonnepanelen op dergelijke gronden kan leiden tot een afname van deze soortgroepen. Alternatieven waarbinnen dergelijke hotspots zijn gelegen scoren derhalve negatiever dan de alternatieven waarbinnen geen hotspots zijn gelegen.
Doordat definitieve afstemming over de ligging van dergelijke gebieden met de provincie ten tijde van publicatie van het voorlopige MER nog niet is voltooid kan de effectbeoordeling nog niet worden afgerond.

7.4.4 *Effecten op beschermde soorten*

Binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE) komen veel beschermde soorten flora en fauna voor, die vallen onder een aantal beschermingsregimes: vogelrichtlijn, habitatrichtlijn en overige soorten. Vogels en vleermuizen zijn wijdverspreid binnen de MRE. Dit zijn de soortgroepen die extra gevoelig zijn voor met name windenergie (en in mindere mate voor zonne-energie). Dit vanwege de kans op aanvaring met een draaiende windturbine.

Binnen de MRE is geen sprake van gestuwde vogeltrek (macro stuwing), zoals deze aanwezig is in de kustgebieden van Nederland (LWVT/Sovon 2002). In het binnenland treedt gestuwde trek in beperktere mate op langs het Markermeer en IJsselmeer. Op kleinere schaal kan verdichting (micro- of mesostuwing) plaatsvinden langs grote rivieren en andere potentiële barrières, maar dat laat zich qua intensiteit niet vergelijken met gestuwde vogeltrek langs de kustgebieden. Bovendien ontbreken binnen de MRE ook dergelijke barrières, zoals grote rivieren. Binnen de MRE zal derhalve geen sprake zijn van stuwing van seizoenstrek.

Voor vogels maakt de beoordeling gebruik van het beschikbare kaartmateriaal van SOVON. Onder leiding van SOVON hebben duizenden vrijwilligers iedere vierkante kilometer in Nederland geteld op vogels. Hierdoor is veel informatie beschikbaar over verspreiding van soorten en aantallen vogels in Nederland. Voor de provincie Noord-Brabant heeft SOVON een kaart opgesteld met het aantal vogelsoorten per 250x250m cel. Dit is voor zowel broedvogels als wintervogels gedaan. Daarnaast worden vogels ook (in)direct via andere beleidsregels en/of beschermingsregimes beschermd. Zo zijn vogels die voornamelijk in bossen voorkomen worden binnen de MRE grotendeels 'beschermd' door het beschermingsregime beschermde gebieden. Dit vanwege het feit dat binnen de MRE de robuuste bosgebieden veelal zijn opgenomen in het Natuurnetwerk Brabant. Hiervoor geldt dat er, over het algemeen, geen wind- en zonneparken binnen de begrenzing gerealiseerd zullen worden. Desalniettemin dient bij realisatie van een concreet project een uitgebreide toetsing plaats te vinden op lokaal niveau.

Voor vleermuizen zijn er geen recente, detailleerde en overzichtelijke kaarten beschikbaar. Wel is bekend dat vleermuizen gebruikmaken van lijnelementen als oriëntatie van en naar hun foerageergebieden. Binnen de MRE-gemeenten zijn dit met name robuuste bomenrijen of -randen. De vliegroutes bevinden zich voornamelijk binnen een afstand van 200 meter tot robuuste lijnelementen.

Tot slot is het belangrijk dat er op alle soorten flora en fauna een zorgplicht van toepassing is. Dit betekent dat men moet voorkomen om handelingen uit te voeren die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten. Dit geldt voor iedere handeling en is derhalve niet onderscheidend.

Broedvogels
Voor de beoordeling van dit criterium zal gekeken worden naar de hoeveelheid soorten per 250m-cel die de indicatieve windparklijn doorkruisen. Niet alleen naar de lijn zelf, maar ook de overdraai (75m) zal worden meegenomen. De scoring gebeurt op basis van onderscheidende categorieën.

Figuur 56 **Aantal broedvogelsoorten per 250x250m cel binnen de Metropoolregio Eindhoven**

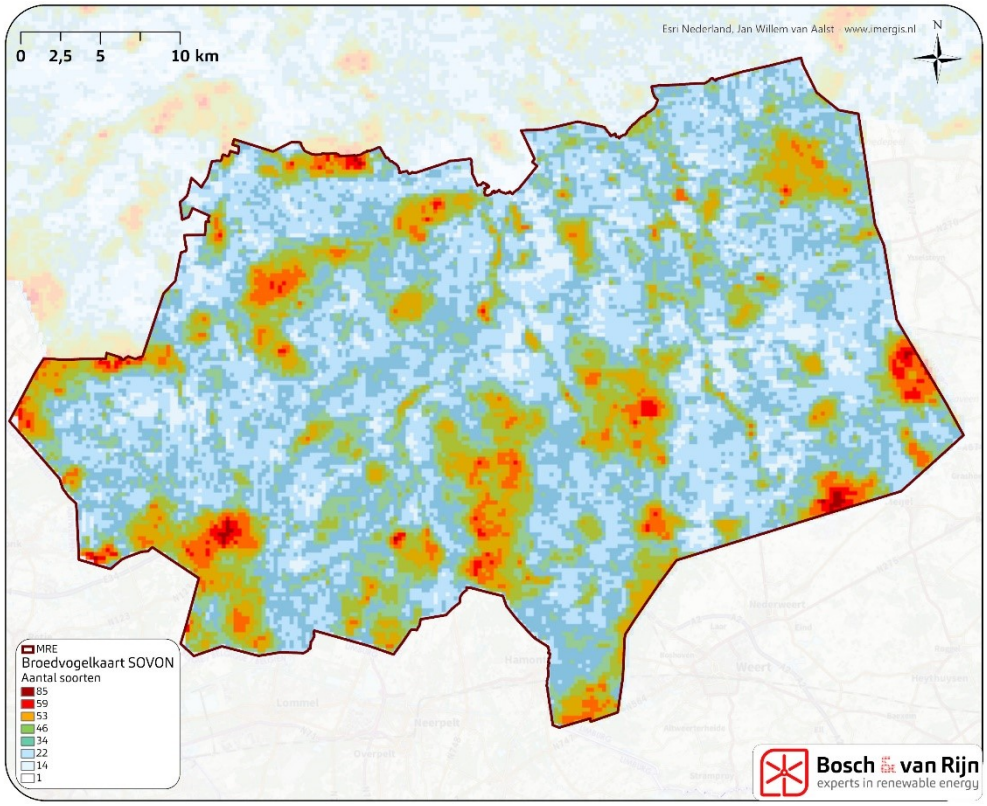

Beschermde soorten komen wijdverspreid binnen de MRE voor. Zodoende is het aannemelijk dat bij een ontwikkeling van een zonnepark mogelijke effecten op beschermde soorten te verwachten zijn. Bij een concreet project zal een projectspecifiek ecologisch onderzoek moeten worden opgestart om mogelijke effecten in kaart te brengen.

Hoewel het ecologisch onderzoek ten behoeve van het planMER op hoofdlijnen is uitgevoerd en niet locatiespecifiek, zijn er toch inzichten te delen. Zo is de kans op overtreding van verbodsbepalingen door de realisatie van zonnepark op intensieve agrarische percelen kleiner dan op de meeste andere locaties, zoals bosgebieden, kruidenrijke weides of extensief agrarische percelen. In zijn algemeenheid komen er minder soorten voor op intensieve agrarische percelen en zijn deze gronden minder vaak onderdeel van het functioneel leefgebied van diverse soortgroepen zoals

reptielen, amfibieën en zoogdieren. Daarnaast is bij de realisatie van zonnepanelen op agrarische percelen het kappen van bomen vaak niet noodzakelijk. Zodoende zijn de effecten op nesten, verblijfplaatsen en het verlies van lijnelementen voor de vliegroutes van vleermuizen eerder uit te sluiten.

7.4.5 *Beoordelingscriteria*

Zoals in de vorige subparagrafen te lezen valt, is er een effectbeoordeling geformuleerd. Dit ziet er als volgt uit:

Tabel 45 **Scores effectbeoordeling**

Score	Beschermde gebieden **N2000**	**NNB**	**Hotspots**
0	Niet op voorhand effecten te verwachten	Niet op voorhand effecten te verwachten	Buiten akker- en weidevogelgebied(en)
-	Binnen het gehele zoekgebied worden effecten verwacht	Binnen het gehele zoekgebied worden effecten verwacht	Gedeeltelijk binnen akker- en weidevogelgebied(en)
--	In N2000	In NNB	Geheel binnen akker- en weidevogelgebied(en)
Score	Beschermde soorten **Broedvogels**	**Wintervogels**	**Overige soorten**
0	Gemiddeld <22 broedvogelsoorten aanwezig binnen zoekgebied.	Gemiddeld <15 wintervogelsoorten aanwezig binnen zoekgebied	(Nagenoeg) geen beschermde soorten aanwezig
-	Gemiddeld 22-46 broedvogelsoorten aanwezig binnen zoekgebied	Gemiddeld 15-30 wintervogelsoorten aanwezig binnen zoekgebied	Wijdverspreid beschermde soorten aanwezig
--	Gemiddeld >46 broedvogelsoorten aanwezig binnen zoekgebied	Gemiddeld >30 wintervogelsoorten aanwezig binnen zoekgebied.	Binnen het gehele effecten verwacht

7.4.6 *Beoordelingstabel zoekgebieden zon t.a.v. milieuthema ecologie*

In onderstaande tabel is de effectbeoordeling per zoekgebied weergegeven op het milieuthema ecologie.

Tabel 46 **Effectbeoordeling zoekgebieden ecologie zon**

Zoekgebied	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Hotspots	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt
1	0	0		-	-	-
2	0	0		0	-	0
3	0	0		-	-	-
4	0	0		0	-	0
5	0	0		0	-	0
6	0	0		-	-	0
7	0	0		-	-	-
8	0	0		-	-	0
9	0	0		-	0	-
10	0	0		-	-	-
11	0	0		0	0	-
12	0	0		0	-	0
13	0	0		0	0	-
14	-	-		--	-	--
15	-	0		-	-	-
16	0	0		0	0	0
17	0	0		-	-	-
18	0	0		0	-	0
19	0	0		--	-	-
20	0	0		--	-	-
21	0	0		-	-	-
22						
23	0	0		0	0	-
24	0	0		0	0	-
25	0	0		0	-	0
26	0	0		-	-	-
27						
28	0	0		-	0	-
29	0	0		-	-	-
30	0	0		-	-	-
31	0	0		-	0	-
32	0	0		-	-	0
33	0	0		--	-	-
34	0	0		-	-	-
35	0	0		-	-	0
36	0	0		0	-	0
37	0	0		0	0	0
38	0	0		-	-	-

7.5 Energieopbrengst zonneparken

7.5.1 *Beoordelingskader*

Wanneer zonnepanelen elektriciteit produceren wordt op dat moment minder ‘grijze’ stroom door kolen- en (vooral) gascentrales geproduceerd, met bijbehorende vermindering van CO_2-, fijnstof en emissies van verzurende stoffen. In Nederland wordt per opgewekte GWh gemiddeld 480 ton CO_2 uitgestoten[30]. Deze uitstoot wordt met de opwekking van wind- en zonne-energie gemitigeerd. De vermindering van deze emissies is een direct gevolg van de energieopbrengst.

[30] Wielders en Nusselder, *Emissiekentallen elektriciteit*, CE Delft, **januari 2020**.

Door de aard en het detailniveau van het planMER is het niet mogelijk om gedetailleerde opbrengstberekeningen te maken; de precieze locaties, omvang en inrichting van zonneparken staan immers nog niet vast. Wel zal in deze paragraaf een inschatting gemaakt worden van de 'potentiële opwek' van de zoekgebieden. Dit is een indicatie van de mate waarin elk zoekgebied in theorie kan bijdragen aan de regionale doelstelling en geldt ook als het beoordelingscriterium voor het milieuthema Energieopbrengst.
Om tot deze potentiële opwek te komen kijken wij niet alleen naar het *onbelemmerd oppervlak* waar binnen de zoekgebieden zonneparken gerealiseerd kunnen worden, maar ook naar de *draagkracht* van dat gebied, op basis van het landschapstype en verschillende *landschapsstrategieën.*
Deze aanpak wordt hieronder nader toegelicht; voor verdieping zie de technische bijlage landschap (Bijlage C).

- **Onbelemmerd oppervlak**: op basis van de belemmeringenkaart voor zon (zie paragraaf 4.3) zijn de gebieden duidelijk geworden waar zonneparken op voorhand niet onmogelijk zijn. Daarbij zijn dus harde belemmeringen zoals beschermde natuurgebieden, woningen, wegen etc. weggefilterd.
- **Landschapsstrategieën**: algemeen worden er drie manieren onderscheiden waarop zonneparken in het landschap kunnen worden geplaatst: inpassen, aanpassen en transformeren. Deze drie strategieën verschillen in de omvang en het aantal zonneparken binnen een bepaald gebied.
- **Draagkracht**: De draagkracht van een landschap is een manier om aan te duiden hoeveel zonneparken kunnen worden gerealiseerd zonder dat de kenmerkende karakteristiek van dat landschap wordt aangetast. Draagkracht wordt uitgedrukt in een percentage van het onbelemmerde oppervlak. De draagkracht verschilt per landschapstype *en* per landschapsstrategie.

7.5.2 *Aannames potentiële energieproductie*

Om de potentie van geschikte gebieden te bepalen hanteren we de volgende globale aannames:

- Een zonnepark heeft een vermogen van 1 MWp/ha. Een MWp (megawatt-piek) is het maximale vermogen van het zonnepark onder bepaalde (laboratorium-) omstandigheden.
- Een zonnepark in de Metropoolregio produceert jaarlijks 1.000 MWh/MWp
- Zonneparken produceren dus 1.000 MWh/ha., oftewel 1 GWh/ha.

N.B. Er zijn verschillende aspecten van de inrichting van een zonnepark die effect hebben op de hoeveelheid energie die dat zonnepark per hectare produceert. Denk hierbij aan de opstellingsvorm (zuidgeoriënteerd vs. oostwest-georiënteerd), de afstand tussen de 'tafels' van panelen en de diepte van de landschappelijke omranding. Dergelijke verschillen vallen buiten het detailniveau van dit planMER en zullen onderdeel zijn van gemeentelijk beleid en/of projectspecifieke inrichting. Uit ervaring blijkt dat de algemene aanname van 1 GWh/ha een goede gemiddelde voorspelling geeft.

Door per landschapstype een (in de de technische bijlage landschap onderbouwde) inschatting te maken van zowel de gemiddelde afmeting van een zonnepark als het aantal zonneparken dat binnen dat landschapstype per vierkante kilometer past zonder de landschappelijke karakteristieken aan te tasten kunnen wij een snelle inschatting maken van de hoeveelheid energie die per hectare kan worden opgewekt.

Tabel 47 **Berekening draagkracht per landschapstype.**

Landschapstype	Opp. gemiddeld zonnepark				Aantal zonneparken per 100 ha (=km²)			Draagkracht		
	klein (ca. 3 ha.)	middel (ca. 10 ha.)	groot (ca. 20 ha.)	gem. opp. (ha.)	Inpassen	Aanpassen	Transformeren	Inpassen	Aanpassen	Transformeren
Beekdalen	✓	✗	✗	3	✗	2	✗	✗	6%	✗
Jonge Zandontginning	✗	✓	✓	15	1	2	4	15%	30%	60%
Oude Zandontginning	✓	✓	✗	6,5	2	4	✗	13%	26%	✗
Peelkernontginning	✗	✓	✓	15	1	2	4	15%	30%	60%
Peelrandontginning	✓	✓	✗	6,5	2	4	✗	13%	26%	✗
Urbane gebieden	✓	✗	✗	3	3	✗	✗	9%	✗	✗

Een draagkracht van 60% wil zeggen dat er binnen een gebied van 100 hectare 60 hectare kan worden benut voor zonneparken (inclusief hun landschappelijke randen en ruimte tussen de panelen). Dat betekent dus ook dat dat gebied een opwekpotentie heeft van 60 GWh per jaar.

De opwekpotentie van een zoekgebied kan dus worden berekend door eerst te kijken uit welke landschapstypen dat zoekgebied bestaat en vervolgens per landschapstype het onbelemmerd oppervlak te vermenigvuldigen met de draagkracht. Door dit voor de drie landschapsstrategieën (inpassen, aanpassen, transformeren) te doen kan een bandbreedte worden bepaald.

Rekenvoorbeeld :
Zoekgebied X bevat 100 hectare onbelemmerd oppervlak waarvan 50 hectare jonge zandontginning, 30 hectare oude zandontginning, 10 hectare beekdalen en 10 hectare urbane gebieden.

De berekening van de opwekpotentie per landschapsstrategie is dan als volgt (zie Tabel 47 voor de percentages).

Bij de landschapsstrategie ‘inpassen’ is de draagkracht in de jonge zandontginning 15%, in de oude zandontginning 13%, in de beekdalen 0% en in urbane gebieden 9%. Vermenigvuldiging van de oppervlakten met deze draagkracht levert een opwekpotentie van:
Jonge zandontginning: 15% x 50 ha. = 7,5 ha.
Oude zandontginning: 13% x 30 ha. = 3,9 ha.
Beekdalen: niet mogelijk bij inpassen = 0 ha.
Urbane gebieden: 9% x 10 ha. = 0,9 ha.
Totale draagkracht bij ‘Inpassen’: 7,5 + 3,9 + 0 + 0,9 = 12,3 ha. met een potentie van 12,3 GWh/jr.

Bij de landschapsstrategie ‘aanpassen’ is de draagkracht in jonge zandontginning 30%, in de oude zandontginning 26%, in de beekdalen 6% en in de urbane gebieden 0%. Vermenigvuldiging van de oppervlakten met deze draagkracht levert een opwekpotentie van:
Jonge zandontginning: 30% x 50 ha. = 15 ha.

Oude zandontginning: 26% x 30 ha. = 7,8 ha.
Beekdalen: 6% x 10 ha. = 0,6 ha.
Urbane gebieden: niet mogelijk bij aanpassen = 0 ha.
Totale draagkracht bij 'aanpassen': 15 + 7,8 + 0,6 +0 = 23,4 ha, met een potentie van 23,4 GWh/jr.

Bij de landschapsstrategie 'transformeren' is de draagkracht in jonge zandontginning 60%, in de oude zandontginning 0%, in de beekdalen 0% en in de urbane gebieden 0%. Vermenigvuldiging van de oppervlakten met deze draagkracht levert een opwekpotentie van:
Jonge zandontginning: 60% x 50 ha. = 30 ha.
Totale draagkracht bij 'transformeren': 30 + 0 + 0 + 0 = 30 ha, met een potentie van 30 GWh/jr.
In dit (fictieve) rekenvoorbeeld is de bandbreedte in de opwekpotentie dus 12,3 tot 30 GWh/jr.

Indien een (deel van een) zoekgebied in cultuurhistorisch waardevol landschap is gelegen is de draagkracht van dat gebied 75% van de hierboven berekende waarde, om recht te doen aan de grotere kwetsbaarheid van dergelijke gebieden voor aantasting.

Voor de berekening van de opwekpotentie per zoekgebied toont onderstaande tabel de onderverdeling van de zoekgebieden in de verschillende landschapstypen:

Daarbij zij opgemerkt dat binnen zoekgebied 22 is geen onbelemmerd oppervlak aanwezig is. Bij zoekgebied 27 gaat het om slechts ca. 1 hectare. Doordat het onbelemmerd oppervlak binnen deze zoekgebieden zo klein is worden deze twee zoekgebieden verder niet meegenomen in de beoordeling.

Tabel 48 **Landschapstypen per zoekgebied t.b.v. draagkrachtberekening. De landschapstypen zijn: Beekdalenlandschap (BD), Jonge zandontginningen (JZ), Oude zandontginningen (OZ), Peelkernontginning (PK), Peelrandontginning (PR), Urbane Gebieden (UG).**

Zoek-gebied	Onbelemmerd oppervlak (ha)	Opbouw zoekgebied uit landschapstypen						Percentage zoekgebied in CHW landschap
		BD	JZ	OZ	PK	PR	UG	
1	741	0%	61%	39%	0%	0%	0%	29%
2	377	1%	99%	0%	0%	0%	0%	0%
3	342	1%	0%	90%	0%	9%	0%	0%
4	117	7%	0%	0%	0%	93%	0%	0%
5	488	3%	0%	0%	97%	0%	0%	45%
6	251	7%	0%	0%	29%	64%	0%	0%
7	701	6%	0%	0%	94%	0%	0%	95%
8	355	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
9	464	12%	0%	17%	1%	70%	0%	0%
10	269	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%
11	49	8%	0%	92%	0%	0%	0%	0%
12	520	0%	0%	0%	77%	23%	0%	31%
13	32	22%	0%	78%	0%	0%	0%	5%
14	4	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
15	131	9%	3%	89%	0%	0%	0%	100%
16	153	50%	0%	50%	0%	0%	0%	0%
17	1105	13%	0%	40%	42%	6%	0%	0%
18	119	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
19	281	7%	0%	88%	0%	0%	6%	94%
20	433	5%	95%	0%	0%	0%	0%	3%

21	460	0%	0%	8%	29%	*63%*	*0%*	94%
22	0	0%	0%	0%	0%	*0%*	*0%*	0%
23	58	0%	54%	46%	0%	*0%*	*0%*	100%
24	691	5%	56%	39%	0%	*0%*	*0%*	9%
25	1340	2%	98%	0%	0%	*0%*	*0%*	0%
26	560	3%	8%	0%	89%	*0%*	*0%*	0%
27	1	0%	33%	67%	0%	*0%*	*0%*	100%
28	290	7%	93%	0%	0%	*0%*	*0%*	0%
29	181	2%	98%	0%	0%	*0%*	*0%*	100%
30	91	3%	96%	1%	0%	*0%*	*0%*	100%
31	198	1%	68%	31%	0%	*0%*	*0%*	100%
32	408	6%	56%	37%	0%	*0%*	*1%*	0%
33	624	2%	88%	9%	0%	*0%*	*0%*	1%
34	146	8%	92%	0%	0%	*0%*	*0%*	0%
35	40	0%	28%	72%	0%	*0%*	*0%*	0%
36	110	0%	87%	13%	0%	*0%*	*0%*	0%
37	95	0%	99%	1%	0%	*0%*	*0%*	0%
38	1187	18%	14%	59%	6%	*3%*	*1%*	29%

7.5.3 *Beoordelingscriterium en effectbeoordeling*

Voor alle zoekgebieden is voor de drie landschapsstrategieën een opwekpotentie berekend. Per zoekgebied is gekeken welke van de drie strategieën de laagste, en welke de hoogste potentie heeft. Deze beide getallen vormen een bandbreedte voor de totale opwekpotentie van dat zoekgebied.
Enige aanpassing hierop is dat zoekgebieden die gelegen zijn in het verzorgingsgebied van hoofdstation Hapert een neutrale beoordeling (‘0’) hebben gekregen ongeacht hun opwekpotentie, omdat uit correspondentie met de netbeheerder Enexis is gebleken dat hier een gerede kans is dat nieuwe grootschalige opwek pas na 2030 gerealiseerd kan worden, aangezien eerst de netinfrastructuur moet worden verzwaard en/of uitgebreid.

Tabel 49 **Beoordelingscriterium energieproductie zonneparken**

	Beoordeling minimale en maximale potentie
0	<50 GWh/jr of ligging in verzorgingsgebied Hapert.
+	50 t/m 100 GWh/jr
++	> 100 GWh/jr

Tabel 50 **Effectbeoordeling zoekgebieden energieproductie zon.**

Zoekgebied	Opwekpotentie (GWh/jr), min.	Opwekpotentie (GWh/jr), max.	Zoekgebied	Opwekpotentie (GWh/jr), min.	Opwekpotentie (GWh/jr), max.
1	98	271	20	62	248
2	56	224	21	48	96
3	0	88	22	0	0
4	0	29	23	6	14
5	63	251	24	91	224
6	32	65	25	197	788
7	75	302	26	82	326
8	40	160	27	0	0
9	2	110	28	40	162
10	40	161	29	20	80
11	0	12	30	10	39
12	70	221	31	21	61
13	0	7	32	54	136
14	0	1	33	90	330
15	2	24	34	20	81
16	0	24	35	5	11
17	134	277	36	16	58
18	13	54	37	14	56
19	0	49	38	121	253

Figuur 57 **Ligging van het verzorgingsgebied van station Hapert.**

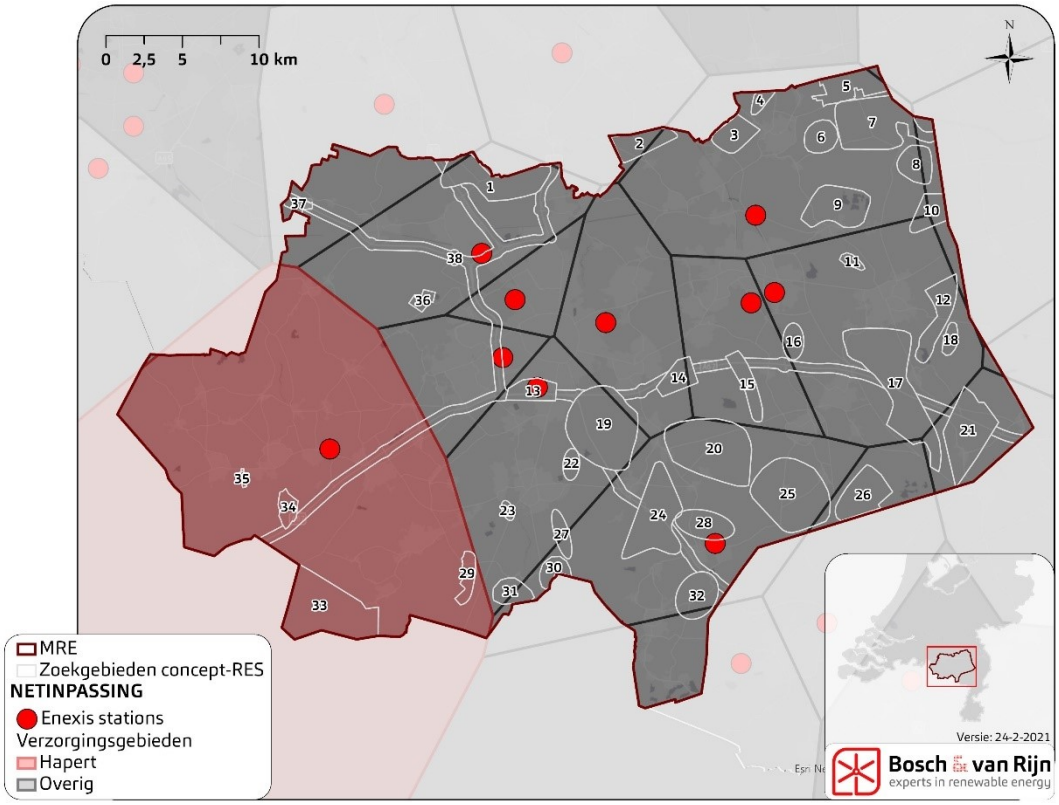

7.6 Zonneparken en netinpassing

Zoals ook genoemd in de RES is netinpassing een belangrijk onderdeel van de energietransitie. Op dit onderwerp hebben de MRE-gemeenten, de waterschappen en de provincie Noord-Brabant nauw contact met netbeheerder Enexis.

In het planMER is gekozen om de zoekgebieden voor dit thema te beoordelen op de afstand tot het dichtstbij gelegen hoofdstation van de hoogspanningsinfrastructuur. Deze afstand zegt globaal iets over de haalbaarheid van een individueel zonnepark.

Aanvullend daarop, en afwijkend van de vijfpuntsschaal die verder in het MER gehanteerd wordt, is een extra beoordelingsklasse toegevoegd (‘---‘) voor locaties die gelegen zijn in het verzorgingsgebied van hoofdstation Hapert. Van dit gebied heeft Enexis aangegeven dat de aansluiting van meer grootschalige opwek op korte- en middellange termijn niet mogelijk is, omdat eerst de capaciteit van het station moet worden uitgebreid. Dit heeft deels te maken met de recente aansluiting van enkele grote windparken in de gemeenten Reusel – De Mierden (windpark High Tech Agrocampus) en Bladel (Windpark De Pals). Omdat met dit capaciteitsprobleem de kans bestaat dat realisatie voor 2030 niet mogelijk is kunnen windparklocaties in dit gebied mogelijk geen bijdrage leveren aan de RES, die kijkt naar de mogelijkheden tot 2030.

Een belangrijk voordeel voor systeemefficiëntie is dat zonne- en/of windparken bij elkaar in de buurt liggen, zodat ofwel gebruik gemaakt kan worden van cable pooling ofwel de eventuele verzwaring van het net op een efficiënte manier kan worden opgepakt. Daarom zijn locaties waar zowel zon als wind mogelijk zijn gunstig vanuit het oogpunt van systeemefficiëntie. Omdat wind meer ruimtelijke belemmeringen kent en er wel zon-locaties zijn waar geen wind mogelijk is, maar geen windparklocaties waar geen zonneparken mogelijk zijn, is een beoordelingscriterium op dit onderwerp (combinatie zon/wind) niet opgenomen als beoordelingscriterium voor wind.

Tabel 51 **Beoordelingskader netinpassing zonne-energie**

Score	Beoordeling van zoekgebieden zon
Afstand tot hoofdstation	
- - -	Ligging in verzorgingsgebied van hoofdstation Hapert.
- -	> 10 km afstand tot hoofdstation
-	5 tot 10 km afstand tot hoofdstation
0	<5 km tot hoofdstation
Combinatie zon/wind mogelijk	
0	Geen combinatie zon/wind mogelijk
+	Combinatie zon/wind mogelijk

Tabel 52 **Effectbeoordeling zoekgebieden netinpassing zon**

Zoekgebied	Afstand tot netcapaciteit	Combi zon/wind	Zoekgebied	Afstand tot netcapaciteit	Combi zon/wind
1	-	+	20	0	+
2	-	+	21	--	+
3	-	+	22		
4	-	+	23	-	0
5	-	0	24	0	+
6	-	0	25	-	+
7	-	+	26	-	+
8	--	0	27		
9	0	0	28	0	0
10	--	0	29	---	+
11	-	0	30	--	0
12	--	0	31	--	+
13	0	+	32	0	0
14	-	0	33	---	+
15	0	+	34	---	0
16	0	0	35	---	0
17	-	+	36	0	0
18	--	+	37	-	0
19	-	+	38		0

7.7 Bredere thema's zon

Naast de milieuthema's zijn in de concept-RES ook enkele andere onderwerpen benoemd die belangrijk zijn binnen de metropoolregio en daarom ook in de ruimtelijke afweging voor grootschalige opwek betrokken moeten worden.

Onderstaande paragrafen schetsen de wijze waarop deze thema's betrokken zijn bij de beoordeling van de zoekgebieden en tonen diverse kaarten om deze beoordeling te illustreren. De beoordeling zelf is voor alle bredere thema's gebundeld weergegeven in paragraaf 7.8.

7.7.1 *Landbouw*

Hoewel de gedachte bij de ontwerpende sessies (die hebben geleid tot de zoekgebieden) was dat zonneparken een belangrijke rol kunnen spelen bij de transitie naar natuur-inclusieve of energie-inclusieve landbouw is uit het bouwstenenatelier met stakeholders naar voren gekomen dat dit beeld niet gedeeld wordt door de agrarische sector. Voor natuur-inclusieve landbouw en extensivering is meer ruimte nodig, wat niet samengaat met het gedeeltelijk gebruiken van de schaarse landbouwgrond voor zonneparken. Grootschalige zonneparken zijn rendabel (daar stuurt de SDE ook op); kleinere zonneparken zijn niet of nauwelijks rond te rekenen en kunnen dus ook weinig (financieel) bijdragen aan de landbouwtransitie, is het idee.

Het feit dat landbouwgrond schaars is en schaarser wordt, en de stelling vanuit de stakeholders dat de bodem onder een zonnepark niet direct na uitgebruikname weer voor agrarische activiteiten kan worden ingezet, leiden tot een vermeend negatief effect van zonneparken op landbouwgrond, met name op de gebieden met grotere percelen, waar efficiënt geboerd kan worden.

Criterium: aantasting landbouwstructuur	
0	Zoekgebied bestaat voornamelijk uit kleinschalig landschap.
-	Zoekgebied bestaat voornamelijk uit grootschalig landschap.

Figuur 58 **In grootschalige landschappen wordt efficiënt geboerd. Realisatie van zonneparken in dergelijke gebieden kan aantasting van de landbouwstructuur tot gevolg hebben.**

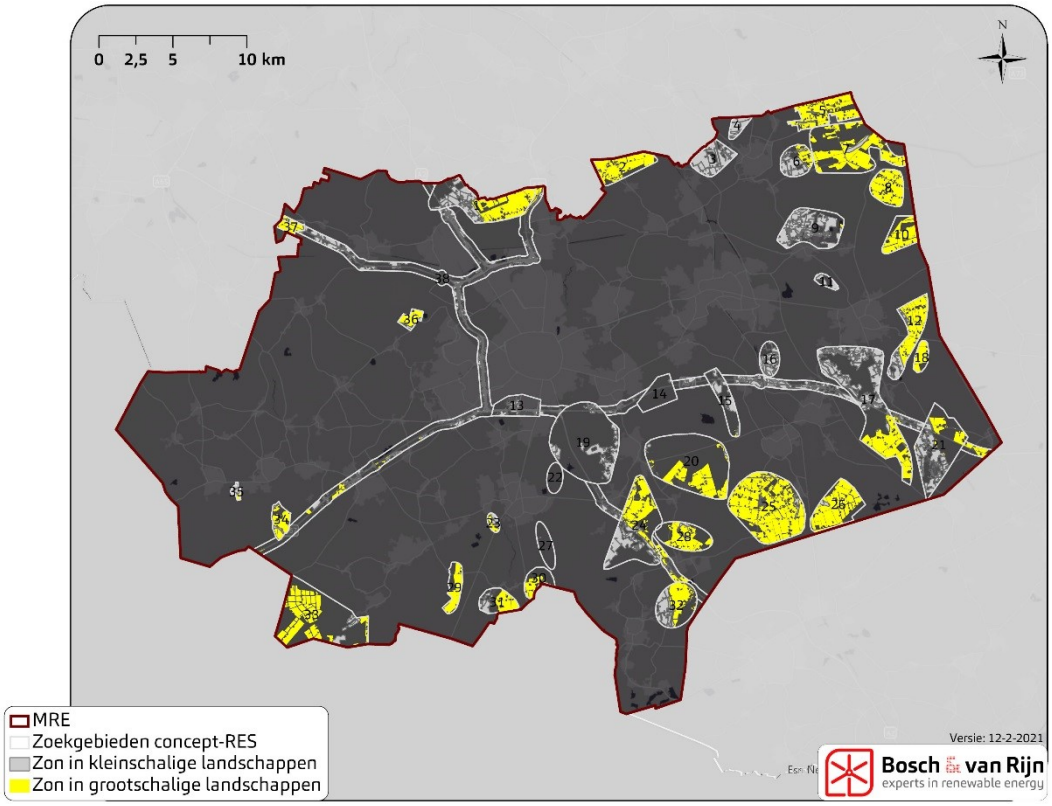

7.7.2 *Natuurontwikkeling*

Effecten van zonneparken op de bodem zijn op het detailniveau van het planMER niet zeer onderscheidend; daarvoor is het te onderzoeken gebied, maar ook de inrichting van zonneparken nog te weinig concreet.

Ook vanuit de natuurorganisaties is tijdens het bouwstenenatelier naar voren gekomen dat de kansen om met de revenuen van zonneparken nieuwe natuur te realiseren gering zijn, door de bescheiden rentabiliteit van zonneparken, met uitzondering van de zeer grote zonneparken.
Hoewel de concept-RES de mogelijkheid noemt van verdienmodellen die kunnen worden ingezet voor natuurontwikkeling wordt deze lijn in het planMER niet verder doorgezet: dergelijke koppeling hoeft geen geografische component te hebben (de te ontwikkelen natuur hoeft niet nabij het te ontwikkelen zonnepark te liggen), waardoor geen onderscheidende beoordeling op dit onderwerp mogelijk is.

In sommige gevallen kan een zonnepark een positief effect hebben op de omliggende natuur. Het gaat dan met name om de groene randen van het zonnepark en het feit dat binnen het zonnepark geen intensieve (agrarische) activiteiten worden ontplooid.
Positieve effecten van zonneparken zijn met name te verwachten op landbouwgrond direct aansluitend op natuurgebieden: dit kan leiden tot lagere stikstofuitstoot op die gebieden en biedt mogelijkheden voor het vernatten van de grond.

Dergelijke gebieden zijn reeds in het provinciale beleid van een aanduiding voorzien: de Groenblauwe mantel. Groenblauwe mantel betreft gebieden met multifunctioneel cultuurlandschap die dienen als buffer voor waardevolle natuurgebieden tegen invloeden van buitenaf. Met de Groenblauwe mantel wordt tevens de structuur van het NNB versterkt. Binnen de Groenblauwe mantel moet op zoek worden gegaan naar nieuwe economische dragers waarmee ecologische waarden (biodiversiteit, stikstofreductie) en overige waarden kunnen worden gecreëerd. Energieprojecten kunnen worden ingezet om de ontwikkeling van natuurgebieden en de Groenblauwe mantel mogelijk te maken.

Criterium: kansen groenblauwe mantel	
0	Zoekgebied geheel of grotendeels buiten groenblauwe mantel.
+	Zoekgebied geheel of grotendeels binnen groenblauwe mantel.

Figuur 59 **Ligging zoekgebieden met mogelijkheden voor zon ten opzichte van de groenblauwe mantel.**

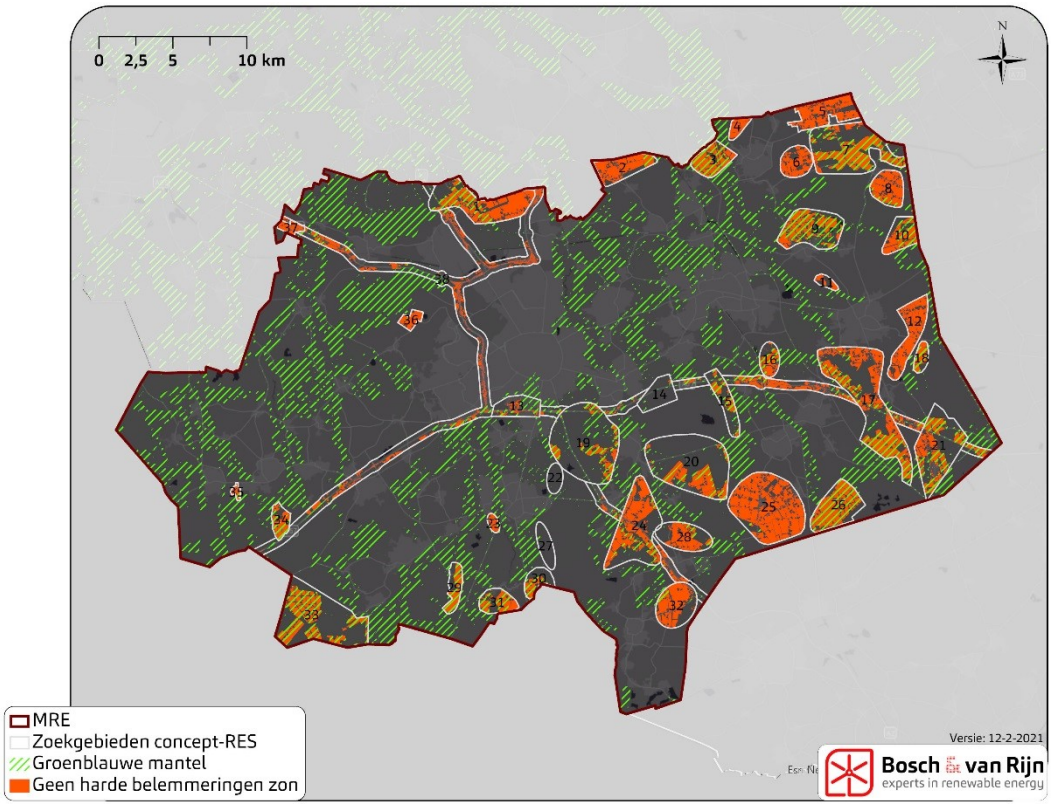

7.7.3 *Economie*

Aangezien het planMER de onderbouwing is voor de RES 1.0 die ziet op 2030 valt toepassing van nieuwe technologieën buiten de reikwijdte van het planMER. Toekomstige werkgelegenheid kan samengaan met (de bouw en exploitatie) van zonneparken, maar zorgt niet voor onderscheid tussen de zoekgebieden.
Beoordelingscriteria die wel een raakvlak hebben met dit bredere thema:

- Ligging t.o.v. grootverbruikers van energie (dichtbij scoort beter i.v.m. directe koppeling, verduurzaming (innovatieve) bedrijfsvoering en verlichting van de belasting op het net).

- Aantal recreatiebestemmingen in en nabij het zoekgebied. Dit is een indicator van de recreatieve waarde van (de omgeving van) een zoekgebied.

Criterium: ligging t.o.v. grootverbruikers	
0	Geen bedrijventerreinen binnen 500m van zoekgebied.
+	Tenminste 1 bedrijventerrein binnen 500m van zoekgebied.
Criterium: Aantal recreatiebestemmingen nabij zoekgebied.	
0	Geen recreatiebestemmingen binnen 500m van zoekgebied.
-	Minder dan 10 recreatiebestemmingen binnen 500m.
--	10 of meer recreatiebestemmingen binnen 500m.

Figuur 60 **Ligging van bedrijventerreinen en recreatiebestemmingen binnen de MRE.**

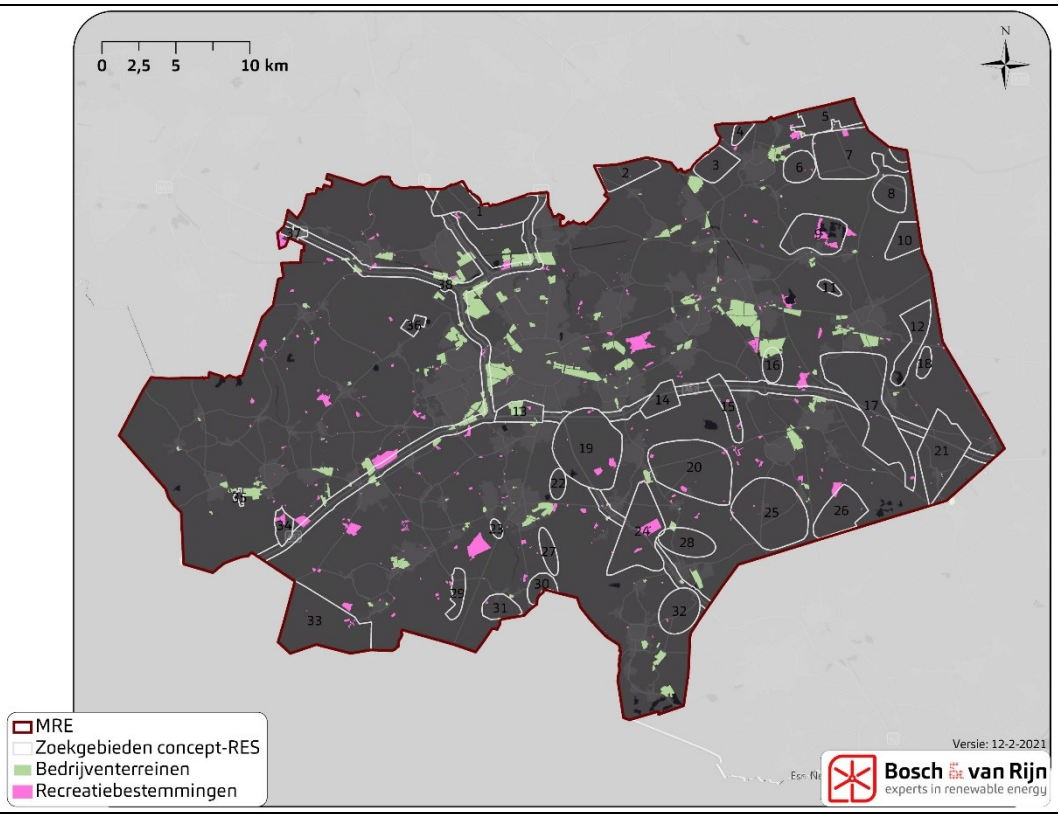

7.7.4 *Water*

Zonneparken kunnen een positief effect hebben op de waterhuishouding, omdat een zonnepark samen kan gaan met waterbergingsgebieden. Onder een zonnepark kan het waterpeil hoger zijn, waardoor de capaciteit van het gebied verbetert. Daarbij komt dat er minder water onttrokken hoeft te worden op gronden met zonneparken dan (bijvoorbeeld) gronden die agrarisch worden ingezet.
Daarnaast kunnen zonneparken een (indirect) positief effect hebben op de waterkwaliteit, aangezien er minder uitspoeling optreedt bij een zonnepark ten opzichte van een bemest perceel.

Criterium: effect op grond- en oppervlaktewater

0	Buiten waterbergingsgebied en zonder onttrekkingsverbod[31].
+	Ligging in waterbergingsgebied of met onttrekkingsverbod.
++	Ligging in waterbergingsgebied met onttrekkingsverbod.
Criterium: effect op waterkwaliteit	
0	Ligging buiten grondwaterbescherming- of waterwingebied.
+	Ligging binnen grondwaterbescherming- of waterwingebied.

Figuur 61 **Ligging van waterbergings-, grondwaterbeschermings- en waterwingebieden in de MRE.**

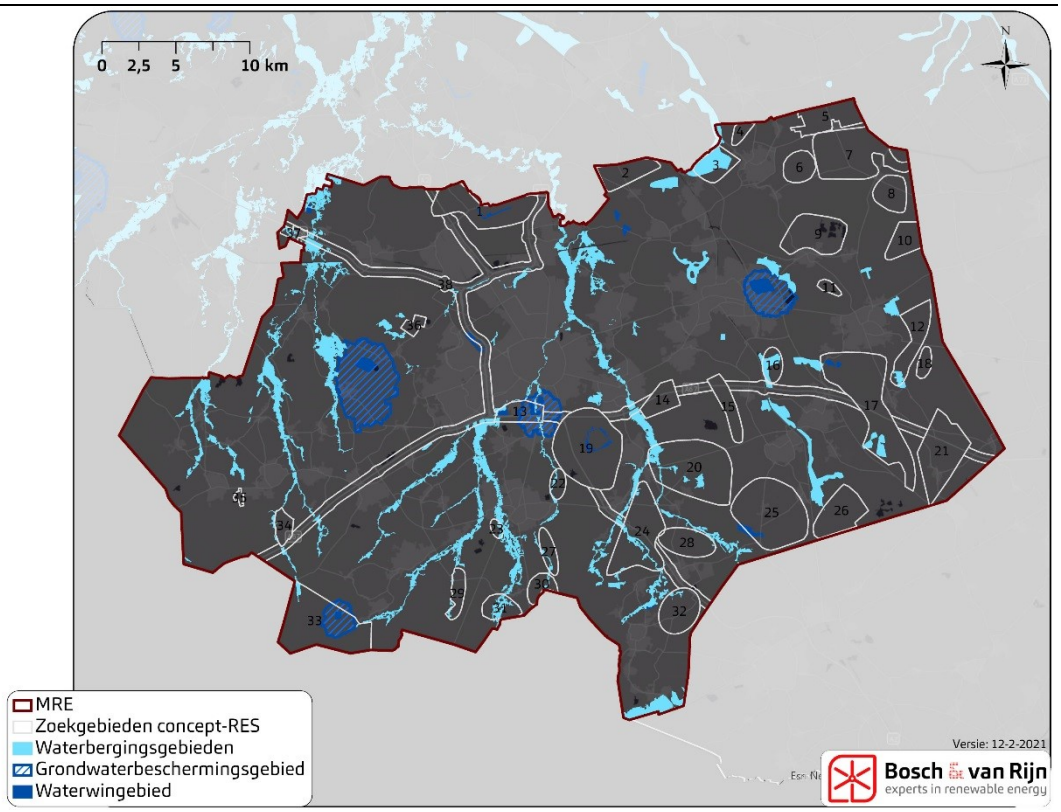

[31] Peildatum onttrekkingsverboden: 27 januari 2021.

7.8 Samenvattende beoordelingstabel zon

	Opbrengst		Landschap					Ecologie						Net		Bredere thema's					
Zoekgebied	Opwekpotentie, min.	Opwekpotentie, max.	Karakteristiek	Bestaande structuren	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Maat en schaal	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Hotspots	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt	Afstand tot netcapaciteit	Combi zon/wind	Aantasting landbouwstructuur	Ligging in groenbl mantel	Ligging nabij grootverbruikers	Recreatie	Grond- en oppervlaktewater	Waterkwaliteit en -beschikbaarheid
1	98	332	-	0	0	-	+	0	0		-	-	-	-	+	-	+	0	-	+	+
2	56	225	-	+	0	-	+	0	0		0	-	0	-	+	-	0	0	-	+	0
3	44	88	--	-	-	--	0	0	0		-	-	-	-	+	0	+	+	-	++	0
4	15	29	-	0	0	-	0	0	0		0	-	0	-	+	0	0	0	-	+	0
5	64	252	-	+	0	0	+	0	0		0	-	0	-	0	-	0	+	-	+	0
6	33	87	-	0	0	-	0	0	0		-	-	0	-	0	0	0	+	-	+	0
7	77	304	-	+	-	0	+	0	0		-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	0
8	40	160	-	+	-	0	+	0	0		-	-	0	--	0	-	0	+	0	+	0
9	56	111	--	-	-	-	0	0	0		-	0	-	0	0	0	+	+	--	+	0
10	40	161	-	+	0	0	+	0	0		-	-	-	--	0	-	+	0	0	+	0
11	6	12	--	-	-	--	0	0	0		0	0	-	-	0	0	0	0	0	+	0
12	70	250	-	+	0	0	+	0	0		0	-	0	--	0	-	0	+	0	++	0
13	4	7	--	-	-	--	-	0	0		0	0	-	0	+	0	+	+	-	+	+
14	0	1	--	-	-	--	0	-	-		--	-	--	-	0	0	+	0	--	+	0
15	12	25	--	-	-	--	0	-	0		-	-	-	0	+	0	+	0	-	+	0
16	15	24	--	--	--	--	--	0	0		0	0	0	0	0	0	+	+	-	++	0
17	143	415	--	-	-	-	0	0	0		-	-	-	-	+	-	+	+	-	++	+
18	13	54	-	+	-	0	+	0	0		0	-	0	--	+	-	+	0	0	+	0
19	25	49	--	-	-	--	0	0	0		--	-	-	-	+	0	+	0	--	0	+
20	63	249	-	+	0	-	+	0	0		--	-	-	0	+	-	+	+	--	+	0
21	48	126	-	0	-	-	0	0	0		-	-	-	--	+	-	+	+	-	+	0
22	0	0																			
23	6	19	-	0	-	-	+	0	0		0	0	-	-	0	-	+	0	-	+	0
24	93	296	--	0	-	--	0	0	0		0	0	-	0	+	-	+	+	-	+	0
25	199	790	-	+	0	-	+	0	0		0	-	0	-	+	-	0	+	-	+	+
26	83	327	-	+	0	0	+	0	0		-	-	-	-	+	-	+	0	-	++	0
27	0	0																			
28	42	163	-	+	0	-	+	0	0		-	0	-	0	0	-	0	+	-	+	0
29	20	80	-	+	-	-	+	0	0		-	-	-	---	+	-	+	0	-	+	0
30	10	40	-	+	-	-	+	0	0		-	-	-	--	0	-	+	0	-	+	0
31	21	73	-	0	-	-	+	0	0		-	0	-	--	+	-	+	+	-	+	0
32	55	177	-	0	-	-	0	0	0		-	-	0	0	0	-	0	+	-	+	0
33	91	346	-	+	0	-	+	0	0		--	-	-	---	+	-	+	0	--	+	+
34	21	81	-	+	0	-	+	0	0		-	-	-	---	0	-	+	0	--	+	0
35	5	14	--	-	-	--	0	0	0		-	-	0	---	0	-	+	+	0	0	0
36	16	61	-	+	0	-	+	0	0		0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0
37	14	57	-	+	0	-	+	0	0		0	0	0	-	0	-	0	0	-	+	0
38	133	319	--	-	-	--	0	0	0		-	-	-		0	0	+	+	--*	++	+

Hoofdstuk 8 Alternatieven

8.1 Inleiding en totstandkoming alternatieven

In de RES moeten keuzes gemaakt worden die de regio enerzijds in staat stellen voldoende duurzame energie op te wekken met wind- en zonneparken, maar daarbij ook voldoende rekening houden met het milieu en systeemefficiëntie (kortgezegd: de kosten van het aansluiten van alle opwek op het elektriciteitsnet).

Om te helpen bij het maken van deze keuzes beschrijft het planMER 3 alternatieven, die op verschillende ontwerpprincipes gebaseerd zijn. Bij het ontwerpen van deze alternatieven is input opgehaald bij diverse stakeholders en initiatiefnemers. Tevens zijn de ruimtelijke principes uit het Klimaatakkoord betrokken.

Ruimtelijke principes Klimaatakkoord

1. Zuinig en zo veel mogelijk meervoudig ruimtegebruik.
Dit kan door niet meer ruimte voor energietransitie te gebruiken dan strikt noodzakelijk is en zo de impact voor landschap, natuur en landbouw zoveel mogelijk te beperken.

2. Combineren van opgaven en investeringen met andere opgaven.
Energietransitie is vaak niet de enige opgave in een regio. Ook voor woningbouw, bedrijventerreinen, verbetering bereikbaarheid, transitie in de landbouw zal ruimte nodig zijn. Deze andere opgaven bieden ook kansen voor de energietransitie.

3. Vraag en aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar
Dit beperkt de hoeveelheid ruimte die nodig is voor infrastructuur. Denk bij elektriciteit onder andere aan hoogspanningsverbindingen. Daarbij vragen niet alleen de verbindingen veel ruimte, maar ook de bijbehorende elektriciteitsstations. Bij bovengrondse verbindingen hebben masten een grote impact op de omgeving.

4. Aansluiten bij gebiedsspecifieke kenmerken
Iedere regio/ieder gebied in Nederland is uniek. Kansen en mogelijkheden in steden zijn anders dan in het landelijk gebied. De open polderlandschappen zijn anders dan de coulisselandschappen.

De alternatieven zijn:

Alternatief 'Energielandschappen'. Focus op clustering. Alleen (delen van) zoekgebieden benutten waar de combinatie van zon en wind mogelijk is in de jonge ontginningsgebieden, waar grootschalige zonneparken passen. Hierbij wordt voor zonneparken de landschapsstrategie 'transformeren' toegepast.
Er zijn 13 zoekgebieden waar de combinatie van wind met zon in jonge ontginningsgebieden voorkomt en die dus 'meedoen' in het alternatief Energielandschappen. De betreffende zoekgebieden bevinden zich bijna allemaal aan de noord- en zuidrand van het MRE gebied. Het alternatief bevat 20 windparklocaties. Dit alternatief sluit aan bij het ruimtelijke principe van meervoudig ruimtegebruik.

Alternatief 'Spreiding'. Focus op kleinschaligheid. Windparken op grote afstand van elkaar (>5km) om interferentie of te zware landschappelijke belasting te voorkomen. Daarbij kleinschalige zonneparken conform de landschapsstrategie 'inpassen' in de kleinschalige landschappen binnen de zoekgebieden. Het alternatief Spreiding omvat (delen van) 25 zoekgebieden voor zon en 14 windparklocaties. Dit

alternatief sluit aan bij het ruimtelijke principe van aansluiten bij gebiedsspecifieke kenmerken.

Alternatief 'Netinpassing': Focus op systeemefficiëntie. Alleen (delen van) zoekgebieden die op korte afstand (<5km) van hoofdstations gelegen zijn. Voor zonneparken wordt hierbij de landschapsstrategie 'aanpassen' toegepast.
In totaal zijn er 16 zoekgebieden voor zon en 5 windparklocaties die aan deze voorwaarde voldoen. Dit alternatief sluit aan bij het ruimtelijke principe van vraag en aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar.

Onderstaande figuren tonen de 3 alternatieven.

Figuur 62 **Alternatief Energielandschappen**

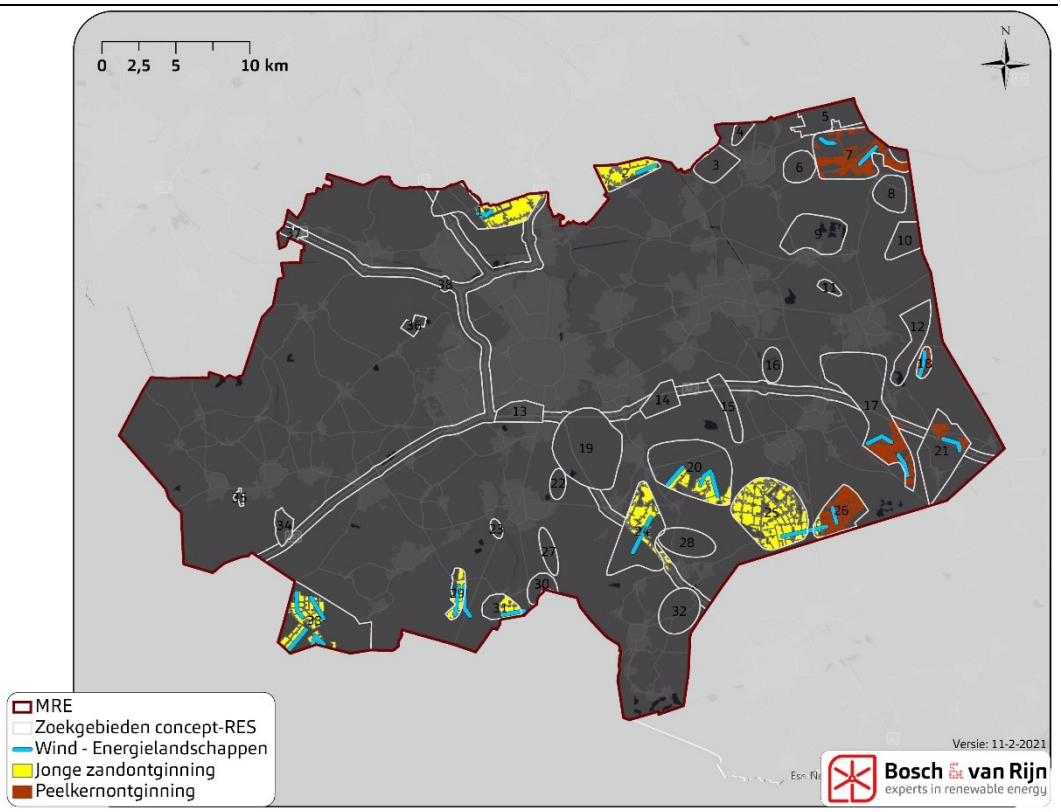

Figuur 63 **Alternatief Spreiding**

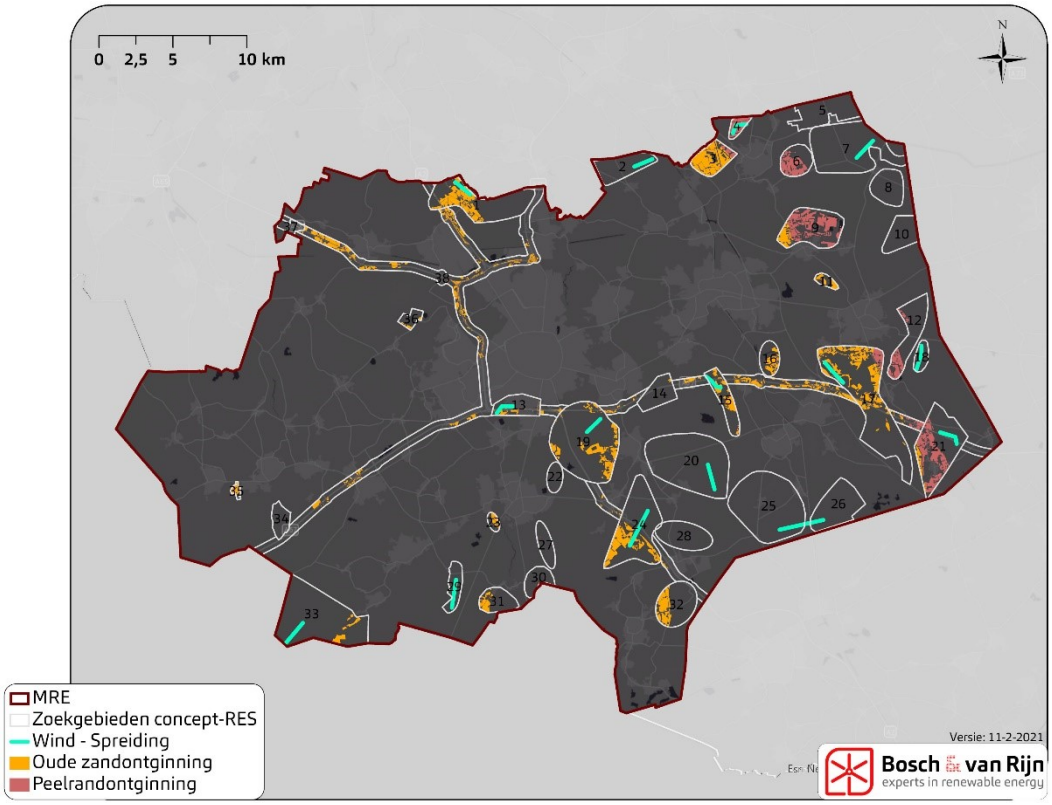

Figuur 64 **Alternatief Netinpassing**

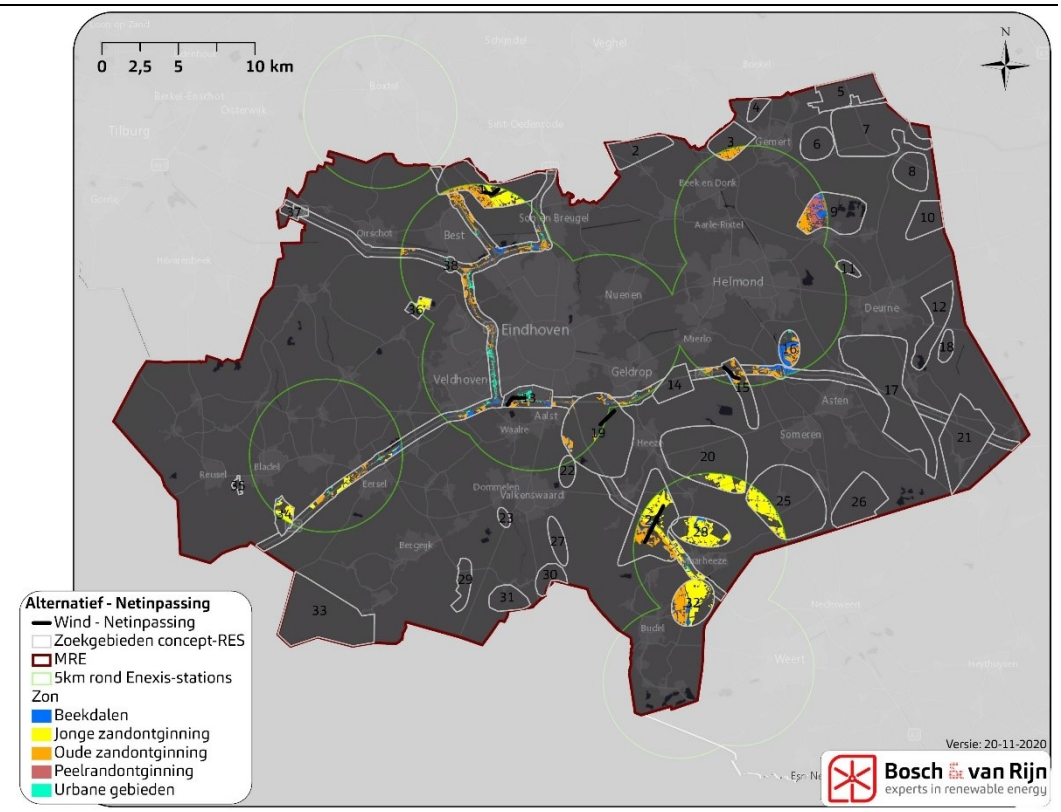

8.2 Milieubeoordeling alternatieven

Deze drie alternatieven zijn op dezelfde wijze beoordeeld als de individuele zoekgebieden. In sommige gevallen bevat een alternatief slechts een gedeelte van een zoekgebied (bijvoorbeeld een specifiek landschapstype, of een gedeelte dat binnen 5km van een hoofdstation gelegen is). Dit kan leiden tot een aangepaste score. De volgende pagina's tonen zowel de volledige beoordelingstabellen per alternatief als een geaggregeerde (en beter leesbare) totaaltabel.

De alternatieven zijn elk opgebouwd uit delen van zoekgebieden. Daarom zal de detailbeoordeling per zoekgebied iets afwijken van de effectbeoordeling van dat gehele zoekgebied. Daarnaast gaat het bij de MER-alternatieven om combinaties van zonne- en windenergie.
Zie ook de technische bijlage landschap (Bijlage C) voor de nieuwe verdeling in landschapstypen die aan de aangepaste beoordeling ten grondslag ligt en de aangepaste draagkrachtberekening.

Onderstaande tabellen geven per alternatief de effectbeoordeling op alle thema's.

Tabel 53 Totale effectbeoordeling Alternatief 'Energielandschappen'. Zoekgebieden waar geen zon of wind mogelijk is zijn niet getoond.

				Milieuthema's wind													Milieuthema's zon										Bredere thema's wind							Bredere thema's zon							
Zoekgebied	Opwek wind	Opwek zon	Opwek zon + wind	Aantal woningen < 500m	Aantal woningen < 1000 m	Woningen<500m per GWh	Woningen<1000m per GWh	Andere geluidsbronnen	Visuele Interferentie	Effect op herkomstwaarde	Effect op gebruikswaarde	Effect op belevingswaarde	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt	Karakteristiek	Bestaande structuren	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Maat en schaal	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt	Potentie voor natuurontwikkeling	Versterking groenblauwe mantel	Ligging t.o.v. grootverbruikers	Aantal recreatiebestemmingen <500m	Afstand tot netcapaciteit	Water - Waterberging	Radar - Ligging in 500-voetszone	Aantasting landbouwstructuur	Ligging in groenblauwe mantel	Ligging nabij grootverbruikers (BT<500m)	Aantal recreatiebestemmingen <500m	Grond- en oppervlaktewater	Waterkwaliteit en -beschikbaarheid	Afstand tot netcapaciteit	Combi zon wind
1	45	271	316	35	173	0,4	1,9	nee	0	--	--	--	0	-	-	-	--	-	+	0	-	+	0	0	0	0	-	0	+	0	0	-	0	-	-	0	0	-	+	+	-	+
2	45	224	269	8	44	0,2	1,0	nee	0	0	--	-	0	-	-	-	--	-	+	0	-	+	0	0	0	-	0	0	+	0	-	-	0	-	-	0	0	-	+	0	-	+
7	105	302	407	10	72	0,1	0,7	ja	0	--	--	--	0	-	-	-	--	-	+	-	0	+	0	0	-	-	-	+	+	+	0	-	0	-	-	+	+	-	+	0	-	+
17	90	275	365	44	150	0,3	1,0	nee	--	0	--	-	-	-	--	-	--	-	+	0	0	+	0	0	-	-	-	+	+	+	0	--	-	0	-	+	+	-	++	+	-	+
18	45	54	99	13	41	0,3	0,9	nee	0	--	--	-	-	0	-	-	0	-	0	-	0	+	0	0	0	-	0	0	+	0	0	--	0	-	-	+	0	0	+	0	--	+
20	165	248	413	31	183	0,2	1,1	nee	--	-	--	-	-	-	-	-	--	-	+	0	-	+	0	0	--	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	--	+	0	0	+
21	45	60	105	6	35	0,1	0,8	ja	0	--	--	--	--	--	-	--	--	-	+	-	0	+	0	0	-	-	-	+	+	+	0	--	0	0	-	+	+	-	+	0	--	+
24	60	224	284	16	48	0,3	0,8	ja	0	-	--	-	-	-	-	-	--	-	+	0	-	+	0	0	0	0	-	+	+	+	-	0	-	0	-	+	+	-	+	0	0	+
25	45	788	833	41	112	0,9	2,5	ja	0	0	--	-	-	0	--	--	0	-	+	0	-	+	0	0	0	-	0	0	0	+	0	-	0	0	-	0	+	-	+	+	-	+
26	45	326	371	50	149	1,1	3,3	nee	--	-	--	-	-	0	-	--	0	-	+	0	0	+	0	0	-	-	-	+	+	0	0	-	0	0	-	+	0	-	++	0	-	+
29	120	80	200	10	33	0,1	0,3	ja	-	--	--	--	0	-	-	-	--	-	+	-	-	+	0	0	-	-	-	+	+	0	0	---	0	0	-	+	0	-	+	0	---	+
31	60	61	121	11	39	0,2	0,7	nee	0	--	--	0	-	0	-	--	--	-	+	-	-	+	0	0	-	0	-	+	+	+	0	--	0	0	-	+	+	-	+	0	--	+
33	210	330	540	43	196	0,2	0,8	nee	--	0	--	-	-	-	--	--	--	-	+	0	-	+	0	0	--	-	-	0	+	0	-	---	0	0	-	+	0	--	+	+	---	+

Tabel 54 **Tabel 55** **Totale effectbeoordeling Alternatief 'Spreiding'. Zoekgebieden waar geen zon of wind mogelijk is zijn niet getoond.**

				Milieuthema's wind													Milieuthema's zon										Bredere thema's wind							Bredere thema's zon							
Zoekgebied	Opwek wind	Opwek zon	Opwek zon + wind	Aantal woningen < 500m	Aantal woningen < 1000 m	Woningen<500m per GWh	Woningen<1000m per GWh	Andere geluidsbronnen	Visuele Interferentie	Effect op herkomstwaarde	Effect op gebruikswaarde	Effect op belevingswaarde	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt	Karakteristiek	Bestaande structuren	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Maat en schaal	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt	Potentie voor natuurontwikkeling	Versterking groenblauwe mantel	Ligging t.o.v. grootverbruikers	Aantal recreatiebestemmingen <500m	Afstand tot netcapaciteit	Water - Waterberging	Radar - Ligging in 500-voetszone	Aantasting landbouwstructuur	Ligging in groenblauwe mantel	Ligging nabij grootverbruikers (BT<500m)	Aantal recreatiebestemmingen <500m	Grond- en oppervlaktewater	Waterkwaliteit en -beschikbaarheid	Afstand tot netcapaciteit	Combi zon wind
1	45	31	76	22	88	0,5	2,0	nee	0	--	--	--	0	-	-	-	--	--	-	-	-	0	0	0	0	-	-	0		0	0	-	0	-	0	+	0	-	+	+	-	+
2	45		45	22	81	0,5	1,8	nee	0	0	--	-	0	-	-	-	--											0		0	-	-	0	-								
3		44	44															--	-	-	-	0	0	0	-	-	-								0	+	+	-	++	0	-	0
4	45	14	59	24	118	0,5	2,6	ja	0	0	--	--	0	0	-	-	0	-	0	0	-	0	0	0	0	-	0	0		0	0	-	0	-	0	0	0	-	+	0	-	+
6		21	21															-	0	0	-	0	0	0	-	-	0								0	0	+	-	+	0	-	0
7	60		60	6	31	0,1	0,5	ja	0	--	--	--	-	-	-	-	--											+		+	0	-	0	-								
9		53	53															-	0	0	-	0	0	0	-	0	-								0	+	+	--	+	0	0	0
11		6	6															--	-	-	-	0	0	0	0	0	-								0	0	0	0	+	0	-	0
12		14	14															-	0	-	-	0	0	0	0	-	0								0	0	+	0	++	0	--	0
13	45	3	48	6	1611	0,1	35,8	ja	0	-	--	--	0	-	-	--	--	--	-	-	-	0	0	0	0	0	-	0		+	0	0	-	-	0	+	+	-	+	+	0	+
14			0															--	-	-	-	0	-	-	--	-	--								0	+	0	--	+	0	-	0
15	45	11	56	12	45	0,3	1,0	ja	0	--	--	-	0	--	-	-	--	--	-	-	-	0	-	0	-	-	-	0		0	-	0	0	-	0	+	0	-	+	0	0	+
16		10	10															--	-	-	-	0	0	0	0	0	0								0	+	+	-	++	0	0	0
17	60	65	125	24	83	0,4	1,4	nee	0	0	--	-	--	--	-	--	--	--	-	-	-	0	0	0	0	0	-	+		+	0	--	-	0	0	+	+	-	++	+	-	+
18	45		45	13	41	0,3	0,9	nee	0	--	--	-	-	--	--	--	--											0	+	0	0	--	0	-								
19	45	24	69	1	67	0,0	1,5	nee	0	--	--	-	-	-	--	-	--	--	-	-	-	0	0	0	--	-	-	+		0	-	-	0	-	0	+	0	--	0	+	-	+
20	60		60	8	44	0,1	0,7	nee	0	-	--	-	-	-	-	-	--											+		+	-	-	-	-								
21	45	33	78	6	35	0,1	0,8	ja	0	--	--	--	-	0	-	-	0	-	0	-	-	0	0	0	-	-	-	+		+	0	--	0	0	0	+	+	-	+	0	--	+
23		3	3															--	-	-	-	0	0	0	0	0	-								0	+	0	-	+	0	-	0
24	60	35	95	16	48	0,3	0,8	ja	0	-	--	-	-	0	--	--	0	--	-	-	-	0	0	0	0	0	-	+		+	-	0	-	0	0	+	+	-	+	0	0	+
25	45		45	41	112	0,9	2,5	ja	0	0	--	-	-	-	--	--	--											0		+	0	-	0	0								
29	60		60	2	18	0,0	0,3	nee	0	--	--	--	0	-	--	--	--											+		0	0	---	0	0								
31		6	6															--	-	-	-	0	0	0	-	0	-						0		0	+	+	-	+	0	--	0
32		20	20															--	-	-	-	0	0	0	0	0	0								0	+	+	-	+	0	0	0
33	60	8	68	2	17	0,0	0,4	nee	0	0	--	-	0	-	--	--	--	--	-	-	-	0	0	0	--	-	-	0		0	-	---	0	0	0	+	0	--	+	+	---	+
35		4	4															--	-	-	-	0	0	0	-	-	0								0	+	+	0	0	0	---	0
36		2	2															--	-	-	-	0	0	0	0	0	0								0	0	0	0	0	0	0	0
38		88	88															-	-	-	-	0	0	0	-	-	-								0	+	+	--*	++	+		0

Tabel 56 Totale effectbeoordeling Alternatief 'Netinpassing'. Zoekgebieden waar geen zon of wind mogelijk is zijn niet getoond.

				Milieuthema's wind												Milieuthema's zon										Bredere thema's wind							Bredere thema's zon							
Zoekgebied	Opwek wind	Opwek zon	Opwek zon + wind	Aantal woningen < 500m	Aantal woningen < 1000 m	Woningen<500m per GWh	Woningen<1000m per GWh	Andere geluidsbronnen	Visuele Interferentie	Effect op herkomstwaarde	Effect op gebruikswaarde	Effect op belevingswaarde	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt	Karakteristiek	Bestaande structuren	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Maat en schaal	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen & overige besch. srt	Potentie voor natuurontwikkeling	Versterking groenblauwe mantel	Ligging t.o.v. grootverbruikers	Aantal recreatiebestemmingen <500m	Afstand tot netcapaciteit	Water - Waterberging	Radar - Ligging in 500-voetszone	Aantasting landbouwstructuur	Ligging in groenblauwe mantel	Ligging nabij grootverbruikers (BT<500m)	Aantal recreatiebestemmingen <500m	Grond- en oppervlaktewater	Waterkwaliteit en -beschikbaarheid	Afstand tot netcapaciteit	Combi zon wind
1	45	77	122	17	130	0,4	2,9	nee	0	--	--	--	0	-	-	-	--	-	0	0	-	0	0	0	0	0	-	0	+	0	0	-	0	-	-	+	0	-	+	+	-	+
3		19	19															--	-	-	--	0	0	0	-	-	-									0	+	+	-	++	0	-	0
9		53	53															--	-	-	-	0	0	0	0	0	0									0	+	+	--	+	0	0	0
11		1	1															--	-	-	--	0	0	0	0	0	-									0	0	0	0	+	0	-	0
13	45	7	52	6	1611	0,1	35,8	ja	0	-	--	--	0	--	-	-	--	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	0	+	+	0	0	-	-	0	+	+	-	+	+	0	+
15	45	12	57	12	45	0,3	1,0	ja	0	--	--	-	-	--	--	--	--	--	-	-	--	0	-	0	-	-	-	0	+	0	-	0	0	-	0	+	0	-	+	0	0	+
16		24	24															--	-	--	--	-	0	0	0	0	0									0	+	+	-	++	0	0	0
19	45	13	58	1	67	0,0	1,5	nee	0	--	--	-	-	-	--	--	--	--	-	-	--	0	0	0	--	-	-	+	+	0	-	-	0	-	0	+	0	--	0	+	-	+
20		51	51															-	+	0	-	+	0	0	-	-	0									-	+	+	--	+	0	0	0
24	60	114	174	16	48	0,3	0,8	ja	0	-	--	-	-	-	-	-	--	-	0	-	-	0	0	0	0	0	-	+	+	+	-	0	-	0	-	+	+	-	+	0	0	+
25		74	74															-	+	0	-	+	0	0	0	-	0									-	0	+	-	+	+	-	0
28		82	82															-	+	0	-	+	0	0	-	0	-									-	0	+	-	+	0	0	0
32		109	109															-	0	-	-	0	0	0	-	-	0									-	0	+	-	+	0	0	0
34		24	24															-	+	0	-	+	0	0	-	-	-									-	+	0	--	+	0	---	0
36		18	18															-	+	0	-	+	0	0	0	-	0									-	0	0	0	0	0	0	0
38		137	137															--	-	-	--	0	0	0	-	-	-									0	+	+	--*	++	+		0

Tabel 57 toont de opgetelde effectbeoordeling per beoordelingscriterium, waarbij een *relatieve beoordeling* is toegepast van de alternatieven ten opzichte van elkaar. Dat wil zeggen dat de kleuren in de tabel met name iets zeggen over hoeveel beter of slechter een alternatief scoort dan de andere alternatieven. De opgestelde beoordeling is direct gebaseerd op de beoordeling van de individuele zoekgebieden waar elk alternatief uit bestaat.

Tabel 57 **Samenvattende effectbeoordeling van de 3 alternatieven.**

Beoordelingscriterium	Alternatief		
	Energie-landschappen	Spreiding	Netinpassing
Energieproductie			
Opwek wind (TWh/jr)	1,1	0,8	0,2
Opwek zon (TWh/jr)	3,2	0,5	0,8
Opwek wind + zon (TWh/jr)	4,3	1,3	1,1
Wind Leefomgeving			
Aantal woningen < 500m	--	-	0
Aantal woningen < 1000 m	0	--	-
Woningen<500m per GWh	-	-	0
Woningen<1000m per GWh	0	-	--
Andere geluidsbronnen	-	--	0
Wind Landschap			
Visuele Interferentie	-	0	0
Effect op herkomstwaarde	--	--	-
Effect op gebruikswaarde	--	--	-
Effect op belevingswaarde	--	--	-
Wind Ecologie			
Natura 2000-gebieden	--	-	0
Natuurnetwerk Brabant	-	--	0
Hotspots			
Broedvogels	-	--	0
Wintervogels	-	--	0
Vleermuizen & overige besch. srt	-	--	0
Wind Netaansluiting			
Afstand tot hoofdstation	--	-	0
Zon Landschap			
Karakteristiek	0	--	-
Bestaande structuren	+	-	0
Cultuurhistorische waarden	0	--	-
Zichtbaarheid	0	-	-
Maat en schaal	+	0	0
Zon Ecologie			
Natura 2000-gebieden	0	-	-
Natuurnetwerk Brabant	0	-	0
Hotspots			
Broedvogels	-	--	0
Wintervogels	-	--	0
Vleermuizen & overige besch. srt	0	-	0
Zon Netaansluiting			
Afstand tot netcapaciteit	-	--	0
Combi zon wind	+	+	0
Bredere thema's			
Landbouw - Aantasting landbouwstructuur (zon)	--	0	-
Natuur - nog te realiseren NNB (wind)	+	+	0
Natuur - versterking groenblauwe mantel (wind)	+	+	0
Natuur - versterking groenblauwe mantel (zon)	+	+	+
Economie - Ligging t.o.v. grootverbruikers (wind)	+	+	0
Economie - Ligging t.o.v. grootverbruikers (zon)	0	+	+
Economie - Ligging t.o.v. recreatiebestemmingen (wind)	-	-	-
Economie - Ligging t.o.v. recreatiebestemmingen (zon)	-	--	-
Water - Effect op waterbergingscapaciteit (wind)	-	-	-
Water - Effect op waterbergingscapaciteit (zon)	+	+	+
Water - Effect op waterkwaliteit	+	++	+
Radar - Ligging windparken in 500-voetszone	-	--	-

8.3 Analyse alternatieven

De drie alternatieven hebben een duidelijk verschillend karakter:

- Het aantal zoekgebieden waarbinnen grootschalige opwek mogelijk wordt gemaakt varieert van 13 (Energielandschappen) tot 28 (Spreiding).
- De opwekpotentie varieert van 1,1 TWh/jr (Netinpassing) tot 4,4 TWh/jr (Energielandschappen). Daarmee is wel duidelijk dat het goed mogelijk is om het gewenste aandeel grootschalige opwek in de RES (0,57 TWh/jr) te behalen, en dat het daarbij mogelijk is om te optimaliseren voor (bijvoorbeeld) milieueffecten, systeemefficiëntie en/of lokaal draagvlak. Daarnaast bieden de zoekgebieden ook potentie voor aanvullende grootschalige opwek na 2030.
- Het aandeel windenergie in de zon/wind-verdeling varieert van 23% (Netinpassing) tot 61% (Spreiding).

Deze variatie kan helpen bij het kiezen van een regionale strategie voor grootschalige opwek. Hierbij moet ook de koppeling met systeemefficiëntie in acht worden genomen: grote wind- en zonneparken, clustering van opweklocaties en een groter aandeel windenergie worden door de netbeheerder gezien als gunstige ontwikkelingen die helpen de maatschappelijke kosten te drukken.

Figuur 65 **Opwekpotentie van de drie MER-alternatieven, en hun verdeling in zonne- en windenergie.**

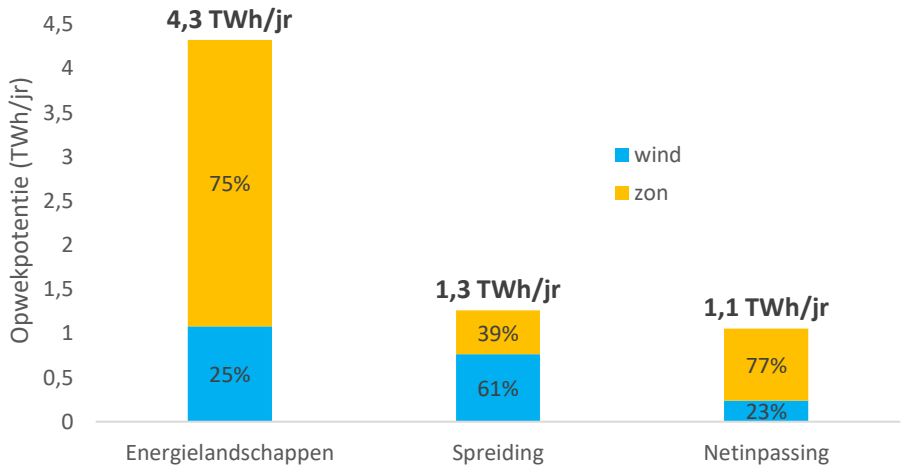

Hoofdstuk 9 Mitigerende maatregelen

Er zijn verschillende mitigerende en compenserende maatrelegen om negatieve milieueffecten te verzachten, te voorkomen of te compenseren. De toepassing van dergelijke maatregelen valt buiten het detailniveau en de reikwijdte van dit MER, maar deze paragraaf geeft op hoofdlijnen een overzicht. Daarbij dient voorop gesteld te worden dat locatiekeuze vaak de belangrijkste potentiële mitigerende maatregel is: locaties kiezen voor zonne- en windparken op die plekken waar de negatieve effecten het kleinst zijn. Aangezien locatiekeuze een belangenafweging is zal het toch voorkomen dat op bepaalde plekken toch negatieve effecten kunnen optreden. In dat geval geven onderstaande beschrijvingen een eerste aanzet voor mitigatiemaatregelen.

9.1 Windturbines

9.1.1 *Geluid*

Windturbines produceren geluid. Indien dit zou leiden tot normoverschrijding bieden alle windturbinefabrikanten standaard stillere instellingen waar een windturbine tijdelijk gebruik van kan maken, bijvoorbeeld in de nachtperiode. Dergelijke maatregelen hebben enig productieverlies tot gevolg. Dergelijke maatregelen kunnen ook worden toegepast indien uit onderzoek blijkt dat (geluids)verstoring van vogels optreedt.

9.1.2 *Slagschaduw*

Wanneer windturbines meer slagschaduw op omliggende woningen zouden produceren dan wettelijk toegestaan dienen zij stilgezet te worden, totdat de slagschaduw niet langer over de betreffende woningen beweegt. Dergelijke stilstand is geautomatiseert, waarbij de gegevens van omliggende woningen tijdens de bouw worden ingeregeld. Onderdeel van de vergunningprocedure is onderzoek of eventuele wettelijke verplichting tot stilstand leidt tot een onrendabel project. De ervaring leert dat bij afstanden vanaf ca. 400-500 meter dergelijke stilstand geen significante gevolgen voor de business case meer heeft.

9.1.3 *Vleermuizen*

Indien uit projectspecifiek ecologisch onderzoek blijkt dat een windpark een significant negatief effect op vleermuizen heeft kunnen mitigerende maatregelen getroffen worden in de vorm van een stilstandregeling, waarbij windturbines in bepaalde omstandigheden automatisch stilgezet worden. Vleermuizen zijn doorgaans met name actief in de schermerperiode van de late zomer en vroege herfst, mits het niet te hard waait en/of regent. In dergelijke omstandigheden leveren windturbines niet veel energie, waardoor het tijdelijk stilzetten geen groot effect heeft op de economische haalbaarheid.

9.1.4 *Vogels*

Er zijn mitigerende maatregelen bekend voor omstandigheden waarbij het risico voor bepaalde vogelsoorten kan worden verlaagd. Zo is bij windpark Krammer (in Zeeland) een beelddetectiesysteem in gebruik waarmee de nabijheid van zeearenden kan worden geregistreerd en bepaalde windturbines tijdelijk worden stilgezet. Dergelijke systemen zijn kostbaar en op dit moment alleen voor relatief grote windparken rendabel te installeren. Noodzaak en haalbaarheid van eventuele toepassing van dergelijke systemen zal op projectniveau moeten worden onderzocht.

9.2 Zonneparken

9.2.1 *Effecten op bodem*

Bekend is dat de inrichting van een zonnepark van grote invloed is op het effect op de bodem: het verder uit elkaar plaatsen van tafels van zonnepanelen en het toepassen van smalle tafels hebben beide een positief effect op de bodemkwaliteit. Ook is er een verschil tussen zuid-georiënteerde en oost-westgeoriënteerde parken; doordat in de laatste een veel hogere bedekkingsgraad optreedt is ook het effect op de bodem groter.

9.2.2 *Effect op waterhuishouding*

Ter bevordering van de mogelijkheden tot klimaatadaptatie zijn de volgende mogelijkheden door de waterschappen benoemd:

- Het zo lang mogelijk vashouden van neerslag binnen een zonnepark door dit niet via greppels, slootjes of drainage af te voeren, maar jaarrond op het zonnepark op te vangen en te laten infiltreren naar het grondwater.
- Het geschikt maken van het zonnepark om een grondwaterstijging aan te kunnen: 10 cm in peilgestuurde gebieden en enkele decimeters in hellende gebieden op de zandgronden.
- Het inrichten van zonneparken om ook water van elders in de winter op te vangen om daarmee het grondwater te voeden en een buffer te maken voor het voorjaar en de zomer.
- Het meenemen van het bodemtype bij het ontwerp van concrete zonneparken om negatieve invloed op de waterhuishouding vroegtijdig te ontdekken.

9.2.3 *Effecten op biodiversiteit*

Om eventuele achteruitgang van de biodiversiteit binnen een zonnepark te voorkomen zijn er diverse mogelijkheden: het laten van voldoende ruimte tussen de tafels met zonnepanelen en ook onder de zonnepanelen helpt, evenals het werken met afrastering die kleine diersoorten de doorgang niet blokkeert. Daarbij zij aangemerkt dat uit een recent onderzoek van Universiteit Wageningen[32] blijkt dat de biodiversiteit binnen een aantal onderzochte zonneparken van minimaal 1 jaar oud hoger ligt dan in een gemiddeld productielandschap, ook voor de meest compacte

[32] Verkenning van bodem en vegetatie in 25 zonneparken in Nederland, Schotman et al, Wageningen Environmental Research, 2021.

opstellingen. Wel stelt het onderzoek dat toepassing van maaibeheer een groot positief effect kan hebben op de biodiversiteit.

9.2.4 *Effecten op vogels*

Effecten op vogels hebben vooral betrekking op de geschiktheid van een gebied voor vogels om te broeden of te foerageren. De parkinrichting kan hierbij een groot effect hebben. Extensief beheerde percelen met zonneparken in intensieve landbouwgebieden bieden gelegenheid om voor Rode Lijst-soorten geschikte habitat te creëren. Een voorwaarde daarbij is dat een substantieel deel van het grondoppervlak niet wordt beschaduwd door de panelen en braak ligt of als vogelakker wordt beheerd. (Bron: Kwetsbare soorten voor energie-infrastructuur in Nederland, *Wageningen Environmental Research*, 2018)

9.2.5 *Effecten op landschap*

Voor wat betreft landschap trachten mitigerende maatregelen de impact op ruimtelijke kwaliteit te beperken/voorkomen. Impact op ruimtelijke kwaliteit heeft met name te maken met het ruimtebeslag, het eventuele zicht op het zonnepark en hoe dit voor een onrustig of negatief veranderd beeld kan zorgen. Voor landschap gaat het daarom vooral om zichtbelemmerende maatregelen.
De navolgende paragraaf gaat wat dieper in op enkele maatregelen die genomen kunnen worden om zonneparken beter in het landschap in te passen, of om de effecten te verminderen.

9.3 Mitigatie van landschappelijke effecten van zonneparken

9.3.1 *Landschappelijke inpassing*

Bij landschappelijke inpassing wordt rekening gehouden met onder andere:

- *De hoogte van de zonnepanelen:* Door deze lager te houden, kunnen lage landschappelijke randen het zicht op grootschalige zonneparken beperken. Daardoor kan bijvoorbeeld het open karakter van het landschap behouden blijven.
- *Afstemmen op kavelstructuur en uitlijnen van de opstellingen:* Door opstellingen en rijen van zonnepanelen netjes uit te lijnen en goed af te stemmen met de bestaande kavelstructuur ontstaat er een logischer en rustiger beeld.
- *Afstand tot de waarnemer:* Een inpassing kan plaatsvinden op alleen grotere afstanden van waarnemers. Door het zonnepark op grote afstand van de waarnemer te plaatsen, ontstaat een wijdte tussen waarnemer en rand van het zonnepark, waardoor details vervagen en het zonnepark begint te vervallen tegen de achtergrond.

Invulling van dergelijke maatregelen is projectspecifiek. Locatiespecifieke omstandigheden kunnen er toe leiden dat bepaalde mitigerende maatregelen niet kunnen worden toegepast of weinig effect hebben. Binnen het detailniveau van het planMER wordt gekeken naar hoe grootschalige zonneparken kunnen worden ingepast in het landschap van de MRE en wat het effect daarvan is. Bovenstaande mitigerende maatregelen passen niet bij het detailniveau van het planMER, omdat in het

planMER geen specifieke locaties voor grootschalige zonneparken worden aangewezen.

9.3.2 *Landschappelijke randen*

Een andere mitigerende maatregel is het creëren van landschappelijke randen rondom de opstellingen van zonnepanelen. Een landschappelijk rand kan met name zicht op zonnepark minimaliseren of helemaal doen verdwijnen. Hierdoor kan (in veel gevallen) ruimtelijke kwaliteit van het landschap behouden worden.

Het landschappelijk inpassen van grootschalige zonneparken kan op verschillende manieren en met verschillende landschappelijke elementen. Toegepaste voorbeelden in Nederland zijn bijvoorbeeld duinen, houtwallen, grondwallen, brede stroken struikbeplantingen en nat-draszones met rietkragen. Kavelstructuren worden vaak gevormd door dit soort randen. Deze randen zijn veelal streekeigen en kenmerkend voor het landschap. Met name voor de inpassing van grootschalige zonneparken zijn ze van belang om gebiedspassende inpassing te creëren.

9.3.3 *Mitigerende maatregelen per landschapstype*

Het uitgangspunt van mitigerende maatregelen binnen de MRE is om ruimtelijke kwaliteit te behouden. Het is daarom belangrijk gebiedseigen oplossingen toe te passen, zoals landschapstype-eigen beplanting of gebiedseigen elementen. Kavelranden en de inrichting ervan kunnen verschillen per landschapstype.

Landschappelijke randen zijn niet altijd effectief voor het jaarrond afschermen van zonneparken. Afhankelijk van de diepte van de randen en de soorten beplanting kan het voorkomen dat dit soort randen ‘s zomers een gesloten karakter hebben, maar ’s winters meer zicht doorlaten. Een ander nadeel van beplantingsranden is dat het enkele jaren kost om ze te laten groeien, waardoor zonneparken in de beginfase wel deels zichtbaar zijn en pas later volledig aan het zicht worden onttrokken.

Tabel 58 geeft een overzicht weer van de landschappelijke randen die voorkomen in het gebied van de MRE. Landschappelijke randen zijn er in meerdere vormen en kunnen verschillen in openheid, dus ook in welke mate ze geschikt zijn om zonneparken aan het zicht te onttrekken. Hier is verder geen rekening mee gehouden, omdat het niet past bij het detailniveau van het planMER.

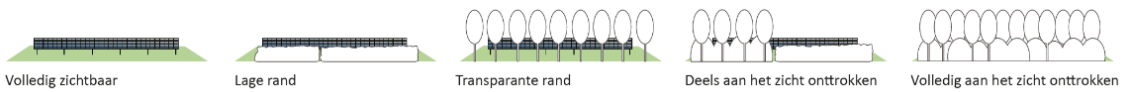

Tabel 58 **Gebiedseigen mitigerende maatregelen per landschapstype.**

Mitigerende maatregel : Landschappelijke randen	BD	JZ	OZ	PR	PK	UG
Kanaaldijk		O	✓			
Watergang	✓	✓	✓			
Watergang met rietzoom	O	O				
Watergang met lage begroeiing	✓	O	✓			
Watergang met singel	✓					
Beek	✓					
Beek met begeleidende beplanting	✓					
Lage smalle beplantingsrand		O	✓	O	O	O
(Bredere) Struweelranden	✓	O	✓	✓	✓	✓
Transparante laanbeplanting	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Transparante perceelscheiding		✓	✓	✓	✓	
Dichte singels	✓		✓			
Broekbos	✓					
Bos	✓	✓	✓	✓	✓	
Omsloten erf		O	✓		✓	
Beukenhaag		O	✓		✓	
Begroeiing tegen en rondom hekwerk		O	✓	O	O	0

✓ *= Toepasbaar*
O = Weinig voorkomend of toepasbaar en/of niet kenmerkend voor het gebied maar wel aanwezig.

** Beekdalenlandschap (BD), Jonge zandontginningen (JZ), Oude zandontginningen (OZ), Peelkernlandschap (PK), Peelrandlandschap (PR), Urbane Gebieden (UG).*

Onderstaand is op foto's weergegeven hoe de landschappelijke randen eruitzien binnen de MRE.

Figuur 66 **Landschappelijke randen van de landschapstypen binnen de MRE.**

Kanaaldijk

Beek

Beek begeleidende beplanting

Watergang

Watergang met riet

Lage begroeiing en hekwerk

Watergang met lage begroeiing zoals Braam

Watergang met singel

Broekbos

Struweelranden

Dichte singels

Beukhaag

Transparante laanbeplanting

Omsloten erf

Bos

Transparante perceelscheiding

9.3.4 *Percentage nuttig te gebruiken zonnepark*

Zonneparken bestaan uit een combinatie van paneelopstellingen en landschappelijke inpassing. De verhouding tussen ruimte voor paneelopstelling en landschappelijke inpassing verschilt per zonnepark. Voor het nader bepalen van de draagkracht op projectniveau zijn indicatieve verhoudingen vastgesteld, waarmee de draagkracht berekend kan worden.

9.3.4.1 Uitleg methode

Bij het bepalen van de verhouding tussen het deel wat daadwerkelijk te gebruiken is en de totaaloppervlakte van een perceel is een standaardmaat voor een landschappelijke inpassingsrand van 10 meter aangehouden. Vervolgens heeft een aantal aspecten invloed op de verhouding nuttig te gebruiken oppervlakte en de landschappelijke inpassing. Figuur 67 geeft de invloed van deze aspecten weer en deze worden vervolgens verder toegelicht.

Figuur 67 **Aspecten die de verhouding tussen de perceeloppervlakte en de nuttig te gebruiker ruimte voor een zonnepark beïnvloeden.**

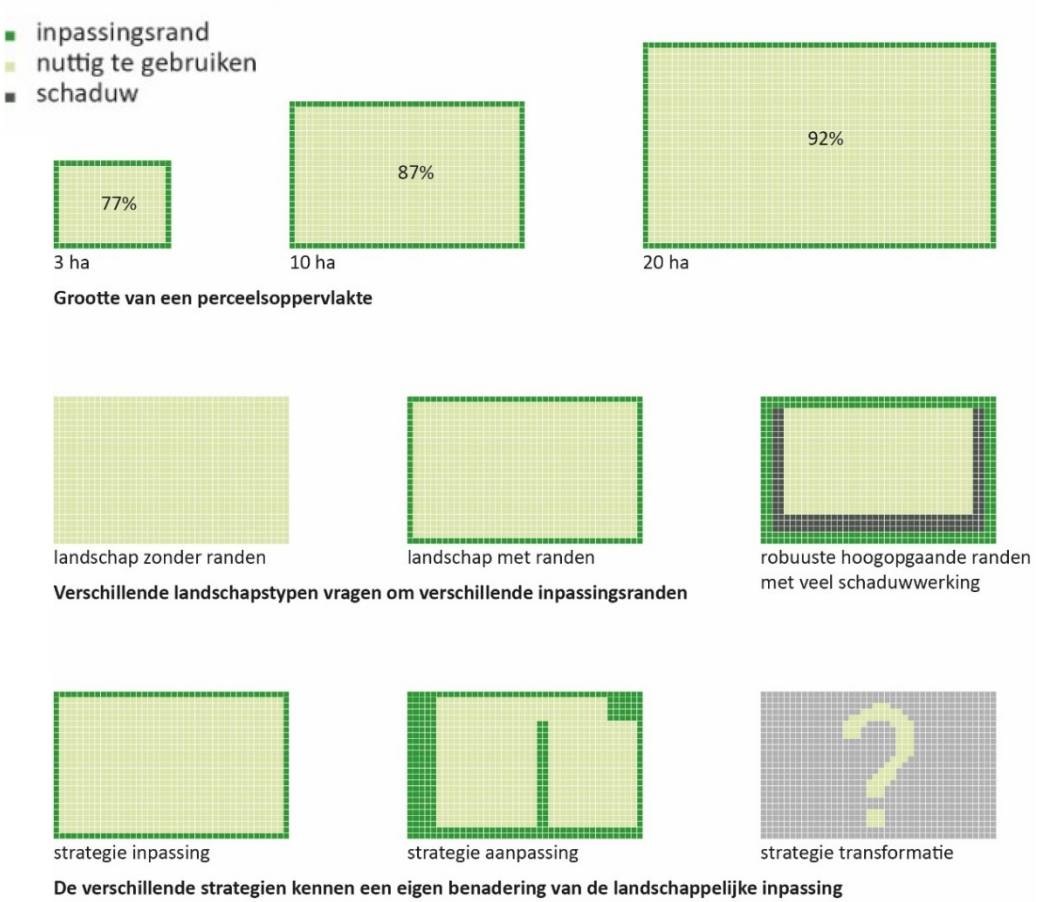

De perceelgrootte heeft invloed op de verhouding nuttig te gebruiken oppervlakte voor zon, omdat de breedtes van inpassingsranden niet mee schalen van kleinere naar grotere zonneparken.

De landschappelijke kenmerken, bijvoorbeeld micro reliëf, sloten, kleine bosschages en structuur van de verkaveling, van landschapstypen zijn medebepalend voor de verhouding nuttig te gebruiken oppervlakte voor zon. In verschillende landschapstypen komen verschillende landschappelijke randen voor met elk hun eigen kenmerken. Het uitgangspunt is dat gebiedseigen landschappelijke randen worden toegepast per landschapstype. In dichtere landschapstypen kunnen dus meer en dichtere randen worden toegepast. In meer open landschappen worden randen eenvoudiger en/of lager. Het zou zelf kunnen dat inpassingsranden bomen, bosschages, heggen e.d. rondom het zonnepark ongewenst zijn in een open landschap. In plaats daarvan zou een park begrensd kunnen worden met een (brede) watergang (of greppel). Dit heeft invloed op de verhouding tussen de perceeloppervlakte en de nuttig te gebruiken ruimte. Waarbij ook rekening wordt gehouden met de schaduwwerking van hoogopgaande beplanting.

De drie strategieën kennen een eigen landschappelijke benadering die invloed heeft op de verhouding nuttig te gebruiken oppervlakte voor zon. De strategie inpassing gaat uit van het behoud van de huidige perceelvorm, een eenvoudige inpassingsrand langs de buitenranden en het gebruik van reeds bestaande randen. Bij de strategie aanpassen worden zonneparken ingezet om het landschap te versterken of terug te brengen naar een oude staat. Dit betekent in sommige landschappen bijvoorbeeld het terugbrengen van een kleinere perceelindeling en/of beplantingsranden. Dit soort ingrepen vraagt om extra ruimte voor landschappelijke inpassing en kan de verhouding nuttig te gebruiken oppervlakte omlaag brengen. Voor de strategie transformatie moet een aanname worden gedaan, omdat hiervoor geen concrete voorbeelden of ontwerpen beschikbaar zijn. De hoogste verhouding binnen het landschapstype is aangehouden, omdat er wordt uitgegaan van een bewuste omvorming van het landschap naar energielandschap, waarbij landschappelijke inpassing minder essentieel wordt geacht.

Vanwege de kwantitatieve aard van de percentagebepalingen worden deze afgerond op vijftallen.

9.3.4.2 Korte beschrijving van het bepalen van de percentages

Een veel voorkomende perceelgrootte in de beekdalen is 3,5 ha. Dit geeft een basispercentage van 80% aan nuttig te gebruiken oppervlakte bij een inpassingsrand van 10 meter breed. De strategieën inpassen en transformeren worden niet toegepast in de beekdalen. De strategie aanpassen vraagt in dit landschapstype om schaalverkleining en het aanbrengen van extra beplantingsranden, waardoor de verhouding nuttig te gebruiken oppervlakte met 15% extra zakt naar 65%.

Een veel voorkomende perceelgrootte in de jonge zandontginningen is 14 ha. Dit geeft een basispercentage van 89% aan nuttig te gebruiken oppervlakte bij een inpassingsrand rondom van 10 meter breed. De strategie inpassen komt neer op dit soort randen, waarvan een deel wellicht al aanwezig is, waardoor het percentage naar boven wordt afgerond naar 90%. Voor de strategie transformeren wordt dezelfde verhouding aangehouden. De strategie aanpassen vraagt in dit landschapstype om weinig verschil met de basisverhouding vanwege de grote schaal van het

landschap, waardoor de verhouding nuttig te gebruiken oppervlakte slechts met 5% extra zakt naar 85%.

Een veel voorkomende perceelgrootte in de oude zandontginningen is 5,5 ha. Dit geeft een basispercentage van 83% aan nuttig te gebruiken oppervlakte bij een inpassingsrand rondom van 10 meter breed. Dit landschap kent echter relatief dichte en hoogopgaande randen, waardoor er extra verlies optreed door schaduwwerking. Binnen de strategie inpassen kunnen gedeeltelijk bestaande randen worden gebruikt, waardoor een deel nuttiger gebruikt kan worden. Dit middelt uit tot een percentage nuttig te gebruiken oppervlakte van 75%. De strategie aanpassen vraagt in dit landschapstype om enig verschil met de strategie inpassen, vanwege de schaal van het landschap en de extra toe te passen beplantingsranden. Daardoor zakt de verhouding nuttig te gebruiken oppervlakte met 10% naar 65%. De strategie transformeren wordt niet toegepast in de oude zandontginningen.

Een veel voorkomende perceelgrootte in de peelkernontginningen is 11,5 ha. Dit geeft een basispercentage van 88% aan nuttig te gebruiken oppervlakte bij een inpassingsrand rondom van 10 meter breed. Zowel het basispercentage als de aard van het landschap zijn sterk vergelijkbaar met de jonge zandontginningen, waardoor de verhoudingen overeenkomen hiermee.

Een veel voorkomende perceelgrootte in de peelrandontginningen is 6 ha. Dit geeft een basispercentage van 84% aan nuttig te gebruiken oppervlakte bij een inpassingsrand rondom van 10 meter breed. Binnen de strategie inpassen kunnen gedeeltelijk bestaande randen worden gebruikt, waardoor omhoog wordt afgerond naar 85%. De strategie aanpassen vraagt in dit landschapstype om schaalverkleining en het aanbrengen van extra beplantingsranden, waardoor de verhouding nuttig te gebruiken oppervlakte met 15% extra zakt naar 70%. De strategie transformeren wordt niet toegepast in de peelrandontginningen.

In urbane gebieden wordt alleen de strategie inpassen toegepast, waarbij slechts beperkt inpassingsranden verwacht worden.

9.3.4.3 Overzicht percentage nuttig te gebruiken deel van een perceel voor zon

Tabel 59 **Overzicht percentage nuttig te gebruiken deel van het zonnepark per landschapsstrategie.**

	Inpassen	Aanpassen	Transformeren
Beekdalen	×	65%	×
Jonge zandontginning	90%	85%	90%
Oude zandontginning	70%	65%	×
Peelkernontginning	90%	85%	90%
Peelrandontginning	85%	70%	×
Urbane gebieden	95%	×	×

** × = Niet toepasbaar*

Hoofdstuk 10 Leemten in kennis en aanzet vervolgonderzoek

In dit hoofdstuk geven wij aan op welke punten nog informatie ontbreekt, of aanvullend onderzoek vereist is. Tevens worden er op het gebied van ecologie een aantal algemene constateringen gedaan op het gebied van cumulatie.

10.1 Leemten in kennis

- Voor concrete windprojecten dient nog een radartoets te worden uitgevoerd op de projectlocatie, om aan te tonen dat aan de eisen van het ministerie van Defensie kan worden voldaan. Met name binnen de 500-voetszone rondom Eindhoven/Volkel/De Peel kan radar een belangrijke belemmering zijn voor windparken.
- Er zijn in het kader van dit planMER geen veldbezoeken uitgevoerd t.b.v. het ecologisch onderzoek. Voor concrete projecten is een ecologisch onderzoek (inclusief veldbezoek) een belangrijk onderdeel van de onderbouwing.
- Windturbinetypes en –opstellingen zijn indicatief om zoekgebieden te vergelijken. Gedetailleerd milieuonderzoek kan pas plaatsvinden in een eventuele projectfase.
- Voor zonneparken zijn de milieueffecten alleen op hoofdlijnen beschouwd, in lijn met het detailniveau van een planMER. Bij besluitvorming over individuele initiatieven moet een landschappelijk ontwerp worden opgesteld en moeten onderzoeken worden uitgevoerd op basis waarvan het zonnepark kan worden ingepast.
- Voor grondgebonden opstellingen met zonnepanelen geldt dat voor een deel bekend is dat zuidgerichte opstellingen leiden tot andere effecten dan oost-west opstellingen. Voor een deel zijn de effecten echter ook nog niet bekend. Voor oost-west opstellingen geldt dat onderzoek nodig is naar de effecten op de bodem en het bodemleven als gevolg van de gewijzigde daglichttoetreding en infiltratie van hemelwater. Gelet op het detailniveau van het planMER hebben deze effecten nog geen rol gespeeld bij de effectbeoordeling, ze spelen wel een rol bij besluitvorming over individuele projecten.
- In het geval van gecombineerde opstellingen van zonne- en windparken kan het geluid van windturbines verder reiken doordat de zonneparken de bodemreflectie veranderen (geluid reikt verder over een harde bodem/procesinstallatie). Hiervoor moet aandacht zijn in vervolgonderzoek op locaties met gecombineerde zon- en windparken.

10.2 Discussie Ecologie

10.2.1 *Sterfte door aanvaringen in breder perspectief*

Tijdens de gebruiksfase van windturbines zal er sprake zijn van aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In voorgaande hoofdstukken is gekeken per mogelijke windparklocatie wat de mogelijke effecten zijn. Echter kan door het realiseren van meerdere windparken binnen de Metropoolregio Eindhoven een gestapeld effect (=cumulatie) optreden op de betreffende vogel- en/of vleermuispopulaties.

Voor vogels zijn de populaties vaak groot en wijdverspreid waardoor sterfte, zelfs bij de realisatie van meerdere windparken tegelijk vaak niet tot een effect op de staat van instandhouding van de betreffende soort leidt. Echter zijn de populaties van aangewezen doelsoorten voor Natura 2000-gebieden vaak kleiner en lokaal te 'definiëren'. Hierdoor kunnen er sneller effecten op de staat van instandhouding van N2000-soorten optreden. Evenwel kan dit optreden bij zowel één windpark als bij meerdere windparken. Met name windparken in de nabijheid (<6km) van Natura 2000-gebieden die zijn aangewezen voor de kraanvogel zijn een aandachtspunt.

Voor vleermuizen zijn de populaties vaak beter lokaal te definiëren. Sterfte door aanvaringen met een enkel windpark leidt vaak niet tot een effect op de staat van instandhouding van betreffende soort. Sterfte door mogelijke windparklocaties per zoekgebied leidt derhalve waarschijnlijk niet tot een effect op de staat van instandhouding, wellicht de grotere zoekgebieden als 17, 19, 20 en 33 uitgezonderd. De verwachte sterfte onder vleermuizen binnen de Metropoolregio Eindhoven is 3 á 5 vleermuisslachtoffers per jaar. Dit betreft voornamelijk de algemenere vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en in mindere mate laatvlieger. Van de gewone dwergvleermuis worden normaliter de meeste slachtoffers verwacht. De 1%-mortaliteitsnorm, zie uitleg tekstkader, voor de gewone dwergvleermuis ligt op circa 51 individuen per jaar. Dit betekent dat bij realisatie van meerdere windparklocaties er goed naar de cumulatie van de windparken gekeken dient te worden. Zodoende zijn bij realisatie alle mogelijke windparklocaties bij de alternatieven zeker effecten op de staat van instandhouding van vleermuizen te verwachten. Geadviseerd wordt dan ook om bij realisatie van meerdere windparken het opleggen van mitigerende maatregelen, zoals toepassing van een stilstandvoorziening, in overweging te nemen.

Effect op de gunstige staat van instandhouding
Bij een aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming onderdeel soortenbescherming dient men aannemelijk te maken dat er geen effect op de Staat van Instandhouding (SvI) van de betreffende soort optreedt. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de 1%-mortaliteitsnorm, wat gelijk staat aan 1% van de jaarlijkse sterfte van de betrokken populatie. Wanneer de voorziene sterfte onder de 1%-mortaliteitsnorm blijft kan een effect op de SvI van de betrokken populatie met zekerheid uitgesloten worden. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) acht dit een acceptabele werkwijze.

NB: Tijdens de gebruiksfase van zonneparken zal er geen sprake zijn van voorzienbare aanvaringsslachtoffers.

10.2.2 *Stikstof*

Bij realisatie van wind- en zonneparken zal er sprake zijn van een tijdelijke en relatief beperkte stikstofuitstoot. Dit wordt veroorzaakt door machinerie tijdens de aanlegfase, zoals kranen en transport. De exacte uitstoot is afhankelijk van de gebruikte machines door aannemer, aanvoerroutes en omvang opstelling. Binnen de Metropoolregio Eindhoven zijn veel Natura 2000-gebieden gelegen. De meeste ini-

tiatieven kunnen derhalve een (beperkte) stikstofdepositie veroorzaken op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. De verwachting is dat bij de zoekgebieden in het uiterste noorden van de MRE, zoals zoekgebied 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7 significante effecten omtrent stikstof zijn uitgesloten. De overige gebieden zullen bij realisatie wellicht wel resulteren in een tijdelijke en beperkte stikstofdepositie. Dit kan resulteren een Wnb-vergunning verplichting, maar de verwachting is dat het aspect stikstof niet zal zorgen voor significant negatieve effecten (wellicht bouw direct tegen N2000 uitgesloten). Dit zal echter op projectniveau moeten worden berekend en onderbouwd.

NB: De aanleg van een windpark zorgt doorgaans voor een hogere stikstofuitstoot dan de aanleg van een zonnepark, vanwege de inzet van groter materieel.

10.2.3 *Cumulatie zon en wind*

Cumulatie van de effecten door wind- en zonneparken is vaak lastig te duiden. Voor windenergie is sterfte door aanvaring het grootste effect, voor zonne-energie is dit het verlies aan foerageergebied. De concentratie van wind- en zonneparken kan dus zorgen voor sterfte én een verlies aan foerageergebied. Dit kan mogelijkerwijs grotere effecten hebben dan de plaatsing van enkel een wind- of zonnepark. Aan de andere kant leidt concentratie van effecten op één locatie wel tot vrijwaring van effecten in andere gebieden. Indien de locatie van de concentratie zorgvuldig gekozen wordt kan dit per saldo minder negatief uitpakken dan de verspreiding van opstellingen binnen de regio.

Daarnaast kan de realisatie van een zonnepark, bijvoorbeeld door verlies van foerageergebied, een verandering van vliegroutes tot gevolg hebben, waardoor een hogere of juist lagere aanvaringskans voor vogels bij een nabijgelegen windpark kan optreden. Andersom kan de realisatie van een windpark ook zorgen voor barrièrewerking waardoor foerageergronden niet langer of juist wel worden bezocht. Deze effecten zijn niet middels een bureaustudie te beoordelen, maar dienen bij een concreet initiatief nader beschreven te worden.

Wat in dit onderzoek wel beschreven is, zijn de verwachte negatieve effecten door plaatsing van wind- en zonneparken rondom Natura 2000-gebieden. Met name de insluiting van Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn voor vogelsoorten door wind- en zonneparken is zeer onwenselijk. Dit is bijvoorbeeld te zien bij het alternatief Energielandschappen, hier worden de Natura 2000-gebieden ‘Groote Peel’ en ‘Deurnsche Peel & Mariapeel’ bij volledige invulling van dit alternatief omringd door zonnevelden en windturbines. De cumulatie van effecten wind en zon is in dit voorbeeld evident.

10.2.4 *Aanbevelingen natuuronderzoek*

Wanneer wind- en zonneparkinitiatieven concreet gemaakt worden is het noodzakelijk om locatiespecifiek nader natuuronderzoek uit te voeren. Met behulp van dit onderzoek kan definitief bepaald worden of er overtredingen van verbodsbepalingen plaatsvinden en of dit vergund kan worden, al dan niet door het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen. Veldonderzoek op locatie geeft een

goed beeld van de vliegbewegingen en vliegintensiteit van vogel- en vleermuissoorten. Dit zijn vaak langdurige en intensieve onderzoeken. Het is daarom zaak op dit op tijd op te starten, zodat deze resultaten ook eerder in het proces een sturende rol kunnen krijgen op het formuleren van de definitieve windturbine- en zonneparklocaties.

10.3 Evaluatieprogramma

Monitoring kan betrekking hebben op het doelbereik vanuit duurzame energieopbrengst en op een evaluatie van de veronderstelde milieueffecten. De toets op doelbereik kan gevolgd worden door de geprognotiseerde energieopbrengst voor zowel wind- als zonne-energie af te zetten tegen de werkelijk gemeten opbrengst. Technisch is dit goed in beeld te brengen met behulp van medewerking van initiatiefnemers en energietransporteurs. Ook de energiebehoefte, die mede afhankelijk is van maatschappelijke en economische ontwikkelingen en ontwikkeling van energiebesparende technieken, technocratisering, robotisering zal gemonitord worden. Daarnaast dienen toekomstige technische ontwikkelingen beschouwd te worden om aanpassingen en transities te overwegen met een lager effect op leefbaarheid, ecologische en landschappelijke waarden.
De beschreven milieueffecten kunnen mee- of tegenvallen. De in het MER veronderstelde milieueffecten zullen eveneens gemonitord worden. Dit geldt ook voor de milieueffectreducerende maatregelen (zoals detectiesystemen voor vleermuizen en vogels, stillere types windmolens, stopzetten van turbines bij overschrijding van de slagschaduwnormen) en landschappelijke inpassing en ecologische inrichting van zonnevelden. Deze effecten zijn goed monitorbaar. Dit geldt ook voor de biodiversiteit van zonnevelden. Aangegeven zal worden of deze effecten passen binnen acceptabele grenzen.
Het monitoringsprogramma moet dit helder maken en is een bron voor bijsturing van beleid en kaderstelling. Een jaarlijks monitoringsprogramma lijkt een wenselijke frequentie.

Bijlagen

Bijlage A Afkortingen

GIS	Geografisch informatiesysteem
MER	Milieueffectrapport
m.e.r.	milieueffectrapportageprocedure
MRE	Metropoolregio Eindhoven, bestaande uit **gemeenten** Asten, Bergeijk ,Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre, **waterschappen** Aa en Maas en Dommel en **provincie** Noord-Brabant.
NRD	Notitie Reikwijdte en Detailniveau
NNB	Natuurnetwerk Brabant, het Brabantse deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).
NNN	Natuurnetwerk Nederland
RES	Regionale Energiestrategie
TWh	1 terawattuur (TWh) is een hoeveelheid energie gelijk aan ➢ 1.000 gigawattuur (GWh) ➢ 1.000.000 megawattuur (MWh) ➢ 1.000.000.000 kilowattuur (kWh) ➢ het jaarlijkse elektriciteitsverbruik van ca. 300.000 huishoudens ➢ 3,6 petajoule (PJ)

Bijlage B Beleidskader

B.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is, op hoofdlijnen, het relevante beleidskader van het Rijk, de provincie en gemeenten geschetst. Het ruimtelijke beleidskader is relevant omdat het een kader geeft waarbinnen onderzoek wordt gedaan naar de milieueffecten van nieuwe ruimte vragende functies. Anderzijds is het nadrukkelijk de bedoeling dat wordt gezocht naar oplossingen voor meervoudige opgaven waarbij bestaand ruimtelijk beleid niet op voorhand als een belemmering moet worden beschouwd. Daarom worden in dit hoofdstuk tevens regionale beleidsopgaven geschetst die zijn verbonden aan de energietransitie, te weten een vitale agrarische economie, een veerkrachtig natuurlijk systeem, een duurzame en innovatieve economie en een veerkrachtig en klimaatbestendig watersysteem (zie tevens par. 2.2 concept RES)

B.2 Europees en rijksbeleid

De Raad en Europees parlement hebben richtlijn 2009/28/EG vastgesteld op grond waarvan Nederland wordt verplicht om in 2020 14% van het totale bruto eindverbruik aan energie op te wekken met behulp van hernieuwbare bronnen. Deze richtlijn vormt de basis voor het rijksbeleid ten aanzien van de opwekking van duurzame energie. In het verlengde van het Klimaatakkoord van Parijs hebben de lidstaten zich gecommitteerd aan een verdere reductie van de uitstoot van broeikasgassen tot 40% ten opzichte van 1990, te bereiken in 2030. Nederland heeft als lidstaat de lat hoger gelegd en zich gecommitteerd aan een reductiedoelstelling van 49%.

Op 28 juni 2019 is het Nationale Klimaatakkoord gepubliceerd door het kabinet. In dat akkoord staan maatregelen om het doel van de 49% CO2 reductie te bereiken en in het verlengde daarvan toe te werken naar een CO2 neutrale economie in 2050. De opgave voor de RESsen, voortkomend uit de afspraken een de Klimaattafel Elektriciteit is om ten minste 35 terawattuur (TWh) aan hernieuwbare energie op land te realiseren. De invulling is techniekneutraal hetgeen betekent dat geen specifieke techniek is voorgeschreven om het doel aan hernieuwbare energie op land te realiseren.

B.2.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

In de Nationale Omgevinsgvisie wordt het omgevingsbeleid van het Rijk vormgegeven. In dit instrument van de nieuwe Omgevingswet zijn het Nationaal Milieubeleidsplan en de Rijksnatuurvisie opgegaan. De NOVI vervangt ook vrijwel geheel de Struuctuurvisie Infrastructuur en Ruimte.
De NOVI is met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang: (a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, en een goede omgevingskwaliteit en (b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

In de NOVI worden ook richtingen meegegeven aan de verschillende RES-regio’s:

Keuzes bij inpassing duurzame energie
Richtingen die meegegeven worden aan de RES zijn:
1. Voorkeur voor grootschalige clustering
Grootschalige clustering van de productie van duurzame energie (door windmolens, eventueel in combinatie met zonnevelden) vermindert de ruimtelijke afwenteling en draagt bij aan kostenreductie. Waar mogelijk heeft dit de voorkeur. Hier ligt echter wel een expliciete afweging tegenover andere waarden, zoals landschappelijke kenmerken, nationale veiligheid, natuur, cultureel erfgoed, water en bodem en maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak. Voorwaarde is dat bewoners echt goed betrokken zijn, invloed hebben op het gebruik en waar dat kan meeprofiteren in de opbrengsten. Het is van belang aandacht te besteden aan natuurinclusief ontwerp en beheer bij duurzame energieprojecten om verstoring of aantasting van natuur en biodiversiteit zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast zijn er ook mogelijkheden natuur te versterken, door bijvoorbeeld onderwaternatuur te realiseren bij windprojecten op water.

2. Voorkeursvolgorde voor zon-PV
Op dit moment worden in toenemende mate zonneparken in veldopstelling ontwikkeld, soms ten koste van de kwaliteit van het landelijk gebied. Om te stimuleren dat locaties zorgvuldig worden uitgekozen, heeft het Rijk in samenwerking met medeoverheden en andere belanghebbenden een voorkeursvolgorde uitgewerkt. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Het inpassen op daken en gevels draagt niet alleen bij aan het combineren van functies. Omdat hier al sprake is van bebouwing, zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of areaal in beheer van het Rijk (zoals Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer), waaronder waar mogelijk bermen van spoor- en autowegen. Nationale Omgevingsvisie | 87 Deze voorkeursvolgorde houdt geen volgtijdelijkheid in. Na het verkennen van mogelijkheden voor het toepassen van zon-PV kan worden begonnen met het gelijktijdig benutten van gekozen mogelijkheden. Deze voorkeursvolgorde wordt meegenomen in de Regionale Energie Strategieën. Als onderdeel van het RES-proces zullen deze kwalitatief gewaardeerd worden in het Nationaal Programma RES. In deze waardering wordt gekeken hoe ruimtelijke belangen tegen elkaar zijn afgewogen. Daarbij zal voor zon-PV worden nagegaan of de voorkeursvolgorde uit de NOVI in deze afweging goed is betrokken. Daarnaast zal het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL) worden gewijzigd, waardoor gemeenten meer mogelijkheden krijgen voor het bevorderen van zon-PV op daken. Ook wordt de subsidieregeling SDE++ aangepast waardoor deze bijdraagt aan de voorkeursvolgorde.

3. Energiebesparing, warmtenetten en ander gebruik van bestaande gasleidingen
De warmtetransitie in de gebouwde omgeving vraagt om een strategie op regionale en lokale schaal. In deze strategie is energiebesparing een belangrijke eerste stap (ook omdat dat de ingreep in de omgeving beperkt). Voor de resterende warmtevraag moeten alternatieven voor verwarmen met aardgas gerealiseerd worden, zoals restwarmte, geothermie, aquathermie, duurzame gassen en volledig elektrische

oplossingen. De keuze voor een alternatieve warmtevoorziening is van vele aspecten afhankelijk, waaronder de beschikbaarheid van warmtebronnen, de warmtevraag, de bouwtechnische mogelijkheden om te isoleren, de kosten, de mogelijkheid om de warmtetransitie te combineren met andere maatschappelijke opgaven ('slim combineren') en ruimtelijke aspecten. Waar gekozen wordt voor warmtenetten, moet de ruimtelijke planning van warmtenetten zorgvuldig worden afgewogen en gecombineerd met andere functies in de ondiepe ondergrond. Gemeenten voeren de regie over de planning, aanleg en uitfasering van netwerken van kabels en leidingen. Onderhoud en beheer van die verschillende infrastructuren zijn in handen van netbeheerders en warmtebedrijven. Waar mogelijk worden deze activiteiten gecombineerd met andere maatschappelijke opgaven, zoals klimaatadaptatie. Bij activiteiten in de ondergrond worden de uitgangspunten van de Structuurvisie Ondergrond in acht genomen. Om ook in de toekomst over voldoende schoon grondwater voor drinkwater te kunnen beschikken, worden door provincies Aanvullende Strategische Voorraden (ASV's) aangewezen (met een bijbehorend beschermingsregime). Bij de afweging voor geothermie moet regionaal rekening worden gehouden met deze ASV's. In de RES worden ook mogelijkheden verkend voor winning van hernieuwbare energie uit de ondergrond (geothermie, bodemenergie), tijdelijke opslag van energie en aquathermie. Waar mogelijk worden deze activiteiten gecombineerd met andere maatschappelijke opgaven, zoals aanleg en onderhoud van rioleringen, kabels en leidingen. Als dat nodig is, reserveren overheden ruimte voor 'backbones' tussen lokale warmtenetten. Vanuit ruimtelijk perspectief heeft duurzame warmteproductie vaak het voordeel dat het minder zichtbare installaties nodig heeft dan voor duurzame elektriciteit nodig zou zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval als veel restwarmte vanuit de industrie aanwezig is of er mogelijkheden voor geothermie aanwezig zijn. Door het gebruik hiervan via warmtenetten wordt elders ruimte gespaard voor de productie van duurzame elektriciteit (wind of zon), die anders voor de verwarming van woningen en andere gebouwen nodig zou zijn. Dat voordeel van warmtenetten sluit dus aan op het afwegingsprincipe 'voorkomen van afwenteling'. Om die reden moeten warmtenetten goed worden verkend en expliciet afgewogen tegen andere opties.

B.3 Provinciaal beleid

B.3.1 Omgevingsvisie Noord-Brabant - 2018

In dit document wordt een toekomstbeeld geschetst met daarin een belangrijke rol voor windparken en zonnevelden ''die een eigen karakter toevoegen aan het landschap''. Zo is beschreven dat de provincie Noord-Brabant via een enorme groeispurt grootschalig gebruik wil gaan maken van wind, zon, water en warmte. Voor de periode tot 2030 zet de provincie daarom vol in op het mogelijk maken van zoveel mogelijk zon- en breed gedragen windprojecten, binnen de spelregels van de Verordening Ruimte en de Omgevingsverordening. De provincie ziet Brabant als innovatief gidsgebied en proeftuin voor de energietransitie. Daarbij wordt de energieopgave zoveel mogelijk gekoppeld aan andere opgaven.

B.3.2 Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant (2019)

Windenergie

In de interim verordening zijn regels opgenomen voor windturbines. Gemeenten moeten onderzoeken op welke plekken de plaatsing van windturbines inpasbaar is in de omgeving. In het algemeen geldt dat hierbij zo veel als mogelijk wordt aangesloten bij de karakteristiek van het landschap. Vanwege het grootschalige karakter

van de turbines heeft de ontwikkeling bij zogenaamde grootschalige landschappen, zoals grootschalige (middel)zware bedrijventerreinen, hoofdinfrastructuur en het grootschalige polderlandschap de voorkeur. Overige randvoorwaarden voor windturbines in landelijk gebied zijn:

- Clustering
  Om verrommeling tegen te gaan zijn er geen mogelijkheden voor de ontwikkeling van solitaire windturbines. Er moet minimaal sprake zijn van drie windturbines in een lijn- of clusteropstelling.

- Tijdelijke karakter
  Aan de ontwikkeling van windturbines in landelijk gebied is de voorwaarde verbonden dat deze uitsluitend gerealiseerd kunnen worden met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan waaraan een maximale gebruikstermijn van 25 jaar is verbonden. Hierbij moet zijn verzekerd dat de windturbines na afloop van deze periode worden verwijderd en dat de situatie van voor de realisatie van windturbines wordt hersteld.

- Maatschappelijke meerwaarde
  Om de betrokkenheid van de inwoners en draagvlak voor duurzame energie te vergroten, geldt als randvoorwaarde dat een ontwikkeling maatschappelijke meerwaarde geeft. Een maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd door de maatregelen die zijn getroffen om de impact van de windturbines op de omgeving te beperken en de bijdrage aan maatschappelijke doelen.

- Afstemming
  Vanuit een zorgvuldig gebruik van de open ruimte, afstemming van duurzame energieprojecten in een gebied en de beperkte capaciteit van het netwerk, geldt als randvoorwaarde dat projecten zijn afgestemd met omliggende gemeenten, het ministerie van Defensie en de netbeheerder Enexis.

Daarnaast gelden overige regels uit de Omgevingsverordening die relevant zijn voor de beoordeling van milieueffecten, zoals de externe werking die uitgaat van Natuur Netwerk Brabant (NNB) gebieden en regels voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNB.

Zonne-energie
GS van Noord-Brabant heeft een voorkeur voor plaatsing van zonnepanelen op daken of op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied. Er zijn mogelijkheden voor grondgebonden zonneparken in stedelijk gebied, in zoekgebieden verstedelijking en op bestaande bebouwde locaties in het landelijk gebied zoals rioolzuiveringsinstallaties, stortplaatsen maar ook op vrijkomende agrarische locaties tot een omvang van 5.000 m^2. Deze benadering heeft overeenkomsten met de zonneladder uit de Nationale Omgevingsvisie die bij de totstandkoming van de regionale energiestrategieën moet worden betrokken.

De verwachting is dat dergelijke locaties onvoldoende blijken om in de behoefte voor opwek van duurzame energie te voorzien. Daarom is er ook een mogelijkheid om onder voorwaarden zelfstandige opstellingen van zonne-energie te ontwikkelen in landelijk gebied. Randvoorwaarden zijn:

- Afwegingskader
  De noodzaak van de ontwikkeling moet blijken uit een onderzoek. Het onderzoek biedt een gedegen ruimtelijke onderbouwing van de behoefte aan duurzame energie en een afweging van locaties. Bij de afweging van locaties wordt specifiek aandacht gevraagd voor transformatie en meervoudig gebruik van locaties zoals op vliegvelden, langs snelwegen, stortplaatsen, zuiveringsinstallaties, grond- en slibdepots, gunstig gelegen vrijkomende locaties in het buitengebied etc.

- Afstemming
  Vanuit een zorgvuldig gebruik van de open ruimte, afstemming van duurzame energieprojecten in een gebied en de beperkte capaciteit van het werk, geldt als randvoorwaarde dat projecten zijn afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder.

- Maatschappelijke meerwaarde
  Op voorhand worden geen beperkingen gesteld aan de locatie waar zonneparken ontwikkeld kunnen worden of aan de omvang daarvan. Daarom is in de voorwaarden een bepaling opgenomen rondom maatschappelijke meerwaarde. Naarmate de inbreuk op de basisregels groter is, verwachten wij een grotere inspanning op het gebied van een bijdrage aan maatschappelijke doelen.

- Tijdelijkheid
  In beginsel gaat de provincie ervan uit dat de realisatie van zonneparken voorziet in een tijdelijke behoefte. Vanwege dit tijdelijke karakter van zelfstandige opstellingen voor zonne-energie is de ontwikkeling daarom uitsluitend mogelijk met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan. Aan een dergelijke vergunning kan een termijn worden verbonden en de voorwaarde dat na afloop van de termijn de situatie van voor de vergunningverlening wordt hersteld. De maximale termijn is 25 jaar.

B.3.3 CONCEPT - Omgevingsverordening Noord-Brabant

Momenteel werkt de provincie Noord-Brabant aan haar Omgevingsverordening. Om met belanghebbenden, gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten het gesprek aan te gaan heeft zij in september 2020 een concept van de Omgevingsverordening opgesteld. Het concept heeft geen status en is niet vastgesteld. Om een gedegen beeld te krijgen van mogelijke ontwikkelingen in provinciaal beleid worden in deze subparagraaf de relevante wijzigingen voor wind- en zonne-energie t.o.v. de Interim Omgevingsverordening benoemd.

Windenergie

Een omgevingsplan kan de ontwikkeling van windturbines mogelijk maken in Landelijk gebied als deze ontwikkeling past binnen de door de gemeente vastgestelde visie op duurzame energie, waarin aantoonbaar rekening is gehouden met de provinciale belangen die deze verordening beoogt te beschermen.
Tot het tijdstip dat een visie als hierboven bedoeld is vastgesteld, geldt dat een omgevingsplan in Landelijk gebied windturbines met een bouwhoogte van tenminste 25 meter, gemeten van de bovenkant van de fundering tot aan de wiekenas, kan mogelijk maken als wordt voldaan aan de in de Interim Verordening genoemde randvoorwaarden (zie paragraaf B.3.2).

In de Omgevingsverordening zijn tevens aanvullende regels voor windturbines in Natuur Netwerk Brabant opgenomen. Het betreft een regeling voor het tijdelijk toelaten van windturbines langs hoofdinfrastructuur (o.a. rijkswegen, provinciale wegen en hoofdvaarwegen ten behoeve van doorgaand (vaar)verkeer) binnen het NNB. Om aan energiedoelen te kunnen voldoen, blijkt dat er vaak mogelijkheden bestaan voor het tijdelijk oprichten van windturbines langs hoofdinfrastructuur. Langs deze hoofdinfrastructuur ligt echter ook vaak NNB. Als het vanuit het belang van een lijnopstelling of geclusterde opstelling nodig is dat de plaatsing plaatsvindt in het NNB, is dat nu alleen mogelijk na grenswijziging van het NNB. Hierbij wordt niet alleen de plaatsing van de voet maar ook de overdraai van de bladen buiten het NNB geplaatst, terwijl de natuurfunctie na plaatsing van de turbines blijft voortbestaan én de plaatsing van de turbines tijdelijk is. Om de plaatsing van turbines te vereenvoudigen, is daarom een regeling opgenomen waarbij tijdelijke plaatsing in het NNB mogelijk is.

De aantasting van waarden door de plaatsing van de voet en de aanleg van de weg en aansluiting moeten hierbij volledig gecompenseerd worden overeenkomstig Artikel 4.39 Compensatie.

Voor de compensatie van de verstoring (overdraai van de wieken over het NNB door geluid etc.) gelden andere uitgangspunten. De omvang daarvan wordt per geval via maatwerk bepaald. De bepalingen over de verstoring vanwege externe werking van ontwikkelingen buiten het NNB uit Artikel 4.33, is van overeenkomstige toepassing.

Zonne-energie
Zoals ook aangegeven in de omgevingsvisie is een integraal ontwerpende aanpak van belang bij de ontwikkeling van duurzame energie. Om een dergelijke aanpak te stimuleren is, net als hierboven bij windenergie aangegeven, een koppeling gelegd met een visie op duurzame energie. Als de ontwikkeling binnen die vastgestelde visie past, hoeft een omgevingsplan geen invulling te geven aan de in de Interim Verordening genoemde randvoorwaarden (zie paragraaf B.3.2). Voorwaarde daarbij is wel dat de visie rekening houdt met de provinciale belangen. Dat kan onder andere blijken uit een overlegreactie reactie van de provincie op een ontwerp-visie.

B.3.4 Energieagenda 2019-2030

Gelijktijdig met de Omgevingsvisie is ook de nieuwe Energie Agenda 2019-2030 door provinciale staten vastgesteld. In deze energieagenda is het Energiebeleid van de provincie Noord-Brabant, dat op hoofdlijnen in de Omgevingsvisie is benoemd, nader uitgewerkt. De impact van duurzame energieopwekking, -transport en -opslag op de ruimte in Noord-Brabant zal groot zijn. De strategische hoofdlijnen van het nieuwe energiebeleid zijn: het mobiliseren van de samenleving voor de energietransitie, selectief en slim stimuleren van koplopers en slim integraal combineren. Bij de uitvoering van de agenda neemt de provincie een regisserende en verbindende rol en sluit zij aan bij de verschillende klimaattafels uit het Energieakkoord. Voor wat betreft elektriciteitsopwekking zijn concrete doelen benoemd. In 2030 wil de provincie in totaal 88 PJ opwekken uit grootschalige zonne- en windenergie.

B.3.5 Natuur Netwerk Brabant

Provincie Noord-Brabant heeft het Natuur Netwerk Brabant (NNB) en het gebied Groenblauwe mantel aangewezen. Het gebied Groenblauwe mantel betreft een gebied met multifunctioneel cultuurlandschap dat dient als buffer voor waardevolle natuurgebieden tegen invloeden van buitenaf. Met de Groenblauwe mantel wordt

tevens de structuur van het NNB versterkt. Binnen de Groenblauwe mantel moet op zoek worden gegaan naar nieuwe economische dragers waarmee ecologische waarden (biodiversiteit, stikstofreductie) en overige waarden kunnen worden gecreëerd. Energieprojecten kunnen worden ingezet om de ontwikkeling van natuurgebieden en de Groenblauwe mantel mogelijk te maken. Waar mogelijk wordt ook versterking van het landschap mogelijk gemaakt, bv de aanleg van bos of het uitvoeren van beekdalherstel.

B.3.6 Brabantse bossenstrategie

De provincie gaat Brabants bos klimaatadaptief revitaliseren. Doel is productiebossen om te vormen tot weerbare gevarieerde bossen met een vitale bodem met herstel van de nutriëntenbalans. Dit moet onder meer worden bereikt door verlaging van de stikstofdepositie. De provincie gaat het areaal bos in Brabant met 13.000 hectare vergroten en de kwaliteit ervan verbeteren (rijkere en gevarieerde bostypen). De afzet van hout wordt verduurzaamd. Een deel van de opbrengst van windenergie kan worden benut als financiering voor bosaanleg.

B.4 Regionaal en gemeentelijk beleid

De Metropoolregio Eindhoven bestaat uit 21 samenwerkende gemeenten. In de structuur van de RES zijn daar Provincie Brabant en de waterschappen Aa en Maas en De Dommel, zowel in ambtelijke als bestuurlijke vertegenwoordiging aan toegevoegd. Met de doelstelling voor de productie van 2 TWh in 2030 levert MRE een aandeel ter grootte van 6,67% van de landelijke opgave. De regio heeft te maken met kansen en bedreigingen op verschillende thema's waarvan de energietransitie er één is.

Figuur 68 Figuur begrenzing plangebied planMER RES Metropoolregio Eindhoven

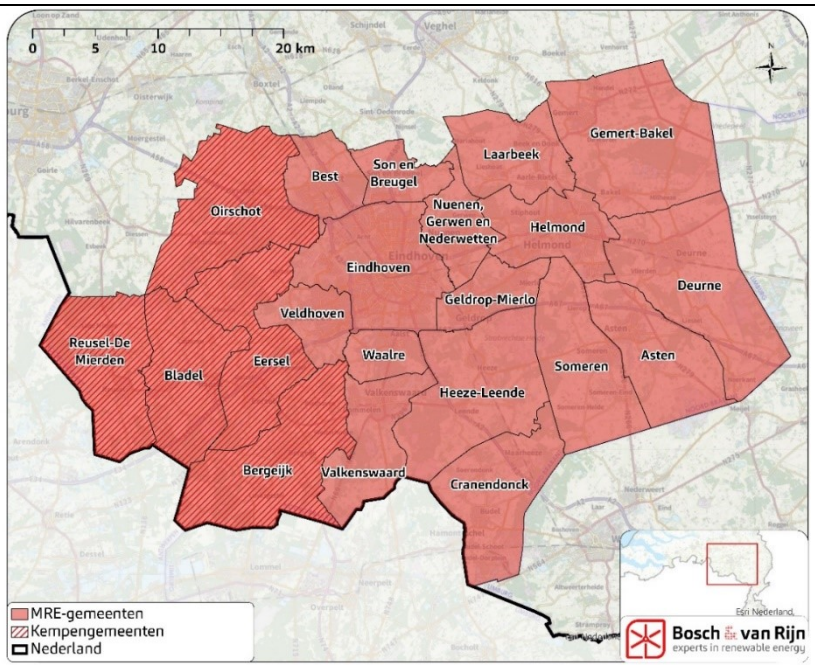

Verduurzaming van de energievoorziening is noodzakelijk én een kans om als regio sterker te worden. De RES wordt daarom ook ingezet als hefboom voor kwaliteitsverbetering (ruimtelijk, economisch, ecologisch en sociaal). Dit door de energietransitie te koppelen aan andere opgaven en te kijken of de energieprojecten een (deel van de) oplossing kunnen zijn. Hierdoor komen mogelijke oplossingen voor de

integrale opgaven eerder in beeld. In de concept-RES zijn de volgende ontwikkelrichtingen geformuleerd:

Vitale agrarische economie
Tegen de achtergrond van de transitie naar een circulaire en biologische landbouw met minder impact op mens en milieu, die is gericht het sluiten van kringlopen en op regionale afzetmarkten, moet worden verkend op welke wijze koppeling met energie en bijvoorbeeld zorg en leisure kan bijdragen een het creëren van economische, ecologische en maatschappelijke meerwaarde in het landelijk gebied.

Veerkrachtig natuurlijk systeem
Bestaande natuur staat onder druk als gevolg van verdroging en stikstofdepositie. De opwek van duurzame energie kan worden gecombineerd met natuurontwikkeling. Het is van belang dat bijvoorbeeld het Van Gogh Nationaal Park, Landschapspark de Kempen, de Groote Heide en Peelvenen verder worden ontwikkeld. Verdienmodellen uit de duurzame energiesector kunnen daarvoor mogelijk worden ingezet.

Duurzame en innovatieve economie
De MRE wil haar positie als leidende innovatieve tech-regio versterken. Het gaat dan bijvoorbeeld om de ontwikkeling van nieuwe technologieën en duurzame energiesystemen voor de toekomst. Investeringen in duurzame energieprojecten gaan bij voorkeur samen met het benutten van kansen voor de toekomstige werkgelegenheid.

Veerkrachtig en klimaatbestendig watersysteem
Het realiseren van een klimaatbestendige omgeving is bij uitstek een integrale opgave. Verkend moet worden op welke wijze adaptatie aan de effecten van extreem weer, met name overschot van en tekort aan water, kan worden vormgegeven in combinatie met de energietransitie. Daarbij moet ook worden gekeken naar een klimaatbestendig distributienet.

Deze ontwikkelrichtingen vertalen zich naar zogenaamde ‘bredere thema’s’ die in het MER, naast de gebruikelijke milieuthema’s, worden beschouwd.

10.3.1 *Streefbeeld Landelijk Gebied*

Voor Metropoolregio Eindhoven is in 2020 het ‘Streefbeeld Landelijk gebied’ vastgesteld. Het streefbeeld is een concretisering van de opgaven uit het samenwerkingsakkoord 2019-2022 en heeft in principe dezelfde doorlooptijd. Het beschrijft het perspectief voor de (samenwerkende) gemeenten. Het landelijk gebied moet hierin bijdragen aan de versterking van het concurrerend vestigingsklimaat van en de leefbaarheid in de regio totaal (Brainport) en is op zichzelf leefbaar, toekomstbestendig en economisch vitaal. Dit streefbeeld beschrijft de ambities van de regio met richtinggevende uitspraken over de gewenste ontwikkeling van het landelijk gebied:

1. We versterken landschap, natuur en de verbinding tussen stad en platteland en creëren ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
2. We streven naar een ruimtegebruik van onze regio dat in balans is met de natuurlijke systemen.
3. We zoeken samen met de landbouwsector en andere stakeholders naar mogelijkheden om in het landelijk gebied meer maatschappelijke en economische

meerwaarde te genereren. Door bijvoorbeeld een bijdrage te leveren aan een gezonde bodem, maatschappelijke aspecten (vitaliteit en leefbaarheid), biodiversiteit, duurzame energieopwekking, klimaatadaptatie en landschappelijke kwaliteit.

Bijlage C Technische bijlage landschap

Bijlage D Technische bijlage ecologie

Bosch & van Rijn
experts in duurzame energie

Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
www.boschenvanrijn.nl

Bosch & van Rijn
Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
030 – 677 6466

Auteurs
Quinten Isselman

Opdrachtgever
Provincie Noord-Brabant

Technische bijlage landschap

bij: PlanMER Metropoolregio Eindhoven

Technische bijlage landschap

bij: PlanMER Metropoolregio Eindhoven

Datum
26 februari 2021

Versie
1.0

Bosch & Van Rijn
Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht

Tel: 030-677 6466
Mail: info@boschenvanrijn.nl
Web: www.boschenvanrijn.nl

© Bosch & Van Rijn 2021
Behoudens hetgeen met de opdrachtgever is overeengekomen, mag in dit rapport vervatte informatie niet aan derden worden bekendgemaakt. Bosch & Van Rijn BV is niet aansprakelijk voor schade door het gebruik van deze informatie

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 INLEIDING 4
DEEL 1: LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE 5
HOOFDSTUK 2 CONTEXT 6
2.1 Afbakening 6
2.2 Landschappelijk beleidskader 6
HOOFDSTUK 3 DE HISTORISCHE OPBOUW VAN HET LANDSCHAP 12
3.1 De ondergrond, bodem, geomorfologie en hoogte 12
3.2 Peelrandbreuk en Wijstgronden 14
3.3 De ontwikkeling van het landgebruik 15
HOOFDSTUK 4 HET HUIDIGE LANDSCHAP VAN DE MRE 17
4.1 Kempen 17
4.2 Meierij 18
4.3 Peelrand 18
4.4 Peelkern 18
HOOFDSTUK 5 LANDSCHAPSTYPEN UIT DE CONCEPT-RES 19
5.1 Oude zandontginningen 19
5.2 Beekdalenlandschap 20
5.3 Jonge zandontginningen 21
5.4 Peelkernontginningen 22
5.5 Peelrandontginningen 24
5.6 Bos en Heidelandschap 25
5.7 Infrastructuur & Urbane gebieden 26
HOOFDSTUK 6 CULTUURHISTORIE 28
6.1 Cultuurhistorisch waardevolle gebieden en landschappen 28
6.2 Cultuurhistorisch waardevolle complexen 32
HOOFDSTUK 7 LANDSCHAPPELIJKE STRUCTUREN 34
7.1 Landschappelijke structuren op macroniveau (windenergie) 34
7.2 Landschappelijke structuren op mesoniveau (zonne-energie) 37
DEEL 2: VERDIEPING BEOORDELING ZON 39
HOOFDSTUK 8 LANDSCHAPSTYPEN NADER BESCHOUWD 40
8.1 De 'hoofdlandschapstypen-zon' 40
8.2 Uitzonderingen en speciale gevallen 41
8.3 Energiebouwstenen uit de concept-RES 44
HOOFDSTUK 9 RUIMTELIJKE KWALITEIT 45
9.1 Ruimtelijke kwaliteit per hoofdlandschapstype-zon 45
9.2 Herkomstwaarde 45
9.3 Belevingswaarde 46
9.4 Gebruikswaarde 46
9.5 Toekomstwaarde 46
9.6 Samenvatting ruimtelijke kwaliteit 47
HOOFDSTUK 10 ZONNEPARKEN IN HET LANDSCHAP 49
10.1 Landschappelijke perceelgrootte van de hoofdlandschapstype-zon 49
10.2 Effect op ruimtelijke kwaliteit 49
10.3 Omvang 'grootschalige zonneparken' binnen het planMER MRE 52
HOOFDSTUK 11 DRIE LANDSCHAPSSTRATEGIEËN 55
11.1 Beschrijving van de landschapsstrategieën 55
11.2 De landschapsstrategieën per hoofdlandschapstypen-zon 57

11.3 De inpassingsaspecten en ontwerpprincipes 57
11.4 Landschapsstrategieën bij de cultuurhistorisch waardevolle landschappen 63

HOOFDSTUK 12 DRAAGKRACHT 64
12.1 Draagkracht per hoofdlandschapstype-zon 64
12.2 Draagkracht in cultuurhistorisch waardevolle landschappen 73
12.3 Draagkracht samengevat 73

HOOFDSTUK 13 ZOEKGEBIEDEN 75

HOOFDSTUK 14 VERDIEPING EFFECTBEOORDELING 77
14.1 Uitgebreide toelichting beoordelingsmethode 77
14.2 Score o.b.v. percentage aanwezig cultuurhistorisch waardevol landschap 78
14.3 Effectbeoordeling zoekgebieden 79

HOOFDSTUK 15 DRAAGKRACHT VAN DE ZOEKGEBIEDEN 80

HOOFDSTUK 16 DE ALTERNATIEVEN VAN HET PLANMER 81
16.1 Beschrijving alternatieven 81
16.2 Beoordeling van de alternatieven 85
16.3 Draagkracht van de alternatieven 87

Hoofdstuk 1 Inleiding

Deze technische bijlage bevat berekeningen en verdiepende analyse ter onderbouwing van de effectbeoordeling en de draagkrachtberekening voor zonne-energie uit het MER.

De bijlage bestaat uit twee delen:

Deel 1: Landschappelijke analyse

De landschappelijke analyse is het resultaat van een bureaustudie gecombineerd met data en ervaring uit het voortraject van concept-RES van de MRE. De studie is uitgevoerd door Bosch & van Rijn met ondersteuning van adviesbureau Roenom.

De landschappelijke analyse wordt gebruikt bij de effectbeoordeling van zowel wind- als zonneparken.

Deel 2: Effectbeoordeling landschap zon

De beoordeling van landschappelijke effecten van zonneparken gaat op sommige punten te diep voor het hoofddocument van het planMER. Verdiepende analyse is opgenomen in dit deel.

Deel 1: Landschappelijke analyse

Hoofdstuk 2 Context

2.1 Afbakening

Ten behoeve van de landschappelijke effecten van het RES-bod voor de Metropoolregio Eindhoven (MRE), is tijdens het concept-RES traject al gedegen onderzoek gedaan naar het landschap van de MRE.
Een landschappelijke analyse is uitgevoerd door de bureaus H+N+S en OverMorgen (zie bijlage 2 van Concept-RES). De uitvoerders van de landschappelijke analyse voor de MRE hebben voortgebouwd op reeds aanwezige data die is voortgekomen uit eerdere landschapsanalyses. De aanwezige data betreffende de landschappelijke beschrijving is een goed startpunt voor het planMER.

Alvorens de verschillende landschapstypen worden beschreven, wordt er eerst ingegaan op de algemene landschappelijke beschrijving en de ontstaansgeschiedenis. De landschappelijke beschrijving en analyse begint daarmee op een hoog niveau. Van daaruit wordt er langzaam ingezoomd op de verschillende landschapstypen en de daarbij behorende karakteristieken en kernkwaliteiten die binnen de MRE te vinden zijn.

Het planMER focust zich op grootschalige wind- en zonneparken. Windturbines laten zich vanwege hun omvang niet landschappelijk inpassen, omdat ze landschap overstijgend zijn. Wel kan een windturbineopstelling van een windpark in zekere mate ‘aansluiten’ bij het landschap. Bij windparken gaat het vooral om de vraag hoe zij zich tot het aanwezige landschap verhouden en welke koppeling gelegd kan worden op het macroniveau. Windparken kunnen in zekere zin ‘navolgbaar’ zijn wanneer deze grote structuren volgen of bepaalde macro-eigenschappen accentueren. Een windpark kan bijvoorbeeld de overgang tussen land en water markeren.

Afhankelijk van de schaal kunnen zonneparken in zekere zin wel ruimtelijk worden ingepast. Zonnevelden zijn vanuit hun geringe hoogte dusdanig ‘inpasbaar’ dat zij van grotere afstand nauwelijks hoeven op te vallen. Voor de toetsing van zonneparken zijn de landschappelijke structuren op mesoniveau van belang, zoals de maat en structuur van de verkaveling, ritmiek, plekken met een cultuurhistorische waarde en bijvoorbeeld de aanwezigheid van landschapselementen (hagen, bosschages, struweelranden) die dienst kunnen doen bij de inrichting van de randen van zonneparken.

In de volgende paragrafen wordt de landschappelijke analyse toegelicht. De analyse richt zich op zowel het macro- als mesoniveau.

2.2 Landschappelijk beleidskader

Deze paragraaf beschrijft beknopt het beleid ten aanzien van de landschappelijke aspecten. Alleen de belangrijkste beleidsaspecten op rijks- en provinciaal niveau worden beschreven.

2.2.1 *Rijksbeleid*

Nationaallandschap Groene Woud

Het Groene Woud is aangewezen als Nationaal Landschap. De Nationale landschappen zijn in de Nota Ruimte van het Ministerie van VROM uit 2004 aangewezen als landschappen van nationaal belang. Een Nationaal Landschap is een gebied in Nederland waarvan is aangegeven dat er zich een unieke combinatie van agrarisch gebied, natuur en cultuurhistorie bevindt. Het landschap van het Groene Woud is ook opgenomen in de Cultuurhistorische waardevolle landschappen van de Provincie Noord-Brabant. In Hoofdstuk 6 wordt verder ingegaan de op ruimtelijke structuren en kenmerken van deze cultuurhistorisch waardevolle landschappen. Deze paragraaf gaat tevens in op de beleidsregels zoals gedefinieerd door de provincie.

Nationaal park De Grote Peel

Het nationaal park De Groote Peel is een van de laatste, grotendeels ontgonnen hoogveengebieden die niet in cultuur zijn gebracht. Dit hoogveenrestant ligt aan weerszijden van de grens van Noord-Brabant en Limburg, in de driehoek Meijel - Asten - Nederweert. Vroeger werd er veel turf gestoken, maar tegenwoordig is het een vogelrijk natuurgebied dat bij uitstek geschikt is om wandelend te beleven.
Het gebied is ruim 1400 hectare groot en wordt niet doorsneden door autowegen, hoogspanningsleidingen of andere ontsierende infrastructurele werken. De Groote Peel is nu een aaneengesloten natuurgebied. Vanwege de grote betekenis voor watervogels is De Groote Peel een internationaal erkend ‘wetland’. Er broeden veel verschillende vogelsoorten en in het voor- en najaar strijken talloze trekvogels er voor langere of kortere tijd neer. Vanwege zijn omvang en zijn uitzonderlijke natuurkwaliteit is De Groote Peel in 1993 uitgeroepen tot nationaal park.

Nationaalpark De Grote Peel wordt meegenomen bij de beoordeling van zonne- en windenergie.

Van Gogh Nationaal Park

Het Van Gogh Nationaal Park is nog in oprichting. Het wordt geen park met harde grenzen, maar een kerngebied met fluïde grenzen. Het Van Gogh Nationaal Park ligt op de plekken waar Vincent van Gogh zich liet inspireren door het Brabantse land. Er zijn bijna 40 erfgoedlocaties te vinden, zoals watermolens, pastorieën en kerktorens die hij heeft geschilderd in zijn werken. Ook het landschap dat hij schilderde kan hier nog worden beleefd. Anders dan in veel andere nationale parken, die doorgaans gedragen worden door een bepaald type natuurlandschap,
komen in het Van Gogh Nationaal Park juist veel kwaliteiten samen. Zo omvat het Van Gogh Nationaal Park zowel het Brabantse bekenlandschap, waardevolle natuurgebieden, landgoederenzones en het erfgoed van Van Gogh, als het rijke boerenland en de innovatieve dynamiek van Brabant Stad en Brainport Eindhoven.
Verschillende betrokken partijen (overheden, bedrijven, organisaties en particulieren) hebben samen hun ambities vastgelegd in een Masterplan. Het Masterplan is eind maart 2020 opgesteld door de stuurgroep Van Gogh Nationaal Park en door de Provincie Noord-Brabant ingediend bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Met deze aanvraag zijn de Provincie Noord-Brabant en stuurgroep Van Gogh Nationaal Park voornemens de status van Nationaal Park te verwerven.

Het Van Gogh Nationaal Park kent nog geen definitieve parkgrenzen. Tevens zijn de specifieke kernwaarden van het gebied niet vastgesteld. Het past niet bij de reikwijdte van het planMER om dit gebied te definiëren en de kernkwaliteiten individueel mee te nemen en te beoordelen. Bij vaststelling van de specifieke gebiedskenmerken zal beoordeeld moeten worden wat de betekenis is van zonneparken in het Van Gogh Nationaal Park.

2.2.2 *Provinciaal beleid*

Omgevingsvisie Noord-Brabant

In deze visie streeft de provincie Noord-Brabant naar een energieneutrale samenleving in 2050 en tenminste 50 procent duurzame energieopwekking in 2030 binnen de eigen provincie. Om dat voor elkaar te krijgen, zet de provincie fors in op het besparen van energie en het opwekken en gebruiken van duurzame energie. Hiervoor stelt de provincie Noord-Brabant samen met de vier RES-regio's binnen de provincie een strategie op, die zich richt op het integraal ontwerpen en ontwikkelen van een moderne energievoorziening voor de provincie en de RES-regio's. Sociale participatie speelt daarbij een belangrijke rol. Er wordt ingezet op verschillende energiebronnen, waarvan zonne- en windenergie de belangrijkste pijlers zijn. De provincie ziet Noord-Brabant als innovatief gidsgebied en proeftuin voor de energietransitie. Daarbij wordt de energieopgave zoveel mogelijk gekoppeld aan andere opgaven.

Omgevingsverordening Noord-Brabant

Gedeputeerde Staten (GS) van Noord-Brabant geeft een voorkeur voor plaatsing van zonnepanelen op daken of op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied. Er zijn mogelijkheden voor grondgebonden zonneparken in stedelijk gebied, in zoekgebieden verstedelijking en op bestaande bebouwde locaties in het landelijk gebied, zoals rioolzuiveringsinstallaties, stortplaatsen en op vrijkomende agrarische locaties tot een omvang van 5.000 m^2. Deze benadering heeft overeenkomsten met de zonneladder uit de Nationale Omgevingsvisie die bij de totstandkoming van de regionale energiestrategieën moet worden betrokken.

De verwachting is dat dergelijke locaties onvoldoende blijken om in de behoefte voor opwek van duurzame energie te voorzien. Daarom is er ook een mogelijkheid om - onder voorwaarden - zelfstandige opstellingen van zonne-energie te ontwikkelen in landelijk gebied.

Artikel 3.32 landschappelijke waarden in de groenblauwe mantel

De provincie streeft naar samenhangende aanpak van natuur, landschap en water, die de omgevingskwaliteit en recreatiemogelijkheden versterkt. Daardoor kunnen de gevolgen van klimaatveranderingen voor de natuur en het watersysteem beter worden opgevangen. Om de robuustheid van het systeem te bevorderen, zijn er gebieden opgenomen als verbinding tussen het Natuur Netwerk Brabant en het Landelijk gebied, genaamd de groenblauwe mantel.

Het beleid in de groenblauwe mantel is gericht op het behoud en de ontwikkeling van natuur, watersysteem en landschap. Binnen natuurbehoud en -ontwikkeling ligt de focus op versterking van de leefgebieden voor plant- en diersoorten en de bevordering van de biodiversiteit buiten het NNB. Voor water wordt vooral ingezet op kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen, zoals het 'Wijstverschijnsel'

(het opstuwen van grondwater) op de Peelrandbreuk in Oost-Brabant, in de beekdalen en op de overgangen van zand en veen naar klei in de 'Naad van Brabant'.

Binnen de groenblauwe mantel is volop ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, met een meer extensief karakter en als die bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap. De ontwikkeling van nieuwe (kapitaal)intensieve functies, zoals stedelijke ontwikkeling of intensieve vormen van recreatie of en landbouw (zoals de bouw van kassen, (bezoekers-)intensieve recreatie, of concentratiegebieden voor intensieve landbouwfuncties) passen minder bij het karakter van deze gebieden. Daarom gelden binnen de groenblauwe mantel soms aanvullende regels voor de ontwikkeling van die functies, bijvoorbeeld stedelijke ontwikkeling die vanwege de groen-rood verhouding juist bijdraagt aan de ontwikkeling van de kwaliteiten van gebied.

De waarden in de groenblauwe mantel zijn vaak gekoppeld aan het bodem-watersysteem (zoals de aanwezigheid van een kwel), aan landschapselementen (zoals houtwallen en heggen), of aan het voorkomen van bijzondere planten en dieren. Het beleid binnen de groenblauwe mantel richt zich niet alleen op het beschermen van die waarden, maar juist ook op de ontwikkeling daarvan. Daarom geldt binnen de groenblauwe mantel dat ontwikkelingen bijdragen aan de natuur- en landschapswaarden en het bodem- en watersysteem. Het beleid richt zich ook op een toename van de belevingswaarde en de recreatieve waarde van het landschap. Nieuwe ontwikkelingen passen daarom qua aard en schaal bij het ontwikkelingsperspectief voor de groenblauwe mantel en houden rekening met omliggende waarden.

De Groenblauwe mantels worden gedefinieerd en zijn meegenomen met de beoordeling van de bredere thema's voor zonne- en windenergie. De waarden en karakteristieken van de groenblauwe mantels zijn vaak gekoppeld aan het bodem-watersysteem. Deze systemen kunnen per gebied verschillen. Het beleid richt zich op een toename van de belevingswaarde en de recreatieve waarde van het landschap in deze zones. Het past niet bij het detailniveau van het planMER om de karakteristieken van deze gebieden individueel te analyseren en te beoordelen.

<u>Artikel 3.29 cultuurhistorische waarden</u>
De bescherming van cultuurhistorisch waardevol gebied is belangrijk, omdat deze onvervangbaar zijn. In deze verordening zijn daarom de cultuurhistorische vlakken in de cultuurhistorische landschappen opgenomen, zoals aangegeven op de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW, versie 3.0).

Het doel van het beschermen van cultuurhistorische waarden is om wezenlijke cultuurhistorische kenmerken en waarden van gebieden te behouden en ervoor te zorgen dat ontwikkelingen in deze gebieden de waarden en kenmerken niet aantasten. In geval dat er een samenloop is met gebieden waar stedelijke ontwikkeling afweegbaar is, betekent dit dat vroegtijdig overleg nodig is, zodat cultuurhistorische waarden vanaf het begin van de planontwikkeling worden meegenomen.

Binnen cultuurhistorische gebieden is het verder belangrijk dat een bestemmingsplan voorziet in een beschermende regeling, zoals een vergunningstelsel en - waar nodig - verbodsbepalingen. De wezenlijke waarden en kenmerken van de gebieden zijn beschreven in de Cultuurhistorische Waardenkaart. De bevoegdheid om de Cul-

tuurhistorische Waardenkaart vast te stellen, hebben provinciale staten gedelegeerd aan gedeputeerde staten (artikel 5.10 Nadere regels cultuurhistorische- en aardkundige waarden).

De Cultuurhistorische Waardevolle Landschappen worden gedefinieerd en meegenomen bij de beoordeling van de zonne- en windenergie. Het doel van de provincie is de bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden van die gebieden en dat er bij ontwikkelingen in die gebieden rekening wordt gehouden met bestaande waarden en kenmerken, zodat deze niet worden aangetast. Het past niet bij het detailniveau van het planMER om deze gebieden individueel te analyseren en te beoordelen. Wel kan er in het algemeen rekening gehouden worden met de inpassing van wind- en zonneparken in deze gebieden. Op projectniveau zullen de specifieke gebiedskenmerken moeten worden geanalyseerd en moet worden beoordeeld wat de betekenis is van zonneparken in of nabij de Cultuurhistorische Waardevolle Gebieden.

Artikel 3.31 complex van cultuurhistorisch belang

Deze regeling richt zich op bestaande cultuurhistorisch waardevolle complexen in het buitengebied. Er liggen ook cultuurhistorisch waardevolle complexen binnen stedelijk gebied. De verordening bevat hiervoor geen regels omdat dit onder de verantwoordelijkheid valt van de gemeenten om hierover een afweging te maken.

Bij cultuurhistorisch waardevolle complexen gaat het om ensembles bestaande uit één gebouw of een verzameling van gebouwen waarbij een bepaalde samenhang is met de directe omgeving. De waardevolle complexen zijn als werkingsgebied in deze verordening opgenomen en nader beschreven op de Cultuurhistorische Waardenkaart. Het betreft oude kloostercomplexen, militaire complexen, industriële complexen en landgoederen.

Doel van de regeling is dat bij ontwikkelingen behoud en versterking van de karakteristieke waarden van het complex worden gewaarborgd. Nieuwe functies zijn vanwege het streven naar behoud van deze complexen alleen mogelijk als ze bijdragen aan het behouden en versterken van karakteristieke cultuurhistorische gebouwen, als ook naar andere zaken van cultuurhistorisch belang in de directe omgeving.

In paragraaf 6.2 wordt beknopt ingegaan de op de complexen die in de MRE zijn gesitueerd.

De Cultuurhistorische Waardevolle Complexen zijn gedefinieerd en worden meegenomen bij de beoordeling van de zonne- en windenergie. De waarden en karakteristieken van de complexen zijn individueel en verschillen per complex. Het beleid richt zich op het streven naar behoud van deze complexen. Ontwikkelingen zijn mogelijk als ze bijdragen aan het behouden en versterken van karakteristieke cultuurhistorische complexen. Het past niet bij het detailniveau van het planMER om de karakteristieken van deze complexen individueel mee te nemen en te beoordelen. Op projectniveau zullen de specifieke gebiedskenmerken moeten worden geanalyseerd en moet worden beoordeeld wat de betekenis is van zonneparken nabij Cultuurhistorische Waardevolle Complexen.

Ruimtelijke kwaliteit en Omgevingskwaliteit Noord-Brabant
Ruimtelijke kwaliteit is onderdeel van omgevingskwaliteit zoals bedoeld in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Ruimtelijke kwaliteit is tevens één van de leidende principes van de concept-RES MRE. Bij de zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit gaat het zowel om het beschermen van waarden, als het bijdragen aan de ontwikkeling van waarden en functies in een gebied. De Interim omgevingsverordening Noord-Brabant zegt daarover het volgende:

''De provincie wil de omgevingskwaliteit van Brabant bevorderen, in combinatie met een veilige en gezonde leefomgeving. Bij omgevingskwaliteit gaat het om de kwaliteit van een plek of gebied, die bepaald wordt door een goed samenspel van herkomstwaarde, belevingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde.''

Bij de beoordeling van zonne- en windenergie van het planMER worden de waarden van omgevingskwaliteit meegenomen. Het gaat daarbij om herkomstwaarde, gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde.

Structuurvisie Noord-Brabant
In de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening van de provincie Noord-Brabant zijn de kernkwaliteiten beschreven. Deze kernkwaliteiten zijn uitgewerkt in de gebiedspaspoorten. Hierin gaat het zowel om kenmerken als ambities, voor ieder gebied zijn die weergegeven op verschillende kaarten en in verschillende teksten.

De Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant meldt het volgende:
'Een bestemmingsplan moet aangeven hoe nieuwe ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit van het landschap. Hiervoor is in 2011 een handreiking kwaliteitsverbetering van het landschap opgesteld, waarin verschillende methodieken zijn uitgewerkt.'

De gebiedspaspoorten zijn gedefinieerd en worden meegenomen bij de beoordeling van de zonne- en windenergie. De specifieke landschapstypen binnen de gebiedspaspoorten worden verder uitgekristalliseerd in het planMER. De gebiedspaspoorten worden beknopt beschreven.

Hoofdstuk 3 De historische opbouw van het landschap

De Metropoolregio Eindhoven (MRE) bestaat uit de landschappelijke eenheden de Kempen, de Meierij, Peelrand en de Peelkern. Deze eenheden zijn benoemd vanuit een samenhang in de historische opbouw en eenheid in ontwikkeling van het landschap.

3.1 *De ondergrond, bodem, geomorfologie en hoogte*

De ondergrond geeft een goed beeld van de processen die de landschappen van de Kempen, de Meierij en de Peel hebben gevormd.

Op de bodemkundige kaart op Figuur 1 is het dekzandlandschap te zien. Deze kent hoge arme zandgronden, lokaal afgewisseld door leemgronden, overgaand in humeuze, eerdgronden op de hellingen en vochtige humeuze beekdalgronden in de laagste delen. De beken hebben de gronden doorsneden en hebben uitspoelingswaaiers en glooiingen achtergelaten aan de beekdalzijden. (Hoog)veengronden komen voor in de Peel. Deze zijn duidelijk waarneembaar op de kaart.
Deze afzettingen vormen de basis van het historisch gebruik van de gronden.

Figuur 1 **Bodemkundige hoofdeenheden op landschappelijke basis**

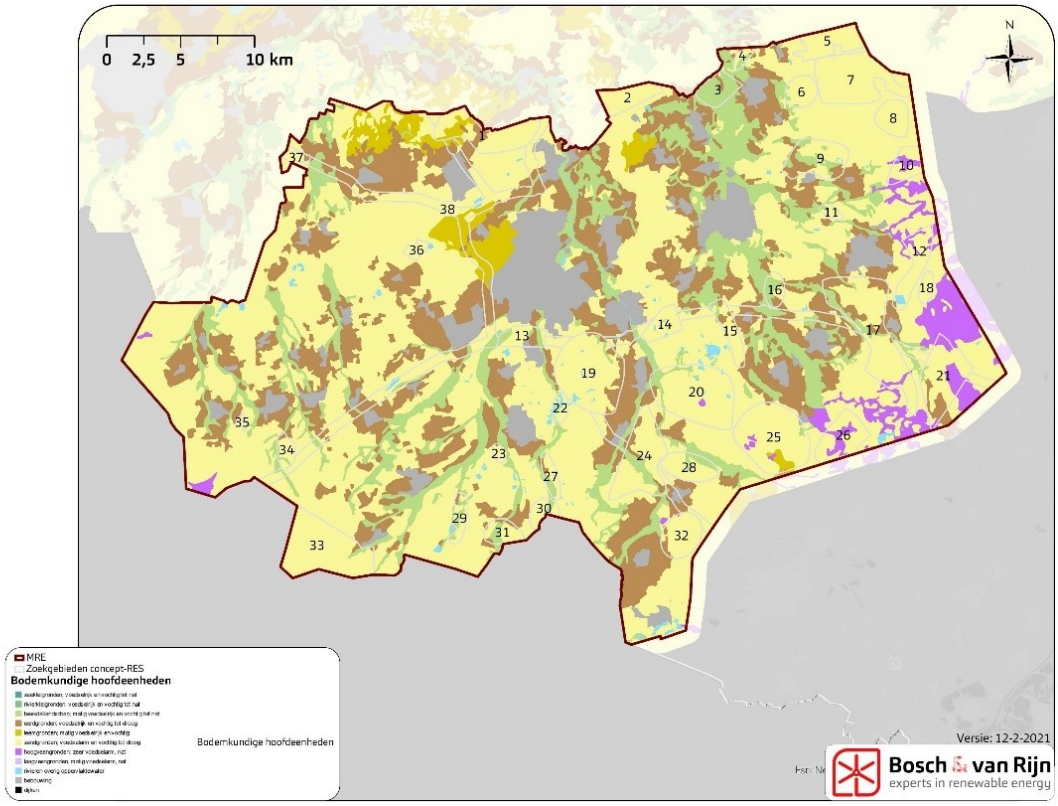

De geormorfologische kaart op Figuur 2 laat zien dat de Kempen, de Meierij en de Peelrand bestaan uit terrasafzettingen. De bovenlopen van de beken snijden hier

door heen. Noordelijker – vanaf het snoer met de dorpen die op de plateaurand liggen – worden de beekdalen breder en ontstaan afzettingsgebieden van dekzand-vlaktes en -ruggen.
De Peelkern is een hoogveengebied dat is ontstaan op een horst. Een horst is een ondoordringbare kleilaag op geringe diepte, waardoor het grondwater niet door de bodem naar het grondwater kan doorsijpelen.

Op de hoogtekaart op Figuur 3 zijn de bovenlopen van de beken op de hoogste delen van het plateau zichtbaar, waarna ze in rechte lijnen hun weg naar de lagere delen vinden. De hoogte van de Peel is hierop ook goed zichtbaar.

Figuur 2 **Geomorfologische kaart van de MRE**

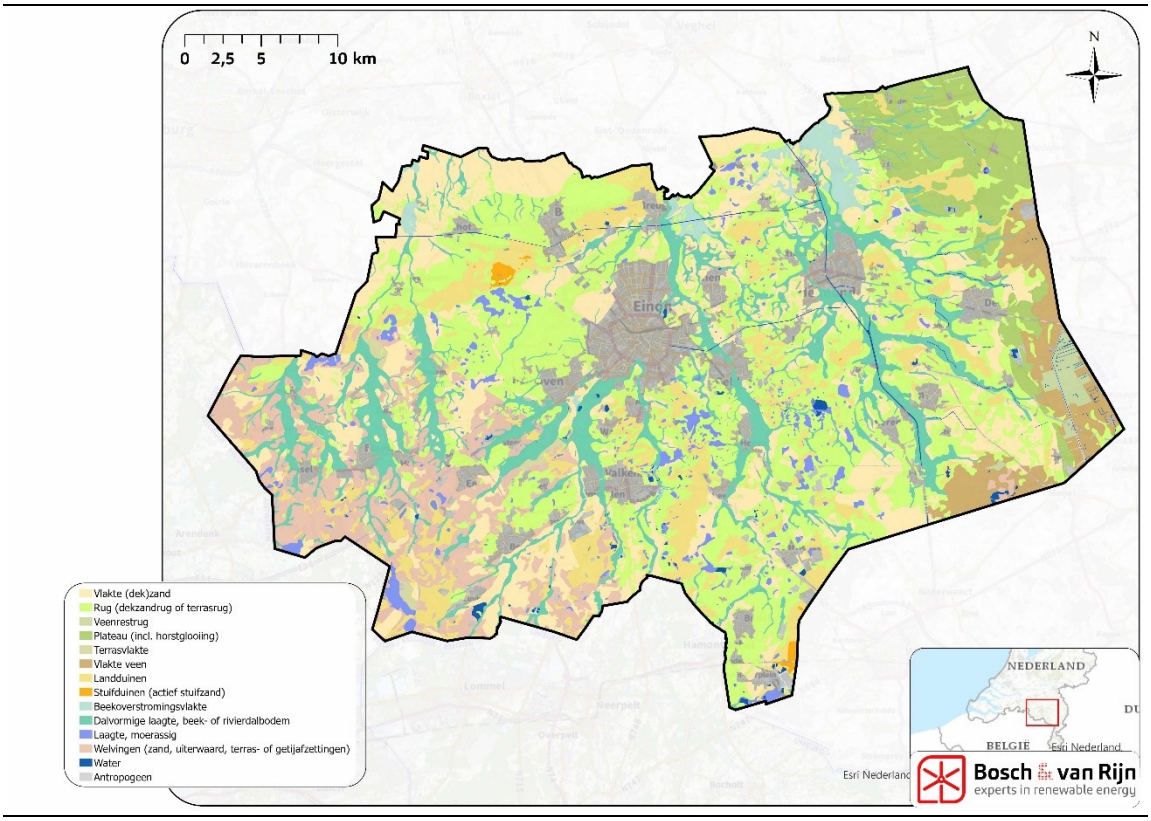

Figuur 3 **Hoogtekaart van de MRE**

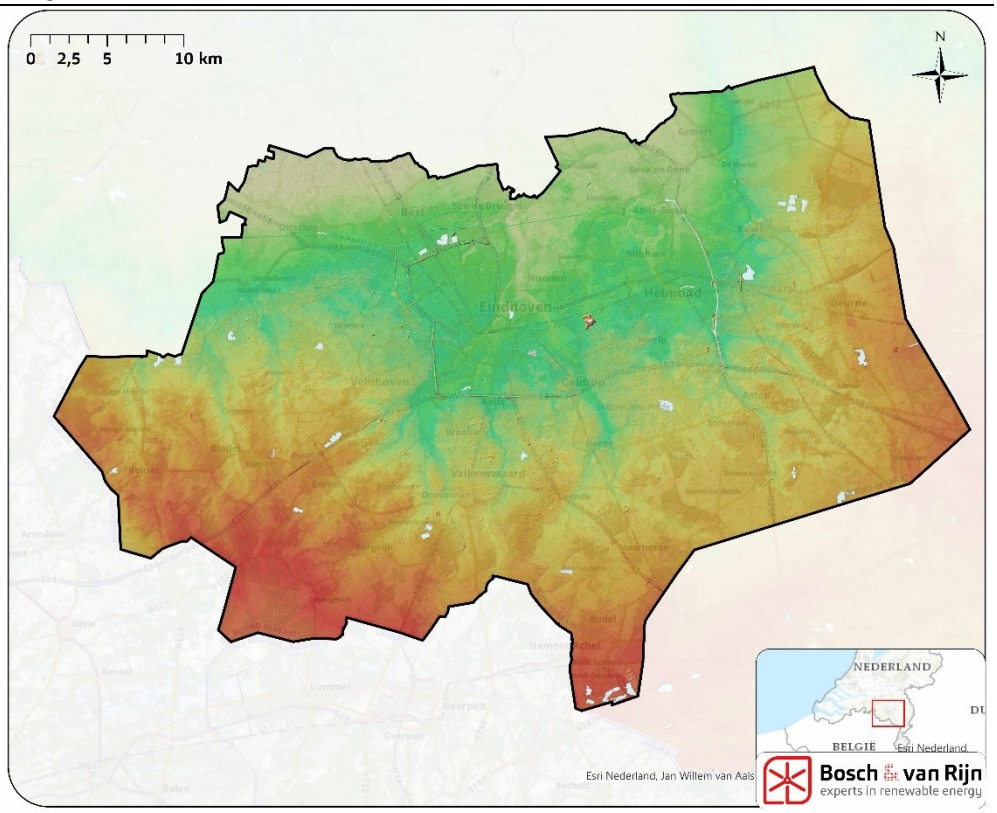

3.2 Peelrandbreuk en Wijstgronden

De ondergrond van Nederland wordt doorsneden door een groot aantal breuken. Deze breuken zijn vaak niet waarneembaar. Alleen in Noord-Brabant zijn er enkele op de oppervlakte te zien.
Bekende daarvan zij de Peelrandbreuk en de Feldbissbreuk. Het oorspronkelijke hoogteverschil door de breuken, van zo'n tweehonderd meter, is overal verdwenen; de steilrand bij Uden (ca. vijf meter hoog) is nog het meest zichtbare restant van de originele steile helling. Plaatselijk is de breuk hier en daar nog goed te zien. Ook de aanwezigheid van wijst is een aanwijzing voor een breukzone. Andere nevenbreuken zijn niet of nauwelijks meer zichtbaar in het landschap.

Grondwater stroomt bij de Peelrandbreuk van hoog naar laag. Op het breukvlak wordt de doorstroming bemoeilijkt door lagen die geen water doorlaten waardoor het ter plekke opstijgt en als kwel aan de oppervlakte verschijnt. De hoge gronden zijn dus nat en blijven de lager gelegen gronden droog. Deze bijzondere vorm van kwel noemen we wijst.

Wijstgronden zijn unieke natuurgebiedjes. Juist vanwege de specifieke omstandigheden waaronder wijst voorkomt hebben ze een heel eigen planten- en dierenwereld. Je vindt ze aan de rand van de Peelrandbreuk als kleinschalige besloten landschappen.[1]

[1] Bron: https://www.geologievannederland.nl/landschap/landschapsvormen/wijstgronden, bekeken op 10-02-2020

Figuur 4 **De breuklijnen met de Peelrandbreuk en wijstgronden in de MRE.**

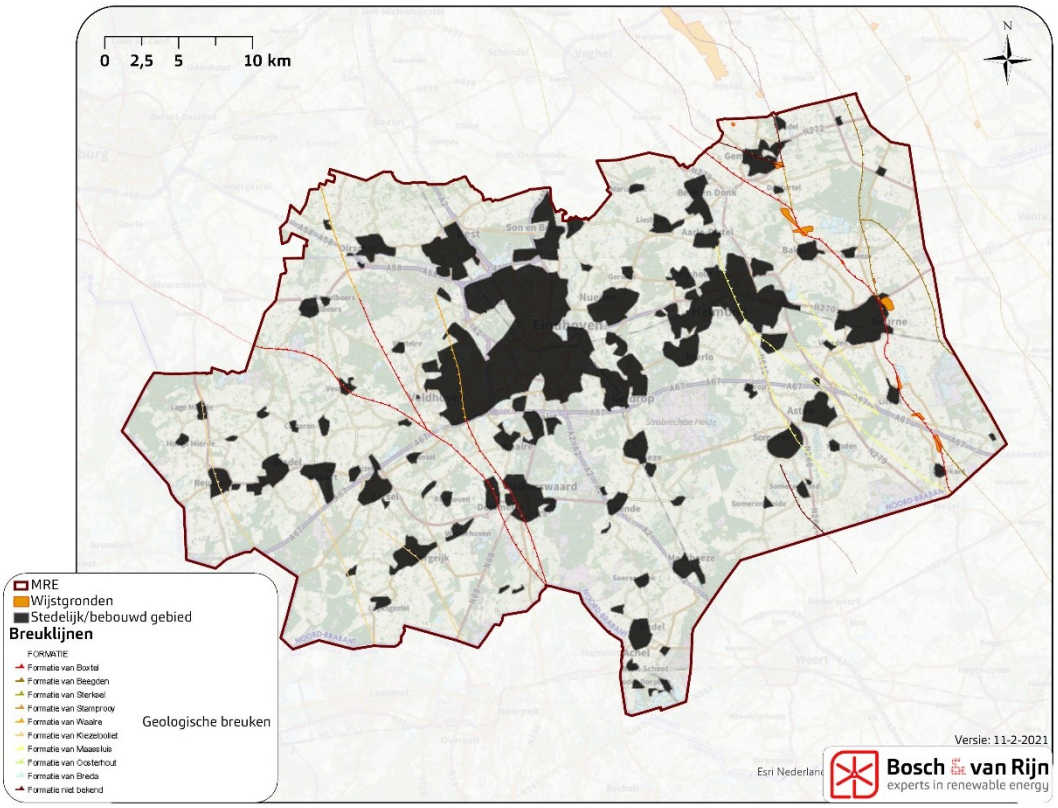

3.3 De ontwikkeling van het landgebruik

In de Kempen, de Meierij en de Peelrandontginning is de ontwikkeling van het (cultuur)historisch grondgebruik hoofdzakelijk gebaseerd op het systeem van de kampontginningen. In dit systeem zijn nederzettingen ontstaan op de overgang van laagtes langs de beek naar hoger gelegen zandgronden. De hoogte en ligging van de gronden bepaalden in dit systeem het gebruik van het land. De lager gelegen gebieden naast de beek werden bevloeid om de grond bruikbaar te maken als grasland – de beemden. De hogere, minder vruchtbare gronden werden gebruikt om schapen op te laten grazen. Enkele delen van de heide werden hierdoor zo schraal dat ze in stuifzanden veranderden. Om dit te voorkomen werden er in deze gebieden bomen geplaatst.
Met de uitvinding van kunstmest veranderde dit systeem, omdat woeste onvruchtbare gronden nu een stuk makkelijker gebruikt konden worden als akker- of grasland. In deze periode zijn grote stukken heidegrond in de Kempen ontgonnen voor de landbouw. Gepaard met deze jonge ontginning kwam de ontwikkeling van de industrie en mijnbouw op, waarvoor hout nodig was. Om aan deze vraag te voldoen, werd er op de oude heidegrond ook veel naaldbos geplaatst. Na de eerste wereldoorlog, rond de jaren ’30, begon dit proces in de Kempengemeenten op gang te komen. Het duurde tot de jaren ’50 totdat alle heidegebieden omgezet waren in agrarische gronden. Slechts enkele, kleine heidegebieden zijn bewaard gebleven.

Vanaf de jaren ‘70 zorgen ruilverkavelingen voor steeds grotere, rechtere en aanééngesloten stukken grond, maar ook voor kanalisering van beken en de aanleg van landbouwwegen. In deze periode zijn de beekdalen veelal van kleinschalig in grootschalig veranderd. Ook hebben moderne ontwikkelingen zoals snelweg- en

elektriciteitsinfrastructuur enstad- en dorpsuitbreiding gezorgd voor veranderingen in het landschap.

De Peel is een jong heide-en hoogveenontginningslandschap en is systematisch en planmatig ontgonnen tussen 1850 en 1960. De eerste ontginningen vonden plaats in de randen, waarna planmatig grote delen van het hoogveengebied is ontgonnen.

De Peel is eeuwenlang het landschap van de vervening en turfwinning geweest. Tot 1900 gebeurde dit op kleine schaal door de boeren vanaf de rand van het veen, vanaf 1850 start de grootschalige vervening door de ontginningsmaatschappijen. De ontginningen zijn rationeel en dit leidt tot een grootschalig en primair landbouwgebied. Er is een afwisseling van uitgestrekte akkers met ontginningsdorpen en grootschalige bebossing met natuur, recreatie en kassencomplexen.

Hoofdstuk 4 Het huidige landschap van de MRE

In de structuurvisie RO van de provincie zijn de kernkwaliteiten van Brabant beschreven: de natuurlijke basis, het ontginningslandschap en het moderne landschap. Deze kernkwaliteiten komen terug in zogenaamde gebiedspaspoorten (zie Figuur 5).
Binnen het gebied van de MRE zijn 4 verschillende gebiedspaspoorten te onderscheiden. Deze zijn als volgt:

- Kempen
- Meierij
- Peelrand
- Peelkern

Figuur 5 Gebiedspaspoorten binnen MRE

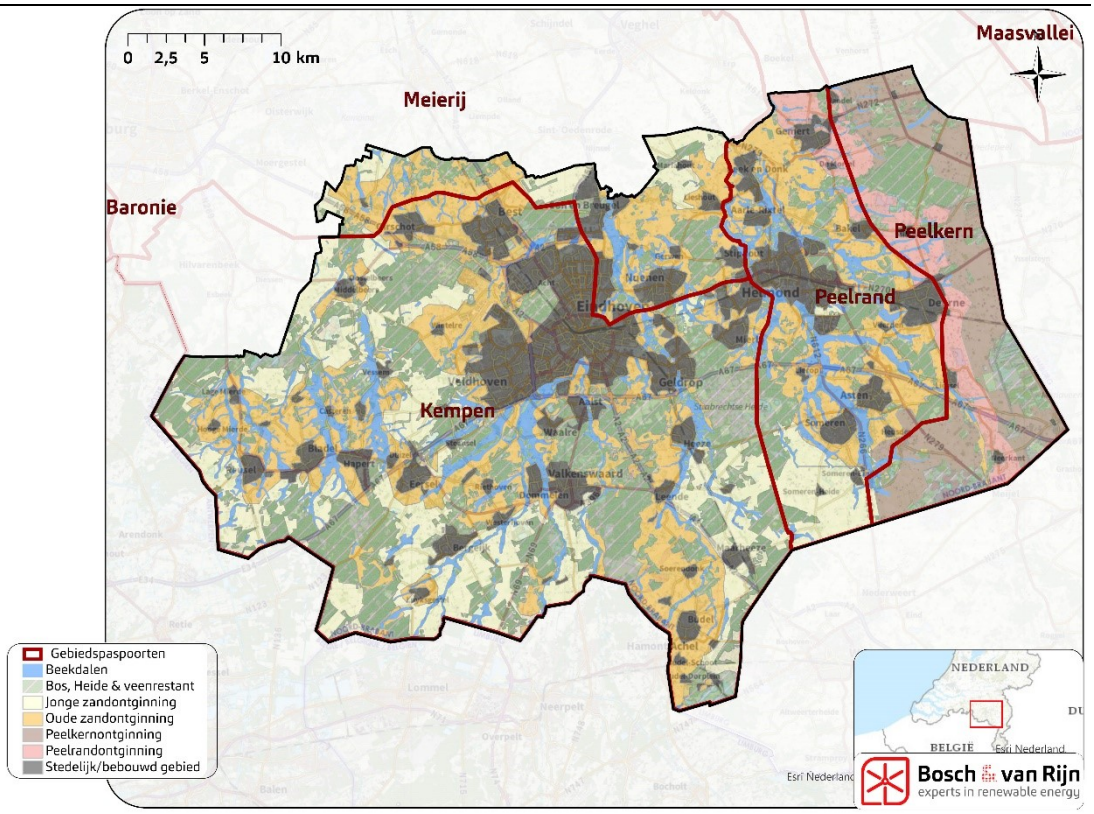

Hieronder wordt kort ingegaan op de karakteristieken en het cultuurhistorische belang van de gebieden.

4.1 Kempen

De verschillen tussen jonge- en oude zandontginningen zijn steeds kleiner geworden. Het huidige landschap bestaat uit een landelijk gebied met een sterke menging van landbouw, natuur, wonen en recreatie. Binnen de landbouwbedrijven zijn grote verschillen, die uiteenlopen van verbrede landbouw met inzet op natuur- en landschapsbeheer, recreatie en zorg tot gespecialiseerde intensieve veehouderijen.

Het afwisselende en kleinschalige landschap draagt bij aan de aantrekkelijkheid van dit gebied als woonomgeving. Landinrichtingen en kavelverbeteringen hebben het landschap haar huidige vorm gegeven. Er zijn sterke contrasten tussen het kleinschalige landbouwbedrijf en rationeel ingerichte landbouwgebieden in de Zuidelijke Kempen.

4.2 Meierij

De Meierij wordt gezien als het groene hart van Brabant. Het Groene Woud en de grote natuurgebieden zijn met het groene afwisselende landschap een uitloopgebied voor de stedelijke gebieden van Tilburg, 's Hertogenbosch en Eindhoven. De landbouw is meegegroeid met de ontwikkeling van een primaire productie naar een menging van activiteiten op het gebied van recreatie, zorg, landschapsbeheer, streekproducten en educatie. Een verdere verbreding van natuur en landschap, een sterke gerichtheid op grondgebonden veehouderij en investeringen in natuur en landschap vormen het huidige landschap.

Intensivering van de veehouderij vindt plaats in kleinere landbouwontwikkelingsgebieden. Verspreid liggen grote, rationeel ingerichte en ontsloten landbouwenclaves met grondgebonden veehouderij en mais.

4.3 Peelrand

De Peelrand is primair een grootschalig agrarisch gebied, met landbouw (intensieve veehouderij en glastuinbouw) als ruimtelijke dominante functie. Aan de randen van het gebied liggen 'mixlandschappen' met landbouw, rechtgetrokken beken, natuur en wonen. Agrarische lintbebouwing tussen de dorpen hebben een multifunctioneel karakter. Aan de rand van de peel loopt tevens de Peelrandbreuk.

4.4 Peelkern

De Peelkern is een grootschalig en primair landbouwgebied. Er is een afwisseling van uitgestrekte akkers met ontginningsdorpen en grootschalige bebossing die belangrijk zijn voor natuur en recreatie. De intensieve veehouderij en glastuinbouw hebben zich krachtig ontwikkeld.

Hoofdstuk 5 Landschapstypen uit de concept-RES

De fysieke ondergrond (de geologie en geomorfologie) en de ontwikkelingen in het landgebruik hebben geleid tot verschillende verschijningsvormen van het huidige landschap: de landschapstypen. Binnen de gebiedspaspoorten zoals beschreven in de vorige paragraaf zijn deze verschillende landschapstypen te onderscheiden. Om aan te sluiten bij de concept-RES worden de landschapstypen die tijdens het concept-RES traject zijn voortgekomen (zie Figuur 6) ook als basis gebruikt voor het planMER.
Deze landschapstypen zijn overgenomen uit de landschappelijke analyse die is uitgevoerd door het landschapsbureau H+N+S en OverMorgen. Het gaat om de volgende landschapstypen:

- Oude zandontginningen
- Beekdalenlandschap
- Jonge zandontginningen
- Peelkernontginningen
- Peelrandontginningen
- Bos en Heide landschap
- Ruimtelijke structuren
    - Urbane gebieden
    - Infrastructuur

Figuur 6 **De landschapstypen binnen MRE uit de concept-RES.**

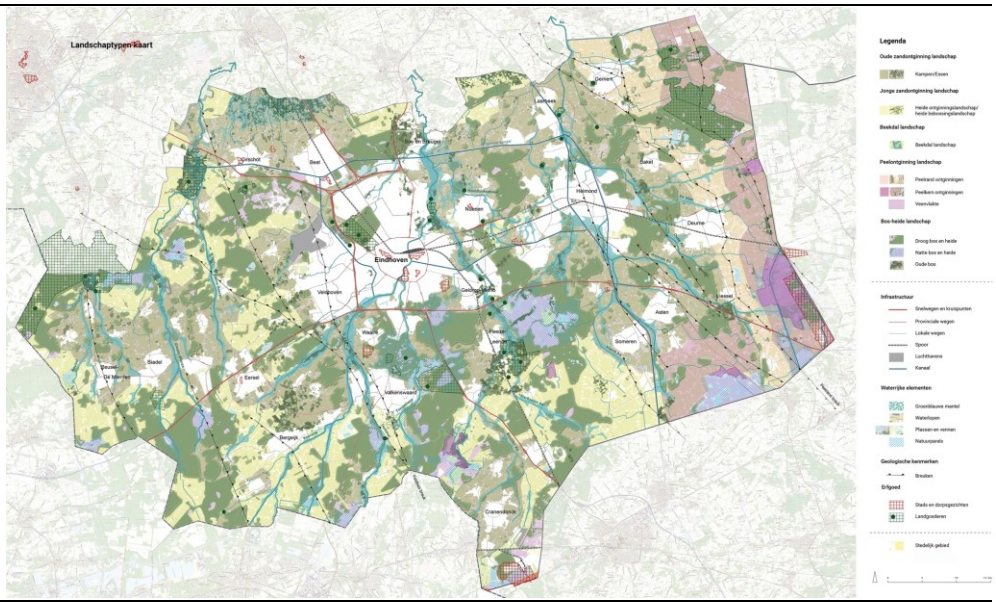

5.1 Oude zandontginningen

De oude zandontginningen is het landschap van de kampontginningen. De kampen zijn de eerste bewoningsplekken op de hoger gelegen zandgronden naast de beken, waar ook nu nog de meeste bewoning plaatsvindt. De meeste huidige dorpen en steden liggen in dit landschapstype. De kampen zijn kleinschalig, hebben een onregelmatige verkavelingsstructuur en een besloten karakter (coulissen). Karakteristiek zijn de bolle akkers met houthakbosjes en houtwallen met Eik en struikgewas.

Uitbreiding van bebouwing bij de dorpen en ruilverkaveling in de landbouw hebben geleid tot het verlies aan kleinschaligheid in dit landschap.

Figuur 7 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van het landschapstype: Oude zandontginningen. Een es (bruine cirkel), de kleinschalige structuren en het afwisselden landschap is zichtbaar op de illustratie. Bron: concept-RES.**

Hieronder worden de belangrijke karakteristieken van de Oude zandontginningen benoemd. De omschrijving van deze karakteristieken komt uit de beschrijving van het landschap uit bijlage 6 van de concept-RES.

- *De dragers zijn essen, kampen, oude erven (al dan niet geclusterd) en weidegronden langs beken.*
- *kleinschalige grillige verkaveling (Behalve op de essen), deels omzoomd door houtwallen.*
- *Essen zijn opvallende grote ruimten in het landschap.*
- *Wegen veelal krom.*
- *Beek kronkelend door het landschap.*
- *Bouwland hogerop, weiland bij de beek.*
- *Afwisseling van coulissen (houtwal, bosjes en lanen) en open ruimtes.*
- *Microreliëf door essen & kampen, soms in de vorm van een steilrand.*

5.2 Beekdalenlandschap

Het landschap van de MRE wordt doorsneden door beeksystemen. De van zuid naar noord lopende beken liggen in ondiepe, dalvormige laagten en vormen lijnen in het landschap. In de dalen rondom de beek zorgen uitspoelingswaaiers en glooiingen voor lokale hoogteverschillen in het landschap. In de beekdalen wordt het landschap afwisselend gevormd door bos waardoor de beek stroomt, of door ontgonnen stukken voormalige hooiland met langgerekte kavels en dichtbegroeide bomensingels haaks op de beek. De voormalige hooilanden waren kleinschalig verkaveld, maar door schaalvergroting in de landbouw in het tweede deel van de 20e eeuw is veel van deze kleinschaligheid verdwenen. De meanderende ligging van de beken is op veel plaatsen verdwenen. Beken vormen belangrijke ecologische (verbindings-)zones en worden gezien als verbindingen tussen de natuurgebieden.

Figuur 8 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van het landschapstype: Beekdalenlandschap. De kromlopende beek (blauwe lijn), de op beek haaks staande structuren en het verschil in hoogte is op zichtbaar op de illustratie. Bron: concept-RES**

Hieronder worden de belangrijke karakteristieken van de oude zandontginningen benoemd. De omschrijving van deze karakteristieken komt uit de beschrijving van het landschap uit bijlage 6 van de concept-RES.

- *De Kempen, de Meierij en de Peelrand maken onderdeel uit van het zwak golvende dekzandplateau dat doorsneden wordt door de bovenlopen van de beeksystemen Grote en Kleine Dommel, Beerze, Reusel en Aa.*
- *De beekdalen vormen een contrast met hogere zandgronden met daarop de dorpen. Ze zijn besloten door bos en boomsingels, zoals broekbossen met elzen en berken en langgerekte kavels met dichtbegroeide boomsingels met elzen.*
- *Belangrijk voor natuurwaarden als verbindingszones.*
- *Delen van de Dommel en de Beerze zijn cultuurhistorisch gave beeklandschappen. Het beeklandschap van de Dommel ligt ten zuiden van Eindhoven (Belvedèregebied). Kenmerkend zijn vloeiweiden en viskwekerijen, watermolens, omvangrijke bossen met heidevelden en vennen en aangrenzend cultuurlandschap. Het cultuurhistorisch gave beeklandschap van de Beerze ligt in het noordelijke deel van de Kempen en maakt deel uit van het Nationale Landschap Het Groene Woud. De identiteit wordt bepaald door bossen met heide en vennen en nieuwe natuur in het beekdal.*

5.3 Jonge zandontginningen

Jonge zandontginningen zijn de vanaf 1850 ontgonnen woeste heidegronden. Op de gronden waar de bodem een lagere kwaliteit had, is bos geplant. De bodems van hogere kwaliteit werden in gebruik genomen voor de landbouw. In eerste instantie ging het om kleine gebieden, maar na 1900 ging het proces sneller. Deze ontginningen werden in korte tijd en op grote schaal uitgevoerd, waardoor er grootschalige open gebieden zijn ontstaan met een rationele indeling met rechte kavels en wegen. Beplanting komt wel voor langs wegen en kavelranden, maar deze beplanting heeft vaak geen onderbegroeiing, waardoor het landschap een halfopen karakter heeft. Deze karakteristieken zijn versterkt door moderne ruilverkavelingen. Daarnaast hebben de ruilverkavelingen ervoor gezorgd dat de verschillen tussen de

oude en jonge zandontginningen en de beekdalen zijn vervaagd, omdat ook in die gebieden schaalvergroting heeft plaatsgevonden.

Figuur 9 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van het landschapstype: Jonge zandontginningen. De rechte en open structuren, grote boscomplexen en laanbeplanting is zichtbaar op de illustratie. Bron: concept-RES**

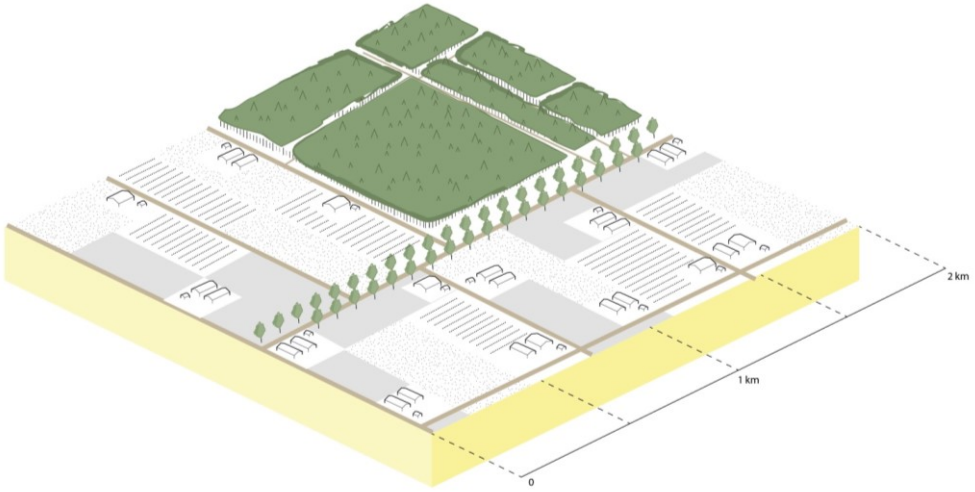

Hieronder worden de belangrijke karakteristieken van de Jonge zandontginningen benoemd. De omschrijving van deze karakteristieken komt uit de beschrijving van het landschap uit bijlage 6 van de concept-RES.

- *De jonge zandontginningen krijgen hun huidige karakteristieken van ontwikkelingen vanaf 1850.*
- *Ze zijn grootschaliger en minder kenmerkend dan de oude zandontginningslandschappen.*
- *De grote percelen hebben rationele strokenverkaveling met rechte waterwegen, boomrijen, en boerenerven, grote percelen, en zijn kenmerkend door openheid.*
- *De heide- en bosontginninglandschappen liggen op hoge zandruggen en zijn dus droog met stukken natuur van heide en dennen.*

5.4 Peelkernontginningen

De Peelkern, een monumentaal ontginningslandschap, is ontstaan door systematische en planmatige ontginningen tussen 1850 en 1960. Het gebied kent planmatige heideontginningsdorpen en voormalige veenkoloniën. Rationele verkavelings-, ontwaterings- en wegstructuren zijn kenmerkend. Langs de doorgaande wegen staan forse wegbeplantingen van met name Amerikaanse eiken. De niet voor landbouwkundig gebruik geschikte heidegronden zijn ingeplant met bos en hebben zich tot landgoederen ontwikkeld. De Bult, de Groote Peel en de Deurnse Peel zijn restanten van de hoogveenontginningen en zijn belangrijke natuurgebieden. De typerende landschapselementen zijn de lanen, de kanalen, de landgoederen, de plantages en ontginningsdorpen met dorpsbosjes.

De Peelkern is een grootschalig en primair landbouwgebied. Intensieve veehouderij en glastuinbouw zijn sterk ontwikkeld. In het gebied komt akkerbouw voor, voor-

namelijk in de vorm van maisteelt en er is een toenemende ontwikkeling van andere teelten zoals graszoden, boomteelt en vollegrondstuinbouw. Lokaal zijn recreatieve complexen in de jonge heidebebossing aanwezig.

Figuur 10 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van het landschapstype: Peelkernontginningen. De systematische rechte structuren, rechte kanalen en laanbeplanting is zichtbaar op de illustratie Bron: concept-RES**

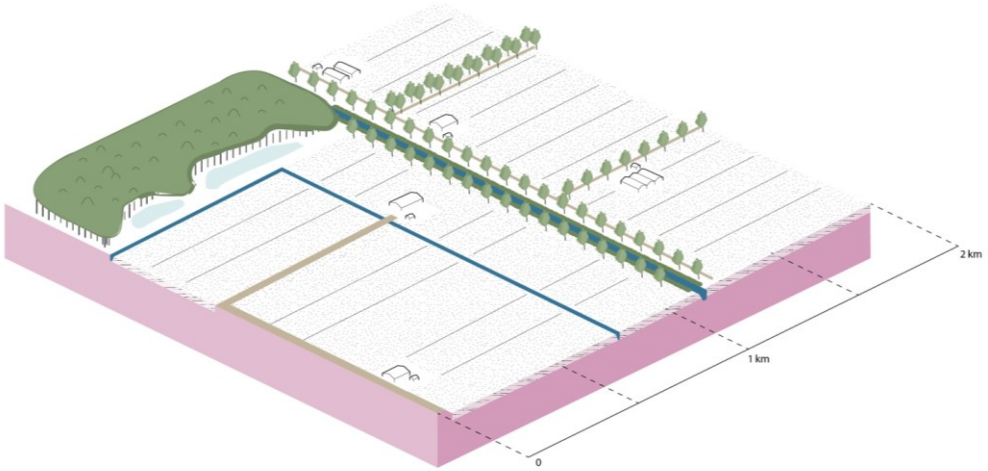

Figuur 11 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van het landschapstype: Peelkernontginningen. Op de plekken waar intensieve veehouderij en glastuinbouw zich hebben ontwikkeld is eeen net iets andere structuur ontstaan. Dit is goed te zien op onderstaande illustratie. Bron: concept-RES**

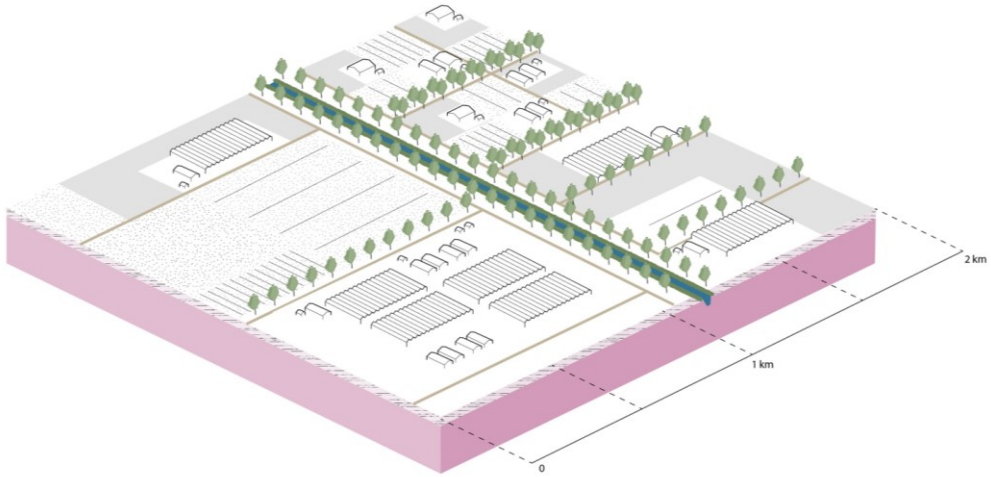

Hieronder worden de belangrijke karakteristieken van het Oude zandontginningen benoemd. De omschrijving van deze karakteristieken komt uit de beschrijving van het landschap uit bijlage 6 van de concept-RES.

- *Rationeel ingericht met een rastervormige wegen- en waterlopenstructuur.*
- *Verkaveling bestaat uit regelmatig gevormde blokken of stroken.*
- *Monumentale en grootschalig hoofdstructuur gevormd door voormalig veenontginning.*
- *Was vroeger een belangrijke inzijgingsgebied, maar door de ontginningen werd het water afgevoerd via rechtgetrokken beken en nieuwe waterlopen.*

- *Afwisseling tussen uitgestrekte akkers (hoofdzakelijk maisteelt en een toeneming van graszoden, boomteelt en vollegrond tuinbouw) met bebouwing en grootschalig bossen.*
- *Intensieve veehouderijen en glastuinbouw hebben zich ontwikkeld in dit gebied.*

5.5 Peelrandontginningen

De peelrandontginningen vormden de overgang van de meeste oostelijke oude zandontginningen naar het hoogveen van de peelkernontginningen. Het zijn de eerste vormen van ontginning langs de rand van De Peel. De kernen Handel, Gemert, De Mortel, Bakel, Milheeze, Deurne, Liessel en Neerkant liggen aan deze rand op zandopduikingen. Vanuit deze kernen en de tussenliggende oude bebouwingslinten is het gebied ontgonnen. De indeling was kleinschalig, met een regelmatige, rationele verkavelingsstructuur van rechte lijnen. De peelrandontginningen kenden tot de jaren '50 van de vorige eeuw een besloten karakter door de beplanting langs de percelen. In de tweede helft van de 20e eeuw is door schaalvergroting in de landbouw veel van deze kleinschaligheid en beslotenheid verdwenen.

Figuur 12 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van het landschapstype: Peelrandontginningen. De kleinschalige en onregelmatige structuren en het afwisselend landschap is zichtbaar op de illustratie Bron: concept-RES**

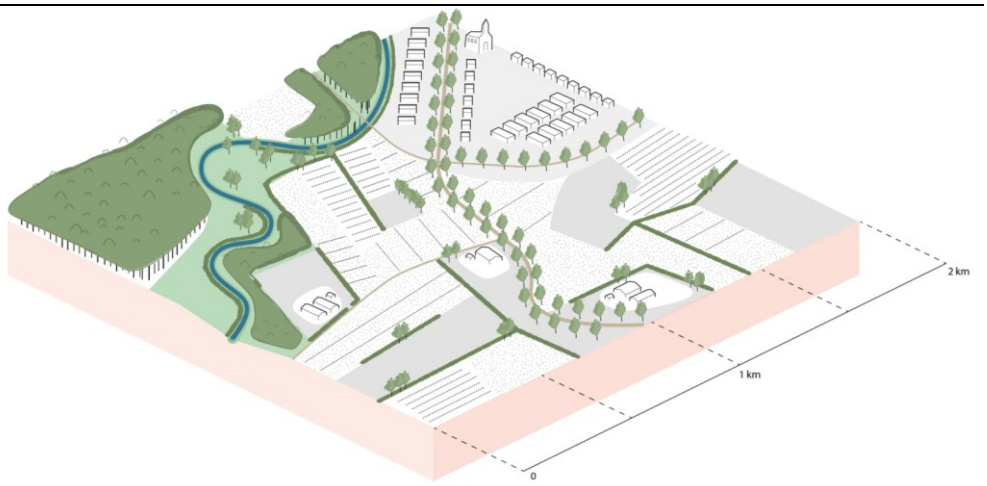

** Bovenstaande illustratie betreft De Peelrand, peelrandontginningen zijn delen die binnen de Peelrandzone liggen.*

Hieronder worden de belangrijke karakteristieken van het Peelrandontginningen (De peelrand) benoemd. De omschrijving van deze karakteristieken komt uit de beschrijving van het landschap uit bijlage 6 van de concept-RES.

- *De Peelrand is een overwegend oud en gevarieerd zandlandschap met een kralensnoer van agrarische nederzettingen, akkercomplexen, weilanden en bossen.*
- *De Peelrandbreuk.*
- *Het westelijk gedeelte is begrenst met het open Aa beeklandschap en is na WWII sterk verstedelijkt. De oude dorpen omringen en kijken uit naar het voormalig hoogveengebied met jonge ontginningen en boscomplexen er tussen.*

- *Er zijn veel kloostercomplexen, kerken en processieparken. Met cultivatie kwam meer waterregulatie. Bestaande beken werden rechtgetrokken en stroomopwaarts verlengd en er zijn tal van nieuwe waterlopen gegraven.*

De peelrandontginningen kennen de volgende kenmerken:

- *Overgangsrand tussen de dekzandruggen en De Peel.*
- *Eerste ontginningen van De Peel vanuit de kernen en bebouwingslinten.*
- *Vrij rationele verkavelingspatronen, die door schaalvergroting in de landbouw van kleinschalig naar middelgroot- tot grootschalig zijn veranderd, waarbij de historische beslotenheid grotendeels verloren is gegaan.*

5.6 Bos en Heidelandschap

De bossen hebben een sterk besloten karakter en worden door hun verschijningsvorm en aanwezige ecologische waarden hooggewaardeerd. De meeste bossen zijn jong. Ze liggen verspreid over het gebied, met name op de dekzandruggen. Binnen de jonge ontginningsgebieden werden eind 19e eeuw op gronden met een lagere bodemkwaliteit de jonge bossen aangeplant, met als doel de houtproductie. Er liggen nog een paar oude bossen. In de beekdalen komen broekbossen voor.

Het heidelandschap heeft een open karakter en wordt door de verschijningsvorm en aanwezige ecologische waarden hooggewaardeerd. Binnen en rondom de aangeplante bossen en ontginningen zijn nog enkele stukken heide bewaard gebleven.

Figuur 13 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van het landschapstype: Bos en Heidelandschap. Grote bosgebieden en heidegebieden zijn zichtbaar op de illustratie. Bron: concept-RES**

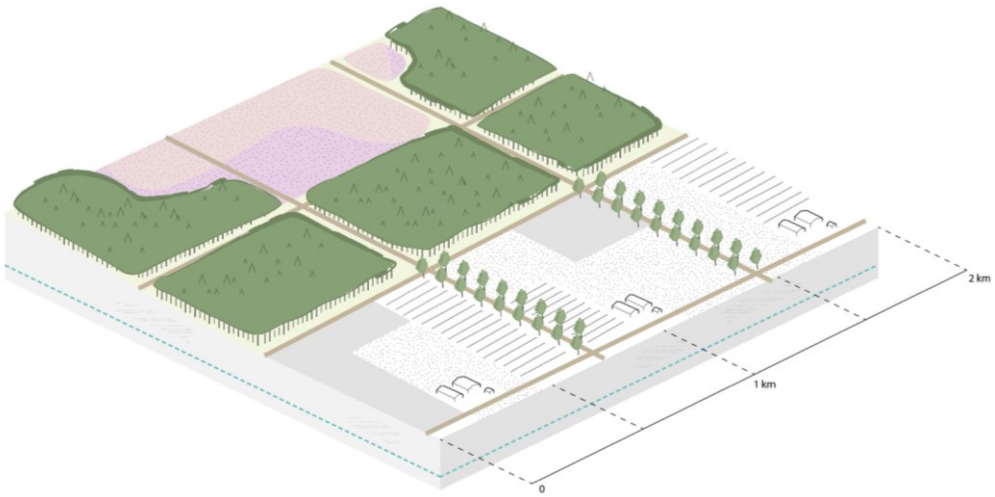

Hieronder worden de belangrijke karakteristieken van de droge- en natte bos- en heidelandschappen benoemd. De omschrijving van deze karakteristieken komt uit de beschrijving van het landschap uit bijlage 6 van de concept-RES.

Droge Bos en Heide

- *Liggend op de drogere dekzandruggen*
- *Grote, rationele strokenverkaveling zonder een hoofdrichting*
- *Rechte waterwegen, boomrijen, boerenerven, kenmerkend door openheid met percelen naaldbossen voor bosbouw*
- *Losse boerderijen en linten. Bebouwing vaak voorzien met erfbeplanting.*

- *Het verschil tussen natte en droge heideontginning is bijna niet herkenbaar, maar in de nattere delen zijn er meer sloten*

Natte Bos en Heide

- *Gelegen op verspoelde dekzandvlaktes, laagten, en beekoverstroomings-vlaktes.*
- *Lager gelegen dan heideontginningen. Hierdoor vind je veel populieren, wilgen, en natte delen binnen de natuurgebieden.*
- *Open en rationeel verkaveling, afgewisseld door verspreid liggende kleinere bosgebieden, oude zandwegen, boom- en singelbeplanting en verspreid voorkomende bebouwing.*

5.7 Infrastructuur & Urbane gebieden

De concept-RES beschrijft ook een aantal grootschalige structuren en stedelijke gebieden. Het gaat hierbij om de volgende structuren en gebieden:

- Snelwegen en provinciale wegen.
- Kassenclusters, stedelijk gebied, bedrijventerreinen
- Sporen en kanalen
- Vliegveld(en)

Naast de in vorige paragraaf beschreven hoofdlandschapstypen worden er in de concept-RES ook twee andere ‘’Landschapstypen’’ onderscheiden. Het gaat om de volgende typen:

- Urbane gebieden
- Infrastructuur

5.7.1 *Urbane gebieden*

Onder de ‘Urbane gebieden’ worden steden en dorpen en hun directe stedelijke omgeving verstaan. In de concept-RES wordt er bij de urbane gebieden gesproken over:

- *Stad-land relatie, vaak afgesneden door infrastructuur*
- *Woningbouwopgave*
- *Behoefte vanuit stedeling om te recreëren in buitengebied*
- *Hoge druk vanuit stedelijke programma’s.*
- *Ontwikkeling kassencomplexen*
- *Industriële gebieden*
- *Bedrijventerrein*
- *Pauzelandschappen*
- *Braakliggende terreinen*

Figuur 14 **Stad-land relatie die behoren tot de 'Urbane gebieden'. Bron: concept-RES.**

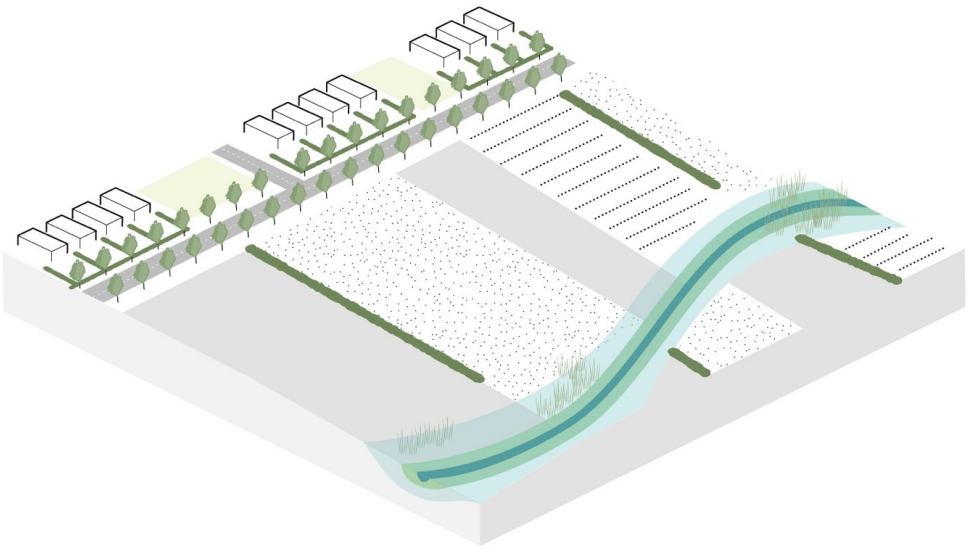

5.7.2 *Infrastructuur*

Onder 'infrastructuur' worden alle (hoofd) infrastructurele lijnen beschouwd, zoals wegen, spoorwegen en kanalen. Deze lijnen lopen door de andere landschapstypen heen en creëren (nieuwe) ruimtelijke structuren. In de concept-RES wordt bij het landschapstype Infrastructuur gesproken over:

- *Snelwegen en provinciale wegen*
- *Sporen en kanalen*
- *Vliegveld(en)*
- *Transferhubs*

Sporen en kanalen zijn niet meegenomen in de bouwstenen voor.
''Stakeholders gaven aan dat zij het niet wenselijk vinden om deze ruimtelijke structuren te accentueren met energiemaatregelen. Sporen en kanalen zijn daarom niet meegenomen als bouwsteen in de zoekgebieden.''

Hoofdstuk 6 Cultuurhistorie

6.1 Cultuurhistorisch waardevolle gebieden en landschappen

De provincie Noord-Brabant heeft in de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) gebieden aangewezen met een hoge cultuurhistorische en landschappelijke waarde. De provincie wil in deze gebieden de cultuurhistorische waarden verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten. Deze cultuurhistorische waardevolle gebieden vallen binnen de Cultuurhistorische waardevolle landschappen van de provincie Noord-Brabant. Op Figuur 15 zijn de landschappen met daarin de gebieden aangegeven.

Figuur 15 De cultuurhistorische waardevolle gebieden en landschappen van de provincie Noord-Brabant

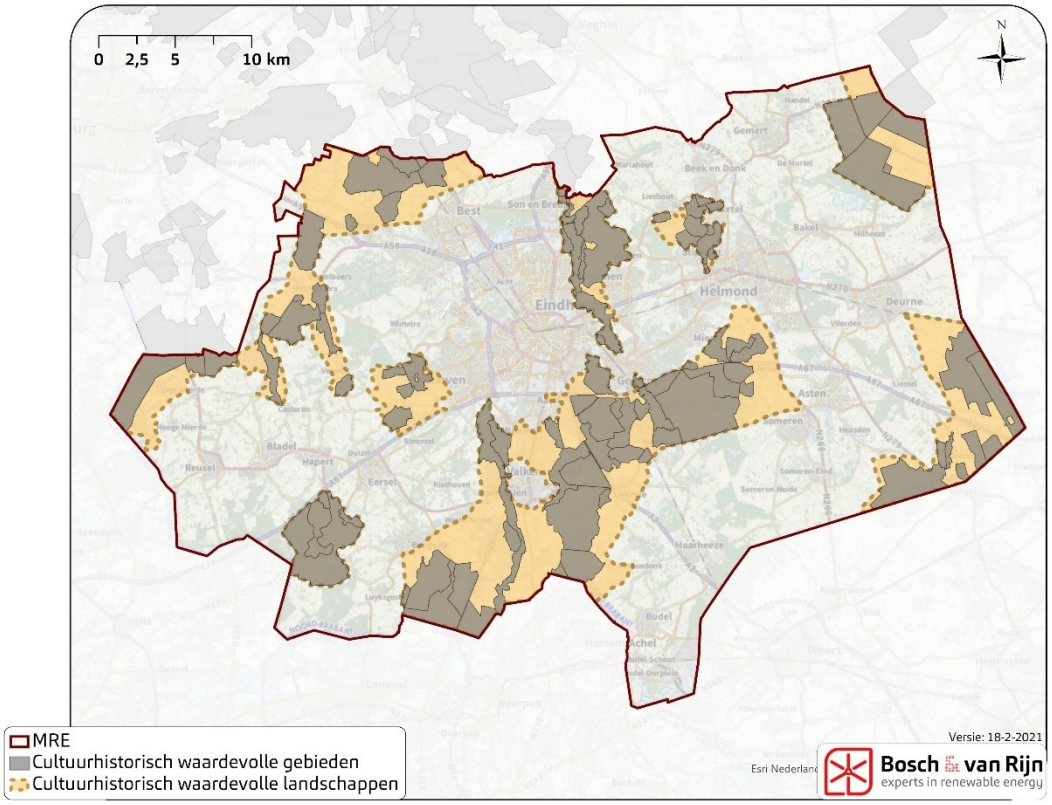

Deze cultuurhistorisch waardevolle gebieden en cultuurhistorisch waardevolle landschappen vallen ook weer binnen de landschapstypen zoals in de vorige paragraaf beschreven. Ze kunnen op sommige landschappelijke karakteristieken onderscheiden worden t.o.v. overige karakteristieken van landschapstypen.
De cultuurhistorisch waardevolle gebieden liggen allemaal binnen een cultuurhistorisch waardevol landschap en kennen individueel allemaal een eigen karakter. Het past niet bij het detailniveau van het planMER om deze gebieden individueel mee te nemen en te beoordelen. Wel kan er in het algemeen rekening gehouden worden met de inpassing van wind- en zonneparken in deze gebieden. Daarom wordt er niet naar de individuele gebieden gekeken, maar naar de cultuurhistorische waardevolle landschappen als geheel (zie Figuur 16). Het gaat hierbij om de volgende cultuurhistorisch landschappen:

- Landgoederen ten zuiden van Tilburg
- Oud zandlandschap Cartierheide
- Dommeldal
- Oud zandlandschap Oerle-Knegsel
- Groene Woud
- Oud zandlandschap bij Stiphout
- Griendtsveen en Helenaveen
- Landgoederenzone in de Peel

Figuur 16 **De cultuurhistorische waardevolle landschappen van de provincie Noord-Brabant**

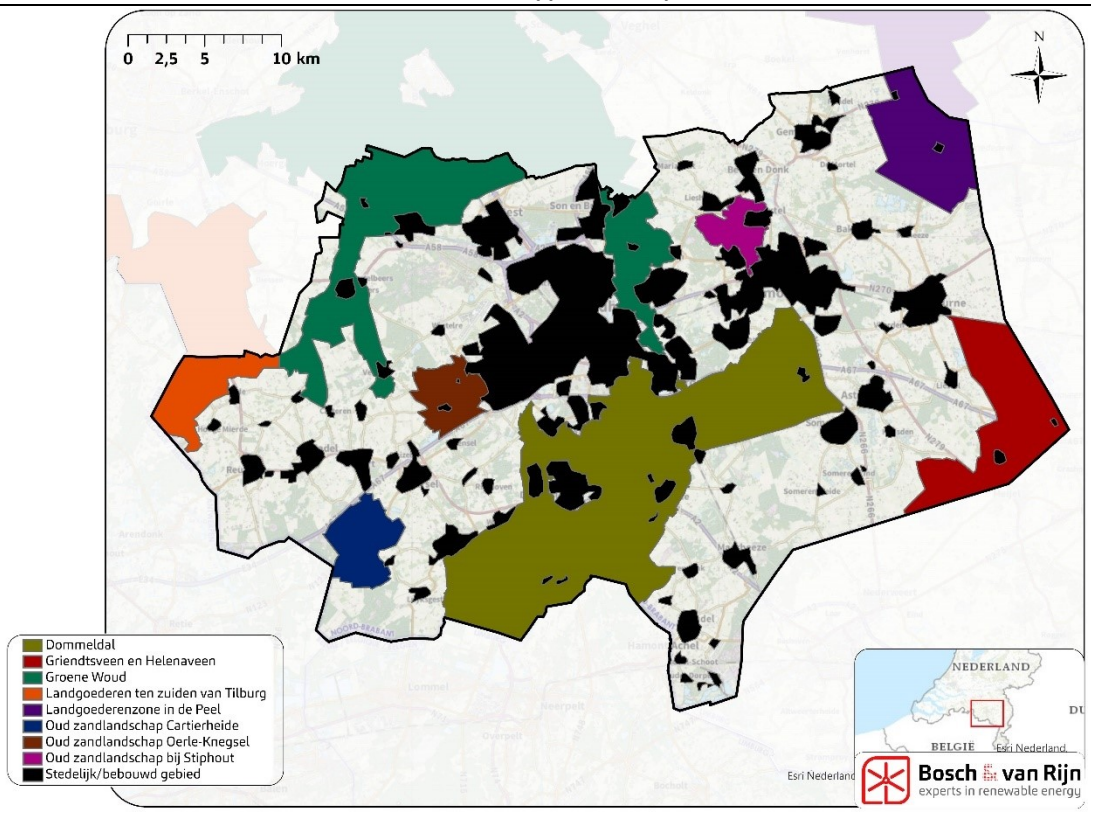

In de volgende paragrafen wordt er een beknopte beschrijving gegeven van deze cultuurhistorische waardevolle landschappen.

6.1.1 *Landgoederen ten zuiden van Tilburg*

Landgoed De Utrecht
Ten zuiden van Tilburg liggen meerdere landgoederen. Eén van deze landgoederen, De Utrecht, ligt voor een deel in de gemeente Reusel- de Mierden. Het landgoed loopt aan de oostkant langs de grens met België en loopt in noordelijke richting over de grens met gemeente Hilvarenbeek. Het landgoed werd als investering ontgonnen tot landbouwgrond en productiebos. Rond 1920 werd er meer ingezet op het behouden van het heidelandschap, waardoor de heide tussen de Flaes en Het Goorven behouden bleef.

Landgoed Wellenseind
Ten zuiden van het landgoed De Utrecht, rondom de Reusel en Raamsloop, ligt landgoed Wellenseind. Binnen dit landgoed is de kleinschalige percelering haaks op de

beken goed bewaard gebleven. Het landgoed werd in de 20e eeuw gesticht voor de productie van zowel naald- als loofhout op de hogere gronden voor de textielindustrie. De oude percelering werd hierbij gehandhaafd. De lagere gronden werden gebruikt voor landbouw.

6.1.2 *Oud zandlandschap Cartierheide*

In en rondom de Cartierheide ten zuiden van de lijn Bladel – Hapert – Eersel is het oude zandontginningslandschap nog goed te herkennen. Hier lag een uitgestrekt heidegebied tussen de beken de Aa en de Run. In dit heidegebied zijn rond de middeleeuwen hoeves en buurtschappen in de heide ontstaan (Witrijt, Klein Witrijt, De Pan en de Heestert) met kampen als eilandjes . Hierdoor is er een scherp contrast ontstaan tussen ontginningen en het grote stuk onontgonnen heide. Rond de 19e eeuw is op een groot deel van de heide bos geplant. Het noordelijke deel is bewaard gebleven als woeste heidegrond. Een groot deel van dit gebied is aangewezen als Natuurnetwerk Brabant.

6.1.3 *Dommeldal*

Het Dommeldal bestaat uit een zwak golvend dekzandlandschap dat doorsneden wordt door een aantal beken. Tussen de beekdalen liggen de wat hoger gelegen zandgronden, waar vroegere uitgestrekte heidevelden, vennen en kleine hoogveentjes en de kernen lagen. Het Dommeldal bestaat uit een combinatie van de landschapstypen (oude) zandontginningen, beekdalen, bos en heide, waarvan de samenhang het systeem van de kampontginningen mogelijk maakte. Vanaf eind 19e eeuw begon dit gebruik te veranderen en ging men landgoederen aanleggen voor onder andere houtproductie. Daarnaast werden de arbeidsintensieve vloeivelden overbodig en werden deze deels omgevormd tot visvijvers.

6.1.4 *Oud zandlandschap Oerle-Knegsel*

Het gebied rondom Oerle, Zandoerle en Knegsel is kenmerkend voor het landschap van de zandontginningen. Er zijn nog veel elementen aanwezig van dit oude landschap, zoals de bolle akkers. Aan de randen van deze akkers liggen enkele hakhoutbosjes en houtwallen. Ook zijn bij enkele akkers de oude zandwegen nog zichtbaar. Daarnaast vormen ook de oude grafheuvels, handelsroutes en nederzettingen cultuurhistorische elementen in dit gebied. Er zijn karakteristieke en relatief kleinschalige jonge heideontginningen terug te vinden bij deze dorpen. De bossen in dit gebied zijn aangewezen als Natuurnetwerk Brabant.

6.1.5 *Groene Woud*

Het Groene Woud is aangewezen als Nationaal Landschap. Kenmerkend is de opbouw van het gebied in beekdalen en dekzandplateaus en de inrichting die nauw

gerelateerd is aan de terreingesteldheid. Kleinschalige middeleeuwse ontginningslandschappen worden afgewisseld met uitgestrekte bossen, heidevelden, zandverstuivingen en jonge ontginningen. Specifieke elementen zijn laanstructuren, kastelen en buitenplaatsen en watermolens.

6.1.6 *De Mortelen*

Binnen het Groene Woud ligt een cultuurhistorisch deelgebied genaamd De Mortelen. Door het gebied lopen meerdere beken. Rondom deze beken ontstonden broekbossen en moerassen en op hogere delen kwamen eiken en berkbossen voor. In de middeleeuwen werden de gronden in gebruik genomen door boeren die in andere nederzettingen bleven wonen. Hierdoor is het gebied niet intensief gebruikt en ontgonnen. De gronden werden gebruikt als hooiland, weides of om plaggen heide te steken. De percelen werden afgesloten met sloten of houtsingels, waardoor er een kleinschalig besloten landschap ontstond. Later zijn rond de beken op rabatten productiebossen aangelegd. De heidevelden in het gebied zijn na 1900 ontgonnen tot landbouwgrond of productiebos. Bij deze ontginningen is het kenmerkende kleinschalige karakter behouden gebleven. Ook zijn de kenmerkende oude kleine zandwegen behouden gebleven.

6.1.7 *Oud zandlandschap bij Stiphout*

De omgeving van Stiphout is een samenhangend en relatief gaaf oud zandlandschap met akkercomplexen en beekdalen. Bijzonder voor dit gebied zijn de oude kerklocaties van de verplaatste dorpen Aarle, Lieshout, Rixtel en Stiphout. De percelering kan deels nog dateren uit de periode 1250-1500, toen grote delen van de beekdalen werden ontgonnen. In het gebied liggen landgoed Croy (met kasteel) en landgoed Warande, een oud jachtpark van het kasteel van Helmond.

6.1.8 *Griendtsveen en Helenaveen*

Het gebied van Griendtsveen en Helenaveen bestaat uit (gedeeltelijk) verveende delen van de Peel. De cultuurhistorische betekenis van het gebied is vooral gelegen in de resten van de verveningsactiviteiten, zowel de boerenverveningen als de systematische verveningen door speciaal daarvoor opgerichte maatschappijen. De veenkolonie Helenaveen is een beschermd dorpsgezicht. Bijzonder is dat grote delen, zoals de Astensche Peel en de Deurnese Peel niet helemaal verveend zijn en ook niet in landbouwgrond of bos zijn omgezet.

In plaats van evenwijdig aan elkaar lopende wijken te graven, loodrecht op het hoofdkanaal (Kanaal van Deurne of Helenavaart), werden wijken gegraven die zich na driehonderd meter vertakten (het gaffel- of drietandsysteem).

In de jaren '30 van de vorige eeuw werd de Peel-Raamstelling aangelegd, een verdedigingslinie tussen Grave en Budel-Dorplein bij de Belgische grens. In het gebied Griendtsveen-Helenaveen lag de linie langs het Kanaal van Deurne.

6.1.9 *Landgoederenzone in de Peel*

Het landschap bestaat hier uit een ensemble van landgoederen. Bijzonder voor dit gebied zijn de grootschalige, jonge ontginningen waarvan de landgoederen deel uitmaken. De lange rechte lijnen worden grotendeels bepaald door laatmiddeleeuwse dorpsgrenzen. De laanbeplantingen zijn vaak monumentaal.

6.2 Cultuurhistorisch waardevolle complexen

De provincie Noord-Brabant heeft in de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) complexen aangewezen met een hoge cultuurhistorische en/of landschappelijke waarde. De provincie wil deze complexen en de cultuurhistorische waarden verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten. Bij cultuurhistorisch waardevolle complexen gaat het om ensembles bestaande uit één gebouw of een verzameling van gebouwen waarbij een bepaalde samenhang is met de directe omgeving. De waardevolle complexen zijn onder te verdelen in een aantal types: oude kloostercomplexen, militaire complexen, industriële complexen en landgoederen. De complexen liggen verspreid door het landschap. Op Figuur 17 worden de complexen op de kaart weergegeven. Het gaat om de volgende complexen:

Naam van het complex	Gemeente	Complextype
Sigarenfabriek Karel I	Reusel-De Mierden	Industrie
Landgoed 's-Heerenvijvers	Oirschot	Landgoed
Tabaksschuur Helenaveen	Deurne	Industrie
Kasteel Bijsterveld	Oirschot	Landgoed
Landgoed Heerenbeek	Oirschot	Landgoed
Landgoed De Baest	Oirschot	Landgoed
Kapucijnenklooster	Gemert-Bakel	Klooster
Landgoed Soeterbeek	Nuenen, Gerwen en Nederwetten	Landgoed
Kasteel Eckart	Eindhoven	Landgoed
Constant Rebeque kazerne	Eindhoven	Militair
Klooster Eikenburg	Eindhoven	Klooster
Landgoed De Grote Beek	Eindhoven	Landgoed
Landgoed De Wielewaal	Eindhoven	Landgoed
Gresbuizenfabriek Steensel	Eersel	Industrie
Kasteel Geldrop	Geldrop-Mierlo	Landgoed
Kasteel Asten	Asten	Landgoed
Klooster Achelse Kluis	Valkenswaard	Klooster
Turfstrooiselfebriek Helenaveen	Deurne	Industrie
Clarissenklooster	Eindhoven	Klooster
Landgoed Wellenseind	Reusel-De Mierden	Landgoed
Landgoed Treeswijk	Waalre	Landgoed
Weverij De Ploeg	Bergeijk	Industrie
Kasteel Gemert	Gemert-Bakel	Landgoed
Kasteel Eijkenlust	Laarbeek	Landgoed
Tramstation Reusel	Reusel-De Mierden	Industrie
Kasteel Heeze	Heeze-Leende	Landgoed
Kasteel Croy	Laarbeek	Landgoed
Kousenfabriek Coolen	Laarbeek	Industrie
Fabriek Willemstraat 3	Laarbeek	Industrie

Missieklooster Heilig Bloed	Laarbeek	Klooster

Figuur 17 **De cultuurhistorische waardevolle complexen van de provincie Noord-Brabant**

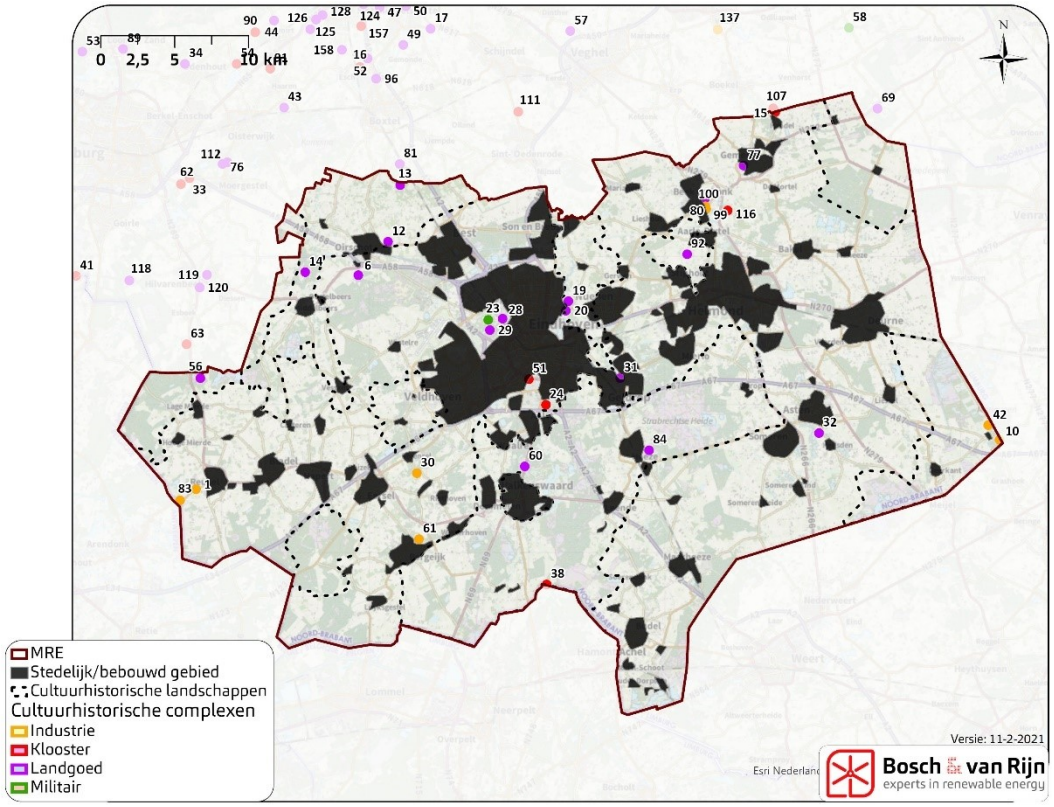

Hoofdstuk 7 Landschappelijke structuren

Naast de verschillende landschapstypen zijn er ook landschappelijke structuren in het landschap te onderscheiden. Grofweg zijn de structuren te onderscheiden in macro-, meso-, en microniveau.
Vaak is er een correlatie te vinden tussen de structuren op het meso- en microniveau en de landschapstypen. De macrostructuren zijn vaak overstijgende structuren die zich in het landschap bevinden.

Voor windenergie (windparken) zijn voornamelijk de structuren op macroniveau van belang. Windparken zullen de kleinschalige structuren vaak overtreffen. Enkel op het hoogste/grootste niveau kan er verbinding gelegd worden tussen landschappelijke structuren en windparken. Windparken, die vaak in een lijnopstelling worden geplaatst, beslaan vaak een groot gebied. 3 tot 5 windturbines in één lijn kunnen al uitgestrekt liggen over 1.2 tot 2.4 kilometer uitgestrekt liggen. Windparken kunnen daarmee 'aansluiten' op een landschappelijke structuur op het macroniveau.

Voor zonne-energie zijn voornamelijk de structuren op meso- of microniveau van belang. Zonneparken zijn vanuit hun geringe hoogte dusdanig 'inpasbaar' dat zij van grotere afstand nauwelijks hoeven op te vallen en inpasbaar zijn in meso- en soms microstructuren.

Het past niet bij het detailniveau van het planMER om naar specifieke microniveau structuren te kijken. Daarom worden alleen de structuren op macro- en mesoniveau beschreven.

7.1 Landschappelijke structuren op macroniveau (windenergie)

Het macroniveau gaat over samenhangende landschappelijke ruimtes, elementen of lijnen met een (korrel)grootte van meerdere kilometers en groter. De regionale- of macrostructuren van het landschap zijn gevormd door de hoogteverschillen, de beken en het gebruik. De geologische lagen hebben gezorgd voor een plateau en afwatering naar de lagere delen, waardoor de ruggen zijn ontstaan. Hierop komt gebiedseigen flora en fauna voor, wat op haar beurt weer gebruikt zijn door de mens. Menselijk ingrijpen heeft nieuwe lagen in het landschap opgeleverd: de vormen van gebruik, het aanplanten of kappen van bomen, het aanleggen van wegen, et cetera. Langer geleden waren deze ingrepen slechts kleinschalig en lokaal, maar tegenwoordig zijn die ingrepen ook grootschalig en vormen soms een heel belangrijke veranderingen in het uiterlijk van een landschap. Structuren op macroniveau zijn dus veelal aanwezig vanwege de overstijgende schaal van de geomorfologie en bijna allemaal gecreëerd door menselijke ingrepen.

Lange lijnstructuren
De langere lijnen in het landschap zijn doorgaande wegen, de snel- en autowegen, hoogspanningstracés en spoor- en vaarwegen. De oudere lijnen, zoals beken en historische routes, liggen over het algemeen meer meanderend door het landschap. Meer recente, infrastructurele lijnen zijn rechter.

Er zijn twee manieren om langere lijnen in het landschap te ervaren. Ten eerste door de lange lijnstructuren te aanschouwen vanuit het omliggende landschap. Hierdoor kan een lijn als een doorsnijding of begrenzing van dit landschap ervaren kan worden. Ten tweede staande op of bewegende over een lijn, wanneer deze als een continu of als logisch doorgaand element ervaren kan worden. Door hun verschijningsvorm overstijgen de meeste langere lijnen in het landschap ter plaatse het mesoniveau niet. Een voorbeeld hiervan is dat beken smal zijn en op veel plekken niet meer worden begeleid door opgaande elementen. Dit maakt dat de meeste lange landschappelijke lijnen in combinatie met het relatief besloten landschap slechts waarneembaar zijn van dichtbij en van buiten de lijn moeilijk tot niet waarneembaar zijn als langere lijn in het landschap. Beken en hoogspanningstracés zijn moeilijk te ervaren vanaf de lijn zelf. Zij worden veelal slechts waargenomen wanneer men ze kruist. Historische en lokale wegen door het landschap kunnen wel ervaren worden door hierover te bewegen, maar kennen een te laag eigen continu karakter om als macroniveau aangewezen te worden. De landschappelijke lijnen op macroniveau zijn derhalve enkele stukken snel- en autowegen, water- en spoorwegen, omdat deze door de manier van vormgeving een sterk continu karakter hebben.

In Figuur 18 worden de ruimtelijke open en gesloten gebieden en de landschappelijke structuren op macroniveau weergegeven.

Open gebieden
Er zijn in de MRE geen kenmerkende grote open gebieden. Het gehele landschap is relatief besloten. Op een aantal plekken zijn langere zichten mogelijk, maar bijna nooit verder dan slechts een aantal kilometer en bijna altijd in één enkele kijkrichting. Vrije zichten van meerdere kilometers in alle richtingen, zoals deze bijvoorbeeld voorkomen in grootschalige open polder- of heidelandschappen, komen niet voor in de MRE.
Wanneer de groenstructuren worden geabstraheerd (de kleine groenstructuren en elementen worden weg gefilterd) dan zijn er wel wat open ruimtes te definiëren. Deze ruimtes worden aangeduid, maar zijn op het detailniveau van het planMER niet onderscheidend.

Figuur 18 **De grootschalige landschappelijke structuren en open en gesloten gebieden op macroniveau.**

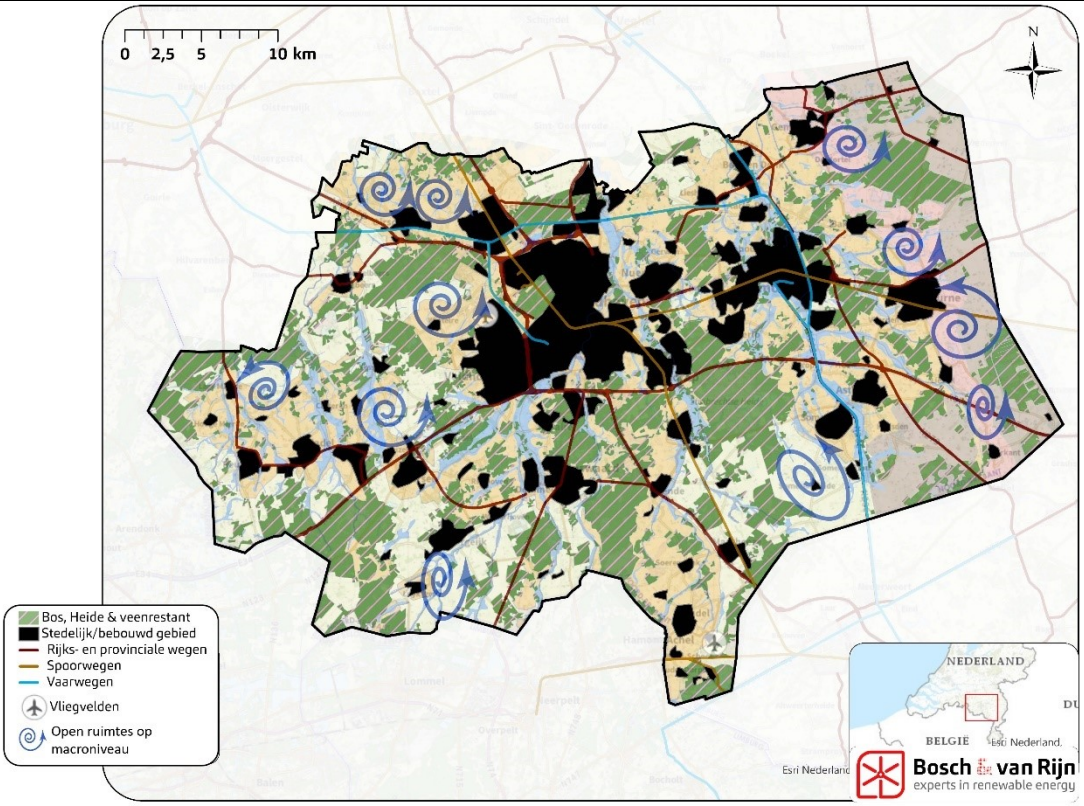

Voor windenergie (windparken) zijn voornamelijk de lijnstructuren op macroniveau van belang. Windparken die vaak een lijnvormige opstelling hebben kunnen 'aansluiten' op een landschappelijke lijnen op het macroniveau. Figuur 19 toont daarom alleen op macroniveau de landschappelijke lijnen.

Figuur 19 **De grootschalige landschappelijke lijnstructuren op macroniveau.**

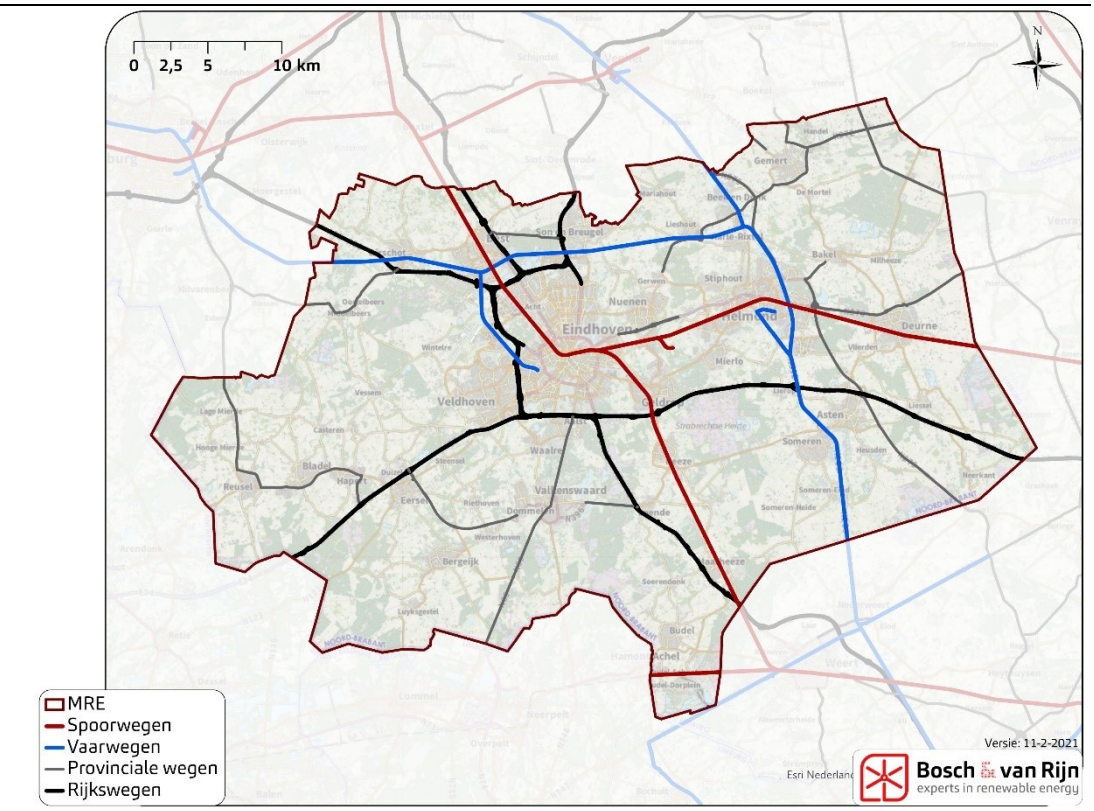

7.2 Landschappelijke structuren op mesoniveau (zonne-energie)

Het mesoniveau is van groter belang voor grootschalige zonneparken. Op mesoniveau wordt de openheid van het landschap bepaald door kavelranden. Openheid is terug te vinden in het jonge ontginningen en is door schaalvergroting gerealiseerd. De kavelstructuur wordt gevormd door de randen. Deze randen zijn veelal streekeigen en kenmerkend voor het landschap. Met name voor de inpassing van zonneparken zijn ze van belang om gebiedspassende inpassing te creëren. De randen van kavels verschillen per landschapstype. Het gevolg is dat de richtingen van de patronen in de MRE sterk volgend zijn op de ontwikkeling en de schaal van het landschap.

In de oudere delen zoals de beekdalen, de oude zandontginningen en nog op enkele plaatsen bij de randveenontginningen hebben de patronen de kleinste schaal en lopen in de richting van de oude ontwikkelingslijnen. Kavelgrenzen volgen de krommingen van de beken, dorpen en wegen. De beken vormen in sommige delen herkenbare dynamische structuren. Wegen verbinden de dorpen en zijn historisch ontstaan op de meest geschikte plekken van de ondergrond, waardoor zij ook met het landschap meebewegen. Doordat langs veel wegen en kavelgrenzen opgaande beplanting staat en er in het landschap veel bos aanwezig is, zijn de landschappelijke ruimtes relatief klein en kennen organische vormen.
De peelrandontginningen kennen zowel meer dynamische als rechtere structuren. De Peelrandbreuk is op enkele plekken als een herkenbare structuur terug te vinden.

De jonge zandontginningen en peelkernontginningen kennen een veel rationelere opzet, met grotere open ruimtes en rechtere lijnen. Deze gebieden zijn planmatig ontgonnen, waarbij de structuren zelf sterk rationeel, ruimer en orthogonaal zijn opgezet. Langs de erven is minder beplanting aanwezig en langs de wegen staan vaak alleen bomen en komt geen onderbegroeiing voor, waardoor het landschap een meer open karakter heeft in vergelijking tot de oudere ontginningen.

De meest rationale verkavelingsstructuren zijn te vinden in en langs de bossen, omdat deze veelal zijn aangeplant met het oog op productie. Figuur 20 toont de landschappelijke structuren op mesoniveau.

Figuur 20 De landschappelijke structuren op mesoniveau

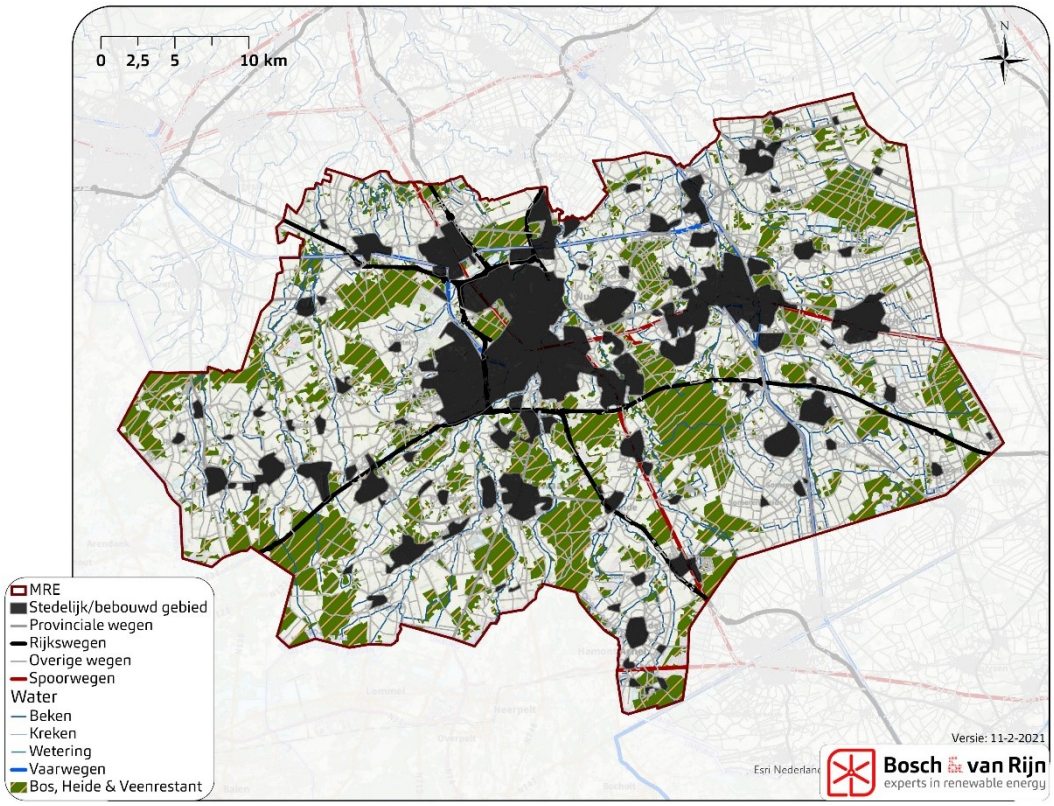

Deel 2: Verdieping beoordeling zon

Hoofdstuk 8 Landschapstypen nader beschouwd

8.1 De ‘hoofdlandschapstypen-zon’

Op basis van de landschappelijke analyse in Deel 1 hanteren wij bij de effectbeoordeling en de draagkrachtberekening de volgende hoofdlandschapstypen-zon.

- Oude zandontginningen
- Beekdalenlandschap
- Jonge zandontginningen
- Peelkernlandschap
- Peelrandlandschap
- Urbane Gebieden

In de landschappelijke analyse komen nog enkele andere landschapstypen voor. Deze worden niet in de effectbeoordeling betrokken. De toelichting daarvoor staat in paragraaf 8.2.

Figuur 21 **Hoofdlandschapstypen-zon. Tevens zien hierbij getoond Bos, Heide & Veenrestant en Bebouwd gebied. Beide landschapstypen vallen buiten de analyse, omdat deze worden gezien als belemmerd gebied.**

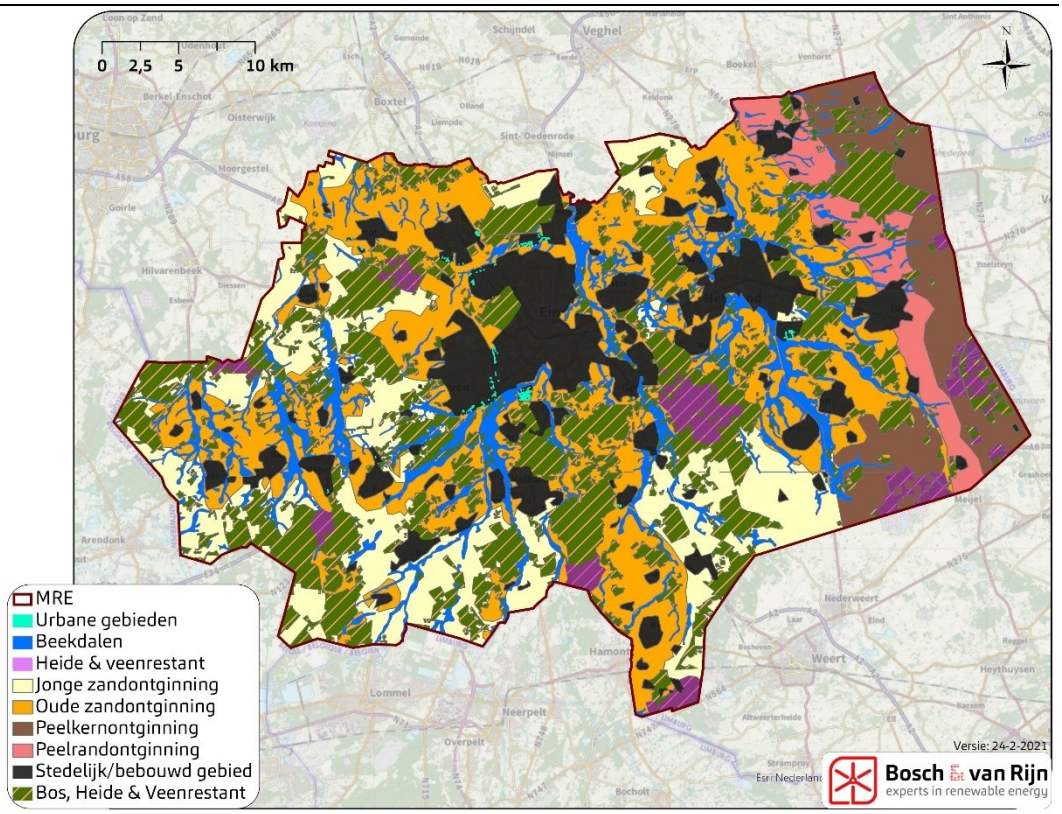

Op Figuur 22 zijn de onbelemmerde gebieden weergeven, waar geen harde belemmeringen optreden zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het MER.

Figuur 22 **Kaart met alle onbelemmerde 'hoofdlandschapstypen-zon' binnen de MRE.**

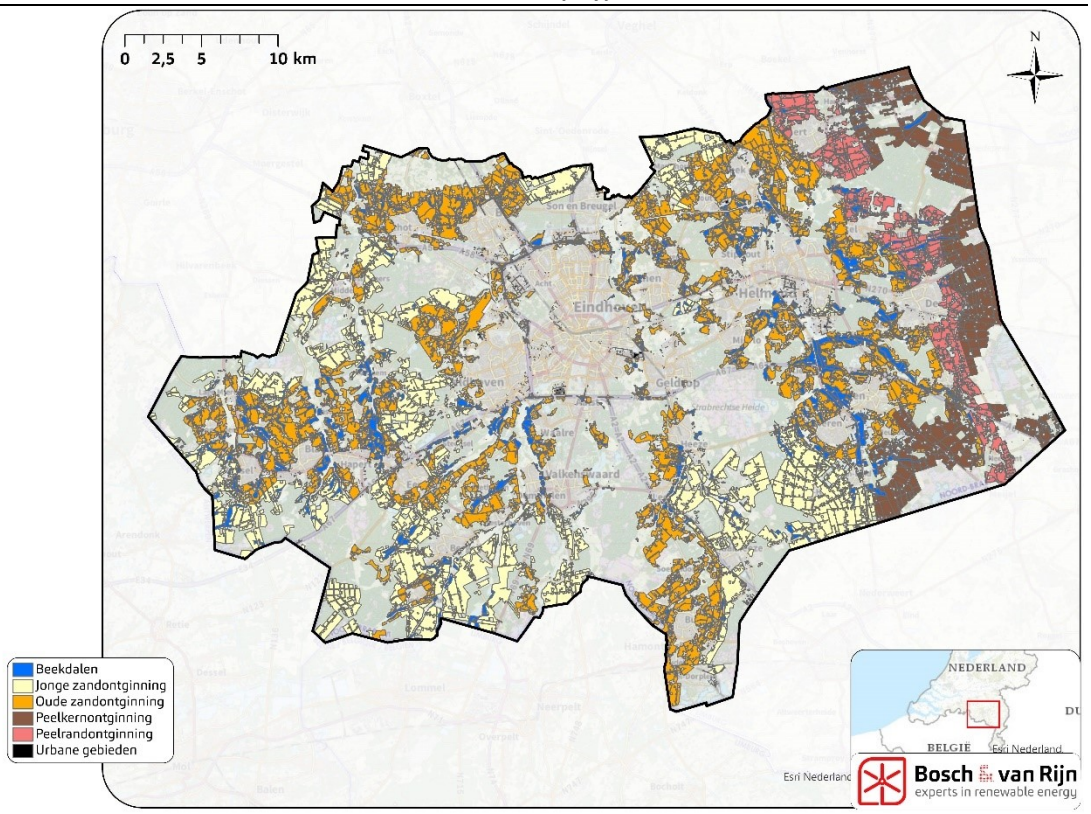

8.2 Uitzonderingen en speciale gevallen

Deze paragraaf beschrijft enkele aandachtspunten voor het onderzoek van grootschalige zonneparken binnen de MRE.

8.2.1 *Het landschapstype 'Bos en Heide landschap'*

Een groot deel van de MRE bestaat uit beschermde natuurgebieden in de vorm van NNB en (soms) Natura 2000-gebieden. Deze gebieden overlappen vrijwel geheel met de landschapstypen Bos, Heide en Veenrestant. Door wettelijke en ruimtelijke belemmeringen kunnen hier geen grootschalige zonneparken worden gerealiseerd. Daarom wordt het landschapstype 'Bos en heide landschap' niet verder meegenomen bij de beoordeling en bruto draagkrachtberekening van het planMER.

8.2.2 *Het landschapstype 'urbane gebieden'*

In de concept-RES wordt er bij de 'urbane gebieden' gesproken over: stad-land relatie, vaak afgesneden door infrastructuur, industriële gebieden, bedrijventerrein, pauzelandschappen, braakliggende terreinen.

Voor wat betreft stad-land relatie, pauzelandschappen en braakliggende terreinen geldt dat op het detailniveau van het planMER het niet gedefinieerd kan worden waar deze gebieden liggen.

Pauzelandschappen en braakliggende terreinen die in het stedelijk gebied liggen worden dus niet meegenomen. Grootschalige zonneparken zijn niet in steden, dorpen, wijken en buurtschappen in te passen, maar wel in het landschap.

Het planMER categoriseert de gebieden die in de Concept-RES worden beschreven als 'stad-land relatie' niet als 'urbane gebieden'. Deze gebieden worden meegenomen bij één van de landschapstypen. Dit geldt voor de gebieden tegen de rand van het stedelijk gebied en tussen het stedelijk gebied en (infrastructurele) landschappelijke lijn liggen. Het past niet bij het detailniveau van het planMER om deze gebieden te definiëren en te onderscheiden met de overige landschapstypen.

Op onderstaande Figuur 23 en Figuur 24 wordt dit principe toegelicht.

Figuur 23 **Voorbeeld van de globale beschrijving uit de Concept-RES betreffende stad-land relatie die vaak is afgesneden door infrastructuur/landschappelijke lijn. Het rood gearceerde gebied tussen de 'grens stedelijk gebied' en de landschappelijke lijn (op het voorbeeld een beek) wordt in de concept-RES beschreven als 'urbane gebieden'.**

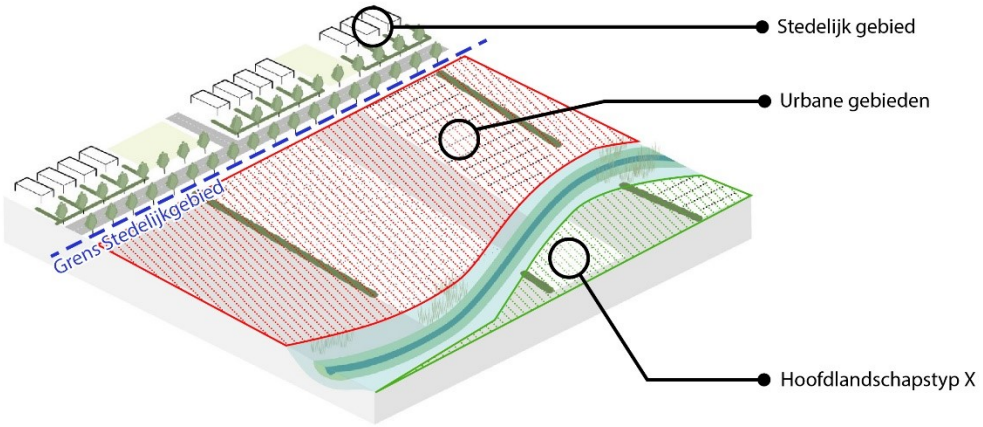

Figuur 24 **Uitgangspunt van het planMER betreffende stad-land relatie die vaak is afgesneden door infrastructuur/landschappelijke lijn. Het groen gearceerde gebied tussen de 'grens stedelijk gebied' en de landschappelijke lijn (op het voorbeeld een beek) wordt toegekend aan de hoofdlandschapstypezon.**

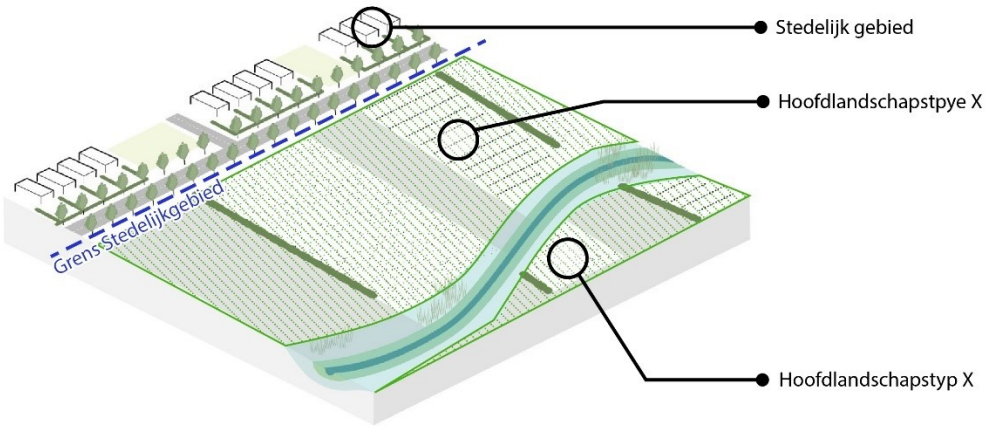

De industriële gebieden en bedrijventerreinen kunnen wel worden gedefinieerd op het detailniveau van het planMER. Ook kunnen pauzelandschappen en braakliggende terreinen op de industriële gebieden en bedrijventerreinen worden meegenomen. Deze worden echter niet als zodanig benoemd, maar worden allemaal gecategoriseerd als industrieel gebied en/of bedrijventerrein.

Het uitgangspunt van het planMER is al volgt: Onder 'urbane gebieden' wordt verstaan alle industriële gebieden en bedrijventerreinen met eventuele in deze gebieden liggende 'pauzelandschappen' of 'braakliggende terreinen'.

Op onderstaande Figuur 25 worden de 'urbane gebieden' van het planMER weergeven. Dit zijn de paarse gebieden. Tevens worden de infrastructurele lijnen aangegeven.

Figuur 25 **Het landschapstype 'urbane gebieden' voor zonne-energie binnen het planMER.**

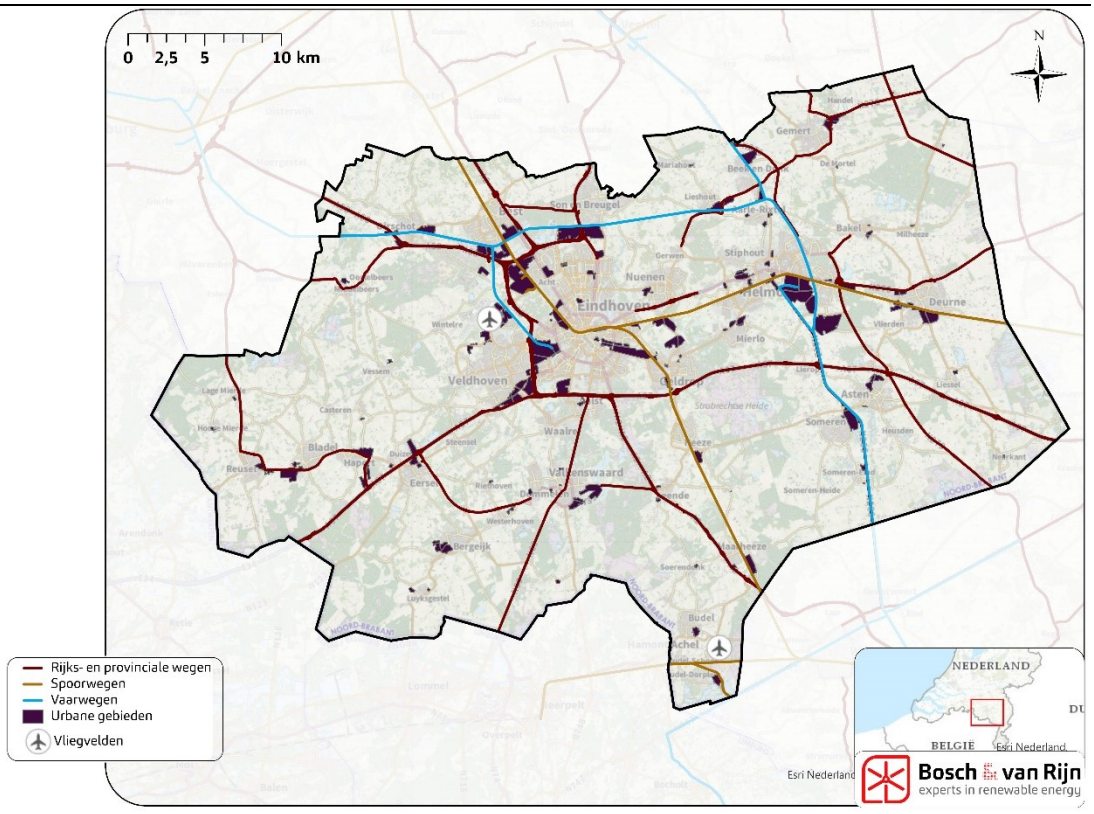

8.2.3 *Het landschapstype 'infrastructuur'*

Onder 'infrastructuur' worden alle (hoofd) infrastructurele lijnen beschouwd, zoals wegen, spoorwegen en kanalen. Deze lijnen lopen door de andere landschapstypen heen en creëren (nieuwe) ruimtelijke structuren. In de concept-RES wordt bij het landschapstype Infrastructuur gesproken over: snelwegen en provinciale wegen, sporen en kanalen, vliegveld(en) en transferhubs.

Er is onderzocht waar deze infrastructurele lijnen liggen, maar het is gebiedsafhankelijk welke ruimten rondom deze lijnen nog gedefinieerd kunnen worden als 'infrastructuur'. Op het detailniveau van het planMER past het niet om deze gebieden te definiëren. De beslissing om duurzame energie in de omgeving van infrastructuur

te plaatsen is een beleidsbesluit. In Nederland wordt dit ook veel gedaan. Ten behoeve daarvan is er in de concept-RES een speciaal zoekgebied ontwikkeld om zonneparken langs grote infrastructuur mogelijk te maken. Het betreft een strook van 300 meter aan weerszijden van de snelwegen A2, A50, A58 en A67, voor zover deze gebieden niet reeds aan een ander zoekgebied toegewezen zijn. Dit aanvullende zoekgebied is als nummer 38 bestempeld.
Dit zoekgebied wordt ook meegenomen bij de bruto draagkrachtberekening en de landschappelijke beoordeling.

Binnen het planMER wordt 'infrastructuur' niet gezien als een landschapstype. (Grootschalige) infrastructuur is een laag binnen het landschap die door alle landschapstypen ligt. Wel weegt het feit dat infrastructuur in een bepaald type landschap ligt mee binnen de beoordeling. (Grootschalige) infrastructuur kan namelijk effect hebben op het karakteristiek van het al daar liggende landschap.

8.3 Energiebouwstenen uit de concept-RES

In de concept-RES van de MRE zijn energiebouwstenen ontwikkeld. De energiebouwstenen zijn per landschapstype gecategoriseerd en omvatten data welke tijdens verschillende ruimtelijke ateliers en door experts in de concept-RES fase zijn ontwikkeld. De energiebouwstenen zijn niet doorontwikkeld in het planMER voor het onderdeel landschap (zowel voor zonne- als windenergie), maar vormen wel de basis van verschillende uitgangspunten die binnen de landschappelijke beoordeling en bruto draagkrachtberekening voor zonne-energie zijn gehanteerd.

Hoofdstuk 9 Ruimtelijke kwaliteit

9.1 Ruimtelijke kwaliteit per hoofdlandschapstype-zon

Ruimtelijke kwaliteit is onderdeel van omgevingskwaliteit zoals bedoeld in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Ruimtelijke kwaliteit is tevens één van de leidende principes van de concept-RES MRE. Bij de zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit gaat het zowel om het beschermen van waarden als het bijdragen aan de ontwikkeling van waarden en functies in een gebied.

Om te onderzoeken wat de impact van grootschalige zonneparken op ruimtelijke kwaliteiten is, is het van belang dat eerst wordt beschreven wat wordt bedoeld met deze term. Hieronder wordt kort ingegaan op de vier waarden.

Figuur 26 geeft tevens een grafische weergave van hoe deze waarden elkaar kunnen beïnvloeden.

Ook binnen de beoordeling van het onderdeel 'zonne-energie' staat ruimtelijke kwaliteit centraal. In de landschappelijke analyse is bekeken welke landschapstypen er zijn binnen de MRE. Voortbordurend daarop wordt in dit document de ruimtelijke kwaliteit van de landschapstypen beschreven. Vervolgens wordt de impact van zonne-energie op ruimtelijke kwaliteit beoordeeld. Het gaat bij ruimtelijke kwaliteit om de volgende waarden: herkomstwaarde, gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde.

Tabel 1 **Ruimtelijke kwaliteit binnen de landschappelijke beoordeling**

Thema	Ruimtelijke kwaliteitscriteria
Ruimtelijke kwaliteit (landschap)	Effect op herkomstwaarde
	Effect op gebruikswaarde
	Effect op toekomstwaarde
	Effect op belevingswaarde

9.2 Herkomstwaarde

Het criterium herkomstwaarde beschrijft de leesbaarheid van het ontstaan van het gebied en de ontstaansgeschiedenis, de karakteristieken en de eigenheid van het gebied. De herkomstwaarde van een gebied gaat in op het besef van de herkomst van het gebied.

'De karakteristiek van een plek of gebied bestaat uit herkomst- en belevingswaarden. Onderling zijn deze nauw verbonden en geworteld in een lang historisch ontwikkelingsproces. Herkomstwaarde gaat onder andere over verbondenheid, eigenheid en herkenbaarheid, cultuurhistorische verscheidenheid en leesbaarheid van de omgeving in tijd en ruimte.'

9.3 Belevingswaarde

Het criterium belevingswaarde beschrijft de invloed op de waarde die wordt toegekend aan dat wat men beleeft. Belevingswaarde gaat over de beïnvloeding van visueel-ruimtelijke kenmerken van het landschap: in welke mate wordt de ruimtelijke beleving c.q. de belevingswaarde en daarmee de ervaring van het landschap beïnvloed?

'*Voorbeelden van belevingswaarde zijn uitstraling en aantrekkelijkheid, de schoonheid van de omgeving en een omgeving met contrasten, diversiteit, rust en ruimte.'*

9.4 Gebruikswaarde

Bij gebruikswaarde staat de bruikbaarheid van het landschap en de ruimte voor deze functies centraal. Het criterium gebruikswaarde beschrijft de invloed van het gebruik cq. geschiktheid voor activiteiten in het landschap en de aansluiting bij functies in het gebied. Gebruiksfuncties als wonen, verkeer, landbouw, recreatie, natuur en water staan daarbij centraal.

'De gebruiks- en toekomstwaarden van een plek of gebied zijn vooral verbonden met de maatschappelijke en ruimtelijke dynamiek. Actuele maatschappelijke opgaven en vraagstukken zijn veelal in grote mate bepalend voor de toekomstige kwaliteit van de leefomgeving.
Gebruikswaarde heeft onder andere betrekking op een goede bereikbaarheid en functionaliteit van locaties, effectiviteit en productiviteit, externe veiligheid, een schoon milieu en een goede waterhuishouding.'

9.5 Toekomstwaarde

Bij toekomstwaarde spelen ook begrippen als duurzaamheid, robuustheid en flexibiliteit in relatie tot toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering/waterveiligheid, landbouwtransitie (bijvoorbeeld Novi-ontwikkelingen in het gebied) of verstedelijking.
'Bij toekomstwaarde gaat het bijvoorbeeld om stabiliteit en flexibiliteit, duurzaamheid, draagvlak voor een betekenisvolle toekomst, erfgoed, rekening houden met ecologische voorraden en duurzame ecosystemen.'

9.6 Samenvatting ruimtelijke kwaliteit

Figuur 26 **Samenwerking van de vier waarden zoals beschreven in Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Bron: Dauvellier Planadvies**

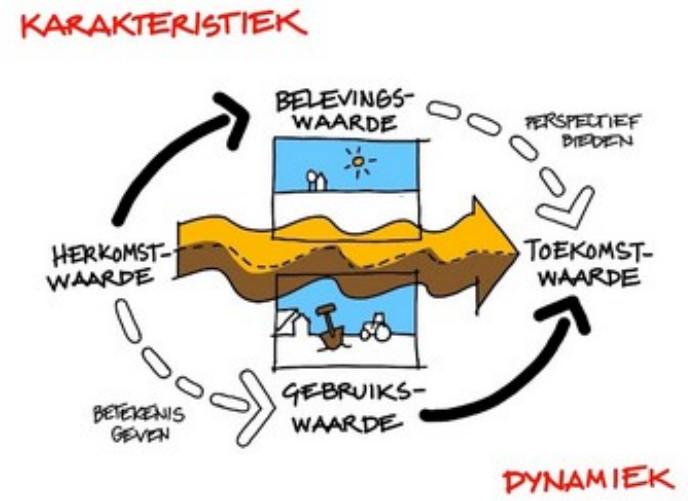

Per hoofdlandschapstype-zon binnen de MRE is gekeken wat de vier waarden over ruimtelijke kwaliteit inhouden. De beknopte beschrijving per waarde is gebaseerd op de data uit de landschappelijke analyse in Deel 1. De beschrijving is te vinden in Tabel 3.

Op gebieds-/regionaalniveau kunnen er verschillen zitten in de ruimtelijke kwaliteit van eenzelfde hooflandschapstype-zon. Het past echter niet bij het detailniveau van het planMER om deze verschillen te definiëren.

Tevens is in Tabel 2 in algemene zin (-/0/+) beoordeeld in hoeverre de waarden zichtbaar zijn en landschappelijke waarde kennen. Dit overzicht speelt geen rol bij de beoordeling, maar geeft een abstracte weergave van de ruimtelijke kwaliteit per hoofdlandschapstype-zon.

Tabel 2 **Abstracte weergave van de ruimtelijke kwaliteit per hoofdlandschapstype-zon.**

Landschapstype	Herkomst-waarde	Gebruikers-waarde	Toekomst-waarde	Belevings-waarde
Beekdalen	+	+	+	+
Jonge zandontginning	0	0	+	0
Oude zandontginning	-	+	0	-
Peelkernontginning	0	+	0	-
Peelrandontginning	-	+	0	-
Urbane gebieden	-	+	+	-

Tabel 3 Beknopte beschrijving van de ruimtelijke kwaliteit per hoofdlandschapstype-zon.

Landschapstype	Herkomstwaarde	Gebruikerswaarde	Toekomstwaarde	Belevingswaarde
Oude zandontginningen	Veel historische waarde, Verleden goed leesbaar in landschap	Bereikbaarheid goed – goed ontsloten, intensief gebruikt voor wonen en leven	Goed landschap voor wonen, door diversiteit, kleinschalig landgebruik.	Diversiteit, Kleinschaligheid Historische karakter/ Afwisseling buitengebied – kernen, afwisseling met natuur
Beekdalen	Als de originele loop van beek natuurlijk door het landschap loopt, is de herkomstwaarde groot, bijvoorbeeld door vloeivelden en broekbossen. Bij kanalisatie is dit veel minder. Doordat de beken zowel origineel als gekanaliseerd voorkomen, is de herkomstwaarde neutraal.	Functionaliteit beekdalen kan verschillend zijn. Zijn er bijvoorbeeld delen die aangepakt worden? Bij originele beeklopen recreatieve en ecologische gebruik.	Ecologische waarde, waterhuishoudkundige waarde.	Belevingswaarde afhankelijk van het landschap waar het doorheen stroomt, bijvoorbeeld door kanalisatie, verlies beekbegeleidende beplanting. Beleving van meanderen beken is hoog.
Jonge zandontginningen	Historie is duidelijk af te lezen, maar het is relatief jong gebied en daarom is er sprake van een minder lang historisch ontwikkelproces. Er is niets meer zichtbaar uit de oude tijd.	Gericht op agrarisch landgebruik en voorzieningen zijn daarvoor goed ingericht	Wel dynamisch maar door het monotone gebruik kan toekomstwaarde onder druk komen te staan. (bijvoorbeeld nadelen intensieve veehouderij).	Recreatieve aantrekkingskracht minder doordat de diversiteit minder is door de grootschaligheid. Natuurgebieden hebben een hele andere waarde, deze is positiever. Ontginningslijnen in structuur van landschap waarneembaar.
Peelkernontginning	Er is wel historie afleesbaar in het landschap, namelijk het veen ontginningenlandschap. Maar dit is lang niet overal duidelijk. Veenkoloniën geven de tijd weer.	Gericht op agrarische landgebruik en de voorzieningen zijn daarvoor goed ingericht. Veenkoloniën geven de tijd weer.	Wel dynamisch, maar door het monotone gebruik kan toekomstwaarde onder druk komen te staan (bijvoorbeeld nadelen intensieve veehouderij).	De belevingswaarde in ontginningen is laag door het grootschalige monotone landschap. Natuurgebieden hebben een hele andere waarde, deze is positiever.
Peelrandontginning	De kleinschaligheid van de Peelrand en het turfwinningslandschap is niet meer zichtbaar in het landschap. Peelrandbreuk en reliëf is af te lezen.	Gericht op agrarische landgebruik en de voorzieningen zijn daarvoor goed ingericht.	Wel dynamisch maar door het monotone gebruik kan toekomstwaarde onder druk komen te staan. (bijvoorbeeld nadelen intensieve veehouderij).	Kleinschalige en diversiteit is vaak verdwenen in grootschaligheid en monotoon. Daarvoor vergelijkbaar met Peel. Weinig divers, intensieve veehouderij. Samenhang mist op kleinschalig niveau.
Urbane gebieden	Op bedrijventerreinen is de historie weinig af te lezen	Goed bereikbaar, genoeg ruimte, let op veiligheid	Goed voor economische doeleinden, maar niet voor recreatieve of landschappelijke waarde.	De belevingswaarde op bedrijventerreinen is niet interessant

Hoofdstuk 10 Zonneparken in het landschap

10.1 Landschappelijke perceelgrootte van de hoofdlandschapstype-zon

Ten behoeve van het toepassen van grootschalige zonneparken in de hoofdlandschapstypen-zon is beken wat de gemiddelde landschappelijke perceelgroottes van deze landschapstypen zijn. De perceelgrootte heeft invloed op de toe te passen zonnepark omvang. De omvang van grootschalige zonneparken heeft ook invloed op ruimtelijke kwaliteit van het betreffende gebied waarin grootschalige zonneparken gesitueerd worden.

De landschappelijke perceelgroottes zijn opgesteld op basis van steekproefsgewijze metingen. De gegevens zijn weergeven in Tabel 4. Er is per hoofdlandschapstype-zon grof bekeken wat gemiddeld een kleine en een grote landschappelijke 'kamer' is. Aan de hand daarvan is er een gemiddelde berekend. Voor de urbane gebieden worden er geen getallen weergeven. Onbelemmerde gebieden in de urbane gebieden zijn te heterogeen om op het detailniveau van het planMER dergelijke groottes te berekenen.

Tabel 4 **Landschappelijke perceelgrootte per hoofdlandschapstype-zon. De grootte zijn bepaalde aan de hand van steekproefsgewijze metingen. De hoeveelheden zijn gemiddelde en indicatief.**

Landschappelijke perceelgrootte o.b.v. geschiktheid zonneparken per landschapstype

	Gemiddeld		Klein	Groot
Beekdalen	3,5		1	6
Jonge zandontginning	14		6	24
Oude zandontginning	5,5		2	12
Peelkernontginning	11,5		6	20
Peelrandontginning	6		2	15
Urbane gebieden	X		X	X

10.2 Effect op ruimtelijke kwaliteit

Het inpassen van grootschalige zonneparken binnen de hoofdlandschapstypen-zon kan van invloed zijn op de ruimtelijke kwaliteit van die landschappen. Openheid kan verloren gaan of de uitstraling en belevingswaarde van een landschap kan veranderen. Toch hoeft het niet zo te zijn dat de komst van grootschalige zonneparken een negatief effect heeft op de ruimtelijke kwaliteit. Vooral niet wanneer de tijdsspanne van een zonnepark in acht wordt genomen. De Interim Omgevingsverordening van de Provincie Noord-Brabant stelt ook dat het gaat over de tijdelijkheid van grootschalige zonneparken (max. 25 jaar). De provincie vindt het belangrijk dat de tijdelijkheid van grootschalige opwekking van duurzame energie in het landelijk gebied is geborgd.

10.2.1 *Versterken landschappelijke structuren*

Bevoegd gezagen eisen vaak dat het inpassen van grootschalige zonneparken samen moet gaan met het ontwikkelen van gebiedseigen landschappelijke randen. Binnen het planMER wordt hier ook vanuit gegaan. In gebieden waar de landschappelijke randen verdwenen zijn of beginnen uit te dunnen, kan een zonnepark helpen om deze randen terug te brengen of te versterken. Een voorwaarde voor de ontwikkeling kan zijn om ook binnen het zonnepark dergelijke randen aan te brengen, met als doel bepaalde structuren te versterken. Vanwege de tijdelijke aard van grootschalige zonneparken, kan na beëindiging en verwijdering van het zonnepark een sterker en rijker landschap achterblijven dan de situatie voor de komst van het zonnepark. Het is daarbij zaak om de landschappelijke ingrepen op plekken te doen die passend zijn bij de karakteristiek van het landschap.

Aan de hand van de informatie in de voorgaande paragrafen wordt in de volgende paragraaf beschreven wat de impact van grootschalige zonneparken kan zijn op de ruimtelijke kwaliteit.

10.2.2 *Kansen en bedreigingen ruimtelijke kwaliteit*

Onderstaand in Tabel 5 worden per hoofdlandschapstype-zon de kansen en bedreigen op de ruimtelijke kwaliteit benoemd. De beschrijving van de ruimtelijke kwaliteit is gebaseerd op de data uit de landschappelijke analyse in deel I van dit rapport.

Tabel 5 Kansen en bedreigingen voor de ruimtelijke kwaliteit per hoofdlandschapstype-zon.

	Herkomstwaarde	Gebruikswaarde	Toekomstwaarde	Belevingswaarde
Oude zandontginningen				
Beschrijving ruimtelijke kwaliteit van het landschapstype	Veel historische waarde, Verleden goed leesbaar in landschap	Bereikbaarheid goed – goed ontsloten, intensief gebruikt voor wonen en leven	Goed landschap voor wonen, door diversiteit, kleinschalig landgebruik.	Diversiteit, Kleinschaligheid Historisch karakter/ Afwisseling buitengebied – kernen, afwisseling met natuur
Kansen	Historische structuren kunnen teruggebracht worden door grootschalige zonneparken op een passende wijze binnen de structuren te plaatsen.	Mogelijkheden verbrede landbouw.	Structuren aangebracht door zonnepark bieden extra diversiteit.	Beleving van kleinschaligheid vergroten. Beleving van natuur vergroten middels mitigerende maatregelen.
Bedreigingen	Schaal kan vergroten door grootschalige zonneparken. Markante structuren minder zichtbaar.	Woon en recreatieruimte verdwijnt	Woon en recreatieruimte verdwijnt (korte termijn). Vermindering diversiteit landgebruik.	Schaal kan vergroten door grootschalige zonneparken.

	Herkomstwaarde	Gebruikswaarde	Toekomstwaarde	Belevingswaarde
Beekdalenlandschap				
Beschrijving ruimtelijke kwaliteit van het landschapstype	Als de originele loop van beek natuurlijk door het landschap loopt, is de herkomstwaarde groot, bijvoorbeeld door vloeivelden en broekbossen. Bij kanalisatie is dit veel minder. Doordat beken zowel	Functionaliteit beekdalen kan verschillend zijn. Zijn er bijvoorbeeld delen die aangepakt worden? Bij originele beeklopen recreatieve en ecologische gebruik.	Ecologische waarde, waterhuishoudkundige waarde.	Belevingswaarde afhankelijk van het landschap waar het doorheen stroomt, bijvoorbeeld door kanalisatie, verlies beekbegeleidende beplanting. Beleving van meanderen beken is hoog.

	origineel als gekanaliseerd voorkomen is de herkomstwaarde neutraal.			
Kansen	Bij gekanaliseerde stukken kleinschaligheid en structuur beter zichtbaar door mitigerende maatregelen bij kleine grootschalige zonneparken.	Verbetering functie voor wateradaptie/ vloeivelden.	Ecologische waarde verhoogd door aanleg groen rondom grootschalige zonneparken.	Herkenbare structuur van beekbegeleidende beplanting verhoogd. Kleinschalige structuren terugbrengen.
Bedreigingen	Schaal kan vergroten door grootschalige zonneparken. Markante structuren minder zichtbaar. Beek minder prominent aanwezig. Rechte structuren.	Minder ruimte voor wateradaptatie, recreatieve waarden.	Bij stukken waar originele loop van beek zichtbaar is meer gekanaliseerd of vertraging in beekdalherstel. Grootschalige zonneparken.	Bij stukken waar originele loop van beek (meanderen) zichtbaar is wordt het minder zichtbaar. Kleinschaligheid en structuur verdwijnen. Grootschalige zonneparken.

	Herkomstwaarde	Gebruikerswaarde	Toekomstwaarde	Belevingswaarde
Jonge zandontginningen				
Beschrijving ruimtelijke kwaliteit van het landschapstype	Historie is duidelijk af te lezen, maar is relatief jong gebied en daarom is er sprake van een minder lang historisch ontwikkelproces. Er is niets meer zichtbaar uit de oude tijd.	Gericht op agrarische landgebruik en de voorzieningen zijn daarvoor goed ingericht	Wel dynamisch maar door het monotone gebruik kan toekomstwaarde onder druk komen te staan. (bijvoorbeeld nadelen intensieve veehouderij).	Recreatieve aantrekkingskracht minder doordat de diversiteit minder is door de grootschaligheid. Natuurgebieden hebben een hele andere waarde, deze is positiever. Ontginningslijnen in structuur van landschap waarneembaar.
Kansen	-	Grootschalige opstellingen van zonneparken sluit aan bij grote kavelmaten van gebied waardoor schaal niet veranderd.	Meer afwisseling in monotone gebruikerswaarde.	Versterking natuurwaarde en daarmee de recreatieve aantrekkingskracht.
Bedreigingen	Rommelig effect in de schaalgrootte door toepassen grootschalige zonneparken.	Voorzieningen en grootschaligheid voor agrarische functie verdwijnt.	Grootschaligheid voor agrarische functie verdwijnt door mitigerende maatregelen (randen) rondom grootschalige zonneparken.	Beeld van een zonnepark. Mitigerende maatregelen minder goed toepasbaar.

	Herkomstwaarde	Gebruikerswaarde	Toekomstwaarde	Belevingswaarde
Peelkernontginning				
Beschrijving ruimtelijke kwaliteit van het landschapstype	Er is wel historie afleesbaar in het landschap, namelijk het veen ontginningenlandschap, maar dit is lang niet overal duidelijk. Veenkoloniën geven de tijd weer.	Gericht op agrarisch landgebruik en de voorzieningen zijn daarvoor goed ingericht. Veenkoloniën geven de tijd weer.	Wel dynamisch maar door het monotone gebruik kan toekomstwaarde onder druk komen te staan (bijvoorbeeld nadelen intensieve veehouderij).	De belevingswaarde in ontginningen is laag door het grootschalige monotone landschap. Natuurgebieden hebben een hele andere waarde, deze is positiever.
Kansen	Structuren van het veen ontginningenlandschap terugbrengen door mitigerende maatregelen.	-	Meer afwisseling in monotone gebruikerswaarde.	Versterking natuurwaarde en recreatieve aantrekkingskracht. Meer afwisseling in monotone gebruikerswaarde.
Bedreigingen	Verrommeling in de schaalgrootte door toepassen te kleine grootschalige zonneparken.	Voorzieningen en grootschaligheid voor agrarische functie verdwijnt.	Grootschaligheid voor agrarische functie verdwijnt door mitigerende maatregelen (randen) rondom te kleine grootschalige zonneparken.	Beeld van een zonnepark. Mitigerende maatregelen minder goed toepasbaar.

	Herkomstwaarde	Gebruikerswaarde	Toekomstwaarde	Belevingswaarde
Peelrandontginning				
Beschrijving ruimtelijke kwaliteit van het landschapstype	De kleinschaligheid van de Peelrand en het turfwinningslandschap is niet meer zichtbaar in het landschap. Peelrandbreuk en reliëf is af te lezen.	Gericht op agrarisch landgebruik en de voorzieningen zijn daarvoor goed ingericht.	Wel dynamisch maar door het monotone gebruik kan toekomstwaarde onder druk komen te staan, bijvoorbeeld nadelen intensieve veehouderij.	Kleinschalige en diversiteit is vaak verdwenen in grootschaligheid en monotoon. Daarvoor vergelijkbaar met Peel. Weinig divers, intensieve veehouderij. Samenhang mist op kleinschalig niveau.
Kansen	Structuren van het turf ontginningenlandschap terugbrengen door mitigerende maatregelen.	-	Meer afwisseling in monotone gebruikerswaarde.	Kleinschaligheid terugbrengen door te kleine grootschalige zonneparken met mitigerende maatregelen
Bedreigingen	Zichtbaarheid van de peelrandbreuk verdwijnt en het reliëf is minder af te lezen.	Voorzieningen en grootschaligheid voor agrarische functie verdwijnt.	Grootschaligheid voor agrarische functie verdwijnt door mitigerende maatregelen (randen) rondom kleine grootschalige zonneparken.	Kleinschaligheid verdwijnt nog meer door grootschalige zonneparken.

	Herkomstwaarde	Gebruikerswaarde	Toekomstwaarde	Belevingswaarde
Urbane gebieden				
Beschrijving ruimtelijke kwaliteit van het landschapstype	In de urbane gebieden is de historie weinig af te lezen.	Goed bereikbaar, genoeg ruimte, let op veiligheid	Goed voor economische doeleinden, maar niet voor recreatieve of landschappelijke waarde.	De belevingswaarde op bedrijventerreinen is niet interessant
Kansen	-	Aanleg recreatieve voorzieningen rondom zonnepark.	Ruimte groene voorzieningen rondom grootschalige zonneparken.	Beleving van een groene ruimte verhoogd door beplanting rondom zonnepark.
Bedreigingen	-	Verlies ruimte voor andere functies	-	-

10.3 Omvang ‘grootschalige zonneparken’ binnen het planMER MRE

De term ‘grootschalig zonnepark’ zegt weinig over de omvang van het zonnepark. Wel heeft de omvang van het zonnepark direct invloed op de ruimtelijke kwaliteit van het landschap. Om de kleinschaligheid van de oude zandontginningen te behouden, kunnen daar beter geen zeer grote grootschalige zonneparken van tientallen hectare worden ingepast. Dit is omgekeerd ook bij grootschalige landschappen zoals bij de jonge ontginningen. Mitigerende maatregelen zoals landschappelijke randen kunnen zorgen voor kleine plukjes structuur binnen de grootschalige structuren van het jonge zandontginningen landschap. Dit kan een rommelig effect veroorzaken.

Om die reden wordt er binnen het planMER rekening gehouden met verschillende toepasbare formaten van grootschalige zonneparken. Er zijn daarom drie typen formaten van zonneparken opgesteld. Bij het opstellen van de omvangtypes is rekening gehouden met landschappelijke perceelgroottes. Onderstaand wordt toegelicht wat de drie omvangtypes inhouden:

10.3.1 *Zonnepark type 1 klein*

- Wordt toegepast in kleinschalige landschappen.
- Wordt toegepast wanneer hoge natuurlijke of cultuurhistorische waarden onder druk komen te staan door de komst van grote grootschalige zonneparken..
- Landschappelijke (kavel)grenzen zijn leidend voor structuur en mogen niet verdwijnen.
- Zonnepark kan worden ingezet als structuurversterker in kleinschalige landschappen.

De type 1 klein zonneparken hebben een omvang van 1 tot 5 hectare

10.3.2 *Zonnepark type 2 middel*

- Wordt toegepast in landschapstypen met kleine tot middelgrote kavelsstructuren en landschappen.
- Wordt toegepast wanneer natuurlijke of cultuurhistorische waarden door de komst van grootschalige zonneparken niet gelijk onder druk komen te staan, maar grootschalige zonneparken moeten wel zorgvuldig moeten worden ingepast.
- Landschappelijke (kavel)grenzen zijn leidend voor structuur en dienen zoveel mogelijk intact te blijven.
- Zonnepark kan worden ingezet als structuurversterker in kleinschalige tot middelgrote landschappen.

De *type 2 middel* zonneparken hebben een omvang van 5 tot 15 hectare

10.3.3 *Zonnepark type 3 groot*

- Wordt toegepast in grootschalige landschappen met middel tot grote kavelsstructuren.
- Wordt toegepast wanneer natuurlijk/cultuurhistorische waarden, door de komst van grootschalige zonneparken, niet gelijk onder druk komen te staan.
- Landschappelijke (kavel)grenzen zijn leidend voor structuur en dienen zoveel mogelijk intact te blijven. Wel kunnen meerdere grenzen binnen één park worden samengevoegd.
- Zonnepark kan worden ingezet als structuurversterker in middelgrote tot grootschalige landschappen.

De *type 3 groot* zonneparken hebben een omvang van 15 – 25 hectare en groter (mits passend binnen de structuren van het landschap)

10.3.4 *Gemiddelde afmeting per landschapstype*

Tabel 6 geeft tevens de minimale, maximale en gemiddelde omvang weer van elk omvangtype zonnepark.

Tabel 6 **Minimale, maximale en de gemiddelde grootte van de drie omvangtypes.**

Omvangtype	Minimaal	Maximaal	Gemiddeld
Klein type 1	*1*	*5*	*3*
Middel type 2	*5*	*15*	*10*
Groot type 1	*15*	*25*	*20*

Tabel 7 geeft tenslotte een overzicht van het toe te passen type zonnepark in de hoofdlandschapstypen-zon. Er wordt per hoofdlandschapstype-zon bekeken of de drie omvangtypen (klein, middel en groot) kunnen worden toegepast binnen dat landschap.

De keuze van toepassen van verschillende omvangtypes van grootschalige zonneparken per hoofdlandschapstype-zon is gebaseerd op de landschappelijke analyse en steekproefsgewijze analyses van de maat en schaal van de (landschappelijke) kavels.

Tabel 7 **Gemiddelde afmetingen zonneparken per hoofdlandschapstype-zon.**

Omvangtype	gem. opp. (ha.)	BD	JZ	OZ	PK	PR	UG
Type 1 klein	3	✓	✗	✓	✗	✓	✓
Type 2 middelgroot	10	✗	✓	✓	✓	✓	✗
Type 3 groot	20	✗	✓	✗	✓	✗	✗
Gemiddelde afmeting (ha.)		3	15	6,5	15	6,5	3

** Beekdalenlandschap (BD), Jonge zandontginningen (JZ), Oude zandontginningen (OZ), Peelkernlandschap (PK), Peelrandlandschap (PR), Urbane Gebieden (UG).*
✓ = Toepasbaar
✗ = Niet toepasbaar

Hoofdstuk 11 Drie landschapsstrategieën

11.1 Beschrijving van de landschapsstrategieën

In de concept-RES wordt een drietal landschapsstrategieën beschreven. De strategieën helpen om inpassingsmogelijkheden van grootschalige zonneparken te categoriseren, om ze vervolgens op de juiste locatie en in de juiste context in de zoekgebieden te laten landen. Landschapsstrategieën spelen een grote rol bij het komen tot een soortgelijke draagkrachtberekening binnen het planMER. Ten behoeve hiervan zijn de strategieën geconcretiseerd. Hieronder worden de strategieën kort beschreven. De beschrijving is deels afkomstig uit de concept-RES.

11.1.1 *Inpassen*

Bij inpassen is het belangrijk dat de ontwikkeling aansluit bij de gebiedsidentiteit. Grootschalige zonneparken dienen aan te sluiten bij landschappelijke, stedelijke en functionele structuren in het gebied. Bij inpassen ligt de nadruk op de beleving van het gebied. (Positieve) belevingswaarde van het huidige landschap dienen intact te blijven. Mitigerende maatregelen zoals inpassingsmaatregelen en visuele afscherming zijn nodig om de ruimtelijke kwaliteit te behouden.

'Inpassen is een strategie waarbij in kleinschalig landschap met veel ruimtelijke kwaliteiten kleinschalige energieprojecten worden geplaatst. De kwaliteiten van het landschap veranderen niet.'

De uitgangspunten voor de strategie inpassen van zonneparken in het landschap zijn als volgt:

- Toepassing alleen met kleine grootschalige zonneparken (Type 1 klein, uitzondering in de grootschalige landschappen waar zonneparken dienen aan te sluiten op bestaande (grootschalige) kavelgrenzen).
- De bestaande kwaliteiten/ gebiedsidentiteit is leidend en dient behouden te worden.
- Minimale impact op het landschap: acupunctuur/puntsgewijze implementatie.
- Mitigerende maatregelen dienen te zorgen voor het behoud van de ruimtelijke kwaliteit. Maatregelen passend en aansluitend bij structuur en karakteristiek van het bestaande landschap.
- Behoud schaal van het landschap: volgen van verkavelingsstructuur, de verhouding van het landschap en de kavelgrenzen.

11.1.2 *Aanpassen*

Ook bij aanpassen is het belangrijk dat de ontwikkeling aansluit bij de gebiedsidentiteit. Zonneparken dienen (deels) aan te sluiten bij landschappelijke, stedelijke en functionele structuren in het gebied, maar kunnen in kleine mate ook leiden tot een veranderde landschappelijke structuur. Deze structuur is in lijn met de gebiedseigen

identiteit. Mitigerende maatregelen zoals inpassingsmaatregelen zijn nodig om de ruimtelijke kwaliteit te behouden of te verbeteren.

'Bij aanpassen zijn de ingrepen in het landschap groter. De ingrepen passen bij het landschap, maar de ingreep heeft wel impact op het landschap. Deze verandering is gewenst, omdat in dat gebied vraagstukken spelen die vragen om een landschappelijke aanpassing, bijvoorbeeld het herstel van landschap (beekdalherstel) of het verbeteren van bestaande structuren en ruimtelijke kwaliteit toe te voegen.'

De uitgangspunten voor de strategie aanpassen van zonneparken in het landschap zijn als volgt:

- Toepassing met zowel kleine als middelgrote zonneparken (Type 1 klein en type 2 middel)
- Creëer synergie met gebiedsopgaven zoals recreatie en agricultuur
- Herstel/behoud schaal van het landschap: volg verkavelingsprincipe
- Herstel/behoud bestaande openheid en dichtheid van het landschap: gebruik bestaande vegetatie
- (Zicht belemmerende) mitigerende maatregelen belangrijk om landschappelijke karakteristiek te behouden en/of te versterken.
- Wordt toegepast wanneer natuurlijk/cultuurhistorische waarden, door de komst van zonneparken, niet gelijk onder druk komen te staan en zonneparken (mits goed ingepast) kunnen helpen met herstel ervan.

11.1.3 *Transformeren*

Bij transformeren is het mogelijk dat de ontwikkelingen de gebiedsidentiteit verandert. Zonneparken dienen aan te sluiten bij grote landschappelijke, stedelijke en functionele structuren, maar kunnen ook tot herstructurering leiden. Door de ontwikkeling ontstaat een nieuwe ruimtelijke kwaliteit. Mitigerende maatregelen zoals inpassingsmaatregelen zijn nodig om de nieuwe ruimtelijke kwaliteit te versterken, maar dienen niet (per se) als behoud van oude structuren en identiteit.

'Wanneer de vraagstukken in een gebied zo groot zijn dat het nodig is om de fysieke ruimte drastisch anders in te richten, spreken we over transformatie. Grootschalige landschappen krijgen een nieuwe betekenis. De impact van transformatie is groot. Deze landschappen lenen zich beter voor grootschalige energiemaatregelen. Een voorbeeld van een subregio waar op plaatsen sprake kan zijn van transformatie is De Peel. Daar spelen veel vraagstukken die vragen om ingrijpende keuzes.'

De uitgangspunten voor de strategie transformeren van zonneparken in het landschap zijn als volgt:

- Grootschalige intensieve zonneparken (Type 2 middel en type 3 groot)
- Grootste bestaande structuren blijven nog intact, maar karakteristieken kunnen (deels) veranderen. Kavelgrenzen zijn leidend maar er kan van afgeweken worden, mits passend bij hoofdstructuren.
- Eventueel introduceren van nieuwe identiteit en/of structuren
- Eventueel introduceren van nieuwe landschappen

11.2 De landschapsstrategieën per hoofdlandschapstypen-zon

De drie landschapsstrategieën kunnen op verschillende manieren worden toegepast binnen de hoofdlandschapstypen-zon. Niet alle strategieën kunnen gehanteerd worden binnen elk hoofdlandschapstype-zon. Wanneer natuurlijke/cultuurhistorische karakteristieken van grote waarde zijn, en deze door de komst van grootschalige zonneparken te snel onder druk komen te staan, kan het zijn dat een strategie niet kan worden gehanteerd. In Tabel 8 is weergegeven welke strategieën op welke hoofdlandshapstypen-zon kunnen worden toegepast.

De toepassing van de landschapsstrategieën op de verschillende hoofdlandschapstypen-zon is gebaseerd op de data van de beschrijving van de ruimtelijke kwaliteit van de landschapstypen en de impact die zonneparken daarop hebben en op de data uit de landschappelijke analyse uit deel 1.

Tabel 8 **Toepasbare landschapsstrategie per hoofdlandschapstype-zon.**

Toepassing van de landschapsstrategieën op de landschapstypen			
	Inpassen	**Aanpassen**	**Transformeren**
Beekdalen	✗	✓	✗
Jonge zandontginning	✓	✓	✓
Oude zandontginning	✓	✓	✗
Peelkernontginning	✓	✓	✓
Peelrandontginning	✓	✓	✗
Urbane gebieden	✓	✗	✗

** ✓= Toepasbaar*
✗ = Niet toepasbaar

11.3 De inpassingsaspecten en ontwerpprincipes

Gezamenlijk met het uitgangspunt dat het planMER zonneparken incl. landschappelijke randen beschouwt, wordt de verzamelde data uit voorgaande hoofdstukken gebruikt om tot inpassingsaspecten en ontwerpprincipes te komen. Deze data betreft:

- Data uit de energiebouwstenen van de Concept-RES
- Beschrijving ruimtelijke kwaliteit per hoofdlandschapstype-zon
- Beschrijving effect van zonneparken op ruimtelijke kwaliteit
- Beschrijving omvangtypes zonneparken

De volgende paragrafen geven een beknopte beschrijving van deze inpassingsaspecten en ontwerpprincipes per hoofdlandschapstype-zon verdeeld over de drie landschapsstrategieën.

11.3.1 *Beekdalen*

Toepassing van de landschapsstrategie: Inpassen	
Beekdalen	Energiemaatregelen uitgesloten. Geen ruimte voor het inpassen van zonneparken.

Toepassing van de landschapsstrategie: Aanpassen	
Beekdalen	Kleinere zonneparken die zijn ingepast binnen verkavelingsstructuur.
	Daar waar landschappelijke kwaliteiten of identiteit is verdwenen, kunnen kleine grootschalige zonneparken worden ingezet voor beekdalherstel, aan de randen van de beek. (landschapsherstel van de beekdalen) '*meer ruimte moet worden gezocht voor klimaatadaptatie binnen beekdalen*'
	Zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande opgaande (beplantings)structuren of nieuwe passende structuren introduceren.

Toepassing van de landschapsstrategie: Transformeren	
Beekdalen	Geen ruimte voor transformatie strategie

Figuur 27 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van ingepaste zonneparken in het landschapstype: Beekdalenlandschap. Bron: concept-RES**

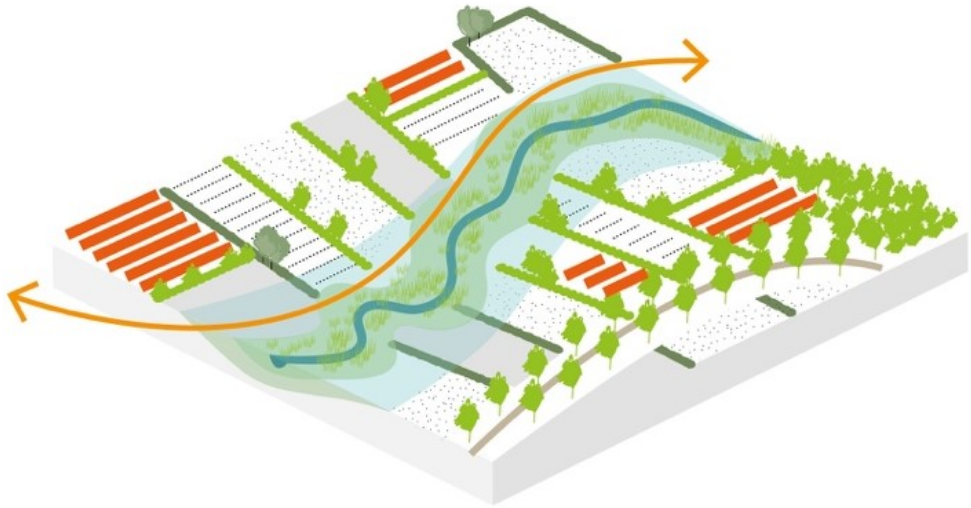

11.3.2 *Jonge zandontginningen*

Toepassing van de landschapsstrategie: Inpassen	
Jonge zandontginning	De grote en open schaal van het landschap wordt behouden door zonneparken te spreiden van elkaar.
	De rationele structuren worden gevolgd door zonneparken in te passen binnen één of enkele kavelgrenzen. Kavelgrenzen blijven zichtbaar en intact waardoor grootschalige zonneparken mogelijk zijn, maar geen kleine zonneparken.
	Zonneparken volgen de hoofdstructuren van het landschap en passen qua verhouding bij het landschap.
	Zonneparken worden bij voorkeur geplaatst aangrenzend aan natuurgebieden en (opgaande) landschappelijke elementen zoals bomenlanen.

	Minimale impact op het landschap: acupunctuur/puntsgewijze implementatie.

Toepassing van de landschapsstrategie: Aanpassen	
Jonge zand-ontginning	De grote en open schaal van het landschap wordt (deels) behouden door zonneparken in kleine groepen te concentreren of in kleine mate te spreiden.
	Zonneparken volgen de hoofdstructuren van het landschap en passen qua verhouding bij het landschap.
	Zonneparken worden bij voorkeur geplaatst aangrenzend aan natuurgebieden en (opgaande) landschappelijke elementen zoals bomenlanen. Daarnaast is het mogelijk wanneer ze zorgen voor een nieuwe passende structuur.

Toepassing van de landschapsstrategie: Transformeren	
Jonge zand-ontginning	De open schaal van het landschap verdwijnt grotendeels door zonneparken in grote groepen te concentreren. Agrarisch medegebruik tussen de zonneparken.
	De huidige rationele structuren worden zoveel mogelijk gevolgd.

Figuur 28 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van ingepaste zonneparken in het landschapstype: Jonge zandontginningen. Bron: concept-RES**

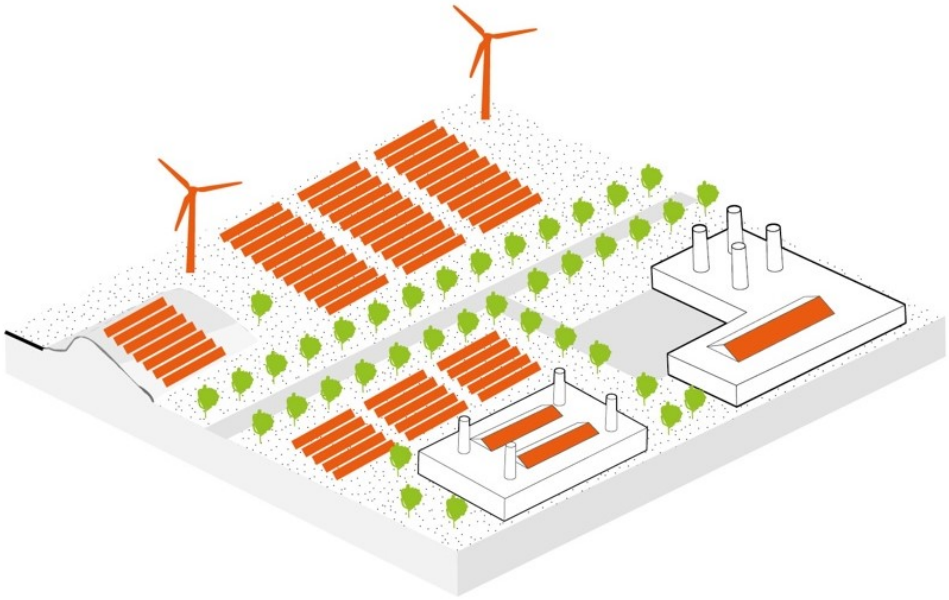

11.3.3 *Oude zandontginningen*

Toepassing van de landschapsstrategie: Inpassen	
Oude zand-ontginning	Kleinere tot middelgrote zonneparken die zijn ingepast binnen verkavelingsstructuur
	Zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande opgaande (beplantings)structuren
	Energiemaatregelen op essen uitgesloten
	Behoud schaal van het landschap: volgen van verkavelingsstructuur, de verhouding van het landschap en de kavelgrenzen.
	Mitigerende maatregelen sluiten aan bij structuur en karakteristiek van het bestaande landschap.
	Minimale impact op het landschap: acupunctuur/puntsgewijze implementatie.

Toepassing van de landschapsstrategie: Aanpassen	
Oude zand-ontginning	Kleine tot middelgrote zonneparken die zijn ingepast binnen verkavelingsstructuur.
	Daar waar landschappelijke kwaliteiten/ identiteit is verdwenen kunnen kleine of mid-delgrote zonneparken worden ingezet voor landschapsherstel
	Zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande opgaande (beplantings)structuren of nieuwe passende structuren introduceren.
	Energiemaatregelen op essen uitgesloten

Toepassing van de landschapsstrategie: Transformeren	
Oude zand-ontginning	Geen ruimte voor transformatie strategie

Figuur 29 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van ingepaste zonneparken in het landschaps-type: Oude zandontginningen. Bron: concept-RES**

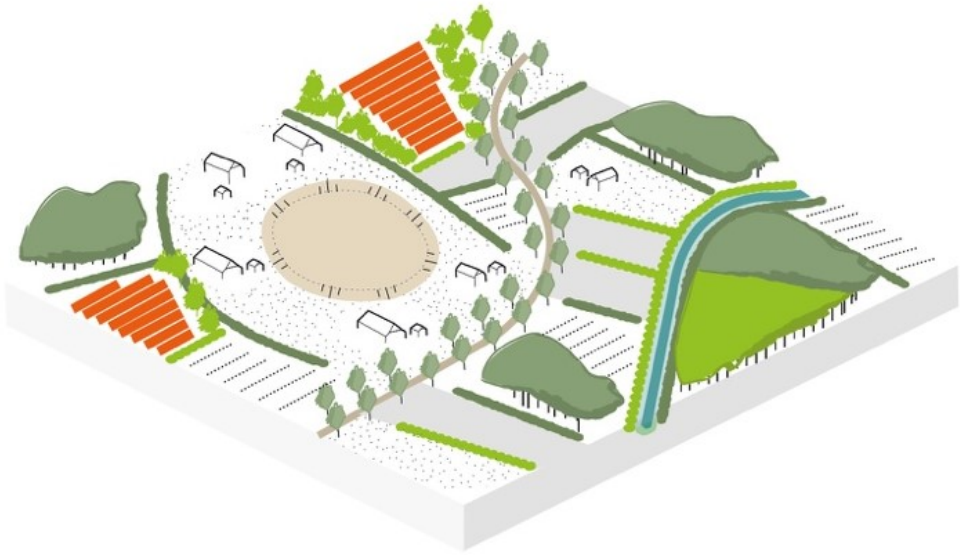

11.3.4 *Peelkernontginningen*

Toepassing van de landschapsstrategie: Inpassen	
Peelkern-ontginning	De grote en open schaal van het landschap wordt behouden door zonneparken te spreiden van elkaar.
	De rationele structuren worden gevolgd door zonneparken in te passen binnen één of enkele kavelgrenzen. Kavelgrenzen blijven zichtbaar en intact waardoor grootschalige zonneparken beter mogelijk zijn dan kleine zonneparken.
	Zonneparken volgen de hoofdstructuren van het landschap en passen qua verhouding bij het landschap.
	Zonneparken worden bij voorkeur geplaatst aangrenzend aan natuurgebieden en (opgaande) landschappelijke elementen zoals bomenlanen.
	Minimale impact op het landschap: acupunctuur/puntsgewijze implementatie.

Toepassing van de landschapsstrategie: Aanpassen	
Peelkern-ontginning	De grote en open schaal van het landschap wordt (deels) behouden door zonneparken in kleine groepen te concentreren of in kleine mate te spreiden.
	De rationele structuren worden gevolgd door zonneparken in te passen binnen de kavelgrenzen. Kavelgrenzen blijven zichtbaar.
	Zonneparken volgen de hoofdstructuren van het landschap en passen qua verhouding bij het landschap.
	Zonneparken worden bij voorkeur geplaatst aangrenzend aan natuurgebieden en (opgaande) landschappelijke elementen zoals bomenlanen of zorgen voor een nieuwe passende structuur.

Toepassing van de landschapsstrategie: Transformeren	
Peelkern-ontginning	De open schaal van het landschap verdwijnt grotendeels door zonneparken in grote groepen te concentreren. Agrarisch medegebruik tussen de zonneparken.
	De huidige rationele structuren worden zoveel mogelijk gevolgd en blijven nog deels intact.

Figuur 30 **Onderstaand figuur toont een schetsmatig voorbeeld van ingepaste zonneparken in het landschapstype: Peelkernontginningen. Bron: concept-RES**

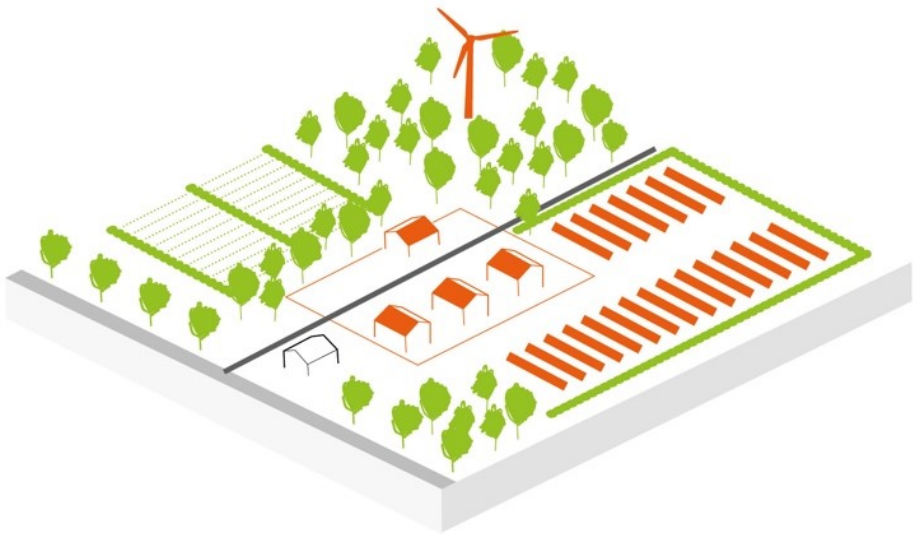

11.3.5 *Peelrandontginningen*

Toepassing van de landschapsstrategie: Inpassen	
Peelrand-ontginning	Kleinere tot middelgrote zonneparken die zijn ingepast binnen de (kleinschalige) verkavelingsstructuur
	De rationele structuren worden gevolgd door zonneparken in te passen binnen één of enkele kavelgrenzen. Kleinschalige kavelgrenzen blijven zichtbaar en intact.
	Zonneparken volgen de hoofdstructuren van het landschap en passen qua verhouding bij het landschap.
	Zonneparken worden bij voorkeur geplaatst aangrenzend aan natuurgebieden en (opgaande) landschappelijke elementen zoals bomenlanen.
	Minimale impact op het landschap: acupunctuur/puntsgewijze implementatie.

Toepassing van de landschapsstrategie: Aanpassen	
Peelrand-ontginning	Kleine tot middelgrote zonneparken die zijn ingepast binnen verkavelingsstructuur.
	Daar waar landschappelijke kwaliteiten/ identiteit is verdwenen kunnen kleine of middelgrote zonneparken worden ingezet voor landschapsherstel
	Zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande opgaande (beplantings)structuren en/of nieuwe (kleinschalige) passende structuren introduceren of het terugbrengen van de kleinschalige structuren.

Toepassing van de landschapsstrategie: Transformeren	
Peelrand-ontginning	Geen ruimte voor transformatie strategie.

11.3.6 *Urbane Gebieden*

Toepassing van de landschapsstrategie: Inpassen	
Urbane gebieden	Kleinere zonneparken mits ingepast binnen verkavelingsstructuur tussen de bedrijven.
	Zonneparken alleen op grotere restruimtes

Toepassing van de landschapsstrategie: Aanpassen	
Urbane gebieden	Geen ruimte voor strategie aanpassen.

Toepassing van de landschapsstrategie: Transformeren	
Urbane gebieden	Geen ruimte voor transformatie strategie.

Zie ook paragraaf 8.2.2 voor nadere toelichting over urbane gebieden.

11.4 Landschapsstrategieën bij de cultuurhistorisch waardevolle landschappen

De hoofdlandschapstypen-zon worden anders beoordeeld wanneer deze binnen de cultuurhistorisch waardevolle landschappen (CHW-landschappen) van de provincie Noord Brabant behoren. De provincie wil in deze gebieden de cultuurhistorische waarden verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten. Het doel van de bescherming is dat de wezenlijke kenmerken en waarden van die gebieden blijven behouden. En dat ontwikkelingen hiermee rekening houden zodat de waarden en kenmerken niet worden aangetast.

Om deze gebieden en ook de historische kwaliteiten te beschermen, is het belangrijk om nieuwe ontwikkelingen, waaronder die van zonne-energie, goed in te passen. Om passende maatregelen te treffen, zal gebied specifiek moeten worden bekeken wat de draagkracht van het landschap is. Het past niet binnen het detailniveau van het planMER om hier richtlijnen voor op te stellen .

Wel kan er in zekere zin rekening worden gehouden met (landschappelijke) bedreigingen die zonneparken met zich meebrengen. Met name als het gaat om het beschermen van het cultuurhistorische verleden en de toeristisch-recreatieve waarden van de gebieden is het niet wenselijk dat in alle CHW-landschappen zonneparken worden gerealiseerd.

Landschapsstrategie ‘Transformeren’ wordt uitgesloten in de cultuurhistorisch waardevolle landschappen.

Voor de strategieën ‘Inpassen’ en ‘Aanpassen’ geldt dat deze wel kunnen worden toegepast binnen de CHW-landschappen. Daarbij is het belangrijk dat er zorgvuldig naar de karakteristieken van de CHW-landschappen wordt gekeken. Zonneparken dienen goed te worden ingepast om het cultuurhistorische verleden en de toeristisch-recreatieve waarden te beschermen of versterken.

Hoofdstuk 12 Draagkracht

Aan de hand van verschillende steekproefsgewijze voorbeeldinpassingen is berekend hoeveel zonneparken er per strategie in de verschillende hoofdlandschapstypen-zon passen. Er is gekeken naar gebied van één vierkante kilometer. Deze grootte geeft een beeld van het hoofdlandschapstype-zon en de daarbij behorende karakteristieken en schaalgrootte. De invulling is gedaan aan de hand van de beschreven inpassingsaspecten en ontwerpprincipes van de landschapsstrategieën per hoofdlandschapstype-zon en de toepasbare type-grootte aan zonneparken. Bij elke inpassing is dus rekening gehouden met de karakteristieken en ruimtelijke kwaliteiten van de hoofdlandschapstypen-zon.
Uitkomst hiervan is de 'draagkracht' van het landschap. Kortgezegd is dit het percentage van een bepaald gebied dat ingezet kan worden voor zonneparken zonder dat de landschappelijke karakteristiek verloren gaat.

12.1 Draagkracht per hoofdlandschapstype-zon

Aan de hand van steekproefsgewijze voorbeeldinpassingen kan er een algemene berekening worden gemaakt van de soortelijke draagkracht per hoofdlandschapstype.-zon. Hieronder worden per hooflandschapstype-zon de voorbeeldinpassingen weergegeven.

12.1.1 *Beekdalenlandschap*

Figuur 31 en Figuur 32 geven fictieve voorbeeldinpassingen weer van zonneparken binnen het beekdalenlandschap in de MRE. Ter indicatie is er een rechthoek van één vierkante kilometer in de kaart getekend. Voor het beekdalenlandschap geldt alleen de landschapsstrategie: *Aanpassen (oranje).* Ook worden er alleen '*Zonneparken Type 1 klein'* zonneparken toegepast. Bij de fictieve voorbeeldinpassing is gekeken naar beekdallandschappen binnen de MRE. Verder gelden de volgende inpassingsaspecten en ontwerpprincipes voor de fictieve voorbeeldinpassing van zonneparken in het beekdalenlandschap:

Aanpassen

Kleinere zonneparken die zijn ingepast binnen verkavelingsstructuur.
Daar waar landschappelijke kwaliteiten of identiteit is verdwenen, kunnen kleine grootschalige zonneparken worden ingezet voor landschapsherstel. (landschapsherstel van de beekdalen) '*meer ruimte moet worden gezocht voor klimaatadaptatie binnen beekdalen'*
Zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande opgaande (beplantings)structuren of nieuwe passende structuren introduceren.

Figuur 31 **Fictieve voorbeeldinpassing (1) van zonneparken binnen het beekdalenlandschap in de MRE.**

Figuur 32 **Fictieve voorbeeldinpassing (2) van zonneparken binnen het beekdalenlandschap in de MRE.**

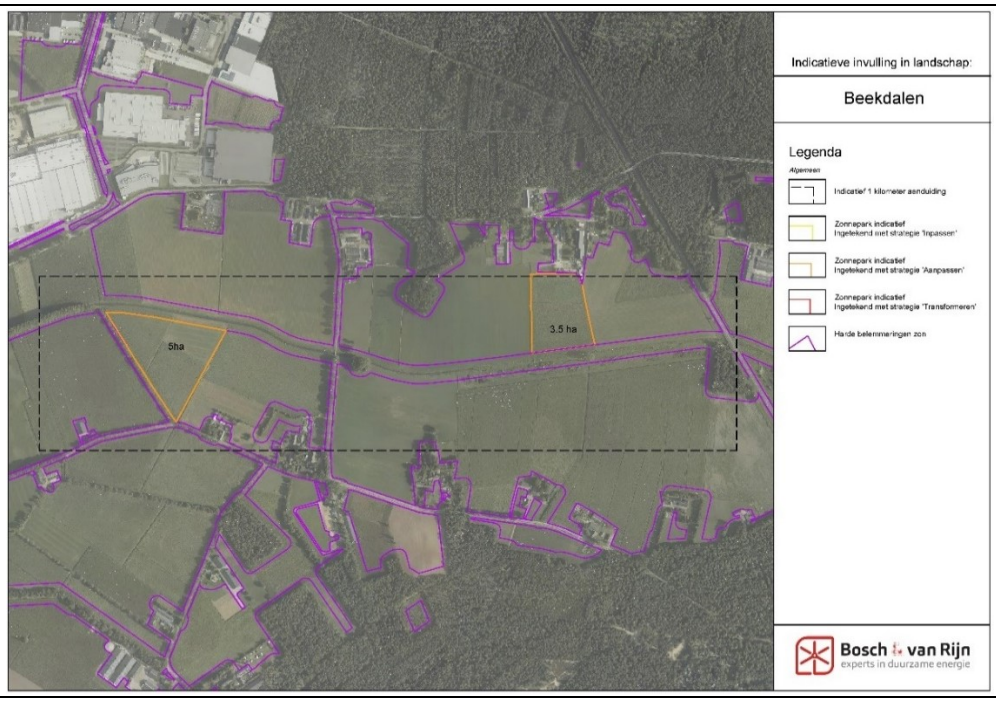

12.1.2 *Jonge zandontginningen*

Figuur 33 en Figuur 34 geven fictieve voorbeeldinpassingen weer van zonneparken binnen het jonge zandontginningen-landschap in de MRE. Voor de jonge zandontginningen gelden alle landschapsstrategieën: *Inpassen (geel), Aanpassen (geel + oranje)* en *Transformeren (geel + oranje + rood).* Ter indicatie is er een vierkant van één vierkante kilometer in de kaart getekend. Er worden alleen '*Zonneparken Type*

2 middel' en '*Zonneparken Type 3 groot'* zonneparken toegepast. De volgende inpassingsaspecten en ontwerpprincipes gelden voor de fictieve voorbeeldinpassing van zonneparken in de jonge zandontginningen:

Inpassen

De grote en open schaal van het landschap wordt behouden door zonneparken te spreiden van elkaar.
De rationele structuren worden gevolgd door zonneparken in te passen binnen één of enkele kavelgrenzen. Kavelgrenzen blijven zichtbaar en intact waardoor grootschalige zonneparken mogelijk zijn maar geen kleine zonneparken.
Zonneparken volgen de hoofdstructuren van het landschap en passen qua verhouding bij het landschap.
Zonneparken worden bij voorkeur geplaatst aangrenzend aan natuurgebieden en (opgaande) landschappelijke elementen zoals bomenlanen.
Minimale impact op het landschap: acupunctuur/puntsgewijze implementatie.

Aanpassen

De grote en open schaal van het landschap wordt (deels) behouden door zonneparken in kleine groepen te concentreren of in kleine mate te spreiden.
De grote en open schaal van het landschap wordt (deels) behouden door zonneparken in kleine groepen te concentreren of in kleine mate te spreiden.
Zonneparken volgen de hoofdstructuren van het landschap en passen qua verhouding bij het landschap.
Zonneparken worden bij voorkeur geplaatst aangrenzend aan natuurgebieden en (opgaande) landschappelijke elementen zoals bomenlanen of zorgen voor een nieuwe passende structuur.

Transformeren

De open schaal van het landschap verdwijnt grotendeels door zonneparken in grote groepen te concentreren. Agrarisch medegebruik tussen de zonneparken.
De huidige rationele structuren worden zoveel mogelijk gevolgd.

Figuur 33 **Fictieve voorbeeldinpassing (1) van zonneparken binnen de jonge zandontginningen in de MRE.**

Figuur 34 **Fictieve voorbeeldinpassing (2) van zonneparken binnen de jonge zandontginningen in de MRE.**

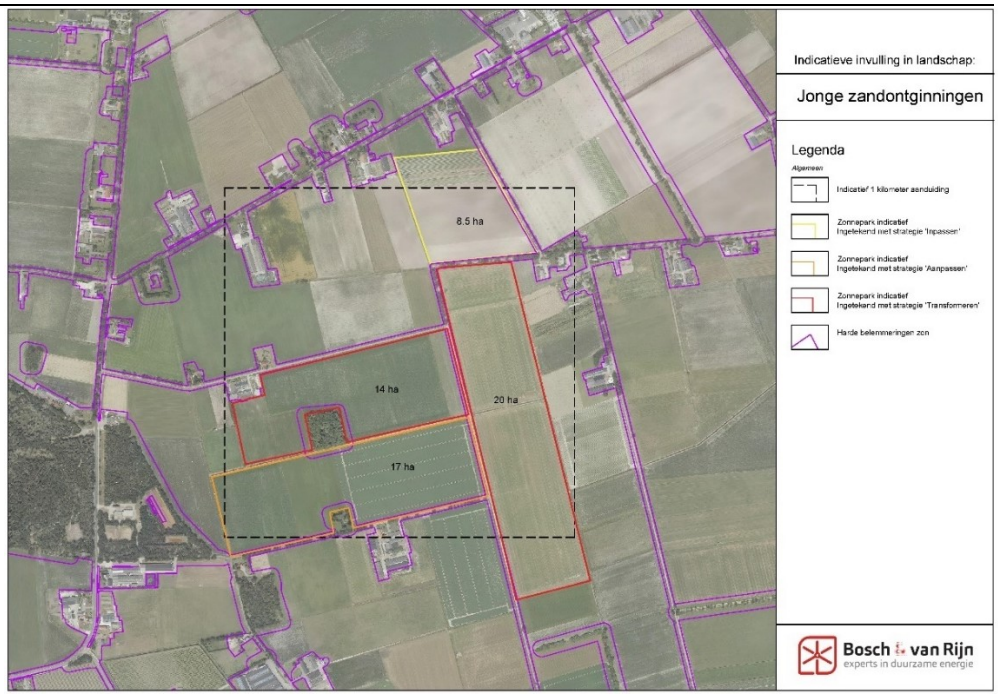

12.1.3 *Oude zandontginningen*

Figuur 35 en Figuur 36 geven fictieve voorbeeldinpassingen weer van zonneparken binnen het oude zandontginningen-landschap in de MRE. Voor de oude zandontginningen gelden de landschapsstrategieën: *Inpassen (geel)* en *Aanpassen (geel + oranje).* Ter indicatie is er een vierkant van één vierkante kilometer in de kaart getekend. Er worden alleen '*Zonneparken Type 1 klein'* en '*Zonneparken Type 2 middel'* zonneparken toegepast. Verder gelden de volgende inpassingsaspecten en

ontwerpprincipes voor de fictieve voorbeeldinpassing van zonneparken in de jonge zandontginningen:

Inpassen

Kleinere tot middelgrote zonneparken die zijn ingepast binnen verkavelingsstructuur
Zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande opgaande (beplantings)structuren
Energiemaatregelen op essen uitgesloten
Behoud schaal van het landschap: volgen van verkavelingsstructuur, de verhouding van het landschap en de kavelgrenzen.
Mitigerende maatregelen sluiten aan bij structuur en karakteristiek van het bestaande landschap.
Minimale impact op het landschap: acupunctuur/puntsgewijze implementatie.

Aanpassen

Kleine tot middelgrote zonneparken die zijn ingepast binnen verkavelingsstructuur.
Daar waar landschappelijke kwaliteiten/ identiteit is verdwenen kunnen kleine of middelgrote zonneparken worden ingezet voor landschapsherstel
Zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande opgaande (beplantings)structuren of nieuwe passende structuren introduceren.
Energiemaatregelen op essen uitgesloten

Figuur 35 **Fictieve voorbeeldinpassing (1) van zonneparken binnen de oude zandontginningen in de MRE.**

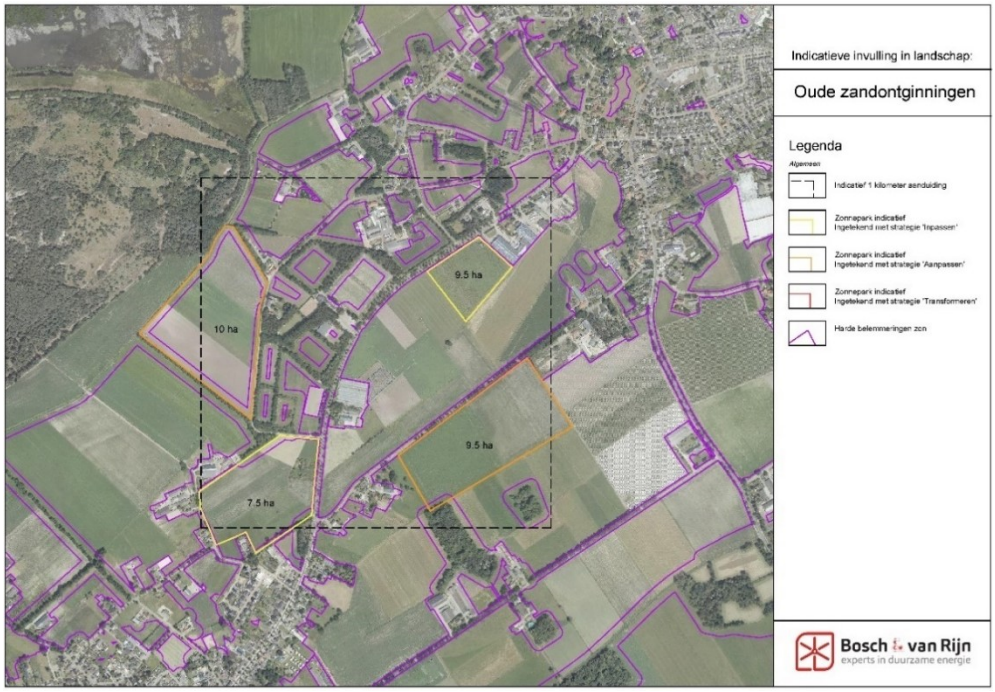

Figuur 36 Fictieve voorbeeldinpassing (2) van zonneparken binnen de oude zandontginningen in de MRE.

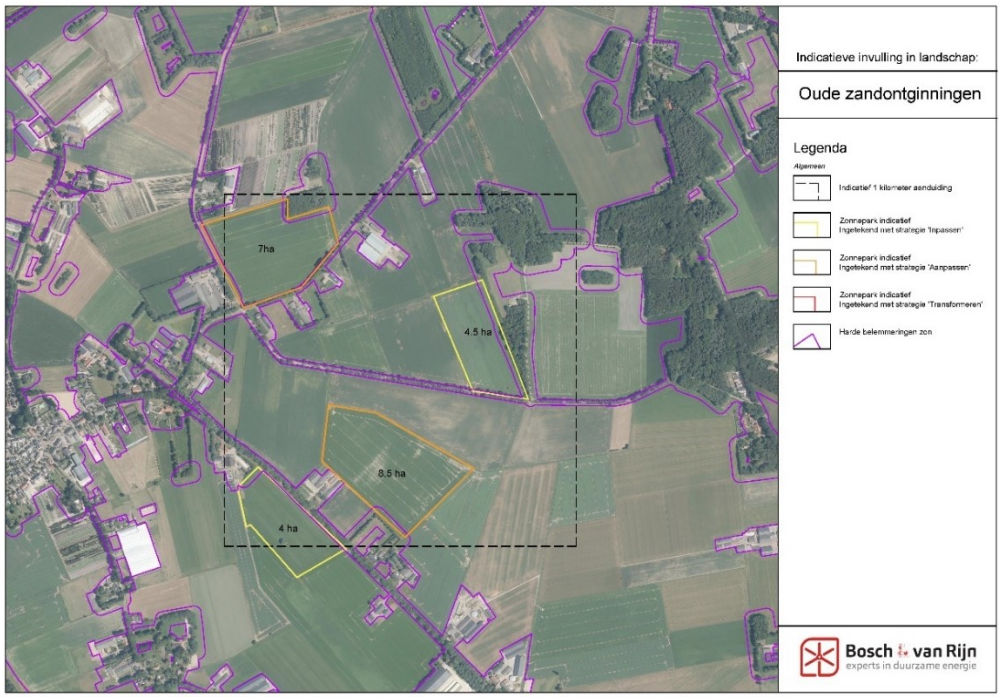

12.1.4 *Peelkernlandschap*

Figuur 37 en Figuur 38 geven fictieve voorbeeldinpassingen weer van zonneparken binnen het peelkernlandschap in de MRE. Voor het peelkernlandschap gelden alle landschapsstrategieën: *Inpassen (geel), Aanpassen (geel + oranje)* en *Transformeren (geel + oranje + rood).* Ter indicatie is er een vierkant van één vierkante kilometer in de kaart getekend. Er worden alleen '*Zonneparken Type 2 middel'* en '*Zonneparken Type 3 groot'* zonneparken toegepast. Verder gelden de volgende inpassingsaspecten en ontwerpprincipes voor de fictieve voorbeeldinpassing van zonneparken in de peelkernlandschappen:

Inpassen

De grote en open schaal van het landschap wordt behouden door zonneparken te spreiden van elkaar.
De rationele structuren worden gevolgd door zonneparken in te passen binnen één of enkele kavelgrenzen. Kavelgrenzen blijven zichtbaar en intact waardoor grootschalige zonneparken beter mogelijk zijn dan kleine zonneparken.
Zonneparken volgen de hoofdstructuren van het landschap en passen qua verhouding bij het landschap.
Zonneparken worden bij voorkeur geplaatst aangrenzend aan natuurgebieden en (opgaande) landschappelijke elementen zoals bomenlanen.
Minimale impact op het landschap: acupunctuur/puntsgewijze implementatie.

Aanpassen

De grote en open schaal van het landschap wordt (deels) behouden door zonneparken in kleine groepen te concentreren of in kleine mate te spreiden.
De rationele structuren worden gevolgd door zonneparken in te passen binnen de kavelgrenzen. Kavelgrenzen blijven zichtbaar.
Zonneparken volgen de hoofdstructuren van het landschap en passen qua verhouding bij het landschap.

Zonneparken worden bij voorkeur geplaatst aangrenzend aan natuurgebieden en (opgaande) landschappelijke elementen zoals bomenlanen of zorgen voor een nieuwe passende structuur.

Transformeren

De open schaal van het landschap verdwijnt grotendeels door zonneparken in grote groepen te concentreren. Agrarisch medegebruik tussen de zonneparken.
De huidige rationele structuren worden zoveel mogelijk gevolgd en blijven nog deels intact.

Figuur 37 **Fictieve voorbeeldinpassing (1) van zonneparken binnen het peelkernlandschap in de MRE.**

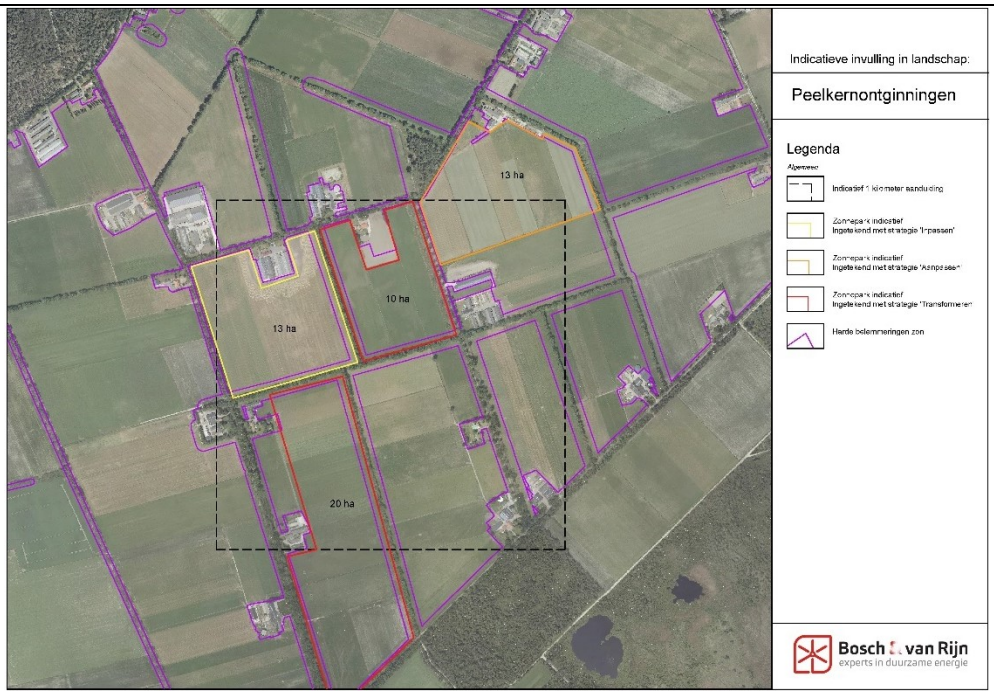

Figuur 38 Fictieve voorbeeldinpassing (2) van zonneparken binnen het peelkernlandschap in de MRE.

12.1.5 *Peelrandlandschap*

Figuur 39 en Figuur 40 geven fictieve voorbeeldinpassingen weer van zonneparken binnen het peelrandlandschap in de MRE. Voor het peelrandlandschap gelden de landschapsstrategieën: *Inpassen (geel)* en *Aanpassen (geel + oranje).* Ter indicatie is er een vierkant van één vierkante kilometer in de kaart getekend. Er worden alleen '*Zonneparken Type 1 klein'* en '*Zonneparken Type 2 middel'* zonneparken toegepast. Verder gelden de volgende inpassingsaspecten en ontwerpprincipes voor de fictieve voorbeeldinpassing van zonneparken in het peelrandlandschap:

Inpassen

Kleinere tot middelgrote zonneparken die zijn ingepast binnen de (kleinschalige) verkavelingsstructuur
De rationele structuren worden gevolgd door zonneparken in te passen binnen één of enkele kavelgrenzen. Kleinschalige kavelgrenzen blijven zichtbaar en intact.
Zonneparken volgen de hoofdstructuren van het landschap en passen qua verhouding bij het landschap.
Zonneparken worden bij voorkeur geplaatst aangrenzend aan natuurgebieden en (opgaande) landschappelijke elementen zoals bomenlanen.
Minimale impact op het landschap: acupunctuur/puntsgewijze implementatie.

Aanpassen

Kleine tot middelgrote zonneparken die zijn ingepast binnen verkavelingsstructuur.
Daar waar landschappelijke kwaliteiten/ identiteit is verdwenen kunnen kleine of middelgrote zonneparken worden ingezet voor landschapsherstel
Zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande opgaande (beplantings)structuren en/of nieuwe (kleinschalige) passende structuren introduceren/ het terugbrengen van de kleinschalige structuren.

Figuur 39 **Fictieve voorbeeldinpassing (1) van zonneparken binnen het peelrandlandschap in de MRE.**

Figuur 40 **Fictieve voorbeeldinpassing (2) van zonneparken binnen het peelkernlandschap in de MRE.**

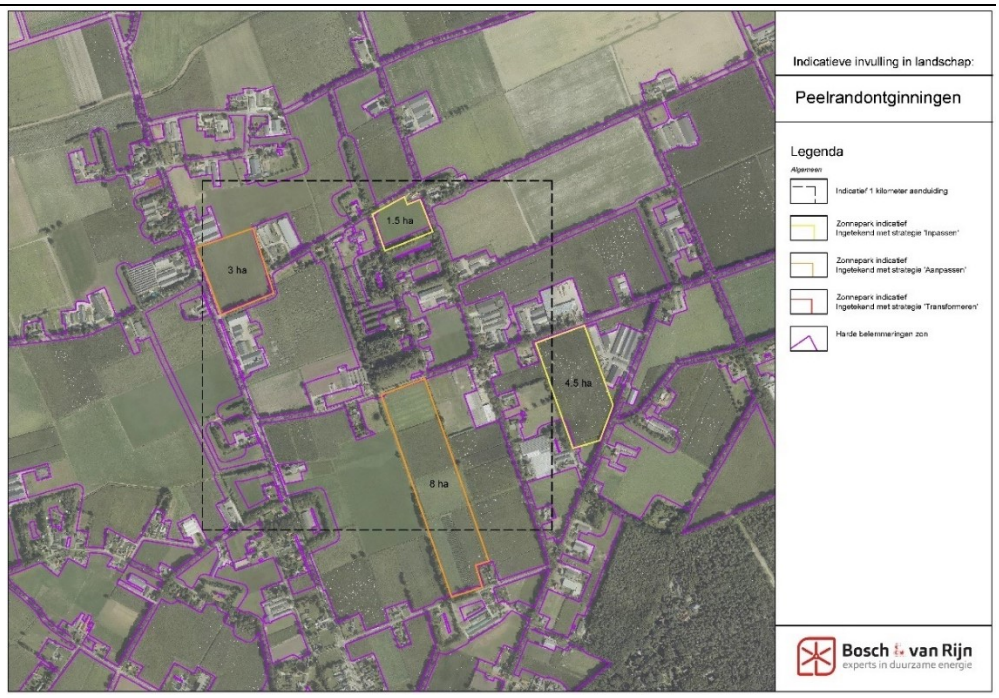

12.1.6 *Urbane Gebieden*

Voor de urbane gebieden geldt de landschapsstrategie: *Inpassen.* Er worden alleen '*Zonneparken Type 1 klein'* zonneparken toegepast.'

Urbane gebieden zijn dermate klein en verschillend dat inpassingsaspecten en ontwerpprincipes zoals zijn ontwikkeld bij de andere landschapstypen niet van toegevoegde waarden zijn.

De invulling van het aantal zonneparken binnen urbane gebieden is gedaan aan de hand van steekproefsgewijze metingen, maar daarvan is geen gemiddelde berekend. De voorbeeldinpassingen van urbane gebieden zijn namelijk te onregelmatig om daadwerkelijk als een standaard/ voorbeeld te kunnen fungeren. Daarom is op basis van schattingen een gemiddeld getal gekozen. Deze is als volgt:

Het planMER gaat uit van drie zonneparken per vierkante kilometer in de urbane gebieden.

De impact van dit getal is over de gemiddelde aantallen van de hele MRE extreem laag aangezien het onbelemmerd oppervlak van de urbane gebieden heel klein is.

12.2 Draagkracht in cultuurhistorisch waardevolle landschappen

Inpassing of aanpassen van cultuurhistorisch waardevolle landschappen, omwille van het ontwikkelen van zonneparken, moet met extra voorzichtigheid worden toegepast. Er moet voldoende ruimte blijven voor andere ontwikkelingen die kunnen bijdragen aan het beschermen of versterken van het cultuurhistorische verleden en de toeristisch-recreatieve waarden.

De draagkracht binnen cultuurhistorisch waardevolle landschappen wordt daarom met 25% verlaagd ten opzichte van de hierboven berekende getallen.

De omvang van zonneparken binnen de CHW-landschappen blijft gelijk omdat er met de strategieën 'inpassing' en 'aanpassen' al wordt gekeken naar passende zonneparken die de karakteristieken van het landschap niet aantasten of juist versterken. Het past daarom niet om hier bijvoorbeeld kleinere zonneparken toe te passen. Deze kunnen dan door middel van mitigerende maatregelen juist voor een andere (mogelijk niet gewenste) structuur zorgen.

12.3 Draagkracht samengevat

De beschrijving per landschapstype is in onderstaande tabel samengevat.

Tabel 9 **Aantal zonneparken per vierkante kilometer aangegeven per landschapsstrategie.**

Aantal zonneparken per landschapsstrategie (per km2)			
	Inpassen	**Aanpassen**	**Transformeren**
Beekdalen	✗	2	✗
Jonge zandontginning	1	2	4
Oude zandontginning	2	4	✗
Peelkernontginning	1	2	4
Peelrandontginning	2	4	✗
Urbane gebieden	3*	✗	✗

✗ *= Niet toepasbaar*

** De invulling van het aantal zonneparken binnen urbane gebieden is gedaan aan de hand van steekproefsgewijze metingen. De aantallen zijn echter niet representatief voor alle urbane gebieden. Urbane gebieden zijn namelijk te onregelmatig aanwezig in het landschap om aan de hand van een aantal steekproefsgewijze voorbeeldinpassingen exacte cijfers te geven over het aantal zonneparken per km². Het gekozen aantallen (3) is op basis van schattingen. De impact van dit getal is over de gemiddelde aantallen van de hele MRE zeer laag.*

De combinatie van het aantal zonneparken (Tabel 9) en de gemiddelde grootte van die zonneparken (Tabel 7) leidt samen tot de draagkracht per landschapstype per landschapsstrategie.

Tabel 10 **Draagkracht per landschapstype en per landschapsstrategie.**

Landschapstype	Opp. gemiddeld zonnepark				Aantal zonneparken per 100 ha (=km²)			Draagkracht		
	klein (ca. 3 ha.)	middel (ca. 10 ha.)	groot (ca. 20 ha.)	gem. opp. (ha.)	Inpassen	Aanpassen	Transformeren	Inpassen	Aanpassen	Transformeren
Beekdalen	✓	✗	✗	3	✗	2	✗	✗	6%	✗
Jonge Zandontginning	✗	✓	✓	15	1	2	4	15%	30%	60%
Oude Zandontginning	✓	✓	✗	6,5	2	4	✗	13%	26%	✗
Peelkernontginning	✗	✓	✓	15	1	2	4	15%	30%	60%
Peelrandontginning	✓	✓	✗	6,5	2	4	✗	13%	26%	✗
Urbane gebieden	✓	✗	✗	3	3	✗	✗	9%	✗	✗

Hoofdstuk 13 Zoekgebieden

Figuur 41 geeft de kaart van alle zoekgebieden weer met daarin de hoofdlandschapstypen-zon. Tevens staan de cultuurhistorische waardevolle landschappen aangegeven. De zoekgebieden uit de concept-RES, waarin het onbelemmerd oppervlak van de hoofdlandschapstype-zon wordt weergegeven, worden de 'Zoekgebieden-zon' genoemd.

Figuur 41 **De zoekgebieden-zon uit de Concept-RES met de hoofdlandschapstypen-zon.**

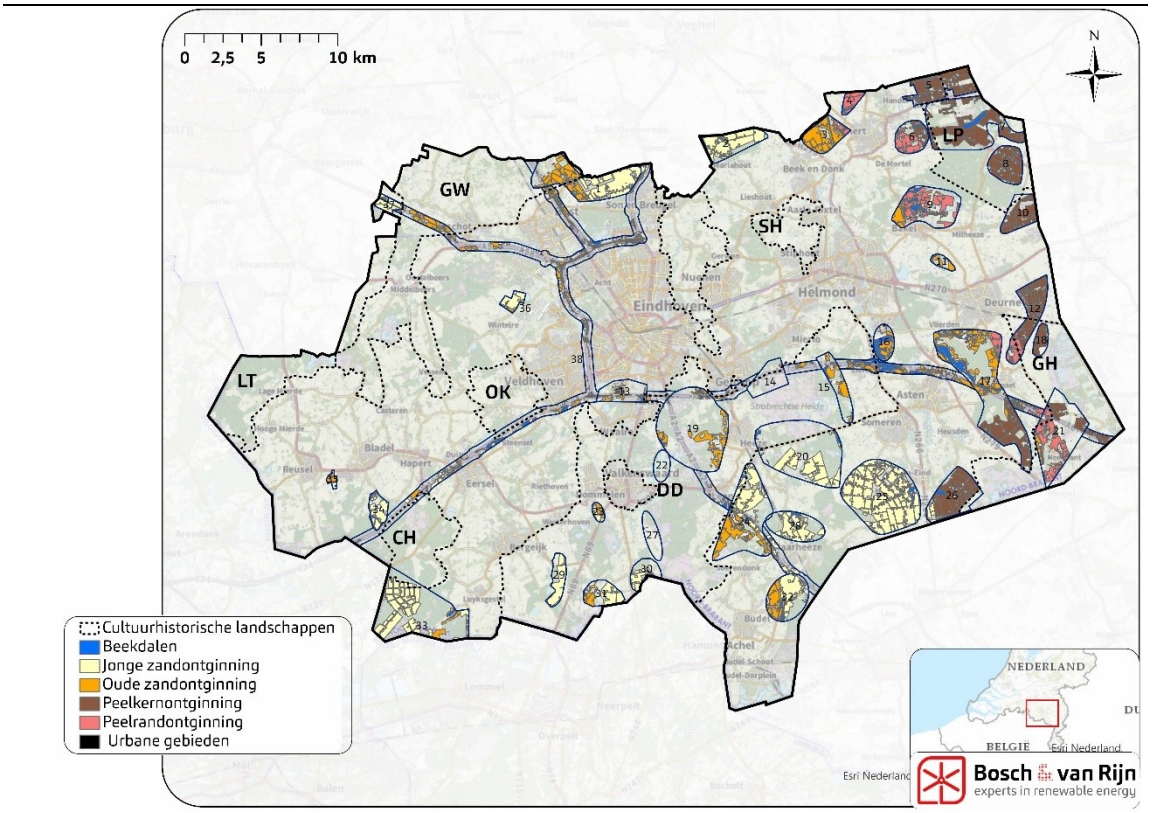

In totaal zijn er 38 zoekgebieden-zon. Ze bevinden zich voornamelijk aan de oost- en zuidzijde van de MRE. De jonge ontginningen (de landschapstypen jonge zandontginningen en peelkernlandschap) zijn gezamenlijk de meest voorkomende hoofdlandschapstypen-zon binnen alle zoekgebieden-zon. De oppervlakten van de hoofdlandschapstypen-zon (dus het onbelemmerd gebied) binnen de zoekgebieden-zon variëren van ca. 1 hectare t/m ca. 1340 ha.

Binnen zoekgebied-zon 22 is geen hoofdlandschapstype-zon aanwezig. Zoekgebied-zon 27 telt slechts ca. 1 hectare. Doordat het onbelemmerd oppervlak binnen deze zoekgebieden-zon te klein of helemaal afwezig is, worden deze twee zoekgebieden-zon niet meegenomen tijdens de beoordeling.

Enkele zoekgebieden liggen geheel in het een Cultuurhistorisch Waardevol Landschap (CHW-landschap). Andere zoekgebieden vallen gedeeltelijk of helemaal buiten de CHW-landschappen. Tabel 11 geeft weer wat de totale grootte is aan onbelemmerd oppervlak binnen de zoekgebieden. Daarnaast geeft de tabel weer welk percentage van het onbelemmerd oppervlak binnen een CHW-landschap ligt. Tevens wordt weergegeven hoeveel procent van het onbelemmerd oppervlak binnen elke zoekgebied valt onder de verschillende hoofdlandschapstypen-zon.

Tabel 11 **Hoofdlandschapstypen-zon per zoekgebied-zon.**

Zoek-gebied	Totale grootte zoekge-bied (ha)	Percentage in CHW landschap	BD	JZ	OZ	PK	PR	UG
1	741	29%	0%	61%	39%	0%	0%	0%
2	377	0%	1%	99%	0%	0%	0%	0%
3	342	0%	1%	0%	90%	0%	9%	0%
4	117	0%	7%	0%	0%	0%	93%	0%
5	488	45%	3%	0%	0%	97%	0%	0%
6	251	0%	7%	0%	0%	29%	64%	0%
7	701	95%	6%	0%	0%	94%	0%	0%
8	355	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
9	464	0%	12%	0%	17%	1%	70%	0%
10	269	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
11	49	0%	8%	0%	92%	0%	0%	0%
12	520	31%	0%	0%	0%	77%	23%	0%
13	32	5%	22%	0%	78%	0%	0%	0%
14	4	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%
15	131	100%	9%	3%	89%	0%	0%	0%
16	153	0%	50%	0%	50%	0%	0%	0%
17	1105	0%	13%	0%	40%	42%	6%	0%
18	119	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
19	281	94%	7%	0%	88%	0%	0%	6%
20	433	3%	5%	95%	0%	0%	0%	0%
21	460	94%	0%	0%	8%	29%	63%	0%
22	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
23	58	100%	0%	54%	46%	0%	0%	0%
24	691	9%	5%	56%	39%	0%	0%	0%
25	1340	0%	2%	98%	0%	0%	0%	0%
26	560	0%	3%	8%	0%	89%	0%	0%
27	1	100%	0%	33%	67%	0%	0%	0%
28	290	0%	7%	93%	0%	0%	0%	0%
29	181	100%	2%	98%	0%	0%	0%	0%
30	91	100%	3%	96%	1%	0%	0%	0%
31	198	100%	1%	68%	31%	0%	0%	0%
32	408	0%	6%	56%	37%	0%	0%	1%
33	624	1%	2%	88%	9%	0%	0%	0%
34	146	0%	8%	92%	0%	0%	0%	0%
35	40	0%	0%	28%	72%	0%	0%	0%
36	110	0%	0%	87%	13%	0%	0%	0%
37	95	0%	0%	99%	1%	0%	0%	0%
38	1187	29%	18%	14%	59%	6%	3%	1%

** Beekdalenlandschap (BD), Jonge zandontginningen (JZ), Oude zandontginningen (OZ), Peelkern-landschap (PK), Peelrandlandschap (PR), Urbane Gebieden (UG).*

Hoofdstuk 14 Verdieping effectbeoordeling

14.1 Uitgebreide toelichting beoordelingsmethode

De algemene beoordeling van de beoordelingscriteria per hoofdlandschapstype-zon is gebaseerd op verschillende aspecten. Deze zijn als volgt:

- De algemene score van ruimtelijke kwaliteit per hoofdlandschapstypen-zon zoals weergegeven in Tabel 2. Deze score is kwalitatief meegenomen.
- De beschrijving van kansen en bedreigingen van grootschalige zonneparken op ruimtelijke kwaliteit van hoofdlandschapstypen-zon zoals beschreven in Tabel 5. Deze score is kwalitatief meegenomen.
- Kwalitatieve beoordeling van de impact van zonneparken op de hoofdlandschapstypen-zon op basis van de ruimtelijke beschrijving van de hoofdlandschapstypen.

De beoordeling richt zich op de impact van zonneparken op de landschappelijke eigenschappen van de hoofdlandschapstypen-zon. Ook de mitigerende maatregel 'landschappelijke randen' wordt hierbij meegenomen.

De beoordeling in het MER is op de volgende manier opgebouwd. Eerst wordt een korte beschrijving gegeven van het beoordelingscriterium, waarbij de te beoordelen aspecten worden geconcretiseerd. Vervolgens wordt een vraag aan het beoordelingscriterium gekoppeld. Daarna worden kort de belangrijkste waarden van ruimtelijke kwaliteit benoemd. Daaropvolgend wordt per hoofdlandschapstype-zon een beschrijving gegeven van de beoordelingsaspecten op het betreffende beoordelingscriterium. Aan het eind wordt de score per hoofdlandschapstype-zon weergeven.

Het al dan niet toepassen van één van de drie strategieën is een beleidskeuze die per gebied gemaakt kan worden. De strategieën hebben elk een andere impact op de hoofdlandschapstypen-zon. De inpassingsaspecten en ontwerpprincipes uit paragraaf 11.2, en daarmee ook de bruto draagkrachtberekening, houden daar ook rekening mee. Tevens zijn de belangrijkste negatieve impact aspecten al uitgesloten. Dit is bijvoorbeeld gedaan door op een andere manier om te gaan met de inpassing van zonneparken in cultuurhistorisch waardevol gebied of het uitsluiten van de strategie 'Transformeren' bij beekdalen.
Het past niet in het planMER om een beoordeling te geven aan diverse mogelijke ontwerpkeuzes. Het planMER kijkt objectief naar de impact van zonneparken op het landschap en geeft een algemeen en onderbouwd oordeel over het milieuthema 'Landschap'. Het planMER neemt ook andere milieuthema's in ogenschouw en de thema's moeten gelijkwaardig beoordeeld worden. Er wordt daarom tijdens de beoordeling geen onderscheid gemaakt tussen de drie landschapsstrategieën.

De drie landschapsstrategieën worden buiten beschouwing gelaten tijdens de beoordeling.

Ook worden de drie omvangtypen zonneparken (zie paragraaf 10.3) die zijn ontwikkeld voor de bruto draagkrachtberekening niet meegenomen tijdens de beoordeling. Wel wordt er bij de beoordeling rekening gehouden met de landschappelijke kavelgrootte. Hiervoor geldt hetzelfde als voor de landschapsstrategieën.

De drie omvangtypen zonneparken worden buiten beschouwing gelaten tijdens de beoordeling.

14.2 Score o.b.v. percentage aanwezig cultuurhistorisch waardevol landschap

Om meer rekening te houden dat de waarden en kenmerken van de cultuurhistorisch waardevolle landschappen niet worden aangetast. En om beter aan te sluiten bij het doel om de cultuurhistorische waarden te ontwikkelen en te beschermen, wordt per zoekgebied-zon de eventuele aanwezigheid van cultuurhistorisch waardevolle landschap (CHW-landschap) meegenomen in de beoordeling. Deze data wordt meegenomen bij de beoordeling van het criterium 'cultuurhistorische waarden'.

De aanwezigheid van CHW-landschap binnen een zoekgebied en de impact op de bruto draagkracht zit ook verwerkt in het aantal hectare aan zonneparken dat ingepast kan worden. Dit wordt beschreven in paragraaf 11.4

De extra beoordeling ten aanzien van de impact van zonneparken op cultuurhistorische waarden wordt berekend aan de hand van de eventuele aanwezigheid van CHW-landschap in de zoekgebieden. De hoeveelheid CHW-landschap wordt per zoekgebied in percentage uitgedrukt. Aan verschillende percentagehoogten wordt een beoordeling gekoppeld. De beoordeling is verdeeld in drie categorieën welke te zien zijn in onderstaande Tabel 12.

De algemene score ten aanzien van de percentagehoogte aan cultuurhistorisch waardevolle landschappen is voor alle hoofdlandschapstypen-zon gelijk. Het past niet bij de detailniveau van het planMER om gedetailleerde beoordeling van hoofdlandschapstype-zon binnen specifieke cultuurhistorisch waardevol landschappen te beoordelen.

Voorbeeld I:
Wanneer een zoekgebied bestaat uit alleen het hoofdlandschapstype-zon 'jonge zangontginningen', dan scoort deze volgens de algemene beoordeling op het beoordelingscriterium 'cultuurhistorische waarde' een '0'.
Als dit zoekgebied voor meer dan 50% in één of meerdere cultuurhistorische waardevolle landschappen ligt, dan krijgt deze voor de score 'score o.b.v. percentage aanwezig cultuurhistorisch waardevol landschap' een (- -).
Gemiddeld scoort dit zoekgebied op het criterium 'cultuurhistorische waarde' dan een (-).

Tabel 12 **Algemene score ten aanzien van de percentagehoogte aan cultuurhistorisch waardevolle landschappen in een zoekgebied**

Algemene score t.a.v. het percentage CHW-landschap in een zoekgebied			
	<15%	**15-50%**	**>50%**
Hoofdlandschapstypen-zon binnen zoekgebied in CHW-landschap	0	-	--

14.3 Effectbeoordeling zoekgebieden

De beoordeling is gebaseerd op het percentage van het aantal aanwezige hoofdlandschapstypen-zon per zoekgebied. Wanneer een zoekgebied uit meerdere hoofdlandschapstypen-zon bestaat, dan is het gemiddelde van elke score per hoofdlandschapstype-zon berekend.

De beoordeling van het criterium 'cultuurhistorische waarden' is opgebouwd uit twee scores. Naast de algemene beoordeling van de (gemiddelde) landschapstypen-zon in het zoekgebied, is ook gekeken naar de ligging van het zoekgebied in een cultuurhistorisch waardevol landschap. Uit die twee beoordelingen is een gemiddelde score gekomen die de definitieve score vormt.
De scores op de vijf criteria worden per zoekgebied hieronder in Tabel 13 weergegeven. Zoekgebied 22 en 27 zijn buiten beschouwing gelaten, omdat het onbelemmerd oppervlak in deze gebieden kleiner is dan een gemiddeld zonnepark.

Tabel 13 Beoordeling van de zoekgebieden.

Zoekgebied		Onbelemmerd oppervlak (ha)	Karakteristiek	Bestaande structuren	Cultuurhis. Waarden	Zichtbaarheid	Maat en schaal
1		741	-	0	0	-	+
2		377	-	+	0	-	+
3		342	--	-	-	--	0
4		117	-	0	0	-	0
5		488	-	+	0	0	+
6		251	-	0	0	-	0
7		701	-	+	-	0	+
8		355	-	+	-	0	+
9		464	--	--*	-	-	0
10		269	-	+	0	0	+
11		49	--	-	-	--	0
12		520	-	+	0	0	+
13		32	--	-	-	--	-
14		4	--	-	-	--	0
15		131	--	-	-	--	0
16		153	--	--	--	--	--
17		1105	--	-	-	-	0
18		119	-	+	-	0	+
19		281	--	-	-	--	0
20		433	-	+	0	-	+
21		460	-	-*	-	-	0
22		0	X	X	X	X	X
23		58	-	0	-	-	+
24		691	--	0	-	--	0
25		1340	-	+	0	-	+
26		560	-	+	0	0	+
27		1	--	0	-	--	0
28		290	-	+	0	-	+
29		181	-	+	-	-	+
30		91	-	+	-	-	+
31		198	-	0	-	-	+
32		408	-	0	-	-	0
33		624	-	+	0	-	+
34		146	-	+	0	-	+
35		40	--	-	-	--	0
36		110	-	+	0	-	+
37		95	-	+	0	-	+
38		1187	--	-	-	--	0

** Beoordeling op basis van zoekgebied met veel wijstgronden.*

Hoofdstuk 15 Draagkracht van de zoekgebieden

De rekenmethode is in het MER toegelicht. Onderstaande tabel toont per zoekgebied in detail de berekende aantallen zonneparken en de draagkracht x het onbelemmerde oppervlak.

Tabel 14 De bruto draagkracht van de zoekgebieden op basis van de drie landschapsstrategieën. Aangezien de verwachte energieopbrengst van zonneparken ca. 1 GWh/ha. is kan de onderstaande draagkracht per zoekgebied ook gelezen worden als de opwekpotentie in GWh van dat zoekgebied.

		Inpassen		Aanpassen		Transformeren	
Zoekgebied	**Onbelemmerd oppervlak (ha)**	**Aantal zonneparken**	**Draagkracht (ha.)**	**Aantal zonneparken**	**Draagkracht (ha.)**	**Aantal zonneparken**	**Draagkracht (ha.)**
1	741	9	98	18	197	18	271
2	377	4	56	8	112	15	224
3	342	7	44	14	88	0	0
4	117	2	14	5	29	0	0
5	488	4	63	9	126	17	251
6	251	4	32	8	65	3	44
7	701	5	75	10	153	20	302
8	355	3	40	5	80	11	160
9	464	8	53	17	110	0	2
10	269	3	40	5	81	11	161
11	49	1	6	2	12	0	0
12	520	6	70	12	139	15	221
13	32	0	3	1	7	0	0
14	4	0	0	0	1	0	0
15	131	2	12	4	24	0	2
16	153	2	10	5	24	0	0
17	1105	15	134	32	277	18	275
18	119	1	13	2	27	4	54
19	281	4	24	7	49	0	0
20	433	4	62	8	125	17	248
21	460	6	48	12	96	4	60
22	0	X	X	X	X	X	X
23	58	1	6	1	12	1	14
24	691	9	91	19	184	15	224
25	1340	13	197	27	396	53	788
26	560	5	82	11	164	22	326
27	1	X	X	X	X	X	X
28	290	3	40	6	82	11	162
29	181	1	20	3	40	5	80
30	91	1	10	1	20	3	39
31	198	2	21	4	42	4	61
32	408	5	54	11	109	9	136
33	624	7	90	14	181	22	330
34	146	1	20	3	41	5	81
35	40	1	5	1	11	0	7
36	110	1	16	2	32	4	58
37	95	1	14	2	29	4	56
38	1187	16	121	35	253	9	131
	Totaal:	**155**	**1686**	**324**	**3418**	**318**	**4768**

Hoofdstuk 16 De alternatieven van het planMER

Ten behoeve van het planMER zijn er drie alternatieven opgesteld. In dit hoofdstuk worden de alternatieven beschreven en beoordeeld. Het betreft:

- Energielandschappen
- Spreiding
- Netinpassing

Hieronder volgt een landschappelijke beschrijving, alsmede de beoordeling en de draagkrachtberekening van de alternatieven.

16.1 Beschrijving alternatieven

16.1.1 *Alternatief Energielandschappen*

Figuur 42 Alternatief Energielandschappen

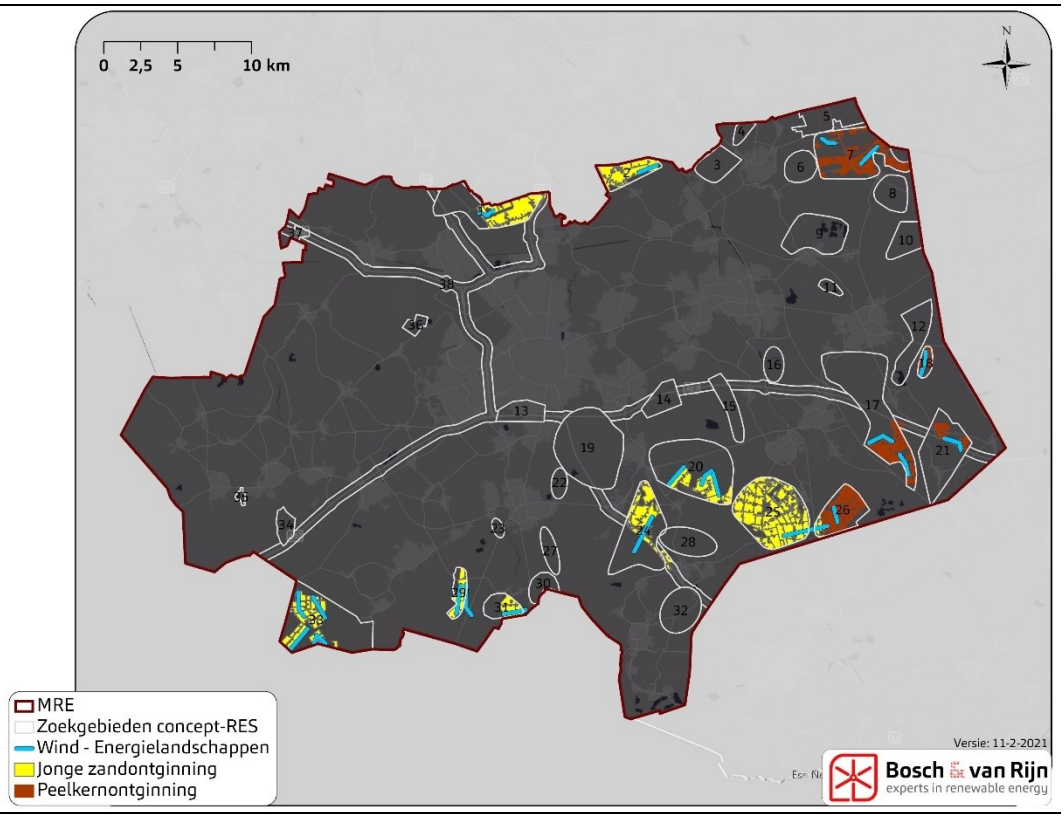

Figuur 42 geeft de zoekgebieden-zon voor het alternatief Energielandschappen weer. In totaal zijn er 13 zoekgebieden-zon binnen het alternatief Energielandschappen. Alleen de jonge ontginningen (waaronder landschapstypen jonge zandontginningen en peelkernontginningen) zijn meegenomen in dit alternatief. De zoekgebieden-zon bevinden zich bijna allemaal aan de noord- en zuidrand van het MRE gebied. De oppervlakten van de hoofdlandschapstypen-zon binnen de zoekgebieden-zon variëren van ca. 133 hectare t/m ca. 1313 ha. Gemiddeld zijn de oppervlakten van de zoekgebieden-zon groter dan bij de andere alternatieven.

Enkele zoekgebieden-zon liggen geheel in een cultuurhistorisch waardevolle landschap (CHW-landschappen). Andere zoekgebieden-zon vallen gedeeltelijk of helemaal buiten de CHW-landschappen.

In Tabel 15 is weergegeven wat de totale grootte is aan onbelemmerd oppervlak binnen de zoekgebieden-zon en hoeveel in percentage van het onbelemmerd oppervlak binnen een CHW-landschap ligt. Verder wordt weergegeven hoeveel procent van het onbelemmerd oppervlak binnen zoekgebieden-zon is onderverdeeld bij de verschillende hoofdlandschapstypen-zon. De hoofdlandschapstypen beekdalen, oude zandontginningen, peelrandontginning en urbane gebieden zijn uitgesloten.

Tabel 15 **Hoofdlandschapstypen-zon per zoekgebied-zon in het alternatief 'energielandschappen'.**

Zoekgebied	Totale grootte zoekgebied (ha)	Percentage in CHW gebied	BD	JZ	OZ	PK	PR	UG
1	452	0%	X	100%	X	0%	X	X
2	374	0%	X	100%	X	0%	X	X
7	660	95%	X	0%	X	100%	X	X
17	459	0%	X	0%	X	100%	X	X
18	119	100%	X	0%	X	100%	X	X
20	414	1%	X	100%	X	0%	X	X
21	133	100%	X	0%	X	100%	X	X
24	386	14%	X	100%	X	0%	X	X
25	1313	0%	X	100%	X	0%	X	X
26	544	0%	X	9%	X	91%	X	X
29	178	100%	X	100%	X	0%	X	X
31	136	100%	X	100%	X	0%	X	X
33	552	2%	X	100%	X	0%	X	X

16.1.2 *Alternatief Spreiding*

In totaal zijn er 25 zoekgebieden-zon binnen het alternatief Spreiding. Deze zijn weergegeven in Figuur 43. Alleen de landschapstypen oude zandontginningen en peelrandontginningen zijn meegenomen in dit alternatief. De zoekgebieden-zon bevinden zich verspreid over het hele MRE gebied. De oppervlakten van de hoofdlandschapstypen-zon binnen de zoekgebieden-zon variëren van ca. 1 hectare t/m ca. 733 ha. Dit alternatief kent het meeste zoekgebieden-zon van de drie alternatieven. Wel zijn er relatief veel kleinere zoekgebieden-zon.

De zoekgebieden-zon 10, 27, 30 en 37 tellen slechts ca. 0 tot 1 hectare aan onbelemmerd oppervlak. Doordat het onbelemmerd oppervlak binnen deze zoekgebieden-zon te klein is, worden deze drie zoekgebieden-zon niet meegenomen tijdens de beoordeling.

Enkele zoekgebieden-zon liggen geheel in een CHW-landschap. Andere zoekgebieden vallen gedeeltelijk of helemaal buiten de CHW-landschappen.

Figuur 43 **Alternatief Spreiding**

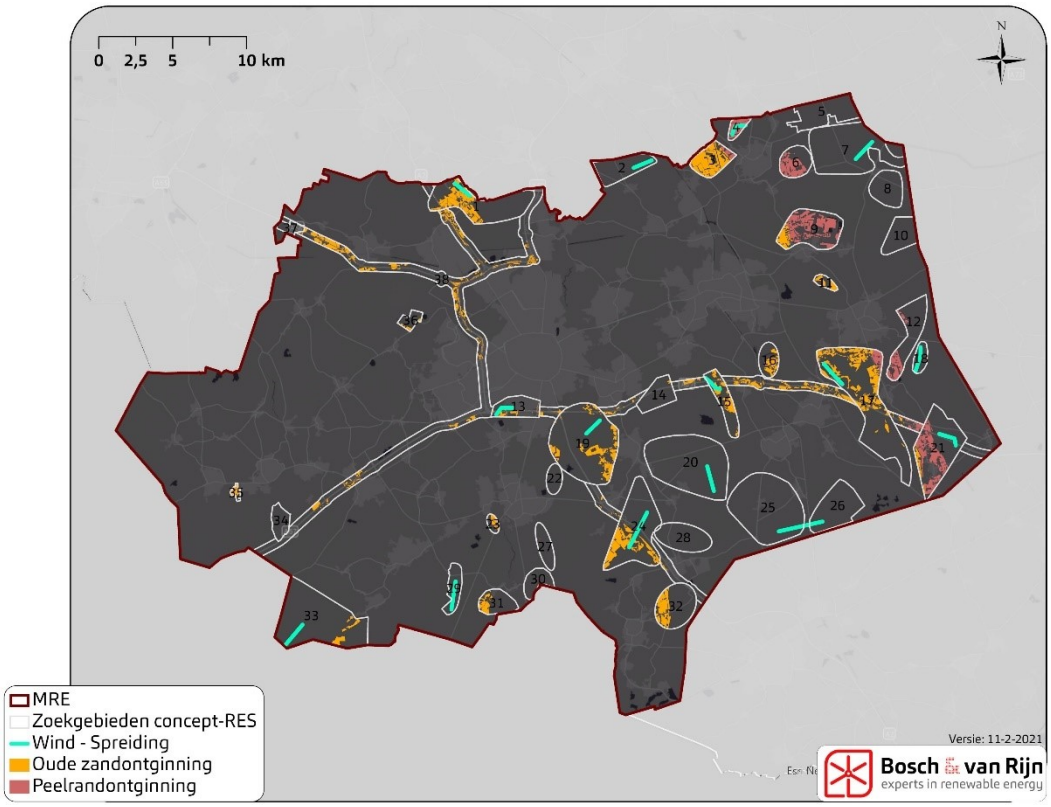

In Tabel 16 is weergegeven wat de totale grootte is aan onbelemmerd oppervlak binnen de zoekgebieden-zon en welk percentage van het onbelemmerd oppervlak binnen een CHW-landschap ligt. Verder wordt weergegeven hoeveel procent van het onbelemmerd oppervlak binnen zoekgebieden-zon is onderverdeeld bij de verschillende hoofdlandschapstypen-zon. De hoofdlandschapstypen-zon beekdalen, jonge zandontginningen, peelkernontginning en urbane gebieden zijn uitgesloten.

Tabel 16 **Hoofdlandschapstypen-zon per zoekgebied zon in het alternatie 'spreiding'.**

Zoek-ge-bied	Totale grootte zoekge-bied (ha)	Percen-tage in CHW ge-bied	BD	JZ	OZ	PK	PR	UG
1	288	74%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
3	337	0%	X	X	91%	X	*9%*	*X*
4	109	0%	X	X	0%	X	*100%*	*X*
6	160	0%	X	X	0%	X	*100%*	*X*
9	405	0%	X	X	20%	X	*80%*	*X*
10	0	0%	X	X	0%	X	*100%*	*X*
11	45	0%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
12	120	32%	X	X	0%	X	*100%*	*X*
13	25	4%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
14	4	0%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
15	116	100%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
16	77	0%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
17	503	0%	X	X	88%	X	*12%*	*X*
19	246	100%	X	X	100%	X	*0%*	*X*

21	327	89%	X	X	12%	X	*88%*	*X*
23	26	100%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
24	270	1%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
27	1	100%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
30	1	100%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
31	61	100%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
32	150	0%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
33	58	0%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
35	29	0%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
36	14	0%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
37	1	0%	X	X	100%	X	*0%*	*X*
38	733	31%	X	X	95%	X	*5%*	*X*

16.1.3 *Alternatief Netinpassing*

Figuur 44 **Alternatief Netinpassing**

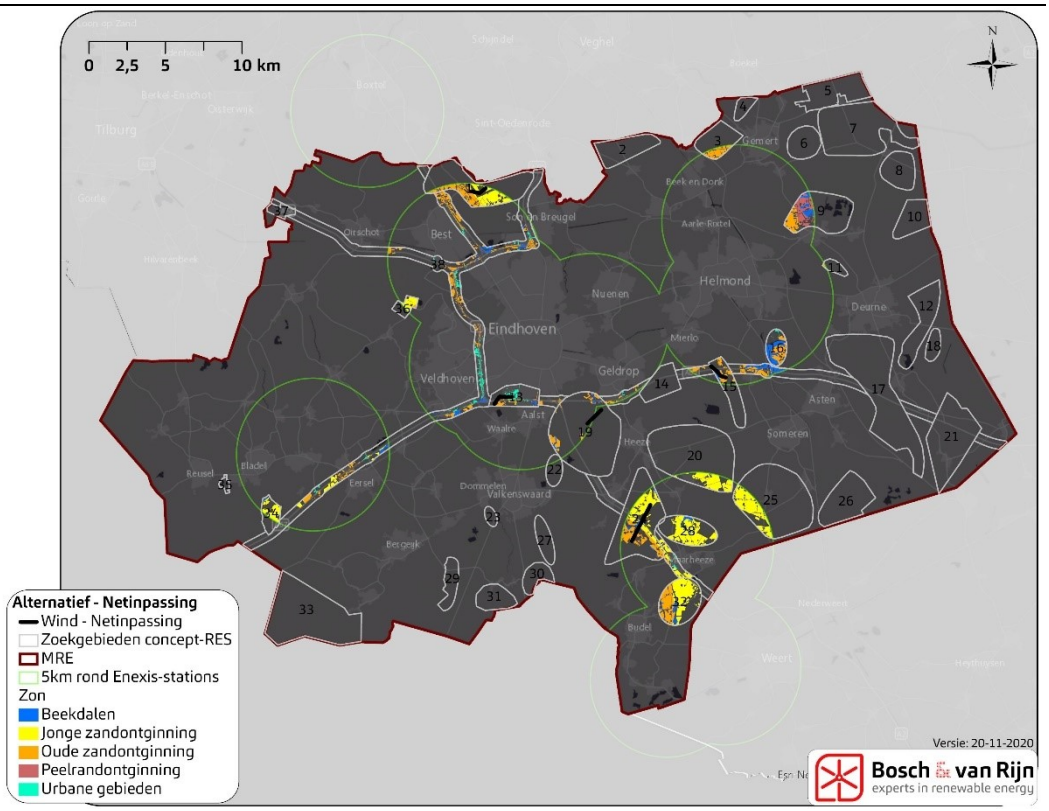

In totaal zijn er 16 zoekgebieden-zon binnen het alternatief Netinpassing. Deze zijn weergegeven in Figuur 44. Alle hoofdlandschapstypen-zon zijn meegenomen binnen dit alternatief. Alleen de hoofdlandschapstypen-zon binnen een straal van 5 kilometer rondom een Enexis-station zijn meegenomen. Dit betekent dat zoekgebieden-zon soms in het geheel, soms gedeeltelijk en soms helemaal niet worden meegenomen binnen dit alternatief. Het overgrote deel van de zoekgebieden-zon ligt in de buurt van stedelijk gebied, omdat daar de meeste Enexis-stations liggen. De oppervlakten van de hoofdlandschapstypen-zon binnen de zoekgebieden-zon variëren van ca. 4 hectare t/m ca. 729 ha.

Slechts twee zoekgebieden-zon liggen geheel in het een CHW-landschap, drie zoekgebieden-zon vallen gedeeltelijk binnen een CHW-landschap en rest ligt buiten de CHW-landschappen.

In Tabel 17 is weergegeven wat de totale grootte is aan onbelemmerd oppervlak binnen de zoekgebieden-zon en welk percentage van het onbelemmerd oppervlak binnen een CHW-landschap ligt. Verder wordt weergegeven hoeveel procent van het onbelemmerd oppervlak binnen zoekgebieden-zon is onderverdeeld bij de verschillende hoofdlandschapstypen-zon.

Tabel 17 **Hoofdlandschapstypen-zon per zoekgebied zon in het alternatief 'netinpassing'.**

Zoekgebied	Totale grootte zoekgebied (ha)	Percentage in CHW-landschap	BD	JZ	OZ	PK	PR	UG
1	284	17%	0%	56%	44%	0%	*0%*	*0%*
3	72	0%	0%	0%	100%	0%	*0%*	*0%*
9	237	0%	18%	0%	34%	0%	*48%*	*0%*
11	4	0%	6%	0%	94%	0%	*0%*	*0%*
13	60	3%	12%	0%	41%	0%	*0%*	*47%*
15	66	100%	17%	0%	83%	0%	*0%*	*0%*
16	158	0%	48%	0%	49%	0%	*0%*	*3%*
19	80	100%	23%	0%	77%	0%	*0%*	*0%*
20	166	0%	0%	100%	0%	0%	*0%*	*0%*
24	380	0%	7%	55%	39%	0%	*0%*	*0%*
25	246	0%	0%	100%	0%	0%	*0%*	*0%*
28	290	0%	7%	93%	0%	0%	*0%*	*0%*
32	404	0%	7%	56%	37%	0%	*0%*	*0%*
34	82	0%	4%	96%	0%	0%	*0%*	*0%*
36	60	0%	0%	93%	7%	0%	*0%*	*0%*
38	729	18%	17%	15%	54%	0%	*0%*	*14%*

16.2 Beoordeling van de alternatieven

De beoordeling van de zoekgebieden-zon per alternatief is gebaseerd op het percentage van het aantal aanwezig hoofdlandschapstypen-zon per zoekgebied. Wanneer een zoekgebied-zon uit meerdere hoofdlandschapstypen-zon bestaat, dan is het gemiddelde daarvan berekend.

De beoordeling van het criterium 'cultuurhistorische waarden' is opgebouwd uit twee scores. Naast de algemene beoordeling van de (gemiddelde) landschapstypen-zon in het zoekgebied-zon, is ook gekeken naar de ligging van het zoekgebied-zon in een cultuurhistorisch waardevol landschap (CHW-landschap). Dit is ook beschreven in pararaaf 14.2. Van die twee beoordelingen is een gemiddelde score berekend, die de definitieve score vormt.

De scores op de vijf criteria worden per zoekgebied zon hieronder weergegeven. Zoekgebied 22 en 27 zijn buiten beschouwing gelaten. In het alternatief 'Spreiding'

worden ook zoekgebieden 10, 27, 30 en 37 buiten beschouwing gelaten zoals toegelicht in paragraaf 16.1.2. De beoordelingen van de alternatieven worden weergegeven in Tabel 18, Tabel 19 en Tabel 20.

16.2.1 *Alternatief Energielandschappen*

Tabel 18 **Beoordeling per zoekgebied-zon van het alternatief 'energielandschappen'.**

Zoek-ge-bied	Totale grootte zoekge-bied (ha)	Karakteris-tiek	Bestaande structuren	Cultuurhis. Waarden	Zichtbaar-heid	Maat en schaal
1	452	-	+	0	-	+
2	374	-	+	0	-	+
7	660	-	+	-	0	+
17	459	-	+	0	0	+
18	119	-	0	-	0	+
20	414	-	+	0	-	+
21	133	-	+	-	0	+
24	386	-	+	0	-	+
25	1313	-	+	0	-	+
26	544	-	+	0	0	+
29	178	-	+	-	-	+
31	136	-	+	-	-	+
33	552	-	+	0	-	+

16.2.2 *Alternatief Spreiding*

Tabel 19 **Beoordeling per zoekgebied-zon van het alternatief 'spreiding'.**

Zoek-ge-bied	Totale grootte zoekge-bied (ha)	Karakteris-tiek	Bestaande structuren	Cultuurhis. Waarden	Zichtbaar-heid	Maat en schaal
1	288	--	-	-	-	0
3	337	--	-	-	-	0
4	109	-	0	0	-	0
6	160	-	0	0	-	0
9	405	-	-*	0	-	0
10	0	X	X	X	X	X
11	45	--	-	-	-	0
12	120	-	0	-	-	0
13	25	--	-	-	-	0
14	4	--	-	-	-	0
15	116	--	-	-	-	0
16	77	--	-	-	-	0
17	503	--	-	-	-	0
19	246	--	-	-	-	0
21	327	-	-*	-	-	0
23	26	--	-	-	-	0
24	270	--	-	-	-	0
27	1	X	X	X	X	X
30	1	X	X	X	X	X

31	61	--	-	-	-	0
32	150	--	-	-	-	0
33	58	--	-	-	-	0
35	29	--	-	-	-	0
36	14	--	-	-	-	0
37	1	X	X	X	X	X
38	733	-	-	-	-	0

** Beoordeling op basis van zoekgebied met veel wijstgronden.*

16.2.3 *Alternatief Netinpassing*

Tabel 20 **Beoordeling per zoekgebied-zon van het alternatief 'spreiding'.**

Zoek-ge-bied	Totale grootte zoekge-bied (ha)	Karakteris-tiek	Bestaande structuren	Cultuurhis. Waarden	Zichtbaar-heid	Maat en schaal
1	284	-	0	0	-	0
3	72	--	-	-	--	0
9	237	--	--*	-	-	0
11	4	--	-	-	--	0
13	60	-	-	-	-	-
15	66	--	-	-	--	0
16	158	--	-	--	--	-
19	80	--	-	-	--	0
20	166	-	+	0	-	+
24	380	-	0	-	-	0
25	246	-	+	0	-	+
28	290	-	+	0	-	+
32	404	-	0	-	-	0
34	82	-	+	0	-	+
36	60	-	+	0	-	+
38	729	--	-	-	--	0

** Beoordeling op basis van zoekgebied met veel wijstgronden.*

16.3 Draagkracht van de alternatieven

De bruto draagkracht van het oppervlak aan zonneparken (in hectares) per alternatief wordt bepaald door de gemiddelde omvang van de toe te passen zonneparken (type 1, 2 en/of 3), de maximale draagkracht van het aantal zonneparken per vierkante kilometer en het aantal hectares hoofdlandschapstypen-zon binnen de zoekgebieden die behoren tot een alternatief.

Tevens is bij de bruto draagkracht van het gemiddelde aantal zonneparken per zoekgebied-zon berekend. Dit is bepaald op basis van de gemiddelde omvang van de toe te passen zonneparken (type 1, 2 en/of 3) en de toe te passen landschapsstrategie per hoofdlandschapstype-zon die in de zoekgebieden-zon voorkomen.
Bij beide berekeningen is rekening gehouden met cultuurhistorische waardevolle landschappen, die met een maximaal percentage van 75% ingepast worden.

Tabel 21, Tabel 22 en Tabel 23 geven de bruto draagkracht per alternatief weer en maken ook onderscheid tussen de drie landschapsstrategieën en de zoekgebieden die tot het betreffende alternatief horen.
Zoekgebied 22 en 27 zijn opnieuw buiten beschouwing gelaten.
In het alternatief 'Spreiding' worden zoekgebied-zon 10, 30 en 37 buiten beschouwing gelaten zoals toegelicht in paragraaf 16.1.2.

16.3.1 *Alternatief Energielandschappen*

Tabel 21 **De bruto draagkracht van de zoekgebieden van het alternatief 'energielandschappen' op basis van de drie landschapsstrategieën.**

		Inpassen		Aanpassen		**Transformeren**	
Zoek-ge-bied	**Totale grootte zoekgebied-zon (ha)**	**Totaal aan-tal zonne-parken**	**Totaal ge-middeld aantal zon-nepark in hectare**	**Totaal aan-tal zonne-parken**	**Totaal ge-middeld aantal zon-nepark in hectare**	**Totaal aan-tal zonne-parken**	**Totaal ge-middeld aantal zon-nepark in hectare**
1	452	5	68	9	136	**18**	**271**
2	374	4	56	7	112	**15**	**224**
7	660	5	75	10	151	**20**	**302**
17	459	5	69	9	138	**18**	**275**
18	119	1	13	2	27	**4**	**54**
20	414	4	62	8	124	**17**	**248**
21	133	1	15	2	30	**4**	**60**
24	386	4	56	7	112	**15**	**224**
25	1313	13	197	26	394	**53**	**788**
26	544	5	82	11	163	**22**	**326**
29	178	1	20	3	40	**5**	**80**
31	136	1	15	2	31	**4**	**61**
33	552	5	82	11	165	**22**	**330**
Totaal		**54**	**811**	**108**	**1621**	**216**	**3243**

16.3.2 *Alternatief Spreiding*

Tabel 22 **De bruto draagkracht van de zoekgebieden van het alternatief 'spreiding' op basis van de drie landschapsstrategieën.**

		Inpassen		Aanpassen		Transformeren	
Zoek-ge-bied	Totale grootte zoekgebied-zon (ha)	Totaal aan-tal zonne-parken	Totaal ge-middeld aantal zon-nepark in hectare	Totaal aan-tal zonne-parken	Totaal ge-middeld aantal zon-nepark in hectare	Totaal aan-tal zonne-parken	Totaal ge-middeld aantal zon-nepark in hectare
1	288	**5**	**31**	9	61	0	0
3	337	**7**	**44**	13	88	0	0
4	109	**2**	**14**	4	28	0	0
6	160	**3**	**21**	6	42	0	0
9	405	**8**	**53**	16	105	0	0
10	0	**0**	**0**	0	0	0	0
11	45	**1**	**6**	2	12	0	0
12	120	**2**	**14**	4	29	0	0
13	25	**0**	**3**	1	6	0	0
14	4	**0**	**0**	0	1	0	0
15	116	**2**	**11**	3	23	0	0
16	77	**2**	**10**	3	20	0	0
17	503	**10**	**65**	20	131	0	0
19	246	**4**	**24**	7	48	0	0
21	327	**5**	**33**	10	66	0	0
23	26	**0**	**3**	1	5	0	0
24	270	**5**	**35**	11	70	0	0
27	1	**0**	**0**	0	0	0	0
30	1	**0**	**0**	0	0	0	0
31	61	**1**	**6**	2	12	0	0
32	150	**3**	**20**	6	39	0	0
33	58	**1**	**8**	2	15	0	0
35	29	**1**	**4**	1	8	0	0
36	14	**0**	**2**	1	4	0	0
37	1	**0**	**0**	0	0	0	0
38	733	**14**	**88**	27	176	0	0
Totaal		**76**	**494**	**152**	**988**	**0**	**0**

16.3.3 *Alternatief Netinpassing*

Tabel 23 **De bruto draagkracht van de zoekgebieden van het alternatief 'netinpassing' op basis van de drie landschapsstrategieën.**

		Inpassen		Aanpassen		Transformeren	
Zoek-ge-bied	**Totale grootte zoekge-bied (ha)**	**Totaal aan-tal zonne-parken**	**Totaal ge-middeld aantal zon-nepark in hectare**	**Totaal aan-tal zonne-parken**	**Totaal ge-middeld aantal zon-nepark in hectare**	**Totaal aan-tal zonne-parken**	**Totaal ge-middeld aantal zon-nepark in hectare**
1	284	4	39	**8**	**77**	6	96
3	72	1	9	**3**	**19**	0	0
9	237	4	25	**9**	**53**	0	0
11	4	0	0	**0**	**1**	0	0
13	60	0	3	**1**	**7**	0	0
15	66	1	6	**2**	**12**	0	2
16	158	2	10	**5**	**24**	0	0
19	80	1	6	**2**	**13**	0	0
20	166	2	25	**3**	**51**	7	101
24	380	5	56	**11**	**114**	10	148
25	246	2	37	**5**	**74**	10	147
28	290	3	40	**6**	**82**	11	162
32	404	5	54	**11**	**109**	9	136
34	82	1	12	**2**	**24**	3	47
36	60	1	9	**1**	**18**	2	33
38	729	8	65	**19**	**137**	5	68
Totaal		**40**	**396**	**88**	**813**	**63**	**941**

Bosch & van Rijn
experts in duurzame energie

Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
www.boschenvanrijn.nl

Bosch & van Rijn
Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
030 – 677 6466

Auteurs
Ing. Martijn Disco

Opdrachtgever
Provincie Noord-Brabant
m.m.v. Metropoolregio Eindhoven

Technische bijlage ecologie

bij: PlanMER Metropoolregio Eindhoven

Technische bijlage ecologie

bij: PlanMER Metropoolregio Eindhoven

Versie
26 februari 2021

Bosch & Van Rijn
Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht

Tel: 030-677 6466
Mail: info@boschenvanrijn.nl
Web: www.boschenvanrijn.nl

© Bosch & Van Rijn 2021
Behoudens hetgeen met de opdrachtgever is overeengekomen, mag in dit rapport vervatte informatie niet aan derden worden bekendgemaakt. Bosch & Van Rijn BV is niet aansprakelijk voor schade door het gebruik van deze informatie

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 INLEIDING 3
1.1 Inleiding 3
1.2 Hotspots 3
1.3 Beleidskader ecologie 3
1.4 Bronnen 5

HOOFDSTUK 2 WINDENERGIE 6
2.1 Beoordeling zoekgebieden 6
2.2 Samenvattende tabel beoordeling windparklocaties 30

HOOFDSTUK 3 ZONNE-ENERGIE 32
3.1 Beoordeling zoekgebieden 32

HOOFDSTUK 4 BEOORDELING ALTERNATIEVEN 75
4.1 Alternatief Energielandschappen 75
4.2 Alternatief Spreiding 76
4.3 Alternatief Netinpassing 78

HOOFDSTUK 5 LITERATUUR 80

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Inleiding

Deze bijlage bevat detailinformatie ten dienste van de effectbeoordeling uit het MER.
Naast een overzicht van het sectorale beleidskader voor ecologie in paragraaf 1.3 bevat deze bijlage een gedetailleerde beschrijving en beoordeling per zoekgebied voor windenergie (Hoofdstuk 2) en zonne-energie (Hoofdstuk 3).
In Hoofdstuk 4 wordt de effectbeoordeling van de 3 alternatieven gegeven, voor zowel wind als zon.

1.2 Hotspots

Er zijn gebieden binnen de MRE waar zich veel of vaak akker- en/of weidevogels bevinden, die verstoord kunnen worden door windturbines. Dergelijke gebieden ook wel 'hotspots' genoemd, hebben in het beleid van de provincie Noord-Brabant geen wettelijke status. Echter is Noord-Brabant wel een belangrijk weidevogel- en akkervogelgebied; zo broedt 20% van de 'Nederlandse' kieviten in Noord-Brabant[1]. Dit zijn geen 'ruimtelijke' begrensde gebieden, maar deze worden vormgegeven door verhoogde aanwezigheid van diverse vogelsoorten. Uit de literatuur blijkt dat weidevogels een verstoringsafstand van maximaal 200m hebben (Reichenbach 2003; Hötker 2006). Derhalve wordt de effectafstand voor de hotspots op 200m vastgelegd.

Doordat definitieve afstemming over de ligging van dergelijke gebieden met de provincie ten tijde van publicatie van het voorlopige MER nog niet is voltooid kan de effectbeoordeling nog niet worden afgerond.

Vooralsnog is in onderstaande hoofdstukken het beoordelingscriterium 'Hotspots' buiten beschouwing gelaten.

1.3 Beleidskader ecologie

Voor de beoordeling van het PlanMER op het gebied van ecologie wordt getoetst aan diverse beschermingsregimes, zowel wettelijk als bovenwettelijk. De beoordelingscriteria zijn hieronder weergegeven.

[1] Brabants Landschap, 01-04-2018; https://www.brabantslandschap.nl/actueel/nieuws/natuurstreken/?region=all&area=all

1.3.1 *Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming)*

In de Wet natuurbescherming zijn in hoofdstuk 2 de Natura 2000-gebieden beschermd. Alle Natura 2000-gebied hebben hun eigen instandhoudingsdoelstellingen. De aanwijzing van deze gebieden gebeurt door het Rijk, inclusief de formulering van de instandhoudingsdoelstellingen. Het beheerplan en de toetsing van werkzaamheden bij Natura 2000-gebieden activiteiten gebeurt door het bevoegd gezag. Sinds 2017 is de provincie het bevoegd gezag, uitzondering daargelaten (bijvoorbeeld bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid).

Voor de beoordeling van dit beoordelingscriterium is nagegaan of het voornemen significante negatieve effecten kan veroorzaken op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit is op hoofdlijnen en kwalitatief onderzocht en beschreven. Deze kwalitatieve beoordeling kan niet worden gebruikt voor een vergunningaanvraag voor een specifieke voorgenomen ontwikkeling van een wind- of zonnepark.

1.3.2 *Natuurnetwerk Brabant*

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ligt bij de provincies. De bescherming van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) ligt derhalve bij de provincie Noord-Brabant en is vastgelegd in de provinciale verordening (Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant, geconsolideerd maart 2020).

In het vigerende beleid van de provincie Noord-Brabant is de realisatie van wind- en zonne-energie binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant in principe uitsloten (incl. overdraai). In tegenstelling tot de Verordening Ruimte biedt de Interim Omgevingsverordening wel uitzonderingsregels voor plaatsing van wind- en/of zonneparken in NNB. De ontwikkeling van zon- en windenergie in Natuurnetwerk Brabant is onder bepaalde voorwaarden mogelijk, maar alleen direct langs grootschalgie infrastructuur. Daarnaast is op projectniveau herbegrenzing van het Natuurnetwerk Brabant een mogelijkheid, mits dit gepaard gaat met een versterking van het NNB.

1.3.3 *Wet natuurbescherming (soortenbescherming)*

Op hoofdlijnen is nagegaan voor welke beschermde soort(groep)en flora en fauna een wind- of zonnepark mogelijk negatieve effecten veroorzaakt. In de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn
- Beschermingsregime andere soorten

Gezien de gevoeligheid van vogels en vleermuizen voor windturbines, vanwege aanvaringskansen met windturbines, zullen deze soortgroepen extra worden uitgelicht. De overige beschermde soorten worden apart onderzocht en beschreven.

1.4 Bronnen

De beoordeling is uitgevoerd met behulp van bestaande gegevens, opgedane kennis uit veldonderzoeken binnen de Metropoolregio Eindhoven en op basis van expert judgement. Deze bestaande gegevens bestaan uit het kaartmateriaal van SOVON en verspreidingsgegevens van flora en fauna in de Metropoolregio Eindhoven tussen 2015 en 2020 (NDFF geraadpleegd in november 2020). Het gebruik van bestaande gegevens heeft enkele beperkingen ten opzichte van gericht verspreidingsonderzoek. Niet ieder zoekgebied is even nauwkeurig onderzocht. Beschermde soorten die in een zoekgebied voorkomen kunnen hierdoor in de gebruikte bronnen ontbreken. Aan de andere kant kunnen beschermde soorten inmiddels zijn verdwenen.

Met behulp van deze studie is het mogelijk, zover het natuurwaarden betreft, een afweging te maken welke zoekgebieden het meest kansrijk zijn voor een zonne- of windparkinitiatief. Dit wordt in de conclusie toegelicht en indien mogelijk, wordt er een advisering voor vervolgonderzoek beschreven.

Hoofdstuk 2 Windenergie

2.1 Beoordeling zoekgebieden

In onderstaande paragrafen zijn de zoekgebieden voor windenergie beoordeeld. De beoordeling van elk zoekgebied is de worst-case van beoordeling van de individuele windparklocaties. Alleen indien één enkele windparklocatie zorgt voor een negatievere beoordeling is dit niet als maatgevend meegenomen, wel is dit duidelijk aangegeven.

2.1.1 *Zoekgebied 1*

Dit zoekgebied bevat windparklocaties 1-1 en 1-2 en ligt in het noorden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Son en Breugel.

2.1.1.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocaties van zoekgebied 1 liggen buiten de verstoringsafstanden van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal ‘0’.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocaties het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard is van windturbines, scoren de windparklocaties toch negatief ‘-’. Dit komt omdat de windparklocaties geheel of grotendeels binnen de verstoringsafstand van het NNB liggen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve negatief ‘-‘.

2.1.1.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocaties binnen zoekgebied 1 liggen in gebieden met een gemiddeld aantal broed- en wintervogels (22-46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve negatief ‘-’.

Vleermuizen
De windparklocaties binnen zoekgebied 1 liggen beide binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locaties meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is

dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortengroepen
Uit de analyse vormen overige soortgroepen geen bijzonder aandachtspunt. Binnen 200m van de windparklocaties zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend.

2.1.1.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 1 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', negatief op Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en dubbel negatief op 'Overige soorten'.

Tabel 1 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 1**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
1-1	0	-	-	-	--
1-2	0	-	-	-	--
Totaal	0	-	-	-	--

2.1.2 *Zoekgebied 2*

Dit zoekgebied bevat windparklocatie 2-1 en ligt in het noorden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Laarbeek.

2.1.2.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocatie van het zoekgebied 2 ligt buiten de verstoringsafstanden van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocatie het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard is van windturbines, scoort de windparklocatie toch negatief '-'. Dit komt omdat de windparklocatie grotendeels binnen de verstoringsafstand van het NNB ligt. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve negatief '-'.

2.1.2.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks

vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocaties binnen zoekgebied 2 liggen in gebieden met een gemiddeld aantal broed- en wintervogels (22-46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve negatief '-'.

Vleermuizen
De windparklocatie binnen zoekgebied 2 ligt binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locatie meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortengroepen
Naast de, voor windenergie gevoelige, soorten komen er ook diverse andere beschermde soorten in de omgeving van de windparklocaties voor. Bij windparklocatie 2-1 zijn een aantal beschermde soorten waargenomen. Zo zijn de das en de bunzing waargenomen rondom windparklocatie 2-1. Hoewel dit geen, voor windenergie gevoelige, soorten zijn dient men (met name tijdens de aanlegfase van een project) hier rekening mee te houden.

2.1.2.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 2 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', negatief op Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en dubbel negatief op 'Overige soorten'.

Tabel 2 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 2**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
2-1	0	-	-	-	--
Totaal	0	-	-	-	--

2.1.3 *Zoekgebied 3*

Dit zoekgebied bevat windparklocatie 3-1 en ligt in het noorden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Laarbeek.

2.1.3.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocatie van zoekgebied 3 ligt buiten de verstoringsafstanden van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocatie het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard is van windturbines, scoort de windparklocatie toch negatief '-'. Dit komt omdat de windparklocatie grotendeels binnen de verstoringsafstand van het NNB ligt. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve negatief '-'.

2.1.3.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of minder mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocatie binnen zoekgebied 3 ligt in gebieden met een meer dan gemiddeld aantal broedvogels en een gemiddeld aantal wintervogels (>46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is dubbel negatief '--' en wintervogels negatief '-'.

Vleermuizen
De windparklocatie van zoekgebied 3 ligt op een open agrarisch gebied zonder duidelijke lijnelementen. Het is de verwachting dat op deze locatie minder vleermuizen voorkomen dan op locaties met duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit positief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten wordt derhalve bepaald door de aanwezigheid van overige soort(groepen).

Overige soortengroepen
Naast de, voor windenergie gevoelige, soorten komen er ook diverse andere beschermde soorten in de omgeving van de windparklocaties voor. Bij windpark-locatie 3-1 zijn een aantal beschermde soorten waargenomen. Zo zijn de alpenwatersalamander, bever (en grote modderkruiper) waargenomen rondom windparklocatie 3-1. Hoewel dit geen, voor windenergie gevoelige, soorten zijn dient men (met name tijdens de aanlegfase van een project) hier rekening mee te houden. Gezien de aanwezigheid van beschermde overige soorten scoort zoekgebied 3 op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten negatief '-'.

2.1.3.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 3 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', negatief op 'Natuurnetwerk', 'Wintervogels' en 'Overige soorten' en dubbel negatief op 'Broedvogels'.

Tabel 3 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 3**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
3-1	0	-	--	-	-
Totaal	0	-	--	-	-

2.1.4 *Zoekgebied 4*

Dit zoekgebied bevat windparklocatie 4-1 en ligt in het noorden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Gemert-Bakel.

2.1.4.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocatie van zoekgebied 4 ligt buiten de verstoringsafstanden van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
De situering van de windparklocatie is buiten het Natuurnetwerk Brabant, ook ligt de windparklocatie niet binnen de verstoringsafstand van 200m van NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve neutraal '0'.

2.1.4.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocatie binnen zoekgebied 4 ligt

in een gebied met een gemiddeld aantal broed- en wintervogels (22-46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve negatief '-'.

Vleermuizen
De windparklocatie van zoekgebied 4 ligt op een open agrarisch gebied zonder duidelijke lijnelementen. Het is de verwachting dat op deze locatie minder vleermuizen voorkomen dan op locaties met duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit positief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten wordt derhalve bepaald door de aanwezigheid van overige soort(groepen).

Overige soortengroepen
Uit de analyse vormen overige soortgroepen geen bijzonder aandachtspunt. Binnen 200m van de windparklocaties zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend.

2.1.4.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 4 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en 'Overige soorten' en negatief op 'Broedvogels' en 'Wintervogels'.

Tabel 4 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 4**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
4-1	0	0	-	-	0
Totaal	0	0	-	-	0

2.1.5 *Zoekgebied 7*

Dit zoekgebied bevat windparklocaties 7-1 en 7-1 en ligt in het noordoosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Gemert-Bakel.

2.1.5.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocaties van het zoekgebied 7 liggen buiten de verstoringsafstanden van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocaties het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard is van windturbines, zijn scoren de windparklocaties toch negatief '-'. Dit komt omdat de windparklocaties geheel of grotendeels binnen de

verstoringsafstand van het NNB liggen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve negatief '-'.

2.1.5.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of minder mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocaties binnen zoekgebied 7 liggen in gebieden met een gemiddeld aantal broed- en wintervogels (22-46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten). Echter ligt een klein deel van windparklocatie 7-2 in gebied met een meer dan gemiddeld aantal wintervogelsoorten (>30 wintervogelsoorten). Echter, gezien de mogelijkheid voor een verschuiving of inkorting van de windparklocatie, kunnen de effecten behoorlijk beperkt worden. Daarom zal deze windparklocatie niet als maatgevend worden beschouwd. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve negatief '-'.

Vleermuizen
De windparklocaties binnen zoekgebied 7 liggen beide binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locaties meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortengroepen
Uit de analyse vormen overige soortgroepen geen bijzonder aandachtspunt. Binnen 200m van de windparklocaties zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend.

2.1.5.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 7 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', negatief op Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en dubbel negatief op 'Overige soorten'.

Tabel 5 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 7**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
7-1	0	-	-	-	--
7-2	0	-	-	--	--
Totaal	0	-	-	-*	--

* Bij één afwijkende beoordeling wordt deze niet als worst-case overgenomen

2.1.6 *Zoekgebied 13*

Dit zoekgebied bevat windparklocatie 13-1 en ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Eindhoven en Waalre.

2.1.6.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocatie van het zoekgebied 4 ligt buiten de verstoringsafstanden van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocaties in principe het Natuurnetwerk Brabant is gevrijwaard van windturbines, zijn er toch windparklocaties die dubbel negatief '--' scoren. Dit komt omdat realiseren van windturbine(s) in NNB langs grootschalige infrastructuur onder voorwaarden mogelijk is. Hoewel plaatsing van windturbines in NNB beleidstechnisch mogelijk is, kan er wel degelijk sprake zijn van een negatief effect. Windparklocatie 13-1 is gelegen binnen een voor windenergie 'gevoelig' NNB-deel. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve dubbel negatief '--'.

2.1.6.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocatie binnen zoekgebied 13 ligt in een gebied met een gemiddeld aantal broed- en wintervogels (22-46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve negatief '-'.

Vleermuizen
De windparklocatie binnen zoekgebied 13 ligt binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locatie meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortengroepen
Naast de, voor windenergie gevoelige, soorten komen er ook diverse andere beschermde soorten in de omgeving van de windparklocatie voor. Zo zijn diverse soortgroepen als amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren, libellen etc. waargenomen binnen 200m van de gesitueerde windparklocatie. Hoewel dit geen, voor windenergie gevoelige, soorten zijn dient men (met name tijdens de aanlegfase van een project) hier rekening mee te houden.

2.1.6.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is conclusie van zoekgebied 13 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', negatief op 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en dubbel negatief op 'Natuurnetwerk' en 'Overige soorten'.

Tabel 6 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 13**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
13-1	0	--	-	-	--
Totaal	0	--	-	-	--

2.1.7 *Zoekgebied 15*

Dit zoekgebied bevat windparklocatie 15-1 en ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Someren.

2.1.7.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
De windparklocatie ligt niet binnen 200m van Natura 2000-gebieden. Echter ligt het Natura 2000-gebied 'Strabrechtse Heide & Beuven' wel in de nabijheid (ca 500m). Dit Natura 2000-gebied is aangewezen voor de kraanvogel. Het betreffende vogelrichtlijngebied ligt op circa 1,4 km van de windparklocatie. Gezien de foerageerafstanden van kraanvogels is een negatief effect niet uitgesloten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocaties in principe het Natuurnetwerk Brabant is gevrijwaard van windturbines, zijn er toch windparklocaties die dubbel negatief '--' scoren. Dit komt omdat realisatie van windturbine(s) in NNB langs grootschalige infrastructuur onder voorwaarden mogelijk is. Hoewel plaatsing van windturbines in NNB beleidstechnisch mogelijk is, kan er wel degelijk sprake zijn van een negatief effect. Windparklocatie 15-1 is gelegen binnen een voor windenergie 'gevoelig' NNB-deel. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve dubbel negatief '--'.

2.1.7.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocatie binnen zoekgebied 15 ligt in een gebied met een meer dan gemiddeld aantal broed- en wintervogels (>46 broedvogelsoorten en >30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het

beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve dubbel negatief '--'.

Vleermuizen
De windparklocatie in zoekgebied 15 ligt binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locatie meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortengroepen
Uit de analyse vormen overige soortgroepen geen bijzonder aandachtspunt. Binnen 200m van de windparklocaties zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend.

2.1.7.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 15 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied negatief scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en dubbel negatief op 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 7 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 15**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
15-1	-	--	--	--	--
Totaal	-	--	--	--	--

2.1.8 *Zoekgebied 17*

Dit zoekgebied bevat windparklocaties 17-1, 17-2 en 17-3 en ligt in het oosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Deurne en Asten.

2.1.8.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocaties liggen niet binnen 200m van Natura 2000-gebieden. Echter liggen Natura 2000-gebieden 'Groote Peel' en/of 'Deurnsche Peel & Mariapeel' wel binnen de verstoringsafstand. Deze Natura 2000-gebieden zijn namelijk aangewezen voor de kraanvogel. Betreffende vogelrichtlijngebied(en) ligt binnen 6km van de windparklocaties. Gezien de foerageerafstanden van kraanvogels is een negatief effect niet uitgesloten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB

Hoewel bij de situering van de windparklocaties het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard is van windturbines, zijn scoren de windparklocaties toch negatief '-'. Dit komt omdat de windparklocaties geheel of grotendeels binnen de verstoringsafstand van het NNB liggen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve negatief '-'.

2.1.8.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocaties binnen zoekgebied 17 liggen in gebieden met een meer dan gemiddeld aantal broedvogels (>46 broedvogelsoorten) en een gemiddeld aantal wintervogels (15-30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is dubbel negatief '--' en voor wintervogels negatief '-'.

Vleermuizen
De windparklocaties binnen zoekgebied 17 liggen binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locaties meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortengroepen
Uit de analyse vormen overige soortgroepen geen bijzonder aandachtspunt bij windparklocaties 17-2 en 17-3. Binnen 200m van deze windparklocaties zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend. Bij windparklocatie 17-1 zijn een aantal beschermde soorten waargenomen. Zo zijn de beekrombout, eekhoorn, das en bever waargenomen rondom windparklocatie 17-1. Hoewel dit geen, voor windenergie gevoelige, soorten zijn dient men (met name tijdens de aanlegfase van een project) hier rekening mee te houden.

2.1.8.3 Conclusie

In onderstaande tabel is conclusie van zoekgebied 17 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied negatief scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en 'Wintervogels' en dubbel negatief op 'Broedvogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 8 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 17**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
17-1	-	-	--	-	--
17-2	-	-	--	-	--
17-3	-	-	--	-	--
Totaal	-	-	--	-	--

2.1.9 *Zoekgebied 18*

Zoekgebied 18 bevat windparklocatie 18-1 en ligt in het oosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Deurne.

2.1.9.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocatie ligt niet binnen 200m van Natura 2000-gebieden. Echter ligt het Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel' wel in de nabijheid (ca 500m). Dit Natura 2000-gebied is aangewezen voor de kraanvogel. Gezien de foerageerafstanden van kraanvogels is een negatief effect niet uitgesloten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Het Natuurnetwerk Brabant is gevrijwaard van windturbines. De situering van de windparklocatie ligt buiten het Natuurnetwerk Brabant. Ook is situering van windturbines buiten de verstoringsafstand van 200m van 'gevoelig' NNB mogelijk. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve neutraal '0'.

2.1.9.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocatie binnen zoekgebied 18 ligt in een gebied met een gemiddeld aantal broed- en wintervogels (22-46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve negatief '-'.

Vleermuizen
De windparklocatie van zoekgebied 4 ligt op een open agrarisch gebied zonder duidelijke lijnelementen. Het is de verwachting dat op deze locatie minder vleermuizen voorkomen dan op locaties met duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit positief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten wordt derhalve bepaald door de aanwezigheid van overige soort(groepen).

Overige soortengroepen
Uit de analyse vormen overige soortgroepen geen bijzonder aandachtspunt. Binnen 200m van de windparklocaties zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend.

2.1.9.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 18 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natuurnetwerk' en 'Overige soorten' en negatief op 'Natura 2000', 'Broedvogels' en 'Wintervogels'.

Tabel 9 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 18**

Wind-parklo-catie	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
18-1	-	0	-	-	0
Totaal	-	0	-	-	0

2.1.10 *Zoekgebied 19*

Dit zoekgebied bevat windparklocaties 19-1, 19-2, 19-3, 19-4 en 19-5 en ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Heeze-Leende.

2.1.10.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocaties liggen niet binnen 75m van Natura 2000-gebieden. Echter ligt het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' wel in de nabijheid (100-500m van de windparklocaties). Dit N2000-deel is aangewezen in het kader van de habitatrichtlijn, waardoor geen significante effecten te verwachten zijn door sterfte of verstoring, op de aangewezen doelsoorten. Daarnaast is het zoekgebied gelegen binnen de mogelijke invloedssfeer van het Natura 2000-gebied 'Strabrechtse Heide & Beuven'. Dit Natura 2000-gebied is namelijk aangewezen voor de kraanvogel. Het betreffende vogelrichtlijngebied ligt binnen 6km van de windparklocaties (circa 4km). Gezien de foerageerafstanden van kraanvogels is een negatief effect niet uitgesloten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocaties het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard is van windturbines, scoren de windparklocaties toch negatief '-'. Dit komt omdat de windparklocaties geheel of grotendeels binnen de verstoringsafstand van het NNB liggen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve negatief '-'.

2.1.10.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of minder mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocaties binnen zoekgebied 19 liggen

in gebieden met een meer dan gemiddeld aantal broedvogels (>46 broedvogelsoorten) en een bovengemiddeld aantal wintervogels (>30 wintervogelsoorten). Er zijn echter wel verschillen zo komen er rond de windparklocaties 19-4 en 19-5 beduidend minder vogelsoorten voor dan bij windparklocaties 19-1 t/m 19-3. Echter is de meest negatieve maatgevend. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve dubbel negatief '--'.

Vleermuizen
De windparklocaties binnen zoekgebied 19 liggen binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locaties meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortgroepen
Naast de, voor windenergie gevoelige, soorten komen er ook diverse andere beschermde soorten in de omgeving van de windparklocaties voor. Met uitzondering van de windparklocaties 19-4 en 19-5, hier zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend. In de omgeving van windparklocaties 19-1 t/m 19-3 zijn wel veel waarnemingen gedaan. Zo zijn diverse soortgroepen als amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren, libellen etc. waargenomen binnen 200m van de gesitueerde windparklocatie. Hoewel dit geen, voor windenergie gevoelige, soorten zijn dient men (met name tijdens de aanlegfase van een project) hier rekening mee te houden.

2.1.10.3 Conclusie

In onderstaande tabel is conclusie van zoekgebied 19 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied negatief scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en dubbel negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 10 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 19**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
19-1	-	-	--	--	--
19-2	-	-	--	--	--
19-3	-	-	--	-	--
19-4	-	-	-	-	--
19-5	-	-	0	0	--
Totaal	-	-	--	--	--

2.1.11 *Zoekgebied 20*

Dit zoekgebied bevat windparklocaties 20-1, 20-2 en 20-3 en ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Heeze-Leende.

2.1.11.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocatie ligt niet binnen 200m van Natura 2000-gebieden. Echter ligt het Natura 2000-gebied 'Strabrechtse Heide & Beuven' wel in de nabijheid (ca 600m). Dit Natura 2000-gebied is aangewezen voor de kraanvogel. Gezien de foerageerafstanden van kraanvogels is een negatief effect niet uitgesloten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocaties het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard is van windturbines scoren de windparklocaties toch negatief '-'. Dit komt omdat de windparklocaties geheel of grotendeels binnen de verstoringsafstand van het NNB liggen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve negatief '-'.

2.1.11.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of minder mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocaties binnen zoekgebied 20 liggen in een gebied met een gemiddeld aantal broed- en wintervogels (22-46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten). Windparklocatie ligt wel in nabijheid van een gebied waar een meer dan gemiddeld aantal broed- en wintervogelsoorten voorkomen, echter zal deze score niet als maatgevend worden beschouwd. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve negatief '-'.

Vleermuizen
De windparklocaties binnen zoekgebied 20 liggen binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locaties meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortgroepen
Uit de analyse vormen overige soortgroepen geen bijzonder aandachtspunt. Binnen 200m van de windparklocaties zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend. De enige uitzondering hierop is een waarneming van een eekhoorn nabij windparklocatie 20-3. Hoewel dit geen, voor windenergie gevoelige, soort is dient men (met name tijdens de aanlegfase van een project) hier rekening mee te houden.

2.1.11.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 20 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied negatief scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000',

'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en dubbel negatief op 'Overige soorten'.

Tabel 11 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 20**

Wind-parklo-catie	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
20-1	-	-	-	-	--
20-2	-	-	--	--	--
20-3	-	-	-	-	--
Totaal	-	-	-*	-*	--

* Bij één afwijkende beoordeling wordt deze niet als worst-case overgenomen

2.1.12 *Zoekgebied 21*

Dit zoekgebied bevat windparklocatie 21-1 en ligt in het zuidoosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Deurne.

2.1.12.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocatie is gelegen tussen onderdelen van het Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel'. Hoewel de windturbines van windparklocatie 21-1 niet gesitueerd zijn in het Natura 2000-gebied grenzen deze wel in de nabijheid gelegen (<200m). Dit Natura 2000-gebied is aangewezen voor de kraanvogel. Gezien de situering tussen de mogelijke foerageergebieden van de kraanvogel is dit een groot risico. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve dubbel negatief '--'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocaties in principe het Natuurnetwerk Brabant is gevrijwaard van windturbines, zijn er toch windparklocaties die dubbel negatief '--' scoren. Dit komt omdat realisatie van windturbine(s) in NNB langs grootschalige infrastructuur onder voorwaarden mogelijk is. Hoewel plaatsing van windturbines in NNB beleidstechnisch mogelijk is, kan er wel degelijk sprake zijn van een negatief effect. Windparklocatie 21-1 is gelegen binnen een voor windenergie 'gevoelig' NNB-deel. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve dubbel negatief '--'.

2.1.12.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocatie binnen zoekgebied 15 ligt in een gebied met een gemiddeld aantal broedvogels (22-46 broedvogelsoorten) en een meer dan gemiddeld aantal wintervogels (>30 wintervogelsoorten). De

score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is negatief '-' en voor wintervogels dubbel negatief '--'.

Vleermuizen
De windparklocatie in zoekgebied 21 ligt binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locatie meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortengroepen
Naast de, voor windenergie gevoelige, soorten komen er ook diverse andere beschermde soorten in de omgeving van de windparklocaties voor. Bij windparklocatie 21-1 zijn een aantal beschermde soorten waargenomen. Zo zijn de wolf, bever, das en de levendbarende hagedis waargenomen rondom windparklocatie 21-1. Hoewel dit geen, voor windenergie gevoelige, soorten zijn dient men (met name tijdens de aanlegfase van een project) hier rekening mee te houden.

2.1.12.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 21-1 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied negatief scoort op de beoordelingscriteria 'Broedvogels' en dubbel negatief op 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 12 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 21**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
21-1	--	--	-	--	--
Totaal	--	--	-	--	--

2.1.13 *Zoekgebied 24*

Dit zoekgebied bevat windparklocatie 24-1 en ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Heeze-Leende.

2.1.13.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocatie ligt niet binnen 200m van Natura 2000-gebieden. Echter ligt de windparklocatie wel binnen de mogelijke invloedssfeer van het Natura 2000-gebied 'Strabrechtse Heide & Beuven'. Dit Natura 2000-gebied is namelijk aangewezen voor de kraanvogel. Het betreffende vogelrichtlijngebied ligt binnen 6km van de windparklocatie (circa 4km). Gezien de foerageerafstanden van kraanvogels is een

negatief effect niet uitgesloten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocatie het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard is van windturbines, scoort de windparklocatie toch negatief '-'. Dit komt omdat de windparklocatie geheel binnen de verstoringsafstand van het NNB ligt. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve negatief '-'.

2.1.13.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocatie binnen zoekgebied 24 ligt in een gebied met een gemiddeld aantal broed- en wintervogels (22-46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve negatief '-'.

Vleermuizen
De windparklocatie binnen zoekgebied 24 ligt binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locatie meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortengroepen
Naast de, voor windenergie gevoelige, soorten komen er ook diverse andere beschermde soorten in de omgeving van de windparklocaties voor. Bij windparklocatie 24-1 zijn een aantal beschermde soorten waargenomen. Zo zijn de alpenwatersalamander, bosbeekjuffer, bever en de hazelworm waargenomen rondom windparklocatie 24-1. Hoewel dit geen, voor windenergie gevoelige, soorten zijn dient men (met name tijdens de aanlegfase van een project) hier rekening mee te houden.

2.1.13.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 24 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied negatief scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en dubbel negatief op 'Overige soorten'.

Tabel 13 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 24**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
24-1	-	-	-	-	--
Totaal	-	-	-	-	--

2.1.14 *Zoekgebied 25*

Zoekgebied 25 bevat windparklocatie 25-1 en ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Someren.

2.1.14.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocatie ligt niet binnen 500m van Natura 2000-gebieden. Echter ligt de windparklocatie wel binnen de mogelijke invloedssfeer van het Natura 2000-gebied 'Groote Peel'. Dit Natura 2000-gebied is namelijk aangewezen voor de kraanvogel. Het betreffende vogelrichtlijngebied ligt binnen 6km van de windparklocatie (circa 1,5km). Gezien de foerageerafstanden van kraanvogels is een negatief effect niet uitgesloten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Het Natuurnetwerk Brabant is gevrijwaard van windturbines. De situering van de windparklocatie ligt buiten het Natuurnetwerk Brabant. Ook is situering van windturbines buiten de verstoringsafstand van 200m van 'gevoelig' NNB mogelijk. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve neutraal '0'.

2.1.14.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocatie binnen zoekgebied 15 ligt in een gebied met een meer dan gemiddeld aantal broed- en wintervogels (>46 broedvogelsoorten en >30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve dubbel negatief '--'.

Vleermuizen
De windparklocatie van zoekgebied 25 ligt op een open agrarisch gebied zonder duidelijke lijnelementen. Het is de verwachting dat op deze locatie minder vleermuizen voorkomen dan op locaties met duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit positief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten wordt derhalve bepaald door de aanwezigheid van overige soort(groepen).

Overige soortengroepen
Uit de analyse vormen overige soortgroepen geen bijzonder aandachtspunt. Binnen 200m van de windparklocaties zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend.

2.1.14.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is conclusie van zoekgebied 25 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natuurnetwerk' en 'Overige soorten', negatief op 'Natura 2000' en dubbel negatief op 'Broedvogels' en 'Wintervogels'.

Tabel 14 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 25**

Wind-parklo-catie	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
25-1	-	0	--	--	0
Totaal	-	0	--	--	0

2.1.15 *Zoekgebied 26*

Zoekgebied 26 bevat windparklocatie 26-1 en ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Someren.

2.1.15.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
De windparklocatie ligt niet binnen 500m van Natura 2000-gebieden. Echter ligt de windparklocatie wel binnen de mogelijke invloedssfeer van het Natura 2000-gebied 'Groote Peel'. Dit Natura 2000-gebied is namelijk aangewezen voor de kraanvogel. Het betreffende vogelrichtlijngebied ligt binnen 6km van de windparklocatie (circa 800m). Gezien de foerageerafstanden van kraanvogels is een negatief effect niet uitgesloten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Het Natuurnetwerk Brabant is gevrijwaard van windturbines. De situering van de windparklocatie ligt buiten het Natuurnetwerk Brabant en de verstoringsafstand van 200m van 'gevoelig' NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve neutraal '0'.

2.1.15.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocatie binnen zoekgebied 26 ligt in een gebied met een gemiddeld aantal broedvogels (22-46 broedvogelsoorten) en een meer dan gemiddeld aantal wintervogels (>30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is negatief '-' en voor wintervogels dubbel negatief '--'.

Vleermuizen
De windparklocatie van zoekgebied 26 ligt op een open agrarisch gebied zonder duidelijke lijnelementen. Het is de verwachting dat op deze locatie minder vleermuizen voorkomen dan op locaties met duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit positief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten wordt derhalve bepaald door de aanwezigheid van overige soort(groepen).

Overige soortengroepen
Uit de analyse vormen overige soortgroepen geen bijzonder aandachtspunt. Binnen 200m van de windparklocaties zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend.

2.1.15.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 26 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natuurnetwerk' en 'Overige soorten', negatief op 'Natura 2000' en 'Broedvogels' en dubbel negatief op 'Wintervogels'.

Tabel 15 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 26**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
26-1	-	0	-	--	0
Totaal	-	0	-	--	0

2.1.16 *Zoekgebied 29*

Dit zoekgebied bevat windparklocaties 29-1 en 29-2 en ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Valkenswaard.

2.1.16.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocaties liggen niet binnen 75m van Natura 2000-gebieden. Echter ligt het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' wel in de nabijheid (150-200m van de windparklocaties). Dit N2000-deel is aangewezen in het kader van de habitatrichtlijn, waardoor geen significante effecten te verwachten zijn, door sterfte of verstoring, op de aangewezen doelsoorten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocaties het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard is van windturbines, scoren de windparklocaties toch negatief '-'. Dit komt omdat de windparklocaties geheel of grotendeels binnen de verstoringsafstand van

het NNB liggen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve negatief '-'.

2.1.16.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocaties binnen zoekgebied 29 liggen in gebieden met een gemiddeld aantal broed- en wintervogels (22-46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten). Echter ligt een deel van windparklocatie 29-1 in gebied met een meer dan gemiddeld aantal broed- en wintervogelsoorten (>46 broedvogelsoorten en >30 wintervogelsoorten). Echter, gezien de mogelijkheid voor een verschuiving of inkorting van de windparklocatie, kunnen de effecten behoorlijk beperkt worden. Daarom zal deze windparklocatie niet als maatgevend worden beschouwd. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve negatief '-'.

Vleermuizen
De windparklocaties binnen zoekgebied 29 liggen binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locaties meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortgroepen
Uit de analyse vormen overige soortgroepen geen bijzonder aandachtspunt. Binnen 200m van de windparklocaties zijn geen (recente) waarnemingen van beschermde overige soorten bekend. De windparklocaties zijn wel in een kilometerhok gelegen in een kilometerhok waar de bever en eekhoorn zijn waargenomen. Echter is niet duidelijk of deze waarneming in de nabijheid van de windparklocatie is gedaan.

2.1.16.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 29 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', negatief op 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en dubbel negatief op 'Overige soorten'.

Tabel 16 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 29**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
29-1	0	-	--	--	--
29-2	0	-	-	-	--
Totaal	0	-	-*	-*	--

* Bij één afwijkende beoordeling wordt deze niet als worst-case overgenomen

2.1.17 *Zoekgebied 31*

Dit zoekgebied bevat windparklocatie 31-1 en ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Valkenswaard.

2.1.17.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocatie ligt niet binnen 75m van Natura 2000-gebieden. Echter ligt het Vlaamse Natura 2000-gebied 'Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen' wel in de nabijheid (ca 250m van de windparklocatie). Dit N2000-deel is aangewezen in het kader van de habitatrichtlijn en in dit geval ook voor vleermuizen. Gezien de nabijheid zijn negatieve effecten niet uitgesloten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Het Natuurnetwerk Brabant is gevrijwaard van windturbines. De situering van de windparklocatie ligt buiten het Natuurnetwerk Brabant. Ook is situering van windturbines buiten de verstoringsafstand van 200m van 'gevoelig' NNB mogelijk, bijvoorbeeld door een kleine verschuiving of het schrappen van één windturbine. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve neutraal '0'.

2.1.17.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocatie binnen zoekgebied 31 ligt in een gebied met een gemiddeld aantal broedvogels (22-46 broedvogelsoorten) en een meer dan gemiddeld aantal wintervogels (>30 wintervogelsoorten). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is negatief '-' en voor wintervogels dubbel negatief '--'.

Vleermuizen
De windparklocatie binnen zoekgebied 24 ligt binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locatie meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortengroepen
Naast de, voor windenergie gevoelige, soorten komen er ook diverse andere beschermde soorten in de omgeving van de windparklocaties voor. Bij windparklocatie 31-1 zijn een aantal beschermde soorten waargenomen. Zo zijn de poelkikker, bosbeekjuffer, gevlekte glanslibel, beekrombout en bever waargenomen rondom windparklocatie 31-1. Hoewel dit geen, voor windenergie gevoelige, soorten zijn

dient men (met name tijdens de aanlegfase van een project) hier rekening mee te houden.

2.1.17.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 31 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Natura 2000' en 'Broedvogels' en dubbel negatief op 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 17 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 31**

Wind-parklo-catie	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
31-1	-	0	-	--	--
Totaal	-	0	-	--	--

2.1.18 *Zoekgebied 33*

Dit zoekgebied bevat windparklocaties K45b, K46b, K49b, K50b en K51b en ligt in het zuidwesten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Bergeijk.

2.1.18.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De windparklocaties liggen niet binnen 75m van Natura 2000-gebieden. Echter ligt het Vlaamse Natura 2000-gebied 'Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden, de Zegge en de Ronde Put' wel in de nabijheid (ca 250m van diverse windparklocaties). Dit N2000-deel is aangewezen in het kader van de habitatrichtlijn en in dit geval ook voor vleermuizen. Gezien de nabijheid zijn negatieve effecten niet uitgesloten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Hoewel bij de situering van de windparklocaties het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard is van windturbines, scoren de windparklocaties toch negatief '-'. Dit komt omdat de windparklocaties geheel of grotendeels binnen de verstoringsafstand van het NNB liggen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium NNB is derhalve negatief '-'.

2.1.18.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Vogels komen binnen de Metropoolregio Eindhoven overal voor, in meer of mindere mate. Alle (beoogde) windparklocaties binnen de MRE zullen jaarlijks vogelslachtoffers kennen door aanvaringen. De windparklocaties binnen zoekgebied 33 liggen in gebieden met een meer dan gemiddeld aantal broedvogels (>46

broedvogelsoorten) en een bovengemiddeld aantal wintervogels (>30 wintervogelsoorten). Er zijn echter wel verschillen, zo komen er rond de windparklocaties K50b en K51b minder vogelsoorten voor dan bij windparklocaties K45b, K46b en K49b. Echter is de meest negatieve maatgevend. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve dubbel negatief '--'.

Vleermuizen
De windparklocaties binnen zoekgebied 33 liggen binnen 200 meter van mogelijke lijnelementen voor vleermuizen. Het is de verwachting dat op deze locaties meer vleermuizen voorkomen dan op locaties zonder duidelijke lijnelementen. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor sterfte door toedoen van windturbines is dit negatief. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium vleermuizen/overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige soortgroepen
Naast de, voor windenergie gevoelige, soorten komen er ook diverse andere beschermde soorten in de omgeving van de windparklocaties voor. Zo zijn diverse soortgroepen als reptielen, grondgebonden zoogdieren, vlinders etc. waargenomen binnen 200m van de gesitueerde windparklocatie(s). Hoewel dit geen, voor windenergie gevoelige, soorten zijn dient men (met name tijdens de aanlegfase van een project) hier rekening mee te houden.

2.1.18.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 33 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied negatief scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en dubbel negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 18 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie zoekgebied 33**

Windparklocatie	Natura 2000	Natuurnetwerk	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
K45b	-	-	--	--	--
K46b	0	-	--	--	--
K49b	0	-	--	--	--
K50b	0	-	-	-	--
K51b	-	-	-	--	--
Totaal	-	-	--	--	--

2.2 Samenvattende tabel beoordeling windparklocaties

			Gebiedsbescherming			Beschermde soorten			
		Aantal windturbines	N2000	NNB	Hotspot	Broedvogels	Wintervogels	Vleermuizen	Overige besch. srt.
Windparklocaties binnen de zoekgebieden uit de concept-RES									
01-1	1	3	0	-*		-	-	--	0
01-2	1	3	0	-*		-	-	--	0
13-1	13	3	0	--		-	-	--	-
15-1	15	3	-	--		--	--	--	0

17-1	17	4	-	-*	--	-	--	-
17-2	17	3	-	-*	--	-	--	0
17-3	17	3	-	-*	--	-	--	0
18-1	18	3	-	0*	-	-	0*	0
19-1	19	3	-	-*	--	--	--	-
19-2	19	3	-	-*	--	--	--	-
19-3	19	4	-	-*	--	-	--	-
19-4	19	3	-	-*	-	-	--	0*
19-5	19	3	-	-	0*	0	--	0
20-1	20	4	-	-	-	-	--	0
20-2	20	3	-	-	--	--	--	0
20-3	20	4	-	-	-	-	--	-
02-1	2	3	0	-	-	-	--	-
21-1	21	3	--	--	-*	--	--	-
24-1	24	4	-	-*	-	-	--	-
25-1	25	3	-	0*	--	--	0*	0*
26-1	26	3	-	0	-	--	0*	0
29-1	29	4	0	-*	--	--	--	0*
29-2	29	4	0	-*	-	-	--	0*
03-1	3	3	0	-*	--	-	0*	-
31-1	31	4	-	0*	-	--	--	-
04-1	4	3	0	0	-	-	0	0
07-1	7	3	0	-*	-	-	--	0
07-2	7	4	0	-*	-	--	--	0
Windparklocaties buiten zoekgebieden, buiten de Kempengemeenten								
B1	geen	3	0	0	-	-	0	-
B2	geen	3	0	-*	-	0*	--	0
B3	geen	3	0	-*	0	0	--	0
B4	geen	3	0	-*	-	-	--	-
B5	geen	3	-	-*	-	-	--	-
B6	geen	3	-	-*	-	-	--	-
B7	geen	3	0	-*	0	0	--	0
B8	geen	3	-	0	-	-	--	0
Windparklocaties buiten zoekgebieden, binnen de Kempengemeenten								
K21	geen	3	0*	-*	-	0	--	-
K22	geen	3	0	0	-	-	0*	0
K23b	geen	3	0	-*	-	-	--	0
K24	geen	4	0	-*	-	-	--	-
K25b	geen	3	0	--	-	-	--	-
K26b	geen	4	0	-*	-	-	--	-
K27b	geen	4	-	0*	--	--	--	0
K28b	geen	2	0	0*	--	-	0*	0
K31b	geen	3	0*	-*	--	-	--	-
K32b	geen	3	0	-	-	0	--	-
K33b	geen	3	0	-	-	-	--	-
K35b	geen	3	0	-*	-	--	--	0
K36b	geen	3	0	-	--	-	--	0
K37b	geen	3	0	-	-	-	--	0
K39b	geen	4	0	-*	-	-	--	-
K41	geen	3	0	0	-	-	0*	0
K42	geen	4	0	-*	--	-	--	-
K43b	geen	4	0	-*	--	--	--	0
K45b	33	4	-	-*	--	--	--	-
K46b	33	3	0	-	--	--	--	-
K47b	geen	3	0	-*	-	-	--	-
K48	geen	3	0	-*	-	-	0*	0
K49b	33	4	0	-	--	--	--	-
K50b	33	3	0	-*	-	-	--	-
K51b	33	3	-	-*	-	--	--	-
K53	geen	3	-	-*	-	-	--	0
K06b	geen	3	0	0	-	0*	0	0*
K07	geen	4	0	-*	--	--	--	0
K08	geen	3	0	0	-	--	0*	-

Hoofdstuk 3 Zonne-energie

3.1 Beoordeling zoekgebieden

In onderstaande paragrafen zijn de zoekgebieden voor zonne-energie beoordeeld. De mogelijke zonlocaties beslaan vaak grote oppervlaktes. Hierdoor is de kans op een negatieve beoordeling groter dan bij een kleinere afbakening. Bij een concreet project binnen een zoekgebied kunnen de effecten derhalve een stuk minder ingrijpend zijn dan in dit onderzoek is beschreven.

3.1.1 *Zoekgebied 1*

Dit zoekgebied ligt in het noorden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Son en Breugel.

3.1.1.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 6,5km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal ‘0’.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal ‘0’.

3.1.1.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broed- en wintervogels aanwezig. In het westen van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen lage aantallen broed- en wintervogelsoorten (<22 broedvogelsoorten en <15 wintervogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve neutraal ‘0’.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren en in mindere mate dagvlinders. De

kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.1.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 1 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en negatief op 'Overige soorten'.

Tabel 19 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 1**

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
1	0	0	0	0	-

3.1.2 *Zoekgebied 2*

Dit zoekgebied ligt in het noorden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Laarbeek.

3.1.2.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 14km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.2.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broedvogels aanwezig. In het zuiden van het zoekgebied komen hogere aantallen broedvogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen lage aantallen broedvogelsoorten (<22 broedvogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve neutraal '0'.

Binnen het zoekgebied zijn grote verschillen in het aantal wintervogelsoorten. Zo zijn er veel vlakken binnen het zoekgebied waar heel weinig wintervogelsoorten

(<15 wintervogelsoorten) voorkomen en zijn er veel vlakken waar een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 broedvogelsoorten) voorkomen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn nagenoeg geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '0'.

3.1.2.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 2 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Overige soorten' en negatief op 'Wintervogels'.

Tabel 20 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 2

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Winter-vogels	Overige soorten
	2	0	0	0	-	0

3.1.3 *Zoekgebied 3*

Dit zoekgebied ligt in het noorden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Laarbeek.

3.1.3.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 13km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.3.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het westen van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk amfibieën en grondgebonden zoogdieren en in mindere mate vissen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.3.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 3 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 21 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 3

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	3	0	0	-	-	-

3.1.4 *Zoekgebied 4*

Dit zoekgebied ligt in het noorden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Gemert-Bakel.

3.1.4.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 13km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal ‘0’.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal ‘0’.

3.1.4.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broedvogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen broedvogelsoorten voor. Echter in het grootste deel van het zoekgebied komen lage aantallen broedvogelsoorten (<22 broedvogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve neutraal ‘0’.

Binnen het zoekgebied zijn grote verschillen in het aantal wintervogelsoorten. Zo zijn er veel vlakken binnen het zoekgebied waar heel weinig wintervogelsoorten (<15 wintervogelsoorten) voorkomen en zijn er veel vlakken waar een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 broedvogelsoorten) voorkomen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief ‘-’.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn nagenoeg geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief ‘0’.

3.1.4.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 4 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria ‘Natura 2000’, ‘Natuurnetwerk’, ‘Broedvogels’ en ‘Overige soorten’ en negatief op ‘Wintervogels’.

Tabel 22 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 4**

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Winter-vogels	Overige soorten
4	0	0	0	-	0

3.1.5 *Zoekgebied 5*

Zoekgebied 5 ligt in het noordoosten van de Metropoolregio Eindhoven, binnen de gemeente Gemert-Bakel.

3.1.5.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 9km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal ‘0’.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal ‘0’.

3.1.5.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broedvogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen broedvogelsoorten voor. Echter in het grootste deel van het zoekgebied komen lage aantallen broedvogelsoorten (<22 broedvogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve neutraal ‘0’.

Binnen het zoekgebied zijn grote verschillen in het aantal wintervogelsoorten. Zo zijn er veel vlakken binnen het zoekgebied waar heel weinig wintervogelsoorten (<15 wintervogelsoorten) voorkomen en zijn er veel vlakken waar een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 broedvogelsoorten) voorkomen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief ‘-’.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn nagenoeg geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief ‘0’.

3.1.5.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 5 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Overige soorten' en negatief op 'Wintervogels'.

Tabel 23 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 5**

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Winter-vogels	Overige soorten
	5	0	0	0	-	0

3.1.6 *Zoekgebied 6*

Zoekgebied 6 ligt in het noordoosten van de Metropoolregio Eindhoven, binnen de gemeente Gemert-Bakel.

3.1.6.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 8km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.6.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het midden van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve neutraal '0'.

3.1.6.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 6 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en 'Overige soorten' en negatief op 'Broedvogels' en 'Wintervogels'.

Tabel 24 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 6**

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	6	0	0	-	-	0

3.1.7 *Zoekgebied 7*

Dit zoekgebied ligt in het noordoosten van de Metro-poolregio Eindhoven, in de gemeente Gemert-Bakel.

3.1.7.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op circa 6km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.7.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het zuiden van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. Dit vanwege het natuurgebied 'Stippelberg', gelegen ten zuiden van het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk amfibieën en reptielen en in mindere mate grondgebonden zoogdieren. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.7.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 7 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 25 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 7**

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	7	0	0	-	-	-

3.1.8 *Zoekgebied 8*

Zoekgebied 8 ligt in het noordoosten van de Metropoolregio Eindhoven, binnen de gemeente Gemert-Bakel.

3.1.8.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op circa 3km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.8.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het zuidwesten van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. Dit vanwege het natuurgebied 'Stippelberg', gelegen ten zuidwesten van het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn nagenoeg geen beschermde soorten waargenomen. De waarnemingen binnen het zoekgebied bestaan voornamelijk uit waarnemingen van amfibieën op de grens van het zoekgebied (op de rand van natuurgebied 'Stippelberg'. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij

realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '0'.

3.1.8.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 8 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en 'Overige soorten' en negatief op 'Broedvogels' en 'Wintervogels'.

Tabel 26 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 8

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
8	0	0	-	-	0

3.1.9 *Zoekgebied 9*

Dit zoekgebied ligt in het noordoosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Gemert-Bakel.

3.1.9.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op circa 4,5km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.9.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn grote verschillen in het aantal broedvogelsoorten. Zo zijn er veel vlakken binnen het zoekgebied waar heel weinig broedvogelsoorten (<22 broedvogelsoorten) voorkomen en zijn er veel vlakken waar een gemiddeld aantal broedvogelsoorten (22-46 broedvogelsoorten) of zelfs bovengemiddeld aantal broedvogelsoorten (>46 broedvogelsoorten) voorkomen. De hoge(re) concentraties worden met name veroorzaakt door het natuurgebied 'Stippelberg', gelegen ten noordoosten van het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve negatief '-'.

Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig wintervogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen wintervogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen lage aantallen wintervogelsoorten (<15 wintervogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve neutraal '0'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren en reptielen en in mindere mate amfibieën. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.9.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 9 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en 'Wintervogels' en negatief op 'Broedvogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 27 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 9

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Winter-vogels	Overige soorten
	9	0	0	-	0	-

3.1.10 *Zoekgebied 10*

Dit zoekgebied ligt in het noordoosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Gemert-Bakel.

3.1.10.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op circa 250m van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel'. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. Bovendien zijn er binnen het zoekgebied voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.10.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het midden van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft amfibieën, dagvlinders, libellen, grondgebonden zoogdieren, reptielen en vaatplanten. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.10.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 10 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 28 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 10**

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	10	0	0	-	-	-

3.1.11 *Zoekgebied 11*

Dit zoekgebied ligt in het oosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Deurne.

3.1.11.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 4,5km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op

NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal ‘0’.

3.1.11.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broed- en wintervogels aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve neutraal ‘0’.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied is de bever veelvuldig waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief ‘-’.

3.1.11.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 11 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria ‘Natura 2000’, ‘Natuurnetwerk’, ‘Broedvogels’ en ‘Wintervogels’ en negatief op ‘Overige soorten’.

Tabel 29 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 11

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	11	0	0	0	0	-

3.1.12 *Zoekgebied 12*

Dit zoekgebied ligt in het oosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Deurne.

3.1.12.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op circa 1km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Natura 2000-gebied ‘Deurnsche Peel & Mariapeel’. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. Bovendien zijn er binnen het zoekgebied voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal ‘0’.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze

gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.12.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broedvogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen broedvogelsoorten voor. Echter in het grootste deel van het zoekgebied komen lage aantallen broedvogelsoorten (<22 broedvogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve neutraal '0'.

Binnen het zoekgebied zijn grote verschillen in het aantal wintervogelsoorten. Zo zijn er veel vlakken binnen het zoekgebied waar heel weinig wintervogelsoorten (<15 wintervogelsoorten) voorkomen en zijn er veel vlakken waar een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 broedvogelsoorten) voorkomen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn nagenoeg geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '0'.

3.1.12.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 12 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Overige soorten' en negatief op 'Wintervogels'.

Tabel 30 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 12

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Winter-vogels	Overige soorten
	12	0	0	0	-	0

3.1.13 *Zoekgebied 13*

Dit zoekgebied ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Eindhoven en Waalre.

3.1.13.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 800m van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote

Heide & De Plateaux'. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.13.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broed- en wintervogels aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve neutraal '0'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft amfibieën, dagvlinders, libellen, grondgebonden zoogdieren en reptielen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.13.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 13 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en negatief op 'Overige soorten'.

Tabel 31 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 13

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	13	0	0	0	0	-

3.1.14 *Zoekgebied 14*

Zoekgebied 14 ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Geldrop-Mierlo en Heeze-Leende.

3.1.14.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
Het zoekgebied ligt grotendeels in het Natura 2000-gebied 'Strabrechtse Heide & Beuven'. Hoewel Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken, heeft

de mogelijke zonlocatie binnen dit zoekgebied mogelijkerwijs een negatief effect. Met name op de aangewezen broedvogels (roerdomp) en niet-broedvogels (kraanvogel) zijn effecten niet op voorhand uit te sluiten. Bovendien is er geen ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Het zoekgebied bestaat nagenoeg helemaal uit het Natuurnetwerk Brabant. Hoewel het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken, heeft de mogelijke zonlocatie binnen dit zoekgebied mogelijkerwijs een negatief effect. Externe werking, o.a. verlies van foerageergronden voor doelsoorten, is niet op voorhand uit te sluiten. Bovendien is er geen ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder mogelijk effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve negatief '-'.

3.1.14.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied komen een bovengemiddeld aantal broedvogelsoorten (>46 broedvogelsoorten) voor. De hoge concentraties worden met name veroorzaakt door de Strabrechtse Heide, gelegen ten zuiden van het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve dubbel negatief '--'.

Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal wintervogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen wintervogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 wintervogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk amfibieën en reptielen en in mindere mate grondgebonden zoogdieren, libellen en dagvlinders. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. Te meer omdat er geen mogelijke zonlocaties binnen het zoekgebied zijn gelegen waar geen beschermde soorten zijn waargenomen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

3.1.14.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 14 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied negatief scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en 'Wintervogels' en dubbel negatief op 'Broedvogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 32 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 14**

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
14	-	-	--	-	--

3.1.15 *Zoekgebied 15*

Dit zoekgebied ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Someren.

3.1.15.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
Het zoekgebied ligt deels in het Natura 2000-gebied 'Strabrechtse Heide & Beuven'. Hoewel Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken, hebben de mogelijke zonlocaties binnen dit zoekgebied mogelijkerwijs een negatief effect. Met name op de aangewezen broedvogels (roerdomp) en niet-broedvogels (kraanvogel) zijn effecten niet op voorhand uit te sluiten. Bovendien is er geen ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.15.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het westen van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. Dit vanwege het natuurgebied 'Strabrechtse Heide', gelegen ten westen van het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk de eekhoorn, rugstreeppad en kleine ijsvogelvlinder. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.15.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 15 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Natura 2000', 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 33 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 15

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	15	-	0	-	-	-

3.1.16 *Zoekgebied 16*

Zoekgebied 16 ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Helmond en Asten.

3.1.16.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 3,5km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.16.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broed- en wintervogels aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve neutraal '0'.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '0'.

3.1.16.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 16 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 34 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 16

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
16	0	0	0	0	0

3.1.17 *Zoekgebied 17*

Dit zoekgebied ligt in het oosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Deurne en Asten.

3.1.17.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt in het zuiden tegen het Natura 2000-gebied 'Groote Peel' aan. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.17.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In de natuurgebieden 'Dennendijkse Bossen' en 'Galgenberg' komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor, maar de rest van het zoekgebied komen gemiddelde aantallen (of zelfs lagere aantallen voor). De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren en in mindere mate libellen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen

dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.17.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 17 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 35 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 17**

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	17	0	0	-	-	-

3.1.18 *Zoekgebied 18*

Zoekgebied 18 ligt in het oosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Deurne.

3.1.18.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt in het oosten tegen het Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel' aan. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.18.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broedvogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen broedvogelsoorten voor. Echter in het grootste deel van het zoekgebied komen lage aantallen broedvogelsoorten (<22 broedvogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve neutraal '0'.

Binnen het zoekgebied zijn grote verschillen in het aantal wintervogelsoorten. Zo zijn er veel vlakken binnen het zoekgebied waar heel weinig wintervogelsoorten

(<15 wintervogelsoorten) voorkomen en zijn er veel vlakken waar een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 wintervogelsoorten) voorkomen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '0'.

3.1.18.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 18 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Overige soorten' en negatief op 'Wintervogels'.

Tabel 36 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 18

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Winter-vogels	Overige soorten
18	0	0	0	-	0

3.1.19 *Zoekgebied 19*

Dit zoekgebied ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Waalre en Heeze-Leende.

3.1.19.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
Het zoekgebied ligt voor een groot deel in het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'. Natura 2000-gebieden zijn echter gevrijwaard van zonneparken. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.19.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels

Binnen het zoekgebied komen een bovengemiddeld aantal broedvogelsoorten (>46 broedvogelsoorten) voor. De hoge concentraties worden met name veroorzaakt door de talrijke heide- en bosgebieden binnen het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve dubbel negatief '--'.

Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal wintervogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen wintervogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 wintervogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren en libellen en in mindere mate dagvlinders. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.19.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 19 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Wintervogels' en 'Overige soorten' en dubbel negatief op 'Broedvogels'.

Tabel 37 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 19

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	19	0	0	--	-	-

3.1.20 *Zoekgebied 20*

Dit zoekgebied ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Heeze-Leende en Someren.

3.1.20.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
Het zoekgebied ligt deels in het Natura 2000-gebied 'Strabrechtse Heide & Beuven'. Natura 2000-gebieden zijn echter gevrijwaard van zonneparken. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB

Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.20.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied komen een bovengemiddeld aantal broedvogelsoorten (>46 broedvogelsoorten) voor. De hoge concentraties worden met name veroorzaakt door de talrijke heide- en bosgebieden binnen het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve dubbel negatief '--'.

Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal wintervogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen wintervogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 wintervogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren en libellen en in mindere mate dagvlinders en vaatplanten. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.20.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 20 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Wintervogels' en 'Overige soorten' en dubbel negatief op 'Broedvogels'.

Tabel 38 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 20

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	20	0	0	--	-	-

3.1.21 *Zoekgebied 21*

Dit zoekgebied ligt in het zuidoosten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Deurne.

3.1.21.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
Het zoekgebied ligt deels in het Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel'. Natura 2000-gebieden zijn echter gevrijwaard van zonneparken. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.21.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het midden van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren en mindere mate reptielen, dagvlinders en libellen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.21.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 21 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 39 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 21**

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	21	0	0	-	-	-

3.1.22 *Zoekgebied 22*

Zoekgebieden 22 ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, binnen de gemeente Valkenswaard.

3.1.22.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
Het zoekgebied ligt grotendeels in het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'. Hoewel Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken, zijn er geen mogelijke zonlocaties binnen dit zoekgebied zonder een mogelijk negatief effect realiseerbaar. Met name op de aangewezen broedvogels zijn effecten niet op voorhand uit te sluiten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve negatief '-'.

NNB
Het zoekgebied bestaat nagenoeg helemaal uit het Natuurnetwerk Brabant. Hoewel het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken, zijn er geen mogelijke zonlocaties binnen dit zoekgebied zonder een mogelijk negatief effect realiseerbaar. Externe werking, o.a. verlies van foerageergronden voor doelsoorten, is niet op voorhand uit te sluiten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve negatief '-'.

3.1.22.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Binnen het zoekgebied komen een bovengemiddeld aantal broed- en wintervogelsoorten (>46 broedvogelsoorten en >30 wintervogelsoorten) voor. De hoge concentraties worden met name veroorzaakt door water- en bosrijke omgeving van het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve dubbel negatief '--'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren, amfibieën en libellen en in mindere mate reptielen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. Te meer omdat er geen mogelijke zonlocaties binnen het zoekgebied zijn gelegen waar geen beschermde soorten zijn waargenomen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve dubbel negatief '--'.

3.1.22.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 22 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied negatief scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en dubbel negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 40 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 22**

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	22	-	-	--	--	--

3.1.23 *Zoekgebied 23*

Zoekgebieden 23 ligt in het midden van de Metropoolregio Eindhoven, binnen de gemeente Valkenswaard.

3.1.23.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt in het oosten tegen het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' aan. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.23.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broed- en wintervogels aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve neutraal '0'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn de eekhoorn en de bever waargenomen. Daarnaast komt de Kartuizer anjer ook in het gebied voor. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.23.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 23 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en negatief op 'Overige soorten'.

Tabel 41 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 23

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	23	0	0	0	0	-

3.1.24 *Zoekgebied 24*

Dit zoekgebied ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Heeze-Leende.

3.1.24.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
Het zoekgebied ligt deels in het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'. Natura 2000-gebieden zijn echter gevrijwaard van zonneparken. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.24.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broed- en wintervogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen een minder dan gemiddeld aantal broed- en wintervogelsoorten (22-46 broedvogelsoorten en 15-30 wintervogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve neutraal '0'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren, libellen, amfibieën en reptielen en mindere mate vaatplanten. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.24.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 24 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Wintervogels' en negatief op 'Overige soorten'.

Tabel 42 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 24

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten

24	0	0	0	0	-

3.1.25 *Zoekgebied 25*

Zoekgebied 25 ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Someren.

3.1.25.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 600m van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven'. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.25.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broedvogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen broedvogelsoorten voor, met name in het zuidelijk deel. Echter in het grootste deel van het zoekgebied komen lage aantallen broedvogelsoorten (<22 broedvogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve neutraal '0'.

Binnen het zoekgebied zijn grote verschillen in het aantal wintervogelsoorten. Zo zijn er veel vlakken binnen het zoekgebied waar heel weinig wintervogelsoorten (<15 wintervogelsoorten) voorkomen en zijn er veel vlakken waar een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 wintervogelsoorten) of zelfs bovengemiddeld aantal wintervogelsoorten (>30 wintervogelsoorten) voorkomen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn nagenoeg geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '0'.

3.1.25.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 25 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Overige soorten' en negatief op 'Wintervogels'.

Tabel 43 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 25

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Winter-vogels	Overige soorten
25	0	0	0	-	0

3.1.26 *Zoekgebied 26*

Zoekgebied 26 ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Someren en Asten.

3.1.26.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
Het zoekgebied ligt deels in het Natura 2000-gebied 'Groote Peel'. Natura 2000-gebieden zijn echter gevrijwaard van zonneparken. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.26.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het oosten van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. Dit vanwege de ligging van het natuurgebied 'De Groote Peel'. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren en mindere mate reptielen, amfibieën en dagvlinders. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.26.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 26 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 44 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 26

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	26	0	0	-	-	-

3.1.27 *Zoekgebied 27*

Zoekgebied 27 ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Heeze-Leende en Valkenswaard.

3.1.27.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
Het zoekgebied ligt deels in het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'. Natura 2000-gebieden zijn echter gevrijwaard van zonneparken. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het zoekgebied bestaat nagenoeg helemaal uit het Natuurnetwerk Brabant. Hoewel het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken, zijn er geen mogelijke zonlocaties binnen dit zoekgebied zonder een mogelijk negatief effect realiseerbaar. Externe werking, o.a. verlies van foerageergronden voor doelsoorten, is niet op voorhand uit te sluiten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve negatief '-'.

3.1.27.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied komen een bovengemiddeld aantal broedvogelsoorten (>46 broedvogelsoorten) voor. De hoge concentraties worden met name veroorzaakt door de talrijke heide- en bosgebieden binnen het zoekgebied. De score van dit

zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve dubbel negatief '--'.

Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal wintervogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen wintervogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 wintervogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren en libellen en in mindere mate dagvlinders. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.27.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 27 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en negatief op 'Natuurnetwerk', 'Wintervogels' en 'Overige soorten' en dubbel negatief op 'Broedvogels'.

Tabel 45 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 27

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
27	0	-	--	-	-

3.1.28 *Zoekgebied 28*

Zoekgebied 28 ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Heeze-Leende en Cranendonck..

3.1.28.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 1,4km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven'. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op

NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.28.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn grote verschillen in het aantal broedvogelsoorten. Zo zijn er veel vlakken binnen het zoekgebied waar heel weinig broedvogelsoorten (<22 broedvogelsoorten) voorkomen en zijn er veel vlakken waar een gemiddeld aantal broedvogelsoorten (22-46 broedvogelsoorten) of zelfs bovengemiddeld aantal broedvogelsoorten (>46 broedvogelsoorten) voorkomen. De hoge(re) concentraties worden met name veroorzaakt door het natuurgebied 'Pan', gelegen ten noordoosten van het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve negatief '-'.

Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig wintervogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen wintervogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen lage aantallen wintervogelsoorten (<15 wintervogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve neutraal '0'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft de levendbarende hagedis, smalle raai, spits havikskruid en drijvende waterweegbree. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.28.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 28 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en 'Wintervogels' en negatief op 'Broedvogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 46 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 28

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	28	0	0	-	0	-

3.1.29 *Zoekgebied 29*

Dit zoekgebied ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Valkenswaard.

3.1.29.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt in het oosten tegen het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' aan. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.29.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het oosten van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. Dit vanwege de ligging van het natuurgebied 'Koolblieks ven'. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren en libellen en in mindere mate reptielen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.29.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 29 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 47 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 29

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	29	0	0	-	-	-

3.1.30 *Zoekgebied 30*

Zoekgebied 30 ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeenten Valkenswaard en Heeze-Leende.

3.1.30.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
Het zoekgebied ligt deels in het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'. Natura 2000-gebieden zijn echter gevrijwaard van zonneparken. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.30.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het oosten van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. Dit vanwege de ligging van het natuurgebieden 'Leenderbos' en 'Groote Heide'. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren, reptielen en libellen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.30.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 30 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 48 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 30

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	30	0	0	-	-	-

3.1.31 *Zoekgebied 31*

Dit zoekgebied ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Valkenswaard.

3.1.31.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
Het zoekgebied ligt deels in het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'. Natura 2000-gebieden zijn echter gevrijwaard van zonneparken. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.31.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn grote verschillen in het aantal broedvogelsoorten. Zo zijn er veel vlakken binnen het zoekgebied waar heel weinig broedvogelsoorten (<22 broedvogelsoorten) voorkomen en zijn er veel vlakken waar een gemiddeld aantal broedvogelsoorten (22-46 broedvogelsoorten) of zelfs bovengemiddeld aantal broedvogelsoorten (>46 broedvogelsoorten) voorkomen. De hoge(re) concentraties worden met name veroorzaakt door het natuurgebied 'Horsten', gelegen in het zuiden van het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve negatief '-'.

Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig wintervogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen wintervogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen lage aantallen wintervogelsoorten (<15 wintervogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve neutraal '0'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren, amfibieën en libellen en in mindere mate reptielen en dagvlinders. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.31.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 31 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en 'Wintervogels' en negatief op 'Broedvogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 49 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 31

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Winter-vogels	Overige soorten
31	0	0	-	0	-

3.1.32 *Zoekgebied 32*

Zoekgebied 32 ligt in het zuiden van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Cranendonck.

3.1.32.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
Het zoekgebied ligt deels in het Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven'. Natura 2000-gebieden zijn echter gevrijwaard van zonneparken. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.32.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het oosten van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. Dit vanwege de heide- en bosgebieden aldaar. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn nagenoeg geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '0'.

3.1.32.3 *Conclusie*

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 32 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en 'Overige soorten' en negatief op 'Broedvogels' en 'Wintervogels'.

Tabel 50 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 32**

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	32	0	0	-	-	0

3.1.33 *Zoekgebied 33*

Dit zoekgebied ligt in het zuidwesten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Bergeijk.

3.1.33.1 *Effecten op beschermde gebieden*

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt in het westen en zuiden tegen het Natura 2000-gebied 'Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden, de Zegge en de Ronde Put' aan. Binnen het zoekgebied zijn voldoende mogelijkheden waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.33.2 *Effecten op beschermde soorten*

Vogels
Binnen het zoekgebied komen een bovengemiddeld aantal broedvogelsoorten (>46 broedvogelsoorten) voor. De hoge concentraties worden met name veroorzaakt door de talrijke heide- en bosgebieden binnen het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve dubbel negatief '--'.

Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal wintervogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen wintervogelsoorten voor. Echter in het overgrote deel van het zoekgebied komen een gemiddeld aantal

wintervogelsoorten (15-30 wintervogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk reptielen, grondgebonden zoogdieren en dagvlinders en in mindere mate amfibieën en libellen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.33.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 33 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Wintervogels' en 'Overige soorten' en dubbel negatief op 'Broedvogels'.

Tabel 51 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 33

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
33	0	0	--	-	-

3.1.34 *Zoekgebied 34*

Dit zoekgebied ligt in het zuidwesten van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Bladel.

3.1.34.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 1,5km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.34.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels

Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het zuiden van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor dan in het noorden van het zoekgebied. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren en mindere mate reptielen, libellen en vaatplanten. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief '-'.

3.1.34.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 34 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000' en 'Natuurnetwerk' en negatief op 'Broedvogels', 'Wintervogels' en 'Overige soorten'.

Tabel 52 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 34

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
34	0	0	-	-	-

3.1.35 *Zoekgebied 35*

Zoekgebied 35 ligt in het zuidwesten van de Metropoolregio Eindhoven, binnen de gemeente Reusel-De Mierden.

3.1.35.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op meer dan 3,5km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.35.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels

Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het midden van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels en wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve neutraal '0'.

3.1.35.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 35 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk' en 'Overige soorten' en negatief op 'Broedvogels' en 'Wintervogels'.

Tabel 53 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 35

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	35	0	0	-	-	0

3.1.36 *Zoekgebied 36*

Zoekgebied 36 ligt in het westen van de Metropoolregio Eindhoven, in de gemeente Eersel.

3.1.36.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op circa 3km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal '0'.

3.1.36.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels

Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broedvogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen broedvogelsoorten voor. Echter in het grootste deel van het zoekgebied komen lage aantallen broedvogelsoorten (<22 broedvogelsoorten) voor. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels is derhalve neutraal '0'.

Binnen het zoekgebied zijn grote verschillen in het aantal wintervogelsoorten. Zo zijn er veel vlakken binnen het zoekgebied waar heel weinig wintervogelsoorten (<15 wintervogelsoorten) voorkomen en zijn er veel vlakken waar een gemiddeld aantal wintervogelsoorten (15-30 wintervogelsoorten) of zelfs bovengemiddeld aantal wintervogelsoorten (>30 wintervogelsoorten) voorkomen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve negatief '-'.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve neutraal '0'.

3.1.36.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 36 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria 'Natura 2000', 'Natuurnetwerk', 'Broedvogels' en 'Overige soorten' en negatief op 'Wintervogels'.

Tabel 54 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 36

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Winter-vogels	Overige soorten
36	0	0	0	-	0

3.1.37 *Zoekgebied 37*

Zoekgebieden 37 ligt in het noordoosten van de Metropoolregio Eindhoven, binnen de gemeente Oirschot.

3.1.37.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op circa 2,5km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gelet op de afstand zijn effecten niet op voorhand te verwachten. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal '0'.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen

het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal ‘0’.

3.1.37.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn over het algemeen weinig broed- en wintervogels aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium wintervogels is derhalve neutraal ‘0’.

Overige beschermde soorten
Binnen de mogelijke zonlocaties zijn nagenoeg geen beschermde soorten waargenomen. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is gering. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief ‘0’.

3.1.37.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 37 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria ‘Natura 2000’, ‘Natuurnetwerk’, ‘Broedvogels’, ‘Wintervogels’ en ‘Overige soorten’.

Tabel 55 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 37

Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
37	0	0	0	0	0

3.1.38 *Zoekgebied 38*

Dit zoekgebied ligt door heel de Metropoolregio Eindhoven. Dit is een zoekgebied wat zich concentreert langs de rijkswegen.

3.1.38.1 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000
De Natura 2000-gebieden zijn gevrijwaard van zonneparken. Het zoekgebied ligt op sommige locaties tegen Natura 2000-gebieden aan. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op Natura 2000-gebieden. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natura 2000 is derhalve neutraal ‘0’.

NNB
Het Natuurnetwerkwerk Brabant is gevrijwaard van zonneparken. Wel grenzen de mogelijke zonlocaties aan delen van het NNB. Zonneparken in de buurt van deze gebieden hebben mogelijk externe effecten. Echter is er voldoende ruimte binnen het zoekgebied waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden zonder effect op

NNB. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium Natuurnetwerk is derhalve neutraal ‘0’.

3.1.38.2 Effecten op beschermde soorten

Vogels
Binnen het zoekgebied zijn een gemiddeld aantal broed- en wintervogels aanwezig. In het sommige delen van het zoekgebied komen hogere aantallen broed- en wintervogelsoorten voor en in andere delen lagere aantallen. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium broedvogels én wintervogels is derhalve negatief ‘-’.

Overige beschermde soorten
Binnen het zoekgebied zijn meerdere beschermde soorten waargenomen. Dit betreft voornamelijk grondgebonden zoogdieren en mindere mate overige beschermde soorten. De kans op het overtreden van verbodsbepalingen bij realisatie van een zonnepark binnen dit zoekgebied is aanwezig. De score van dit zoekgebied op het beoordelingscriterium overige soorten is derhalve negatief ‘-’.

3.1.38.3 Conclusie

In onderstaande tabel is de conclusie van zoekgebied 38 weergegeven. Hieruit blijkt dat het zoekgebied neutraal scoort op de beoordelingscriteria ‘Natura 2000’ en ‘Natuurnetwerk’ en negatief op ‘Broedvogels’, ‘Wintervogels’ en ‘Overige soorten’.

Tabel 56 Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie zoekgebied 38

	Zoekgebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
	38	0	0	-	-	-

Hoofdstuk 4 Beoordeling alternatieven

In onderstaande subparagrafen zijn de alternatieven beoordeeld. Doordat de alternatieven zijn opgebouwd uit de diverse zoekgebieden heeft de beoordeling grotendeels al plaatsgevonden. Echter kan het voorkomen dat, in tegenstelling de beoordeling aldaar, de potentie van de zoekgebieden niet volledig benut wordt. Hierdoor kan het voorkomen dat de beoordeling van het gehele zoekgebied afwijkt van de beoordeling van het zoekgebied in het alternatief. Indien dit aan de orde is wordt dit toegelicht. Zoekgebieden waar de beoordeling niet verandert wordt de beoordeling een-op-een overgenomen zonder extra toelichting.

4.1 Alternatief Energielandschappen

Het alternatief energielandschappen bestaat uit 13 zoekgebieden waar één of meerdere mogelijke windparklocaties zijn gesitueerd (in totaal 21 windparklocaties) en 13 zoekgebieden met mogelijke zonlocaties. Eerst wordt de tabel windenergie weergegeven gevolgd door de tabel zonne-energie.

Tabel 57 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie alternatief Energielandschappen**

Zoek-gebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
1*	0	-	-	-	--
2	0	-	-	-	--
7	0	-	-	-	--
17*	-	-	--	-	--
18	-	0	-	-	0
20	-	-	-	-	--
21	--	--	-	--	--
24	-	-	-	-	--
25	-	0	--	--	0
26	-	0	-	--	0
29	0	-	-	-	--
31	-	0	-	--	--
33*	-	-	--	--	--
Totaal	-**	-**	--	--	--

* Hoewel windparklocatie 1-1 (zoekgebied 1), windparklocatie 17-1 (zoekgebied 17) en windparklocatie K50b (zoekgebied 33) niet terugkomen in dit alternatief heeft dit geen andere beoordeling van het zoekgebied tot gevolg.

** Bij één afwijkende beoordeling wordt deze niet als worst-case overgenomen.

Tabel 58 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie alternatief Energielandschappen**

Zoek-gebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
1*	0	0	0	0	-
2	0	0	0	-	0
7	0	0	-	-	-

17*	0	0	-	-	-
18	0	0	0	-	0
20	0	0	--	-	-
21*	0	0	-	-	-
24*	0	0	0	0	-
25	0	0	0	-	0
26	0	0	-	-	-
29	0	0	-	-	-
31*	0	0	-	0	-
33*	0	0	--	-	-
Totaal	0	0	--	-	-

* Het aantal mogelijke zonlocaties bij deze zoekgebieden is fors beperkt. Echter leidt dit niet tot een andere beoordeling. De overige zoekgebieden bevatten (nagenoeg) hetzelfde aantal mogelijke zonlocaties.

Conclusie

Zowel het windenergiedeel als het zonne-energiedeel van het alternatief Energielandschappen bevat zoekgebieden die minder geschikt zijn en zoekgebieden die wel goed scoren op het thema ecologie. Indien alle mogelijke locaties van dit alternatief worden ingevuld met zon en wind kan dit grote effecten hebben op instandhoudingsdoelstellingen van met name Natura 2000-gebieden. Met name de invulling van zoekgebied 17, 18, 20, 21, 24, 25 en 26 kan zorgen voor een verlies aan foerageergebied en een sterk verhoogde kans op aanvaringen met windturbines. De Natura 2000-gebieden 'Groote Peel' en 'Deurnsche Peel & Mariapeel' worden bij volledige invulling van dit alternatief omringd door zonnevelden en windturbines, met alle gevolgen van dien. De cumulatie van effecten wind en zon spelen hierbij nadrukkelijk ook een rol.

4.2 Alternatief Spreiding

Het alternatief energielandschappen bestaat uit 15 zoekgebieden waar één mogelijke windparklocatie is gesitueerd en 22 zoekgebieden met mogelijke zonlocaties. Eerst wordt de tabel windenergie weergegeven gevolgd door de tabel zonne-energie.

Tabel 59 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie alternatief Spreiding**

Zoek-gebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
1*	0	-	-	-	--
2	0	-	-	-	--
4	0	0	-	-	0
7**	0	-	-	--**	--
13	0	--	-	-	--
15	-	--	--	--	--
17*	-	-	--	-	--
18	-	0	-	-	0
19*	-	-	--	--	--
20*	-	-	-	-	--
21	--	--	-	--	--

24	-	-	-	-	--
25	-	0	--	--	0
29**	0	-	--**	--**	--
33**	0**	-	--	--	--
Totaal	-***	--	--	--	--

* Hoewel windparklocatie 1-2 (zoekgebied 1), windparklocaties 17-2 en 17-3 (zoekgebied 17), windparklocaties 19-2 t/m 19-5 (zoekgebied 19) en windparklocaties 20-1 en 20-2 (zoekgebied 20) niet terugkomen in dit alternatief heeft dit geen andere beoordeling van het zoekgebied tot gevolg.
** Afwijkende score t.o.v. de totaalscore zoekgebied (0). Voor zoekgebied 7 en 29 uit bovenstaande tabel betekent dit een slechtere score vanwege een hogere dichtheid vogels bij de mogelijke windparklocatie uit het alternatief. Voor zoekgebied 33 uit bovenstaande tabel betekent dit een betere score vanwege een grotere afstand tot N2000 in vergelijking met andere windparklocaties uit het zoekgebied die niet zijn opgenomen in dit alternatief.
*** Bij één afwijkende beoordeling wordt deze niet als worst-case overgenomen.

Tabel 60 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie alternatief Spreiding**

Zoek-gebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
1**	0	0	0	-**	-
3	0	0	-	-	-
4	0	0	0	-	0
6*	0	0	-	-	0
9	0	0	-	0	-
11	0	0	0	0	-
12*	0	0	0	-	0
13*	0	0	0	0	-
14	-	-	--	-	--
15	-	0	-	-	-
16*	0	0	0	0	0
17**	0	0	0**	0**	-
19	0	0	--	-	-
21*	0	0	-	-	-
23*	0	0	0	0	-
24*	0	0	0	0	-
31*	0	0	-	0	-
32**	0	0	0**	0**	0
33*	0	0	--	-	-
35*	0	0	-	-	0
36**	0	0	0	0**	0
38*	0	0	-	-	-
Totaal	-	0***	--	-	-***

* Het aantal mogelijke zonlocaties bij deze zoekgebieden is fors beperkt. Echter leidt dit niet tot een andere beoordeling. De overige zoekgebieden bevatten (nagenoeg) hetzelfde aantal mogelijke zonlocaties.
** Afwijkende score t.o.v. de totaalscore zoekgebied (Hoofdstuk 3). Voor zoekgebied 1 uit bovenstaande tabel betekent dit een slechtere score vanwege een hoge dichtheid wintervogels bij mogelijke zonlocaties uit het alternatief. Voor zoekgebied 17, 27, 32 en 36 uit bovenstaande tabel betekent dit een betere score vanwege een lage dichtheid beschermde soorten bij de (beperkte) mogelijke zonlocaties uit het alternatief.
*** Bij één afwijkende beoordeling wordt deze niet als worst-case overgenomen.

Conclusie

Zowel het windenergiedeel als het zonne-energiedeel van het alternatief Spreiding bevat zoekgebieden die minder geschikt zijn en zoekgebieden die wel goed scoren op het thema ecologie. Indien een aantal hoogrisico locaties (ecologie) afvallen heeft dit aannemelijk positief effect op de totaalscore van dit alternatief. Cumulatie van effecten zon en wind zijn voor dit alternatief niet concreet te duiden.

4.3 Alternatief Netinpassing

Het alternatief netinpassing bestaat uit 5 zoekgebieden waar één mogelijke windparklocatie is gesitueerd en 16 zoekgebieden met mogelijke zonlocaties. Eerst wordt de tabel windenergie weergegeven gevolgd door de tabel zonne-energie.

Tabel 61 **Conclusie ecologie; Deel A Windenergie alternatief Netinpassing**

Zoek-gebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
1*	0	-	-	-	--
13	0	--	-	-	--
15	-	--	--	--	--
19*	-	-	--	--	--
24	-	-	-	-	--
Totaal	-	--	--	--	--

* Hoewel windparklocatie 1-1 (zoekgebied 1) en windparklocaties 19-2 t/m 19-5 (zoekgebied 19) niet terugkomen in dit alternatief heeft dit geen andere beoordeling van het zoekgebied tot gevolg.

Tabel 62 **Conclusie ecologie; Deel B Zonne-energie alternatief Netinpassing**

Zoek-gebied	Natura 2000	Natuur-netwerk	Broedvo-gels	Wintervo-gels	Overige soorten
1*	0	0	0	0	-
3*	0	0	-	-	-
9**	0	0	0**	0	0**
11*	0	0	0	0	-
13	0	0	0	0	-
15*	-	0	-	-	-
16	0	0	0	0	0
19*	0	0	--	-	-
20**	0	0	-**	-	0**
24*	0	0	0	0	-
25*	0	0	0	-	0
28	0	0	-	0	-
32	0	0	-	-	0
34*	0	0	-	-	-
36*	0	0	0	-	0
38*	0	0	-	-	-
Totaal	0***	0	-***	-	-

* Het aantal mogelijke zonlocaties bij deze zoekgebieden is fors beperkt. Echter leidt dit niet tot een andere beoordeling. De overige zoekgebieden bevatten (nagenoeg) hetzelfde aantal mogelijke zonlocaties.

** Afwijkende score t.o.v. de totaalscore zoekgebied (Hoofdstuk 3). Voor zoekgebied 9 en 20 uit bovenstaande tabel betekent dit een betere score vanwege een lage dichtheid beschermde soorten bij de (beperkte) mogelijke zonlocaties uit het alternatief.
*** Bij één afwijkende beoordeling wordt deze niet als worst-case overgenomen.

Conclusie

Zowel het windenergiedeel als het zonne-energiedeel van het alternatief Netinpassing bevat zoekgebieden die minder geschikt zijn en zoekgebieden die wel goed scoren op het thema ecologie. Indien een aantal hoogrisico locaties (ecologie) afvallen heeft dit aannemelijk positief effect op de totaalscore van dit alternatief. Cumulatie van effecten zon en wind zijn voor dit alternatief niet concreet te duiden.

Hoofdstuk 5 Literatuur

Alonso, J.C. & Alonso, J.A. 1992. Daily activity and intake rate patterns of wintering Common Cranes Grus grus. Ardea 80: 343-351.

Busse, P., 2016. Some aspect of the occurrence and behaviour of the crane Grus grus in Poland in light of pre-investment wind-farm monitoring. Ring 38: 3-23.

Drachmann, J., S. Waagner & H. Haaning Nielsen, 2020. Klim Vindmollepark Monitering af fuglekollisioner. Vattenfall Vindkraft A/S.

Hötker, H, 2006. The impact of repowering of wind farms on birds and bats. Bergenhusen, Oktober 2006.

Hötker, H., K.-M. Thomsen & H. Köster, 2006. Impacts on biodiversity of exploitation of renewable energy sources: the example of birds and bats. Facts, gaps in knowledge, demands for further research, and ornithological guidelines for the development of renewable energy exploitation. Michael-Otto-Institut im NABU, Bergenhusen.

Langgemach, T. & T. Dürr, 2015. Informationen über Einflüsse der Windenergienutzung auf Vögel. Stand 16. Dezember 2015, Aktualisierungen auβer Fundzahlen hervorgehoben. Landesambt für Umwelt Brandenburg. Staatliche Vogelschutzwarte, Buckow.

LWVT/SOVON, 2002. Vogeltrek over Nederland 1976-1993. Schuyt & Co, Haarlem.

Nolet, B.A., J.M. Baveco & H. Kuipers, 2009. Evaluatie opvangbeleid 2005-2008 overwinterende ganzen en smienten. Deelrapport 2. Een model-berekening van de capaciteit van opvanggebieden voor overwinterende ganzen en smienten. Alterra rapport 1840. Alterra, Wageningen.

Pearce Higgins, J.W., L. Stephen, A. Douse & R.H.W. Langston, 2012. Greater impacts of wind farms on bird populations during construction than subsequent operation: results of a multi site and multi species analysis. Journal of Applied Ecology 49(2): 386 394.

Reichenbach, M., 2003. Auswirkungen von Windenergieanlagen auf Vögel - Ausmaß und planerische Bewältigung. Technische Universität Berlin, Berlin.

Rydell, J., H. Engström, A. Hedenström, J. Kyed Larsen, J. Pettersson & M. Green, 2012. The effect of wind power on birds and bats A synthesis. Swedish Environmental Protection Agency, Stockholm.

Steinborn, H. & P. Steinmann, 2014. 13 Jahre später wie entwickeln sich die Wiesenvogelbestände im Windpark Hinrichsfehn? ARSU GmbH, Oldenburg.

Steinborn, H., M. Reichenbach & H. Timmerman, 2011. Windkraft Vögel Lebensräume. Ergebnisse einer siebenjährigen Studie zum Einfluss von Windkraftanlagen und Habitatparametern auf Wiesenvögel. ARSU Gmbh

Winkelman, J.E., F.H. Kistenkas & M.J. Epe, 2008. Ecologische en natuurbeschermingsrechtelijke aspecten van windturbines op land. Alterra rapport 1780. Alterra, Wageningen.

Bosch & van Rijn
experts in duurzame energie

Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
www.boschenvanrijn.nl

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

Metropoolregio Eindhoven
RES Regionale Energie Strategie

5. Netinfrastructuur

Bijlage 5.1 Netimpactrapportage RES 1.0

Netimpactrapportage RES 1.0

Metropoolregio Eindhoven

Enexis Netbeheer
TenneT
Netbeheer Nederland

Januari 2020

Samenvatting

Samenvatting
Realisatie RES, systeemefficiëntie en gezamenlijk uitvoeringsprogramma

RES als input voor het Investeringsplan Enexis

De RES-regio zet de stap van concept-RES naar RES 1.0. Op basis van de aangeleverde gegevens heeft Enexis Netbeheer (hierna: Enexis) de impact van de plannen op de energie-infrastructuur bepaald. Om een juiste inschatting van de netimpact te maken hebben we gebruik gemaakt van een integrale doorrekening, waarbij ook rekening is gehouden met de toekomstige ontwikkelingen in andere sectoren. Er is in beeld gebracht waar knelpunten ontstaan en welke netinvesteringen nodig zijn om de RES 1.0 ambities te realiseren.

De RES 1.0 geeft richting aan het Investeringsplan van Enexis, dat 2-jaarlijks wordt herijkt. Tussentijdse aanpassingen, al dan niet voortkomend uit ontwikkelingen in de markt, kunnen impact hebben op de haalbaarheid van de RES. Ontwikkelingen uit de markt betreft ook de aanvragen die niet vergunningplichtig zijn en toch door Enexis in behandeling moeten worden genomen.

Systeemefficiëntie voor een uitvoerbare en betaalbare RES

De totale maatschappelijke kosten, het ruimtebeslag en de benodigde tijd in de uitvoering is fors. Door in te zetten op systeemefficiëntie zijn besparingen mogelijk. Daarom geven we, naast de analyseresultaten, ook adviezen over het verhogen van de systeemefficiëntie.

Met de adviezen ten aanzien van de systeemefficiëntie kan een RES-regio sturen op keuzes die bijdragen aan een uitvoerbare en betaalbare RES.

Een gezamenlijk uitvoeringsprogramma voor de realisatie van de RES

Een uitvoerbare RES vraagt ook om het programmeren van plannen in de tijd. Uitbreiding van de energie-infrastructuur kent langere doorlooptijden dan de ontwikkeling van duurzame opwek. Starten met de realisatie van duurzame opwek waar netcapaciteit beschikbaar is, is sterk aan te bevelen.

Start daarom tijdig met benodigde planprocedures voor de energie-infrastructuur en onderzoek hoe planprocedures versneld kunnen worden. Samenwerken in gebiedsprocessen en het erkennen van wederzijdse belangen, kunnen tot een beter, sneller en gedragen planproces leiden.

Samenvatting
Netimpact

Netimpact van de RES 1.0

- Er zijn op dit moment 2 knelpunten. Op 9 stations worden knelpunten verwacht, 7 daarvan ontstaan al in 2025 of eerder en 2 na 2025.
- De knelpunten zijn een gevolg van beperkte capaciteit op de HS/MS-stations van Enexis en/of op het hoogspanningsnet van TenneT.

Netimpact voor Enexis

Onderdeel van de oplossing voor de 11 knelpunten zijn 5 stationsuitbreidingen voor Enexis. Daarnaast zijn op alle 11 stations investeringen van TenneT benodigd voor uitbreiding van het hoogspanningsnet.

5 HS/MS-stations moeten worden uitgebreid door Enexis (*waarvan 2 gepland). Voor deze stations geldt dat de beschikbare capaciteit op het net van Enexis pas benut kan worden na uitbreiding van het hoogspanningsnet van TenneT.

2 nieuwe HS/MS-stations moeten worden gerealiseerd, in aanvulling op de investeringen in de 11 bestaande stations. Het gaat hier over een nieuw station in de omgeving Hapert en in het gebied tussen de regio's Hart van Brabant, Noordoost Brabant en Metropoolregio Eindhoven.

De totale impact op tijd, ruimte en kosten op basis van benodigde uitbreidingen en nieuwe stations voor Enexis is hieronder weergegeven.

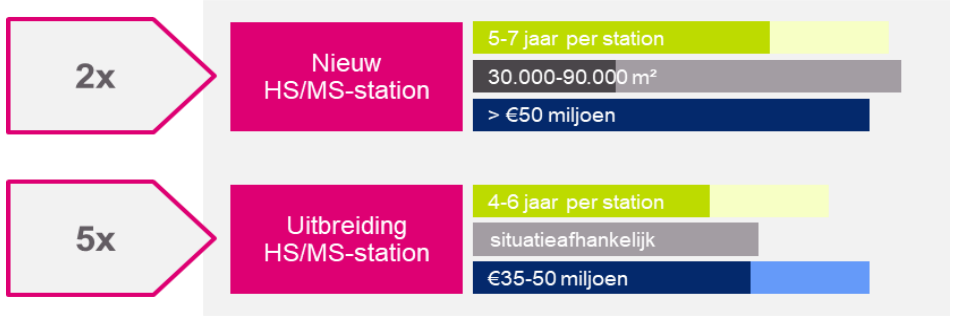

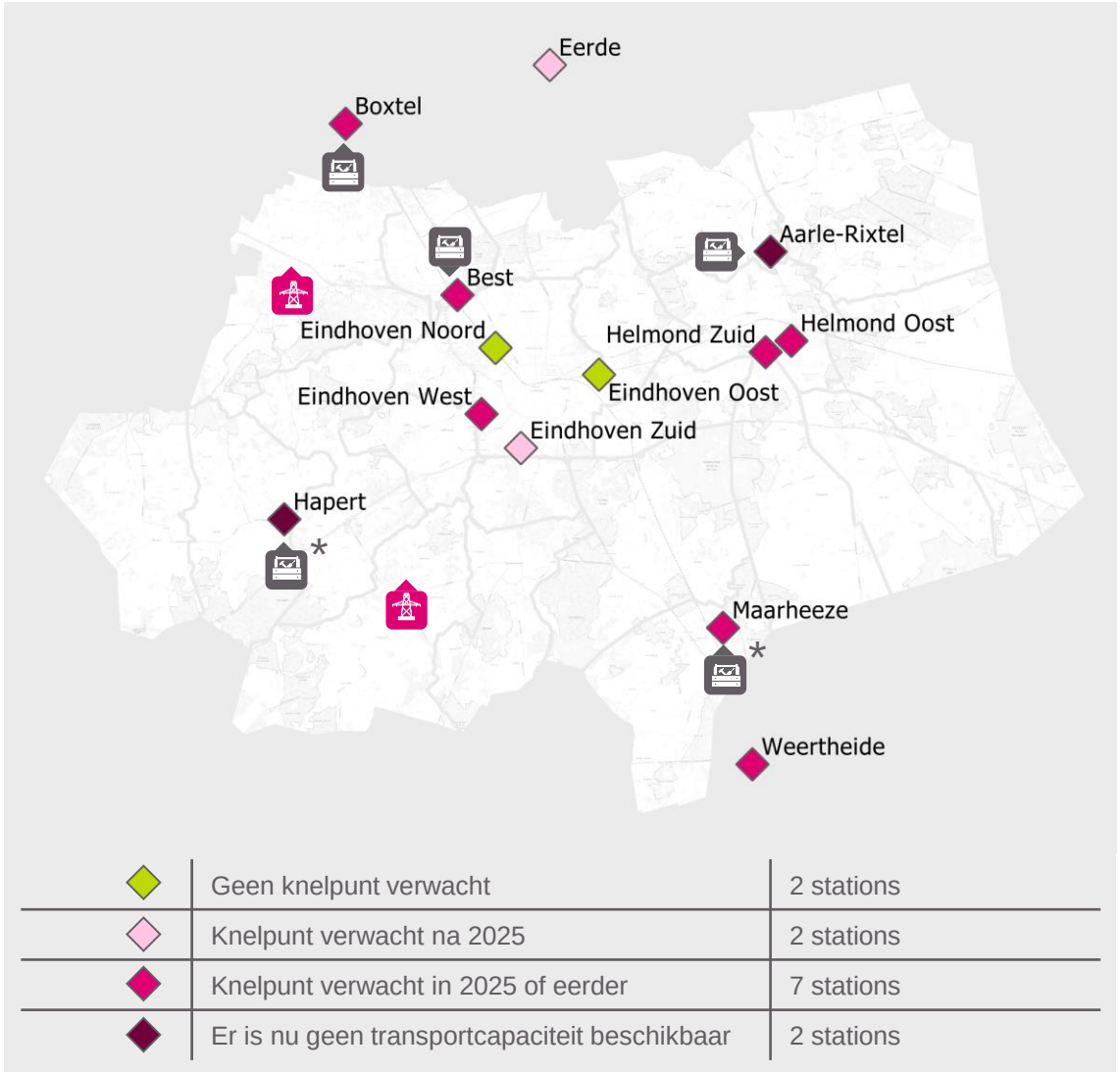

◆	Geen knelpunt verwacht	2 stations
◆	Knelpunt verwacht na 2025	2 stations
◆	Knelpunt verwacht in 2025 of eerder	7 stations
◆	Er is nu geen transportcapaciteit beschikbaar	2 stations

Samenvatting
Conclusies en aanbevelingen netimpact Enexis en TenneT

Conclusies op netimpact Enexis

- **Uitbreiding van 5 stations noodzakelijk.** De uitbreidingen van de stations Hapert en Maarheeze zijn al gepland aan Enexis-zijde .
- **Realisatie van 2 nieuwe stations noodzakelijk.**
  - *Omgeving Hapert Zuid/Zuid-oost:* Er is een groot knelpunt op station Hapert. In deze omgeving moet daarom gekeken worden naar de realisatie van een nieuw station. Hiervoor zijn nog geen concrete plannen of afspraken, het is daarom onzeker of dit vóór 2030 gerealiseerd kan worden.
  - *Het gebied tussen de regio's HvB, NOB en MRE:* omdat de capaciteit in het gebied tussen Hart van Brabant, Noordoost Brabant en Metropoolregio Eindhoven beperkt is, moet gekeken worden naar de realisatie van een nieuw station. Dit station kan ook station Hapert ontlasten. Hiervoor zijn nog geen concrete plannen of afspraken, het is daarom onzeker of dit vóór 2030 gerealiseerd kan worden.
- **Grote stijging Zon op land**
  RES 1.0 heeft een grote stijging Zon op land ten opzichte van de Concept-RES en een daling van wind. Dit zorgt voor een grotere impact op het elektriciteitsnet. Voor zon is er een hoger aansluitvermogen nodig voor dezelfde hoeveelheid energie.

Aanbevelingen op netimpact Enexis

- **Het bouwen van een nieuw station is een langdurig proces.**
  Men dient rekening te houden met het vergunningenproces vanuit een gemeente. Advies van de netbeheerders aan overheden is om het bestemmen en vergunnen van de initiatieven gelijk op te laten lopen met de realisatie van de daarvoor benodigde infrastructuur. Daarnaast is afstemming tussen de grensregio's met betrekking tot nieuw te realiseren stations aanbevolen.
- **Clustering van projecten.** Door clustering van projecten, zijn deze van voldoende omvang om direct aangesloten te kunnen worden op een HS/MS-station. Dit schept bovendien meer ruimte op de onderliggende netten.

Conclusies en aanbevelingen op netimpact TenneT

- **Uitbreiding hoogspanningsnet noodzakelijk voor RES-realisatie.**
  Voor 11 stations geldt dat er op dit moment onvoldoende teruglevercapaciteit beschikbaar is om het RES-bod te faciliteren. Op het station Aarle-Rixtel is er nu een knelpunt en op stations Best, Boxtel, Eindhoven West, Hapert, Helmond Oost, Helmond Zuid, Maarheeze en Weertheide levert dit op korte termijn een knelpunt op (in 2025 of eerder).

  Het 150 kV-net in Noord-Brabant wordt met huidige inzichten opgesplitst in vijf zogenoemde pockets. Dit zijn relatief kleine deelnetten met ieder een aansluiting op het 380 kV-net, zodat opgewekte stroom in de RES regio die niet in dezelfde regio wordt gebruikt direct kan worden afgevoerd naar en via het 380 kV-net.
- **Netvisie TenneT en Enexis als input voor programmering RES.**
  Welke stations op welk moment meer teruglevercapaciteit beschikbaar krijgen moet nog verder uitgewerkt worden in de toekomstige netvisie van TenneT en Enexis voor Noord-Brabant. De RES is input voor deze netvisie, en de netvisie wordt vervolgens opgenomen in het Investeringsplan van TenneT. Doordat de netvisie nog niet uitgewerkt is, is het nog onzeker of het RES-bod vóór 2030 door TenneT kan worden gefaciliteerd. De tijdslijn en planning die volgt uit de netvisie zijn daarom essentieel voor de programmering van de RES.

Samenvatting
Systeemefficiëntie aanbevelingen

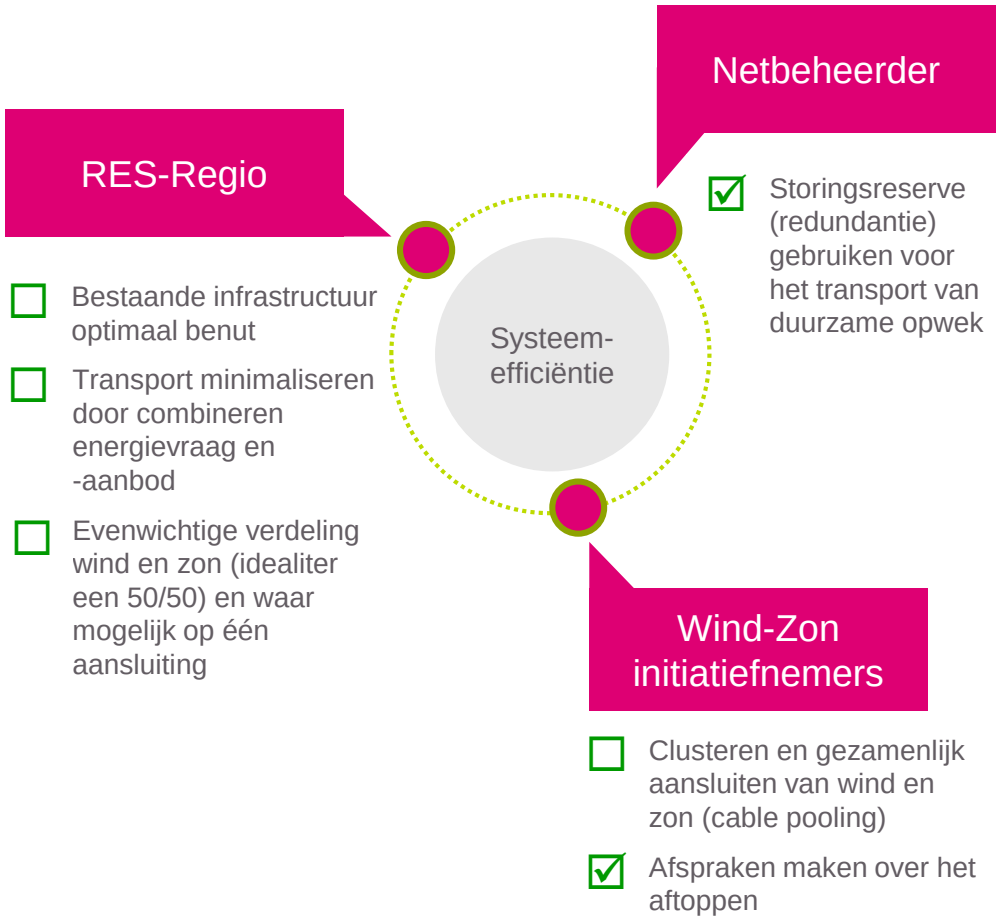

Door in te zetten op systeemefficiëntie zijn besparingen mogelijk. De belangrijkste aanbevelingen voor de RES-regio zijn:

Bestaande infrastructuur optimaal benut

- In de Metropoolregio Eindhoven kan gekeken worden naar het programmeren van zoekgebieden rondom stations Eindhoven Noord en Eindhoven Oost en op de lange termijn naar stations Aarle-Rixtel, Best en Eindhoven Zuid. Hier is vanuit Enexis nog ruimte beschikbaar voor duurzame opwek.

Transport minimaliseren door combineren energievraag en -aanbod

- Op stations Eindhoven Noord, Eindhoven Oost, Eindhoven West, Eindhoven Zuid, Eerde en Helmond Zuid is de (toekomstige) energievraag dominant, op Hapert en Maarheeze is het energieaanbod dominant. Vraag en aanbod bij elkaar brengen zorgt voor een evenwichtigere verdeling.

Evenwichtige verdeling wind en zon

- Wind heeft meer vollasturen, en daardoor een lager aansluitvermogen voor dezelfde hoeveelheid energie. In Metropoolregio Eindhoven zien we op de meeste stations overwegend zon, hier is nog winst te behalen. De totale verhouding zon/wind in de regio is 87/13 (op basis van opgesteld vermogen), een optimale verhouding van wind en zon ligt rond de 50/50.

Clusteren en gezamenlijk aansluiten van wind en zon (voor initiatiefnemers)

- Een klein aantal grootschalige projecten in plaats van meerdere kleine projecten kan veel besparen op ruimte, maatschappelijke kosten en uitvoeringscapaciteit voor het realiseren van de aansluitingen.
- Daarbij kan nog meer winst behaald worden met het gezamenlijk aansluiten en aftoppen van clusters. Met cable pooling kan zon en wind op één aansluiting gecombineerd worden, en kan gericht gekeken worden naar het afregelen van de gezamenlijke piek. De regio kan hierin helpen door voorwaarden en mogelijkheden te scheppen.
- Met 30% individuele curtailment (aftoppen) van zonne-opwek is rekening gehouden in de RES analyse (zie ook convenant Stroom Betaalbaar op het Net).

Storingsreserve benutten (voor de netbeheerder)

- Het gebruik van de reservecapaciteit van HS/MS-stations is meegenomen in de RES analyse.

Inhoud

1. Introductie
2. Regio in beeld
3. Aangeleverde gegevens
4. Impact op elektriciteitsnet
5. Impact op gasnet
6. Bijlagen

1. Introductie

Introductie
Van concept-RES naar RES 1.0

Verschil in aangeleverde gegevens concept-RES en RES 1.0

In het voorjaar van 2020 is de netimpact van de concept-RES bepaald door Enexis. Hierbij is impact van de regionale plannen op de energie-infrastructuur geduid. Met behulp van deze inzichten en adviezen is de concept-RES verder uitgewerkt richting een RES 1.0. De verschillen tussen de aangeleverde gegevens (voor Wind op land, Grootschalige zonnevelden, Grootschalig gebouw-gebonden zon) van de concept-RES en die van de RES 1.0 zijn inzichtelijk in de figuur rechts.

Het grootste verschil is een toename van 850 MW aan Grootschalige zonnevelden. Daarnaast is er een afname van 140 MW aan Wind op land. De totale verhouding zon/wind in de regio van de concept-RES is 73/27 (op basis van opgesteld vermogen). Bij de RES 1.0 is deze verhouding 87/13.

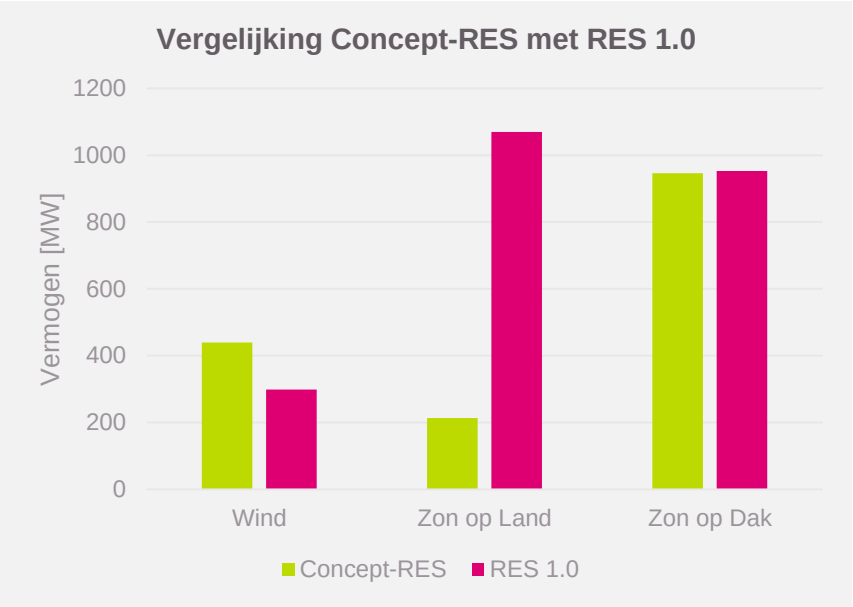

Verschil in netimpactanalyse concept-RES en RES 1.0

De netbeheerders hebben een aantal wijzigingen in de analyse doorgevoerd, zodat de netimpact nog beter kan worden ingeschat. Het volgende is gewijzigd in de netimpactanalyse:

- Waar bij de concept-RES de focus lag op het bepalen van de impact van grootschalige opwek, is in deze doorrekening ook aandacht geweest voor de vraagzijde van het elektriciteitsnet.
- Er wordt (op onderdelen) gebruik gemaakt van gegevens van de netbeheerders in plaats van landelijke back-up gegevens. In sectie 3 ‘Aangeleverde gegevens’ is toegelicht voor welke gegevens dit het geval is.
- In deze doorrekening wordt meer inzicht gegeven in de impact van het RES-bod op het middenspanningsnet en het laagspanningsnet.
- De impact van de RES’en op het elektriciteitsnet van TenneT is uitgewerkt. De analyse van TenneT is onderdeel van deze netimpactrapportage, de uitwerking is te vinden in de Bijlagen.

2. Regio in beeld

Regio in beeld
Metropoolregio Eindhoven

De RES Metropoolregio Eindhoven bestaat op dit moment uit 21 gemeenten:

- Reusel-De Mierden
- Bladel
- Oirschot
- Veldhoven
- Eersel
- Bergeijk
- Valkenswaard
- Waalre
- Best
- Eindhoven
- Son en Breugel
- Nuenen, Gerwen en Nederwetten
- Geldrop-Mierlo
- Heeze-Leende
- Cranendonck
- Helmond
- Laarbeek
- Someren
- Asten
- Deurne
- Gemert-Bakel

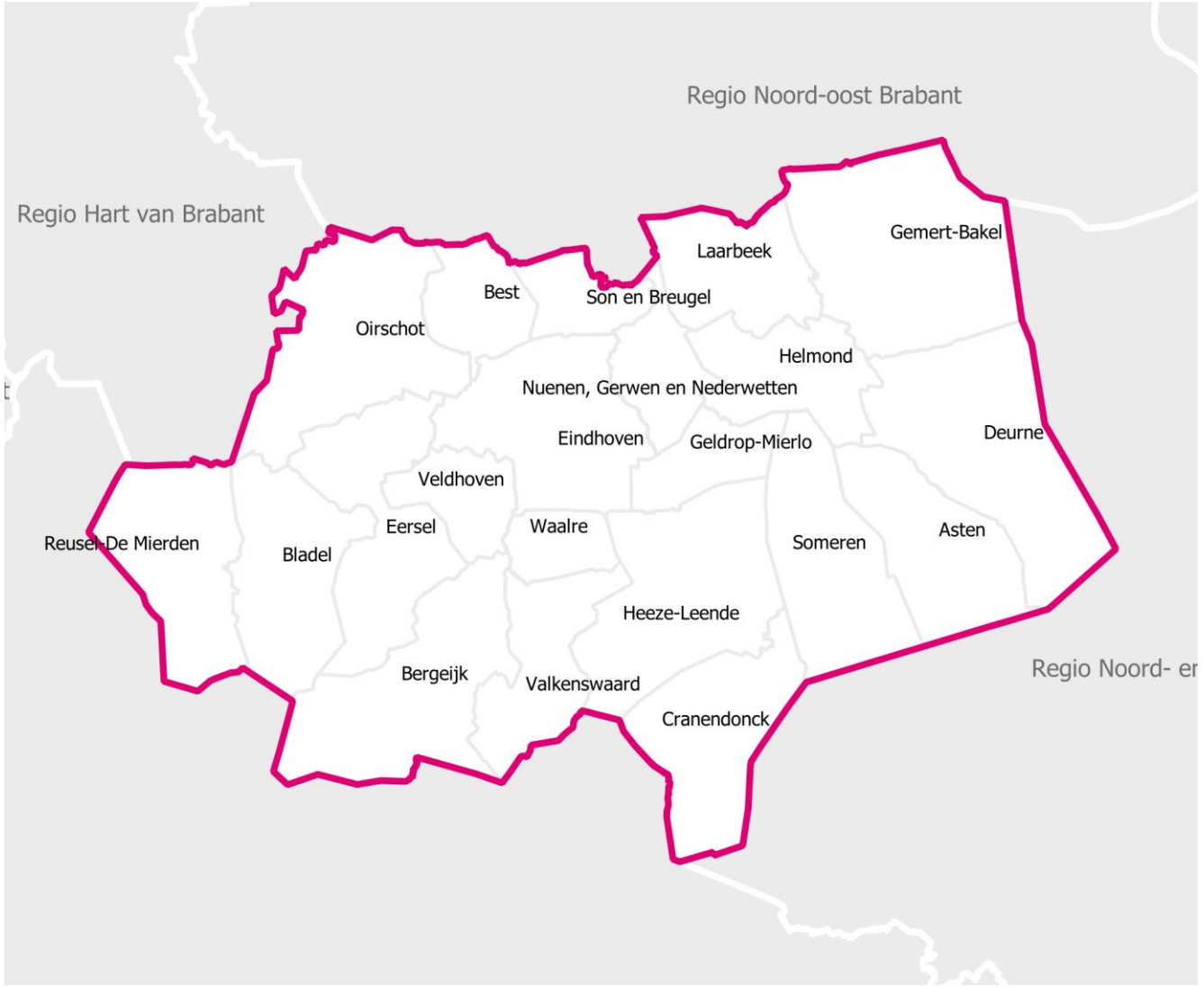

Regio in beeld
Energie-infrastructuur

Elektriciteit

10 HS/MS-stations binnen de RES-regio.

3 HS/MS-stations net buiten of op de regiogrenzen, deze stations hebben een deel van het verzorgingsgebied in de Metropoolregio Eindhoven liggen. Deze zijn dus voor een deel meegenomen in deze doorrekening.

Deze 13 stations zijn in de afbeelding hieronder weergegeven, net zoals de hoogspannings-verbindingen tussen deze stations.

Gas

24 gasontvangststations binnen de RES-regio.

In de doorrekening van dit RES-bod is de impact op het gasnet niet bepaald. Bij een volgende doorrekening kan dit ook meegenomen worden.

Warmte(netten)

In de doorrekening van dit RES-bod is er nog niet gekeken naar de impact van (eventuele toekomstige) warmtenetten in de Metropoolregio Eindhoven op de elektriciteits- en gasnetten.

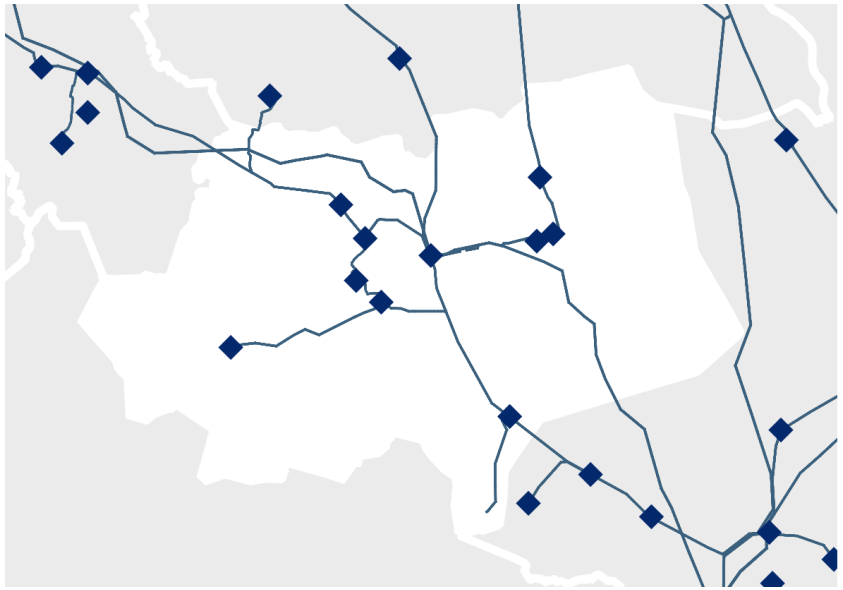

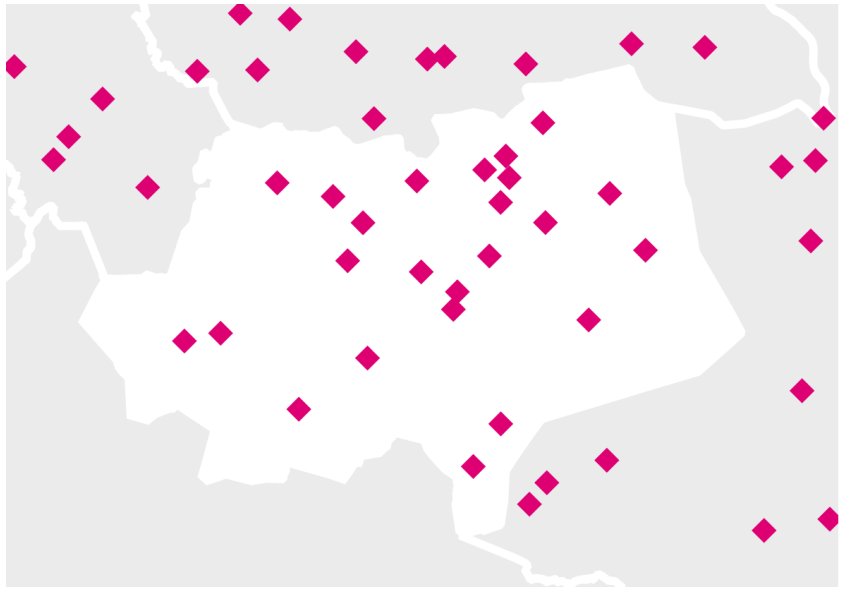

Regio in beeld
Transportschaarste

Transportschaarste als gevolg van markt ontwikkelingen

Enexis heeft in de laatste jaren veel grootschalige duurzame energieprojecten aangesloten. Hierdoor neemt de druk op het elektriciteitsnet snel toe. Een zonnepark bouwen kost veel minder tijd dan het uitbreiden van het elektriciteitsnet. Als gevolg hiervan heeft Enexis in een aantal gebieden transportschaarste moeten afkondigen. In deze gebieden geldt dat er beperkte of geen capaciteit beschikbaar is voor de grootschalige teruglevering van duurzaam opgewekte elektriciteit.

Op de kaart is te zien waar in het Enexisgebied momenteel schaarste is op ons energienet. Er zijn op dit moment meerdere HS/MS-stations in de Metropoolregio Eindhoven waar nog maar beperkt transportcapaciteit voor teruglevering beschikbaar is. Van beperkte transportcapaciteit is sprake als het teveel aan geprognotiseerde aanvragen de beschikbare vrije capaciteit van een station overschrijdt, er geldt op dat moment dan aangepaste offerteprocedure (voor aansluitingen >1.75 MVA).

Op station Hapert is geen transportcapaciteit voor teruglevering beschikbaar. Onderzoek wijst uit dat congestiemanagement voor dit gebied niet haalbaar is. Dit betekent dat er voorlopig géén aanvragen voor een grootverbruikaansluiting (>3 x 80 A) met transportcapaciteit voor teruglevering worden gehonoreerd.

Breng het RES-bod en markt ontwikkelingen in lijn met elkaar

In deze netimpactrapportage is de impact van het RES-bod bepaald. Voor het realiseren van de RES-doelstellingen is het belangrijk om het RES-bod en markt-initiatieven in lijn met elkaar te brengen. Het is daarom ook aanbevolen enkel projecten te vergunnen die ook vastgelegd zijn in de RES.

In overleg met Enexis kan gekeken worden welke initiatieven uit de markt, die bij ons bekend zijn, wel of niet zijn meegenomen in het RES-bod. Daarnaast kan, om inzicht te krijgen in de markt-initiatieven, ook gebruik worden gemaakt van de SDE-viewer en projectenlijst.

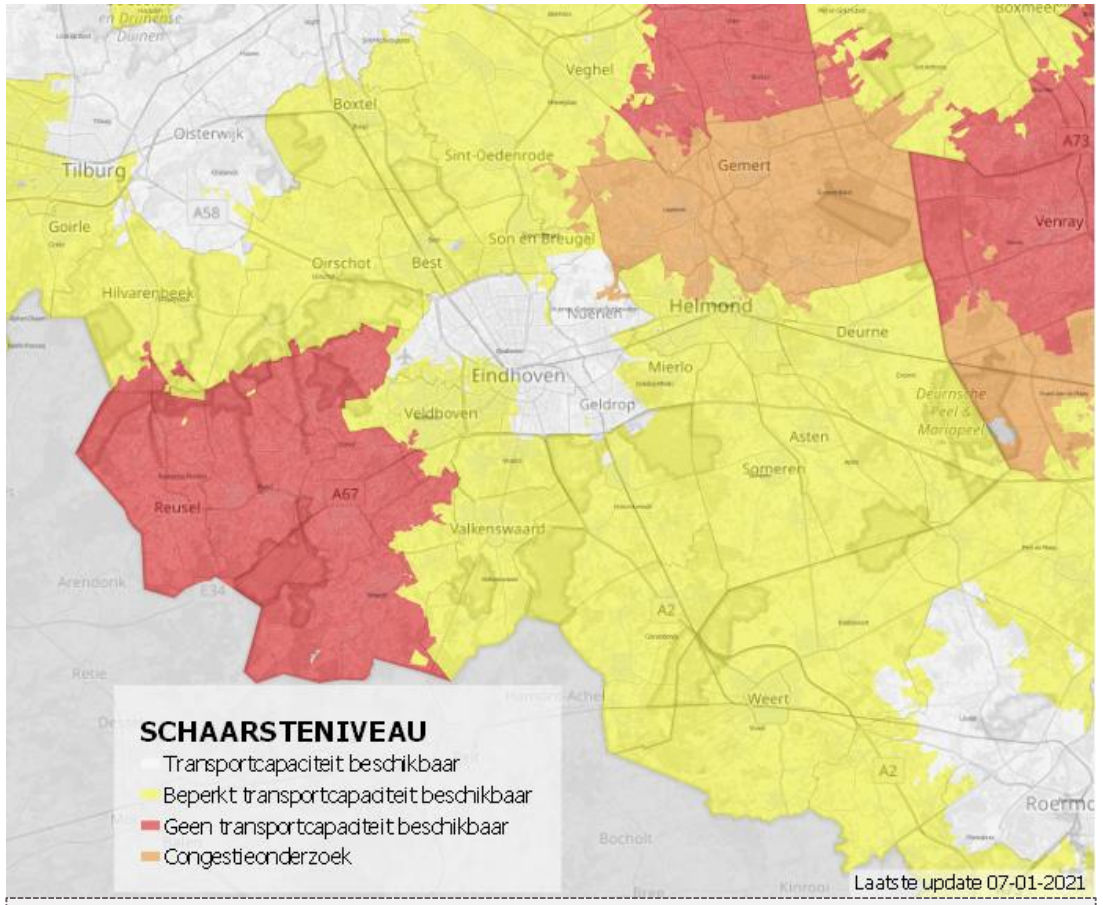

De informatie op deze kaart is een indicatie; hier kunnen geen rechten aan worden ontleend. De kaarten worden regelmatig geactualiseerd, maar specifieke situaties in ons net kunnen afwijken van wat op deze kaart te zien is. Voor de actuele situatie en meer informatie over transportschaarste wordt verwezen naar: https://www.enexis.nl/zakelijk/duurzaam/beperkte-capaciteit/gebieden-met-schaarste

3. Aangeleverde gegevens

Aangeleverde gegevens
Regionale sectorale ontwikkelingen

Hiernaast zien we een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen voor de vraaggroei (bovenste zes balkjes) en voor de aanbodgroei (onderste vier balkjes) in de regio. De ontwikkelingen voor de onderste drie aanbodcategorieën (Grootschalig zon op dak, Grootschalig zon op veld en Wind) zijn gebaseerd op gegevens die zijn aangeleverd door de regio en de grensregio's (het RES 1.0 bod van Hart van Brabant en de Concept-RES biedingen van Noord- en Midden Limburg en Noordoost Brabant).

Het valt op dat ontwikkeling in duurzame opwek relatief groot is. Meestal is het dan ook zo dat in het jaar 2030 de aanbodzijde een grotere impact heeft op ons elektriciteitsnet dan de vraagzijde. Hoewel het voorkomt dat de vraagzijde op sommige stations een probleem oplevert. Aangezien het doel is de impact van het RES-bod te bepalen, ligt de focus in de doorrekening op duurzame opwek.

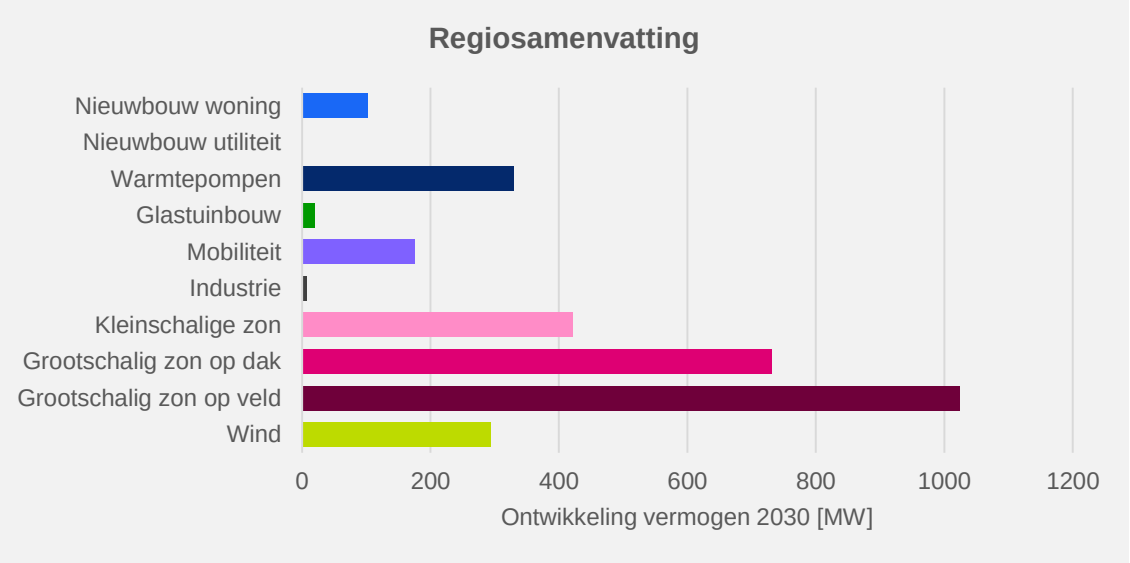

4. Impact op elektriciteitsnet

Impact op elektriciteitsnet
Impact op HS/MS-stations

In de afbeelding hiernaast is weergegeven of en wanneer er knelpunten ontstaan op HS/MS-stations, gebaseerd op het RES-bod en de huidige beschikbare vermogens op deze stations. Voor 3 grensstations in de regio (Boxtel, Eerde en Weertheide) is rekening gehouden met het RES 1.0 bod van Hart van Brabant en de Concept-RES biedingen van Noordoost Brabant en Noord- en Midden Limburg.

- Er zijn 2 stations waar het RES-bod geen knelpunt oplevert, deze stations hebben voldoende capaciteit om het RES-bod voor 2030 te realiseren: Eindhoven Noord en Eindhoven Oost.
- Op 2 stations is op korte termijn nog ruimte aanwezig voor extra duurzame opwek. Er wordt een knelpunt verwacht na 2025: Eerde en Eindhoven Zuid.
- Op 7 stations wordt op korte termijn een knelpunt verwacht, in 2025 of eerder: Boxtel, Best, Eindhoven West, Helmond Oost, Helmond Zuid, Maarheeze en Weertheide.
- Op 2 stations is nu geen ruimte beschikbaar voor duurzame opwek: Aarle-Rixtel en Hapert.

De knelpunten zijn een gevolg van beperkte capaciteit op het hoogspanningsnet (HS-net) van TenneT en/of op het HS/MS-station van Enexis. Om congestie op het HS-net te voorkomen wordt per station een zogenoemd ‘terugleverlimiet’ van TenneT gehanteerd. Deze limiet is een eerste indicatie voor mogelijke congestie, het daadwerkelijk optreden van congestie hangt af van de belasting in het HS-net, en is daardoor afhankelijk van de verdeling van vraag en aanbod over meerdere stations.

Op de volgende slide wordt dieper ingegaan op de beschikbare capaciteit op de HS/MS-stations en de impact van de benodigde uitbreidingen voor Enexis. Voor inzicht in de toekomstige uitbreidingen op het HS-net wordt verwezen naar de Bijlagen ‘Netimpact TenneT’.

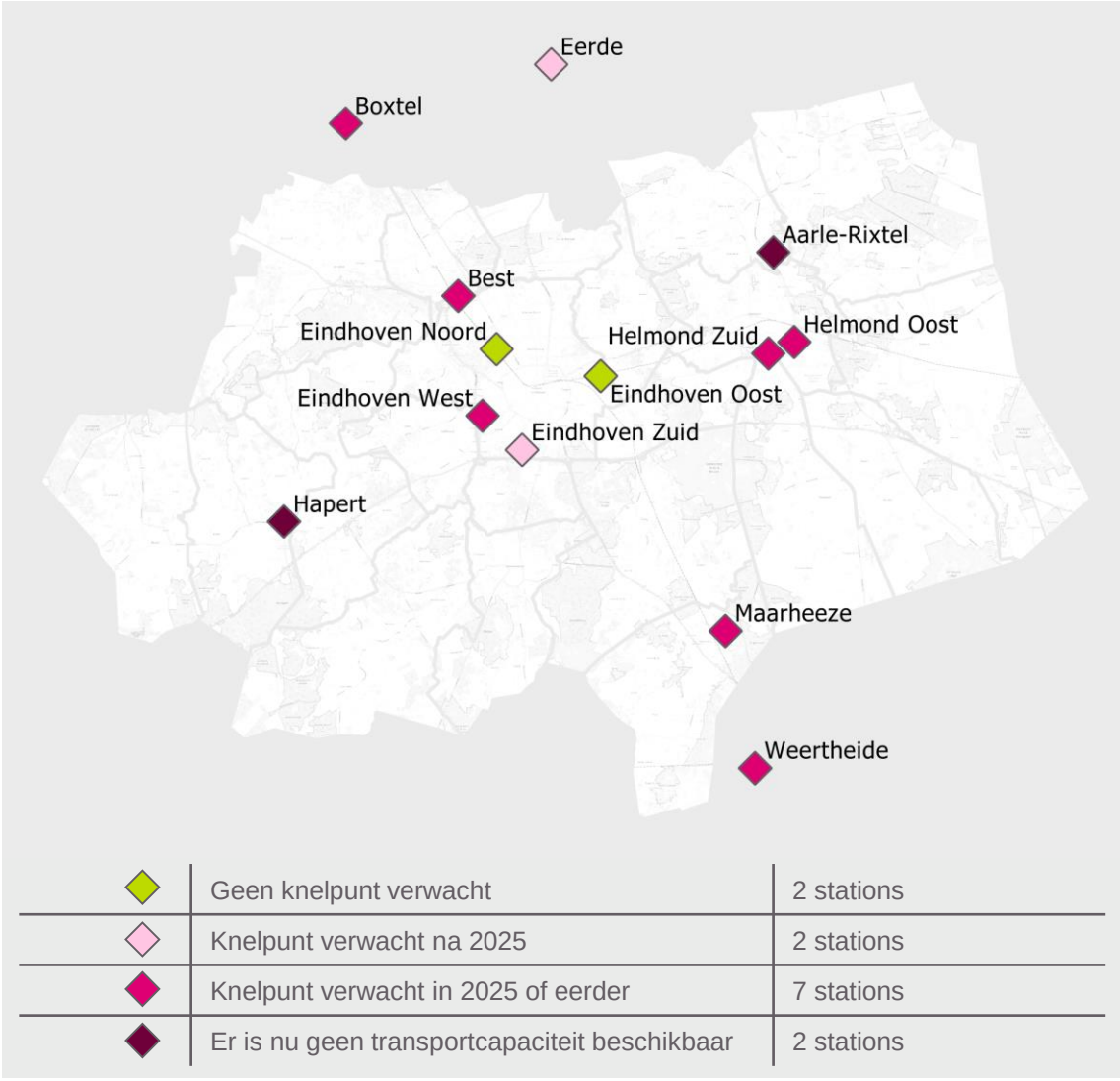

◇	Geen knelpunt verwacht	2 stations
◇	Knelpunt verwacht na 2025	2 stations
◆	Knelpunt verwacht in 2025 of eerder	7 stations
◆	Er is nu geen transportcapaciteit beschikbaar	2 stations

Impact op elektriciteitsnet
Duiding van de knelpunten (1)

Netimpact Enexis

In de grafiek is per station in grijs weergegeven welk deel van het RES-bod op dit moment kan worden aangesloten door Enexis zonder netuitbreiding. In oranje is zichtbaar welk deel na uitbreiding door Enexis extra aangesloten kan worden. Het bovenste blok is groen of rood, het toont ofwel de vrije ruimte die overblijft (groen), ofwel het tekort aan capaciteit om het RES-bod aan te sluiten (rood).

- **Op 5 stations zijn uitbreidingen benodigd en mogelijk:** Aarle-Rixtel, Best, Boxtel, Hapert en Maarheeze. Op de stations Aarle-Rixtel en Hapert zijn op dit moment onvoldoende aansluitmogelijkheden, waarvan de uitbreiding van Hapert gepland is. Op stations Boxtel en Maarheeze ontstaat op korte termijn een capaciteitstekort (in 2025 of eerder), een gedeeltelijke uitbreiding (aan Enexis-zijde) van Maarheeze is al gepland.
- **Op 7 stations is de resterende ruimte (na uitbreidingen) minimaal:** Boxtel, Eerde, Eindhoven West, Helmond Oost, Helmond Zuid, Maarheeze en Weertheide. Wanneer ontwikkelingen uit de markt sneller gaan, en daarmee afwijken van het RES-bod, kunnen capaciteitstekorten ontstaan.
- **Op 1 station ontstaat een tekort:** Hapert. Doordat op het huidige station na een uitbreiding geen verdere uitbreidingsmogelijkheden zijn, dient er gekeken te worden naar de realisatie van een nieuw station.

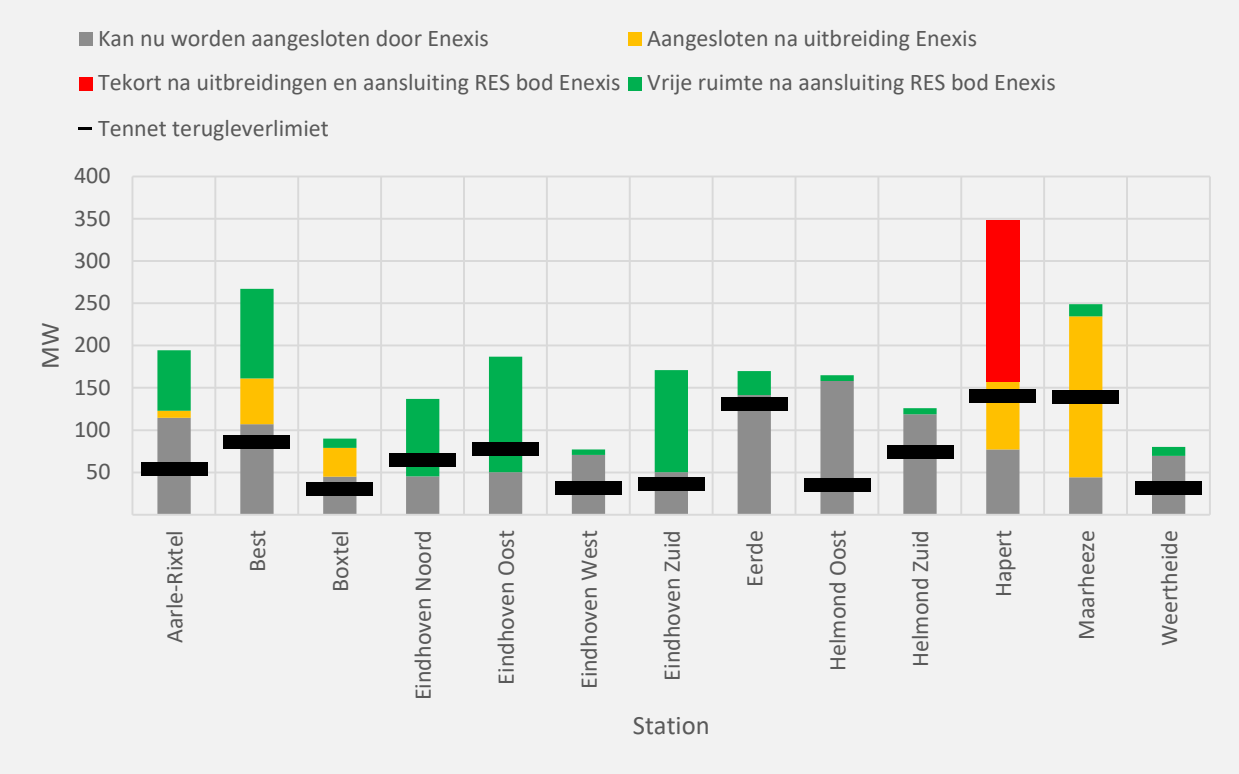

Netimpact TenneT

Naast de huidige en toekomstige beschikbare capaciteit van Enexis, is in de grafiek ook de huidige teruglevercapaciteit voor het hoogspanningsnet inzichtelijk gemaakt, met behulp van de zwarte lijn.

- **Op 11 stations is onvoldoende teruglevercapaciteit beschikbaar voor het RES-bod:** Aarle-Rixtel, Best, Boxtel, Eindhoven West, Eindhoven Zuid, Eerde, Helmond Oost, Helmond Zuid, Hapert, Maarheeze en Weertheide. Voor het station Aarle-Rixtel is er nu een knelpunt. Voor de stations Best, Boxtel, Eindhoven West, Hapert, Helmond Oost, Helmond Zuid, Maarheeze en Weertheide levert dit op korte termijn een knelpunt op (in 2025 of eerder). Voor inzicht in de toekomstige uitbreidingen en capaciteit op het hoogspanningsnet wordt verwezen naar de Bijlagen ‘Netimpact TenneT’.

Impact op elektriciteitsnet
Duiding van de knelpunten (2)

Netimpact Enexis en TenneT

In de afbeelding hiernaast is de grafiek van de vorige pagina geografisch weergegeven. De groene gebieden geven aan waar er nog extra grootschalige duurzame opwek kan worden aangesloten. De rode gebieden geven aan waar er, ook na uitbreidingen, te weinig capaciteit is om het RES-bod aan te sluiten. De gele, blauwe en oranje gebieden in de afbeelding tonen aan dat er uitbreidingen nodig zijn door TenneT en/of Enexis alvorens er capaciteit beschikbaar is. Het realiseren van capaciteit in de oranje gebieden op de kaart is afhankelijk van de realisatie van nieuwe koppelstations, zie voor meer informatie de sectie Bijlagen: 'Netimpact TenneT'.

- **Geen knelpunten op 2 stations:** Eindhoven Noord en Eindhoven Oost.
- **Op 6 stations is capaciteit beschikbaar na uitbreiding door TenneT:** Eerde, Eindhoven West, Eindhoven Zuid, Helmond Oost, Helmond Zuid en Weertheide.
- **Op 4 stations is capaciteit beschikbaar na uitbreiding door TenneT en Enexis:** Aarle-Rixtel, Boxtel, Best, Maarheeze.
- **Voor het station Hapert zijn de uitbreidingsmogelijkheden beperkt.** Na uitbreiding van dit station is er te weinig capaciteit voor duurzame opwek. Hier is op termijn een nieuw station nodig.
- **2 nieuwe stations: omgeving Hapert zuid/zuid-oost en het gebied tussen de regio's HvB, NOB en MRE.**
  Het eerste stations is nodig in omgeving Hapert om station Hapert te ontlasten. Ook op station Boxtel zijn de uitbreidingsmogelijkheden beperkt, of en wanneer een knelpunt ontstaat is afhankelijk van het RES-bod van de grensregio's. Omdat de capaciteit in het gebied tussen Hart van Brabant, Noordoost Brabant en Metropoolregio Eindhoven beperkt is, moet hier gekeken worden naar mogelijkheden voor de realisatie van een nieuw station. Afstemming tussen de grensregio's met betrekking tot dit nieuw te realiseren station is aanbevolen. Dit station geeft ook de mogelijkheid tot ontlasting van station Hapert.

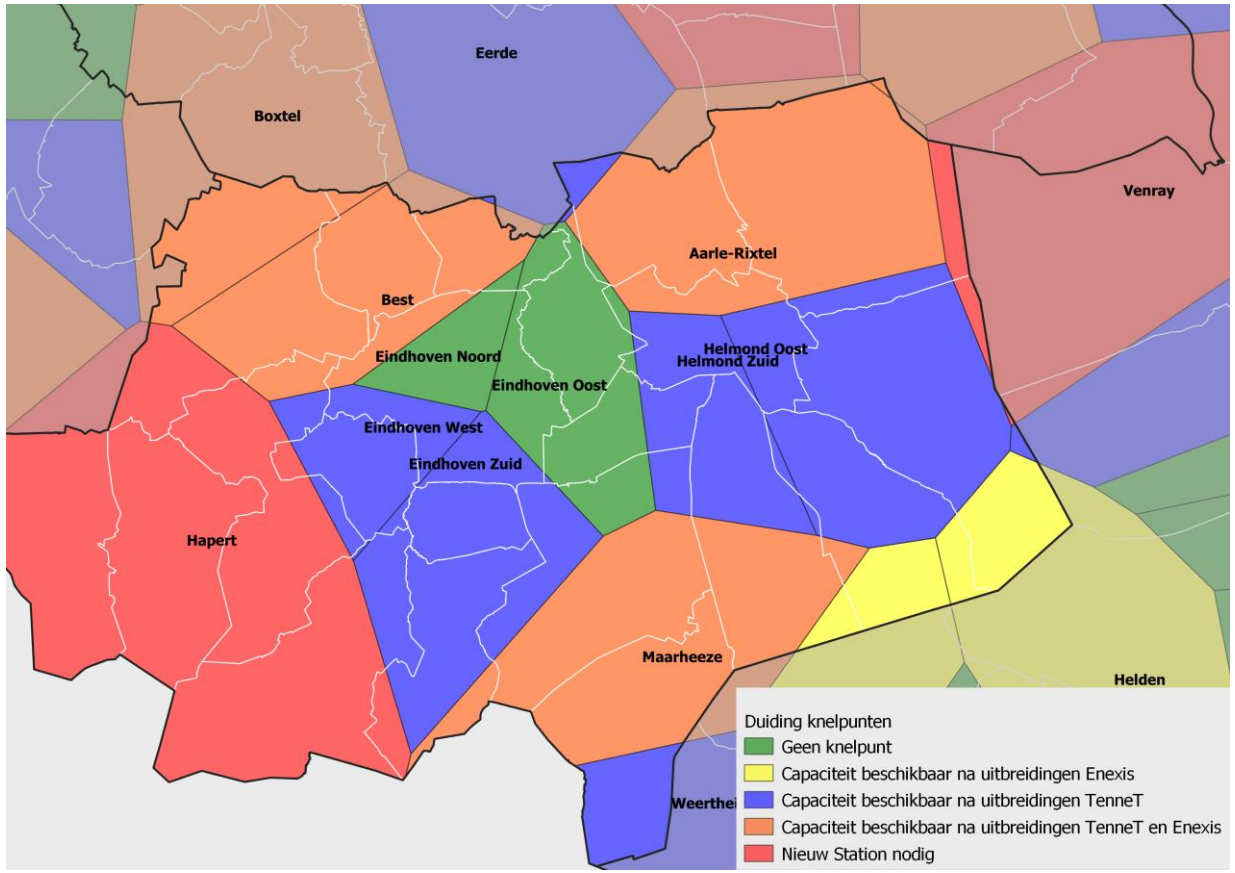

Initiatieven die wel aangevraagd zijn bij de netbeheerder maar niet in het RES-bod zijn opgenomen zijn in deze kaart niet meegenomen.

Impact op elektriciteitsnet
Duiding van de knelpunten (3)

Als oplossing voor de 11 knelpunten, moet Enexis 5 stations uitbreiden (Aarle-Rixtel, Best, Boxtel, Hapert en Maarheeze) en 2 nieuwe stations realiseren (in de omgeving Hapert Zuid/Zuid-oost en het gebied tussen de regio's HvB, NOB en MRE).

De (gedeeltelijke) uitbreidingen van de stations Hapert en Maarheeze aan Enexis-zijde zijn al gepland. De volledige beschikbare capaciteit op het net van Enexis kan echter pas benut worden na uitbreiding van het hoogspanningsnet van TenneT.

Voor 11 stations (Aarle-Rixtel, Best, Boxtel, Eindhoven West, Eindhoven Zuid, Eerde, Helmond Oost, Helmond Zuid, Hapert, Maarheeze en Weertheide) geldt dat er op dit moment onvoldoende teruglevercapaciteit op het hoogspanningsnet beschikbaar is om het RES-bod te faciliteren. Voor de stations Aarle-Rixtel is er nu een knelpunt. Voor de stations Best, Boxtel, Eindhoven West, Hapert, Helmond Oost, Helmond Zuid, Maarheeze en Weertheide levert dit op korte termijn al een knelpunt op (in 2025 of eerder).

Er dient rekening mee te worden gehouden dat het bouwen van een station een lang proces is, wat 7 jaar kan duren, en afhankelijk is van verleende vergunningen vanuit een gemeente. Afstemming tussen de grensregio's is aanbevolen met betrekking tot de programmering van de RES.

Het dringende advies van de netbeheerders aan overheden is om het bestemmen en vergunnen van de initiatieven gelijk op te laten lopen met de realisatie van de daarvoor benodigde infrastructuur.

	Uitbreiding van bestaande HS/MS-station (*waarvan 2 al gepland)	**5**
	Nieuw te bouwen HS/MS-station (locatie nog niet bekend)	**2**

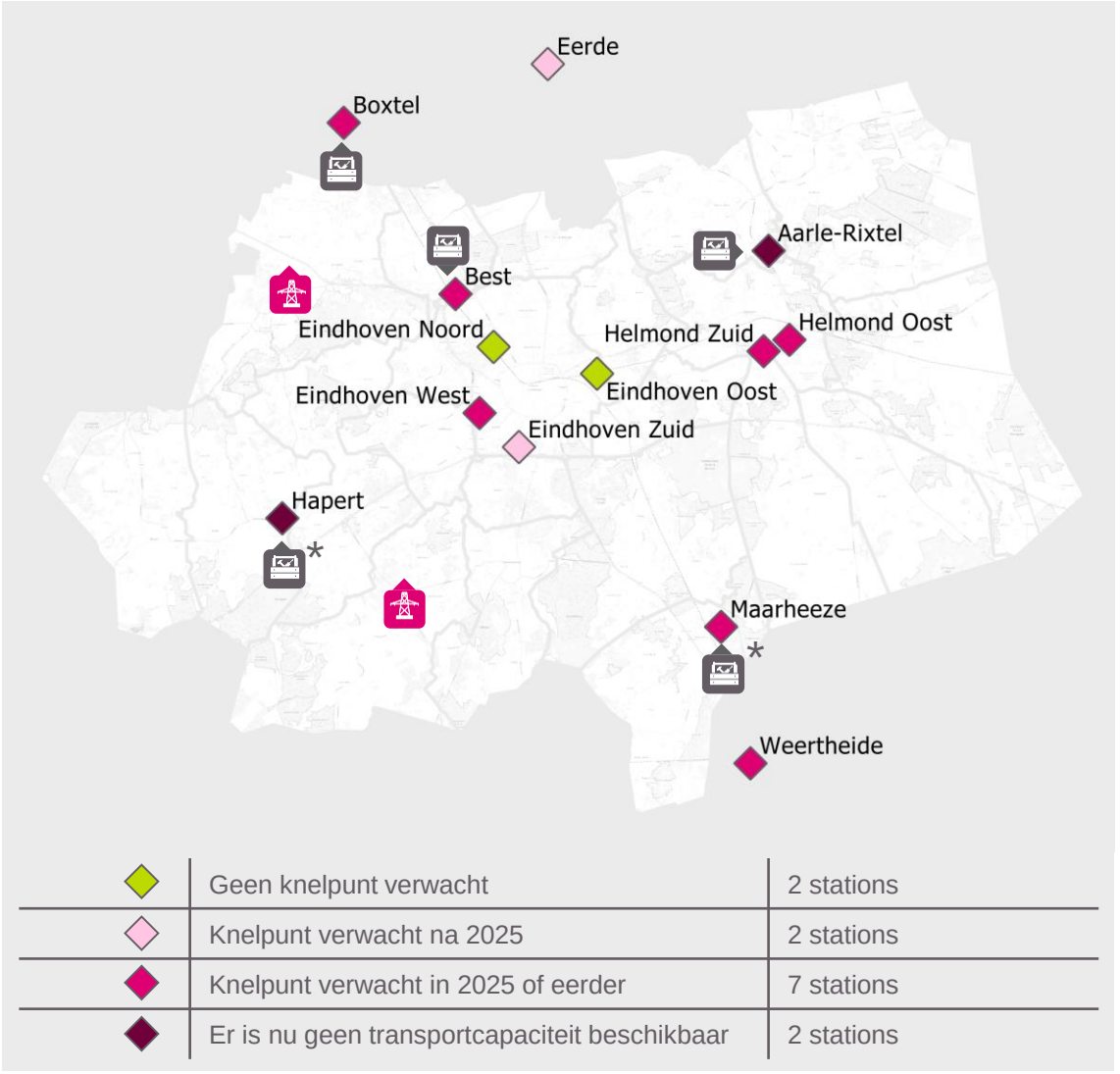

	Geen knelpunt verwacht	2 stations
	Knelpunt verwacht na 2025	2 stations
	Knelpunt verwacht in 2025 of eerder	7 stations
	Er is nu geen transportcapaciteit beschikbaar	2 stations

Impact op elektriciteitsnet
Impact op onderliggende netten en kosten

De indicatieve kosten voor Enexis, ten behoeve van netinvesteringen voor de realisatie van het RES-bod, zijn in de figuur rechts geïllustreerd. Kosten voor TenneT zijn hierin niet meegenomen. Vanzelfsprekend gaan hogere ambitieniveaus gepaard met hogere maatschappelijke kosten.

- **Grotere projecten hebben vaak alleen impact op de HS/MS-stations.** Deze projecten worden direct aangesloten op de stations, denk aan meerdere windmolens of een groot zonnepark (>6 MW). Uitbreidingen van HS/MS-stations gaan gepaard met hoge kosten, lange doorlooptijden en voor nieuwe stations ook een groot ruimtebeslag.
- **De kleinere projecten hebben naast impact op de HS/MS-stations ook impact op de onderliggende netten.** Deze projecten worden aangesloten op het midden- en laagspanningsnet, denk aan kleinere zonneparken en zon op dak. Dit heeft als voordeel dat opwek en (lokaal) verbruik dicht bij elkaar ligt. Als dit echter op grote schaal plaatsvindt, zullen ‘overschotten’ ontstaan die worden teruggevoerd naar het bovenliggende net.
- **Een groot deel van het totale vermogen van de RES 1.0 Metropoolregio Eindhoven bestaat uit zon.** Voor de kleinere projecten (<6MW) zijn uitbreidingen in de onderliggende netten daarom noodzakelijk voor de realisatie van de RES, en vormen daarmee ook een groot onderdeel van het totale werkpakket van Enexis.
- **Clustering van projecten.** Om onderliggende netten te ontlasten wordt aanbevolen om projecten te clusteren, zodat deze van voldoende omvang zijn om direct aangesloten te kunnen worden op een HS/MS-station.
- **Integrale informatie over verschillende sectoren is nodig voor een volledig beeld van de impact op de onderliggende netten.** Ontwikkelingen in de gebouwde omgeving (Transitievisie Warmte) en in de mobiliteitssector (elektrisch vervoer) zijn van grote impact op deze netvlakken.

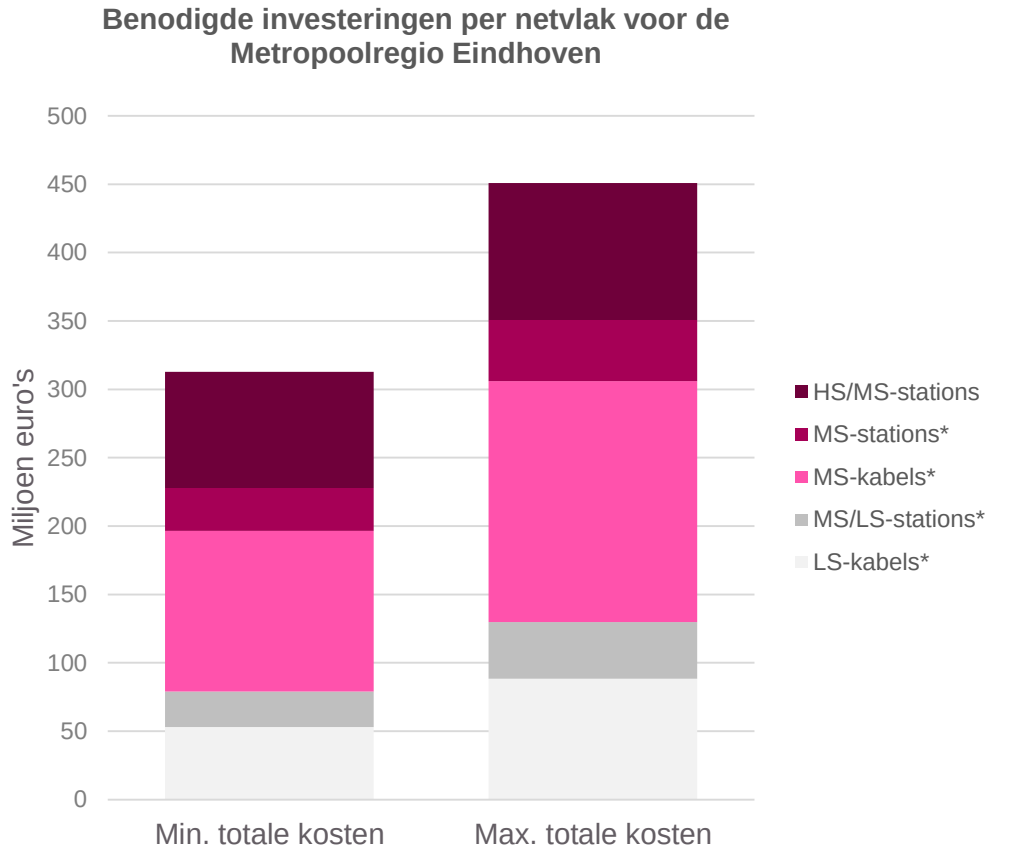

*De inschatting van MS- en LS-kosten is indicatief, en niet gebaseerd op de gegevens die zijn aangeleverd door de RES-regio. Deze inschatting is gemaakt op basis van een scenariostudie waarbij is gerekend met vergelijkbare duurzame zon-vermogens als in het RES-bod.

Impact op elektriciteitsnet
Impact op tijd

Hieronder is weergeven welke individuele doorlooptijden verwacht kunnen worden bij investeringen in de verschillende netvlakken.

- Belangrijk is dat ‘individuele’ doorlooptijden zijn weergegeven. Deze indicatie van doorlooptijden voor individuele projecten moet gezien worden als de doorlooptijd, als ware dit het enige project dat door de netbeheerder uitgevoerd wordt. Natuurlijk zal er in werkelijkheid grote onderlinge afhankelijkheid zijn tussen projecten en is de doorlooptijd onder andere afhankelijk van de beschikbaarheid van technisch personeel en materieel.
- Omgevingsgerelateerde zaken (inclusief vergunnings- en inspraakprocessen) beslaan 60%-80% van de doorlooptijd voor de ontwikkeling van HS-infrastructuur. Voor MS-infrastructuur geldt dat omgeveringsgerelateerde zaken tot 70% beslaan van de doorlooptijd. Hiernaast zijn de procedurele stappen voor de realisatie van een nieuw HS/MS-station weergegeven.

Individuele doorlooptijden netuitbreidingen

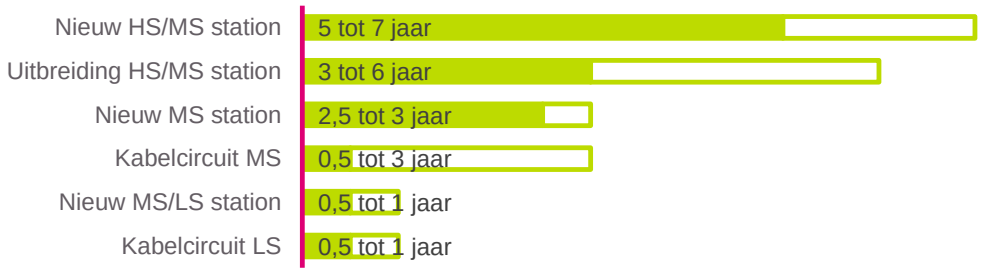

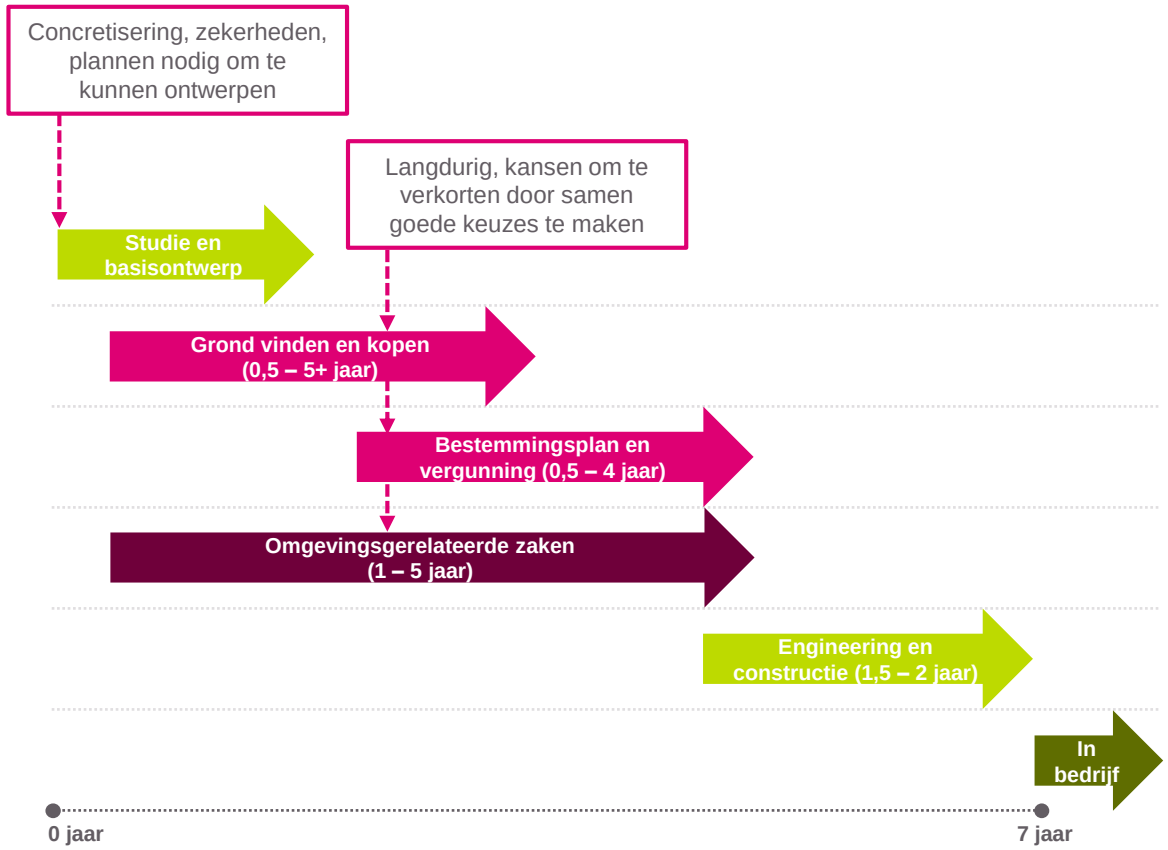

Impact op elektriciteitsnet

Aanbevelingen voor meer systeemefficiëntie

Bestaande infrastructuur optimaal benut

- Maak zoveel mogelijk gebruik van bestaande capaciteit door zon en wind aan te sluiten waar ruimte beschikbaar is.
- Benut de extra capaciteit die met uitbreidingen gerealiseerd wordt volledig.
- In de Metropoolregio Eindhoven kan gekeken worden naar het programmeren van zoekgebieden rondom stations Eindhoven Noord en Eindhoven Oost en op de lange termijn naar stations Aarle-Rixtel, Best en Eindhoven Zuid. Hier is vanuit Enexis nog ruimte beschikbaar voor duurzame opwek.

Transport minimaliseren door combineren energievraag en –aanbod

- Plaats opwek en verbruik zo dicht mogelijk bij elkaar. Als vraag en aanbod in balans zijn, hoeft minder energie te worden getransporteerd.
- Op stations Eindhoven Noord, Eindhoven Oost, Eindhoven West, Eindhoven Zuid, Eerde en Helmond Zuid is de (toekomstige) energievraag dominant, op Hapert en Maarheeze is het energieaanbod dominant. Vraag en aanbod bij elkaar brengen zorgt voor een evenwichtigere verdeling.

Evenwichtige verdeling wind en zon

- Door zon en wind te mixen kan de beschikbare capaciteit efficiënter benut worden. Dit komt mede doordat opwekpieken niet altijd gelijktijdig zijn.
- Zoek naar mogelijkheden voor gecombineerde zoekgebieden of het aansluiten van zonprojecten bij bestaande windparken.
- Een optimale verhouding van wind en zon ligt rond de 50/50. In Metropoolregio Eindhoven zien we op de meeste stations een overwegend aandeel zon, hier is nog winst te behalen. De totale verhouding zon/wind in de regio is 87/13 (op basis van opgesteld vermogen).

Clustering duurzame opwekprojecten

- Een klein aantal grootschalige projecten in plaats van meerdere kleine projecten kan veel besparen op ruimte, maatschappelijke kosten, en uitvoeringscapaciteit voor het realiseren van de aansluitingen.
- Naast het clusteren van kleinere projecten in Metropoolregio Eindhoven, kan daarbij ook worden gekeken naar het gezamenlijk aansluiten van clusters. Door middel van cable pooling kan zon en wind op één aansluiting gecombineerd worden.

Overige oplossingen

- *Voor netbeheerders:* het zodra toegestaan inzetten van de reservecapaciteit van het elektriciteitsnet. Het gebruik van de reservecapaciteit op de transformatoren (N-0 capaciteit) is ook meegenomen in de RES analyse, hierdoor ontstaat extra ruimte voor duurzame opwek.
- *Voor initiatiefnemers*: aftoppen van productie levert veel efficiëntie op voor de netinfrastructuur omdat de pieken niet meer opgevangen hoeven te worden. Door het combineren van gezamenlijk aansluiten en aftoppen is nog meer winst te behalen, hierbij wordt gericht gekeken naar het afregelen van de gezamenlijke piek. De regio kan hierin helpen door voorwaarden en mogelijkheden te scheppen.

Meer informatie en aanbevelingen m.b.t. systeemefficiëntie is te vinden in de factsheet van NBNL 'Systeemefficiëntie voor een betaalbare en uitvoerbare energietransitie' en de regio-specifieke factsheet die aanvullend is opgesteld door Enexis.

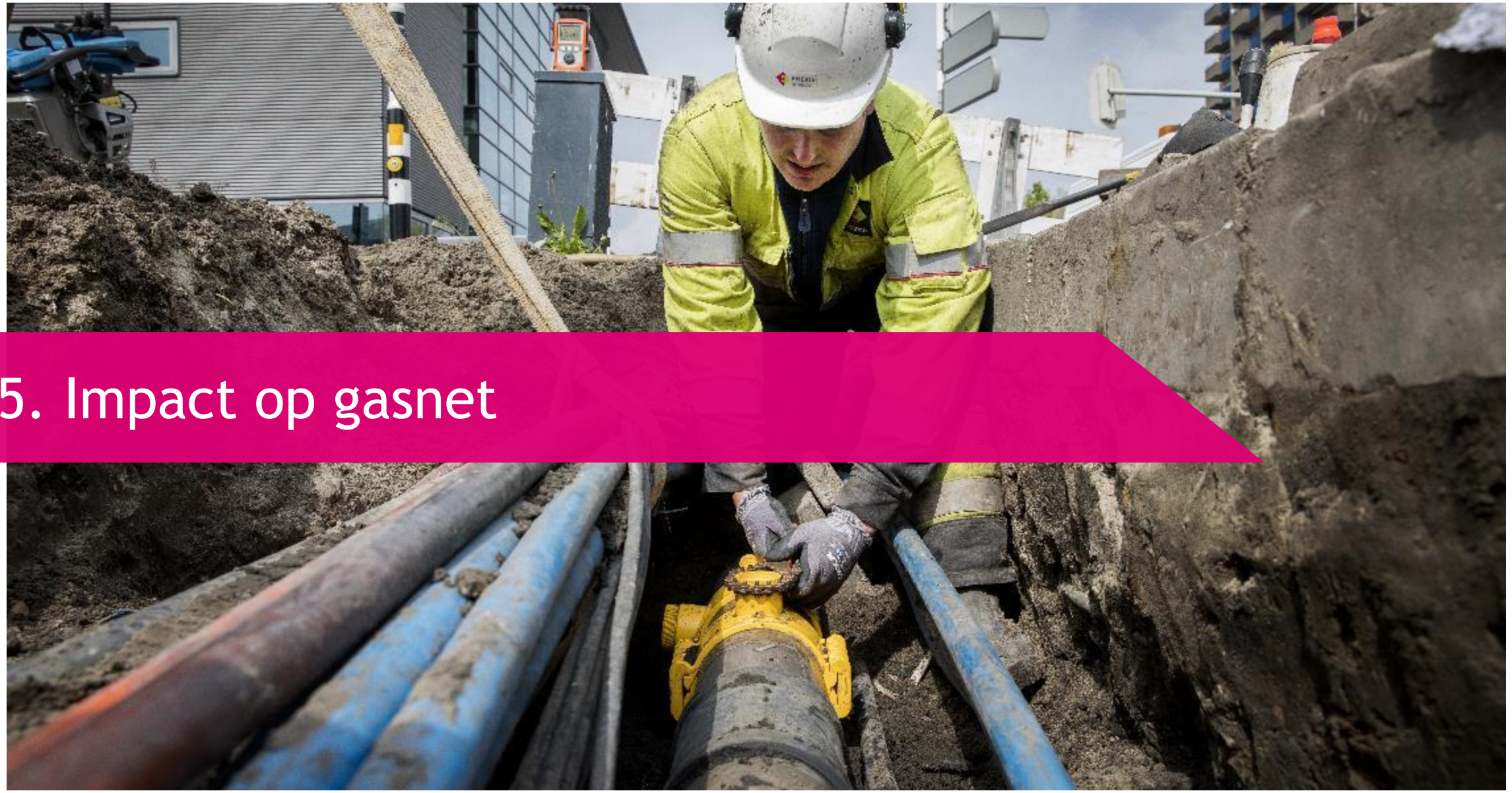

5. Impact op gasnet

Impact op gasnet
Visie op inzet warmte vanuit de netbeheerder (1)

In de warmtetransitie worden afwegingen gemaakt tussen verschillende warmteoplossingen. Omdat keuzes veel impact hebben op de gasnetten en elektriciteitsnetten, wil Enexis haar visie en aanbevelingen meegeven aan betrokken partijen in de RES.

Gasnetten behouden, na 2030 eventueel inzetten voor duurzame gassen
De inzet van gas in Nederland - en dus ook de infrastructuur - gaat de komende decennia veranderen. Aardgasvrij maken van buurten en industrie betekent niet automatisch het verwijderen van gasnetten. Gasnetten kunnen ook gebruikt worden voor distributie van andere soorten duurzame gassen. Om de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk te houden streven we ernaar om waar dat kan gasnetten te behouden. Zo blijft de leveringszekerheid geborgd, kan later gekozen worden om de netten zo goedkoop mogelijk te verwijderen of kunnen netten in de toekomst alsnog worden gebruikt voor duurzame gassen.

In gemeenten kijken naar integrale energiesysteem in de wijk
Gemeenten werken op lokaal niveau aan de Transitievisie Warmte (TVW). Enexis stimuleert om in de TVW te kijken naar het energiesysteem als geheel, en daarbij gebruik te maken van een wijkgerichte aanpak. De impact van de warmteoplossing op het elektriciteitsnet moet in samenhang met elektrisch vervoer en zonne-energie in de wijk worden bekeken. Om te zorgen dat de investeringen die we doen planbaar en betaalbaar zijn, is het voor ons belangrijk dat investeringen zoveel mogelijk collectief worden uitgevoerd en dat we vroegtijdig helderheid en zekerheid hebben over waar gasleidingen kunnen blijven liggen, waar elektriciteitsnetten moeten worden verzwaard.

Groengas gebruiken indien bron in de buurt, alternatieven niet haalbaar zijn
Groengas is biogas (opgewekt uit mest, slib etc.) dat is opgewerkt tot de kwaliteitseisen voor aardgas. Het is daarom geschikt om via onze gasnetten te transporteren. Er wordt steeds meer groengas ingevoed en is dus steeds meer beschikbaar als een bouwsteen van het integrale energiesysteem. Groengas biedt kansen om bestaande gasnetten optimaal te benutten en investeringen in het elektriciteitsnet te voorkomen. Maar voor het gebruik ervan zijn wel investeringen in de gasnetten nodig. De decentrale productie kent namelijk een constante productiestroom terwijl de vraag fluctueert. Groengas is één van de puzzelstukken, benut het optimaal. Het optimaal benutten van onze gasnetten en het vermijden van investeringen in elektriciteitsnetten leidt tot de laagste maatschappelijke kosten. Tegelijkertijd is groengas vooralsnog schaars. Daarom volgen we (o.a. in TVW en RES) de lijn: zet groengas daar in waar alternatieven financieel en/of technisch niet haalbaar zijn.

Waterstof: geen oplossing tot 2030, wel kansen voor langere termijn
De komende jaren zijn de mogelijkheden van de toepassing van waterstof nog hoogst onzeker. Daarom houden de netbeheerders hier in het bepalen van de netimpact vooralsnog geen rekening mee. Daarom is ons standpunt dat de inzet van waterstof als oplossing voor de warmtevoorziening in woningen en gebouwen tot 2030 niet aan de orde is en dus ook niet thuishoort in een Transitievisie Warmte als oplossing voor de periode tot 2030. Wel werken we aan enkele pilots om de kansen op langere termijn te onderzoeken.

Impact op gasnet
Visie op inzet warmte vanuit de netbeheerder (2)

Hybride warmtepompen: 'no regret' waar warmte, all electric niet mogelijk
Hybride warmtepompen kunnen een belangrijke rol spelen in de omschakeling naar een duurzame warmtevoorziening, met name in buurten met woningen die zich niet goed lenen voor warmte(netten) of een all-electric warmtevoorziening. De hybride warmtepomp kan een rol spelen in het behalen van de CO2-doelstellingen. Zeker op plekken waar op korte termijn een overgang naar all-electric of warmte niet mogelijk is en waar nu al een gasnet ligt. Het verdient aanbeveling om de potentie van hybride warmtepompen verder uit te werken.

(Houtige) biomassa: houd rekening met alternatieve routes
Er is veel discussie over de inzet van biomassa. Biomassa is een breed begrip. Op dit moment gaat de discussie vooral om de inzet van houtige biomassa voor de productie van elektriciteit en warmte. Kernvraag is of de inzet van houtige biomassa nog als duurzaam gezien mag worden. Hierin spelen twee argumenten, de kans op roofbouw en de vraag of de netto CO2 emissie van biomassa op de termijn van 2030 wel voldoende wordt gecompenseerd door nieuwe aanplant. Daar waar in regionale warmtevisies en Transitievisies Warmte nog wordt gerekend op de inzet van houtige biomassa zal rekening moeten worden gehouden met alternatieve routes. Voor de inzet van overige biomassa in bijvoorbeeld biobrandstoffen en de route naar groengas speelt deze discussie nu overigens niet.

Warmtenetten inzetten in verstedelijkt gebied, bij voorkeur publiek beheerd
Met de grootschalige uitrol van warmtenetten als belangrijk alternatief voor aardgas in de gebouwde omgeving, worden warmtenetten onderdeel van de vitale energie infrastructuur van Nederland. Dit maakt de aanleg van deze infrastructuur in de openbare ruimte een publieke aangelegenheid. Het is de visie van Enexis dat gemeenten en hun inwoners, net als bij het elektriciteits- en gasnet, kunnen rekenen op een publieke partij voor de aanleg en het beheer van warmte infrastructuur. Warmtenetten kunnen rendabel worden ingezet in stedelijk gebied (wijken en buurten met veel verdichting en hoogbouw).

6. Bijlagen

Disclaimer

Dit document is met zorg samengesteld ten behoeve van de ontwikkeling van de RES. Het is van belang een aantal zaken in acht te nemen bij het lezen van dit document:

- Bij de impactbepaling is voornamelijk gefocust op de impact op de HS/MS-stations. Uitbreidingen van deze stations gaan gepaard met hoge kosten, lange doorlooptijden en voor nieuwe stations ook een groot ruimtebeslag. Er is hierbij rekening gehouden met de huidige situatie op deze stations. De doorrekening is dus een momentopname in een energiemarkt die volop in beweging is. Bij de impactbepaling zijn de plannen van de omliggende RES-regio's mee genomen, deze kunnen namelijk ook impact hebben op de HS/MS-stations in en rondom de Metropoolregio Eindhoven. Hiervoor is gebruik gemaakt van het RES 1.0 bod van Hart van Brabant, en de Concept-RES biedingen van Noordoost Brabant en Noord- en Midden Limburg.
- Dit document bevat een globale indicatie van de effecten van het RES-bod op drie aspecten: tijd, ruimte en kosten. Door dit globale karakter worden diverse onderwerpen niet meegenomen, bijvoorbeeld de belasting op individuele kabels of de lokale spanningskwaliteit op delen van het net. Het kan dus blijken dat er aanvullende netinvesteringen nodig zijn en dat de impact op de ruimte groter is. Bij de terugkoppeling op het aspect tijd is alleen rekening gehouden met de individuele projectdoorlooptijden, terwijl hierbij veel onderlinge afhankelijkheden bestaan.
- Voor de impactbepaling is gebruik gemaakt van alle gegevens zoals weergegeven in de sectie 'Aangeleverde gegevens'. Daarbij is 2019 gebruikt als het zogenoemde basisjaar, waarvoor de gegevens zijn aangeleverd door CE Delft en Generation.Energy in opdracht van NP RES. Voor meer informatie zie: Back-up Data Doorrekening RES Netbeheerders, Verantwoording Bronnen en Methoden, Versie 1.0 – 29 Oktober 2019. Enexis draagt geen verantwoordelijkheid voor de back-up gegevens of de aangeleverde gegevens door de regio.
- De impact is beoordeeld vanuit de huidige wet- en regelgeving. Er is bij de impactbepaling wel rekening gehouden met het toekomstig gebruik van de reservecapaciteit (N-0 situatie). Deze maatregel kan helpen om de realisatie van de ambities mogelijk te maken of te versnellen, meer informatie hierover is te vinden in het NBNL '<u>Position Paper voor het Rondetafelgesprek over Netcapaciteit</u>'.
- Bij de impactbepaling is rekening gehouden met het toepassen van curtailment ('aftoppen' van pieken) van zonne-opwek. Dit wordt in de praktijk vaak toegepast omdat dit resulteert in kostenbesparing voor de klant. Voor zowel zon op land als grootschalige gebouw-gebonden zon is rekening gehouden met 30% curtailment. Het aftoppen van zonneprojecten wordt ondersteund door zowel netbeheerders als de zonenergiesector in het <u>convenant Stroom Betaalbaar op het Net</u>.
- Het bestaand opgesteld vermogen wordt meegenomen om het totaal opgesteld vermogen vast te stellen. Hiermee wordt door PBL berekend of het nationale doel om tenminste 35 TWh grootschalig hernieuwbaar op land in 2030 gerealiseerd te hebben, wordt gehaald. Recentelijk zijn de concept-RES'en ook geapprecieerd door PBL, zie: '<u>Regionale Energie Strategieën. Een tussentijdse analyse, PBL, juni 2020.</u>'
- Enexis geeft met het delen van deze informatie inzicht en advies t.b.v. de ontwikkeling van de RES, niets in dit document worden gezien als het geven van een positieve transportindicatie. Enexis aanvaart geen aansprakelijkheid voor enige schade die direct of indirect ontstaat als gevolg van (het oneigenlijk) gebruik van de kaarten en informatie. Aan de informatie in dit document kunnen dan ook geen rechten worden ontleend. Neem voor specifieke ontwikkelingen, ambities en projecten altijd contact op met Enexis voor de meest actuele informatie.

Aangeleverde gegevens
Door RES-regio en NP RES

Om een inschatting te kunnen maken van de impact van het regionale bod zijn data nodig over energie-aanbod en -vraag. In onderstaande tabel ziet u welke gegevens door u aangeleverd zijn (donkergroen). Waar geen informatie is aangeleverd, maken we voor een aantal onderdelen gebruik van de back-up gegevenssets van NP RES (oranje). Drie van deze back-up gegevenssets zijn aangepast op basis van Enexis prognoses (lichtgroen). Hierbij is gebruik gemaakt van recentere informatie uit verschillende andere studies, waaronder II3050.

Aanbod

		Concept	1.0
Elektriciteit	Wind op land	☑	☑
	Grootschalige zonnevelden	☑	☑
	Grootschalig gebouw-gebonden zon	☑	☑
	Kleinschalige zon (<15 kWp)	☑	☑
	Overige duurzame opwek	☐	☐
Gas	Groengas	☐	☐
Waterstof	Waterstof	☐	☐

Vraag

		Concept	1.0
Elektriciteit	Nieuwbouw woningen	☐	☑
	Nieuwbouw utiliteit	☐	☑
	Bestaande utiliteit	☐	☐
	Elektrisch vervoer	☐	☑
	Landbouw/glastuinbouw	☐	☑
	Datacenters	☐	☐
	Industrie	☐	☑
	Warmtepompen	☐	☑
Gas	Utiliteit	☐	☐
	Industrie	☐	☐
	Landbouw/glastuinbouw	☐	☐
	Vervoer	☐	☐
Waterstof	Totale vraag	☐	☐

☑ Aangeleverd door RES-regio ☑ Back-upgegevens NP RES ☑ Back-upgegevens Enexis ☐ Niet gebruikt in de doorrekening

Netimpactanalyse concept-RES'en Noord-Brabant

TenneT TSO

Oktober 2020

Netimpact concept-RES 150 kV-deelnet Noord-Brabant

Het 150 kV-net in Noord-Brabant wordt – met name door aanpassingen op stations - met huidige inzichten opgesplitst in vijf zogenoemde pockets. Dit zijn relatief kleine deelnetten met ieder een aansluiting op het 380 kV-net, zodat opgewekte stroom die niet in dezelfde regio wordt gebruikt direct kan worden afgevoerd naar en via het 380 kV-net. Het gaat om een pocket achter het uit te breiden 380/150 kV-station Geertruidenberg, één achter het 380/150 kV-station Eindhoven, één achter het nieuw te realiseren 380/150 kV-station Tilburg, één achter het nieuw te realiseren 380/150 kV-station omgeving Bergen op Zoom en één achter het nieuw te realiseren 380/150 kV-station omgeving Wijchen.

De concept RES-opgave voor Noord-Brabant is in totaal voor de gehele provincie niet significant groter dan waar rekening mee is gehouden in IP2020. Echter liggen de accenten in de provincie wel anders dan in het IP2020. Als voorbeeld; rond Hapert is de verwachte duurzame opwek viermaal kleiner in de concept RES. In de rest van de provincie is de RES-opgave voor duurzame opwek juist hoger dan eerder aangenomen en dat leidt tot hogere transporten in de regio Oss, Uden, Aarle-Rixtel en Helmond. Met Enexis wordt per pocket een netvisie ontwikkelt en daarbij wordt gekeken hoe de transporten over het net van Enexis en/of het net van TenneT maatschappelijk gezien op de meest efficiënte manier kunnen worden gefaciliteerd. De uitkomst van deze netvisies is nog niet bekend, maar kan betekenen dat het net van TenneT met meer voorzieningen (stations en/of 150 kV-verbindingen) moet worden uitgebreid dan momenteel is voorzien.

De knelpunten in Noord-Brabant worden nu voornamelijk veroorzaakt door de ontwikkeling van duurzame opwek (zon-PV en wind). De projecten die reeds zijn geïnitieerd in Noord-Brabant zijn in ieder geval noodzakelijk om de (concept-)RES-opgave te kunnen faciliteren. Mede doordat de uitkomsten van de netvisies, die samen met Enexis worden opgesteld, nog niet bekend zijn, is het nog onzeker of de hele (concept)-RES-opgave vóór 2030 door TenneT kan worden gefaciliteerd.

Tot het moment dat de benodigde netuitbreidingen gereed zijn bestaat de mogelijkheid dat er niet in alle gevallen voldoende transportcapaciteit beschikbaar is om het duurzaam opgewekte vermogen te kunnen transporteren naar de eindgebruikers. Op dit moment wordt onderzoek gedaan of het toepassen van congestiemanagement een (tijdelijke) oplossing kan bieden. Beperking van de netimpact is mogelijk door grootschalige opwek te concentreren, bij voorkeur in nabijheid van de koppelstations. In algemene zin wordt aanbevolen om toename en locatie van duurzame opwek enerzijds en het beschikbaar zijn en komen van netcapaciteit anderzijds goed op elkaar af te stemmen.

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

6. Reacties op de concept RES 1.0

Bijlage 6.1 Overheden

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Regionale Energiestrategie 1.0

Metropoolregio Eindhoven

6. Reacties op de concept RES 1.0

Bijlage 6.2 Stakeholders

Metropoolregio Eindhoven

RES Regionale Energie Strategie

Reactie Jong RES op Concept RES – 10/2/2021 – Marvin Tiemessen

Ik ben Marvin Tiemessen, 25 jaar en deel van de generatie die klimaatverandering gaat meemaken én ook diegene die er keihard aan gaat werken om die verandering te stoppen. Dat doe ik niet alleen, maar dat doen we samen met een heel team om de meningen van jongeren in de hele MRE op te halen. Wij zijn de generatie van de toekomst, wij zijn Jong RES.

Overal ter wereld verandert het klimaat in rap tempo. De bevolking groeit, de natuur is kwetsbaar en onze traditionele energiebronnen staan onder druk. Langer wachten is geen optie meer.

Dat was de ferme taal die werd gebruikt in de concept RES van afgelopen zomer. Laten we dan ook doorpakken en het Europese doel van 55% CO_2-reductie omarmen én meteen omzetten in beleid dat impact heeft. We vinden dat de Metropoolregio Eindhoven hier ook een sleutelrol in heeft.

Jongeren zijn tevreden over het gebruik van een zonneladder. Ze vinden dat de tredes op de juiste plek staan en vinden de uiteindelijke verdeling van ruimtegebruik in stedelijk en landelijk gebied eerlijk verdeeld op basis van de ladder. We vinden het wel belangrijk dat zonnevelden niet in de weg moeten staan voor het bijbouwen van extra huizen voor de woningencrisis die we ook te verduren hebben.

Inmiddels zijn we een dik half jaar verder en is de urgentie omgezet in wachten. Wij als jongeren vinden het jammer dat het Plan MER een deel van de ideeën en de uitvoering daarvan vertraagt die geen effecten rapportage nodig hebben. Wij zouden dus al willen dat een deel al wordt goedgekeurd en wordt uitgevoerd.

Ook vinden we dat de te verwachte netcongesties bij Enexis en TenneT niet ervoor moeten zorgen dat dát de limiterende factoren zijn in de transitie naar een duurzame toekomst en dat we er alles op alles moeten zetten om zoveel mogelijk het klimaat te sparen. Wees dan ook niet bang om andere opties zoals lokale biomassa uit de taboesferen te halen.

Met zo'n belangrijk onderwerp als de energietransitie vinden jongeren dat er op hun manier gecommuniceerd naar hen moet worden. Dat betekent communicatie op tijd is, in begrijpelijke taal en ook uitnodigend is om actief aandeelhouder te worden in de transitie. Goed informeren in de vorm van een jongerenproof RES is de eerste stap, een formele stem is een tweede. We merkten bij onze gastles bij het SUMMA college dat de afstand met de beleidswereld groot was en dat de politiek óók een rol speelt in het verkleinen van die afstand.

Meten is weten. Naast mooie woorden vinden we ook dat we de politiek aansprakelijk mogen houden voor een goed resultaat. Transparantie in de voortgang in de vorm van een dashboard waarin duidelijk het doel en de resultaten terugkomen zou het vertrouwen van ons ín jullie om de eigen gestelde doelen te halen vergroten. Het is dan ook niet erg als het tegenvalt want wij weten ook dat de werkelijkheid weerbarstig is. Dan moeten we er gewoon een tandje bij doen.

Jongeren vinden het jammer dat er soms de schijn van weinig draagvlak voor duurzame energie in de buurt is. Veel jongeren zijn namelijk vóór een duurzame transitie en willen ook graag het positieve geluid laten horen. Met participatie die representatief is zal je zien dat we meer kunnen dan we denken. We vinden ook dat de overheid een regulerende rol moet nemen om de transitie eerlijk te laten verlopen. Laat stedelijke gebieden ook genoeg energie opwekken voor hun eigen verbruik, bijvoorbeeld lokaal op dak en laat de landelijke gebieden niet alles opwekken. Maar laat ook minder kapitaalkrachtige mensen zoals jongeren meedoen in de baten en niet alleen de lasten.

Laten we niet de generatiekloof vergroten, maar de brug slaan. Jongeren willen meedoen met de transitie. Laten we dat dan ook samen met jullie doen.

Reactie op RES 1.0 MRE

Geachte leden van de Stuurgroep,

Graag reageren de natuurbeschermingsorganisaties Brabantse Milieufederatie, Brabants Landschap, Brabants Particulier Grondbezit en Natuurmonumenten hierbij op de Concept RES 1.0 van MRE.

In een verstedelijkt gebied zoals de MRE regio moeten we zuinig zijn op onze natuurgebieden. Corona heeft laten zien dat mensen niet zonder natuur kunnen. Daarbij gaat het om twee zaken: de instrumentele waarde van natuur voor onze gezondheid (schone lucht, biodiversiteit) en om de belevingswaarde (natuurschoon, bomen en water).

Omdat natuur belangrijk is, en soms kwetsbaar, hebben we in Brabant het Natuurnetwerk Brabant (NNB) ingesteld. Dat is waardevolle natuur waarvan is afgesproken om die te beschermen. Daarom zijn in het NNB geen windturbines en zonneweides toegestaan.

We maken ons bij de RES MRE zorgen over de bescherming van het NNB, met name als windturbines worden geprojecteerd op plaatsen die omringd zijn door NNB, zoals bij Heeze Leende en Valkenswaard. Hier wordt te gemakkelijk gedacht dat de energietransitie een positieve bijdrage levert aan natuurontwikkeling. Zo zijn in Heeze Leende, bij het Leenderbos, enclaves van ongeveer 300 x 500 meter geselecteerd als windlocatie die rondom worden omsloten door NNB en Natura 2000 (zoals omgeving Groote Heide).

Vanuit wettelijke beperkingen zou het hier kunnen, maar vanuit het perspectief van natuurbescherming niet. De minimale afstand van het NNB tot een windturbine zou 500 meter moeten zijn, om vogels en vleermuizen die in NNB-gebied leven voldoende te beschermen. In de Plan-mer wordt alleen de wettelijke overdraai van ca 75 meter aangehouden, maar er zijn verschillende studies en rapporten die wijzen op het belang van minimaal 500 meter afstand tussen natuurgebied en windturbine.

Het kan toch niet zo zijn dat aan de ene kant een zoeklocatie voor wind (zoals bij Heeze Leende) zeer negatief scoort voor broedvogels, wintervogels, vleermuizen en andere soorten, maar dat er aan de andere kant positieve kansen zijn voor het verbinden van twee natuurgebieden en het versterken van de groenblauwe mantel. Wij kunnen de redenering daarachter niet volgen.

Kortom, we roepen u op om in het afwegingskader een minimale afstand voor windturbines tot het NNB op te nemen van 500 meter, net zo als dat er een minimale afstand tot woningen is van 500 meter, en zelfs van 1000 meter.

Ongerepte natuurpanorama's

Daarnaast willen we u vragen om ongerepte natuurpanorama's in de regio te beschermen. Want met name in/nabij het Dommeldal staat nu een drietal zoeklocaties voor wind op de kaart die zowel qua natuur als qua landschap een forse aantasting zouden betekenen. Het betreft de locaties bij Borkel (naast Dommeldal), bij natuurgebied De Maaij en naast Dommeldal bij De Hogt (A2 rondweg). De huidige windturbines van 220-240 meter hoogte zullen het naastgelegen kleinschalige

beekdallandschap van de Dommel volledig gaan domineren. Daarmee wordt ernstig afbreuk gedaan aan de beleefbaarheid en de vele investeringen van de afgelopen decennia van vele partijen om die te verbeteren.

We maken ons zorgen over de zoeklocatie wind direct te zuiden van de Scheeken (noordkant gemeente Best). En we vinden dat de kern van het Goene Woud vrij zou moeten blijven van windturbines. Wij maken ons ook zorgen over het grote zoekgebied voor zon dat op deze plaats is ingetekend.

Ten aanzien van zoekgebieden zon lijkt het ons beter om deze gebieden specifieker aan te geven zodat een duidelijker en transparanter beeld kan worden gevormd over de geschiktheid en wenselijkheid van zo'n zoekgebied voor zonne-energie. Dit is namelijk sterk afhankelijk van gebiedsspecifieke kenmerken.

Cultuurhistorisch landschap
Tot slot missen we de aandacht voor bescherming van cultuurhistorisch landschap en de Rijksmonumenten in dat landschap. Bij voorbeeld kasteel Heeze met haar ongerepte middeleeuwse vergezichten in Brabant.

Kortom, we zouden graag zien dat u de bescherming van de ongerepte natuurpanorama's en het cultuurhistorisch landschap opneemt in de RES 1.0. We denken vanuit de BMF en terreinbeherende organisaties graag met u mee over hoe de opwek van zon en wind op een natuurpositieve manier kan plaatsvinden in de MRE regio.

Met duurzame groet,

Brabantse Milieufederatie
Brabants Landschap
Brabants Particulier Grondbezit
Natuurmonumenten

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Concept-verslag vergadering Stuurgroep RES met Adviesgroep RES MRE

10 februari 2021

Aanwezig:		
Frans Kuppens	Gemeente Cranendonck	Wethouder Cranendonck en Voorzitter RES MRE
Ronald Kraus	MRE	Procesmanager MRE en coördinator RES MRE ZO Brabant
Barbara Marcus	MRE	Procesmanager werkprogramma
Roland Roijackers	Raadhuis Advies	Inhoudelijk projectleider RES MRE
Hendrik Hoeksema	ZLTO	Bestuurder
Andries Mulder	Coöperatie Morgen Groene Energie	Directeur energiecoöperatie Morgen Groene Energie
Rudy Snel	Coöperatie Cranendonck	Voorzitter energiecoöperatie Cranendonck
Femke Dingemans	BMF	Directeur
Theo Gorissen	Staatsbosbeheer	Hoofd Staatsbosbeheer Noord-Brabant
Marvin Tiemessen	Jong RES	Jongerenvertegenwoordiger MRE
Jeroen Kok	BOM	Business developer
Valerie van Hagen	Statkraft / NVDE	Projectontwikkelaar Statkraft / NVDE
Lisanne Havinga	TU/e	Assistant Professor Building Performance & Principal Scientist System Integration
Fons Claessen	Fontys	Programmamanager Centre of expertise circulaire economie
Rob van Otterdijk	Gemeente Geldrop-Mierlo	Wethouder Geldrop Mierlo en vertegenwoordiger subregio Stedelijk gebied Eindhoven
Toon Bosmans	Gemeente Heeze-Leende	Wethouder Heeze-Leende en vertegenwoordiger subregio A2-gemeenten
Stef Luijten	Gemeente Bergeijk	Wethouder Bergeijk en vertegenwoordiger subregio Kempen
Antoinette Maas	Gemeente Helmond	Wethouder Helmond
Rik Thijs	Gemeente Eindhoven	Wethouder Eindhoven
Willem de Graaff	Provincie Noord Brabant	Coördinator RES, vervanger Willem de Bie
Robert Aerts	Enexis	Strategisch adviseur Energietransitie

1. Opening en mededelingen

Frans Kuppens opent de vergadering. Samenwerking is essentieel om tot een regionale strategie te komen. Maar we weten ook dat samenwerking soms balanceren is. In deze bijeenkomst staat de concept RES 1.0 centraal.
Het doel van de bijeenkomst is het verzamelen van eerste reacties op de concept RES 1.0 en om gezamenlijk het gesprek aan te gaan over deze concept RES 1.0, en over mogelijkheden om de samenwerking te versterken.

Mededelingen:

- Afmeldingen ontvangen vanuit de vertegenwoordiging van de woningcorporaties, VNO/NCW en de gemeente Someren. Een aantal deelnemers zal wat later aansluiten.
- Agenda is vastgesteld met een toevoeging van dhr. Hoeksema met een aanvullende vraag over het proces. De RES moet deze zomer vastgesteld worden, wat is dan de planning voor de consultatie naar de raden?

Antwoord: De huidige planning is om de concept RES 1.0 ter reactie voor te leggen aan de raden, en de concept RES 1.0 incl. reacties aan het Rijk aan te bieden.

- Voorstelronde
  Alle deelnemers hebben zich kort voorgesteld.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

2. Pitches vanuit de Adviesgroep

Aan de deelnemers is gevraagd om een korte pitch te houden als reactie op de concept RES 1.0 en de huidige samenwerking. Een korte samenvatting van de pitches:

Namens BMF en de andere terreinbeherende organisaties, Femke Dingemans
Belangrijk om binnen de RES niet alleen rekening te houden met de wettelijke beperkingen, maar ook met natuurperspectief, de beleefbaarheid van de natuur en de investeringen die de diverse partijen hebben gedaan om deze beleefbaarheid te behouden en te verbeteren.
Niet alleen het gebruik van het landschap, maar ook de bescherming van de natuur mag een plek krijgen in de RES.

Namens de energiecoöperaties, Andries Mulder
5 belangrijke aandachtspunten:
- Participatie: participatie is veel verbeterd, we voelen ons meer betrokken. De belangenorganisaties zijn beter aangesloten, maar de kloof naar bewoners is nog erg groot. Graag meer aandacht voor de bewoners.
- Zonneladder: Deze is al verbeterd ten opzichte van de Concept-RES, maar nog niet sterk genoeg. Er moet nog veel energie gestoken worden om zon op dak bij kleinschalige projecten te stimuleren. Hierbij zou de overheid een actievere rol kunnen spelen.
- Visie gemeenten: De vertaling van de RES naar lokaal beleid/lokale visies verdient meer aandacht.
- Netwerk Enexis: Benieuwd naar concretisering m.b.t. de netcapaciteit.
- Warmte: Uitwerking nog heel erg naar binnen gericht. Het dreigt nu meer een overheidsdiscussie te worden, maar ook hier vragen we meer aandacht voor de samenwerking met bewoners en coöperaties.

Namens JongRES, Marvin Tiemessen
Wij zijn de generatie van de toekomst, en de MRE heeft hier een sleutelrol in. Veel jongeren zijn voor een duurzame energietransitie en we willen hier samen in optrekken. De afstand tussen jongeren en de ambtelijke organisatie is groot, hier kan de overheid een rol in spelen.
Graag meer aandacht voor de balans in ruimtegebruik tussen grootschalige opwek, en de groei van het aantal woningen.

Namens ZLTO, Hendrik Hoeksema
Boeren en tuinders in regio willen graag een grotere bijdrage leveren aan het vraagstuk en aan de oplossing.
5 belangrijke aandachtspunten:
- Inzetten op, het behouden van en het inrichten van de agrarische structuur. Je hebt goede grond en goede agrarische structuur nodig. De agrarische structuur zou een plek moeten krijgen in het afwegingskader. Duurzame landbouw heeft meer grond nodig.
- Participatie en Ontwikkelfonds: Hoe kunnen we de participatie van boeren en burgers vergroten door te kijken naar een ontwikkelfonds, bijv. voor verdere verduurzaming in de landbouw?
- Glastuinbouw: de combinatie van warmte en CO2 lijkt een voor de hand liggende combinatie maar is in RES onderbelicht
- Regie: Lokaal worden al allerlei besluiten genomen voor kleinere projecten, maar past dit allemaal ook in de RES? Meer aandacht voor de samenhang tussen regionaal-lokaal.
- Verbinding, meedoen, gehoord worden: Landbouw/landelijk gebied wordt haast niet benoemd, het gaat voornamelijk over innovatie en stedelijk gebied. De kansen in landelijk gebied worden echt onderbelicht. Hier graag meer aandacht voor samenwerking, en het ontdekken van mogelijkheden.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Namens Vereniging van Duurzame Energie (NVDE), Valerie van Hagen
Fijn dat de tijd wordt genomen voor de MER-procedure. Aandachtspunt is dat de berekeningen wel worden gedaan met de nieuwste technieken, en dat ook belemmeringen in kaart worden gebracht.
Zorg uitgesproken over haalbaarheid en betaalbaarheid van alle plannen voor de zoekgebieden.

Lisanne Havinga, TU/e
De vraag is of we de uiteindelijke ambitie hoger kunnen stellen. We hebben nu al 1,1 TWh, dus meer dan 2TWh moet haalbaar zijn. Goed om het totaalplaatje onderdeel te laten zijn van het geheel.

- Opslag van energie is nu nog onderbelicht, maar zal in de toekomst een belangrijke plek te krijgen.
- Goed om meer aandacht te besteden aan de uitwerking van de diverse onderwerpen. Warmte is nu nog onderbelicht.

Fons Claessen, Fontys

- De concept RES 1.0 is een goed, samenhangend plan.
- Handelen met de kennis en techniek van nu.
- Wat betekent het plan en de transitie economisch in de regio? Hier wil Fontys graag in meedenken.
- Besparing en gedragsverandering: is wel ingewikkeld, maar heel belangrijk voor succes. Ook hier kan Fontys in ondersteunen.

3. In gesprek tussen stuurgroepleden en leden Adviesgroep

In het gesprek komen onder andere de volgende punten aan de orde:

- Draagvlak en participatie: blijft lastig om hier goed invulling aan te geven.
- Aandacht voor zoekgebieden langs de A67. Voorstel om een vervolggesprek te plannen tussen Heeze-Leende en de BMF.
- Behoefte aan concretisering hoe we burgers kunnen activeren om te besparen.
- Koester de boeren die willen blijven en die hun bijdrage willen leveren aan de energietransitie.
- Er mag in de teksten in de RES wel meer aandacht voor verbinding met de agrarische sector. Vanuit ZLTO wordt hier graag bij geholpen.
- Lobby voor congestieproblematiek vanuit deze tafel zou mooi zijn.
- Behoefte aan meer concretisering wat innovatie betekent voor de RES. Zoek naar concrete pilotlocaties.
- Veel gemeenten willen zich graag aanbieden als pilotgemeente voor innovatie.

Algemeen: Er is veel behoefte aan samenwerking en samen het gesprek voeren. Iedereen wil graag het gesprek aangaan en kennis delen.

Ronald Kraus geeft een toelichting op het vervolgproces.
Graag willen we alle reacties opnemen in de bijlage van de concept RES 1.0. In de Stuurgroep RES en in het Portefeuillehoudersoverleg energietransitie worden de laatste wijzigingen in het concept overwogen. Hiervoor gebruiken we de input vanuit dit overleg en vanuit de gemeenteraden met de vraag om deze input schriftelijk in te brengen, liefst voor woensdag 3 maart. Eind juni zal de concept RES 1.0 ook worden aangeboden aan het Rijk.
In het najaar van 2021 wordt de planMER afgerond. Met alle beschikbare informatie en input kan dan ook de RES 1.0 worden voltooid.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

4. Rondvraag en sluiting

Algemene opmerkingen/acties:

- Over enkele weken wordt een vervolgoverleg gepland met de Adviesgroep om samen het gesprek te voeren over de uitvoering, op basis van de eerste uitkomsten van een analyse naar mogelijke samenwerkingsmodellen die momenteel wordt uitgevoerd.
- Dit najaar wordt een vervolgoverleg gepland met de Adviesgroep om te reflecteren op de afronding van de planMER en een voorstel tot verdere selectie van zoekgebieden, dat daaruit volgt.
- We zoeken ook naar mogelijkheden om meer samen vorm te geven aan de RES. Het opnemen van de reacties vanuit deze groep in de bijlagen van de concept RES 1.0 is een begin.
- We zullen met het verslag een contactenlijst meesturen van de Adviesgroep, zodat ook onderling contact kan worden gelegd.

Geen verdere vragen voor de rondvraag.

De voorzitter bedankt ieder voor de actieve inbreng. Goed om elkaar op deze manier te spreken, en we hopen dat de partijen elkaar onderling ook steeds beter weten te vinden, om zo ook op lokale schaal tot versnelling te komen.

Reactie Lokale Energiecollectieven op de Concept RES 1.0

Binnen de Metropoolregio Eindhoven zijn 25 lokale energiecollectieven (LEC's) actief die vanuit de bewoners, bottom-up initiatieven ontplooien om de energietransitie vorm te geven. Een aantal van deze organisaties investeert als energiecooperatie namens haar leden in collectieve opwekvoorzieningen.
Het regionaal overleg van deze LEC's plaatst onderstaande kanttekeningen bij de gepresenteerde Concept RES 1.0..

1. **Urgentie**
    - Het halen van de klimaatdoelen heeft een zeer hoge urgentie. Feitelijk verkeren we in een noodsituatie waarin snel handelen noodzakelijk is. De concept RES 1.0 ademt naar de mening van de LEC's in de regio te weinig van deze urgentie uit.
    - Vrijwel alle maatregelen die concreet voorgesteld worden zijn tijdelijke maatregelen (waarbij de tijdelijkheid een periode van 15 tot 25 jaren kan omvatten). Het ontbreekt nog aan concrete maatregelen die zorgen voor een structurele omslag die noodzakelijk is om de globale en nationale lange termijn doelen uit de klimaatakkoorden (als een maximale temperatuurstijging van 1,5 graad in 2050 en 50% minder CO2 uitstoot in 2030) aantoonbaar op een bestendige manier te realiseren. De huidige ontwikkelingen laten geen ruimte om nu nog langdurig te wikken en te wegen. De LEC's pleiten voor een veel strakkere sturing op de bijdrage van de regio aan deze concrete doelen en daarmee hogere urgentie voor de implementatie van structurele maatregelen.

2. **Participatie bij het tot stand komen van de RES 1.0**
    - Belangrijke doelstelling van de RES is om gezamenlijk met alle betrokkenen, inclusief inwoners en regionale bedrijven, te komen tot een gedragen Energiestrategie voor de regio. Terecht wordt in de concept RES meerdere malen beschreven dat hiervoor 'burgers zo vroeg mogelijk betrokken moeten worden', waardoor er draagvlak ontstaat voor de uit te voeren maatregelen.
    - Wij stellen vast dat vertegenwoordigers van belangenorganisaties geleidelijk meer zijn betrokken bij de uitwerking van de Concept RES 1.0. Tegelijkertijd is de kloof naar de meeste inwoners van de regio nog erg groot. Slechts weinig inwoners realiseren zich echt wat zich binnen de RES afspeelt en voelen zich hierbij betrokken.
    - Draagvlak voor de uitvoering ontbreekt hierdoor op veel plaatsen. In de dagelijkse praktijk is er door het niet meenemen van inwoners een groeiende weerstand merkbaar tegen concrete initiatieven, met name als deze zichtbaar zijn in het landschap. Gebrek aan draagvlak voor concrete initiatieven dreigt zo een bottleneck te worden in het realiseren van de klimaatdoelstellingen. Het betrekken van inwoners en bedrijven moet daarom structureel beter aangepakt worden. De RES 1.0 moet hiervoor concrete uitvoeringsplannen bevatten.

3. **Rol gemeenten in regionale realisatie**
    - Veel gemeentes in deze regio benadrukken in het RES proces voortdurend de noodzaak van 'lokaal maatwerk'. Dit vertaalt zich ook in gemeentelijke visies, beleidstukken en afwegingskaders die afwijken van de RES. Zoekgebieden worden anders belegd, participatie wordt anders ingevuld, loketten en projecten worden gefragmenteerd aangepakt.

- Goede oplossingen voor de energietransitie houden zich echter niet vanzelfsprekend aan gemeentegrenzen. Het niet regionaal benaderen van opgaven werkt op een aantal aspecten contraproductief.
- Zo gaan gemeentes verschillend om met het streven naar 50% lokale participatie. In een aantal gevallen wordt dit uitgangspunt bij lokale initiatieven te makkelijk losgelaten. Het gevolg is dat opbrengsten van makkelijk te realiseren projecten grotendeels buiten de regio terecht komen en niet bijdragen aan lokale participatie en verdere ontwikkelingen. Bij initiatieven waar tijdens de uitvoering wel tegen draagvalk issues wordt aangelopen zijn deze vaak al zo geëscaleerd dat energiecooperaties, als ze eenmaal betrokken worden, een zeer moeilijke tot onmogelijke uitgangssituatie hebben. Gemeenten moeten het streven naar 50% lokaal eigendom in het vroegst mogelijke stadium serieus opnemen, anders gaat draagvalk verloren.
- Daar waar veel gemeentes zoveel mogelijk publieke taken afstoten, zijn er gemeentes die juist weer een actieve rol voor zichzelf zien in grootschalige opwekking of warmtenetten. Dit wordt door inwoners niet ervaren als daadwerkelijke participatie. Als LEC's pleiten wij voor het direct (bovenlokaal) participeren van de inwoners en bedrijven in de lokale initiatieven.

4. Daken en non-regret

- In de Concept RES 1.0 is een verbeterde zonneladder opgenomen. De eerste trede op zonneladder is 'daken'. De ambities ten aanzien van initiatieven op deze trede komen echter niet verder dan aangeven dat we 'dit monitoren en ons er voor inzetten de kansen te benutten'. Aan trede 2 en verder worden vele bladzijden worden gewijd.
- In de dagelijkse praktijk blijkt juist realisatie van PV op daken lastig te realiseren. Door de kleinschaligheid is de business case lastiger dan grootschalige, grondgebonden ontwikkelingen. Daarnaast zijn er veel praktische hobbels: planning van dakonderhoud, eigendomskwesties, Enexis aansluitingen, draagkracht van daken, verzekeringen, etc.. Hierdoor zien we in de dagelijkse praktijk, daar waar projectontwikkelaars op alle manieren trekken aan grondgebonden projecten vanwege het goede rendement, te veel dakprojecten vooralsnog stranden in goede voornemens. Veel dak / non-regret is daardoor nog niet gerealiseerd, hetgeen ook tegen werkt bij het verkrijgen van draagvlak voor grondgebonden projecten. Als energiecooperaties vinden wij de monitorings- en inspanningsverplichting zoals die in de RES beschreven staat veel te zwak: er moet een veel actievere overheidssturing komen om PV op daken te realiseren. Ook om te voorkomen dat hogere treden van de ladder onnodig worden beklommen om de doelstellingen te halen.

5. Netinfrastructuur

- De concept RES 1.0 bevat een aantal vanzelfsprekende waarheden over de congestie op de netinfrastructuur (afstemming nodig, planning noodzakelijk). Er worden echter geen duidelijke uitspraken gedaan of de benodigde uitbreidingen op tijd gerealiseerd zijn om de doelen 2025, 2030 en 2050 te halen. Ons gevoel uit de dagelijkse praktijk is dat veel initiatieven momenteel stilvallen vanwege het ontbreken van zicht op beschikbaar zijn van de benodigde infrastructuur. Zonder onderliggend plan voor opschaling van de netinfrastructuur ontbreekt het in de concept RES 1.0 aan voldoende realiteitszin en worden doelen niet gehaald.

6. Warmte

- Warmte is een heel groot onderwerp; de uitwerking van de benodigde maatregelen loopt echter achter bij opwek en besparing. Dit is goed verklaarbaar, oplossingen

voor dit vraagstuk zijn minder vanzelfsprekend. Alle acties, stappen en uitwerkingen op dit gebeid als benoemd in de concept RES 1.0 liggen bij de overheid: in casu gemeenten, provincies en waterschappen. Wij pleiten voor een stevige veel bredere taskforce op dit gebied, zodat in de komende twee jaar een forse inhaalslag gemaakt kan worden. De warmtetransitie moet geen exclusief overheidsfeestje worden, maar een vraagstuk waar inwoners, bedrijven en andere publieke organisaties aan meedenken en meewerken.

7. Energiecoöperatie of -verenigingen

- Energiecoöperaties richten zich op het actief betrekken van inwoners en lokale bedrijven bij opgaven als energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. Zij zijn zeer belangrijke schakels in het verkrijgen van draagvlak en uitvoeren van lokale initiatieven die bijdragen aan de energietransitie.
- De RES 1.0 zou meer waarde toe moeten kennen aan het versterken van deze lokale energiecoöperaties en verenigingen in de samenleving. Enerzijds door de bestaande energiecoöperaties te faciliteren in hun ontwikkeling, anderzijds door initiatieven te bevorderen in gemeenten waar deze nog niet bestaan. De RES 1.0 zou hiertoe een uitvoeringsvoorstel moeten bevatten.

8. Financiën

- Wij verbazen ons dat er in de RES geen enkele aandacht is voor de financiële impact van de voorgestelde maatregelen. Wel zien wij een aantal belangrijke financiële vraagstukken opkomen die gevolgen hebben voor de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de RES.
- De energietransitie mag niet tot gevolg hebben dat mensen uitgesloten worden of inkomensverschillen verder vergroot worden. Energie is in de ogen van de cooperaties een collectief goed.
- Het is van belang de zeggenschap over en opbrengsten van investeringen in de regio te houden zodat deze weer benut kunnen worden voor verdere ontwikkelingen. Dit betekent dat initiatieven van buiten, die de resultaten wegsluizen naar (buitenlandse) investeerders geen structurele bijdrage leveren en dus voorkomen moeten worden. Bovendien moeten opbrengsten vanuit gebieden waar initiatieven relatief makkelijk te realiseren zijn gebruikt worden om moeilijker initiatieven in de regio tot ontwikkeling te brengen. Dit vraagt een regionale sturing en uitvoeringsorganisatie die uitgaat boven gemeentelijke verantwoordelijkheden.

9. Diverse

In de concept RES 1.0 staan nog een paar slordigheden:

- ‘Energiecorporaties’ in plaats van ‘energiecoöperaties’.
- Zonnepark Welschap wordt, als grootste 100% door omwonenden gefinancierde zonnepark van Nederland, niet op de kaart getoond als gerealiseerd project.
- In het schema op pagina 20, ‘Financiële participatie-impact’ lijk het alsof het ontwikkelfonds per definitie een stichting is. Afhankelijk van de gekozen oplossing kan dit uiteraard in een specifieke situatie ook een andere rechtsvorm zijn als coöperatie of lokale vereniging, die handelt aan de hand van een in samenspraak met de gemeente opgesteld afwegingskader.

Regionale Energiestrategie 1.0
Metropoolregio Eindhoven

Metropoolregio Eindhoven
RES Regionale Energie Strategie

7. Reacties op de concept RES
Bijlage 7.1 Reacties op de concept RES

Datum	Afzender	titel	reactie-zienswijze-kanttekening	Antwoord	Verwijzing
2020-06-02	Waterschap De Dommel	formeel	*Integrale aanpak* Waterschap De Dommel ziet een sterke meerwaarde in een regionale aanpak, waarbij regionale vraagstukken integraal worden benaderd. Door ruimtelijke opgaven te combineren dragen we gezamenlijk bij aan de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit en het beperken van de maatschappelijke kosten. Daarnaast hecht Waterschap De Dommel veel waarde aan de opgave uit het Klimaatakkoord, om de CO2-emissie structureel te verlagen (klimaatmitigatie) en tegelijkertijd de negatieve effecten van de klimaatverandering te beheersen (klimaatadaptatie)	Dit sluit aan bij de aanpak die we voor de RES voor de Metropoolregio Eindhoven volgen. De opgaven binnen de RES worden gekoppeld aan andere ruimtelijke en maatschappelijke opgaven in onze regio, waaronder klimaatadaptatie.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** Koppeling aan andere opgaven. **Hoofdstuk 4: Besparen-duurzame warmte-duurzame opwek** **- Duurzame opwek** Beoordeling zoekgebieden op bredere thema's.
			In de concept-RES zien we de intentie van een integrale aanpak terug, maar missen we nog de eerste stappen in de uitwerking. Bij de verdere concretisering van de zoekgebieden voor grootschalige opwek vragen wij specifiek om aandacht te hebben voor een duurzaam watersysteem en klimaatadaptatie, zodat onder andere koppelkansen met waterberging tot uiting komen in de RES 1.0. Daarbij willen we graag onze positieve ervaring met de regio Hart van Brabant delen, waar klimaatadaptatie, zijnde de eerste fase uit het Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie, integraal is meegenomen.	In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen. De opgaven voor de energietransitie worden gekoppeld aan andere ruimtelijke en maatschappelijke opgaven in onze regio, waaronder klimaatadaptatie.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** Koppeing aan andere opgaven. **Hoofdstuk 4. Besparen-duurzame warmte-duurzame opwek** **- Duurzame opwek** Met een planMER wordt nader onderzoek gedaan naar milieueffecten en koppeling met andere thema's om te kunnen komen tot een integrale gebiedsontwikkeling
			Het "Bod" voor grootschalige opwek van 2 TWh zien wij als een ambitieuze, maar eveneens reële uitdaging voor de regio als bijdrage aan het Klimaatakkoord.	Het bod van 2 TWh is uitgangspunt voor de verdere concretisering richting RES 1.0.	
			Grootschalige opwek in relatie tot de hydrologische bodemkwaliteit In aanvulling op zon op daken zijn zonneweiden noodzakelijk voor het behalen van de klimaatdoelen. Naast de ruimtelijke impact hiervan vragen wij aandacht voor het behoud van de (gezonde) bodemkwaliteit en daaraan gekoppeld de regionale waterhuishouding, in relatie tot enerzijds de toekenning van terreinen en anderzijds de inrichting van de zonneweiden.	In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen. De opgaven voor de energietransitie worden gekoppeld aan andere ruimtelijke en maatschappelijke opgaven in onze regio, waaronder klimaatadaptatie. De kwaliteit van de bodem is hier onderdeel van.	**Hoofdstuk 4: Besparen-duurzame warmte-duurzame opwek** **- Duurzame opwek** Het milieueffectrapport (planMER) helpt om alle (milieu en ruimtelijke) belangen en claims zichtbaar te maken en onderling af te wegen.
			Om een duurzaam beheer van de bodemkwaliteit in relatie tot het waterbeheer te borgen vragen wij om te komen tot regionale afspraken en –kaders voor de ontwikkeling van windparken en zonneweiden. Een uitwerking hiervan zien we graag terug in de RES 1.0.	Als regio doorlopen we ons RES-proces op de manier en de snelheid die nodig is om hierover zorgvuldig tot keuzes, afstemming en uitvoeringsafspraken te komen. De zoekgebieden voor wind en zon die in 2030 ingevuld moeten zijn, worden verankerd in het omgevingsbeleid van de gemeenten. Ook de provincie en de waterschappen bieden deze ruimte in hun beleid. Gemeenten maken of actualiseren beleid voor zonne- en/of windenergie en verankeren dit eveneens in hun omgevingsbeleid	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** **Koppeling aan andere opgaven.** **Hoofdstuk 3.Samen de energieambitie realiseren** **Regionale samenwerking** **Hoofdstuk 4: Besparen-duurzame warmte-duurzame opwek** **Duurzame opwek** **Onderzoek naar milieu-effecten en bredere thema's.** **<u>Na de RES 1.0: verankering in omgevingsbeleid.</u>**
			Warmte en hydrologische bodemkwaliteit Met de verduurzaming van de warmte gaat een sterke toename van het gebruik van de hydrologische ondergrond plaats vinden in de vorm van open- en gesloten energiesystemen. Dit neemt risico's met zich mee voor het beheer van het schaarse grondwater en bescherming van de grondwaterkwaliteit. Wij vragen u specifiek om hier regionaal aandacht voor te hebben bij de nadere uitwerking in de RSW en de RES 1.0, zodat dit een plek kan krijgen in de gemeentelijke transitievisies warmte. Op het gebied van de inzet van duurzame warmte in de gebouwde omgeving leveren wij onze bijdrage aan het creëren van ontwikkel- en beleidsruimte voor de toepassing van aquathermie.	Voor alle opties voor duurzame warmte wordt een SWOT-analyse uitgevoerd. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Leidende principes en afwegingskader** Het afwegingskader van NP RES en de leidende principes. **Hoofdstuk 4. Besparen-duurzame warmte-duurzame opwek** **- Duurzame warmte** **- Regionale Structuur Warmte.**
2020-06-30	Waterschap Aa en Maas	formeel	*Kijk verder dan alleen financiële koppelkansen* In de zoekgebieden voor duurzame opwek wordt onder 3 'Energie ten dienste van andere opgaven en doelen' benoemd. Hier wordt gesteld onder de paragraaf over koppeling met landschapsherstel dat energie hierbij een nadrukkelijk een financieringsmogelijkheid om andere opgaven te kunnen realiseren. Het gebruik van (tijdelijke) energie is een interessante koppelmogelijkheid met opgaven zoals watersysteemherstel, maar zeker niet de enige. Zo zijn er ook tastbare koppelkansen mogelijk waarbij er aan beide kanten positieve effecten optreden. Zoals de toepassing van aquathermie uit oppervlaktewater in stedelijk gebied kan bij dragen aan het reduceren van hittestress, het zonnepanelen goed kunnen combineren met de teelt van schaduwgewassen en te droge of te natte landbouwgronden ingezet kunnen worden voor energiegebruik. Onze oproep is dan ook om de energie ten dienste van andere opgaven, breder in te steken dan alleen financieel.	In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen. De opgaven voor de energietransitie worden gekoppeld aan andere ruimtelijke en maatschappelijke opgaven in onze regio.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- DE RES als hefboom voor andere regionale opgaven** Koppeling aan andere opgaven. **Hoofdstuk 4. Besparen-duurzame warmte-duurzame opwek** **- Duurzame Opwek** Het milieueffectrapport (planMER) helpt om alle (milieu en ruimtelijke) belangen en claims zichtbaar te maken en onderling af te wegen.
			Provinciale afstemming Integraliteit is niet alleen belangrijk binnen de regio, maar ook binnen de provincie Noord-Brabant als geheel. Nu, in opmaat naar de RES 1.0, is het moment om actieve uitwisseling en afstemming tussen de RES'en te organiseren. Alleen dan kunnen de regio's tot een zo optimaal mogelijke invulling van het landschap komen en kan worden voorkomen dat er keuzes worden gemaakt waar we op de langere termijn last van krijgen. Bovendien staan de regio's in Noord-Brabant allen voor vergelijkbare opgaven en zijn zij gebaat bij het onderling uitwisselen van expertise, onderzoeksresultaten en best-practices. Zo wordt in de verschillende regio's voorgenomen nader onderzoek naar de effecten van zonne-energie op bodem en water te doen en heeft iedere regio de ambitie optimaal te willen inspelen op innovaties. Door samen te werken – wellicht ligt hier een coördinerende rol voor de provincie Noord-Brabant – zou op deze onderwerpen niet alleen een efficiëntieslag, maar ook kwaliteitsverbetering behaald kunnen worden.	Er vindt regelmatig afstemming plaats met de provincie, de Brabantse regio's en met de buurregio's. Daarbij komt een breed scala aan onderwerpen aan de orde.	**Hoofdstuk 5.Stap voor stap naar uitvoering** **- Aanbeveling aan het rijk** Met de andere Brabantse regio's en de provincie vindt afstemming plaats over de inhoud van de RES'en en over wat de rol van het Rijk moet zijn om tot uitvoering van de RES te komen. Er is een lijst met aanbevelingen en knelpunten opgesteld die vanuit de RES-regio's en de Provincie aan het Rijk is meegegeven.
			Houd rekening met de verduurzamingsopgave van de waterschappen Voor het onderdeel participatie wordt in de concept RES aangegeven dat 50% lokaal eigendom wordt nagestreefd. Zoals benoemd in het Klimaatakkoord hebben de waterschappen hierin echter de bijzondere positie van zowel lokale ontwikkelaar als decentrale overheid met een verduurzamingsopgave, die bij de uitwerking van 50% lokaal eigendom dan ook in acht moet worden genomen.	Dit wordt meegenomen in het vervolgtraject	**Hoofdstuk 3: Samen de energie ambitie realiseren** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** Model voor financiële participatie. Het model biedt ruimte voor lokaal maatwerk.
			Rol waterschap Aa en Maas In de uitwerking van de RES 1.0 en de fasen daarna, in het bijzonder in de toekomstige gebiedsontwikkelingen, zien wij voor het waterschap een belangrijke rol met het oog op koppelkansen (energie ten dienste van andere opgaven), waterbeheer en aquathermie. Onder leidend principe 2 'een gezamenlijke opgave en iedereen draagt bij' wordt een regierol in de realisatie van de energietransitie voor gemeenten, provincie en waterschappen benoemd. Wij willen graag bijdragen aan de realisatie van de energietransitie, maar zien daarin voor onszelf geen regierol. Wel spelen we als waterschap, vanwege onze betrokkenheid bij drie RES'en (Noordoost Brabant, Metropoolregio Eindhoven en Hart van Brabant) graag een rol in de afstemming met deze regio's in relatie tot onze kerntaken.	Dit wordt meegenomen in het vervolgtraject	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** Koppeling aan andere opgaven. **Hoofdstuk 3.Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **Hoofdstuk 4: Besparen-duurzame warmte-duurzame opwek** **- Duurzame opwek** Onderzoek naar milieu-effecten en bredere thema's. Na de RES 1.0: verankering in omgevingsbeleid.

2020-07-09	Gemeente Oirschot	formeel	*Samen de energie ambitie realiseren* De gemeenteraad kan zich grotendeels vinden in de hoofdlijnen van dit onderdeel van de concept-RES en merkt op: *onderzoek naar behoud/duurzaam gebruik huidig gasinfrastructuur (vanwege waterstof of andere 'milieuvriendelijke(re)' gassen) is belangrijk. *Verder betekent 'van het gas af' vaak dat er alternatieven worden ingezet waardoor het stroomverbruik (vaak grijs opgewekt) sterk stijgt; waarbij stroom minder efficiënt energie afgeeft dan gas (er is meer energie in de vorm van elektriciteit nodig dan energie in de vorm van gas). Wat ons betreft blijven we aangekoppeld totdat dit efficiënter is en de schone opwekking van energie toereikend is voor de energiebehoefte. Aanvullingen voor dit onderdeel om mee te nemen naar RES 1.0: *RES als centrale regisseur om veranderingen op gang te brengen is op zichzelf prima, maar in de uitvoering zijn we vaak geneigd top-down te werken, terwijl uitvoerings-initiatieven die bottom-up zijn ontwikkeld beter gedragen zijn en een grotere kans van slagen hebben. Ga bijvoorbeeld aan de slag met energie-scans en keukentafelgesprekken (uitgevoerd door lokale energie coöperaties die hierin veel expertise hebben) en vraag hoe je mensen kunt ondersteunen in de stappen die ze zelf graag zouden willen maken. De energietransitie moet hierdoor in de uitvoering niet aanvoelen als 'opgelegd' maar als een 'initiatief van ons allen'. Hier moet absoluut meer aandacht naar uit gaan. *Niet alleen kijken naar 'waar kan wat' maar juist ook 'wat hebben we nodig'.	Ook de bestaande infrastructuur wordt in kaart gebracht in het kader van de RES. De mogelijkheden om gebruik te maken van de infrastructuur wordt meegenomen. We maken gebruik van de lokale kennis en initiatieven op het gebied van de energietransitie, voor alle thema's. We werken samen met vertegenwoordigers van lokale energie coöperaties, onder andere binnen de werkgroep Participatie & Eigendom.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **Hoofdstuk 4: Besparen-duurzame warmte-duurzame opwek** **- Duurzame warmte** De Regionale Structuur Warmte brengt vraag en aanbod in beeld, zodat op lokaal niveau vraag en aanbod aan elkaar kunnen worden gekoppeld. **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030** De uitdaging is nu om dit ook op het tactische en uitvoeringsniveau samen goed te organiseren tussen gemeenten, maar ook met maatschappelijke partners, die ook van de gemeenten vragen om eenduidig op te treden. De uitvoering is immers bij verschillende partijen belegd, op verschillende schaalniveaus (lokaal, subregionaal, regionaal).
			Onze aanpak voor de (concept) RES *Er is niet aangegeven of er een prioriteit geldt, dat zou bijvoorbeeld kunnen in de zin van volgorde van belang. Aanvullingen voor dit onderdeel om mee te nemen naar RES 1.0: • De koppelingen die onder punt d. genoemd worden wel kritisch bekijken. Maken we daar de RES daarmee niet 'groter' dan waarvoor hij bedoeld is? • Breng prioritering aan in verschillende onderdelen. • Het woord "vitale" onder d) is te breed interpreteerbaar (liever vervangen of aangevuld met bijvoorbeeld: veilig-schoon/duurzaam) • Bottom up ontwikkeling is belangrijk. • Betrek ook wijk- en dorpsraden. • Stappen die gezet moeten worden, gaan hand in hand met initiatiefnemers. Zij kunnen niets zonder ons, en wij niets zonder hen. Hierbij is een intensieve samenwerking nodig die van extensief naar intensief kan lopen naarmate de kansrijkheid toeneemt. Prioriteiten die wij geven (type en locatie) is daarmee ook afhankelijk van ontwikkelingen (dus niet alleen bij ons maar ook bij hen). Van het grootste belang is daarbij een vroegtijdige afstemming. Ruim hiervoor dus z.s.m. ruimte voor in, nog voordat je plannen uitwerkt.	In het vervolg van de RES wordt steeds concreter invulling gegeven aan de leidende principes, de strategie en de concrete aanpak. Daarbij bekijken we ook welke prioriteiten kunnen worden gesteld. Het RES-proces richt zich op het uitwerken van de energietransitie en de opgaven, waarvan we nu denken dat deze hiermee zijn te koppelen. We maken gebruik van de lokale kennis en initiatieven op het gebied van de energietransitie, voor alle thema's. We werken samen met vertegenwoordigers van lokale energie coöperaties, onder andere binnen de werkgroep Participatie & Eigendom.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Leidende principes en afwegingskader** Afwegingskader en leidende principes. **Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030** De uitdaging is nu om dit ook op het tactische en uitvoeringsniveau samen goed te organiseren tussen gemeenten, maar ook met maatschappelijke partners, die ook van de gemeenten vragen om eenduidig op te treden. De uitvoering is immers bij verschillende partijen belegd, op verschillende schaalniveaus (lokaal, subregionaal, regionaal).
			Besparing • Wij vinden in deze fase van de ontwikkelingen besparing het belangrijkste item, nog belangrijker dan het opwekken zelf. Dat levert ook direct al voordeel op voor alle inwoners en dat is goed voor het draagvlak. Heel goed dat focus ligt op energie besparen, en dat daarna pas extra opwek volgt. • Te summier, welke sporen gaan we bewandelen? Welke partijen gaan we hierbij betrekken? enz. Dat hoeft geen uitvoering te zijn maar op zijn minst denkrichtingen. Aanvullingen voor dit onderdeel om mee te nemen naar RES 1.0: • Blijf die focus op besparing behouden. • Wij zouden toch willen pleiten om een serieuze poging te doen om ook de besparingsopgaven te kwantificeren om het vrijblijvende eraf te halen. Kempen heeft ook gekwantificeerd dus zou moeten kunnen. Of desnoods niet in TWh maar bijvoorbeeld in isolatie-termen of investeringen in besparende maatregelen of ander kwantificeerbaar/meetbare doelstellingen. • Definitie van grootschalig en kleinschalig toevoegen: grootschalig waarschijnlijk overheid gestuurd, kleinschalig is gedragen vanuit participatie. • Een belangrijke vorm van elektrische energie besparing is om transitie van accu auto's naar waterstof auto's te maken waarbij een tankstation netwerk in de MRE regio onontbeerlijk is (nu alleen in Helmond op de automotive campus). • Sluit meer aan bij kennis die er al is, ook bij bestaande organisaties. Faciliteer deze organisaties ook middels subsidies of geef hen een podium. • Pak hier ook vooral de rol op die je al hebt bij landelijke regelgeving. Denk aan registratieplicht en onderzoeksplicht. Faciliteer professionals door openstelling van subsidies en/of het geven van podium. Ga in overleg en bedenk samen oplossingen.	Er is in de fase van de concept-RES geen generieke doelstelling voor het onderdeel besparing opgenomen. De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders. We gaan in het kader van de RES verder aan de slag met de aanpak voor kleinschalige opwek. We maken gebruik van de lokale kennis en initiatieven op het gebied van de energietransitie, voor alle thema's. We werken samen met vertegenwoordigers van lokale energie coöperaties en andere partijen. We maken daarbij gebruik van/sluiten aan bij bestaande organisaties(tructuren).	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Besparen** Inzet op 3 doelgroepen, besparen en kleinschalige opwek. **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030** De uitdaging is nu om dit ook op het tactische en uitvoeringsniveau samen goed te organiseren tussen gemeenten, maar ook met maatschappelijke partners, die ook van de gemeenten vragen om eenduidig op te treden. De uitvoering is immers bij verschillende partijen belegd, op verschillende schaalniveaus (lokaal, subregionaal, regionaal).
			Duurzame opwek • De gemeenteraad kan zich vinden in de hoofdlijnen. Opwek moet plaatsvinden op de plekken waar het ook daadwerkelijk gaat worden gebruikt t.b.v. efficiëntie en ter voorkoming van onnodig 'verlies'. • Goed te zien dat aanpak/ervaring in De Kempen meegenomen gaat worden in de rest van de MRE regio. We hadden echter verwacht dat op andere vlakken in de MRE op datzelfde niveau andere onderwerpen opgepakt zouden zijn (GeoThermie, besparing en andere alternatieven). Daar zien we helaas niets van terug. Duidelijk wordt nu ook dat de totale opgave niet alleen door zon/wind gerealiseerd kan/moet worden, maar dat dat breder is. Ook voor onze Kempengemeenten. • In samenvatting RES pagina 4: zin over landschappelijk gebied is tegenstrijdig. • Elke regio levert gemiddeld 0,67 TWh, MRE gaat voor 2 TWh, waarom een 3 keer zo hoge ambitie? Voldoen aan minimaal 0,67 TWh? • Duurzame opwek daar waar het wordt ruimt. Aanvullingen voor dit onderdeel om mee te nemen naar RES 1.0: • Wij vinden dat er gebruik moet worden gemaakt van de uitgebreidere (constructieve) zonneladder van de natuur en milieu federaties (NMF's). De in het document gebruikte zonneladder vinden we te beperkt. Wij vinden dat de zonneladder strak moet worden toegepast in de uiteindelijke uitvoering. Om stroomnetwerken stabiel te houden en energie-opwekkers niet stil te laten staan op momenten dat het netwerk overbelast is willen we de rol van het opslaan in waterstof absoluut benadrukken en onderstrepen. Wij moeten als innovatieve regio laten zien wat wij allemaal kunnen met dit medium. (proeftuin). Wat zou het mooi zijn om waterstof auto's van onze inwoners gratis te laten rondrijden op de overcapaciteit van het netwerk! • Creëer als innovatieve regio proeftuinen voor nieuwe technieken voor duurzame opwek. We zijn de 'slimste regio'. • Zet in op de meest efficiënte invulling van duurzame energieopwekking. Een goede energiemix is belangrijk en houd aandacht voor de verhouding tussen bijvoorbeeld wind en zon. • Kijk niet alleen naar welk type opwek waar kan komen maar vooral ook wat de ideale mix is (ook om kwetsbaarheid te minimaliseren) en zet vooral als brainportregio ook in op innovatieve opslagmethodes • Biogas/biomassa mits echt groen (van lokale restproducten). • Stel maatregelen /wetgeving voor om de berekende uitval van 25% van de daken voor zonnepanelen te verkleinen. • Er is in de concept notitie gesteld geen doelstelling te hebben op grootschalige opwekking van energie in landschappelijk gebied of op water: "nee tenzij", hoe rijmt dit met alle stellingen tot nu toe in dit stuk en met zoekgebieden? • Ga in gesprek met initiatiefnemers om hun enthousiasme te behouden en niet te frustreren. Initiatiefnemers hebben ook tijdsdruk. Neem die tijdsdruk ook mee in prioritering. • Zie ook eerdere opmerking m.b.t. contact initiatiefnemers.	Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiëntie. In het kader van de RES maken we gebruik maken van de kennis en ervaring die in de regio aanwezig is, o.a. in De Kempen. Het bod van 2 TWh is uitgangspunt voor de verdere concretisering richting RES 1.0. We bewaken de ruimtelijke kwaliteit door expliciet te streven naar: - maximale inzet op besparing, zuinig en meervoudig ruimtegebruik; - het benutten van de gebiedspecifieke meekoppelkansen; - waar mogelijk energievraag en -aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar te houden; - het hanteren van de 'zonneladder' bij het bepalen van de locaties voor zonne-energie. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden, waaronder ook het zoekgebied 'no-regret' voor opwekking van energie uit zon op daken en restgronden, wordt ook de toepassing van de zonneladder verder uitgewerkt. In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. Voor alle opties voor duurzame warmte wordt een SWOT-analyse uitgevoerd. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld. We brengen in beeld welke bestaande instrumenten kunnen worden ingezet om tot uitvoering te komen. Daarnaast geven we aan welke aanpassingen of aanvullingen in wet- en regelgeving, beleid en instrumentarium nodig zijn om ambities en plannen tot uitvoering te kunnen brengen.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Leidende principes en afwegingskader** **- Het proces naar RES 1.0 en verder** **Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Toptechnologie regio Brainport: Inzet op energie-innovaties** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Focus op besparen** **- Nieuwe ontwikkelingen** We blijven verbinding zoeken met innovaties. Die zullen een prominentere plek moeten krijgen in de vervolgstappen en bij de ontwikkeling van nieuw beleid. **- Duurzame warmte** Regionale Structuur Warmte **- Duurzame opwek** PlanMER, verankering in omgevingsbeleid.

			Duurzame warmte • Te weinig richting gevend. Welke stappen, met wie (in plaats van bijvoorbeeld regionaal). Aanvullingen voor dit onderdeel om mee te nemen naar RES 1.0: • Warmte uit wegen moet niet worden vergeten! Iedere kans om een weg aan het warmtenet te koppelen moet benut worden. • Zorg dat dit punt concreter wordt richting RES 1.0. Nu nog erg vrijblijvend, terwijl het een (groot) deel van de opgave betreft. • Creëer als innovatieve regio proeftuinen voor nieuwe technieken voor duurzame warmte. • Kijk zeer kritisch naar bodemwarmte en effecten op de bodem door geothermie. We hebben vernomen dat dit schadelijk kan zijn dus hier zal meer onderzoek naar gedaan worden en risico's moeten in beeld worden gebracht zodat hier een gedegen keuze over gemaakt kan worden. • Uitsluiten van bodembronnen die de aardlagen verstoren. Ook warmteopwekkingsplannen met aardwarmte zoals Helmond-Veghel doorbreken mogelijk aardlagen en verstoren hiermee waterhuishouding en veroorzaken sneller vervuiling grondwater. • Maak het concreter en geef meer richting.	Alle opties voor duurzame warmte worden meegenomen in een SWOT-analyse. Daarbij wordt aangegeven of deze een lokaal c.q. boven lokaal/regionaal karakter/ potentie hebben. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld. De afstemming tussen regionaal en lokaal is uitgangspunt voor de aanpak van het thema duurzame warmte richting de RES 1.0. In de RES 1.0 geven wij inzicht in de mogelijke wisselwerking tussen lokale bronnen en de regionale bronnen en infrastructuren en welke scenario's voor warmtevoorziening er daarbij zijn. In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en innovatieve technologie die, o.a.in de regio, aanwezig is.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** Voor de warmtetransitie zijn de warmtebronnen en de warmtevraag verder in beeld gebracht in de 'Regionale Structuur Warmte' en zijn er afspraken gemaakt over het vervolg. **- Duurzame warmte**
			Van strategie naar uitvoering De gemeenteraad kan zich vinden in de hoofdlijnen voor dit onderdeel. Aanvullingen voor dit onderdeel om mee te nemen naar RES 1.0: • Zet in op participatie, betrek inwoners, initiatiefnemers, ontwikkelaars, etc. Inwoners en stakeholders willen gehoord worden. Door ze te betrekken creëer je draagvlak. • Geef inwoners niet alleen de lasten, maar ook de lusten van de enorme veranderingen die er aan staan te komen. Dat is enigszins geregeld met de '50%-regeling'. Wij vinden dat dit zo concreet en aantrekkelijk mogelijk vorm moet krijgen voor onze inwoners(!) Nu kan een initiatiefnemer zelf de grootte van het compensatie-gebied kiezen en zelf een voorstel doen hoe de bewoners in dat gebied worden gecompenseerd. Dat kan in de uitvoering leiden tot ongelijkheid of willekeur bij de diverse projecten. Wij zouden het eerlijker vinden als een percentage van dit bedrag per definitie altijd terecht komt bij fondsen waarmee woningen kunnen verduurzamen zonder dat de huren stijgen of ter financiering van de door onze inwoners gemaakte keukentafel-gespreksplannen n.a.v. de energiescans. • Ook hier: concreet maken en duidelijke planning/tijdlijn en doelen formuleren. • Geef in de RES duidelijk aan wat regionaal opgepakt moet worden en wat lokaal geïmplementeerd moet worden. • Dat gebruik van aardwarmte (boringen) nooit de drinkwaterlagen (waarvan de meerderheid in Nederland voor drinkwater van afhankelijk is en met de toenemende droogte door klimaatverandering nog belangrijker worden) op enigerlei wijze in gevaar mogen brengen. Dus ook geen vervuilde grond in mag lekken. • Vraag met de RES ook om behoud van salderingsregeling voor zonnepanelen. • Algemeen: Windenergie is efficiënter en minder investeringsintensief dan zonne-energie en verbruikt minder grondoppervlakte. Omdat de publieke opinie ten aanzien van windenergie meer afwijzend is geworden zijn de plannen in de 30 regio's samen aan het verschuiven van de verhouding 60-40 wind-zon naar 20-80 wind-zon. We moeten oppassen dat we door deze mogelijke verschuiving in de toekomst niet onevenredig veel kosten maken die de inwoners van onze regio's gaan opbrengen.	Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: - de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; - te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; - lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie. De komende periode richting RES 1.0 wordt dit verder uitgewerkt. Alle opties voor duurzame warmte worden meegenomen in een SWOT-analyse. We brengen in beeld welke bestaande instrumenten kunnen worden ingezet om tot uitvoering te komen. Daarnaast geven we aan welke aanpassingen of aanvullingen in wet- en regelgeving, beleid en instrumentarium nodig zijn om ambities en plannen tot uitvoering te kunnen brengen. Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiëntie.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Leidende principes en afwegingskader** **Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Regionale Structuur Warmte.** Met een planMER wordt nader onderzoek gedaan naar milieueffecten en koppeling met andere thema's om te kunnen komen tot een integrale gebiedsontwikkeling **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Aanbeveling aan het rijk** **- Doorkijk naar 2030**

2020-07-14	Gemeente Best	formeel	*Samen de energie ambitie realiseren* Gemeente Best onderschrijft het belang dat de regio gezamenlijk werkt aan de energietransitie. Daarnaast sluit het afstemmen met de subregio SGE aan bij de voorkeur die Best heeft voor de SGE samenwerking. Ook lokaal zijn steeds meer partijen betrokken bij de energietransitie. Zo werken we samen aan projecten met de lokale coöperatie Best Duurzaam en kunnen inwoners meedenken over belangrijke thema's. Volgens de gemeente Best is participatie zoals hierboven beschreven bij 1c, belangrijk voor voldoende draagvlak in de samenleving om zo samen de energieambitie te realiseren. Waar maatschappelijke partners en bedrijfsleven nu al zijn betrokken, zal er in het vervolgtraject naar de RES 1.0 ook meer ruimte komen voor inwonerparticipatie. Kanttekeningen: • Tijdsdruk mag niet ten koste gaan van kwaliteit en draagvlak. Er is tijd nodig om inwoners tijdig en goed te betrekken en te laten participeren (informeren, draagvlak en bewustzijn creëren, motiveren en stimuleren), zeker omdat door Covid-19 de communicatie over de concept-RES anders vormgegeven moest worden. De gemeente maakt zich dan ook zorgen over de haalbaarheid van de planning. • Aandacht voor het betrekken van jongeren. De energietransitie is van groot belang voor de volgende generatie. Het betrekken van jongeren verdient dan ook de aandacht bij de totstandkoming van de RES op zowel lokaal, regionaal als landelijk niveau. Dit kan onder andere door hen te betrekken in participatietrajecten, alsmede via educatie en voorlichting.	De zorgvuldigheid in termen van kwaliteit en draagvlak staat voorop in de aanpak voor de RES. Ook jongeren betrekken we actiever bij de energiestrategie. Zo gaan we op regionaal niveau in gesprek met Jong RES over hun betrokkenheid bij de energietransitie.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** Jong RES heeft zitting in de adviesgroep van de stakeholders.
			Onze aanpak voor de (concept) RES Gemeente Best staat achter de aanpak zoals die hierboven is beschreven. Daarnaast kan Best zich vinden in de genoemde leidende principes als afwegingskader. Dit afwegingskader is juist belangrijk bij de integrale aanpak van duurzame energieopwekking, om in het groter geheel meer doelen te kunnen behalen. Leefbaarheid heeft daarbij absolute prioriteit met het behoud van specifieke kenmerken van Best en natuur als kernpunten.	In het vervolg van de RES wordt steeds concreter invulling gegeven aan de leidende principes, de strategie en de concrete aanpak. We houden daarbij rekening met de specifieke kenmerken van onze regio.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Leidende principes en afwegingskader** **Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Verschillen maken onze regio Sterk**
			Besparing De energie die niet wordt verbruikt, hoeft ook niet te worden opgewekt. Gemeente Best onderschrijft dan ook het belang van besparing op energieverbruik en CO2 met daarbij tevens nadrukkelijke aandacht voor de stimulering van kleinschalige energieopwekking als een belangrijk onderdeel in de energietransitie. Om meer besparing te realiseren is bewustzijn en gedragsverandering nodig. De energietransitie vraagt veel van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Zij moeten hun gedrag aanpassen of zelf hun gebouwen verduurzamen, wat vaak een grote stap buiten hun comfortzone is. Door als gemeente het goede voorbeeld te geven, kunnen we niet alleen zelf stappen zetten maar ook anderen beter ondersteunen in dit ingrijpende proces. Er lopen nu al een aantal projecten in Best om hier meer aandacht aan te geven, zoals het Energieloket, De Groene Zone en een overkoepelende communicatiestrategie. Door mensen bewust te maken van de impact die zij met hun gedrag hebben, kan er meer energie en CO2 bespaard worden. Daarom zet gemeente Best de komende jaren hier nog meer op in, ook in samenwerking met andere partners, zoals de Taskforce Duurzaamheid. Kanttekeningen: • Energiebesparing en kleinschalige opwek wél onderdeel bod Besparing is één van de moeilijkste opgaven. Om met energiebesparing en kleinschalige opwek resultaat te behalen, zijn inspanningen nodig van o.a. inwoners en bedrijven. Voor het draagvlak is het essentieel dat deze resultaten dan ook concreet onderdeel uit maken van het bod.	Wij zetten als regio maximaal in op besparing. Door een combinatie van het beperken van de energievraag, duurzame warmtevoorziening en gebouwgebonden energieopwekking is CO2-uitstoot maximaal te reduceren. De besparingsaanpak wordt in de fase richting RES 1.0 afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. De aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders. Het bevorderen van kleinschalige opwerk wordt meegenomen in de aanpak.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Besparen** Focus op besparen, 3 doelgroepen, inclusief kleinschalige opwek.
			Duurzame opwek Gemeente Best onderschrijft van harte de focus op maximaal behoud van ruimtelijke kwaliteit en de no-regret maatregelen die aansluiten bij de zonneladder. De regio heeft in drie stappen veiligheidsmarges ingebouwd in het bod van 2TWh: 1. Intensiteit categorieën: Als eerste wordt er rekening gehouden met de intensiteit van de zoekgebieden die verschilt per categorie. Zo wordt maar een klein percentage van de totale oppervlakte van een categorie meegerekend als opwekmogelijkheden; 2. Haalbaarheid voor 2030: Vervolgens wordt er rekening gehouden met de haalbaarheid van de zoekgebieden voor 2030. Daardoor wordt een klein deel van potentie van stap 1 meegenomen als potentie voor het bod; 3. Bod regio: Het bod van onze regio van 2TWh is significant lager dan de potentie die uit stap 2 komt. Daarmee is er op verschillende manieren rekening gehouden met de opwekpotentie in de regio en heeft Best vertrouwen in het bod van 2TWh. Kanttekeningen • De lokale visie is leidend in gemeente Best. Momenteel wordt de lokale visie voor energieopwekking in het buitengebied van Best opgesteld. Best geeft vorm aan deze visie door in gesprek te gaan met inwoners, organisaties en ondernemers. Hieronder staat een uitsnede van de voorlopige visie voor zonnevelden (links) en windturbines (rechts). Participatie en besluitvorming moeten hierop nog plaatsvinden zodat daarna duidelijk wordt of deze locaties blijven. De gemeenteraad van Best heeft aangegeven dat deze visie bepalend is. • Haalbaarheid zoekgebieden niet kansrijk We verwachten dat de haalbaarheid voor delen van het genoemde zoekgebied in Best voor de opwek van duurzame energie niet kansrijk is. Energieopwekking in combinatie met natuurontwikkeling is hier niet mogelijk, omdat de natuur in Het Groene Woud al grotendeels ontwikkeld is. Er is reeds sprake van ingerichte natuur binnen het Natuur Netwerk Brabant. Een ander belangrijk argument is dat dit gebied centraal ligt in het landschappelijk en cultuurhistorisch geladen Van Gogh Nationaal Park en het door het Rijk aangewezen cultuurhistorisch waardevolle wederopbouwgebied De Scheeken. Deze en andere cultuurhistorische waarden zijn op dit moment niet meegenomen in de zoekgebieden van de concept RES. Het is belangrijk in de RES 1.0 wel wordt meegenomen. In de attentiegebieden rondom Het Groene Woud is onder kwalitatieve voorwaarden energieopwekking mogelijk of afweegbaar. Dit zal echter geen significante bijdrage zijn aan het RES bod, maar eerder kleinschalig en op ingepaste gebieden. • Criteria niet voldoende getoetst in Best Wij zijn van mening dat de criteria die genoemd zijn onder 2c niet voldoende en zorgvuldig zijn getoetst aan het in Best opgenomen zoekgebied. Dit heeft impact op de kaarten die de potentie voor duurzame opwek weergeven. Uit eigen onderzoek blijkt dat windmolens hier slechts zeer beperkt mogelijk zijn.	In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Leidende principes en afwegingskader** **Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Koppeling aan andere opgaven** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** Met een planMER is nader onderzoek gedaan naar milieueffecten en koppeling met andere thema's om te kunnen komen tot een integrale gebiedsontwikkeling
			Duurzame warmte De gemeente Best vindt het belangrijk dat ook voor duurzame warmte gemeente overstijgende kansen worden meegenomen. De RSW dient als een goede basis die we in Best gebruiken als input voor de lokale Transitie Visie Warmte. De voortgang van de lokale aanpak gaat gezamenlijk op met de ontwikkeling van de RSW waarover tussentijds wordt afgestemd met de regio. Kanttekening: • Lokale Transitie Visie Warmte leidend in Best Waar de RSW als goede basis dient, zal de Transitie Visie Warmte leidend zijn voor gemeente Best. Hierin worden specifieke kenmerken van gemeente Best meegenomen, zoals lokale kennis en koppelkansen. Zo moeten ook de SWOT-analyse van de warmtebronnen en de gemeten energiepotenties uit de RSW nog verder vertaald worden naar lokale inzichten in de gemeente Best. Het zou kunnen dat daardoor de potentie lokaal lager uitvalt.	De afstemming tussen regionaal en lokaal is uitgangspunt voor de aanpak van het thema duurzame warmte richting de RES 1.0. In de RES 1.0 geven wij inzicht in de mogelijke wisselwerking tussen lokale bronnen en de regionale bronnen en infrastructuren en welke scenario's voor warmtevoorziening er daarbij zijn.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **Duurzame warmte** **Regionale Structuur Warmte.**

			Van strategie naar uitvoering Gemeente Best vindt het belangrijk dat er zowel regionaal als lokaal draagvlak is voor de gemaakte afspraken. In het kader van samenwerking is de gemeente Best het daarnaast eens dat regionale plannen ook met andere regio's afgestemd dienen te worden. Kanttekeningen: • Tijdsdruk mag niet ten koste gaan van kwaliteit en draagvlak. Ook voor dit onderdeel geldt dat de haalbaarheid van de planning de gemeente Best zorgen baart. De tijdsdruk mag niet ten koste gaan van kwaliteit en draagvlak. De terugkoppeling van PBL staat gepland voor februari 2021. Als op dat moment pas bekend wordt dat het bod niet voldoet, en er grote aanpassingen nodig zijn, komt het proces in het gedrang. Waar in de concept RES veel zaken regionaal zijn afgestemd, moet dit proces lokaal nog grotendeels worden opgestart. Lokale nuancering en bestuurlijke keuzes zijn belangrijk om tot een gedragen RES 1.0 te komen. Daarom is een tijdige terugkoppeling gewenst, zodat er voldoende tijd is om dit proces zorgvuldig te doorlopen. • Ook buiten regio kansen benutten. In het kader van samenwerking vindt de gemeente Best naast regio overstijgende afstemming, het ook belangrijk dat we kansen buiten de regio benutten. Hierbij is afstemming met regionale en provinciale ruimtelijke opgaven en planambities belangrijk. Besproken is om objectief over de grenzen heen te kijken op basis van landschappen en locaties. Insteek is geen afwenteling maar een integrale analyse op provinciaal, en beter nog landelijk, niveau. Een integrale analyse, die niet eendimensionaal (energieopwekking) maar multidimensionaal kijkt. Daarom stellen wij dat de concept-RES'sen van de vier Brabantse regio's op elkaar moeten worden afgestemd, voordat er over wordt besloten. Landschapskwaliteiten dienen leidend te zijn bij de aanwijzing en inrichting van grootschalige opweklocaties. Dit kan betekenen dat er in de ene regio meer ruimte wordt geboden voor windturbines en in een andere regio bijvoorbeeld natuurgebieden worden uitgesloten. Provinciale doelen, zoals met Van Gogh Nationaal Park, en Rijksdoelen zoals met het wederopbouwgebied De Scheeken, dienen daarbij te worden gewogen.	De zorgvuldigheid in termen van kwaliteit en draagvlak staat voorop in de aanpak voor de RES. Er vindt regelmatig (tussentijds) afstemming plaats met provincie, de Brabantse regio's en met de andere buurregio's. De provincie vervult hierin een coördinerende rol. In de RES worden gezamenlijke randvoorwaarden meegegeven richting het Rijk.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** De RES 1.0 wordt verankerd in het omgevingsbeleid van de gemeenten, provincies en waterschappen. **- Aanbeveling aan het rijk** Met de andere Brabantse regio's en de provincie vindt afstemming plaats over de inhoud van de RES'en en over wat de rol van het Rijk moet zijn om tot uitvoering van de RES te komen. Er is een lijst met aanbevelingen en knelpunten opgesteld die vanuit de RES-regio's en de Provincie aan het Rijk is meegegeven. **- Doorkijk naar 2030** De uitdaging is nu om dit ook op het tactische en uitvoeringsniveau samen goed te organiseren tussen gemeenten, maar ook met maatschappelijke partners, die ook van de gemeenten vragen om eenduidig op te treden. De uitvoering is immers bij verschillende partijen belegd, op verschillende schaalniveaus (lokaal, subregionaal, regionaal).

2020-07-14	Gemeente Waalre	formeel	1. De gemeenteraad kan zich vinden in de hoofdlijnen van de concept-RES. 2. De gemeenteraad het met name van belang vindt dat verwachtingen naar onze inwoners goed worden gemanaged en dat het proces van transitie, zowel op het punt van besparing, warmte als grootschalige opwek, zoveel mogelijk met en voor onze inwoners vormt krijgt.		**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee**
			1. standpunt college 'Samen de energie ambitie realiseren' Wij vinden het erg belangrijk dat alle belanghebbenden op een goede en transparante manier betrokken worden bij de totstandkoming van de RES. Wij hechten grote waarde aan een zorgvuldig proces en de daadwerkelijk implementatie hiervan. Wij zien tot nog toe dat maatschappeiijke partners en het bedrijfsleven in het proces hun inbreng kunnen leveren. Tot op heden is de inbreng van onze inwoners echter beperkt gebieven. Voor het welslagen van de RES, moeten onze inwoners og een transparante en zorgvuldige wijze meegenomen worden. In het vervolgtraject naar de RES 1.0 van de RES vinden wij het essentieel dat onze inwoners goed meegenomen worden en kunnen bijdragen aan een gedragen RES. Hierbij is verwachtingenmanagement erg belangrijk: goed borgen wat, wanneer en hoe onze inwoners kunnen en mogen participeren in het proces en weike invloed zij hebben op het resultaat. Dit kan bijvoorbeeld middels een plan van aanpak per wijk of buurt. Ook in de fase van concrete uitvoering van strategie naar realisatie van projecten is communicatie een onlosmakeiijk en cruciaal onderdeel. Recentelijk hebben wij een communicatiestrategie duurzaamheid opgesteld, die wij de komende maanden concretiseren naar een strategisch communicatieplan. Thema's zoals de energiestrategie maken een belangrijk onderdeel uit van onze communicatiestrategie en -plan. Een belangrijke voorwaarde voor het slagen van de RES is dat het betaalbaar en haalbaar is. Wij constateren dat hier in de RES rekening mee wordt gehouden en dat dit belangrijke uitgangspunten zijn. Wij onderschrijven dit en benadrukken dat betaalbaarheid en haalbaarheid voor onze inwoners de pijler is voor een succesvolle energietransitie. Iedereen moet kunnen meedoen. De RES is belangrijke input voor de omgevingsvisies en -plannen die gemeenten aan het maken zijn. Om het Klimaatakkoord tot een succes te maken, is het van cruciaal belang dat de RES in de omgevingsvisie en daaruit vloeiende omgevingsplannen vertaald en geborgd worden. Wij zijn druk bezig met de ontwikkeling van de Waa rese omgevingsvisie. Via een iteratief proces zal de RES hierin goed vertaald en verankerd worden.	De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. In de periode voorafgaand aan deze concept-RES zijn de diverse partijen op verschillende momenten geïnformeerd en geconsulteerd/bevraagd over en meegenomen in de achtergrond, de opgave en het proces van de RES. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten. Voor de verschillende thema's.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** **Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** Met een planMER is nader onderzoek gedaan naar milieueffecten en koppeling met andere thema's om te kunnen komen tot een integrale gebiedsontwikkeling **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Aanbeveling aan het rijk** **- Doorkijk naar 2030**
			2. Standpunt college 'Onze aanpak voor de (concept) RES' Wij ondersteunen de aanpak zoals in de RES beschreven en hechten aan het openhouden van zoveel mogelijk opties. Het is belangrijk om geen opties op voorhand uit te sluiten, waardoor deze in de toekomst niet meer ingezet kunnen worden: de opgave is daarvoor te groot en complex. We gaan aan de slaq niet bewezmmaatreflelen die we nu kunnen nemen en spelen in op innovaties die gaande de rit zich aandoen. Daarbij zetten we in op de innovatiekracht die onze regio rijk is en maken we de vertaling naar nieuwe maatregelen en oplossingen. We voorkomen de inzet op maatregelen die geen zin hebben. Wij hechten aan solidariteit in de regio. Dit betekent geen 'free rider gedrag. Iedereen moet bijdragen. Alle gemeenten, dus ook Waaire, draagt naar iformnaen bü aan de RES en de realisatie daarvan. Dit betekent dat wij bijdragen aan de uitvoering die past bij de maat en schaal van onze gemeente zowel vanuit landschappelijk als financieel oogpunt, maar ook vanuit organisatorisch perspectief (kennis en capaciteit). Aandacht voor ruimtelijke kwaliteit vinden wij een belangrijk uitgangspunt voor het bod richting de rijksoverheid. We zien dat dit uitdrukkelijk is meegenomen voor het onderdeel grootschalige opwek. Wii onderschrijven dat de ruimtehike kwaliteit m;ivimaal wordt behouden, We gaan als gemeente Waaire concreet aan de slag, waarbij een zorgvuldige ruimtelijke inpassingen van zon- en windenergieprojecten uitgangspunt is. De energietransitie biedt kansen voor onder meer het versterken van de regionale en lokale economie, de werkgelegenheid, het stimuleren van innovaties en natuur- en landbouwontwikkeling. Waaire ziet de energietransitie als opgave waar kansen mee zhn gemoeid. Gebruik deze kansen om bewustwording bij inwoners te creëren, maar bijvoorbeeld ook om agrariërs te helpen met het genereren van aanvullende financiële middelen. Bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak zullen wij in de uitvoering voor elkaar moeten krijgen, juist met inwoners. Het meenemen en -krijgen van onze inwoners kan alleen als we dit transparant doen met veel aandacht voor inwoners. Wij benadrukken -nogmaals- dat dit thema in het vervolgtraject van groot belang is, maar tegelijk ook complex en lastig is. Wil hechten zwaar aan het leidende principe van maatschappelijke draagvlak voor de RES en bewustwording bii onze inwoners. De energietransitie is noodzakelijk om in onze toekomstige behoeftes te voorzien en de gevolgen van klimaatverandering te minimaliseren.	We zetten als eerste in op no-regret maatregelen en we geven randvoorwaarden aan richting Rijk en provincie die nodig zijn om dat mogelijk te maken. Ook innovatieve oplossingen worden meegenomen. Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiëntie en wordt afstemming gezocht met andere partijen. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Iedere gemeente is verantwoordelijk voor een deel van de opgave. Voor elke gemeente gelden dezelfde regels en verwachtingen. Alle gemeenten dragen naar vermogen bij aan de RES en de realisatie daarvan. We bewaken de ruimtelijke kwaliteit door expliciet te streven naar: - maximale inzet op besparing, zuinig en meervoudig ruimtegebruik; - het benutten van de gebiedspecifieke meekoppelkansen; - waar mogelijk energievraag en -aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar te houden; - het hanteren van de 'zonneladder' bij het bepalen van de locaties voor zonne-energie.De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten. Voor de verschillende thema's.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Leidende principes en afwegingskader** **Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** Met een planMER is nader onderzoek gedaan naar milieueffecten en koppeling met andere thema's om te kunnen komen tot een integrale gebiedsontwikkeling **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**

			3. Standpunt college 'Besparing' Wij constateren dat energiebesparing een groot en complex vraagstuk is en een ingewikkelde en kostbare opgave in de uitvoering. We hebben hierin echter relatief weinig te kiezen; wij zullen als regio en lokale overheden de focus hierop moeten leggen. Het maken van een regionale energiebesparingsplan met daaraan gekoppeld voldoende financiële middelen en uitvoeringskracht, zien wij als belangrijke voorwaarde om de uitvoering op lokaal niveau te initiëren. In het vervolgtraject naar de RES 1.0 en de uitvoering van de RES zelf, moet een grote nadruk en focus zijn op dit thema. Het energiebesparingsplan en de uitvoerbaarheid daarvan is een essentieel onderdeel om de RES-doelen te realiseren. De toepassing van kleinschalige opwek vinden wij belangrijk, maar dit mag niet ten koste gaan van de besparingsmogelijkheden voor warmtereductie in woningen. Wij zien goede aanknopingspunten om de isolatieopgave gezamenlijk op te pakken om haalbaar en betaalbare besparing te realiseren. Gezamenlijk aannak is nodig om te zorgen voor haalbare en betaalbare bespaarmooelikheden voor onze inwoners. Hierbij zien wij het regionale zonnepanelenproject de Groene Zone als voorbeeld voor een regionaal isolatieprogramma (particulier- en huurwoningen) die lokaal door gemeenten wordt uitgerold. Door de handen in één te slaan zorgen we voor regionale slagkracht, maken we het tastbaar en concreet en ontzorgen wij onze inwoners op lokaal niveau. We onderzoeken hoe we al dan niet op regionaal niveau financiële prikkels kunnen inzetten om te stimuleren dat huishoudens gewenste maatregelen gaan nemen.	De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** De energie bespaarplannen voor wonen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed zijn verder uitgewerkt. Hiermee geven we handvatten aan de gemeenten om inwoners en bedrijven te ondersteunen en te stimuleren om energie te besparen. **- Besparen** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030** De uitdaging is nu om dit ook op het tactische en uitvoeringsniveau samen goed te organiseren tussen gemeenten, maar ook met maatschappelijke partners, die ook van de gemeenten vragen om eenduidig op te treden.
			4. Standpunt college 'Duurzame opwek' Wij steunen de geschetste aanpak en zijn van mening dat de ambitie om 2TWh aan duurzame opgewekte elektriciteit in 2030 te realiseren, realistisch en haalbaar is. Met de potentiële zoekgebieden kan circa 5 TWh aan duurzame elektriciteit worden opgewekt. Het bod gaat uit van het realiseren van circa 20% van deze zoekgebieden. Op basis hiervan achten wij het conceot-bod van de realo voor grootschalige opwek wil realistisch en haalbaar. Door het uitvoeren van de regionale planMER wordt de haalbaarheid en impact van de verschillende zoekgebieden zichtbaar. Samen met de omgeving geven wij als gemeente uiteindelijk concreet en lokaal invulling aan deze zoekgebieden in de vorm van realiseerbare projecten. Het realiseren van concrete projecten moet in onze ogen gebeuren door en met onze inwoners en lokale stakeholders. Alleen op deze manier krijgen we de lokale gemeenschap mee. De gemeente Waalre gaat haar inwoners maximaal in positie brengen door lokaal eigenaarschap van zon- en windenergieprojecten zo veel als mogelijk te faciliteren.	Dit wordt onderschreven. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen en uitwerkingen.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame opwek** **- Na de RES 1.0**
			5. Standpunt college 'Duurzame warmte' Wij onderschrijven het belang mee te werken aan de overstap op een toekomstbestendige warmtevoorziening door de inzet van duurzame warmtebronnen. Daarbij merken wij op dat praktisch gezien er weinig beschikbaar is zowel qua warmtebronnen als opslagmogelijkheden. Dit onderstreept nogmaals de urgentie om vol in te zetten op het verminderen van de warmtevraag door middel van isolatie van woningen en gebouwen. Wij hechten er aan dat bij omschakeling naar duurzame warmtebronnen het nemen van isolatiemaatreaelen een intrinsiek onderdeel vormt. Een aanvullende reden om sterk in te zetten op isolatie is dat de beschikbaarheid van warmte veelal in de vorm van Laagtemperatuur Verwarming (LTV) (temperaturen tot maximaal 45°C) is. Een voorwaarde om LTV te kunnen toepassen is dat de gebouwschil voldoende goed geïsoleerd is. De beschikbare warmte is veelal van laoe temperatuur, waardoor het grootschalig isoleren van de bestaande oebouwvoorraad noodzakelijk is. Isoleren is een 'no regret' maatregel, die nu genomen kan en moet worden om de warmtevraag te reduceren en laagtemperatuurverwarming op grote schaal mogelijk te maken. Daarbij is het van groot belang om de vertaling te maken naar onze inwoners. Hoe concreter, betaalbaarder en realistischer we deze vertaling kunnen maken, hoe beter inwoners en corporaties in staat en bereid zijn om maatregelen te nemen.	Dit wordt onderschreven. We zetten in de RES volop in op besparing, o.a. door het treffen van isolatiemaatregelen.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen** **- Duurzame warmte**
			6. Standpunt college 'Van strategie naar uitvoering' De grootste uitdaging van deze energietransitie is maatschappelilk draagvlak en het laten participeren van en organiseren van eigenaarschap voor al onze inwoners. Wij vragen uitdrukkelijk aandacht voor deze sociale exercitie, waarbij transparantie, in gesprek gaan en lokaal eigenaarschap belangrijke elementen zijn. In dit kader heeft de gemeenteraad van Waaire recentelijk beleidsregels vastgesteld, waarmee maximale participatie in de vorm van lokaal eigenaarschap in zon- en windenergieprojecten wordt geborgd/gestimuleerd. Wij benadrukken dat het van groot belang is dat voor het succesvol uitvoeren van de RES voldoende financiële middelen, menskracht, juiste instrumentarium en kennis beschikbaar komt, zodat gemeenten de regie kunnen pakken en concreet handen en voeten geven aan de energietransitie. Brede ondersteuning vanuit het Rijk en de provincie is nodig voor een succesvolle uitvoering van de RES op lokaal niveau. Wij gaan er vanzelfsprekend vanuit dat het Rijk de lokale overheden langdurig en consistent ondersteunt in de uitvoering. Van de provincie Noord-Brabant verwachten wij dat zij samen met de drie Brabantse regio's en gemeenten hard blijft werken om de RES en de uitvoering van de RES een succes te maken. Het recente Coalitieakkoord van de provincie is hierin leidend en geeft ons houvast voor de samenwerking op de lange termijn. Tot slot missen we een prominente rol voor de ontwikkeling van het regionale energiebesparingsplan. Wij pleiten voor een prominente rol, focus en een vervolg op korte termijn. Het regionale eneroiebesoarinosplan moet met prioriteit worden opoeoakt en moet onderdeel zijn van de eerstvolgende stappen (genoemd onder 6g van de hoofdlijnennotitie) die na de concept RES opgepakt worden.	Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: - de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; - te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; - lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie. Wij streven ernaar om in de RES op een zorgvuldige manier tot keuzes, afstemming en uitvoeringsafspraken te komen. We brengen in beeld welke bestaande instrumenten kunnen worden ingezet om tot uitvoering te komen. Daarnaast geven we aan welke aanpassingen of aanvullingen in wet- en regelgeving, beleid en instrumentarium, kennis, menskracht e.d. nodig zijn om ambities en plannen tot uitvoering te kunnen brengen. We zetten als regio vol in op besparing.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**

2020-07-15	Gemeente Bladel	formeel	*1. Samen de energie ambitie realiseren* Gemeenteraad Bladel stemt in met de standounten van hoofdstuk 1		
			2. Onze aanpak voor de (concept)- RES Standpunt gemeenteraad Bladel: -Wij missen concretisering van punt 2b-4. Graag zien wij hier dat de energietransitie als kans wordt gezien voor het versterken van een economisch en ecologisch vitale regio. In onze optiek zou energieopwekking namelijk een bijdrage moeten leveren aan lokale maatschappelijke doelstellingen in de brede zin van het woord. -In navolging van bovenstaande zien wij bij punt 2c graag dat gekozen wordt voor de stelling 'kwalitatieve bijdrage aan ruimtelijke kwaliteit'. Dit sluit ons inziens ook beter aan bij hoofdpunt 2d. -Wij zien graag dat bij 4d de vier punten worden samengevat in drie punten voor een meer kernachtige boodschap. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door agrarische economie onder de overige economie te scharen. -Ons inziens moet de stelling worden opgenomen dat de regio klimaatbestendig en waterrobuust is, conform vastgestelde doelstelling in het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie.	In het vervolg van de RES wordt steeds concreter invulling gegeven aan de leidende principes, de strategie en de concrete aanpak. Daarbij bekijken we ook welke prioriteiten daarbij kunnen worden gesteld. Het RES-proces richt zich op het uitwerken van de energietransitie en de opgaven, waarvan we nu denken dat deze hiermee zijn te koppelen. Daarbij blijven we continu alert op aanvullende te maken koppelingen.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Leidende principes en afwegingskader** **Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven**
			3. Besparing Standpunt gemeenteraad Bladel: - Ons inziens is deze doelstelling te weinig geconcretiseerd; o Ten eerste missen wij een beschrijving van doelstelling en haalbaarheid. De energievraag is de afgelopen jaren, ondanks besparingsmaatregelen, nauwelijks gedaald. Landelijk gaat het PBL in de energieverkenning 2019 uit van een besparing van 0,9% perjaarvoorde periode 2020-2030, hoeveel zouinzetop besparing dan volgend het MRE kunnen bijdragen? o Ten tweede is voor ons onvoldoende duidelijk welke rol van gemeenten venvacht wordt in de besparingsdoelstelling.	Er is in de fase van de concept-RES geen generieke doelstelling voor het onderdeel besparing opgenomen. De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030**
			4. Duurzame opwek Standpunt gemeenteraad Bladel: Wij stemmen in met de standpunten van hoofdstuk 4 en benadrukken dat de Kempengemeenten zelf hun zoekgebieden aanleveren voor de concept RES naar aanleiding van ons gezamenlijke beleid voor grootschalige wind en zon.		
			5. Duurzame warmte - Biomassa is wat ons betreft geen bron van duurzame, hernieuwbare energie en willen wij bij voorkeur ook niet als zodanig in de RES erkennen.	Voor alle opties voor duurzame warmte wordt een SWOT-analyse uitgevoerd. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld en besproken.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is er nieuw?** **- Duurzame warmte**
			6. Van strategie naar uitvoering Standpunt gemeenteraad Bladel: Wij missen een beschrijving van hoe stakeholders in de regio mede eigenaar worden gemaakt van de oplossingen, om zo ook de gewenste kansen voor de economie te realiseren en draagvlak te houden voor (met name) ruimtelijke ingrepen bij grootschalige opwekking?	We gaan verder in gesprek met stakeholders over de gezamenlijke ambities in het kader van de energietransitie en op welke wijze we willen gaan samenwerken in het kader van de RES.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030**

2020-07-21	Gemeente Nuenen	formeel	*1. Samen de energie ambitie realiseren* *Wij vinden het van gelang dat we in Nuenen, als onderdeel van MRE, onze bijdrage leveren aan de landelijke klimaatdoelstellingen. *Wij vinden het belangrijk dat we hierin als regiogemeenten gezamenlijk optrekken, waarbij de nadruk ligt op een effectieve en efficiënte samenwerking en er aandacht is voor het lokaal beleid in relatie tot de regionale plannen. *Wij zetten ons in om de RES in het gemeentelijk (omgevings)beleid te verwerken/verankeren, mits passend in het lokaal beleid.		**Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Aanbeveling aan het rijk** **- Doorkijk naar 2030** .
			2. Onze aanpak voor de (concept)-RES *Wij ondersteunen de leidende principes voor de aanpak binnen de RES. *Daarnaast vinden wij verduurzaming van de energievoorziening als hefboom voor kwaliteitsverbetering (ruimtelijk, economisch, ecologisch en sociaal) een belangrijke voorwaarde voor het laten slagen van de RES. Bij de uitwerking van de ze ontwikkelrichtingen moet er aandacht zijn voor effectieve samenwerking vanuit de MRE met samenwerkingsverbanden die nu al bestaan, bij voorbeeld op sub-regionaal niveau of op specifieke beleidsonderdelen.	In het vervolg van de RES wordt steeds concreter invulling gegeven aan de leidende principes, de strategie en de concrete aanpak. Daarbij bekijken we ook welke prioriteiten daarbij kunnen worden gesteld. Het RES-proces richt zich op het uitwerken van de energietransitie en de opgaven, waarvan we nu denken dat deze hiermee zijn te koppelen. Daarbij blijven we continu alert op aanvullende te maken koppelingen. We gaan in gesprek met stakeholders over de gezamenlijke ambities in het kader van de energietransitie en op welke wijze we willen gaan samenwerken in het kader van de RES. We maken gebruik van bestaande organisaties(tructuren).	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven**
			3. Besparing *Wij ondersteunen het idee dat het terugdringen van de lokale en regionale energievraag de eerste stap is en dat besparing daarom prominente aandacht behoeft. Het in beweging krijgen van inwoners, instellingen en bedrijven is een uitdaging. Samenwerking en kennisuitwisseling op regionaal niveau is daarom belangrijk. *Bij de uitwerking van energiebesparing moet er voldoende aandacht zijn voor de haalbaarheid en betaalbaarheid van maatregelen voor de inwoners en bedrijven. *In het huidige Nuenens beleid is reeds aandacht voor energiebesparing in combinatie met het leggen van zonnepanelen op daken. Dit beleid wordt momenteel uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Het energiebesparingsplan dat voor de RES 1.0 wordt uitgewerkt zien wij als een aanvulling hierop.	De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. Haalbaarheid en betaalbaarheid worden in de aanpak meegenomen.De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders.	**Hoofdstuk 4. Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**
			4. Duurzame opwekking *Wij ondersteunen de bijdrage van 2 TWh aan duurzame energieopwikking vanuit onze regio en kunnen ons vinden in de redenering van dit bod. Nuenen wil waar mogelijk een bijdrage leveren aan het duurzaam opwikken van energie. *Wij zijn het er mee eens dat er eerst moet worden gekeken naar het realiseren van no-regret maatregelen lokaal (en in de regio). *Op Nuenens grondgebied worden er in de RES geen zoekgebieden aangewezen voor grootschalige opwekking. Dit betekent niet dat er op Nuenens grondgebied geen mogelijkheden zijn hierovor. Wel hebben we reeds besloten terughoudend om te gaan met initiatieven voor grootschalige energieopwikking die een negatieve invloes hebben op de kernkwaliteiten van Nuenen. *Er is in Nuenen nog geen vastgesteld beleid m.b.t. zonne- en windenergie, maar er zijn intussen wel meerdere principeverzoeken ingediend voor het aanleggen van zonnevelden. Om op gemeenteniveau duidelijkeid te scheppen over de mogelijkheden en wenselijkheid m.b.t. grootschalige energieopwekking wordt er een lokaal afwegingskader zonne- en windenergie opgesteld. *In het geval dat wij op eigen grondgebied grootschalige energieopwekking realiseren, zetten we in op semipermanente, grootschalige zonne- en windprojecten. Deze kunnen na de exploitatieperiode eventueel weer worden ontmanteld, waarna de gronden weer voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt. We houden voor het opwekken van duurzame energie daarmee op de lange termijn de mogelijkhden open voor toekomsteige technologisch innovaties die landschappelijk minder grote impact hebben	Het bod van 2 TWh is uitgangspunt voor de verdere concretisering richting RES 1.0. We zetten als eerste in op no-regret maatregelen en we geven randvoorwaarden aan richting Rijk en provincie die nodig zijn om dat mogelijk te maken. Ook innovatieve oplossingen worden meegenomen. In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame opwek**
			5. Duurzame warmte *Wij onderschrijven het belang van een regionale sturctuur warmte (RSW) voor de exploitatie en verdeling van duurzame warmte. De gemeente start dit jaar met het lokaal opstellen van de transitievisie warmte, die eind 2021 ter vaststelling aan de raad vowrdt aangeboden. Vanwege de omvang van deze opgave en de belangrijke rol van inwoners en ondernemers hierin, worden zij betrokken bij het uitwerken van de visie. Nuenen wil in het proces van de transitievisie warmte niet zelf het wiel uitvinden, maar samenwerken en informatie uitwisselen met de andere MRE-gemeenten. *Afspraken uit de RSW worden overgenomen, mits passend binnen de uitkomsten in de gemeentelijke transitievisie warmte.	De afstemming tussen regionaal en lokaal is uitgangspunt voor de aanpak van het thema duurzame warmte richting de RES 1.0. In de RES 1.0 geven wij inzicht in de mogelijke wisselwerking tussen lokale bronnen en de regionale bronnen en infrastructuren en welke scenario's voor warmtevoorziening er daarbij zijn.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is er nieuw in de RES 1.0?** **- Duurzame warmte**
			6. Van strategie naar uitvoering *Wij ondersteunen de stappen om van strategie naar uitvoering te gaan en zien graag uitgewerkt hoe de (lokale) omgeving wordt betrokken in de uitwerking van de RES 1.0. *Daarnaast vragen wij om naar de RES 1.0 nader te concretiseren hoe de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar wordt gemaakt. *Afspraken uit de RES worden opgenomen in het gemeentelijk (omgevings)beleid, mits passend in het lokaal beleid.	Voor de thema's 'besparing', 'grootschalige opwek' en 'warmte' doorlopen wij als regio ons RES-proces op de manier en de snelheid die nodig zijn om zorgvuldig tot keuzes, afstemming en uitvoeringsafspraken te komen. Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: - de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; - te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; - lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**

2020-07-23	Gemeente Asten	formeel	*1. Samen de energie ambitie realiseren* Standpunt gemeenteraad Asten: a. Wij zien de Concept RES MRE als een belangrijke tussenstap in het proces naar de RES MRE 1.0. Alle colleges en gemeenteraden krijgen nu een eerste zicht op hoe sterk wij moeten inzetten op energiebesparing, en in het bijzonder het sterk terugdringen van de warmtevraag van de bestaande gebouwde omgeving. Maar ook hoe groot ons gezamenlijk bod en daarmee collectieve opgave voor grootschalige opwek met zon en wind, is. Voor het onderdeel warmte geeft de RSW een eerste inzicht in de mogelijke vervangende duurzame bronnen waarmee wij de warmtevraag invullen richting 2050, het jaar waarin we uiterlijk aardgasvrij moeten zijn. b. Uit de RES komen projecten voort die meerdere gemeenten raken. Ook hebben we elkaar nodig om in 2050 uiteindelijk klimaatneutraal te zijn. Door samen te werken kunnen we hier op een effectieve en efficiënte wijze invulling aan geven aan onze lokale, subregionale en regionale opgaven. c. Het opstellen van de Concept RES MRE heeft geresulteerd in zeer goede samenwerking in de subregio De Peel op het gebied van de Energietransitie, zowel op bestuurlijke en ambtelijke vlak. d. Wij hebben bewust gekozen om de RES MRE zo veel mogelijk met eigen mensen op te stellen. Zo blijft de opgedane kennis voor het vervolg in de RES 1.0, 2.0 en verder, maar ook voor de verankering in lokaal beleid, zoals de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen en verder lokaal beleid en uitvoering voorhanden. e. Exact op de dag waarop landelijk de eerste beperkende maatregelen in de strijd tegen Corona werden afgekondigd zouden 's avonds de gemeenteraden en inwoners van de MRE in het Evoluon in Eindhoven worden geïnformeerd over het proces dat we hebben gevolgd bij het opstellen van de Concept RES MRE, zoals die nu ter consultatie aan u voorligt. Wij hadden graag gezien dat wij u op een andere wijze en eerder hadden kunnen informeren, dan de Webinars die in juni als vervanging van die fysieke informatie bijeenkomst in maart is gehouden. In het vervolgproces naar RES MRE 1.0 zullen wij u en de inwoners uitgebreid betrekken.	De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. In de periode voorafgaand aan deze concept-RES zijn de diverse partijen op verschillende momenten geïnformeerd en geconsulteerd/bevraagd over en meegenomen in de achtergrond, de opgave en het proces van de RES. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten. Voor de verschillende thema's.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee**
			2. Onze aanpak voor de (concept) RES Standpunt gemeenteraad Asten: 2.1 Wij onderschrijven de bovenvermelde aanpak geheel. Wij gaan zorgvuldig om met onze waardevolle landschappen en natuurgebieden. Grote delen van de gemeente Asten zijn landschappelijk en ecologisch, cultuurhistorisch en economisch kwetsbaar door de ligging van de gemeente tussen 2 beekdalen en natura2000gebied de Groote Peel. De waarden van deze gebieden willen we behouden en versterken. 2.2 Wij zoeken nadrukkelijk de meekoppelkansen met andere ontwikkelingen in het buitengebied, zoals waterberging en bodemverbetering, transitie landelijk gebied en VAB locaties. Het ontwikkelen van zonne- en windparken biedt economische kansen voor de agrarische sector die nu gelijktijdig met meerdere transities geconfronteerd wordt. De mogelijkheden voor het koppelen van gebiedsopgaven met de energieopgave is voor Asten de basis voor het uitwerken van de zoekgebieden voor zonne- en windenergie richting RES 1.0.	In het vervolg van de RES wordt steeds concreter invulling gegeven aan de leidende principes, de strategie en de concrete aanpak. Daarbij bekijken we ook welke prioriteiten daarbij kunnen worden gesteld. Het RES-proces richt zich op het uitwerken van de energietransitie en de opgaven, waarvan we nu denken dat deze hiermee zijn te koppelen. Daarbij blijven we continu alert op aanvullende te maken koppelingen.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Leidende principes en afwegingskader** **Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven**
			3. Besparing Standpunt gemeenteraad Asten: 3.1 Gemeente Asten vindt het van belang om maximaal in te zetten op energiebesparing, waarbij de nadruk op het verkleinen van de warmtevraag in de bestaande gebouwde omgeving ligt en in de kassen. Daar ligt namelijk onze grootste uitdaging en opgave. Zoals in het rapport Concept RES MRE gaan we in de verdere uitwerking van de RES MRE 1.0 per doelgroep in gesprek met vertegenwoordigers van die doelgroep over welke besparing technisch maar vooral ook financieel mogelijk en maatschappelijk haalbaar is. Instrumenten die het Rijk mogelijk zal moeten maken, zoals gebouwgebonden financiering zijn noodzakelijk om inwoners en bedrijven echt in de uitvoerings-stand te krijgen. 3.2 Wij vragen bij het opstellen van het regionaal energiebesparingsplan aandacht voor de uitvoerbaarheid en de betaalbaarheid. Wij verzoeken een zo concreet mogelijk plan op te stellen met handreikingen, instrumenten of gereedschappen waarmee we na vaststelling van RES 1.0 zo snel mogelijk lokaal aan de slag te kunnen. Wij vragen aandacht voor de grote verscheidenheid aan woningen en woonsituaties van onze inwoners en de daarbij behorende verscheidenheid aan zorgen over en kansen om te verduurzamen. Het besparingsplan dient aan te sluiten bij deze verscheidenheid aan zorgen en kansen. 3.3 Van bedrijven in de Brainportregio verwachten wij inzet op innovatieve bouw- en installatiemethoden, waardoor het energieneutraal maken van woningen goedkoper en sneller kan. Opleidingsinstituten in onze regio dienen te zorgen voor het opleiden van grote getalen vaklieden (MBO-ers) tot en met ingenieurs die zorg gaan dragen voor het fysiek op grote schaal aanpakken van bestaande woningen en bedrijfspanden.	3.1/3.2 De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders. 3.3 In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. Het thema 'Onderwijs en arbeidsmarkt' in relatie tot de energiestrategie wordt meegenomen in het vervolg en er is inmiddels een startnotitie over dit thema opgesteld en besproken met de stuurgroep.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**
			4. Duurzame opwek Standpunten gemeenteraad Asten: 4.1 Wij onderschrijven als raad van de gemeente Asten het regionale bod van 2,0 TWh voor de tot 2030 in de gehele regio te realiseren zon en windparken. Dit bod is de som van 0,7 TWh van projecten in de pijplijn (vooral zon op grote daken met SDE+ subsidie) 0,2 TWh grootschalig op daken van industrie en (agrarische) bedrijven, 0,5 TWh aan wind en zon in de Kempen en 0,6 TWh aan wind en zon in de rest van de MRE-regio. 4.2 In de planMER worden de milieueffecten van de verschillende zoekgebieden nader gewogen om tot een verdere verfijning van de zoekgebieden in de brede zin te komen. Deze verdere verfijning is van belang voor Asten omdat de zoekgebieden voor grootschalige energie opwek juist zijn voorzien in de omgeving van de kwetsbare gebieden Groote Peel, de Dennendijkse bossen en het beekdal bij de Diesdonk. Juist in deze gebieden worden kansen gezien voor het combineren van gebiedsopgaven met opwek van energie. Uit de planMER moet blijken of en hoe dit milieutechnisch verantwoord kan worden gerealiseerd. 4.3 Ook buiten de zoekgebieden die opgenomen worden in de RES kunnen (kleinere) wenselijke initiatieven ontstaan voor grondgebonden zonneparken. Gemeente Asten zal hiervoor beleid voor opstellen dat aanvullend is aan het beleid van de RES. 4.4 Uit de doorrekening van de zoekgebieden voor zonne- en windparken door netbeheerder ENXIS is gebleken dat in de MRE-regio het netwerkstation in Hapert (in De Kempen) direct moet worden uitgebreid. Verder moeten 3 netwerkstations al vóór of in 2020 zijn uitgebreid en 8 netstations na 2025 worden uitgebreid en vóór 2030 2 nieuwe netstations (1 in De Kempen en 1 in De Peel) gebouwd worden om ons regionale bod van 2 TWh vóór 2030 aan te kunnen sluiten. Daarbovenop is ook uitbreiding van het hoogspanningsnet van Tennet nodig. Het netstation Helmond-Zuid, waar wij in Asten op aangewezen zijn, behoort tot de netstations die vóór of uiterlijk in 2025 uitgebreid moeten zijn. Om als gemeente Asten ons verantwoordelijkheid te kunnen nemen voor de opwek van duurzame energie geven we dan ook als harde voorwaarde naar het Rijk mee dat nu al volop moet worden ingezet op het uitbreiden van het elektriciteitsnet door Enexis en Tennet. 4.5 De technische ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op terwijl de energietransitie door loopt tot 2050. We verwachten dat nieuwe en betere technieken ontwikkeld worden voor opwek en opslag van elektriciteit. We vragen dan ook in de RES aandacht en ruimte voor andere vormen van opwek dan zonne- en windenergie.	4.1 Het bod van 2 TWh is uitgangspunt voor de verdere concretisering richting RES 1.0. 4.2 In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen. 4.4 Dit nemen we mee in het traject richting RES 1.0. Het overleg hierover met Enexis is inmiddels opgestart, zowel ambtelijk als bestuurlijk. 4.5 In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die (in de regio) aanwezig en in ontwikkeling is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame opwek** **- Netinfrastructuur en programmering**
			5. Duurzame warmte Standpunt gemeenteraad Asten: 5.1 In potentie hebben we regio breed voldoende duurzame bronnen om in 2050 in volledig aardgasvrije warmtevoorziening voor de gehele regio te voorzien. Als gevolg van de beperkende factoren zoals ruimte, kosten, draagvlak en locatie is de daadwerkelijke toepassing van verschillende potentiële bronnen nog een grote uitdaging om dit in praktische zin daadwerkelijk voor elkaar te krijgen richting 2050. We zien echter op dit moment nog weinig bronnen die regionaal kunnen worden ingezet. De vraag is in hoeverre een RSW aan de orde is. Wel zien wij de noodzaak af te stemmen met onze buurgemeenten waar het gaat om het benutten van bijvoorbeeld geothermie. 5.2 We zullen veel verschillende bronnen, zoals geothermie, zonthermie, groen gas (subregionaal opgewerkt uit lokale vergisting) en collectieve of individuele WKO moeten inzetten om duurzaam in onze warmtevraag te voorzien. 5.3 We zijn terughoudend als het gaat om vaste biomassa (hout) als duurzame warmtebron voor onze gemeente. Vaste biomassa leidt afhankelijk van de gebruikte installatie tot verhoging van de fijnstofconcentratie. In gemeente Asten en meer specifiek in Heusden zijn deze concentraties al te hoog. 5.4 Wij sluiten echter geen enkele duurzame bron of techniek van warmte op voorhand uit. Ook op dit gebied volgen de ontwikkelen elkaar in hoog tempo op waardoor we op dit moment niet kunnen voorzien welke bron of techniek in de toekomst in een specifieke situatie de beste keuze is. 5.5 De inzet van duurzame warmtebronnen leiden afhankelijk van welke bronnen (kunnen) worden ingezet tot een grotere of kleinere toename van de elektriciteitsvraag richting 2030 en 2050. 5.6 De lokale invulling vindt plaats in de Transitievisie Warmte, die voor 31 december 2021 bij het Rijk ingediend moet zijn. De voorbereidingen voor het opstellen van deze visie zijn gestart. In september zullen we de eerste (technische) inzichten voor onze gemeente delen met de raad.	5. De afstemming tussen regionaal en lokaal is uitgangspunt voor de aanpak van het thema duurzame warmte richting de RES 1.0. In de RES 1.0 geven wij inzicht in de mogelijke wisselwerking tussen lokale bronnen en de regionale bronnen en infrastructuren en welke scenario's voor warmtevoorziening er daarbij zijn. Voor alle opties voor duurzame warmte wordt een SWOT-analyse uitgevoerd. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld en besproken.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame warmte**

			6. Van strategie naar uitvoering Standpunt gemeenteraad Asten: 6.1 In de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen is een verplichte Energieparagraaf opgenomen waarin de hoofdlijnen van de RES worden vastgelegd en daarmee geborgd in lokaal omgevingsbeleid. In de uitwerking naar lokaal beleid worden specifiek Astense aspecten opgenomen en kan ook aandacht zijn voor opwek op kleinere schaal zoals kleinschalige zonneparken op VAB's. 6.2 Wij vinden het erg belangrijk om de mogelijkheden om als gemeente in grootschalige financieel te participeren in wind- en zonneparken nader te onderzoeken op weg naar de RES 1.0. 6.3 Behalve ruime mogelijkheden voor financiële participatie vindt gemeente Asten het van belang dat zo veel mogelijk initiatieven voor besparing, grootschalige opwek en duurzame warmte van onderop tot stand komen en 'van en voor de lokale inwoners/economie' zijn. Hierbij is een breed en duurzaam draagvlak niet het doel van participatie maar het gevolg. 6.4 Wij vinden het erg belangrijk voor het vervolg goed te overwegen of en waar regionale en subregionale samenwerking meerwaarde heeft en enkel dan hierop in te zetten. 6.5 Wij vinden het zeer belangrijk om zowel u als onze inwoners maximaal te betrekken bij de stappen die bij de uitwerking naar de RES MRE 1.0 en verdere uitwerking in beleid en uitvoering worden gezet. Daar spannen wij ons maximaal voor in.	6. In de RES beschrijven wij hoe we tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie willen komen van de RES door te streven naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn. In het proces naar de RES 1.0 passen wij dat verder toe en werken dat verder uit met de gemeenten, subregio's, provincie, waterschappen en stakeholders. Denk aan afstemming over mogelijke invulling van zoekgebieden, koppelingen van warmtevraag en aanbod, mogelijke besparingsaanpakken en manieren om lokaal eigenaarschap mogelijk te maken. We maken gebruik van de lokale kennis en initiatieven op het gebied van de energietransitie, voor alle thema's. We werken samen met vertegenwoordigers van lokale energie coöperaties.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**

2020-08-13	Gemeente Cranendonck	formeel	*1. Samen de energie ambitie realiseren* Aandacht wordt gevraagd voor een gedegen proces, de rol van de gemeente en haar inwoners/ stakeholders en draagvlak. Het doel van de concept RES moet niet uit het oog verloren raken. Levert alle inzet in de RES wel wat het op moet leveren, namelijk CO2 reductie. En waarom beperkt de RES zich tot zon en windenergie?	De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die (in de regio) aanwezig en ontwikkeling is.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Opgave en ambitie** **Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**
			2. Onze aanpak voor de (concept) RES De meerderheid van de fracties geeft aan het hier mee eens te zijn. Aandacht wordt gevraagd voor de rol van de gemeente, communicatie omtrent de concept RES en definities. Wanneer ben je als regio sterker?	In het vervolg van de RES wordt steeds concreter invulling gegeven aan de leidende principes, de strategie en de concrete aanpak. Daarbij bekijken we ook welke prioriteiten daarbij kunnen worden gesteld. Het RES-proces richt zich op het uitwerken van de energietransitie en de opgaven, waarvan we nu denken dat deze hiermee zijn te koppelen. Daarbij blijven we continu alert op aanvullende te maken koppelingen. De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. In de periode voorafgaand aan deze concept-RES zijn de diverse partijen op verschillende momenten geïnformeerd en geconsulteerd/bevraagd over en meegenomen in de achtergrond, de opgave en het proces van de RES. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten voor de verschillende thema's.	**Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**
			3. Besparing Begin met energiebesparing. Energie die je niet gebruikt hoef je ook niet op te wekken. Meerdere fracties geven aan dat dit een belangrijk onderdeel is dat niet vergeten mag worden.	Energiebesparing is cruciaal in de energietransitie; de energie die we niet verbruiken hoeven we ook niet op te wekken. Daarom zetten wij als regio maximaal in op besparing.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**
			4. Duurzame opwek Geen van de fracties geeft aan het niet eens te zijn met een bod van 2 TWh. De opwek moet maatschappelijk en verantwoord in te passen zijn. Eén fractie geeft aan tegen windenergie te zijn. Meerdere fracties zien mogelijkheden in zonne-energie. Ook wordt aandacht gevraagd voor de zonneladder. Met de nota zonneparken en het zonnepark bij Nyrstar is er al een goed begin. De zorg of het elektriciteitsnet de opwek van stroom aankan wordt benoemd. Eén fractie geeft aan dat, doordat de opgave dusdanig groot is, het starten met de hoofdinfrastructuur belangrijk is zodat de regio daar op aan kan sluiten.	Het bod van 2 TWh is uitgangspunt voor de verdere concretisering richting RES 1.0. In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen. We bewaken de ruimtelijke kwaliteit door expliciet te streven naar: - maximale inzet op besparing, zuinig en meervoudig ruimtegebruik; - het benutten van de gebiedspecifieke meekoppelkansen; - waar mogelijk energievraag en -aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar te houden; - het hanteren van de 'zonneladder' bij het bepalen van de locaties voor zonne-energie. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden, waaronder ook het zoekgebied 'no-regret' voor opwekking van energie uit zon op daken en restgronden, wordt ook de toepassing van de zonneladder verder uitgewerkt. We nemen als voorwaarde mee, naar het Rijk dat nu al volop moet worden ingezet op het uitbreiden van het	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Duurzame opwek** **- Netinfrastructuur en programmering**
			5. Duurzame Warmte Eén fractie geeft aan dat "er geen wijken van het gas af mogen tenzij de inwoners dit minstens kostenneutraal en zonder enig verlies van woongenot kunnen doen". Ook wordt er aandacht gevraagd voor minder energie gebruiken. Een andere fractie geeft aan tegen biomassa te zijn. Zelfredzaamheid wordt benoemd. Ook rijst de vraag om een analyse van onze warmteinfrastructuur (gasnet), of deze op een andere manier gebruikt kan worden.	De afstemming tussen regionaal en lokaal is uitgangspunt voor de aanpak van het thema duurzame warmte richting de RES 1.0. In de RES 1.0 geven wij inzicht in de mogelijke wisselwerking tussen lokale bronnen en de regionale bronnen en infrastructuren en welke scenario's voor warmtevoorziening er daarbij zijn. Alle opties voor duurzame warmte worden meegenomen in een SWOT-analyse. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld. Ook de bestaande infrastructuur wordt in kaart gebracht in het kader van de RES. De mogelijkheden om gebruik te maken van de infrastructuur wordt meegenomen.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0?** **- Duurzame warmte**
			6. Van strategie naar uitvoering Opmerkingen variëren dat fracties zich onvoldoende meegenomen voelen in het proces en niet voor voldongen feiten willen komen te staan tot fracties die veel vertrouwen in het proces hebben. Deze fractie benoemt dit als volgt: Wat we gaan doen in de RES 1.0 moet realistisch, uitvoerbaar én uitlegbaar blijven. Er is vertrouwen dat dit ook gaat gebeuren.	Voor de thema's 'besparing', 'grootschalige opwek' en 'warmte' doorlopen wij als regio ons RES-proces op de manier en de snelheid die nodig zijn om zorgvuldig tot keuzes, afstemming en uitvoeringsafspraken te komen.	**Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Aanbeveling aan het rijk** **- Doorkijk naar 2030**

2020-08-18	Gemeente Reusel-De Mierden	formeel	*1. Samen de energie ambitie realiseren* Standpunt college: Geen zienswijzen of bedenkingen.		
			2. Onze aanpak voor de (concept) RES Standpunt college: Kritisch bekeken zijn punten a-d geen aanpak. Het is mooi om leidende principes te hebben en ontwikkelingsrichting maar hoe dienen die om keuzes te maken tussen duurzame opwek en een 'vitale agrarische economie'? In feite zijn dat afwegingen die bij elke ruimtelijke verandering een rol spelen. Voor de werkwijze in Reusel-De Mierden hebben deze leidende principes dan ook geen ingrijpende gevolgen.	In het vervolg van de RES wordt steeds concreter invulling gegeven aan de leidende principes, de strategie en de concrete aanpak. Daarbij bekijken we ook welke prioriteiten daarbij kunnen worden gesteld. Het RES-proces richt zich op het uitwerken van de energietransitie en de opgaven, waarvan we nu denken dat deze hiermee zijn te koppelen. Daarbij blijven we continu alert op aanvullende te maken koppelingen.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Leidende principes en afwegingskader**
			3. Besparing Standpunt college: Kritische noot: Iedereen wil besparen maar ook hier is het vaag. Wat betekend maximaal besparen? Hoe ziet een energiebesparingsplan eruit? Zienswijze: Voorgestelde aanpassing: toevoegen van "het toepassen van innovaties en het monitoren van ontwikkelingen en toepassingsmogelijkheden van innovaties (c.q. het benoemen van beschikbare technieken -bv waterstof)."	De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die (in de regio) aanwezig en in ontwikkleing is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Nieuwe ontwikkelingen** **- Besparen**
			4. Duurzame opwek Standpunt college: Dit is uitgebreid afgestemd en De Kempen heeft hier zijn input in geleverd. Voor Reusel-De Mierden is dit niet spannend met de ontwikkelingen voor windenergie. We lopen hierin binnen MRE voorop. Hier mogen we trots op zijn. Het is positief dat er een planMER wordt uitgevoerd.		
			5. Duurzame warmte Standpunt college: Hier is eigenlijk nog geen uitkomst beschreven. De reden hiervoor is dat de organisatie van de RES werkgroep warmte moeizaam is verlopen. Het college kan als standpunt innemen dat dit te beperkt is om te oordelen of dat dit verder uitwerking nodig heeft. De RES zou moeten gaan over de RSW en de ontsluiting van regionale warmtebronnen en afstemming tussen vraag en aanbod van gemeenten. Het moeten laten zien welke keuzes gemaakt worden en waarom. Dit doet het nog niet.	De afstemming tussen regionaal en lokaal is uitgangspunt voor de aanpak van het thema duurzame warmte richting de RES 1.0. In de RES 1.0 geven wij inzicht in de mogelijke wisselwerking tussen lokale bronnen en de regionale bronnen en infrastructuren en welke scenario's voor warmtevoorziening er daarbij zijn. Alle opties voor duurzame warmte worden meegenomen in een SWOT-analyse. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld. Ook de bestaande infrastructuur wordt in kaart gebracht in het kader van de RES. De mogelijkheden om gebruik te maken van de infrastructuur wordt meegenomen.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame warmte**
			6. Van strategie naar uitvoering Standpunt college: We missen hier is de financiële implicaties van de RES en de vraag hoe en wie er wanneer voor gaat betalen. Ook is de vraag wie wat uit gaat voeren nog niet duidelijk. Dit kan meegegeven worden als reactie. Geen bedenkingen of zienswijzen.	Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: - de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; - te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; - lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie. In dat kader maken we een start met de financiële doorvertaling van de RES.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren**

2020-08-19	Gemeente Bergeijk	formeel	*1. Samen de energie ambitie realiseren* Standpunten / aanvullingen Gemeenteraad Bergeijk: • Bestaande (gas)leidingnetwerk onder de grond niet zomaar verwijderen aangezien dit in de toekomst mogelijk ook nog bruikbaar is voor andere duurzame toepassingen/alternatieven zoals bijvoorbeeld waterstof en/of groen gas; • Volgens de gehele gemeenteraad zou punt E specifieker moeten worden beschreven in de RES 1.0. Voor een gedeelte van de gemeenteraad is op termijn van het aardgas afgaan prima, maar niet wanneer dan vervolgens bijvoorbeeld biomassa een vervanger van het aardgas is; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad is het onvoldoende duidelijk op welke manier inwoners betrokken worden bij de RES. Hoe kunnen inwoners gestimuleerd worden om stappen te zetten?	Alle opties voor duurzame warmte worden meegenomen in een SWOT-analyse. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld. Ook de bestaande infrastructuur wordt in kaart gebracht in het kader van de RES. De mogelijkheden om gebruik te maken van de infrastructuur wordt meegenomen. De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep (w.o inwoners). Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders.	
			2. Onze aanpak voor de (concept)-RES Standpunten / aanvullingen Gemeenteraad Bergeijk: • Punt C: bij het afwegingskader ook expliciet de toetsing omtrent flora en faunabeheer meenemen wanneer dit nog niet gebeurd is; • Punt B: belangrijk om te borgen welke mogelijkheden verschillende gemeenten hebben qua duurzame opwek (stedelijk gebied heeft wellicht minder mogelijkheden dan buiten-stedelijk gebied), zodat ook getoetst kan worden of de mogelijkheden daadwerkelijk beperkt zijn bijvoorbeeld; • Punt B: de gemeentelijke toekomstige keuzes voor verschillende vormen van duurzame opwek (bijvoorbeeld enkel zonne-energie) zouden moeten worden verantwoord binnen de RES 1.0; • Belangrijk om inwoners met bijvoorbeeld minder beschikking tot financiële middelen ook de ruimte te bieden om aan te kunnen haken bij de energietransitie; • Een gedeelte van de gemeenteraad acht het in deze fase van de RES nog niet van belang om bezig te zijn met 'verdeelsleutels' of contouren om afspraken te maken tussen verschillende gemeenten over de opwek van duurzame energie. Een gedeelte van de gemeenteraad vindt het voeren van dergelijke gesprekken wel zinvol; • Een hoog ambitieniveau van gemeenten omtrent de energietransitie kan niet op een later moment in de RES gebruikt worden om aan te geven dat gemeenten eventuele doelen niet bereikt hebben (en vice versa in geval van minder ambitieuze gemeenten); • In de RES zou een regeling moeten worden opgenomen dat gemeenten met minder mogelijkheden en ook het Rijk de gemeenten die de ruimtelijke lasten dragen (bijv. voor wat betreft grootschalige opwek) financieel, dan wel op een andere manier, dienen te compenseren; • Ambitie niveau is hoog maar we moeten ook opletten dat we niet te ver vooruit lopen ten opzichte van andere gemeenten/gebieden in Nederland; • Punt B: voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat iedere regio en gemeenten in deze fase allereerst eigen ambitie bepalen welke opgenomen wordt in de RES; een controlemechanisme is hierbij vooralsnog niet nodig. Als een bepaalde gemeente bijvoorbeeld meer ambitie heeft dan de rest, dan is dat prima; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat gemeenten die minder realiseren geen compensatie dienen te verrichten ten aanzien van andere gemeenten. Enkel als blijkt dat de doelen niet haalbaar zijn, dan kan dit een afweging worden; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat wanneer blijkt dat het opwekken van duurzame energie redelijkerwijs niet mogelijk is voor een bepaalde gemeente dat er dan gekeken moet worden naar een alternatief. Het moet voor een gemeente niet mogelijk zijn om bijvoorbeeld met financiële middelen een gedeelte af te kunnen kopen. Men moet beargumenteerd afwijken van een verdeelsleutel; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad is het erg belangrijk om nu al op gemeenteniveau de gesprekken te voeren omtrent de opwek van duurzame energie. Dan kan er achteraf geen teleurstelling ontstaan. Een goede verdeelsleutel moet nu al bepaald worden.	Het uitgangspunt voor de Concept-RES is dat we vanuit regionaal perspectief bekijken waar in de regio nieuwe opwekking van duurzame energie het beste kan landen, gegeven een goede landschappelijke inpassing en mogelijke koppelingen met andere opgaven. In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen over locatiekeuzes. Ook de potentie van het zoekgebied 'no-regret' voor opwekking van energie uit zon op daken en restgronden wordt verder onderzocht. Er is geen sprake van een van tevoren vastgestelde verdeling van een opgave. Het elektriciteitsverbruik in de regio is alleen gebruikt om te kijken of het bod een naar verhouding reëel aandeel van de landelijke doelstelling van 35 TWh betreft. Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: - de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; - te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; - lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Aanbeveling aan het rijk** **- Doorkijk naar 2030**
			3. Besparing Standpunten / aanvullingen Gemeenteraad Bergeijk: • Voorstel om verplichting van besparingen in beleid, bestemmingsplannen en aanbestedingen op te nemen (vrijwilligheid is onvoldoende). Anders dan stimuleren en aanjagen door de overheid zou besparing een 'verplichting' worden. De betrokken partijen weten dan op voorhand waar ze aan toe zijn; • Apart dat kleinschalige opwek binnen de RES onder besparing valt en niet onder de noemer van duurzame opwek; • Afweging maken of energiebesparing niet afgetrokken zou moeten worden van de totale opgave van 35TWh aan duurzame opwek; • In de RES 1.0 moet concreter duidelijk worden wat de precieze besparingspotentie voor de MRE is (in TWh bijvoorbeeld). Over welke opgave hebben we het? Op dit moment is dat niet inzichtelijk/duidelijk; • Duidelijke boodschap richting het Rijk dat het van belang is om ook de energiebesparingshoeveelheid vanuit de verschillende RES'en mee te nemen in de modellen om te bepalen wat we landelijk moeten besparen en daarbij aan de andere kant dus ook wat we landelijk moeten opwekken; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat er te weinig concrete actiepunten worden benoemd om te besparen op het verbruik van energie; dit geldt zowel voor de publieke sector alsmede het bedrijfsleven voor zowel aardgas- als elektriciteitsverbruik; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat ze graag meer stimulerende maatregelen willen zien om woningen te verduurzamen (zowel koop- als huurwoningen). Definieer bijvoorbeeld ook het aantal woningen dat jaarlijks verduurzaamd wordt en bepaal het huidige energielabel (inclusief streefwaarde na aanpassing).	Het is een bewuste keuze geweest om geen getal op te nemen als ambitie voor besparing in de concept-RES, maar om af te spreken om besparing maximaal te stimuleren. Het besparingspercentage is per individuele woning of bedrijf namelijk verschillend en is achteraf niet te meten in relatie tot de genomen maatregelen. Voorop staat het gesprek met belanghebbenden om ze te stimuleren om consequent stappen te zetten naar een steeds duurzamer bedrijf, woning of kantoorpand. De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders. In de meeste gevallen is er geen wettelijke basis om mensen tot besparingsacties te verplichten. In landelijke afspraken wordt rekening gehouden met een vast percentage aan energiebesparing tot 2030. Op basis hiervan is een opgave van 35TWh voor opwekkig van duurzame energie op land bepaald. Gezien de energiebesparing die afgelopen 10 jaar is bereikt, kan het ingeboekte percentage als zeer ambitieus worden gezien. Op landelijk niveau is ook afgesproken dat kleinschalige opwek tot op zekere hoogte wordt gerekend tot besparing. Wanneer er via deze weg meer wordt opgewekt dan een vooraf gestelde autonome groei, dan kan de kleinschalige opwek worden gerekend tot duurzame opwek.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**
			4. Duurzame opwek Standpunten / aanvullingen Gemeenteraad Bergeijk: • Punt D: zorg wordt uitgesproken over de netwerkcapaciteit en afhankelijkheid van de netwerkinfrastructuur (Enexis/TenneT). Daarnaast ook de keuzes die gemaakt worden door Enexis en TenneT om bepaalde projecten aan te sluiten op het net. Wie bepaald welk project voorrang krijgt?; • Er is veel aandacht voor participatie onder bijvoorbeeld inwoners en stakeholders, maar uiteindelijk zijn het wel de netwerkbeheerders die beslissen welk project aangesloten zal worden. Dit komt niet met elkaar overeen; • Belangrijk om de planMER procedure richting de RES 1.0 ook af te stemmen met de Kempengemeenten en te bekijken wat er voor de Kempen nog nodig is qua aanvullend onderzoek, zodat uitgesloten kan worden dat er iets gemist wordt; • PlanMER onderzoek dient ook rekening te houden met grensoverschrijdende gevolgen voor wat betreft gemeenten. Het kan niet zo zijn dat in de ene gemeente een gebied op basis van planMER afvalt en in de andere gemeente net over de grens eenzelfde gebied wel als kansrijk aangeduid wordt. Het onderzoek zou breed- en grensoverschrijdend ingestoken moeten worden; • Het gebied in Valkenswaard, aangrenzend aan Bergeijk Zuid-Oost, wordt in de concept-RES aangeduid als zoekgebied voor grootschalige opwek terwijl in het planMER van de Kempengemeenten is gebleken dat dit geen kansrijk gebied is. Extra aandacht aan dit gebied besteden tijdens het planMER onderzoek; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat het gebied Bergeijk Zuid-Oost een meer dan gemiddelde natuurwaarde heeft. Het gebied 'Koolbliek' in Valkenswaard niet enkel aanduiden als 'geen kansrijk gebied', maar aanduiden als een gebied waar grootschalige opwek van energie met behulp van windmolens ongewenst is; de schade aan de kwetsbare natuurgebieden in de gemeente Bergeijk kan groot zijn. Daarbij is 'Koperbliek' voor vogels een risicogebied kijkende naar de locatie langs Natura 2000 en op basis van de Nationale Windmolen-risicokaart; • Door een gedeelte van de gemeenteraad wordt betwist dat het gebied Bergeijk Zuid-Oost niet kansrijk is voor grootschalige opwek op basis van planMER; • Er zou meer aandacht moeten zijn voor de netwerkbeheerder; hoe zorgen we voor een neutrale houding van de netwerkbeheerder? Niet enkel kijkende naar momenteel onvoldoende capaciteit in een bepaald gebied; • In de concept-RES ontbreken cijfers over de investeringen in de netwerkinfrastructuur ten aanzien van uitbreiding en verzwaring. Het moet helder zijn welk gedeelte hiervan voor rekening van inwoners komt;	Nemen we mee in de vervolguitwerking. In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen.De resultaten van het PlanMER onderzoek voor de Kempen worden verrijkt met de resultaten uit dit nieuwe PlanMER onderzoek en andersom. De netbeheerder doet verder onderzoek naar de haalbaarheid van netuitbreiding in de zoekgebieden. Enexis geeft aan dat er problemen worden voorzien m.b.t. aanvragen van offertes waarmee capaciteit wordt geclaimd op het net, waardoor ook kleinere projecten in de knel komen. Dit gaat om grote aantallen in heel Nederland. Enexis is in gesprek op Rijksniveau om te bespreken wat de mogelijkheden zijn voor prioritering voor projecten. In de regio maken we ambtelijk een eerder gestarte inventarisatie van aanvragen van netcapaciteit af, zodat we met Enexis kunnen bekijken wat de knelpunten zijn voor een door ons gewenste programmering en hoe we zouden kunnen sturen naar deze programmering.In de Stuurgroep RES wordt met Enexis op bestuurlijk niveau gesproken over de situatie en hoe we samen zouden kunnen sturen op prioritering van projecten.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame opwek** **- Netinfrastructuur en programmering** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030**

			• Voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat ze graag concrete doelstellingen willen zien om het percentage daken met zonnepanelen de komende jaren fors te doen stijgen (voor zowel koop- als huurwoningen en gericht op eigen verbruik). Ook voor publieke- en bedrijfsgebouwen doelstellingen formuleren voor het installeren van zonnepanelen. Daarnaast zou er specifiek gekeken moeten worden naar overkapte bedrijfsparkeergelegenheden uitgerust met zonnepanelen op een staalconstructie; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat windparken op zee maximaal ontwikkeld zouden moeten worden. Meer aandacht voor wind op zee in plaats voor wind op land. Indien het toch nodig blijkt om wind op land te ontwikkelen, dan niet in de buurt van Natura 2000 (zoals bijvoorbeeld 'de Maai' tussen Bergeijk en Valkenswaard) en bij voorkeur een maximum van 3 windturbines in een bepaald gebied; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat een heldere definitie van 'draagvlak van de omgeving' vastgesteld moet worden. Het moet helder zijn wanneer er geen windturbines geplaatst worden vanwege een gebrek aan draagvlak; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat er onderzoek verricht moet worden naar kleinere windturbines bij sportparken, bedrijventerreinen en woningclusters in het buitengebied; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad geldt dat vóór de plaatsing van windturbines er eerst contractueel vastgelegd moet worden hoe- en wie de winturbines afbreekt, verwijdert en afvoert wanneer deze niet meer rendabel blijken; • Er moet gezorgd worden voor een eenduidige rapportage over de voortgang van de realisatie van alle doelstellingen. Zowel qua investeringen, besparingen en actueel verbruik; • Een gedeelte van de gemeenteraad pleit voor onderzoek naar de mogelijkheden om geluidsschermen te voorzien van zonnepanelen.	Wordt meegenomen in de uitwerking van de besparingsaanpakken en het 'no-regret' zoekgebied. Het uitganspunt voor de Concept-RES is de opdracht vanuit het Rijk om te kijken waar in de regio opwekking van duurzame energie zou kunnen passen. Vanuit regionaal perspectief bekijken we waar in de regio nieuwe opwekking van duurzame energie het beste kan landen, gegeven een goede landschappelijke inpassing en mogelijke koppelingen met andere opgaven. In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen over locatiekeuzes. Ook de potentie van het zoekgebied 'no-regret' voor opwekking van energie uit zon op daken en restgronden wordt verder onderzocht. Het vaststellen van draagvlak en de uitwerking van concrete projecten komt nadrukkelijker aan bod op lokaal niveau, waar straks concretere keuzes worden gemaakt met de PlanMER als ondersteunend regionaal perspectief.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame opwek**
			5. Duurzame warmte Standpunten / aanvullingen Gemeenteraad Bergeijk: • Een gedeelte van de gemeenteraad acht biomassa en biogas met in achtneming van bepaalde kaders opportuun als toekomstige warmtebron. Een ander gedeelte van de gemeenteraad erkent biomassa en biogas pertinent niet als duurzame warmtebron; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad worden productiebossen in combinatie met energie uit biomassa niet beschouwd als duurzame warmtebron; • Voor een gedeelte van de gemeenteraad kan biomassa onder bepaalde voorwaarden en bij bepaalde soorten biomassa/biogas van toegevoegde waarde zijn (als er sprake is van korte CO2 kringlopen). Zaken als mestvergisting en het kappen van bomen past voor een gedeelte van de gemeenteraad niet bij een duurzame energietransitie; • Een gedeelte van de gemeenteraad vindt dat er een hoofdstuk toegevoegd dient te worden over het geschikt maken van ons huidige gasnet in relatie tot het gebruik van waterstofgas; • Kernenergie wordt niet erkend als duurzame energiebron door een gedeelte van de gemeenteraad.	Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiënte Alle opties voor duurzame warmte worden meegenomen in een SWOT-analyse. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Nieuwe ontwikkelingen** **- Duurzame warmte**
			6. Van strategie naar uitvoering Standpunten / aanvullingen Gemeenteraad Bergeijk: • Belangrijk om te bekijken en te toetsen hoe gemeenten in de RES 1.0 de afweging maken tussen de inzet van bijvoorbeeld zonne- of windenergie in hun strategie voor duurzame opwek.	Wordt meegenomen in het vervolg.	**Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**

21-8-2020	Gemeente Deurne	formeel	*Conclusie hoofdstuk 1 - samen de energie ambitie realiseren* Snelheid en stappen zetten staat voorop. Wel kan er enige mate van flexibiliteit geboden worden voor goede duurzame oplossingen ten aanzien van de deadline van 2030.	Er wordt in de RES onderscheid gemaakt wat haalbaar is vóór 2030 en wat erna.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Opgave en ambitie** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**
			Conclusie hoofdstuk 2 - Onze aanpak voor de (concept) RES Geen aanvullingen.		
			Conclusie hoofdstuk 3 - Besparing • De mogelijkheden van isoleren extra benadrukken. • Op een positieve wijze inwoners en het bedrijfsleven stimuleren om stappen te zetten. In beginsel vrijwillige bijdrage middels beloningen. • De overheid dient het goede voorbeeld te geven.	Wordt meegenomen in de verdere uitwerking.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**
			Conclusie hoofdstuk 4 - Duurzame opwek Geen aanvullingen.		
			Conclusie hoofdstuk 5 - Duurzame warmte Geen aanvullingen.		
			Conclusie hoofdstuk 6 - Van strategie naar uitvoering • Belangrijk is om naar nieuwe vormen van energie te kijken. Kijk naar nieuwe technologische ontwikkelingen en focus daarmee niet alleen op wind- en zonne-energie. De VVD wil daarbij benadrukken dat hiervoor ook naar kernenergie gekeken moet worden. • Aandacht voor de grondpolitiek per gemeente en de inrichting van de organisatie hiervoor. • De PvdA benadrukt dat mensen zonder eigen woning ook mee moeten kunnen profiteren van de wind- en zonenergie.	In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiëntie en wordt afstemming gezocht met andere partijen. Welke procedures of wettelijke instrumenten overheden zullen toepassen in relatie tot verwerving van gronden is afhankelijk van het lokale proces en lokaal beleid. We bieden vanuit de RES wel inzicht in de mogelijkheden. Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: - de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; - te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; - lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **Nieuwe ontwikkelingen**
			Conclusie proces en governance • Een brede betrokkenheid van inwoners, stakeholders en andere belanghebbenden is zeer wenselijk. • Zorg ervoor dat iedereen ervan mee profiteert, zodat er voor zoveel mogelijk draagvlak gezorgd kan worden.	In de Concept-RES beschrijven wij hoe we tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie willen komen van de RES door te streven naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn. In het proces naar de RES 1.0 passen wij dat verder toe en werken dat verder uit met stakeholders. Denk aan afstemming over mogelijke invulling van zoekgebieden, koppelingen van warmtevraag en aanbod, mogelijke besparingsaanpakken en manieren om lokaal eigenaarschap mogelijk te maken. Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: - de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; - te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; - lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren**

27-8-2020	Gemeente Helmond	formeel	*1. Samen de energie ambitie realiseren* * Wij zien de Concept RES MRE als een belangrijke tussenstap in het proces naar de RES MRE 1.0. Alle colleges en gemeenteraden krijgen nu een eerste zicht op hoe sterk wij moeten inzetten op energiebesparing, en in het bijzonder het sterk terugdringen van de warmtevraag van de bestaande gebouwde omgeving. Maar ook hoe groot ons gezamenlijk bod en daarmee collectieve opgave voor grootschalige opwek met zon en wind, is. Voor het onderdeel warmte geeft de RSW een eerste inzicht in de mogelijke vervangende duurzame bronnen waarmee wij de warmtevraag invullen richting 2050, het jaar waarin we uiterlijk aardgasvrij moeten zijn. * Uit de RES komen projecten voort die meerdere gemeenten raken. Ook hebben we elkaar nodig om in 2050 uiteindelijk klimaatneutraal te zijn. Door samen te werken kunnen we hier op een effectieve en efficiënte wijze invulling geven aan onze lokale, subregionale en regionale opgaven. * Het opstellen van de Concept RES MRE heeft geresulteerd in zeer goede samenwerking in de subregio De Peel op het gebied van de Energietransitie, zowel op bestuurlijke en ambtelijke vlak. * Wij hebben bewust gekozen om de RES MRE zo veel mogelijk met eigen mensen op te stellen. Zo blijft de opgedane kennis voor het vervolg in de RES 1.0, 2.0 en verder, maar ook voor de verankering in lokaal beleid, zoals de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen en verder lokaal beleid en uitvoering voorhanden. Wel dient er aandacht te zijn voor de in te brengen fte per gemeente en subregio. * Exact op de dag waarop landelijk de eerste beperkende maatregelen in de strijd tegen Corona werden afgekondigd zouden 's avonds de gemeenteraden en inwoners van de MRE in het Evoluon in Eindhoven worden geïnformeerd over het proces dat we hebben gevolgd bij het opstellen van de Concept RES MRE, zoals die nu ter consultatie aan u voorligt. Wij hadden graag gezien dat wij u op een andere wijze en eerder hadden kunnen informeren, dan de Webinars die in juni als vervanging van die fysieke informatie bijeenkomst in maart is gehouden. In het vervolgproces naar RES MRE 1.0 zullen wij u en de inwoners uitgebreid betrekken. Ook moeten we het totale proces inzake participatie bezien vanuit de ontwikkelingen rondom corona waarin we ons op dit moment bevinden. * Wij verzoeken MRE en betrokken gemeentes zowel gemeenteraden als bewoners sterker te betrekken bij de ontwikkeling van RES 1.0. Zeker omdat in deze fase de basis gelegd moet worden voor een traject op lange termijn. Waarbij draagvlak en betaalbaarheid van groot belang is.	In het vervolgproces is er aandacht voor het betrekken van gemeenteraden en inwoners. Onder andere via het proces van de PlanMER, maar ook via informele vragenuurtjes, die digitaal goed zijn te organiseren.Het actief betrekken van inwoners kan deels via regionale bijeenkomsten plaatsvinden, maar zal in belangrijke mate ook lokaal moeten worden georganiseerd, waarbij het regionale verhaal ondersteunend is aan de lokale uitwerking.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **Regionale samenwerking** **Hoofdstukl 5: Stap voor stap naar uitvoering** **Doorkijk naar 2030**
			2. Onze aanpak voor de (concept)-RES * Wij onderschrijven de bovenvermelde aanpak geheel. Wij gaan zorgvuldig om met onze waardevolle landschappen en natuurgebieden. Deze afwegingen hebben we ook gebruikt voor de kaders binnen onze visie zonnevelden d.d. 2020. * Wij zoeken nadrukkelijk de meekoppelkansen met andere ontwikkelingen in het buitengebied, zoals waterberging, Transitie landelijk gebied en VAB locaties. Het ontwikkelen van zonne- en windparken biet economische kansen voor de agrarische sector die nu gelijktijdig met meerdere transities geconfronteerd wordt. En het opstellen van de omgevingsvisie is tevens een kans. * Wij verzoeken een duidelijkere positie te geven aan de innovatie binnen het traject en de kansen die er op dat gebied binnen de regio zijn. Hieraan gekoppeld dan echter ook enige terughoudendheid ten aanzien van de massale inzet van huidige technieken en afschaling van bestaande voorzieningen.	In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Toptechnologie regio Brainport: Inzet op energie-innovaties** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven**
			3. Besparing * Wij zetten maximaal in op energiebesparing, waarbij de nadruk op het verkleinen van de warmtevraag in de bestaande gebouwde omgeving ligt. Daar ligt namelijk onze grootste uitdaging en opgave. Zoals in het rapport Concept RES MRE gaan we in de verdere uitwerking van de RES MRE 1.0 per doelgroep in gesprek met vertegenwoordigers van die doelgroep over welke besparing technisch maar vooral ook financieel mogelijk en maatschappelijk haalbaar zijn. We hebben hierin als Helmond natuurlijk al stappen gezet met onze samenwerking op het gebied van het convenant aardgasvrij, het Energiehuis en alle lichten op groen. Voor het vervolg zou afstemming inzake ambities binnen de MRE regio aan de orde moeten zijn in het kader van besparing om de term maximaal verder vorm te geven. Wij beseffen ons dat de opgave besparing en warmte voor onze gemeente omvangrijker is dan voor andere gemeentes binnen onze regio. Hier staat tegenover dat voor die gemeentes de opgave van opwek weer meer uitdagingen biedt. * Van bedrijven in de Brainportregio verwachten wij inzet op innovatieve bouw- en installatiemethoden, waardoor het energieneutraal maken van woningen goed-koper en sneller kan. Opleidingsinstituten in onze regio dienen te zorgen voor het opleiden van grote getalen vaklieden tot en met ingenieurs die zorg gaan dragen voor het fysiek op grote schaal aanpakken van bestaande woningen en bedrijfspanden. * Het vast stellen van een gezamenlijke ambitie voor de (sub)regio zou onderzocht moeten worden. Zodat zowel nieuwe ontwikkelingen volgens de doelstelling gerealiseerd worden en transitieplannen hierop eveneens aansluiten. Middels gezamenlijkheid kan shoppen door ontwikkelaars, en bedrijven voorkomen worden.	Wordt overwogen in de verdere uitwerking.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**
			4. Duurzame opwek * Wij onderschrijven als college het regionale bod van 2,0 TWh voor de tot 2030 in de gehele regio te realiseren zon en windparken. Dit bod is de som van 0,7 TWh van projecten in de pijplijn (vooral zon op grote daken met SDE+ subsidie) 0,2 TWh grootschalig op daken van industrie en (agrarische) bedrijven, 0,5 TWh aan wind en zon in de Kempen en 0,6 TWh aan wind en zon in de rest van de MRE-regio. Wel vragen wij aandacht voor de koppeling van het traject binnen de MRE-regio als geheel en de Kempen, waar het traject inzake grootschalige opwek al enige tijd loopt. Zorg voor gelijkwaardige kaders en afwegingen is noodzakelijk. * In de planMER worden de milieueffecten van de verschillende zoekgebieden nader gewogen om tot een verdere verfijning van de zoekgebieden in de brede zin te komen. Dit heeft vooral impact op de mogelijkheden in (nieuwe) natuur en in beekdalen. *Uit de doorrekening van de zoekgebieden voor zonne- en windparken door netbeheerder ENXIS is gebleken dat in de MRE-regio verschillende netwerkstation aandacht vragen. Er moeten in de gehele regio 3 netwerkstations al vóór of in 2020 zijn uitgebreid en 8 netstations na 2025 worden uitgebreid en vóór 2030 2 nieuwe netstations (1 in De Kempen en 1 in De Peel) gebouwd worden om ons regionale bod van 2 TWh vóór 2030 aan te kunnen sluiten. Daarbovenop is ook uitbreiding van het hoogspanningsnet van Tennet nodig. Wij geven dan ook als harde voorwaarde naar het Rijk mee dat nu al volop moet worden ingezet op het uitbreiden van het elektriciteitsnet door Enexis en Tennet. * Het netstation Helmond-Zuid, behoort tot de netstations die vóór of uiterlijk in 2025 uitgebreid moeten zijn. Waarbij we niet alleen afhankelijk zijn van dit station voor de uitrol van de RES in onze peelregio maar tevens van dit station afhankelijk zijn voor onze eigen verdere invulling van bijvoorbeeld de visie zonnevelden. College stelt dan ook direct de vraag deze uitbreiding in te zetten. Die concrete vraag is noodzakelijk voordat ENEXIS en Tennet investeringsbeslissingen mogen nemen. * De zoekgebieden die nu op de kaart staan in de concept-RES zijn alle 'globale' zoekgebieden waar op het moment van het onderzoek technisch en wettelijk zonnevelden of windturbineparken mogelijk zijn. Wettelijk betekent dit, dat zon in te passen is en er ten minste 3 windturbines bij elkaar in het gebied passen. In het zoekgebied op de grens van de gemeente Helmond en Asten passen in totaal ten minste drie windturbines. Enkel en alleen op basis van de locatie Helmond kunnen geen windmolens geplaatst worden en omgekeerd. De meeste potentie van dit gebied ligt in de gemeente Asten. Op basis van deze kans is door Asten verzocht deze locatie toch op te nemen bij de onderzoeksgebieden voor de RES. Aangezien we gekozen hebben voor een zorgvuldig proces, waarbij we niet bij voorbaat gebieden uitsluiten, maar op basis van gedegen onderzoek naar de 'beste' locaties zoeken. Ook richting RES 1.0 zetten we dit voort door een milieueffectenonderzoek uit te voeren. Na het milieueffectenonderzoek hebben we een nadere (ruimtelijke) onderbouwing voor de zoekgebieden en komen 'voorkeursalternatieven' in beeld. Het kan zijn dat dit zoekgebied met die onderbouwing kansrijk blijkt of juist niet kansrijk. We willen in elk geval aan dit onderzoek deelnemen. Daarmee is afstemming tussen planMER en indienen RES 1.0 van cruciaal belang. Wellicht weegt in dit geval inhoud zwaarder , dan landelijk opgelegde terminen. Gezien het feit dat we pilot regio inzake MER zijn, zou hierover een gesprek moeten worden opgestart. 6.Niet alleen moeten bewoners meegenomen worden ten aanzien van de lokaties waar kansen liggen, maar er moet (beter) uitgelegd worden waarom sommige locaties juist niet geschikt zijn. Zodat ook de witte vlekken uitlegbaar zijn en er draagvlak ontstaat voor de zoekgebieden vanuit dat perspectief.	Wordt meegenomen in de verdere uitwerking.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Duurzame opwek** **- Netinfrastructuur en programmering**
			5. Duurzame warmte * In potentie hebben we regio breed voldoende duurzame bronnen om in 2050 in volledig aardgasvrije warmtevoorziening voor de gehele regio te voorzien. Als gevolg van de beperkende factoren zoals ruimte, kosten, draagvlak en locatie is de daadwerkelijke toepassing van verschillende potentiële bronnen nog een grote uitdaging om dit in praktische zin daadwerkelijk voor elkaar te krijgen richting 2050. We zien echter op dit moment nog weinig bronnen die boven regionaal kunnen worden ingezet. Vraag is in hoeverre een RSW aan de orde is. * We zullen veel verschillende bronnen, zoals groen gas (subregionaal opgewerkt uit lokale vergisting) geothermie, zonthermie en collectieve of individuele WKO moeten inzetten om duurzaam in onze warmtevraag te voorzien. De inzet van duurzame warmtebronnen leiden afhankelijk van welke bronnen (kunnen) worden ingezet tot een grotere of kleinere toename van de elektriciteitsvraag richting 2030 en 2050. * De lokale invulling vindt plaats in de Transitievisie Warmte, die voor 31 december 2021 bij het Rijk ingediend moet zijn. Onze transitievisie is al vergevorderd en ligt eveneens bij u voor. Wij lopen hierin voor op de regio en deze geeft dan ook al verdere invulling. * Houtgestookte biomassa zou wat ons betreft voor deze regio geen optie zijn. * Ten aanzien van groengas en waterstof dient aangegeven te worden in hoeverre deze hoeveelheden een bijdrage zouden kunnen leveren en aan welke doelgroep	Wordt meegenomen in de verdere uitwerking.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame warmte**

			6. Van strategie naar uitvoering * In de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen is een verplichte Energieparagraaf opgenomen waarin de hoofdlijnen van de RES worden vastgelegd en daarmee geborgd in lokaal omgevingsbeleid. * Wij vinden het erg belangrijk de mogelijkheden om als gemeente in (grootschalige) financieel te participeren in wind- en zonneparken nader te onderzoeken op weg naar de RES 1.0. * Wij achter het erg belangrijk voor het vervolg goed te overwegen of en waar regionale samenwerking meerwaarde heeft en enkel dan hierop in te zetten * Wij vinden het zeer belangrijk om zowel u als onze inwoners maximaal te betrekken bij de stappen die bij de uitwerking naar de RES MRE 1.0 en verdere uitwerking in beleid en uitvoering worden gezet. Daar spannen wij ons maximaal voor in.	Wordt meegenomen in de verdere uitwerking.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**

24-8-2020	Gemeente Veldhoven	formeel	*Biomassa* De gemeenteraad is zeer kritisch over het inzetten van biomassa in de energietransitie en wil voorkomen dat in binnen- en buitenland bossen gekapt worden om in Nederland in biomassa centrales verbrand te worden. Het gaat hierbij specifiek om biomassa centrales die bedoeld zijn voor het verbranden van biomassa, Voor biomassa installaties die bedoeld zijn om groen gas uit biologisch materiaal te winnen door bijvoorbeeld vergisting is meer draagvlak.	Alle opties voor duurzame warmte worden meegenomen in een SWOT-analyse. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld. Als er voor de toepassing van biomassa in binnen- en buitenland bossen gekapt moeten worden, dan wordt dat meegenomen in deze analyse.	
			Bomen/bossen De gemeenteraad mist in de concept Regionale Energiestrategie plannen om grootschalig bomen / bossen aan te planten om COz vast te leggen. Naast het vastleggen van COz hebben bomen een belangrijke functie als het gaat om het vasthouden van water, het bieden van schaduw en het bevorderen van de biodiversiteit en de gezondheid en het welzijn van mensen. Het aanplanten van bossen kan prima samengaan met de opgave om grootschalig duurzame energie op te wekken.	Mogelijke koppelingen in het gebied tussen energie-opwekking en natuur worden onderzocht.	
			Aandacht voor communicatie Communicatie met inwoners dient een belangrijke plek te krijgen in het proces richting de Regionale Energiestrategie 1.0. Naast reguliere voorlichting gericht op het informeren van inwoners dienen inwoners ook uitgenodigd te worden om input te leveren voor de Regionale Energiestrategie. Daarnaast is er behoefte aan een campagne om het bewustwordingsproces over de noodzaak en de voordelen van het zelf nemen van verduurzamingsmaatregelen te bevorderen.	Wordt meegenomen in het vervolg.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee**
			Duurzame energiebronnen naast wind en zon De gemeenteraad ziet graag dat er naast zon- en windenergie ook aandacht is voor andere duurzame energiebronnen. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan het genereren van groen gas (CNG/LNG) en het benutten van geothermie. Daarnaast wordt aangegeven dat kernenergie mogelijk niet in de regio maar zeker landelijk in de zoektocht naar een duurzame energievoorziening meegenomen moet worden.	Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiënte. Alternatieven zoals groen gas (CNG/LNG) en het benutten van geothermie worden onderzocht in het kader van de toepassing van duurzame warmtebronnen. Alle opties voor duurzame warmte worden meegenomen in een SWOT-analyse. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld.	
			Waterstof De gemeenteraad vraagt aandacht voor de rol van groen waterstof als energiedrager en opslagmedium. Hierbij wordt verwezen naar een onderzoek dat TNO onlangs in opdracht van 30 bedrijven heeft uitgevoerd, In dit onderzoek is gekeken naar de mogelijkheden om op de Noordzee (het overschot aan) windenergie te gebruiken om waterstof te produceren. Daarnaast wordt er in dit onderzoek gekeken naar de mogelijkheden om COz op te slaan in lege gasvelden onder de Noordzee. Waterstof kan een belangrijke rol gaan spelen in het verwarmen van een deel van onze huizen. Dat betekent dat het gasleidingnetwerk in sommige wijken behouden moet blijven. Dit is relevant voor de Regionale Energiestrategie.	Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiënte.	**Hoofdstuk 3: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Nieuwe ontwikkelingen**
			Zon- en windenergie De gemeenteraad geeft aan dat bij de'no regret' maatregelen ook de mogelijkheden van zonnepanelen en/of zonnecollectoren aan gevels meegenomen moet worden. Daarnaast vraagt de gemeenteraad zich af waarom er in de concept Regionale Energiestrategie alleen grote (2 en 5,6 MW) windturbines onderzocht zijn terwijl er ook kleinere windmolens bestaan die een minder grote impact op de omgeving hebben. Ten aanzien van zonneweides vraagt de gemeenteraad aandacht voor de onlangs door de provincie aangenomen motie waarin zonneweides alleen nog onder strikte voorwaarde mogelijk zijn. Tenslotte wordt er nog gewezen op de optie om aggregaten in te zetten om zonne-energie op te slaan.	In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn, zoals wellicht voor zonnepanelen op gevels. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden wordt de toepassing van de zonneladder verder uitgewerkt. Wij kijken bij nader onderzoek naar de invulling van de zoekgebieden naar nu beschikbare technieken voor de opwek van duurzame energie. Dat betreft ook kleinere windmolens. Tot slot wordt er breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio.	
			Warmtetransitie De gemeenteraad pleit er voor om het gasleidingnetwerk in bestaande wijken te laten liggen zolang er geen alternatieve warmtebron beschikbaar is. Het netwerk kan dan in de toekomst mogelijk gebruikt worden voor de distributie van groen gas. Eventueel zouden nieuwbouwwijken ook van een gasnet voor groen gas voorzien kunnen worden.	Ook de bestaande infrastructuur wordt in kaart gebracht in het kader van de RES. De mogelijkheden om gebruik te maken van de infrastructuur wordt meegenomen. Alternatieven zoals groen gas (CNG/LNG) en het benutten van geothermie worden onderzocht in het kader van de toepassing van duurzame warmtebronnen. Alle opties voor duurzame warmte worden meegenomen in een SWOT-analyse. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame warmte**
			Overige Naast de, in de Regionale Energiestrategie opgenomen, plannen voor de klimaattafels gebouwde omgeving en elektriciteit heeft de gemeenteraad behoefte aan meer aandacht op regionaal niveau voor duurzame mobiliteit (o.a. auto's op waterstof) en de overgang naar een circulaire economie (o.a. bouw van houten huizen). En tenslotte vraagt de gemeenteraad om in de oplegnotitie ook aandacht te besteden aan een aantal onderwerpen die een bovenregionale aanpak behoeven. Hierbij gaat het in het bijzonder over het verhogen van de prijs van de COz-emissierechten en de productie en het gebruik van waterstof.		**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Nieuwe ontwikkelingen**

2020-08-27	Gemeente Eersel	formeel	Fractie Eersel Samen Anders (W&B = wensen en bedenkinen) *2 TWh Bijdrage* -"We verwachten dat we in totaal 2 TWh kunnen bijdragen aan grootschalige duurzame energie-initatieven in 2030." Is te lezen in de Concept RES MRE. Er is verder geen concrete uitwerking te lezen. W&B: Hoe is deze 2 TWh onderbouwd, dit nader omschrijven en opnemen. -Er staat beschreven dat er 0,7 TWh in de 'pijplijn' zit van de 2 TWh opgave. W&B: Beschrijf ook waar deze projecten (welke gemeente) liggen en wat zij omvatten. *Opgave, Naar Rato Verdelen over de MRE gemeenten* -De vraag naar grootschalige opwekking Wind / Zon-op-Veld en No-Regret (2 TWh) wordt op dit moment niet naar rato verdeeld over de gemeenten! Dit werd zo ook bevestigd tijdens webinar RES MRE d.d. 3 juni. W&B: Verdeel duurzame opwekking naar rato. Concreet houdt dit in 35 TWh op Land (Klimaatakkoord) / 30 RES Regio's = 1,17 TWh per RES Regio. 1,17 TWh RES MRE / 21 MRE gemeenten = 0,055 TWh per gemeente. Dit maakt tevens concrete doelstellingen per gemeente. Hiermee wordt de opgave per gemeente hanteerbaar en niet alles komt bij enkele gemeenten op 'zijn bordje'. (Zie als voorbeeld ook de Concept RES N-O Brabant. In deze RES wordt per gemeente in kaart gebracht wat zij dienen te bij te dragen aan de opgave en wat zij al gerealisserd hebben.) -W&B: Worden de 0,7 TWh welke in de 'pijplijn' zitten ook gereduceerd van de naar-rato-verdeelde energieopgave voor deze gemeenten? M.a.w. als een gemeente al projecten heeft gerealiseerd dan kunnen deze TWh in mindering worden gebracht van de naar-rato-verdeelde vraagstelling. (zie ook Concept RES N-O Brabant) *Grootheden, getallen en bronvermeldingen* -W&B: Creëer een helder overzicht tussen energie grootheden. TWh / PJ / MWh afstemmen. (ter info; De conceptRES N-O Brabant heeft een duidelijke uiteenzetting tussen de grootheden. Daar zouden we kunnen 'afkijken'.) -W&B: Wordt de autonome groei van onze energievraag meegenomen, zoals meer gebruik electrische auto's, airco, overige apparatuur? Wat betekent dit in de energievraag in de komende jaren? (ter info; De conceptRES N-O Brabant heeft een paragraaf opgenomen specifiek gericht op de autonome groei van onze energievraag, deze is hiermee gekwantificeerd en en verwerkt) -Figuur 4.1 laat de aantallen windturbines en zonneweide zien voor opwek 1 TWh. De RES MRE beschrijft ook dat er maximaal wordt ingezet om dakoppervlak (>500m2) ook te gebruiken voor grootschalige energie opwekking (pg 28, no-regret). W&B: Neem in deze figuur ook een illustratie op van de benodigde aantal m2 dakoppervlak voor 1 TWh. -W&B: Pg 34, 4.3 Wat is al gerealiseerd of gepland? Waar is de bronvermelding van de m.b.t. de gerealiseerd en geplande TWh? Over welke gemeenten zijn deze waarden verdeeld? Graag opnemen. -W&B: Pg 21, 3. Besparing. In de inleiding wordt het totale energieverbruik van de regio beschreven. Waar is de bronvermelding te vinden van het onderzoek naar dit energieverbruik? Graag opnemen. -W&B: Pg 41, 5.1 Warmtevraag en potentie van duurzame warmtebronnen. Waar is de bronvermelding van de m.b.t. de gerealiseerd en geplande TWh? Graag opnemen	Het uitganspunt voor de Concept-RES is dat we vanuit regionaal perspectief bekijken waar in de regio nieuwe opwekking van duurzame energie het beste kan landen, gegeven een goede landschappelijke inpassing en mogelijke koppelingen met andere opgaven. In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen over locatiekeuzes. Ook de potentie van het zoekgebied 'no-regret' voor opwekking van energie uit zon op daken en restgronden wordt verder onderzocht. Er is geen sprake van een van tevoren vastgestelde verdeling van een opgave. Het elektriciteitsverbruik in de regio is alleen gebruikt om te kijken of het bod een naar verhouding reëel aandeel van de landelijke doelstelling van 35 TWh betreft. In vervolgrapportages zal zoveel mogelijk een bronvermelding worden gegeven en zal in duidelijke en eenduidige eenheden voor energie-opwekking worden gerapporteerd.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Het proces naar RES 1.0 en verder** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Duurzame opwek** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Aanbeveling aan het rijk** **- Doorkijk naar 2030**
			Besparing *-W&B: Toevoegen dat er nadrukkelijk afspraken komen over energiereductie binnen deze regio. Naar rato verdelen over de 21 MRE gemeenten.Participatie* -Er staat beschreven "Een energietransitie voor iedereen betekent ook dat we iedereen de kans willen bieden om te profieren van de wind- en zonne-energie die we in onze regio opwekken." Concrete voorstellen hiervoor zijn er niet te lezen. W&B: Neem meer en concreet uitgewerkte voorstellen op in RES MRE om deze kansen te creëren. (De concept RES Hart van Brabant heeft m.b.t. participatie een sterk sociaal model uit geschreven. Waarin heel duidelijk naar voren komt wie welke rol op zich neemt. In dit HvB participatie model wordt ook nadrukkelijk aandacht besteed aan een verbindende partij in de vorm van een energiecoöperatie.) -W&B: Ten behoeve van participatie en maatschappelijk draagvlak graag opnemen dat de RES MRE voornemens is om expertise te gebruiken van lokale ervaringspartijen zoals installateurs, energiecoöperaties, omgevingspartijen (dorpsraden, buurten). -W&B: Beschrijf expliciet hoe inwoners / bedrijven / omgevingspartijen geinformeerd over dit proces en hoe zij in de komende perioden worden betrokken. Tijdens de webinar RES MRE d.d. 4 juni gaven veel participanten aan dat de webinar hun eerste moment was om te participeren. Zij gaven ook aan graag verder betrokken worden. Kaarten (figuur 4.8 en 4.9) -W&B: Zorg voor hoge resolutie beeldmateriaal. -W&B: Neem in de kaart op de A67 (tenminste gedeelte Kempen gemeente Eersel) met een blauwe arcering 'Energie langs infrastructuur'. Dit voorstel ligt voor in de gemeente Eersel. -W&B: Er staat meer 'groene sterren' op de kaart. Beschrijf deze projecten ook nader. Dit zijn mooie voorbeelden. Plaats de sterren op de juiste plaats. (die in de gemeente Eersel lijkt niet te kloppen) Overige punten -W&B: Beschrijf expliciet hoe er aandacht wordt besteed aan de nieuwste methoden/manieren hernieuwbare energieopwekking, met geen of zo weinig mogelijk belasting voor mens en omgeving. -W&B: Beschrijf expliciet hoe er aandacht wordt besteed aan het gebruik van moderne opslagmogelijkheden voor duurzame energie. Enkel het opwekken van duurzame energie biedt niet de volledige oplossing. Deze energie dient ook opgeslagen te kunnen worden. -W&B: De RES-MRE bestaat naast 21 gemeenten ook uit de provincie en twee waterschappen. Geef aan wat hun bijdrage is in de evenredige opgave.	Er is in de fase van de concept-RES geen generieke doelstelling voor het onderdeel besparing opgenomen. De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders. Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie. In het vervolg werken we dat concreter uit. We gaan in gesprek met stakeholders over de gezamenlijke ambities in het kader van de energietransitie en op welke wijze we willen gaan samenwerken in het kader van de RES. In de Concept-RES beschrijven wij hoe we tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie willen komen van de RES door te streven naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn. In het proces naar de RES 1.0 passen wij dat verder toe en werken dat verder uit met stakeholders. Denk aan afstemming over mogelijke invulling van zoekgebieden, koppelingen van warmtevraag en aanbod, mogelijke besparingsaanpakken en manieren om lokaal eigenaarschap mogelijk te maken. Kaartmateriaal wordt aangepast voor vervolgrapportages. In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Nieuwe ontwikkelingen** **- Besparen**
			Fractie VVD: *Algemeen* Voorliggend concept-RES document is de basis voor een enorme transitie waar alle gemeenten, waterschappen en provincie moeten bijdragen om te komen tot energie- en klimaatneutraliteit. Allereerst opgemerkt: in verhouding tot andere concept-RES documenten, laat de concept-RES van de MRE veel 'ruimte'. Het gevaar dreigt voor vrije interpretatie en gebrek aan binding tot daadwerkelijke doelstellingen die binnen de regio ingebracht dient te worden. Daarnaast betekent dit ook dat er voor (gemeente)raden geen sturing en controle op concrete cijfers mogelijk is. De VVD-fractie stelt voor SMART of transparante getallen op te stellen. *Opgave* Gezien de landelijke opgave om 35TWh grootschalige energieopwekking te realiseren voor 2030, zou het goed zijn als de energieregio MRE in passende verhouding bijdraagt en als er vervolgens binnen energieregio ook gelijkmatig verantwoordelijkheid wordt genomen. Het onlangs vastgestelde MRE Streefbeeld Landelijk Gebied spreekt van evenredige opgave voor de 21 MRE gemeenten. Wat de verdeelsleutel daarvoor zou moet zijn, moet dan nog bevestigd worden. In reactie op beantwoording door de RES op vragen: "Uitgangspunt is dat we kijken waar in de regio het meest logisch is om grootschalige duurzame energie-opwekking te realiseren. De draagkracht van het landschap en de landschappelijke inpassing en de kansen in relatie tot andere gebiedsopgaven is hierbij leidend."; hier wordt ons inziens wordt hier een ander beeld geschetst. De VVD-fractie stelt voor om vanuit Eersel duidelijkheid te scheppen. Wij stellen voor de bijdrage vanuit Eersel voor grootschalige opwekking op een evenredige opgave vast te stellen (0.055TWh te behalen voor 2030). *Realisatie* Om de treden van de zonneladder te volgen, betekent deze opgave dat de oplossing primair dient te worden gevonden op bestaande bebouwing en dat buitengebied niet zonder goede verdere redenen als zoekgebied kan worden aangewezen. Ambitieuze ambities ondersteunen wij op de volgende manier. Alles boven een evenredige bijdrage, dient gerealiseerd te worden met 'no-regret', dus waar van een win-win situatie voor iedereen sprake is. Er zou een prominente aandacht moeten zijn voor energiereductie, het serieus bereiken van opwekking door zon-op-dak en alternatieve ('vriendelijke') manieren van energie-opwekking. Een eerste heel concrete invulling kan zijn dat de MRE er mede alles op alles op zet om een energie/geluids-wal voorzien van zonnepanelen te realiseren langs de A67. Dit gebied dient dan ook zo concreet te worden aangeduid in de concept-RES. *Draagvlak* Naast het getalsmatig opwekken van energie, is het draagvlak bij uitvoering van belang. Hoewel invulling binnen de gemeente kan plaatsvinden, dient in algemene zin de aandacht voor participatie in het proces en in de gevolgen van uitwerking alle aandacht te krijgen. De rol van burgerparticipatie en de lokale energie coöperaties dient een plaats te krijgen.	Het uitganspunt voor de Concept-RES is dat we vanuit regionaal perspectief bekijken waar in de regio nieuwe opwekking van duurzame energie het beste kan landen, gegeven een goede landschappelijke inpassing en mogelijke koppelingen met andere opgaven. In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen over locatiekeuzes. Ook de potentie van het zoekgebied 'no-regret' voor opwekking van energie uit zon op daken en restgronden wordt verder onderzocht. Er is geen sprake van een van tevoren vastgestelde verdeling van een opgave. Er wordt maximaal ingezet op besparing en de zonneladder wordt toegepast. Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie. In het vervolg werken we dat concreter uit.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Opgave en ambitie** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame opwek** **Hoofdsuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Aanbeveling aan het rijk** **- Doorkijk naar 2030**

			Fractie Kernbeleid: In grote lijnen akkoord met concept RES *Besparen* Naast opwekken is besparen een belangrijke en een eerste stap. Er wordt weinig tot niet gestuurd op de besparing die de mensen zelf kunnen realiseren. Wel wordt gewezen op de voorbeeldfunctie van de gemeenten. En om de uitvoering van de RES succesvol te laten verlopen zijn aanvullende instrumenten, regels en middelen van het Rijk en de provincie noodzakelijk om de projecten en afspraken uit deze RES tot stand te kunnen brengen. Het is jammer dat er wel een opsomming is gegeven van de tekortkomingen maar dat er nog geen resultaat verwachtingen zijn. *Leidende principes* Eén van de leidende principes en afwegingskader is verwoord als; "Focus op maximaal behouden van ruimtelijke kwaliteit". Echter de ruimtelijke kwaliteit lijkt te worden losgelaten als er sprake is van meervoudig ruimtegebruik of meekoppelkansen zich aandienen. Wij vinden het jammer dat het begrip ruimtelijke kwaliteit niet beter wordt beschreven. In de begrippenlijst wordt gesproken over "De kwaliteit van een plek of gebied die bepaald wordt door een goed samenspel van herkomstwaarde, belevingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde". Maar niet duidelijk wordt gemaakt wie daarover een beslissing neemt?	De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. Via de PlanMER wordt meer duiding gegeven aan wat wij kunnen zien als positieve en negatieve effecten van de invulling van de zoekgebieden. Gemeenteraden zullen uiteindelijk keuzes maken over opwekking van duurzame energie op hun eigen grondgebied.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**

2020-08-31	Gemeente Laarbeek	formeel	*Samen de ambitie realiseren* Laarbeek ondersteunt het uitgangspunt om met de andere gemeenten en binnen de subregio samen te werken en af te stemmen.		
			Onze aanpak voor de (concept-)RES Laarbeek onderschrijft de leidende principes en de toetsingscriteria die het afwegingskader vormen. We spreken onze zorg uit dat dit afwegingskader voor elke gemeente gehanteerd moet blijven zodat voor elke gemeenten dezelfde regels en verwachtingen gelden, die niet moeten worden gepasseerd door politieke belangen. In de concept-RES is niet beschreven hoe we omgaan met het bestaan of ontbreken van draagvlak bij het ontwikkelen van een mogelijk zoekgebied. Het is bijvoorbeeld onduidelijk wat een gebrek aan draagvlak betekent voor de verplichting voor gemeenten voor invulling van de zoekgebieden. In het bestuursakkoord van de provincie wordt dit echter zwaar aangezet. Laarbeek verwacht een uitwerking van hoe wordt omgegaan met draagvlak, maatschappelijke participatie en weerstand in de RES 1.0.	Iedere gemeente gaat over ontwikkelingen op haar eigen grondgebied. Via de RES worden vooralsnog geen verplichtingen opgelegd.	**Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**
			Besparing Laarbeek onderschrijft de aanpak waarbij verschillende doelgroepen maatwerk wordt aangeboden. Wel benadrukken we daarbij het vrijwillige karakter van medewerking van onze inwoners, bedrijven en organisaties. We ondersteunen daarom van harte de oproep aan het Rijk om door middel van subsidies en andere activiteiten (zoals gebouwgebonden financiering) besparing rendabeler en aantrekkelijker te maken voor inwoners.		
			Grootschalige opwek De no-regret maatregelen bestaan voor Laarbeek vooral uit het plaatsen van zonnepanelen op bedrijfsdaken. Hoewel wij dit een goed idee vinden, zien we enkele praktische bezwaren. Zo heeft de gemeente niet de mogelijkheid (of de intentie) om dit soort investeringen af te dwingen, en zullen veel bedrijfsdaken qua constructie ongeschikt zijn. We verwachten daarom dat de bijdrage van deze maatregelen, in Laarbeek maar ook in de hele regio, beperkt zal zijn. Het Laarbeekse beleid rondom grootschalige opwek sluit goed aan op de uitgangspunten van de MRE. We zien twee zoekgebieden binnen onze gemeente, waarvan één zoekgebied zich leent voor de mogelijke ontwikkeling van een windpark. Wij zullen deze mogelijkheid samen met onze inwoners verder onderzoeken. Laarbeek spreekt de wens uit dat gemeenten die hun zoekgebieden al voor 2025 moeten invullen, daarbij ondersteund worden door de MRE en/of door gemeenten met een kleinere opgave voor grootschalige opwek. Laarbeek ziet knelpunten ontstaan bij enkele Enexis-stations, en uit haar zorgen over de haalbaarheid van de benodigde uitbreidingen van netcapaciteit in de komende jaren. We vragen dan ook om aandacht voor de ontwikkeling van infrastructuur om grootschalige opwek te faciliteren. Laarbeek is kritisch over het gebruik van biomassa. Houtgestookte biomassa op een grotere schaal dan voor een huishouden vinden wij onwenselijk. Het gebruik van biomassa mag wat ons betreft de natuur niet schaden. In een prioritering van energiebronnen zetten wij biomassa onderaan. Liever kijken wij bijvoorbeeld naar waterstof en andere innovaties. Hier zien wij zeker voor onze brainport-regio een kans. Wat betreft zonne-energie vinden we het belangrijk dat zoveel mogelijk eerst de daken worden volgelegd met zonnepanelen. Op dit moment is het bijvoorbeeld onmogelijk om op het dak van de buren panelen te leggen, en wordt de postcoderoosregeling versoberd. Er kan worden gelobbyd voor landelijk beleid dat zon op andermans daken mogelijk en belastingtechnisch aantrekkelijk maakt, om bijvoorbeeld wijkprojecten te stimuleren. Ook zouden er landelijk andere financiële stimulerende maatregelen voor zon op dak moeten komen, bijvoorbeeld om te stimuleren dat men meer opwekt dan het eigen gebruik.	Deze constructieve input wordt meegenomen in de verdere uitwerkingen van de verschillende thema's.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Nieuwe ontwikkelingen** **- Duurzame opwek** **- Netinfrastructuur en programmering**
			Duurzame warmte Uiterlijk in december 2021 moet in elke gemeente een lokale Transitievisie Warmte (TVW) worden vastgesteld. Gezien de duur van een zorgvuldig proces binnen Laarbeek is er weinig tijd voor regionale of sub-regionale afstemming: de concept-RES in juli 2021 komt daarvoor te laat. Daarnaast concludeert de Regionale Structuur Warmte dat er weinig warmtebronnen zijn die gemeentegrenzen overschrijden. Laarbeek pakt de taak van de TVW dan ook vooral lokaal op. We maken daarbij graag gebruik van de kennis die via de MRE beschikbaar wordt over de technische, economische en maatschappelijke potentie van warmtebronnen. Laarbeek plaatst vraagtekens bij de haalbaarheid van het volledig aardgasvrij zijn in 2050, als gevolg van beperkende factoren zoals ruimte, kosten, draagvlak, locatie en efficiëntie en betrouwbaarheid van de verschillende warmtebronnen. Op regionaal niveau zou onderzoek gedaan kunnen worden naar de mogelijkheden van mestvergisting.	Deze constructieve input wordt meegenomen in de verdere uitwerkingen van de verschillende thema's.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Nieuwe ontwikkelingen** **- Duurzame warmte** **- Duurzame opwek**
			Van strategie naar uitvoering Het 'streven naar maximale lokale participatie en het maximaal lokaal benutten van opbrengsten' is een uitgangspunt dat in Laarbeek van harte wordt onderschreven. In de concrete invulling van de uitgangspunten is de samenwerking binnen subregio De Peel het afgelopen jaar van grote meerwaarde gebleken. Laarbeek zet dan ook in op verdere samenwerking in De Peel waarbij de mogelijkheden en meerwaarde van beleidsharmonisatie wordt onderzocht. Laarbeek is geïnteresseerd in de mogelijkheden en voor- en nadelen van het opzetten van een (sub-)regionaal energiebedrijf en participeert in het onderzoeken van deze optie. Ten slotte suggereert Laarbeek dat aan het landelijke programma RES verzocht kan worden om snelle aanpassing van de wetgeving, daar waar deze knelt met regionale en lokale ambities en plannen. Een eerder aangehaald voorbeeld zijn belastingmaatregelen voor zon op dak. De energietransitie kan op lokaal niveau alleen vorm krijgen als deze door landelijke wetgeving wordt gefaciliteerd.	Deze constructieve input wordt meegenomen in de verdere uitwerkingen van de verschillende thema's.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Aanbeveling aan het rijk** **- Doorkijk naar 2030**

2020-09-01	Gemeente Gemert-Bakel	formeel	*Hoofdstuk 1: Samen de energie ambitie realiseren* Gemert-Bakel ondersteunt het uitgangspunt om met de andere gemeenten en binnen de subregio samen te werken en inwoners, maatschappelijke partners en bedrijfsleven goed te betrekken. Om een goed vervolg te kunnen geven aan de samenwerking en behoud van opgedane kennis, moet voldoende fte per gemeente en subregio beschikbaar zijn.	De werkgroepen monitoren de voortgang en vragen om extra ondersteuning vanuit gemeenten indien zij daar aanleiding voor zien.	
			Hoofdstuk 2: Onze aanpak voor de (concept-)RES Gemert-Bakel onderschrijft de aanpak voor de concept-RES met de leidende principes en het afwegingskader. Iedere gemeente is verantwoordelijk voor een deel van de opgave. De verdeling van de opgave moet per gemeente in beeld worden gebracht en als inspanningsverplichting worden verankerd.	Wordt meegenomen in de verdere uitwerking.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Aanbeveling aan het rijk** **- Doorkijk naar 2030**
			Hoofdstuk 3: Besparing Gemert-Bakel onderschrijft het belang van maximale energiebesparing, waarbij de nadruk ligt op het verkleinen van de warmtevraag in bebouwde omgeving. We roepen mede het Rijk en provincie op om instrumenten aan te reiken zoals subsidies en gebouwgebonden financiering om inwoners en bedrijven te stimuleren besparingsmaatregelen te nemen.	Wordt meegenomen in de verdere uitwerking.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**
			Hoofdstuk 4: Grootschalige opwek Gemert-Bakel onderschrijft het regionale bod van 2 TWh. De doorgerekende zoekgebieden hebben nog geen bestuurlijk of maatschappelijk draagvlak. De planMER procedure brengt de gevolgen voor milieu in beeld. Daarnaast verwachten we een gedegen participatietraject wat inzicht geeft in het draagvlak. Het bestuurlijk traject zal daarna uitwijzen wat de hoogte van het bod kan worden en wat daarbij de bijdrage van Gemert-Bakel kan zijn. Als de regio van gemeente Gemert-Bakel bij de vaststelling van de RES 1.0 een hogere bijdrage verwacht dan het eigen energieverbruik, dan worden er voorwaarden gesteld. Alleen met een verrekening, in welke vorm dan ook, is een extra taak ten behoeve van de regio bespreekbaar. Binnen Gemert-Bakel is een gebrek aan aansluitmogelijkheden voor de beoogde grootschalige opwek vanuit de zoekgebieden. Er zijn nu wel aansluitmogelijkheden voor de kleinere zonnevelden die we mogelijk willen maken met onze lokale afwegingskaders, ook buiten de geschetste zoekgebieden. We pleiten ervoor dat het netwerk voldoende capaciteit biedt om deze eerste slag te maken. Eventuele investeringen hiervoor moeten voorrang krijgen. Datzelfde geldt voor de andere gemeenten, met name voor stedelijk gebied zoals Helmond, zodat ook zij maximaal kunnen bijdragen aan de duurzame opwek. Wij vragen aandacht voor de koppeling van het traject binnen de MRE-regio als geheel en de Kempen, waar het traject inzake grootschalige opwek al enige tijd loopt. Gelijkwaardige kaders en afwegingen zijn noodzakelijk voor de hele regio. We kunnen de RES 1.0 pas vaststellen als alle informatie uit de planMER en participatietraject gereed is. Wij onderschrijven het vol inzetten op de no-regret maatregelen, zoals zonnepanelen op daken. Wij roepen Rijk en provincie op om instrumenten aan te reiken dit maximaal te stimuleren, bijvoorbeeld door subsidie voor onrendabele grote daken.	Wordt meegenomen in de verdere uitwerking.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Netinfrastructuur en programmering** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030**
			Hoofdstuk 5: Duurzame warmte Uit de Regionale Structuur Warmte blijken (nog) geen regionale bronnen beschikbaar voor Gemert-Bakel. Wij zullen de transitievisie warmte dan ook vooral lokaal oppakken, waarbij we wel de regionale ontwikkelingen volgen.	Wordt meegenomen in de verdere uitwerking.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame warmte**
			Hoofdstuk 6: Van strategie naar uitvoering Wij staan volledig achter de ambitie van maximaal lokaal benutten van de opbrengsten. Wij willen daarbij samen met andere gemeenten de kansen en bedreigingen onderzoeken om als gemeente of subregio financieel te participeren in wind- en zonneparken. Wij blijven met de Peelgemeenten in gesprek om te kijken waar wij als sub-regio gezamenlijk in willen optrekken om mogelijk eenduidig Peel beleid op te stellen.	Wordt meegenomen in de verdere uitwerking.	

2020-08-26	Gemeente Valkenswaard	formeel	*Hoofdstuk 1 - Samen de energie ambitie realiseren* De gemeenteraad realiseert zich dat elke gemeente een bijdrage moeten leveren aan de energietransitie, zo ook de gemeente Valkenswaard. Belangrijk uitgangspunt is dat op regionale schaal gezocht wordt naar de "beste locatie". Dit is een afweging tussen mogelijkheden en belangen vanuit een wederzijdse solidariteit. In het proces richting RES 1.0 dienen de inwoners actief betrokken te worden om op deze manier draagvlak te creëren of weerstand te voorkomen/ verminderen. Acceptatie door de gemeenschap is van wezenlijk belang. Zoek naar draagvlak.	Wordt meegenomen in de verdere uitwerking. Kanttekening: Het actief betrekken van inwoners kan deels via regionale bijeenkomsten plaatsvinden, maar zal in belangrijke mate lokaal moeten worden georganiseerd, waarbij het regionale verhaal ondersteunend is aan de lokale uitwerking.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee**
			Hoofdstuk 2 - Onze aanpak voor de (concept) RES Naast zon- en windenergie is het van belang om oog te blijven houden voor nieuwe technieken die een bijdrage kunnen leveren in de transitie naar een volledig schone energievoorziening. Waterstof en de opslag van energie kunnen hierin een belangrijke rol gaan vervullen. De gemeente Valkenswaard beschikt over waardevolle landschappen en natuurgebieden. Bij ontwikkelingen dient te alle tijde de balans gezocht te worden tussen landelijke opgave en lokale belangen en moet zorgvuldig getoetst worden aan vastgestelde afwegingskaders. Maatschappelijk draagvlak is hierbij van essentieel belang, zodoende dienen inwoners, ondernemers en maatschappelijk organisaties actief geïnformeerd en betrokken te worden. Als regio kunnen we ons profileren als voorloper in de energietransitie. Mogelijk kan de gemeente Valkenswaard hier een rol in spelen als locatie voor pilots of in een andere vorm.	In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen. Het PlanMER proces is een vastomlijnd proces met vaste formele gelegenheden voor inspraak. In de Concept-RES beschrijven wij hoe we tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie willen komen van de RES door te streven naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn. In het proces naar de RES 1.0 passen wij dat verder toe en werken dat verder uit met stakeholders. Denk aan afstemming over mogelijke invulling van zoekgebieden, koppelingen van warmtevraag en aanbod, mogelijke besparingsaanpakken en manieren om lokaal eigenaarschap mogelijk te maken.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Toptechnologie regio Brainport: Inzet op energie-innovaties** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Nieuwe ontwikkelingen** **- Duurzame opwek** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030**
			Hoofdstuk 3 - Besparing Het besparen van energie is een belangrijke eerste stap. Inwoners, instellingen en bedrijven dienen hiervoor in beweging te komen. Gemeenten hebben een belangrijke voorbeeldrol met het verduurzamen van het eigen vastgoed.		**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Besparen**
			Hoofdstuk 4- Duurzame opwek Iedere gemeente zal een bijdrage moeten leveren aan de energietransitie, zo ook de gemeente Valkenswaard. Hierbij moet oog zijn voor de waardevolle landschappen en natuurgebieden in de gemeente. Daarnaast dient er rekening gehouden te worden met de ambities en plannen die de gemeente heeft m.b.t. recreatie in het buitengebied. Tevens dient de impact op de leefomgeving zorgvuldig in kaart gebracht te worden. Vijf zoekgebieden die opgenomen zijn in de concept RES liggen in Valkenswaard. Dit is confronterend. De raad wil deze zoekgebieden echter niet op voorhand afwijzen. Dit neemt niet weg dat er op voorhand zeker twijfels zijn bij een of meerdere zoekgebieden. De gemeente Valkenswaard beschikt over waardevolle natuur (Natura-2000) en cultuurhistorische gebieden wat invloed heeft op de mogelijkheden voor grootschalige opwek. Naast zon- en windenergie zijn er in de nabije toekomst mogelijk andere technieken die ingezet kunnen worden voor het realiseren van een schone energievoorziening met een kleinere ruimtelijk en sociale impact. Denk hierbij aan waterstof en de opslag van energie. De keuzes die nu gemaakt worden mogen deze ontwikkelingen niet in de weg staan. De raad vindt de concept RES nu wel heel eenzijdig gericht op zon, wind en biomassa (waarbij biomassa als een niet gewenste ontwikkeling gezien wordt). Nadrukkelijk wordt verzocht om naaste bestaande technieken nadrukkelijk naar de nieuwe(re) technieken te kijken, bijvoorbeeld waterstof. De MRE regio is een slimme regio. Gebruik die slimheid. De ruimtelijke impact moet te allen tijde goed, volgens vastgestelde afwegingskaders, worden getoetst. De Plan-MER procedure moet uitwijzen welke zoekgebieden geschikt kunnen zijn voor grootschalige opwek. Tevens dient er bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak te zijn, dit is bij de totstandkoming van de concept RES nog niet gedaan. Belangrijk is om de regie m.b.t. het realiseren van grootschalige opwek lokaal en regionaal te behouden. We willen niet in een situatie te komen dat het Rijk deze regie overneemt. Daarnaast dient het uitgangspunt te zijn dat de lusten en lasten eerlijk verdeeld worden. Om deze reden dient o.a. de financiële participatie in energieprojecten geborgd te worden. Tot slot wordt verzocht om bij elk voorstel/project nadrukkelijk te kijken naar ten minste deze twee parameters: • de kostenefficiency: kosten afgezet tegen opgewekte hoeveelheid energie • CO2 uitstoot. Tot hoeveel CO2reductie leidt een project.	Om te komen tot zoekgebieden voor grootschalige opwek wordt nadrukkelijk rekening gehouden met ruimtelijke kwaliteit en de landschapstypen in onze regio. We voeren een planMER uit om alle relevante effecten in kaart te brengen. De zorgvuldigheid in termen van kwaliteit en draagvlak staat daarbij voorop. Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiëntie en wordt afstemming gezocht met andere partijen. In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: - de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; - te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; - lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0**
			Hoofdstuk 5 - Duurzame warmte De potentie aan duurzame bronnen is groot, maar de vraag is hoeveel van deze potentie daadwerkelijk ingezet kan worden. Dit vraagt een goede voorlichting richting inwoners en bedrijfsleven zodat zij goede keuzes kunnen maken in de route maar een aardgasvrije samenleving.	De afstemming tussen regionaal en lokaal is uitgangspunt voor de aanpak van het thema duurzame warmte richting de RES 1.0. In de RES 1.0 geven wij inzicht in de mogelijke wisselwerking tussen lokale bronnen en de regionale bronnen en infrastructuren en welke scenario's voor warmtevoorziening er daarbij zijn. Voorlichting richting inwoners past bij de lokale gesprekken voor de lokale transitievisie Warmte en Warmteplannen. het regionale perspectief kan hier als ondersteuning dienen.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Duurzame warmte**
			Hoofdstuk 6 - Van strategie naar uitvoering Om te zorgen dat de lusten en lasten eerlijk verdeeld worden is het belangrijk dat er afspraken gemaakt worden over de sociale en financiële participatie. Uitgangspunt hierbij is maximale lokale participatie en het maximaal lokaal benutten van de opbrengsten. In het proces richting RES 1.0 dienen de inwoners actief betrokken te worden om op deze manier draagvlak te creëren of weerstand te voorkomen / verminderen. Acceptatie door de gemeenschap is van wezenlijk belang. De 21 MRE-gemeenten bevinden zich in een regio waar veel innovatie plaatsvindt. Hoe kunnen we deze innovatie nog beter en slimmer benutten in de transitie naar een schone energievoorziening? En hoe leggen we hierbij de link met de lokale voorlopers? En hoe kunnen we ons, als regio of als individuele gemeente, positioneren als proeftuin voor de energietransitie? De raad maakt zich zorgen over de zogenaamde "energie cowboys". Het is zaak dat de regio zich stevig weert tegen de energie cowboys. De inspanningen en de regionale overheden moeten echt ten goede komen van de inwoners en niet leiden tot onevenredige verrijking van bedrijven of individuen.	In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. Om tot een succesvolle ontwikkeling én realisatie te komen van de RES streven wij naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: - de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; - te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; - lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Economie, mobiliteit, transitie landelijk gebied en energietransitie** **- Toptechnologie regio Brainport: Inzet op energie-innovaties** **Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren**
			Motie Regionale Energiestrategie In de raadsvergadering van 25 juni 2020 is een motie RES ingediend. Deze motie (met vier beslispunten) is deels aanvaard. Aanvaard zijn de volgende twee beslispunten: • Om in samenspraak met de collega's te zoeken naar de mogelijkheid om waterstofproductie in de nabijheid mogelijk te maken. • Zich ook in te zetten voor andere, nog te ontwikkelen energiebronnen, die zonder belasting van het milieu en of omgeving inzetbaar zijn c.q. toegepast kunnen worden.	Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiënte. In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Toptechnologie regio Brainport: Inzet op energie-innovaties** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Nieuwe ontwikkelingen**

2020-09-09	Gemeente Geldrop-Mierlo	formeel	*Hoofdstuk 1 - Samen de energie ambitie realiseren* Wij vinden het belangrijk dat inwoners, maatschappelijke partners en bedrijfsleven nauw betrokken worden bij dit proces. Wij zijn dus positief over deze aanpak. Wel vinden wij het belangrijk dat op korte termijn concreter gemaakt wordt hoe deze partijen betrokken worden en hoe hun inbreng meegenomen wordt. Wat ons betreft kunnen we hier nu al mee aan de slag. Participatie zal voor een deel regionaal georganiseerd moeten worden, maar wij vinden het ook belangrijk om lokaal inwoners te betrekken. Om draagvlak te creëren is het belangrijk dat inwoners binnen hun eigen gemeente in dit proces kunnen participeren. Wij vragen u dan ook om hierbij gemeenten te ondersteunen met bijvoorbeeld communicatiemiddelen en uw proces zo in te richten dat de lokale inbreng ook meegenomen wordt bij het verder uitwerken van de RES 1.0. Wij zijn op dit moment bezig met ons omgevingsbeleid, onze transitievisie Warmte, onze duurzaamheidsnota en onze beleidsvisie zon en wind. De RES zal in al deze stukken een plaats krijgen. Wij zijn het er dan ook mee eens dat zoekgebieden verankerd worden in het omgevingsbeleid van alle betrokken overheden. Afstemming moet echter niet alleen voor zoekgebieden plaatsvinden. Ook de besparings- en de warmteopgave zullen een plaats moeten krijgen in lokaal omgevingsbeleid. Het is wenselijk dat afstemming op al deze onderwerpen tussen overheden plaatsvindt en dat dit vanuit de RES opgepakt wordt. Verder vinden wij het belangrijk dat op korte termijn, maar in ieder geval voor vaststelling van de RES 1.0, uitgewerkt wordt hoe de uitvoering van de RES geborgd wordt. Belangrijk is dat wij na vaststelling van de RES 1.0 meteen de eerste stappen kunnen zetten in de uitvoering van de gemaakte plannen. Samenwerken met onze regio-gemeenten kan hier zeker aan bijdragen. Wij staan er dan ook open voor om te verkennen op welke onderwerpen samenwerking mogelijk is.	De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. In de periode voorafgaand aan deze concept-RES zijn de diverse partijen op verschillende momenten geïnformeerd en geconsulteerd/bevraagd over en meegenomen in de achtergrond, de opgave en het proces van de RES. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten. Voor de verschillende thema's. Een agenda met bijeenkomsten is terug te vinden op nieuwe website www.energieregiomre.nl. Er worden tools beschikbaar gesteld voor de lokale bijeenkomsten. Het is een belangrijk aandachtspunt dat ook besparing en warmte een plek moeten krijgen in de lokale omgevingsplannen. Om de gemeenten hiermee te helpen wordt dit najaar een serie masterclasses georganiseerd voor de RO-ambtenaren in de regio over de koppeling RES-Omgevingswet. Uitvoering is inderdaad een belangrijk aandachtspunt: hoe gaan we dit organiseren? Op welk schaalniveau? Het Team MRE gaat niet over de uitvoering, maar we zullen wel de verkenning hierover faciliteren, zoals ook het MRE Werkprogramma voor 2021 wordt opgenomen.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**
			Hoofdstuk 2 - Onze aanpak voor de (concept) RES Wij staan achter de leidende principes, het kader en de vier ontwikkelrichtingen. Wel zien wij bredere mogelijkheden om aansluiting te zoeken bij andere opgaven. Nu wordt alleen gekeken naar opgaven die direct te koppelen zijn aan de energietransitie, maar het is wenselijk ook maatschappelijke opgaven die geen directe link hebben mee te nemen. Wij zijn positief over de ambitie om de RES als hefboom voor kwaliteitsverbetering in te zetten. In het vervolgtraject moet dit echter wel concreter gemaakt worden. Een verdere uitwerking van wat de ontwikkelrichtingen inhouden en hoe wij hiermee tot kwaliteitsverbetering gaan komen is gewenst. Ook zien wij graag uitgewerkt hoe afstemming tussen de verschillende opgaven en taakvelden regionaal geborgd gaat worden. Verder wordt genoemd dat de visie voor 2050 bepaalt wat er nu moet gebeuren (backcasting). In de concept-RES wordt deze visie voor 2050 echter niet genoemd. Wij kunnen ons erin vinden dat de focus vooralsnog op 2030 ligt, maar wel moet geborgd worden dat op termijn (bijvoorbeeld vanaf 2027) gestart wordt met het opstellen van beleid voor na 2030. Daarnaast is het zinvol langere termijn ambities regionaal te bespreken.	Er is inderdaad voor gekozen om de analyse vanuit de technische potentie te starten. In de komende periode gaan wij aan de hand van een PlanMER-procedure zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen, zoals nieuwe economische dragers, klimaatadaptatie, natuurontwikkeling en impact op de netinfrastructuur. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen. Goede inbreng om de langere termijn (na 2030) niet uit het oog te verliezen: hier zullen we in het proces richting RES 1.0 handen en voeten aan gaan geven.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Opgave en ambitie** **- Het proces naar RES 1.0 en verder** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030**
			Hoofdstuk 3 - Besparing Wij zijn blij dat besparing als belangrijk onderdeel van de RES wordt gezien. In het stuk zelf mag dit wat ons betreft nog meer onderstreept worden. Wij staan volledig achter het standpunt dat wij door sterk in te zetten op besparing onze opgave voor duurzame opwek zo veel mogelijk moeten zien te beperken. Wij zijn positief over een energiebesparingsplan. Wij staan achter het uitgangspunt dat de aanpakken in dit plan technisch mogelijk, financieel haalbaar en maatschappelijk acceptabel moeten zijn. Daarom vinden wij dat ook de kosten van maatregelen in beeld gebracht moeten worden. De energietransitie moet eerlijk en rechtvaardig zijn, dus besparing moet ook mogelijk worden gemaakt voor inwoners met beperkte middelen. Wel moet verder uitgewerkt worden hoe de resultaten van dat plan gemonitord worden. Want hoe bepalen we of we op koers liggen om het doel van optimale of maximale besparing te behalen? Wij verzoeken u een concretere doelstelling op te nemen, daar waar mogelijk deze doelen in cijfers uit te drukken en de besparingsambities SMART te maken. Zo stelt het Platform Duurzaam voor om op te nemen dat in 2050 de gehele gebouwde omgeving zelf in haar energie voorziet. Verder moet ook de uitvoering van het energiebesparingsplan geborgd wordt. Afstemming over wat lokaal en wat regionaal opgepakt wordt, is hier onderdeel van. Ruimte voor lokale inbreng is gewenst, maar daar waar door samenwerking efficiëntie behaald kan worden, moet dit zeker benut worden. Onze pilot op bedrijventerrein de Spaarpot is hier een goed voorbeeld van. Onze aanpak is afgestemd op de lokale situatie, maar door de samenwerking met VNO-NCW worden kennis en aanpakken regionaal gedeeld. Ook zien wij het belang van een nauwe samenwerking met de betrokken doelgroepen en andere stakeholders. Besparing is juist een opgave waar wij als gemeente minder invloed op hebben, omdat besparing alleen gebeurt als inwoners, instellingen en bedrijven hier zelf voor kiezen. Besparing is immers in veel gevallen geen verplichting. Aandacht moet daarom besteed worden aan hoe wij inwoners, instellingen en bedrijven in dit proces meenemen, zeker gezien de recente berichtgeving over terugverdientijden. Om stappen te zetten moeten we de energietransitie aantrekkelijk maken voor hen en moeten we ze in dit proces faciliteren. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan collectieve aanpakken. Daarbij moet er voor gewaakt worden dat praktische belemmeringen de noodzakelijke transitie niet in de weg staan. Wij verzoeken u dit ook mee te nemen in de aanpakken in het energiebesparingsplan. Natuurlijk moeten wij als gemeente wel het goede voorbeeld geven. Hoe wij deze rol verder oppakken werken wij uit in onze duurzaamheidsnota. Echter wat ons betreft zou het sterk zijn als wij hier als regio een concrete ambitie in uitspreken. Daarnaast zijn wij positief over het maximaal bevorderen van kleinschalige opwek. Hiervoor is een regionale aanpak wenselijk.	Er is in de fase van de concept-RES geen generieke doelstelling voor het onderdeel besparing opgenomen. De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. Monitoring en uitvoering zijn belangrijke aandachtspunten. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten. Voor de verschillende thema's. We werken samen met o.a. VNO/NCW, Brainport Development, terreinbeheerders, kennisinstellingen, woningcorporaties en lokale energiecoöperaties.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**
			Hoofdstuk 4 - Duurzame opwek Wij zijn positief over het zoekgebied dat in onze gemeente aan de A67 is opgenomen (tussen Geldrop en Mierlo). Dit is het gebied waar het college zelf ook mogelijkheden ziet voor grootschalige opwek. Over het zuidwestelijke puntje van onze gemeente ligt ook een zoekgebied. Wij zijn benieuwd welke mogelijkheden voor duurzame opwek hier gezien worden. In onze eigen inventarisatie komt dit gebied niet direct naar voren als een gebied waar veel mogelijkheden zijn voor duurzame opwek. Wij vragen u daarom duidelijker inzicht te geven in hoe zoekgebieden tot stand gekomen zijn en hoe u duurzame opwek in deze gebieden voor u ziet. Verder zien wij eventueel mogelijkheden voor duurzame opwek op Gulbergen. Dit zal echter pas verder onderzocht kunnen worden als er meer duidelijkheid is over de toekomst en ontwikkelrichting van dit gebied. Dit betekent dat dit gebied niet in de RES 1.0 opgenomen kan worden, maar eventueel pas terugkomt in een latere actualisatie. Wij staan achter de aanpak om, via onder andere een planMER, bij alle zoekgebieden de effecten van duurzame opwek op deze gebieden in kaart te brengen. Hierbij vinden we het belangrijk dat er aandacht is voor natuur en landschappelijke inpassing. Wij vragen u daarom ook zorgvuldig te kijken naar de kritiek die Brabantse Milieufederatie (BMF) en ons lokale Platform Duurzaam op dit punt geleverd heeft. Er moet onderzocht worden of de ladders die zij voorstellen een plaats in de RES kunnen krijgen. Toch kan onze opgave ook juist een positief effect hebben op natuur door opbrengsten van duurzame opwek in natuur te investeren. Als wij de effecten van duurzame opwek per zoekgebied in beeld hebben kunnen we bewust kiezen om voor 2030 juist die gebieden te ontwikkelen waar de negatieve effecten van duurzame opwek het meest beperkt zijn. Hierover zullen we wel regionaal het gesprek moeten voeren. Want hoe worden de lusten en lasten van grootschalige opwek eerlijk over de gemeenten verdeeld? Solidariteit is hierbij belangrijk. Wij zien graag snel een plan van aanpak met planning voor de verdere uitwerking van de zoekgebieden. Hierin moet ook beschreven worden wat de rol van de gemeente is en wat de rol van de regio is. Dit is nodig om onze lokale plannen af te stemmen op de RES. Wij zien verder ook een kans om een aanpak voor het stimuleren van no-regret maatregelen regionaal op te pakken. Zonder deze aanpak is niet goed te onderbouwen waarom wij regionaal zoekgebieden in het buitengebied aanwijzen, zonder dat wij investeren in de eerste twee treden van de zonneladder. Een versnelling van zon op dak is dus nodig. Deze is echter ingewikkeld omdat je te maken hebt met veel verschillende belangen en er (nog) geen wetgeving is die zon op dak verplicht maakt. Een complex probleem dus waarbij regionale samenwerking meerwaarde kan bieden. Ook stellen wij voor te onderzoeken of het rijk in deze opgave kan ondersteunen.	We zetten als eerste in op no-regret maatregelen en we geven randvoorwaarden aan richting Rijk en provincie die nodig zijn om dat mogelijk te maken. Ook innovatieve oplossingen worden meegenomen. Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiëntie en wordt afstemming gezocht met andere partijen. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Iedere gemeente is verantwoordelijk voor een deel van de opgave. Voor elke gemeente gelden dezelfde regels en verwachtingen. Alle gemeenten dragen naar vermogen bij aan de RES en de realisatie daarvan. We bewaken de ruimtelijke kwaliteit door expliciet te streven naar: - maximale inzet op besparing, zuinig en meervoudig ruimtegebruik; - het benutten van de gebiedspecifieke meekoppelkansen; - waar mogelijk energievraag en -aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar te houden; - het hanteren van de 'zonneladder' bij het bepalen van de locaties voor zonne-energie. De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame opwek**
			Hoofdstuk 5 - Duurzame warmte Wij zijn positief over een regionale aanpak en zien de noodzaak voor het maken van regionale afspraken over gemeentegrensoverstijgende opgaven en warmtebronnen. Hierbij is het wel belangrijk dat concreet gemaakt wordt wat de rol van de gemeente is en wat de rol van de regio is. Een verdere uitwerking van hoe afstemming plaatsvindt is gewenst. Ook zien wij de noodzaak van een goede afstemming met Enexis. Daarbij moet niet alleen gekeken worden naar wat duurzame opwek voor het netwerk betekent, maar ook naar wat nodig is om de extra elektravraag als gevolg van de warmtetransitie aan te kunnen als wij in 2050 aardgasloos zijn. Ook moet gekeken worden naar het effect van klimaatverandering (minder koude winters en warmere zomers) op onze warmte (en koude) vraag. Wij zullen Enexis dus zeker betrekken bij onze Transitievisie Warmte (TVW) en ook bij onze opgave voor grootschalige opwek. Ook lijkt het ons goed om te verkennen of wij als regio een standpunt in kunnen en willen nemen met betrekking tot biomassa als duurzame warmtebron. Daarnaast zullen de verschillende opgaven op elkaar afgestemd moeten worden. Wij vragen ons bijvoorbeeld af in hoeverre bij warmte gerekend wordt met de maximale besparing die in hoofdstuk 3 geschetst wordt. Een besparing van 24% van warmte klinkt niet maximaal. Ook vragen wij ons af of en zo ja hoe rekening wordt gehouden met zonthermie bij de keuze voor locaties voor duurzame opwek.	De afstemming tussen regionaal en lokaal is uitgangspunt voor de aanpak van het thema duurzame warmte richting de RES 1.0. In de RES 1.0 geven wij inzicht in de mogelijke wisselwerking tussen lokale bronnen en de regionale bronnen en infrastructuren en welke scenario's voor warmtevoorziening er daarbij zijn. Voor alle opties voor duurzame warmte wordt een SWOT-analyse uitgevoerd. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld en besproken. De netcapcaciteit is inderdaad een essentieel aspect, zowel bij grootschalige opwek als bij warmte. Enexis is goed aangehaakt in ons proces, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau. Het thema biomassa is door meerdere partijen ingebracht; dit heeft onze aandacht.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Nieuwe ontwikkelingen** **- Duurzame warmte**

			Hoofdstuk 6 - Van strategie naar uitvoering Wij zijn positief over de te nemen stappen, maar willen wel snel meer duidelijkheid over wat deze stappen betekenen. Een plan van aanpak met planning is gewenst. Er moet uitgewerkt worden wat de verschillende stappen inhouden en wat zij gaan opleveren. Daarbij vragen wij in deze planning nadrukkelijk aandacht voor het betrekken van de raad. Raadsleden moet gedurende het traject mogelijkheden geboden worden om input te geven op de RES 1.0. Om deze voor juli 2020 vast te kunnen stellen moeten zij immers achter deze strategie staan. Aangegeven wordt dat afspraken gemaakt moeten worden over de verankering van onze leidende principes in beleid, over sociale en financiële participatie, over de uitvoering van het energiebesparingsplan en over de monitoring van de resultaten die we boeken. Wij staan hier achter maar willen benadrukken dat deze afspraken ook concreet moeten worden. Hiervoor is op korte termijn een uitgewerkt voorstel nodig dat subregionaal en in de stuurgroep besproken kan worden. Ook is het nodig hier te bespreken hoe wij na de RES 1.0 borgen dat de gemaakte plannen ook uitgevoerd worden. Wij zijn positief over de inzet op een grote mate van participatie, maar hebben behoefte aan de concrete invulling hiervan en ondersteuning hierbij. Zeker in de huidige tijd, waar vaak alternatieven gezocht moeten worden voor de gebruikelijke vormen van participatie. Maximale lokale participatie en maximaal lokaal benutten van de opbrengsten is een mooi streven, maar een verdere uitwerking van wat maximaal inhoudt is nodig om dit streven in regels te borgen en vervolgens te kunnen monitoren of dit streven ook bereikt wordt. Zo voorkomen we dat situaties kunnen ontstaan waar participatie onvoldoende wordt meegenomen. Wij pleiten ervoor dat participatie hier in de brede zin van het woord gezien wordt. Want bij participatie gaat het niet alleen om 'eigendom' in juridische zin, maar ook om zeggenschap en gelijkwaardigheid. Zeker ook omdat financiële participatie niet voor alle omwonenden wenselijk of mogelijk zal zijn. Dit vraagt er ook om dat nagedacht wordt over hoe lokale partijen en energiecoöperaties ondersteund kunnen worden in dit proces. Verder vinden wij dat nadrukkelijker ingezet moet worden op innovatie. Als Brainportregio moeten we innovatie stimuleren en nu al kansen benutten om innovatieve ideeën in de praktijk toe te passen. Hierbij moet ook zeker gedacht worden aan innovatie op het gebied van opslag en transport van energie. Als wij meer energie duurzaam gaan opwekken zal het ook steeds belangrijker worden dat wij energie kunnen opslaan om schommelingen in opwek op te kunnen vangen. Wij vragen u in de RES 1.0 meer aandacht aan dit onderwerp te schenken. Over het algemeen geldt dat snelle concretisering nodig is om lokaal verder te kunnen met het integreren van de RES in lokaal beleid en op deze manier lokaal de uitvoering van de RES te borgen. Dit betekent ook dat in onze gemeente opnieuw gekeken moeten worden naar onze ambitie om in 2040 energieneutraal te worden. De mogelijkheden voor duurzame opwek binnen onze gemeentegrenzen die in de RES geschetst worden zijn onvoldoende om deze ambitie waar te maken. Wij zullen dit nader onderzoeken in onze duurzaamheidsnota.	Er is een procesplan opgesteld en besproken met de stuurgroep RES met het tijdspad naar RES 1.0. Dit wordt periodiek geactualiseerd. De komende periode worden raadsleden intensiever betrokken bij het RES-proces. In de vorm van webinars, vragenuurtjes en inloopbijeenkomsten, zowel op regionaal niveau als aansluitend bij de lokale ontwikkelingen/discussies over lokaal beleid. Wij onderschrijven uw oproep om afspraken te maken over de verankering van de leidende principes in het gemeentelijke beleid. De komende periode zullen de werkgroepen tot een concretiseringsslag komen. In de praktijk werken we toe naar minimaal 50% lokaal eigendom, waarbij we het Klimaatakkoord volgen. Bij lokaal eigendom hoort ook dat de inwoners en bedrijven in de MRE-regio het eigen vermogen van het lokale aandeel bij elkaar (kunnen) brengen en er de mogelijkheid is voor iedereen om mee te kunnen doen (kleine participaties). Dit zijn zaken die wij in de komende periode gaan onderzoeken en bespreken. Ook kijken we hoe gemeenten kunnen participeren in het lokale eigendom en hoe zij haar inwoners daarmee kunnen helpen in de energie- en/of warmtetransitie. In het kader van de RES willen we inderdaad gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. Het thema 'Onderwijs en arbeidsmarkt' in relatie tot de energiestrategie wordt meegenomen in het vervolg en er is inmiddels een startnotitie over dit thema opgesteld en besproken met de stuurgroep.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Het proces naar RES 1.0 en verder** **Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**

9-9-2020	Gemeente Someren	formeel	De volgend berichten, die ná de behandeling in de raadsvergadering zijn binnengekomen, geven aanleiding tot enkele aanscherpingen op onze eerdere reactie richting onze gemeenteraad: *het e-mailbericht van ENEXIS, van 8 juli 2020, over transportschaarste in Zuid Nederland, gericht aan alle gemeenten in de MRE-regio; *het lokale ambtelijk overleg met ENEXIS over de impact, van slechts 1 zonnepark met een aansluitcapaciteit t/m 6 kVA in de Lungendonk, op het 10 kV-net op het grondgebied van Gemeente Someren, vanaf het netstation Helmond-Zuid tot de noordzijde van de kern Lierop1; * een landelijke persbericht van netbeheerder Liander, van 11 augustus 2020, naar aanleiding van de verhouding tussen zon- en wind in de RES-sen overall. Zoals bij u bekend loopt Gemeente Someren in de MRE-regio voorop ten aanzien van de ontwikkeling en realisatie van zonneparken. Nadat in 2019/2020 voor 50 ha zonneparken van de eerste tranche zijn vergunningen verleent, heeft onze gemeen-teraad op 2 juli 2020 de (tweede) 'Evaluatie beleid zonneparken en windmolens 2020' vastgesteld. Op 28 juli 2020 is op basis van de evaluatie de tender zonneparken voor de tweede tranche van 50 MW in de markt gezet. Wij lopen hiermee als één van de eerste gemeenten in de MRE-regio tegen de praktische gevolgen van de afgekondigde transportschaarste aan. Wij wijzen u er in dit kader nadrukkelijk op, om de punten 4.11 t/m 4.16 (aanvul-lende standpunten van het college van B&W van Someren) mee te nemen in de verdere uitwerking naar RES MRE 1.0 in de reactie naar NPRES (het Rijk).	Het vraagstuk van de beperkingen in de netcapaciteit staat inderdaad hoog op de agenda. Er worden bestuurlijke gespekken gevoerd om deze kwestie ook landelijk goed onder de aandacht te brengen, omdat dit ook aanpassingen in de wetgeving vergt. Enexis is overigens goed aangehaakt in ons proces, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Netinfrastructuur en programmering**
			Hoofdstuk 1: Samen de energie ambitie realiseren 1.1. Wij zien de Concept RES MRE als een belangrijke tussenstap in het proces naar de RES MRE 1.0. Alle colleges en gemeenteraden krijgen nu een eerste zicht op hoe sterk wij moeten inzetten op energiebesparing, en in het bijzonder het sterk terugdringen van de warmtevraag van de bestaande gebouwde omgeving. Maar ook hoe groot ons gezamenlijk bod en daarmee collectieve opgave voor grootschalige opwek met zon en wind, is. Voor het onderdeel warmte geeft de RSW een eerste inzicht in de mogelijke vervangende duurzame bronnen waarmee wij de warmtevraag invullen richting 2050, het jaar waarin we uiterlijk aardgasvrij moeten zijn. 1.2. Uit de RES komen projecten voort die meerdere gemeenten raken. Ook hebben we elkaar nodig om in 2050 uiteindelijk klimaatneutraal te zijn. Door samen te werken kunnen we hier op een effectieve en efficiënte wijze invulling aan geven aan onze lokale, subregionale en regionale opgaven. 1.3. Het opstellen van de Concept RES MRE heeft geresulteerd in zeer goede samenwerking in de subregio De Peel op het gebied van de Energietransitie, zowel op bestuurlijke en ambtelijke vlak. 1.4. Wij hebben bewust gekozen om de RES MRE zo veel mogelijk met eigen mensen op te stellen. Zo blijft de opgedane kennis voor het vervolg in de RES 1.0, 2.0 en verder, maar ook voor de verankering in lokaal beleid, zoals de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen en verder lokaal beleid en uitvoering voorhanden. 1.5. Exact op de dag waarop landelijk de eerste beperkende maatregelen in de strijd tegen Corona werden afgekondigd zouden 's avonds de gemeenteraden en inwoners van de MRE in het Evoluon in Eindhoven worden geïnformeerd over het proces dat we hebben gevolgd bij het opstellen van de Concept RES MRE, zoals die nu ter consultatie aan u voorligt. Wij hadden graag gezien dat wij u op een andere wijze en eerder hadden kunnen informeren, dan de Webinars die in juni als vervanging van die fysieke informatie bijeenkomst in maart is gehouden. In het vervolgproces naar RES MRE 1.0 zullen wij u en de inwoners uitgebreid betrekken.	Wij onderschrijven uw punten.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **Hoofdstukl 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030**
			Hoofdstuk 2 - Onze aanpak voor de (concept) RES 2.1 Wij onderschrijven de bovenvermelde aanpak geheel. Wij gaan zorgvuldig om met onze waardevolle landschappen en natuurgebieden. Het grote zoekgebied voor zonneparken ligt daarom in de jonge heideontginngen in het zuidwesten van onze gemeente. Dit is zowel het grootste gebied als het gebied met de grootste draagkracht van het landschap alle landschapstypen, waar volgens ons gemeentelijke 'Beleid zonneparken in het buitengebied 2017' zonneparken gerealiseerd kunnen worden. 2.2. Wij zoeken nadrukkelijk de meekoppelkansen met andere ontwikkelingen in het buitengebied, zoals waterberging, Transitie landelijk gebied en VAB locaties. Het ontwikkelen van zonne- en windparken biet economische kansen voor de agrarische sector die nu gelijktijdig met meerdere transities geconfronteerd wordt. **Raadsmotie:** R1.1 Burgerparticipatie optimaal te benutten bij de verdere uitwerking naar de RES MRE 1.0 en verder en de uitvoering die daar aansluitend uit voort vloeit	Wij onderschrijven uw punten. De komende periode worden raadsleden intensiever betrokken bij het RES-proces. In de vorm van webinars, vragenuurtjes en inloopbijeenkomsten, zowel op regionaal niveau als aansluitend bij de lokale ontwikkelingen/discussies over lokaal beleid.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee**
			Hoofdstuk 3 - Besparing 3.1 Wij zetten maximaal in op energiebesparing, waarbij de nadruk op het verklei-nen van de warmtevraag in de bestaande gebouwde omgeving ligt. Daar ligt namelijk onze grootste uitdaging en opgave. Zoals in het rapport Concept RES MRE gaan we in de verdere uitwerking van de RES MRE 1.0 per doelgroep in gesprek met vertegenwoordigers van die doelgroep over welke besparing technisch maar vooral ook financieel mogelijk en maatschappelijk haalbaar zijn. Instrumenten die het Rijk mogelijk zal moeten maken, zoals gebouwgebonden financiering zijn noodzakelijk om inwoners en bedrijven echt in de uitvoerings-stand te krijgen. 3.2 Van bedrijven in de Brainportregio verwachten wij inzet op innovatieve bouw- en installatiemethoden, waardoor het energieneutraal maken van woningen goedkoper en sneller kan. Opleidingsinstituten in onze regio dienen te zorgen voor het opleiden van grote getalen vaklieden (MBO-ers) tot en met ingenieurs die zorg gaan dragen voor het fysiek op grote schaal aanpakken van bestaande woningen en bedrijfspanden.	3.1 De energiebesparingsaanpakken worden de komende periode uitgewerkt, afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep: wonen, bedrijven en gemeentelijke/maatschappelijk vastgoed. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders. De uitvoering moet op lokaal niveau plaatsvinden. 3.2 In het kader van de RES willen we inderdaad gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. Het thema 'Onderwijs en arbeidsmarkt' in relatie tot de energiestrategie wordt meegenomen in het vervolg en er is inmiddels een startnotitie over dit thema opgesteld en besproken met de stuurgroep.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Toptechnologie regio Brainport: Inzet op energie-innovaties** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**
			Hoofdstuk 4 - Duurzame opwek 4.1 Wij onderschrijven als college van de gemeente Someren het regionale bod van 2,0 TWh voor de tot 2030 in de gehele regio te realiseren zon en wind-parken. Dit bod is de som van 0,7 TWh van projecten in de pijplijn (vooral zon op grote daken met SDE+ subsidie) 0,2 TWh grootschalig op daken van industrie en (agrarische) bedrijven, 0,5 TWh aan wind en zon in de Kempen en 0,6 TWh aan wind en zon in de rest van de MRE-regio. 4.2 De landschappen en intensiteit waarin grootschalige zonneparken in de gemeente Someren in de Concept RES MRE zijn opgenomen zijn geheel in lijn met het beleid 'Beleid zonneparken in het buitengebied 2017' dat u in december 2017 heeft vastgesteld. 4.3 De zoekgebieden voor wind zijn de bij u bekende locaties Diepenhoek en bij de A67, ten westen van Lierop. 4.4 In de tweede evaluatie van het lokale beleid voor zonneparken, dat in juli 2020 ter vaststelling aan u wordt aangeboden, sluit goed aan op de Concept RES MRE. Omdat de uiteindelijke opgaven van de gemeente Someren om in 2050 energieneutraal te zijn vele malen groter is bieden we binnen het lokale beleid meer mogelijkheden (zoals VAB-locaties). 4.5 In de planMER worden de milieueffecten van de verschillende zoekgebieden nader gewogen om tot een verdere verfijning van de zoekgebieden in de brede zin te komen. Dit heeft vooral impact op de mogelijkheden in (nieuwe) natuur en in beekdalen. 4.6 Uit de doorrekening van de zoekgebieden voor zonne- en windparken door netbeheerder ENXIS is gebleken dat in de MRE-regio het netwerkstation in Hapert (in De Kempen) direct moet worden uitgebreid. Verder moeten 3 netwerkstations al vóór of in 2020 zijn uitgebreid en 8 netstations na 2025 worden uitgebreid en vóór 2030 2 nieuwe netstations (1 in De Kempen en 1 in De Peel) gebouwd worden om ons regionale bod van 2 TWh vóór 2030 aan te kunnen sluiten. Daarbovenop is ook uitbreiding van het hoogspanningsnet van Tennet nodig. **Wij geven dan ook als harde voorwaarde naar het Rijk mee dat nu al volop moet worden ingezet op het uitbreiden van het elektriciteitsnet door Enexis en Tennet.** 4.7 De netstations Maarheeze en Helmond-Zuid, waar wij in Someren op aange-wezen zijn, behoren tot de netstations die vóór of uiterlijk in 2025 uitgebreid moeten zijn. Het is in ons voordeel dat u in juni 2020 de tweede evaluatie van het beleid voor zonneparken vaststelt. Daarmee lopen voorop de omliggende gemeenten, waardoor de noodzaak van uitbreiding in de vorm van concrete projecten vroeg op tafel komt. Die concrete vraag is noodzakelijk voordat ENEXIS en Tennet investeringsbeslissingen mogen nemen.	Het vraagstuk van de beperkingen in de netcapaciteit staat inderdaad hoog op de agenda. Er worden bestuurlijke gespekken gevoerd om deze kwestie ook landelijk goed onder de aandacht te brengen, omdat dit ook aanpassingen in de wetgeving vergt. Enexis is overigens goed aangehaakt in ons proces, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Netinfrastructuur en programmering**

			AANVULLENDE REACTIE VAN HET COLLEGE VAN B&W N.A.V. DE BERICHTEN OVER DE TRANSPORTSCHAARSTE IN HET NETWERK VAN ENEXIS EN TENNET 4.11 De impact op het lokale 10 kV-net tussen netstation Helmond-Zuid en hart kern Someren (door ENEXIS op 6 juli 2020 in een ambtelijk overleg gepresenteerd, naar aanleiding van 1 opdracht voor het aansluiten van een zonnepark t/m 6 kVA in de Lungendonk) geven aanleiding om binnen de verdere uitwerking van grootschalige opwek richting RES MRE 1.0 (en zo nodig verder) **veel meer nadruk te leggen op de netimpact** van de verfijning van zoekgebieden naar ontwikkelgebieden (met behulp van de planMER). Spreiding van zonneparken, zoals onze gemeenteraad dit nu voorstaat, heeft zonder aanvullende maatregelen in het elektriciteitsnet, zoals bijv. 10 kV-hubs zo'n impact op zowel de kosten van het netwerk als de civiele als landschap-pelijke inrichting van de gemeente dat dit niet wenselijk is. 4.12 Het bericht van ENEXIS (8-7-2020) over de transportschaarste in de netwerken van zowel ENEXIS en TENNET zetten enerzijds aan tot het explicieter bij de uitwerking naar RES MRE 1.0 te kijken naar grote gecombineerde wind- en zonneparken, zo dit mogelijk bij bestaande uit te breiden netstations en nieuwe netstations, als het nog meer bij het Rijk bepleiten van het op zeer korte termijn mogelijk maken van de absoluut noodzakelijke uitbreidingen van de netwerken van ENEXIS en TENNET, uitbreiding van en nieuwbouw van netstations. **Die tijdige uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk en wetgeving die daarvoor nodig is een harde voorwaarde om het bod van 2,0 TWh vóór 2030 gestand te kunnen doen.** 4.13 Gelet op de projecten van grootschalige opwek (vooral zon) die in de pijplijn zitten, heeft de transportschaarste direct een grote impact op de tweede tranche zonneparken van 50 MW in Someren (vastgesteld op 2 juli 2020). Dit baart ons zorgen in het kader van de veel grotere opgaven die we met zijn allen in de MRE-regio hebben richting 2030. 4.14 Gelet op het landelijke bericht van Liander over de extra maatschappelijke kosten, die rechtstreeks verband houden met de verhouding tussen van zon en wind (80/20) als gemene deler van de RES-sen overall, moeten wij in de MRE-regio, bij de uitwerking richting RES MRE 1.0, nadrukkelijk sturen in de richting van een 50/50 verhouding van zon en wind. Waarschijnlijk is die verhouding per netstation wenselijk, dan wel noodzakelijk, om de maatschappelijke kosten in de hand te houden. De impact van de financiële draagkracht voor onze inwoners zal daarmee een veel grotere impact hebben op de noodzaak van realisatie van windparken in de gehele MRE-regio en de lokale keuze tussen zon- en wind, dan gemeenteraden tot nu toe hebben kunnen bevroeden. 4.15 Laten we in de MRE-regio, gelet op het beteugelen van de maatschappelijke kosten van het aansluiten van zonneparken op het elektriciteitsnet, voor zolang dat niet wettelijk is geregeld, afspreken dat we in het lokale beleid opnemen dat zonneparken een aansluiting met een capaciteit (in MVA) krijgen van maximaal 75 % van het opgestelde piekvermogen van de opgestelde zonnepanelen (MWp). Daarnaast dagen wij allen inschrijvers bij tenders uit door op een nog lagere aansluitwaarde in te schrijven, door bij voorbeeld het toepassen van 24 uurs netbalancering met zogenaamde 'buurtbatterijen'. 4.16 Laten we als Brainportregio, in gebieden waar veel ontwikkellocaties voor windparken liggen en op subregionaal niveau veel windturbines mogelijk zijn (zoals in De Kempen) het elektriciteitsnet voor het ontsluiten van die duurzame productie zo inrichten, dat we subregionaal voldoende schaalgrote creëren, om nu nog		**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame opwek**
			Hoofdstuk 5: Duurzame warmte 5.1 In potentie hebben we regiobreed ruim genoeg voldoende duurzame bronnen om in 2050 in volledig aardgasvrije warmtevoorziening voor de gehele regio te voorzien. Als gevolg van de beperkende factoren zoals ruimte, kosten, draagvlak en locatie is de daadwerkelijke toepassing van verschillende potentiële bronnen nog een grote uitdaging om dit in praktische zin daadwerkelijk voor elkaar te krijgen richting 2050. 5.2 We zullen veel verschillende bronnen, zoals groen gas (subregionaal opgewerkt uit lokale vergisting) geothermie, zonthermie en collectieve of individuele WKO moeten inzetten om duurzaam in onze warmtevraag te voorzien. De inzet van duurzame warmtebronnen leiden afhankelijk van welke bronnen (kunnen) worden ingezet tot een grotere of kleinere toename van de elektriciteitsvraag richting 2030 en 2050. 5.3 De lokale invulling vindt plaats in de Transitievisie Warmte, die voor 31 december 2021 bij het Rijk ingediend moet zijn. Hierin hebben we een eerste stap gezet om duidelijk te krijgen welke nieuwere wijken met lage temperatuur vooruit kunnen en welke vooral oudere wijken ook na isolatiemaatregelen toch een midden- tot hoge temperatuur nodig hebben. Binnenkort zullen die eerste inzichten met u delen, zodat u keuzes kunt maken welke mogelijke bronnen per wijk we nader gaan onderzoeken.	Wij onderschrijven uw punten.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame warmte**
			Hoofdstuk 6: Van strategie naar uitvoering 6.1 In de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen is een verplichte Energieparagraaf opgenomen waarin de hoofdlijnen van de RES worden vastgelegd en daarmee geborgd in lokaal omgevingsbeleid. 6.2 De tweede evaluatie van ons lokale beleid voor zonneparken is bewust naar juni/juli 2020 doorgeschoven voor behandeling in de gemeenteraad. Op die wijze konden wij waarborgen dat lokaal beleid niet strijdig is met zoekgebieden in de Concept RES MRE. Het lokale beleid geeft veel meer landschapstypen en daarnaast ook mogelijkheden voor kleinschaligere zonneparken op VAB-locaties aan. Dat is goed, aangezien de lokale opgave om in 2050 energieneutraal te zijn vele malen groter is dan hetgeen we met de Concept RES MRE tot 2030 gaan invullen. 6.3 Met de tweede evaluatie van ons lokale beleid voor zonneparken zetten we nu weer een stap om het tijdig voor 2025 kunnen afgeven van vergunningen voor zonneparken. Het in de markt zetten van een nieuwe tranche na een volgende evaluatie is wel noodzakelijk om voldoende grote stappen te zetten richting 2030 en 2050. Met het opstellen van lokaal beleid en de twee evalua-ties hebben als eerste gemeente voldaan aan de opdracht van het vertalen van de Concept RES MRE naar lokaal beleid. Dit heeft een groot exposure op de andere gemeenten. 6.4 Wij vinden het erg belangrijk om de mogelijkheden om als gemeente financieel te participeren in wind- en zonneparken nader te onderzoeken op weg naar de RES 1.0. 6.5 Wij vinden het zeer belangrijk om zowel u als onze inwoners maximaal te betrekken bij de stappen die bij de uitwerking naar de RES MRE 1.0 en verdere uitwerking in beleid en uitvoering worden gezet. Daar spannen wij ons maximaal voor in. **Raadsmotie:** R6.1 Zorg voor een gelijkwaardige last voor het platteland en het stedelijk gebied. Het platteland hoeft niet de dupe te worden van de opgave van het stedelijk MRE gebied door onevenredig veel windturbines en zonnevelden toe te laten, zonder dat dit gecompenseerd wordt. R6.2 Binnen de MRE te bespreken wat de compensatiemaatregelen zijn voor gemeentes die een gedeeltelijke opgave voor het stedelijk gebied invullen.	Wij onderschrijven uw punten. Naar aanleiding van uw raadsmotie: We zetten als eerste in op no-regret maatregelen en we geven randvoorwaarden aan richting Rijk en provincie die nodig zijn om dat mogelijk te maken. Ook innovatieve oplossingen worden meegenomen. Er wordt breed in kaart gebracht welke opties voor opwek en opslag haalbaar zijn binnen de energiestrategie voor onze regio. In de afweging wordt rekening gehouden met o.a. potentie en systeem efficiëntie en wordt afstemming gezocht met andere partijen. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Iedere gemeente is verantwoordelijk voor een deel van de opgave. Voor elke gemeente gelden dezelfde regels en verwachtingen. Alle gemeenten dragen naar vermogen bij aan de RES en de realisatie daarvan. We bewaken de ruimtelijke kwaliteit door expliciet te streven naar: - maximale inzet op besparing, zuinig en meervoudig ruimtegebruik; - het benutten van de gebiedspecifieke meekoppelkansen; - waar mogelijk energievraag en -aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar te houden; - het hanteren van de 'zonneladder' bij het bepalen van de locaties voor zonne-energie.De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Doorkijk naar 2030**

18-9-2020	Gemeente Eindhoven	formeel	*1. Samen de energie ambitie realiseren* Het college onderschrijft het belang dat de regio gezamenlijk werkt aan de energietransitie. Veel structuren en netwerken overstijgen tenslotte de gemeentegrenzen en samenwerking biedt kansen voor draagvlak, betaalbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. Ook de afstemming met de subregio Stedelijk Gebied Eindhoven vindt het college belangrijk. In Eindhoven zijn steeds meer partijen betrokken bij de energietransitie. We werken intensief samen met energiecoöperaties, we doen pilots met buurten om aardgasvrij te worden en we trekken in het Duurzaamheidspact samen op met strategische partners. Het college ziet hun betrokkenheid (zoals genoemd onder 1c) als een belangrijke voorwaarde voor draagvlak. Waar maatschappelijke partners en bedrijfsleven nu al zijn betrokken, zal er in het vervolgtraject naar de RES 1.0 ook meer ruimte komen voor inwonerparticipatie. Met de Warmtevisie2020 zijn we al op weg naar een Transitievisie Warmte en met pilots in een viertal wijken verkennen we de betekenis om van het aardgas af te gaan. De fracties in de raad zijn positief over de regionale samenwerking in energieambities en hopen dat deze blijft in de uitvoering. Wat bronnen van duurzame energie betreft is Eindhoven afhankelijk van de regio, erkend wordt dat een constructieve houding in de regio nodig is. De strategie wordt door een aantal fracties nog weinig concreet bevonden. Er wordt aandacht gevraagd voor haalbaarheid en draagbaarheid en gevraagd om een financiële doorvertaling in de definitieve RES.	Richting RES 1.0 zal inderdaad gewerkt worden aan een verdere concretisering. We streven naar maatschappelijk draagvlak en bewustzijn, onder andere door: - de opbrengsten, in bijvoorbeeld duurzame energie en/of geld, zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, hetzij aan de ontwikkeling van de regio; - te zorgen dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is; - lokaal eigenaarschap van energieprojecten, waarbij we streven naar maximale lokale participatie. De komende periode richting RES 1.0 wordt dit verder uitgewerkt.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren**
			2. Onze aanpak voor de (concept) RES Het college staat achter de aanpak, de uitgangspunten en het afwegingskader zoals die in de Concept RES zijn beschreven. Dit afwegingskader maakt een integrale benadering van de energietransitie mogelijk en maakt de energietransitie onderdeel van de bredere ruimtelijk-economische ontwikkeling van onze regio. De raad acht draagvlak belangrijk, met name onder jongeren zoals JongRES. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de vraag hoe minder kapitaalkrachtigen kunnen profiteren.	Ook jongeren betrekken we actiever bij de energiestrategie. Zo zijn we op regionaal niveau in gesprek met Jong RES over hun betrokkenheid bij de energietransitie. We hebben als regio de ambitie om te streven naar maximale lokale participatie en het maximaal lokaal benutten van de opbrengsten. In de praktijk werken we toe naar minimaal 50% lokaal eigendom, waarbij we het Klimaatakkoord volgen. Bij lokaal eigendom hoort ook dat de inwoners en bedrijven in de MRE-regio het eigen vermogen van het lokale aandeel bij elkaar (kunnen) brengen en er de mogelijkheid is voor iedereen om mee te kunnen doen (kleine participaties). Dit zijn zaken die wij in de komende periode gaan onderzoeken en bespreken. Ook kijken we hoe gemeenten kunnen participeren in het lokale eigendom en hoe zij haar inwoners daarmee kunnen helpen in de energie- en/of warmtetransitie.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren**

			3. Besparing Energie die we besparen, hoeft ook niet opgewekt te worden. Het college onderschrijft dan ook het belang van energiebesparing. Daaronder valt ook kleinschalige energieopwekking als onderdeel van de energietransitie. Het in 2020 vast te stellen Klimaatplan 2021-2025 beoogt het college te koppelen aan een maatschappelijke Klimaatbeweging en Klimaatdeals met belangrijke spelers. De voorgenomen maatregelen worden afgemeten aan hun Impact, Inclusiviteit en Innovatiewaarde. Uitgangspunt is dat de energietransitie betaalbaar is voor iedereen. Tegelijkertijd levert de transitie economische kansen voor de bedrijven in de regio. Met het programma Slim Verduurzamen Vastgoed geeft de gemeente als overheid het goede voorbeeld en ontstaat een vliegwiel dat ook anderen aanzet tot duurzame samenwerking. De raad ziet veel potentie voor besparing, maar ziet de uitwerking in de RES tegemoet. Gewezen wordt op de kans om aan te sluiten bij het lokale bedrijfsleven en de kennisinstituties van Brainport.	In het kader van de RES willen we inderdaad gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. Het thema 'Onderwijs en arbeidsmarkt' in relatie tot de energiestrategie wordt meegenomen in het vervolg en er is inmiddels een startnotitie over dit thema opgesteld en besproken met de stuurgroep.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Economie, mobiliteit, transitie landelijk gebied en energietransitie** **- Toptechnologie regio Brainport: Inzet op energie-innovaties** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Besparen**
			4. Duurzame opwek Het college onderschrijft het belang van maximaal behoud van ruimtelijke kwaliteit en de no-regret maatregelen die aansluiten bij de zonneladder: bij voorkeur op (grootschalige) daken, dan in pauzelandschappen en pas als laatste in groene gebieden. De regio heeft in drie stappen veiligheidsmarges ingebouwd in het bod van 2TWh: 1. Intensiteit categorieën: Als eerste wordt er rekening gehouden met de intensiteit van de zoekgebieden die verschilt per categorie. Zo wordt maar een klein percentage van de totale oppervlakte van een categorie meegerekend als opwekmogelijkheden; 2. Haalbaarheid voor 2030: Vervolgens wordt er rekening gehouden met de haalbaarheid van de zoekgebieden voor 2030. Daardoor wordt een klein deel van potentie van stap 1 meegenomen als potentie voor het bod; 3. Bod regio: Het bod van onze regio van 2TWh is significant lager dan de potentie die uit stap 2 komt. Daarmee is er op verschillende manieren rekening gehouden met de opwekpotentie in de regio en heeft het college vertrouwen in het bod van 2TWh. Kanttekening: lokale visie is meer gedetailleerd De beleidsvisie Zonneparken en windmolens die tegelijk met de Concept RES besproken is met de raad en positief door de raad is ontvangen, maakt duidelijk dat de zoekgebieden zoals weergegeven in de RES nog aan belangrijke criteria getoetst moeten worden. Zo omvat het zoekgebied aan de zuidkant bij de A2/A67 de bebouwing van de High Tech Campus (veiligheid), het cultuurlandschap van het Dommeldal (erfgoedwaarde) en het recreatieve landschap van de Genneper Parken (gebruikswaarde). Wel ziet het college kansen in de directe omgeving van de snelweg. Wat betreft de zonneparken is er steun voor het (tijdens dezelfde vergadering behandelde) raadsvoorstel van het college om prioriteit te geven aan zonnepanelen op daken en - indien nodig - aanvullend langs infrastructuur. De raad ziet graag dat de potentie voor opwekking van wind- en zonne-energie rond bijvoorbeeld de A67 opgepakt wordt met de aangrenzende gemeenten, Provincie en Rijkswaterstaat.	Vervolgonderzoek en goed overleg met betrokkenen moet uitwijzen welke locaties het meest geschikt zijn. Hiervoor doorlopen we een planMER-traject.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Duurzame opwek**
			5. Duurzame warmte Het college vindt het belangrijk dat ook voor de warmteopgave gemeentegrens overstijgende kansen worden onderzocht en overwogen. Er zijn in Eindhoven nu nog weinig alternatieven voor aardgas: beperkte mogelijkheden voor biomassaverbranding, geen hoge-temperatuurwarmte uit de industrie of afvalverbranding en (nog) geen geothermie. Tegelijk maakt de Warmtevisie2020 al duidelijk dat er in een straal rondom het centrum kansrijke gebieden zijn voor warmtenetten. Om verzwaring van het elektriciteitsnet voorkomen, met de bijkomende maatschappelijke investeringen en druk op de openbare ruimte, is het belangrijk alle potentiële warmtebronnen mee te nemen. De verdere ontwikkeling van de RSW zal input leveren voor het proces van Warmtevisie tot Transitievisie Warmte. Daarover zal regelmatig tussentijds afgestemd worden. Kanttekening: samenhang RSW - TWV De Regionale Structuur Warmte (RSW, bijlage 9) biedt een goede eerste inventarisatie van de huidige situatie en theoretische potentie in de regio. Het proces richting RES 1.0 zal meer inzicht bieden in de werkelijke kansen op regionale schaal. De parallelle ontwikkeling van de RSW en de Eindhovense Transitievisie Warmte biedt kans voor kennisuitwisseling en versterking van draagvlak. Toch blijft de Transitievisie Warmte leidend voor onze gemeente, omdat hierin lokale kennis en koppelkansen meegenomen worden en we ons eigen proces met onze stakeholders en inwoners hebben. Kanttekening: biomassa In de (concept-)RSW is aangegeven dat er bij de 21 gemeenten niet eenduidig wordt gedacht over de toepassing van biomassa. In de Warmtevisie 2020 staat biomassa omschreven als een transitiebrandstof, nodig om op korte termijn te voldoen aan de warmtevraag. Uitgangspunt is geen nieuwe biomassacentrales, tenzij er vanuit de energievoorziening een aantoonbaar zwaarwegend belang is. Voor een warmtetransitie met Impact is het cruciaal dat biomassa op een verstandige en duurzame manier wordt toegepast. Er wordt aandacht gevraagd in de raad voor de landelijke studie HyWay 27, waarin onderzocht wordt of het nationale gasnet hergebruikt kan worden voor waterstof. Er is steun vanuit de raad voor onze ingezette lijn, waarin biomassa wordt gezien als transitiebrandstof en uitbreiding van of bouw van nieuwe biomassacentrales als onwenselijk wordt gezien.	De aandachtspunten die vanuit de raad worden meegegeven nemen we mee in de verdere uitwerking van de Regionale Structuur Warmte.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame warmte**
			6. Van strategie naar uitvoering Het college onderschrijft het belang van zowel regionaal als lokaal draagvlak voor de energietransitie. In lijn met de principes van de Warmtevisie2020 (Impact, iedereen doet mee, en Innovatie) hecht het college belang aan participatie en lokaal eigenaarschap. Tot slot onderschrijft het college het belang van afstemming met het Rijk, de Provincie en de andere regio's. De raad plaatst twijfels bij de ruimte om haar rol te vervullen in het proces bij het vaststellen van de RES 1.0. Er wordt een plan van aanpak verwacht vanuit de procesleiding hoe het democratische besluitvormingsproces naar de definitieve RES wordt doorlopen waarin de positie van de raden alsmede de participatie van de inwoners is geborgd.		**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Het proces naar RES 1.0 en verder** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorkijk naar 2030**

27-8-2020	Gemeente Heeze-Leende	formeel	De algemene conclusie is dat de uitwerking van de concept-RES nog niet concreet genoeg is. Enerzijds is helder verwoord voor welke opgaven we met elkaar staan. Anderzijds zijn de ideeën voor het oppakken van deze opgave nog weinig concreet uitgewerkt, zowel ten aanzien van de inhoud als hoe zo'n strategie uiteindelijk tot uitvoering gaat komen. Het bod van 2 TWh is een redelijk ambitieus bod richting het Rijk met de opmerking dat het bod te wwenig concreet is, behalve dat 0,7 TWh in de pijplijn zit. Daarnaast dient het echte doel niet uit het oog te worden verloren. Het getal van 2 TWh dient vooral te worden gebruikt om de omvang van de opgave te markeren en als stok achter de deur om te laten zien dat er echt beweging nodig is. Het echte doel is reductie van CO2 uitstoot zodanig dat de klimaatverandering en de gevolgen beperkt blijven. Het hanteren van getallen is goed, maar de regio moet vooral werk maken van anders denken, kansen creëren, gedrag aanpassen, investeren in nieuwe technologieën, etc. Binnen het bestaande op zoek gaan naar 2 TWh leidt niet tot de echte verandering die nodig is.	Het bod van 2 TWh is uitgangspunt voor de verdere concretisering richting RES 1.0. In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen en uitwerkingen. In het Samenwerkingsakkoord MRE is de volgende ambitie opgenomen: "De regio wil koploper zijn in de energietransitie, met als einddoel om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Als tussenstap zullen we uiterlijk in 2030 49% minder CO2 uitstoten dan in 1990." Met de RES geven we deels invulling aan deze ambitie. We zullen het verband tussen beide benoemen in de RES 1.0.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Verschillen maken onze regio Sterk** **- Toptechnologie regio Brainport: Inzet op energie-innovaties** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven**
			1. Samen de energie ambitie realiseren 1.Het college beaamt dat de concept-RES een schets is van de eerste contohren van een regionale strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en warmte. De inhoud van de concept-RES zit nu op een hoog abstractieniveau en vanuit de concept-RES valt de opgave voor de gemeente Heeze-Leende niet af te leiden. De RES 1.0 beschrijft uitgebreider de doelstelling. Vanuit de RES 1.0 is op te maken wat de opgave gaat zijn voor de gemeente Heeze-Leende. 2.Om de plannen m.b.t. grootschalige opwek vóór 2030 te realieren dienen er voor 2025 de benodigde vergunningen voor wind- en zonprojecten te zijn verleend. De tijd dringt. Het vaststellen van zoekgebieden dient bij voorkeur te gebeuren op basis van een advies vanuit een planMERtraject in RES 1.0. Het college twijfelt of het mogelijk is om een compleet planMERtraject te doorlopen tot aan vaststelling RES 1.0. Draagvlak van stakeholders is een belangrijk aspect in dit proces. Draagvlak maakt de kans groter dat de benodigde vergunningen tijdig zijn verleend. Een aantal zoekgebieden ligt binnen de gemeente Heeze-Leende. Voornamelijk binnen natuur. Natuur is belangrijk voor de gemeente Heeze-Leende. Het college stelt dat het voor de gemeente Heeze-Leende zeer moeilijk gaat worden om zoekgebieden vast te laten stellen waarvoor voldoende draagvlak is, maar spant zich hier wel voor in en stelt voor om ook andere opties (soorten opwekkingen en locaties, bijvoorbeeld langs bestaande infrastructuur) te bekijken en mee te nemen in RES 1.0. Ook voor de periode tot aan 2030. 3.In de titel van dit hoofdstuk staat 'Samen de energieambitie realiseren'. Eerder heeft de MRE- regio ook een ambitie op het vlak van energie uitgesproken, namelijk om de eerste energieneutrale regio van Nederland te worden. Het opstellen en uitvoeren van de RES helpt om deze ambitie te realiseren. In de concept-RES staat geen koppeling met deze opgave. 4.In de tekst van de concept RES, maar ook tijdens overleggen wordt gezegd dat de RES of de opgave van de MRE is. Dit is niet correct. De MRE is de partij die is aangezocht om de kar te trekken; de RES is van de 21 gemeenten, 2 waterschappen, de provincie Noord-Brabant en netbeheerder Enexis. Voor een passend gevoel van eigenaarschap is het wenselijk om dit helder voor ogen te hebben en te houden. 5.In het verlengde van voorgaand punt ligt de constatering dat de opgave sterk naar overheden wordt getrokken. De overheden hebben zondermeer een belangrijke rol binnen de opgave, maar dit is zo'n grote opgave dat het alleen kan slagen als inwoners en bedrijven zich net zo goed verantwoordelijk voelen, hun gedrag aanpassen en - waar zij kunnen - gaan investeren in energiebesparing, duurzaam opwekken en een andere warmtevoorziening. De RES spreekt over betrekken van stakeholders, maar de concept RES geeft het beeld dat er nog te weinig op echte participatie is ingestoken. De oproep is om specifiek aandacht te geven aan welke ruimte overheden kunnen creëren voor veelbelovende initiatieven van (groepen) inwoners en bedrijven. 6.Een voorstel over het verdelingsvraagstuk over de verschillende subregio's/gemeenten. Door de keuze die is gemaakt om grootschalige opwek te gaan plannen waar het in de regio het beste kan/het meest logisch is (zie Q&A webinair 3 juni) kunnen er grote verschillen ontstaan tussen gemeenten in de regio. Voor het draagvlak bij gemeenten is dit een belangrijk onderwerp.	2. Om tot keuzes te komen voor de opwek van duurzame elektriciteit, met aandacht voor de ruimtelijke opgaven en inpasbaarheid, staat zorgvuldigheid voorop. Daarom wordt een PlanMER-procedure gevolgd. De PlanMER kent een formele procedure voor onderzoek en participatie. Hiermee ontstaat inderdaad spanning met de planning van het Rijk voor de RES 1.0. De termijn voor de indiening van zienswijzen voor de pPlanMER eindigt volgens planning half april 2021 en ook het oordeel van de Commissie MER over de in onze regio doorlopen procedure volgt rond die tijd. Dat is ook het moment dat de RES 1.0 aan gemeenteraden moet worden aangeboden. We spannen ons maximaal in om de planning te halen. Gemeenteraden worden in december 2020 al geïnformeerd over de inhoud van de PlanMER, zodat de periode erna optimaal door gemeenten kan worden benut om zich voor te bereiden op bespreking in de gemeenteraden in april 2021. Zodra we verder zijn in het proces en er meer van de inhoud van de PlanMER bekend is, bepalen we wat we precies kunnen en willen aanleveren bij het Rijk. 3. In het Samenwerkingsakkoord MRE is de volgende ambitie opgenomen: "De regio wil koploper zijn in de energietransitie, met als einddoel om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Als tussenstap zullen we uiterlijk in 2030 49% minder CO2 uitstoten dan in 1990." Met de RES geven we invulling aan deze ambitie. We zullen deze koppeling in de RES 1.0 opnemen. 4. Met de MRE wordt hier bedoeld de 21 samenwerkende gemeenten (niet de ondersteuningsorganisatie). Maar de opgave is inderdaad niet alleen van de 21 germeenten, maar ook van provincie en de 2 waterschappen, dit moeten we blijven benadrukken. 5. De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. In de periode voorafgaand aan deze concept-RES zijn de diverse partijen op verschillende momenten geïnformeerd en geconsulteerd/bevraagd over en meegenomen in de achtergrond, de opgave en het proces van de RES. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten. Voor de verschillende thema's. 6. Iedere gemeente is verantwoordelijk voor een deel van de opgave. Voor elke gemeente gelden dezelfde regels en verwachtingen. Alle gemeenten dragen naar vermogen bij aan de RES en de realisatie daarvan. Op bestuurlijk niveau gaan de gemeenten hierover met elkaar in overleg.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: Iedereen moet kunnen profiteren**
			2. Onze aanpak voor de (concept)-RES 1.Het college onderschrijft de gekozen aanpak en de gestelde doelstellingen. 2.Het college is van mening dat het streven naar kwaliteitsverbetering (koppeling met andere opgaven) zeer wenselijk is en verwacht dat in de RES 1.0 een verdere uitwerking komt te staan. De uitwerking moet inzicht geven welke (realistische) koppelkansen er mogelijk zijn op regionaal niveau. 3.De concept-RES haalt aan dat de MRE de slimste regio is van de wereld. De concept- RES geeft aan dat er gebruikt moet worden gemaakt van alle kennis en innovatie die plaats vindt in de regio. De concept-RES beschrijft nog geen strategie om dit te realiseren. Het college pleit ervoor om in de RES 1.0 een apart hoofdstuk aan innovatie te wijden waarin staat hoe de beschikbare kennis en innovatie kan helpen om de doelstelling van de RES-regio MRE te behalen. Het college merkt op dat de concept RES traditioneel is ingestoken qua technieken voor opwekking door wind en zon in de periode tot en met 2030. De bestaande technieken leveren weerstand op bij stakeholders. Het inzetten van nieuwe innovatie technieken en innovatief denken bij inpassing in het landschap kan deze weerstand wegnemen. Het is gewenst dat in de RES 1.0 nadrukkelijker de Brainportregio naar voren komt en dat er concrete koppelkansen en innovaties worden genoemd. Het college is voorstander om ook gebieden aan te wijzen waar het mogelijk is om innovatieve technieken en ideeën kunnen worden uitgetest.	In het kader van de RES willen we gebruik maken van de kennis en technologie die in de regio aanwezig is. Er is o.a. contact gelegd met Brainport Development en de TU/e (Differ en EIRES) over nieuwe technologie en de concrete kansen die er nu al zijn. Dit verbinden we met de opgaven die voortkomen uit de thema's binnen de RES. Het thema 'Onderwijs en arbeidsmarkt' in relatie tot de energiestrategie wordt meegenomen in het vervolg en er is inmiddels een startnotitie over dit thema opgesteld en besproken met de stuurgroep. Het thema innovatie zal expliciet een plek krijgen in de RES 1.0.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Economie, mobiliteit, transitie landelijk gebied en energietransitie** **- Verschillen maken onze regio Sterk** **- Toptechnologie regio Brainport: Inzet op energie-innovaties** **- Onderwijs en arbeidsmarkt en de energietransitie** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven**
			3. Besparing 1.Het college onderschrijft het belang van besparing binnen de energietransitie. Besparen is stap 1 in de energietransitie. Kort gezegd alles wat wordt bespaard, hoeft niet te worden opgewekt. 2.Wat het energiebesparingsplan betreft worden vooral de opgaven beschreven en nog niet echt de aanpak van die opgaven. De goede intentie is er, maar feitelijk is er nog niet sprake van een 'concept'. Duidt concreet aan welke relevante innovaties, ervaringen en inzichten er nu zijn. Dit geldt ook de thema's grootschalige opwek en warmte. Zet in op het ontwikkelen van effectieve technologie. De bestaande technologieën leveren maar beperkt rendement en zijn ongewenst. 3.Daarnaast is het belangrijk is om ook te focussen op de doelgroep waar de meeste besparing is te realiseren op een snelle manier. 4.De agrarische ondernemers staan onder druk om hun sector te verduurzamen op verschillende gebieden (waaronder uitstoot van stikstof). Om deze reden adviseert het college de stuurgroep RES om de besparingsopgave voor de landbouw indien mogelijk, via andere lopende processen mee te nemen, zoals het proces transitie landelijk gebied of transitie veehouderijen (koppelkansen). 5.Het college steunt de aanpak om te komen tot energiebesparingsplannen in samenwerking met doelgroepen en stakeholders. Het college vraagt aandacht voor de vraag 'Hoe krijgen wij stakeholders (inwoners, bedrijven, verenigingen, instellingen etc.) zover dat zij aan de slag gaan met besparing?. Deze vraag is niet makkelijk te beantwoorden en verschilt per stakeholder en doelgroep.	De besparingsaanpakken worden de komende periode uitgewerkt, afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep: wonen, bedrijven en gemeentelijke/maatschappelijk vastgoed. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders. De uitvoering moet op lokaal niveau plaatsvinden. Landbouw is niet als aparte doelgroep gedefinieerd vanuit de werkgroep Besparing. Wel vindt overleg plaats met ZLTO om slimme koppelingen te leggen. Ook worden verbindingen gelegd vanuit het MRE-thema Transitie landelijk gebied, specifiek op het deelthema 'Versterken economische structuur'	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**

		4.Duurzame opwek 1.Het college betreurt de gekozen aanpak om te komen tot zoekgebieden door o.a. de technische potentie te bepalen door de wettelijke beperkingen in beeld te brengen. De opgave van de energietransitie is een nieuw soort en complexe opgave. Dit vraagt om een andere aanpak, namelijk een aanpak kijkend vanuit een ruimtelijk oogpunt. Hierdoor was het mogelijk geweest om te kijken waar ontwikkelingen met betrekking tot de energietransitie wenselijk zijn. Vervolgens had de stap kunnen worden gezet om te kijken wat er nodig is om de wettelijke beperkingen op te heffen om zo tot realisatie te kunnen komen. Daarbij wel in rekening houdend met het landschap (ruimtelijk aspect) zoals is gedaan in de concept-RES. De huidige regelgeving is opgesteld in een periode dat er geen sprake was van klimaatverandering en dus ook niet van een benodigde energietransitie. De energietransitie is hard nodig om te zorgen dat de biodiversiteit in stand blijft. 2.Realisatie van grootschalige opwek langs bestaande infrastructuur heeft de voorkeur, maar niet allemaal in en om Heeze-Leende. Met de twee mega windmolens bij Maarheeze en de Hightech Campus en de ideeën voor maatregelen rondom Heeze-Leende, lijkt het de intentie om een relatief groot deel van de te beloven 2 TWH in en om Heeze-Leende op te wekken en zeker niet alleen langs infrastructuur. 3.Het college wil graag zien in RES 1.0 wat het bod concreet betekent per gemeente en meer specifiek voor de gemeente Heeze - Leende en de in onze gemeente aangewezen zoekgebieden. In het bepalen van de bouwstenen zijn al keuzes gemaakt die bepaalde mogelijkheden uitsluiten of juist tot een beeld van potentie leiden. Deze keuzes vallen binnen het ontwerpend onderzoek en komen minder expliciet naar voren in de concept-RES zelf. 4.Het college, zoals eerder aangegeven, twijfelt of de uitkomst van de planMER tijdig beschikbaar is voor het nemen van een besluit over de RES 1.0. Het standpunt van het college is dat zonder advies op basis van een planMER het voor gemeente Heeze-Leende, vanwege de hoeveelheid aanwezige natuur binnen de gemeente Heeze-Leende, niet mogelijk is om definitieve zoekgebieden aan te wijzen. Dit betekent dat de kans groot is dat het niet mogelijk is om vergunningen te verlenen voor 2025 binnen de gemeente Heeze- Leende voor grootschalige opwekking van duurzame energie. De aanbeveling is om te kijken of dit proces kan worden versneld zonder het proces geweld aan te doen. Een mogelijkheid hierbij is om het onderzoek te beperken tot die zoekgebieden die op korte termijn (gericht op 2030) kansrijk zijn en waarbij binnen dezelfde termijn ook aansluitmogelijkheden zijn op de infrastructuur van Enexis. 5.Het college is voorstander om grootschalige opwekking van duurzame energie door wind en zon langs bestaande infrastructuur te organiseren met dien verstande dat bestaande natuur langs infrastructuur wordt gerespecteerd. Hierbij dient te worden bepaald wat de kwaliteit van de natuur is langs bestaande infrastructuur. De bestaande infrastructuur heeft een impact op de aanliggende natuur bijvoorbeeld vanwege het continue aanwezige geluid bij snelwegen. Het is mogelijk dat een natuurgebied langs bestaande infrastructuur groen oogt, maar niks bijdraagt aan het behoud van de biodiversiteit doordat bijvoorbeeld door het geluid er geen vogels broeiden. Het college is voorstander om de kwaliteit van bestaande natuur te verbeteren door langs bestaande infrastructuur grootschalige opwekking toe te staan en op andere locaties de natuur te versterken door ontwikkeling van nieuwe natuur. Eventueel in combinatie met opwek. Het college is van mening dat bestaande natuur door de aanwezigheid van projecten voor grootschalige opwek van duurzame energie langs bestaande infrastructuur wordt beschermd tegen bijvoorbeeld verbreding van de infrastructuur. Met het verplaatsten van projecten is veel geld gemoeid.	1. Er is inderdaad voor gekozen om de analyse vanuit de technische potentie te starten. In de komende periode gaan wij aan de hand van een PlanMER-procedure zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen, zoals nieuwe economische dragers, klimaatadaptatie, natuurontwikkeling en impact op de netinfrastructuur. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen. 2/3. Er zijn nog geen keuzes gemaakt. Zoals aangegeven volgen wij een zorgvuldige procedure om te bepalen welke zoekgebieden de voorkeur hebben. 4. Zie de reactie onder bovenstaand punt. 5. Uw voorkeur voor grootschalige opwek langs infrastructuur zal worden ingebracht.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Het proces naar RES 1.0 en verder** **- Metropoolregio Eindhoven** **Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Duurzame opwek**
		6.De RES-regio MRE wil 2 TWh gaan opwekken. De 2 TWh is gebaseerd op wat er inmiddels is gerealiseerd en wat in de pijplijn zit. Als het gaat om realisatie op korte termijn wordt al snel gekeken naar regio de Kempen. Hier loopt een traject om grootschalige opwekking te realiseren. Bij navraag blijkt dat de Kempen van 0,5 tot ongeveer 1,5 TWh kan gaan realiseren. Het college pleit ervoor om te onderzoeken of er andere (innovatieve) mogelijkheden van opwekking zijn die bij kunnen dragen aan het behalen van de doelstelling van 2.0 TWh om de kans te vergroten dat de doelstelling van 2 TWh wordt gehaald. 7.Het college wil graag zien in de RES 1.0 de verwachting dat eraan grootschalige opwek mogelijk is bij zon op dak (> 15KwP) in de regio en specifiek per gemeente (lees de gemeente Heeze-Leende). 8.Het college wil graag zien in de RES 1.0 dat daadwerkelijk en concreet rekening is gehouden met de extra elektriciteitsvraag die te verwachten is de komende jaren (bovenop de huidige vraag). Dit als gevolg van het gebruik van elektriciteit voor het opwekken van warmte (o.a. warmtepompen) en het gebruik van elektrische auto's. 9.De doorrekening van Enexis laat zien dat de realisatie van de opwekking op korte termijn, tot 2030, wordt 'beperkt' door de huidige capaciteit van het netwerk. Binnen de gemeente Heeze-Leende liggen een aantal zoekgebieden voor realisatie van grootschalige opwekking in het landschapsthema 'Energie voor natuur'. Het college verwacht dat de ontwikkeling van deze zoekgebieden op korte termijn niet realistisch is gezien de aanwezig capaciteit op het netwerk van Enexis.' 10.Het college adviseert de Stuurgroep RES om ook Tennet te gaan benaderen om te overleggen welke mogelijkheden Tennet kan bieden om de energietransitie binnen de RES- regio MRE te realiseren.	6. Innovatie krijgt volop aandacht (zie hierboven). Echter hebben wij de opdracht gekregen vanuit het Rijk om een bod te doen op basis van bewezen technieken, waardoor we in ieder geval moeten inzetten op zon en wind. 7. Het zoekgebied 'no-regret' voor opwekking van energie uit zon op daken en restgronden wordt verder uitgewerkt. 8. Er is in de landelijke doelstelling van 35TWh rekening gehouden met een stijging in de energievraag. In de concept-RES is het elektriciteitsverbruik in de regio gebruikt als toets of het bod een naar verhouding reëel aandeel van de landelijke doelstelling van 35 TWh betreft. Indien in een verdere uitwerking ambities worden gekoppeld aan energieverbruik, dan zal rekening worden gehouden met een stijging in dit verbruik. Bij de verdere uitwerking van de thema's warmte en besparing wordt rekening gehouden met de invloed van besparingsmaatregelen op de warmtevraag en de invloed van warmte-oplossingen op de vraag naar elektriciteit. 9/10. Het probleem van de beperkte netcapaciteit heeft alle aandacht. Bestuurlijk worden op regionaal, provinciaal en landeijk niveau hierover gesprekken gevoerd. Dit vergt ook aanpassingen in de wetgeving.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Nieuwe ontwikkelingen** **- Duurzame opwek**
		5. Duurzame Warmte Met betrekking tot de concept-RSW heeft het college de volgende opmerkingen: 1.Het maatschappelijk draagvlak voor bio-energie is laag en de verbranding van biomassa is controversieel. Het college is voorstander om niet regionaal de afweging te maken maar lokaal. Uit het onlangs vastgestelde coalitieakkoord van Provincie Noord-Brabant blijkt dat de Provincie Noord-Brabant ook geen voorstander is van de inzet van biomassa voor de opwekking van energie. 2.Het college heeft grote bezwaren met het punt dat de verdeling van groengas landelijk moet worden gedaan. Momenteel stelt het ministerie van EZK een Routekaart Groengas op waarin de verdeling wordt gemaakt, mogelijk op basis van oppervlakte en aantal inwoners in een regio. Het toewijzen welke regio en welke gemeente groengas mag gebruiken als warmtebron, is volgens gemeente Heeze-Leende geen (uitsluitend) landelijke bevoegdheid. De gemeente waar het biogas /groengas wordt geproduceerd zou hierin een grote stem moeten hebben en een recht om dit gas voor haar gebouwde omgeving te mogen gebruiken. De belangrijkste reden voor dit standpunt is om draagvlak te krijgen bij haar inwoners voor de energietransitie. Een verbrandingsinstallatie en zelfs een biovergistingsinstallatie geeft zoals eerder gezegd controverse en de nodige overlast in een gemeente. Daar dient een juiste compensatie tegenover te staan en geeft het recht om deze warmtebron op logische plekken in de eigen gemeente in te zetten, gezien ook de grote capaciteit van deze installaties.	Alle opties voor duurzame warmte worden meegenomen in een SWOT-analyse. Daarbij wordt aangegeven of deze een lokaal c.q. boven lokaal/regionaal karakter/ potentie hebben. De resultaten daarvan dienen als input voor de scenario's en visie die op regionaal niveau worden opgesteld.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Nieuwe ontwikkelingen** **- Duurzame warmte** **- Netinfrastructuur en programmering**
		3.Er is een online document (http://rhk.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=98782fc28d2a4bOa8bcOf5d9a3db e407 (let op, 6" tabblad gaat over de MRE)) opgesteld vanuit de RES MRE over de inzet van biomassa. Dit document is inhoudelijk van hoge kwaliteit en geeft inzicht in de verschillende termen die worden gebruikt bij het spreken over biomassa. Ook geeft dit stuk een betrouwbare weergave van de toepassing en de toekomst van biomassa in de MRE, naast de zeer interessante aanbevelingen. Het college stelt dat dit online MRE-document als vervanger moet dienen van onderdeel D van bijlage 3 van de concept-RSW. De concept-RSW haalt in het onderdeel over biomassa de verschillende begrippen door elkaar en het kaartmateriaal in de RSW maakt de onduidelijkheid zelfs groter. 4.Het college heeft geconstateerd dat de concept RSW zeker nog niet volledig is en sterker mag. Het college adviseert de RES werkgroep Warmte om naar de volgende punten aandachtig te kijken: -de SWOT-analyses van de verschillende warmtebronnen zijn niet allemaal even sterk en zeker nog niet compleet. Ook zijn de SWOT-analyses door wijzigingen (bijv. bij SWOT-analyse aquathermie en bij restwarmte) minder sterk geworden. De zwakten en bedreigingen zijn onnodig uit de tekst gehaald, bijvoorbeeld om bepaalde bronnen maatschappelijker geaccepteerd te maken. Dit maakt het stuk meer van politieke aard, dan de oorspronkelijke inventariserende functie van de RSW. Ook zijn de SWOT-analyses van houtkachels en hybrideketels zeer onvolledig. -De opslagmethode WKO (warmte-koudeopslag) wordt meermaals beschreven als een warmtebron, wat een dermate grote fout is dat de toepasbaarheid van de RSW als bron voor de lokale TVW's sterk verminderd wordt. Het begrip WKO behelst slechts de opslag van warmte of koude, zodat het over de seizoenen heen kan worden gebruikt. Ook haalt de beschrijving van WKO (op een andere plek in de RSW) ondiepe geothermie en lage temperatuur aardwarmte door elkaar. Op weer een andere plek in de RSW wordt WKO gezien als synoniem met een bodemwarmtepomp. Echter, sóms is de WKO aangesloten op een bodemwarmtepomp, soms op een andere warmtebron. Ook staat onder onderdeel G 'beknopte SWOT-analyse warmteketel'.Dit is wel heel vreemd, want de term warmteketel is niet in gebruik. Waarschijnlijk wordt een bodemwarmtepomp bedoeld. Echter, de RSW zal op het onderwerp all electric eveneens onderscheid moeten maken tussen een bodemwarmtepomp en een luchtwarmtepomp en deze verschillende technieken elk in een eigen SWOT-analyse moeten behandelen. Want er zit toch echt een groot verschil tussen. -Ook is in de figuur 13 van de RSW het nabijheidscriterium van thermische zonnevelden tot de kernen die de warmte gaan gebruiken niet afdoende meegenomen, waardoor een vertekend beeld ontstaat op de mogelijke opbrengst. Dit nadeel is daarnaast niet afdoende opgenomen in de SWOT-analyse van zonthermievelden, terwijl het een belangrijke beperkende factor is.		**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **- Opgave en ambitie** **- Leidende principes en afwegingskader** **- Het proces naar RES 1.0 en verder**

			6. Van strategie naar uitvoering Het college hecht veel waarde aan de borging in gemeentelijk beleid. De energietransitie is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie. Het college gaat in gesprek met de gemeenteraad via het traject van de Omgevingsvisie. Meer evenwicht laten zien in de verschillende onderdelen van de RES bij de verdere uitwerking richting RES 1.0. Dit t.o.v. de huidige (begrijpelijke) focus op grootschalige opwek via zon en wind. Hierbij dient te worden gedacht met name aan de onderwerpen energiebesparing, burgerparticipatie, betaalbaarheid en haalbaarheid voor burgers en ondernemers. Voor het college is het belangrijk dat de energietransitie voor de inwoners van Heeze-Leende betaalbaar blijft. Het betaalbaar blijven is één van de reden waarom eerder is aangegeven dat binnen de gemeente geproduceerd biogas beschikbaar moet zijn voor de inwoners van Heeze- Leende. Biogas biedt de mogelijkheid (als tussenstap) om op relatieve eenvoudige en goedkope manier de bestaande woningen binnen de gemeente van het aardgas af te koppelen zonder dat de inwoners grote kosten moeten maken om de woningen te elektrificeren. Isoleren van woningen blijft noodzakelijk om de vraag naar biogas zo klein mogelijk te houden waardoor er meer biogas voor de rest van de regio beschikbaar komt. Voor de 2-jaarlijkse herijking van de RES is het wenselijk dat hierop geanticipeerd is bij het vaststellen van de definitieve RES. Wat zijn aandachtspunten die tot herijking kunnen leiden en hoe wordt hier de juiste aandacht voor georganiseerd		**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **Hoofdstuk 5: Stap voor stap naar uitvoering** **- Doorvertaling omgevingsbeleid** **- Aanbeveling aan het rijk** **- Doorkijk naar 2030** .
			Reacties raadsfractie Bovenstaande reactie van het college is mede opgesteld aan de hand van diverse reacties afkomstig van raadsfracties. De reacties zijn bijgevoegd. Hier volgt een overzicht van de belangrijkste punten uit de ingediende reacties: 1) De definitieve RES, vooral de bijdrage van gemeente Heeze-Leende, dient via participatie tot stand komen; 2) De gemeenteraad adviseert het college om de gemeenteraad steeds in positie te houden, zeker naarmate de contouren van de definitieve RES zich steeds concreter gaan aftekenen; 3) Uitgangspunt is en blijft dat de benodigde energietransitie voor iedereen betaalbaar blijft; 4) Voor de gemeente Heeze-Leende geldt dat de aanpak rekening houdt met het behoud van de van de ruimtelijke kwaliteit; 5) Als het gaat om grootschalige opwek door zon volg de zonneladder zoals deze is opgenomen in het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid; 6) Het realiseren van zonneparken op landbouwgronden past niet binnen het heersende landschappelijk karakter binnen de gemeente Heeze-Leende; 7) De beschreven wens tot een goede 'landschappelijke inpassing' van windturbines zal nooit te realiseren zijn. Om deze reden moet vol worden ingezet op het ontwikkelen van betere technologieën; 8) Blijf zoeken naar alternatieve energiebronnen zoals groen gas en aardwarmte; 9) Zorg voor een concrete invulling van het energiebesparingsplan; 10) Voor wat betreft het vaststellen van de RES bestaan er zorgen over voldoende gemeentelijke betrokkenheid en vraagt de raad om een doorkijk te geven naar het vast te stellen gemeentelijk beleid. Wij verzoeken u om deze reacties naast onze reactie mee te nemen in de nog op te stellen oplegnotitie / samenvatting.	1) De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. In de periode voorafgaand aan deze concept-RES zijn de diverse partijen op verschillende momenten geïnformeerd en geconsulteerd/bevraagd over en meegenomen in de achtergrond, de opgave en het proces van de RES. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten. Voor de verschillende thema's. 2) De komende periode worden raadsleden intensiever betrokken bij het RES-proces. In de vorm van webinars, vragenuurtjes en inloopbijeenkomsten, zowel op regionaal niveau als aansluitend bij de lokale ontwikkelingen/discussies over lokaal beleid. 3) Dit onderschrijven wij; zie ook punt hierboven. 4) Dit onderschrijven wij. 5/6) We bewaken de ruimtelijke kwaliteit door expliciet te streven naar: - maximale inzet op besparing, zuinig en meervoudig ruimtegebruik; - het benutten van de gebiedspecifieke meekoppelkansen; - waar mogelijk energievraag en -aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar te houden; - het hanteren van de 'zonneladder' bij het bepalen van de locaties voor zonne-energie. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden, waaronder ook het zoekgebied 'no-regret' voor opwekking van energie uit zon op daken en restgronden, wordt ook de toepassing van de zonneladder verder uitgewerkt. We nemen als voorwaarde mee naar het Rijk dat nu al volop moet worden ingezet op het uitbreiden van het elektriciteitsnet door Enexis en Tennet. 7/8) Innovatie krijgt volop aandacht (zie ook hierboven). Echter hebben wij de opdracht gekregen vanuit het Rijk om een bod te doen op basis van bewezen technieken, waardoor we in ieder geval moeten inzetten op zon en wind. 9) De energiebesparingsplannen worden de komende periode verder uitgewerkt, samen met de betreffende doelgroepen (zie ook antwoord hierboven).	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren**

2020-09-03	Gemeente Son en Breugel	formeel	De concept reactie is opgebouwd uit 6 procesmatige en inhoudelijke thema's. De thema's zijn gebaseerd op de hoofdstukken uit de hoofdlijnennotitie van de concept RES en starten met een samenvatting (kader). Per thema is er ambtelijk een voorzet gemaakt voor de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad richting het college. De voorzet is bedoeld om het makkelijker te maken om met een eensluidende reactie vanuit de raad te komen Cursief is de ambtelijke onderbouwing voor de gesuggereerde tekst.		
			1. Samen de energie ambitie realiseren 1.1 De reactie is gericht aan het college met het verzoek hier rekening mee te houden bij de vaststelling van de concept RES. 1.2 Het college de reactie van de gemeenteraad mee neemt in de regio richting de RES 1.0. 1.3 Het college de reactie van de gemeenteraad mee neemt in het Duurzaamheidsbeleid 1.4 Dat lokale belanghebbenden moeten worden betrokken, maar belangrijker is dat geïnteresseerde belanghebbenden oog hebben voor het lokale en regionale belang. *Toelichting: de gemeenteraad is nog onvoldoende betrokken in het proces, maar krijgt uiteindelijk de RES 1.0 ter vaststelling voorgelegd in het tweede kwartaal van 2021. Het college stelt de concept RES vast. De reactie van de gemeenteraad geeft een indicatie wat zij belangrijk vinden in het proces richting de RES 1.0. De reactie gaat verder dan enkel de regionale samenwerking. Het geeft ook richting het college aan wat belangrijk is om te realiseren binnen de eigen gemeente.*	De komende periode worden raadsleden intensiever betrokken bij het RES-proces. In de vorm van webinars, vragenuurtjes en inloopbijeenkomsten, zowel op regionaal niveau als aansluitend bij de lokale ontwikkelingen/discussies over lokaal beleid.	**Hoofdstuk 1: Opgave en kader** **0 Het proces naar RES 1.0 en verder** **Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren**
			2. Onze aanpak voor de concept RES 2.1 Voor het succes van de energietransitie moeten de opbrengsten lokaal worden geïnvesteerd. 2.2 De betaalbaarheid van de energietransitie blijft een aandachtspunt. 2.3 De RES moet pilots ontwikkelen voor inwoners met een smalle beurs. Zodat we gezamenlijk voorkomen dat zij die het goed hebben er straks op vooruit gaan en inwoners die het nu al minder hebben straks slechter af zijn (Mattheuseffect). *Toelichting: de leidende principes zijn ten opzichte van de startnotitie verder uitgewerkt. Er is meer aandacht gekomen voor de ruimtelijke kwaliteit, het maatschappelijk draagvlak en de* *betaalbaarheid van de opgave. De werkgroep financiële participatie is gestart om te onderzoeken hoe de opbrengsten van de energietransitie lokaal kunnen worden ingezet, om* *onder andere de betaalbaarheid te borgen. Waarbij het belangrijk is om oog te houden op de groep met onvoldoende middelen om de energietransitie zelfstandig te financieren.*	We hebben als regio de ambitie om te streven naar maximale lokale participatie en het maximaal lokaal benutten van de opbrengsten. In de praktijk werken we toe naar minimaal 50% lokaal eigendom, waarbij we het Klimaatakkoord volgen. Bij lokaal eigendom hoort ook dat de inwoners en bedrijven in de MRE-regio het eigen vermogen van het lokale aandeel bij elkaar (kunnen) brengen en er de mogelijkheid is voor iedereen om mee te kunnen doen (kleine participaties). Dit zijn zaken die wij in de komende periode gaan onderzoeken en bespreken. Ook kijken we hoe gemeenten kunnen participeren in het lokale eigendom en hoe zij haar inwoners daarmee kunnen helpen in de energie- en/of warmtetransitie.	**Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Financiële participatie: iedereen moet kunnen profiteren**
			3. Besparing 3.1 Het is belangrijk voor het draagvlak dat de besparing ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd. 3.2 Er moet een heldere afweging komen tussen activiteiten die regionaal en lokaal geborgd worden. 3.3 De besparingsopgave moet voor inwoners en bedrijven betaalbaar en financierbaar zijn. 3.4 Het college moet, onder andere samen met de OVE, een continue aanpak voor Ekkersrijt ontwikkelen, waarbij oog is voor de benodigde besparing, het realiseren van zon op grootschalig dak en ruimte is voor innovatie. 3.5 Er in de bovengenoemde aanpak moet worden onderzocht op welke manier er strengere duurzaamheidseisen kunnen gelden bij nieuwbouw. *Toelichting: de MRE geeft terecht aan dat besparing de basis is van de regionale opgave. De huidige aanpak is gebaseerd op het ontwikkelen van draagvlak bij (regionale)* *belanghebbenden. In de RES 1.0 moet er een besparingsaanpak komen per doelgroep. Tegelijkertijd zijn er al regionale projecten opgezet met wisselend succes (Groene Zone,* *Energieloket). Er moet geleerd worden van deze processen. Uiteindelijk moet de regionale strategie straks (gedeeltelijk) geborgd worden in het lokale beleid.* *Binnen de werkgroep besparing is er een subgroep die zich bezig is met het organiseren van bedrijventerreinenaanpakken. Op lokaal niveau is de intentie uitgesproken om te komen tot* *een masterplan Ekkersrijt. Duurzaamheid zal onderdeel zijn van het masterplan. Tegelijkertijd zal er via de transitievisie warmte een apart traject gestart worden voor de warmteopgave* *op Ekkersrijt.*	De besparingsaanpak wordt afgestemd op de doelgroep, de stakeholders en het gebouw. Deze aanpak wordt uitgewerkt in energiebesparingsplannen per doelgroep: wonen, bedrijven en gemeentelijke/maatschappelijk vastgoed. Hierin wordt per doelgroep en soort gebouw in beeld gebracht welke besparingsaanpak (route, aanbod, communicatie) hier het beste bij aansluit en dus het grootste effect zal hebben. De aanpak wordt in het traject richting RES 1.0 vertaald in afspraken over samenwerking en ambities, met gemeenten en met stakeholders. De uitvoering moet op lokaal niveau plaatsvinden.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Besparen**
			4. Duurzame opwek 4.1De zonneladder is de basis van de systematiek van de RES, maar dit betekent niet dat de volgende trede pas wordt ingezet als de voorgaande trede ten volste is benut. 4.2 De opgave zo groot is dat het bestaande dak oppervlakte (ruimschoots) onvoldoende is. 4.3 Grootschalige opwek van elektriciteit op land alleen mogelijk is als: - Er een integrale afweging is gemaakt van alle belangen. - Lokale opgaven gekoppeld worden aan de energieopgave. - De ruimtelijke kwaliteit gewaarborgd blijft. - De opbrengsten lokaal terugvloeien in de samenleving. - Er een gedegen proces wordt doorlopen met de belanghebbenden in onze gemeente. 4.4 Er een integrale visie komt op de toekomst van Sonniuswijk (binnen de omgevingsvisie). 4.5 Lokaal deze unieke kans voor bedrijven in het buitengebied benut wordt, om een bijdrage te laten leveren aan het transitie van het landelijk gebied. Waardoor de negatieve uitstoot (stikstof, ammoniak, CO^3, drijfmest) kan worden omgezet naar een positieve impact. 4.6 Er zo veel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de potentie van de inpassing langs bestaande infrastructuur. In het geval van Son langs de A50 en het Wilhelminakanaal. *4.7 Het college vragen om actief grondbeleid te onderzoeken voor energieopwekking*	Wat betreft de punten die worden genoemd die betrekking hebben op de regionale aanpak kan het volgende worden aangevuld: In het kader van de PlanMER gaan wij zorgvuldig naar de zoekgebieden voor grootschalige opwek kijken, die uit de eerste analyse naar voren zijn gekomen. Die gebieden zijn naar voren gekomen, rekening houdende met wetgeving die andere gebieden uitsluit. In het planMER worden omgevings- en milieuaspecten onderzocht en de mogelijke (financiële) koppelingen met brede thema's die in de concept-RES naar voren zijn gekomen. Dit vormt de basis voor verdere afwegingen. We bewaken de ruimtelijke kwaliteit door expliciet te streven naar: - maximale inzet op besparing, zuinig en meervoudig ruimtegebruik; - het benutten van de gebiedspecifieke meekoppelkansen; - waar mogelijk energievraag en -aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar te houden; - het hanteren van de 'zonneladder' bij het bepalen van de locaties voor zonne-energie. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden, waaronder ook het zoekgebied 'no-regret' voor opwekking van energie uit zon op daken en restgronden, wordt ook de toepassing van de zonneladder verder uitgewerkt. We nemen als voorwaarde mee naar het Rijk dat nu al volop moet worden ingezet op het uitbreiden van het elektriciteitsnet door Enexis en Tennet.	**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Duurzame opwek**
			Toelichting: in het duurzaamheidsbeleid van 2012 en 2016 heeft de gemeenteraad de ambitie uitgesproken om in 2030 een klimaatneutrale gemeenschap te zijn. De opgave van *de RES is ingrijpend, maar gaat veel minder ver dan de lokale ambitie. Het bod van de MRE aan de Rijksoverheid is 2 TWh. 0.9 TWh van deze 2 TWh bestaat uit noregret* *maatregelen (daken, infrastructuur, pauzelandschappen, etc.) of al bestaande projecten. De rest van het bod (1.1 TWh) moet komen vanuit grootschalige opwekking van* *elektriciteit op land (zon of wind). Het totale elektriciteitsgebruik in de regio is 5.55 TWh en de totale energievraag (exclusief mobiliteit) is 14.25 TWh (zie bijlag+D248e 5 van de concept RES). De RES gaat dus maar over 36% van het totale elektriciteitsgebruik en 14% van de totale energievraag in de regio (exclusief mobiliteit). De ambitie de gemeenteraad van Son en Breugel gaat dus veel verder (100% van de totale energievraag duurzaam inclusief mobiliteit in 2030). Het bod is in lijn met de ambitie van het klimaatakkoord (70% van de elektriciteitsverbruik in Nederland is in 2030 duurzaam opwekt en 38% van de duurzame elektriciteitsopwekking moet komen uit de opgave van de RES).* *De zoekgebieden voor de overige opwekking van grootschalige elektriciteit zijn nog indicatief. Binnen Son en Breugel is Sonniuswijk is aangewezen als een zoekgebied op basis* *van de potentie. De Sonniuswijk is bied kansen door onder andere het aantal agrariërs dat gaat stoppen en de ligging onder de aanvliegroute van Eindhoven Airport. Er is nu al een* *verandering gaande in het gebied. Op ambtelijk niveau wordt er nu gewerkt aan een integrale visie op Sonniuswijk (waar mogelijk, binnen de omgevingswet). De RES is een* *bouwsteen voor de integrale visie, maar er spelen ook andere belangen zoals de natuurontwikkeling, agrarische belangen, cultureel erfgoed en woningbouwprogrammering.* *De verandering biedt ook de kans voor het buitengebied om een substantiële positieve bijdrage te leveren op het gebied van energie.* *Uiteindelijk blijft de gemeenteraad aan zet met het vaststellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. We pleiten voor energiecorridors, langs het kanaal, de A50, A2, A58, A67. Langs deze wegen op de zogenaamde restgronden is veel mogelijk. Dan hoeven we beperkt gebruik te maken van vruchtbare landbouwgrond en natuurgebied.* *Een bundeling van kleinere maatregelen kan ook een grote energiebijdrage betekenen. Voor grote windturbines is meer grond nodig en de gemeente zou hier een*		

			5. Duurzame warmte 5.1 Het lokale proces van de Transitievisie warmte wordt afgewacht. 5.2 Lokale belanghebbenden moeten een belangrijke rol krijgen in het proces van de Transitievisie warmte. *Toelichting: de regionale warmtestructuur is vrij technisch van aard. In praktijk zijn er nauwelijks tot geen regionale bronnen en infrastructuur. De lokale vertaling vindt plaats in* *de Transitievisie warmte. De transitievisie warmte bestaat uit 3 delen:* *- Een technische analyse van de beschikbare bronnen en de warmtevraag van gebouwen.* *- Een financiële vertaling van de technische mogelijkheden.* *- Een participatietraject over de gewenste strategie naar een oplossing.* *Alle gemeenteraden moeten deze uiterlijk in 2021 vaststellen. Dit proces is formeel nog niet gestart in Son en Breugel, maar er zijn al wel voorbereidingen gaande. De ambitie is om in Q3* *2020 de startnotitie te laten vaststellen door het college en ter kennisname te sturen naar de gemeenteraad. De lokale stakeholders krijgen een rol in het proces van de transitievisie*		**Hoofdstuk 4: Besparen, Duurzame warmte, Duurzame opwek** **- Wat is nieuw in de RES 1.0** **- Duurzame warmte**
			6. Van strategie naar uitvoering 6.1 Er intensiever samengewerkt moet worden met lokale energie coöperaties, woningbouwcorporaties en andere partners van de gemeente(n). 6.2 Inwoners de kans moeten krijgen om zich uit te spreken over de Regionale Energie Strategie in aanloop van de RES 1.0. We roepen het college op om dit te organiseren. 6.3 Gebruik te maken van bestaande organisatiestructuren, zoals het SGE, zodat er voorkomen wordt dat er verschillende samenwerkingsverbanden ontstaan met aangrenzende opdrachten. *Toelichting: gedurende het afgelopen jaar heeft het externe proces steeds meer vorm gekregen. Zo zijn er bijvoorbeeld afspraken gekomen over de samenwerking met de lokale* *energie coöperaties, is er nu een inventarisatie gaande bij de woningbouwstichtingen. Het proces dient echter nog versneld en verbetert te worden. Uiteindelijk zijn de partners nodig om de ambitie van de RES te laten slagen.Door het af lasten van de bijeenkomst in verband met coronacrisis op 11 maart 2020 zijn inwoners nog beperkt betrokken in het proces. De webinar op 4 juni 2020 was de eerste (digitale) informatiebijeenkomst over de RES voor inwoners. Voor het draagvlak is het aan te raden om inwoners de mogelijkheid te geven te reageren. Ondanks dat er ook andere lokale processen lopen waar straks een deel van de opgave moet landen (b.v. de omgevingswet).* *Op veel thema's wordt er al actief samengewerkt binnen de MRE en het SGE. De energietransitie kan een thema zijn binnen deze bestaande samenwerkingsverbanden, als er* *al sprake is van een bestaande opgave. Ter illustratie: de verduurzaming van bedrijventerreinen kan beter opgepakt worden door het SGE economie, die al verantwoordelijk zijn voor het sub-regionale bedrijventerreinenbeleid. Hierdoor wordt de inzet van ambtelijke capaciteit beperkt, de bestaande kennis benut en*	De ambitie is om in de Metropoolregio Eindhoven een RES te maken die gezamenlijk gedragen is, die gebiedsgericht is en die energieprojecten verbindt aan andere ruimtelijke, infrastructurele of sociale opgaven. In de periode voorafgaand aan deze concept-RES zijn de diverse partijen op verschillende momenten geïnformeerd en geconsulteerd/bevraagd over en meegenomen in de achtergrond, de opgave en het proces van de RES. In het proces naar de RES 1.0, in de 2e helft van 2020 en in de 1e helft van 2021, gaan we concreter - regionaal en lokaal - in gesprek met partners, inwoners en belanghebbenden over locaties, projecten en activiteiten. Voor de verschillende thema's.	**Hoofdstuk 2: Metropoolregio Eindhoven** **- Toptechnologie regio Brainport: Inzet op energie-innovaties** **- De RES als hefboom voor andere regionale opgaven** **Hoofdstuk 3: Samen de energieambitie realiseren** **- Regionale samenwerking** **- Participatie: Iedereen doet mee**

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1086
Extern Zaak ID	Z210001666
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.6
Omschrijving	Mededeling: Samenhang trajecten klimaatadaptatie en vervolgstappen 2021

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.066
Onderwerp : Samenhang trajecten klimaatadaptatie en vervolgstappen 2021

Aan de raad

Samenvatting
het Rijk heeft de ambitie vastgelegd dat in 2050 alle gemeenten klimaatbestendig zijn. Uw raad heeft invulling gegeven aan het onderdeel wateroverlast binnen deze ambitie, door hiervoor een beleidskader op te nemen binnen het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Maar klimaatadaptatie omvat meer dan alleen het beheer van water. Klimaatadaptatie is het aanpassen aan een veranderend klimaat. Wij zijn daarom voornemens om klimaatadaptatie breder te borgen in beleid en uitvoering dan nu het geval is.
Met deze raadsmededeling wordt u als raad geïnformeerd over de samenhang tussen de verschillende trajecten. Ook nodigen wij u uit om een kijkje te nemen op de nieuwe website die wordt gelanceerd. Met deze nieuwe website gaan wij samen met onze inwoners aan de slag met klimaatadaptatie.

Aanleiding
Klimaatadaptatie is het aanpassen aan een veranderd klimaat. Het betekent leren omgaan met droogte, wateroverlast, hittestress en de (in)directe gevolgen daarvan op mens en natuur. Waar met klimaatmitigatie gewerkt wordt aan het tegengaan van klimaatverandering, proberen we via klimaatadaptatie de effecten van klimaatveranderingen te verzachten. Bijvoorbeeld door het nemen van compenserende maatregelen in de openbare ruimte.

Er lopen verschillende trajecten die iets te maken hebben met klimaatadaptatie. Deze trajecten gaan in op de drie deelthema's wateroverlast, hittestress en droogte.

Om gemeenten en andere organisaties te ondersteunen bij het toewerken naar een klimaatbestendig 2050, is door het Rijk het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) opgezet. In het DPRA zijn 7 ambities benoemd die gemeenten samen met andere stakeholders doorlopen om toe te werken naar een klimaatbestendige leefomgeving.

In 2019 is invulling geven aan de eerste ambitie van het DPRA door het uitvoeren van een klimaatstresstest. Uit de klimaatstresstest is naar voren gekomen welke delen van de gemeente gevoelig zijn voor droogte, wateroverlast en hitte. In 2020 en 2021 wordt invulling gegeven aan de tweede en derde ambitie van het DPRA. Wij informeren u over de stand van zaken hiervan.

Het nieuwe Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP)
Op 17 december 2020 heeft u hoge ambities vastgelegd voor de wijze waarop wij omgaan met de gevolgen van klimaatverandering, met name wateroverlast, in het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Overkoepelend klimaatadaptatiebeleid
Ondertussen blijven de onderwerpen hittestress en droogte nog onbelicht, terwijl uit onze klimaatstresstest blijkt dat dit wel urgente thema's zijn. Bovendien is het GRP een plan, gericht op uitvoering en niet op beleidskeuzes. Dit ontbreekt nu nog. Om die restopgave te borgen heeft het college opdracht gegeven om het huidige beleid te herijken. De te maken beleidskeuzes worden

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Fleur van Duijnhoven	088-4970520

aan u voorgelegd in de vorm van een keuzenota (medio 2021). Uw keuzes worden uiteindelijk via een kadernota ter vaststelling aangeboden (Q3 2021) en daarna in de Omgevingsvisie verwerkt. Tevens wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld. U ontvangt de uitvoeringsagenda ter kennisname in Q4 2021.

Traject om te komen tot nieuw beleid
De belangrijkste input voor het nieuwe beleid zijn de klimaatdialogen die zijn gevoerd over het thema klimaatadaptatie in de brede zin van het woord. De dialogen hebben plaatsgevonden binnen de gemeentelijke organisatie en ook met externe partijen. Zo willen we inzichtelijk krijgen wat de huidige knelpunten zijn, en hoe deze aangepakt kunnen worden. Er zijn 5 verschillende klimaatdialogen gevoerd. De eerste dialoog die is gevoerd is een interne dialoog. Deze dialoog is gevoerd met medewerkers van verschillende domeinen. Deze resultaten zijn gebruikt als input voor de tweede dialoog, die is gevoerd binnen het college. In deze bestuurlijke dialoog zijn door de ambtelijke medewerkers verschillende stellingen voorgelegd om zo scherp te krijgen waar de bestuurlijke prioriteiten liggen op het gebied van klimaatadaptatie. De 3 andere dialogen zijn gevoerd met verschillende ambtelijke domeinen. Dit zijn de domeinen welzijn, bedrijventerreinen & buitengebied. Naast de dialogen zijn er ook interviews gehouden met verschillende stakeholders.

De resultaten van de klimaatdialogen geven inzicht in de huidige opgave en wie daar bij betrokken is. U ontvangt het rapport met de resultaten van de dialogen in Q3 van 2021.

Lopende acties en projecten
Ondertussen zijn wij ook volop aan de slag met de uitvoering. Deze acties vloeien voort uit het reeds vastgestelde GRP Bladel 2021-2025. In het GRP Bladel 2021-2025 heeft u erkend dat de klimaatproblematiek een probleem is waar de gemeente niet alleen voor aan de lat kan staan. Voor het klimaatbestendig maken van de gemeente is er ook samenwerking nodig met inwoners, bedrijven en andere organisaties zoals het Waterschap. Daarom is er met het GRP budget opgenomen voor het creëren van bewustzijn over klimaatadaptie bij inwoners en ondernemers. Ook is er budget opgenomen voor het investeren in duurzame maatregelen. Vanuit deze ambitie zijn wij met de volgende projecten aan de slag gegaan:

- Pilot klimaatadaptatiemaatregelen en watervisie Hoogeloon
- Onderzoek klimaatbestendig bedrijventerrein Hapert
- Hydraulisch neutraal ontwikkelen van MFA Hapert
- Onderzoek naar participatie om ook op particuliere terreinen inspanningen te verrichten.
- Project 2B Adapt voor het klimaatbestendiger maken van bedrijventerrein de Sleutel, in samenwerking met de gemeente Reusel-De Mierden.
- Ontwikkeling van klimaatdiensten binnen de De Groene Long
- In het buitengebied: samen met Waterschap de Dommel diverse acties voor het verhogen van de grondwaterstand, tegengaan van droogte en vinden van nieuwe verdienmodellen voor alternatieve – minder kwetsbare – landbouwvormen.

<u>Lancering website BlauwGroenBladel:</u>
We willen speciale aandacht vragen voor de lancering van de website BlauwGroenBladel.
De website van de gemeente Bladel heeft niet genoeg mogelijkheden om te interacteren met inwoners. Daarom wordt er een nieuwe website opgezet genaamd BlauwGroenBladel. Op deze website kunnen inwoners informatie vinden over wat klimaatadaptatie inhoud. Ook worden er acties georganiseerd en kunnen ideeën uitgewisseld worden. Het doel van deze website is tweeledig. Op de website worden inwoners geïnformeerd over klimaatadaptatie. Daarnaast worden inwoners gestimuleerd om klimaatadaptieve maatregelen te nemen.

De website wordt binnenkort gelanceerd. Met de lancering van de website gaat de pilot regentonnenactie van start waarbij de gemeente samen met lokale ondernemers, het Pius-X college en het Waterschap korting geeft op het aanschaf en plaatsing van een regenton. De verdere acties die worden georganiseerd zullen focussen op de ambities vastgelegd in het GRP, totdat de restopgave benoemd in de uitvoeringsagenda geborgd is in beleid.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bladel 11 mei 2021,

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1115
Extern Zaak ID	Z190001920
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.7
Omschrijving	Mededeling: Fietspaden Cartierheide

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.077
Onderwerp : Fietspaden Cartierheide

Aan de raad

Samenvatting
De gemeenteraad heeft in het raadsprogramma de wens uitgesproken om de recreatieve fietspaden in de gemeente Bladel te verbreden, beginnend op de Cartierheide. Bij de start van de opdracht kwamen er drie andere belangrijke ontwikkelingen naar voren: de bescherming van de flora en fauna in het gebied, de recreatiezonering van Staatsbosbeheer (grondeigenaar) en de wens om een uitkijktoren te ontwikkelen (gemeente Eersel). Om op alle ontwikkelingen goed in te kunnen spelen, is de inrichting van het gebied als geheel steeds belangrijker.
We richten het gebied in waarbij de natuur voorop staat en waarin de recreant op een leuke en educatieve manier kennis kan maken met de verschillende aspecten van het gebied. Om al deze aspecten in het kort in beeld te brengen, is het document 'Beleef De Cartierheide' opgesteld (bijlage 3). Hierin worden enkele mogelijkheden genoemd om het gebied in te richten, naast de fietspaden en de uitkijktoren.
Om de genoemde ontwikkelingen mogelijk te maken, is er door Brainport Development een subsidie verleend van € 300.000,- vanuit de Regiodeal. Daarnaast wordt uw Raad via de Perspectiefnota gevraagd om budget vrij te maken.

Inleiding
Het grondgebied van de Cartierheide is in eigendom van de gemeente Bladel, de gemeente Eersel en Staatsbosbeheer (hierna:SBB). De Cartierheide is een gebied waar intensief gerecreëerd wordt. Naast inwoners van de Kempen maken ook bezoekers van Landal 'Het Vennenbos', Recreatiepark 'De Achterste Hoef' en Recreatiepark 'TerSpegelt' veel gebruik van het gebied. Het gebied bevat zeldzame flora en fauna die beschermd moet worden, zoals het pijpestrootje, het zandblauwtje, de klokjesgentiaan, de gladde slang en de hazelworm.
Staatsbosbeheer heeft recent een recreatiezonering vastgesteld waarbij het verschil is gemaakt in gebieden van intensieve recreatie, extensieve recreatie en 'de natuur voorop' (zie bijlage 01: zoneringskaart Staatsbosbeheer). Door hierop aan te sluiten geeft dit onze gemeente een basis waarop huidige en toekomstige ontwikkelingen plaats kunnen vinden.

Beoogd effect
Beoogd effect van hetgeen hieronder staat omschreven is een betere, aantrekkelijkere en veiligere inrichting van de Cartierheide voor zowel fietsers, gladde slang als de overige flora en fauna. Door de structuur aan te passen wordt een afname beoogd in het aantal slachtoffers, zowel vanuit de gladde slang als de recreant.

De ontwikkeling
Het concept voorstel is om de paden op de Cartierheide (De Pals – Herberg 'In het Wilde Zwijn' – Laarven) samen te voegen (zie bijlage 02:ontwerp Cartierheide) waarbij er met name gekeken is naar startlocaties (natuurpoort en parkeerplaatsen) en toeristisch- recreatieve locaties (horeca en logies). In het 3e kwartaal van dit jaar leggen wij u het definitieve ontwerp ter vaststelling voor.
Daarnaast speelt de zonering van SBB een belangrijke rol. Het gedeelte op de Cartierheide valt onder 'extensief recreatief gebied'. In dit gebied is met name de bezoeker welkom die op een rustige manier van de natuur wil genieten. Bij de inrichting wordt hiermee rekening gehouden. We leggen het fietspad half-verhard aan en stemmen het zo veel mogelijk af op de natuur (natuurlijke materialen).

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Leo Vennix	088-4970539

Het fietspad tussen De Pan- Laarven wordt aangepast aan het gebied en gebruik (dit gebied is eigendom van de gemeente Bladel en vormt de overgang tussen intensief en extensief recreatief gebied). Vanuit Visit Brabant (marketingorganisatie van de provincie Noord- Brabant) wordt steeds meer ingezet op fietsen en het fietsknooppuntennetwerk. De verwachting is ook dat mensen veel (in eigen omgeving) blijven fietsen. Aan het gebied wordt een uitkijktoren toegevoegd waardoor het gebied nog aantrekkelijker wordt. Daarnaast maakt het woon-/werkverkeer en schoolgaande jeugd veel gebruik van dit pad.
Gezien het veelvuldig gebruik van dit pad, wordt ingezet op een breedte van 3,50 meter. De lengte van dit nieuwe betonfietspad wordt niet veel langer en uitgevoerd in beton. Zo biedt het pad in alle seizoenen een optimale ondergrond aan het woon-/werkverkeer en schoolgaande jeugd.

Onderstaand schema geeft de huidige en voorgestelde situatie weer:

	Huidige fietspaden in het gehele gebied	**Voorstel m.b.t. de Cartierheide (traject De Pals – Herberg In het Wilde Zwijn – Laarven)**	**Voorstel m.b.t. het traject De Pan - Laarven**
Eigendom	SBB/ gemeente Bladel/ gemeente Eersel	SBB	Gemeente Bladel / Gemeente Eersel
Breedte	1,50 m breed	2,50 m breed	3,50 m breed
Ondergrond	Beton	Half-verhard	Beton
Ligging	Veelal recht door het gebied met vaak scherpe bochten	Kronkelend Aangepast aan de zonering van SBB: Extensief gebied	Kronkelend Gelegen tussen extensief en intensief gebied (zonering SBB)
Totale lengte	Ca. 9,5 km	Ca. 4,8 km	Ca. 3 km

De subsidie vanuit Brainport Development (Regiodeal) is met name beschikbaar gesteld om de belevingswaarden en aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten. Zowel de uitkijktoren als het nieuwe fietspaden zullen hieraan bijdragen, net als elementen waarbij de Cartierheide als gebied beleefbaar wordt gemaakt (zie bijlage 03: Beleef de Cartierheide).

Bestemmingsplan
Voor het aanleggen van de nieuwe fietspaden en het realiseren van een uitkijktoren door de gemeente Eersel is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. De voorgenomen plannen passen namelijk niet allemaal binnen het vigerende bestemmingsplan. In het nieuwe bestemmingsplan worden de nieuwe (half)verharde paden opgenomen, vervallen de oude paden en wordt de mogelijkheid opgenomen om de uitkijktoren te realiseren. Daarnaast wordt in overleg met SBB bekeken welke flexibiliteit het bestemmingsplan moet hebben voor bijvoorbeeld het plaatsen van een bankje, een vogelspotplaats of het mogelijk extra aanleggen van een pad in de toekomst.

Financiën
Via de Perspectiefnota wordt uw Raad gevraagd om budget vrij te maken voor het aanpassen van de fietspaden en het beleefbaar maken van de Cartierheide. In oktober hebben we uw Raad al via een raadsmededeling geïnformeerd over het traject (zie bijlage 04. Mededeling Aanpassen fietspaden Cartierheide).

Planning

2e kwartaal 2021	Voorbereiding bestemmingsplan;
2e/3e kwartaal 2021	Uitwerken bestek en tekeningen;
3e kwartaal 2021	Voorstel voor het definitief ontwerp inclusief de aangepaste bestemmingsplan aan de gemeenteraad;
3e kwartaal 2021	Start aanbesteding;
2022	Uitvoering ontwikkelingen Cartierheide.

Bladel, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):

01. Zoneringskaart SBB (20it.00561);
02. Ontwerp Cartierheide (21.06546);
03. Beleef de Cartierheide (21.06756);
04. Aanpassen fietspaden Cartierheide (R20.119).

Recreatiezonering De Kempen 22 febr. 2019

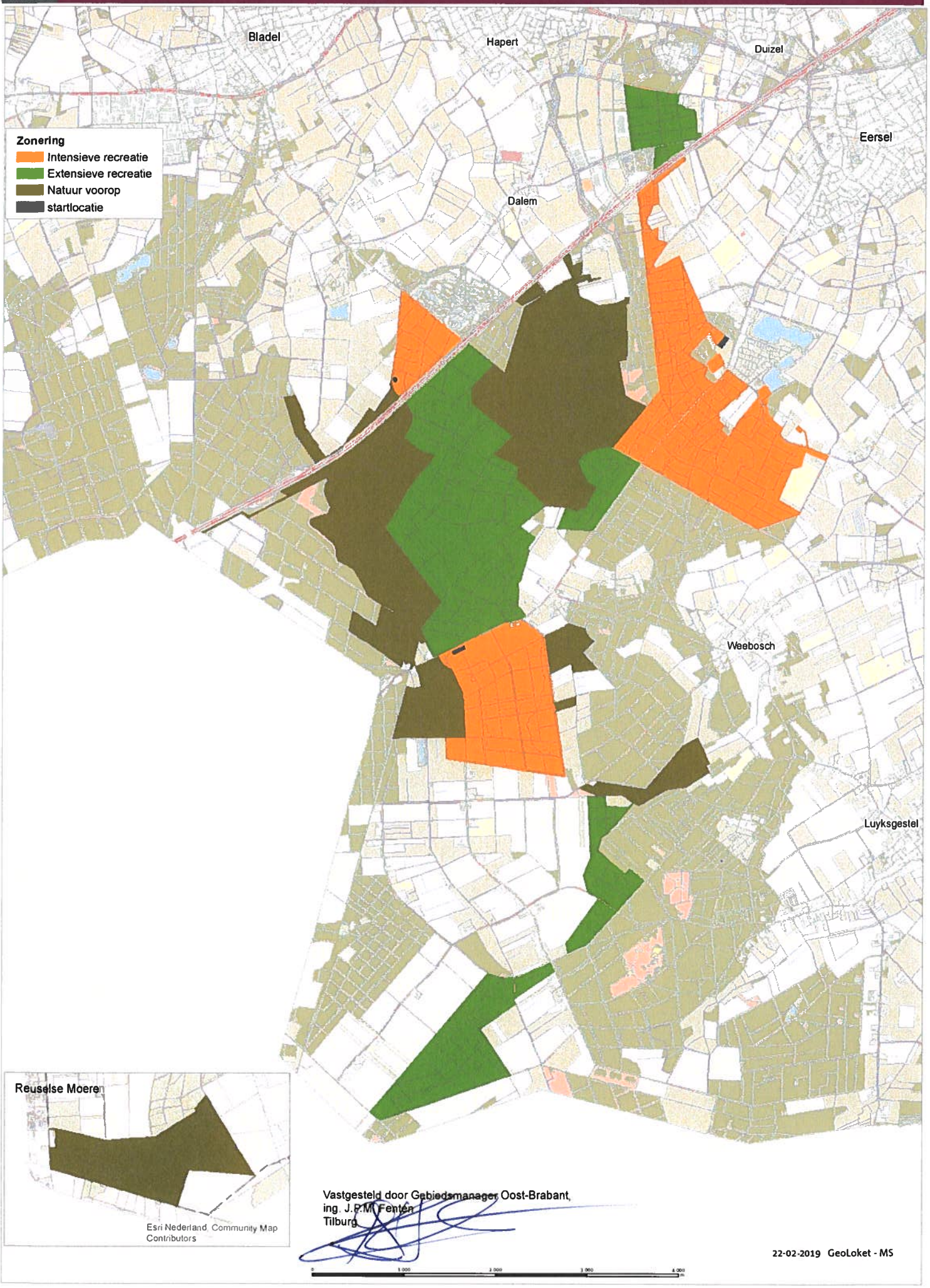

Vastgesteld door Gebiedsmanager Oost-Brabant,
ing. J.P.M. Fenten
Tilburg

22-02-2019 GeoLoket - MS

Recreatiezonering De Kempen ruiter- en menpaden 22 febr. 2019

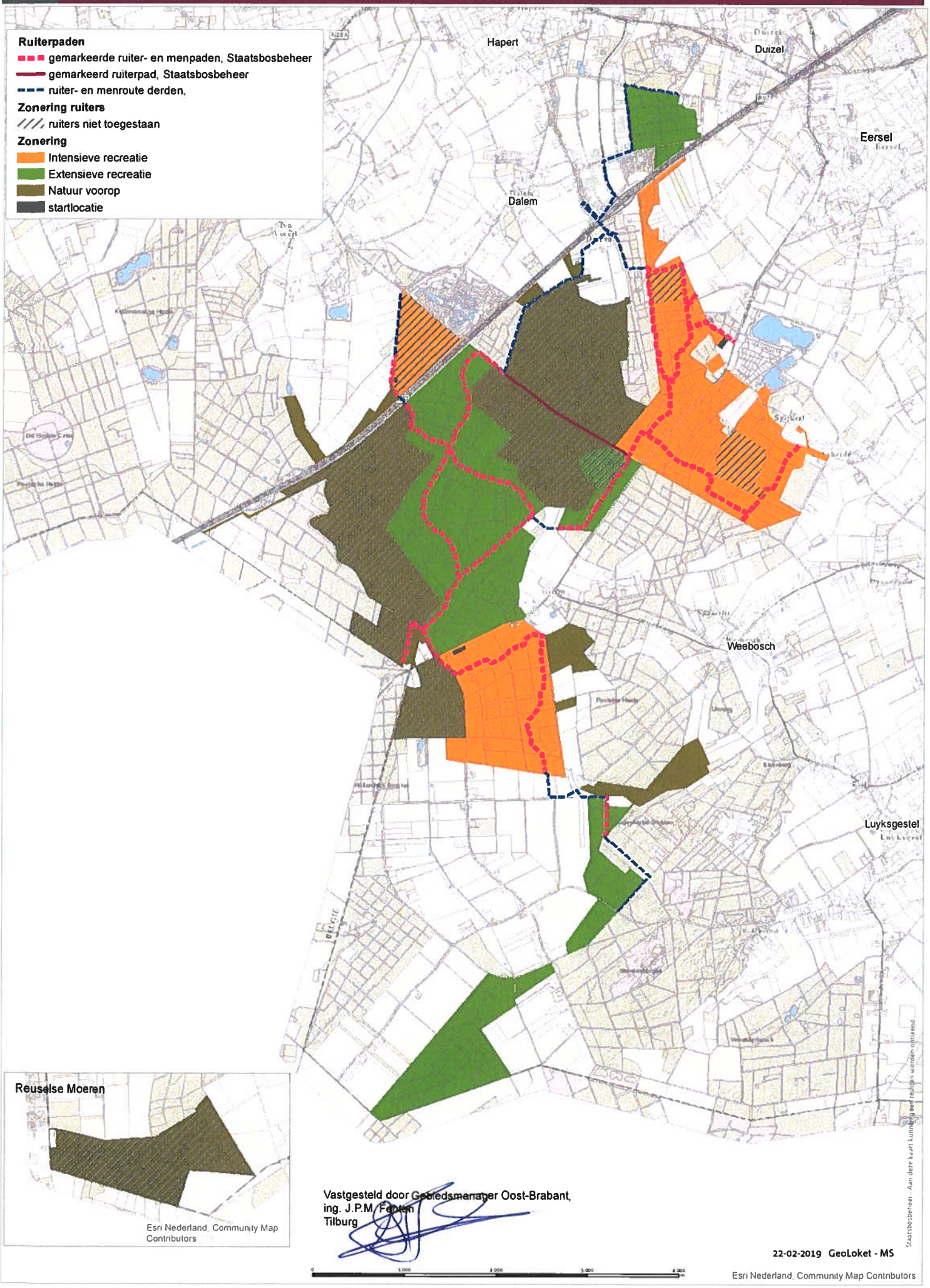

de Pan

Het Vennenbos

De Pals

Laarven

Herberg in het wilde zwijn

Fietspad loopt buiten beschemd monument

Legenda

Fietspad nieuw
- Fietspad,Bestaand tracé
- Fietspad,Nieuw tracé
- Fietspad (3.5m beton),Nieuw tracé
- Route Terspegelt,Bestaand tracé

Rolstoelpad
- 2.5m halfverhard, Aanleggen
- 2.5m halfverhard, Bestaand

Amfibieschermen
- Voorzieningen ter beschermen van gladde slang
- Uitkijktoren (door derden)

Op te breken verhardingen
- Opbreken betonverharding

Kadastrale grens
- Kadastrale grens

N

0 50 100 200 300 400 500 Meters

Revisie	Omschrijving	Getekend	Gecontroleerd	Akkoord	Datum
5.0	Diverse wijzigingen	S. Bogers	T. van Uijtregt	T. van Uijtregt	26-02-2021

Opdrachtgever: Gemeente Bladel

Project: Fietspaden Cartierheide

Omschrijving: Voorkeursvariant Fietspaden Bladel

HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning

Formaat	Schaal:	Fase	Bladnr. van	documentstatus	documentversie
A0	1:5.000	VO	1 1	Concept	5.0

projectnummer / tekeningnummer: BG4776-TE-VO-0101

Bladel
Eersel
De Pan
Achterste Hoef
Het Vennenbos
Landgoed Panberg
Natuurpoort Ter Spegelt
Zoekgebied windmolens
De Pals
Laarven
voorkeurslocatie toekomstige uitkijktoren
Ecoduct Kempengrens
België
Herberg in het wilde zwijn

Esri Nederland, Jan Willem van Aalst | www.mergs.nl

Path: C:\Users\90871\4Box\BH3873 Cartierheide Team\BH3873 Technical Data\GIS\05 Projects\02 Kaders\BG4776 - Varianten fietspaden Bladel.aprx

Beleef De Cartierheide

Inleiding

"Ontdek het woeste heidelandschap van de mooie Cartierheide te midden van wandelparadijs De Kempen. Lange tijd zetten hier schaapsherders en keuterboeren de toon. En over de zandpaden liepen marskramers met hun manden met koopwaar op de rug. Het is een gebied vol geschiedenis, waar Napoleon zijn sporen naliet. Wist je dat de bossen het terrein van smokkelaars vormden?

De Cartierheide is onderdeel van natuurgebied de Kempen en bevindt zich ten zuidwesten van Eersel. Het is een rustige wandelroute door bos, langs heide en grote wateren. Het gebied wordt doorstroomd door het idyllische Dalems Stroompje. Je vindt hier vochtige heidegebiedjes, berkenbroek en gagelstruweel. Ook groeien hier onder meer de Ronde zonnedauw en Klokjesgentiaan.

'Als je heel stil bent, laat de ree zich zien'
Tijdens deze wandeling kun je allerlei diersoorten spotten. Een aanrader is een wandeling in de schemer, wanneer je de grootste kans hebt op het ontmoeten van reeën. Op de heide scharrelen onder andere de gladde slang, de levendbarende hagedis en de hazelworm. Kom je ze tegen? Geen zorgen, ze zijn absoluut niet giftig. Ook leeft de heikikker in dit gebied."

Wanneer je een bezoek wilt brengen aan de Cartierheide, en je gaat googlen wat hier zoal te beleven is, dan vind je informatie zoals bovenstaande. Deze tekst komt van de site van Visit Brabant, waar ze een Top Natuurroute (wandelen) aanbevelen die over de Cartierheide loopt. Hoogtepunt van de route is een vlonderpad en de mogelijkheid om verschillende soorten wild tegen te komen. Daarnaast geven ze aan dat er goede toeristisch- recreatieve voorzieningen rondom de Cartierheide liggen.

Maar waar vind je de verhalen van de schaapsherders, de keuterboeren, de marskramers? Of zijn er nog tekenen van Napoleon of smokkelaars? Helaas… deze teksten staan wel op internet, maar in het gebied zelf is hier niets van terug te vinden. En als je gaat fietsen, dan kom je geen verhalen tegen, maar ook geen vlonderpad… wat maakt dit gebied dan anders dan de andere mooie fietsgebieden die Nederland rijk is?

Vanuit die gedachte is de raadsopdracht rondom het verbreden van de fietspaden breder opgepakt. Tijdens het aftasten naar de mogelijkheden om de fietspaden te verbreden, kwam de conclusie al snel naar boven dat verleggen ook een optie is. En als we gaan verleggen… waarom leiden we de fietser niet langs de stukjes natuur waar iets te vertellen valt over het gebied? En wisselen we dit af met de mooiste stukjes van het gebied? Kortom: We willen de bezoeker van de Cartierheide kennis laten maken met het bijzondere gebied!

In dit document wordt een eerste aftasting gedaan over de waarde van de Cartierheide als gebied. Met als uiteindelijk doel om de waarde van recreatie, maar ook educatie, in het gebied te vergroten.

Beleving

Beleven, thematisering, aandacht voor duurzaamheid en milieu, authenticiteit,… Het zijn allemaal termen die een samen een trend vormen in de markt van de vrije tijd. En nu, ten tijde van de corona, zien we deze trend ook richting de natuurgebieden verschuiven. De lokale omgeving is veel belangrijker geworden. Nederland is, zoals nu de verwachting is, als bestemming op de kaart voor de lange en korte vakanties. Wandelen en fietsen is populair. In een recent nieuwsbericht door Visit Brabant / Routebureau Brabant kwam het volgende naar voren:

- In februari 2021 zijn vijf keer zoveel fietstochten gepland als in februari 2020. Het mooie weer speelt hier een rol in, maar ook in de voorgaande maanden is veel meer gefietst dan een jaar ervoor, met name in de zomermaanden.

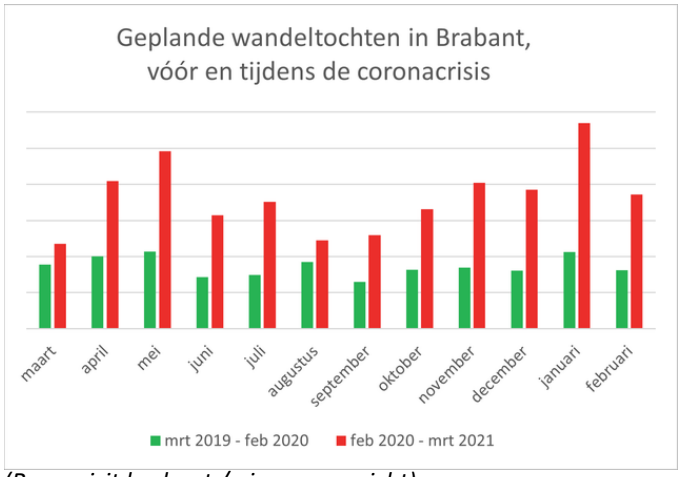

(Bron: visit brabant / nieuwsoverzicht)

- Visit Brabant heeft alle reden om aan te nemen dat de populariteit van fietsen aan blijf houden. Dit blijkt uit diverse onderzoeken. Fietsrecreatie maakte voor de uitbraak van het coronavirus als een grote ontwikkeling door. Daarnaast steeg de verkoop van elektrische fietsen. En als laatste geeft 46% van de jongeren aan nu vaker een natuurgebied te bezoeken dan voor de corona, en bijna 84% heeft de intentie om ook na corona vaker van de natuur te genieten.

(Het volledige nieuwsbericht is terug te vinden via:
https://partners.visitbrabant.com/nieuwsoverzicht/fiets-en-wandeltochten-in-brabant-explosief-gestegen)

Natuurgebieden werden de afgelopen tijd overspoeld door recreanten. Het spreiden van mensen zorgt voor minder druk op de natuur. Tevens kan men de recreant naar die plekken leiden waar ze welkom zijn, en de natuur beschermen daar waar nodig. Op de Cartierheide wordt al enige tijd gewerkt aan het verleggen van de fietspaden. Insteek is om de fietspaden zo neer te leggen dat we de natuur beschermen en, daar waar het kan, de recreant leiden naar de mooiste plekken in het gebied.
De Cartierheide heeft heel wat te vertellen, niet alleen over haar geschiedenis, maar ook over de bijzondere flora en fauna en de ontwikkeling van de aanwezige natuur. In dit document wordt kort aangegeven wat eventuele aanknopingspunten zouden kunnen zijn, en een aantal ideeën over hoe we e.e.a. vorm kunnen geven/ beleefbaar kunnen maken. Deze plannen worden straks in

overleg met verschillende partijen (bijv. ondernemers die rondom de Cartierheide gevestigd zijn) nader uitgewerkt.

Aanknopingspunten: Wat is er te vinden op de Cartierheide?

Onderstaande een korte opsomming van aanknopingspunten waarmee we het gebied beleefbaarder kunnen maken, of waar de bezoeker informatie over kan krijgen:

- Bijzondere flora en fauna: Gladde Slang, zandblauwtje, klokgentiaan.
- Afwisseling in gebied: heide, bos, vennen. Verschillende 'omgevingen', afwisseling in gebied met mooie uitzichten en kleine doorkijkjes.
- Water/ poelen: die er nu nog liggen, er in het verleden hebben gelegen of wellicht weer zichtbaar kunnen maken.
- Bomen die blijven liggen die weer extra flora en fauna opleveren (waarom doen we dit?).
- Omzetten van naaldbomen naar loofbomen, nieuwe heidegebieden vormen. De gevolgen van droogte, naaldbossen worden vervangen door loofbossen omdat deze beter tegen de droogte kunnen en het water beter vasthouden (waarom doen we wat we doen?).

<u>Vanuit de geschiedenis:</u>

- Op diverse plaatsen sporen van bewoning uit het Mesolithicum: enkele individuele kampementjes, vindplaatsen van vuursteen en niet verder gespecificeerde resten van bewoning.
- Op De Panberg is een nederzetting uit het Mesolithicum gevonden.
- Vondsten van urnenvelden en vermoedelijke sporen van bewoning uit de IJzertijd en Bronstijd.
- Knuppelbruggen bestonden reeds in de Romeinse tijd. Nu ligt er weer een knuppelbrug op de Cartierheide.
- Paden over de Cartierheide die gebruikt werden door de Teuten.
- Gebruik van de heide: als graasgebied voor het vee van de boeren, buurtschapsherders, brandstof (zijn nog klotputten te vinden), bouwmateriaal, honingveld, diverse leemputten, militair oefenterrein, aanwezigheid drie weijers (viskweek).
- Herberg bij De Pan. Er liggen nog restanten.
- Oude Handelsroute: de Varkensweg.
- Overblijfsels oude houtwallen.
- Vernoemd naar baron Emile-Ernest de Cartier de Marchienne. Natuurliefhebber en fervent jager.
- Een bestaande berkenlaantje (Pannegoor Passage) van waar uit ongezien op de eenden en de andere watervogels gejaagd kon worden (bron: wikipedia).
- Bebossen van de heides met den, lariks en spar, als leverancier voor de benodigde stuthout voor de mijnbouw in Limburg. Hierdoor ontstond Boswachterij De Kempen (bron: wikipedia).
- Gevechten tijdens WOII rond de Witrijt (bron: onderzoek NGE).

*bovenstaande punten komen uit "Inventarisatie Cultuurhistorie Cartierheide, geschreven door Paul van Limpt, Staatsbosbeheer, 2009" tenzij anders vermeld.

Onderstaande kaart is de verwachtingen- en waardenkaart t.a.v. archeologie. Bij de aanleg van fietspaden of recreatieve voorzieningen zal hier rekening mee gehouden worden.

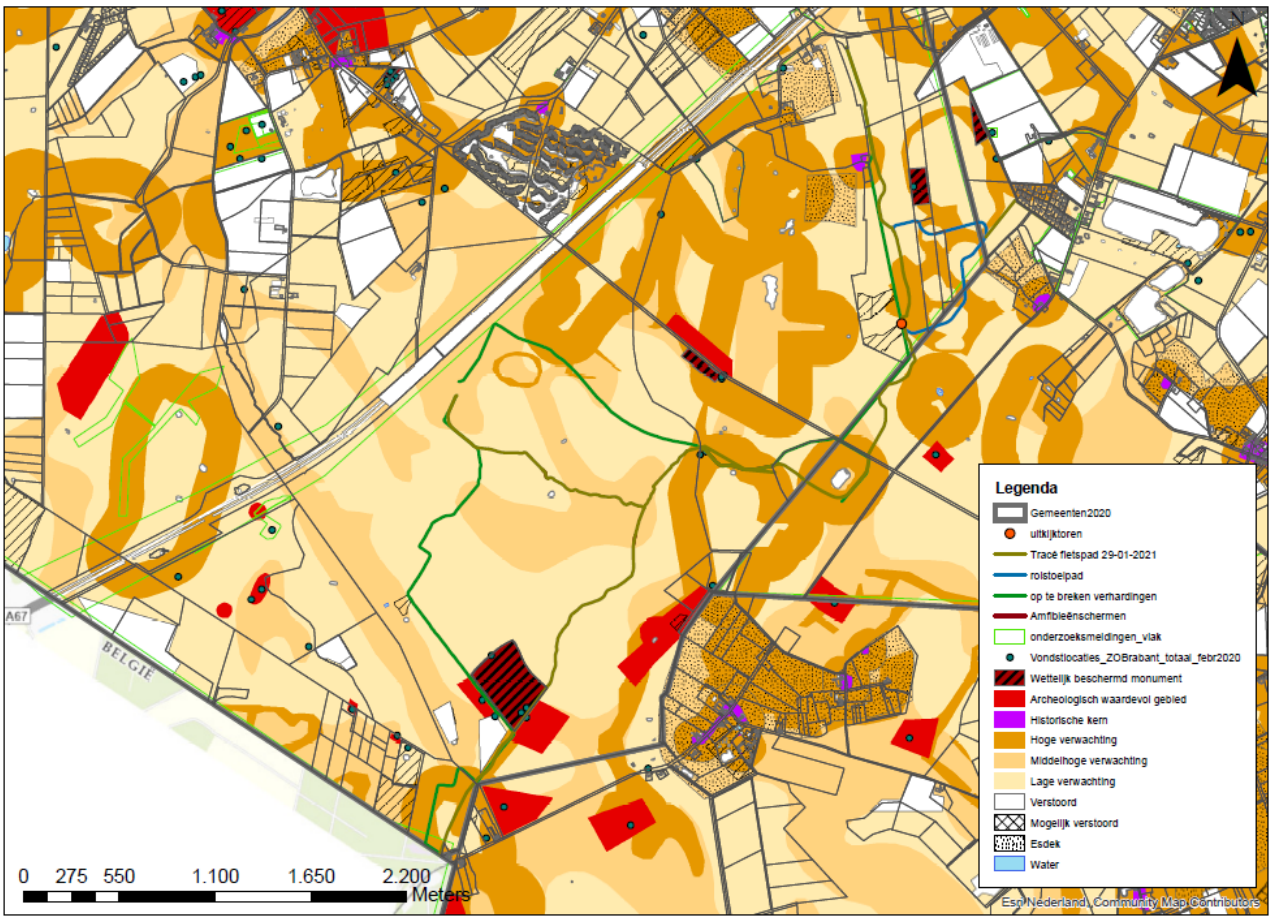

Verwachtingen- en waardenkaart Cartierheide

Aandachtspunten

De insteek is zeker niet om de Cartierheide om te ‘toveren’ tot een ‘pretpark’. Eerste doel is het behouden van de natuur en haar waarden. Daar waar de natuur het toelaat, kan er (wat) meer. Maar op enkele plekken kan er misschien helemaal niets. Onderstaande een aantal aandachtspunten die mee genomen worden in de verdere uitwerking.

- Goede en aantrekkelijke inpassing in het gebied: o.a. materiaal sluit aan bij het gebied, de route past in het gebied en is niet kunstmatig er in geknutseld.
- Duurzaamheid, hergebruik van bomen, natuurwaarden, ecologische waarde, …
- Qua materiaal en vormgeving aanpassen (bijv. staal van de toren doorbrengen in de natuur).
- Bewegwijzering aanpassen, schilderijkaders zodat je de mooiste plekjes ziet.
- Staatsbosbeheer doet e.e.a. op gebied van educatie. Wat willen zij nog meer vertellen? Waar staat de natuur echt voorop en voor welke dieren doen ze dat?
- Staatsbosbeheer heeft haar eigen uitgangspunten en huisstijl bij markering van routes en het plaatsen van panelen en bankjes. Binnen deze huisstijl is er ruimte om bijvoorbeeld een ‘eigen huisstijl’ voor de Cartierheide aan te brengen.

Recreatie in het gebied

We hoeven niet vanaf het begin te beginnen. Op en rondom de Cartierheide liggen al een aantal mooie toeristisch- recreatieve voorzieningen die we in kunnen (gaan) zetten:

- Een goede verbinding met nabijgelegen toeristische bedrijven, zoals Recreatiepark 'De Achterste Hoef', Landal 'Het Vennenbos', Recreatiepark 'Ter Spegelt'. Daarnaast liggen er nog tal van kleinere bedrijven. Bezoekers van deze accommodaties kunnen gebruik maken van het gebied.
- Het ontsluiten van mooie horecagelegenheden. Zoals bijvoorbeeld 'Herberg In het Wilde Zwijn' met haar eigen verhaal rondom Theodoor Kortoor en 'De Keizer eten & drinken'.
- Een goede ontsluiting: Startlocaties goed aangeven/ aantrekkelijk maken, de natuurpoort bij Ter Spegelt.
- Het Kabouterpad bij Recreatiepark 'Ter Spegelt'.
- Duidelijke bewegwijzering (knooppuntennetwerk).

Deze kunnen aangevuld worden met o.a.

- Kronkelende fietspaden om de route 'leuker' te maken, afwisselender, verrassender.
- Mooie rustplekken die aanleiding geven om de rit te onderbreken (er is iets te zien/ horen/ ontdekken).
- Mogelijk aansluiting op sagen en legendes: Koning Kyrie route, Zwarte Kaat. Eigen verhalen van de Cartierheide: Baron de Cartier de Marchienne.
- Een uitkijktoren (plannen in ontwikkeling).

Thema van het gebied

Thematisering is een trend binnen de vrijetijdseconomie waar de gast behoefte aan heeft. Thematisering hangt samen met storytelling, hoe vertel je je verhaal richting de gast. Als dit op een goede manier gebeurt, creëer je betrokkenheid. Mensen zijn daarnaast op zoek naar 'echtheid': terug naar de natuurlijke omgeving en meer quality time met elkaar. Het idee is om binnen de natuurlijke omgeving van de Cartierheide, het gebied via een thema te gaan verbinden. Het thema moet er voor zorgen dat we het verhaal van het gebied kunnen vertellen (geschiedenis), maar ook het verhaal van nu (o.a. over de flora en fauna).

Eerste ideeën rondom een thema van het gebied:
1. Kronkelend over de Cartierheide (waarbij we aansluiten op de Gladde Slang). Bij dit thema kunnen we het 'kronkelen' overal terug laten komen, in de fietspaden, op o.a. borden waar informatie staat, etc.
2. Kijk uit op de Cartierheide ('kijk uit' vanuit verschillende manier geïnterpreteerd).
Deze voorstellen worden hieronder als twee losstaande ideeën toegelicht, maar mogelijk zijn ze ook met elkaar te verbinden.

Voorstel thema 1: **Kronkelend over de Cartierheide**

Innovatieve fietsroute

In het Uitvoeringsprogramma Kempenvisie zit het project betreffende de ontwikkeling van een innovatief en uniek fietsconcept in de Brabantse Kempen. Studio Rocco Verdult en enkele ondernemers zijn hiermee aan de slag gegaan, wat heeft geresulteerd in de “Fietskronkels”. Paden die de fietsers slingerend door landschap en gedachte leiden. Er zijn een aantal concepten uitgewerkt, namelijk:

- Kronkelen tussen de Gewassen
- Kronkelen om een Object
- Kronkelen door het Gebouw
- Kronkelen langs de Stroming
- Kronkelen op het Water
- Kronkelen naar de Overkant

Het aanpassen van de fietspaden op de Cartierheide biedt mogelijkheden om aan te haken op de Fietskronkels. Hoe dit verder vorm gegeven kan worden, is in overleg met gemeenten en belanghebbenden.

Voorstel thema 2: **Kijk uit op de Cartierheide!**

Een nieuwe blik op het landschap

Om de natuurbeleving op de Cartierheide te versterken kan een set van objecten ontwikkeld worden die de bezoeker verleidt het gebied beter te bekijken en te leren kennen. Deze objecten, letterlijk kijkers, geven een nieuwe (ingekaderde) blik op het landschap. Hierdoor worden dingen zichtbaar die anders veel minder opgevallen waren. Denk aan de kruin van een boom, een specifieke struik, een detail op de grond, of de uitkijktoren verderop in het landschap.
De kijkers vallen op, waardoor ze de passant nieuwgierig maken. Bovendien geven herkenbaarheid aan het gebied. Andere elementen, zoals bankjes, informatiepanelen, prullenbakken of bewegwijzering, zouden in dezelfde vormentaal ontwikkeld kunnen worden.

Veel mogelijkheden

Het idee van de kijkers biedt een scala aan mogelijkheden. Er kan een gebied worden ingekaderd. Ook kan er gebruik worden gemaakt van spiegels, wat een verassingseffect geeft. En er kunnen silhouetten, of transparante afbeeldingen in, waardoor de kijker werkt als een kijkdoos. Hierdoor kan er een extra laag aan informatie worden toegevoegd, om bijvoorbeeld iets te vertellen over geschiedenis van de locatie. De kijkers zijn laagdrempelig, op verschillende plaatsen toe te passen en leuk voor een brede doelgroep.

Eenvoudig en herkenbaar

De objecten kunnen relatief eenvoudig vervaardigd worden uit Cortenstaal. Dit materiaal wordt ook gebruikt bij de natuurpoort. Om de kijkers niet te schreeuwerig te maken, maar wel voldoende op te laten vallen valt te denken aan een formaat van circa 0,5 x 0,5 x 1,5 meter. Uiteraard moet er rekening worden gehouden met onderhoud en vandalisme-bestendigheid. Vooral bij het toepassen van spiegels is dit een aandachtpunt.

Kijk uit op de Cartierheide!

Kijk uit op de Cartierheide! kan een mooi thema zijn voor de Cartierheide. Kijk uit als kijken met focus op de flora en fauna, maar ook als: pas op voor de gladde slang. En het combineert uiteraard heel goed met de uitkijktoren welke door gemeente Eersel ontwikkeld wordt.

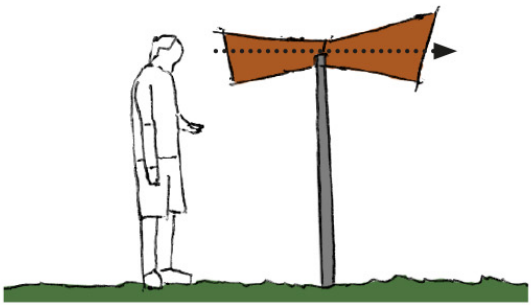

Aandacht trekken en inkaderen van het landschap door kijkers te plaatsen.

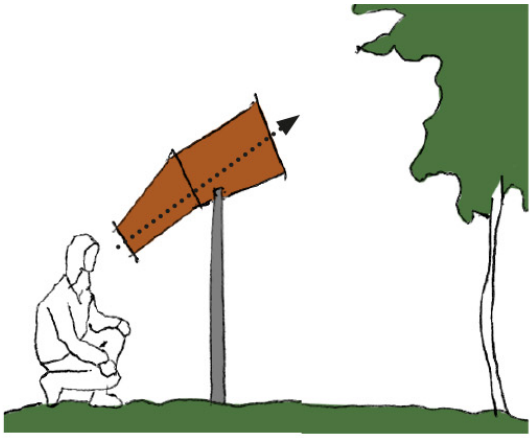

Kijker gericht op bijvoorbeeld een deel van een boom die je normaal niet direct was opgevallen, of precies richting de uitkijktoren.

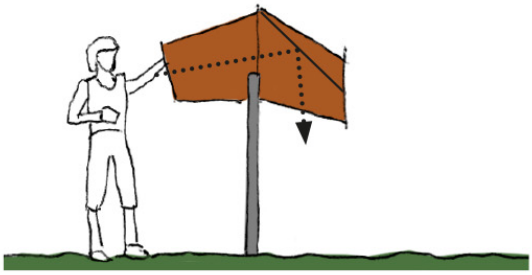

Kijker gericht op de grond: waar woont de gladde slang nu eigenlijk? (eventueel met spiegels werken)

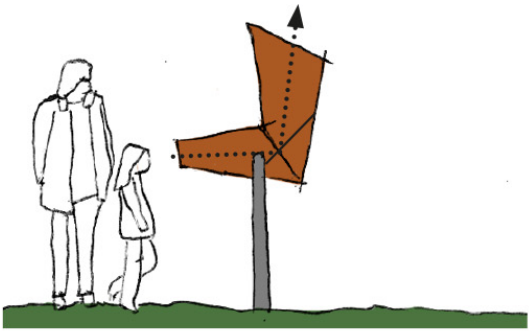

Kijken naar de lucht of de kruin van een boom.

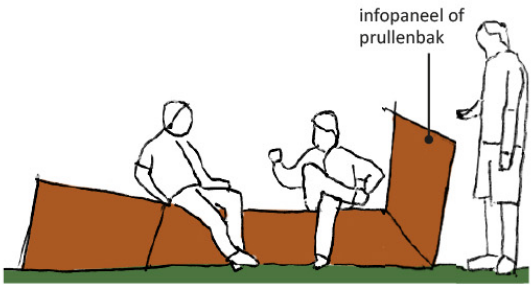

Bankje waar je op kunt zitten, maar ook uitnodigend wordt om op te liggen / hangen. Geïntegreerde oplossing voor een afvalbak of informatiepaneel.

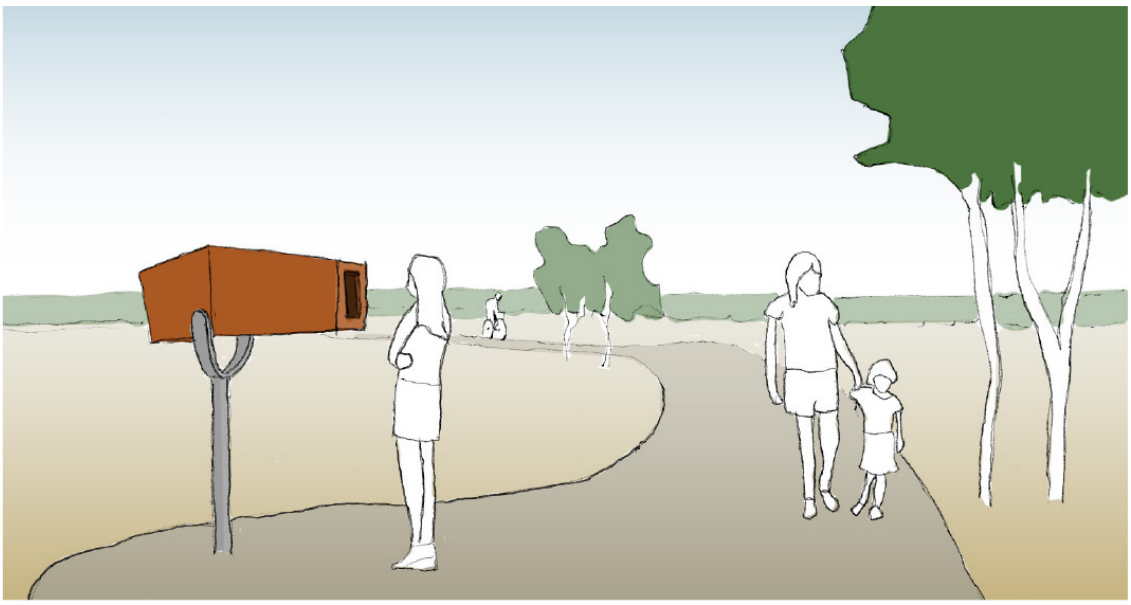

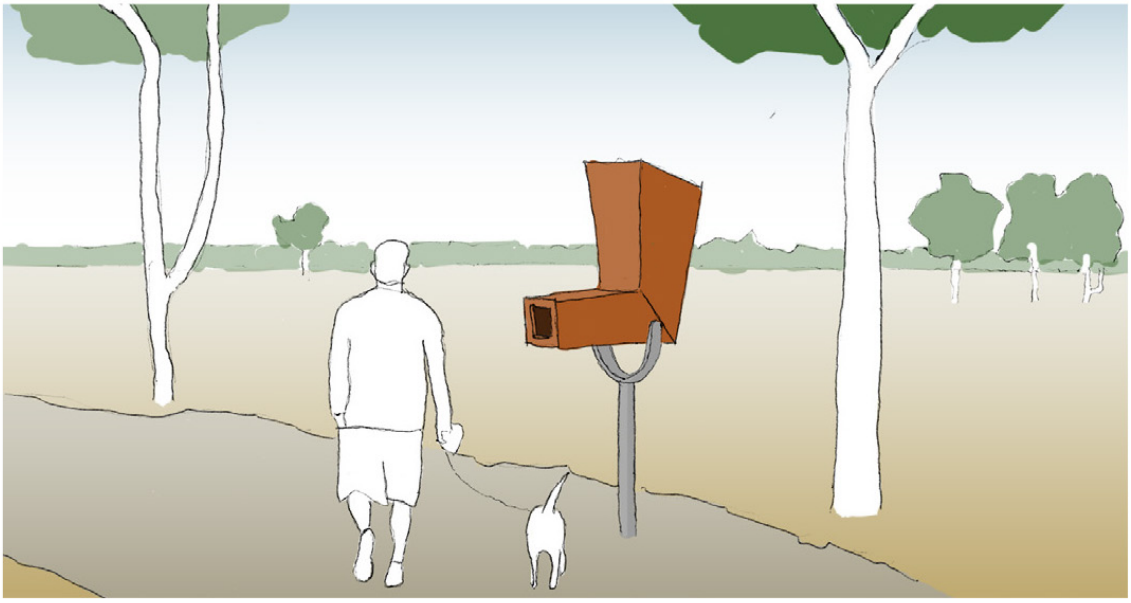

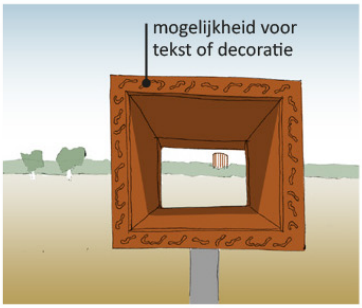

Doorkijk naar een speciale plek, bijvoorbeeld de uitkijktoren

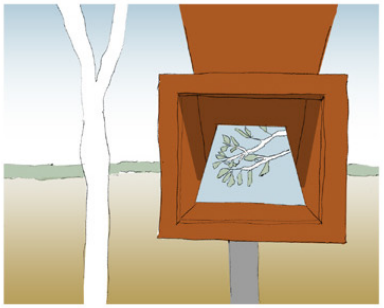

Met spiegels kun je leuke effecten bereiken

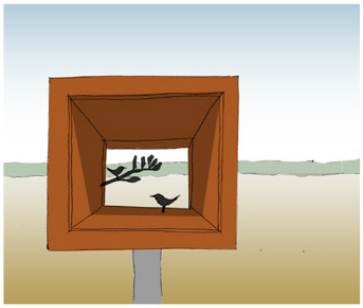

Silhouetten kunnen iets over de plek vertellen

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R20.119
Onderwerp : Aanpassen fietspaden Cartierheide

Aan de raad

Samenvatting
De opdracht van uw Raad luidde: "Wegen en fietspaden worden ingericht met een blik op de toekomst, waarbij veiligheid en een goede doorstroming voor alle gebruikers centraal staan. Hiervoor is het van belang om op belangrijke trajecten vanuit Bladel snelfietspaden aan te leggen. Ook is het van belang om bestaande (recreatieve) fietspaden te verbreden, beginnend met het fietspad op de Cartierheide."
Bij de start van deze opdracht kwamen er drie andere belangrijke ontwikkelingen naar voren: de bescherming van de flora en fauna op de Cartierheide, de recreatiezonering vanuit Staatsbosbeheer (grondeigenaar) en de ontwikkeling van een uitkijktoren van de gemeente Eersel. Deze toren moet ook toegankelijk en bereikbaar zijn voor mindervaliden.
Om bovenstaande ontwikkelingen mogelijk te maken en om het gebied meer beleefbaar voor bezoekers te maken, is er door Brainport Development een subsidie verleend van € 300.000,- vanuit de Regiodeal.
Er is een studie verricht om te kijken naar de beste opties rondom het fietspad op de Cartierheide als ook het fietspad tussen Laarven – De Pan. Op dit moment wordt een nieuwe tracé in kaart gebracht en de kosten daarvan.

Bij aanvang van de opdracht bleek er meer te spelen op de Cartierheide:

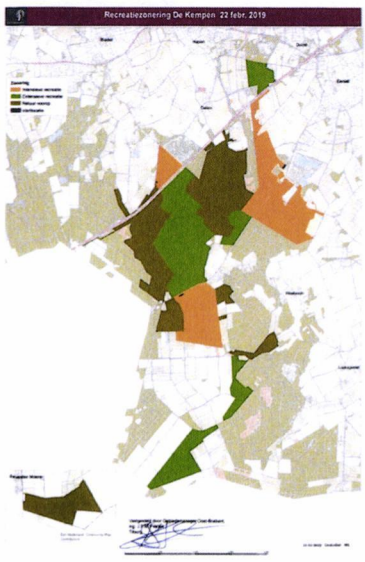

1. Staatsbosbeheer (SBB), als grondeigenaar, had net een zoneringskaart opgesteld waarmee ze het gebied van de Cartierheide ingedeeld heeft in zones: 'natuur voorop', 'extensieve recreatie' en 'intensieve recreatie'. Zoals de naam al aangeeft, met deze zones geeft SBB aan waar de natuurwaarden dusdanig hoog zijn en waar deze beschermd moet worden. Daarnaast geven de zones aan waar recreatie in meer of minder mate mag plaatsvinden. Deze zoneringskaart sluit ook aan op de Groene Corridor (wildviaduct) die vanuit Postel aansluit op de Cartierheide.

2. Reptielen, Amfibieën Vereniging Onderzoek Nederland (RAVON) had net haar jaarlijkse tellingen afgerond in het gebied en in dit in rapportvorm klaar liggen om aan de gemeente te presenteren. Hieruit bleek dat het aantal verkeersslachtoffers onder de Gladde Slang (het aantal Gladde Slangen wat dood werd gereden op de betonnen fietspaden) dusdanig hoog was dat er iets gedaan moet worden. De Gladde Slang staat op de rode lijst en moet beschermd worden.

3. Plaatsing van een uitkijktoren op de Cartierheide door de gemeente Eersel. Het plan is om de toren op Bladels grondgebied te plaatsen (waarbij de grond wordt verkocht aan gemeente Eersel). Daarnaast is de wens uitgesproken om de huidige blauwe route (de bosbessenwandeling op de kaart, vanuit Ter Spegelt naar de heide en terug) uit te voeren in (minimaal) half-verharding zodat deze ook geschikt is voor mindervaliden en ook zij de toren kunnen bereiken.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Leo Vennix	0497-361461

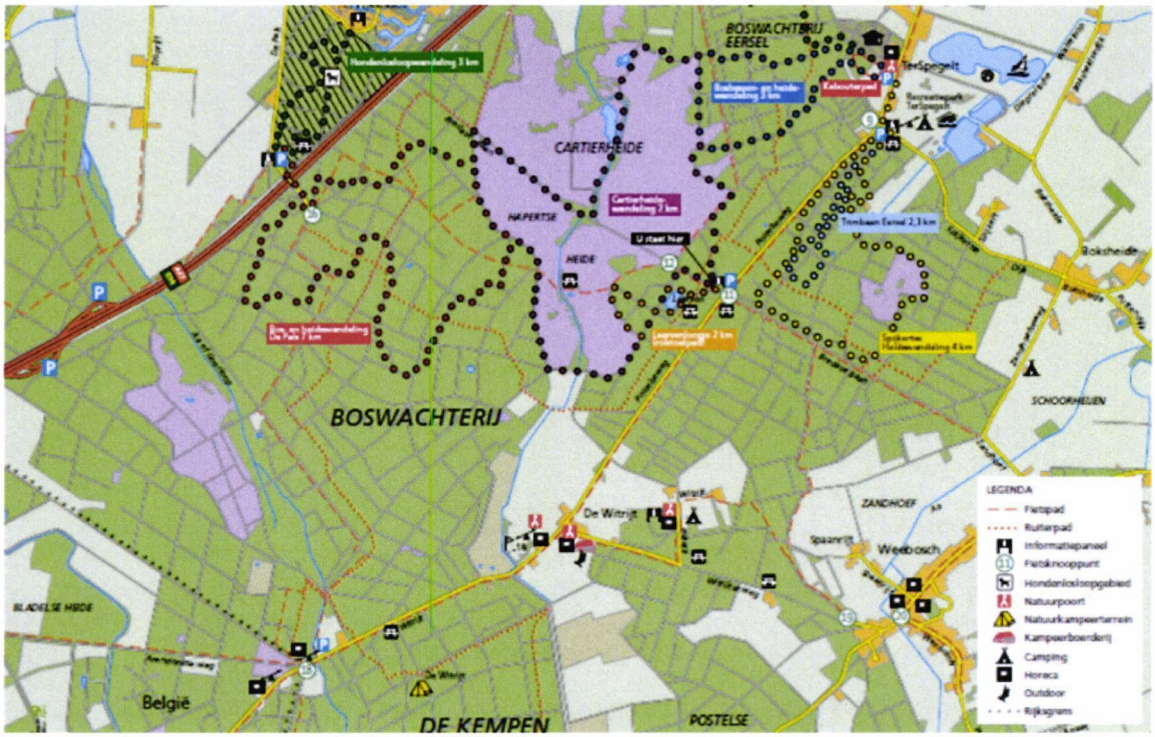

Door het laatste project te combineren met het project rondom de fietspaden, en de mogelijkheid om de Cartierheide hierdoor meer beleefbaar te maken, kwam de kans om in te schrijven op de Financieringsregeling Voorzieningen vanuit Brainport Development (de Regiodeal). Door hier samen in op te trekken, en ook de gevraagde cofinanciering van minimaal 50% te regelen, is er een bedrag van € 300.000,- toegekend welke in het gebied geïnvesteerd moet worden.

De eerste uitwerking was er op gebaseerd om de bestaande betonnen fietspaden op de Cartierheide te laten liggen op de huidige locatie en deze daarbij te verbreden en uit te voeren als een half-verharding. Daarop is ook de eerste raming t.h.v. € 300.000,- gebaseerd die opgenomen is in de begroting. Na afstemming met Staatsbosbeheer (SBB) en Reptielen, Amfibieën Vereniging Onderzoek Nederland (RAVON) is gebleken dat de ligging van het bestaande fietspad niet wenselijk is t.a.v. de gladde slang. Samen met SBB en RAVON is gekeken hoe er het beste omgegaan kan worden met de huidige fietspaden, de wens om deze te verbreden en veilig te maken voor mens en dier. Uiteindelijke conclusie was dat de beste optie is om de fietspaden (deels) te gaan verleggen. Dit was ook de wens van de grondeigenaar (SBB), de fietspaden kunnen nu verlegd worden naar minder kwetsbare natuur. Verleggen brengt daarnaast als extra met zich mee dat de mogelijkheid ontstaat om ze meer beleefbaar te maken (wisseling in o.a. bos/heidegebied, slingerend i.p.v. een lang recht stuk en langs stukken waar het gebied op zijn mooist is).

Op dit moment worden er nieuwe tracés ingemeten. Het nieuw tracé (In het Wilde Zwijn – De Pals – Laarven op grondgebied SBB) heeft een lengte van 4750 meter en een minimale breedte van 2,5 meter. Dit nieuwe recreatieve pad zal uitgevoerd worden in half-verharding. SBB en RAVON zijn aan het onderzoek of er extra financiën (subsidies) vanuit Provincie mogelijk zijn om de fauna beschermende maatregelen t.a.v. de gladde slang te financieren.

Het aanleggen van nieuwe tracé De Pan- Laarven wordt momenteel onderzocht. De afstemming hierover vindt plaats in samenspraak met de gemeente Eersel en Bergeijk. Het bestaande tracé heeft een lengte van +/- 2860 meter (waarvan +/- 990 meter op Eersels en 1870 meter op Bladels grondgebied ligt). Het mogelijk nieuwe tracé heeft een lengte van 3095 meter en een minimale breedte van 2,5 meter. De keuze t.a.v. toe te passen materialen is nog niet gemaakt en hangt mede van af of dit pad ook moet dienen als forensenfietspad.

De voorgenomen plannen voorzien o.a. in het verleggen van enkele paden, ook wordt half verharding in plaats van verharding toegepast. Daarnaast heeft de gemeente Eersel de wens om een uitkijktoren te plaatsen. Deze wijzigingen moeten ook planologisch geregeld worden in het bestemmingsplan. Om de planning met betrekking tot de uitvoering te halen is het college inmiddels gestart met de voorbereidingen van het ontwerp bestemmingsplan om de benodigde procedure in overleg met de gemeente Eersel op te starten.

De aanleg van beide nieuwe tracés vragen om een hogere investering dan het geraamde bedrag van € 300.000,-. Het nieuw aan te leggen pad wordt dan recreatief aantrekkelijker en biedt meer belevingswaarde, het wordt veiliger voor de mens doordat het breder wordt aangelegd en tevens biedt het bescherming voor de Gladde Slang (faunamaatregelen). Op dit moment wordt er gewerkt aan de nieuwe tracés en daarmee inzage in de precieze kosten. De gemeenteraad zal in het 1e kwartaal 2021 de uitwerking (ontwerp) van het volledige recreatieve gebied de Cartierheide inclusief financiele onderbouwing voorgelegd krijgen ter vaststelling.

Bladel, 27 oktober 2020.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1089
Extern Zaak ID	Z210001673
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.8
Omschrijving	Mededeling: Jaarverantwoording Kinderopvang 2020 Bladel

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.063
Onderwerp : Jaarverantwoording Kinderopvang 2020

Aan de raad

Samenvatting
Het college van burgemeester en wethouders dient elk jaar een verslag op te stellen van alle toezicht- en handhavingstaken die het college gedurende het afgelopen kalenderjaar op grond van de Wet Kinderopvang (Wko) heeft verricht. Een afschrift van de jaarverantwoording dient ter kennisname te worden gebracht van de inspectie van het onderwijs en de gemeenteraad.

Inleiding
Het college van burgemeester en wethouders stelt elk jaar een verslag op van alle toezicht- en handhavingstaken die het college gedurende het afgelopen kalenderjaar op grond van artikel 12 van de Wet Kinderopvang (Wko) heeft verricht. Een afschrift van de jaarverantwoording dient ter kennisname te worden aangeboden aan de Inspectie voor Onderwijs en de gemeenteraad. Het uitvoeren van het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang is opgedragen aan de GGD Brabant-Zuidoost. Handhaving op overtredingen van de wet geschiedt door de gemeente zelf. De GGD Brabant-Zuidoost heeft ons college over de in 2020 uitgevoerde inspecties gerapporteerd. De kernpunten uit het jaarverslag zijn hieronder opgesomd en terug te vinden in bijgevoegde raadsmededeling.

Kernboodschap
Impact op toezicht- en handhavingstaken als gevolg van coronavirus
Gelet op de maatregelen om het coronavirus te bestrijden heeft de GGD Brabant-Zuidoost het toezicht in 2020 moeten beperken tot het verrichten van de noodzakelijke onderzoeken voor registratie bij kinderopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang, de jaarlijkse onderzoeken van gastouderbureaus en digitaal toezicht. In deze periode zijn de reguliere jaarlijkse inspecties van de kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang gedeeltelijk komen te vervallen. Voor de periode vanaf 1 augustus tot 31 december zijn in overleg tussen de gemeente en toezichthouder bepaald welke locaties prioriteit kregen, gelet op de nog steeds beperkte capaciteit bij de GGD. Dit verklaart waarom in 2020 slechts 13 van de 20 nieuw geregistreerde locaties (65%) voor kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus zijn bezocht, en het gebruikelijke percentage van 100% niet is gehaald.

Aantallen: aanvragen, instroom en uitstroom
In het jaarverslag leest u dat er in 2020 4 nieuwe aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie zijn binnen gekomen, deze zijn alle 4 ook tijdig afgehandeld.

Op 31 december 2020 waren de volgende voorzieningen voor kinderopvang geregistreerd in de gemeente: kinderdagverblijf (KDV) 12, buitenschoolse opvang (BSO) 13, gastouderbureaus 4. Het aantal gastouders is 252. Hiermee heeft de (lichte) stijging van het aantal geregistreerde gastouders in de afgelopen jaren zich voortgezet. De gemeente moet een steekproefsgewijze controle doen onder de gastouders van minimaal 5%. In 2020 lag dit percentage op 5,7%.

Herstelaanbod en handhaving

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Tess Miltenburg	

Er zijn in 2020 in 1 situatie tekortkomingen geconstateerd waarvoor een herstelaanbod is gedaan. De desbetreffende opvanglocatie heeft de tekortkomingen vervolgens hersteld. Tevens heeft de GGD Brabant-Zuidoost 2 keer het advies tot handhaven uitgebracht, die beide aanleiding gaven tot handhaven door de gemeente.

Bladel 11 mei 2021,

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):
02. Toezichtinformatie Kinderopvang Bladel 2020 [21.10908]

Vragenlijst gegevens

Naam	Jaarverantwoording Kinderopvang Gemeenten 2020

Respondent gegevens

Nummer	1728
Entiteit	Bladel

Details

Begonnen	6. April 2021 om 09:12
Afgerond	Nee
Sessies	6
Tijdsduur	

Hartelijk welkom in het Internet Schooldossier (ISD) van de Inspectie van het Onderwijs.

Onderaan deze pagina kunt u doorklikken naar de concept-jaarverantwoording van de gemeente **Bladel**. Het is de bedoeling dat u de verantwoordingsinformatie controleert en toelichtingen toevoegt waar nodig.
Lees voordat u begint alstublieft onderstaande informatie helemaal door.

Aandachtspunten bij het invullen van de concept-jaarverantwoording:

- De verantwoordingsgegevens in de concept-jaarverantwoording zijn ontleend aan LRK en GIR. Indien uw gemeente niet werkt met GIR-Handhaven en/of uw GGD niet werkt met GIR-Inspecteren, konden niet alle gegevens vooraf worden ingevuld. In deze gevallen is het de bedoeling dat u ook de ontbrekende verantwoordingsinformatie zelf invult (in het toelichtingenveld).
- Let er bij het geven van de benodigde toelichtingen alstublieft op dat u geen privacygevoelige gegevens vermeldt (dat wil zeggen: gegevens die zijn te herleiden tot specifieke personen die niet voor derden zijn bedoeld). Het noemen van gegevens die zichtbaar zijn in het publieksportaal van het LRK is geen probleem aangezien deze gegevens openbaar zijn.
- Het jaarverslag is een belangrijk onderdeel van het totaal aan gegevens dat wij gebruiken in onze jaarlijkse risicoanalyse. Om deze risicoanalyse goed te kunnen uitvoeren, zijn de toelichtingen die u geeft zeer belangrijk. Wij adviseren u om bij het geven van toelichtingen gebruik te maken van de controlelijsten van DUO. Wanneer er sprake is van ontbrekende of onduidelijke toelichtingen zullen wij om meer informatie vragen.
- Aan het einde van de vragenlijst kunt u, indien gewenst, ook nog een algemene toelichting geven.
- U hoeft de vragenlijst niet in een keer in te vullen. U kunt de vragenlijst tussentijds verlaten door uw browser te sluiten. Wanneer u op een later moment weer inlogt op het ISD en de vragenlijst opent, kunt u weer verder gaan waar u gebleven bent. Het is ook mogelijk om terug te bladeren zodat u eerder ingevulde toelichtingen/verantwoordingsgegevens nog kunt aanpassen.
- Ter aanvulling op de toelichtingen in de vragenlijst, kunt u documenten uploaden in het ISD (NB: dit is een proces dat los staat van het invullen en inzenden van de vragenlijst). De instructie hiervoor komt in de vragenlijst voorbij.

Downloaden ten behoeve van vaststelling door het College:

- Na het beantwoorden van de vragen en het invullen van de toelichtingen, kunt u de jaarverantwoording downloaden (in Word- of PDF-format). U kunt deze download gebruiken voor de vaststelling door het College van burgemeester en wethouders (hierna: College) en de jaarlijkse verantwoording aan de gemeenteraad.

Na vaststelling door het College:

- Na vaststelling door het College kunt u de jaarverantwoording definitief bij ons inzenden. U dient hiervoor weer in te loggen op het ISD en de aanwijzingen te volgen.
- Met het inzenden van de jaarverantwoording onderschrijft u, namens de gemeente, dat de gegevens compleet en kwalitatief op orde zijn, en dat de jaarverantwoording is vastgesteld door het College.

Jaarverantwoording Kinderopvang 2020, gemeente Bladel
De kinderopvang omvat de volgende voorzieningen: Kinderdagverblijven (KDV), Buitenschoolse Opvang (BSO), Gastouderbureaus (GOB) en Voorzieningen voor Gastouderopvang (VGO). Gemeenten zijn volgens de Wet kinderopvang verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. Het College van burgemeester en wethouders legt over de uitvoering van haar taken jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad en de Inspectie van het Onderwijs (hierna: Inspectie).

De Inspectie is door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aangewezen om interbestuurlijk toezicht uit te oefenen op de manier waarop gemeenten invulling geven aan hun wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving in de kinderopvang. De verantwoording van gemeenten richting de Inspectie vindt plaats via de jaarverantwoording. Deze moet uiterlijk 1 juli worden ingediend en betreft het verslag van het voorgaande jaar.

De uitbraak van het coronavirus en de daarmee gepaard gaande maatregelen hebben invloed (gehad) op de uitvoering van de wettelijke taken kinderopvang door gemeenten. De Inspectie zal de normen die hiervoor gelden daarom niet onverkort toepassen bij de beoordeling van de taakuitvoering door gemeenten in 2020.

Dit heeft tot gevolg dat de Inspectie maatwerk zal toepassen bij beoordeling van de taakuitvoering. De keuzes en afspraken die gemeenten hebben gemaakt, en de onderbouwing daarvan, zullen bij dit maatwerk een belangrijke rol spelen. Bij het maken van keuzes en afspraken dient, zoals altijd, het doel van toezicht en handhaving op de kinderopvang voorop te staan. Dit doel is: het borgen van verantwoorde kinderopvang in een gezonde en veilige omgeving.

Opbouw van de vragenlijst
De jaarverantwoording over 2020 bestaat uit twee delen: A en B. We lichten dit hieronder toe.

Deel A
De vragen in deel A zijn bedoeld om een goed beeld te krijgen van de context waarbinnen gemeenten hun taken in 2020 hebben uitgevoerd. Dit deel begint daarom met enkele vragen waarmee de gevolgen van de coronamaatregelen op de taakuitvoering door de gemeente in beeld worden gebracht. Daarna worden er een aantal vragen gesteld over de afspraken en de keuzes die zijn gemaakt voor de periode waarin weer kon worden toegewerkt naar de reguliere wijze van het uitoefenen van toezicht en handhaving in de kinderopvang.

Deel B
Deel B van de vragenlijst bevat vragen over de uitvoering van de wettelijke taken over het gehele jaar 2020. De criteria die hierbij aan de orde komen, zijn (net als in andere jaren) gebaseerd op de vier belangrijkste wettelijke taken van gemeenten. Om de toezichtlast zo klein mogelijk te houden, bestaat dit jaar de mogelijkheid om (na het invullen van de vragenlijst) documenten in het ISD te uploaden die de gevraagde informatie bevatten. U kunt naar deze documenten verwijzen in de toelichtingen.

Fasering van de coronamaatregelen in deze jaarverantwoording
De coronamaatregelen die in 2020 zijn genomen, kunnen in verschillende fases worden onderscheiden. In de jaarverantwoording houden we de fases aan die zijn beschreven in de *Denklijn Toezicht en Handhaving tijdens corona – Fase 3* die in de eerste helft van juni 2020 door VNG Naleving en GGD GHOR NL ter beschikking is gesteld aan gemeenten en GGD'en.

Aangezien fase 3 helaas niet tot en met het einde van het jaar heeft geduurd, hebben wij over deze fase een aanvullende tekst geschreven.

Fase 1: betreft de periode van 16 maart tot en met 10 mei 2020.
In fase 1 mochten onderwijsinstellingen en voorzieningen voor kinderopvang (kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderopvang) geen fysieke onderwijsactiviteiten en opvang aanbieden. Een uitzondering werd gemaakt voor de noodopvang van kinderen van ouders in cruciale beroepen en de opvang van kwetsbare kinderen.

Fase 2: betreft de periode van 11 mei tot en met 7 juni 2020.
In fase 2 gingen kinderen weer voor de helft van de tijd naar school, de andere helft kregen zij thuisonderwijs. Het speciaal onderwijs, de kinderdagverblijven en de gastouderopvang gingen weer open voor alle kinderen. De buitenschoolse opvang was alleen beschikbaar op de dagen dat kinderen naar school gingen. Daarnaast liep de noodopvang voor kinderen van ouders in cruciale beroepen en de opvang van kwetsbare kinderen door.

Fase 3: betreft de periode van 8 juni tot en met 15 december (oorspronkelijk: 31 december) 2020.
In fase 3 waren de scholen weer volledig open en was ook de hele kinderopvang weer op reguliere wijze geopend. De noodopvang werd daarom afgebouwd en was (tot 1 juli) alleen nog beschikbaar in de avonden, de nachten en de weekenden voor kinderen van ouders die in de zorg werken.

Aanvulling wat betreft fase 3:
In de *Denklijn Toezicht en Handhaving tijdens corona – Fase 3* is aangegeven dat fase 3 bij ongewijzigde coronamaatregelen tot 31 december 2020 zou duren. Op 14 december 2020 werd echter aangekondigd dat het basisonderwijs en een goot gedeelte van de kinderopvang (kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang) vanaf 16 december, tot en met in ieder geval 17 januari 2021, gesloten zouden zijn. Dit betekent dat fase 3 per 16 december geëindigd is.

Deel A

De vragen in deel A zijn bedoeld om een goed beeld te krijgen van de context waarbinnen gemeenten hun taken in 2020 hebben uitgevoerd.

Gevolgen van de coronamaatregelen

Hebben de coronamaatregelen, over het gehele jaar 2020 bezien, de uitvoering van de wettelijke taken toezicht en handhaving kinderopvang door de gemeente beïnvloed?

- (●) Ja, de coronamaatregelen hebben ertoe geleid dat de gemeenten haar wettelijke taken op het gebied van kinderopvang niet (volledig) heeft kunnen uitvoeren.

○ Nee, de gemeente heeft, ondanks de coronamaatregelen, haar wettelijke taken op het gebied van kinderopvang volledig kunnen uitvoeren.

Is er handhaving ingezet bij noodopvanglocaties naar aanleiding van (signaalgestuurd) toezicht in de periode van 16 maart tot en met 7 juni en de periode van 16 tot en met 31 december op de kwaliteit van de kinderopvang?

◉ Nee
○ Ja, namelijk _

Op welke manier hebben de coronamaatregelen de uitvoering van de wettelijke taken kinderopvang door de gemeente beïnvloed?
Meerdere antwoorden mogelijk

☐ Er was minder gemeentelijke capaciteit beschikbaar

☐ Er was minder capaciteit bij de GGD beschikbaar

☑ Anders, namelijk: Er is door de GGD en de gemeente gezamenlijk prioritering van werkzaamheden/ keuzes aang

☐ Anders, namelijk:

Heeft de gemeente de in 2020 niet uitgevoerde taken meegenomen in de planning voor 2021?
Indien het antwoord 'ja' is, wilt u dan aangeven op welke manier dit is gebeurd?

○ Nee

◉ Ja, op deze manier: De jaarlijkse inspecties van BSO's en KDV's die niet hebben kunnen plaatsvinden, zijn alsnog ingepland voor 2021.

Hieronder kunt u uw antwoorden op de vragen tot nu toe toelichten en/of aanvullen.
Het gaat erom dat wij een zo compleet mogelijk beeld krijgen van de impact die de coronamaatregelen op uw gemeente hebben gehad.

Toezicht tot 1 juni.
- De GGD biedt de kinderopvang/buitenschoolse opvang de ruimte om invulling te geven aan de opvang in "een 1,5 meter setting". Dit betekent dat ze in ieder geval tot 1 juni 2020 geen jaarlijkse reguliere onderzoeken uitvoeren. Uiteraard blijft het mogelijk om in opdracht van de gemeente in het kader van signaal gestuurd toezicht een incidenteel onderzoek uit te voeren. De GGD volgt hierin het advies van GGD GHOR.
- Het is belangrijk dat toezicht ook in deze onrustige periode zichtbaar aanwezig is. De GGD is vanaf 6 mei gestart met de werkwijze 'vinger aan de pols'. Dit betekent dat de toezichthouder telefonisch contact op neemt met houders van kinderopvang of gastouderopvang. Het doel is om met de houder in gesprek te gaan over de huidige situatie rondom de kinderopvang. De toezichthouder maakt van zijn bevindingen van 'vinger aan de pols' geen rapport op, maar legt de bevindingen vast voor eventueel overleg, afstemming of verantwoording met de gemeenten. Indien de bevindingen tijdens het telefoongesprek daartoe aanleiding geven, kan de toezichthouder besluiten, in overleg met de gemeente, een incidenteel onderzoek te starten.
- Onderzoek voor registratie van gastouders in verband met verhuizing worden door ons middels beeldmateriaal en telefonisch interview uitgevoerd. Dit is ook van toepassing op startende gastouders mits het dossier compleet is. Belangrijk is dat er een op de locatie afgestemde risico inventarisatie is en een positieve verklaring dat zowel het theoretische als het praktische onderdeel van de EHBO behaald is. Steekproeven worden door ons nog niet uitgevoerd.
- Onderzoek voor registratie van locaties kinderopvang/ buitenschoolse opvang worden door de toezichthouders uitgevoerd middels beeldmateriaal en telefonisch interview.
- Herstelaanbod wat nog loopt wordt, indien mogelijk, middels documentenonderzoek en/of telefonisch interview opgepakt.
- De jaarlijkse onderzoeken van gastouderbureaus worden middels beeldmateriaal en telefonisch onderzoek opgestart.

Planning, keuzes en afspraken met de GGD in fase 3

De volgende vragen gaan over de afspraken die (mogelijk) met de GGD zijn gemaakt over het toezicht in fase 3 (8 juni tot en met 15 december 2020) en de prioriteiten die (mogelijk) zijn gesteld om toezicht en handhaving kinderopvang in 2020 nog zo volledig mogelijk uit te kunnen uitvoeren.

U hoeft hier nog niet in te gaan op de uiteindelijke uitvoering van de gemaakte keuzes en afspraken. Dit komt verderop in de vragenlijst aan bod (in deel B).

Heeft de gemeente een plan opgesteld of een denkwijze gehanteerd om er in de periode vanaf 8 juni tot en met 15 december voor te zorgen dat de taken toezicht en handhaving kinderopvang nog zo volledig mogelijk konden worden uitgevoerd?
Hiermee worden keuzes en afspraken bedoeld die de gemeente heeft gemaakt als gevolg van de coronamaatregelen. Denk bijvoorbeeld aan aanpassingen in de normale werkwijze, prioriteren van de gemeentelijke werkzaamheden (voor de registervoering, het tijdig afhandelen van aanvragen en de handhaving) en het maken van afspraken over het toezicht met de GGD. Deze keuzes en afspraken kunnen vastgelegd zijn in documenten, maar het kunnen ook ideeën zijn geweest waarnaar gewerkt is, zonder dat deze zijn vastgelegd.

(●) Ja
( ) Nee

Kunt u beschrijven wat dit plan/deze denkwijze inhield?
Denk hierbij bijvoorbeeld aan de keuzes en afwegingen die zijn gemaakt op het gebied van de gemeentelijke werkzaamheden (Wat is als eerste weer opgepakt?) en op het gebied van de werkzaamheden door de GGD (Zijn bepaalde soorten onderzoeken als eerste weer opgepakt? Is ervoor gekozen om bepaalde locaties niet te inspecteren? Is het steekproefpercentage voor de gastouderopvang aangepast ten opzichte van de oorspronkelijke planning? Is het aantal geïnspecteerde voorwaarden per oranje/gele/rode inspectie aangepast?).

Het is de bedoeling dat duidelijk wordt welke keuzes de gemeente heeft gemaakt, en waarom.

Als u beschikt over documentatie waarin de gevraagde informatie wordt beschreven, kunt u deze documentatie uploaden in het ISD en er hieronder naar verwijzen.
Indien uit de documentatie niet duidelijk wordt wat de onderbouwing is van de keuzes, maar alleen de werkwijze/keuzes worden beschreven, vragen wij u hieronder de onderbouwing voor de keuzes toe te lichten.

In overleg met de GGD zijn de volgende keuzes gemaakt:
- De denklijn 'Toezicht en handhaving tijdens corona, fase 3, 8 juni - 31 december 2020' gebruikt.
- Prioriteit gesteld op basis van risicoprofiel en/of historie (bijvoorbeeld o.b.v. ernstige tekortkomingen, recidive, nalatigheid houder etc.).
- Prioriteit gegeven aan bepaalde typen onderzoeken (bijvoorbeeld incidentele onderzoeken naar aanleiding van een wijzigingsverzoek of signalen of onderzoeken voor registratie).
- Prioriteit gegeven aan voorzieningen met lopende handhavingstrajecten.
- Prioriteit gegeven aan zaken met ernstige en/of veel tekortkomingen of overtredingen.
- Prioriteit gegeven aan zaken waarbij een nader onderzoek van de GGD noodzakelijk was.
- (Een deel van) de onderzoeken aangekondigd uitgevoerd.
- Onderzoeken (deels) op afstand georganiseerd (bijvoorbeeld telefonisch of videobellen).

Deel B

Uitvoering van de wettelijke taken kinderopvang in 2020

De volgende vragen gaan over de feitelijke uitvoering van de wettelijke taken van de gemeente over het volledige verslagjaar 2020. De jaarverantwoording heeft betrekking op de volgende vier wettelijke taken van gemeenten:

1. Het uitvoeren van de registertaak van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen.
3. Het laten uitvoeren van de verplichte onderzoeken door de toezichthouder.
4. Handhavend optreden.

1. Criterium registervoering

Toelichting wettelijke taak

Het LRK moet juist en volledig zijn gevuld en actueel zijn. Bij onvolkomenheden kan worden gedacht aan:

- Wijzigingsverzoeken die niet (of niet op tijd) zijn verwerkt;
- Onjuiste aanduiding van het (wel of niet) aanbieden van gesubsidieerde voorschoolse educatie door kinderdagverblijven;
- Het niet in het publieksportaal gepubliceerd zijn van onherroepelijk geworden handhavingsbesluiten (aanwijzing, boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang en exploitatieverbod);
- Onjuiste informatie door invoerfouten.

NB: Wijzigingen die de houder niet heeft doorgegeven vallen buiten dit criterium.
NB: Het gaat bij dit criterium uitdrukkelijk niet om de invoer in GIR-Handhaven en GIR-Inspecteren.

Verantwoordingsinformatie registervoering

1a. Was het LRK gedurende het verslagjaar 2020 juist, volledig en actueel?

(●) Ja
( ) Nee, niet helemaal

2. Criterium tijdig afgehandelde aanvragen KDV, BSO, GOB, VGO

Toelichting wettelijke taak

Dit criterium betreft het tijdig afhandelen van alle aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen die door de gemeente zijn ontvangen in de periode van 1 oktober 2019 tot 1 oktober 2020. Voor deze termijn is gekozen omdat aanvragen die aan het einde van deze periode binnenkomen dan nog voor 31 december 2020 konden worden afgehandeld.

Voor het tijdig afhandelen wordt een termijn gehanteerd van tien weken, eventueel vermeerderd met de (in het LRK vastgelegde) opschorting. Binnen deze termijn moet de voorziening in het LRK de vervolgstatus 'geregistreerd', 'afgewezen' of 'ingetrokken' hebben gekregen.

NB: Ingetrokken aanvragen vallen buiten dit criterium.

Verantwoordingsinformatie tijdig afgehandelde aanvragen

2a. De gemeente heeft in de periode 1 oktober 2019 tot 1 oktober 2020 4 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie ontvangen, waarvan er 4 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat 100% van de aanvragen tijdig afgehandeld is.

2b. U kunt hieronder ingaan op de behaalde resultaten en, indien van toepassing, toelichten waarom niet alle aanvragen tijdig afgehandeld zijn.
Indien er een plan is gemaakt in verband met corona, kunt u hier ingaan op hoe de uitvoering van het plan is verlopen.
Als u beschikt over documentatie waarin deze vraag wordt beantwoord, kunt u (mits u deze documentatie ook uploadt in het ISD) hier volstaan met een verwijzing naar deze documentatie en waar het antwoord precies staat.

U kunt de niet tijdig afgehandelde vragen vinden in de "Controlelijst tijdig afgehandelde aanvragen".

N.v.t.

3. Criterium uitvoering inspecties

Toelichting wettelijke taak

Het toezicht op de kinderopvang wordt door de GGD uitgevoerd in opdracht van de gemeente. De GGD voert inspecties uit en rapporteert hierover aan de gemeente. Hierbij geldt het volgende:

- Ieder geregistreerd kinderdagverblijf (KDV), buitenschoolse opvang (BSO) en gastouderbureau (GOB) moet jaarlijks worden geïnspecteerd. Bij iedere nieuwe voorziening dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden.
- Elke nieuwe voorziening voor gastouderopvang (VGO) dient voor registratie geïnspecteerd te worden.
- Tenminste 5% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang moet jaarlijks worden geïnspecteerd (de zogenaamde steekproef).

Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde en nieuwe KDV, BSO en GOB

Ieder geregistreerd kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en gastouderbureau moet jaarlijks worden geïnspecteerd. Bij iedere nieuwe voorziening dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden.

3a. De GGD heeft in het verslagjaar 2020 13 van de 20 locaties geïnspecteerd. Dat betekent dat 65% van de locaties is geïnspecteerd.

3b. U kunt hieronder ingaan op de behaalde resultaten en, indien van toepassing, toelichten waarom bepaalde locaties niet zijn geïnspecteerd.
Indien er een plan is gemaakt in verband met corona, kunt u hier ingaan op hoe de uitvoering van het plan is verlopen.
Als u beschikt over documentatie waarin deze vraag wordt beantwoord, kunt u (mits u deze documentatie ook uploadt in het ISD) hier volstaan met een verwijzing naar deze documentatie en waar het antwoord precies staat.

U kunt de niet geïnspecteerde locaties vinden in de "Controlelijst geïnspecteerde voorzieningen KDV, BSO, GOB".

De locaties zijn niet geïnspecteerd vanwege de coronamaatregelen die in 2020 hebben gegolden, zoals de sluiting (lockdown) van de kinderopvang. Tijdens deze periode heeft de GGD 'vinger aan de pols'-gesprekken gevoerd en advies m.b.t. noodopvang geboden.

Landelijk zijn er ook beperkingen opgelegd m.b.t. het uitvoeren van het toezicht. Zo konden er alleen digitale inspecties plaatsvinden. Daarnaast zijn de toezichthouders ook met name tijdens de eerste lockdown (maart-juni) ingezet voor corona gerelateerde werkzaamheden, voornamelijk bij het doen van bron- en contactonderzoek. In de periode erna (juni - september) zijn ook een aantal toezichthouders werkzaam geweest voor de corona-organisatie, waardoor het aantal in te zetten fte toezichthouders minder is geweest dan normaal.

Het aantal te inspecteren KDV's, BSO's en GOB's is gebaseerd op aantal ingeschreven voorzieningen op 31 december 2020, verminderd met het aantal voorzieningen ingeschreven vanaf 1 oktober 2020. De reden hiervoor is dat het onderzoek na registratie van deze voorzieningen na de jaargrens (1 januari 2021) kan zijn uitgevoerd.

Het aantal geïnspecteerde KDV's, BSO's en GOB's is gebaseerd op het aantal voorzieningen dat in 2020 is onderzocht (datum inspectiebezoek) via een jaarlijks onderzoek of een onderzoek na registratie. Een onderzoek moet voor 1 maart 2021 door de GGD zijn afgesloten om geteld te worden. Een voorziening die meerdere jaarlijkse onderzoeken of een jaarlijks onderzoek en een onderzoek na registratie heeft gehad, is slechts één keer geteld.

Verantwoordingsinformatie inspecties nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang

Elke nieuwe voorziening voor gastouderopvang (VGO) dient voor toestemming tot exploitatie en registratie geïnspecteerd te worden.

3c. De gemeente heeft in het verslagjaar 2020 1 van de 1 nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd. Dat betekent dat 100% van de nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang is geïnspecteerd.

3d. U kunt hieronder ingaan op de behaalde resultaten en, indien van toepassing, toelichten waarom bepaalde voorzieningen niet zijn geïnspecteerd.
Indien er een plan is gemaakt in verband met corona, kunt u hier ingaan op hoe de uitvoering van het plan is verlopen.
Als u beschikt over documentatie waarin deze vraag wordt beantwoord, kunt u (mits u deze documentatie ook uploadt in het ISD) hier volstaan met een verwijzing naar deze documentatie en waar het antwoord precies staat.

U kunt de niet geïnspecteerde voorzieningen vinden in de "Controlelijst geïnspecteerde voorzieningen (VGO nieuw)".

Het aantal te inspecteren nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang is gebaseerd op het aantal aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie dat is ontvangen in de periode 1 oktober 2019 tot 1 oktober 2020 en heeft geresulteerd in een inschrijving. Voor deze termijn is gekozen, zodat het onderzoek voor registratie van deze nieuwe inschrijvingen kon worden uitgevoerd binnen de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 december 2020.

Het aantal geïnspecteerde nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang is gebaseerd op het aantal voorzieningen dat binnen de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 december 2020 is bezocht (datum inspectiebezoek). Het onderzoek voor registratie moet voor 1 maart 2021 door de GGD zijn afgesloten om geteld te worden.

Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang

Tenminste 5% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang (VGO) moet jaarlijks worden geïnspecteerd.

3e. Op 1 januari 2020 stonden 62 voorzieningen voor gastouderopvang geregistreerd. Hiervan zijn er 9 in de loop van het jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal voorzieningen voor gastouderopvang dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 53.

De gemeente heeft in het verslagjaar 2020 3 voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 5.7% bedraagt.

3f. U kunt hieronder ingaan op de behaalde resultaten en, indien van toepassing, toelichten waarom minder dan 5% is geïnspecteerd.
Indien er een plan is gemaakt in verband met corona, kunt u hier ingaan op hoe de uitvoering van het plan is verlopen.
Als u beschikt over documentatie waarin deze vraag wordt beantwoord, kunt u (mits u deze documentatie ook uploadt in het ISD) hier volstaan met een verwijzing naar deze documentatie en waar het antwoord precies staat.

In de "Controlelijst geinspecteerde voorzieningen (VGO bestaand en uitgeschreven in peiljaar)" vindt u alle VGO's die op 1 januari 2020 de status 'geregistreerd' hadden, welke daarvan gedurende het verslagjaar zijn uitgeschreven, en welke in het verslagjaar (datum inspectiebezoek) geïnspecteerd zijn met een jaarlijks onderzoek.

N.v.t.

Het aantal geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang is gebaseerd op alle voorzieningen voor gastouderopvang die waren ingeschreven op 1 januari, verminderd met het aantal niet-geïnspecteerde voorzieningen voor gastouderopvang dat in de loop van het jaar is uitgeschreven.

Het aantal geïnspecteerde voorzieningen voor gastouderopvang in 2020 is gebaseerd op het aantal voorzieningen voor gastouderopvang dat in 2020 is bezocht voor een jaarlijks onderzoek (datum inspectiebezoek). Een onderzoek moet voor 1 maart 2021 door de GGD zijn afgesloten om geteld te worden.

Een rekenvoorbeeld (u vindt de getallen voor uw eigen gemeente in de voortgangsmonitor van DUO):
Aantal VGO's op 1 januari 2020 = 100
Aantal daarvan geïnspecteerd in 2020 = 10
Aantal daarvan uitgeschreven in de loop van 2020 = 25
Aantal daarvan uitgeschreven en geïnspecteerd = 8

Het aantal VGO's uitgeschreven en niet geïnspecteerd is dus 25-8=17

Het percentage geïnspecteerde VGO's in dit voorbeeld is: 10/(100-17) = 12%

4. Criterium Handhaving / herstel van tekortkomingen

Toelichting wettelijke taak

Als er sprake is van tekortkomingen hebben gemeenten een beginselplicht tot handhaven.
In sommige omstandigheden kan het College van burgemeester en wethouders afzien van handhaving. Voorbeelden hiervan zijn: zicht op legalisatie, strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur, het niet meer in exploitatie zijn van de betreffende locatie, etcetera. We noemen dit beredeneerd niet handhaven.

Informatie over het gebruik van GIR-Handhaven door de gemeente

4a. Maakte uw gemeente gedurende het gehele jaar 2020 gebruik van GIR-Handhaven?

- (●) Ja
- ( ) Nee

Verantwoordingsinformatie inzet van herstelaanbod

Wanneer er tijdens een onderzoek tekortkomingen zijn geconstateerd, kan de GGD-inspecteur de houder in bepaalde gevallen een 'herstelaanbod' doen. De houder krijgt dan de gelegenheid om de tekortkomingen voor afronding van het inspectierapport te herstellen. Dit herstelaanbod is een eerste actie om de tekortkomingen (te doen) herstellen.

N.B.: Ook als een tekortkoming wel is hersteld, is het mogelijk dat de gemeente er, gezien de aard van de

tekortkoming, toch voor kiest een (bijv. bestraffende) vervolgactie in te zetten.

Onderstaande tabel geeft, naast een beeld van de inzet, ook een beeld van het resultaat van het herstelaanbod dat in het verslagjaar door de GGD is ingezet.

Tabel 1: Inzet en resultaat van herstelaanbod op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten, dus met en zonder handhavingsadvies

	Bladel 2020	
	Aantal	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	356	97.5%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	8	2.2%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	1	0.3%
Tekortkoming hersteld	*1*	*0.3%*
Tekortkoming niet hersteld	*0*	*0%*
Herstel onbekend (geen registratie)	*0*	*0%*
Totaal	**365**	**100%**

4c. U kunt hieronder een toelichting geven op het ingezette herstelaanbod en, indien van toepassing, (voor zover mogelijk) toelichten waarom het herstel van sommige tekortkomingen onbekend is, c.q. niet in de GIR is geregistreerd.
U kunt in de "Controlelijst beoordeelde voorwaarden met herstelaanbod" vinden welke tekortkomingen het betreft.

N.v.t.

In de "Controlelijst beoordeelde voorwaarden met herstelaanbod" worden voorzieningen met 1 of meer overtredingen getoond waarbij een herstelaanbod is gedaan door de GGD. Tevens wordt getoond wat de uitkomst van het herstelaanbod was.

Het betreft voorzieningen waarbij in de periode 1 oktober 2019 tot 1 oktober 2020 een jaarlijks onderzoek of een onderzoek na registratie is afgesloten door de GGD, waarbij overtredingen zijn geconstateerd en het advies 'handhaven' of 'niet handhaven' is gegeven door de GGD. De voorzieningen hebben de status 'geregistreerd' op 31 december 2020.

Het is mogelijk dat de GGD het herstelaanbod wel heeft geregistreerd in GIR-Inspecteren, maar dat de uitkomst ervan niet is ingevuld. In dat geval staat in de controlelijst: 'herstelaanbod gedaan, uitkomst onbekend'.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij rapporten met advies 'handhaven'

Wanneer het inspectierapport definitief is geworden, wordt het ter beschikking gesteld aan de gemeente. De gemeente moet vervolgens alle rapporten waarin de GGD-toezichthouder het advies 'handhaven' geeft, oppakken.

4d. De gemeente heeft 2 handhavingstrajecten ingezet naar aanleiding van de 2 inspectierapporten met handhavingsadvies. Dat betekent dat 100% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

4e. U kunt hieronder ingaan op de behaalde resultaten en, indien van toepassing, toelichten waarom er geen handhavingstraject is gestart naar aanleiding van een inspectierapport met een handhavingsadvies.
Let op: Indien uw gemeente niet het gehele jaar gebruik heeft gemaakt van GIR-H, dient u de informatie die ontbreekt in 4d zelf op te nemen in uw toelichting.

In de "Controlelijst ingezette handhavingstrajecten op overtredingen" kun u vinden op welke inspectierapporten met een handhavingsadvies geen handhavingstraject is opgestart.

Indien er een plan is gemaakt in verband met corona, kunt u hier ingaan op hoe de uitvoering van het plan is verlopen.
Als u beschikt over documentatie waarin deze vraag wordt beantwoord, kunt u (mits u deze documentatie ook uploadt in het ISD) hier volstaan met een verwijzing naar deze documentatie en waar het antwoord precies staat.

N.v.t.

Het aantal inspectierapporten met een handhavingsadvies is gebaseerd op alle afgeronde onderzoeken (jaarlijks of na registratie) met een datum van afsluiting tussen 1 oktober 2019 en 1 oktober 2020 waarin tekortkomingen werden geconstateerd en de GGD-toezichthouder een advies tot handhaven heeft gegeven. Het gaat hier alleen om voorzieningen die op 31 december 2020 nog steeds waren ingeschreven.

Van deze totale groep afgeronde inspecties met advies 'handhaven' worden geteld: alle handhavingstrajecten waaraan handhavingsacties zijn gekoppeld (dit is inclusief alle acties waarbij in de GIR door u 'niet handhaven' is ingevuld).

Zo wordt ook het aantal inspecties met advies 'handhaven' waarbij geen handhavingstraject is gekoppeld of waarbij geen actie is vastgelegd, in beeld gebracht.

Een handhavingstraject moet voor 1 januari 2021 zijn aangemaakt om te worden geteld.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij tekortkomingen

Onderstaande tabel geeft weer in welke mate de gemeente handhavingsacties heeft ingezet.

Tabel 2: Ingezette handhavingsacties op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten met een handhavingsadvies (NB: dit is inclusief de tekortkomingen die zijn hersteld na herstelaanbod):

	Bladel 2020	
	Aantal	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop een handhavingsactie is ingezet	8	100%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd omdat de tekortkoming is opgelost na herstelaanbod	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege andere redenen	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarvoor geen handhavingsactie is vastgelegd	0	0%
Totaal	**8***	**100%****

*Het totaal aantal voorwaarden met een tekortkoming in tabel 2 kan kleiner zijn dan het totaal aantal beoordeelde voorwaarden met een tekortkoming in tabel 1. Dat komt omdat tabel 1 is gebaseerd op het aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten (ongeacht wel of geen handhavingsadvies) en tabel 2 alleen is gebaseerd op het aantal tekortkomingen in rapporten met handhavingsadvies.

**Omdat in de praktijk soms meerdere soorten acties worden vastgelegd op dezelfde tekortkoming, kan het voorkomen dat de verschillende percentages optellen tot meer dan 100%.

4f. Op de in totaal 8 tekortkomingen uit alle inspectierapporten met een handhavingsadvies heeft de gemeente 8 keer een handhavingsactie ingezet, 0 keer beredeneerd niet gehandhaafd na herstelaanbod, 0 keer niet gehandhaafd vanwege andere redenen, en 0 keer geen handhavingsactie vastgelegd.

4g. U kunt hieronder ingaan op de behaalde resultaten en, indien van toepassing, toelichten waarom er geen actie is vastgelegd, of wat de motivatie was voor het beredeneerd niet handhaven vanwege andere redenen dan herstelaanbod (graag aangeven welke redenen dat waren).
Let op: Indien uw gemeente niet het gehele jaar gebruik heeft gemaakt van GIR-H, dient u de informatie die ontbreekt in 4f zelf op te nemen in uw toelichting.

In de "Controlelijst overtredingen zonder handhavingsactie of met actie niet handhaven (na herstelaanbod)" vindt u de tekortkomingen waarop de actie 'niet handhaven' of de actie 'niet handhaven na herstelaanbod' is vastgelegd. Een lege cel betekent dat er geen actie is vastgelegd.

Indien er een plan is gemaakt in verband met corona, kunt u hier ingaan op hoe de uitvoering van het plan is verlopen.
Als u beschikt over documentatie waarin deze vraag wordt beantwoord, kunt u (mits u deze documentatie ook uploadt in het ISD) hier volstaan met een verwijzing naar deze documentatie en waar het antwoord precies staat.

N.v.t.

Een inspectierapport met handhavingsadvies kan meerdere tekortkomingen betreffen. Het totale aantal tekortkomingen is gebaseerd op alle geconstateerde tekortkomingen in inspectierapporten met een handhavingsadvies.

Het aantal ingezette handhavingsacties = het aantal tekortkomingen waarvoor een (juridische of niet-juridische) handhavingsactie is ingezet.
Beredeneerd niet gehandhaafd na herstelaanbod = het aantal tekortkomingen waarvoor de actie 'niet handhaven na herstelaanbod' is vastgelegd, omdat de tekortkoming na herstelaanbod is hersteld.
Beredeneerd niet gehandhaafd vanwege andere redenen = het aantal tekortkomingen waarvoor (onderbouwd) de actie 'niet handhaven' is vastgelegd vanwege een andere reden dan herstelaanbod.

Geen handhavingsactie vastgelegd = er is niets ingevuld in de GIR-handhaven.

Een actie moet uiterlijk 31 december 2020 zijn vastgelegd om geteld te worden.

5. Aanvullende vraag naar aanleiding van de situatie in 2020

Als gevolg van de coronacrisis hebben GGD'en in 2020 een belangrijke rol gehad in het bepalen van de inzet van de inspectiecapaciteit en de uitvoering van het toezicht op de kinderopvang. De GGD werkt regionaal onder eindverantwoordelijkheid van alle regiogemeenten.

Het kan voorkomen dat wij, naar aanleiding van de uitvoering van het toezicht in 2020 in een bepaalde regio, contact opnemen met de betreffende GGD. Als wij dit doen, worden alle regiogemeenten over de uitkomsten van dit contact geïnformeerd.

Wilt u vooraf geinformeerd worden over het eventuele contact met uw GGD?

- (●) Ja, graag
- ( ) Nee, dat hoeft niet

6. Algemene toelichting op de jaarverantwoording 2020

Als u informatie heeft die van belang is voor de interpretatie van de verantwoordingsgegevens door de Inspectie, kunt u deze hier invullen. Houd de toelichting s.v.p. zakelijk en op hoofdlijnen. Vermeld geen privacygevoelige gegevens.

7. Documenten uploaden in het ISD

Wilt u gebruik maken van de mogelijkheid om documenten te uploaden in het ISD?

- ( ) Ja
- (●) Nee

8. Downloaden jaarverantwoording t.b.v. vaststelling door het College
Lees onderstaande informatie s.v.p. helemaal door.

U bent aan het einde van de vragenlijst gekomen. De volgende stap bestaat uit het vaststellen van de jaarverantwoording door het College. Voor de communicatie met het College kunt u gebruik maken van een download van de in deze vragenlijst gepresenteerde verantwoordingsinformatie, inclusief de door u gegeven antwoorden en toelichtingen.

Om deze download te kunnen maken, moet u eerst de vragenlijst verlaten door (linksboven) op 'Terug naar vragenlijst details' te klikken. Vervolgens kunt u in de vragenlijstdetailpagina de download starten. De download heeft de vorm van een pdf-bestand of een word-bestand.

- Voor een pdf-bestand kiest u: Toon Antwoorden PDF.
- Voor een word-bestand kiest u: Toon Antwoorden DOCX. (NB: In oudere versies van Internet Explorer kan het zijn dat deze opie niet werkt als u erop klikt. Kies dan voor: rechtermuistoets, openen in nieuw tabblad.)

Na het downloaden van het bestand zijn er verschillende mogelijkheden:

- U kunt het pdf-bestand als bijlage toevoegen aan een door uzelf op te stellen document ten behoeve van het College.
- U kunt het word-bestand bewerken tot een document behoeve van het College.

Na vaststelling van de jaarverantwoording door het College kunt u de definitieve jaarverantwoording defintief maken en inzenden bij de Inspectie. Dit doet u door weer in te loggen op het ISD en de vragenlijst opnieuw te openen. U komt dan weer op dit scherm terecht.

Als de vaststelling door het College niet tot wijzigingen heeft geleid, kunt u meteen 'Opslaan en verder' klikken om de jaarverantwoording in te zenden.

Wanneer de vaststelling door het College wel tot aanpassingen heeft geleid, moet u de door u ingevulde jaarverantwoording eerst overeenkomstig aanpassen alvorens deze in te zenden. U kunt dit doen door vanaf dit punt terug te bladeren en de eventuele aanpassingen aan te brengen. Daarna klikt u op 'Opslaan en verder'.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1064
Extern Zaak ID	Z190000690
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.9
Omschrijving	Mededeling: Voortgangsrapportage pilot ouderenconsulent en gemeentelijk ouderenbeleid

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.048
Onderwerp : Voortgangsrapportage pilot ouderenconsulent en gemeentelijk ouderenbeleid.

Aan de raad

Samenvatting
Op 14 mei 2020 heeft uw raad, in vervolg op het raadsprogramma 2018-2022, het door de gezamenlijke Bladelse ouderenbonden (verenigd in het Cluster Senioren Bladel) opgestelde visiedocument: *'(voorbereiden op) Ouder worden in de gemeente Bladel'* aangemerkt als basisdocument voor het gemeentelijk ouderenbeleid van 2020 en volgende jaren.
Aan uw raad is bij behandeling van het voorstel een periodieke voortgangsrapportage van het gemeentelijk ouderenbeleid toegezegd.

Op 14 mei 2020 heeft uw raad besloten:
1. Het visiedocument *'(voorbereiden op) Ouder worden in de gemeente Bladel'* aan te merken als basisdocument voor het gemeentelijk ouderenbeleid vanaf 2020;
2. De thema's *Huisvesting voor ouderen* en *Zorg voor ouderen* te benoemen als speerpunten van gemeentelijk ouderenbeleid;
3. De onder 2. genoemde prioritaire beleidsthema's *Huisvesting voor ouderen* en *Zorg voor ouderen* te concretiseren met de aanstelling van een gemeentelijke ouderenconsulent.

Bij behandeling van het raadsvoorstel is, op initiatief van BT, een motie aangenomen *'om de mogelijkheden te onderzoeken van de Stimuleringsregeling Wonen en Zorg ten behoeve van de financiering van de ouderenconsulent'.*

<u>Ouderenconsulent Loes Beekman</u>
Direct na uw raadsbesluit is gestart met een wervings- en selectieprocedure voor de aanstelling van een ouderenconsulent. De (5) lokale ouderenbonden zijn actief betrokken geweest bij deze procedure. Ze hebben de vacaturetekst mee opgesteld, de brieven geselecteerd en deel uitgemaakt van de sollicitatiecommissie. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in de aanstelling van Loes Beekman als ouderenconsulent in de gemeente Bladel (zie bijlage 1).
Loes Beekman is op 1 oktober 2020 van start gegaan. In bijlage 2 bij deze raadsmededeling treft u een overzicht aan van haar werkzaamheden tot nu toe. Het overzicht is gerubriceerd naar de 5 thema's uit het visiedocument *'(voorbereiden op) Ouder worden in de gemeente Bladel'*.

<u>Huisvesting voor ouderen</u> (als prioritair thema uit het visiedocument).
(Nieuw)bouwinitiatieven
In bijlage 3 bij dit raadsvoorstel treft u een overzichtslijst aan van alle actuele (nieuw)bouwinitiatieven voor ouderenhuisvesting in onze kernen. Deze overzichtslijst wordt periodiek geactualiseerd en besproken met het Cluster Senioren Bladel. Op die manier houdt het Cluster zicht op de voortgang van alle bouwinitiatieven voor ouderen in onze gemeente.

Woonkeur en Woonkeur met Zorg
Steeds weer blijkt dat architecten en ontwikkelaars van nieuwbouwinitiatieven voor de doelgroep ouderen voornamelijk ontwerpen volgens de regels van het Bouwbesluit waarmee de woningen dus in de basis niet geschikt zijn voor levensloopbestendig wonen met een (zorg)ondersteuningsvraag. De gemeente Bladel eist daarom sinds een aantal jaren bij nieuwbouwprojecten in het centrum van Bladel en Hapert, aanvullend op het Bouwbesluit, toepassing van de SKW-bouwnormen voor Woonkeur en Woonkeur met Zorg. De gemeente Bladel is met die strikte toepassing tamelijk uniek

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Hans Antonise	088-4970524

in den lande en het heeft er inmiddels in geresulteerd dat de (nieuwbouw)woningvoorraad steeds geschikter wordt voor ouderen.

Transformatie eigen woning
In het visiedocument heeft *Huisvesting voor ouderen* prioriteit. Die ambitie wordt te vaak versimpeld tot meer (nieuw)bouwen voor ouderen maar dat kan vanwege de beperkte ontwikkelmogelijkheden (in het centrum van de kernen) en de 'concurrentie' met ander prioritaire doelgroepen (zoals starters) niet de enige oplossing zijn.
Een substantieel deel van de huisvestingstaakstelling voor ouderen zal daarom gehaald moeten worden uit het geschikt maken van de bestaande (eigen) woningvoorraad. Dat betekent dat niet alleen de overheid aan zet is maar ook de ouderen zelf. De ouderenconsulent kan daarin een belangrijke rol spelen door ouderen bewust te maken van het feit dat ze -ook- zelf initiatief moeten nemen door bijvoorbeeld te kijken naar de verbouwmogelijkheden van de eigen woning, al dan niet in combinatie met een mantelzorgwoning. Binnenkort zal ouderenconsulent Loes Beekman deelnemen aan een scholingsprogramma van SKW waardoor zij aan ouderen gerichte adviezen kan geven op het gebied van Woonkeur en Woonkeur met Zorg in de eigen, bestaande, woning van ouderen.

Stimuleringsregeling Wonen en Zorg
Met de door uw raad vastgestelde motie '*om de mogelijkheden te onderzoeken van de Stimuleringsregeling Wonen en Zorg ten behoeve van de financiering van de ouderenconsulent'* werd niet zozeer de nu door Loes Beekman ingevulde functie bedoeld maar een extra woonconsulent die, in vervolg op het pleidooi van het Cluster senioren Bladel, zich specifiek zou moeten richten op het ondersteunen van (collectieve) wooninitiatieven.
In vervolg op deze motie is uitgebreid contact geweest met het ministerie van VWS. De regeling is inderdaad bedoeld om de realisatie van (alternatieve) woonvormen voor senioren te stimuleren maar de gemeente kan daarvoor niet de aanvrager zijn. Dat zal een bewonerscollectief en/of sociale ondernemer moeten zijn die dan een begeleider/woonconsulent kan inhuren. Wel is een voorwaarde van de regeling dat de gemeente een verklaring geeft dat er een ontwikkellocatie is die voor het initiatief gebruikt kan worden of dat de gemeente deze locatie gaat zoeken. Expliciet is bij het ministerie nagevraagd of de gemeente kan optreden als penvoerder en ontvanger van de subsidie voor een (extra) woonconsulent maar dat is niet mogelijk.

Project 'Gezond ouder worden – een integrale aanpak' Open Universiteit (Maastricht)
Bij aanvang van het traject van bureau Gouden Mensen voor het opstellen van het visiedocument van de Bladelse ouderenbonden is de gemeente Bladel benaderd door prof.dr. Catherine Bolman van de Open Universiteit (Maastricht) over deelname aan een gezondheidsonderzoek en beweegprogramma voor ouderen. Mevrouw Bolman heeft, als inwoner van de gemeente Bladel, vervolgens geparticipeerd in de bijeenkomsten van Gouden Mensen en in vervolg hierop is besloten om deel te nemen aan het onderzoek van de OU. Dit onderzoek richt zich op gezond ouder worden in brede zin (dus breder dan alleen bewegen). Onlangs is, in afstemming met het Cluster Senioren Bladel, besloten om in de kern Hapert te beginnen met een pilot. Deze pilot is inmiddels gestart.

Overig
Aanvullend op de actiepunten uit het visiedocument is (en wordt) er door de gemeente gewerkt aan de volgende voor de doelgroep ouderen relevante projecten:

- Realisatie van een nieuw ouderensteunpunt voor de kern Hapert in de nieuwe MFA Hapert;
- Realisatie van een nieuw ouderensteunpunt inclusief biljartlocatie voor de kern Bladel in gemeenschapshuis Den Herd aan de Markt;
- Mogelijke seniorenwoningen op vrijkomende locaties van de projecten MFA Hapert en Den Herd naar de Markt;
- De aanstelling van een gemeentelijke mantelzorgconsulent per 1-10-2020;
- Cohousing (voor o.a. senioren) in de Egyptische Poort.

Bladel, 4 mei 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):

1. **Introductie Loes Beekman** **Corsa: 21.09869**
2. **Activiteitenoverzicht Loes Beekman** **Corsa: 21.09866**

3. **Overzicht (nieuw)bouwinitiatieven voor senioren > Periodieke rapportage Cluster Senioren Bladel.**

Woonvisies

In de gemeente Bladel zijn twee woonvisies aanwezig. De ene is gemaakt in regioverband met de Kempengemeenten de andere is een lokale Bladelse woonvisie.

Het college heeft onlangs een interpretatie van deze twee stukken vastgesteld. De Kempische woonvisie is recenter en daardoor leidend in de uitvoering. Ondersteunend daaraan is de lokale Bladelse woonvisie uit 2016, actualisatie 2018. Wat niet opgenomen is in de Kempische visie en wel in de lokale, wordt ook aangehouden. (Woonkeur, 20% groen, etc.)

Prognose provincie

https://bevolkingsprognose.brabant.nl/
Elke drie jaar actualiseert de provincie hun bevolkingsprognose, bestaat uit een prognose over de ontwikkeling van de bevolking, maar ook specifieke thema's als de woningvoorraad en wonen met zorg en welzijn. Veel over te vertellen, maar de meest beknopte samenvatting is dat de komende jaren nog een toename is van het aantal woningen, zeker de eerste tien-vijftien jaar nog, daarna zal het langzaam afvlakken.

Het totaal aantal huishoudens neemt nog toe, vooral te danken aan verandering van samenstelling. Komende jaren sterke groei van eenpersoonshuishoudens (en in mindere mate samenwonenden zonder kinderen). Grotendeels te verklaren door vergrijzing (dubbele vergrijzing, worden er meer en worden ouder).

De komende jaren zit wat betreft de woningbouw de uitdaging in betaalbare woningen en woningen voor jongeren en ouderen:

- Behoefte aan woningen voor kleine huishoudens (starters en senioren)
- Behoefte aan betaalbare woningen
- Levensloopbestendig.

Ontwikkelingen per kern

Bladel

De Biezen:

- Eerste fase opgeleverd: 16 duplexwoningen, 7 huurwoningen en 4 koop.
- Woonstichting bezig met verdere planuitwerking van volgende fases in De Biezen, o.a duplexwoningen verwacht.

Oktober/Kempenland:

- De Specht in mei opgeleverd: zestigtal appartementen.
- Plannen voor 86 zorggeschikte appartementen en 12 vrij verkoop kavels.
-

Bleijenhoek/Beukenbos (middel)duur

- appartementen deels gerealiseerd, komen in de loop van dit jaar nieuwe appartementen bij. Villa Bleijenburgh: dure segment gerealiseerd 21 stuks

De Oude Sporthal, komen duplexwoningen via de woonstichting.
Het Parlement – ABAB: in ontwikkeling, 30 zorgstudio's.

Plannen langere termijn:

- Lange Trekken, Egyptische Poort (co-housing), vrijkomende locaties van Den Herd
- Centrum van Bladel zijn verschillende locaties aanwezig waar plannen voor worden uitgewerkt, voornamelijk appartementen (verschillende fases van uitwerking).

Hapert

Weinig actuele plannen voor senioren in Hapert. Wel grote ontwikkelingen op termijn.

Belangrijkste ontwikkeling in Hapert is de ontwikkeling van het MFA en vervolgens de ontwikkeling van de achterblijvende locaties.
Het gaat om de huidige locatie van Den Tref (Alexanderhof) en op de huidige locatie van basisschool Het Palet. Tijdens de presentaties van de stedenbouwkundige visie Hapert zijn verschillende woonvormen voorgesteld voor deze locatie.

Plannen langere termijn:
Op termijn ook Dennenoord uitbreiding, naar verwachting ook een groot aantal appartementen.

Netersel
- De Hoeve: 20 koopwoningen: opgeleverd
- De Horst Netersel gestart dit jaar maart 2021 klaar
- CPO De Brink (Carolus Simplexplein 3), gemeente en CPO zijn in overleg over de invulling van het plan.

Casteren:
- **Den Tip –** CPO bestemmingsplan in behandeling
- Kerkeneind-Wagenbroek, vrije kavels – merendeel van de kavels is verkocht of onder optie.

Hoogeloon
Dit jaar gestart met plan Akkerstraat.
Plan Akkerstraat voorziet Hoogeloon van vijftig woningen, waaronder senioren-, starters- en sociale huurwoningen. Daarnaast hebben twaalf perceelseigenaren de mogelijkheid om in hun achtertuin, aansluitend op het plan, één of enkele woningen te bouwen. Er is zo in dit plan de mogelijkheid om ruim zeventig woningen te ontwikkelen.

Beste Gemeenteraad,

Graag stel ik mij aan u voor en breng ik u op de hoogte van mijn werkzaamheden de afgelopen maanden.

Mijn naam is Loes Beekman en sinds 1 oktober ben ik binnen de gemeente Bladel aan het werk als ouderenconsulent.
Ik ben geboren in Diessen, maar heb de afgelopen jaren in Maastricht gewoond voor de opleidingen Gezondheidswetenschappen en Rechtsgeleerdheid en woon nu in Biest-Houtakker. Tijdens mijn studietijd heb ik mij met name gericht op beleid, management en innovatie van de gezondheidszorg. Sinds mijn werk met dementerende ouderen in Hoogeloon, weet ik zeker dat ik met ouderen wil blijven werken. In deze functie komt alles voor mij perfect samen en hoop ik de ouderen binnen de gemeente Bladel goed van dienst te kunnen zijn.

Oktober was mijn eerste maand binnen de gemeente en deze stond grotendeels in het teken van inlezen, kennismaken en het opzetten van een communicatieplan. In samenwerking met Stichting Cluster Senioren Bladel werden doelgroepen geanalyseerd. Ik maakte kennis met de verschillende personen en afdelingen binnen het gemeentehuis, volgde trainingen en verzamelde informatie over het ontstaan van mijn functie en het sociale domein in de gemeente Bladel.

November begon ik met het opzetten van historische quiz en het communicatieplan werd verder uitgewerkt: Er werden artikelen geschreven, foto’s gemaakt en interviews voorbereid. Ook volgde ik meer trainingen, een conferentie en begon ik aan een training bij de bestuursacademie. Ik maakte kennis met de eerste ouderen en met verschillende organisaties en personen die veel voor ouderen betekenen in de gemeente.

December bestond de eerste weken uit veel kennismakingen in de verschillende dorpen. Om ouderen die niet aangesloten zijn bij een seniorenvereniging of de krant niet lezen ook goed te bereiken, verstuurde ik kerstkaarten naar alle inwoners boven de 75 jaar. Daarnaast werden een logo, folders en visitekaartjes ontworpen.

Sinds de kerst zijn er helaas geen fysieke activiteiten meer geweest en was het ook lastig mij fysiek bij organisaties voor te stellen. Wel krijg ik sinds het versturen van de kerstkaarten en het geven van een interview bij PC55 steeds meer hulpvragen binnen, waardoor ik me heb kunnen focussen op de individueel hulp. Ik heb uitwerking kunnen geven aan de historische quiz bij KempenTV, waar veel positieve reacties op zijn gekomen en ik maak digitaal kennis met verschillende organisaties. Daarnaast ben ik deze maand begonnen aan een thuisopleiding Seniorencoach om de ouderen in de gemeente nog beter van dienst te kunnen zijn.

Hopelijk kan ik snel weer de dorpen in om mijn gezicht aan alle ouderen te laten zien. Ook kom ik mij dan graag “in het echt” aan u voorstellen!

Loes Beekman

Voorgang ouderenconsulent

In dit bestand staan vier tabellen met informatie over mijn werkzaamheden tot nu toe.
De eerste tabel weergeeft van maand tot maand de promotie die is uitgevoerd omtrent mijn functie.
De tweede tabel weergeeft het aantal nieuwe ouderen / ouderenparen dat ik heb gesproken. Met de meerderheid van deze ouderen heb ik een of twee gesprekken, maar soms is de casus ingewikkelder en loopt dit op tot meer dan 5 gesprekken. Ook komen ouderen soms terug met een nieuwe vragen. Deze vervolggesprekken en nieuwe vragen zijn niet in de tabel opgenomen.
De derde tabel weergeeft de thema's en doelen uit het visiedocument op gemeentelijk ouderenbeleid gemeente Bladel en de uitwerking die aan deze doelen is/wordt gegeven.
De vierde tabel weergeeft van maand tot maand wat ik onderneem om mij verder te ontwikkeling als ouderenconsulent.

Promotie van functie ouderenconsulent		
	Oktober	Communicatieplan opzetten
	November	Artikelen lokale kranten, foto's maken, interview ED
	December	Kerstkaarten, logo, folders
	Januari	
	Februari	Interview PC55, uitzending SBS6/Net5
	Maart	Historische quiz KempenTV
	Algemeen	Facebookpagina, website gemeente, kennismakingsgesprekken

Contact met ouderen							
	Per maand	46	Per dorp	46	Per thema		Invulling thema
	Oktober	0	Bladel	32	Wonen	11	Woningstichting, hulp bij taken huishouden, subsidie, winst uit je woning, woningaanpassingen
	November	4	Casteren	1	Welzijn	8	Zinvolle daginvulling, rouw/partnerverlies, stervensbegeleiding
	December	6	Hapert	8	Zorg	18	Thuiszorg, Wlz, Wmo, CAK
	Januari	17	Hoogeloon	3	Eenzaamheid	4	
	Februari	5	Netersel	2	Andere thema's		Kennismaken (4), financiën (1), testament (1), veilig thuis (2), vervoer (4), informatie (1), buurtbemiddeling (1)
	Maart	14					

Thema's visiedocument			
	Thema	Doelen	Uitwerking door ouderenconsulent (/gemeente)
	Bereik	Overheid neemt regie/ stelt coördinator aan	Aanstellen ouderenconsulent
		Ouderen als adviseur naar gemeente	Terugkoppeling met cluster (communicatieplan, voortgang) Terugkoppeling naar collega's intern (denken aan niet-digitale ouderen, fietspaden, wonen) Terugkoppeling naar organisaties (woningstichting, bloedafname, partnerverlies)
		Wederkerigheid naar elkaar	
		Continue communicatie	
		Kleinschaligheid, persoonlijk contact	Direct telefoonnummer en emailadres Huisbezoeken Kerstkaarten ter promotie functie
		Verenigingen betrekken	Samenwerking met seniorenverenigingen Samenwerking Heemkunde en andere verenigingen: Historische quiz
		Lessen over ouder worden	Samenwerking Welzijn de Kempen: Partnerverlies

	Zelf regie	Eigen verantwoordelijkheid nemen, leren	Ouderenconsulent ondersteunt bij zoeken oplossing, maar neemt probleem niet over
		Zelf blijven meedoen	Gemeente en organisaties stimuleren ouderen ook zonder computer mee te kunnen laten doen
		Netwerk opbouwen	Kennismakingsgespreken organisaties en ouderenconsulent
		Samenwerking in alle leeftijdscategorieën	Samenwerking Vrijwilligersondersteuner: Vacature maatschappelijke stage wandelmaatjes
		Gespreksgroepen	Samenwerking Welzijn de Kempen: Partnerverlies
		Activiteiten gericht op ontmoetingen alleenstaanden	
		Stimuleren om te blijven leren	Ouderenconsulent op de hoogte van Project Healthy Aging OU
		Interactie tussen jong en oud, samen leren E-health en M-health (o.a. domotica)	
		Kennis overdracht	
		Toegankelijke taal	Communicatie vanuit ouderenconsulent in toegankelijke taal
		Laagdrempelig	Direct telefoonnummer en emailadres Huisbezoeken
	Huisvestiging	Verantwoordelijkheid aan ouderen ‘geven’	
		85% van de ouderen woont in eigen woning, oplossing zal ook vanuit ouderen ‘moeten’ komen	
		Bewustwording van eigen keuzes en consequenties	Ouderenconsulent vraagt ouderen op huisbezoek actief naar toekomst-plannen op het gebied van wonen
		Persoonlijke aanpak in overleg met kennisadviseur	
		Doorlooptijd versnellen	
		Levensloopbestendig maken van eigen woning	
		Meer opties aanbieden en ontwikkelen	
		In kern bouwen en niet aan de rand	
		Ontwikkelen en investeren in domotica	
		Bewustwording van ‘oud worden’ bij jongeren	
		Alternatieven laten zien	
	(mantel)Zorg	Samenwerking	Kennismakingsgespreken organisaties en ouderenconsulent Samenwerking mantelzorgondersteuner en ouderenconsulent
		Openheid en communicatie	
		Interactie en kruisbestuiving waar nodig	
		Basishouding van uit de 4 O’s onderling	
		Individueel contact	Direct telefoonnummer, emailadres en huisbezoeken (zowel door ouderenconsulent als mantelzorgondersteuner)
		(mantel)Zorg onderdeel van onderwijs	Samenwerking vrijwilligersondersteuner: Vacature maatschappelijke stage wandelmaatjes
		Waardering naar elkaar toe	
		Signalen met elkaar delen	Terugkoppeling naar cluster, collega’s en organisaties
		Ouderen hebben ook eigen verantwoordelijkheid	Cliënt en diens hulpvraag staan bij ouderenconsulent en mantelzorgondersteuner centraal
		Vraaggerichte aanpak	

		Belonen & motiveren van initiatieven (niet enkel €)	
		Gemeenschappelijk doel	
	Eenzaamheid	Verantwoordelijkheid bij ouderen	Coachende rol voor ouderenconsulent
		Open staan voor sociale contacten	
		Betrekken van ouderen, samenwerken	Samenwerking met seniorenverenigingen
		Laagdrempelige, toegankelijke en kleinschalige toegang > creëer plekken van samenzijn	Activiteiten niet mogelijk ivm corona, dus historische quiz op KempenTV georganiseerd
		Jong en oud samen werken en doen	Samenwerking vrijwilligersondersteuner: Vacature maatschappelijke stage wandelmaatjes
		Van waarde zijn naar elkaar toe	
		Inzichtelijk van mogelijkheden en aanbod	
		Korte lijnen tussen de 4 O's	
		Regie bij overheid in plan van aanpak op persoonlijke situatie van de oudere	Ouderenconsulent denkt met ouderen mee
		Persoonlijke gids/loods	
		Aandacht voor elkaar	Professionals en omgeving kunnen ook ouderenconsulent contacteren Samenwerking met Veilig Thuis
		'niet pluis gevoel' melding	

Eigen ontwikkeling van ouderenconsulent		
	Algemeen	Lezen: Dorpskranten, nieuwsbrieven, etc. Inlezen: Sociaal domein, achtergronddocumenten, aanpak andere gemeentes, woonvisies, Wmo, kwetsbare ouderen thuis Kennismakingsgesprekken met organisaties, bedrijven en vrijwilligers
	Oktober	Trainingen: Informatieveiligheid, Privacy, Dementie
	November	Opleiding Bestuursacademie: Hoe werkt de gemeente Conferentie: Een nieuwe generatie ouderen langer thuis
	December	Training: Gesprekstechnieken Congres: ZorgSaamWonen
	Januari	
	Februari	Conferentie: Hoe blijf jij in verbinding?
	Maart	Deelname: Bijeenkomst Kempisch preventieakkoord Opleiding Civas: Seniorencoach

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1120
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.10
Omschrijving	Mededeling: Programma-organisatie Covid-19 GGD Brabant-Zuidoost

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.079
Onderwerp : Programma-organisatie Covid-19 GGD Brabant-Zuidoost

Aan de raad

Samenvatting
Naar aanleiding van de AB vergadering van de GGD BZO is met de AB-leden besloten om hen meer mee te nemen in de (landelijke) discussies over de organisatie rondom corona. Zij hebben toen met elkaar afgesproken dat de beschrijving van de Programma organisatie Covid-19 aan de colleges en gemeenteraden zal worden aangeboden. In bijgaande notitie vindt een beschrijving van de Corona programma organisatie van de GGD Brabant-Zuidoost en de aansturing daarvan. Deze ontvangt u op verzoek van het GGD bestuur. Het beschrijft de huidige situatie.

De GGD is al ruim 15 maanden bezig met de bestrijding van het Coronavirus. Dat doen ze door middel van grootschalig testen, broncontactonderzoek, vaccineren en voorlichting aan publiek en professionals. Inmiddels is een Corona programma organisatie binnen de GGD opgebouwd waarin 1200 mensen werkzaam zijn. Deze programma organisatie staat naast de reguliere GGD organisatie (750 medewerkers). Op deze manier kan de GGD ook haar reguliere activiteiten continueren. De kosten die met de bestrijding van Covid-19 gepaard gaan worden in 2021 en 2022 door het Rijk vergoed.

Mocht u vragen hebben over de Coronabestrijding door de GGD zoals hierboven beschreven dan kunt u die stellen via het directiesecretariaat van de GGD (directiesecretariaat@ggdbzo.nl).

Bladel, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):
02. Programma-organisatie Covid-19 (21.13166)

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Tess Miltenburg	

Brabant-Zuidoost

Governance

Programma-organisatie Covid-19 bestrijding

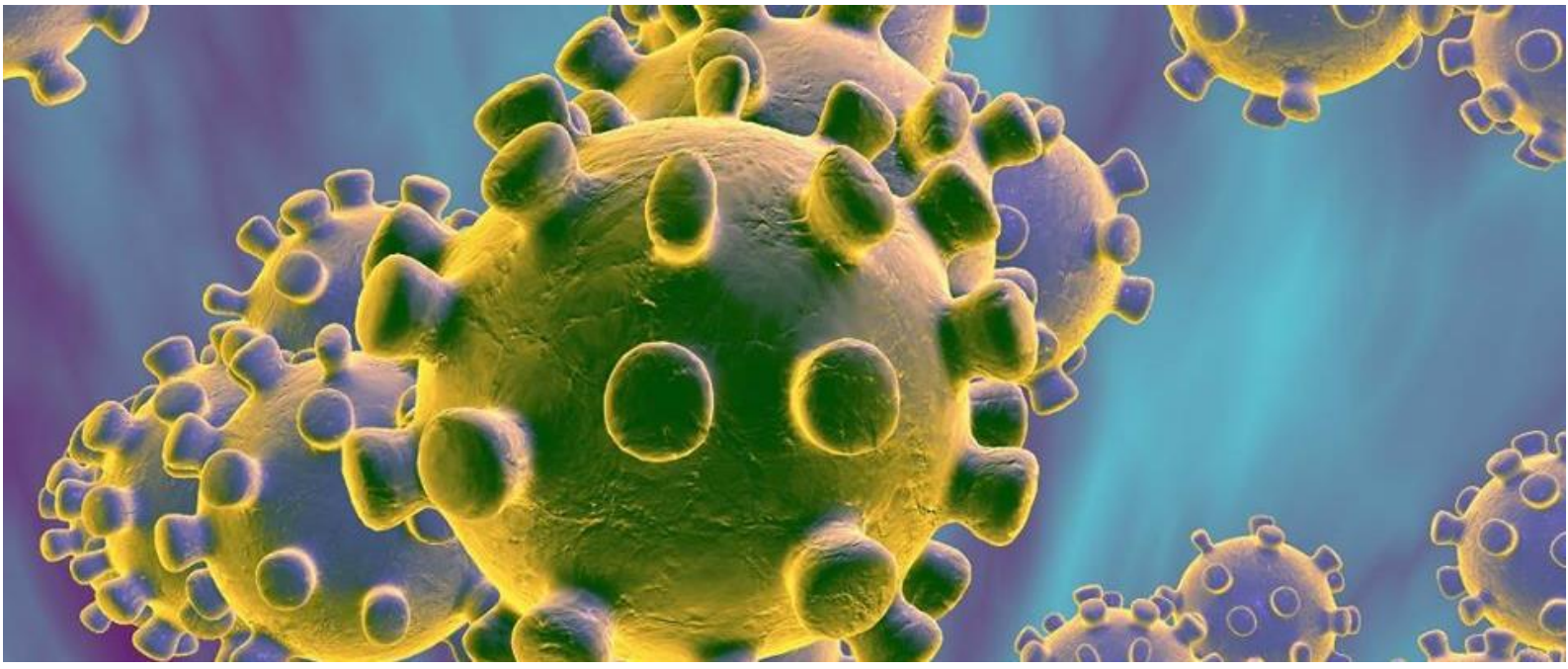

Versie: 1.1

Status: vastgesteld 2 maart 2021

Versiebeheer

Versie:	Datum:	Auteur:	Omschrijving:
1.0	04-02-2021	Miranda ten Hout	Eerste vastgestelde versie.
1.1	02-03-2021	Miranda ten Hout	Toevoeging personeelscoördinator naast de programmamanagers en invoegen compliance gegevens- en privacybescherming

Brabant-Zuidoost

Inhoud

Inleiding 4

Programma-organisatie Covid-19 bestrijding 4

Beleidsruimte Covid-19 bestrijding 4

Sturing 5

Compliance gegevensverwerking en privacy 10

Verantwoording 11

Afstemming 11

Kwaliteit 13

Personeelsmanagement 14

Toezicht 14

Bijlagen: stroomschema's 15

- Stroomschema KCC 15
- Stroomschema vaccineren 15
- Stroomschema testen 16
- Stroomschema BCO 16

Inleiding

In deze notitie wordt beschreven op welke wijze GGD Brabant-Zuidoost de sturing, verantwoording en afstemming heeft georganiseerd met betrekking tot de uitvoering van taken en opdrachten in het kader van de bestrijding van de Covid-19 pandemie. Het doel van deze notitie is tweeledig:

1. Stimuleren van een goede uitoefening van rollen en het borgen van de gewenste samenhang daartussen door hier in deze beschrijving handvatten voor te geven;
2. Creëren van inzicht door helder te maken waar welke verantwoordelijkheden liggen, hoe vanuit verschillende posities verantwoording wordt afgelegd over de uitvoering en welke wijzen voor afstemming zijn ingericht.

Elk kwartaal wordt nagegaan of er wijzigingen zijn die hierin moeten worden verwerkt. Bij nieuwe keuzes met een grotere impact wordt deze beschrijving aangepast als onderdeel van de implementatie van die keuzes.

Programma-organisatie Covid-19 bestrijding

Normaliter zou de bestrijding van een virus een zaak zijn van het team Infectieziektenbestrijding. Zij pakken dit dan op aan de hand van het crisisplan en zouden binnen het team zaken organiseren als testen, bron- en contactonderzoek, clusteranalyse, etc. Waar nodig zoeken ze dan de afstemming met het team Onderzoek en zou ook het KCC worden ingezet.

De COVID-19 is zodanig van omvang en duur dat dit niet binnen de normale structuur te doen is. Daarom is er een COVID-19 organisatie opgetuigd, waarin het testen, bron-en contactonderzoek, kcc en vaccineren is ondergebracht. Hiertegenaan opereren ook het team IZB en het team Onderzoek, hun taken uitvoerend op het gebied van infectieziektenbestrijding en onderzoek. Daarnaast wordt de COVID-19 organisatie ondersteund vanuit bijvoorbeeld Communicatie, HRM, Financiën, Facilitaire Zaken, I&A en de directiestaf.

Beleidsruimte Covid-19 bestrijding

De GGD had in het begin van de Covid-19 pandemie een rol in de bestrijding vanuit de reguliere crisistaken op het vlak van infectieziektebestrijding. Dit veranderde zeer snel in een landelijk geregisseerde bestrijding. De taken en opdrachten die de GGD nu uitvoert zijn in opdracht van de minister van VWS. De GGD-en zijn dus uitvoerder van het landelijke en eventuele aanvullende regionale beleid. De beleidsruimte van de GGD is daarmee beperkt en omvat het vertalen van beleid en strategieën naar een praktische uitvoering binnen de regio. Ook wat betreft die praktische uitvoering is er niet een volledige eigen ruimte, omdat met de twee andere GGD-en in Brabant en op landelijk niveau uitvoeringsafspraken worden gemaakt, waar GGD Brabant-Zuidoost invulling aan geeft.

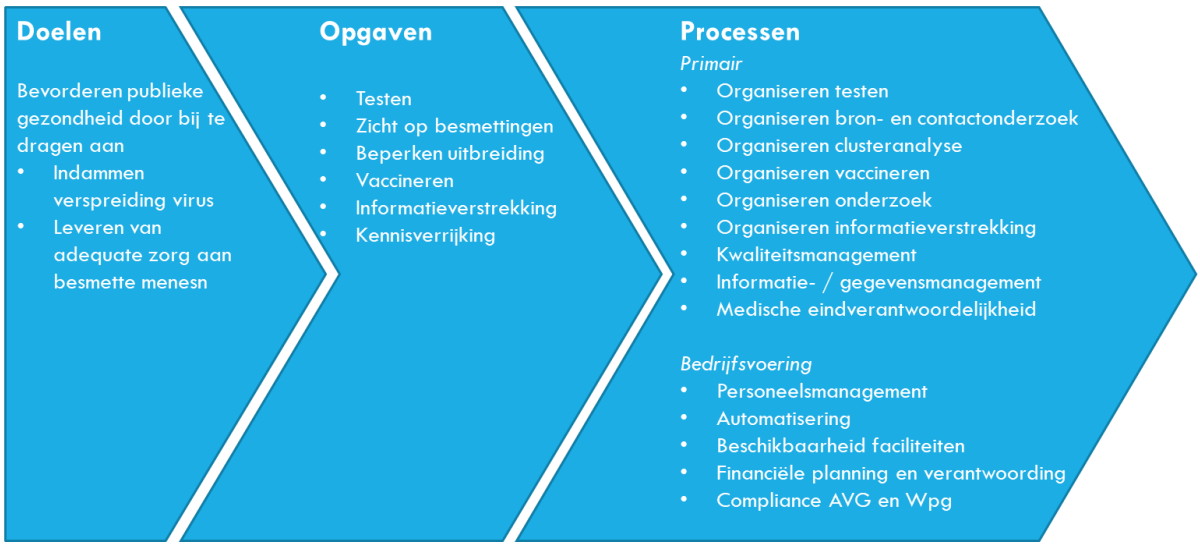

Fig.1 Doelen, opgaven en processen

Sturing

DPG

De Directeur Publieke Gezondheid (DPG) is ambtelijk eindverantwoordelijk – ook in financiële zin – voor de Covid-19 bestrijding. Deze stuurt aan:

- medisch eindverantwoordelijke
- twee programmamanagers die zijn ingezet op het managen van het Covid-19 programma
- manager personeel
- strategisch adviseur Covid-19

Daarnaast stuurt de DPG erop dat vanuit diverse afdelingen een bijdrage wordt geleverd aan de Covid-19 bestrijding onder regie van de twee programmamanagers. De managers van deze afdelingen zijn vanuit het management verantwoordelijk gesteld voor een goede ondersteuning aan het Covid-19 programma.

Naast deze eindverantwoordelijkheid voor de programma-organisatie Covid-19, is de DPG eindverantwoordelijk voor twee andere onderdelen: de inzet van de ambulancedienst en de inzet van de GHOR. De ambulancedienst wordt dagelijks ingezet voor het vervoer van Covid-19 patiënten. Dit gaat zowel om het vervoer naar het ziekenhuis, als om verplaatsingen tussen ziekenhuizen of naar cohort-locaties. De DPG stuurt hiervoor de manager ambulancezorg aan. Voor de inzet van de GHOR ten aanzien van de Covid-19 bestrijding stuurt de DPG het afdelingshoofd GHOR (VRBZO) aan.

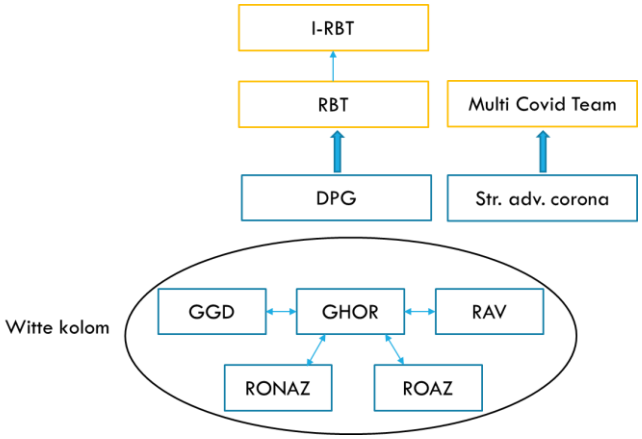

Fig. 2 De rol van de DPG in de multidisciplinaire samenwerking

Aansturing medisch eindverantwoordelijke

Een arts binnen de GGD is benoemd als medisch eindverantwoordelijke (MEV). Dit is conform het convenant medisch handelen GGD Brabant-Zuidoost dat in augustus 2011 is vastgesteld. De MEV is gepositioneerd onder de Directeur Publieke Gezondheid en brengt zonder tussenkomst van derden zijn adviezen aan haar uit. De MEV is verantwoordelijk voor het medisch en verpleegkundig handelen van artsen en verpleegkundigen binnen de GGD (uitgezonderd de ambulancezorg) en bewaakt in dat kader de kwaliteit van hun medisch handelen. Zijn verantwoordelijkheid komt neer op het gevraagd en ongevraagd adviseren van de directeuren over medische aspecten van het beleid van de GGD en het toezien op het beschikbaar hebben van en werken conform protocollen, de bekwaamheid van artsen en verpleegkundigen, de toetsbaarheid van het medisch handelen en de borging van medische processen in het kwaliteitssysteem van GGD-BZO.

De MEV heeft deze verantwoordelijkheden ook voor het Covid-19 programma, bijvoorbeeld ten aanzien van het medisch handelen binnen het testen, BCO, klantencontact en vaccineren. Hij heeft in het verlengde hiervan een adviserende en controlerende rol richting de programmamanagers. De MEV is onder de DPG gepositioneerd, maar kan in het geval de DPG zijn adviezen niet opvolgt zich rechtstreeks tot het bestuur en de IGJ wenden.

Aansturing programmamanagers

De DPG heeft de programmamanagers de opdracht gegeven om gezamenlijk de Covid-19 bestrijding te managen. De opdracht omvat het implementeren van ontwikkelingen in de taakuitvoering door de GGD (anticiperen en reageren op nieuwe vragen en veranderingen), het managen van de teams die zijn ingericht voor de Covid-19 bestrijding en het voeren van regie op de bedrijfsvoering. Hieronder valt het stellen van behoeftes naar en afstemmen met afdelingen / functionarissen.

De twee programmamanagers zijn gezamenlijk verantwoordelijk en beiden aanspreekbaar op het geheel. Onderling hebben zij een eigen focus afgesproken. De ene programmamanager heeft de teams Testen en BCO onder zich en geeft ook sturing aan het kwaliteitsteam, het team administratie. De andere programmamanager heeft de teams KCC/DTC en Vaccineren onder zich. In het verlengde hiervan is zij verantwoordelijk voor het opstarten van het vaccineren en het voeren van regie op ontwikkelingen hierin. Deze programmamanager is bovendien degene die zich richt op de bedrijfsvoering voor de verschillende activiteiten, dus het organiseren van locaties, materialen, ICT, financiën, etc. Zij stuurt hiervoor diverse ondersteunende medewerkers aan.

De DPG stuurt de programmamanagers voor een belangrijk deel mondeling aan via het Covid-19 managementoverleg en via bilaterale contacten. De landelijke regie langs verschillende programmalijnen maakt het niet nodig / mogelijk om met vastgelegde opdrachten en/of besluiten te werken als basis van de uitvoering door de programmamanagers. Er wordt bewust pragmatisch gewerkt, met korte lijnen. Dit maakt het mogelijk om snel te schakelen en in te spelen op knelpunten en kansen. De DPG stuurt strak op het behalen van doelen en laat veel ruimte aan de programmamanagers voor de realisatie ervan. Dit is ondermeer goed mogelijk doordat ieder elkaars taken kent.

Aansturing coördinator personeel

Er is naast de programmamanagers een coordinator personeel aangesteld. Deze voert regie op het beschikbaar hebben en inzetten van voldoende, opgeleid personeel voor de Covid-19 programma-organisatie, op basis van de behoeftestelling door de beide programmamanagers voor de onderdelen waar zij sturing aan geven. De coördinator geeft invulling aan actuele vraagstukken en denkt vooruit in komende vraagstukken. De inhuur van extern personeel voor de Covid-19 programma-organisatie verloopt onder haar leiding. Bovendien zorgt zij ervoor dat wet- en regelgeving ten aanzien van het inhuren van personeel wordt gevolgd. De DPG stuurt de coordinator personeel aan via het Covid-19 managementoverleg en bilaterale contacten. Daarnaast werkt de coordinator personeel planvorming uit, waarlangs zij haar inzet doet.

Aansturing strategisch adviseur Covid-19

De DPG wordt bijgestaan door een strategisch adviseur Covid-19. Deze is niet gekoppeld aan de programma-organisatie, want zij heeft een breder werkterrein, gekoppeld aan de bredere verantwoordelijkheden van de DPG. De strategisch adviseur bewaakt de informatiepositie van de DPG (scant landelijke en regionale (politiek-bestuurlijke) informatie), ondersteunt de DPG bij het delen van informatie met relevante functionarissen, handelt raadsvragen en WOB-verzoeken af, informeert het bestuur over de Covid-19 bestrijding en annoteert voor Covid-19 gerelateerde overleggen waar de DPG aan deelneemt. Ook adviseert deze functionaris op het vlak van de GGD-advisering aan gemeenten inzake ontheffingsverzoeken en demonstraties. De strategisch adviseur is bovendien de linking pin tussen beleid en bestuurlijke aanhaking en verantwoording en vervult een brugfunctie naar de GHOR en VRBZO. De aansturing van deze adviseur vindt plaats via bilateraal overleg.

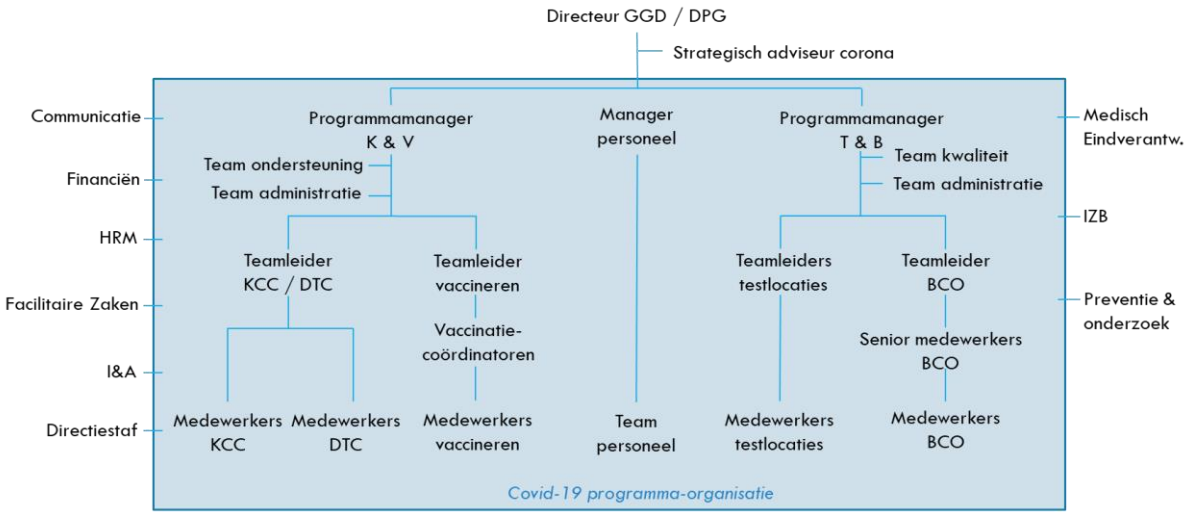

Fig. 3 organogram programma-organisatie Covid-19

Programmamanager Testen & BCO

Deze programmamanager is inhoudelijk verantwoordelijk voor het testen en BCO. Hiervoor stuurt deze programmamanager de teamleiders voor het testen en het BCO aan. Deze programmamanager stuurt bovendien het kwaliteitsteam, het team administratie en het team personeelsplanning aan. Deze teams werken overigens wel in de breedte van de programma-organisatie, dus deze teams worden ook ingezet op het vlak van vaccineren en het KCC/DTC. In het verlengde van de regie op de personeelsplanning is deze programmamanager ook degene die de behoeftestelling richting HRM voor rekening neemt.

Aansturing teamleiders

De sturing aan de teamleiders vindt plaats via het periodieke teamleideroverleg en bilaterale overleggen. Er zijn voor verschillende zaken protocollen vastgesteld, die als kaders kunnen worden beschouwd waarbinnen de teamleiders moeten werken.

Aansturing kwaliteitsteam, team administratie en team personeelsplanning

De medewerkers in deze teams worden aangestuurd door de programmamanager T&B. Deze teams werken zoals gezegd in de breedte van de programma-organisatie en krijgen dus opdrachten van beide programmamanager en alle teamleiders. Binnen het kwaliteitsteam, team administratie en team personeelsplanning zijn coördinerende medewerkers aanwezig. De medewerkers werken in ruime mate zelfstandig, in goede onderlinge afstemming.

Programmamanager Vaccineren & KCC

Deze programmamanager is inhoudelijk verantwoordelijk voor het vaccineren en het KCC/DTC. Hiervoor stuurt deze programmamanager de teamleiders voor het KCC/DTC en het vaccineren aan. Deze programmamanager is daarnaast verantwoordelijk voor het op orde hebben van de bedrijfsvoering. Dat houdt in:

- Het inrichten en beheer van de locaties voor testen
- Het inrichten en beheer van de vaccinatielocatie (op verzoek van de projectleider vaccineren)
- Het op peil houden van voorraden (materialen e.d.)
- Het financieel beheer, inclusief de behoeftestelling naar de controller
- De behoeftestelling naar de afdelingen Facilitaire Zaken en I&A

Deze programmamanager heeft in deze een coördinerende en behoeftestellende rol en is opdrachtgever voor externe partijen die voor opbouw e.d. worden ingeschakeld. Daarnaast stemt zij op verschillende fronten af met ketenpartners, zoals politie, gemeenten, veiligheidsregio en zorgpartners.

Aansturing teamleiders

De sturing aan de teamleiders vindt plaats via het periodieke teamleideroverleg en bilaterale overleggen. Er zijn voor verschillende zaken protocollen vastgesteld, die als kaders kunnen worden beschouwd waarbinnen de teamleiders moeten werken.

Aansturing ondersteuningsteam

In het ondersteuningsteam werken medewerkers op uiteenlopende taken in opdracht van de programmamanager T&B.

Teamleiders binnen de Covid-19 organisatie

Voor de verschillende taakgebieden binnen het Covid-19 programma hebben de programmamanagers teamleiders aangesteld. De teamleiders zijn verantwoordelijk voor het 'draaien' van de processen, binnen de kaders van de uitgewerkte protocollen. Zij vormen met elkaar de operationele leiding binnen het Covid-19 programma. Zij hebben hierin een ruime eigen verantwoordelijkheid op basis van de opdrachten die zij hebben van de programmamanagers. Bij knelpunten escaleren de teamleiders indien nodig naar hun programmamanager. Zij stemmen waar nodig af met relevante collega's voor de benodigde ondersteuning op het vlak van locatiebeheer, materialen, ICT-systemen, personeel, etc.

Inzet vanuit afdelingen

Verschillende afdelingen leveren zoals gezegd een bijdrage aan de Covid-19 bestrijding. Soms zijn medewerkers van afdelingen zelfs 'dedicated' ingezet op Covid-19. Er zijn twee constellaties qua sturing:

1. De ingezette medewerkers werken vanuit hun functie/taak/rol en worden aangestuurd door hun afdelingshoofd. De bijdrage aan de Covid-19 bestrijding vindt plaats *in afstemming met* de DPG, de programmamanagers of de strategisch adviseur Covid-19.
2. De ingezette medewerkers werken *in opdracht van* de DPG of een programmamanager. De functionele sturing is dan dus in handen van de DPG of een programmamanager.

In alle gevallen ligt de verantwoordelijkheid voor de inzet van de medewerkers en de personele zorg voor de medewerkers bij het afdelingshoofd.

Inzet vanuit de afdeling Infectieziektenbestrijding

De artsen, verpleegkundigen en deskundigen infectiepreventie zijn volop ingezet binnen de Covid-19 bestrijding. Ondanks dat er een aparte Covid-19 organisatie is opgetuigd, zijn zij bij alle inhoudelijke processen zoals het testen, BCO en vaccineren betrokken. Ook voeden en adviseren ze het KCC en DTC, ontwikkelen ze Q&A's en zijn ze achterwacht voor moeilijke (medische) vragen.

Daarnaast:
- verzorgen zij de clusteranalyse
- adviseren ze locaties waar een uitbraak plaatsvindt
- adviseren ze gemeenten en de DPG op het vlak van duiden van cijfers / uitbraken
- dragen ze bij aan de advisering van burgemeesters inzake ontheffingsverzoeken, demonstraties en evenementen
- verzorgen ze de gezondheidskundige advisering in uiteenlopende situaties (bijvoorbeeld tav Eindhoven Airport)
- zijn verschillende artsen betrokken bij landelijke werkgroepen (inschalingsadvisering, HP Zone, etc.)

Hun inzet vindt plaats vanuit hun functie / taak / rol. Er vindt dus geen opdrachtverstrekking vanuit de programma-organisatie plaats; er is alleen sprake van afstemming en soms ook van behoeftestelling vanuit de programma-organisatie.

Inzet vanuit de afdeling Preventie & Onderzoek

Deze afdeling is op verschillende manieren betrokken bij de Covid-19 bestrijding, onder andere door:

- Het organiseren van een actueel dashboard wat kan worden gebruikt voor het managen van de GGD-taken en wat input levert voor de landelijke, publiek toegankelijke informatie;
- Het wekelijks opleveren van een rapportage met de belangrijkste epidemiologische informatie. Deze informatie wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk benut;
- Het uitvoeren van regionale onderzoeken en het bijdragen aan bovenregionale onderzoeken, voornamelijk op het vlak van beleving en gedrag.

Hun inzet vindt plaats vanuit hun functie / taak / rol. Er vindt dus geen opdrachtverstrekking vanuit de programma-organisatie plaats; er is alleen sprake van behoeftestelling vanuit de programma-organisatie en van afstemming.

Inzet vanuit de afdeling Communicatie

Binnen de afdeling Communicatie is specifiek voor de Covid-19 bestrijding een strategisch communicatieadviseur aangesteld. De opdrachtverstrekking naar deze functionaris komt van de DPG. De belangrijkste aandachtspunten zijn:

- Beeldvorming (woordvoering, vertalen landelijke campagnes naar de regio, nieuwsupdates stakeholders (intern en extern) vertalen omgevingsbeeld naar acties)
- Procesondersteuning COVID-19 (informatievoorziening naar collega's ,op website en social media. Informatie /uitstraling op test- en vaccinatielocaties, afstemming / samenwerking communicatie adv. gemeenten, VRBZO en landelijk communicatiebureau)
- Bevorderen ambassadeurschap / verbinding met de GGD Als er verder binnen het Covid-19 programma communicatieve ondersteuning nodig is, kunnen de programmamanagers de behoefte hieraan aangeven bij de strategisch communicatieadviseur Covid-19. Binnen de afdeling Communicatie wordt vervolgens afgestemd wie de vraag oppakt.

Inzet vanuit de afdeling HRM

De coördinator personeel is aangesteld binnen de Covid-19 organisatie onder aansturing door de DPG. Deze coördinator personeel stemt functioneel af met de afdeling HRM, zodat de personeelsinzet conform het overkoepelende HRM-beleid is.

Inzet vanuit de afdeling Financiën

Binnen de afdeling Financiën is een controller aangesteld die specifiek is ingezet op de financiële beheersing en rapportage m.b.t. Covid-19. Ook de toepassing van de meerkostenregeling valt binnen zijn scope. Deze controller werkt in opdracht van de programmamanager 'bedrijfsvoering' (functionele sturing). De personele zorg voor deze controller ligt bij het afdelingshoofd Financiën.

Inzet vanuit de afdeling I&A

De afdeling I&A ondersteunt de Covid-19 bestrijding door de landelijke digitale instrumenten te integreren binnen de ICT-omgeving van GGD-BZO. Hun inzet vindt plaats vanuit hun functie / taak / rol. Er vindt dus geen opdrachtverstrekking vanuit de programma-organisatie plaats; er is alleen sprake van behoeftestelling vanuit de programma-organisatie en van afstemming. De regie ligt bij de programmamanager 'bedrijfsvoering'.

Inzet vanuit de afdeling Facilitaire Zaken

De afdeling Facilitaire Zaken ondersteunt de Covid-19 bestrijding bij de opbouw en het beheer van locaties en door het leveren en (waar nodig installeren) van materialen. Ook hun inzet vindt plaats vanuit hun functie / taak / rol op basis van behoeftestelling vanuit de programma-organisatie. De regie ligt bij de programmamanager 'bedrijfsvoering'.

Inzet vanuit de directiestaf

Binnen de directiestaf opereren onder andere de klachtenfunctionarissen, de privacy officer en de functionaris gegevensbescherming. Zij leveren allen een belangrijke bijdrage aan de Covid-19 bestrijding, onder regie van de programmamanagers. Zij doen dit vanuit hun reguliere taak, onder aansturing van de DPG (als hun reguliere leidinggevende).

Operationeel DPG

Er is een DPG-piket voor acute zaken die in de regio spelen. Ook heeft de dienstdoende DPG een rol in de crisisstructuur als wordt opgeschaald naar een GRIP-niveau waarbij het RBT wordt opgeroepen. De operationeel DPG handelt acute zaken af en heeft een rol in de opschaling bij crisissituaties. Daarnaast is de operationeel DPG degene die formeel de advisering van burgemeesters uitvoert ten aanzien van ontheffingsverzoeken en kennisgevingen voor demonstraties.

Compliance gegevensverwerking en privacy

Er worden bij het testen, traceren, vaccineren en klantencontact gegevens van veel mensen verwerkt. We spannen ons in om de veiligheid van privacygevoelige gegevens van burgers te waarborgen, om zodoende een betrouwbare overheid te zijn. GGD-BZO voldoet in dit kader aan de wet- en regelgeving. De reglementen, protocollen en procedures op dit gebied staan intern binnen I-portal, worden up-to-date gehouden en zijn beschikbaar voor alle medewerkers.

Voldoen aan vereisten en toezicht op naleving

Het bestuur heeft een Privacy Officer en een Functionaris Gegevensbescherming aangesteld. De Privacy Officer zorgt ervoor dat er wordt voldaan aan de vereisten vanuit wet- en regelgeving. De Functionaris Gegevensbescherming houdt toezicht. Er wordt periodiek door Privacy Officer gecontroleerd of GGD-BZO voldoet aan wet- en regelgeving op het gebied van de AVG en gegevensverwerking van privacygevoelige informatie. Taken in dit kader zijn:

- Het periodiek actualiseren van het DPIA;
- Het opvolgen van lessons learned uit uitgevoerde DPIA's;
- Het aanpassen van zaken naar aanleiding van wijzigingen in wet- en regelgeving;
- Het toepassen van tussen GGD'en afgesproken werkwijzen;
- Het periodiek actualiseren van het verwerkingsregister voor alle COVID-19 processen;
- Bij een wijziging het actualiseren van de informatie op website van GGD-BZO over gegevensverwerking in relatie tot privacy (https://www.ggdbzo.nl/Paginas/disclaimer.aspx).

Autorisaties personeel

Medewerkers zijn alleen geautoriseerd voor het inzien en gebruiken van persoonsgegevens waar dat nodig is voor de uitvoering van hun taken, gebaseerd op de rollen die zij hebben in relatie tot de toegepaste functiescheiding. Bij in diensttreding krijgen medewerkers een instructie en training op het gebied van privacy en omgang met gegevens. Er wordt gelogd en gemonitord op het gebruik van de applicaties. Bij verandering van taken wordt op aangeven van de manager door de afdeling I&A de autorisatie aangepast. Ten aanzien van uitgestroomde medewerkers wordt door HRM gecontroleerd dat zij geen toegang meer hebben tot de systemen.

Gebruik CoronIT en HP Zone Lite

GGD-BZO werkt met het landelijke systeem CoronIT voor de registratie op het vlak van testen en vaccineren. Na de signalen van datadiefstal, zijn er landelijk en bij alle GGD-en aanpassingen gedaan in het gebruik van het systeem waardoor de mogelijkheid tot misbruik van gegevens sterk wordt beperkt. GGD-BZO controleert geregeld dat beide systemen conform de protocollen en procedures gebruikt worden. Voor CoronIT is er een risicoregister, wat landelijk wordt bijgehouden.

Voor het bron- en contactonderzoek werkt GGD-BZO met HP Zone Lite. HP Zone Lite wordt vanwege beveiligingsissues zo snel als mogelijk vervangen door het systeem GGD Contact. Op deze applicatie is landelijk een DPIA uitgevoerd. Bij de implementatie zorgt GGD-BZO voor het uitvoeren van de maatregelen die uit deze DPIA naar voren zijn gekomen. Totdat GGD Contact in gebruik kan worden genomen gebruikt GGD-BZO op aangepaste wijze HP Zone Lite, om de risico's op mogelijk misbruik van gegevens te minimaliseren. Ook voor dit systeem is er een actief autorisatiebeheer. Voor de tijdelijke situatie wordt een Data protection impact assessment (DPIA) uitgevoerd.

Verantwoording

Functionaris	*Bijvoorbeeld*	*Legt verantwoording af aan*
DPG	-	Voorzitter GGD-BZO en voorzitter VRBZO
Medisch eindverantwoordelijke, programmamanagers en strategisch adviseur Covid-19	-	DPG
Teamleider binnen Covid-19 programma	Teamleiders Testen, BCO, KCC en Vaccineren	Programmamanager
Medewerkers binnen het Covid-19 programma	Medewerkers van testlocaties, vaccinatielocaties, BCO, KCC en DTC, projectmedewerkers	Teamleider of programmamanager
Medewerkers binnen afdelingen die werken 'in opdracht van'	Strategisch communicatieadviseur, controller	DPG of programmamanager
Medewerkers binnen afdelingen die werken 'naar behoefte van / in afstemming met'	Medewerkers team Onderzoek, medewerkers team IZB	Eigen leidinggevende

De wijze waarop verantwoording wordt afgelegd is een zaak tussen functionaris en degene die aanstuurt. In ieder geval wordt verwacht dat degene die aanstuurt:

- goed de taken en/of opdrachten van de functionaris kent
- op hoofdlijnen op de hoogte is van de uitvoering van deze opdrachten
- in positie is bij (benodigde) escalaties
- waar relevant waardering uitspreekt naar de functionaris en de functionaris aanspreekt op resultaten en gedrag

Afstemming

Er is op verschillende niveaus afstemming nodig, voor de uitwisseling van informatie, gedeelde beeldvorming, het maken van afspraken en besluitvorming. Onderstaand is inzichtelijk gemaakt welke behoefte aan afstemming er is binnen GGD-BZO en hoe hier in structurele zin invulling aan wordt via overleggen. Daarnaast is aangegeven in welke overleggen buiten GGD-BZO mensen vanuit GGD-BZO deelnemen.

Binnen de GGD Brabant-Zuidoost

Er vindt hands on-afstemming plaats; langdurige besluitvormingsroutes moeten worden voorkomen. Er wordt vanuit vertrouwen gewerkt, met mandaten zo laag mogelijk belegd. De modus operandi is 'liever snel zelf besluiten en achteraf om vergiffenis vragen'. De kracht ligt in het kortcyclisch bijsturen, ook aan de hand van een lean verbetertraject.

Overleg	*Deelnemers*	*Ten behoeve van*
Covid-19 managementoverleg	DPG, programmamanagers, coordinator personeel, strategisch adviseur Covid-19, strategisch communicatieadviseur Covid-19	Gedeelde beeldvorming, vooruit kijken, uitzetten van de lijnen, signaleren van kansen en knelpunten
Afstemmingsoverleg (1x p.w. op maandag)	DPG, programmamanagers, strategisch adviseur covid-19, strategisch communicatieadviseur covid-19, IZB artsen (w.o. de MEV)	Beeldvorming en bespreken van aandachtspunten op een tactisch niveau
Maandagochtendoverleg (1x p.w. op maandag)	Programmamanagers, projectmedewerkers en teamleiders	Terugkoppeling over het weekend en bespreken van operationele aandachtspunten voor de week die dan start.
Overleg O&P en IZB (1x p.w. op maandag)	Teammanager O&P, onderzoekers O&P, artsen IZB	Bespreken / duiden gegevens voorgaande week; geeft input voor weekrapportage

Daarnaast zijn er binnen de programma-organisatie verschillende overleggen op teamniveau, waarin gesproken wordt over de voortgang en eventuele bijstelling van opdrachten.

Regionaal

De regionale afstemming is deels gericht op de samenwerking binnen de witte kolom, bijvoorbeeld voor de goede afstemming met de GHOR, contacten met de VV&T sector, overleg met de ziekenhuizen in de regio, etc. Deels is het ook gericht op de multidisciplinaire afstemming met bijvoorbeeld politie, crisisbeheersing, bevolkingszorg, etc.

Overleg	*Deelnemers*	*Ten behoeve van*
Overleg RBT Covid-19 (1x p.w. op maandag)	Voorzitter, rayonburgemeesters, operationeel leider covid-19, chef politie Oost-Brabant, DPG, informatiemanager, regionaal communicatieadviseur*, voorzitter GGD. In de tweede ring is vanuit de GGD de strategisch adviseur covid-19 aangesloten.	Afstemming over actuele bestuurlijke onderwerpen in de regio en over welke input belangrijk is voor het IRBT-overleg en het overleg van het Veiligheidsberaad.
Overleg Multi Covid Team (1x p.w. op dinsdag)	Voorzitter, strategisch adviseur covid-19, beleidsadviseur GHOR, strategisch adviseur bevolkingszorg, adviseur politie, regionaal juridisch adviseur, regionaal communicatieadviseur, informatiemanager	Gezamenlijke beeldvorming, afstemming over aandachtspunten en samenwerking (op tactisch-strategisch niveau)
VV&T-koepeloverleg	DPG, afdelingshoofd GHOR, programmamanager K&V, vertegenwoordigers van zorginstellingen	Gezamenlijke beeldvorming, bespreken van aandachtspunten, gezamenlijke koersbepaling
Huisartsen-koepeloverleg	DPG, afdelingshoofd GHOR, programmamanager K&V, vertegenwoordigers vanuit de huisartsen	Gezamenlijke beeldvorming, bespreken van aandachtspunten, gezamenlijke koersbepaling
Onderwijsoverleg	DPG, vertegenwoordigers vanuit de onderwijsinstellingen	Gezamenlijke beeldvorming, bespreken van aandachtspunten
Overleg GGD-GHOR	DPG, strategisch adviseur covid-19, strategisch adviseur GHOR, beleidsadviseurs GHOR	Opdrachtverstrekking, terugkoppeling op opdrachten

** De strategisch communicatieadviseur GGD levert informatie en aandachtspunten aan.*

Bij eventuele opschalingen in crisissfeer sluiten in de multidisciplinaire overleggen de relevante piketfunctionarissen aan:

- GRIP 1 – COPI: OVD-G
- GRIP 2 – ROT: AC-G
- GRIP 3 – GBT: op verzoek van het GBT de ODPG
- GRIP 4 – RBT: ODPG

Landelijk/ bovenregionaal

Vanuit GGD-BZO nemen verschillende functionarissen deel in bovenregionale en landelijke overleggen met betrekking tot Covid-19.

Overleg	*Deelnemers*	*Ten behoeve van*
Overleg IRBT (1x p.w. op maandag)	Voorzitters veiligheidsregio's, DPG BZO*	
DPG-overleg	Voorzitter GGD GHOR Nederland, alle DPG-en	Gezamenlijke beeldvorming en afstemming / richtingbepaling inzake actuele uitvoeringszaken
Inschalingsoverleg	Minister van VWS, DPG BZO, diverse andere vertegenwoordigers	Bepalen van het risiconiveau van regio's
Overleg regiegroep BCO	DPG GGD-BZO (voorzitter), diverse vertegenwoordigers vanuit GGD GHOR Nederland en de GGD-en	Gezamenlijke beeldvorming en afstemming / richtingbepaling inzake actuele uitvoeringszaken
Overleg strategische communicatie	DPG GGD-BZO (voorzitter), diverse vertegenwoordigers vanuit GGD GHOR Nederland en de GGD-en	Gezamenlijke beeldvorming en afstemming / richtingbepaling inzake actuele uitvoeringszaken
Brabants onderzoeksoverleg Corona	Onderzoekers vanuit de 3 GGD-en	Met elkaar werken aan die onderzoekslijnen: invloed omgeving, aandachtsgroepen en vaccinatie
Kernteamoverleg onderzoek	Onderzoekers vanuit GGD-WB, GGD-HvB, GGD-BZO en GGD-NOG	Bespreken en samenstellen van de dashboards
Brabants kernteamoverleg GGD-GHOR	Strategisch adviseurs GHOR, strategisch adviseurs GGD, 1 arts maatschappij en gezondheid	Gezamenlijke beeldvorming en duiding, in positie zijn voor de advisering aan de DPG-en

** de DPG BZO vertegenwoordigt in dit overleg de drie Brabantse DPG-en. In het overleg van het RONAZ is deze vertegenwoordiging in handen van de DPG HvB en in het overleg van het ROAZ heeft de DPG MWB deze rol.*

De Brabantse samenwerking in de vorm van het IRBT, het kernteam Covid-19 en de samenwerking tussen de DPG-en zorgt voor het versterken van elkaar, elkaar kunnen steunen op landelijk niveau en het voorkomen van waterbedeffecten door solistische beslissingen. Het leidt ook tot meer eenduidigheid in de uitvoering, wat naar de inwoners toe belangrijk is, maar wat ook de samenwerking bevordert. Tot slot wordt hierdoor – meer dan voorheen – kennis en ervaring uitgewisseld.

Kwaliteit

Kwaliteitsmanagement is een belangrijk onderdeel binnen het Covid-19 programma. Er is een kwaliteitsteam ingericht, wat daar op focust. Door het uitvoeren van controles zijn al fouten en verbeterpunten aan het licht gekomen, waarop geacteerd is om de fouten te herstellen en de processen zo aan te passen dat ze in de toekomst zo goed als mogelijk worden voorkomen. Ook is er een systeem voor klachtenafhandeling ingericht, waar halfjaarlijks een klachtenoverzicht uit voortvloeit. De klachten worden dan geanalyseerd om er met elkaar van te leren.

Daarnaast is in november 2020 een onderzoek uitgevoerd conform de Lean A3 methodiek (die ook breder binnen GGD-BZO wordt toegepast). Er zijn interviews gehouden, overleggen bijgewoond en er is meegekeken met werkzaamheden. Aan de hand van de bevindingen is gezocht naar bronoorzaken en zijn verbeterideeën uitgewerkt. In het eerste kwartaal van 2021 worden deze verbeterideeën geïmplementeerd en er wordt continu vinger aan de pols gehouden door een PDCA-aanpak van het leanteam. Een belangrijke doorbraak is al het invoeren van dagstarts voor het kortcyclisch sturen en coachen en het standaard laten worden van eigenaarschap en feedback geven.

Personeelsmanagement

De programma-organisatie bestaat voor het grootste deel uit medewerkers die via een payroll-constructie voor GGD Brabant-Zuidoost werken. Kenmerkend hiervoor is een relatief groot verloop en daardoor een continue instroom, doorstroom en uitstroom van mensen. Door de grote diversiteit van mensen is er veel verschillende kennis en kunde in huis. We zetten mensen op zo'n manier in dat we maximaal gebruik maken van talenten. Dat betekent dat mensen specifieke klussen krijgen en dat er veel in de bezetting wordt geschoven. Dit proces wordt gecoördineerd door de coördinator personeel, waarbij zij de behoeftestelling door de programmamanagers als uitgangspunt heeft.

Toezicht

Het toezicht op de taakuitvoering door de GGD-BZO wordt conform de wetgeving uitgevoerd door Inspectie Gezondheid en Jeugd (IGJ). De IGJ voert geregeld inspecties uit op bijvoorbeeld het testen en het vaccineren. Deze inspecties worden doorgaans aangekondigd. Er wordt dan voor gezorgd dat het inspectieteam netjes wordt ontvangen, de relevante documenten krijgt uitgereikt en zich een goed beeld kan vormen van hoe er wordt gewerkt. De inspectiebezoeken leiden over het algemeen tot positieve uitkomsten en enkele tips ter verbetering. De tips worden opgepakt.

Bijlagen: stroomschema's

Stroomschema KCC

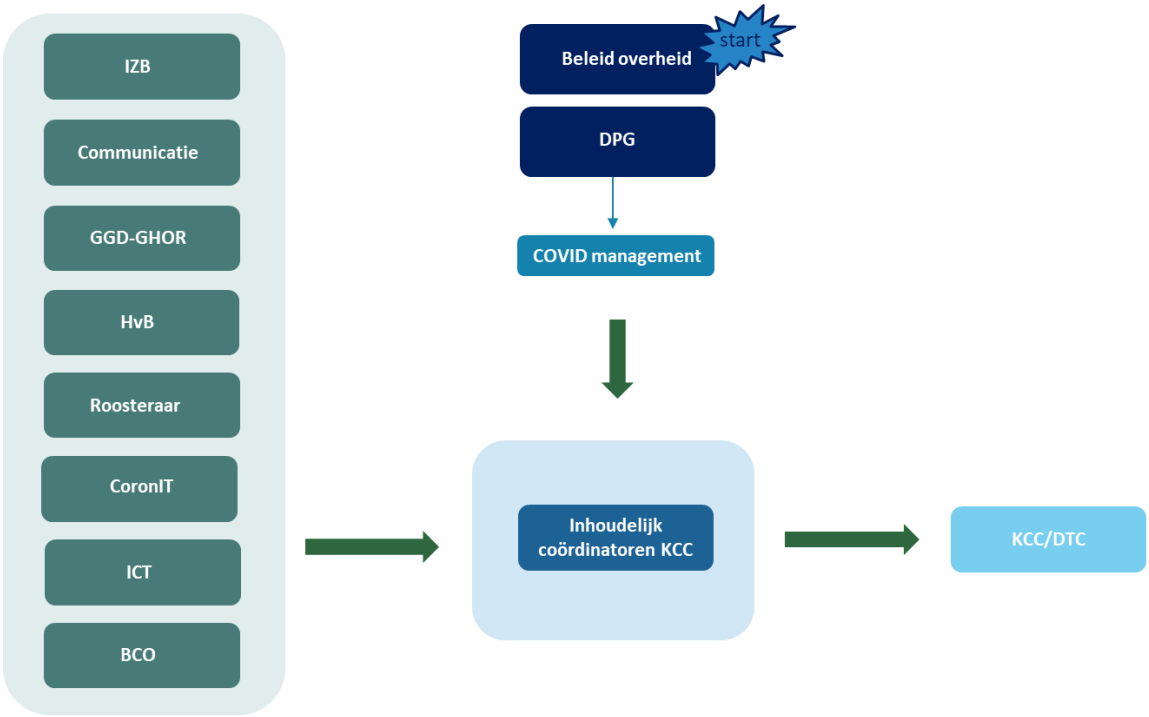

Stroomschema vaccineren

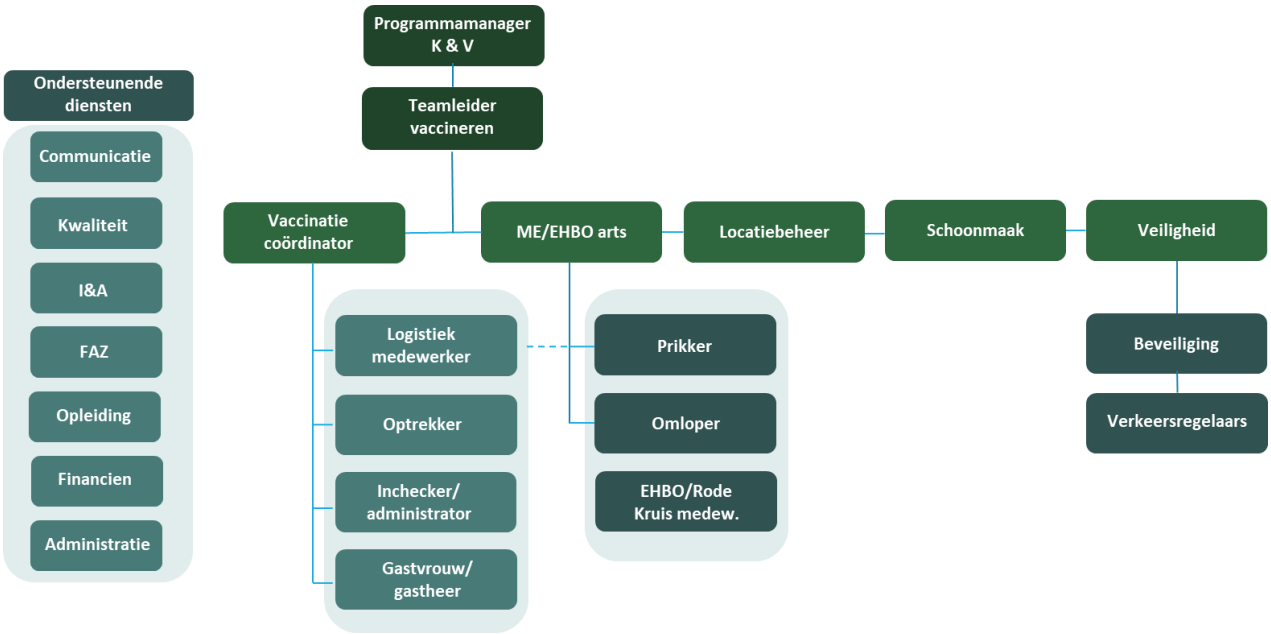

Stroomschema testen

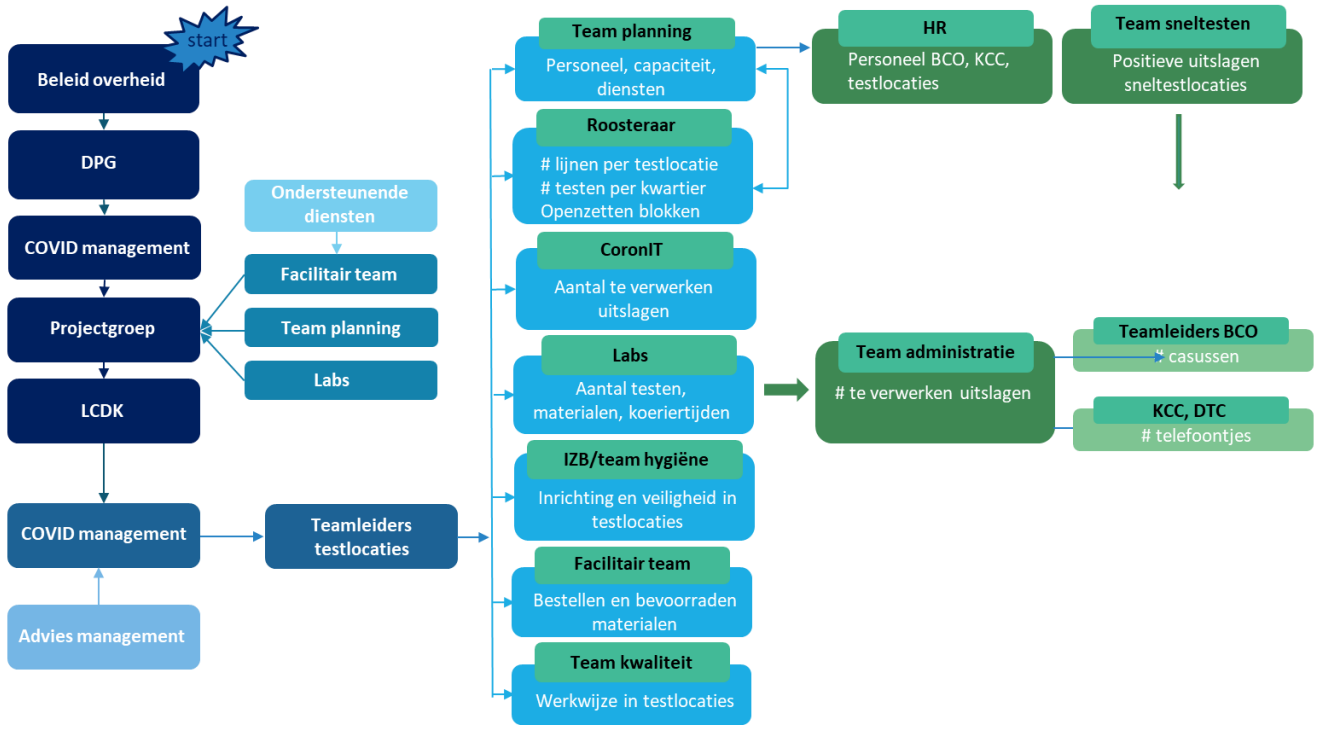

Stroomschema BCO

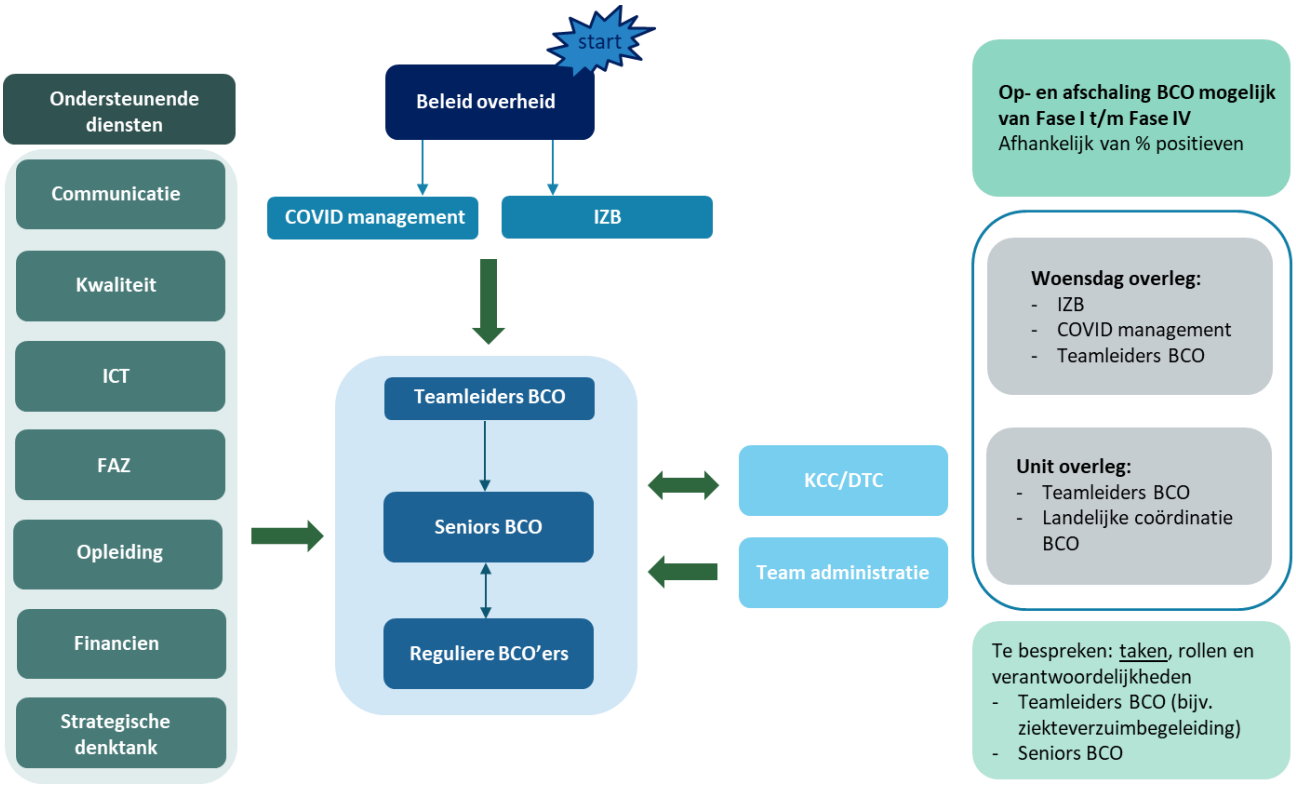

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1035
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.11
Omschrijving	Mededeling: Stand van zaken aanpak kwaliteit / onderhoud sportvelden

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.052
Onderwerp : Stand van zaken aanpak kwaliteit / onderhoud sportvelden

Aan de raad

Samenvatting
Na signalen dat gebruikers (sporters en vrijwilligers) niet tevreden zouden zijn over de kwaliteit van de sportvelden, werd door uw raad een motie aangenomen waarin het college werd opgeroepen om samen met de gebruikers op zoek te gaan naar mogelijkheden om de kwaliteit structureel te verbeteren. Met deze mededeling informeren wij u over de ondernomen acties tot nu toe.

Aanleiding:
In de commissie Inwoners d.d. 25 augustus 2020 werden vragen gesteld met betrekking tot het onderhoudscontract van de sportvelden in onze gemeente. Toegelicht werd dat ingaande 1 januari 2019 het totale onderhoud van de gemeentelijke sportvelden is ondergebracht bij KempenPlus.
In de praktijk heeft KempenPlus een groot deel van de onderhoudstaken (met name het groot onderhoud) ondergebracht bij BTL Realisatie bv in Veldhoven. Duidelijk is inmiddels dat KempenPlus een deel van deze dienstverlening (dat ze heeft ondergebracht bij BTL), in de toekomst niet zal blijven verzorgen. In ieder geval voor dat deel zal aanbesteding zal moeten plaatsvinden.
De overeenkomst met KempenPlus liep tot 31 december 2020 en is éénmalig verlengd met 1 jaar.

Motie raad 17/09/2020:
De beleving van de kwaliteit en bespeelbaarheid van de velden was voor uw raad aanleiding om in de raadsvergadering van 17 september 2020 het college van B&W op te roepen om mogelijkheden te onderzoeken en maatregelen te treffen die de kwaliteit van de velden zou verbeteren, door middel van aantoonbaar minder (wortel)onkruid en een positieve sportbeleving.

Evaluatie en bijgesteld plan van aanpak onderhoud sportvelden:
In reactie daarop zijn wij in overleg getreden met zowel KempenPlus als BTL.
Zoals in de reactie op de vragen van de commissie Inwoners reeds geschetst, is er een aantal aantoonbare oorzaken van de situatie zoals die thans beleefd wordt. Deels zijn die het gevolg van omstandigheden buiten onze invloedssfeer (natte en extreem droge perioden) en deels het gevolg van gemeentelijk beleid (chemievrij onderhoud volgens de Barometer Duurzaam Terreinbeheer (BDT) leidt er toe dat het onkruid niet zo effectief bestreden kan worden als met het gebruik van chemicaliën).
Door KempenPlus en BTL werd samen met KIWA (een Nederlands bedrijf voor testen, inspecteren en certificeren) het onderhoud gedurende het seizoen 2019-2020 kritisch tegen het licht gehouden. Aan de hand van de uitkomsten werd een plan van aanpak voor seizoen 2020-2021 opgesteld.
Een afschrift van deze evaluatie en het daarop gebaseerde plan van aanpak is bijgevoegd (Bijlage 1).

Barometer Duurzaam Terreinbeheer (BDT):
Hoewel we jaarlijks in het overleg met de verenigingen wel begrip oogsten voor onze beweegreden om het onderhoud chemievrij uit te voeren, blijft het lastig te verkopen dat in andere gemeenten met chemicaliën wordt gespoten en betrekkelijk eenvoudig wel een onkruidvrij veld wordt geleverd. Het

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Ad van de Ven	088-4970509

helpt daarbij ook niet dat de datum waarop ook chemievrij onderhoud van sportvelden wettelijk verplicht wordt, steeds opnieuw wordt uitgesteld.

Experiment met andere methodiek en inzet ander materieel:
Ook het frequenter mechanisch onderhoud plegen en/of onderhoud met de inzet van ander materieel wordt onderzocht. In goed overleg met BTL wordt door het bedrijf Imants op het sportpark van Casteren ingaande 2021 een jaar lang kostenloos het onderhoud op een andere mechanische manier uitgevoerd. Imants levert dergelijk materieel en gaat met ons de uitdaging aan om de kwaliteit van de velden via chemievrij onderhoud op een hoger plan te brengen. Resultaten zijn, gezien de geringe tijd die is verstreken sinds de start van dit experiment, uiteraard nog niet bekend. Gemeente Bladel doet ondertussen ook ervaringen op met een GPS gestuurde onkruidverwijderaar. Eind 2020 is er een demonstratie geweest en op 13 april zal de robot een dag lang het hoofdveld van vv Bladella onder handen nemen.
Daarnaast hebben we inmiddels op elk sportpark droogtesensoren geplaatst, waardoor we de beregening van de velden nog beter / effectiever kunnen laten plaatsvinden.

Objectief vaststellen kwaliteit sportvelden:
Ondertussen zijn we ook op zoek gegaan naar een methodiek om de kwaliteit van een sportveld objectief te kunnen bepalen. We zijn in overleg met het bedrijf Kybys BV uit Boxtel. Zij kunnen ons een beoordelingssysteem leveren waarbij we aan de hand van een normen- / beeldkwaliteits-catalogus de kwaliteit kunnen beschrijven. De kwaliteit kan dan voortaan jaarlijks objectief worden getoetst en de uitvoerder kan daarop worden bijgestuurd en afgerekend.

Het beoordelingssysteem biedt ons echter ook een instrument om de kwaliteit te definiëren die we in samenspraak met de gebruikers / verenigingen voorstaan en als uitvraag dit jaar nog op de markt willen zetten, teneinde een partij te contracteren voor het sportveldenonderhoud ingaande 2022. Ook ingaande 2022 zal het gemeentelijk beleid gebaseerd zijn en blijven op chemievrij onderhoud.

MJOP:
Tot slot biedt Kybys ons de mogelijkheid om aan de hand van dit systeem (en onderliggende nulmeting) een meerjaren-investeringsplan op te stellen. Met betrekking tot de sportvelden beschikt onze gemeente tot op heden nog niet over een beheerplan dat ons het inzicht biedt welke (en op welke termijn) investeringen met betrekking tot onze sportvelden in het verschiet liggen.

Opstellen uitvraag t.b.v. aanbesteding onderhoud sportvelden:
Zoals hiervoor gesteld wordt de aanbesteding van het sportveldenonderhoud voorbereid en heeft over het hoe en wanneer nog geen besluitvorming plaatsgevonden.
Idee is wel om met de inschrijver op het sportveldenonderhoud niet een RAW-contract af te sluiten (waarin alle resultaatverplichtingen expliciet zijn beschreven, waardoor de gemeente als opdrachtgever ook verantwoordelijk blijft voor de kwaliteit van de sportvelden en het bepalen van de te
nemen onderhoudsmaatregelen). Voorkeur neigt naar een UAV-gc contract (Uniforme Administratieve Voorwaarden voor Geïntegreerde Contractvormen). Hierbij is er meer ruimte voor de visie en aanpak van de uitvoerende aannemer. Deze contractvorm onderscheidt zich door de mogelijkheid om resultaatgericht opdracht te verlenen. Het voordeel is dat verantwoordelijkheden en risico’s voor een groot deel worden verlegd naar de opdrachtnemer. Met een geïntegreerd contract kan optimaal gebruik worden gemaakt van de innovatiekracht van de markt, bovendien is het financieel beheer eenvoudiger. Ook kan beter worden ingespeeld op het verbod op chemische bestrijdingsmiddelen in relatie tot de kwaliteit van het sportveld of de weersomstandigheden.

Planning uitvoering:
Afhankelijk van het tijdstip waarop we kunnen beschikken over het benodigd bedrag om Kybys deze producten / dienstverlening op te dragen, kunnen we de aanbesteding van het sportveldenonderhoud, eerder dan bij de eerstvolgende integrale afweging van de inzet van middelen (Perspectiefnota juli 2021) oppakken.

Bijlage
1. Plan van aanpak 21.07978

Bladel, 6 april 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris, de burgemeester,

Aanpak sportvelden Bladel 2021

Terug kijk op 2019 -2020

Afgelopen 2 seizoenen heeft BTL in de gemeente Bladel de concentratie gelegd op het optimaliseren van de volgende aspecten: vlakheid van de velden, de bodemopbouw/structuur en het grasbestand in de velden. Dit is namelijk de basis welke in goede balans moet zijn om het onkruid in de sportvelden chemie vrij te kunnen bestrijden. Als een van deze onderdelen namelijk uit balans is wint het onkruid het ten alle tijden van de overige aspecten. Dit is in praktijk dan ook een proces wat helaas een langere doorlooptijd heeft dan gewenst bij de verschillende betrokken partijen. We zien momenteel dan ook zelf bij onze monteringen en uit de conclusies van het rapport van Kiwa deze aspecten zich positief hebben ontwikkeld afgelopen periode eveneens als de grasbezetting. Wij willen dan ook komend seizoen de volle focus leggen op het verder optimaliseren van de grasbezetting en het tegengaan van het onkruid. Dit willen gaan bereiken doormiddel van de volgende opzet.

Monitoring 2021

Wij gaan de monitoring van de sportvelden als volgt inzetten:

- **Dagelijkse visuele controle**: de maaimachinist van ons zijn de ogen van de sportvelden, hij ziet namelijk dagelijks de velden. Hierbij kan hij dan ook kort en snel handelen richting voorman A sportvelden, projectleider en opdrachtgever. Denk hierbij bijvoorbeeld aan schades ontstaan door droogte, lekkages of aantastingen van schimmels of plagen. *Meerwaarde: hiervoor richten wij een WhatsApp groep in, waar bovenstaande belanghebbende altijd up to date van de laatste informatie*
- **4-wekelijkse schouwronde**: onze voorman A sportvelden loopt iedere 4 weken een schouwronde over alle velden in de gemeente en rapporteert dit aan u. *Meerwaarde: hierdoor kunt u als opdrachtgever altijd meekijken in de ontwikkelingen en kunnen wij de laatste bevindingen verwerken in ons onderhoudsplan.*
- **Jaarplan 2021:** uiterlijk februari 2021 leveren wij u als opdrachtgever het jaarplan aan waarbij wij u en de clubs informeren over de opzet voor de komende uitvoeringsperiode. Natuurlijk blijft het jaarplan een dynamisch document omdat wij werken met levende grassen welke waardoor ieder veld een specifieke behandeling nodig heeft. *Meerwaarde: de gemeente en de clubs zijn op voorhand geïnformeerd waardoor het proces gestroomlijnder kan verlopen.*

Adviezen vanuit Id Verde voor komend seizoen

Wij willen als aannemer de opdrachtgever graag adviseren met de volgende aspecten voor komend groeiseizoen:

- **Renovatie slechte velden:** Wij gaan voor start van het groeiseizoen de velden die zich afgelopen jaar niet positief hebben ontwikkeld inzichtelijk maken en hiervoor een renovatie voorstel voor opstellen. Hierbij kijken we naar diverse mogelijkheden qua grote van de ingreep en het eventuele budget wat de gemeente hiervoor over heeft. *Meerwaarde: hierdoor leggen we meer focus op de aandacht velden en adviseren wij de gemeente vrijblijvend over de mogelijke renovatie werkzaamheden.*

- **Vochtsensoren:** Als aannemer zien wij de laatste 3 jaar steeds meer ontwikkelingen in de droogte tijdens de zomerperiode. De pieken in de weeromstandigheden worden steeds extremer, waardoor wij de vochthuishouding in de bodem niet meer visueel kunnen beoordelen. Hiervoor willen wij de gemeente dan ook adviseren om minimaal 1 vochtsensor per sportpark aan te brengen om een reëel beeld te krijgen van de vochthuishouding in de bodem. *Meerwaarde: hierdoor hebben we allemaal een juist en objectief beeld van de vochthuishouding en kunnen we diepere wortelgroei stimuleren.*
- **Onafhankelijk advies rapport:** Wij zullen natuurlijk niet alleen onze eigen werkzaamheden toetsen. Hiervoor adviseren wij dan ook om jaarlijks een objectief adviesbureau een rapport te laten opstellen. Afgelopen jaren zijn deze werkzaamheden uitgevoerd door Kiwa ISA Sport, indien gewenst kunnen wij kijken in overleg met de gemeente of een andere adviespartij deze werkzaamheden kan uitvoeren. *Meerwaarde: de gemeente en de clubs krijgen ieder seizoen een objectief beeld van de toestand van de sportvelden.*
- **Digitaal werken:** Om zo efficiënt mogelijk te werken richten wij een teams platform in waarbij wij alle documenten en bevindingen digitaal verzamelen en deze 24/7 voor ons en u als opdrachtgever inzichtelijk zijn. Natuurlijk voegen wij hier alle documenten in toe van de contractperiode. *Meerwaarde: de opdrachtgever is 24/7 up to date van de laatste documenten en ontwikkelingen.*

Conclusie

Uit onze bevindingen en de bevindingen vanuit Kiwa van afgelopen 2 jaar kunnen we herleiden dat de velden zicht positief hebben ontwikkeld op basis van vlakheid en een betere grasbezetting. Ook zien we dat veel velden al mindere onkruiddruk hebben, echter zijn er ook velden bij waarbij de onkruiddruk gelijk is gebleven of zelfs ligt is gestegen door diverse factoren. Op de velden die dit jaar niet verbeterd zijn leggen wij komend seizoen dan ook extra de nadruk. Gaan wij realiseren door de focus extra te leggen op de volgende aspecten:

- Beheersen vochttoestand van de bodem
- Preventief investeren in het grasbestand
- Correctief ingrijpen op onkruidgroei

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1032
Extern Zaak ID	Z210000834
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.12
Omschrijving	Mededeling: Voorlopige jaarrekeningcijfers 2020 van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.030
Onderwerp : Voorlopige jaarrekeningcijfers 2020 van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Aan de raad

Samenvatting
De voorlopige jaarcijfers over 2020 van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant zijn ontvangen.

Op 4 maart 2021 is de voorlopige informatie met betrekking tot de jaarrekening 2020 van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) ontvangen. Deze voorlopige informatie is gebaseerd op een concept versie van de jaarstukken en moet nog door de accountant worden gecontroleerd. De voorlopige informatie wordt betrokken bij de gemeentelijke jaarrekeningstukken.

Voornemen om het positieve resultaat toe te voegen aan algemene reserve
Zoals uit bijgevoegde informatie (bijlage 01) blijkt, sluit de ODZOB het jaar af met een exploitatieresultaat van € 0, exclusief mutaties in de reserves. Zoals de afgelopen jaren het geval was (met uitzondering van 2019) is er een tariefcorrectie doorgevoerd (van circa € 2,00) omdat de baten in eerste aanleg circa € 450.000 boven de lasten uitstegen. Dit bedrag wordt op de afgesproken wijze verrekend met de deelnemers.

De doorgevoerde mutaties in de reserves, ter dekking van de in 2020 gerealiseerde kosten van het programma Omgevingswet enerzijds en de aanbesteding en inrichting van een nieuw VTH-systeem anderzijds, leiden tot een positief resultaat € 354.143. Het Dagelijks Bestuur van de ODZOB adviseert het Algemeen Bestuur van de ODZOB dit bedrag ‘terug’ toe te voegen aan de algemene reserve, omdat de hoogte hiervan naar verwachting in 2021 fors zal afnemen door de uitgestelde (maar nog steeds zeer noodzakelijke) onttrekkingen voor het programma Omgevingswet en het nieuwe VTH-systeem. Door deze toevoeging komt de hoogte van de algemene reserve nét boven het gewenste minimumniveau van € 1,2 miljoen.

Bladel, 6 april 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):
01. Informatie voorlopige jaarrekening 2020 in het kader van de verbonden partijen (21.05031).

Team: **Behandelend ambtenaar:** **Telefoonnummer:**
Beleid/Juridisch **Nikky Ansems** **088-4970483**

Bijlage informatie voorlopige jaarrekening 2020 in het kader van de verbonden partijen

Naam	**Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant**	
Vorm	Gemeenschappelijke Regeling	
Vestigingsplaats	Eindhoven	
Doel en openbaar belang	De Omgevingsdienst is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en daarmee als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving (zie artikel 2 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015).	
Kerntaken	De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast. Dit alles onder het motto: “Samen meer waarde”. Om dit doel te bereiken voert de ODZOB VTH-taken uit voor de deelnemers. Ook activiteiten die verwant zijn aan deze VTH-taken (specialismen) voert de omgevingsdienst uit indien provincie of gemeenten daarom verzoeken. De ODZOB opereert daarbij als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers. Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken en het collectief programma op het gebied van de fysieke leefomgeving.	
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en Provincie Noord-Brabant.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Het bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. In hoofdstuk drie van de GR is alles omtrent samenstelling en werkwijze van deze organen geregeld. Daar is tevens geregeld dat het Algemeen Bestuur commissies van advies kan instellen ten behoeve van de uitvoering van de hem opgedragen taken dan wel ten behoeve van advies aan het Dagelijks Bestuur. De samenstelling van het bestuur per 31 december 2020 is weergegeven op bijlage A.	
Website	http://www.odzob.nl	
Frequentie van terugkoppeling naar de raden	Structureel twee maal per jaar (begroting en jaarstukken); en kadernota jaarlijks ter informatie.	
Financiën	Bron: Voorlopige cijfers jaarrekening 2020	
	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	€ 2.429.098	€ 2.429.098
Vreemd vermogen	€ 3.436.867 Waarvan voorzieningen: € 0	€ 4.522.785 Waarvan voorzieningen: € 0
Resultaat	Het resultaat 2019 bedroeg € 914.557	Ingeschat resultaat 2020: Exclusief mutaties reserves en inclusief tariefcorrectie: € 0 Inclusief mutaties reserves en inclusief tariefcorrectie: € 354.413
Bijdrage deelnemers 2020	Voor overzicht van de bijdragen van de diverse deelnemers zie bijlage B.	
Risico’s	Ten behoeve van Ontwerpbegroting 2022 en jaarrekening 2020 zijn de risico’s opnieuw geïnventariseerd. Deze inventarisatie is opgenomen in bijlage C. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico’s € 1.802.000 bedraagt.	

Niet afgedekte risico's	Van bovengenoemde risico's betreft € 136.000 het risico op verlaging van baten als gevolg van mogelijke bezuinigingen bij deelnemers. Aangezien dit laatste risico meer in de invloedsfeer van de deelnemers dan van de ODZOB ligt, is besloten dit risico niet af te dekken. Het restant bedrag van € 1.666.000,- wordt afgedekt door de algemene reserve van de ODZOB, welke ultimo 2020 € 1.760.414 bedraagt.
Ontwikkelingen	• Het ROK (Regionaal Operationeel Kader) handhaving en toezicht en het ROK vergunningverlening zijn inmiddels vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De implementatie van het ROK is in gang gezet en er zijn financiële kaders opgesteld. Een verdere professionalisering volgt in 2021. Hiertoe is een klankbordgroep met onze deelnemers opgericht. De ODZOB gaat voor alle gemeenten het ROK-VV toepassen bij het beoordelen van vergunningen en meldingen voor het onderdeel milieu. • De inwerkingtreding van de Omgevingswet is verschoven naar 1 januari 2022, maar verder uitstel kan niet worden uitgesloten. De nieuwe wet leidt tot een stelselherziening met een grote impact op de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. Dit vraagt om regionale afstemming en samenwerking; vandaar dat de ODZOB zich samen optrekt met haar deelnemers en de andere gemeenschappelijke regelingen (MRE, GGD en VRBZO). Het ODZOB-programma Omgevingswet heeft enige vertraging opgelopen door de verschuiving van de aanvangsdatum van de nieuwe wet. Met name de opleidingsactiviteiten verschuiven naar 2021. • In 2020 is, in samenwerking een grote groep deelnemers en enkele ketenpartners, een succesvol aanbestedingstraject doorlopen voor een nieuwe VTH-applicatie. De implementatie hiervan heeft vertraging opgelopen wegens het uitstel van de start van de Omgevingswet. • Het Klimaatakkoord van Parijs heeft een grote impact op de activiteiten van de ODZOB, onder andere door toezicht op energiebesparing bij controles en door invulling te geven aan de uitvoering van de RES (Regionale Energiestrategie). Onze toezichthouders zijn inmiddels bekend met de informatieplicht van bedrijven die hiermee gepaard gaat. Enkele duizenden bedrijven zijn aangeschreven op hun mogelijke informatieplicht. Het aantal informatie-plichtige bedrijven bleek lager te liggen dan werd ingeschat. Door de Corona-maatregelen is er een achterstand ontstaan in de uit te voeren controles. Bedrijven weten de ODZOB steeds beter te vinden als het gaat om het inwinnen van adviezen. • Het nieuwe provinciale bestuursakkoord en de Interim Omgevings-verordening (IOV) heeft grote impact op de zorgvuldige duurzame veehouderij. De taskforce transitie veehouderij, waarin ook de ODZOB vertegenwoordigd is, heeft een herijking van het eerder opgestelde maatregelenpakket uitgevoerd. In afstemming met de andere 2 Brabantse omgevingsdiensten zullen de gevolgen hiervan in 2021 aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd. • Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuift een deel van de bevoegdheden die nu bij de provincie liggen naar de gemeenten. De ODZOB zorgt samen met de deelnemers ervoor dat ze goed voorbereid zijn op de uitvoering van de bodemtaken onder de Omgevingswet. In 2020 is een regionaal projectplan opgesteld dat deze transitie gaat ondersteunen. • Bij de uitvoering van het takenpakket streeft de ODZOB voortdurend naar kwaliteitsverbetering en verdere efficiency in gezamenlijkheid met de deelnemers. Onder de noemer 'staat van het mandaat' is in 2020 een belangrijke stap gezet door mandaat en machtiging van deelnemers naar de ODZOB in 3 varianten uit te werken. Tevens is een aanvang gemaakt met het in beeld brengen van concrete efficiencymaatregelen. Target voor 2021 is 1% en voor 2022 aanvullend 2%.

Bijlage A: Samenstelling Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant per 31 december 2020

Deelnemer	Naam		Van	Tot
Gemeente Asten	de heer Th.M. Martens	AB	1 januari 2020	14 april 2020
Gemeente Asten	de heer J.P.E. Bankers	AB	14 april 2020	31 december 2020
Gemeente Bergeijk	de heer S. Luijten	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Best	de heer M. van Schuppen	DB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Bladel	de heer A.P. d'Haens	DB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Cranendonck	de heer F. van der Wiel	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Deurne	de heer H. Verhees	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Eersel	de heer E. Beex	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Eindhoven	de heer R. Thijs	DB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Geldrop-Mierlo	de heer R. van Otterdijk	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Gemert-Bakel	mevrouw A.A.H.C.M. van Extel – van Katwijk	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Heeze-Leende	de heer P. van der Stek	DB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Helmond	mevrouw G. van den Waardenburg	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Laarbeek	de heer A.J.L. Meulensteen	DB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Nuenen c.a.	de heer J. Pernot	AB	1 januari 2020	1 december 2020
Gemeente Nuenen c.a.	mevrouw C.E.P. van Brakel	AB	1 december 2020	31 december 2020
Gemeente Oirschot	de heer A. van Beek	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Reusel-De Mierden	de heer P. van de Noort	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Someren	de heer A.A.H. Swinkels	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Son en Breugel	de heer J.P. Frenken	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Valkenswaard	de heer T.P.T.H. Geldens	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Veldhoven	de heer J. Rooijakkers	AB	1 januari 2020	31 december 2020
Gemeente Waalre	de heer A.C.W.A.M. van Holstein	AB	1 januari 2020	24 november 2020
Gemeente Waalre	de heer M. Pieters	AB	24 november 2020	31 december 2020
Provincie Noord-Brabant	de heer H.R. Grashoff	DB	1 januari 2020	1 juni 2020
Provincie Noord-Brabant	de heer P.C.T.G. Smit	DB	1 juni 2020	31 december 2020

*AB = Lid Algemeen Bestuur
*DB = Lid Dagelijks Bestuur

Bijlage B: Overzicht bijdragen per deelnemer (gerealiseerd in 2020)

Deelnemer	Totaal
Gemeente Asten	703.295
Gemeente Bergeijk	305.321
Gemeente Best	696.966
Gemeente Bladel	379.379
Gemeente Cranendonk	587.182
Gemeente Deurne	1.420.298
Gemeente Eersel	330.985
Gemeente Eindhoven	1.480.628
Gemeente Geldrop-Mierlo	506.970
Gemeente Gemert-Bakel	1.343.088
Gemeente Heeze-Leende	328.694
Gemeente Helmond	919.398
Gemeente Laarbeek	1.099.450
Gemeente Nuenen	367.633
Gemeente Oirschot	327.547
Gemeente Reusel-de Mierden	498.487
Gemeente Someren	588.267
Gemeente Son en Breugel	371.006
Gemeente Valkenswaard	468.038
Gemeente Veldhoven	650.391
Gemeente Waalre	159.908
Provincie Noord-Brabant	8.328.235
Totaal	**21.861.166**

Bijlage C: Risico inventarisatie

Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

	Risico	Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtings-waarde
			1) kans	2) effect	3) score	
a. Strategische risico's						
1.1	Bezuinigingen gemeentes en provincie welke leiden tot een omzetverlaging, inclusief deregulering/lokaal/beleid	Waar nodig een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) doorvoeren voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen. Gedegen communicatie zorgt voor inzicht bij deelnemers over consequenties van dergelijke situaties. Capaciteitsmanagement voornamelijk door te werken met flexibele schil.	40%	€ 340.000	6	€ 136.000
1.5	Mogelijke uitstel omgevingswet	Monitoren van de wet en hierop acteren.	40%	€ 750.000	9	€ 300.000
1.6	Stikstof, PFAS of soortgelijke ontwikkelingen	Monitoren wat er gebeurt en hierop acteren.	15%	€ 1.000.000	8	€ 150.000
2	Niet realiseren van doelstellingen efficiency, standaardisatie, uitvoeringsbeleid, uniformiteit	Helder communiceren van de behoeften en voorwaarden voor succes, en de deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties van dergelijke situaties.	15%	€ 800.000	6	€ 120.000
b. Informatie risico's						
3.3	Uitval systemen	Betaalbare maatregelen treffen om uitval zo veel als mogelijk is te voorkomen	40%	€ 200.000	6	€ 80.000
c. Imago/politieke risico's						
4.1	Onvoldoende kwaliteit geleverde producten / adviezen	De ODZOB werkt aan een kwaliteitssysteem om te voldoen aan de kwaliteitseisen 2.1	40%	€ 100.000	6	€ 40.000
4.2	Uitkomst Rekenkamer commissie	Goed contact met de deelnemende gemeenten onderhouden	40%	€ 100.000	6	€ 40.000
d. Materiële risico's **e. Procedure risico's** **f. Aansprakelijkheid srisico's**						
8.2	Optreden personeel	Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de ODZOB dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingen. Ook met betrekking tot communicatie en integriteit.	40%	€ 100.000	6	€ 40.000
8.3	Procedure leidt tot duur juridisch advies en claims uit rechtsgedingen	Systeem, dat zorgvuldig werken bevordert (waaronder een goede dossieropbouw) en waardoor fouten geminimaliseerd worden.	40%	€ 100.000	6	€ 40.000
g. Financiële risico's						
9.1	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen leidt tot minder 'eigen' keuze- en beheer-mogelijkheden. Meer belangen, waardoor meer afstemming.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
9.3	Indexering begroting politieke discussie	Zo efficiënt mogelijk werken. Door goede communicatie met de deelnemers bewerkstelligen dat een realistische begroting met realistische indexering wordt vastgesteld.	60%	€ 160.000	8	€ 96.000
10.1	Werkprogramma's niet betrouwbaar	Tussentijds strak monitoren en bijsturen voor zover mogelijk	40%	€ 250.000	6	€ 100.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's **i. Personeelsrisico's**						
12.2	Mis-match personeel versus werk, inclusief boventalligen	Goede monitoring ontwikkelingen verwerken in strategisch personeelsplan en tijdig anticiperen door juiste opleidingen en personeelsmaatregelen	40%	€ 900.000	9	€ 360.000
12.4	Vervangbaarheid medewerkers	Middels strategische personeelsplanning zoveel mogelijk vooruitkijken naar natuurlijke uitstroom en opvolgers klaarstomen via persoonlijk ontwikkelplan. Hierdoor verminderen kennis uitstroom. Bij jonge medewerkers is dit moeilijker te voorzien. Middels goed personeelsbeleid meusen binden aan de organisatie.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
12.5	Te lage productiviteit	Maandelijks op afdelingsniveau sturen. Medewerkers aanspreken. Relateren aan ziekteverzuim, mis-match, etc.	40%	€ 300.000	6	€ 120.000
12.6	Inhuur op overhead door bv ziekte	Door betrokkenheid personeel zorgen voor laag ziekteverzuim of andere oorzaken	60%	€ 100.000	8	€ 60.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12				€ 5.500.000		€ 1.802.000

Toelichting bij de kolommen

1. Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd;
2. Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
   - < € 100.000: wegingsfactor 1
   - € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
   - € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
   - >€ 1.000.000: wegingsfactor 4
3. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
4. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 422.600,-

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1013
Extern Zaak ID	Z200003482
Vertrouwelijk	Ja
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.13
Omschrijving	Mededeling: Verantwoording informatieveiligheid DigiD- en Suwinet-aansluitingen

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

MEDEDELING

Nummer : R21.036
Onderwerp : Verantwoording informatieveiligheid DigiD- en Suwinet-aansluitingen

Aan de raad

Samenvatting
Elk jaar moet de gemeente verantwoording afleggen over informatiebeveiliging. Hiervoor is sinds 2017 de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) in het leven geroepen. Op basis van de uitkomsten van ENSIA wordt een collegeverklaring opgesteld over de beveiliging van de DigiD- en Suwinet-aansluitingen. Een externe auditor controleert vervolgens deze collegeverklaring, waarna bij goedkeuring een assurancerapport wordt opgeleverd.

Ieder jaar legt de gemeente verantwoording af over informatiebeveiliging middels de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). ENSIA is een zelfaudit waarin alle normen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) worden getoetst. Op basis van ENSIA wordt een collegeverklaring opgesteld over de stand van zaken betreffende de informatiebeveiliging van de DigiD- en de Suwinet-aansluitingen. Omdat deze aansluitingen worden gebruikt om zeer gevoelige informatie uit te wisselen, worden deze aansluitingen gecontroleerd door een externe auditor. Over het jaar 2020 is deze collegeverklaring goedgekeurd door het 3angles BV. Dat betekent dat aan alle normen wordt voldaan.

Ter verantwoording wordt deze collegeverklaring inclusief de bijbehorende bijlages aan uw raad voorgelegd. Per 1 januari 2020 werkt de gehele overheid op basis van een nieuwe baseline: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, de BIO. Voorheen werken gemeenten met de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten, de BIG. Inhoudelijk lijken de BIG en de BIO erg op elkaar waardoor er voor de gemeente Bladel weinig veranderd is.

De collegeverklaring en het assurancerapport moeten voor 1 mei 2021 middels ENSIA worden aangeleverd aan de betrokken ministeries om aan de verticale verantwoordingsplicht te voldoen. Deze werkwijze geldt ook voor de verantwoording over de basisregistraties BAG, BGT en BRO. De verantwoording over deze registraties worden in een separate mededeling aan uw raad voorgelegd.

Bladel, april 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):
a. Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet Gemeente Bladel (21.02590)
b. Collegeverklaring bijlage DigiD (21.02599)
c. Collegeverklaring bijlage suwinet (21.02634)
d. Assurancerapport IT auditor (21.10376)

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
IPB	Jody Kok	088-4970530

Gemeentelijk kenmerk bijlage 1 DigiD:	Z200003482/21.02599

Bijlage 1 DigiD (1)

Totaaloverzicht getoetste normen ICT-beveiligingsassessment

DigiD-aansluiting Gemeente Bladel en aansluitnummer 1002273

Bladel biedt de volgende functionaliteit aan waarvoor DigiD-aansluiting Gemeente Bladel voor authenticatie wordt gebruikt:

- Aanvraagformulier starterslening
- Aanvraagformulier welzijns-, sport-, en cultuursubsidies
- Automatische incasso aanvragen, wijzigen of stoppen met DigiD of EHerkenning
- Gemeentelijke onderscheiding, aanvraag
- Gezondheidsverklaring rijbewijs, aanvragen
- Intrekkingsformulier bezwaarschrift WOZ-beschikking 2018
- Muzikale en culturele vorming, cursusjaar 2020-2021
- Toestemming hoofdbewoner Inwoning
- Verklaring vermissing reisdocument
- Verzoek tot aankoop – huur van een reststrook, waarbij u de eigenaar bent van het aangrenzend perceel
- Aanvraag loterijvergunning
- Verantwoording loterijvergunning
- Aanvraag verruiming sluitingsuur
- Leerlingenvervoer, aanvraag vergoeding
- Melding kienspel
- Registeren levenloos geboren kindje
- Kennisgeving incidentele festiviteit
- Melding klein kansspel
- Aanvraagformulier plaatsen bouw- of puincontainer
- Aanvraag collectevergunning
- Evenementenvergunning, ontheffing en melding
- Aanvraagformulier plaatsen objecten op of aan de weg
- Vooroverleg omgevingsvergunning
- AVG- Inzage, correctie of verwijdering persoonsgegevens
- Verklaring van een leidinggevende horeca- of slijtersbedrijf
- Digitale aangifte Toeristenbelasting
- Gereedmelding subsidie duurzame energie
- Aanvraag subsidie duurzame energie
- Bezwaar WOZ-beschikking en aanslag gemeentelijke belastingen 2020

Deze functionaliteit wordt geboden door de volgende webapplicatie:

- SIMform

Deze applicatie betreft een geheel standaard pakket en wordt onderhouden door SIMGroep.

Deze applicatie is extern benaderbaar via de volgende internetadres(sen): https://www.bladel.nl/.

DigiD-aansluiting Gemeente Bladel bevindt zich in de Demilitarized Zone (DMZ). De infrastructuur waar deze applicatie op draait wordt beheerd door SIMGroep in de vorm van SAAS.

Het object van zelfevaluatie is de web-omgeving van DigiD-aansluiting Gemeente Bladel. De zelfevaluatie heeft zich gericht op de webapplicatie, de internetadressen waarmee deze kan worden benaderd, de infrastructuur (binnen de DMZ waar de webapplicatie zich bevindt) en een aantal ondersteunende processen conform de “Norm ICT-beveiligingsassessments DigiD” van Logius.

Gemeente Bladel heeft een deel van de DigiD webomgeving uitbesteed aan SIMGroep. Als gevolg hiervan is een aantal maatregelen belegd bij deze service organisatie. Het onderzoeken van deze maatregelen is dan ook uitgevoerd door de IT auditor van deze service organisatie. De normen waar deze maatregelen betrekking op hebben maken geen onderdeel uit van de zelfevaluatie, tenzij sprake is van een gedeelde norm.

Een DigiD-aansluiting dient aan het gehele normenkader te voldoen. Deze zelfevaluatie ENSIA voor DigiD is toegepast op dat deel van het normenkader dat niet onder uitbesteding aan de leverancier van de gemeente valt. De overige normen worden afgedekt door onderstaande TPM / assurancerapportage van de gemeentelijke serviceorganisatie:

Leverancier 1	
Naam serviceorganisatie:	SIM groep
Referentie/rapportnummer:	SIMGR-2001-11.501
Afgiftedatum:	30 september 2020
Naam RE-auditor:	drs. F.W. (Wilfred) Hanekamp RE en drs. ing. P.A. (Peter) Reezigt RE
Ondertekend door RE-auditor:	Ja

Onze IT-auditor heeft tevens getoetst of de zelfevaluatie en de TPM / assurancerapportage van onze serviceorganisatie het gehele normenkader afdekken. Het kan voorkomen dat een norm deels bij een leverancier en deels bij de gemeente getoetst is (zogenaamde gedeelde norm).

De uitkomst uit de zelfevaluatie is getoetst door onze RE-gecertificeerde IT-auditor. De conclusie van de auditor is opgenomen in het assurancerapport met kenmerk 2104R.AH23.

Onderstaande tabel toont de uitkomsten van de zelfevaluatie per norm.

DigiD Norm		**Getoetst bij Gemeente**	**Getoetst bij leverancier 1**	**Totaal oordeel norm**
B.05	Contractmanagement	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
U/TV.01	Identificatie en authenticatie	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
U/WA.02	Webapplicatiebeheer proces	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
U/WA.03	Automatische data invoer controle		• Voldoet	• Voldoet
U/WA.04	Normaliseren uitvoer		• Voldoet	• Voldoet

U/WA.05	Cryptografie/Privacybevordering	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
U/PW.02	Garanderen webprotocollen		• Voldoet	• Voldoet
U/PW.03	Configureren webserver	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
U/PW.05	Toegang tot beheermechanismen		• Voldoet	• Voldoet
U/PW.07	Hardening van platformen		• Voldoet	• Voldoet
U/NW.03	DMZ		• Voldoet	• Voldoet
U/NW.04	Protectie- en detectiemechanismen		• Voldoet	• Voldoet
U/NW.05	Scheiding beheer- en productieomgeving		• Voldoet	• Voldoet
U/NW.06	Hardening van netwerken	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
C.03	Vulnerability-assessments		• Voldoet	• Voldoet
C.04	Penetratietesten		• Voldoet	• Voldoet
C.06	Signaleringsfuncties		• Voldoet	• Voldoet
C.07	Monitoring functies		• Voldoet	• Voldoet
C.08	Wijzigingenbeheer	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet

C.09	Patchmanagement		• Voldoet	• Voldoet
 Hoeft volgens de gemeente en volgens hoofdstuk “verantwoordelijkheden gebruikersorganisatie” van de TPM van de serviceorganisatie niet bij de gemeente getoetst te worden.				

Bijlage 1 DigiD (2)

Totaaloverzicht getoetste normen ICT-beveiligingsassessment

DigiD-aansluiting Gemeente Bladel - iBurgerzaken en aansluitnummer 1001793

Bladel biedt de volgende functionaliteit aan waarvoor DigiD-aansluiting Gemeente Bladel - iBurgerzaken voor authenticatie wordt gebruikt:

- Intergemeentelijke verhuizing en verhuizing binnen de gemeente
- Aangifte emigratie
- Melding voornemen huwelijk / geregistreerd partnerschap
- Wijziging naamgebruik
- Verzoek om uittreksels BRP
- Verzoek om uittreksels burgerlijke stand
- Vervangende stempas, kiezerspas of volmacht
- Digitale aangiften van overlijden

Deze functionaliteit wordt geboden door de volgende webapplicatie:

- iBurgerzaken

Deze applicatie betreft een geheel standaard pakket en wordt onderhouden door de gemeente Bladel en PinkRoccade Local Government B.V.

Deze applicatie is extern benaderbaar via de volgende internetadres(sen): https://iburgerzaken.bladel.nl.

DigiD aansluiting Gemeente Bladel - iBurgerzaken bevindt zich in de Demilitarized Zone (DMZ). De infrastructuur waar deze applicatie op draait wordt beheerd door PinkRoccade Local Government B.V in de vorm van fysieke hosting.

Het object van zelfevaluatie is de web-omgeving van DigiD aansluiting Gemeente Bladel - iBurgerzaken. De zelfevaluatie heeft zich gericht op de webapplicatie, de internetadressen waarmee deze kan worden benaderd, de infrastructuur (binnen de DMZ waar de webapplicatie zich bevindt) en een aantal ondersteunende processen conform de “Norm ICT-beveiligingsassessments DigiD” van Logius.

Bladel heeft een deel van de DigiD web-omgeving uitbesteed aan PinkRoccade Local Government B.V. Als gevolg hiervan is een aantal maatregelen belegd bij deze serviceorganisatie. Het onderzoeken van deze maatregelen is dan ook uitgevoerd door de IT-auditor van deze serviceorganisatie. De normen waar deze maatregelen betrekking op hebben maken geen onderdeel uit van de zelfevaluatie, tenzij sprake is van een gedeelde norm.

Een DigiD-aansluiting dient aan het gehele normenkader te voldoen. Deze zelfevaluatie ENSIA voor DigiD is toegepast op dat deel van het normenkader dat niet onder uitbesteding aan de leverancier van de gemeente valt. De overige normen worden afgedekt door onderstaande TPM / assurancerapportage van de gemeentelijke serviceorganisatie:

Leverancier 1	
Naam serviceorganisatie:	PinkRoccade Local Government B.V.
Referentie/rapportnummer:	20201112 DBA-PRLG
Afgiftedatum:	12 november 2020

Naam RE-auditor:	F. Kossen RE (Partner) en Drs. M. El Aarbaoui RE (Partner)
Ondertekend door RE-auditor:	Ja

Onze IT-auditor heeft tevens getoetst of de zelfevaluatie en de TPM / assurancerapportage van onze serviceorganisatie het gehele normenkader afdekken. Het kan voorkomen dat een norm deels bij een leverancier en deels bij de gemeente getoetst is (zogenaamde gedeelde norm).

De uitkomst uit de zelfevaluatie is getoetst door onze RE-gecertificeerde IT-auditor. De conclusie van de auditor is opgenomen in het assurancerapport met kenmerk 2104R.AH23.

Onderstaande tabel toont de uitkomsten van de zelfevaluatie per norm inclusief de normen die getoetst zijn bij leverancier.

DigiD Norm		Getoetst bij Gemeente	Getoetst bij leverancier 1	Totaal oordeel norm
B.05	Contractmanagement	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
U/TV.01	Identificatie en authenticatie	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
U/WA.02	Webapplicatiebeheer proces	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
U/WA.03	Automatische data invoer controle		• Voldoet	• Voldoet
U/WA.04	Normaliseren uitvoer		• Voldoet	• Voldoet
U/WA.05	Cryptografie/Privacybevordering	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
U/PW.02	Garanderen webprotocollen		• Voldoet	• Voldoet
U/PW.03	Configureren webserver		• Voldoet	• Voldoet
U/PW.05	Toegang tot beheermechanismen		• Voldoet	• Voldoet

U/PW.07	Hardening van platformen		• Voldoet	• Voldoet
U/NW.03	DMZ		• Voldoet	• Voldoet
U/NW.04	Protectie- en detectiemechanismen		• Voldoet	• Voldoet
U/NW.05	Scheiding beheer- en productieomgeving		• Voldoet	• Voldoet
U/NW.06	Hardening van netwerken	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
C.03	Vulnerability-assessments		• Voldoet	• Voldoet
C.04	Penetratietesten		• Voldoet	• Voldoet
C.06	Signaleringsfuncties		• Voldoet	• Voldoet
C.07	Monitoring functies		• Voldoet	• Voldoet
C.08	Wijzigingenbeheer	• Voldoet	• Voldoet	• Voldoet
C.09	Patchmanagement		• Voldoet	• Voldoet

Hoeft volgens de gemeente en volgens hoofdstuk “verantwoordelijkheden gebruikersorganisatie” van de TPM van de serviceorganisatie niet bij de gemeente getoetst te worden.

Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet

Gemeente Bladel

voor identificatiedoeleinden	
15 APR. 2021	
3angles B.V.	Arjan Hassing

Gemeentelijk kenmerk collegeverklaring ENSIA: Z200003482/21.02590

Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet

Gemeente Bladel

Doel en achtergrond verklaring

Met deze verklaring geven wij, het college van burgemeester en wethouders, aan in welke mate de gemeente Bladel voldoet aan de informatiebeveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet.

Deze verklaring maakt onderdeel uit van de verantwoording over informatiebeveiliging middels ENSIA (1) en is tot stand gekomen door een zelfevaluatie over informatiebeveiligingsnormen. De inhoud wordt getoetst door een onafhankelijke IT-auditor.

De verklaring is bestemd voor de stelselhouders van DigiD en Suwinet, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Reikwijdte en diepgang verklaring

De toetsing gaat over de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de relevante beveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet op 31 december 2020.

De beheersingsmaatregelen inzake DigiD en Suwinet die zijn uitbesteed aan dienstverlener(s) worden niet getoetst door de auditor. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener(s) dekken tezamen de normen inzake DigiD en Suwinet af. Het overzicht van normen en waar deze belegd zijn, is opgenomen in de bijlagen:

bijlage 1 DigiD met kenmerk Z200003482/21.02599

bijlage 2 Suwinet met kenmerk Z200003482/21.02634

Verklaring college

Het college verklaart dat bij gemeente Bladel op 31 december 2020 de beheersingsmaatregelen (in opzet en bestaan) voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD en Suwinet.

(1) ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving reisdocumenten (PUN, PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).

voor identificatiedoeleinden	
15 APR. 2021	
3angles B.V.	Arjan Hassing

Samenvattend beeld

Onderwerp	Wordt aan alle normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in verbeterplannen opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
Digid (1) 1002273	Ja	Ja
Digid (2) 1001793	Ja	Ja
Suwinet voor SUWI-taken	Ja	Ja
Suwinet voor niet-SUWI-taken	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Bladel, 23 maart 2021

College van B en W gemeente Bladel

R.P.G. Bosma

Burgemeester

E.L.C.M. Mol

Secretaris

[naam/namen en functie(s)]

Naam auditfirma: 3angles BV

Naam auditor: Arjan Hassing

Datum:

voor identificatiedoeleinden	
15 APR. 2021	
3angles B.V.	Arjan Hassing

Gemeentelijk kenmerk bijlage 2 Suwinet:	Z200003482/21.02634

Bijlage 2 Gebruik van Suwinet

Deze bijlage is een afzonderlijk onderdeel van de Collegeverklaring ENSIA 2020 van de gemeente Bladel. Onderwerp van de verklaring is het gebruik van Suwinet. Deze verklaring heeft betrekking op de Verantwoordingsrichtlijn GeVS 2020 welke is gebaseerd op geselecteerde controls uit de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO).

Suwinet-gegevens worden ten behoeve van de dienstverlening aan onze burgers wel door serviceorganisaties verwerkt. Hierbij is de eventuele aanwezigheid van IT-serviceorganisaties in aanmerking genomen.

Het college van B en W is als opdrachtgever verantwoordelijk voor de kwaliteit en veiligheid van het gebruik van Suwinet en legt hierover verantwoording af. Bladel heeft een deel van de Suwinet taken uitbesteed aan het Samenwerkingsverband KempenPlus en de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeent. Als gevolg hiervan is een aantal maatregelen belegd bij deze serviceorganisaties. In de navolgende tabellen is opgenomen of het onderzoeken over het al dan niet voldoen aan deze maatregelen is uitgevoerd door de IT-auditor van deze serviceorganisaties. De controls die betrekking hebben op de taken die belegd zijn bij de serviceorganisaties maken geen onderdeel uit van de zelfevaluatie van onze gemeente, tenzij sprake is van een gedeelde norm. De zelfevaluatie ENSIA voor Suwinet is toegepast op dat deel van het gebruik en normenkader dat niet onder uitbesteding aan onze serviceorganisaties valt. De overige normen worden afgedekt door onderstaande Third Party Mededeling (TPM) / assurancerapportage (AR) van onze serviceorganisaties.

Leverancier 1	
Naam serviceorganisatie:	het Samenwerkingsverband KempenPlus en de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten
Referentie/rapportnummer:	2012R.AH139
Afgiftedatum:	19 december 2020
Naam RE-auditor:	drs. A.J.A. Hassing RE RA 3angles BV
Ondertekend door RE-auditor:	Ja

voor identificatiedoeleinden	
15 APR. 2021	
3angles B.V.	Arjan Hassing

Gebruik van Suwinet voor SUWI-taken

Voor de volgende taken wordt Suwinet op de volgende plaatsen gebruikt:

Taak	Organisatie	TPM/AR
Participatiewet (Pw)	Samenwerkingsverband Kempenplus. Gemeenschappelijk Regeling Samenwerking Kempengemeenten	Ja
Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers (IOAW)	Samenwerkingsverband Kempenplus	Ja
Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Samenwerkingsverband Kempenplus	Ja

Gebruik van Suwinet voor niet-SUWI-taken

Voor de volgende niet-SUWI-taken wordt Suwinet op de volgende plaatsen gebruikt:

Taak	Organisatie	TPM/AR
Hulp aan vroegtijdig schoolverlaters door Regionaal Meld- en Coordinatiecentrum (RMC)	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Onderzoek loonbeslag door Gemeentelijke Belastingdeurwaarders	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Adresonderzoek door Burgerzaken	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Naleving BIO-maatregelen

Indien geen afwijkingen van de maatregelen:

Zoals in de Collegeverklaring vermeld, voldoet de gemeente Bladel aan alle interne beheersmaatregelen inzake Suwinet op 31 december 2020 in opzet en bestaan aan de geselecteerde controls.

voor identificatiedoeleinden	
15 APR. 2021	
3angles B.V.	Arjan Hassing

3angles
audit, risk & compliance

3angles B.V.
Weerlaan 4b
2181 HH HILLEGOM

+31(0)85 060 3855
www.3angles.nl
info@3angles.nl

KvK Utrecht 69007144

Gemeente Bladel
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 11
5530 AA BLADEL

Kenmerk: 2104R.AH23
Hillegom, 15 april 2021

Onderwerp: Assurancerapport van de onafhankelijke IT-auditor

Ingevolge uw opdracht hebben wij de bijgevoegde collegeverklaring ENSIA 2020 inzake Informatiebeveiliging van DigiD en Suwinet (hierna: collegeverklaring), inclusief de bijlagen 1 DigiD en 2 Suwinet waarnaar in de collegeverklaring wordt verwezen, van gemeente Bladel onderzocht.

Scope
De scope van ons onderzoek bestond uit de hierna genoemde Suwinet-gegevensverwerkingen en DigiD aansluitingen:

Onderzochte gegevensverwerkingen Suwinet:

Type	Houder aansluiting
Suwinet-inkijk	Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten
DKD-inlezen	Samenwerkingsverband KempenPlus

Onderzochte DigiD-aansluitingen:

Aansluitnummer	Aansluitnaam
1002273	Gemeente Bladel
1001793	Gemeente Bladel – iBurgerzaken

Wij hebben geen onderzoek uitgevoerd naar hierboven niet genoemde DigiD-aansluitingen en gegevensverwerkingen Suwinet en doen daar derhalve ook geen uitspraak over.

Ons oordeel
Wij hebben de bijgevoegde collegeverklaring ENSIA 2020 inzake informatiebeveiliging van DigiD en Suwinet, inclusief de bijlagen 1 DigiD en 2 Suwinet waarnaar in de collegeverklaring wordt verwezen, van gemeente Bladel onderzocht.

Voor al onze diensten gelden algemene voorwaarden en condities, waaronder beperking van aansprakelijkheid.
Onze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 69007144.

Naar ons oordeel is bijgevoegde collegeverklaring, inclusief de bijlagen 1 DigiD en 2 Suwinet waarnaar in de collegeverklaring wordt verwezen, van gemeente Bladel, in alle van materieel belang zijnde aspecten, juist.

De collegeverklaring omvat het op 31 december 2020 in opzet en bestaan voldoen van de beheersmaatregelen aan de geselecteerde normen voor DigiD en Suwinet. Wij benadrukken dat het specifiek geselecteerde normen zijn en daarmee geen uitspraak wordt gedaan over de informatiebeveiliging als geheel.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze assurance-opdracht met betrekking tot de collegeverklaring verricht in overeenstemming met Richtlijn 3000A 'Assuranceopdrachten door IT-auditors' van NOREA. Deze assurance-opdracht is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht betreffende de collegeverklaring'.

Wij hebben de vereisten van het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') van NOREA nageleefd, welke is gebaseerd is op de fundamentele beginselen van integriteit, objectiviteit, deskundigheid en zorgvuldigheid, geheimhouding en professioneel gedrag.

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in gebruik en verspreidingskring
Dit assurance-rapport is bestemd voor gebruikers van de collegeverklaring. De collegeverklaring is opgesteld voor de gemeenteraad en voor de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet. Doel van de collegeverklaring is om de gemeenteraad en de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet te informeren over het in opzet en bestaan voldoen van de beheersmaatregelen aan de geselecteerde normen DigiD en Suwinet. Ons assurance-rapport is derhalve uitsluitend bestemd voor de gemeenteraad en de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het college van gemeente Bladel
Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Bladel is verantwoordelijk voor het opstellen van de collegeverklaring. Voor het inschatten of de risico's van afwijkingen van materieel belang zijn in relatie tot DigiD en Suwinet, zijn naast de collegeverklaring en dit assurancerapport ook de interne beheersmaatregelen van de gebruikers van de collegeverklaring relevant.

De criteria waarvan bij het maken van deze verklaring gebruik werd gemaakt hielden in dat:

- de risico's die het bereiken van de geselecteerde normen voor DigiD en Suwinet in gevaar brengen, werden geïdentificeerd; en
- de onderkende interne beheersmaatregelen, indien zij werkzaam zijn zoals beschreven, een redelijke mate van zekerheid zouden verschaffen dat die risico's het bereiken van de vermelde interne beheersdoelstellingen niet zouden verhinderen.

Het college is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de collegeverklaring mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht betreffende de collegeverklaring

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een assurance-opdracht dat wij daarmee, met een redelijke mate van zekerheid voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Een redelijke mate van zekerheid wil zeggen dat onze assurance-opdracht is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze assurance-opdracht niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Wij passen het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van de ethische voorschriften, professionele standaarden en andere wet- en regelgeving.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissingen die gebruikers op basis van de collegeverklaring nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze assurance-werkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze assurance-opdracht professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Richtlijn 3000A 'Assuranceopdrachten door IT-auditors' van NOREA.

Onze assurance-opdracht bestond onder andere uit:

- het verkrijgen van kennis omtrent de collegeverklaring en andere omstandigheden rond de opdracht waaronder het verkrijgen van kennis omtrent de interne beheersmaatregelen;
- het op basis van deze kennis inschatten van de risico's dat de collegeverklaring onjuistheden van materieel belang bevat;

- het reageren op de ingeschatte risico's, waaronder het ontwikkelen van een algehele aanpak, en het bepalen van de aard, de tijdsfasering en de omvang van verdere procedures;
- het uitvoeren van verdere procedures die duidelijk zijn gekoppeld aan de gesignaleerde risico's, waarbij gebruik wordt gemaakt van een combinatie van inspectie, waarnemingen ter plaatse en inwinnen van inlichtingen; en
- het evalueren van de toereikendheid van de assurance-informatie zoals opgenomen in de collegeverklaring en bijbehorende bijlage(n).

Hoogachtend,

3angles B.V.

drs. A.J.A. Hassing RE RA
IT-auditor

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1037
Extern Zaak ID	Z210001321
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.14
Omschrijving	Mededeling: Cameratoezicht gebied rondom De Posthof

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.053/Z210001321
Onderwerp : Cameratoezicht gebied rondom De Posthof

Aan de raad

Samenvatting
In het gebied rondom het gebouw plaatselijk bekend als ‘De Posthof’ doen zich regelmatig onveilige situaties voor en is sprake van aanhoudende overlast. Om een goed beeld te krijgen van de toestand is in 2020 een veiligheidsanalyse opgesteld. Uit deze analyse valt op te maken dat de problematiek grofweg is in te delen in de volgende drie thema’s: overlast door jongeren (geluid, drugs, afval en vernielingen), overlast door alcohol en drugs (waaronder dealen) en brandonveiligheid. Gezien eerdere minder ingrijpende maatregelen vanuit de gemeente en politie niet afdoende zijn gebleken en overige beschikbare middelen zin uitgeput wordt nu ingezet op het instellen van cameratoezicht in het betreffende gebied. De termijn voor het cameratoezicht is drie maanden, waarna geëvalueerd wordt of langere inzet noodzakelijk is.

Noodzakelijkheid van de inzet
In het gebied rondom het gebouw plaatselijk bekend als ‘De Posthof’ doen zich regelmatig onveilige situaties voor en is sprake van aanhoudende overlast. Om een goed beeld te krijgen van de toestand is in 2020 een veiligheidsanalyse opgesteld. Uit deze analyse valt op te maken dat de problematiek grofweg is in te delen in de volgende drie thema’s: overlast door jongeren (geluid, drugs, afval en vernielingen), overlast door alcohol en drugs (waaronder dealen) en brandonveiligheid.
Met name het aantal branden in en rondom De Posthof, in een relatief korte tijd, is ontzettend zorgelijk. Te meer omdat er in verschillende gevallen sprake zou zijn van brandstichting en de veiligheid van de bewoners van De Posthof en direct omwonenden daarbij ernstig in het geding is.

Gezien eerdere minder ingrijpende maatregelen vanuit de gemeente en politie, waaronder fysiek toezicht maar bijvoorbeeld ook maatregelen op het gebied van brandveiligheid, niet afdoende zijn gebleken en overige beschikbare middelen zijn uitgeput wordt nu ingezet op het instellen van cameratoezicht in het betreffende gebied.

Doelbepaling
Het centrale doel van het cameratoezicht is het handhaven van de openbare orde in het betreffende gebied. Onder het handhaven van de openbare orde valt tevens de algemene bestuurlijke voorkoming van strafbare feiten die invloed hebben op de orde en rust in de gemeente Bladel. Nevendoelen van het cameratoezicht zijn het verhogen van het veiligheidsgevoel van bewoners in het betreffende gebied, het reduceren van overlast en daarmee de leefbaarheid van de wijk verbeteren.

Duur cameratoezicht
De termijn voor het cameratoezicht is drie maanden, waarna geëvalueerd wordt of langere inzet noodzakelijk is.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ABZ	Rein de Vries	088-4970561

Ingangsdatum cameratoezicht
Sinds medio augustus 2020 is het appartementengedeelte van De Posthof onder bestuursdwang gesloten. Het gebouw blijft gesloten tot het weer veilig bewoonbaar is. Opvallend is dat vanaf het moment van sluiting er vrijwel geen (overlast)meldingen meer binnen zijn gekomen bij de gemeente en de politie. Mogelijk dat de tijdelijke aanwezige bouwcamera's, welke zijn geplaatst door de eigenaren van het gebouw, hier een belangrijke bijdrage aan hebben geleverd. Ook kan worden gesteld dat er een sterke samenhang lijkt te bestaan tussen de bewoning van het gebouw en de onveilige situaties en aanhoudende overlast in het gebied. Gezien de bouwwerkzaamheden zijn afgerond, de camera's om die reden weggehaald worden en de burgemeester naar verwachting op korte termijn kan besluiten tot heropening van het gebouw, is er noodzaak om vanaf dat moment cameratoezicht in te stellen in het gebied. Omdat het hier gaat om de openbare ruimte is het instellen van cameratoezicht voorbehouden aan de gemeente. De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet te besluiten tot plaatsing van camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats. De burgemeester stelt, na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de Politiewet 2012 (driehoeksoverleg), de periode vast waarin in het belang van de handhaving van de openbare orde daadwerkelijk gebruik van de camera's plaatsvindt. Op 30 maart 2021 heeft de lokale gezagsdriehoek ingestemd met het instellen van cameratoezicht in het gebied rondom De Posthof voor een duur van drie maanden ingaande vanaf de opening van het gebouw.

Bladel, 13 april 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1036
Extern Zaak ID	Z200003482
Vertrouwelijk	Ja
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.15
Omschrijving	Mededeling: Bestuurlijke verantwoording basisregistraties

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel

Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.047
Onderwerp : Bestuurlijke verantwoording basisregistraties

Aan de raad

Samenvatting
Gemeenten moeten jaarlijks verantwoording afleggen over de stand van de informatiebeveiliging door middel van het verantwoordingsstelsel van ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Informatie Audit). De verantwoordingsrapportages betreffende de basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG), Grootschalige Topografie (BGT) en Ondergrond (BRO) worden aangeboden aan uw raad en aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De BAG is afgezien van wat problemen bij de overgang naar een nieuwe applicatie goed op orde. De BRO is afgelopen jaar vooruitgegaan ten opzichte van voorgaande jaren en scoort ook voldoende. Voor de BGT moeten nog de nodige stappen gezet worden. Deze stappen zijn in beeld en zijn opgenomen in een verbeterplan.

Ieder jaar legt de gemeente verantwoording af over informatiebeveiliging middels de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Naast een zelfaudit over de informatieveiligheidsnormen volgens de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), worden ook de basisregistraties BAG, BGT en BRO gecontroleerd. Elke basisregistratie wordt middels ENSIA getoetst, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt welke onderdelen goed gaan en waar nog winst te behalen is.

Het beheer van de BAG staat bij VTH de Kempen al jaren op een stevig fundament. De procedures rond beheer en kwaliteitszorg dragen bij aan een goede kwaliteit van de gegevens in de basisregistratie. Voor de onderdelen borging, volledigheid en juistheid wordt in 2020 dan ook 100% gescoord. Afgezien van periodieke herzieningen zijn er geen verbeterpunten voor deze onderdelen. De grote uitschieter dit jaar is de score op actualiteit. Het actualiteitspercentage voor 2020 is 0%. Actualiteit is gewaarborgd in de werkprocessen. Dit wordt ook continu gemonitord. Echter door implementatieproblemen van de nieuwe BAG applicatie in 2020 is de BAG-registratie in de meetperiode niet actueel bijgehouden. Op dit moment wordt nog met de leverancier samengewerkt om alles weer optimaal te laten functioneren. Tevens zal de mutatiesignalering en kartering vanuit luchtfoto conform afspraak in 2021 worden uitgevoerd.

De BRO wordt beoordeeld op de onderdelen borging proces, actualiteit, volledigheid en juistheid. Op de onderdelen volledigheid en juistheid wordt de maximale score van 100% behaald. Op actualiteit wordt met een score van 75% niet maximaal gescoord, maar wel voldoende. Op de borging van het proces zijn het laatste jaar goede stappen gezet. Voor 2020 is de score 86%. Dat betekent dat op alle onderdelen voldoende wordt gescoord, al zijn er nog wel een aantal verbeterpunten. De verbeterpunten hebben voor alle onderdelen met hetzelfde te maken: voor een kleine gemeente als de gemeente Bladel ontstaat er geen routine in het proces. Er worden geen grote hoeveelheden BRO registratieobjecten vastgelegd, waardoor het sporadische werkzaamheden blijven die door de coördinator periodiek onder de aandacht moeten worden gebracht bij alle potentieel betrokken medewerkers en hun vervangers. Tijdige uitvoering lukt nog niet altijd. Het zijn geen routine werkzaamheden en er worden per tranche weer nieuwe zaken van de gemeente verwacht. Ook leveranciers worstelen met hun rol.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
IPB	Jody Kok	088-4970530

Afgelopen twee jaar zijn er stappen gezet om de kwaliteit van de BGT naar de toekomst toe te borgen. Er zijn verbeterplannen gemaakt, maar de uitvoering van deze plannen heeft wat vertraging opgelopen. De conclusie is dat de gemeente Bladel op het onderdeel ‘juistheid’ nog onvoldoende scoort. Op het onderdeel ‘borging proces’ werd in 2019 nog onvoldoende gescoord, maar dit onderdeel is voor 2020 inmiddels voldoende. Wat betreft ‘actualiteit’ zijn er geen urgente verbeteringen te benoemen, wel moet er bewaakt worden dat de afspraken nagekomen worden. Om de volledigheid te waarborgen moeten de beheerprocessen goed nageleefd worden. Ten aanzien van ‘juistheid’ moet de gemeentelijke procesbeheerder zorgen voor een reguliere kwaliteitscheck. De uitkomst van deze zelfevaluatie sluit aan bij het rapport ‘Betere Basisregistraties’. In 2019 is er door een externe adviseur onderzoek gedaan wat geresulteerd heeft in het rapport ‘Betere Basisregistraties’. Op basis van de bevindingen uit dit rapport zijn processen in beeld gebracht, knelpunten benoemd en aanbevelingen gedaan. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor 2019 om een verbeterplan gevraagd. Veel van deze verbeterpunten stonden ook eind 2020 nog open. Er is een werkgroep gestart met deelnemers van het SSC en de kempengemeenten, die de borging dat dit verbeterplan op zich nemen. Er kan gemeld worden dat er begin 2021 al wel goede stappen zijn gezet voor de uitvoering van het verbeterplan, waaronder het aanwijzen van een procesverantwoordelijke. In 2021 is begonnen aan een grote inhaalslag in het op orde brengen van de BGT.

Bladel, 13, april 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1038
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.16
Omschrijving	Mededeling: 4e Compensatiepakket coronacrisis

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.049
Onderwerp : 4e Compensatiepakket coronacrisis

Aan de raad

Samenvatting
De Minister van BZK heeft in een brief, gepubliceerd op 26 maart jl, de gemeenten geïnformeerd over het 4e steunpakket coronacrisis. Na het verschijnen van de decembercirculaire 2020 heeft het kabinet de afgelopen tijd aanvullende maatregelen genomen ter compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis. Het gaat dan om de verdeling van middelen die via het gemeentefonds lopen.

De genoemde bedragen worden uiteindelijk opgenomen in de komende meicirculaire. De brief wordt dus door de rijksoverheid niet als een officiële circulaire aangemerkt. Het is vooral bedoeld om de bevoorschotting zo snel als mogelijk op gang te brengen.

Inleiding

Ingevolge artikel 6 van de Financiële verhoudingswet heeft de gemeente recht op een algemene uitkering uit het gemeentefonds. In zijn algemeenheid dient gesteld te worden dat de algemene uitkering uit het gemeentefonds algemene dekkingsmiddelen betreffen. Dit betekent dus dat de gemeente naar eigen inzicht bestedingsrichting kan geven aan eventuele extra toevoegingen. Het is dus zeker niet vanzelfsprekend dat extra toevoegingen ook daadwerkelijk aangewend moeten worden voor het betreffende beleidsterrein. De gemeente behoeft over de besteding van die middelen immers ook geen verantwoording af te leggen aan het rijk.

Dit uitgangspunt is ook nog eens neergelegd bij de financiële kaderstelling 2020/2021: "*Extra algemene middelen van het rijk ter intensivering van (bestaand) beleid komen in principe ten gunste van de algemene middelen. Op basis van bestaande beleidsregels kan van deze regel worden afgeweken, waardoor de middelen ten gunste van de betreffende beleidsterreinen ingezet kunnen worden".*

In de brief van 26 maart 2021 informeert de Minister van BZK de gemeenten over het 4e compensatiepakket coronacrisis. In deze brief is alleen opgenomen welke compensatie via het gemeentefonds loopt.

Na het verschijnen van de decembercirculaire 2020 heeft het kabinet de afgelopen tijd aanvullende maatregelen genomen ter compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis. Het betreft de uitbreiding van het economisch steun- en herstelpakket en het aanvullend steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl. Daarnaast worden de gemeenten in deze brief geïnformeerd over de verdeling van middelen voor de afvalinzameling, Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) en de extra middelen die het kabinet in december ter beschikking heeft gesteld voor het Jeugdpakket voor het welbevinden van de jeugd. Gemeenten zijn in de decembercirculaire 2020 reeds geïnformeerd over dit aanvullend compensatiepakket, maar er was toen nog geen duidelijkheid over de verdeling van de middelen.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
FIN	Frank Castelijns	0497-361636

Financiën

In onderstaand overzicht zijn de aanvullende steunpakketten ten opzichte van de decembercirculaire weergegeven:

Aanvullende steunpakketten ten opzichte van de decembercirculaire

Algemene uitkering	
- TONK	41.000
- Extra begeleiding kwetsbare groepen	43.000
- Bestrijden eenzaamheid ouderen	47.000
- Afvalverwerking	33.000
- Perspectief Jeugd en jongeren	29.000
- Jongerenwerk jeugd	10.000
- Mentale ondersteuning jeugd	9.000
- Activiteiten en ontmoetingen jeugd	6.000
Totaal Algemene uitkering 4e compensatiepakket	**218.000**
Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	
- Mutaties voorschoolse voorziening peuters	5.000
Totaal 4e compensatiepakket coronacrisis	**223.000**

TONK - € 41.000

De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoel voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende solaas bieden(vorm van bijzondere bijstand). Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken. Voor de financiële gevolgen hiervan wordt Bladel in het eerste kwartaal van 2021 voor € 41.000 gecompenseerd.

Extra begeleiding kwetsbare groepen - € 43.000

De coronacrisis maakt dat de levens van iedereen met begeleiding er heel anders uitziet: dagbesteding gaat soms niet door (horeca is bijvoorbeeld gesloten), er komen minder mensen langs, niet iedereen begrijpt de maatregelen even goed. Ook is er meer begeleiding en ondersteuning nodig voor mensen met andere beperkingen. Bijvoorbeeld kwetsbare mensen met een medische aandoening die zeer bang zijn besmet te raken gezien de risico's dat deze besmetting fataal kan zijn of zeer ernstige consequenties kan hebben. Dit maakt dat extra ondersteuning nodig is zodat lokaal kan worden geïnvesteerd. Voor Bladel wordt in 2021 een bedrag van € 43.000 aan de algemene uitkering toegevoegd voor de extra begeleiding van kwetsbare groepen.

Bestrijden eenzaamheid ouderen - € 47.000

Eenzaamheid is door corona toegenomen. Op lokaal niveau zetten gemeenten met lokale partners al in op het bestrijden van eenzaamheid, maar nog niet iedereen wordt persoonlijk bereikt. Het kabinet stelt middelen ter beschikking zodat – via gemeenten en lokale partners – kan worden ingezet op onder meer extra contact met ouderen, extra helpende handen (zoals boodschappen doen), inzet op verbinding tussen mensen en extra inzet op zingeving. Voor het bestrijden van de eenzaamheid onder ouderen wordt voor Bladel € 47.000 toegevoegd aan de algemene uitkering in 2021.

Afvalverwerking - € 33.000

Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Veel gemeenten hebben contracten gesloten met een variabele prijs voor de verwerking hiervan. Deze prijs is door de brede toestroom, gestegen. Tegelijkertijd ontvangen de gemeenten voor andere afvalstromen een vergoeding. Maar omdat deze stromen zijn toegenomen, is de vergoeding hiervoor gedaald. Voor de financiële compensatie van de hogere kosten en gemiste inkomsten van afvalverwerking wordt voor Bladel € 33.000 toegevoegd aan de algemene uitkering.

Perspectief Jeugd en jongeren - € 29.000
Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een Jeugdpakket wil het kabinet een impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en de evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding. Bladel ontvangt hiervoor een bedrag van € 15.000 voor 2020 en € 14.000 voor 2021.

Jongerenwerk jeugd - € 10.000
Om jongeren uit bepaalde risicogroepen te benaderen en te bereiken wordt de huidige extra inzet van jongerenwerk uit het Jeugdpakket verlengd tot eind 2021. Het kinder- en jongerenwerk speelt ook een signalerende rol op het gebied van psychische problemen of huiselijk geweld. Voor de extra inzet op jongerenwerk wordt voor Bladel een bedrag van € 10.000 aan de algemene uitkering toegevoegd.

Mentale ondersteuning jeugd - € 9.000
Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Het kabinet zet daarom samen met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door bijvoorbeeld: geven van trainingen, zoals weerbaarheidstrainingen, inzet op extra coaching van jongeren, inrichten van meer inloophuizen waar jonge ervaringsdeskundigen andere jongeren hulp bieden voor mentale ondersteuning, inrichten van buddyprojecten waarbij jongeren gekoppeld worden aan een leeftijdsgenoot voor mentale steun. Om dit te kunnen realiseren wordt een bedrag van € 9.000 toegevoegd aan de algemene uitkering van Bladel.

Activiteiten en ontmoetingen jeugd - € 6.000
Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Daarom zet het kabinet samen met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door inzet op meer mogelijkheden tot ontmoeting in (tijdelijk onbenutte) ruimten zoals bibliotheken, buurthuizen, wijkcentra, sporthallen en evenementenhallen beter en veilig te benutten voor sociale en ondersteuningsactiviteiten. Voor Bladel wordt een bedrag van € 6.000 toegevoegd aan de algemene uitkering om dit te realiseren.

Mutaties voorschoolse voorziening peuters - € 5.000
Gemeenten ontvangen van het Rijk middelen om een bepaalde groep ouders die kosten hebben gemaakt voor kinderopvang tijdens de sluiting van de opvang van 16 december tot 8 februari te vergoeden. Het betreft ouders die in deze periode een eigen bijdrage hebben betaald voor de gemeentelijke regelingen rondom kinderopvang. De ophoging voor de financiële compensatie hiervan bedraagt voor Bladel € 5.000.

Wellicht ten overvloede melden we nog dat in beginsel alle middelen die via het gemeentefonds worden gecompenseerd als een algemeen dekkingsmiddel worden aangemerkt. Wij stellen evenwel voor om het 4e compensatiepakket coronacrisis volledig af te zonderen voor de dekking van de hogere lasten en gemiste inkomsten van de hiervoor genoemde beleidsvelden.

Bladel, 13 april 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1063
Extern Zaak ID	Z210001368
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.17
Omschrijving	Mededeling: Verslag commissie bezwaarschriften 2020

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.061
Onderwerp : verslag commissie bezwaarschriften 2020

Aan de raad

Samenvatting
De bezwaarschriftencommissie heeft haar jaarverslag over 2020 uitgebracht. Middels deze mededeling ontvangt u een samenvatting van dit verslag.

De onafhankelijke bezwaarschriftencommissie (hierna: commissie) is ingesteld door het college, de burgemeester en u als gemeenteraad om te adviseren over de rechtmatigheid en doelmatigheid van besluiten wanneer daartegen bezwaar wordt ingediend.
De bezwaarschriftencommissie heeft haar jaarverslag over 2020 uitgebracht. Middels deze mededeling ontvangt u een samenvatting van dit verslag.

Ook voor uw gemeenteraad handelt de bezwaarschriftencommissie eventuele bezwaren af. Er zijn echter in het afgelopen jaar geen bezwaren ingediend tegen besluiten van de raad welke binnen het werkgebied van deze commissie vallen.

Uit het jaarverslag blijkt dat er in 2020 een toename is van het aantal bezwaarschriften ten opzichte van 2019 (van 59 naar 66). Als gekeken wordt naar het aantal besluiten waartegen bezwaar is ingediend wordt duidelijk dat er sprake is van een toename (van 46 naar 63). De verklaring van deze toename ligt zeer waarschijnlijk in het feit dat er veel bezwaarschriften zijn ingekomen tegen afgewezen subsidies voor duurzame energie, welke in 2019 niet kon worden aangevraagd.
Van het aantal bezwaarschriften wordt na minnelijk overleg een deel weer ingetrokken (27% ten opzichte van tevens 27% in 2019).

In één geval werd geadviseerd het oorspronkelijke besluit te herroepen. Dat betekent dat de commissie van oordeel was dat er een gebrek aan het besluit kleefde. Op een totaal van veertig uitgebrachte adviezen is dat een aandeel van 2%.
In 2020 is het college één keer afgeweken van het commissie-advies.

Van de bezwaren werd 70% binnen de beslistermijn afgehandeld en 30% daarbuiten. In vijf gevallen (19%) was sprake van een termijnoverschrijding van minder dan drie weken en in drie gevallen (11%) bedroeg de termijnoverschrijding tussen de drie en zes weken. Er is in 2020 één keer een dwangsom betaald vanwege het overschrijden van de beslistermijn.

Bladel, 4 mei 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):
02. jaarverslag bezwaarschriftencommissie 2020 (21.10459 versienummer 1, 19-4-2021)

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ABZ	Sabina Torres	088-4970564

Commissie bezwaarschriften gemeente Bladel

verslag 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**

2. Organisatie commissie **4**
2.1 Taak commissie 4
2.2 Samenstelling commissie en secretariaat 4

3. De verslagperiode in cijfers **5**
3.1 Gegevens in- en uitstroom 5
3.2 Onderwerpen van bezwaar 6
3.3 Uitgebrachte adviezen 6
3.4 Gegrond verklaarde bezwaren 7
3.5 Niet-ontvankelijk verklaringen 8

4. Diverse **10**
4.1 Corona 10
4.2 Afhandelingstermijnen bezwaarschriften 10
4.3 Ingebrekestellingen 11
4.4 Kostenvergoeding in de bezwarenfase 11

1. Inleiding

Een geschil over een bestuursrechtelijk besluit kan in veel gevallen niet direct aan de rechter worden voorgelegd.[1] Het bestuursorgaan moet het geschil eerst zelf behandelen. Hierbij moet het bestuursorgaan de beslissing waartegen het bezwaar is gericht volledig heroverwegen. Dit betekent dat het bestuursorgaan moet beoordelen of het besluit procedureel zorgvuldig tot stand is gekomen, of het besluit voldoende is gemotiveerd en of een verdedigbare belangenafweging heeft plaatsgevonden. Daarnaast moet worden getoetst of het besluit in overeenstemming is met wet- en regelgeving. De bezwaarschriftenprocedure vervult in die zin een zeeffunctie voor de bestuursrechter. Buiten deze rechtmatigheidsaspecten moet het bestuursorgaan ook de doelmatigheid van het besluit heroverwegen in bezwaar. Het kan dus ook voorkomen dat een volledig rechtmatig besluit aangepast wordt bij de beslissing op bezwaar.

Bij de heroverweging laten de bestuursorganen (burgemeester, college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad) zich adviseren door de commissie van advies voor de bezwaarschriften (hierna: de commissie). Deze commissie is een adviescommissie als bedoeld in artikel 84 van de Gemeentewet. De voorzitter en leden van de commissie maken geen deel uit van en zijn niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van de bestuursorganen van de gemeente Bladel.

De commissie belegt een zitting waarin belanghebbenden worden gehoord, zij beoordeelt de recht- en doelmatigheid van het bestreden besluit en brengt vervolgens advies uit aan het bestuursorgaan over het te nemen besluit op bezwaar. Hiermee draagt de commissie bij aan de kwaliteit van de beslissing op bezwaar. Voorts geeft zij, daar waar nodig, adviezen om de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren.

Artikel 19 van de Verordening commissie bezwaarschriften bepaalt dat de commissie elk kalenderjaar schriftelijk verslag uitbrengt van haar werkzaamheden over het afgelopen jaar. Hiermee wordt beoogd inzicht te geven in het aantal bezwaarschriften, de aard van de ingediende bezwaarschriften en de adviezen die de commissie heeft uitgebracht. In dit jaarverslag rapporteert de commissie over haar activiteiten in het jaar 2020.

[1] Uitzondering is onder meer het besluit waarbij de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV) is gevolgd bij de totstandkoming.

2. Organisatie commissie

Op de werkzaamheden van de commissie is de Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Bladel 2010 (hierna: Verordening commissie bezwaarschriften) van toepassing. In de verordening zijn de taakstelling, samenstelling en de bevoegdheden van de commissie geregeld.

2.1 Taak commissie

De taak van de commissie betreft de voorbereiding van de beslissingen op ingekomen bezwaren tegen besluiten van de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) en van de burgemeester.

In de Verordening commissie bezwaarschriften is vastgelegd dat de commissie niet bevoegd is te adviseren ten aanzien van bepaalde bezwaarschriften. Dat zijn bezwaarschriften die zijn ingediend tegen besluiten op grond van een wettelijk voorschrift op het gebied van:

a. belastingen of de Wet waardering onroerende zaken;
b. personele aangelegenheden;
c. aangelegenheden op het gebied van werk, inkomen en zorg.

2.2 Samenstelling commissie en secretariaat

Commissie
Volgens de Verordening commissie bezwaarschriften bestaat de commissie uit een voorzitter en ten minste twee leden, benoemd door het college. In het verslagjaar 2020 was de commissie als volgt samengesteld:

Voorzitter:	de heer mr. drs. F. Branten
Leden:	mevrouw mr. T. Luijben
	de heer mr. A. Kuijken
Plaatsvervangende leden:	de heer R. Spapens, LLB
	de heer mr. W. Waarma

Secretariaat
De commissie wordt bij de uitvoering van haar werkzaamheden ondersteund door één of meer commissiesecretarissen. Deze dragen zorg voor dossiervorming, het doen uitgaan van de nodige correspondentie, het beantwoorden van vragen van bezwaarmakers en derde-belanghebbende(n), de organisatie van de vergaderingen en de hoorzittingen, het maken van de verslagen van de hoorzittingen, het opstellen van adviezen, evenals het verzorgen van de nodige registraties.
Het secretariaat werd in 2019 bemenst door de secretaris mevrouw S. Torres LLB en de heer mr. T. van der Putten als vervangend secretaris.

3. De verslagperiode in cijfers

Het secretariaat van de commissie registreert gegevens over ingediende bezwaarschriften en de afhandeling daarvan. Dit hoofdstuk is gebaseerd op de gegevens uit die registratie.

3.1 Gegevens in- en uitstroom

Deze paragraaf heeft betrekking op het aantal ingediende bezwaarschriften en het daarbij behorende aantal bezwaarmakers dat in 2020 is opgekomen tegen een besluit, voor zover deze besluiten betrekking hebben op het werkterrein van de commissie. In tabel 1 is de in- en uitstroom van bezwaarschriften en het aantal bezwaarmakers vermeld. Ter vergelijking zijn ook de in- en uitstroom over de twee voorafgaande verslagjaren aangegeven.

Tabel 1: In- en uitstroom van zaken

	2018		**2019**		**2020**	
	Besluiten waartegen bezwaar is ingekomen	**Ingekomen bezwaarschriften**	**Besluiten waartegen bezwaar is ingekomen**	**Ingekomen bezwaarschriften**	**Besluiten waartegen bezwaar is ingekomen**	**Ingekomen bezwaarschriften**
nog te behandelen op 1 januari	18	18	3	3	15	21
bij: nieuw ingekomen	**40**	**44**	**46**	**59**	**63**	**66**
Subtotaal	58	62	49	62	78	87
af: ingetrokken bezwaarschriften	19	21	11	16	18	18
af: doorgestuurd naar de rechtbank / Raad van State	-	-	3	3	-	-
af: advies uitgebracht	36	38	20	22	40	48
nog in behandeling op 31 december	3	3	15	21	20	21

De tabel laat zien dat in het verslagjaar 2020 tegen 63 besluiten is opgekomen door middel van een bezwaarschrift. Dit is een stijging van 17 bezwaarschriften ten opzichte van het jaar 2019.
Tegen een besluit kan door meer dan één personen/instantie/stichting bezwaar gemaakt worden. In zes gevallen zijn er meerdere bezwaarschriften tegen hetzelfde besluit ingekomen, dan wel door meerdere personen een bezwaarschrift ingediend. In 59 gevallen richtte het bezwaar zich tegen een besluit van het college. In 4 gevallen richtte het bezwaar zicht tegen een besluit van de burgemeester.

Bezwaar kan worden gemaakt door degene tot wie het besluit is gericht (de belanghebbende) of door een derde-belanghebbende. In de meeste gevallen is de direct-belanghebbende de bezwaarmaker. In 2020 waren bezwaarschriften te behandelen van in totaal 87 (rechts)personen/stichtingen/instanties. Van hen hebben er 18 (21%, ten opzichte van 26% in 2019) het bezwaar weer ingetrokken. Waar mogelijk wordt via gesprekken met partijen gekeken of de bezwaren zonder een juridische procedure kunnen worden weggenomen. Dit leidt regelmatig tot een minnelijke oplossing.

3.2 Onderwerpen van bezwaar

De bezwaarschriften die in 2020 zijn binnengekomen, hadden betrekking op diverse onderwerpen. Om het soort besluiten waarop de bezwaren betrekking hadden inzichtelijk te maken, wordt in tabel 2 een uitsplitsing naar onderwerp gegeven. Ter vergelijking zijn ook de gegevens over het jaar 2019 opgenomen.

Tabel 2: Onderwerpen ontvangen bezwaarschriften

Onderwerp	**aantal besluiten in 2019**	**aantal bezwaar-schriften in 2019**	**aantal besluiten in 2020**	**aantal bezwaar-schriften in 2020**
omgevingsvergunning	7	8	9	10
Planschade	1	1	1	2
Handhaving (inclusief intrekken vergunningen en Damocles)	16	19	19	20
Subsidie	0	0	22	22
Wet openbaarheid van bestuur (Wob) / Wet hergebruik over-	5	6	0	0
Wet basisregistratie personen / Algemene verordening gegevensbescherming / Wet basisregistratie personen	2	2	1	1
Gehandicaptenparkeer-kaart/plaats	1	1	1	1
straatnamen en huisnummering	1	1	1	1
Leerlingenvervoer	4	4	2	2
Standplaats	2	2	1	1
Exploitatievergunning/ Drank- en horecawetvergunning	3	7	0	0
Overig	4	8	6	6
Totaal	**46**	**59**	**63**	**66**

Het opvallende verschil met het voorafgaande jaar in het soort besluit waartegen bezwaar is gemaakt, zijn de bezwaren tegen de subsidiebesluiten. In 2019 zijn er geen bezwaren inzake subsidies ingekomen. De gemeente kent verschillende soorten subsidies toe, maar in dit geval ligt het verschil voornamelijk in de subsidies tegen afwijzingen subsidies voor duurzame energie. Tegen deze afwijzingen zijn 19 bezwaren ingekomen. In 2019 kon deze subsidie voor duurzame energie niet worden aangevraagd. Inhoudelijk richten deze bezwaren zich voornamelijk op het feit dat de duurzame voorziening eerst was gerealiseerd alvorens de subsidie werd aangevraagd. In de verordening staat onder meer als criteria opgenomen dat de subsidie enkel aangevraagd kan worden voor voorzieningen waarbij nog geen start gemaakt is met de uitvoering. Dit betekent dat men pas mag starten met de voorbereiding en uitvoering van de voorziening nadat een subsidie is toegekend door het college.
De drie andere subsidiebezwaren waren bezwaren tegen afgewezen muzieksubsidies.

Verder zijn er in 2020 in tegenstelling tot 2019 geen bezwaren tegen Wob-verzoeken dan wel drank- en horecawetvergunningen of exploitatievergunningen ingekomen. Het jaar 2019 betrof wat dat betreft ook eerder een uitzonderingsjaar. Daarnaast is het denkbaar dat Covid-19 ook een rol heeft gespeeld bij het al dan niet aanvragen van deze vergunningen.

De overige bezwaren die zijn ingekomen zijn bezwaren tegen zes besluiten waarbij ingediende ingebrekestellingen door het college waren afgewezen/ niet-ontvankelijk verklaard. Vijf van de zes van deze bezwaren zijn door éénzelfde bezwaarmaker ingediend.

Inzake de handhavingsbesluiten betrof het één besluit tegen de weigering van een verzoek tot intrekking van een milieuvergunning en drie zogenaamde Damocles-besluiten genomen door de burgemeester gelet op drugsvondst.

Voor wat betreft het aantal bezwaarmakers zijn er geen opvallende verschillen dan wel bijzonderheden. Evenals in 2019 zijn meerdere bezwaren over handhaven van milieu-inrichtingen en het intrekking de milieuvergunning ingekomen door éénzelfde bezwaarmaker.

3.3 Uitgebrachte adviezen

De vorige paragrafen hebben betrekking op de ingekomen bezwaarschriften. In deze paragraaf gaat het over de adviezen die de commissie in het verslagjaar 2020 heeft uitgebracht.
Tijdens de verslagperiode 2020 is over 40 besluiten advies uitgebracht waarbij het in 7 gevallen ging om een besluit waartegen in 2019 bezwaar was ingediend. In totaal zijn er adviezen uitgebracht over 48 bezwaarmakers/bezwaarschriften. In tabel 3 is aangegeven welke adviezen door de bezwaarschriftencommissie zijn uitgebracht.

Tabel 3: Inhoud uitgebrachte adviezen 2019

Onderwerp	niet ontvankelijk	in stand laten (incl. met nadere motivering)	Nader onderzoek	herroepen	totaal
omgevingsvergunning	1	1			**2**
Handhaving	2	13			**15**
Planschade			1		**1**
Wet openbaarheid van bestuur		1		1	**2**
Evenementenvergunning/melding	1				**1**
Gehandicaptenparkeerkaart/ -plaats		1	1		**2**
standplaatsvergunning		2			**2**
ingebrekestellingen		6			**6**
Subsidie duurzame energie		6			**6**
Subsidie leerlingenvervoer		2			**2**

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)		1			**1**
Totaal	**4**	**33**	**2**	**1**	***40***

Beslissing op bezwaar
De commissie heeft een adviserende rol; het bestuursorgaan kan gemotiveerd afwijken van het advies. In 2020 is in één geval in afwijking van het advies van de commissie besloten.
In dit geval was er tegen een afwijzing van het college om een milieuvergunning in te trekken bezwaar gemaakt. Het verzoek tot intrekken van de vergunning was door het college afgewezen omdat niet was aangetoond dat er drie jaar geen handelingen waren verricht met gebruikmaking van de vergunning. De uitgevoerde controles behelsden geen periode van drie aaneengesloten jaren waaruit zou blijken dat sprake is van een structurele leegstand. De commissie was van oordeel dat het college terecht tot het besluit heeft kunnen komen dat niet voldoende gebleken is dat er drie jaar aaneengesloten in bepaalde stallen geen dieren zijn gehouden die hier gehouden zouden moeten worden. De commissie komt tot de conclusie dat het college terecht heeft kunnen besluiten om het verzoek tot intrekken van de omgevingsvergunning voor dit bedrijf af te wijzen. De commissie adviseert het college om het collegebesluit in stand te laten en het vergoeden van de proceskosten af te wijzen.
Na het uitbrengen van het advies door de commissie is uit nieuwe informatie gebleken dat wel is aangetoond dat er ten minste drie jaren geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning voor zover het een deel van de dieren betreft. Dit rapport was niet beschikbaar ten tijde van het nemen van het bestreden besluit. Voor wat betreft het deel dieren waarbij dit niet was aangetoond gold inmiddels een meldingsplicht. Gelet op het bovenstaande heeft het college in afwijking van het advies van de bezwaarcommissie besloten om het primaire besluit te herroepen en het bezwaar gegrond te verklaren.

Geconcludeerd kan worden dat over het algemeen alle adviezen van de commissie in 2020 opgevolgd zijn.

3.4 Bezwaar herroepen

Wanneer het advies ‘bezwaar herroepen’ is uitgebracht, wil dit aangeven dat de commissie van mening is dat het besluit onjuist is genomen. In deze paragraaf wordt aangegeven waarom de commissie tot deze advies is gekomen. In tabel 4 zijn de redenen hiervoor aangegeven.

Tabel 4: Advies herroepen van het besluit 2020

redenen herroepen	**Aantal bezwaarschriften**
onjuiste toepassing van regelgeving en beleid	
Motiveringsgebrek	1
Totaal	**1**

Aan het advies om het besluit te herroepen heeft in dit geval de volgende redenen ten grondslag gelegen. Op een ingekomen verzoek om informatie op grond van de Wob had het college besloten een gedeelte van deze informatie te weigeren. De relevante vraag in deze bezwaarzaak was of het college terecht een deel van de informatie niet openbaar had gemaakt. Het was de commissie niet gebleken dat in het aangevochten collegebesluit een juiste afweging is gemaakt inzake artikel 10 lid 2 onder g van de Wob. Dit artikel luidt: “Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen: g**.** het voorkomen

van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden."

Het collegebesluit was daardoor onvoldoende gemotiveerd, waardoor er sprake was van een onzorgvuldige voorbereiding. De commissie heeft vervolgens het college adviseert met inachtneming van het advies van de commissie het bestreden besluit te herroepen en een nieuw besluit te nemen op de aanvraag en het verzoek om de in het kader van deze bezwaarschriftprocedure gemaakte proceskosten te vergoeden toe te wijzen. Bij besluit op bezwaar heeft het college besloten het advies van de commissie op te volgen, de bezwaren gegrond te verklaren, het besluit tot gedeeltelijke weigering van het Wob-verzoek te herroepen en een nieuw besluit te nemen op de aanvraag. Met het nieuwe besluit werd het grootste deel van de documenten alsnog verstrekt en werd de reden voor afwijzing van de overige documenten beter gemotiveerd. Verder werd het verzoek om vergoeding van proceskosten toegewezen.

3.5 Niet-ontvankelijk verklaringen

De Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) stelt voorwaarden aan degene die bezwaar wil maken. Wordt niet aan die voorwaarden voldaan, dan moet de bezwaarmaker niet-ontvankelijk worden verklaard en komt het niet tot een inhoudelijke beoordeling van de gronden van bezwaar. In 2020 heeft het college 4 keer dit besluit genomen. In tabel 5 is aangegeven wat hiervan de oorzaak is.

Tabel 5: Redenen niet-ontvankelijk verklaring 2019

redenen niet-ontvankelijk verklaring	**Aantal**
geen besluit ex artikel 1:3 lid 1 Awb	1
geen belanghebbende ex artikel 1:2 Awb	
niet voldaan aan indieningsvereisten	
niet tijdig ingediend	3
Totaal	**4**

Geen besluit
Een bezwaar moet zijn gericht tegen een besluit in de zin van artikel 1:3 lid 1 van de Awb. Dit betekent dat het bestreden besluit een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan moet zijn, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling. Een rechtshandeling is een op rechtsgevolg gerichte handeling. De handeling wijzigt rechten of plichten.

Geen belanghebbende
Een bezwaarmaker moet belanghebbende zijn. Er moet voldaan worden aan de voorwaarden van artikel 1:2 van de Awb. Als belanghebbende wordt beschouwd degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. In de jurisprudentie zijn hierover criteria ontwikkeld. Het moet gaan om een *eigen belang*, dat *objectief bepaalbaar* is en dat tevens een *actueel* en *persoonlijk* belang is dat *rechtstreeks* is betrokken bij het besluit.

Niet voldaan aan indieningsvereisten
De Awb schrijft in artikel 6:5 voor aan welke vereisten een bezwaarschrift moet voldoen. Het betreft onder meer dat de gronden van het bezwaar moeten worden vermeld en dat het bezwaarschrift moet zijn ondertekend.

Niet tijdig ingediend

Een bezwaarschrift moet binnen 6 weken na de dag van verzending van het besluit worden ingediend. Wordt het bezwaarschrift buiten die termijn ontvangen en is er geen sprake van een zogeheten verschoonbare termijnoverschrijding, dan is het bezwaar niet-ontvankelijk.

4. Diverse

4.1 Covid-19

Gelet op de covid-19-pandamie (coronavirus) zijn verschillende hoorzittingen tijdelijk uitgesteld. Daarnaast is schriftelijk horen toegepast, dan wel horen via beeldbellen. Enkele keren kozen bezwaarmakers ervoor om van horen af te zien. Indien in het gemeentehuis gehoord werd, vond dit in het raadszaal plaats, vanzelfsprekend met inachtneming van de voorzorgsmaatregelen. Het coronavirus heeft de burgers en de commissie in het kader van bezwaarschriften iets meer tijd en creativiteit gekost maar de commissie is van mening dat de kwaliteit van het horen en van de totale procedure niet in het geding is geweest. Er zijn voor zover bekend ook geen klachten hierover ontvangen.

4.2 Afhandelingstermijnen bezwaarschriften

De Algemene wet bestuursrecht kent voorschriften voor de behandelingstermijn van bezwaarschriften. De beslistermijn voor een bezwaarschrift is als volgt: twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken.[2] De termijn voor afhandeling begint dus te lopen vanaf het moment waarop de bezwarentermijn is geëindigd. Hierna kan de beslissing nog met zes weken worden verdaagd.
Een bezwaarschrift wordt als tijdig afgehandeld beschouwd als het besluit op het bezwaar binnen de wettelijke termijn is verzonden. Is de beslissing verdaagd en/of is verder uitstel overeengekomen, dan is er geen sprake van overschrijding van de beslistermijn als het besluit is verzonden vóór afloop van de verdaagde/overeengekomen termijn.

Uit de registratie van afhandelingstermijnen blijken de volgende gegevens:

Tabel 6: Afhandelingstermijn van in 2020 genomen besluiten op bezwaar

Termijnoverschrijdingen	**Besluiten op bezwaar**	
	Aantal	**%**
Geen	19	70
Minder dan 3 weken	5	19
Tussen 3 en 6 weken	3	11
Meer dan 6 weken	0	0
Totaal	**27**	**100**

De tabel laat zien dat de beslistermijn niet altijd wordt gehaald. Termijnoverschrijding kan worden voorkomen door gebruik te maken van de wettelijke verdagingsmogelijkheden en – waar nodig – van verder uitstel in overleg met belanghebbenden.

Om verschillende redenen kan de afhandelingstermijn soms langer zijn. Het college kan bijvoorbeeld afhankelijk zijn van een reactie van externen om het collegebesluit nader te motiveren. Of er dient nader onderzoek te worden gedaan. Soms moeten er in relatief korte tijd veel zaken ingepland worden, waardoor het advies ook later volgt. Als het college vervolgens nog nader onderzoek moet verrichten of ander werk meer prioriteit heeft kan het zijn dat termijnen niet worden gehaald. Dit jaar speelde ook Corona een rol. Zo werden bijvoorbeeld hoorzittingen uitgesteld of werd schriftelijk gehoord, wat meer

[2] Het gaat hierbij om bezwaarschriften waarover door een bezwaarschriftencommissie als bedoeld in artikel 7:13 Awb wordt geadviseerd. Als er geen commissie over het bezwaar adviseert, geldt geen twaalf weken, maar zes weken.

tijd vergt. Vaak probeert men de bezwaren middels geschillenbeslechting of enkel overleg met de bezwaarmaker af te handelen. Deze zaken worden daardoor soms ook later ingepland.

De termijnen worden om verschillende redenen weleens met wederzijds goedvinden opgeschort. De uiteindelijke afhandelingstermijn lijkt dan erg lang, gelet op datum binnenkomst bezwaarschrift, maar er is dan geen sprake van een termijnoverschrijding. Bezwaarmaker wordt daardoor meestal juist tegemoet gekomen. Ter informatie is een eerder opgemaakte procesbeschrijving afhandeling bezwaarschriften aan dit verslag toegevoegd.

4.3 Ingebrekestellingen

Op aanvragen en bezwaarschriften is de 'Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen' van toepassing. Deze wet geeft aanvragers en bezwaarmakers middelen om het bestuursorgaan tot tijdig beslissen te bewegen. Het bestuursorgaan kan in gebreke worden gesteld als niet binnen de wettelijke termijn is beslist óf als er geen overeenstemming is over het verder verlengen van de beslistermijn. Uit de registratie van ingebrekestellingen als bedoeld in de 'Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen' blijkt dat in 2020 vier maal een ingebrekestelling is ingediend omdat de termijn voor het beslissen op bezwaar zou worden overschreden. In drie gevallen bleek de ingebrekestelling prematuur en is de ingebrekestelling afgewezen omdat zij geen door de Algemene wet bestuursrecht (Awb) beoogd rechtsgevolg kan hebben. De termijnen waren immers nog niet verstreken. In één geval bleek het bestuursorgaan achteraf toch een volledig volgelopen dwangsom van € 1.442,- verschuldigd. Gelet op de het coronavirus was op 27 maart 2020 met bezwaarmaker overeengekomen het bezwaar aan te houden tot 1 juni 2020 om vervolgens te bezien wat de situatie gelet op het coronavirus was. Na 1 juni 2020 is de termijn weer gaan lopen en vervolgens is de termijn verlengd met zes weken op grond van artikel 7:10 lid 3 Awb. Indiener van de ingebrekestelling gaf echter (juridisch terecht) aan dat gelet op artikel 7:10 Awb formeel eerst de termijn met zes weken verdaagd moet worden en vervolgens partijen eventueel overeen kunnen komen nader te verlengen. Dit was echter in dit geval niet mogelijk want wanneer men in afwachting van het coronavirus eerst met zes weken zou verlengen en na die termijn stemt bezwaarmaker niet in met nader uitstel zou het bestuursorgaan nooit meer tijdig een besluit op het bezwaarschrift kunnen nemen. In dit begin stadium van het coronavirus was landelijk ook nog niet (wettelijk) geregeld/ vanuit het ministerie advies uitgebracht hoe met deze situatie om te gaan. Het is in dit geval dus op grond van vertrouwen en een unieke situatie helaas misgegaan.

4.4 Kostenvergoeding in de bezwarenfase

De Awb bevat in artikel 7:15, tweede lid, een regeling voor de vergoeding van kosten die een belanghebbende redelijkerwijs heeft moeten maken bij de behandeling van een door hem ingediend bezwaarschrift. Het gaat daarbij met name om kosten voor rechtsbijstand door een professioneel juridisch dienstverlener. Deze kosten worden door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed op verzoek van de belanghebbende, voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. De beslissing op een dergelijk verzoek is onderdeel van de beslissing op bezwaar. De commissie brengt ook advies uit over verzoeken om kostenvergoeding in de bezwaarfase. In het Besluit proceskosten bestuursrecht is een regeling opgenomen voor de berekening van de hoogte van de vergoeding. Bij de zaken waarover in 2020 werd geadviseerd, werd twee keer vergoeding van de kosten in de bezwaarfase toegekend.

Bladel, 20 maart 2021
De commissie voor de bezwaarschriften,
De voorzitter, De secretaris,

Bijlage: procesbeschrijving afhandeling bezwaarschriften

Bijlage
Procesbeschrijving afhandeling bezwaarschriften met tussenkomst van de bezwaarschriftencommissie

Wettelijke uitgangspunten beslistermijnen (artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht)
beslistermijn : 12 weken na afloop van de bezwarentermijn
verdaging : maximaal 6 weken
verder uitstel : is mogelijk indien:

a. alle belanghebbenden daarmee instemmen
b. de indiener van het bezwaarschrift daarmee instemt en andere belanghebbenden daardoor niet in hun belangen kunnen worden geschaad
c. dit nodig is in verband met de naleving van wettelijke procedurevoorschriften

1.Binnenkomst

afdeling	activiteit	medewerker	richttermijn
DIV, IBC, IPB	Binnenkomst in het gemeentehuis bezwaarschrift; registratie in My-Corsa. Origineel gaat naar behandelend ambtenaar, kopie naar secretaris bezwaarschriftencommissie. Aanvullingen op bezwaar of Vovo: bericht van de uitspraak naar de secretaris bezwaarschriftencommissie.	Medewerker Documentaire Informatievoorziening	week 1 (na ontvangst bezwaarschrift)
Secretariaat bezwaarschriftencommissie	Ontvangst van bezwaarschrift. Ontvangstbevestiging gaat uit.	Secretariaat bezwaarschriftencommissie	week 1 (na ontvangst bezwaarschrift)
Behandelend ambtenaar	Bezien (eventueel in overleg met het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie) of het bezwaar in minnelijk overleg kan worden weggenomen. Eventueel telefonisch contact/gesprek plannen met bezwaarmaker.	Behandelend ambtenaar	week 1 (na ontvangst bezwaarschrift)
Behandelend ambtenaar	Bezwaar blijft in stand: het bestreden besluit (digitaal) ter beschikking stellen aan secretariaat bezwaarschriftencommissie.	Behandelend ambtenaar	week 1 (na ontvangst bezwaarschrift)

2.Ontvangst

Afdeling	Activiteit	Medewerker	Richttermijn
Secretariaat bezwaar-schriftencommissie	Registreren bezwaarschrift in register ontvangen bezwaarschriften	Secretariaat bezwaar-schriftencommissie	week 1 (na ontvangst be-zwaarschrift)
	Toets ontvangen bezwaarschrift aan formele vereisten		
	Verzenden van een ontvangstbevestiging namens het bestuursor-gaan aan bezwaarmaker/gemachtigde en eventuele derde-belang-hebbenden; eventueel bieden mogelijkheid tot herstel gebreken		week 1 (na ontvangst be-zwaarschrift)
	Opmaken van een termijnenoverzicht voor behandeling		week 2 (na ontvangst be-zwaarschrift)

3.Horen en adviseren

Afdeling	Activiteit	Medewerker	Richttermijn
	Eventueel, conform de wettelijke mogelijkheden, het afdoen van de advisering zonder hoorzitting		
	Plannen hoorzitting (datum prikken)		week 2 (van de beslister-mijn)
	Doorgeven planning hoorzittingen aan behandelend ambtenaar		week 2-3 (van de beslister-mijn)
Behandelend ambte-naar	Aanleveren van een verweerschrift inclusief op zaak betrekking heb-bende stukken (1-voud schriftelijk) en inventarisatielijst van de stuk-ken (uiterlijk 1,5 week vóór de hoorzitting) bij het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie.	Behandelend ambtenaar	week 3-4 (van de beslister-mijn)
Secretariaat bezwaar-schriftencommissie	Uitnodiging bezwaarmaker, derde-belanghebbenden, college		Minimaal twee weken voor hoorzitting
	Gelegenheid bieden voor belanghebbenden tot het inzien van de op de zaak betrekking hebbende stukken		Twee weken voor hoorzit-ting
	Toezending van het verweerschrift, inclusief stukken, van het college aan (derde-) belanghebbenden	Secretariaat bezwaar-schriftencommissie	Twee weken voor hoorzit-ting
	Toezending van eventueel ingediende aanvullende stukken aan col-lege en andere belanghebbenden	Secretariaat bezwaar-schriftencommissie	Uiterlijk 10 dagen voor de hoorzitting
	Uitnodiging commissieleden met toezending van de stukken	Secretariaat bezwaar-schriftencommissie	Twee weken voor hoorzit-ting

Bezwaarschriftencommissie	Hoorzitting en beraadslaging over advies. Bij aanhouding (via verslag) hoorzitting z.s.m. opsturen naar belanghebbenden (facultatief)	Commissieleden en commissiesecretaris	
Secretariaat bezwaarschriftencommissie	Verslag hoorzitting opstellen	Secretariaat bezwaarschriftencommissie	t/m week 8 (van de beslistermijn)
	Opstellen concept-commissieadvies	Secretariaat bezwaarschriftencommissie	t/m week 8 (van de beslistermijn)
	Digitale toezending van het verslag en advies aan alle commissieleden	Secretariaat bezwaarschriftencommissie	t/m week 8 (van de beslistermijn)
	Accorderen verslag en advies door commissieleden	Secretariaat bezwaarschriftencommissie	t/m week 8 (van de beslistermijn)
Secretariaat bezwaarschriftencommissie	Verslag en advies voorzien van (gescande) handtekeningen voorzitter en secretaris en in MyCorsa zetten met handtekeningen	Secretariaat bezwaarschriftencommissie	week 9 (van de beslistermijn)
	Verzenden verslag hoorzitting en commissieadvies aan college.	Secretariaat bezwaarschriftencommissie	week 9 (van de beslistermijn)
	Het advies en eventuele opmerkingen registreren in het register van ontvangen bezwaarschriften	Secretariaat bezwaarschriftencommissie	week 9 (van de beslistermijn)

4.Besluitvorming

Afdeling	Activiteit	Medewerker	Richttermijn
Behandelend ambtenaar	Opstellen en voorleggen van een advies met ontwerpbesluit op bezwaar aan het bestuursorgaan onder bijvoeging van het advies van de bezwaarschriftcommissie en verslag hoorzitting	Behandelend ambtenaar	week 11 (van de beslistermijn)
Bestuursorgaan	Besluitvorming door het bestuursorgaan	Bestuursorgaan	week 12 (van de beslistermijn)
Behandelend ambtenaar	Verzending van het besluit op bezwaar (volgens het vastgestelde model, tenzij het besluit afwijkt van het commissieadvies)	Behandelend ambtenaar VTH de Kempen	week 12 (van de beslistermijn)

	Terugmelding beslissing aan het secretariaat van de bezwaarschrif-tencommissie via email met als bijlage de beslissing op bezwaar	Behandelend ambtenaar VTH de Kempen	week 12 (van de beslister-mijn)
	Als afgehandeld registreren in MyCorsa	Behandelend ambtenaar VTH de Kempen	week 12 (van de beslister-mijn)
Secretariaat bezwaar-schriftencommissie	Besluit registreren in register ontvangen bezwaarschriften	Secretariaat bezwaar-schriftencommissie	week 12 (van de beslister-mijn)

Beslistermijnen in register bewaken! De commissiesecretaris houdt de termijn in de gaten en verdaagt indien nodig. Eventueel uitstel in overeenstem-ming wordt schriftelijk vastgelegd door de behandelaar.

Toelichting op de procedurebeschrijving

De beslistermijn van een bezwaarschrift, waarbij geadviseerd wordt door een bezwaarschriftencommissie, is 12 weken *gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken*. Aangezien de bezwarentermijn in het merendeel van de gevallen 6 weken bedraagt, moet op het bezwaarschrift zijn beslist binnen 18 weken nadat het primaire besluit bekend is gemaakt. Desondanks wordt bij de procedurebeschrijving uitgegaan van behande-ling binnen een termijn van 12 weken. Een bezwaarschrift kan immers in de eerste week na verzending van het besluit binnen komen, maar ook op de laatste dag van de 6-wekentermijn!

Er is geen rekening gehouden met de mogelijkheid om de beslistermijn met 6 weken te verdagen. Het verdient geen aanbeveling om bij de basis-behandelingspro-cedure al uit te gaan van de verdagingsmogelijkheid. Het streven moet zijn om het bezwaarschrift binnen de normale beslistermijnen af te handelen. De verda-gingsmogelijkheid moet alleen benut worden in periode van vakantie, extra drukte of andere calamiteiten.

<u>Wel of geen derde-belanghebbenden</u>
Er zijn besluiten waarbij slechts één belanghebbende betrokken kan zijn. Bij dit soort besluiten kan meteen na ontvangst de behandelingsprocedure in gang wor-den gezet. In het geval er meer belanghebbenden bezwaar kunnen maken kan de behandeling van het bezwaarschrift meteen worden opgepakt tot en met de ontvangstbevestiging. Voordat de gehele bezwarenprocedure kan worden afgerond, moet de bezwarentermijn van 6 weken worden afgewacht omdat tot de laatste dag van de bezwarentermijn nog bezwaarschriften kunnen binnenkomen. Nu artikel 7:20 lid 1 Awb bepaalt dat belanghebbenden in elkaars aanwezigheid worden gehoord, kan dus pas na afloop van de bezwarentermijn een hoorzitting worden gepland. Om die reden maakt de beschrijving een onderscheid tussen actie binnen een bepaalde termijn *na ontvangst bezwaarschrift* én een actie binnen de *beslistermijn.*

<u>Opschorten beslistermijn</u>
Beschreven is de meest voorkomende behandelingsprocedure. Er komen ook afwijkende situaties voor. Denk aan het pro forma-bezwaarschrift of andere gebre-ken die aan het bezwaarschrift kleven. Er wordt dan een hersteltermijn gegeven (artikel 6:6 Awb). Met de termijn die wordt gebruikt om het verzuim te herstellen, wordt de beslistermijn opgeschort (artikel 7:10 lid 2 Awb). De termijnen voor de verschillende acties bij de behandeling van het bezwaarschrift schuiven hierdoor ook op. Om een duidelijk beeld te behouden van de van belang zijnde data stelt het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie een termijnenoverzicht op. **De colleges blijven verantwoordelijk voor een tijdige beslissing op het bezwaarschrift.**

Verdaging beslistermijn
Verdaging vindt plaats door de commissiesecretaris.

Verder uitstel
Verder uitstel is mogelijk voor zover:

a. alle belanghebbenden daarmee instemmen
b. de indiener van het bezwaarschrift daarmee instemt en andere belanghebbenden daardoor niet in hun belangen kunnen worden geschaad, of
c. dit nodig is in verband met de naleving van wettelijke procedurevoorschriften.

Van opschorting, verdaging en verder uitstel moet schriftelijk mededeling worden gedaan aan (derde)belanghebbenden. Uitstel in overeenstemming wordt altijd schriftelijk vastgelegd door degene die tot die afspraak komt. In de regel zal dat de behandelaar zijn, die stelt dan de commissiesecretaris op de hoogte zodat die het termijnenoverzicht kan bijwerken.

Beslissing op bezwaar
Er worden modellen voorgeschreven die gehanteerd moeten worden bij het nemen van een beslissing op bezwaar. Afwijking van het advies van de bezwaarschriftencommissie wordt gemotiveerd door VTH de Kempen (art. 7:13 lid 7 Awb).

De procedure is pas afgerond als het besluit bekend is gemaakt aan de belanghebbenden, dus na verzending van de beslissing op bezwaar!

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1055
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.18
Omschrijving	Mededeling: Jaarverslag VTH de Kempen 2020

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.034
Onderwerp : Jaarverslag VTH de Kempen 2020.

Aan de raad

Samenvatting
Kennis te nemen van het jaarverslag VTH de Kempen 2020.

Conform afspraken in de dienstverleningsovereenkomst wordt door de afdeling VTH de Kempen (hierna: afdeling VTH) aan uw college het jaarverslag VTH 2020 ter vaststelling aangeboden. Op grond van het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor) hoofdstuk 7, artikel 7.7, lid 2 stelt een bestuursorgaan jaarlijks een evaluatieverslag op van de activiteiten die zijn benoemd in het Uitvoeringsprogramma. Dit op basis van het geldende Uitvoeringsbeleid. Met het jaarverslag VTH 2020 voldoet u aan deze wettelijke verplichting.

Voor de inhoud van het jaarverslag van de afdeling VTH 2020 wordt verwezen naar de bijlage (a).

Ook dit jaar is door de ODZOB weer inhoudelijk verslag uitgebracht over de uitgevoerde werkzaamheden en de resultaten daarvan. Deze zijn als bijlagen 5a-1 en 5a-2 bij het jaarverslag gevoegd.

Met het jaarverslag wordt inzichtelijk gemaakt welke werkzaamheden in 2020 door de afdeling VTH zijn uitgevoerd. Eerder is via de halfjaarlijkse afwijkingenrapportage (periode januari t/m mei) ambtelijk gerapporteerd over de voortgang van de uitvoering van de VTH taken. Dit op basis van het Uitvoeringsprogramma VTH de Kempen 2020.

Op grond van het Bor (artikel 7.7, lid 2) geldt voor een bestuursorgaan de wettelijke verplichting om jaarlijks een evaluatieverslag op te stellen van de activiteiten die zijn benoemd in het Uitvoeringsprogramma. Met het jaarverslag VTH 2020 voldoet u aan deze wettelijke verplichting. Hiermee wordt de verslaglegging van de VTH gerelateerde werkzaamheden voor uw gemeente in één verslag ter vaststelling aangeboden.

Het jaarverslag VTH de Kempen 2020 wordt op de gemeentelijke website geplaatst. Tevens wordt het jaarverslag gestuurd naar het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant.

Bladel, 20 april 2021.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):
a. Jaarverslag VTH de Kempen 2020 (corsa nr. 21.06775);
- bijlage 5a-1 raadsinformatiebrief ODZOB jaarverslag (corsa nr. 21.06776);
- bijlage 5a-2 jaarverslag ODZOB 2020 (corsa nr. 21.006777);

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
	Richard van Kroonenburg	088-4970484

Jaarverslag VTH de Kempen 2020

VTH de Kempen is een samenwerking van de gemeenten Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

1. Inleiding 3

2. Samenvatting 4

3. Bedrijfsvoering 7

4. Vergunningen 9

5. Beleid & Juridisch 14

6. Toezicht & Handhaving 30

Lijst met afkortingen 41

Bijlage 1 Monitoring Dierhouderij
Bijlage 2 Verantwoording Kwaliteitscriteria
Bijlage 3 Jaarverslag Ruimtelijke Kwaliteitscommissie 2020
Bijlage 4 Jaarverslag Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) 2020
Bijlage 5 Jaarverslagen ODZOB

1. Inleiding

Conform de afspraken in de dienstverleningsovereenkomst wordt door de afdeling VTH aan het college van burgemeester en wethouders het Jaarverslag VTH aangeboden. Het handhavingsjaarverslag maakt integraal onderdeel uit van dit Jaarverslag VTH. De jaarverslagen van de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie (welstand en monumenten), de BAG en de ODZOB zijn als bijlagen bijgevoegd. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke vereisten (Besluit omgevingsrecht artikel 7.7 lid 2 en Woningwet artikel 12b, lid 3).

Dit Jaarverslag VTH 2020 maakt inzichtelijk welke werkzaamheden in 2020 namens het college door de afdeling VTH zijn uitgevoerd en hoe zich dit verhoudt tot het Uitvoeringsprogramma VTH 2020. Over de voortgang van de uitvoering van de VTH taken is tussentijds via een afwijkingenrapportage gerapporteerd aan het college en de gemeenteraad. De VTH-taken die door de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) zijn uitgevoerd, zijn opgenomen in het jaarverslag van de ODZOB welke als bijlage is bijgevoegd. Dit Jaarverslag VTH 2020 met bijlagen wordt aangeboden aan het college, de gemeenteraad en daarna aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant.

In dit Jaarverslag VTH 2020 wordt voor het eerst ook ingegaan op de, in het Uitvoeringsbeleid VTH opgenomen, meetbare doelen en indicatoren. Hieruit blijkt dat het opnemen van deze indicatoren makkelijker is dan het vervolgens op een goede wijze meten daarvan. Met name waar het gaat om de indicatoren met betrekking tot juridische werkzaamheden en het toezicht, blijkt dit nog niet zo eenvoudig. De komende jaren zal de afdeling VTH verder kritisch kijken naar de wijze waarop de doelen en indicatoren kunnen worden gemonitord. Dit moet efficiënt plaats kunnen vinden en niet ten koste gaan van de tijd die de afdeling VTH aan de inhoud moet besteden. Daarbij blijkt dat er ook sprake is van effecten op de prestaties door externe factoren/andere partijen in de keten, waar de afdeling VTH niet altijd invloed op heeft. Een kritische beschouwing van het realiteitsgehalte van de in het Uitvoeringsbeleid VTH opgenomen doelen/indicatoren is het komend jaar dan ook op zijn plaats.

2. Samenvatting

Bedrijfsvoering
Ondanks Corona heeft de afdeling VTH nagenoeg alle werkzaamheden uit het Uitvoeringsprogramma VTH 2020 uitgevoerd. Sterker nog. Er is (opnieuw) meer geleverd dan gepland en sneller.
De afdeling VTH kende in 2020 0% verloop van personeel! Met een verzuimpercentage van slechts 2,05% (excl. zwangerschapsverzuim) en een nulverzuim van 60,34% kent de afdeling VTH een zeer laag ziekteverzuim. Binnen de afdeling VTH hebben een aantal medewerkers afgelopen jaar corona gehad. Gelukkig heeft dit, op één na, bij niemand voor gezondheidsproblemen gezorgd. Daarbij heeft de afdeling VTH een strikt beleid gehanteerd waar het ging om de beperking van het op kantoor kunnen werken.

De medewerkers van de afdeling VTH volgen de ontwikkelingen van het proces 'Opnieuw Verbinden' met enige zorg en meer dan gewone belangstelling.

Door de afdeling VTH wordt in/aan veel werkgroepen deelgenomen. Het betreft dan met name medewerkers van het team Beleid&Juridisch. Zowel bij de gemeenten als bij de ODZOB zijn er diverse Omgevingswet gerelateerde werkgroepen (bij elkaar opgeteld richting de 20).

Punt van aandacht is en blijft de termijn waarbinnen onze ketenpartners aan ons adviseren. Het duurt nog altijd vaak (te) lang voordat een advies wordt uitgebracht, waarbij vaak bij herhaling achter de adviezen aangegaan moet worden.

Bij de BAG was in 2020 sprake van een nog altijd niet naar behoren functionerende applicatie, waardoor de kwaliteit van de BAG een behoorlijke jas heeft uitgedaan. Niettemin hebben de medewerkers geprobeerd de dienstverlening naar de burgers en de gemeenten zo goed mogelijk overeind te houden. Ze zijn daar, gegeven de omstandigheden, beter in geslaagd dan redelijkerwijs kon worden verwacht.

Het gemiddeld aantal productieve uren per medewerker bedroeg 1582. Dat is ruim hoger dan in 2019 (1478) en 2018 (1344) en ook hoger dan in 2017 (1427). Het percentage productief t.o.v. niet productief is met 79,5% vergelijkbaar met dat van 2019 (80,2 %) en hoger dan gemiddeld (77,5%). Net als vorig jaar verdienen de medewerkers van de afdeling VTH hier een compliment. Ondanks alle onzekerheden van Corona en Opnieuw Verbinden, in combinatie met het vele verplichte thuiswerken en de beperkingen die dit, zeker in de beginperiode, met zich mee heeft gebracht, hebben de medewerkers weer een mooie prestatie geleverd.
De afdeling VTH heeft ook dit jaar weer een beoordeling ontvangen van de Provincie in het kader van het systematisch toezicht. Het samenvattend eindoordeel voor alle VTH Kempengemeenten is: Voldoet, met een score van 100 uit 100.

Na vorig jaar met een klein negatief saldo te hebben afgesloten, is er dit jaar weer sprake van een positief saldo van ruim € 100.000,-. Dit komt deels doordat een deel van de extra beschikbaar gestelde budgetten niet volledig nodig waren, zoals voor de afhandeling van verzoeken om intrekking en handhaving van milieuvergunningen. Daarnaast zijn middelen voor het vieren van jubilea en andere activiteiten niet besteed, vanwege alle corona-beperkingen. Het positieve saldo wordt in de jaarrekening van de SK over 2020 verwerkt.

Vergunningen
Ondanks de coronacrisis, mooie resultaten voor team Vergunningen. De doorlooptijden zijn ca. 15% korter geworden dan de laatste jaren. In 2020 zijn ca. 7% meer zaken afgehandeld dan voorzien, met dezelfde capaciteit. Vooral aanvragen omgevingsvergunningen (+17%) en vooroverleg (+57%) zorgden voor een forse opgave. Door de grote hoeveelheid aanvragen en verplicht thuiswerken, is samenwerken en afstemmen van procedures lastiger. Hierdoor staat de kwaliteit onder druk.

Geen verrassing is dat het aantal vergunningen en meldingen voor evenementen ca. 45% minder is dan geraamd. Door het coronavirus zijn in 2020 veel evenementen verboden of aangepast. De telkens veranderende regels maakte het gestructureerd werken binnen dit vakgebied soms vrijwel onmogelijk. Door

de afname van het aantal aanvragen zijn medewerkers ingezet waar dat nodig was: bij de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de Samenwerking Kempengemeenten (SK). Hierdoor zijn binnen de SK kosten voor inhuur bespaard.

In 2020 zijn veel vergunningen voor bouwactiviteiten en milieu ingetrokken. Een groot deel van de procedures van deze laatste categorie zijn opgestart naar aanleiding van verzoeken van milieustichtingen en het actief intrekken van zogenaamde ‘stoppers’ (gedoogbeleid Actieplan ammoniak).

De gevolgen van de vergunningverlening (en intrekkingen) op het milieu worden door de afdeling VTH gemonitord. In alle vier de gemeenten heeft deze taakuitvoering bijgedragen aan een afname van de milieubelasting. Er is een afname van de emissies van ammoniak, geur en fijnstof. Ook het aantal dieren, omgerekend naar Nederlandse Grootte Eenheid, en het aantal veehouderijbedrijven is afgenomen.

Vanwege woningprojecten en de transitie van het landelijk gebied, wordt vaker inzet gevraagd van de medewerkers van team Vergunningen, en dan met name voor de milieuvraagstukken. Vanwege de grote vraagstelling en beperkt beschikbare capaciteit heeft de afdeling VTH helaas wat vaker ‘nee’ moeten verkopen op verzoeken om aan te sluiten bij de diverse RO-overleggen.

De doorlooptijden van adviezen van de omgevingsdienst blijven hoog. Daarnaast worden de verklaringen van geen bedenkingen (VVGB) voor de Wet natuurbescherming niet tijdig namens de provincie afgehandeld. De doorlooptijden van vergunningen voor deze zaken zijn hierdoor erg lang.

Beleid & Juridisch
In 2020 is gestart met de actualisatie van alle APV’s. In Oirschot is de APV in december 2020 door de raad vastgesteld (inclusief verbod op carbid schieten). Bij de vaststelling is gevraagd onderzoek te doen naar mogelijke verruiming van de sluitingstijd van horecagelegenheden. Dit onderzoek is gestart. In Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden is de APV begin 2021 vastgesteld. Eind december 2020 is door de raad in Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden nog een wijziging van de APV 2018 vastgesteld. Dit om carbid schieten tijdens de jaarwisseling 2020/2021 te verbieden.

Naast dat er in 2020 veel werk is verzet op het thema Afval/Grondstoffen, denk aan de verschillende aanbestedingsprocedures voor nieuwe afvalcontracten, heeft COVID-19 ook gezorgd voor veel extra werk. Enerzijds het instorten van de afzetmarkt voor kleding en oud papier, maar ook het extra aanbod van grof huishoudelijk afval op de milieustraat met als gevolg lange wachtrijen. Hierbij is steeds rekening gehouden met de COVID regels en zijn maatregelen getroffen om de veiligheid van de medewerkers op de milieustraat te garanderen. Door inzet van alle partijen waarmee wij samenwerken is de uitvoering van de inzameling geborgd gebleven.

Eind 2021 moet iedere gemeente beschikken over een transitievisie warmte. Deze visie zal onder andere voorstellen bevatten op welke wijze wijken duurzaam aardgasvrij kunnen worden gemaakt. In 2020 heeft de gemeente Reusel-De Mierden een adviesbureau gecontracteerd om mede uitvoering te geven aan het opstellen en begeleiden van de transitievisie warmte. De afdeling VTH is nauw betrokken bij het opstellen van het plan van aanpak.
In 2020 is in regionaal verband intensief samengewerkt aan het opstellen van het regionale bod van de Regionale Energie Strategie (RES) uit. De RES omvat onder andere een bod voor de regio voor de opwekking van duurzame energie. In 2020 is de concept-RES door de gemeenteraden vastgesteld. Voor 1 juli 2021 moet het bod van de regio, de RES 1.0, zijn ingediend bij de Minister.

In 2020 zijn de Kempengemeenten gestart met de uitvoering van de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE). Deze regeling is bedoeld om huiseigenaren te stimuleren, te helpen bij het besparen van energie. In 2020 hebben alle woningeigenaren van de gemeenten een brief ontvangen met daarin een waardebon voor het doorvoeren van energiebesparende en duurzame energie maatregelen, evenals de uitnodiging om deel te nemen aan collectieve inkoop initiatieven voor zonnepanelen en andere duurzame energie maatregelen.

In 2020 is het bodembeleid van de Kempengemeenten geactualiseerd. Deze actualisatie was noodzakelijk omdat het vigerende bodembeleid was verouderd. Het vernieuwde bodembeleid zal naar verwachting in het voorjaar van 2021 worden vastgesteld.

Met de komst van de Omgevingswet vindt er een decentralisatie plaats van bevoegdheden, zo ook voor het aspect bodem. De gemeente krijgen bodemtaken die voorheen ondergebracht waren bij de provincie. Hiervoor dient onder andere een screening plaats te vinden van de geregistreerde bodemlocaties waar verontreinigingen zijn geconstateerd. In 2020 is gestart met het in beeld brengen van de omvang van deze opgave in afstemming met de provincie en ODZOB.

In het Uitvoeringsprogramma VTH 2020 is een inschatting gemaakt van het aantal te voeren juridische procedures (313 stuks bezwaar, beroep en handhaving). Er zijn in 2020 353 procedures gevoerd.

In 2020 zijn 98 nieuwe verzoeken tot intrekking en handhaving bij veehouderijen ingediend. 136 procedures zijn afgerond die veelal ingediend zijn in 2019. Ook in 2021 zal dit nog de nodige inzet vergen. Eind 2020 zijn diverse verzoeken bij de rechtbank ter zitting behandeld. Naar aanleiding van de uitspraken wordt in 3 gevallen door de gemeenten Reusel-De Mierden en Bladel hoger beroep aangetekend.

Toezicht & Handhaving
Het Team Toezicht en handhaving mag tevreden terugkijken op 2020. Ondanks het feit dat dit team bij uitstek belast is met taken die (fysieke) contacten met externen vergen en ondanks de coronapandemie, zijn de in het Uitvoeringsprogramma 2020 gestelde doelen zo goed als gehaald. Binnen die taken hebben wel verschuivingen plaatsgevonden. Daarbij kan natuurlijk gedacht worden aan de vele niet geplande, maar wel verrichte coronacontroles (638 uur).
Dat capaciteitsbeslag is voor een groot deel ten koste gegaan van de capaciteit met betrekking tot taken die sowieso vanwege COVID-19 veel minder aan de orde waren. Daarnaast zijn drie van de vier gemeenten, Oirschot voorop, overgegaan tot het inschakelen van private ‘coronacontroleurs’.

Belangwekkender en voor de toekomst structureel interessanter is echter de al jaren aanhoudende grote toename van het aantal meldingen en klachten en het daarmee gepaard gaande capaciteitsbeslag. De conclusie mag inmiddels worden getrokken dat er een duidelijke correlatie is tussen de mogelijkheden die de gemeente de burgers biedt om te melden en te klagen en de meldingen en klachten die bij de gemeenten binnenkomen. Via de diverse klachtenlijnen en niet in de laatste plaats via de gemeentelijke websites wordt de burger welhaast uitgenodigd om de gemeente deelgenoot te maken van zijn bevindingen en ongenoegen. Het voorgaande houdt geen waardeoordeel in. Het is de simpele constatering dat de toename van het aantal meldingen en klachten vrijwel recht evenredig is aan de mogelijkheden die de gemeente daartoe biedt.

Terugkijkend op de afgelopen jaren ziet het Team Toezicht en Handhaving dat de structuur van de handhavingscommunicatie met de deelnemende gemeenten, niet in de laatste plaats via de structurele, periodieke handhavingsoverleggen met de onderscheiden portefeuillehouders een solide vorm heeft gekregen. Dat geldt ook voor de communicatie met de politie, de ODZOB, de Veiligheidsregio, en inmiddels ook met SSiB (Samen Sterk in Brabant). Deze structurele communicatie zal blijven bijdragen aan een betere afstemming van de handhavingstaken van de verschillende partijen en daarmee van een effectievere handhaving. De praktijk van (spontane) gezamenlijke handhavingsacties, onder andere met de ODZOB en de politie geeft daarbij veel hoop voor de toekomst.

3. Bedrijfsvoering

Personele zaken/formatie
De afdeling VTH kende in 2020 0% verloop van personeel. De vacatures die eind 2019/begin 2020 openstonden zijn ingevuld en de afdeling is wat betreft de beschikbare formatie zo goed als op orde. De afdeling VTH kent met een verzuimpercentage van slechts 2,05% (excl. zwangerschapsverzuim) en een nulverzuim van 60,34%, een zeer laag ziekteverzuim. Binnen de afdeling VTH hebben een aantal medewerkers afgelopen jaar corona gehad. Gelukkig heeft dit, op één na, bij niemand voor gezondheidsproblemen gezorgd. Daarbij heeft de afdeling VTH een strikt beleid gehanteerd waar het ging om de beperking van het op kantoor kunnen werken.
De medewerkers van de afdeling VTH maken zich wel zorgen over de uitkomsten van het opnieuw verbinden van de samenwerking. Het is belangrijk dat ze regelmatig worden geïnformeerd over de voortgang van dit proces en wat dit voor hen betekent. De zorgen liggen overigens niet zozeer in de angst voor verlies van baan/werkgelegenheid, maar vooral in zorg hoe en waar het werk straks wordt georganiseerd.

Door de afdeling VTH (mn. team beleid & juridisch) wordt in/aan veel werkgroepen deelgenomen. Zowel bij de gemeenten als bij de ODZOB zijn er diverse Omgevingswet gerelateerde werkgroepen (bij elkaar opgeteld circa richting de 20). Daarnaast zijn er nog diverse andere werkgroepen. Dit knelt dusdanig dat er is besloten dat de afdeling VTH bij een aantal werkgroepen niet zal aansluiten. De afdeling blijft wel via de agenda geïnformeerd en kan als het echt dringend gewenst is in voorkomend geval alsnog aansluiten.

Dienstverlening
Zoals in de onderscheidende hoofdstukken hierna te lezen is heeft onze dienstverlening nauwelijks geleden onder de COVID pandemie. Doorlooptijden zijn zelfs korter geworden en de productie hoger.
Punt van aandacht is en blijft de termijn waarbinnen onze ketenpartners aan ons adviseren. Het duurt nog altijd vaak (te) lang voordat een advies wordt uitgebracht, waarbij vaak bij herhaling achter de adviezen aangegaan moet worden.

Een aandachtspunt binnen de afdeling VTH betreft het op peil houden van de juridische kwaliteit van onze producten. Mede als gevolg van de hoge werkdruk en het verplicht thuiswerken wat de samenwerking bemoeilijkt, staat de kwaliteit onder druk. De hoogste prioriteit ligt bij het tijdig afhandelen van een aanvraag of verzoek. We zien dat dit soms ten koste gaat van de kwaliteit van de onderbouwing/motivering van besluiten.

Bij de BAG was in 2020 sprake van een nog altijd niet naar behoren functionerende applicatie, waardoor de kwaliteit van de BAG een behoorlijke jas heeft uitgedaan. Dit heeft vervolgens zijn invloed gehad op diverse andere prestaties binnen de BAG. Niettemin hebben de medewerkers geprobeerd de dienstverlening naar de burgers en de gemeenten zo goed mogelijk overeind te houden. Ze zijn er, ondanks alle beperkingen, in geslaagd een goede registratie te realiseren.

Interne controles
Zoals ieder jaar zijn er ook dit jaar weer de nodige interne controles uitgevoerd. Hiermee voldoet de afdeling VTH aan de eisen die worden gesteld in de Wabo, het Bor en de Verordening op de kwaliteitscriteria VTH. De interne controles zien op de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de taken op het gebied van de BAG, bezwaar/beroep, juridische procedures, vergunningverlening en Toezicht & Handhaving.
De bevindingen uit deze rapportages worden op teamniveau teruggekoppeld ter verbeterring en waar nodig vindt aanpassing plaats van werkprocessen /bedrijfsvoering.

Overige cijfers en feiten
- De afdeling VTH is in 2020 doorgegaan met de voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen. Helaas bestaat er nog steeds onzekerheid m.b.t. de definitieve invoeringsdatum.
- Het gemiddeld aantal productieve uren per medewerker bedroeg 1582. Dat is ruim hoger dan in 2019 (1478) en 2018 (1344) en ook hoger dan in 2017 (1427). Het percentage productief t.o.v. niet productief is met 79,5% vergelijkbaar met dat van 2019 (80,2 %) en hoger dan gemiddeld (77,5%).

Net als vorig jaar verdienen de medewerkers van de afdeling VTH hier een compliment. Ondanks alle onzekerheden van Corona en Opnieuw Verbinden, in combinatie met het vele verplichte thuiswerken en de beperkingen die dit, zeker in de beginperiode, met zich mee heeft gebracht, hebben de medewerkers weer een mooie prestatie geleverd.
- Er is ruim op tijd een integraal Uitvoeringsprogramma VTH 2021 opgeleverd.
- De afdeling VTH heeft ook dit jaar weer een beoordeling ontvangen van de Provincie in het kader van het systematisch toezicht. Het samenvattend eindoordeel voor alle VTH Kempengemeenten is: Voldoet, met een score van 100 uit 100!.

Financiën en formatie
Op 1 januari 2020 bedroeg de formatie van de afdeling VTH 45,70 fte.
De bijdrage voor de kosten voor uitvoering van het Uitvoeringsprogramma VTH 2020 (met name loonkosten, en personele- en organisatiekosten) is gedekt in de gemeentelijke begrotingen over 2020. Afrekening vindt plaats in de jaarrekening van de GRSK en de gemeentelijke jaarrekeningen. Na vorig jaar met een klein negatief saldo te hebben afgesloten, is er dit jaar weer sprake van een positief saldo van ruim € 100.000,-. Dit komt deels doordat een deel van de extra beschikbaar gestelde budgetten, zoals voor de afhandeling van verzoeken om intrekking en handhaving van milieuvergunningen niet volledig nodig waren. Daarnaast zijn middelen voor het vieren van jubilea en andere activiteiten niet besteed, vanwege alle corona-beperkingen. Verder toelichting hierop wordt gegeven in de jaarrekening van de GRSK.

Kwaliteitscriteria 2.2
De afdeling VTH voldoet aan de geldende Kwaliteitscriteria. Kwaliteitsborging maakt onderdeel uit van de bedrijfsvoering. De volgende acties worden doorlopend ondernomen:
1. Actualisering opleidingen en capaciteit, zowel individueel als collectief.
2. Interne controles worden elke vier maanden uitgevoerd.
3. Resultaten uit bezwaar- en beroepszaken worden gemonitord, geanalyseerd en teruggekoppeld met de verschillende teams.
4. De volledige P&C-cyclus wordt doorlopen (uitvoeringsbeleid, uitvoeringsprogramma, tussentijdse rapportage, jaar- en evaluatieverslag).

Zie ook bijlage 2: Implementatie en verantwoording Kwaliteitscriteria 2.2. De deskundigheidsgebieden Vergunningverlening en Toezicht APV & Bijzondere wetten komen niet voor in de landelijke kwaliteitscriteria. Deze deskundigheidsgebieden zijn specifiek en alleen in de Kempen in het Uitvoeringsbeleid Kwaliteit Vergunningen, Toezicht en Handhaving, 1e herziening opgenomen.

De gemeenten moeten ook voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.2. voor de taken van de deskundigheidsgebieden ‘Groen en Ecologie’, ‘Stedenbouw en inrichting openbare ruimte’, ‘Exploitatie en planeconomie’ en ‘Cultuurhistorie’. Deze taken zijn geen onderdeel van het takenpakket van de afdeling VTH en maken daarom geen onderdeel uit van deze rapportage.

4. Vergunningen

Prima resultaten, lastig samenwerken, kwaliteit onder druk
Ondanks de coronacrisis, mooie resultaten voor team Vergunningen. De doorlooptijden zijn ca. 15% korter geworden dan de laatste jaren. Dit kon omdat de (digitale) basis op orde was, zodat de verdeling voor thuis- en op kantoorwerken makkelijker werd. Daarbij de kanttekening dat in 2020 zich geen grote ontwikkelingen voordeden, mede door het uitstel van de Omgevingswet en de langere doorloop van de aanbesteding en implementatie van het nieuwe VTH-systeem. Samenwerken en afstemmen van procedures is lastiger. Hierdoor staat de kwaliteit onder druk. Het voor langere tijd op afstand van elkaar werken kost vaak veel kruim. Het als hecht team blijven fungeren blijft een belangrijk punt de komende periode.

De geplande werkzaamheden uit het Uitvoeringsprogramma VTH 2020 zijn door team Vergunningen ruim overtroffen. In 2020 zijn ca. 7% meer zaken afgehandeld dan voorzien, met dezelfde capaciteit. Vooral aanvragen omgevingsvergunningen (+17%) en vooroverleg (+57%) zorgden de laatste maanden van 2020 voor een forse opgave. Dit zal gevolgen hebben voor de doorlooptijden begin 2021.
Geen verrassing is dat het aantal vergunningen en meldingen voor evenementen ca. 45% minder is dan geraamd. Zie voor een specificatie van de werkzaamheden de tabel op pagina 12.

Bijzonderheden? Nogal wat…
Evenementen – Corona – Hollen en stilstaan
Door het coronavirus zijn in 2020 veel evenementen verboden of moesten worden aangepast. Er is veel werk verzet met wijzigen en afwijzingen van vergunningen en meldingen voor evenementen, horecaterrassen, etc. De telkens veranderende noodverordeningen maakte het gestructureerd werken binnen dit vakgebied soms vrijwel onmogelijk. De samenwerking met de integrale veiligheidscoördinatoren van de gemeente loopt goed.
Het aantal nieuwe aanvragen voor evenementen is drastisch teruggelopen. Aan de andere kant zorgden versoepelingen van ‘coronamaatregelen’ met pieken voor een enorme belasting. Door de flexibiliteit van de medewerkers, zowel van de APV-vergunningverleners als de administratief medewerksters, zijn die pieken opgevangen. Door de afname van het aantal aanvragen zijn APV-vergunningverleners ingezet waar dat nodig was: bij de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de Samenwerking Kempengemeenten (SK). Hierdoor zijn binnen de SK kosten voor inhuur bespaard.

Intrekken van vergunningen
In 2020 zijn 97 procedures tot intrekking van omgevingsvergunningen doorlopen, terwijl 80 procedures waren voorzien. Enerzijds zijn veel oude vergunningen voor bouwactiviteiten ingetrokken, anderzijds diverse omgevingsvergunningen milieu. Een groot deel van de procedures van deze laatste categorie zijn opgestart naar aanleiding van verzoeken van milieustichtingen. De piek uit 2019 heeft geen groot vervolg gekregen in 2020. Dit jaar is een behapbare hoeveelheid verzoeken tot intrekking van omgevingsvergunningen in behandeling genomen.

Vanwege het gedoogbeleid Actieplan ammoniak (de zogenaamde Stoppersregeling), hebben bedrijven kunnen aangeven of zij, indien zij niet voldoen aan het Besluit huisvesting, willen doorgaan of stoppen met de intensieve veehouderijtak na 2020. Er zijn diverse bedrijven die per 2020 zijn gestopt met hun varkens- of pluimveehouderij. Hiervoor zijn procedures gestart om de omgevingsvergunningen milieu in te trekken. In een enkel geval wacht de intrekkingsprocedure op de ruimtelijke procedure om een andere invulling van de bedrijfslocatie mogelijk te maken. Begin 2021 worden naar verwachting de laatste procedures afgerond.

Afname milieubelasting
De gevolgen van de vergunningverlening (en intrekkingen) op het milieu worden door de afdeling VTH gemonitord. De resultaten zijn opgenomen in bijlage 1. Hierin zijn de gevolgen voor dieraantallen en emissies van ammoniak, fijnstof en geur opgenomen. Vergunningverlening (en intrekkingen) hebben in alle vier de gemeenten bijgedragen aan een afname van de milieubelasting. Er is een afname van de emissies van ammoniak, geur en fijnstof. Ook het aantal dieren, omgerekend naar Nederlandse Grootte Eenheid, en het aantal veehouderijbedrijven is afgenomen.

Toename omgevingsvergunningen en vooroverleg
Het aantal aanvragen omgevingsvergunningen (+17%) en vooroverleg (+57%) was in alle vier de gemeenten fors meer dan gepland, met Bladel als grootste uitschieter. Een verklaring kan worden gevonden in de nog altijd gunstige economische situatie. Daarnaast lijkt het dat veel particulieren plannen maken voor verbouwingen van woningen i.v.m. uitgestelde vakantieplannen vanwege de beperkingen van het coronavirus. De grote werkvoorraad die de laatste maanden van 2020 is ontstaan, zal gevolgen hebben voor de doorlooptijden begin 2021. Als de werkvoorraad onverminderd hoog blijft, zal extra personeel ingeschakeld moeten worden. Voor de volledigheid kan worden vermeld dat in 2020 de legesinkomsten ca. € 800.000,- meer dan de primair begrote inkomsten van ca. € 2.000.000,- bedroegen. Hiertegenover staan in 2020 geen extra uitgaven aan de afdeling VTH.

Afname omgevingsvergunningen milieu en mer-procedures
Er werden een fors aantal aanvragen om omgevingsvergunningen milieu verwacht. Dit naar aanleiding van de gewijzigde provinciale regels voor veehouderijbedrijven. De provincie heeft echter uitstel verleend tot 1 januari 2024 voor het indienen van een volledige aanvraag omgevingsvergunning. Het aantal aanvragen omgevingsvergunningen milieu stagneerde. De verwachting is dat pas vanaf 2022 veel aanvragen zullen volgen. Hierbij wordt opgemerkt dat vanwege de onzekerheid over de provinciale regels, er nog geen extra personele capaciteit was ingehuurd om te anticiperen op de verwachte toename.

Toename sloopmeldingen
De bewustwording van eigenaren van bouwwerken met asbestdaken is nog altijd groot, ondanks dat het verbod op het hebben van asbestdaken niet meer aan de orde is.

Het project voor de inventarisatie van alle asbestdaken in deze gemeenten is in 2019 afgerond. Deze inventarisatie wordt actueel gehouden met het verwerken van gereedmeldingen van gemelde asbestverwijderingen.

	Geïnventariseerde panden (aantal)	Potentieel asbest-houdend (aantal)	Oppervlakte asbestdaken bij inventarisatie in 2018 (m²)	Oppervlakte gesaneerd sinds 2018 (m²)	Oppervlakte asbestdaken per 31-12-2020 (m²)
Inventarisatie asbestdaken					
Bladel	15.498	936	298.823	29.924	268.899
Eersel	14.300	2.023	542.901	53.611	489.290
Oirschot	14.572	1.810	538.835	111.314	427.521
Reusel-De Mierden	10.436	1.940	579.819	159.693	420.126
Totaal	**54.806**	**6.709**	**1.960.378**	**354.542**	**1.605.836**

Meldingen bodemenergiesystemen: In 2020 is voor het eerst het aantal meldingen voor bodemenergiesystemen (aardwarmtepompen) afzonderlijk geregistreerd. Vanwege de verplichting om bij nieuwbouw gasloos te bouwen, worden meer bodemenergiesystemen aangelegd. De afdeling VTH behandelt deze meldingen en registreert deze in de landelijke database.

Toename drank- & horeca- en exploitatievergunningen in Oirschot: Vanwege veel wijzigingen van exploitanten van horeca-inrichtingen in de gemeente Oirschot, zijn voor deze gemeente ruim het dubbele aantal drank- en horecavergunningen en exploitatievergunningen behandeld als gepland.

Forse vraagstelling vanuit Ruimtelijke Ordening
Vanwege woningprojecten, de transitie van het landelijk gebied, wordt vaker inzet gevraagd van de medewerkers van team Vergunningen, en dan met name voor de milieuvraagstukken. De afdeling VTH heeft beperkte milieucapaciteit beschikbaar. De inzet voor het bestemmingsplan Buitengebied in Reusel-De Mierden en de diverse individuele casussen vroeg veel meer dan de afdeling VTH kon leveren. Dit speelde in de eerste helft van 2020 ook in de gemeenten Eersel en Oirschot.
In 2020 heeft de afdeling VTH helaas wat vaker 'nee moeten verkopen' op verzoeken om aan te sluiten bij de diverse RO-overleggen. Wanneer het aantal aanvragen omgevingsvergunningen milieu niet verder toeneemt, ontstaat er mogelijk wat extra ruimte om aan de gevraagde inzet tegemoet te komen.

Toename aanvragen hogere grenswaarden Wet geluidhinder
De toegenomen vraagstelling vanuit de teams RO met de daarbij behorende ruimtelijke procedures, zorgde voor meer aanvragen voor hogere grenswaarden voor de Wet geluidhinder. Deze toename heeft de afdeling opgevangen. Hierbij wordt echter nadrukkelijk vermeld dat vrijwel al deze aanvragen veel te laat worden ingediend waardoor de kwaliteit en doorlooptijden onder druk staan en andere taken moesten worden uitgesteld. De coördinatie van deze zaken door de teams RO vraagt de aandacht.

Knelpunt doorlooptijden adviezen omgevingsdienst en verklaringen van geen bedenkingen Wet natuurbescherming
De doorlooptijden van adviezen van de omgevingsdienst blijven hoog. Daarnaast worden de verklaringen van geen bedenkingen (VVGB) voor de Wet natuurbescherming niet tijdig namens de provincie afgehandeld. Vergunningprocedures voor deze zaken hebben hierdoor een erg lange doorlooptijd.

Groen & Ecologie (stikstofproblematiek) – aandachtspunt voor gemeenten, net als voorgaande jaren
De taken Groen & Ecologie en Cultuurhistorie zijn gemeentelijke taken. Ook voor de uitspraak van de Raad van State in 2019 over het Programma Aanpak Stikstof (PAS), is dit onderwerp onder de aandacht gebracht. De afdeling constateert dat op dit vakgebied beperkte kennis en/of capaciteit bij de gemeenten aanwezig is. De juridische kwaliteit van de vergunningverlening (en mogelijk ook voor ruimtelijke procedures), vormt een risico. De afdeling VTH heeft suggesties gedaan voor de wijze waarop dit door de gemeenten kan worden geborgd, zoals een beleidslijn 'hoe om te gaan met groen en ecologie', breder dan alleen 'stikstof' (bescherming Natura 2000-gebieden), ook voor de bescherming van flora en fauna. In brede zin geldt namelijk dat voor elke aanvraag, zonder beleidskeuze vooraf, door de gemeente getoetst moet worden of de initiatiefnemer zijn voornemen/plan beoordeeld heeft, in relatie tot de relevante natuurregelgeving. Voor aanvragen van een dakkapel tot bedrijfsgebouw, het kappen van een boom tot het organiseren van een fietstocht, slopen van een schuurtje, etc., etc.

Welstand en monumenten
Team vergunningen organiseert de vergaderingen van de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie. Dit is een gecombineerde commissie voor de advisering over welstand en monumenten. In 2020 zijn meer plannen beoordeeld dan voorgaande jaren. De stijging is te verklaren door een grotere bouwproductie voor nieuwbouwwoningen en door de COVID-19 pandemie. Het lijkt er op dat men veel gekozen heeft voor (ver)bouwen/uitbreiden van de woning of bijgebouwen. In bijlage 3 is het wettelijk vereiste jaarverslag van deze commissie opgenomen.

Bijhouden en controle databases en leveren statistieken
Na een inhaal- en kwaliteitsslag in 2019, zijn in 2020 voor de diverse (landelijke) databases wijzigingen op een gestructureerde wijze verwerkt. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld de monitoring van luchtkwaliteit (NSL), het Bestand Veehouderijen Brabant (Web-BVB), het Landelijke Grondwater Register (LGR) en de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV).

Resultaten meetbare doelen met indicatoren Vergunningen (SMART)
In het Uitvoeringsbeleid VTH zijn meetbare doelen met indicatoren opgenomen. Het doel is een vlotte en efficiënte afhandeling van zaken, waar kwalitatief goede vergunningen, aan bijdragen. Hieronder de resultaten. Hieruit blijkt dat team Vergunningen deels voldoet aan de doelstellingen uit het uitvoeringsbeleid.
Er zijn geen vergunningen van rechtswege verleend. De doorlooptijd van reguliere omgevingsvergunningen bedroeg gemiddeld 37 dagen terwijl wettelijk 56 dagen is toegestaan.
Er zijn 71 procedures gevoerd waarbij de beslistermijn is verlengd. Uit een analyse blijken twee voorname oorzaken:

- Langere doorlooptijd in adviseringen door ketenpartners (ruimtelijke ordening, inritten en omgevingsdienst).
- Aanvragers van vergunningen meer tijd geven voor zorgen voor planaanpassing, bijvoorbeeld na negatieve welstandsadvisering. Indien geen ruimte wordt gegeven, moet de vergunning worden afgewezen. Extra ruimte geven voor aanpassing van een plan bevordert in deze situaties de dienstverlening. Aandachtspunt voor de eigen organisatie is het tijdig aanvragen van adviezen aan ketenpartners.

Beschrijving	Indicator	Realisatie
Minimum percentage van aanvragen om vergunningen dat binnen de wettelijke termijn wordt afgehandeld.	98% *(maximaal 2% van rechtswege verleende vergunningen)*	100%
Maximum percentage van de aanvragen om vergunningen waarbij de beslistermijn wordt verlengd.	2%	6,2%
Minimum gemiddeld percentage van de doorlooptijd t.o.v. de wettelijk termijnen.	80% *(voorbeeld: wettelijke termijn 56 dagen, 80% van 56 dagen = 45 dagen)* dagen).	65%

Productie

Gemeente	Bladel		Eersel		Oirschot		Reusel-De Mierden				
Statistieken											
Zaaktype	werkelijk	uitvoerings-programma	werkelijk	uitvoerings-programma	werkelijk	uitvoerings-programma	werkelijk	uitvoerings-programma	Totaal	uitvoerings-programma	gemiddelde doorlooptijd (kalenderdagen)
Omgevingsvergunning reguliere procedure	**355**	280	**270**	250	**282**	240	**181**	160	**1088**	117,0%	**36,58**
Omgevingsvergunning uitgebreide procedure (inclusief milieu, afwijken best.plan & brandveilig gebruik)	**10**	10	**8**	8	**19**	15	**18**	15	**55**	114,6%	**226,17**
Mer-procedure	**3**	10	**1**	10	**5**	10	**9**	10	**18**	45,0%	-
Milieumelding	**32**	40	**34**	45	**38**	45	**42**	35	**146**	88,5%	-
Melding bodemenergiesysteem	**28**	0	**31**	0	**34**	0	**35**	0	**128**	-	-
Sloopmelding	**99**	75	**99**	75	**88**	75	**80**	75	**366**	122,0%	-
Intrekkingen	**20**	20	**15**	20	**27**	20	**35**	20	**97**	121,3%	-
Vooroverleg	**198**	115	**224**	140	**150**	130	**152**	75	**724**	157,4%	-
Melding brandveilig gebruik	**4**	5	**8**	7	**7**	6	**2**	5	**21**	91,3%	-
Opleggen maatwerkvoorschriften	**1**	1	**0**	1	**2**	1	**0**	0	**3**	100,0%	-
Vergunning APV/bijzondere wetten	**53**	120	**124**	120	**29**	75	**26**	80	**232**	58,7%	**25,11**
Grote evenementen	**0**	0	**3**	3	**0**	0	**0**	0	**3**	100,0%	-
Melding APV/bijzondere wetten (exclusief 121 toestemmingen meerjarige activiteiten)	**45**	120	**79**	120	**58**	100	**49**	120	**231**	50,2%	-
Drank- en Horecavergunning	**2**	7	**4**	7	**15**	7	**2**	6	**23**	85,2%	**34,39**
Melding Drank- en Horecawet	**1**	4	**2**	4	**4**	4	**3**	4	**10**	62,5%	-
Exploitatievergunning	**4**	7	**4**	7	**15**	7	**3**	6	**26**	96,3%	**47,10**
Toetsen ruimtelijke onderbouwingen	**12**	15	**33**	20	**24**	20	**15**	15	**84**	120,0%	-
Hogere waarde Wet geluidhinder	**5**	1	**1**	3	**4**	2	**5**	0	**15**	250,0%	-
TOTALEN	**872**	**830**	**940**	**840**	**801**	**757**	**657**	**626**	**3270**	**107,1%**	-

Extra werkzaamheden buiten het werkprogramma

Intrekken milieuvergunningen Bladel
Begin 2020 is voor de gemeente Bladel het project voor het intrekken van ongebruikte omgevingsvergunningen voor de activiteit milieu buiten het uitvoeringsprogramma afgerond. Het vervolg voor dit project is opgenomen in de reguliere werkzaamheden. Dit houdt in dat wanneer uit eigen onderzoek blijkt dat een inrichting niet meer (geheel) in gebruik is, ambtshalve een intrekkingsprocedure wordt gestart. Signalen komen vooruit uit bijvoorbeeld milieucontroles of onderzoeken door de afdeling Ruimtelijke Ordening.

Vervolgonderzoek veiligheid breedplaatvloeren
Vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is, na eerder al in 2017, 2018 en 2019, opnieuw informatie ontvangen over mogelijke risico's van betonnen breedplaatvloeren. Het deels instorten van de parkeergarage in aanbouw bij Eindhoven Airport was aanleiding voor nader onderzoek.

De afdeling VTH heeft opnieuw onderzoek uitgevoerd naar panden die een mogelijk risico vormen. De inventarisatie is uitgevoerd op basis van gegevens uit voorgaande onderzoeken (2017/2018/2019), lokale kennis van vergunningverleners en toezichthouders en gegevens uit de Basisregistratie adressen en gebouwen. In de gemeenten Bladel, Eersel en Oirschot is elk één gebouw aanwezig dat nader onderzoek moet uitvoeren, vóór 1 april 2021. De eigenaren van de gebouwen zijn aangeschreven. In 2021 worden de resultaten verwacht. In de gemeente Reusel-De Mierden blijken geen gebouwen aanwezig te zijn die voldoen aan de risicoclassificering. Inmiddels is van de eigenaren van de panden in de gemeenten Eersel en Oirschot een reactie ontvangen. Hieruit blijkt dat deze panden geen risico vormen en geen nader onderzoek of aanpassingen aan de panden nodig zijn. Voor het pand in de gemeente Bladel is nog geen reactie ontvangen. Mocht reactie uitblijven dan wordt dit een handhavingskwestie.

5. Beleid & Juridisch

De basis voor de verslaglegging over 2020 van de werkzaamheden door het team Beleid & Juridisch is het Uitvoeringsprogramma VTH 2020. De onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma worden puntsgewijs in dit hoofdstuk behandeld. Daar waar extra taken/werkzaamheden zijn uitgevoerd wordt hierover ook gerapporteerd.

BELEID- ALGEMENE TAKEN

Structurele VTH taken, ondersteuning opdrachtgevende gemeenten
Structurele VTH taken die in 2020 zijn uitgevoerd:

- Opstellen Uitvoeringsprogramma, Tussentijdse rapportage en Jaarverslag VTH.
- Structurele ondersteuning MOK A en B (Milieuoverleg De Kempen Ambtelijk en Bestuurlijk).
- Deelname aan OGP-ODZOB vergaderingen (inclusief Agendacommissie).
- Ambtelijke ondersteuning AB-leden en DB-lid ODZOB.
- Deelname OGP-werkbijeenkomsten.
- Opstellen Werkprogramma ODZOB 2021 voor de opdrachtgevende gemeenten.
- Deelname werkgroep Collectief programma ODZOB.
- Ambtelijke ondersteuning gemeenten bij de P&C cyclus (jaarrekening, kadernota en begroting).
- Portefeuillehouderoverleg

Omgevingsdienst Zuid Oost Brabant (ODZOB)
De samenwerking tussen de VTH gemeenten en de ODZOB is vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). De huidige DVO heeft een looptijd tot en met 2022. In de DVO zijn afspraken gemaakt over de taakuitvoering van de ODZOB. De DVO geldt alleen voor de uitvoering van de zogenaamde basistaken op gebied van Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving op het gebied van milieu, dus niet voor de verzoektaken.

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) is vastgelegd welke taken onder het basistakenpakket vallen waarvan de uitvoering bij de ODZOB ligt.

In opdracht van de deelnemers voert de ODZOB uit:

- Regionaal Operationeel Kader (ROK) vergunningverlening milieu (agrarisch, industrie en afval);
- Regionaal Operationeel Kader (ROK) toezicht en handhaving milieu (agrarisch, industrie en afval);*
- toezicht en handhaving bodem en asbest.

**bij bestuurlijke handhaving tot en met vooraankondiging. Hierbij de kanttekening dat op basis van het adviesrapport "De staat van het mandaat" binnen de ODZOB het traject is gestart om te komen tot een uniforme wijze van mandatering binnen de regio. In november 2020 is door het AB een besluit genomen met betrekking tot de mandatering van werkzaamheden. Dit besluit betekent voor de VTH gemeenten dat een aantal werkzaamheden (administratief en technisch) overgaan naar de ODZOB. Begin 2021 worden vanuit de afdeling VTH de consequenties inzichtelijk gemaakt en aan de colleges voorgelegd.*

Verzoektaken zijn taken die niet zijn genoemd in het basistakenpakket. Dit betreft veelal:

- inrichting gebonden wettelijke milieutaken (niet zijnde basistaken);
- VTH-taken op grond van de Wabo (voorbeeld beoordeling ruimtelijke onderbouwingen) ;
- taken op het terrein van de fysieke leefomgeving die niet tot de eerder genoemde basistaken behoren; zoals adviezen, milieuonderzoeken, consignatiedienst, etc.

De afdeling VTH heeft in december 2020 namens de gemeenten de werkprogramma's ODZOB opgesteld. De inhoudelijke en financiële verantwoording over de gerealiseerde basis- en verzoektaken vindt per individuele opdrachtgever plaats via de P&C cyclus.

Naast de basis- en verzoektaken voert de ODZOB ook collectieve taken uit. Collectieve taken zijn taken die op verzoek van en in samenspraak met de deelnemers voor het collectief worden uitgevoerd. Het betreft

taken waar een duidelijk voordeel ligt in of noodzaak is voor een gezamenlijke aanpak (schaalvoordelen, gemeentegrens overschrijdend, bundeling van expertise e.d.).

Voor de periode (2018-2021) is een Collectief programma opgesteld. Het Algemeen Bestuur van de ODZOB heeft hiervoor de kaders vastgesteld. De directeur van de ODZOB heeft het mandaat om jaarlijks het programma vast te stellen. In dit Collectief programma zijn de programma's collectieve taken, intensiveringsbudget, Samen Sterk in Brabant en Agrofood samengevoegd.
Onderwerpen uit het Collectief programma:

- Speerpunten vanuit het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO), ketenhandhaving en samenwerkingsprojecten met andere partners.
- Doorontwikkeling van de kwaliteit van producten en diensten, ICT/omgevingsdossier.
- Regionaal operationeel kader (ROK) milieutoezicht, werkprogramma agrofood en leefomgeving, omgevingswet.
- Consignatiedienst, branchegerichte toezichtprojecten, informatie gestuurde handhaving, samen sterk in Brabant.

In het concernplan van de ODZOB 2019-2022 is aangegeven welke grote opgaven de gemeenten/ODZOB de komende jaren (lange termijn) op zich af zien komen in het domein van de leefomgeving die een grote (financiële) impact hebben. Voor de korte termijn vindt uitwerking plaats in de kadernota die als basis geldt voor de begroting. In 2020 is de jaarrekening 2019, begroting 2021 en kadernota 2022 van de ODZOB ter vaststelling/ter kennisname aangeboden.

De ODZOB heeft per gemeente een jaarverslag opgesteld. Dit jaarverslag treft u aan in de bijlage. U vindt hier het aantal vergunningen, toezicht- en handhavingszaken die door de ODZOB is uitgevoerd.

In het voorjaar is het rapport van rekenkamercommissie van de gemeenten Eindhoven, Best, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek, Nuenen, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre gepubliceerd. Onderzoek is verricht naar de samenwerking tussen gemeenten en de ODZOB en op welke terreinen dit effectiever kan. Het AB heeft op 24 september aan de ODZOB opdracht gegeven om een plan van aanpak op te stellen voor de verbetering van de samenwerking in ODZOB verband. Dit op basis van de conclusies en aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek. Dit plan van aanpak wordt in de vergadering van het AB van maart 2021 behandeld.

Mandaatregeling
Door iedere gemeente en het Dagelijks Bestuur van de Samenwerking Kempengemeenten is de update van de mandaatregeling VTH vastgesteld.

BELEID-TOEZICHT/HANDHAVING

Zie hoofdstuk Team Toezicht en Handhaving.

BELEID-VERGUNNINGEN

BOUWEN

Bouwen –welstandsnota/beleid
Het college van de gemeente Eersel heeft besloten om de Welstandnota in 2020 niet te herzien. Dit in afwachting van de komst van de Omgevingswet. Voor Reusel-De Mierden gaat de Welstandnota onderdeel uitmaken van de nog op te stellen (in 2021) Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Voor Oirschot is in 2020 gestart met de herziening. De opdracht is verstrekt aan een adviesbureau, gestart is met het opstellen van een nieuwe nota en bijbehorend participatietraject. Vanwege de Corona-maatregelen zijn er geen bijeenkomsten/inspraakmomenten met betrokken partijen en burgers gehouden. De planning gaat uit van vaststelling van de nieuwe Welstandsnota door de raad in Oirschot in november 2021.

APV/bijzondere wetten

APV
In 2020 is gestart met de actualisatie van alle APV's. In Oirschot is de APV in december 2020 (inclusief het verbod om carbid af te schieten) door de raad vastgesteld. Bij de vaststelling is gevraagd onderzoek te doen naar mogelijke verruiming van de sluitingstijd van horecagelegenheden. Dit onderzoek is gestart. In Reusel-De Mierden is de APV op 26 januari 2021 vastgesteld. In Bladel en Eersel op respectievelijk 4 en 23 februari 2021. Eind december 2020 is door de raad in Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden nog een wijziging van de APV 2018 vastgesteld. Dit om carbid schieten met de jaarwisseling 2020/2021 te verbieden.

Uitstallingenbeleid
Een ambtelijke inventarisatie naar de mogelijkheden van nieuw Uitstallingenbeleid is uitgevoerd. De mogelijkheden kunnen echter nog niet met de diverse belangenpartijen en betrokkenen worden besproken in verband met de Corona-maatregelen. Zodra er weer fysieke bijeenkomsten plaats kunnen vinden wordt dat voor alle gemeenten alsnog gepland. Vaststelling van het Uitstallingenbeleid door de colleges in alle gemeenten is doorgeschoven naar 2021.

Evenementenbeleid
Op verzoek van enkele carnavalsverenigingen is samen met veel optocht organiserende verenigingen opnieuw gekeken naar de voorschriften uit het evenementenbeleid die van toepassing zijn op carnavalsoptochten. Daaruit zijn nieuwe voorschriften gekomen, welke apart door de burgemeester van iedere gemeente zijn vastgesteld. De voorschriften zijn ook opgenomen in het geactualiseerde evenementenbeleid, wat in concept gereed is en met alle partijen is afgestemd. Begin 2021 wordt het geactualiseerde evenementenbeleid door de burgemeesters en colleges vastgesteld.

Diverse beleidsregels APV
Een beleidsregel over hoe om te gaan met hinderlijke en gevaarlijke honden (bijten) is gereed en afgestemd met alle partijen. Verder is een aanwijzingsbesluit opgesteld over het houden van dieren buiten inrichtingen. Tot slot is nog een beleidsregel opgesteld met geluidsvoorschriften waarbij de algemene geluidsartikelen uit de APV wordt ingekaderd. Begin 2021 wordt dit alles in procedure gebracht voor vaststelling door de burgemeesters / colleges.

Bij de voorbereiding van de herziening van de APV is een aanwijzingsbesluit opgesteld om categorieën aan te wijzen die zonder vergunning op of aan de weg geplaatst mogen worden. Voorbeelden zijn: bouwmaterialen en -containers, versieringen, vlaggen en zonneschermen. Vaststelling door de colleges vindt plaats nadat alle APV's zijn vastgesteld.

Horeca uitvoeringsbeleid
Het concept uitvoeringsbeleid voor de gemeente Oirschot is gereed. Het besluitvormingstraject is nog niet gestart. Na finale afstemming vindt in het 2de kwartaal van 2021 besluitvorming door de burgemeester en het college plaats. Na vaststelling van het horeca uitvoeringsbeleid voor Oirschot wordt gestart met horeca uitvoeringsbeleid voor Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden.

Reclamebeleid
Voor Bladel is een nieuw reclamebeleid door het college vastgesteld en in werking getreden. Daarbij is een aanwijzingsbesluit genomen waardoor bepaalde categorieën van reclame-uitingen vergunningsvrij zijn geworden.

Standplaatsenbeleid
Voor de gemeente Eersel is door het college een aangepast standplaatsenbeleid vastgesteld en in werking getreden.

BELEID-MILIEU

VEEHOUDERIJ

Transitie Landelijk gebied (lokaal) / Ontwikkelingen sector
Het buitengebied is volop in beweging. De transitie naar een duurzaam en toekomstbestendig buitengebied is in volle gang. Dit is een langdurig, uiterst gevoelig en complex proces wat zeker de komende jaren zal worden doorgezet. Diverse vrijwillige en dwingende (stoppers)regelingen versnellen dit proces. De afdeling VTH vervult hierin een actieve rol. Daarnaast heeft de afdeling VTH een adviserende rol bij de totstandkoming van gebiedsvisies en bestemmingsplannen en neemt deel aan diverse transitieteams. Maar ook het beoordelen van individuele verzoeken en de uitwerking en uitvoering van de diverse (stoppers)regelingen behoort tot het takenpakket. De colleges en raden worden gevraagd en ongevraagd op de hoogte gebracht en geadviseerd op basis van actuele ontwikkelingen in deze transitie.

Mestbewerking
In regionaal verband zoeken we daarnaast naar alternatieve mogelijkheden in het (buiten)gebied. Een actueel thema hierin is het onderzoek naar grootschalige mestbewerking als onderdeel van een circulaire landbouw. De provincie stelt een planMER op om te komen tot locatie specifiek beleid als antwoord op de mestproblematiek en de mestverwerkingsverplichting. Momenteel wordt hard gewerkt aan het ontwerp planMER waarin op basis van locatie specifieke (milieu)aspecten gebieden worden beoordeeld op geschiktheid. Ook een integraal maatschappelijk debat maakt onderdeel uit van dit proces. De afdeling VTH adviseert de afdelingen ruimtelijke ordening met betrekking tot beleidskeuzes, participeert in regionale overleggen en adviseert de colleges en informeert de raden.

Stikstofcrisis
Het stikstofprobleem is ingewikkeld en ingrijpend. Ontstaan in 2019, doorgezet in 2020. De ongeldig verklaarde Programmatische aanpak stikstof (PAS) heeft geresulteerd in een stagnatie van praktisch alle (bouw)projecten omdat er geen natuurvergunningen meer werden afgegeven. Dit heeft geleid tot een vernieuwde stikstofaanpak, de Brabantse ontwikkelaanpak stikstof (BOS) staat in de steigers. Middels deze aanpak zouden de meeste (bouw)projecten weer gecontinueerd moeten kunnen worden. De afdeling VTH vervult met betrekking tot dit onderwerp een actieve rol in de implementatie en uitwerking van de nieuwe regeling in de praktijk. Maar ook in de advisering van de colleges.

Project Intensivering Toezicht veehouderijen (ITv)
Sinds 1 januari 2018 zijn op initiatief van de provincie Noord-Brabant en 45 deelnemende gemeenten de inspecties bij veehouderijen geïntensiveerd. De gemeente Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden nemen deel aan dit project. De veehouderijen in de deelnemende gemeenten worden op een uniforme wijze gecontroleerd en de bevindingen geregistreerd. Daardoor zijn de resultaten inzichtelijk en vergelijkbaar en beschikken de gemeenten over gedegen informatie van het naleefgedrag. Deze informatie kan gebruikt worden om risicogericht toezicht en handhaving uit te voeren. Verder worden gegevens verzameld over asbesthoudende daken, vrijkomende agrarische bebouwing en mogelijke stoppers. Dit draagt bij aan het voorkomen van ondermijning. De verzamelde informatie kan gebruikt worden bij beleidsontwikkeling voor het buitengebied.

In mei/juni 2020 zijn de colleges geïnformeerd over de “tussenstand” van het project ITv. Er is een raadsinformatiebrief opgesteld.

Begin 2020 werd verwacht dat het project eind 2020 klaar zou zijn. Door de Corona-crisis is een achterstand ontstaan. In de gemeenten Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden is tot en met september 2020 ongeveer 70% van de inrichtingen gecontroleerd. De verwachting is dat een uitloop van een half jaar (eind juni 2021) nodig is om alle bezoeken te kunnen uitvoeren.

Monitoring geuremissie
Voor Eersel is door de afdeling VTH ieder kwartaal verslag gedaan van de totale geuremissie van het veehouderijenbestand binnen de gemeente. In totaal is er een aanzienlijke geurreductie behaald van 22% ten opzichte van peildatum 2014. Dit is mede behaald door zorgvuldig intrekkings- en (her)ontwikkelingsbeleid van veehouderijlocaties.

BODEM

Bodemkwaliteitskaart, -functieklassenkaart en bodembeheernota
In 2020 is het bodembeleid van de Kempengemeenten herzien en vernieuwd. Deze actualisatie was noodzakelijk omdat het vigerende bodembeleid was verouderd. Het vernieuwde bodembeleid zal naar verwachting in het voorjaar van 2021 worden vastgesteld.

Bodem en de omgevingswet
Met de komst van de omgevingswet vindt er een decentralisatie plaats van bevoegdheden, zo ook voor het aspect bodem. De gemeente krijgen bodemtaken die voorheen ondergebracht waren bij de provincie. Hiervoor dient onder andere een screening plaats te vinden van de geregistreerde bodemlocaties waar verontreinigingen zijn geconstateerd. In 2020 zijn wij gestart met het in beeld brengen van de omvang van deze opgave en de afstemming met provincie en ODZOB.

Informatie uit digitaal bodembestand/archief
Om de historische bodeminformatie – die vaak door burgers, bedrijven en instellingen wordt opgevraagd – up-to-date te hebben, is opdracht verleend aan een ingenieursbureau (bureau MUG) om bodemrapporten in te voeren in het bodeminformatiesysteem Nazca-i Bodem. Alle gemeenten (ook Bergeijk) nemen hieraan deel. Op verzoek van diverse partijen (particulieren, bodemonderzoekbureaus, gemeenten) wordt bodeminformatie aangeleverd. In 2020 zijn door de afdeling VTH totaal 202 verzoeken om bodeminformatie afgehandeld. Per gemeente zijn dit de volgende aantallen:

- Eersel: 82;
- Oirschot: 62;
- Reusel-De Mierden: 58.

Registratie(BUS) meldingen en rapporten.
Tot de taken van de afdeling VTH behoort het registreren van zogenaamde BUS-meldingen (Besluit Uitvoering Sanering). Dit zijn meldingen van voorgenomen activiteiten op het gebied van bodemsanering. De inhoudelijke beoordeling van dit soort meldingen gebeurt door de ODZOB. Over heel 2020 zijn in totaal 29 Bus-meldingen geregistreerd. De onderverdeling per gemeente is als volgt:

- Eersel: 10;
- Oirschot: 10;
- Reusel-De Mierden: 9.

Besluit bodemkwaliteit
Grondtransporten moeten voorafgaande aan de uitvoering gemeld worden bij het digitaal loket meldpunt bodemkwaliteit. Deze transporten worden getoetst aan het Besluit bodemkwaliteit en de geldende bodemkwaliteitskaart. Deze toetsing wordt uitgevoerd door de ODZOB (basistaak).
In de periode 2020 zijn totaal 81 meldingen ingediend. De onderverdeling per gemeente is als volgt:

- Eersel: 46*;
- Oirschot: 16;
- Reusel-De Mierden: 16.

* In 2020 zijn meer meldingen ingediend dan vooraf ingeschat. Het beschikbare budget was ontoereikend om alle meldingen te beoordelen. Totaal zijn 30 meldingen beoordeeld, dit op basis van een risico inschatting.

PFAS
Op bodemgebied heeft ook 2020 voor een groot deel in het teken van de PFAS crisis (poly- en perfluor-alkylstoffen) gestaan. De regionale samenwerking tussen de provincie en gemeenten heeft uiteindelijk in oktober 2020 geleid tot een provinciale bodemkwaliteitskaart en nota voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie. Het doel van deze bodemkwaliteitskaart is het grondverzet weer op gang te brengen en humane en ecologische risico's te voorkomen. De provinciale bodemkwaliteitskaart PFAS zal parallel aan het vaststellingsproces van het vernieuwende bodembeleid de Kempen worden vastgesteld in het voorjaar van 2021.

GELUID

Geluidbeleid actualiseren
De actualisatie van het geluidbeleid is niet uitgevoerd. De Omgevingswet biedt de keuze om beleidsneutraal de overstap naar de Omgevingswet te maken en gebruik te maken van een overgangsperiode De Regiogroep Implementatie Omgevingswet Kempengemeenten (RIOK) heeft het standpunt ingenomen om beleidsneutraal de overstap naar de Omgevingswet te maken. Dit betekent dat na inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw een besluit moet worden genomen wanneer de actualisatie van het geluidbeleid wordt opgestart. Dit geldt overigens voor meer beleidsvelden. De gemeenten moeten hierover nog een standpunt innemen.

Regionale samenwerking sanering wegverkeerslawaai
Saneringsprojecten wegverkeerslawaai
De verzoeken van het ministerie tot opschoning van de saneringslijsten (met woningen) in Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden zijn in samenwerking met de ODZOB afgehandeld. Onderstaand de stand van zaken van lopende saneringsprojecten.

Oirschot
Project 'A-, B- en eindmeldingen lijst'
In samenwerking met de provincie is gestart met de planvorming voor de reconstructie van de N395. Als saneringsmaatregel (bronmaatregel) zal een stil wegdek onderdeel uitmaken van de reconstructie. In totaal gaat het om circa 120 sanering situaties. De verantwoordelijkheid voor het saneren (uitvoeren van maatregelen) ligt bij de gemeente. Voor deze werkzaamheden is reeds een voorbereidingssubsidie ontvangen. In de loop van 2021 zullen de vervolgstappen, taken en verantwoordelijkheden in overleg met de provincie worden vastgelegd.

MJPG Spoor (MeerJarenProgramma Geluidsanering)
Vergelijkbaar met het aspect wegverkeerslawaai is een vergelijkbaar project opgestart met betrekking tot de geluidssanering van woningen gelegen aan het spoor. ProRail is hiervoor verantwoordelijk. De afdeling VTH participeert in dit project namens de gemeente Oirschot.

Eersel
Project 'Kekkeneind'
Het saneringsproject Kekkeneind in Wintelre is in 2020 afgerond. In totaal zijn 13 woningen gesaneerd en is de afsluitende Awb-procedure doorlopen.

Project 'B-lijst en eindmeldingen lijst'
Er is gestart met het opstellen van een saneringsprogramma voor saneringsmaatregelen bij 158 woningen, verspreid over de gemeente Eersel. Met name geconcentreerd rondom de Eindhovenseweg in Steensel en Willibrorduslaan in Eersel. Hiervoor is reeds een subsidie ontvangen voor het onderzoek naar de te nemen maatregelen. Het streven is om de sanering van de woningen parallel te laten lopen met de reconstructie van de Eindhovenseweg en Willibrorduslaan. Met de aanpak van de overige projectwoningen zal in 2021 gestart worden. Afhankelijk van de situatie zullen de volgende maatregelen genomen worden: (bron-, overdracht-, of gevelmaatregelen).

Oeyenbos
De bewoners aan het Oeyenbos in Knegsel ervaren al enige tijd geluidhinder als gevolg van de nabijgelegen A67. Met de start van de werkzaamheden aan de A67 ter hoogte van het Oeyenbos in Knegsel zijn er vragen gesteld over de geluidsituatie ter plaatse. Dit heeft zelfs geleid tot het indienen van een Wob verzoek (Wet openbaarheid van bestuur). De afdeling VTH ondersteunt de gemeente onder andere in de communicatie richting het bevoegd gezag, Rijkwaterstaat.

Reusel-De Mierden
Deelproject 1 'Turnhoutseweg en De Mierden'
Het deelsaneringsproject Turnhoutseweg is in 2020 afgerond. In totaal zijn 46 woningen gesaneerd en is de afsluitende Awb-procedure doorlopen.

Deelproject 2 ''B-lijst en eindmeldingen'
Centrum Reusel – Wilhelminalaan, Schoolstraat en Zeegstraat': Project met circa 63 woningen. Dit project is in 2020 opgestart na afronding van deelproject 1. Het streven is om de sanering van de woningen parallel te laten lopen met het centrumplan (reconstructie van de Wilhelminalaan). Het doel van het centrumplan is onder andere om een deel van de Wilhelminalaan af te waarderen tot 30 km-u zone en het verkeer om het centrum heen te leiden.

EXTERNE VEILIGHEID (EV)

EV en de omgevingswet
Met de komst van de omgevingswet gaat er veel veranderen op het gebied van externe veiligheid. Zo spreken we dan niet over risico's, maar van aandachtsgebieden voor brand, explosie en gifwolken. In het omgevingsplan moet rekening worden gehouden met het groepsrisico. De gemeente voldoet hieraan door in het aandachtsgebied geen kwetsbare gebouwen of functies toe te laten of extra beschermende maatregelen te nemen. Eerder is voor de Kempengemeenten (in samenwerking met de omgevingsdienst en veiligheidsregio) een visie omgevingsveiligheid voor het omgevingsplan opgesteld waarin beschreven wordt hoe hiermee om te gaan.
Naast de veranderingen in de systematiek en aanpak van EV in de praktijk verandert met de komst van de omgevingswet ook de wijze van financiering en de uitvoering van de diverse collectieve taken. De middelen zullen vanaf 2021 worden uitgekeerd in het gemeentefonds. Door deze veranderopgave zijn we momenteel in samenspraak met de omgevingsdienst en veiligheidsregio in overleg welke activiteiten moeten worden uitgevoerd (in collectief verband). Met als bijkomend doel behoud en versterking van regionale kennis en kwaliteit.

AFVAL (GRONDSTOFFEN)
Ook voor de afvalsector was 2020 een turbulent jaar. De inzameling en verwerking van afval is een vitale functie in onze samenleving. We hebben moeten inspelen op de gevolgen van de COVID-19 pandemie. Denk hierbij aan de sterke toename van het aanbod van grof huishoudelijk afval op de milieustraat. Hierbij is steeds rekening gehouden met de COVID regels en zijn maatregelen getroffen om de veiligheid van de medewerkers te garanderen. Door inzet van alle partijen waarmee wij samenwerken is de uitvoering van de inzameling geborgd gebleven.

Kadernota Grondstoffen
De Kadernota is de koers en meerjarige strategische aanpak van het grondstoffenbeleid. De uitvoering van de projecten die hieruit voortkomen zijn in onderstaand overzicht weergegeven inclusief de voortgang.

Nr.	Projecten Kadernota Grondstoffen	Status
1	Behoefteonderzoek	100%
2.1	Onderzoek scenario's grondstof inname/ inzamelsysteem	100%
2.2	Vervolg uitwerking grondstoffencentrum (Van schetsontwerp naar VO)	20%
2.3	Pilot mobiel scheidingstation	20%
3	Optimalisatie bestaande inzamelstructuren oud papier, glas, textiel	40%

4	Analyse Inzamelstructuur restafval	0%
5	Onderzoek kringloop en hergebruikcentra bouwmaterialen	0%
6	Communicatieplan	100%
7	Inkoop dienstverlening/ samenwerking inzameling en verwerking	100%

Aanbestedingen
Eind 2020 liepen nagenoeg alle overeenkomsten op gebied van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval af. In dat kader zijn er in Kempenverband diverse aanbestedingen voorbereid en uitgevoerd. Deze aanbestedingen hebben geleid tot gedegen contracten met marktconforme tarieven en borging van de afvalinzameling en verwerking.
Hiernaast is duurzaamheid een belangrijk onderdeel in de aanbestedingen geweest. Zo gaan er voor de huis aan huis inzameling nieuwe Biodiesel en CNG Gas wagens ingezet worden. In onderstaand overzicht de per 1 januari afgesloten contracten met de looptijd en de dienstverleners.

Contracten	Looptijd	Dienstverleners
Inzameling en verwerking van restafval, GFT, glas en luiers, inzameling van PMD inclusief Klantenservicefunctie en uitzetten containers	7 + 3 x1	Baetsen/Remondis
Inzameling en verwerking OPK	2 + 2 x1	Box BV
Beheer milieustraat, verhuur afzetcontainers en afvoer van afvalstromen	2 + 2 x1	Baetsen/Remondis
Inzameling en verwerking textiel (niet aanbesteed vanwege COVID)	1	Baetsen/Vernooy
Bemensing milieustraat (op basis van Verordening Alleenrecht)	2 + 2 x1	KempenPlus

Cijfers 2020
Goed gescheiden afval is makkelijker te recyclen dan afval dat niet wordt gescheiden. Ongeveer 60% van het huishoudelijk afval in Nederland wordt nu gescheiden. De landelijk doelstelling was om in 2020 75% van het huishoudelijk afval in Nederland gescheiden te hebben. Daarmee gaat het aandeel restafval omlaag van ongeveer 250 kilo per inwoner per jaar in 2014, naar 100 kilo in 2020.

Eersel	2017	2018	2019	2020
Percentage restafval	15%	14%	15%	14%
Totaal afval per inwoner	395 kg	411 kg	416 kg	423 kg
Totaal restafval per inwoner	59 kg	59 kg	60 kg	60 kg
Oirschot	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Percentage restafval	18%	15%	15%	17%

Totaal afval per inwoner	375 kg	474 kg	474 kg	448 kg
Totaal restafval per inwoner	68 kg	70 kg	71 kg	75 kg
Reusel-De Mierden	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Percentage restafval	5%	5%	5%	5%
Totaal afval per inwoner	346 kg	357 kg	361 kg	359 kg
Totaal restafval per inwoner	19 kg	17 kg	17 kg	19 kg

De gemeenten voldoen al ruim aan het landelijk streven:

- Gemeente Oirschot = 83% gescheiden afval en 75 kg restafval per inwoner
- Gemeente Reusel-De Mierden voldoet met 95% gescheiden afval en 19 kg restafval per inwoner
- Gemeente Eersel voldoet met 83% gescheiden afval en 60 kg restafval per inwoner

Zwerfafvalproject De Kempen
De uitvoering van projecten is vastgelegd in een plan van aanpak (soort projecten, planning en kosten).De uitvoering wordt per kwartaal gemonitord. Vrijwilligers, bewoners, buurtverenigingen en scholen worden ondersteund tijdens de Landelijke Opschoondag. Ook het geven van educatie op basis- en voorgezet onderwijs is een belangrijk thema.

Afsluitend
We kunnen terugkijken op een bewogen jaar omdat onze afvalinzameling en verwerking als vitale functie onder druk kwam te staan door COVID. We kregen te maken met een enorme toename van bezoekers op de milieustraat en veel meer in te zamelen stromen zoals textiel, gft en PMD. We hebben dit kunnen opvangen door met name de inzet van onze mensen op de milieustraat en de inzet van onze inzamelaar Baetsen. Er is weer gebleken dat de mensen die fysiek ons afval ophalen en verwerken onmisbaar zijn!

Het was een spannend jaar omdat alle contracten op het gebied van inzameling en verwerking afliepen. Hiertoe zijn met succes diverse aanbestedingen doorlopen welke hebben geleid tot gedegen contracten waarmee onze basistaken weer geborgd zijn.

Vanwege COVID is de hoeveelheid afval toegenomen en het scheidingresultaat is iets afgenomen. Relatief gezien is de daling van het resultaat beperkt en verwachten wij dit komende jaar weer op het reguliere peil te kunnen brengen.

KLIMAAT/ENERGIE

Grootschalige opwekking wind- en zonne-energie
De Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden werken hierin zo veel mogelijk samen. In samenwerking met de Provincie en RVO (Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland) een haalbaarheidsonderzoek voor de Kempen als basis gebruikt voor het opstellen van een PlanMER. De gemeenten Bergeijk, Reusel-De Mierden en Oirschot hebben de uitkomsten hiervan opgenomen in een gezamenlijk beleid. Dit beleid en het bijbehorende toetsingskader zijn respectievelijk in april, mei en juni 2020 vastgesteld door de gemeenteraden. Gemeenten Eersel en Bladel hebben besloten eigen beleid op te stellen. De gemeente Reusel-De Mierden heeft op 22 september 2020 besloten om twee zoekgebieden (Kleine Hoeven en Laarakkerdijk) aan te wijzen voor initiatieven met grootschalige opwekking van zonne-energie. De zoekgebieden zijn opengesteld tot en met 15 juni 2021. In deze periode kunnen inwoners, coöperaties, of (commerciële) instellingen hun projectvoorstel voor een zonneveld indienen. Na deze datum beoordeelt een expert panel namens de gemeente de plannen.

Vanwege het wegvallen van de gemeente Eersel uit het gezamenlijk beleid, is gekeken of de gezamenlijke website www.zonenwindindekempen.nl onder de hosting van een andere gemeente voortgezet kon worden. VTH heeft de mogelijke voortzetting begeleid. De gemeenten hebben besloten de gezamenlijke website niet voort te zetten, maar om binnen elke gemeente individueel op de gemeentelijke website informatie te delen.

In 2020 heeft Enexis de Kempengemeenten geïnformeerd over de congestie op het elektriciteitsnet rondom Station Hapert. Dit heeft als consequentie dat nieuwe zonne- en windinitiatieven geen gebruik meer kunnen maken van de terug levering optie – en daarmee hun business case niet rendabel. VTH heeft gelobbyd bij Enexis en TeneT voor het vrijmaken van meer capaciteit op de korte termijn en het vergroten van de capaciteit op langere termijn. Parallel hieraan loopt een traject om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van het realiseren van een GreenH2UB op het Kempisch Bedrijven Park. De overcapaciteit op het gebied van grootschalige opwekking van elektriciteit wordt in een GreenH2UB omgezet in waterstof. Waterstof kan vervolgens als brandstof dienen voor warmtenetten, duurzame mobiliteit, direct in het aardgasnet geïnjecteerd worden of als energieleverancier voor regionale bedrijvigheid. VTH is hier intensief in overleg met de Brabantse Ontwikkeling Maatschappij (BOM), die opdracht gegeven heeft voor een haalbaarheidsstudie.

Regionale Energie Strategie (RES)
Gedurende het hele jaar is intensief overleg gevoerd over het regionale bod voor het klimaatakkoord, verwoord in de Regionale Energie Strategie. De RES omvat onder andere een bod voor de regio voor de opwekking van duurzame energie. Als regio geven we dus aan hoeveel duurzame energie we denken op te kunnen wekken in 2030 en in 2050. In 2020 is de concept-RES door de gemeenteraden vastgesteld (in Reusel-De Mierden voorbereid door de afdeling VTH en op 7 juli voor kennisgeving aangenomen). Vervolgens is aan de slag gegaan met de RES1.0. De Kempengemeenten lopen voorop in de regio als het gaat om beleid en locatieonderzoek voor zonne- en windparken. Dit wordt uiteraard ingebracht en meegenomen in de Regionale Energiestrategie. De PlanMER van De Kempen wordt integraal opgenomen in de PlanMER voor de regionale RES. Dit geldt ook voor het Kempisch beleid voor grootschalige opwek zon- en wind.
Voor Reusel-De Mierden neemt VTH de Kempen deel aan de werkgroep besparing binnen de RES.

Transitie Visie Warmte (TVW)
Eind 2021 moet iedere gemeente beschikken over een transitievisie warmte. Deze visie zal onder andere voorstellen bevatten op welke wijze wijken duurzaam aardgasvrij kunnen worden gemaakt. In 2020 heeft de gemeente Reusel-De Mierden via een aanbestedingsprocedure een adviesbureau gecontracteerd om mede uitvoering te geven aan het opstellen en begeleiden van de transitievisie warmte. Hiervoor is door de afdeling VTH een Plan van Aanpak opgesteld, welke door het college is vastgesteld. Ook is aanvullend budget voor dit begeleidingstraject verkregen uit de regeling Extern Advies Warmte (AEW). Een projectgroep en een stakeholder tafel zijn inmiddels opgezet om het proces vorm te geven. Gestart wordt met de uitvoering van een technische analyse van de mogelijkheden om aardgasvrij te worden. De informatie om deze analyse uit te voeren is beschikbaar.

Regeling Reductie Energiegebruik (RRE)
Deze regeling is bedoeld om huiseigenaren te stimuleren, te helpen bij het besparen van energie. Vanuit de Kempen is door iedere gemeente afzonderlijk een subsidieaanvraag gedaan in samenwerking met een externe partij, ‘Winst uit je woning’ (WUJW). De subsidieaanvraag is aan Reusel-De Mierden toegekend en via een algemene uitkering aan de gemeente beschikbaar gesteld. Winst uit Je Woning is gemandateerd tot uitvoering van de RRE regeling. In 2020 hebben alle woningeigenaren van de gemeente een brief ontvangen met daarin een waardebon voor het doorvoeren van energiebesparende en duurzame energie maatregelen, evenals de uitnodiging om deel te nemen aan collectieve inkoop initiatieven voor zonnepanelen en andere duurzame energie maatregelen. De gemeente heeft bij WUJW een eigen website gekregen, via welke inwoners hun bonnen kunnen verzilveren, evenals een dashboard zodat de gemeente de voortgang kan meten. In 2020 heeft WUJW de gemeente ook begeleid in het doen van een tweede aanvraag, dit maal voor de eenmalige specifieke uitkering Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW). De RREW is een vervolg op de RRE. Bij de RREW moeten ook huurders betrokken zijn. Bij de RRE was deze doelgroep uitgesloten. Over toekenning van de regeling wordt in 2021 besloten.

Energieke Regio De Kempen
In 2020 heeft de afdeling VTH de gemeenten Oirschot en Reusel-De Mierden begeleid in het uitwerken van de voortzetting van het initiatief Energieke Regio De Kempen (ERK). Het ERK is in 2016 gestart. Doel van dit project is het stimuleren van de verduurzaming van bedrijfspanden door bedrijven te adviseren over het materiaalgebruik, energiebesparing en toepassing van duurzame energie maatregelen in hun vastgoed. In 2020 is een derde fase van dit project ingegaan, welke echter door corona niet tot uitvoering is gekomen. Na overleg met de uitvoerders van de ERK over de voortgang en het Plan van Aanpak, is een offerte opgesteld voor uitvoering van dit project voor het jaar 2021. Deze offerte is in Oirschot en Reusel-De Mierden besproken, maar wacht nog op goedkeuring.

Informatieplicht Energiebesparing Bedrijven
Vanuit de Wet milieubeheer zijn bedrijven die meer dan 50.000 kWh of 25.000 m3 gas verbruiken verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen die zich in 5 jaar of minder terugverdienen. Per 1 juli 2019 geldt aanvullend daarop de Informatieplicht Energiebesparing. Bedrijven en instellingen moeten via het e-Loket van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) melden welke energiebesparende maatregelen zijn genomen. De informatieplicht energiebesparing betekent dat een drijver van de inrichting vóór 1 juli 2019 gerapporteerd moest hebben welke energiebesparende maatregelen zijn getroffen. Het Ministerie van EZ heeft begin 2020 een eerste ronde ondersteuningsregeling (Regeling versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE)) beschikbaar gesteld voor extra toezicht-capaciteit op de informatie- en energiebesparingsplicht. De ODZOB heeft voor de regeling een projectplan opgesteld en voert deze uit (periode 2020-2021). Taak van de afdeling VTH voor de gemeenten Oirschot en Reusel-De Mierden hierin is vooral het coördineren met ODZOB over de uitvoering van de toezichtstaken en prioritering van de VUE.

Opzet Duurzaamheidsteam en -visie voor gemeente Reusel-De Mierden
In 2020 is binnen de gemeente een duurzaamheidsteam opgericht met als taak om duurzaamheidsactiviteiten binnen gemeentelijke processen en projecten te coördineren en te faciliteren. Tijdens een workshop met het College en het Management Team is het duurzaamheidsteam gevraagd om een duurzaamheidsvisie voor de gemeente voor te bereiden. Vanuit de afdeling VTH wordt deelgenomen aan het duurzaamheidsteam.

LEEFOMGEVING

Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO)
Op 1 juli 2020 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstraat (IenW) en de Staatssecretaris van Defensie ingestemd met het adviesrapport (juni 2020) Luchthaven Eindhoven overleg. Voor een periode van één jaar is als onafhankelijk voorzitter van het LEO de heer Pieter van Geel aangesteld met als belangrijkste taak het inrichten van een goede overlegstructuur en aan de slag te gaan met de uitvoeringsagenda Eindhoven Airport 2020-2030. Er is een Brede Overlegtafel ingericht bestaande uit een Civiele kamer (Ontwikkeling Eindhoven Airport) en een Militaire kamer (Commissie Overleg en Voorlichting Milieu/COVM).

Aanvullend advies geluidreductie
De minister van IenW heeft op 29 juli 2020 mede namens het Bestuurlijk Overleg de heer Van Geel gevraagd een aanvullend advies uit te brengen. Van Geel werd gevraagd wat als een ambitieuze en haalbare ambitie voor Eindhoven Airport voor 2030 kan worden beschouwd met voldoende draagvlak in de regio. Rekening houdend met de meeste actuele geluid- en prestatiegegevens van vliegtuigen. Ook is gevraagd om bij het aanvullend advies rekening te houden met de gevolgen van de wereldwijde Covid19-pandemie op de luchtvaart, in het bijzonder ten aanzien van vlootvernieuwing.
Van Geel herbevestigd in zijn advies dat een 60% vlootvernieuwing realistisch is en adviseert om over te gaan op een cyclische systematiek. In deze systematiek wordt telkens voor de middellange termijn (4-5 jaar) een norm vastgelegd in regelgeving, en wordt voor de lange termijn (10 jaar) een ambitieus maar haalbaar doel bepaald voor de reductie van de geluidbelasting. Hierbij worden evaluatiemomenten (2026) ingebouwd. Concreet adviseert Van Geel dan ook voor 2026 een eerste norm vast te leggen in regelgeving en de ambitie van 30% reductie van de geluidbelasting vast te houden voor 2030.

Zienswijze Ontwerp-Luchtvaartnota
Op 15 mei 2020 is de ontwerp Luchtvaartnota 2020-2050 gepubliceerd en vrijgegeven voor zienswijzen. Met 10 gemeenten rondom de luchthaven is een brief (29 juni 2020) met zienwijzen opgesteld. Via een raadsinformatiebrief zijn de raden hierover geïnformeerd.
De Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft de Luchtvaartnota 2020-2030 vastgesteld en deze bij brief van 20 november 2020 aangeboden aan de Tweede Kamer.

Vertegenwoordingsovereenkomst Eindhoven Airport
De colleges van de gemeenten Oirschot en Reusel-De Mierden hebben op 20 oktober 2020 ingestemd met de bestuurlijke vertegenwoordiging namens hen, in het LEO en andere (overheid)overleggen over Eindhoven Airport, door wethouder Beex van de gemeente Eersel.

Uitvoeringstafel Eindhoven Airport
Met de oprichting van het LEO is een einde gekomen aan de overlegstructuur Uitvoeringstafel Eindhoven. Vanuit de werkgroep Monitoring, onderdeel Uitvoeringstafel Eindhoven Airport is een eindrapportage opgesteld die is aangeboden aan de minister. In deze rapportage is beschreven welke activiteiten door de werkgroep zijn ondernomen en afgerond. Ook is aangegeven welke onderwerpen worden overgedragen aan het LEO. De werkgroep heeft onderzoek gedaan naar het treffen van flankerende maatregelen om (geluid)overlast naar de directe omgeving te voorkomen. Onderzoek is verricht naar de mogelijkheden van de teelt van geluid absorberende gewassen (olifanten gras), de aanleg van een ribbellandschap (breken van geluidgolven), uitwerking van verschillen in stijgprofielen van vliegtuigen, monitoring nieuwe vliegroute (1B) en de verdere elektrificatie van de werkzaamheden bij de afhandeling van bagage ed. op het platform.

Regionaal meetnet Luchtkwaliteit & Geluid
Op 13 oktober 2020 is in Eindhoven officieel gestart met de plaatsing van 50 meetkasten voor het meten van luchtkwaliteit. Met de sensoren in deze meetkasten wordt stikstofdioxide en fijnstof gemeten. Gemeten wordt in het stedelijk gebied, rondom de luchthaven en in het buitengebied (veehouderij). De voorbereidingen voor de plaatsing van de meetkasten in het buitengebied zijn in volle gang. Het plaatsingsplan wordt als gevolg van opmerkingen uit de regio wellicht op een aantal plaatsen aangepast. De verwachting is dat omstreeks maart/april de meetkasten ook in het buitengebied operationeel zijn.

In het verlengde van het meten van de luchtkwaliteit is in juli 2020 gestart met de verkenning van het opzetten van een geluidmeetstrategie voor de luchthaven Eindhoven. Hiermee wordt uitwerking gegeven aan de aanbevelingen uit het adviesrapport Opnieuw verbonden (Proefcasus Eindhoven). Er is een meetstrategie opgesteld uitgaande van een zogenaamd hybride meet- en rekensysteem waarbij de koppeling en uitbouw met bestaande burgerparticipatie initiatieven mogelijk moet zijn. Denk aan initiatieven in Eindhoven-Noord, Eersel en Best. Het hybride meet- en rekensysteem levert kwalitatief hoogwaardige en betrouwbare inzichten over geluidmetingen van vliegtuigen. De gemeten geluidbelasting wordt in een dynamische geluidkaart gemonitord die voor een ieder raadpleegbaar is. Burgermetingen kunnen aan het systeem gekoppeld worden. Inwoners worden gefaciliteerd om meer kennis en inzicht te krijgen van de geluidbelasting door vliegverkeer (oa door workshops, masterclasses).

In 2020 zijn een viertal nieuwsbrieven Regionaal meetnet Zuidoost-Brabant Lucht & Geluid gepubliceerd.

Meetnet Luchtkwaliteit & Geluid AiREAS Eersel
Om de impact op de luchtkwaliteit en het geluidsniveau vanuit (onder andere) Eindhoven Airport in de kernen van de gemeente Eersel te meten is er in 2019 gestart met het meetnet ‘AiREAS Eersel’. Om dit moment beschikt de gemeente over 9 vaste meetpalen (fijnstof en geluid). Vanuit VTH wordt ondersteuning gegeven bij het (lokale) meetnet luchtkwaliteit & geluid.

Commissie Overleg & Voorlichting Milieu (COVM)
Iedere militaire luchthaven beschikt over een door het ministerie van Defensie ingestelde Commissie Overleg & Voorlichting Milieu (COVM). Deze commissie adviseert de minister van defensie over de activiteiten op de vliegbasis. Het gaat dan met name om de beperking van (geluid)overlast. Bij het COVM zijn de individuele gemeenten Eersel, Oirschot en Bladel bestuurlijk (eventueel ambtelijke vervanging) en door omwonenden vertegenwoordigd. Het COVM maakt als militaire kamer onderdeel uit van de brede overlegtafel LEO. In 2020 is éénmaal een vergadering van het COVM gehouden.

JURIDISCH

Procedures bezwaar en beroep vergunningen en handhaving
In het Uitvoeringsprogramma wordt jaarlijkse een inschatting gemaakt van het aantal te verwachte juridische procedures. Deze inschatting wordt gemaakt op basis van ervaringen in eerdere jaren. In onderstaande tabel treft u de planning en realisatie aan van de afgeronde procedures bezwaar en beroep bij vergunningen en handhaving.

Afgeronde procedures bezwaar en beroep vergunningen en handhaving	Bladel	Eersel	Oirschot	RDM
Planning 2020	**30**	**30**	**22**	**22**
Realisatie				
Bezwaar (omgevings)vergunning	9	6	5	11
Beroep Rechtbank (omgevings)vergunning	3	4	1	4
Hoger beroep (omgevings)vergunning	0	2	1	0
Voorlopige voorziening (omgevings)vergunning	0	0	0	1
Bemiddeling (omgevings)vergunning	0	0	0	0
Bezwaar handhaving	11	3	14	23
Beroep handhaving	3	0	4	4
Hoger beroep handhaving	0	2	0	1
Voorlopige voorziening handhaving	0	1	2	1
Bemiddeling handhaving	0	0	0	0
Totaal	**26**	**18**	**27**	**45**
Percentages per gemeente	**87%**	**60%**	**123%**	**205%**

De planning voor 2020 ging uit van 104 procedures bezwaar en beroep. Totaal zijn 116 procedures gevoerd. Wat opvalt zijn de procedures bezwaar omgevingsvergunning en handhaving. De uitschieters zijn te verklaren door de procedures verzoek tot intrekking omgevingsvergunning bij veehouderijen. Met name in de gemeenten Reusel-De Mierden en Bladel is dit actueel. Bij procedures bezwaar en beroep (vergunningen en handhaving) is er geen keuzes, deze moeten worden opgepakt. Dit in tegenstelling tot het oppakken van handhavingszaken (met uitzondering van verzoeken om handhaving). Hier wordt gewerkt op basis van handhavingsprioriteiten zoals deze in het Uitvoeringsbeleid zijn bepaald.

Procedures handhaving

Afgeronde procedures handhaving	Bladel	Eersel	Oirschot	RDM
Planning 2020	59	46	58	46
Realisatie				
Bemiddeling	0	0	0	0
Waarschuwingsbrief	26	18	17	17
Voornemen last onder dwangsom/ bestuursdwang	12	3	12	15
Besluit last onder dwangsom/ bestuursdwang	16	3	11	16
Besluit op verzoek om handhaving (toe-/afwijzen)	10	9	8	21
Besluit Damocles (sluiting)	9	1	2	2
Besluit Invordering	4	2	0	3
Totaal	**77**	**36**	**50**	**74**
Percentages per gemeente	**131%**	**78%**	**86%**	**161%**

De planning voor 2020 ging uit van 209 procedures handhaving. Totaal zijn 237 procedures gevoerd. Sinds eind 2019 hebben te maken met een sterke toename van het aantal verzoeken om handhaving veelal gekoppeld aan verzoeken tot intrekking van omgevingsvergunningen van veehouderijen. Overigens zien we het aantal verzoeken nu wel teruglopen.

Resultaten meetbare doelen met indicatoren Bezwaar & beroep
In het Uitvoeringsbeleid zijn meetbare doelen met indicatoren opgenomen. Wat draagt het behandelen van bezwaar- en beroepsprocedures bij aan de algemene doelstelling van dit Uitvoeringsbeleid (‘De dienstverlening staat bij ons voorop, met preventie boven repressie’)?
Gemeenten zijn van mening dat een goed functionerende organisatie voor het behandelen van bezwaar- en beroepszaken, behoort tot de basisdienstverlening. Het doel is een juridisch kwalitatief hoogwaardig niveau van beslissingen op bezwaar. Dit doel draagt bij aan en zorgt voor een betrouwbare overheid.

In dit Uitvoeringsbeleid zijn de volgende indicatoren opgenomen.

Beschrijving	Indicator	Realisatie
Minimum gemiddeld percentage van de doorlooptijd van bezwaarprocedures t.o.v. de wettelijke termijnen.	90% *(voorbeeld: wettelijke termijn 56 dagen, 90% van 56 dagen = 50 dagen)*	*
Maximaal percentage van de bezwaar- of beroepsschriften dat gegrond is.	25%	**

Voor 2020 hebben we aan de hand van een steekproef de indicator van de doorlooptijd bepaald. Deze steekproef is gebaseerd op de uitkomsten van de interne controles die in 2020 zijn uitgevoerd en een willekeurige steekproef van 5 bezwaarprocedures per gemeente. Omdat de steekproef onvoldoende representatief is, mede door Corona, zijn er geen percentages in bovenstaand overzicht opgenomen. Het registratiesysteem Squit bevat over 2020 te weinig detailinformatie om de cijfers uit het systeem te halen. Voor 2021 zijn inmiddels aanpassingen doorgevoerd waardoor in de toekomst de informatie beter uit het systeem te halen is.

* De adviestijd door de bezwaarschriftencommissie maakt onderdeel uit van de doorlooptijd. We zien dat deze adviestijd een bepalende factor is. 2020 laat zien dat het niet doorgaan van zittingen van de bezwaarschriftencommissies, mede als gevolg van corona, geleid heeft tot het veelvuldig overschrijden van de doorlooptijden. Op basis van de beperkt gehouden steekproef (interne controle) is bij circa 40% van de procedures voldaan aan de gestelde indicator.

** Ten aanzien van het aantal gegronde bezwaar- en beroepsschriften kunnen we over 2020 geen betrouwbare informatie uit Squit halen. De reden hiervan ligt in het niet eenduidig en consequent vullen van bepaalde invoervelden, maar ook in een technische beperking van Squit die pas bij het genereren van de aantallen over 2020 is gesignaleerd. Maatregelen zijn getroffen om voor het Jaarverslag VTH 2021 wel de juiste aantallen uit het systeem te krijgen.

Extra procedures in verband met verzoeken tot intrekking, handhaving veehouderijen.

Ook in 2020 zijn nieuwe verzoeken tot intrekking en handhaving bij veehouderijen ingediend. In het Uitvoeringsprogramma 2020 is uitgegaan van 115 nieuwe verzoeken. Het gaat dan om de intrekking van omgevingsvergunningen milieu / omgevingsvergunning beperkte milieutoets (obm) en verzoeken om handhaving / bezwaar en beroep en ingebrekestellingen.

Uit onderstaand overzicht volgt dat er 98 nieuwe verzoeken zijn ingediend. In 2020 zijn 136 procedures afgerond. Voor een belangrijk deel gaat het om procedures die in 2019 zijn opgestart. Ook in 2021 zal dit nog de nodige inzet vergen. Eind 2020 zijn diverse verzoeken bij de rechtbank ter zitting behandeld. In 3 uitspraken wordt door de gemeente Reusel-De Mierden (2) en Bladel (1) in hoger beroep gegaan bij de Raad van State. Veruit de meeste verzoeken tot intrekking en handhaving zijn tot nu toe ingediend bij de gemeente Reusel-De Mierden en in mindere mate in Bladel. Of de andere gemeenten hier ook mee geconfronteerd gaan worden is afwachten.

De procedures rondom de verzoeken tot intrekking en handhaving bij veehouderijen vraagt nog steeds veel capaciteit van het team Beleid & Juridisch. Sinds 2019 is extra juridische capaciteit ingehuurd en zijn de vele verzoeken uit het regulier proces gehaald en projectmatig aangepakt. De kosten van de inhuur van extra capaciteit (ingeschat op € 120.000,-) maken onderdeel uit van de begroting GRSK. Overheveling van het restantbudget van 2020 naar 2021 is niet mogelijk. Voor 2021 zijn geen extra middelen voor inhuur beschikbaar. Dit betekent dat alle werkzaamheden binnen de regulier bezetting van het team moet worden opgevangen. Het gevolg zal zijn dat er nog scherpere keuzes gemaakt moeten worden welke zaken worden opgepakt en welke op de wachtlijst worden gezet. In het Uitvoeringsprogramma VTH 2021 is dit uitgebreid toegelicht.

Procedures intrekking en handhaving veehouderijen 2020

Procedures veehouderijen 2020	Bladel	Eersel	Oirschot	RDM	Totaal
Procedures intrekkingen ingekomen (1)	4	0	5	10	**19**
Procedures intrekkingen **afgerond** (1)	7	7	9	23	**46**
Juridische verzoeken ingekomen (2)	15	6	15	43	**79**
Juridische verzoeken **afgerond** (2)	14	12	16	48	**90**
Totaal ingekomen	**19**	**6**	**20**	**53**	**98**
Totaal afgerond	**21**	**19**	**25**	**71**	**136**
(1) intrekking omgevings-vergunningen milieu / omgevingsvergunning beperkte milieutoets (obm)					
(2) juridisch (verzoeken om handhaving, procedures bezwaar en beroep, ingebrekestellingen)					

6. Toezicht & Handhaving

INLEIDING

Jaarverslag VTH in relatie tot het Besluit omgevingsrecht (artikel 7.7, Bor)
Binnen de afdeling VTH bevindt zich het Team Toezicht & Handhaving. Het toezicht en de handhaving van bijna alle bestuursrechtelijke zaken van de betreffende gemeenten is ondergebracht binnen dit team. Het toezicht en de handhaving op leerplicht en sociale zaken wordt uitgevoerd door de gemeenten zelf en behoort niet tot de taken van de afdeling VTH.

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) is geregeld dat het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot het omgevingsrecht handhavingsbeleid vaststelt. Voorts dient het college jaarlijks bekend te maken op welke wijze het komende jaar uitvoering zal worden gegeven aan het beleid. Deze zaken zijn vastgelegd in het Uitvoeringsbeleid VTH en in het Uitvoeringsprogramma VTH. Tenslotte dient er jaarlijks verslag uitgebracht te worden de wijze waarop in het voorgaande jaar uitvoering is gegeven aan het beleid en het programma. Dit wordt vastgelegd in het handhavingsjaarverslag.

Opdat de onderscheiden gemeentebesturen tijdig op de hoogte zijn van de verhouding tussen planning en realisatie, heeft de afdeling VTH halverwege het jaar 2020 gerapporteerd wat op dit gebied de voortgang is. Dat heeft zowel de ambtelijke organisatie als de gemeentebesturen de gelegenheid geboden tot tijdige bijsturing.

Jaarverslag VTH en gemeentelijke handhavingsverslagen in één document
Al in eerdere Jaarverslagen VTH is uitgebreid ingegaan op de redenen voor en de voordelen van de bundeling van de vier gemeentelijke handhavingsprogramma's in één document, tevens het Uitvoeringsprogramma VTH. Daarmee kan in dit Jaarverslag VTH worden volstaan met de vermelding dat in het hierna volgende een overzicht wordt gegeven van de verrichtingen van de afdeling VTH in het kader van dit Uitvoeringsprogramma VTH en daarmee van de voortgang van de gemeentelijke handhavingsprogramma's.

Indeling
Dit Jaarverslag VTH 2020 is met name bedoeld om zicht te krijgen op de relatie tussen het Uitvoeringsprogramma VTH 2020 en hetgeen in het kader van dat programma daadwerkelijk is verricht. De indeling van dit onderdeel van het Jaarverslag VTH 2020 is als volgt:
- allereerst wordt in ingegaan op de wijze waarop is samengewerkt met de handhavingspartners;
- vervolgens wordt de handhavingsprioritering onder de loep genomen;
- daarna worden de resultaten met betrekking tot de speerpunten van beleid geëvalueerd, met name de zaken die in de het afgelopen jaar zijn aangepakt;
- tenslotte komen de gemeentelijke uitvoeringstaken aan de orde.

In het laatstgenoemde geval wordt als volgt te werk gegaan:
- hoe verhoudt de taak zich tot de prioriteiten van het gemeentelijke handhavingsbeleid;
- hoe ziet de taak eruit;
- wat is er verricht;
- hoe verhouden de verrichtingen zich tot de het programma;
- hoe dient deze verhouding beoordeeld te worden;
- in hoeverre leidt deze beoordeling tot een nadere uitwerking in of bijstelling van het Uitvoeringsprogramma VTH 2021.

Uren/producten
In het Uitvoeringsprogramma VTH 2020 is aangegeven dat bij de verantwoording van de taakuitvoering van de afdeling VTH beter met aantallen geleverde producten en controles kan worden gewerkt dan met ingezette uren. In de praktijk blijkt dit niet mee te vallen. Dat komt vooral door het feit dat de gemeenten, wanneer ze geconsulteerd worden over hun wensen voor het programma, deze wensen op allerlei gebieden in uren en niet in producten definiëren Het lijkt aan de orde om met de gemeenten in het kader van de Uitvoeringsprogramma 2022 daarover in overleg te treden om zo tot een wijze van planning en

verantwoording te komen die enerzijds meer recht doet aan het zojuist genoemde streven, maar anderzijds ook voor alle partijen werkbaar is.

SAMENWERKING MET DE HANDHAVINGSPARTNERS (artikel 7.2, lid 7 Bor)

Ingevolge de vereisten van het Besluit omgevingsrecht is in 2020 namens de vier deelnemende gemeenten structureel overleg gevoerd met de andere handhavingspartners. Dit overleg is in ieder geval gevoerd met:

- ✓ de Provincie Noord-Brabant, onder andere in het kader van de jaarlijkse gemeentelijke uitvoeringsprogramma's en Jaarverslagen (gebundeld in het Uitvoeringsprogramma en het Jaarverslag VTH);
- ✓ de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB), structureel in het kader van het jaarlijkse werkprogramma en jaarverslag van deze dienst, voorts in het kader van (de voortgang van) het ITV-project, andere gezamenlijke regionale projecten en acties en tenslotte naar aanleiding van concrete toezichts- en handhavingsacties;
- ✓ de Politie: structureel maandelijks in het kader van afstemming en coördinatie van toezichts- en handhavingstaken en steeds meer operationeel in allerlei zaken die zowel een bestuurs- als een strafrechtelijke component hebben;
- ✓ Samen Sterk in Brabant (SSiB): SSiB is een organisatie waarbinnen de Provincie Noord-Brabant, de gemeenten in Brabant, de 3 Brabantse terreinbeherende organisaties (TBO's),en de 3 Brabantse Waterschappen samenwerken op het gebied van het toezicht in het buitengebied. Overleg vindt structureel, periodiek plaats in het kader van afstemming en coördinatie van toezichts- en handhavingstaken en operationeel naar bevind van zaken. In 2020 is de samenwerking met SSiB, niet in de laatste plaats naar aanleiding van het groeiende probleem van het 'wildcrossen', sterk geïntensiveerd en het ligt in de bedoeling om in 2021 op de ingeslagen weg door te gaan;
- ✓ de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, structureel in het kader van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma en jaarlijkse verslag van deze instantie, alsmede de voortgang daarvan en incidenteel in het kader van individuele handhavingszaken;
- ✓ de Waterschappen de Dommel en Aa en Maas, met name in het kader van concrete toezichts- en handhavingszaken.

HANDHAVINGSPRIORITERING (artikel 7.2, lid 6a Bor)

In de laatste maanden van 2019 is door de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten een geactualiseerde versie van het Uitvoeringsbeleid VTH (het Uitvoeringsbeleid VTH, 1e herziening), vastgesteld. Dit Uitvoeringsprogramma gold gedurende het gehele jaar 2020. Onderdeel daarvan vormde de actualisering van de in 2016 en 2017 vastgestelde handhavingsprioriteiten. Inmiddels kunnen daarin twee categorieën worden onderscheiden

- ✓ De prioriteiten die betrekking hebben op de handhavingstaken op milieugebied;
- ✓ De prioriteiten op de overige handhavingstaken in de fysieke ruimte, bijvoorbeeld op het gebied van de ruimtelijke ordening, het bouwen en de leefomgeving (APV).

De prioriteiten op milieugebied hebben de gemeenten die participeren in Omgevingsdienst Zuidoost Brabant gezamenlijk vastgesteld in het kader van het Regionaal Operationeel Kader (ROK) Milieutoezicht. Zij worden geconcretiseerd in de jaarlijkse werkprogramma's op milieugebied van de onderscheiden gemeenten en verantwoord in de jaarverslagen van de ODZOB (die als bijlagen bij dit Jaarverslag VTH 2020 zijn gevoegd). Zij behoeven hier geen verdere specificatie.

PRIORITERING OVERIGE HANDHAVINGSTAKEN (artikel 7.2, lid 6a Bor)

Al in het VTH Jaarverslag over 2019 is melding gemaakt van het feit dat in de uitvoeringspraktijk de op dat moment geldende handhavingsprioriteiten voor de afdeling VTH vaak onvoldoende aanknopingspunten boden voor een structurele en daarmee effectieve aanpak van de veelheid aan toezichts- en handhavingstaken.

Het geactualiseerde Uitvoeringsbeleid VTH heeft daarin verbetering gebracht. Dit Uitvoeringsbeleid, met name de daarin opgenomen uitgebreide tabel is een hulpmiddel bij het beoordelen en dus effectiever

behandelen van gevallen waarin van overtreding van de betreffende regels sprake is. Voor een uitgebreide toelichting op de totstandkoming van de nieuwe prioriteiten en voor de consequenties daarvan voor de handhavingspraktijk kan verwezen worden naar het zojuist genoemde Uitvoeringsbeleid VTH. In dit Jaarverslag VTH 2020 kan worden volstaan met een weergave van de toezichts- en handhavingstaken die de hoogste prioriteit hebben gekregen. Duidelijkheidshalve moet daarbij worden opgemerkt dat officiële verzoeken om handhaving niet binnen het prioriteringssysteem vallen. Voor de afhandeling daarvan gelden aparte (wettelijk) regels.

Toezichts- en handhavingstaken met een hoge prioriteit (1)
Handhaving/toezicht drugsgerelateerde onderwerpen
Toezicht op ondermijnende criminaliteit
Toezicht op strijdig gebruik door bedrijven
Toezicht op verbranden van afvalstoffen/stoken van vuur
Toezicht op afval/vuilnis (inclusief dumpingen)
Toezicht op het Bouwbesluit: voorschriften gebruik bouwwerken, open erven en terreinen
Toezicht vergunning Drank en Horecawet
Adressencontrole: leegstand, samenwoners, (uitkerings)fraude, overbewoning
Toezicht op strijdig gebruik door particulieren
Toezicht op opslag voertuigen, vaartuigen, mest afvalstoffen e.d.
Toezicht op woonoverlast APV
Toezicht op bouwen zonder vergunning
Toezicht op bewoning in strijd met het bestemmingsplan

TERUGBLIK OP DE AANDACHTSPUNTEN VOOR HET TOEZICHT EN DE HANDHAVING IN 2020

Provinciaal
Gemeenten verlenen vergunningen, houden toezicht op de naleving van deze vergunningen en handhaven wanneer er sprake is van overtredingen. De provincie houdt interbestuurlijk toezicht op de uitvoering van deze taken. Wanneer een gemeente haar taak niet goed uitvoert, kan de provincie ingrijpen. De provincie voert dit interbestuurlijk toezicht risicogericht en selectief uit.
Zoals in 2018 en 2019 is ook in 2020 een van de speerpunten van het provinciale beleid het project ‘Intensivering Toezicht Veehouderijen’ (ITV) geweest. Op dit project is in hoofdstuk 4: ‘Beleid en Juridisch’ al uitgebreid ingegaan.

Regionaal (ODZOB)
Voor de in 2020 door de ODZOB verrichtte inspanningen kan, naast wat hierover al in hoofdstuk 4: ‘Beleid en Juridisch’ is vermeld, worden verwezen naar de, als bijlage 5 bij dit Jaarverslag VTH 2020 bijgevoegde, jaarverslagen van deze organisatie per deelnemende gemeente.

Gezamenlijke gemeentelijke aandachtspunten
In de volgende paragrafen wordt per toezichts- en handhavingstaak gedetailleerd ingegaan op de inspanningen van de afdeling VTH op dit gebied in 2020. Enige zaken verdienen echter bijzondere en aparte aandacht. Die komen hieronder aan bod.

COVID-19
De pandemie met betrekking tot het COVID-19 virus heeft zeker invloed gehad op de toezichts- en handhavingswerkzaamheden in 2020. Die invloed hoeft echter niet overschat te worden. Bij de toezichtstaken op het gebied van de ruimtelijke ordening en het bouwen is een geringe verschuiving van de capaciteitsinzet van de ruimtelijke ordening naar het bouwen zichtbaar geworden, maar de totale

gerealiseerde capaciteit komt nagenoeg geheel overeen met de planning. Een mogelijke verklaring voor het zojuist vermelde wordt gegeven in de betreffende paragrafen (Taken op het gebied van het bouwen en de ruimtelijke ordening).

Natuurlijk heeft het feit dat de BOA's in 2020 in totaal 638 uur aan coronacontroles hebben besteed invloed gehad op de taakuitvoering. Dat capaciteitsbeslag is overigens voor een groot deel ten koste gegaan van de capaciteit met betrekking tot taken die sowieso vanwege COVID-19 veel minder aan de orde waren: buurtpreventie, evenementencontroles, gezondheidscontroles (gehoorschade, alcoholschenken aan minderjarigen). Daarnaast zijn drie van de vier gemeenten, Oirschot voorop, overgegaan tot het inschakelen van private 'coronacontroleurs' (Eersel heeft zelf 2 BOA's ter beschikking). Veel belangrijker en structureel veel interessanter voor de toekomstige BOA-taken is de enorme en voortdurende stijging van het aantal meldingen en klachten en de BOA-inzet op het onderwerp 'Overige APV/omgeving/overlast'. In de paragraaf 'Taken op het gebied van de leefomgeving en de openbare orde' wordt daar uitgebreid op ingegaan.

Tenslotte is het Team Toezicht en handhaving in 2020 in die zin gezegend geweest, dat het virus aan de medewerkers van het Team voorbij is gegaan.

Overlast in de natuurgebieden
De 4 Kempengemeenten kampen met een structureel overlastprobleem in hun natuurgebieden. Gemotoriseerde voertuigen, zogenoemde wildcrossers, begeven zich onrechtmatig in deze terreinen en dit levert verscheidene vormen van problematiek op. Het gaat hierbij om alle vormen van gemotoriseerde voertuigen als personenwagens en jeeps (4x4), quads, (cross)motoren en kooibuggy's. Ook is steeds meer sprake van (drugs)afvaldumpingen, vandalisme, loslopende honden en stropen. De vraag vanuit de maatschappij naar een passende oplossing wordt steeds groter. De aanpak van deze overlast kan voor een belangrijk deel geschieden via handhaving (Domein 2).

Op dit moment hebben alleen de gemeenten Oirschot en Bladel structureel handhaving (Domein 2) in hun natuurgebieden. De afdeling VTH beschikt alleen over Boa's die zijn aangesteld voor Domein 1, wat inhoudt dat ze in wezen niet bevoegd zijn om de problematiek in de natuurgebieden aan te pakken. Dat betekent niet dat de afdeling VTH ter zake geen actie onderneemt. Vooral in samenwerking met andere organisaties wordt geprobeerd het probleem zoveel mogelijk in te dammen.

Expertteam Crossen
Onder andere om de bovengenoemde reden heeft de afdeling VTH aansluiting gezocht bij het zogenaamde 'Expertteam 'Crossen' door daarin een van zijn BOA's (die daartoe bevoegd is) te laten participeren. Ook in 2020 heeft een BOA van de afdeling VTH periodiek ter beschikking gestaan van het Expertteam Wildcrossen, waarmee onder auspiciën van de politie geprobeerd wordt dit probleem te beteugelen. De daarvoor benodigde uren worden ten laste gebracht van de post 'Overige APV/omgeving' (zie de tabel in de paragraaf 'Taken op het gebied van de leefomgeving en de openbare orde').
Van de activiteiten van het dit Expertteam is een evaluatieverslag gemaakt over de periode najaar 2017-zomer 2019. De betreffende cijfers zijn in het VTH Jaarverslag 2019 vermeld. Het evaluatieverslag over 2020 is nog niet bekend. Zodra dit wel het geval is, zal het aan dit VTH Jaarverslag 2020 worden toegevoegd.

Samen Sterk in Brabant (SSiB) en Staatsbosbeheer
Onder auspiciën van de provincie en in samenwerking met de andere overheden in Brabant opereert al weer enige jaren het team van SSiB. Geprobeerd wordt met name misstanden in het buitengebied aan te pakken. Daarbij kan gedacht worden aan afvaldumpingen, stropen en wildcrossen. Nog onlangs is van de gemeenten een extra bijdrage gevraagd voor het in stand houden van deze organisatie. Van de activiteiten van SSiB, laat staan van de resultaten daarvan, waren de gemeenten in de Kempen echter nauwelijks op de hoogte. Om die reden is eind 2019 begonnen met het structureren van de contacten tussen SSiB en de afdeling VTH. Dit heeft in 2020 zijn vruchten afgeworpen. In 2020 heeft de samenwerking tussen de afdeling VTH en SSiB een grote vlucht genomen. Niet alleen wordt er structureel overleg gevoerd en informatie uitgewisseld, maar waar mogelijk wordt ook in concrete situaties samengewerkt. Het ligt zeker in de bedoeling om deze samenwerking in 2021 te continueren. Eind 2020 is ook het contact gestart met de gemeente Bladel en Staatsbosbeheer, dat voor die gemeente de controles in het buitengebied verzorgt. Deze contacten zullen in 2021 worden geïntensiveerd. Het ligt in de bedoeling om tot een gelijksoortige samenwerking als die met SSiB te geraken.

Reclame-uitingen, Drank en Horeca en evenementen en Buurtpreventie
Het (BOA)toezicht op reclame, op de gezondheidsaspecten van evenementen en van de paracommerciële horeca is in 2020 om begrijpelijke redenen tot vrijwel nul gereduceerd. Conclusies voor de toekomst, wanneer de situatie (hopelijk snel) tot normaal is teruggebracht mogen uit het voorgaande niet worden getrokken.

Kempisch interventieteam (KIT)
2020 was het jaar waarin het project Huisvesting Arbeidsmigranten (HAM) als pilot voor een op te richten Kempisch Interventieteam (KIT) is geëvalueerd en er een begin is gemaakt met een doorstart naar een volwaardig KIT In de paragraaf 'Taken op het gebied van de ruimtelijke ordening' zal hier nader op worden ingegaan.

Landelijke handhavingsstrategie en overleg met de politie.
Voor zover het toezicht van de afdeling VTH uitmondt in handhaving wordt daarin de Landelijke handhavingsstrategie (LHS) gehanteerd, die door elk van de deelnemende gemeenten is vastgesteld. Binnen deze strategie kan ook strafrechtelijke handhaving aan de orde zijn. Onder andere om ervoor te zorgen dat de bestuursrechtelijke en de strafrechtelijke handhaving goed op elkaar zijn afgestemd, vindt er periodiek overleg plaats tussen de coördinator van het Team Toezicht en Handhaving en de Netwerkinspecteurs van de politie. In dit overleg zijn, naast de zojuist genoemde afstemming, ook onderwerpen betreffende de dagelijkse gang van zaken in de handhaving in de Kempen aan de orde.

Resultaten meetbare doelen met indicatoren Toezicht & Handhaving
In het Uitvoeringsbeleid zijn meetbare doelen met indicatoren opgenomen. Wat draagt de uitvoering van toezicht en handhaving bij aan de algemene doelstelling van dit Uitvoeringsbeleid ('De dienstverlening staat bij ons voorop, met preventie boven repressie')?

De gemeente is van mening dat een goed functionerende organisatie voor het houden van toezicht en uitvoeren van handhaving, behoort tot de basisdienstverlening. Het doel is een vlotte en efficiënte afhandeling van zaken. Kwalitatief goede handhavingsbeschikkingen dragen daaraan bij. In het Uitvoeringsbeleid is een volgende stap gezet om een aantal aspecten daarvan meetbaar te maken. Hiervoor zijn de zojuist al genoemde indicatoren vastgelegd. Gelet op de diverse andere uitdagingen die de afdeling VTH in 2020 op haar pad vond, is een volwaardige monitor op het zojuist genoemde gebied nog niet operationeel geworden. In 2021 zal verder bezien worden of en hoe een dergelijke monitor verder in de werkprocessen van de afdeling VTH kan worden geïmplementeerd, wat dit aan resultaten oplevert en welke extra inspanningen het met zich meebrengt.

GEMEENTELIJKE HANDHAVINGSTAKEN

Taken op het gebied van milieu

Relatie tot het Uitvoeringsbeleid VTH (artikel 7.7, lid 1b Bor)
Het toezicht op en de handhaving van agrarische inrichtingen en risicovolle inrichtingen scoort hoog op de prioriteitenlijst van alle deelnemende gemeenten.

Taakuitvoering in relatie tot planning
Jaarlijks stelt de ODZOB voor de deelnemende gemeenten een verslag van de door haar in het afgelopen jaar verrichte werkzaamheden op. De betreffende Jaarverslagen over 2020 zijn als bijlage 5 bij dit Jaarverslag VTH 2020 bijgevoegd.

Taken op het gebied van de brandveiligheid

Relatie tot het Uitvoeringsbeleid VTH (artikel 7.7, lid 1b Bor)
Het onderwerp brandveiligheid scoort hoog op de gemeentelijke prioriteitenlijsten

Taakuitvoering in relatie tot planning (artikel 7.7, lid 1b Bor)
Uitvoering van de regels op het gebied van de brandveiligheid ligt in handen van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost. Op het ogenblik van het gereed komen van het ontwerp van het Jaarverslag VTH 2020 zijn de cijfers van de Veiligheidsregio over 2020 nog niet bekend. Zodra dat het geval is zullen zij alsnog aan de gemeenten worden toegezonden.

Taken op het gebied van het bouwen

Relatie tot het Uitvoeringsbeleid VTH (artikel 7.7, lid 1b Bor)
Toezicht op en handhaving van (bouw)vergunningen heeft een wisselende prioriteit in de het geactualiseerde Uitvoeringsbeleid VTH van de deelnemende gemeenten. Daar komt bij dat binnen de tendens van het verschuiven van de verantwoordelijkheid voor het bouwen van de overheid naar de bouwer, een meer terughoudende rol van de gemeente en dus van de afdeling VTH past. Het Uitvoeringsbeleid VTH stelt dit ook expliciet. Dit beleid en het al vermelde in het hoofdstuk 'handhavingsprioritering' in acht nemend, resteren er voor de afdeling VTH niettemin een fors aantal taken op dit gebied. Hieronder wordt weergegeven wat er op het onderhavige gebied in 2020 is verricht en hoe zich dat verhoudt tot de planning.

Taakuitvoering in relatie tot planning (in aantallen)

Gemeente	Bladel		Eersel		Oirschot		RdM		Totaal	
	Pro'20	Rea'20	Pro'20	Rea'20	Pro'20	Rea'20	Pro'20	Rea'20	Pro'20	Rea'20
Bouwen										
Toezicht omgevingsvergunning bouw (1)	552	720	510,5	659	480,5	607	369	441	1912	2427
Contoles BAG/WOZ	70	33	70	69	70	54	70	56	280	212
Invetarisatie recreatieparken (BAG)	8	0	40	0	16	0	0	10	64	10
Toezicht op sloopmeldingen en asbest (2)	17,5	31	17,5	29	17,5	32	17,5	46	70	138
Toezicht Bouwbesluit	12	7	12	10	12	7	12	10	48	34
Toezicht bouwen zonder vergunning	56	25	56	23	56	33	56	20	224	101
Toezicht vergunningsvrije bouw	20	16	20	18	22	17	20	19	82	70
Behandeling klachten	19	23	19	39	19	21	19	25	76	108
Toezicht Monumenten	6	6	6	9	20	26	6	9	38	50
Overig bouwtoezicht (3)	56	14	56	9	56	13	56	7	224	43
Adressencontrole	30	9	30	6	30	31	30	13	120	59
Aantal uren ingevolge het programma 2020 en de realisatie in 2020	**846,5**	**884,0**	**837,0**	**871,0**	**799,0**	**841,0**	**655,5**	**656,0**	**3138,0**	**3252,0**
Aantal gerealiseerde uren in 2020 als percentage van de planning 2020	**104,4%**		**104,1%**		**105,3%**		**100,1%**		**103,6%**	
1. Inclusief start- en gereedmeldingen en controles in de realisatiefase										
2. Vervolgtoezicht op asbest wordt door ODZOB verricht.										
3. Waaronder Welstand, ongeschiktheid voor bewoning en toezicht na calamiteiten.										

De zojuist genoemde cijfers geven aan dat de planning uit het Uitvoeringsprogramma VTH 2020 meer dan gehaald is. Dat stemt temeer tot tevredenheid, omdat de toezichthouders (voor het tweede jaar) een substantieel gedeelte van hun tijd aan ondersteuning van het RO-toezicht hebben gewijd. Niettemin verdienen de cijfers op één punt relativering:

- Zoals hierna zal worden vermeld is de inzet van de toezichthouders met betrekking tot het toezicht in het kader van de ruimtelijke ordening enigszins achter gebleven bij de planning. De meest voor de hand liggende (en ook wel in de praktijk vastgestelde) reden hiervoor is de volgende: op bouwcontroles zitten de 'cliënten', de bouwers, over het algemeen te wachten. In sommige gevallen mogen zij zelfs niet doorgaan met hun werkzaamheden, als de gemeente (in casu VTH) niet voorafgaand heeft gecontroleerd. Heel anders ligt dat dikwijls bij RO-controles. Degene die zijn pand of perceel gebruikt in strijd met het bestemmingsplan, heeft liever geen toezichthouder over de vloer.
  Gedurende 'coronatijd' heeft de afdeling VTH de werkwijze gehanteerd dat de rechthebbende op het te controleren object van te voren werd benaderd met de vraag of hij, gelet op de pandemie, een dergelijk bezoek wel aandurfde. Dat zware overtredingen hierop een uitzondering vormden, moge duidelijk zijn. Het behoeft daarnaast ook geen verwondering te wekken dat aspirant-bouwers nogal wat eerder

geneigd waren deze 'verklaring van geen bezwaar' af te geven dan lieden wier illegale activiteit op het punt stond te worden ontdekt.
De som van de inzet op het totale bouw- en RO-toezicht mag er echter wezen: vrijwel overeenkomstig de planning. Het feit dat de betreffende toezichthouders in 2020 'virusvrij' zijn gebleven speelt daar natuurlijk ook een rol bij.

Taken op het gebied van de ruimtelijke ordening

Relatie tot het Uitvoeringsbeleid VTH (artikel 7.7, lid 1b Bor)
Voor het de relatie van toezicht op het gebied van de ruimtelijke ordening tot het Uitvoeringsbeleid VTH geldt hetzelfde als voor het toezicht op het bouwen. Kortheidshalve kan dus enerzijds verwezen worden naar wat op die plaats al is vermeld. Anderzijds is er in het hoofdstuk 'Handhavingsprioritering' al op ingegaan. Tenslotte wordt op de consequenties in de praktijk van het voorgaande nader ingegaan in de paragraaf 'taakuitvoering in relatie tot planning' (hieronder).

Taakuitvoering in relatie tot planning (in aantallen)
In de hierna volgende tabel wordt inzichtelijk gemaakt welke inspanningen in 2020 op het onderhavige gebied zijn verricht en hoe die zich verhouden tot wat gepland was. Daarbij is en onderscheid gemaakt tussen de 'reguliere' controles en de projectmatige controles (speerpunten, zie hieronder).

Gemeente	Bladel		Eersel		Oirschot		RdM		Totaal	
	Pro'20	Rea'20	Pro'20	Rea'20	Pro'20	Rea'20	Pro'20	Rea'20	Pro'20	Rea'20
Ruimtelijke ordening										
Controle op strijdig gebruik door bedrijven	87	130	192	232	142	211	142	196	563	769
Controle op strijdig gebruik particulieren	87	166	192	255	142	212	142	242	563	875
Individuele projecten en speerpunten	210	267	0	0	100	86	100	70	410	423
Controles in het kader van het KIT	100	0	100	32	100	25	100	34	400	91
Controles in het kader van de 'actieweken'	40	0	40	30	40	0	40	0	160	30
Deelname Lokaal Informatieoverleg (LIO)	40	0	40	0	40	0	40	0	160	0
Aantal uren ingevolge het programma 2020 en de realisatie t/m mei 2020	**564,0**	**563,0**	**564,0**	**549,0**	**564,0**	**534,0**	**564,0**	**542,0**	**2256,0**	**2188,0**
Realisatie 2020 als percentage van de planning 2020		**99,8%**		**97,3%**		**94,7%**		**96,1%**		**97,0%**

Met betrekking tot het toezicht op de ruimtelijke ordening is de taakstelling voor wat betreft de 'reguliere' controles net niet gehaald. Daarop is hiervoor (in de paragraaf bouwen) al uitgebreid ingegaan. Evenals bij het zojuist al genoemde toezicht op het bouwen, verdienen de cijfers enige kanttekeningen en wel de volgende:

- Onderdeel van de capaciteitsplanning voor 2020 waren de zogenaamde speerpunten van beleid. Op deze speerpunten wordt hierna afzonderlijk ingegaan.
  - Bladel: de inzet ten behoeve van het speerpuntproject Industrieterrein De Sleutel is groter geweest dan begroot. Het voorgaande betekent wel dat de verwachting gerechtvaardigd is dat het project (overeenkomstig de planning) in 2021 zal worden afgerond.
  - Eersel: het Uitvoeringsprogramma VTH 2020 voorzag voor Eersel in eerste instantie niet in speerpunten. In de loop van het jaar is echter besloten om binnen de capaciteit voor de reguliere handhaving ruimte te vinden voor een (proef)project 'Landschappelijke inpassing'. De resultaten van dit project waren van dien aard dat dat voor 2021 is besloten binnen het programma ruimte te reserveren voor voortzetting van het project.
  - Oirschot: Overeenkomstig het Uitvoeringsprogramma VTH 2020 is in het betreffende jaar in de gemeente Oirschot extra aandacht besteed aan toezicht op het behoud van het erfgoed. Het project Industrieterrein de Stad is echter niet van de grond gekomen en daarvoor is dus geen beroep gedaan op capaciteit van de afdeling VTH. Het project is nu voorzien voor 2021.
  - Reusel-De Mierden: 2020 heeft voor wat betreft de gemeente Reusel-De Mierden in het teken gestaan van de afronding van het project 'Hertenwei' en van de beheersing van de resultaten daarvan.
- Binnen de capaciteitsplanning voor het toezicht en de handhaving in 2020 op het gebied van de ruimtelijke ordening voorzag het programma in aanzienlijke ruimte voor veiligheidsgerelateerde

onderwerpen (het KIT, de handhavingsweken (op instigatie van het RIEC, het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum) en het LIO, het Lokaal informatieoverleg, in nauwe samenwerking met onder andere de politie). Uit de cijfers blijkt dat de planning ter zake in het geheel niet is gehaald. Daarbij dient allereerst aangetekend te worden dat de initiatieven voor de betreffende onderwerpen niet bij de afdeling VTH, maar bij de deelnemende gemeenten liggen; VTH levert enkel desgevraagd de (toezichts)capaciteit. Daarnaast is wel duidelijk dat de coronapandemie hier haar duidelijkste sporen heeft nagelaten. De betreffende onderwerpen betreffen allemaal intensieve samenwerking tussen verschillende partners. Juist daar heeft de schoen in 2020 om begrijpelijke redenen gewrongen. Tenslotte is , voor wat betreft het KIT 2020 voornamelijk gebruikt voor een evaluatie van het proefproject Huisvesting Arbeidsmigranten en voor het maken van een doorstart naar een volwaardig KIT. Het lijkt derhalve niet aan de orde om op dit moment op het onderhavige gebied conclusies te trekken. Hopelijk kan dat in het Jaarverslag VTH 2021 wel. De op de zojuist vermelde wijze vrijkomende capaciteit is overigens dankbaar gebruikt ten behoeve van de reguliere RO-controles. Op het structurele tekort op dit gebied is in voorgaande programma's en verslagen al uitgebreid ingegaan. Dat hoeft hier niet nogmaals te geschieden. Het zojuist vermelde heeft de gemeente Eersel overigens wel doen besluiten om voor 2021 € 25.000 extra ter beschikking te stellen voor RO-controles.

Taken op het gebied van de leefomgeving en de openbare orde

Relatie tot het Uitvoeringsbeleid VTH (artikel 7.7, lid 1b Bor)
Het toezicht op en de handhaving in de leefomgeving/openbare ruimte scoort 'gemiddeld' op de gemeentelijke prioriteitenlijsten. Niettemin is de openbare ruimte per definitie de plaats waar gemeentelijk beleid en burgerbelang elkaar ontmoeten. Het is dan ook vanzelfsprekend dat het onderwerp een prominente plaats inneemt in dit Jaarverslag VTH over 2020.

Taakuitvoering in relatie tot de planning (in uren)
In de eerste, hierna weergegeven tabel wordt aangegeven hoe de inzet van de (BOA) capaciteit over 2020 zich verhoudt tot de geplande.

Activiteit	Bladel		Eersel		Oirschot		RdM		Totaal		
	Pro. '20	Rea'20	Pro. '20	Rea'20	Pro. '20	Rea'20	Pro. '20	Rea'20	Pro. '20	Rea'20	Perc.
Openbare ruimte											
Administratie/overleg Inc. opleiding, cursus)	169	190	475	514	218	278	242	303	1104	1285	116%
klachten/meldingen	250	328	300	620	250	371	250	411	1050	1730	165%
Afval/vuilnis	80	70	100	88	82	23	100	99	362	280	77%
Loslopende honden/Hondenpoep	75	61	300	328	150	73	100	95	625	557	89%
Parkeren	50	105	300	346	100	164	125	90	575	705	123%
Reclame	50	9	300	50	50	1	50	21	450	81	18%
Buurtpreventie/wijkversterking	75	2	100	0	20	0	100	0	295	2	1%
Evenementen: geluidhinder omgeving	25	8	100	10	25	8	25	5	175	31	18%
Evenementen: gehoorbeschadiging/alcohol 18-	30	0	30	0	30	0	30	0	120	0	0%
Paracommeciële inrichtingen horeca	25	0	25	0	25	0	30	0	105	0	0%
Jeugdoverlast	50	9	50	0	50	0	75	0	225	9	4%
Ondermijnnende criminaliteit/drugsoverlast/Damocles	50	114	50	51	50	49	50	51	200	265	133%
Overige APV/omgeving/overlast	75	99	200	504	200	224	150	215	625	1041	167%
Specifieke beleidsgestuurde inzet	11	20	520	130	56	84	123	70	710	304	43%
Inzet Coronamaatregelen/noodverordening	0	126	0	241	0	116	0	155	0	638	
Aantal uren ingevolge het programma 2020 en de realisatie 2020	**1015**	**1188**	**2850**	**2959**	**1306**	**1391**	**1450**	**1515**	**6621**	**6927**	**105%**
Percentages per gemeente	**117%**		**104%**		**106%**		**104%**		**105%**		

Uit de hiervoor gepresenteerde cijfers komt het volgende naar voor:

- De capaciteit die in 2020 daadwerkelijk is ingezet, bedraagt gemiddeld iets meer dan de geplande. Dat betekent kortweg dat de BOA's enigszins productiever zijn geweest dan de kengetallen ter zake deden vermoeden.
- De inzet (en de daarbij behorende administratie) naar aanleiding van meldingen en klachten is wederom (dat is al jaren het geval) aanzienlijk hoger geweest dan gepland. Dit wordt verklaard door de grote toename van deze meldingen en klachten ten opzichte van 2019. Op deze aanhoudende toename wordt hierna(onder 'meldingen en klachten') nader ingegaan.
- Dat de inzet met betrekking tot evenementen ver is achtergebleven bij de planning, is duidelijk. De inzet die is gepleegd, vond plaats in het kader van 'kleinere evenementjes', die met name bij de versoepeling van de regels na de eerste coronagolf en onder strikte voorwaarden door mochten gaan.

Meldingen en klachten (in aantallen)

De hierna weergegeven tabel geeft een beeld van de meldingen en klachten (onderverdeeld in categorieën) die in 2020 zijn ontvangen. Ter vergelijking zijn de betreffende cijfers afgezet tegen de cijfers van 2019

Activiteit	Bladel		Eersel		Oirschot		RdM		Totaal	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Meldingen/klachten										
Afval/vuilnis	39	85	112	75	99	39	156	254	406	453
Loslopende honden/Hondenpoep	30	37	36	41	5	23	18	19	89	120
Parkeren	77	61	95	92	44	66	52	48	268	267
Evenementen	0	0	4	0	3	0	8	0	15	0
Overige APV/omgeving/overlast (1)	133	136	172	239	59	132	105	159	469	666
Aantal meldingen over 2019 en aantal meldingen over 2020	**279**	**319**	**419**	**447**	**210**	**260**	**339**	**480**	**1247**	**1506**
Aantal medingen 2020 als percentage van het aantal medingen 2020	**114,3%**		**106,7%**		**123,8%**		**141,6%**		**120,8%**	

De hiervoor weergegeven cijfers geven aanleiding tot de volgende toelichting:

- Als algemene tendens is (voor het derde jaar) een spectaculaire toename van het aantal meldingen en klachten waarneembaar. De verklaring hiervoor is voor een deel dat dit een landelijke tendens is. Daarbij dient aangetekend te worden dat de betreffende meldingen en klachten op afval/vuilnisgebied niet per definitie 'dumpingen' betreffen. Andere klachten (zoals kliko's die niet op de juiste plaats worden aangeboden en die een controle door een BOA vergen) vallen hier ook onder. Waarom deze grote toename zich met name in Bladel en Reusel-De Mierden voordoet, is ons niet duidelijk.
- De conclusie mag inmiddels ook wel worden getrokken dat er een duidelijke correlatie is tussen de mogelijkheden die de gemeente de burgers biedt om te melden en te klagen en de meldingen en klachten die bij de gemeenten binnenkomen. Via de diverse klachtenlijnen en niet in de laatste plaats via de gemeentelijke websites wordt de burger welhaast uitgenodigd om de gemeente deelgenoot te maken van zijn bevindingen en ongenoegen. Het voorgaande houdt geen waardeoordeel in. Het is de simpele constatering dat de toename van het aantal meldingen en klachten vrijwel recht evenredig is aan de mogelijkheden die de gemeente daartoe biedt.
- Daarnaast verdient vermelding dat milieugerelateerde meldingen en klachten in toenemende mate worden gedaan via de MilieuKlachtenCentrale (MKC) van de provincie. De provincie heeft de afhandeling van dit soort meldingen en klachten in handen gesteld van de ODZOB. In de jaarverslagen van deze laatste organisatie zal uitgebreid worden ingegaan op de diverse soorten meldingen die bij de MKC worden gedaan.
- Vermelding verdient tenslotte dat een groot deel van de klachten onder de noemer "Overige APV/omgeving/overlast' valt. Dit komt ook terug in de grote stijging van de inzet van de BOA's op het onderhavige gebied. Er kan worden geconcludeerd dat een toenemend aantal mensen onenigheden in de onmiddellijke omgeving (burenruzies) ter afdoening in handen van de gemeente probeert te leggen. Die kan daarvoor in veel gevallen geen oplossing bieden (ook niet via eventuele bemiddeling). Met een dergelijk antwoord wordt echter vaak geen genoegen genomen.

Parkeren, hondenoverlast, corona en verbaliseren
In de hierna afgebeelde tabel zijn de in de in 2020 uitgedeelde waarschuwingen en verstrekte processen verbaal weergegeven.

Gemeente	Bladel		Eersel		Oirschot		RdM		Totaal	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Waarschuwingen										
Waarschuwing parkeren	70	51	217	176	78	107	13	12	378	346
Waarschuwing loslopende honden/hondenpoep	2	11	36	66	7	51	3	8	48	136
Waarschuwingen overige APV	5	11	38	52	10	10	1	9	54	82
Waarschuwingen Corona	0	14	0	24	0	16	0	14	0	68
Aantal waarschuwingen 2019 en 2020	**77**	**87**	**291**	**318**	**95**	**184**	**17**	**43**	**480**	**564**
Aantal waarschuwingen 2020 als percentage van het aantal in 2019	**113%**		**109%**		**194%**		**253%**		**118%**	
Processen-verbaal										
Proces-verbaal Parkeren	7	24	173	159	28	31	4	3	212	217
Proces-verbaal Loslopende honden/hondenpoep	1	0	2	4	2	0	0	0	5	4
Proces-verbaal Overige APV	7	6	1	18	0	0	1	5	0	29
Aantal processenverbaal 2019 en 2020	**15**	**30**	**176**	**181**	**30**	**31**	**5**	**8**	**217**	**250**
Aantal processen-verbaal 2020 als percentage van het aantal in 2019	**200%**		**103%**		**103%**		**160%**		**115%**	

Bij de hiervoor gepresenteerde cijfers wordt het volgende opgemerkt:
- De extra BOA-inzet in de gemeente Eersel heeft zich niet alleen gemanifesteerd via het ‘meer blauw op straat’, maar heeft ook geresulteerd een forse toename van het aantal waarschuwingen en processen-verbaal. De verwachting bestaat dat met name van het aantal waarschuwingen op de gebieden van ‘loslopende honden/hondenoverlast en ‘overige APV’ (leefomgeving) een preventieve werking uitgaat.
- De forse toename van het aantal parkeerverbalen in Bladel heeft te maken met het feit dat (met name op de Sniederslaan) in 2019 meer is gewaarschuwd dan geverbaliseerd. Waar dit blijkbaar niet heeft geholpen, zijn in 2020 proces-verbalen uitgeschreven.
- De toename van het aantal processen-verbaal en het relatief grote aantal waarschuwingen in Oirschot heeft te maken van de intensivering van het parkeertoezicht in deze gemeente. Die inzet is vooral geschied op verzoek van de gemeente bij de aanpak van de (parkeer)problemen in het centrum, met name op de markt en bij Westfield.
- Voor 2020 waren, begrijpelijkerwijs geen ‘coronawaarschuwingen’ voorzien. Dat er daar toch nogal een aantal van is verstrekt, vertekent de verhouding tussen de getallen van 2019 en 2020 enigszins.

Extra BOA-capaciteit gemeente Eersel
Gedurende 2020 heeft de gemeente Eersel (wederom) extra BOA-capaciteit ter beschikking gehad, bekostigd door deze gemeente en geplaatst bij de afdeling VTH. Deze capaciteit is op allerlei manieren ingezet, maar met name voor:
- coronacontroles;
- controle op parkeeroverlast (de hierboven vermelde cijfers maken dat duidelijk);
- controle op hondenoverlast;
- behandeling van het grote aantal klachten en meldingen;
- ondersteuning van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling van de gemeente.
- controle op zwerfvuil ter ondersteuning van acties op dit gebied (in samenwerking met de afdelingen Beheer en Uitvoering en Communicatie).

Vuurwerkcontroles
Op nadrukkelijk verzoek van de deelnemende gemeenten en de politie is in de laatste week van 2020, in de dagen vóór Kerstmis en tussen Kerst en Nieuwjaar, extra inzet geweest op vuurwerkoverlast. Iedere dag, soms ook ‘s avonds, hebben tenminste twee, soms drie BOA’s tegelijk klaargestaan om te reageren op

signalen van vuurwerkoverlast en zijn in alle vier de gemeenten op zoek geweest naar overlastplegers. De resultaten van deze extra inzet zijn niettemin niet groot. Er zijn in totaal 10 waarschuwingen uitgedeeld, 3 in Bladel, 2 in Reusel-De Mierden, 4 in Eersel en 1 in Oirschot. Processen-verbaal konden bij het ontbreken van het betrappen op heterdaad niet worden uitgedeeld. Wellicht heeft de zichtbare aanwezigheid van 'het blauw op straat' een enigszins preventieve werking gehad. In totaal zijn bij de afdeling VTH van de gemeente Bladel 4, van de gemeente Eersel 3, van de gemeente Oirschot 2, en van de gemeente Reusel-De Mierden 2 klachten over vuurwerk binnengekomen.

Drank en Horeca

Relatie tot het Uitvoeringsbeleid VTH (artikel 7.7, lid 1b Bor)
Het toezicht op het gebied van de Drank- en horecawet heeft bij alle deelnemende gemeenten een gemiddelde prioriteit. De betreffende taak wordt, behoudens het vermelde hieronder met betrekking tot de relatie van de taak met welzijn en jongeren, grotendeels uitgeoefend ter voldoening aan hetgeen de betreffende wet van de gemeenten eist.

Taakuitvoering in relatie tot de planning (in aantallen)
In de hierna volgende tabel worden de activiteiten op het gebied van de drank en horeca in 2020 afgezet tegen de planning.

Gemeente	Bladel		Eersel		Oirschot		RdM		Totaal	
	Pro'20	Rea.'20	Pro'20	Rea.'20	Pro'20	Rea.'20	Pro'20	Rea.'20	Pro'20	Rea.'20
Controles Drank- & Horecawet										
Controle op Drank en horecawet	24	16	24	17	24	13	24	15	96	61
Controle op inrichtingseisen	12	7	12	8	12	9	10	8	46	32
Totaal horeca	**36**	**23**	**36**	**25**	**36**	**22**	**34**	**23**	**142**	**93**
Percentages per gemeente	**64%**		**69%**		**61%**		**68%**		**65%**	

Uit de tabel blijkt dat de resultaten over 2020 achter zijn gebleven bij de planning. Dat hoeft, gelet op de COVID-19 pandemie geen verwondering te wekken: veel horecagelegenheden zijn langere tijd gesloten geweest; daarnaast stonden controles die wel plaatsvonden in het teken van de achtereenvolgende Noodverordeningen op dit gebied en zijn apart verantwoord in de paragraaf 'Taken op het gebied van de leefomgeving en de openbare orde'.

Lijst met afkortingen

APV	Algemeen Plaatselijke Verordening
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BAG	Basisregistraties Adressen en gebouwen
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOM	Brabantse Ontwikkel Maatschappij
BOS	Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof
Bor	Besluit omgevingsrecht
BPO	Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht
BUS	Besluit Uitvoering Sanering
CNG	Compressed Natural Gas
COVM	Commissie Overleg & Voorlichting Milieu
DB/AB	Dagelijks Bestuur/ Algemeen Bestuur
Dvo	Dienstverleningsovereenkomst
ERK	Energieke Regio Eindhoven
EV	Externe Veiligheid
EZ	Ministerie van Economische Zaken
GFT	Groente, Fruit, Tuin (afval)
GRSK	Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten
HAM	Huisvesting Arbeidsmigranten
IenW	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
ITV	Intensivering Toezicht Veehouderijen
LEO	Luchthaven Eindhoven Overleg
LIO	Lokaal Informatieoverleg
Mer/MER	Milieueffectrapportage
MJPG	Meer Jaren Programma Geluidsanering
MKC	Milieu Klachten Centrale
MOK (A/B)	Milieuoverleg Kempengemeenten (Ambtelijk/Bestuurlijk)
ODZOB	Omgevingsdienst Zuid Oost Brabant
OGP	Opdrachtgeversplatform omgevingsdienst
OPK	Oud Papier en Karton
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
P&C	Planning & Control
PMD	Plastic, Metalen, Drankkarton (verpakkingen)
RES	Regionale Energie Strategie
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertisecentrum
RIOK	Regiegroep Implementatie Omgevingswet Kempengemeenten
ROK	Regionaal Operationeel Kader
RRE(W)	Regeling Reductie Energiegebruik (Woningen)
RVO	Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland
SSiB	Samen Sterk in Brabant
TVW	Transitie Visie Warmte
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VRBZO	Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost
VTH	Vergunningen, Toezicht & Handhaving
VUE	Versterkte Uitvoering Energiebesparings- Informatieplicht
Vvgb	Verklaring van geen bedenkingen
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Web-BVB	Bestand Veehouderij Bedrijven
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
WUJW	Winst Uit Je Woning

Bijlage 1 Monitoring Dierhouderij

Leeswijzer
In deze bijlage zijn per gemeente de gegevens over de dierhouderijen opgenomen. Deze gegevens komen uit Web-BVB (https://bvb.brabant.nl/webbvb/). Web-BVB is een database en web applicatie waarin gegevens uit vergunningen en meldingen van veehouderijbedrijven worden geregistreerd. Per bedrijfslocatie wordt o.a. de vergunningsdatum en de soort vergunning of melding opgenomen. De diersoorten, dieraantallen en stalsystemen worden geregistreerd. Met behulp van deze gegevens berekent Web-BVB de (vergunde) emissies van ammoniak, fijn stof en geur. Ook zijn de NGE waarden opgenomen. De Nederlandse Grootte Eenheid (NGE) is een maat waarmee de economische omvang van agrarische activiteiten wordt weergegeven en waarmee gewas- en diersoorten in economisch opzicht met elkaar kunnen worden vergeleken. Enkele voorbeelden: 1 koe heeft een NGE waarde van 1,47; 100 vleeskuikens 0,155 NGE; een fokzeug 0,218 NGE.

Gemeente Bladel					
	Ammoniak	Geur (OU/s)	Fijnstof (kg/jr)	Aantal NGE	Aantal bedrijven
Emissies					
1-1-2017	330.624	2.083.580	35.721	23.498	161
1-1-2018	327.518	2.133.379	35.325	24.023	161
1-1-2019	315.984	2.069.304	34.763	23.102	148
1-1-2020	295.161	2.006.897	34.299	22.610	141
1-1-2021	281.801	1.947.265	33.920	21.741	134
verschil* (aantal)	**-13.360**	**-59.632**	**-379**	**-869**	**-7**
verschil* (percentage)	**-4,53%**	**-2,97%**	**-1,10%**	**-3,84%**	**-4,96%**

** verschil t.o.v. voorgaande jaar*

Gemeente Bladel															
	Paarden	Schapen	Melkrundvee	Vleesvee	Geiten	Biggen	Zeugen	Dekberen	Vleesvarkens	Leghennen	Vleeskuikens	Overig pluimvee	Nerts of Vos	Konijnen	Totaal
Dieraantallen															
1-1-2017	1225	876	15733	2653	4	50642	15013	62	72489	380673	357358	62	6000	750	**903540**
1-1-2018	1176	876	15360	2726	4	57023	15555	60	75302	380642	357358	62	6000	750	**912894**
1-1-2019	1143	776	14784	2669	4	55383	14938	55	72187	380627	357358	52	6000	750	**906726**
1-1-2020	1225	568	14537	1869	4	53854	14287	45	71797	380427	357358	52	6000	0	**902023**
1-1-2021	983	568	13412	1568	4	52770	14390	45	67778	380927	365622	52	6000	0	**904119**
verschil*	**-242**	**0**	**-1125**	**-301**	**0**	**-1084**	**103**	**0**	**-4019**	**500**	**8264**	**0**	**0**	**0**	**2096**

** verschil t.o.v. voorgaande jaar*

Gemeente Eersel					
	Ammoniak	Geur (OU/s)	Fijnstof (kg/jr)	Aantal NGE	Aantal bedrijven
Emissies					
1-1-2017	426.562	2.036.556	40.566	25.583	185
1-1-2018	418.752	1.953.227	39.744	25.375	183
1-1-2019	407.595	1.868.026	38.907	24.928	180
1-1-2020	373.499	1.713.094	37.859	23.674	172
1-1-2021	355.354	1.599.223	37.078	22.744	159
verschil* (aantal)	**-18.145**	**-113.871**	**-781**	**-930**	**-13**
verschil* (percentage)	**-4,86%**	**-6,65%**	**-2,06%**	**-3,93%**	**-7,56%**

** verschil t.o.v. voorgaande jaar*

Gemeente Eersel														
	Paarden	Schapen	Melkrundvee	Vleesvee	Geiten	Biggen	Zeugen	Dekberen	Vleesvarkens	Leghennen	Vleeskuikens	Overig pluimvee	Nerts of Vos	Konijnen	Totaal
Dieraantallen															
1-1-2017	747	360	19873	4700	5356	27975	8056	47	62619	272571	768789	0	2581	750	**1174424**
1-1-2018	752	357	19624	4642	5700	26359	7576	42	57126	272571	798158	0	2581	750	**1196238**
1-1-2019	742	357	19359	4663	5700	27529	7576	42	52448	256708	772885	0	2581	0	**1150590**
1-1-2020	826	408	18405	3717	5700	23412	6172	22	47667	262708	776865	0	2581	0	**1148483**
1-1-2021	844	316	17899	3328	5696	23145	5638	17	47376	262363	775992	0	2581	0	**1145195**
verschil*	**18**	**-92**	**-506**	**-389**	**-4**	**-267**	**-534**	**-5**	**-291**	**-345**	**-873**	**0**	**0**	**0**	**-3288**

** verschil t.o.v. voorgaande jaar*

Gemeente Oirschot					
	Ammoniak	Geur (OU/s)	Fijnstof (kg/jr)	Aantal NGE	Aantal bedrijven
Emissies					
1-1-2017	415.476	2.973.281	47.067	30.013	230
1-1-2018	403.637	2.881.327	44.993	30.174	226
1-1-2019	390.861	2.872.832	49.050	29.903	222
1-1-2020	376.236	2.794.028	47.820	29.934	220
1-1-2021	370.208	2.803.428	47.753	29.607	217
verschil* (aantal)	**-6.028**	**9.400**	**-67**	**-327**	**-3**
verschil* (percentage)	**-1,60%**	**0,34%**	**-0,14%**	**-1,09%**	**-1,36%**

** verschil t.o.v. voorgaande jaar*

Gemeente Oirschot															
	Paarden	Schapen	Melkrundvee	Vleesvee	Geiten	Biggen	Zeugen	Dekberen	Vleesvarkens	Leghennen	Vleeskuikens	Overig pluimvee	Nerts of Vos	Konijnen	Totaal
Dieraantallen															
1-1-2017	1.542	1.873	18.382	7.074	14.096	87.972	16.773	86	89.390	957.472	249.550	6.483	9.995	34	**1.460.722**
1-1-2018	1.472	1.857	18.348	6.939	13.723	93.568	16.650	85	85.583	938.072	195.550	6.483	9.995	34	**1.388.359**
1-1-2019	1.469	1.857	18.103	6.991	13.723	93.868	16.642	86	85.033	939.991	195.550	6.483	9.995	24	**1.389.815**
1-1-2020	1.520	1.912	18.145	7.003	13.723	97.356	16.292	83	82.135	939.991	193.395	6.483	9.995	24	**1.388.057**
1-1-2021	1.455	1.912	18.281	7.051	13.852	94.700	16.078	81	84.655	939.991	193.395	6.483	9.995	24	**1.387.953**
verschil*	**-65**	**0**	**136**	**48**	**129**	**-2656**	**-214**	**-2**	**2520**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-104**

** verschil t.o.v. voorgaande jaar*

Gemeente Reusel-De Mierden					
	Ammoniak	Geur (OU/s)	Fijnstof (kg/jr)	Aantal NGE	Aantal bedrijven
Emissies					
1-1-2017	508.283	4.522.898	45.359	30.998	195
1-1-2018	512.215	4.606.087	45.938	31.824	195
1-1-2019	499.580	4.493.728	44.603	31.841	192
1-1-2020	488.308	4.453.734	44.338	31.766	189
1-1-2021	465.505	4.335.768	40.971	30.688	181
verschil* (aantal)	**-22.803**	**-117.966**	**-3.367**	**-1.078**	**-8**
verschil* (percentage)	**-4,67%**	**-2,65%**	**-7,59%**	**-3,39%**	**-4,23%**

** verschil t.o.v. voorgaande jaar*

Gemeente Reusel-De Mierden															
	Paarden	Schapen	Melkrundvee	Vleesvee	Geiten	Biggen	Zeugen	Dekberen	Vleesvarkens	Leghennen	Vleeskuikens	Overig pluimvee	Nerts of Vos	Konijnen	Totaal
Dieraantallen															
1-1-2017	1.043	1.284	13.291	6.109	2.201	104.953	27.709	98	186.524	194.809	476.466	20	0	27.058	**1.041.565**
1-1-2018	1.390	1.784	13.442	6.147	1.466	104.191	26.386	91	194.291	194.809	476.466	20	0	27.068	**1.047.551**
1-1-2019	1.384	1.835	13.755	6.031	1.476	100.944	25.315	101	193.688	194.809	476.466	20	0	27.068	**1.042.892**
1-1-2020	1.421	1.810	13.842	5.607	1.476	98.144	24.515	99	193.305	194.791	476.466	20	0	25.768	**1.037.264**
1-1-2021	1.409	1.770	13.851	5.263	1.476	90.986	23.229	85	191.878	169.676	476.466	20	0	25.768	**1.001.877**
verschil*	**-12**	**-40**	**9**	**-344**	**0**	**-7158**	**-1286**	**-14**	**-1427**	**-25115**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-35387**

** verschil t.o.v. voorgaande jaar*

Bijlage 2 Verantwoording Kwaliteitscriteria 2.2

Deskundigheidsgebied	Invulling	Fte **beschikbaar** (aantal medewerkers)	Ontwikkelingen in 2019
	Wie voert dit deskundigheidsgebied uit?		Welke actie heeft de afdeling VTH ondernomen?
1. Casemanagen	VTH de Kempen.	5,94 (15)	Medewerkers zijn ge- en bijgeschoold. Opleidingen Omgevingswet gevolgd.
2. Vergunningverlening bouwen en RO	VTH de Kempen.	3,77 (9)	Medewerkers zijn ge- en bijgeschoold. Opleidingen Omgevingswet gevolgd. Basiscursus bouwkunde door vergunningverleners bouw eenvoudig. Basiscursus BENG door vergunningverleners bouw complex. *Noot: Gelet op de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen worden medewerkers niet uitgebreid bijgeschoold voor kennis over het Bouwbesluit. Personen die op dit vakgebied onvoldoende kennis hebben, vragen advies aan anderen.*
3. Vergunningverlening milieu	VTH de Kempen. Casemanagen en eenvoudige milieuzaken bij VTH de Kempen. Het basistakenpakket wordt uitgevoerd door de ODZOB.	2 (6)	Opleidingen Omgevingswet gevolgd.
4. Toezicht en Handhaving bouwen en RO	VTH de Kempen. Bij complexe zaken worden specialisten ingeschakeld, zoals de veiligheidsregio VRBZO of constructeur.	3,1 (4)	Medewerkers zijn ge- of bijgeschoold. Opleidingen Omgevingswet gevolgd. Basiscursus BENG toezichthouders bouw. *Noot: Gelet op de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen worden medewerkers niet bijgeschoold voor kennis over het Bouwbesluit.*
5. Toezicht en handhaving milieu	Basistaak is ondergebracht bij de ODZOB. VTH de Kempen voert de procedures.	-	N.v.t.
6. Toezicht en handhaving bodem	Taak is ondergebracht bij de ODZOB. VTH de Kempen voert de procedures.	-	N.v.t.
7. Toezicht en handhaving groene wetten	Taak is ondergebracht bij de ODZOB. VTH de Kempen voert de procedures.	-	N.v.t.
8. + 9. Behandelen juridische aspecten vergunningverlening en handhaving	VTH de Kempen. Een enkele medewerker voldoet niet helemaal aan de opleidingseisen.	4,96 (8)	Nieuwe medewerkers zijn ge- en bijgeschoold. Opleidingen Omgevingswet gevolgd. Opleidingen geactualiseerd.
10. Behandelen juridische aspecten afwijkingsbesluiten	Taak is deels ondergebracht bij VTH de Kempen (activiteit 1) en voldoet aan de criteria voor deze activiteit. Personele capaciteit	*	N.v.t.

Deskundigheidsgebied	Invulling	Fte beschikbaar (aantal medewerkers)	Ontwikkelingen in 2019
	Wie voert dit deskundigheidsgebied uit?		Welke actie heeft de afdeling VTH ondernomen?
	beschikbaar via deskundigheids-gebieden 1 en 2. *De taken over planologische procedures (activiteiten 2 t/m 5) worden uitgevoerd door de gemeenten.*		
11. Ketentoezicht	Basistaak is ondergebracht bij de ODZOB. VTH de Kempen voert de procedures.	-	N.v.t.
12. Buitengewone opsporing milieu, welzijn en infrastructuur	Taak is deels ondergebracht bij VTH de Kempen, activiteit 1, voor delicten in het openbare gebied. VTH de Kempen voldoet aan de criteria voor deze activiteit. Overige activiteiten (milieudelicten, uitvoeren bestuurlijke strafbeschikking milieu) zijn basistaken en ondergebracht bij de ODZOB.	1,89 (4)	Jaarlijkse bijscholing/actualisatie opleidingen boa's.
13. Bouwfysica	VTH de Kempen voldoet voor dit deskundigheidsgebied niet aan de kwaliteitscriteria voor complexe zaken. Complexe zaken worden uitbesteed aan een externe partij. Eenvoudige zaken worden zelfstandig behandeld. VTH de Kempen voldoet hieraan. De eisen voor eenvoudige zaken maken onderdeel uit eisen uit deskundigheidsgebied 2.	0,15 (3)	N.v.t. *Noot: Gelet op de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen worden medewerkers niet bijgeschoold voor kennis over het Bouwbesluit.*
14. Brandveiligheid	VTH de Kempen voldoet voor dit deskundigheidsgebied niet aan de kwaliteitscriteria voor complexe zaken. Complexe zaken worden uitbesteed aan de VRBZO. Eenvoudige zaken worden zelfstandig behandeld. VTH de Kempen voldoet hieraan. De eisen voor eenvoudige zaken maken onderdeel uit eisen uit deskundigheidsgebied 2.	*	N.v.t. *Noot: Gelet op de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen worden medewerkers niet bijgeschoold voor kennis over het Bouwbesluit.*
15. Constructieve veiligheid	VTH de Kempen voldoet voor dit deskundigheidsgebied niet aan de kwaliteitscriteria. Zaken worden uitbesteed aan een externe partij. Eenvoudige zaken worden zelfstandig behandeld. VTH de Kempen voldoet hieraan. De eisen voor eenvoudige zaken	-	De externe partij heeft aangetoond dat zij voldoen aan de kwaliteitscriteria voor dit deskundigheidsgebied.

Deskundigheidsgebied	Invulling	Fte **beschikbaar** (aantal medewerkers)	Ontwikkelingen in 2019
	Wie voert dit deskundigheidsgebied uit?		Welke actie heeft de afdeling VTH ondernomen?
	maken onderdeel uit eisen uit deskundigheidsgebied 2.		
16. Bouwakoestiek	VTH de Kempen voldoet voor dit deskundigheidsgebied niet aan de kwaliteitscriteria voor complexe zaken. Complexe zaken worden uitbesteed aan een externe partij. Eenvoudige zaken worden zelfstandig behandeld. VTH de Kempen voldoet hieraan. De eisen voor eenvoudige zaken maken onderdeel uit eisen uit deskundigheidsgebied 2.	*	N.v.t. *Noot: Gelet op de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen worden medewerkers niet bijgeschoold voor kennis over het Bouwbesluit.*
17. Sloop en asbest	Taak is deels ondergebracht bij VTH de Kempen, activiteit 1, 3 en 7 (beoordelen sloopmeldingen). Overige activiteiten (toezicht op de verwijdering van asbest-houdende materialen) zijn een basistaak, ondergebracht bij de ODZOB.	0,9 (3)	Nieuwe medewerkers zijn ge- of bijgeschoold. Afspraken vastgelegd over kennisdeling met ketenpartners (omgevingsdienst).
18. Afvalwater	Taak is ondergebracht bij de ODZOB. VTH de Kempen voert de procedures.	-	N.v.t..
19. Bodem bouwstoffen en water	Taak is deels ondergebracht bij SSC de Kempen, activiteit 1 (invoer bodemgegevens). Overige activiteiten zijn ondergebracht bij de ODZOB.	-	N.v.t.
20. Externe veiligheid	Taak is ondergebracht bij de ODZOB/VRBZO. VTH de Kempen voert de procedures.	-	N.v.t.
21. Geluid	VTH de Kempen voldoet voor dit deskundigheidsgebied niet aan de kwaliteitscriteria voor complexe zaken. Complexe zaken worden uitbesteed aan de ODZOB. Eenvoudige zaken worden zelfstandig behandeld. VTH de Kempen voldoet hieraan. De eisen voor eenvoudige zaken maken onderdeel uit eisen uit deskundigheidsgebied 3.	*	N.v.t.
22. Groen en ecologie (onderdeel Wabo)	Deze taken worden niet uitgevoerd door de afdeling VTH maar door gemeenten.	-	N.v.t.

Deskundigheidsgebied	Invulling	Fte **beschikbaar** (aantal medewerkers)	Ontwikkelingen in 2019
	Wie voert dit deskundigheidsgebied uit?		Welke actie heeft de afdeling VTH ondernomen?
22A. Groen en ecologie (onderdeel Wet natuurbescherming)	Deze taken worden niet uitgevoerd door de afdeling VTH maar door de provincie.	-	
23. Luchtkwaliteit	Basistaak is ondergebracht bij de ODZOB. VTH de Kempen voert de procedures.	-	N.v.t.
24. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte	Deze taken worden niet uitgevoerd door de afdeling VTH maar door gemeenten.	-	N.v.t.
25. Exploitatie planeconomie	Deze taken worden niet uitgevoerd door de afdeling VTH maar door gemeenten.	-	N.v.t.
26. Cultuurhistorie	Deze taken worden niet uitgevoerd door de afdeling VTH maar door gemeenten.	-	N.v.t.
27. Energiebesparing en duurzaamheid	Taak is ondergebracht bij de ODZOB. VTH de Kempen voert de procedures. Eenvoudige zaken (toetsing milieuprestatie- en epc/BENG-berekeningen) worden zelfstandig behandeld. VTH de Kempen voldoet hieraan. De eisen voor eenvoudige zaken maken onderdeel uit eisen uit deskundigheidsgebieden 2 en 3.	-	N.v.t.
28. Vergunning-verlening APV & Bijzondere wetten	VTH de Kempen.	2,86 (4)	Opleidingen geactualiseerd door themadagen.
29. Toezicht APV & Bijzondere wetten	VTH de Kempen.	2,2 (5)	Jaarlijkse bijscholing/actualisatie opleidingen boa's.
Procescriteria	VTH de Kempen	-	Cyclus beleid, uitvoeringsprogramma, tussentijdse rapportage, Jaarverslag, interne controles.

**: fte beschikbaar via ander deskundigheidsgebied*

Bijlage 3 Jaarverslag Ruimtelijke Kwaliteitscommissie 2020

RUIMTELIJKE KWALITEITSCOMMISSIE SAMENWERKING KEMPENGEMEENTEN

Gemeenten Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden

1. INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag van de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie van het jaar 2020. In dit jaarverslag wordt uiteengezet hoe de commissie uitvoering heeft gegeven aan de welstandsnota's en beeldkwaliteitsplannen van de gemeenten Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden. Dit jaarverslag is het verslag dat op grond van de wettelijke bepalingen van de Woningwet, artikel 12b onder 3, eenmaal per jaar aan de gemeenteraad wordt aangeboden. De Ruimtelijke Kwaliteitscommissie adviseert ook over plannen bij en aan gemeentelijke en rijksmonumenten.
De Ruimtelijke Kwaliteitscommissie geeft met dit jaarverslag inzicht in de wijze waarop zij in het jaar 2020 heeft geadviseerd aan de colleges van burgemeester en wethouders. Aan bod komen achtereenvolgens de samenstelling van de commissie, toetsingskaders, werkwijze, statistieken, ervaringen en aanbevelingen.

2. SAMENSTELLING VAN DE COMMISIE

De Ruimtelijke Kwaliteitscommissie bestond uit de volgende leden:

Reguliere commissie:
- De heer Ir. W.A.M.J. Peters (architect)
- De heer Ir. J.P.A. Ahsmann (architect)

Monumentencommissie:
- De heer Ir. W.A.M.J. Peters (architect)
- De heer Ir. J.P.A. Ahsmann (architect)
- Mevrouw Ir. L. Dewitte (extra lid monumenten deskundige)

Voor behandeling van plannen die betrekking hebben op monumenten, werd de commissie uitgebreid met een extra lid waarvan de deskundigheid met name is gericht op het gebied van monumentenzorg. De leden zijn in dienst van of worden ingehuurd door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Bij afwezigheid van deze leden, zorgt de organisatie zelf voor vervanging. De continuïteit van de vergaderingen is gewaarborgd. De leden en hun vervangers voldoen allen aan de kwaliteitscriteria. Zij hebben ruime ervaring op hun vakgebied, zijn deskundig en hebben voldoende kennis van de deelnemende gemeenten en het gebied.

De heer Ir. W.A.M.J. Peters is voorzitter als plannen van de gemeenten Bladel en Eersel worden besproken en de heer Ir. J.P.A. Ahsmann is voorzitter als plannen van de gemeenten Oirschot en Reusel-De Mierden worden besproken. De heer Peters heeft op 31 december 2020 afscheid genomen van de commissie en wordt in 2021 vervangen door de heer A.M. Dieleman.

De plannen worden voorgelegd en toegelicht aan de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie door de ambtelijk secretarissen van de afdeling VTH van de Samenwerking Kempengemeenten. Voor de reguliere commissie worden dit gedaan door de heer T. Kluijtmans en waar het plannen betreft met een monumentenstatus wordt dit gedaan door de heer H. Janssens.

3. TOETSINGSKADERS

De toetsingskaders van de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie zijn de welstandsnota's, beeldkwaliteitsplannen en het reclame- en uitstallingenbeleid. Deze toetsingskaders zijn digitaal beschikbaar via de gemeentelijke websites. Deze beleidsnota's verschaffen vooraf duidelijkheid aan opdrachtgevers en ontwerpers over de te hanteren richtlijnen bij de planontwikkeling.

De advisering wordt in hoofdzaak verzorgd door de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). Voor veelvoorkomende plannen, niet zijnde monumenten, is

bij de medewerkers van de afdeling VTH veelal bekend wat het oordeel van de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie zal zijn. Om de dienstverlening te verbeteren, doorlooptijden te versnellen en de kosten beheersbaar te houden zijn de medewerkers van de afdeling VTH gemandateerd om plannen af te handelen die voldoen aan mandaatcriteria dan wel sneltoetscriteria. Deze criteria zijn opgesteld in samenspraak met de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie. De plannen die hier niet aan voldoen, kunnen alsnog voorgelegd aan de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie.

4. WERKWIJZE

Elke woensdagochtend worden de commissievergaderingen gehouden in het gemeentehuis van Eersel. De vergadertijd wordt verdeeld tussen de vier gemeenten naar rato van het aantal plannen. Elke 4 weken wordt de reguliere vergadering vervangen door een vergadering van de monumentencommissie en wordt de commissie uitgebreid met een monumentendeskundige voor de behandeling van de monumentenplannen. In de gemeente Oirschot wordt de monumentencommissie niet alleen uitgebreid met een monumentendeskundige maar worden ook enkele leden van de Stichting behoud erfgoed Oirschot (SBEO) en de heemkundekring Oirschot en Oost West en Middelbeers toegevoegd.

Tijdens de vergadering worden per gemeente de plannen toegelicht door de ambtelijk secretaris. Hierbij zijn luchtfoto's en foto's van het straatbeeld en de omgeving beschikbaar. Eerder gerealiseerde of vergunde plannen van belendende of soortgelijke situaties worden bij de beoordeling betrokken. Ook lokale kennis van de medewerkers van de afdeling VTH draagt bij aan een effectief verloop van de vergaderingen. De adviezen worden digitaal uitgebracht. Adviezen worden door de commissie gemotiveerd en zo nodig voorzien van concrete aanwijzingen of suggesties voor een mogelijke aanpassing van het plan.

5. STATISTIEKEN

Het gehele planaanbod voor de welstand- en monumentencommissie is in 2020 ligt gestegen ten opzichte van 2019. In de gemeente Oirschot is een lichte daling van het planaanbod te zien maar daartegenover staat weer dat er in de gemeente Reusel-De Mierden een sterke stijging te zien is in het planaanbod. De gemeenten Bladel en Eersel laten een lichte stijging zien. De stijging is naar alle waarschijnlijkheid te verklaren door de COVID-19 pandemie. Veel mensen zijn hierdoor beperkt geweest in hun doen en laten en vakanties zijn niet doorgegaan. Het lijkt er op dat men veel gekozen heeft voor (ver)bouwen/uitbreiden van de woning of bijgebouwen. Het planaanbod voor nieuwbouw in de gemeenten veelal te herleiden naar diverse woningbouwprojecten.

In onderstaande tabellen is een overzicht per gemeente weergegeven over het aantal beoordelingen met de resultaten.

Gemeente Bladel					
Totaal	Monumenten	Voldoet / Voldoet mits	Voldoet niet	Aangehouden / Gespreksnotitie	Bezoekers
256	6	161	46	49	50

Gemeente Eersel					
Totaal	Monumenten	Voldoet / Voldoet mits	Voldoet niet	Aangehouden / Gespreksnotitie	Bezoekers
245	18	141	49	55	45

Gemeente Oirschot					
Totaal	Monumenten	Voldoet / Voldoet mits	Voldoet niet	Aangehouden / Gespreksnotitie	Bezoekers
174	43	85	41	53	56

Gemeente Reusel-De Mierden					
Totaal	Monumenten	Voldoet / Voldoet mits	Voldoet niet	Aangehouden / Gespreksnotitie	Bezoekers
147	7	97	22	29	22

6. AFWIJKEN ADVIES RUIMTELIJKE KWALITEITSCOMMISSIE

In 2020 zijn geen vergunningen geweigerd als gevolg van een negatief advies van de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie. Negatief geadviseerde plannen zijn steeds aangepast waardoor deze alsnog positief zijn geadviseerd. In de gemeenten Bladel, Eersel, en Oirschot hebben de colleges elk bij één plan afgeweken van het advies van de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie. In de gemeente Reusel-De Mierden heeft het college geen enkele keer afgeweken van het advies van de Ruimtelijke Kwaliteitscommissie.

7. ERVARINGEN

De kwaliteit van het planaanbod is over het algemeen goed. Veel plannen worden gemaakt door professionals. Dit draagt bij aan een goede ruimtelijke kwaliteit. Door de casemanagers van de afdeling VTH wordt het ruimtelijk beleid, beeldkwaliteitsplannen en welstandnota's vroegtijdig bij de opdrachtgevers en architecten onder de aandacht gebracht.

De afspraak om alleen bij grote plannen bij het eerste overleg met de commissie aanwezig te zijn werkt goed. De kleinere plannen worden nu eerst door de commissie besproken en bij een negatief advies kan de opdrachtgever en of ontwerper een overleg aanvragen met de commissie. Door deze werkwijze kunnen we meer plannen behandelen in een korte tijd en bereiken we sneller een positief advies. Deze werkwijze wordt niet gehanteerd bij de monumentencommissie. Bij de monumentcommissie is het vanwege specifieke zaken belangrijk dat de opdrachtgever en ontwerper bij alle vergaderingen aanwezig zijn. Dit is niet verplicht maar we merken dat dat beter werkt.

Door de huidige werkwijze is de dienstverlening voor de ruimtelijke kwaliteitscommissie op orde en zijn de doorlooptijden kort. Door de toevoeging van de extra adviseurs aan de monumentcommissie van de gemeente Oirschot in de vorm van de heemkundekring en SBEO, kost de behandeling van die plannen meer tijd. Ook loopt de advisering voor Oirschot minder voorspoedig omdat er meerdere personen aansluiten. Meer meningen en inzichten leiden tot meer discussie over een plan.

8. AANBEVELINGEN

Bij het opstellen van nieuwe welstandsnota's of beeldkwaliteitsplannen zou De Ruimtelijke Kwaliteitscommissie kunnen worden betrokken. Hiermee kan de kwaliteit en werkbaarheid van de plannen beter worden. Vaak ontbreekt belangrijke informatie over de context en ontbreekt de motivatie over de gemaakte keuzes waardoor beeldkwaliteitsplannen moeilijk leesbaar zijn. Ook sluiten beeldkwaliteitsplannen niet altijd goed aan op de omgeving of op de welstandsnota.
Helaas komt het voor dat bij projectmatige nieuwbouw woningen de commissie om advies word gevraagd terwijl de woningen al in de verkoop zijn. Het lijkt dat de commissie dan voor een voldongen feit staat. Sturen op vroegtijdig vooroverleg wordt daarom aanbevolen.

Voor de werkwijze voor de advisering bij monumenten in de gemeente Oirschot is het van belang dat de rolverdeling tussen de aangewezen leden van de commissie en de 'informanten' (leden van de Stichting behoud erfgoed Oirschot (SBEO) en de heemkundekring Oirschot en Oost West en Middelbeers en de beleidsmedewerk Erfgoed van de gemeente Oirschot) niet vertroebeld. Uitsluitend de medewerkers van de ODZOB zijn door het college (en gemeenteraad) formeel aangewezen.

Bijlage 4 Jaarverslag BAG 2020

1. Inleiding

In dit jaarverslag is de wijze opgenomen waarop de afdeling VTH de Kempen (hierna afdeling VTH) invulling heeft gegeven aan de uitvoering van de wettelijke taken op grond van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen (hierna BAG). Voor wat betreft de juistheid en tijdigheid van de BAG, gaat het verantwoordelijke ministerie uit van minimaal 98%. Dit percentage hanteert de afdeling VTH ook, waarbij de afdeling VTH zich richt op 100%. Dit jaar is echter t.o.v. voorgaande jaren, op meerdere fronten, een bijzonder jaar geweest. Ondanks de maximale inzet van het team BAG van afdeling VTH om bovenstaande kwaliteit en actualiteit te kunnen handhaven en gestelde doelen te behalen is dat niet volledig gelukt.

In dit jaarverslag komen aan bod*; implementatie nieuwe software, kwaliteitsborging en statistieken*, *signalering en kartering, ENSIA, BAG-WOZ project, extra werkzaamheden en tot slot conclusies en aanbevelingen.*

2. Implementatie nieuwe BAG applicatie

Eind 2019 is een nieuwe BAG applicatie geïmplementeerd welke per 1 januari 2020 volledig operationeel zou moeten zijn. De overgang van de oude naar de nieuwe applicatie is niet soepel verlopen. Dagelijkse storingen, niet werkende wizards, foutmeldingen, storingen in het berichtenverkeer en geometrieproblemen, zijn er de oorzaak van dat de kwaliteit en actualiteit van de BAG-registratie er op achteruit is gegaan. Over het gehele jaar heeft de sr. BAG medewerkster meer dan 40% van haar tijd moeten besteden aan werkzaamheden rondom deze problemen. Als gevolg van de ontstane problemen is er in 2020 een stuurgroep opgericht met daarin vertegenwoordiging van de afdeling VTH, Bergeijk, GRSK en SSC, met als doel de problemen rondom de implementatie van de nieuwe applicatie te beslechten. Tot op dit moment wordt er samen met de leverancier gekeken hoe we tot oplossingen kunnen komen, die tot tevredenheid leidt van de gebruikers van deze applicatie. De ontstane achterstanden en het kwaliteitsverlies moeten hersteld worden door de BAG-medewerkers. Het komende jaar zal dan ook grotendeels in het teken staan van het herstel naar het niveau zoals men dit van de afdeling VTH gewend was en die ook noodzakelijk is voor een basisregistratie van goede kwaliteit. Hierbij wordt opgemerkt dat de applicatie pas in de eerste helft van 2021 zal kunnen worden geaccepteerd en er tot in het najaar sprake zal zijn van updates waarin zaken nog worden hersteld. Dit brengt met zich mee dat de kwaliteit van de BAG ook eind 2021nog niet op het niveau van voor begin 2019 zal zijn.

3. Kwaliteitsborging en statistieken

Om de kwaliteit en actualiteit van de BAG te kunnen waarborgen worden er op jaarbasis diverse controles en steekproeven uitgevoerd. Als gevolg van de implementatie van de nieuwe BAG-applicatie is het in 2020 niet mogelijk geweest om al deze kwaliteitscontroles structureel uit te voeren. Zoals hierboven gemeld heeft de Sr. Bag medewerkster een groot deel van haar productieve uren moeten inzetten voor de implementatie van de nieuwe BAG-applicatie en de daaruit voortkomende problemen. Deze uren konden niet besteed worden aan de kwaliteit van de BAG. Anderzijds waren de benodigde tools om kwaliteitscontroles te kunnen uitvoeren nog niet of onvoldoende (functionerend) aanwezig in de nieuwe applicatie. Ook de overige BAG-medewerkers zijn veel tijd kwijt geweest aan allerlei problemen rondom de applicatie. Hieronder is een overzicht opgenomen van de controles die normaal gesproken op jaarbasis uitgevoerd worden en welke in 2020 niet of slechts gedeeltelijk zijn uitgevoerd.

Jaarlijkse kwaliteitscontroles	Frequentie per jaar	Frequentie in 2020
3.1 Kwaliteitsdashboard	12	5
3.2 Steekproef archief	1	1
3.3 Interne controle proces/administratief gedeelte	3	1
3.3 Interne controle statistisch gedeelte	3	0
Uitwijktest BAG-informatiesysteem	1	0
3.4 Werklijsten	12	4
3.5 Vergunningencontrole	4	4

3.1 kwaliteitsdashboard

Het kadaster monitort maandelijks de kwaliteit en actualiteit van de BAG-registratie per gemeente. De kwaliteitseis is op alle onderdelen 98%. Door als BAG-beheerder maandelijks dit dashboard te raadplegen worden mutatiefouten, procesfouten en/of kwaliteitsverlies gesignaleerd, zodat hierop tijdig bijgestuurd of geacteerd kan worden.

In onderstaand overzicht staan de items opgenomen die zijn gemonitord door het kadaster over de periode 01-01-2020 t/m 31-12-2020. De resultaten, in procenten, van 2018 en 2019 zijn ook ter vergelijking in dit overzicht vermeld. Op deze manier is goed te zien dat de kwaliteit en actualiteit omlaag zijn gegaan. Deze dalende trend is vanaf oktober 2019 in gang gezet.

Statistieken

	Reusel- De Mierden			Oirschot			Bladel			Eersel		
	2018	2019	**2020**	2018	2019	**2020**	2018	2019	**2020**	2018	2019	**2020**
Actualiteit brondocumenten *Zijn alle brondocumenten binnen de *termijn van 4 dagen verwerkt.*	99.9	99.3	**91.8**	99.7	96.6	**88**	98.9	97.1	**89.7**	99.4	99.1	**90.4**
Geometrie panden *Is alle definitieve geometrie verwerkt binnen *termijn van 6 maanden na gereedmelding.*	99.9	81.3	**35.8**	99.9	98.6	**27.62**	99.9	60.8	**18.26**	99.9	81.3	**21.9**
In onderzoek *Zijn objecten in onderzoek binnen *termijn van 6 maanden afgerond.*	100	100	**100**	100	100	**39.5**	100	100	**38.8**	100	99.9	**83.3**
Wettelijk vastgestelde termijnen												

Analyse

Actualiteit brondocumenten

Voor alle vier de gemeenten is de score dit jaar beneden de 98%. De verklaring hiervoor is, dat er gedurende het jaar mutatiestops, o.a. door storingen, zijn geweest. Ook werkten diverse wizards van de applicatie nog niet of niet voldoende, of konden vergunningen niet op tijd opgevoerd worden, omdat er geen geometrie geleverd kon worden i.v.m. verbindingsproblemen via het koppelvlak tussen de BAG en de BGT.

Geometrie panden

Voor alle vier de gemeenten is er achterstand opgelopen m.b.t. het verwerken van de definitieve geometrie binnen 6 maanden na gereedmelding. Deze achterstand is ontstaan doordat er in meerdere periodes geen geometrie geleverd kon worden, door problemen met het koppelvlak. In november 2020 was een groot deel van de achterstand weggewerkt. Echter hebben nieuwe problemen met dit koppelvlak, opnieuw achterstanden doen ontstaan. Deze achterstanden zullen in 2021 weggewerkt moeten worden.

In onderzoek

BAG objecten die in onderzoek staan, moeten binnen 6 maanden zijn afgerond. Dit is het afgelopen jaar niet gelukt. In oktober 2019 zijn zowel bij de gemeente Oirschot als bij de gemeente Bladel objecten in onderzoek gezet. Deze objecten zijn bij de implementatie van de nieuwe applicatie in november 2019 niet overgenomen vanuit de landelijke voorziening in de nieuwe applicatie. Hierdoor verdwenen zij van de radar. Na oplossing van dit probleem, waren er bij beide gemeenten een aantal van deze objecten die vervolgens niet gemuteerd konden worden door fouten in de software. Inmiddels is dit hersteld, maar zijn de termijnen begrijpelijkerwijs overschreden. In de gemeente Eersel is er slechts 1 object in onderzoek gezet, echter is hier ook een mutatieprobleem ontstaan die nog door de leverancier moet worden opgelost. De criteria bij deze onderdelen zijn zeer zwaar. Zo zie je dat bij slechts 1 mutatieprobleem, zoals bij de gemeente Eersel, de score direct zakt. Dit benadrukt nogmaals hoe belangrijk de stabiliteit en kwaliteit van een applicatie is. Helaas telt dit wel door in de statistieken.

3.2 Steekproef vindbaarheid documenten in het archief

Eenmaal per jaar wordt er een representatieve steekproef uitgevoerd naar de originele schriftelijke documenten uit het fysieke archief van de gemeenten. De steekproef is genomen over de periode 01-01-2020 t/m 20-09-2020. Van alle vier de gemeenten waren alle opgevraagde documenten vindbaar in het fysieke archief. De documenten m.b.t. deze steekproef zijn op te vragen of in te zien bij het team BAG van afdeling VTH.

3.3 Interne controle

De interne controle is opgesplitst in een *proces/administratief* gedeelte wat toeziet op de gevoerde processen en de opgestelde brondocumenten en een *statistisch* gedeelte wat toeziet op de statistieken. De beleidsmedewerker van het team Beleid/Juridisch of door een op het gebied van de BAG deskundig medewerker van team Vergunningen controleert het *proces/administratieve* gedeelte. De Sr. medewerkster BAG verwerkt en controleert de *statistische gegevens*. Deze controle wordt normaal 3 maal per jaar uitgevoerd. In 2020 is deze controle éénmaal aan het einde van het jaar uitgevoerd. Wel is tijdens deze controle het jaar verdeeld in 2 controleperiodes. De nieuwe applicatie beschikte nog niet over de juiste controletools op het moment dat de controles uitgevoerd hadden moeten worden. De Sr. medewerkster BAG heeft prioriteit gegeven aan andere werkzaamheden en heeft daarom de statistische controle dit jaar niet uitgevoerd. De documenten m.b.t. deze interne controle zijn in te zien bij het team BAG van afdeling VTH.

3.4 Werklijsten controle

De nieuwe applicatie beschikt sinds medio 2020 over werklijsten. Deze zijn nog niet volledig of beperkt bruikbaar, omdat dit samenhangt met het inlezen van de plusgegevens en gebeurteniscodes. Dit zal plaatsvinden in februari 2021. Er zijn daarom op beperkte schaal controles uitgevoerd.

3.5 Vergunningen controle

Per kwartaal wordt er een vergunningencontrole gedaan om gemiste vergunningen alsnog te kunnen opvoeren, binnen een zo kort mogelijk tijdsbestek. Dit om te voldoen aan de kwaliteitscriteria van 98%. In onderstaand overzicht zijn de controles op jaarbasis weergegeven. Het aantal gemiste vergunningen in 2020 is vergelijkbaar met 2019. Dit aantal is t.o.v. 2017 met 18 gemiste items nog steeds laag.

	Bladel	Eersel	Oirschot	Reusel– De Mierden	Totaal
1 januari 2020 t/m 31 december 2020					
Aantal gecontroleerde items	360	312	332	212	1216
Aantal gemiste items	2	2	2	1	7
	Bladel	Eersel	Oirschot	Reusel– De Mierden	Totaal
1 januari 2019 t/m 31 december 2019					
Aantal gecontroleerde items	356	351	338	228	1273
Aantal gemiste items	2	2	2	2	8

4. Signalering en Kartering

In 2019 is er een signalering en karteringsronde door het SSC uitgevoerd. Deze gegevens zijn in november 2020 aangeboden aan het SSC om klaar te zetten in het verwerkingsportaal voor de BAG. Zodra deze gegevens klaar staan in dit verwerkingsportaal, kan het team BAG starten met de verwerking.

5. BAG inspectie (Audit versus zelfcontrole ENSIA)

In 2020 heeft de afdeling VTH voor het onderdeel BAG de zelfevaluatie uitgevoerd voor alle vier de Kempengemeenten. De resultaten zijn terug te vinden in de verantwoordingsrapportages, die op dit moment nog niet in het bezit zijn van de afdeling VTH. De voorlopige conclusie op basis van de gegeven antwoorden is, dat er voor alle vier de gemeenten tussen de 160 en 175 punten zijn behaald. De maximaal te behalen punten zijn 205. Om een voldoende te scoren moet er minimaal 75% van de te behalen punten zijn behaald. Voor alle vier de gemeenten is, verklaarbaar gegeven hetgeen hiervoor al is gemeld, op het onderdeel actualiteit een onvoldoende gescoord.

6. BAG-WOZ project, van inhoud naar gebruiksoppervlakte

Op 8 september 2016 heeft de waarderingskamer besloten dan het vanaf 1 januari 2022 verplicht wordt om woningen te taxeren op basis van gebruiksoppervlakte i.p.v. inhoud. Naar aanleiding van deze verplichting, wordt er tussen de gemeenten en de BAG samengewerkt om tot een betrouwbare gebruiksoppervlakte te komen. Het afgelopen jaar is er door één Bag medewerker ca. 700 uur besteed aan dit project. Het is nog niet afgerond. Onderstaand een overzicht met de laatste stand van zaken.

Gemeente	steekproef	Aantal	status	Inleesdatum	Document nr.	opmerkingen
Oirschot	etagewoningen	859	Niet akkoord		20.S001650	opnieuw inlezen
Oirschot	Rij en hoekwoningen	1837	akkoord	17-02-20	20.S001455	Afgerond
Oirschot	2 kappers/geschakeld (1)	898	akkoord	15-05-20	20.S004782	Afgerond
Oirschot	2 kappers/geschakeld (2)	879	akkoord	15-05-20	20.S004782	Afgerond
Oirschot	Vrijstaand (1)	1350	akkoord	25-08-20	20.S008503	afgerond
Oirschot	Vrijstaand (2)	1223	akkoord			nog inlezen
Bladel	Etagewoningen	1117	akkoord	10-04-20	20.S003029	Afgerond
Bladel	Rij en hoekwoningen	2161	akkoord	03-04-20	20.S003031	Afgerond
Bladel	2 kappers/geschakeld (1)	849	akkoord	03-04-20	20.S003032	Afgerond
Bladel	2 kappers/geschakeld (2)	686	akkoord	25-08-20	20.S008006	afgerond
Bladel	2 kappers/geschakeld (3)	855	akkoord	11-12-20	20.S012070	Nog inlezen
Bladel	Vrijstaand deel 1	565	akkoord			Nog inlezen
Bladel	Vrijstaand deel 2	576	akkoord			Nog inlezen
Bladel	Vrijstaand deel 3					niet klaar voor steekproef
Bladel	Vrijstaand deel 4					niet klaar voor steekproef
Eersel	Etagewoningen	730	Niet akkoord			Nog inlezen
Eersel	Rij en hoekwoningen	1786	Akkoord	21-02-20	20.02935	Afgerond
Eersel	2 kappers/geschakeld (1)	1108	akkoord	15-05-20	20.10271	Afgerond
Eersel	2 kappers/geschakeld (2)	1079	akkoord	15-05-20	20.10271	afgerond
Eersel	Vrijstaand (1)	1431	Akkoord	11-12-20	20.27017	Nog inlezen
Eersel	Vrijstaand (2)	1031	Akkoord	11-12-20	20.27017	Nog inlezen
RdM	Etagewoningen		Niet akkoord			Nog inlezen
RdM	Rij en hoekwoningen	942	akkoord	21-02-20	20.02225	afgerond
RdM	2 kappers/geschakeld (1)	727	akkoord	15-05-20	20.08948	Afgerond
RdM	2 kappers/geschakeld (2)	746	akkoord	15-05-20	20.08948	afgerond
RdM	Vrijstaand (1)	1080	akkoord	11-12-20	20.21410	Nog inlezen
RdM	Vrijstaand (2)	844	akkoord	11-12-20	20.21410	Nog inlezen

7. Extra werkzaamheden

Naast de reguliere (beheer)werkzaamheden, heeft afdeling VTH jaarlijks ruimte voor enkele kleine extra werkzaamheden. Voor de grotere projecten moet capaciteit ingehuurd worden. Onderstaand de extra werkzaamheden die afdeling VTH heeft uitgevoerd.

7.1 Veegplan ZOL (zicht op legalisering)Oirschot

In de gemeente Oirschot zijn in 2019 diverse illegale woningen gelegaliseerd. Veelal waren dit splitsingen van woonboerderijen of bewoning van een bijgebouw. Deze woningen hebben nu allemaal een vergunning gekregen. In 2020 heeft afdeling VTH deze woningen gecontroleerd, waarna ze formeel zijn voorzien van een huisnummer en zijn opgenomen in de BAG.

7.2. Benoemen diverse zandpaden in de gemeente Eersel

In februari 2018 heeft er overleg plaatsgevonden met een afvaardiging van de Dorpsraad Wintelre en Heemkunde Vereniging De Hooge Dorpen, Sr. Medewerkster BAG en voormalig wethouder Tönissen. Besproken is de wens om aan diverse zandpaden in Wintelre namen toe te kennen. Wethouder Tönissen heeft hierbij toegezegd om hieraan medewerking te verlenen, in het kader van cultureel belang en vindbaarheid van deze zandpaden voor nooddiensten. De afdeling VTH heeft namens het college in 2020 diverse zandpaden benoemd. Het betreft zandpaden gelegen in Wintelre tussen Oostelbeersedijk en Mostheuvel, tussen Mostheuvel en Slikdijk, tussen Slikdijk en Biemeren en tussen Biemeren en Kerkheide.

7.3. Hernummeren Peperstraat Oirschot

In de Peperstraat in Oirschot worden er diverse kavels bebouwd. Aan de nieuwe gebouwen op die kavels moeten huisnummers worden toegekend. Door de jaren heen is er, door diverse omstandigheden, in de Peperstraat al een situatie ontstaan waarin de huisnummering niet meer voldoet aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving. Het gaat hierbij onder andere om een niet meer logische alfabetische en numerieke volgorde en even of oneven huisnummers aan één zijde van de straat. Los van de relevante wet- en regelgeving, is dit ook voor de vindbaarheid door hulpdiensten zeer ongewenst. Doordat er nu nieuwe huisnummers uitgegeven moeten worden is de noodzaak ontstaan om een groot aantal woningen en bedrijven aan de Peperstraat te gaan vernummeren. Inmiddels is het college van Oirschot hiermee akkoord

en zijn de voornemens tot vernummering naar de belanghebbenden verstuurd. Dit project zal in 2021 voltooid worden.

7.4 NWB traject

Het Nationaal Wegen Bestand (NWB) heeft geconstateerd dat van sommige straatnamen lastig is te bepalen bij welke weg ze horen. VNG Realisatie en het NWB zijn daarom een traject begonnen om gegevens van straatnamen in de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) en het NWB beter op elkaar afgestemd te krijgen. Gemeenten en het NWB zetten zo een concrete stap in de voorbereiding op een samenhangende objectenregistratie (SOR). Dit traject gebeurt in samenwerking met het kadaster. De afdeling VTH heeft voor alle vier de gemeenten controles uitgevoerd m.b.t. de vindbaarheid van de straatnamen. Hiervoor zijn gegevens van de BAG vergeleken met gegevens van de BGT. Inmiddels heeft afdeling VTH antwoord ontvangen van het kadaster dat onze gegevens voldoen en dat onze registraties van de BGT en de BAG zijn afgestemd zijn op het NWB.

8. Conclusie en aanbevelingen

De uitvoering van de taken voor de Wet BAG, door de afdeling VTH, is in 2020 op een adequate wijze uitgevoerd voor zover dit mogelijk was binnen de grenzen van de nieuwe applicatie en de capaciteit bij de afdeling VTH. De kwaliteit van de registratie was medio 2019 nog op een hoog niveau, maar is inmiddels in 2020 flink gedaald. Team BAG blijft zich volop inzetten voor een goede kwaliteit. Echter, op het behalen van deze kwaliteit heeft het team zelf maar beperkt invloed. Er is sprake van grote afhankelijkheid van tijdige (aan)levering door anderen en van de werking van de diverse applicaties. Het komende jaar zal vooral in het teken staan van het terugbrengen van de BAG-registratie naar een hoger kwaliteitsniveau dan afgelopen jaar. Met het uiteindelijke streven om weer terug te keren naar het niveau van begin 2019. Zoals gemeld onder punt 2 van dit verslag is de opgelopen achterstand niet zomaar in te halen. Ook niet met aanvullende maatregelen. Immers, we hebben tot in het najaar van 2021 te maken met updates waarin reparatie van gebreken in de applicatie plaatsvinden. Herstel van de kwaliteit van de BAG zal dan ook langs de weg van geleidelijkheid in de komende 2 jaar plaatsvinden, waarbij de haalbaarheid mede afhankelijk blijft van voor de BAG externe factoren, zoals het functioneren van de applicatie en de koppelingen met de BGT. Daarnaast zal het team aan het verwerken van de signalering/kartering en het project BAG-WOZ, de handen meer dan vol hebben.

Bijlage 5 Jaarverslagen ODZOB

Bijlage 5a ODZOB Jaarverslag gemeente Bladel
Bijlage 5b ODZOB Jaarverslag gemeente Eersel
Bijlage 5c ODZOB Jaarverslag gemeente Oirschot
Bijlage 5d ODZOB Jaarverslag gemeente Reusel- De Mierden

Raadsinformatiebrief jaarrapportage 2020

Iedere dag zijn wij, Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB), ook in de gemeente Bladel, bezig om te werken aan een gezonde en veilige fysieke leefomgeving. Wilt u een snelle blik op ons werk? Kijk dan naar de korte film op www.odzob.nl/achterdeschermen

Voor nu informeren we u graag over de VTH-taken die wij in 2020 voor uw gemeente hebben uitgevoerd. Allereerst schetsen we u in deze brief in het kort wat er vorig jaar speelde in de VTH-'wereld', en wat de invloed was op de taken die we voor u uitvoerden. Daarnaast beschrijven we trends en ontwikkelingen voor het komende jaar. Voor de cijfers en een gedetailleerde verantwoording verwijzen we u naar de bijgevoegde jaarrapportage.

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Vergunningverlening in 2020

Een belangrijke primaire taak voor de ODZOB is het opstellen van vergunningen voor bedrijven die onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) vallen. Daarnaast ondersteunen wij bij het beoordelen van meldingen van bedrijven die moeten voldoen aan algemene regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In 2020 is het Regionaal Operationeel Kader Vergunningverlening (ROK VV) vastgesteld waarin het risicogericht beoordelen van vergunningaanvragen en het actualiseren van de vergunningvoorschriften is geborgd. Het uitvoeringsbeleid is onderdeel van de gezamenlijke beleidscyclus en het beschrijft de strategieën die door de ODZOB worden gehanteerd bij uitvoering van de vergunningverleningstaken milieu (en bouwen).

Agrarische vergunningen

In 2020 hebben meerdere ontwikkelingen invloed gehad op het aantal procedures. Zo loopt er het **Brabantbrede ITV-project (intensivering Toezicht veehouderij**), **de Verordening natuurbescherming** (nu: Interim omgevingsverordening Noord-Brabant) en **de warme saneringsregeling voor de varkenshouderij**.

Het eindigen van de Stoppersregeling in het kader van de ammoniakwetgeving per 1 januari 2020 heeft nieuwe aanvragen en meldingen tot gevolg gehad. Ook de uitspraak over het inzake de Programma Aanpak Stikstof (PAS) heeft effect gehad. Deze heeft er namelijk toe geleid dat de vergunningverlening voor agrarische bedrijven in 2019 vrijwel stil lag. In 2020 is de vergunningverlening weer langzaam op gang gekomen. De stikstofproblematiek heeft er ook toe geleid dat de datum waarop de agrarische bedrijven moeten voldoen aan de Verordening Natuurbescherming is uitgesteld. Voor 2021 wordt een toename van het aantal procedures (aanvragen, meldingen, intrekkingen, etc.) verwacht. Ook voor intrekkingen van de omgevingsvergunning wordt een toename verwacht.

Boeren uit Zuidoost-Brabant eisen tijd in Den Bosch: '1 april 2020 moet van tafel'

VIDEO DEN BOSCH - Brabantse boeren protesteren al de hele week in kleine delegaties bij het Provinciehuis in Den Bosch. Vandaag zijn de boeren uit Zuidoost-Brabant aan de beurt. Ze vragen vooral meer tijd om te komen tot een toekomstgerichte landbouw.

Willie Thijssen 24 okt. 2019 Laatste update: 15:27 Bron: ED

Toezicht in 2020

De ODZOB houdt toezicht op de naleving van de milieuregels. Toezichthouders van de ODZOB bezoeken en controleren bedrijven en activiteiten op basis van prioriteiten en risico's voor de leefomgeving. Daarnaast onderzoekt de ODZOB klachten en meldingen over milieuhinder, incidenten en (mogelijke) illegale activiteiten.
De gecontroleerde bedrijven zijn getoetst op de voor hen geldende milieuwetgeving. De bedrijven vallen onder de vergunningplicht of onder de meldingsplicht. Bij constatering van een overtreding volgt automatisch een tweede controle (hercontrole) om te toetsen of de overtreding is opgelost.

Toezicht op de industriële sector: 2020 was het jaar waarin we het toezicht industrieel op basis van het Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht (ROK) hebben uitgevoerd. Het ROK is door de regio in 2018 vastgesteld en geeft op een andere manier invulling aan het milieutoezicht. Het toezicht binnen de ROK-systematiek beslaat de volgende drie onderdelen: Signalen, klachten en meldingen, Projectmatige aanpak prioriteiten en thema's en Programmatisch toezicht.

Toezicht op de agrarische sector: Zoals bij vergunningverlening agrarisch, is ook bij toezicht agrarisch het project Intensivering Toezicht veehouderij (ITV) van invloed geweest op het aantal controles in 2020. Dit geldt vooral voor de gemeenten die deelnemen aan dit project. Dat zijn er in onze regio 18. De actuele resultaten van deze controles zijn te ontsluiten via de ITv portal, waarvoor alle deelnemende gemeentes een inlogcode hebben gekregen.

Toezicht op de naleving van het Besluit Bodemkwaliteit: Het Bbk stelt eisen aan de toepassing van steenachtige bouwstoffen, baggerspecie en grond om te voorkomen dat nieuwe bodemverontreiniging ontstaat. Het toepassen of tijdelijk opslaan van deze materialen is meldingsplichtig. Wij dragen zorg voor de afhandeling van deze meldingen namens de gemeenten in Zuidoost-Brabant. Om te komen tot regionaal afgestemd uitvoeringsbeleid is door het Algemeen Bestuur eind 2020 het Kader voor toezicht Besluit bodemkwaliteit vastgesteld. In de eerste helft van 2021 wordt dit geïmplementeerd.

Toezicht op asbest: Op het gebied van asbest voeren we verschillende taken uit. Hoofdzakelijk is dat het afhandelen van sloopmeldingen die bij de gemeente binnenkomen en het houden van toezicht op bedrijfsmatige asbestsaneringen. Als dat niet volgens de regels verloopt, leggen we boetes of andere strafmaatregelen op.

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Handhaving

Wanneer ondernemers in overtreding zijn (of blijven) wordt handhaving ingezet. De ODZOB voert binnen de basistaken (en mogelijke verzoektaken) naast bestuursrechtelijke taken ook strafrechtelijke werkzaamheden uit. Dit betreft meestal het opstellen van processen-verbaal, bestuurlijke strafbeschikkingen en opsporing met betrekking tot 'minder zware' milieudelicten. Het team wordt voornamelijk gevoed met zaken die voortkomen vanuit de toezichthoudende teams (industrie, agrarisch, zwemwater, grondwater, bodem en asbest).

Doorkijk naar 2021: trends in de regio

Ontwikkelingen transitie veehouderij

De transitie van de veehouderij in Brabant brengt veel VTH werkzaamheden in de komende jaren. In 2020 is door de 3 Brabantse omgevingsdiensten gewerkt aan de maatregelen uit het rapport 'Meer dan de som der delen' van Taskforce veehouderij 1.0. Per maatregel zijn in 2020 notities opgesteld op welke wijze de uitvoering van VTH taken kan worden aangepast om daarmee de werkprocessen te verbeteren en te komen tot een risicogerichte aanpak. De maatregelen zijn in concept gereed en worden voorjaar 2021 gedeeld met adviseurs, gemeenten, provincie en GGD. Aansluitend vindt daadwerkelijke uitrol plaats bij de agrarische VTH taken.

Klimaat en energietransitie

Bedrijven zijn wettelijk verplicht om alle energiebesparingsmaatregelen te nemen die binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend en sinds 1 juli 2019 te melden welke energiebesparende maatregelen ze hebben getroffen. Alle regiogemeenten hebben de ODZOB opgedragen om bij bedrijven toe te zien op de energiebesparingseisen.

Regionale samenwerking Omgevingswet en implementatie VTH-systeem

We bereiden ons intensief voor op de Omgevingswet samen met alle deelnemers en de regio. Vanuit de bestuursopdracht zijn we actief en hebben we afgelopen jaar onder andere de ambities verkend bij de gemeenten, zodat we weten wat er speelt en waar we kunnen ondersteunen en een advies opgesteld over de Bruidsschat. Daarbij hebben we interne nieuwe werkprocessen ontworpen en in regionaal verband interbestuurlijke ketenprocessen ontworpen voor voorfase, vergunningverlening en meldingen. Deze voorbereidingen doen we samen met de Regionale Samenwerking Omgevingswet, met de andere Brabantse Omgevingsdiensten en met OmgevingsdienstNL.

Voor wat betreft de implementatie van het VTH systeem is in 2020 de aanbesteding afgerond en gegund. In 2021 wordt aan de slag gegaan met de verdere implementatie.

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

JAARVERSLAG 2020

VTH WERKZAAMHEDEN VOOR GEMEENTE BLADEL

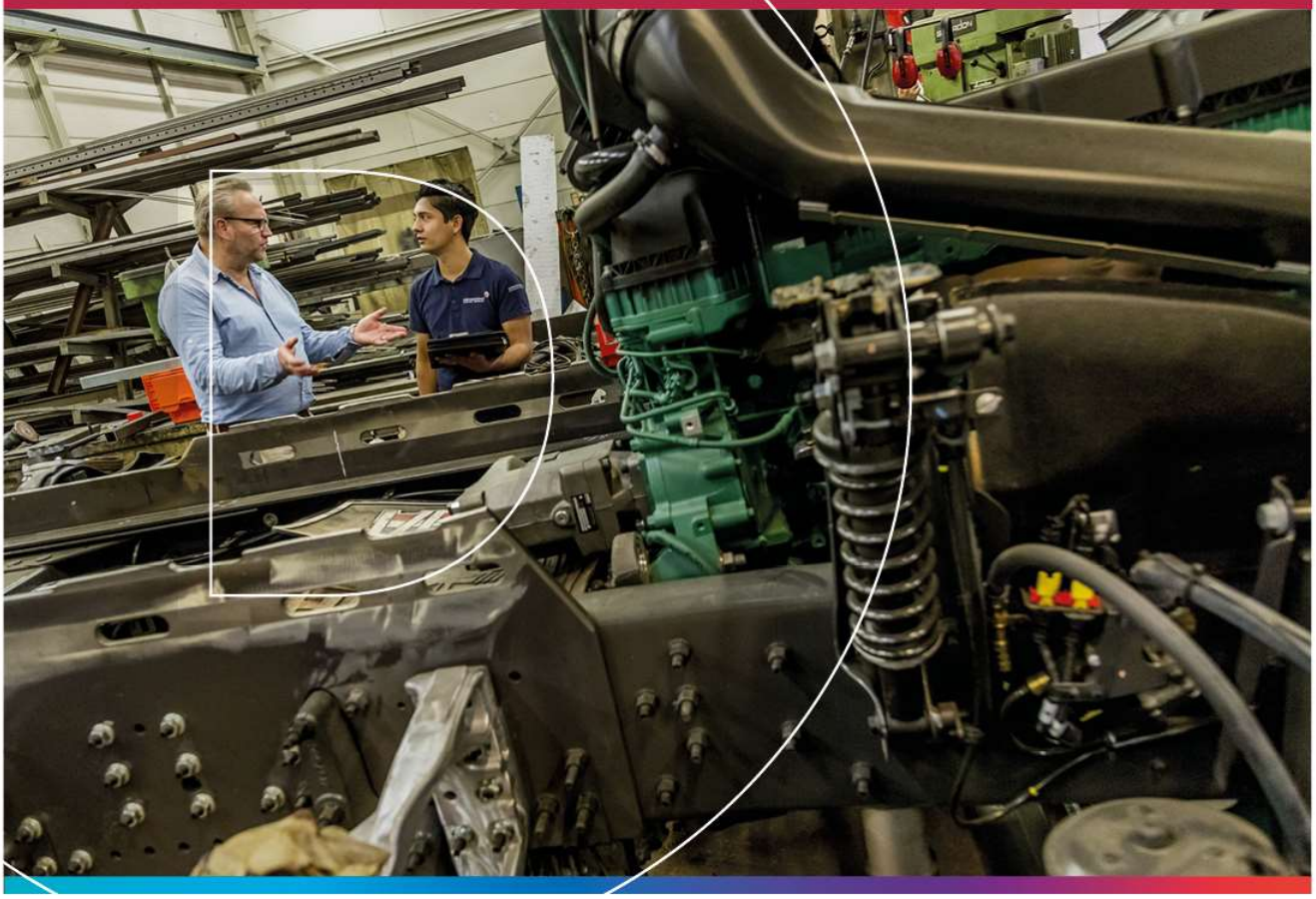

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

JAARVERSLAG 2020

VTH WERKZAAMHEDEN VOOR GEMEENTE BLADEL

In opdracht van	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Opgesteld door	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Postbus 8035 5601 KA Eindhoven
Auteur	Karin Bakker
Projectnummer	
Datum	1 februari 2021
Status	concept

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Inhoudsopgave

1 **Inleiding** **4**

2 **Overzicht in cijfers** ..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

3 **Resultaten vergunningverlening en meldingen** **6**

4 **Resultaten toezicht** **7**

5 **Resultaten handhaving** **135**

6 **Klachten en meldingen** **157**

7 **Trends en ontwikkelingen in de regio** **168**

1 Inleiding

Voor u ligt de inhoudelijke rapportage van de VTH-taken die de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) voor gemeente Bladel heeft uitgevoerd.

Gemeenten kunnen het jaarverslag van de ODZOB betrekken bij de rapportages die zij jaarlijks moeten opstellen voor hun raden in het kader van de VTH-beleidscyclus en waarover de provincie (in het kader van Interbestuurlijk toezicht, IBT) geïnformeerd moet worden.

De cijfers uit deze jaarrapportage zijn een bundeling van gegevens zoals deze ook beschikbaar zijn vanuit de inhoudelijke digitale monitoringsrapportages, die altijd up-to-date zijn en toegankelijk voor alle deelnemers. Voor meer detailinformatie, aanvullend aan de voorliggende jaarrapportage, kunnen deze monitoringsrapportages geraadpleegd worden. Daarnaast kan de accountmanager benaderd worden voor meer toelichting.

Corona
De meeste VTH-werkzaamheden zijn, ondanks de uitbraak van het coronavirus, redelijk doorgelopen. We hebben ons werk wel minder efficiënt kunnen doen. Denk bijvoorbeeld aan meer administratief werk door thuiswerken, het combineren van controles dat lastiger was, het verzetten van toezicht vanwege de opgelegde maatregelen en ook weerstand bij ondernemers. Sommige werkzaamheden, zoals bijvoorbeeld zwemwatertoezicht en horecatoezicht zijn volledig stil komen te liggen.

Teneinde de aanwezige capaciteit ook onder deze omstandigheden zo goed mogelijk in te kunnen zetten, zijn een aantal werkzaamheden verschoven in de planning en zijn alternatieve werkzaamheden ten gunste van de deelnemers uitgevoerd.

Gegevensbescherming

De mogelijkheid bestaat dat in deze rapportage persoonsgegevens, zoals een naam of privéadres, zijn verwerkt. De ODZOB acht het van groot belang dat de persoonsgegevens die aan de ODZOB zijn verstrekt zorgvuldig worden verwerkt. Gebruik van de persoonsgegevens gebeurt op een wijze, die in overeenstemming is met de wettelijke vereisten uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De ODZOB stelt u in kennis van het feit dat u het recht heeft de over u geregistreerde gegevens in te zien en te corrigeren. Indien u dit recht wenst uit te oefenen kunt u contact opnemen via privacy@odzob.nl met een daartoe strekkend verzoek.

2 Overzicht in cijfers

ADVIES VERGUNNINGVERLENING OF MELDINGEN		2020	overloop	2019	2018
Advies uitgebracht					
	agrarisch	10	8	6	8
	industrieel	5	2	6	4
mededeling/beoordelingsno-titie m.e.r.	agrarisch	8	1		

MELDINGEN (Machtiging)		2020	overloop	2019	2018
Activiteitenbesluit					
	agrarisch	12	–	5	1
	industrieel	11	4	14	2
Maatwerkvoorschriften					
	industrieel	–	1	–	–

TOEZICHT		2020	overloop	2019	2018
Controles					
	industrieel	15		22	16
	agrarisch	21		52	49
	asbest	11	1	7	7
	bodem	33		14	15
Hercontroles					
	industrieel	12		7	12
	agrarisch	24		2	5

KLACHTEN EN MELDINGEN	2020	overloop	2019	2018
	197		136	58

3 Resultaten vergunningverlening en meldingen

Een belangrijke primaire taak voor de ODZOB is het opstellen van vergunningen voor bedrijven die onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) vallen. Daarnaast ondersteunt de dienst bij het beoordelen van meldingen van bedrijven die moeten voldoen aan algemene regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Deze bedrijven hebben dan in de meeste gevallen geen vergunning meer nodig, maar moeten de bedrijfsactiviteiten meestal wel melden bij de ODZOB. Ook kunnen aanvullende (maatwerk) voorschriften worden opgelegd.

3.1 Implementatie ROK vergunningverlening

In 2020 is het Regionaal Operationeel Kader VergunningVerlening (ROK VV) vastgesteld waarin het risicogericht beoordelen van vergunningaanvragen en het actualiseren van de vergunningvoorschriften is geborgd. Voor de gemeente heeft het zowel inhoudelijk als financieel geen grote gevolgen omdat de 'nieuwe' werkwijze niet wijzigt met de werkwijze die voorheen plaatsvond. Het uitvoeringsbeleid is onderdeel van de gezamenlijke beleidscyclus zoals wettelijk voor gemeenten, provincies en omgevingsdiensten is voorgeschreven in artikel 7.2 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) . Het beschrijft de strategieën die door de ODZOB worden gehanteerd bij uitvoering van de vergunningverleningstaken milieu (en bouwen). In het ROK–VV is het toetsniveau vastgelegd voor aanvragen i.r.t. de risico's per thema (o.a. externe veiligheid, geluid geur etc.) die binnen het bedrijf aanwezig zijn. Tevens wordt de bestuurlijke gevoeligheid, maatschappelijke complexiteit en het lokale beleid meegenomen in de beoordeling.

3.2 Agrarisch

Het aantal adviezen op aanvragen om omgevingsvergunning en meldingen is toegenomen. Dit zal mede het gevolg zijn van de intensivering van het toezicht op de veehouderij en het provinciale beleid in het kader van de transitie veehouderij. Ook zien we een toename in het aantal mededelingen vormvrije m.e.r.–beoordelingen en m.e.r.–beoordelingsnotitie.

3.3 Industrieel

De aantallen meldingen en adviezen in het kader van een aanvraag omgevingsvergunning zijn dermate klein dat er jaarlijks enige schommeling in aantallen is. Hierin kan echter geen trend worden waargenomen.

3.4 Overige bijzonderheden

Wat betreft het aantal adviezen voor het onderdeel geluid in het vergunnings- en meldingtraject is dit beperkt gebleven tot een enkele inrichting. Dit betreft zowel de industriële als agrarische bedrijven. In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen zijn circa 10 geluidadviezen verstrekt en een luchtadvies. Verder is voor eén zaak een trillingsadvies verstrekt en is een gevelisolatie adviezen verstrekt bij de realisatie van een woning. Verder heeft voor MMC de Kempen een periodieke monitoring van het geluid plaatsgevonden.

3.5 Aanbevelingen

De transitie van de veehouderij in Brabant brengt veel VTH werkzaamheden in de komende jaren. In 2020 is door de 3 Brabantse omgevingsdiensten gewerkt aan de maatregelen uit het rapport 'Meer dan de som der delen' van Taskforce veehouderij 1.0. Per maatregel zijn in 2020 notities opgesteld op welke wijze de uitvoering van VTH taken kan worden aangepast om daarmee de werkprocessen te verbeteren en te komen tot een risicogerichte aanpak. De maatregelen zijn in concept gereed en worden voorjaar 2021 gedeeld met adviseurs, gemeenten, provincie en GGD. Aansluitend vindt daadwerkelijke uitrol plaats bij de agrarische VTH taken.

4 Resultaten toezicht

Samen zorgen voor balans tussen ondernemen en een veilige en gezonde leefomgeving, die we duurzaam willen inrichten. Dat is de koers die de regio Zuidoost-Brabant is ingegaan en vraagt om een bewuste manier van toezichthouden. Om deze koers te realiseren is de inzet van toezicht volgens een Regionaal Operationeel Kader (ROK) gericht op een risicogerichte en regionale aanpak met daarbij aandacht voor een doordachte en gestuurde werkwijze.. Toezichthouders van de ODZOB bezoeken en controleren steeds meer op basis van prioriteiten en risico's voor de leefomgeving bedrijven en activiteiten met name in de regio Zuidoost-Brabant. Daarnaast onderzoekt de ODZOB klachten en meldingen over milieuhinder, incidenten en (mogelijke) illegale activiteiten

4.1 Agrarisch

2020 zou het laatste jaar binnen het project ITv (intensivering toezicht veehouderijen) zijn. In verband met corona kent het project een uitloop in 2021.
In 2020 zijn in de gemeente Bladel precies 21 bedrijven bezocht voor een integrale ITv controle. Bij 45% van de bedrijven is een overtreding geconstateerd; dit zijn overtredingen met een beperkte impact op de leefomgeving. Een dossier dat extra aandacht krijgt is de Raamloop 4. Tevens zijn er 24 hercontroles uitgevoerd. De precieze voortgang van de controles, de naleving van de voorschriften en de inventarisatie van de bestuurlijke agrarische thema's zijn te ontsluiten via de ITv portal.

4.2 Industrieel

2020 was het jaar waarin we het toezicht industrieel op basis van het Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht (ROK) hebben uitgevoerd. Het ROK is door de regio in 2018 vastgesteld en geeft op een andere manier invulling aan het milieutoezicht. De omslag naar de werkwijze conform het ROK is een uitdaging gebleken. Deze systematiek van werken brengt met zich mee dat meer dan voorheen tijd wordt gestoken in het voorbereiden van waar het toezicht zich op moet richten en hoe dit wordt uitgevoerd. Hieraan is invulling gegeven door het voorbereiden en opstellen van zogenaamde toezichtplannen.

Het toezicht binnen de ROK-systematiek beslaat de volgende drie onderdelen:

- Signalen, klachten en meldingen.
- Projectmatige aanpak prioriteiten en thema's.
- Programmatisch toezicht.

Per onderdeel heeft voor de gemeente de volgende uitvoering plaatsgevonden:

4.2.1 Signalen, klachten en meldingen

De verantwoording over de werkzaamheden van de consignatiedienst in 2020 is in hoofdstuk 6 meegenomen. Onder deze paragraaf zit de analyse van ingekomen klachten en het toezicht dat daaruit voortvloeit, en het toezicht dat we uitvoeren naar aanleiding van signalen van gemeenten, burgers en handhavingspartners (signaaltoezicht).

Signalen die tot toezicht leiden kunnen komen vanuit oproepen voor de consignatiedienst die aanleiding geven voor toezicht, de analyse van s@men of van extern inkomende signalen van andere organisaties. In 2020 is voor Bladel 2 maal signaaltoezicht uitgevoerd. Dat is voor de Breestraat 25 aanleiding geweest voor een geluidmeting, naar aanleiding waarvan aanpassingen zijn doorgevoerd. De geluidklachten zijn gestopt. Daarnaast zijn 3 ongewone voorvallen onderzocht; deze zijn door de bedrijven goed opgevolgd.

4.2.2 Projectmatige aanpak prioriteiten en thema's

In dit onderdeel zit het toezicht dat uitgevoerd wordt op basis van bestuurlijke prioriteiten en thema's.

Project	Thema	Aantal regio	Aantal in Bladel	Waarvan gereed in 2020
1. Energiereductie: kantoorpanden	Emissies	89	0	0
2. Legionella natte koeltorens	Gezondheid	24	0	0
3. Stookinstallaties (o.b.v. SCIOS-data)	Emissies/ veiligheid	138	2	2
4. Risicogerichte toezicht (systeemtoezicht)	Veiligheid	21	0	0
5.1 Risicovolle bedrijven: LPG	Veiligheid	81	4	4
6. Ketentoezicht grondstromen	Gezondheid	22	1	1
7. Ketentoezicht asbest	Gezondheid	8	2	2
Totaal			9	9

4.2.3 Programmatisch toezicht

In dit onderdeel zit het programmatisch toezicht bij branches. De prioritering van branches is in het ROK besluit vastgesteld. Het uitgevoerde toezicht is in grote lijnen gepland op basis van de benoemde prioriteiten en geprioriteerde branches.

Branche en project	Aantal regio	Aantal in Bladel	Waarvan gereed
1.1 Kunststof en rubber: analyse bedrijvenbestand (IGH) en bedrijvenselectie	217	5	5
1.2 Kunststof en rubber: polyesterbedrijven	10	2	2
1.3 Kunstatof en rubber: thermoplasten	25	3	3
2.1 Levensmiddelen: kleine slachterijen	12	0	0
2.2 Levensmiddelen: vleesverwerkers	22	1	0
3 Horeca: geluidoverlast o.b.v. analyse s@men (IGH)	26	0	0
4 Afvalbedrijven: e-waste	12	0	0

5 Vuurwerk	58	1	1
Totaal		12	1

Vanuit bovenstaande projecten blijft voor 2021 een werkvoorraad van 1 controle over binnen de branche levensmiddelen, project vleesverwerkers. Deze worden in 201 opgepakt zodra de corona-omstandigheden dit toelaten.

Vanwege het vuurwerkverbod is er op de meeste plaatsen geen vuurwerk opgeslagen. In de regio zijn alle bedrijven benaderd maar slechts 6 bedrijven zijn gecontroleerd omdat er (mogelijk) sprake zou zijn van opslag, waarvan 1 in Bladel (De houtwinkel Bladel). Er zijn geen overtredingen geconstateerd.

Hercontroles
Er zijn 12 hercontroles uitgevoerd.

4.3 Inrichtingenbestand

In 2020 zijn diverse handelingen uitgevoerd om de kwaliteit van het inrichtingenbestand van de ODZOB te verbeteren:

- Basis inrichtingenbestand op orde brengen d.m.v. het importeren van inrichtingsbestanden van de gemeenten en aanvullingen uit het nationaal handelsregister van de KVK.
- Verrijking van de inrichtingsgegevens, vullen SBI codes en koppelen aan KVK en BAG.
- Ontdubbelen.
- Gevelcontroles in twaalf gemeenten waaronder gemeente Bladel.
- Ontwikkeling methode voor data-analyse.
- Ontwikkeling VIA (Van Inrichting naar Activiteit) ter voorbereiding op de omgevingswet.

Nu de import van inrichtingsbestanden van de gemeente is afgerond blijkt een correctie van de aantallen op zijn plaats. Na de import hebben administratieve krachten zich ingezet om alle toevoegingen af te registreren, extra informatie zoals SBI codes in te vullen en te koppelen aan KVK en BAG. Een deel van de inrichtingen geleverd door de gemeente, bleek niet langer actief te zijn, was verhuisd buiten de regio of naar een toch al bekend adres, of was niet herleidbaar of te onduidelijk om als nieuwe registratie van toegevoegde waarde te zijn. Daarnaast bleek na samenvoeging dat er toch nog behoorlijk veel dubbelingen waren ontstaan in het totale inrichtingenbestand. 2020 hebben we gebruikt om deze dubbelingen te beoordelen en te ontdubbelen.

Mutatie van het inrichtingenbestand van gemeente Bladel:

	Verwachte aantal 2019	Locatie-dossiers ODZOB t/m 2018	Geïmporteerd	Werkelijk aantal na import 2019	Toegevoegd 2020	Gesloten	Ontdubbeld of verwijderd	Huidig aantal (December 2020)
Gemeente								
Bladel	**1032**	475	608	**1083**	104	31	196	**960**

Gevelcontroles

Gevelonderzoek (verificatieonderzoek) heeft als doel om de kwaliteit van de beschikbare bedrijfsinformatie (digitale data) te verbeteren en op basis van de resultaten risicogericht toezicht in te zetten voor het opsporen van onbekende en mogelijk illegale bedrijven.

Dit jaar is ervoor gekozen bijna de helft van de inrichtingen die zich bevinden in een industrieterrein te laten inventariseren door toezichthouders. Voor gemeente Bladel zijn de volgende bedrijventerreinen gespot:

Gemeente	Bedrijventerrein(en)	Gevelcontroles
Bladel	De Sleutel, I.T. Hapert	281

De gevelcontroles zijn uitgevoerd op bedrijventerreinen DE SLEUTEL en I.T. HAPERT. Er zijn 281 bedrijven gecontroleerd. Daarnaast zijn er 14 nieuwe locaties aangetroffen. Dat brengt het nieuwe totaal op deze locaties op 295 bedrijven.

Naast de 14 nieuwe locaties zijn er bij 28 bekende bedrijven afwijkingen aangetroffen. Er kunnen meerdere afwijkingen bij een bedrijf voorkomen. In totaal ging het om 54 afwijkingen.

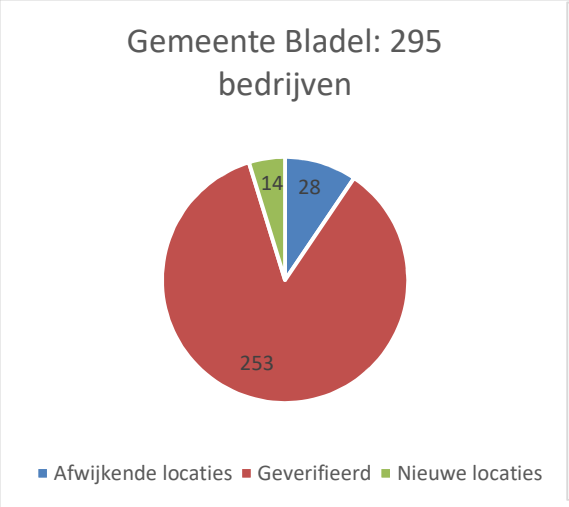

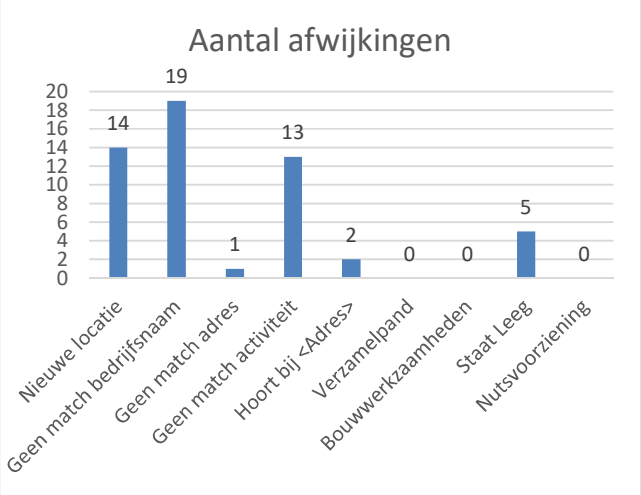

Data-analyse

ODZOB is gestart met het ontwikkelen van methoden om middels data-analyse een verificatie te kunnen doen op de informatie zoals die bij ODZOB bekend is, of juist om afwijkingen hierop aan het licht te brengen. Een nieuw en creatief proces, waarin het inrichtingenbestand op naam, locatie en activiteitsgegevens wordt vergeleken met diverse andere bronnen.

Er is een datavergelijking gemaakt tussen het inrichtingenbestand met het nationaal handelsregister van de Kamer van Koophandel en de Kern Registratie objecten van de Veiligheidsregio's. Omdat er twijfel bestaat over de kwaliteit van de geregistreerde data van met name de Kamer van Koophandel, zijn de resultaten hiervan ook vergeleken met andere databronnen. Om dit beheersbaar te maken en de kwaliteit te kunnen toetsen, is gekozen hierbij in eerste instantie uit te gaan van data verkregen op basis van actuele thema's binnen de ODZOB zelf. Zo zijn de uitkomsten van de vergelijkingen met KVK en KRO vergeleken met:

- eigen inspectiegegevens,
- gegevens van afvalverwerkers van het landelijk meldpunt afvalstromen (LMA/Amice)
- gegevens bedrijven die zich hebben gemeld bij RVO i.v.m. de informatieplicht energiebesparing, inclusief de bedrijven die door afdeling duurzaamheid zijn aangeschreven om zich te melden hieromtrent.
- Bedrijfsgegevens uit SCIOS

Overzicht geactualiseerde inrichtingen gemeente Bladel

	Aantal inrichtingen per gebied				Gevelcontroles bedrijventerrein				Data-analyse		Overig administratief		
Gemeenten	Bedrijven terrein	Buiten gebied	Kern	Totaal	Bedrijven gespot	Nieuwe locaties	Afwijkende locaties	Percentage afwijkend*	Verificaties	Percentage*	Toevoegingen	Ontdubbelen	BAG gekoppeld
Bladel	331	363	266	960	295	14	28	14%	353	37%	104	196	2

4.4 Asbest

Er zijn 11 controles uitgevoerd op het veilig en milieuverantwoord saneren van asbest door gecertificeerde bedrijven. Verder is 1 controle uit 2019 afgerond. Er zijn geen afwijkingen vastgesteld.

Eind 2020 is gestart met een verbeterde werkwijze asbesttoezicht. Deze werkwijze, die inzet op informatie- en risicogestuurd asbesttoezicht, is met een regionale werkgroep opgesteld en afgestemd. Met deze werkwijze worden de regionale en bovenregionale asbestproblemen slimmer en efficiënter aangepakt, met als uiteindelijk resultaat een gezondere leefomgeving en betere werkomstandigheden voor asbestwerknemers.

4.5 Bodem

In 2020 zijn er 19 meldingen Bbk ingediend en administratief beoordeeld. Er is 1 locatie bezocht naar aanleiding van een signaal van een particulier persoon. Er is geen overtreding geconstateerd.

In 2021 zal het uitvoeringsbeleid Bbk worden geïmplementeerd en het fysieke toezicht Bbk zal worden geïntensiveerd.

4.6 Overige bijzonderheden

Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE)

Door het beschikbaar stellen van de subsidieregeling VUE heeft het Ministerie van Economische zaken en Klimaat (EZK) een impuls gegeven aan het toezicht op het naleven van de informatieplicht en het uitvoeren van energiebesparende maatregelen. Met deze regeling kon bij de gemeente extra toezicht plaatsvinden bij bedrijven waarvoor de energievoorschriften uit het Activiteitenbesluit gelden. Werkzaamheden voor de VUE regeling die vanwege COVID-19 in 2020 niet uitgevoerd konden worden, worden nog voor 2 juli 2021 afgerond. Daarnaast wordt in 2021een tweede ronde VUE uitgevoerd.

Samengevat heeft de VUE 2020 het volgende resultaat opgeleverd:

- 142 bedrijven zijn aangeschreven voor het indienen van een rapportage;
- 22 rapportages ingediend na aanschrijving;

- 65 bedrijven waarbij is vastgesteld dat de informatieplicht niet van toepassing is;
- 9 controles op het uitvoeren van de energiebesparende maatregelen.

De verwachting is dat het uitvoeren van een controle resulteert in een reductie van ongeveer 25 ton CO_2. [1] Voor dit moment betekent dit een resultaat van ongeveer 225 ton CO_2 reductie.

In totaal zijn er 124 rapportages ontvangen sinds de start van de informatieplicht (1 juli 2019).

Geluid

De algemene trend voor corona was dat er steeds vaker en meer sprake is van geluidoverlast zoals geluidhinder van bijvoorbeeld terrassen, muziekevenementen maar ook het gebruik van warmtepompen. Met een goede afstemming en het voortraject en haalbare maatregelen kan dat sterk beperkt worden.

Voor 2020 was voor 3 evenementen een geluidmeting ingepland. Vanwege corona hebben deze evenementen en de metingen geen doorgang gevonden.

[1] Deze inschatting is gebaseerd op de resultaten van ca. 4.000 controles op de energiebesparingsplicht door Klimaatroute m.b.v. de klimaatroute app. Hieruit blijkt dat gemiddeld per controle ongeveer 25 ton CO2 kan worden gereduceerd wanneer bedrijven de nog niet uitgevoerde verplichte maatregelen (excl. natuurlijk moment maatregelen) treffen.

5 Resultaten handhaving

Onder handhaving van de omgevingswetgeving wordt verstaan: het door controle en toepassen (of dreigen daarmee) van administratiefrechtelijke, strafrechtelijke of privaatrechtelijke middelen bevorderen dat algemeen en individueel geldende rechtsregels en voorschriften op het gebied van de fysieke leefomgeving worden nageleefd. Handhaving omvat zowel toezicht, als bestuursrechtelijke handhaving en opsporing. De ODZOB voert binnen de basistaken (en mogelijke verzoektaken) naast bestuursrechtelijke taken ook strafrechtelijke werkzaamheden uit.

- Onder de bestuursrechtelijke taken wordt verstaan het opstellen van voornemens last onder dwangsom (LOD) of last onder bestuursdwang (LOB) en het opleggen van de last onder dwangsom of last onder bestuursdwang.
- De strafrechtelijke werkzaamheden betreffen doorgaans werkzaamheden zoals het opstellen van processen–verbaal, bestuurlijke strafbeschikkingen en opsporing met betrekking tot 'minder zware' milieudelicten. Deze komen in de meeste gevallen in beeld als toezichthouders, met toepassing van de landelijke handhavingstrategie (LHS), besluiten dat een repressieve aanpak noodzakelijk is om naleving af te dwingen dan wel ongewenst gedrag te bestraffen. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door gespecialiseerde boa's (domein II) die in dienst zijn van de ODZOB en plaats vinden onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie (Functioneel Parket). Onder het bevoegd gezag van de directeur van de ODZOB zijn deze boa's ook zelfstandig bevoegd tot het opleggen van een bestuurlijke strafbeschikking (geldboete) voor specifiek benoemde milieuovertredingen, begaan door zowel natuurlijke personen als rechtspersonen. Complexe milieudelicten worden doorgaans (in overleg) door de milieurecherche van de politie afgehandeld.

In de tweede helft van 2019 en de eerste helft van 2020 heeft Van Hoof Advies namens diverse milieustichtingen handhavings– en intrekkingsverzoeken ingediend. Bij de meeste verzoeken is aangevoerd dat in de betreffende inrichtingen sprake was van onderbezetting of gehele afwezigheid van vergunde diercategorieën. Van Hoof advies baseerde de verzoeken veelal op gegevens van meitellingen. De verzoeken betroffen meestal het geheel of gedeeltelijk intrekken van de betreffende omgevingsvergunningen en/of het handhaven op niet tijdig indienen van een melding op grond van artikel 1.10 Activiteitenbesluit. De verzoeken zijn getoetst door de ODZOB aan de betreffende wetgeving en het beleid van de betreffende gemeente. Inmiddels hebben op 22 september 2020 diverse beroepszaken gediend; deels voorbereid door VTH de Kempen en deels door de ODZOB. Een rode lijn in de uitspraken is dat meitellingen een begin vormen van bewijs. Het bevoegd gezag is daarna aan zet. Onderbezetting geeft geen aanleiding tot intrekking of handhavend optreden.

5.1 Nadere toelichting strafrechtelijke handhaving

De ODZOB kent een specialistisch team Handhaving, met 2 boa's in domein 2 (Milieu, welzijn en infrastructuur). Het team Handhaving wordt voornamelijk gevoed met zaken die voortkomen vanuit de werkzaamheden van de toezichthoudende teams (industrie, agrarisch, zwemwater, grondwater, bodem en asbest). Bij onvoldoende (spontane) naleving neemt een toezichthouder het besluit om de overtreding(en) over te dragen naar (repressieve) handhaving. Hierbij wordt in alle gevallen de Landelijke handhavingstrategie (LHS) als uitgangspunt genomen. Als er sprake is van een strafbaar feit op grond van de Wet op de economische delicten (WED), volgt in eerste instantie een strafrechtelijk (voor)onderzoek door

de boa van de ODZOB. Hij bepaalt of een voordracht om een bepaalde zaak strafrechtelijk aan te pakken past binnen de afspraken zoals die binnen de ODZOB en met het Openbaar Ministerie (OM) i.c. het Functioneel Parket (FP) zijn gemaakt. Complexe zaken worden structureel en periodiek besproken met de informatie(milieu)rechercheur van de regionale politie eenheid. Samen met de regionale milieurecherche wordt vervolgens een actuele zakenlijst opgesteld die wordt geagendeerd voor het 6 wekelijks casusoverleg met het FP. Bij dit afstemmingsoverleg sluiten ook de waterschappen en de bijzondere opsporingsdiensten van IL&T en de NVWA aan.

De relatief eenvoudige strafrechtzaken worden door de boa's van ODZOB zelf afgehandeld. Dit leidt in de meeste gevallen tot het opmaken van een standaard proces verbaal (PV), een snelle afdoening milieuzaken proces verbaal (SAM-PV) of een bestuurlijke strafbeschikking milieu (BSB-m).

In Bladel heeft in 2020 totaal 1 zaak gelopen in het kader van strafrecht vanuit de gemeentelijke en provinciale taken. Het gaat om 1 strafrechtzaak die is overgedragen aan de opsporingseenheid (thema: industrie). Op de inhoud van de zaken kan in de jaarrapportage niet ingegaan worden. Voor nadere informatie kunt u contact met ons opnemen via uw accountmanager.

6 Klachten en meldingen

Bij de MilieuKlachtenCentrale kunnen inwoners van de provincie Noord-Brabant terecht met meldingen en milieuklachten over bedrijven. Milieuklachten gaan bijvoorbeeld over geluid, geur, zwemwater, bodem- of luchtverontreiniging. De omgevingsdienst controleert dan – naar aanleiding van de bevindingen van de consignatiedienst – of het bedrijf zich aan de milieuregels houdt. De klachten van burgers die binnen komen worden geregistreerd in "S@men". Daarnaast kan de (consignatiedienst van de) omgevingsdienst ook opgeroepen worden door de brandweer en de politie.

6.1 Aard van de meldingen

Hieronder een weergave van de meldingen die zijn binnengekomen via de MilieuKlachtenCentrale:

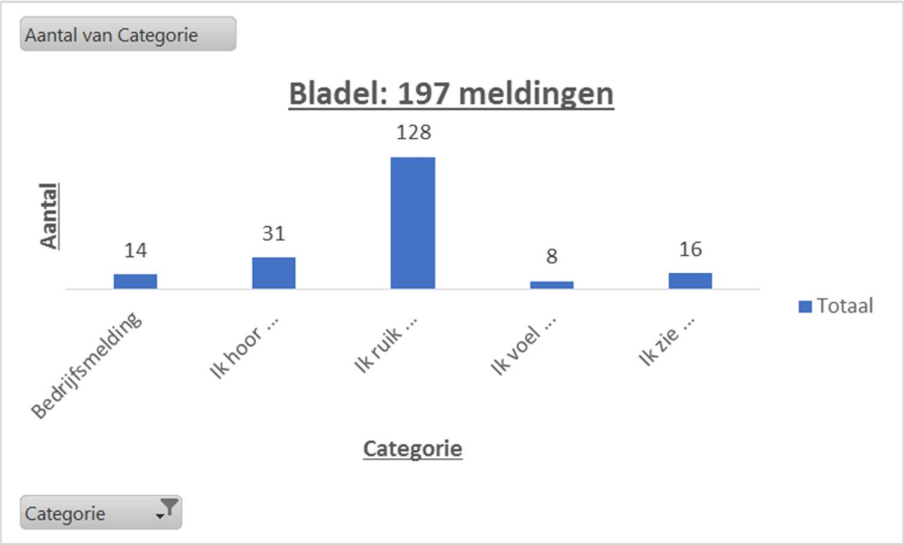

6.2 Overige bijzonderheden

In 2020 is het aandeel horecageluidklachten minder dan andere jaren als gevolg van de coronamaatregelen. Uit de cijfers blijkt dat 115 (geur)klachten betrekking hebben op agrarische activiteiten.
Van de geluidklachten zijn er 22 door dezelfde melder ingediend over een houtbewerkingsbedrijf in Hoogeloon.

Naar aanleiding van de klachten die zijn gemeld bij de ODZOB zijner 2 geluidmetingen uitgevoerd.

7 Trends en ontwikkelingen in de regio

7.1 PFAS

PFAS is een verzamelnaam en staat voor poly- en perfluoroalkylstoffen. Voorbeelden van PFAS zijn GenX, PFOA en PFOS. Deze stoffen kunnen een nadelige invloed hebben op gezondheid en milieu. PFAS zijn in veel producten toegepast. Daardoor, en door emissies en incidenten, zijn deze stoffen in het milieu terechtgekomen en zitten nu onder andere in de bodem, in bagger en in het oppervlaktewater. Het vermoeden van aanwezigheid van deze groep zeer zorgwekkende stoffen heeft ertoe geleid dat begin 2019 de bodem in Noord-Brabant als verdacht werd aangemerkt.

In Brabant hebben de gemeenten en de drie Omgevingsdiensten samengewerkt, waarbij in 2019 na zorgvuldig onderzoek lokale achtergrondwaarden voor PFAS in de bodem zijn bepaald.

Omdat het met het vaststellen van deze lokale normen nog steeds niet mogelijk was om grond te verzetten op basis van de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart, is er in 2020 een vervolg aan het project gegeven. Inmiddels is er een Bodemkwaliteitskaart PFAS Noord Brabant voor de deelnemende gemeenten opgesteld. De kaart voldoet aan de landelijke richtlijnen voor bodemkwaliteitskaarten. Hiermee zijn de gemeentelijke bodemkwaliteitskaarten aangevuld met PFAS, en is grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart weer mogelijk zonder aanvullende onderzoeksinspanning. De landelijke normen voor PFAS zijn in juli 2020 wederom verhoogd. Uit de bodemkwaliteitskaart PFAS is gebleken dat de aangetroffen gehalten PFAS allemaal zijn gelegen onder de nieuwe normen voor Landbouw/Natuur (schone grond). Door het vaststellen van de bodemkwaliteitskaart PFAS en het intrekken van de Handreiking PFAS Noord-Brabant, is grondverzet op basis van de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart weer mogelijk.

7.2 Regionale samenwerking Omgevingswet en implementatie VTH-systeem

We bereiden ons intensief voor op de Omgevingswet samen met alle deelnemers en de regio. Vanuit de bestuursopdracht zijn we actief en hebben we afgelopen jaar:

- De ambities verkend bij de gemeenten, zodat we weten wat er speelt en waar we kunnen ondersteunen
- Een advies opgesteld over de Bruidsschat
- Intern nieuwe werkprocessen (incl. producten/standaarden/sjablonen) ontworpen en in regionaal verband interbestuurlijke ketenprocessen ontworpen voor voorfase, vergunningverlening en meldingen
- Een eerste voorzet voor een nieuwe PDC (productencatalogus) opgesteld en input geleverd voor een regionale PDC
- Gewerkt aan de transitie bodemtaken
- Ons voorbereid op de komst van de Aanvullingswet Geluid

Verder heeft iedere medewerker in het primaire proces een basisopleiding Omgevingswet doorlopen. Door het uitstel van de invoeringsdatum van de Omgevingswet is ook het opleiden doorgeschoven naar 2021. Dit voorbereiden doen we samenhang met de Regionale Samenwerking Omgevingswet, met de andere Brabantse Omgevingsdiensten en met OmgevingsdienstNL.

Voor wat betreft de implementatie van het VTH systeem heeft in 2020 het volgende op hoofdlijnen plaatsgevonden:

- Aanbesteding is afgerond;
- Opdracht is gegund aan Genetics BV;
- De installatie en configuratie van de applicatie is afgerond;
- Evenals de training voor functioneel beheer en key-users.

In 2021 wordt aan de slag gegaan met de verdere implementatie.

7.3 Klimaat en energietransitie

De gevolgen van de klimaatverandering worden steeds meer zichtbaar en de noodzaak om energie te besparen en te komen tot een meer duurzame energievoorziening wordt steeds breder onderkend. In de Klimaatwet is vastgelegd dat Nederland in 2050 95% en in 2030 49% minder broeikasgassen wil uitstoten ten opzichte van 1990. In het Klimaatakkoord is met maatschappelijke partijen afgesproken hoe deze doelen kunnen worden gehaald. Als onderdeel van het Klimaatakkoord stelt elke regio in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) op. In de RES stukken van de MRE regio zijn toezicht en handhaving op energiebesparing en ontwikkelingen daarin opgenomen. Met de subwerkgroep bedrijven van de RES wordt afgestemd over de accenten in toezicht op energiebesparing, zodat stimulerende maatregelen en toezicht en handhaving op elkaar worden afgestemd en elkaar kunnen versterken.

Bedrijven zijn wettelijk verplicht om alle energiebesparingsmaatregelen te nemen die binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend en sinds 1 juli 2019 te melden welke energiebesparende maatregelen ze hebben getroffen. De ODZOB geeft namens alle regiogemeenten uitvoering aan de wettelijke basistaak om bij bedrijven toe te zien op de energiebesparingseisen.
In het Klimaatakkoord is opgenomen dat de regelgeving rondom energiebesparing bij bedrijven wordt aangepast tot een CO2 reductieplicht en dat deze ook gaat gelden voor een groot deel van de vergunningplichtige bedrijven. Ook komt er een energielabel C plicht voor kantoren per 1 januari 2023. De ODZOB houdt deze en andere ontwikkelingen in regelgeving nauwlettend in de gaten en zal haar werkwijze hierop aanpassen.

7.4 Veehouderij en leefomgeving

Als gevolg van een uitspraak van de Raad van State van mei 2018 is op landelijk en provinciaal niveau een nieuw stikstofbeleid vorm gegeven dat belangrijke gevolgen heeft voor de wijze waarop maatschappelijke activiteiten (met een stikstofemissie) zich kunnen ontwikkelen. Voor veehouderij bedrijven die zich verder willen ontwikkelen bepaalt het m.b.t. de ammoniakemissie de condities op basis waarvan ze vergunningen kunnen krijgen. Bedrijven die willen stoppen kunnen hun stikstofrechten verkopen of ze kunnen mogelijk in aanmerking komen voor een beëindigingsregeling (landelijk/provinciaal). Een groot aantal stoppende varkensbedrijven in onze regio heeft al gebruik gemaakt van de Saneringsregeling varkenshouderij. Veehouderij bedrijven die door gaan worden gestimuleerd hun bedrijf – met name hun stalsystemen – brongericht te verduurzamen. Hiervoor is in 2020 een landelijke subsidieregeling open gesteld. Het veehouderij beleid wordt de komende verder ontwikkeld langs deze twee sporen: blijvers/verduurzamen en stoppers/saneren.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1099
Extern Zaak ID	Z200001958
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.19
Omschrijving	Mededeling: Inrichting Hotspotmonitor gemeente Bladel

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R20.125
Onderwerp : Inrichting Hotspotmonitor gemeente Bladel.

Aan de raad

Samenvatting
Het college heeft op 18 mei 2021 ingestemd met de procedure voor het opstellen en vaststellen van een jaarlijkse hotspotlijst (Procedure Hotspotmonitor). Tevens is Hotspot Covid-19 benoemd als eerste hotspot van de gemeente Bladel. Met het vaststellen van hotspots kunnen archiefbescheiden die volgens de gangbare selectielijst worden gewaardeerd als 'te vernietigen' toch permanent worden bewaard, indien deze voldoen aan landelijk vastgestelde criteria voor het benoemen van archief-hotspots. Gezien de eventuele betrokkenheid van de raad bij het benoemingsproces van hotspots is deze raadsmededeling opgesteld.

In de context van informatie- en archiefbeheer zijn hotspots gebeurtenissen of kwesties die vanwege de grote maatschappelijke beroering die zij veroorzaken, grote invloed hebben op het beleid en de activiteiten van de gemeente. Ook kunnen ze leiden tot een opmerkelijke, intensieve interactie tussen overheid en burgers of burgers onderling. Vanuit cultuur-historisch perspectief is het van belang om de informatie over deze bijzondere gebeurtenissen op te nemen in het overheidsarchief, ook al zou deze informatie op basis van de selectielijsten op termijn voor vernietiging in aanmerking komen.

In de Procedure Hotspotmonitor wordt het proces beschreven van het benoemen van hotspots en het verzamelen van de bijbehorende, relevante archiefbescheiden. De hotspotmonitor is daarmee een instrument ter aanvulling op de selectielijsten met het doel vernietigbare archiefbescheiden uit te zonderen van vernietiging. De wettelijke grondslag hiervoor ligt in artikel 5 lid 1 sub e van het Archiefbesluit 1995. Ook in de nieuwe Archiefwet 2021 wordt de hotspotmonitor vastgelegd als onderdeel van het instrumentarium voor waardering en selectie van informatie.

De Procedure Hotspotmonitor nader uiteengezet
De hotspotmonitor is een jaarlijks terugkerend proces dat wordt uitgevoerd in nauw overleg met het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe) als toezichthouder, de overige vier Kempengemeenten en de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK). De procedure, die gezamenlijk door de vijf Kempengemeenten en de GRSK is opgesteld, voorziet in een jaarlijkse bijeenkomst van een Kempen Hotspotcommissie ter bespreking en benoeming van de (eventueel)[1] voorgedragen hotspots van de afzonderlijke Kempengemeenten. Deze Kempenbrede aanpak heeft als voordeel dat 1) gebruik kan worden gemaakt van elkaars expertise en 2) in geval van een gemeentegrensoverschrijdende hotspot door gemeenten en het RHCe gezamenlijk kan worden besloten welke zorgdrager de bewaarplicht op zich neemt.

De Procedure Hotspotmonitor is gebaseerd op de *Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden.*[2] In deze handreiking wordt geadviseerd gebruik te maken van zowel interne als externe experts tijdens de fasen van selectie en benoeming van hotspots. Als 'externe' experts

[1] Het identificeren van hotspots is geen doel op zich. Als zich in een bepaald jaar geen hotspots voordoen, worden er geen hotspots aangewezen.
[2] Wulp, Anthony van der, Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden (Archief 2020/AIDO 2017)

Team: **IPB**
Behandelend ambtenaar: **Chris Brugman**
Telefoonnummer: **0497-361636**

zullen, naast bijvoorbeeld de streekarchivaris, de Heemkunde Kring en een journalist, ook enkele gemeenteraadsleden worden gevraagd om suggesties voor hotspots te leveren.

Suggesties voor hotspots worden beoordeeld op de in de Procedure Hotspotmonitor vermelde landelijk vastgestelde criteria voor het benoemen van hotspots, inclusief toetsing op relevantie in relatie tot de werkingssfeer van de zorgdrager. Na toetsing resulteren suggesties in: 1) ofwel (een aanvulling op) een hotspotlijst die over meerdere jaren is afgebakend in de tijd, 2) ofwel worden ze opgenomen in een aparte tabel bij de hotspotlijst waarin is aangegeven op basis van welk uitzonderingscriterium *uit de selectielijst* de archiefbescheiden al bewaard worden en derhalve de noodzaak tot toepassing van een hotspotstatus vervalt. Zowel de hotspotlijst als de aparte tabelbijlage krijgen een officiële status door besluitvorming in het Strategisch Informatie Overleg (SIO) en het verstrekken van een positief advies door toezichthouder RHCe, waarna de hotspotlijst met bijlagen en raadsmededeling wordt vastgesteld door het college. In 2021 wordt begonnen met de samenstelling van de eerste hotspotlijst van de gemeente Bladel. De uitnodiging aan een aantal gemeenteraadsleden om suggesties voor hotspots te leveren, zal via de Griffie verlopen.

Publicatie van vastgestelde hotspots is een standaardonderdeel van de procedure. Uitgangspunt van het publiceren is dat overheden transparant zijn over hun selectiebeleid en dus ook laten zien welke hotspots worden bewaard.[3] Een bijkomend voordeel is dat inwoners eventueel aanvullingen kunnen inzenden, hetgeen een stimulans is voor de versterking van inspraak en lokale democratie. Publicatie van de hotspotlijst geschiedt op de website van de gemeente Bladel, in de PC55, en op de website van het Nationaal Archief.

Hotspot Covid-19 (SARS-CoV-2)
Een actueel voorbeeld van een archief-hotspot is de Covid-19 pandemie. Gemeentelijke informatie over de impact en de aanpak van de coronacrisis is van grote waarde en dient te worden bewaard. Het RHCe heeft, in afwijking van de Procedure Hotspotmonitor waarin hotspots pas ‘achteraf’ (na afloop van de gebeurtenis) worden gedefinieerd, gemeenten en overige zorgdragers gefaciliteerd met een verkorte hotspotprocedure voor Covid-19. Hierdoor kunnen zorgdragers in een vroeg stadium aan de slag met het veiligstellen van informatie over de lokale impact van de pandemie. De vaststelling van Hotspot Covid-19 loopt daarmee vooruit op de vaststelling van de eerste hotspotlijst van de gemeente Bladel in 2021, die nog kan worden aangevuld met eventuele overige hotspots.

Relatie Hotspots tot de Algemene Verordening Gegevensbescherming AVG / privacy bescherming
De hotspotlijst is een aanvulling op de Selectielijst 2020, en is daarmee ondergeschikt aan het gestelde in paragraaf 1.3 (Beginselen voor bewaring en vernietiging) van deze selectielijst.
De belangenafweging en motivatie tot het permanent bewaren van persoonsgegevens vindt dan ook zijn grondslag in de selectielijst waarover, desgevraagd, verantwoording kan worden afgelegd. Dit impliceert ook dat waar nodig een beperking van openbaarheid wordt aangebracht op archiefbescheiden die te zijner tijd naar de archiefbewaarplaats worden overgebracht. Deze toelichting op de relatie van hotspots met de AVG wordt in iedere opeenvolgende hotspotlijst van de gemeente Bladel opgenomen.

Met de vaststelling van de Procedure Hotspotmonitor en de benoeming van Hotspot Covid-19 voldoet de gemeente Bladel aan de wettelijke verplichting een hotspotmonitor in te richten en uit te voeren.

Bladel, 18 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

[3] Idem, pagina 14

Bijlage(n):

Procedure Hotspotmonitor

a. 21.10241 Procedure voor het opstellen en vaststellen van een jaarlijkse hotspotlijst
b. 20it.04753 Praktische Handleiding Uitvoering Hotspotmonitor
c. 20it.04760 Sjabloon Werkdocument Inrichting Periodieke Hotspotmonitor

Hotspot Covid-19 (SARS-CoV-19)

d. 20it.04293 Concept-Hotspot Covid-19 nummer 2020-1 gemeente Bladel
e. 20it.04441 Bijlage/Toelichting bij concept-Hotspot Covid-19 gemeente Bladel
f. 20it.04269 Informatieschema/informatieoverzicht Hotspot Covid-19

Publicaties

g. 20it.04785 Teksten publicaties Hotspotlijst gemeente Bladel en Hotspot Covid-19

Concept-Hotspotlijst nr. 01 gemeente Bladel – ter info

h. 20it.04775 Concept-Hotspotlijst nr. 01 gemeente Bladel ter informatie
(wordt aan het college B&W ter vaststelling aangeboden in de loop van 2021)
i. 20it.04777 Tabel bij Hotspotlijst nr. 01: Registratie van niet-toegekende hotspots

HOTSPOTMONITOR

Kempengemeenten en
Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten

Procedure voor het opstellen en vaststellen van een jaarlijkse hotspotlijst

Positief advies RHCe:

drs. N.W.M. Lehmann
Streekarchivaris

Typ hier uw tekst

Status:
Goedgekeurd RHCe: [06 -04 2021]
Vastgesteld college B&W <gemeente naam>: [… - … 2021]

Inhoudsopgave

1. Inleiding 1

2. Periodieke hotspotmonitor 1

2.1. Doel 1

2.2 Hotspots 1

2.3. Definitie van de hotspotmonitor 1

3. Criteria voor het selecteren van hotspots 2

4.1 Opzet hotspotmonitor en uitgangspunten 3

4.2 Periodieke uitvoering 4

Bijlage 1: Stroomschema Periodieke hotspotmonitor 6

Bijlage 2: Sjabloon Inrichting periodieke hotspotmonitor 7

Bijlage 3: Sjabloon Hotspotlijst 8

Bijlage 4: Sjabloon Informatieoverzicht hotspot nr. xx 9

Bijlage 5: Literatuur 10

1. Inleiding

Archieven hebben verschillende functies, onder andere als bron voor (toekomstig) historisch onderzoek. Daar waar het handelen van de overheid en de samenleving elkaar intens raken, is het vanuit cultuur-historisch perspectief van belang om de neerslag van deze bijzondere gebeurtenissen veilig te stellen en te bewaren. Veel overheidsinformatie is in selectielijsten voor archiefbescheiden als te vernietigen gewaardeerd. Daarnaast wordt de neerslag van particuliere archiefvormers met betrekking tot deze gebeurtenissen in de regel niet verworven. Door regelmatig een lijst van "hotspots" vast te stellen, wordt relevante cultuur-historische informatie veiliggesteld. Deze procesbeschrijving legt uit hoe de Hotspotmonitor binnen de Kempengemeenten is ingericht. Het gebruik van een Kempenbrede Hotspotmonitor bevordert het eenduidig overleg binnen de Kempen over gemeentegrensoverschrijdende hotspots. De gemeenten stellen jaarlijks de eigen hotspots vast.

De hotspotmonitor wordt opgesteld in navolging van de 'Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020' (kortweg: Selectielijst 2020)[1]. De Selectielijst 2020 verplicht de gemeentelijke zorgdrager (college van B&W) tot het opstellen van een lokale hotspotmonitor op basis waarvan in de Selectielijst 2020 alle op termijn te vernietigen gewaardeerde bescheiden, kunnen worden aangewezen om blijvend te worden bewaard. De hotspotmonitor fungeert als aanvullend instrument op de Selectielijst 2020.

Dit document beschrijft de procedure en randvoorwaarden voor het opstellen en vaststellen van een jaarlijkse hotspotlijst.

2. Periodieke hotspotmonitor

2.1. Doel

Het doel van het benoemen van hotspots via de hotspotmonitor is 'het veilig stellen en blijvend bewaren van de neerslag van bijzondere gebeurtenissen vanuit cultuur-historisch perspectief':[2]

2.2 Hotspots

Een hotspot is een gebeurtenis of kwestie die grote invloed heeft uitgeoefend op de activiteiten van de gemeente of heeft geleid tot intensieve interactie tussen overheid en inwoners. Het gaat om zaken die veel maatschappelijke onrust veroorzaken, van bijzondere betekenis zijn voor inwoners of in de media veel aandacht hebben gekregen. Vanuit cultuur-historisch perspectief is het van belang om de archieven over deze hotspots veilig te stellen en ze als blijvend te bewaren te waarderen.

2.3. Definitie van de hotspotmonitor

De hotspotmonitor is een instrument gericht op het periodiek identificeren en vaststellen van hotspots. Veel overheidsinformatie is in selectielijsten (Selectielijst 2020) voor archiefbescheiden als te vernietigen gewaardeerd. Dit is een generieke waardering. De hotspotmonitor fungeert als een lokaal aanvullend instrument op de Selectielijst 2020 om archieven specifiek te kunnen waarderen en indien nodig uit te zonderen van vernietiging. Hierbij wordt invulling gegeven aan het Archiefbesluit 1995, artikel 5, lid 1 sub e.[3]

Het uitvoeren van de hotspotmonitor is geen eenmalige actie, maar een terugkerend proces. Jaarlijks wordt beoordeeld of zich in de achterliggende periode nieuwe hotspots hebben voorgedaan. De hotspotmonitor wordt achteraf toegepast: pas ná een gebeurtenis kan worden bepaald of er sprake is van een hotspot.
Het uitgangspunt van de hotspotmonitor is dat hotspots 'kort na de gebeurtenis' in beeld worden gebracht. Daarvoor zijn twee redenen. Allereerst is het in een digitale omgeving van belang om bescheiden al bij crea-

[1] Selectielijst 2020, paragraaf 1.3 Criteria voor uitzondering van vernietiging.
[2] *Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden* (archief2020/AIDO 2017), 4
[3] Artikel 5 lid 1 sub e Archiefbesluit 1995: "Een selectielijst bestaat ten minste uit: […] een opsomming van criteria aan de hand waarvan de zorgdrager archiefbescheiden, die ingevolge de selectielijst voor vernietiging in aanmerking komen, van vernietiging kan uitzonderen."

tie of kort daarna te waarderen. Digitale bestanden zijn kwetsbaarder dan papieren informatie: digitale documenten, tweets of berichten op online fora zijn vluchtig. Door de informatie over de hotspots kort na vorming veilig te stellen, wordt de kans dat archiefbescheiden verloren gaan verkleind. Ten tweede wordt de actualiteit direct meegenomen door gebeurtenissen kort na hun ontstaan in beeld te brengen en vast te leggen.

3. Criteria voor het selecteren van hotspots

Er worden vier typen hotspots onderscheiden:[4]

1. Er is sprake van een gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen binnen het verzorgingsgebied van de zorgdrager die veel maatschappelijke beroering veroorzaakt, van bijzondere betekenis is voor de bevolking en/of waarvoor veel aandacht bestaat in de media.
2. Er is sprake van een gebeurtenis binnen het verzorgingsgebied van de zorgdrager die belangrijke principiële tegenstellingen tussen burgers aan het licht brengt en/of een debat dat over de kwestie veel emoties losmaakt.
3. Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie die aanleiding is voor een intensief publiek debat over het functioneren van de zorgdrager.
4. Er is sprake van een politieke kwestie waardoor de positie van het decentrale openbaar bestuur ernstig is bedreigd of juist wordt onderstreept.

Om te voorkomen dat gebeurtenissen of kwesties te snel tot hotspot kunnen worden bestempeld, is als uitgangspunt genomen dat de gebeurtenis of kwestie minimaal aan één van de bovengenoemde criteria moet voldoen voordat het tot een hotspot kan worden benoemd.

Daarnaast hanteren de Kempengemeenten de volgende aanvullende voorwaarden voor het bepalen van een hotspot:

5. De hotspot moet eenmalig zijn en af te bakenen zijn in de tijd. Zo wordt voorkomen dat de zorgdrager maar blijft doorgaan met het verzamelen van archiefbescheiden. Er is dan geen sprake meer van een hotspot maar van een trend.
6. Archiefbescheiden van gebeurtenissen of kwesties die op basis van criteria zoals genoemd in paragraaf 1.3 van de Selectielijst 2020, van vernietiging kunnen worden uitgezonderd (zoals zaken of gebeurtenissen met een uniek karakter voor het orgaan of over personen die op enig gebied van bijzondere betekenis zijn geweest), kunnen op basis van die categorieën van vernietiging worden uitgezonderd en zullen niet aan de hotspotlijst worden toegevoegd. Bij het bepalen van een hotspot is de opvallende of intensieve interactie tussen overheid en burger en/of tussen burgers onderling en de maatschappelijke beroering kenmerkend.[5]

Samengevat voldoet een hotspot in ieder geval aan de volgende drie eigenschappen:

- *De gebeurtenis is eenmalig en kan in de tijd worden afgebakend;*
- *De gebeurtenis leidt tot opvallende of intensieve interactie tussen overheden, tussen overheid en samenleving of tussen burgers, bedrijven en instellingen onderling;*
- *De gebeurtenis leidt tot uitzonderlijk veel maatschappelijke aandacht (zowel positief als negatief: beroering, ontroering, vervoering).*

[4] *Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden*, 6.
[5] Noord-Hollands Archief, *procesbeschrijving inrichten hotspot-monitor (versie 1.1)* 6-7.

4. Opzet en periodieke uitvoering van de hotspotmonitor

De hotspots worden jaarlijks geïdentificeerd over het voorafgaande jaar. De hotspotlijst wordt dus jaarlijks opgemaakt. Het identificeren van hotspots is geen doel op zich. Het doel is het veiligstellen van archiefmateriaal ten aanzien van belangrijke gebeurtenissen. Als zich geen hotspots voordoen, worden dat jaar dan ook geen hotspots aangewezen.

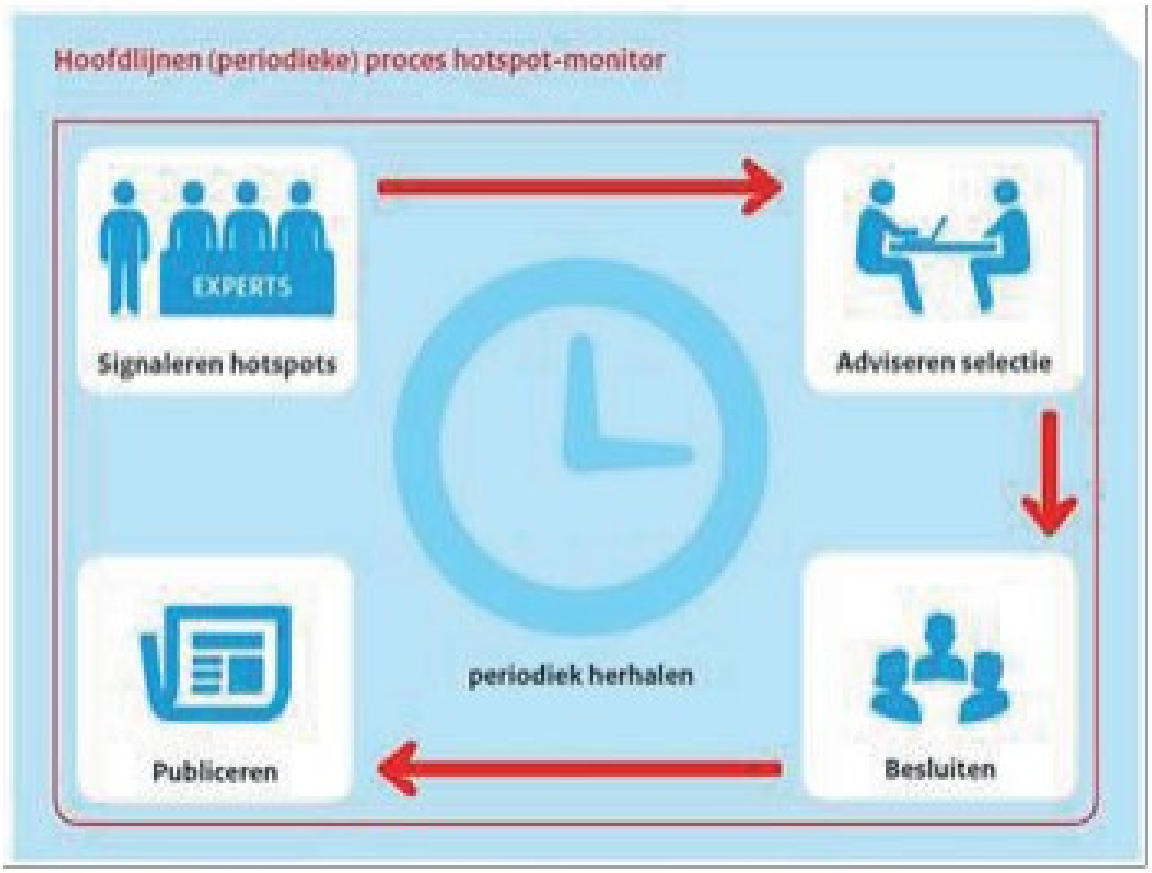

4.1 Opzet hotspotmonitor en uitgangspunten

De hotspots worden jaarlijks geselecteerd door een hotspotcommissie. De hotspotcommissie wordt tweejaarlijks samengesteld aan de hand van vaste profielen (zie hieronder). Het team Informatiebeheer is verantwoordelijk voor de uitvoering van de jaarlijkse monitor en levert een projectleider/coördinator. De projectleider/coordinator zal hiervoor ook samenwerken en afstemming zoeken met de Streekarchivaris bij het RHCe. De hotspotcommissie zal bestaan uit interne en externe experts. De gemeente en het RHCe benaderen gezamenlijk de externe experts.

De hotspotcommissie komt jaarlijks bij elkaar om een lijst van hotspots op te stellen. Dit overleg is het Strategisch Informatie Overleg (SIO). De gemeenten dragen hiervoor voorafgaand aan het SIO een voorstel (conceptversie hotspotlijst) aan.
Niet alle hotspots houden zich aan gemeentegrenzen. De Kempengemeenten agenderen de conceptversie van de hotspotlijst voorafgaand aan het SIO in het Kempenbrede Informatiebeheer-overleg zodat de hotspots met elkaar gedeeld worden. Op het moment dat er hotspots worden genoemd die betrekking hebben op meerdere zorgdragers, is het van belang de betreffende bescheiden bij alle betrokken archiefvormers uit te zonderen van vernietiging.

De gemeentelijke hotspotlijst wordt door het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente vastgesteld, na benoeming van de hotspots in de Kempenbrede hotspotcommissie. De gemeenteraad wordt met een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Profiel interne expert en externe expert hotspotcommissie.

Profiel interne expert

- Is werkzaam bij de zorgdrager
- Bij voorkeur een leidinggevende met meerdere beleidsterreinen onder zich
- Heeft een overzicht van wat er zich binnen de organisatie van de zorgdrager afspeelt
- Kan vanuit het perspectief van de decentrale overheid goed aanduiden wat de hotspots zijn
- Voorbeelden:
  Medewerker Team Communicatie
  Omgevingsmanager
  Jurist
  Adviseur op beleidsterrein
  Portefeuillehouders
  Gemeentesecretaris
  Medewerker Informatiemanagement

Profiel externe expert

- Heeft zicht op de periode waarop de hotspot-monitor van toepassing is
- Heeft brede kennis van (actuele) vraagstukken en gebeurtenissen op lokaal of regionaal niveau
- Voorbeelden:
  Streekarchivaris Regionaal Historisch Centrum (vanuit SIO)
  Journalist (Eindhovens Dagblad)
  Historicus
  Publicist
  Stads- of dorpsfotograaf
  Gemeenteraadslid
  Lid van historische of oudheidkundige vereniging (Heemkundekring)
  Lid van een actiegroep of rotaryclub
  Directeur van een bedrijf

4.2 Periodieke uitvoering

Stap 1 Research

In een overleg met verschillende interne experts (zie 4.1; opzet hotspotmonitor en uitgangspunten) worden de hotspots benoemd. Deze interne experts hebben zicht op de taken van het overheidsorgaan en/of weten wat er leeft en speelt in de lokale samenleving. De coördinator/projectleider nodigt de interne experts uit voor het overleg. Voorafgaand aan het overleg, wordt aan de interne experts gevraagd om ter voorbereiding onderzoek te doen naar mogelijke hotspots van het afgelopen jaar en deze aan te leveren bij de coördinator/projectleider. Aan de hand van het sjabloon (bijlage: Sjabloon hotspotlijst) wordt een eerste conceptversie van de hotspotlijst opgesteld. De Kempengemeenten bespreken de hotspotlijsten in het Kempenbrede Informatiebeheer-overleg, om grensoverschrijdende hotspots te bespreken.

Stap 2 Strategisch Informatie Overleg

In het SIO, het overleg met de interne coördinator, andere Kempengemeenten, RHCe en externe experts, wordt de concept hotspotlijst besproken en aangevuld. Aan het eind van het SIO heeft elke Kempengemeente een definitieve hotspotlijst voor gebeurtenissen van het voorafgaande jaar. Hierbij vormen de criteria uit hoofdstuk 3 het uitgangspunt. Van belang is dat zowel positieve als negatieve gebeurtenissen aandacht krijgen.
Bij het benoemen van hotspots kunnen ook markante personen of locaties genoemd worden. Deze zaken vallen vaak al onder de uitzonderingscriteria van de selectielijst, zoals precedentwerking of archiefbescheiden over bijzondere personen. Dit zijn geen hotspots. Deze uitzonderingen kunnen worden meegenomen in een aparte tabel van de hotspotlijst, waarin aangegeven wordt op basis van welk uitzonderingscriterium van

de selectielijst de archiefbescheiden bewaard worden, in plaats van welk hotspotcriterium van toepassing is. Het college stelt deze aparte lijst tegelijk met de hotspotlijst vast.

Stap 3 Voorbereiden besluitvorming
De lijst met hotspots die door het SIO is benoemd wordt ingebracht bij het college door de coördinator/projectleider, naast de lijst van overige uitzonderingen. In het collegevoorstel wordt tevens aandacht besteed aan de gevolgen voor de privacy van eventuele betrokkenen (onder meer door in te gaan op de relatie tussen hotspots en de Algemene Verordening Gegevensbescherming, AVG). Indien aan de orde, wordt vastgelegd dat er een beperking aan de openbaarheid moet worden gesteld voor de betreffende archiefbescheiden.

Stap 4 Vaststellen hotspots en publicatie
Het voorstel tot besluitvorming over de hotspotlijst wordt geagendeerd voor de eerstvolgende collegevergadering. Na vaststelling van de hotspotlijst door het college en na kennisgeving aan de gemeenteraad, wordt deze gepubliceerd op de website van de gemeente.

Stap 5: Uitvoering geven aan de hotspotmonitor
Na vaststelling en publicatie van de hotspotlijst wordt de hotspotstatus op de archiefbescheiden toegepast. De als hotspot aangemerkte archiefbescheiden worden uitgezonderd van vernietiging. Het sjabloon ‘Informatieoverzicht [naam hotspot]’ (bijlage 4) dient daarbij als hulpmiddel.
De hotspotstatus wordt vastgelegd in het informatiesysteem waarin de archiefbescheiden worden opgeslagen, teneinde hier rekening mee te houden in het beheer.

Bijlage 1: Stroomschema Periodieke hotspotmonitor

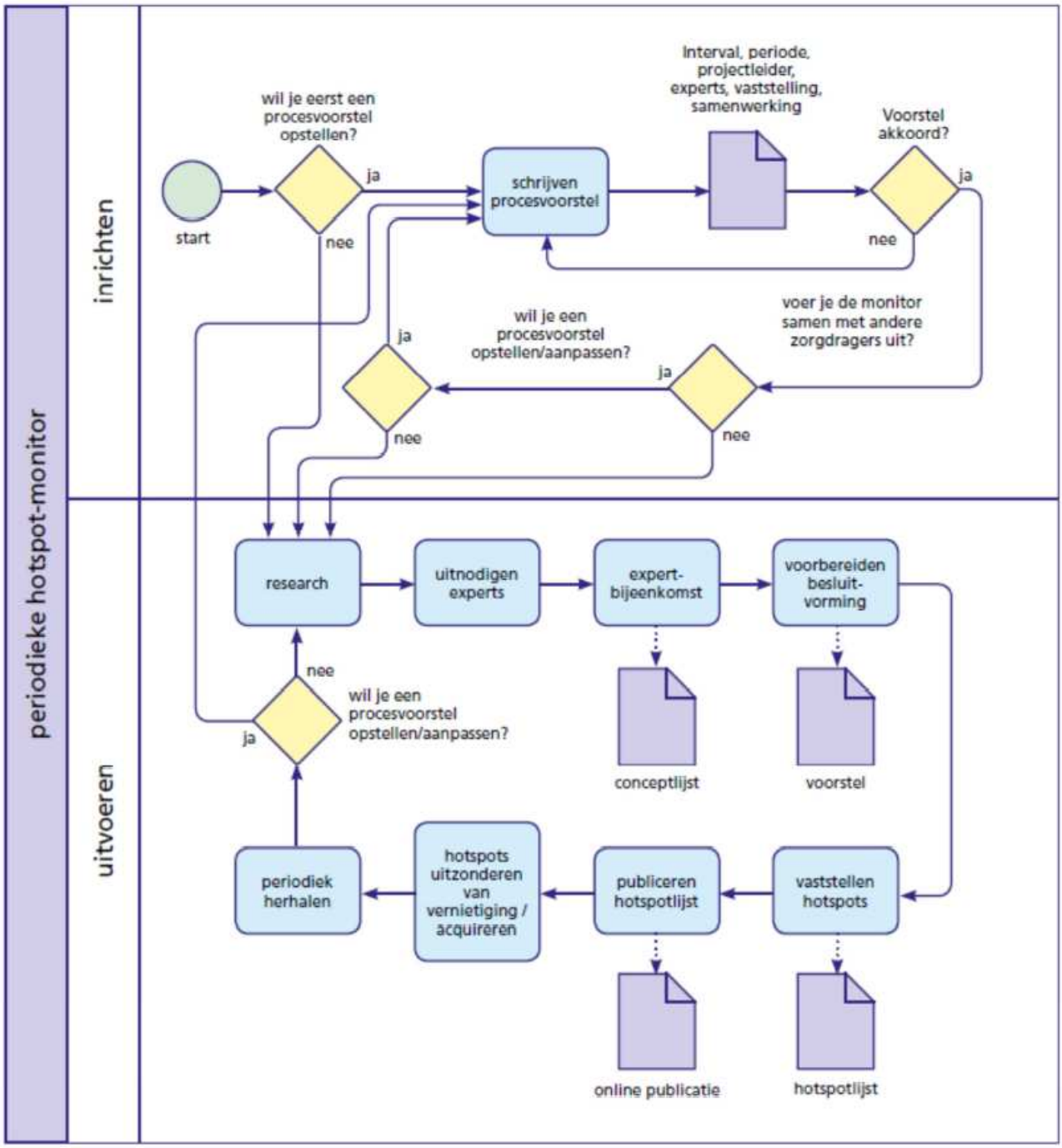

Bijlage 2: Sjabloon Inrichting periodieke hotspotmonitor

Periodieke Hotspot monitor gemeente <Gemeente naam>			
Status		Vastgesteld door	
Naam Steller		Kenmerk	

Inhoudelijk	
Periode waar monitor betrekking op heeft	Beginjaar: Eindjaar:
Uit te nodigen interne experts	Namen uit te nodigen personen
* Medewerker team communicatie * Jurist * Adviseur op beleidsterrein * Portefeuillehouder * Gemeentesecretaris * Medewerker informatiebeheer	
Uit te nodigen externe experts	Namen uit te nodigen personen
* Streekarchivaris Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (vanuit SIO) * Journalist * Raadslid * Historicus * Publicist * Stads- of dorpsfotograaf * Lid van historische- of oudheidkundige vereniging (Heemkundekring) * Lid van een actiegroep of rotaryclub * Directeur van een bedrijf	

Organisatie	
Datum afstemming concept hotspotlijst	
Datum afstemming overleg Informatiebeheer Kempengemeenten	
Datum Strategisch Informatie Overleg (SIO)	
Datum vaststelling college	

Bijlage 3: Sjabloon Hotspotlijst

Hotspots gemeente **<Gemeente naam>**		
Periode	Beginjaar	Eindjaar
Status (concept/definitief/vastgesteld)	Vastgesteld door: (zorgdrager)	Gepubliceerd (Ja/Nee)
	Kenmerk:	

Nr.	Omschrijving Hotspot	Periode		Type*				Controle OK?	Argumentatie / Toelichting / Bijzonderheden
		Begin-jaar	Eindjaar	1	2	3	4		
1									
2									
3									

* Kruis aan welk type / welke typen van toepassing zijn op de hotspot:

1. Er is sprake van een gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen binnen het verzorgingsgebied van de zorgdrager die veel maatschappelijke beroering veroorzaakt, van bijzondere betekenis is voor de bevolking en/of waarvoor veel aandacht bestaat in de media.
2. Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie binnen het verzorgingsgebied van de zorgdrager die belangrijke principiële tegenstellingen tussen burgers aan het licht brengt en/of een debat dat over de kwestie veel emoties losmaakt.
3. Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie die aanleiding is voor een intensief publiek debat over het functioneren van de zorgdrager
4. Er is sprake van een politieke kwestie waardoor de positie van het decentrale openbaar bestuur ernstig is bedreigd of juist wordt onderstreept.

Controle:
Er is echt sprake van een hotspot. De gebeurtenis valt niet onder één van onderstaande categorieën uit de Selectielijst 2020 op basis waarvan archiefbescheiden van vernietiging kunnen worden uitgezonderd:

- Archiefbescheiden over zaken of gebeurtenissen met een voor het eigen orgaan uniek of bijzonder karakter, of archiefbescheiden die door hun vorm of aard op zichzelf of voor de gemeente beeldbepalend, representatief, karakteristiek of bijzonder zijn. (Bijvoorbeeld een reorganisatieplan of een nieuw gemeentehuis).
- Archiefbescheiden over personen die op enig gebied van bijzondere betekenis (geweest) zijn. Van bijzondere betekenis zijn bijvoorbeeld personen met een belangrijke functie binnen de gemeente (zoals een directeur) of personen met een maatschappelijk vooraanstaande rol (bijvoorbeeld een sporter of kunstenaar).
- Archiefbescheiden over individuele zaken die geleid hebben tot algemene regelgeving.
- Kopieën die archiefbescheiden kunnen vervangen, als deze blijvend moesten worden bewaard maar door een calamiteit verloren zijn gegaan. (Bijvoorbeeld door een brand of overstroming.)
- Archiefbescheiden waarvan de vernietiging de logische samenhang van de te bewaren archiefbescheiden zou verstoren.

Bijlage 4: Sjabloon Informatieoverzicht hotspot nr. xx <Gemeente naam>

Nr.	Informatieobjecten	Begin-datum	Eind-datum	Organisatieonderdeel	Selectielijst 2020	
					Proces	Waardering

Bijlage 5: Literatuur

Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden (Archief2020/AIDO 2017)
https://vng.nl/files/vng/publicaties/2017/aido_handreiking_hotspot-monitor.05-10-2017.pdf

Hotspotmonitor van de gemeente Amsterdam
https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/779389/hotspotmonitor.pdf

Hotspotmonitor van de gemeente Waalwijk
https://www.waalwijk.nl/document.php?m=20&fileid=14269&f=fe0da17b4d9e764ad1c480e5b0119017&attachment=0&c=3199

Hotspotmonitor van het Noord-Hollands Archief
https://noord-hollandsarchief.nl/images/Archiefbeheer/Handleidingen/Procesbeschrijving_inrichten_hotspot-monitor.pdf

Handreiking Covid-19 als hotspot, Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (versie 1: juli 2020)

Gemeente Bladel

Praktische Handleiding uitvoering jaarlijkse hotspotmonitor

Afdeling Dienstverlening en Bedrijfsvoering
Team Informatie- en Procesbeheer (IPB)
Datum: 12 november 2020
Status: Definitief
Besproken op 10 november 2020
tussen RHCe (Nadia Lehmann) en IPB (Chris Brugman)

Inhoudsopgave

1. Inleiding 1

2. De periodieke uitvoering van de Hotspotmonitor in stappen 1

3. Overzicht sjablonen en overige documenten 3

1. Inleiding

Op [datum] is door het college van de gemeente Bladel de procedure voor het opstellen en vaststellen van een jaarlijkse hotspotlijst (hierna: Procedure Hotspotmonitor) vastgesteld. Het betreft een procedure die gezamenlijk door de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-de Mierden en de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) is opgesteld. In de procedure wordt beschreven hoe de Kempengemeenten/GRSK weliswaar afzonderlijk hun eigen Hotspotlijsten opstellen maar in nauw overleg met elkaar, de toezichthouder RHCe en overige externe experts de hotspots selecteren voor benoeming. Het doel van deze Praktische Handleiding is het bieden van een stapsgewijze beschrijving van de periodieke uitvoering van de Procedure Hotspotmonitor inclusief toelichting op de sjablonen. Voor alle overige (achtergrond)informatie omtrent de Hotspotmonitor wordt verwezen naar de Procedure Hotspotmonitor (21.10241), het collegevoorstel 20it.04526 en de Raadsmededeling R20.125.

2. De periodieke uitvoering van de hotspotmonitor

Stap 1 Research – gemeenten afzonderlijk

Samenstelling van Werkgroep Hotspotidentificatie: uitnodiging interne experts (ambtenaren): portefeuillehouder, gemeentesecretaris, communicatieadviseur, omgevingsmanager, jurist, adviseur op beleidsterrein, medewerker informatiebeheer, eventuele overige medewerkers	O
Uitnodigen van input van externe experts: o.a. Heemkundekring, raadsleden, journalist	O
Bepalen van het bereik (periode) van een nieuwe hotspotlijst (indien van toepassing)	O
Het maken van beargumenteerde keuzes voor hotspots (toetsing aan criteria)	O
Beoordeling van door de burgers geleverde suggesties voor hotspots	O
Verwerking van Sjabloon Werkgroep Hotspotidentificatie	O
Resultaat 1: Concept versie 1 Hotspotlijst (ter benoeming in de Kempen Hotspotcommissie)	O
Resultaat 2: Samenstelling aparte tabel met uitzonderingscriteria selectielijst (op grond waarvan een suggestie *niet* tot een hotspot heeft geleid)	O

Stap 2 Strategisch Informatie Overleg – Kempen Hotspotcommissie

Samenstelling van de Kempen Hotspotcommissie: uitnodiging *interne* experts: ambtenaren Kempengemeenten, waaronder medewerkers informatiebeheer	O
Samenstelling van de Kempen Hotspotcommissie: uitnodiging *externe* experts: gastgemeente nodigt uit: RHC Eindhoven, journalist, eventuele overige externe experts	O
Benoeming van de hotspots die zijn voorgesteld door de werkgroepen van de afzonderlijke gemeenten	O
Toetsing of hotspots compleet zijn en de volledige gekozen periode beslaan	O
Toetsing van de voorgestelde hotspots aan vastgelegde criteria van hotspots	O
Bespreking van overige suggesties van Hotspots die zijn aangereikt door burgers, maar niet zijn meegenomen in de eerste versie van de concept-Hotspotlijst	O
Resultaat 1: Concept versie 2 Hotspotlijst (voorleggen aan RHCe voor positief advies)	O
Resultaat 2: Samenstelling aparte tabel met uitzonderingscriteria selectielijst (op grond waarvan een suggestie niet tot een hotspot heeft geleid)	O

Stap 3 Voorbereiden besluitvorming

Positief advies door het RHCe van Concept versie 2 Hotspotlijst met 3 bijlagen	O
Bijlage 1: Toelichting/omschrijving van de hotspots	O
Bijlage 2: Tabel met niet-overgenomen suggesties voor hotspots/uitzonderingscriteria selectielijst	O
Bijlage 3: Informatieschema (informatieoverzicht) voor elke hotspot afzonderlijk als hulpmiddel bij het toekennen van de Hotspotstatus aan archiefbescheiden	O
Na positief advies RHCe wordt de Definitieve Hotspotlijst van de gemeente aangevuld met de gegevens van Concept versie 2 Hotspotlijst en Bijlagen 1 en 2	O
Voorbereiding collegevoorstel: in het collegevoorstel wordt aandacht besteed aan de gevolgen voor privacy en eventuele toepassingen van beperking van openbaarheid	O
Voorbereiding Raadsmededeling waarin de gemeenteraad op de hoogte wordt gesteld van een nieuwe Hotspotlijst **of** aanvullingen op een lopende Hotspotlijst	O

Stap 4 Vaststelling Hotspotlijst

Vaststelling van (aanvullingen op) de Definitieve Hotspotlijst door het college	O
Raadsmededeling	O

Stap 5 Publicatie van de Hotspotlijst (na gemeenteraadsvergadering)

Aankondiging op intranet van de publicatie op website gemeente	O
Publicatie op website gemeente Bladel	O
Publicatie op website Nationaal Archief	O
Kennisgeving van publicatie naar de overige Kempengemeenten (e-mail DIV-afdeling)	O

Stap 6 Toepassing van de Hotspotstatus op archiefbescheiden

Hulpmiddel: Bijlage Informatieschema/overzicht van elke hotspot afzonderlijk	O
Toepassen via Veld Hotspot in Corsa Next (digitaal) en Corsa Prod (analoog)	O

3. Overzicht sjablonen en overige documenten

Voor de uitvoering van de Hotspotmonitor en het toepassen van de Hotspotstatus zijn de volgende sjablonen aangemaakt:

Kenmerk	Omschrijving	Doel
21.10241	Procedure voor het opstellen en vaststellen van een jaarlijkse hotspotmonitor.	Procedure van de Kempengemeenten, vastgesteld door college d.d. ……..
20it.04775	Definitieve Hotspotlijst gemeente Bladel 2020-….	1. Vaststelling door college; 2. Raadsmededeling; 3. Publicatie website gemeente Bladel en Nationaal Archief.
20it.04293	Concept-Hotspotlijst gemeente Bladel	1. Aanleveren van concept-Hotspotlijst versie 1 aan Kempen Hotspotcommissie ter benoeming van de hotspots; 2. Aanleveren van concept-Hotspotlijst versie 2 (de benoemde hotspots) aan RHCe voor positief advies. ➔ Na positief advies RHCe worden de gegevens overgenomen in de tabel van hoofdstuk 2 van de Definitieve Hotspotlijst gemeente Bladel.
20it.04441	Bijlage bij de concept-Hotspotlijst gemeente Bladel	Een toelichting bij / omschrijving van iedere hotspot afzonderlijk. 1. Is Bijlage bij concept-Hotspotlijst 1 Kempen Hotspotcommissie; 2. Is Bijlage bij concept-Hotspotlijst 2 ter aanbieding RHCe voor positief advies. ➔ De tekst van dit document wordt overgenomen in de Definitieve Hotspotlijst gemeente Bladel onder hoofdstuk 3, Toelichting.
20it.04777	Registratie suggesties voor hotspots die niet zijn toegekend	1. Dit document bijhouden; 2. Is Bijlage bij concept-Hotspotlijsten versie 1 en versie 2; 3. Is Bijlage bij Definitieve Hotspotlijst (wordt ook gepubliceerd).
20it.04760	Sjabloon Werkdocument Inrichting Periodieke Hotspotmonitor	Werkdocument ter vaststelling van een Hotspotlijst: legt vast wie heeft meegewerkt aan de totstandkoming van een Hotspotlijst en/of benoeming hotspots.
20it.04208	Informatieschema Covid-19 intern (let op: inclusief de namen van medewerkers)	Is een voorbeeld van het toepassen van de hotspotstatus op archiefbescheiden. Voor intern gebruik. Ingeval van een nieuwe hotspot dit document voor aanpassing opnieuw registreren.
20it.04269	Informatieschema Covid-19 extern (geen namen medewerkers)	Voor positief advies RHCe als bijlage bij versie 2 concept-Hotspotlijst. Ingeval van een nieuwe hotspot dit document voor aanpassing opnieuw registreren.

Sjabloon Werkdocument Inrichting periodieke Hotspotmonitor

Periodieke Hotspotmonitor gemeente Bladel			
Status		Vastgesteld door	
Naam Steller		Kenmerk	

Organisatie	
Opdrachtgever	Gemeente Bladel
Opdrachtnemer	
Projectleider	
Vaststelling hotspotlijst door	
Interval uitvoeren hotspotmonitor	
Locatie (online) publicatie hotspotlijst	
Samenwerking met andere zorgdrager(s)	De overige Kempengemeenten Bergeijk, Eersel, Oirschot, Reusel-de Mierden en de GRSK

Inhoudelijk	
Periode waar Hotspotmonitor betrekking op heeft	Beginjaar: Eindjaar:
Uit te nodigen *interne experts* - Secretaris - Portefeuillehouder - Communicatieadviseur - Omgevingsmanager - Jurist - Adviseur op beleidsterrein - Medewerker documentair informatiemanagement - Overig	Namen uit te nodigen personen
Uit te nodigen *externe experts* - Streekarchivaris Regionaal Historisch Centrum (vanuit SIO) - Journalist Eindhovens Dagblad - Gemeenteraadslid - Heemkundekring - Historicus - Publicist - Dorpsfotograaf - Lid van Rotary Club - Directeur van een bedrijf - Overig	Namen uit te nodigen personen

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

20it.04293
20it.04293

Hotspotlijst gemeente Bladel

HOTSPOTS Gemeente Bladel				**PERIODE**				**Goedgekeurd door toezichthouder RHCe d.d. 17- 12 – 2020** **Vastgesteld door college B&W d.d. .. - .. – 2020**
				VAN Maart 2020		**T/M** Dec. 2021		**Gepubliceerd d.d. .. - .. - 2020**
Nr.	**Begin-Jaar**	**Eind-Jaar**	**Omschrijving Hotspot**	**Criterium**				**Toelichting**
				1 Maatschappelijke beroering /media-aandacht	**2** Tegenstellingen tussen burgers / emoties	**3** Debat functioneren zorgdrager	**4** Positie van het decentrale openbaar bestuur	
1.	2020	Heden	Corona/Covid-19 pandemie (SARS-CoV-2)	X	X			Vastlegging van de gevolgen van de pandemie op het maatschappelijk leven in de gemeente Bladel.

Criteria:

1. Er is sprake van een gebeurtenis of een reeks van gebeurtenissen binnen het verzorgingsgebied van de zorgdrager die veel maatschappelijke beroering veroorzaakt, van bijzondere betekenis is voor de bevolking en/of waarvoor veel aandacht bestaat in de media.
2. Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie binnen het verzorgingsgebied van de zorgdrager die belangrijke principiële tegenstellingen tussen burgers aan het licht brengt en het debat over de kwestie maakt veel emoties los.
3. Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie die aanleiding is voor een intensief publiek debat over het functioneren van de zorgdrager.
4. Er is sprake van een politieke kwestie waardoor de positie van het decentrale openbaar bestuur ernstig is bedreigd of juist wordt onderstreept.
5. De hotspot is eenmalig en af te bakenen in tijd.
6. Indien archiefbescheiden van gebeurtenissen, kwesties of personen op basis van de andere categorieën genoemd in paragraaf 1.3 van de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020 (Stcr.2020, nr. 11143) van vernietiging uit te zonderen zijn, kunnen deze niet als een hotspot worden bestempeld.

Check: is het inderdaad een hotspot en valt het niet onder één van de andere categorieën uit de vigerende Selectielijst op basis waarvan archiefbescheiden van vernietiging kunnen worden uitgezonderd? Hieronder een overzicht van die categorieën uit paragraaf 1.3 van de Selectielijst 2020.

- Archiefbescheiden over zaken of gebeurtenissen met een voor het eigen orgaan uniek of bijzonder karakter, of archiefbescheiden die door hun vorm of aard op zichzelf of voor de gemeente beeldbepalend, karakteristiek of bijzonder zijn. (Bijvoorbeeld een reorganisatieplan of een nieuw stadhuis).
- Archiefbescheiden over personen die op enig gebied van bijzondere betekenis (geweest) zijn. Van bijzondere betekenis zijn bijvoorbeeld personen met een belangrijke functie binnen de gemeente (zoals een directeur) of personen met een maatschappelijk vooraanstaande rol (bijvoorbeeld een sporter of kunstenaar).
- Archiefbescheiden over individuele zaken die geleid hebben tot algemene regelgeving. In de Selectielijst gemeentelijke en intergemeentelijke organen vanaf 1 januari 1996 actualisatie (Stcr.2012, nr. 11906) wordt op een aantal plaatsen expliciet gesteld dat een precedent te bewaren is. Dergelijke verwijzingen zijn niet meer aanwezig in deze selectielijst. Precedenten dienen op grond van deze paragraaf blijvend te worden bewaard.
- Kopieën die archiefbescheiden kunnen vervangen, als deze blijvend moesten worden bewaard maar door een calamiteit verloren zijn gegaan. (Bijvoorbeeld door een brand of overstroming).
- Archiefbescheiden waarvan de vernietiging de logische samenhang van de te bewaren archiefbescheiden zou verstoren.

Positief advies:
drs. N. Lehmann, Streekarchivaris RHCe.

Eindhoven, d.d. 17-12-2020

BIJLAGE / TOELICHTING BIJ HOTSPOT NUMMER 2020-1 GEMEENTE BLADEL

Kenmerk	20it.04441
Datum	12 november 2020
Status	Concept
Positief advies RHCe d.d.	**17-12-2020**
Vastgesteld door college B&W d.d.	

Inleiding

Op grond van artikel 5, lid 1, sub e, van het Archiefbesluit 1995 kunnen in bijzondere gevallen archiefbescheiden die in een selectielijst zijn gewaardeerd als te vernietigen alsnog worden gewaardeerd als te bewaren. Eén mogelijk instrument is de periodieke hotspotmonitor die wordt opgesteld in navolging van de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020. De Selectielijst 2020 verplicht de gemeentelijke zorgdrager tot het opstellen van een lokale hotspotmonitor op basis waarvan op termijn te vernietigen gewaardeerde bescheiden kunnen worden aangewezen om blijvend te worden bewaard. De hotspotmonitor fungeert daarmee als aanvullend instrument op selectielijst.

Hotspots: definitie en criteria

Een hotspot is een gebeurtenis of kwestie die een opvallende of intensieve interactie tussen overheid en burgers en/of burgers onderling teweeg brengt. Het gaat dus om zaken die veel maatschappelijke beroering veroorzaken. Een hotspot voldoet aan één of meer van de volgende criteria:

- Er is sprake van een (schokkende) gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen die (nationaal en/of regionaal en/of lokaal) voor veel maatschappelijke beroering zorgt en waarvoor uitzonderlijk veel aandacht bestaat in de media. Bijvoorbeeld: de schietpartij in een winkelcentrum in Alphen aan den Rijn (2011); de vuurwerkramp in Enschede (2000); het neerstorten van vlucht MH17 (2014); het uitbreken van de vogelgriep (2014).
- Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie die belangrijke principiële tegenstellingen tussen burgers aan het licht brengt, het debat over de kwestie maakt veel emoties los. Bijvoorbeeld: de discussie over Zwarte Piet (2013 e.v.).
- Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie die aanleiding is voor een intensief publiek debat over het functioneren van de Nederlandse overheid of de decentrale overheden. Bijvoorbeeld: het delen van de metadata van telefoonverkeer met de NSA door de AIVD (2014); de Schipholbrand (2005).
- Er is sprake van een politieke kwestie waardoor de positie van de minister of het Kabinet (of het decentrale openbaar bestuur) ernstig is bedreigd of juist wordt onderstreept. Bijvoorbeeld: de fraude met toeslagen door Bulgaren (2013); de nationalisatie van ABN AMRO (2008).

Hotspotmonitor: instrument voor identificatie van hotspots

De hotspotmonitor is gericht op het identificeren van gebeurtenissen en kwesties in de samenleving die grote invloed hebben uitgeoefend op de interactie tussen samenleving en overheid en/of tussen burgers onderling, en is als zodanig een verplicht, door de zorgdrager toe te voegen, onderdeel van de selectielijsten vanaf 2017. Vanuit cultuur-historisch perspectief is het belangrijk om informatie over deze bijzondere gebeurtenissen ('hotspots') op te nemen in het overheidsarchief, ook al zou deze informatie op basis van de selectielijst op termijn voor vernietiging in aanmerking komen. Om ervoor te zorgen dat het opnemen van deze informatie in overheidsarchieven mogelijk is, is sinds de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017 de 'hotspotmonitor' geïntroduceerd.

In de Procedure voor het opstellen en vaststellen van een jaarlijkse hotspotmonitor (hierna: Procedure Hotspotmonitor), uniform vastgesteld door de vijf Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-de Mierden, wordt het proces beschreven van het benoemen van hotspots en het verzamelen van de bijbehorende, relevante archiefbescheiden. De Hotspotmonitor is daarmee een instrument ter aanvulling op de selectielijsten met het doel vernietigbare archiefbescheiden die betrekking hebben op een hotspot uit te zonderen van vernietiging. De wettelijke grondslag hiervoor ligt in artikel 5.1.e van het Archiefbesluit. De Hotspotmonitor resulteert periodiek in de vaststelling en publicatie van Hotspotlijsten met afgebakende periodes.

Verhouding tot de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De AVG gaat uit van het principe van doelbinding: persoonsgegevens mogen enkel verwerkt worden voor uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en niet zomaar voor andere doeleinden. De AVG maakt daarbij een onderscheid tussen gewone persoonsgegevens, bijzondere persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens. Meer informatie hierover is te vinden op de website van de Autoriteit Persoonsgegevens: https://autoriteitpersoonsgegevens.nl.

Voor blijvend te bewaren gegevens geldt ook de 'archivering in het algemeen belang'. Archivering in het algemeen belang is in de AVG beperkt tot overheidsinstanties of openbare of particuliere organen die wettelijk verplicht zijn om archiefbescheiden te beheren. Het uitgangspunt is dat archiefvormers 'archivering in het algemeen belang' al toepassen tijdens het verzamelen van persoonsgegevens en dus niet alleen ná overbrenging naar een archiefbewaarplaats. In het kader van 'archivering in het algemeen belang' is het permanent bewaren van persoonsgegevens verenigbaar met de oorspronkelijke rechtmatige doeleinden waarvoor ze zijn verzameld. De belangenafweging en motivatie tot het permanent bewaren moet zijn neerslag vinden in de selectielijst, waarover, desgevraagd, verantwoording moet kunnen worden afgelegd.

Concreet vermeldt de selectielijst van de gemeente Bladel reeds voor elk proces of en, zo ja, welke categorie persoonsgegevens wordt verwerkt. Daarbij aansluitend wordt de wettelijke grondslag aangegeven op basis waarvan de organisatie de gegevens oorspronkelijk heeft verwerkt en wordt verduidelijkt welke persoonsgegevens (BSN, NAW-gegevens, medische gegevens, IP-adressen, enzovoort) worden verwerkt. Een beslissing tot blijvende bewaring wordt uiteindelijk gemotiveerd in de systeemanalyse. De hotspotlijst bouwt voort op de selectielijst en dient dus enkel de (eventuele) gewijzigde waardering te verantwoorden, zonder alle informatie uit de selectielijst te hernemen.

Met opmerkingen [NL1]: De selectielijst van toepassing op de gemeente Bladel.

DISCLAIMER

Na vaststelling van de hotspotlijst zal bepaald worden welke archiefbescheiden uitgezonderd worden van vernietiging. Mogelijk zijn archiefbescheiden al vóór vaststelling van een hotspotlijst vernietigd volgens de geldende selectielijst. Het is ook mogelijk dat archiefbescheiden met betrekking tot een hotspot niet uitgezonderd worden van vernietiging omdat deze niet van belang zijn voor de reconstructie van de hotspot. De hotspotlijst is tot slot een momentopname: de gegevens met betrekking tot nog lopende hotspots worden in de toekomst naargelang de verdere ontwikkelingen periodiek aangepast en/of aangevuld.

HOTSPOTS GEMEENTE BLADEL		
Uniek nummer	2020-1	
Hotspot	**Corona / COVID-19 / SARS-CoV-2**	
Datering	11 maart 2020 – [einde pandemie]	
Criteria	Maatschappelijke beroering / media-aandacht	☒
	Tegenstellingen tussen burgers / emotie	☒
	Debat functioneren zorgdrager	☐
	Positie van het decentrale openbaar bestuur	☐
Nadere omschrijving	Op 11 maart 2020 heeft de directeur-generaal van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) de uitbraak van het nieuwe Coronavirus (ook wel COVID-19 of SARS-CoV-2 genoemd) officieel aangemerkt als pandemie. Ook in Nederland is veel maatschappelijke beroering en uitzonderlijk veel aandacht voor dit onderwerp in de media. De gemeente Bladel voert als partner van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO) een regierol en werkt samen met allerlei organisaties om besmettingen te voorkomen en de gevolgen van het nieuwe virus te beperken. Op 27 februari 2020 werd met een medische test de eerste officiële coronapatiënt in Nederland bekend, woonachtig in Noord-Brabant. Vanaf 10 maart werden in deze provincie alle evenementen met meer dan duizend bezoekers per direct verboden. De Brabanders werd gevraagd een week lang zo weinig mogelijk sociale contacten aan te gaan. Op 12 maart werd voor geheel Nederland een 'intelligente lockdown' afgekondigd. Voor de gemeente Bladel behelst de hotspot: de maatregelen sinds 11 maart 2020 tot en met de nasleep van de Covid-19 Coronacrisis. Bij de nasleep zijn de volgende aspecten inbegrepen: 1. Langetermijneffecten en maatregelen (zoals de 1,5-meter-samenleving); 2. Herstart van de reguliere zorg, sport, verenigingsleven, vrijwilligerswerk, evenementen, toerisme, de lokale economie; 3. Veranderingen in het zorgdomein en impact op kwetsbare inwoners van de gemeente; 4. Heropleving van het virus, wanneer dit leidt tot maatschappelijk ingrijpende effecten.	

Rol organisatie	De rol van de gemeente Bladel is als volgt: 1. Het implementeren, monitoren en handhaven van centrale overheidsmaatregelen ter indamming van de verspreiding van het Covid-19 coronavirus; 2. Het maken van beleidskeuzes ter compensatie van nadelige gevolgen van de coronamaatregelen op het gebied van zorg en welzijn, onderwijs, economie, sport- en verenigingsleven, toerisme, en evenementen in de gemeente.
Mogelijke andere betrokken organisaties	De gemeente Bladel heeft te maken met: 1. Veiligheids- en Gezondheidsregio's (inclusief Politie); 2. Maatschappelijke Dienstverlening Kempengemeenten; 3. (Koepels) van zorginstellingen; 4. KempenPlus (participatiebedrijf voor de inwoners en ondernemers van de Kempengemeenten); 5. Gemeenschapshuizen en Dorpsraden 6. Lokale ondernemersverenigingen en detailhandel 7. Lokale onderwijsinstellingen en kinderdagopvang 8. Lokale sportverenigingen 9. Overig lokaal verenigingsleven 10. Lokale culturele instellingen

Positief advies:
drs. N. Lehmann, Streekarchivaris RHCe.

Eindhoven, d.d. 17-12-2020

20it.04269
20it.04269

INFORMATIESCHEMA – Informatieoverzicht Gemeente Bladel Hotspot 2020-1 COVID-19 periode 11 maart 2020 - [einde pandemie]

Toelichting

Doel van het Informatieoverzicht COVID-19 is de identificatie van relevante Corona/COVID-19-gerelateerde archiefbescheiden (analoog & digitaal) die door de gemeente Bladel worden beheerd sinds de uitbraak van de SARS-CoV-2 (COVID-19) pandemie, en deze bescheiden door toepassing van de Hotspotstatus **uit te zonderen van vernietiging** conform de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020 ('Selectielijst 2020'), zodat geen waardevolle informatie over de impact van de pandemie op de samenleving verloren gaat.

Gegevens worden als relevant geklasseerd als wordt voldaan aan de volgende drie voorwaarden (zoals geformuleerd door het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven): [1]

1. De impact van de Coronacrisis, direct of indirect, dient duidelijk te zijn;
2. Er moet een duidelijk beeld van de ontwikkelingen waarneembaar of reconstrueerbaar zijn;
3. De unieke rol van de organisatie (gemeente) moet duidelijk zijn.

In het Informatieschema is de oorspronkelijke waardering van de archiefbescheiden volgens de Selectielijst 2020 vermeld. Voor de volledigheid zijn in het overzicht ook die archiefbescheiden opgenomen die normaliter al volgens de Selectielijst 2020 worden bewaard.

Het overzicht is onderverdeeld in de volgende processen:

- Continuïteit vitale processen en samenleving
- Maximaal controleren, handhaving, toestemming verlenen
- Zorg voor kwetsbare personen
- Financieel / economisch
- Overig

Gemeente Bladel
Afdeling Dienstverlening en Bedrijfsvoering
Team Informatie- en Procesbeheer (IPB)
Versie 12 november 2020

[1] Regionaal Historisch Centrum Eindhoven: Handreiking Covid-19 als Hotspot, versie 1 juli 2020, p. 4/10.

INFORMATIESCHEMA - Informatieoverzicht Hotspot 2020-1 COVID-19 gemeente Bladel

Nr.	Informatieobjecten	Begindatum	Einddatum	Organisatieonderdeel	Selectielijst 2020	
					Proces	Waardering
1	Noodverordening COVID-19 veiligheids-regio Brabant-Zuidoost Z200002063	11-03-2020	Einde pandemie	Veiligheidsregio Bra-bant-Zuidoost	2.1.1	Bewaren
2	Aanwijzingsbesluit Toe-zichthouders en buiten-gewoon opsporings-ambtenaren Z200002515	11-03-2020	Einde pandemie	Veiligheidsregio Bra-bant-Zuidoost	9.1.4	Bewaren
3	Beleid taakuitvoering, nieuwe werkwijze: Richtlijnen via Nieuws-brieven Coronavirus voor personeel (thuis-werken, klantcontact en overige)	11-03-2020	Einde pandemie	MT / Communicatie (intranet)	1.1 2.1.1	V 10 jaar Bewaren
4	Verslagen overleg Co-rona virus Z200001793	13-03-2020	Einde pandemie	Overlegplatform Co-rona-overleg	1.1 2.1.1	V 10 jaar Bewaren
5	Videotulen Raadsverga-deringen	11-03-2020	Einde pandemie	Griffier	19.1.6	Bewaren
6	Online content ten be-hoeve van externe com-municatie (website)	11-03-2020	Einde pandemie	ABZ/Communicatie	20.1.2 21.1	Bewaren V 5 jaar
7	Sociaal-maatschap-pe-lijk of economisch on-derzoek	11-03-2020	Einde pandemie	Diverse afdelingen	20.1.6	Bewaren
8	Begroting, perspectief-nota, voorjaars- en na-jaarsnota	11-03-2020	Einde pandemie	Financiën	3.1.6	Bewaren

Nr.	Informatieobjecten	Begindatum	Einddatum	Organisatieonderdeel	Selectielijst 2020	
					Proces	Waardering
9	VNG onderzoek financiele consequenties corona voor gemeenten	11-03-2020	Einde pandemie	Financiën	4.1.1	Bewaren
10	Sociaal domein: impact algemeen	11-03-2020	Einde pandemie	Raadsinformatiebrieven	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren
11	Gezondheidszorg gemeente: tijdelijke corona huisartsenpost in gemeenschapshuis	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	8.1.13	V 20 jaar
12	Impact op Wmo voorzieningen	11-03-2020	Einde pandemie	MD / Zorgloket Bladel / Cliëntondersteuning / Ontwikkeling	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren
13	Impact op Jeugdhulp Richtlijnen CJG+ Jeugdhulp	11-03-2020	Einde pandemie	MD /Ontwikkeling	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren
14	Impact op verlenen van Bijzondere bijstand	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren
15	Impact op Schuldhulpverlening	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren
16	Impact op Dementievriendelijke gemeente Bladel (DVG)	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren
17	Impact op senioren: KBO's en seniorenverenigingen, steunpunten	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren
18	Impact op Voedselbank	11-03-2020	Einde pandemie	Indien rol gemeente duidelijk is	20.1.6	Bewaren
19	Impact op huiselijk geweld	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren

Nr.	Informatieobjecten	Begindatum	Einddatum	Organisatieonderdeel	Selectielijst 2020	
					Proces	Waardering
20	Impact op noodopvang kwetsbare kinderen (financiering extra inzet)	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling en ABZ	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren
21	Impact op Praktijkhuis	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren
22	Impact Vrijwilligerswerk	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	4.1.1 / 20.1.6	Bewaren
23	Belastingmaatregelen (toeristenbelasting)	11-03-2020	Einde pandemie	Belastingen	10.1	V 7 jaar
24	Belastingen: verzoeken uitstel of kwijtschelding	11-03-2020	Einde pandemie	Belastingen	6.1.1	V 7 jaar (AVG)
25	Voorzieningen verstrekken: Ondersteuning ondernemers, detailhandel, horeca (TOZO), contactberoepen	11-03-2020	Einde pandemie	Kempenplus Centrummanagement Ontwikkeling	8.1	V 10 jaar (AVG)
26	Ondernemersvereniging Bedrijfsterreinen gemeente Bladel (OBGB) en rol gemeente	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	8.1	V 10 jaar
27	Incidentele subsidies: compensatieregeling leerlingenvervoer	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	8.1	V 10 jaar
28	Compensatievergoedingen: vervoer ouderen (Taxbus)	11-03-2020	Einde pandemie	Financiën	8.1	V 10 jaar
29	Tegemoetkomingen (sport)verenigingen, huur sportaccommodaties R20.056	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	8.1	V 10 jaar

Nr.	Informatieobjecten	Begindatum	Einddatum	Organisatieonderdeel	Selectielijst 2020	
					Proces	Waardering
30	Compensatie gemeentelijk peuterprogramma	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	8.1	V 10 jaar
31	Financiële regeling jeugdhulp	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	8.1	V 10 jaar
32	Nertsenfokkerijen	11-03-2020	Einde pandemie	Indien rol gemeente duidelijk is	12.1	V 5 jaar
33	Terrasuitbreiding horeca	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling, ABZ	11.1	V 1 jaar
34	Controle huisbezoeken leerplicht	11-03-2020	Einde pandemie	Leerplichtambtenaar	12.1.3	V 19 jaar (AVG)
35	Extra verlof leerplicht	11-03-2020	Einde pandemie	Leerplichtambtenaar	11.1.2	V 1 jaar (AVG)
36	Toestemming verlenen: evenementen in de gemeente (carnaval, kermis, buurtfeest, activiteiten gilden, sporttoernooien, (zomer) markten, concerten, festivals)	11-03-2020	Einde pandemie	VTH & Ontwikkeling	11.1.1	V 1 jaar
37	Toestemming verlenen: collecte-vergunningen/ Inzamelingen	11-03-2020	Einde pandemie	VTH	11.1.2	V 1 jaar
38	Toestemming verlenen: vergunningen voor standplaatsen	11-03-2020	Einde pandemie	VTH	11.1	V 1 jaar
39	Handhaving corona-maatregelen publieke ruimte: horeca, bouwplaats	11-03-2020	Einde pandemie	VTH, Ontwikkeling	12.2	V 10 jaar

Nr.	Informatieobjecten	Begindatum	Einddatum	Organisatieonderdeel	Selectielijst 2020	
					Proces	Waardering
40	Handhaving hangplekken jongeren (groepsverbod)	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	12.2.1	V 5 jaar
41	Handhaving kamperen bij de boer (groepsverbod)	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	12.2.1	V 5 jaar
42	Handhaving kinderopvang ZD00004651	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	12.2.1	V 5 jaar
43	Toestemming verlenen Kindervakantieweken	11-03-2020	Einde pandemie	VTH, Ontwikkeling	11.1.1	V 1 jaar
44	Toezicht bestrijding besmettelijke ziekten	11-03-2020	Einde pandemie	Indien rol gemeente duidelijk is	12.1	V 5 jaar
45	Impact op (drugs) criminaliteit	11-03-2020	Einde pandemie	ABZ, Politie	12.2	V 10 jaar
46	Handhaving overlast natuurgebieden	11-03-2020	Einde pandemie	VTH, Ontwikkeling	12.2.1	V 5 jaar
47	Handhaving maatregelen in het kader van de publieke gezondheid gericht op gebouwen, goederen en vervoermiddelen	11-03-2020	Einde pandemie	VTH	12.2.8	V 5 jaar
48	*Beleid met externe werking* Impact corona op lokale gezondheidszorg	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	2.1.1	Bewaren
49	*Beleid met externe werking* Overige impact corona op Onderwijs en kinderdagverblijven en BS	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	2.1.1	Bewaren

Nr.	Informatieobjecten	Begindatum	Einddatum	Organisatieonderdeel	Selectielijst 2020	
					Proces	Waardering
50	*Beleid met externe werking* Impact corona op sportverenigingen	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	2.1.1	Bewaren
51	*Beleid met externe werking* Z200002775 Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	2.1.1	Bewaren
52	*Beleid met externe werking* Impact corona op overige verenigingen	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	2.1.1	Bewaren
53	*Beleid met externe werking* Impact corona op jongeren	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	2.1.1	Bewaren
54	*Beleid met externe werking* Impact corona op lokaal toerisme, campings, recreatieparken	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	2.1.1	Bewaren
55	*Beleid met externe werking* Impact corona op gemeenschapshuizen	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	2.1.1	Bewaren
56	*Beleid met externe werking* Arbeidsmigranten	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	2.1.1	Bewaren
57	Corona-gerelateerde klachten van burgers	11-03-2020	Einde pandemie	ABZ	13.1	V 5 jaar
58	Afvalinzameling, kringloop, milieustraat	11-03-2020	Einde pandemie	Ontwikkeling	5.1.1	V 7 jaar

Nr.	Informatieobjecten	Begindatum	Einddatum	Organisatieonderdeel	Selectielijst 2020	
					Proces	Waardering
59	Beantwoording vragen lokale politieke partijen rondom Coronamaatre-gelen	11-03-2020	Einde pandemie	ABZ	6.1.3 4.1.1	V 1 jaar Bewaren
60	Interne berichten op in-tranet	11-03-2020	Einde pandemie	Archiefweb.eu	1.1	V 10 jaar

Positief advies:
drs. N. Lehmann, Streekarchivaris RHCe.

Eindhoven, d.d. 17-12-2020

Teksten publicatie intranet en internet Procedure Hotspotmonitor

Tekst voor publicatie op Intranet

Het college heeft op [datum] ingestemd met de procedure voor het opstellen en vaststellen van een jaarlijkse hotspotlijst (Procedure Hotspotmonitor). De procedure is gezamenlijk opgesteld door de vijf Kempengemeenten en de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK), en beschrijft het proces van het selecteren en benoemen van ‘archief-hotspots’. Dit zijn bijzondere gebeurtenissen of kwesties die vanwege de grote maatschappelijke beroering die zij veroorzaken, grote invloed uitoefenen op het beleid en de activiteiten van de gemeente. Ook kunnen ze leiden tot een opmerkelijke, intensieve interactie tussen overheid en burgers of burgers onderling. Vanuit cultuur-historisch perspectief is het van belang om de bijzondere informatie van een archief-hotspot blijvend te bewaren, ook al zou deze op basis van de selectielijst op termijn voor vernietiging in aanmerking komen.

Een actueel voorbeeld van een hotspot is de Covid-19 pandemie. Gemeentelijke informatie over de impact en de aanpak van de coronacrisis is van grote waarde en moet worden bewaard. Het college heeft daarom gelijktijdig met de Procedure Hotspotmonitor ook ingestemd met het benoemen van “Hotspot Covid-19” als eerste hotspot van de gemeente Bladel. Hierdoor kunnen wij al tijdens de coronacrisis aan de slag met het veiligstellen van informatie en documentatie over de gevolgen van de pandemie in onze gemeente. Je kunt hierbij onder andere denken aan de impact op het sociale domein, de detailhandel, het bedrijfsleven, de vergunningverlening voor evenementen en het verlenen van compensatiepakketten. De komende tijd wordt bij team IPB alle corona-gerelateerde informatie die binnen de werkingssfeer van de gemeente valt, geanalyseerd voor toekenning van de hotspotstatus Covid-19. Uitgangspunt is dat deze informatie een duidelijk beeld geeft van de (directe of indirecte) impact van de coronacrisis in onze gemeente, of van de rol van de gemeente in deze crisis.

De vaststelling van “Hotspot Covid-19” loopt vooruit op de vaststelling van de eerste Hotspotlijst van de gemeente Bladel in 2021, die nog kan worden aangevuld met eventuele overige hotspots. Daarbij wordt ook de input van experts en overige inwoners gevraagd. Dit gebeurt o.a. door middel van een publicatie op de website en in de PC55.

Voor verdere informatie en suggesties kun je contact opnemen met team IPB of een mailtje sturen naar info@bladel.nl.

Tekst voor publicatie op Internet (website gemeente Bladel) en PC55

De Coronacrisis en Archief-Hotspots

Hoe ervaart u de pandemie?

De coronacrisis heeft een grote invloed op de maatschappij. Het is belangrijk dat informatie over de gevolgen van de pandemie in onze gemeente, bewaard blijft. Daarom is de gemeente Bladel op zoek naar uw ervaringen tijdens de crisis. Hoe vindt u dat de pandemie het leven in onze gemeente heeft beïnvloed? Hoe heeft u de rol van de gemeente ervaren het afgelopen jaar? Vond u dat er meer of juist minder contact was tussen de overheid en de inwoners?

Als u hier iets over te vertellen heeft, kunt u uw foto's, verhalen of ervaringen doorsturen naar info@bladel.nl. Dit mag gaan over alle beleidsterreinen, bijvoorbeeld de horeca, het bedrijfsleven of het verenigingsleven. De gemeente Bladel bundelt alle informatie en zorgt ervoor dat deze bewaard blijft in het archief voor volgende generaties.

Archief-hotspots

Het verzamelen en bijhouden van informatie over de lokale gevolgen van de coronacrisis is onderdeel van een procedure waarbij de gemeente bepaalde 'archief-hotspots' benoemt. Dit zijn bijzondere gebeurtenissen die, vanwege de grote maatschappelijke beroering die zij veroorzaken, grote invloed uitoefenen op het beleid en de activiteiten van de gemeente. De coronapandemie is de eerste 'hotspot' van de gemeente Bladel. In de loop van dit jaar wordt de eerste hotspotlijst van de gemeente gepubliceerd op de website. Vanaf dan wordt de hotspotlijst ieder jaar bijgewerkt met eventuele nieuwe 'hotspots' van dat jaar. Inwoners kunnen eventuele overige suggesties voor de hotspotlijst mailen naar info@bladel.nl.

Hotspotlijst gemeente Bladel 2020 –

= FOTO =

Colofon

Uitgave

Informatie- en Procesbeheer IPB
Gemeente Bladel
0497-361 636
info@bladel.nl
Werkgroep Inrichting Periodieke Hotspotmonitor

In samenwerking met

Het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven
De overige Kempengemeenten Bergeijk, Eersel, Oirschot, Reusel-de Mierden
en de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten

Datum

[datum 2021]

Kenmerk

20it.04775

Status

CONCEPT VERSIE 1.0

Positief advies RHC:

[datum najaar 2021]

Vastgesteld door college B&W Bladel:

[datum najaar 2021]

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Overzicht van de hotspots	6
3	Beschrijvingen van de hotspots	7
3.1	2020-1. Covid-19 (SARS-CoV-2) pandemie	8
4	Registratie van suggesties voor hotspots die niet zijn overgenomen	11

1 Inleiding

De Hotspotmonitor 2020-.... van de gemeente Bladel is tot stand gekomen op basis van de "Procedure voor het opstellen en vaststellen van een jaarlijkse hotspotlijst" (hierna: Procedure Hotspotmonitor) van de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-de Mierden, en de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK), die door het college van de gemeente Bladel werd vastgesteld op [.....2021]. De Procedure Hotspotmonitor is gebaseerd op de *Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden*[1] en zet uiteen hoe door middel van een periodieke hotspotmonitor in bijzondere gevallen archiefstukken die in een selectielijst zijn gewaardeerd als te vernietigen, alsnog kunnen worden gewaardeerd als te bewaren. De hotspotmonitor fungeert daarmee als aanvullend instrument op de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020.

Door regelmatig een lijst van archief-hotspots vast te stellen, wordt Kempenbreed relevante cultuur-historische informatie veiliggesteld die anders op termijn voor vernietiging in aanmerking zou komen. Met het instrument hotspotmonitor zijn gemeentelijke archieven adequaat toegerust om, naast hun taak het functioneren en de rol van de lokale overheid vast te leggen, ook een betere afspiegeling te zijn van de lokale maatschappij.[2]

De samenwerking tussen de Kempengemeenten op het gebied van het signaleren/selecteren en benoemen van hotspots heeft naast informatie- en kennisuitwisseling ook het voordeel dat in geval van een gemeentegrensoverschrijdende hotspot, gezamenlijk (door de Kempengemeenten en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe) kan worden besloten welke zorgdrager de bewaarplicht op zich neemt.

Kenmerkend voor een hotspot is de opvallende of intensieve interactie tussen overheid en burger en/of tussen burgers onderling en de maatschappelijke beroering die een hotspot teweegbrengt. Deze definitie is ondergebracht in de volgende vier, landelijk vastgestelde criteria voor de benoeming van een hotspot:

- Er is sprake van een gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen binnen het verzorgingsgebied van de zorgdrager die veel maatschappelijke beroering veroorzaakt, van bijzondere betekenis is voor de bevolking en/of waarvoor veel aandacht bestaat in de media.
- Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie binnen het verzorgingsgebied van de zorgdrager die belangrijke principiële tegenstellingen aan het licht brengt en/of een debat dat over de kwestie veel emoties losmaakt.
- Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie die aanleiding is voor een intensief publiek debat over het functioneren van de zorgdrager.
- Er is sprake van een politieke kwestie waardoor de positie van het decentrale openbaar bestuur ernstig is bedreigd of juist wordt onderstreept.

De impact van de hotspot op samenleving en maatschappij in relatie tot de werkingssfeer van de zorgdrager is een belangrijk uitgangspunt. Daarnaast geldt voor een hotspot dat de gebeurtenis eenmalig is (er is dus geen sprake van een trend) en wordt de hotspot ten behoeve van de uitvoerbaarheid in de tijd afgebakend.

In 2021 is begonnen met de samenstelling van de eerste hotspotlijst van de gemeente Bladel. Daartoe werd een Werkgroep Hotspotidentificatie opgesteld met het doel mogelijke hotspots te identificeren/selecteren en voor te dragen voor benoeming in de Kempen Hotspotcommissie. Conform de Procedure Hotspotmonitor

[1] Wulp, Anthony van der, *Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden* (Archief 2020/AIDO 2017)

[2] Conform Commissie Waardering en Selectie *Gewaardeerd verleden. Bouwstenen voor een nieuwe waarderingsmethodiek voor archieven*, Nationaal Archief, september 2007.

werd voor het selecteren en benoemen van hotspots gebruik gemaakt van zowel interne experts (werkzaam bij de gemeente Bladel) als externe experts, waaronder gemeenteraadsleden, leden van de Heemkundekring Pladella Villa, en overige personen met kennis van (actuele) vraagstukken en gebeurtenissen op lokaal of regionaal niveau. Ook burgers zijn bij de totstandkoming van deze hotspotlijst uitgenodigd suggesties te leveren voor mogelijke hotspots door middel van de publicatie van de bekendmaking van de eerste hotspot van de gemeente Bladel op [datum 2021].

Suggesties voor hotspots zijn beoordeeld op de eerder vermelde landelijk vastgestelde criteria voor het benoemen van hotspots, inclusief toetsing op relevantie in relatie tot de werkingssfeer van de zorgdrager. Na toetsing door de Werkgroep werden de concept-hotspots besproken en benoemd in de Kempen Hotspotcommissie waarbij ook de streekarchivaris vanuit het Strategisch Informatie Overleg (SIO) aansloot. Het resultaat van de toetsing in de Kempen Hotspotcommissie leverde twee lijsten op: de hotspotlijst die over meerdere jaren is afgebakend in de tijd, en een aparte tabel bij de hotspotlijst waarin is aangegeven op basis van welk uitzonderingscriterium *uit de selectielijst* de archiefbescheiden bewaard worden, in plaats van aan te even welk hotspotcriterium van toepassing is. Zowel de hotspotlijst als de aparte tabelbijlage met suggesties van uiteindelijk niet-toegekende hotspots verkregen een officiële status door besluitvorming in het Strategisch Informatie Overleg (SIO) en het verstrekken van een positief advies door toezichthouder RHCe), waarna de Hotspotlijst met bijlagen en raadsmededeling is vastgesteld door het college B&W van de gemeente Bladel.

Voorliggende eerste hotspotlijst van de gemeente Bladel heeft geresulteerd in de opname van …. hotspots, welke elk apart zijn beschreven in Hoofdstuk 3 van deze hotspotmonitor. Daarnaast bevat de hotspotlijst een overzicht van overige voorgestelde hotspots waaraan op grond van reeds bestaande uitzonderingen in de selectielijst geen hotspotstatus kon worden toegekend. Gedurende de looptijd van deze eerste hotspotlijst zal de lijst ieder jaar, indien van toepassing, worden aangevuld met nieuwe hotspots conform de hierboven beschreven procedure. De Hotspotmonitor 2020-[…] dient dan ook gezien te worden als een ‘levend document’ dat gedurende de periode waarvoor het is vastgesteld, verder zal groeien tot de vaststelling van de volgende hotspotmonitor.

De leden van de Werkgroep Hotspotlijst Bladel hopen met deze eerste selectie van hotspots van de gemeente Bladel een solide basis te hebben gelegd voor de permanente bewaring van archiefwaardige archiefbescheiden die niet alleen de rol van de gemeentelijke organisatie vastleggen, maar ook een afspiegeling vormen van de Kempische samenleving.

Verhouding tot de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

In een hotspotlijst is het gebruikelijk de relatie vast te leggen tussen hotspots en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

De AVG gaat uit van het principe van doelbinding: persoonsgegevens mogen enkel verwerkt worden voor uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en niet zomaar voor andere doeleinden. De AVG maakt daarbij een onderscheid tussen gewone persoonsgegevens, bijzondere persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens. Meer informatie hierover is te vinden op de website van de Autoriteit Persoonsgegevens: https://autoriteitpersoonsgegevens.nl.

Voor blijvend te bewaren gegevens geldt ook de ‘archivering in het algemeen belang’. Archivering in het algemeen belang is in de AVG beperkt tot overheidsinstanties of openbare of particuliere organen die wettelijk verplicht zijn om archiefbescheiden te beheren. Het uitgangspunt is dat archiefvormers ‘archivering in het algemeen belang’ al toepassen tijdens het verzamelen van persoonsgegevens en dus niet alleen ná overbrenging naar een archiefbewaarplaats. In het kader van ‘archivering in het algemeen belang’ is het permanent bewaren van persoonsgegevens verenigbaar met de oorspronkelijke rechtmatige doeleinden waarvoor ze zijn verzameld. De belangenafweging en motivatie tot het permanent bewaren moet zijn grondslag vinden in de selectielijst, waarover, desgevraagd, verantwoording kan worden afgelegd. Dit

impliceert ook dat waar nodig een beperking van openbaarheid wordt aangebracht op archiefbescheiden die te zijner tijd naar de archiefbewaarplaats worden overgebracht.

Concreet vermeldt de selectielijst van de gemeente Bladel reeds voor elk proces of en, zo ja, welke categorie persoonsgegevens wordt verwerkt. Daarbij aansluitend wordt de wettelijke grondslag aangegeven op basis waarvan de organisatie de gegevens oorspronkelijk heeft verwerkt en wordt verduidelijkt welke persoonsgegevens (BSN, NAW-gegevens, medische gegevens, IP-adressen, enzovoort) worden verwerkt. Een beslissing tot blijvende bewaring wordt uiteindelijk gemotiveerd in de systeemanalyse. De hotspotlijst bouwt voort op de selectielijst en dient dus enkel de (eventuele) gewijzigde waardering te verantwoorden, zonder alle informatie uit de selectielijst te hernemen.

DISCLAIMER

Na vaststelling van de hotspotlijst wordt bepaald welke archiefbescheiden worden uitgezonderd van vernietiging. Mogelijk zijn archiefbescheiden al vóór vaststelling van een hotspotlijst vernietigd volgens de geldende selectielijst. Het is ook mogelijk dat archiefbescheiden met betrekking tot een hotspot niet uitgezonderd worden van vernietiging omdat deze niet van belang zijn voor de reconstructie van de hotspot. De hotspotlijst is tot slot een momentopname: de gegevens met betrekking tot nog lopende hotspots worden in de toekomst naargelang de verdere ontwikkelingen periodiek aangepast en/of aangevuld.

2 Overzicht van de hotspots

Hotspot nummer	Datum hotspot	Beginjaar	Eindjaar	Titel verkort	Maatschappelijke beroering / media-aandcht	Tegenstellingen tussen burgers / emoties	Debat functioneren lokale overheid	Positie overheid
2020-1	11-03-2020	2020	2020	Corona Covid-19 (SARS-CoV-2) pandemie	X	X		

3 Beschrijvingen van de hotspots

3.1 2020-1. Covid-19 (SARS-CoV-2)

Datering: …. ….. 2021

Bereik: 2020-2021

Beschrijving:

Op 11 maart 2020 heeft de directeur-generaal van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) de uitbraak van het nieuwe Coronavirus (ook wel COVID-19 of SARS-CoV-2 genoemd) officieel aangemerkt als pandemie. Ook in Nederland is veel maatschappelijke beroering en uitzonderlijk veel aandacht voor dit onderwerp in de media. De gemeente Bladel voert als partner van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO) een regierol en werkt samen met allerlei organisaties om besmettingen te voorkomen en de gevolgen van het nieuwe virus te beperken.

Op 27 februari 2020 werd met een medische test de eerste officiële coronapatiënt in Nederland bekend, woonachtig in Noord-Brabant. Vanaf 10 maart werden in deze provincie alle evenementen met meer dan duizend bezoekers per direct verboden. De Brabanders werd gevraagd een week lang zo weinig mogelijk sociale contacten aan te gaan. Op 12 maart werd voor geheel Nederland een 'intelligente lockdown' afgekondigd. Voor de gemeente Bladel behelst de hotspot: de maatregelen sinds 11 maart 2020 tot en met de nasleep van de Coronacrisis.

Bij de nasleep zijn de volgende aspecten inbegrepen:

1. Langetermijneffecten en maatregelen (zoals de 1,5-meter-samenleving);
2. Herstart van de reguliere zorg, sport, verenigingsleven, vrijwilligerswerk, evenementen, toerisme, de lokale economie;
3. Veranderingen in het zorgdomein en impact op kwetsbare inwoners van de gemeente;
4. Heropleving van het virus, wanneer dit leidt tot maatschappelijk ingrijpende effecten.

Rol gemeente
De rol van de gemeente Bladel is als volgt:

1. Het implementeren, monitoren en handhaven van centrale overheidsmaatregelen ter indamming van de verspreiding van het coronavirus;
2. Het maken van beleidskeuzes ter compensatie van nadelige gevolgen van de coronamaatregelen op het gebied van zorg en welzijn, onderwijs, economie, sport- en verenigingsleven, toerisme, en evenementen in de gemeente.

Mogelijke andere betrokken organisaties
De gemeente Bladel heeft te maken met:

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio's (inclusief politie);
2. Maatschappelijke Dienstverlening Kempengemeenten;
3. (Koepels) van zorginstellingen;
4. KempenPlus (participatiebedrijf voor de inwoners en ondernemers van de Kempengemeenten);

5. Gemeenschapshuizen en dorpsraden;
6. Lokale ondernemersverenigingen en detailhandel;
7. Lokale onderwijsinstellingen en kinderdagopvang;
8. Lokale sportverenigingen;
9. Overig lokaal verenigingsleven;
10. Lokale culturele instellingen.

4 Registratie van suggesties voor hotspots die niet zijn toegekend

Datum ontvangst	Aangeleverd door: (geen namen maar it.kenmerk gebruiken)	Omschrijving suggestie Hotspot	Toetsing werkgroep dd.	Toetsing Kempen commissie d.d.	Benoeming Hotspot ja	Benoeming Hotspot nee	Motivatie besluit niet-toekenning	Terugkoppeling d.d.

Datum ontvangst	Aangeleverd door: (geen namen maar it.kenmerk gebruiken)	Omschrijving suggestie Hotspot	Toetsing werkgroep dd.	Toetsing Kempencommissie d.d.	Benoeming Hotspot ja	nee	Motivatie besluit niet-toekenning	Terugkoppeling d.d.

4 Registratie van suggesties voor hotspots die niet zijn toegekend

Datum ontvangst	Aangeleverd door (geen namen maar it.kenmerk gebruiken)	Omschrijving suggestie Hotspot	Toetsing werkgroep dd.	Toetsing Kempen commissie d.d.	Resultaten Hotspot ja	nee	Motivatie besluit niet-toekenning	Terugkoppeling d.d.

Datum ontvangst	Aangeleverd door (geen namen maar it.kenmerk gebruiken)	Omschrijving suggestie Hotspot	Toetsing werkgroep dd.	Toetsing Kempencommissie d.d.	Resultaten Hotspot ja	nee	Motivatie besluit niet-toekenning	Terugkoppeling d.d.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1083
Extern Zaak ID	Z210001845
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5.2.20
Omschrijving	Mededeling: Forensenbelasting arbeidsmigranten

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.068
Onderwerp : Forensenbelasting arbeidsmigranten

Aan de raad

Samenvatting
Met een motie van D66 is het college op 7 november 2019 verzocht om een onderzoek in te stellen naar de voor- en nadelen van het invoeren van forensenbelasting voor arbeidsmigranten. De D66-fractie wil dat de lasten eerlijk verdeeld worden over degenen die de gemeentelijke voorzieningen gebruiken, en wildgroei van verhuur aan arbeidsmigranten en forenzen beperken. Uit het onderzoek blijkt dat het niet mogelijk is om arbeidsmigranten onderwerp van een forensenbelasting te maken, maar dat een uitbreiding van de toeristenbelasting naar arbeidsmigranten wel mogelijk is.

Inleiding
Arbeidsmigranten maken deel uit van de Bladelse gemeenschap en maken daarbij ook gebruik van algemene voorzieningen die door de gemeenschap zijn getroffen. Een enkele arbeidsmigrant staat ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP), waardoor voor deze personen extra inkomsten uit de Algemene Uitkering worden ontvangen waarmee de algemene voorzieningen mede gefinancierd kunnen worden. Een groot deel van de arbeidsmigranten staat echter niet ingeschreven in de BRP, zodat deze personen gebruik maken van de algemene voorzieningen zonder dat daar inkomsten tegenover staan. D66 heeft het college verzocht te onderzoeken of de kosten van de voorzieningen eerlijk verdeeld kunnen worden door de arbeidsmigranten direct mee te laten betalen via een forensenbelasting.

Forensenbelasting niet geschikt voor heffing van arbeidsmigranten
Een forensenbelasting kan, conform artikel 223 van de Gemeentewet, geheven worden van personen die niet in Bladel zijn ingeschreven in de BRP maar hier in een jaar wel voor meer dan 90 dagen een (tweede) gemeubileerde woning voor zichzelf beschikbaar houden. Daarmee is de forensenbelasting gericht op personen die een tweede (vakantie)woning in Bladel in eigendom hebben en ook gebruiken.

Arbeidsmigranten zijn veelal voor relatief korte periodes in Bladel gehuisvest waarbij vrijwel altijd sprake is van gehuurde kamers of woningen. Om deze reden vallen arbeidsmigranten ook bijna nooit onder de belastingplicht van de forensenbelasting, waardoor met deze belasting de doelstelling van een eerlijke verdeling van de lasten voor algemene voorzieningen niet wordt behaald.

Toeristenbelasting in plaats van forensenbelasting
Een toeristenbelasting mag ook geheven worden van personen die niet in de BRP zijn ingeschreven maar wel in de gemeente verblijven. Meestal wordt degene die de mogelijkheid biedt tot verblijf als tussenpersoon gehanteerd voor de heffing. Het doel van de belasting is, conform hetgeen D66 beoogt, dat de tijdelijk verblijvende personen meebetalen voor het gebruik van de algemene voorzieningen die door de gemeente zijn getroffen.

De naam ‘toeristenbelasting’ is verwarrend. In feite kan van iedereen die, zonder ingeschreven te zijn in de BRP, in Bladel verblijft deze belasting worden geheven. De term ‘verblijfsbelasting’ past dan ook beter bij deze heffing. Daarmee kunnen ook arbeidsmigranten in de heffing worden

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
KCC	Bram de Bruin	088-4970511

betrokken. Een uitbreiding van de heffing van toeristenbelasting naar arbeidsmigranten heeft enkele voordelen, maar kent ook aandachtspunten. Beide worden hieronder nader uitgewerkt.

Voordelen

Financiën
In Bladel kennen we twee formele locaties waar arbeidsmigranten verblijven: het voormalige hotel aan de Europalaan in Bladel en het nieuwe complex voor arbeidsmigranten in Hapert. Daarnaast verblijven arbeidsmigranten op plekken die wat minder in het oog zijn. Het enkel heffen van arbeidsmigranten die op de twee bekende locaties verblijven leidt tot rechtsongelijkheid, waardoor alle overige locaties (inclusief de verblijfsgevers) geïnventariseerd dienen te worden. De vaste kosten van deze inventarisatie bedragen circa € 5.500,-. De variabele kosten hangen samen met het aantal locaties die er uiteindelijk blijken te zijn en bedragen per locatie € 180,-. Een eerste inschatting is dat de totale kosten van de inventarisatie tussen de € 7.000,- en € 10.000,- bedragen. Structurele extra lasten in de jaren daarna zijn verwaarloosbaar.

Het aantal nachten dat arbeidsmigranten per jaar verblijven in Bladel is niet bekend, mede doordat niet erg inzichtelijk is hoeveel arbeidsmigranten in Bladel verblijven. Indien echter wordt uitgegaan van het aantal verblijfsplaatsen in de twee bekende locaties (ca. 290), uitgaande van een bezettingsgraad van 80% over het hele jaar op die locaties en het tarief van € 1,61 per nacht per persoon hanterend, worden de jaarlijkse extra inkomsten geschat op € 135.000,-. De verhouding tussen de kosten en inkomsten van het betrekken van de arbeidsmigranten in de toeristenbelasting maakt het daarmee een efficiënte uitbreiding van de heffing.

Toezicht en handhaving
Het inzichtelijk hebben van alle locaties waar arbeidsmigranten verblijven en daarbij de inventarisatie van alle verblijfsgevers heeft voordelen voor eventuele toezicht en handhaving. Locaties kunnen eenvoudiger worden bezocht en de verblijfsgevers kunnen worden aangesproken bij eventuele misstanden.

Inschrijving in BRP
Het heffen van een toeristenbelasting van arbeidsmigranten stimuleert mogelijk dat arbeidsmigranten zich inschrijven in de BRP. Dit kan overigens alleen als de arbeidsmigrant langer dan 4 maanden in Bladel verblijft. Daarnaast heeft het veelal financiële voordelen voor arbeidsmigranten als ze zich juist niet inschrijven in de BRP. Waar het omslagpunt voor een arbeidsmigrant ligt om zich wel of niet in te schrijven is per individu verschillend, waardoor geen inschatting is te geven over het aantal arbeidsmigranten dat over zal gaan tot inschrijving. Elke extra inschrijving leidt daarbij tot een extra bedrag aan Algemene Uitkering van € 377,00 (voor personen tussen de 18 en 64 jaar), maar niet tot extra inkomsten uit de toeristenbelasting.

Aandachtspunten

Huidige verordening voldoet, maar aanpassing is wenselijk
De Gemeentewet geeft de vrijheid om ook van arbeidsmigranten een toeristenbelasting te heffen. In de lokale verordeningen kan dit ingeperkt worden door de omschrijving van het belastbare feit. De in Bladel geldende verordening kent een belastbaar feit dat geen beperkingen oplegt, waardoor de huidige verordening geen belemmering is om de toeristenbelasting van arbeidsmigranten te heffen. Overigens geldt hier wederom dat in principe degene die verblijf biedt (de verblijfgever: detacheerder of eigenaar van het betreffende pand) als tussenpersoon wordt belast. Deze tussenpersoon kan de heffing doorbelasten naar degenen die verblijven.

De geldende verordening in Bladel geeft weer dat een toeristenbelasting kan worden geheven van eenieder die hier "*tegen welke vergoeding dan ook"* verblijft. Een bekende handelswijze is dat arbeidsmigranten soms niet direct betalen voor hun verblijf, maar dat die verblijfskosten onzichtbaar in hun salaris zijn verwerkt. Om te voorkomen dat dan niet duidelijk is of een toeristenbelasting kan worden geheven, is een aanpassing van de verordening wenselijk.

Communicatie met verblijfgevers is noodzakelijk
De verblijfgevers zullen als tussenpersoon worden aangeslagen voor de heffing van de toeristenbelasting. Omdat op dit moment geen toeristenbelasting wordt geheven, wordt het niet heffen als normaal en juist gezien door de verblijfgevers. Vroegtijdige communicatie met de verblijfgevers is nodig om ze te laten wennen aan de nieuwe situatie en om ze de tijd te geven hun administratie zodanig aan te passen dat de afdracht juist en efficiënt kan geschieden.

Gevolgen voor arbeidspotentieel
In Bladel worden veel arbeidsmigranten ingezet voor de uitvoering van werkzaamheden. Door een toeristenbelasting te gaan heffen ontstaat de mogelijkheid dat buitenlandse beroepskrachten naar andere plaatsen verhuizen. Diverse gemeenten om ons heen heffen echter reeds (een vergelijkbare hoge) toeristenbelasting van arbeidsmigranten of willen die ook gaan heffen, waardoor de kans op dit waterbedeffect klein is. België kent overigens geen toeristenbelasting zoals in Nederland, zodat nog een kans aanwezig is dat ze daarheen vertrekken. Verhuizing naar een ander land is echter wel een stap met meer impact dan verhuizing naar een andere plaats binnen Nederland.

Het enkel verhuizen hoeft nog geen gevolgen te hebben voor de beschikbaarheid van de arbeidsmigranten voor de Bladelse arbeidsmarkt. De bereidheid van arbeidsmigranten om tussen verblijfplaats en werkplek heen en weer te reizen is hierin ook een factor die echter van onbekende grootte is. De invloed van een verhuizing op het beschikbare arbeidspotentieel is daarmee niet goed in te schatten. Omdat de kans op verhuizing echter klein lijkt te zijn, lijkt er ook weinig risico te bestaan voor het beschikbare arbeidspotentieel, maar we kunnen er ook niet helemaal zeker van zijn dat het geen gevolgen daarvoor heeft.

Uitbuiting
Door de vaak relatief korte termijnen dat arbeidsmigranten in Nederland werken, zijn ze niet goed op de hoogte van alle rechten (en plichten) die ze hier hebben. Daarnaast is het verschil in mogelijke verdiensten in Nederland en hun thuisland zo groot dat ze al snel een financieel voordeel hebben door hier te werken, zelfs al verdienen ze hier niet wat door autochtone medewerkers als normaal wordt ervaren. Dit maakt arbeidsmigranten een makkelijk slachtoffer voor uitbuiting. Opgepast dient te worden dat het heffen van een toeristenbelasting dit risico niet verder vergroot, bijvoorbeeld doordat verblijfgevers extra ‘administratiekosten’ in rekening brengen bij de doorbelasting van de toeristenbelasting naar de arbeidsmigrant.

Geen differentiatie mogelijk
Op dit moment kent de verordening toeristenbelasting een tariefdifferentiatie. Voor het verblijf in vaste onderkomens wordt een bedrag van € 1,61 per persoon per overnachting gerekend. Voor het verblijf in mobiele onderkomens een bedrag van € 1,51. Differentiatie naar herkomst van de verbliiver of de reden van verblijf (bijvoorbeeld kenniswerkers vs. handarbeiders) is niet toegestaan. Voor alle arbeidsmigranten die in vaste onderkomens verblijven, zoals o.a. de twee bekende locaties in Bladel en Hapert, moet dan ook het bedrag van € 1,61 worden gehanteerd. Het verlagen van dit bedrag uit eventuele coulanceoverwegingen kan dan ook niet.

Dit houdt in dat een arbeidsmigrant die een heel jaar in Bladel verblijft uiteindelijk € 587 (365 dagen x € 1,61) betaalt. Eventuele riool- en afvalstoffenheffingen zijn daar niet bij gerekend. Indien een arbeidsmigrant zich kan inschrijven in de BRP, dat ook daadwerkelijk doet en mits hij/zij inschreven is op 1 januari van het kalenderjaar, wordt daarentegen een extra bedrag van € 377 aan extra Algemene Uitkering ontvangen.

Wildgroei van verhuur aan arbeidsmigranten wordt niet voorkomen
Eén van de doelstellingen die D66 beoogde met de eventuele invoer van een forensenbelasting, was het voorkomen van wildgroei van verhuur aan arbeidsmigranten. Met het invoeren van een toeristenbelasting wordt in ieder geval geïnventariseerd welke objecten er worden verhuurd aan arbeidsmigranten. Het zal waarschijnlijk niet leiden tot het stoppen van wildgroei van verhuur, omdat de verhuurder de heffing kan doorbelasten naar de arbeidsmigrant die huurt. De daarmee enkel voor de verhuurder bestaande administratieve lasten van de heffing wegen vermoedelijk niet op tegen de opbrengsten die de verhuur met zich meebrengt.

Resumerend
Het heffen van een forensenbelasting van arbeidsmigranten is niet haalbaar. Wel kan worden overgegaan tot een uitbreiding van de toeristenbelasting naar arbeidsmigranten. Dit leidt ertoe dat de doelstelling van een evenwichtigere verdeling van de kosten van algemene voorzieningen behaald wordt, via directe betaling van de toeristenbelasting dan wel door stimulering tot inschrijving in de BRP dat voor een hogere Algemene Uitkering zorgt. Daarnaast zijn er echter diverse aandachtspunten ten aanzien van een uitbreiding van de toeristenbelasting. De verordening dient onder andere aangepast te worden, mogelijk zijn er sociaal-economische gevolgen en de doelstelling rondom het voorkomen van wildgroei van verhuur aan arbeidsmigranten wordt hoogstwaarschijnlijk niet gehaald.

Bladel, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n):
a. Visie document toeristenbelasting (21.03872)

MEMO

DE ANG CONNECTIE
De verbindende factor tussen organisatie en informatie

Tasveld 1C
3417 XS Montfoort
Postbus 3
3417 ZG Montfoort

T (0348) 471 177
E info@ang.nl
W www.ang.nl

Onderwerp	: Arbeidsmigranten en toeristenbelasting
Datum	: 26 februari 2021
Van	: ANG
Opgesteld door	: ANG - Team Recreatieve Heffingen
Ontvangers	: Gemeente Bladel

De gemeente Bladel heeft aan ANG gevraagd om een 'visie-handleiding over het betrekken van arbeidsmigranten in de heffing van de toeristenbelasting' op te stellen. In deze memo wordt op deze vraagstelling in gegaan.

Gewenste aanpassing

De voorgestelde aanpassing is gericht op het (ook) in de heffing van de toeristenbelasting betrekken van in de gemeente verblijfhoudende arbeidsmigranten. Hierbij wordt eerst de huidige situatie uiteengezet, dan wat er mogelijk gewijzigd dient te worden om de heffing op deze wijze uit te voeren, welke keuzes de gemeenteraad kan maken om de heffing te verbeteren en/of te optimaliseren, welke impact het heeft wanneer arbeidsmigranten mee worden genomen in de heffing en, indien keuzes gemaakt worden, welke stappen ondernomen dienen te worden.

Huidige situatie

Gemeente Bladel heft al jarenlang een toeristenbelasting. De regels hiervoor zijn opgenomen in de verordening toeristenbelasting zoals door de gemeenteraad vastgesteld. De in de gemeente Bladel geldende belastingverordening voor de toeristenbelasting is gebaseerd op de VNG-modelverordening. Daarmee vergewist de gemeente zich van een verordening die alle noodzakelijke bepalingen bevat voor een juridische basis voor de heffing. Evenwel is het een modelverordening, waarmee het een basis vormt om aan te passen naar de lokale omstandigheden en te optimaliseren. Uit de geldende verordening blijkt dat de gemeente van die mogelijkheid gebruik heeft gemaakt.

In de geldende belastingverordening voor de toeristenbelasting staat onder belastbaar feit het volgende:

"Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven."

Het belastbaar feit is dusdanig ruim geformuleerd dat elke vorm van verblijf met overnachten tegen betaling door niet-ingezetenen voldoet voor de heffing van toeristenbelasting. Er is geen sprake van beperking tot accommodatiesoorten of typen verblijf.

Gelet op het vorenstaande bevat het belastbaar feit in de verordening in ieder geval geen belemmering voor de heffing van toeristenbelasting voor verblijf door arbeidsmigranten.

Aangezien nu in gemeente Bladel in de praktijk het verblijf van arbeidsmigranten niet of onvolledig onder de heffing van toeristenbelasting wordt gebracht is het wel van groot belang om hier een duidelijk(er) beeld te scheppen bij en voor de belastingplichtigen. Dat zijn overigens niet de verblijfhouders, maar in eerste instantie de verblijfgevers, of beter: degenen die gelegenheid bieden tot het houden van verblijf als bedoeld in het kader van de heffing van toeristenbelasting. Pas als er geen verblijfgever aan te wijzen is, is de verblijfhouder zelf belastingplichtig.

De ervaring leert dat, zonder informatieverstrekking aan de belastingplichtigen, het aanpassen van de uitvoering van de heffing snel onduidelijkheden kan opleveren en problemen kan geven, omdat in de huidige situatie het verblijf door arbeidsmigranten niet of onvolledig wordt meegenomen in de heffing van de toeristenbelasting. Veel belastingplichtigen ervaren de huidige praktijk dan ook als de juiste, terwijl dat (dus) onterecht is waar het op de arbeidsmigranten aankomt.

Bij aanpassing in de uitvoering kan direct naar alle aspecten van de heffing van toeristenbelasting in Bladel worden gekeken, waarbij desgewenst de heffingsmethode kan worden aangepast. Hierna worden de mogelijkheden voor het heffen van de toeristenbelasting besproken, met daarbij telkens de voor- en nadelen.

Juridisch kader

De toeristenbelasting vindt zijn juridische basis in artikel 224 van de Gemeentewet. Daarin staat:

“Ter zake van het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetenen met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven, kan een toeristenbelasting worden geheven.”

Het moge duidelijk zijn dat de wettelijke grondslag nog veel ruimer is dan de formulering van het belastbaar feit in de belastingverordening van de gemeente. De reden hiervoor is gelegen in de uitvoerbaarheid van de heffing.

Veel gemeenten perken het belastbaar feit in met ‘tegen betaling’ en ‘met overnachting’
Bij verblijf tegen betaling is er gelijk een moment tot, het door het tweede lid van artikel 224 mogelijk gemaakte, verhalen van de toeristenbelasting door de verblijfgever op de verblijfhouder. Als ook verblijf om niet onder de belastingplicht zou vallen is ook een logerend familielid of kennis uit een andere gemeente een belastbaar feit. Voorts zijn belastingplichtigen door het gelegenheid bieden van verblijf tegen betaling in zijn algemeenheid daarvoor reeds administratieplichtig, zodat de voor de toeristenbelasting vereiste administratie geen grote aanvulling op de reeds bestaande verplichtingen vormt.
Daarnaast wordt het verblijf ingeperkt tot verblijf met overnachting om de zekere mate van bestendigheid van het verblijf in de gemeente te waarborgen. Zou die voorwaarde er niet zijn dan zorgt een passant of winkelend publiek van buiten de gemeente ook al voor een belastbaar feit. Dan zou er een hek om de gemeente geplaatst dienen te worden voor de handhaving.

Het is de gemeente toegestaan het belastbaar gemaakte feit uit de Gemeentewet, binnen de kaders van de algemene rechtsbeginselen, in te perken. Uitbreiden is uiteraard niet toegestaan.

Als het over de toeristenbelasting gaat, gaat het veelal over zogenaamde ‘landtoeristen’, want voor de ‘watertoeristen’ wordt over het algemeen een aparte belastingverordening ingesteld met eigen heffingsmaatstaven en tarieven. De watertoeristenbelasting ziet – logischerwijs – op verblijf op vaartuigen in c.q. op gemeentewater, tegen betaling. Bij de watertoeristenbelasting wordt niet geheven per persoon

per nacht/overnachting, maar per persoon per etmaal verblijf. Daarbij is een deel van een etmaal ook een etmaal. De reden voor deze andere formulering is gelegen in het feit dat er vrij weinig op vaartuigen wordt overnacht. Overigens is een separate verordening voor land- en watertoeristenbelasting niet nodig. Beide belastbare feiten kunnen met beide eigen sets voorwaarden en methoden in één verordening worden vervat.

Alleen voor toeristen?

In tegenstelling tot het snel te ontstane beeld bij de uit 1970 stammende naam 'toeristenbelasting' is er voor de heffing ervan geen enkel verband met het doel van het verblijf. Er is tenminste geen beperking in de wet tot het heffen van de belasting van slechts toeristen, of personen die met een recreatief of vakantiedoel verblijf houden. Ook verblijf door personen die uit zakelijke en educatieve overwegingen of voor werk verblijf houden valt onder de heffing. Daarom zou 'verblijfsbelasting' misschien een betere naam zijn, maar de belasting wordt in de Gemeentewet nu eenmaal 'toeristenbelasting' genoemd.

Belastingplichtige

De belastingplichtige voor de toeristenbelasting is weliswaar in beginsel degene die verblijf houdt als niet-ingezetene, maar vrijwel elke gemeente in Nederland heeft de verordening zo ingericht dat degene die gelegenheid biedt tot het houden van verblijf als eerste wordt aangesproken voor de belastbare feiten. In het geval dat er onverhoopt geen verblijfgever voor het verblijf is aan te wijzen, dan is er een vangnet om dan de verblijfhouder zelf aan te spreken voor de toeristenbelasting.

Deze methode wordt expliciet gesteund door het tweede lid van artikel 224 van de Gemeentewet waarin het verhalen door de verblijfgever op de verblijfhouder van de voor het verblijf verschuldigde belasting is opgenomen.

Voor de gemeente is het natuurlijk veel makkelijker om een hoteleigenaar, chaletpark-exploitant of camping-eigenaar als belastingplichtige voor al het verblijf in/op zijn of haar accommodatie te hebben dan elke individuele verblijfhouder.

Door de mogelijkheid van verhaal is het daardoor wel onjuist te stellen dat de ondernemers de toeristenbelasting betalen, want in werkelijkheid zijn dat (via de ondernemers) de verblijfhouders.

Heffingsmaatstaf en tarief

Het basisuitgangspunt voor de heffingsmaatstaf is het aantal personen maal het aantal nachten dat verblijf heeft gehouden of het aantal personen maal het aantal nachten waartoe gelegenheid is geboden tot het houden van verblijf. In de uitvoering wordt dit een heffing op basis van werkelijke aantallen genoemd.

Deze methode is wel min of meer voorgeschreven ook al staat dit niet in artikel 224 Gw. Evenwel dient de heffingsmaatstaf volgens geldende jurisprudentie van de Hoge Raad uit begin jaren tachtig altijd aan te sluiten bij de verblijfsduur en het aantal personen dat verblijf houdt. Daarmee zijn lukraak gekozen bedragen uitgesloten als heffingsgrondslag.

Dit geldt ook wanneer de (water)toeristenbelasting op een forfaitair berekende grondslag wordt geheven. De 'forfaitaire heffing' of 'forfaits' komen in de lokale belastingen niet zo veel voor, maar wel bij de (water)toeristenbelasting. De oorzaak of reden daarvoor is dat verblijfgevers die vaste standplaatsen exploiteren heel lastig kunnen bijhouden wanneer welke gast precies aanwezig is en met hoeveel personen. Teneinde die administratieve last (of nood) te lenigen werd het stelsel van gemiddelden bedacht. In combinatie met het Arrest Aalsmeer is zo'n forfaitair berekende heffingsgrondslag alleen onder zeer strikte voorwaarden toegestaan en juridisch houdbaar. Hieronder bij de heffingsmethoden zal nader ingegaan worden op de forfaitaire methode.

Bij het heffen van watertoeristenbelasting wordt uitgegaan van heffen per etmaal verblijf (of delen van een etmaal verblijf), terwijl bij de (land)toeristenbelasting wordt uitgegaan van een heffing per overnachting.
Ook al lijken beide vormen van toeristenbelasting sterk op elkaar, is het niet voorgeschreven daarvoor ook gelijke tarieven te hanteren. Alleen reeds door het andersoortige type verblijf (vaartuig op water of hotel, pension, camping etc.) is er geen sprake van gelijke gevallen. Daar ondersteunt het sterk verschillende verblijfsritme tussen land- en watertoerisme ook nog in.

Het tarief van de gemeentelijke belastingen en daarmee gelijk gestelde rechten en retributies, mag op grond van artikel 219 van de Gemeentewet niet gebaseerd zijn op inkomen, winst of vermogen. Dat is voorbehouden aan de Rijksbelastingdienst.
Voor het overige geniet een gemeente echter ruime bevoegdheden bij het bepalen van het tarief of de tarieven van een belasting, recht of retributie. Dat geeft niet alleen veel beleidsvrijheid aan de raad om de hoogte van een belastingtarief te bepalen, maar ook veel ruimte om te differentiëren met verschillende tarieven voor verschillende situaties/belastbare feiten.

Bij de hoogte van het belastingtarief is de gemeenteraad bij belastingen vrij, tot volgens de belastingrechter de grens van de onredelijk en/of willekeurige belastingheffing is bereikt. Die lat ligt hoog blijkens de jurisprudentie. De belastingrechter is uiterst terughoudend in het oordelen over de hoogte van belastingtarieven.

Bij een tariefsdifferentiatie geldt daarnaast dat de differentiatie zelf gebaseerd dient te zijn op een redelijkerwijs te objectiveren rechtvaardigingsgrond. Zomaar onderscheid aanbrengen tussen situaties kan aldus niet ongestraft. Maar zo lang binnen de begrenzing van de algemene rechtsbeginselen wordt gehandeld houden differentiaties stand bij de belastingrechter.

Tot slot is het nog mogelijk vrijstellingen op te nemen in de belastingverordening. Voor de vrijstelling is wel een belastbare situatie nodig die gewenst te voorkomen is. Net als bij de tariefsdifferentiatie is een redelijkerwijs te objectiveren rechtvaardigingsgrond noodzakelijk en mag de vrijstelling niet strijdig zijn met de algemene rechtsbeginselen. Denk daarbij vooral aan het gelijkheidsbeginsel.

Het gelijkheidsbeginsel schrijft overigens niet slechts voor dat gelijke gevallen gelijk behandeld dienen te worden, maar houdt tevens in dat ongelijke gevallen in gelijke mate ongelijk behandeld dienen te worden.

Mogelijke heffingsmethodieken

Zoals hiervoor al is aangegeven staat het een gemeente vrij om, binnen zekere kaders, de heffingsmaatstaf en de tarieven van de toeristenbelasting naar eigen inzicht in te vullen. Daarmee kan de heffing voor de uitvoering worden geoptimaliseerd en kan daar waar wenselijk onderscheid of beter: differentiatie in de belasting worden aangebracht. Hieronder zijn een aantal realistische mogelijkheden weergegeven.

De gemeente Bladel heft vanaf het instellen van de toeristenbelasting deze belasting op basis van een (gedifferentieerd) tarief per persoon per overnachting. Een vast tarief op werkelijke aantallen verblijf dus. Dit tarief bedraagt in 2021 € 1,61.
Voor specifiek in de verordening aangeduide accommodatiesoorten is een iets lager tarief van € 1,51 ingesteld. Daarnaast zijn voor jaar- en seizoensplaatsen en arrangementen vaste bedragen per plaats/arrangement opgenomen in de verordening.

Artikel 6 Belastingtarief

1. Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € 1,61.
2. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor verblijf in andere accommodaties dan vakantieonderkomens of niet beroepsmatig verhuurde ruimten én op terreinen, per persoon, per overnachting € 1,51.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid gelden voor jaar, seizoenplaatsen en arrangementen de navolgende tarieven:

Jaarplaats	€ 271,00
Seizoenplaats	€ 181,00
Voorseizoenarrangement	€ 104,00
Naseizoenarrangement	€ 45,00
Maandarrangement	€ 37,00

De basis - Vast tarief per persoon per nacht

In een onderzoek naar de meest optimale methodiek kan de standaardmethode van artikel 6, eerste lid van de verordening, niet ontbreken. Het is de meest eenvoudige en meest gehanteerde methode in Nederland. Het belangrijkste nadeel is dat deze methode niet altijd als even eerlijk wordt ervaren, want - om twee uitersten van het spectrum aan te duiden - het verblijf houden in een tentje op een boerencamping wordt met een eenheidstarief even zwaar belast als het verblijf houden in een luxe hotel. De toeristenbelasting is in relatie tot de prijs op een camping vaak vele malen hoger dan in relatie tot de kamerprijs van een luxe hotel. Ondanks dat het juridisch gezien geen grond vormt, is het wel een bron van ergernis en weerstand bij belastingplichtigen en overheerst het gevoel van onrechtvaardigheid.

Het belangrijkste voordeel van deze methode is evenwel de eenvoud van het systeem. Deze methode vereist echter wel een sluitende verblijfsadministratie, wat bij belastingplichtigen met vaste standplaatsen vaak lastig tot onuitvoerbaar is. Daarom wordt deze methode vaak toegepast in gemeenten die alleen hotels, pensions en/of campings zonder vaste plaatsen hebben, anders is er vaak sprake van en combinatie met een methode van de forfaitair berekende heffingsgrondslag voor de situaties waarin werkelijke aantallen onmogelijk kunnen worden bijgehouden.

Vast percentage van de overnachtingsprijs per persoon per nacht

Naast de methode van een vast bedrag per persoon, per nacht, is het ook toegestaan om het tarief een percentage van de overnachtingsprijs te laten zijn. Dit wordt ook wel (overigens foutief) ‘KurTax’ genoemd.

Deze methode wordt op het eerste gezicht als een eerlijke methode ervaren, wat ook gelijk het grootste voordeel van deze methode is, omdat hiermee zowel de kleine verhuurder als de grote hoteleigenaren verhoudingsgewijs eenzelfde bijdrage leveren. Echter, op een wat dieper niveau is dit misschien niet helemaal in lijn met de gedachte achter de toeristenbelasting. Die gedachte was dat toeristen (ook) gebruik maken van de gemeentelijke voorzieningen, maar daarvoor ontvangt de gemeente geen geld uit het Gemeentefonds. Via de toeristenbelasting werd het mogelijk toch een bijdrage van die toerist te krijgen.
Een rare uitwerking is dat ondanks dat campinggasten vaak meer gebruik van de gemeentelijke voorzieningen maken dan hotelgasten. Toch zal in deze methode van heffing de ‘bijdrage’ van hotelgasten aan de belastinginkomsten het grootst zijn, omdat de overnachtingsprijs in het hotel hoger ligt dan op de camping.

Dan lijkt deze methode toch meer ingericht in de gedachte van de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Wie een dure hotelkamer kan betalen kan ook wat meer bijdragen dan de campinggast op de fiets. Deze methode neigt echter naar een inkomensafhankelijke belasting welke niet is toegestaan.

Een groot nadeel van deze methode is dat omzetgegevens van alleen de logies (met een accountantsverklaring) moeten worden opgevraagd bij degenen die verblijf aanbieden. Voor grote bedrijfsmatige hotelondernemingen is dit uiteraard geen probleem, want die hebben zo'n verklaring zo met hun accountant geregeld, maar de kleine ondernemer en particulier beschikken hier niet over en zullen speciaal hiervoor een accountant dienen in te schakelen. Voor hen zijn de administratieve lasten dan aanzienlijk hoger dan nu het geval is.

Bovendien is de overnachtingsprijs een wisselend gegeven (denk hierbij ook aan arrangementen). Het maakt het berekenen van de tarieven in relatie tot de begrote opbrengsten complexer en biedt minder zekerheid bij de gemeente voor wat betreft de realisatie van de opbrengsten.

Voorts zullen mensen altijd proberen om zo min mogelijk belasting te betalen. Bij het heffen over logiesomzet, zullen ondernemers proberen die logiesomzet zo laag mogelijk te houden. In theorie zou dan een overnachting van € 100,00 kunnen verworden tot een 'gratis overnachting bij aanschaf van een ontbijt met gebruik van de Wifi en het zwembad voor € 100,00'. Hoe wordt dan de toeristenbelasting berekend? Vooral de definitie van de 'logiesomzet' of 'overnachtingsprijs' als heffingsgrondslag is in deze methodiek een knelpunt bij de uitvoering.

Een ander nadeel is dat in geval de overnachtingen terug zouden lopen een ondernemer zou kunnen gaan stunten met zijn prijzen. Hierdoor lopen niet allen de overnachtingen terug maar dientengevolge ook de logiesomzet. De effecten voor de opbrengst van de toeristenbelasting komen dan dubbel zo hard binnen bij de gemeente.

Daarnaast is het zo dat het inrichten van de (belasting)software en het doorvoeren van systeemaanpassingen en proceswijzigingen zeer bewerkelijk is en veel handwerk zal betekenen. De inschatting is dat het eerder weken zal kosten dan enkele dagen. Dit zal uiteraard de uitvoeringskosten negatief beïnvloeden. Ten slotte dient opgemerkt te worden dat ook Koninklijke Horeca Nederland geen voorstander is van de 'KurTAX' methode.

Samenvattend kan gesteld worden dat de heffing als percentage van de overnachtingsprijs vooral interessant is bij een gemeente met hoofdzakelijk sterk gelijkende aanbieders van verblijf. Vaak wordt de methode ook op voorspraak van de (grote(re)) ondernemers ingevoerd als alternatief naast een regeling voor de andere belastingplichtigen die op werkelijke aantallen blijven.

Differentiatie op basis van overnachtingsprijs

Het is goed mogelijk om differentiaties toe te passen met een vast tarief per persoon per nacht waarbij gekeken wordt naar de algehele overnachtingsprijs van de locatie. Bijvoorbeeld een overnachtingsprijs tot een bedrag van € 50,00, een overnachtingsprijs van € 50,00 tot en met € 100,00 en een overnachtingsprijs boven de € 100,00.

Door locaties in deze staffels onder te verdelen kan er per groep een verschillend tarief per persoon per nacht gehanteerd worden. Het voordeel is dat kleinere (vaak particuliere) locaties met een lage overnachtingsprijs minder zwaar belast worden.

Een nadeel is dat de gemeente bij dient te houden wat de overnachtingsprijzen zijn van de diverse accommodaties, dat ondernemers voor een deel van het geboden verblijf in verschillende staffels zitten, dat de administratieve last niet minder wordt maar meer en dat elke grens in de staffel arbitrair en discutabel is. Voorts is het geen sinecure een redelijkerwijs te objectiveren rechtvaardigingsgrond aan te wijzen voor dit onderscheid. De verblijfgevende accommodaties in de gemeente zullen bepalen of de rechtvaardiging te vinden is.

Differentiatie op basis van aantal sterren

Een methode om met gedifferentieerde tarieven te kunnen werken, is door gebruik te maken van een (voormalig) kwaliteitskenmerk in de horeca: het aantal sterren.

Het idee achter deze methode is dan dat bij een luxere accommodatie (meer sterren) een hoger tarief kan worden gehanteerd dan bij een minder luxe accommodatie (minder sterren). Een nadeel van deze methode is dat het sterren systeem dan in de gemeentelijke administratie zal moeten worden vastgelegd (en bijgehouden!), zodat de juiste tarieven worden gehanteerd bij de aanslagoplegging.
Een ander voordeel is dat een dergelijk systeem door belastingplichtigen als 'eerlijker', of minder oneerlijk wordt ervaren, hoewel de accommodaties met meer sterren daar wellicht toch net iets anders over zullen denken.

Een nadeel is dat sinds 2014 geen sluitend sterrensysteem meer bestaat. De Benelux Hotel Classificatie (BHC) en de opvolgende Nederlandse Hotel Classificatie (NHC) zijn beide vervallen en bij het nieuwe initiatief 'hotelsterren' zijn lang niet alle hotels aangesloten.
Hierdoor zou de gemeente genoodzaakt zijn een eigen sterrensysteem op te bouwen, of zelf sterren te gaan uitgeven op basis van de oude toekenningsmethode.

Deze methode is wel bruikbaar, maar door een sluitend sterrensysteem praktisch onuitvoerbaar.

Differentiatie op basis van leeftijd van de verblijfhouder

Het zou een idee kunnen zijn om voor verschillende leeftijdscategorieën een ander tarief voor de toeristenbelasting toe te passen. Het is echter zeer lastig om dit te kunnen doen zonder dat het neigt naar leeftijdsdiscriminatie, of gewoonweg discriminatie is.

Er moet een objectieve rechtvaardigingsgrond zijn om te differentiëren naar leeftijd. Het is gebruikelijk in andere sectoren (musea, openbaar vervoer) om bijvoorbeeld hele jonge kinderen niets te laten betalen en 65+'ers een korting te geven. Bij de jongsten gaat het dan vaak vanwege meereizen, meelopen, geen eigen stoel of bed en bij de oudsten om een verkapte subsidie of steun, een aanvaardbaar onderscheid in de maatschappij.

Differentiëren op andere leeftijdscategorieën is daarentegen zeer ongebruikelijk en lastig tot onmogelijk te verdedigen.
Een nadeel van deze methode is verder dat door degene die gelegenheid tot het houden van verblijf biedt dan dit onderscheid op leeftijd zal moeten worden gemaakt. Er zal dan ook op gecontroleerd moeten worden door de gemeente om te voorkomen dat er fraude wordt gepleegd.

Een voordeel voor de individuele verblijfhouder die de 'korting' krijgt is dat die er wellicht vrolijk van wordt, of niet eens merkt. De gemeente zal echter zelden inkomsten willen verliezen om de 'korting(en' mogelijk te maken, zodat de andere leeftijdscategorieën dan als compensatie een verhoging van de toeristenbelasting tegemoet kunnen zien.

Gelet op de complexiteit en het gebrek aan draagkracht in de maatschappij is dit geen begaanbare weg. Hooguit kan een leeftijdsgrens bij de vrijstellingen worden ingevoerd. In de regel gaat het dan om het vrijstellen van verblijfhouders tot de leeftijd van 13 jaar.

Differentiatie op basis van het doel van het verblijf

Even vermakelijk als onuitvoerbaar en controleerbaar is een differentiatie van de tarieven op basis van het soort verblijf of het doel ervan. Dat zou inhouden dat zakelijk verblijf anders wordt belast dan recreatief verblijf en daarvan nog weer afwijkend het verblijf door arbeidsmigranten.
Wellicht is de arbeidsmigrant nog wel betrouwbaar te administreren omdat de huisvesting in veel gevallen wordt geregeld door een huisvester en niet door de arbeidsmigrant, maar of de zakelijke

verblijfhouder eerlijk zal antwoorden als daardoor een hoger tarief in rekening wordt gebracht is de vraag. Differentiëren op basis van de soort accommodatie biedt dan meer soelaas.

Differentiatie op basis van type accommodatie

Het hanteren van verschillende tarieven voor verschillende accommodaties kan als een eerlijke methodiek worden ervaren wanneer over de typering van de accommodaties geen discussie bestaat of ontstaat.
Dit is dan ook meteen een belangrijk nadeel: de type-aanduiding dient te worden bijgehouden en deze is niet altijd eenduidig vast te stellen. Zo zullen er altijd locaties zijn die uit een mengvorm van verschillende accommodatietypen bestaan. Het indelen naar typen zal bij deze methode wel zo grof mogelijk moeten gebeuren (dat wil zeggen met zo weinig mogelijk typeringen) terwijl dan wel de gemeentelijke wensen t.a.v.de heffing gerealiseerd worden. Een grove indeling met ruimere kaders per categorie zorgt voor minder discussie en een eenvoudigere handhaving. Zo'n grove indeling is wel weer vaak te grof voor het oorspronkelijk beoogde maatwerk.

Net als bij alle andere differentiaties dienen ook bij deze methode de onderling tussen de typen aan te brengen (tariefs)verschillen wel objectief onderbouwd te kunnen worden.

Differentiatie bij de forfaitair berekende heffingsgrondslag

De meest bekende differentiatie is misschien wel de differentiatie in de forfaits van de toeristenbelasting. Voor vaste jaarplaatsen, vaste seizoensplaatsen en seizoensplaatsen zijn vrijwel altijd aparte rekeneenheden in de bepalingen over de forfaitair berekende heffingsgrondslag opgenomen. Eenvoudigweg omdat de verschillende plaatsen een verschillende bezetting en verblijfsritme kennen.

Voor een houdbaar forfait zijn door de Hoge Raad in het Arrest Aalsmeer strenge eisen gesteld. Kortweg dient er met een periodiek lokaal uit te voeren onderzoek statistisch onderbouwd, zo niet bewezen, te worden dat de rekeneenheden van personen en nachten voldoende dicht bij de werkelijkheid liggen.
Bij gemeenten met kleine volumes van dergelijke plaatsen is zo'n onderbouwing statistisch gezien feitelijk per definitie onbetrouwbaar en dus onhoudbaar.
Daarbij, zo'n onderzoek is kostbaar en pleegt fors inbreuk op de privacy van de verblijfhouders.
Omdat de problematiek voor het administreren van de werkelijke aantallen voor die plaatsen niet verdwijnt is er een alternatief te vinden in een stelsel van vaste bedragen per soort standplaats. Ook daar is wel een onderbouwing voor nodig, maar veel minder gedetailleerd en veel meer gebaseerd op de bekende beleidsvrijheid van de raad. De belastingrechter kan hierop slechts marginaal toetsen. Dat is bij de traditionele forfaits heel anders.

Overige mogelijkheden en aandachtspunten

Zoals gezegd staat het de gemeente vrij om zelf de tarieven en maatstaven te bedenken. De methode moet objectief en redelijk zijn en mag geen strijd opleveren met de algemene rechtsbeginselen.
In theorie zijn dus zeer exotische methodieken mogelijk, maar deze zijn in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten, omdat zij in de praktijk niet als een redelijkerwijs te objectiveren maatstaf zullen worden geaccepteerd, of omdat de controle en handhaving te hoge kosten veroorzaakt, of voor de belastingplichtigen onuitvoerbaar zijn, dan wel disproportionele administratieve lasten met zich meebrengen. Het risico dat de verordening onverbindend wordt verklaard, is dan ook te groot bij dergelijke exotische methodes.

Een enkele keer wordt een exoot nog wel in vaststellingsovereenkomsten opgenomen, maar dan gaat het uiteraard om zeer specifieke gevallen en situaties. Vaststellingsovereenkomsten in de fiscale sfeer vallen overigens wel 'gewoon' onder het bestuursrecht en niet onder het civiel recht.

Combinatie

Voor een groot deel van de gemeenten zijn de situaties met belastbare feiten in combinatie met de wens tot optimalisatie van de heffing niet met één methode op te lossen. Gelukkig is ook mogelijk om de bovengenoemde methoden te combineren. De complexiteit neemt uiteraard toe naarmate meerdere systemen tegelijk c.q. naast elkaar gebruikt worden. De kosten van handhaving en controle zullen ook toenemen naarmate de complexiteit van een systematiek toeneemt.

Naast de vrijheid tot het berekenen en bepalen van tarieven en maatstaven, kan de gemeente ook zelf besluiten tot het vrijstellen van bepaalde (groepen van) verblijfhouders. Voor overnachtingen in een ziekenhuis en verblijfhouden in een centrum van COA, bijvoorbeeld, is wettelijk al geregeld dat hierover geen toeristenbelasting betaald hoeft te worden.
Het voordeel van het invoeren van vrijstellingen is dat de gemeente ervoor kan kiezen om bijvoorbeeld scouting vrij te stellen aangezien het heffen van toeristenbelasting bij dit soort accommodaties vaak gevoelig ligt. Dit is een vrijstelling die hanteerbaar en controleerbaar is. Wanneer de gemeente besluit om vrijstellingen in te voeren waarbij bijvoorbeeld kinderen tot een bepaalde leeftijd worden uitgesloten dan is dit lastiger. Dat klinkt als een handige manier om ‘kindvriendelijk‘ te heffen, het betekent echter wel dat degenen die verblijf bieden de leeftijden moeten bijhouden en dat de gemeente daar ook op dient te controleren. Om nog maar te zwijgen van de vraag of dit niet neigt naar leeftijdsdiscriminatie zoals hiervoor vermeld. Paradoxaal genoeg lijkt het vrijstellen van een specifieke groep verblijfhouders een snelle winst in de uitvoering, maar dit blijkt in de praktijk vaak tot extra administratieve lasten te leiden voor zowel belastingplichtigen als de gemeente. Tenslotte zal ook het vrijgestelde verblijf in de administratie bijgehouden dienen te worden, inclusief het bewijs daarvoor.

Ten slotte is het dus mogelijk om met forfaitair berekende heffingsgrondslagen te werken. Dat betekent dat voor bepaalde verblijfsaccommodaties een onderbouwde aanname wordt gedaan van het aantal overnachtingen per jaar die in de verordening wordt opgenomen. Degene die verblijf aanbiedt in een dergelijke accommodatie zal altijd de forfaitair berekende bedragen aan de gemeente moeten afdragen tenzij hij ervoor kiest om de werkelijk verschuldigde belasting te betalen. In de praktijk gebeurt dat laatste alleen als het werkelijk geinde bedrag aan toeristenbelasting lager ligt dan de forfaitaire bedragen. De ondernemer zal dit lagere bedrag dan wel aan moeten tonen door middel van bewijsstukken en dat kan alleen als hij de aantallen overnachtingen toch heeft bijgehouden. Dat terwijl de forfaitaire regeling nu juist bedacht is om het belastingplichtigen en gemeenten gemakkelijker te maken.

Tevens dient vermeld te worden dat het gebruik van een forfaitaire regeling is gebonden aan de voorwaarden die door de Hoge Raad zijn opgesteld in het Arrest Aalsmeer. Dit vergt aldus periodiek lokaal onderzoek en een statistische onderbouwing van de rekeneenheden in de regeling. Daarbij kost het de gemeente periodiek (vijf-jaarlijks) geld om de onderbouwing uit te voeren als onderhoud op het forfait. Dit kan eenvoudig worden voorkomen door naar een stelsel van een vast tarief per particulier verhuurde woning en kampeermiddel op vaste of volgtijdige standplaats in te voeren. Een dergelijk vast tarief is slechts onderhevig aan een marginale toetsing door de rechtspraak door de discretionaire bevoegdheden van de gemeenteraad. Er kan feitelijk door de belastingrechter slechts worden geoordeeld over een willekeurige of onredelijke belastingheffing. Daarvan is bekend dat de rechtspraak zeer terughoudend is.

Naast een traditionele forfaitaire regeling, is het een mogelijkheid om voor particulieren die slechts enkele weken per jaar een woning verhuren een forfait of vast bedrag in te voeren.
Dit betreft dan een soort afkoopregeling, waarbij vooraf een vast bedrag betaald wordt, zodat men geen administratie hoeft bij te houden. De gedachte hierbij is dan dat dit de aangiftemoraal zal verhogen.
ANG is van mening dat deze vorm van heffen juridisch niet houdbaar is, omdat zoals hiervoor al is aangegeven, er geen onderbouwing is voor het forfaitaire of vaste bedrag. Daarnaast is de kans dat een eventueel beroep op rechtsongelijkheid succesvol zal zijn naar de mening van ANG vrij groot. Immers, wat is het verschil tussen de particulier die vijf weken zijn woning verhuurt en de particulier die slechts vier weken verhuurt? Beiden voldoen feitelijk aan hetzelfde belastbare feit, maar betalen op deze manier voor

een nagenoeg gelijke grondslag een ander tarief. Tenslotte is deze manier van heffen fraudegevoelig, omdat het (ook wanneer er bepaalde voorwaarden aan deze regeling worden gesteld, zoals meldplicht bij hypotheekverstrekker en de verzekeringsmaatschappij, maar vooral de heffingsambtenaar) heel gemakkelijk is om te beweren dat er slechts enkele weken verhuurd wordt, maar dan toch langer te verhuren. Dit is vrijwel niet te controleren, tenzij er meerdere bezoeken per jaar plaatsvinden bij de particulieren die van de regeling gebruik wensen te maken. Dit brengt door de noodzakelijkerwijs intensieve controle en handhaving hoge uitvoeringskosten met zich mee voor de gemeente. Dergelijke 'oplossingen' zijn meer theoretisch dan praktisch uitvoerbaar.

Heffing verbeteren en/of optimaliseren

Zoals in de voorgaande mogelijkheid is besproken, is het in ieder geval belangrijk om met de ondernemers c.q. verblijfgevers in contact te komen en te blijven.
In deze tijd is het mogelijk dat verblijfgevers aan arbeidsmigranten exact kunnen aangeven wanneer zij gehuisvest hebben en welke ontwikkelingen er zijn en worden verwacht.

Daarnaast is het natuurlijk van belang dat beide partijen gehoord worden om een goed besluit te nemen. Het is namelijk niet gewenst wanneer de arbeidsmigranten worden uitgebuit of dat de ondernemers het nieuwe besluit niet als positief ervaren. Wanneer de ondernemers het besluit begrijpen en het als goed ervaren, dan zal de ervaring zijn dat de aangiften ook beter worden ingevuld. Indien de aangifte goed wordt ingevuld, is het resultaat ook dat er beter gehandhaafd kan worden.
Het is daarom te adviseren om de heffing van toeristenbelasting laagdrempelig en overzichtelijk te houden. Hoe beter het inzicht is in hoe, hoeveel en waar arbeidsmigranten worden gehuisvest, hoe beter daarop gestuurd kan worden. Niet alleen vanuit het perspectief van de fiscaliteit, maar ook in relatie tot overlast, veiligheid en hygiëne.

Regionale positie

Hoewel de gemeenteraad ruime beleidsvrijheid geniet bij de bepaling van de tarieven is de positie in regionaal verband wel een element om in de gaten te houden. Voor recreatief verblijf is de heffing van toeristenbelasting en/of de hoogte van het tarief nauwelijks van invloed, maar bij verblijf door arbeidsmigranten speelt dat wel een rol. Vanwege de hoge bezettingsgraad kan het bedrag per jaar behoorlijk oplopen. Dan is een overweging voor her-locatie snel gemaakt en wel naar een buurgemeente waar geen of een lagere heffing aan de orde is. In zoverre heeft de hoogte van het tarief in combinatie met het verblijf door arbeidsmigranten – gelijk aan de parkeerbelasting – ineens een regulerend karakter. Een verhoging van het tarief in de zin van optimalisatie of verhoging van de opbrengsten kan dan ook zeker leiden tot een afname van de heffingsgrondslagen.

Ter illustratie kan nog worden gemeld dat de gemeente Reusel- De Mieren een tarief van € 1,60 hanteert. Dit tegenover het tarief van de gemeente Bladel (€ 1,61). De gemeente Eersel hanteert een 6,5% tarief over de vergoeding waar betaald voor wordt. Dat is een lastig direct te vergelijken belastingdruk, maar € 1,60 wordt dan bij een overnachtingsprijs per verblijfhouder van € 24,60 bereikt.

Daarbij dient de gemeente Bladel door de ligging op de grens ook rekening te houden met de mogelijkheid dat huisvesters van arbeidsmigranten uitwijken naar een locatie net over de grens. België kent de toeristenbelasting niet zoals Nederland.

Verordening

Om de heffing van toeristenbelasting te verbeteren en/of te optimaliseren zal het waarschijnlijk nodig zijn de verordening aan te passen om een duidelijk(er) beeld te scheppen voor belastingplichtigen. Ten behoeve van de huisvesting van arbeidsmigranten waarbij sprake zou zijn van huisvesting om niet zou de gemeente ervoor kunnen kiezen om het belastbaar feit uit te breiden ten opzichte van het huidige belastbare feit en expliciet ook verblijf 'om niet' of met een verborgen vergoeding in specifieke gevallen onder de heffing te scharen. Het artikel zou dan als volgt kunnen luiden:

Onder naam " toeristenbelasting" wordt een directe belasting geheven voor:

a. *Het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven;*
b. *Het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven, indien deze personen gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen.*

Op deze manier kan het duidelijk gemaakt worden dat arbeidsmigranten betrokken worden in de heffing van toeristenbelasting ook al is het geen verblijf tegen betaling. Onder de huidige verordening kan er namelijk verwarring over zijn of een beroep worden gedaan op de voorgewende situatie dat de arbeidsmigrant niet betaalt voor het geboden verblijf. Voor gemeenten is het zeer lastig om aan te tonen dat de vergoeding voor het verblijf is verstopt in het salaris.

Naast deze voorgestelde aanpassing, is het belangrijk dat er als er een keuze wordt gemaakt om de manier van heffen te veranderen of vrijstellingen te wijzigen, dat deze ook in de verordening worden verwerkt. Dit zal altijd via een raadsbesluit dienen te verlopen en daarbij is het informeren van de belastingplichtigen meer dan verstandig.

Areaal completeren

Het is eenvoudig gezegd nodig het verblijf door arbeidsmigranten ook actief te gaan opsporen en te gaan belasten en dat is over het algemeen makkelijk als het heel zichtbaar geschiedt op een voor deze doelgroep omgebouwd chaletpark of een voormalig hotel. Maar veel vaker is het helemaal niet zo zichtbaar en omgeven met vergunningen. Dan zal er veel meer voetwerk moeten worden geleverd om de potentiële locaties van huisvesting te achterhalen en de feitelijke inzet daarin te bepalen.

Als de potentiële locaties zijn gevonden, dan dient nog de exploitant te worden gevonden en in het geval dat dit er meerdere zijn of dat er een keten van tussenpersonen actief is, zal er op basis van wie wat doet ten aanzien van het bieden van gelegenheid tot het houden van verblijf pas kunnen worden bepaald wie er aangifteplichtig en belastingplichtig is.
Jurisprudentie van de afgelopen paar jaar maakt duidelijk dat de gemeente niet zomaar op contractuele afspraken tussen een eigenaar en een huisvester mag afgaan voor de belastingplicht, zodat er verklaringen van betrokken partijen benodigd zijn voor een eindconclusie en -oordeel.

Het is wel zo dat als de in de gemeente actieve huisvesters eenmaal in beeld zijn, de periodieke contacten tot bijhouding van de gebruikte locaties leiden.

Een aandachtspunt bij een deel van de huisvesters is dat zij niet altijd per locatie bijhouden wie waar gehuisvest wordt, maar slechts bijhouden wie zij huisvesten in een gebied dat ook groter dan de gemeente kan zijn. Dat noopt er soms toe om afspraken te maken over de omvang van de belastingplicht op andere bronnen dan een nachtverblijfregister per locatie.

Impact van de heffing op arbeidsmigranten

Door ook het verblijf door arbeidsmigranten actief mee te nemen in de heffing van de toeristenbelasting ontstaat niet alleen een effect op de belastingopbrengst, maar ontstaat ook meer inzicht in de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente. Waar, in welke mate en op welke manier vindt de huisvesting plaats en door wie dit wordt aangeboden, komt uit de administratie, controle en handhaving van het verblijf door arbeidsmigranten naar voren.

Door de administratie kan er namelijk een beeld worden gegeven. Dit omdat duidelijk maakt hoeveel arbeidsmigranten in de gemeente Bladel verblijven, waar en door of via wie. Wanneer er een duidelijk beeld is ontstaan, wordt het in beginsel ook eenvoudiger om te handhaven op ongewenste of illegale situaties. Wanneer bijvoorbeeld in een object teveel arbeidsmigranten worden gehuisvest, kunnen de leefomstandigheden en veiligheid van arbeidsmigranten in het geding zijn. Nu zal het grootste gedeelte van ondernemers naar behoren handelen tegenover de gehuisveste arbeidsmigranten, maar de informatie over de huisvesting van arbeidsmigranten kan malafide ondernemers en misstanden tegengaan.

Er dient wel rekening te worden gehouden met de geheimhoudingsverplichting voor de heffingsambtenaar op basis van artikel 67 AWR, die op een zelfde voet overigens op basis van artikel 67 INV geldt voor de invorderingsambtenaar. Die geheimhouding beperkt de mogelijkheden van de heffings- en invorderingsambtenaar om informatie die voor de heffing en invordering van belastingen is verzameld en verkregen voor andere doeleinden wordt aangewend. Uiteraard dienen illegale situaties ook met deze geheimhouding te worden gemeld voor handhaving.

Daarnaast is het betrekken van arbeidsmigranten in de heffing van de toeristenbelasting eerlijker dan wanneer arbeidsmigranten niet worden meegenomen in de heffing van de toeristenbelasting. Al was het maar omdat verblijf door een arbeidsmigrant gewoon verblijf als vallend onder de toeristenbelasting is. Maar belangrijker, arbeidsmigranten maken ook gebruik van de gemeentelijke voorzieningen, maar de gemeente ontvangt voor hen als niet-ingezetenen geen uitkering uit het Gemeentefonds. Hierboven is al uiteengezet dat het doel van het verblijf als basis voor differentiatie of vrijstelling geen voorkeur geniet.

Voorgaande jaren

Gelet op het feit dat in de voorgaande jaren het verblijf door arbeidsmigranten niet op aanslag werd gebracht, ondanks dat de verordening daartoe wel de ruimte bood, is het de vraag of en in hoeverre de gemeente de belastbare feiten in de voorgaande jaren achteraf alsnog op aanslag wenst te brengen. Wenst, want strikt formeel kan tot drie jaar na het ontstaan van de belastingplicht zondermeer een aanslag worden opgelegd. Aangezien de omvang van de belastingplicht bij de toeristenbelasting eerst na afloop van het belastingjaar te bepalen is, kan er (dus) vier jaar terug in de tijd gegaan worden. Een belastbaar feit dat uiterlijk op 31 december 2021 wordt belast mag zich zodoende tot 1 januari 2018 terug hebben voorgedaan.

Indien de mogelijkheden van de navorderingsaanslag kunnen worden aangewend, waarvoor wel een nieuw feit nodig is of kwader trouw bij de aangifteplichtige, is de termijn geen drie, maar zelfs vijf jaren.

Het is aan de gemeente te bepalen of en in hoeverre zij terug in de tijd de belastbare feiten nog op aanslag wil brengen. Gelet op het gevoel van rechtvaardigheid en de gelijkheid en volledigheid zou dat de maximale termijn kunnen zijn.

Overigens zijn wij er bij deze memo vanuit gegaan dat er geen toezeggingen of schriftelijke mededelingen zijn gedaan aan aangifteplichtigen waaruit die het gerechtvaardigde vertrouwen konden en kunnen ontlenen dat de belastbare feiten ten aanzien van hem of haar niet tot belastingheffing zouden en zullen leiden. In dat geval kan er niet eerder geheven worden dan nadat expliciet deze toezegging of mededeling – met toekomstige werking - wordt herroepen.

Forensenbelasting en toeristenbelasting

Tussen toeristenbelasting en forensenbelasting zit een samenhang waaraan niet voorbij kan worden gegaan. Beide belastingen lijken zich in eerste instantie op hetzelfde te richten, maar toch zijn zij wezenlijk verschillend. Er zijn echter situaties dat beide belastingen toe te passen zijn en dan kiezen veel gemeenten voor een regeling om samenloop te voorkomen. De forensenbelasting wordt voor sommige

gemeenten vrijgesteld indien voor het verblijf ook toeristenbelasting is verschuldigd. Het omgekeerde komt echter veel vaker voor.
Het is in het kader van deze memo van belang te weten dat het verblijf door arbeidsmigranten maar zelden onder de heffing van de forensenbelasting komt te vallen. De arbeidsmigranten worden tenslotte in het overgrote deel van de gevallen gehuisvest. Zij houden de gemeubileerde woning niet voor zichzelf ter beschikking.

Slot

Samenvattend kan de gemeente Bladel nu reeds toeristenbelasting heffen van verblijf door arbeidsmigranten, maar zal er vooraf een traject van communicatie en onderzoek dienen te gaan inzake het daadwerkelijk uitvoeren hiervan. De locaties zijn niet of niet volledig in beeld en verblijfgevers c.q. huisvesters van arbeidsmigranten zijn hoogstwaarschijnlijk in de veronderstelling dat de gemeente Bladel deze verblijfsvorm niet belast. Nadat de locaties en de daar actieve partijen (waaronder huisvesters) gevonden zijn, zal nog uitgemaakt moeten worden welke actieve partij de aangifte- en belastingplichtige is voor die locatie/accommodatie. Uiteindelijk zal met die nieuw gevonden belastingplichtigen gecommuniceerd dienen te worden over de heffing van toeristenbelasting en de administratieve verplichtingen die daarbij horen.

Voorts zijn er ondanks de bestaande kleine differentiatie en het vast tariefstelsel zeker nog keuzes te maken voor het optimaliseren van de heffing voor de lokale situatie. Aan de hand van een denkrichting van de gemeenteraad kunnen de consequenties van dergelijke keuzes in beeld worden gebracht. Veel keuzes van differentiatie hebben tenslotte invloed op de uitvoeringspraktijk maar ook op de opbrengst en de belastingdruk van aan te wijzen groepen.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.099

Lijst met Mededelingen en ingekomen stukken

Aan de raad – 08 juli 2021

Mededelingen en ingekomen stukken 2 april tot en met 27 mei 2021.

Indien raadsleden behandeling wensen van onderstaande documenten dienen zij dit uiterlijk 48 uur voorafgaande aan de vergadering aan de griffier kenbaar te maken.

Vanuit commissies/presidium/griffier

	Datum	Betreffende
1.	22-06-2021	[21.17537] - Besluitenlijst_Commissie Grondgebied_14062021
2.	22-06-2021	[21.17533] - Besluitenlijst_Commissie MAZ_21062021
3.	22-06-2021	[21.17535] - Besluitenlijst_Commissie Inwoners_15062021
4.	22-06-2021	[21.17539] - Besluitenlijst_Openbaar_Presidium_22_april_2021
5.	25-06-2021	[21.17565] - Overzicht van Toezeggingen_stand van zaken_08-07-2021
6.	25-06-2021	[21.17566] - Overzicht van Moties_stand van zaken_08-07-2021
7.	25-06-2021	[21.17568] - Overzicht Ingekomen stukken in afwachting van behandeling B&W_08-07-2021

A. Mededelingen.

Een mededeling is een document waarin het college van burgemeester & wethouders de raad informeert.

	Datum	Betreffende	Commissie/Raad
1.	14-04-2021	[R21.050] - Mededeling_Informeren stand van zaken subsidieregeling duurzame energie voor particulieren 2020-2021 en verhogen subsidiebudget in perspectiefnota 2021	Commissie Grondgebied 14-06-2021
2.	15-04-2021	[R21.056] - Mededeling_Egyptische Poort, uitvoering eerdere raadsbesluiten en planning	Commissie Grondgebied 14-06-2021
3.	12-05-2021	[R21.066] - Mededeling_Samenhang trajecten klimaatadaptatie en vervolgstappen 2021	Commissie Grondgebied 14-06-2021
4.	12-05-2021	[R21.067] - Mededeling_Reactie op concept regionale energiestrategie (RES) 1.0	Commissie Grondgebied 14-06-2021
5.	12-05-2021	[R21.054] - Mededeling_Resultaten inwonerspanel Energie en Klimaat	Commissie Grondgebied 14-06-2021
6.	25-05-2021	[R21.077] - Mededeling_Fietspaden Cartierheide	Commissie Grondgebied 14-06-2021
7.	25-05-2021	[R21.078] - Mededeling_Waterbeheerprogramma 2022-2027 Waterschap de Dommel	Commissie Grondgebied 14-06-2021
8.	12-05-2021	[R21.063] - Mededeling_Jaarverantwoording Kinderopvang 2020 Bladel	Commissie Inwoners 15-06-2021
9.	12-05-2021	[R21.048] - Mededeling_Voortgangsrapportage pilot ouderenconsulent en gemeentelijk ouderenbeleid	Commissie Inwoners 15-06-2021
10.	25-05-2021	[R21.079] - Mededeling_Programma-organisatie Covid-19 GGD Brabant-Zuidoost	Commissie Inwoners 15-06-2021
11.	08-04-2021	[R21.052] - Mededeling_Stand van zaken aanpak kwaliteit / onderhoud sportvelden	Commissie Inwoners 15-06-2021
12.	08-04-2021	[R21.030] - Mededeling_Voorlopige jaarrekeningcijfers 2020 van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	Commissie MAZ 21-06-2021
13.	14-04-2021	[R21.049] - Mededeling_4e Compensatiepakket coronacrisis	Commissie MAZ 21-06-2021

14.	14-04-2021	[R21.047] - Mededeling_Bestuurlijke verantwoording basisregistraties	Commissie MAZ 21-06-2021
15.	15-04-2021	[R21.053] - Mededeling_Cameratoezicht gebied rondom De Posthof	Commissie MAZ 21-06-2021
16.	21-04-2021	[R21.036] - Mededeling_Verantwoording informatieveiligheid DigiD- en Suwinet-aansluitingen	Commissie MAZ 21-06-2021
17.	12-05-2021	[R21.061] - Mededeling_Verslag commissie bezwaarschriften 2020	Commissie MAZ 21-06-2021
18.	25-05-2021	[R21.068] - Mededeling_Forensenbelasting arbeidsmigranten	Commissie MAZ 21-06-2021
19.	25-05-2021	[R20.125] - Mededeling_Inrichting Hotspotmonitor gemeente Bladel	Commissie MAZ 21-06-2021
20.	25-05-2021	[R21.034] - Mededeling_Jaarverslag VTH de Kempen 2020	Commissie MAZ 21-06-2021

De gemeenteraad wordt voorgesteld bovengenoemde ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen.

B. Ingekomen stukken.

Een ingekomen stuk is een document, geadresseerd aan de gemeenteraad, dat niet afkomstig is van het college van burgemeester & wethouders.

	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
1.	Vereniging Stadswerk Nederland	27-05-2021	Vereniging Stadswerk Nederland_Handreiking gemeenteraadsverkiezingen 2022_11052021	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
2.	Gemeente Bladel	26-05-2021	Gemeente Bladel_Rapport Inwonerspanel_Onderzoek co-housing en gemeenschappelijk wonen_20052021	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
3.	Diversen	19-05-2021	Diversen_petities bezwaarschrift inzake kasseienweg 'de Hoeve', Netersel_18052021	Ter afdoening in handen gesteld van B&W	Commissie Grondgebied 14-06-2021
4.	Burger	10-05-2021	Burger_Aantasting cultuurhistorische waarde kasseienwegen Bladel_07052021	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
5.	Gemeenteblad	10-05-2021	Gemeente Bladel_Gemeenteblad_ Verkeersbesluit tijdelijke onttrekking passage-onderdoorgang in De Posthof te Bladel aan de openbaarheid_06052021	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
6.	Bestuur Stichting Groene Long	07-05-2021	Bestuur Stichting Groene Long_Inbreng tbv raadsvergadering op 20 mei 2021_06052021	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
7.	Poelman Van den Broek Advocaten	04-05-2021	Poelmann Van den Broek Advocaten_Lidl_Reactiememo inspraak Bestemmingsplan Kom Hapert_04052021	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
8.	Stichting Nederlandse Haarden- en Kachelbranche	23-04-2021	Stichting Nederlandse Haarden- en Kachelbranche_Rapport Basis voor beleid houtrook en luchkwaliteit 2020-2030_22042021	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
9.	Gemeente Bladel	21-04-2021	Gemeente Bladel_Rapport Inwonerspanel Bladel_Energie en Klimaat_Okt 2020_21042021 + Persbericht	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
10.	Brabantse Milieufederatie	16-04-2021	Brabantse Milieufederatie_Reactie op Concept RES 1.0 MRE_16042021	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
11.	BVM2, Vollenbroek	14-04-2021	BVM2, Vollenbroek_Persbericht_Zienswijze over natuurvergunning Eindhoven Airport_29032021	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
12.	Raad van State	08-04-2021	Raad van State_Beroep_Bestemmingsplan en Omgevingsvergunning "Gooskens Hout, Hoogeloon"_06042021	Ter afdoening in handen gesteld van B&W	Commissie Grondgebied 14-06-2021
13.	Regionale Samenwerking Omgevingswet in Zuidoost-Brabant	06-04-2021	Regionale Samenwerking Omgevingswet in Zuidoost-Brabant_Nieuwsflits_02042021	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 14-06-2021
14.	Alzheimer Nederland	27-05-2021	Alzheimer Nederland_Brief_Gemeenteraadsverkiezingen 2022_26052021	Ter kennisname	Commissie Inwoners 15-06-2021
15.	MantelzorgNL	25-05-2021	MantelzorgNL_Pamflet_tienpuntenplan ‘Erken, waardeer en ondersteun de mantelzorger!’_25052021	Ter kennisname	Commissie Inwoners 15-06-2021
16.	GGD Brabant Zuidoost	11-05-2021	GGD Brabant Zuidoost_Programma-organisatie Covid-19 bestrijding_02032021_11052021	Ter kennisname	Commissie Inwoners 15-06-2021
17.	Cultuurplaza De Kempen	29-04-2021	Cultuurplaza De Kempen_Jaarverslag Bladel 2020_29042021	Ter kennisname	Commissie Inwoners 15-06-2021
18.	GGD Brabant-Zuidoost	29-04-2021	GGD Brabant-Zuidoost_Terugkijken en Q&A webinar 7 april 2021 Luchtkwaliteit en Covid-19_29042021	Ter kennisname	Commissie Inwoners 15-06-2021
19.	Bureau Objectief	23-04-2021	Bureau Objectief_Rapport 'Landelijk onderzoek naar de naleving van de leeftijdsgrens bij alcohol- en tabaksverkoop 2020'_23042021	Ter kennisname	Commissie Inwoners 15-06-2021
20.	Provincie Noord-Brabant	27-05-2021	Provincie Noord-Brabant_Begrotingscirculaire 2021_29042021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021

21.	Raad voor het openbaar bestuur	27-05-2021	Raad voor het openbaar bestuur_Adviesrapport_Rol Rijk bij interbestuurlijke samenwerking_27052021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021
22.	VRBZO	12-05-2021	VRBZO_Informatie-update_Coronavirus Zuidoost-Brabant_12052021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021
23.	RHCe	10-05-2021	RHCe_Programma 2021-2022_10052021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021
24.	Provincie Noord-Brabant	29-04-2021	Provincie Noord-Brabant_Interbestuurlijk toezicht: beleidsproducten 2021_29042021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021
25.	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO)	21-04-2021	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO)_Concept Jaarstukken 2020 VRBZO_21042021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021
26.	Brainport Eindhoven	21-04-2021	Brainport Eindhoven_Regio Deal Brainport Eindhoven Voortgangsrapportage 2020_21042021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021
27.	MRE	21-04-2021	MRE_Programmajaarverslag MRE 2020_concept_21042021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021
28.	VRBZO	21-04-2021	VRBZO_Informatie-update_Corona-virus Zuidoost-Brabant_21042021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021
29.	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	16-04-2021	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)_Voorlopige jaarstukken 2020 ODZOB_16042021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021
30.	VRBZO	15-04-2021	VRBZO_Visie VRBZO 2025_15042021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021
31.	GRSK	14-04-2021	GRSK_Conceptbegroting 2022_14042021	Voor advies in handen stellen van B&W	Commissie MAZ 21-06-2021
32.	VRBZO	08-04-2021	VRBZO_Informatie-update Coronavirus Zuidoost-Brabant_08042021	Ter kennisname	Commissie MAZ 21-06-2021

De gemeenteraad wordt voorgesteld bovengenoemde ingekomen stukken op de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.

Alle mededelingen en ingekomen stukken zijn voor de gemeenteraads- en commissieleden via het digitale raadsinformatiesysteem te raadplegen.

Bladel, 8 juli 2021

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1106
Extern Zaak ID	Z200003368
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	8.1
Omschrijving	R21.033 Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.033b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.033 van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021;

gelet op:
- het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening;
- het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht; ;

overwegende dat:
- het ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 is opgesteld om een actueel ruimtelijk kader te bieden voor een zestal ontwikkelingen binnen het stedelijk gebied van de gemeente Bladel;
- met het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 een vijftiental omissies hersteld worden;
- het ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 van 21 januari 2021 tot en met 3 maart 2021 ter inzage heeft gelegen;
- er tijdens de termijn van ter inzage legging negen zienswijzen zijn ingekomen tegen het ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021;
- twee van de zienswijzen aanleiding geven om het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 gewijzigd vast te stellen;
- het kostenverhaal is geregeld middels het sluiten van anterieure overeenkomsten;

besluit:
1. Geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhaal van kosten anderszins is geregeld;
2. De concept Nota zienswijzen Stedelijk Gebied 2021 vast te stellen;
3. Het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen uit de Nota zienswijzen;
4. De provincie Noord Brabant verzoeken om binnen de termijn van 6 weken na vaststelling over te mogen gaan tot bekendmaking van de plannen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.033
Onderwerp : Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Aan de raad

Inleiding
Op 2 oktober 2019 heeft het college besloten om kleine initiatieven waarvoor een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is, te bundelen in een Veegplan. Het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 betreft een Veegplan.
Op 12 januari 2021 heeft het college besloten in te stemmen met het ontwerpbestemmingsplan 'Stedelijk Gebied 2021'. In het ontwerpbestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 is een zestal nieuwe ontwikkelingen en een vijftiental omissies opgenomen. Het plan past binnen het ruimtelijk beleid en er wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden. Het ontwerpbestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 (bijlage 03 t/m 33) heeft vanaf 21 januari tot en met 3 maart 2021 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode zijn 9 zienswijzen ingediend. Twee van deze zienswijzen geven aanleiding om het plan aan te passen. Voorgesteld wordt om het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 gewijzigd vast te stellen.

Overzicht meegenomen ruimtelijke initiatieven en omissies
De 6 nieuwe initiatieven opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan:

1. De Wijer 40, Hapert: toevoeging tweekapper en vijf rijwoningen.
2. Dwarsstraat 4-6, Bladel: herpositioneren tweekapper.
3. *Hoofdstraat 1-1A, Hoogeloon: boerderij met twee woningen wijzigen in zeven nieuwe woningen.*
4. Oude provinciale weg 71, Hapert: bouw vrijstaande woning in zijtuin.
5. Sportparkstraat 16 /Bergmolen ong. Bladel: toevoegen van een bouwblok in achtertuin voor de bouw van een vrijstaande woning.
6. Zwartven ong., Hapert (150 KV station): toevoegen bouwblokken voor twee trafo's en twee e-houses (Enexis).

De kleinschalige aanpassingen of correcties betreffen de volgende locaties:

- Aanduiding 'monument' op de adressen: Bleijenhoek 12-12A en Helleneind 11 te Bladel en Dijkstraat 2, Hoofdstraat 45 & 49, Hoogcasterseweg 3 en Vessemseweg 7a te Hoogeloon.
- Beukenbos 8-42, Bladel: wijzigen bestemming 'maatschappelijk' in 'wonen' om beter aan te sluiten bij de daadwerkelijke situatie.
- De Hoeve 11-13, Netersel: correcte bouwaanduiding opnemen naar aanleiding van inmiddels gerealiseerde bouw.
- Kerkstraat 46 en 74, Hapert: wijzigen bestemming 'centrumdoeleinden' in 'wonen' om beter aan te sluiten bij de daadwerkelijke situatie.
- Molenweg, Bladel: omzetten van strook met bestemming 'tuin' in 'wonen' om beter aan te sluiten bij de daadwerkelijke situatie.
- Nassauplein 18, Bladel: wijzigen bestemming 'gemengde doeleinden' in 'wonen' voor de studio's in het voormalig winkelpand.
- Raambrug 12, Bladel: aanpassen aanduiding vlak bedrijfswoning.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Miranda van Dijk	088-4970543

Daarnaast vinden de volgende aanpassingen in de regels plaats:

- Binnen de bestemming maatschappelijk is tekst toegevoegd dat weggevallen is tijdens de vaststelling van het vorige bestemmingsplan (Markt Bladel);
- Regels voor aanduiding 'beschermingszone watergang' is toegevoegd aan de bestemming 'water'.

Voorstel

1. Geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhaal van kosten anderszins is geregeld;
2. De concept Nota zienswijzen Stedelijk Gebied 2021 vast te stellen;
3. Het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen uit de Nota zienswijzen;
4. De provincie Noord Brabant verzoeken om binnen de termijn van 6 weken na vaststelling over te mogen gaan tot bekendmaking van de plannen.

Beoogd effect

Het mogelijk maken van verschillende ruimtelijke initiatieven en wegnemen van geconstateerde omissies in één bestemmingsplan.

Argumenten

1.1 Voor het bestemmingsplan "Stedelijk Gebied 2021" geldt geen exploitatieplanplicht

De Wet ruimtelijke ordening schrijft voor dat de gemeente de economische uitvoerbaarheid van een ruimtelijke ontwikkeling regelt (artikel 6.12 Wro). Dit kan door het vaststellen van een exploitatieplan door de raad. De raad kan hiervan afwijken, als het kostenverhaal op een andere manier geregeld is. Het project wordt voor eigen rekening en risico door de initiatiefnemers gerealiseerd. In deze overeenkomsten zijn afspraken gemaakt over het kostenverhaal,
de specifieke voorwaarden en planschadeafwenteling. Hiermee is de economische uitvoerbaarheid zeker gesteld.

2.1 De ingediende zienswijzen zijn verwoord in de concept-"Nota zienswijzen"

Tijdens de ter inzage termijn zijn er negen zienswijzen ingediend. De beantwoording van de zienswijzen is verwoord in de concept-"Nota zienswijzen Stedelijk Gebied 2021" (bijlage 02). Hierin zijn alle zienswijzen samengevat weergegeven en beantwoord.

3.1 De zienswijzen geven aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen

Tijdens de ter inzage termijn zijn er negen zienswijzen ingediend. Twee van de zienswijzen geven aanleiding om het bestemmingsplan aan te passen. De inhoud van deze zienswijzen komt op het volgende neer:

- **Zienswijze 1: betreft initiatief Hoofdstraat 1-1a te Hoogeloon**.
  Indiener vraagt zich af of er voldoende rekening is gehouden met de milieucontour van zijn naastgelegen bedrijfslocatie aan de Breestraat 25. Aan de hand van de zienswijze is er een nadere onderbouwing geleverd door de initiatiefnemer van het plan. Uit deze onderbouwing is gebleken dat er een ontheffing nodig is op het gebied van industrielawaai. Deze aanvraag is ingediend door initiatiefnemer en in behandeling bij de omgevingsdienst Zuid Oost Brabant en dient 6 weken in ontwerp ter inzage te liggen. Aangezien dit niet haalbaar is voor de vaststelling van het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021, wordt het initiatief Hoofdstraat 1-1a te Hoogeloon uit dit bestemmingsplan gehaald en wordt hiervoor een aparte procedure gevolgd. Hiermee wordt er een ontwerpbestemmingsplan voor dit plan tezamen met de ontheffing industrielawaai opnieuw in procedure gebracht.
- **Zienswijze 4: Waterschap de Dommel.**
  Indiener heeft enkele opmerkingen betreffende de plantoelichting en bijbehorende stukken, verbeelding en regels. Deze beperken zich voornamelijk tot een aanpassing van de keurregels, vanaf 1 april 2021 (nadat het ontwerp bestemmingsplan ter inzage heeft gelegen). Deze aanpassingen zijn bekeken en besproken met initiatiefnemers en hebben geleid tot tekstuele aanpassingen in verschillende ruimtelijke onderbouwingen. Daarnaast is er een tekstuele aanpassing op de regels gevraagd en een kleine aanpassing voor de dubbelbestemming waterstaat-beschermingszone watergang.

4.1 De voortgang in de ontwikkeling houden door de provincie Noord Brabant te verzoeken om binnen de termijn van 6 weken na vaststelling over te mogen gaan tot bekendmaking van de plannen
Vanwege de gewijzigde vaststelling dient Gedeputeerde Staten gedurende zes weken de gelegenheid te krijgen om te reageren op de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan (artikel 3.8 lid 4 Wro). Normaal gesproken mag pas daarna het bestemmingsplan ter inzage worden gelegd. De provincie heeft geen reactie gegeven op het ontwerp bestemmingsplan. De wijzigingen hebben ook geen invloed op de provinciale belangen. Om voortgang voor de initiatiefnemers te bespoedigen wordt voorgesteld om de provincie te verzoeken om binnen de termijn van 6 weken over te mogen gaan tot bekendmaking van de plannen.

Kanttekeningen
3.1 Er bestaat een risico op planschade
Bij een ruimtelijke procedure is er altijd risico op planschade, middels anterieure overeenkomsten is planschade afgewenteld op de verschillende initiatiefnemers.

3.2. Er bestaat een risico op beroep
Er zijn in het totaal negen zienswijzen ingediend. Bij het niet honoreren van een zienswijze bestaat er altijd kans op beroep.

Financiën
Er is sprake van een partiële herziening van het bestemmingsplan. De voorbereidingskosten voor het bestemmingsplan worden gedekt uit de post Ruimtelijke Ordening. Voor het kostenverhaal met de individuele initiatiefnemers is een anterieure overeenkomst aangegaan waarmee het kostenverhaal verzekerd is. Hierdoor heeft het bestemmingsplan geen financiële gevolgen voor de gemeente.

Communicatie
De indieners krijgen de gelegenheid om hun zienswijzen ten overstaan van de commissie Grondgebied op 14 juni 2021 mondeling toe te lichten. Na het besluit van de raad worden zij ingelicht. Zij kunnen vervolgens tegen het vastgestelde bestemmingsplan beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Uitvoering
Het bestemmingsplan komt ter vaststelling in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Vanwege de gewijzigde vaststelling krijgt Gedeputeerde Staten gedurende zes weken de gelegenheid om te reageren op de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan (artikel 3.8 lid 4 Wro). Pas daarna kunnen wij het bestemmingsplan bekendmaken en ter inzage leggen. Na de termijn van ter inzage legging is het bestemmingsplan, mits er geen beroep wordt ingesteld, onherroepelijk.

Bladel, 18 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen

01.	Ontwerp-besluit	21.05324
02.	Nota van Zienswijzen bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021	20it.05739
03.	Ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 toelichting	21.00110
04.	Ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 regels	21.00111
05.	Bijlage 1 bij regels, staat van bedrijfsactiviteiten	21.00191
06.	Bijlage 2 bij regels, bedrijfs- en beroepsmatige activiteiten aan huis	21.00192
07.	Bijlage 1 bij de toelichting ruimtelijke onderbouwing Dwarsstraat 4-6 Bladel	21.00193
08.	Bijlage 2 bij de toelichting ruimtelijke onderbouwing Bergmolen Bladel	21.00194
09.	Bijlage 3 bij de toelichting ruimtelijke onderbouwing Hoofdstraat 1-1A Hoogeloon	21.00195
10.	Bijlage 4 bij de toelichting ruimtelijke onderbouwing 150 KV station	21.00196
11.	Bijlage 5 bij de toelichting ruimtelijke onderbouwing Oude Provincialeweg 71 Hapert	21.00197
12.	Bijlage 6 bij de toelichting ruimtelijke onderbouwing De Wijer 40 Hapert	21.00198
13.	Bijlage 7 bij de toelichting ontwerpbesluiten hogere waarden	21.00199
14.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart 150 KV station Hapert	21.00088
15.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart beschermingszone watergang, Hoogeloon	21.00089
16.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Beukenbos 8-42, Bladel	21.00090
17.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Bleijenhoek 12-12a, Bladel	21.00091
18.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart De Hoeve 11-13, Netersel	21.00092
19.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart De Wijer 40, Hapert	21.00094
20.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Dijkstraat 2 en Hoofdstraat 1-1A, Hoogeloon	21.00095
21.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Dwarsstraat 4-6, Bladel	21.00097
22.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Helleneind 11 Bladel	21.00098
23.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Hoofdstraat 45&49, Hoogeloon	21.00099
24.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Hoogcasterseweg 3 Hoogeloon	21.00100
25.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Kerkstraat 46, Hapert	21.00101
26.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Kerkstraat 74, Hapert	21.00102
27.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Markt Bladel	21.00103
28.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Molenweg Bladel	21.00104
29.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Nassauplein 18, Bladel	21.00105
30.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Oude Provincialeweg 71Hapert	21.00106
31.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Raambrug 12 Bladel	21.00107
32.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Sportparkstraat 16 – Bergmolen ong, Bladel	21.00108
33.	ontwerp bp Stedelijk Gebied 2021 plankaart Vessemseweg 7a Hoogeloon	21.00109

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.05324

Ontwerp-raadsbesluit

21.05324

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.033 van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021;

gelet op het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening;

het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht; ;

overwegende dat het ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 is opgesteld om een actueel ruimtelijk kader te bieden voor een zestal ontwikkelingen binnen het stedelijk gebied van de gemeente Bladel;

dat met het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 een vijftiental omissies hersteld worden;

dat het ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 van 21 januari 2021 tot en met 3 maart 2021 ter inzage heeft gelegen;

dat er tijdens de termijn van ter inzage legging negen zienswijzen zijn ingekomen tegen het ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021;

dat twee van de zienswijzen aanleiding geven om het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 gewijzigd vast te stellen;

dat het kostenverhaal is geregeld middels het sluiten van anterieure overeenkomsten;

besluit:

1. Geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhaal van kosten anderszins is geregeld;
2. De concept Nota zienswijzen Stedelijk Gebied 2021 vast te stellen;
3. Het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen uit de Nota zienswijzen;
4. De provincie Noord Brabant verzoeken om binnen de termijn van 6 weken na vaststelling over te mogen gaan tot bekendmaking van de plannen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

NOTA ZIENSWIJZE BESTEMMINGSPLAN "STEDELIJK GEBIED 2021"

Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan "Stedelijk gebied 2021" heeft van 21 januari 2021 tot en met 3 maart 2021 ter inzage gelegen. Gedurende de termijn van terinzagelegging zijn 9 zienswijzen ingediend, waaronder 1 zienswijze van een wettelijk vooroverleg partner, en is duidelijk geworden dat het plan op onderdelen nog (ambtshalve) gewijzigd moet worden.

Alle zienswijzen zijn tijdig ingekomen en worden in de afweging over het ontwerpbestemmingsplan betrokken.

Hieronder worden de hoofdpunten van de ingediende zienswijzen weergegeven, beoordeeld en van een standpunt voorzien. De raad heeft de integrale teksten van de ingediende zienswijzen ontvangen.
Alle benoemde zienswijzen zijn tijdig ingekomen en worden in de afweging over het ontwerpbestemmingsplan betrokken.

In deze nota worden alle voorgenomen wijzigingen ten opzichte van het ontwerpplan benoemd. Daarna worden deze aanpassingen verwerkt en wordt de nota namens de raad ondertekend.

A. Ambtshalve wijzigingen

Er zijn **geen** ambtshalve wijzigingen naar voren gekomen tijdens de periode dat het ontwerp bestemmingsplan ter inzage heeft gelegen.

B. Beoordeling zienswijzen

Zienswijze 1:

de heer [redacted], [redacted]
Datum zienswijze: 8 februari 2021, **kenmerk** Zienswijze ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021
Ontvangen: 9 februari 2021, **registratienummer** 21.02313.

Kernpunt van de ingediende zienswijze
Indiener spreekt zijn ongenoegen uit over de ontwikkeling aan de Hoofdstraat 1-1a te Hoogeloon. Volgens indiener is er sprake van een ontwikkeling binnen de milieucontour van zijn naastgelegen bedrijfslocatie aan de Breestraat 25. Indiener geeft aan dat de milieucontour van een categorie 3 bedrijf 100 meter is. De geplande uitbreiding is direct aangrenzend en ligt daarom binnen zijn en de tegenover gelegen milieucontour. Er is niet alleen sprake van een uitbreiding in aantal woningen, de woningen komen ook veel dichter bij de bedrijfslocatie van indiener. Dit zal de exploitatie en ontwikkeling van indiener in de weg staan. Indiener geeft aan dat tegen zijn bedrijfslocatie geen uitbreidingsplan van woningen hoort en past. Het verzoek van indiener is om de geplande ontwikkeling te vernietigen.

Beoordeling zienswijze 1
Aan de hand van de ingekomen zienswijze is er een nadere onderbouwing geleverd door initiatiefnemer op het gebied van de milieucontouren. Hieruit is gebleken dat er een ontheffing nodig is op het gebied van industrielawaai. Dit verzoek is door initiatiefnemer gedaan en deze is in behandeling bij de Omgevingsdienst Zuid Oost Brabant en dient, samen met het ontwerp bestemmingsplan, 6 weken ter inzage te liggen. Gezien de termijn van vaststelling van dit veegplan, is het niet haalbaar om deze ontheffing hogere grenswaarde industrielawaai voor de vaststelling van dit bestemmingsplan ter visie te leggen. Daarom wordt noodgedwongen de keuze gemaakt om het initiatief, waar indiener een zienswijze op ingediend heeft; Hoofdstraat 1-1a te Hoogeloon, uit dit bestemmingsplan te halen en hiervoor een afzonderlijk bestemmingsplan op te maken. Dit bestemmingsplan komt opnieuw als ontwerp ter inzage te liggen, tezamen met de ontheffing hogere grenswaarde industrielawaai. De zienswijze van indiener wordt meegenomen in het afzonderlijk bestemmingsplan. Tevens is het voor indiener mogelijk om tegen het afzonderlijk ontwerp bestemmingsplan een zienswijze in te dienen.

Conclusie
De zienswijze leidt **wel** tot aanpassing ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

CONCEPT

Het bestemmingsplan passen we op de volgende onderdelen aan:

1. Toelichting

- Op bladzijde 3, wijzigt de tabel. Hoofdstraat 1 -1a te Hoogeloon verwijderen uit de tabel.
- Op bladzijde 9, laatste alinea *Hoofdstraat 1 – 1a Hoogeloon*, verwijderen
- Bijlage 3 '*Ruimtelijke onderbouwing Hoofdstraat 1 – 1a Hoogeloon'*, verwijderen

2. Planregels

Geen wijzigingen.

3. Verbeelding

Op de verbeelding Hoofdstraat 1 – 1a Hoogeloon, verwijderen. Zie onderstaande verbeelding

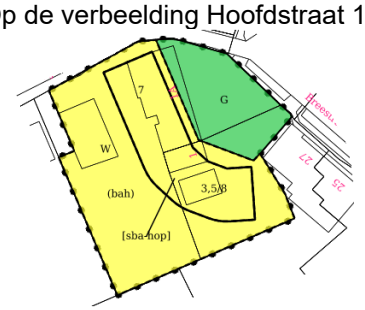

Uitsnede Hoofdstraat 1-1a Hoogeloon verbeelding ontwerp bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Zienswijze 2:

Das rechtsbijstand, [redacted], [redacted]
Datum zienswijze: 25 februari 2021, **kenmerk zienswijze** inzake ontwerpbestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021, bijlage 2 ruimtelijke onderbouwing Bergmolen Bladel.
Ontvangen: 26 februari 2021, **registratienummer:** 21.03365

Kernpunt van de ingediende zienswijze 2

Indiener kan zich niet verenigen met het ontwerpbestemmingsplan en is van mening dat zijn belangen enorm worden geschaad. Indiener geeft aan dat voorgenomen plan niet in overeenstemming is met een goed woon- en leefklimaat en een goede ruimtelijke ordening.

1) Ontneming vrij zicht en daglichttoetreding
   Door de hoogte van de toe te voegen woning zal indiener te maken krijgen met het wegnemen van zonlicht in diens tuin. Uit de toelichting van dit plan blijkt niet dat dit aspect is onderzocht.
2) Aantasting privacy
   Indiener is van mening dat door de relatief korte afstand tot zijn woning zicht komt in zijn woning en diens tuin. Hierdoor wordt zijn privacy onevenredig aangetast. Dit is niet meegenomen in de belangenafweging.
3) Gemaakte afspraken in 1997
   In 1997 zijn er afspraken gemaakt over het perceel aan de Sportparkstraat 16. Er is destijds afgesproken dat hier geen verdere planologische ontwikkelingen mogen plaatsvinden.

   Het verzoek van indiener is om het ontwerpbestemmingsplan niet of gewijzigd vast te stellen.

Beoordeling zienswijze 2

1) Ontneming vrij zicht en daglichttoetreding
   Het vigerend beleid 'Woonvisie gemeente Bladel 2016, actualisatie 2018', de 'Kempische Visie op Wonen 2019-2023' en daarbij de enorme, toenemende vraag naar woningbouw geven allen de voorkeur voor inbreiden boven uitbreiden. In de ruimtelijke onderbouwing is de goede ruimtelijke ordening annex het woon- en leefklimaat beargumenteerd onderbouwd. Ook stedenbouwkundig gezien sluit het toevoegen van deze woning prima aan bij de omgeving. De maximale goothoogte van de toe te voegen woning bedraagt 5.5 meter en de maximale bouwhoogte bedraagt 8.75 meter. De reeds bestaande woningen in de directe omgeving van dit plan hebben tevens deze (maximale) maatvoeringen, waardoor de woning prima opgaat in de omgeving.

CONCEPT

Door initiatiefnemer is er een zonlicht studie uitgevoerd voor het perceel van indiener (*zie bijlage 1*), welke aantoont dat er beperkt sprake is van schaduwwerking in de tuin van indiener. Van een onaanvaardbare schaduwwerking is geen sprake. Wij wijzen indiener er wel op dat er een mogelijkheid bestaat voor het aanvragen van planschade tegen deze nieuwe ontwikkeling, nadat deze onherroepelijk is geworden. Hierin worden de aspecten privacy, vrij uitzicht en daglichttoetreding onderzocht en gewaardeerd of er sprake is van planschade voor indiener.

2) Aantasting privacy
Zoals aangegeven onder punt 1, behandelen wij elke aanvraag afzonderlijk. Door de grote vraag naar woningbouw, de diepe achtertuin van het perceel en de ligging van dit perceel aan zowel de straten Bergmolen als de Sportparkstraat, leent dit perceel stedenbouwkundig gezien zich uitstekend voor de bouw van een extra woning en voorzien we hierin in een behoefte. In bijlage 1 toont initiatiefnemer van het plan aan dat het pand aan de zijde van indieners perceel geen ramen heeft. Alleen in de zijgevel van het op te richten pand bevindt zich op de verdieping een slaapkamerraam en een badkamerraam van waaruit men overhoeks een heel beperkt zicht heeft op het perceel van indiener. Dit overhoekse zicht wordt voorts nog belemmerd door de ter plaatse aanwezige bomen. Daarbij kan worden opgemerkt dat op alle belendende percelen op een zelfde wijze ramen uitkijken op het perceel van indiener.

3) Gemaakte afspraken in 1997
We hebben alle stukken in ons archief bestudeerd en kunnen nergens een afspraak vinden die gemaakt is met indieners over het wel of niet toevoegen van een woning op dit perceel. Tevens is er contact met indiener geweest met de vraag of zij hier stukken voor aan konden leveren. Hier is geen reactie op gekomen. Daarnaast willen we benadrukken dat er de afgelopen 20 jaren sprake is van gewijzigd inzicht en beleid. Zo is de vraag naar extra woningen en inbreiding binnen de kernen groter dan ooit. Dit plan voorziet op een verantwoorde stedenbouwkundige manier in die vraag.

Conclusie
De zienswijze leidt **niet** tot aanpassing ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

Zienswijze 3:

mevrouw [redacted], [redacted]
Datum zienswijze: 26 februari 2021, **kenmerk zienswijze**: bezwaar plan De Wijer 40 NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW.
Ontvangen: 1 maart 2021, **registratienummer** 21.03720.

Kernpunt van de ingediende zienswijze
De zienswijze van indiener bevat de volgende punten van bezwaar:

1) In het plan worden 5 geschakelde woningen gebouwd, met de voordeuren aan Het Hoefblad. Dit verandert drastisch het straatbeeld voor indiener. In plaats van een stuk gemeenteplantsoen komen er huizen te staan. Hierdoor wordt onze straat een stuk minder groen wat niet wenselijk is.
2) De flora en fauna is niet goed onderzocht. In het ecologisch rapport staat alleen aangegeven wat binnen de omheining van perceel De Wijer 40 is onderzocht. Er is niets onderzocht op het stuk gemeenteplantsoen. Kikkers, padden, verschillende soorten vogels, waaronder roodborstjes, koolmezen en pimpelmezen zijn aanwezig in het gemeenteplantsoen. Het plan zou betekenen dat er zeker 20 bomen gekapt moeten gaan worden. Dit is natuurlijk absoluut niet de bedoeling in een rustige en groene wijk.
3) Het Hoefblad is al een smalle straat waar het al lastig is om te parkeren en bochten te maken tijdens het rijden. Met de komst van de 5 nieuwe woningen met de voordeuren aan het Hoefblad zou dit betekenen dat het in de straat nog drukker wordt. Tegenwoordig hebben alle gezinnen 2 auto's, in het plan komen 5 extra parkeerplaatsen en garageboxen. Dit zou betekenen dat het in de straat nog drukker wordt. Ook zou dit betekenen dat er minimaal 10 extra auto's elke dag door de straat komen en parkeren.
4) In het nieuwe plan staat ook nieuw te maken infrastructuur. Zodat de voordeuren uitwegen op een weg en er nieuwe parkeerplaatsen komen. Opnieuw betekent dit dus voor het Hoefblad een smallere straat en minder groen. Daarbij vallen de parkeerplaatsen op gemeentegrond en dus buiten perceel van De Wijer 40.

Indiener is van mening dat deze plannen opnieuw bekeken moet worden. Alle lasten behorende bij het plan vallen op het Hoefblad en zijn niet voor aanvragers. De flora en fauna in de straat mag ook niet vergeten worden, mogelijk moet gekeken worden om het plan aan De Wijer te laten ontsluiten.

CONCEPT

Beoordeling zienswijze 3

1) Het vigerend beleid 'Woonvisie gemeente Bladel 2016, actualisatie 2018', de 'Kempische Visie op Wonen 2019-2023' en daarbij de enorme, toenemende vraag naar woningbouw geven allen de voorkeur voor inbreiden boven uitbreiden. Daarbij voorziet dit plan in een toenemende behoefte; namelijk woningen voor de starter. De vijf geschakelde woningen vinden aansluiting bij de bestaande bebouwing van de woonwijk. Het straatbeeld voor indiener zal enigszins veranderen, maar minimaal. Het gemeentelijk plantsoen verdwijnt niet, het wordt slechts voor een deel aangepast. In het vigerende bestemmingsplan kom Hapert 2010 was het groenplantsoen opgenomen met de bestemming 'Groendoeleinden'. Binnen deze bestemming was het reeds mogelijk om voorzieningen aan te leggen in de vorm van inritten en voorzieningen te treffen voor langzaam verkeer. Het groenplantsoen is en blijft eigendom van de gemeente Bladel. In een gesloten overeenkomst met initiatiefnemers is vastgelegd dat de voorzieningen die getroffen moeten worden op het grondgebied van de gemeente Bladel, altijd in overleg met en met goedkeuring van de gemeente Bladel dienen te geschieden. Alle voorzieningen die getroffen moeten worden (o.a. aanleg van de weg en de parkeerkoffers) komen voor rekening en uitvoering van initiatiefnemers.

2) Het stuk gemeenteplantsoen is en blijft eigendom van de gemeente. Het enige dat verandert binnen dit gebied is de weg naar de woningen toe en de extra parkeerplaatsen. Aan de hand van de zienswijze is er een nadere onderbouwing geleverd op het gebied van ecologie voor het groenplantsoen.

   Het gemeentelijke plantsoen in de huidige staat – waarbij jaarlijks meerdere onderhoudsbeurten voorzien zullen zijn (gelet op de zeer lage snoeiwijze van de laurieren en de conifeerachtige) – zal in de zomerperiode zeker dienst doen als mogelijke broedlocatie voor enkele vogelsoorten en dan met name de hogere struiken en bomen. Puur wettelijk bekeken zijn hier echter geen nesten aanwezig die jaarrond beschermd zijn. De nesten die gevormd kunnen zijn in de zomer, zijn dan ook alleen beschermd wanneer er eieren en/of jongen in liggen. De vegetatie is dan ook niet beschermd.

   Ook zullen hier foeragerende vleermuizen gebruik maken van de aanwezige insecten die daar vliegen (muggen en keverachtigen), echter gaat het hierbij zeker niet om een essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes van vleermuizen. Daarvoor is de locatie veel te kleinschalig. De vleermuizen, die in de bomen geen vaste rust- en verblijfplaats vinden (daar zijn de bomen niet geschikt genoeg voor) en die met name in de woningen zouden kunnen huisvesten, zullen dan ook door de hele wijk en de randen van Hapert jagen. Nadelige effecten op vleermuizen treden dan ook geheel niet op.

   Het plantsoen kan in beperkte mate dienen als overwinteringsplek voor kikkers en padden. Echter gaat het hier zeker niet om zwaar beschermde soorten. Deze leven in specifieke biotopen, die hier geheel niet ontwikkeld zijn. Als er al amfibieën voorkomen gebruiken ze de groenstrook misschien als overwinteringsplek.

   Wanneer de werkzaamheden voor de aanleg van de weg en parkeervoorzieningen uitgevoerd gaan worden, dan kan het ook het beste als de padden en kikkers nog in hun zomerhabitat zitten (poelen, vijvers en dergelijke). De beste periode (ook gelet op de broedvogels) is na half juli. Daarmee zal bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening worden gehouden.

   Rekening houdende met bovenstaande volgt de conclusie dat ook na heroverweging er geen negatieve effecten zijn op zwaar beschermde soorten in het geheel. De gemeente Bladel houdt het toezicht en de controle op het uitvoeren van de werkzaamheden.

3) Het plan is berekend aan de hand van de CROW richtlijnen die de gemeente Bladel hanteert.
   Voor de toevoeging van de 5 nieuwe rijwoningen levert volgens de verkeersgeneratie van het CROW (koop/tussen/hoekwoning, stedelijk gebied, rest bebouwde kom) gemiddeld 7,1 verkeersbewegingen per woning per dag op, hetgeen resulteert in een totaal aantal extra verkeersbewegingen van 35 per dag. Dit vormt voor het Hoefblad geen onaanvaardbare extra belasting of verkeersproblematiek.

   Voor de vijf nieuwe rijwoningen wordt het parkeren geborgd door een garagebox per woning (welke niet als volwaardige parkeerplaats wordt gerekend) en een parkeerplaats per woning voor de garagebox. De aan te leggen parkeerplaatsen in het groenplantsoen zijn voor openbaar gebruik en dienen voor alle bewoners en bezoekers van de wijk, dus niet alleen voor de toekomstige nieuwe bewoners van de 5 rijwoningen.

4) Aan de overige infrastructuur van de wijk wordt niets gewijzigd. Het groenplantsoen krijgt een verkeersbestemming, waar ook groen binnen direct valt. De gemeente Bladel blijft eigenaar van het plantsoen en gaat over de inrichting van deze. Alle kosten van de aan te brengen infrastructuur komen

CONCEPT

voor rekening van de initiatiefnemer.

Conclusie
De zienswijze leidt **niet** tot aanpassing ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

Zienswijze 4:

Waterschap de Dommel, [redacted]
Datum zienswijze: 17 februari 2021, **kenmerk zienswijze:** Reactie ontwerp BP Stedelijk Gebied 2021 gemeente Bladel.
Ontvangen: 17 februari 2021, **registratienummer** 21.02837

Kernpunt van de ingediende zienswijze 4
Het Waterschap heeft enkele opmerkingen betreffende de plantoelichting en bijbehorende stukken, verbeelding en de regels. Indiener vraagt om de opmerkingen te verwerken in het ontwerpbestemmingsplan.

1) Aanpassingen gevraagd i.v.m. aanpassing Keur
   De keurregels worden binnenkort aangepast, vanaf 1 april 2021. De grenswaarde in de algemene regels voor het compenseren van nieuw verhard oppervalk wordt aangepast van 2.000 m2 naar 500 m2. Indiener verzoekt dit te verwerken in de tekst van de plantoelichting, 4.3 “Waterhuishouding” ‘Beleid Waterschap de Dommel’, ‘Beoordeling en conclusie’ en in de volgende deelplannen:
   - Zwartven ongenummerd, Hapert. Paragraaf 4.4. water, analyse, toename verharding en bijbehorende watertoets.
   - Oude Provincialeweg 71, 5.3.2 Waterrelevant beleid, beleid waterschap.
   - Hoofdstraat 1-1a, Hoogeloon: 4.6 Watertoets. De Keur aanpassing heeft voor deze ontwikkelingen geen effect op de benodigde hemelwaterberging.

2) De Wijer 40, Hapert (bijlage 6)
   Door de realisatie van de plannen zal het verhard oppervlak met minstens 538 m2 toenemen. Door de bovengenoemde aanpassing van de keur stelt het waterschap voor deze ontwikkeling een hemelwaterbergingseis van 538 m2 x 0,06 x 1 (gevoeligheidsfactor) = 32.28 m3. Indiener verzoekt dit aan te passen in paragraaf 5.3 Water. Een andere optie is het aanpassen van de hoeveelheid erfverharding tot onder de 500 m2, bijvoorbeeld door deze (gedeeltelijk) uit te voeren in waterdoorlatende half-verharding.

3) Hoofdstraat 1-1A, Hoogeloon (bijlage 3)
   Het is op dit moment onduidelijk of de toename van het verhard oppervlak, door de in dit bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen, meer dan 500 m2 is op deze locatie. Ik verzoek u Paragraaf 4.6 van de ruimtelijke onderbouwing aan te vullen met voldoende informatie.
   Wanneer de totale toename van de verharding onder 500 m2 blijft, stemt het waterschap in met dit deelplan. Wanneer de toename de 500 m2 overstijgt, dienen er passende hemelwater-voorzieningen te worden gerealiseerd.

4) Planregels
   Indiener adviseert om het laatste deel van tekst van Artikel 7 ‘Groen’, 7.1 Bestemmingsomschrijving, punt c. te schrappen. Hier is genoemd: water en waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder waterlopen en waterpartijen; deze laatste zaken zijn afdoende omschreven in de begrippenlijst artikel 1.58. Door de nu gebruikte zinssnede zou onduidelijkheid kunnen ontstaan.

5) Planverbeelding: dubbelbestemming waterstaat-beschermingszone watergang
   Voor de beschermingszone langs de watergang te Hoogeloon, is in het vigerende bestemmingsplan ‘Kom Hoogeloon 2019’ wel een gebiedsaanduiding maar geen planregel opgenomen. Dat is in dit bestemmingsplan hersteld. Daarbij is de keuze gemaakt om de regeling niet meer als gebiedsaanduiding op te nemen, maar als dubbelbestemming ‘Waterstaat-Beschermingszone watergang’ opgenomen. Dit stelt het waterschap op prijs.

   De breedte van deze zone op de verbeelding lijkt 4 meter te zijn. De benodigde breedte van de beschermingszone is in de legger vastgesteld: 2 meter vanaf de insteek voor regulier onderhoud en 5 meter vanaf de insteek voor buitengewoon onderhoud. Indiener verzoekt de zone langs deze watergang op de planverbeelding te verbreden naar 5 meter.

6) Kleinere opmerking gemeentelijk beleid
   Zwartven ong, Hapert, bijlage 4. Uitgezet 150 kv station

CONCEPT

Het waterschap stemt in met dit deelplan in het kader van de watertoetsprocedure. Dit plan heeft een gering waterhuishoudkundig belang. Indiener verzoekt om zowel in paragraaf 4.4 water, gemeentelijk beleid, als in de bijbehorende watertoets de tekst aan te passen. Op dit moment is gemeente Roosendaal genoemd.

Beoordeling zienswijze

1) Aanpassingen gevraagd i.v.m. aanpassing Keur
   -**Zwartven ongenummerd, Hapert.** De ruimtelijke onderbouwing is aangepast i.v.m. de aanpassing van het Keur van het Waterschap. De aangepaste ruimtelijke onderbouwing maakt deel uit van het vast te stellen bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021.
   -Oude Provincialeweg 71, in paragraaf 5.3 Water is rekening gehouden met de zienswijze van indiener. De conclusie is van de aangepaste ruimtelijke onderbouwing is dat er geconstateerd wordt dat de verhardingstoename ruimschoots beneden de 500 m2 blijft en derhalve er geen compenserende maatregelen hoeven te worden getroffen. De aangepaste ruimtelijke onderbouwing wordt meegenomen in de vaststelling van het bestemmingsplan.
   -Hoofdstraat 1-1a Hoogeloon, De Keur heeft voor deze ontwikkelingen geen effect op de benodigde hemelwaterberging. Echter wordt deze ontwikkeling uit dit bestemmingsplan gehaald (zie beantwoording zienswijze 1) en volgt er voor deze ontwikkeling een afzonderlijke bestemmingsplan procedure.

2) De Wijer 40, Hapert (bijlage 6)
   De ruimtelijke onderbouwing is aangepast. Een deel van de verharding wordt uitgevoerd in waterdoorlatende half-verharding. De aangepaste ruimtelijke onderbouwing wordt meegenomen in de vaststelling van het bestemmingsplan.

3) Hoofdstraat 1-1A, Hoogeloon (bijlage 3)
   Naar aanleiding van zienswijze 1 wordt dit plan uit het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 verwijderd. Hoofdstraat 1 – 1a wordt een afzonderlijk bestemmingsplan en het ontwerp bestemmingsplan wordt in ontwerp ter visie gebracht, waarbij dit punt meegegeven wordt aan initiatiefnemer.

4) Planregels
   Planregels worden aangepast zoals indiener adviseert. Het laatste deel van de tekst van Artikel 7 ‘Groen’, 7.1 Bestemmingsomschrijving, punt c.: water en waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder waterlopen en waterpartijen, schrappen.

5) Planverbeelding: dubbelbestemming waterstaat-beschermingszone watergang
   De breedte van deze zone langs de watergang wordt aangepast van 4 meter (zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan) naar 5 meter.

6) Kleinere opmerking gemeentelijk beleid
   Gemeente Roosendaal wordt aangepast naar de Gemeente Bladel in de aangepaste ruimtelijke onderbouwing die onderdeel vormt van het vast te stellen bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021.

Conclusie

De zienswijze leidt **wel** tot aanpassing ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

CONCEPT

Het bestemmingsplan passen we op de volgende onderdelen aan:

1. Bijlagen bij toelichting

- Aanpassing ruimtelijke onderbouwing Zwartven ongenummerd, Hapert.
  De ruimtelijke onderbouwing is aangepast i.v.m. de aanpassing van het Keur van het Waterschap. De aanpassing heeft geen gevolgen voor de uitvoering van het plan i.r.t. de zienswijze en wordt meegenomen in de vaststelling van het bestemmingsplan. Tevens wordt de genoemde gemeente Roosendaal gewijzigd in gemeente Bladel.

- Aanpassing ruimtelijke onderbouwing Oude Provincialeweg 71, Hapert
  in paragraaf 5.3 Water is rekening gehouden met de zienswijze van indiener. De conclusie van de aangepaste ruimtelijke onderbouwing is dat er geconstateerd wordt dat de verhardingstoename ruimschoots beneden de 500 m2 blijft en derhalve er geen compenserende maatregelen hoeven te worden getroffen. De aangepaste ruimtelijke onderbouwing wordt meegenomen in de vaststelling van het bestemmingsplan.

- Aanpassing ruimtelijke onderbouwing De Wijer 40, Hapert
  De ruimtelijke onderbouwing is aangepast op het onderdeel water. Een deel van de verharding wordt uitgevoerd in waterdoorlatende half-verharding. De aangepaste ruimtelijke onderbouwing wordt meegenomen in de vaststelling van het bestemmingsplan.

2. Planregels

- In artikel 7.1 onder punt c, verwijdert: water en waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder waterlopen en waterpartijen,

3. Verbeelding

De breedte van deze zone langs de watergang wordt aangepast naar 5 meter.

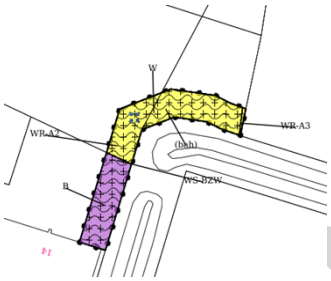

Opname van de zone langs de watergang in het ontwerpbestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Zienswijze 5:

Tennet, [redacted]

Datum zienswijze: 1 maart 2021, **kenmerk zienswijze**: zienswijze ontwerpbestemmingsplan “Stedelijk gebied 2021”
Ontvangen: 3 maart 2021, **registratienummer** 21.03866.

Kernpunt van de ingediende zienswijze 5

Indiener is mede-eigenaar van dit hoogspanningsstation en dient daarom een zienswijze in. De zienswijze van indiener bevat de volgende punten van bezwaar:

1. De huidige bestemminsplanregels in artikel 4 ‘Bedrijf-Nutsbedrijf’ voldoen niet aan de reeds bestaande bebouwing van het hoogspanningsstation. De bestaande bebouwing is beduidend hoger (portalen en bliksempieken) en indiener doet het verzoek om de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde in artikel 4.2.3 aan te passen naar onderstaande maatvoeringen.
   b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheiding bedraagt maximaal 3 meter;
   e. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 4 m; met uitzondering van bliksempieken en portalen welke maximaal 20 meter bedragen;
   f. de bouwhoogte van camerabeveiligingsmasten bedraagt maximaal 7 meter;

   Dit vanwege eventuele uitbreidingen in de toekomst, zodat er niet opnieuw een bestemmingsplanwijziging zal moeten worden aangevraagd. Op dit moment zijn er op het huidige hoogspanningsstation Hapert nog geen bliksempieken geïnstalleerd, maar vanwege de veiligheid staat dat zeker op de uitvoeringslijst van Tennet.

CONCEPT

2. Bedrijf is wel opgenomen in de begrippenlijst, maar Nutsbedrijf niet. Eveneens zouden bliksempieken omschreven moeten worden. Indiener doet een voorstel voor de omschrijving van een bliksempiek:
   “Een hoge naaldvormige spijl (vrijstaand of geïntegreerd in de constructie) die op hoogspanningsstations omhoog steekt en met een zeer scherpe punt boven de installaties uitkomt om bliksem aan te trekken en af te leiden van de hoogspanningsinstallaties.”
   Omschrijving Nutsbedrijf:
   “Een voorziening ten behoeven van de distributie van gas, water en elektriciteit alsmede ten behoeve van telecommunicatie en soortgelijke voorzieningen van openbaar nut.”

3. Vooroverleg: indiener geeft aan betrokken te willen worden in een vooroverlegfase, zodat zij vroegtijdig bij eventuele ingrijpende plannen worden betrokken en tijdig een reactie kunnen indienen. Eveneens kunnen zij dat tijdig beoordelen of de plannen (technisch) uitvoerbaar zijn.

Beoordeling zienswijze 5
Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 is een zogenoemd veegplan. Hierin zijn alleen initiatieven opgenomen waarover het college een positief principebesluit heeft genomen. Het principebesluit is genomen aan de hand van een concreet verzoek, in deze het verzoek van Enexis. Het is aan initiatiefnemer om dit af te stemmen met mede-eigenaren en/of andere belanghebbenden alvorens hij een principeverzoek indient. De gevraagde wijzigingen door indiener maken geen deel uit van het verzoek of van de ruimtelijke onderbouwing. Indien initiatiefnemer van mening is dat het noodzakelijk is om de ontwikkelingen op deze locatie uit te breiden, dient hij hiervoor een apart verzoek in te dienen en deze ook zo ruimtelijk te onderbouwen. Het verzoek kan dan op de juiste manier beoordeeld worden. Na beoordeling en goedkeuring van het verzoek door het college van burgemeester en wethouders kan een verzoek opgenomen worden in één van de veegplannen.

Vooroverleg is in deze niet gepleegd gezien het kleine initiatieven betreffen welke samen komen in één bestemmingsplan, voorliggend plan. Indien er wel vooroverleg gepleegd was, was indiener ook geen partij in deze. We willen benadrukken dat initiatiefnemer van het plan zijn verzoek op voorhand moet afstemmen met voor hem belanghebbenden.

Conclusie
De zienswijze leidt **niet** tot aanpassing ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

Zienswijze 6:
de heer [redacted], [redacted]
Datum zienswijze: 1 maart 2021, **kenmerk zienswijze**: Mondelinge zienswijze tegen het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021.
Ontvangen: 2 maart 2021, **registratienummer** 21.04248

Kernpunt van de ingediende zienswijze 6
De zienswijze van indiener spitst zich toe op onderdelen van het plan De Wijer 40 te Hapert.

1) <u>De bebouwing:</u>
   Indiener geeft aan, door de bebouwing die mogelijk gemaakt wordt in het ontwerpplan, minder daglicht toetreding te mogen ontvangen in zijn woning en onder zijn carport. Naast de carport is momenteel een groene haag aanwezig, welke de erfafscheiding vormt tussen zijn perceel en het perceel waarop het nieuwbouw plan De Wijer 40 is geprojecteerd. De haag staat op het terrein van initiatiefnemers van de nieuwbouwontwikkeling. De groene haag zal verwijderd worden, aangezien er in het ontwerpplan garageboxen planologisch mogelijk worden gemaakt. Hierdoor heeft indiener minder daglichttoetreding en dient indiener aanpassingen te doen aan zijn carport om deze toch enigszins open en licht te maken. Doordat de carport opgesloten wordt door de bebouwing van de garageboxen aan de zijde van initiatiefnemers, kan de wind onder de carport niet meer weg en wordt het vochtig en donker. De houten carport kan indiener straks niet meer onderhouden door de komst van de garageboxen. Indiener zou graag zien dat de garageboxen smaller worden opgericht dan planologisch mogelijk wordt gemaakt en dat deze een meter naar achteren worden geplaatst, in de strook die nu bestemd is als Groen. Indiener heeft foto’s toegevoegd van de bestaande situatie.

CONCEPT

2) Parkeren
   a. Indiener geeft aan dat er momenteel al een parkeerprobleem is in het Hoefblad. Het betreft een doodlopende straat. De toekomstige bewoners in het nieuwbouwplan hebben een parkeerplaats voor de garagebox, deze ligt verder weg van hun woning. Indiener vraagt zich af of de toekomstige bewoners hier ook echt gaan parkeren. De 5 parkeerplaatsen ingetekend in het groenplantsoen, zijn voor bezoekers bedoeld. Bezoekers gaan hun auto niet voor de garagebox van een bewoner parkeren. Leidt dit niet tot meer parkeerdruk voor de wijk?
   b. Indiener vraagt zich af of er voldoende parkeermogelijkheden in de wijk aanwezig zijn met de komst van het nieuwe plan?
   c. Indiener heeft de lengte van een parkeervak voor het nieuwe langsparkeren opgemeten en deze is aanzienlijk korter dan dat deze nu is. Kunnen hier wel twee auto's geparkeerd staan? Is het mogelijk haaks te parkeren tegenover het huis van indiener i.p.v. langsparkeren.

3) Eigendom verkeersbestemming
   Wie heeft en/of krijgt de eigendom van de verkeersbestemming? Komt deze bij initiatiefnemers of bij de gemeente te liggen?

4) Ecologie verkeersbestemming
   a. Indiener geeft aan dat het ecologisch rapport niet in gaat op de groenstrook die nu bestemd gaat worden als verkeersbestemming.
   b. Indiener vraagt zich af of er vanuit de gemeente geen ruimtelijke onderbouwing moet zijn m.b.t. de plannen met het plantsoen, daar de grond geen eigendom is van aanvrager.
   d. Als er gezonde bomen staan in het plantsoen op gemeentegrond en deze worden gerooid, worden de omwonenden dan daar van op de hoogte gebracht?

Beoordeling zienswijze 6

1. De bebouwing
   De bouw van een vrijstaand bijgebouw tegen de perceelsgrens is op basis van het vigerend bestemmingsplan al mogelijk. Het voorliggend initiatief voegt daar voor wat betreft dit aspect niets aan toe.

2. Parkeren
   a. Zie beantwoording zienswijze 3 onder punt 3. De parkeeroplossing past binnen de gestelde CROW richtlijnen van de gemeente Bladel.
   b. Zie beantwoording zienwijze 3 onder punt 3.
   c. De gronden waar de huidige parkeerplaatsen op gesitueerd zijn, zijn bestemd als Verkeer. Binnen deze gehele bestemming Verkeer kunnen parkeerplaatsen opgericht worden. Deze gronden zijn en blijven eigendom van de gemeente Bladel. Mocht bij de uitvoering van het plan blijken dat de huidige parkeerplaatsen anders ingedeeld moeten worden, kan hierover het overleg met de gemeente worden geopend.

Uitsnede De Wijer 40 – Stedelijk Gebied 2021

3. Eigendom verkeersbestemming
   Het groenplantsoen is en blijft eigendom van de gemeente Bladel. In een gesloten overeenkomst met initiatiefnemers is vastgelegd dat de voorzieningen die getroffen moeten worden op het grondgebied van de gemeente Bladel, altijd in overleg met en met goedkeuring van de gemeente Bladel dienen te geschieden. Alle voorzieningen die getroffen moeten worden (o.a. aanleg van de weg en de parkeerkoffers) komen voor rekening en uitvoering van initiatiefnemers.

CONCEPT

4. Ecologie verkeersbestemming

a. Zie beantwoording zienswijze 3 onder punt 2 voor de nadere onderbouwing op het gebied van ecologie voor het plantsoen.
b. Aangezien de gemeente Bladel eigenaar is en blijft van deze gronden, dienen werkzaamheden die hier plaats gaan vinden, altijd in overleg met en met goedkeuring van de gemeente Bladel te geschieden. Dit is tevens opgenomen in de gesloten overeenkomst met initiatiefnemers.
c. Voor bomen met een omvang van > 80 cm is een kapvergunning nodig. Deze kapvergunningaanvragen worden gepubliceerd in de PC 55.

Conclusie
De zienswijze leidt **niet** tot aanpassing ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

Zienswijze 7 en 8:

De heer [redacted], [redacted] en de heer [redacted]

Datum zienswijze: 27 februari 2021 en 28 februari 2021, **kenmerk zienswijze**: zienswijze tegen het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 / Wijer 40.
Ontvangen: 2 maart 2021, **registratienummers:** 21.04421 en 21.04422

Kernpunt van de ingediende zienswijze 7 en 8
De zienswijze van indiener spitst zich toe op onderdelen van het plan De Wijer 40 te Hapert.

1) Verkeersdruk en parkeerdruk
   a. Indiener geeft aan dat er momenteel al een parkeerprobleem in het Hoefblad is. Auto's worden i.v.m. plaatsgebrek buiten de vakken op straat gezet en op trottoirs. Het betreft een doodlopende straat, waardoor er door de enige toegang meer verkeer de straat in en uit rijdt. De toekomstige bewoners hebben een parkeerplaats voor de garagebox, deze ligt verder weg van hun woning. Indiener vraagt zich af of de toekomstige bewoners hier ook echt gaan parkeren. De 5 parkeerplaatsen ingetekend in het groenplantsoen, zijn voor bezoekers bedoeld. Bezoekers gaan hun auto niet voor de garagebox van een bewoner parkeren. Leidt dit niet tot meer parkeerdruk voor de wijk?
   b. Indiener geeft aan dat de verkeersintensiteit voor zijn huis alleen maar zal toenemen. Het is al druk en er wordt behoorlijk hard gereden.
   c. Indiener vraagt zich af of er voldoende parkeermogelijkheden in het Hoefblad aanwezig zijn met de komst van het nieuwe plan? Veel gezinnen hebben 2, 3 of 4 auto's.

2) Wie heeft en/of krijgt de eigendom van de verkeersbestemming? Komt deze bij initiatiefnemers of bij de gemeente te liggen?

3) Indiener vraagt zich af of er vanuit de gemeente geen ruimtelijke onderbouwing moet zijn m.b.t. de plannen met het plantsoen, daar de grond geen eigendom is van aanvrager.

4) Kan er geen ontsluitingsweg/inrit op eigen terrein naar de Wijer komen i.p.v. het toch al drukke Hoefblad verder te belasten.

5) Indiener stelt de ecologie ter discussie welke zich nu bevindt in de groenstrook van de gemeente.

Beoordeling zienswijze 7 en 8

1) Verkeersdruk en parkeerdruk
   Voor de beantwoording van dit punt van de zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van zienswijze 3 onder punt 3.

2) De verkeersbestemming/het groenplantsoen zijn en blijven eigendom van de gemeente Bladel. Evenals de ontsluiting. Dit is overeengekomen in een gesloten overeenkomst met initiatiefnemers.

3) Voor de beantwoording van dit punt van de zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van zienswijze 3 onder punt 2.

CONCEPT

4) Er is gelet op de beperkte verkeersbewegingen (zie verder de onderbouwing onder zienswijze 3, punt 3) die de 5 woningen genereren, geen aanleiding voor de aanleg van een nieuwe weg die op zichzelf weer tot ongewenste effecten zou kunnen leiden.

5) Voor de beantwoording van dit punt van de zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van zienswijze 3 onder punt 2.

Conclusie
De zienswijze leidt **niet** tot aanpassing ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

Zienswijze 9:

De heer [redacted]
Datum zienswijze: 28 februari 2021, **kenmerk zienswijze:** zienswijze tegen het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 / Wijer 40.
Ontvangen: 2 maart 2021, **registratienummer**: 21.04423.

Kernpunt van de ingediende zienswijze 9
De zienswijze van indiener spitst zich toe op onderdelen van het plan De Wijer 40 te Hapert.

1) Verkeersdruk en parkeerdruk
   a. Indiener geeft aan dat er momenteel al een parkeerprobleem in het Hoefblad is. Auto's worden i.v.m. plaatsgebrek buiten de vakken op straat gezet en op trottoirs. Het betreft een doodlopende straat, waardoor er door de enige toegang meer verkeer de straat in en uit rijdt. De toekomstige bewoners hebben een parkeerplaats voor de garagebox, deze ligt verder weg van hun woning. Indiener vraagt zich af of de toekomstige bewoners hier ook echt gaan parkeren. De 5 parkeerplaatsen ingetekend in het groenplantsoen, zijn voor bezoekers bedoeld. Bezoekers gaan hun auto niet voor de garagebox van een bewoner parkeren. Leidt dit niet tot meer parkeerdruk voor de wijk?
   b. Indiener vraagt zich af of er voldoende parkeermogelijkheden in het Hoefblad aanwezig zijn met de komst van het nieuwe plan? Veel gezinnen hebben 2, 3 of 4 auto's.

2) Wie heeft en/of krijgt de eigendom van de verkeersbestemming? Komt deze bij initiatiefnemers of bij de gemeente te liggen?

3) Indiener vraagt zich af of er vanuit de gemeente geen ruimtelijke onderbouwing moet zijn m.b.t. de plannen met het plantsoen, daar de grond geen eigendom is van aanvrager.

4) Kan er geen ontsluitingsweg/inrit op eigen terrein naar de Wijer komen i.p.v. het toch al drukke Hoefblad verder te belasten.

5) Indiener stelt de ecologie ter discussie welke zich nu bevindt in de groenstrook van de gemeente.

6) Indiener geeft aan dat hij een stuk van zijn privacy gaat verliezen. Indien er ramen komen aan de zijkanten van de rijwoningen aan de westkant op de bovenverdieping, kijkt men zo bij indiener op het terras en in een gedeelte van zijn achtertuin. Indien indiener toch nog wat privacy wil hebben, moet hij hier maatregelen voor nemen, welke onkosten met zich meebrengen.

Beoordeling zienswijze 9
1) <u>Verkeersdruk en parkeerdruk</u>
   Voor de beantwoording van dit punt van de zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van zienswijze 3 onder punt 3.

2) De verkeersbestemming/het groenplantsoen zijn en blijven eigendom van de gemeente Bladel. Evenals de ontsluiting. Dit is overeengekomen in een gesloten overeenkomst met initiatiefnemers.

3) Voor de beantwoording van dit punt van de zienswijze verwijzen we de beantwoording van zienswijze 3 onder punt 2.

CONCEPT

4) Er is gelet op de beperkte verkeersbewegingen (zie verder de onderbouwing onder zienswijze 3, punt 3) die de 5 woningen genereren, geen aanleiding voor een nieuwe weg die op zichzelf weer tot ongewenste effecten zou kunnen leiden.

5) Voor de beantwoording van dit punt van de zienswijze verwijzen we naar de beantwoording van zienswijze 3 onder punt 2.

6) Het vigerend beleid ‘Woonvisie gemeente Bladel 2016, actualisatie 2018’, de ‘Kempische Visie op Wonen 2019-2023’ en daarbij de enorme, toenemende vraag naar woningbouw geven allen de voorkeur aan inbreiden voor uitbreiden. De vijf woningen sluiten aan en gaan op in de bestaande woonwijk en voorzien daarnaast in een grote behoefte aan woningen voor o.a. starters. Ook stedenbouwkundig gezien sluit het toevoegen van deze woningen prima aan bij de omgeving. Tussen de nieuw te bouwen woningen en het perceel van indiener is een bestaande groenstrook aanwezig. De afstand van de nieuw te bouwen woningen tot het perceel van indiener bedraagt daarnaast 16 meter. Daardoor komt de privacy van indiener niet onaanvaardbaar in het gedrang.

   Wij wijzen indiener er op dat er een mogelijkheid bestaat voor het aanvragen van planschade tegen deze nieuwe ontwikkeling, nadat deze onherroepelijk is geworden. Hierin worden de aspecten privacy, vrij uitzicht en daglichttoetreding onderzocht en gewaardeerd of er sprake is van planschade voor indiener.

Uitsnede bestemmingsplan De Wijer 40

luchtfoto huidige situatie Hoefblad

Conclusie
De zienswijze leidt **niet** tot aanpassing ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

CONCEPT

Resumerend

De ingediende zienswijzen en/of ambtshalve wijzigingen geven aanleiding tot het aanbrengen van de volgende wijzigingen in het ontwerpbestemmingsplan:

Toelichting:

- Op bladzijde 3, wijzigt de tabel. Hoofdstraat 1 -1a te Hoogeloon *verwijderen* uit de tabel.
- Op bladzijde 9, laatste alinea *Hoofdstraat 1 – 1a Hoogeloon*, *verwijderen*
- Bijlage 3 '*Ruimtelijke onderbouwing Hoofdstraat 1 – 1a Hoogeloon'*, *verwijderen*

Bijlagen bij toelichting:

- Aanpassing ruimtelijke onderbouwing Zwartven ongenummerd, Hapert.
  De ruimtelijke onderbouwing is aangepast i.v.m. de aanpassing van het Keur van het Waterschap. De aanpassing heeft geen gevolgen voor de uitvoering van het plan i.r.t. de zienswijze en wordt meegenomen in de vaststelling van het bestemmingsplan. Tevens wordt de genoemde gemeente Roosendaal gewijzigd in gemeente Bladel.

- Aanpassing ruimtelijke onderbouwing Oude Provincialeweg 71, Hapert
  in paragraaf 5.3 Water is rekening gehouden met de zienswijze van indiener. De conclusie is van de aangepaste ruimtelijke onderbouwing is dat er geconstateerd wordt dat de verhardingstoename ruimschoots beneden de 500 m2 blijft en derhalve er geen compenserende maatregelen hoeven te worden getroffen. De aangepaste ruimtelijke onderbouwing wordt meegenomen in de vaststelling van het bestemmingsplan.

- Aanpassing ruimtelijke onderbouwing De Wijer 40, Hapert
  De ruimtelijke onderbouwing is aangepast. Een deel van de verharding wordt uitgevoerd in waterdoorlatende half-verharding. De aangepaste ruimtelijke onderbouwing wordt meegenomen in het vast te stellen bestemmingsplan.

Planregels:

- In artikel 7.1 onder punt c, *verwijderen*: *water en waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder waterlopen en waterpartijen.*

Verbeelding:

- Op de verbeelding Hoofdstraat 1 – 1a Hoogeloon, verwijderen

- Op de verbeelding: waterzone te Hoogeloon. De breedte van deze zone langs de watergang wordt aangepast naar 5 meter.

CONCEPT

Bladel, 8 juli 2021

De raad van de gemeente Bladel,

De griffier, De voorzitter,

Bijlagen:
1. Zonstudie en zichtlijnen Bergmolen ong. (zienswijze 2) d.d. 19 maart 2021;

CONCEPT

Bijlage 1: Zonstudie en zichtlijnen Bergmolen ong. (zienswijze 2) d.d. 19 maart 2021

19 februari 9.00u

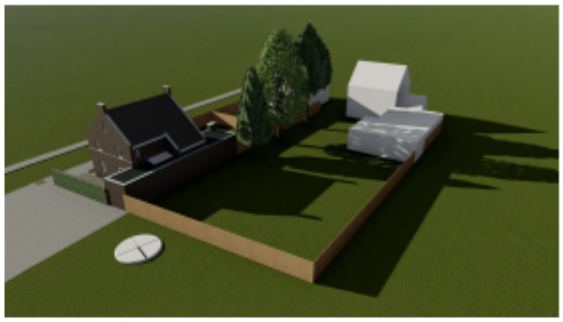

19 februari 11.00u

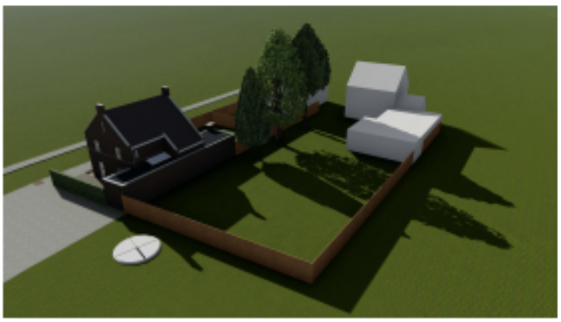

19 februari 13.00u

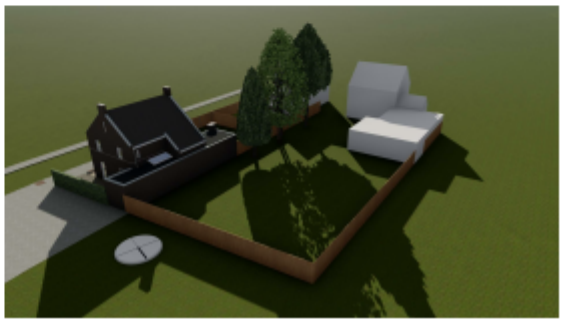

19 februari 15.00u

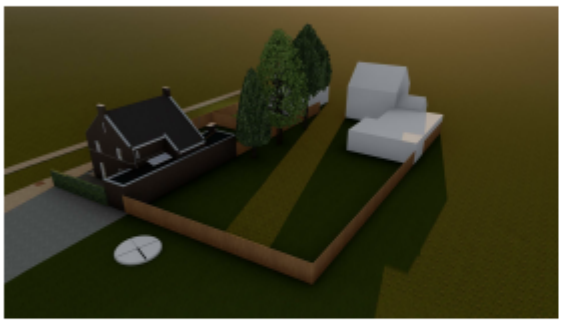

19 februari 17.00u

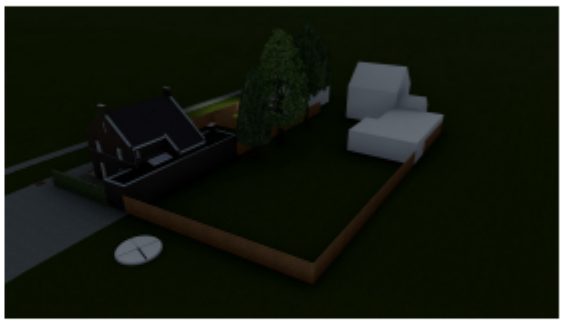

19 februari 19.00u

[redacted]

project
Zonstudie locatie 19 februari
onderdeel
19 maart 2021
datum
schaal

Bladel | Eten-Leur | Boxtel
Maatbox 15
5531 MX Bladel
tel. 0497 - 360054
info@gewoonarchitecten.nl
www.gewoonarchitecten.nl

gewoon architecten

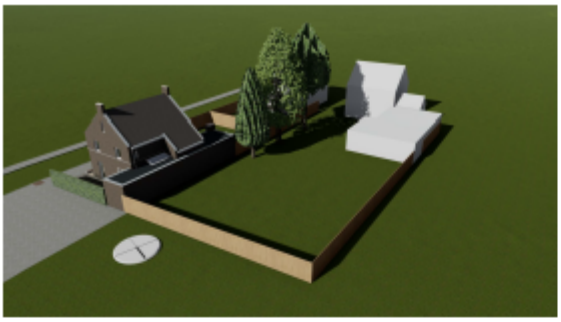

21 juni 9.00u

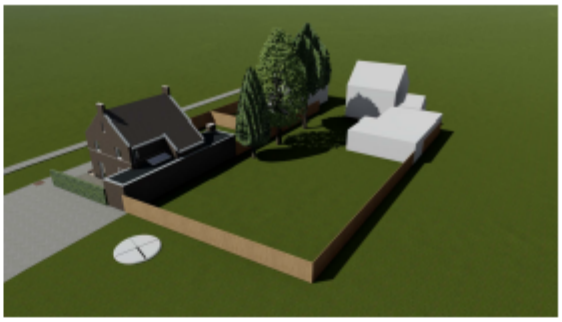

21 juni 11.00u

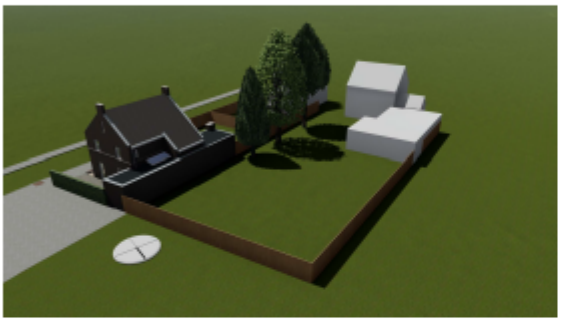

21 juni 13.00u

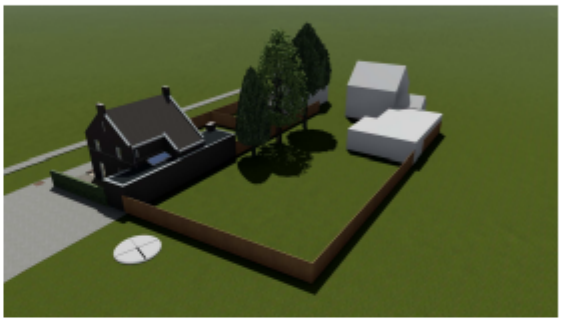

21 juni 15.00u

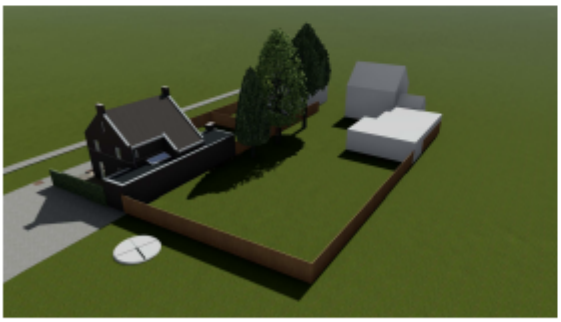

21 juni 17.00u

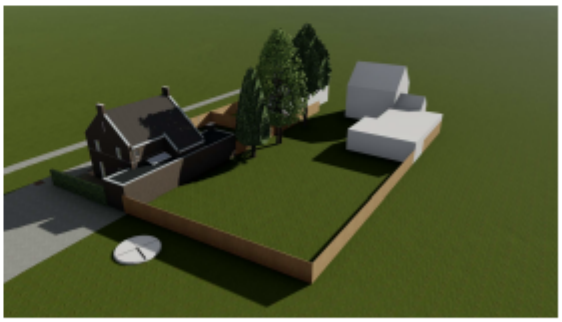

21 juni 19.00u

Zonstudie locatie 21 juni
19 maart 2021

project
onderdeel
datum
schaal

Bladel | Eten-Leur | Boxtel

Maatlaan 15
5531 MX Bladel
tel. 0497 - 360054
info@gewoonarchitecten.nl
www.gewoonarchitecten.nl

21 oktober 9.00u

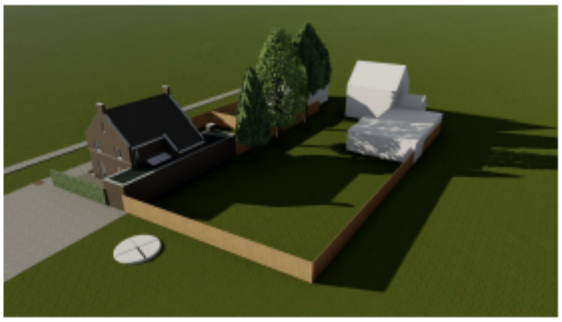

21 oktober 11.00u

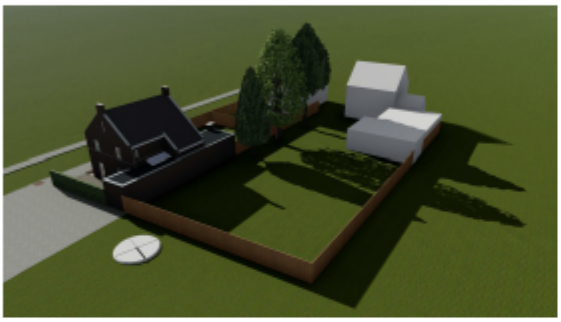

21 oktober 13.00u

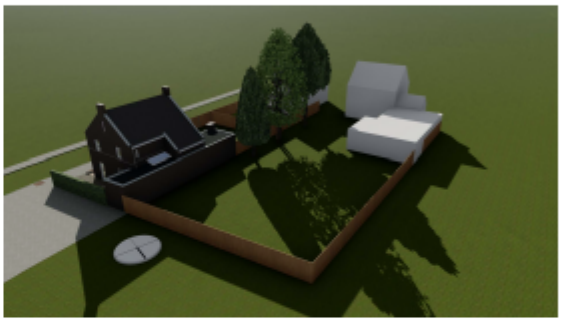

21 oktober 15.00u

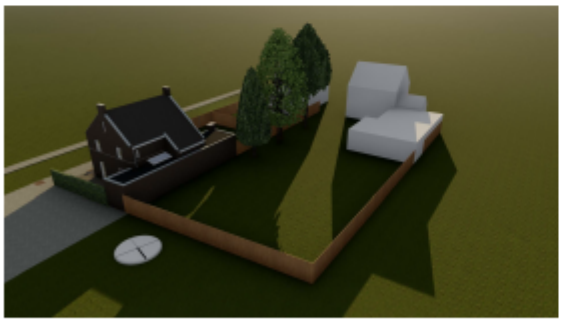

21 oktober 17.00u

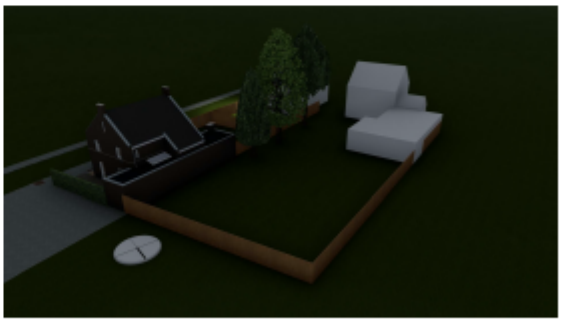

21 oktober 19.00u

Zonstudie locatie 21 oktober

project

onderdeel

19 maart 2021

datum

-

schaal

Bladel | Eersel-Leur | Reusel

Maatlaan 15
5531 MX Bladel
tel. 0497 - 360054
info@gewoonarchitecten.nl
www.gewoonarchitecten.nl

gewoon architecten

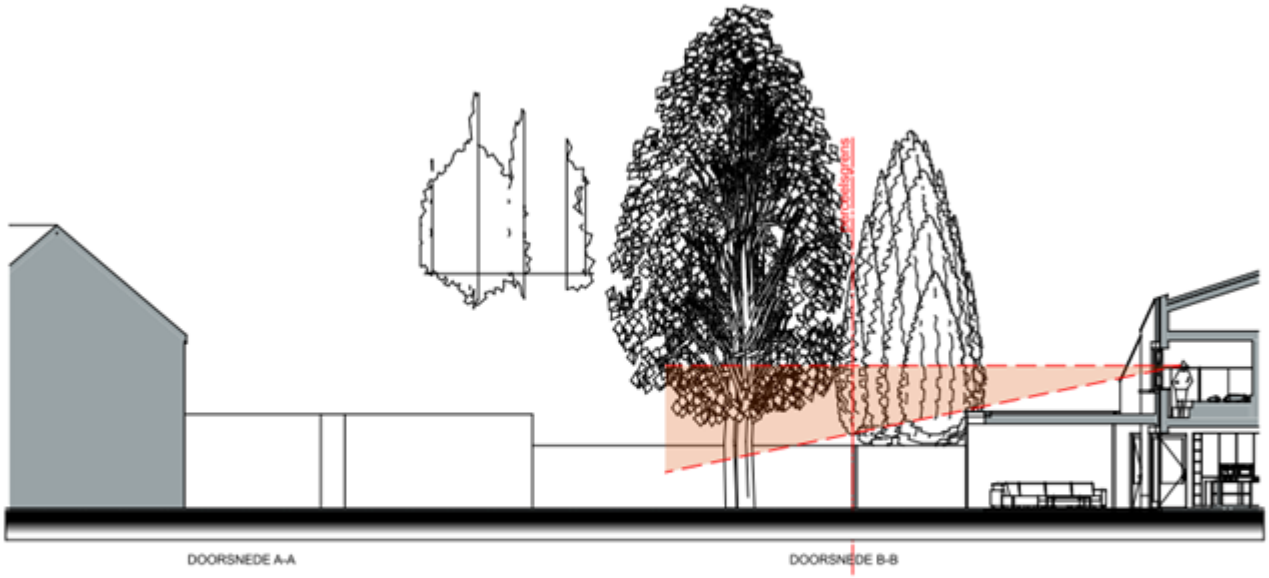

[redacted]
Dwarsprofiel
17 maart 2021
1:100

project
onderdeel
datum
schaal

Bladel | Etten-Leur | Boxtel
Maatbos 15
5531 MX Bladel
tel. 0497 - 360054
info@gewoonarchitecten.nl
www.gewoonarchitecten.nl

gewoon architecten

[redacted]
Zichtlijnen eerste verdieping
17 maart 2021
1:100

project
onderdeel
datum
schaal

Bladel | Etten-Leur | Boxtel
Maatbos 15
5531 MX Bladel
tel. 0497 - 360054
info@gewoonarchitecten.nl
www.gewoonarchitecten.nl

gewoon architecten

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076 – 5225262
email info@c5s.nl
internet www.c5s.nl
kvk Breda 20083802

Gemeente Bladel

Bestemmingsplan

“Stedelijk Gebied 2021”

Projectnummer: 203197
Datum: 5 januari 2021

Gemeente Bladel

Bestemmingsplan

“Stedelijk Gebied 2021”

Inhoud

1. Toelichting
2. Regels
3. Verbeelding

id.nr. : NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
d.d. : 5 januari 2021

Projectleider: Dhr. mr. M.J.A.B. Elsman
Projectmedewerker: Mevr. ing. T.J.C. van Wijnen MSc.
Status: Ontwerp

Toelichting

INHOUD

1	**INLEIDING**	**3**
1.1	Aanleiding en doel	3
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	4
1.3	Vigerende ruimtelijke plannen en besluiten	5
1.4	Leeswijzer	5
2	**INITIATIEVEN**	**7**
2.1	Algemeen	7
2.2	Bladel	7
2.3	Hoogeloon	9
2.4	Hapert	11
2.5	Netersel	12
3	**BELEIDSKADER**	**13**
3.1	Inleiding	13
3.2	Rijksbeleid	13
3.3	Provinciaal beleid	17
3.4	Gemeentelijk beleid	20
4	**PLANOLOGISCH RELEVANTE (MILIEU)ASPECTEN**	**21**
4.1	Inleiding	21
4.2	Bodem	21
4.3	Waterhuishouding	22
4.4	Cultuurhistorie	25
4.5	Archeologie	25
4.6	Natuur en ecologie	26
4.7	Wegverkeerslawaai	27
4.8	Bedrijven en milieuzonering	27
4.9	Externe veiligheid	28
4.10	Luchtkwaliteit	29
4.11	Kabels en leidingen	31
4.12	Milieueffectrapportage en vormvrije m.e.r.-beoordeling	31
5	**JURIDISCHE PLANTOELICHTING**	**33**
5.1	Inleiding	33
5.2	Opbouw van de regels	33
5.3	Regels	33
6	**ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID**	**39**
6.1	Inleiding	39
6.2	Toepassing Grondexploitatiewet	39
6.3	Economische uitvoerbaarheid	39
7	**MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID**	**41**
7.1	Vooroverleg	41
7.2	Zienswijzen	41

BIJLAGEN

Bijlage 1. Ruimtelijke onderbouwing Dwarsstraat 4 - 6 Bladel
Bijlage 2. Ruimtelijke onderbouwing Bergmolen Bladel
Bijlage 3. Ruimtelijke onderbouwing Hoofdstraat 1 - 1a Hoogeloon
Bijlage 4. Ruimtelijke onderbouwing hoogspanningsstation Hapert
Bijlage 5. Ruimtelijke onderbouwing Oude Provincialeweg 71 Hapert
Bijlage 6. Ruimtelijke onderbouwing De Wijer 40 Hapert
Bijlage 7. Ontwerpbesluiten hogere waarden

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Bladel is voornemens om initiatiefnemers de ruimte te bieden om mee te liften met een zogenaamd veegplan. Binnen de gemeente zijn diverse initiatieven kenbaar gemaakt die niet mogelijk zijn op basis van het huidige bestemmingsplan. Dit betreffen particuliere ontwikkelingen. Daarnaast zijn er een aantal omissies vastgesteld die hersteld dienen te worden. Als laatste bestaan er een aantal kennelijke onjuistheden op de verbeelding als gevolg van vergunningen die zijn verleend. De gemeente Bladel wenst één bestemmingsplan op te stellen waarin al deze initiatieven, vergunningen en omissies etc. worden geregeld. In het veegplan krijgen deze locaties een passend juridisch planologisch kader.

Ten behoeve van de particuliere ontwikkelingen is een separate ruimtelijke onderbouwing opgesteld, waarin getoetst is aan de vereisten van een goede ruimtelijke ordening. De ruimtelijke onderbouwingen van de ontwikkelingen die onderdeel uitmaken van onderhavige actualisatie zijn opgenomen in de bijlage van deze toelichting. Het betreffen de volgende locaties met bijbehorende ontwikkelingen:

Ruimtelijke onderbouwing	**Ontwikkeling**
Bergmolen te Bladel	Het toevoegen van één vrijstaande woning in de achtertuin van de bestaande woning aan de Sportparkstraat 16 te Bladel.
Hoofdstraat 1-1a te Hoogeloon	Het toevoegen van zeven rijwoningen.
De Wijer 40 te Hapert	De ontwikkeling van een twee-onder-één kap woning en vijf aaneengebouwde woningen.
Dwarsstraat 4-6 te Bladel	Herbouw van twee woningen in de vorm van een twee-onder-één-kapwoning.
Oude Provincialeweg 71 te Hapert	Het toevoegen van één vrijstaande woning in de zijtuin van de bestaande woning aan de Oude Provincialeweg 71 te Bladel.
Uitbreiding hoogspanningsstation Hapert	Vergroten van het bouwvlak behorend bij het hoogspanningsstation aan het Zwartven te Hapert ten behoeve van de realisatie van twee extra transformatoren en twee e-houses.

In hoofdstuk 2 van onderhavig bestemmingsplan worden de diverse initiatieven, omissies en verleende vergunningen per adres kort toegelicht. Het doel van onderhavig bestemmingsplan is het vertalen van de genoemde aanleidingen in een actueel juridisch-planologisch kader. Onderhavig bestemmingsplan voorziet hierin.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

De gebieden die tezamen onderhavig plangebied vormen zijn verspreid gelegen over het gemeentelijk grondgebied. Het gaat om locaties die zijn gelegen binnen de bebouwde kom van de kernen Bladel, Hoogeloon, Hapert en Netersel. Op onderstaande luchtfoto's is aangeduid waar de diverse onderdelen van het plangebied zijn gelegen.

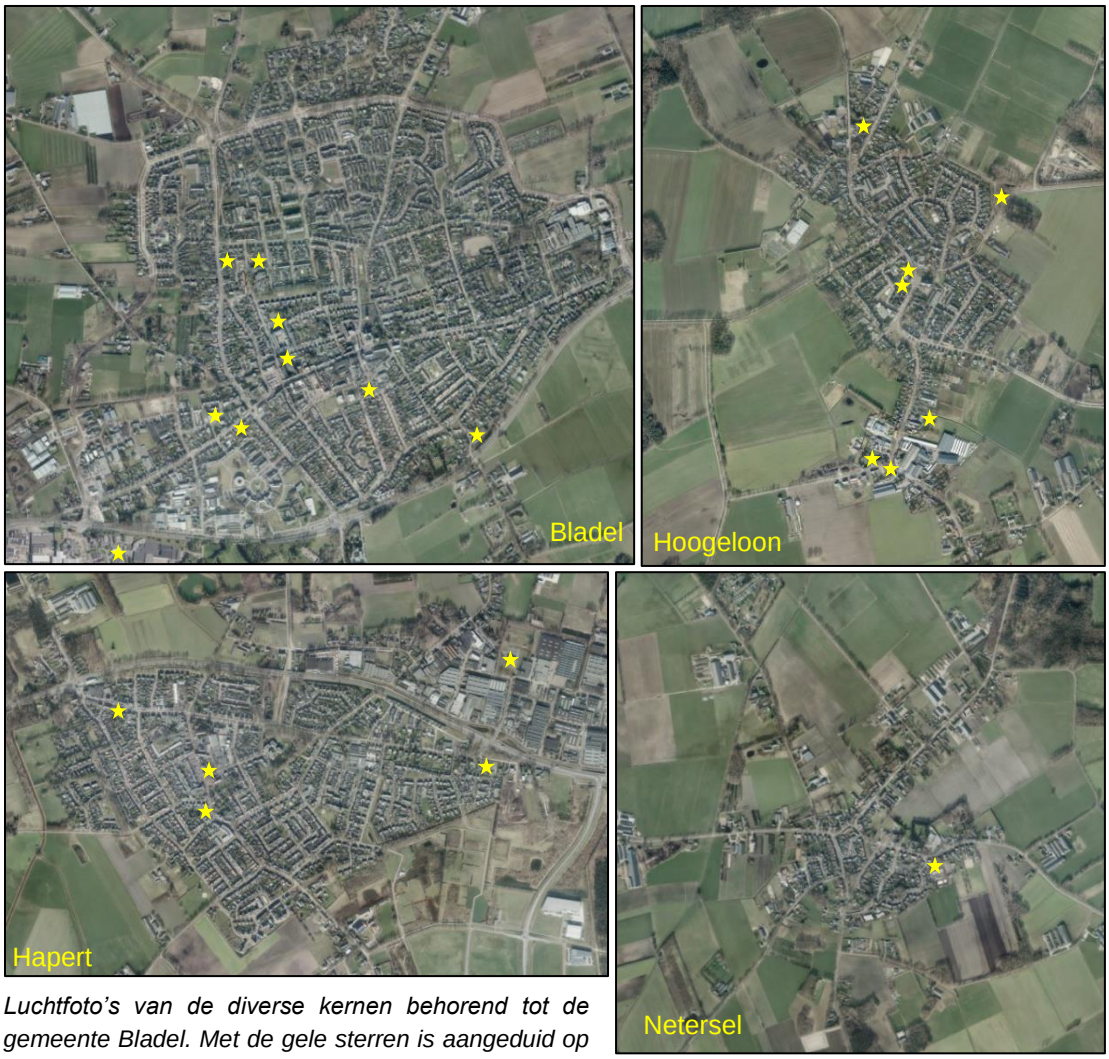

Luchtfoto's van de diverse kernen behorend tot de gemeente Bladel. Met de gele sterren is aangeduid op welke gebieden onderhavig bestemmingsplan toeziet. Bron: streetsmart.cyclomedia.nl, 2020.

1.3 Vigerende ruimtelijke plannen en besluiten

Ter plaatse van de diverse locaties die onderdeel uitmaken van onderhavig plangebied vigeren diverse ruimtelijke plannen. Het betreffen de navolgende ruimtelijke plannen:

Naam plan	Vastgesteld
Hapert 2010	29 april 2010
Bedrijventerrein Hapert	17 maart 2011
Parapluplan parkeren 2018	20 september 2018
Buitengebied Bladel 2014, tweede herziening 2018	21 maart 2019
Kom Hoogeloon 2019	20 juni 2019
Kom Bladel 2019	20 juni 2019
Kom Netersel 2019	20 juni 2019
Centrum Bladel 2019	9 april 2020
Stedelijk Gebied 2019	7 november 2019

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van de diverse ontwikkelingen, omissies en grondverkopen die meeliften met onderhavig bestemmingsplan. In hoofdstuk 3 wordt het relevante beleid besproken. Hierbij komen achtereenvolgens het nationale, provinciale en gemeentelijke beleid aan bod. Hoofdstuk 4 bevat een (verkorte) weergave van de onderzochte planologisch relevante uitvoeringsaspecten. In hoofdstuk 5 komen de juridische aspecten aan de orde en in hoofdstuk 6 de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het 7e en laatste hoofdstuk behandelt de maatschappelijke uitvoerbaarheid. In de bijlagen van deze toelichting zijn de ruimtelijke onderbouwingen opgenomen van de ontwikkelingen die planologisch mogelijk worden gemaakt op basis van dit bestemmingsplan.

2 INITIATIEVEN

2.1 Algemeen

In dit hoofdstuk komen de diverse initiatieven, vergunningen en omissies die onderdeel zijn van onderhavig bestemmingsplan aan bod. De wijzigingen worden per adres kort samengevat en toegelicht. Uit dit hoofdstuk wordt bovendien duidelijk voor welke wijzigingen een separate ruimtelijke onderbouwing is opgenomen in de bijlagen van deze toelichting.

2.2 Bladel

Bleijenhoek 12 - 12a Bladel
Aan de Bleijenhoek 12 - 12a in Bladel zijn gronden gelegen met de bestemming ‘Gemengd’. Het betreft hier de gronden die kadastraal bekend staan als gemeente Bladel, sectie G, nummer 5261 en 5805. Ter plaatse van deze gronden is bebouwing aanwezig met een monumentale waarde. Omwille van deze reden dient conform de bestemmingssystematiek ter plaatse de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ opgenomen te worden. Dit is in het vigerend bestemmingsplan “Kom Bladel 2019” vergeten. De bestemming ‘Gemengd’ met een bouwvlak en de dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie 2’ blijven ter plaatse vigeren. Op het bouwvlak wordt de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ toegevoegd. Daarnaast blijven de bestaande bouw- en maatvoeringsaanduidingen gelden.

Beukenbos 8 - 42 Bladel
Aan de Beukenbos 8 - 42 in Bladel zijn gronden gelegen met de bestemming ‘Maatschappelijk’. Het betreft hier de gronden die kadastraal bekend staan als gemeente Bladel, sectie H, nummer 2114, 2115 en 2116. Ter plaatse van deze gronden is de bebouwing aanwezig die in gebruik is als wonen en dus geen maatschappelijke functie kent. Omwille van deze reden dient de bestemming ter plaatse te worden gewijzigd naar ‘Wonen’. Het bouwvlak, de archeologische dubbelbestemmingen en de vigerende goot- en bouwhoogte zijn overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan. Daarnaast is de bouwaanduiding ‘gestapeld’ ter plaatse toegevoegd.

Dwarsstraat 4 - 6 Bladel
In de huidige situatie zijn ter plaatse van de Dwarsstraat 4 - 6 te Bladel twee woningen aanwezig. Deze zijn achter elkaar gelegen. Het is de wens om beide woningen te slopen en een nieuwe twee-onder-één-kap woning terug te bouwen. Deze woningen worden in plaats van achter elkaar, naast elkaar gebouwd. De ruimtelijke onderbouwing behorend bij deze ontwikkeling is opgenomen als bijlage 1 bij deze toelichting. Ter plaatse is nu een open bebouwingstyplogie opgenomen, deze dient te worden gewijzigd in een halfopen bebouwingstypologie. Daarnaast is een aanduiding ‘maximum aantal wooneenheden’ opgenomen ter plaatse van het bouwvlak om de ontwikkeling van 2 woningen ter plaatse mogelijk te maken. De vigerende bestemming ‘Wonen’, de dubbelbestemmingen ‘Waarde - Archeologie 3’ en ‘Waarde - Archeologie 4.1’ blijven gelden voor de gronden. Daarnaast wordt de bestaande goot- en bouwhoogte overgenomen ten behoeve van de ontwikkeling van de woningen.

Helleneind 11 Bladel
Aan de Helleneind 11 in Bladel zijn gronden gelegen met de bestemming ‘Gemengd’. Het betreft hier de gronden die kadastraal bekend staan als gemeente Bladel, sectie G, nummer 1002. Ter plaatse van deze gronden is bebouwing aanwezig met een monumentale waarde. Omwille van deze reden dient conform de bestemmingssystematiek ter plaatse de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ opgenomen te worden. Dit is in het vigerend bestemmingsplan “Kom Bladel 2019” vergeten. De bestemming ‘Gemengd’ met een bouwvlak en de dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie 2’ blijven ter plaatse vigeren. Op het bouwvlak wordt de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ toegevoegd. Daarnaast blijven de bestaande bouw- en maatvoeringsaanduidingen gelden.

Marktstaete Bladel
Ter plaatse van de Marktstaete in Bladel is in het vigerend bestemmingsplan de bestemming ‘Maatschappelijk’ opgenomen. Binnen deze bestemming is het wonen in een bedrijfswoning toegestaan ter hoogte van de aanduiding ‘bedrijfswoning’. Ter plaatse van Marktstaete is reeds sprake van bestaand wonen, maar is in het vigerend bestemmingsplan “Centrum Bladel 2019” geen aanduiding ‘bedrijfswoning’ opgenomen. De gronden maken omwille van deze reden onderdeel uit van het plangebied. In de regels behorend bij de bestemming ‘Maatschappelijk’ is opgenomen dat het bestaand wonen ter plaatse is toegestaan. Op de verbeelding zijn de vigerende bestemming, dubbelbestemming en aanduiding opgenomen.

Nassauplein 16 Bladel
Aan het Nassauplein 16 in Bladel is sprake van gronden die een gemengde bestemming kennen. Ter plaatse is echter een omgevingsvergunning verleend voor het afwijken van het bestemmingsplan om ter plaatse het wonen mogelijk te maken. De bestemming ter plaatse van het huisnummer 16 wijzigt omwille van deze reden naar ‘Wonen’. De vigerende dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie 4.1’, het bouwvlak en de maatvoeringsaanduiding zijn overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan. Daarnaast is de bouwaanduiding ‘gestapeld’ ter plaatse toegevoegd.

Raambrug 12 Bladel
Aan de Raambrug 12 zijn gronden gelegen die onderdeel uitmaken van het bestemmingsplan “Stedelijk Gebied 2019”. Ter plaatse is echter per abuis de aanduiding ‘bedrijfswoning’ opgenomen op de verkeerde locatie. In onderhavig bestemmingsplan wordt de aanduiding ‘bedrijfswoning’ verplaatst naar de locatie waar de woning ook feitelijk aanwezig is. De vigerende bestemming ‘Bedrijf - 1’ en de overige functie- en maatvoeringsaanduidingen zijn één op één overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan.

Bergmolen ong. Bladel
Het is de wens om ter plaatse één vrijstaande woning in de achtertuin van de bestaande woning aan de Sportparkstraat 16 te ontwikkelen. De ruimtelijke onderbouwing behorend bij deze ontwikkeling is opgenomen als bijlage 2 bij deze toelichting. Onderhavig bestemmingsplan voorziet in een bouwvlak ter plaatse met daarbinnen de mogelijkheid om één woning te realiseren. Ter plaatse kan één vrijstaande woning worden opgericht conform de open bebouwingstyplogie. De vigerende dubbelbestemming en bouw- en

maatvoeringsaanduidingen zijn daarnaast van toepassing op de voorgenomen ontwikkeling.

Molenweg Bladel
De gronden gelegen rondom de woningen aan de Molenweg in Hapert zijn in het vigerend bestemmingsplan “Kom Bladel 2019” bestemd als ‘Tuin’. Echter had dit op basis van het voorheen geldende bestemmingsplan “Veilig Oord” de bestemming ‘Wonen’ moeten zijn. In onderhavig bestemmingsplan is dit aangepast. De bestaande bestemming ‘Wonen’ ter plaatse van de woningen is uitgebreid over de rest de bijbehorende percelen, ter vervanging van de bestemming ‘Tuin’.

2.3 Hoogeloon

Beschermingszone watergang Hoogeloon
Ter plaatse van de kadastrale percelen voormalige gemeente Hoogeloon, sectie E, nummer 949, 951 en 1390 is in het vigerend bestemmingsplan “Kom Hoogeloon 2019” de gebiedsaanduiding ‘overige zone - beschermingszone watergang’ opgenomen. Deze aanduiding komt echter per abuis niet voor in de regels behorend bij het bestemmingsplan. Omwille van deze reden is in onderhavig bestemmingsplan een regeling behorend bij de beschermingszone van de watergang opgenomen. Daarbij is de keuze gemaakt om de regeling niet meer als gebiedsaanduiding op te nemen, maar als dubbelbestemming. In het onderhavige bestemmingsplan is dan ook de dubbelbestemming ‘Waterstaat - Beschermingszone watergang’ opgenomen. Daarnaast zijn de vigerende bestemmingen ‘Bedrijf’ en ‘Wonen’ inclusief bijbehorende aanduidingen overgenomen op de verbeelding.

Dijkstraat 2 Hoogeloon
Aan de Dijkstraat 2 in Hoogeloon zijn gronden gelegen met de bestemming ‘Wonen’. Het betreft hier de gronden die kadastraal bekend staan als voormalige gemeente Hoogeloon, sectie E, nummer 285. Ter plaatse van deze gronden is bebouwing aanwezig met een monumentale waarde. Omwille van deze reden dient conform de bestemmingssystematiek ter plaatse de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ opgenomen te worden. Dit is in het vigerend bestemmingsplan “Kom Hoogeloon 2019” vergeten. De bestemming ‘Wonen’ met een bouwvlak en de dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie 2’ blijven ter plaatse vigeren. Op het bouwvlak wordt de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ toegevoegd. Daarnaast blijven de bestaande bouw-, functie- en maatvoeringsaanduidingen gelden.

Hoofdstraat 1 - 1a Hoogeloon
Initiatiefnemer heeft het voornemen om ter plaatse van de gronden die gelegen zijn ter hoogte van de Hoofdstraat 1 -1a in Hoogeloon zeven aaneengebouwde woningen te ontwikkelen. In de huidige situatie zijn de gronden ook in gebruik voor het wonen en is ter plaatse een woonboerderij bestaande uit drie gebouwen aanwezig. De ruimtelijke onderbouwing behorend bij deze ontwikkeling is opgenomen als bijlage 3 bij deze toelichting. Als gevolg van het voornemen is het bouwvlak ter plaatse aangepast. De overige functie-, bouw- en maatvoeringsaanduidingen zijn overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan. Zodoende is het mogelijk om ter plaatse zeven aaneengebouwde woningen te realiseren.
Hoofdstraat 45 Hoogeloon

Aan de Hoofdstraat 45 in Hoogeloon zijn gronden gelegen met de bestemming ‘Gemengd’. Het betreft hier de gronden die kadastraal bekend staan als voormalige gemeente Hoogeloon, sectie E, nummer 1638. Ter plaatse van deze gronden is bebouwing aanwezig met een monumentale waarde. Omwille van deze reden dient conform de bestemmingssystematiek ter plaatse de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ opgenomen te worden. Dit is in het vigerend bestemmingsplan “Kom Hoogeloon 2019” vergeten. De bestemming ‘Gemengd’ met een bouwvlak en de dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie 3’ en ‘Waarde - Archeologie 4.1’ blijven ter plaatse vigeren. Op het bouwvlak wordt de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ toegevoegd. Daarnaast blijven de bestaande bouw- en maatvoeringsaanduidingen gelden.

Hoofdstraat 49 Hoogeloon
Aan de Hoofdstraat 49 in Hoogeloon zijn gronden gelegen met de bestemming ‘Gemengd’. Het betreft hier de gronden die kadastraal bekend staan als voormalige gemeente Hoogeloon, sectie E, nummer 1656. Ter plaatse van deze gronden is bebouwing aanwezig met een monumentale waarde. Omwille van deze reden dient conform de bestemmingssystematiek ter plaatse de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ opgenomen te worden. Dit is in het vigerend bestemmingsplan “Kom Hoogeloon 2019” vergeten. De bestemming ‘Gemengd’ met een bouwvlak en de aanduiding ‘detailhandel’ en de dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie 3’ en ‘Waarde - Archeologie 4.1’ blijven ter plaatse vigeren. Op het bouwvlak wordt de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ toegevoegd. Daarnaast blijven de bestaande bouw- en maatvoeringsaanduidingen gelden.

Hoogcasterseweg 3 Hoogeloon
Aan de Hoogcasterseweg 3 in Hoogeloon zijn gronden gelegen met de bestemming ‘Groen’. Het betreft hier de gronden die kadastraal bekend staan als voormalige gemeente Hoogeloon, sectie E, nummer 559. Ter plaatse van deze gronden is bebouwing aanwezig met een monumentale waarde. Omwille van deze reden dient conform de bestemmingssystematiek ter plaatse de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ opgenomen te worden. Dit is in het vigerend bestemmingsplan “Kom Hoogeloon 2019” vergeten. De bestemming ‘Groen’ met een bouwvlak en de aanduiding ‘specifieke vorm van maatschappelijk - kapel’ en de dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie 3’ blijven ter plaatse vigeren. Op het bouwvlak wordt de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ toegevoegd.

Vessemseweg 7a Hoogeloon
Aan de Vessemseweg 7a in Hoogeloon zijn gronden gelegen met de bestemming ‘Wonen’. Het betreft hier de gronden die kadastraal bekend staan als voormalige gemeente Hoogeloon, sectie E, nummer 1709. Ter plaatse van deze gronden is bebouwing aanwezig met een monumentale waarde. Omwille van deze reden dient conform de bestemmingssystematiek ter plaatse de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ opgenomen te worden. Dit is in het vigerend bestemmingsplan “Kom Hoogeloon 2019” vergeten. De bestemming ‘Wonen’ met een bouwvlak en de dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie 2’ blijven ter plaatse vigeren, evenals de bestaande functie-, bouw- en maatvoeringsaanduidingen. Op het bouwvlak wordt de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ toegevoegd.

2.4 Hapert

150 KV Station Hapert
Initiatiefnemer heeft het voornemen om het hoogspanningsstation aan het Zwartven te Hapert uit te breiden met twee transformatoren (trafo's) en twee e-houses. De aanleiding hiervoor is de energietransitie waarin we ons begeven. Om de energietransitie mogelijk te maken, dient initiatiefnemer haar infrastructuur aan te passen en de capaciteit te vergroten. Ten behoeve van deze uitbreiding dient het bestaande bouwvlak te worden uitgebreid. De ruimtelijke onderbouwing behorend bij deze ontwikkeling is opgenomen als bijlage 4 bij deze toelichting. Als gevolg van het voornemen is het bouwvlak ter plaatse aangepast. De vigerende bestemming, bouw- en maatvoeringsaanduidingen zijn overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan. Zodoende is het mogelijk om het hoogspanningsstation ter plaatse conform het voorgestelde in de ruimtelijke onderbouwing uit te breiden.

Kerkstraat 46 Hapert
De gronden gelegen ter hoogte van het adres Kerkstraat 46 te Hapert zijn momenteel bestemd als 'Centrum'. Op 20 januari 1981 is echter een vergunning verleend om ter plaatse het wonen toe te staan op alle verdiepingen van het gebouw. Omwille van deze reden dient de bestemming 'Centrum' gewijzigd te worden naar 'Wonen' conform de verleende omgevingsvergunning. Het vigerende bouwvlak met bijbehorende maatvoeringsaanduidingen zijn overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan. Ter plaatse is de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - halfopen' toegevoegd. Daarnaast is de archeologische beleidskaart doorvertaald voor deze gronden, waardoor ter plaatse ook de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' van toepassing is.

Kerkstraat 74 Hapert
De gronden gelegen ter hoogte van het adres Kerkstraat 74 te Hapert zijn momenteel bestemd als 'Centrum'. In 1980 is echter een vergunning verleend om ter plaatse het wonen toe te staan in de vorm van een woonhuis. Omwille van deze reden dient de bestemming 'Centrum' gewijzigd te worden naar 'Wonen' conform de verleende omgevingsvergunning. Het vigerende bouwvlak met bijbehorende maatvoeringsaanduidingen zijn overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan. Ter plaatse is de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - open' toegevoegd. Daarnaast is de archeologische beleidskaart doorvertaald voor deze gronden, waardoor ter plaatse ook de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' van toepassing is.

Oude Provincialeweg 71 Hapert
Naast de bestaande woning aan de Oude Provincialeweg 71 te Hapert is het initiatief genomen om in de zijtuin van deze woning een nieuwe woning te bouwen. Het betreft hier de gronden die kadastraal bekend staan als voormalige gemeente Hoogeloon, sectie F, nummer 2364. Op basis van het vigerend bestemmingsplan "Hapert 2010" is ter plaatse de bestemming 'Gemengde doeleinden' van toepassing. Om de ontwikkeling van één vrijstaande woning mogelijk te maken is het noodzakelijk om een bouwvlak op te nemen ter plaatse van de zijtuin. De ruimtelijke onderbouwing behorend bij deze ontwikkeling is opgenomen als bijlage 5 bij deze toelichting. Daar het toekomstige gebruik het 'Wonen' wordt is bovendien de bestemming ter plaatse van de zijtuin gewijzigd in 'Wonen'. De archeologische beleidskaart is verwerkt voor deze gronden, als gevolg daarvan is ter plaatse de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' en 'Waarde - Archeologie 3' van

toepassing. De opgenomen goot- en bouwhoogte is afgestemd op de hoofdgebouwen in de omgeving van dit deel van het plangebied. Ter plaatse is de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - open’ toegevoegd.

De Wijer 40 Hapert
Initiatiefnemer heeft het voornemen om ter plaatse van de gronden die gelegen zijn ter hoogte van de Wijer 40 in Hapert een twee-onder-één-kapwoning en vijf aaneengebouwde woningen te ontwikkelen. In de huidige situatie zijn de gronden ook in gebruik voor het wonen en zijn de gronden in gebruik als tuin behorend bij de bestaande woning aan De Wijer 40. De ruimtelijke onderbouwing behorend bij deze ontwikkeling is opgenomen als bijlage 6 bij deze toelichting. Als gevolg van het voornemen zijn binnen de bestemming ‘Wonen’ bouwvlakken toegevoegd, waarbinnen de bouw van woningen mogelijk wordt gemaakt. Daarnaast is de bestemming ‘Verkeer’ toegevoegd ten behoeve van de ontsluiting van het gebied. Zodoende is het mogelijk om ter plaatse zeven nieuwe woningen te realiseren.

2.5 Netersel

De Hoeve 11 - 13 Netersel
De gronden gelegen ter hoogte van het adres De Hoeve 11 - 13 te Netersel zijn bestemd als ‘Wonen’. Ter plaatse wordt een woningbouwontwikkeling voorzien, deels is deze reeds gebouwd. De ontwikkeling is mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan “De Hoeve 11 - 13 Netersel”. Daarna heeft een herziening van het kombestemmingsplan plaatsgevonden waarin de woningbouwontwikkeling aan De Hoeve 11 - 13 is doorvertaald. Echter zijn daarin de bebouwingstypologieën aangepast. De bebouwingstypologie is aangepast aan de te realiseren en reeds gerealiseerde woningen.

3 BELEIDSKADER

3.1 Inleiding

De gemeente Bladel heeft te maken met de vigerende beleidskaders van de landelijke en provinciale overheid; ontwikkelingen dienen te voldoen aan dit beleid. Daarnaast dient een ontwikkeling zich eveneens te voegen binnen de marges van het gemeentelijke beleid. Het ruimtelijk beleid van de drie voorgenoemde overheden is per overheidslaag neergelegd in één of meerdere zogenoemde structuurvisies of omgevingsvisies. Voor de realisatie van het beleid zetten de verschillende overheden een mix van instrumenten in; één van die instrumenten betreft het vertalen van het beleid uit de structuurvisie of omgevingsvisie naar een juridisch bindende verordening. Hieronder zijn de voor dit bestemmingsplan relevante structuurvisies en verordeningen per overheidslaag weergegeven.

Voor de toets aan het beleid wordt voor de ontwikkelingen genoemd in paragraaf 1.1 waarvoor een separate ruimtelijke onderbouwing is opgesteld verwezen naar de specifiek voor deze ontwikkelingen opgestelde ruimtelijke onderbouwing, bijgevoegd als bijlagen bij deze toelichting. Voor de overige ontwikkelingen wordt onderstaand getoetst aan het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. Het betreft hier de wijzigingen die worden doorgevoerd als gevolg van het verwerken van reeds verleende vergunningen en die toezien op het herstellen van omissies. Met het woord ‘plangebied’ in onderhavig hoofdstuk wordt enkel bedoeld dat deel van het plangebied wat toeziet op deze voorgenoemde wijzigingen.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

Toetsingskader

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. Deze structuurvisie vormt de uitwerking van de ambities van het Rijk, op basis van haar verantwoordelijkheden, in Rijksdoelen en daarmee samenhangende nationale belangen op het gebied van een samenhangend ruimtelijk en mobiliteitsbeleid. Het Rijk heeft tot doel Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te maken in een periode van economische conjunctuurschommelingen, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen. Aanleiding voor het vaststellen van de visie is de constatering dat het voorheen geldende ruimtelijke Rijksbeleid onvoldoende bijdroeg aan het behalen van deze doelen, onder meer door het veroorzaken van bestuurlijke drukte, ingewikkelde regelgeving en een te sectorale blik op vraagstukken. Om dit te keren brengt het Rijk de ruimtelijke ordening zo dicht mogelijk bij diegene die het aangaat en laat het meer over aan gemeenten en provincies.

Het Rijk onderscheidt thans nog dertien nationale belangen; uitsluitend op basis van deze belangen intervenieert het Rijk in de ruimtelijke ordening. Een groot deel van deze belangen leidt tot het reserveren van ruimte voor functies. Dit betreft dan bijvoorbeeld het reserveren van ruimte voor waterberging, militaire activiteiten en de uitbreiding van het hoofdwegennet. Deze belangen zijn vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke

ordening (Barro) en de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro). Eén van de belangen die niet leidt tot een ruimtereservering is het belang van een 'zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten'. In het kader van dit belang heeft het Rijk besloten om, ten behoeve van het verminderen van de bestuurlijke drukte en het neerleggen van verantwoordelijkheden bij decentrale overheden, de verstedelijkingsstrategie te wijzigen. Dit houdt in dat het bundelingsbeleid, verdichtingsbeleid, locatiebeleid voor bedrijven en voorzieningen, beleid voor basiskwaliteit, stedelijke netwerken, nationale landschappen en rijksbufferzones is afgeschaft en dat daar slechts één beleidslijn voor terug komt: de 'ladder voor duurzame verstedelijking'. Deze 'ladder' heeft tot doel het principe van vraaggericht programmeren en het principe van zorgvuldig ruimtegebruik bindend voor te schrijven bij de afwegingen van gemeenten en provincies. Dit belang is als procesvereiste vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Grondgedachte van de 'ladder' is dat een activiteit op meerdere locaties zou kunnen plaatsvinden en dat vervolgens de planologisch meest juiste locatie gekozen moet worden. Dat gaat uit van de activiteit. Hiermee wordt beoogd om de voorheen bestaande praktijk, waarbij in veel gevallen een bestemming wordt gezocht voor een bepaalde locatie (bv. herbestemmen van een voormalige vuilstortplaats), om te vormen.

Beoordeling en conclusie
Het onderhavige plangebied is niet gelegen in een gebied waarvoor van rijkswege een ruimtereservering geldt, met uitzondering van de ligging in een radarverstoringsgebied. Hieraan wordt navolgend getoetst. Geconcludeerd kan worden dat er geen nationale belangen zijn die van invloed zijn op onderhavig bestemmingsplan.

3.2.2 Besluit en ministeriële regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Barro, Rarro)

Toetsingskader
Het Rijk heeft in de hiervoor genoemde SVIR vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen zou moeten worden ingezet. De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op provinciaal en gemeentelijk niveau. Ten aanzien daarvan is een borging door middel van normstelling, gebaseerd op de Wet ruimtelijke ordening, gewenst. Die uitspraken onderscheiden zich in die zin dat van de provincies en de gemeenten wordt gevraagd om de inhoud daarvan te laten doorwerken in de ruimtelijke besluitvorming. Zij zijn dus concreet normstellend bedoeld en worden geacht direct of indirect door te werken tot op het niveau van de lokale besluitvorming, zoals de vaststelling van bestemmings- en wijzigingsplannen.

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Op 30 december 2011 is het Barro in werking getreden met daarin een regeling voor een beperkt aantal onderwerpen. Op 1 oktober 2012 is het besluit aangevuld met regels voor de andere beleidskaders uit de SVIR en tevens uit het Nationaal Waterplan en het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening. Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de

bestuurlijke drukte. Een aantal onderwerpen is geregeld in de bij het Barro behorende Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro).

Beoordeling en conclusie
Volgens de kaarten behorende bij het Rarro is het plangebied gelegen binnen het radarverstoringsgebied van het radarstation op de locatie Herwijnen. In een gebied rondom dit radarstation moet rekening worden gehouden met de functionele bruikbaarheid daarvan. Rondom het radarstation mogen geen bestemmingen opgenomen worden die het oprichten van bouwwerken mogelijk maken die door hun hoogte onaanvaardbare gevolgen kunnen hebben voor de werking van de radar. In onderhavig radarverstoringsgebied is de maximale hoogte (van windturbines) gesteld op 90 meter ten opzichte van NAP. In het onderhavige plan wordt geen nieuwe bebouwing mogelijk gemaakt boven de ter plaatse geldende maximale hoogtemaat en er wordt ook geen planologisch kader geboden voor het oprichten van windturbines.

Tevens is het plangebied gelegen binnen het radarverstoringsgebied behorende bij het radarstation Woensdrecht. Hiervoor geldt een maximale bouwhoogte van 113 meter ten opzichte van NAP. Deze maat wordt eveneens niet overschreden met onderhavig bestemmingsplan.

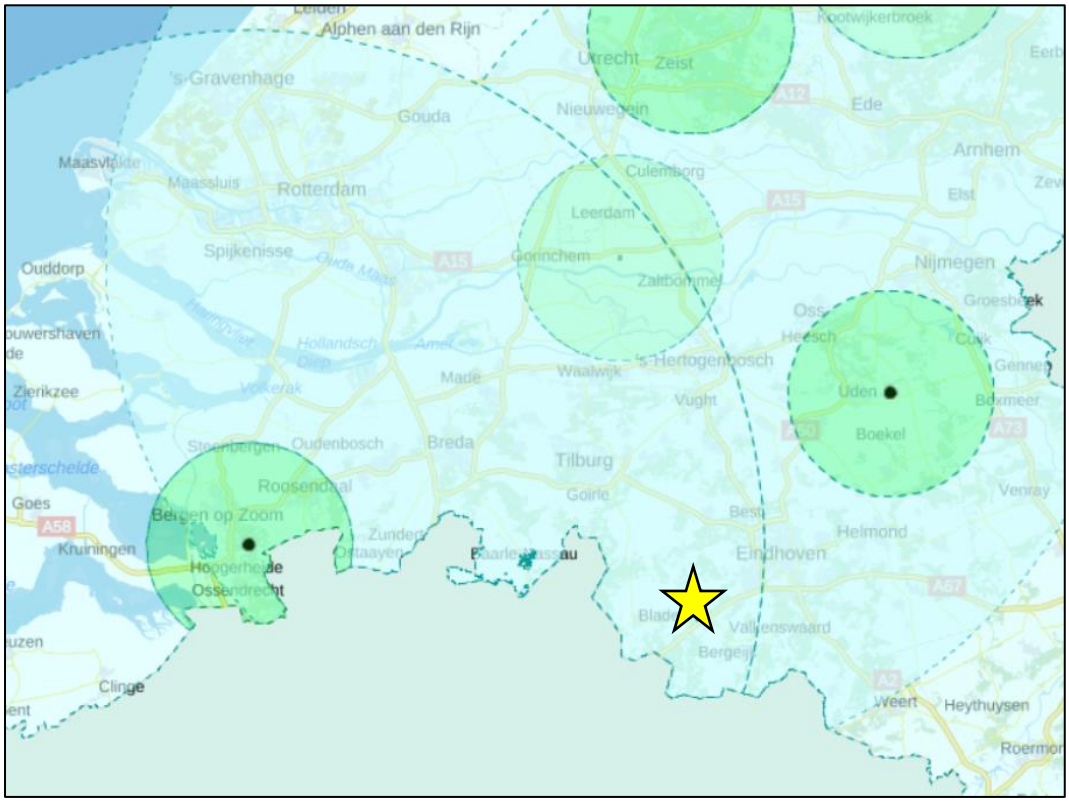

Uitsnede kaart met radarverstoringsgebieden behorend bij het Rarro. Onderhavig plangebied wordt bij benadering geduid met de gele ster. Bron: ruimtelijkeplannen.nl, 2020.

De maximaal toegestane bouwhoogtes vanuit de radarverstoringsgebieden vormen geen belemmering voor de ontwikkelingen in het plangebied. Geconcludeerd kan worden dat

onderhavige wijzigingen passend zijn binnen de regels zoals gesteld in het Barro en de Rarro.

3.2.3 Ladder voor duurzame verstedelijking (art. 3.1.6 lid 2 Bro)

Toetsingskader

Op 1 oktober 2012 is art. 3.1.6, lid 2 toegevoegd aan het Besluit ruimtelijke ordening (Bro); dit artikel bevat de 'ladder voor duurzame verstedelijking'. Met de toevoeging van dit artikel in het Bro is beoogd vanuit een oogpunt van ruimtelijke ordening ongewenste leegstand te vermijden en zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren (ECLI:NL:RVS:2017:353, r.o. 18.5). Op 1 juli 2017 is een wijziging van art. 3.1.6, lid 2 Bro in werking getreden. Het Bro regelt thans dat 'de verantwoording van een juridisch verbindend ruimtelijk besluit van een decentrale overheid dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, een beschrijving dient te bevatten van de behoefte aan die ontwikkeling. Tevens is geregeld dat indien het ruimtelijk besluit die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, de verantwoording een motivering dient te bevatten waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien'. De definiëring van enkele van de in het artikel genoemde begrippen in art. 1.1.1 Bro laat onverlet dat de 'ladder voor duurzame verstedelijking' als een 'open norm' is te kwalificeren. Dit houdt in dat de norm inhoudelijk open is en onder verschillende omstandigheden nader ingevuld moet worden. Sinds de inwerkingtreding van het artikel heeft de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State (ABRvS) in haar jurisprudentie de norm veelvuldig ingevuld en daardoor verder begrensd. Op 28 juni 2017 heeft de ABRvS een zogenoemde 'overzichtsuitspraak' gedaan (ECLI:NL:RVS:2017:1724, r.o. 2 t/m 12.8), waarin de dan geldende en op basis van de voornoemde wijziging te behouden jurisprudentielijnen nader uit een worden gezet. Op basis van deze jurisprudentielijnen kan de 'ladder voor duurzame verstedelijking' concreet worden toegepast.

Toepassing van de 'ladder voor duurzame verstedelijking' houdt een antwoord op de volgende rechtsvragen in. Indien een rechtsvraag positief kan worden beantwoord, dient de 'ladder' verder te worden doorlopen. Indien een rechtsvraag negatief wordt beantwoord, dan is de 'ladder' niet (verder) van toepassing dan wel kan niet aan de 'ladder voor duurzame verstedelijking' worden voldaan.

a. Voorziet het onderhavige besluit in een stedelijke ontwikkeling?
b. Voorziet het onderhavige besluit in een nieuwe stedelijke ontwikkeling?
c. Is er sprake van een behoefte aan de voorziene ontwikkeling?
d. Is de voorziene ontwikkeling gelegen buiten bestaand stedelijk gebied?
e. Is het mogelijk om de voorziene ontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied te realiseren?

Beoordeling en conclusie

<u>Vraag A: Voorziet het onderhavige besluit in een stedelijke ontwikkeling?</u>

Onderhavig bestemmingsplan maakt geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. Het plan bevat bijvoorbeeld geen mogelijkheden te voorzien in aanvullende bebouwing (hoofdgebouwen) ten opzichte van de voorgaande bestemmingsplannen. Daar waar een woonbestemming wordt toegevoegd is sprake van een omissie met betrekking tot de doorvertaling van vergunde rechten Er is daarmee geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling (ECLI:NL:RVS:2016:1125). Wel zijn enkele ontwikkelingsgerichte

postzegelbestemmingsplannen verwerkt in onderhavig bestemmingsplan die nog niet feitelijk zijn gerealiseerd. Dit betreft bijvoorbeeld de ontwikkeling aan de Hoeve 11 - 13 Netersel. Vaste jurisprudentie geeft echter aan dat er daarmee eveneens geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling (ECLI:NL:RVS:2016:561).

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant, Visie op de leefomgeving', 2018

Toetsingskader

De Omgevingsvisie Noord-Brabant 'De Kwaliteit van Brabant, Visie op de Brabantse leefomgeving', is vastgesteld door Provinciale Staten op 14 december 2018. Aan de hand van de Omgevingsvisie geven Provinciale Staten aan wat de belangrijkste ambities voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren zijn. De Omgevingsvisie geldt als opvolger van de strategische elementen van eerdere provinciale plannen, zoals de structuurvisie, het verkeers- en vervoersplan, het milieu- en waterplan en de natuurvisie. Voor wat betreft sectorale beleidsdoelen blijven de huidige plannen, waaronder de SVRO, vooralsnog gelden.

In de aankomende Omgevingswet staan de waarden veiligheid, gezondheid en duurzame omgevingskwaliteit centraal. De Brabantse Omgevingsvisie voegt daar ambities aan toe voor vier hoofdopgaven: de energietransitie, een klimaatproof Brabant, Brabant als slimme netwerkstad en een concurrerende, duurzame economie. Voor elk van deze opgaven geeft de Omgevingsvisie aan wat de ambities op lange termijn zijn, te weten wat is er nodig om Brabant in 2050 een gezonde, veilige en prettige leefomgeving te laten zijn. Ook is een concreet tussendoel geformuleerd voor het jaar 2030, om zo te kijken wat in dat jaar minimaal bereikt moet zijn om het lange termijndoel te kunnen halen. De Omgevingsvisie geeft ook aan op welke nieuwe manieren de provincie met betrokkenen wil samenwerken aan omgevingsvraagstukken en welke waarden daarbij centraal staan.

Het bereiken van een gezonde leefomgeving is essentieel. Om die doelstelling kracht bij te zetten wordt de Brabantse Omgevingsscan vanaf de vaststelling van de Omgevingsvisie geïmplementeerd in de nieuwe werkwijze onder de Omgevingswet. Deze omgevingsscan is een instrument om invulling te geven aan de positie van gezondheid in de nieuwe bestuurspraktijk onder de Omgevingswet.

Beoordeling en conclusie

Met de omgevingsvisie kiest de provincie er voor om haar rol te veranderen. Waar zij eerst concreet richting en sturing gaf aan de hand van min of meer concrete regels en uitgangspunten, gaat het nu meer om het beoordelen van initiatieven in ruimer verband en gericht op het behalen van doelen voor de leefomgeving waarbij een belangrijke rol voor de gemeente is weggelegd. Voorliggende wijziging van het plangebied ziet toe op het herstellen van enkele omissies en het doorvertalen van reeds vergunde rechten. Als gevolg van deze wijziging worden bestaande kwaliteiten binnen het bestaand stedelijk gebied bestendigd door het opnemen van een passend juridisch-planologisch kader. De voorgenomen wijzigingen passen daarmee binnen de omgevingsvisie.

3.3.2 Structuurvisie Ruimtelijke Ordening – partiële herziening, 2014

Toetsingskader

De Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) is vastgesteld door Provinciale Staten op 1 oktober 2010 en geeft de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). Belangrijke beleidslijnen in de SVRO zijn het principe van concentratie van verstedelijking, zorgvuldig ruimtegebruik, verantwoord omgaan met de natuurlijke basis, het streven naar robuuste en aaneengeschakelde natuurgebieden. Sinds de vaststelling in 2010 hebben Provinciale Staten diverse besluiten genomen die een verandering brengen in de provinciale rol en sturing, of van provinciaal beleid. Deze besluiten zijn vertaald in de partiële herziening van de structuurvisie in 2014, vastgesteld op 7 februari 2014 en in werking getreden op 19 maart 2014. Op onder andere de volgende onderdelen vindt bijsturing van het beleid plaats: transitie van stad en platteland, intrekken reconstructie- en gebiedsplannen, groenbeleid, samenhangend beleid voor de ondergrond en de transitie naar een zorgvuldige veehouderij. De, ongewijzigde, provinciale sturingsfilosofie is gebaseerd op vijf rollen: ontwikkelen, ordenen, beschermen, regionaal samenwerken en stimuleren. Twee rollen zijn met name van belang voor onderhavig plan: de ordenende en de beschermende rol.

De ordende rol gaat uit van het behartigen van ruimtelijke belangen en keuzes. Deze zijn geordend in vier ruimtelijke structuren. De structuren geven een hoofdkoers aan: een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief voor een combinatie van functies. Maar ook waar functies worden uitgesloten of welke randvoorwaarden de provincie aan functies stelt. Binnen de structuren is ruimte voor regionaal maatwerk. De vier onderscheidende structuren zijn: de groenblauwe structuur, het landelijk gebied, de stedelijke structuur en de infrastructuur.

Het uitgangspunt van de beschermende rol is zorgvuldig ruimtegebruik. Bij ruimtelijke afwegingen betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. De provincie wil nieuw ruimtebeslag zoveel mogelijk voorkomen. Bij ontwikkelingen buiten bestaand bebouwd gebied wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een investering in het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken.

Beoordeling en conclusie

Voor het plangebied verspreid gelegen over de kernen van de gemeente Bladel geldt met name het accent dat de provincie in het ruimtelijk beleid legt op zorgvuldig ruimtegebruik; de provincie wil de groei en de spreiding van het stedelijk ruimtebeslag afremmen. Voor de ‘kernen in het landelijk gebied’, waar de kernen van de gemeente Bladel onder vallen en waartoe het plangebied behoort, betekent dat het voorkomen van verdere aantasting van het buitengebied centraal staat. Dit houdt in dat het accent op inbreiden en herstructureren ligt. Het aansnijden van nieuwe ruimte voor verstedelijking is pas aan de orde als gebleken is dat de bouwopgave voor wonen en werken niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd, ook niet in andere kernen of op andere bedrijventerreinen binnen de betreffende gemeente, wat betreft wonen, en binnen de betreffende landelijk regio, wat betreft werken. Als toch nieuw ruimtebeslag nodig is, kan dit alleen daar waar, gelet op de ruimtelijke kwaliteiten binnen dat gebied, verantwoorde uitbreidingsmogelijkheden liggen. Ruimtelijke karakteristieken en kwaliteiten worden dus meer bepalend voor de wijze waarop de (economische) dynamiek in de landelijke regio’s haar plek krijgt. Dit heeft tot

gevolg dat de bouwmogelijkheden per kern verschillen en dat niet iedere gemeente of iedere kern een nieuwe locatie kan ontwikkelen.

Onderhavige wijzigingen zijn kleinschalig van aard. Ze zien toe op ontwikkelingen die eigen zijn voor de stedelijke structuur. In het voorliggende bestemmingsplan wordt de provinciale normstelling als genoemd in de structuurvisie ten aanzien van ordening en bescherming vertaald. Hiervoor gelden de regels als opgenomen in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant die in paragraaf 3.3.3 aan bod komen.

3.3.3 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Toetsingskader

In de Omgevingsvisie zijn de strategische doelen van het provinciale beleid voor de langere termijn aangegeven. Het beleid en de daartoe te treffen maatregelen zijn uitgewerkt in programma's en waarden en worden beschermd via de omgevingsverordening. Per 25 oktober 2019 is de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (Iov N-B) vastgesteld. Provincies zijn verplicht om een omgevingsverordening te hebben voordat de Omgevingswet ingaat. Met een Interim omgevingsverordening zet de provincie Noord-Brabant een eerste stap op weg naar de definitieve omgevingsverordening.

De Interim omgevingsverordening bevat geen nieuwe regels, maar voegt bestaande regels uit zes bestaande verordeningen samen, waaronder de Verordening ruimte Noord-Brabant. Met de Interim omgevingsverordening zet de provincie ook een eerste stap om de regels beter te laten aansluiten bij de werkwijze van de Brabantse Omgevingsvisie en de Omgevingswet. De Interim omgevingsverordening zorgt ervoor dat de provincie en partijen waar ze mee samenwerkt ervaring kunnen opdoen met die nieuwe werkwijze waarbij er meer ruimte is om goede initiatieven van inwoners, ondernemers en andere overheden te ondersteunen en maatwerk toe te passen.

Beoordeling en conclusie

Voorliggend plangebied is gelegen in het stedelijk gebied van de gemeente Bladel, verspreid over de diverse kernen. In het stedelijk gebied is een gemeente in beginsel vrij om een duurzame stedelijke ontwikkeling toe te staan. Binnen het beleid van de provincie is het uitgangspunt dat voor een duurzame stedelijke ontwikkeling eerst de mogelijkheden binnen het stedelijk gebied dienen te worden benut of de mogelijkheden in leegkomend of leegstaand erfgoed elders in de gemeente. Dit plan ziet enkel toe op wijzigingen aan diverse bestemmingsplannen die zijn gelegen binnen het stedelijk gebied. Het betreffen kleinschalige wijzigingen op de verbeelding die tegemoet komen aan het feitelijk gebruik ter plaatse en passend zijn binnen de stedelijke structuur. De structuur volgend uit het Iov N-B vraagt geen doorvertaling in de regels of verbeelding van onderhavig bestemmingsplan. Wanneer zich in de toekomst nieuwe ontwikkelingen voordoen binnen het plangebied van onderhavig bestemmingsplan dienen deze te passen binnen de kaders van de Iov N-B.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Structuurvisie Bladel

Toetsingskader

Door de gemeenteraad van Bladel is op 22 mei 2008 een gemeentelijke integrale structuurvisie vastgesteld. De structuurvisie vormt het centrale beleidsdocument voor integrale visievorming voor de lange termijn, brengt belangen bijeen en weegt deze (inhoudelijk en procesmatig) en vormt daarnaast een toetsings- en inspiratiekader voor ruimtelijke beslissingen. Op basis van het toepassen van de lagenbenadering en daarnaast het uitvoeren van een thematische analyse is een ruimtelijke visie opgesteld. De analyse en ruimtelijke visie zijn verwerkt in een ruimtelijk casco. Dit ruimtelijke casco is leidend bij het sturen op ruimtelijke dynamiek.

Beoordeling en conclusie

Voor vrijwel alle locaties van onderhavig plangbied geldt dat deze zijn gelegen binnen het deelgebied ‘woongebied’. Binnen het woongebied is in de structuurvisie de strategie gericht op het beheer en waar mogelijk intensivering van het bestaand woongebied. De duidelijke structuur van de verschillende buurten en wijken dient behouden te worden en waar mogelijk versterkt te worden. Nieuwbouw dient qua maat en schaal passend te zijn in de omgeving. Onderhavig plangebied voorziet binnen het woongebied uitsluitend in het herstellen van enkele omissies en een doorvertaling van reeds verkregen rechten. Qua maat en schaal zijn deze ontwikkelingen passend binnen de bestaande omgeving.

Het deel van het plangebied dat is gelegen aan de Hoeve 11 - 13 te Netersel is conform de structuurvisie gelegen binnen het ‘half gesloten agrarisch landschap’. In 2017 is voor dit gebied echter al een bestemmingsplan vastgesteld waarin ter plaatse woningbouw mogelijk is gemaakt. Onderhavig bestemmingsplan voorziet in het herstellen van de rechten die met het bestemmingsplan uit 2017 mogelijk zijn gemaakt. Omwille van deze reden kan ook dit gebied beschouwd worden als een ‘woongebied’.

Onderhavig bestemmingsplan voorziet in enkele kleine wijzigingen aan het plan. Deze ontwikkelingen passen binnen de mogelijkheden die de structuurvisie voorschrijft voor het woongebied.

De wijziging ter plaatse van de Raambrug 12 is op basis van de structuurvisie gelegen binnen het gebied ‘bedrijventerrein’. De strategie voor het bestaande bedrijventerrein is gericht op beheer en waar mogelijk intensivering. Ter plaatse van de Raambrug 12 is in het vigerende bestemmingsplan de aanduiding ‘bedrijfwoning’ niet op de juiste plaatst opgenomen. Het verplaatsen van de aanduiding bedrijfswoning naar de feitelijke locatie van de bedrijfswoning betreft het herstellen van een omissie en staat dan ook niet in de weg van de visie vertaald in de structuurvisie.

Wanneer zich in de toekomst nieuwe ontwikkelingen voordoen binnen het plangebied van onderhavig bestemmingsplan, dienen deze te passen binnen de kaders van de structuurvisie Bladel.

4 PLANOLOGISCH RELEVANTE (MILIEU)ASPECTEN

4.1 Inleiding

Voor de toets aan de planologisch relevante (milieu)aspecten voor de ontwikkelingen zoals genoemd in paragraaf 1.1 waarvoor een separate ruimtelijke onderbouwing is opgesteld wordt verwezen naar de specifiek voor deze ontwikkelingen opgestelde ruimtelijke onderbouwing, bijgevoegd als bijlage bij deze toelichting. Voor de overige ontwikkelingen wordt onderstaand getoetst aan de diverse milieuaspecten. Het betreft hier de doorvertaling van reeds verkregen rechten met een omgevingsvergunning en wijzigingen die toezien op het herstellen van omissies. De haalbaarheid van reeds verkregen rechten is eerder aangetoond in de daarvoor gevoerde procedure. Met het woord ‘plangebied’ in onderhavig hoofdstuk wordt enkel bedoeld dat deel van het plangebied wat toeziet op de voorgenoemde wijzigingen. Hieronder wordt daarom slechts kort en bondig ingegaan op de planologisch relevante milieuaspecten voor het plangebied.

Toetsing juncto art. 3.1.6 Bro
Met betrekking tot een (ontwerp-)bestemmingsplan staat in artikel 3.2 van de Algemene wet bestuursrecht vermeld: ‘bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen’. Artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening bepaalt dat rekening moet worden gehouden met de uitkomsten van het met toepassing van artikel 3.2 van de Algemene wet bestuursrecht verrichte onderzoek. Daarnaast moet ook worden getoetst aan het Besluit m.e.r.

Hieronder wordt verslag gedaan van de diverse relevante (milieu)aspecten. Achtereenvolgens worden behandeld:
- bodem;
- waterhuishouding;
- cultuurhistorie;
- archeologie;
- natuurgebieden;
- flora en fauna;
- akoestiek wegverkeerslawaai;
- bedrijven en milieuzonering;
- geurbelasting veehouderijen;
- externe veiligheid;
- luchtkwaliteit;
- kabels en leidingen;
- milieueffectrapportage en vormvrije m.e.r.-beoordeling.

4.2 Bodem

Toetsingskader
Op basis van art. 3.1.6, lid 1 onder f Bro geldt dat in een toelichting op een ruimtelijk besluit de inzichten over de uitvoerbaarheid van dat besluit worden neergelegd. Ten aanzien van het aspect bodemkwaliteit staat, op basis van vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State (ABRvS), voorop dat de vaststelling van de

aanwezigheid van verontreinigingen in de bodem, de noodzaak van sanering van verontreinigde locaties en de wijze waarop deze saneringen moeten worden uitgevoerd, zijn geregeld in afzonderlijke wetgeving met eigen procedures. Dat doet er niet aan af dat het bevoegd gezag het ruimtelijk besluit pas kan nemen indien, voor zover redelijkerwijs valt in te zien, een eventuele bodemverontreiniging niet aan de uitvoerbaarheid in de weg staat (22 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO8297, r.o. 2.18.4; 27 juni 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BW9569, r.o. 2.10.3). Daarbij geldt als uitgangspunt dat de bodem in principe geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De bodemkwaliteit mag geen onaanvaardbaar risico vormen voor de gebruikers van de bodem.

Beoordeling en conclusie
Onderhavig plangebied voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen, waarvoor een onderzoek naar kwaliteit van de bodem en het grondwater uitgevoerd moet worden. Als gevolg van de voorgenomen bestemmingswijzigingen vinden geen bodemroerende activiteiten plaats. Daarnaast leiden de bestemmingswijzigingen niet tot het mogelijk maken van een bodembedreigende activiteit. Vanuit het aspect bodem zijn er geen belangen die van invloed zijn op onderhavig bestemmingsplan.

4.3 Waterhuishouding

Wettelijk toetsingskader
In ruimtelijke plannen dient aandacht besteed te worden aan waterhuishoudkundige aspecten. Daarbij staan naast een duurzaam waterbeheer de integrale afweging en het creëren van maatwerk voorop. Water moet altijd bekeken worden in het licht van het watersysteem of stroomgebied waarin een stad of een dorp ligt. Een goede afstemming van waterbeleid en ruimtelijke ordening, ook in het direct aangrenzende gebied, is daarom noodzakelijk. De integratie van water in ruimtelijke plannen vindt plaats via de zogenaamde watertoets. Concreet betekent de watertoets, dat een plan een zogenaamde waterparagraaf dient te bevatten, die keuzes ten aanzien van de waterhuishoudkundige aspecten gemotiveerd beschrijft. Daarin dient een wateradvies van de waterbeheerder te worden meegenomen. De watertoets is wettelijk verankerd in artikel 3.1.6 lid 1, sub b Bro.

Beleid provincie Noord-Brabant
Vigerend is het Provinciale Milieu- en Waterplan 2016 – 2021 (PWMP) van 18 december 2015. Het PMWP is de structuurvisie voor o.a. het aspect water op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Het plan bevat de verplichte onderdelen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water. Behalve dat het PMWP de uitgangspunten aangeeft voor het waterbeleid van waterschappen en gemeenten, toetst de provincie aan de hand van dit plan ook of de plannen van de waterschappen passen in het provinciale beleid. Als algemene uitgangspunten zijn onder andere te noemen de scheiding van relatief schone en vuile waterstromen en het benutten van mogelijkheden voor infiltratie en/of conservering van hemelwater.

Beleid Waterschap De Dommel
Het plangebied is gelegen binnen het gebied van Waterschap De Dommel. Voor toekomstige nieuwbouwplannen hecht het waterschap waarde aan de relatie met het duurzaam omgaan met water.

De volgende beleidsuitgangspunten van het waterschap De Dommel zijn hierop van toepassing:

- gescheiden houden van vuil water en schoon hemelwater: het streven is het schone regenwater af te koppelen. Hierbij wordt het vuile water via de riolering afgevoerd en blijft het schone regenwater in het ideale geval binnen het projectgebied. Voor de afweging van de wijze waarop met het afgekoppelde schone hemelwater moet worden omgegaan gelden de volgende afwegingsstappen: hergebruik – infiltratie – buffering – afvoer.
- hydrologisch Neutraal bouwen: bij nieuwe ontwikkelingen dient de hydrologische situatie minimaal gelijk te blijven aan de uitgangssituatie. De Gemiddeld Hoogste Grondwaterstang (GHG) mag niet verlaagd worden en het waterpeil sluit aan bij optimale grondwaterstanden.
- water als kans: de belevingswaarde van water kan bijvoorbeeld voor meerwaarde zorgen.
- meervoudig ruimtegebruik: omdat de vierkante meters duur zijn, wordt aangeraden naar meervoudig grondgebruik te kijken. Op deze manier kan het 'verlies' van vierkante meters door de ruimtevraag van water beperkt worden.
- voorkomen van vervuiling: nieuwe bronnen van verontreiniging dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden.
- wateroverlastvrij bestemmen: bij dit uitgangspunt wordt al voldaan aan extreme situaties (NBW-norm7). De voorkeur gaat uit naar het ontwikkelen op locaties die als gevolg van hun ligging 'hoog en droog genoeg' zijn en daarmee voldoen aan de NBW-norm voor de toekomstige functie, zodat 'wateroverlastbrij bestemd' wordt. Indien dit niet mogelijk of wenselijk is zal gezocht moeten worden naar compenserende of mitigerende maatregelen die het gewenste beschermingsniveau tegen wateroverlast helpen realiseren.

De waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel hebben in de Noord-Brabantse Waterschapsbond (NBWB) besloten om de keuren te uniformeren en tegelijkertijd te dereguleren. Hierbij is aangehaakt bij het landelijke uniformeringsproces van de Unie van Waterschappen. Er is conform het nieuwe landelijke model een sterk gedereguleerde keur opgesteld, met bijbehorende algemene regels en beleidsregels. Deze zijn voor de drie waterschappen gelijkluidend. De nieuwe uniforme keuren zijn gezamenlijk in werking getreden op 1 maart 2015.

In de nieuwe keur is opgenomen dat het is in beginsel verboden is om zonder vergunning neerslag door toename van verhard oppervlak of door afkoppelen van bestaand oppervlak, tot afvoer naar een oppervlaktewaterlichaam te laten komen. Dit verbod is van toepassing tenzij:

a. de waterparagraaf schriftelijke instemming heeft verkregen van het waterschap en de maatregelen in de waterparagraaf zijn uitgevoerd, of voor zover;
b. Het afkoppelen van verhard oppervlak maximaal 10.000 m^2 is, of;
c. De toename van verhard oppervlak maximaal 2.000 m^2 is, of;
d. De toename van verhard oppervlak bestaat uit een groen dak.
e. De toename van verhard oppervlak tussen 2.000 m^2 en 10.000 m^2 is en compenserende maatregelen zijn getroffen om versnelde afvoer van hemelwater tegen te gaan, in de vorm van een voorziening met een minimale retentiecapaciteit conform de rekenregel:

Benodigde retentiecapaciteit (in m^3) = toename verhard oppervlak (in m^2) x gevoeligheidsfactor x 0,06

Daarbij dient de voorziening te voldoen aan de volgende voorschriften:

a. De bodem van de voorziening dient boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) te liggen;
b. De afvoer uit de voorziening via een functionele bodempassage naar het grondwater en/of via een functionele afvoerconstructie naar het oppervlaktewater plaatsvindt. Indien een afvoerconstructie wordt toegepast, dient deze een diameter van 4 cm te hebben;
c. Daarnaast moet er altijd een overloopconstructie zijn, om uitspoeling naar de sloot te voor komen.

Beleid gemeente Bladel

Het waterbeleid van de gemeente Bladel is vastgelegd in het 'Gemeentelijk Rioleringsplan Bladel 2015 - 2020' (GRP). In het GRP zijn zes speerpunten benoemd voor de planperiode 2015 - 2020:

- Anticiperen op klimaatverandering;
- Differentiatie beschermings- en onderhoudsniveau;
- Meer inzicht verkrijgen in het functioneren van het (afval)watersysteem;
- Betaalbare gemeentelijke watertaken;
- Duurzaamheid in de gemeentelijke watertaken;
- Communicatie watertaken.

Vertrekpunt is het principe dat stedelijk afval- en hemelwater gescheiden worden ingezameld. Overeenkomstig de 'Voorkeursvolgorde omgang met hemelwater en ander afvalwater aan de bron' worden de inrichting en het beheer van de stedelijke omgeving zodanig aangepast dat verontreiniging van het milieu door afstromend (hemel)water wordt voorkomen. Bronmaatregelen ter voorkoming van verontreiniging betreffen een zorgvuldige materiaalkeuze, vermijding van blootstelling van hemelwater aan uitloogbare materialen zoals zink, koper en lood en een verantwoord beheer van de openbare ruimte. Bij de verwerking van hemelwater streeft de gemeente naar robuuste en bij voorkeur bovengrondse voorzieningen. Voor de afvoer van hemelwater naar riolering en/of oppervlaktewater hanteren het waterschap en de gemeente de onderstaande uitgangspunten voor nieuwe ontwikkelingen. Conform deze uitgangspunten geldt de voorkeursvolgorde infiltreren - bergen - afvoeren naar oppervlaktewater - afvoeren naar riolering. Indien een retentieopgave van toepassing is, is het uitgangspunt dat de retentievoorzieningen binnen het plangebied wordt gerealiseerd.

Beoordeling en conclusie

De voorgestelde bestemmingswijzigingen leiden met zekerheid niet tot een verhardingstoename van meer dan 2.000 m^2. Het betreffen omissies of reeds verkregen rechten die in onderhavig bestemmingsplan juridisch-planologisch verankerd worden. Dit betekent dat de basis voor de wijzigingen al reeds eerder in een separate procedure zijn beoordeeld. In het kader van toekomstige ontwikkelingen die afwijkend zijn van voorliggend bestemmingsplan zal per ontwikkeling beoordeeld moeten worden wat de gevolgen (kunnen) zijn voor de waterhuishoudkundige situatie ter plaatse en wat eventuele maatregelen dienen te zijn. Indien verharding wordt toegevoegd dient bij de materiaalkeuze

toepassing te worden gegeven aan niet-uitloogbare materialen. De beleidsuitgangspunten van het waterschap en de gemeente vormen hierbij het toetsingskader.

4.4 Cultuurhistorie

Toetsingskader
In de toelichting van het bestemmingsplan dient een beschrijving te worden opgenomen hoe met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening wordt gehouden (artikel 3.1.6, lid 5 Bro). De opsteller en vaststeller van het bestemmingsplan is daarmee dus verplicht om breder te kijken dan alleen naar het facet archeologie. Ook de facetten historische (steden)bouwkunde en historische geografie dienen te worden meegenomen in de belangenafweging. Hierbij gaat het om zowel beschermde als niet formeel beschermde objecten en structuren.

Beleid provincie Noord-Brabant
Het beleid van de provincie Noord-Brabant sluit aan op het nationale beleid voor de archeologische monumentenzorg. De provincie richt zich op de bescherming van objecten en de bescherming, benutting en ontwikkeling van structuren en ensembles van een grotere schaal. In de provincie dienen in het kader van het behoud van waardevolle cultuurhistorische elementen en archeologische vindplaatsen, bestemmingsplannen te worden getoetst aan de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW). Hierop staan de bepalende cultuurhistorische elementen aangeven.

Beoordeling en conclusie
Onderhavig conserverend bestemmingsplan maakt geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. Bij nieuwe ontwikkelingen dient rekening te worden gehouden met het waarborgen van het cultuurhistorisch belang. In het plangebied bevinden zich veel beeldbepalende objecten en/of gevelwanden alsmede wettelijk beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten. Eén van de omissies die met onderhavig bestemmingsplan wordt hersteld, betreft de opname van de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ ter plaatse van diverse adressen. Ter hoogte van deze adressen zijn wel rijks- en gemeentelijke monumenten aanwezig. De aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding - monument’ heeft een signalerende functie. De daadwerkelijke bescherming van de rijks- en gemeentelijke monumenten is niet in het bestemmingsplan opgenomen. Deze monumenten genieten een wettelijke bescherming via de Wet algemene bepalingen omgevingswet en de Erfgoedwet.

4.5 Archeologie

Toetsingskader
In Europees verband is het zogenaamde ‘Verdrag van Malta’ tot stand gekomen. De uitgangspunten van dit verdrag dienen te worden vertaald in nationale wetgeving. In Nederland heeft deze vertaling plaatsgevonden in de Erfgoedwet, welke in werking is getreden op 1 juli 2016. Ten aanzien van het aspect ‘archeologie’ is in art. 9.1, lid 1 van de Erfgoedwet, welk artikel een deel van het overgangsrecht regelt, bepaalt dat tot het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking treedt onder meer Hoofdstuk V, paragraaf 1 van de inmiddels vervallen Monumentenwet 1988 van toepassing blijft. In Hoofdstuk V, paragraaf 1 is vastgelegd dat een gemeente in de ruimtelijke besluitvorming (w.o.

bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen voor planologisch afwijken) rekening dient te houden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten (artt. 38a t/m 41 Monw 1988). Daartoe kan de gemeente in dat besluit regels stellen, bijvoorbeeld tot het doen van archeologisch onderzoek. Het al dan niet stellen van regels ten aanzien van archeologie dient te rusten op voldoende informatie over de archeologische situatie (ECLI:NL:RVS:2011:BU7102, r.o. 2.9.7). Deze informatie kan worden verkregen door gebiedsdekkende kaarten waarop archeologische verwachtingswaarden zichtbaar zijn. Op basis hiervan kan archeologisch beleid worden ontwikkeld.

Beoordeling en conclusie
In onderhavig bestemmingsplan zijn dubbelbestemmingen ten behoeve van de bescherming van archeologische waarden één op één overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan. Daarnaast is de archeologische beleidskaart doorvertaald op de gronden die momenteel deel uitmaken van het bestemmingsplan “Hapert 2010” en bestemmingsplan “Bedrijventerrein Hapert”. Wanneer ontwikkelingen zich ter plaatse voordoen en de beschreven oppervlakte of dieptematen worden overschreden, dient archeologisch onderzoek plaats te vinden. Met onderhavige ontwikkelingen is hiervan geen sprake.

4.6 Natuur en ecologie

Toetsingskader
De Wet natuurbescherming (Wnb) is een wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur. De Wet natuurbescherming is in werking getreden op 1 januari 2017 en vervangt daarmee het voorheen geldende wettelijke stelsel voor de natuurbescherming, zoals neergelegd in de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

De wet regelt ten eerste de taken en bevoegdheden ten behoeve van de bescherming van natuurgebieden en planten- en diersoorten. Daarnaast bevat de wet onder meer bepalingen over de jacht en over houtopstanden. In de Wet natuurbescherming is de Europese regelgeving omtrent natuurbescherming, zoals vastgelegd in de Vogelrichtlijn (Richtlijn 2009/147/EG, 30 november 2009) en Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG, 21 mei 1992) als uitgangspunt genomen. Voor de soortenbescherming is wettelijk bovendien rechtstreeks verwezen naar het Verdrag van Bern en het verdrag van Bonn.

Beoordeling en conclusie
Binnen het plangebied vinden geen ruimtelijke ontwikkelingen plaats die een negatief effect kunnen hebben op Natura 2000-gebieden. Bovendien vinden er geen sloop- of kapwerkzaamheden plaats die van invloed kunnen zijn op beschermde soorten. Ter plaatse van het plangebied worden als laatste geen bouwmogelijkheden toegevoegd die van invloed kunnen zijn op foerageergebied van beschermde soorten. Een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet benodigd. Wel geldt vanuit de wet te allen tijde de zorgplicht.

4.7 Wegverkeerslawaai

Toetsingskader

Op basis van artikel 76 van de Wet geluidhinder (Wgh) dienen bij de vaststelling van een bestemmingsplan, wijzigingsplan of uitwerkingsplan als bedoeld in art. 3.6 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de waarden als bedoeld in art. 82 t/m 85 van de Wgh in acht te worden genomen, indien dat plan gelegen is in een zone rondom een weg als bedoeld in art. 74 lid 1 Wgh en (het betreffende onderdeel van) dat plan mogelijkheden biedt voor:

- de realisatie van woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en van geluidsgevoelige terreinen (functies zoals genoemd in art. 1 Wgh en art 1.2 Bgh – het Besluit geluidhinder zoals gewijzigd op 4 april 2012);
- de aanleg van een nieuwe weg en/ of een reconstructie van een bestaande weg;
- functiewijzigingen van een niet-geluidsgevoelige functie in een geluidsgevoelige functie (bijvoorbeeld via afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid).

Dit geldt voor alle straten en wegen, met uitzondering van:

- wegen die in een als 'woonerf' aangeduid gebied liggen;
- wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/u geldt.

Beoordeling en conclusie

Binnen het plangebied worden geen nieuwe geluidsgevoelige objecten opgericht. Akoestisch onderzoek naar wegverkeerslawaai is dan ook niet noodzakelijk. Voor de ontwikkelingen zoals opgenomen in de separate ruimtelijke onderbouwingen geldt dat voor De Wijer 40 te Hapert, de Oude Provincialeweg 71 te Hapert en de Dwarsstraat 4 - 6 te Bladel ontwerpbesluiten hogere grenswaarde zijn genomen, die gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage worden gelegd. De ontwerpbesluiten opgenomen als bijlage 7 bij deze toelichting.

PM Gemeente: ontwerpbesluiten nog ontvangen om toe te voegen in de bijlagen

4.8 Bedrijven en milieuzonering

Toetsingskader

Door het aanbrengen van een zone tussen bedrijvigheid en milieugevoelige bestemmingen (zoals woningbouw) kan de overlast ten gevolge van bedrijfsactiviteiten zo laag mogelijk gehouden worden. Zonering is met name van toepassing bij nieuwbouw van woningen en andere gevoelige functies in de directe omgeving van een bedrijf en bij vestiging van een nieuw bedrijf in de directe omgeving van gevoelige bestemmingen. Op basis van de VNG-brochure 'Bedrijven en Milieuzonering 2009' (hierna: VNG-brochure) wordt onder milieugevoelige functies verstaan: woningen, woongebieden, ziekenhuizen, scholen en verblijfsrecreatie. Sommige functies kunnen zowel milieubelastend als milieugevoelig zijn (bijvoorbeeld ziekenhuizen en scholen).

Beoordeling en conclusie

De voorgenomen bestemmingswijzigingen vormen geen belemmering voor naastgelegen bedrijven. Deze wijzigingen leiden immers niet tot de mogelijkheid om nieuwe geluidsgevoelige gebouwen op te richten. Wanneer zich nieuwe ontwikkelingen voordoen binnen het plangebied van onderhavig bestemmingsplan dient bepaald te worden of bestaande milieubelastende bestemmingen niet in hun bedrijfsvoering worden beperkt,

evenals dat ter van bestaande milieugevoelige bestemmingen sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

4.9 Externe veiligheid

4.9.1 Inrichtingen en externe veiligheid

Toetsingskader

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is gericht aan het bevoegd gezag inzake de Wet milieubeheer en de Wet ruimtelijke ordening en heeft onder meer tot doel om bij nieuwe situaties toetsing aan de risiconormen te waarborgen. In de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) zijn o.a. standaardafstanden opgenomen waarbij wordt voldaan aan de grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico. Het Bevi is van toepassing op vergunningplichtige risicovolle bedrijven en de nabijgelegen al dan niet geprojecteerde (beperkt) kwetsbare objecten. In artikel 2, lid 1 van het Bevi is opgesomd wat wordt verstaan onder risicovolle bedrijven. In artikel 1 van het Bevi wordt toegelicht wat wordt verstaan onder (beperkt) kwetsbare objecten. Voor de toepassing van het Bevi, wordt een nieuw ruimtelijk besluit gezien als een nieuwe situatie.

Beoordeling en conclusie

Om te bepalen of er in de directe omgeving bedrijven zijn gelegen waarop het Bevi van toepassing is, is de risicokaart geraadpleegd. In het plangebied bevinden zich geen Bevi-inrichtingen. Voor alle onderdelen van het plangebied kan worden geconcludeerd dat niet wordt voorzien in de oprichting van een (beperkt) kwetsbaar object. Ten aanzien van het groepsrisico kan gesteld worden dat onderhavig plangebied niet méér woningen mogelijk maakt. Het groepsrisico stijgt aldus niet.

Op basis van de gegevens van de risicokaart is te zien dat het invloedsgebied van Diffutherm 2.034 meter bedraagt en daarmee (deels) over het plangebied ligt. Uit de QRA uit 2012 (zoals opgenomen in de Wm-aanvraag) blijkt dat het plaatsgebonden risico (PR) van 10^{-6} per jaar niet buiten de inrichtingsgrens ligt. Er blijkt sprake te zijn van een groepsrisico dat ruim een factor 300 onder de oriëntatiewaarde ligt. Het maximaal berekende groepsrisico (GR) bedraagt 0,001 van de oriëntatiewaarde. Er zijn daarmee geen belemmeringen voor het plangebied.

Hieruit kan worden geconcludeerd dat het aspect inrichtingen en externe veiligheid geen belemmering vormt voor de voorgenomen bestemmingswijzigingen.

4.9.2 Transport en externe veiligheid

Toetsingskader

Beoordeling van de risico's veroorzaakt door het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, het water en de weg dient plaats te vinden aan de hand van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt), als in werking per 1 april 2015. Bij het besluit horen grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico en richtlijnen voor de toepassing van de rekenmethodiek en de verantwoording van het groepsrisico. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen langs transportassen die deel uitmaken van het Basisnet Weg, Water en/of Spoor kan de berekening van het plaatsgebonden risico achterwege blijven. Hiervoor gelden namelijk de afstanden die in bijlage I, II en III van de Regeling basisnet zijn opgenomen. Op deze afstanden mag het plaatsgebonden risico vanwege het vervoer van

gevaarlijke stoffen niet meer bedragen dan 10^{-6} per jaar. Voor het Basisnet Weg geldt dat daar waar in de tabel van bijlage 2 van het Bevt de afstand '0' is vermeld het plaatsgebonden risico vanwege het vervoer op het midden van de weg niet meer mag bedragen dan 10^{-6} per jaar.

Beoordeling en conclusie
In of in de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen transportroutes met een risico voor externe veiligheid. De dichtstbij gelegen transportroute betreft de A67 die gelegen op een afstand van circa 2,17 kilometer tot aan het dichtstbijzijnde deel van het plangebied, aan de Kerkstraat 76 in Hapert. Onderhavig bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe transportroutes of in de oprichting van nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten. Het aspect transport en externe veiligheid belemmert de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet.

4.9.3 Buisleidingen en externe veiligheid

Toetsingskader
Beoordeling van de risico's veroorzaakt door het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen geschiedt aan de hand van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), als in werking getreden per 1 januari 2011. Ten aanzien van het Bevb bestaat de noodzaak om een ruimtelijke reservering op te nemen voor het plaatsgebonden risico (PR) en een verantwoording van het groepsrisico (GR) van relevante buisleidingen. Binnen de PR 10^{-6} risicocontour mogen geen kwetsbare objecten aanwezig zijn en zo mogelijk ook geen beperkt kwetsbare objecten. Het verwachte aantal aanwezigen binnen het invloedsgebied van de buisleiding moet worden verantwoord. dat invloedsgebied reikt bij brandbare vloeistoffen tot net buiten de 10^{-6} contour, voor leidingen met aardgas en chemicaliën moet dat per geval berekend worden.

Beoordeling en conclusie
Binnen en nabij het plangebied liggen geen buisleidingen waardoor transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Onderhavig bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe buisleidingen of in de oprichting van nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten. Een nadere afweging aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen is niet noodzakelijk.

4.10 Luchtkwaliteit

Toetsingskader
In het kader van een planologische procedure dient te worden aangetoond dat voldaan wordt aan de wettelijke normen voor wat betreft luchtkwaliteit. Hierbij dient het effect op de luchtkwaliteit in de omgeving als gevolg van een nieuwe ontwikkeling, als ook de toetsing aan de 'Wet luchtkwaliteit' in beeld te worden gebracht.

De 'Wet luchtkwaliteit' van 15 november 2007, opgenomen in hoofdstuk 5, onder titel 5.2 van de Wet milieubeheer (Wm) gaat in op luchtkwaliteitseisen. In Bijlage 2 van de Wm zijn wettelijke grenswaarden vastgelegd van onder andere de stoffen stikstofdioxide (NO_2), fijn stof (PM_{10}), benzeen (C_6H_6), zwaveldioxide (SO_2), lood (Pb) en koolmonoxide (CO).

Voor PM_{10} geldt voor het jaargemiddelde een grenswaarde van 40 µg/m^3. Het 24-uursgemiddelde van 50 µg/m^3 mag maximaal 35 dagen per kalenderjaar worden

overschreden. Voor NO_2 geldt voor het jaargemiddelde een grenswaarde van 40 µg/m^3. Het 24-uursgemiddelde van 200 µg/m^3 mag maximaal 18 dagen per kalenderjaar worden overschreden.

De 'Wet luchtkwaliteit' voorziet onder meer in een gebiedgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het Rijk, provincies en gemeenten werken in het NSL-programma samen aan maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren tot de normen, ook in gebieden waar nu de normen voor luchtkwaliteit niet worden gehaald (overschrijdingsgebieden). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen.

Kort samengevat dienen projecten te worden beoordeeld op basis van de 'Wet luchtkwaliteit' c.q. artikel 5.16 van de Wet milieubeheer. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de 'Wet luchtkwaliteit' geen belemmering voor vergunningverlening als:
- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt;
- een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL, dat op 1 augustus 2009 in werking is getreden.

In artikel 2 van het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' is opgenomen dat een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtkwaliteit als de zogenaamde '3% grens' niet wordt overschreden. Na vaststelling van het NSL op 1 augustus 2009 is deze grens gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie fijn stof (PM_{10}) of stikstofdioxide (NO_2). Dit komt overeen met 1,2 microgram/m^3 voor zowel PM_{10} als NO_2.

In artikel 4 van het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) en de bijlagen van de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' is voor bepaalde categorieën projecten met getalsmatige grenzen vastgesteld dat deze 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

De wettelijke ondergrens voor onderzoek bedraagt:
- 1500 woningen (netto) bij minimaal 1 ontsluitingsweg;
- 3000 woningen bij minimaal 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling;
- 100.000 m² bruto vloeroppervlakte bij minimaal 1 ontsluitingsweg;
- 200.000 m² bruto vloeroppervlakte bij minimaal 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling.

Beoordeling en conclusie
Het bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen waarvoor aan de luchtkwaliteit getoetst dient te worden. Een nadere afweging aan het aspect luchtkwaliteit is niet benodigd.

4.11 Kabels en leidingen

Toetsingskader

De hierna volgende leidingen zijn planologisch relevant, voor zover zij geen deel uitmaken van een inrichting zoals bedoeld in de Wet milieubeheer[1].

a. hoogspanningsverbindingen van 50 kV en hoger;
b. buisleidingen voor transport van aardgas met een uitwendige diameter van meer dan 50 mm en een druk van meer dan 16 bar;
c. buisleidingen voor transport van aardolieproducten met een uitwendige diameter van meer dan 65 mm en een druk van meer dan 16 bar;
d. buisleidingen met een diameter van 400 mm of meer buiten de bebouwde kom;
e. buisleidingen voor transport van andere stoffen dan aardgas en aardolieproducten, die risico's met zich meebrengen voor mens en/of leefomgeving wanneer deze leidingen beschadigd raken[2].

Beoordeling en conclusie

Binnen het onderhavige bestemmingsplan zijn geen planologisch relevante leidingen aanwezig. Een nadere afweging is met onderhavig bestemmingsplan niet benodigd.

4.12 Milieueffectrapportage en vormvrije m.e.r.-beoordeling

Toetsingskader

Behalve aan de uitvoeringsaspecten bedoeld in de Awb en het Bro dient ook te worden getoetst aan de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r of er sprake is van een mogelijke verplichting tot het opstellen van een milieueffectrapportage. Een milieueffectrapportage (MER), en de bijbehorende procedure (m.e.r.), is een hulpmiddel om de belangen van het milieu volwaardig te betrekken bij de besluitvorming omtrent plannen en projecten. Het gaat hierbij wel enkel om plannen en projecten die kunnen leiden tot initiatieven waarmee het milieu mogelijk nadelig kan worden beïnvloed. Als uitgangspunt geldt voor plannen de onderstaande criteria om te beoordelen of een MER noodzakelijk is:

1. Plannen die kaderstellend zijn voor toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtige besluiten (boven de grenswaarden uit de C- of D-lijst van het Besluit m.e.r.);
2. Plannen waarvoor een passende beoordeling nodig is in verband met een mogelijk significant negatief effect op Natura 2000-gebieden;
3. Plannen en activiteiten die o.g.v. een provinciale milieuverordening zijn aangewezen als MER-plichtig.

Per 1 april 2011 is het Besluit m.e.r gewijzigd. De belangrijkste aanleidingen hiervoor zijn de modernisering van de m.e.r wetgeving in 2010 en de uitspraak van het Europese Hof van 15 oktober 2009 (HvJ EG 15 oktober 2009, zaak C-255/08 – Commissie vs. Nederland). Deze wijziging heeft gevolgen voor eerstgenoemd criteria om te beoordelen of een MER noodzakelijk is. Uit deze uitspraak volgt dat de omvang van een project niet het

[1] 'Leidingen die deel uitmaken van een inrichting' zijn leidingen binnen de inrichtingsgrens die in beheer zijn van de drijver van de inrichting én leidingen die in beheer zijn van derden waarmee een product wordt geleverd aan de betreffende inrichting (laatstgenoemde leidingen hebben een zgn. functionele binding met de inrichting, zoals bedoeld in de Wet milieubeheer).

[2] Onder zgn. 'leidingen voor andere stoffen dan aardgas en aardolieproducten' worden in ieder geval leidingen verstaan voor transport van nafta, waterstof, koolstofdioxide, stikstof, zuurstof, ethyleen en propyleen.

enige criterium mag zijn om wel of geen m.e.r.(-beoordeling) uit te voeren. Ook als een project onder de drempelwaarde uit de C- of D-lijst blijft, kan een project belangrijke nadelige gevolgen hebben, als het bijvoorbeeld in of nabij een kwetsbaar natuurgebied ligt. Gemeenten en provincies moeten daarom per 1 april van 2011 ook bij 'kleine projecten' (projecten onder de drempelwaarden van de C- of D-lijst) beoordelen of een m.e.r.(-beoordeling) nodig is. Dit wordt de 'vormvrije m.e.r.-beoordeling' genoemd. Deze beoordeling houdt in dat er bekeken moet worden of er bij het initiatief sprake is van dusdanig bijzondere omstandigheden of milieueffecten dat er toch een MER moet worden opgesteld. Hierbij wordt gekeken naar de selectiecriteria uit bijlage III bij de m.e.r.-richtlijn (2011/92/EU), welke o.a. de omvang van het project, de cumulatie met andere projecten en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen betreffen.

Beoordeling en conclusie
Onderhavig bestemmingsplan voorziet in het wijzigen van de bestemming als gevolg van het doorvertalen van vergunde rechten en het herstellen van omissies. Daarnaast worden een aantal ruimtelijke ontwikkelingen juridisch planologisch mogelijk gemaakt die zijn voorzien van een separate onderbouwing in de bijlagen van deze toelichting. In artikel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage is een categorie ‘stedelijk ontwikkelingsproject’ (D11.2) opgenomen. De beoogde ontwikkelingen zoals opgenomen in een separate onderbouwing vallen onder dit begrip. Op grond van het Besluit milieueffectrapportage dient voor de ‘aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject, met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen’ een m.e.r.-beoordeling te worden uitgevoerd in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:

1. een oppervlakte van 100 hectare of meer;
2. een aaneengesloten gebied en 2.000 of meer woningen omvat, of;
3. een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m^2 of meer.

Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkelingen gezamenlijk ver beneden de drempelwaarde uit de D-lijst liggen zoals opgenomen in het Besluit m.e.r. Er geldt derhalve geen verplichting tot het uitvoeren van een formele m.e.r.-beoordeling, waardoor enkel een voorvrije m.e.r.-beoordeling resteert. Door middel van de toetsing aan de overige milieuaspecten in dit hoofdstuk en in de separate ruimtelijke onderbouwingen heeft een vormvrije m.e.r.-beoordeling plaatsgevonden. Hieruit zijn geen belangrijke nadelige milieugevolgen gebleken, waaruit bovendien geconcludeerd kan worden dat er geen noodzaak is tot het opstellen van een m.e.r.

Conclusie
Zoals beschreven is er bij onderhavig plan geen sprake van een verplichting tot het opstellen van een m.e.r. en het doorlopen van de m.e.r.-procedure op grond van het Besluit m.e.r., de Wet natuurbescherming of de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Uit de vormvrije m.e.r.-beoordeling volgt dat er geen sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen. Er is dus voldaan aan de wettelijke verplichtingen hieromtrent.

5 JURIDISCHE PLANTOELICHTING

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bespreekt de wijze waarop het ruimtelijk en functioneel beleid voor het plangebied in het bestemmingsplan is vertaald. Bij het opstellen van de juridische regeling voor de diverse voorgenomen wijzigingen zijn de recent opgestelde komplannen en de vigerende rechten ter plaatse het uitgangspunt geweest. De ontwikkelingen genoemd in hoofdstuk 2 van deze toelichting zijn doorvertaald in de juridische regeling met bijbehorende verbeelding.

5.2 Opbouw van de regels

Het bestemmingsplan bestaat uit regels en een verbeelding, vergezeld van een toelichting. De regels en de verbeelding vormen het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan. De verbeelding heeft de rol van visualisering van de bestemmingen. De verbeelding omvat de gronden die voor de diverse bestemmingswijzigingen van belang zijn. De keuze van de bestemmingen en de situering van de bestemmingsvlakken is gebaseerd op de huidige ruimtelijke situatie en de gewenste functies. Voorts sluit de opzet van de verbeelding aan op de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP 2012).

De regels regelen hoe de betreffende gronden mogen worden gebruikt en bebouwd. De regels bestaan uit vier hoofdstukken, te weten:

- inleidende regels;
- bestemmingsregels;
- algemene regels;
- overgangs- en slotregels.

In de toelichting wordt gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Ondanks het feit dat de toelichting geen onderdeel uitmaakt van het juridisch plangedeelte, fungeert de toelichting wel als interpretatiekader voor de uitleg van de regels, indien hierover interpretatieverschillen blijken te bestaan.

5.3 Regels

5.3.1 Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen
In dit artikel worden begrippen gedefinieerd, die in de regels worden gehanteerd. Bij de toetsing aan het bestemmingsplan moet worden uitgegaan van de in dit artikel aan de betreffende begrippen toegekende betekenis.

Artikel 2 Wijze van meten
In dit artikel wordt aangegeven hoe de hoogte en andere maten, die bij het bouwen in acht genomen dienen te worden, gemeten moeten worden

5.3.2 Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Het stramien voor de regels is vastgelegd in de SVBP 2012. De regels voor de bestemming worden als volgt opgebouwd en benoemd:

- Bestemmingsomschrijving;
- Bouwregels;
- Nadere eisen;
- Afwijken van de bouwregels;
- Specifieke gebruikersregels;
- Afwijken van de gebruiksregels;
- Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
- Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk;
- Wijzigingsbevoegdheid.

Duidelijk zal zijn dat een regel niet alle elementen hoeft te bevatten. Dit kan per bestemming verschillen.

Artikel 3. Bedrijf
Binnen deze bestemming zijn de gronden bestemd voor bedrijvigheid in milieucategorie 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten, opgenomen als bijlage 1 bij de regels. Binnen dit artikel zijn bouw- en gebruiksregels opgenomen voor de gronden gelegen binnen deze bestemming. Daarnaast is een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid opgenomen om bedrijvigheid toe te staan die niet voorkomt op de Staat van Bedrijfsactiviteiten danwel onder milieucategorie 3.1 valt, maar daar wel mee gelijk te stellen is.

Artikel 4. Bedrijf - Nutsbedrijf
De gronden gelegen binnen de bestemming ‘Bedrijf - Nutsbedrijf’ zijn bestemd voor nutsvoorzieningen en daarbij horende voorzieningen zoals voorzieningen voor verkeer en verblijf, verhardingen, groenvoorzieningen en water en waterhuishoudkundige voorzieningen. In dit artikel zijn de bouwregels opgenomen behorende bij deze bestemming.

Artikel 5. Bedrijf - 1
Binnen deze bestemming zijn de gronden bestemd voor bedrijvigheid in milieucategorie 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten, opgenomen als bijlage 1 bij de regels. Daarnaast zijn bedrijven tot en met milieucategorie 3.2 toegestaan ter plaatse van een specifieke aanduiding. Binnen dit artikel zijn bouw- en gebruiksregels opgenomen voor de gronden gelegen binnen deze bestemming.

Artikel 6. Gemengd
Binnen deze bestemming zijn de gronden bestemd voor het wonen, detailhandel ter plaatse van de aanduiding ‘detailhandel’, maatschappelijke en culturele voorzieningen, dienstverlening, voorzieningen voor verkeer en verblijf en bijbehorende voorzieningen. Daarnaast zijn binnen deze bestemming monumenten gelegen die door middel van een specifieke aanduiding zijn opgenomen in onderhavig bestemmingsplan Binnen dit artikel zijn bouw- en gebruiksregels opgenomen voor de gronden gelegen binnen deze bestemming.

Artikel 7. Groen
Binnen deze bestemming is ruimte voor groenvoorzieningen, speelvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, voorzieningen voor langzaam verkeer, inritten en geluidwerende voorzieningen. Door middel van een specifieke aanduiding is daarnaast een kapel toegestaan. Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, met uitzondering ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van maatschappelijk - kapel’. Bouwwerken, geen gebouw zijnde, zijn toegestaan binnen de maten die worden genoemd in dit artikel.

Artikel 8. Maatschappelijk
De gronden gelegen binnen de bestemming ‘Maatschappelijk’ zijn bestemd voor maatschappelijke en culturele voorzieningen, educatieve voorzieningen, (para)medische doeleinden, religieuze doeleinden, een praktijkruimte, ondergeschikte horeca en het wonen in bedrijfswoningen, wonen op de verdieping, een logiesgebouw voor arbeidsmigranten en een woonzorgcomplex ter plaatse van specifieke aanduidingen en daarbij horende voorzieningen zoals voorzieningen voor verkeer en verblijf, verhardingen, groenvoorzieningen en water en waterhuishoudkundige voorzieningen. In dit artikel zijn de bouwregels en gebruiksregels opgenomen behorende bij deze bestemming.

Artikel 9. Verkeer
Binnen de bestemming ‘Verkeer’ zijn voorzieningen voor verkeer en verblijf, parkeervoorzieningen, garageboxen ter plaatse van een specifieke aanduiding, standplaatsen, speelvoorzieningen, groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen en water en waterhuishoudkundige voorzieningen toegestaan. Er zijn geen gebouwen toegestaan binnen deze bestemming, met uitzondering van garageboxen ter plaatse van de aanduiding 'garagebox'.

Artikel 10. Wonen
De tot ‘Wonen’ bestemde gronden zijn bedoeld voor het wonen, met per woning de huisvesting van één huishouden. Daarnaast is binnen de bestemming ‘Wonen’ een bedrijf aan huis uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding ‘bedrijf aan huis’. Daarnaast zijn er voorzieningen behorend bij het wonen toegestaan. Binnen dit artikel zijn bouw- en gebruiksregels opgenomen.

Artikel 11. Waarde – Archeologie 2
Ter plaatse van de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 2’ zijn gronden gelegen bestemd voor de instandhouding en bescherming van de in de grond te verwachten archeologische waarden. Onderzoek is noodzakelijk bij bouwwerken met een oppervlakte groter dan 100 m^2 en met een diepte van meer dan 0,3 meter onder maaiveld.

Artikel 12. Waarde – Archeologie 3
Ter plaatse van de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 3’ zijn gronden gelegen bestemd voor de instandhouding en bescherming van de in de grond te verwachten archeologische waarden. Onderzoek is noodzakelijk bij bouwwerken met een oppervlakte groter dan 250 m^2 en met een diepte van meer dan 0,3 meter onder maaiveld.

Artikel 13. Waarde – Archeologie 4.1
Ter plaatse van de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 4.1’ zijn gronden gelegen bestemd voor de instandhouding en bescherming van de in de grond te verwachten archeologische waarden. Onderzoek is noodzakelijk bij bouwwerken met een oppervlakte groter dan 500 m^2 en met een diepte van meer dan 0,3 meter onder maaiveld.

Artikel 14. Waarde - Archeologie 4.2
Ter plaatse van de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 4.2’ zijn gronden gelegen bestemd voor de instandhouding en bescherming van de in de grond te verwachten archeologische waarden. Onderzoek is noodzakelijk bij bouwwerken met een oppervlakte groter dan 500 m^2 en met een diepte van meer dan 0,5 meter onder maaiveld.

Artikel 15. Waarde - Archeologie 5.1
Ter plaatse van de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 5.1’ zijn gronden gelegen bestemd voor de instandhouding en bescherming van de in de grond te verwachten archeologische waarden. Onderzoek is noodzakelijk bij bouwwerken met een oppervlakte groter dan 2.500 m^2 en met een diepte van meer dan 0,3 meter onder maaiveld.

Artikel 16. Waarde - Archeologie 6
Ter plaatse van de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 6’ zijn gronden gelegen bestemd voor de instandhouding en bescherming van de in de grond te verwachten archeologische waarden. Onderzoek is noodzakelijk bij bouwwerken met een oppervlakte groter dan 25.000 m^2 en met een diepte van meer dan 0,4 meter onder maaiveld.

Artikel 17. Waterstaat - Beschermingszone watergang
Ter plaatse van de dubbelbestemming ‘Waterstaat - Beschermingszone watergang’ zijn gronden gelegen bestemd voor de aanleg en onderhoud van een watergang. Gebouwen mogen binnen deze bestemming niet worden gebouwd. In de regels is een binnenplanse afwijking opgenomen voor het oprichten van bouwwerken, mits het belang van watergangen in voldoende mate is gewaarborgd.

5.3.3 Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 18. Anti-dubbeltelregel
In dit artikel wordt geregeld dat gronden die eenmaal in aanmerking zijn gekomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing blijft.

Artikel 19. Algemene bouwregels
In de algemene bouwregels is een regeling opgenomen indien sprake is van een afwijkende maatvoering voor bestaande afstanden, hoogten, oppervlakten en volumes van bestaande bouwwerken.

Artikel 20. Algemene gebruiksregels
In dit artikel wordt aangegeven welk gebruik voor het gehele plangebied in elk geval als strijdig gebruik wordt beschouwd.

Artikel 21. Algemene afwijkingsregels
In deze regels wordt aan het bevoegd gezag de bevoegdheid gegeven om af te wijken van de bestemmingsregels en onderliggende bouwregels op het gebied van onder andere afwijkingen in maatvoering en overschrijding van bebouwingsgrenzen door meetverschillen.

Artikel 22. Algemene wijzigingsregels
In dit artikel is de regeling opgenomen behorend bij de aanduiding ‘wetgevingzone - wijzigingsgebied’. Met deze wijzigingsbevoegdheid is het mogelijk om ter plaatse onder voorwaarden een bedrijfswoning te realiseren.

Artikel 23. Overige regels
In de overige regels is een parkeerregeling opgenomen, waarmee wordt verzekerd dat wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid.

5.3.4 Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 24. Overgangsrecht
Dit artikel betreft het overgangsrecht met betrekking tot gebruik van onbebouwde gronden en bouwwerken dat afwijkt van het bestemmingsplan op het moment dat dit rechtskracht verkrijgt. Dit gebruik mag worden voortgezet. Wijziging van het afwijkend gebruik is slechts toegestaan indien de afwijking hierdoor wordt verkleind. Daarnaast zijn overgangsregels opgenomen ten aanzien van het bouwen. Een bouwwerk dat afwijkt van de bouwregels van het bestemmingsplan op het moment dat dit rechtskracht verkrijgt, mag gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd. De afwijking mag daarbij naar aard en omvang niet worden vergroot. Daarvan mag eenmalig bij een omgevingsvergunning worden afgeweken tot maximaal 10% van de inhoud van het bouwwerk. Het overgangsrecht is niet van toepassing op bouwwerken die reeds in strijd waren met het voorgaande geldende bestemmingsplan.

Artikel 25. Slotregel
De regels kunnen worden aangehaald onder de naam: Regels van het bestemmingsplan “Stedelijk gebied 2021”.

6 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de economische uitvoerbaarheid beschreven. Indien het bestemmingsplan voorziet in de uitvoering van werken door de gemeente moet de financieel-economische uitvoerbaarheid hiervan worden aangetoond. Er wordt nader ingegaan op de grondexploitatie en de koppeling met het exploitatieplan.

6.2 Toepassing Grondexploitatiewet

De Wet ruimtelijke ordening maakt het vaststellen van een exploitatieplan verplicht voor een aantal bouwactiviteiten wanneer de bouw planologisch mogelijk wordt gemaakt in een bestemmingsplan, een wijziging van een bestemmingsplan of een projectafwijkingsbesluit. De bouwplannen waarbij een exploitatieplan verplicht is staan in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Dit betreft onder meer plannen voor de bouw van een of meer woningen en de bouw van een of meer andere hoofdgebouwen. Bovendien is een exploitatieplan nodig als locatie-eisen (aan openbare ruimte of woningcategorieën) gesteld moeten worden en/of het bepalen van een tijdvak of fasering noodzakelijk is.

Geen exploitatieplan is nodig indien het verhaal van de kosten van grondexploitatie anderszins verzekerd is en er geen fasering of tijdvak behoeft te worden vastgelegd én geen locatie-eisen (aan openbare ruimte of woningbouwcategorieën) hoeven te worden vastgesteld.

6.3 Economische uitvoerbaarheid

Onderhavig bestemmingsplan ziet toe op het herstellen van enkele omissies, het verwerken van reeds verleende omgevingsvergunningen en diverse ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor een separate ruimtelijke onderbouwing is opgesteld. Ten behoeve van deze laatste ontwikkelingen zal met initiatiefnemers een anterieure overeenkomst worden gesloten ten behoeve van het kostenverhaal en eventuele planschade. Het kostenverhaal is daarmee verzekerd. Ten aanzien van de overige bestemmingswijzigingen kan gesteld worden dat ter plaatse geen sprake is van een exploitatieplanplicht, daar er ter plaatse geen sprake is van een bouwplan. De bestemmingswijziging ziet hier enkel toe op het bestemmen van de gronden naar het feitelijk gebruik ter plaatse.

7 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID

7.1 Vooroverleg

Artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) geeft aan dat bij de voorbereiding van een bestemmingsplan burgemeester en wethouders overleg met de besturen van bij het plan betrokken waterschappen plegen. Waar nodig plegen zij tevens overleg met besturen van andere gemeenten, met de provincie, de inspecteur voor de ruimtelijke ordening en met eventuele andere diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn. Daarnaast heeft de gemeente de mogelijkheid om een voorontwerp van het bestemmingsplan ter inzage te leggen voor een inspraakperiode van zes weken. Dit inspraakmoment maakt geen onderdeel uit van de ‘formele’ procedure uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). In het kader van onderhavig bestemmingsplan heeft geen inspraak plaatsgevonden vanwege het conserverende karakter van het bestemmingsplan. Wel zal het bestemmingsplan worden toegestuurd aan overlegpartners in het kader van het wettelijk vooroverleg.

7.2 Zienswijzen

De vaststellingsprocedure van het bestemmingsplan zal plaatsvinden volgens artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening.

Bijlagen

Bijlage 1. Ruimtelijke onderbouwing
Dwarsstraat 4 - 6 Bladel

Bijlage 2. Ruimtelijke onderbouwing
Bergmolen Bladel

Bijlage 3. Ruimtelijke onderbouwing
Hoofdstraat 1 - 1a Hoogeloon

Bijlage 4. Ruimtelijke onderbouwing
150 KV Station

Bijlage 5. Ruimtelijke onderbouwing
Oude Provincialeweg 71 Hapert

Bijlage 6. Ruimtelijke onderbouwing
De Wijer 40 Hapert

Bijlage 7. Ontwerpbesluit hogere waarden

Stedelijk Gebied 2021

Inhoudsopgave

Regels **3**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **4**
Artikel 1 Begrippen 4
Artikel 2 Wijze van meten 13

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **15**
Artikel 3 Bedrijf 15
Artikel 4 Bedrijf - Nutsbedrijf 17
Artikel 5 Bedrijf-1 19
Artikel 6 Gemengd 22
Artikel 7 Groen 25
Artikel 8 Maatschappelijk 26
Artikel 9 Verkeer 28
Artikel 10 Wonen 29
Artikel 11 Waarde - Archeologie 2 33
Artikel 12 Waarde - Archeologie 3 36
Artikel 13 Waarde - Archeologie 4.1 39
Artikel 14 Waarde - Archeologie 4.2 42
Artikel 15 Waarde - Archeologie 5.1 45
Artikel 16 Waarde - Archeologie 6 48
Artikel 17 Waterstaat - Beschermingszone watergang 51

Hoofdstuk 3 Algemene regels **52**
Artikel 18 Anti-dubbeltelregel 52
Artikel 19 Algemene bouwregels 53
Artikel 20 Algemene gebruiksregels 54
Artikel 21 Algemene afwijkingsregels 55
Artikel 22 Algemene wijzigingsregels 56
Artikel 23 Overige regels 57

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels **58**
Artikel 24 Overgangsrecht 58
Artikel 25 Slotregel 59

Bijlagen bij de regels **61**
Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten 62
Bijlage 2 Bedrijfs- beroepsmatige activiteiten aan huis 72

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:

het bestemmingsplan "Stedelijk Gebied 2021" met identificatienummer NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW van de gemeente Bladel;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aan huis gebonden beroep:

een dienstverlenend beroep op administratief, juridische, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen gebied, niet gericht op consumentverzorging, dat door zijn beperkte omvang in een woning en daar bijbehorende bouwwerken, met behoud van de woonfunctie, kan worden uitgeoefend;

1.4 aan huis verbonden bedrijf:

een bedrijf of het bedrijfsmatig uitoefenen van bedrijvigheid, gericht op consumentenverzorging, geheel of overwegend door middel van handwerk of het verstrekken van logies en ontbijt (bed and breakfast) dat door zijn beperkte omvang in een woning en daarbij behorende gebouwen, met behoud van woonfunctie, kan worden uitgeoefend. Hiertoe behoort geen detailhandel;

1.5 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.6 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.7 achtergevelrooilijn:

a. de achterste grens van een bouwvlak, gezien vanaf de weg waarop het hoofdgebouw is georiënteerd;
b. indien geen sprake is van een achterste grens van een bouwvlak dan wel geen bouwvlak op de verbeelding is aangegeven: de denkbeeldige lijn die wordt getrokken langs de achtergevel van het hoofdgebouw - zonder aan- en uitbouwen en aangeboude bijgebouwen - alsmede het verlengde daarvan;

1.8 aaneengesloten woningen:

twee of meer woningen met de hoofdgebouwen aaneengebouwd;

1.9 archeologische waarden:

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in het gebied voorkomende overblijfselen uit oude tijden;

1.10 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouw zijnde;

1.11 bebouwingspercentage:

het percentage van de oppervlakte van een bouwperceel, dat mag worden bebouwd;

1.12 bedrijf:

een inrichting of instelling gericht op het bedrijfsmatig voortbrengen, vervaardigen, bewerken, opslaan, installeren of herstellen van goederen dan wel het bedrijfsmatig verlenen van diensten;

1.13 bedrijfs- of dienstwoning:

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, die slechts is bedoeld voor de huisvesting van (het huishouden van) een persoon, waarbij de bewoner daadwerkelijk en duurzaam bij de dagelijkse bedrijfsvoering van het bedrijf is betrokken;

1.14 bedrijfsgebouw:

een gebouw dat noodzakelijk is voor de uitoefening van ter plaatse toegestane (bedrijfs-)activiteiten, hieronder wordt geen bedrijfs- of dienstwoning verstaan;

1.15 bedrijfsverzamelgebouw:

een bedrijfsgebouw, waarbinnen meerdere zelfstandige bedrijven zijn gehuisvest;

1.16 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte:

de totale vloeroppervlakte van de ruimte die wordt gebruikt voor een bedrijf of aan huis verbonden beroep, inclusief opslagruimten, sanitaire ruimten en dergelijke;

1.17 bestaand(e situatie):

a. t.a.v. bebouwing: bebouwing, zoals aanwezig op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, dan wel mag worden gebouwd krachtens een voor dat tijdstip aangevraagde vergunning;
b. t.a.v. gebruik: het gebruik van grond en opstallen, zoals aanwezig op het tijdstip dat het plan rechtskracht heeft verkregen;

1.18 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.19 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.20 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd op de grond staand gebouw of ander bouwwerk, met een dak, dat zowel qua afmetingen als architectonisch ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.21 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.22 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak;

1.23 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.24 bouwperceelsgrens:

de grens van een bouwperceel;

1.25 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee de gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde, zijn toegelaten;

1.26 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect, met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.27 carport/overkapping:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, bestaande uit een vrijstaande dakconstructie met maximaal twee wanden;

1.28 culturele voorzieningen:

voorzieningen gericht op kunst, ontspanning, vrijetijdsbesteding en vermaak, zoals theaters, bioscopen, musea, ateliers en muziekcentra;

1.29 cultuurhistorische waarden en kenmerken:

de aan een bouwwerk of een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis heeft gemaakt van dat bouwwerk of dat gebied;

1.30 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden (waaronder de uitstalling ten verkoop), verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waaronder volumineuze detailhandel;

1.31 dienstverlening:

het bedrijfsmatig verlenen van diensten waarbij het publiek rechtstreeks (al dan niet via een balie) te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder een belwinkel, met uitzondering van een seksinrichting;

1.32 erker:

een ondergeschikte uitbouw op de begane grond van de woning, die strekt ter vergroting van het woongenot. Een erker is gelegen aan de verblijfsruimte (woonkamer of keuken);

1.33 escortbedrijf:

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend (escortservices, bemiddelingsbureaus, overige);

1.34 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.35 gesloten bebouwing:

bebouwing welke wordt gekenmerkt door aaneengebouwde hoofdgebouwen;

1.36 gestapelde bebouwing:

bebouwing bestaande uit zich in één hoofdgebouw boven en/of naast elkaar bevindende zelfstandige woningen en/of bijzondere woonruimten;

1.37 halfopen bebouwing:

bebouwing in overwegend halfvrijstaande en/of geschakelde hoofdgebouwen en incidenteel vrijstaande en aaneengebouwde (maximaal 3 aaneen) hoofdgebouwen;

1.38 halfvrijstaande of twee-onder-een-kap woning:

een woning waarvan het hoofdgebouw aan één zijde is verbonden met het hoofdgebouw van een andere woning;

1.39 hoofdgebouw:

een gebouw dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een bouwperceel en, gelet op die bestemming, het belangrijkste is;

1.40 horeca:

een bedrijf waar bedrijfsmatig dranken en etenswaren voor consumptie ter plaatse worden verstrekt en/of waar bedrijfsmatig logies (uitgezonderd bed and breakfast) wordt verstrekt;

1.41 kamergewijze verhuur:

de verhuur van een woning of woongebouw geheel of nagenoeg geheel via kameruitgifte, waarbij kamers geen zelfstandige woonruimte vormen door het ontbreken van wezenlijke voorzieningen zoals een eigen kook- of wasgelegenheid of toilet;

1.42 kantoor:

voorzieningen gericht op het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen;

1.43 lichte bedrijvigheid:

het op ambachtelijke wijze vervaardigen, herstellen, onderhouden of bewerken van producten en/of diensten in de vorm van bedrijven die voorkomen in de van deze regels deel uitmakende Staat van bedrijfsactiviteiten;

1.44 maatschappelijke voorzieningen:

educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele, levensbeschouwelijke, religieuze, onderwijs-, sport- en recreatieve voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening, als ook ondergeschikte detailhandel- en horeca ten dienste van deze voorzieningen;

1.45 onder voorwaarden toegelaten bedrijfs-/beroepsmatige activiteiten aan huis:

een beroep of het bedrijfsmatig verlenen van diensten dat door zijn beperkte omvang in een woning en daarbij behorende bouwwerken met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend zoals opgenomen in de lijst van toelaatbare aan huis verbonden activiteiten;

1.46 ondergeschikte functie:

een activiteit die ondergeschikt is aan de hoofdfunctie en dat deze niet los kan worden gezien van de hoofdactiviteit. De ondergeschikte functie beslaat slechts een beperkt deel van de vloeroppervlakte van de bebouwing. De hoofdfunctie blijft qua aard, omvang en verschijningsvorm herkenbaar;

1.47 open bebouwing:

bebouwing bestaande uit overwegend vrijstaande hoofdgebouwen;

1.48 peil:

- voor gebouwen waarvan de toegang onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
- voor gebouwen in het talud van de dijk: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de van de dijk afgekeerde zijde van het gebouw;
- in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld;

1.49 productiegebonden detailhandel

detailhandel betreffende:

- goederen die ter plaatse worden vervaardigd/geproduceerd, bewerkt, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie;
- een beperkte verkoop van goederen die functioneel rechtstreeks verband houden met de bedrijfsactiviteiten;

1.50 prostitutie:

het zich ten behoeve van een ander tegen vergoeding beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele diensten;

1.51 raamprostitutie:

het etaleren van prostituees achter vensters, met de kennelijke intentie passanten te werven voor prostitutie;

1.52 seksinrichting:

een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden; onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.53 twee-aaneen (gebouwde omgeving):

bebouwing van halfvrijstaande hoofdgebouwen, met dien verstande dat de eindwoning vrijstaand mag worden gebouwd;

1.54 volumineuze detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, hieronder begrepen uitstalling ter verkoop, het verkopen en/of leveren van volumineuze goederen voor gebruik, verbruik of aanwending, anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Onder volumineuze goederen wordt verstaan goederen die per eenheid een groot vloer- en/of grondoppervlak nodig hebben, zoals meubelen, auto's, keukens, badkamers, boten, caravans, grove bouwmaterialen en landbouwwerktuigen en uit dien hoofde moeilijk inpasbaar zijn in een traditioneel winkelgebied;

1.55 voorgevellijn:

de lijn waarin de voorgevel van een bouwwerk is gelegen alsmede het verlengde daarvan;

1.56 voorgevelrooilijn:

de grens van het bouwvlak die gericht is naar de weg en waarop de bebouwing is georiënteerd;

1.57 vrijstaande woning:

woning waarvan het hoofdgebouw niet aan het hoofdgebouw van een andere woning is gebouwd;

1.58 water en waterhuishoudkundige voorzieningen:

oppervlaktewater zoals sloten, greppels, (infiltratie)vijvers, kanalen, beken en andere waterlopen, ook als deze incidenteel of structureel droogvallen, alsmede voorzieningen die nodig zijn ten behoeve van een goede wateraanvoer, waterafvoer, waterberging, hemelwaterinfiltratie en waterkwaliteit, zoals duikers, stuwen, infiltratievoorzieningen, gemalen, inlaten, e.d.;

1.59 wonen:

een perceel ten behoeve van het hoofdverblijf van één huishouden per woning;

1.60 woning:

een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden;

1.61 zeer open bebouwing:

bebouwing bestaande uit uitsluitend vrijstaande hoofdgebouwen.

Artikel 2 Wijze van meten

2.1 Algemeen

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1.1 de afstand tot de bouwperceelsgrens:

tussen de grens van het bouwperceel en een bepaald punt van het bouwwerk, waar die afstand het kortst is;

2.1.2 het bebouwingspercentage:

het oppervlak dat met bouwwerken mag worden bebouwd, uitgedrukt in procenten van de oppervlakte van het bouwperceel, voor zover dat is gelegen binnen het aangeduide bouwvlak;

2.1.3 bebouwd oppervlak van een bouiwperceel:

de oppervlakte van alle op een bouwperceel aanwezige bouwwerken tezamen;

2.1.4 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil verticaal tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.1.5 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.1.6 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.1.7 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.1.8 de lengte, breedte en diepte van een gebouw:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken of de harten van scheidsmuren;

2.1.9 de ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend;

2.1.10 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.2 Ondergeschikte bouwdelen

Bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen zoals plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, balkons, luifels en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding niet meer dan 1 m bedraagt.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijven genoemd in de Staat van bedrijfsactiviteiten, onder de milieucategorieën 1 en 2;
b. ondergeschikte productiegebonden detailhandel, met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotmiddelen;
c. opslag en uitstalling;
d. voorzieningen voor verkeer en verblijf;
e. tuinen, erven en verhardingen;
f. groenvoorzieningen;
g. water en waterhuishoudkundige voorzieningen
h. nutsvoorzieningen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Bedrijfswoningen

Voor het bouwen van bedrijfswoningen gelden de volgende bepalingen:

a. per bedrijf is niet meer dan één bedrijfswoning toegestaan;
b. de bedrijfswoning mag uitsluitend binnen het de aanduiding 'bedrijfswoning' worden gebouwd;
c. de maximum inhoud van de bedrijfswoning bedraagt 750 m^3, exclusief onderkeldering;
d. de afstand van gebouwen tot de zijdelingse perceelsgrenzen dient aan beide zijden ten minste 3 m te bedragen;
e. de afstand van gebouwen tot de achterste perceelsgrens dient ten minste 3 m te bedragen;
f. de maximum goothoogte van vrijstaande bedrijfswoningen bedraagt 7,5 m;
g. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bedrijfswoningen bedraagt 9 m.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouw zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. bouwwerken, geen gebouw zijnde, mogen zowel binnen als buiten het 'bouwvlak' worden gebouwd;
b. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt:
    1. niet meer dan 2 meter voor een erfafscheiding gesitueerd achter de gevellijn van een naar de weg gekeerde gevel van een hoofdgebouw;
    2. niet meer dan 1 meter gesitueerd in alle andere situaties;
c. de maximum bouwhoogte van antennes bedraagt 15 m;
d. de maximum bouwhoogte van reclame- en lichtmasten bedraagt 6 m;
e. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, bedraagt 4 m.

3.2.3 Ondergronds bouwen

Voor het ondergronds bouwen gelden de volgende bepalingen:

a. onderkeldering is uitsluitend toegestaan direct onder de contouren van de bedrijfswoning;
b. de verticale diepte van een ondergronds bouwwerk bedraagt maximaal 4 m beneden peil.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt in ieder geval verstaan:

a. het gebruik van gronden voor bedrijven welke vallen onder onderdeel D van bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht alsmede risicovolle inrichtingen;
b. het gebruik van gronden voor de voorgevelrooilijn ten behoeve van buitenopslag;
c. het gebruik van gronden in de geheel bebouwingsvrije strook tussen gebouwen en de zijdelingse perceelgrens ten behoeve van buitenopslag;
d. het gebruik van gronden voor detailhandel in volumineuze goederen.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

3.4.1 Afwijken Staat van Bedrijfsactiviteiten

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bepaalde in lid 3.1 sub a:

a. voor het toestaan van bedrijvigheid die niet voorkomt in de Staat van bedrijfsactiviteiten, met dien verstande, dat de bedrijvigheid naar aard en invloed op de omgeving gelijk te stellen is met de toegelaten milieucategorieën;
b. voor het toestaan van bedrijvigheid in de milieucategorie 3.1 zoals genoemd in de Staat van bedrijfsactiviteiten, mits de bedrijvigheid naar aard en invloed op de omgeving, al dan niet door het treffen van maatregelen, gelijk te stellen is met de toegelaten milieucategorieën.

Artikel 4 Bedrijf - Nutsbedrijf

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Bedrijf - Nutsbedrijf’ aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijfsmatige doeleinden in de vorm van voorzieningen voor het openbaar nut, zoals de energie- en warmtevoorziening en naar de aard daarmee gelijk te stellen voorzieningen;
b. wegen en paden;
c. parkeervoorzieningen;
d. groenvoorzieningen;
e. water en waterhuishoudkundige voorzieningen;

alsmede:

f. het behoud en bescherming van (potentieel) aanwezige archeologische waarden.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Voor het bouwen van bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. Gebouwen mogen uitsluitend binnen het aangeduide bouwvlak worden gebouwd;
b. Het bouwvlak mag volledig worden bebouwd;
c. Het bebouwd oppervlak van het terrein mag niet meer bedragen ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage terrein' is aangegeven.

4.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. De goothoogte mag niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduiding ‘maximale goothoogte’ is aangegeven;
b. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduiding ‘maximale bouwhoogte’ is aangegeven.

4.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende bepalingen:

a. Bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 m bedragen;
c. De bouwhoogte van antennes en reclamemasten mag niet meer bedragen dan 15 m, respectievelijk 6 m;
d. De bouwhoogte van lichtmasten mag niet meer bedragen dan 6 m;

e. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 4 m.

Artikel 5 Bedrijf-1

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Bedrijf-1’ aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijven genoemd in Bijlage 1 onder de milieucategorie 2, dan wel bedrijven en/ of bedrijfsactiviteiten welke gelet op de milieubelasting naar aard, omvang en invloed op de omgeving gelijkwaardig zijn aan voornoemde bedrijfsactiviteiten;
b. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met milieucategorie 3.2', tevens bedrijven genoemd in de Bijlage 1 onder de milieucategorie 2, 3.1 en 3.2, dan wel bedrijven en/of bedrijfsactiviteiten welke gelet op de milieubelasting naar aard, omvang en invloed op de omgeving gelijkwaardig zijn aan voornoemde bedrijfsactiviteiten;
c. productiegebonden detailhandel, met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotmiddelen;
d. ondergeschikte horeca in combinatie met en ten dienste van de bedrijfsfunctie;
e. ter plaatse van de aanduiding 'dienstverlening' tevens een kantoor zonder baliefunctie;
f. bedrijfswoningen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning';
g. aan bedrijf gerelateerd onderwijs;
h. opslag en uitstalling;
i. voorzieningen voor verkeer en verblijf;
j. tuinen, erven en verhardingen;
k. wegen, paden en parkeervoorzieningen;
l. groenvoorzieningen;
m. water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
n. nutsvoorzieningen.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen

De perceeloppervlakte voor bedrijven mag per bedrijf:

a. niet minder bedragen dan 1.000 m², met dien verstande dat voor bestaande bedrijven met een kleiner perceelsoppervlak het bestaande perceelsoppervlak als minimale oppervlakte geldt;
b. niet meer bedragen dan 5.000 m², met dien verstande dat voor bestaande bedrijven met een groter perceelsoppervlak het bestaande perceelsoppervlak als maximale oppervlakte geldt.

5.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het 'bouwvlak' worden gebouwd;
b. het maximum bebouwingspercentage bedraagt maximaal het ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' aangeduide percentage;
c. de afstand van gebouwen tot de zijdelingse perceelsgrenzen dient aan beide zijden ten minste 3 m te bedragen. Aan minimaal één zijde dient de gebouwenvrije strook tussen

gebouwen en de zijdelingse perceelsgrens ook vrij te blijven van overige bebouwing, met uitzondering van erf- en terreinafscheidingen in de zijdelingse perceelsgrens;
d. de afstand van gebouwen tot de achterste perceelsgrens dient ten minste 3 m te bedragen;
e. de maximum goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen bedraagt de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m) maximum bouwhoogte (m)' maximaal aangeduide hoogte.

5.2.3 Bedrijfswoningen

Bedrijfswoningen (vrijstaand dan wel opgenomen in de bedrijfsbebouwing) mogen uitsluitend worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning', mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

a. de maximum inhoud van de bedrijfswoning bedraagt 750 m^3, exclusief onderkeldering;
b. de maximum goothoogte van vrijstaande bedrijfswoningen bedraagt 7,5 m;
c. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bedrijfswoningen bedraagt 9 m;
d. met betrekking tot de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens dient voor een vrijstaande bedrijfswoning het gestelde onder 5.2.2 onder c. en d. in acht te worden genomen.

5.2.4 Bijbehorende bouwwerken

Bij een bedrijfswoning mogen bijbehorende bouwwerken worden gebouwd, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. bijbehorende bouwwerken dienen op een afstand van ten minste 3 m achter de voorgevellijn van de bedrijfswoning te worden gebouwd.
b. de afstand van een vrijstaand bijbehorend bouwwerk tot de bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 30 m;
c. de maximale gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende bouwwerken bedraagt 60 m^2;
d. de maximum goothoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken bedraagt 3,2 m;
e. de maximum bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken bedraagt 5,5 m.

5.2.5 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. bouwwerken, geen gebouw zijnde, mogen zowel binnen als buiten het 'bouwvlak' worden gebouwd;
b. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt:
    1. niet meer dan 2 meter voor een erfafscheiding gesitueerd achter de gevellijn van een naar de weg gekeerde gevel van een hoofdgebouw;
    2. niet meer dan 1 meter gesitueerd in alle andere situaties;
c. de maximum bouwhoogte van antennes bedraagt 15 m;
d. de maximum bouwhoogte van reclame- en lichtmasten bedraagt 6 m;
e. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, bedraagt 4 m.

5.2.6 Ondergronds bouwen

Voor het ondergronds bouwen gelden de volgende bepalingen:

a. onderkeldering is uitsluitend toegestaan direct onder de contouren van de bedrijfswoning;
b. de verticale diepte van een ondergronds bouwwerk bedraagt maximaal 4 m beneden peil.

5.2.7 Nutsgebouwen

Voor het bouwen van nutsgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. nutsgebouwen, mogen zowel binnen als buiten het 'bouwvlak' worden gebouwd;
b. de maximum oppervlakte per nutsgebouw bedraagt 20 m².
c. de maximum bouwhoogte van nutsgebouwen bedraagt 4 m.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag is bevoegd af te wijken van het bepaalde in:

a. lid 5.2.2 onder b. ten behoeve van een groter bebouwingspercentage dan is toegestaan, met dien verstande dat:
    1. het bebouwingspercentage per bouwperceel niet meer mag bedragen dan 80%;
    2. de afwijking in het kader van de bedrijfsvoering noodzakelijk is;
    3. het vanuit stedenbouwkundig oogpunt aanvaardbaar wordt geacht;
    4. het vanuit beeldkwaliteit aanvaardbaar wordt geacht;
    5. de ruimtelijke en functionele structuur niet onevenredig wordt aangetast;
    6. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken niet onevenredig worden aangetast;
    7. op eigen terrein wordt voorzien in de eigen parkeerbehoefte;
    8. de financiële haalbaarheid van het plan niet in het geding komt;
b. lid 5.2.5 onder e. ten behoeve van een hogere bouwhoogte dan is toegestaan, met dien verstande dat:
    1. de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 22 m;
    2. het vergroten van de bouwhoogte noodzakelijk is in verband met wettelijke vereisten in het kader van milieuwetgeving;
    3. (de uitstoot van) het bouwwerk geen milieuhygiënische belemmering vormt voor omringende functies.

5.4 Specifieke gebruiksregels

5.4.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt in ieder geval verstaan:

a. het gebruik van gronden voor bedrijven welke vallen onder onderdeel D van bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht alsmede risicovolle inrichtingen;
b. het gebruik van gronden voor de voorgevelrooilijn ten behoeve van buitenopslag;
c. het gebruik van gronden in de geheel bebouwingsvrije strook tussen gebouwen en de zijdelingse perceelgrens ten behoeve van buitenopslag;
d. het gebruik van gronden voor detailhandel in volumineuze goederen, daar waar geen aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel - detailhandel volumineus' is opgenomen.

Artikel 6 Gemengd

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Gemengd' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. detailhandel, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'detailhandel';
c. maatschappelijke en culturele voorzieningen;
d. dienstverlening;
e. het behoud en/of het herstel van monumenten en/of cultuurhistorische waarden, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - monument';
f. voorzieningen voor verkeer en verblijf;
g. tuinen, erven en verhardingen;
h. groenvoorzieningen;
i. water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen het 'bouwvlak' worden gebouwd;
b. hoofdgebouwen dienen uitsluitend in de aangeduide bebouwingstypen te worden gebouwd, ter plaatse van de aanduiding:
    1. 'specifieke bouwaanduiding - open', open bebouwing;
    2. 'specifieke bouwaanduiding - gesloten', gesloten bebouwing:
c. het maximum aantal woningen bedraagt het aantal bestaande legale woningen op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan;
d. de voorgevel moet worden gesitueerd in de naar de weg toegekeerde zijde van het bouwvlak dan wel op een afstand van maximaal 3 m daarachter;
e. de maximum goot- en bouwhoogte bedraagt de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m) maximum bouwhoogte (m)' maximaal de aangeduide hoogte;
f. de afstand tot de zijdelingse perceelsgrenzen voor hoofdgebouwen in de vorm van:
    1. vrijstaande woningen bedraagt minimaal 3 m;
    2. halfvrijstaande woningen bedraagt minimaal 3 m;
    3. aaneengebouwd bedraagt alleen bij eindwoningen minimaal 3 m;
g. indien de bestaande afstand tot een zijdelingse perceelsgrens minder dan 3 m bedraagt, geldt deze bestaande afstand als de minimale afstand.

6.2.2 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het 'bouwvlak' worden gebouwd;
b. bijbehorende bouwwerken dienen tenminste 3 m achter de voorgevellijn van het hoofdgebouw moeten worden gesitueerd;

c. bij hoekwoningen mogen géén bijbehorende bouwwerken worden gebouwd vóór het verlengde van de voorgevelrooilijn van de om de hoek gelegen hoofdgebouwen;
d. met betrekking tot het bouwen van overkappingen gelden de volgende bepalingen:
    1. een overkapping mag, met uitzondering van hoeksituaties, voor de naar de weg toegekeerde zijde van het bouwvlak of het verlengde daarvan worden gebouwd, met dien verstande dat de overschrijding niet meer bedraagt dan 3 m;
    2. de afstand tot de bestemmingsgrens bedraagt minimaal 1 m;
    3. de maximum bouwhoogte bedraagt 3,2 m;
    4. de overkapping voor de voorgevelrooilijn geen gesloten wanden heeft;
e. een erker, balkon of luifel mag voor de voorgevel van een woning worden gebouwd, met dien verstande dat:
    1. de maximum diepte gemeten vanuit de voorgevel van het hoofdgebouw bedraagt 1 m;
    2. de minimale afstand tot de voorste perceelsgrens bedraagt 2 m;
    3. de minimale afstand tot de zijgevels van de woning bedraagt 0,5 m;
    4. de maximum breedte van een erker bedraagt 50% van de gevelbreedte van de hoofdmassa, met een maximum van 3,50 meter;
    5. de maximum bouwhoogte (met uitzondering van balkons) bedraagt 3,2 m;
    6. bij hoekwoningen mogen balkons, luifels en erkers niet worden gebouwd voor het verlengde van de voorgevellijn van de om de hoek gelegen hoofdgebouwen;
f. de gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende bouwwerken, voor zover gesitueerd buiten het bouwvlak, bedraagt maximaal 85 m^2;
g. de gronden gelegen achter de achtergevelrooilijn van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan mogen voor maximaal 55% worden bebouwd;
h. bij vrijstaande hoofdgebouwen dient één der zijstroken vrij van bijbehorende bouwwerken te blijven voor tenminste 3 m tot de zijdelingse perceelsgrens en tot de lijn evenwijdig aan en op een afstand van 3 m achter de achtergevelrooilijn;
i. de maximum goothoogte van bijbehorende bouwwerken bedraagt 3,2 m;
j. de maximum bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken bedraagt 5,5 m.

6.2.3 Bouwwerken, geen gebouw zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. bouwwerken, geen gebouw zijnde, mogen zowel binnen als buiten het 'bouwvlak' worden gebouwd;
b. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt:
    1. niet meer dan 2 meter voor een erfafscheiding gesitueerd achter de gevellijn van een naar de weg gekeerde gevel van een hoofdgebouw;
    2. niet meer dan 1 meter gesitueerd in alle andere situaties;
c. de maximum bouwhoogte van vrijstaande antennes bedraagt 15 m;
d. de maximum bouwhoogte van pergola's bedraagt 2,75 m;
e. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, bedraagt 4 m.

6.2.4 Ondergronds bouwen

Voor het ondergronds bouwen gelden de volgende bepalingen:

a. onderkeldering is uitsluitend toegestaan direct onder de contouren van bovengrondse hoofdgebouwen;
b. de verticale diepte van een ondergronds bouwwerk bedraagt maximaal 4 m beneden peil.

6.3 Specifieke gebruiksregels

6.3.1 Algemeen

Voor de in lid 6.1 onder b tot en met d beschreven doeleinden zijn de volgende bepalingen van toepassing:

a. de activiteit is uitsluitend toegestaan op de begane grond van het hoofdgebouw;
b. het gebruik mag geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en mag geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte veroorzaken;
c. detailhandel is niet toegestaan, met uitzondering van productiegebonden detailhandel en ter plaatse van de aanduiding 'detailhandel'.

6.4 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag is bevoegd af te wijken van het bepaalde in:

a. lid 6.2.2 onder b. voor het oprichten van bijbehorende bouwwerken bij hoekwoningen voor het verlengde van de voorgevelrooilijn van de om de hoek gelegen hoofdgebouwen, met dien verstande dat dit uit stedenbouwkundig en verkeerskundig oogpunt aanvaardbaar is;
b. lid 6.2.3 onder b. voor het toestaan van een erfafscheiding tot een hoogte van maximaal 2 meter in een hoeksituatie mits:
    1. de erfafscheiding is gesitueerd op een afstand van 3 meter achter de voorgevellijn van het hoofdgebouw, en;
    2. de verkeersveiligheid niet in gevaar komt.

6.5 Afwijken van de gebruiksregels

6.5.1 Bedrijfs-/beroepsmatige activiteiten aan huis, categorieën A, B en C

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bepaalde in lid 6.1 voor het toestaan van de uitoefening van bedrijfs-/beroepsmatige activiteiten aan huis, categorieën A, B en/of C met dien verstande dat:

a. de omvang van de activiteit niet meer bedraagt dan 50% van de gezamenlijke vloeroppervlakte van de bebouwing tot een maximum van 60 m²;
b. het gebruik geen nadelige invloed heeft op de normale afwikkeling van het verkeer en geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte veroorzaakt;
c. de activiteit milieuhygiënisch inpasbaar is in de woonomgeving;
d. detailhandel niet is toegestaan;
e. de activiteit wordt uitgeoefend door maximaal één bewoner.

Artikel 7 Groen

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. speelvoorzieningen;
c. water en waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder waterlopen en waterpartijen;
d. een kapel, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk - kapel';
e. het behoud en/of het herstel van monumenten en/of cultuurhistorische waarden, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - monument';
f. voorzieningen voor langzaam verkeer;
g. geluidwerende voorzieningen;
h. inritten.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Gebouwen

Op deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, met uitzondering van:

a. een kapel, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk - kapel', met dien verstande dat:
    1. de maximum oppervlakte van de kapel bedraagt 20 m^2;
    2. de maximum bouwhoogte van de kapel bedraagt 5,5 m.

7.2.2 Bouwwerken, geen gebouw zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van bewegwijzeringen en lichtmasten bedraagt 6 m;
b. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, bedraagt 4 m.

Artikel 8 Maatschappelijk

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. maatschappelijke en culturele voorzieningen;
b. educatieve voorzieningen;
c. (para)medische voorzieningen;
d. religieuze voorzieningen;
e. kantoren;
f. praktijkruimte;
g. ter plaatse van de aanduiding 'hotel' een hotel met negen hotelkamers;
h. voorzieningen voor verkeer en verblijf;
i. wonen, zoals dit bestond op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan;
j. groenvoorzieningen en verhardingen;
k. speelvoorzieningen;
l. water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. het bouwvlak mag volledig worden bebouwd;
c. de maximum bouwhoogte bedraagt 6 meter.

8.2.2 Bouwwerken, geen gebouw zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. bouwwerken, geen gebouw zijnde, mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt:
    1. niet meer dan 2 meter voor een erfafscheiding gesitueerd achter de gevellijn van een naar de weg gekeerde gevel van het hoofdgebouw;
    2. niet meer dan 1 meter gesitueerd in alle andere situaties;
c. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, bedraagt 6 m.

8.2.3 Ondergronds bouwen

Voor het ondergronds bouwen geldt de volgende regel:

a. de verticale diepte van een ondergronds bouwwerk mag niet meer bedragen dan 4 m beneden peil.

Artikel 9 Verkeer

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. voorzieningen voor verkeer en verblijf;
b. parkeervoorzieningen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'garagebox', tevens garageboxen;
d. standplaatsen;
e. speelvoorzieningen;
f. groenvoorzieningen;
g. nutsvoorzieningen;
h. water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Gebouwen

Op deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, met uitzondering van nutsgebouwen en garageboxen, waarbij de volgende bepalingen van toepassing zijn:

a. de bouw van garageboxen is uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'garagebox';
b. de maximum goothoogte van een garagebox bedraagt 2,5 m;
c. de maximum bouwhoogte van een garagebox bedraagt 3,5 m;
d. de maximum oppervlakte van nutsgebouwen bedraagt 20 m²;
e. de maximum bouwhoogte van nutsgebouwen bedraagt 4 m.

9.2.2 Bouwwerken, geen gebouw zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum hoogte van palen, masten en portalen voor geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer bedraagt 12 m;
b. de maximum bouwhoogte van terreinafscheidingen bedraagt 1 m;
c. de maximum bouwhoogte van kunstobjecten bedraagt 12 m;
d. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, bedraagt 4 m.

Artikel 10 Wonen

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. het behoud en/of het herstel van monumenten en/of cultuurhistorische waarden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - monument';
c. tuinen, erven en verhardingen;
d. voorzieningen voor verkeer en verblijf;
e. parkeervoorzieningen;
f. groenvoorzieningen;
g. water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen het 'bouwvlak' worden gebouwd;
b. hoofdgebouwen dienen uitsluitend in de aangeduide bebouwingstypen te worden gebouwd, ter plaatse van de aanduiding:
    1. 'specifieke bouwaanduiding - halfopen', halfopen bebouwing;
    2. 'specifieke bouwaanduiding - open', open bebouwing;
    3. 'gestapeld', gestapelde woningen;
    4. 'aaneengebouwd', aaneengebouwde woningen;
    5. 'twee-aaneen', twee-aaneengebouwde woningen;
    6. 'vrijstaand', vrijstaande woningen;
c. het maximum aantal woningen bedraagt het aantal bestaande legale woningen op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' het aangegeven aantal als maximum geldt;
d. de voorgevel moet worden gesitueerd in de naar de weg toegekeerde zijde van het bouwvlak dan wel op een afstand van maximaal 3 m daarachter;
e. de maximum goot- en bouwhoogte bedraagt de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m) maximum bouwhoogte (m)' maximaal de aangeduide hoogte;
f. de afstand tot de zijdelingse perceelsgrenzen voor hoofdgebouwen in de vorm van:
    1. vrijstaande woningen bedraagt minimaal 3 m;
    2. halfvrijstaande woningen bedraagt aan één zijde minimaal 3 m;
    3. aaneengebouwde woningen bedraagt alleen bij eindwoningen minimaal 3 m;
g. indien de bestaande afstand tot een zijdelingse perceelsgrens minder dan 3 m bedraagt, geldt deze bestaande afstand als de minimale afstand;
h. ter plaatse van de aanduiding 'diepte' bedraagt de maximum diepte van de woningen de aangeduide diepte.

10.2.2 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen;

a. bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het 'bouwvlak' worden gebouwd;
b. bijbehorende bouwwerken dienen ten minste 3 m achter de voorgevellijn van het hoofdgebouw te worden gesitueerd;
c. bij hoekwoningen mogen géén bijbehorende bouwwerken worden gebouwd vóór het verlengde van de voorgevelrooilijn van de om de hoek gelegen hoofdgebouwen;
d. met betrekking tot het bouwen van overkappingen gelden de volgende bepalingen:
    1. een overkapping mag, met uitzondering van hoeksituaties, voor de naar de weg toegekeerde zijde van het bouwvlak of het verlengde daarvan worden gebouwd, met dien verstande dat de overschrijding niet meer bedraagt dan 3 m;
    2. de afstand tot de voorste perceelsgrens bedraagt minimaal 1 m;
    3. de maximum bouwhoogte bedraagt 3,2 m;
    4. de overkapping voor de voorgevelrooilijn geen gesloten wanden heeft;
e. een erker, balkon of luifel mag voor de voorgevel van een woning worden gebouwd, met dien verstande dat:
    1. de maximum diepte gemeten vanuit de voorgevel van het hoofdgebouw bedraagt 1 m;
    2. de minimale afstand tot de voorste perceelsgrens bedraagt 2 m;
    3. de minimale afstand tot de zijgevels van de woning bedraagt 0,5 m;
    4. de maximum breedte bedraagt 50% van de gevelbreedte van de hoofdmassa, met een maximum van 3,50 meter;
    5. de maximum bouwhoogte (met uitzondering van balkons) bedraagt 3,2 m;
    6. bij hoekwoningen mogen balkons, luifels en erkers niet worden gebouwd voor het verlengde van de voorgevellijn van de om de hoek gelegen hoofdgebouwen;
f. de gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende bouwwerken voor zover gesitueerd buiten het bouwvlak, bedraagt maximaal 85 m^2;
g. voor zover de oppervlakte van het perceel achter de achtergevelrooilijn van de woning meer bedraagt dan 200 m^2 mag de onder f geregelde gezamenlijke oppervlakte worden vermeerderd met 10% van deze overmaat, met dien verstande dat de totale bebouwde oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken niet meer mag bedragen dan 115 m^2;
h. de gronden gelegen achter de achtergevelrooilijn van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan mogen voor maximaal 55% worden bebouwd;
i. bij vrijstaande hoofdgebouwen dient één der zijstroken vrij van bijbehorende bouwwerken te blijven voor tenminste 3 m tot de zijdelingse perceelsgrens en tot de lijn evenwijdig aan en op een afstand van 3 m achter de achtergevelrooilijn;
j. de maximum goothoogte van bijbehorende bouwwerken bedraagt 3,2 m;
k. de maximum bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken bedraagt 5,5 m.

10.2.3 Bouwwerken, geen gebouw zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. bouwwerken, geen gebouw zijnde, mogen zowel binnen als buiten het 'bouwvlak' worden gebouwd;
b. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt:
    1. niet meer dan 2 meter voor een erfafscheiding gesitueerd achter de gevellijn van een naar de weg gekeerde gevel van een hoofdgebouw;
    2. niet meer dan 1 meter gesitueerd in alle andere situaties;

c. de maximum bouwhoogte van vrijstaande antennes bedraagt 15 m;
d. de maximum bouwhoogte van pergola's bedraagt 2,75 m;
e. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, bedraagt 4 m.

10.2.4 Ondergronds bouwen

Voor het ondergronds bouwen geldt de volgende bepaling:

a. onderkeldering is uitsluitend toegestaan direct onder de contouren van bovengrondse hoofdgebouwen;
b. de maximum verticale diepte van een ondergronds bouwwerk bedraagt 4 m beneden peil.

10.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag is bevoegd af te wijken van het bepaalde in:

a. lid 10.2.1 onder a. voor overschrijding van de achterste zijde van het bouwvlak, ten behoeve van het vergroten van de diepte van de woning, met dien verstande dat de totale diepte niet meer dan 15 m mag bedragen;
b. lid 10.2.2 onder d. ten behoeve van het oprichten van overkappingen bij hoekwoningen vóór het verlengde van de naar de weg toegekeerde zijde van het bouwvlak van de om de hoek gelegen hoofdgebouwen, met dien verstande dat dit uit stedenbouwkundig en verkeerskundig oogpunt aanvaardbaar is;
c. lid 10.2.2 onder c. voor overschrijding van de zijdelingse begrenzing van het bouwvlak in straten waaraan alleen zijgevels grenzen, ten behoeve van het bouwen van bijbehorende bouwwerken, mits:
    1. de afstand tot de weg niet minder dan 2 m bedraagt, en
    2. dit uit stedenbouwkundig en verkeerskundig oogpunt aanvaardbaar is;
d. lid 10.2.2 onder e. sub 6, ten behoeve van het oprichten van erkers bij hoekwoningen vóór het verlengde van de naar de weg toegekeerde zijde van het bouwvlak van de om de hoek gelegen hoofdgebouwen, met dien verstande dat dit uit stedenbouwkundig en verkeerskundig oogpunt aanvaardbaar is;
e. lid 10.2.3 onder b. voor het toestaan van een erfafscheiding tot een hoogte van maximaal 2 meter in een hoeksituatie mits:
    1. de erfafscheiding is gesitueerd op een afstand van 3 meter achter de voorgevellijn van het hoofdgebouw, en
    2. de verkeersveiligheid niet in gevaar komt.

10.4 Afwijken van de gebruiksregels

10.4.1 Bedrijfs-/beroepsmatige activiteiten aan huis, categorie A

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bepaalde in lid 10.1 voor het toestaan van de uitoefening van bedrijfs-/beroepsmatige activiteiten aan huis, categorie A, zoals opgenomen in Bijlage 2, met dien verstande dat:

a. de omvang van de activiteit niet meer bedraagt dan 30% van de gezamenlijke vloeroppervlakte van de bebouwing tot een maximum van 30 m^2;
b. het gebruik geen nadelige invloed heeft op de normale afwikkeling van het verkeer en geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte veroorzaakt;

c. de activiteit milieuhygiënisch inpasbaar is in de woonomgeving;
d. detailhandel niet is toegestaan;
e. de activiteit wordt uitgeoefend door maximaal één bewoner.

10.4.2 Bedrijfs-/beroepsmatige activiteiten aan huis, categorieën B en C

Het bevoegd gezag kan ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf aan huis' een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bepaalde in lid 10.1 voor het toestaan van de uitoefening van bedrijfs-/beroepsmatige activiteiten aan huis, categorieën B en/of C, zoals opgenomen in Bijlage 2, met dien verstande dat:

a. de omvang van de activiteit niet meer bedraagt dan 30% van de gezamenlijke vloeroppervlakte van de bebouwing tot een maximum van 30 m^2;
b. het gebruik geen nadelige invloed heeft op de normale afwikkeling van het verkeer en geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte veroorzaakt;
c. de activiteit milieuhygiënisch inpasbaar is in de woonomgeving;
d. detailhandel niet is toegestaan;
e. de activiteit wordt uitgeoefend door maximaal één bewoner.

Artikel 11 Waarde - Archeologie 2

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor instandhouding en bescherming van de in de grond verwachte archeologische waarden.

11.2 Bouwregels

a. Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen van bouwwerken met een oppervlakte groter dan 100 m^2 en een diepte van meer dan 0,3 meter onder het maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.
b. In afwijking van het bepaalde onder a is geen rapportage vereist in geval van herbouw op dezelfde locatie.
c. Indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
    1. De verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden.
    2. De verplichting tot het doen van opgravingen.
    3. De verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.
d. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder c genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd;
e. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd;
f. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld onder a wint zij schriftelijk advies in bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

11.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

11.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op de gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie 2' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren, over een oppervlakte van 100 m^2 of meer:

a. het uitvoeren van graafwerkzaamheden en/of grondbewerkingen, het roeren en omwoelen van gronden (waaronder begrepen het aanleggen van drainage) dieper dan 0,3 meter onder maaiveld;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en het rooien van diepwortelende beplantingen waarbij de stobben worden verwijderd;
c. het egaliseren van gronden;
d. het verlagen van het waterpeil;
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van objecten in de bodem;
f. het graven, verbreden en verdiepen van sloten, vijvers en andere wateren;
g. het aanbrengen van ondergrondse transportleidingen dieper dan 0,3 meter onder maaiveld en de daarmee verband houdende constructies;
h. het slopen van gebouwen en het verwijderen van funderingen waarbij grondroering plaatsvindt dieper dan 0,3 meter onder maaiveld.

11.3.2 Uitzonderingen

Het in lid 11.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende omgevingsvergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. in het kader van archeologisch onderzoek of het doen van opgravingen worden uitgevoerd, mits verricht door een ter zake deskundige;
d. op de bestaande fundering of binnen een afstand van niet meer dan 2,5 meter uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk worden uitgevoerd.

11.3.3 Toelaatbaarheid

a. De in lid 11.3.1 genoemde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien op basis van (archeologisch) onderzoek is aangetoond, dat er geen of nauwelijks waarden aanwezig zijn dan wel dat de archeologische waarden door de werken en werkzaamheden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad. Teneinde dit te bereiken kunnen aan een omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) monumenten in de bodem worden behouden zoals alternatieven voor heiwerk, het al of niet bouwen van kelders, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.

b. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder a genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
c. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
d. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 11.3.1 wint deze schriftelijk advies is bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

11.4 Wijzigingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan zodanig te wijzigen dat een bestemmingsvlak:
    1. naar ligging wordt verschoven;
    2. naar omvang wordt vergroot of verkleind;
    3. wordt verwijderd;
    4. van bestemming wijzigt door de oppervlaktes en de dieptes, vanaf wanneer de bepalingen van toepassing zijn, aan te passen;
    5. voor zover de geconstateerde aanwezigheid of afwezigheid van archeologische waarden, in voorkomend geval na beëindiging van opgravingen, daartoe aanleiding geeft.
b. Alvorens de wijzigingen als bedoeld onder a worden uitgevoerd, wordt archeologisch advies ingewonnen bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg.

Artikel 12 Waarde - Archeologie 3

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 3' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor instandhouding en bescherming van de in de grond verwachte archeologische waarden.

12.2 Bouwregels

a. Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen van bouwwerken met een oppervlakte groter dan 250 m^2 en een diepte van meer dan 0,3 meter onder het maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.
b. In afwijking van het bepaalde onder a is geen rapportage vereist in geval van herbouw op dezelfde locatie.
c. Indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
    1. De verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden.
    2. De verplichting tot het doen van opgravingen.
    3. De verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.
d. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder c genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
e. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
f. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld onder a wint zij schriftelijk advies in bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

12.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

12.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op de gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie 3' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren, over een oppervlakte van 250 m^2 of meer:

a. het uitvoeren van graafwerkzaamheden en/of grondbewerkingen, het roeren en omwoelen van gronden (waaronder begrepen het aanleggen van drainage) dieper dan 0,3 meter onder maaiveld;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en het rooien van diepwortelende beplantingen waarbij de stobben worden verwijderd;
c. het egaliseren van gronden;
d. het verlagen van het waterpeil;
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van objecten in de bodem;
f. het graven, verbreden en verdiepen van sloten, vijvers en andere wateren;
g. het aanbrengen van ondergrondse transportleidingen dieper dan 0,3 meter onder maaiveld en de daarmee verband houdende constructies;
h. het slopen van gebouwen en het verwijderen van funderingen waarbij grondroering plaatsvindt dieper dan 0,3 meter onder maaiveld.

12.3.2 Uitzonderingen

Het in lid 12.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende omgevingsvergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. in het kader van archeologisch onderzoek of het doen van opgravingen worden uitgevoerd, mits verricht door een ter zake deskundige;
d. op de bestaande fundering of binnen een afstand van niet meer dan 2,5 meter uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk worden uitgevoerd.

12.3.3 Toelaatbaarheid

a. De in lid 12.3.1 genoemde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien op basis van (archeologisch) onderzoek is aangetoond, dat er geen of nauwelijks waarden aanwezig zijn dan wel dat de archeologische waarden door de werken en werkzaamheden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad. Teneinde dit te bereiken kunnen aan een omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) monumenten in de bodem worden behouden zoals alternatieven voor heiwerk, het al of niet bouwen van kelders, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.

b. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder a genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
c. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
d. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 12.3.1 wint deze schriftelijk advies is bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

12.4 Wijzigingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan zodanig te wijzigen dat een bestemmingsvlak:
    1. naar ligging wordt verschoven;
    2. naar omvang wordt vergroot of verkleind;
    3. wordt verwijderd;
    4. van bestemming wijzigt door de oppervlaktes en de dieptes, vanaf wanneer de bepalingen van toepassing zijn, aan te passen;
    5. voor zover de geconstateerde aanwezigheid of afwezigheid van archeologische waarden, in voorkomend geval na beëindiging van opgravingen, daartoe aanleiding geeft.
b. Alvorens de wijzigingen als bedoeld onder a worden uitgevoerd, wordt archeologisch advies ingewonnen bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg.

Artikel 13 Waarde - Archeologie 4.1

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 4.1' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor instandhouding en bescherming van de in de grond verwachte archeologische waarden.

13.2 Bouwregels

a. Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen van bouwwerken met een oppervlakte groter dan 500 m² en een diepte van meer dan 0,3 m onder maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.
b. In afwijking van het bepaalde onder a is geen rapportage vereist in geval van herbouw op dezelfde locatie.
c. Indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
    1. De verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden.
    2. De verplichting tot het doen van opgravingen.
    3. De verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.
d. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder c genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
e. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
f. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld onder a wint zij schriftelijk advies in bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

13.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op de gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie 4.1' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren, over een oppervlakte van 500 m² of meer:

a. het uitvoeren van graafwerkzaamheden en/of grondbewerkingen, het roeren en omwoelen van gronden (waaronder begrepen het aanleggen van drainage) dieper dan 0,3 m onder maaiveld;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en het rooien van diepwortelende beplantingen, waarbij de stobben worden verwijderd;
c. het egaliseren van gronden;
d. het verlagen van het waterpeil;
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van objecten in de bodem;
f. het graven, verbreden en verdiepen van sloten, vijvers en andere wateren;
g. het aanbrengen van ondergrondse transportleidingen dieper dan 0,3 m onder maaiveld en de daarmee verband houdende constructies;
h. het slopen van gebouwen en het verwijderen van funderingen waarbij grondroering plaatsvindt dieper dan 0,3 m onder maaiveld.

13.3.2 Uitzonderingen

Het in lid 13.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende omgevingsvergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. in het kader van archeologisch onderzoek of het doen van opgravingen worden uitgevoerd, mits verricht door een ter zake deskundige;
d. op de bestaande fundering of binnen een afstand van niet meer dan 2,5 m uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk worden uitgevoerd;
e. plaatsvinden binnen een bouwvlak.

13.3.3 Toelaatbaarheid

a. De in lid 13.3.1 genoemde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien op basis van (archeologisch) onderzoek is aangetoond, dat er geen of nauwelijks waarden aanwezig zijn dan wel dat de archeologische waarden door de werken en werkzaamheden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad. Teneinde dit te bereiken kunnen aan een omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) monumenten in de bodem worden behouden zoals alternatieven voor heiwerk, het al of niet bouwen van kelders, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan

door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.

b. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder a genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
c. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
d. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 13.3.1 wint deze schriftelijk advies in bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

13.4 Wijzigingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan zodanig te wijzigen dat een bestemmingsvlak:
    1. naar ligging wordt verschoven;
    2. naar omvang wordt vergroot of verkleind;
    3. wordt verwijderd;
    4. van bestemming wijzigt door de oppervlaktes en de dieptes, vanaf wanneer de bepalingen van toepassing zijn, aan te passen;
    5. voor zover de geconstateerde aanwezigheid of afwezigheid van archeologische waarden, in voorkomend geval na beëindiging van opgravingen, daartoe aanleiding geeft.
b. Alvorens de wijzigingen als bedoeld onder a worden uitgevoerd, wordt archeologisch advies ingewonnen bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg.

Artikel 14 Waarde - Archeologie 4.2

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 4.2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor instandhouding en bescherming van de in de grond verwachte archeologische waarden.

14.2 Bouwregels

a. Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen van bouwwerken met een oppervlakte groter dan 500 m² en een diepte van meer dan 0,5 m onder maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
b. In afwijking van het bepaalde onder a is geen rapportage vereist in geval van herbouw op dezelfde locatie.
c. Indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
    1. De verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden.
    2. De verplichting tot het doen van opgravingen.
    3. De verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.
d. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder c genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
e. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
f. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld onder a wint zij schriftelijk advies in bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

14.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

14.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op de gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie 4.2' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren, over een oppervlakte van 500 m² of meer:

a. het uitvoeren van graafwerkzaamheden en/of grondbewerkingen, het roeren en omwoelen van gronden (waaronder begrepen het aanleggen van drainage) dieper dan 0,5 m onder maaiveld;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en het rooien van diepwortelende beplantingen, waarbij de stobben worden verwijderd;
c. het egaliseren van gronden;
d. het verlagen van het waterpeil;
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van objecten in de bodem;
f. het graven, verbreden en verdiepen van sloten, vijvers en andere wateren;
g. het aanbrengen van ondergrondse transportleidingen dieper dan 0,5 m onder maaiveld en de daarmee verband houdende constructies;
h. het slopen van gebouwen en het verwijderen van funderingen waarbij grondroering plaatsvindt dieper dan 0,5 m onder maaiveld.

14.3.2 Uitzonderingen

Het in lid 14.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende omgevingsvergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. in het kader van archeologisch onderzoek of het doen van opgravingen worden uitgevoerd, mits verricht door een ter zake deskundige;
d. op de bestaande fundering of binnen een afstand van niet meer dan 2,5 m uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk worden uitgevoerd.

14.3.3 Toelaatbaarheid

a. De in lid 14.3.1 genoemde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien op basis van (archeologisch) onderzoek is aangetoond, dat er geen of nauwelijks waarden aanwezig zijn dan wel dat de archeologische waarden door de werken en werkzaamheden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad. Teneinde dit te bereiken kunnen aan een omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) monumenten in de bodem worden behouden zoals alternatieven voor heiwerk, het al of niet bouwen van kelders, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.

b. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder a genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
c. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
d. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 14.3.1 wint deze schriftelijk advies in bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

14.4 Wijzigingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan zodanig te wijzigen dat een bestemmingsvlak:
    1. naar ligging wordt verschoven;
    2. naar omvang wordt vergroot of verkleind;
    3. wordt verwijderd;
    4. van bestemming wijzigt door de oppervlaktes en de dieptes, vanaf wanneer de bepalingen van toepassing zijn, aan te passen;
    5. voor zover de geconstateerde aanwezigheid of afwezigheid van archeologische waarden, in voorkomend geval na beëindiging van opgravingen, daartoe aanleiding geeft.
b. Alvorens de wijzigingen als bedoeld onder a worden uitgevoerd, wordt archeologisch advies ingewonnen bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg.

Artikel 15 Waarde - Archeologie 5.1

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Waarde - Archeologie 5.1' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor instandhouding en bescherming van de in de grond verwachte archeologische waarden.

15.2 Bouwregels

a. Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen van bouwwerken met een oppervlakte groter dan 2.500 m² en een diepte van meer dan 0,3 m onder maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.
b. In afwijking van het bepaalde onder a is geen rapportage vereist in geval van herbouw op dezelfde locatie.
c. Indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
    1. De verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden.
    2. De verplichting tot het doen van opgravingen.
    3. De verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.
d. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder b genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
e. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
f. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld onder a wint zij schriftelijk advies in bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

15.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

15.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op de gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie 5.1' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren, over een oppervlakte van 2.500 m² of meer:

a. het uitvoeren van graafwerkzaamheden en/of grondbewerkingen, het roeren en omwoelen van gronden (waaronder begrepen het aanleggen van drainage) dieper dan 0,3 m onder maaiveld;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en het rooien van diepwortelende beplantingen, waarbij de stobben worden verwijderd;
c. het egaliseren van gronden;
d. het verlagen van het waterpeil;
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van objecten in de bodem;
f. het graven, verbreden en verdiepen van sloten, vijvers en andere wateren;
g. het aanbrengen van ondergrondse transportleidingen dieper dan 0,3 m onder maaiveld en de daarmee verband houdende constructies;
h. het slopen van gebouwen en het verwijderen van funderingen waarbij grondroering plaatsvindt dieper dan 0,3 m onder maaiveld.

15.3.2 Uitzonderingen

Het in lid 15.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende omgevingsvergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. in het kader van archeologisch onderzoek of het doen van opgravingen worden uitgevoerd, mits verricht door een ter zake deskundige;
d. op de bestaande fundering of binnen een afstand van niet meer dan 2,5 m uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk worden uitgevoerd.

15.3.3 Toelaatbaarheid

a. De in lid 15.3.1 genoemde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien op basis van (archeologisch) onderzoek is aangetoond, dat er geen of nauwelijks waarden aanwezig zijn dan wel dat de archeologische waarden door de werken en werkzaamheden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad. Teneinde dit te bereiken kunnen aan een omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) monumenten in de bodem worden behouden zoals alternatieven voor heiwerk, het al of niet bouwen van kelders, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.

b. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder a genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
c. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
d. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 15.3.1 wint deze schriftelijk advies in bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

15.4 Wijzigingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan zodanig te wijzigen dat een bestemmingsvlak:
    1. naar ligging wordt verschoven;
    2. naar omvang wordt vergroot of verkleind;
    3. wordt verwijderd;
    4. van bestemming wijzigt door de oppervlaktes en de dieptes, vanaf wanneer de bepalingen van toepassing zijn, aan te passen;
    5. voor zover de geconstateerde aanwezigheid of afwezigheid van archeologische waarden, in voorkomend geval na beëindiging van opgravingen, daartoe aanleiding geeft.
b. Alvorens de wijzigingen als bedoeld onder a worden uitgevoerd, wordt archeologisch advies ingewonnen bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg.

Artikel 16 Waarde - Archeologie 6

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Waarde - Archeologie 6' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor instandhouding en bescherming van de in de grond verwachte archeologische waarden.

16.2 Bouwregels

a. Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen van bouwwerken met een oppervlakte groter dan 25.000 m² en een diepte van meer dan 0,4 m onder maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.
b. In afwijking van het bepaalde onder a is geen rapportage vereist in geval van herbouw op dezelfde locatie.
c. Indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
    1. De verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden.
    2. De verplichting tot het doen van opgravingen.
    3. De verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.
d. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder b genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
e. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
f. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld onder a wint zij schriftelijk advies in bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

16.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

16.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op de gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie 6' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren, over een oppervlakte van 25.000 m² of meer:

a. het uitvoeren van graafwerkzaamheden en/of grondbewerkingen, het roeren en omwoelen van gronden (waaronder begrepen het aanleggen van drainage) dieper dan 0,4 m onder maaiveld;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en het rooien van diepwortelende beplantingen, waarbij de stobben worden verwijderd;
c. het egaliseren van gronden;
d. het verlagen van het waterpeil;
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van objecten in de bodem;
f. het graven, verbreden en verdiepen van sloten, vijvers en andere wateren;
g. het aanbrengen van ondergrondse transportleidingen dieper dan 0,4 m onder maaiveld en de daarmee verband houdende constructies;
h. het slopen van gebouwen en het verwijderen van funderingen waarbij grondroering plaatsvindt dieper dan 0,4 m onder maaiveld.

16.3.2 Uitzonderingen

Het in lid 16.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende omgevingsvergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. in het kader van archeologisch onderzoek of het doen van opgravingen worden uitgevoerd, mits verricht door een ter zake deskundige;
d. op de bestaande fundering of binnen een afstand van niet meer dan 2,5 m uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk worden uitgevoerd.

16.3.3 Toelaatbaarheid

a. De in lid 16.3.1 genoemde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien op basis van (archeologisch) onderzoek is aangetoond, dat er geen of nauwelijks waarden aanwezig zijn dan wel dat de archeologische waarden door de werken en werkzaamheden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad. Teneinde dit te bereiken kunnen aan een omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) monumenten in de bodem worden behouden zoals alternatieven voor heiwerk, het al of niet bouwen van kelders, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.

b. Indien uit het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de onder a genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.
c. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.
d. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 16.3.1 wint deze schriftelijk advies in bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg omtrent de vraag of door het verlenen van een omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en of en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

16.4 Wijzigingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan zodanig te wijzigen dat een bestemmingsvlak:
    1. naar ligging wordt verschoven;
    2. naar omvang wordt vergroot of verkleind;
    3. wordt verwijderd;
    4. van bestemming wijzigt door de oppervlaktes en de dieptes, vanaf wanneer de bepalingen van toepassing zijn, aan te passen;
    5. voor zover de geconstateerde aanwezigheid of afwezigheid van archeologische waarden, in voorkomend geval na beëindiging van opgravingen, daartoe aanleiding geeft.
b. Alvorens de wijzigingen als bedoeld onder a worden uitgevoerd, wordt archeologisch advies ingewonnen bij de deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg.

Artikel 17 Waterstaat - Beschermingszone watergang

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Beschermingszone watergang' aangewezen gronden zijn mede bestemd voor aanleg en onderhoud van een watergang.

17.2 Bouwregels

17.2.1 Voorrangsregeling

Indien strijd ontstaat tussen het belang van beschermingszone van de watergang als bedoeld in dit artikel en het bepaalde bij de andere bestemmingen uit Hoofdstuk 2 prevaleert de bestemming 'Waterstaat - Beschermingszone watergang'.

17.2.2 Gebouwen

Gebouwen mogen niet worden gebouwd.

17.2.3 Bouwwerken, geen gebouw zijnde

Uitsluitend zijn toegestaan bouwwerken, die ten dienste staan van deze bestemming.

17.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 17.2 voor het oprichten van bouwwerken ten behoeve van de op deze gronden liggende andere bestemming(en) mits het belang van de watergangen in voldoende mate is gewaarborgd. Hieromtrent wordt de beheerder van de watergang gehoord.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 18 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 19 Algemene bouwregels

19.1 Bestaande afwijkende maatvoering

Indien maten met betrekking tot afstanden, hoogten, oppervlakten en volumes van bestaande bouwwerken, op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan minder dan wel meer bedragen dan de bouwregels in hoofdstuk 2 van deze regels is voorgeschreven respectievelijk toegestaan, geldt die bestaande maatvoering in afwijking daarvan als minimaal respectievelijk maximaal toegestaan.

Artikel 20 Algemene gebruiksregels

20.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik wordt in ieder geval verstaan:

a. het gebruik van gronden, gebouwen, bouwwerken en onderkomens ten behoeve van een seksinrichting en/of escortbedrijf, raamprostitutie en straatprostitutie;
b. het gebruik en laten gebruiken van bijbehorende bouwwerken bij een woning als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte.

Artikel 21 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van:

a. de regels en toestaan dat bebouwingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
b. de regels ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouw zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouw zijnde, wordt vergroot:
    1. ten behoeve van kunstwerken, geen gebouwen zijnde, tot maximaal 40 m;
    2. ten behoeve van waarschuwings- en/of communicatiemasten tot maximaal 40 m, uitsluitend voor zover het gronden betreft binnen de bestemmingen 'Groen';
    3. ten behoeve van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, tot maximaal 10 m;
c. het bepaalde ten aanzien van de maximale (bouw)hoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals schoorstenen, luchtkokers, liftkokers, lichtkappen en technische ruimten, mits:
    1. de maximale oppervlakte van de vergroting niet meer dan 10% van het betreffende bouwvlak zal bedragen;
    2. de bouwhoogte niet meer dan 1,25 maal de maximale bouwhoogte van het betreffende gebouw zal bedragen;
d. de regels ten behoeve van de bouw van gebouwtjes voor bancaire dienstverlening, met dien verstande, dat:
    1. de bebouwde oppervlakte niet meer mag bedragen dan 5 m²;
    2. de bouwhoogte niet meer mag bedragen 2,5 m.

Artikel 22 Algemene wijzigingsregels

22.1 wetgevingzone - wijzigingsgebied

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied' bedrijfswoningen mogelijk te maken, met dien verstande dat:

a. een bedrijfswoning ter plaatse in het kader van de bedrijfsvoering noodzakelijk is;
b. niet meer dan één bedrijfswoning per bouwperceel is toegestaan;
c. de inhoud van de bedrijfswoning niet meer bedraagt dan 750 m^3;
d. de goothoogte van vrijstaande bedrijfswoningen niet meer bedraagt dan 7,5 m;
e. de bouwhoogte van vrijstaande bedrijfswoningen niet meer bedraagt dan 9 m;
f. de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens voor een vrijstaande bedrijfswoning minimaal 3 m bedraagt. Aan minimaal één zijde dient de gebouwenvrije strook tussen gebouwen en de zijdelingse perceelsgrens ook vrij te blijven van overige bebouwing, met uitzondering van erf- en terreinafscheidingen in de zijdelingse perceelsgrens;
g. een bedrijfswoning wordt gebouwd in de naar de weg gekeerde grens van het bouwvlak, dan wel op maximaal 3 m daarachter;
h. een bedrijfswoning in zijn geheel wordt gebouwd binnen een zone van 20 m vanaf de naar de weg gekeerde grens van het bouwvlak;
i. het vanuit stedenbouwkundig oogpunt aanvaardbaar wordt geacht;
j. de ruimtelijke en functionele structuur niet onevenredig wordt aangetast;
k. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken niet onevenredig worden aangetast
l. er geen bezwaren zijn uit oogpunt van milieuhygiëne (akoestiek, bodem, water, luchtkwaliteit, externe veiligheid) en archeologie;
m. de financiële haalbaarheid van het plan niet in het geding komt;
n. op eigen terrein in voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien, als bedoeld in artikel 23.1.

Artikel 23 Overige regels

23.1 Parkeren

Tenzij in Hoofdstuk 2 expliciet is voorzien in een andere regel ten aanzien van de aanwezigheid van voldoende parkeergelegenheid, geldt de volgende regeling:

a. bij de uitoefening van de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen en/of afwijken dient tenminste voldaan te worden aan het gemeentelijke beleid ten aanzien van parkeernormen, zoals opgenomen in het 'Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan (GVVP) Bladel', zoals vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 21-05-2015;
b. indien het gemeentelijk beleid als bedoeld onder sub a. gedurende de planperiode van dit bestemmingsplan wordt gewijzigd, wordt bij de verlening van de omgevingsvergunning rekening gehouden met die wijziging;
c. parkeergelegenheid die is gerealiseerd om te voorzien in voldoende parkeergelegenheid dient in stand te worden gehouden.

23.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen, moet in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in of onder dat gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort. In deze behoefte moet voorzien zijn op eigen terrein.

23.3 Afwijken

Het bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning voor bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik verlenen in afwijking van het bepaalde in artikel 23.1 en of artikel 23.2:

a. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit; of
b. voor zover op andere wijze in de nodige parkeer- of stallingsruimte, dan wel laad of losruimte wordt voorzien.

23.4 Nadere eisen

Het bevoegd gezag kan bij de omgevingsvergunning voor bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik nadere eisen stellen ten aanzien van de maatvoering van de parkeervoorzieningen, zoals bedoeld in artikel 32.1 indien dit, gelet op de feitelijke omstandigheden, noodzakelijk is.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 24 Overgangsrecht

24.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
2. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

24.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 25 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Stedelijk Gebied 2021'.

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
01	**01**	**-**	**LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW**		
014	016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:		
014	016	1	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o. > 500 m²		3.1
014	016	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o.<= 500 m²		2
014	016	3	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. > 500 m²		3.1
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m²		2
0142	0162		KI-stations		2
15	**10, 11**	**-**	**VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN**		
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:		
151	101, 102	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	R	3.2
151	101	3	- bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	R	4.2
151	101	4	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m²	R	3.2
151	101	5	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1000 m²		3.1
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m²		3.1
151	101, 102	7	- loonslachterijen		3.1
151	108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar-maaltijden met p.o. < 2.000 m²		3.1
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:		
152	102	2	- conserveren		4.1
152	102	3	- roken		4.2
152	102	4	- verwerken anderszins: p.o.> 1000 m²		4.2
152	102	5	- verwerken anderszins: p.o. <= 1000 m²		3.2
152	102	6	- verwerken anderszins: p.o. <= 300 m²		3.1
1531	1031	0	Aardappelprodukten fabrieken:		
1531	1031	1	- vervaardiging van aardappelproducten	R	4.2
1531	1031	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m²	R	3.1
1532, 153	1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:		
1532, 153	1032, 103	1	- jam		3.2
1532, 153	1032, 1039	2	- groente algemeen		3.2
1532, 153	1032, 1039	3	- met koolsoorten		3.2
1532, 153	1032, 1039	4	- met drogerijen		4.2
1532, 153	1032, 1039	5	- met uienconservering (zoutinleggerij)		4.2
1541	104101	0	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:		
1541	104101	1	- p.c. < 250.000 t/j	R	4.1
1541	104101	2	- p.c. >= 250.000 t/j	R	4.2
1542	104102	0	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:		
1542	104102	1	- p.c. < 250.000 t/j	R	4.1
1542	104102	2	- p.c. >= 250.000 t/j	R	4.2
1543	1042	0	Margarinefabrieken:		
1543	1042	1	- p.c. < 250.000 t/j	R	4.1
1543	1042	2	- p.c. >= 250.000 t/j	R	4.2
1551	1051	0	Zuivelprodukten fabrieken:		
1551	1051	3	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	R	3.2
1551	1051	4	- melkprodukten fabrieken v.c. >= 55.000 t/j	R	4.2
1551	1051	5	- overige zuivelprodukten fabrieken	R	4.2
1552	1052	0	Consumptie-ijsfabrieken:		
1552	1052	1	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m²	R	3.2
1552	1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²		2
1561	1061	0	Meelfabrieken:		
1561	1061	1	- p.c. >= 500 t/u	R	4.2
1561	1061	2	- p.c. < 500 t/u	R	4.1
1561	1061		Grutterswarenfabrieken		4.1
1562	1062	0	Zetmeelfabrieken:		
1562	1062	1	- p.c. < 10 t/u	R	4.1

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
1562	1062	2	- p.c. >= 10 t/u	R	4.2
1571	1091	0	Veevoerfabrieken:		
1571	1091	3	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. < 10 t/u water		4.2
1571	1091	5	- mengvoeder, p.c. < 100 t/u		4.1
1571	1091	6	- mengvoeder, p.c. >= 100 t/u	R	4.2
1572	1092		Vervaardiging van voer voor huisdieren		4.1
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:		
1581	1071	1	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens		2
1581	1071	2	- v.c. >= 7500 kg meel/week		3.2
1582	1072		Banket, biscuit- en koekfabrieken		3.2
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:		
1584	10821	2	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m²		3.2
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²		2
1584	10821	4	- Suikerwerkfabrieken met suiker branden	R	4.2
1584	10821	5	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m²	R	3.2
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m²		2
1585	1073		Deegwarenfabrieken		3.1
1586	1083	0	Koffiebranderijen en theepakkerijen:		
1586	1083	2	- theepakkerijen		3.2
1587	108401		Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden		4.1
1589	1089		Vervaardiging van overige voedingsmiddelen		4.1
1589.1	1089		Bakkerijgrondstoffenfabrieken	R	4.1
1589.2	1089	0	Soep- en soeparomafabrieken:		
1589.2	1089	1	- zonder poederdrogen		3.2
1589.2	1089	2	- met poederdrogen	R	4.2
1589.2	1089		Bakmeel- en puddingpoederfabrieken		4.1
1591	110101		Destilleerderijen en likeurstokerijen		4.2
1592	110102	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:		
1592	110102	1	- p.c. < 5.000 t/j	R	4.1
1592	110102	2	- p.c. >= 5.000 t/j	R	4.2
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.		2
1596	1105		Bierbrouwerijen	R	4.2
1597	1106		Mouterijen		4.2
1598	1107		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	R	3.2
16	**12**	**-**	**VERWERKING VAN TABAK**		
160	120		Tabakverwerkende industrie		4.1
17	**13**	**-**	**VERVAARDIGING VAN TEXTIEL**		
171	131		Bewerken en spinnen van textielvezels		3.2
172	132	0	Weven van textiel:		
172	132	1	- aantal weefgetouwen < 50		3.2
172	132	2	- aantal weefgetouwen >= 50		4.2
173	133		Textielveredelingsbedrijven		3.1
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren		3.1
1751	1393		Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken		4.1
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen		3.1

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
18	**14**	**-**	**VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT**		
181	141		Vervaardiging kleding van leer		3.1
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)		2
183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont		3.1
19	**15**	**-**	**VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)**		
191	151,152		Lederfabrieken		4.2
192	151		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)		3.1
193	152		Schoenenfabrieken		3.1
20	**16**	**-**	**HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.**		
2010.1	16101		Houtzagerijen	R	3.2
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:		
2010.2	16102	1	- met creosootolie		4.1
2010.2	16102	2	- met zoutoplossingen		3.1
202	1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken		3.2
203, 204,	162	0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout		3.2
203, 204,	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m²		3.1
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken		2
21	**17**	**-**	**VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN**		
2111	1711		Vervaardiging van pulp	R	4.1
2112	1712	0	Papier- en kartonfabrieken:		
2112	1712	1	- p.c. < 3 t/u	R	3.1
2112	1712	2	- p.c. 3 - 15 t/u	R	4.1
2112	1712	3	- p.c. >= 15 t/u	R	4.2
212	172		Papier- en kartonwarenfabrieken	R	3.2
2121.2	17212	0	Golfkartonfabrieken:		
2121.2	17212	1	- p.c. < 3 t/u	R	3.2
2121.2	17212	2	- p.c. >= 3 t/u	R	4.1
22	**58**	**-**	**UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA**		
2221	1811		Drukkerijen van dagbladen		3.2
2222	1812		Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)		3.2
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen		2
2223	1814	B	Binderijen		2
2224	1813		Grafische reproduktie en zetten		2
2225	1814		Overige grafische aktiviteiten		2
23	**19**	**-**	**AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK. IND.; BEWERKING SPLIJT-/KWEEKSTOFFEN**		
2320.2	19202	A	Smeeroliën- en vettenfabrieken	R	3.2
2320.2	19202	B	Recyclingbedrijven voor afgewerkte olie	R	4.2
2320.2	19202	C	Aardolieproduktenfabrieken n.e.g.	R	4.2
24	**20**	**-**	**VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN**		
2412	2012		Kleur- en verfstoffenfabrieken	R	4.1
2413	2012	0	Anorg. chemische grondstoffenfabrieken:		
2413	2012	1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	R	4.2
2414.1	20141	A0	Organ. chemische grondstoffenfabrieken:		
2414.1	20141	A1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	R	4.2
2414.1	20141	B0	Methanolfabrieken:		
2414.1	20141	B1	- p.c. < 100.000 t/j	R	4.1
2414.1	20141	B2	- p.c. >= 100.000 t/j	R	4.2

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
2414.2	20149	0	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synth.):		
2414.2	20149	1	- p.c. < 50.000 t/j	R	4.2
243	203		Verf, lak en vernisfabrieken	R	4.2
2441	2110	0	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:		
2441	2110	1	- p.c. < 1.000 t/j	R	4.2
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:		
2442	2120	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	R	3.1
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken		2
2451	2041		Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	R	4.2
2452	2042		Parfumerie- en cosmeticafabrieken	R	4.2
2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:		
2462	2052	1	- zonder dierlijke grondstoffen		3.2
2464	205902		Fotochemische produktenfabrieken	R	3.2
2466	205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	R	3.1
2466	205903	B	Overige chemische produktenfabrieken n.e.g.	R	4.1
247	2060		Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	R	4.2
25	**22**	**-**	**VERVAARDIGING VAN PRODUKTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF**		
2511	221101		Rubberbandenfabrieken	R	4.2
2512	221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:		
2512	221102	1	- vloeropp. < 100 m²		3.1
2512	221102	2	- vloeropp. >= 100 m²	R	4.1
2513	2219		Rubber-artikelenfabrieken	R	3.2
252	222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:		
252	222	1	- zonder fenolharsen	R	4.1
252	222	2	- met fenolharsen	R	4.2
252	222	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen		3.1
26	**23**	**-**	**VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN**		
261	231	0	Glasfabrieken:		
261	231	1	- glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j		3.2
261	231	2	- glas en glasprodukten, p.c. >= 5.000 t/j	R	4.2
261	231	3	- glaswol en glasvezels, p.c.< 5.000 t/j		4.2
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven		3.1
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:		
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW		2
262, 263	232, 234	2	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW		3.2
264	233	A	Baksteen en baksteenelementenfabrieken		4.1
264	233	B	Dakpannenfabrieken	R	4.1
2652	235201	0	Kalkfabrieken:		
2652	235201	1	- p.c. < 100.000 t/j	R	4.1
2653	235202	0	Gipsfabrieken:		
2653	235202	1	- p.c. < 100.000 t/j	R	4.1
2661.1	23611	0	Betonwarenfabrieken:		
2661.1	23611	1	- zonder persen, triltafels en bekistingtrille		4.1
2661.1	23611	2	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 t/d		4.2
2661.2	23612	0	Kalkzandsteenfabrieken:		
2661.2	23612	1	- p.c. < 100.000 t/j		3.2
2661.2	23612	2	- p.c. >= 100.000 t/j		4.2
2662	2362		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken		3.2
2663, 266	2363, 236	0	Betonmortelcentrales:		
2663, 266	2363, 236	1	- p.c. < 100 t/u		3.2
2663, 266	2363, 236	2	- p.c. >= 100 t/u		4.2

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
2665, 266	2365, 236	0	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:		
2665, 266	2365, 236	1	- p.c. < 100 t/d	R	3.2
2665, 266	2365, 236	2	- p.c. >= 100 t/d	R	4.2
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:		
267	237	1	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²		3.2
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m²		3.1
267	237	3	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 t/j		4.2
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken		3.1
2682	2399	A0	Bitumineuze materialenfabrieken:		
2682	2399	A1	- p.c. < 100 t/u		4.2
2682	2399	B0	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):		
2682	2399	B1	- steenwol, p.c. >= 5.000 t/j		4.2
2682	2399	B2	- overige isolatiematerialen		4.1
2682	2399	C	Minerale produktenfabrieken n.e.g.		3.2
2682	2399		Asfaltcentrales:		
2682	2399	D0	- asfaltcentrales: p.c.< 100 ton/uur		4.1
2682	2399	D1	- asfaltcentrales, p.c. >= 100 ton/uur		4.2
27	**24**	**-**	**VERVAARDIGING VAN METALEN**		
273	243	0	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:		
273	243	1	- p.o. < 2.000 m²		4.2
274	244	A0	Non-ferro-metaalfabrieken:		
274	244	A1	- p.c. < 1.000 t/j	R	4.2
2751, 275	2451, 245	0	IJzer- en staalgieterijen/ -smelterijen:		
2751, 275	2451, 245	1	- p.c. < 4.000 t/j	R	4.2
2753, 275	2453, 245	0	Non-ferro-metaalgieterijen/ -smelterijen:		
2753, 275	2453, 245	1	- p.c. < 4.000 t/j	R	4.2
28	**25, 31**	**-**	**VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)**		
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen		
281	251, 331	1	- gesloten gebouw, p.o. >= 200 m²		3.2
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m²		3.1
281	251, 331	2	- in open lucht, p.o. < 2.000 m²		4.1
281	251, 331	3	- in open lucht, p.o. >= 2.000 m²		4.2
2821	2529, 331	0	Tank- en reservoirbouwbedrijven:		
2821	2529, 331	1	- p.o. < 2.000 m²	R	4.2
2822, 283	2521, 2530, 3311		Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels		4.1
284	255, 331	A	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven		4.1
284	255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d. p.o. >= 200 m²		3.2
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m²		3.1
2851	2561, 331	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:		
2851	2561, 331	1	- algemeen		3.2
2851	2561, 331	10	- stralen		4.1
2851	2561, 331	11	- metaalharden		3.2
2851	2561, 331	12	- lakspuiten en moffelen	R	3.2
2851	2561, 331	2	- scoperen (opspuiten van zink)	R	3.2
2851	2561, 331	3	- thermisch verzinken		3.2
2851	2561, 331	4	- thermisch vertinnen		3.2
2851	2561, 331	5	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)		3.2
2851	2561, 331	6	- anodiseren, eloxeren		3.2
2851	2561, 331	7	- chemische oppervlaktebehandeling		3.2
2851	2561, 331	8	- emailleren	R	3.2
2851	2561, 331	9	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)		3.2
2852	2562, 331	1	Overige metaalbewerkende industrie		3.2
2852	2562, 331	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m²		3.1
287	259, 331	A0	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:		
287	259, 331	A1	- p.o. < 2.000 m²		4.1
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.		3.2

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m²		3.1
29	**27, 28, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN**		
29	27, 28, 33	0	Machine- en apparatenfabrieken incl. reparatie:		
29	27, 28, 33	1	- p.o. < 2.000 m²		3.2
29	27, 28, 33	2	- p.o. >= 2.000 m²		4.1
29	28, 33	3	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW		4.2
30	**26, 28, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS**		
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie		2
31	**26, 27, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.**		
311	271, 331		Elektromotoren- en generatorenfabrieken incl. reparatie		4.1
312	271, 273		Schakel- en installatiemateriaalfabrieken		4.1
313	273		Elektrische draad- en kabelfabrieken	R	4.1
314	272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken		3.2
315	274		Lampenfabrieken	R	4.2
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.		2
32	**26, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDH.**		
321 t/m 32	261, 263, 264, 331		Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d. incl. reparatie		3.1
3210	2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading		3.1
33	**26, 32, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN**		
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie		2
34	**29**		**VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS**		
341	291	0	Autofabrieken en assemblagebedrijven		
341	291	1	- p.o. < 10.000 m²	R	4.1
341	291	2	- p.o. >= 10.000 m²	R	4.2
3420.1	29201		Carrosseriefabrieken	R	4.1
3420.2	29202		Aanhangwagen- en opleggerfabrieken		4.1
343	293		Auto-onderdelenfabrieken	R	3.2
35	**30**	**-**	**VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)**		
351	301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:		
351	301, 3315	1	- houten schepen		3.1
351	301, 3315	2	- kunststof schepen	R	3.2
351	301, 3315	3	- metalen schepen < 25 m		4.1
352	302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:		
352	302, 317	1	- algemeen		3.2
352	302, 317	2	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	R	4.2
353	303, 3316	0	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:		
353	303, 3316	1	- zonder proefdraaien motoren		4.1
354	309		Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	R	3.2
355	3099		Transportmiddelenindustrie n.e.g.		3.2
36	**31**	**-**	**VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.**		
361	310	1	Meubelfabrieken		3.2
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.		2
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken		2
364	323		Sportartikelenfabrieken		3.1
365	324		Speelgoedartikelenfabrieken		3.1
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening		2
3663.2	32999		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.		3.1
37	**38**	**-**	**VOORBEREIDING TOT RECYCLING**		
372	383202	A0	Puinbrekerijen en -malerijen:		
372	383202	A1	- v.c. < 100.000 t/j		4.2
372	383202	B	Rubberregeneratiebedrijven	R	4.2
372	383202	C	Afvalscheidingsinstallaties		4.2

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
40	**35**	**-**	**PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER**		
40	35	B0	bio-energieinstallaties electrisch vermogen < 50 MWe:		
40	35	B1	- covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	R	3.2
40	35	B2	- vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	R	3.2
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:		
40	35	C1	- < 10 MVA		2
40	35	C2	- 10 - 100 MVA		3.1
40	35	C3	- 100 - 200 MVA		3.2
40	35	C4	- 200 - 1000 MVA		4.2
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:		
40	35	D1	- gascompressorstations vermogen < 100 MW		4.2
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C		2
40	35	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	R	3.1
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:		
40	35	E1	- stadsverwarming		3.2
40	35	E2	- blokverwarming		2
41	**36**	**-**	**WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER**		
41	36	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:		
41	36	A2	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling		3.1
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:		
41	36	B1	- < 1 MW		2
41	36	B2	- 1 - 15 MW		3.2
41	36	B3	- >= 15 MW		4.2
45	**41, 42, 43**	**-**	**BOUWNIJVERHEID**		
45	41, 42, 43	0	Bouwbedrijven algemeen: b.o. > 2.000 m²		3.2
45	41, 42, 43	1	- bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m²		3.1
45	41, 42, 43	2	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m²		3.1
45	41, 42, 43	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²		2
50	**45, 47**	**-**	**HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS**		
501, 502,	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven		2
501	451		Handel in vrachtauto's (incl. import en reparatie)		3.2
5020.4	45204	A	Autoplaatwerkerijen		3.2
5020.4	45204	C	Autospuitinrichtingen	R	3.1
5020.5	45205		Autowasserijen		2
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires		2
505	473	0	Benzineservisestations:		
505	473	1	- met LPG > 1000 m³/jr	R	4.1
505	473	2	- met LPG < 1000 m³/jr	R	3.1
505	473	3	- zonder LPG		2
51	**46**	**-**	**GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING**		
5121	4621	0	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders	R	3.1
5121	4621	1	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer	R	4.2
5122	4622		Grth in bloemen en planten		2
5123	4623		Grth in levende dieren		3.2
5124	4624		Grth in huiden, vellen en leder		3.1
5125, 513	46217, 4631		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	R	3.1
5132, 513	4632, 4633		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	R	3.1
5134	4634		Grth in dranken		2
5135	4635		Grth in tabaksprodukten		2
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk		2
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen		2
5138, 513	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen		2
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen		2
5148.7	46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:		

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	V	2
5148.7	46499	2	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	V	3.1
5148.7	46499	5	- munitie		2
5151.1	46711	0	Grth in vaste brandstoffen:		
5151.1	46711	1	- klein, lokaal verzorgingsgebied		3.1
5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:		
5151.2	46712	1	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m³	R	4.1
5151.2	46712	3	- tot vloeistof verdichte gassen	R	4.2
5151.3	46713		Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)		3.2
5152.1	46721	0	Grth in metaalertsen:		
5152.1	46721	1	- opslag opp. < 2.000 m²		4.2
5152.2 /.3	46722, 46723		Grth in metalen en -halffabrikaten		3.2
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:		
5153	4673	1	- algemeen: b.o. > 2000 m²		3.1
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²		2
5153.4	46735	4	zand en grind:		
5153.4	46735	5	- algemeen: b.o. > 200 m²		3.2
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²		2
5154	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:		
5154	4674	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m²		3.1
5154	4674	2	- algemeen: b.o. < = 2.000 m²		2
5155.1	46751		Grth in chemische produkten	R	3.2
5155.2	46752		Grth in kunstmeststoffen	R	2
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen		2
518	466	0	Grth in machines en apparaten:		
518	466	1	- machines voor de bouwnijverheid		3.2
518	466	2	- overige		3.1
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.		2
52	**47**	**-**	**DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN**		
5261	4791		Postorderbedrijven		3.1
55	**55**	**-**	**LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING**		
5552	562		Cateringbedrijven		2
60	**49**	**-**	**VERVOER OVER LAND**		
6021.1	493		Bus-, tram- en metrostations en -remises		3.2
6022	493		Taxibedrijven		2
6023	493		Touringcarbedrijven		3.2
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m²		3.2
6024	494	1	- Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks) b.o. <= 1000 m²		3.1
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen		2

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
63	**52**	**-**	**DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER**		
6312	52102, 52	A	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	R	3.1
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)		2
6321	5221	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)		3.2
64	**53**	**-**	**POST EN TELECOMMUNICATIE**		
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten		2
71	**77**	**-**	**VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN**		
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven		2
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)		3.1
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen		3.1
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.		2
72	**62**	**-**	**COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE**		
72	58, 63	B	Datacentra		2
73	**72**	**-**	**SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK**		
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	R	2
74	**63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82**	**-**	**OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING**		
747	812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen		3.1
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales		2
7484.3	82991		Veilingen voor landbouw- en visserijprodukten	R	4.1
75	**84**	**-**	**OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN**		
7525	8425		Brandweerkazernes		3.1
90	**37, 38, 39**	**-**	**MILIEUDIENSTVERLENING**		
9001	3700	B	rioolgemalen		2
9002.1	381	A	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.		3.1
9002.1	381	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	R	3.1
9002.1	381	C	Vuiloverslagstations		4.2
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:		
9002.2	382	A2	- kabelbranderijen		3.2
9002.2	382	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)		3.1
9002.2	382	A5	- oplosmiddelterugwinning	R	3.2
9002.2	382	A6	- afvalverbrandingsinrichtingen, thermisch vermogen > 75 MW		4.2
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	R	2
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:		
9002.2	382	C1	- niet-belucht v.c. < 5.000 ton/jr		4.2
9002.2	382	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jr		3.2
9002.2	382	C4	- belucht v.c. > 20.000 ton/jr		4.1
9002.2	382	C5	- GFT in gesloten gebouw	R	4.1
93	**96**	**-**	**OVERIGE DIENSTVERLENING**		
9301.1	96011	A	Wasserijen en strijkinrichtingen		3.1
9301.1	96011	B	Tapijtreinigingsbedrijven		3.1
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	R	2
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen		2

Gebruikte afkortingen

R risico (Besluit externe veiligheid inrichtingen mogelijk van toepassing)
V vuurwerkbesluit van toepassing
o.c. opslagcapaciteit
p.c. productiecapaciteit
p.o. productieoppervlak
b.o. bedrijfsoppervlak
v.c. verwerkingscapaciteit

Bijlage 2 Bedrijfs- beroepsmatige activiteiten aan huis

Lijst van onder voorwaarden toegelaten bedrijfs-beroepsmatige activiteiten aan huis

Categorie	Rubriek	Aan huis verbonden activiteiten
A	Individuele praktijk voor zakelijke dienstverlening	- notaris - advocaat, deurwaarder en juridisch adviseur - accountant en belastingconsulent - assurantie- en verzekeringsbemiddeling - exploitatie en handel in onroerende zaken - hypotheekadviseur en financieel adviseur - tolk/vertaler
	Individuele praktijk voor medische en paramedische dienstverlening	- huisartsen - psychologie - psychiatrie - fysiotherapie en bewegingsleer - voedingsleer en voedingsadvies - mondhygiëne - tandheelkunde - logopedie - orthopedagogie - verloskunde - alternatieve geneeswijze - diergeneeskunde
	Vervaardiging en kunstnijverheid in de vorm van een eenmansbedrijf	- (maat)kledingmakerij - hoedenmaker - (muziek)instrumentenmaker - kaarsenmaker - lijstenmaker - vervaardiging munten - vervaardiging sieraden - kunstschilder (met atelier) - fotograaf
	Individuele praktijk op gebied van advies, ontwerp en onderzoek	- reclameontwerp - grafisch ontwerp - architectonisch ontwerp - stedenbouwkundig ontwerp - tuin- en landschapsontwerp - computerservice en informatietechnologie - maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek
	Bed & Breakfast	
B	Individuele praktijk voor persoonlijke verzorging, met dien verstande dat een eventuele detailhandelsfunctie ondergeschikt en gerelateerd aan het bedrijf dient te zijn.	- kappersbedrijf (met niet meer dan één kappersstoel) - schoonheidsspecialist - manicure - pedicure - tatoeage shop - hondentrimmer
C	Individuele praktijk voor zakelijke dienstverlening	- notaris - advocaat, deurwaarder en juridisch adviseur - accountant en belastingconsulent - assurantie- en verzekeringsbemiddeling - exploitatie en handel in onroerende zaken - hypotheekadviseur en financieel adviseur - tolk/vertaler

	Individuele praktijk voor medische en para-medische dienstverlening	- huisartsenij - psychologie - psychiatrie - fysiotherapie en bewegingsleer - voedingsleer en voedingsadvies - mondhygiëne - tandheelkunde - logopedie - orthopedagogie - verloskunde - alternatieve geneeswijze - diergeneeskunde
	Kantoor- en opslagfunctie voor bedrijvigheid die elders wordt uitgeoefend	- kantoor-, stallings- en opslagfunctie voor schoonmaakbedrijf, schoorsteenveegbedrijf, klussenbedrijf, bestratingsbedrijf, loodgieter, elektricien, metselaar, glazenwasser (een en ander zonder bewerking of verwerking van stoffen, voorwerpen of materialen) - kantoor,- stallings- en opslagfunctie voor een groothandelsbedrijf en voor internetver-koop (mits zonder klantcontact aan huis)
	Eenmans-reparatie-/verhuurbedrijf met dien verstande dat een eventuele detail-handelsfunctie ondergeschikt en gerelateerd aan het bedrijf dient te zijn.	- uurwerkreparatiebedrijf - goud- en zilverwerkreparatiebedrijf - reparatie van kleine consumentenartikelen (antiek, - radio's/tv's/digitale apparatuur) - reparatie van muziekinstrumenten - schoenmaker - hakkenbar - kleermaker
	Overige dienstverlening in de vorm van een-mansbedrijven	- taxi-/koeriersbedrijf (alleen eigen rijder, ten hoogste één auto) - begrafenisonderneming (niet zijnde een mortuarium) - decorateur - privé-docenten (zoals remedial teachers en individuele muziek-, spraak- en taallessen).
A, B en C	uitsluitingen	- groepsmatige activiteiten, dat wil zeggen het verlenen van diensten en het geven van onderricht en informatie aan 3 of meer per-sonen tegelijk - buitenopslag, dat wil zeggen opslag van goederen buiten gebouwen - opslag van brandgevaarlijke en explosiege-vaarlijke stoffen - reparatiebedrijven voor gemotoriseerde voertuigen - detailhandel - internetverkoop met klantcontact aan huis - een seksinrichting

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
01	**01**	**-**	**LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW**		
014	016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:		
014	016	1	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o. > 500 m²		3.1
014	016	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o.<= 500 m²		2
014	016	3	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. > 500 m²		3.1
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m²		2
0142	0162		KI-stations		2
15	**10, 11**	**-**	**VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN**		
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:		
151	101, 102	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	R	3.2
151	101	3	- bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	R	4.2
151	101	4	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m²	R	3.2
151	101	5	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1000 m²		3.1
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m²		3.1
151	101, 102	7	- loonslachterijen		3.1
151	108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar-maaltijden met p.o. < 2.000 m²		3.1
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:		
152	102	2	- conserveren		4.1
152	102	3	- roken		4.2
152	102	4	- verwerken anderszins: p.o.> 1000 m²		4.2
152	102	5	- verwerken anderszins: p.o. <= 1000 m²		3.2
152	102	6	- verwerken anderszins: p.o. <= 300 m²		3.1
1531	1031	0	Aardappelprodukten fabrieken:		
1531	1031	1	- vervaardiging van aardappelproducten	R	4.2
1531	1031	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m²	R	3.1
1532, 153	1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:		
1532, 153	1032, 103	1	- jam		3.2
1532, 153	1032, 1039	2	- groente algemeen		3.2
1532, 153	1032, 1039	3	- met koolsoorten		3.2
1532, 153	1032, 1039	4	- met drogerijen		4.2
1532, 153	1032, 1039	5	- met uienconservering (zoutinleggerij)		4.2
1541	104101	0	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:		
1541	104101	1	- p.c. < 250.000 t/j	R	4.1
1541	104101	2	- p.c. >= 250.000 t/j	R	4.2
1542	104102	0	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:		
1542	104102	1	- p.c. < 250.000 t/j	R	4.1
1542	104102	2	- p.c. >= 250.000 t/j	R	4.2
1543	1042	0	Margarinefabrieken:		
1543	1042	1	- p.c. < 250.000 t/j	R	4.1
1543	1042	2	- p.c. >= 250.000 t/j	R	4.2
1551	1051	0	Zuivelprodukten fabrieken:		
1551	1051	3	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	R	3.2
1551	1051	4	- melkprodukten fabrieken v.c. >= 55.000 t/j	R	4.2
1551	1051	5	- overige zuivelprodukten fabrieken	R	4.2
1552	1052	0	Consumptie-ijsfabrieken:		
1552	1052	1	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m²	R	3.2
1552	1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²		2
1561	1061	0	Meelfabrieken:		
1561	1061	1	- p.c. >= 500 t/u	R	4.2
1561	1061	2	- p.c. < 500 t/u	R	4.1
1561	1061		Grutterswarenfabrieken		4.1
1562	1062	0	Zetmeelfabrieken:		
1562	1062	1	- p.c. < 10 t/u	R	4.1

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
1562	1062	2	- p.c. >= 10 t/u	R	4.2
1571	1091	0	Veevoerfabrieken:		
1571	1091	3	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. < 10 t/u water		4.2
1571	1091	5	- mengvoeder, p.c. < 100 t/u		4.1
1571	1091	6	- mengvoeder, p.c. >= 100 t/u	R	4.2
1572	1092		Vervaardiging van voer voor huisdieren		4.1
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:		
1581	1071	1	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens		2
1581	1071	2	- v.c. >= 7500 kg meel/week		3.2
1582	1072		Banket, biscuit- en koekfabrieken		3.2
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:		
1584	10821	2	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m²		3.2
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²		2
1584	10821	4	- Suikerwerkfabrieken met suiker branden	R	4.2
1584	10821	5	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m²	R	3.2
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m²		2
1585	1073		Deegwarenfabrieken		3.1
1586	1083	0	Koffiebranderijen en theepakkerijen:		
1586	1083	2	- theepakkerijen		3.2
1587	108401		Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden		4.1
1589	1089		Vervaardiging van overige voedingsmiddelen		4.1
1589.1	1089		Bakkerijgrondstoffenfabrieken	R	4.1
1589.2	1089	0	Soep- en soeparomafabrieken:		
1589.2	1089	1	- zonder poederdrogen		3.2
1589.2	1089	2	- met poederdrogen	R	4.2
1589.2	1089		Bakmeel- en puddingpoederfabrieken		4.1
1591	110101		Destilleerderijen en likeurstokerijen		4.2
1592	110102	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:		
1592	110102	1	- p.c. < 5.000 t/j	R	4.1
1592	110102	2	- p.c. >= 5.000 t/j	R	4.2
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.		2
1596	1105		Bierbrouwerijen	R	4.2
1597	1106		Mouterijen		4.2
1598	1107		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	R	3.2
16	**12**	**-**	**VERWERKING VAN TABAK**		
160	120		Tabakverwerkende industrie		4.1
17	**13**	**-**	**VERVAARDIGING VAN TEXTIEL**		
171	131		Bewerken en spinnen van textielvezels		3.2
172	132	0	Weven van textiel:		
172	132	1	- aantal weefgetouwen < 50		3.2
172	132	2	- aantal weefgetouwen >= 50		4.2
173	133		Textielveredelingsbedrijven		3.1
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren		3.1
1751	1393		Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken		4.1
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen		3.1

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
18	**14**	**-**	**VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT**		
181	141		Vervaardiging kleding van leer		3.1
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)		2
183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont		3.1
19	**15**	**-**	**VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)**		
191	151,152		Lederfabrieken		4.2
192	151		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)		3.1
193	152		Schoenenfabrieken		3.1
20	**16**	**-**	**HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.**		
2010.1	16101		Houtzagerijen	R	3.2
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:		
2010.2	16102	1	- met creosootolie		4.1
2010.2	16102	2	- met zoutoplossingen		3.1
202	1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken		3.2
203, 204,	162	0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout		3.2
203, 204,	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m²		3.1
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken		2
21	**17**	**-**	**VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN**		
2111	1711		Vervaardiging van pulp	R	4.1
2112	1712	0	Papier- en kartonfabrieken:		
2112	1712	1	- p.c. < 3 t/u	R	3.1
2112	1712	2	- p.c. 3 - 15 t/u	R	4.1
2112	1712	3	- p.c. >= 15 t/u	R	4.2
212	172		Papier- en kartonwarenfabrieken	R	3.2
2121.2	17212	0	Golfkartonfabrieken:		
2121.2	17212	1	- p.c. < 3 t/u	R	3.2
2121.2	17212	2	- p.c. >= 3 t/u	R	4.1
22	**58**	**-**	**UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA**		
2221	1811		Drukkerijen van dagbladen		3.2
2222	1812		Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)		3.2
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen		2
2223	1814	B	Binderijen		2
2224	1813		Grafische reproduktie en zetten		2
2225	1814		Overige grafische aktiviteiten		2
23	**19**	**-**	**AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK. IND.; BEWERKING SPLIJT-/KWEEKSTOFFEN**		
2320.2	19202	A	Smeeroliën- en vettenfabrieken	R	3.2
2320.2	19202	B	Recyclingbedrijven voor afgewerkte olie	R	4.2
2320.2	19202	C	Aardolieproduktenfabrieken n.e.g.	R	4.2
24	**20**	**-**	**VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN**		
2412	2012		Kleur- en verfstoffenfabrieken	R	4.1
2413	2012	0	Anorg. chemische grondstoffenfabrieken:		
2413	2012	1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	R	4.2
2414.1	20141	A0	Organ. chemische grondstoffenfabrieken:		
2414.1	20141	A1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	R	4.2
2414.1	20141	B0	Methanolfabrieken:		
2414.1	20141	B1	- p.c. < 100.000 t/j	R	4.1
2414.1	20141	B2	- p.c. >= 100.000 t/j	R	4.2

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
2414.2	20149	0	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synth.):		
2414.2	20149	1	- p.c. < 50.000 t/j	R	4.2
243	203		Verf, lak en vernisfabrieken	R	4.2
2441	2110	0	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:		
2441	2110	1	- p.c. < 1.000 t/j	R	4.2
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:		
2442	2120	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	R	3.1
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken		2
2451	2041		Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	R	4.2
2452	2042		Parfumerie- en cosmeticafabrieken	R	4.2
2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:		
2462	2052	1	- zonder dierlijke grondstoffen		3.2
2464	205902		Fotochemische produktenfabrieken	R	3.2
2466	205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	R	3.1
2466	205903	B	Overige chemische produktenfabrieken n.e.g.	R	4.1
247	2060		Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	R	4.2
25	**22**	**-**	**VERVAARDIGING VAN PRODUKTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF**		
2511	221101		Rubberbandenfabrieken	R	4.2
2512	221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:		
2512	221102	1	- vloeropp. < 100 m²		3.1
2512	221102	2	- vloeropp. >= 100 m²	R	4.1
2513	2219		Rubber-artikelenfabrieken	R	3.2
252	222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:		
252	222	1	- zonder fenolharsen	R	4.1
252	222	2	- met fenolharsen	R	4.2
252	222	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen		3.1
26	**23**	**-**	**VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN**		
261	231	0	Glasfabrieken:		
261	231	1	- glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j		3.2
261	231	2	- glas en glasprodukten, p.c. >= 5.000 t/j	R	4.2
261	231	3	- glaswol en glasvezels, p.c.< 5.000 t/j		4.2
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven		3.1
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:		
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW		2
262, 263	232, 234	2	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW		3.2
264	233	A	Baksteen en baksteenelementenfabrieken		4.1
264	233	B	Dakpannenfabrieken	R	4.1
2652	235201	0	Kalkfabrieken:		
2652	235201	1	- p.c. < 100.000 t/j	R	4.1
2653	235202	0	Gipsfabrieken:		
2653	235202	1	- p.c. < 100.000 t/j	R	4.1
2661.1	23611	0	Betonwarenfabrieken:		
2661.1	23611	1	- zonder persen, triltafels en bekistingtrille		4.1
2661.1	23611	2	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 t/d		4.2
2661.2	23612	0	Kalkzandsteenfabrieken:		
2661.2	23612	1	- p.c. < 100.000 t/j		3.2
2661.2	23612	2	- p.c. >= 100.000 t/j		4.2
2662	2362		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken		3.2
2663, 266	2363, 236	0	Betonmortelcentrales:		
2663, 266	2363, 236	1	- p.c. < 100 t/u		3.2
2663, 266	2363, 236	2	- p.c. >= 100 t/u		4.2

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
2665, 266	2365, 236	0	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:		
2665, 266	2365, 236	1	- p.c. < 100 t/d	R	3.2
2665, 266	2365, 236	2	- p.c. >= 100 t/d	R	4.2
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:		
267	237	1	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²		3.2
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m²		3.1
267	237	3	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 t/j		4.2
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken		3.1
2682	2399	A0	Bitumineuze materialenfabrieken:		
2682	2399	A1	- p.c. < 100 t/u		4.2
2682	2399	B0	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):		
2682	2399	B1	- steenwol, p.c. >= 5.000 t/j		4.2
2682	2399	B2	- overige isolatiematerialen		4.1
2682	2399	C	Minerale produktenfabrieken n.e.g.		3.2
2682	2399		Asfaltcentrales:		
2682	2399	D0	- asfaltcentrales: p.c.< 100 ton/uur		4.1
2682	2399	D1	- asfaltcentrales, p.c. >= 100 ton/uur		4.2
27	**24**	**-**	**VERVAARDIGING VAN METALEN**		
273	243	0	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:		
273	243	1	- p.o. < 2.000 m²		4.2
274	244	A0	Non-ferro-metaalfabrieken:		
274	244	A1	- p.c. < 1.000 t/j	R	4.2
2751, 275	2451, 245	0	IJzer- en staalgieterijen/ -smelterijen:		
2751, 275	2451, 245	1	- p.c. < 4.000 t/j	R	4.2
2753, 275	2453, 245	0	Non-ferro-metaalgieterijen/ -smelterijen:		
2753, 275	2453, 245	1	- p.c. < 4.000 t/j	R	4.2
28	**25, 31**	**-**	**VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)**		
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen		
281	251, 331	1	- gesloten gebouw, p.o. >= 200 m²		3.2
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m²		3.1
281	251, 331	2	- in open lucht, p.o. < 2.000 m²		4.1
281	251, 331	3	- in open lucht, p.o. >= 2.000 m²		4.2
2821	2529, 331	0	Tank- en reservoirbouwbedrijven:		
2821	2529, 331	1	- p.o. < 2.000 m²	R	4.2
2822, 283	2521, 2530, 3311		Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels		4.1
284	255, 331	A	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven		4.1
284	255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d. p.o. >= 200 m²		3.2
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m²		3.1
2851	2561, 331	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:		
2851	2561, 331	1	- algemeen		3.2
2851	2561, 331	10	- stralen		4.1
2851	2561, 331	11	- metaalharden		3.2
2851	2561, 331	12	- lakspuiten en moffelen	R	3.2
2851	2561, 331	2	- scoperen (opspuiten van zink)	R	3.2
2851	2561, 331	3	- thermisch verzinken		3.2
2851	2561, 331	4	- thermisch vertinnen		3.2
2851	2561, 331	5	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)		3.2
2851	2561, 331	6	- anodiseren, eloxeren		3.2
2851	2561, 331	7	- chemische oppervlaktebehandeling		3.2
2851	2561, 331	8	- emailleren	R	3.2
2851	2561, 331	9	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)		3.2
2852	2562, 331	1	Overige metaalbewerkende industrie		3.2
2852	2562, 331	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m²		3.1
287	259, 331	A0	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:		
287	259, 331	A1	- p.o. < 2.000 m²		4.1
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.		3.2

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m²		3.1
29	**27, 28, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN**		
29	27, 28, 33	0	Machine- en apparatenfabrieken incl. reparatie:		
29	27, 28, 33	1	- p.o. < 2.000 m²		3.2
29	27, 28, 33	2	- p.o. >= 2.000 m²		4.1
29	28, 33	3	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW		4.2
30	**26, 28, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS**		
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie		2
31	**26, 27, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.**		
311	271, 331		Elektromotoren- en generatorenfabrieken incl. reparatie		4.1
312	271, 273		Schakel- en installatiemateriaalfabrieken		4.1
313	273		Elektrische draad- en kabelfabrieken	R	4.1
314	272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken		3.2
315	274		Lampenfabrieken	R	4.2
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.		2
32	**26, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDH.**		
321 t/m 32	261, 263, 264, 331		Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d. incl. reparatie		3.1
3210	2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading		3.1
33	**26, 32, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN**		
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie		2
34	**29**		**VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS**		
341	291	0	Autofabrieken en assemblagebedrijven		
341	291	1	- p.o. < 10.000 m²	R	4.1
341	291	2	- p.o. >= 10.000 m²	R	4.2
3420.1	29201		Carrosseriefabrieken	R	4.1
3420.2	29202		Aanhangwagen- en opleggerfabrieken		4.1
343	293		Auto-onderdelenfabrieken	R	3.2
35	**30**	**-**	**VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)**		
351	301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:		
351	301, 3315	1	- houten schepen		3.1
351	301, 3315	2	- kunststof schepen	R	3.2
351	301, 3315	3	- metalen schepen < 25 m		4.1
352	302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:		
352	302, 317	1	- algemeen		3.2
352	302, 317	2	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	R	4.2
353	303, 3316	0	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:		
353	303, 3316	1	- zonder proefdraaien motoren		4.1
354	309		Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	R	3.2
355	3099		Transportmiddelenindustrie n.e.g.		3.2
36	**31**	**-**	**VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.**		
361	310	1	Meubelfabrieken		3.2
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.		2
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken		2
364	323		Sportartikelenfabrieken		3.1
365	324		Speelgoedartikelenfabrieken		3.1
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening		2
3663.2	32999		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.		3.1
37	**38**	**-**	**VOORBEREIDING TOT RECYCLING**		
372	383202	A0	Puinbrekerijen en -malerijen:		
372	383202	A1	- v.c. < 100.000 t/j		4.2
372	383202	B	Rubberregeneratiebedrijven	R	4.2
372	383202	C	Afvalscheidingsinstallaties		4.2

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
40	**35**	**-**	**PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER**		
40	35	B0	bio-energieinstallaties electrisch vermogen < 50 MWe:		
40	35	B1	- covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	R	3.2
40	35	B2	- vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	R	3.2
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:		
40	35	C1	- < 10 MVA		2
40	35	C2	- 10 - 100 MVA		3.1
40	35	C3	- 100 - 200 MVA		3.2
40	35	C4	- 200 - 1000 MVA		4.2
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:		
40	35	D1	- gascompressorstations vermogen < 100 MW		4.2
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C		2
40	35	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	R	3.1
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:		
40	35	E1	- stadsverwarming		3.2
40	35	E2	- blokverwarming		2
41	**36**	**-**	**WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER**		
41	36	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:		
41	36	A2	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling		3.1
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:		
41	36	B1	- < 1 MW		2
41	36	B2	- 1 - 15 MW		3.2
41	36	B3	- >= 15 MW		4.2
45	**41, 42, 43**	**-**	**BOUWNIJVERHEID**		
45	41, 42, 43	0	Bouwbedrijven algemeen: b.o. > 2.000 m²		3.2
45	41, 42, 43	1	- bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m²		3.1
45	41, 42, 43	2	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m²		3.1
45	41, 42, 43	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²		2
50	**45, 47**	**-**	**HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS**		
501, 502,	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven		2
501	451		Handel in vrachtauto's (incl. import en reparatie)		3.2
5020.4	45204	A	Autoplaatwerkerijen		3.2
5020.4	45204	C	Autospuitinrichtingen	R	3.1
5020.5	45205		Autowasserijen		2
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires		2
505	473	0	Benzineservisestations:		
505	473	1	- met LPG > 1000 m³/jr	R	4.1
505	473	2	- met LPG < 1000 m³/jr	R	3.1
505	473	3	- zonder LPG		2
51	**46**	**-**	**GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING**		
5121	4621	0	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders	R	3.1
5121	4621	1	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer	R	4.2
5122	4622		Grth in bloemen en planten		2
5123	4623		Grth in levende dieren		3.2
5124	4624		Grth in huiden, vellen en leder		3.1
5125, 513	46217, 4631		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	R	3.1
5132, 513	4632, 4633		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	R	3.1
5134	4634		Grth in dranken		2
5135	4635		Grth in tabaksprodukten		2
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk		2
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen		2
5138, 513	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen		2
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen		2
5148.7	46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:		

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	V	2
5148.7	46499	2	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	V	3.1
5148.7	46499	5	- munitie		2
5151.1	46711	0	Grth in vaste brandstoffen:		
5151.1	46711	1	- klein, lokaal verzorgingsgebied		3.1
5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:		
5151.2	46712	1	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m³	R	4.1
5151.2	46712	3	- tot vloeistof verdichte gassen	R	4.2
5151.3	46713		Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)		3.2
5152.1	46721	0	Grth in metaalertsen:		
5152.1	46721	1	- opslag opp. < 2.000 m²		4.2
5152.2 /.3	46722, 46723		Grth in metalen en -halffabrikaten		3.2
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:		
5153	4673	1	- algemeen: b.o. > 2000 m²		3.1
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²		2
5153.4	46735	4	zand en grind:		
5153.4	46735	5	- algemeen: b.o. > 200 m²		3.2
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²		2
5154	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:		
5154	4674	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m²		3.1
5154	4674	2	- algemeen: b.o. < = 2.000 m²		2
5155.1	46751		Grth in chemische produkten	R	3.2
5155.2	46752		Grth in kunstmeststoffen	R	2
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen		2
518	466	0	Grth in machines en apparaten:		
518	466	1	- machines voor de bouwnijverheid		3.2
518	466	2	- overige		3.1
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.		2
52	**47**	**-**	**DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN**		
5261	4791		Postorderbedrijven		3.1
55	**55**	**-**	**LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING**		
5552	562		Cateringbedrijven		2
60	**49**	**-**	**VERVOER OVER LAND**		
6021.1	493		Bus-, tram- en metrostations en -remises		3.2
6022	493		Taxibedrijven		2
6023	493		Touringcarbedrijven		3.2
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m²		3.2
6024	494	1	- Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks) b.o. <= 1000 m²		3.1
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen		2

SBI-1993	SBI-2008	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
63	**52**	**-**	**DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER**		
6312	52102, 52	A	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	R	3.1
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)		2
6321	5221	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)		3.2
64	**53**	**-**	**POST EN TELECOMMUNICATIE**		
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten		2
71	**77**	**-**	**VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN**		
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven		2
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)		3.1
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen		3.1
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.		2
72	**62**	**-**	**COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE**		
72	58, 63	B	Datacentra		2
73	**72**	**-**	**SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK**		
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	R	2
74	**63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82**	**-**	**OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING**		
747	812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen		3.1
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales		2
7484.3	82991		Veilingen voor landbouw- en visserijprodukten	R	4.1
75	**84**	**-**	**OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN**		
7525	8425		Brandweerkazernes		3.1
90	**37, 38, 39**	**-**	**MILIEUDIENSTVERLENING**		
9001	3700	B	rioolgemalen		2
9002.1	381	A	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.		3.1
9002.1	381	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	R	3.1
9002.1	381	C	Vuiloverslagstations		4.2
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:		
9002.2	382	A2	- kabelbranderijen		3.2
9002.2	382	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)		3.1
9002.2	382	A5	- oplosmiddelterugwinning	R	3.2
9002.2	382	A6	- afvalverbrandingsinrichtingen, thermisch vermogen > 75 MW		4.2
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	R	2
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:		
9002.2	382	C1	- niet-belucht v.c. < 5.000 ton/jr		4.2
9002.2	382	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jr		3.2
9002.2	382	C4	- belucht v.c. > 20.000 ton/jr		4.1
9002.2	382	C5	- GFT in gesloten gebouw	R	4.1
93	**96**	**-**	**OVERIGE DIENSTVERLENING**		
9301.1	96011	A	Wasserijen en strijkinrichtingen		3.1
9301.1	96011	B	Tapijtreinigingsbedrijven		3.1
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	R	2
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen		2

Gebruikte afkortingen

R risico (Besluit externe veiligheid inrichtingen mogelijk van toepassing)
V vuurwerkbesluit van toepassing
o.c. opslagcapaciteit
p.c. productiecapaciteit
p.o. productieoppervlak
b.o. bedrijfsoppervlak
v.c. verwerkingscapaciteit

Lijst van onder voorwaarden toegelaten bedrijfs-beroepsmatige activiteiten aan huis

Categorie	Rubriek	Aan huis verbonden activiteiten
A	Individuele praktijk voor zakelijke dienstverlening	- notaris - advocaat, deurwaarder en juridisch adviseur - accountant en belastingconsulent - assurantie- en verzekeringsbemiddeling - exploitatie en handel in onroerende zaken - hypotheekadviseur en financieel adviseur - tolk/vertaler
	Individuele praktijk voor medische en paramedische dienstverlening	- huisartsen - psychologie - psychiatrie - fysiotherapie en bewegingsleer - voedingsleer en voedingsadvies - mondhygiëne - tandheelkunde - logopedie - orthopedagogie - verloskunde - alternatieve geneeswijze - diergeneeskunde
	Vervaardiging en kunstnijverheid in de vorm van een eenmansbedrijf	- (maat)kledingmakerij - hoedenmaker - (muziek)instrumentenmaker - kaarsenmaker - lijstenmaker - vervaardiging munten - vervaardiging sieraden - kunstschilder (met atelier) - fotograaf
	Individuele praktijk op gebied van advies, ontwerp en onderzoek	- reclameontwerp - grafisch ontwerp - architectonisch ontwerp - stedenbouwkundig ontwerp - tuin- en landschapsontwerp - computerservice en informatietechnologie - maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek
	Bed & Breakfast	
B	Individuele praktijk voor persoonlijke verzorging, met dien verstande dat een eventuele detailhandelsfunctie ondergeschikt en gerelateerd aan het bedrijf dient te zijn.	- kappersbedrijf (met niet meer dan één kappersstoel) - schoonheidsspecialist - manicure - pedicure - tatoeage shop - hondentrimmer
C	Individuele praktijk voor zakelijke dienstverlening	- notaris - advocaat, deurwaarder en juridisch adviseur - accountant en belastingconsulent - assurantie- en verzekeringsbemiddeling - exploitatie en handel in onroerende zaken - hypotheekadviseur en financieel adviseur - tolk/vertaler

	Individuele praktijk voor medische en para-medische dienstverlening	- huisartsenij - psychologie - psychiatrie - fysiotherapie en bewegingsleer - voedingsleer en voedingsadvies - mondhygiëne - tandheelkunde - logopedie - orthopedagogie - verloskunde - alternatieve geneeswijze - diergeneeskunde
	Kantoor- en opslagfunctie voor bedrijvigheid die elders wordt uitgeoefend	- kantoor-, stallings- en opslagfunctie voor schoonmaakbedrijf, schoorsteenveegbedrijf, klussenbedrijf, bestratingsbedrijf, loodgieter, elektricien, metselaar, glazenwasser (een en ander zonder bewerking of verwerking van stoffen, voorwerpen of materialen) - kantoor,- stallings- en opslagfunctie voor een groothandelsbedrijf en voor internetverkoop (mits zonder klantcontact aan huis)
	Eenmans-reparatie-/verhuurbedrijf met dien verstande dat een eventuele detailhandelsfunctie ondergeschikt en gerelateerd aan het bedrijf dient te zijn.	- uurwerkreparatiebedrijf - goud- en zilverwerkreparatiebedrijf - reparatie van kleine consumentenartikelen (antiek, - radio's/tv's/digitale apparatuur) - reparatie van muziekinstrumenten - schoenmaker - hakkenbar - kleermaker
	Overige dienstverlening in de vorm van eenmansbedrijven	- taxi-/koeriersbedrijf (alleen eigen rijder, ten hoogste één auto) - begrafenisonderneming (niet zijnde een mortuarium) - decorateur - privé-docenten (zoals remedial teachers en individuele muziek-, spraak- en taallessen).
A, B en C	uitsluitingen	- groepsmatige activiteiten, dat wil zeggen het verlenen van diensten en het geven van onderricht en informatie aan 3 of meer personen tegelijk - buitenopslag, dat wil zeggen opslag van goederen buiten gebouwen - opslag van brandgevaarlijke en explosiegevaarlijke stoffen - reparatiebedrijven voor gemotoriseerde voertuigen - detailhandel - internetverkoop met klantcontact aan huis - een seksinrichting

VAN STEENSEL CONSULTANTS BV
consulting & projectmanagement

Ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van de bouw van een twee-onder-een-kap woning aan de Dwarsstraat 4-6 te Bladel ten name van de heer C.W.E. Heesters.

In te voegen in het nieuwe bestemmingsplan Veegplan voor de kern Bladel.

Bladel, 21 juli 2020

Leemskuilen 24, 5531NL Bladel 06-5395 2538 info@vansteenselconsultants.nl

Inhoudsopgave:

1. Inleiding
1.1 Algemeen
1.2 Besluitgebied
1.3 Doel
1.4 Geldend bestemmingsplan
1.5 Bij het plan behorende stukken
1.6 Leeswijzer

2. Bestaande situatie
2.1 Ruimtelijke structuur
2.2 Functionele structuur

3. Planbeschrijving
3.1 Ruimtelijk
3.2 Functioneel

4. Beleidskaders
4.1 Nationaal
4.2 Provinciaal beleid
4.3 Gemeentelijk beleid
4.4 Conclusie

5. Milieuhygiënische en planologische verantwoording
5.1 Bodem
5.2 Archeologie
5.3 Water
5.4 Geluid
5.5 Externe veiligheid
5.6 Flora en Fauna
5.7 Verkeer en parkeren
5.8 Luchtkwaliteit
5.9 Hinderlijke bedrijvigheid
5.10 Geur
5.11 Kabels en leidingen
5.12 Stikstofdepositie

6. Uitvoerbaarheid
6.1 Economische uitvoerbaarheid
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7. Bestemming

8. Conclusie

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Aan de Dwarsstraat 4 en 6 te Bladel zijn momenteel twee woningen niet naast elkaar, maar achter elkaar en dus dwars op de straat gesitueerd. Deze woningen zijn aan vervanging toe maar de eigenaar geeft er de voorkeur aan deze als een blok van twee-onder-een-kap niet achter, maar naast elkaar terug te bouwen op dezelfde locatie.

Aangezien dit initiatief hoe logisch ook, niet past binnen de voorschriften van het vigerend bestemmingsplan heeft de initiatiefnemer het gemeentebestuur in principe verzocht medewerking te verlenen aan dit voornemen middels een wijziging van het bestemmingsplan.

Het college van Burgemeester en wethouders van Bladel heeft laten weten met dit voornemen in te stemmen onder de voorwaarde dat zijdens de initiatiefnemer een ruimtelijke onderbouwing wordt aangeleverd.

1.2 Besluitgebied

Het initiatief beperkt zich tot het perceel plaatselijk bekend Dwarsstraat 4-6, kadastraal bekend gemeente Bladel, sectie G, nr. 4408.

Situering bestaande panden Dwarsstraat 4 - 6 te Bladel.

1.3 Doel

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing is bedoeld om het voorgenomen initiatief ruimtelijk te motiveren en de planologische aanvaardbaarheid er van aan te tonen.

1.4 Geldend bestemmingsplan

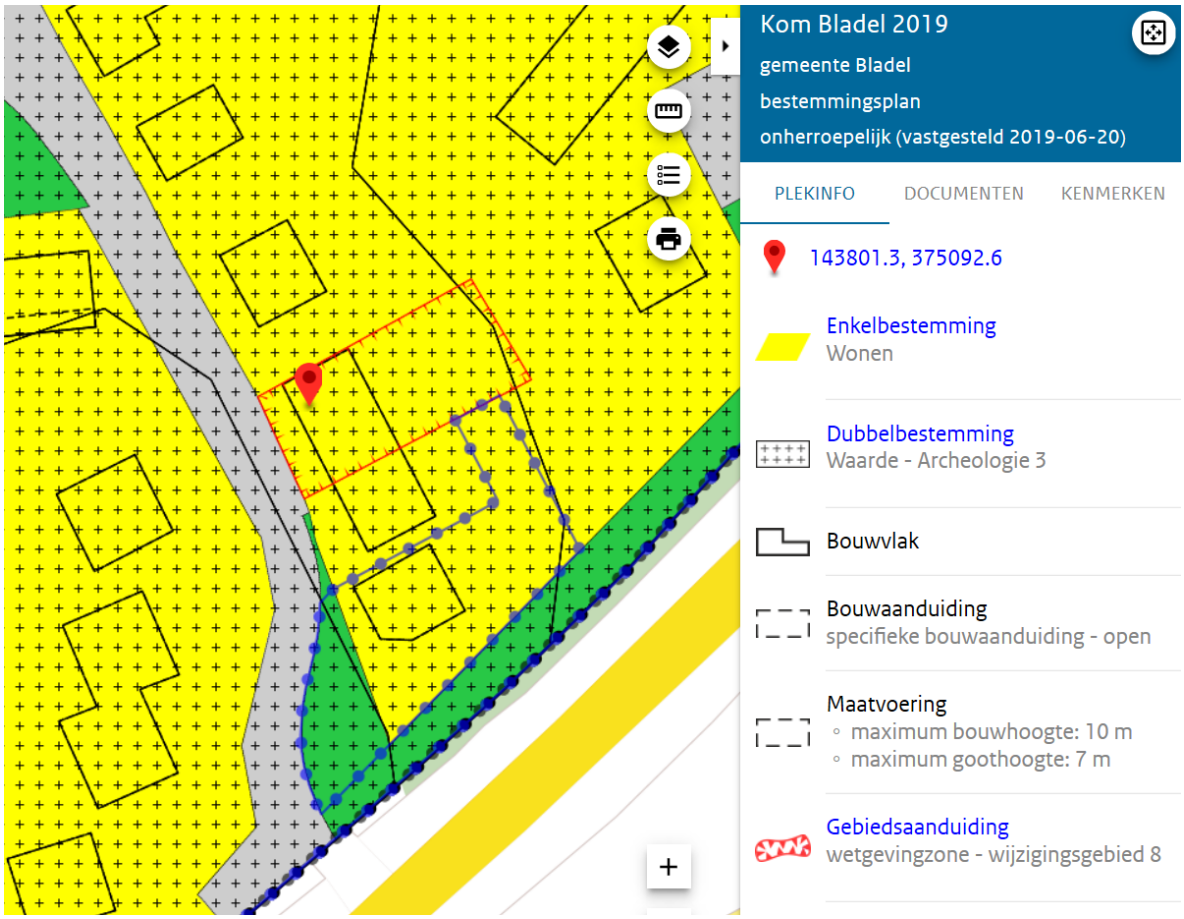

Uitsnede bestemmingsplan Kom Bladel 2019

Het perceel is in het vigerend bestemmingsplan Kom Bladel 2019 bestemd tot Wonen met de dubbelbestemming Archeologie 3. De bestemming Wonen staat hoofdbebouwing binnen het bouwvlak toe echter door de specifieke bouwaanduiding Open is slechts de bouw van vrijstaande woningen toegestaan. Om die reden is het voorliggend initiatief in strijd met het vigerend bestemmingsplan.

1.5 Bij het plan behorende stukken

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing bestaat uit dit document met eventuele bijlagen.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de bestaande en de toekomstige situatie omschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de verschillende beleidskaders die op het plan van toepassing zijn terwijl in hoofdstuk 4 aan de hand van de omschrijving van de verschillende milieu-hygiënische en planologische aspecten de toelaatbaarheid van het plan worden geschetst.

2. Bestaande situatie

Het plangebied ligt aan de oostzijde van de Dwarsstraat een ontsluitingsstraat van de kern Bladel, doorsneden door meer recente wegen zoals de provinciale weg N 284. Het betreft een woonperceel met daarop de woningen Dwarsstraat 4 en Dwarsstraat 6. Deze woningen zijn ten opzichte van de Dwarsstraat haaks op de straat gesitueerd.

Beide woningen zijn aan vervanging toe. De eigenaar geeft er de voorkeur aan van de gelegenheid gebruik te maken de woningen op een stedenbouwkundig meer passende wijze op de Dwarsstraat te oriënteren.

De belendendingen zijn gemengd: aan de noordzijde van het kavel bevindt zich een voormalige boerderij en aan de zuidzijde een vrijstaande woning. Deze woningen zijn in het algemeen een à anderhalve bouwlaag met kap.

3. Planbeschrijving

3. 1 Ruimtelijk

De voorgenomen bebouwing bestaat uit twee woningen onder een kap die door hun samenhang en verschijningsvorm de uitstraling krijgen van een vrijstaande woning.

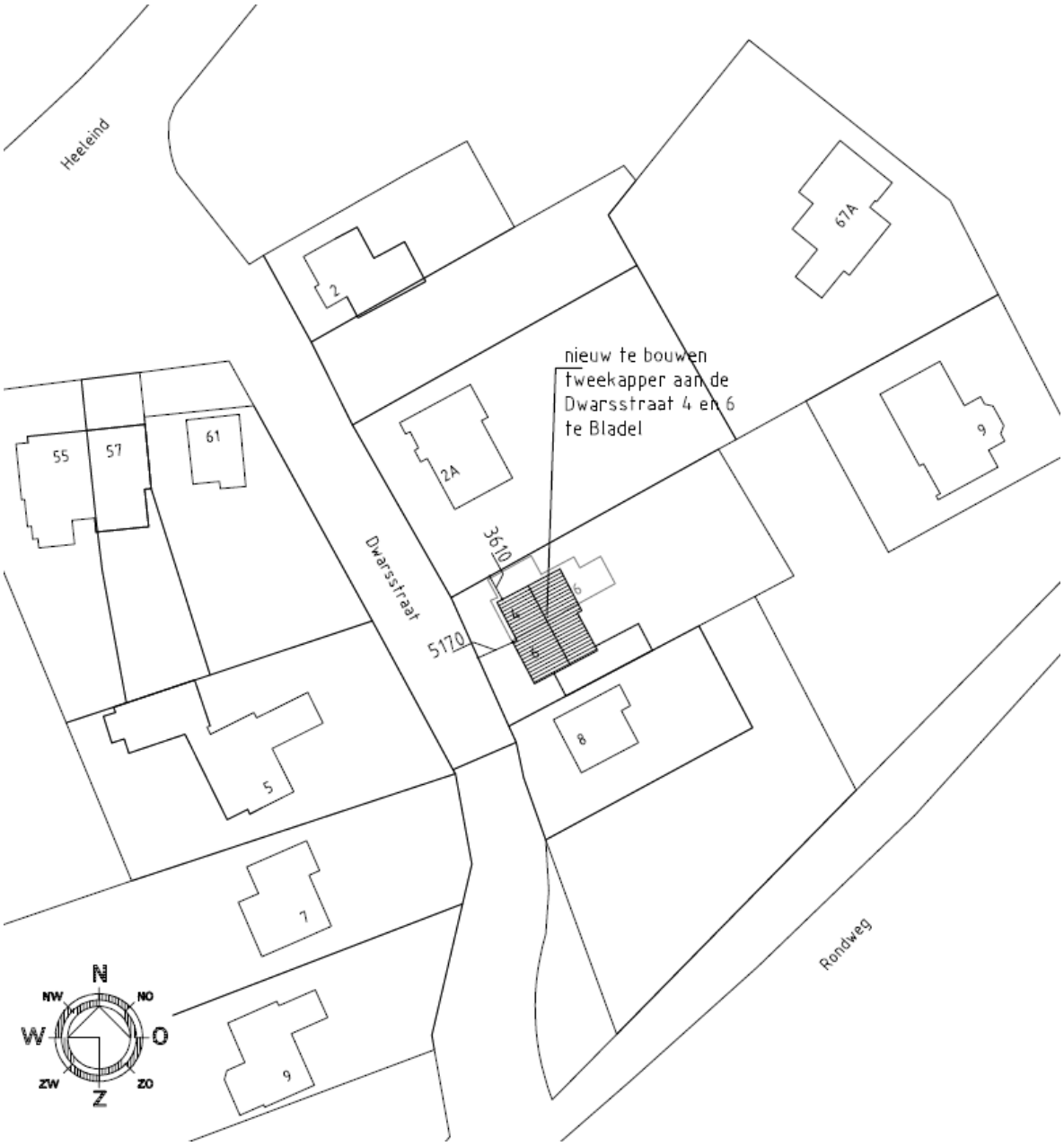

De woningtypologie (halfvrijstaand, een tot anderhalve bouwlaag) sluit aan bij de bebouwing in de omgeving.

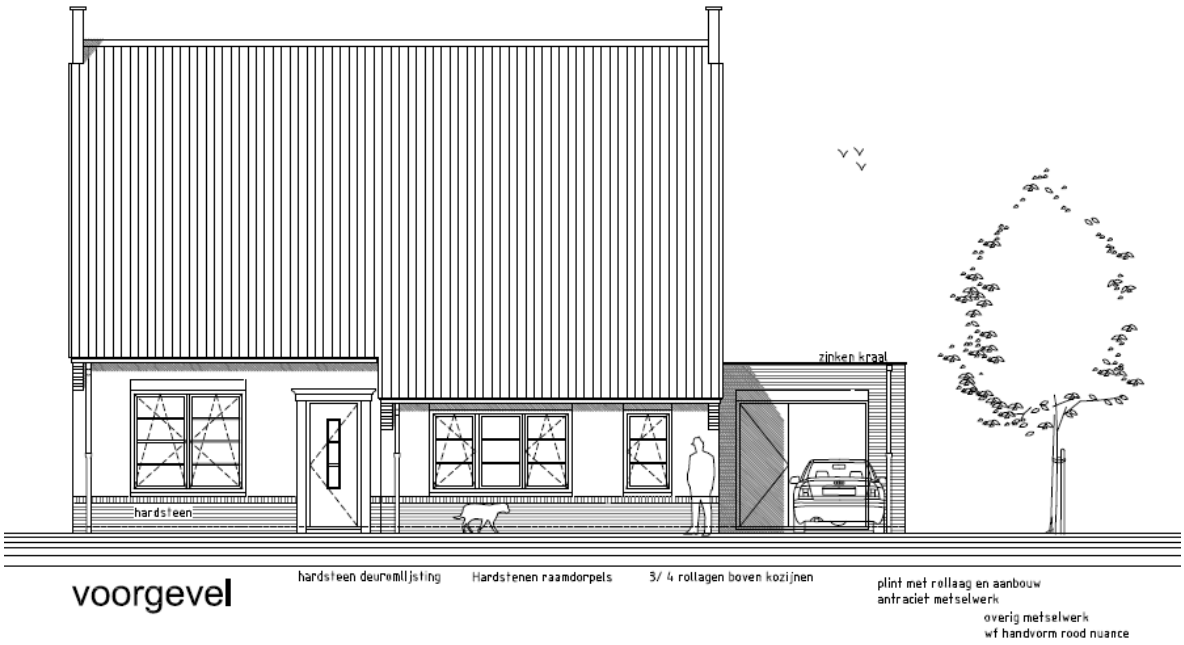

Het plan is op 22 april 2020 beoordeeld door de welstandscommissie en akkoord bevonden mits met het door de commissie gegeven advies om de woning uit te voeren in rood metselwerk in plaats van gekeimd metselwerk, rekening wordt gehouden. Het ontwerp is dienovereenkomstig aangepast. De goothoogte varieert tussen 2.9 en 3.2 m terwijl de maximale bebouwingshoogte 9 m bedraagt.

3.2 Functioneel

De beoogde woonfunctie komt overeen met de bestaande functie van de bebouwing aan de Dwarsstraat. De bij de woningen benodigde parkeercapaciteit kan op eigen terrein worden gevonden. Bezoekers parkeren kan evenals bij de andere woningen van de Dwarsstraat plaats vinden aan de openbare weg.

4. Beleidskaders

De voorgenomen ontwikkeling moet passen binnen het vigerend beleid op zowel nationaal, provinciaal als gemeentelijk niveau. Voor de ontwikkeling van het plangebied zijn verschillende beleidsstukken relevant. Hierna zijn de belangrijkste beleidskaders beschreven en wordt aangegeven hoe het voorliggend initiatief zich daartoe verhoudt.

4.1 Nationaal en provinciaal beleid

In de Nota Ruimte (2006) wordt aangegeven dat voor toekomstige ontwikkelingen inbreiden de voorkeur heeft boven uitbreiden. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), die op 13 maart 2012 door de minister is vastgesteld, vormt de nieuwe, overkoepelende rijksstructuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2028, met een doorkijk naar 2040. In de SVIR 'Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig' is de inhoud van een groot aantal beleidsstukken, waaronder de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit en diverse planologische kernbeslissingen, opgenomen. In de realisatieparagraaf van de SVIR zijn per nationaal belang de instrumenten uitgewerkt die hiervoor worden ingezet. Eén van de belangrijkste instrumenten is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), waarvan een gedeelte gelijktijdig met de SVIR in werking is getreden. Het Barro is de juridische vertaling van de kaderstellende uitspraken die in de SVIR zijn geformuleerd en bevat regels ter bescherming van de nationale belangen. De regels van het Barro moeten in acht worden genomen bij het opstellen van provinciale ruimtelijke verordeningen en bestemmingsplannen, zodat ze doorwerken tot het niveau van de lokale besluitvorming.

Inmiddels is de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant vastgesteld op 25 oktober 2019. Deze verordening anticipeert op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en zal voorafgaand daaraan definitief worden vastgesteld. Rekening houdend met het andermaal uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal dit naar verwachting pas in 2021 plaats vinden.

De regels van de Interim Omgevingsverordening op gericht om stedelijke ontwikkelingen te laten plaats vinden in stedelijke regio's en in het bestaand stedelijk gebied. Het plangebied van voorliggende ruimtelijke onderbouwing is aangeduid als 'bestaand stedelijk gebied'. De provincie stelt in haar beleid ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkeling van Bladel dat het bestaand stedelijk gebied een belangrijke rol vervult voor het accommoderen van de stedelijke ruimtevraag. Stedelijke herstructurering- en intensiveringprocessen zijn in principe overal binnen het bestaand stedelijk gebied mogelijk. De voorgestane herontwikkeling van het plangebied past derhalve binnen het provinciaal beleid.

De provincie verwacht van gemeenten dat zij bij de bouw van woningen, en het opstellen van gemeentelijke ruimtelijke plannen daarvoor, rekening houden met de afspraken in het regionaal ruimtelijk overleg als omschreven in art 15.8 van de Interim Omgevingsverordening (geconsolideerd 01-03-2020).

Voor de onderbouwing van de behoefte is het nodig een relatie te leggen naar de bestaande harde plancapaciteit. Als er elders binnen de gemeente nog voldoende capaciteit bestaat om in de behoefte te voorzien, is er mede gelet op zorgvuldige ruimtegebruik geen nieuwe capaciteit voor de bouw van woningen nodig. Tevens moet uitdrukkelijk een relatie gelegd worden met regionale afspraken over de nieuwbouw van woningen. Deze afspraken worden jaarlijks gemaakt en zo nodig herzien. Zij worden gebaseerd op de provinciale bevolkings- en woningbehoefteprognose. Voor de gemeente Bladel is een actueel woningbouwprogramma vastgelegd in het Woningbouwprogramma 2016-2026. In de volgende paragraaf inzake gemeentelijk beleid wordt nader ingegaan op het gemeentelijk woningbouwprogramma.

Principes die voortvloeien uit de verstedelijkingsnota zijn inmiddels verankerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en nog meer bepaald in de Ladder van Duurzame Verstedelijking. Op 1 oktober 2012 is de ladder voor duurzame verstedelijking verankerd in het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro). Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Het Rijk wil met de introductie van de ladder vraaggerichte programmering bevorderen. De ladder beoogt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

In artikel 3.1.6 van het Bro is *de ladder voor duurzame verstedelijkin*g opgenomen. In dat artikel is bepaald dat een plan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. Het plan dient te voorzien in een actuele regionale behoefte.
2. Indien er sprake is van een actuele behoefte, dient te worden beschreven in hoeverre in die behoefte kan worden voorzien binnen het bestaand stedelijk gebied van de regio, door herstructurering, transformatie of anderszins.
3. Indien blijkt dat de ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied kan plaatsvinden, dient te worden beschreven in hoeverre deze plaatsvindt op een passende locatie buiten het stedelijk gebied.

Deze voorwaarden kunnen gezien worden als de treden van de ladder en dienen in zijn geheel doorlopen te worden. Herbestemmen van vastgoed is in beginsel Laddervrij, omdat geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Bij herbestemmen ligt dat anders als het een functiewijziging van wezenlijke aard en omvang betreft.
Herbestemmen kan soms mogelijk worden gemaakt door toepassing te geven aan de Kruimelgevallenregeling.

Voor kruimels zoals het voorliggend plan geldt de Laddertoets echter niet (zie artikel 5.20 Bor).

4.2 Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie 1.1

Op 20 september 2018 heeft de gemeenteraad van Bladel de Omgevingsvisie 1.1 vastgesteld, eveneens anticiperend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De visie vormt de opmaat naar een definitieve Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie 1.1 heeft echter voornamelijk betrekking op het niet-stedelijk gebied van de gemeente en is daarom voor de voorliggende ruimtelijke onderbouwing minder van brelang.

Woonvisie

Op 1 februari 2018 heeft de gemeenteraad 6 ambities en 19 beslispunten uit de Woonvisie Gemeente Bladel 2016, Actualisatie 2018 vastgesteld. In de Woonvisie wordt beschreven hoe de gemeente om wil gaan met de woningbouw in onze gemeente. Dit omvat zowel de bestaande bouw als de nieuwbouw. De gemeente kiest voor kwaliteit in plaats van kwantiteit, in eerste instantie bij de bestaande woningvoorraad. Er zijn namelijk veel meer bestaande woningen dan de gemeente aan nieuwbouw mag toevoegen.
Bij nieuwe initiatieven/ontwikkelingen, zowel bij transformatie van bestaande woningvoorraad als bij nieuwbouw, worden in beginsel de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Woning moet een sociale woning zijn (€ 170.000/€ 200.000 v.o.n. of € 597,30 per maand). Hiervoor geldt de verhouding 51% huur/49% koop in Bladel en Hapert. In de kleine kernen (Casteren, Hoogeloon en Netersel) is dit 30% huur/70% koop. Dit geldt vanaf het toevoegen van 2 wooneenheden. In het geval er 10 woningen of meer toegevoegd worden moet 10% gereserveerd worden voor statushouders.
- Alle woningen dienen te voldoen aan het Basispakket Woonkeur. In de centra van de kernen Bladel en Hapert moet daarvan bovendien 50% aan Woonkeur Pluspakket Zorg voldoen. Hiervoor gelden de paarse contouren Hapert en Bladel In de kleine kernen wordt Woonkeur Pluspakket Zorg opgelegd als daar (een concrete) behoefte is.
- Woning moet energieneutraal zijn en heeft bij voorkeur geen gasmeter.
- Het plan dient minimaal te voorzien in 20% groen. Bij grotere ontwikkelingen kunnen aanvullende eisen worden gesteld.
- Woonruimte is bestemd voor de doelgroep één- en tweepersoonshuishouden, uitgaande van een driekamerwoning.
- In de kernen Bladel en Hapert moet 51% van de woningen huurwoningen zijn. In de kleine kernen 30%.

In de bestaande bouw worden initiatieven gestimuleerd en gefaciliteerd om te komen tot courante woonvormen waaraan behoefte is, namelijk huurwoningen en woonruimte voor één- en tweepersoonshuishoudens.

Het voorliggend initiatief betreft twee vervangende woningen met een gelijkvloers woonprogramma en met optionele woonruimte in de kap en sluit aan op de in de Woonvisie gesignaleerde behoefte aan levensloopbestendige woningen, waarbij de ligging nabij het centrum van de kern Bladel deze ook extra geschikt maakt voor senioren.

Resumerend kan geconcludeerd worden dat er geen woningen aan de woningvoorraad worden toegevoegd en dat de nieuwe vervangende woningen in positieve zin bijdragen aan de bestaande woningvoorraad binnen de kern Bladel en prima past bij de gemeentelijke Woonvisie.

5. Milieuhygiënische en planologische verantwoording

Op grond van het bepaalde in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is het bij het opstellen van een bestemmingsplan verplicht om inzicht te bieden in de relevante planologische en milieu-hygiënische aspecten. In dit hoofdstuk is een verantwoording voor deze aspecten opgenomen.

5.1 Bodem

Voor elke functiewijziging, al dan niet naar een gevoelige functie, dient een onderzoek te worden verricht naar de bodem- en grondwaterkwaliteit. De bodem moet geschikt zijn voor het voorgenomen gebruik.

In voorliggend plan is er echter geen sprake van een functiewijziging: het perceel is en wordt bestemd tot woondoeleinden. Er is derhalve in het kader van de ruimtelijke onderbouwing geen noodzaak de milieu-hygiënische kwaliteit van de bodem nader te onderzoeken.

Niettemin is mede ten behoeve van de aanvrage voor de omgevingsvergunning door Lankelma-Zuid een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd waaromtrent is gerapporteerd op 9 juli 2020, nummer 2001377. **(Zie bijlage 1).**

De conclusies zijn dat op basis van de bevindingen uit dit onderzoek er naar de mening van de onderzoeker geen milieu-hygiënische belemmeringen of beperkingen bestaan ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling.

5.2 Archeologie en cultuurhistorie

Op grond van de Wet op de archeologische monumentenzorg is de gemeente verplicht om bij het vaststellen van nieuwe bestemmingsplannen of aanpassing(en) van oude plannen, rekening te houden met archeologie. Tot dit doel gaven de Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel-de Mierden en Oirschot) in 2009 aan de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) opdracht voor het opstellen van een gezamenlijke erfgoedkaart met daaraan gekoppeld het archeologiebeleid.

In 2010 heeft de gemeenteraad van Bladel op basis van deze erfgoedkaart het archeologiebeleid verbreed tot een cultuurhistorische beleidsvisie. Daarbij is niet alleen aandacht voor archeologie, maar ook voor historische bouwkunst, historisch groen en het historisch cultuurlandschap. Op 7 oktober 2012 heeft de gemeenteraad van Bladel de erfgoedverordening vastgesteld. Centrale doelstelling van het gemeentelijke cultuurhistorisch beleid is een representatief deel van het Bladels erfgoed te behouden door implementatie in de ruimtelijke planvorming. In de erfgoedverordening en de bijbehorende kaart is het grondgebied van de gemeente onderverdeeld in verschillende gradaties met

betrekking tot de kans op het aantreffen van archeologische waarden. Voor de categorieën gelden verschillende ondergrenzen voor het verplicht stellen van archeologisch onderzoek bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het perceel Dwarsstraat 4-6 is op de Erfgoedkaart aangeduid als Categorie 3: Gebied met een hoge archeologische verwachting, historische kern.

Het gaat hier om de oude en de vermoedelijk nog oudere verschoven woonkernen en gehuchten, waar op basis van historische bronnen, oude kaarten en nog aanwezige bebouwing een hoge archeologische verwachting geldt. Dat wil zeggen dat in deze gebieden sprake is van een hoge concentratie archeologische vindplaatsen met goede conserveringsomstandigheden. De kans op het aantreffen van archeologische vondsten bij bodemingrepen is dus zeer groot. Om die reden is een vergunning vereist bij bodemingrepen en te bebouwen oppervlakten van projectgebieden die groter zijn dan 250 m² en dieper gaan dan 0,3 m onder maaiveld.

Vanwege de reeds aanwezige en te amoveren bebouwing mag er van uit worden gegaan dat de bodem bij de bouw van de bestaande woningen verstoord is. Voor zover het nieuwe bouwvlak het oude overschrijdt geldt dat de nieuw te bouwen woningen worden niet voorzien van een kelder waardoor van een verstoring op eerder niet verstoorde diepte geen sprake is.

Als tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten of sporen aangetroffen worden, moet hiervan terstond melding worden gemaakt. Als blijkt dat de aangetroffen resten of sporen gedocumenteerd dienen te worden, zal overleg plaatsvinden tussen de initiatiefnemer en de bevoegde overheid waarin besproken wordt welke tijd en ruimte beschikbaar is om op een gedegen manier waarnemingen te verrichten. Op deze manier zijn toevalsvondsten ook tijdens de bouw op een goede manier verzekerd.

5.3 Water

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling is de opstelling van een waterparagraaf verplicht gesteld, mede in relatie tot de watertoets. In deze paragraaf wordt verwoord hoe er in het plan met de aspecten water en ruimte rekening wordt gehouden, in relatie tot enerzijds het waterbeleid en anderzijds de waterhuishouding. Hiervoor is navolgende watertoets opgesteld.

Het plangebied valt onder het beheer van Waterschap De Dommel. Waterschap De Dommel heeft in 2015 het Waterbeheerplan 2016-2021 ‘Waardevol Water’ vastgesteld. Dit waterbeheerplan beschrijft de doelen en inspanningen van Waterschap De Dommel voor de periode 2016-2021. In dit waterbeheerplan is een indeling gemaakt in de volgende thema’s:

- droge voeten
- voldoende water
- natuurlijk water
- schoon water
- mooi water

Aansluitend op het waterbeheerplan hebben de drie Brabantse waterschappen sinds 1 maart 2015 de beschikking over één gezamenlijke verordening. Dit betreft de zogenaamde Brabant Keur. Als onderdeel van dit harmonisatietraject hanteren de waterschappen

dezelfde (beleids)uitgangspunten voor het beoordelen van plannen waarbij het verhard oppervlak toeneemt.

Bij alle in- en uitbreidingsplannen adviseert en toetst het Waterschap op hydrologische effecten, waarbij het hydrologisch neutraal ontwikkelen het uitgangspunt is. Kortom, het initiatief mag niet leiden tot een verandering in de waterhuishoudkundige situatie ter plaatse en in de directe omgeving. Daarnaast is het streven om het schone en het verontreinigde water zoveel mogelijk te scheiden.

Het onderzoeksgebied betreft het perceel kadastraal bekend staan als Gemeente Bladel, sectie G, nrs. 4408. Dit perceel is in de bestaande situatie reeds grotendeels verhard door middel van bestaande bebouwingsmassa en oppervlakteverharding. Doordat het initiatief qua bebouwingsoppervlak nagenoeg gelijk is aan de reeds bestaande en te amoveren bebouwingsoppervlakte, neemt door de ontwikkeling de hoeveelheid verharding in het plangebied niet toe.

In het kader van de planprocedure zijn de gevolgen ten aanzien van de waterhuishouding inzichtelijk gemaakt en de daaruit voortkomende waterbergingsbehoefte. Geconcludeerd kan worden dat er met het voorliggend initiatief geen waterschapsbelangen in het geding zijn. Er is derhalve geen belemmering aanwezig vanuit het aspect water.

5.4 Geluid

Conform de Wet geluidhinder (Wgh) dient een akoestisch onderzoek te worden verricht indien er sprake is van het projecteren van nieuwe geluidsgevoelige bebouwing (waaronder woonruimtes) binnen een geluidzone van een weg. Het akoestisch onderzoek heeft als doel het bepalen van de geluidsbelasting ten gevolge van de nabijgelegen wegen en het beoordelen of er voldaan wordt aan hetgeen gesteld is in de Wet geluidhinder (Wgh).

Dit onderzoek is verricht door Tritium Advies die daaromtrent heeft gerapporteerd op 8 juni 2020, nr. 2005/150/ROS-01. (**Zie bijlage 2).**

De conclusies van dit onderzoek laten zich als volgt samenvatten:

Voor wegverkeerslawaai is het plan gelegen binnen de geluidzone van de N 284, het Heeleind en de Uitgang. Het plan is tevens gelegen in de nabijheid van de 30 km/uur weg Dwarsstraat.

Voor de laatst genoemde Dwarsstraat geldt dat de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeerslawaai op deze straat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuw te bouwen woningen overschrijdt.

Voor de gezoneerde wegen De Uitgang en het Heeleind geldt eveneens dat de geluidsbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai op deze wegen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de geplande woningen overschrijdt.

Voor de N284 geldt dat de geluidsbelasting op de gevels van de te bouwen woningen de voorkeursgrenswaarde van 48dB met maximaal 1 en 3 dB overschrijdt voor respectievelijk de woning Dwarsstraat 4 en Dwarsstraat 6. De maximale ontheffingswaarde van 68 dB voor vervangende nieuwbouw in stedelijk gebied wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarden aan te vragen indien te toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugdringen van de geluidsbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel op overwegende bezwaren stuit én wordt voldaan aan de aanvullende voorwaarden uit het gemeentelijk geluidbeleid.

Het aanleggen van een geluidwal of geluidsscherm (overdrachtsmaatregelen) stuit in het onderhavige geval op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en/of landschappelijke aard. Het vergroten van de afstand tussen geluidsbron en ontvanger is eveneens niet doeltreffend. De aanleg van een stiller wegdek (SMA-NLBG+) op de betreffende weg is reeds gepland. Nader onderzoek naar het toepassen van geluid reducerend wegdek op deze weg is derhalve niet nodig.

Conform de aanvullende voorwaarden uit het geluidbeleid van de gemeente Bladel, dient iedere afzonderlijke woning te beschikken over een geluidluwe gevel. Uit de rekenresultaten blijkt dat dit in de onderhavige situatie het geval is. Om aan het geluidbeleid te voldoen dient bij de indeling van de woningen rekening te worden gehouden met de geluidbelaste zijde(n). Derhalve is separaat en onderbouwd verzocht hogere waarden te verlenen conform artikel 110a, lid 5, van de Wet Geluidhinder.

Aangezien voor de voorliggende woningen sprake is van een procedure hogere waarden, is formeel gezien een aanvullend onderzoek ter bepaling van de geluidwering van de gevels nodig. Er wordt van uit gegaan dat een gevel bij een normale bouwkundige opzet aan de minimaal vereiste Ga;k voldoet van 20 dB. Derhalve zal toepassing van de karakteristieke geluidwering enkel benodigd zijn bij een geluidbelasting hoger dan 53 dB (exclusief aftrek conform artikel 1210g, Wgh).

In de voorliggende situatie bedraagt de cumulatieve geluidbelasting maximaal 53dB. Daarom wordt voor deze woningen een aanvullend onderzoek ter bepaling van de geluidwering van de gevels niet noodzakelijk geacht. Bij toepassing van standaard

geluidwerende materialen en maatregelen is een goed akoestisch woon- en leefklimaat gewaarborgd.

5.5 Verkeer en parkeren

Uitgangspunt is dat een toename van parkeerbehoefte opgenomen moet worden op eigen terrein conform de richtlijnen CROW. In het onderhavige plan worden geen woningen toegevoegd die een additionele parkeervraag mee brengen. De bij de woningen behorende parkeerbehoefte kan worden opgevangen op eigen terrein. Bezoekers parkeren kan evenals bij de andere woningen van de Dwarsstraat plaats vinden aan de openbare weg.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect *verkeer en parkeren* ruimvoldoende gewaarborgd wordt in het onderhavige plan.

5.6 Luchtkwaliteit

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt tegenwoordig gevormd door de Wet luchtkwaliteit (hierna: Wlk). In het Besluit en de ‘Regeling niet in betekenende mate' is exact bepaald in welke gevallen een project niet aan de grenswaarden hoeft te worden getoetst (minder dan 1.500 nieuwe woningen bij 1 ontsluitingsweg, minder dan 3.000 nieuwe woningen bij 2 ontsluitingswegen). Het project betreft uitsluitend de sloop en vervanging van twee woningen. Daardoor draagt het ‘niet in betekenende mate’ bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Hiermee wordt ruimschoots onder de aantallen gebleven zoals genoemd in de ‘Regeling niet in betekende mate bijdragen’.

Het project valt voorts niet onder een van de categorieën van gevallen als bedoeld in artikel 3 van het ‘Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)’. Een specifiek luchtkwaliteitsonderzoek is gelet op het voorgaande derhalve niet noodzakelijk. Er worden vanwege het aspect luchtkwaliteit geen belemmeringen verwacht voor de beoogde ontwikkeling.

5.7 Hinderlijke bedrijvigheid

Op meer dan 500 meter afstand zijn de bedrijventerreinen Leemskuilen en Mastbos gerealiseerd. Daarbij is door middel van een passende milieuzonering rekening gehouden met de tussen gelegen woningen. In het bestemmingsplan Kom Bladel 2010 zijn namelijk alleen bedrijven toegestaan in de categorieën 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten.

Gezien de aard en omvang van de op deze bedrijfsterreinen gevestigde bedrijven en de afstand tot aan het project is ruimschoots een voldoende woon- en leefklimaat verzekerd.

In de omgeving van de bouwlocatie zijn aan de andere kant van de Rondweg enkele agrarische bedrijven gelegen. Omtrent de milieuaspecten van deze bedrijven is onderzoek gedaan door Jonkers Advies ten behoeve van een bestemmingsplanherziening ten behoeve

van de bouw van een nieuwe woning Dwarsstraat 10, geprojecteeerd ten zuiden van Dwarsstraat 8. Bij dit rapport laatstelijk gewijzigd d.d. 11 juni 2015 heeft dit bureau alle relevante gegevens geïnventariseerd en geanalyseerd.
De conclusie is dat er nog 2 relevante agrarische bedrijven operationeel zijn: het betreft de bedrijven aan de Uitgang 1 en 6.

Voor beide bedrijven zijn de vergunde situaties getoetst aan de Wet Geurhinder en veehouderij. Bovendien is een en ander getoetst aan de door de gemeente Bladel op 13 maart 2014 opnieuw vastgestelde Geurverordening. De daarin opgenomen normen bedragen 0,1 odourunit voor de kern Netersel, 1 odourunit voor de kernen Bladel, Hapert, Hoogeloon en 10 odourunits voor het buitengebied.

Toepassing van een en ander leidt bij de Uitgang 1 tot een vaste afstand van 100m1. Toepassing van deze afstandseis is bij het bedrijf de Uitgang 1 het meest relevant. Houden we daarbij het meest dicht bij de nieuwbouwlocatie gelegen emissiepunt aan, dat wil in dit geval zeggen het dichtstbijzijnde punt van de stal net achter de garage/berging, dan laat dit de bouw van de voorgenomen woning onverlet mits die buiten de 100p m contour gesitueerd blijft.

De geurcontour van de Uitgang 6 is eveneens een vaste afstand van 100 m1, de afstand tot de voorgenomen woningbouwlocatie is echter veel groter. Daarnaast voldoet de berekende geurbelasting van 0,3 ou/E ruimschoots aan de norm.

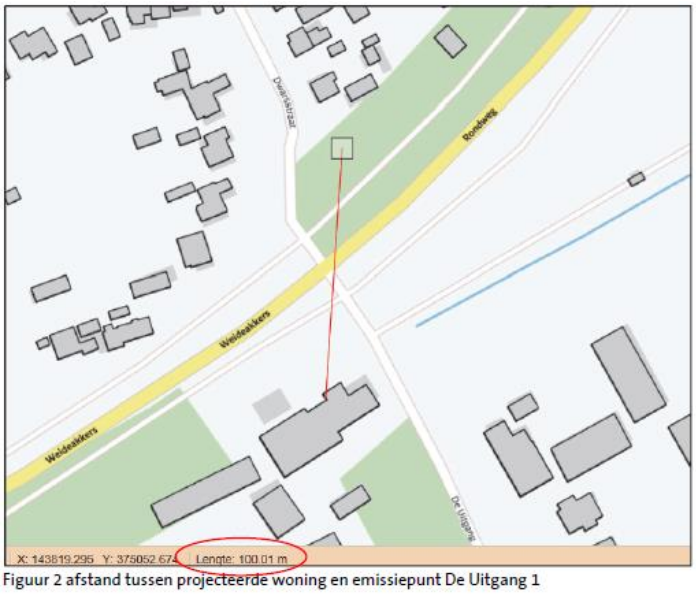

Figuur 2 afstand tussen projecteerde woning en emissiepunt De Uitgang 1

Ook uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening voldoet de nieuwe situatie zowel aan de voorgrond- als de achtergrond belasting en daarmee aan een goed woon- en leefklimaat.

De conclusies van het rapport zijn dan ook:

- De omliggende agrarische bedrijven leveren voor wat betreft de voorgrondbelasting ten aanzien van geur geen belemmering op voor de realisering van de beoogde woning op de projectlocatie;
- De achtergrondbelasting ter plaatse van de projectlocatie is zodanig dat sprake is van een optimaal woon- en leefklimaat;
- Op het onderdeel Geur kan derhalve worden geconcludeerd dat wordt voldaan aan het beginsel van een goede ruimtelijke ordening. Dit aspect is dus niet langer een belemmering voor het toelaten van een extra woning op de projectlocatie.

Ten aanzien van de milieuzone van het aan de andere zijde van de N284 gelegen agrarisch bedrijf zijn de ten zuiden van de planlocatie gelegen en geprojecteerde woningen Dwarsstraat 8 en 10 normbepalend. Verder zijn in de omgeving geen bedrijven gevestigd met een relevante milieuhinder.

5.8 Externe veiligheid

Externe veiligheid betreft het risico dat aan bepaalde activiteiten verbonden is voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport (o.a. van gevaarlijke stoffen). Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen of omstandigheden. Risicobronnen kunnen onderscheiden worden in risicovolle inrichtingen (o.a. LPG-tankstations), vervoer van gevaarlijke stoffen (via wegen, spoorwegen, waterwegen) en leidingen (o.a. aardgas, vloeibare brandstof en elektriciteit).

Vanuit het oogpunt van externe veiligheid bestaan gelet op het bovenstaande geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling van het plangebied, daar het initiatief niet gelegen is in het invloedsgebied van risicovolle inrichtingen, van transportroutes en van leidingen.

5.9 Kabels en leidingen

Binnen het plangebied zijn geen kabels en leidingen aanwezig die een belemmering kunnen vormen voor de ontwikkeling binnen het plangebied. Binnen het plangebied is verder geen sprake van straalpaden en invloeden van zendmasten. Aangezien de voorgenomen transformatie zich voltrekt binnen de bestaande bouwmassa behoeft voor aanvang van werkzaamheden ook geen KLIC-melding te worden verricht.

5.10 Flora en fauna

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren

stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. onderbouwing opgenomen.

Om inzicht te verkrijgen in de mogelijke effecten van de voorliggende plannen is door Ecolybrium een zogenaamde Quickscan Ecologische Waarden gedaan, waaromtrent is gerapporteerd op 19 april 2020, nummer 20-684. **(Zie bijlage 3)**

De belangrijkste conclusies zijn:

- Effecten op beschermde vaatplanten zijn geheel uit te sluiten.
- Effecten op overige soortgroepen zijn, vanwege het ontbreken van optimaal ontwikkelde leefgebieden, geheel uit te sluiten.
- Er zijn geen mogelijke nestlocaties van gierzwaluwen of huismus aanwezig, omdat er geen geschikte invliegopeningen en broedplekken in de bebouwing zijn aangetroffen. Effecten op broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn geheel uit te sluiten.
- Er zijn geen geschikte invliegopeningen voor vleermuizen aanwezig om als vaste rust- of verblijfsplaats te dienen. Primair jachtgebied en essentiële vliegroutes voor vleermuizen zijn evenmin aanwezig. Effecten op vleermuizen zijn op voorhand geheel uit te sluiten.
- De beoogde sloop leidt derhalve niet tot negatieve effecten op vleermuizen, gierzwaluwen of huismussen en daarmee niet tot overtreding van verbodsbepalingen op grond van de Wet Natuurbescherming.
- In het kader van de Wet Natuurbescherming kan gesteld worden dat er geen verdere vervolgonderzoeken of -ontheffingsprocedures noodzakelijk zijn.

5.11 Stikstofdepositie

Stikstofdepositie is afhankelijk van de omvang van de emissie van een activiteit en de afstand tot de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Het project betreft de realisering van 2 vervangende woningen en het is gelegen in de kern van Bladel, nabij het centrum en op ruimvoldoende afstand van de conform de Natuurbeschermingswet 1998 beschermde gebieden.

Het meest nabijgelegen onderdeel van een conform de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd gebied bevindt zich namelijk op circa 2,1 kilometer afstand ten noordoosten van het plangebied. Het betreft het stroomgebied van de beek ‘Kleine Beerze’, dat deel uit maakt van het Natura 2000-gebied Kempenland-West. Het plangebied maakt geen deel uit van het Brabantse deel van het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland bevindt zich circa 800 meter ten westen en zuiden van het plangebied.

Omtrent de stikstofdepositie van het voorliggend plan is door van Empel Inspecties en Advisering te Bergeijk gerapporteerd bij schrijven d.d. 21 juli 2020. **(Zie bijlage 4.)**

Uit dit rapport en de bijbehorende Aeriusberekeningen blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling ten opzichte van de huidige situatie geen nadelige effecten veroorzaakt que stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000 gebieden.

Er worden vanwege het aspect stikstofdepositie derhalve geen belemmeringen verwacht voor de beoogde ontwikkeling.

6. Bestemming

Het initiatief loopt mee in het veegplan Stedelijk gebied 2021. De bestemming zal "Wonen" zijn conform bestemmingsplan Bladel 2019. Ook zal de dubbelbestemming "Archeologie 3" conform bestemmingsplan Bladel 2019 opgenomen worden.

7. Haalbaarheid

7.1 Financieel

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening moet bij nieuwe ontwikkelingen waarbij van het bestemmingsplan wordt afgeweken een exploitatieplan worden vastgesteld.
Een exploitatieplan hoeft niet te worden opgesteld als het kostenverhaal van de grondexploitatie anderszins verzekerd is. Aan dit initiatief zijn voor de gemeente uit het oogpunt van exploitatie geen nadelige financiële gevolgen verbonden omdat de ontwikkeling in handen is van de eigenaar van de grond en opstallen. Met de eigenaar is een anterieure overeenkomst gesloten voor het verhalen van kosten die gemoeid zijn met deze bestemmingsplanprocedure en eventuele kosten als gevolg van deze procedure.

7.2 Maatschappelijk

De ontwikkeling zal middels een nieuw bestemmingsplan (veegplan) worden bestemd. Op de voorbereiding van een bestemmingsplan is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening dient de kennisgeving als bedoeld in artikel 3:12 van de Awb in de Staatscourant en een huis-aan-huis blad te worden geplaatst en via elektronische weg te geschieden. Tevens dient de kennisgeving te worden toegezonden aan de wettelijke overlegpartners.
Het ontwerpbestemmingsplan wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd. In deze termijn is eenieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk een zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan in te dienen.

Vervolgens kan het bestemmingsplan worden vastgesteld. Tegen het besluit tot vaststelling staat direct beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Direct na de beroepstermijn treedt het plan in werking, tenzij binnen de beroepstermijn een verzoek om voorlopige voorziening bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt ingediend. In dat laatste geval wordt de werking van het vaststellingsbesluit opgeschort totdat op het verzoek is beslist.

9. Conclusie

De bestemming in het vigerend plan voorziet reeds in de bestemming Wonen. De beoogde vervanging van de twee bestaande woningen door een nieuw blokje van twee-onder-een-kap leidt tot een stedenbouwkundig én volkshuisvestelijk betere situatie.

In de bovenstaande rapportage wordt op alle onderdelen aangetoond dat het bouwplan waarop deze onderbouwing betrekking heeft, alleszins voldoet aan een goede ruimtelijke kwaliteit in de zin van de relevante wet- en regelgeving.

Bladel, 21 juli 2020.

Bijlagen:

1. Verkennend Bodemonderzoek Lankelma-Zuid d.d. 9 juli 2020

2. Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai Tritium d.d. 8 juni 2020

3. Quickscan Flora en Fauna door Ecolybrium d.d. 19 april 2020

4. Stikstofdepositie door Van Empel Insepcties en Advies d.d. 21 juli 2020 met bijbehorende Aeriusberekeningen aanleg- en gebruiksfase.

Rapport: VERKENNEND BODEMONDERZOEK

Dwarsstraat 4-6

Bladel

Opdrachtgever: Van Steensel Consultants BV
Leemskuilen 24
5531 NL Bladel

Rapportnummer: 2001377 Versie: 1

Rapportdatum: 9 juli 2020
Status: Definitief

Auteur: ing. T.M.C. van der Meeren

Kwaliteitscontrole: ing. W.J.H. van den Heuvel

Lankelma Geotechniek Zuid BV
Postbus 38, 5688ZG Oirschot
KvK. nr.: 17131641

Tel. 0499-578520
Website: www.lankelma-zuid.nl
E-mail: info@lankelma-zuid.nl

IBAN: NL98ABNA0590577670
BIC ABNANL2A
BTW: NL 8105.11.654.B.01

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1
1.1 Opdrachtvorming 1
1.2 Doelstelling 1
1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage 1
2 Vooronderzoek 3
2.1 Locatiegegevens 3
2.2 Historische informatie 3
2.3 Gebiedsgericht beleid en/of kwaliteit grond en grondwater 4
2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek 4
2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie 4
2.6 Resumé 5
3 Hypothese en Onderzoeksstrategie 6
3.1 Hypothese 6
3.2 Onderzoeksstrategie 6
4 Veldwerkzaamheden 7
4.1 Grond 7
4.2 Grondwater 7
4.3 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002 8
5 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek 9
5.1 Samenstelling en analyseparameters 9
5.2 Toetsingscriteria 9
5.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb) 9
5.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk) 9
5.3 Toetsingen 10
5.3.1 Grond 10
5.3.2 Grondwater 10
6 Conclusie en aanbeveling 11
6.1 Conclusie 11
6.2 Resumé en aanbeveling 12

Bijlagen

Bijlage 1: Regionale ligging locatie
Bijlage 2: Situatietekening met boorlocaties
Bijlage 3: Profielbeschrijvingen
Bijlage 4: Analysecertificaten grond en grondwater
Bijlage 5: Toetsingstabellen grond en grondwater
Bijlage 6: Fotorapportage

1 Inleiding

1.1 Opdrachtvorming

In opdracht van Van Steensel Consultants B.V. heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Dwarsstraat 4-6 te Bladel. De regionale ligging van de locatie is weergegeven in bijlage 1.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van een bodemonderzoek is de voorgenomen ontwikkeling ter plaatse van de onderzoekslocatie. Als gevolg hiervan dient de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd te worden. Daarnaast dient door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld te worden of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Opgemerkt wordt dat bij een bodemonderzoek sprake is van een steekproefsgewijze bemonstering die erop is gericht om te kunnen beoordelen of (mogelijke) bodemverontreinigingen aanwezig zijn, evenals het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. De mogelijkheid blijft daarom bestaan dat puntverontreinigingen, welke niet voortkomen uit het historisch onderzoek, niet door het onderzoek worden aangetoond. Tevens wordt erop gewezen dat het uitgevoerde onderzoek een momentopname is.

Het bodemonderzoek is uitgevoerd conform de Nederlandse norm NEN5740. Het veldwerk is onder certificaat uitgevoerd op grond van beoordelingsrichtlijn BRL-SIKB 2000.

Het hierbij behorende procescertificaat en keurmerk van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is van toepassing op het gehele proces van het veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek, vanaf acceptatie tot aan de overdracht van de veldgegevens en monsters.

Lankelma Geotechniek Zuid B.V. heeft geen binding met de opdrachtgever en de onderzoekslocatie anders dan als onafhankelijk onderzoeksbureau. Verder is zij gecertificeerd in het kader van ISO-9001 en de BRL-SIKB 2000 “veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek” en de daarbij behorende protocollen. Hierbij gelden de ten tijde van het uitvoeren van het veldwerk, vigerende versies van deze documenten.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek wordt onderstaand puntsgewijs benoemd:

- historisch onderzoek naar bodembedreigende activiteiten/situaties binnen de locatie middels welke een inschatting wordt gemaakt of en waar op de locatie bodemverontreiniging te verwachten is;
- bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie;
- op basis van de resultaten vaststellen of in het kader van de Wbb sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage

De werkzaamheden zijn door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. onder certificaat uitgevoerd, te weten conform BRL-SIKB 2000 en de daaraan gekoppelde protocollen:

- 2001: “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen”;
- 2002: “Het nemen van grondwatermonsters”.

In de BRL-SIKB 2000 wordt verwezen naar de Nederlandse normen voor bodemonderzoek die eveneens bepalend zijn voor de uitvoering van het bodemonderzoek. De belangrijkste en meest bepalende normeringen zijn de NEN5725:2017 “Bodem-landbodem-strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek” en de NEN5740/A1: 2016 “Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek”.

Voorliggend rapport presenteert de resultaten van het vooronderzoek (hoofdstuk 2), de onderzoekshypothese en –strategie (hoofdstuk 3) en de resultaten van het veldwerk (hoofdstuk 4) en analytisch onderzoek en de aan het onderzoek te verbinden interpretatie van de onderzoeksresultaten (hoofdstuk 5) en conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

2 Vooronderzoek

Conform het onderzoeksprotocol NEN5725 is ten behoeve van de bepaling van de onderzoeksstrategie op onderhavige locatie een vooronderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit vooronderzoek zijn opgenomen in voorliggend hoofdstuk. De in paragraaf 2.1 t/m 2.3 opgenomen informatie is afkomstig van/uit:

- terreininspectie;
- het archief van Lankelma Geotechniek Zuid B.V.;
- archiefonderzoek door een ambtenaar van de gemeente Bladel;
- informatie opdrachtgever;
- TNO (Regis);
- website www.topotijdreis.nl;
- website www.bodemloket.nl.

Vermeld dient te worden dat de verantwoordelijkheid voor de resultaten van onderhavig onderzoek worden beperkt tot de aan deze resultaten ten grondslag liggende en op het moment van onderzoek ter beschikking staande gegevens alsmede de bij de terreininspectie geconstateerde situatie.

Aanleiding en aspecten van het vooronderzoek
De aanleiding voor het opstellen van onderhavig vooronderzoek sluit aan bij A ‘opstellen hypothese over de milieuhygiënische bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek’, uit de NEN5725.

2.1 Locatiegegevens

Algemeen
De onderzochte locatie is gelegen aan de Dwarsstraat 4-6 te Bladel. Kadastraal is de locatie bekend onder kadastrale gemeente Bladel, sectie G, nr. 4408. De coördinaten volgens het R.D. stelsel zijn x = 143,8 en y = 375,1.

Het oppervlak van de onderzoekslocatie bedraagt max. 1.000 m². Ten tijde van de uitvoering van het onderzoek was onderhavige onderzoekslocatie deels bebouwd met een woonhuis incl. garage en schuur en deels verhard met klinkers. In bijlage 2 is voornoemde situatie van de onderzoekslocatie weergegeven. Onderhavige locatie is zuidoostelijk gelegen ten opzichte van het centrum Bladel.

Terreininspectie
Door een gecertificeerd medewerker van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is een terreininspectie uitgevoerd voorafgaande aan de veldwerkzaamheden. Foto’s van de locatie zijn in bijlage 6 toegevoegd. De locatie is daadwerkelijk in gebruik zoals in voorgaande alinea omschreven. Er zijn tijdens de terreininspectie bijzonderheden (zoals verdachte plekken, artefacten of bodembeschermende voorzieningen, puin en/of asbest op het maaiveld, asbest beschoeiingen, verzakkingen, verhogingen, verkleuringen, brandplaatsen) geconstateerd, welke een aanwijzing zouden kunnen zijn voor een mogelijke bodemverontreiniging.

2.2 Historische informatie

Gebruik locatie: heden en verleden
Uit het historisch kaartmateriaal blijkt dat er eind 19e eeuw sprake was van een gebied met een agrarische bestemming. Sinds begin 20ste eeuw is de locatie voor het eerst bebouwd. Deze bestemming is tot op heden niet veranderd.

De locatie is in de bebouwde kom van Bladel gesitueerd. De locatie grenst aan de westzijde aan de beklinkerde weg ‘Dwarsstraat’. De noordzijde grenst aan de geasfalteerde weg ‘N284’. De overige zijden grenzen aan grondgebonden woningen.

Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn geen gegevens bekend van activiteiten die de bodem mogelijk negatief hebben kunnen beïnvloeden. Er is niets bekend over een (voormalige) ondergrondse c.q. bovengrondse brandstoftank.

Voormalige stortlocatie
Ter plaatse van de onderzoekslocatie is voor zover bekend geen sprake van een (voormalige) stortlocatie.

Explosieven
De Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) geeft voor Nederland een landelijk overzicht op een kleine schaal van de (verwachte) ligging van resten van ondergronds en bovengronds militair erfgoed. De onderzoekslocatie is gesitueerd in de zone 'Overige gebieden'. Binnen deze zone kunnen resten worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholen.

2.3 Gebiedsgericht beleid en/of kwaliteit grond en grondwater

Het onderhavige onderzoeksgebied is gelegen binnen een gebied waarvoor een bodemkwaliteitskaart (SRE Milieudienst, 489262, 9 september 2010) is opgesteld. Volgens de kaart valt het onderzoeksgebied binnen een schoon deelgebied. Op basis van de kaart kan worden aangenomen dat de bodem ter plaatse niet verontreinigd is. De milieuhygiënische kwaliteit wordt als zijnde de achtergrondwaarde beschouwd.

In grote delen van het grondgebied van de gemeente Bladel is de bodem door diverse menselijke activiteiten (B.V. zinkassen) gedurende vaak lange periode verontreinigd geraakt met zink. Deze verontreinigingen worden als diffuse verontreinigingen beschouwd. Dit is valt samen met de stellingname uit voornoemde paragraaf. Tevens wordt dit bekrachtigd in de conclusies uit de bodemonderzoeken die op en/of in de omgeving van de locatie zijn uitgevoerd.

2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek

Bij de gemeente Bladel zijn gegevens bekend van bodemonderzoeken en/of potentieel bodembedreigende activiteiten ter plaatse van en/of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. In onderstaande tekst zijn de bevindingen hiervan in het kort omschreven.

Verkennend bodemonderzoek Dwarsstraat, Lankelma Geotechniek Zuid B.V., rap.nr. 61329 d.d. 15 april 2008. Uit de analyseresultaten blijkt dat in MM1 een lichte verontreiniging met zink is aangetoond. In het grondwater is een lichte streefwaarde overschrijding met chroom aangetoond.

Evaluatieverslag Bussanering Dwarsstraat 7, Geofox-Lexmond, rap.nr. EZ863.659, d.d. 10 maart 2008. Op basis van de uitgevoerde sanering kan gesteld worden dat de verontreiniging binnen de perceelsgrenzen van de saneringslocatie verwijderd is tot het niveau bij de bodemgebruikswaarden 'wonen met siertuin'.

Nader bodemonderzoek Dwarsstraat 7, SGS, rap.nr. 20060981/DHOL, d.d. 11 oktober 2006. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan geconcludeerd worden dat de zinkassen hebben geleid tot een sterke verontreiniging van de grond met zware metalen. Het grondwater is niet sterk verontreinigd geraakt met zware metalen. In totaal is circa 174 m3 grond verontreinigd in concentraties boven de terugsaneerwaarden voor "wonen met siertuin" en "wonen met moestuin". Gezien de omvang van de verontreiniging met zware metalen in de grond is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Verkennend bodemonderzoek Dwarsstraat 1, Inpijn-Blokpoel, rap.nr. MB-4717, d.d. 24 oktober 2002.
In de bovengrond is minerale olie boven de streefwaarde aangetoond. In de ondergrond zijn geen van de onderzochte parameters verhoogd aangetoond. Het grondwater is verontreinigd met chroom, kwik en lood. In PB2 is een sterke verontreiniging met dichlooretheen en een lichte verontreiniging met vinylchloride aangetoond.

2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

De op basis van de geraadpleegde bronnen verwachte ondiepe geologie op de locatie is weergegeven in tabel 2.1. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het de geologische bodemopbouw

betreft die door TNO is geïnterpoleerd op basis van onderzoek in de omgeving. De werkelijke laagopbouw en –samenstelling kunnen hiervan afwijken.

*tabel 2.1 Geohydrologische bodemopbouw**

Diepte [m-mv]	Formatienaam	Lithologie
0 – 20	Formatie van Sterksel	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit grof en midden zand, weinig zandige klei, fijn zand en grind en een spoor klei
20 – 36	Formatie van Stramproy	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit midden, fijn en grof zand, weinig klei en zandige klei en een spoor veen, bruinkool en grind
36 – 44	Formatie van Waalre	Kleiige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit zandige klei, klei en midden zand, weinig veen, fijn en grof zand en een spoor grind

* *Bron: Landelijk DGM model V1.3 – 2009, NITG-TNO, de werkelijke diepte en formatienaam kan afwijken (met name nabij geologische breukzones)*

De grondwaterstand van het freatisch pakket bedraagt circa 2,0 m-mv. Het grondwater in het ondiepe (freatische) grondwater stroomt regionaal gezien in overwegend noordoostelijke richting. De locatie ligt niet in het intrekgebied van een grondwaterwinning c.q. een grondwaterbeschermingsgebied.

2.6 Resumé

Algemeen kan worden gesteld dat er in de regio, waarbinnen de onderzoekslocatie zich bevindt, in het verleden gebruik is gemaakt van zinkassen c.q. bijmengingen met zinkassen veelal bij de aanleg van semiverhardingen. Op basis van voornoemde aanname kan derhalve niet worden uitgesloten dat de locatie (diffuus) verontreinigd is met zinkassen. De zinkassen komen in hoofdzaak in de bovengrond (0,5 m-mv) voor en veroorzaken verhoogde concentraties met cadmium, koper, zink, lood en arseen. Tevens is van deze parameters bekend dat deze als gevolg van uitloging ook verhoogd in het grondwater aanwezig kunnen zijn.

Op basis van de resultaten van dit bodemonderzoek is de locatie als zijnde “verdacht” gekwalificeerd ten aanzien van grondverontreiniging. Hiermee wordt bedoeld dat er mogelijk stoffen in gehalten boven de generieke achtergrondwaarden vallen.

3 Hypothese en Onderzoeksstrategie

3.1 Hypothese

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de locatie ten aanzien van de grond en het grondwater als een 'heterogeen diffuus verontreinigd gebied' gekwalificeerd. Er kan namelijk niet worden uitgesloten dat de locatie (diffuus) verontreinigd is met zinkassen. Hierbij zijn geen specifieke puntbronnen bekend.

3.2 Onderzoeksstrategie

Grond en grondwater
Bij het vaststellen van de onderzoeksstrategie is de boor-, bemonsterings- en analysestrategie gehanteerd zoals beschreven in de NEN5740/A1 'Onderzoeksstrategie voor een verdachte locatie, diffuus belaste niet-lijnvormige locatie met een heterogeen verdeelde stof op schaal van monsterneming' (VED-HE-NL, tabel 9.1)'.

In het kader van onderhavig bodemonderzoek is géén onderzoek naar asbest in de bodem verricht. Tijdens de veldwerkzaamheden zal het maaiveld en de uitkomende grond wel indicatief visueel beoordeeld worden op het voorkomen van asbestverdacht materialen en/of bijmengingen.

In tabel 3.1 is een overzicht opgenomen van de uit te voeren veldwerkzaamheden en laboratoriumwerkzaamheden.

tabel 3.1 Uit te voeren veld- en laboratoriumwerkzaamheden bodemonderzoek

Oppervlak (m^2)	Veldwerk			Analyses		
	0,5 m-mv	2 m-mv[1]	peilbuis[2]	bovengrond	ondergrond	grondwater
Max. 1.000	5	1	1	2 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[4]

1	Handboring tot minimaal 0,5 m- freatische grondwaterstand of 1 m-mv, maximaal tot 2,5 meter. Indien visueel schoon dan boren tot opgegeven einddiepte, anders boren tot 0,5 meter minus verdachte bodemlaag.
2	Indien een grondwaterspiegel wordt aangetroffen dieper dan 5 m-mv behoeft geen peilbuis te worden geplaatst.
3	Standaard NEN5740 pakket voor grond: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), organische parameters (PAK (som 10), minerale olie, PCB (som 7)), lutum en organische stof. Als gevolg van waarnemingen in het veld kan het noodzakelijk zijn een extra mengmonster samen te stellen om een voldoende representatief beeld van de locatie te krijgen. Aanvullende werkzaamheden worden alleen na toestemming van de opdrachtgever uitgevoerd.
4	Standaard NEN 5740 pakket voor grondwater: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen, styreen, naftaleen, minerale olie, vinylchloride, 1,1-dichlooretheen, dichloormethaan, trans-1,2-dichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen, Som1,2-dichlooretheen, 1,1-dichlooretheaan, chloroform, 1,1,1-trichloorethaan, tetrachloormethaan, 1,2-dichloorethaan, trichlooretheen, 1,2-dichloorpropaan, 1,1-dichloorpropaan, 1,3-dichloorpropaan, Somdichloorpropaan, 1,1,2-trichloorethaan, tetrachlooretheen, bromoform.

4 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd onder procescertificaat van de BRL-SIKB 2000, conform de protocollen 2001 en 2002 van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer. Evenals de daaraan gekoppelde Nederlandse Eenheidsnormen (NEN).

4.1 Grond

Het plaatsen van de peilbuis is door de erkende veldwerker de heer D. Vervoort, uitgevoerd op 23 juni 2020. Op instructie en onder controle van voornoemde erkend persoon zijn (veld)werkzaamheden gedeeltelijk uitgevoerd door de veldwerker in opleiding de heer J. Schoonhoven. Het plaatsen van de overige boringen is door de erkende veldwerker de heer C.B. Renders, uitgevoerd op 30 juni 2020. De veldwerkers verklaren hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van de BRL-SIKB 2000 en de daarbij horende protocollen. In tabel 4.1 zijn ten behoeve van het onderzoek de uitgevoerde werkzaamheden opgenomen.

tabel 4.1 Uitgevoerde werkzaamheden

Boring	Diepte [m-mv]	Filterdiepte [m-mv]
B03 t/m B07	0,5	-
B01A en B02	2,0	-
B01	4,1	3,1 – 4,1

De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 4,1 m-mv overwegend uit matig fijn, matig siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. De situering van de onderzoekslocatie en de geplaatste boringen en peilbuis is opgenomen in bijlage 2. Voor de complete boorbeschrijvingen wordt verwezen naar bijlage 3.

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

In de uitkomende grond zijn lokaal waarnemingen gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. In tabel 4.2 volgt per monsternametraject een opsomming van de waargenomen afwijkingen.

tabel 4.2 Waargenomen afwijkingen

Boring	Diepte [m-mv]	Afwijking
B07	0,2 – 0,5	Zwak sintelhoudend, zwak kolengruishoudend

In het kader van dit onderzoek is geen specifiek onderzoek (conform NEN5707) verricht naar het voorkomen van asbest in de grond en op het maaiveld. Wel heeft een indicatieve inspectie van het terrein plaatsgevonden. In de vrijkomende grond en op het maaiveld zijn geen asbestverdachte materialen en/of bijmengingen aangetroffen.

4.2 Grondwater

De peilbuis is, na inachtneming van de geldende rustperiode van minimaal een week door de erkende veldwerker, de heer C.B. Renders, bemonsterd op 30 juni 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van protocol 2002. In tabel 4.3 zijn de gegevens hiervan weergegeven:

tabel 4.3 Peilbuisgegevens

Peilbuisnummer	**B01**
Datum bemonstering	**30 juni 2020**
Diepte grondwaterspiegel [m-mv]	2,0
Filterstelling [m-mv]	3,1 – 4,1
Toestroming	goed
Beluchting	niet belucht
Zuurgraad [pH]	7,8
Elektrische geleidbaarheid [Ec, µS/cm]	76
Troebelheid (NTU)	132*
Waargenomen afwijkingen	geen
Drijflaag	geen

**De troebelheid van het grondwater uit de peilbuis kan hoog worden genoemd. De in de NEN5744 gehanteerde waarde voor troebelheid van 10 NTU kan indicatief worden genoemd. Deze is gebaseerd op standaard factoren die zich in de natuur voordoen. Hogere troebelheden duiden op het feit dat onnatuurlijk hoge krachten op de bodemdeeltjes rond (de omstorting van) het peilfilter zijn of worden uitgeoefend. Aangezien de peilbuis recentelijk is geplaatst en het feit dat de bodemopbouw uit zeer fijn zand bestaat (lees: zeer fijne fracties) is het gemeten verhoogde NTU gehalte niet vreemd te noemen. In onderhavig geval gaan wij er vanuit dat de troebelheid wordt veroorzaakt door de in suspensie zijnde vaste (grond)deeltjes.*

4.3 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden zijn geen kritieke afwijkingen opgetreden in het kader van de BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002.

Opgemerkt wordt dat de troebelheid niet op de onderzoekslocatie is gemeten maar ten kantore van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. te Oirschot. Het grondwatermonster wordt pas dan genomen, wanneer conform de NEN5744 en het protocol 2002 is voldaan aan de overige gestelde eisen. Het meten van de troebelheid vindt als laatste handeling plaats, voorafgaande aan de daadwerkelijke monstername van het grondwater. Deze laatste stap wordt door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. dus omgedraaid. Hetgeen verder niet van invloed kan zijn op de daadwerkelijk gemeten waarde. Derhalve wordt dit niet als een kritieke afwijking beschouwd.

5 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek

5.1 Samenstelling en analyseparameters

De grond(meng)monsters en het grondwatermonster zijn in het laboratorium van SYNLAB Analytics & Services B.V. in Rotterdam (door de RvA erkend) chemisch geanalyseerd. De analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000.

Het aantal samengestelde en analytisch onderzochte grond(meng)monsters en grondwatermonster is in overeenstemming met de onderzoeksstrategie zoals opgenomen in hoofdstuk 3.

In tabel 5.1 is inzichtelijk gemaakt hoe de betreffende grond(meng)monsters zijn samengesteld (o.a. zintuiglijke waarnemingen en diepte geanalyseerde bodemlaag). Tevens zijn in tabel 5.2 de resultaten van het grondwateronderzoek weergegeven. De analysecertificaten zijn weergegeven in bijlage 4. De resultaten zijn getoetst aan de achtergrondwaarden en interventiewaarden en zijn weergegeven in bijlage 5.

5.2 Toetsingscriteria

Teneinde de mate van verontreiniging van de bodem te kunnen beoordelen, zijn de chemische analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters getoetst aan de richtlijnen die zijn vastgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (de zogenaamde generieke referentiewaarden).

5.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb)

De gehalten en concentraties van de milieuschadelijke stoffen in respectievelijk de grond- dan wel grondwatermonsters worden gerelateerd aan het toetsingskader uit de Circulaire bodemsanering (Per 1 juli 2013), die een onderdeel vormt van de Wet bodembescherming (Wbb).

Bij de referentiewaarden wordt onderscheid gemaakt in zogenaamde generieke ofwel landelijke achtergrondwaarden (in geval van grond), streefwaarden (in geval van grondwater) en de interventiewaarden (zowel grond als grondwater):

achtergrondwaarde (grond) of S-waarde (grondwater)	=	waarde voor een schone, multifunctionele bodem
½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex	=	Waarde waarbij men een aanvullend/nader onderzoek in overweging dient te nemen ((achtergrond- of streefwaarde + interventiewaarde) / 2)
interventiewaarde of I-waarde	=	interventiewaarde voor sanering(sonderzoek)

De referentiewaarden voor grond zijn mede afhankelijk gesteld van het gehalte lutum (fractie <2µm) en organische stof. Dit betekent dat bij elk (verkennend) bodemonderzoek de gemeten waarden moeten worden omgerekend als zijnde “standaard bodem” (10% organische stof en 25% lutum). De omgerekende waarden worden vervolgens getoetst aan de vigerende referentiewaarden. Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- licht verhoogd gehalte: gehalte tussen de achtergrondwaarde (grond) c.q. streefwaarde (grondwater) en de ½ (AW+I) waarde;
- matig verhoogd gehalte: gehalte tussen de ½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex en gelijk interventiewaarde;
- sterk verhoogd gehalte: gehalte groter dan de interventiewaarde.

5.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

Bij het op basis van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) toepassen van een partij grond, volgens het generieke toetsingskader, spelen de kwaliteit en de functie van de ontvangende bodem een belangrijke rol. In verband met hergebruiksmogelijkheden van de grond voor een toepassing als zijnde landbodem, zijn de in de grond(meng)monsters gemeten gehalten indicatief getoetst aan de waarden afkomstig uit de Regeling bodemkwaliteit (Bijlage B, tabellen 1 en 2). Dit is geschied met behulp van het toetsingsinstrument BoToVa (Bodemtoets- en validatieservice).

Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- achtergrondwaarden: grond die vrij toepasbaar is bij elke bodemfunctie en elke bodemkwaliteit;
- wonen: grond kan worden toepast bij de bodemfuncties en bodemkwaliteiten ‘wonen’ en ‘industrie’;
- industrie: grond kan worden toegepast bij bodemfunctie en bodemkwaliteit ‘industrie’;
- niet toepasbaar: grond kan niet elders worden toegepast en dient te worden afgevoerd naar een erkend verwerker.

5.3 Toetsingen

5.3.1 Grond

In tabel 5.1 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende achtergrondwaarden overschrijden.

tabel 5.1 Resultaten grondonderzoek

Monster-nr.	Samenstelling (cm-mv)	Bodemsamenstelling/ bijmengingen	Analysepara-meters	Parameters >AW	Toets (Wbb)	Bbk
B07-2	B07 (20-50)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	Cadmium Koper Lood Molybdeen Zink	* * * * *	IND
MM1	B01A (0-50) B01A (50-60) B03 (0-50) B04 (0-50)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	Cadmium Lood Zink PAK Som PCB	* * * * *	WO
MM2	B02 (0-50) B05 (0-50) B06 (0-50)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	Cadmium Koper Lood Zink Som PCB	* * * * *	IND
MM3	B01A (120-170) B01A (170-200) B02 (100-150) B02 (150-200)	matig fijn siltig zand	NEN5740 pakket grond	-	-	AW

Verklaring gebruikte afkortingen:		Verklaring van de tekens:	
AW	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse achtergrondwaarde 2000	*	groter dan AW en kleiner of gelijk aan de bodemindex
WO	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse wonen	**	groter dan bodemindex (0,5), kleiner of gelijk interventiewaarde
IND	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse industrie	***	groter dan interventiewaarde
NT	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse niet toepasbaar	-	gehalte niet verhoogd t.o.v. AW dan wel detectiegrens
Bbk	indicatief getoetst aan Besluit bodemkwaliteit		

5.3.2 Grondwater

In tabel 5.2 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende streefwaarden overschrijden.

tabel 5.2 Resultaten grondwateronderzoek

Monsternr.	Analyse	Parameters >SW	Toets (Wbb)
B01	NEN5740 grondwater	Cadmium Kobalt Nikkel	* * ***

Verklaring van de tekens:	
*	groter dan streefwaarde en kleiner of gelijk ½ (streefwaarde+I) waarde
**	groter dan ½ (SW+I) waarde en kleiner of gelijk interventiewaarde
***	groter interventiewaarde
-	gehalte niet verhoogd t.o.v. streefwaarde dan wel detectiegrens

6 Conclusie en aanbeveling

In opdracht van Van Steensel Consultants B.V. heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Dwarsstraat 4-6 te Bladel.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen ontwikkeling op deze locatie. Als gevolg hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. Daarnaast is door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

6.1 Conclusie

Algemeen
De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 4,1 m-mv overwegend uit matig fijn siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. In de uitkomende grond zijn met name in de bovengrond lokaal bijmengingen (sintels en kolengruis) gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

Grond
In boring B07-2 (zintuigelijk sintels en kolengruis) zijn analytisch licht verhoogde gehalten met cadmium, koper, lood, molybdeen en zink aangetoond. De concentraties overschrijden de achtergrondwaarden, doch overschrijden de interventiewaarden niet.

In het grondmengmonster MM1 (bovengrond) zijn analytisch licht verhoogde gehalten met cadmium, lood, zink, PAK en som PCB aangetoond. De concentraties overschrijden de achtergrondwaarden, doch overschrijden de interventiewaarden niet.

In het grondmengmonster MM2 (bovengrond) zijn analytisch een licht verhoogde gehalten met cadmium, koper, lood, zink en som PCB aangetoond. De concentraties overschrijden de achtergrondwaarden, doch overschrijden de interventiewaarden niet. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse Industrie beschouwd worden.

In het grondmengmonster MM3 (ondergrond) zijn analytisch geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond. Allen liggen onder de achtergrondwaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse AW2000 beschouwd worden.

Grondwater
In het grondwater uit peilbuis B01 is analytisch een licht verhoogd gehalte aan cadmium en kobalt en een sterk verhoogd gehalte aan nikkel aangetoond.

Formeel gezien is de bodem op de locatie niet geheel vrij van bodemverontreiniging en is een nader bodemonderzoek noodzakelijk naar het voorkomen van met name zware metalen in het grondwater. Dit wordt echter niet zinvol geacht en wel om de navolgende redenen:

- In de vaste bodem wordt geen verhoging van de onderzochte stoffen aangetoond. Er zal derhalve geen sprake zijn van een bron op de locatie die in verband kan worden gebracht met de aangetoonde verontreiniging;
- Het filter van de peilbuis is direct geplaatst onder de bodemlaag, waarin van nature metalen in verhoogde mate worden aangetroffen, als gevolg van natuurlijke uitloging;
- In de huidige situatie zijn er geen humane risico's;
- Alhoewel voor Bladel geen lokale achtergrondwaarden zijn vastgesteld blijkt uit eerder uitgevoerde bodemonderzoeken in de regio, dat er hier in het grondwater ook (sterk) verhoogde gehalten aan zware metalen voorkomen. In het algemeen kan worden gesteld dat er in de regio lokaal verhoogde gehalten voorkomen zonder dat er een mogelijke bron in de directe omgeving aanwezig is.

Asbest in grond
In het kader van dit onderzoek is geen specifiek onderzoek (conform NEN5707) verricht naar het voorkomen van asbest in de grond en op het maaiveld. Wel heeft een indicatieve inspectie van het terrein plaatsgevonden. In de vrijkomende grond en op het maaiveld zijn geen asbestverdachte (plaat)materialen aangetroffen. Het voorliggende onderzoek doet echter geen bindende uitspraak over de aan- of afwezigheid van asbest in de bodem binnen de onderzoekslocatie.

Toetsing hypothese
De hypothese 'heterogeen diffuus verdacht' kan op basis van de resultaten formeel worden aanvaard.

Nader bodemonderzoek
Op basis van voornoemde samenvatting en conclusies is nader bodemonderzoek vanuit milieuhygiënisch oogpunt gezien niet aan de orde.

6.2 Resumé en aanbeveling

Middels onderhavig bodemonderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. In het kader van de Wet bodembescherming zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk. Op basis van de bevindingen uit onderhavig bodemonderzoek zijn er, ons inziens, vanuit milieuhygiënisch oogpunt derhalve geen belemmeringen c.q. beperkingen voor de voorgenomen ontwikkeling op deze locatie.

Wanneer men (graaf)werkzaamheden en/of wijzigingen uit gaat voeren, dient men rekening te houden met de volgende zaken:

- wanneer men grond van de locatie wil afvoeren dient men rekening te houden met afzetkosten. Een acceptant van de grond kan een aanvullend onderzoek eisen (lees partijkeuring). Op basis van dit onderzoek is de bovengrond indicatief als zijnde klasse Industrie bestempeld. De ondergrond is indicatief bestempeld als klasse AW2000;
- het verlenen van een omgevingsvergunning is ter competentie aan het bevoegd gezag.

Bijlage 1 : Regionale ligging locatie

Diessen
Oostelbeers
Oirschotse Heide
(Militair Oefenterrein)
Oostelbeersche
Middelbeers
Gemeente
Hilvarenbeek
Baarschot
Gemeente
Oirschot
Heide
Middelbeersche Heide
Bulkheide
Landschotsche
Gemeente Eersel
Vessom
Maskant
Netersel
Gemeente
Reusel-De Mierden
Gemeente Bladel
Casteren
Hoogeloon
Heilaart
Hulsel
Landren
Bladel
Duizel
Reusel
Hapert

Bijlage 2 : Situatietekening met boorlocaties

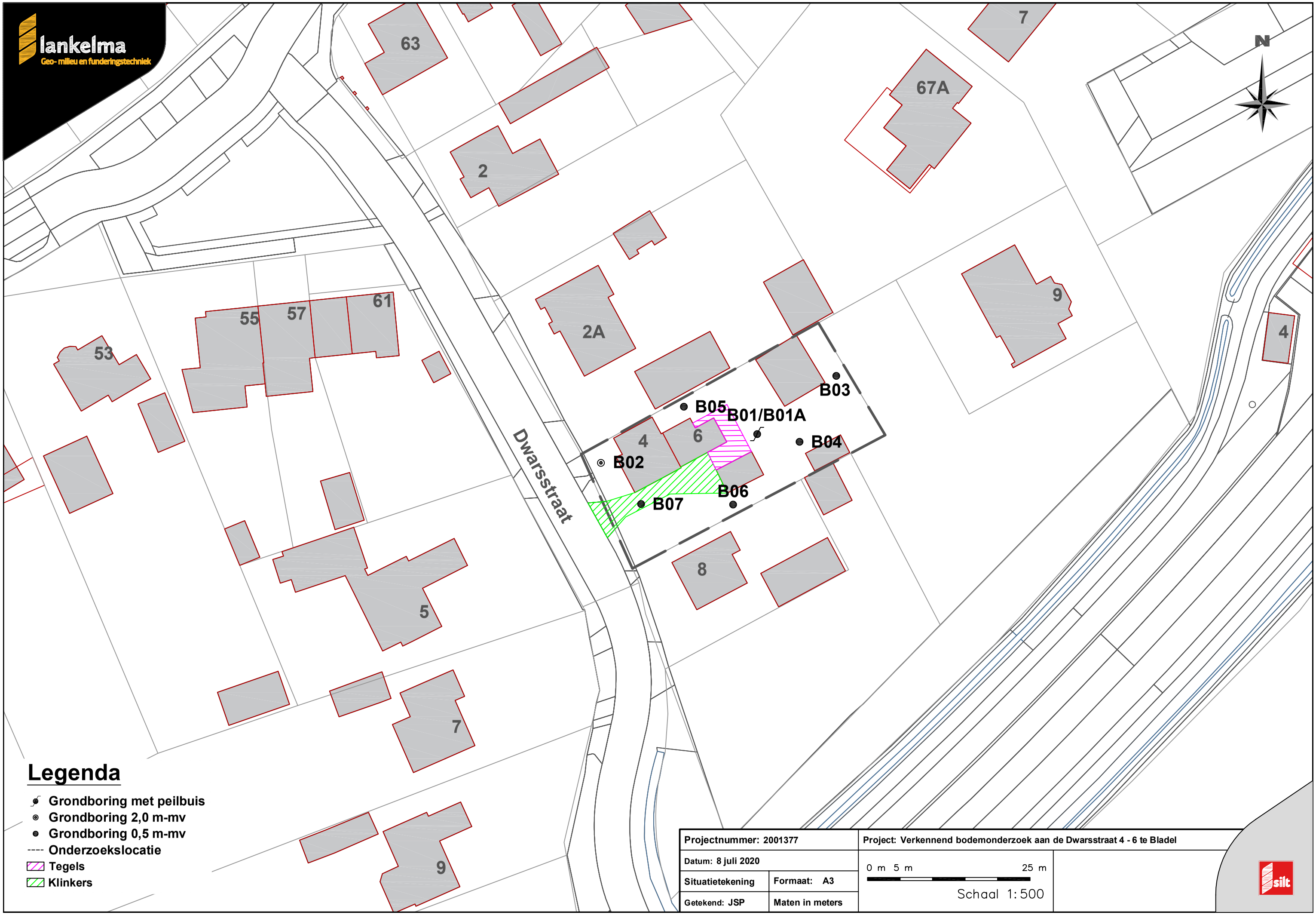
lankelma
Geo- milieu en funderingstechniek
N
63
7
67A
2
2A
9
4
53
55
57
61
B03
B05
B01/B01A
B04
4
6
B02
B06
B07
Dwarsstraat
8
5
7
9
Legenda
Grondboring met peilbuis
Grondboring 2,0 m-mv
Grondboring 0,5 m-mv
Onderzoekslocatie
Tegels
Klinkers
Projectnummer: 2001377
Project: Verkennend bodemonderzoek aan de Dwarsstraat 4 - 6 te Bladel
Datum: 8 juli 2020
Situatietekening
Formaat: A3
Getekend: JSP
Maten in meters
0 m 5 m 25 m
Schaal 1:500
silt

Bijlage 3 : Profielbeschrijvingen

B01

Datum: *23-6-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*
grondwaterstand in cm-mv: *250*

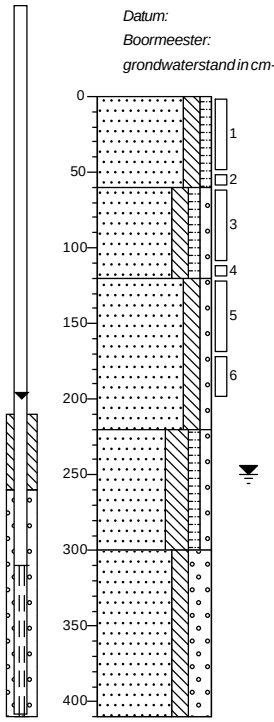

0 gras
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, lichtbruin, Edelmanboor
60
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, donker, Edelmanboor
120
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak grindig, sporen stenen, lichtbruin, Edelmanboor
220
Zand, matig fijn, sterk siltig, zwak humeus, zwak grindig, donker grijsbruin, Edelmanboor
300
Zand, zeer grof, matig siltig, sterk grindig, sporen roest, sporen stenen, licht grijsbruin, Edelmanboor
410

B01A

Datum: *30-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*
grondwaterstand in cm-mv: *200*

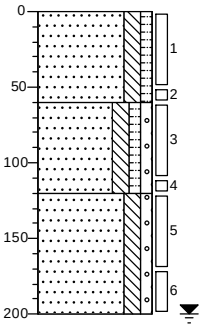

0 gras
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, lichtbruin, Edelmanboor
60
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, donker, Edelmanboor
120
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak grindig, sporen stenen, lichtbruin, Edelmanboor
200

B02

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

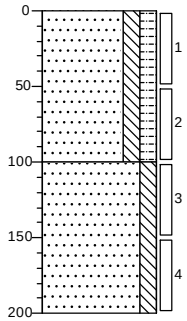

0 tuin
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
100
Zand, matig fijn, matig siltig, lichtgrijs, Edelmanboor
200

B03

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

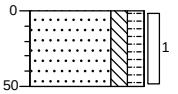

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

B04

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

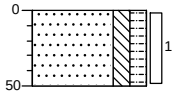

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

B05

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

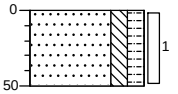

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

B06

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

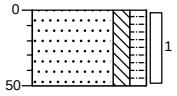

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

B07

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

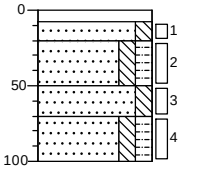

0 klinker
8 Klinker.
20 Zand, matig fijn, matig siltig, donker bruingeel, Edelmanboor, Geroerd.
50 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, zwak sintelhoudend, zwak kolengruishoudend, donkerbruin, Edelmanboor
70 Zand, matig fijn, matig siltig, lichtbruin, Edelmanboor
100 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor

Legenda (conform NEN 5104)

grind

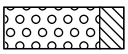
Grind, siltig

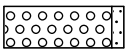
Grind, zwak zandig

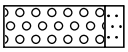
Grind, matig zandig

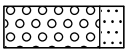
Grind, sterk zandig

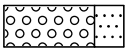
Grind, uiterst zandig

zand

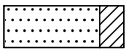
Zand, kleïig

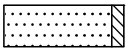
Zand, zwak siltig

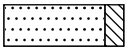
Zand, matig siltig

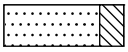
Zand, sterk siltig

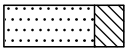
Zand, uiterst siltig

veen

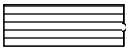
Veen, mineraalarm

Veen, zwak kleïig

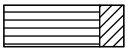
Veen, sterk kleïig

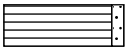
Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

klei

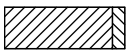
Klei, zwak siltig

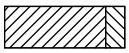
Klei, matig siltig

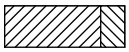
Klei, sterk siltig

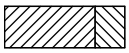
Klei, uiterst siltig

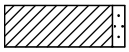
Klei, zwak zandig

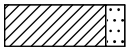
Klei, matig zandig

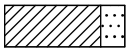
Klei, sterk zandig

leem

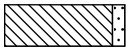
Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

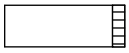
zwak humeus

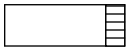
matig humeus

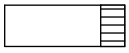
sterk humeus

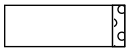
zwak grindig

matig grindig

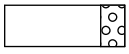
sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

geroerd monster

ongeroerd monster

volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

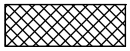
slib

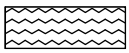
water

peilbuis

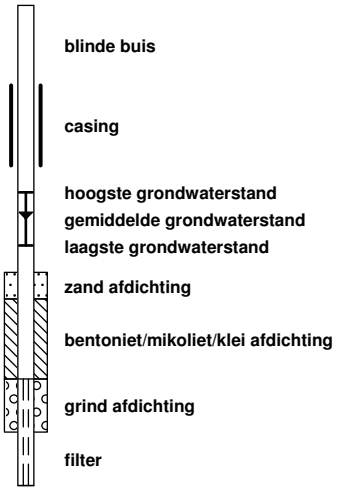

Bijlage 4 : Analysecertificaten grond en grondwater

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Dwarsstraat 4/6, Bladel
Uw projectnummer	: 2001377
SYNLAB rapportnummer	: 13275753, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: U6ZPGA77

Rotterdam, 06-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001377. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 8 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B07-2 B07 (20-50)
002	Grond (AS3000)	MM1 B01A (0-50) B01A (50-60) B03 (0-50) B04 (0-50)
003	Grond (AS3000)	MM2 B02 (0-50) B05 (0-50) B06 (0-50)
004	Grond (AS3000)	MM3 B01A (120-170) B01A (170-200) B02 (100-150) B02 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	87.4	91.2	93.4	88.7
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	7.4	2.9	3.3	<0.5
KORRELGROOTTEVERDELING						
lutum (bodem)	% vd DS	S	1.1	1.8	1.0	<1
METALEN						
barium	mg/kgds	S	82	35	47	<20
cadmium	mg/kgds	S	0.81	0.47	0.50	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	3.8	1.6	2.3	<1.5
koper	mg/kgds	S	24	13	22	<5
kwik	mg/kgds	S	0.06	<0.05	0.06	<0.05
lood	mg/kgds	S	79	35	44	<10
molybdeen	mg/kgds	S	1.8	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	9.4	4.4	6.3	4.6
zink	mg/kgds	S	160	86	120	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN						
naftaleen	mg/kgds	S	0.02 [1)]	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.12 [1)]	0.23	0.07	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01 [1)]	0.04	0.02	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.07 [1)]	0.74	0.18	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.03 [1)]	0.46	0.12	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	0.05 [1)]	0.47	0.13	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.02 [1)]	0.26	0.09	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.02 [1)]	0.38	0.11	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.02 [1)]	0.26	0.11	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.02 [1)]	0.27	0.11	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.377 [1) 2)]	3.117 [2)]	0.947 [2)]	0.07 [2)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)						
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	1.7	1.8	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	1.7	2.0	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	1.6	1.9	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B07-2 B07 (20-50)
002	Grond (AS3000)	MM1 B01A (0-50) B01A (50-60) B03 (0-50) B04 (0-50)
003	Grond (AS3000)	MM2 B02 (0-50) B05 (0-50) B06 (0-50)
004	Grond (AS3000)	MM3 B01A (120-170) B01A (170-200) B02 (100-150) B02 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [2)]	7.8 [2)]	8.5 [2)]	4.9 [2)]
MINERALE OLIE						
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	6	7	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	5	6	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De toegevoegde interne standaard vertoont een laag rendement. Hierdoor is de betrouwbaarheid van het resultaat mogelijk beïnvloed.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8441457	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
002	Y8441446	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
002	Y8441458	30-06-2020	30-06-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
002	Y8441462	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
002	Y8441451	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
003	Y8441464	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
003	Y8441447	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
003	Y8441467	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
004	Y8441452	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
004	Y8441449	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
004	Y8441460	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
004	Y8441456	30-06-2020	30-06-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Monsternummer:	002
Monster beschrijvingen	MM1B01A (0-50) B01A (50-60) B03 (0-50) B04 (0-50)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

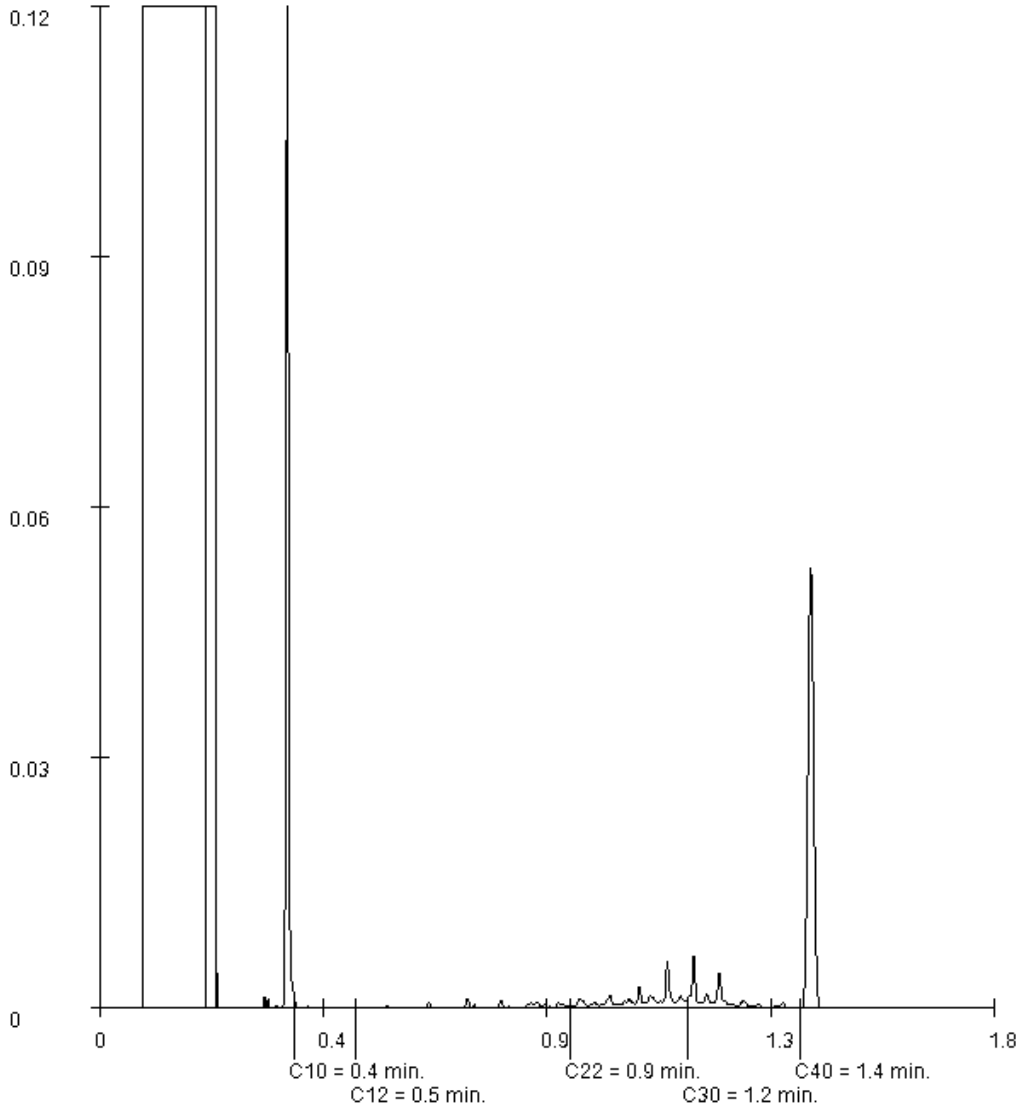

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Monsternummer:	003
Monster beschrijvingen	MM2B02 (0-50) B05 (0-50) B06 (0-50)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

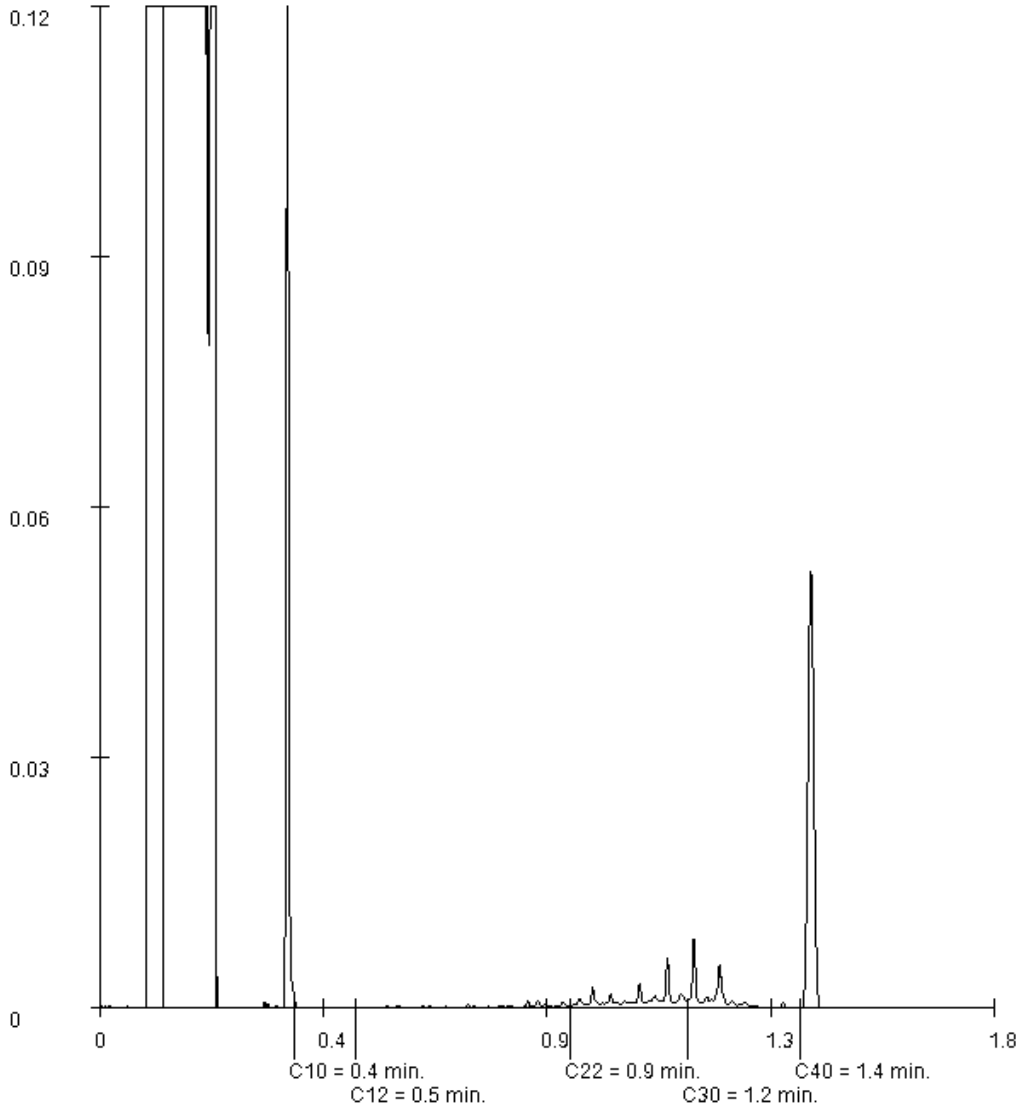

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Dwarsstraat 4/6, Bladel
Uw projectnummer	: 2001377
SYNLAB rapportnummer	: 13275754, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: DV8EZ535

Rotterdam, 05-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001377. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275754 - 1	Rapportagedatum	05-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (310-410)

Analyse	Eenheid	Q	001
METALEN			
barium	µg/l	S	34
cadmium	µg/l	S	0.48
kobalt	µg/l	S	29
koper	µg/l	S	4.4
kwik	µg/l	S	<0.05
lood	µg/l	S	<2.0
molybdeen	µg/l	S	<2
nikkel	µg/l	S	81
zink	µg/l	S	27
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	µg/l	S	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2
naftaleen	µg/l	S	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	µg/l		<25

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275754 - 1	Rapportagedatum	05-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (310-410)

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275754 - 1	Rapportagedatum	05-07-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275754 - 1	Rapportagedatum	05-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G6830830	30-06-2020	30-06-2020	ALC236
001	B1914084	30-06-2020	30-06-2020	ALC204
001	G6830837	30-06-2020	30-06-2020	ALC236

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Bijlage 5 : Toetsingstabellen grond en grondwater

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 07-07-2020 - 08:18)

Projectcode	2001377	2001377	2001377
Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Dwarsstraat 4/6, Bladel
Monsteromschrijving	B07-2	MM1	MM2
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Achtergrondwaarde**	**Overschrijding Achtergrondwaarde**	**Overschrijding Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-		Ja		-		Ja		-	
droge stof	%	87.4	**87.4**			91.2	**91.2**			93.4	**93.4**		
gewicht artefacten	g	<1				<1				<1			
aard van de artefacten	-	Geen				Geen				Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	7.4	**7.4**			2.9	**2.9**			3.3	**3.3**		
KORRELGROOTTEVERDELING													
lutum (bodem)	% vd DS	1.1	**1.1**			1.8	**1.8**			1.0	**1.0**		
METALEN													
barium+	mg/kg	82	**318**	--		35	**136**	--		47	**182**	--	
cadmium	mg/kg	0.81	**1.12**	WO	0.04	0.47	**0.777**	WO	0.01	0.50	**0.812**	WO	0.02
kobalt	mg/kg	3.8	**13.4**	<=AW	-0.01	1.6	**5.62**	<=AW	-0.05	2.3	**8.09**	<=AW	-0.04
koper	mg/kg	24	**41.9**	WO	0.01	13	**26.1**	<=AW	-0.09	22	**43.6**	WO	0.02
kwik°	mg/kg	0.06	**0.0826**	<=AW	0.00	<0.05	**0.0499**	<=AW	0.00	0.06	**0.0853**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	79	**113**	WO	0.13	35	**54.2**	WO	0.01	44	**67.6**	WO	0.04
molybdeen	mg/kg	1.8	**1.8**	WO	0.00	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	9.4	**27.4**	<=AW	-0.12	4.4	**12.8**	<=AW	-0.34	6.3	**18.4**	<=AW	-0.26
zink	mg/kg	160	**334**	IN	0.33	86	**200**	WO	0.10	120	**276**	IN	0.23
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN													
naftaleen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-		<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	0.12	**0.12**	-		0.23	**0.23**	-		0.07	**0.07**	-	
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-		0.04	**0.04**	-		0.02	**0.02**	-	
fluoranteen	mg/kg	0.07	**0.07**	-		0.74	**0.74**	-		0.18	**0.18**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.03	**0.03**	-		0.46	**0.46**	-		0.12	**0.12**	-	
chryseen	mg/kg	0.05	**0.05**	-		0.47	**0.47**	-		0.13	**0.13**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		0.26	**0.26**	-		0.09	**0.09**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		0.38	**0.38**	-		0.11	**0.11**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		0.26	**0.26**	-		0.11	**0.11**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		0.27	**0.27**	-		0.11	**0.11**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.377	**0.377**	<=AW	-0.03	3.117	**3.12**	WO	0.04	0.947	**0.947**	<=AW	-0.01
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)													
PCB 28	ug/kg	<1	**0.946**	-		<1	**2.41**	-		<1	**2.12**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**0.946**	-		<1	**2.41**	-		<1	**2.12**	-	
PCB 101	ug/kg	<1	**0.946**	-		<1	**2.41**	-		<1	**2.12**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**0.946**	-		<1	**2.41**	-		<1	**2.12**	-	
PCB 138	ug/kg	<1	**0.946**	-		1.7	**5.86**	-		1.8	**5.45**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**0.946**	-		1.7	**5.86**	-		2.0	**6.06**	-	
PCB 180	ug/kg	<1	**0.946**	-		1.6	**5.52**	-		1.9	**5.76**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**6.62**	<=AW	-	7.8	**26.9**	WO	0.01	8.5	**25.8**	WO	0.01
MINERALE OLIE													
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**4.73**	--	-	<5	**12.1**	--	-	<5	**10.6**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**4.73**	--	-	<5	**12.1**	--	-	<5	**10.6**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**4.73**	--	-	6	**20.7**	--	-	7	**21.2**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**4.73**	--	-	5	**17.2**	--	-	6	**18.2**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**18.9**	<=AW	-0.04	<20	**48.3**	<=AW	-0.03	<20	**42.4**	<=AW	-0.03

Monstercode	Monsteromschrijving
13275753-001	*B07-2 B07 (20-50)*
13275753-002	*MM1 B01A (0-50) B01A (50-60) B03 (0-50) B04 (0-50)*
13275753-003	*MM2 B02 (0-50) B05 (0-50) B06 (0-50)*

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 07-07-2020 - 08:18)

Projectcode	2001377
Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel
Monsteromschrijving	MM3
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-	
droge stof	%	88.7	**88.7**		
gewicht artefacten	g	<1			
aard van de artefacten	-	Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	<0.5	**0.5**		
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	<1	**<1**		
METALEN					
barium⁺	mg/kg	<20	**54.2**	--	
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.241**	<=AW	-0.03
kobalt	mg/kg	<1.5	**3.69**	<=AW	-0.06
koper	mg/kg	<5	**7.24**	<=AW	-0.22
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0503**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	<10	**11**	<=AW	-0.08
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	4.6	**13.4**	<=AW	-0.33
zink	mg/kg	<20	**33.2**	<=AW	-0.18
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
chryseen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	<=AW	-0.04
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	<=AW	-
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	<=AW	-0.02

Monstercode	Monsteromschrijving
13275753-004	*MM3 B01A (120-170) B01A (170-200) B02 (100-150) B02 (150-200)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
>IND	*Groter dan industrie*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Roze	*> Industrie*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

AW	= Achtergrondwaarden
WO	= Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND	= Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I	= Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads
Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

(Toetsversie 2.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 06-07-2020 - 10:04)

Projectcode	2001377
Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel
Monsteromschrijving	B01-1-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Interventiewaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
METALEN					
barium	ug/l	34	**34**	<=S	-
cadmium	ug/l	0.48	**0.48**	>S	0.01
kobalt	ug/l	29	**29**	>S	0.11
koper	ug/l	4.4	**4.4**	<=S	-
kwik	ug/l	<0.05	**0.035**	<=S	-
lood	ug/l	<2.0	**1.4**	<=S	-
molybdeen	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
nikkel	ug/l	81	**81**	>I	1.10
zink	ug/l	27	**27**	<=S	-
VLUCHTIGE AROMATEN					
benzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tolueen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
o-xyleen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.21	**0.21**	<=S	-
styreen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
naftaleen	ug/l	<0.02	**0.014**	<=S	-
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN					
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.14	**0.14**	<=S	-
dichloormethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.42	**0.42**	<=S	-
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
trichlooretheen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
chloroform	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
vinylchloride	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tribroommethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	---	
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<=S	-

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	**Eenheid**	**BT**	**BC**
13275754-001			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.0002**	

Monstercode	Monsteromschrijving
13275754-001	*B01-1-1 B01 (310-410)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Streefwaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*

Kleur informatie

Rood *> Interventiewaarde*
Oranje *>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw *> streefwaarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.13: Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Analyse	Eenheid	S	I
METALEN			
barium	ug/l	50	625
cadmium	ug/l	0.4	6
kobalt	ug/l	20	100
koper	ug/l	15	75
kwik	ug/l	0.05	0.3
lood	ug/l	15	75
molybdeen	ug/l	5	300
nikkel	ug/l	15	75
zink	ug/l	65	800
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	ug/l	0.2	30
tolueen	ug/l	7	1000
ethylbenzeen	ug/l	4	150
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.2	70
styreen	ug/l	6	300
naftaleen	ug/l	0.01	70
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	ug/l	7	900
1,2-dichloorethaan	ug/l	7	400
1,1-dichlooretheen	ug/l	0.01	10
dichloormethaan	ug/l	0.01	1000
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.01	20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.8	80
tetrachlooretheen	ug/l	0.01	40
tetrachloormethaan	ug/l	0.01	10
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	0.01	300
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	0.01	130
trichlooretheen	ug/l	24	500
chloroform	ug/l	6	400
vinylchloride	ug/l	0.01	5
tribroommethaan	ug/l		630
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	ug/l	50	600

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

S = Streefwaarden

I = Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Bijlage 6 : Fotorapportage

Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
Dwarsstraat 4-6 te Bladel

(2005/150/ROS-01, versie 0)

Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai (toetsing Wet geluidhinder)

in opdracht van
Van Steensel Consultants
T.a.v. de heer H. van Steensel
Leemskuilen 24
5531 NL BLADEL

betreffende locatie
Dwarsstraat 4-6
Bladel

documentkenmerk
2005/150/ROS-01

versie
0

vestiging
Nuenen

datum
8 juni 2020

opgesteld door:
ing. C.P. Kuijken
Projectleider geluid & bouwfysica

gecontroleerd door:
ir. R.A.C. van de Voort
Senior projectleider geluid & bouwfysica

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording van Tritium Advies.

Tritium Advies B.V.
Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid
T. 088 44 02 900
E. info@tritium.nl
I. www.tritium.nl
KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:
Arkel ›› Neer ›› Nuenen ››
Prinsenbeek ›› Rijkevoort

Inhoudsopgave

		pagina
1.	**Inleiding**	**1**
2.	**Uitgangspunten**	**2**
2.1	Locatiegegevens	2
2.2	Gegevens wegverkeer	2
2.3	Modellering	3
3.	**Wet- en regelgeving**	**5**
3.1	Berekeningsmethode	5
3.2	Randvoorwaarden Wgh	5
3.2.1	Inleiding	5
3.2.2	Geluidzones	5
3.2.3	Artikel 110g	5
3.2.4	Stedelijk en buitenstedelijk gebied	6
3.2.5	Artikel 3.5 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (RMG 2012)	6
3.2.6	Normen geluidbelasting	7
3.3	Geluidbeleid gemeente Bladel	8
4.	**Rekenresultaten en toetsing**	**9**
4.1	Geluidbelasting wegverkeerslawaai	9
4.2	Overdrachtsmaatregelen	10
4.3	Bronmaatregelen	11
4.4	Geluidbeleid gemeente Bladel	11
4.5	Cumulatieve geluidbelasting	11
4.6	Geluidwering gevels ($G_{A;k}$)	12
5.	**Samenvatting en conclusie**	**13**

Bijlagen

		aantal pagina's (excl. voorblad)
1.	situatietekening van het plangebied	5
2.	verkeersgegevens wegverkeer	18
3.	invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaai	10
4.	grafische weergave invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaai	6
5.	rekenresultaten geluidbelasting wegverkeer	7

1. Inleiding

In opdracht van Van Steensel Consultants is een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd ten behoeve van de beoogde nieuwbouw van twee aaneengesloten woningen aan Dwarsstraat 4-6 te Bladel. Beoogd wordt om, in tegenstelling tot de huidige situatie waar de woningen achter elkaar gelegen zijn, de woningen naast elkaar te realiseren. Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van de hiervoor noodzakelijke juridisch-planologische procedure.

In onderhavige rapportage is deze zogenaamde "Nieuwe situatie" getoetst aan de normstelling van de Wet geluidhinder (verder: Wgh) en is aangegeven wat hiervan de consequenties zijn. Op basis van de resultaten van deze toetsing is vervolgens beoordeeld of voor de woningen extra geluidwerende maatregelen noodzakelijk zijn.

De aspecten spoorweglawaai, luchtverkeerslawaai en industrielawaai zijn in het onderhavige onderzoek niet beschouwd.

2. Uitgangspunten

2.1 Locatiegegevens

Het plangebied is gelegen in het stedelijk gebied van Bladel. In bijlage 1 is een situatietekening van het plangebied opgenomen.

Voor wegverkeerslawaai is het plan gelegen binnen de geluidzone van de N284, Heeleind en De Uitgang. Het plan is tevens gelegen in de nabijheid van de 30 km/uur weg Dwarsstraat. Dit type weg vormt een afwijkende categorie binnen de Wgh. Formeel kan voor deze wegen geen hogere waarde worden aangevraagd of verleend, aangezien deze wegen niet zoneplichtig zijn. Echter voor de waarborging van een goed akoestisch woon- en leefklimaat dient de geluidbelasting op de gevels van nieuw te bouwen woningen nabij 30 km/uur wegen alsnog te worden bepaald. Derhalve is in het onderhavige akoestisch onderzoek tevens de geluidbelasting ten gevolge van de 30 km/uur weg Dwarsstraat inzichtelijk gemaakt.

2.2 Gegevens wegverkeer

De verkeersgegevens van Heeleind, Dwarsstraat en De Uitgang zijn verstrekt door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Van deze wegen zijn prognosegegevens van het jaar 2030 voorhanden. De verkeersgegevens van de N284 zijn verstrekt door de provincie Noord-Brabant. Van deze weg zijn de (prognose)gegevens voorhanden voor 2015 en 2040 op basis van het BBMA Zuidoost Brabant. De gegevens voor het jaar 2030 zijn bepaald op basis van lineaire interpolatie. Alle verstrekte verkeersgegevens zijn opgenomen in bijlage 2. De verkeersinvoergegevens inclusief de maximum snelheid en wegdektype worden gepresenteerd in navolgende tabellen 2.1 tot en met 2.4.

Tabel 2.1: gegevens wegverkeer N284

N284						
maximum snelheid: 80 km/uur						
wegdek: asfalt (SMA-NL8G+)						
jaar: 2015						etmaalintensiteit links: 7900 mvt.
						etmaalintensiteit rechts: 7200 mvt.
jaar: 2040						etmaalintensiteit links: 8400 mvt.
						etmaalintensiteit rechts: 7800 mvt.
jaar: 2030						etmaalintensiteit links: 8200 mvt.
						etmaalintensiteit rechts: 7560 mvt.
	dag		avond		nacht	
	links	rechts	links	rechts	links	rechts
gemiddeld per uur (%)	6,52	6,68	2,84	3,12	1,29	0,92
lichte mvt. (%)	82,48	82,55	92,98	92,44	83,24	84,52
middelzware mvt. (%)	11,14	10,96	4,43	4,44	10,41	7,54
zware mvt. (%)	6,38	6,49	2,59	3,12	6,35	7,94

Tabel 2.2: gegevens wegverkeer De Uitgang

De Uitgang			
maximum snelheid: 60 km/uur			
wegdek: elementenverharding in keperverband			
jaar: 2030			etmaalintensiteit: 70 mvt.
	dag	avond	nacht
gemiddeld per uur (%)	6,46	3,69	0,96
lichte mvt. (%)	98,53	98,91	98,67
middelzware mvt. (%)	0,97	0,62	0,77
zware mvt. (%)	0,50	0,47	0,56

Tabel 2.3: gegevens wegverkeer Dwarsstraat

Dwarsstraat			
maximum snelheid: 30 km/uur			
wegdek: elementenverharding in keperverband			
jaar: 2030			etmaalintensiteit: 70 mvt.
	dag	avond	nacht
gemiddeld per uur (%)	6,70	3,59	0,65
lichte mvt. (%)	98,54	98,83	98,81
middelzware mvt. (%)	1,30	1,06	1,19
zware mvt. (%)	0,16	0,11	-

Tabel 2.4: gegevens wegverkeer Heeleind

Heeleind*			
maximum snelheid: 50 km/uur			
wegdek: elementenverharding in keperverband			
jaar: 2030			etmaalintensiteit: 1683 mvt.
	dag	avond	nacht
gemiddeld per uur (%)	6,71	3,58	0,65
lichte mvt. (%)	96,65	97,31	97,26
middelzware mvt. (%)	2,68	2,21	2,11
zware mvt. (%)	0,67	0,48	0,63

* de hier weergeven verkeersgegevens gelden voor het dichtst bij het plangebied gelegen wegvak.

2.3 Modellering

De locatie en afmetingen van de beoogde woningen zijn gemodelleerd conform de in bijlage 1 opgenomen situatietekening. De maximum bouwhoogte van de woningen is overgenomen uit het in bijlage 1 opgenomen principe-verzoek "bouwplan Dwarsstraat 4-6 Bladel".

Als maatgevende toetshoogte voor de begane grond van de nieuwe woningen is 1,5 meter boven maaiveld aangehouden. Voor de eerste verdieping is 4,5 meter gehanteerd. Voor alle punten is gerekend met invallend geluid.

In de berekeningen is als rekenparameter bodemfactor 1,00 (akoestisch zacht) aangehouden met uitzondering van de ingevoerde bodemgebieden. De ingevoerde bodemgebieden zijn als akoestisch hard (bodemfactor 0,00) en akoestisch half hard/zacht (bodemfactor 0,50) gemodelleerd. De akoestisch harde bodemgebieden betreffen wegen en terreinverhardingen. De akoestisch half harde/zachte bodemgebieden betreffen tuinen.

Voor het lokale maaiveld is 30 meter +NAP aangehouden. Hoogteverschillen in het maaiveld zijn opgenomen met behulp van hoogtelijnen. Gebouwhoogtes van de bestaande omliggende bebouwing zijn conform de hoogtegegevens uit het Actueel Hoogtebestand Nederland.

Er hoeft ter hoogte van het plangebied geen hellingcorrectie of optrekcorrectie te worden toegepast. Tevens zijn er geen akoestisch relevante kruispunten of rotondes in de directe omgeving van het bouwplan aanwezig.

3. Wet- en regelgeving

3.1 Berekeningsmethode

De geluidbelastingen zijn bepaald met behulp van "Standaardrekenmethode 2" zoals beschreven in het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012.

De invoergegevens van het akoestisch model wegverkeerslawaai zijn weergegeven in bijlage 3. Een grafische weergave van deze invoergegevens is weergegeven in bijlage 4.

3.2 Randvoorwaarden Wgh

3.2.1 Inleiding

De maat voor de geluidbelasting van een weg wordt uitgedrukt in de L_{den}-waarde. L_{den} is de geluidbelasting in dB op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00 - 19.00 uur, van 19.00 - 23.00 uur en van 23.00 - 07.00 uur van een jaar, zoals omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189).

3.2.2 Geluidzones

Volgens de Wgh hebben wegen een zone die zich aan weerszijden van de weg uitstrekt vanaf de as van de weg (art. 74 Wgh). Binnen deze zones worden eisen gesteld aan de geluidbelasting. Buiten de zones worden geen eisen gesteld. Een weg is niet zoneplichtig indien er sprake is van:

- ligging binnen een woonerf;
- een maximum snelheid van 30 km/uur.

In tabel 3.1 is de breedte van de geluidzones weergegeven.

Tabel 3.1: breedte van de geluidzones langs wegen

soort gebied	aantal rijstroken	breedte geluidzone (m)
stedelijk	1 of 2	200
	3 of meer	350
buitenstedelijk	1 of 2	250
	3 of 4	400
	5 of meer	600

3.2.3 Artikel 110g

Onze Minister stelt regels op grond waarvan telkens voor een bepaalde periode, al naar gelang de geluidproductie van motorvoertuigen in de betrokken periode hoger ligt dan voor de toekomst

redelijkerwijs is te verwachten, bij de berekening en meting van de geluidbelasting op de gevel van woningen of op andere geluidgevoelige gebouwen of aan de grens van geluidgevoelige terreinen op het resultaat een door hem bepaalde aftrek van niet meer dan 5 dB wordt toegepast.

Conform artikel 3.4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 bedraagt voornoemde aftrek:

a. 3 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wgh 56 dB is;
b. 4 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wgh 57 dB is;
c. 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting afwijkt van de onder a en b genoemde waarden;
d. 5 dB voor de overige wegen;
e. 0 dB bij toepassing van de artikelen 3.2 en 3.3 van het Bouwbesluit 2012 en bij toepassing van de artikelen 111b, tweede en derde lid, 112 en 113 van de Wgh.

De voornoemde aftrek van 5 dB voor overige wegen is tevens gehanteerd voor de 30 km/uur weg Dwarsstraat. Uit technische overwegingen zijn er geen argumenten waarom de aftrek bij 30 km/uur wegen lager zou zijn dan bij 50 km/uur. De meest logische werkwijze is derhalve om aan te sluiten bij de aftrek zoals die voor 50 km/uur wegen bestaat.

3.2.4 Stedelijk en buitenstedelijk gebied

Binnen de Wgh is de toetsing van de geluidbelasting afhankelijk gesteld van de ligging van het bouwplan. Volgens artikel 1 van de Wgh wordt onderscheiden:

- Stedelijk gebied: het gebied binnen de bebouwde kom, doch, voor de toepassing van de hoofdstukken VI en VII van de Wgh, met uitzondering van het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.
- Buitenstedelijk gebied: het gebied buiten de bebouwde kom alsmede, voor toepassing van de hoofdstukken VI en VII, het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

3.2.5 Artikel 3.5 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (RMG 2012)

Binnen het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 is middels artikel 3.5 de mogelijkheid geboden om voor wegen met een snelheidsregime van 70 km/uur of meer rekening te houden met de toekomstige effecten van Europees bronbeleid. Artikel 3.5 schrijft hierover het volgende:

- bij de berekening van het equivalent geluidniveau vanwege een weg wordt, voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt, 2 dB in mindering gebracht op de wegdekcorrectie bepaald overeenkomstig bijlage III bij deze regeling of als het wegdek bestaat uit dicht asfaltbeton, in afwijking van het

gestelde in paragraaf 1.5 en 2.4.2 van bijlage III een wegdekcorrectie van 2 dB in rekening gebracht;

- in afwijking van het eerste lid wordt 1 dB in mindering gebracht voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en het wegdek bestaat uit een elementenverharding of een van de volgende wegdektypen:
  a. Zeer Open Asfalt Beton;
  b. tweelaags Zeer Open Asfalt Beton, met uitzondering van tweelaags Zeer Open Asfalt Beton fijn;
  c. uitgeborsteld beton;
  d. geoptimaliseerd uitgeborsteld beton;
  e. oppervlakbewerking.

3.2.6 Normen geluidbelasting

Artikel 82 tot en met 85 van de Wgh geven nadere uitleg met betrekking tot de geluidbelasting in zogenaamde "Nieuwe situaties" (er dient een ruimtelijke procedure te worden gevolgd).

De zogenaamde voorkeursgrenswaarde bedraagt 48 dB. Is de geluidbelasting lager dan 48 dB dan legt de Wgh geen restricties op aan het onderhavige plan. Wordt deze voorkeursgrenswaarde overschreden dan kan door de gemeente een hogere waarde worden vastgesteld. Indien de geluidbelasting lager is dan de maximale ontheffingswaarde, kan de gemeente ontheffing verlenen indien maatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting tot de voorkeursgrenswaarde van 48 dB onvoldoende doeltreffend zijn dan wel op overwegende bezwaren stuiten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard. In navolgende tabellen 3.2 en 3.3 worden de normen uit de Wgh weergegeven.

Tabel 3.2: normen geluidbelasting in stedelijk gebied

normen voor nog niet-geprojecteerde woningen in een stedelijk gebied	
voorkeursgrenswaarde	48 dB
maximale ontheffingswaarde	63 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw	68 dB

Tabel 3.3: normen geluidbelasting in buitenstedelijk gebied

normen voor nog niet-geprojecteerde woningen in een buitenstedelijk gebied	
voorkeursgrenswaarde	48 dB
maximale ontheffingswaarde	53 dB
maximale ontheffingswaarde; agrarische bedrijfswoning	58 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw, buiten de bebouwde kom	58 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw gelegen binnen de bebouwde kom, binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg	63 dB

De locatie in onderhavig onderzoek is gelegen in het stedelijk gebied en betreft de vervangende nieuwbouw van twee woningen. Derhalve bedraagt de maximale ontheffingswaarde 68 dB.

3.3 Geluidbeleid gemeente Bladel

Ten behoeve van het akoestisch onderzoek is tevens rekening gehouden met het document "Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen" d.d. 17 juli 2010 van de gemeente Bladel. Conform dit beleidsstuk kan pas een hogere waarde worden verleend als voldaan wordt aan de hoofdcriteria uit de Wgh en aan de in het beleidsstuk genoemde subcriteria. Deze subcriteria zijn als volgt:

- dorps- en of stadsvernieuwing;
- doelmatige afscherming;
- grond- en/of bedrijfsgebondenheid;
- opvullen open plaats;
- vervanging bestaande bebouwing.

Als aanvullende eis zou gesteld kunnen worden dat de woningen zullen beschikken over ten minste één geluidluwe gevel en dat bijvoorbeeld bij de indeling rekening wordt gehouden met de geluidbelaste zijde.

4. Rekenresultaten en toetsing

4.1 Geluidbelasting wegverkeerslawaai

In de navolgende tabellen 4.1 tot en met 4.4 zijn per bron de berekeningsresultaten van de toetspunten samengevat weergegeven. De volledige rekenresultaten zijn opgenomen in bijlage 5.

Tabel 4.1: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de N284

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
woning Dwarsstraat 4				
t01	1,5	≤48	48	68
	4,5	49		
t02 t/m t04	alle	≤48		
woning Dwarsstraat 6				
t05 en t06	alle	≤48	48	68
t07	1,5	≤48		
	4,5	47		
t08	1,5	≤48		
	4,5	50		
t09	alle	≤48		
t10	1,5	≤48		
	4,5	50		
t11	1,5	49		
	4,5	50		
t12	1,5	50		
	4,5	51		

Tabel 4.2: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op De Uitgang

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
woningen Dwarstraat 4 en Dwarsstraat 6				
alle	alle	≤48	48	68

Tabel 4.3: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de Heeleind

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
woningen Dwarstraat 4 en Dwarsstraat 6				
alle	alle	≤48	48	68

Tabel 4.4: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de Dwarsstraat (30 km/uur)

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	richtwaarde[1] (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
woningen Dwarsstraat 4 en Dwarsstraat 6				
alle	alle	≤48	48	n.v.t.

Opmerking bij tabel 4.4:

1) Voor 30 km/uur wegen is een voorkeursgrenswaarde conform de Wet geluidhinder niet aan de orde. In het kader van een goede ruimtelijk ordening wordt de bijbehorende waarde van 48 dB als richtwaarde beschouwd.

Voor de 30 km/uur weg Dwarsstraat geldt dat de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze weg de richtwaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuwe woningen overschrijdt.

Voor de gezoneerde wegen De Uitgang en Heeleind geldt dat de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze weg de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuwe woningen overschrijdt.

Voor de N284 geldt dat de geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woningen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB met maximaal 1 en 3 dB overschrijdt voor respectievelijk de woning van Dwarsstraat 4 en Dwarsstraat 6. De maximale ontheffingswaarde van 68 dB voor vervangende nieuwbouw in stedelijk gebied wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarde aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet en wordt voldaan aan de aanvullende voorwaarden uit het gemeentelijk geluidbeleid.

4.2 Overdrachtsmaatregelen

Bij overdrachtsmaatregelen wordt bekeken of de geluidoverdracht tussen geluidbron en ontvanger kan worden belemmerd. Het aanleggen van een geluidscherm gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting tot de voorkeursgrenswaarde ontmoet in de onderhavige situatie overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Om doelmatig te zijn dient het scherm namelijk dicht bij de bron of dicht bij de ontvanger te worden geplaatst. Tevens dient het scherm relatief hoog te zijn om doelmatig te zijn voor de 1e verdieping. Het aanleggen van een geluidscherm ontmoet bovendien overwegende bezwaren van financiële aard. De kosten van een geluidscherm bedragen circa € 400,-/m^2 zodat het vanuit financieel oogpunt niet realistisch is dat het bouwplan deze extra kosten kan dragen. Bij een hoogte van 4,5 meter en een lengte van circa 40 meter resulteert dit reeds in een extra uitgave van circa € 70.000,-. Voor het aanleggen van een geluidwal (in plaats van een geluidscherm) gelden dezelfde overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke en financiële aard.

Een andere mogelijke overdrachtsmaatregel is normaal gesproken het vergroten van de afstand tussen geluidbron en ontvanger. In de onderhavige situatie is echter al sprake van een afstand van circa 56 meter tot de wegas van de N284. Aangezien een verdubbeling van deze afstand slechts 3 dB reductie oplevert, is het vergroten van deze afstand niet erg doeltreffend als maatregel.

4.3 Bronmaatregelen

Bij maatregelen aan de geluidbron wordt bekeken of het geluidniveau van de veroorzaker van het geluid kan worden gereduceerd. Er zijn twee oorzaken van geluidproductie, namelijk de mechanische geluiden van de automobielen en het geluid dat de banden op het wegdek maken. Mogelijke maatregelen zijn stillere voertuigen, verlaging van de maximum snelheid of een geluidreducerend wegdek.

- stillere voertuigen: een vermindering van mechanische geluiden kan alleen plaatsvinden door de ontwikkeling van nieuwe technieken en is zodoende niet realistisch;
- verlaging van de maximum snelheid: op een verlaging van het snelheidsregime op een weg kan de initiatiefnemer van het bouwplan geen invloed uitoefenen;
- geluidreducerend wegdek: een vermindering van het geluid dat de banden op het wegdek veroorzaken is te realiseren door het toepassen van een geluidreducerend wegdek. Echter is reeds besloten om het huidige wegdek van de N284 te vervangen door het stiller wegdek SMA-NL8G+. Derhalve is nader onderzoek naar het toepassen van geluidreducerend wegdek op deze weg niet nodig.

4.4 Geluidbeleid gemeente Bladel

Om een hogere waarde te kunnen verlenen dient tevens voldaan te worden aan één van de vijf subcriteria zoals genoemd in het "Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen" van de gemeente Bladel. In onderhavige situatie wordt aan deze eis voldaan aangezien het bouwplan een vervanging is van bestaande bebouwing binnen de gemeente Bladel.

Conform de aanvullende voorwaarden uit het geluidbeleid van de gemeente Bladel, dient iedere afzonderlijke woning te beschikken over een geluidluwe gevel. Uit de rekenresultaten blijkt dat dit in onderhavige situatie het geval is. Om aan het geluidbeleid te voldoen dient bij de indeling van de woningen rekening gehouden te worden met de geluidbelaste zijde(n).

4.5 Cumulatieve geluidbelasting

Ten behoeve van de procedure hogere waarde dient conform artikel 110f Wgh de cumulatieve geluidbelasting te worden bepaald, indien sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron. Allereerst dient vastgesteld te worden of sprake is van een relevante blootstelling door verschillende geluidbronnen. Dit is alleen het geval indien de zogenaamde voorkeurswaarde van die te onderscheiden bronnen wordt overschreden. Conform de Wgh dienen voor de cumulatie de zoneplichtige wegen en spoorwegen en de geluidbelasting ten gevolge van industrie en/of luchtvaart meegenomen te worden. De cumulatieve geluidbelasting dient bepaald te worden conform het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (bijlage I, hoofdstuk 2 'Rekenmethode cumulatieve geluidsbelasting'). De correctie conform artikel 110g Wgh met betrekking tot wegverkeer wordt hierbij niet toegepast.

Dit betekent dat in onderhavige situatie de cumulatieve geluidbelasting niet bepaald hoeft te worden en dat uitsluitend rekening dient te worden gehouden met de geluidbelasting ten gevolge

van N284. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is de cumulatieve geluidbelasting echter alsnog bepaald voor alle gemodelleerde wegen. De cumulatieve geluidbelasting op de gevels van de beoogde nieuwe woningen is opgenomen in bijlage 5 en bedraagt maximaal 53 dB.

4.6 Geluidwering gevels ($G_{A;k}$)

Volgens het bouwbesluit dient de karakteristieke geluidwering van de gevel $G_{A;k}$ voor verblijfsgebieden in een woning minimaal de in het vastgestelde besluit hogere waarde opgenomen hoogst toelaatbare geluidbelasting minus 33 dB te bedragen. Een gevel van een nieuwbouwwoning dient bovendien minimaal een $G_{A;k}$ van 20 dB te hebben.

Aangezien voor onderhavige woningen sprake is van een procedure hogere waarde, is formeel een aanvullend onderzoek ter bepaling van de geluidwering van de gevels nodig. Er wordt van uitgegaan dat een gevel bij een normale bouwkundige opzet aan de minimaal vereiste $G_{A;k}$ van 20 dB voldoet. Derhalve zal toetsing van de karakteristieke geluidwering enkel benodigd zijn bij een geluidbelasting hoger dan 53 dB (exclusief aftrek conform artikel 110g Wgh).

In onderhavige situatie bedraagt de cumulatieve geluidbelasting maximaal 53 dB. Derhalve wordt voor de woningen een aanvullend onderzoek ter bepaling van de geluidwering van de gevels niet noodzakelijk geacht. Bij toepassing van standaard geluidwerende materialen en maatregelen is een goed akoestisch woon- en leefklimaat gewaarborgd.

5. Samenvatting en conclusie

In opdracht van Van Steensel Consultants is een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd ten behoeve van de beoogde nieuwbouw van twee aaneengesloten woningen aan Dwarsstraat 4-6 te Bladel. Beoogd wordt om, in tegenstelling tot de huidige situatie waar de woningen achter elkaar gelegen zijn, de woningen naast elkaar te realiseren. Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van de hiervoor noodzakelijke juridisch-planologische procedure.

Voor wegverkeerslawaai is het plan gelegen binnen de geluidzone van de N284, Heeleind en De Uitgang. Het plan is tevens gelegen in de nabijheid van de 30 km/uur weg Dwarsstraat.

Voor de 30 km/uur weg Dwarsstraat geldt dat de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze weg de richtwaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuwe woningen overschrijdt.

Voor de gezoneerde wegen De Uitgang en Heeleind geldt dat de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze weg de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuwe woningen overschrijdt.

Voor de N284 geldt dat de geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woningen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB met maximaal 1 en 3 dB overschrijdt voor respectievelijk de woning van Dwarsstraat 4 en Dwarsstraat 6. De maximale ontheffingswaarde van 68 dB voor vervangende nieuwbouw in stedelijk gebied wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarde aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet en wordt voldaan aan de aanvullende voorwaarden uit het gemeentelijk geluidbeleid.

Het aanleggen van een geluidwal of geluidscherm (overdrachtsmaatregelen) gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer tot de voorkeursgrenswaarde ontmoet in de onderhavige situatie overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Het vergroten van de afstand tussen geluidbron en ontvanger is in onderhavige situatie eveneens niet doeltreffend. De aanleg van stiller wegdek (SMA-NL8G+) op de betreffende weg is reeds gepland. Nader onderzoek naar het toepassen van geluidreducerend wegdek op deze weg is derhalve niet nodig.

Conform de aanvullende voorwaarden uit het geluidbeleid van de gemeente Bladel, dient iedere afzonderlijke woning te beschikken over een geluidluwe gevel. Uit de rekenresultaten blijkt dat dit in onderhavige situatie het geval is. Om aan het geluidbeleid te voldoen dient bij de indeling van de woningen rekening gehouden te worden met de geluidbelaste zijde(n). Derhalve wordt onderbouwd verzocht hogere waarde te verlenen conform artikel 110a, lid 5 van de Wet geluidhinder.

Aangezien voor onderhavige woningen sprake is van een procedure hogere waarde, is formeel een aanvullend onderzoek ter bepaling van de geluidwering van de gevels nodig. Er wordt van uitgegaan dat een gevel bij een normale bouwkundige opzet aan de minimaal vereiste $G_{A;k}$ van 20 dB voldoet. Derhalve zal toetsing van de karakteristieke geluidwering enkel benodigd zijn bij een geluidbelasting hoger dan 53 dB (exclusief aftrek conform artikel 110g Wgh).

In onderhavige situatie bedraagt de cumulatieve geluidbelasting maximaal 53 dB. Derhalve wordt voor de woningen een aanvullend onderzoek ter bepaling van de geluidwering van de gevels niet noodzakelijk geacht. Bij toepassing van standaard geluidwerende materialen en maatregelen is een goed akoestisch woon- en leefklimaat gewaarborgd.

BIJLAGE 1:

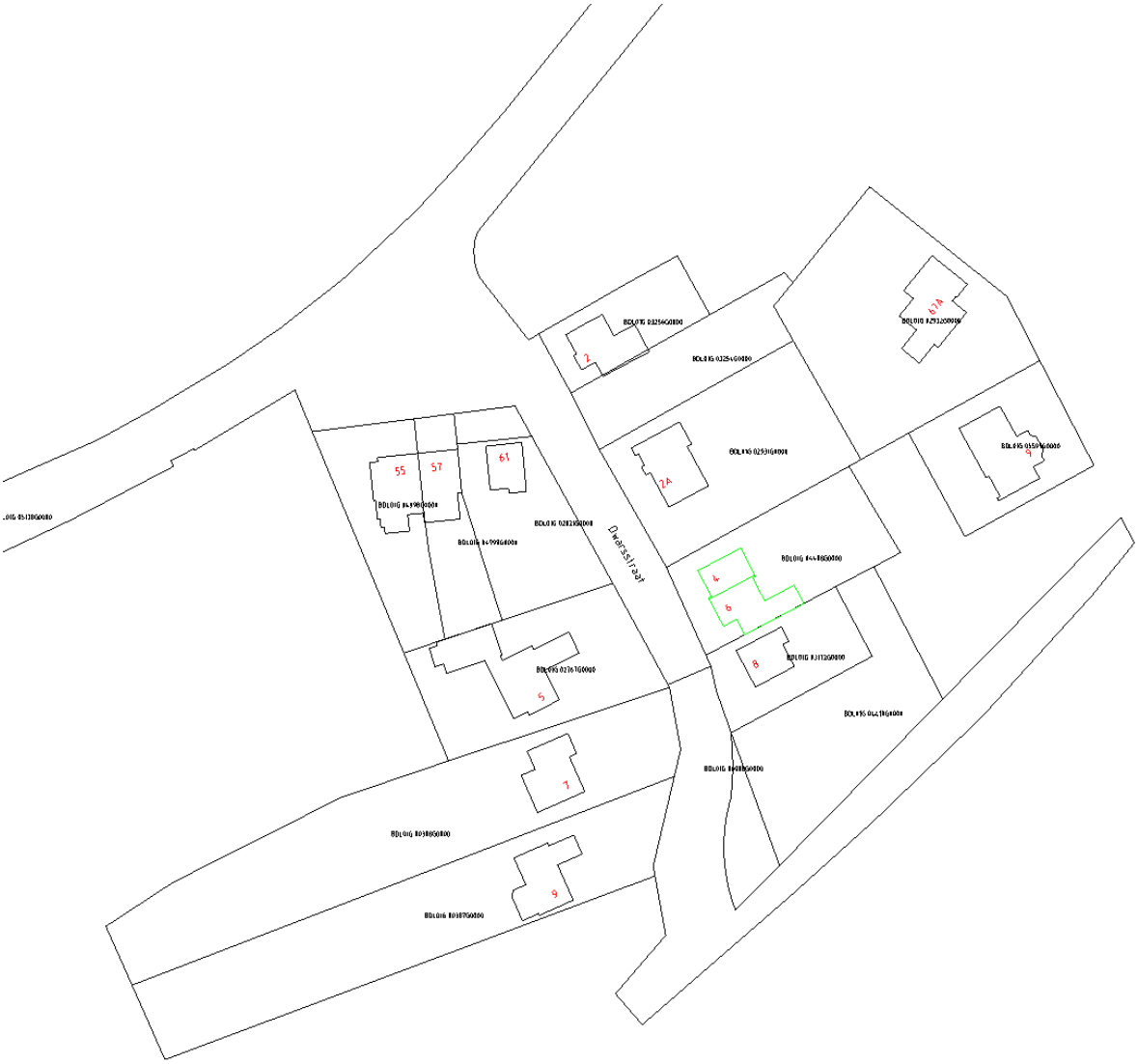
55
57
61
2
2A
67A
9
4
6
8
5
7
9
Dwarsstraat

VAN STEENSEL CONSULTANTS BV
consulting & projectmanagement

Aan het College van burgemeester en wethouders van Bladel,
t.a.v. De heer Jesse Scheres,
Postbus 11,
5530AA Bladel.

Onderwerp: Principe-verzoek bouwplan Dwarsstraat 4-6 Bladel.

Bladel, 22 januari 2020

Namens mijn cliënt, de heer C.W.E. Heesters, ’t Look 7 te Bladel, vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Client beschikt over het perceel plaatselijk bekend Dwarstraat 4 en 6, kadastraal bekend gemeente Bladel, sectie G, nummer 4408.

Leemskuilen 24, 5531NL Bladel 06-5395 2538 info@vansteenselconsultants.nl

Op dit perceel bevinden zich twee aaneengesloten woningen die qua situering haaks op de Dwarsstraat staan. Het betreft de nummers 4 en 6, te weten: 2 twee-onder-een-kap-woningen, waaronder een eengezinswoning en een seniorenwoning. Deze woningen zijn aan vervanging toe.

Cliënt kan deze woningen op hun huidige situatie vernieuwen, maar geeft er de voorkeur aan van deze gelegenheid gebruik te maken om de situering van de beide woningen te verbeteren door deze direct op de Dwarsstraat te richten. Ik ga er van uit dat dit een verbeterde situatie oplevert, die ook door de gemeente wordt gewaardeerd.

Kijken we echter naar het vigerende bestemmingsplan Kom Bladel 2019 dan zien we dat het perceel bestemd is tot Wonen met de specifieke bouwaanduiding Open.

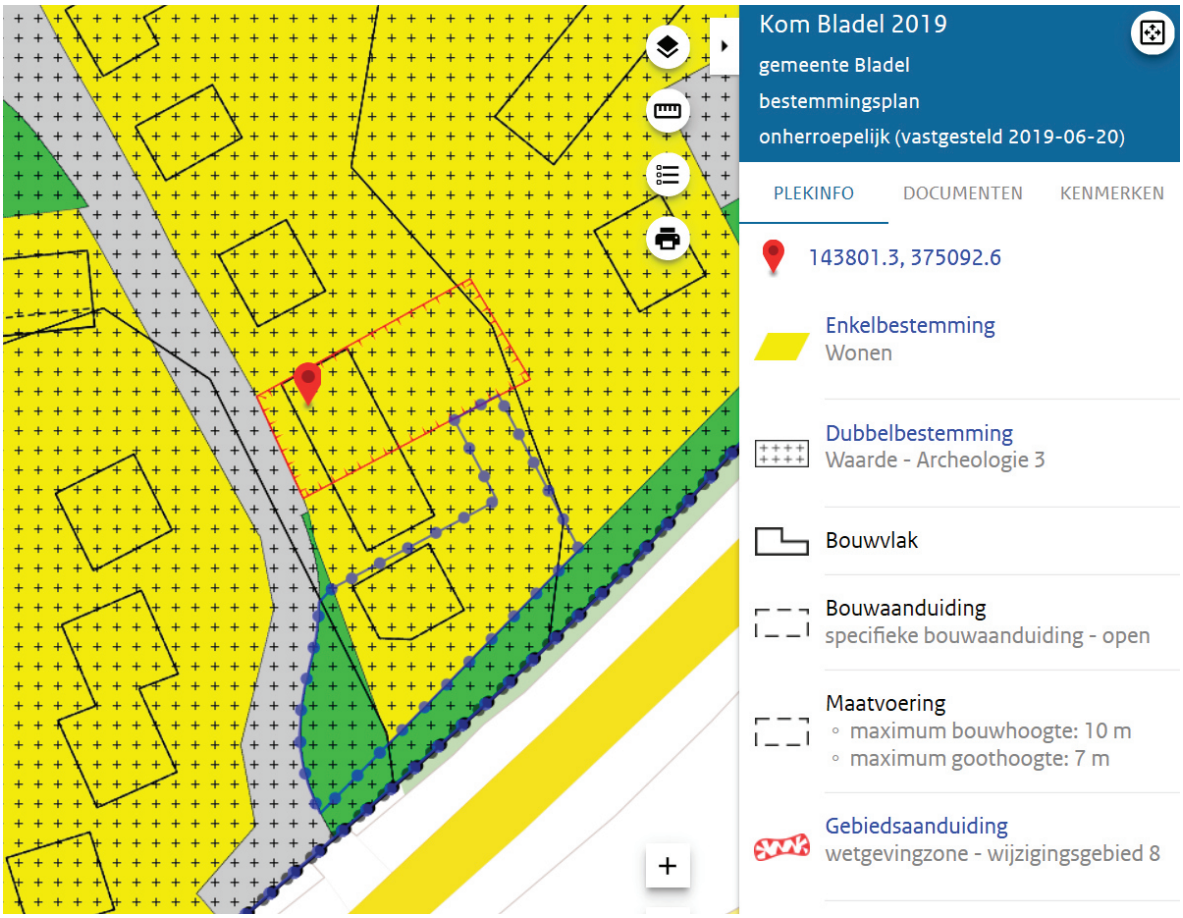

Ook de van toepassing zijnde wijzigingsbevoegdheid is onderhevig aan de volgende voorwaarden:

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd ter plaatse van de aanduiding wetgevingszone - wijzigingsgebied 8 binnen de bestemming Wonen te wijzigen ten behoeve van de bouw van twee woningen, mits:

a. *er geen sprake is van milieuhygiënische belemmeringen;*
b. *dit inpasbaar is vanuit stedenbouwkundig oogpunt;*
c. *de goothoogte niet meer bedraagt dan 5,5 m;*
d. *de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 8 m;*
e. *het aantal woningen niet meer mag bedragen dan 2;*
f. *de bebouwingstypologie 'open bebouwing' is;*
g. *wordt voldaan aan de inde bestemming Wonen genoemde regels.*

Cliënt begrijpt dat de reden voor de keuze voor Open Bebouwing gelegen is in de elders in de straat voor komende typologie van vrijstaande woningen. Tegelijkertijd wil hij de twee nieuwe woningen beter situeren dan in de huidige situatie het geval is.

Hij heeft daarom gekozen voor een type 2/1 kap dat de uitstraling heeft van een vrijstaande woning maar die wel twee woningen bevat net als in de huidige situatie: één eengezinswoning en een seniorenwoning. De in het bestemmingsplan gegeven maten voor goot- en nokhoogte alsmede afstanden tot de zijdelingse perceelsgrens worden daarbij in acht genomen.

Als referentiebeeld dient onderstaande afbeelding van een soortgelijke 2/1 kap aan de Beemdstraat 2a en 2b in Bladel:

Beemdstraat 2a en 2b te Bladel

Aangezien het geldend bouwregime dit niet toelaat, is een afwijking nodig van de planregels.

Dit leidt ons tot de volgende vraag: is uw college met ons van mening dat de voorgestelde situatiering van de 2/1 kapwoning stedenbouwkundig beter is dan de huidige en bent u daarom bereid om in afwijking van de heersende planregels daaraan medewerking te verlenen?

Als u in principe daartoe bereid bent, zal ik in overleg treden met uw medewerkers teneinde de meest aangewezen procedurele route te bepalen.

Met vriendelijke groet,

Hans van Steensel.

Cc: De heer C.W.E. Heesters, het Look 7, Bladel.

Leemskuilen 24, 5531NL Bladel 06-5395 2538 info@vansteenselconsultants.nl

BIJLAGE 2:

Beste,

Ik heb wederom een akoestisch onderzoek in Bladel. Ditmaal aan Dwarsstraat 4-6.
Zou jij ons kunnen voorzien van een knip uit het voorhanden model?

Het onderzoek betreft ten minste de volgende wegen:

- Dwarsstraat;
- Heeleind;
- N284;

Ik zie je reactie graag tegemoet en alvast bedankt voor je moeite.

Met vriendelijke groet,
Projectleider geluid en bouwfysica
Tritium ADVIES

Beste,

Voor de uitvoering van een akoestisch onderzoek aan Dwarsweg 4-6 te Bladel ben ik op zoek naar de huidige/geplande wegdekverharding van de N284 tussen hectometer 8,1 en 8,9.
Zou je me van deze informatie kunnen voorzien?

Bedankt alvast.

Met vriendelijke groet,
Projectleider geluid en bouwfysica
Tritium ADVIES

Beste,

Voor de uitvoering van een akoestisch onderzoek aan Dwarsweg 4-6 te Bladel ben ik op zoek naar de huidige/geplande verkeersgegevens van de N284 tussen hectometer 8,1 en 8,9.
Zou je me van deze informatie kunnen voorzien?

Bedankt alvast.

Met vriendelijke groet,
Projectleider geluid en bouwfysica
Tritium ADVIES

N.a.v. telefonisch contact op 19-05-2020 met Regisseur Data en Analyses Mobiliteit (verkeersveiligheid, verkeersmodellen en doorstroming) van provincie Noord-Brabant:

Verkeersgegevens over te nemen uit eerder verstrekte gegevens van de op 06-05-2020 verstrekte gegevens van de N284.

Hoi,

Bijgesloten de verkeersgegevens van de N284 ter hoogte van Bladel.

Ik heb de volgende verkeersgegevens per richting bijgesloten voor de wegvakken 284BLAD en 284EURO:

- Motorvoertuigen per etmaal voor basisjaar 2015.
- Motorvoertuigen ochtendspits basisjaar 2015.
- Motorvoertuigen avondspits basisjaar 2015.
- Vrachtverkeer per etmaal voor basisjaar 2015.
- Vrachtverkeer ochtendspits basisjaar 2015.
- Vrachtverkeer avondspits basisjaar 2015
- Periodieke verkeerstelling 284BLAD werkdag 2017
- Permanente verkeerstelling 284EURO werkdag 2017
- Snelheden periode oktober-december 2019.
- Motorvoertuigen per etmaal voor planjaar 2040.
- Motorvoertuigen ochtendspits planjaar 2040.
- Motorvoertuigen avondspits planjaar 2040.
- Vrachtverkeer per etmaal voor planjaar 2040.
- Vrachtverkeer ochtendspits planjaar 2040.
- Vrachtverkeer avondspits planjaar 2040.

Als er nog vragen of opmerkingen zijn hoor/lees ik dat graag.

Groeten,

Regisseur Data en Analyses Mobiliteit (verkeersveiligheid, verkeersmodellen en doorstroming) |
Mobiliteitsinformatie voor Sturing en Beleid (MSB) |

| provincie Noord-Brabant | bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | postadres: Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | www.brabant.nl |

N.a.v. telefonisch contact op 25-06-2020 met Infra-Innovaties & duurzaamheid I Asset management:

Wegdekgegevens over te nemen uit eerder verstrekte gegevens van de op 06-05-2020 verstrekte gegevens van de N284.

Beste,
Daar ligt een DGD/SMA-NL 5 op een betonverharding.
Deze is gepland om vervangen te worden door een SMA-NL 8G+ in 2022/2023 bij de reconstructie van de gehele weg.
Is dit voldoende voor nu?

Met vriendelijke groet,

Infra-Innovaties & duurzaamheid I Asset management I
Postbus 90151 I 5200 MC, 's-Hertogenbosch I
Bezoekadres: Brabantlaan 1 's-Hertogenbosch I

Beste,

Hierbij een knip uit het Geomilieu model omgeving Dwarsstraat 4-6 te Bladel. Dit bestand kun je importeren in Geomilieu. De verkeersgegevens zijn afkomstig uit het BBMA Verkeersmodel (Versie S107a) voor het jaar 2030. De BBMA is in januari 2020 opgeleverd door de Provincie Noord-Brabant.
De verkeersgegevens van de N284 kun je opvragen bij de Provincie Noord-Brabant of misschien halen via de website https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank

Let op controleer de snelheden en verhardingen nog even goed, deze zouden niet goed in het model kunnen zitten.

Wij vertrouwen erop je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

adviseur

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Postbus 8035, 5601 KA Eindhoven
Bezoekadres: Wal 28, Eindhoven
I: www.odzob.nl

Volg, deel, verbind en kijk met ons mee!

Provincie Noord-Brabant

Vragen? Opmerkingen? Neem contact op met de provincie!

Kaartbank

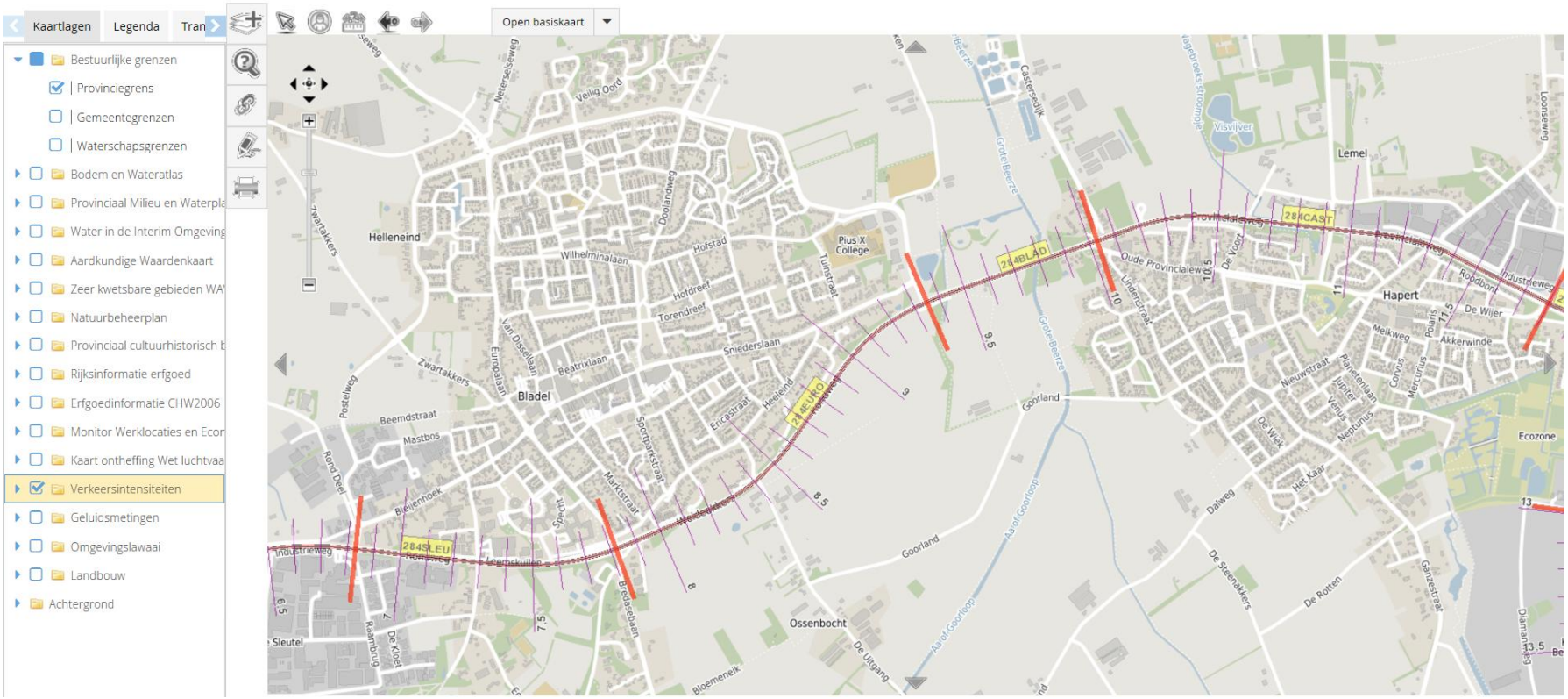

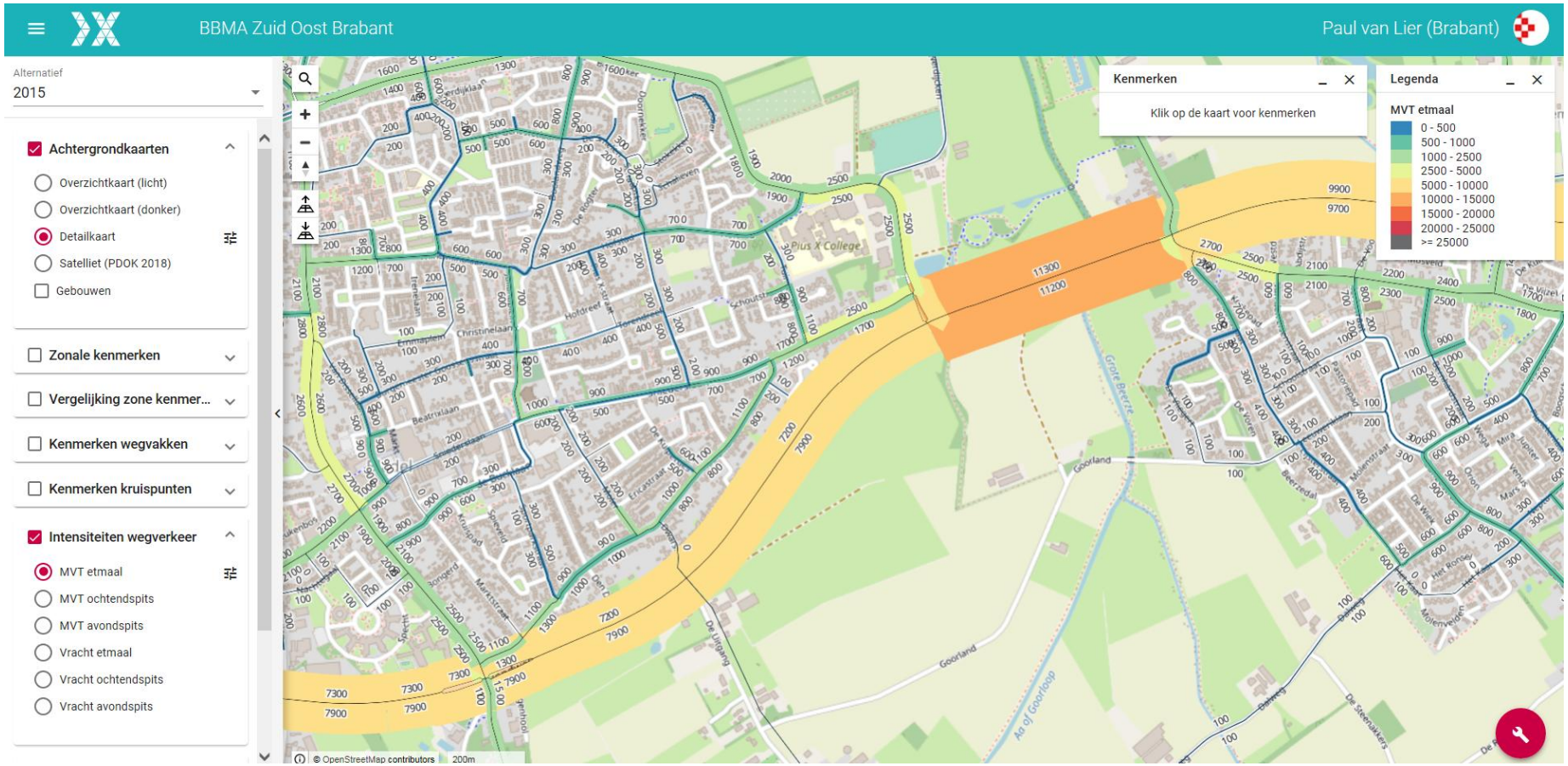
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT etmaal
0 - 500
500 - 1000
1000 - 2500
2500 - 5000
5000 - 10000
10000 - 15000
15000 - 20000
20000 - 25000
>= 25000
Goorland
Pius X College
© OpenStreetMap contributors
200m

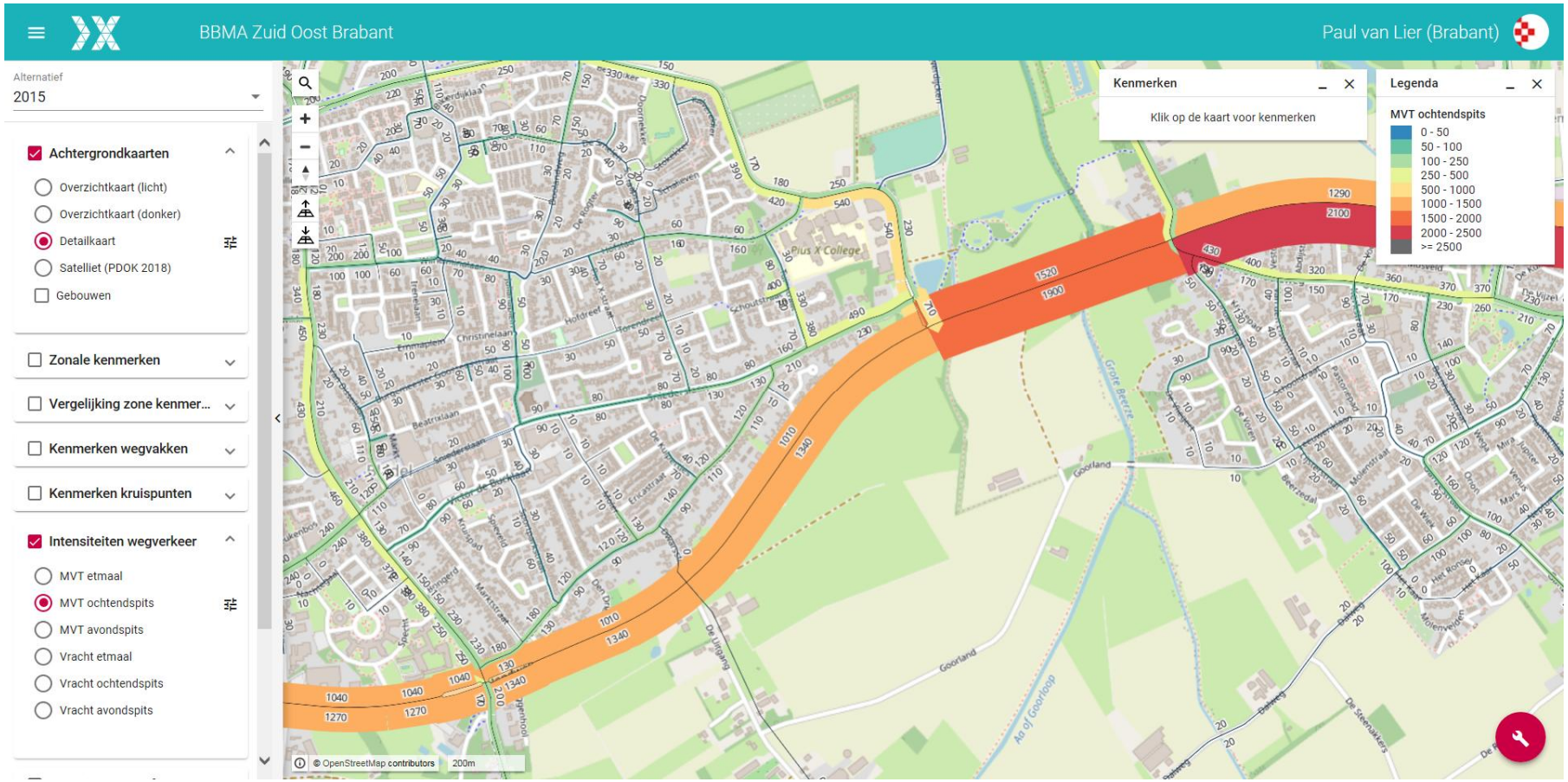
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT ochtendspits
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2000
2000 - 2500
>= 2500
© OpenStreetMap contributors
200m

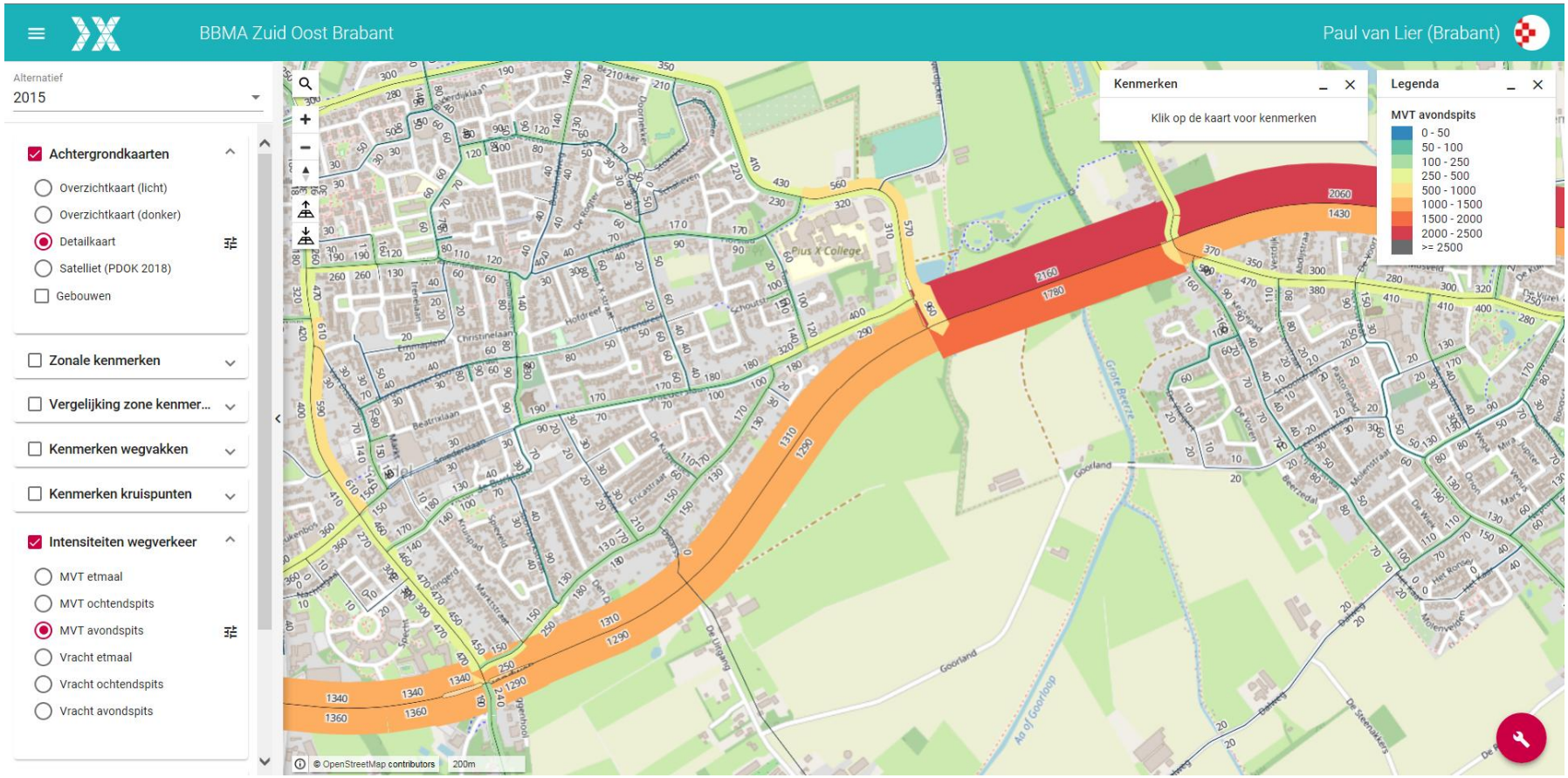
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT avondspits
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2000
2000 - 2500
>= 2500
© OpenStreetMap contributors
200m

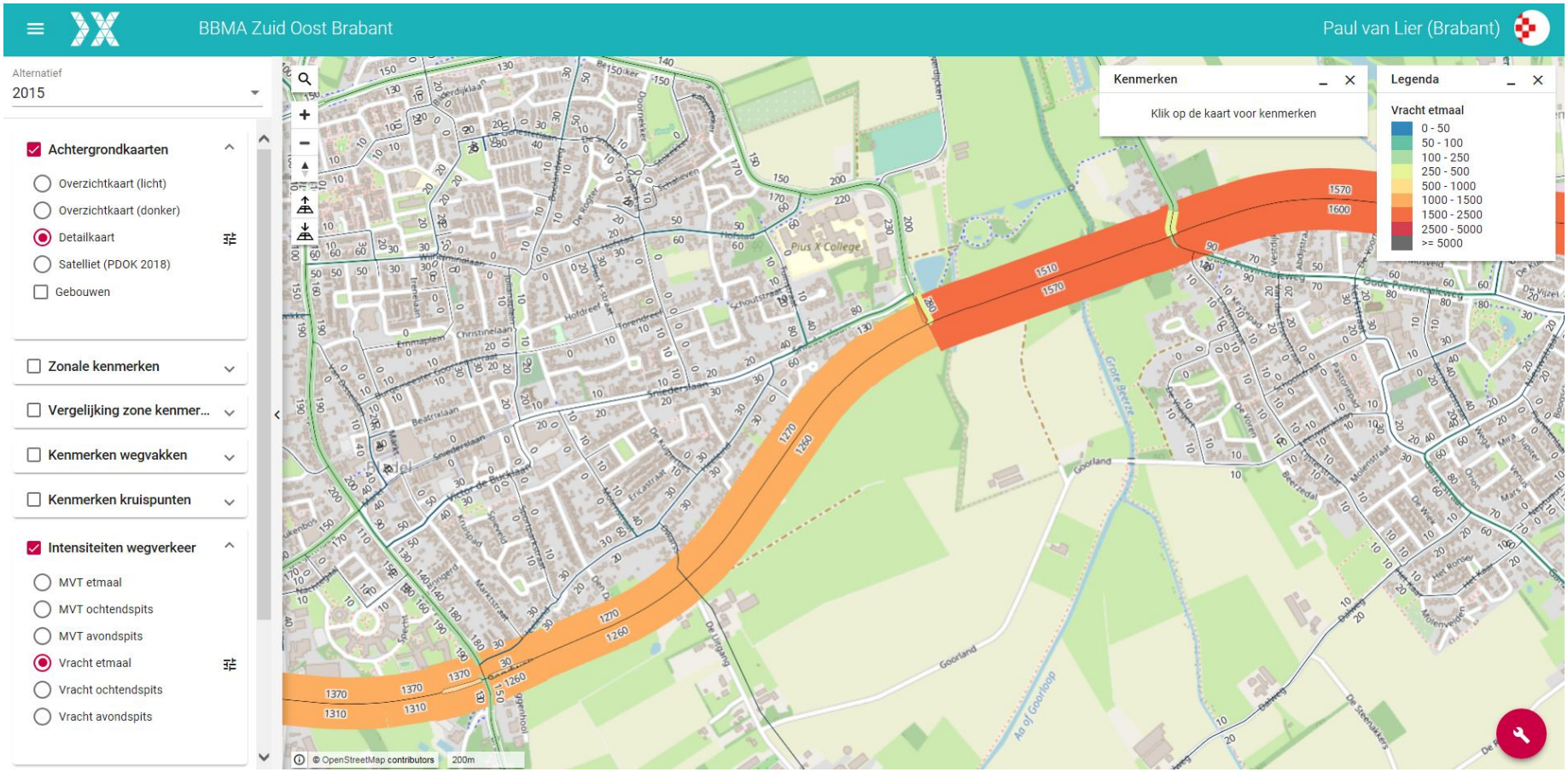
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht etmaal
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2500
2500 - 5000
>= 5000
Pius X College
Goorland
© OpenStreetMap contributors
200m

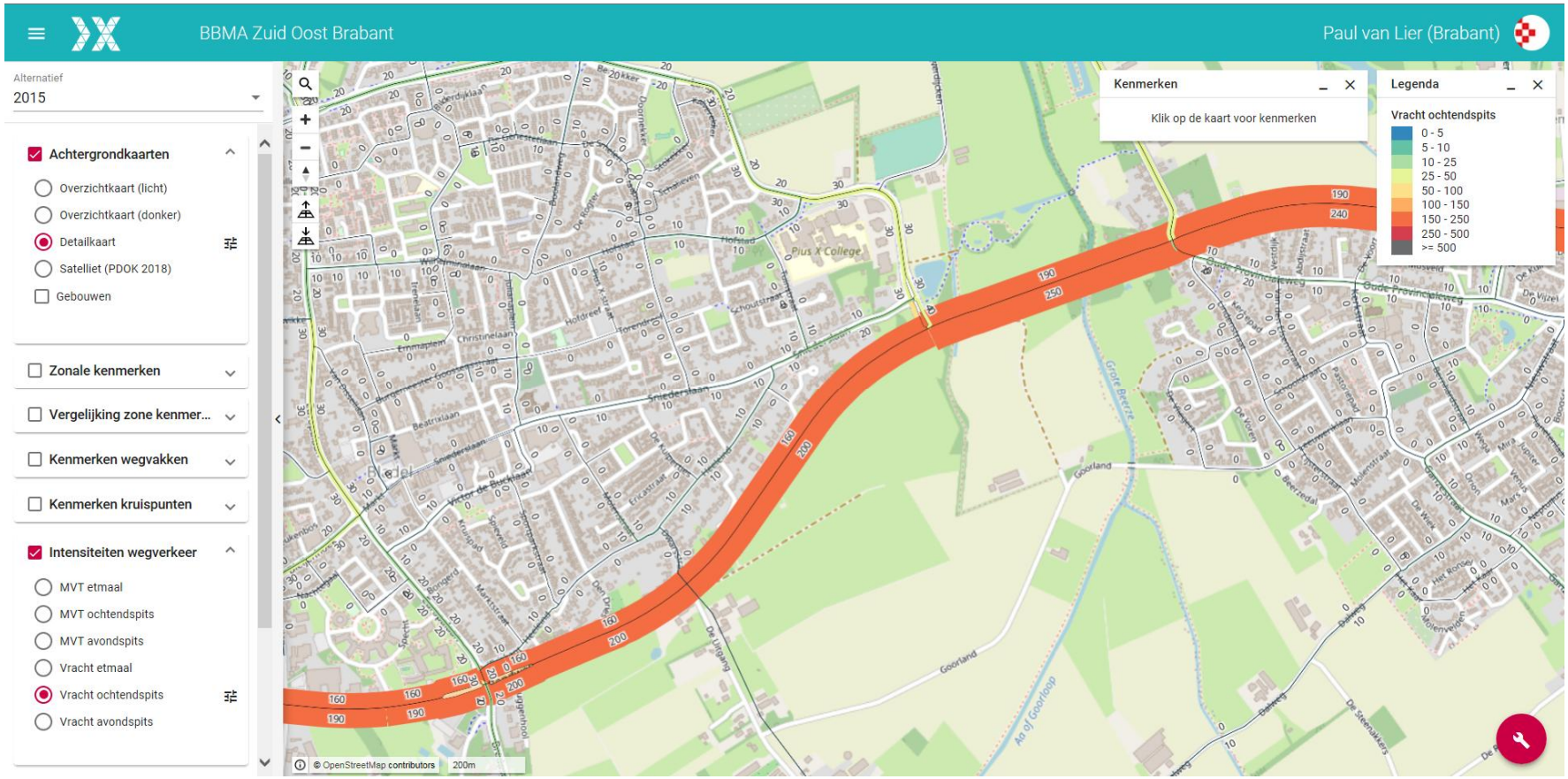
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht ochtendspits
0 - 5
5 - 10
10 - 25
25 - 50
50 - 100
100 - 150
150 - 250
250 - 500
>= 500
Plus X College
Goorland
Groote Beerze
Aa of Goorloop
© OpenStreetMap contributors
200m

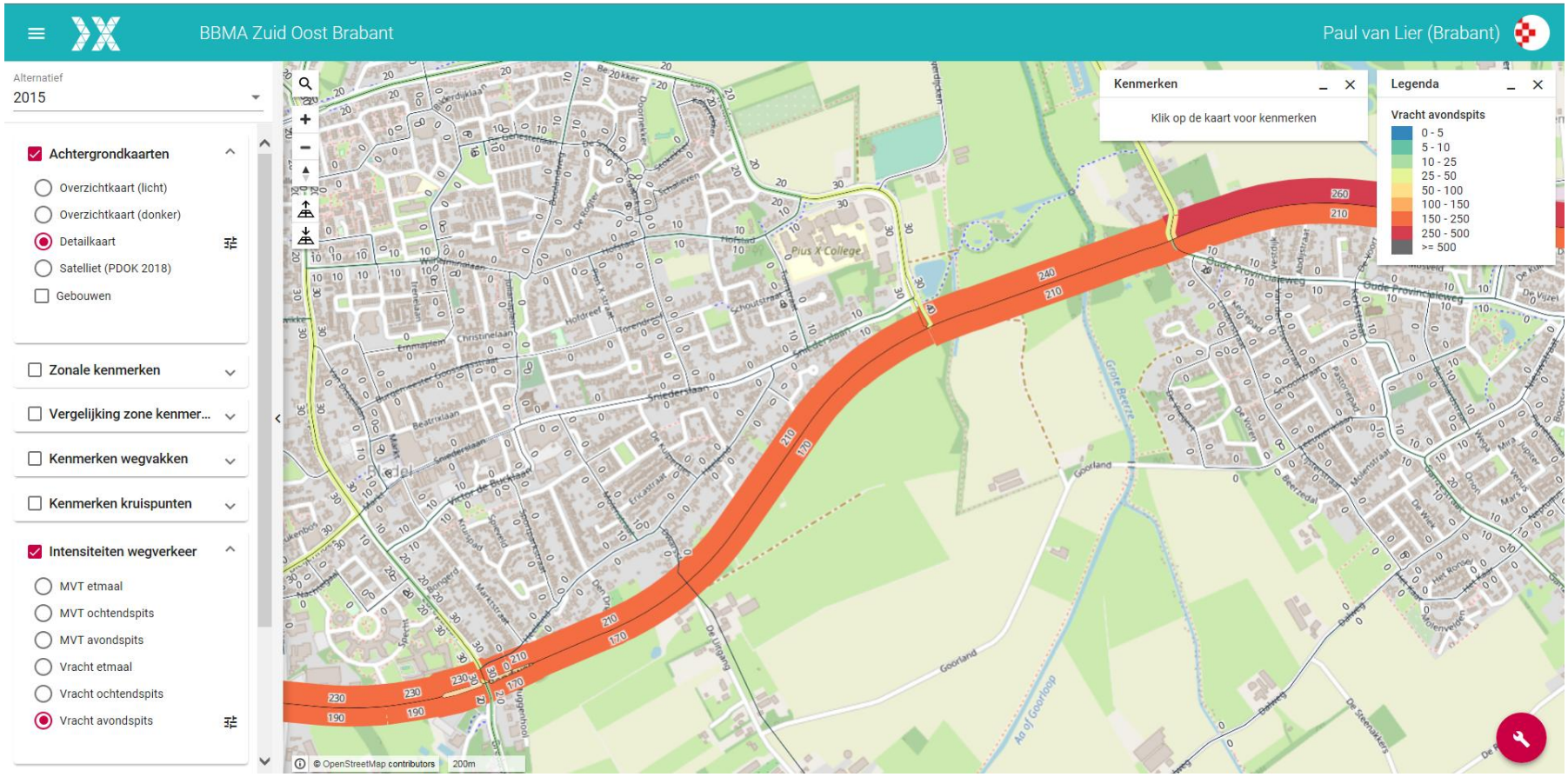
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht avondspits
0 - 5
5 - 10
10 - 25
25 - 50
50 - 100
100 - 150
150 - 250
250 - 500
>= 500
© OpenStreetMap contributors
200m

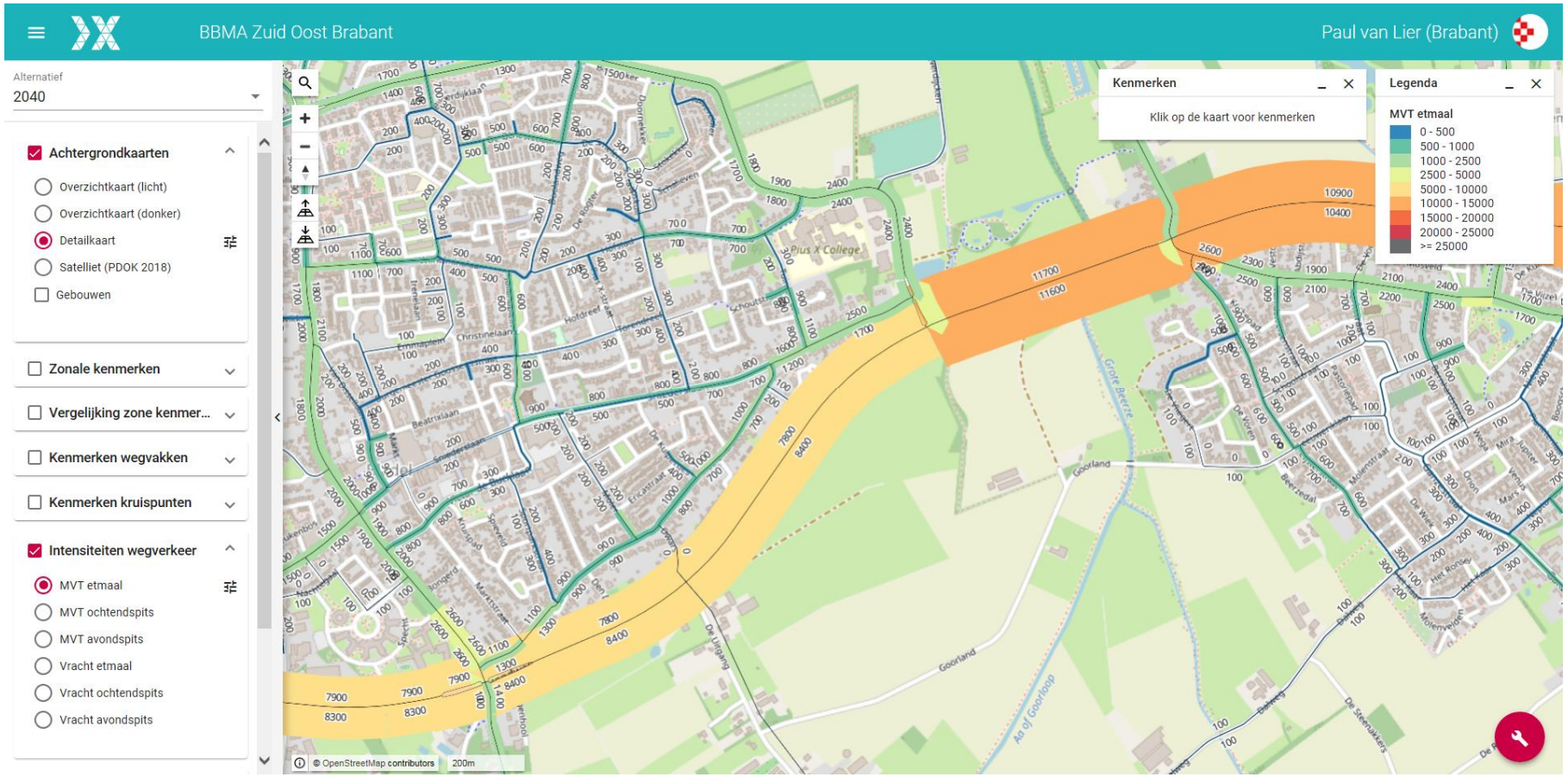
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT etmaal
0 - 500
500 - 1000
1000 - 2500
2500 - 5000
5000 - 10000
10000 - 15000
15000 - 20000
20000 - 25000
>= 25000
© OpenStreetMap contributors
200m

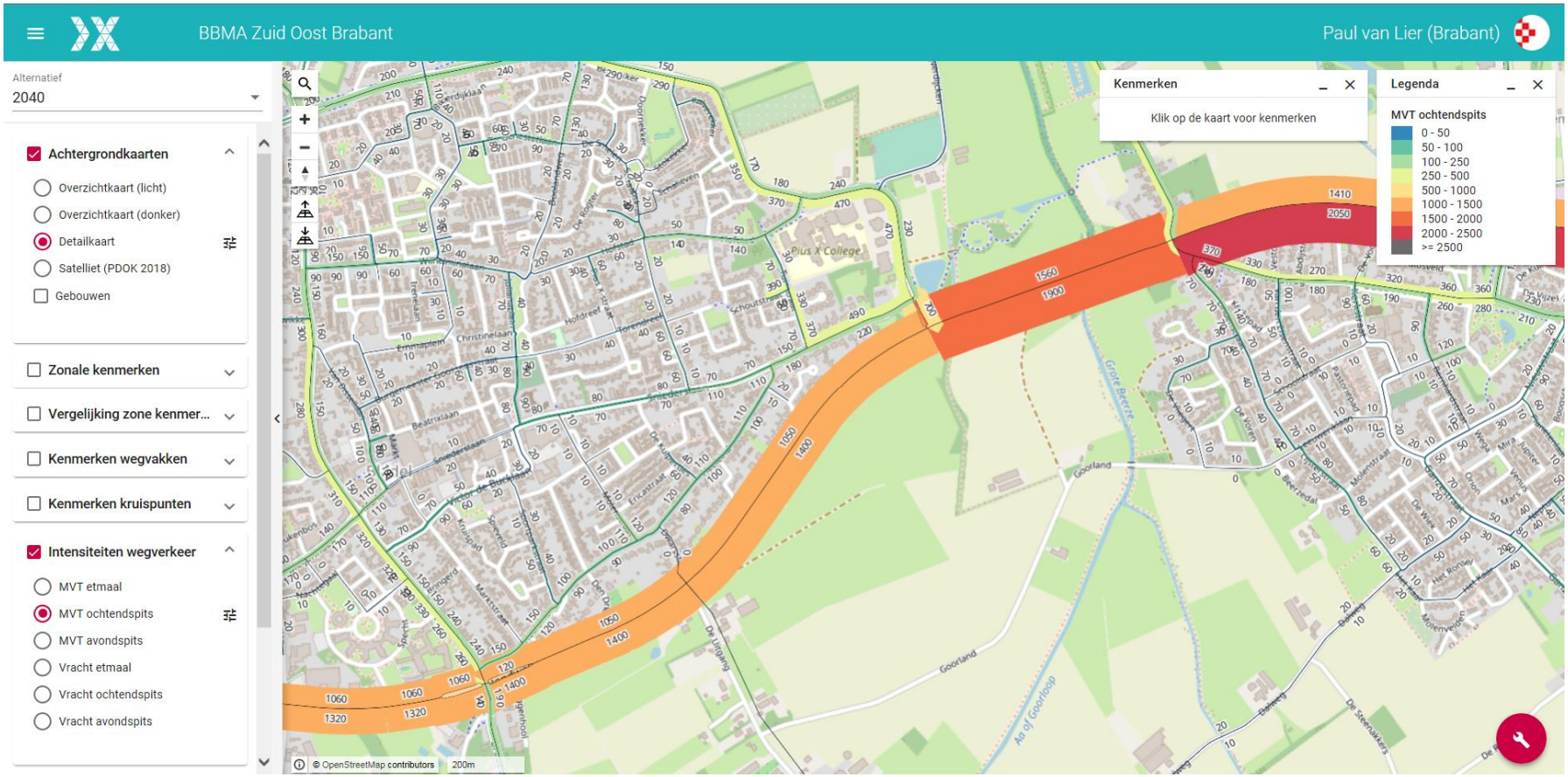
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT ochtendspits
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2000
2000 - 2500
>= 2500
© OpenStreetMap contributors
200m

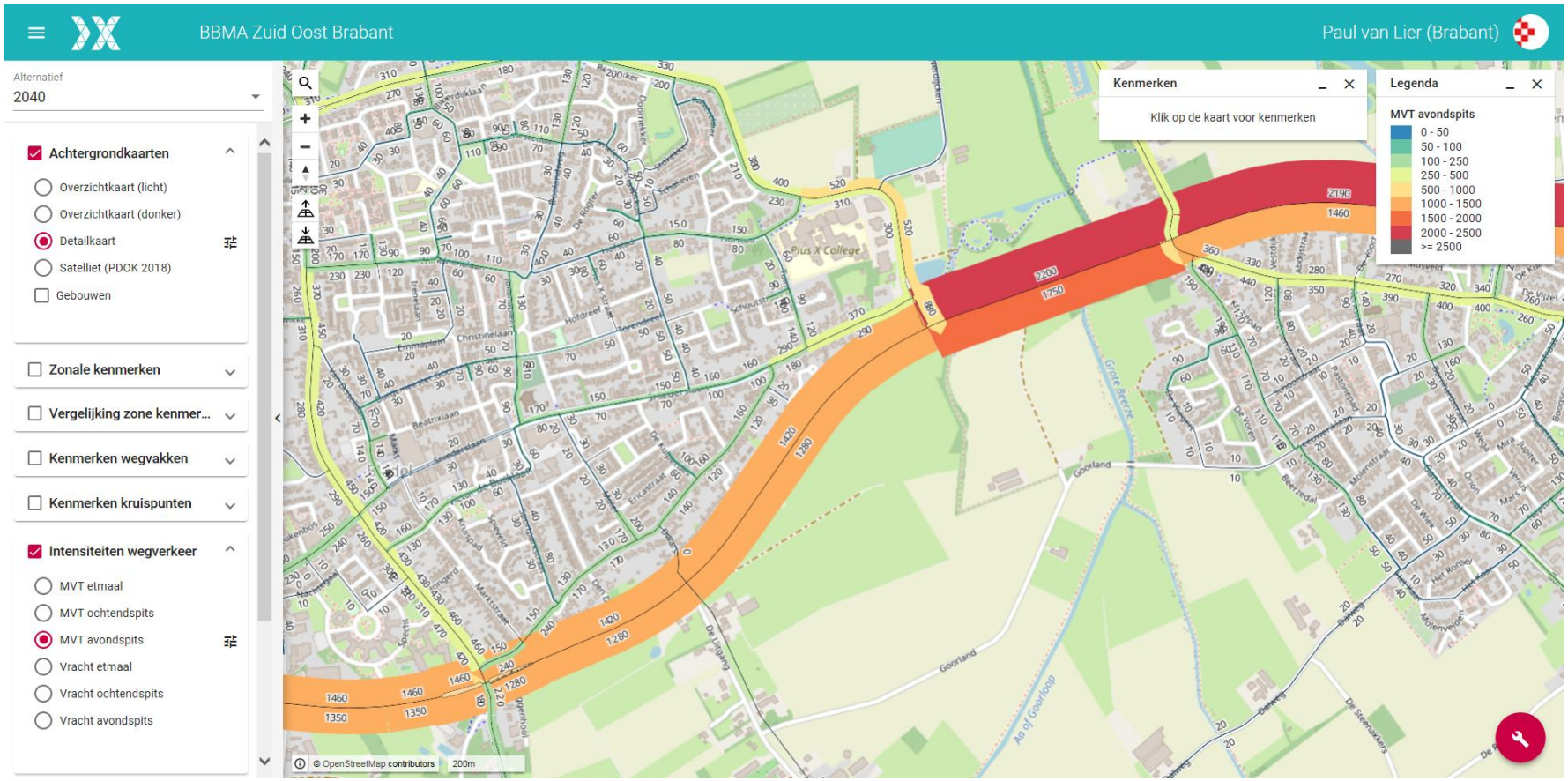
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT avondspits
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2000
2000 - 2500
>= 2500
Pius X College
Goorland
Ao of Goorloop
© OpenStreetMap contributors
200m

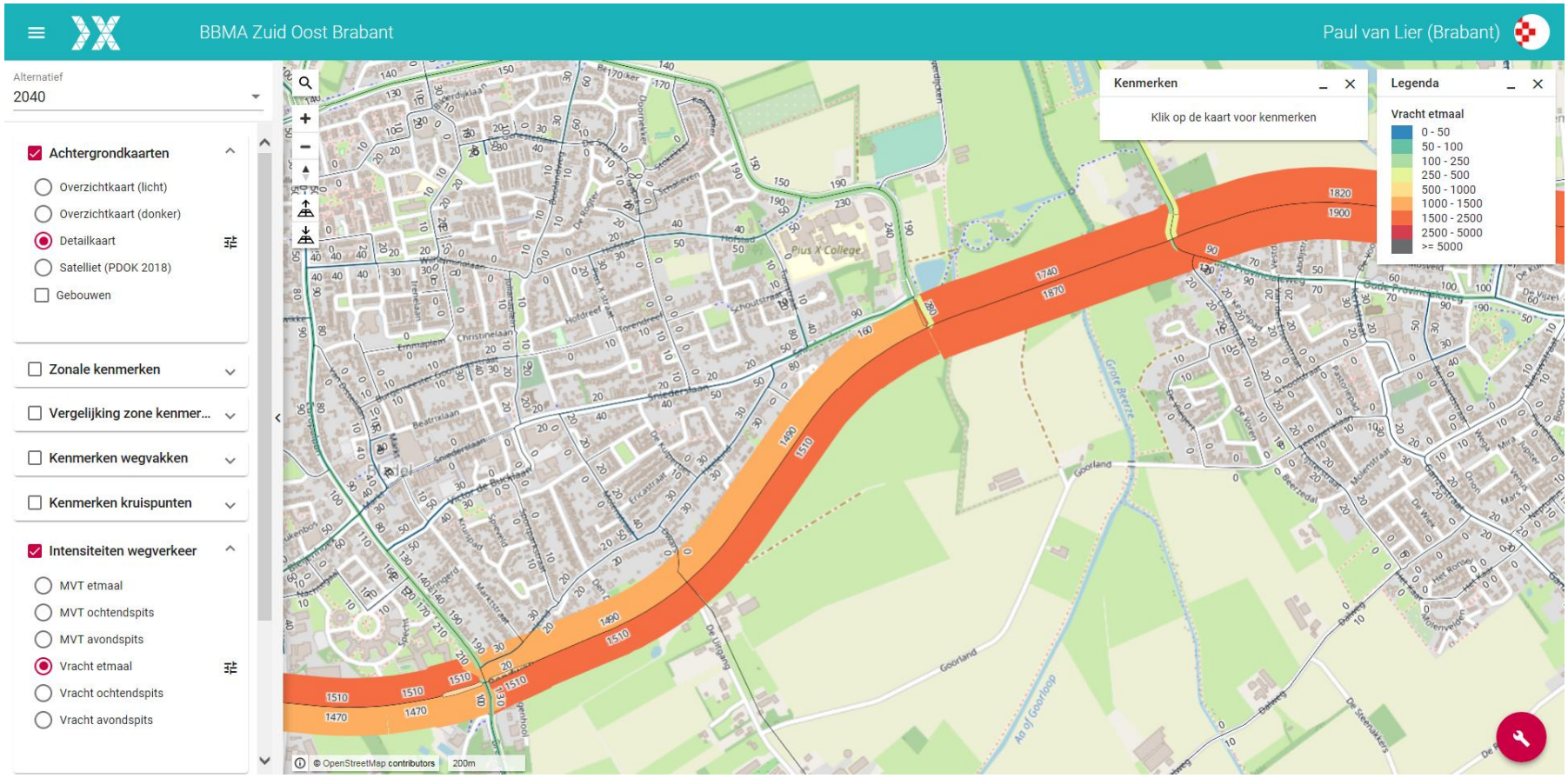
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht etmaal
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2500
2500 - 5000
>= 5000
© OpenStreetMap contributors
200m

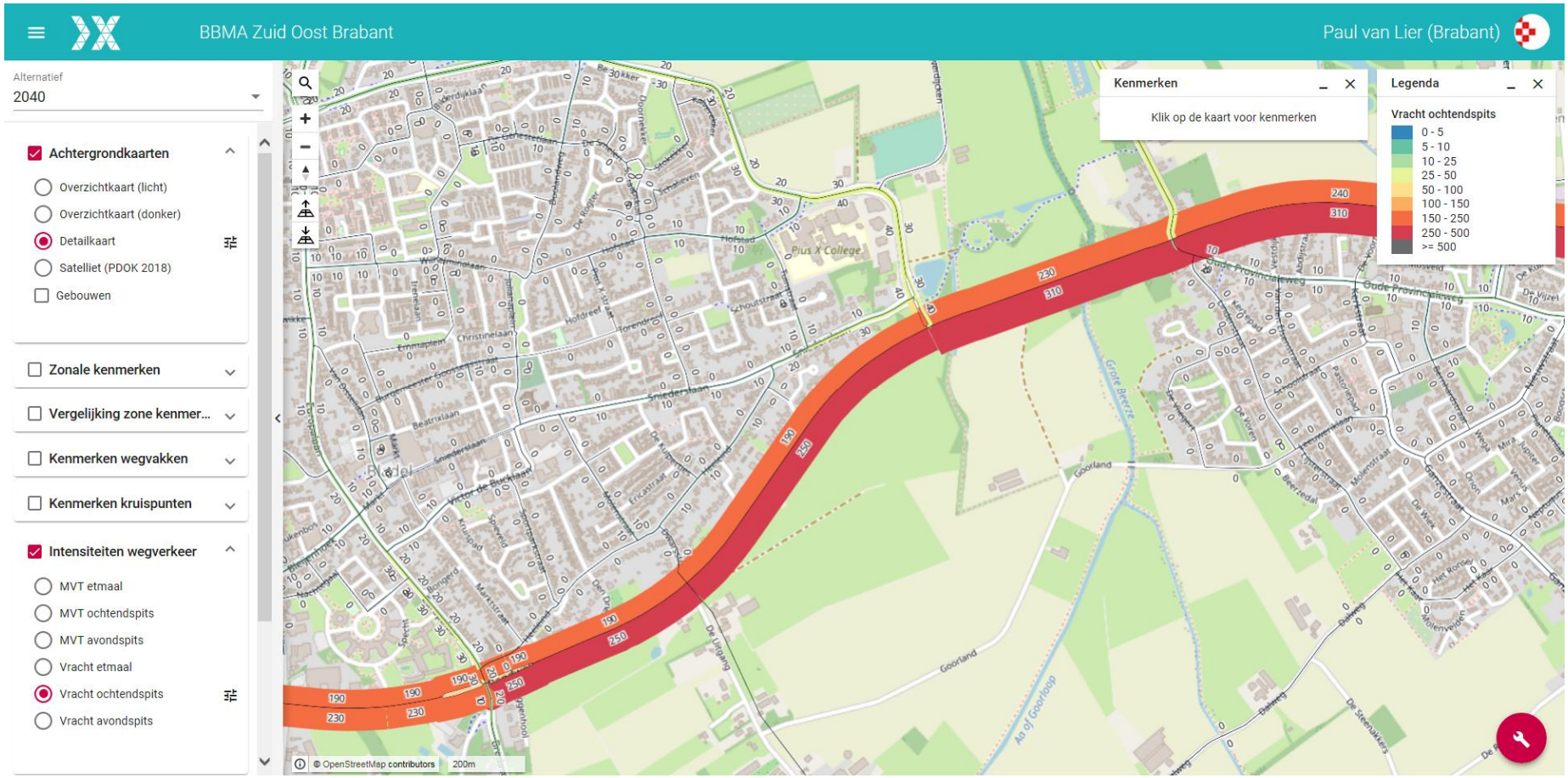
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht ochtendspits
0 - 5
5 - 10
10 - 25
25 - 50
50 - 100
100 - 150
150 - 250
250 - 500
>= 500
Pius X College
Goorland
Ao of Goorloop
Groot Beerze
© OpenStreetMap contributors
200m

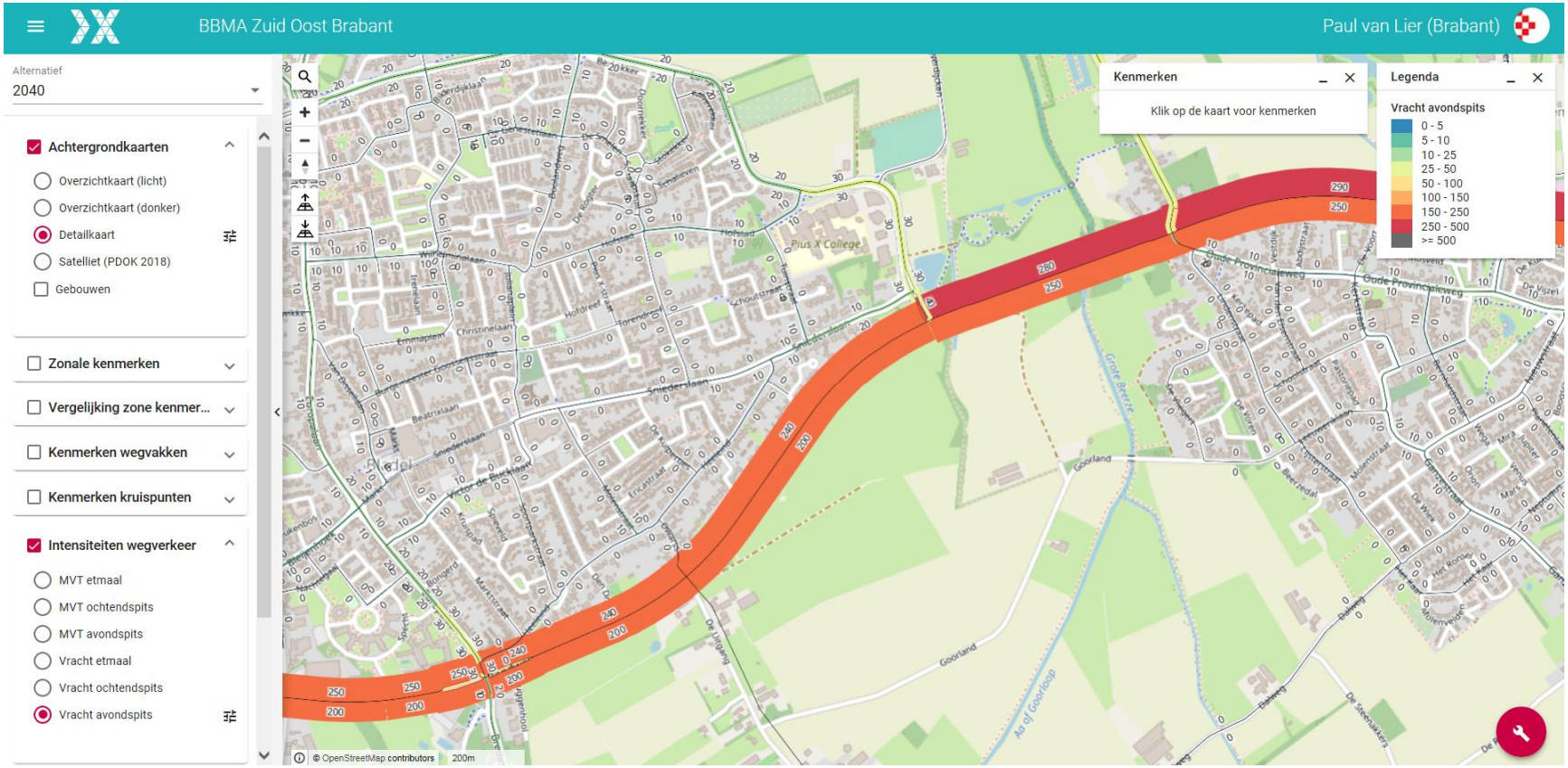
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht avondspits
0 - 5
5 - 10
10 - 25
25 - 50
50 - 100
100 - 150
150 - 250
250 - 500
>= 500
© OpenStreetMap contributors
200m

Verkeersintensiteiten

Provincie Noord-Brabant

Bron	http://www.brabant.nl		
Jaargemiddelde voor	WERKDAGEN in 2017	**Wegnummer**	N284
Wegvak	Bladel (oost) - Afsl. Casteren (km. 9,35 tot 10,03)	**Telpuntcode**	284BLAD
Soort Telpunt	PERIODIEK	**Verdeling gebaseerd op**	2017
Evt. bijzonderheden			

Kies dagtype

- WEEKDAGEN
- WERKDAGEN
- ZATERDAGEN
- ZONDAGEN

	Bladel (oost) - Afsl. Casteren (richting 1)								Afsl. Casteren - Bladel (oost) (richting 2)							
	Licht	Middel			Zwaar				Licht	Middel			Zwaar			
Uur	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**
0-1 uur	38	2	0	2	1	0	1	41	54	4	0	4	5	0	5	63
1-2 uur	19	1	0	1	1	0	1	21	24	2	0	2	1	0	1	27
2-3 uur	9	1	0	1	2	0	2	12	13	1	0	1	1	0	1	15
3-4 uur	12	2	0	2	3	0	3	17	8	2	0	2	1	0	1	11
4-5 uur	35	9	0	9	5	1	6	50	15	4	0	4	3	0	3	22
5-6 uur	153	30	0	30	14	2	16	199	79	8	0	8	8	1	9	96
6-7 uur	477	72	1	73	20	2	22	572	182	26	0	26	18	2	20	228
7-8 uur	740	83	3	86	28	4	32	858	512	58	2	60	28	3	31	603
8-9 uur	586	76	2	78	33	4	37	701	581	63	1	64	29	2	31	676
9-10 uur	436	61	2	63	31	3	34	533	414	63	1	64	30	3	33	511
10-11 uur	451	69	2	71	33	3	36	558	426	69	2	71	32	2	34	531
11-12 uur	450	67	2	69	34	3	37	556	447	72	3	75	32	3	35	557
12-13 uur	505	65	2	67	30	3	33	605	478	68	2	70	32	2	34	582
13-14 uur	512	72	2	74	32	3	35	621	512	73	2	75	35	2	37	624
14-15 uur	545	80	2	82	35	3	38	665	552	76	2	78	33	2	35	665
15-16 uur	511	74	2	76	30	2	32	619	599	80	2	82	31	3	34	715
16-17 uur	639	76	2	78	25	3	28	745	782	93	2	95	26	2	28	905
17-18 uur	703	50	1	51	23	3	26	780	842	64	2	66	22	2	24	932
18-19 uur	479	35	1	36	12	1	13	528	606	42	1	43	17	1	18	667
19-20 uur	363	22	1	23	8	0	8	394	415	28	0	28	12	1	13	456
20-21 uur	303	18	0	18	5	0	5	326	336	21	1	22	7	0	7	365
21-22 uur	220	11	0	11	5	0	5	236	255	16	0	16	6	0	6	277
22-23 uur	179	8	0	8	5	0	5	192	224	10	0	10	6	0	6	240
23-24 uur	114	3	0	3	5	0	5	122	140	6	0	6	5	0	5	151
Totaal	**8.479**	**987**	**25**	**1.012**	**420**	**40**	**460**	**9.951**	**8.496**	**949**	**23**	**972**	**420**	**31**	**451**	**9.919**
7-19 uur	6.557	808	23	831	346	35	381	7.769	6.751	821	22	843	347	27	374	7.968
19-23 uur	1.065	59	1	60	23	0	23	1.148	1.230	75	1	76	31	1	32	1.338
23-7 uur	857	120	1	121	51	5	56	1.034	515	53	0	53	42	3	45	613
7-9 uur	1.326	159	5	164	61	8	69	1.559	1.093	121	3	124	57	5	62	1.279
16-18 uur	1.342	126	3	129	48	6	54	1.525	1.624	157	4	161	48	4	52	1.837

Beide richtingen				
Uren	**Totaal**	**% Licht**	**% Middel**	**% Zwaar**
7-19 uur	15.737	84,6	10,6	4,8
19-23 uur	2.486	92,3	5,5	2,2
23-7 uur	1.647	83,3	10,6	6,1
7-9 uur	2.838	85,2	10,1	4,6
16-18 uur	3.362	88,2	8,6	3,2
0-24 uur	19.870	85,4	10,0	4,6

Legenda

mo + pa = motoren en personenauto's (<5,60 m)
ov = ongelede vrachtauto's (5,60 - 11,50 m)
ob = ongelede bussen (11,50 - 12,20 m)
gb/gv = gelede bussen/gelede vrachtauto's (12,20 - 18,75 m)
lvt = lange voertuigen (>18,75 m)

Verkeersintensiteiten

Provincie Noord-Brabant

Bron	http://www.brabant.nl		
Jaargemiddelde voor	WERKDAGEN in 2017	**Wegnummer**	N284
Wegvak	Europalaan (Bladel) - Bladel (oost) (km. 7,82 tot 9,35)	**Telpuntcode**	284EURO
Soort Telpunt	PERMANENT	**Verdeling gebaseerd op**	2017
Evt. bijzonderheden			

Kies dagtype

- WEEKDAGEN
- WERKDAGEN
- ZATERDAGEN
- ZONDAGEN

	Europalaan (Bladel) - Bladel (oost) (richting 1)								Bladel (oost) - Europalaan (Bladel) (richting 2)							
	Licht	Middel			Zwaar				Licht	Middel			Zwaar			
Uur	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**
0-1 uur	27	1	0	1	1	0	1	29	34	2	0	2	3	0	3	39
1-2 uur	13	1	0	1	1	0	1	15	14	1	0	1	1	0	1	16
2-3 uur	7	1	0	1	1	0	1	9	7	1	0	1	1	0	1	9
3-4 uur	8	2	0	2	2	0	2	12	6	1	0	1	1	0	1	8
4-5 uur	28	6	0	6	4	1	5	39	13	4	0	4	4	0	4	21
5-6 uur	108	17	0	17	13	1	14	139	78	7	0	7	7	1	8	93
6-7 uur	331	46	1	47	19	1	20	398	172	18	1	19	17	1	18	209
7-8 uur	475	56	2	58	29	2	31	564	456	45	2	47	28	2	30	533
8-9 uur	365	54	2	56	34	2	36	457	432	44	1	45	29	2	31	508
9-10 uur	288	51	1	52	31	2	33	373	282	50	1	51	28	2	30	363
10-11 uur	300	54	1	55	30	2	32	387	278	49	1	50	30	2	32	360
11-12 uur	314	55	1	56	32	2	34	404	279	53	1	54	30	2	32	365
12-13 uur	357	51	1	52	29	2	31	440	303	47	1	48	29	2	31	382
13-14 uur	357	56	1	57	31	2	33	447	335	53	1	54	31	2	33	422
14-15 uur	386	59	1	60	33	2	35	481	362	55	1	56	30	2	32	450
15-16 uur	379	57	2	59	28	2	30	468	374	57	1	58	29	2	31	463
16-17 uur	537	57	1	58	25	2	27	622	457	60	1	61	25	2	27	545
17-18 uur	530	36	1	37	21	1	22	589	478	36	1	37	21	1	22	537
18-19 uur	331	23	1	24	12	1	13	368	382	24	1	25	15	1	16	423
19-20 uur	255	15	0	15	7	0	7	277	278	15	0	15	10	0	10	303
20-21 uur	209	10	0	10	5	0	5	224	203	11	0	11	7	0	7	221
21-22 uur	156	6	0	6	5	0	5	167	149	7	0	7	5	0	5	161
22-23 uur	135	5	0	5	4	0	4	144	140	4	0	4	4	0	4	148
23-24 uur	94	2	0	2	3	0	3	99	91	2	0	2	3	0	3	96
Totaal	**5.990**	**721**	**16**	**737**	**400**	**25**	**425**	**7.152**	**5.603**	**646**	**14**	**660**	**388**	**24**	**412**	**6.675**
7-19 uur	4.619	609	15	624	335	22	357	5.600	4.418	573	13	586	325	22	347	5.351
19-23 uur	755	36	0	36	21	0	21	812	770	37	0	37	26	0	26	833
23-7 uur	616	76	1	77	44	3	47	740	415	36	1	37	37	2	39	491
7-9 uur	840	110	4	114	63	4	67	1.021	888	89	3	92	57	4	61	1.041
16-18 uur	1.067	93	2	95	46	3	49	1.211	935	96	2	98	46	3	49	1.082

Beide richtingen				
Uren	**Totaal**	**% Licht**	**% Middel**	**% Zwaar**
7-19 uur	10.951	82,5	11,0	6,4
19-23 uur	1.645	92,7	4,4	2,9
23-7 uur	1.231	83,8	9,3	7,0
7-9 uur	2.062	83,8	10,0	6,2
16-18 uur	2.293	87,3	8,4	4,3
0-24 uur	13.827	83,8	10,1	6,1

Legenda

mo + pa = motoren en personenauto's (<5,60 m)
ov = ongelede vrachtauto's (5,60 - 11,50 m)
ob = ongelede bussen (11,50 - 12,20 m)
gb/gv = gelede bussen/gelede vrachtauto's (12,20 - 18,75 m)
lvt = lange voertuigen (>18,75 m)

BIJLAGE 3:

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: wegverkeerslawaai

Model eigenschap	
Omschrijving	wegverkeerslawaai
Verantwoordelijke	CK
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMW-2012|
Aangemaakt door	CK op 27-5-2020
Laatst ingezien door	CK op 5-6-2020
Model aangemaakt met	Geomilieu V5.21
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	30
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	1,00
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Type	Hbron	Helling	Wegdek	Wegdek	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	Totaal aantal
W1	N284 - links	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	8200,00
W2	N284 - links	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	8200,00
W3	N284 -rechts	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	7560,00
W4	N284 - rechts	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	7560,00
W5	Heeleind	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	1741,12
W6	Heeleind	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	1682,63
W7	Heeleind	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	1723,81
W8	Dwarstraat	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	30	30	30	70,46
W9	De Uitgang	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	60	60	60	70,46

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	Cpl	Cpl_W
W1	6,52	2,84	1,29	82,48	92,98	83,24	11,14	4,43	10,41	6,38	2,59	6,35	False	1,5
W2	6,52	2,84	1,29	82,48	92,98	83,24	11,14	4,43	10,41	6,38	2,59	6,35	False	1,5
W3	6,68	3,12	0,92	82,55	92,44	84,52	10,96	4,44	7,54	6,49	3,12	7,94	False	1,5
W4	6,68	3,12	0,92	82,55	92,44	84,52	10,96	4,44	7,54	6,49	3,12	7,94	False	1,5
W5	6,70	3,59	0,65	98,14	98,51	98,49	1,48	1,22	1,17	0,37	0,27	0,35	False	1,5
W6	6,71	3,58	0,65	96,65	97,31	97,26	2,68	2,21	2,11	0,67	0,48	0,63	False	1,5
W7	6,71	3,58	0,65	96,69	97,34	97,29	2,65	2,18	2,09	0,66	0,48	0,62	False	1,5
W8	6,70	3,59	0,65	98,54	98,83	98,81	1,30	1,06	1,19	0,16	0,11	--	False	1,5
W9	6,46	3,69	0,96	98,53	98,91	98,67	0,97	0,62	0,77	0,50	0,47	0,56	False	1,5

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel	X	Y
t01	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143800,08	375090,79
t02	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143801,21	375094,82
t03	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143804,66	375096,64
t04	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143808,83	375095,44
t05	toetspunt	29,89	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143811,13	375089,66
t06	toetspunt	29,88	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143815,11	375089,07
t07	toetspunt	29,91	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143819,11	375088,80
t08	toetspunt	29,77	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143816,58	375084,94
t09	toetspunt	29,80	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143812,13	375082,60
t10	toetspunt	29,87	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143807,30	375082,13
t11	toetspunt	29,90	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143805,37	375083,00
t12	toetspunt	29,96	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	143802,48	375084,86

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
bg001	verharding	0,00
bg002	verharding	0,00
bg003	verharding	0,00
bg004	verharding	0,00
bg005	verharding	0,00
bg006	verharding	0,00
bg007	verharding	0,00
bg008	verharding	0,00
bg009	verharding	0,00
bg010	verharding	0,00
bg011	verharding	0,00
bg012	verharding	0,00
bg013	verharding	0,00
bg014	verharding	0,00
bg015	verharding	0,00
bg016	verharding	0,00
bg017	verharding	0,00
bg018	verharding	0,00
bg019	verharding	0,00
bg020	verharding	0,00
bg021	verharding	0,00
bg022	verharding	0,00
bg023	verharding	0,00
bg024	verharding	0,00
bg025	verharding	0,00
bg026	verharding	0,00
bg027	verharding	0,00
bg028	verharding	0,00
bg029	verharding	0,00
bg030	verharding	0,00
bg031	verharding	0,00
bg032	verharding	0,00
bg033	verharding	0,00
bg034	verharding	0,00
bg035	verharding	0,00
bg036	verharding	0,00
bg037	verharding	0,00
bg038	verharding	0,00
bg039	verharding	0,00
bg040	verharding	0,00
bg041	verharding	0,00
bg042	verharding	0,00
bg043	verharding	0,00
bg044	verharding	0,00
bg045	verharding	0,00
bg046	verharding	0,00
bg047	verharding	0,00
bg048	verharding	0,00
bg049	verharding	0,00
bg050	verharding	0,00
bg051	verharding	0,00
bg052	verharding	0,00
bg053	verharding	0,00
bg054	verharding	0,00
bg055	verharding	0,00
bg056	verharding	0,00
bg057	verharding	0,00
bg058	verharding	0,00
bg059	verharding	0,00
bg060	verharding	0,00
bg061	verharding	0,00
bg062	verharding	0,00
bg063	verharding	0,00
bg064	verharding	0,00
bg065	verharding	0,00
bg066	verharding	0,00
bg067	verharding	0,00
bg068	verharding	0,00

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
bg069	verharding	0,00
bg070	verharding	0,00
bg071	verharding	0,00
bg072	verharding	0,00
bg073	verharding	0,00
bg074	verharding	0,00
bg075	verharding	0,00
bg076	verharding	0,00
bg077	verharding	0,00
bg078	verharding	0,00
bg079	verharding	0,00
bg080	verharding	0,00
bg081	verharding	0,00
bg082	verharding	0,00
bg083	verharding	0,00
bg084	verharding	0,00
bg085	verharding	0,00
bg086	verharding	0,00
bg087	verharding	0,00
bg088	verharding	0,00
bg089	verharding	0,00
bg090	tuin	0,50
bg091	tuin	0,50
bg092	tuin	0,50
bg093	tuin	0,50
bg094	tuin	0,50
bg095	tuin	0,50
bg096	verharding	0,00
bg097	verharding	0,00
bg098	verharding	0,00
bg099	verharding	0,00
bg100	verharding	0,00

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 500
gb001	Plangebied	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb002	Plangebied	8,00	29,99	Relatief	0 dB	False	0,80
gb003	Pand in gebruik	4,00	29,25	Relatief	0 dB	False	0,80
gb004	Pand in gebruik	4,00	29,13	Relatief	0 dB	False	0,80
gb005	Pand in gebruik	4,00	29,27	Relatief	0 dB	False	0,80
gb006	Pand in gebruik	6,50	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb007	Pand in gebruik	3,50	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb008	Pand in gebruik	5,00	29,93	Relatief	0 dB	False	0,80
gb009	Pand in gebruik	4,00	29,25	Relatief	0 dB	False	0,80
gb010	Pand in gebruik	7,50	29,32	Relatief	0 dB	False	0,80
gb011	Pand in gebruik	3,00	29,11	Relatief	0 dB	False	0,80
gb012	Pand in gebruik	3,00	29,71	Relatief	0 dB	False	0,80
gb013	Pand in gebruik	5,00	29,88	Relatief	0 dB	False	0,80
gb014	Pand in gebruik	5,00	29,81	Relatief	0 dB	False	0,80
gb015	Pand in gebruik	4,00	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb016	Pand in gebruik	3,00	29,23	Relatief	0 dB	False	0,80
gb017	Pand in gebruik	7,08	29,46	Relatief	0 dB	False	0,80
gb018	Pand in gebruik	4,54	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb019	Pand in gebruik	7,31	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb020	Pand in gebruik	7,65	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb021	Pand in gebruik	6,95	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb022	Pand in gebruik	7,44	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb023	Pand in gebruik	7,10	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb024	Pand in gebruik	7,05	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb025	Pand in gebruik	6,72	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb026	Pand in gebruik	7,01	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb027	Pand in gebruik	5,63	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb028	Pand in gebruik	7,35	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb029	Pand in gebruik	7,61	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb030	Pand in gebruik	5,84	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb031	Pand in gebruik	3,03	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb032	Pand in gebruik	7,77	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb033	Pand in gebruik	8,03	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb034	Pand in gebruik	7,02	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb035	Pand in gebruik	6,69	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb036	Pand in gebruik	5,32	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb037	Pand in gebruik	7,93	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb038	Pand in gebruik	8,33	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb039	Pand in gebruik	7,41	29,87	Relatief	0 dB	False	0,80
gb040	Pand in gebruik	7,18	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb041	Pand in gebruik	7,86	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb042	Pand in gebruik	7,90	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb043	Pand in gebruik	7,59	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb044	Pand in gebruik	9,41	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb045	Pand in gebruik	8,68	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb046	Pand in gebruik	7,72	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb047	Pand in gebruik	7,78	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb048	Pand in gebruik	10,58	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb049	Pand in gebruik	7,94	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb050	Pand in gebruik	5,96	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb051	Pand in gebruik	7,04	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb052	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb053	Pand in gebruik	7,55	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb054	Pand in gebruik	4,61	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb055	Pand in gebruik	5,58	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb056	Pand in gebruik	10,58	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb057	Pand in gebruik	10,73	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb058	Pand in gebruik	7,76	29,83	Relatief	0 dB	False	0,80
gb059	Pand in gebruik	10,63	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb060	Pand in gebruik	10,68	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb061	Pand in gebruik	10,63	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb062	Pand in gebruik	5,80	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb063	Pand in gebruik	4,95	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb064	Pand in gebruik	4,66	29,53	Relatief	0 dB	False	0,80
gb065	Pand in gebruik	7,61	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb066	Pand in gebruik	4,37	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb067	Pand in gebruik	6,05	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb068	Pand in gebruik	3,99	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 500
gb069	Pand in gebruik	4,83	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb070	Pand in gebruik	4,65	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb071	Pand in gebruik	4,35	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb072	Pand in gebruik	5,18	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb073	Pand in gebruik	4,30	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb074	Pand in gebruik	3,45	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb075	Pand in gebruik	5,36	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb076	Pand in gebruik	4,86	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb077	Pand in gebruik	4,61	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb078	Pand in gebruik	4,42	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb079	Pand in gebruik	4,62	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb080	Pand in gebruik	4,96	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb081	Pand in gebruik	2,73	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb082	Pand in gebruik	4,75	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb083	Pand in gebruik	4,48	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb084	Pand in gebruik	3,42	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb085	Pand in gebruik	3,08	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb086	Pand in gebruik	2,52	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb087	Pand in gebruik	4,60	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb088	Pand in gebruik	6,69	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb089	Pand in gebruik	2,79	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb090	Pand in gebruik	2,80	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb091	Pand in gebruik	2,76	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb092	Pand in gebruik	2,68	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb093	Pand in gebruik	2,88	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb094	Pand in gebruik	2,86	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb095	Pand in gebruik	2,99	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb096	Pand in gebruik	2,94	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb097	Pand in gebruik	2,95	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb098	Pand in gebruik	5,50	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb099	Pand in gebruik	2,93	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb100	Pand in gebruik	2,73	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb101	Pand in gebruik	4,78	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb102	Pand in gebruik	2,93	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb103	Pand in gebruik	3,06	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb104	Pand in gebruik	2,00	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb105	Pand in gebruik	5,02	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb106	Pand in gebruik	2,61	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb107	Pand in gebruik	4,44	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb108	Pand in gebruik	2,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb109	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb110	Pand in gebruik	2,50	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb111	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb112	Pand in gebruik	3,44	29,68	Relatief	0 dB	False	0,80

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
HL01	maaiveld	30,00
HL02	maaiveld	30,00
HL03	maaiveld	30,00
HL04	maaiveld	29,00
HL05	maaiveld	29,00
HL06	maaiveld	30,00
HL07	maaiveld	29,00
HL08	maaiveld	30,00
HL09	maaiveld	30,00
HL10	maaiveld	30,00
HL11	maaiveld	30,00
HL12	maaiveld	30,00
HL13	maaiveld	30,00
HL14	maaiveld	30,00
HL15	maaiveld	30,00
HL16	maaiveld	29,00
HL17	maaiveld	30,00
HL18	maaiveld	29,00
HL19	maaiveld	30,00
HL20	maaiveld	30,00
HL21	maaiveld	30,00
HL22	maaiveld	30,00
HL23	maaiveld	30,00
HL24	maaiveld	29,00
HL25	maaiveld	30,00
HL26	maaiveld	30,00
HL27	maaiveld	30,00
HL28	maaiveld	30,00
HL29	maaiveld	29,00

Rapport: Groepsreducties
Model: wegverkeerslawaai

Groep	Reductie			Sommatie		
	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
De Uitgang	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Dwarsstraat	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Heeleind	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
N284	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

BIJLAGE 4:

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

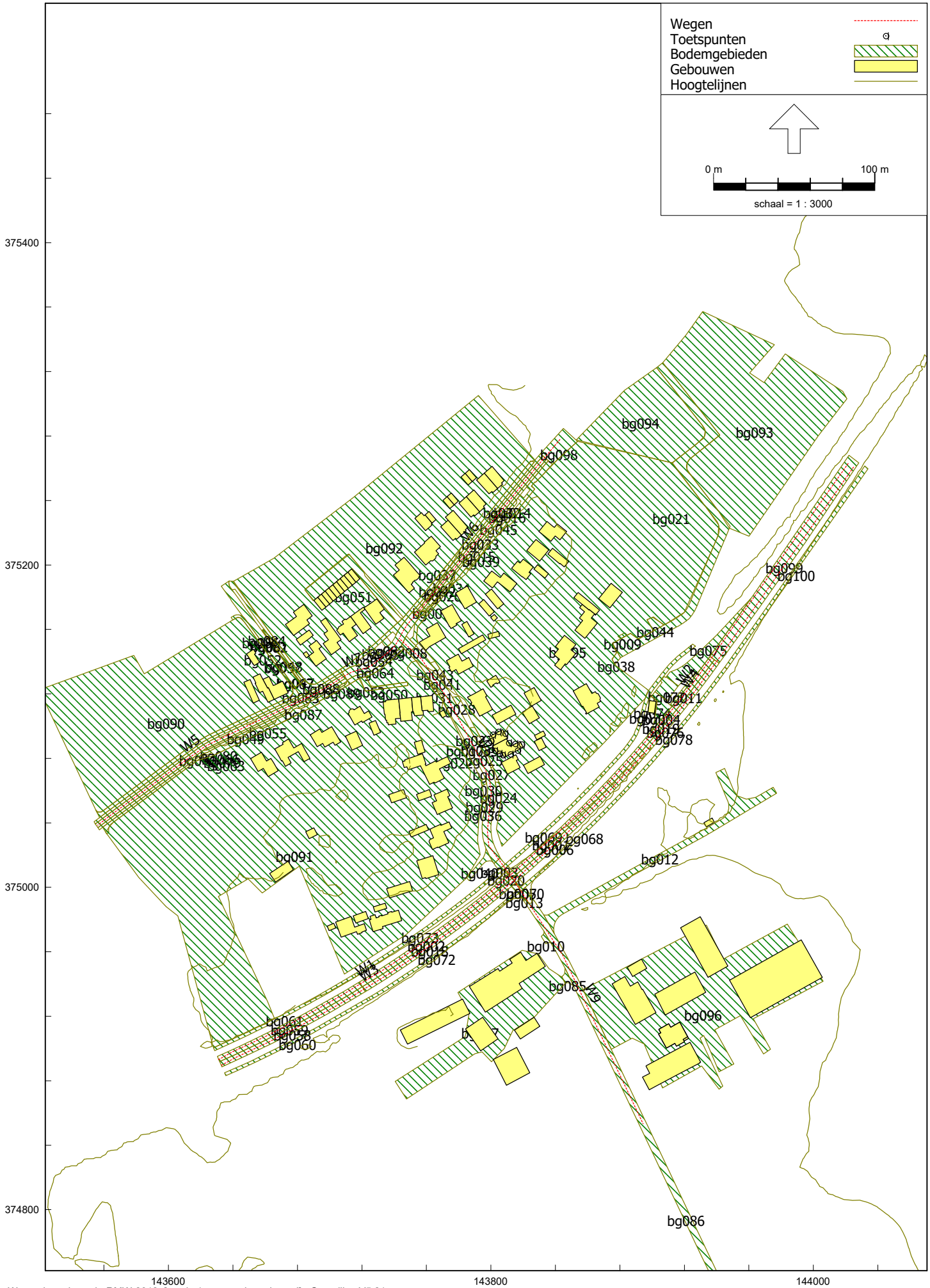

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

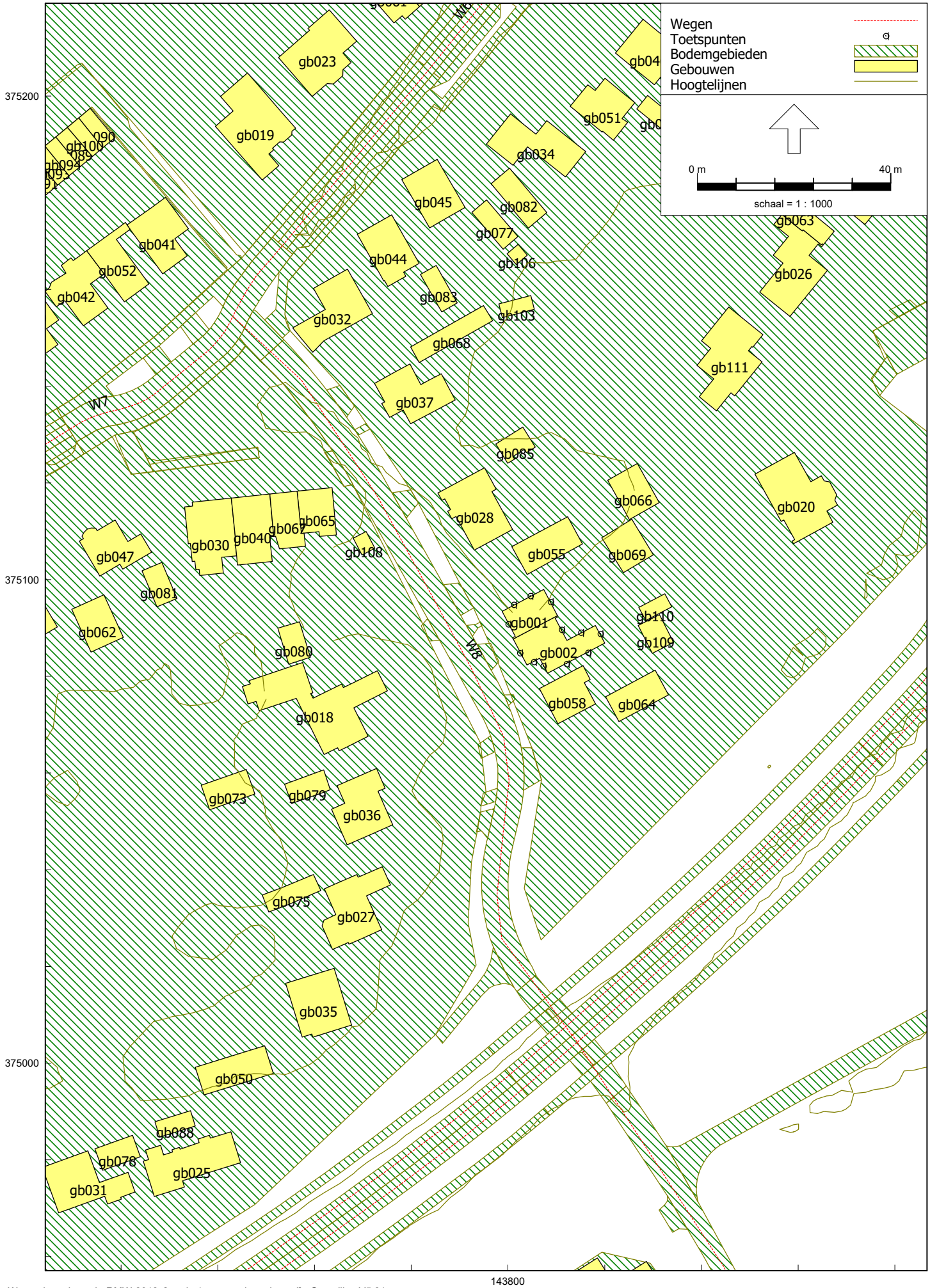
Wegen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Hoogtelijnen
0 m
40 m
schaal = 1 : 1000
375200
375100
375000
143800
gb023
gb019
gb034
gb051
gb045
gb082
gb077
gb106
gb063
gb026
gb041
gb052
gb042
gb044
gb083
gb032
gb103
gb068
gb111
gb037
gb085
gb066
gb020
gb028
gb030
gb040
gb067
gb065
gb108
gb055
gb069
gb047
gb081
gb062
gb001
gb110
gb109
gb080
gb002
gb018
gb058
gb064
gb073
gb079
gb036
gb075
gb027
gb035
gb050
gb088
gb078
gb025
gb031
W7
W6

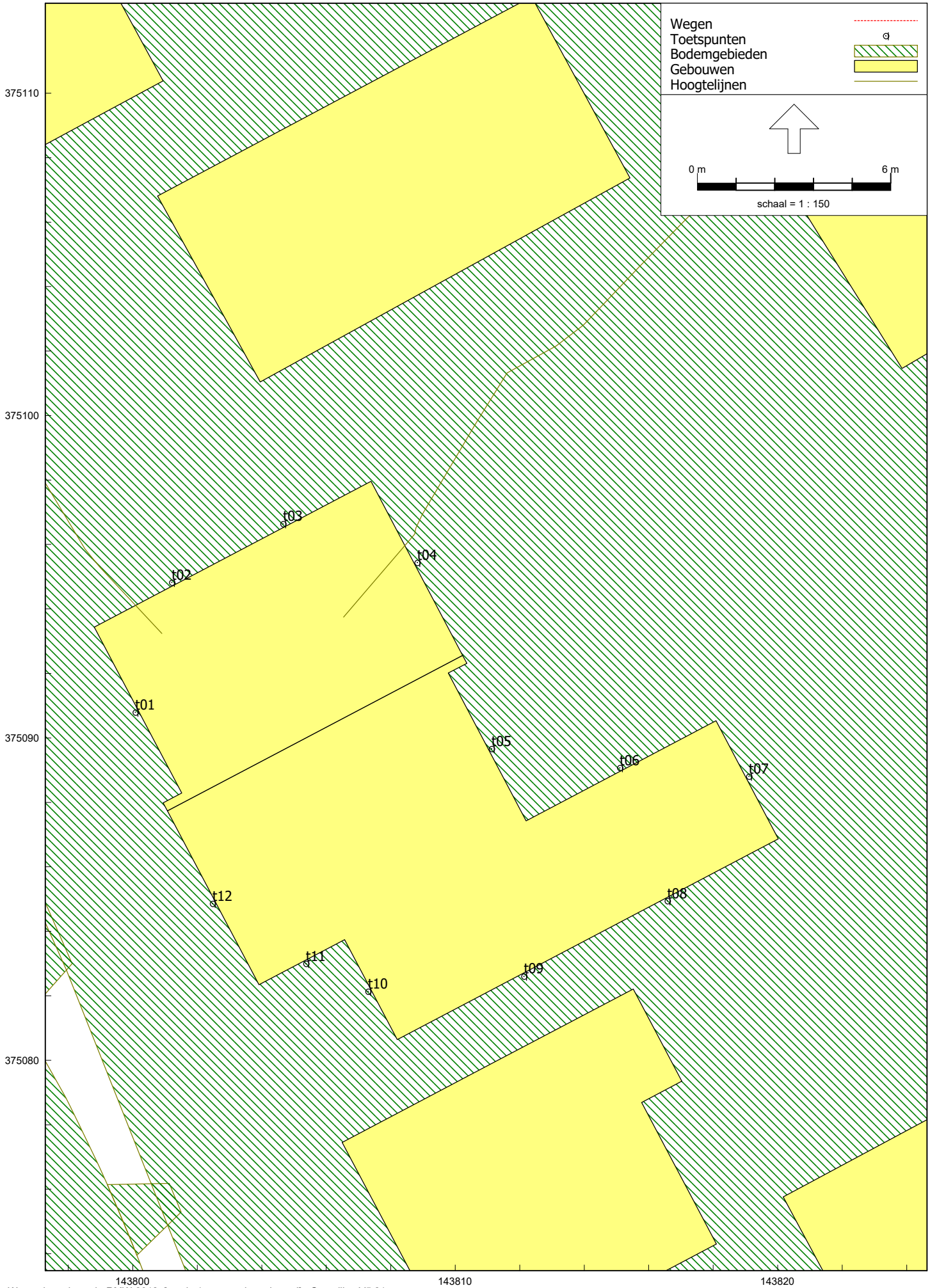
Wegen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Hoogtelijnen
0 m
6 m
schaal = 1 : 150
375110
375100
375090
375080
t01
t02
t03
t04
t05
t06
t07
t08
t09
t10
t11
t12
143800
143810
143820

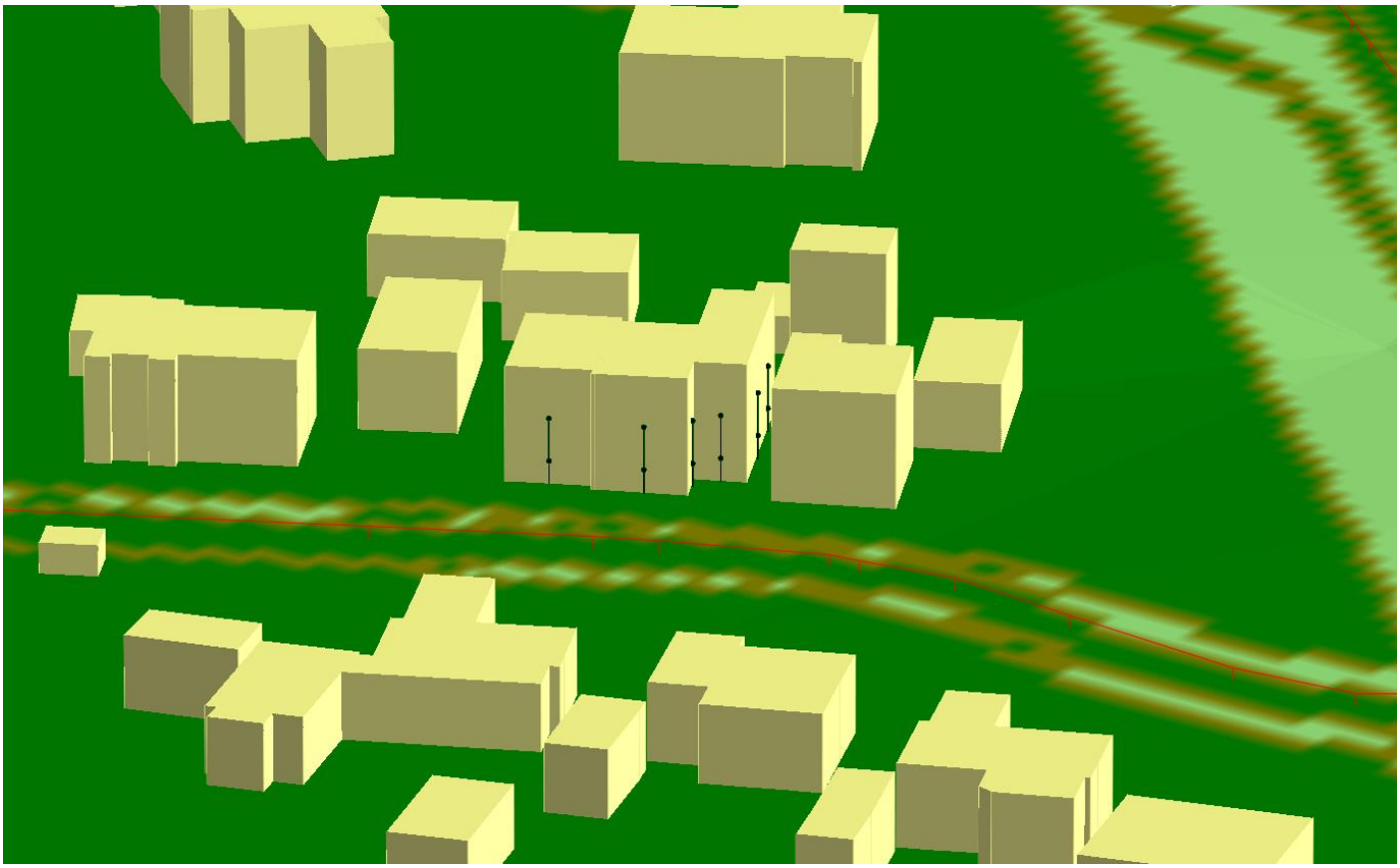

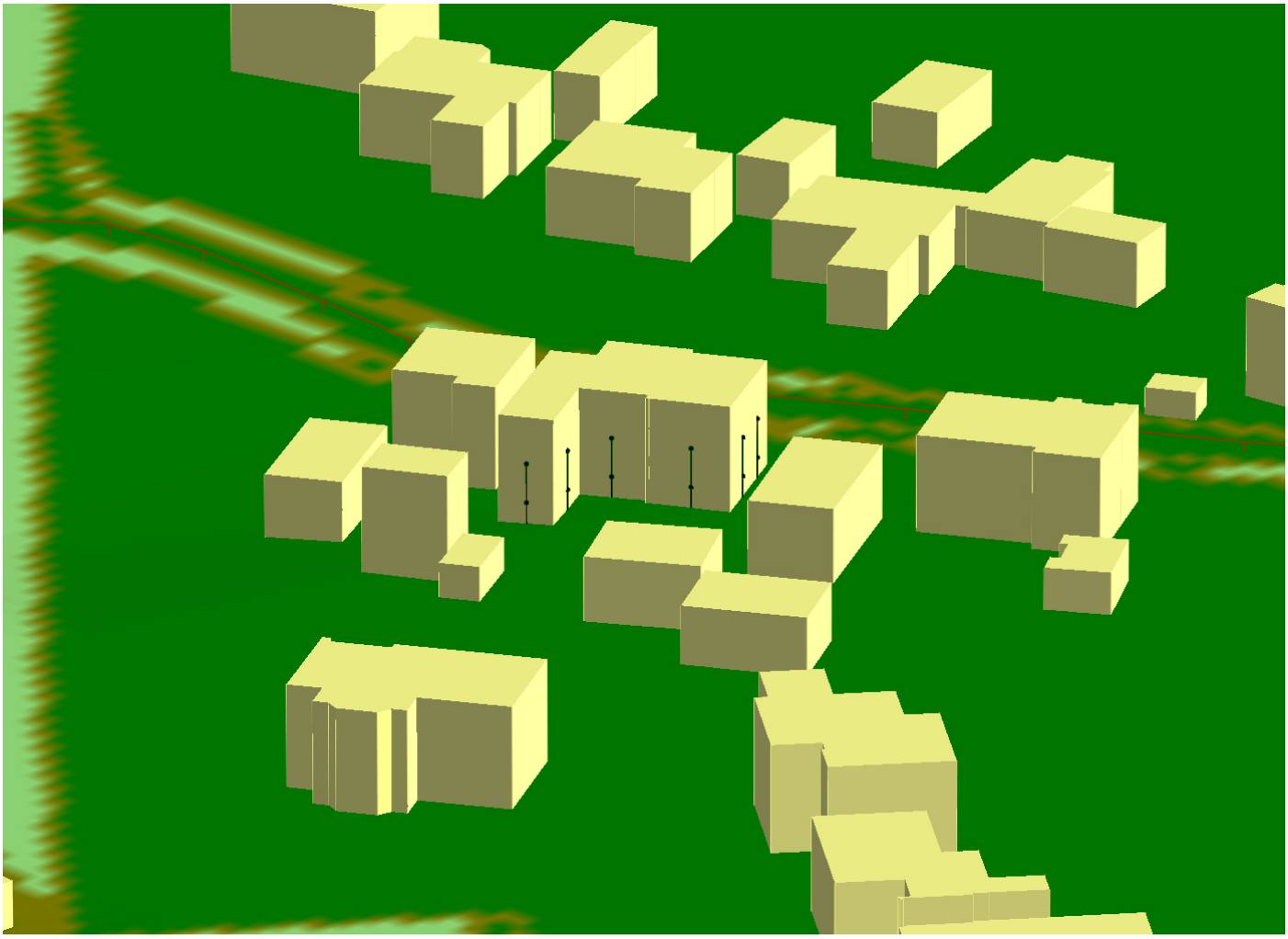

BIJLAGE 5:

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: De Uitgang
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	143800,08	375090,79	1,50	18,7	16,2	10,4	19,8
t01_B	toetspunt	143800,08	375090,79	4,50	20,2	17,7	11,9	21,3
t02_A	toetspunt	143801,21	375094,82	1,50	2,4	-0,1	-5,9	3,5
t02_B	toetspunt	143801,21	375094,82	4,50	4,9	2,4	-3,4	6,0
t03_A	toetspunt	143804,66	375096,64	1,50	15,5	13,0	7,2	16,6
t03_B	toetspunt	143804,66	375096,64	4,50	16,6	14,1	8,3	17,7
t04_A	toetspunt	143808,83	375095,44	1,50	-3,4	-5,9	-11,6	-2,2
t04_B	toetspunt	143808,83	375095,44	4,50	4,6	2,1	-3,7	5,7
t05_A	toetspunt	143811,13	375089,66	1,50	--	--	--	--
t05_B	toetspunt	143811,13	375089,66	4,50	--	--	--	--
t06_A	toetspunt	143815,11	375089,07	1,50	4,9	2,3	-3,5	6,0
t06_B	toetspunt	143815,11	375089,07	4,50	8,2	5,7	-0,1	9,4
t07_A	toetspunt	143819,11	375088,80	1,50	-3,3	-5,8	-11,6	-2,2
t07_B	toetspunt	143819,11	375088,80	4,50	--	--	--	--
t08_A	toetspunt	143816,58	375084,94	1,50	18,0	15,5	9,7	19,1
t08_B	toetspunt	143816,58	375084,94	4,50	19,0	16,5	10,7	20,1
t09_A	toetspunt	143812,13	375082,60	1,50	0,4	-2,1	-7,9	1,5
t09_B	toetspunt	143812,13	375082,60	4,50	3,4	0,8	-4,9	4,5
t10_A	toetspunt	143807,30	375082,13	1,50	12,1	9,6	3,8	13,2
t10_B	toetspunt	143807,30	375082,13	4,50	13,9	11,4	5,6	15,0
t11_A	toetspunt	143805,37	375083,00	1,50	17,6	15,2	9,3	18,7
t11_B	toetspunt	143805,37	375083,00	4,50	19,3	16,8	11,0	20,4
t12_A	toetspunt	143802,48	375084,86	1,50	21,7	19,3	13,5	22,9
t12_B	toetspunt	143802,48	375084,86	4,50	23,0	20,5	14,7	24,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Dwarsstraat
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	143800,08	375090,79	1,50	35,7	32,9	25,4	36,1
t01_B	toetspunt	143800,08	375090,79	4,50	35,9	33,1	25,7	36,3
t02_A	toetspunt	143801,21	375094,82	1,50	31,4	28,5	21,1	31,7
t02_B	toetspunt	143801,21	375094,82	4,50	31,9	29,0	21,6	32,2
t03_A	toetspunt	143804,66	375096,64	1,50	29,6	26,8	19,3	30,0
t03_B	toetspunt	143804,66	375096,64	4,50	30,3	27,5	20,0	30,7
t04_A	toetspunt	143808,83	375095,44	1,50	12,5	9,6	2,2	12,8
t04_B	toetspunt	143808,83	375095,44	4,50	14,5	11,7	4,3	14,9
t05_A	toetspunt	143811,13	375089,66	1,50	11,6	8,7	1,3	11,9
t05_B	toetspunt	143811,13	375089,66	4,50	13,9	11,1	3,7	14,3
t06_A	toetspunt	143815,11	375089,07	1,50	11,9	9,1	1,6	12,3
t06_B	toetspunt	143815,11	375089,07	4,50	14,9	12,0	4,6	15,2
t07_A	toetspunt	143819,11	375088,80	1,50	10,5	7,6	0,2	10,9
t07_B	toetspunt	143819,11	375088,80	4,50	13,8	11,0	3,5	14,2
t08_A	toetspunt	143816,58	375084,94	1,50	23,6	20,8	13,3	24,0
t08_B	toetspunt	143816,58	375084,94	4,50	24,3	21,5	14,0	24,7
t09_A	toetspunt	143812,13	375082,60	1,50	27,1	24,3	16,9	27,5
t09_B	toetspunt	143812,13	375082,60	4,50	27,4	24,5	17,1	27,7
t10_A	toetspunt	143807,30	375082,13	1,50	34,2	31,4	23,9	34,5
t10_B	toetspunt	143807,30	375082,13	4,50	34,6	31,8	24,4	35,0
t11_A	toetspunt	143805,37	375083,00	1,50	33,7	30,9	23,5	34,1
t11_B	toetspunt	143805,37	375083,00	4,50	34,1	31,3	23,9	34,5
t12_A	toetspunt	143802,48	375084,86	1,50	36,0	33,2	25,8	36,4
t12_B	toetspunt	143802,48	375084,86	4,50	36,2	33,4	25,9	36,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Heeleind
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	143800,08	375090,79	1,50	34,0	31,1	23,8	34,4
t01_B	toetspunt	143800,08	375090,79	4,50	36,0	33,1	25,7	36,3
t02_A	toetspunt	143801,21	375094,82	1,50	34,3	31,5	24,1	34,7
t02_B	toetspunt	143801,21	375094,82	4,50	36,2	33,3	26,0	36,6
t03_A	toetspunt	143804,66	375096,64	1,50	32,5	29,7	22,3	32,9
t03_B	toetspunt	143804,66	375096,64	4,50	34,6	31,8	24,4	35,0
t04_A	toetspunt	143808,83	375095,44	1,50	22,3	19,4	12,0	22,7
t04_B	toetspunt	143808,83	375095,44	4,50	25,7	22,8	15,4	26,0
t05_A	toetspunt	143811,13	375089,66	1,50	24,7	21,8	14,4	25,1
t05_B	toetspunt	143811,13	375089,66	4,50	27,5	24,6	17,2	27,8
t06_A	toetspunt	143815,11	375089,07	1,50	23,2	20,3	12,9	23,5
t06_B	toetspunt	143815,11	375089,07	4,50	26,4	23,5	16,1	26,8
t07_A	toetspunt	143819,11	375088,80	1,50	21,7	18,8	11,4	22,0
t07_B	toetspunt	143819,11	375088,80	4,50	24,8	21,9	14,5	25,1
t08_A	toetspunt	143816,58	375084,94	1,50	18,2	15,3	7,9	18,6
t08_B	toetspunt	143816,58	375084,94	4,50	22,8	20,0	12,6	23,2
t09_A	toetspunt	143812,13	375082,60	1,50	18,9	16,1	8,7	19,3
t09_B	toetspunt	143812,13	375082,60	4,50	23,7	20,9	13,5	24,1
t10_A	toetspunt	143807,30	375082,13	1,50	25,2	22,3	15,0	25,6
t10_B	toetspunt	143807,30	375082,13	4,50	27,8	25,0	17,6	28,2
t11_A	toetspunt	143805,37	375083,00	1,50	28,3	25,5	18,1	28,7
t11_B	toetspunt	143805,37	375083,00	4,50	29,7	26,9	19,5	30,1
t12_A	toetspunt	143802,48	375084,86	1,50	33,0	30,1	22,8	33,4
t12_B	toetspunt	143802,48	375084,86	4,50	34,8	32,0	24,6	35,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: N284
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	143800,08	375090,79	1,50	46,6	42,6	38,9	47,7
t01_B	toetspunt	143800,08	375090,79	4,50	48,0	43,9	40,3	49,0
t02_A	toetspunt	143801,21	375094,82	1,50	36,7	32,6	29,0	37,8
t02_B	toetspunt	143801,21	375094,82	4,50	40,0	35,8	32,2	41,0
t03_A	toetspunt	143804,66	375096,64	1,50	41,1	37,0	33,4	42,1
t03_B	toetspunt	143804,66	375096,64	4,50	43,7	39,6	36,0	44,7
t04_A	toetspunt	143808,83	375095,44	1,50	40,4	36,3	32,7	41,5
t04_B	toetspunt	143808,83	375095,44	4,50	45,1	41,0	37,4	46,2
t05_A	toetspunt	143811,13	375089,66	1,50	38,0	33,9	30,2	39,0
t05_B	toetspunt	143811,13	375089,66	4,50	41,7	37,6	34,0	42,7
t06_A	toetspunt	143815,11	375089,07	1,50	34,0	29,8	26,3	35,0
t06_B	toetspunt	143815,11	375089,07	4,50	38,2	34,1	30,5	39,2
t07_A	toetspunt	143819,11	375088,80	1,50	44,2	40,2	36,5	45,3
t07_B	toetspunt	143819,11	375088,80	4,50	48,0	44,0	40,3	49,1
t08_A	toetspunt	143816,58	375084,94	1,50	45,7	41,6	38,0	46,7
t08_B	toetspunt	143816,58	375084,94	4,50	49,1	45,0	41,4	50,2
t09_A	toetspunt	143812,13	375082,60	1,50	42,3	38,3	34,6	43,4
t09_B	toetspunt	143812,13	375082,60	4,50	43,9	39,8	36,2	45,0
t10_A	toetspunt	143807,30	375082,13	1,50	47,2	43,2	39,5	48,3
t10_B	toetspunt	143807,30	375082,13	4,50	48,5	44,4	40,8	49,5
t11_A	toetspunt	143805,37	375083,00	1,50	48,0	43,9	40,3	49,0
t11_B	toetspunt	143805,37	375083,00	4,50	49,2	45,2	41,6	50,3
t12_A	toetspunt	143802,48	375084,86	1,50	48,2	44,1	40,4	49,2
t12_B	toetspunt	143802,48	375084,86	4,50	49,6	45,5	41,9	50,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

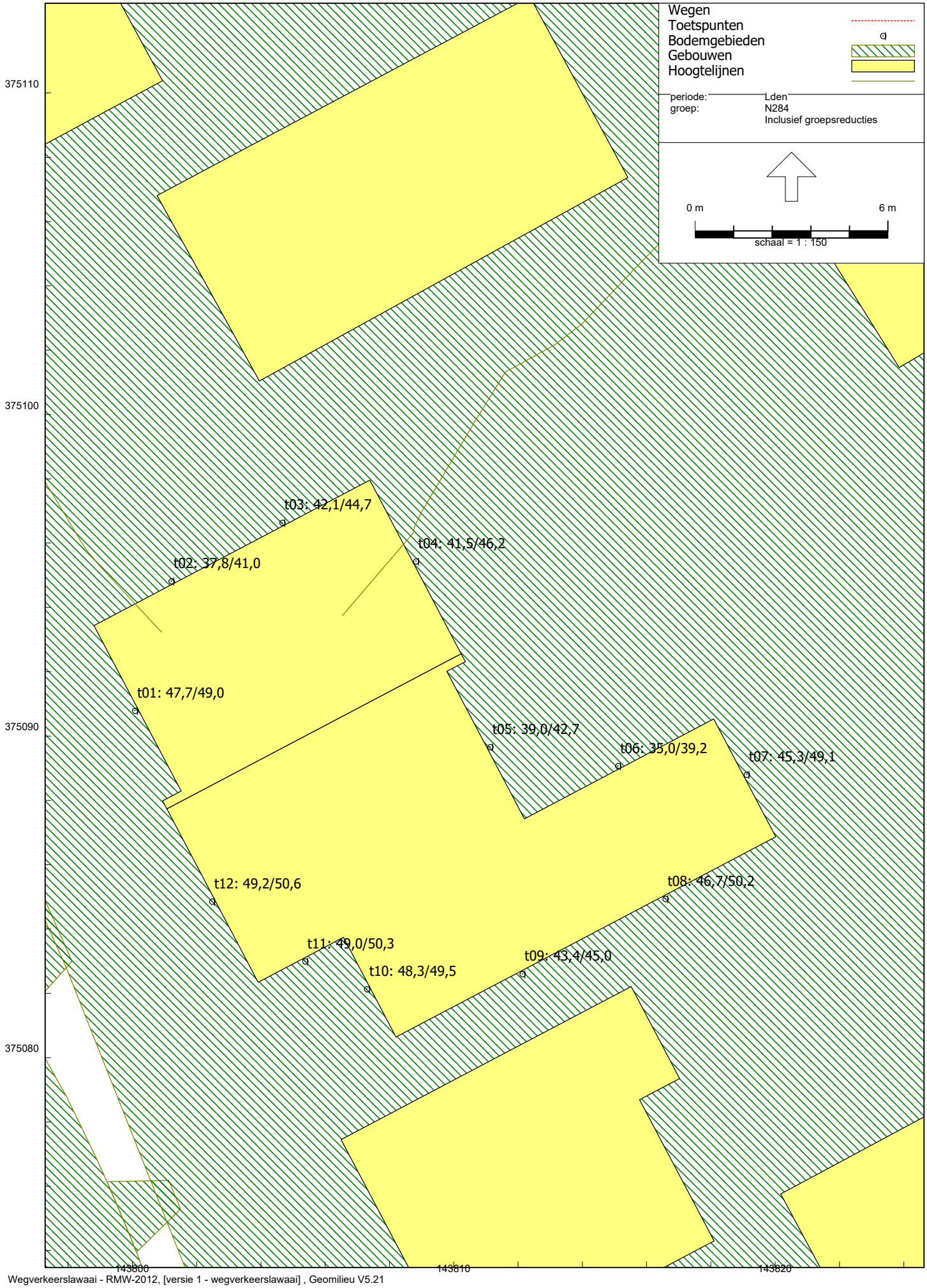
Wegen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Hoogtelijnen
periode: Lden
groep: N284
Inclusief groepsreducties
0 m
6 m
schaal = 1 : 150
375110
375100
375090
375080
143800
143810
143820
t01: 47,7/49,0
t02: 37,8/41,0
t03: 42,1/44,7
t04: 41,5/46,2
t05: 39,0/42,7
t06: 35,0/39,2
t07: 45,3/49,1
t08: 46,7/50,2
t09: 43,4/45,0
t10: 48,3/49,5
t11: 49,0/50,3
t12: 49,2/50,6

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: N284
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	143800,08	375090,79	1,50	48,6	44,6	40,9	49,7
t01_B	toetspunt	143800,08	375090,79	4,50	50,0	45,9	42,3	51,0
t02_A	toetspunt	143801,21	375094,82	1,50	38,7	34,6	31,0	39,8
t02_B	toetspunt	143801,21	375094,82	4,50	42,0	37,8	34,2	43,0
t03_A	toetspunt	143804,66	375096,64	1,50	43,1	39,0	35,4	44,1
t03_B	toetspunt	143804,66	375096,64	4,50	45,7	41,6	38,0	46,7
t04_A	toetspunt	143808,83	375095,44	1,50	42,4	38,3	34,7	43,5
t04_B	toetspunt	143808,83	375095,44	4,50	47,1	43,0	39,4	48,2
t05_A	toetspunt	143811,13	375089,66	1,50	40,0	35,9	32,2	41,0
t05_B	toetspunt	143811,13	375089,66	4,50	43,7	39,6	36,0	44,7
t06_A	toetspunt	143815,11	375089,07	1,50	36,0	31,8	28,3	37,0
t06_B	toetspunt	143815,11	375089,07	4,50	40,2	36,1	32,5	41,2
t07_A	toetspunt	143819,11	375088,80	1,50	46,2	42,2	38,5	47,3
t07_B	toetspunt	143819,11	375088,80	4,50	50,0	46,0	42,3	51,1
t08_A	toetspunt	143816,58	375084,94	1,50	47,7	43,6	40,0	48,7
t08_B	toetspunt	143816,58	375084,94	4,50	51,1	47,0	43,4	52,2
t09_A	toetspunt	143812,13	375082,60	1,50	44,3	40,3	36,6	45,4
t09_B	toetspunt	143812,13	375082,60	4,50	45,9	41,8	38,2	47,0
t10_A	toetspunt	143807,30	375082,13	1,50	49,2	45,2	41,5	50,3
t10_B	toetspunt	143807,30	375082,13	4,50	50,5	46,4	42,8	51,5
t11_A	toetspunt	143805,37	375083,00	1,50	50,0	45,9	42,3	51,0
t11_B	toetspunt	143805,37	375083,00	4,50	51,2	47,2	43,6	52,3
t12_A	toetspunt	143802,48	375084,86	1,50	50,2	46,1	42,4	51,2
t12_B	toetspunt	143802,48	375084,86	4,50	51,6	47,5	43,9	52,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

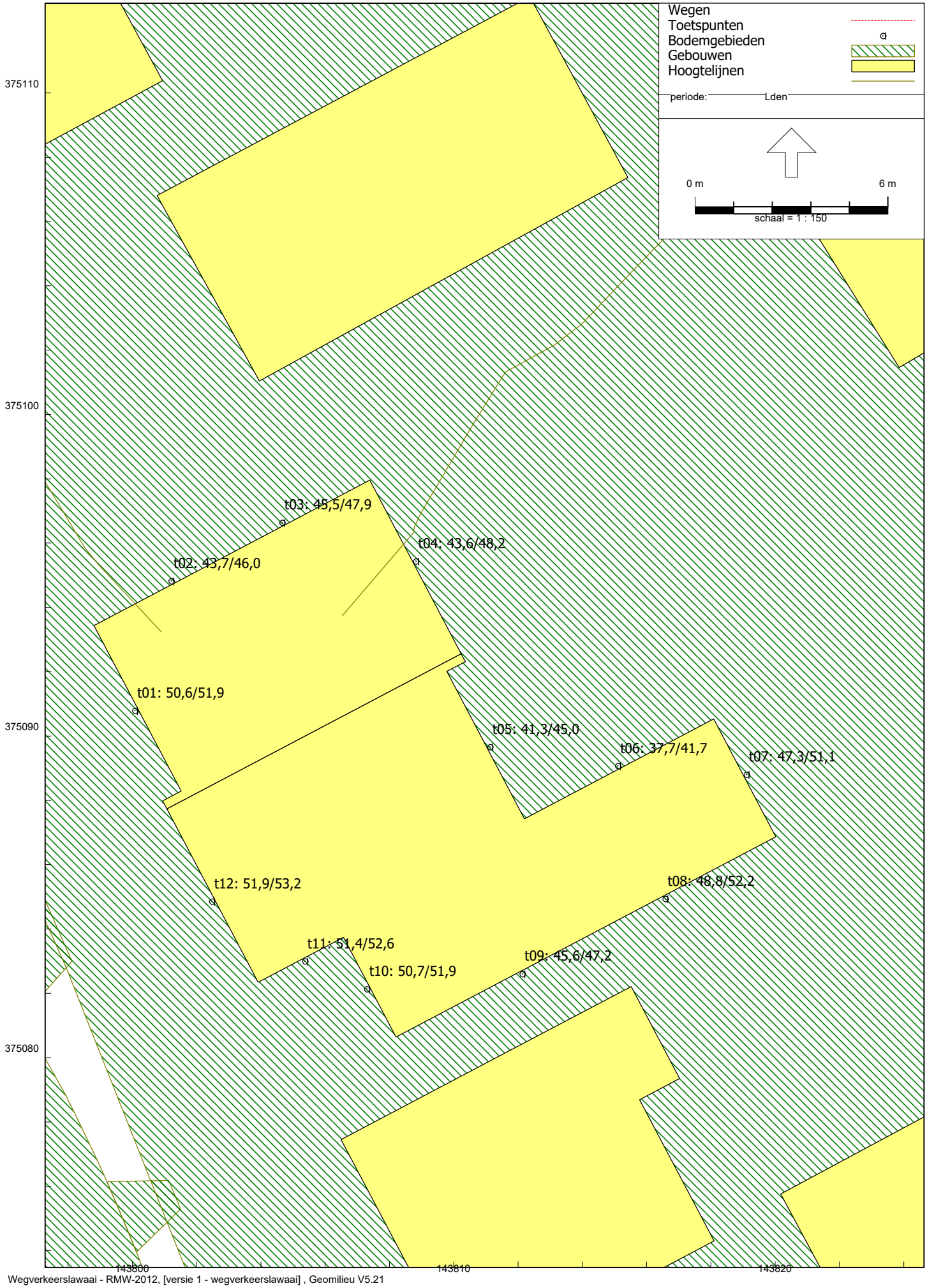
Wegen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Hoogtelijnen
periode: Lden
0 m
6 m
schaal = 1 : 150
375110
375100
375090
375080
143800
143810
143820
t01: 50,6/51,9
t02: 43,7/46,0
t03: 45,5/47,9
t04: 43,6/48,2
t05: 41,3/45,0
t06: 37,7/41,7
t07: 47,3/51,1
t08: 48,8/52,2
t09: 45,6/47,2
t10: 50,7/51,9
t11: 51,4/52,6
t12: 51,9/53,2

Ecolybrium
Ecologisch onderzoek en advies

Hoofdkantoor:
Heugterbroekdijk 31
6003 RA WEERT

Vestiging Maastricht:
Florijnruwe 111-8
6218 CA MAASTRICHT

Opdrachtgever:
Van Steensel Consultants
t.a.v. de heer H. van Steensel
Leemkuilen 24
5531 NL Bladel

Datum: 19 april 2020

Onderwerp:
Rapportage Quickscan Ecologische Waarden Dwarsstraat 4-6, Bladel
(ons kenmerk: 20-684)

Geachte heer van Steensel,

Hierbij ontvangt u de rapportage inzake het quickscan onderzoek Quickscan Ecologische Waarden op de locatie Dwarsstraat 4-6, Bladel, zie figuur 1.

Aanleiding

De eigenaar van de huidige bebouwingen en het perceel is voornemens de bebouwing te slopen en om twee nieuwe woningen terug te bouwen.
Vanwege deze werkzaamheden is het noodzakelijk de ingreep te toetsen aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, om zicht te krijgen of er effecten optreden ten aanzien van beschermde natuurwaarden. Dit is via een veldbezoek terplekke beoordeeld.

Figuur 1: Ligging van de te slopen woningen

☎ 06 462 55 985
✉ info@ecolybrium.nl
💻 www.ecolybrium.nl

KVK nummer: 68599544
Bankrek.: NL19 KNAB 0257477624
BTW-nummer: NL857514313B01

Onderzoeksmethodiek

Om zicht te krijgen op de aanwezigheid van beschermde soorten is de ingreeplocatie onderzocht op 12 juni 2020.

Hierbij is de bestaande bebouwing vanaf de buitenzijde onderzocht en beoordeeld of er mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde diersoorten en jaarrond beschermde nesten van vogels aanwezig zijn. Daarnaast is gekeken of er op en rondom de bebouwing beschermde planten voor kunnen komen, die met de voorgenomen werkzaamheden mogelijk hun groeiplekken verliezen.

Er is tijdens het onderzoek verder gelet op mogelijke andere functies van soorten in en rondom de onderzoekslocatie.

Aanwezigheid natuurwaarden

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn nergens geschikte openingen aangetroffen die door broedvogels met jaarrond beschermde nesten geschikt zijn. Er zijn verder ook nergens sporen aangetroffen van dergelijke soorten (zoals oude nesten of uitwerpselstrepen). In de directe nabijheid van de ingreeplocatie is nagenoeg al het groen verdwenen en dit vormt een van de redenen waarom er geen waarnemingen zijn verricht van vogelsoorten (al of niet met jaarrond beschermde nesten).

Onder de dakpannen is over de gehele breedte vogelschroot aanwezig, waardoor er geen toegang is voor broedvogels. Navraag bij de bewoners leert eveneens dat er geen broedvogels aanwezig zijn waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus en gierzwaluw.

Er zijn tijdens het veldbezoek ook geen huismussen en/of gierzwaluwen aangetroffen. Indien deze er wel zouden zitten dan waren deze zeker waargenomen omdat de vogels in deze tijd jongen en/of nesten hebben die zeer frequent bezocht worden.

De kopgevels zijn van boven naar beneden met cement afgedicht en hebben nergens gebreken die eventueel toegang bieden voor vogels (of vleermuizen).

Foto 1 Er zijn geen mogelijkheden voor broedvogels om zich te vestigen.

Effecten op broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn geheel uit te sluiten. Verdere maatregelen vanuit de Wet natuurbescherming zijn daarmee niet aan de orde.

Vleermuizen
De woning heeft nergens geschikte invliegopeningen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vaste rust- en verblijfplaats.

Vanwege het ontbreken van opgaand groen (in de vorm van een laanelement of een volwassen struikvegetatie met boomvormers) kan geconcludeerd worden dat er geen sprake is van primair foerageergebied of een essentiële vliegroute op de locatie.

Effecten op vleermuizen zijn op voorhand dan ook geheel uit te sluiten. Verdere maatregelen vanuit de Wet natuurbescherming zijn daarmee niet aan de orde.

Foto 2: Er zijn nergens geschikte openingen die vleermuizen toegang bieden tot de bebouwing

Vaatplanten (muurplanten)
Op en rondom de woning zijn geen beschermde en of bijzondere vaatplanten aangetroffen die enige hinder kunnen ondervinden, of hun groeiplaats verliezen door de beoogde werkzaamheden.
Een goed ontwikkelde bloemrijke vegetatie (zoals schraal grasland) is eveneens niet aanwezig.

Effecten op beschermde vaatplanten zijn geheel uit te sluiten. Verdere maatregelen vanuit de Wet natuurbescherming zijn daarmee niet aan de orde.

Overige soorten
Andere beschermde soorten, zoals amfibieën, reptielen, vissen, libellen, dagvlinders, grondgebonden zoogdieren en andere ongewervelden, zijn niet aangetroffen en ook niet te verwachten op de locatie. Hiervoor zijn geen (optimaal ontwikkelde) leefgebieden aanwezig, of de soorten hebben geen toegang tot de woningen vanaf de buitenzijde (zoals steenmarter).

Steenmarters kunnen worden aangetroffen in het gebied, gelet op het verspreidingsbeeld van de soort. Het is niet ondenkbaar dat er verblijfplekken aanwezig zijn. Er zijn echter geen directe aanwijzingen gevonden die daar ook daadwerkelijk op duiden. Een specifiek soortgericht onderzoek hiernaar achten we dan ook niet noodzakelijk.

Effecten op overige soortgroepen, zoals hierboven opgesomd, zijn in het geheel uit te sluiten vanwege het ontbreken van optimaal ontwikkelde leefgebieden. Verdere maatregelen vanuit de Wet natuurbescherming zijn daarmee niet aan de orde.

Conclusies

- Er zijn geen mogelijke nestlocaties van gierzwaluw en huismus aanwezig, omdat er geen geschikte invliegopeningen en broedplekken in de bebouwing zijn aangetroffen;
- Er zijn geen geschikte invliegopeningen aanwezig voor vleermuizen om als vaste rust- en verblijfplaats te dienen. Primair jachtgebied en essentiële vliegroutes van vleermuizen zijn evenmin ontwikkeld of aanwezig. Effecten op vleermuizen zijn op voorhand dan ook geheel uit te sluiten;
- Ter plekke van de ingreeplocatie is het voorkomen van andere beschermde soorten zoals, planten, libellen, dagvlinders, vissen, reptielen, amfibieën, grondgebonden zoogdieren en overige ongewervelden geheel uit te sluiten. Effecten treden daarmee niet op;
- De beoogde sloop leidt derhalve niet tot effecten op vleermuizen, huismus en gierzwaluw en daarmee niet tot overtredingen van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming;
- In het kader van de Wet natuurbescherming kan gesteld worden dat er geen verdere vervolgonderzoeken en/of een ontheffingsprocedure noodzakelijk zijn.

Hoofdkantoor
Elskensakker 44
5571 SK Bergeijk

Postadres
Postbus 31
5570 AA Bergeijk

T +31 (0)88 – 1700 100
E info@vanempelinspecties.com
I www.vanempelinspecties.com

Van Steensel Consultants BV
t.a.v. Dhr. H. van Steensel
Leemskuilen 24
5531 NL Bladel

Behandeld door: Ferd van de Ven
Datum: 21 juli 2020
Onderwerp: Vervangende nieuwbouw 2 woningen
Ons kenmerk: QUO-15493-Y8S1J6

Geachte heer Hans van Steensel,

Onlangs heeft u contact opgenomen met Van Empel Inspecties en Advisering voor het maken van een AERIUS-berekening voor vervanging van twee bestaande woningen door twee nieuwbouwwoningen aan de Dwarsstraat 4-6 te Bladel.

Ten behoeve van de aanvraag bestemmingswijziging, kan met deze berekening worden aangetoond dat er geen sprake is van significante negatieve gevolgen m.b.t. stikstofdepositie. In de aanlegfase zal sprake zijn van een tijdelijke toename van NO_x-emissie (vanwege de inzet van machines/werktuigen en het bouwverkeer).
Ten aanzien van het gebruik van de woningen vinden er geen relevante wijzigingen plaats. De vervangende nieuwbouw leidt niet tot een ander gebruik van de woningen en het aantal verkeersbewegingen van- en naar de woningen blijft exact gelijk. De nieuwe woningen zullen duurzamer zijn dan de oude woningen. In de berekeningen is uitgegaan van een worst-case scenario. Hiertoe zijn in de berekeningen voor de gebruiksfase emissies vanuit de woningen meegenomen en tevens de vervoersbewegingen vanuit de woningen.
In deze briefrapportage zijn zowel de effecten van de aanlegfase als van de gebruiksfase inzichtelijk gemaakt.
In deze brief wordt kort samengevat met welke invoer is gerekend en worden de rekenresultaten kort besproken.

Te verwachten emissies NO_x in de aanlegfase

Stikstofdepositie wordt veroorzaakt door emissies van stikstofoxide welke afkomstig is van de verbranding van fossiele brandstoffen, zoals bijvoorbeeld het gebruik van hijskraan, vrachtwagens, graafmachine etc.

De aanlegfase zal bestaan uit de sloop van de bestaande woningen en het bouwen van de nieuwe woningen op dezelfde locatie. Zowel tijdens de sloop als bij de nieuwbouw wordt gebruik gemaakt van mobiele werktuigen, zoals een graafmachine, hijskraan, minigraver, trilplaat en vrachtwagens t.b.v. de aanvoer van machines en materialen.

Tijdens uitvoering vinden er ook verkeersbewegingen plaats met bestelbussen (al dan niet gecombineerd met aanhanger). Deze bestelbussen worden naast het vervoer van werklui en de benodigde gereedschappen/ machines ook gebruikt voor de aanvoer van klein materieel.

Voor de aanleg is rekening gehouden met de volgende activiteiten:
- 16 draaiuren graafmachine;
- 8 draaiuren vrachtwagens;
- 6 draaiuren betonstorters en betonpompen;
- 10 draaiuren hijskraan;
- 10 draaiuren minigraver;
- 16 draaiuren verreiker;
- 8 draaiuren trilplaat.

Verkeer aantrekkende werking

Wanneer verkeer- en vervoersbewegingen van en naar het projectgebied worden meegenomen als emissiebron, dan moet vervolgens bepaald worden tot welke afstand deze moeten worden meegenomen in het onderzoek. Hier zijn in de praktijk geen harde criteria voor. Er dient in alle gevallen een onderbouwde afweging gemaakt te worden tot waar het verkeer meegenomen wordt. Een algemeen criterium voor verkeer van en naar inrichtingen is dat de gevolgen niet meer aan de inrichting worden toegerekend wanneer het verkeer is opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Dit is het geval op het moment dat het aan- en afvoerende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt.

Voor de aanlegfase van de woningen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Totale bouwtijd: 1 jaar
- Werkbare dagen: 200 dagen

Voor onderhavig plan is rekening gehouden met de volgende aantallen voertuigen per etmaal:

- 2 lichte voertuigen (personenauto's)
- 2 middelzware voertuigen (bestelbus eventueel met aanhanger);
- 1 zwaar motorvoertuigen (vrachtwagen).

De invoer in AERIUS is gericht is op het aantal vervoersbewegingen. Dit betekent dat als een weg met heen- en teruggaand verkeer wordt gemodelleerd, het aantal bezoeken verdubbeld moet worden om het aantal vervoersbewegingen te verkrijgen. Daarnaast kunnen alleen gehele getallen worden ingevoerd. In AERIUS is voor de gebruiksfase derhalve het volgende ingevoerd:

- 4 lichte voertuigbewegingen (personenauto's)
- 4 middelzware voertuigbewegingen (bestelbussen);
- 2 zware voertuigbewegingen (vrachtwagens).

Rekenresultaat

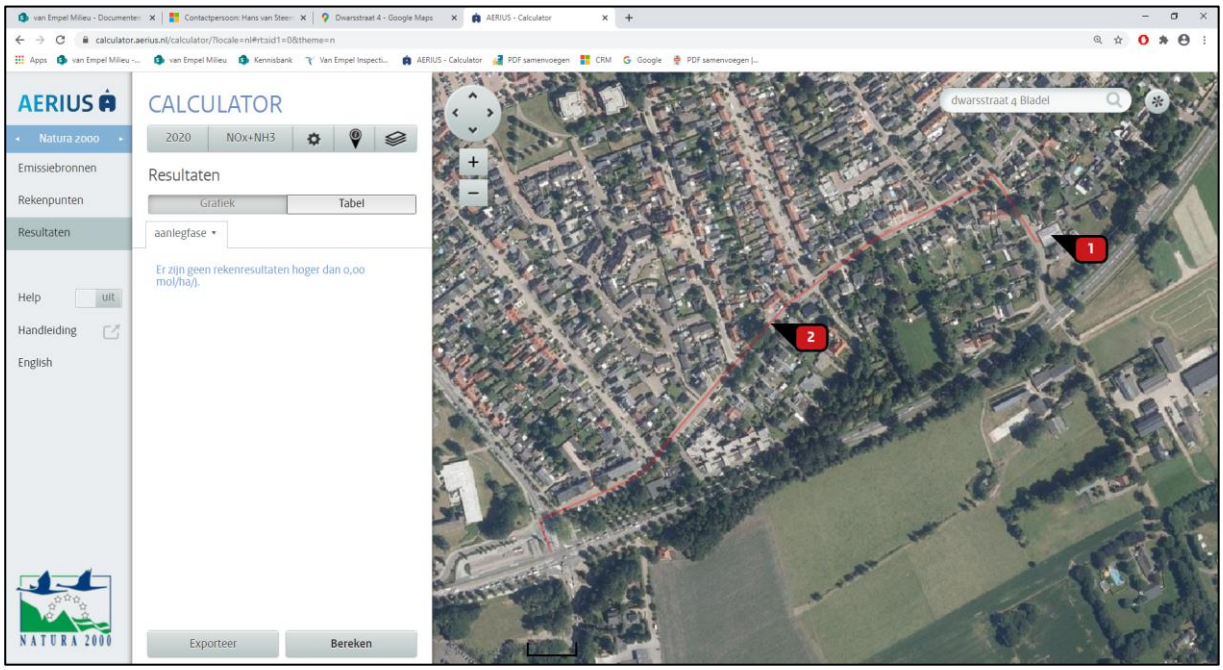

Afbeelding 1: de aanlegfase

Te verwachten emissies NO_x in de gebruiksfase vanuit woning en verkeer aantrekkende werking

Ervan uitgaande dat de nieuwe woningen duurzaam worden verwarmd, is in de berekening voor de gebruiksfase worst-case een emissie opgenomen. Hierbij is rekening gehouden met de kengetallen die zijn opgenomen in de factsheet "Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden". In dit geval wordt aangesloten bij de emissiekengetallen voor type "Nieuwbouwwoningen". Conform de factsheet is de emissie van twee-onder-één-kapwoningen 2,17 kg NOx/jaar/woning. Dit betekent voor de twee woningen 2 x 2,17 = 4,34 kg NOx/jaar totaal.

Aangezien er op deze locatie twee woningen worden gerealiseerd, wordt in de berekening de verkeer aantrekkende werking van de twee nieuwe woningen meegerekend. Voor de twee-onder-één-kap woningen komt dit neer op 2 x 7,7 = 15,4 extra vervoersbewegingen. Dit wordt in het rekenprogramma afgerond naar 15 bewegingen.

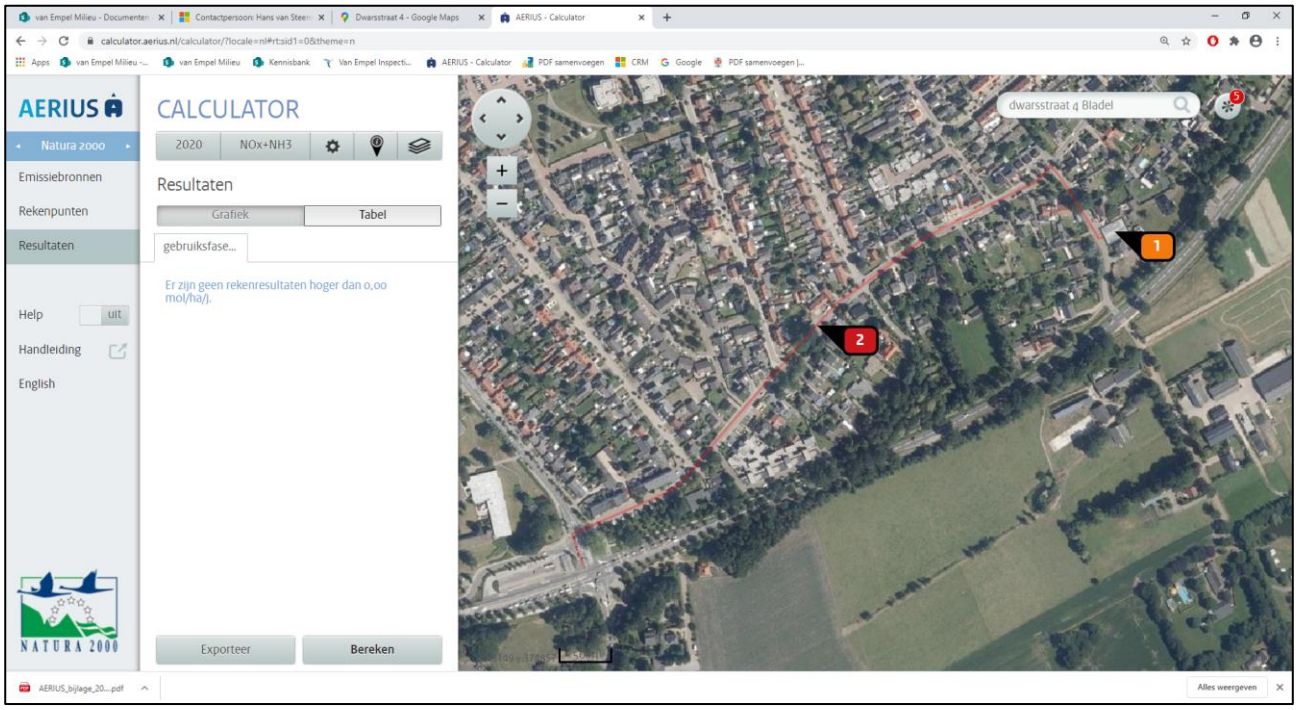

Afbeelding 2: de gebruiksfase

Uit de berekeningen blijkt dat zowel de aanlegfase en de gebruiksfase niet leiden tot stikstofdepositie op de omliggende Natura-2000 gebieden (depositie blijft onder drempelwaarde van 0,00 mol/ha/jaar).

Voor het uitvoeren van de berekeningen is gebruik gemaakt van het AERIUS-Calculator.

De volgende AERIUS-bijlages zijn toegevoegd:

- *Aanlegfase: AERIUS_bijlage_20200721083252_RheaneLyYDvE*
- *Gebruiksfase: AERIUS_bijlage_20200721085107_S3zmEaKktYuf*

Conclusie:

Uit de rekenresultaten blijkt dat de gewenste ontwikkeling ten opzichte van de huidige situatie geen nadelige effecten veroorzaakt voor wat betreft de stikstofdepositie op Natura-2000 gebieden. Significante effecten zijn derhalve uitgesloten.

Deze toelichting en het bijbehorend pdf-bestand kunnen bij de gemeente ingediend worden.
Mochten er nog vragen zijn kunt u contact met mij opnemen. Ik ben bereikbaar via email fvdv@vanempelinspecties.com en telefoon 088 - 1700 100.

Met vriendelijke groet,

Ferd van de Ven
Milieu Adviseur

Bijlage:
- **PDF bestand AERIUS-aanlegfase**
- **PDF bestand AERIUS-gebruiksfase**

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening aanlegfase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Van Empel Inspectie en Advisering	Dwarsstraat 4-6, 5531CE Bladel

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
vervangende nieuwbouw	RheaneLyYDvE

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
21 juli 2020, 08:32	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	23,18 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Aanlegfase

Locatie
aanlegfase

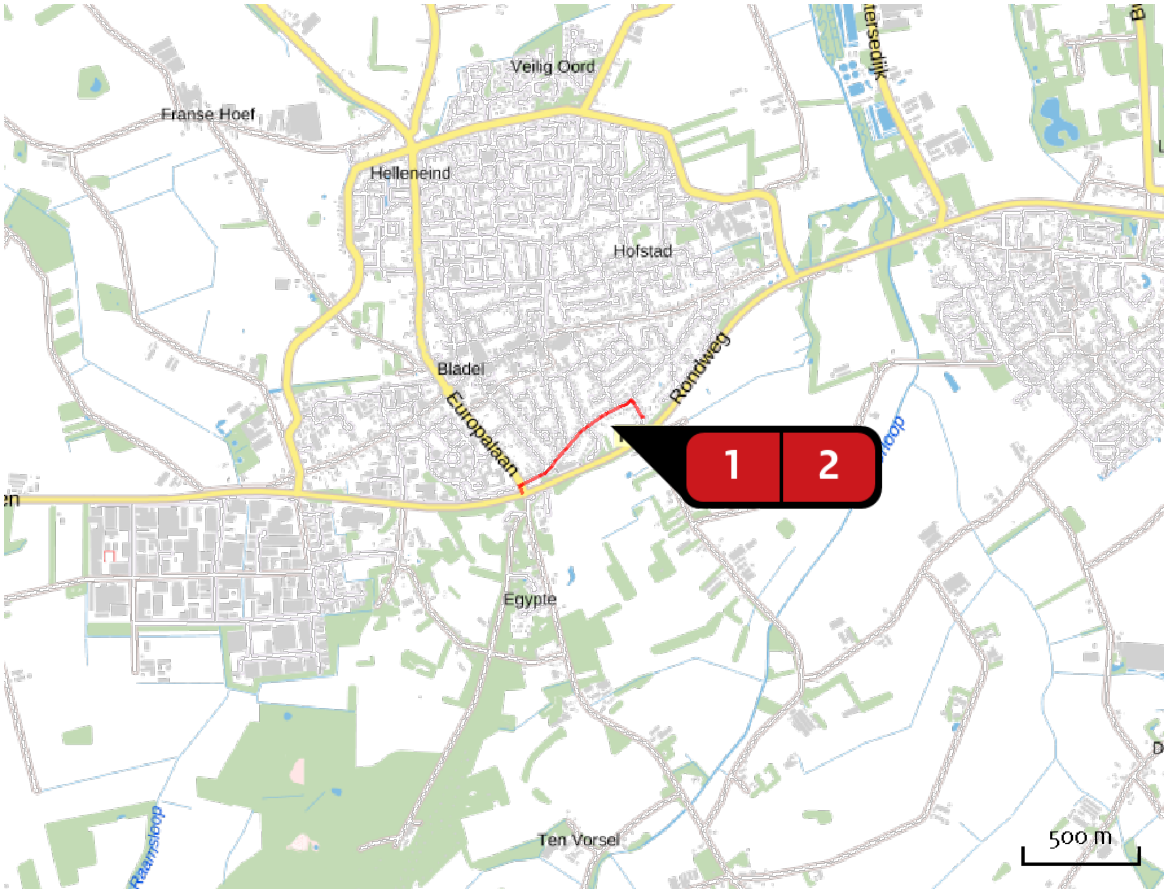

Emissie
aanlegfase

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		vervangende nieuwbouw Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	17,81 kg/j
2		verkeer aantrekkende bewegingen Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	5,38 kg/j

Emissie (per bron)
aanlegfase

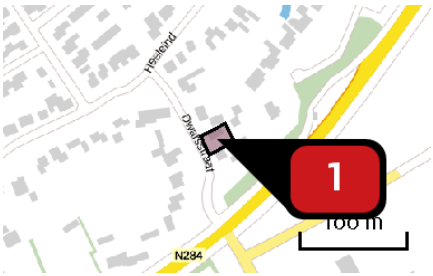

Naam	vervangende nieuwbouw
Locatie (X,Y)	143808, 375091
NOx	17,81 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	graafmachine		4,0	4,0	0,0	NOx	5,57 kg/j
AFW	vrachtwagens t.b.v. aan- en afvoer machines en materialen		4,0	4,0	0,0	NOx	2,88 kg/j
AFW	Verreiker		4,0	4,0	0,0	NOx	2,30 kg/j
AFW	betonstorters en betonpomp		4,0	4,0	0,0	NOx	2,16 kg/j
AFW	hijskraan		4,0	4,0	0,0	NOx	3,60 kg/j
AFW	trilplaat		4,0	4,0	0,0	NOx	< 1 kg/j
AFW	minigraver		4,0	4,0	0,0	NOx	1,19 kg/j

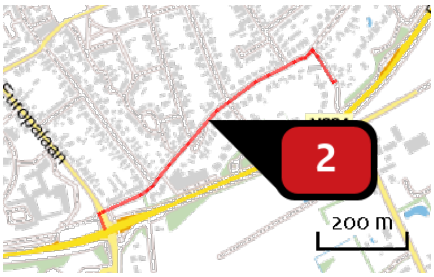

Naam	verkeer aantrekkende bewegingen
Locatie (X,Y)	143509, 374997
NOx	5,38 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	4,0 / etmaal	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	4,0 / etmaal	NOx NH3	2,75 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2,0 / etmaal	NOx NH3	2,27 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b
Database	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening gebruiksfase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Van Empel Inspectie en Advisering	Dwarsstraat 4-6, 5531CE Bladel

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
vervangende nieuwbouw	S3zmEaKktYuf

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
21 juli 2020, 08:51	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	5,66 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Gebruiksfase

Locatie
gebruiksfase

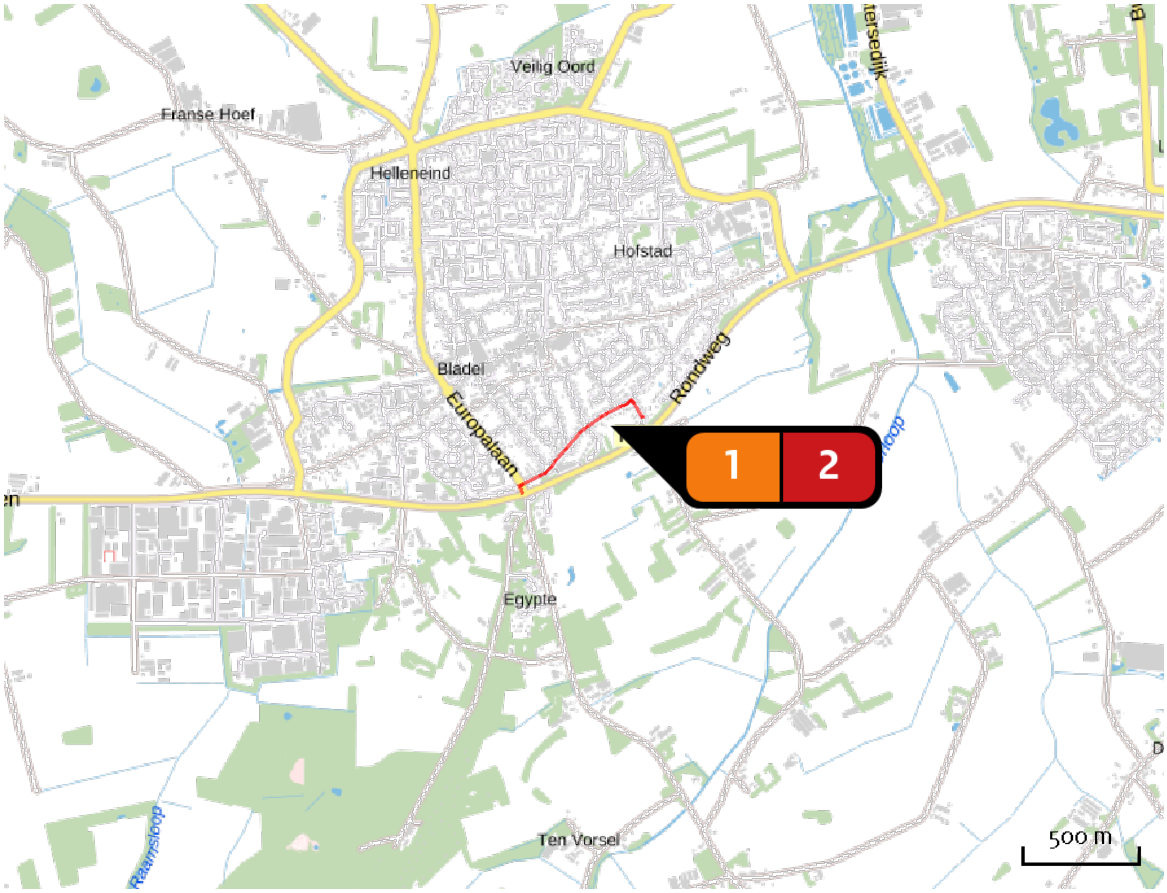

Emissie
gebruiksfase

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		wonen Wonen en Werken | Woningen	-	4,30 kg/j
2		verkeer aantrekkende bewegingen Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	1,36 kg/j

Emissie (per bron)
gebruiksfase

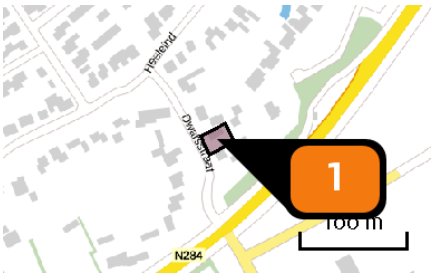

Naam	wonen
Locatie (X,Y)	143808, 375091
Uitstoothoogte	1,0 m
Oppervlakte	0,0 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	4,30 kg/j

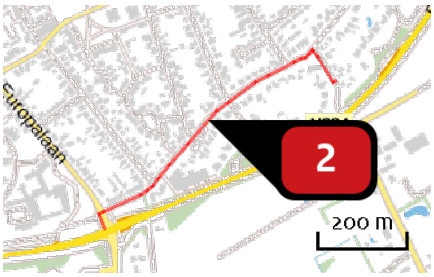

Naam	verkeer aantrekkende bewegingen
Locatie (X,Y)	143509, 374997
NOx	1,36 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	15,0 / etmaal	NOx	1,36 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b
Database	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

VAN STEENSEL CONSULTANTS BV
consulting & projectmanagement

Ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van de bouw van een vrijstaande woning aan de Bergmolen te Bladel ten name van de heren R.S.A. van der Heijden en N.J.M. van der Heijden te Bladel.

In te voegen in het nieuwe bestemmingsplan Veegplan Stedelijk Gebied 2021.

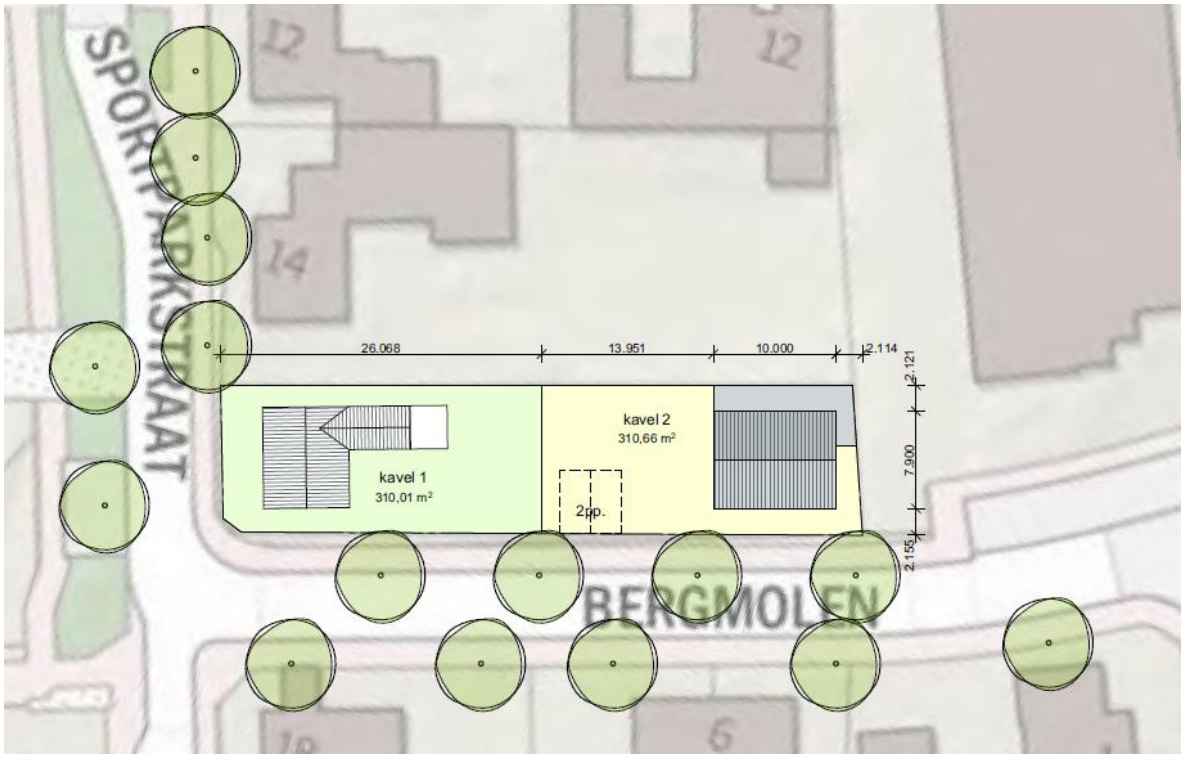

Bladel, 27 juli 2020

Leemskuilen 24, 5531NL Bladel 06-5395 2538 info@vansteenselconsultants.nl

Inhoudsopgave:

1. Inleiding
1.1 Algemeen
1.2 Besluitgebied
1.3 Doel
1.4 Geldend bestemmingsplan
1.5 Bij het plan behorende stukken
1.6 Leeswijzer

2. Bestaande situatie
2.1 Ruimtelijke structuur
2.2 Functionele structuur

3. Planbeschrijving
3.1 Ruimtelijk
3.2 Functioneel

4. Beleidskaders
4.1 Nationaal
4.2 Provinciaal beleid
4.3 Gemeentelijk beleid
4.4 Conclusie

5. Milieuhygiënische en planologische verantwoording
5.1 Bodem
5.2 Archeologie
5.3 Water
5.4 Geluid
5.5 Externe veiligheid
5.6 Flora en Fauna
5.7 Verkeer en parkeren
5.8 Luchtkwaliteit
5.9 Hinderlijke bedrijvigheid
5.10 Geur
5.11 Kabels en leidingen
5.12 Stikstofdepositie

6. Uitvoerbaarheid
6.1 Economische uitvoerbaarheid
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7. Bestemming

8. Conclusie

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Dhr. R.S.A. van der Heijden is eigenaar van het perceel Sportparkstraat 16 te Bladel. Het betreft een perceel met daarop een woning en een diepe achtertuin die over de volle lengte grenst aan de Bergmolen te Bladel. Hij is bereid een deel van zijn tuin te verkopen aan zijn broer, N.J.M. van der Heijden, die voornemens is daarop een vrijstaande woning te bouwen.

Aangezien dit initiatief hoe logisch ook, niet past binnen de voorschriften van het vigerend bestemmingsplan hebben de initiatiefnemers een principe-verzoek ingediend bij het gemeentebestuur van Bladel om aan dit voornemen middels een wijziging van het bestemmingsplan medewerking te verlenen.

Burgemeester en wethouders van Bladel hebben bij brief d.d. 1 juli 2020 medegedeeld onder voorwaarden bereid te zijn deze medewerking te verlenen. Een van deze voorwaarden is dat het voornemen ruimtelijk wordt onderbouwd. De voorliggende ruimtelijke onderbouwing voorziet daarin.

1.2 Besluitgebied

Het initiatief beperkt zich tot een gedeelte van het perceel plaatselijk bekend Sportparkstraat 16 te Bladel, kadastraal bekend gemeente Bladel, sectie G, nr. 1160.

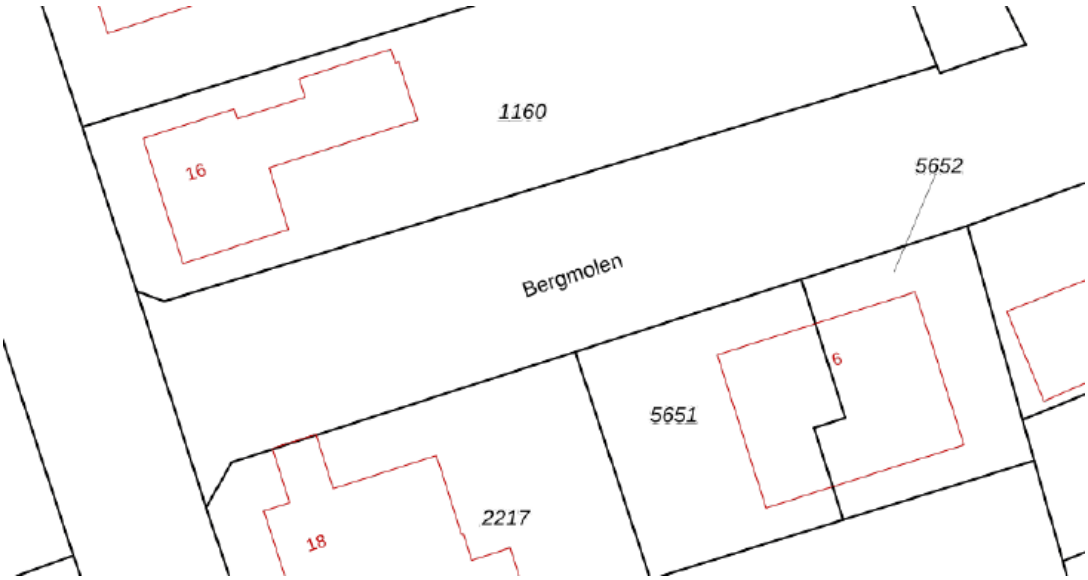

1.3 Doel

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing is bedoeld om het voorgenomen initiatief ruimtelijk te motiveren en de planologische aanvaardbaarheid er van aan te tonen.

1.4 Geldend bestemmingsplan

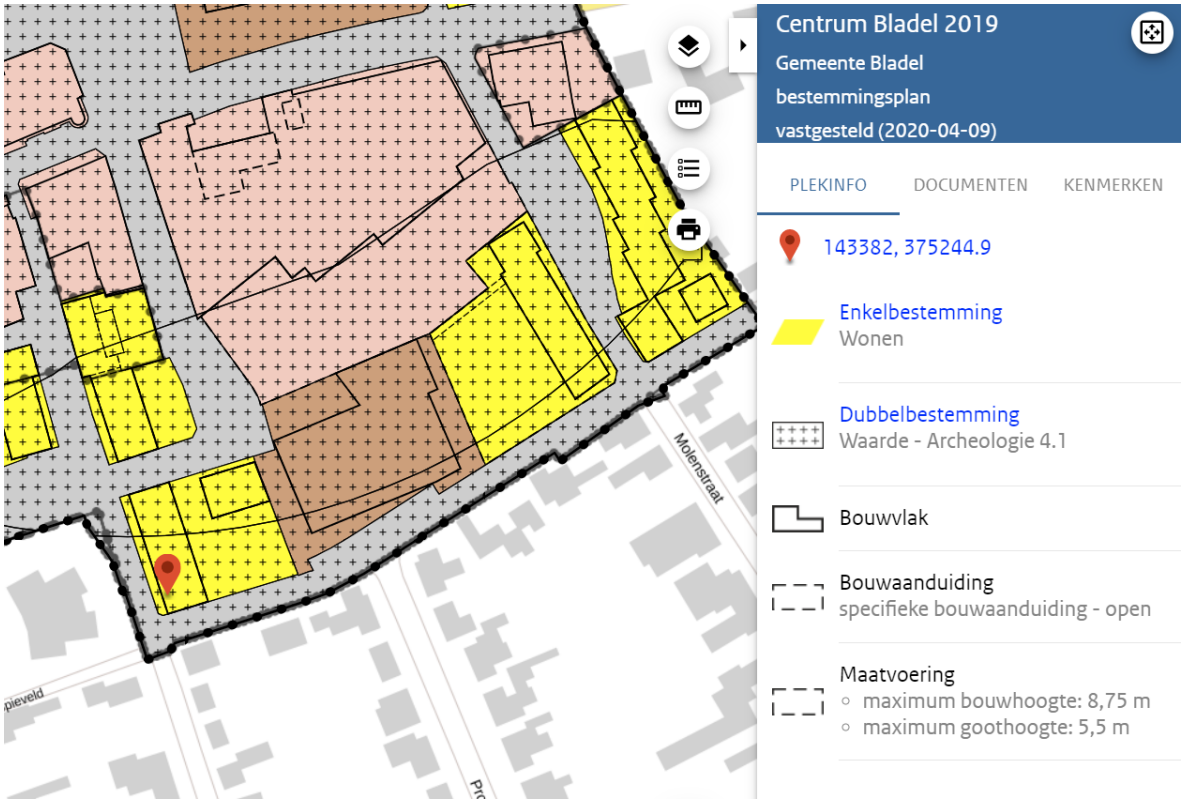

Uitsnede bestemmingsplan Kom Bladel 2019

Het perceel is in het vigerend bestemmingsplan Kom Bladel 2019 bestemd tot Wonen met de dubbelbestemming Archeologie 4.1 De bestemming Wonen staat hoofdbebouwing slechts binnen het bouwvlak toe. Om die reden is het voorliggend initiatief in strijd met het vigerend bestemmingsplan.

1.5 Bij het plan behorende stukken

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing bestaat uit dit document met eventuele bijlagen. Aangezien het de bedoeling is van de gemeente dit op te nemen in het groter geheel van een nieuw Veegplan Stedelijk Gebied 2021, is geen verbeelding bijgevoegd.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de bestaande en de toekomstige situatie omschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de verschillende beleidskaders die op het plan van toepassing zijn terwijl in hoofdstuk 4 aan de hand van de omschrijving van de verschillende milieu-hygiënische en planologische aspecten de toelaatbaarheid van het plan worden geschetst.

2. Bestaande situatie

Het plangebied ligt aan de oostzijde van de Sportparkstraat en aan de noordzijde van de Bergmolen. Het betreft het achterste deel van een lange tuin behorend bij de woning Sportparkstraat 16.

Voornoemde woning Sportparkstraat 16 bestaat uit een twee bouwlagen met een kap evenals de andere woningen aan de oostzijde van de Sportparkstraat. Recht tegenover het plangebied aan de Bergmolen heeft in het verleden ook een inbreiding met een vrijstaande woning plaats gevonden. Deze woning bestaat uit een bouwlaag en is voorzien van een kap. Verderop aan de Bergmolen vinden we weer 2-laagse bebouwing met kap.

Ten oosten van het plangebied bevindt zich de Franciscusschool: een plat gebouw met aan de Bergmolen een bouwlaag.

Rooilijnen
het plangebied is onderdeel van een woonwijk warin de rooijlijnen recht zijn en in hele straten op de zelfde lijn liggen.

Verbindingen
De Bergmolen vormt de verbinding tussen de Sportparkstraat en de Molenstraat.
De Victor de Bucklaan is een belangrijke verbindingsweg binnen het centrum van Bladel

Zichtbaarheid
De planlocatie kenmerkt zich op dit moment door een schutting die de privetuin scheidt van de openbare ruimte.
Vanuit de zijde van de school zal de zijgevel van de woning zich sterk gaan profileren.

Groen
Verbindende groenstructuur met bomen.

Leemskuilen 24, 5531NL Bladel 06-5395 2538 info@vansteenselconsultants.nl

Zichtbaarheid
Vanuit de zijde van de school ligt de planlocatie op een zichtlocatie met de nadruk op de rechter zijgevel.

Aan de overzijde van de straat staat een lage woning met de kap evenwijdig aan de weg.

De planlocatie is gelegen in de achtertuin van het woonhuis aan de Sportparkstraat 16.
De erfscheiding bestaat uit een houten schutting.

De rechter belending bestaat uit een schoolgebouw uit een laag met een plat afgedekt dak.

Leemskuilen 24, 5531NL Bladel 06-5395 2538 info@vansteenselconsultants.nl

3. Planbeschrijving

3. 1 Ruimtelijk

De voorgenomen bebouwing bestaat uit een vrijstaande woning van 1,5 bouwlaag met kap waardoor de nieuwe woning een perfecte overgang vormt naar de omringende bebouwing.

bestaand straatprofiel

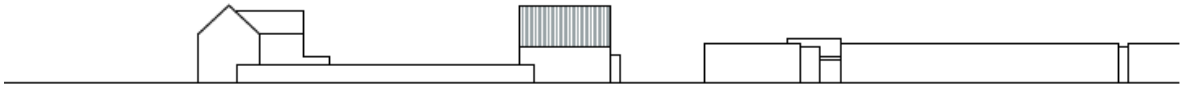

nieuwe invulling

3.2 Functioneel

De beoogde woonfunctie komt overeen met de bestaande functie van de bebouwing aan de Sportparkstraat en de Bergmolen.

De bij de woningen benodigde parkeercapaciteit kan op eigen terrein worden gevonden. Bezoekers parkeren kan evenals bij de andere woningen van de Bergmolen plaats vinden aan de openbare weg.

4. Beleidskaders

De voorgenomen ontwikkeling moet passen binnen het vigerend beleid op zowel nationaal, provinciaal als gemeentelijk niveau. Voor de ontwikkeling van het plangebied zijn verschillende beleidsstukken relevant. Hierna zijn de belangrijkste beleidskaders beschreven en wordt aangegeven hoe het voorliggend initiatief zich daartoe verhoudt.

4.1 Nationaal en provinciaal beleid

In de Nota Ruimte (2006) wordt aangegeven dat voor toekomstige ontwikkelingen inbreiden de voorkeur heeft boven uitbreiden. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), die op 13 maart 2012 door de minister is vastgesteld, vormt de nieuwe, overkoepelende rijksstructuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2028, met een doorkijk naar 2040. In de SVIR 'Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig' is de inhoud van een groot aantal beleidsstukken, waaronder de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit en diverse planologische kernbeslissingen, opgenomen. In de realisatieparagraaf van de SVIR zijn per nationaal belang de instrumenten uitgewerkt die hiervoor worden ingezet. Eén van de belangrijkste instrumenten is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), waarvan een gedeelte gelijktijdig met de SVIR in werking is getreden. Het Barro is de juridische vertaling van de kaderstellende uitspraken die in de SVIR zijn geformuleerd en bevat regels ter bescherming van de nationale belangen. De regels van het Barro moeten in acht worden genomen bij het opstellen van provinciale ruimtelijke verordeningen en bestemmingsplannen, zodat ze doorwerken tot het niveau van de lokale besluitvorming.

Inmiddels is de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant vastgesteld op 25 oktober 2019. Deze verordening anticipeert op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en zal voorafgaand daaraan definitief worden vastgesteld. Rekening houdend met het andermaal uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal dit naar verwachting pas in 2021 plaats vinden.

De regels van de Interim Omgevingsverordening op gericht om stedelijke ontwikkelingen te laten plaats vinden in stedelijke regio's en in het bestaand stedelijk gebied. Het plangebied van voorliggende ruimtelijke onderbouwing is aangeduid als 'bestaand stedelijk gebied'. De provincie stelt in haar beleid ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkeling van Bladel dat het bestaand stedelijk gebied een belangrijke rol vervult voor het accommoderen van de stedelijke ruimtevraag. Stedelijke herstructurering- en intensiveringprocessen zijn in principe overal binnen het bestaand stedelijk gebied mogelijk. De voorgestane herontwikkeling van het plangebied past derhalve binnen het provinciaal beleid.

De provincie verwacht van gemeenten dat zij bij de bouw van woningen, en het opstellen van gemeentelijke ruimtelijke plannen daarvoor, rekening houden met de afspraken in het regionaal ruimtelijk overleg als omschreven in art 15.8 van de Interim Omgevingsverordening (geconsolideerd 01-03-2020).

Voor de onderbouwing van de behoefte is het nodig een relatie te leggen naar de bestaande harde plancapaciteit. Als er elders binnen de gemeente nog voldoende capaciteit bestaat om in de behoefte te voorzien, is er mede gelet op zorgvuldige ruimtegebruik geen nieuwe capaciteit voor de bouw van woningen nodig. Tevens moet uitdrukkelijk een relatie gelegd worden met regionale afspraken over de nieuwbouw van woningen. Deze afspraken worden jaarlijks gemaakt en zo nodig herzien. Zij worden gebaseerd op de provinciale bevolkings- en woningbehoefteprognose. Voor de gemeente Bladel is een actueel woningbouwprogramma vastgelegd in het Woningbouwprogramma 2016-2026. In de volgende paragraaf inzake gemeentelijk beleid wordt nader ingegaan op het gemeentelijk woningbouwprogramma.

Principes die voortvloeien uit de verstedelijkingsnota zijn inmiddels verankerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en nog meer bepaald in de Ladder van Duurzame Verstedelijking. Op 1 oktober 2012 is de ladder voor duurzame verstedelijking verankerd in het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro). Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Het Rijk wil met de introductie van de ladder vraaggerichte programmering bevorderen. De ladder beoogt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

In artikel 3.1.6 van het Bro is *de ladder voor duurzame verstedelijkin*g opgenomen. In dat artikel is bepaald dat een plan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. Het plan dient te voorzien in een actuele regionale behoefte.
2. Indien er sprake is van een actuele behoefte, dient te worden beschreven in hoeverre in die behoefte kan worden voorzien binnen het bestaand stedelijk gebied van de regio, door herstructurering, transformatie of anderszins.
3. Indien blijkt dat de ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied kan plaatsvinden, dient te worden beschreven in hoeverre deze plaatsvindt op een passende locatie buiten het stedelijk gebied.

Deze voorwaarden kunnen gezien worden als de treden van de ladder en dienen in zijn geheel doorlopen te worden. Herbestemmen van vastgoed is in beginsel Laddervrij, omdat geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Bij herbestemmen ligt dat anders als het een functiewijziging van wezenlijke aard en omvang betreft.
Herbestemmen kan soms mogelijk worden gemaakt door toepassing te geven aan de Kruimelgevallenregeling.

Voor kruimels zoals het voorliggend plan geldt de Laddertoets echter niet (zie artikel 5.20 Bor).

4.2 Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie 1.1

Op 20 september 2018 heeft de gemeenteraad van Bladel de Omgevingsvisie 1.1 vastgesteld, eveneens anticiperend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De visie vormt de opmaat naar een definitieve Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie 1.1 heeft echter voornamelijk betrekking op het niet-stedelijk gebied van de gemeente en is daarom voor de voorliggende ruimtelijke onderbouwing minder van belang.

Woonvisie

Op 1 februari 2018 heeft de gemeenteraad 6 ambities en 19 beslispunten uit de Woonvisie Gemeente Bladel 2016, Actualisatie 2018 vastgesteld. In de Woonvisie wordt beschreven hoe de gemeente om wil gaan met de woningbouw in onze gemeente. Dit omvat zowel de bestaande bouw als de nieuwbouw. De gemeente kiest voor kwaliteit in plaats van kwantiteit, in eerste instantie bij de bestaande woningvoorraad. Er zijn namelijk veel meer bestaande woningen dan de gemeente aan nieuwbouw mag toevoegen.
Bij nieuwe initiatieven/ontwikkelingen, zowel bij transformatie van bestaande woningvoorraad als bij nieuwbouw, worden in beginsel de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Woning moet een sociale woning zijn (€ 170.000/€ 200.000 v.o.n. of € 597,30 per maand). Hiervoor geldt de verhouding 51% huur/49% koop in Bladel en Hapert. In de kleine kernen (Casteren, Hoogeloon en Netersel) is dit 30% huur/70% koop. Dit geldt vanaf het toevoegen van 2 wooneenheden. In het geval er 10 woningen of meer toegevoegd worden moet 10% gereserveerd worden voor statushouders.
- Alle woningen dienen te voldoen aan het Basispakket Woonkeur. In de centra van de kernen Bladel en Hapert moet daarvan bovendien 50% aan Woonkeur Pluspakket Zorg voldoen. Hiervoor gelden de paarse contouren Hapert en Bladel In de kleine kernen wordt Woonkeur Pluspakket Zorg opgelegd als daar (een concrete) behoefte is.
- Woning moet energieneutraal zijn en heeft bij voorkeur geen gasmeter.
- Het plan dient minimaal te voorzien in 20% groen. Bij grotere ontwikkelingen kunnen aanvullende eisen worden gesteld.
- Woonruimte is bestemd voor de doelgroep één- en tweepersoonshuishouden, uitgaande van een driekamerwoning.
- In de kernen Bladel en Hapert moet 51% van de woningen huurwoningen zijn. In de kleine kernen 30%.

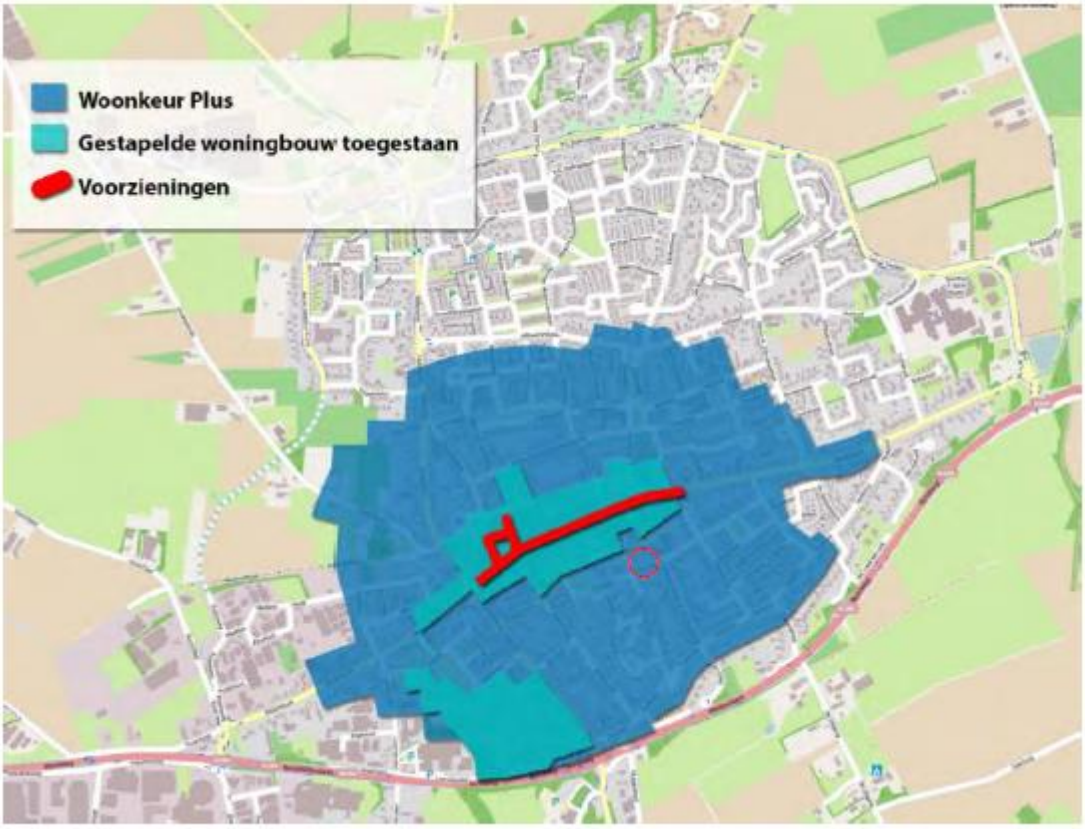

In de bestaande bouw worden initiatieven gestimuleerd en gefaciliteerd om te komen tot courante woonvormen waaraan behoefte is, namelijk huurwoningen en woonruimte voor één- en tweepersoonshuishoudens.

Het voorliggend initiatief betreft de bouw van een nieuwe levensloopbestendige woning die voldoet aan Woonkeur Plus en daarmee aan de Woonvisie van de gemeente.

Resumerend kan geconcludeerd worden dat er een woning aan de woningvoorraad wordt toegevoegd die in positieve zin bijdraagt aan de bestaande woningvoorraad binnen de kern Bladel en prima past bij de gemeentelijke Woonvisie.

5. Milieuhygiënische en planologische verantwoording

Op grond van het bepaalde in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is het bij het opstellen van een bestemmingsplan verplicht om inzicht te bieden in de relevante planologische en milieu-hygiënische aspecten. In dit hoofdstuk is een verantwoording voor deze aspecten opgenomen.

5.1 Bodem

Voor elke functiewijziging, al dan niet naar een gevoelige functie, dient een onderzoek te worden verricht naar de bodem- en grondwaterkwaliteit. De bodem moet geschikt zijn voor het voorgenomen gebruik.

In voorliggend plan is er echter geen sprake van een functiewijziging: het perceel is en wordt bestemd tot woondoeleinden. Er is derhalve in het kader van de ruimtelijke onderbouwing geen noodzaak de milieu-hygiënische kwaliteit van de bodem nader te onderzoeken.

Wel is inmiddels in het kader van de voorbereiding van de aanvrage omgevingsvergunning opdracht verleend tot het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek. Lankelma-Zuid heeft daarover gerapporteerd middels het Verkennend Bodemonderzoek d.d. 24 juli 2020. **Zie Bijlage 1.**

5.2 Archeologie en cultuurhistorie

Op grond van de Wet op de archeologische monumentenzorg is de gemeente verplicht om bij het vaststellen van nieuwe bestemmingsplannen of aanpassing(en) van oude plannen, rekening te houden met archeologie. Tot dit doel gaven de Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel-de Mierden en Oirschot) in 2009 aan de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) opdracht voor het opstellen van een gezamenlijke erfgoedkaart met daaraan gekoppeld het archeologiebeleid.

In 2010 heeft de gemeenteraad van Bladel op basis van deze erfgoedkaart het archeologiebeleid verbreed tot een cultuurhistorische beleidsvisie. Daarbij is niet alleen aandacht voor archeologie, maar ook voor historische bouwkunst, historisch groen en het historisch cultuurlandschap. Op 7 oktober 2012 heeft de gemeenteraad van Bladel de erfgoedverordening vastgesteld. Centrale doelstelling van het gemeentelijke

cultuurhistorisch beleid is een representatief deel van het Bladels erfgoed te behouden door implementatie in de ruimtelijke planvorming. In de erfgoedverordening en de bijbehorende kaart is het grondgebied van de gemeente onderverdeeld in verschillende gradaties met betrekking tot de kans op het aantreffen van archeologische waarden. Voor de categorieën gelden verschillende ondergrenzen voor het verplicht stellen van archeologisch onderzoek bij ruimtelijke ontwikkelingen.

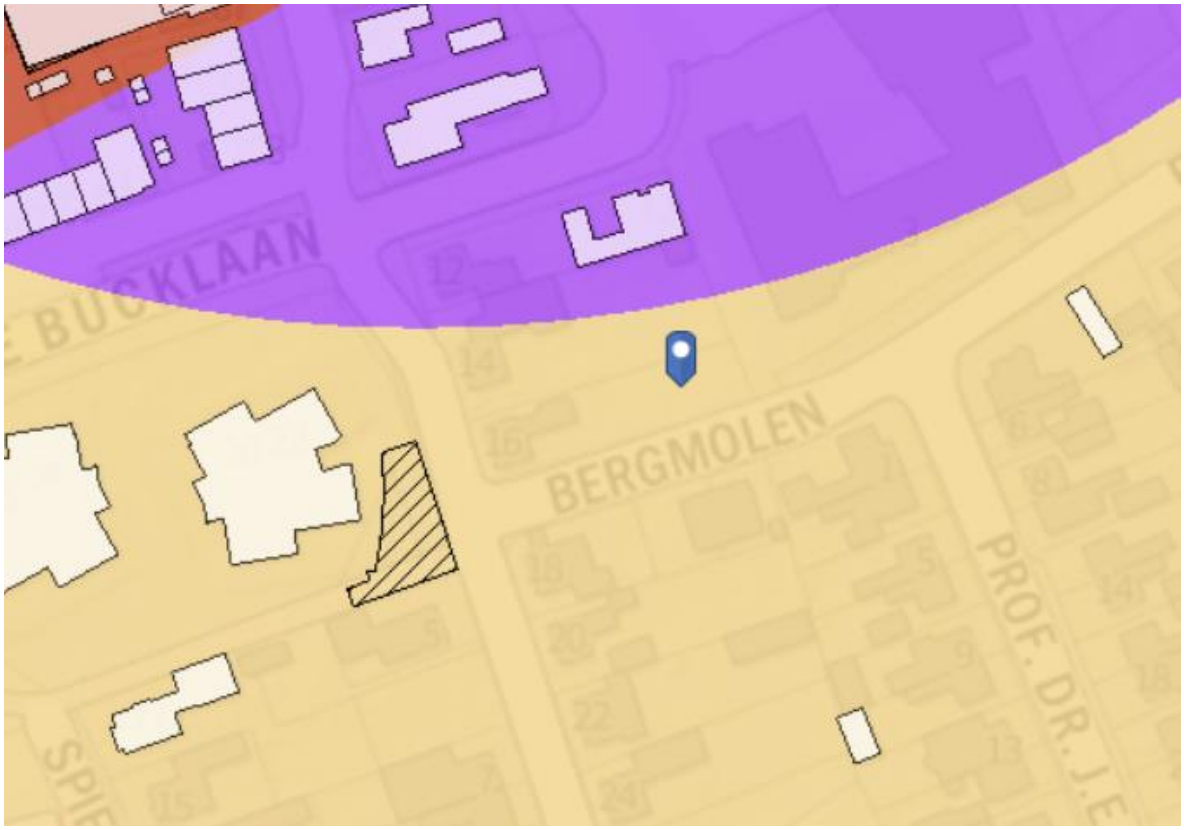

Het plangebied is op de Erfgoedkaart aangeduid als Categorie 5: Gebied met een middelhoge verwachtingswaarde.

In deze gebieden geldt op basis van geo-morfologische en bodemkundige opbouw, en aangetroffen archeologische vondsten en relicten een middelhoge archeologische verwachting. Deze zones en gebieden waren net als de gebieden met een hoge verwachting in principe geschikt voor bewoning. De kans op het aantreffen van vondsten is hier echter kleiner, doordat de dichtheid aan vindplaatsen beduidend lager is dan in de gebieden met een hoge verwachting. Om die reden is een archeologisch onderzoek vereist bij bodemingrepen en te bebouwen oppervlakten die groter zijn dan 2500 m2 en dieper gaan dan 0.30 m onder maaiveld of 0.50 m onder maaiveld bij esdek en agrarisch bestemde gronden.

Dat alles is hier niet het geval. Bovendien mag er vanwege de aanwezige nabijgelegen bebouwing (woning, bijgebouwen, tuinmuur) van uit worden gegaan dat de bodem bij de bouw daarvan grotendeels verstoord is.

Voorts geldt dat de nieuw te bouwen woning niet voorzien wordt van een kelder waardoor van een verstoring op eerder niet verstoorde diepte geen sprake is.

Een nader archeologisch onderzoek wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

5.3 Water

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling is de opstelling van een waterparagraaf verplicht gesteld, mede in relatie tot de watertoets. In deze paragraaf wordt verwoord hoe er in het plan met de aspecten water en ruimte rekening wordt gehouden, in relatie tot enerzijds het waterbeleid en anderzijds de waterhuishouding. Hiervoor is navolgende watertoets opgesteld.

Het plangebied valt onder het beheer van Waterschap De Dommel. Waterschap De Dommel heeft in 2015 het Waterbeheerplan 2016-2021 ‘Waardevol Water’ vastgesteld. Dit waterbeheerplan beschrijft de doelen en inspanningen van Waterschap De Dommel voor de periode 2016-2021. In dit waterbeheerplan is een indeling gemaakt in de volgende thema’s:

- droge voeten
- voldoende water
- natuurlijk water
- schoon water
- mooi water

Aansluitend op het waterbeheerplan hebben de drie Brabantse waterschappen sinds 1 maart 2015 de beschikking over één gezamenlijke verordening. Dit betreft de zogenaamde Brabant Keur. Als onderdeel van dit harmonisatietraject hanteren de waterschappen dezelfde (beleids)uitgangspunten voor het beoordelen van plannen waarbij het verhard oppervlak toeneemt.

Bij alle in- en uitbreidingsplannen adviseert en toetst het Waterschap op hydrologische effecten, waarbij het hydrologisch neutraal ontwikkelen het uitgangspunt is. Kortom, het initiatief mag niet leiden tot een verandering in de waterhuishoudkundige situatie ter plaatse en in de directe omgeving. Daarnaast is het streven om het schone en het verontreinigde water zoveel mogelijk te scheiden.

Het onderzoeksgebied betreft het perceel kadastraal bekend staan als Gemeente Bladel, sectie G, nr. 1160 (ged.). Dit perceel is in de bestaande situatie reeds grotendeels verhard door middel van bestaande bebouwingsmassa en oppervlakteverharding. Doordat het initiatief qua bebouwingsoppervlak nagenoeg gelijk is aan de reeds bestaande en te amoveren bebouwingsoppervlakte, neemt door de ontwikkeling de hoeveelheid verharding in het plangebied niet toe.

In het kader van de planprocedure zijn de gevolgen ten aanzien van de waterhuishouding inzichtelijk gemaakt en de daaruit voortkomende waterbergingsbehoefte. Geconcludeerd

kan worden dat er met het voorliggend initiatief geen waterschapsbelangen in het geding zijn. Er is derhalve geen belemmering aanwezig vanuit het aspect water.

5.4 Geluid

Conform de Wet geluidhinder (Wgh) dient een akoestisch onderzoek te worden verricht indien er sprake is van het projecteren van nieuwe geluidsgevoelige bebouwing (waaronder woonruimtes) binnen een geluidzone van een weg. Het akoestisch onderzoek heeft als doel het bepalen van de geluidsbelasting ten gevolge van de nabijgelegen wegen en het beoordelen of er voldaan wordt aan hetgeen gesteld is in de Wet geluidhinder (Wgh).

Dit onderzoek is verricht door K & M Akoestisch Adviseurs die daaromtrent heeft gerapporteerd op 9 juli 2020, nr. A2020/3180. **Zie bijlage 2**

De conclusies van dit onderzoek laten zich als volgt samenvatten:

De geplande woning bevindt zich binnen de directe invloedssfeer van de Sportparkstraat, Bergmolen, Prof. Dr. J.E. de Quaystraat en de Victor de Bucklaan waar voor het verkeer een 30 km-zone geldt. Deze wegen hebben als zodanig geen geluidszone van rechtswege ex art 74 Wet Geluidhinder en vallen op grond hiervan formeel buiten het toetsingskader van de Wet Geluidhinder.

Echter op grond van de Wet Ruimtelijke Ordening dient sprake te zijn van een goede ruimtelijke ordening. Daarbij is niet zozeer het voldoen aan grenswaarden, maar meer de waarborg voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat van belang.
Daartoe zijn berekeningen uitgevoerd conform het Reken- en Meetvoorschrift geluid 2012 (Rmg 2012). Toegepast is de Standaardrekenmethode 2, volgens bijlage III behorende bij hoofdstuk 3 van de regeling.

De berekeningen zijn uitgevoerd ter plaats van de vier gevels van de woning op een hoogte van 1,5 en 5 meter.

Ter plaatse van de door het wegverkeer belast voorgevel wordt de voorkeursgrenswaarde van 48 dB niet overschreden. Voor de beoordeling van het akoestisch woon- en leefklimaat van de geplande woning is de geluidsbelasting getoetst aan de classificering uit het Handboek GES.

De conclusie luidt dat er sprake is van een nauwelijks geluidsbelaste locatie die op basis van genoemde classificering als “goed” kan worden beoordeeld.

5.5 Verkeer en parkeren

Uitgangspunt is dat een toename van parkeerbehoefte opgenomen moet worden op eigen terrein conform de richtlijnen CROW. In het onderhavige plan worden een woning toegevoegd die een additionele parkeervraag mee brengt.
De bij de woningen behorende parkeerbehoefte kan worden opgevangen op eigen terrein. Bezoekers parkeren kan evenals bij de andere woningen van de Bergmolen plaats vinden aan de openbare weg.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect *verkeer en parkeren* ruim voldoende gewaarborgd wordt in het onderhavige plan.

5.6 Luchtkwaliteit

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt tegenwoordig gevormd door de Wet luchtkwaliteit (hierna: Wlk). In het Besluit en de ‘Regeling niet in betekenende mate' is exact bepaald in welke gevallen een project niet aan de grenswaarden hoeft te worden getoetst (minder dan 1.500 nieuwe woningen bij 1 ontsluitingsweg, minder dan 3.000 nieuwe woningen bij 2 ontsluitingswegen). Het project betreft de realisering van 1 additionele woning. Daardoor draagt het ‘niet in betekenende mate’ bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Hiermee wordt ruimschoots onder de aantallen gebleven zoals genoemd in de ‘Regeling niet in betekende mate bijdragen’.

Het project valt voorts niet onder een van de categorieën van gevallen als bedoeld in artikel 3 van het ‘Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)’. Een specifiek luchtkwaliteitsonderzoek is gelet op het voorgaande derhalve niet noodzakelijk. Er worden vanwege het aspect luchtkwaliteit geen belemmeringen verwacht voor de beoogde ontwikkeling.

5.7 Hinderlijke bedrijvigheid

Voor milieuzonering is de VNG publicatie Bedrijven en Milieuzonering een belangrijk standaardwerk. Ook op deze website wordt de VNG-publicatie vaak aangehaald.
De publicatie geeft voor vele bedrijfstakken en installaties aan:

- welke milieuonderwerpen een rol kunnen spelen
- welke gemiddelde afstanden tot de woonbebouwing 'passend' zijn

In de handreiking is een lijst opgenomen die snel inzichtelijk maakt welke milieuaspecten van belang zijn en in welke milieucategorie een bedrijf ingedeeld zou kunnen worden. Het voordeel van het instrument is, dat het een integrale benadering geeft. Er is per bedrijf in

beeld gebracht welke richtafstand aan de orde is voor de aspecten geluid, geur, stof en externe veiligheid. De milieucategorie wordt bepaald op de maatgevende (grootste) afstand. De VNG-publicatie is daarmee een onmisbaar hulpmiddel in de bestemmingsplanpraktijk.

Als gevolg van jurisprudentie heeft de publicatie bijna de status van 'pseudo-wetgeving' gekregen waarvan slechts gemotiveerd kan worden afgeweken. (ABRvS 13 mei 1997, BR 1997, 830 én ABRvS 3 april 2001, JM 2001, nr. 85). Uit jurisprudentie (zaaknummer 200809208/1/R1) blijkt ook dat de bouwstenen (richtafstandenlijst, omgevingstypen en functiemenging) correct moeten worden toegepast. Wel moet gerealiseerd worden dat de handreiking 'richtafstanden' aangeeft. Er is uitgegaan van een gemiddeld bedrijf. Er kunnen omstandigheden zijn waarom er toch van een grotere of kleinere afstand uitgegaan kan of moet worden.

De richtafstanden van de VNG-publicatie gelden tot het gebiedstype 'rustige woonwijk'. In bepaalde gevallen kan gemotiveerd worden dat er geen sprake is van een 'rustige woonwijk', maar een 'gemengd gebied'. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een lint in een dorpskern waar meerdere functies naast elkaar zitten. Of bij een gebied dat langs een drukke ontsluitingsweg ligt.

Bij een 'gemengd gebied' kunnen de richtafstanden met 1 afstandsstap verkleind worden. Uitzondering hierop is de richtafstand voor externe veiligheid. Deze wordt niet verkleind.

Op korte afstand van de geplande woning is de Franciscusschool gelegen. Deze kan worden gezien als een categorie 2 inrichting met een richtafstand van 30 m in een rustige woonomgeving (in een gemengd gebied mag deze worden verkleind tot 10 m.)

De nieuw geprojecteerde woning valt binnen deze zone. Daarbij moet worden opgemerkt dat de “geluidsruimte” van de school in het kader van het Activiteitenbesluit reeds beperkt wordt door de dichterbij gelegen maatgevende woning Victor de Bucklaan 12.

In het bestemmingsplan Kom Bladel 2010 zijn verder alleen bedrijven toegestaan in de categorieën 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten.

Gezien de aard en omvang van de op deze bedrijfsterreinen gevestigde bedrijven en de afstand tot aan het project is ruimschoots een voldoende woon- en leefklimaat verzekerd.

5.8 Externe veiligheid

Externe veiligheid betreft het risico dat aan bepaalde activiteiten verbonden is voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport (o.a. van gevaarlijke stoffen). Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen of omstandigheden. Risicobronnen

kunnen onderscheiden worden in risicovolle inrichtingen (o.a. LPG-tankstations), vervoer van gevaarlijke stoffen (via wegen, spoorwegen, waterwegen) en leidingen (o.a. aardgas, vloeibare brandstof en elektriciteit).

Vanuit het oogpunt van externe veiligheid bestaan gelet op het bovenstaande geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling van het plangebied, daar het initiatief niet gelegen is in het invloedsgebied van risicovolle inrichtingen, van transportroutes en van leidingen.

5.9 Kabels en leidingen

Binnen het plangebied zijn geen kabels en leidingen aanwezig die een belemmering kunnen vormen voor de ontwikkeling binnen het plangebied. Binnen het plangebied is verder geen sprake van straalpaden en invloeden van zendmasten. Aangezien de voorgenomen transformatie zich voltrekt binnen het bestaande perceel behoeft voor aanvang van werkzaamheden ook geen KLIC-melding te worden verricht.

5.10 Flora en fauna

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. onderbouwing opgenomen.

Om inzicht te verkrijgen in de mogelijke effecten van de voorliggende plannen is door Ecolybrium een zogenaamde Quickscan Ecologische Waarden gedaan, waaromtrent is gerapporteerd op 19 april 2020, nummer 20-684. **Zie bijlage 3.**

De belangrijkste conclusies zijn:

- Effecten op beschermde vaatplanten zijn geheel uit te sluiten.
- Effecten op overige soortgroepen zijn, vanwege het ontbreken van optimaal ontwikkelde leefgebieden, geheel uit te sluiten.
- Er zijn geen mogelijke nestlocaties van gierzwaluwen of huismus aanwezig, omdat er geen geschikte invliegopeningen en broedplekken in de bebouwing zijn aangetroffen. Effecten op broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn geheel uit te sluiten.
- Er zijn geen geschikte invliegopeningen voor vleermuizen aanwezig om als vaste rust- of verblijfsplaats te dienen. Primair jachtgebied en essentiële vliegroutes voor vleermuizen zijn evenmin aanwezig. Effecten op vleermuizen zijn op voorhand geheel uit te sluiten.
- De beoogde sloop leidt derhalve niet tot negatieve effecten op vleermuizen, gierzwaluwen of huismussen en daarmee niet tot overtreding van verbodsbepalingen op grond van de Wet Natuurbescherming.

- In het kader van de Wet Natuurbescherming kan gesteld worden dat er geen verdere vervolgonderzoeken of -ontheffingsprocedures noodzakelijk zijn.

5.11 Stikstofdepositie

Stikstofdepositie is afhankelijk van de omvang van de emissie van een activiteit en de afstand tot de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Het project betreft de realisering van 1 woning en het is gelegen in de kern van Bladel, nabij het centrum en op ruimvoldoende afstand van de conform de Natuurbeschermingswet 1998 beschermde gebieden.

Omtrent de mogelijke stikstofdepositie zijn door Van Empel Milieuadvies twee Aerius berekeningen uitgevoerd (aanlegfase en gebruisfase) waaromtrent is gerapporteerd op 10 juli 2020**. Zie bijlage 4.**

De conclusie is dat uit de rekenresultaten blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling in zowel de aanlegfase als de gebruiksfase niet leidt tot nadelige effecten van stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000 gebieden. In beide situaties bedraagt de stikstofdepositie 0,00 mol/ha.

Hiermee kan worden geconcludeerd dat de beoogde ontwikkeling geen significant nadelige gevolgen heeft met betrekking tot het aspect verzuring in Natura 2000 gebieden. Conform het factsheet “Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000 gebieden” is er geen passende beoordeling noodzakelijk.

6. Bestemming

Aangezien deze ruimtelijke onderbouwing wordt opgenomen in en geïntegreerd met het nieuwe bestemmingsplan voor het Centrum van Bladel, zal de verantwoording van de te kiezen bestemmingsregeling in de toelichting van dat plan moeten plaats vinden.

7. Haalbaarheid

7.1 Financieel

De initiatiefnemer heeft aangetoond dat het plan economisch uitvoerbaar is.

7.2 Maatschappelijk

Het plan speelt zoals gezegd in op bestaande maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de toenemende vraag naar kwalitatief goede, doch betaalbare huurwoningen.

9. Conclusie

De bestemming Woon-doeleinden in het vigerend plan voorziet reeds in de bestemming Wonen. Door het opnemen van een bouwblok ten behoeve van een vrijstaande woning wordt de stedenbouwkundige structuur en de woonfunctie van de kern versterkt.

In de bovenstaande rapportage wordt op alle onderdelen aangetoond dat het bouwplan waarop deze onderbouwing betrekking heeft, alleszins voldoet aan een goede ruimtelijke kwaliteit in de zin van de relevante wet- en regelgeving.

Bladel, 27 juli 2020.

Bijlagen:

1. Verkennend bodemonderzoek Lankelma-Zuid d.d. 24 juli 2020

2. Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai K&M Akoestisch Adviseurs d.d. 9 juli 2020

3. Quickscan Flora en Fauna door Ecolybrium d.d. 19 april 2020

4. Stikstofdepositie door Van Empel Milieu Advies d.d. 10 juli 2020 met bijbehorende Aerius berekeningen (aanleg en gebruiksfase.)

Rapport: VERKENNEND BODEMONDERZOEK

Bergmolen kavel 2

Bladel

Opdrachtgever: Van Steensel Consultants BV
Leemskuilen 24
5531 NL Bladel

Rapportnummer: 2001731 Versie: 1

Rapportdatum: 24 juli 2020
Status: Definitief

Auteur: ing. T.M.C. van der Meeren

Kwaliteitscontrole: ing. W.J.H. van den Heuvel

Lankelma Geotechniek Zuid BV
Postbus 38, 5688ZG Oirschot
KvK. nr.: 17131641

Tel. 0499-578520
Website: www.lankelma-zuid.nl
E-mail: info@lankelma-zuid.nl

IBAN: NL98ABNA0590577670
BIC ABNANL2A
BTW: NL 8105.11.654.B.01

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1
1.1 Opdrachtvorming 1
1.2 Doelstelling 1
1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage 1
2 Vooronderzoek 3
2.1 Locatiegegevens 3
2.2 Historische informatie 3
2.3 Gebiedsgericht beleid en/of kwaliteit grond en grondwater 4
2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek 4
2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie 5
2.6 Resumé 5
3 Hypothese en Onderzoeksstrategie 6
3.1 Hypothese 6
3.2 Onderzoeksstrategie 6
4 Veldwerkzaamheden 7
4.1 Grond 7
4.2 Grondwater 7
4.3 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002 7
5 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek 9
5.1 Samenstelling en analyseparameters 9
5.2 Toetsingscriteria 9
5.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb) 9
5.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk) 9
5.3 Toetsingen 10
5.3.1 Grond 10
5.3.2 Grondwater 10
6 Conclusie en aanbeveling 11
6.1 Conclusie 11
6.2 Resumé en aanbeveling 11

Bijlagen

Bijlage 1: Regionale ligging locatie
Bijlage 2: Situatietekening met boorlocaties
Bijlage 3: Profielbeschrijvingen
Bijlage 4: Analysecertificaten grond en grondwater
Bijlage 5: Toetsingstabellen grond en grondwater
Bijlage 6: Fotorapportage

1 Inleiding

1.1 Opdrachtvorming

In opdracht van Van Steensel Consultants B.V. heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Bergmolen kavel 2 te Bladel. De regionale ligging van de locatie is weergegeven in bijlage 1.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van een bodemonderzoek is de voorgenomen nieuwbouw ter plaatse van de onderzoekslocatie. Als gevolg hiervan dient de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd te worden. Daarnaast dient door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld te worden of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Opgemerkt wordt dat bij een bodemonderzoek sprake is van een steekproefsgewijze bemonstering die erop is gericht om te kunnen beoordelen of (mogelijke) bodemverontreinigingen aanwezig zijn, evenals het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. De mogelijkheid blijft daarom bestaan dat puntverontreinigingen, welke niet voortkomen uit het historisch onderzoek, niet door het onderzoek worden aangetoond. Tevens wordt erop gewezen dat het uitgevoerde onderzoek een momentopname is.

Het bodemonderzoek is uitgevoerd conform de Nederlandse norm NEN5740. Het veldwerk is onder certificaat uitgevoerd op grond van beoordelingsrichtlijn BRL-SIKB 2000.

Het hierbij behorende procescertificaat en keurmerk van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is van toepassing op het gehele proces van het veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek, vanaf acceptatie tot aan de overdracht van de veldgegevens en monsters.

Lankelma Geotechniek Zuid B.V. heeft geen binding met de opdrachtgever en de onderzoekslocatie anders dan als onafhankelijk onderzoeksbureau. Verder is zij gecertificeerd in het kader van ISO-9001 en de BRL-SIKB 2000 “veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek” en de daarbij behorende protocollen. Hierbij gelden de ten tijde van het uitvoeren van het veldwerk, vigerende versies van deze documenten.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek wordt onderstaand puntsgewijs benoemd:

- historisch onderzoek naar bodembedreigende activiteiten/situaties binnen de locatie middels welke een inschatting wordt gemaakt of en waar op de locatie bodemverontreiniging te verwachten is;
- bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie;
- op basis van de resultaten vaststellen of in het kader van de Wbb sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage

De werkzaamheden zijn door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. onder certificaat uitgevoerd, te weten conform BRL-SIKB 2000 en de daaraan gekoppelde protocollen:

- 2001: “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen”;
- 2002: “Het nemen van grondwatermonsters”.

In de BRL-SIKB 2000 wordt verwezen naar de Nederlandse normen voor bodemonderzoek die eveneens bepalend zijn voor de uitvoering van het bodemonderzoek. De belangrijkste en meest bepalende normeringen zijn de NEN5725:2017 “Bodem-landbodem-strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek” en de NEN5740/A1: 2016 “Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek”.

Voorliggend rapport presenteert de resultaten van het vooronderzoek (hoofdstuk 2), de onderzoekshypothese en –strategie (hoofdstuk 3) en de resultaten van het veldwerk (hoofdstuk 4) en analytisch onderzoek en de aan het onderzoek te verbinden interpretatie van de onderzoeksresultaten (hoofdstuk 5) en conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

2 Vooronderzoek

Conform het onderzoeksprotocol NEN5725 is ten behoeve van de bepaling van de onderzoeksstrategie op onderhavige locatie een vooronderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit vooronderzoek zijn opgenomen in voorliggend hoofdstuk. De in paragraaf 2.1 t/m 2.3 opgenomen informatie is afkomstig van/uit:

- terreininspectie;
- het archief van Lankelma Geotechniek Zuid B.V.;
- archiefonderzoek door een ambtenaar van de gemeente Bladel;
- omgevingsrapportage van de gezamenlijke omgevingsdiensten in Noord-Brabant;
- informatie opdrachtgever;
- TNO (Regis);
- website www.topotijdreis.nl;
- website www.bodemloket.nl.

Vermeld dient te worden dat de verantwoordelijkheid voor de resultaten van onderhavig onderzoek worden beperkt tot de aan deze resultaten ten grondslag liggende en op het moment van onderzoek ter beschikking staande gegevens alsmede de bij de terreininspectie geconstateerde situatie.

Aanleiding en aspecten van het vooronderzoek
De aanleiding voor het opstellen van onderhavig vooronderzoek sluit aan bij A ‘opstellen hypothese over de milieuhygiënische bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek’, uit de NEN5725.

2.1 Locatiegegevens

Algemeen
De onderzochte locatie is gelegen aan de Bergmolen ong. te Bladel. Kadastraal is de locatie bekend onder kadastrale gemeente Bladel, sectie G, nr. 1160, ged. De coördinaten volgens het R.D. stelsel zijn x = 143,4 en y = 375,2.

Het oppervlak van de onderzoekslocatie bedraagt max. 500 m². Ten tijde van de uitvoering van het onderzoek was onderhavige onderzoekslocatie in gebruik als tuin. In bijlage 2 is voornoemde situatie van de onderzoekslocatie weergegeven. Onderhavige locatie is zuidoostelijk gelegen ten opzichte van het centrum van Bladel.

Terreininspectie
Door een gecertificeerd medewerker van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is een terreininspectie uitgevoerd voorafgaande aan de veldwerkzaamheden. Foto’s van de locatie zijn in bijlage 6 toegevoegd. De locatie is daadwerkelijk in gebruik zoals in voorgaande alinea omschreven. Er zijn tijdens de terreininspectie geen bijzonderheden (zoals verdachte plekken, artefacten of bodembeschermende voorzieningen, puin en/of asbest op het maaiveld, asbest beschoeiingen, verzakkingen, verhogingen, verkleuringen, brandplaatsen) geconstateerd, welke een aanwijzing zouden kunnen zijn voor een mogelijke bodemverontreiniging.

2.2 Historische informatie

Uit het historisch kaartmateriaal blijkt dat de locatie tot halverwege de 20e eeuw een agrarische bestemming had. Omstreeks 1963 is ten westen van de locatie een woonhuis gebouwd. De onderzoekslocatie zelf is sinds de jaren 60 in gebruik als tuin.

De locatie is in de bebouwde kom van Bladel gesitueerd. De locatie grenst aan de westzijde aan de beklinkerde weg ‘Sportparkstraat’. De zuidzijde grenst aan de beklinkerde weg ‘Bergmolen’. De overige zijden grenzen aan grondgebonden woningen.

Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn geen gegevens bekend van activiteiten die de bodem mogelijk negatief hebben kunnen beïnvloeden. Er is niets bekend over een (voormalige) ondergrondse c.q. bovengrondse brandstoftank.

Voormalige stortlocatie
Ter plaatse van de onderzoekslocatie is voor zover bekend geen sprake van een (voormalige) stortlocatie.

Explosieven
De Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) geeft voor Nederland een landelijk overzicht op een kleine schaal van de (verwachte) ligging van resten van ondergronds en bovengronds militair erfgoed. De onderzoekslocatie is gesitueerd in de zone 'Overige gebieden'. Binnen deze zone kunnen resten worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholen.

2.3 Gebiedsgericht beleid en/of kwaliteit grond en grondwater

Het onderhavige onderzoeksgebied is gelegen binnen een gebied waarvoor een bodemkwaliteitskaart (SRE Milieudienst, 8 februari 2012) is opgesteld. Volgens de kaart valt het onderzoeksgebied binnen een schoon deelgebied. Op basis van de kaart kan worden aangenomen dat de bodem ter plaatse niet verontreinigd is. De milieuhygiënische kwaliteit van de bovengrond wordt als zijnde de achtergrondwaarde en de ondergrond als zijnde klasse Wonen beschouwd.

In grote delen van het grondgebied van de gemeente Bladel is de bodem door diverse menselijke activiteiten (B.V. zinkassen) gedurende vaak lange periode verontreinigd geraakt met zink. Deze verontreinigingen worden als diffuse verontreinigingen beschouwd. Dit is valt samen met de stellingname uit voornoemde paragraaf. Tevens wordt dit bekrachtigd in de conclusies uit de bodemonderzoeken die op en/of in de omgeving van de locatie zijn uitgevoerd.

2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek

Bij de gemeente Bladel en via de omgevingsrapportage zijn gegevens bekend van bodemonderzoeken en/of potentieel bodembedreigende activiteiten ter plaatse van en/of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. In onderstaande tekst zijn de bevindingen hiervan in het kort omschreven.

Verkennend bodemonderzoek Bergmolen 3, Inpijn-Blokpoel, rap.nr. MB-3754, d.d. 29 januari 2001.
In de bovengrond zijn geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond. De ondergrond is over het algemeen licht verontreinigd met EOX. Het grondwater is licht verontreinigd met zink, cadmium en minerale olie.

Verkennend bodemonderzoek Sportparkstraat 3, SRE Milieudienst, rap.nr. 104503, d.d. 4 april 2001.
De bovengrond is over het algemeen licht verontreinigd met cadmium, koper en zink. Ter plaatse van boring 14 zijn sterk verhoogde gehalten met koper en zink aangetoond. Het grondwater is licht verontreinigd met cadmium en sterk verontreinigd met zink.

Nader bodemonderzoek Sportparkstraat 3, SRE Milieudienst, rap.nr. 105833, d.d. 9 juli 2001.
Geconcludeerd kan worden dat sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging met zink in de bovengrond. De verontreiniging valt grotendeels buiten de onderzoekslocatie van het verkennend onderzoek, ten zuiden en oosten van boorpunt 14 van dit onderzoek.

Saneringsplan Sportparkstraat 3, SGS Nederland B.V., rap.nr. EZ860.936, d.d. 19 februari 2004.
Tijdens de sanering wordt circa 180 m³ grond ontgraven (ontgravingsdiepte maximaal 1,5 m -mv). Hiervan is circa 50 m3 grond verontreinigd met zware metalen boven de interventiewaarde.

Evaluatierapport Sportparkstraat 3, SGS Nederland B.V., rap.nr. EZ860.947, d.d. 10 augustus 2004.
Na afloop van de sanering is een restverontreiniging achtergebleven. De verontreinigde grond tussen de wortels van de beukenhaag (perceel Sportparkstraat 5) en onder de schakelkast kon vanwege uitvoeringstechnische beperkingen niet ontgraven worden. Rond de schakelkast is de toplaag tot circa 0,3 m-mv ontgraven. Schone grond is teruggeplaatst. Er zijn geen directe contactmogelijkheden met de achtergebleven restverontreiniging.

2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

De op basis van de geraadpleegde bronnen verwachte ondiepe geologie op de locatie is weergegeven in tabel 2.1. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het de geologische bodemopbouw betreft die door TNO is geïnterpoleerd op basis van onderzoek in de omgeving. De werkelijke laagopbouw en –samenstelling kunnen hiervan afwijken.

*tabel 2.1 Geohydrologische bodemopbouw**

Diepte [m-mv]	Formatienaam	Lithologie
0 – 1,5	Formatie van Boxtel	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit midden en fijn zand, weinig zandige klei en grof zand en een spoor klei, veen en grind
1,5 – 8,2	Formatie van Sterksel	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit grof en midden zand, weinig zandige klei, fijn zand en grind en een spoor klei
8,2 – 17,0	Formatie van Stramproy	Kleiige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit zandige klei, klei en midden zand, weinig veen, fijn en grof zand en een spoor bruinkool

* *Bron: Landelijk DGM model V1.3 – 2009, NITG-TNO, de werkelijke diepte en formatienaam kan afwijken (met name nabij geologische breukzones)*

De grondwaterstand van het freatisch pakket bedraagt circa 3,0 m-mv. Het grondwater in het ondiepe (freatische) grondwater stroomt regionaal gezien in overwegend noordoostelijke richting. De locatie ligt niet in het intrekgebied van een grondwaterwinning c.q. een grondwaterbeschermingsgebied.

2.6 Resumé

Uit het vooronderzoek is geen informatie naar voren gekomen waaruit zou kunnen blijken dat op of in de directe nabijheid van de locatie (<25 meter) sprake is, of is geweest van (bedrijfsmatige) activiteiten welke een bedreiging voor de bodemkwaliteit zouden kunnen vormen.

Op basis van de resultaten van dit bodemonderzoek is de locatie als zijnde “onverdacht” gekwalificeerd ten aanzien van grondverontreiniging. Hiermee wordt bedoeld dat er geen stoffen in gehalten boven de generieke achtergrondwaarden vallen.

3 Hypothese en Onderzoeksstrategie

3.1 Hypothese

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de locatie ten aanzien van de grond en het grondwater als ‘onverdacht’ gekwalificeerd.

3.2 Onderzoeksstrategie

Voor de onderzoekslocatie is bij het vaststellen van de onderzoeksstrategie de boor-, bemonsterings- en analysestrategie gehanteerd, zoals beschreven in de NEN5740/A1 ‘Onderzoeksstrategie voor een onverdachte niet-lijnvormige locatie’ (ONV-NL, tabel 3.1).

In het kader van onderhavig bodemonderzoek is géén onderzoek naar asbest in de bodem verricht. Tijdens de veldwerkzaamheden zal het maaiveld en de uitkomende grond wel indicatief visueel beoordeeld worden op het voorkomen van asbestverdacht materialen en/of bijmengingen.

In tabel 3.1 is een overzicht opgenomen van de uit te voeren veldwerkzaamheden en laboratoriumwerkzaamheden.

tabel 3.1 Uit te voeren veld- en laboratoriumwerkzaamheden bodemonderzoek

Oppervlak (m²)	**Veldwerk**			**Analyses**		
	0,5 m-mv	**2 m-mv[1]**	**peilbuis[2]**	**bovengrond**	**ondergrond**	**grondwater**
Max. 500	2	1	1	1 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[4]

1	Handboring tot minimaal 0,5 m- freatische grondwaterstand of 1 m-mv, maximaal tot 2,5 meter. Indien visueel schoon dan boren tot opgegeven einddiepte, anders boren tot 0,5 meter minus verdachte bodemlaag.
2	Indien een grondwaterspiegel wordt aangetroffen dieper dan 5 m-mv behoeft geen peilbuis te worden geplaatst.
3	Standaard NEN5740 pakket voor grond: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), organische parameters (PAK (som 10), minerale olie, PCB (som 7)), lutum en organische stof. Als gevolg van waarnemingen in het veld kan het noodzakelijk zijn een extra mengmonster samen te stellen om een voldoende representatief beeld van de locatie te krijgen. Aanvullende werkzaamheden worden alleen na toestemming van de opdrachtgever uitgevoerd.
4	Standaard NEN 5740 pakket voor grondwater: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen, styreen, naftaleen, minerale olie, vinylchloride, 1,1-dichloorethen, dichloormethaan, trans-1,2-dichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen, Som1,2-dichlooretheen, 1,1-dichlooretheaan, chloroform, 1,1,1-trichloorethaan, tetrachloormethaan, 1,2-dichloorethaan, trichlooretheen, 1,2-dichloorpropaan, 1,1-dichloorpropaan, 1,3-dichloorpropaan, Somdichloorpropaan, 1,1,2-trichloorethaan, tetrachlooretheen, bromoform.

4 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd onder procescertificaat van de BRL-SIKB 2000, conform de protocollen 2001 en 2002 van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer. Evenals de daaraan gekoppelde Nederlandse Eenheidsnormen (NEN).

4.1 Grond

Het plaatsen van de boringen en de peilbuis is door de erkend veldwerker de heer C.B. Renders, uitgevoerd op 13 juli 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van de BRL-SIKB 2000 en de daarbij horende protocollen. In tabel 4.1 zijn ten behoeve van het onderzoek de uitgevoerde werkzaamheden opgenomen.

tabel 4.1 Uitgevoerde werkzaamheden

Boring	Diepte [m-mv]	Filterdiepte [m-mv]
B03 en B04	0,5	-
B02	2,0	-
B01	4,5	3,51 – 4,51

De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 4,51 m-mv overwegend uit matig fijn, matig siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. De situering van de onderzoekslocatie en de geplaatste boringen en peilbuis is opgenomen in bijlage 2. Voor de complete boorbeschrijvingen wordt verwezen naar bijlage 3.

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid. In de uitkomende grond zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem.

In het kader van dit onderzoek is geen specifiek onderzoek (conform NEN5707) verricht naar het voorkomen van asbest in de grond en op het maaiveld. Wel heeft een indicatieve inspectie van het terrein plaatsgevonden. In de vrijkomende grond en op het maaiveld zijn geen asbestverdachte materialen en/of bijmengingen aangetroffen.

4.2 Grondwater

De peilbuis is, na inachtneming van de geldende rustperiode van minimaal een week door de erkende veldwerker, de heer T.J.H. van der Staak, bemonsterd op 20 juli 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van protocol 2002. In tabel 4.2 zijn de gegevens hiervan weergegeven:

tabel 4.2 Peilbuisgegevens

Peilbuisnummer	**B01**
Datum bemonstering	**20 juli 2020**
Diepte grondwaterspiegel [m-mv]	3,1
Filterstelling [m-mv]	3,51 – 4,51
Toestroming	goed
Beluchting	niet belucht
Zuurgraad [pH]	6,54
Elektrische geleidbaarheid [Ec, µS/cm]	574
Troebelheid (NTU)	8,7
Waargenomen afwijkingen	geen
Drijflaag	geen

4.3 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden zijn geen kritieke afwijkingen opgetreden in het kader van de BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002.

Opgemerkt wordt dat de troebelheid niet op de onderzoekslocatie is gemeten maar ten kantore van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. te Oirschot. Het grondwatermonster wordt pas dan genomen, wanneer conform de NEN5744 en het protocol 2002 is voldaan aan de overige gestelde eisen. Het

meten van de troebelheid vindt als laatste handeling plaats, voorafgaande aan de daadwerkelijke monstername van het grondwater. Deze laatste stap wordt door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. dus omgedraaid. Hetgeen verder niet van invloed kan zijn op de daadwerkelijk gemeten waarde. Derhalve wordt dit niet als een kritieke afwijking beschouwd.

5 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek

5.1 Samenstelling en analyseparameters

De grond(meng)monsters en het grondwatermonster zijn in het laboratorium van SYNLAB Analytics & Services B.V. in Rotterdam (door de RvA erkend) chemisch geanalyseerd. De analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000.

Het aantal samengestelde en analytisch onderzochte grond(meng)monsters en grondwatermonster is in overeenstemming met de onderzoeksstrategie zoals opgenomen in hoofdstuk 3.

In tabel 5.1 is inzichtelijk gemaakt hoe de betreffende grond(meng)monsters zijn samengesteld (o.a. zintuiglijke waarnemingen en diepte geanalyseerde bodemlaag). Tevens zijn in tabel 5.2 de resultaten van het grondwateronderzoek weergegeven. De analysecertificaten zijn weergegeven in bijlage 4. De resultaten zijn getoetst aan de achtergrondwaarden en interventiewaarden en zijn weergegeven in bijlage 5.

5.2 Toetsingscriteria

Teneinde de mate van verontreiniging van de bodem te kunnen beoordelen, zijn de chemische analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters getoetst aan de richtlijnen die zijn vastgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (de zogenaamde generieke referentiewaarden).

5.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb)

De gehalten en concentraties van de milieuschadelijke stoffen in respectievelijk de grond- dan wel grondwatermonsters worden gerelateerd aan het toetsingskader uit de Circulaire bodemsanering (Per 1 juli 2013), die een onderdeel vormt van de Wet bodembescherming (Wbb).

Bij de referentiewaarden wordt onderscheid gemaakt in zogenaamde generieke ofwel landelijke achtergrondwaarden (in geval van grond), streefwaarden (in geval van grondwater) en de interventiewaarden (zowel grond als grondwater):

achtergrondwaarde (grond) of S-waarde (grondwater)	=	waarde voor een schone, multifunctionele bodem
½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex	=	Waarde waarbij men een aanvullend/nader onderzoek in overweging dient te nemen ((achtergrond- of streefwaarde + interventiewaarde) / 2)
interventiewaarde of I-waarde	=	interventiewaarde voor sanering(sonderzoek)

De referentiewaarden voor grond zijn mede afhankelijk gesteld van het gehalte lutum (fractie <2µm) en organische stof. Dit betekent dat bij elk (verkennend) bodemonderzoek de gemeten waarden moeten worden omgerekend als zijnde “standaard bodem” (10% organische stof en 25% lutum). De omgerekende waarden worden vervolgens getoetst aan de vigerende referentiewaarden. Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- licht verhoogd gehalte: gehalte tussen de achtergrondwaarde (grond) c.q. streefwaarde (grondwater) en de ½ (AW+I) waarde;
- matig verhoogd gehalte: gehalte tussen de ½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex en gelijk interventiewaarde;
- sterk verhoogd gehalte: gehalte groter dan de interventiewaarde.

5.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

Bij het op basis van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) toepassen van een partij grond, volgens het generieke toetsingskader, spelen de kwaliteit en de functie van de ontvangende bodem een belangrijke rol. In verband met hergebruiksmogelijkheden van de grond voor een toepassing als zijnde landbodem, zijn de in de grond(meng)monsters gemeten gehalten indicatief getoetst aan de waarden afkomstig uit de Regeling bodemkwaliteit (Bijlage B, tabellen 1 en 2). Dit is geschied met behulp van het toetsingsinstrument BoToVa (Bodemtoets- en validatieservice).

Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- achtergrondwaarden: grond die vrij toepasbaar is bij elke bodemfunctie en elke bodemkwaliteit;
- wonen: grond kan worden toepast bij de bodemfuncties en bodemkwaliteiten ‘wonen’ en ‘industrie’;
- industrie: grond kan worden toegepast bij bodemfunctie en bodemkwaliteit ‘industrie’;
- niet toepasbaar: grond kan niet elders worden toegepast en dient te worden afgevoerd naar een erkend verwerker.

5.3 Toetsingen

5.3.1 Grond

In tabel 5.1 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende achtergrondwaarden overschrijden.

tabel 5.1 Resultaten grondonderzoek

Monster-nr.	Samenstelling (cm-mv)	Bodemsamenstelling/ bijmengingen	Analysepara-meters	Parameters >AW	Toets (Wbb)	Bbk
MM1	B01 (0-50) B02 (0-50) B03 (0-50) B04 (0-50)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	Cadmium Lood Zink Som PCB	* * * *	WO
MM2	B01 (100-150) B01 (150-200) B02 (100-150) B02 (150-200)	matig fijn siltig zand	NEN5740 pakket grond	-	-	AW

	Verklaring gebruikte afkortingen:		Verklaring van de tekens:
AW	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse achtergrondwaarde 2000	*	groter dan AW en kleiner of gelijk aan de bodemindex
WO	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse wonen	**	groter dan bodemindex (0,5), kleiner of gelijk interventiewaarde
IND	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse industrie	***	groter dan interventiewaarde
NT	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse niet toepasbaar	-	gehalte niet verhoogd t.o.v. AW dan wel detectiegrens
Bbk	indicatief getoetst aan Besluit bodemkwaliteit		

5.3.2 Grondwater

In tabel 5.2 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende streefwaarden overschrijden.

tabel 5.2 Resultaten grondwateronderzoek

Monsternr.	Analyse	Parameters >SW	Toets (Wbb)
B01	NEN5740 grondwater	Barium Zink	* *

Verklaring van de tekens:	
*	groter dan streefwaarde en kleiner of gelijk ½ (streefwaarde+I) waarde
**	groter dan ½ (SW+I) waarde en kleiner of gelijk interventiewaarde
***	groter interventiewaarde
-	gehalte niet verhoogd t.o.v. streefwaarde dan wel detectiegrens

6 Conclusie en aanbeveling

In opdracht van Van Steensel Consultants B.V. heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Bergmolen ong. te Bladel.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen nieuwbouw op deze locatie. Als gevolg hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. Daarnaast is door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

6.1 Conclusie

Algemeen
De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 4,5 m-mv overwegend uit matig fijn siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. In de uitkomende grond zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

Grond
In het grondmengmonster MM1 (bovengrond) zijn analytisch licht verhoogde gehalten met cadmium, lood, zink en som PCB aangetoond. De concentraties overschrijden de achtergrondwaarden, doch niet de interventiewaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse Wonen beschouwd worden.

In het grondmengmonster MM2 (ondergrond) zijn analytisch geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond. Allen liggen onder de achtergrondwaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse AW2000 beschouwd worden.

Grondwater
In het grondwater uit peilbuis B01 zijn analytisch licht verhoogde gehalten met barium en zink aangetoond.

Asbest in grond
In het kader van dit onderzoek is geen specifiek onderzoek (conform NEN5707) verricht naar het voorkomen van asbest in de grond en op het maaiveld. Wel heeft een indicatieve inspectie van het terrein plaatsgevonden. In de vrijkomende grond en op het maaiveld zijn geen asbestverdachte (plaat)materialen aangetroffen. Het voorliggende onderzoek doet echter geen bindende uitspraak over de aan- of afwezigheid van asbest in de bodem binnen de onderzoekslocatie.

Toetsing hypothese
De hypothese ‘onverdacht’ dient op basis van de resultaten formeel te worden verworpen.

Nader bodemonderzoek
Op basis van voornoemde samenvatting en conclusies is nader bodemonderzoek vanuit milieuhygiënisch oogpunt gezien niet aan de orde.

6.2 Resumé en aanbeveling

Middels onderhavig bodemonderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. In het kader van de Wet bodembescherming zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk. Op basis van de bevindingen uit onderhavig bodemonderzoek zijn er, ons inziens, vanuit milieuhygiënisch oogpunt derhalve geen belemmeringen c.q. beperkingen voor de voorgenomen nieuwbouw op deze locatie.

Wanneer men (graaf)werkzaamheden en/of wijzigingen uit gaat voeren, dient men rekening te houden met de volgende zaken:

- wanneer men grond van de locatie wil afvoeren dient men rekening te houden met afzetkosten. Een acceptant van de grond kan een aanvullend onderzoek eisen (lees partijkeuring). Op basis van dit onderzoek is de bovengrond indicatief als zijnde klasse Wonen bestempeld. De ondergrond is indicatief bestempeld als klasse AW2000;
- het verlenen van een omgevingsvergunning is ter competentie aan het bevoegd gezag.

Bijlage 1 : Regionale ligging locatie

Diessen
Oostelbeers
Oirschotse Heide
(Militair Oefenterrein)
Oostelbeersche
Middelbeers
Gemeente
Hilvarenbeek
Baarschot
Gemeente
Oirschot
Heide
Middelbeersche Heide
Bulkheide
Landschotsche
Gemeente Eersel
Vessom
Maskant
Netersel
Gemeente
Reusel-De Mierden
Gemeente Bladel
Casteren
Hoogeloon
Heikant
Hulsel
Landren
Bladel
Duizel
Reusel
Hapert

Bijlage 2 : Situatietekening met boorlocaties

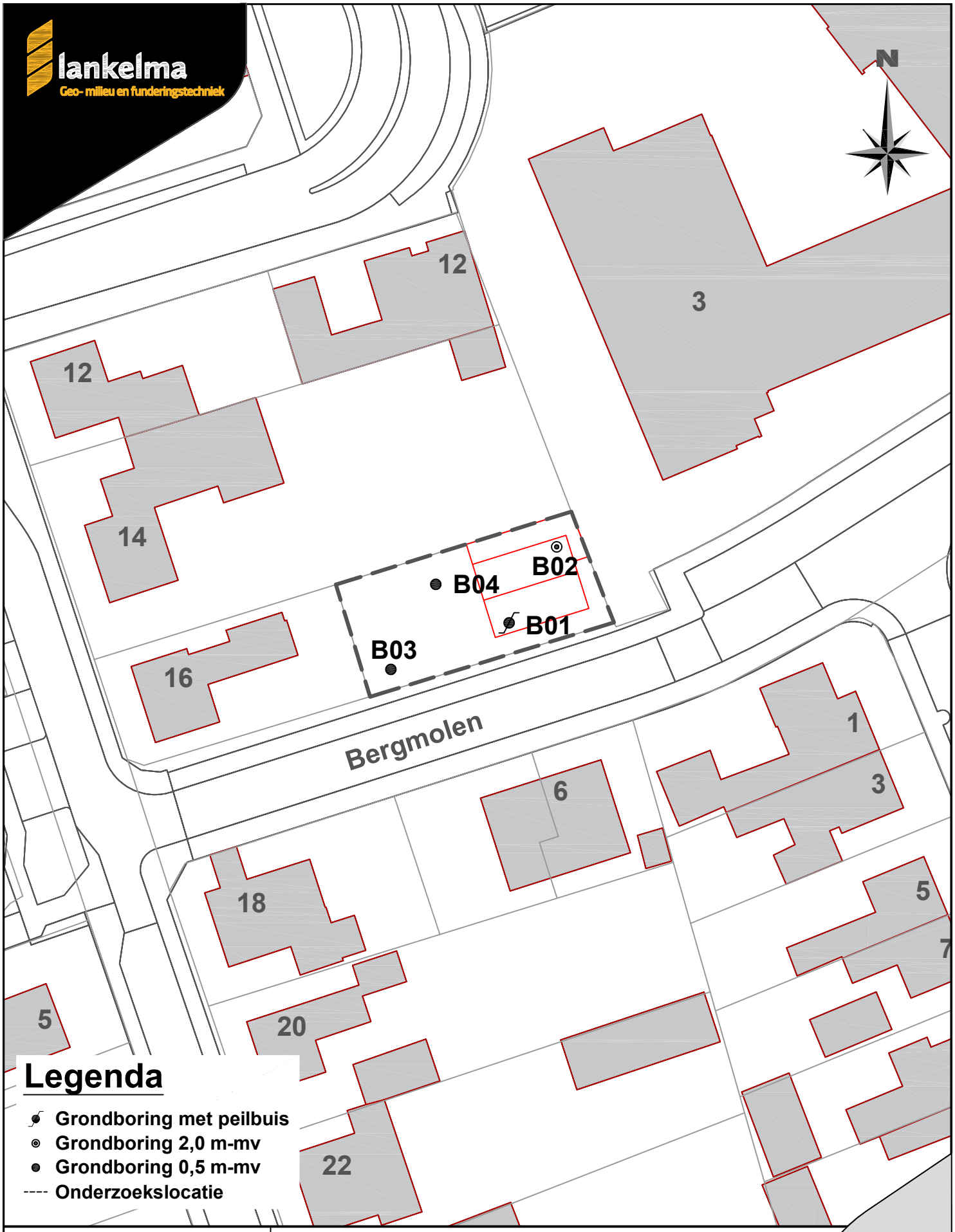

Legenda

- Grondboring met peilbuis
- Grondboring 2,0 m-mv
- Grondboring 0,5 m-mv
- ---- Onderzoekslocatie

Projectnummer: 2001731		Project: Verkennend bodemonderzoek aan de Bergmolen ong. te Bladel
Datum: 22 juli 2020		0 m 5 m 25 m Schaal 1:500
Situatietekening	Formaat: A4	
Getekend: JSP	Maten in meters	

Bijlage 3 : Profielbeschrijvingen

B01

Datum: *13-7-2020*
Boormeester: *Chris Renders*
grondwaterstand in cm-mv: *307*

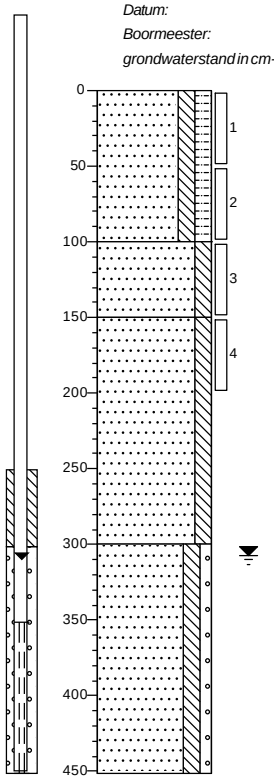

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
100
Zand, matig fijn, matig siltig, licht geelcreme, Edelmanboor
150
Zand, matig fijn, matig siltig, lichtgrijs, Edelmanboor
300
Zand, matig grof, matig siltig, zwak grindig, lichtgrijs, Edelmanboor
451

B02

Datum: *13-7-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

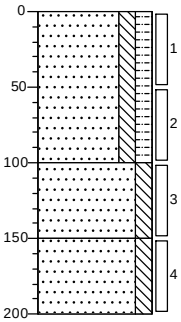

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
100
Zand, matig fijn, matig siltig, lichtgeel, Edelmanboor
150
Zand, matig fijn, matig siltig, lichtgrijs, Edelmanboor
200

B03

Datum: *13-7-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

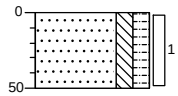

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

B04

Datum: *13-7-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

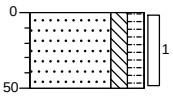

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

Legenda (conform NEN 5104)

grind

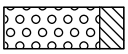
Grind, siltig

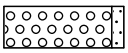
Grind, zwak zandig

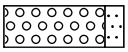
Grind, matig zandig

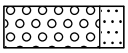
Grind, sterk zandig

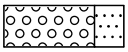
Grind, uiterst zandig

zand

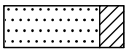
Zand, kleïig

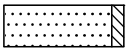
Zand, zwak siltig

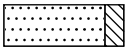
Zand, matig siltig

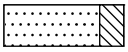
Zand, sterk siltig

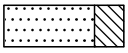
Zand, uiterst siltig

veen

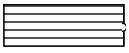
Veen, mineraalarm

Veen, zwak kleïig

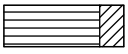
Veen, sterk kleïig

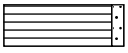
Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

klei

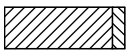
Klei, zwak siltig

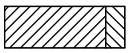
Klei, matig siltig

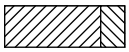
Klei, sterk siltig

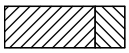
Klei, uiterst siltig

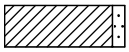
Klei, zwak zandig

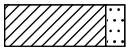
Klei, matig zandig

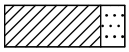
Klei, sterk zandig

leem

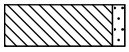
Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

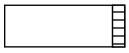
zwak humeus

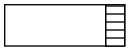
matig humeus

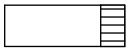
sterk humeus

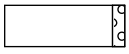
zwak grindig

matig grindig

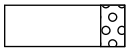
sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

geroerd monster

ongeroerd monster

volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

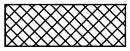
slib

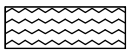
water

peilbuis

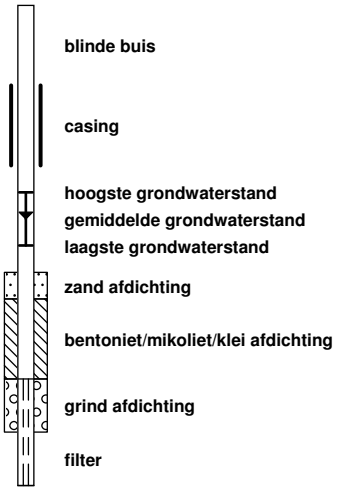

Bijlage 4 : Analysecertificaten grond en grondwater

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Bergmolen 16 te Bladel.
Uw projectnummer	: 2001731
SYNLAB rapportnummer	: 13283686, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: E3FCLKP4

Rotterdam, 20-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001731. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.	Orderdatum	14-07-2020
Projectnummer	2001731	Startdatum	14-07-2020
Rapportnummer	13283686 - 1	Rapportagedatum	20-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 B01 (0-50) B02 (0-50) B03 (0-50) B04 (0-50)
002	Grond (AS3000)	MM2 B01 (100-150) B01 (150-200) B02 (100-150) B02 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	92.2	95.4
gewicht artefacten	g	S	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	3.5	0.5
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	2.5	2.6
METALEN				
barium	mg/kgds	S	44	21
cadmium	mg/kgds	S	0.54	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	<1.5	1.8
koper	mg/kgds	S	19	<5
kwik	mg/kgds	S	0.07	<0.05
lood	mg/kgds	S	48	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	3.4	5.2
zink	mg/kgds	S	65	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.05	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	0.02	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.12	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.09 [1)]	0.02
chryseen	mg/kgds	S	0.08	0.03
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.08	0.02
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.11	0.03
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.08	0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.08	0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.717 [2)]	0.148 [2)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	1.0	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	1.7	<1
PCB 153	µg/kgds	S	2.1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	1.4	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	8.3 [2)]	4.9 [2)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.	Orderdatum	14-07-2020
Projectnummer	2001731	Startdatum	14-07-2020
Rapportnummer	13283686 - 1	Rapportagedatum	20-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 B01 (0-50) B02 (0-50) B03 (0-50) B04 (0-50)
002	Grond (AS3000)	MM2 B01 (100-150) B01 (150-200) B02 (100-150) B02 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.	Orderdatum	14-07-2020
Projectnummer	2001731	Startdatum	14-07-2020
Rapportnummer	13283686 - 1	Rapportagedatum	20-07-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	Er zijn componenten aanwezig die een storende invloed hebben op de meting. Om die reden is de onzekerheid in het resultaat vergroot.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.	Orderdatum	14-07-2020
Projectnummer	2001731	Startdatum	14-07-2020
Rapportnummer	13283686 - 1	Rapportagedatum	20-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8540004	13-07-2020	13-07-2020	ALC201
001	Y8540012	13-07-2020	13-07-2020	ALC201
001	Y8540018	13-07-2020	13-07-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.	Orderdatum	14-07-2020
Projectnummer	2001731	Startdatum	14-07-2020
Rapportnummer	13283686 - 1	Rapportagedatum	20-07-2020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8539990	13-07-2020	13-07-2020	ALC201
002	Y8540008	14-07-2020	13-07-2020	ALC201
002	Y8539989	13-07-2020	13-07-2020	ALC201
002	Y8540009	13-07-2020	13-07-2020	ALC201
002	Y8540011	13-07-2020	13-07-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Bergmolen 16 te Bladel.
Uw projectnummer	: 2001731
SYNLAB rapportnummer	: 13287519, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: H2G1CHG1

Rotterdam, 22-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001731. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.	Orderdatum	20-07-2020
Projectnummer	2001731	Startdatum	20-07-2020
Rapportnummer	13287519 - 1	Rapportagedatum	22-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (351-451)

Analyse	Eenheid	Q	001	
METALEN				
barium	µg/l	S	53	
cadmium	µg/l	S	<0.20	
kobalt	µg/l	S	5.0	
koper	µg/l	S	2.1	
kwik	µg/l	S	<0.05	
lood	µg/l	S	<2.0	
molybdeen	µg/l	S	<2	
nikkel	µg/l	S	6.5	
zink	µg/l	S	68	
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	µg/l	S	<0.2	
tolueen	µg/l	S	<0.2	
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2	
o-xyleen	µg/l	S	<0.1	
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2	
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21	1)
styreen	µg/l	S	<0.2	
naftaleen	µg/l	S	<0.02	
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14	1)
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2	
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42	1)
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1	
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1	
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2	
chloroform	µg/l	S	<0.2	
vinylchloride	µg/l	S	<0.2	
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2	
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	µg/l		<25	

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.	Orderdatum	20-07-2020
Projectnummer	2001731	Startdatum	20-07-2020
Rapportnummer	13287519 - 1	Rapportagedatum	22-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (351-451)

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.	Orderdatum	20-07-2020
Projectnummer	2001731	Startdatum	20-07-2020
Rapportnummer	13287519 - 1	Rapportagedatum	22-07-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.	Orderdatum	20-07-2020
Projectnummer	2001731	Startdatum	20-07-2020
Rapportnummer	13287519 - 1	Rapportagedatum	22-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G6832263	20-07-2020	20-07-2020	ALC236
001	B1940987	20-07-2020	20-07-2020	ALC204
001	G6830823	20-07-2020	20-07-2020	ALC236

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Bijlage 5 : Toetsingstabellen grond en grondwater

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 2.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 23-07-2020 - 10:50)

Projectcode	2001731	2001731
Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.	Bergmolen 16 te Bladel.
Monsteromschrijving	MM1	MM2
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Achtergrondwaarde**	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-		Ja		-	
droge stof	%	92.2	**92.2**			95.4	**95.4**		
gewicht artefacten	g	<1				<1			
aard van de artefacten	-	Geen				Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	3.5	**3.5**			0.5	**0.5**		
KORRELGROOTTEVERDELING									
lutum (bodem)	% vd DS	2.5	**2.5**			2.6	**2.6**		
METALEN									
barium^{+}	mg/kg	44	**160**	--		21	**75.7**	--	
cadmium	mg/kg	0.54	**0.863**	WO	0.02	<0.2	**0.239**	<=AW	-0.03
kobalt	mg/kg	<1.5	**3.5**	<=AW	-0.07	1.8	**5.94**	<=AW	-0.05
koper	mg/kg	19	**36.8**	<=AW	-0.02	<5	**7.09**	<=AW	-0.22
kwik°	mg/kg	0.07	**0.0986**	<=AW	0.00	<0.05	**0.0498**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	48	**72.9**	WO	0.05	<10	**10.9**	<=AW	-0.08
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	3.4	**9.52**	<=AW	-0.39	5.2	**14.4**	<=AW	-0.32
zink	mg/kg	65	**145**	WO	0.01	<20	**32.2**	<=AW	-0.19
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN									
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-		<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	0.05	**0.05**	-		<0.01	**0.007**	-	
antraceen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
fluoranteen	mg/kg	0.12	**0.12**	-		<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.09	**0.09**	-		0.02	**0.02**	-	
chryseen	mg/kg	0.08	**0.08**	-		0.03	**0.03**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.08	**0.08**	-		0.02	**0.02**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.11	**0.11**	-		0.03	**0.03**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.08	**0.08**	-		0.01	**0.01**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.08	**0.08**	-		0.01	**0.01**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.717	**0.717**	<=AW	-0.02	0.148	**0.148**	<=AW	-0.04
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)									
PCB 28	ug/kg	<1	**2**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**2**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 101	ug/kg	1.0	**2.86**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**2**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 138	ug/kg	1.7	**4.86**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 153	ug/kg	2.1	**6**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 180	ug/kg	1.4	**4**	-		<1	**3.5**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	8.3	**23.7**	WO	0.00	4.9	**24.5**	<=AW	-
MINERALE OLIE									
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**10**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**10**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**10**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**10**	--	-	<5	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**40**	<=AW	-0.03	<20	**70**	<=AW	-0.02

Monstercode	Monsteromschrijving
13283686-001	*MM1 B01 (0-50) B02 (0-50) B03 (0-50) B04 (0-50)*
13283686-002	*MM2 B01 (100-150) B01 (150-200) B02 (100-150) B02 (150-200)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
NT>I	*Niet toepasbaar > interventiewaarde*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Roze	*Niet toepasbaar, nooit toepasbaar of 'niet toepasbaar (> S)'*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

AW	= Achtergrondwaarden
WO	= Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND	= Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I	= Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads
Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

(Toetsversie 1.1.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 23-07-2020 - 10:50)

Projectcode	2001731
Projectnaam	Bergmolen 16 te Bladel.
Monsteromschrijving	B01-1-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Streefwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
METALEN					
barium	ug/l	53	**53**	>S	0.01
cadmium	ug/l	<0.20	**0.14**	<=S	-
kobalt	ug/l	5.0	**5**	<=S	-
koper	ug/l	2.1	**2.1**	<=S	-
kwik	ug/l	<0.05	**0.035**	<=S	-
lood	ug/l	<2.0	**1.4**	<=S	-
molybdeen	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
nikkel	ug/l	6.5	**6.5**	<=S	-
zink	ug/l	68	**68**	>S	0.00
VLUCHTIGE AROMATEN					
benzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tolueen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
o-xyleen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.21	**0.21**	<=S	-
styreen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
naftaleen	ug/l	<0.02	**0.014**	<=S	-
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN					
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.14	**0.14**	<=S	-
dichloormethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.42	**0.42**	<=S	-
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
trichlooretheen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
chloroform	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
vinylchloride	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tribroommethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	---	
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<=S	-

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	Eenheid	BT	BC
13287519-001			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.0002**	

Monstercode	Monsteromschrijving
13287519-001	*B01-1-1 B01 (351-451)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Streefwaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*

Kleur informatie

Rood *> Interventiewaarde*
Oranje *>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw *> streefwaarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.13: Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Analyse	Eenheid	S	I
METALEN			
barium	ug/l	50	625
cadmium	ug/l	0.4	6
kobalt	ug/l	20	100
koper	ug/l	15	75
kwik	ug/l	0.05	0.3
lood	ug/l	15	75
molybdeen	ug/l	5	300
nikkel	ug/l	15	75
zink	ug/l	65	800
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	ug/l	0.2	30
tolueen	ug/l	7	1000
ethylbenzeen	ug/l	4	150
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.2	70
styreen	ug/l	6	300
naftaleen	ug/l	0.01	70
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	ug/l	7	900
1,2-dichloorethaan	ug/l	7	400
1,1-dichlooretheen	ug/l	0.01	10
dichloormethaan	ug/l	0.01	1000
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.01	20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.8	80
tetrachlooretheen	ug/l	0.01	40
tetrachloormethaan	ug/l	0.01	10
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	0.01	300
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	0.01	130
trichlooretheen	ug/l	24	500
chloroform	ug/l	6	400
vinylchloride	ug/l	0.01	5
tribroommethaan	ug/l		630
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	ug/l	50	600

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad
S = Streefwaarden
I = Interventiewaarden
Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Bijlage 6 : Fotorapportage

AKOESTISCH ADVISEURS

Van Steensel Consultants B.V.
t.a.v. de heer H. van Steensel
Leemskuilen 24
5531 NL BLADEL

kenmerk	**opdrachtnr.**	**uw kenmerk**	**datum**
AM/IFK/A2020.3180	2020/33018		9 juli 2020

onderwerp
Akoestisch onderzoek wegverkeersgeluid
perceel Sportparkstraat 16 te Bladel.

Geachte heer Van Steensel,

Op uw verzoek heeft in het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) akoestisch onderzoek plaatsgevonden naar de geluidsimplicaties van het wegverkeer voor een nieuw te realiseren woning op het perceel Sportparkstraat 16 te Bladel. Hiertoe is overeenkomstig de rekenmethoden volgens het Reken- en meetvoorschrift geluid (RMG 2012) uit de Wet geluidhinder (Wgh), de geluidsbelasting L_{den} door het verkeer op de omliggende wegen bepaald en materieel getoetst aan de grenswaarden uit de wet.

1. Gehanteerde uitgangspunten

- Algemene situatiebeschrijving

Het ligt in de bedoeling om achter op het perceel aan de Sportparkstraat 16 langs de Bergmolen een tweede woning te realiseren. Hiertoe moet het bestemmingsplan in beginsel worden gewijzigd. De betreffende woning bevindt zich binnen de directe invloedssfeer van de Sportparkstraat, Bergmolen, prof. dr. J.E. de Quaystraat en de Victor de Bucklaan waar voor het wegverkeer een 30 km-zone geldt. Deze wegen hebben als zodanig geen geluidszone van rechtswege ex artikel 74 Wgh en vallen op grond hiervan formeel buiten het (toetsing)kader van de Wet geluidhinder.

T (040) 2911291 **E** info@kenmaa.nl www.kenmaa.nl
Weegschaalstraat 3 5632 CW Eindhoven
IBAN NL24 ABNA 0481 3214 03 KvK 17064179

Echter op grond van de Wro dient sprake te zijn van een goede ruimtelijke ordening. Daarbij is niet zozeer het voldoen aan grenswaarden, maar meer de waarborg voor een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat van belang.

- Berekeningsmethode

De berekeningen zijn uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012[1] (Rmg 2012). Toegepast is de Standaardrekenmethode 2, volgens bijlage III behorende bij hoofdstuk 3 van de regeling.
Krachtens artikel 110g van de Wet geluidhinder mag op de berekende geluidsbelasting een aftrek worden toegepast, alvorens toetsing aan grenswaarden plaatsvindt. In artikel 3.4 van het Rmg 2012 is bepaald dat deze aftrek in beginsel 2 dB bedraagt voor wegen met een representatief te achten snelheid van 70 km/uur of meer en 5 dB voor de overige wegen. Voor een directe vergelijking met het normenstelsel uit de Wgh zijn de in het tekstuele gedeelte van dit briefrapport vermelde waarden inclusief de aftrek ex artikel 110g en in bijlage 3 exclusief.

- Wegverkeersgegevens

De geluidsbelasting is berekend voor de situatie zoals die zich naar verwachting zal voordoen over een periode van 10 jaar, i.c. het maatgevende jaar 2030. De verkeersintensiteiten c.a. zijn verstrekt door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)[2] en in bijlage 2 opgenomen. Van de buurtstraten Bergmolen en prof. dr. J.E. de Quaystraat konden zowel door de ODZOB als de gemeente Bladel geen gegevens worden verstrekt. De gemiddelde etmaalweekintensiteit van deze wegen is bepaald op basis van het aantal in de laatstgenoemde straat aanwezige woningen en uitgaande van een ritfrequentie tijdens een etmaal van 5 per woning. Hierbij is voor de Bergmolen tevens rekening gehouden met de ter plaatse aanwezige Franciscusschool. De verkeersverdeling en –samenstelling over het etmaal is ontleend aan de verstrekte gegevens voor de Sportparkstraat.

- Omgevingskenmerken

De nieuw te realiseren woning bevindt zich achter op het perceel aan de Sportparkstraat 16 langs de Bergmolen en is gelegen binnen de bebouwde kom van Bladel (zie bijlage 1).
In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de toegepaste modellering c.q. schematisering van de situatie met objecten, bodemgebieden en wegen.
De berekeningen zijn uitgevoerd ter plaatse van de vier gevels van de woning op een hoogte van 1,5 en 5 m, zonder reflectiebijdrage van de achterliggende gevel (invallend geluid).
Het wegdek van de wegen rondom de woning bestaat uit betonklinkers in keperverband (elementenverharding). Er bevinden zich in de wegen diverse drempels (obstakels).

---

1 Staatscourant 2012, regeling van 27 juni 2012 met nummer 11810.

2 Bij e-mailbericht van 3 juli 2020. Het betreft verkeersgegevens afkomstig uit het BBMA Verkeersmodel (versie S107a).

2. Berekeningsresultaten

Op basis van de hiervoor vermelde uitgangspunten is ter plaatse van de gevels van de nieuw te realiseren woning de geluidsbelasting L_{den} ten gevolge van het wegverkeer voor zowel alle wegen afzonderlijk als gecumuleerd berekend. De resultaten hiervan zijn in bijlage 3 opgenomen.
De gecumuleerde geluidsbelasting ter plaatse van de voor de beoordeling maatgevende voorgevel van de woning wordt bepaald door het wegverkeer op de Bergmolen en bedraagt L_{den} 44 dB, na aftrek van 5 dB ex artikel 110g Wgh.

3. Materiële toetsing geluidsbelasting aan grenswaarden c.a.

- Grenswaarden Wet geluidhinder

De volgens de Wet geluidhinder geldende voorkeursgrenswaarde en ten hoogste toelaatbare waarde voor de geluidsbelasting L_{den} ten gevolge van wegverkeer zijn in onderstaande tabel samengevat.

Tabel 1: Grenswaarden Wet geluidhinder.

Weg	*voorkeurs-grenswaarde*	*maximale ontheffingswaarde*
WEGVERKEER (ARTT. 82 EN 83 WGH)		
Bergmolen e.o. (niet-zoneringsplichtig)	*L_{den} 48 dB*	*L_{den} 63 dB*

Ter plaatse van de door het wegverkeer geluidsbelaste voorgevel van de nieuw te realiseren woning wordt de voorkeursgrenswaarde van L_{den} 48 dB uit de Wet geluidhinder niet overschreden.

- Milieukwaliteit

Voor de beoordeling van het akoestisch woon- en leefklimaat van de nieuw te realiseren woning achter op het perceel aan de Sportparkstraat 16 is de geluidsbelasting van het wegverkeer getoetst aan de onderstaande classificering van de milieukwaliteit gebaseerd op het Handboek GES [3].

Geluidsklasse (L_{den})	*Milieukwaliteit*
≤ 48 dB	*goed*
49 – 53 dB	*redelijk*
54 – 58 dB	*matig*
59 – 63 dB	*zeer matig*
64 – 68 dB	*onvoldoende*
69 – 73 dB	*ruim onvoldoende*
> 73 dB	*zeer onvoldoende*

[3] Handboek *Gezondheidseffectscreening; Gezondheid en milieu in ruimtelijke planvorming* (GGD Nederland, december 2017).

Uit de berekeningsresultaten blijkt, dat sprake is van een nauwelijks geluidsbelaste locatie die op basis van bovenstaande classificering van de milieukwaliteit als 'goed' kan worden beoordeeld.

Vertrouwende u hiermee van dienst te zijn geweest. Mocht u nadere informatie wensen, dan zijn wij graag bereid die te verstrekken.

Hoogachtend,

ing. A.G.M. Middendorp
K & M Akoestisch Adviseurs

Bijlagen
1. Situatieoverzicht
2. Rekenmodel
3. Berekeningsresultaten

BIJLAGE 1
Situatie-overzicht

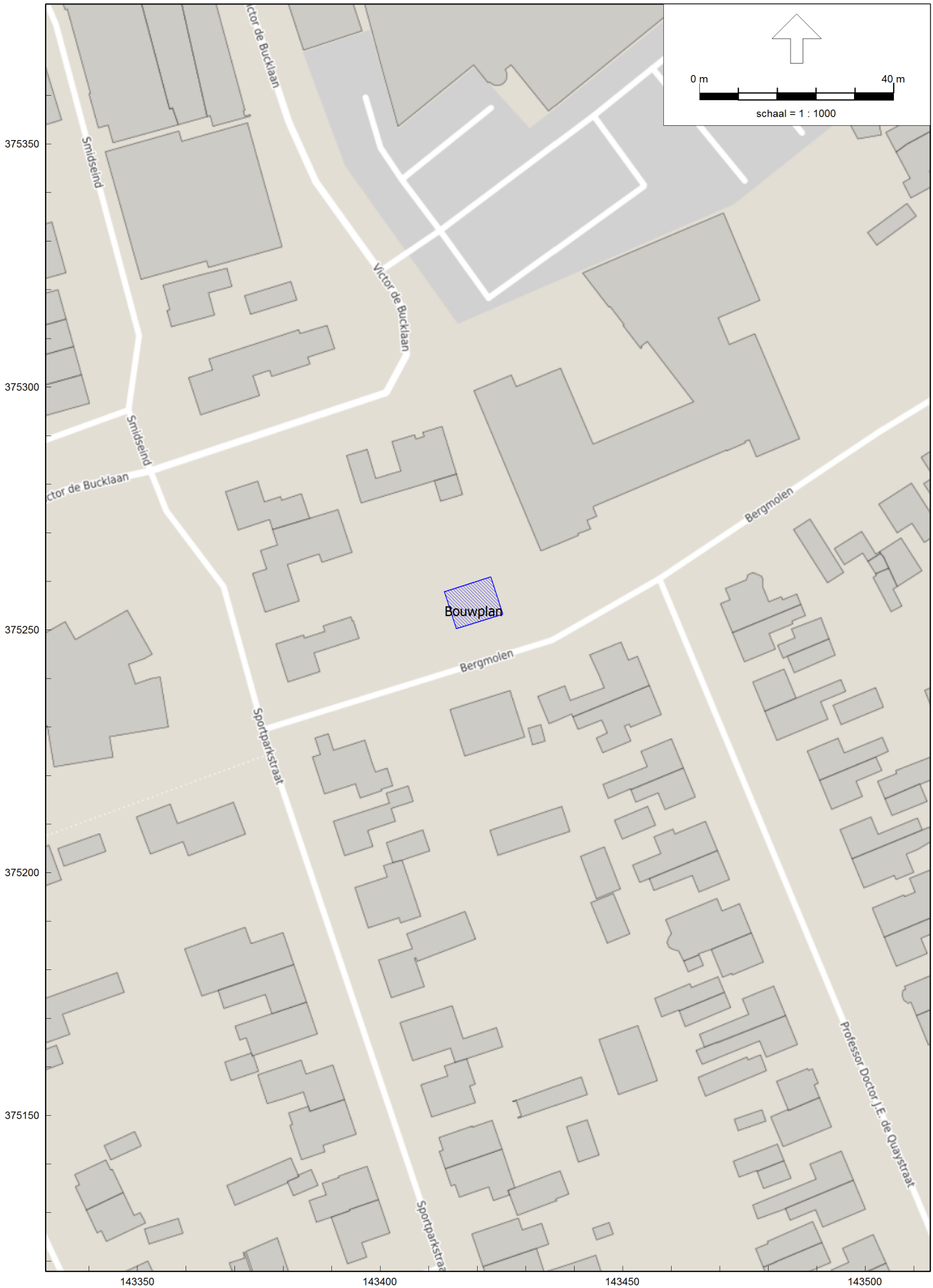

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Akoestisch woon- en leefklimaat - Ingevoerde geometrie] , Geomilieu V2020.0 Licentiehouder: K & M Akoestisch Adviseurs

Situatie-overzicht

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Akoestisch woon- en leefklimaat - Ingevoerde geometrie] , Geomilieu V2020.0 Licentiehouder: K & M Akoestisch Adviseurs

Situatie-overzicht

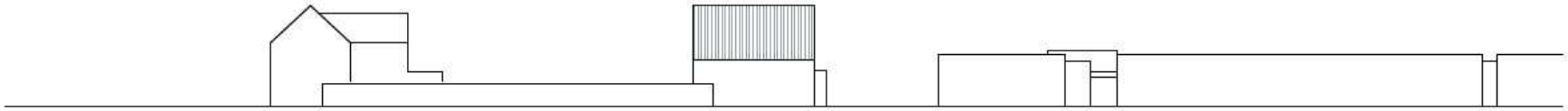

nieuwe invulling

BIJLAGE 2
Rekenmodel wegverkeerslawaai

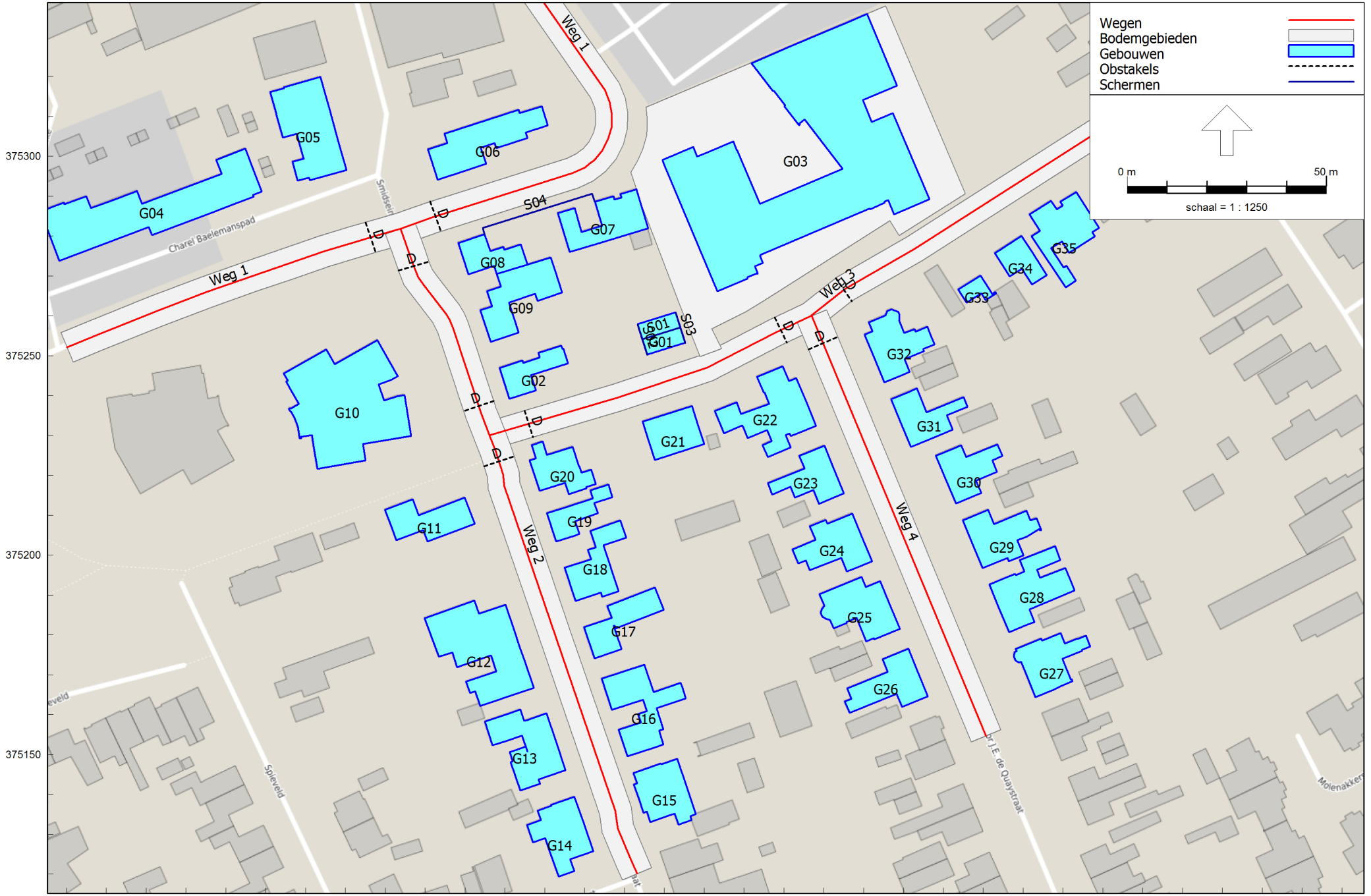

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Akoestisch woon- en leefklimaat - Ingevoerde geometrie] , Geomilieu V2020.0 Licentiehouder: K & M Akoestisch Adviseurs

Rekenmodel: Objecten, bodemgebieden, wegen

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Omtrek	Oppervlak	Cp	Refl. 63
G01	Nieuwbouwwoning Bergmolen	3,50	3,50	0,00	Relatief	36,00	80,03	0 dB	0,80
G02	Sportparkstraat 16	7,50	7,50	0,00	Relatief	52,13	97,87	2 dB	0,80
G03	Bergmolen 3 (school)	4,00	4,00	0,00	Relatief	296,38	1895,93	0 dB	0,80
G04	Charel Baelemanspad 1-17	7,50	7,50	0,00	Relatief	145,47	542,58	2 dB	0,80
G05	Smidseind 97-103	7,50	7,50	0,00	Relatief	80,80	289,53	2 dB	0,80
G06	Smidseind 60	7,50	7,50	0,00	Relatief	84,30	233,42	2 dB	0,80
G07	Victor de Bucklaan 12	6,00	6,00	0,00	Relatief	75,99	174,75	2 dB	0,80
G08	Sportparkstraat 12	7,50	7,50	0,00	Relatief	50,58	101,52	2 dB	0,80
G09	Sportparkstraat 14	7,50	7,50	0,00	Relatief	76,23	195,16	2 dB	0,80
G10	Victor de Bucklaan 14-32	11,00	11,00	0,00	Relatief	125,27	638,47	0 dB	0,80
G11	Sportparkstraat 5	8,00	8,00	0,00	Relatief	62,09	147,77	2 dB	0,80
G12	Sportparkstraat 7-7A-7B	7,50	7,50	0,00	Relatief	107,17	384,46	2 dB	0,80
G13	Sportparkstraat 9-11	7,50	7,50	0,00	Relatief	81,33	215,17	2 dB	0,80
G14	Sportparkstraat 13-15	7,50	7,50	0,00	Relatief	62,45	176,28	2 dB	0,80
G15	Sportparkstraat 30-30A	7,50	7,50	0,00	Relatief	56,48	168,11	2 dB	0,80
G16	Sportparkstraat 26-28	7,50	7,50	0,00	Relatief	94,28	212,93	2 dB	0,80
G17	Sportparkstraat 24	7,50	7,50	0,00	Relatief	65,07	137,08	2 dB	0,80
G18	Sportparkstraat 22	7,50	7,50	0,00	Relatief	67,37	146,36	2 dB	0,80
G19	Sportparkstraat 20	8,00	8,00	0,00	Relatief	52,88	85,16	2 dB	0,80
G20	Sportparkstraat 18	8,00	8,00	0,00	Relatief	57,00	124,52	2 dB	0,80
G21	Bergmolen 6	7,00	7,00	0,00	Relatief	46,01	130,16	2 dB	0,80
G22	De Quaystraat 1-3	7,50	7,50	0,00	Relatief	96,73	252,80	2 dB	0,80
G23	De Quaystraat 5-7	7,50	7,50	0,00	Relatief	59,44	131,80	2 dB	0,80
G24	De Quaystraat 9-11	7,50	7,50	0,00	Relatief	62,56	166,97	2 dB	0,80
G25	De Quaystraat 13-15	7,50	7,50	0,00	Relatief	64,04	192,17	2 dB	0,80
G26	De Quaystraat 17-19	7,50	7,50	0,00	Relatief	65,42	160,69	2 dB	0,80
G27	De Quaystraat 24-26	7,50	7,50	0,00	Relatief	63,01	159,86	2 dB	0,80
G28	De Quaystraat 20-22	7,50	7,50	0,00	Relatief	83,12	216,48	2 dB	0,80
G29	De Quaystraat 16-18	7,50	7,50	0,00	Relatief	62,69	161,79	2 dB	0,80
G30	De Quaystraat 12-14	7,50	7,50	0,00	Relatief	56,63	134,14	2 dB	0,80
G31	De Quaystraat 8-10	7,50	7,50	0,00	Relatief	59,89	133,82	2 dB	0,80
G32	De Quaystraat 4-6	7,50	7,50	0,00	Relatief	62,64	165,44	2 dB	0,80
G33	Bergmolen 4T	7,50	7,50	0,00	Relatief	26,92	30,63	2 dB	0,80
G34	Bergmolen 4	7,50	7,50	0,00	Relatief	39,39	76,61	2 dB	0,80
G35	Bergmolen 2	7,50	7,50	0,00	Relatief	82,05	189,50	2 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	H-1	H-n	ISO_H	ISO M.	Lengte	Cp	Zwevend	Refl.L 63	Refl.R 63
S01	Nok nieuwbouwwoning Bergmolen	7,00	7,00	7,00	0,00	9,99	2 dB	Nee	0,00	0,00
S02	Nok nieuwbouwwoning Bergmolen	3,50	3,50	--	0,00	8,03	0 dB	Nee	0,00	0,80
S03	Nok nieuwbouwwoning Bergmolen	3,50	3,50	--	0,00	8,06	0 dB	Nee	0,80	0,00
S04	Tuinmuur	2,30	2,30	2,30	0,00	32,35	0 dB	Nee	0,80	0,80

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Bf
B01	Victor de Bucklaan	69	539,81	2095,19	0,00
B02	Sportparkstraat	38	362,21	1384,82	0,00
B03	Bergmolen	16	399,70	1349,95	0,00
B04	De Quaystraat	4	244,15	912,58	0,00
B05	Schoolplein	20	270,58	4056,06	0,00

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Lengte	Wegdek	V(LV(D))	V(MV(D))	V(ZV(D))
Weg 1	Victor de Bucklaan	0,00	0,00	Relatief	173,08	Elementenverharding in keperverband	30	30	30
Weg 1	Victor de Bucklaan	0,00	0,00	Relatief	88,82	Elementenverharding in keperverband	30	30	30
Weg 2	Sportparkstraat	0,00	0,00	Relatief	173,10	Elementenverharding in keperverband	30	30	30
Weg 3	Bergmolen	0,00	0,00	Relatief	192,85	Elementenverharding in keperverband	30	30	30
Weg 4	De Quaystraat	0,00	0,00	Relatief	114,07	Elementenverharding in keperverband	30	30	30

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)
Weg 1	Victor de Bucklaan	581,83	6,70	3,60	0,65	99,23	99,39	99,37	0,68	0,56	0,63	0,08	0,06	--
Weg 1	Victor de Bucklaan	600,15	6,70	3,60	0,65	99,44	99,55	99,54	0,50	0,41	0,46	0,06	0,04	--
Weg 2	Sportparkstraat	365,35	6,70	3,60	0,65	99,70	99,76	99,76	0,27	0,22	0,24	0,03	0,02	--
Weg 3	Bergmolen	240,00	6,70	3,60	0,65	99,70	99,76	99,76	0,27	0,22	0,24	0,03	0,02	--
Weg 4	De Quaystraat	240,00	6,70	3,60	0,65	99,70	99,76	99,76	0,27	0,22	0,24	0,03	0,02	--

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Obstakels, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	X-n	Y-n
D	Drempel	143447,76	375259,55	143450,78	375253,30
D	Drempel	143463,10	375269,44	143467,07	375263,61
D	Drempel	143456,22	375251,55	143463,53	375254,70
D	Drempel	143384,94	375236,23	143387,06	375229,55
D	Drempel	143374,81	375222,28	143382,39	375224,78
D	Drempel	143377,26	375238,68	143369,67	375236,12
D	Drempel	143361,24	375288,65	143363,96	375281,08
D	Drempel	143345,08	375283,42	143347,54	375275,93
D	Drempel	143353,30	375271,31	143360,93	375273,58

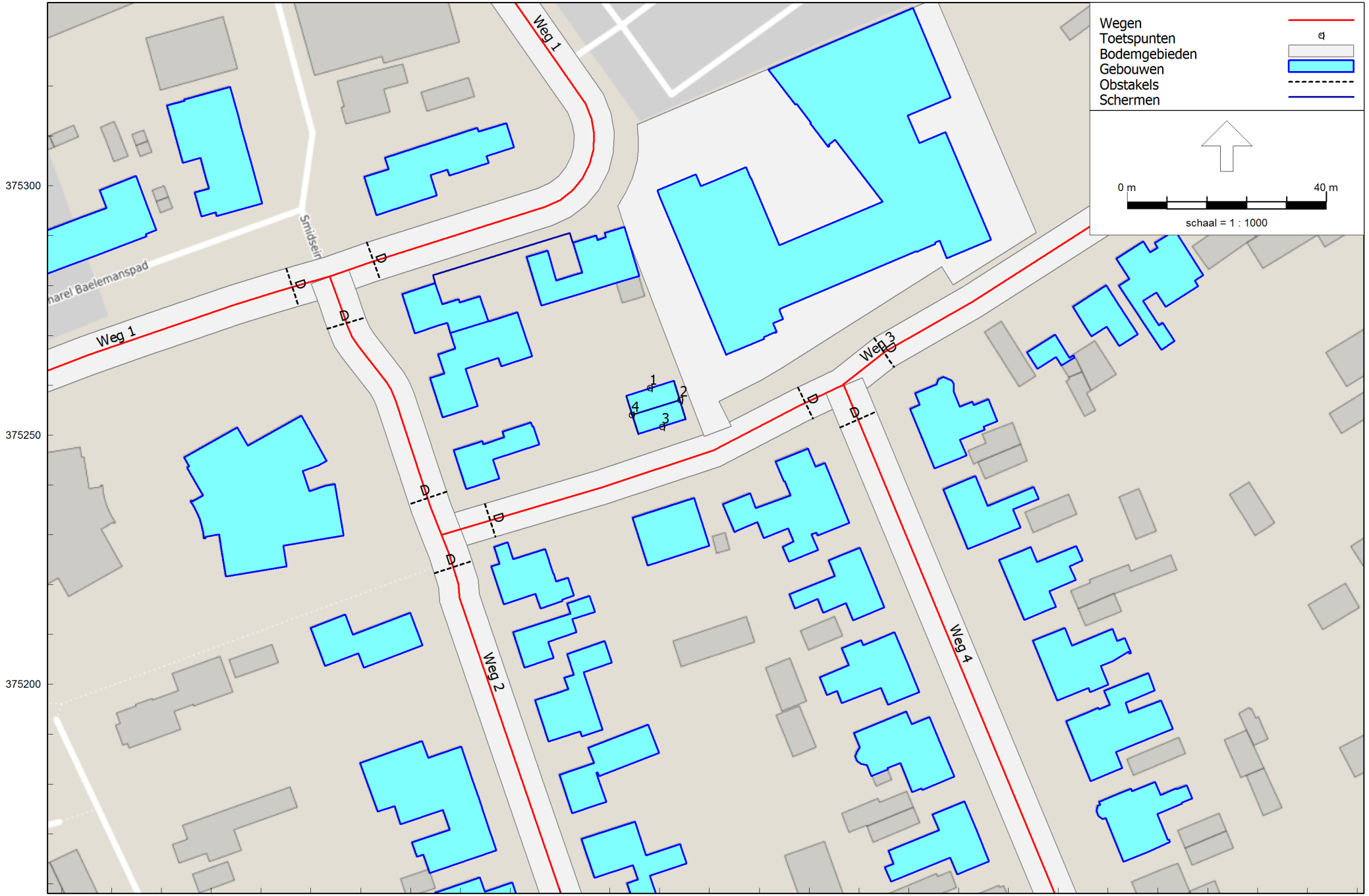

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Akoestisch woon- en leefklimaat - Ingevoerde geometrie] , Geomilieu V2020.0 Licentiehouder: K & M Akoestisch Adviseurs

Rekenmodel: Immissiepunten

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X	Y	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Gevel
1	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	Ja
2	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	Ja
3	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	Ja
4	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	Ja

BIJLAGE 3
Berekeningsresultaten standaard–rekenmethode 2

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Peiljaar 2030

Model eigenschap	
Omschrijving	Peiljaar 2030
Verantwoordelijke	Aad
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMW-2012|
Aangemaakt door	Aad op 7-7-2020
Laatst ingezien door	Aad op 8-7-2020
Model aangemaakt met	Geomilieu V2020.0
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	5
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	0,80
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Rapport: Resultatentabel
Model: Peiljaar 2030
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Bergmolen
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	1,50	30	27	19	30
1_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	5,00	32	29	22	32
2_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	1,50	45	42	34	45
2_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	5,00	45	42	35	45
3_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	1,50	49	46	39	49
3_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	5,00	49	46	38	49
4_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	1,50	43	40	33	43
4_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	5,00	43	40	33	43

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Peiljaar 2030
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: De Quaystraat
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	1,50	--	--	--	--
1_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	5,00	--	--	--	--
2_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	1,50	34	31	23	34
2_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	5,00	35	33	25	36
3_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	1,50	32	30	22	33
3_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	5,00	34	32	24	35
4_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	1,50	15	12	5	15
4_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	5,00	17	14	6	17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Peiljaar 2030
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Sportparkstraat
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	1,50	28	26	18	29
1_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	5,00	30	27	20	30
2_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	1,50	12	9	2	13
2_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	5,00	14	11	4	15
3_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	1,50	30	27	20	30
3_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	5,00	32	29	22	33
4_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	1,50	32	29	22	32
4_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	5,00	34	32	24	35

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Peiljaar 2030
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Victor de Bucklaan
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	1,50	32	29	22	32
1_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	5,00	36	33	26	36
2_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	1,50	31	29	21	32
2_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	5,00	34	32	24	35
3_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	1,50	19	16	9	19
3_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	5,00	22	20	12	23
4_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	1,50	26	24	16	27
4_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	5,00	31	28	21	31

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Peiljaar 2030
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	1,50	35	32	25	35
1_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143418,03	375259,49	5,00	38	35	28	38
2_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	1,50	45	42	35	46
2_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143424,12	375257,10	5,00	46	43	36	46
3_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	1,50	49	46	39	49
3_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143420,50	375251,65	5,00	49	46	39	49
4_A	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	1,50	43	40	33	44
4_B	Nieuwbouwwoning Bergmolen	143414,41	375254,04	5,00	44	41	34	44

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Ecolybrium
Ecologisch onderzoek en advies

Hoofdkantoor:
Heugterbroekdijk 31
6003 RA WEERT

Vestiging Maastricht:
Florijnruwe 111-8
6218 CA MAASTRICHT

Opdrachtgever:
Van Steensel Consultants
T.a.v. de heer H. van Steensel
Leemkuilen 24
5531 NL Bladel

Datum: 9 juli 2020

Onderwerp:
Rapportage Quickscan Ecologische Waarden Bergmolen 16, Bladel
(ons kenmerk: 20-702)

Geachte heer van Steensel,

Hierbij ontvangt u de rapportage inzake het quickscan onderzoek Quickscan Ecologische Waarden op de locatie Bergmolen 16, te Bladel, zie figuur 1.

Aanleiding

Op het betreffende terrein is het plan om een tweede woning te bouwen ten oosten van de bestaande woning (nr. 16). De bestaande woning blijft intact. Vanwege deze werkzaamheden en de aanpassing in het bestemmingsplan is het noodzakelijk de ingreep te toetsen aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, om zicht te krijgen of er effecten optreden ten aanzien van beschermde natuurwaarden.

Figuur 1: onderzoekslocatie Bergmolen 16, Bladel

☎ 06 462 55 985
✉ info@ecolybrium.nl
💻 www.ecolybrium.nl

KVK nummer: 68599544
Bankrek.: NL19 KNAB 0257477624
BTW-nummer: NL857514313B01

Onderzoeksmethodiek

Om zicht te krijgen op de aanwezigheid van beschermde soorten is de ingreeplocatie onderzocht op 9 juli 2020.

Hierbij is het te bebouwen deel, zie foto 1, onderzocht en beoordeeld of er mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde diersoorten en jaarrond beschermde nesten van vogels aanwezig zijn. Daarnaast is gekeken of er op en rondom het terrein beschermde planten voor kunnen komen, die met de voorgenomen werkzaamheden mogelijk hun groeiplekken verliezen.

Er is tijdens het onderzoek verder gelet op mogelijke andere functies van soorten in en rondom de onderzoekslocatie.

Foto 1: zicht op het te bebouwen deel

Aanwezigheid natuurwaarden

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn nergens nesten aangetroffen terplekke van de bebouwingslocatie die jaarrond beschermd zijn. De locatie is daarvoor geheel ongeschikt. In de grote walnoot (zie foto 1 en 2), zijn eveneens geen nesten aangetroffen of boomholtes aanwezig die gebruikt kunnen worden door broedvogels met jaarrond beschermde nesten.

In de walnoot is wel een nest van een houtduif aanwezig, maar deze nestlocatie is alleen tijdens het broedseizoen, wanneer deze bezet is met eieren of jongen, beschermd.

In de directe nabijheid van de ingreeplocatie staan enkele hogere bomen (op belendende percelen) die dienst kunnen doen als broedplek voor vogels. Ook hier moet opgemerkt worden dat, mede door de binnenstedelijke ligging, geen sprake is van de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten.

Er is tijdens het veldbezoek alleen een houtduif aangetroffen (in de walnoot). Andere vogels zijn niet aangetroffen.

Foto 2: Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Deze oude zaagsnede is niet verder ingerot om als boomholte dienst te kunnen doen

Effecten op broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn geheel uit te sluiten. Verdere maatregelen vanuit de Wet natuurbescherming zijn daarmee niet aan de orde.
Om verstoring van broedvogels te voorkomen, zoals de houtduif, is het noodzakelijk dat de boom buiten het broedseizoen verwijderd wordt. Daarmee worden er geen overtredingen begaan in het kader van de nestbescherming van vogels tijdens de broedperiode. Het verwijderen dient dan te gebeuren buiten de periode 15 maart t/m 15 juli.

Vleermuizen
De te kappen walnoot heeft nergens geschikte boomholtes die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vaste rust- en verblijfplaats. Voorts ontbreekt het geheel aan mogelijke verblijfplaatsen.

De walnoot kan onderdeel uitmaken van het jachtgebied van vleermuizen, echter dient te worden opgesteld dat het hier niet gaat om een primair foerageergebied voor een grote groep vleermuizen. Indien de boom verwijderd wordt is treden dan ook geen negatieve effecten op ten aanzien van primair foerageergebied. Er is in de directe nabijheid meer dan afdoende jachtgebied voorhanden voor de lokaal aanwezige vleermuizen.

Vanwege het ontbreken van opgaand groen (in de vorm van een laanelement kan geconcludeerd worden dat er geen sprake is van een essentiële vliegroute op de locatie.

Effecten op vleermuizen zijn op voorhand dan ook geheel uit te sluiten. Verdere maatregelen vanuit de Wet natuurbescherming zijn daarmee niet aan de orde.

Vaatplanten
Op en rondom het terrein zijn geen beschermde en of bijzondere vaatplanten aangetroffen die enige hinder kunnen ondervinden, of hun groeiplaats verliezen door de beoogde werkzaamheden.
Een goed ontwikkelde bloemrijke vegetatie (zoals schraal grasland) is eveneens niet aanwezig. De locatie is, naast een walnotenboom, begroeid met een gazonvegetatie, zonder enige bloeiende planten.

Effecten op beschermde vaatplanten zijn geheel uit te sluiten. Verdere maatregelen vanuit de Wet natuurbescherming zijn daarmee niet aan de orde.

Overige soorten
Andere beschermde soorten, zoals amfibieën, reptielen, vissen, libellen, dagvlinders, grondgebonden zoogdieren en andere ongewervelden, zijn niet aangetroffen en ook niet te verwachten op de locatie. Hiervoor zijn geen (optimaal ontwikkelde) leefgebieden aanwezig.

Effecten op overige soortgroepen, zoals hierboven opgesomd, zijn in het geheel uit te sluiten vanwege het ontbreken van optimaal ontwikkelde leefgebieden. Verdere maatregelen vanuit de Wet natuurbescherming zijn daarmee niet aan de orde.

Conclusies

- Er zijn geen mogelijke nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten;
- Er zijn geen geschikte boomholtes aanwezig voor vleermuizen om als vaste rust- en verblijfplaats te dienen. Primair jachtgebied en essentiële vliegroutes van vleermuizen zijn evenmin ontwikkeld of aanwezig. Effecten op vleermuizen zijn op voorhand dan ook geheel uit te sluiten;
- Ter plekke van de ingreeplocatie is het voorkomen van andere beschermde soorten zoals, planten, libellen, dagvlinders, vissen, reptielen, amfibieën, grondgebonden zoogdieren en overige ongewervelden geheel uit te sluiten. Effecten treden daarmee niet op;
- De beoogde nieuwbouw leidt derhalve niet tot effecten op vleermuizen en broedvogels met jaarrond beschermde nesten en daarmee niet tot overtredingen van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming;
- In het kader van de Wet natuurbescherming kan gesteld worden dat er geen verdere vervolgonderzoeken en/of een ontheffingsprocedure noodzakelijk zijn.
- Om verstoring van broedvogels te voorkomen (bijvoorbeeld houtduiven die in de walnoot broeden) dient de boom buiten de broedperiode geveld te worden. Dus buiten 15 maart t/m 15 juli.

© van Empel Inspecties en Advisering

Voortoets stikstofdepositie Nieuwbouwwoning Sportparkstraat-Bergmolen Bladel

Adres	:	Sportparkstraat-Bergmolen Bladel
Datum	:	10 juli 2020
Rapportnummer	:	QUO-15378-R3R4G6

© van Empel Inspecties en Advisering

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2
2 Algemene gegevens 3
3 Rekenmodel 4
4 Literatuurgegevens 4
5 Emissies 5
5.1 Beschrijving project 5
5.2 Emissiebronnen in de aanlegfase 6
5.3 Emissiebronnen in de gebruiksfase 9
6 Rekenresultaten 12
7 Conclusie 13
8 Bijlagen 14

1 Inleiding

Woningbouwplannen (ook kleinschalige woningbouwplannen) kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in een Natura 2000-gebied. Het gebruik van woningen (in de gebruiksfase) kan leiden tot een emissie van stikstofoxide (NO_x). Deze emissie kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van het gebruik van gas en het autoverkeer van bewoners en bezoekers van de woning(en). Ook kan sprake zijn van een emissie van de stikstofoxide als gevolg van de bouwwerkzaamheden in de aanlegfase, bijvoorbeeld als gevolg van de aanvoer van bouwmaterialen en grondverzet op de bouwplaats.

In dit rapport worden de stikstofemissies en stikstofdeposities inzichtelijk gemaakt voor de het woningbouwplan aan de Sportparkstraat/Bergmolen te Bladel, en wordt getoetst of sprake is van (een toename) stikstofdepositie op de omliggende Natura-2000 gebieden.

Factsheet "Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden"
Het ministerie van BZK heeft n.a.v. de uitspraak van Raad van State van 29 mei 2019 (zie verdere toelichting in Hoofdstuk 3) een factsheet samengesteld welke als tool gebruikt kan worden voor projecten met woningbouw. De factsheet "Woningbouwplannen" is opgesteld om inzicht te geven in de gevolgen van de uitspraak van 29 mei 2019. In de factsheet is relevante informatie opgenomen voor de afweging van de eventuele gevolgen van stikstofdepositie bij woningbouwprojecten.

In deze voortoets is rekening gehouden met de werkwijze zoals opgenomen in de factsheet (zie bijlage 2).

2 Algemene gegevens

Opdrachtgever	
Naam:	R.S.A. en N.J.M. van der Heijden
Adres:	Horizon 1
Postcode en plaats:	5531 XM Bladel
Email:	gj@vdhtransport.eu

Adviseur/ contactpersoon	
Bedrijf:	Van Empel Inspecties en Advisering
Afdeling	Van Empel Milieu Advies
Contactpersoon	Huub Wilborts
Adres:	Elskensakker 44 Bergeijk
Postadres	Postbus 31, 5570 AA Bergeijk
Telefoonnummer:	+31 (0)88 17 00 100/ +31 (0)6 12 63 46 58
Email:	milieu@vanempelinspecties.com

Gegevens het object	
Adres:	Sportparkstraat-Bergmolen
Plaats:	Bladel

Rapport	
Rapportnummer:	QUO-15378-R3R4G6
Datum:	10 juli 2020
Rapporteur:	Ferd van de Ven

3 Rekenmodel

Met de inwerkingtreding van het PAS is het gebruik van het rekenmodel AERIUS Calculator voorgeschreven voor de berekening van de stikstofdepositie. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State het PAS onverbindend verklaard. Ondanks deze uitspraak blijft AERIUS-Calculator een geschikt rekeninstrument voor het bepalen van de stikstofdepositie van activiteiten.
In het kader van onderhavige beoordeling zijn AERIUS-berekeningen gemaakt.

Voor het gebruik van de AERIUS Calculator is een praktische instructie voor vergunningverlening opgesteld. Dit betreft de "Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator".

Alle typen emissiebronnen (punten, lijnen en vlakken) van stikstof (NO_x en NH_3) kunnen in AERIUS Calculator ingevoerd worden. AERIUS Calculator heeft ten behoeve van het gebruikersgemak veel voorkomende typen bronnen van diverse sectoren (bijvoorbeeld industrie, landbouw, verkeer en vervoer) gedefinieerd. Daarbij zijn voor diverse bronkenmerken default waarden ingevuld die gebruikt worden als de gebruiker zelf geen aangepaste waarde invoert.

4 Literatuurgegevens

Voor deze rapportage is gebruik gemaakt van literatuurgegevens uit de volgende rapporten:

- Handleiding AERIUS Calculator (beschikbaar via www.aerius.nl/nl/manuals/calculator);
- Factsheet "Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden"emissiefactoren' RIVM, 22 november 2019;
- Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2019A;
- Rapport "Addendum default brongegevens Mobiele werktuigen- afwijkende categorieën", RIVM, 2 februari 2015;
- CROW-publicatie 317.

5 Emissies

De relevante emissie, met effect op de vermestende stikstofdepositie zijn NO_x en NH_3.
NO_x emissie ontstaat bij het verbranden van fossiele brandstoffen. Dit vindt plaats in de aanwezige verbrandingsinstallaties en mobiele voertuigen. Deze emissies worden o.a. veroorzaakt door transport ten behoeve van het aanvoeren van de bouwmaterialen en afvoeren bouw- en sloopafval etc.

In dit onderzoek is de stikstofemissie en -depositie van de volgende situaties inzichtelijk gemaakt:
- Aanlegfase;
- Gebruiksfase.

5.1 Beschrijving project

Het perceel op de hoek van de Sportparkstraat en de Bergmolen te Bladel, wordt gesplitst. Op dit af te splitsen deel is men voornemens een nieuwe woning te realiseren. Om het terrein in te richten voor de bouw van de woning zal er eerst de aanwezige begroeiing moeten worden verwijderd. De bestaande woning op deze locatie blijft als woning in gebruik maar wordt wat perceel betreft afgescheiden van de nieuw te bouwen woning.

Ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing voor het plan dient aangetoond te worden dat er geen sprake is van significante negatieve gevolgen m.b.t. stikstof.

In onderstaande afbeeldingen is het plan verder verduidelijkt.

Afbeelding 1: situatieoverzicht projectlocatie

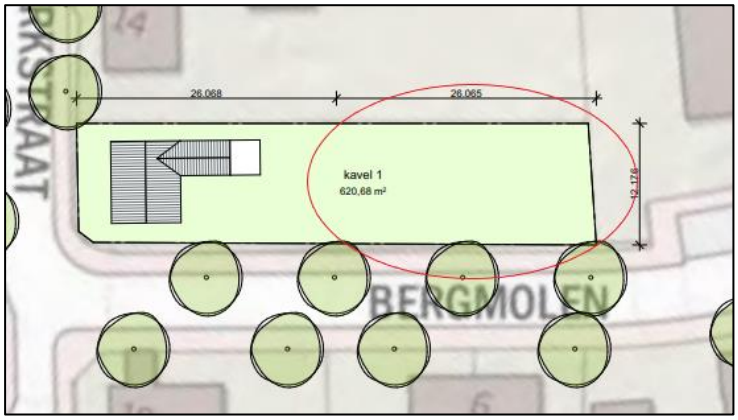

Afbeelding 2: plattegrond beoogd

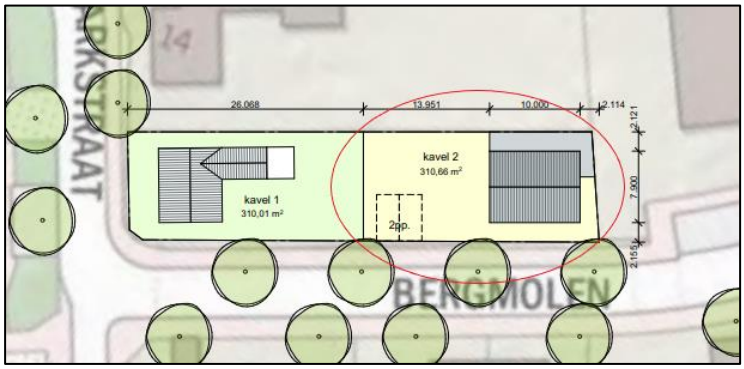

Afbeelding 3: Situering nieuwe woning

5.2 Emissiebronnen in de aanlegfase

Bij de realisatie van de nieuw te bouwen woning aan de Bergmolen vinden in de aanlegfase bouwactiviteiten plaats. In deze fase zijn met enige regelmaat machines en werktuigen nodig zoals bijvoorbeeld een graafmachine, vrachtwagens voor de aanvoer materialen en machines, minigraver enz. De tijdelijke bijdrage van de emissies bij aanleg zijn afzonderlijk berekend, aan de hand van een royale inschatting (worst-case-scenario).

Voor de aanlegfase van de loods zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Totale bouwtijd: 1,0 jaar;
- Werkbare dagen: 200 dagen.

Over het algemeen worden de grotere partijen bouwmaterialen aangeleverd m.b.v. vrachtwagens. Dagelijks vinden er ook verkeersbewegingen plaats m.b.v. bestelbussen (al dan niet gecombineerd met aanhanger). Deze bestelbussen worden naast het vervoer van werklui en de benodigde gereedschappen/ machines ook gebruikt voor de aan- en afvoer van materialen (waaronder steigermateriaal, stroomvoorzieningen, mingraver etc.)

Verkeersbewegingen door bouwverkeer in aanlegfase

Voor het project is een realistische inschatting gemaakt van het aantal voertuigen voor de aanvoer van bouwmaterialen en afvoer van bouwafval end.

Zwaar verkeer:

Tijdens het bouwen zijn de volgende zware voertuigen benodigd:

- 1 Graafmachine t.b.v. het verwijderen begroeiing en inrichten bouwterrein;
- 1 Verreiker t.b.v. verplaatsen materialen, afval en overige hand- en spandiensten;
- 3 Betonstorters t.b.v. aanvoer beton fundering en vloeren;
- 3 Betonpompen t.b.v. verpompen beton fundering en vloeren;
- 15 Vrachtwagens t.b.v. aanvoer materialen en afvoer bouwafval;
- 2 Vrachtwagens t.b.v. aan- en afvoer machines en werktuigen;
- 2 Hijskranen t.b.v. het leggen verdiepingsvloer en dakplaten;
- 1 Minigraver t.b.v. het graven leidingen en overige hand- en spandiensten;
- 1 Trilplaat t.b.v. het aandrukken ondergrond woning en verharding.

In AERIUS-Calculator wordt rekening gehouden met een weekdaggemiddelde voor het aantal aan- en afvoerbewegingen. In de aanlegfase vinden, van de volgende voertuigen, gemiddeld per dag de volgende verkeersbewegingen plaats:

- 1 zware voertuigen (vrachtwagens/betonstorters etc.);
- 2 middelzware voertuigen (bestelbussen);
- 2 lichte voertuigen (personenauto's).

De invoer in AERIUS is gericht is op het aantal vervoersbewegingen. Dit betekent dat als een weg met heen- en teruggaand verkeer wordt gemodelleerd, het aantal bezoeken verdubbeld moet worden om het aantal vervoersbewegingen te verkrijgen.
In AERIUS is voor de aanlegfase derhalve het volgende ingevoerd:

- 2 zware voertuigbewegingen (vrachtwagens/betonstorters etc.);
- 4 middelzware voertuigbewegingen (bestelbussen);
- 4 lichte voertuigbewegingen (personenauto's).

Aantal voertuig-bewegingen totaal	**Lichte motorvoertuig-bewegingen**	**Middelzware motorvoertuig-bewegingen**	**Zware motorvoertuig-bewegingen**
10	4	4	2

Tabel 1: verdeling voertuigbewegingen op basis van weekdaggemiddelde (worst-case)

Emissie mobiele werktuigen
In verband met de bouwactiviteiten in de aanlegfase is rekening gehouden met:

- 16 uur stationair draaien van een graafmachine;
- 4 uur stationair draaien van betonstorters/ betonpompen;
- 8 uur stationair draaien van vrachtwagens;
- 6 uur stationair draaien van mobiele hijskraan;
- 8 uur stationair draaien van ruw terrein heftruck (verreiker);
- 12 uur stationair draaien van een minigraver;
- 10 uur stationair draaien trilplaat.

Voor de emissie vanuit de mobiele werktuigen is een inschatting gemaakt aan de hand van het RIVM-rapport "Addendum default brongegevens Mobiele werktuigen- afwijkende categorieën".

Type werktuig	Brandstof	Vermogen (kW)	Belasting (%)	NO_x emissiefactor (gram/kWh)
Graafmachine 200 KW, bouwjaar vanaf 2011	Diesel	200	60	2,9
Betonstorters/ vrachtwagens 200 KW, bouwjaar vanaf 2011	Diesel	200	50	3,6
Hijskranen 200 KW, bouwjaar vanaf 2011	Diesel	200	50	3,6
ruw terrein heftrucks 100 KW, bouwjaar vanaf 2011	Diesel	100	60	3.5
Graafmachines 60 kW, bouwjaar vanaf 2011	Diesel	60	60	3.3
Trilplaten/stampers 10 kW, bouwjaar vanaf 2008	Benzine	10	40	3.35

Tabel 2: defaultwaarden RIVM (opgenomen in AERIUS)

Emissie vrachtwagens/betonstorters)
Voor de emissieschatting is aangesloten bij de emissie van betonstorters 200 kW, bouwjaar vanaf 2011, met een gemiddelde belasting van 50% van het vermogen en een emissie 3,6 gram/kWh. De NO_x-emissie afkomstig van vrachtwagens en betonstorters is als volgt: (200 kW x 0,5 x 3,6=) 360 gram per uur. Bij 12 draaiuren is de emissie derhalve **4,32 kg NO_x**

Emissie graafmachine
Voor de emissieschatting is aangesloten bij de emissie van graafmachine 200 kW, bouwjaar vanaf 2011, met een gemiddelde belasting van 60% van het vermogen en een emissie 2,9 gram/kWh. De NO_x-emissie afkomstig van de graafmachine/shovel is als volgt: (200 kW x 0,6 x 2,9=) 348 gram per uur. Bij 16 draaiuren is de emissie derhalve **5,57 kg NO_x**

Emissie mobiele hijskraan
Voor de emissieschatting is aangesloten bij de emissie van een hijskraan 100 kW, bouwjaar vanaf 2011, met een gemiddelde belasting van 50% van het vermogen en een emissie 3,6 gram/kWh. De NO_x-emissie afkomstig van de mobiel hijskraan is als volgt: (100 kW x 0,5 x 3,6=) 180 gram per uur. Bij 6 draaiuren is de emissie derhalve **1,08 kg NO_x**

Emissie ruw terrein heftruck/ verreiker
Voor de emissieschatting van de verreiker is aangesloten bij de emissie van ruw terrein heftruck 60 kW, bouwjaar vanaf 2011, met een gemiddelde belasting van 60% van het vermogen en een emissie 4,0 gram/kWh. De NO_x -emissie afkomstig van de ruw terrein heftruck is als volgt: (60 kW x 0,6 x 4,0=) 144 gram per uur. Bij 8 draaiuren is de emissie derhalve **1,15 kg NO_x**

Emissie minigraver
Voor de emissieschatting is aangesloten bij de emissie van graafmachine 60 kW, bouwjaar vanaf 2011, met een gemiddelde belasting van 60% van het vermogen en een emissie 3,3 gram/kWh. De NO_x-emissie afkomstig van de minigraver is als volgt: (60 kW x 0,6 x 3,3=) 119 gram per uur. Bij 12 draaiuren is de emissie derhalve **1,43 kg NO_x**

Emissie trilplaat
Voor de emissieschatting is aangesloten bij de emissie van trilplaat 10 kW, bouwjaar vanaf 2008, met een gemiddelde belasting van 40% van het vermogen en een emissie 3,4 gram/kWh. De NO_x -emissie afkomstig van de heimachine is als volgt: (10 kW x 0,4 x 3,4 =) 13,6 gram per uur. Bij 10 draaiuren is de emissie derhalve **0,13 kg NO_x**

5.3 Emissiebronnen in de gebruiksfase

Voor bronnen in de sector wonen en werken is er vaak geen specifieke informatie beschikbaar over de uitstoothoogte en de warmte-emissie, waardoor het nodig is gebruik te maken van de default kengetallen. Aangezien bij dit project de emissies voor wonen niet bekend zijn wordt gebruik gemaakt van de kengetallen uit de factsheet 'Ruimtelijke plannen – emissiefactoren' op de AERIUS-website (www.aerius.nl/nl/factsheets/ruimtelijke-plannen-emissiefactoren) [1].
Deze kengetallen zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het College Bescherming persoonsgegevens (CBP).

Emissie vanuit de bestaande en de nieuwe woning
Ter plaatse van het projectgebied wordt 1 nieuwe woning gerealiseerd. In de berekening is tevens de aanwezige woning op het te splitsen perceel meegenomen in het gebruik.
De woning wordt aardgasloos gebouwd. Ondanks de verwachting dat de woning geen emissie NO_x veroorzaakt wordt in dit onderzoek rekening gehouden met de kengetallen die zijn opgenomen in de factsheet. In dit geval wordt aangesloten bij de emissiekengetallen voor type "Nieuwbouwwoningen"[2].

		NO_x in kg/jaar
Consumenten		
Nieuwbouw	Appartement	1,11
	Tussenwoning	1,55
	Hoekwoning	1,83
	2-onder-één-kap	2,17
	Vrijstaande woning	3,03

Tabel 3: emissiekengetallen factsheet "Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden"

[1] In de toelichting van de factsheet wordt vermeld dat de groene waarden gebruikt kunnen worden voor de AERIUS-berekening. Derhalve zijn de groene waarden m.b.t. NO_x/kg/jaar aangehouden in deze toetsing

[2] De Wet Voortgang Energietransitie (Wet VET) en bouwbesluit stuurt erop aan dat nieuwbouwwoningen per 1 juli 2018 aardgasloos gerealiseerd moeten worden. De wetgeving biedt wel ruimte aan het college van B&W om bij zwaarwegende redenen van algemeen belang uitzonderingen te maken en toch in een gasaansluiting te voorzien (het "Nee, tenzij"-principe). Naast aardgas zou t.b.v. de verwarming van nieuwbouwwoningen ook andere brandstoffen toegepast kunnen worden zoals bijvoorbeeld houtpellet- of biomassakachel. Volledigheidshalve wordt derhalve rekening gehouden met de standaard emissiegetallen uit de factsheet (worst-case).

De totale emissie vanuit de 2 vrijstaande woningen is als volgt:

	NO_x in kg/jaar
Consumenten	
2 vrijstaande woningen	6,06

Tabel 4: emissie beoogde situatie

Emissie vanuit de verkeer aantrekkende werking in de gebruiksfase:
Projecten kunnen leiden tot extra verkeer en vervoer (wegverkeer) van en naar het projectgebied. Wanneer verkeer- en vervoersbewegingen van en naar het projectgebied worden meegenomen als emissiebron, dan moet vervolgens bepaald worden tot welke afstand deze moeten worden meegenomen in het onderzoek. Hier zijn in de praktijk geen harde criteria voor. Er dient in alle gevallen een onderbouwde afweging gemaakt te worden tot waar het verkeer meegenomen wordt. Een algemeen criterium voor verkeer van en naar inrichtingen is dat de gevolgen niet meer aan de inrichting worden toegerekend wanneer het verkeer is opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Dit is het geval op het moment dat het aan- en afvoerende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt. De rijlijn die is aangehouden loopt in zuidelijke richting via de Sportparkstraat, aan het einde rechtsaf de Boskant op tot aan de Europalaan, linksaf naar de kruising met de N284.

Het extra verkeer is berekend op basis van de landelijke CROW-richtlijnen.
In de kerncijfers wordt een uitsplitsing gemaakt tussen diverse woningtypen. Elk woningtype genereert namelijk een ander aantal voertuigen per weekdagetmaal.

In tabel 5 zijn de verschillende kengetallen voor verkeersgeneratie weergegeven.

Woningtype	Minimaal CROW-kengetal	Maximaal CROW-kengetal	Gemiddeld CROW-kengetal
Tussen/hoekwoning (koop)	6,9	7,7	7,3
Twee-onder-één-kap (koop)	7,3	8.1	7,7
Etage duur (huur)	5,5	6,3	5,9
Vrijstaande woning (koop)	7,7	8,5	8,1
Sociale woning (huur)	5,0	5,8	5,4

Tabel 5: CROW-kengetallen per woningtype

De CROW geeft twee mogelijke kengetallen, een minimaal en een maximaal kengetal. Voor de berekening van het extra verkeer is, zoals gebruikelijk, het gemiddelde van deze twee gehanteerd. Voor de woningen wordt aangesloten bij het gemiddeld kengetal van woningtype “vrijstaande woning (koop)”.

Woningtype	Gemiddeld CROW-kengetal	Aantal woningen	Aantal extra bewegingen
Vrijstaande woning (koop)	8,1	2	16,2

Tabel 6: berekening aantal bewegingen

Aangezien in AERIUS-calculator enkel gehele getallen kunnen worden ingevoerd, wordt 16,2 afgerond op 16 voertuigbewegingen.

6 Rekenresultaten

Voor onderhavige berekeningen is gebruik gemaakt van de meest recente versie van AERIUS-Calculator (beschikbaar via https://www.aerius.nl/nl).
Via de module is het mogelijk om pdf-bestanden te genereren vanuit AERIUS-Calculator.
Deze Pdf-bestanden zijn onderdeel van deze rapportage en worden gelijktijdig met dit rapport aangeboden.

Tegelijktijdig bij het aanbieden van deze rapportage worden derhalve de Pdf-bestanden digitaal aangeboden.

De Pdf-bestanden van de volgende berekeningen zijn digitaal toegevoegd (bijlage 1):
- Aanlegfase: AERIUS_bijlage_20200710135633_RmCSUEaShcqD;
- Gebruiksfase: AERIUS_bijlage_20200710141814_RZVvMU6qRZyX.

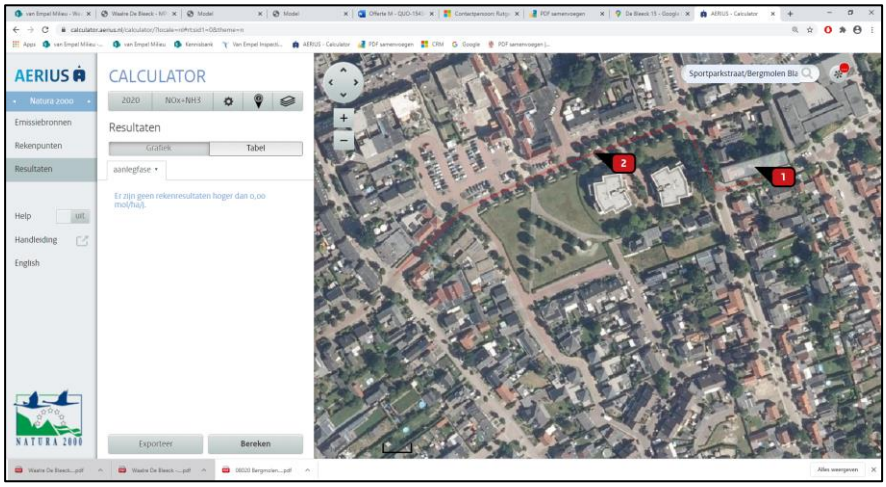

Afbeelding 3: rekenresultaten AERIUS-Calculator aanlegfase

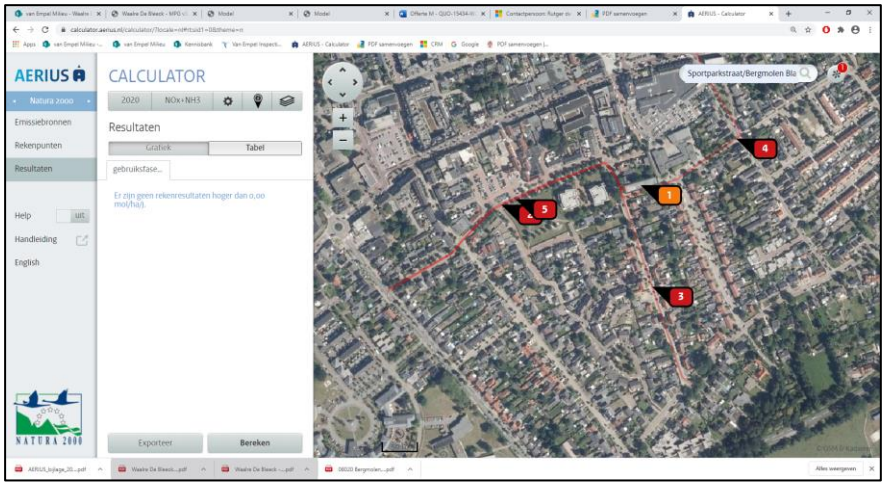

Afbeelding 4: rekenresultaten AERIUS-Calculator gebruiksfase

© van Empel Inspecties en Advisering

7 Conclusie

Uit de rekenresultaten blijkt dat de gewenste ontwikkeling in zowel de aanlegfase en de gebruiksfase niet leidt tot nadelige effecten van stikstofdepositie op Natura-2000 gebieden.
In beide situaties bedraagt de stikstofdepositie 0,00 mol/ha.

Hiermee kan worden geconcludeerd dat de beoogde situatie in de aanlegfase en de gebruiksfase, geen significant nadelige gevolgen met betrekking tot het aspect verzuring op Natura-2000 gebieden veroorzaakt. Conform de factsheet "Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden" is er geen passende beoordeling noodzakelijk.

8 Bijlagen

De volgende bijlagen zijn toegevoegd:

Bijlage	Naam
1	Pdf-bestanden (digitaal per e-mail)
2	Factsheet “Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden”

© van Empel Inspecties en Advisering

Bijlage 1:
PDF-bestanden uitvoer AERIUS-Calculator (digitaal aangeleverd)

© van Empel Inspecties en Advisering

Bijlage 2:
Factsheet “Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden”

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Versie 22 november 2019

Deze Factsheet wordt regelmatig ge-update. We vinden het belangrijk de informatie die nu beschikbaar is snel te delen. Wij streven naar correcte en actuele informatie op deze site, maar kunnen niet garanderen dat de informatie juist is op het moment waarop zij wordt ontvangen, of dat de informatie na verloop van tijd nog steeds juist is. Daarom kunt u aan de informatie op deze pagina's geen rechten ontlenen
De meest up-to-date versie is steeds te vinden op www.woningmarktbeleid.nl.

Factsheet Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden

Inleiding

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Raad van State) heeft op 29 mei 2019 (zie: ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603 en ECLI:NL:RVS:2019:1604) beslist dat het Programma Aanpak Stikstof (hierna: *'PAS'*) niet gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en stikstofgevoelige leefgebieden van (dier)soorten (hierna gemakshalve gezamenlijk aangeduid als: 'beschermde habitats') in Natura 2000-gebieden.

Deze beslissing heeft consequenties voor ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw, de aanleg van vaar-, spoor-, en rijwegen, de bouw van nieuwe bedrijven en agrarische activiteiten die kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden.

Doordat het PAS niet meer gebruikt mag worden als basis voor toestemmingverlening voor activiteiten die kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie, is het een stuk ingewikkelder geworden om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken en te realiseren die leiden tot een toename van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden.

Complicerende factor hierbij is dat stikstof tot op grote(re) afstand van de bron neerslaat en er 118 Natura 2000-gebieden met (overbelaste) stikstofgevoelige habitats verspreid over Nederland liggen.

Nu het PAS niet meer als basis voor toestemmingverlening kan worden gebruikt, is voor veel ruimtelijke ontwikkelingen, ook op grote afstand van Natura 2000-gebieden, sinds 29 mei 2019 weer toestemming op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) vereist. Dit kan via het 'aanhaken', dat wil zeggen als onderdeel van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (hierna: Wabo) of via een aparte vergunning op grond van de Wnb (hierna: natuurvergunning). Gedeputeerde Staten (en in een aantal gevallen het ministerie van LNV) zijn het bevoegde gezag voor deze natuurvergunning. Zij dienen te beoordelen of voor een project een natuurvergunning is vereist. Voor bestemmingsplannen geldt weliswaar geen natuurvergunningsplicht, maar er geldt wel dat zij net zoals projecten aan de eisen van de Wnb moeten voldoen. Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan moet daarom beoordeeld worden of de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen significant negatieve effecten zouden kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Onder omstandigheden (als er sprake is van

een kans op significant negatieve effecten ter plaatse van een Natura 2000-gebied) moet er een passende beoordeling (en als gevolg daarvan voor plannen ook een milieueffectrapportage) worden gemaakt. Sinds 29 mei 2019 mag de generieke passende beoordeling die ten grondslag lag aan het PAS, niet meer gebruikt worden.

In deze factsheet wordt ingezoomd op de gevolgen van de uitspraken van 29 mei 2019 voor woningbouwontwikkelingen.

Via onderstaande links kan de lezer direct doorklikken naar de voor hem of haar relevante informatie.

- Wat hield het PAS ook alweer in?
- Voor welke activiteiten bood het PAS een kader voor toestemmingverlening?
- Essentie van de uitspraken van de Raad van State van 29 mei 2019
- Wat zijn de eerste concrete gevolgen van de uitspraken van 29 mei 2019?
- Kunnen woningbouwplannen leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van een Natura 2000-gebied?
- Wij zijn bezig met de voorbereiding van een bestemmingsplan dat woningbouw mogelijk maakt. Hoe moeten wij rekening houden met de stikstofgevolgen van de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen?
- Uit de voortoets blijkt dat significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Hebben wij daarmee voldaan aan onze onderzoeksverplichtingen en kunnen wij overgaan tot vaststelling van het bestemmingsplan?
- Uit de voortoets blijkt dat de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte woningbouw significant negatieve effecten kan hebben op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Wat zijn daarvan de consequenties?
- Uit de passende beoordeling blijkt dat significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet kunnen worden voorkomen. Wat moeten wij doen? Er ligt een onherroepelijk bestemmingsplan dat woningbouw mogelijk maakt. Moeten wij c.q. de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen rekening houden met de stikstofgevolgen van het bouwplan?
- Kan de natuurvergunning onderdeel uitmaken van de omgevingsvergunning voor het bouwen van één of meer woningen?
- Onder vigeur van het PAS-beoordelingskader is er een natuurvergunning verleend. Hebben de uitspraken van de Raad van State van 29 mei 2019 gevolgen voor de geldigheid van deze natuurvergunning?
- Onder vigeur van het PAS-beoordelingskader is een natuurvergunning verleend. Deze is inmiddels onherroepelijk. Kunnen wij deze één-op-één inpassen in het bestemmingsplan?
- Kunnen wij voor stikstofberekeningen voor bestemmingsplannen en/of natuurvergunningen nog wel gebruik maken van het rekenprogramma AERIUS Calculator?

- Is er een drempelwaarde voor de toename van de stikstofdepositie of een afstand tot een Natura 2000-gebied die gebruikt kan worden als motivering dat er geen significant negatieve gevolgen zijn te verwachten van woningbouwontwikkeling?
- Wat staat in het eerste advies van het Adviescollege Stikstofproblematiek, “Niet alles kan”?
- Wat schrijft minister Schouten van LNV in haar brief van 4 oktober 2019?
- Minister Schouten van LNV schrijft dat toestemmingsverlening via intern salderen weer kan starten per 11 oktober 2019. Wat betekent dat?
- Wat schrijft minister Schouten van LNV in haar brief van 13 november 2019?
- Wat betekent extern salderen?
- Wat betekent afroming?
- Mijn project veroorzaakt slechts tijdelijk depositie. Kan ik sneller een natuurtoestemming krijgen?
- Moet ook toestemming worden gevraagd voor de verbouwing van een woning?
- Moet ook toestemming worden gevraagd voor de bouw van één woning?
- Kan een onherroepelijke vergunning worden ingetrokken?
- Wanneer kan een vergunning worden ingetrokken?
- Er is een onherroepelijk bestemmingsplan en omgevingsvergunning voor de bouw van de woningen. Moet ook nog toestemming op grond van de Wnb worden gevraagd?
- In welke gevallen is het mogelijk om de bouw van woningen op grond van de ADC-toets toe te staan?
- Kan ik voor het woningbouwproject een ADC-toets doorlopen?
- Vanaf wanneer kan ik de gevolgen van de snelheidsverlaging gebruiken voor mijn woningbouwplan?
- Hoeveel tijd kost gemiddeld het verkrijgen van een natuurtoestemmingsbesluit?

Wat hield het PAS ook al weer in?

Overbelasting van natuur door stikstofdepositie vormt al jarenlang een probleem voor zowel de verwezenlijking van de instandhoudingsdoelstellingen voor de stikstofgevoelige habitats in veel Natura 2000-gebieden als voor het mogelijk maken van economische ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken op deze gebieden.

De hoge achtergronddepositie in 118 Natura 2000-gebieden zorgt daarmee voor een stikstofdeken die tot gevolg heeft dat in veel gebieden de zogenoemde kritische depositiewaarden voor de aangewezen habitats ruim worden overschreden. Een overschrijding van de kritische depositiewaarde brengt het risico met zich mee dat de kwaliteit van habitats wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van stikstofdepositie.

Het PAS is in het leven geroepen om enerzijds ruimte te bieden voor economische ontwikkelingen, maar tegelijkertijd óók te voorzien in maatregelen die nodig zijn voor het behoud en herstel van Natura 2000-gebieden. De met het PAS samenhangende wettelijke regelingen zijn op 1 juli 2015 in werking getreden.

De gedachte achter het PAS is dat een aantal autonome ontwikkelingen en aanvullend te treffen specifieke maatregelen ertoe zullen leiden dat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden daalt en de natuur weerbaarder wordt tegen overbelasting met stikstof. Een deel van deze daling kon worden ingezet om ontwikkelingen die extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden veroorzaken mogelijk te maken. Activiteiten die een beperkte stikstoftoename veroorzaakten waren onder het PAS zonder natuurvergunning toegestaan. Activiteiten waren in veel gevallen pas vergunningplichtig wanneer deze een stikstofdepositie van meer dan 1 mol/ha/jr ter plaatse van stikstof gevoelige habitats veroorzaakten.

Voor welke activiteiten bood het PAS een kader voor toestemmingverlening?

Het PAS vormde het kader voor toestemmingen voor activiteiten die stikstofdepositie kunnen veroorzaken ter plaatse van Natura 2000-gebieden. Deze stikstofdepositie kan zich voordoen bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals de aanleg van vaar-, spoor-, en rijwegen, de bouw van nieuwe bedrijven, woningbouw en agrarische activiteiten.

Essentie van de uitspraken van de Raad van State van 29 mei 2019

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State beslist dat het PAS niet ten grondslag mag worden gelegd aan de toestemmingverlening voor activiteiten die leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitats in een Natura 2000-gebied.

Volgens de Raad van State verzet de Habitatrichtlijn zich tegen de opzet van de passende beoordeling van het voormalig PAS. Uit de Habitatrichtlijn volgt namelijk dat er vooraf zekerheid moet zijn dat de maatregelen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd en gunstige effecten hebben op de natuurgebieden. Wetenschappelijk gezien mag er redelijkerwijs geen twijfel bestaan over deze effecten van de maatregelen. De bestuursrechter heeft geoordeeld dat het PAS de toets aan deze eis niet kan doorstaan.

De uitspraken van 29 mei 2019 zijn te raadplegen via onderstaande links:
- ECLI:NL:RVS:2019:1603 (deze uitspraak ziet op natuurvergunningen);
- ECLI:NL:RVS:2019:1604 (deze uitspraak ziet op het weiden van vee en bemesten van landbouwgrond).

Op de website van de Raad van State is een videotoelichting op de uitspraken geplaatst.

Wat zijn de eerste concrete gevolgen van de uitspraken van 29 mei 2019?

De uitspraken hebben grote gevolgen voor – onder andere – (bestemmings)plannen en projecten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving:
- het PAS mag niet meer als toestemmingsbasis worden gebruikt voor ruimtelijke ontwikkelingen zoals plannen en projecten die stikstofdepositie veroorzaken op daarvoor

gevoelige Natura 2000-gebied(en). Het maakt daarbij niet uit of sprake is van een prioritair of ander project;

- voor iedere ruimtelijke ontwikkeling – waaronder dus woningbouw – die tot een toename van stikstofdepositie leidt ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden waarvan de kritische depositiewaarde wordt overschreden en waarvoor nog geen onherroepelijke natuurvergunning is verleend, moet in de regel een natuurvergunning (of een omgevingsvergunning in combinatie met een verklaring van geen bedenkingen van de provincie) worden aangevraagd;
- natuurvergunningen die met toepassing van het PAS zijn verleend en die in rechte zijn aangevochten zullen in beginsel vernietigd worden (tenzij de juridische houdbaarheid van het PAS geen beroepsgrond is dan wel andere formele procesvereisten in de weg staan aan vernietiging);
- alle activiteiten die onder het PAS waren vrijgesteld van de vergunningplicht en waarvoor in sommige gevallen onder het PAS een meldingsplicht was, zijn – uitzonderingen daargelaten – alsnog met terugwerkende kracht vergunningplichtig. Dit betreft eveneens de woningbouwprojecten welke onder het PAS een bijdrage van minder dan 1 mol/ha/jaar aan stikstofdepositie realiseerden. Dit kan onder omstandigheden ook gelden voor activiteiten waarvoor geen meldingsplicht gold;
- bestemmingsplannen waarvan de beroepsprocedure nog niet is afgerond en waarin (door degene die zich op deze bepalingen kan beroepen) beroepsgronden naar voren zijn gebracht over de toepassing van artikel 19j, vijfde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 of artikel 2.8, tweede lid, van de Wet natuurbescherming en waarbij is afgezien van het maken van een (project- of planspecifieke) passende beoordeling omdat verwezen is naar de aan het PAS ten grondslag liggende passende beoordeling, zullen in beginsel vernietigd worden;
- voor nieuwe bestemmingsplannen die in procedure zijn (dan wel vernietigde bestemmingsplannen die weer opnieuw in procedure worden gebracht) geldt de verplichting voor de gemeenteraad om (door middel van een voortoets) te beoordelen of als gevolg van de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen relevante stikstofdeposities kunnen optreden ter plaatse van stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. Onder omstandigheden moet tevens een passende beoordeling en milieueffectrapport worden gemaakt.

Op 8 oktober 2019 hebben de meeste provincies beleidskaders rondom stikstof vastgesteld. Bij de aanvraag om toestemming op grond van de Wnb zullen de bevoegde gezagen toetsen aan deze nieuwe beleidsregels. Op dit moment is er met name bij saldering met de agrarische sector nog veel onduidelijk. Naar verwachting zal er in december duidelijkheid komen over de toepassing van de beleidsregels.

Kunnen woningbouwplannen leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van een Natura 2000-gebied?

Woningbouwplannen (ook kleinschalige woningbouwplannen) kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitats in een Natura 2000-gebied. Deze toename van de stikstofdepositie kan het gevolg zijn van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase (bijvoorbeeld als gevolg van de aanvoer van bouwmaterialen naar en grondverzet op de bouwplaats). Het gebruik van de woningen (de gebruiksfase) kan ook

leiden tot een toename van de stikstofdepositie. Deze toename kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van het autoverkeer van bewoners en bezoekers van de woningen.

- ***Let op:*** *Ook kleinschalige woningbouwinitiatieven kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie en moeten om die reden daarop worden beoordeeld. Voor kleinschalige woningbouwinitiatieven waarvan op voorhand (en goed gemotiveerd) kan worden onderbouwd dat deze – vanwege bijvoorbeeld de grote afstand tot Natura 2000-gebieden – geen enkele negatieve gevolgen kunnen hebben voor de relevante Natura 2000-gebieden, kan een passende beoordeling van de stikstofdepositie achterwege blijven.*

Wij zijn bezig met de voorbereiding van een bestemmingsplan dat woningbouw mogelijk maakt. Hoe moeten wij rekening houden met de stikstofgevolgen van de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakt ontwikkelingen?

Omdat woningbouwprojecten (en de daarmee samenhangende activiteiten) stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kunnen veroorzaken, is het raadzaam om al bij de planontwikkeling na te denken over projectmaatregelen waarmee de stikstofdepositie wordt verminderd. Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dat de bouw van woningen mogelijk maakt, dient vervolgens een ‘voortoets’ uitgevoerd worden.

Een voortoets is een ecologisch onderzoek. In een voortoets dient de vraag beantwoord te worden of op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat een plan of project op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten (cumulatie) significant negatieve effecten kan hebben op gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Of er sprake is van *significant negatieve* effecten hangt onder andere af van de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden en de vraag welke gevolgen de toename van de stikstofdepositie heeft voor het bereiken van de instandhoudingsdoelen. De instandhoudingsdoelstellingen zijn te vinden in het aanwijzingsbesluit van het betreffende Natura 2000-gebied en uitgewerkt in het beheerplan voor dat gebied (te raadplegen via deze link). De voortoets bevat onder andere een beschrijving van het plan, de te verwachten effecten op het Natura 2000-gebied en een analyse of daarbij sprake is van een kans op significant negatieve effecten.

- ***Let op:*** *Niet alleen stikstofdepositie, maar bijvoorbeeld ook geluid- of lichtverstoring of toename van recreatiedruk kunnen leiden tot een kans op een significant negatief effect. Dit dient ook verkend te worden in de voortoets. Deze factsheet richt zich verder op plannen of projecten die alleen stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben.*

Blijkt uit de voortoets dat het optreden van significant negatieve effecten ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in een Natura 2000-gebied niet kan worden uitgesloten, dan moet er een vervolgonderzoek worden uitgevoerd. Dat vervolgonderzoek is de ‘passende beoordeling’. Ook kan ervoor gekozen worden reeds ten tijde van de voortoets te onderzoeken of interne salderingsmogelijkheden bestaan en hiermee de depositiebijdrage van een plan of project te verrekenen. In het geval na interne saldering de depositiebijdrage

van een plan of project kan worden uitgesloten, komt men niet toe aan de passende beoordeling.
In het kader van bestemmingsplannen is dat relevant omdat geen m.e.r.-plicht ontstaat.
Voor wat betreft salderen dient rekening gehouden te worden met de provinciale beleidsregels stikstof.

Uit de brief van minister Schouten van 4 oktober 2019 blijkt dat de ecologische beoordeling (voortoets of passende beoordeling) nog steeds als een mogelijkheid voor toestemmingverlening geldt.

- ***Let op:*** *Is op voorhand duidelijk dat de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen tot een toename van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied zullen leiden, dan kan de voortoets worden overgeslagen en kan rechtstreeks worden overgegaan tot het opstellen van een passende beoordeling (en het daarmee samenhangende milieueffectrapport; zie artikel 7.2a van de Wet milieubeheer).*

Uit de voortoets blijkt dat significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Hebben wij daarmee voldaan aan onze onderzoeksverplichtingen en kunnen wij overgaan tot vaststelling van het bestemmingsplan?

Wordt in de voortoets op basis van objectieve gegevens geconcludeerd dat er **geen** significant negatieve gevolgen zijn te verwachten voor de instandhoudingsdoelen van het betrokken Natura 2000-gebied, dan kan worden volstaan met een voortoets en kan de gemeenteraad (voor wat betreft de stikstoftoets) het bestemmingsplan vaststellen.

- ***Let op:*** *Als er uit de voortoets blijkt dat er geen significant negatieve effecten zijn, maar wel negatieve effecten, dan is de vervolgstap een verslechteringstoets om te onderbouwen dat het effect op Natura 2000 aanvaardbaar is. Alleen als er geheel geen negatieve effecten zijn, dan zijn er geen vervolgstappen nodig.*

Wordt woningbouw gerealiseerd op gronden waar voorheen, voorafgaande aan de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan, bijvoorbeeld (planologisch legaal en ten tijde van de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan feitelijk bestaande) agrarische activiteiten plaatsvonden en die activiteiten worden gestaakt (omdat bijvoorbeeld op die gronden woningen worden gebouwd en als gevolg daarvan de agrarische functie verdwijnt) dan mag in beginsel de daarmee samenhangende vermindering van de stikstofdepositie in mindering worden gebracht op de toename van de stikstofdepositie als gevolg van de woningbouw (ABRvS 24 december 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4672). Dat kan ertoe leiden dat per saldo de effecten op de stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden gelijk blijven (en soms zelfs verminderen als gevolg van het verdwijnen van die agrarische functie). Er hoeft dan geen passende beoordeling te worden uitgevoerd.

Uit de voortoets blijkt dat de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte woningbouw significant negatieve effecten kan hebben op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Wat zijn daarvan de consequenties?

Blijkt uit de voortoets (inclusief het onderzoek naar interne salderingsmogelijkheden) dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, dan moet een passende beoordeling (en het daarmee samenhangende milieueffectrapport; zie artikel 7.2a van de Wet milieubeheer) opgesteld worden. Daarbij mogen mitigerende maatregelen worden betrokken. Dit zijn maatregelen die de schadelijke gevolgen die rechtstreeks uit het plan voortvloeien, voorkomen of verminderen. Het bestemmingsplan mag slechts worden vastgesteld als uit de passende beoordeling (al dan niet na het nemen van mitigerende maatregelen) de zekerheid is verkregen dat geen significant negatieve gevolgen zijn te verwachten voor de instandhoudingsdoelen van het betrokken Natura 2000-gebied, omdat geen toename van stikstofdepositie zal worden veroorzaakt ofwel bij een toename aan stikstofdepositie kan worden beoordeeld dat deze geen belemmering is voor de instandhoudingsdoelstellingen. Er is een kans dat deze conclusie niet kan worden getrokken wanneer het plan leidt tot een toename van stikstof op daarvoor gevoelige habitats die al overbelast zijn met stikstofdepositie.

- ***Let op:*** *wordt voor een bestemmingsplan een passende beoordeling uitgevoerd, dan dient tevens een milieueffectrapport (plan-MER) opgesteld te worden (artikel 7.2a van de Wet milieubeheer). Bij het in werking treden van de Implementatiewet 'herziening m.e.r.-richtlijn' (16 mei 2017) is een coördinatieprocedure opgenomen die inhoudt dat het MER en de passende beoordeling gelijktijdig ter inzage worden gelegd.*

Uit de passende beoordeling blijkt dat significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet kunnen worden voorkomen. Wat moeten wij doen?

Indien op basis van de uitgevoerde passende beoordeling wordt geconcludeerd dat significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, dan zijn er verschillende opties denkbaar. De conclusie kan zijn dat de betrokken ruimtelijke ontwikkeling géén doorgang kan vinden of uitsluitend in afgeslankte c.q. aangepaste vorm (waarbij de stikstofdepositie verder naar beneden wordt gebracht). Is er sprake van een belangrijke woningbouwopgave die ook als zodanig kan worden onderbouwd, dan kan overwogen worden om een ADC-toets te doorlopen (zie verder vraag over woningbouw en ADC-toets).

Er ligt een onherroepelijk bestemmingsplan dat woningbouw mogelijk maakt. Moeten wij c.q. de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen rekening houden met de stikstofgevolgen van het bouwplan?

Naast een planologische titel, is voor het bouwen van één of meer woningen een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen vereist op grond van artikel 2.1, eerste lid aanhef en onder a, Wabo. Als het woningbouwproject negatieve effecten kan veroorzaken op stikstofgevoelige habitats in een Natura 2000-gebied is tevens toestemming op grond van de

Wnb vereist (zie artikel 2.7 en 2.8 Wnb). In dat geval dient ofwel separaat een natuurvergunning aangevraagd te worden ofwel een verklaring van geen bedenkingen aangevraagd te worden bij Gedeputeerde Staten.
Als er kans is op significant negatieve effecten dient bij deze Wnb-vergunningaanvraag een passende beoordeling voorgelegd te worden. In dat kader dient een passende beoordeling opgesteld te worden. Indien significant negatieve effecten in de passende beoordeling nog niet uit te sluiten zijn, is een Wnb-vergunning alleen mogelijk na het goed doorlopen van een ADC-toets.

- ***Let op:*** *De Wet natuurbescherming omvat – naast de gebiedsbescherming van N2000-gebieden – ook de bescherming van soorten en van houtopstanden. Deze factsheet richt zich alleen op de gebiedsbescherming.*

Kan de natuurvergunning onderdeel uitmaken van de omgevingsvergunning voor het bouwen van één of meer woningen?

Ja, dat kan. De natuurvergunning maakt echter niet verplicht onderdeel uit van de omgevingsvergunning voor het bouwen. Het loskoppelen van beide vergunningen is ook mogelijk, onder de voorwaarde dat de natuurvergunning eerder wordt ingediend dan de omgevingsvergunning.

De verklaring hiervoor is als volgt.
In artikel 2.2aa van het Besluit omgevingsrecht (Bor) is de Natura 2000-activiteit waarvoor op grond van de Wnb een natuurvergunning is vereist, aangewezen als een activiteit die van invloed kan zijn op de fysieke leefomgeving zoals bedoeld in artikel 2.1 eerste lid, aanhef en onder i, Wabo, voor zover voor deze activiteit tevens een omgevingsvergunning is vereist op grond van een van de andere daarmee onlosmakelijk samenhangende activiteiten uit artikel 2.1 of 2.2 Wabo. Eén van die activiteiten is de bouwactiviteit (artikel 2.1 eerste lid , aanhef en onder a, Wabo). Anders gezegd: in dat geval is de Natura 2000-activiteit óók omgevingsvergunningplichtig. Hierbij is er in beginsel een keuzemogelijkheid voor de initiatiefnemer tussen het ‘aanhaken’ en het ‘loskoppelen’.

Keuze 1: aanhaken
Indien de initiatiefnemer ervoor kiest om de Natura 2000-toets onderdeel te laten uitmaken van de omgevingsvergunning (voor bijvoorbeeld het bouwen van woningen) op grond van de Wabo, dan is sprake van ‘aanhaken’. De initiatiefnemer is dan niet verplicht om een natuurvergunning aan te vragen. Wel is in de plaats daarvan een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) vereist van gedeputeerde staten alvorens burgemeester en wethouders de omgevingsvergunning kunnen verlenen. De omgevingsvergunning kan dus in dat geval pas worden verleend als de vvgb is afgegeven.

Keuze 2: loskoppelen
Kiest de initiatiefnemer ervoor om de Natura 2000-toets geen onderdeel uit te laten maken van de aanvraag om omgevingsvergunning op grond van de Wabo, dan worden de twee vergunningprocedures, dus (1) de aanvraag om omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen en (2) de natuurvergunning, apart behandeld (‘loskoppelen’). Dit neemt niet weg dat beide vergunningen vereist zijn; de initiatiefnemer mag pas starten met de bouw als beide vergunningen zijn toegekend.

Onder vigeur van het PAS-beoordelingskader is er een natuurvergunning verleend. Hebben de uitspraken van de bestuursrechter van 29 mei 2019 gevolgen voor de geldigheid van deze natuurvergunning?

Natuurvergunningen die met toepassing van het PAS-beoordelingskader zijn verleend en die in rechte onaantastbaar zijn (omdat bijvoorbeeld er geen beroep is ingesteld bij de bestuursrechter tegen de verleende natuurvergunning), behouden het rechtsgevolg dat zij hebben. Dat betekent dat een initiatiefnemer die voor een ontwikkeling die stikstofdepositie veroorzaakt een onherroepelijke natuurvergunning heeft, de vergunde ontwikkeling kan realiseren (mits deze ontwikkeling planologisch ook is toegestaan). De uitspraken van 29 mei 2019 staan daar niet aan in de weg.

Onder vigeur van het PAS-beoordelingskader is een natuurvergunning verleend. Deze is inmiddels onherroepelijk. Kunnen wij deze één-op-één inpassen in het bestemmingsplan?

Voor een bestemmingsplan dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling die leidt tot een toename van stikstofdepositie op overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000-gebied, hoeft geen passende beoordeling te worden gemaakt als voor die ontwikkeling eerder een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat plan. Dit wordt ook wel de één-op-één inpassing genoemd. De regeling hiervoor is vastgelegd in artikel 2.8 eerste en tweede lid van de Wnb. Een natuurvergunning die met het PAS-beoordelingskader is verleend kan, als gevolg van de uitspraken van 29 mei 2019, **niet** meer één-op-één worden ingepast in een bestemmingsplan. Dit geldt ook voor een onherroepelijke natuurvergunning die met het PAS-beoordelingskader is verleend.

De verklaring hiervoor is als volgt.
Is voor een ontwikkeling een natuurvergunning verleend waaraan een passende beoordeling ten grondslag ligt en is die vergunning inmiddels onherroepelijk, dan is het mogelijk om deze natuurvergunning één-op-één in te passen in een bestemmingsplan. Deze één-op-één inpassing komt er in de kern op neer dat in de planregels van het bestemmingsplan, door middel van een expliciete verwijzing naar de verleende natuurvergunning, wordt vastgelegd dat uitsluitend die activiteiten zijn toegestaan waarvoor de natuurvergunning is verleend. Het voordeel van deze bestemmingsplansystematiek is dat (gelet op artikel 2.8 eerste en tweede lid Wnb) geen passende beoordeling meer opgesteld hoeft te worden voor het betrokken bestemmingsplan.

Als gevolg van de uitspraken van de Raad van State van 29 mei 2019 kan geen toepassing (meer) worden gegeven aan de mogelijkheid om natuurvergunningen die met het PAS-beoordelingskader zijn verleend, één-op-één in te passen in een bestemmingsplan. De achterliggende gedachte is dat met de passende beoordeling die aan het PAS ten grondslag ligt niet verzekerd is dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. Dit betekent, aldus de Raad van State, dat redelijkerwijs moet worden aangenomen dat een passende beoordeling voor het bestemmingsplan nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van een bestemmingsplan.

Het voorgaande betekent dat de uitspraken van 29 mei 2019 ook gevolgen kunnen hebben voor bestemmingsplannen waarvan de beroepsprocedure nog ***niet*** is afgerond en waarin (door degene die zich daarop kan beroepen) beroepsgronden naar voren zijn gebracht over de toepassing van artikel 2.8 van de Wnb én waarbij is afgezien van het maken van een passende beoordeling omdat die eerder is gemaakt voor een natuurvergunning die verleend is met het PAS-beoordelingskader. Die bestemmingsplannen zullen in beginsel vernietigd worden.

- ***Let op:*** *Een natuurbeschermingsvergunning die nog onder het oude stelsel (dus voor inwerkingtreding op 1 juli 2015 van het PAS-beoordelingskader) is verleend en die passend is beoordeeld en inmiddels onherroepelijk is kan nog wél één-op-één ingepast worden. Immers, die vergunning is niet verleend met het PAS-beoordelingskader.*

Kunnen wij voor stikstofberekeningen voor bestemmingsplannen en/of natuurvergunningen nog wel gebruik maken van het rekenprogramma AERIUS Calculator?

Met AERIUS Calculator kan de stikstofdepositie door een ruimtelijke ontwikkeling in kaart worden gebracht. AERIUS berekent, op basis van de ingevoerde gegevens, de te verwachten stikstofdepositie op een voor stikstof gevoelig habitat in een Natura 2000-gebied. De Raad van State heeft in de uitspraken van 29 mei 2019 niet geoordeeld dat AERIUS niet (meer) bruikbaar is. Wel heeft de Raad van State aangegeven dat AERIUS niet of minder geschikt was voor depositieberekeningen op korte afstand van de bron. Op 16 september 2019 is de geactualiseerde versie van AERIUS Calculator 2019 online gekomen. Dit betekent dat voor stikstofberekeningen gebruik kan worden gemaakt van het rekenprogramma AERIUS Calculator.

Een aantal specifieke omstandigheden vallen nog buiten het toepassingsbereik van deze versie van AERIUS Calculator. Het gaat dan om emissiebronnen waarbij sprake is van een mechanische ventilatie en een verticale uitstroom van de emissies, en waarbij de warmte-inhoud van de emissie gering is (bijvoorbeeld stallen met ammoniakwasser). Daarnaast is deze AERIUS Calculator nog niet geschikt voor emissiebronnen op of nabij vrijstaande gebouwen waarvan de schoorsteenhoogte minder is dan 2,5 maal de maximale hoogte van het relevante gebouw en waarvoor de depositiebijdrage wordt berekend op een rekenpunt binnen 3 kilometer afstand van de emissiebron. De volgende versie van AERIUS Calculator wordt uiterlijk in januari 2020 verwacht.

Is er een drempelwaarde voor de toename van de stikstofdepositie of een afstand tot een Natura 2000-gebied die gebruikt kan worden als motivering dat er geen significant negatieve gevolgen zijn te verwachten van woningbouwontwikkeling?

Er is geen drempelwaarde voor de toename van de stikstofdepositie of een afstand tot een Natura 2000-gebied die gebruikt kan worden als motivering dat significant negatieve gevolgen op voorhand kunnen worden uitgesloten. Dit betekent ook dat de onder het PAS-beoordelingskader gehanteerde drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jr niet (meer) bruikbaar is.

In haar brief van 4 oktober 2019 schrijft minister Schouten dat het kabinet gaat inzetten op een drempelwaarde voor stikstofdepositie zodat het proces voor het verlenen van toestemming voor (kleine) activiteiten en projecten weer in gang kan worden gezet. In haar brief van 13 november 2019 schrijft minister Schouten dat het kabinet de ambitie heeft tot een generieke drempelwaarde te komen. In dat licht is een nieuw pakket aan maatregelen aangekondigd in december 2019. Voordat besluitvorming plaatsvindt rondom het instellen van een generieke drempelwaarde dient de Afdeling Advisering van de Raad van State voorlichting uit te brengen.

Wat staat in het eerste advies van het Adviescollege Stikstofproblematiek, “Niet alles kan”?

Voor dit eerste advies was de belangrijkste vraag aan het Adviescollege onder welke voorwaarden op korte termijn toestemming kan worden verleend aan activiteiten die stikstofuitstoot veroorzaken. In dit advies richt het Adviescollege zich derhalve op maatregelen die op korte termijn effect sorteren. Als randvoorwaarden noemt het Adviescollege dat dienen plaats te vinden:

- emissiereductie (geborgd, handhaafbaar, aantoonbaar leiden tot emissiereductie, korte termijn hoeft niet permanent te zijn, effecten dienen wel duurzaam verzekerd te zijn wanneer op basis daarvan toestemming wordt verleend);
- herstel- en verbetering van Natura 2000-gebieden.

Economische sectoren die een bijdrage dienen te leveren aan emissiereductie:

- Veehouderij; selectieve, gebiedsspecifieke en doelgerichte reductie van de ammoniakemissies. Daarnaast toepassing van emissie-reducerende technieken en praktijken in de veehouderij versnellen door experimenteerruimte.
- Mobiliteit; een snelheidsverlaging op rijks- en provinciale wegen.
- Industrie; met oog voor de klimaatdoelen en energietransitie dienen Provincies de wat en hoe in beeld te brengen rondom industriële sectoren.
- Bouwsector; aanbestedingsvoorwaarden en vergunningsvoorwaarden aanpassen mbt emissiearme werkzaamheden.

In alle gevallen van emissiereductie dient afroming van de gerealiseerde reductie plaats te vinden in het licht van de behoud- en herstelopgave voor Natura 2000-gebieden. Het is volgens het Adviescollege aan de politiek om keuzes te maken over de benutting van de vrijgekomen ruimte. De reductie is noodzakelijk, maar beidt geen garanties om alle activiteiten weer op gang te brengen.

Voor het einde van het jaar wil het Adviescollege een tweede advies aanbieden dat gaat over beweiden en bemesten. Het derde deel van het advies wordt in mei 2020 verwacht. In het laatste advies gaat het Adviescollege ook in op sectoren lucht- en scheepvaart, vrachtverkeer en openbaar vervoer.

Wat schrijft minister Schouten van LNV in haar brief van 4 oktober 2019?

In haar brief schrijft minister Schouten onder meer dat het kabinet gaat investeren in natuurherstel, inzetten op een drempelwaarde voor stikstofdepositie zodat het proces voor het verlenen van toestemming voor (kleine) activiteiten en projecten weer in gang kan worden gezet, toestemmingverlening op gang brengen via intern salderen en extern

salderen onder voorwaarden. Indien nodig stelt het kabinet financiële en juridische middelen beschikbaar en worden bronmaatregelen genomen waar deze gebiedsgericht effect hebben. Dit laatste gebeurt onder meer door vrijwillige en warme sanering van agrarische bedrijven in de buurt van Natura 2000-gebieden, investeringen in innovaties voor agrariërs die willen blijven en gerichte snelheidsverlagingen daar waar het effect heeft op stikstofdepositie.

Om beter inzicht te krijgen in de wijze waarop en de voorwaarden waaronder een nieuwe stikstofsystematiek ontwikkeld kan worden, vraagt het kabinet hierover voorlichting aan de Afdeling Advisering van de Raad van State. Voor het einde van het jaar 2019 wil het kabinet duidelijkheid verschaffen.

Minister Schouten schrijft dat toestemmingsverlening via intern salderen weer kan starten per 11 oktober 2019. Wat betekent dat?

In het kader van de natuurtoestemming kan met de AERIUS Calculator 2019 berekend worden of en wat de stikstofdepositie veroorzaakt op daarvoor gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. Bij intern salderen wordt de depositie binnen de plan- of projectgrenzen in de beoogde situatie verrekend met de oude situatie, de feitelijk gerealiseerde en vergunde capaciteit. Als op basis van verrekening per saldo geen of een afname aan stikstofdepositie plaatsvindt op hexagoonniveau ten opzichte van de referentiesituatie, kan het bevoegd gezag natuurtoestemming verlenen.

Wat schrijft minister Schouten van LNV in haar brief van 13 november 2019?

In haar brief van 13 november 2019 schrijft minister Schouten onder meer dat gewerkt wordt aan een Spoedwet Aanpak Stikstof. Deze spoedwet heeft betrekking op het volgende:

A) Er komt overdag een snelheidsverlaging naar 100 kilometer per uur op autosnelwegen.
B) Er wordt ammoniakreductie bereikt via voermaatregelen (enzymen in voer, minder eiwit).
C) Er wordt reductie van stikstofdepositie bereikt via warme sanering van de varkenshouderijen.
D) 70% van de door deze maatregelen beschikbaar komende depositieruimte kan gebiedsgericht worden gebruikt voor geoormerkte ontwikkelingen; 30% komt ten goede aan de natuur.
E) Er komt een register waarin e.e.a. wordt geregistreerd.
F) Er komt een lijst met activiteiten (kruimellijst) die geen significante gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden.

Wat betekent afroming?

Bij extern salderen dient 30% van de N-emissierechten, de vergunde hoeveelheid stikstofuitstoot, van de saldogevende locatie te worden “afgeroomd” ten gunste van de natuur. Hierbij is het doel dat met dit afromingspercentage een feitelijke reductie van stikstofdepositie plaatsvindt. Op die manier daalt de stikstofuitstoot, hetgeen ten goede komt aan de natuur. Het betekent echter dat slechts gesaldeerd mag worden met 70% van de vergunde N-emissierechten ten behoeve van de beoogde ontwikkeling.

Wat betekent extern salderen?

Bij extern salderen wordt de depositie buiten de plan- of projectgrenzen in de beoogde situatie verrekend met de oude situatie; de feitelijk gerealiseerde en vergunde capaciteit. Als op basis van verrekening per saldo geen of een afname aan stikstofdepositie plaatsvindt op hexagoonniveau ten opzichte van de referentiesituatie, kan het bevoegd gezag natuurtoestemming verlenen.

Wanneer vindt afroming plaats?

Bij extern salderen vindt 30% afroming plaats.

Mijn project veroorzaakt slechts tijdelijk depositie. Kan ik sneller een natuurtoestemming krijgen?

Voor projecten waarbij geldt dat slechts sprake is van een tijdelijke emissie in de aanleg-/realisatiefase die depositie veroorzaakt, is het afhankelijk van de gebiedsspecifieke omstandigheden mogelijk een ecologische onderbouwing, een ecologische voortoets, aan te leveren. Afhankelijk van de gebiedsspecifieke omstandigheden is het mogelijk dat dan toestemming kan worden verleend. Als op basis van de voortoets significant negatieve effecten op basis van objectieve gegevens kunnen worden uitgesloten is geen vergunning nodig. Het is aannemelijk dat kleinschalige bouwprojecten op een redelijke afstand van Natura 2000-gebieden waarschijnlijk via deze weg doorgang kunnen vinden. Wat “kleinschalige” projecten en een “redelijke” afstand van Natura 2000-gebieden inhoudt, is niet in zijn algemeenheid te zeggen.

Moet ook toestemming worden gevraagd voor de verbouwing van een woning?

Juridisch genomen moet je dit project op dezelfde wijze als een ander woningbouwproject behandelen. Is op voorhand niet uit te sluiten dat significant negatieve effecten optreden voor Natura 2000-gebied(en) dan moet een passende beoordeling worden uitgevoerd in het kader van de vergunningsaanvraag op grond van de Wnb. Praktischer kan het zijn om de toestemming te laten aanhaken bij de omgevingsvergunning middels een verklaring van geen bedenkingen.

Moet ook toestemming worden gevraagd voor de bouw van één woning?

Strikt juridisch genomen behandel je dit project op dezelfde wijze als een ander woningbouwproject. Dient op voorhand niet uit te sluiten dat significant negatieve effecten optreden voor natura 2000-gebied(en) dan dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd in het kader van de vergunningsaanvraag Wnb. Praktischer lijkt het de Nbw-vergunning te laten aanhaken bij de omgevingsvergunning middels een verklaring van geen bedenkingen.

Kan een onherroepelijke vergunning worden ingetrokken?

Een onherroepelijke natuurvergunning kan worden ingetrokken op grond van artikel 5.4, Wnb. Op grond van artikel 5.4, tweede lid, Wnb wordt een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, in ieder geval ingetrokken of gewijzigd indien dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

Wanneer kan een vergunning worden ingetrokken?

Volgens de wettekst van de wet natuurbescherming wordt een vergunning in elk geval ingetrokken (of gewijzigd) als dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de

Habitatrichtlijn. Artikel 6, tweede lid, bepaalt dat lidstaten passende maatregelen dienen te treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van de Habitatrichtlijn een significant effect zouden kunnen hebben. Met andere woorden, het intrekken van een vergunning kan in dat licht gezien worden als een passende maatregel om verslechtering van de natuurlijke beschermde habitats of storende factoren te voorkomen.

De rechtbank Oost-Brabant heeft op 19 augustus 2019 een uitspraak gedaan tot intrekking van een onherroepelijke natuurvergunning (ECLI:NL:RBOBR:2019:4830).

In deze zaak betreft het een agrarisch bedrijf met een onherroepelijke natuurvergunning uit 2013 voor het houden van 19.008 gespeende biggen nabij het Natura 2000 gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen'. Van deze vergunning is (nog) geen gebruik gemaakt. Milieuverenigingen hebben verzocht om intrekking van deze vergunning op basis van artikel 5.4 lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming. Volgens de rechtbank voldoet de beoordeling van de gevolgen van de stikstofdepositie op het nabijgelegen Natura 2000 gebied in de natuurvergunning niet aan de eisen van artikel 6.3, derde lid, van de Habitatrichtlijn. Uitvoering van het project kan leiden tot significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied Kampina. De rechtbank heeft aan het bevoegd gezag (provincie Noord-Brabant) de opdracht gegeven een nieuw besluit te nemen op het bezwaar van de milieuorganisaties. Het gebruik van de natuurvergunning is in de tussentijd verboden.

Er is een onherroepelijk bestemmingsplan en omgevingsvergunning voor de bouw van de woningen. Moet ook nog toestemming op grond van de NBw worden gevraagd?

In dit geval zijn meerdere situaties denkbaar. Het onherroepelijke bestemmingsplan kan
1. Voor wat betreft het onderdeel stikstof gebaseerd zijn op de passende beoordeling van het PAS of
2. Voor wat betreft het onderdeel stikstof niet gebaseerd zijn op de passende beoordeling van het PAS.

Bij de omgevingsvergunning voor het bouwen dient ofwel afzonderlijk een Wnb vergunning te worden aangevraagd of kan een Wnb vergunning aangehaakt worden. Echter, is voor deze natuurtoestemming een natuurtoets, onderzoek naar interne salderingsmogelijkheden en in het geval significant negatieve effecten niet zijn uit te sluiten een passende beoordeling nodig. Er kan worden verwezen naar de passende beoordeling van het bestemmingsplan indien geen gewijzigde inzichten bestaan. Dit is alleen mogelijk indien dit bestemmingsplan geen gebruik gemaakt heeft van de passende beoordeling gebaseerd op het PAS (situatie 2).

Is echter het bestemmingsplan voor wat betreft het onderdeel stikstof gebaseerd op de passende beoordeling van het PAS (situatie 1) kan hier in de natuurtoestemming geen gebruik meer van worden gemaakt na de uitspraak van 29 mei 2019. Dit betekent dat opnieuw een passende beoordeling moet worden gemaakt.

In welke gevallen is het mogelijk om de bouw van woningen op grond van de ADC-toets toe te staan?

Dit is een zeer casuïstische vraag. Uit de brief van minister Schouten van 4 oktober 2019 staat dat geen andere voorwaarden worden gesteld aan het toepassen van de ADC-toets. BIJ12 heeft een handreiking opgesteld ten behoeve van initiatiefnemers. Zie ook:

https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/vergunningen-en-toestemmingsbesluiten/adc-toets/

Op dit moment moet voor woningbouwopgave in ieder geval rekening worden gehouden met de vertragende factor die optreedt bij het gebruik van het instrument van de ADC-toets. Vooral omdat voor wat betreft de (D) dwingende redenen van groot openbaar belang bij woningbouw veel aandacht uitgaat naar economische en/of sociale redenen van groot openbaar belang. In het geval hier sprake van is, dient toestemming te worden verkregen van de Europese Commissie. De vertraging ziet naar verwachting op circa 9 tot 12 maanden extra doorlooptijd.

Kan ik voor het woningbouwproject een ADC-toets doorlopen?

De ADC-toets betreft een (zware) toets waarbij zorgvuldig getoetst dient te worden aan de volgende drie (cumulatieve) criteria:

- **A**: alternatieven/alternatieve oplossingen ontbreken. De vraag die hierbij centraal staat, betreft niet alleen de vraag of het plan of project op een andere locatie kan worden gerealiseerd, maar ook of er een alternatieve oplossing voor het plan of project bestaat die geen of een geringere aantasting van de betrokken Natura 2000-gebieden tot gevolg heeft;
- **D**: er is een dwingende reden van groot openbaar belang (met inbegrip van sociale of economische redenen). De vraag die bij dit toetsingscriterium centraal staat, betreft de vraag of het belang van de realisering van de beoogde ontwikkeling op de lange termijn zwaarder moet wegen dan het belang van het behoud van de waarden in het Natura 2000-gebied;
- **C**: de nodige compenserende maatregelen worden getroffen. De schadelijke effecten van een ontwikkeling moeten worden gecompenseerd. Deze compensatie dient uitgewerkt te zijn in een compensatieplan en de uitvoering van de compensatie dient juridisch geborgd te worden (bijvoorbeeld door een voorwaardelijke verplichting op te nemen in het bestemmingsplan).

  - ***Let op:*** *Het doorlopen van de ADC-toets heeft gelet op de vereiste 'dwingende reden van groot openbaar belang' alleen zin als sprake is van een woningbouwontwikkeling die aan dit criterium kan voldoen. Het is niet gemakkelijk om een woningbouwontwikkeling als zodanig aan te merken. Mogelijk dat een grote behoefte aan woningbouw binnen een specifieke regio dan wel gemeente voldoende dwingende reden kan opleveren. Dit moet zorgvuldig en gedegen worden onderbouwd.*

  - ***Let op:*** *Als er zogenoemde 'prioritaire' soorten of habitats in het Natura 2000-gebied aanwezig zijn, kan het economisch en/of sociaal belang alléén als openbaar belang worden aangemerkt nadat advies is ingewonnen bij de Europese Commissie. Dit advies dient te worden gevraagd door de Minister van LNV.*

Vanaf wanneer kan ik de gevolgen van de snelheidsverlaging gebruiken voor mijn woningbouwplan?

Het gebruik maken van de effecten van snelheidsverlagingen op het hoofdwegennet is op dit moment niet mogelijk. Als er een landelijke snelheidsverlaging wordt toegepast, is die niet

direct gekoppeld aan het bestemmingsplanbesluit of omgevingsvergunning met natuurtoestemming. Dit betekent dat in de AERIUS berekening voor de plan- of projectbijdrage de snelheid in zowel de referentiesituatie als in de beoogde situatie gelijk is. De plan- of projectbijdrage wordt daardoor niet beïnvloed.

Pas op het moment dat er weer een wettelijk systeem is om stikstofdepositie afkomstig van stikstofreductie te verdelen over nieuwe ontwikkelingen zijn er mogelijkheden om deze ruimte te gebruiken. Minister Schouten schrijft in haar brief van 13 november 2019 onder meer dat het kabinet een register opzet om stikstofruimte als gevolg van bijvoorbeeld de landelijke snelheidsverlaging op hoofdwegen in kaart te brengen. In dit register wordt bijgehouden hoeveel stikstofruimte er is, hoeveel er wordt uitgegeven en hoeveel nog beschikbaar is voor andere activiteiten. Deze maatregelen zijn onderdeel van de Spoedwet Aanpak Stikstof welke ter advisering ligt bij de Raad van State en waar vervolgens zowel de Tweede als Eerste Kamer mee moeten instemmen. Vóór dat moment kunnen de effecten van de snelheidsverlaging nog niet gebruikt worden voor (woningbouw)plannen.

Hoeveel tijd kost gemiddeld het verkrijgen van een natuurtoestemmingsbesluit?

Voor het verkrijgen van een natuurvergunning moet rekening gehouden worden met een termijn van minimaal 20 weken.

Moet ik rekening houden met andere woningbouwprojecten in de omgeving of andere plannen of projecten die stikstofdepositie kunnen veroorzaken (cumulatie)?

De cumulatietoets is vooral van belang voor plannen/projecten die een mogelijk negatief (maar niet significant) gevolg hebben, om te bezien of een project in cumulatie alsnog tot een significant effect zou kunnen leiden. Dit is een uitwerking van het voorzorgsbeginsel.

Kort gezegd dient rekening te worden gehouden met ontwikkelingen die al zijn vergund maar nog niet gerealiseerd. Hierbij wordt gelet op de datum van verlening van de Wnb-vergunning voor het moment waarop de cumulatieve beoordeling moet plaatsvinden, tenzij een beslissing op bezwaar is genomen.

Deze projecten dienen alleen meegenomen te worden als er sprake is van negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied die niet significant zijn. Wnb-vergunningen voor projecten die enkel een effect op een niet-stikstofgevoelige Natura 2000-gebied hebben, hoeven niet te worden betrokken bij het cumulatieonderzoek.

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening aanlegfase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Van Empel Inspectie en Advisering	Sportparkstraat/Bergmolen, 5531 EH Bladel

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
nieuwbouwwoning	RmCSUEaShcqD

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
10 juli 2020, 13:56	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	16,23 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

aanlegfase

Locatie
aanlegfase

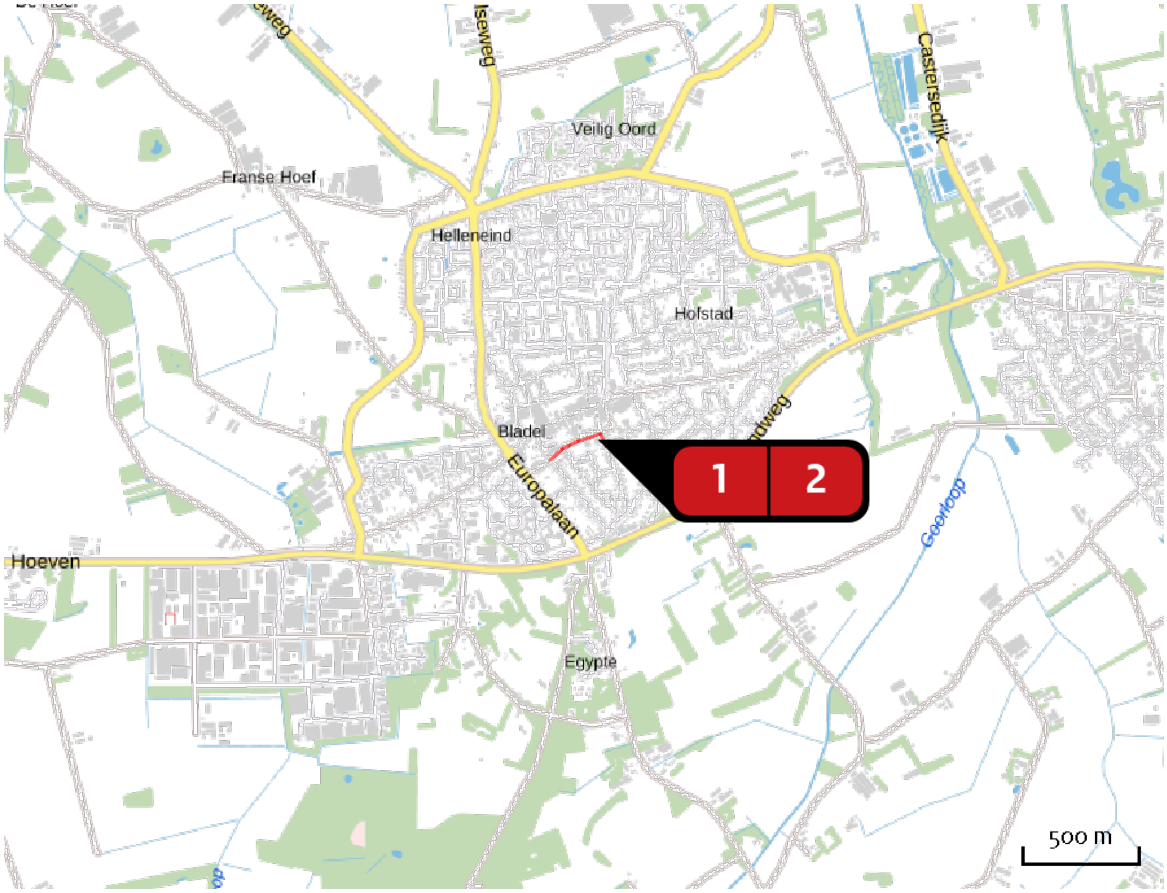

Emissie
aanlegfase

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		nieuwbouwwoning Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	13,68 kg/j
2		verkeer aantrekkende bewegingen Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	2,55 kg/j

Emissie (per bron)
aanlegfase

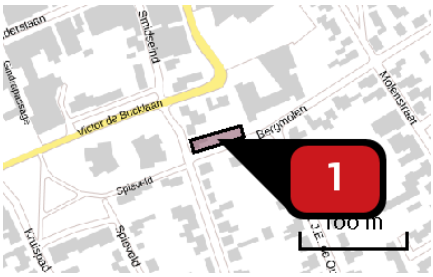

Naam: nieuwbouwwoning
Locatie (X,Y): 143403, 375249
NOx: 13,68 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	graafmachine		4,0	4,0	0,0	NOx	5,57 kg/j
AFW	Verreiker		4,0	4,0	0,0	NOx	1,15 kg/j
AFW	vrachtwagens t.b.v. aan- en afvoer machines en materialen		4,0	4,0	0,0	NOx	2,88 kg/j
AFW	hijskraan		4,0	4,0	0,0	NOx	1,08 kg/j
AFW	minigraver		4,0	4,0	0,0	NOx	1,43 kg/j
AFW	trilplaat		4,0	4,0	0,0	NOx	< 1 kg/j
AFW	betonstorters en betonpomp		4,0	4,0	0,0	NOx	1,44 kg/j

Naam	verkeer aantrekkende bewegingen
Locatie (X,Y)	143286, 375259
NOx	2,55 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	4,0 / etmaal	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	4,0 / etmaal	NOx NH3	1,30 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2,0 / etmaal	NOx NH3	1,08 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b
Database	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en/of stikstofoxide (NOx).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening gebruiksfase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Van Empel Inspectie en Advisering	Sportparkstraat/Bergmolen, 5531 EH Bladel

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
gebruik 2 woningen	RZVvMU6qRZyX

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
10 juli 2020, 14:18	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	6,84 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

gebruiksfase

Locatie
gebruiksfase

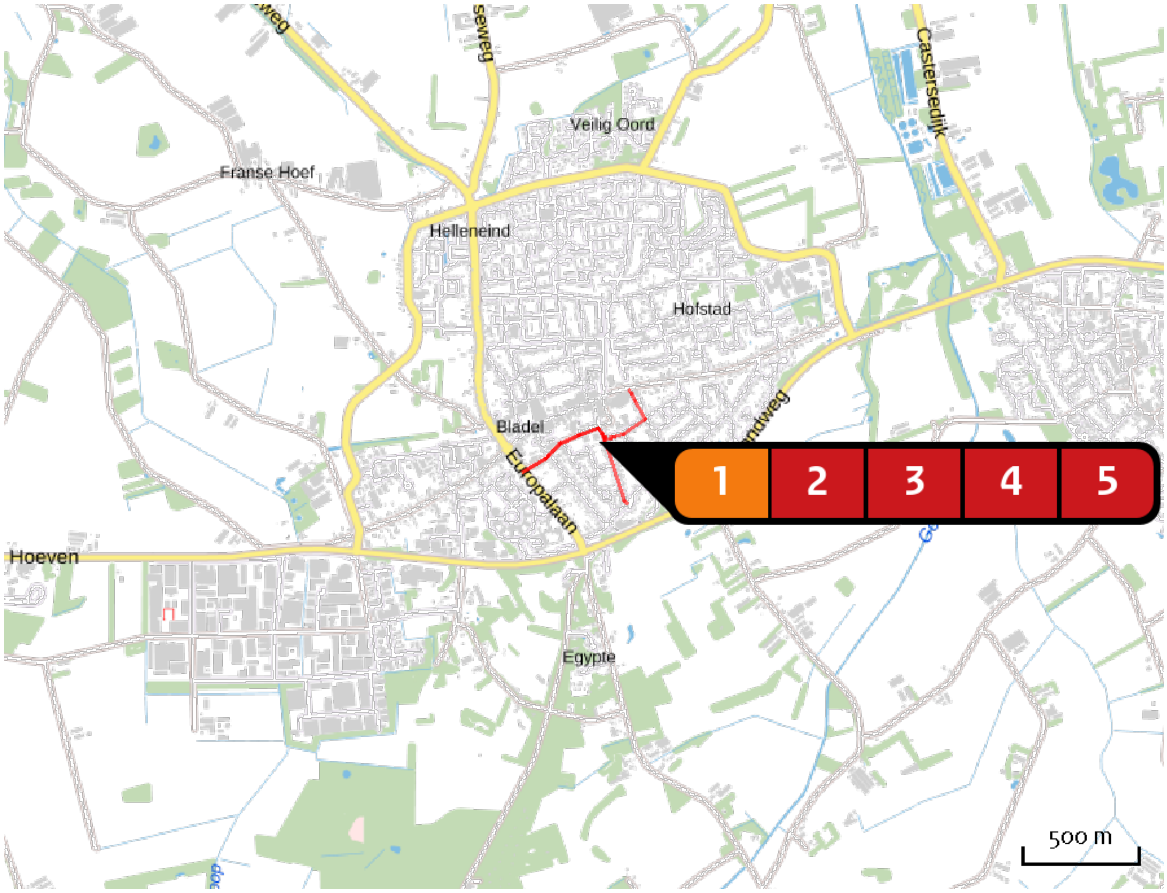

Emissie
gebruiksfase

	Bron Sector	Emissie NH3	Emissie NOx
1	wonen Wonen en Werken | Woningen	-	6,10 kg/j
2	verkeer aantrekkende bewegingen noordwestelijke richting Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
3	verkeer aantrekkende bewegingen zuidelijke richting Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
4	verkeer aantrekkende bewegingen noordoostelijke richting Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
5	verkeer aantrekkende bewegingen zuid westelijk Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j

Emissie (per bron)
gebruiksfase

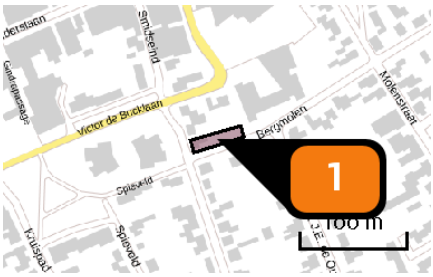

Naam	wonen
Locatie (X,Y)	143403, 375249
Uitstoothoogte	1,0 m
Oppervlakte	0,1 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	6,10 kg/j

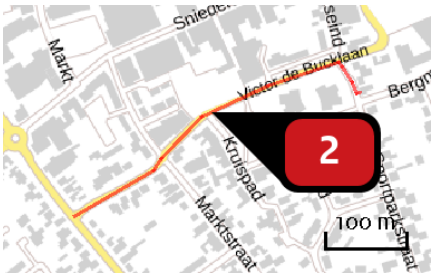

Naam	verkeer aantrekkende bewegingen noordwestelijke richting
Locatie (X,Y)	143197, 375220
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	4,0 / etmaal	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

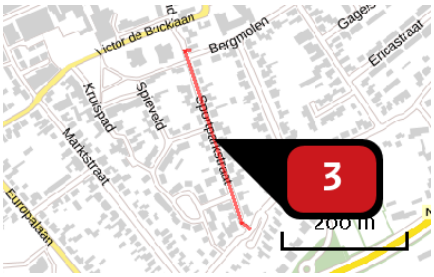

Naam	verkeer aantrekkende bewegingen zuidelijke richting
Locatie (X,Y)	143420, 375099
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	4,0 / etmaal	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

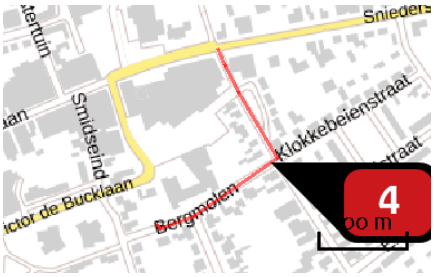

Naam	verkeer aantrekkende bewegingen noordoostelijke richting
Locatie (X,Y)	143544, 375317
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	4,0 / etmaal	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

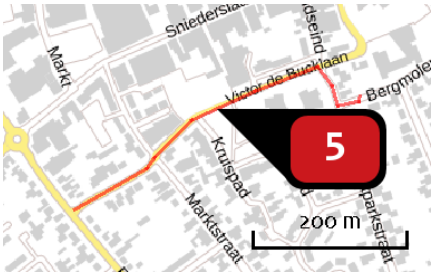

Naam	verkeer aantrekkende bewegingen zuid westelijk
Locatie (X,Y)	143218, 375228
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	4,0 / etmaal	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b
Database	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

Omgevingsvergunning

Uitbreiding hoogspanningsstation Hapert

Gemeente Bladel

NL.IMRO.1728.XX-0001

CONCEPT
30-09-2019

Contactpersoon

Robin Wientjes
Adviseur gebiedsontwikkeling

T
M
E

Arcadis Nederland B.V.

Inhoudsopgave

Ruimtelijke onderbouwing **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5

1.2 Ligging projectgebied 5

1.3 Vigerend bestemmingsplan 6

1.4 Leeswijzer 7

Hoofdstuk 2 Projectbeschrijving 8

2.1 Huidige situatie 8

2.2 Toekomstige situatie 10

Hoofdstuk 3 Beleidskader 11

3.1 Nationaal beleid 11

3.2 Provinciaal beleid 13

3.3 Gemeentelijk beleid 15

Hoofdstuk 4 Milieu- en omgevingsaspecten 17

4.1 Inleiding 17

4.2 Archeologie en cultuurhistorie 17

4.3 Ecologie 19

4.4 Water 20
4.5 Verkeer 23
4.6 Bodem 23
4.7 Geluid 26
4.8 Luchtkwaliteit 29
4.9 Externe veiligheid 30
4.10 Milieuzonering 31

Hoofdstuk 5 Ruimtelijke aanvaardbaarheid 32

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid 33
6.1 Economische uitvoerbaarheid 33
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 33

Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing 35

Bijlage 1 Quickscan Flora en Fauna 36
Bijlage 2 AERIUS berekening 42
Bijlage 3 Watertoets 48
Bijlage 4 Bodemonderzoek 61
Bijlage 5 Akoestisch onderzoek 65

Ruimtelijke onderbouwing

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Enexis heeft het voornemen om het hoogspanningsstation (HS-station) aan de weg Zwartven te Hapert uit te breiden met twee extra transformatoren (trafo's) en twee e-houses. De aanleiding hiervoor is de energietransitie waarin we ons begeven. Om de energietransitie mogelijk te maken, dient Enexis haar infrastructuur aan te passen en de capaciteit te vergroten. Het HS-station aan de weg Zwartven loopt tegen zijn grenzen aan met betrekking tot de capaciteit. Om de capaciteit van dit HS-station te vergroten dient het station uitgebreid te worden met twee extra trafo's. Om de realisatie van de uitbreiding mogelijk te maken, is de voorliggende ruimtelijke onderbouwing 'uitbreiding hoogspanningsstation Hapert' opgesteld.

1.2 Ligging projectgebied

Het projectgebied (zie afbeelding hieronder) ligt op het bedrijventerrein aan de noordkant van Hapert (gemeente Bladel). Het HS-station ligt op het perceel met de aanduiding HGL04-C-5927 en is via de Zwartven weg ontsloten. Het projectgebied wordt omgeven door bedrijven, waaronder een aantal metaalfabrikanten, voedselproducenten en garages. Aan de noordgrens van het plangebied liggen agrarische gronden. Ten noordwesten bevinden zich enkele woningen langs de weg Zwartven en de Loonseweg. Op circa 250 meter ten zuiden van het HS-station ligt de N284. Daaronder ligt het woongebied De Kuil & De Wijer, dat onderdeel is van de kern Hapert.

Afbeelding 1: locatie projectgebied

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Voor het projectgebied is het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Hapert' vastgesteld op 17 maart 2011 van toepassing (zie afbeelding 2). Het hoogspanningsstation heeft de enkelbestemming Bedrijf – Nutsbedrijf. De voor 'Bedrijf – Nutsbedrijf' aangewezen gronden zijn onder meer bestemd voor bedrijfsmatige doeleinden in de vorm van voorzieningen voor het openbaar nut, zoals de energie- en warmtevoorziening en naar de aard daarmee gelijk te stellen voorzieningen. Voor het bouwen van bouwwerken binnen deze bestemming gelden de volgende bepalingen:

a. Gebouwen mogen uitsluitend binnen het aangeduide bouwvlak worden gebouwd.
b. Het bouwvlak mag volledig worden bebouwd.

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende bepalingen:

a. Bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden

gebouwd.

b. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 m bedragen.
c. De bouwhoogte van antennes en reclamemasten mag niet meer bedragen dan 15 m, respectievelijk 6 m.
d. De bouwhoogte van lichtmasten mag niet meer bedragen dan 6 m.
a. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 4 m

Er mogen volgens deze bestemming alleen gebouwen binnen het aangeduide bouwvlak gebouwd worden. Het huidige bouwvlak biedt geen ruimte voor de plaatsing van de trafo's en de E-houses. Ook de algemene afwijkingsregels geven onvoldoende ruimte voor de uitbreiding van het HS-station.

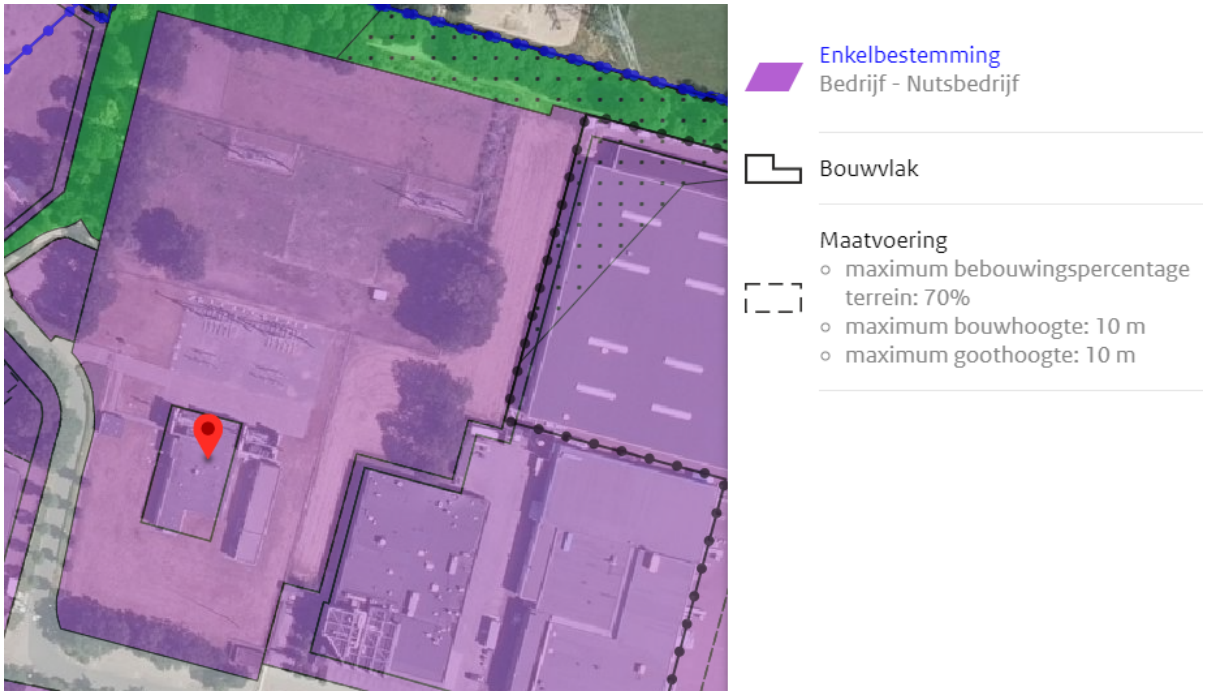

Afbeelding 2: Huidige planologische situatie, ruimtelijkeplannen.nl

De beoogde uitbreiding van het HS-station is in strijd met het vigerend bestemmingsplan. Om de ontwikkeling planologisch mogelijk te maken, dient er te worden afgeweken van het bestemmingsplan. Dit kan door middel van een buitenplanse afwijking, waarvoor een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd voor het afwijken van het bestemmingsplan (op grond artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wabo). Hiertoe dient een ruimtelijke onderbouwing te worden opgesteld.

1.4 Leeswijzer

Na de inleiding wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving van het project gegeven. Hierbij wordt ingegaan op de toekomstige (tijdelijke) situatie van het projectgebied. Hoofdstuk 3 geeft een samenvatting van de relevante actuele beleidskaders binnen het rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Vervolgens wordt getoetst of het plan binnen deze beleidskaders past. In hoofdstuk 4 zijn de ruimtelijke- en omgevingsaspecten van het project opgenomen. In hoofdstuk 5 wordt een toelichting gegeven op de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de plannen. Ten slotte wordt in hoofdstuk 6 ingegaan op de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

Hoofdstuk 2 Projectbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het huidige HS-station bestaat uit een hoofdgebouw, twee trafo's en enkele bijgebouwen (afbeelding 3). Het schakelveld, dat op het noordelijke deel van het terrein ligt, is in eigendom van TenneT. Het station ligt op een grasveld en wordt omheind door een hekwerk en bomenrij. Het oppervlak van het huidige HS-station bedraagt 18.330 m^2, hiervan bestaat momenteel 3.200 m^2 uit verharding. In de huidige situatie heeft het HS-station een vermogen van 150 kV.

Afbeelding 3: Huidige situatie HS-station aan de Zwartven in Hapert

2.2 Toekomstige situatie

In het kader van de energietransitie wenst Enexis de capaciteit van het HS-station op de locatie Zwartven 7 in Hapert uit te breiden. De uitbreiding van het HS-station zal plaatsvinden op het bestaande terrein (zie afbeelding 4). Aan de zuidzijde van het terrein worden twee E-houses van 20 kV geplaatst. Deze E-houses beslaan ieder een oppervlakte van 80 m^2. Ten noorden van het huidige bouwvlak worden aan weerszijden van de bestaande bebouwing twee trafo's geplaatst, met ieder een oppervlak van 45 m^2. De uitbreiding beslaat in totaal 240 m^2. Na uitbreiding van het HS-station bedraagt het totaal opgesteld vermogen van de onderdelen die tegelijkertijd in bedrijf zullen zijn minder dan 200 MVA.

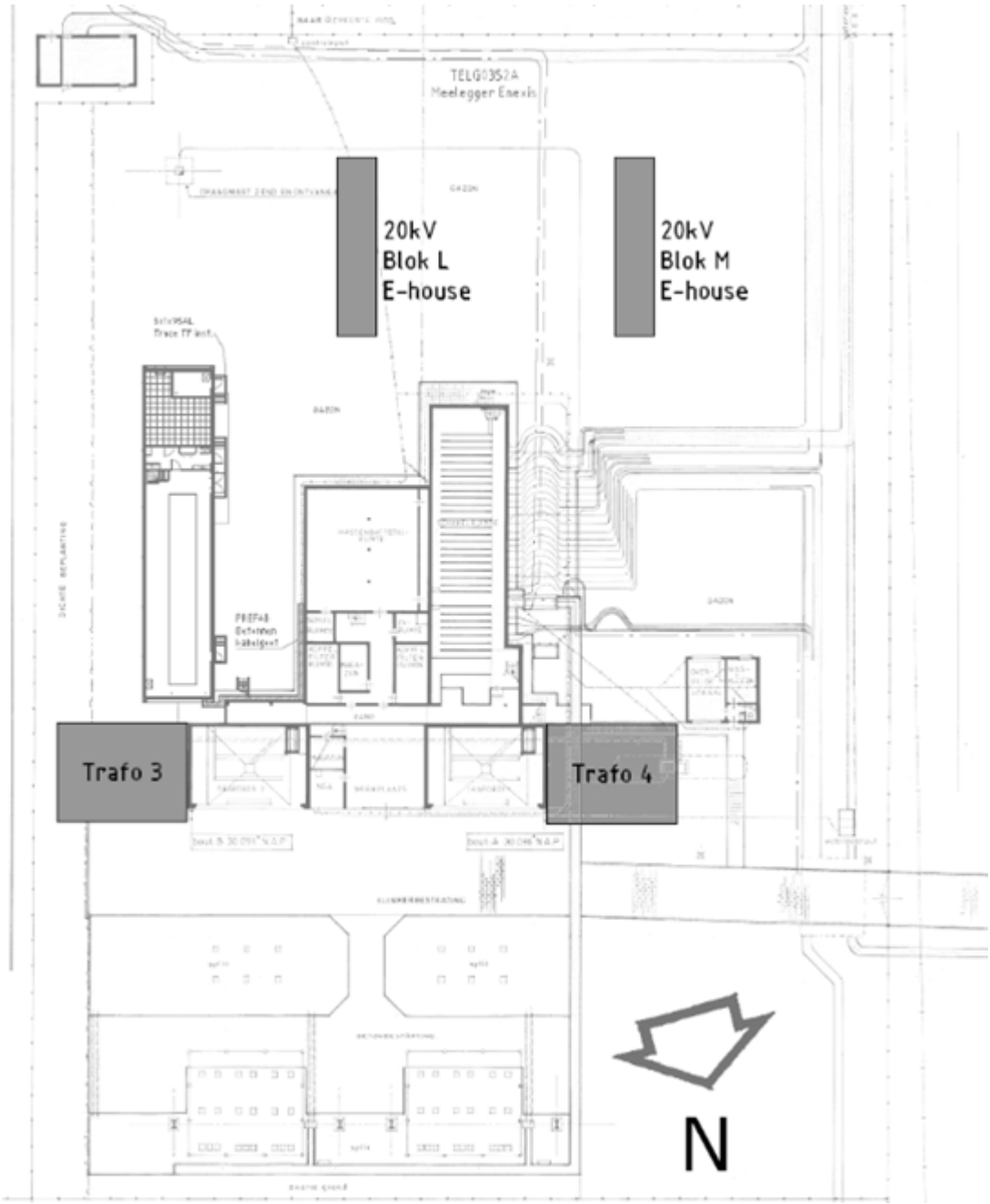

Afbeelding 4: Ontwerp van de uitbreiding van het HS-station in Hapert. De grijze vlakken geven de toevoegingen aan.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

Voor het plangebied zijn diverse beleidsstukken relevant. Het gaat hierbij om beleid op nationaal, provinciaal, waterschap en gemeentelijk niveau. Dit hoofdstuk bespreekt op hoofdlijnen van de beleidskaders die specifiek gelden voor de uitbreiding van het HS-station op de locatie Zwartven in Hapert.

3.1 Nationaal beleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuren Ruimte (2012)

Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Daar streeft het Rijk naar met een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Dit doet het Rijk samen met andere overheden en met een Europese en mondiale blik. Bij deze aanpak hanteert het Rijk een filosofie die uitgaat van vertrouwen, heldere verantwoordelijkheden, eenvoudige regels en een selectieve betrokkenheid van het Rijk. Ten aanzien van de energievoorziening wordt in de structuurvisie (SVIR) aangegeven dat een toekomstbestendige energievoorziening van vitaal belang is voor de Nederlandse economie. Daarin speelt leveringszekerheid van energie (gas, elektriciteit) een cruciale rol. Deze is in Nederland van hoog niveau in vergelijking met andere Europese landen. De komende decennia groeit de vraag naar elektriciteit en gas in Nederland nog gestaag, wanneer wordt uitgegaan van het Global Economy scenario. Dit Global Economy scenario is één van de vier toekomstscenario's die het Planbureau voor de Leefomgeving heeft uitgewerkt en op basis waarvan strategische beslissingen genomen kunnen worden ten aanzien van toekomstige ontwikkelingen. Het opvangen van deze groeiende vraag naar elektriciteit en gas en het handhaven van het huidige hoge niveau van leveringszekerheid vragen om uitbreiding van het productievermogen (waaronder het decentrale vermogen) en de energienetwerken.

Relatie met het voorliggend project

De voorgenomen uitbreiding van het hoogspanningsstation betreft een uitbreiding van de energiecapaciteit en past daarmee binnen het rijksbeleid.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Ten aanzien daarvan is een borging door middel van normstelling, gebaseerd op de Wet ruimtelijke ordening (Wro), gewenst. Die uitspraken onderscheiden zich in die zin dat van de provincies en de gemeenten wordt gevraagd om de inhoud daarvan te laten doorwerken in de ruimtelijke besluitvorming. Zij zijn dus concreet normstellend bedoeld en worden geacht direct of indirect, dat wil zeggen door tussenkomst van de provincie, door te werken tot op het niveau van de lokale besluitvorming, zoals de vaststelling van bestemmingsplannen. Het Barro bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Voor de energievoorziening is er onder andere ruimte gereserveerd voor bestaande en nieuwe vestigingsplaatsen met een vermogen van 500 MW, globale trajecten van bestaande en nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning vanaf 220 kV en locaties voor kernenergie.

Relatie met het voorliggend project

De uitbreiding van het hoogspanningsstation past in de lijn van het Barro. Het Barro bevat op het moment echter geen relevante gebieden of regelingen voor de voorgenomen ontwikkeling, waardoor deze dan ook niet in strijd is met de doelstellingen van het Barro.

3.1.3 Ontwerp Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de rijksvisie voor een duurzame fysieke leefomgeving en opvolger van de SVIR. Met de NOVI kan het Rijk inspelen op de grote uitdagingen die er voor Nederland liggen. Allerlei trends en ontwikkelingen hebben invloed op de leefomgeving. Veranderende en groeiende steden, de overgang naar een duurzame en circulaire economie en het aanpassen aan de gevolgen van de klimaatverandering vormen een deel van de opgave. Dit biedt kansen, maar vraagt ook om zorgvuldige keuzes, want de ruimte, zowel boven- als ondergronds, is een schaars goed.

De ontwerp-NOVI heeft van 20 augustus t/m 30 september 2019 terinzage gelegen en het definitieve concept van de NOVI wordt na de zomer van 2020 verwacht.

Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie in beeld. Op nationaal belangen wil het Rijk sturen en richting geven aan het inrichten van de fysieke leefomgeving. De Nationale Omgevingsvisie richt zich daarbij op vier prioriteiten:

1. Ruimte maken voor klimaatverandering en energietransitie.
2. De economie van Nederland verduurzamen en ons groeipotentieel behouden.
3. Onze steden en regio's sterker en leefbaarder maken.
4. Het landelijk gebied toekomstbestendig ontwikkelen.

ad 1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie

Nederland moet zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering, zoals zeespiegelstijging, hogere rivierafvoeren, wateroverlast en langere perioden van droogte. Nederland is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust. Dit vraagt maatregelen in de leefomgeving, bijvoorbeeld voldoende groen en ruimte voor wateropslag in onze steden. Voordeel is dat daarmee tegelijk de leefomgevingskwaliteit verbeterd wordt en het kansen biedt voor natuur. In 2050 heeft Nederland een duurzame energievoorziening. Dit vraagt ruimte, onder meer voor windturbines en zonnepanelen. Het Rijk zet zich daarnaast in voor het maken van ruimtelijke reserveringen voor het hoofdenergiesysteem op nationale schaal.

ad 2. Duurzaam economisch groeipotentieel

Nederland werkt toe naar een duurzame, circulaire, kennisintensieve en internationaal concurrerende economie in 2050. Daarmee kan Nederland zijn positie handhaven in de top vijf van meest concurrerende landen ter wereld. Dit vraagt goede verbindingen via weg, spoor, lucht, water en digitale netwerken en een nauwe samenwerking met internationale partners, Het Rijk zet in op een sterk en innovatief vestigingsklimaat met een goede quality of life: een leefomgeving die de inwoners volop voorzieningen biedt op het gebied van wonen, bewegen, recreëren, ontmoeten en ontspannen. Belangrijk is wel dat de Nederlandse economie toekomstbestendig wordt, oftewel concurrerend, duurzaam en circulair. Het Rijk zet daarbij in op het gebruik van duurzame energiebronnen en op verandering van productieprocessen, zodat Nederland niet langer afhankelijk is van eindige, fossiele bronnen.

Om de beleidskeuzes op een heldere en voorspelbare manier te maken, hanteert de NOVI drie afwegingsprincipes, die helpen bij het prioriteren van de verschillende belangen en opgaven:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies.
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal.
3. Afwentelen wordt voorkomen.

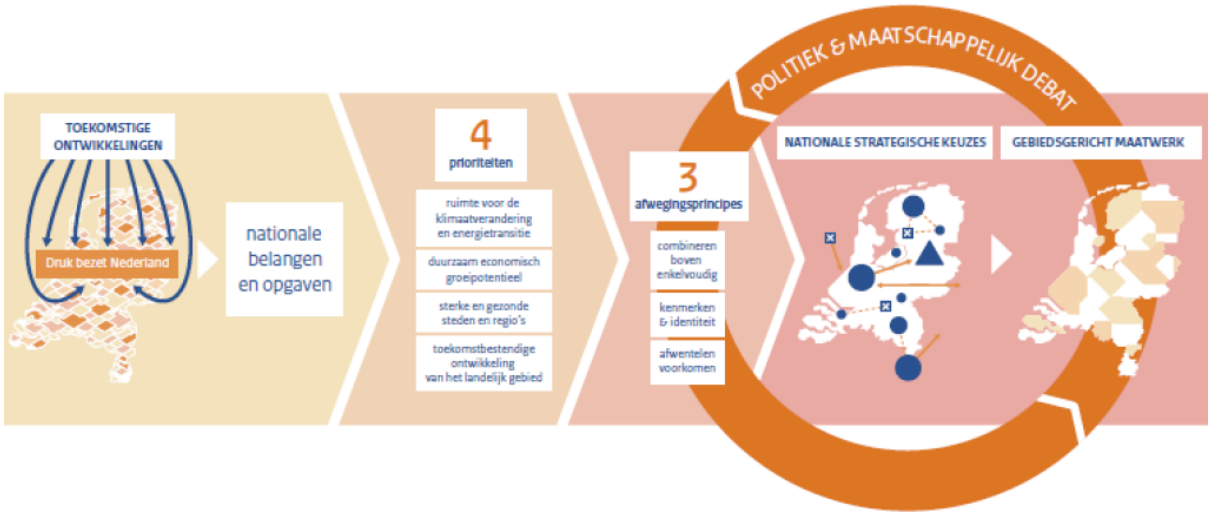

Figuur 9: Afwegen met NOVI

De uitvoering van de NOVI vraagt om nieuwe manieren van samenwerken met blijvende brede, maatschappelijke betrokkenheid en inzet van overheden. Hierbij hanteert het NOVI vier uitgangspunten:

- We werken als één overheid, samen met de samenleving.
- We stellen de opgave(n) centraal.
- We werken gebiedsgericht.
- We werken permanent en adaptief aan de opgaven.

Relatie met het voorliggende bestemmingsplan

De uitbreiding van het HS-station past binnen het ruimtelijk beleid van het Rijk dat in de NOVI wordt beschreven. Het Rijk maakt een robuust, betrouwbaar en veilig netwerk mogelijk om de transitie naar een circulaire economie en CO2-arme energievoorziening te realiseren.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie Brabant (2018)

De Brabantse Omgevingsvisie is een samenhangende visie op de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie bevat de belangrijkste ambities voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. De Omgevingsvisie geeft ook aan op welke nieuwe manieren de provincie met betrokkenen wil samenwerken aan omgevingsvraagstukken en welke waarden daarbij centraal staan.

In de omgevingsvisie heeft de provincie een basisopgave en vier hoofdopgaven geformuleerd. Bij iedere opgave heeft de provincie ambities voor 2050 vastgesteld. De basisopgave voor Brabant is werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit. De vier hoofdopgaven zijn:

1. Werken aan de Brabantse energietransitie: in 2050 moet de energie 100% duurzaam zijn, en grotendeels afkomstig uit Noord-Brabant.
2. Werken aan een klimaatproof Brabant: In 2050 is Brabant klimaatbestendig en waterrobuust ingericht.
3. Werken aan de slimme netwerkstad: In 2050 functioneert het stedelijk netwerk van Brabant als één samenhangend duurzaam en concurrerend netwerk van steden en dorpen als onderdeel van de Noordwest-Europese metropool. Brabant kenmerkt zich door een sterke sociale cohesie, een excellent en duurzaam woon-, leef- en vestigingsklimaat met een comfortabel, betrouwbaar en multimodaal verkeers- en vervoersysteem en een uitstekende (digitale) infrastructuur.
4. Werken aan een concurrerende, duurzame economie: In 2050 is Brabant top kennis- en innovatieregio in Europa. Producten, materialen en grondstoffen worden op alle onderdelen van de

Brabantse economie in verregaande mate hergebruikt. Niet hernieuwbare hulpbronnen worden behouden. Het streven naar waardecreatie voor mens, natuur en economie gaan hand in hand. De Brabantse economie is verregaand circulair.

De provincie pakt deze opgaven integraal en samen met publieke, private en maatschappelijke partners aan. De provincie richt zich op het verknopen en verweven van opgaven en het zoeken naar synergie en meerwaarde. Daarbij wordt er vanuit verschillende richtingen naar een ontwikkeling gekeken. Zo kijkt de provincie op een 'diepe' manier, waarmee niet alleen de effecten van het hier en nu, maar ook de effecten op andere schaal- en tijdsniveaus worden meegenomen. Daarnaast kijkt de provincie op een 'ronde' manier: opgaven worden niet sectoraal maar vanuit een gebiedsgerichte insteek bekeken. Tot slot kijkt de provincie op een 'brede' manier: verschillende partijen worden bij deze opgaves betrokken.

Relatie met het voorliggend project

Het project zorgt voor een uitbreiding van de energiecapaciteit, waarmee het bijdraagt aan de visie van de provincie om te werken aan de energietransitie. De voorgenomen ontwikkeling is daarmee niet in strijd met de omgevingsvisie.

3.2.2 Interim omgevingsverordening (2020)

Om de doelen uit de omgevingsvisie te realiseren, is in maart 2020 de interim omgevingsverordening vastgesteld. De Interim omgevingsverordening is tot stand gekomen door de verschillende regelingen op provinciaal niveau over de fysieke leefomgeving samen te voegen. Het is een 'Interim' omgevingsverordening om zo te benadrukken dat dit een tussenstap is naar de 'definitieve' omgevingsverordening gebaseerd op de Omgevingswet. In deze interim verordening zijn de regels vastgesteld waar ruimtelijke ontwikkelingen aan moeten voldoen. Voor de voorgenomen ontwikkeling is artikel 3.42 duurzame stedelijke ontwikkeling van belang.

Artikel 3.42 duurzame stedelijke ontwikkeling

Noord-Brabant heeft de ambitie tot de top van Europese kennis- en innovatie regio's te blijven behoren. Een aantrekkelijk leef-, woon- en vestigingsklimaat is hiervoor een essentiële voorwaarde. Dit zorgt ervoor dat bedrijven de weg naar Brabant weten te vinden, werknemers hier prettig wonen en innovaties sneller plaatsvinden. Daarom streeft de provincie naar duurzame verstedelijking. Om te verduidelijken welke aspecten daarbij een rol spelen, zijn een aantal aspecten benoemd die daarbij om aandacht vragen. Gebaseerd op de Brabantse omgevingsvisie wordt aandacht gevraagd voor de opgaven vanuit een veilige, gezonde leefomgeving, energietransitie, klimaatadaptatie en een concurrerende, duurzame economie. Daarom zijn deze aspecten specifiek benoemd zodat die van begin af aan bij de ontwikkeling van een plan betrokken worden.

Zorgvuldig ruimtegebruik, dat als basisprincipe is opgenomen vanuit de zorg voor een goede omgevingskwaliteit, is hierbij uitgangspunt. Dat betekent dat een stedelijke ontwikkeling voor wonen, werken of voorzieningen in beginsel plaatsvindt binnen Stedelijk gebied en dat de ruimte binnen Stedelijk gebied zo goed als mogelijk wordt benut.

Relatie met het voorliggend project

Het HS-station bevindt zich in een gebied waar gemeentelijke instructieregels voor stedelijke ontwikkeling en erfgoed gelden. Het terrein is namelijk onderdeel van het stedelijk gebied landelijke kern. Op en rondom het terrein bevindt zich echter geen erfgoed dat een belemmering kan vormen voor de voorgenomen ontwikkeling. Bovendien vindt de uitbreiding op het bestaande HS-station plaats, waarmee het project voldoet aan de wens om de stedelijke ontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied te laten plaatsvinden.

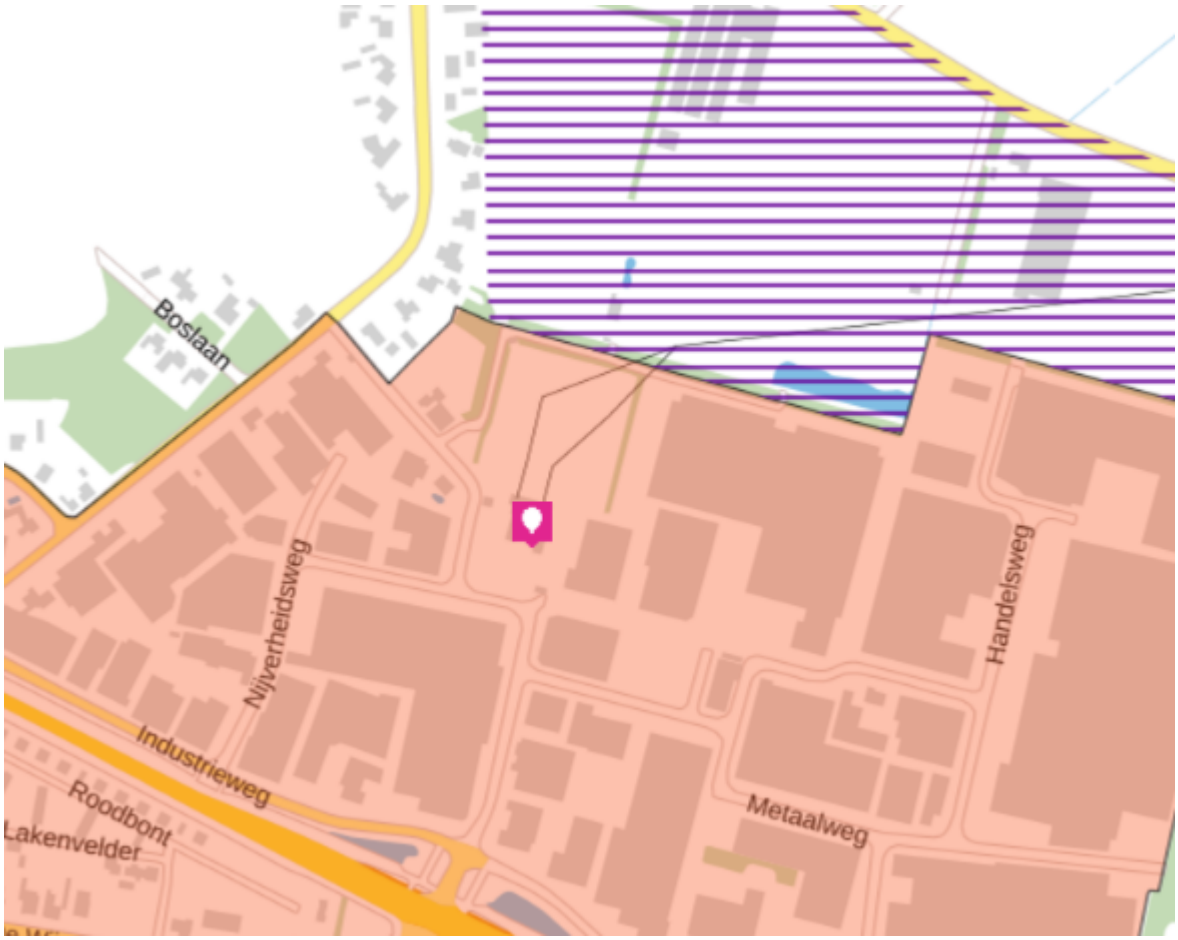

Afbeelding 5: Uitsnede kaart gemeentelijke instructieregels voor stedelijke ontwikkeling en erfgoed uit de interim omgevingsverordening. Het oranje vlak geeft de landelijke kern – stedelijk gebied aan.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Bladel

Medio 2004 heeft de gemeenteraad van Bladel de StructuurvisiePlus (Duurzaam Ruimtelijk Structuurbeeld en Dorpenplan) vastgesteld. In juni 2008 is deze structuurvisie geactualiseerd. De visie bevat de ruimtelijke koers op hoofdlijnen die er voor zorgt dat ontwikkelingspotenties benut worden, maar tegelijkertijd voorkomt dat conflicten ontstaan in het ruimtegebruik en met de duurzame gebiedskwaliteiten.

In de gemeentelijke visie voor Bladel gaat het om het behouden en versterken van de bestaande landschappelijke structuur. Daarnaast dient ook de kenmerkende bebouwingsstructuur behouden en versterkt te worden. Hiertoe heeft de gemeente streefbeelden voor de verschillende kernen opgesteld. Voor het voorliggende project is het streefbeeld van Hapert van belang. Hierin wordt geschetst waar (dorps)uitbreiding plaats kan vinden. Aan de noordzijde van het bedrijventerrein Hapert bevindt zich een zone met weinig landschappelijke waarden. Hier zijn geen principiële bezwaren tegen de uitbreiding van functies die niet afhankelijk zijn van woongebieden en voorzieningenclusters.

Naast de streefbeelden heeft de gemeente ook een Ruimtelijk Casco opgesteld. Het Ruimtelijk Casco bestaat uit een kaartbeeld en daaraan gekoppelde toelichting. Het HS-station bevindt zich op een bedrijventerrein (zie afbeelding 6). De strategie voor het bestaande bedrijventerrein is gericht op beheer en waar mogelijk intensivering. In het kader van het streven naar zuinig ruimtegebruik moeten kansen op efficiënt ruimtegebruik benut worden. Daarnaast is het van belang de bestaande structuur van het

bedrijventerrein in tact te houden en waar mogelijk te versterken.

Afbeelding 6: Uitsnede kaart Ruimtelijk Casco. Het paarse vlak geeft het type bedrijventerrein weer. De rode rechthoek geeft de locatie van het HS-station aan.

Relatie met het voorliggend project

Het projectgebied ligt binnen de aanduiding bedrijventerrein. Aangezien de uitbreiding op het bestaande HS-station terrein plaats vindt, is de voorgenomen ontwikkeling niet in strijd met de structuurvisie Bladel.

Hoofdstuk 4 Milieu- en omgevingsaspecten

4.1 Inleiding

Ingevolge artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening wordt in dit hoofdstuk een beschrijving opgenomen van de feiten en belangenafweging inzake de relevante milieuhygiënische aspecten (artikel 3.2. Algemene wet bestuursrecht). Om tot een gedegen planontwikkeling te komen zijn diverse onderzoeken uitgevoerd, die inzicht geven in de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied. Alle onderzoeken zijn gedaan voorafgaand aan de realisatie van de uitbreiding. Dit hoofdstuk geeft een samenvatting van de verschillende onderzoeken die zijn uitgevoerd. Voor uitgebreidere informatie wordt verwezen naar de feitelijke onderzoeken in de bijlagen.

4.2 Archeologie en cultuurhistorie

Inleiding

Begin juli 2009 hebben de gemeenten Oirschot, Reusel-De Mierden, Bladel, Eersel, Bergeijk, Heeze-Leende, Cranendonck, Waalre en Valkenswaard gezamenlijk een gemeentelijke erfgoedkaart opgesteld, de Erfgoedkaart A2- en Kempengemeenten. Doel van de erfgoedkaart is om het erfgoed een betere bescherming te kunnen geven via het bestemmingsplan en/of verordening, zoals in de Monumentenwet staat omschreven. De gemeentelijke erfgoedkaart bestaat uit onder meer een archeologische beleidskaart en een cultuurhistorische beleidskaart.

Archeologie

Het projectgebied ligt volgens de gemeentelijke archeologische beleidskaart grotendeels in categorie 6: gebied met lage verwachting (zie afbeelding 7). Het gaat hierbij om gebieden waar op archeologische en landschappelijke gronden de kans op behoudenswaardige archeologische relicten klein wordt geacht. Om die reden is een archeologisch onderzoek alleen vereist bij bestemmingsplanwijzigingen en projectbesluiten van projectgebieden die groter zijn dan 25.000 m² en dieper gaan dan 0,4 m onder maaiveld of 0,5 m onder maaiveld bij agrarisch bestemde gronden.

Het zuidelijke deel van het HS-station ligt in een gebied met hoge (categorie 4) en middelhoge verwachting (categorie 5). De uitbreiding van het HS-station vindt echter niet in deze gebieden plaats.

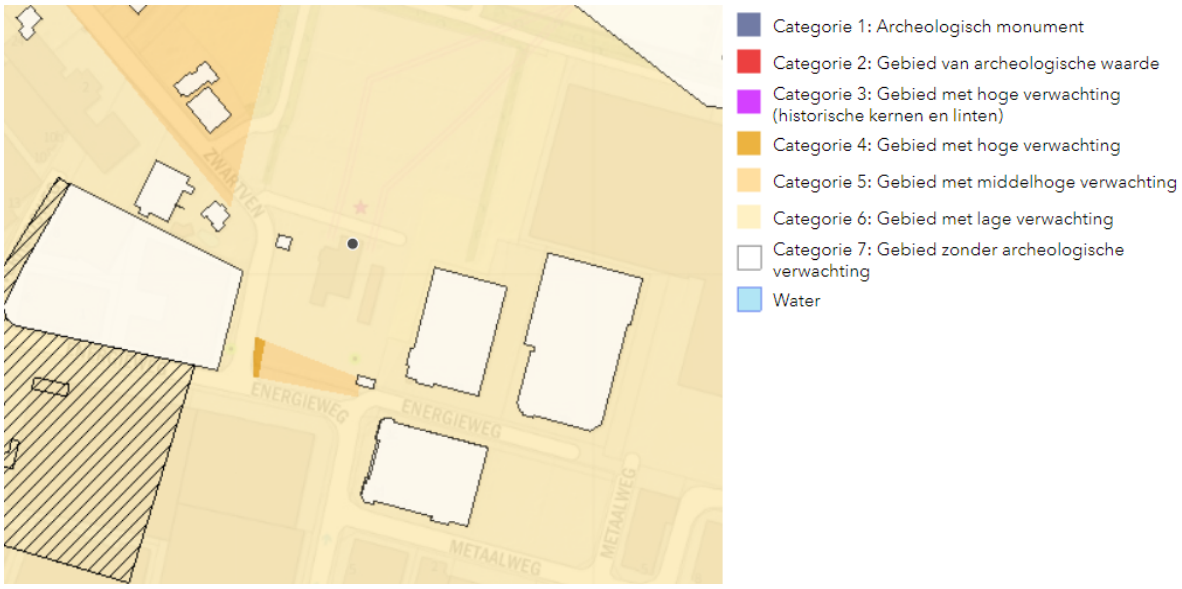

Afbeelding 7: Uitsnede Archeologische beleidskaart. De zwarte stip geeft de locatie van het HS-station aan.

Cultuurhistorie

Op het terrein van het HS-Station bevinden zich volgens de cultuurhistorische beleidskaart enkele gebieden met een hoge cultuurhistorische waarde (zie afbeelding 8). Het gaat hierbij om stukjes bosbouw van na 1900. Volgens het cultuurhistorische beleid van de gemeente(n) verdienen deze cultuurhistorische waarden het om behouden te worden, maar vooral ook om als inspiratiebron te worden gebruikt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Daarnaast loopt er een object over het projectgebied met een zeer hoge cultuurhistorische waarde. Het gaat hierbij om een oude weg daterend rond 1900. De aanwezige cultuurhistorische waarde mag in principe niet worden verstoord of vernietigd. Nieuwe ontwikkelingen moeten zo mogelijk de cultuurhistorische waarde versterken.

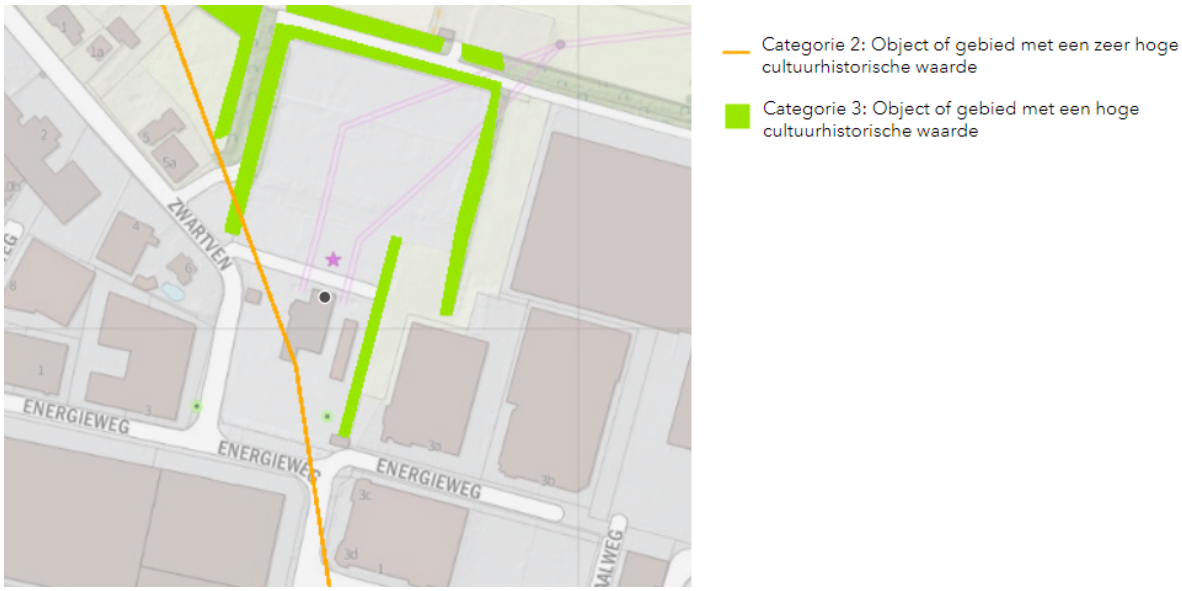

Afbeelding 8: Uitsnede Cultuurhistorische beleidskaart. De zwarte stip geeft de locatie van het HS-station aan.

Conclusie

Omdat de voorgenomen uitbreiding minder dan 25.000 m2 beslaat en niet plaats vindt in gebieden met een (middelhoge) archeologische verwachtingswaarde, is er geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Voor de aanwezige cultuurhistorische waarden geldt dat deze door de uitbreidingen niet worden aangetast. De weg met zeer hoge cultuurhistorische waarde is door de eerdere aanleg van het HS-station al dusdanig aangetast dat de voorgenomen uitbreiding geen negatief effect op dit cultuurhistorische object zal hebben.

4.3 Ecologie

Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling dient rekening gehouden te worden met ecologie. Derhalve is het belang om na te gaan of de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling een negatief effect heeft op de beschermde natuurwaarden. Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten of beschermde natuurwaarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland. In dit kader heeft Enexis B.V. Arcadis gevraagd een QuickScan Flora en Fauna op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en de benodigde vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) in beeld te brengen (zie bijlage 1).

Gebiedsbescherming

Directe effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van beschermde gebieden zoals Natura 2000 of Natuurnetwerk Nederland zijn op voorhand uitgesloten doordat het plangebied niet binnen een beschermd gebied ligt. Wel ligt het Natura 2000-gebied Kempenland-West op circa 2 km van het plangbied. De voorgenomen ingreep leidt mogelijk tot indirecte of externe effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van (een minimale hoeveelheid) stikstofdepositie. Daarom heeft Arcadis in opdracht van Enexis B.V. voor de aanlegfase een Aerius-berekening uitgevoerd (zie bijlage 2).

De Aerius-berekening laat zien dat er geen sprake is van toename van depositie op Kempenland-West. Effecten als gevolg van de realisatie van de voorgenomen ontwikkeling op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Kempenland-West zijn uit te sluiten. Er zijn geen vervolgstappen nodig in het kader van de Wet Natuurbescherming (Wnb).

Soortenbescherming

De QuickScan Flora en Fauna is uitgevoerd door middel van een bureauonderzoek. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen tien jaar.

Flora

Door het sterk industriële karakter en het intensief beheerd terrein zijn groeiplaatsen voor de beschermde flora binnen het plangebied uitgesloten.

Fauna

Er zijn volgens de NDFF geen soorten waargenomen binnen het plangebied. Omdat in de omgeving van het plangbied wel geschikte broedlocaties beschikbaar zijn, kunnen broedvogels zonder jaarrond beschermd nest niet worden uitgesloten in het plangebied, deze kunnen incidenteel voorkomen. Hetzelfde geldt voor grondgebonden zoogdieren zoals egels, muizen of konijnen, en voor algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone pad of bruine kikker. De aanwezigheid van andere (beschermde) soorten is op basis van de quickscan uitgesloten.

De geplande werkzaamheden (realiseren van de transformatoren en E-houses) kunnen tijdens het broedseizoen leiden mogelijk tot verstoring van nestplaatsen van niet-jaarrond beschermde broedvogels. Daarnaast kunnen incidenteel de werkzaamheden (zoals het plaatsen van materiaal in groenstructuren of het gebruik van machines op onverharde delen) leiden tot verstoring en verwonden en doden van individuen van grondgebonden zoogdieren of algemeen voorkomende amfibieën.

Mitigerende maatregelen

Voor algemeen voorkomende broedvogels (waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is) dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden:

- Voer werkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 1 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden te worden totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecoloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.

De Wnb kent een algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten planten en dieren moet worden omgegaan. Hiervoor moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- Plaats werk- en bouwmateriaal zo veel mogelijk op verharde ondergrond, zodat (de verblijfplaats van) eventueel aanwezige grondgebonden zoogdieren aanwezig in groenstructuren zo min mogelijk verstoord worden.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat in het kader van de soortbescherming van de Wnb er geen vervolgstappen noodzakelijk zijn, indien tijdens de uitvoering rekening wordt gehouden met de genoemde mitigerende- en zorgplichtmaatregelen.

4.4 Water

Inleiding

Sinds 1 november 2003 is het wettelijk geregeld dat in alle ruimtelijke plannen een watertoets dient te worden uitgevoerd. Het doel van de Watertoets is in een vroeg stadium waterhuishoudkundige doelstellingen zichtbaar te maken en evenwichtig mee te nemen bij ruimtelijke plannen. Er wordt met name ingegaan op de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding en de beschrijving van de maatregelen die worden getroffen. Voor deze watertoets (zie ook bijlage 3) wordt gekeken naar de volgende aspecten:

- Hemelwater;
- Oppervlaktewater;
- Grondwater
- Vuilwater/droogweerafvoer

Beleid

Europese kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft tot doel om de kwaliteit van de Europese wateren in een goede toestand te brengen en te houden. Waterbeheer op het niveau van stroomgebieden is daarbij het uitgangspunt, waarbij het stroomgebiedbeheerplan een belangrijk instrument is. In 2015 heeft Nederland de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen naar de Europese Commissie gestuurd: voor de Rijn, de Schelde, de Maas en het Eems-Dollardestuarium. Het plangebied valt binnen het beheersgebied van Waterschap Limburg, dat onderdeel uitmaakt van het stroomgebied van de Maas. Van belang is dat bij

initiatieven tenminste voldaan wordt aan het stand-still principe. Dit houdt in dat een ingreep (uitvoering van het ruimtelijk plan) de toestand van het watersysteem niet mag verslechteren, tenzij beargumenteerd kan worden dat dit wegens 'een hoger doel' niet anders kan (notitie Gevolgen van de KRW voor fysieke projecten in en om het water, ministerie van Verkeer en Waterstaat, maart 2006).

Nationaal Bestuursakkoord Water

Op basis van het rapport van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw en het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water' hebben het Rijk, de provincies, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) ondertekent. Het NBW is doorgevoerd in de provinciale en regionale beleidsplannen. Relevante aspecten uit het NBW zijn:

- Toepassen van de watertoets als procesinstrument op alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen.
- Toepassen van de trits schoonhouden - zuiveren - schoonmaken, met als eerste insteek het voorkomen van vermenging van schoon hemelwater van dakvlakken en afvalwater en het gebruik van bijvoorbeeld een bodempassage voor hemelwater van druk bereden straatvlakken.
- Wateropgave (de benodigde bergingscapaciteit voor het opvangen van pieken in neerslag) bepalen aan de hand van de NBW normen regionale wateroverlast. Voor stedelijk gebied geldt een norm van T=100 (neerslaggebeurtenis die statistisch berekend eens in de 100 jaar voorkomt).

Waterwet

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Acht bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland zijn vervangen door deze Waterwet en de zes verschillende vergunningen zijn opgenomen in één vergunning. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Een belangrijk doel is het klimaat adaptief en klimaatbestendig maken en wateroverlast zoveel mogelijk te beperken. Een belangrijke verandering na het in werking treden van de Waterwet is de onderverdeling in het bevoegde gezag met betrekking tot directe en indirecte lozingen. Alle indirecte lozingen vallen onder het bevoegde gezag voor de Wet Milieubeheer (gemeente en provincie). Alle directe lozingen vallen onder het gezag van de Waterwet (waterschappen voor de regionale wateren en Rijkswaterstaat voor de rijkswateren). Een Watervergunning is nodig voor:

- Werken in, aan en in de nabijheid van oppervlaktewater (bv. leggen van kabels, verlagen maaiveld).
- Het onttrekken/(weer) lozen van grondwater tijdens bouwwerkzaamheden.
- Het lozen van regenwater van verhard dak- en terreinoppervlak direct of via een retentie of infiltratievoorziening in oppervlaktewater.
- Werkzaamheden in of nabij waterkeringen.

Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021

De provincie Noord-Brabant werkt aan een gezond leef- en vestigingsklimaat. Wat er op het gebied van water en milieu daaraan kan worden bijgedragen staat in het Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021. Het plan kent drie thema's:

- Het eerste is een gezonde, fysieke leefomgeving. Denk aan zuiver water, een gezonde bodem, en een schone lucht. De basis voor elk mens, dier en plant.
- Het tweede is een veilige leefomgeving. Brabanders moeten natuurlijk altijd zo goed mogelijk beschermd zijn tegen overstromingen en ongevallen met gevaarlijke stoffen. Ook daar zorgt dit plan voor.
- Maar het gaat niet alleen om risico's afdekken en het beschermen van het milieu- en water, maar ook de economische kansen ervan in te zien. Het kristalhelder grondwater betekent bijvoorbeeld ook heerlijk bier. Het derde thema is dan ook "Groene groei": hoe de provincie samen met bedrijven hun doelen realiseren. De provincie stimuleert bijvoorbeeld de transitie naar een circulaire economie: waar de één zijn afval, de ander zijn grondstoffen zijn.

De provincie is tevens bevoegd gezag voor vergunningverlening, het toezicht en handhaving van onderstaande grondwateronttrekkingen en -infiltraties:

- Industriële onttrekkingen > 150.000 m3
- Grondwateronttrekkingen t.b.v. drinkwaterwinning
- Bodemenergiesystemen

Waterschap De Dommel

Waterschap De Dommel beheert het water in Midden-Brabant. Waterschap De Dommel is verantwoordelijk voor het waterbeheer in de gemeente op basis van de volgende wettelijke kerntaken: het zuiveringsbeheer, watersysteembeheer, beheer van dijken en beheer van vaarwegen. Het watersysteembeheer, waaronder grondwater, heeft daarbij twee doelen: zowel de zorg voor gezond water als de zorg voor voldoende water van voldoende kwaliteit. Het beleid en de daarmee samenhangende doelen van het waterschap zijn opgenomen in het waterbeheerplan 2016-2021.

Hemelwaterbeleid (Brabant brede keur)

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen is in de Keurregels van de Brabant Keur in artikel 3.6 ('Verbod afvoer door verhard oppervlak') het verbod opgenomen zonder watervergunning neerslag door toename van verhard oppervlak of door afkoppelen van bestaand oppervlak, versneld tot afvoer naar het oppervlaktewater te laten komen. In de Algemene regels van de Brabant Keur wordt onder hoofdstuk 15 ('Afvoer hemelwater door toename en afkoppelen van verhard oppervlak') beschreven aan welke eisen minimaal moet worden voldaan bij toename van verhard oppervlak.

Gemeentelijk beleid

Het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) Bladel 2015-2020 is een strategisch beheerplan waarin beschreven staat wat de zorgplichten zijn van de gemeente Roosendaal op het gebied van afval-, hemel- en grondwater. Op basis van doelstellingen en de gekozen strategie op hoofdlijnen aangegeven welke maatregelen uitgevoerd moeten worden om deze doelen te bereiken en welke financiële middelen daarvoor nodig zijn. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten in overeenstemming zijn met de ontwateringseisen van de gemeente en het uitgangspunt dat plannen zo veel mogelijk hydraulisch neutraal uit worden gevoerd. Voor de afvoer van hemelwater naar riolering en/of oppervlaktewater hanteren het waterschap en de gemeente voor nieuwe ontwikkelingen de voorkeursvolgorde: infiltreren - bergen - afvoeren naar oppervlaktewater -afvoeren naar riolering. Bij nieuwbouw in het buitengebied wordt afvalwater in principe aangesloten op drukriolering of een IBA. De lozing van hemelwater hierop is niet toegestaan.

Analyse

Toename verharding

Het oppervlak van het huidige HS-station bedraagt 18.330 m^2, hiervan bestaat momenteel 3.200 m^2 uit verharding. De toename in verharding bedraagt 240 m^2, zijnde de twee transformatoren (met een dakoppervlak van 45 m^2) welke ieder in een betonnen bak van 120 m^2 worden geplaatst. De e-houses (80 m^2 per e-house) tellen niet mee in toename van verharding, gezien de gebouwen (zonder fundering) op poten worden geplaatst. Het is wel van belang dat hemelwater niet aangesloten wordt op de riolering en niet af kan stromen naar aanliggende percelen.

De compensatie-eis uit de Brabant Keur geldt pas bij een toename van 2.000 m^2. Omdat de toename 240 m^2 bedraagt is de Keur niet van toepassing. Wel is er vanuit gemeentelijk beleid vastgesteld dat er hydrologisch neutraal gebouwd dient te worden. Om wateroverlast binnen het plangebied te voorkomen betreft de bergingsopgave volgens de eis uit de Brabant Keur (T100 / 60 mm) in totaal 14 m^3, zie tabel 1.

	Huidige situatie*	Toekomstige situatie	Toename verharding
Verhard oppervlak plangebied	3.200 m^2	3.512 m^2	240 m^2
Bergingopgave			14 m^3

**Schatting o.b.v. GIS-analyse luchtfoto*

Tabel 1: Verharding huidige situatie en toekomstige situatie

Bergingsopgave

Zoals aangegeven worden de transformatoren afzonderlijk van elkaar in een betonnen bak van 10 x 12 x 1,5 m geplaatst, waardoor directe afstroom van hemelwater niet mogelijk is. De afvoer van deze bak is voorzien van een OBAS voorziening (zonder overstort) welke de afvoer van hemelwater bij extreme neerslag naar het gemeentelijk riool limiteert en er voor zorgt dat water wordt vastgehouden en vertraagd afgevoerd. De aanleg van nieuw verhard oppervlak leidt daardoor niet tot versnelde afvoer van hemelwater. Het is dan ook niet nodig om aanvullende voorzieningen te realiseren.

(Afval)waterketen

Bij het HS-station wordt geen nieuwe riolering aangelegd. De transformatoren worden via een OBAS aangesloten op het bestaande gemeentelijk rioolstelsel. De capaciteit van de OBAS dient afgestemd te worden met de gemeente om te bepalen of het gemengde stelsel de extra belasting aan kan.

Waterkwaliteit

Er dient gebruik gemaakt te worden van milieuvriendelijke bouwmaterialen en het achterwege laten van uitlogende bouwmaterialen zoals lood, koper, zink en zacht PVC. Deze stoffen kunnen zich ophopen in het water(bodem)systeem en hebben hierdoor een zeer nadelige invloed op de water(bodem)kwaliteit en ecologie.

Conclusie

Bij de uitbreiding van het HS-station wordt er voldoende waterberging gerealiseerd door middel van opvangbakken bij de transformatoren.De ontwikkeling heeft geen negatieve gevolgen voor het waterhuishoudkundige systeem ter plaatse.

4.5 Verkeer

De huidige functie van het hoogspanningsstation zal in het voorgenomen plan niet veranderen, het station wordt in beperkte mate uitgebreid. Deze uitbreiding heeft geen gevolgen voor de verkeerssituatie, omdat het niet zal leiden tot een toename in verkeersdruk. Het aspect verkeer vormt daarmee geen belemmering voor de uitbreiding.

4.6 Bodem

Inleiding

De kwaliteit van zowel de bodem als het (grond)water, zijn van invloed op de kwaliteit van het woon- en leefklimaat. Wanneer er sprake is van verontreiniging kan dit de volksgezondheid negatief beïnvloeden. Op grond van artikel 3.1.6 lid 1 onder d van het Besluit ruimtelijke ordening is een beoordeling van de haalbaarheid verplicht. Het bodemonderzoek, en dan met name onderzoek naar de bodemkwaliteit, maakt onderdeel uit van deze afweging.

Enexis B.V. heeft Arcadis gevraagd om op basis van eerder uitgevoerde onderzoeken te toetsen of er vanuit bodemkwaliteit bestaande of potentiële belemmeringen zijn als gevolg van omstandigheden in de omgeving van het plan.

Uitgevoerde bodemonderzoeken

Op het HS-station Hapert zijn chronologisch de volgende bodemonderzoeken bekend en ter beschikking gesteld. Door TenneT TSO is aan Arcadis toestemming verleend om de rapporten die in hun opdracht zijn uitgevoerd en de saneringsinfo te gebruiken voor de toetsing:

1. Verkennend bodemonderzoek ter plaatse van een schakelstation (Enexis) aan het Zwartven 7 te Hapert, gemeente Bladel, Geonius Milieu BV, projectnummer MA-130534, 15 januari 2014
2. Vooronderzoek Aardingsconcept Zuid Nederland HPT150 Zwartven 7 te Hapert, Aveco de Bondt BV, projectnummer 182940-22, 13 juni 2019
3. Verkennend mileukundig bodemonderzoek Hapert (HPT), Arcadis Nederland BV, projectnummer C05051.200028.HPT, 28 januari 2020

Risico'svanuit bodemkwaliteit

Algemeen

Uit de onderzoeken is gebleken dat de kwaliteit van de grond over het overgrote deel van de locatie zeer goed te noemen is. Alleen de bovengrond kent een lichte belasting met zink. Van het grondwater is slechts beperkt informatie beschikbaar. In 2014 is een sterke verontreiniging met zink en lichte verontreiniging met andere zware metalen in het grondwater geconstateerd. Dwars over het terrein loopt een voormalige slakkenverharding (laagdikte 30 cm) (zie afbeelding 9). Het is niet uit te sluiten dat (uitloging van) de sterke verontreinigingen met zware metalen in deze slakkenverharding de oorzaak is voor de grondwaterverontreiniging. In de uitgevoerde bodemonderzoeken is niet vastgesteld of er sprake is van een mogelijk (spoedeisend) geval van bodemverontreiniging.

Afbeelding 9 luchtfoto HS-station Hapert met globale ligging nieuwbouwlocaties en voormalig slakkenpad

E-houses

Voor de nieuwbouw van de E-houses blok L en M (20 kV) zijn vanuit bodemkwaliteit geen risico's aan te

geven, mede gezien het feit dat deze installaties op poten komen te staan, waardoor er beperkt grondroering en verzet nodig is. In de opgeboorde grond uit boringen nabij de locaties van de E-houses zijn in geen van de bodem-onderzoeken slakken aangetroffen. De locaties van de E-houses zullen dan ook geen deel uitmaken van het potentieel geval van ernstige bodemverontreiniging met zware metalen door slakken/zinkassen.

Nieuwbouw transformatoren

Voor de nieuwbouw van de transformatoren zijn eveneens geen risico's vanuit bodemkwaliteit aanwezig. Deze nieuwbouw is op voldoende afstand van de voormalige slakkenverharding gepland. In de opgeboorde grond uit boringen nabij de locaties van de transformatoren zijn in geen van de bodemonderzoeken slakken aangetroffen. De locaties van de transformatoren zullen dan ook geen deel uitmaken van het potentieel geval van ernstige bodemverontreiniging met zware metalen door slakken/zinkassen.

Conclusie

De plaatsing van de E-houses en transformatoren hebben geen nadelige effecten op de bodemkwaliteit. De bodemkwaliteit vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.7 Geluid

Inleiding

In opdracht van Enexis is een akoestisch onderzoek (Bijlage 5) uitgevoerd naar de uitbreiding van het hoogspanningsstation (HS-station) aan de Zwartven te Hapert met twee extra trafo's. Het akoestisch onderzoek is onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing en heeft als doel inzicht te geven in de geluidemissie van de inrichting naar haar directe omgeving. Hiertoe is de geluiduitstraling berekend op basis van de representatieve bedrijfssituatie en aangeleverde specificaties. De berekeningen zijn uitgevoerd conform de rekenvoorschriften uit de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai, versie 1999".

Wettelijk kader

Na uitbreiding van het HS-station bedraagt het totaal opgesteld vermogen van de onderdelen die tegelijkertijd in bedrijf zullen zijn minder dan 200 MVA. Hiermee valt de inrichting niet onder de categorie 20.1.b. van onderdeel C van bijlage I van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en is daarmee niet Wmvergunningplichtig. Ten aanzien van het milieuaspect geluid is de regelgeving uit het Activiteitenbesluit van toepassing. In dit Besluit zijn geluidnormen opgenomen voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximale geluidniveau (L_{Amax}) voor omliggende geluidgevoelige bestemmingen als gevolg van activiteiten binnen de inrichting. De geluidnormen staan in het Activiteitenbesluit vermeld onder Artikel 2.17 en worden in navolgende tabel weergegeven.

	Dagperiode (07:00 – 19:00 uur)	Avondperiode (19:00 – 23:00 uur)	Nachtperiode (23:00 – 07:00 uur)
$L_{Ar,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
$L_{Ar,LT}$ in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L_{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
L_{Amax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

Tabel:Geluidvoorschriften Activiteitenbesluit

Beoordeling van de geluidbelasting vindt plaats op basis van de Handleiding meten en rekenen industrielawaai (1999). Op grond van deze Handleiding dient bij de beoordeling rekening te worden gehouden met bijzondere geluiden die vanwege hun karakter als extra hinderlijk worden beschouwd. Geluid afkomstig van transformatoren is doorgaans tonaal van karakter. Indien het geluid vanwege de transformatoren ter plaatse van woningen duidelijk waarneembaar is, dient conform voornoemde handleiding een toeslag van 5 dB op het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau te worden gehanteerd. Of het tonale karakter van het geluid duidelijk waarneembaar is, is afhankelijk van het achtergrondniveau van het omgevingsgeluid ter plaatse van de woningen. In onderhavig onderzoek is hiervan uitgegaan en is zodoende sprake van een “worst-case” situatie. Vanwege het continue karakter van de geluiduitstraling vanwege de transformatoren zal er geen sprake zijn van kortstondige piekniveaus. Er zal derhalve geen sprake zijn van maximale geluidniveaus ter plaatse van woningen. Deze zijn verder buiten beschouwing gelaten.

Resultaten

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ter plaatse van de in de nabijheid gelegen woningen. In de tabel staan tussen haakjes eveneens de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit weergegeven. In Figuur A en Figuur B hieronder zijn respectievelijk de geluidcontouren in de dagperiode en de avond- en nachtperiode weergegeven. De rekenresultaten zijn inclusief de toeslag van 5 dB vanwege het tonale karakter van het geluid.

Rekenpunt	Dagperiode (07:00 – 19:00 uur)	Avondperiode (19:00 – 23:00 uur)	Nachtperiode (23:00 – 07:00 uur)
Woning Zwartven 1	29 (50)	25 (45)	25 (40)
Woning Zwartven 5	40 (50)	36 (45)	36 (40)
Woning Zwartven 6	42 (50)	40 (45)	40 (40)
Woningen Loonseweg	< 36 (50)	< 33 (45)	< 33 (40)

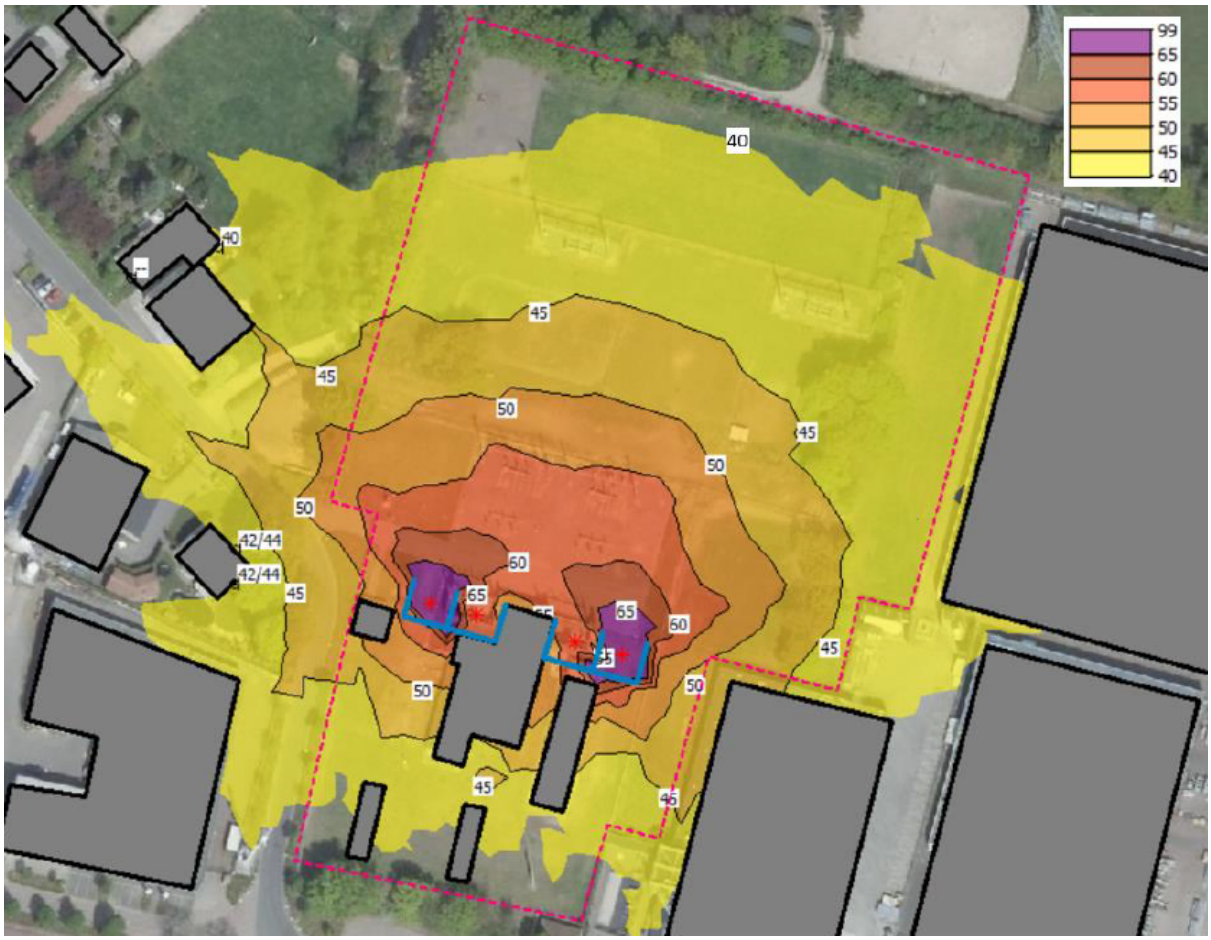

Figuur A:Geluidcontouren HS-station; dagperiode incl. toeslag 5 dB tonaliteit

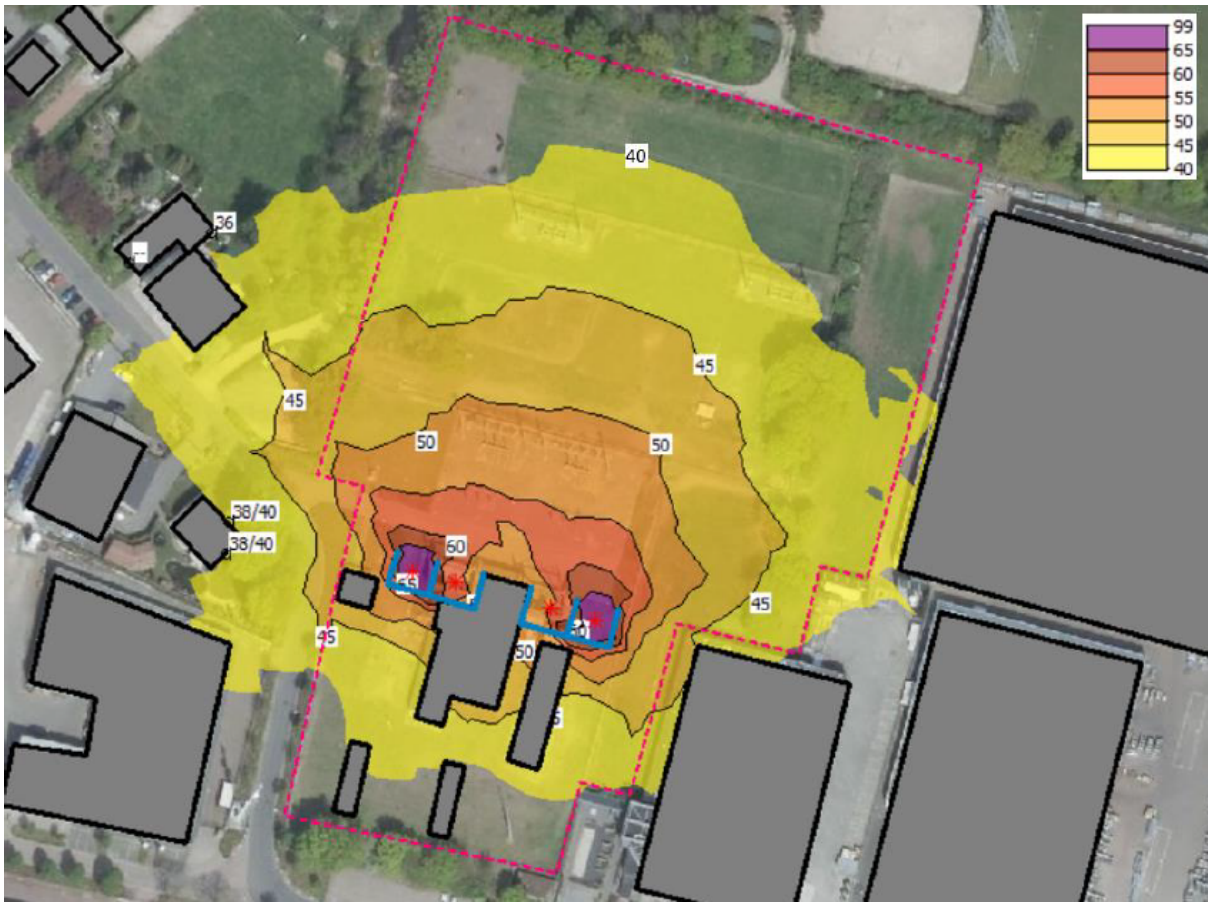

Figuur B: Geluidcontouren HS-station; avond- en nachtperiode incl. toeslag 5 dB tonaliteit

Uit de rekenresultaten blijkt dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) ter plaatse van de dichtstbijzijnde woning aan de Zwartven 6 ten hoogste 42 dB gedurende de dagperiode en 40 dB gedurende de avond- en nachtperiode bedraagt. Dit is inclusief de toeslag van 5 dB vanwege tonaliteit.

Conclusie

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (LAr,LT) bedraagt ter plaatse van de dichtstbij gelegen woning ten hoogste 42 dB(A) in de dagperiode en 40 dB(A) in de avond- en nachtperiode (inclusief de toeslag van 5 dB vanwege het tonale karakter). Hiermee worden de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit gerespecteerd.

Om deze waarden voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau te kunnen bereiken dienen de nieuwe trafo's eveneens tussen schermwanden te worden geplaatst met eenzelfde hoogte als de bestaande wanden tussen de bestaande trafo's.

Geconcludeerd is dat het milieuaspect geluid geen belemmering vormt voor de verdere planontwikkeling.

4.8 Luchtkwaliteit

Inleiding

Vanaf 15 november 2007 is de wetgeving op het gebied van luchtkwaliteit gewijzigd. Deze wetswijziging is sindsdien opgenomen in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen). Deze wijziging wordt ook wel kortweg de Wet Luchtkwaliteit 2007 genoemd. In artikel 5.16 van de gewijzigde Wet milieubeheer is vastgelegd onder welke voorwaarden bestuursorganen de bevoegdheden uit lid 2 mogen uitoefenen. Als aan één van de volgende voorwaarden is voldaan, vormen de luchtkwaliteitseisen geen belemmering voor het uitoefenen van de bevoegdheid:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde (grenswaarde zoals vastgelegd in titel 5.2 en bijlage 2 Wet milieubeheer);
- een project leidt - al dan niet per saldo - niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt "niet in betekenende mate" bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit, wat inhoudt dat door het project de luchtkwaliteit met minder dan 1% verslechtert;
- een project past binnen het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit), of binnen een regionaal programma van maatregelen.

In de Regeling NIBM (niet in betekende mate bijdragen) is een lijst met categorieën van gevallen opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Dit betekent dat ontwikkelingen op dit gebied zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Ook als het bevoegd gezag op een andere wijze, bijvoorbeeld door berekeningen, aannemelijk kan maken dat het geplande project NIBM bijdraagt, kan toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit achterwege blijven.

Conclusie

De uitbreiding van het hoogspanningsstation draagt niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging omdat er geen sprake is van een substantiële toename van het aantal verkeersbewegingen of toename van relevante emissies vanuit het station. De luchtkwaliteitsaspecten vormen daarmee geen belemmering voor het project.

4.9 Externe veiligheid

Inleiding

Bij Externe Veiligheid gaat het om de risico's voor de directe omgeving in het geval dat er iets mis gaat tijdens de productie, het behandelen of het vervoer van gevaarlijke stoffen. De verbonden risico's moeten binnen de perken blijven. Hiervoor worden twee soorten risico's gehanteerd:

- Het plaatsgebonden risico (PR) is vooral gericht op de te realiseren basisveiligheid voor burgers;
- Het groepsrisico (GR) stelt beperkingen aan de maatschappelijke ontwrichting als gevolg van calamiteiten met gevaarlijke stoffen. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is vastgelegd dat voor iedere toename in het groepsrisico een verantwoordingsplicht geldt, ongeacht of er door de wijziging een norm wordt overschreden.

Voor het plaatsgebonden risico PR zijn risicocontouren (10-6) vastgesteld waarbinnen kwetsbare of beperkt kwetsbare bebouwing niet is toegestaan. Deze contouren liggen:

- rond inrichtingen waarin opslag/verwerking van gevaarlijke stoffen plaatsvindt;
- langs transportroutes (weg, spoor, water, buisleiding) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

Gevaarlijke stoffen die worden vervoerd over de weg, het spoor, het water of per buisleiding leiden tot knelpunten voor het plaatsgebonden risico indien er langs de transportassen een 10-6 contour ligt.

Analyse

Op basis van de risicokaart blijkt dat er in de omgeving van het HS-station zich geen kwetsbare objecten bevinden. De voorgenomen ontwikkeling is bovendien geen categoriale inrichting vanuit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). In de nabije omgeving van het plangebied vinden geen risicovolle bedrijfsactiviteiten plaats. Ook zijn er geen transportroutes voor gevaarlijke stoffen waar rekening mee dient te worden gehouden.

Conclusie

Met de uitbreiding van het HS-station zal geen sprake zijn van gevaarlijke inrichting in de zin van het Bevi. Daarnaast is er geen risico voor de externe veiligheid, omdat er op of rondom het plangebied geen gevaarlijke inrichtingen of transportroutes aanwezig zijn. Externe veiligheid vormt daarmee geen belemmering om de voorgenomen ontwikkeling planologisch mogelijk te maken.

4.10 Milieuzonering

Inleiding

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Om te komen tot een verantwoorde, ruimtelijk relevante toetsing in milieuhygiënisch opzicht van bedrijfsvestigingen, wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde milieuzonering. Hieronder wordt verstaan het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen enerzijds milieubelastende bedrijven of inrichtingen en anderzijds milieugevoelige functies als wonen en recreëren. Daarnaast is de milieuwetgeving van toepassing. Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde Lijst van Bedrijfsactiviteiten. Hierin wordt per bedrijfssoort aangegeven welke milieu-invloed (in de vorm van geur, stof, geluid en gevaar) hiervan kan uitgaan en welke afstand hierbij (minimaal) in acht genomen moet worden. Hierbij onderscheidt de VNG diverse omgevingstypen. Het achterliggende idee is dat de gevoeligheid van een gebied voor bepaalde hinder afhankelijk is van het omgevingstype. De door de VNG aangegeven afstanden hebben betrekking op een rustige woonwijk. De mate van milieuhinder bepaalt in welke van de zes milieucategorieën een bedrijfssoort is ingedeeld. Daarbij omvat categorie 1 de lichtste en categorie 6 de zwaarste vormen van bedrijvigheid. In principe is bedrijvigheid behorende tot de categorie 1 goed te mengen met de functie wonen, dit geldt in de meeste gevallen ook voor de categorie 2-bedrijven. Het is wenselijk om de bedrijvigheid in de categorie 3 te clusteren en een zonering in acht te nemen. Vanaf categorie 4 is menging met milieugevoelige functies niet mogelijk.

Analyse

Met de uitbreiding valt het station binnen de bedrijfsactiviteit 'Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen 100 – 200 MVA'. Volgens de VNG-lijst behoort deze bedrijfsactiviteit tot de milieucategorie 3.2. Voor deze categorie dient een afstand van 100 meter in acht te worden genomen voor het aspect geluid en 50 meter voor het aspect veiligheid.

Op circa 135 meter van het HS-station en de beoogde locatie van de nieuwe trafo's en E-houses bevinden zich een aantal woningen aan de Loonseweg.

Conclusie

Omdat de dichtsbijzijnde woningen niet binnen de milieucategorie 3.2 contour van het HS-station liggen, zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen uitbreiding voor wat betreft de milieuzonering.

Hoofdstuk 5 Ruimtelijke aanvaardbaarheid

Deze ruimtelijke onderbouwing dient ter afweging voor het verlenen van een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wabo, waarmee de uitbreiding van het HS-station, in afwijking van het bestemmingsplan, mogelijk wordt gemaakt.

In voorgaande hoofdstukken is de uitbreiding getoetst aan het rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid en is onderbouwd dat de voorgenomen uitbreiding past binnen de genoemde beleidskaders. In hoofdstuk 4 is de uitbreiding van het HS-station getoetst aan de milieu- en omgevingsaspecten. Binnen deze verschillende thema's is geconcludeerd dat de uitbreiding van het HS-station geen negatieve effecten heeft.

Het verlenen van een omgevingsvergunning voor de voorgenomen uitbreiding is, gelet op het voorstaande, niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Er is bij dit plan sprake van een bouwplan zoals bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. De gemeenteraad moet hiervoor op basis van artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening in principe een exploitatieplan vaststellen. Er hoeft geen exploitatieplan vastgesteld te worden als het verhaal van kosten van de grondexploitatie anderszins verzekerd is.

Er zal een anterieure overeenkomst worden opgesteld door Enexis. Tevens komen de kosten voor het opstellen van de ruimtelijke onderbouwing, de bijbehorende onderzoeken en planschade voor rekening van de initiatiefnemer. Het kostenverhaal is hiermee anderszins verzekerd. Hiermee is de economische uitvoerbaarheid van voorliggend plan voldoende aangetoond.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Zoals aangegeven in paragraaf 1.3 is de voorgenomen uitbreiding in strijd met het vigerend bestemmingsplan Bedrijventerrein Hapert (vastgesteld op 17 maart 2011). Om de plaatsing van de transformators en E-houses planologisch mogelijk te maken is een ruimtelijke onderbouwing nodig voor het afwijken van het vigerende bestemmingsplan. Enexis heeft een principeverzoek ingediend, waarop de gemeente Bladel heeft aan gegeven mederwerking te willen verlenen onder de voorwaarde dat de ontwikkeling milieutechnisch inpasbaar is en er met de intitiafnemer een anterieure overeenkomst wordt gesloten. De gemeente heeft aangegeven het principeverzoek graag mee te lopen in het veegplan Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021.

Het ontwerpbestemmingsplan, waarin de uitbreiding van het HS-station in Hapert wordt meegenomen, wordt gedurende een periode van zes weken eind januari 2021 ter inzage gelegd. Gedurende de termijn van de ter inzage legging kan eenieder een zienswijze indienen. Wanneer er zienswijzen worden ingediend zal er een reactie worden gegeven in de nota van zienswijzen. Vervolgens zal de gemeenteraad het bestemmingsplan behandelen en vastellen medio zomer 2021.

Na vaststelling wordt het bestemmingsingsplan voor de tweede maal zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze periode kunnen belanghebbenden tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien geen beroep wordt ingesteld, is het plan na deze beroepstermijn onherroepelijk en treedt het plan in werking.

Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing

Bijlage 1 Quickscan Flora en Fauna

MEMO

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

ONDERWERP
Quickscan Flora en Fauna - definitief

PROJECTNUMMER
C05022.214215

DATUM
24 september 2020

ONZE REFERENTIE
D10016247:19

VAN
Jan Dijkwel

AAN
Enexis

Inleiding

Enexis heeft het voornemen om een hoogspanningsstation uit te breiden aan de Zwartven te Hapert. Er zullen twee transformatoren en twee nieuwe E-houses worden gerealiseerd op het terrein van het hoogspanningsstation (zie Figuur 1).

Figuur 1 Plangebied (in geel en blauw) ter plaatse van het Enexis-hoogspanningsstation aan de Zwartven in Hapert.

Enexis heeft Arcadis gevraagd hiervoor een Quickscan ecologie op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde natuurwaarden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) in beeld te brengen. Directe effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van beschermde gebieden zoals Natura 2000 of Natuurnetwerk Nederland zijn op voorhand uitgesloten doordat het plangebied niet binnen een beschermd gebied ligt. Door de voorgenomen ingreep leidt mogelijk wel tot indirecte of externe effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van (een minimale hoeveelheid) stikstofdepositie, dit wordt in deze Quickscan niet behandeld.

In dit memo worden achtereenvolgens het wettelijk kader, de voorgenomen ingreep, aanwezigheid van de soorten, effectbeschrijving en de conclusie en mogelijke vervolgstappen besproken.

Wettelijk kader

In hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming zijn de regels ten aanzien van beschermde soorten opgenomen. De van nature in Nederland in het wild levende dier- en plantensoorten genoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn of bijlage IV, onderdeel a & b, van de Habitatrichtlijn, in bijlage I & II bij het Verdrag van Bern of in bijlage I bij het Verdrag van Bonn zijn in Nederland wettelijk beschermd (beschermingscategorieën Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten). Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd (beschermingscategorie Andere soorten). Voor beschermde soorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen, het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen of eieren, het opzettelijk verstoren en het opzettelijk rapen, beschadigen of plukken van deze soorten. Wel zijn een bepaalde soorten door de Provinciale staten en de minister van LNV vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Voor deze soorten kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen. Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen wordt overtreden. Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per beschermingscategorie.

Ingreep

Het plangebied bevindt zich op het hoogspanningsstation terrein van Enexis in Hapert. Om het terrein staan enkele rijen bomen of alleenstaande bomen, weinig heesters en is het verder industriegebied met intensief beheerd gras. In de huidige situatie bestaat het plangebied ook uit intensief beheerd gras (zie Figuur 2). Om het plangebied staan industriële gebouwen en zijn er ten noorden enkele intensief beheerde akker/weilanden aanwezig op ca. 110 meter. Op twee locaties worden transformatoren gerealiseerd (noordelijke twee) en op twee locaties worden E-houses geplaatst. De transformatoren zullen deels in de grond worden gebouwd en de E-houses staan op poten. Voor de realisatie worden geen bomen of struweel verwijderd.

Het realiseren van de transformatoren en de E-houses kunnen negatieve effecten tot gevolg hebben voor beschermde soorten. Effecten die door de voorgenomen activiteit kunnen optreden t.a.v. beschermde soorten zijn: doden of verwonden van dieren of planten, mechanische effecten (bijvoorbeeld heen en weer rijden geluid, licht of trilling), optische verstoring (bijvoorbeeld aanwezigheid mensen). De planning van uitvoering is op moment van schrijven nog niet bekend. Voor deze effectenstudie is aangenomen dat de werkzaamheden jaarrond plaats kunnen vinden.

Figuur 2 Impressie van het plangebied, boven waar de transformatoren komen en onder waar de E-houses komen.

Aanwezigheid soorten

Methode

De QuickScan is uitgevoerd door middel van een bureauonderzoek. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen tien jaar. Daarnaast is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- www.verspreidingsatlas.nl
- www.ndff.nl
- www.ravon.nl
- www.zoogdierenvereniging.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.cyclomedia.com/nl

Aangezien het plangebied waar de transformatoren en E-houses worden gerealiseerd, een lage ecologische waarde heeft, is besloten geen veldbezoek uit te voeren. De habitat ter plaatse van het plangebied is goed waar te nemen op onlinebronnen.

Bevindingen

Hieronder is puntsgewijs gegeven welke beschermde soorten mogelijk binnen het plangebied kunnen voorkomen op basis van het bureauonderzoek. Er zijn geen soorten waargenomen binnen het plangebied (NDFF).

- Flora:

In de omgeving is alleen de water gerelateerde drijvende waterweegbree waargenomen, deze komt niet voor ter plaatse van het plangebied. De aanwezigheid van water ontbreekt. Door het sterk industriële karakter, intensief beheerd terrein zijn groeiplaatsen voor de beschermde flora binnen het plangebied uitgesloten.

- Broedvogels met jaarrond beschermd nest:

Geschikte broedlocaties voor jaarrond beschermde roofvogels zijn uitgesloten in het plangebied door het ontbreken van bomen en struweel. In de omgeving is buizerd waargenomen ter plaatse van de akker- en weilanden ten noorden van het hoogspanningsstation. Het gras ter plaatse van de te realiseren objecten, vormen door het sterk onderhouden karakter en menselijke aanwezigheid marginaal geschikt jachtterritorium voor buizerd. Buiten het plangebied zijn betere alternatieve gebieden voor jacht. Ter plaatse van het plangebied zijn verder geen waarnemingen van gebouw bewonende vogelsoorten zoals huismus. Aanwezigheid van broedvogels met jaarrond beschermd nest is uitgesloten.

- Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest:

In de omgeving zijn waarnemingen bekend van algemeen voorkomende broedvogels als kauw, roodborst, ijsvogel en grote bonte specht. Ter plaatse van het plangebied zijn nestlocaties voor broedvogels zonder jaarrond beschermd nest uitgesloten door de afwezigheid van bomen, struweel of geschikte bebouwing. In de omgeving van het plangebied zijn mogelijk wel geschikte broedlocaties beschikbaar in de verschillende bomen rondom het hoogspanningsstation of nabij de akker- weilanden ten noorden van het hoogspanningsstation. Door het intensief beheerde gras ontbreekt het van voldoende voedselaanbod als foerageergebied. Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest kunnen echter niet worden uitgesloten in het plangebied, deze kunnen incidenteel voorkomen.

- Grondgebonden zoogdieren:

Doordat het hoogspanningsstation met een hek is afgesloten, zijn op voorhand alleen kleine grondgebonden zoogdieren zoals egels, muizen of konijnen te verwachten binnen het plangebied. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van onder andere egel, steenmarter, bunzing, eekhoorn en mol. Het plangebied vormt door de afwezigheid van voedselaanbod geen geschikt foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren als steenmarter of bunzing. De aangrenzende akker- en weilanden ten noorden van het hoogspanningsstation vormen mogelijk wel foerageergebied en verblijflocaties voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren. Aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in de omgeving van het plangebied is niet uitgesloten, deze kunne incidenteel voorkomen.

- Vleermuizen:

Er zijn geen vleermuissoorten binnen het gebied waargenomen (NDFF). Op ca. 900 meter afstand zijn gebouw bewonende vleermuissoorten waargenomen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger). Door het ontbreken van bomen met holen of geschikte bebouwing binnen het plangebied zijn verblijflocaties van boom- en gebouw bewonende vleermuizen uitgesloten. Door het ontbreken lijnvormige structuren zijn vliegroutes van vleermuizen binnen het plangebied uitgesloten. Het plangebied vormt door de vele lichtverstoring door straatlantaarns en beperkt voedselaanbod geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen. In de omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieven beschikbaar, in de vorm akker- en weilanden ten noorden van het plangebied. De aanwezigheid van vleermuis is uitgesloten.

- Amfibieën:

Rond het plangebied zijn waarnemingen bekend van alpenwatersalamander, gewone pad en bruine kikker (NDFF). Deze soorten zijn waargenomen nabij een watergang op ruim 900 meter ten zuiden van het plangebied. Binnen het plangebied is geen geschikt voortplantingswater aanwezig voor beschermde amfibieën door de afwezigheid van water of poelen. Verblijfplaatsen voor beschermde amfibieën in het plangebied zijn uitgesloten door de afwezigheid van takkenhopen of vergraafbare bodems. Incidenteel kunnen in het grasland in het plangebied wel algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone pad of bruine kikker foerageren. Aanwezigheid van beschermde zeldzamere amfibieën is uitgesloten.

- Reptielen:

Het plangebied ligt binnen het bekende verspreidingsgebied van hazelworm (verspreidingsatlas.nl). Door het ontbreken van struweel en structuur in en om het plangebied en de sterke menselijke aanwezigheid, vormt het

plangebied geen foerageergebied en biedt het geen schuilmogelijkheden voor beschermde reptielen. Aanwezigheid van reptielen in het plangebied is uitgesloten.

- Vissen:

Door het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied zijn beschermde vissen op voorhand uitgesloten.

- Overige beschermde soorten:

Door het intensief beheer van het gras ter plaatse van de te realiseren objecten is er verder geen essentieel habitat voor overige soort als dag- en nachtvlinders en libellen. Deze zijn verder ook niet waargenomen in de omgeving. De aanwezigheid van overig beschermde soorten is uitgesloten.

Effectbeschrijving

De geplande werkzaamheden (realiseren van de transformatoren en E-houses) kunnen tijdens het broedseizoen leiden mogelijk tot verstoring van nestplaatsen van niet-jaarrond beschermde broedvogels. Daarnaast kunnen incidenteel de werkzaamheden (zoals het plaatsen van materiaal in groenstructuren of het gebruik van machines op onverharde delen) leiden tot verstoring en verwonden en doden van individuen van grondgebonden zoogdieren of algemeen voorkomende amfibieën.

Conclusie en vervolgstappen

Voor algemeen voorkomende broedvogels (waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is) dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden:

- Voer werkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 1 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden te worden totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecoloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.

De Wnb kent een algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten planten en dieren moet worden omgegaan. Hiervoor moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- Plaats werk- en bouwmateriaal zo veel mogelijk op verharde ondergrond, zodat (de verblijfplaats van) eventueel aanwezige grondgebonden zoogdieren aanwezig in groenstructuren zo min mogelijk verstoord worden.

Wanneer mitigerende maatregelen in acht worden genomen zijn verdere vervolgstappen niet aan de orde.

Bijlage 2 AERIUS berekening

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NOx).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Enexis	Zwartven 1, 5527 AN Hapert

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Aanleg HS station Hapert	RueVHYw1UGRN

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
23 september 2020, 14:42	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	41,78 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Realisatiefase aanleg HS station Hapert

Locatie
Situatie 1

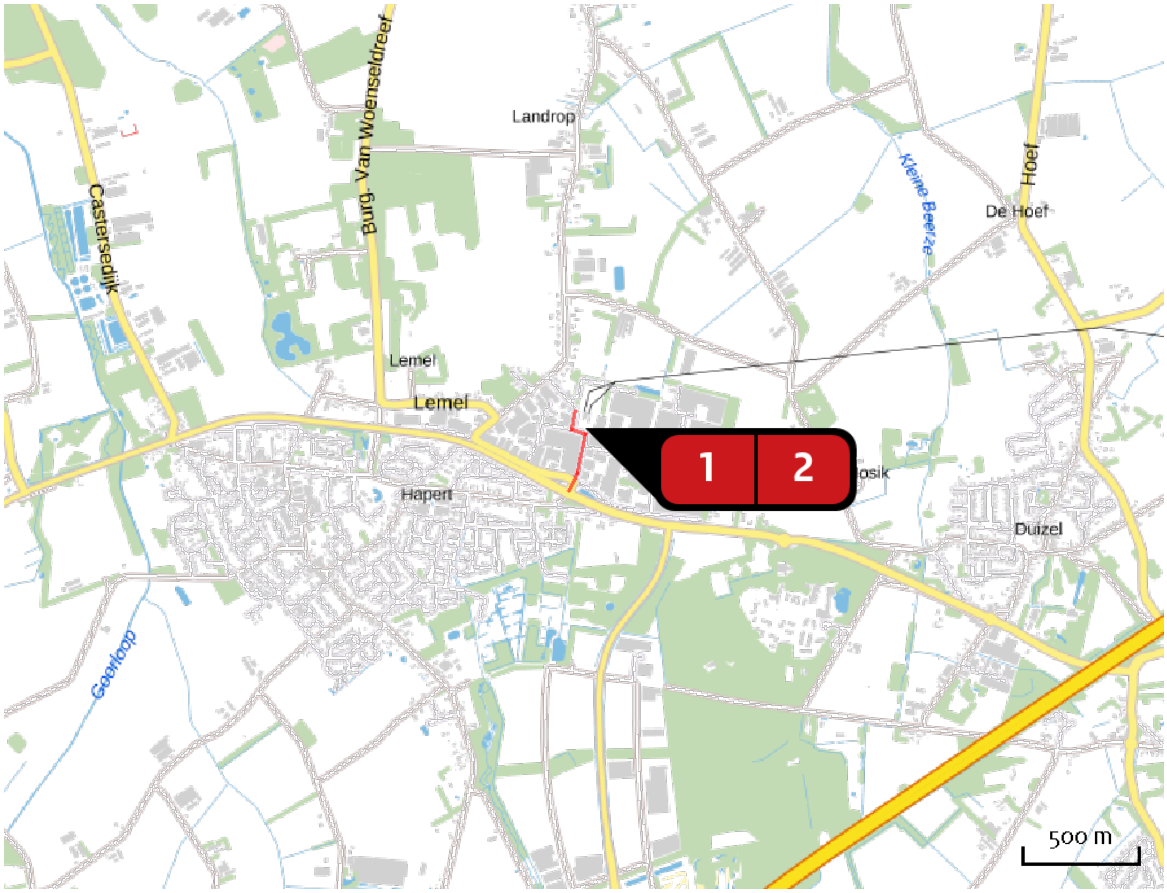

Emissie
Situatie 1

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		Aanleg HS Station Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	41,04 kg/j
2		Bron 2 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j

Emissie (per bron)

Situatie 1

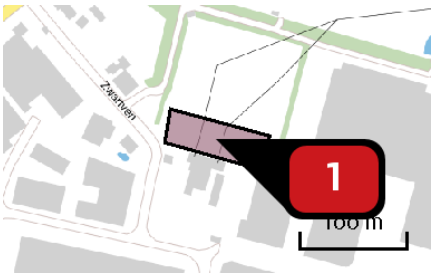

Naam	Aanleg HS Station
Locatie (X,Y)	146877, 376035
NOx	41,04 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Aanleg HS Station Enexis Hapert		4,0	4,0	0,0	NOx	41,04 kg/j

Naam	Bron 2
Locatie (X,Y)	146856, 375871
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	3.194,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	182,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200805_f3dee6357e
Database	versie 2019A_20200805_f3dee6357e

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

Bijlage 3 Watertoets

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

WATERTOETS HOOGSPANNINGSSTATION ENEXIS TE HAPERT

Enexis

30 SEPTEMBER 2020

Contactpersoon

CLAUDIA REUTER
Adviseur stedelijk water en klimaatadaptatie

M 0681981992
E claudia.reuter@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 4
Watertoets 4
Regelgeving en beleidskader 4
Europese Kaderrichtlijn Water 4
Nationaal Bestuursakkoord Water 5
Waterwet 5
Provincie Noord-Brabant 5
Waterschap De Dommel 6
Hemelwaterbeleid (Brabant brede keur) 6
Huidige situatie 7
Ligging 7
Hoogteligging 7
Bodemopbouw 8
Geohydrologie 9
Oppervlaktewater 9
Toekomstige situatie 10
Toename verharding 10
Bergingsopgave 10
(Afval)waterketen 11
Waterkwaliteit 11

COLOFON 12

Inleiding

Enexis heeft het voornemen om het hoogspanningsstation (HS-station) aan de Zwartven te Hapert (gemeente Bladel) uit te breiden. De aanleiding hiervoor is de energietransitie waarin we ons begeven. Om de energietransitie mogelijk te maken dient Enexis haar infrastructuur aan te passen en de capaciteit te vergroten. Om de capaciteit van het HS-station te vergroten dient het station uitgebreid te worden met twee extra transformatoren en twee e-houses.

Om de uitbreiding van het station mogelijk te maken zal Enexis de twee extra transformatoren en twee e-houses op het bestaande perceel realiseren. Het gehele plangebied omvat daarmee het oranje omkaderde gebied.

Omdat het bestaande HS-station wordt uitgebreid, wordt een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan aangevraagd. Ter voorbereiding is deze watertoets opgesteld, waarbij het inrichtingsplan van de voorgenomen uitbreiding aan het beleid van het bevoegd gezag wordt getoetst.

Figuur 1 Overzicht uitbreiding HS-station Enexis te Hapert

Watertoets

Het doel van de Watertoets is in een vroeg stadium waterhuishoudkundige doelstellingen zichtbaar te maken en evenwichtig mee te nemen bij ruimtelijke plannen. Er wordt met name ingegaan op de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding en de beschrijving van de maatregelen die worden getroffen. Waterbeheerders worden in een vroeg stadium betrokken bij de planvorming om zo een duurzame omgang met hemel-, grond- en oppervlaktewater te waarborgen en “water” mee te laten wegen in het planproces. In de watertoets kijken we naar de volgende aspecten: hemelwater; oppervlaktewater; grondwater en vuilwater en droogweerafvoer waarvan het resultaat wordt vastgelegd in een waterparagraaf.

Regelgeving en beleidskader

Europese Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft tot doel om de kwaliteit van de Europese wateren in een goede toestand te brengen en te houden. Waterbeheer op het niveau van stroomgebieden is daarbij het uitgangspunt, waarbij het stroomgebiedbeheerplan een belangrijk instrument is. In 2015 heeft Nederland de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen naar de Europese Commissie gestuurd: voor de Rijn, de Schelde, de Maas en het Eems-Dollardestuarium. Het plangebied valt binnen het beheersgebied van Waterschap Limburg, dat onderdeel uitmaakt van het stroomgebied van de Maas. Van belang is dat bij initiatieven tenminste voldaan wordt aan het stand-still principe. Dit houdt in dat een ingreep (uitvoering van het ruimtelijk plan) de toestand van het watersysteem niet mag verslechteren, tenzij beargumenteerd kan worden dat dit wegens ‘een hoger doel’ niet anders kan (notitie Gevolgen van de KRW voor fysieke projecten in en om het water, ministerie van Verkeer en Waterstaat, maart 2006).

Nationaal Bestuursakkoord Water

Op basis van het rapport van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw en het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water' hebben het Rijk, de provincies, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) ondertekent. Het NBW is doorgevoerd in de provinciale en regionale beleidsplannen.

Relevante aspecten uit het NBW zijn:

- Toepassen van de watertoets als procesinstrument op alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen.
- Toepassen van de trits schoonhouden - zuiveren - schoon maken, met als eerste insteek het voorkomen van vermenging van schoon hemelwater van dakvlakken en afvalwater en het gebruik van bijvoorbeeld een bodempassage voor hemelwater van druk bereden straatvlakken.
- Wateropgave (de benodigde bergingscapaciteit voor het opvangen van pieken in neerslag) bepalen aan de hand van de NBW normen regionale wateroverlast. Voor stedelijk gebied geldt een norm van T=100 (neerslaggebeurtenis die statistisch berekend eens in de 100 jaar voorkomt).

Waterwet

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Acht bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland zijn vervangen door deze Waterwet en de zes verschillende vergunningen zijn opgenomen in één vergunning. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Een belangrijk doel is het klimaat adaptief en klimaatbestendig maken en wateroverlast zoveel mogelijk te beperken.

Een belangrijke verandering na het in werking treden van de Waterwet is de onderverdeling in het bevoegde gezag met betrekking tot directe en indirecte lozingen. Alle indirecte lozingen vallen onder het bevoegde gezag voor de Wet Milieubeheer (gemeente en provincie). Alle directe lozingen vallen onder het gezag van de Waterwet (waterschappen voor de regionale wateren en Rijkswaterstaat voor de rijkswateren). Een Watervergunning is nodig voor:

- Werken in, aan en in de nabijheid van oppervlaktewater (bv. leggen van kabels, verlagen maaiveld).
- Het onttrekken/(weer) lozen van grondwater tijdens bouwwerkzaamheden.
- Het lozen van regenwater van verhard dak- en terreinoppervlak direct of via een retentie of infiltratievoorziening in oppervlaktewater.
- Werkzaamheden in of nabij waterkeringen.

Provincie Noord-Brabant

De provincie is verantwoordelijk voor de vertaling van het rijksbeleid naar een regionaal beleidskader en voor strategische regionale opgaven. De provincie is opsteller van het Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021 (vastgesteld op 18 december 2015). De provincie Noord-Brabant werkt aan een gezond leef- en vestigingsklimaat. Wat er op het gebied van water en milieu daaraan kan worden bijgedragen staat in het Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021.

Een aantal zaken moeten we verplicht in het plan opnemen. Maar de Provincie wil samen met onze partners, gaan voor meer. Het plan kent drie thema’s:

- Het eerste is een gezonde, fysieke leefomgeving. Denk aan zuiver water, een gezonde bodem, en een schone lucht. De basis voor elk mens, dier en plant.
- Het tweede is een veilige leefomgeving. Brabanders moeten natuurlijk altijd zo goed mogelijk beschermd zijn tegen overstromingen en ongevallen met gevaarlijke stoffen. Ook daar zorgt dit plan voor.
- Maar het gaat niet alleen om risico’s afdekken en het beschermen van het milieu- en water, maar ook de economische kansen ervan in te zien. Ons kristalhelder grondwater betekent bijvoorbeeld ook heerlijk bier. Het derde thema is dan ook “Groene groei”: hoe we samen met bedrijven onze doelen realiseren. De provincie stimuleert bijvoorbeeld de transitie naar een circulaire economie: waar de één zijn afval, de ander zijn grondstoffen zijn.

Het is de tijdsgeest om samen te werken. De provincie is al een partner van bijvoorbeeld de waterschappen en de milieufederatie, maar ook van bedrijven en burgers. De rol van de provincie verandert. Naast bestuursorgaan zijn we ook steeds meer initiator, facilitator of aanjager.

Het samenvoegen van het milieuplan en het waterplan is een eerste stap naar een integrale aanpak en baant de weg naar één omgevingsvisie. Daarom wordt het plan nauw afgestemd met aangrenzende beleidsvelden zoals natuurbeleid, de energienota, verordening ruimte en het verkeers- en vervoersplan. Het milieu en water van Brabant beschermen en benutten: daar staan wij voor.

De provincie is tevens bevoegd gezag voor vergunningverlening, het toezicht en handhaving van onderstaande grondwateronttrekkingen en -infiltraties:

- Industriële onttrekkingen > 150.000 m3
- Grondwateronttrekkingen t.b.v. drinkwaterwinning
- Bodemenergiesystemen

Het PMWP staat niet op zichzelf. Er is een provinciaal natuurbeleidsplan (Brabant Uitnodigend Groen), een energieplan (Energieagenda) en beleid om de Brabantse agrofoodsector duurzaam te maken. Het PMWP vult deze plannen aan waar er grote raakvlakken zijn met het milieu- en waterbeleid. Bijvoorbeeld met de Programmatische Aanpak Stikstof. Op deze manier werkt de provincie aan een integrale benadering van de duurzame fysieke leefomgeving.

Waterschap De Dommel

Waterschap De Dommel beheert het water in Midden-Brabant. Waterschap De Dommel is verantwoordelijk voor het waterbeheer in de gemeente op basis van de volgende wettelijke kerntaken: het zuiveringsbeheer, watersysteembeheer, beheer van dijken en beheer van vaarwegen. Het watersysteembeheer, waaronder grondwater, heeft daarbij twee doelen: zowel de zorg voor gezond water als de zorg voor voldoende water van voldoende kwaliteit. Het beleid en de daarmee samenhangende doelen van het waterschap zijn opgenomen in het waterbeheerplan 2016-2021.

Hemelwaterbeleid (Brabant brede keur)

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen is in de Keurregels van de Brabant Keur in artikel 3.6 (‘Verbod afvoer door verhard oppervlak’) het verbod opgenomen zonder watervergunning neerslag door toename van verhard oppervlak of door afkoppelen van bestaand oppervlak, versneld tot afvoer naar het oppervlaktewater te laten komen. In de Algemene regels van de Brabant Keur wordt onder hoofdstuk 15 (‘Afvoer hemelwater door toename en afkoppelen van verhard oppervlak’) beschreven aan welke eisen minimaal moet worden voldaan bij toename van verhard oppervlak.

Gemeente Bladel

Het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) Bladel 2015-2020 is een strategisch beheerplan waarin beschreven staat wat de zorgplichten zijn van de gemeente Roosendaal op het gebied van afval-, hemel- en grondwater. Op basis van doelstellingen en de gekozen strategie op hoofdlijnen aangegeven welke maatregelen uitgevoerd moeten worden om deze doelen te bereiken en welke financiële middelen daarvoor nodig zijn. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten in overeenstemming zijn met de ontwateringseisen van de gemeente het uitgangspunt dat plannen zo veel mogelijk hydraulisch neutraal uit worden gevoerd. Voor de afvoer van hemelwater naar riolering en/of oppervlaktewater hanteren het waterschap en de gemeente voor nieuwe ontwikkelingen de voorkeursvolgorde: infiltreren - bergen - afvoeren naar oppervlaktewater -afvoeren naar riolering. Bij nieuwbouw in het buitengebied wordt afvalwater in principe aangesloten op drukriolering of een IBA. De lozing van hemelwater hierop is niet toegestaan.

Huidige situatie

Ligging

Het HS-station van Enexis bevindt zich aan de Zwartven te Hapert (gemeente Bladel) in Noord-Brabant (Figuur 2). Het HS-station ligt op het industrieterrein ‘bedrijventerrein Hapert’ in het noorden van het dorp Hapert en wordt aan de zuidwestelijke zijde begrensd door de Zwartven. Aan de noordelijke zijde van het station bevindt zich agrarisch gebied en aan de oostkant wordt het station door industrie begrensd.

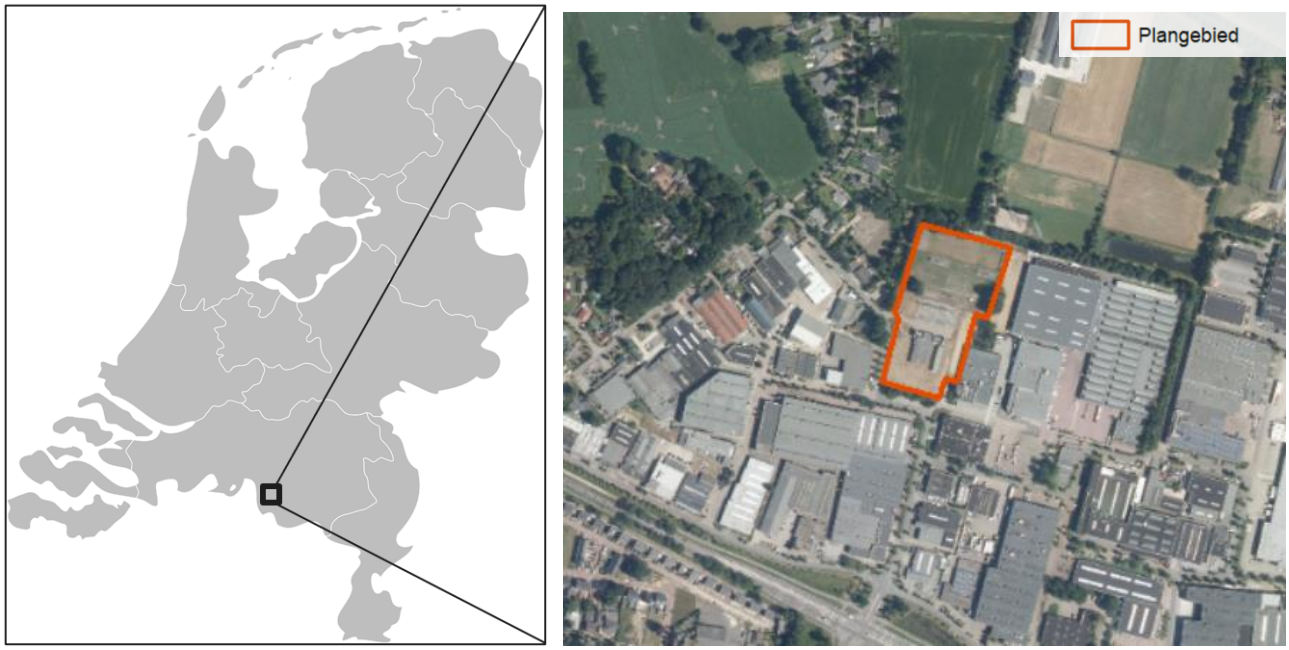

Figuur 2 Ligging HS-station Enexis in gemeente Sittard-Geleen

Hoogteligging

Onderstaand kaartbeeld (Figuur 3) komt uit de Algemene Hoogtekaart Nederland (AHN3) en brengt het maaiveld van het HS-station en omgeving (m +NAP) in kaart. Kijkend naar het plangebied, ligt dit in verhouding tot de directe omgeving (29,7 m +NAP) op vrijwel gelijke hoogte, tussen de 29,4 m +NAP in het zuiden en 30,0 m +NAP in het noorden.

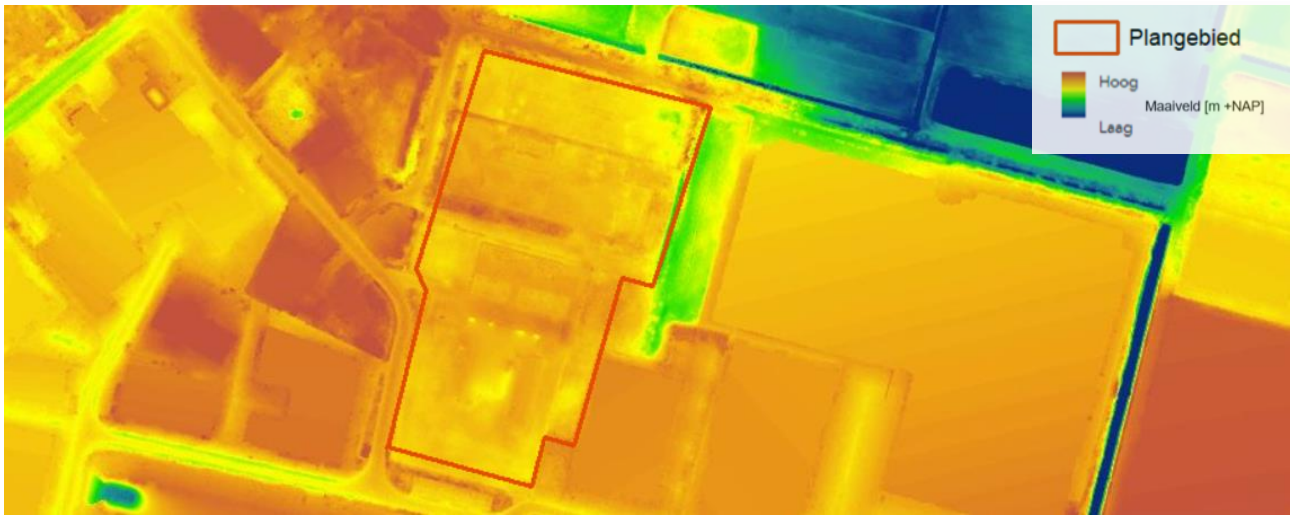

Figuur 3 Hoogteligging in- en rond het HS-station op basis van de AHN3

Bodemopbouw

Binnen het plangebied zijn voor zover bekend geen infiltratiemetingen uitgevoerd. Wel zijn er in de nabijheid van het gebied boringen (afkomstig van het DINOloket) gedaan, waaruit duidelijk wordt dat de bodem hoofdzakelijk uit fijn zand tot grind bestaat en dat lokaal klei kan worden aangetroffen (Tabel 1 en Figuur 4).

Tabel 1 Bodemopbouw

Diepte (m – mv)	Samenstelling	Geologische formaties	Doorlatendheid k (m/d)
0,0 tot -1,7	Midden en fijn zand	Formatie van Boxtel	5 < k < 10
-1,7 tot -8,5	Grof tot midden zand, grind, een spoor van klei	Formatie van Sterksel	50 < k < 100
-8,5 tot -26,3	Fijn tot grof zand, grind, zandige klei	Formatie van Stramproy	50 < k < 100
-26,3 tot -42,2	Klei en midden zand	Formatie van Waalre	100 < k < 500
-42,2 tot -53,1	Grof tot midden zand, grind, een spoor van klei	Formatie van Peize	5 < k < 10
-53,1 tot -60,1	Klei en midden zand	Formatie van Waalre	100 < k < 500

Figuur 4 Lithologie van boringen in de nabijheid van het uitbreidingsgebied

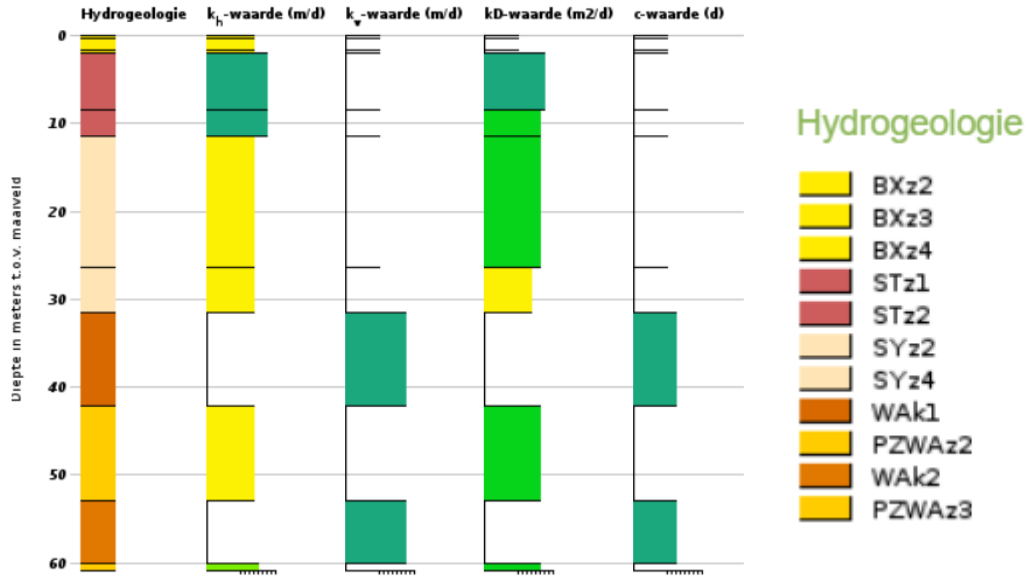

Op basis van deze gegevens, kan de bodem in en om het plangebied als zeer goed doorlatend worden geclassificeerd, waardoor de mogelijkheid tot infiltratie aanwezig is. Echter, omdat ondanks de goede doorlatendheid op sommige boorlocaties storende lagen zijn aangetroffen (overwegend klei), wordt aangeraden om de exacte bodemopbouw en doorlatendheid vast te stellen op moment dat er voor een infiltratievoorziening gekozen wordt.

Geohydrologie

Kijkend naar de grondwaterstand zijn er in de directe omgeving van het uitbreidingsgebied drie peilbuizen aanwezig. De data van de drie peilbuizen wordt in Tabel 1 weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) van NAP+ 26,96 m tot 27,61 m varieert en de GHG tussen NAP+ 27,35 m en 28,01 m. Met het maaiveld van het plangebied tussen de 29,40 m +NAP en 30,00 m +NAP, ligt de GHG relatief diep (1,39 m tot 2,65 m onder het maaiveld), waardoor waterberging en infiltratie op de locatie mogelijk is.

Tabel 1 Grondwaterstanden per peilbuis

Peilbuis	GLG	GHG	Maaiveld
Hapert 4	26,96	27,35	29,5
B51C1812	27,16	27,80	29,9
B51C1813	27,61	28,01	29,8

Figuur 5 Locatie peilbuizen uit het grondwatermeetnet van de gemeente Bladel

Oppervlaktewater

Het plangebied en omgeving wordt in de huidige situatie ontwaterd door een primaire watergang genaamd BZ99.1 (Figuur 6). Deze watergangen zijn noodzakelijk voor de afwatering van de omgeving en daarmee belangrijk voor de algehele waterhuishouding. Binnen het plangebied ligt geen geïsoleerd oppervlaktewater.

Figuur 6 Huidig oppervlaktewatersysteem in de omgeving van het HS-station

Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt het HS-station uitgebreid ten behoeve van capaciteitsvergroting voor de energietransitie. Om de capaciteit van het HS-station te vergroten dient het station uitgebreid te worden met een twee extra transformatoren en twee e-houses (Figuur 7). Om de uitbreiding van het station mogelijk te maken zal Enexis de transformatoren en e-houses op het perceel van het bestaande station realiseren.

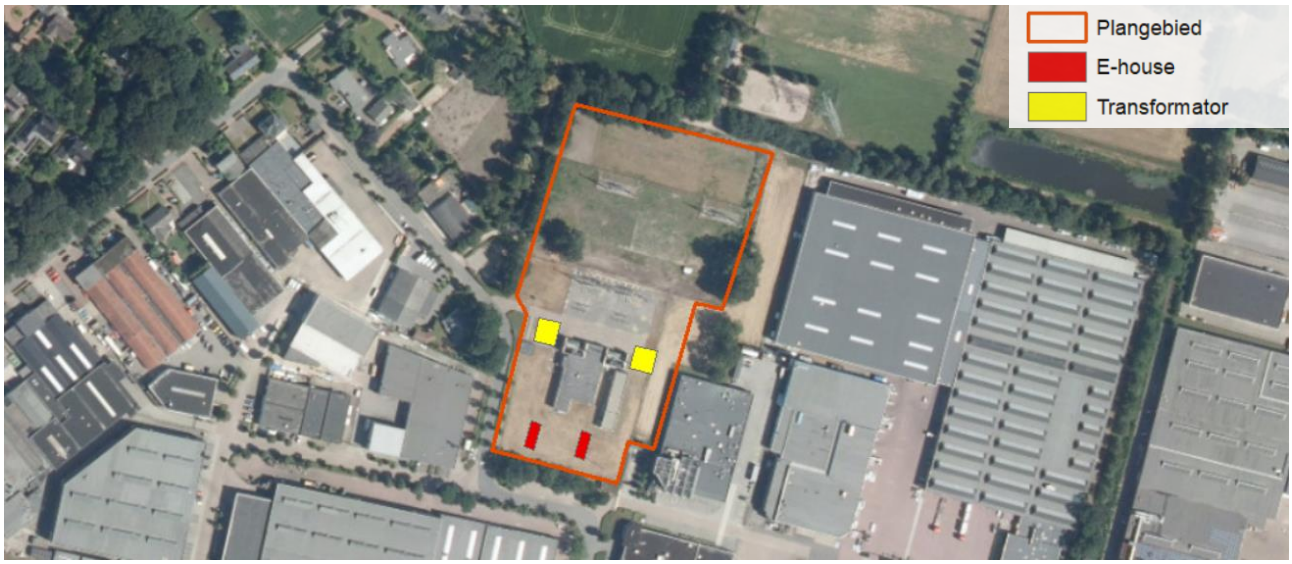

Figuur 7 Overzicht plangebied HS-station

Toename verharding

Het oppervlak van het huidige HS-station bedraagt 18.330 m^2, hiervan bestaat momenteel 3.200 m^2 uit verharding. De toename in verharding bedraagt 240 m^2, zijnde de twee transformatoren (met een dakoppervlak van 45 m^2) welke ieder in een betonnen bak van 120 m^2 worden geplaatst. De e-houses (80 m^2 per e-house) tellen niet mee in toename van verharding, gezien de gebouwen (zonder fundering) op poten worden geplaatst. Het is wel van belang dat hemelwater niet aangesloten wordt op de riolering en niet af kan stromen naar aanliggende percelen.

De compensatie-eis uit de Brabant Keur geldt pas bij een toename van 2.000 m². Omdat de toename 240 m² bedraagt is de Keur niet van toepassing. Wel is er vanuit gemeentelijk beleid vastgesteld dat er hydrologisch neutraal gebouwd dient te worden. Om wateroverlast binnen het plangebied te voorkomen betreft de bergingsopgave volgens de eis uit de Brabant Keur (T100 / 60 mm) in totaal 14 m^3, zie Tabel 2.

Tabel 2 Toename verharding en bergingsopgave

	Huidige situatie*	Toekomstige situatie	Toename verharding
Verhard oppervlak plangebied	3.200 m^2	3.512 m^2	240 m^2
Bergingopgave			14 m^3

**Schatting o.b.v. GIS-analyse luchtfoto*

Bergingsopgave

Zoals aangegeven worden de transformatoren afzonderlijk van elkaar in een betonnen bak van 10 x 12 x 1,5 m geplaatst, waardoor directe afstroom van hemelwater niet mogelijk is. De afvoer van deze bak is voorzien van een OBAS voorziening (zonder overstort) welke de afvoer van hemelwater bij extreme neerslag naar het gemeentelijk riool limiteert en er voor zorgt dat water wordt vastgehouden en vertraagd afgevoerd. De aanleg van nieuw verhard oppervlak leidt daardoor niet tot versnelde afvoer van hemelwater. Het is dan ook niet nodig om aanvullende voorzieningen te realiseren.

(Afval)waterketen

Bij het HS-station wordt geen nieuwe riolering aangelegd. De transformatoren worden via een OBAS aangesloten op het bestaande gemeentelijk rioolstelsel. De capaciteit van de OBAS dient afgestemd te worden met de gemeente om te bepalen of het gemengde stelsel de extra belasting aan kan.

Waterkwaliteit

Er dient gebruik gemaakt te worden van milieuvriendelijke bouwmaterialen en het achterwege laten van uitlogende bouwmaterialen zoals lood, koper, zink en zacht PVC. Deze stoffen kunnen zich ophopen in het water(bodem)systeem en hebben hierdoor een zeer nadelige invloed op de water(bodem)kwaliteit en ecologie.

COLOFON

WATERTOETS HOOGSPANNINGSSTATION ENEXIS TE HAPERT

KLANT
Enexis

AUTEUR
Claudia Reuter

PROJECTNUMMER
C05022.214215

ONZE REFERENTIE
D10016348:25

DATUM
30 september 2020

STATUS
Definitief

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Bijlage 4 Bodemonderzoek

MEMO

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

ONDERWERP
Bodemkwaliteit HS-station Hapert te Zwartven 7 in Hapert

PROJECTNUMMER
C05022.214215

DATUM
25 september 2020

ONZE REFERENTIE
D10016349:3

VAN
Ton de Brouwer

AAN
Enexis Netbeheer BV, de heer L. Conjaerts

KOPIE AAN
Chandra Sly/Robin Wientjes, Arcadis

Inleiding

Enexis heeft het voornemen om het hoogspanningsstation (HS-station) te Zwartven 7 in Hapert uit te breiden met twee extra transformatoren en twee e-houses (zie onderstaande figuur).

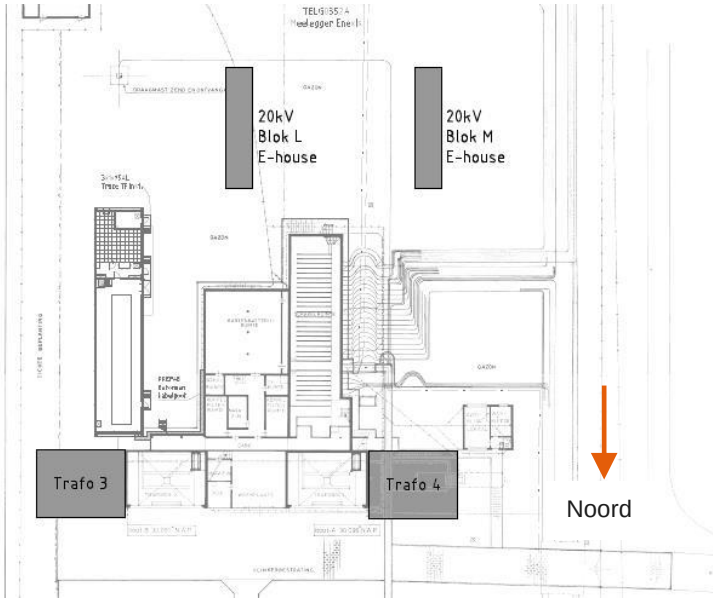

Arcadis is gevraagd om een ruimtelijke onderbouwing op te stellen die de uitbreiding van het HS-station Hapert planologisch mogelijk maakt.

Een onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing is te toetsen of er vanuit bodemkwaliteit bestaande of potentiële belemmeringen zijn als gevolg van omstandigheden in de omgeving van het plan

Uitgevoerde bodemonderzoeken

Op het HS-station Hapert zijn chronologisch de volgende bodemonderzoeken bekend en ter beschikking gesteld. Door TenneT TSO is aan Arcadis toestemming verleend om de rapporten die in hun opdracht zijn uitgevoerd (rapporten 2 en 3) en de saneringsinfo te gebruiken voor deze memo:

1. **Verkennend bodemonderzoek ter plaatse van een schakelstation (Enexis) aan het Zwartven 7 te Hapert, gemeente Bladel, Geonius Milieu BV, projectnummer MA-130534, 15 januari 2014**
   Dit onderzoek heeft betrekking op de nieuwbouw van een schakelstation aan de zuidoostzijde van het terrein. Uit het bodemonderzoek blijkt dat de bovengrond (0-0,5 m-mv) ter plaatse van de nieuwbouwlocatie licht verontreinigd is met zink. De overige geanalyseerde parameters uit het standaardanalysepakket overschrijden de schrijden de achtergrondwaarde niet. De ondergrond (0,5-2 m-mv) is niet verontreinigd met de parameters uit het standaardanalysepakket. Het grondwater is sterk verontreinigd met zink en licht verontreinigd met andere zware matelen uit het standaardanalysepakket. De zuurgraad (pH) van het grondwater bedroeg 3,45 eenheden; het grondwater is derhalve als zuur te bestempelen. In de rapportage werd hierover deconcludeerd dat ‘Voor zowel het licht verhoogde zinkgehalte in de bovengrond alsmede de licht tot sterkverhoogde concentraties aan zware metalen in het grondwater zijn geen aantoonbare verontreinigingsbronnen aanwezig op de onderzoekslocatie, gedacht dient te worden aan de toepassing van zinkassen in de regio en de

nabijgelegen zinkfabriek.' [einde citaat]. Over deze sterke verontreiniging met zink in het grondwater is contact geweest met de gemeente Bladel, de heer C. Borremans.

2. **Vooronderzoek Aardingsconcept Zuid Nederland HPT150 Zwartven 7 te Hapert, Aveco de Bondt BV, projectnummer 182940-22, 13 juni 2019**
   In het kader van de wijzigingen die aangebracht zijn aan het aardingnet op dit station heeft TenneT TSO een vooronderzoek laten uitvoeren.
   In de rapportage van het vooronderzoek is het volgende concludeerd:
   'Het onderzoeksgebied is tot circa 1984 in agrarisch gebruik geweest, waarbij op de onderzoekslocatie een woning of boerderij heeft gestaan. Op de nabij gelegen percelen en mogelijk ook op de onderzoekslocatie hebben diverse bodembedreigende activiteiten plaatsgevonden. Op basis van de beoordeelde informatie kan niet worden uitgesloten dat er verontreinigingen op de onderzoekslocatie voorkomen. Ook is er mogelijk sprake van puin in de bodem vanwege de voormalige woning/boerderij, waardoor de locatie verdacht is op het voorkomen van asbest' [einde citaat].

3. **Verkennend mileukundig bodemonderzoek Hapert (HPT), Arcadis Nederland BV, projectnummer C05051.200028.HPT, 28 januari 2020**
   In het kader van de wijzigingen die aangebracht zijn aan het aardingnet op dit station heeft TenneT TSO naar aanleiding van de conclusie van het vooronderzoek een verkennend onderzoek laten uitvoeren. De onderzoek heeft uitsluitend langs het buitenhek van het terrein plaatsgevonden.
   Uit het verkennend bodemonderzoek blijkt dat de bovengrond (0-0,5 m-mv) licht verontreinigd is met zink, en de ondergrond (0,5-1,0 m-mv) niet verontreinigd is met de parameters uit het standaardpakket. Omdat de graafwerkzaamheden niet dieper zijn uitgevoerd dan 65 cm-mv, ismonster gezien de te verwachten grondwaterstand (ca 1,5 m-mv), geen monsters van het grondwater geanalyseerd.
   Op een tweetal boorlocaties is de bovengrond (boringen 7 en 9) gemengd met slakken, die mogelijk hun oorsprong hebben bij de zinkassen die veelvuldig in de regio werden toegepast als verhardingsmateriaal. Een grondmonster van deze grond met slakken was (zeer) sterk verontreinigd met zink, nikkel, lood en koper, en licht verontreinigd met enkele andere zware metalen. Op de locatie ligt waarschijnlijk van oost naar west een voormalige slakkenpad, dat sterk verontreiniging met zware metalen met zich meebrengt. De extacte omvang van het slakkenpad is niet in kaart gebracht. De dikte van de grondlaag met slakken bedraagt naar schatting 0,3 tot 0,5 m-mv.

   Naar aanleiding van de de sterke verontreiniging met zware metalen ter plaatse van het vermoedelijke slakkenpad is de grond van twee sleufdelen die het slakkenpad doorsnijden onder milieukundige begeleiding ontgraven. Als voorbereiding op de ontgraving van deze twee sleufdelen is een BUS-melding Tijdelijke Uitplaatsing gedaan bij de Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant. In de luchtfoto op de volgende pagina is de globale ligging van het vermoedelijk slakkenpad aangegeven. De sleuven zijn na het aanbrengen van de aardleiding ter plaatse weer aangevuld met de uitgegraven grond in exact dezelfde laagvolgorde.

Risico's vanuit bodemkwaliteit

Algemeen
De kwaliteit van de grond over het overgrote deel van de locatie is zeer goed te noemen. Alleen de bovengrond kent een lichte belasting met zink. Van het grondwater is slechts beperkt informatie beschikbaar. In 2014 is een sterk verontreiniging met zink en lichte verontreiniging met andere zware metalen in het grondwater geconstateerd. Dwars over het terrein loopt een voormalige slakkenverharding (laagdikte 30 cm). Het is niet uit te sluiten dat (uitloging van) de sterke verontreinigingen met zware metalen in deze slakkenverharding de oorzaak is voor de grondwaterverontreiniging. In de uitgevoerde bodemonderzoeken is niet vastgesteld of er sprake is van een mogelijk (spoedeisend) geval van bodemverontreiniging.

E-houses
Voor de nieuwbouw van de E-houses blok L en M (20 kV) zijn vanuit bodemkwaliteit geen risico's aan te geven, mede gezien het feit dat deze installaties op poten komen te staan, waardoor er beperkt grondroering en verzet nodig is. In de opgeboorde grond uit boringen nabij de locaties van de E-houses zijn in geen van de bodem-onderzoeken slakken aangetroffen. De locaties van de E-houses zullen dan ook geen deel uitmaken van het potentieel geval van ernstige bodemverontreiniging met zware metalen door slakken/zinkassen.

Nieuwbouw transformatoren
Voor de nieuwbouw van de transformatoren zijn eveneens geen risiso's vanuit bodemkwaliteit. Deze nieuwbouw is op voldoende afstand van de voormalige slakkenverharding gepland. In de opgeboorde grond uit boringen nabij de locaties van de transformatoren zijn in geen van de bodemonderzoeken slakken aangetroffen. De locaties van de transformatoren zullen dan ook geen deel uitmaken van het potentieel geval van ernstige bodemverontreiniging met zware metalen door slakken/zinkassen

Figuur 1 luchtfoto HS-station Hapert met globale ligging nieuwbouwlocaties en voormalig slakkenpad

Bijlage 5 Akoestisch onderzoek

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

AKOESTISCH ONDERZOEK HS-STATION TE HAPERT

15 OKTOBER 2020

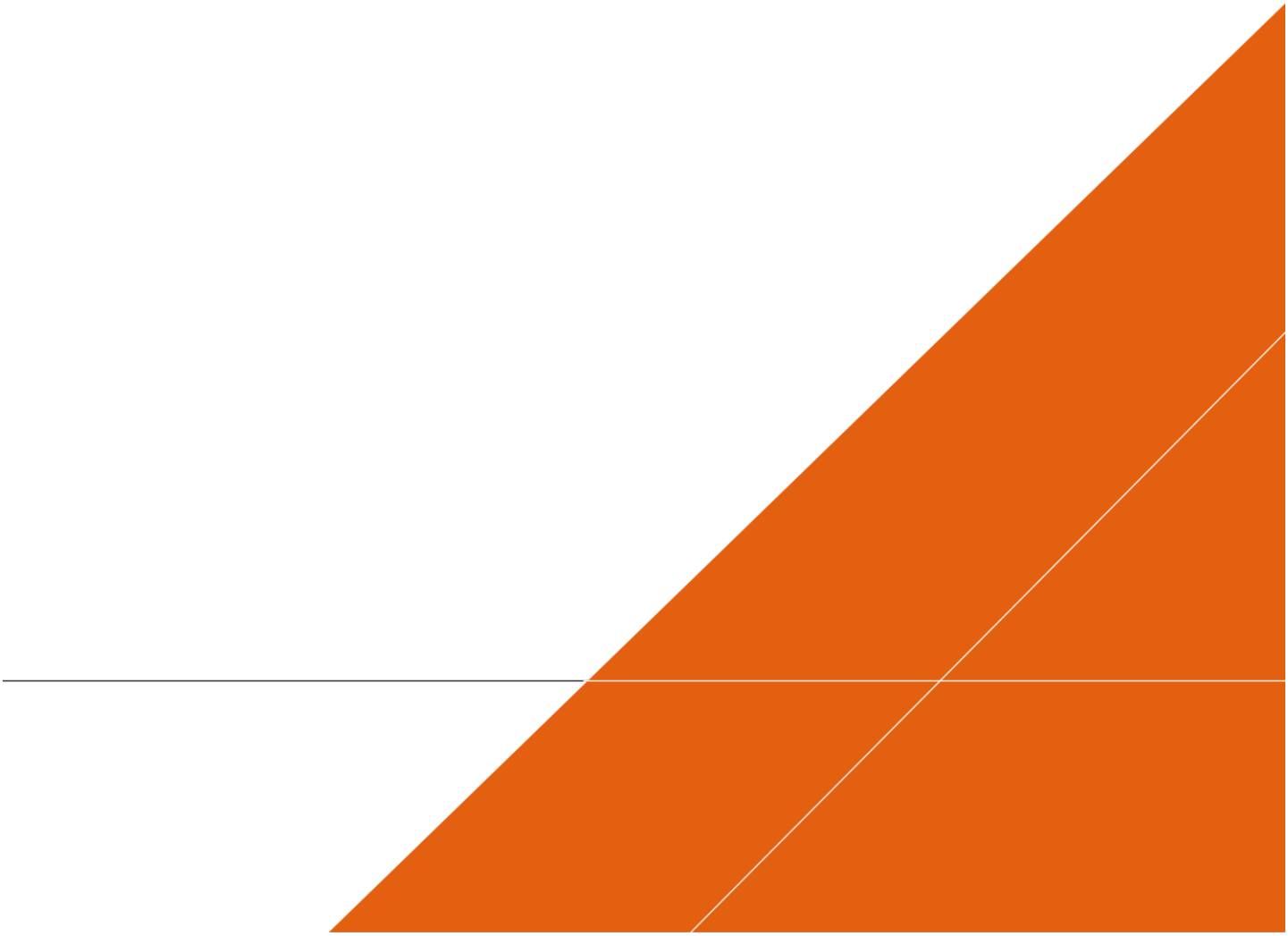

Contactpersoon

ING. STEN KOCHEN
Specialist

T +31(0)654655490
E sten.kochen@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 4

2 UITGANGSPUNTEN 5

2.1 Situering en beschrijving 5

2.2 Wettelijk kader 5

2.3 Representatieve bedrijfssituatie 6

2.4 Geluidspecificaties 6

2.5 Rekenmethode 7

3 REKENRESULTATEN 8

4 CONCLUSIES 10

BIJLAGE 1: GELUIDSPECIFICATIES 11

BIJLAGE 2: INVOERGEGEVENS REKENMODEL 12

BIJLAGE 3: REKENRESULTATEN LANGTIJDGEMIDDELDE BEOORDELINGSNIVEAU (LAR,LT) 13

COLOFON 14

1 INLEIDING

In opdracht van Enexis is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de uitbreiding van het hoogspanningsstation (HS-station) aan de Zwartven te Hapert met twee extra trafo's. De uitbreiding is in het kader van de energietransitie waarbij Enexis haar infrastructuur aanpast en de capaciteit vergroot. Naast de extra trafo's zullen tevens twee E-houses worden geplaatst.

Het akoestisch onderzoek is onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing en heeft als doel inzicht te geven in de geluidemissie van de inrichting naar haar directe omgeving. Hiertoe is de geluiduitstraling berekend op basis van de representatieve bedrijfssituatie en aangeleverde specificaties. De berekeningen zijn uitgevoerd conform de rekenvoorschriften uit de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai, versie 1999.

De huidige trafo's zijn binnen schermwanden opgesteld. Om de geluiduitstraling in de richting van de dichtstbij gelegen woningen zoveel mogelijk te beperken dienen ook de nieuwe trafo's opgesteld te worden binnen schermwanden.

Met voorliggende rapportage wordt verslag gedaan van de uitgangspunten en bevindingen van het uitgevoerde akoestisch onderzoek.

2 UITGANGSPUNTEN

2.1 Situering en beschrijving

Het HS-station is gelegen aan de Zwartven op het bedrijventerrein Hapert, zie Figuur 1. Het bedrijventerrein is niet gezoneerd in de zin van de Wet geluidhinder. De dichtstbij gelegen woning is op circa 25 meter ten westen van de terreingrens. Verder liggen er nog woningen in noordwestelijke richting aan de Zwartven en de Loonseweg. In de overige richtingen zijn geen woningen in de nabijheid van de inrichting gelegen.

Figuur 1: Ligging HS-station en nieuwe indeling

Het huidige HS-station bestaat momenteel uit twee 150 kV trafo's en enkele dienstgebouwen. De huidige trafo's zijn opgesteld binnen schermwanden met een hoogte van circa 5.5 m. De uitbreiding van het HS-station zal plaatsvinden op het huidige terrein waarbij twee extra 150 kV trafo's naast de bestaande trafo's zullen worden geplaatst, zie indeling Figuur 1.

Om de geluiduitstraling in de richting van de dichtstbij gelegen woningen zoveel mogelijk te beperken dienen ook de nieuwe trafo's opgesteld te worden binnen schermwanden; het betreft de zijkanten en de achterzijde. De hoogte kan hierbij gelijk worden gehouden met de overige wanden.

Daarnaast zullen aan de zuidzijde van het terrein twee 20 kV E-houses worden geplaatst. Op het noordelijk deel van het terrein is het schakelveld gelegen dat eigendom is van Tennet. Dit schakelveld maakt geen onderdeel uit van onderhavig onderzoek.

2.2 Wettelijk kader

Na uitbreiding van het HS-station bedraagt het totaal opgesteld vermogen van de onderdelen die tegelijkertijd in bedrijf zullen zijn minder dan 200 MVA. Hiermee valt de inrichting niet onder de categorie 20.1.b. van onderdeel C van bijlage I van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en is daarmee niet Wm-vergunningplichtig.

Ten aanzien van het milieuaspect geluid is de regelgeving uit het Activiteitenbesluit van toepassing. In dit Besluit zijn geluidnormen opgenomen voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximale geluidniveau (L_{Amax}) voor omliggende geluidgevoelige bestemmingen als gevolg van activiteiten binnen de inrichting. De geluidnormen staan in het Activiteitenbesluit vermeld onder Artikel 2.17 en worden in navolgende tabel weergegeven.

Tabel 1: Geluidvoorschriften Activiteitenbesluit

	Dagperiode (07:00 – 19:00 uur)	Avondperiode (19:00 – 23:00 uur)	Nachtperiode (23:00 – 07:00 uur)
$L_{Ar,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
$L_{Ar,LT}$ in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L_{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
L_{Amax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

Beoordeling van de geluidbelasting vindt plaats op basis van de Handleiding meten en rekenen industrielawaai (1999). Op grond van deze Handleiding dient bij de beoordeling rekening te worden gehouden met bijzondere geluiden die vanwege hun karakter als extra hinderlijk worden beschouwd. Geluid afkomstig van transformatoren is doorgaans tonaal van karakter. Indien het geluid vanwege de transformatoren ter plaatse van woningen duidelijk waarneembaar is, dient conform voornoemde handleiding een toeslag van 5 dB op het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau te worden gehanteerd.

Of het tonale karakter van het geluid duidelijk waarneembaar is, is afhankelijk van het achtergrondniveau van het omgevingsgeluid ter plaatse van de woningen. In onderhavig onderzoek is hiervan uitgegaan en is zodoende sprake van een “worst-case” situatie.

Vanwege het continue karakter van de geluiduitstraling vanwege de transformatoren zal er geen sprake zijn van kortstondige piekniveaus. Er zal derhalve geen sprake zijn van maximale geluidniveaus ter plaatse van woningen. Deze zijn verder buiten beschouwing gelaten.

2.3 Representatieve bedrijfssituatie

Onder de representatieve bedrijfssituatie zullen de twee nieuwe trafo’s en één oude trafo gedurende het etmaal in bedrijf zijn. De overige bestaande trafo dient als reserve. De nieuwe trafo’s zullen gedurende de dagperiode gekoeld worden middels ventilatoren die zich onder de trafo’s bevinden (ONAF). Gedurende de avond- en nachtperiode zijn deze ventilatoren uitgeschakeld (ONAN). De bestaande trafo’s zijn niet voorzien van geforceerde koeling (ONAN).

De E-houses hebben geen relevante geluiduitstraling naar de omgeving toe en zijn derhalve verder buiten beschouwing gelaten.

Het HS-station is verder onbemand. Er zullen alleen verkeersbewegingen naar de inrichting plaatsvinden bij periodiek onderhoud. Zodoende is het verkeer van en naar de inrichting verwaarloosbaar.

2.4 Geluidspecificaties

De geluidspecificaties van de bestaande en nieuwe trafo’s zijn opgenomen in Bijlage 1. Voor de bestaande trafo’s is uitgegaan van het hoogste gedocumenteerde geluidvermogen bij een belasting van 105%. Dit bedraagt 68 dB(A).

Voor de nieuwe trafo’s dient volgens opgave te worden uitgegaan van een bronvermogen van 89 dB(A) gedurende de dagperiode (ONAF, belasting 100%) en een geluiddrukniveau op 1 meter afstand van 66 dB(A) gedurende de avond- en nachtperiode (ONAN, belasting 100%). Dit vertaalt zich conform de specificaties in een bronvermogen van 85 dB(A) voor de avond- en nachtperiode. In het rekenmodel is dit verdisconteerd in de zogeheten bedrijfsduurcorrectieterm (C_b factor)

2.5 Rekenmethode

Ten behoeve van de berekening van de geluidemissie van de inrichting naar haar directe omgeving is een rekenmodel opgesteld in Geomilieu (versie 5.21).

Alle relevante harde bodemgebieden (wegen en terreinverhardingen, B_f = 0.0) en objecten zijn in het model meegenomen. Het model rekent met een bodemfactor B_f = 1.0.

Ter plaatse van de geluidgevoelige bestemmingen zijn rekenpunten opgenomen met een beoordelingshoogte van 1,5 meter in de dagperiode en 5 meter in de avond- en nachtperiode.

De invoergegevens van het rekenmodel zijn opgenomen in Bijlage 2.

3 REKENRESULTATEN

Tabel 2 en Bijlage 3 geven een overzicht van de berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ter plaatse van de in de nabijheid gelegen woningen. In de tabel staan tussen haakjes eveneens de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit weergegeven. In Figuur 2 en Figuur 3 zijn respectievelijk de geluidcontouren in de dagperiode en de avond- en nachtperiode weergegeven. De rekenresultaten zijn inclusief de toeslag van 5 dB vanwege het tonale karakter van het geluid.

Tabel 2: Rekenresultaten langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) in dB(A) incl. toeslag 5 dB tonaliteit

Rekenpunt	Dagperiode (07:00 – 19:00 uur)	Avondperiode (19:00 – 23:00 uur)	Nachtperiode (23:00 – 07:00 uur)
Woning Zwartven 1	29 (50)	25 (45)	25 (40)
Woning Zwartven 5	40 (50)	36 (45)	36 (40)
Woning Zwartven 6	42 (50)	40 (45)	40 (40)
Woningen Loonseweg	< 36 (50)	< 33 (45)	< 33 (40)

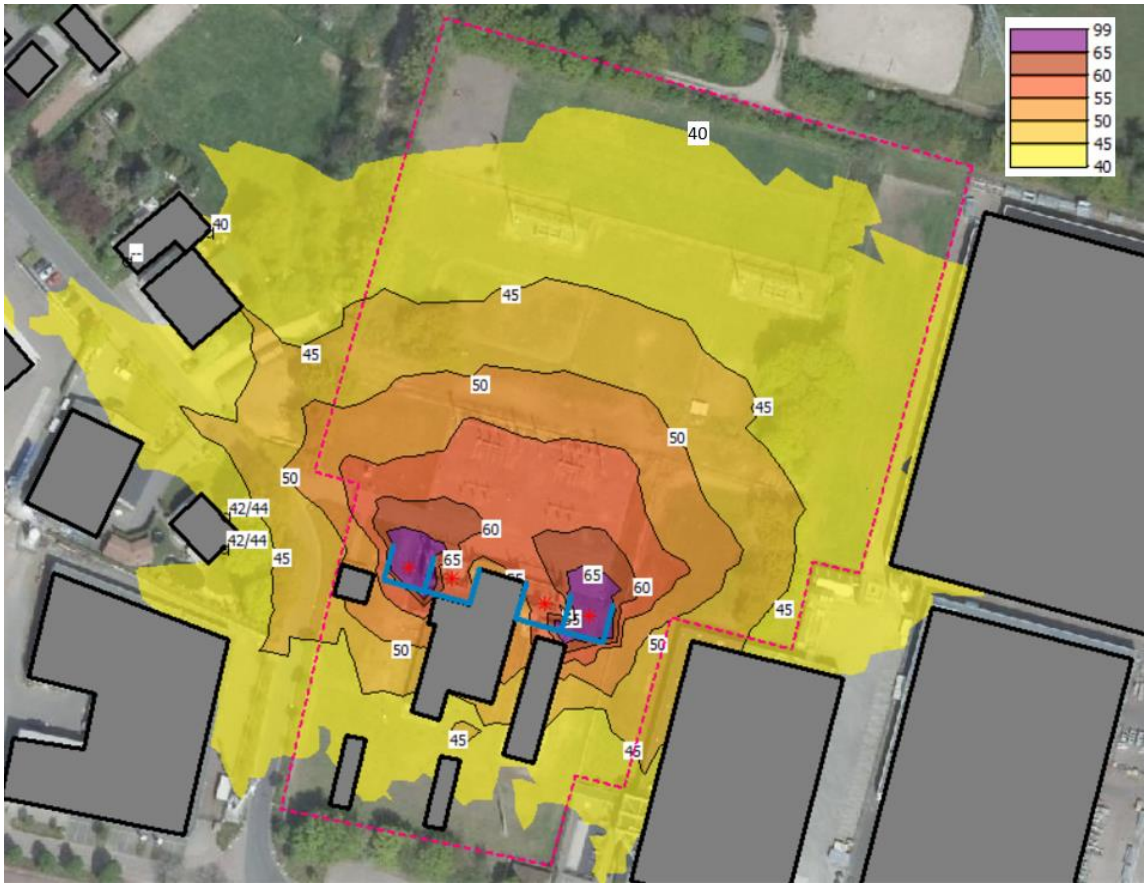

Figuur 2: Geluidcontouren HS-station; dagperiode incl. toeslag 5 dB tonaliteit

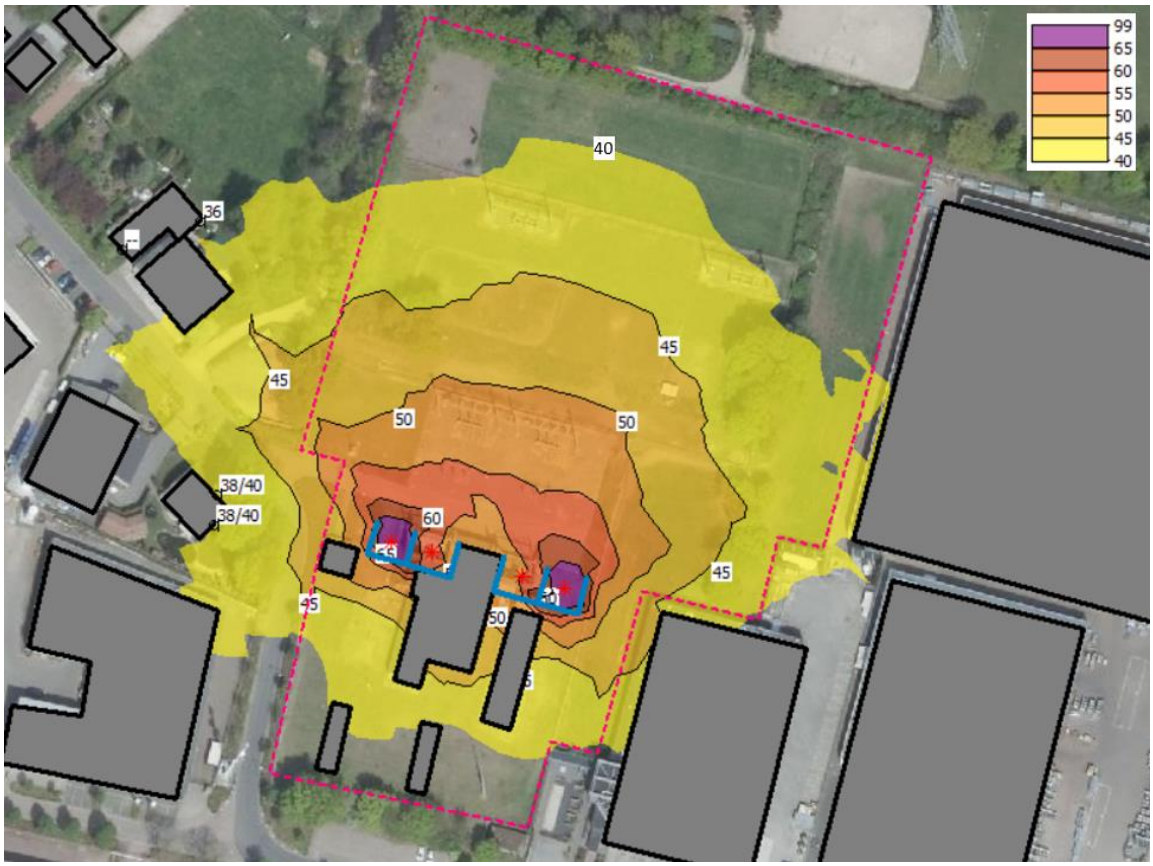

Figuur 3: Geluidcontouren HS-station; avond- en nachtperiode incl. toeslag 5 dB tonaliteit

Uit de rekenresultaten blijkt dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) ter plaatse van de dichtstbijzijnde woning aan de Zwartven 6 ten hoogste 42 dB gedurende de dagperiode en 40 dB gedurende de avond- en nachtperiode bedraagt. Dit is inclusief de toeslag van 5 dB vanwege tonaliteit. Hiermee worden de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit gerespecteerd.

4 CONCLUSIES

In opdracht van Enexis is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de uitbreiding van het hoogspanningsstation (HS-station) aan de Zwartven te Hapert met twee extra trafo's. De uitbreiding is in het kader van de energietransitie waarbij Enexis haar infrastructuur aanpast en de capaciteit vergroot. Naast de extra trafo's zullen tevens twee E-houses worden geplaatst.

Het akoestisch onderzoek is onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing en heeft als doel inzicht te geven in de geluidemissie van de inrichting naar haar directe omgeving. Hiertoe is de geluiduitstraling berekend op basis van de representatieve bedrijfssituatie en aangeleverde specificaties. De berekeningen zijn uitgevoerd conform de rekenvoorschriften uit de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai, versie 1999.

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt het volgende:

- Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) bedraagt ter plaatse van de dichtstbij gelegen woning ten hoogste 42 dB(A) in de dagperiode en 40 dB(A) in de avond- en nachtperiode. Dit is inclusief de toeslag van 5 dB vanwege het tonale karakter van het geluid. Hiermee worden de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit gerespecteerd.
- Om deze waarden voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau te kunnen bereiken dienen de nieuwe trafo's eveneens tussen schermwanden te worden geplaatst met eenzelfde hoogte als de bestaande wanden tussen de bestaande trafo's.

Geconcludeerd is dat het milieuaspect geluid geen belemmering vormt voor de verdere planontwikkeling.

BIJLAGE 1: GELUIDSPECIFICATIES

Further information concerning overload capability: (120% of table 2, Tap L)
- Rated current of the on-load tap changer ≥550 A
- rated current of the bushings:
  - High voltage ≥550 A
  - Low voltage ≥6000 A

2.14 SOUND LEVEL

Cooling Method	U_r	I_r LVh/LVl	Lpa 1 m ONAN	Lpa 2,0 m ONAF	Lwa
ONAN	105%	0%	..... dB	X	**70 dB**
ONAN	105%	50%	**49 dB**	**X**	..... dB
ONAN	100%	50%	..... dB	X	..... dB
ONAN	100%	100%	**59 dB**	X	..... dB
ONAF	100%	125%	X	..... dB	**89 dB**
ONAN	100%	125%	**66 dB**	X	..... dB

***Bold** text is a guarantee value*
Table 10

The tap changer is in **P**(rincipal) position.
I is the nominal current at ONAN load. 125% is the nominal current at ONAF load.

The area S of the measurement surface in accordance
Of the IEC 60076-10 **ca. 104** m² ONAN
ca. 216 m² ONAF

If the aforementioned noise levels are exceeded, a penalty-fine or refusal of the Transformer is applicable. For penalty-fine see documents Commerce-Hub.

Tenderer's stamp and signature

KOLEKTOR ETRA d.o.o
Štandrova ulica 10
a 1231 Ljubljana-Črnuče, Slovenija

Client Name : Essent
Order number : 1.6300
Serial number : 221188

Rated Power : 77 MVA
Quantity : 1

Sound Pressure Measurement

Soundmeter type : Brüel & Kjaer Pulse System
Location : Lab 1
Cooling : ONAN
Tank dimensions : Length : 6.71 m
: Width : 5.37 m
: Heigth : 3.81 m
Measurement Distance : 0.30 m
Tapposition : ----
Nominal Voltage : 11.60 kV
Exitation : 100 %

Measured Sound Pressure

Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h
1	50.1	48.1	11	51.8	54.1	21			31		
2	45.6	46.5	12	52.7	52.5	22			32		
3	46.4	47.2	13	45.0	46.4	23			33		
4	45.6	40.0	14	43.7	47.0	24			34		
5	48.0	43.7	15	45.6	48.2	25			35		
6	46.1	48.5	16	50.5	47.5	26			36		
7	46.8	44.9	17	43.3	42.6	27			37		
8	49.1	47.0	18	48.4	43.7	28			38		
9	48.5	46.5	19	42.2	41.5	29			39		
10	50.6	48.4	20	48.0	42.9	30			40		

Number of points measured : 40
Exponential average : 48.0 dB(A)
Ambient Noise : 37.7 dB(A)
Ambient Correction : -0.4 dB(A)
Ambient Corrected Sound : 47.6 dB(A)
Environment Correction : -2.4 dB(A)
Sound Pressure Lp(A) : 45.2 dB(A)
Measuring Surface : 124.0 m^2
10log10 S/S0 : 20.9 dB
Sound Power Lw(A) : 66.1 dB(A)
Guaranteed Value Lp(A) : 48.0 dB(A)

Authorisation :

Date : 10-5-2007 Time : 18:9:0

Client Name : Essent
Order number : 1.6300
Serial number : 221188

Rated Power : 77 MVA
Quantity : 1

Sound Intensity Measurement

Soundmeter type : Brüel & Kjaer Pulse System
Location : Lab 1
Cooling : ONAN
Tank dimensions : Length : 6.71 m
: Width : 5.37 m
: Heigth : 3.81 m
Measurement Distance : 0.30 m
Tapposition : ----
Nominal Voltage : 11.60 kV
Exitation : 100 %

Measured Sound Intensity

Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h
1	44.5	41.7	11	49.8	42.0	21			31		
2	40.6	44.2	12	48.3	47.3	22			32		
3	41.3	44.2	13	42.0	35.9	23			33		
4	43.5	33.4	14	36.6	41.5	24			34		
5	44.3	22.0	15	42.1	45.3	25			35		
6	41.1	44.7	16	47.4	42.3	26			36		
7	44.2	33.4	17	40.6	29.5	27			37		
8	45.6	38.5	18	45.4	40.5	28			38		
9	44.4	42.2	19	34.9	40.0	29			39		
10	49.3	38.8	20	43.6	36.4	30			40		

Number of points measured : 40
Exponential average : 43.6 dB(A)
Measuring Surface : 124.0 m^2
Sound Power Lw(A) : 64.5 dB(A)
Guaranteed Value Lp(A) : 48.0 dB(A)

Authorisation :

Date : 10-5-2007 Time : 18:9:0

Client Name : Essent
Order number : 1.6300
Serial number : 221188

Rated Power : 77 MVA
Quantity : 1

Sound Pressure Terts Band Measurement

Ambient Sound Frequencies [Hz]

Point	50	63	80	100	125	160	200	250	315	400	500	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150	4000	5000
1	23.9	23.3	24.9	22.0	26.9	22.4	27.0	22.7	24.4	25.5	29.0	25.0	26.7	28.5	29.4	28.4	25.1	24.0	21.9	21.0	21.6
2	23.7	23.5	26.2	25.2	22.6	22.2	26.6	23.6	23.9	25.4	25.4	25.0	25.6	28.0	28.5	27.5	24.3	23.6	21.2	21.1	21.5
3	19.1	21.1	24.6	22.4	25.0	24.3	24.7	24.2	26.5	25.7	30.4	25.4	25.6	26.7	27.5	26.7	23.5	22.4	21.1	21.0	20.8
4	16.7	21.1	24.0	23.0	23.4	23.5	23.1	21.0	22.2	22.4	24.6	22.1	23.4	24.6	26.0	24.7	21.2	20.6	20.0	20.1	20.6
5	14.7	20.0	24.2	24.2	24.7	22.9	24.2	21.7	23.5	25.0	26.4	24.2	24.5	25.6	25.7	25.7	21.8	20.5	19.9	19.8	20.8
6	20.0	20.0	23.2	24.1	25.1	19.9	23.2	18.5	21.3	22.3	23.3	22.6	22.9	24.5	25.2	25.6	21.5	20.5	20.0	20.4	21.6
7	18.0	18.4	20.6	22.3	21.0	22.0	26.2	20.5	23.0	23.2	25.3	23.7	23.9	27.2	27.7	26.5	22.7	22.0	21.1	20.8	21.3
8	21.0	23.5	22.7	19.6	23.0	20.9	23.8	21.3	20.9	23.8	22.5	22.3	24.3	26.5	27.3	27.4	22.8	21.4	20.6	20.8	21.5
Average	19.6	21.4	23.8	22.9	24.0	22.3	24.9	21.7	23.2	24.2	25.9	23.8	24.6	26.4	27.2	26.6	22.9	21.9	20.7	20.6	21.2

Sound Pressure Frequencies [Hz]

Point	50	63	80	100	125	160	200	250	315	400	500	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150	4000	5000
1 1/3	21.9	25.9	33.7	43.3	24.4	28.0	46.5	30.2	35.0	28.1	36.8	33.1	31.9	40.7	36.5	32.5	26.3	24.5	23.4	22.6	22.8
1 2/3	24.1	24.6	29.7	44.0	28.7	27.3	43.4	28.1	36.6	27.1	31.0	29.4	28.9	32.2	32.1	33.7	27.1	24.7	22.6	22.2	21.6
2 1/3	26.1	25.5	27.7	42.1	26.0	24.7	39.1	28.7	33.0	34.5	27.2	26.5	26.6	27.8	29.2	29.5	24.2	22.5	21.8	21.2	21.8
2 2/3	28.4	28.6	27.8	44.4	29.4	27.2	35.4	24.9	34.3	28.2	31.3	26.8	26.1	29.6	29.9	31.5	25.3	24.2	21.8	20.9	21.7
3 1/3	25.3	19.7	26.7	44.8	26.0	25.0	32.8	26.2	33.3	31.9	29.8	29.0	28.0	28.8	29.4	29.6	25.4	23.4	22.0	21.9	21.8
3 2/3	26.2	19.5	26.8	44.5	25.3	25.9	41.6	25.0	27.2	31.6	30.0	27.7	26.4	30.0	29.5	28.7	24.5	22.3	21.4	21.5	21.9
4 1/3	18.0	21.5	26.4	41.8	25.6	26.0	41.1	28.1	33.6	26.8	26.9	24.8	24.8	26.7	27.7	29.1	23.1	21.7	20.9	20.7	21.1
4 2/3	21.6	21.6	22.6	35.9	25.9	25.6	25.1	22.2	30.2	24.2	27.3	23.2	23.2	26.0	27.2	26.4	22.3	20.6	20.4	21.3	21.3
5 1/3	20.7	22.8	29.0	45.4	26.9	24.5	40.7	26.3	34.9	32.1	30.4	29.7	27.2	30.9	29.6	31.9	30.3	29.4	26.6	26.9	24.5
5 2/3	22.5	24.2	28.4	35.3	26.3	28.0	39.4	26.6	32.2	30.8	30.8	29.6	27.3	27.8	28.6	28.2	24.4	23.4	22.4	21.7	21.4
6 1/3	21.0	23.7	31.3	42.2	27.3	29.1	39.2	27.1	33.0	28.6	34.5	31.5	28.1	30.7	30.6	31.1	24.5	23.0	22.2	21.3	21.4
6 2/3	20.8	23.9	27.3	40.6	26.4	29.1	47.0	30.7	29.5	26.8	28.8	27.8	25.3	26.4	27.2	28.8	23.3	22.2	22.2	21.9	21.4
7 1/3	23.1	22.2	27.9	42.7	28.2	29.7	41.4	28.9	29.6	31.1	30.1	30.0	27.5	36.5	30.8	27.7	24.3	22.3	21.4	21.2	21.6
7 2/3	17.7	21.9	25.2	42.3	25.0	24.7	35.7	26.6	37.0	27.6	27.8	25.9	23.6	25.0	25.8	26.1	21.6	20.2	20.2	20.2	21.0
8 1/3	18.4	27.6	29.1	47.7	28.6	26.9	40.3	26.2	31.3	33.4	30.7	28.8	26.4	27.8	27.1	27.4	22.4	21.2	21.5	20.8	20.8
8 2/3	15.9	21.1	27.0	45.7	30.7	30.1	35.0	24.3	31.5	31.2	29.9	26.3	23.8	25.7	26.2	26.6	22.3	20.6	20.3	20.4	20.7
9 1/3	19.3	23.4	28.6	44.9	28.2	30.3	41.4	31.1	38.2	35.4	36.5	33.7	30.8	31.1	31.1	30.8	26.5	23.8	22.9	22.3	21.4
9 2/3	25.5	24.5	27.0	42.5	26.7	28.4	40.8	27.1	33.9	31.7	34.7	29.8	26.5	27.0	28.8	30.7	26.4	24.6	22.9	21.8	21.5
10 1/3	19.9	26.6	32.5	46.5	29.4	31.8	47.1	29.2	31.1	29.7	36.0	30.3	27.4	33.1	30.6	30.1	25.8	23.6	22.9	23.0	21.3
10 2/3	37.7	31.7	30.1	43.6	31.4	29.8	34.1	31.2	32.6	34.1	41.7	33.8	30.1	31.0	31.0	34.0	30.2	29.4	27.0	25.9	23.4
11 1/3	27.0	25.7	30.8	44.6	28.4	30.7	49.4	34.4	31.7	30.5	38.5	33.6	30.4	39.2	33.8	31.9	27.6	29.9	24.9	23.5	22.3
11 2/3	27.5	24.0	25.0	41.3	27.9	34.8	52.4	34.5	41.3	34.8	38.3	36.7	35.0	35.3	32.0	37.2	37.2	37.0	36.7	36.9	30.9
12 1/3	21.8	22.5	23.3	38.6	24.3	34.8	52.2	33.8	32.3	28.3	34.7	28.7	27.1	28.1	28.1	30.4	24.4	23.3	21.6	20.6	20.9
12 2/3	26.2	20.9	24.9	42.4	24.4	32.7	51.7	32.8	33.5	29.7	32.3	28.1	24.3	24.1	26.3	28.1	23.7	23.6	23.1	21.3	20.9
13 1/3	21.4	17.4	23.8	40.6	22.7	28.8	41.1	25.1	34.7	24.6	28.0	23.0	20.1	23.7	22.3	27.3	18.9	18.5	19.3	19.7	20.2
13 2/3	23.7	19.4	24.1	39.9	24.0	33.4	44.1	26.1	33.6	25.6	28.4	21.2	21.5	20.8	21.6	27.7	18.3	18.4	19.3	19.8	20.3
14 1/3	17.7	17.5	20.2	36.9	23.0	26.2	35.8	28.5	35.6	33.0	36.0	28.8	26.9	24.9	25.4	26.3	23.9	22.0	24.1	24.5	21.6
14 2/3	22.7	17.7	25.2	43.4	26.2	28.7	39.2	27.5	34.5	33.4	33.5	29.7	26.3	31.6	27.1	29.4	26.9	25.0	26.1	25.9	25.0
15 1/3	21.3	18.7	25.7	43.7	25.0	26.9	35.5	28.6	36.1	26.5	29.5	24.9	22.8	23.8	22.5	23.9	22.5	21.4	21.2	21.7	21.0
15 2/3	25.5	27.7	30.1	46.3	28.5	27.7	40.6	30.8	32.7	30.6	33.1	27.8	27.0	26.3	25.6	25.3	23.3	21.0	21.4	20.6	21.1
16 1/3	20.1	21.3	27.8	48.0	27.6	30.8	46.0	28.1	26.5	32.7	32.6	27.2	26.2	24.7	24.4	26.6	23.8	23.4	24.6	23.7	24.4
16 2/3	24.7	20.4	26.0	45.5	25.5	24.7	40.3	28.6	31.0	29.7	31.7	29.4	24.9	25.2	23.8	26.6	24.9	22.6	21.2	23.8	21.3
17 1/3	19.0	18.9	24.1	40.8	22.7	26.2	32.9	28.3	30.0	30.1	28.8	25.8	23.7	29.6	25.1	25.9	21.4	20.6	20.1	21.6	20.3
17 2/3	22.6	20.6	21.5	32.6	22.6	28.2	40.1	26.1	32.7	26.3	27.7	23.9	22.8	24.4	22.4	22.2	19.8	20.0	20.3	21.0	20.8
18 1/3	21.4	19.7	23.9	42.3	22.6	27.2	46.3	27.5	32.9	32.3	30.1	30.1	24.7	24.3	23.8	27.4	20.8	19.8	19.8	20.0	20.1
18 2/3	26.7	20.0	25.6	41.1	23.8	22.8	37.2	24.4	26.3	25.9	30.2	25.7	22.7	28.5	23.4	21.1	19.1	19.0	19.5	21.3	20.8
19 1/3	19.5	21.0	21.1	35.1	21.6	24.0	38.7	25.6	31.0	24.3	29.3	24.1	24.1	27.1	25.2	25.0	21.8	20.9	21.9	21.8	21.1
19 2/3	24.6	21.0	20.0	25.2	22.2	26.7	38.8	23.9	29.1	28.1	29.8	25.8	24.5	23.8	23.6	26.2	22.2	20.8	20.8	20.6	20.9
20 1/3	18.9	23.1	29.0	46.5	27.0	24.4	39.9	25.5	32.8	31.4	27.0	27.1	22.7	25.3	24.1	27.4	23.0	20.5	20.3	21.3	21.5
20 2/3	21.4	23.2	25.3	37.0	22.8	29.8	36.7	22.0	31.8	33.3	32.2	25.0	23.5	22.7	22.7	25.0	23.5	20.8	21.9	21.6	21.0

Authorisation :

Date : 10-5-2007

Time : 18:9:1

Client Name : Essent
Order number : 1.6300
Serial number : 221188

Rated Power : 77 MVA
Quantity : 1

Sound Pressure Terts Band Measurement

Ambient Sound Frequencies [Hz]

Point	50	63	80	100	125	160	200	250	315	400	500	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150	4000	5000
1	23.9	23.3	24.9	22.0	26.9	22.4	27.0	22.7	24.4	25.5	29.0	25.0	26.7	28.5	29.4	28.4	25.1	24.0	21.9	21.0	21.6
2	23.7	23.5	26.2	25.2	22.6	22.2	26.6	23.6	23.9	25.4	25.4	25.0	25.6	28.0	28.5	27.5	24.3	23.6	21.2	21.1	21.5
3	19.1	21.1	24.6	22.4	25.0	24.3	24.7	24.2	26.5	25.7	30.4	25.4	25.6	26.7	27.5	26.7	23.5	22.4	21.1	21.0	20.8
4	16.7	21.1	24.0	23.0	23.4	23.5	23.1	21.0	22.2	22.4	24.6	22.1	23.4	24.6	26.0	24.7	21.2	20.6	20.0	20.1	20.6
5	14.7	20.0	24.2	24.2	24.7	22.9	24.2	21.7	23.5	25.0	26.4	24.2	24.5	25.6	25.7	25.7	21.8	20.5	19.9	19.8	20.8
6	20.0	20.0	23.2	24.1	25.1	19.9	23.2	18.5	21.3	22.3	23.3	22.6	22.9	24.5	25.2	25.6	21.5	20.5	20.0	20.4	21.6
7	18.0	18.4	20.6	22.3	21.0	22.0	26.2	20.5	23.0	23.2	25.3	23.7	23.9	27.2	27.7	26.5	22.7	22.0	21.1	20.8	21.3
8	21.0	23.5	22.7	19.6	23.0	20.9	23.8	21.3	20.9	23.8	22.5	22.3	24.3	26.5	27.3	27.4	22.8	21.4	20.6	20.8	21.5
Average	19.6	21.4	23.8	22.9	24.0	22.3	24.9	21.7	23.2	24.2	25.9	23.8	24.6	26.4	27.2	26.6	22.9	21.9	20.7	20.6	21.2

Corrected Sound Pressure Frequencies [Hz]

Point	50	63	80	100	125	160	200	250	315	400	500	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150	4000	5000
1 1/3	18.0	24.0	33.2	43.3	14.2	26.7	46.5	29.5	34.7	25.9	36.4	32.6	31.0	40.5	36.0	31.2	23.7	21.1	20.0	18.2	17.7
1 2/3	22.2	21.8	28.4	44.0	26.9	25.7	43.3	27.0	36.4	24.0	29.4	28.0	26.9	30.9	30.4	32.8	25.0	21.5	18.0	17.0	10.9
2 1/3	25.0	23.4	25.4	42.0	21.7	21.0	38.9	27.7	32.5	34.1	21.4	23.2	22.2	22.1	24.9	26.4	18.4	13.8	15.2	12.1	12.8
2 2/3	27.8	27.7	25.6	44.4	27.9	25.5	35.0	22.1	33.9	26.0	29.8	23.8	20.7	26.7	26.6	29.8	21.6	20.4	15.2	8.8	12.0
3 1/3	23.9	-19.7	23.6	44.8	21.7	21.7	32.0	24.3	32.9	31.1	27.6	27.4	25.3	25.0	25.4	26.6	21.9	18.1	16.1	16.0	12.8
3 2/3	25.1	-19.5	23.8	44.5	19.5	23.4	41.5	22.3	25.0	30.7	27.9	25.4	21.7	27.5	25.7	24.6	19.5	12.0	13.0	14.1	13.6
4 1/3	-18.0	6.4	22.9	41.7	20.6	23.6	41.0	27.0	33.2	23.4	20.2	18.0	11.1	14.2	18.4	25.6	10.4	-21.7	6.9	3.0	-21.1
4 2/3	17.2	8.9	-22.6	35.7	21.5	22.9	12.6	12.7	29.2	3.5	21.8	-23.2	-23.2	-26.0	6.5	-26.4	-22.3	-20.6	-20.4	12.9	4.3
5 1/3	14.1	17.3	27.4	45.4	23.8	20.5	40.6	24.5	34.6	31.3	28.5	28.4	23.7	29.0	25.9	30.4	29.4	28.6	25.3	25.7	21.8
5 2/3	19.3	21.0	26.6	35.0	22.5	26.7	39.2	24.9	31.6	29.7	29.1	28.3	23.9	22.1	23.1	23.2	19.1	18.1	17.5	15.1	7.7
6 1/3	15.3	19.9	30.4	42.1	24.6	28.1	39.0	25.6	32.5	26.7	33.9	30.7	25.5	28.7	28.0	29.2	19.5	16.6	16.8	12.9	7.7
6 2/3	14.5	20.4	24.7	40.5	22.7	28.1	47.0	30.1	28.3	23.4	25.7	25.6	17.0	-26.4	6.5	24.8	13.1	10.8	16.8	16.0	7.7
7 1/3	20.5	14.6	25.8	42.7	26.1	28.8	41.3	28.0	28.5	30.1	28.0	28.8	24.4	36.0	28.3	21.3	18.8	12.0	13.0	12.1	10.9
7 2/3	-17.7	12.6	19.6	42.3	18.3	21.0	35.3	24.9	36.8	25.0	23.4	21.8	-23.6	-25.0	-25.8	-26.1	-21.6	-20.2	-20.2	-20.2	-21.0
8 1/3	-18.4	26.4	27.6	47.7	26.8	25.1	40.2	24.3	30.6	32.8	29.0	27.2	21.7	22.1	-27.1	19.8	-22.4	-21.2	13.6	6.8	-20.8
8 2/3	-15.9	-21.1	24.2	45.7	29.7	29.3	34.6	20.9	30.8	30.2	27.7	22.7	-23.8	-25.7	-26.2	5.9	-22.3	-20.6	-20.3	-20.4	-20.7
9 1/3	-19.3	19.1	26.9	44.9	26.1	29.6	41.3	30.6	38.1	35.1	36.1	33.2	29.6	29.3	28.9	28.7	24.0	19.3	18.9	17.4	7.7
9 2/3	24.2	21.6	24.2	42.5	23.4	27.2	40.7	25.6	33.5	30.9	34.1	28.5	22.0	17.8	23.8	28.6	23.9	21.3	18.9	15.5	9.6
10 1/3	7.6	25.1	31.9	46.5	27.9	31.3	47.1	28.4	30.3	28.3	35.6	29.2	24.2	32.0	28.0	27.6	22.7	18.8	18.9	19.2	4.3
10 2/3	37.6	31.3	28.9	43.6	30.5	29.0	33.6	30.7	32.1	33.6	41.6	33.3	28.7	29.1	28.7	33.1	29.3	28.6	25.8	24.4	19.4
11 1/3	26.1	23.7	29.8	44.6	26.5	30.0	49.4	34.2	31.0	29.4	38.3	33.1	29.1	39.0	32.7	30.4	25.8	29.2	22.8	20.4	15.8
11 2/3	26.7	20.6	18.8	41.2	25.7	34.6	52.4	34.3	41.2	34.4	38.0	36.5	34.6	34.7	30.3	36.8	37.0	36.9	36.6	36.8	30.4
12 1/3	17.7	16.1	-23.3	38.5	13.0	34.6	52.2	33.5	31.7	26.2	34.1	27.0	23.5	23.1	21.0	28.1	19.1	17.8	14.2	-20.6	-20.9
12 2/3	25.1	-20.9	18.4	42.4	14.2	32.3	51.7	32.5	33.1	28.3	31.2	26.1	-24.3	-24.1	-26.3	22.8	16.1	18.8	19.3	12.9	-20.9
13 1/3	16.6	-17.4	-23.8	40.5	-22.7	27.7	41.0	22.5	34.4	14.4	23.9	-23.0	-20.1	-23.7	-22.3	19.2	-18.9	-18.5	-19.3	-19.7	-20.2
13 2/3	21.5	-19.4	12.3	39.8	3.3	33.1	44.0	24.1	33.2	20.1	24.9	-21.2	-21.5	-20.8	-21.6	21.3	-18.3	-18.4	-19.3	-19.8	-20.3
14 1/3	-17.7	-17.5	-20.2	36.7	-23.0	24.0	35.4	27.5	35.3	32.4	35.6	27.2	23.0	-24.9	-25.4	-26.3	17.2	6.5	21.4	22.2	10.9
14 2/3	19.7	-17.7	19.6	43.4	22.2	27.6	39.0	26.2	34.2	32.8	32.7	28.4	21.4	30.0	-27.1	26.2	24.7	22.1	24.6	24.4	22.6
15 1/3	16.3	-18.7	21.2	43.7	18.3	25.1	35.1	27.6	35.9	22.7	27.0	18.4	-22.8	-23.8	-22.5	-23.9	-22.5	-21.4	11.4	15.1	-21.0
15 2/3	24.2	26.6	28.9	46.3	26.6	26.2	40.5	30.2	32.2	29.5	32.2	25.6	23.3	-26.3	-25.6	-25.3	13.1	-21.0	13.0	-20.6	-21.1
16 1/3	10.1	-21.3	25.6	48.0	25.1	30.1	46.0	27.0	23.8	32.0	31.6	24.6	21.1	-24.7	-24.4	5.9	16.7	18.1	22.3	20.8	21.6
16 2/3	23.1	-20.4	22.0	45.5	20.2	21.0	40.2	27.6	30.2	28.3	30.4	28.0	13.0	-25.2	-23.8	5.9	20.6	14.5	11.4	20.9	4.3
17 1/3	-19.0	-18.9	12.3	40.7	-22.7	24.0	32.2	27.2	29.0	28.8	25.7	21.5	-23.7	26.7	-25.1	-25.9	-21.4	-20.6	-20.1	14.6	-20.3
17 2/3	19.5	-20.6	-21.5	32.1	-22.6	26.9	40.0	24.1	32.2	22.2	23.1	8.0	-22.8	-24.4	-22.4	-22.2	-19.8	-20.0	-20.3	10.2	-20.8
18 1/3	16.6	-19.7	7.5	42.3	-22.6	25.5	46.3	26.2	32.4	31.6	28.0	28.9	7.7	-24.3	-23.8	19.8	-20.8	-19.8	-19.8	-20.0	-20.1
18 2/3	25.7	-20.0	20.9	41.0	-23.8	13.5	36.9	21.1	23.4	21.1	28.2	21.2	-22.7	24.3	-23.4	-21.1	-19.1	-19.0	-19.5	12.9	-20.8
19 1/3	-19.5	-21.0	-21.1	34.8	-21.6	19.2	38.5	23.3	30.2	9.2	26.7	12.5	-24.1	18.5	-25.2	-25.0	-21.8	-20.9	15.6	15.5	-21.1
19 2/3	22.9	-21.0	-20.0	21.4	-22.2	24.8	38.6	19.9	27.8	25.9	27.6	21.5	-24.5	-23.8	-23.6	-26.2	-22.2	-20.8	3.1	-20.6	-20.9
20 1/3	-18.9	18.3	27.4	46.5	24.0	20.3	39.8	23.2	32.3	30.5	20.6	24.4	-22.7	-25.3	-24.1	19.8	7.9	-20.5	-20.3	12.9	9.6
20 2/3	16.6	18.6	20.0	36.8	-22.8	29.0	36.4	10.4	31.2	32.7	31.1	18.9	-23.5	-22.7	-22.7	-25.0	14.9	-20.8	15.6	14.6	-21.0

Authorisation :

Date : 10-5-2007 Time : 18:9:1

Client Name : Essent
Order number : 1.6300
Serial number : 221188

Rated Power : 77 MVA
Quantity : 1

Sound Intensity Terts Band Measurement

Sound Intensity Frequencies [Hz]

Point	50	63	80	100	125	160	200	250	315	400	500	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150	4000	5000
1 1/3	-26.8	-27.9	31.3	-42.1	-21.5	21.6	-39.8	-25.3	-32.9	26.4	-30.0	25.0	-30.1	-32.8	25.3	23.9	15.2	9.2	8.1	7.9	3.5
1 2/3	25.1	10.7	28.5	-40.4	26.3	-23.7	-35.7	-21.7	-27.2	21.1	-28.0	8.8	19.4	15.1	22.6	-26.5	-15.5	12.1	-8.5	0.2	1.4
2 1/3	16.9	-21.5	-22.4	-41.3	-22.0	19.9	35.7	-18.5	-25.0	-31.4	22.0	-13.9	19.1	16.5	19.3	-11.1	-11.4	12.8	-4.3	6.9	9.9
2 2/3	-24.9	18.6	-22.8	-43.0	-19.6	-14.2	-36.4	-19.7	-30.3	-23.1	-17.8	-22.0	18.4	16.1	22.5	-20.4	-11.4	-8.2	-4.2	5.0	8.1
3 1/3	-17.3	-18.3	-9.9	-41.5	-23.5	22.4	34.5	-18.7	-32.1	20.1	-24.8	-24.3	5.7	16.4	19.0	14.7	-16.5	-7.8	-10.5	-0.1	11.9
3 2/3	-25.7	14.5	18.7	-41.8	-25.9	-17.1	-40.7	-12.4	8.5	27.8	23.0	20.0	-20.7	-20.3	20.9	21.2	-9.2	13.8	10.1	9.9	7.0
4 1/3	-18.8	-11.1	20.4	-40.0	22.8	-16.6	-40.3	-24.1	-31.4	-1.9	-18.8	-16.5	-12.0	-18.5	-16.3	-20.0	-13.5	2.8	-8.6	-3.1	7.0
4 2/3	25.1	-19.8	-22.0	-28.2	-28.0	24.6	-24.5	-15.4	-26.6	-18.9	-22.2	-14.3	-13.4	-18.1	-16.6	-17.6	-5.1	5.4	1.8	-8.2	5.2
5 1/3	-25.0	16.1	-14.6	-42.2	25.2	-22.8	-36.9	-21.7	-34.0	-30.8	-18.8	-22.3	-19.7	-24.0	-15.5	-23.0	-21.4	-18.6	-16.2	-18.8	-17.2
5 2/3	26.0	21.3	-28.8	31.7	-20.2	-25.2	-31.7	26.8	-24.1	-24.5	23.2	24.6	16.5	-17.1	17.5	10.3	8.1	-6.2	5.4	-3.6	4.4
6 1/3	-6.1	-15.5	-16.6	-33.7	16.8	-24.8	-38.4	-23.0	-29.7	16.9	-31.3	-24.9	-15.0	-21.9	14.6	-24.9	-2.0	6.5	-1.5	-3.9	-6.0
6 2/3	-27.0	-13.2	-20.5	-32.5	13.5	-22.6	-44.1	-27.4	-20.4	-20.0	-21.7	17.2	-5.8	-12.0	11.9	-16.2	-8.8	7.6	-1.7	4.6	0.2
7 1/3	-26.9	-20.9	-25.5	-42.1	-17.2	24.8	-38.3	-27.7	-26.9	-26.2	-24.1	-10.1	-17.9	-29.3	-14.2	-12.1	12.9	-19.0	-6.6	5.4	1.3
7 2/3	-22.0	16.4	22.0	-28.4	22.3	-21.4	27.3	-22.1	-31.7	-24.4	-20.0	9.7	-15.0	-17.1	-13.2	13.1	7.0	-6.7	-6.3	7.5	3.4
8 1/3	19.1	-19.6	-26.1	-44.7	-26.1	-23.1	-35.9	-20.9	-27.5	-30.3	15.6	-16.3	11.1	-19.4	17.2	17.7	-11.1	-11.0	1.4	1.0	-3.6
8 2/3	-22.4	12.1	20.8	-36.7	-22.7	-25.5	-32.3	-21.0	-27.6	17.0	-25.4	-16.0	-16.5	9.6	-10.5	-16.2	-11.0	-0.9	-6.6	-3.0	-6.2
9 1/3	27.0	23.8	-26.0	-44.4	-27.4	25.1	29.7	26.0	-34.9	27.0	26.7	22.9	20.8	-18.5	22.4	24.0	-6.5	7.4	-9.3	1.9	1.8
9 2/3	20.6	-21.0	-17.9	-40.4	21.2	22.4	-38.6	8.7	-29.0	27.3	30.8	21.0	18.3	16.8	16.7	-6.3	10.4	16.6	13.8	11.9	4.8
10 1/3	-22.0	-23.0	-22.5	-43.5	-25.2	-25.8	-47.8	-28.0	-23.1	-17.3	20.2	-19.2	-25.2	-25.5	12.2	13.4	-6.1	-2.7	-9.1	-12.3	4.0
10 2/3	17.5	27.2	-25.6	-29.1	-25.4	-24.1	-32.7	-25.8	-32.0	-25.5	-31.9	-21.7	-18.3	-17.6	-18.3	-20.4	-17.7	-19.5	-15.2	-15.1	-10.3
11 1/3	0.9	-24.8	-30.4	-41.2	17.9	-32.3	-48.9	-31.7	24.6	16.0	31.7	26.4	-28.5	-34.1	23.4	25.5	14.8	18.1	1.8	-7.4	3.8
11 2/3	28.3	13.4	-23.5	27.2	24.5	5.1	40.0	26.4	37.8	35.2	-28.8	-25.6	-27.2	-27.9	-21.3	-27.9	-24.7	23.0	-20.6	-31.8	-26.1
12 1/3	23.6	-23.6	8.4	-31.6	1.4	-32.9	-48.0	-30.1	-3.4	-22.1	-18.0	18.6	12.9	16.4	19.4	22.5	14.5	11.4	-5.1	10.3	-2.2
12 2/3	27.9	-9.4	-23.2	-40.9	23.5	-25.4	-46.1	-27.5	-31.3	10.8	26.1	10.9	18.7	10.0	16.8	-11.0	15.5	14.7	13.4	7.5	8.0
13 1/3	-9.1	-11.5	-15.4	34.9	13.4	-27.6	-42.8	-18.8	31.3	-20.1	-25.1	-9.7	-13.6	-12.7	-14.6	-18.1	-6.4	-1.4	3.7	-10.1	2.9
13 2/3	27.2	-10.7	10.9	-41.3	-19.2	-28.6	39.9	19.8	13.9	-13.4	-20.8	5.9	11.1	5.7	-9.0	20.6	-9.0	-1.5	-5.6	-0.6	-1.1
14 1/3	19.5	16.4	-13.0	31.0	-19.7	-23.4	-33.4	-24.3	-25.6	-32.0	-31.1	14.2	18.0	5.1	-16.6	-19.1	9.2	12.1	12.9	9.4	5.9
14 2/3	-29.4	-19.5	22.7	-36.2	-22.7	-23.4	-37.2	-26.1	-35.0	25.3	22.1	17.4	-21.9	-24.1	-4.9	-12.1	-12.0	-13.6	-17.3	-17.7	-12.7
15 1/3	17.6	-19.1	-23.6	-41.7	-16.8	-15.3	30.2	-24.3	-30.7	-25.1	-24.2	-17.9	-13.0	-14.5	-10.8	-6.2	-11.3	8.1	-7.0	-10.5	-8.0
15 2/3	16.3	-20.2	-23.2	-44.9	20.6	-21.7	-32.8	-24.6	-23.3	-19.6	-25.9	-15.0	-16.8	4.0	13.0	3.9	3.7	7.9	3.3	4.0	0.9
16 1/3	-12.8	20.4	-18.9	-45.3	-21.9	-25.6	-42.6	-25.1	22.2	-32.0	-28.0	-19.5	15.6	-7.6	14.4	-20.9	-10.2	-9.9	10.8	8.2	9.2
16 2/3	28.6	20.2	-23.2	-42.8	-22.0	21.2	31.4	21.1	28.9	-26.3	-25.4	-18.6	-1.3	-12.6	9.9	-19.2	6.5	-11.3	-10.4	-14.9	-0.8
17 1/3	24.3	-19.4	-16.8	-39.5	-22.2	-25.1	25.6	-24.6	-28.1	-29.8	-27.1	-17.7	4.5	-20.2	15.4	-17.1	-9.3	3.6	-7.6	5.5	1.2
17 2/3	20.7	-17.6	17.0	29.7	-14.2	21.6	-33.5	-22.4	16.7	23.5	22.6	-19.0	-18.9	12.7	12.3	10.9	8.0	1.8	-5.9	-6.3	2.5
18 1/3	-23.5	9.9	-21.5	-41.0	-17.0	-21.9	-42.4	-23.2	-29.1	-31.1	-20.5	-23.4	14.0	-14.7	10.6	-25.8	5.4	6.1	4.1	-3.4	-2.0
18 2/3	-27.2	-18.2	-19.7	-39.4	-18.2	-15.9	-36.3	-21.6	26.0	16.8	20.5	15.4	-2.2	-19.7	15.3	-8.4	9.5	-5.2	-5.0	-5.8	-4.4
19 1/3	-24.1	-16.3	-12.8	-35.0	-18.7	19.0	32.5	13.8	-27.3	-21.7	-24.8	-12.1	-17.8	-19.9	-15.5	-21.7	-15.8	-12.4	-15.9	-14.2	-7.1
19 2/3	-29.6	20.2	17.7	-25.3	-18.2	-21.7	-39.0	-13.5	-22.1	-21.6	-23.4	-17.9	15.2	15.1	9.7	-22.1	-7.5	6.5	-1.9	6.5	1.3
20 1/3	-21.3	15.4	-22.7	-41.4	-19.6	22.6	-39.4	-16.3	30.0	-28.1	-12.9	-21.1	-11.6	-14.4	11.2	-9.6	-17.7	-8.6	0.9	-8.2	-1.2
20 2/3	-25.6	18.0	17.7	-33.4	11.6	-23.4	30.6	-17.4	-30.6	-29.7	-27.0	17.2	-11.7	-6.2	-14.0	0.7	-15.7	-8.8	-13.8	-13.0	-7.4

Authorisation :

Date : 10-5-2007 Time : 18:9:1

Client Name : Essent
Order number : 1.6300 Rated Power : 77 MVA
Serial number : 221188 Quantity : 1

Sound Pressure Measurement

Soundmeter type : Brüel & Kjaer Pulse System
Location : Lab 1
Cooling : ONAN
Tank dimensions : Length : 6.71 m
: Width : 5.37 m
: Heigth : 3.81 m
Measurement Distance : 0.30 m
Tapposition : ----
Nominal Voltage : 11.60 kV
Exitation : 105 %

Measured Sound Pressure

Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h
1	51.9	49.4	11	52.0	55.5	21			31		
2	47.0	46.8	12	50.2	54.2	22			32		
3	48.2	48.9	13	48.6	49.5	23			33		
4	48.0	41.5	14	45.2	50.8	24			34		
5	49.2	45.5	15	48.3	49.1	25			35		
6	47.3	50.4	16	51.3	48.4	26			36		
7	48.0	46.7	17	44.3	45.4	27			37		
8	48.6	47.6	18	49.7	45.6	28			38		
9	49.0	47.2	19	44.6	44.8	29			39		
10	52.6	51.6	20	49.6	46.1	30			40		

Number of points measured : 40
Exponential average : 49.4 dB(A)
Ambient Noise : 37.7 dB(A)
Ambient Correction : -0.3 dB(A)
Ambient Corrected Sound : 49.1 dB(A)
Environment Correction : -2.4 dB(A)
Sound Pressure Lp(A) : 46.7 dB(A)
Measuring Surface : 124.0 m^2
10log10 S/S0 : 20.9 dB
Sound Power Lw(A) : 67.6 dB(A)
Guaranteed Value Exponential : 50.0 dB(A)

Authorisation : 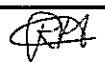

Date : 10-5-2007 Time : 17:58:10

Client Name : Essent
Order number : 1.6300
Serial number : 221188

Rated Power : 77 MVA
Quantity : 1

Sound Intensity Measurement

Soundmeter type : Brüel & Kjaer Pulse System
Location : Lab 1
Cooling : ONAN
Tank dimensions : Length : 6.71 m
: Width : 5.37 m
: Heigth : 3.81 m
Measurement Distance : 0.30 m
Tapposition : ----
Nominal Voltage : 11.60 kV
Exitation : 105 %

Measured Sound Intensity

Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h	Pos.	1/3 h	2/3 h
1	47.8	44.1	11	52.0	43.0	21			31		
2	43.4	41.0	12	48.7	47.5	22			32		
3	44.2	44.8	13	46.8	37.1	23			33		
4	43.3	34.1	14	39.8	45.5	24			34		
5	46.5	36.5	15	44.5	45.1	25			35		
6	43.9	46.6	16	48.7	42.9	26			36		
7	46.5	39.6	17	40.6	34.9	27			37		
8	46.5	38.3	18	44.8	41.5	28			38		
9	46.5	44.8	19	28.1	41.8	29			39		
10	51.7	40.9	20	44.9	39.1	30			40		

Number of points measured : 40
Exponential average : 45.2 dB(A)
Measuring Surface : 124.0 m^2
Sound Power Lw(A) : 66.2 dB(A)
Guaranteed Value Exponential : 50.0 dB(A)

Authorisation :

Date : 10-5-2007 Time : 17:58:10

Client Name : Essent
Order number : 1.6300
Serial number : 221188
Rated Power : 77 MVA
Quantity : 1

Sound Pressure Terts Band Measurement

Ambient Sound Frequencies [Hz]

Point	50	63	80	100	125	160	200	250	315	400	500	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150	4000	5000
1	23.9	23.3	24.9	22.0	26.9	22.4	27.0	22.7	24.4	25.5	29.0	25.0	26.7	28.5	29.4	28.4	25.1	24.0	21.9	21.0	21.6
2	23.7	23.5	26.2	25.2	22.6	22.2	26.6	23.6	23.9	25.4	25.4	25.0	25.6	28.0	28.5	27.5	24.3	23.6	21.2	21.1	21.5
3	19.1	21.1	24.6	22.4	25.0	24.3	24.7	24.2	26.5	25.7	30.4	25.4	25.6	26.7	27.5	26.7	23.5	22.4	21.1	21.0	20.8
4	16.7	21.1	24.0	23.0	23.4	23.5	23.1	21.0	22.2	22.4	24.6	22.1	23.4	24.6	26.0	24.7	21.2	20.6	20.0	20.1	20.6
5	14.7	20.0	24.2	24.2	24.7	22.9	24.2	21.7	23.5	25.0	26.4	24.2	24.5	25.6	25.7	25.7	21.8	20.5	19.9	19.8	20.8
6	20.0	20.0	23.2	24.1	25.1	19.9	23.2	18.5	21.3	22.3	23.3	22.6	22.9	24.5	25.2	25.6	21.5	20.5	20.0	20.4	21.6
7	18.0	18.4	20.6	22.3	21.0	22.0	26.2	20.5	23.0	23.2	25.3	23.7	23.9	27.2	27.7	26.5	22.7	22.0	21.1	20.8	21.3
8	21.0	23.5	22.7	19.6	23.0	20.9	23.8	21.3	20.9	23.8	22.5	22.3	24.3	26.5	27.3	27.4	22.8	21.4	20.6	20.8	21.5
Average	19.6	21.4	23.8	22.9	24.0	22.3	24.9	21.7	23.2	24.2	25.9	23.8	24.6	26.4	27.2	26.6	22.9	21.9	20.7	20.6	21.2

Sound Pressure Frequencies [Hz]

Point	50	63	80	100	125	160	200	250	315	400	500	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150	4000	5000
1 1/3	25.8	26.8	35.4	43.7	28.5	36.7	48.3	38.8	43.7	38.1	39.5	31.8	30.0	31.2	30.9	31.0	25.9	24.2	22.2	21.3	21.7
1 2/3	25.5	29.7	32.5	41.8	29.5	35.7	44.1	33.8	39.1	35.5	41.4	32.5	31.4	32.0	30.8	32.8	28.7	27.0	24.5	24.9	22.7
2 1/3	31.7	26.0	28.3	42.1	27.7	26.5	32.5	36.1	39.6	37.8	32.1	28.0	29.1	29.9	30.8	32.4	27.9	25.8	24.6	23.3	22.8
2 2/3	30.6	25.6	27.4	44.0	32.4	29.3	31.1	27.6	31.3	36.7	34.1	30.8	29.2	31.2	31.1	31.2	27.6	25.4	23.0	22.8	22.1
3 1/3	25.6	22.5	29.0	44.6	27.0	29.8	37.4	30.2	41.6	35.8	31.3	30.3	28.9	29.2	30.9	32.5	27.8	26.4	25.4	24.3	23.3
3 2/3	29.3	20.4	28.4	43.7	25.6	29.1	45.4	28.5	37.8	36.2	29.1	30.2	26.5	27.9	28.9	30.1	24.9	23.1	21.7	21.4	21.6
4 1/3	22.1	19.3	25.9	43.1	32.1	29.3	43.3	32.4	39.5	31.2	32.5	27.6	25.4	30.7	29.5	28.5	23.2	23.1	20.9	21.0	20.9
4 2/3	24.6	21.7	26.3	36.6	26.7	29.5	33.2	22.1	29.1	30.6	29.5	23.1	22.3	24.5	26.7	26.5	21.7	21.0	20.2	20.3	21.1
5 1/3	22.5	20.4	30.8	45.8	26.4	30.1	42.7	29.1	37.0	39.2	32.4	29.4	30.3	31.8	31.4	31.7	25.5	23.9	23.2	23.2	21.9
5 2/3	24.9	24.1	23.7	37.2	25.2	27.4	42.2	27.8	33.1	33.9	30.4	31.0	30.5	28.9	26.5	29.5	25.6	23.2	21.8	22.2	21.4
6 1/3	24.7	23.4	30.0	41.7	26.6	31.2	42.8	29.8	37.3	32.8	36.2	28.5	27.3	27.2	27.1	28.6	24.6	24.5	23.2	22.8	21.3
6 2/3	22.8	23.9	26.1	42.5	28.2	32.8	48.5	35.4	36.0	36.5	29.7	26.4	27.1	29.5	29.0	30.9	25.9	23.6	23.1	22.8	22.1
7 1/3	29.0	21.8	26.1	41.7	26.9	31.2	44.6	31.4	32.5	38.8	33.3	28.9	26.6	26.8	26.0	27.2	25.3	23.3	22.4	22.5	22.4
7 2/3	26.0	22.2	25.7	43.2	27.4	29.3	38.1	28.2	40.0	34.5	30.6	25.6	24.4	24.6	25.0	25.1	22.0	22.5	20.6	20.7	20.9
8 1/3	25.1	23.2	28.8	47.1	30.5	28.3	37.3	26.9	34.8	36.3	31.5	24.5	24.0	25.5	26.4	31.1	25.1	22.1	21.2	20.9	21.0
8 2/3	27.0	21.3	28.0	45.8	29.0	34.2	33.6	27.7	35.9	36.3	32.1	24.8	24.3	25.4	25.6	26.7	21.9	20.5	20.4	20.3	20.7
9 1/3	28.9	24.5	28.6	45.7	28.3	28.4	43.8	27.9	36.8	30.1	31.4	30.0	28.7	30.6	29.8	31.0	27.9	24.8	24.0	22.7	21.9
9 2/3	23.6	22.5	26.1	42.8	26.4	25.5	43.2	26.7	37.4	29.5	30.1	29.0	24.1	25.1	26.1	28.2	21.6	20.8	20.2	20.1	20.6
10 1/3	26.3	30.0	35.4	46.6	33.7	32.9	50.5	31.4	36.9	29.9	36.0	29.8	28.3	27.3	28.2	28.6	23.9	22.9	21.6	20.8	20.7
10 2/3	27.9	40.5	33.7	44.2	35.6	33.2	39.7	34.7	42.0	41.7	44.8	37.2	35.4	35.7	35.4	36.0	32.6	30.0	26.3	25.0	22.5
11 1/3	22.7	26.0	32.2	46.0	27.3	30.1	50.0	35.2	38.2	33.6	27.7	25.1	23.8	27.4	26.7	27.7	22.7	20.8	20.0	20.3	20.6
11 2/3	28.3	24.2	29.8	41.7	25.9	36.7	54.7	37.2	45.0	31.1	30.0	25.8	23.3	25.9	26.4	30.1	23.7	20.5	20.2	20.3	20.7
12 1/3	24.6	24.6	26.6	41.3	26.1	35.3	48.2	30.7	39.1	33.2	34.8	30.9	27.9	28.3	29.5	31.5	25.6	23.2	22.1	22.5	21.1
12 2/3	25.8	26.1	27.9	47.0	27.5	34.3	52.9	32.8	37.3	31.4	31.6	27.9	26.8	27.9	28.5	29.0	26.7	23.6	23.3	21.6	21.4
13 1/3	21.7	23.0	26.4	42.5	29.4	33.1	45.8	28.4	37.5	28.0	32.6	28.0	25.9	26.9	29.0	30.0	24.0	23.1	20.9	20.5	20.8
13 2/3	24.3	22.3	28.5	42.6	27.8	35.8	47.3	29.3	36.8	32.4	31.0	26.6	25.3	27.7	28.2	29.0	23.2	22.2	20.7	20.5	21.0
14 1/3	19.4	22.6	29.1	33.7	26.3	31.3	36.9	31.9	35.6	34.2	39.5	32.2	28.2	29.8	30.2	30.8	24.8	23.9	21.5	20.6	21.1
14 2/3	23.8	22.0	28.4	44.5	30.7	31.1	41.4	34.4	39.2	38.7	43.2	36.4	38.9	36.2	35.2	37.2	33.3	32.3	34.5	34.2	26.9
15 1/3	21.8	28.2	32.9	43.9	30.3	35.1	37.5	33.2	40.9	35.3	34.2	29.6	30.1	30.1	32.1	32.6	29.2	27.6	27.6	24.7	25.3
15 2/3	26.4	27.3	29.4	46.8	29.4	30.8	41.4	30.6	36.5	34.8	34.4	28.9	26.7	29.3	31.2	29.7	25.2	23.2	21.0	20.7	21.3
16 1/3	22.8	22.8	28.9	48.3	28.8	30.9	46.1	28.9	33.8	38.6	38.6	29.2	28.3	30.7	32.3	32.2	24.7	23.9	21.7	20.9	21.4
16 2/3	24.9	24.3	27.2	45.3	28.4	28.5	43.5	29.7	33.3	34.0	28.8	26.4	27.4	28.8	30.1	29.8	25.0	23.9	21.4	20.9	21.2
17 1/3	16.9	21.5	25.2	39.9	26.9	29.0	35.1	29.2	33.0	34.9	29.5	27.0	27.7	28.2	31.0	31.2	25.8	24.0	21.8	20.7	21.4
17 2/3	22.8	22.1	23.5	31.6	26.4	29.8	42.3	28.8	35.9	34.6	30.6	26.6	28.5	30.1	30.4	30.0	25.1	23.8	21.3	20.9	21.7
18 1/3	19.0	22.6	28.7	43.0	26.7	27.8	47.5	29.4	35.5	31.5	33.7	29.0	29.0	30.7	30.2	30.7	25.7	24.3	21.9	21.5	22.2
18 2/3	24.0	19.8	24.7	41.4	26.4	28.3	40.4	27.7	29.0	30.3	31.4	27.8	29.5	29.9	30.1	30.9	25.4	24.2	22.1	21.1	21.3
19 1/3	22.1	24.4	28.9	33.3	22.2	28.2	40.4	26.7	35.7	29.7	33.8	26.4	28.0	29.8	31.1	31.2	26.0	24.5	21.8	21.1	21.8
19 2/3	23.5	20.1	22.1	29.7	30.1	30.2	41.4	25.4	33.5	31.4	34.1	28.4	29.4	30.6	31.1	31.5	27.1	24.5	22.2	22.6	21.5
20 1/3	19.3	22.4	33.0	46.1	30.6	28.4	42.9	29.6	38.0	34.7	34.8	31.8	30.8	32.9	33.9	34.8	30.7	29.3	29.8	26.7	23.8
20 2/3	22.0	26.7	32.6	33.1	25.0	33.0	40.4	24.1	30.7	37.8	39.4	28.1	28.2	30.8	31.9	32.7	26.8	24.9	22.6	21.4	21.8

Authorisation :

Date : 10-5-2007 Time : 17:58:10

Client Name : Essent
Order number : 1.6300
Serial number : 221188

Rated Power : 77 MVA
Quantity : 1

Sound Pressure Terts Band Measurement

Ambient Sound Frequencies [Hz]

Point	50	63	80	100	125	160	200	250	315	400	500	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150	4000	5000
1	23.9	23.3	24.9	22.0	26.9	22.4	27.0	22.7	24.4	25.5	29.0	25.0	26.7	28.5	29.4	28.4	25.1	24.0	21.9	21.0	21.6
2	23.7	23.5	26.2	25.2	22.6	22.2	26.6	23.6	23.9	25.4	25.4	25.0	25.6	28.0	28.5	27.5	24.3	23.6	21.2	21.1	21.5
3	19.1	21.1	24.6	22.4	25.0	24.3	24.7	24.2	26.5	25.7	30.4	25.4	25.6	26.7	27.5	26.7	23.5	22.4	21.1	21.0	20.8
4	16.7	21.1	24.0	23.0	23.4	23.5	23.1	21.0	22.2	22.4	24.6	22.1	23.4	24.6	26.0	24.7	21.2	20.6	20.0	20.1	20.6
5	14.7	20.0	24.2	24.2	24.7	22.9	24.2	21.7	23.5	25.0	26.4	24.2	24.5	25.6	25.7	25.7	21.8	20.5	19.9	19.8	20.8
6	20.0	20.0	23.2	24.1	25.1	19.9	23.2	18.5	21.3	22.3	23.3	22.6	22.9	24.5	25.2	25.6	21.5	20.5	20.0	20.4	21.6
7	18.0	18.4	20.6	22.3	21.0	22.0	26.2	20.5	23.0	23.2	25.3	23.7	23.9	27.2	27.7	26.5	22.7	22.0	21.1	20.8	21.3
8	21.0	23.5	22.7	19.6	23.0	20.9	23.8	21.3	20.9	23.8	22.5	22.3	24.3	26.5	27.3	27.4	22.8	21.4	20.6	20.8	21.5
Average	19.6	21.4	23.8	22.9	24.0	22.3	24.9	21.7	23.2	24.2	25.9	23.8	24.6	26.4	27.2	26.6	22.9	21.9	20.7	20.6	21.2

Corrected Sound Pressure Frequencies [Hz]

Point	50	63	80	100	125	160	200	250	315	400	500	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150	4000	5000
1 1/3	24.6	25.3	35.1	43.7	26.6	36.5	48.3	38.7	43.7	37.9	39.3	31.1	28.5	29.4	28.5	29.1	22.9	20.4	16.8	12.9	12.0
1 2/3	24.2	29.0	31.9	41.7	28.1	35.5	44.0	33.5	39.0	35.2	41.3	31.9	30.4	30.6	28.3	31.6	27.4	25.4	22.1	22.9	17.3
2 1/3	31.4	24.2	26.4	42.0	25.3	24.4	31.7	35.9	39.5	37.6	30.9	25.9	27.2	27.3	28.3	31.1	26.3	23.5	22.3	19.9	17.7
2 2/3	30.2	23.5	24.9	44.0	31.7	28.3	29.9	26.3	30.6	36.5	33.4	29.8	27.3	29.4	28.9	29.4	25.8	22.8	19.1	18.8	14.8
3 1/3	24.3	16.1	27.4	44.6	24.0	29.0	37.2	29.5	41.5	35.5	29.8	29.2	26.9	25.9	28.5	31.2	26.1	24.5	23.6	21.9	19.1
3 2/3	28.8	-20.4	26.6	43.7	20.6	28.1	45.4	27.5	37.6	35.9	26.3	29.1	22.0	22.4	24.1	27.6	20.6	17.0	14.7	13.5	10.9
4 1/3	18.5	-19.3	21.7	43.1	31.4	28.3	43.2	32.0	39.4	30.2	31.4	25.3	17.6	28.7	25.7	24.1	11.9	17.0	6.9	10.2	-20.9
4 2/3	22.9	10.4	22.7	36.4	23.4	28.6	32.5	11.7	27.8	29.5	27.0	-23.1	-22.3	-24.5	-26.7	-26.5	-21.7	-21.0	-20.2	-20.3	-21.1
5 1/3	19.3	-20.4	29.8	45.8	22.7	29.3	42.6	28.2	36.8	39.1	31.3	28.0	28.9	30.3	29.3	30.1	22.1	19.6	19.6	19.7	13.6
5 2/3	23.4	20.8	-23.7	37.0	19.1	25.8	42.1	26.6	32.6	33.4	28.5	30.1	29.2	25.2	-26.5	26.4	22.3	17.4	15.2	17.0	7.7
6 1/3	23.1	19.1	28.8	41.6	23.2	30.6	42.7	29.1	37.1	32.2	35.8	26.7	23.9	19.2	-27.1	24.3	19.8	21.1	19.6	18.8	4.3
6 2/3	19.9	20.4	22.2	42.5	26.1	32.4	48.5	35.2	35.8	36.2	27.4	23.0	23.5	26.5	24.4	28.9	22.9	18.8	19.3	18.8	14.8
7 1/3	28.5	11.6	22.2	41.6	23.8	30.6	44.6	30.9	32.0	38.6	32.4	27.3	22.2	15.7	-26.0	18.6	21.6	17.8	17.5	17.9	16.2
7 2/3	24.9	14.6	21.2	43.2	24.8	28.3	37.9	27.1	39.9	34.1	28.8	20.9	-24.4	-24.6	-25.0	-25.1	-22.0	13.8	-20.6	3.0	-20.9
8 1/3	23.6	18.6	27.1	47.1	29.4	27.1	37.0	25.3	34.5	36.0	30.1	16.3	-24.0	-25.5	-26.4	29.2	21.1	9.1	11.4	8.8	-21.0
8 2/3	26.1	-21.3	25.9	45.8	27.4	33.9	33.0	26.4	35.7	36.0	30.9	18.0	-24.3	-25.4	-25.6	11.6	-21.9	-20.5	-20.4	-20.3	-20.7
9 1/3	28.4	21.6	26.9	45.7	26.3	27.2	43.7	26.7	36.6	28.8	30.0	28.8	26.6	28.5	26.4	29.1	26.3	21.7	21.2	18.5	13.6
9 2/3	21.4	16.1	22.2	42.8	22.7	22.7	43.1	25.1	37.2	28.0	28.0	27.4	-24.1	-25.1	-26.1	23.2	-21.6	-20.8	-20.2	-20.1	-20.6
10 1/3	25.2	29.4	35.1	46.6	33.2	32.5	50.5	30.9	36.7	28.6	35.6	28.5	25.9	19.8	21.5	24.3	17.2	16.1	14.2	6.8	-20.7
10 2/3	27.2	40.4	33.2	44.2	35.3	32.8	39.6	34.5	41.9	41.6	44.7	37.0	35.0	35.2	34.7	35.5	32.1	29.3	24.9	23.0	16.6
11 1/3	19.7	24.2	31.5	46.0	24.6	29.3	50.0	35.0	38.1	33.1	23.1	19.3	-23.8	20.3	-26.7	21.3	-22.7	-20.8	-20.0	-20.3	-20.6
11 2/3	27.7	21.0	28.5	41.6	21.5	36.5	54.7	37.1	45.0	30.1	27.9	21.5	-23.3	-25.9	-26.4	27.6	16.1	-20.5	-20.2	-20.3	-20.7
12 1/3	22.9	21.8	23.4	41.2	22.0	35.1	48.2	30.1	39.0	32.6	34.2	30.0	25.2	23.7	25.7	29.8	22.3	17.4	16.4	17.9	-21.1
12 2/3	24.6	24.3	25.8	47.0	25.0	34.0	52.9	32.5	37.1	30.5	30.3	25.8	22.8	22.4	22.7	25.3	24.4	18.8	19.8	14.6	7.7
13 1/3	17.5	18.0	22.9	42.5	27.9	32.7	45.8	27.4	37.3	25.7	31.6	25.9	20.0	16.8	24.4	27.4	17.6	17.0	6.9	-20.5	-20.8
13 2/3	22.5	15.2	26.7	42.6	25.5	35.6	47.3	28.5	36.6	31.7	29.4	23.4	17.0	21.7	21.5	25.3	11.9	10.8	-20.7	-20.5	-21.0
14 1/3	-19.4	16.5	27.6	33.3	22.5	30.7	36.6	31.5	35.3	33.7	39.3	31.5	25.7	27.1	27.2	28.7	20.4	19.6	13.6	-20.6	-21.1
14 2/3	21.7	13.4	26.6	44.5	29.7	30.5	41.3	34.2	39.1	38.5	43.1	36.2	38.7	35.7	34.5	36.8	32.9	31.9	34.3	34.0	25.5
15 1/3	17.7	27.2	32.3	43.9	29.2	34.9	37.3	32.9	40.8	35.0	33.5	28.3	28.7	27.6	30.4	31.4	28.1	26.2	26.6	22.5	23.2
15 2/3	25.4	26.0	28.0	46.8	27.9	30.1	41.3	30.0	36.3	34.4	33.7	27.3	22.5	26.1	29.0	26.8	21.4	17.4	8.9	3.0	4.3
16 1/3	19.9	17.3	27.3	48.3	27.1	30.3	46.1	28.0	33.4	38.4	38.4	27.7	25.9	28.7	30.7	30.8	20.1	19.6	14.7	8.8	7.7
16 2/3	23.4	21.2	24.5	45.3	26.5	27.3	43.4	29.0	32.9	33.5	25.7	23.0	24.2	25.0	27.0	27.0	20.9	19.6	13.0	8.8	-21.2
17 1/3	-16.9	6.4	19.6	39.8	23.8	28.0	34.7	28.4	32.5	34.5	27.0	24.2	24.8	23.4	28.7	29.4	22.7	19.9	15.2	3.0	7.7
17 2/3	19.9	14.0	-23.5	31.0	22.7	29.0	42.2	27.9	35.7	34.2	28.8	23.4	26.2	27.6	27.6	27.4	21.1	19.3	12.2	8.8	12.0
18 1/3	-19.0	16.5	27.0	43.0	23.4	26.4	47.5	28.6	35.2	30.6	32.9	27.4	27.0	28.7	27.2	28.6	22.5	20.6	15.6	14.1	15.3
18 2/3	22.0	-19.8	17.4	41.3	22.7	27.1	40.3	26.4	27.7	29.1	30.0	25.6	27.8	27.3	27.0	28.9	21.9	20.4	16.4	11.3	4.3
19 1/3	18.5	21.4	27.3	32.9	-22.2	26.9	40.3	25.1	35.4	28.3	33.0	23.0	25.3	27.1	28.9	29.4	23.1	21.1	15.2	11.3	12.8
19 2/3	21.2	-20.1	-22.1	28.7	28.9	29.4	41.3	23.0	33.1	30.5	33.4	26.6	27.6	28.5	28.9	29.8	25.0	21.1	16.8	18.2	9.6
20 1/3	-19.3	15.7	32.4	46.1	29.5	27.2	42.8	28.8	37.9	34.3	34.2	31.1	29.6	31.8	32.9	34.1	29.9	28.4	29.2	25.5	20.3
20 2/3	18.2	25.2	32.0	32.7	18.3	32.6	40.3	20.4	29.8	37.6	39.2	26.1	25.7	28.8	30.1	31.5	24.6	21.9	18.0	13.5	12.8

Authorisation :

Date : 10-5-2007 Time : 17:58:11

Client Name : Essent
Order number : 1.6300
Serial number : 221188

Rated Power : 77 MVA
Quantity : 1

Sound Intensity Terts Band Measurement

Sound Intensity Frequencies [Hz]

Point	50	63	80	100	125	160	200	250	315	400	500	630	800	1000	1250	1600	2000	2500	3150	4000	5000
1 1/3	21.7	17.9	26.5	-43.6	-25.0	-35.3	-41.8	-31.4	-39.3	-34.0	-38.6	-24.2	10.8	-20.2	16.6	-23.4	7.3	12.1	-6.1	8.1	4.6
1 2/3	17.9	21.1	10.2	-38.6	-12.0	-27.7	-36.1	-26.3	-36.3	-34.3	-37.6	-26.0	-18.9	-15.1	-16.7	17.0	-14.7	-18.9	-2.7	-10.6	-7.0
2 1/3	-21.7	-29.7	-31.2	-42.2	-21.8	-26.6	35.2	-35.2	-28.2	-34.2	30.1	-11.3	23.2	-18.7	-13.8	-24.2	-11.6	11.2	2.8	10.3	7.3
2 2/3	-21.9	-21.2	-21.8	-40.1	28.2	28.8	-32.7	24.9	26.7	-32.2	-26.6	18.4	-21.1	-14.0	18.1	-18.6	11.4	13.6	-5.0	9.9	7.8
3 1/3	31.2	27.2	23.4	-44.4	25.8	-28.5	32.8	-30.4	-34.3	28.4	-22.5	25.0	20.0	22.0	22.2	23.7	9.4	13.9	12.7	13.7	11.9
3 2/3	29.7	21.3	23.8	-42.9	-19.8	24.2	-40.7	-23.2	-27.5	27.6	-25.1	-14.1	18.6	20.5	23.8	18.2	18.2	16.7	11.5	11.9	9.2
4 1/3	-15.3	12.2	24.6	-40.3	26.9	14.3	-38.1	-30.1	-33.4	-27.0	-29.9	-23.1	8.9	-20.6	-4.3	-11.1	-13.8	-11.0	4.1	4.3	-2.3
4 2/3	26.1	-17.6	-25.4	-28.6	19.6	-18.9	-26.2	-22.9	-26.7	-24.6	-25.8	-11.0	7.4	-12.6	-15.9	-15.3	5.4	-8.4	2.4	3.3	-5.7
5 1/3	-21.9	18.0	14.4	-43.1	-21.7	-21.6	-40.6	-22.7	-36.7	-37.6	-29.8	-24.5	-29.2	-24.2	21.4	-19.2	-12.7	12.9	10.9	6.3	8.2
5 2/3	27.3	16.1	20.1	34.0	-24.8	-21.5	-36.4	-19.6	-30.1	-30.0	-25.1	-24.2	-21.2	-18.4	14.9	18.5	-9.6	3.9	-5.4	-3.8	4.6
6 1/3	-26.2	11.4	-25.4	-34.4	15.4	-27.7	-42.2	-22.1	-33.6	24.6	-31.8	-25.4	-18.3	-14.2	14.5	17.4	-10.9	3.6	14.2	-4.8	4.6
6 2/3	-16.3	18.7	-24.6	-32.0	-23.8	-26.3	-45.9	-31.4	-29.2	-29.7	-24.1	-20.5	-19.4	-17.4	-12.1	-21.6	17.4	8.6	-10.3	7.7	7.9
7 1/3	-27.1	-12.3	-20.4	-42.3	-21.7	-28.5	-42.0	-27.2	-33.3	-37.4	-32.9	-18.3	-23.6	-17.6	8.1	15.0	13.8	14.6	12.9	15.1	12.6
7 2/3	-27.3	-6.3	18.1	-36.0	-26.3	-23.7	26.5	-21.9	-33.4	-32.3	-25.7	-15.4	-3.8	-15.4	12.2	-13.5	-7.6	8.1	7.4	-6.3	5.2
8 1/3	-24.4	-17.6	-24.6	-45.5	-18.3	-28.1	-34.2	-22.5	-34.5	-32.8	-25.8	-9.4	-2.3	18.8	8.7	-25.1	17.4	13.4	14.4	10.0	7.6
8 2/3	19.1	22.6	-24.8	-34.1	-24.4	-28.1	-30.7	-23.7	-30.0	-20.4	-28.2	-16.8	12.6	12.7	11.6	-16.0	-8.3	5.9	-5.2	4.7	2.7
9 1/3	-26.4	-15.8	-20.0	-44.4	-8.7	-18.1	-41.2	-22.9	-35.5	22.7	19.2	-17.6	-6.4	-19.8	18.9	-16.4	-9.0	-12.0	-10.2	-8.1	-6.1
9 2/3	20.4	19.3	-14.6	-41.2	-21.9	20.1	-41.5	-23.0	-33.0	23.1	-19.2	-22.0	-20.1	-1.8	-17.7	-21.2	-9.6	-8.5	-9.8	-8.1	-4.1
10 1/3	17.6	16.5	21.7	-44.1	-24.2	-26.8	-50.7	-30.2	-34.0	23.7	-23.6	-14.3	-13.9	-13.7	-13.0	-15.5	12.1	-4.4	-8.7	-6.1	-7.6
10 2/3	-19.4	-33.4	30.0	-26.2	-26.7	25.0	35.6	31.1	-36.3	29.3	-38.1	-28.2	-21.9	-26.5	-11.1	-23.6	-17.8	19.0	13.3	6.2	3.7
11 1/3	-5.6	-21.6	-18.2	-43.9	-25.1	-29.1	-51.2	-33.6	-33.2	16.0	-21.7	-19.9	-15.9	-17.7	-6.0	-19.7	-6.0	-9.3	-7.7	-0.4	2.2
11 2/3	29.1	18.4	-9.7	35.3	-15.1	-27.3	41.8	26.3	29.5	23.0	-23.5	21.3	-16.4	13.8	-12.6	-23.1	-12.1	4.7	-9.0	6.4	-7.0
12 1/3	25.2	-23.3	-24.5	23.8	-18.3	-33.8	-48.5	-29.4	-31.8	-23.9	33.6	16.8	-23.9	-20.2	-18.6	-19.9	-15.9	-12.7	2.7	11.4	-1.4
12 2/3	24.9	-22.2	-24.2	-44.5	-22.8	-29.5	-43.5	-26.3	-34.9	-20.4	-20.5	-15.8	-11.7	-16.1	-18.9	-12.8	5.5	-10.7	13.8	11.0	-1.0
13 1/3	6.3	-24.6	-14.8	36.9	-25.8	-31.8	-46.8	-26.8	7.9	-26.6	-25.1	3.7	-17.6	-21.8	-23.0	-16.0	-16.2	-16.2	-8.8	4.3	-6.7
13 2/3	29.9	22.3	-25.9	-42.7	-6.4	-31.1	44.1	22.4	-27.1	-23.3	-27.8	-18.4	14.4	-18.2	-17.2	-21.8	-16.8	-11.5	-5.2	-8.6	2.2
14 1/3	21.0	18.8	-24.0	-34.5	-24.6	-25.2	-31.8	-28.5	-33.8	-30.1	-27.9	-22.4	9.5	-7.4	15.9	-21.6	-10.7	11.5	4.5	-2.6	-1.1
14 2/3	-24.8	-21.8	-21.0	-42.3	-22.6	-26.4	-36.9	-26.5	-37.2	-30.4	-34.3	-4.9	23.0	-22.9	-22.7	-20.4	11.4	-17.7	-26.5	-18.2	6.1
15 1/3	-21.8	18.3	-15.6	-43.6	-21.6	-23.9	34.1	-28.6	-37.6	-31.3	-3.6	12.2	-17.2	13.7	20.5	-16.1	14.2	-7.1	-11.9	9.4	12.1
15 2/3	-16.4	-23.3	-29.0	-44.8	-20.2	-26.0	29.6	-27.7	-32.1	18.2	-28.7	17.1	12.5	-13.8	16.3	17.8	13.0	9.8	-6.7	-7.3	-4.2
16 1/3	23.7	16.3	-23.5	-45.9	-25.9	-29.5	-44.2	-26.7	29.6	-37.4	-32.6	-25.7	15.9	-22.1	24.3	-20.0	11.5	10.3	8.5	-24.2	6.4
16 2/3	28.7	-22.1	-19.7	-43.1	-22.6	-21.2	34.1	-25.6	24.5	-31.3	-27.1	-19.3	-13.7	11.5	-3.3	-17.7	13.5	10.0	2.4	3.4	-4.0
17 1/3	17.9	-17.6	-16.7	-38.7	22.8	16.0	-27.8	-26.6	-30.3	-31.8	-25.6	-22.6	-16.8	18.9	-19.7	-21.6	-12.8	15.3	5.3	-2.6	-2.8
17 2/3	25.5	-25.8	19.2	30.7	23.9	21.7	-35.5	-19.6	-31.5	25.8	-23.5	16.1	16.2	-15.8	18.2	16.2	10.0	14.7	-10.6	7.9	16.5
18 1/3	-23.7	14.6	-8.6	-39.7	-23.2	-21.3	-42.2	-21.8	-33.7	-27.3	-29.0	-19.3	-14.4	-20.4	20.7	-21.1	6.2	15.8	7.7	9.6	7.6
18 2/3	-28.8	20.4	-16.4	-39.5	-24.5	-24.3	-36.0	10.6	21.7	-12.6	-26.2	12.5	19.2	19.5	19.7	20.1	-6.8	9.1	4.6	-0.7	7.8
19 1/3	-25.9	12.8	21.2	-32.8	-27.3	25.3	37.3	20.6	-29.3	-29.1	-32.3	20.0	21.5	22.6	24.4	11.3	17.4	16.2	11.9	9.2	11.3
19 2/3	-29.1	-18.1	-3.7	-30.0	23.6	-26.3	-40.6	-20.7	-29.9	-19.6	-29.6	18.6	11.9	-14.1	22.0	17.2	14.3	15.3	9.8	-7.3	6.3
20 1/3	16.0	-20.9	28.5	-42.4	-23.5	-24.3	-41.3	-22.1	27.5	-28.9	-22.9	24.9	16.0	-21.7	-11.4	-20.4	-14.5	-5.5	-3.2	14.5	-9.7
20 2/3	-26.6	-13.0	-24.4	-30.8	19.2	-21.0	33.0	-13.8	-30.7	-35.2	-35.6	16.2	-17.8	-15.2	19.9	20.6	-14.5	-4.5	-5.9	2.7	4.1

Authorisation :

Date : 10-5-2007 Time : 17:58:12

BIJLAGE 2: INVOERGEGEVENS REKENMODEL

Puntbronnen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Schermen
Hulpvlakken
0 m
100 m
schaal = 1 : 2677
376300
376200
376100
376000
375900
375800
146700
146800
146900
147000
147100
09
08
07
06
05
01
04
02b
02a
03a
03b
03
01
02
04

Invoergegevens rekenmodel: geluidbronnen

Model: 20201013 - LAr,LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
01	Bestaande 150 kV trafo ONAN	2.50	0.00	Relatief	Normale puntbron	0.00	0.00	0.00	--	51.90	63.90	63.90	56.90	50.90	48.90	40.90	--	67.61
02	Bestaande 150 kV trafo ONAN	2.50	0.00	Relatief	Normale puntbron	--	--	--	--	51.90	63.90	63.90	56.90	50.90	48.90	40.90	--	67.61
03	Nieuwe 150 kV trafo ONAF/ONAN	2.50	0.00	Relatief	Normale puntbron	0.00	4.00	4.00	--	73.30	85.30	85.30	78.30	72.30	70.30	62.30	--	89.01
04	Nieuwe 150 kV trafo ONAF/ONAN	2.50	0.00	Relatief	Normale puntbron	0.00	4.00	4.00	--	73.30	85.30	85.30	78.30	72.30	70.30	62.30	--	89.01

Model: 20201013 - LAr,LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
02a	Woning Zwartven 5 voorzijde	0.00	Relatief	1.50	--	--	--	--	--	Ja
02b	Woning Zwartven 5 achterzijde	0.00	Relatief	1.50	--	--	--	--	--	Ja
03a	Woning Zwartven 6 voorzijde	0.00	Relatief	1.50	5.00	--	--	--	--	Ja
03b	Woning Zwartven 6 zijkant	0.00	Relatief	1.50	5.00	--	--	--	--	Ja
01	Woning Zwartven 1	0.00	Relatief	1.50	--	--	--	--	--	Ja
04	Woning Loonseweg 26	0.00	Relatief	1.50	5.00	--	--	--	--	Ja
05	Woning Loonseweg 30	0.00	Relatief	1.50	--	--	--	--	--	Ja
06	Woning Loonseweg 32	0.00	Relatief	1.50	5.00	--	--	--	--	Ja
07	Woning Loonseweg 34	0.00	Relatief	1.50	--	--	--	--	--	Ja
08	Woning Loonseweg 36	0.00	Relatief	1.50	--	--	--	--	--	Ja
09	Woning Loonseweg 38	0.00	Relatief	1.50	--	--	--	--	--	Ja

Invoergegevens rekenmodel: geluidbronnen

Model: 20201013 - LAr,LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Cp	Refl.L 31	Refl.L 63	Refl.L 125	Refl.L 250	Refl.L 500	Refl.L 1k	Refl.L 2k	Refl.L 4k	Refl.L 8k	Refl.R 31	Refl.R 63	Refl.R 125	Refl.R 250	Refl.R 500
01	Scherfwand	5.50	0.00	Relatief	0 dB	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80
02	Scherfwand	5.50	0.00	Relatief	0 dB	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80
03	Scherfwand	5.50	0.00	Relatief	0 dB	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80
04	Scherfwand	5.50	0.00	Relatief	0 dB	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80

Model: 20201013 - LAr,LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Refl.R 1k	Refl.R 2k	Refl.R 4k	Refl.R 8k
01	0.80	0.80	0.80	0.80
02	0.80	0.80	0.80	0.80
03	0.80	0.80	0.80	0.80
04	0.80	0.80	0.80	0.80

BIJLAGE 3: REKENRESULTATEN LANGTIJDGEMIDDELDE BEOORDELINGSNIVEAU (LAR,LT)

Rapport: Resultatentabel
Model: 20201013 - LAr,LT
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
01_A	Woning Zwartven 1	146734.01	376153.21	1.50	29	25	25	35	28
02a_A	Woning Zwartven 5 voorzijde	146776.54	376096.37	1.50	--	--	--	--	--
02b_A	Woning Zwartven 5 achterzijde	146796.69	376103.61	1.50	41	37	37	47	39
03a_A	Woning Zwartven 6 voorzijde	146800.88	376032.85	1.50	42	38	38	48	38
03a_B	Woning Zwartven 6 voorzijde	146800.88	376032.85	5.00	44	40	40	50	40
03b_A	Woning Zwartven 6 zijkant	146800.37	376025.04	1.50	42	38	38	48	38
03b_B	Woning Zwartven 6 zijkant	146800.37	376025.04	5.00	44	40	40	50	40
04_A	Woning Loonseweg 26	146698.34	376140.34	1.50	34	30	30	40	33
04_B	Woning Loonseweg 26	146698.34	376140.34	5.00	36	32	32	42	34
05_A	Woning Loonseweg 30	146770.09	376175.22	1.50	36	32	32	42	35
06_A	Woning Loonseweg 32	146787.44	376193.58	1.50	35	31	31	41	34
06_B	Woning Loonseweg 32	146787.44	376193.58	5.00	37	33	33	43	35
07_A	Woning Loonseweg 34	146811.05	376212.64	1.50	34	30	30	40	33
08_A	Woning Loonseweg 36	146821.41	376253.24	1.50	32	28	28	38	31
09_A	Woning Loonseweg 38	146826.35	376284.01	1.50	30	26	26	36	30

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

COLOFON

AKOESTISCH ONDERZOEK HS-STATION TE HAPERT

AUTEUR
Ing. Sten Kochen

PROJECTNUMMER
C05022.214215

ONZE REFERENTIE
D10017421:23

DATUM
15 oktober 2020

STATUS
Definitief

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

www.arcadis.com

C05022.214215

Ruimtelijke onderbouwing

Oude Provincialeweg 71, Hapert

Gemeente Bladel

Ruimtelijke onderbouwing

Oude Provincialeweg 71, Hapert

Gemeente Bladel

Toelichting
Bijlagen

Datum:
December 2020

Projectgegevens:
ROB03-GSS006-01A

Identificatienummer:
Behorend bij bestemmingsplan ‘Stedelijk gebied 2021’ bekend onder identificatienummer:
NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW

Inhoud

1 Inleiding 1
1.1 Aanleiding 1
1.2 Plangebied 1
1.3 Doel 1
1.4 Geldend bestemmingsplan 1
1.5 Bij het plan behorende stukken 2
1.6 Leeswijzer 2

2 Bestaande situatie 3
2.1 Historie 3
2.2 Ruimtelijke structuur 5
2.3 Functionele structuur 5

3 Planbeschrijving 7
3.1 Ruimtelijk 7
3.2 Functioneel 8

4 Beleidskader 9
4.1 Nationaal beleid 9
4.2 Provinciaal beleid 10
4.3 Gemeentelijk beleid 12
4.4 Conclusie 20

5 Milieuhygiënische en planologische aspecten 21
5.1 Bodem 21
5.2 Archeologie 22
5.3 Water 24
5.4 Geluid 28
5.5 Luchtkwaliteit 29
5.6 Externe veiligheid 30
5.7 Flora en fauna 34
5.8 Stikstofdepositie 36
5.9 Hinderlijke bedrijvigheid 36
5.10 Geurhinder 38
5.11 Kabels en leidingen 38

6 Uitvoerbaarheid 39
6.1 Economische uitvoerbaarheid 39
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 39

Bijlagen

1. Verkennend bodemonderzoek Oude Provincialeweg 71 Hapert, Lankelma Geotechniek, 11 september 2020.
2. Netersel, De Hoeve 18 Gemeente Bladel (NB). Een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven, karterende en waarderende fase versie 1.2, Transect Nieuwegein, 23 december 2020.
3. Selectieadvies, Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB), 10 december 2020.
4. Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai Oude Provincialeweg 71 Hapert, Tritium Advies Nuenen, 27 augustus 2020
5. Berekening stikstofdepositie, Tritium Advies Nuenen, 5 augustus 2020.

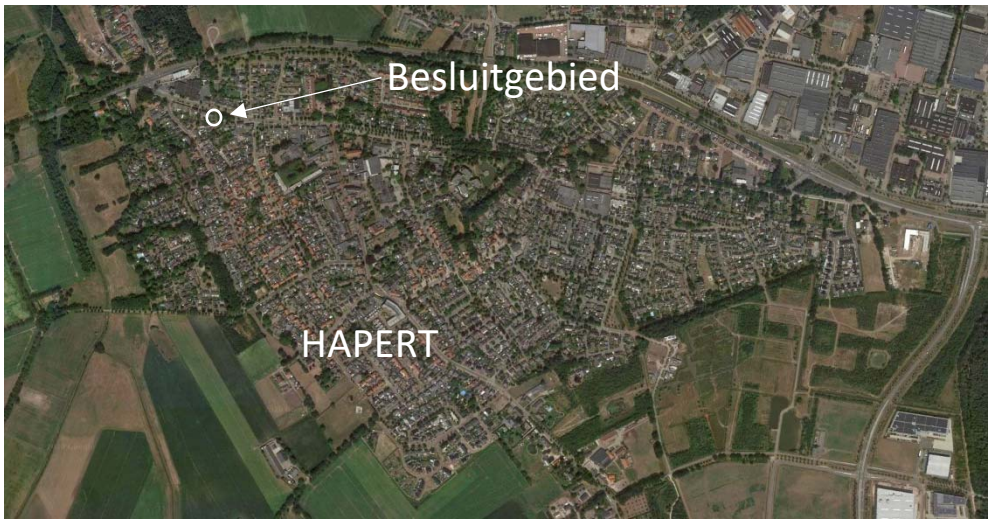

Overzichtskaarten ligging besluitgebied (Bron: Google Maps 2019 en kadastralekaart.com)

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Naast de bestaande woning aan de Oude Provincialeweg 71 te Hapert is het initiatief genomen om in de zijtuin van deze woning een nieuwe woning te bouwen.
In haar principebesluit van 7 juli 2020 heeft de gemeente aangegeven in principe in te kunnen stemmen met het initiatief.
Deze ontwikkeling is niet mogelijk binnen het vigerende bestemmingsplan. Het plangebied heeft weliswaar een woonbestemming, maar heeft geen bouwvlak.
De gemeente zal het initiatief opnemen in een bestemmingsplan voor nieuwe ontwikkelingen. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing vormt de deeltoelichting voor het initiatief bij deze bestemmingsplanherziening.

1.2 Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door de oostzijde van het perceel, kadastraal bekend gemeente Bladel, nr. F 2364.
Aan de noordzijde grenst het perceel aan de Oude Provincialeweg. Aan de oostzijde loopt het Kerkepad. Aan de westzijde grenst het aan het bestaande woonperceel Oude Provincialeweg 71, aan de zuidzijde grenst het aan de achterpercelen van de woningen aan de Lindenstraat.

1.3 Doel

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing heeft tot doel om het voorgenomen initiatief ruimtelijk te motiveren en om de planologische haalbaarheid ervan aan te tonen.

1.4 Geldend bestemmingsplan

Voor grootste deel van het plangebied geldt het bestemmingsplan ‘Hapert 2010’. Dit bestemmingsplan is op 29 april 2010 vastgesteld door de gemeenteraad. Voor het plangebied geldt de bestemming ‘Gemengde doeleinden’.
Over deze bestemming ligt een aanduiding ‘Gesloten bebouwing’ (in de begripsbepalingen omschreven als: bebouwing welke wordt gekenmerkt door aaneengebouwde hoofdgebouwen) en een maatvoeringsaanduiding met een maximum goot- en bouwhoogte van resp. 3.5 en 8 m.

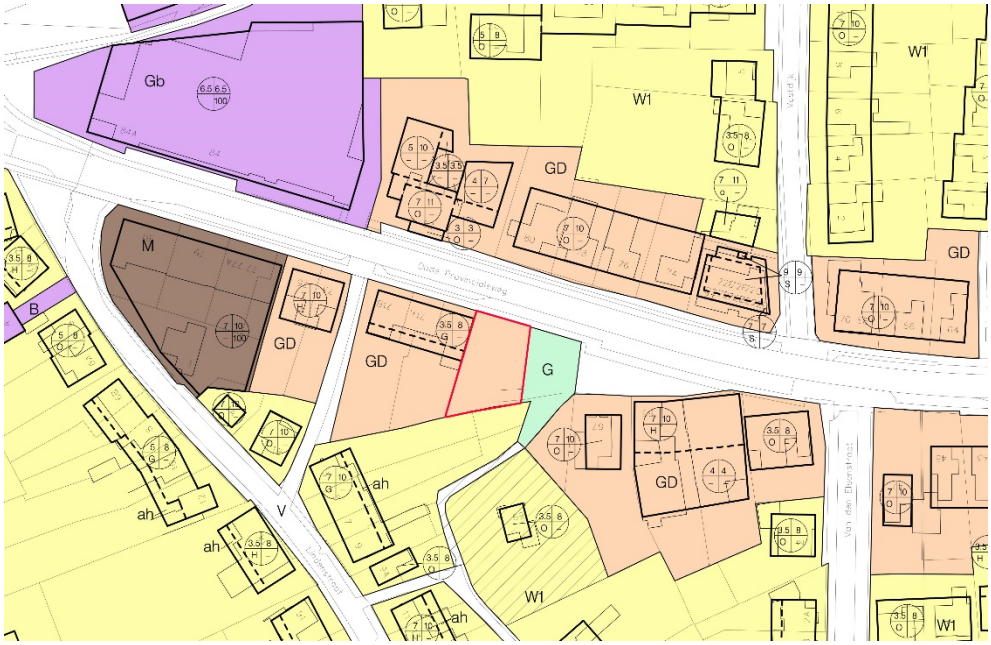

Uitsnede bestemmingsplan 'Hapert 2010' met begrenzing plangebied rood omlijnd

1.5 Bij het plan behorende stukken

Deze ruimtelijke onderbouwing bestaat uit:

- een verbeelding, waarop aangegeven wordt op welke wijze het initiatief kan worden opgenomen in de verbeelding van het op te stellen veegplan;
- en voorliggende toelichting, waarin het initiatief nader gemotiveerd en verantwoord wordt. Hierin staat ook beschreven wat het vigerend beleid inhoudt en hoe bij de ontwikkeling met (milieu)planologische aspecten rekening is gehouden.

1.6 Leeswijzer

Na deze inleiding volgt hoofdstuk 2 waarin een beschrijving wordt gegeven van de huidige situatie, gevolgd door hoofdstuk 3 met een beschrijving van de voorgenomen ontwikkeling. In hoofdstuk 4 is het geldende beleid voor het plangebied opgenomen. In hoofdstuk 5 wordt de toelaatbaarheid van de ontwikkeling getoetst aan milieuhygiënische en planologische aspecten. In hoofdstuk 6 komen de financiële haalbaarheid en de te doorlopen procedure aan de orde.

2 Bestaande situatie

2.1 Historie

Het oorspronkelijk middeleeuwse kerkdorp Hapert heeft zich ontwikkeld op de smalle dekzandrug tussen de dalen van de Grote Beerze en het Wagenbroeks Loopje. De Oude Provincialeweg en de weg Castersedijk-Ganzestraat zijn in Hapert de assen waarlangs jongere lintbebouwing is ontstaan. De kern Hapert bevond zich in het midden van de vorige eeuw langs het Kerkepad en de Oude Provincialeweg, met naar het zuiden toe een uitloper langs de Kerkstraat en de Ganzestraat.

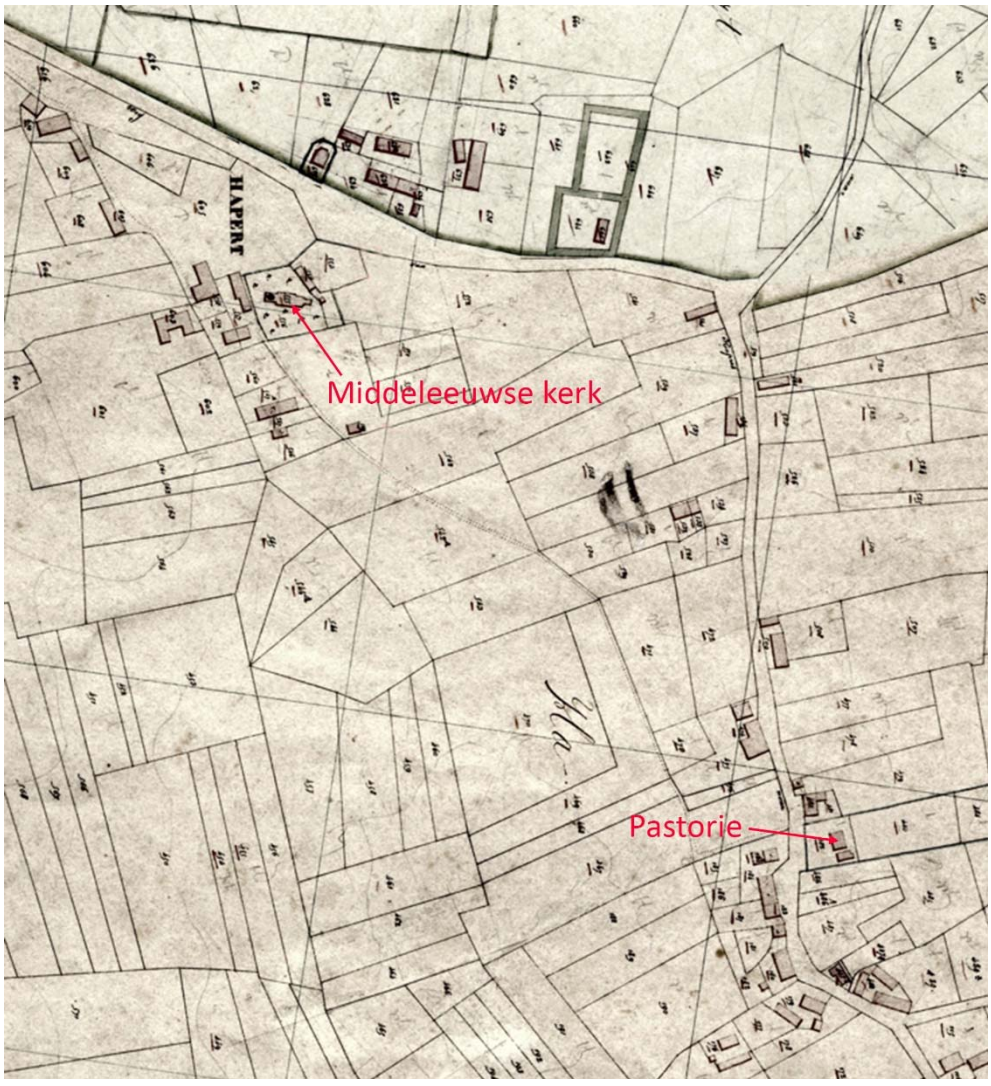

Kadasterkaart van omstreeks 1830

Het plangebied ligt op de hoek van de Oude Provincialeweg en het Kerkepad.

Het oorspronkelijke Kerkepad was een voetpad dat liep van de Middeleeuwse kerk (zie de afgebeelde kadastrale kaart) naar de eerste nieuwe R.K. kerk uit 1857 op het kerkhof. Waar de Middeleeuwse kerk gestaan heeft, heet het eerste stuk nog steeds Kerkepad, maar vanaf de Van de Elsenstraat is het oude tracé verdwenen. Het Kerkepad liep van daar ongeveer in rechte lijn naar het Pastoriepad en kwam via de huidige Leeuweriklaan bijna recht voor de kerk uit. Het pad staat al op de kadasterkaart en lijkt dus in eerste instantie bedoeld voor de kerkgangers om vanaf de Kerkstraat naar de Middeleeuwse kerk te lopen en pas later voor de mensen van de Lindenstraat om naar de nieuwe kerk te gaan.

Maar er was nog een kerk in Hapert: de schuurkerk waar de katholieken lange tijd hun diensten hadden. Van 1648 tot ca 1672 waren katholieke erediensten verboden en moesten de katholieken in het geheim of over de grens naar de Mis, na 1672 werden schuurkerken toegestaan. Aan de buitenkant mocht niet zichtbaar zijn dat het gebouw iets met godsdienst te maken had. Ieder dorp had een schuurkerk en die van Hapert stond waarschijnlijk in de buurt van het pleintje maar het is niet duidelijk waar precies. De schuurkerk was blijkbaar al afgebroken toen de kadasterkaarten gemaakt werden, maar de pastorie stond toen al op hetzelfde perceel (nr. 6) naast het huidige kerkhof. Het is goed mogelijk dat mensen al voor 1790 een kerkepad gebruikten om vanaf de Lindenstraat richting het Pleintje te lopen om naar de (schuur)kerk te gaan (bron: www.kempenlandhistorie.nl).

Afbeelding van het oorspronkelijke middeleeuwse kerkje

De oude structuur van Hapert is door de aanleg van de provinciale weg N284 aan de noordrand sterk aangetast. Het dorp is na de Tweede Wereldoorlog sterk veranderd door zowel woonbebouwing als de komst van industrie. In Hapert concentreren zich nu belangrijke kernfuncties.

2.2 Ruimtelijke structuur

Het plangebied ligt aan de Oude Provincialeweg, de oude hoofdweg die Eersel, Duizel, Hapert, Bladel, Reusel met elkaar verbond. Deze functie is nu overgenomen door de N284. De Oude Provincialeweg vormt, samen met de Wijer de belangrijkste oost-west lopende hoofdstraat van Hapert.
Het plangebied ligt tegen een groenplek, waar het Kerkepad aansluit op de Oude Provincialeweg. Zoals in voorgaande paragraaf beschreven is het Kerkepad een nog bewaard gebleven deel van een pad dat tot aan de voormalige kerk aan de Kerkstraat liep. De kerk is weg. Het kerkhof is er nog, evenals de voormalige pastorie (het Belhuis).

2.3 Functionele structuur

Hapert is een woondorp. Met name aan de Oude Provincialeweg en de Kerkstraat bevinden zich de voorzieningen voor het dorp. Vlak bij het plangebied bevinden zich o.m. de apotheek, een tankstation enkele winkels en dienstverlenende bedrijven.

De Oude Provincialeweg in westelijke richting. Aan de linkerzijde het plangebied en het groene pleintje bij de aansluiting van het Kerkepad op deze hoofdstraat

De aansluiting van het Kerkepad op de Oude Provincialeweg

Het Kerkepad met rechts het plangebied

3 Planbeschrijving

3.1 Ruimtelijk

De woning Oude Provincialeweg 71 heeft een grote zijtuin, die grenst aan een groenplek, die de aansluiting van het Kerkepad op de Oude Provincialeweg markeert.
In onderstaand inrichtingsvoorstel is in deze zijtuin een vrijstaande woning gesitueerd. De woning is opgetrokken in 1 bouwlaag (goothoogte max. 3.5 m, bouwhoogte max. 8 m conform de bouwhoogten voor de belendende bebouwing in het geldende bestemmingsplan). De woning oriënteert zich op de Oude Provincialeweg.

Aan de woning is een aanbouw voorzien in een transparant volume dat zich zowel op de achtertuin als de openbare groenplek oriënteert.

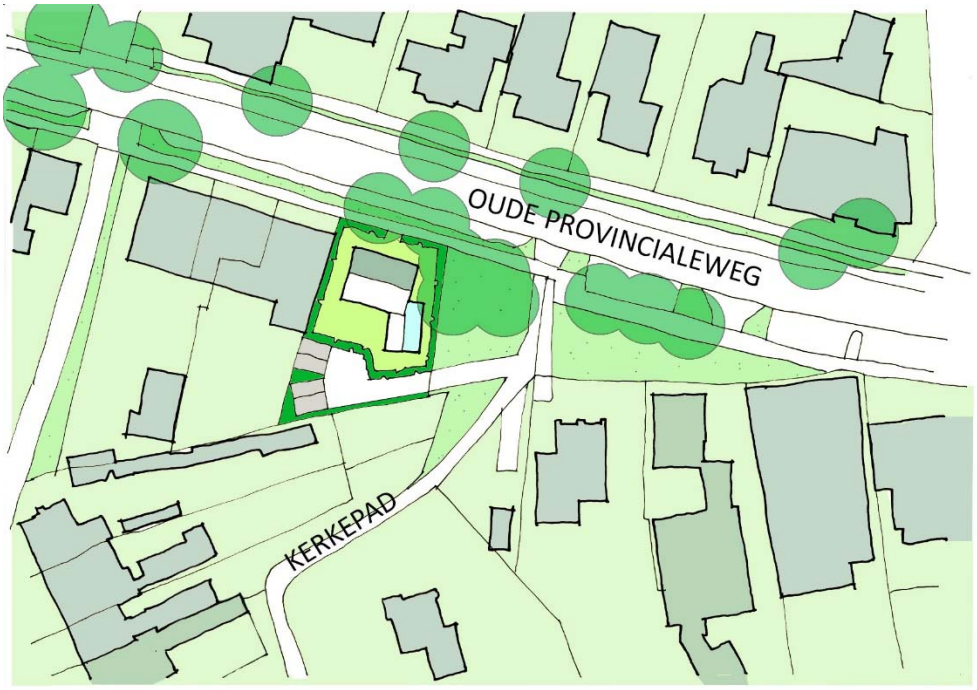

Inrichtingsvoorstel

3.2 Functioneel

Bebouwing

De nieuwe bebouwing is bestemd voor 1 vrijstaande woning.

Ontsluiting

Het plangebied is gesitueerd aan Oude Provincialeweg. Dit oude bebouwingslint vormt een van de hoofdontsluitingen van Hapert, die aansluit op de N284.

Parkeren

Voor de berekening van de parkeerbehoefte is uitgegaan van de richtcijfers voor parkeernormering die door de gemeente Bladel gehanteerd worden. Dit betreft de richtcijfers volgens het CROW. Deze zijn vervat in de brochure 'Toekomstbestendig parkeren. Van parkeerkencijfers naar parkeernormen' (publicatie 381). Hapert wordt door het CBS aangemerkt als weinig stedelijk gebied (verstedelijkingsklasse 4). Het besluitgebied ligt in een zone, die kan worden aangemerkt als 'rest van de bebouwde kom'.
Omdat de nieuwe woning wordt gebouwd, waar nu de parkeergelegenheid voor de bestaande woning aan de Oude Provincialeweg 71 is gesitueerd, moet er ook voor gezorgd worden dat de bestaande parkeergelegenheid terugkomt.
In de brochure worden voor weinig stedelijk gebied/rest van de bebouwde kom' de volgende richtlijnen aangegeven:
- voor vrijstaande woningen: 1.9-2,7 pp/wo.
- voor aaneengebouwde koopwoningen: 1.6 – 2.4 pp/wo.

De gemeente Bladel hanteert, normaal gesproken, het gemiddelde van deze bandbreedte. Omdat de nieuwe woning relatief klein is, is te overwegen om voor de parkeerbehoefte iets onder dit gemiddelde te gaan zitten.

Vanuit deze overwegingen kan de behoefte bepaald worden op 4 parkeerplaatsen op eigen terrein. Hierin is in het inrichtingsvoorstel voorzien.

4 Beleidskader

De voorgenomen ontwikkeling van het plangebied moet passen binnen het geldend beleid op zowel nationaal, provinciaal, regionaal als gemeentelijk niveau. Voor de ontwikkeling en het plangebied zijn verschillende beleidsstukken relevant. Hierna zijn de belangrijkste bevindingen uit het beleid beschreven en wordt aangegeven hoe de ontwikkeling van het plangebied hierop inspeelt.

4.1 Nationaal beleid

4.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), die op 13 maart 2012 door de minister is vastgesteld, is de overkoepelende rijksstructuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2028, met een doorkijk naar 2040. Het rijksbeleid richt zich op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de nationale belangen, zoals de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer, energie, natuur, waterveiligheid, milieukwaliteit en bescherming van het werelderfgoed. Het beleid met betrekking tot verstedelijking, groene ruimte en landschap laat het Rijk, onder het motto ‘decentraal wat kan, centraal wat moet’, over aan provincies en gemeenten. Gemeenten krijgen daarbij de ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Overige sturing op verstedelijking, zoals afspraken over binnenstedelijk bouwen, rijksbufferzones en doelstellingen voor herstructurering, heeft het Rijk losgelaten. Er is enkel nog sprake van een ‘ladder voor duurzame verstedelijking' (gebaseerd op de ‘SER-ladder’), die is vastgelegd in artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening.
Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland, door middel van een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Om dit doel te bereiken, werkt het Rijk samen met andere overheden. In de SVIR zijn ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028 geformuleerd. In de realisatieparagraaf van de SVIR zijn per nationaal belang de instrumenten uitgewerkt die hiervoor worden ingezet. Eén van deze instrumenten is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro).

4.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Barro is de juridische vertaling van de kaderstellende uitspraken die in de SVIR zijn geformuleerd en bevat regels ter bescherming van de nationale belangen. De regels van het Barro moeten in acht worden genomen bij het opstellen van provinciale ruimtelijke verordeningen en bestemmingsplannen, zodat ze doorwerken tot het niveau van de lokale besluitvorming.

4.2 Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie

De provincie wil alvast gaan werken volgens de uitgangspunten van de nieuwe Omgevingswet. Daarom is in december 2018 de Brabantse Omgevingsvisie vastgesteld.
De Brabantse Omgevingsvisie is een samenhangende visie op de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie bevat de belangrijkste ambities voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. Dat gaat om ambities op gebied van de energietransitie, een klimaatproof Brabant, Brabant als slimme netwerkstad en een concurrerende, duurzame economie. De Omgevingsvisie geeft ook aan op welke nieuwe manieren de provincie met betrokkenen wil samenwerken aan omgevingsvraagstukken en welke waarden daarbij centraal staan.
Die visie is zelfbindend, dat wil zeggen dat een overheidslaag zich aan haar eigen visie moet houden. Een overheid kan de keuzes uit de Omgevingsvisie vastleggen in regels, de Omgevingsverordening. Aan die regels moeten overheden, bedrijven en burgers zich houden.

4.2.2 Structuurvisie

Op 1 oktober 2010 hebben de Provinciale Staten de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) voor de provincie Noord-Brabant vastgesteld. De SVRO bevat de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie Noord-Brabant en vormt de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten inzet die de Wet ruimtelijke ordening biedt. Eén van deze instrumenten is de provinciale verordening. In de Verordening Ruimte zijn de kaderstellende elementen uit de SVRO vertaald in concrete regels die van toepassing zijn op (gemeentelijke) bestemmingsplannen.
De SVRO gaat in op de ruimtelijke kwaliteiten van de provincie Noord-Brabant. Mens, markt en milieu zijn binnen de provincie in evenwicht. Daarom kiest de provincie in haar ruimtelijke beleid tot 2025 voor de verdere ontwikkeling van gevarieerde en aantrekkelijke woon-, werk- en leefmilieus en voor een kennisinnovatieve economie met als basis een klimaatbestendig en duurzaam Brabant. Het principe van behoud en ontwikkeling van het landschap is in de structuurvisie de ‘rode’ draad die de ruimtelijke ontwikkelingen stuurt. De provincie wil het contrastrijke Brabantse landschap herkenbaar houden en verder versterken. Daarom wordt ingezet op de ontwikkeling van robuuste landschappen, een beleefbaar landschap vanaf het hoofdwegennet en behoud en versterking van aanwezige landschapskwaliteiten.
Binnen de stedelijke structuur worden twee ontwikkelingsperspectieven onderscheiden:

- stedelijk concentratiegebied (stedelijke regio’s): in het stedelijk concentratiegebied, inclusief de bijbehorende zoekgebieden voor verstedelijking, wordt de bovenlokale verstedelijkingsbehoefte opgevangen. Enerzijds om de steden voldoende draagvlak te geven voor hun functie als economische en culturele motor, anderzijds om het dichtslibben van het landelijk gebied tegen te gaan;
- overig stedelijk gebied (landelijke regio’s): het overig stedelijk gebied, met de bijbehorende zoekgebieden voor verstedelijking, voorziet in de opvang van de lokale verstedelijkingsbehoefte. Grootschalige verstedelijking is ongewenst en voor woningbouw geldt het principe ‘bouwen voor migratiesaldo-nul’.

Bij de opvang van de verstedelijkingsbehoefte wordt het accent sterker verlegd van nieuwe uitleg naar het bestaand stedelijk gebied, door in te zetten op herstructurering en onderhoud. Beheer en (her)ontwikkeling van de bestaande voorraad vragen specifieke aandacht. Er wordt ingezet op zorgvuldig ruimtegebruik door de ruimte binnen het bestaand bebouwd gebied zo goed mogelijk te benutten. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de gebiedskenmerken en kwaliteiten van de omgeving. Gemeenten en de provincie voeren in regionaal verband overleg om te komen tot een goede afstemming van de stedelijke ontwikkelingen (wonen, werken en voorzieningen) binnen de regio.

De Structuurvisie Ruimtelijke Ordening is nader uitgewerkt in de Interim Omgevingsverordening Noord Brabant, één van de uitvoeringsinstrumenten voor de provincie Noord-Brabant om bovenstaande doelen te realiseren. In de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant zijn kaderstellende elementen uit het provinciaal beleid vertaald in regels die van toepassing zijn op gemeentelijke bestemmingsplannen. De Interim Omgevingsverordening Noord Brabant wordt hierna besproken.

Conclusie

Op de structuurvisiekaart ligt het plangebied in een gebied aangemerkt als ‘stedelijk gebied’ en voorziet in de opvang van de lokale verstedelijkingsbehoefte. Dit zal in navolgende paragrafen verder verduidelijkt worden. Het plan past binnen het beleid van de SVRO.

4.2.3 Interim Omgevingsverordening Noord Brabant

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is vastgelegd hoe de bevoegdheden op het gebied van ruimtelijke ordening zijn verdeeld tussen rijk, provincies en gemeenten. De provincie kan door middel van een planologische verordening regels formuleren waarmee gemeenten bij het opstellen van ruimtelijke plannen rekening moeten houden.
Tot voor kort was dit voor de provincie Noord-Brabant de Verordening ruimte Noord Brabant.
Inmiddels is op 25 oktober 2019 een Interim Omgevingsverordening Noord Brabant vastgesteld. Deze Interim Omgevingsverordening loopt vooruit op het van kracht worden van de Omgevingswet. Voordat de Omgevingswet in werking treedt, wordt de definitieve omgevingsverordening vastgesteld. Deze definitieve verordening wordt tegelijk met de Omgevingswet van kracht. In de definitieve verordening worden, in tegenstelling tot de interim verordening, ook beleidswijzigingen verwerkt. Uitgaande van de huidige planning van de Omgevingswet wordt de definitieve omgevingsverordening in november 2020 vastgesteld.

Net zoals de Omgevingswet een groot aantal wetten vervangt, zo vervangt de Brabantse omgevingsverordening diverse provinciale verordeningen. De Interim omgevingsverordening vervangt de Provinciale milieuverordening, Verordening natuurbescherming, Verordening Ontgrondingen, Verordening water, Verordening wegen en ook de Verordening ruimte.

De regels van de Interim Omgevingsverordening zijn er, in lijn met het beleid van de SVRO (die op termijn vervangen zal worden door de Omgevingsvisie), op gericht om het leeuwendeel van de stedelijke ontwikkelingen plaats te laten vinden in de stedelijke regio’s en in het

bestaand stedelijk gebied. De begrenzingen van de stedelijke en landelijke regio's zijn vastgelegd in de kaarten behorende bij de Interim Omgevingsverordening. In de verordening zijn ook het bestaand stedelijk gebied, de zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling en de ecologische hoofdstructuur begrensd.

Het besluitgebied van voorliggend bestemmingsplan is op de kaarten behorende bij de Interim Omgevingsverordening aangeduid als stedelijk gebied.
Het gebied is ook aangeduid als stalderingsgebied. Dit is voor het plangebied niet relevant, omdat hier geen stallen voorkomen. Voorts is aangegeven welke normen er gelden ten aanzien van wateroverlast in binnenstedelijk gebied. Hiermee is in de waterparagraaf van deze ruimtelijke onderbouwing rekening gehouden.

Conclusie
Het voornemen tot ontwikkeling van 1 woning is in lijn met het beleid uit de Interim Omgevingsverordening Noord Brabant. Het is gesitueerd in stedelijk gebied en voldoet daarmee aan het beleid dat stedelijke ontwikkeling als hoofdregel alleen mogelijk is binnen vastgesteld bestaand stedelijk gebied en zodoende zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen. De woningbouw in het plan is opgenomen in het gemeentelijk woningbouwprogramma, zoals ook in de paragraaf over de woonvisie in dit hoofdstuk wordt verduidelijkt.

4.3 Gemeentelijk beleid

4.3.1 Omgevingsvisie 1.1

Op 20 september 2018 is de 'Omgevingsvisie 1.1' vastgesteld door de gemeenteraad van Bladel, als tussenstap naar een volwaardige en complete Omgevingsvisie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De Omgevingsvisie 1.1 plan is een eerste stap naar een volwaardige omgevingsvisie die een meer eenduidig beleid weergeeft voor de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie 1.1 De Omgevingsvisie herziet voor het buitengebied op onderdelen het beleid dat is vastgesteld in de Plattelandsnota 2013 en bevat derhalve geen beleid dat relevant is voor onderhavig initiatief dat in stedelijk gebied gesitueerd is.

Conclusie
De Omgevingsvisie 1.1 richt zich op het buitengebied en bevat geen beleid dat relevant is voor onderhavig initiatief dat in stedelijk gebied gesitueerd is.

4.3.2 Kempische visie op wonen 2019 - 2023

In maart 2019 is door de samenwerkende kempengemeenten Bladel, Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden de Kempische Visie op wonen 2019-2023 vastgesteld. Door Bladel is dit op 21 maart 2019 gebeurd. Deze vervangt de individuele woonvisies van deze gemeenten die tot dan het geldend beleidskader vormden.

De provincie vraagt van iedere subregio in haar Brabantse Agenda Wonen (2017) van iedere subregio een regionaal perspectief op de woningmarkt. Met deze Kempische visie op wonen wordt dit subregionaal perspectief gegeven.

De afgelopen jaren heeft de woningmarkt grote veranderingen doorgemaakt. Van de crisis waarin de huizenmarkt zich vijf jaar geleden in bevond, is al lang geen sprake meer. Woningprijzen stijgen en nieuwbouwprojecten raken snel verkocht. De vraag naar woningen is zeer groot. Zelfs zodanig dat het woningaanbod in de bestaande voorraad sterk is afgenomen. De sterke economische groei die Eindhoven Brainport doormaakt, heeft dus zowel positieve- als negatieve kanten voor de woningmarkt.
Doordat de woningen in de Kempen relatief groot zijn, ligt de gemiddelde prijs van een koopwoning ook hoog. Het aanbod in het betaalbare prijssegment is beperkt. Hierdoor zijn de doorstroommogelijkheden, bijvoorbeeld vanuit een sociale huurwoning naar een koopwoning, beperkt. De Kempengemeenten willen de mogelijkheden benutten om het woningaanbod in het middensegment te vergroten. Dat kan via betaalbare koop- of particuliere huurwoningen, maar ook door ruimte te bieden aan (bewoners)initiatieven voor vernieuwende woonvormen.
De verwachting is dat vooral de komende tien jaar nog woningen moeten worden toegevoegd. Na die periode neemt de huishoudensgroei (en daarmee de woningbehoefte) langzaam maar zeker af. Het is daarom zaak om zorgvuldig met het ruimtegebruik (wonen, werken, recreëren, groen) om te gaan. Daarnaast betekenen deze trends dat de kempengemeenten hun focus steeds meer moeten verleggen van nieuwbouw naar het investeren in de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad.

Speerpunten

Voor de komende jaren zien de 4 kempengemeenten vijf speerpunten voor de regionale woningmarkt:

1. Versnellen van de bouwproductie, op een zorgvuldige manier.

Gelet op de huidige druk op de woningmarkt is er snel behoefte aan nieuwe woningen. Maar daarbij willen de 4 kempengemeenten zorgvuldig omgaan met hun groene, dorpse woonmilieu. Daarom wordt primair ingezet op woningbouw op herbestemmingslocaties binnen bestaand stedelijk gebied:

- De 4 kempengemeenten willen ruimte bieden om invulling te geven aan de vraag naar ongeveer 2.440 extra woningen voor de Kempen in de komende tien jaar. Daarmee is de Provinciale woningbehoefteprognose (2017) richtinggevend voor de toekomstige woningbehoefte in de Kempen. Gestreefd wordt naar één regiobreed gehanteerd afwegingskader voor woningbouwinitiatieven. Nieuwe initiatieven worden daarmee voornamelijk op basis van kwalitatieve criteria beoordeeld.
- In het na te streven afwegingskader wordt rekening gehouden met de geuite kwalitatieve woningbehoefte conform het woningbehoefteonderzoek in de Metropoolregio Eindhoven en de accenten per gemeente. Dat betekent dat sterk wordt ingezet op het vergroten van het aanbod aan kleine, betaalbare woningen, gericht op starters en 1+2 persoonshuishoudens van 55 jaar en ouder.
- De kempengemeenten streven naar het zoveel mogelijk realiseren van woningbouw op inbreidingslocaties. Onder voorwaarden blijft het wel mogelijk om op uitbreidingslocaties te bouwen, bijvoorbeeld als een kern niet over inbreidingslocaties beschikt of om beeldbepalend openbaar groen in de bebouwde kom te beschermen.

2. Behoud voor betaalbaar wonen. De sterke economische groei in Brainport Eindhoven leidt tot sterke prijsstijgingen in de koopsector, ook in de Kempen. Daarom willen de kempengemeenten de komende jaren extra aandacht voor het vergroten van het aantal betaalbare koop- en huurwoningen:

- Minimaal 40% van de totale woningbouwopgave wordt in het sociale segment (huur en koop) gerealiseerd.
- Bij substantiële nieuwbouwprojecten (> 10 woningen) minimaal 20% sociale huur (exclusief Ruimte voor Ruimte).
- We maken bij voorkeur regionale prestatieafspraken met daarbij concrete maatregelen om de doorstroming naar de particuliere sector te vergroten.
- Monitoren van de doorstroming in de sociale huur en zo nodig maken van aanvullende nieuwbouwafspraken voor de sociale huur als de doorstroming niet / onvoldoende op gang komt.
- Regionaal wordt de grondprijs voor sociale huur afgestemd die realisatie van voldoende sociale huurwoningen tegen een goede basiskwaliteit mogelijk maakt (in samenhang onderzoeken met mogelijkheden om tot tweehurenbeleid over te gaan).
- Onderzoeken mogelijkheden voor nieuwe woningbouwconcepten / tijdelijke woonvormen
- Onderzoeken mogelijkheden en behoefte voor de ontwikkeling van Tiny Houses en vastleggen van kwalitatieve kaders
- Gemeenten gaan samen met woningcorporaties in gesprek over het aansluiten bij het urgentie- en toewijzingsbeleid voor de MRE-regio.
- Particuliere investeerders worden door de regio gefaciliteerd om komende tien jaar extra particuliere huurwoningen te realiseren.
- Met woningcorporaties worden bij voorkeur regionale prestatieafspraken gemaakt over het huisvesten van vergunninghouders. Uitgangspunt is dat de gemeentelijke taakstelling primair in de sociale huur wordt ingevuld. Als dat niet mogelijk is, gaan de gemeenten op zoek naar alternatieven binnen de particuliere woningvoorraad.

3. Zorg voor elkaar faciliteren.

Onze inwoners zijn betrokken bij elkaar en helpen waar dat nodig is. Daardoor zijn er in de basis goede voorwaarden om het langer zelfstandig wonen mogelijk te maken. De komende jaren willen de 4 kempengemeenten sterker inzetten op het vergroten van het aantal levensloopbestendige woningen, zowel in de nieuwbouw als bestaande voorraad:

- Nieuwe woningen dienen minimaal te voldoen aan het Basispakket WoonKeur en voor de vijf grote kernen (Bladel, Eersel, Bergeijk, Reusel en Hapert) geldt het Pluspakket als uitgangspunt. Initiatieven die zich aantoonbaar richten op het betaalbare startersegment krijgen hierbij een uitzonderingspositie.
- We streven naar meer bewustwording onder ouderen (vanaf 65 jaar) in de Kempenregio, door ze te adviseren over levensloopgeschikte maatregelen, ze wegwijs te maken over de mogelijkheden met betrekking tot de financiering van aanpassingen aan de woning en het informeren over de mogelijkheden en gevolgen (financieel) bij het verhuizen naar een meer passende (kleiner, levensloopgeschikter) woning.

- Met zorgpartijen worden mogelijkheden bekeken om initiatieven om de sociale en fysieke woonomgeving beter in te richten op het langer zelfstandig wonen breder over de regio uit te rollen.
- We gaan afspraken maken over de samenwerking in 'DOOR' samen met zorginstanties en corporaties, om zo belemmeringen tussen de overgang van beschermd wonen en zelfstandig wonen te verminderen.
- We willen eventuele belemmeringen bij het ontwikkelen van mantelzorgwoningen wegnemen en de mogelijkheden voor deze woonvorm meer onder de aandacht brengen.

4. Wij zijn klaar voor de toekomst.

Onze regionale Klimaatvisie geeft het al aan; wij zijn ambitieus als het gaat om het verduurzamen van onze woonomgeving. In 2025 willen de 4 kempengemeenten energieneutraal zijn. Om dat te halen moet de komende jaren een stapje extra gezet worden. Met elkaar willen we concrete ambities voor het verduurzamen van onze huur- en koopwoningvoorraad komen:

- We gaan met energieleveranciers in gesprek om te kijken of de benodigde randvoorwaarden om deze duurzaamheidseisen in de nieuwbouw te realiseren, aanwezig zijn.
- Gezamenlijke, regionale aanpak om particuliere eigenaren bewust te maken van belang en mogelijkheden om woningen energiezuiniger te maken en bewust met energie verbruik om te gaan
- Opstellen Warmtevisie voor het aardgasloos maken van bestaande wijken
- Onderzoeken aanpak bestaande huurvoorraad
  o Met concrete aanpak, meetbare doelen en instrumenten per buurt
  o Bewustwording energiegedrag in de woning
  o In overleg met commerciële verhuurders over verduurzaming particuliere huurvoorraad

5. Werken én wonen.

De regio Eindhoven is de economische koploper van Nederland. Nergens is de economische groei zo groot als hier. Daarmee worden ook veel buitenlandse werknemers aangetrokken die op zoek zijn naar een woning in de brede regio; zowel in het goedkope- als dure prijssegment. De 4 kempengemeenten willen de woonmogelijkheden voor deze werknemers vergroten, zodat mogelijke 'lasten' afnemen en de 'lusten' toenemen:

- Er wordt een regionaal afwegingskader opgesteld voor huisvesting van arbeidsmigranten op. Daarin nemen worden kwaliteitscriteria opgenomen waaraan nieuwe initiatieven worden getoetst.
- Onwenselijke huisvestingslocaties voor arbeidsmigranten worden in kaart gebracht. Met werkgevers gaan we in gesprek over het sluiten van deze locaties.
- We maken afspraken met Brainport over het intensiveren van de informatie-uitwisseling over de woningbehoefte van kenniswerkers in die werken in de regio Eindhoven Brainport.

Toetsing

Het gaat met 1 woning om een kleine toevoeging aan het woningbouwprogramma van de gemeente Bladel om te voorzien in de, in de Kempische visie op wonen aangegeven, behoefte voor Bladel tot 2028 van 800 woningen. Het betreft een binnenstedelijke herstructurering, waarbij voorzien wordt in 1 vrijstaande levensloopbestendige woning.
De nieuwe woning sluit qua typologie en doelgroep aan op de directe bestaande woonomgeving. De woning wordt aardgasloos uitgevoerd.

Conclusie

Het plan is passend binnen de Kempische visie op wonen 2019 – 2023.

4.3.3 Woonvisie gemeente Bladel 2016, actualisatie 2018

De woningmarkt is de afgelopen jaren ingrijpend veranderd en blijft voortdurend in beweging. Als gemeente wil Bladel hier continu op inspelen, flexibel zijn en open staan voor ideeën van anderen en deze zo veel mogelijk faciliteren. Maar het is ook zaak om een omslag te maken in denken. Steeds maar blijft de discussie zich toespitsen op nieuwbouw, terwijl de bestaande bouw, transformatie, veel meer mogelijkheden en kansen biedt. Kwaliteit moet de basis vormen van het volkshuisvestingsbeleid. De positie van de gemeente is sterk veranderd door de nieuwe Huisvestingswet en de Woningwet 2015. Ook de positie van woningcorporaties en Huurdersraden verandert hierdoor. Op basis van de Interim Omgevingsvisie Noord-Brabant dienen regionale kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwafspraken gemaakt te worden en is de Ladder van duurzame verstedelijking belangrijk. Ook op (sub)regionaal niveau worden nadere afspraken gemaakt. Uiteraard hebben ander beleid, zoals het Beleidskader Welzijn, Maatschappelijke Ondersteuning en Zorg, Toekomstvisie, Klimaatvisie invloed op de uitgangspunten van de Woonvisie. De gemeente Bladel zet met de Woonvisie 2016, actualisatie 2018 vergaande ambities neer. Dit om voor nu en in de toekomst aan de inwoners adequate huisvesting te bieden.

Ambities

1. De gemeente kiest voor kwaliteit in plaats van kwantiteit, in eerste instantie bij de bestaande woningvoorraad maar ook de mismatch in het Woningbouwprogramma (teveel grote en dure eengezinswoningen) wordt aangepakt. De bestaande woningvoorraad is vele malen groter dan de via nieuwbouw te realiseren aantallen woningen. De gemeente wil de omvorming/transformatie van bestaande gebouwen en woningvoorraad stimuleren en faciliteren om te komen tot courante woonvormen, waaraan behoefte is, namelijk huurwoningen en woonruimte voor 1- en 2 persoonshuishoudens. Nieuwbouw is aanvullend. Inbreiden gaat voor uitbreiden. Duurzaamheid wordt gestimuleerd.
2. De bevolking vergrijst. Hierdoor ontstaat een tekort aan geschikte woningen. Omdat het Woningbouwprogramma (nog) teveel (nagenoeg niet meer beïnvloedbare) harde plancapaciteit bevat, wordt bij nieuwe initiatieven in principe alleen meegewerkt als 100% van de toe te voegen woningen worden voorzien van het certificaat Basispakket Woonkeur. Binnen de blauwe contouren van de centra van de kernen Bladel en Hapert moet bovendien daarvan 50% voldoen aan het certificaat Woonkeur Pluspakket Zorg. In de kleine kernen wordt Woonkeur Pluspakket Zorg opgelegd als daar (een concrete)

behoefte is. De gemeente Bladel wil mensen met een zorgvraag dusdanig faciliteren en de bewustwording stimuleren dat men zo lang mogelijk thuis in hun eigen wijk of kern (zelfstandig) kan blijven wonen.

3. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van groepen die daar zelf niet (onvoldoende) voor kunnen zorgdragen. Uit het woonbehoefte-onderzoek blijkt dat 51% behoefte heeft aan een huurwoning. Daarom wordt bij nieuwe initiatieven in principe alleen medewerking verleend als wordt voldaan aan de volgende kwalitatieve verhoudingen: 51% (grondgebonden) huurwoningen en 49% goedkope en middeldure koopwoningen. In de kleine kernen geldt dat minimaal 30% grondgebonden huurwoningen moeten worden gerealiseerd. In alle kernen geldt de koop/huur verhouding vanaf de toevoeging van 2 wooneenheden of meer.
4. De doelgroep starters wordt niet vergeten. Niet alle locaties zijn geschikt voor 100% Woonkeur-woningen, huurwoningen en woningen voor 1- en 2 persoonshuishoudens. Veelal ligt een mix of andersoortige bouw meer voorhanden. Bij herontwikkelingen/ transformatie zal meer sprake zijn van maatwerk om de ontwikkeling überhaupt mogelijk te maken. Om te komen tot duurzame starterswoningen worden hieraan maximale oppervlaktematen verbonden.
5. De gemeente wil, hoewel dit grotendeels afhankelijk is van de eigen inwoners, de leefbaarheid in de kleine kernen stimuleren en faciliteren. Iedere kern heeft zijn specifiek karakter en vraagt maatwerk. Onder plannen voor transformatie en nieuwbouwontwikkelingen zal concrete behoefte moeten liggen.
6. De ambities van de gemeente gaan verder dan de volkshuisvestelijke criteria. Zo spelen klimaat (groen), duurzaamheid en zorg ook een steeds grotere rol bij nieuwbouw van woningen. Iedere toe te voegen woning moet energieneutraal zijn en mag er bij voorkeur geen gasaansluiting zijn. Daarnaast moet het plan in minimaal 20% groen voorzien

Woningbouwprogramma 2019-2029

Voor een actueel beeld van de toekomstige bevolkingsontwikkelingen, de veranderingen in de bevolkingssamenstelling en de hiermee samenhangende woningbehoefte, wordt de provinciale Bevolkings- en Woningbehoefteprognose regelmatig – en ten minste eenmaal per bestuursperiode – geactualiseerd. Zo kan steeds tijdig worden ingespeeld op nieuwe trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de omvang en samenstelling van de bevolking en kunnen kwantitatieve en kwalitatieve effecten hiervan op de woningmarkt worden aangegeven. De meest recente bevolkings- en woningbehoefteprognoses Noord-Brabant betreffen de actualisering 2017. Op basis van de Bevolkings- en woningbehoefteprognose actualisatie 2017 geldt voor de gemeente Bladel een prognose van 850 te realiseren woningen in de periode 2017-2026 (vanaf peildatum 1 januari 2017).

De ambities uit de Woonvisie hebben geresulteerd in een indicatief kwalitatief woningbouwprogramma 2019-2029. Hierin worden bij nieuwe initiatieven/ontwikkelingen, zowel bij transformatie van bestaande woningvoorraad als bij nieuwbouw, in beginsel de navolgende uitgangspunten gehanteerd:

a. 100% van de woningen dient te voldoen aan het Basispakket Woonkeur.

b. In de kleine kernen (waaronder Netersel) wordt Woonkeur Pluspakket Zorg opgelegd als daar (een concrete) behoefte is. De woningen moeten energieneutraal zijn en hebben bij voorkeur geen gasmeter.
c. Woonruimte is bestemd voor de doelgroep 1- en 2-persoonshuishoudens; uitgangspunt is een maximale vloeroppervlakte van 85 tot 90 m2, uitgaande van een 3-kamerwoning.
d. 51% van de woningen dienen huurwoningen te zijn.

Het voorliggend plan voorziet in de bouw van halfvrijstaande woningen, die in ieder geval aan het Basispakket Woonkeur gaan voldoen.

De woningen zullen gasloos worden uitgevoerd. De woningen zijn halfvrijstaand uitgevoerd, omdat dit goed aansluit bij de typologie van het historisch bebouwingslint van De Hoeve (zie planbeschrijving). In de directe nabijheid (nieuwbouwplan De Hoeve 22) zijn reeds aaneengebouwde woningen aan het lint gesitueerd (wat ook kon, omdat op de plek van een voormalige langgevelboerderij aaneengebouwde woningen in een vergelijkbare bebouwingsmassa zijn teruggebouwd). Verdere zijn er veelal vrijstaande woningen langs De Hoeve. Met de halfvrijstaande woningen wordt bijgedragen aan een variatie in typologie met ‘voor elk wat wils’.

Het gemeentelijk woningbouwprogramma is gebaseerd op het Regionaal woningbouwprogramma. In de woningbouwcapaciteitsmonitor, die periodiek wordt geactualiseerd, zijn alle woningbouwprojecten binnen de gemeente opgenomen en is per project aangegeven hoeveel woningen in welke periode worden gerealiseerd. De projecten zijn verdeeld in 'harde' plancapaciteit (onherroepelijk of vastgesteld bestemmingsplan) en 'zachte' plancapaciteit (ontwerpbestemmingsplan, planologische voorbereiding of potentieel project).
De woningbouw, die in deze ruimtelijke onderbouwing wordt verantwoord, past binnen het gemeentelijk woningbouwprogramma en de regionale afspraken met betrekking tot woningbouw.

Conclusie
Binnen de mogelijkheden die het perceel biedt, en waarbij een invulling vrijstaande of halfvrijstaande woningen vanuit ruimtelijke optiek het meest adequaat is, voldoet het in het onderhavig plan opgenomen woningbouwprogramma aan de door de gemeente vastgestelde Woonvisie.

4.3.4 Ladder voor duurzame verstedelijking

Algemeen
In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening is de zogenaamde 'ladder voor duurzame verstedelijking' opgenomen. In dat artikel is bepaald dat een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:
1 Het plan dient te voorzien in een actuele regionale behoefte.

2 Indien er sprake is van een actuele behoefte, dient te worden beschreven in hoeverre in die behoefte kan worden voorzien binnen het bestaand stedelijk gebied van de regio, door herstructurering, transformatie of anderszins.
3 Indien blijkt dat de ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied kan plaatsvinden, dient te worden beschreven in hoeverre deze plaatsvindt op een passende locatie buiten het stedelijk gebied.

In de voorgaande paragrafen is beschreven hoe het initiatief zich verhoudt tot het provinciale en gemeentelijke beleid. Hierna wordt het initiatief getoetst aan de 'ladder voor duurzame verstedelijking'.

Toetsing initiatief

Conform het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) moet aan de ‘ladder voor duurzame verstedelijking’ worden getoetst bij een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling'. Wanneer geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling, kan een toets aan de ladder achterwege blijven.

Onder een stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro wordt verstaan: "een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen". Het begrip woningbouwlocatie in de omschrijving van het begrip stedelijke ontwikkeling is niet nader gedefinieerd in het Bro. Verder ontbreekt in de nota van toelichting bij deze bepaling (Stb. 2012, 388) een toelichting op de definitiebepaling van het begrip stedelijke ontwikkeling.
Bij de beantwoording van de vraag of een ontwikkeling een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro behelst, moet in onderlinge samenhang worden beoordeeld in hoeverre het plan, in vergelijking met het voorgaande bestemmingsplan, voorziet in een functiewijziging en welk planologische beslag op de ruimte het nieuwe plan mogelijk maakt in vergelijking met het voorgaande bestemmingsplan (uitspraken van 6 april 2016, ECLI:NL:RVS:2016:915 (Oldenzaal), en van 20 april 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1064 (Waalre)).

Uit jurisprudentie blijkt dat kleinschalige woningbouwplannen niet als een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling' kunnen worden aangemerkt. Zo heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (AbRvS) aangegeven dat de ontwikkeling van 11 woningen en 16 parkeerplaatsen niet als stedelijke ontwikkeling wordt aangemerkt (d.d. 16 september 2015, ECLI:NL:RVS:2015:2921 (gemeente Aa en Hunze)).

Dit bestemmingsplan betreft de realisatie van 1 woning en 2.3 parkeerplaatsen op eigen terrein. Het plan ligt op een binnenstedelijke locatie. In het geldende bestemmingsplan (Hapert 2010) heeft het besluitgebied, net als in het veegplan, waarin onderhavige ontwikkeling wordt opgenomen, een woonbestemming met bouwvlak. Gelet op bovenstaande uitspraken kan onderhavige voorgestane ontwikkeling niet worden aangemerkt als een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling' in de zin van het Bro.

Conclusie

Gelet op de hierboven vermelde feiten kan een toets aan de ladder achterwege blijven.

4.4 Conclusie

De provincie stelt in haar beleid ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkeling van Bladel dat het bestaand stedelijk gebied een belangrijke rol vervult voor het accommoderen van de stedelijke ruimtevraag. Stedelijke herstructurerings- en intensiveringprocessen zijn in principe overal binnen het bestaand stedelijk gebied mogelijk. De voorgestane herontwikkeling van het plangebied past derhalve binnen het provinciaal beleid.
Het initiatief past qua schaal en massavorm binnen de structuur van de Oude Provincialeweg en het Kerkepad.
Het gaat om een bestaande woningbouwlocatie in stedelijk gebied, waar door herontwikkeling kwaliteit wordt toegevoegd.
Het initiatief wijkt voor wat betreft de situering van de bestemmingsvlakken en bebouwingsvlakken af van het geldende bestemmingsplan. Derhalve is onderhavige ruimtelijke onderbouwing bij een veegplan opgesteld.

5 Milieuhygiënische en planologische aspecten

Op grond van het bepaalde in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is het bij het opstellen van een bestemmingsplan verplicht om inzicht te bieden in de relevante planologische en milieuhygiënische aspecten. In dit hoofdstuk is een verantwoording voor deze aspecten opgenomen.

5.1 Bodem

Lankelma Geotechniek Zuid B.V. heeft in maart 2020 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd in het plangebied.
De aanleiding voor het laten uitvoeren van een bodemonderzoek is de voorgenomen ontwikkeling ter plaatse van de onderzoekslocatie. Als gevolg hiervan dient de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd te worden. Daarnaast dient door middel van dit onderzoek beoordeeld te worden of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb). De rapportage is als bijlage bij deze toelichting gevoegd. De bevindingen uit de rapportage zijn hieronder weergegeven.

Algemeen

De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 3,5 m-mv overwegend uit matig fijn siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. In de uitkomende grond zijn lokaal bijmengingen (menggranulaat) gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

Grond

In de grondmengmonsters MM1 (bovengrond), MM2 en MM3 (ondergrond) zijn analytisch geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond. Allen liggen onder de achtergrondwaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van beide bodemlagen indicatief als klasse ‘AW2000’ beschouwd worden.

Grondwater

In het grondwater uit peilbuis B1 zijn analytisch geen verhoogde gehalten aangetoond.

Asbest in grond

In het kader van dit onderzoek is geen specifiek onderzoek (conform NEN5707) verricht naar het voorkomen van asbest in de grond en op het maaiveld. Wel heeft een indicatieve inspectie van het terrein plaatsgevonden. In de vrijkomende grond en op het maaiveld zijn geen asbestverdachte (plaat)materialen aangetroffen. Het voorliggende onderzoek doet echter geen bindende uitspraak over de aan- of afwezigheid van asbest in de bodem binnen de onderzoekslocatie.

Toetsing hypothese

De hypothese 'heterogeen diffuus verdacht' kan op basis van de resultaten worden verworpen.

Nader bodemonderzoek

Op basis van voornoemde samenvatting en conclusies is nader bodemonderzoek vanuit milieuhygiënisch oogpunt gezien niet aan de orde.

Conclusie

Middels onderhavig bodemonderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. In het kader van de Wet bodembescherming zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk. Op basis van de bevindingen uit onderhavig bodemonderzoek zijn er, naar bevinding van Lankelma Geotechniek, vanuit milieuhygiënisch oogpunt derhalve geen belemmeringen c.q. beperkingen voor de voorgenomen nieuwbouw op deze locatie.
Wanneer men (graaf)werkzaamheden en/of wijzigingen uit gaat voeren, dient men rekening te houden met de volgende zaken:

- wanneer men grond van de locatie wil afvoeren dient men rekening te houden met afzetkosten. Een acceptant van de grond kan een aanvullend onderzoek eisen (lees partijkeuring). Op basis van dit onderzoek zijn de boven- en ondergrond indicatief als klasse 'AW2000' bestempeld.
- het verlenen van een omgevingsvergunning is ter competentie aan het bevoegd gezag

5.2 Archeologie

Op de archeologische beleidskaart, die onderdeel vormt van de erfgoedkaart van de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB), heeft het plangebied bijna geheel de aanduiding 'gebied van archeologische waarde' (categorie 2). Hiervoor geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen vanaf 100m2 en dieper dan 0,3 meter –mv. Hiermee heeft de gemeente aangegeven dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

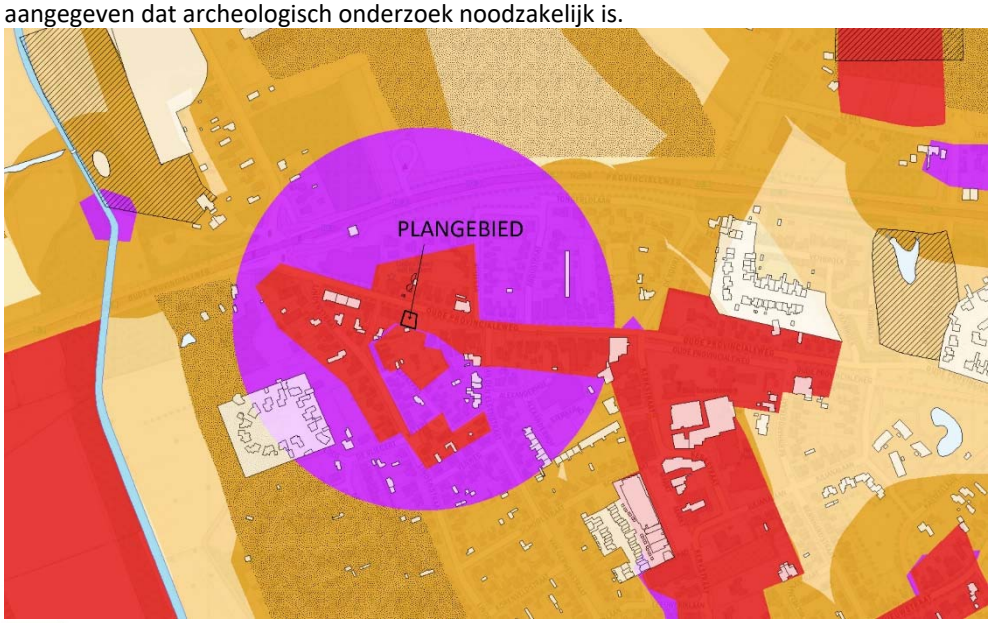

Categorie 1: Archeologisch monument
Categorie 2: Gebied van archeologische waarde
Categorie 3: Gebied met hoge verwachting (historische kernen en linten)
Categorie 4: Gebied met hoge verwachting
Categorie 5: Gebied met middelhoge verwachting
Categorie 6: Gebied met lage verwachting
Categorie 7: Gebied zonder archeologische verwachting

Gezien de hoge archeologische verwachting in het besluitgebied wordt in dit geval deze onderbouwing (in de vorm van een bureauonderzoek) direct gecombineerd met het Programma van Eisen (PvE). Na goedkeuring van het PvE door het bevoegd gezag heeft in oktober een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden in het besluitgebied. De rapportage van dit onderzoek is als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd.

De onderzoeksresultaten zijn als volgt samen te vatten:

In opdracht van Tritium Advies heeft Transect b.v. in oktober 2020 een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Oude Provincialeweg 71 te Hapert (gemeente Bladel). In het plangebied wordt een nieuwe woning gebouwd. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 450 m2. De nieuwe woning zal een oppervlakte beslaan van ongeveer 110 m2. Ten tijde van het onderzoek was het plangebied nog in gebruik als tuin. In het zuiden stond een schuurtje.
Bij het proefsleuvenonderzoek is één proefsleuf gegraven van ongeveer 48 m2. In de proefsleuf zijn 13 kuilsporen aangetroffen. Twee kuilsporen waren vanuit een restant van afzettingen uit de Formatie van Boxtel tot in de grindige afzettingen van de Formatie van Stramproy ingegraven. Deze twee sporen hadden beide een diepte van 65 cm. In het vlak - aangelegd in de top van de Formatie van Stramproy - zijn nog eens 11 kuilsporen gevonden. Aan de hand van het gelijkmatige uiterlijk van de sporen (textuur, scherpte, kleur, wijze van opvulling en inclusies), dateren de sporen vermoedelijk uit (ongeveer) dezelfde periode. De sporen zijn over een groot deel van het vlak aangetroffen en liggen kriskras door elkaar heen: er is geen duidelijk ruimtelijk patroon in de sporen te herkennen.
Het vondstmateriaal uit de sporen bestond uit machinaal vervaardigd bouwmateriaal (bakstenen, dakpannen, vloertegels), vensterglas, industrieel wit aardewerk, fragmenten van recent gebruiksglas en een fragmentje roodbakkend, geglazuurd aardewerk. Aan de hand hiervan dateren de sporen van ná 1850. Bij projectie van het plangebied op historische kaarten, blijkt dat het plangebied in deze periode onder meer in gebruik geweest als bos. In 1963 is in het midden van het plangebied (ter hoogte van de proefsleuf) een schuurtje gebouwd. De sporen zijn vermoedelijk het resultaat van boomgaten en de realisatie en sloop van het schuurtje.
Door de geringe ouderdom, alsook informatiewaarde van de sporen, is de vindplaats als niet-behoudenswaardig gewaardeerd. Oudere archeologische resten worden in het plangebied niet meer verwacht, omdat geen sprake meer is van podzolgronden. De natuurlijke ondergrond is, waarschijnlijk in een (sub)recente periode, afgetopt geraakt, waarbij eventueel aanwezige archeologische resten reeds verloren zullen zijn gegaan.

Advies

In het plangebied bestaat het voornemen om een woning te realiseren. Omdat uit het archeologisch onderzoek is gebleken dat geen sprake is van een behoudenswaardige vindplaats, adviseert Transect b.v. het plangebied voor deze ontwikkeling vrij te geven.
Dit advies is overgenomen door de ODZOB in het selectieadvies dat als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing is gevoegd.

5.3 Water

5.3.1 Algemeen

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling is de opstelling van een waterparagraaf verplicht gesteld, mede in relatie tot de watertoets. In deze paragraaf wordt verwoord hoe er in het plan met de aspecten water en ruimte rekening wordt gehouden, in relatie tot enerzijds het waterbeleid en anderzijds de waterhuishouding. Hiervoor is navolgende watertoets opgesteld.

5.3.2 Waterrelevant beleid

De planlocatie is gelegen binnen het beheersgebied van waterschap De Dommel en de gemeente Bladel.

Beleid Waterschap

Waterschap De Dommel heeft in 2015 het Waterbeheerplan 2016-2021 ‘waardevol water’ vastgesteld. Dit waterbeheerplan beschrijft de doelen en inspanningen van Waterschap De Dommel voor de periode 2016-2021. In dit waterbeheerplan is een indeling gemaakt in de volgende thema’s:

- droge voeten
- voldoende water
- natuurlijk water
- schoon water
- mooi water

Aansluitend op het waterbeheerplan hebben de drie Brabantse waterschappen sinds 1 maart 2015 de beschikking over één gezamenlijke verordening. Dit betreft de zogenaamde Brabant Keur. Als onderdeel van dit harmonisatietraject hanteren de waterschappen dezelfde (beleids)uitgangspunten voor het beoordelen van plannen waarbij het verhard oppervlak toeneemt.

Bij alle in- en uitbreidingsplannen adviseert en toetst het Waterschap op hydrologische effecten, waarbij het hydrologisch neutraal ontwikkelen het uitgangspunt is. Kortom, het initiatief mag niet leiden tot een verandering in de waterhuishoudkundige situatie ter plaatse en in de directe omgeving. Daarnaast is het streven om het schone en het verontreinigde water zoveel mogelijk te scheiden.

In de nieuwe keur is opgenomen dat het in beginsel verboden is om zonder vergunning neerslag door toename van de verharde oppervlakte of door afkoppelen van de bestaande oppervlakte, tot afvoer naar een oppervlaktewaterlichaam te laten komen. Dit verbod is van toepassing tenzij:

- Het afkoppelen van het verhard oppervlak maximaal 10.000 m2 is, of;
- de toename van het verhard oppervlak maximaal 2.000 m2 is, of;

- de toename van het verhard oppervlak bestaat uit een groen dak;
- de toename van het verhard oppervlak tussen 2.000 m2 en 10.000 m2 is en compenserende maatregelen zijn getroffen om versnelde afvoer van hemelwater tegen te gaan, in de vorm van een voorziening met een minimale retentiecapaciteit conform de rekenregel.
  Benodigde retentiecapaciteit (in m^3) = toename verhard oppervlak (in m^2) x gevoeligheidsfactor x 0,06.

Het beleid van de gemeente Bladel voor wat betreft de waterhuishouding sluit aan op het landelijke en provinciale beleid. Tot dit doel is mede het Waterplan Bladel opgesteld. Het belangrijkste uitgangspunt is dat nieuwe ontwikkelingen geen belemmering mogen vormen voor het vasthouden, bergen en afvoeren van water in het deelstroomgebied. Daarnaast is het van belang dat bij inpassing wordt voorkomen dat afwenteling op andere delen van het deelstroomgebied plaatsvindt. Nieuwe rioolstelsels van enige omvang dienen als verbeterd gescheiden te worden uitgevoerd. Verder dient bij nieuwe ontwikkelingen hemelwater, afkomstig van 'schoon' afvoerend oppervlak, waar mogelijk, geïnfiltreerd te worden. Voor de hierna beschreven onderzoekslocatie zijn de informatie en maatregelen vanuit het waterbeheerplan "Waardevol water" en het Waterplan Bladel gebruikt bij het opstellen van de waterparagraaf.

Beleid gemeente Bladel

Een gemeente is vanuit de huidige wetgeving (Wet Milieubeheer) verplicht om een gemeentelijk rioleringsplan (GRP) vast te laten stellen. Het 'Gemeentelijk Rioleringsplan Bladel (GRP) 2015-2020' is in werking getreden op 10 december 2015. Het is tot stand gekomen via een intensieve samenwerking met Waterschap De Dommel en diverse afdelingen van de gemeente Bladel.
In het GRP zijn zes beleidsspeerpunten benoemd:

1. Anticiperen op klimaatverandering

Door klimaatverandering neemt de kans op extreme buien toe. Dit vergt een andere wijze van hemelwaterverwerking. De gemeente Bladel realiseert robuuste waterstructuren, bovengrondse maatregelen en gecombineerde blauw/groene voorzieningen

2. Differentiatie beschermings- en onderhoudsniveau

Om het gemeentelijke watersysteem goed te laten functioneren wordt onderhoud uitgevoerd. Traditioneel gebeurt dit volgens een vaste frequentie uitgevoerd, terwijl de systeembelasting en/of faalrisico's verschillen. Door de mate van onderhoud af te stemmen op de mate van gebruik, worden de personele en financiële middelen van de gemeenten efficiënter ingezet.

3. Meer inzicht verkrijgen in het functioneren van het (afval)watersysteem

De gemeente Bladel beschikt over een grond- en afvalwatermeetnet en een (theoretisch) rioolmodel om inzicht te verkrijgen in het functioneren van het (afval)watersysteem. Op een aantal locaties is het functioneert het systeem anders dan verwacht of theoretisch berekent. Om te waarborgen dat toekomstige investeringen doelmatig zijn, worden specifieke locaties nader onderzocht.

4. Betaalbare gemeentelijke watertaken

De rioolheffing van de gemeente Bladel is relatief hoog in vergelijking met de overige gemeenten binnen het Waterportaal Zuidoost Brabant. Voor een belangrijk deel komt dit door de rentelasten van rioolvervangingen en afkoppelprojecten uit het verleden. Om de gemeentelijke watertaken ook in de toekomst betaalbaar te houden, zijn alle uitgaven kritisch beschouwd en kan de financieringsmethode in de toekomst eventueel worden omgevormd van activeren naar sparen.

5. Duurzaamheid in de gemeentelijke watertaken

Uit de Toekomstvisie 2030 ‘Leven in de gemeente Bladel’ blijkt dat de gemeente veel waarde hecht aan duurzaamheid. Bij de inkoop van werken/diensten op het gebied van de rioleringstaken geldt duurzaamheid als een belangrijk selectiecriterium. Bij eigen beheerobjecten geeft de gemeente het goede voorbeeld.

6. Communicatie watertaken

Landelijk is een trend waarneembaar dat de bewustwording van burgers ten aanzien van water en riolering afneemt. Ook de belangstelling voor de beroepsgroep is een aandachtspunt, omdat in de toekomst een gebrek aan onvoldoende gekwalificeerd personeel dreigt. Om het bewustzijn te vergroten gaat de gemeente Bladel actief de dialoog aan met haar inwoners, o.a. tijdens waterdagen

Bij in- en uitbreidingen dient regenwater gescheiden ingezameld te worden en zo mogelijk in de bodem te worden geïnfiltreerd of op lokaal oppervlaktewater worden geloosd. De gemeente Bladel conformeert zich ten aanzien van de omgang met hemelwater aan het beleid van het waterschap. Schoon hemelwater dient derhalve zoveel mogelijk in de bodem te worden geïnfiltreerd. Waar dat niet kan zal hemelwater (vertraagd) moeten worden afgevoerd naar het oppervlaktewater of uiteindelijk naar het openbare (gescheiden) rioolstelsel.

5.3.3 Locatiestudie

Het plangebied wordt gevormd door de oostzijde van het perceel, kadastraal bekend gemeente Bladel, nr. F 2364.

Toename verharding en noodzaak waterberging

Door de ontwikkeling is er sprake van een beperkte verhardingstoename in het plangebied van ca. 165 m^2:

	Huidige situatie (m^2)	Toekomstige situatie (m^2)
Bebouwing	55	200
Verharde buiten-ruimte	40	60
Totaal verhard op-pervlak	95	260
Onverhard opper-vlak	420	255
Totaal perceelsop-pervlak	515	515

Met behulp van een eenvoudige rekenregel uit de Algemene Regel, behorend bij de Keuren van de drie Brabantse waterschappen, kan de vereiste compensatie per ontwikkelscenario berekend worden. Hierbij is voor ontwikkelingen, waarvan de toename van het verhard oppervlak minder dan 2.000 m^2 bedraagt, geen compenserende waterberging vereist. De hydrologische gevolgen van de ontwikkelingen, kleiner dan 2.000 m^2, zijn voor het ontvangende watersysteem namelijk beperkt. Tevens zou bij ontwikkelingen van deze omvang noodzakelijke compensatie bij een geïsoleerde voorziening resulteren in een voorziening die slecht beheer(s)baar is en weinig zekerheid op functioneren biedt.

Waterkwaliteit

Ten behoeve van de waterkwaliteit zal de voorgestelde ontwikkeling bij de aanleg geen gebruik maken van uitloogbare materialen, waardoor de uitspoeling van vervuilende stoffen via de bodem naar het oppervlaktewater voorkomen wordt.
Binnen het bouwplan wordt het huishoudelijke afvalwater (DWA) gescheiden van het regenwater (RWA). Dit gescheiden rioleringsstelsel wordt aangesloten op het bestaande gemengd rioleringsstelsel van de omgeving. In de toekomst kan aangesloten worden op een eventueel gescheiden rioleringsstelsel, mocht deze in de omgeving worden aangelegd. Het (afval)water dat voor de nieuwe woningen afgevoerd moet worden bevat geen chemische stoffen die schadelijk zijn voor het water in het openbaar riool. Ook geeft het af te voeren water geen stankoverlast en bevat het water geen snel bezinkende- en/of grove afvalstoffen. Van een verontreiniging van het rioolwater door toedoen van het afvalwater is dan ook geen sprake. Door de beëindiging van het bedrijf, en de nieuwbouw van woningen zal de belasting op het drukriool nagenoeg gelijk blijven. Ook voor het hemelwater kan worden gesteld dat de afvoer op een dusdanige manier plaats vindt dat er geen sprake is van verontreiniging en er geen bezwaren zijn om deze af te voeren op het bestaande oppervlaktewaterstelsel.

Conclusie

In het kader van de planprocedure zijn de gevolgen ten aanzien van de waterhuishouding inzichtelijk gemaakt en de daaruit voortkomende waterbergingsbehoefte. Geconcludeerd

kan worden dat er met het voorliggend initiatief geen waterschapsbelangen in het geding zijn. Er is derhalve geen belemmering aanwezig vanuit het aspect water.

5.4 Geluid

Bepaald moet worden of er sprake is van geluidsbelasting ten gevolge van nabijgelegen wegen en het beoordelen of er voldaan wordt aan de bepalingen van de Wet geluidhinder (Wgh).

Voor wegen met een onderzoekszone is vanwege de beoogde nieuwbouw van woningen een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai vereist. De ontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Het akoestisch onderzoek is derhalve uitgevoerd ten behoeve van een juridisch-planologische procedure.

Dit onderzoek is verricht door Tritium Advies uit Nuenen. Het onderzoeksrapport is als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd.

Voor wegverkeerslawaai is het plan gelegen binnen de geluidzone van de Oude Provincialeweg, de N284 en de Castersedijk.

Conclusie

Voor de Castersedijk en de N284 geldt dat de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze wegen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuwe woningen overschrijdt.
Voor de Oude Provincialeweg geldt dat de geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woningen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB met maximaal 12 dB overschrijdt. De maximale ontheffingswaarde van 63 dB voor nieuwbouw in stedelijk gebied wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarde aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet en wordt voldaan aan de voorwaarden uit het gemeentelijk geluidbeleid.
Het aanleggen van een geluidwal of geluidscherm (overdrachtsmaatregelen) gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer tot de voorkeursgrenswaarde ontmoet in de onderhavige situatie overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Het vergroten van de afstand tussen geluidbron en ontvanger is in onderhavige situatie eveneens niet doeltreffend. Voor het toepassen van stiller wegdek (bronmaatregel) geldt dat de voorkeurgrenswaarde nog altijd wordt overschreden. Deze geluidreducerende maatregel is derhalve niet doeltreffend. Het toepassen van een stiller wegdek ontmoet bovendien overwegende bezwaren van financiële aard.

Onderhavig bouwplan vult een open plek op tussen bestaande bebouwing. Uit de rekenresultaten blijkt dat de woningen beschikken over een geluidluwe achtergevel. Wanneer bij de indeling van de woningen rekening wordt gehouden met de geluidbelaste zijde, wordt aan de aanvullende voorwaarden uit het geluidbeleid van de gemeente Bladel voldaan.

Derhalve wordt onderbouwd verzocht hogere waarde te verlenen conform artikel 110a, lid 5 van de Wet geluidhinder.
Aangezien in onderhavige situatie sprake is van een procedure hogere waarde, is voor de woningen een aanvullend onderzoek nodig ter bepaling van de geluidwering van de gevels. Bij toepassing van de juiste geluidwerende materialen en maatregelen (conform een nader onderzoek) is vervolgens een goed akoestisch woon- en leefklimaat gewaarborgd.

5.5 Luchtkwaliteit

Hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen, ook wel bekend als de 'Wet luchtkwaliteit') bevat de regelgeving op het gebied van luchtkwaliteit. In de Wet milieubeheer zijn luchtkwaliteitseisen opgenomen voor diverse verontreinigende stoffen, waaronder stikstofdioxide (NO2) en fijn stof (PM10). In artikel 5.16 van de Wet milieubeheer is vastgelegd in welke gevallen de luchtkwaliteitseisen geen belemmering vormen voor een nieuwe ontwikkeling. Dit is het geval wanneer:

- een ontwikkeling niet leidt tot overschrijding van de grenswaarden voor luchtkwaliteit;
- ten gevolge van een ontwikkeling de concentraties van de betreffende stoffen verbeteren of ten minste gelijk blijven;
- een ontwikkeling niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentraties van de betreffende stoffen in de buitenlucht;
- een ontwikkeling past binnen een vastgesteld programma (zoals het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit).

Een nadere uitwerking van de regelgeving met betrekking tot het begrip 'niet in betekenende mate' is vastgelegd in het 'Besluit niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'. In de Regeling zijn categorieën van gevallen benoemd die in ieder geval als 'niet in betekenende mate' worden aangemerkt en waarvoor toetsing aan de grenswaarden dus zonder meer achterwege kan blijven. Er is blijkens deze regeling geen onderzoek nodig voor 'woningbouwlocaties, indien een dergelijke locatie, in geval van één ontsluitingsweg, netto niet meer dan 1.500 nieuwe woningen omvat, dan wel, in geval van twee ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling, netto niet meer dan 3.000 woningen omvat'.
Er is blijkens deze regeling eveneens geen onderzoek nodig voor 'kantorenlocaties, indien een dergelijke locatie, in geval van één ontsluitingsweg, netto niet meer dan 100.000 m² b.v.o. omvat, dan wel, in geval van twee ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling, netto niet meer dan 200.000 m² b.v.o. omvat'.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling heeft betrekking op de bouw van 1 grondgebonden woning. Hiermee wordt ruimschoots onder de aantallen gebleven zoals genoemd in de 'Regeling niet in betekende mate bijdragen'. Een specifiek luchtkwaliteitsonderzoek is derhalve niet noodzakelijk. Er worden vanwege het aspect luchtkwaliteit geen belemmeringen verwacht voor de beoogde ontwikkeling.

5.6 Externe veiligheid

Externe veiligheid betreft het risico dat aan bepaalde activiteiten verbonden is voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport (onder andere van gevaarlijke stoffen). Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen of omstandigheden. Risicobronnen kunnen onderscheiden worden in risicovolle inrichtingen (onder andere lpg-tankstations), vervoer van gevaarlijke stoffen en leidingen (onder andere aardgas, vloeibare brandstof en elektriciteit).
Om voldoende ruimte te scheppen tussen risicobron en de personen of objecten die risico lopen (kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten) moeten vaak afstanden in acht worden genomen. Ook ontwikkelingsmogelijkheden die ingrijpen in de personendichtheid kunnen om onderzoek vragen.

5.6.1 Doel

Het externe veiligheidsbeleid is gericht op het beperken en beheersen van risico's en effecten van calamiteiten alsmede het bevorderen van de veiligheid van personen in de omgeving van activiteiten (bedrijven en transport) met gevaarlijke stoffen. Dat gebeurt door te voorkomen dat te dicht bij gevoelige bestemmingen, activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden, door de zelfredzaamheid te bevorderen en door de calamiteitenbestrijding te optimaliseren.

5.6.2 Wettelijk kader

Ten aanzien van bedrijven is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI; geldende versie in werking getreden op 13 februari 2009) van toepassing.
De regelgeving rond de risico’s van het transport van gevaarlijke stoffen volgt per 1 april 2015 uit de gewijzigde Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs) (Stb. 2013, nr. 307). De Wet vervoer gevaarlijke stoffen vervangt de nota en de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (Rnvgs). In de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) worden normwaarden gegeven voor twee verschillende typen risico’s: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.
In het Basisnet is de maximale omvang voor de verschillende transportmodaliteiten vastgelegd. Het Basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het Basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen. In de Regeling basisnet is opgenomen waar risicoplafonds liggen langs transportroutes en welke regels er gelden voor ruimtelijke ontwikkeling.
In de Handleiding Risicoanalyse Transport (HART) is vastgelegd hoe de risico’s van transport van gevaarlijke stoffen berekend en geanalyseerd moeten worden. Overeenkomstig het Bevt (artikel 8, lid 1) en de HART (paragraaf 2.1) hoeven geen beperkingen aan het ruimtegebruik van een plan te worden gesteld in het gebied dat op meer dan 200 meter van een route of tracé ligt. Indien de risicobron op minder dan 200 meter afstand van het plangebied is gelegen, dient een berekening plaats te vinden van de ligging van de plaatsgebonden risicocontouren of de (toename van de) hoogte van het groepsrisico.

Voor buisleidingen moet worden getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb; januari 2011). Dit is echter in deze situatie niet relevant.

Plaatsgebonden Risico (PR):
Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans per jaar op overlijden van een onbeschermd individu op een bepaalde locatie naar aanleiding van een incident met gevaarlijke stoffen. Voor het PR zijn getalsnormen vastgesteld. Voor nieuwe situaties is de maximale toelaatbare overlijdenskans van een persoon 10^{-6}/jaar (1 op een miljoen). Dit betekent dat bij nieuwe situaties de grenswaarde wordt overschreden als woningen of andere kwetsbare objecten zich tussen de 10^{-6} risicocontour en de inrichting of transportroute bevinden.

Groepsrisico (GR):
Het groepsrisico (GR) is de cumulatieve kans per jaar dat tenminste een aantal mensen het slachtoffer wordt van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR is niet ruimtelijk weer te geven met contouren maar wordt uitgedrukt in een grafiek waarin het aantal slachtoffers wordt uitgezet tegen de cumulatieve kans dat een dergelijke groep slachtoffer wordt van een ongeval met gevaarlijke stoffen: de fN- curve. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt doorgaans begrensd door de 1% letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald), ofwel door de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden als gevolg van een calamiteit met gevaarlijke stoffen.

Verantwoordingsplicht
Het groepsrisico kent geen vaste norm, maar een oriëntatiewaarde. In de eerdergenoemde wetgeving is de verantwoordingsplicht opgenomen. De verantwoording van het groepsrisico houdt in dat, naast de rekenkundige hoogte van het GR, tevens rekening dient te worden gehouden met een aantal kwalitatieve aspecten. Hiertoe behoren met name de aspecten 'zelfredzaamheid' en 'bestrijdbaarheid'. Indien van toepassing kan hiermee ook rekening worden gehouden met de kans op gewonden en andere effecten van een eventuele ramp. Bij de verantwoording dient de Veiligheidsregio om advies gevraagd te worden.

5.6.3 Gemeentelijk beleid

De gemeente Bladel heeft haar externe veiligheidsbeleid opgenomen in het milieubeleidsplan, waarin zij aangeeft welke risico's de raad acceptabel vindt en op welke manier zij deze risico's wil beheersen.

De gemeente Bladel beschikt reeds vanaf 2009 over een beleidsvisie Externe Veiligheid. Deze visie is in 2012 geactualiseerd. Kernpunten van dit beleid zijn: "het voorkomen dat risicovolle bedrijven in de woonwijken worden gesitueerd, een eenduidige verantwoording van het groepsrisico langs transportassen en het reguleren van externe veiligheid in bestemmingsplannen". De uitvoering van het beleid is geborgd door het borgingsdocument. Hierdoor weet iedereen wanneer externe veiligheid betrokken moet worden bij zijn of haar project. Binnen en nabij de gemeente Bladel zijn verschillende risicobronnen gelegen. Zo wordt de gemeente doorkruist door de rijksweg A67 en de provinciale weg N284 en door

buisleidingen met gevaarlijke stoffen. Daarnaast zijn er twaalf risicovolle inrichtingen aanwezig. De invloedsgebieden van deze risicobronnen liggen over een groot deel van het grondgebied van de gemeente Bladel.

Met de ontwikkeling wordt geen nieuw risicoknelpunt gerealiseerd. Tevens is geen sprake van een bestaand knelpunt ter plaatse van het plangebied. Derhalve is de ontwikkeling passend binnen de gemeentelijke beleidsvisie externe veiligheid.

5.6.4 Risicobronnen

Risicovolle bedrijfsactiviteiten

Aan de kruising van de N284 en de Oude Provincialeweg bevindt zich een brandstoffenverkooppunt. Het plangebied valt ruim buiten de PR 10^{-6}-contouren vanwege het bij dit brandstoffenverkooppunt behorende LPG-vulpunt en vanwege de afleverzuilen. Het invloedsgebied voor groepsrisico vanwege het lpg-vulpunt bedraagt 150 m. Dit vulpunt ligt ten noorden van de N284. Het plangebied ligt op ruim 250 m van dit vulpunt en valt derhalve ook buiten het invloedsgebied voor groepsrisico.

Transport gevaarlijke stoffen

Nabij het plangebied vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats over de N284.

De N284 maakt geen deel uit van de Regeling Basisnet. Van deze weg zijn geen jaarintensiteiten gevaarlijke stoffen bekend. Verondersteld mag worden dat de routes met name gebruikt worden ten behoeve van bevoorrading van omliggende (risicovolle) inrichtingen en dat de routes geen PR 10^{-6} contour hebben. De omliggende inrichtingen slaan met name brandbare vloeistoffen (benzine, diesel) en brandbare gassen op (propaan, LPG). Dit betekent dat deze stoffen ook vervoerd zullen worden over de N284. Het invloedsgebied van brandbare vloeistoffen bedraagt maximaal 45 meter. Het invloedsgebied van brandbare gassen bedraagt 355 meter. Het plangebied is op circa 140 meter van de N284 gelegen.

Dit betekent dat het vervoer van brandbare vloeistoffen en brandbare gassen relevant is voor het plangebied, voor zover deze over de Wilhelminalaan worden vervoerd. Verondersteld wordt dat het om 4 tot 6 vrachtwagens per week (208 tot 312 vrachtwagens per jaar) gaat.

Het plangebied is gelegen binnen 200 meter van de N284. Op grond van het Besluit externe veiligheid Transportroutes is een berekening van het groepsrisico (QRA) benodigd, indien sprake is van een groepsrisico dat hoger ligt dan 0,1 x de oriëntatiewaarde of indien de oriëntatiewaarde wordt overschreden. In de Handleiding Risicoanalyse Transportroutes (HART) zijn vuistregels in de vorm van drempelwaarden voor vervoersaantallen opgesteld die een indicatie geven wanneer de vervoersaantallen, bebouwingsafstanden en/of aanwezigheidsdichtheden te klein zijn om tot een overschrijding van 0.1 x de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico te kunnen leiden.

Tabel 1-9 Drempelwaarden GF3-vervoer voor overschrijding 10% van de oriënta-tiewaarde, weg binnen bebouwde kom, tweezijdige bebouwing.

	Afstand tot de as van de weg													
dichtheid /ha	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	125	150	175	200
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	3250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40	1830	2780	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50	1170	1780	3070	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60	810	1240	2130	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
70	600	910	1570	2960	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80	460	700	1200	2270	3400	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90	360	550	950	1790	2680	-	-	-	-	-	-	-	-	-
100	290	450	770	1450	2170	2780	3160	-	-	-	-	-	-	-
200	70	110	190	360	540	700	790	880	1030	1150	1860	3130	-	-
300	30	50	90	160	240	310	350	390	460	510	830	1390	2760	-
400	20	30	50	90	140	170	200	220	260	290	460	780	1550	2670
500	10	20	30	60	90	110	130	140	170	180	300	500	990	1710
600	10	10	20	40	60	80	90	100	110	130	210	350	690	1190
700	10	10	20	30	40	60	60	70	80	90	150	260	510	870
800	1*	10	10	20	30	40	50	60	60	70	120	200	390	670
900	1*	10	10	20	30	30	40	40	50	60	90	150	310	530
1000	1*	1*	10	10	20	30	30	40	40	50	70	130	250	430

-: meer dan twee maal het maximaal waargenomen aantal vervoerseenheden per jaar nodig
1*: aantal is kleiner dan 1

Zoals bovenstaande tabel uit de HART laat zien, dient, bij een bebouwingsafstand van 140 meter tot de as van de weg, tweezijdige bebouwing en een intensiteit van 208 tot 312 transporten brandbare gassen (GF3) per jaar, sprake te zijn van een dichtheid van tussen de 600 en 800 personen per hectare, wil de waarde van het groepsrisico hoger zijn dan 0,1 x de oriëntatiewaarde. Deze dichtheden zullen in de omgeving van het plangebied met zekerheid niet gehaald worden. In de directe omgeving komt met name laagbouw voor in de vorm van woningen en voorzieningen. Voor een gemiddelde rustige woonwijk wordt een dichtheid van 25 personen per hectare aangehouden. (bron: Handreiking groepsrisico). Derhalve is duidelijk dat de waarde van het groepsrisico in dit geval lager dan 0,1 x de oriëntatiewaarde is. Op basis van artikel 7 van het Bevt kan volstaan worden met een beschrijving van de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid.

5.6.5 Verantwoording groepsrisico

Een verantwoording groepsrisico is nodig vanwege het transport van gevaarlijke stoffen over de N284.

Het maatgevende scenario is een BLEVE (Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion) van een tankwagen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een warme BLEVE en een koude BLEVE. Een warme BLEVE ontstaat door een incident een brand waarbij een tankwagen met bijvoorbeeld LPG is betrokken. Vanwege oplopende temperaturen neemt de druk in de tankwagen toe. Binnen circa 20 minuten leidt het vrijkomen en het ontsteken van de inhoud

tot overdrukeffecten en een grote vuurbal, een BLEVE. De hittestraling is kort en hevig en kan secundaire branden in de omgeving veroorzaken. Een koude BLEVE treedt op wanneer de tank bezwijkt door een mechanische oorzaak. Het scheuren van de tank wordt veroorzaakt door een plaatselijke verzwakking van de tankwand, de maximale druk en temperatuur worden niet bereikt. Het effect is daarom beperkter dan bij een warme BLEVE, maar er is geen vluchttijd, omdat de explosie direct plaatsvindt. Bij het scenario van een koude BLEVE zal er geen tijd beschikbaar zijn voor zelfredding. Bij een warme BLEVE is er mogelijk beperkte vluchttijd. Gezien deze korte tijd zijn er geen mogelijkheden tot evacuatie. Daarom zullen de personen op eigen kracht het gebied moeten ontvluchten in geval van een incident. De maatregelen ter bevordering van de zelfredzaamheid zullen daarom in de planologische, organisatorische en bouwkundige sfeer moeten worden gezocht. Maatregelen aan de bron liggen niet binnen het bereik van het ruimtelijk plan.

Zelfredzaamheid
Het plangebied is gelegen binnen ruim 140 meter van de N284. Personen binnen dit gebied zijn (ook in gebouwen) onvoldoende beschermd tegen de gevolgen van een BLEVE. Voor personen binnen de 140 meter is vluchten dus de gewenste optie. Er zijn goede mogelijkheden om van de N284 af te vluchten ingeval van calamiteit. Het Kerkepad voert langs het plangebied in zuidelijke richting, van de N284 af.

5.6.6 Conclusie

In de omgeving van het plangebied zijn twee relevante risicobronnen aanwezig:

- Het transport van gevaarlijke stoffen over de N284. Deze risicobron heeft geen PR 10^{-6} contour. Het transport van brandbare gassen is dusdanig incidenteel dat de waarde van het groepsrisico lager is dan 0,1 x OW. Een berekening van het groepsrisico is derhalve niet benodigd. Omdat het invloedsgebied het plangebied overlapt, is wel ingegaan op de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid. Hiervoor zal de Veiligheidsregio om advies worden gevraagd.
- Het brandstoffenverkooppunt aan de kruising van de N284 en de Oude Provincialeweg. Het plangebied valt ruim buiten de PR 10^{-6}-contour. Het invloedsgebied voor groepsrisico vanwege het lpg-vulpunt bedraagt 150 m. Dit vulpunt ligt ten noorden van de N284. Het plangebied valt derhalve ook buiten het invloedsgebied voor groepsrisico.

5.7 Flora en fauna

Voor de ruimtelijke onderbouwing van het initiatief en in het kader van de Wet Natuurbescherming, is het noodzakelijk een ecologische effectbeoordeling op te stellen om inzichtelijk te krijgen of er met de ingreep effecten optreden ten aanzien van beschermde natuurwaarden.

5.7.1 Beschermde natuurgebieden

Het is voor een goede ruimtelijke ordening van belang dat geen sprake is van significante gevolgen voor de omliggende natuur.

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNB. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om NNB, indien een bestemmingsplan leidt tot aantasting van de ecologische waarden en kenmerken anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water.
In dit geval is het plangebied op een dergelijke afstand gelegen dat ervan een negatief effect op het dichtstbijzijnde NNB-gebied geen sprake is. Tevens betreft het een beperkte ingreep (herinrichting binnen bebouwde kom). Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied (Kempenland-West) is op relatief korte afstand gelegen (bij Natura 2000-gebieden moet verspreiding van stoffen in lucht of water wel worden beschouwd). Vanwege deze kleine afstand is een AERIUSberekening noodzakelijk om aan te tonen dat er geen sprake is van stikstofdepositie. Aan dit aspect is in de paragraaf ‘stikstofdepositie’ nader aandacht besteed.

5.7.2 Onderzoeksresultaten en effecten op aanwezige plant- en diersoorten

Er wordt in het kader van de Wnb nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de beoogde ingreep opzettelijk worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust- en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Er is binnen het plangebied alleen sprake van tuinbeplanting (4 vormboompjes langs de oostelijke perceelsgrens, die in principe gehandhaafd kunnen blijven en 3 fruitbomen). De tuin wordt regelmatig onderhouden. Daarom vormt zij geen goede habitat voor plant- en diersoorten. geen beschermde wilde plantensoorten aangetroffen. Deze soorten zijn ook niet te verwachten. Om deze redenen zullen er door de voorgenomen plannen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van deze soortgroep en zijn er, naast de zorgplicht, vanuit de Wnb geen verdere verplichtingen.

5.7.3 Zorgplicht

Voor alle soorten geldt een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan deze soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden zijn niet voor alle verschillende soortgroepen gelijk. Als “veilige” periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half oktober tot eind november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Bovendien zijn de houtduiven uit het laatste legsel dan ook uitgevlogen.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kunnen bijvoorbeeld struiken gedurende het groeiseizoen kort gesnoeid worden, zodat er geen vogels gaan broeden.

Bij het inrichten van het bouwterrein dient te worden gezorgd dat het gebied niet aantrekkelijk wordt voor de vestiging van de rugstreeppad. Het ontstaan van poeltjes of plassen op het bouwterrein in het zomerhalfjaar (vanaf april) dient derhalve te wordt voorkomen, zodat er geen geschikt voortplantingswater voor de rugstreeppad aanwezig is.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te beperken (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

5.7.4 Conclusie

- de omschreven werkwijzen met betrekking tot zowel de zorgplicht als ten aanzien van vogels dienen in acht te worden genomen zodat een overtreding van de natuurwetgeving wordt voorkomen;
- een nader onderzoek naar beschermde soorten is niet noodzakelijk;
- voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

5.8 Stikstofdepositie

Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied betreft Kempenland-West. Om te bezien of er sprake is van stikstofdepositie is door Tritium Advies met de AERIUS Calculator 2019A een berekening gemaakt van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Deze berekening is opgenomen in de bijlage bij deze toelichting.

Conclusie

Uit de rekenresultaten van AERIUS Calculator 2019A blijkt dat er ten gevolge van de beoogde planontwikkeling geen stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden plaatsvindt. Derhalve zijn ‘significante (negatieve) effecten’ op beschermde natuurgebieden ten aanzien van stikstofdepositie uit te sluiten. Een vergunning in het kader van de Wnb is derhalve niet aan de orde. De berekening toont aan dat het aspect stikstofdepositie geen beperkingen oplevert ten aanzien voor het beoogde planvoornemen.

5.9 Hinderlijke bedrijvigheid

Voor het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving is een juiste afstemming tussen de verschillende milieubelastende functies en wonen noodzakelijk. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een milieuzonering die uitgaat van richtinggevende afstanden tussen hinderlijke functies (in de vorm van gevaar, geluid, geur, stof) en gevoelige functies. In de brochure ‘Bedrijven en Milieuzonering’ van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) (versie 2009) zijn deze richtafstanden opgenomen. Van deze richtafstanden kan gemotiveerd worden afgeweken.

In de VNG-handreiking worden twee omgevingstypen onderscheiden, namelijk ‘rustige woonwijk’/’rustig buitengebied’ en ‘gemengd gebied’. Voor onderhavig plan is het omgevingstype ‘gemengd gebied’ van toepassing. De indicatieve afstanden uit de bedrijvenlijst hebben betrekking op dat omgevingstype. De afstand tussen de ruimtelijke ontwikkeling en de milieubelastende activiteit wordt bepaald vanaf de gevel van de woning tot de grens van de inrichting/de bestemmingsgrens.

Zoals op de verbeelding van het geldende bestemmingsplan (navolgend afgebeeld) valt te zien, liggen functies. die ingevolge de brochure ‘Bedrijven en milieuzonering’ een richtafstand vanwege mogelijke bedrijfshinder hebben, op ruim voldoende afstand van het plangebied. Het plangebied wordt omringd door percelen met de bestemming ‘Gemengde doeleinden’. Hier is alleen bedrijvigheid met milieucategorie 1 toegelaten. Voor het omgevingstype ‘Gemengd gebied’ is de richtafstand tot bedrijvigheid met deze milieucategorie 0 m.
Het plangebied ligt op ruim 40 m uit de begrenzing van de bestemming ‘Garagebedrijf’ van het bedrijf op de hoek van de N284 en de Oude Provincialeweg. Tussen dit bedrijf en het plangebied liggen diverse bestaande woningen, die maatgevend zijn voor de hinder die door het bedrijf veroorzaakt mag worden. In de paragraaf ‘Externe veiligheid’ is reeds omschreven, dat het bedrijf geen onacceptabel gevaar oplevert voor het plangebied.
Ten westen van het plangebied ligt een maatschappelijke doeleindenbestemming (apotheek). De kortste afstand tot deze bestemming bedraagt ca. 60 m. De richtafstand tot het omgevingstype gemengd gebied voor bepaalde onderdelen van maatschappelijke bestemmingen (zoals kinderspeelplaatsen) bedraagt 10 m. De afstand tot het plangebied is veel groter.

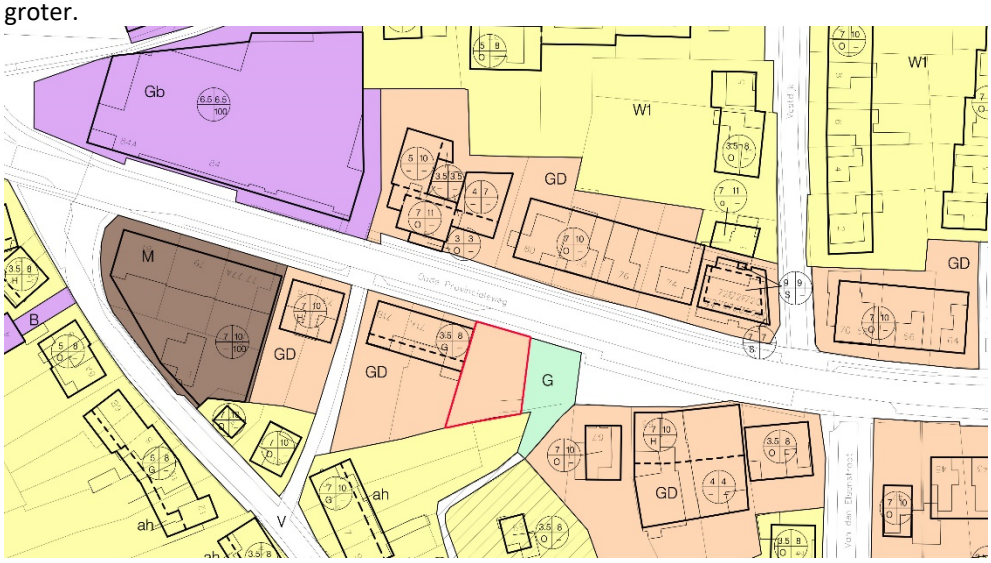

Uitsnede geldende bestemmingsplan Hapert 2010en het plangebied (Bron: Ruimtelijke Plannen)

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het aspect bedrijven en milieuzonering geen belemmering vormt voor onderhavige ontwikkeling. Er is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en een voldoende ruimtelijke scheiding wordt gerespecteerd ten opzichte van omliggende milieubelastende functies.

5.10 Geurhinder

Middels de omgekeerde werking worden geurgevoelige objecten beoordeeld op een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit betekent dat het bevoegd gezag beoordeelt of het geurgevoelige object niet blootgesteld wordt aan overmatige hinder en of veehouderijen niet in hun bedrijfsvoering worden beperkt door ontwikkeling van gevoelige functies. Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Hapert. De achtergrondconcentratie bedraagt 6 - 10 OU_E/m^3. Dit komt overeen met een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.
Bovendien zijn er geen veehouderijen gelegen binnen de directe invloedssfeer van het plangebied, die hinder kunnen ondervinden als gevolg van de geplande woningbouwontwikkeling. De afstand tot omliggende veehouderijen is relatief groot. Bovendien heeft het plangebied reeds een gemengde bestemming, waar wonen binnen mogelijk is. Het plangebied bevindt zich in de kern van Hapert en wordt omgeven door bestaande burgerwoningen. Hierdoor levert het planvoornemen met zekerheid geen beperkingen op voor de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen in de omgeving.

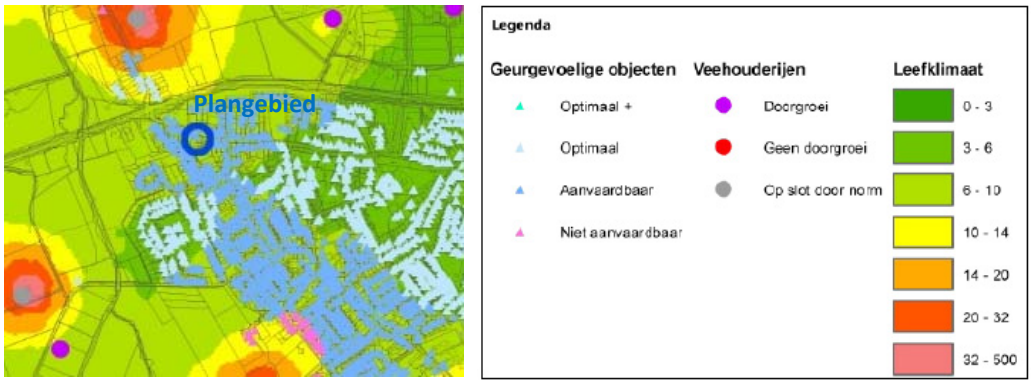

Uitsnede kaart “Huidige geursituatie (november 2012)” uit de Gebiedsvisie bij de verordening geurhinder en veehouderij 2014, gemeente Bladel, plangebied aangeduid met blauwe cirkel.

Conclusie

Het woon- en leefklimaat ten aanzien van geurhinder in de bebouwde kom van Hapert is aanvaardbaar tot goed, er is geen sprake van geurhinder vanwege veehouderijen voor het plangebied.

5.11 Kabels en leidingen

Binnen het plangebied zijn, voorzover bekend, geen kabels en leidingen aanwezig die een belemmering kunnen vormen voor de ontwikkeling binnen het plangebied. Voor aanvang van werkzaamheden zal zekerheidshalve een KLIC-melding worden verricht, om vast te stellen welke kabels in het gebied aanwezig zijn.
Binnen het plangebied is verder geen sprake van straalpaden en invloeden van zendmasten.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Het bestemmingsplan, waarvan deze ruimtelijke onderbouwing de deeltoelichting vormt voor het initiatief aan De Oude Provincialeweg 71 te Hapert, maakt de bouw van 1 grondgebonden woning mogelijk.

De Wet ruimtelijke ordening (Wro, artikel 6.12) verplicht gemeenten om bij de vaststelling van een bestemmingsplan ook een exploitatieplan vast te stellen, tenzij het kostenverhaal anderszins verzekerd is.

De kosten die gemaakt worden bij de uitvoering van de ontwikkeling zijn voor rekening van de initiatiefnemer. De ontwikkeling heeft voor de gemeente geen negatieve financiële gevolgen.

In voorliggend geval wordt het kostenverhaal vastgelegd door middel van een anterieure overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer, zodat een exploitatieplan niet noodzakelijk is.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een (voor)ontwerp bestemmingsplan dient op grond van artikel 3.1.6 lid 1 Wro sub c overleg te worden gevoerd als bedoeld in artikel 3.1.1 Bro. Op basis van het eerste lid van dit artikel wordt overleg gevoerd met waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.
Door de initiatiefnemer zal overleg worden gevoerd met de omwonenden en gebruikers uit de omgeving.

Een ontwerpbestemmingsplan dient conform afdeling 3.4 Awb gedurende 6 weken ter inzage gelegd worden. Hierbij is er de mogelijkheid voor een ieder om zienswijzen in te dienen op het plan Na vaststelling door de Raad wordt het vaststellingsbesluit bekend gemaakt. Het bestemmingsplan ligt na bekendmaking 6 weken ter inzage. Gedurende deze termijn is er de mogelijkheid beroep in te dienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

Rapport: VERKENNEND BODEMONDERZOEK

Oude Provincialeweg 71

Hapert

Opdrachtgever: Dhr. G. Krekels
Oude Provincialeweg 71
5527 BN Hapert

Rapportnummer: 2001435 Versie: 1

Rapportdatum: 11 september 2020
Status: Definitief

Auteur: ing. T.M.C. van der Meeren

Kwaliteitscontrole: ing. W.J.H. van den Heuvel

Lankelma Geotechniek Zuid BV
Postbus 38, 5688ZG Oirschot
KvK. nr.: 17131641

Tel. 0499-578520
Website: www.lankelma-zuid.nl
E-mail: info@lankelma-zuid.nl

IBAN: NL98ABNA0590577670
BIC ABNANL2A
BTW: NL 8105.11.654.B.01

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1
1.1 Opdrachtvorming 1
1.2 Doelstelling 1
1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage 1
2 Vooronderzoek 3
2.1 Locatiegegevens 3
2.2 Historische informatie 3
2.3 Gebiedsgericht beleid en/of kwaliteit grond en grondwater 4
2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek 4
2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie 5
2.6 Resumé 5
3 Hypothese en Onderzoeksstrategie 6
3.1 Hypothese 6
3.2 Onderzoeksstrategie 6
4 Veldwerkzaamheden 7
4.1 Grond 7
4.2 Grondwater 7
4.3 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002 8
5 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek 9
5.1 Samenstelling en analyseparameters 9
5.2 Toetsingscriteria 9
5.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb) 9
5.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk) 9
5.3 Toetsingen 10
5.3.1 Grond 10
5.3.2 Grondwater 10
6 Conclusie en aanbeveling 11
6.1 Conclusie 11
6.2 Resumé en aanbeveling 11

Bijlagen

Bijlage 1: Regionale ligging locatie
Bijlage 2: Situatietekening met boorlocaties
Bijlage 3: Profielbeschrijvingen
Bijlage 4: Analysecertificaten grond en grondwater
Bijlage 5: Toetsingstabellen grond en grondwater
Bijlage 6: Fotorapportage

1 Inleiding

1.1 Opdrachtvorming

In opdracht van Dhr. G. Krekels heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Oude Provincialeweg 71 te Hapert, gemeente Bladel. De regionale ligging van de locatie is weergegeven in bijlage 1.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van een bodemonderzoek is de voorgenomen nieuwbouw ter plaatse van de onderzoekslocatie. Als gevolg hiervan dient de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd te worden. Daarnaast dient door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld te worden of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Opgemerkt wordt dat bij een bodemonderzoek sprake is van een steekproefsgewijze bemonstering die erop is gericht om te kunnen beoordelen of (mogelijke) bodemverontreinigingen aanwezig zijn, evenals het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. De mogelijkheid blijft daarom bestaan dat puntverontreinigingen, welke niet voortkomen uit het historisch onderzoek, niet door het onderzoek worden aangetoond. Tevens wordt erop gewezen dat het uitgevoerde onderzoek een momentopname is.

Het bodemonderzoek is uitgevoerd conform de Nederlandse norm NEN5740. Het veldwerk is onder certificaat uitgevoerd op grond van beoordelingsrichtlijn BRL-SIKB 2000.

Het hierbij behorende procescertificaat en keurmerk van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is van toepassing op het gehele proces van het veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek, vanaf acceptatie tot aan de overdracht van de veldgegevens en monsters.

Lankelma Geotechniek Zuid B.V. heeft geen binding met de opdrachtgever en de onderzoekslocatie anders dan als onafhankelijk onderzoeksbureau. Verder is zij gecertificeerd in het kader van ISO-9001 en de BRL-SIKB 2000 “veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek” en de daarbij behorende protocollen. Hierbij gelden de ten tijde van het uitvoeren van het veldwerk, vigerende versies van deze documenten.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek wordt onderstaand puntsgewijs benoemd:

- historisch onderzoek naar bodembedreigende activiteiten/situaties binnen de locatie middels welke een inschatting wordt gemaakt of en waar op de locatie bodemverontreiniging te verwachten is;
- bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie;
- op basis van de resultaten vaststellen of in het kader van de Wbb sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage

De werkzaamheden zijn door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. onder certificaat uitgevoerd, te weten conform BRL-SIKB 2000 en de daaraan gekoppelde protocollen:

- 2001: “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen”;
- 2002: “Het nemen van grondwatermonsters”.

In de BRL-SIKB 2000 wordt verwezen naar de Nederlandse normen voor bodemonderzoek die eveneens bepalend zijn voor de uitvoering van het bodemonderzoek. De belangrijkste en meest bepalende normeringen zijn de NEN5725:2017 “Bodem-landbodem-strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek” en de NEN5740/A1: 2016 “Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek”.

Voorliggend rapport presenteert de resultaten van het vooronderzoek (hoofdstuk 2), de onderzoekshypothese en –strategie (hoofdstuk 3) en de resultaten van het veldwerk (hoofdstuk 4) en analytisch onderzoek en de aan het onderzoek te verbinden interpretatie van de onderzoeksresultaten (hoofdstuk 5) en conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

2 Vooronderzoek

Conform het onderzoeksprotocol NEN5725 is ten behoeve van de bepaling van de onderzoeksstrategie op onderhavige locatie een vooronderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit vooronderzoek zijn opgenomen in voorliggend hoofdstuk. De in paragraaf 2.1 t/m 2.3 opgenomen informatie is afkomstig van/uit:

- terreininspectie;
- het archief van Lankelma Geotechniek Zuid B.V.;
- archiefonderzoek door een ambtenaar van de gemeente Bladel;
- omgevingsrapportage van de gezamenlijke omgevingsdiensten in Noord-Brabant;
- informatie opdrachtgever;
- TNO (Regis);
- website www.topotijdreis.nl;
- website www.bodemloket.nl.

Vermeld dient te worden dat de verantwoordelijkheid voor de resultaten van onderhavig onderzoek worden beperkt tot de aan deze resultaten ten grondslag liggende en op het moment van onderzoek ter beschikking staande gegevens alsmede de bij de terreininspectie geconstateerde situatie.

Aanleiding en aspecten van het vooronderzoek
De aanleiding voor het opstellen van onderhavig vooronderzoek sluit aan bij A ‘opstellen hypothese over de milieuhygiënische bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek’, uit de NEN5725.

2.1 Locatiegegevens

Algemeen
De onderzochte locatie is gelegen aan de Oude Provincialweg 71 te Hapert, gemeente Bladel. Kadastraal is de locatie bekend onder kadastrale gemeente Hoogeloon, sectie F, nr. 2364, ged. De coördinaten volgens het R.D. stelsel zijn x = 145,3 en y = 375,8.

Het oppervlak van de onderzoekslocatie bedraagt max. 500 m². Ten tijde van de uitvoering van het onderzoek was onderhavige onderzoekslocatie deels bebouwd met een garage en deels in gebruik als tuin. In bijlage 2 is voornoemde situatie van de onderzoekslocatie weergegeven. Onderhavige locatie is noordwestelijk gelegen ten opzichte van het centrum van Hapert.

Terreininspectie
Door een gecertificeerd medewerker van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is een terreininspectie uitgevoerd voorafgaande aan de veldwerkzaamheden. Foto’s van de locatie zijn in bijlage 6 toegevoegd. De locatie is daadwerkelijk in gebruik zoals in voorgaande alinea omschreven. Er zijn tijdens de terreininspectie geen bijzonderheden (zoals verdachte plekken, artefacten of bodembeschermende voorzieningen, puin en/of asbest op het maaiveld, asbest beschoeiingen, verzakkingen, verhogingen, verkleuringen, brandplaatsen) geconstateerd, welke een aanwijzing zouden kunnen zijn voor een mogelijke bodemverontreiniging.

2.2 Historische informatie

Gebruik locatie: heden en verleden
Uit het historisch kaartmateriaal blijkt dat er eind 19e eeuw sprake was van een gebied met een agrarische bestemming. Omstreeks begin 20ste eeuw is onderhavige locatie bebouwd met een woonhuis. Omstreeks 1953 is de bebouwing gesloopt. Sinds dan is het perceel in gebruik als tuin. Omstreeks 2011 is de schuur gebouwd. Sindsdien zijn geen veranderingen zichtbaar.

De locatie is in de bebouwde kom van Hapert gesitueerd. De locatie grenst aan de noordzijde aan de beklinkerde weg ‘Oude Provincialeweg’. De oostzijde grenst aan de beklinkerde weg ‘Kerkepad’. De overige zijden grenzen aan grondgebonden woningen.

Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn geen gegevens bekend van activiteiten die de bodem mogelijk negatief hebben kunnen beïnvloeden. Er is niets bekend over een (voormalige) ondergrondse c.q. bovengrondse brandstoftank.

Voormalige stortlocatie
Ter plaatse van de onderzoekslocatie is voor zover bekend geen sprake van een (voormalige) stortlocatie.

Explosieven
De Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) geeft voor Nederland een landelijk overzicht op een kleine schaal van de (verwachte) ligging van resten van ondergronds en bovengronds militair erfgoed. De onderzoekslocatie is gesitueerd in de zone 'Overige gebieden'. Binnen deze zone kunnen resten worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholen.

2.3 Gebiedsgericht beleid en/of kwaliteit grond en grondwater

Het onderhavige onderzoeksgebied is gelegen binnen een gebied waarvoor een bodemkwaliteitskaart (SRE Milieudienst, 8 februari 2012) is opgesteld. Volgens de kaart valt het onderzoeksgebied binnen een schoon deelgebied. Op basis van de kaart kan worden aangenomen dat de bodem ter plaatse niet verontreinigd is. De milieuhygiënische kwaliteit wordt als zijnde de achtergrondwaarde beschouwd.

In grote delen van het grondgebied van de gemeente Bladel is de bodem door diverse menselijke activiteiten (B.V. zinkassen) gedurende vaak lange periode verontreinigd geraakt met zink en PAK. Deze verontreinigingen worden als diffuse verontreinigingen beschouwd. Dit is valt samen met de stellingname uit voornoemde paragraaf. Tevens wordt dit bekrachtigd in de conclusies uit de bodemonderzoeken die op en/of in de omgeving van de locatie zijn uitgevoerd.

2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek

Bij de gemeente Bladel en via de omgevingsrapportage zijn gegevens bekend van bodemonderzoeken en/of potentieel bodembedreigende activiteiten ter plaatse van en/of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. In onderstaande tekst zijn de bevindingen hiervan in het kort omschreven.

Verkennend bodemonderzoek Oude Provincialeweg 17, IGN B.V., rap.nr. F8-2192/110, d.d. 8 december 1998. In zowel de boven- als ondergrond wordt geen van de geanalyseerde parameters verhoogd aangetoond. Het grondwater is licht verontreinigd met chroom.

Verkennend bodemonderzoek Oude Provincialeweg 17, Fugro Milieu Consult B.V., rap.nr. 89000276, d.d. 14 augustus 2000. De bovengrond is niet verontreinigd met de onderzochte parameters. In de ondergrond is een lichte verontreiniging met koper aangetoond. het grondwater is licht verontreinigd met arseen, chroom, lood, nikkel, zink, naftaleen, benzeen en xylenen.

Op de locatie 'Oude Provincialeweg 65' zijn diverse potentieel bodembedreigende activiteiten bekend waaronder een benzine-service-station, een ondergrondse benzinetank, houtwarenindustrie en een timmerwerkplaats. Het is niet bekend of de activiteiten reeds zijn beëindigd.

Op de locatie 'Oude Provincialeweg 68' is bekend dat er een auto-onderdelen servicebedrijf, een autohandel, autoreparatiebedrijf, brandstoffendetailhandel en een ondergrondse brandstoftank aanwezig zijn. Het is niet bekend of deze activiteiten reeds zijn beëindigd.

Verkennend bodemonderzoek Oude Provincialeweg 82, Lankelma Geotechniek Zuid B.V., d.d. 24 april 2009. De bovengrond ter plaatse is over het algemeen licht verontreinigd met cadmium, koper, lood en matig verontreinigd met zink. Na uitsplitsing is in één grondmonster zink boven interventiewaarde aangetoond. In de ondergrond zijn lichte verontreinigingen met lood en zink aangetoond. Het grondwater is licht verontreinigd met zink en matig verontreinigd met nikkel.

BUS evaluatieverslag Oude Provincialeweg 82, Lankelma Geotechniek Zuid B.V., d.d. 14 september 2009. Op de locatie is 120 m² ontgraven tot 0,5 m-mv. In totaal is 89 m³ / 160 ton sterk verontreinigde grond afgevoerd.

Op de locatie 'Oude Provincialeweg 82' is tevens bekend dat er sprake is van een ophooglaag met slakken.

2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

De op basis van de geraadpleegde bronnen verwachte ondiepe geologie op de locatie is weergegeven in tabel 2.1. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het de geologische bodemopbouw betreft die door TNO is geïnterpoleerd op basis van onderzoek in de omgeving. De werkelijke laagopbouw en –samenstelling kunnen hiervan afwijken.

*tabel 2.1 Geohydrologische bodemopbouw**

Diepte [m-mv]	Formatienaam	Lithologie
0 – 0,7	Formatie van Boxtel	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit midden en fijn zand, weinig zandige klei en grof zand en een spoor klei, veen en grind
0,7 – 10,5	Formatie van Sterksel	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit grof en midden zand, weinig zandige klei, fijn zand en grind en een spoor klei

* *Bron: Landelijk DGM model V1.3 – 2009, NITG-TNO, de werkelijke diepte en formatienaam kan afwijken (met name nabij geologische breukzones)*

De grondwaterstand van het freatisch pakket bedraagt circa 2,4 m-mv. Het grondwater in het ondiepe (freatische) grondwater stroomt regionaal gezien in overwegend noordelijke richting. De locatie ligt niet in het intrekgebied van een grondwaterwinning c.q. een grondwaterbeschermingsgebied.

2.6 Resumé

Algemeen kan worden gesteld dat er in de regio, waarbinnen de onderzoekslocatie zich bevindt, in het verleden gebruik is gemaakt van zinkassen c.q. bijmengingen met zinkassen veelal bij de aanleg van semiverhardingen. Op basis van voornoemde aanname kan derhalve niet worden uitgesloten dat de locatie (diffuus) verontreinigd is met zinkassen. De zinkassen komen in hoofdzaak in de bovengrond (0,5 m-mv) voor en veroorzaken verhoogde concentraties met cadmium, koper, zink, lood en arseen. Tevens is van deze parameters bekend dat deze als gevolg van uitloging ook verhoogd in het grondwater aanwezig kunnen zijn.

Op basis van de resultaten van dit bodemonderzoek is de locatie als zijnde "verdacht" gekwalificeerd ten aanzien van grondverontreiniging. Hiermee wordt bedoeld dat er mogelijk stoffen in gehalten boven de generieke achtergrondwaarden vallen.

3 Hypothese en Onderzoeksstrategie

3.1 Hypothese

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de locatie ten aanzien van de grond en het grondwater als een ‘heterogeen diffuus verontreinigd gebied’ gekwalificeerd. Er kan namelijk niet worden uitgesloten dat de locatie (diffuus) verontreinigd is met zinkassen. Hierbij zijn geen specifieke puntbronnen bekend.

3.2 Onderzoeksstrategie

Grond en grondwater
Bij het vaststellen van de onderzoeksstrategie is de boor-, bemonsterings- en analysestrategie gehanteerd zoals beschreven in de NEN5740/A1 ‘Onderzoeksstrategie voor een verdachte locatie, diffuus belaste niet-lijnvormige locatie met een heterogeen verdeelde stof op schaal van monsterneming’ (VED-HE-NL, tabel 9.1)’.

In het kader van onderhavig bodemonderzoek is géén onderzoek naar asbest in de bodem verricht. Tijdens de veldwerkzaamheden zal het maaiveld en de uitkomende grond wel indicatief visueel beoordeeld worden op het voorkomen van asbestverdacht materialen en/of bijmengingen.

In tabel 3.1 is een overzicht opgenomen van de uit te voeren veldwerkzaamheden en laboratoriumwerkzaamheden.

tabel 3.1 Uit te voeren veld- en laboratoriumwerkzaamheden bodemonderzoek

Oppervlak (m^2)	Veldwerk			Analyses		
	0,5 m-mv	2 m-mv[1]	peilbuis[2]	bovengrond	ondergrond	grondwater
Max. 500	3	1	1	1 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[4]

1	Handboring tot minimaal 0,5 m- freatische grondwaterstand of 1 m-mv, maximaal tot 2,5 meter. Indien visueel schoon dan boren tot opgegeven einddiepte, anders boren tot 0,5 meter minus verdachte bodemlaag.
2	Indien een grondwaterspiegel wordt aangetroffen dieper dan 5 m-mv behoeft geen peilbuis te worden geplaatst.
3	Standaard NEN5740 pakket voor grond: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), organische parameters (PAK (som 10), minerale olie, PCB (som 7)), lutum en organische stof. Als gevolg van waarnemingen in het veld kan het noodzakelijk zijn een extra mengmonster samen te stellen om een voldoende representatief beeld van de locatie te krijgen. Aanvullende werkzaamheden worden alleen na toestemming van de opdrachtgever uitgevoerd.
4	Standaard NEN 5740 pakket voor grondwater: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen, styreen, naftaleen, minerale olie, vinylchloride, 1,1-dichlooretheen, dichloormethaan, trans-1,2-dichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen, Som1,2-dichlooretheen, 1,1-dichlooretheaan, chloroform, 1,1,1-trichloorethaan, tetrachloormethaan, 1,2-dichloorethaan, trichlooretheen, 1,2-dichloorpropaan, 1,1-dichloorpropaan, 1,3-dichloorpropaan, Somdichloorpropaan, 1,1,2-trichloorethaan, tetrachlooretheen, bromoform.

4 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd onder procescertificaat van de BRL-SIKB 2000, conform de protocollen 2001 en 2002 van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer. Evenals de daaraan gekoppelde Nederlandse Eenheidsnormen (NEN).

4.1 Grond

Het plaatsen van de boringen en de peilbuis is door de erkend veldwerker de heer W.M.J. Vogels, uitgevoerd op 18 augustus 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van de BRL-SIKB 2000 en de daarbij horende protocollen. In tabel 4.1 zijn ten behoeve van het onderzoek de uitgevoerde werkzaamheden opgenomen.

tabel 4.1 Uitgevoerde werkzaamheden

Boring	Diepte [m-mv]	Filterdiepte [m-mv]
B3 t/m B5	0,5	-
B2	2,0	-
B1	3,5	2,5 – 3,5

De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 3,5 m-mv overwegend uit matig fijn, matig siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. De situering van de onderzoekslocatie en de geplaatste boringen en peilbuis is opgenomen in bijlage 2. Voor de complete boorbeschrijvingen wordt verwezen naar bijlage 3.

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

In de uitkomende grond zijn lokaal waarnemingen gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. In boring B02 (0,50 – 1,80 m-mv) is een bijmenging met menggranulaat aangetoond.

In het kader van dit onderzoek is geen specifiek onderzoek (conform NEN5707) verricht naar het voorkomen van asbest in de grond en op het maaiveld. Wel heeft een indicatieve inspectie van het terrein plaatsgevonden. In de vrijkomende grond en op het maaiveld zijn geen asbestverdachte materialen en/of bijmengingen aangetroffen.

4.2 Grondwater

De peilbuis is, na inachtneming van de geldende rustperiode van minimaal een week door de erkende veldwerker, de heer L. Dijks, bemonsterd op 25 augustus 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van protocol 2002. In tabel 4.2 zijn de gegevens hiervan weergegeven:

tabel 4.2 Peilbuisgegevens

Peilbuisnummer	**B1**
Datum bemonstering	**25 augustus 2020**
Diepte grondwaterspiegel [m-mv]	2,39
Filterstelling [m-mv]	2,5 – 3,5
Toestroming	goed
Beluchting	niet belucht
Zuurgraad [pH]	6,26
Elektrische geleidbaarheid [Ec, µS/cm]	318
Troebelheid (NTU)	1000*
Waargenomen afwijkingen	geen
Drijflaag	geen

**De troebelheid van het grondwater uit de peilbuis kan hoog worden genoemd. De in de NEN5744 gehanteerde waarde voor troebelheid van 10 NTU kan indicatief worden genoemd. Deze is gebaseerd op standaard factoren die zich in de natuur voordoen. Hogere troebelheden duiden op het feit dat onnatuurlijk hoge krachten op de bodemdeeltjes rond (de omstorting van) het peilfilter zijn of worden uitgeoefend. Aangezien de peilbuis recentelijk is geplaatst en het feit dat de bodemopbouw uit zeer fijn zand bestaat (lees: zeer fijne fracties) is het gemeten verhoogde NTU gehalte niet vreemd te noemen. In onderhavig geval gaan wij er vanuit dat de troebelheid wordt veroorzaakt door de in suspensie zijnde vaste (grond)deeltjes.*

4.3 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden zijn geen kritieke afwijkingen opgetreden in het kader van de BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002.

Opgemerkt wordt dat de troebelheid niet op de onderzoekslocatie is gemeten maar ten kantore van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. te Oirschot. Het grondwatermonster wordt pas dan genomen, wanneer conform de NEN5744 en het protocol 2002 is voldaan aan de overige gestelde eisen. Het meten van de troebelheid vindt als laatste handeling plaats, voorafgaande aan de daadwerkelijke monstername van het grondwater. Deze laatste stap wordt door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. dus omgedraaid. Hetgeen verder niet van invloed kan zijn op de daadwerkelijk gemeten waarde. Derhalve wordt dit niet als een kritieke afwijking beschouwd.

5 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek

5.1 Samenstelling en analyseparameters

De grond(meng)monsters en het grondwatermonster zijn in het laboratorium van SYNLAB Analytics & Services B.V. in Rotterdam (door de RvA erkend) chemisch geanalyseerd. De analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000.

Het aantal samengestelde en analytisch onderzochte grond(meng)monsters en grondwatermonster is niet in overeenstemming met de onderzoeksstrategie zoals opgenomen in hoofdstuk 3. Vanwege een afwijkende bodemopbouw is één extra grondmengmonster van de ondergrond samengesteld.

In tabel 5.1 is inzichtelijk gemaakt hoe de betreffende grond(meng)monsters zijn samengesteld (o.a. zintuiglijke waarnemingen en diepte geanalyseerde bodemlaag). Tevens zijn in tabel 5.2 de resultaten van het grondwateronderzoek weergegeven. De analysecertificaten zijn weergegeven in bijlage 4. De resultaten zijn getoetst aan de achtergrondwaarden en interventiewaarden en zijn weergegeven in bijlage 5.

5.2 Toetsingscriteria

Teneinde de mate van verontreiniging van de bodem te kunnen beoordelen, zijn de chemische analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters getoetst aan de richtlijnen die zijn vastgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (de zogenaamde generieke referentiewaarden).

5.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb)

De gehalten en concentraties van de milieuschadelijke stoffen in respectievelijk de grond- dan wel grondwatermonsters worden gerelateerd aan het toetsingskader uit de Circulaire bodemsanering (Per 1 juli 2013), die een onderdeel vormt van de Wet bodembescherming (Wbb).

Bij de referentiewaarden wordt onderscheid gemaakt in zogenaamde generieke ofwel landelijke achtergrondwaarden (in geval van grond), streefwaarden (in geval van grondwater) en de interventiewaarden (zowel grond als grondwater):

achtergrondwaarde (grond) of S-waarde (grondwater)	=	waarde voor een schone, multifunctionele bodem
½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex	=	Waarde waarbij men een aanvullend/nader onderzoek in overweging dient te nemen ((achtergrond- of streefwaarde + interventiewaarde) / 2)
interventiewaarde of I-waarde	=	interventiewaarde voor sanering(sonderzoek)

De referentiewaarden voor grond zijn mede afhankelijk gesteld van het gehalte lutum (fractie <2μm) en organische stof. Dit betekent dat bij elk (verkennend) bodemonderzoek de gemeten waarden moeten worden omgerekend als zijnde “standaard bodem” (10% organische stof en 25% lutum). De omgerekende waarden worden vervolgens getoetst aan de vigerende referentiewaarden. Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- licht verhoogd gehalte: gehalte tussen de achtergrondwaarde (grond) c.q. streefwaarde (grondwater) en de ½ (AW+I) waarde;
- matig verhoogd gehalte: gehalte tussen de ½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex en gelijk interventiewaarde;
- sterk verhoogd gehalte: gehalte groter dan de interventiewaarde.

5.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

Bij het op basis van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) toepassen van een partij grond, volgens het generieke toetsingskader, spelen de kwaliteit en de functie van de ontvangende bodem een belangrijke rol. In verband met hergebruiksmogelijkheden van de grond voor een toepassing als zijnde landbodem, zijn de in de grond(meng)monsters gemeten gehalten indicatief getoetst aan de waarden afkomstig uit de Regeling bodemkwaliteit (Bijlage B, tabellen 1 en 2). Dit is geschied met behulp van het toetsingsinstrument BoToVa (Bodemtoets- en validatieservice).

Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- achtergrondwaarden: grond die vrij toepasbaar is bij elke bodemfunctie en elke bodemkwaliteit;
- wonen: grond kan worden toepast bij de bodemfuncties en bodemkwaliteiten ‘wonen’ en ‘industrie’;
- industrie: grond kan worden toegepast bij bodemfunctie en bodemkwaliteit ‘industrie’;
- niet toepasbaar: grond kan niet elders worden toegepast en dient te worden afgevoerd naar een erkend verwerker.

5.3 Toetsingen

5.3.1 Grond

In tabel 5.1 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende achtergrondwaarden overschrijden.

tabel 5.1 Resultaten grondonderzoek

Monster-nr.	Samenstelling (cm-mv)	Bodemsamenstelling/ bijmengingen	Analysepara-meters	Parameters >AW	Toets (Wbb)	Bbk
MM1	B2 (0-50) B3 (0-50) B4 (10-50) B5 (0-50)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	-	-	AW
MM2	B1 (50-100) B1 (100-150) B1 (150-200)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	-	-	AW
MM3	B2 (50-100) B2 (100-150) B2 (150-180)	matig fijn siltig zand	NEN5740 pakket grond	-	-	AW

	Verklaring gebruikte afkortingen:		Verklaring van de tekens:
AW	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse achtergrondwaarde 2000	*	groter dan AW en kleiner of gelijk aan de bodemindex
WO	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse wonen	**	groter dan bodemindex (0,5), kleiner of gelijk interventiewaarde
IND	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse industrie	***	groter dan interventiewaarde
NT	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse niet toepasbaar	-	gehalte niet verhoogd t.o.v. AW dan wel detectiegrens
Bbk	indicatief getoetst aan Besluit bodemkwaliteit		

5.3.2 Grondwater

In tabel 5.2 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende streefwaarden overschrijden.

tabel 5.2 Resultaten grondwateronderzoek

Monsternr.	Analyse	Parameters >SW	Toets (Wbb)
B1	NEN5740 grondwater	-	-

Verklaring van de tekens:	
*	groter dan streefwaarde en kleiner of gelijk ½ (streefwaarde+I) waarde
**	groter dan ½ (SW+I) waarde en kleiner of gelijk interventiewaarde
***	groter interventiewaarde
-	gehalte niet verhoogd t.o.v. streefwaarde dan wel detectiegrens

6 Conclusie en aanbeveling

In opdracht van Dhr. G. Krekels heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Oude Provincialweg 71 te Hapert, gemeente Bladel.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen nieuwbouw op deze locatie. Als gevolg hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. Daarnaast is door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

6.1 Conclusie

Algemeen
De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 3,5 m-mv overwegend uit matig fijn siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. In de uitkomende grond zijn lokaal bijmengingen (menggranulaat) gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

Grond
In de grondmengmonsters MM1 (bovengrond), MM2 en MM3 (ondergrond) zijn analytisch geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond. Allen liggen onder de achtergrondwaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van beide bodemlagen indicatief als klasse ‘AW2000’ beschouwd worden.

Grondwater
In het grondwater uit peilbuis B1 zijn analytisch geen verhoogde gehalten aangetoond.

Asbest in grond
In het kader van dit onderzoek is geen specifiek onderzoek (conform NEN5707) verricht naar het voorkomen van asbest in de grond en op het maaiveld. Wel heeft een indicatieve inspectie van het terrein plaatsgevonden. In de vrijkomende grond en op het maaiveld zijn geen asbestverdachte (plaat)materialen aangetroffen. Het voorliggende onderzoek doet echter geen bindende uitspraak over de aan- of afwezigheid van asbest in de bodem binnen de onderzoekslocatie.

Toetsing hypothese
De hypothese ‘heterogeen diffuus verdacht’ kan op basis van de resultaten worden verworpen.

Nader bodemonderzoek
Op basis van voornoemde samenvatting en conclusies is nader bodemonderzoek vanuit milieuhygiënisch oogpunt gezien niet aan de orde.

6.2 Resumé en aanbeveling

Middels onderhavig bodemonderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. In het kader van de Wet bodembescherming zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk. Op basis van de bevindingen uit onderhavig bodemonderzoek zijn er, ons inziens, vanuit milieuhygiënisch oogpunt derhalve geen belemmeringen c.q. beperkingen voor de voorgenomen nieuwbouw op deze locatie.

Wanneer men (graaf)werkzaamheden en/of wijzigingen uit gaat voeren, dient men rekening te houden met de volgende zaken:

- wanneer men grond van de locatie wil afvoeren dient men rekening te houden met afzetkosten. Een acceptant van de grond kan een aanvullend onderzoek eisen (lees partijkeuring). Op basis van dit onderzoek zijn de boven- en ondergrond indicatief als klasse ‘AW2000’ bestempeld.
- het verlenen van een omgevingsvergunning is ter competentie aan het bevoegd gezag.

Bijlage 1 : Regionale ligging locatie

Diessen
Oostelbeers
Oirschotse Heide
(Militair Oefenterrein)
Oostelbeersche
Middelbeers
Gemeente
Hilvarenbeek
Baarschot
Gemeente
Oirschot
Heide
Middelbeersche Heide
Bulkheide
Landschotsche
Gemeente Eersel
Vessom
Maskant
Netersel
Gemeente
Reusel-De Mierden
Gemeente Bladel
Casteren
Hoogeloon
Heilaart
Hulsel
Landren
Bladel
Duizel
Reusel
Hapert

Bijlage 2 : Situatietekening met boorlocaties

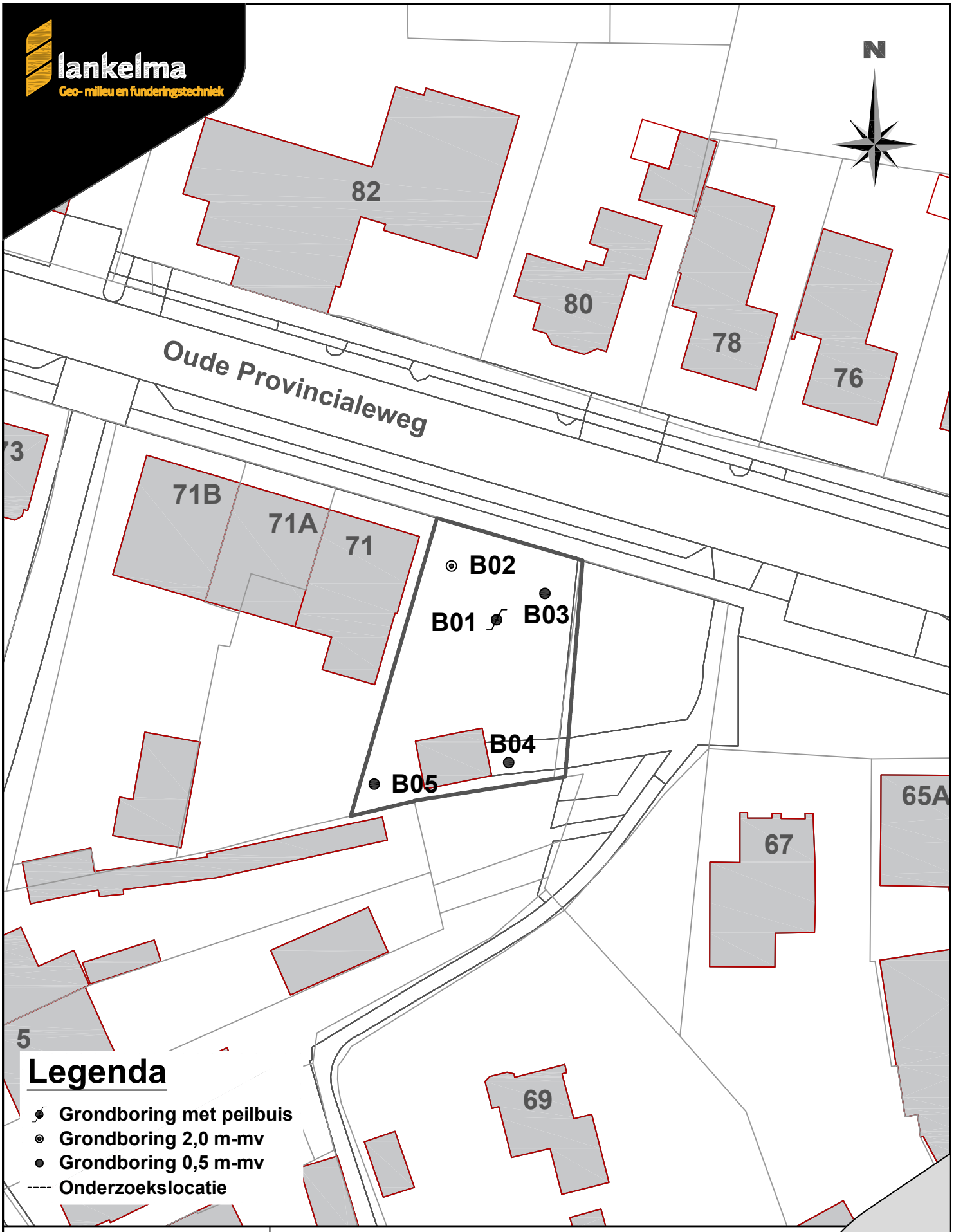

Projectnummer: 2001435	Project: Verkennend bodemonderzoek aan de Oude Provincialeweg te Hapert (Nabij 7
Datum: 2 september 2020	0 m 5 m 25 m
Situatietekening / Formaat: A4	Schaal 1:500
Getekend: JSP / Maten in meters	

Bijlage 3 : Profielbeschrijvingen

Boring: B1

Datum: *18-8-2020*
Boormeester: *Wim Vogels*
grondwaterstand in cm-mv: *220*

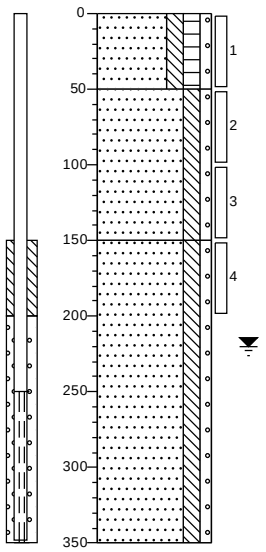

0 tuin
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, zwak grindig, donkerbruin, Edelmanboor
50
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak grindig, licht grijsbruin, Edelmanboor
150
Zand, Middel grof, matig siltig, zwak grindig, lichtgrijs, Edelmanboor
350

Boring: B2

Datum: *18-8-2020*
Boormeester: *Wim Vogels*

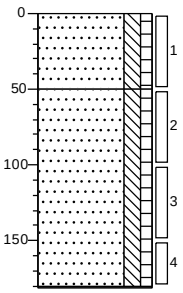

0 tuin
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, lichtbruin, Edelmanboor
50
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, matig menggranulaat houdend, lichtbruin, Edelmanboor
181
Gestaakt

Boring: B3

Datum: *18-8-2020*
Boormeester: *Wim Vogels*

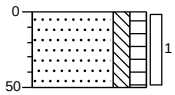

0 tuin
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

Boring: B4

Datum: *18-8-2020*
Boormeester: *Wim Vogels*

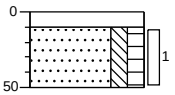

0 tuin
10 Kinderkop
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

Boring: B5

Datum: *18-8-2020*
Boormeester: *Wim Vogels*

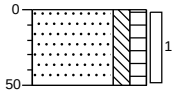

0 tuin
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

Legenda (conform NEN 5104)

grind

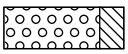
Grind, siltig

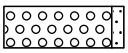
Grind, zwak zandig

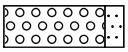
Grind, matig zandig

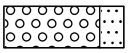
Grind, sterk zandig

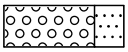
Grind, uiterst zandig

zand

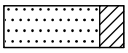
Zand, kleïig

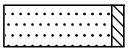
Zand, zwak siltig

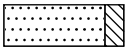
Zand, matig siltig

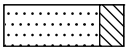
Zand, sterk siltig

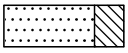
Zand, uiterst siltig

veen

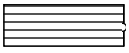
Veen, mineraalarm

Veen, zwak kleïig

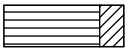
Veen, sterk kleïig

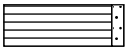
Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

klei

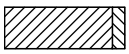
Klei, zwak siltig

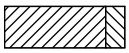
Klei, matig siltig

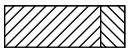
Klei, sterk siltig

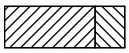
Klei, uiterst siltig

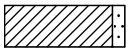
Klei, zwak zandig

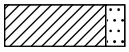
Klei, matig zandig

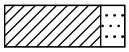
Klei, sterk zandig

leem

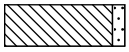
Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

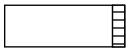
zwak humeus

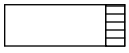
matig humeus

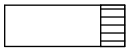
sterk humeus

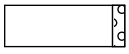
zwak grindig

matig grindig

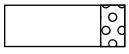
sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

geroerd monster

ongeroerd monster

volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

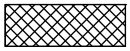
slib

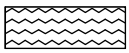
water

peilbuis

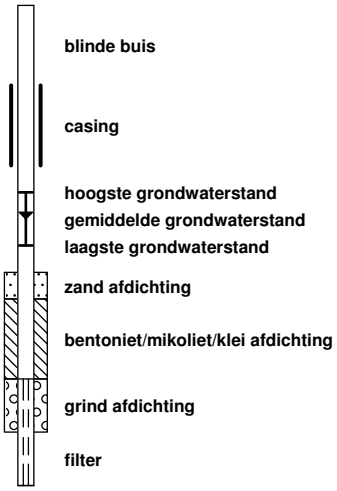

Bijlage 4 : Analysecertificaten grond en grondwater

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hapert Oude Provincialeweg 71
Uw projectnummer	: 2001435
SYNLAB rapportnummer	: 13302810, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: UJR6IY2P

Rotterdam, 27-08-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001435. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SYNLAB ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71	Orderdatum	20-08-2020
Projectnummer	2001435	Startdatum	20-08-2020
Rapportnummer	13302810 - 1	Rapportagedatum	27-08-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 B2 (0-50) B3 (0-50) B4 (10-50) B5 (0-50)
002	Grond (AS3000)	MM2 B1 (50-100) B1 (100-150) B1 (150-200)
003	Grond (AS3000)	MM3 B2 (50-100) B2 (100-150) B2 (150-180)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	92.6	96.1	97.4
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.0	<0.5	1.0
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	S	4.6	4.7	5.3
METALEN					
barium	mg/kgds	S	51	<20	34
cadmium	mg/kgds	S	0.34	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	2.3	2.2	1.7
koper	mg/kgds	S	11	<5	<5
kwik	mg/kgds	S	0.06	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	26	<10	24
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	5.8	7.1	4.8
zink	mg/kgds	S	62	21	32
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.04	<0.01	0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.02	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.09	0.20	0.02
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.06	0.38	0.01
chryseen	mg/kgds	S	0.08	0.42	0.02
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.05	0.15	0.02
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.05	0.09 [2)]	0.02
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.04	0.04	0.03
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.04	0.06	0.03
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.464 [1)]	1.374 [1)]	0.174 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71	Orderdatum	20-08-2020
Projectnummer	2001435	Startdatum	20-08-2020
Rapportnummer	13302810 - 1	Rapportagedatum	27-08-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 B2 (0-50) B3 (0-50) B4 (10-50) B5 (0-50)
002	Grond (AS3000)	MM2 B1 (50-100) B1 (100-150) B1 (150-200)
003	Grond (AS3000)	MM3 B2 (50-100) B2 (100-150) B2 (150-180)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71	Orderdatum	20-08-2020
Projectnummer	2001435	Startdatum	20-08-2020
Rapportnummer	13302810 - 1	Rapportagedatum	27-08-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	Er zijn componenten aanwezig die een storende invloed hebben op de meting. Om die reden is de onzekerheid in het resultaat vergroot.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71	Orderdatum	20-08-2020
Projectnummer	2001435	Startdatum	20-08-2020
Rapportnummer	13302810 - 1	Rapportagedatum	27-08-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8540210	18-08-2020	18-08-2020	ALC201
001	Y8540224	18-08-2020	18-08-2020	ALC201
001	Y8540241	18-08-2020	18-08-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71	Orderdatum	20-08-2020
Projectnummer	2001435	Startdatum	20-08-2020
Rapportnummer	13302810 - 1	Rapportagedatum	27-08-2020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
002	Y8540230	18-08-2020	18-08-2020	ALC201
002	Y8540239	18-08-2020	18-08-2020	ALC201
002	Y8540148	18-08-2020	18-08-2020	ALC201
003	Y8540218	18-08-2020	18-08-2020	ALC201
003	Y8540216	18-08-2020	18-08-2020	ALC201
003	Y8540212	18-08-2020	18-08-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hapert Oude Provincialeweg 71
Uw projectnummer	: 2001435
SYNLAB rapportnummer	: 13305887, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: Q2ZBCKKC

Rotterdam, 28-08-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001435. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SYNLAB ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71	Orderdatum	26-08-2020
Projectnummer	2001435	Startdatum	26-08-2020
Rapportnummer	13305887 - 1	Rapportagedatum	28-08-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	PB01-1-1 PB01

Analyse	Eenheid	Q	001
METALEN			
barium	µg/l	S	29
cadmium	µg/l	S	<0.20
kobalt	µg/l	S	<2
koper	µg/l	S	9.1
kwik	µg/l	S	<0.05
lood	µg/l	S	<2.0
molybdeen	µg/l	S	<2
nikkel	µg/l	S	11
zink	µg/l	S	<10
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	µg/l	S	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2
naftaleen	µg/l	S	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	µg/l		<25

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71	Orderdatum	26-08-2020
Projectnummer	2001435	Startdatum	26-08-2020
Rapportnummer	13305887 - 1	Rapportagedatum	28-08-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	PB01-1-1 PB01

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71	Orderdatum	26-08-2020
Projectnummer	2001435	Startdatum	26-08-2020
Rapportnummer	13305887 - 1	Rapportagedatum	28-08-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71	Orderdatum	26-08-2020
Projectnummer	2001435	Startdatum	26-08-2020
Rapportnummer	13305887 - 1	Rapportagedatum	28-08-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G6815330	26-08-2020	25-08-2020	ALC236
001	G6815336	25-08-2020	25-08-2020	ALC236
001	B1912939	25-08-2020	25-08-2020	ALC204

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Bijlage 5 : Toetsingstabellen grond en grondwater

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 01-09-2020 - 08:28)

Projectcode	2001435	2001435	2001435
Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71	Hapert Oude Provincialeweg 71	Hapert Oude Provincialeweg 71
Monsteromschrijving	MM1	MM2	MM3
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-		Ja		-		Ja		-	
droge stof	%	92.6	**92.6**			96.1	**96.1**			97.4	**97.4**		
gewicht artefacten	g	<1				<1				<1			
aard van de artefacten	-	Geen				Geen				Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	2.0	**2**			<0.5	**0.5**			1.0	**1**		
KORRELGROOTTEVERDELING													
lutum (bodem)	% vd DS	4.6	**4.6**			4.7	**4.7**			5.3	**5.3**		
METALEN													
barium⁺	mg/kg	51	**149**	--		<20	**40.6**	--		34	**93.3**	--	
cadmium	mg/kg	0.34	**0.563**	<=AW	0.00	<0.2	**0.231**	<=AW	-0.03	<0.2	**0.229**	<=AW	-0.03
kobalt	mg/kg	2.3	**6.3**	<=AW	-0.05	2.2	**5.97**	<=AW	-0.05	1.7	**4.39**	<=AW	-0.06
koper	mg/kg	11	**20.9**	<=AW	-0.13	<5	**6.62**	<=AW	-0.22	<5	**6.5**	<=AW	-0.22
kwik°	mg/kg	0.06	**0.0827**	<=AW	0.00	<0.05	**0.0482**	<=AW	0.00	<0.05	**0.0477**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	26	**39**	<=AW	-0.02	<10	**10.5**	<=AW	-0.08	24	**35.6**	<=AW	-0.03
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	5.8	**13.9**	<=AW	-0.32	7.1	**16.9**	<=AW	-0.28	4.8	**11**	<=AW	-0.37
zink	mg/kg	62	**130**	<=AW	-0.02	21	**43.8**	<=AW	-0.17	32	**65**	<=AW	-0.13
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN													
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-		<0.01	**0.007**	-		<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		<0.01	**0.007**	-		0.01	**0.01**	-	
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
fluoranteen	mg/kg	0.09	**0.09**	-		0.20	**0.2**	-		0.02	**0.02**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.06	**0.06**	-		0.38	**0.38**	-		0.01	**0.01**	-	
chryseen	mg/kg	0.08	**0.08**	-		0.42	**0.42**	-		0.02	**0.02**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.05	**0.05**	-		0.15	**0.15**	-		0.02	**0.02**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.05	**0.05**	-		0.09	**0.09**	-		0.02	**0.02**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.04	**0.04**	-		0.03	**0.03**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.06	**0.06**	-		0.03	**0.03**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.464	**0.464**	<=AW	-0.03	1.374	**1.37**	<=AW	0.00	0.174	**0.174**	<=AW	-0.03
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)													
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-		<1	**3.5**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	<=AW	-	4.9	**24.5**	<=AW	-	4.9	**24.5**	<=AW	-
MINERALE OLIE													
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**	--	-	<5	**17.5**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**	--	-	<5	**17.5**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**	--	-	<5	**17.5**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**	--	-	<5	**17.5**	--	-	<5	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	<=AW	-0.02	<20	**70**	<=AW	-0.02	<20	**70**	<=AW	-0.02

Monstercode	Monsteromschrijving
13302810-001	*MM1 B2 (0-50) B3 (0-50) B4 (10-50) B5 (0-50)*
13302810-002	*MM2 B1 (50-100) B1 (100-150) B1 (150-200)*
13302810-003	*MM3 B2 (50-100) B2 (100-150) B2 (150-180)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
>IND	*Groter dan industrie*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Roze	*> Industrie*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad
AW = Achtergrondwaarden
WO = Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND = Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I = Interventiewaarden
Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb
(Toetsversie 2.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 01-09-2020 - 08:29)

Projectcode	2001435
Projectnaam	Hapert Oude Provincialeweg 71
Monsteromschrijving	PB01-1-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Streefwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
METALEN					
barium	ug/l	29	**29**	<=S	-
cadmium	ug/l	<0.20	**0.14**	<=S	-
kobalt	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
koper	ug/l	9.1	**9.1**	<=S	-
kwik	ug/l	<0.05	**0.035**	<=S	-
lood	ug/l	<2.0	**1.4**	<=S	-
molybdeen	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
nikkel	ug/l	11	**11**	<=S	-
zink	ug/l	<10	**7**	<=S	-
VLUCHTIGE AROMATEN					
benzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tolueen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
o-xyleen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.21	**0.21**	<=S	-
styreen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
naftaleen	ug/l	<0.02	**0.014**	<=S	-
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN					
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.14	**0.14**	<=S	-
dichloormethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.42	**0.42**	<=S	-
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
trichlooretheen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
chloroform	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
vinylchloride	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tribroommethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	---	
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<=S	-

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	Eenheid	BT	BC
13305887-001			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.0002**	

Monstercode	Monsteromschrijving
13305887-001	*PB01-1-1 PB01*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Streefwaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*

Kleur informatie

Rood *> Interventiewaarde*
Oranje *>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw *> streefwaarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.13: Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Analyse	Eenheid	S	I
METALEN			
barium	ug/l	50	625
cadmium	ug/l	0.4	6
kobalt	ug/l	20	100
koper	ug/l	15	75
kwik	ug/l	0.05	0.3
lood	ug/l	15	75
molybdeen	ug/l	5	300
nikkel	ug/l	15	75
zink	ug/l	65	800
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	ug/l	0.2	30
tolueen	ug/l	7	1000
ethylbenzeen	ug/l	4	150
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.2	70
styreen	ug/l	6	300
naftaleen	ug/l	0.01	70
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	ug/l	7	900
1,2-dichloorethaan	ug/l	7	400
1,1-dichlooretheen	ug/l	0.01	10
dichloormethaan	ug/l	0.01	1000
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.01	20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.8	80
tetrachlooretheen	ug/l	0.01	40
tetrachloormethaan	ug/l	0.01	10
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	0.01	300
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	0.01	130
trichlooretheen	ug/l	24	500
chloroform	ug/l	6	400
vinylchloride	ug/l	0.01	5
tribroommethaan	ug/l		630
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	ug/l	50	600

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

S = Streefwaarden

I = Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Bijlage 6 : Fotorapportage

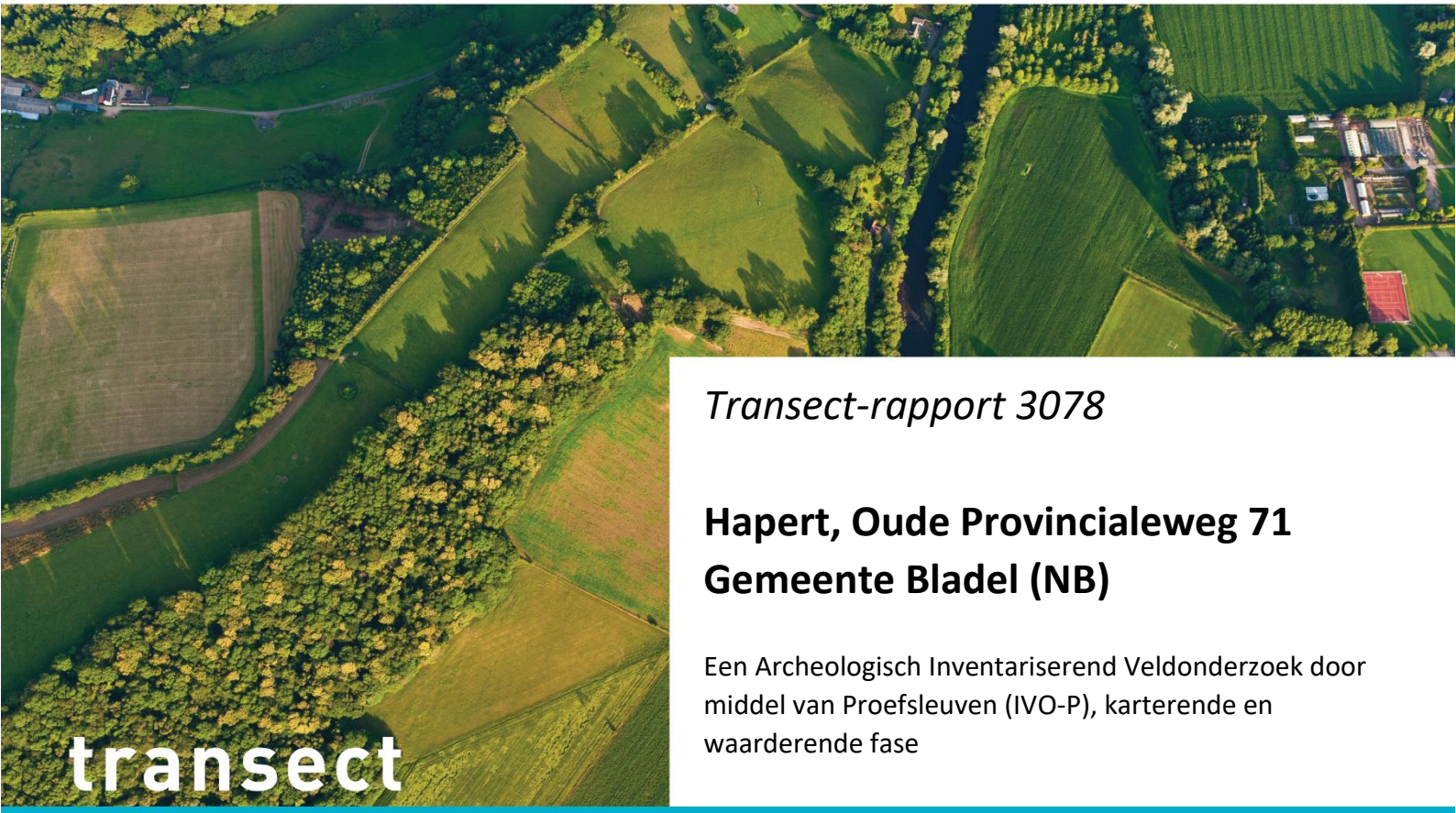

transect

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ▸ ADVIES

Transect-rapport 3078

Hapert, Oude Provincialeweg 71 Gemeente Bladel (NB)

Een Archeologisch Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven (IVO-P), karterende en waarderende fase

transect
ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ▸ ADVIES

transect
ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ▸ ADVIES

Overijsselhaven 127
3433 PH Nieuwegein

T: 030-7620705
E: informatie@transect.nl

Colofon

Titel	Hapert, Oude Provincialeweg 71. Gemeente Bladel. Een Archeologisch Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven (IVO-P), karterende en waarderende fase.
Rapportnummer	Transect-rapport 3078
Auteur	A.T.L.E. van Bussel RMA
Versie	Versie 1.2
Datum	23-12-2020
Projectnummer	20050110
Onderzoeksmelding	4903613100
Opdrachtgever	Tritium Advies Vlietskade 1509 4241 WH Arkel
Uitvoerder	Transect b.v. Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein
Bevoegde overheid	Gemeente Bladel
Adviseur namens bevoegde overheid	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Beheer en plaats documentatie	Transect b.v., Nieuwegein
Omslagafbeelding	Foto van het plangebied

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
Drs. A.A. Kerkhoven Senior KNA Archeoloog	23-12-2020	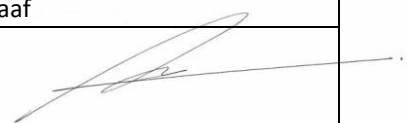

ISSN: 2211-7067

© Transect b.v., Nieuwegein

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

transect
ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ▸ ADVIES

Overijsselhaven 127
3433 PH Nieuwegein

T: 030-7620705
E: informatie@transect.nl

Samenvatting

In opdracht van Tritium Advies heeft Transect b.v. in oktober 2020 een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Oude Provincialeweg 71 te Hapert (gemeente Bladel). In het plangebied wordt een nieuwe woning gebouwd. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 450 m^2. De nieuwe woning zal een oppervlakte beslaan van ongeveer 110 m^2. Ten tijde van het onderzoek was het plangebied nog in gebruik als tuin. In het zuiden stond een schuurtje.

Bij het proefsleuvenonderzoek is één proefsleuf gegraven van ongeveer 48 m^2. In de proefsleuf zijn 13 kuilsporen aangetroffen. Twee kuilsporen waren vanuit een restant van afzettingen uit de Formatie van Boxtel tot in de grindige afzettingen van de Formatie van Stramproy ingegraven. Deze twee sporen hadden beide een diepte van 65 cm. In het vlak - aangelegd in de top van de Formatie van Stramproy - zijn nog eens 11 kuilsporen gevonden. Aan de hand van het gelijkmatige uiterlijk van de sporen (textuur, scherpte, kleur, wijze van opvulling en inclusies), dateren de sporen vermoedelijk uit (ongeveer) dezelfde periode. De sporen zijn over een groot deel van het vlak aangetroffen en liggen kriskras door elkaar heen: er is geen duidelijk ruimtelijk patroon in de sporen te herkennen.

Het vondstmateriaal uit de sporen bestond uit machinaal vervaardigd bouwmateriaal (bakstenen, dakpannen, vloertegels), vensterglas, industrieel wit aardewerk, fragmenten van recent gebruiksglas en een fragmentje roodbakkend, geglazuurd aardewerk. Aan de hand hiervan dateren de sporen van ná 1850. Bij projectie van het plangebied op historische kaarten, blijkt dat het plangebied in deze periode onder meer in gebruik geweest als bos. In 1963 is in het midden van het plangebied (ter hoogte van de proefsleuf) een schuurtje gebouwd. De sporen zijn vermoedelijk het resultaat van boomgaten en de realisatie en sloop van het schuurtje.

Door de geringe ouderdom, alsook informatiewaarde van de sporen, is de vindplaats als niet-behoudenswaardig gewaardeerd. Oudere archeologische resten worden in het plangebied niet meer verwacht, omdat geen sprake meer is van podzolgronden. De natuurlijke ondergrond is, waarschijnlijk in een (sub)recente periode, afgetopt geraakt, waarbij eventueel aanwezige archeologische resten reeds verloren zullen zijn gegaan.

Advies
In het plangebied bestaat het voornemen om een woning te realiseren. Omdat uit het archeologisch onderzoek is gebleken dat geen sprake is van een behoudenswaardige vindplaats, adviseert Transect b.v. het plangebied voor deze ontwikkeling vrij te geven.

Bovenstaande vormt een advies. Op basis van het advies is het aan de bevoegde overheid van de gemeente Bladel een selectieadvies uit te brengen voor eventueel aanvullend onderzoek in het plangebied en de wijze waarop dit al dan niet dient plaats te vinden.

Inhoud

1. Aanleiding 6

2. Resultaten vooronderzoek 8

3. Aard, doel en onderzoeksvragen 11

4. Onderzoeksmethodiek 12

5. Resultaten veldonderzoek 13

6. Beantwoording van de onderzoeksvragen 22

7. Waardestelling 24

8. Conclusie en advies 26

9. Geraadpleegde bronnen 27

Bijlage 1. Archeologische periode-indeling voor Nederland 29

Bijlage 2. Luchtfoto 30

Bijlage 3. Gemeentelijke beleidskaart 31

Bijlage 4. Kaart van het Fysisch Landschap van de Kempengemeenten 32

Bijlage 5. Allesporenkaart 33

Bijlage 6. Vlaktekening 34

Bijlage 7. Lagenlijst 35

Bijlage 8. Sporenlijst 36

Bijlage 9. Vondstenlijst 37

1. Aanleiding

Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Bladel
Plaats	Hapert
Toponiem	Oude Provincialeweg 71
Kaartblad	51C
Perceelnummer(s)	F 2364
Centrumcoördinaat	145.262 / 375.803
Oppervlakte plangebied	Circa 450 m^2
Oppervlakte onderzoeksgebied	Circa 450 m^2
Huidig grondgebruik	Tuin en schuur

In opdracht van Tritium Advies heeft Transect b.v.[1] in oktober 2020 een archeologisch inventariserend proefsleuvenonderzoek (IVO-P), karterende en waarderende fase uitgevoerd in een plangebied aan de Oude Provincialeweg 71 te Hapert (gemeente Bladel). De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en bijlage 2. In het plangebied wordt een nieuwe woning gebouwd. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 450 m^2. De nieuwe woning zal een oppervlakte beslaan van ongeveer 110 m^2. Ten tijde van het onderzoek was het plangebied nog in gebruik als tuin. In het zuiden stond een schuur.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Bladel ligt het plangebied in een 'gebied van archeologische waarde', namelijk de dorpskern van Hapert (zie bijlage 3). Dit houdt in dat archeologisch onderzoek verplicht is bij bodemingrepen dieper dan 30 cm -Mv en groter dan 100 m^2. In het plangebied is niet eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd. Op basis van de hoge archeologische waarde is er voor gekozen een proefsleuvenonderzoek uit te voeren.

Voor het proefsleuvenonderzoek is een Programma van Eisen opgesteld, met daarin een beknopt bureauonderzoek (Magdalijns, 2020). Op basis van dit bureauonderzoek geldt een hoge verwachting op archeologische resten uit de periode Laat-Paleolithicum tot Nieuwe tijd. Het zwaartepunt van de verwachting ligt op de periode Middeleeuwen-Nieuwe tijd. Voor deze periode werd rekening gehouden met resten van (hout- en) steenbouw, erf gerelateerde resten, nederzettingsresten en resten van landgebruik.

Het proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen uit protocol 4003 'Inventariserend Veldonderzoek, Proefsleuven' van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.1 (KNA 4.1).

[1] Transect b.v. voldoet aan de eisen zoals gesteld in de kwaliteitsnorm 'BRL SIKB 4000', versie 4.0, en is gecertificeerd door middel van een procescertificaat. Transect b.v. is certificaathouder van de volgende protocollen: 'KNA Protocol 4001 Programma van Eisen', 'KNA Protocol 4002 Bureauonderzoek', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Overig', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Proefsleuven' en 'Protocol 4004 Opgraven', en staat geregistreerd bij het RCE en de SIKB.

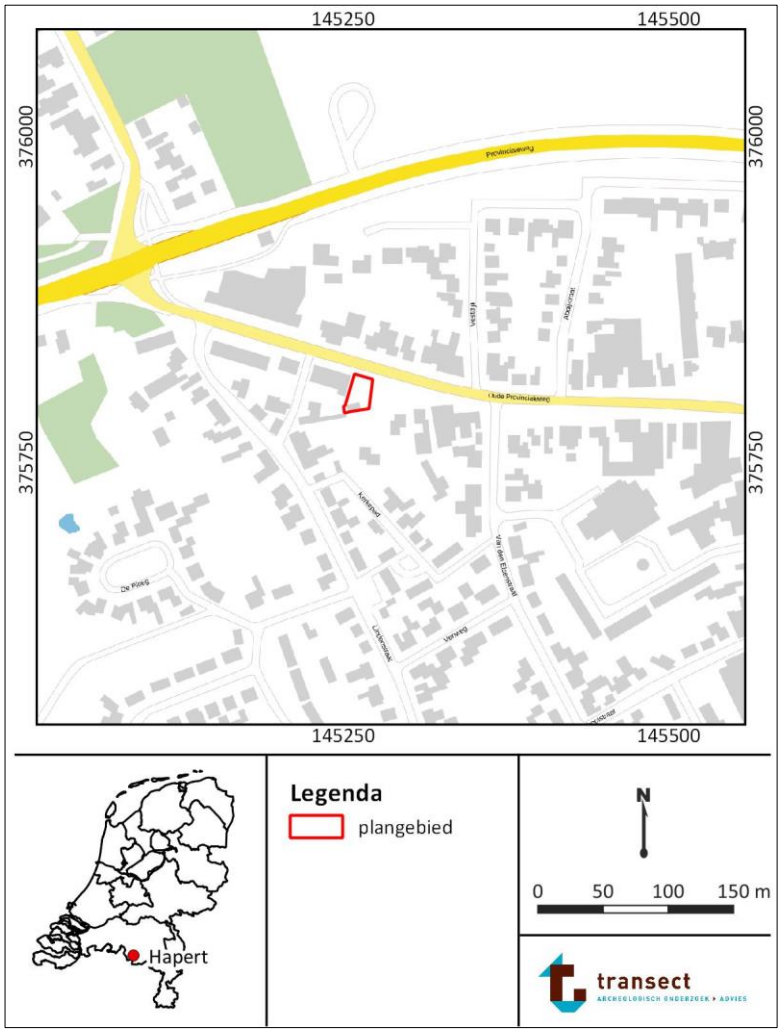

Figuur 1. De ligging van het plangebied op een topografische kaart (bron kaart: www.pdok.nl).

2. Resultaten vooronderzoek[2]

Landschappelijke achtergronden
Het plangebied bevindt zich in het zuidelijk zandgebied en ligt op het Kempisch Hoog (Berendsen, 2005). Volgens de Kaart van het Fysisch Landschap van de Kempengemeenten ligt het plangebied op de Gordel van Sterksel (bijlage 4). Op de geomorfologische kaart is het plangebied niet gekarteerd vanwege de ligging in bebouwd gebied. Op basis van gegevens uit de omgeving ligt het plangebied waarschijnlijk op een dekzandrug, al dan niet met oud-bouwlanddek (kaartcode 3K14; bijlage 4). Deze dekzandrug ligt tussen twee beekdalen (kaartcodes 2R5 en 2R6). De relatief hoge ligging van het plangebied is tevens van het Actueel Hoogtebestand Nederland af te leiden (bron: www.ahn.nl). De relatief hoge ligging zorgt ervoor dat de dekzandrug aantrekkelijk was voor bewoning.

Ook op de bodemkaart is het plangebied niet gekarteerd vanwege de ligging in bebouwd gebied. Rondom de bebouwde zone zijn hoge zwarte enkeerdgronden in lemig fijn zand gekarteerd (kaartcode zEZ23). Hoge zwarte enkeerdgronden zijn zandgronden met een onvergraven humeuze, donkergekleurde bovengrond van tenminste 50 cm dik (Aap-horizont). Deze bovengrond is ontstaan door ophoging van de oorspronkelijke bodem, vaak met potstalmest. Voor zwarte enkeerdgronden is hierbij overwegend gebruik gemaakt van heideplaggen (De Bakker 1966). Enkeerdgronden zijn vanuit archeologisch oogpunt bijzonder omdat ze de oorspronkelijke bodem, van voor de aanleg van het eerddek, beschermd kunnen hebben tegen recente bodemingrepen. Hiermee kunnen ze eventuele archeologische grondsporen tegen vergraving hebben beschermd.

De grondwatertrap binnen het plangebied is niet gekarteerd. Ter hoogte van de enkeerdgronden is de grondwatertrap gekarteerd als VII. Dit duidt over het algemeen op vrij droge gronden, waarbij de gemiddeld hoogste grondwaterstand tussen 40 en 80 cm -Mv ligt en de gemiddeld laagste grondwaterstand beneden 1,2 m -Mv.

Archeologische waarden
Het plangebied valt binnen twee terreinen van archeologische waarde:

- Het noordelijk deel van het plangebied valt binnen AMK-terrein 15830, een terrein van hoge archeologische waarde. Dit betreft de oude dorpskern van Hapert. Bewoning vond in de historische kern al plaats vanaf vóór 1250. Hier kunnen dus archeologische resten uit de periode vanaf de Vroege-Middeleeuwen aanwezig zijn.
- Het zuidelijk deel van het plangebied ligt binnen AMK-terrein 15814, tevens een terrein van hoge archeologische waarde. Op dit terrein zijn vermoedelijk resten aanwezig van een kerk uit de Late-Middeleeuwen. Deze resten bevinden zich onder een terp.

Verder valt het plangebied binnen de contour van een onderzoekmelding (onderzoekmeldingsnummer 2339778100; De Ruiter, 2010). Bij het betreffende booronderzoek zijn in het plangebied zelf geen boringen gezet.

In de omgeving van het plangebied hebben diverse onderzoeken plaatsgevonden, zijn vondstmeldingen gedaan en AMK-terreinen bekend. Deze zijn weergegeven in tabel 1.

Historische situatie
Het plangebied bevindt zich in de historische kern van Hapert, die op een smalle dekzandrug tussen de dalen van de Grote Beerze en het Wagenbroeks Loopje is ontstaan. Op het Kadastrale Minuutplan van 1811-1832 is het plangebied nog niet bebouwd. Ten zuiden van het plangebied bevond zich wel een de

[2] *De informatie in dit hoofdstuk is (deels) afkomstig uit het Programma van Eisen (Magdelijns, 2020).*

Tabel 1. Beschrijving van archeologische onderzoeken, vondstmeldingen en AMK-terreinen in de omgeving.

Meldingsnummer/ AMK-nummer	Afstand tot plangebied	Datering	Beschrijving
2154651100	150 m W	Laat-Paleolithicum/ Mesolithicum	BO-IVO: op basis van het bureauonderzoek gold een hoge verwachting op nederzettingsresten uit de IJzertijd, Romeinse tijd en Late-Middeleeuwen. Bij het booronderzoek is in de helft van de boringen een hoge zwarte enkeerdgrond aangetroffen. Aan de basis van het humeuze dek bevond zich een gebroken microkling uit de periode Laat-Paleolithicum / Mesolithicum. Deze wijst mogelijk op een verstoorde vindplaats (Janssens en Verbeek, 2007).
2267793100	230 m O	Late-Middeleeuwen /Nieuwe tijd	IVO-P: het dekzand bevond zich hier direct onder een oud-bouwlanddek. In het dekzand zijn een sloot, een waterput, paalsporen en twee kuilsporen aangetroffen uit de Late-Middeleeuwen-B/Nieuwe tijd (Lenting en De Wit, 2010).
2906575100	290 m O	IJzertijd	Vondstmelding: twee fragmenten handgevormd aardewerk uit de IJzertijd.
4040160100 en 4717687100	300 m O	Middeleeuwen /Nieuwe tijd	IVO-O: gebied binnen het beekdal van het Wagenbroeks Loopje / noordwesten op licht welvende dekzandopduiking met vrijwel intacte humuspodzol. In het hogere deel geldt een hoge verwachting op archeologie vanaf het Laat-Paleolithicum (Kalisvaart, 2017). Bij een proefsleuvenonderzoek in dit deel zijn bewoningssporen aangetroffen uit de Middeleeuwen/Nieuwe tijd, waaronder een waterput en perceelgreppels (Lameris, 2019).
2927335100	370 m NW	IJzertijd/ Romeinse tijd	Vondstmelding: handgevormd aardewerk uit de Romeinse tijd en mogelijk IJzertijd.
AMK-terrein 2991	400 m W	IJzertijd	AMK-terrein 'De Werft', met bewoningsspo-ren uit de IJzertijd. Deels in een beekdal, deels onder een oud-bouwlanddek.
2957451100	475 m ZO	Vroege-Bronstijd	Vondstmelding: bronzen vlakbijl uit de Vroege-Bronstijd.
AMK-terrein 5146	485 m Z	IJzertijd/ Romeinse tijd	AMK-terrein 'Dalweg', hoge archeologische waarde. Hier bevinden zich sporen van bewoning uit de IJzertijd en/of Romeinse tijd en een urnenveld uit de IJzertijd. De vindplaats ligt onder een oud-bouwlanddek.
2156117100	500 m ZO	geen	BO: verwachting op archeologische resten vanaf het Mesolithicum. Uit boringen bleek echter dat de bodem op verschillende plaatsen tot op grote diepte is verstoord (Blom en Van Lil, 2007).

Sint Severinuskerk, die dateert uit de Middeleeuwen. De kerk is al in 1310 in literaire bronnen genoemd. De kerk stond op het Kerkeneind (AMK-terrein 15814, Oude Provincialeweg 69). De kerk is gesloopt in 1857, na de bouw van een nieuwe, neogotische kerk. De toren werd pas rond 1902 gesloopt.

Op een topografische kaart uit 1883 staat meer bebouwing in de omgeving van het plangebied weergegeven. In 1901 stond een gebouw direct ten westen van het plangebied. Pas vanaf 1963 is een klein gebouw, waarschijnlijk een schuur, verrezen ín het plangebied zelf. In het zuiden stond vanaf dan ook een gebouw – tevens een schuur. Volgens gegevens van het kadaster dateert de huidige schuur – op dezelfde plaats – uit 2006 (bron: www.bagviewer.kadaster.nl).

Huidig gebruik en bodemverstoringen
Momenteel is het grootste gedeelte van het plangebied onbebouwd en in gebruik als tuin. In het zuiden staat de schuur uit 2006. De sloop van het gebouw uit 1963 kan, plaatselijk, tot een aantasting van het archeologisch niveau hebben gezorgd. Het is niet bekend tot welke diepte de funderingen van de schuur reikten.

In het plangebied heeft voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek geen veldinspectie plaatsgevonden en zijn geen boringen gezet. Bij aanvang van het proefsleuvenonderzoek was dan ook geen aanvullende informatie beschikbaar over de intactheid van de bodemopbouw ter plaatse.

Archeologische verwachting
Op basis van het bureauonderzoek gold in het plangebied een hoge verwachting op archeologische resten uit alle perioden vanaf het Laat-Paleolithicum. De verwachting is gericht op archeologische lagen, vondststrooiingen en grondsporen, met een gemiddelde spoordichtheid. In het plangebied was nog geen vindplaats bekend. Er werden kleine tot grote vindplaatsen verwacht, met een omvang van 500 tot meer dan 8000 m^2.

Gezien de relatief droge bodemomstandigheden (vermoedelijk grondwatertrap VII), is de verwachting dat onverbrande archeozoölogische, archeobotanische en fysisch antropologische resten binnen 1,2 m -Mv niet bewaard zijn gebleven. In humeuze lagen en onder het grondwaterniveau kunnen dergelijke resten wel goed geconserveerd zijn. Verbrande resten zijn waarschijnlijk minder aangetast en kunnen daarom nog worden verwacht.

3. Aard, doel en onderzoeksvragen

Het doel van dit onderzoek is het toetsen en aanvullen van de archeologische verwachting door het opsporen en het waarderen van eventueel aanwezige archeologische resten. Het onderzoek moet, voor zover mogelijk, inzicht geven in de aard, datering, omvang, gaafheid, conservering en begrenzing van de mogelijk aanwezige archeologische resten. Op basis van de onderzoekresultaten kan de bevoegde overheid van de gemeente Bladel een uitspraak doen over de omgang met eventueel aanwezige archeologische resten in het plangebied (behoud *in situ*, opgraven, vrijgave). In het Programma van Eisen (PvE; Magedelijns, 2020) is hiertoe een hoofdvraagstelling opgenomen met enkele onderzoekvragen.

De hoofdvraagstelling uit het Programma van Eisen luidt: *Is er in het plangebied sprake van (een) archeologische vindplaats(en), zijn deze behoudenswaardig, en onder welke voorwaarden is behoud mogelijk?*

Deze vraag wordt aan de hand van de volgende onderzoekvragen beantwoord in hoofdstuk 6 van het huidig rapport:

1. Zijn er in het plangebied archeologische resten aanwezig in de vorm van grondsporen, en/of vondsten?
2. Hoe ziet de bodemopbouw in het plangebied eruit en in hoeverre is deze intact?
3. Wat is de aard, diepteligging, samenhang en spreiding van de aanwezige archeologische resten, grondsporen en structuren (horizontaal en verticaal)?
4. Wat is de datering van de archeologische resten op basis van (chrono-)stratigrafie en typochronologie? En in hoeverre is er sprake van (dis-)continuïteit in gebruik/bewoning?
5. Welke categorieën vondstmateriaal zijn aanwezig en in welke mate (ook in relatie tot elkaar)? Wat zegt de aard en mate van voorkomen van het vondstmateriaal over het gebruik van het plangebied in het verleden?
6. Welke depositionele en post-depositionele processen zijn te onderscheiden en in hoeverre hebben deze invloed gehad op de bewoningsgeschiedenis en vondstcontexten?
7. Hoe verhouden de onderzoeksresultaten zich tot de resultaten uit het vooronderzoek?
8. Wat is de relatie met omliggende historische/archeologische resten?
9. Wat is de fysieke en inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen archeologische resten (gaafheid en conserveringsgraad)? Is sprake van (een) behoudenswaardige archeologische vindplaats(en)? (Maak voor het beantwoorden van deze vraag gebruik van de KNA-waarderingssystematiek).
10. Kan op basis van de resultaten een advies geformuleerd worden t.a.v. het vervolg in de archeologische monumentenzorg (vrijgeven/behoud *in situ*/opgraven). Zo ja, hoe luidt deze?
11. Zijn er vanuit de toestand van de archeologische resten, bodemcondities en toekomstig gebruik mogelijkheden voor behoud *in situ*?
12. Bij afwezigheid van een vindplaats; wat is hier de verklaring voor (verstoord, ander landschap dan verwacht, e.d.)?

4. Onderzoeksmethodiek

Het proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd op 21 oktober 2020 door Matthijs Sonneveld (KNA Archeoloog BA) en Thomas van Cruchten (Archeoloog RMA), onder leiding van André Kerkhoven (Senior KNA Archeoloog).

Conform het PvE is één werkput aangelegd van ongeveer 4 x 12 m (circa 48 m^2). De locatie van de werkput is weergegeven op de allesporenkaart en vlaktekening in bijlagen 5-6. Er is met het onderzoek gestart aan de zuidzijde en naar het noorden toe gewerkt.

De werkput is gegraven met een graafmachine voorzien van een 'gladde' en gesloten bak. Het vlak is laagsgewijs aangelegd en vlakken en de stort zijn afgezocht met een metaaldetector op metaalvondsten. Er zijn foto's en (digitale) tekeningen gemaakt van vlakken, profielen en sporen. Tijdens het veldonderzoek zijn niet alle sporen gecoupeerd, dit in afwijking met het PvE. Er is gekozen om een selectie van de sporen te couperen in verband met het grote aantal aan sporen en recente karakter van de sporen. (Mogelijke) structuren zijn in gedetailleerd gedocumenteerd en in dagrapporten beschreven. Bij het veldonderzoek zijn geen grondmonsters genomen. Ook zijn geen (onverbrande) organische resten aangetroffen.

Er is één vlak aangelegd, te weten: in de top van de natuurlijke afzettingen (vlak 1, op circa 80 cm -Mv, 26,88 m +NAP). De natuurlijke afzettingen bestonden niet uit dekzand, maar uit afzettingen uit de Formatie van Stramproy of een *desert pavement*. Deze bevonden zich direct onder een (sub)recente bouwvoor.

Er zijn twee profieldelen gedocumenteerd om de bodemopbouw te documenteren. De profielkolommen zijn respectievelijk afgestoken in het zuiden en het noorden van de oostelijke werkputwand (profielkolommen PP1.1 en PP1.2). Verder is het profiel afgestoken ter plaatse van kuilspoor S.1, die zich in de zuidelijke putwand bevond.

Figuur 2. Aanleggen van het vlak in het zuiden van de werkput. Opnamerichting: noorden.

5. Resultaten veldonderzoek

Bodemopbouw[3]

Het plangebied bevindt zich op de Gordel van Sterksel. Door de relatief hoge ligging van het plangebied (ten opzichte van het omringende landschap), zijn de afzettingen van Stramproy afgedekt met een relatief dunne laag nat-eolische zanden (circa 20 à 25 cm). Bovenop de natuurlijke afzettingen ligt een doorploegde, antropogene ophogingslaag. Als het resultaat van verploeging of bioturbatie zijn de natuurlijke afzettingen tot in de C-horizont doorgewerkt. Er is geen sprake (meer) van podzolgronden.

De (sub)recente bouwvoor (S1000) reikt tot een diepte van 35 à 40 cm -Mv (27,4-27,3 m +NAP). Hieronder bevond zich in het zuiden van de werkput een doorploegde laag (S2000), waarin een opgebrachte, antropogene, donkere laag met de natuurlijke ondergrond vermengd is geraakt. Deze laag was tussen 25 en 40 cm dik. In de zuidelijke werkputwand bevond zich gelijk hieronder een kuilspoor met spikkels van harde, rode baksteen (S1). Deze reikte van de onderkant van de doorploegde laag tot in de afzettingen uit de Formatie van Stramproy (S3000).

In het zuidoosten van de werkput (PP1.1) lag onder de doorploegde laag een gebioturbeerde, lemige restant van nat-eolische zanden (S3100). Dit natuurlijke zand vertoonde geen tekenen van bodemvorming en is geïnterpreteerd als een restant van afzettingen uit de Formatie van Boxtel. Dat dit type zanden in de zuidwand van de werkput (bij S1) niet zijn waargenomen, heeft ermee te maken dat deze afzettingen plaatselijk, door S1 zijn vergraven.

In het noorden van de werkput (PP1.2) was onder de (sub)recente bouwvoor (S1000) geen sprake van een doorploegde laag. Hier kwamen gelijk onder de bouwvoor de lemige zandafzettingen uit de Formatie van Boxtel voor (S3100). Net als in de zuidwand van de werkput (S1) was hier in de top van de afzettingen een kuilspoor (S11) ingegraven. Zowel S1 als S11 reikten van de top van de nat-eolische zanden tot in de eronder gelegen grindige afzettingen uit de Formatie van Stramproy.

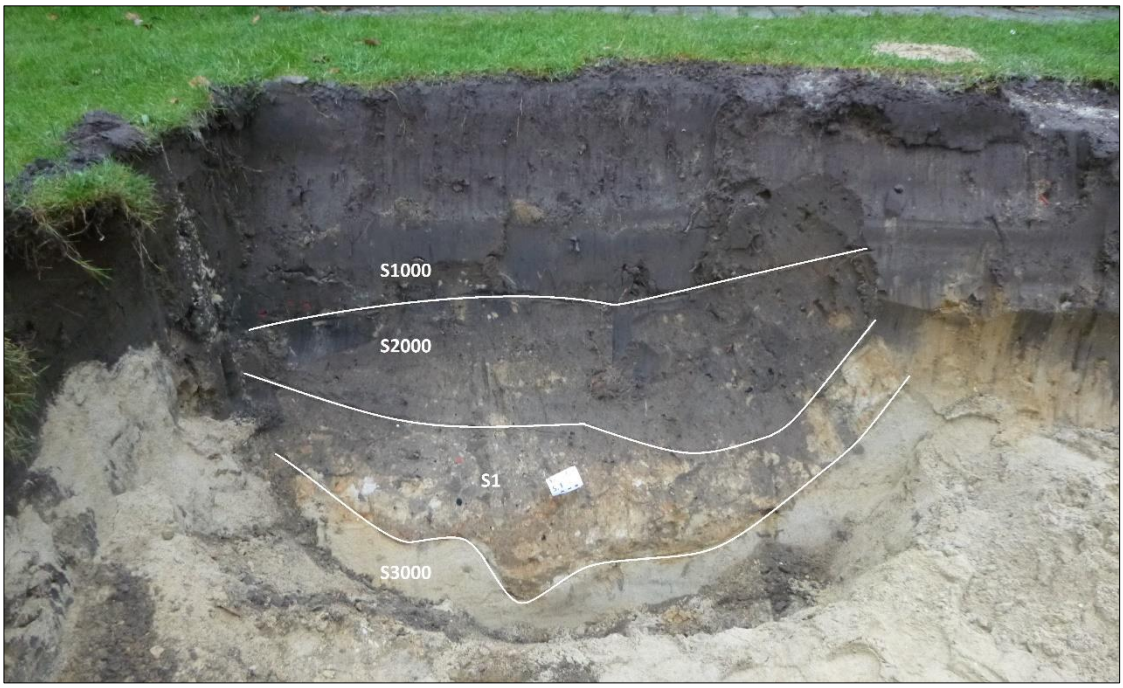

Figuur 3. Profielkolom rond S1 in de zuidelijke werkputwand.

[3] Voor een uitvoerige (lithologische) beschrijving van iedere afzonderlijke laag, wordt verwezen naar bijlage 7.

De afzettingen uit de Formatie van Stramproy kenmerkten zich in het plangebied door matig tot grof, enigszins gelaagd, slecht gesorteerd zand met grindfragmenten. Deze afzettingen zijn aangetroffen vanaf een diepte van 60-85 cm -Mv / 27,1-26,75. Het vlak is in de top ervan aangelegd.

Figuur 5. Profielkolom PP1.2 in het noorden van de oostelijke werkputwand.

Figuur 4. Profielkolom PP1.1 in het zuiden van de oostelijke werkputwand.

Sporen en structuren

In het plangebied zijn 13 kuilsporen aangetroffen (zie bijlage 8). Twee van de kuilsporen bevonden zich in de werkputwand (S1 en S11). Deze bleken te zijn ingegraven in de restant van het dekzand, tot in de afzettingen uit de Formatie van Stramproy. Beide sporen hadden een diepte van ongeveer 65 cm. In elk geval S1 is afgetopt door grond- of ploegwerkzaamheden in het verleden. Vermoedelijk geldt dit ook voor S11, die direct onder de (sub)recente bouwvoor is aangetroffen. Hoe diep de sporen oorspronkelijk zijn geweest, is op basis van het proefsleuvenonderzoek niet vast te stellen. Immers is, door het ontbreken van sporen van bodemvorming, niet duidelijk in hoeverre het aanbrengen van een antropogene ophogingslaag geleid heeft tot aftopping van de natuurlijke ondergrond. Uit zowel S1 als uit spoor S11 is geen vondstmateriaal verzameld, aan de hand waarvan de datering van de sporen kan worden vastgesteld.

De overige kuilsporen zijn in het vlak aangetroffen, in de top van de afzettingen uit de Formatie van Stramproy. Al deze sporen waren opgevuld met geel of donkerbruin gevlekt zand. Verder werden in bijna elk spoor resten van bouwpuin of (sub)recent bouwkeramiek of aardewerk waargenomen (zie figuren 6-7). Mogelijk hebben deze sporen als afvalkuil gediend. Drie van de kuilsporen zijn gecoupeerd, te weten S3, S7 en S12. Deze sporen bleken tussen 15 en 30 cm diep en in één fase opgevuld (één vulling; zie figuren 8-10). De contouren van de sporen waren vrij scherp en de vullingen al even heterogeen als het (gebioturbeerde) dekzand (S3100). Aan de hand van het gelijkmatige uiterlijk van de sporen (textuur, scherpte, kleur, wijze van opvulling en inclusies), dateren de sporen vermoedelijk uit (ongeveer) dezelfde periode. De vulling van S7 is meer oranje van kleur, mogelijk doordat met meer ijzerhoudende vulling.

Het vondstmateriaal dat bij de aanleg van de werkput is verzameld uit sporen S3, S5, S9 en S10, toont een datering later dan 1850 aan: binnen het vondstcomplex is sprake van industrieel wit aardewerk, recent (ongekleurd) glas en machinaal vervaardigde baksteen, dakpannen en vloertegels. Slechts één enkel aardewerkfragmentje zou ouder kunnen zijn, te weten: een fragmentje geglazuurd, roodbakkend aardewerk, aangetroffen in kuilspoor S5 (V2KER-2).

Vanwege de stratigrafisch ‘hogere’ positie van S1 en S11 dan de overige kuilsporen, moeten kuilsporen S1 en S11 jonger dateren dan de andere sporen. Gezien de datering van de andere kuilsporen ná 1850, dateren S1 en S11 vermoedelijk uit de 20^{e} eeuw.

De kuilsporen zijn niet in een specifiek ruimtelijk verband aangetroffen. Verder valt uit de kuilsporen ook niet duidelijk een specifiek gebruik van het plangebied af te leiden. Bij een vergelijking van de ligging van de kuilsporen met historische kaarten, zijn tevens geen eenduidige conclusies te trekken over de aard van de kuilen. Op historische kaarten uit de 19^{e} eeuw zijn in het plangebied geen structuren weergegeven. Het plangebied is aan het begin van de 20^{e} eeuw in gebruik geweest als bos. Rond 1929 is door het plangebied een noordwest-zuidoost georiënteerde perceelgrens aangelegd. Waaruit de perceelgrens bestond is onduidelijk. Tot slot, is omstreeks 1963 mogelijk een schuurtje in het midden van het plangebied aanwezig geweest. Het meest waarschijnlijk is dat de kuilsporen samen hangen met de bomen, die rond het begin van de 20^{e} eeuw in het plangebied hebben gestaan. Verder kan een deel van de sporen samenhangen met de realisatie en sloop van het schuurtje rond 1963 zoals S9, waarin veel bakstenen zijn aangetroffen (figuur7).

Vondstmateriaal

Er is uitsluitend vondstmateriaal in sporen aangetroffen. Er is geen vondstmateriaal uit lagen verzameld. Van het vondstmateriaal is per spoor een representatieve selectie verzameld; in totaal 16 stuks. Het vondstmateriaal bestaat uit drie categorieën, namelijk: bouwmateriaal, keramiek en glas (zie bijlage 9).\

Bouwmateriaal

Bouwmateriaal is verzameld uit sporen S3, S9 en S10. In kuilspoor S1 kwam een witte, afgeronde, kalkachtige steen voor, die zacht was en wit afgeeft (V1KBW). Het andere bouwmateriaal (uit sporen S9 en S10) bestond uit machinaal vervaardigde, harde, rode bakstenen, dakpannen en vloertegels (figuren 11-12). Aan de hand van de afmetingen van het baksteen en de vloertegels, gaat het in de sporen om exact hetzelfde type bouwmateriaal. De standaardisering van de afmetingen, alsook de harde bakwijze, wijzen op machinale vervaardiging. Aan de hand hiervan zijn de bouwmaterialen niet ouder dan de 19e eeuw. De bouwmaterialen hebben vermoedelijk deel uitgemaakt van het schuurtje uit 1963.

Keramiek

Keramiek is afkomstig uit sporen S5, S9 en S10. Het bestond uit twee categorieën, namelijk:

- Roodbakkend, geglazuurd aardewerk (16e-19e eeuw).
- Industrieel wit aardewerk (vanaf 1850).

In alle voornoemde sporen was sprake van ten minste één fragment industrieel wit aardewerk. Het industrieel aardewerk is niet in alle gevallen herleidbaar tot voorwerpen. Alleen een oor- en randfragment uit S10 (V4) zijn vermoedelijk te herleiden tot een kopje en een kommetje (figuur 13).

Alleen in spoor S5 is een fragment aardewerk aangetroffen met een mogelijke datering vóór 1850. Hier was namelijk sprake van roodbakkend, geglazuurd aardewerk (figuur 14). Aan de hand van de glazuurtechniek is het fragment gedateerd in de periode 16e-19e eeuw. Doordat de rand niet compleet was, kon aan de hand van het Van Deventersysteem geen nauwkeurigere datering worden afgeleid (Bitter *et al.*, 2013).

Glas

In kuilspoor S1 is een ongekleurde bodem van een glazen fles of potje aangetroffen (figuur 15). De diameter van het fragment bedroeg ongeveer 7 cm. In S5 kwam verder een splinter van wit gekleurd glas voor. Tot slot is in S10 een klein fragment groen gekleurd glas gevonden. Al deze fragmenten zijn recent.

Figuur 6. Overzichtsfoto van het zuiden van de werkput met een kuilsporen (S1-7). Opnamerichting: oosten.

Figuur 7. Overzichtsfoto van het vlak ter hoogte van kuilsporen S9-11. Opnamerichting: oosten.

Figuur 8. Coupe door kuilspoor S3. Opnamerichting: noorden.

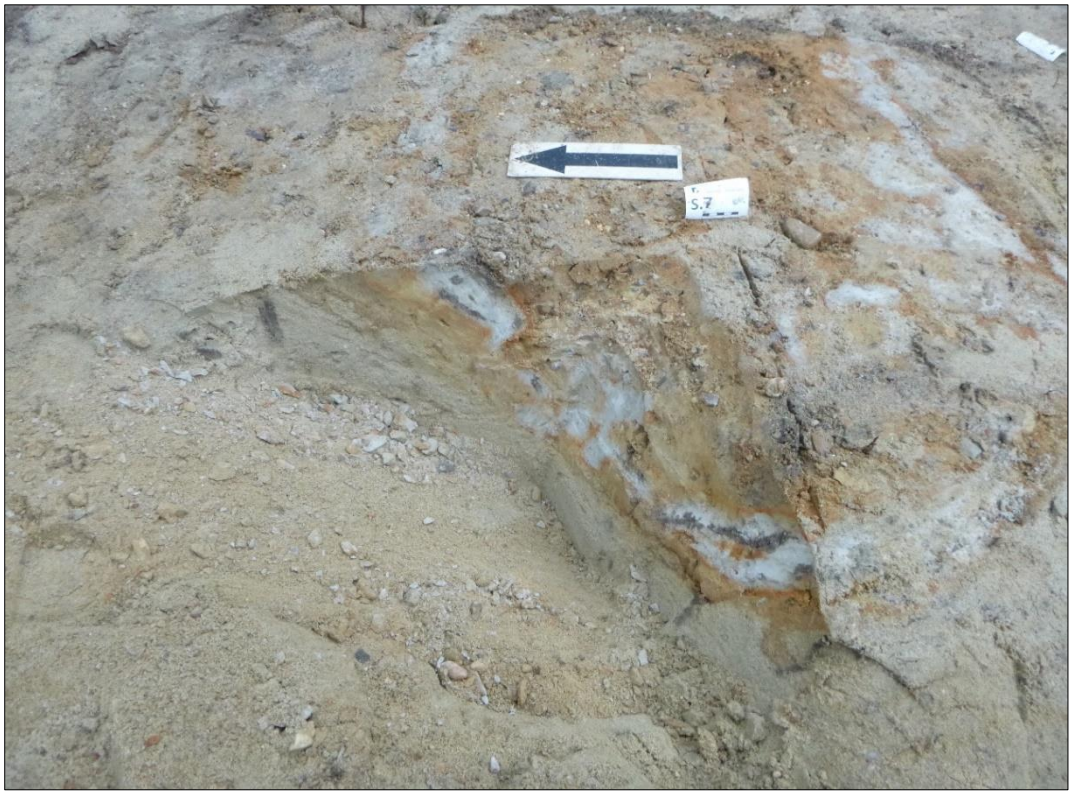

Figuur 9. Coupe door kuilspoor S7. Opnamerichting: oosten.

Figuur 10. Rode, hard gebakken dakpan uit kuilspoor S9 (V4).

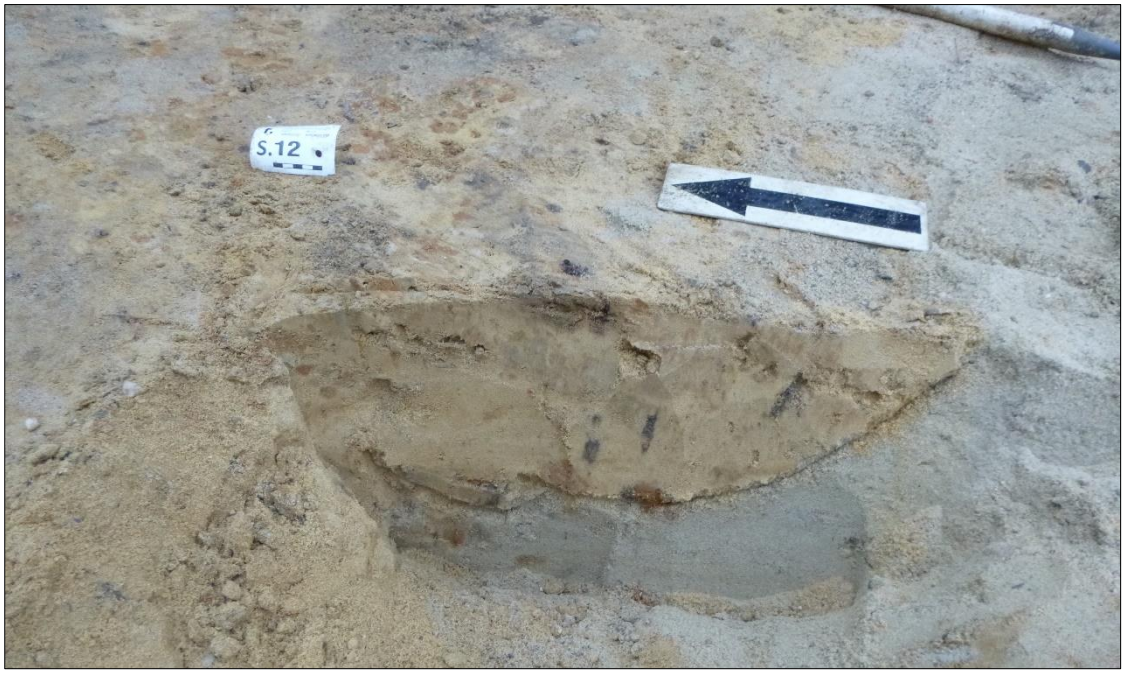

Figuur 11. Coupe door kuilspoor S12. Opnamerichting: oosten.

Figuur 12. Rode, hard gebakken, machinaal vervaardigde baksteen uit kuilspoor S10 (V3).

Figuur 13. Twee fragmenten van industrieel wit aardewerk uit kuilspoor S9 (V4).

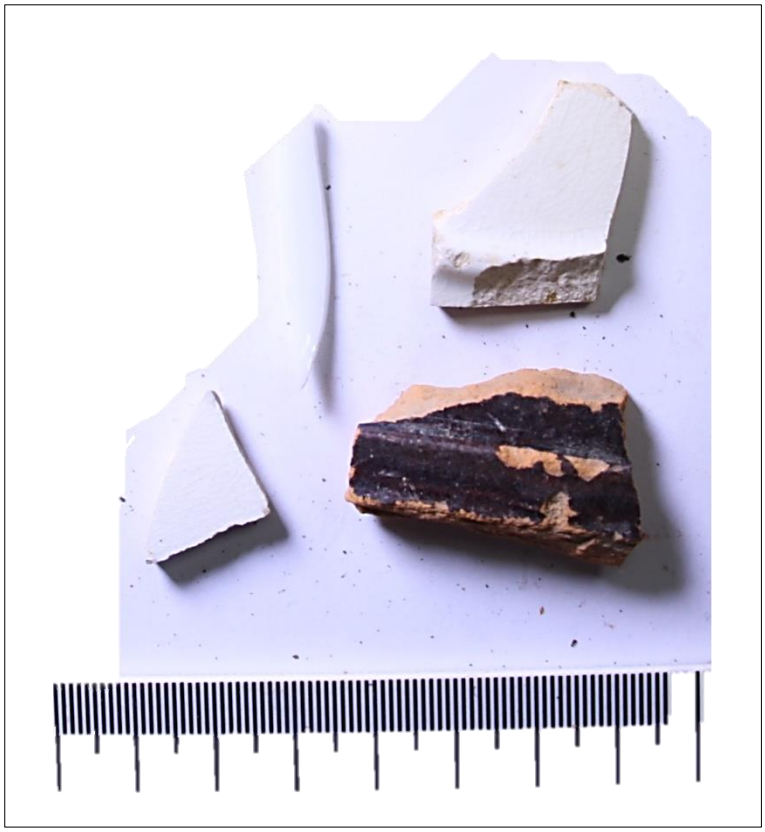

Figuur 14. Aardewerkfragmenten en wit glasfragment uit kuilspoor S5 (V2). Rechtsonder: roodbakkend geglazuurd aardewerk. Linksboven: wit glas. Overig: industrieel wit aardewerk.

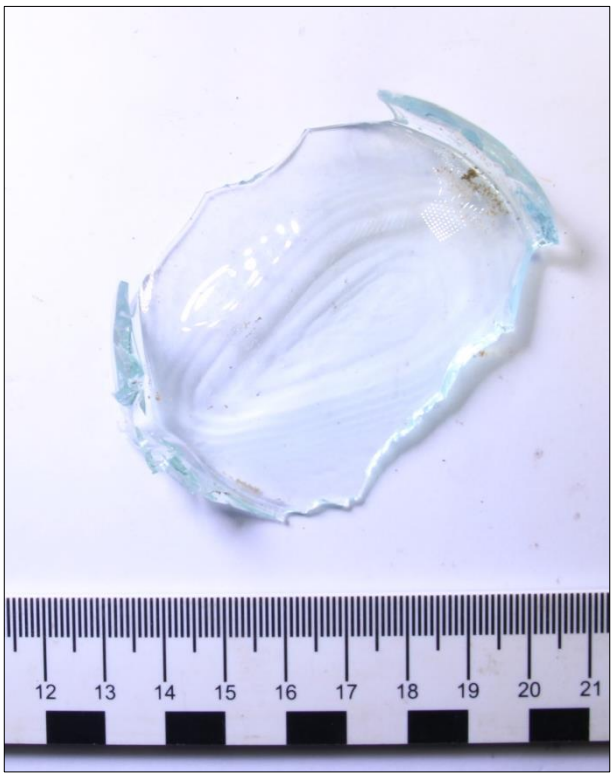

Figuur 15. Ongekleurde, glazen bodem van een potje of fles uit kuilspoor S3 (V1).

6. Beantwoording van de onderzoeksvragen

1. *Zijn er in het plangebied archeologische resten aanwezig in de vorm van grondsporen, en/of vondsten?*
   In het plangebied zijn een dertiental kuilsporen aangetroffen. De kuilsporen hebben alle een datering in de 19e-20e eeuw. Ze zijn vermoedelijk het resultaat van de inrichting van het plangebied als bos en de realisatie en sloop van een schuurtje uit de jaren '60 van de 20e eeuw.

2. *Hoe ziet de bodemopbouw in het plangebied eruit en in hoeverre is deze intact?*
   Er is sprake van een moderne bouwvoor, met eronder een doorploegde/omgewerkte antropogene ophogingslaag. De ophogingslaag gaat over in, lichter gekleurde, verrommelde nat-eolische zanden uit de Formatie van Boxtel. Deze hebben een dikte van slechts 20-25 cm. Direct eronder zijn afzettingen uit de Formatie van Stramproy aangetroffen. In de natuurlijke afzettingen is geen sprake (meer) van podzolgronden. Het oorspronkelijk bodemprofiel is dus afgetopt.

3. *Wat is de aard, diepteligging, samenhang en spreiding van de aanwezige archeologische resten, grondsporen en structuren (horizontaal en verticaal)?*
   Er is uitsluitend sprake van kuilsporen, veroorzaakt door graaf-, bouw- en sloopwerkzaamheden in de 19e en 20e eeuw. De kuilsporen bedekten een groot deel van het vlak van de onderzochte werkput. In de ruimtelijke spreiding is geen duidelijk 'patroon' te herkennen, die bijvoorbeeld duidelijk wijzen op uitbraaklocaties van de voormalige schuur.

4. *Wat is de datering van de archeologische resten op basis van (chrono-)stratigrafie en typochronologie? En in hoeverre is er sprake van (dis-)continuïteit in gebruik/bewoning?*
   De sporen die in het vlak, in de top van de Formatie van Stramproy, zijn aangetroffen, dateren op grond van de aangetroffen vondsten uit de periode ná 1850. Gezien kuilsporen S1 en S11 hierboven zijn aangetroffen, namelijk ingegraven in (ten minste) de afzettingen uit de Formatie van Boxtel, zijn deze twee sporen vermoedelijk jonger.

   Bij projectie van het plangebied op historische kaarten blijkt dat het plangebied aan het begin van de 20e eeuw is ingericht als bos. Omstreeks 1963 is verder een schuurtje in het midden van het plangebied gerealiseerd. Momenteel is het plangebied deels bebost en deels in gebruik als schuur. In dat opzicht is er dus sprake van een zekere continuïteit in het gebruik van het plangebied in de 20e eeuw.

5. *Welke categorieën vondstmateriaal zijn aanwezig en in welke mate (ook in relatie tot elkaar)? Wat zegt de aard en mate van voorkomen van het vondstmateriaal over het gebruik van het plangebied in het verleden?*
   Er is sprake van gebouwresten, in de vorm van bakstenen, vloertegels, dakpannen en vensterglas. Exact hetzelfde type bouwmateriaal is in meerdere sporen aangetroffen. Het bouwmateriaal heeft vermoedelijk aan het schuurtje uit de jaren '60 van de 20e eeuw behoord. Andere vondsten, zoals industrieel wit aardewerk, een witte glassplinter en een bodem van ongekleurd glas, passen qua tijdsperiode binnen de gebruiksfase van het schuurtje en zouden hiermee verband kunnen houden.

6. *Welke depositionele en post-depositionele processen zijn te onderscheiden en in hoeverre hebben deze invloed gehad op de bewoningsgeschiedenis en vondstcontexten?*
   In het plangebied zijn uitsluitend sporen uit de 19e-20e eeuw aangetroffen. Het ontbreekt aan oudere sporen, omdat het plangebied vermoedelijk vóór de inrichting als bos over de kop is gegaan. De top van de natuurlijke afzettingen is hierbij verstoord geraakt, waarbij ook eventueel aanwezige archeologische resten verloren zijn gegaan.

7. *Hoe verhouden de onderzoeksresultaten zich tot de resultaten uit het vooronderzoek?*
   Voor het plangebied is alleen een beknopt bureauonderzoek uitgevoerd. Op voorhand was dus niet duidelijk hoe de bodemopbouw ter plaatse er zou uit zien en of deze intact zou zijn. Op basis van de ligging van het plangebied op de Gordel van Sterksel, werd een hoge verwachting vastgesteld voor de periode Laat-Paleolithicum tot heden. Bij het proefsleuvenonderzoek is echter gebleken dat de bodemopbouw in het plangebied niet meer intact is. Er komen uitsluitend resten voor uit de 19^{e}-20^{e} eeuw. Oudere resten worden niet meer verwacht.

8. *Wat is de relatie met omliggende historische/archeologische resten?*
   De bodemopbouw in het plangebied is verstoord. Er worden daarmee geen resten ouder dan de 19^{e}-20^{e} eeuw meer verwacht. Het is dan ook niet zinvol een diepgaande vergelijking te maken met onderzoeken waarbij de ondergrond wel intact was.

9. *Wat is de fysieke en inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen archeologische resten (gaafheid en conserveringsgraad)? Is sprake van (een) behoudenswaardige archeologische vindplaats(en)? (Maak voor het beantwoorden van deze vraag gebruik van de KNA-waarderingssystematiek).*
   De fysieke kwaliteit van de vindplaats uit de 19^{e}-20^{e} eeuw is goed. Er is sprake van goed geconserveerde sporen en vondsten. De inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats is echter laag. De kuilsporen gaan maar terug tot de 19^{e}-20^{e} eeuw en onderzoek ernaar levert geen aanvullende informatie op, dan reeds van historische kaarten bekend is.

10. *Kan op basis van de resultaten een advies geformuleerd worden t.a.v. het vervolg in de archeologische monumentenzorg (vrijgeven/behoud in situ/opgraven). Zo ja, hoe luidt deze?*
    Door de lage inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats is deze gewaardeerd als niet-behoudenswaardig. Er wordt dan ook geen vervolgonderzoek geadviseerd. Het advies luidt het plangebied vrij te geven voor verdere graafwerkzaamheden.

11. *Zijn er vanuit de toestand van de archeologische resten, bodemcondities en toekomstig gebruik mogelijkheden voor behoud in situ?*
    Niet van toepassing. Er zijn geen behoudenswaardige archeologische resten aangetroffen.

12. *Bij afwezigheid van een vindplaats; wat is hier de verklaring voor (verstoord, ander landschap dan verwacht, e.d.)?*
    Er zijn geen resten ouder dan de 19^{e}-20^{e} eeuw aangetroffen. Een verklaring hiervoor is dat de oorspronkelijke bodemopbouw in het plangebied niet meer intact is. De natuurlijke afzettingen zijn afgetopt door (sub)recent gebruik. Er is geen sprake meer van een podzolbodem, waarin eventuele oudere resten kunnen worden aangetroffen.

7. Waardestelling

Archeologische vindplaatsen worden gewaardeerd conform de BRL4000 / KNA-protocol 4003, specificatie VS06 Waarderen en bijlage IV van de KNA 4.1. Vindplaatsen worden gewaardeerd op drie waarden (beleving, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit) en daarbinnen op waarderingscriteria (tabel 2). Op ieder van de in totaal acht waarderingscriteria kan minimaal 1 en maximaal 3 worden gescoord.

Bij de waardering wordt eerst nagegaan of vindplaatsen vanwege hun belevingswaarde, op basis van hun schoonheid of herinneringswaarde, als behoudenswaardig aangemerkt kunnen worden (figuur 15). De vindplaatsen worden vervolgens op hun fysieke kwaliteit beoordeeld. Een vindplaats is in principe behoudenswaardig, indien de criteria gaafheid en conservering samen bovengemiddeld (vijf of zes punten) scoren. De beoordeling van de fysieke kwaliteit is gerelateerd aan de archeoregio waarin de vindplaats zich bevindt.

Bij een middelmatige tot lage score (vier punten of minder), wordt naar de inhoudelijke kwaliteitscriteria gekeken om te bepalen of een vindplaats toch behoudenswaardig is. Indien te verwachten is dat op een van de inhoudelijke criteria 'hoog' wordt gescoord, wordt de vindplaats ook in principe behoudenswaardig geacht. Dit 'vangnet' heeft tot doel er voor te zorgen dat terreinen die van beperkte fysieke kwaliteit zijn, maar desondanks inhoudelijk van groot belang, uit de beoordeling vallen.

Vindplaatsen die op grond van hun fysieke kwaliteit als in principe behoudenswaardig zijn aangemerkt, worden vervolgens gewaardeerd op hun inhoudelijke kwaliteit.

- Eerst vindt een afweging plaats op de eerste drie inhoudelijke kwaliteitscriteria; zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde. Bij een bovengemiddelde score van zeven punten of meer wordt het monument als behoudenswaardig aangemerkt.
- Na deze weging wordt bij vindplaatsen met een lagere inhoudelijke waardering (minder dan zeven punten) nagegaan of het criterium representativiteit van toepassing is. Zo ja, dan wordt een voorstel gedaan voor een als behoudenswaardig aan te merken steekproef per categorie.
- De overige vindplaatsen zijn niet behoudenswaardig.

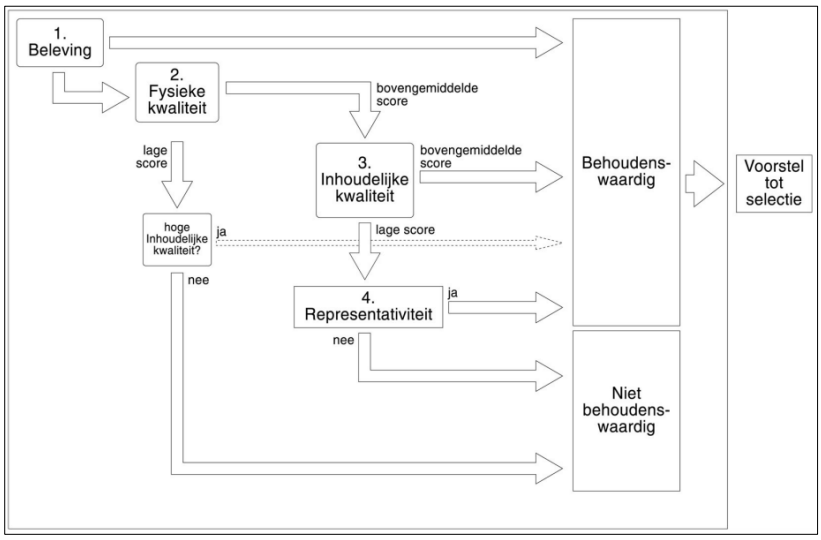

Figuur 16. De waarderingssystematiek op basis van de BRL4000/KNA 4.1.

Waardestelling

In het plangebied is sprake van 13 kuilsporen, die dateren uit de periode 19e-20e eeuw. De sporen zijn het resultaat van het gebruik van het plangebied als bos aan het begin van de 20e eeuw, en; de realisatie van een schuurtje omstreeks 1963.

In tabel 2 zijn de scores van de waardestelling terug te vinden. Bij hoge scores (vijf of zes punten voor de fysieke kwaliteit en/of zeven punten of meer voor de inhoudelijke kwaliteit) wordt een vindplaats als behoudenswaardig beschouwd.

Beleving

Voor wat betreft beleving kan de vindplaats niet gescoord worden, omdat deze niet bovengronds zichtbaar is of kan worden.

Fysieke kwaliteit

De vindplaats scoort voor wat betreft de fysieke kwaliteit goed met vijf uit zes punten. Sporen en vondsten zijn goed geconserveerd. Vanwege de aftopping die de sporen hebben veroorzaakt, zijn voor gaafheid twee in plaats van drie punten toebedeeld.

Inhoudelijke kwaliteit

De inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats is laag met drie uit negen punten. De kuilsporen gaan maar terug tot de 19e-20e eeuw en onderzoek ernaar levert geen aanvullende informatie op, dan reeds van historische kaarten bekend is.

Tabel 2. Waardestelling.

Waarden	Criteria	Score - hoog	Score - middelhoog	Score - laag
Beleving	*Schoonheid*	n.v.t.		
	Herinneringswaarde	n.v.t.		
Fysieke kwaliteit	*Gaafheid*		2	
	Conservering	3		
Inhoudelijke kwaliteit	*Zeldzaamheid*			1
	Informatiewaarde			1
	Ensemblewaarde			1
	Representativiteit	nee		

8. Conclusie en advies

Conclusie

Bij het proefsleuvenonderzoek is één proefsleuf gegraven van ongeveer 48 m^2. In de proefsleuf zijn 13 kuilsporen aangetroffen. Twee kuilsporen waren vanuit een restant van afzettingen uit de Formatie van Boxtel tot in de grindige afzettingen van de Formatie van Stramproy ingegraven. Deze twee sporen hadden beide een diepte van 65 cm. In het vlak - aangelegd in de top van de Formatie van Stramproy - zijn nog eens 11 kuilsporen gevonden. Aan de hand van het gelijkmatige uiterlijk van de sporen (textuur, scherpte, kleur, wijze van opvulling en inclusies), dateren de sporen vermoedelijk uit (ongeveer) dezelfde periode. De sporen zijn over een groot deel van het vlak aangetroffen en liggen kriskras door elkaar heen: er is geen duidelijk ruimtelijk patroon in de sporen te herkennen.

Het vondstmateriaal uit de sporen bestond uit machinaal vervaardigd bouwmateriaal (bakstenen, dakpannen, vloertegels), vensterglas, industrieel wit aardewerk, fragmenten van recent gebruiksglas en een fragmentje roodbakkend, geglazuurd aardewerk. Aan de hand hiervan dateren de sporen van ná 1850. Bij projectie van het plangebied op historische kaarten, blijkt dat het plangebied in deze periode onder meer in gebruik geweest als bos. In 1963 is in het midden van het plangebied (ter hoogte van de proefsleuf) een schuurtje gebouwd. De sporen zijn vermoedelijk het resultaat van boomgaten en de realisatie en sloop van het schuurtje.

Door de geringe ouderdom, alsook informatiewaarde van de sporen, is de vindplaats als niet-behoudenswaardig gewaardeerd. Oudere archeologische resten worden in het plangebied niet meer verwacht, omdat geen sprake meer is van podzolgronden. De natuurlijke ondergrond is, waarschijnlijk in een (sub)recente periode, afgetopt geraakt, waarbij eventueel aanwezige archeologische resten reeds verloren zullen zijn gegaan.

Advies

In het plangebied bestaat het voornemen om een woning te realiseren. Omdat uit het archeologisch onderzoek is gebleken dat geen sprake is van een behoudenswaardige vindplaats, adviseert Transect b.v. het plangebied voor deze ontwikkeling vrij te geven.

Bovenstaande vormt een advies. Op basis van het advies is het aan de bevoegde overheid van de gemeente Bladel een selectieadvies uit te brengen voor eventueel aanvullend onderzoek in het plangebied en de wijze waarop dit al dan niet dient plaats te vinden.

9. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Informatie Systeem (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2015.
- www.ahn.nl
- www.pdok.n
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.opentopo.nl
- www.topotijdreis.nl
- www.bagviewer.kadaster.nl
- www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl
- www.zoeken.cultureelerfgoed.nl
- www.kadaster.nl

Literatuur

SIKB, 2018. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.1* (KNA 4.1).

Bakker, H., de, 1966. *De subgroepen van het systeem van bodemclassificatie voor Nederland*, in: *Boor en Spade.*

Blom, J./R. van Lil, 2007. *Hapert, hoek Kerkstraat/Lange Schoor (gem. Bladel). Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek*, Amersfoort (ADC Rapport 986).

Bartels, M., 2011. *Steden in Scherven Catalogus. Cities in sherds catalogue. Vondsten uit beerputten in Deventer, Dordrecht, Nijmegen en Tiel (1250-1900). Finds from cesspits in Deventer, Dordrecht, Nijmegen and Tiel (1250-1900).* Zwolle: Stichting Promotie Archeologie (SPA) uitgevers.

Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland.* Assen.

Bitter, P. S. Ostkamp en N.L. Jaspers, 2013. *Classificatiesysteem voor (post-)middeleeuws aardewerk en glas = Het Deventer Systeem (sinds 1989).* Amersfoort: ADC-ArcheoProjecten.

Janssens, M./C. Verbeek, 2007. *Bladel-Hapert (NB), Oude Provincialeweg. Archeologisch vooronderzoek*, Tilburg (BILAN rapport 2007/95).

Kalisvaart, C.C., 2017. *Gemeente Bladel, Plangebied MFA aan de Oude Provincialeweg te Hapert. Inventariserend veldonderzoek (verkennende fase)*, Deventer (BAAC rapport V-17.0037).

Lameris, N.H., 2019. *Hapert, Plangebied MFA. Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven*, Deventer (BAAC-rapport A-19.0204).

Lenting, J.J./M.J.M. de Wit, 2010. *Een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven aan de Oude Provincialeweg 48 te Hapert, gemeente Bladel (N.-Br)*, Groningen (ARC-Rapporten 2010-5).

Magdalijns, N., 2020. *Hapert, Oude Provincialeweg 71. Gemeente Bladel (NB). Een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven, karterende en waarderende fase.* Nieuwegein: Transect-PvE 20201006/NM1.1.

Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhof, en T.E. Wong, 2003. *De ondergrond van Nederland.* Houten.

Ruiter, D.L., de, 2010. *Kempengemeenten. Controle AVK-verstoringen. Inventariserend veldonderzoek (verkennende fase)*, Deventer (BAAC rapport V-10.0282).

Stouthamer, E., K.M. Cohen en W.Z. Hoek, 2015. *De vorming van het Land.* Utrecht.

Vos, P.C., 2015. *Compilation of the Holocene paleogeographical maps of the Netherlands,* in P.C. Vos (red.), *The origin of the Dutch coastal landscape.* Groningen, 50-81.

Bijlage 1. Archeologische periode-indeling voor Nederland

Periode	Deel-/subperiode	Van	Tot
Recent		1945 na Chr.	2050 na Chr.
Nieuwe Tijd	Late-Nieuwe Tijd	1850 na Chr.	1945 na Chr.
	Midden-Nieuwe Tijd	1650 na Chr.	1850 na Chr.
	Vroege-Nieuwe Tijd	1500 na Chr.	1650 na Chr.
Middeleeuwen	Late-Middeleeuwen B	1250 na Chr.	1500 na Chr.
	Late-Middeleeuwen A	1050 na Chr.	1250 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen D	900 na Chr.	1050 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen C	725 na Chr.	900 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen B	525 na Chr.	725 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen A	450 na Chr.	525 na Chr.
Romeinse Tijd	Laat-Romeinse tijd B	350 na Chr.	450 na Chr.
	Laat-Romeinse tijd A	270 na Chr.	350 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd B	150 na Chr.	270 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd A	70 na Chr.	150 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd B	25 na Chr.	70 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd A	12 voor Chr.	25 na Chr.
IJzertijd	Late-IJzertijd	250 voor Chr.	12 voor Chr.
	Midden-IJzertijd	500 voor Chr.	250 voor Chr.
	Vroege-IJzertijd	800 voor Chr.	500 voor Chr.
Bronstijd	Late-Bronstijd	1100 voor Chr.	800 voor Chr.
	Midden-Bronstijd B	1500 voor Chr.	1100 voor Chr.
	Midden-Bronstijd A	1800 voor Chr.	1500 voor Chr.
	Vroege-Bronstijd	2000 voor Chr.	1800 voor Chr.
Neolithicum	Laat-Neolithicum B	2450 voor Chr.	2000 voor Chr.
	Laat-Neolithicum A	2850 voor Chr.	2450 voor Chr.
	Midden-Neolithicum B	3400 voor Chr.	2850 voor Chr.
	Midden-Neolithicum A	4200 voor Chr.	3400 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum B	4900 voor Chr.	4200 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum A	5300 voor Chr.	4900 voor Chr.
Mesolithicum	Laat-Mesolithicum	6450 voor Chr.	4900 voor Chr.
	Midden-Mesolithicum	7100 voor Chr.	6450 voor Chr.
	Vroeg-Mesolithicum	8800 voor Chr.	7100 voor Chr.
Paleolithicum	Laat-Paleolithicum B	18.000 BP	8.800 voor Chr.
	Laat-Paleolithicum A	35.000 BP	18.000 BP
	Midden-Paleolithicum	300.000 BP	35.000 BP
	Vroeg-Paleolithicum	-	300.000 BP

Bijlage 2. Luchtfoto

Bijlage 3. Gemeentelijke beleidskaart

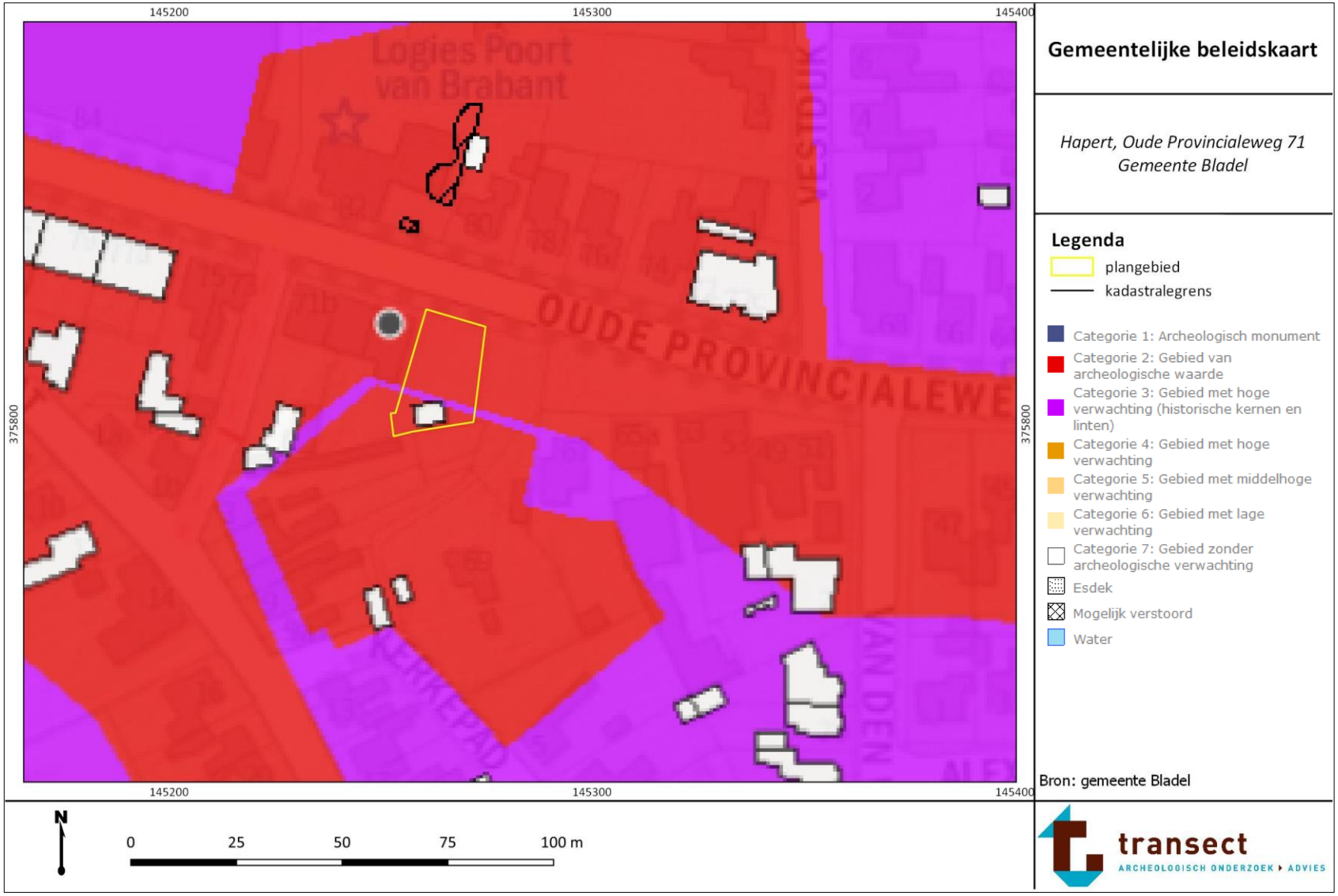

Bijlage 4. Kaart van het Fysisch Landschap van de Kempengemeenten

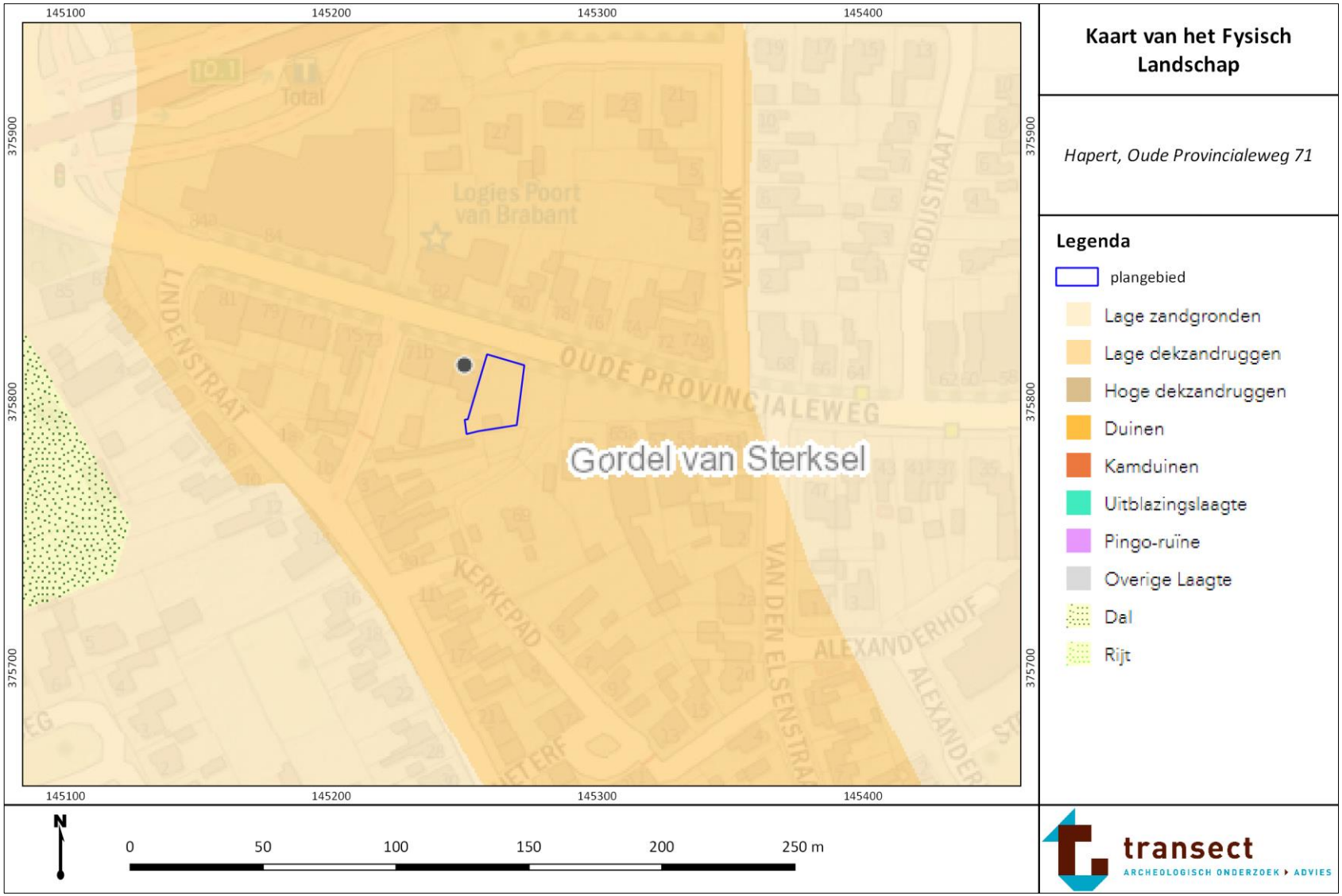

Bijlage 5. Allesporenkaart

Bijlage 6. Vlaktekening

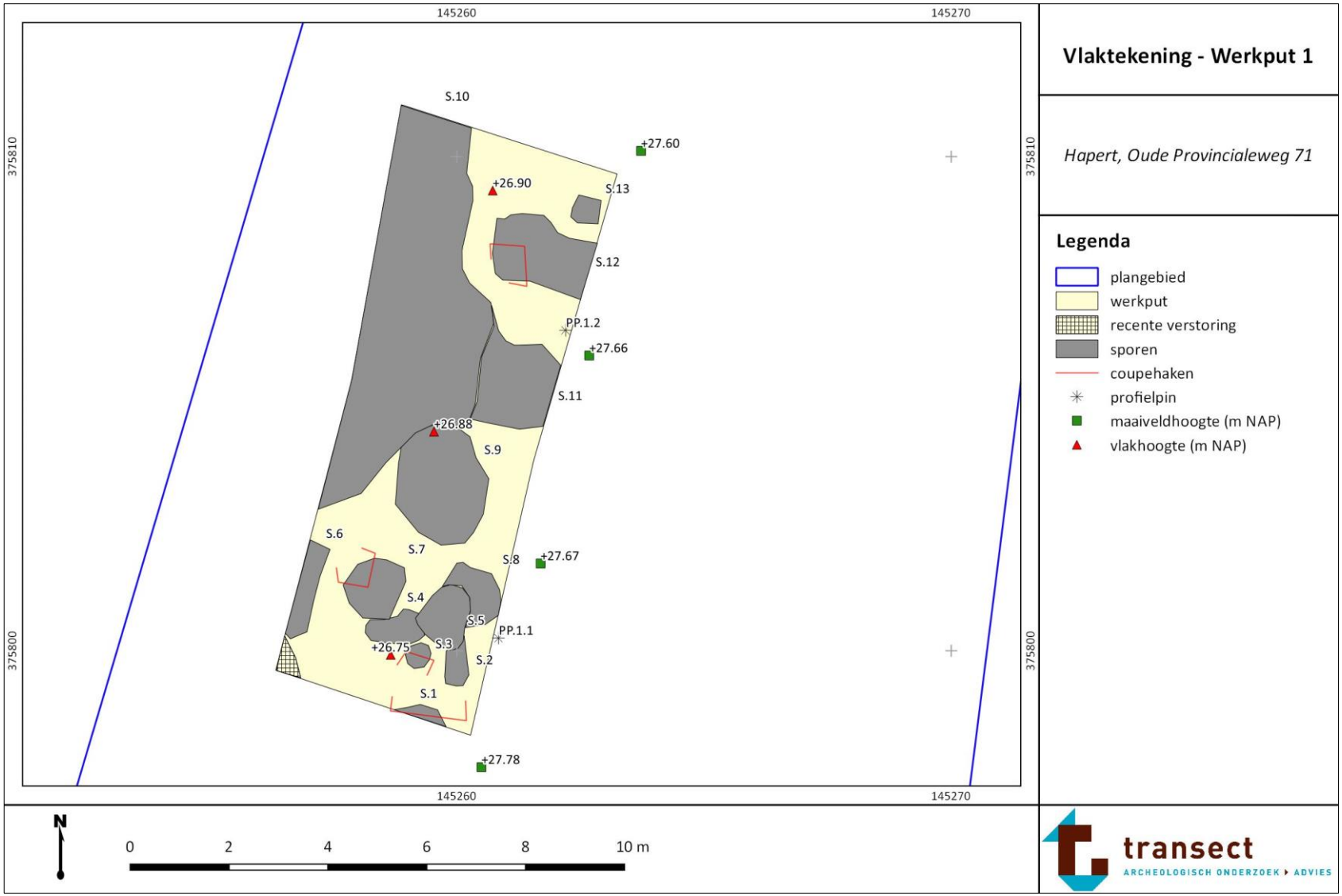

Bijlage 7. Lagenlijst

Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Kleur	Kleurstructuur	Textuur	Organische stof	Inclusies	Opmerking
01	101	1000	Laag	1	GR	Heterogeen	Zs1	H1		Matig fijn. Bouwvoor.
01	101	2000	Laag	1	GEGR	Heterogeen	Zs1	-		Matig fijn, geroerd. Ploeglaag in antropogene ophogingslaag.
01	101	3100	Laag	1	GE	Heterogeen	Zs1	H1	Fe1	Bioturbatielaag, lemig (restant dekzand).
01	101	3000	Laag	1	GEGR	Homogeen	Zs1	-		Matig tot grof zand, enigszins gelaagde, slecht gesorteerde C-horizont met wat grind. Formatie van Stramproy of *desert pavement*. Dekzand vermoedelijk afgeschoven.

Bijlage 8. Sporenlijst

Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Spoorcont	Spoorvorm	Spoordiepte	Vulling	Kleur	Kleurstructuur	Textuur	Inclusies	Opmerking
01	001	0001	KL	SCHERP	RND	65 cm	1	GL-DBR	Gevlekt	Zs1	KBW/KER (NT)	
01	001	0002	KL	SCHERP	ONR		1	LGLGR	Gevlekt	Zs1		
01	001	0003	KL	SCHERP	RND	15 cm	1	LGLGR	Gevlekt	Zs1	KBW/KER (NT)	V1.
01	001	0004	KL	SCHERP	ONR		1	LGLGR	Gevlekt	Zs1		
01	001	0005	KL	SCHERP	ONR		1	DBRGR	Gevlekt	Zs1		V2.
01	001	0006	KL	SCHERP	LNG		1	GL-DBR	Gevlekt	Zs1		
01	001	0007	KL	SCHERP	RND/OVL	32 cm	1	GLWIGR	Gevlekt	Zs1	KBW/KER (NT)	
01	001	0008	KL	SCHERP	RND		1	LGLGR	Gevlekt	Zs1		
01	001	0009	KL	SCHERP	OVL		1	DBRGR	Gevlekt	Zs1	KBW/KER (NT)	Veel baksteen en keramiek. V4.
01	001	0010	KL	SCHERP	ONR		1	GL-DBR	Gevlekt	Zs1		Veel baksteen en keramiek. V3.
01	001	0011	KL	SCHERP	ONR	65 cm	1	GL-DBR	Gevlekt	Zs1	KBW/KER (NT)	
01	001	0012	KL	SCHERP	ONR	20 cm	1	GLGR	Gevlekt	Zs1	KBW/KER (NT)	
01	001	0013	KL	SCHERP	RND		1	GLGR	Gevlekt	Zs1		

Bijlage 9. Vondstenlijst

Put	Veldvondst	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Segment	Vak	Categorie	Aantal	Gewicht	Verzamelwijze	Opmerking
01	0001KBW	001	0003	KL	1	-	1	KBW	1	146,7 g	AANL	Witte, afgeronde natuursteen. Geeft wit af (kalkachtig).
01	0001GLS	001	0003	KL	1	-	1	GLS	1	32,5 g	AANL	Ongekleurde bodem van een glazen fles/potje. Diameter 7 cm. Datering: recent.
01	002GLS	001	0005	KL	1	-	1	GLS	1	0,3 g	AANL	Splinter van wit gekleurd glas, vermoedelijk van servies. Datering: recent.
01	002KER-1	001	0005	KL	1	-	1	KER-1	2	4,5 g	AANL	Twee kleine fragmentjes van industrieel wit aardewerk. Datering: vanaf 1850.
01	002KER-2	001	0005	KL	1	-	1	KER-2	1	7,0 g	AANL	Incompleet randfragment van roodbakkend, geglazuurd aardewerk. Op rand aan binnenzijde geelgekleurde loodglazuur. Buitenzijde geheel zwart geglazuurd. Datering: circa 16^{e}-19^{e} eeuw.
01	003KBW	001	0010	KL	1	-	1	KBW	3	2653 g	AANL	1x fragment van een licht gebogen dakpan, rood en machinaal vervaardigd. 1x complete, machinaal vervaardigde, harde rode baksteen. Afmetingen: 17 x 8,4 x 4,5 cm. 1x halve, machinaal vervaardigde, rode vloertegel met cementresten. Breedte: 19,5 cm. Lengte: onbekend. Dikte: 3 cm. Datering: alle recent. Bouwmaterialen exact dezelfde als V004KBW.
01	003GLS	001	0010	KL	1	-	1	GLS	1	8,3 g	AANL	Fragmentje groen gekleurd glas. Datering: recent.
01	003KER-1	001	0010	KL	1	-	1	KER-1	1	37,6 g	AANL	Rand-wandfragment van industrieel wit aardewerk. Dikte circa 5 mm. Afgeronde rand. Vermoedelijk van een kommetje. Datering: vanaf 1850.
01	003KER-2	001	0010	KL	1	-	1	KER-2	1	4,9 g	AANL	Vierkant oortje van industrieel wit aardewerk. Doorsnede oor: circa 2,5 cm. Dikte baksel: ongeveer 4 mm. Datering: vanaf 1850.
01	004KER	001	0009	KL	1	-	1	KER	1	0,4 g	AANL	Klein wandfragmentje industrieel wit aardewerk, Dikte circa 3 mm. Datering: vanaf 1850.
01	004KBW	001	0009	KL	1	-	1	KBW	3	2539 g	AANL	1x fragment van een licht gebogen dakpan, rood en machinaal vervaardigd. 1x gebroken, machinaal vervaardigde, rode baksteen. Afmetingen: 17* x 8,4 x 4,5 cm (*=gebroken). 1x halve, machinaal vervaardigde, rode vloertegel met cementresten. Breedte: 19,5 cm. Lengte: onbekend. Dikte: 3 cm. Datering: alle recent. Bouwmaterialen exact dezelfde als V003KBW.

Advies Archeologische Monumentenzorg 2020-nr. 309

Beoordeling van een archeologisch rapport

Bevoegd gezag:	Gemeente Bladel Mevr. M. v. Dijk-Huijbregts Postbus 11 5530 AA Bladel
Datum:	10-12-2020
Project:	*Hapert, Oude Provincialeweg 71, gemeente Bladel. Een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P), karterende en waarderende fase*, auteur A. v. Bussel (Transect-rapport 3078), 18-11-2020.
Van:	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Postbus 8035, 5601 KA Eindhoven Wal 28, Eindhoven Mevr. drs. Ria Berkvens Tel. 088-3690638 E-mail: R.Berkvens@odzob.nl

Inleiding

In opdracht van Tritium Advies heeft Transect in oktober 2020 een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. De aanleiding voor het onderzoek is de bouw van een nieuwe woning. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 450 m2. De nieuwe woning zal een oppervlakte beslaan van ongeveer 110 m2. Ten tijde van het onderzoek was het plangebied nog in gebruik als tuin. In het zuiden stond een schuur.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Bladel ligt het plangebied in een ‘gebied van archeologische waarde’, namelijk de dorpskern van Hapert. Dit houdt in dat archeologisch onderzoek verplicht is bij bodemingrepen dieper dan 30 cm -Mv en groter dan 100 m2. In het plangebied is niet eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd. Op basis van de hoge archeologische waarde is er voor gekozen een proefsleuvenonderzoek uit te voeren.

Doel van het proefsleuvenonderzoek is om de archeologische waarden te karteren en te waarderen, waarbij ook inzicht wordt verkregen in de aard, omvang, datering en diepteligging van de mogelijk aanwezige archeologische resten. Op basis van de uitkomsten van dit proefsleuvenonderzoek beslist de gemeente of de archeologische waarden in voldoende mate zijn vastgesteld.

Samenvatting van het plan en het rapport

Onderzoekskader RO: Omgevingsvergunning activiteit bouwen Grootte plan- en onderzoeksgebied: 450 m2 Onderzoeksperiode: okt. 2020 Opdrachtgever: Tritium Advies Opdrachtnemer: Transect

In het plangebied is conform het PvE[1] één proefsleuf aangelegd van ongeveer 4 x 12 m (circa 48 m2). Er is één vlak aangelegd, te weten: in de top van de natuurlijke afzettingen. De natuurlijke afzettingen bestonden niet uit dekzand, maar uit afzettingen uit de Formatie van Stramproy of een desert

1 *Programma van Eisen Hapert, Oude Provincialeweg 71, gemeente Bladel. Een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven, karterende en waarderende fase (Transect-PvE 20201006 /NM1.0) auteur N. Magdelijns, d.d. 6-10-2020.*

pavement. Deze bevonden zich direct onder een (sub)recente bouwvoor. De (sub)recente bouwvoor (S1000) reikt tot een diepte van 35 à 40 cm -Mv (27,4-27,3 m +NAP). Er is sprake van een moderne bouwvoor, met eronder een doorploegde/omgewerkte antropogene ophogingslaag. De ophogingslaag gaat over in, lichter gekleurde, verrommelde nat-eolische zanden uit de Formatie van Boxtel. Deze hebben een dikte van slechts 20-25 cm. Direct eronder zijn afzettingen uit de Formatie van Stramproy aangetroffen. In de natuurlijke afzettingen is geen sprake (meer) van podzolgronden. Het oorspronkelijk bodemprofiel is dus afgetopt.

In het plangebied zijn een dertiental kuilsporen aangetroffen. De kuilsporen hebben alle een datering in de 19e-20e eeuw. Ze zijn vermoedelijk het resultaat van de inrichting van het plangebied als bos en de realisatie en sloop van een schuurtje uit de jaren ’60 van de 20e eeuw. Er is uitsluitend sprake van kuilsporen, veroorzaakt door graaf-, bouw- en sloopwerkzaamheden in de 19e en 20e eeuw. De kuilsporen bedekten een groot deel van het vlak van de onderzochte werkput. In de ruimtelijke spreiding is geen duidelijk ‘patroon’ te herkennen, die bijvoorbeeld duidelijk wijzen op uitbraaklocaties van de voormalige schuur. Bij projectie van het plangebied op historische kaarten blijkt dat het plangebied aan het begin van de 20e eeuw is ingericht als bos.

De fysieke kwaliteit van de vindplaats uit de 19e-20e eeuw is goed. Er is sprake van goed geconserveerde sporen en vondsten. De inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats is echter laag. De kuilsporen gaan maar terug tot de 19e-20e eeuw en onderzoek ernaar levert geen aanvullende informatie op, dan reeds van historische kaarten bekend is. Er wordt dan ook geen vervolgonderzoek geadviseerd. Het advies luidt het plangebied vrij te geven voor verdere graafwerkzaamheden.

Beoordeling
Het veldonderzoek en de rapportage voldoen aan de gestelde eisen uit het PvE en de KNA 4.1. Het rapport is verder helder en duidelijk geschreven. De resultaten van het onderzoek vormen geen aanleiding tot nader onderzoek. Wij stemmen dan ook in met het advies tot vrijgave.

We hebben slechts een paar opmerkingen ter verbetering van de rapportage:

- P.6: het onderzoek is in oktober uitgevoerd en niet in januari, toch?
- P. 12: leg uit waarom niet alle sporen zijn gecoupeerd, want dat was wel de bedoeling volgens het PvE.
- P. 12: geef ook de aanlegdiepte van het eerste vlak aan in cm onder maaiveld en NAP.
- Figuren 7 en 8: leg uit wat op de foto’s te zien is? Wat is het spoor met baksteenresten? En wat het oranje gekleurde spoor? Er lijken toch duidelijk verschillen aanwezig te zijn in samenstelling en mogelijk dus ook functie? Graag dus wat meer toelichten.

Selectieadvies
Met de uitvoering van dit archeologische onderzoek is de archeologische waarde van het gebied in voldoende mate vastgesteld. Er zijn bij het sleuvenonderzoek geen waardevolle archeologische vindplaatsen aangetroffen. Het plangebied is pas in de 20e eeuw in gebruik genomen als woonerf. Archeologisch vervolgonderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

De aanwezigheid van archeologische resten kunnen echter nooit geheel worden uitgesloten op basis van het uitgevoerde onderzoek. Mochten er tijdens toekomstige grondwerkzaamheden toch onverwacht archeologische vondsten en structuren worden aangetroffen, dan dient men dit zo spoedig mogelijk bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de gemeente Bladel te melden (Erfgoedwet 2016, artikel 5.10).

Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
Oude Provincialeweg 71 te Hapert

(2005/260/TA-01, versie 0)

Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai (toetsing Wet geluidhinder)

in opdracht van
Urbitom
T.a.v. de heer T. Seebregts
Tweede Donk 8
5233 HR 'S-HERTOGENBOSCH

betreffende locatie
Oude Provincialeweg 71
Hapert

documentkenmerk
2005/260/TA-01

versie
0

vestiging
Nuenen

datum
27 augustus 2020

opgesteld door:
ing. C.P. Kuijken
Projectleider geluid & bouwfysica

gecontroleerd door:
ir. D.P.M. Jacobs
Projectleider geluid & bouwfysica

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording van Tritium Advies.

Tritium Advies B.V.
Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid
T. 088 44 02 900
E. info@tritium.nl
I. www.tritium.nl
KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:
Arkel ›› Neer ›› Nuenen ››
Prinsenbeek ›› Rijkevoort

Inhoudsopgave

		pagina
1.	**Inleiding**	**1**
2.	**Uitgangspunten**	**2**
2.1	Locatiegegevens	2
2.2	Gegevens wegverkeer	2
2.3	Modellering	3
3.	**Wet- en regelgeving**	**4**
3.1	Berekeningsmethode	4
3.2	Randvoorwaarden Wgh	4
3.2.1	Inleiding	4
3.2.2	Geluidzones	4
3.2.3	Artikel 110g	4
3.2.4	Stedelijk en buitenstedelijk gebied	5
3.2.5	Artikel 3.5 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (RMG 2012)	5
3.2.6	Normen geluidbelasting	6
3.3	Geluidbeleid gemeente Bladel	6
4.	**Rekenresultaten en toetsing**	**8**
4.1	Geluidbelasting wegverkeerslawaai	8
4.2	Overdrachtsmaatregelen	9
4.3	Bronmaatregelen	9
4.4	Geluidbeleid gemeente Bladel	10
4.5	Cumulatieve geluidbelasting	10
4.6	Geluidwering gevels ($G_{A;k}$)	10
5.	**Samenvatting en conclusie**	**11**

Bijlagen

		aantal pagina's (excl. voorblad)
1.	situatietekening van het plan	1
2.	verkeersgegevens	15
3.	invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaai	12
4.	grafische weergave invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaai	6
5.	rekenresultaten geluidbelasting wegverkeer	6
6.	aanvullend onderzoek: stiller wegdek	4

1. Inleiding

In opdracht van Urbitom is een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd ten behoeve van de beoogde nieuwbouw van twee woningen in de zijtuin van de Oude Provincialeweg 71 te Hapert. De ontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Het akoestisch onderzoek is derhalve uitgevoerd ten behoeve van een juridisch-planologische procedure.

In onderhavige rapportage is deze zogenaamde "Nieuwe situatie" getoetst aan de normstelling van de Wet geluidhinder (verder: Wgh) en is aangegeven wat hiervan de consequenties zijn. Op basis van de resultaten van deze toetsing is vervolgens beoordeeld of voor de woningen extra geluidwerende maatregelen noodzakelijk zijn.

De aspecten spoorweglawaai, luchtverkeerslawaai en industrielawaai zijn in het onderhavige onderzoek niet beschouwd.

2. Uitgangspunten

2.1 Locatiegegevens

Het plangebied is gelegen in het stedelijk gebied van Hapert, gemeente Bladel. In bijlage 1 is een situatietekening van het plan opgenomen.

Voor wegverkeerslawaai is het plan gelegen binnen de geluidzone van de Oude Provincialeweg, de N284 en de Castersedijk.

2.2 Gegevens wegverkeer

De verkeersinvoergegevens van de Oude Provincialeweg en de Castersedijk zijn door de Omgevingsdienst Zuid-oost Brabant (verder: ODZOB) aangeleverd middels een in Geomilieu in te voeren shape-bestand. De verkeersgegevens van de N284 zijn beschikbaar gesteld door de provincie Noord-Brabant. Van deze laatste weg zijn de (prognose)gegevens voorhanden voor 2015 en 2040 door middel van het BBMA Zuidoost Brabant. De gegevens voor het jaar 2030 zijn bepaald op basis van lineaire interpolatie.
Conform opgave van de provincie Noord-Brabant is de gehele N284 voorzien van SMA-NL8G+.

Alle verstrekte verkeersgegevens zijn opgenomen in bijlage 2. De verkeersinvoergegevens inclusief de maximum snelheid en wegdektype worden gepresenteerd in navolgende tabellen 2.1 tot en met 2.3. De verkeersgegevens verschillen per wegvak. De in navolgende tabellen opgenomen verkeersgegevens gelden voor de dichtst bij het plangebied gelegen wegvakken.

Tabel 2.1: gegevens wegverkeer Castersedijk

Castersedijk			
maximum snelheid: 60 km/uur			
wegdek: asfalt (referentiewegdek)			
jaar: 2030			etmaalintensiteit: 3474 mvt.
	dag	avond	nacht
gemiddeld per uur (%)	6,68	3,12	0,92
lichte mvt. (%)	86,46	90,36	86,99
middelzware mvt. (%)	12,32	7,81	10,80
zware mvt. (%)	1,22	1,83	2,21

Tabel 2.2: gegevens wegverkeer Oude Provincialeweg

Oude Provincialeweg			
maximum snelheid: 50 km/uur			
wegdek: elementenverharding in keperverband			
jaar: 2030			etmaalintensiteit: 4653 mvt.
	dag	avond	nacht
gemiddeld per uur (%)	6,71	3,58	0,65
lichte mvt. (%)	97,24	97,78	97,74
middelzware mvt. (%)	2,21	1,82	1,74
zware mvt. (%)	0,55	0,40	0,52

Tabel 2.3: gegevens wegverkeer N284

N284						
maximum snelheid: 80 km/uur						
wegdek: asfalt (SMA-NL8G+)						
jaar: 2015			etmaalintensiteit Hapert (oost) – Afsl. Casteren: 9.900 mvt.			
			etmaalintensiteit Afsl. Casteren – Hapert (oost): 9.700 mvt.			
jaar: 2040			etmaalintensiteit Hapert (oost) – Afsl. Casteren: 10.900 mvt.			
			etmaalintensiteit Afsl. Casteren – Hapert (oost): 10.400 mvt.			
jaar: 2030			etmaalintensiteit Hapert (oost) – Afsl. Casteren: 10.500 mvt.			
			etmaalintensiteit Afsl. Casteren – Hapert (oost): 10.120 mvt.			
	dag		avond		nacht	
	ri. Afsl. Casteren	ri. Hapert (oost)	ri. Afsl. Casteren	ri. Hapert (oost)	ri. Afsl. Casteren	ri. Hapert (oost)
gemiddeld per uur (%)	6,51	6,71	2,51	3,22	1,49	0,83
lichte mvt. (%)	84,53	84,64	93,03	92,97	84,81	85,08
middelzware mvt. (%)	10,43	10,35	5,08	5,13	10,13	7,00
zware mvt. (%)	5,05	5,02	1,89	1,90	5,06	7,92

2.3 Modellering

Voor de locatie en afmetingen van de woningen is uitgegaan van de in bijlage 1 opgenomen situatietekening.

Als maatgevende toetshoogte voor de begane grond van de nieuwe woningen is 1,5 meter boven maaiveld aangehouden. Voor de eerste verdieping is 4,5 meter gehanteerd. Voor alle punten is gerekend met invallend geluid.

In de berekeningen is als rekenparameter bodemfactor 1,00 (akoestisch zacht) aangehouden met uitzondering van de ingevoerde bodemgebieden. De ingevoerde bodemgebieden zijn als akoestisch hard (bodemfactor 0,00) en akoestisch half hard/zacht (bodemfactor 0,50) gemodelleerd. De akoestisch harde bodemgebieden betreffen weg- en terreinverhardingen. De akoestisch half harde/zachte bodemgebieden betreffen tuinen.

Voor het lokale maaiveld is 28 meter +NAP aangehouden. Hoogteverschillen in het maaiveld en de gebouwhoogtes van de bestaande omliggende bebouwing zijn overgenomen uit het door de ODZOB aangeleverde shape-bestand.

Er hoeft ter hoogte van het plangebied geen hellingcorrectie te worden toegepast. Tevens zijn er geen akoestisch relevante rotondes of obstakels in de directe omgeving van het bouwplan aanwezig.

Ter plaatse van de geregelde kruising met de N284 is een kruispuntcorrectie toegepast met een kruispuntkental (q) van 2/3.

3. Wet- en regelgeving

3.1 Berekeningsmethode

De geluidbelastingen zijn bepaald met behulp van "Standaardrekenmethode 2" zoals beschreven in het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012.

De invoergegevens van het akoestisch model wegverkeerslawaai zijn weergegeven in bijlage 3. Een grafische weergave van deze invoergegevens is weergegeven in bijlage 4.

3.2 Randvoorwaarden Wgh

3.2.1 Inleiding

De maat voor de geluidbelasting van een weg wordt uitgedrukt in de L_{den}-waarde. L_{den} is de geluidbelasting in dB op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00 - 19.00 uur, van 19.00 - 23.00 uur en van 23.00 - 07.00 uur van een jaar, zoals omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189).

3.2.2 Geluidzones

Volgens de Wgh hebben wegen een zone die zich aan weerszijden van de weg uitstrekt vanaf de as van de weg (art. 74 Wgh). Binnen deze zones worden eisen gesteld aan de geluidbelasting. Buiten de zones worden geen eisen gesteld. Een weg is niet zoneplichtig indien er sprake is van:

- ligging binnen een woonerf;
- een maximum snelheid van 30 km/uur.

In tabel 3.1 is de breedte van de geluidzones weergegeven.

Tabel 3.1: breedte van de geluidzones langs wegen

soort gebied	aantal rijstroken	breedte geluidzone (m)
stedelijk	1 of 2	200
	3 of meer	350
buitenstedelijk	1 of 2	250
	3 of 4	400
	5 of meer	600

3.2.3 Artikel 110g

Onze Minister stelt regels op grond waarvan telkens voor een bepaalde periode, al naar gelang de geluidproductie van motorvoertuigen in de betrokken periode hoger ligt dan voor de toekomst

redelijkerwijs is te verwachten, bij de berekening en meting van de geluidbelasting op de gevel van woningen of op andere geluidgevoelige gebouwen of aan de grens van geluidgevoelige terreinen op het resultaat een door hem bepaalde aftrek van niet meer dan 5 dB wordt toegepast.

Conform artikel 3.4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 bedraagt voornoemde aftrek:

a. 3 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wgh 56 dB is;
b. 4 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wgh 57 dB is;
c. 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting afwijkt van de onder a en b genoemde waarden;
d. 5 dB voor de overige wegen;
e. 0 dB bij toepassing van de artikelen 3.2 en 3.3 van het Bouwbesluit 2012 en bij toepassing van de artikelen 111b, tweede en derde lid, 112 en 113 van de Wgh.

3.2.4 Stedelijk en buitenstedelijk gebied

Binnen de Wgh is de toetsing van de geluidbelasting afhankelijk gesteld van de ligging van het bouwplan. Volgens artikel 1 van de Wgh wordt onderscheiden:

- Stedelijk gebied: het gebied binnen de bebouwde kom, doch, voor de toepassing van de hoofdstukken VI en VII van de Wgh, met uitzondering van het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.
- Buitenstedelijk gebied: het gebied buiten de bebouwde kom alsmede, voor toepassing van de hoofdstukken VI en VII, het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

3.2.5 Artikel 3.5 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (RMG 2012)

Binnen het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 is middels artikel 3.5 de mogelijkheid geboden om voor wegen met een snelheidsregime van 70 km/uur of meer rekening te houden met de toekomstige effecten van Europees bronbeleid. Artikel 3.5 schrijft hierover het volgende:

- bij de berekening van het equivalent geluidniveau vanwege een weg wordt, voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt, 2 dB in mindering gebracht op de wegdekcorrectie bepaald overeenkomstig bijlage III bij deze regeling of als het wegdek bestaat uit dicht asfaltbeton, in afwijking van het gestelde in paragraaf 1.5 en 2.4.2 van bijlage III een wegdekcorrectie van 2 dB in rekening gebracht;
- in afwijking van het eerste lid wordt 1 dB in mindering gebracht voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en het wegdek bestaat uit een elementenverharding of een van de volgende wegdektypen:

a. Zeer Open Asfalt Beton;
b. tweelaags Zeer Open Asfalt Beton, met uitzondering van tweelaags Zeer Open Asfalt Beton fijn;
c. uitgeborsteld beton;
d. geoptimaliseerd uitgeborsteld beton;
e. oppervlakbewerking.

3.2.6 Normen geluidbelasting

Artikel 82 tot en met 85 van de Wgh geven nadere uitleg met betrekking tot de geluidbelasting in zogenaamde "Nieuwe situaties" (er dient een ruimtelijke procedure te worden gevolgd).

De zogenaamde voorkeursgrenswaarde bedraagt 48 dB. Is de geluidbelasting lager dan 48 dB dan legt de Wgh geen restricties op aan het onderhavige plan. Wordt deze voorkeursgrenswaarde overschreden dan kan door de gemeente een hogere waarde worden vastgesteld. Indien de geluidbelasting lager is dan de maximale ontheffingswaarde, kan de gemeente ontheffing verlenen indien maatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting tot de voorkeursgrenswaarde van 48 dB onvoldoende doeltreffend zijn dan wel op overwegende bezwaren stuiten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard. In navolgende tabellen 3.2 en 3.3 worden de normen uit de Wgh weergegeven.

Tabel 3.2: normen geluidbelasting in stedelijk gebied

normen voor nog niet-geprojecteerde woningen in een stedelijk gebied	
voorkeursgrenswaarde	48 dB
maximale ontheffingswaarde	63 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw	68 dB

Tabel 3.3: normen geluidbelasting in buitenstedelijk gebied

normen voor nog niet-geprojecteerde woningen in een buitenstedelijk gebied	
voorkeursgrenswaarde	48 dB
maximale ontheffingswaarde	53 dB
maximale ontheffingswaarde; agrarische bedrijfswoning	58 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw, buiten de bebouwde kom	58 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw gelegen binnen de bebouwde kom, binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg	63 dB

De locatie in onderhavig onderzoek is gelegen in het stedelijk gebied en betreft de nieuwbouw van woningen. Derhalve bedraagt de maximale ontheffingswaarde 63 dB.

3.3 Geluidbeleid gemeente Bladel

Ten behoeve van het akoestisch onderzoek is tevens rekening gehouden met het document "Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen" d.d. 17 juli 2010 van de gemeente Bladel. Conform dit beleidsstuk kan pas een hogere waarde worden verleend als voldaan wordt aan de hoofdcriteria uit de Wgh en aan de in het beleidsstuk genoemde subcriteria. Deze subcriteria zijn als volgt:

- dorps- en of stadsvernieuwing;
- doelmatige afscherming;
- grond- en/of bedrijfsgebondenheid;
- opvullen open plaats;
- vervanging bestaande bebouwing.

Als aanvullende eis wordt gesteld dat de woningen zullen beschikken over ten minste één geluidluwe gevel en dat bij de indeling rekening wordt gehouden met de geluidbelaste zijde.

4. Rekenresultaten en toetsing

4.1 Geluidbelasting wegverkeerslawaai

In de navolgende tabellen 4.1 tot en met 4.3 zijn per bron de berekeningsresultaten van de toetspunten samengevat weergegeven. De volledige rekenresultaten zijn opgenomen in bijlage 5.

Tabel 4.1: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de Castersedijk

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
alle	alle	≤48	48	63

Tabel 4.2: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de N284

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
alle	alle	≤48	48	63

Tabel 4.3: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de Oude Provincialeweg

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
t1	alle	60	48	63
t2 en t3	alle	58		
t4	1,5	54		
	4,5	55		
t5 t/m t7	alle	≤48		
t8	alle	55		

Voor de Casterseweg en de N284 geldt dat de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze wegen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuwe woningen overschrijdt.

Voor de Oude Provincialeweg geldt dat de geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woningen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB met maximaal 12 dB overschrijdt. De maximale ontheffingswaarde van 63 dB voor nieuwbouw in stedelijk gebied wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarde aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet en wordt voldaan aan de voorwaarden uit het gemeentelijk geluidbeleid.

4.2 Overdrachtsmaatregelen

Bij overdrachtsmaatregelen wordt bekeken of de geluidoverdracht tussen geluidbron en ontvanger kan worden belemmerd. Het aanleggen van een geluidscherm gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting tot de voorkeursgrenswaarde ontmoet in de onderhavige situatie overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Om doelmatig te zijn dient het scherm namelijk dicht bij de bron of dicht bij de ontvanger te worden geplaatst. Tevens dient het scherm relatief hoog te zijn om doelmatig te zijn voor de 1^{e} verdieping. Het aanleggen van een geluidscherm ontmoet bovendien overwegende bezwaren van financiële aard. De kosten van een geluidscherm bedragen circa € 400,-/m^2 zodat het vanuit financieel oogpunt niet realistisch is dat het bouwplan deze extra kosten kan dragen. Bij een hoogte van 5 meter en een lengte van 40 meter resulteert dit reeds in een extra uitgave van circa € 80.000,-. Voor het aanleggen van een geluidwal (in plaats van een geluidscherm) gelden dezelfde overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke en financiële aard.

Een andere mogelijke overdrachtsmaatregel is normaal gesproken het vergroten van de afstand tussen geluidbron en ontvanger. In onderhavige situatie is echter al sprake van een afstand van circa 10 meter tot de wegas van de Oude Provincialeweg. Aangezien een verdubbeling van deze afstand slechts 3 dB reductie oplevert en de overschrijding maximaal 12 dB bedraagt, is het vergroten van deze afstand niet erg doeltreffend als maatregel.

4.3 Bronmaatregelen

Bij maatregelen aan de geluidbron wordt bekeken of het geluidniveau van de veroorzaker van het geluid kan worden gereduceerd. Bij een maximale snelheid van 50 km/uur zijn er twee oorzaken van geluidproductie, namelijk de mechanische geluiden van de automobielen en het geluid dat de banden op het wegdek maken. Mogelijke maatregelen zijn stillere voertuigen, verlaging van de maximum snelheid of een geluidreducerend wegdek.

- stillere voertuigen: een vermindering van mechanische geluiden kan alleen plaatsvinden door de ontwikkeling van nieuwe technieken en is zodoende niet realistisch;
- verlaging van de maximum snelheid: op een verlaging van het snelheidsregime op een weg kan de initiatiefnemer van het bouwplan geen invloed uitoefenen;
- geluidreducerend wegdek: een vermindering van het geluid dat de banden op het wegdek veroorzaken is te realiseren door het toepassen van een geluidreducerend wegdek. De rekenresultaten na toepassing van een stiller wegdek (stille elementenverharding) op de Oude Provincialeweg zijn in bijlage 6 opgenomen. Uit de rekenresultaten blijkt dat na toepassing van deze bronmaatregel de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze weg met circa 3 dB afneemt. Hiermee wordt de voorkeursgrenswaarde nog altijd overschreden. Derhalve is deze maatregel niet erg doeltreffend. Het toepassen van een stiller wegdek ontmoet bovendien overwegende bezwaren van financiële aard. Vanuit financieel oogpunt is het namelijk niet realistisch dat het bouwplan de extra kosten van € 300,- per strekkende meter kan dragen. Bij een lengte van 230 meter resulteert dit in een extra uitgave van circa € 70.000,-.

4.4 Geluidbeleid gemeente Bladel

Ten behoeve van het akoestisch onderzoek is tevens rekening gehouden met het document "Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen" d.d. 17 juli 2010 van de gemeente Bladel.

In onverhavige situatie wordt een open plek in de bebouwing opgevuld. Derhalve wordt voldaan aan één van de subcriteria zoals genoemd in voornoemd beleidsstuk.

Tevens blijkt uit de rekenresultaten dat iedere woning beschikt over een geluidluwe achtergevel. Conform het voornoemde beleidsstuk dient bij de indeling van de woningen rekening gehouden te worden met de geluidbelaste zijde.

4.5 Cumulatieve geluidbelasting

Ten behoeve van de procedure hogere waarde dient conform artikel 110f Wgh de cumulatieve geluidbelasting te worden bepaald, indien sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron. Allereerst dient vastgesteld te worden of sprake is van een relevante blootstelling door verschillende geluidbronnen. Dit is alleen het geval indien de zogenaamde voorkeurswaarde van die te onderscheiden bronnen wordt overschreden. Conform de Wgh dienen voor de cumulatie de zoneplichtige wegen en spoorwegen en de geluidbelasting ten gevolge van industrie en/of luchtvaart meegenomen te worden. De cumulatieve geluidbelasting dient bepaald te worden conform het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (bijlage I, hoofdstuk 2 'Rekenmethode cumulatieve geluidsbelasting'). De correctie conform artikel 110g Wgh met betrekking tot wegverkeer wordt hierbij niet toegepast.

Dit betekent dat in onderhavige situatie de cumulatieve geluidbelasting niet bepaald hoeft te worden en dat uitsluitend rekening dient te worden gehouden met de geluidbelasting ten gevolge van de Oude Provincialeweg. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is de cumulatieve geluidbelasting echter alsnog bepaald voor alle gemodelleerde wegen. De cumulatieve geluidbelasting op de gevels van de beoogde nieuwe woningen is opgenomen in bijlage 5 en bedraagt maximaal 65 dB.

4.6 Geluidwering gevels ($G_{A;k}$)

Volgens het bouwbesluit dient de karakteristieke geluidwering van de gevel $G_{A;k}$ voor verblijfsgebieden in een woning minimaal de in het vastgestelde besluit hogere waarde opgenomen hoogst toelaatbare geluidbelasting minus 33 dB te bedragen. Een gevel van een nieuwbouwwoning dient bovendien minimaal een $G_{A;k}$ van 20 dB te hebben.

Aangezien voor onderhavige woningen sprake is van een procedure hogere waarde, is een aanvullend onderzoek ter bepaling van de geluidwering van de gevels nodig.

5. Samenvatting en conclusie

In opdracht van Urbitom is een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd ten behoeve van de beoogde nieuwbouw van twee woningen in de zijtuin van de Oude Provincialeweg 71 te Hapert. De ontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Het akoestisch onderzoek is derhalve uitgevoerd ten behoeve van een juridisch-planologische procedure.

Voor wegverkeerslawaai is het plan gelegen binnen de geluidzone van de Oude Provincialeweg, de N284 en de Castersedijk.

Voor de Casterseweg en de N284 geldt dat de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze wegen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuwe woningen overschrijdt.

Voor de Oude Provincialeweg geldt dat de geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woningen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB met maximaal 12 dB overschrijdt. De maximale ontheffingswaarde van 63 dB voor nieuwbouw in stedelijk gebied wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarde aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet en wordt voldaan aan de voorwaarden uit het gemeentelijk geluidbeleid.

Het aanleggen van een geluidwal of geluidscherm (overdrachtsmaatregelen) gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer tot de voorkeursgrenswaarde ontmoet in de onderhavige situatie overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Het vergroten van de afstand tussen geluidbron en ontvanger is in onderhavige situatie eveneens niet doeltreffend. Voor het toepassen van stiller wegdek (bronmaatregel) geldt dat de voorkeurgrenswaarde nog altijd wordt overschreden. Deze geluidreducerende maatregel is derhalve niet doeltreffend. Het toepassen van een stiller wegdek ontmoet bovendien overwegende bezwaren van financiële aard.

Onderhavig bouwplan vult een open plek op tussen bestaande bebouwing. Uit de rekenresultaten blijkt dat de woningen beschikken over een geluidluwe achtergevel. Wanneer bij de indeling van de woningen rekening wordt gehouden met de geluidbelaste zijde, wordt aan de aanvullende voorwaarden uit het geluidbeleid van de gemeente Bladel voldaan.

Derhalve wordt onderbouwd verzocht hogere waarde te verlenen conform artikel 110a, lid 5 van de Wet geluidhinder.

Aangezien in onderhavige situatie sprake is van een procedure hogere waarde, is voor de woningen een aanvullend onderzoek nodig ter bepaling van de geluidwering van de gevels. Bij toepassing van de juiste geluidwerende materialen en maatregelen (conform een nader onderzoek) is vervolgens een goed akoestisch woon- en leefklimaat gewaarborgd.

BIJLAGE 1:

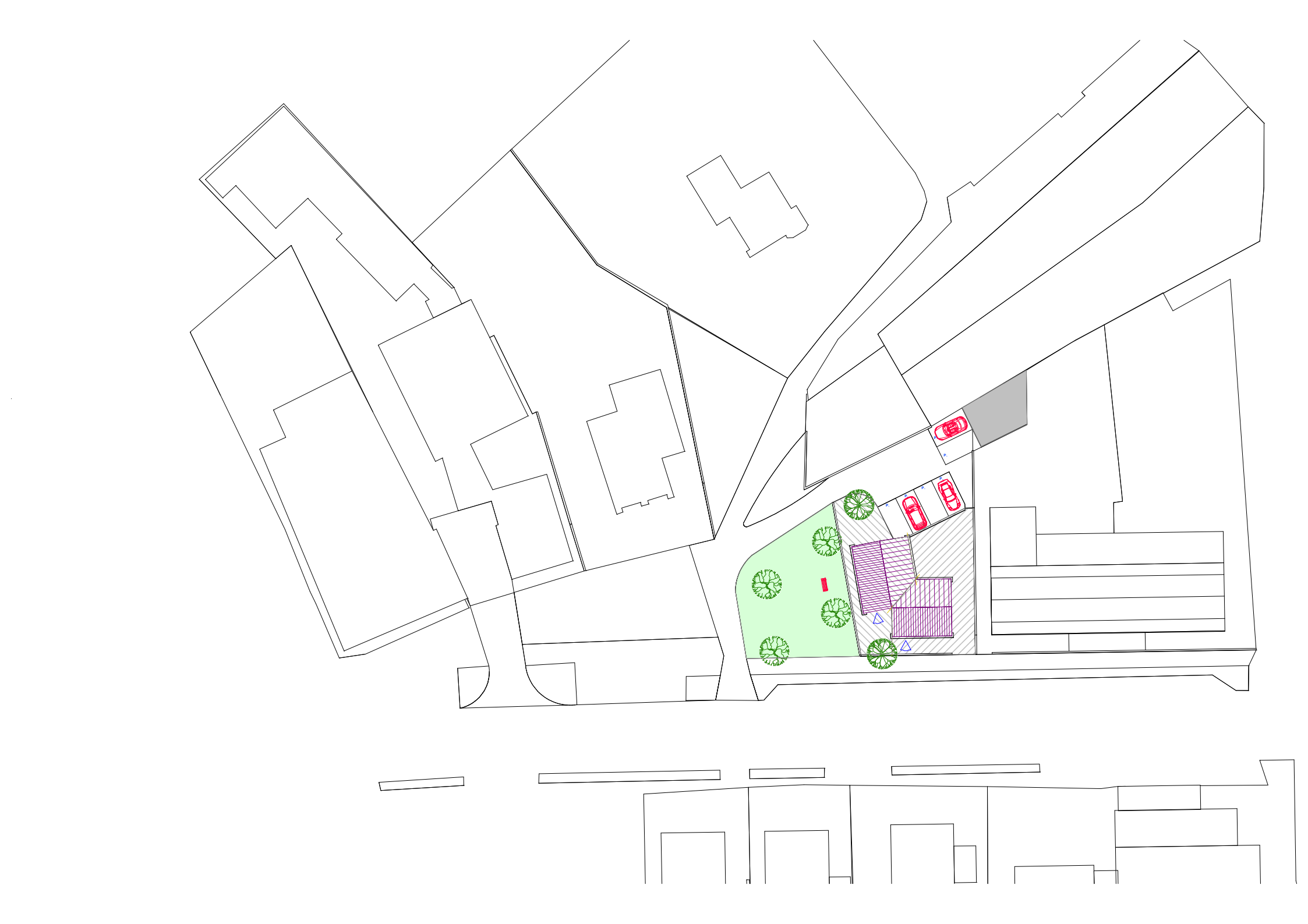

BIJLAGE 2:

Provincie Noord-Brabant

Vragen? Opmerkingen? Neem contact op met de provincie!

Kaartbank

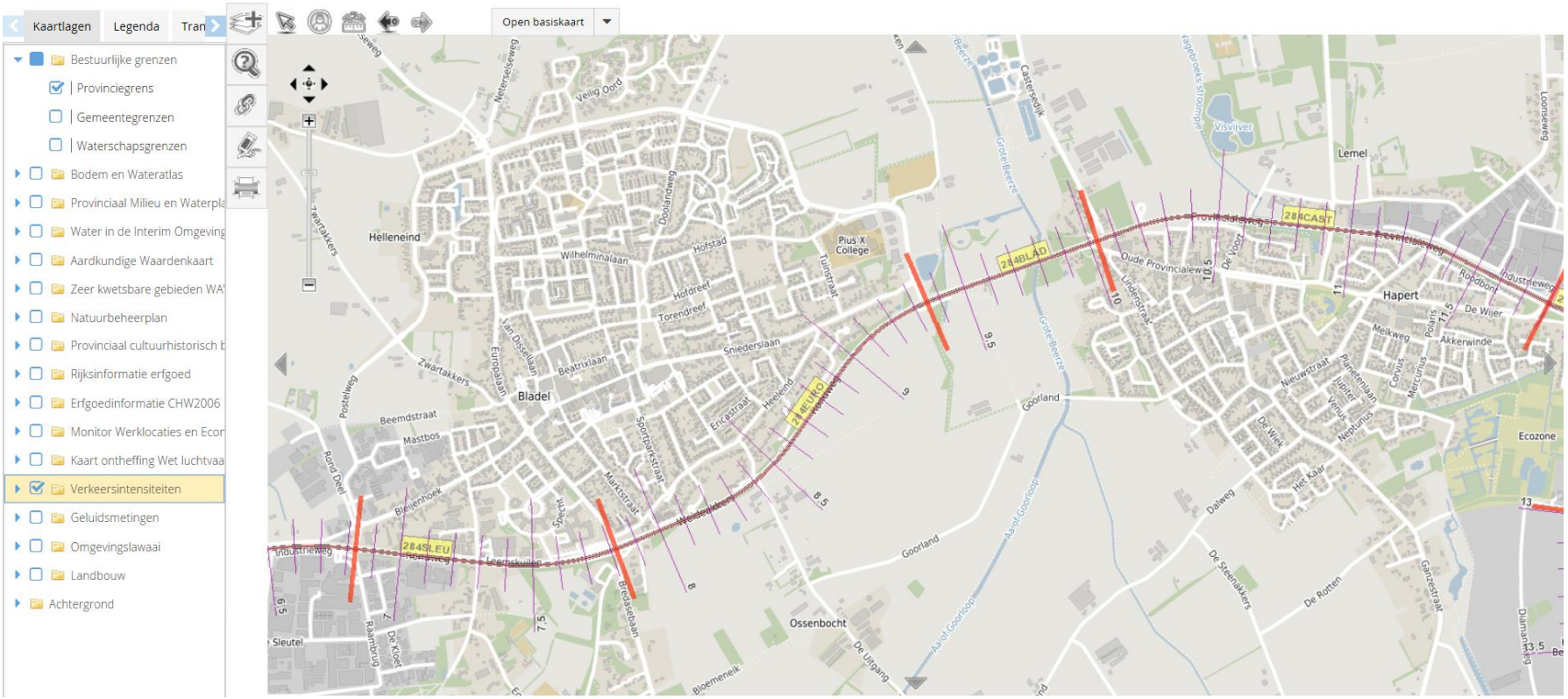

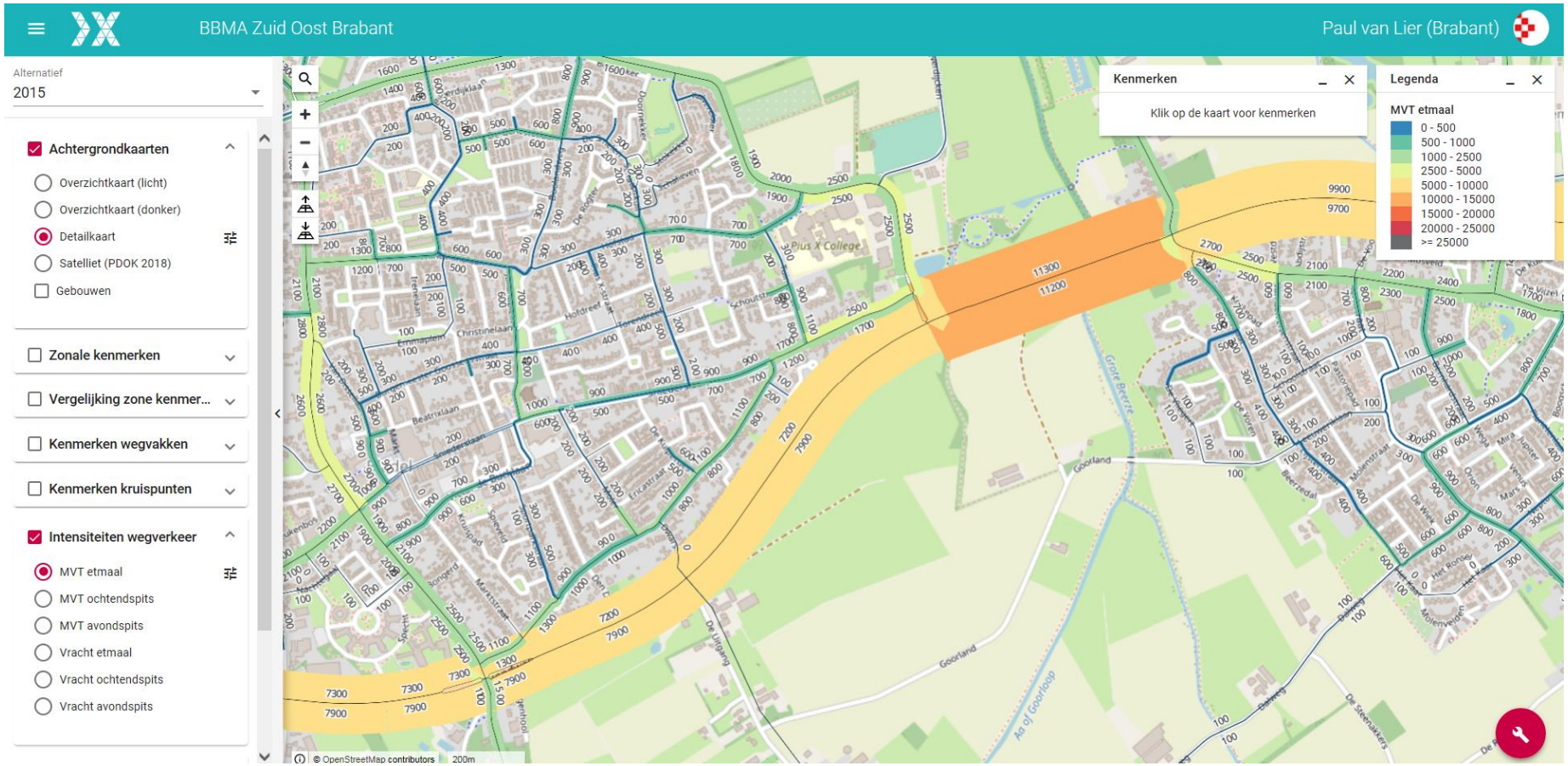
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT etmaal
0 - 500
500 - 1000
1000 - 2500
2500 - 5000
5000 - 10000
10000 - 15000
15000 - 20000
20000 - 25000
>= 25000
Goorland
Pius X College
© OpenStreetMap contributors
200m

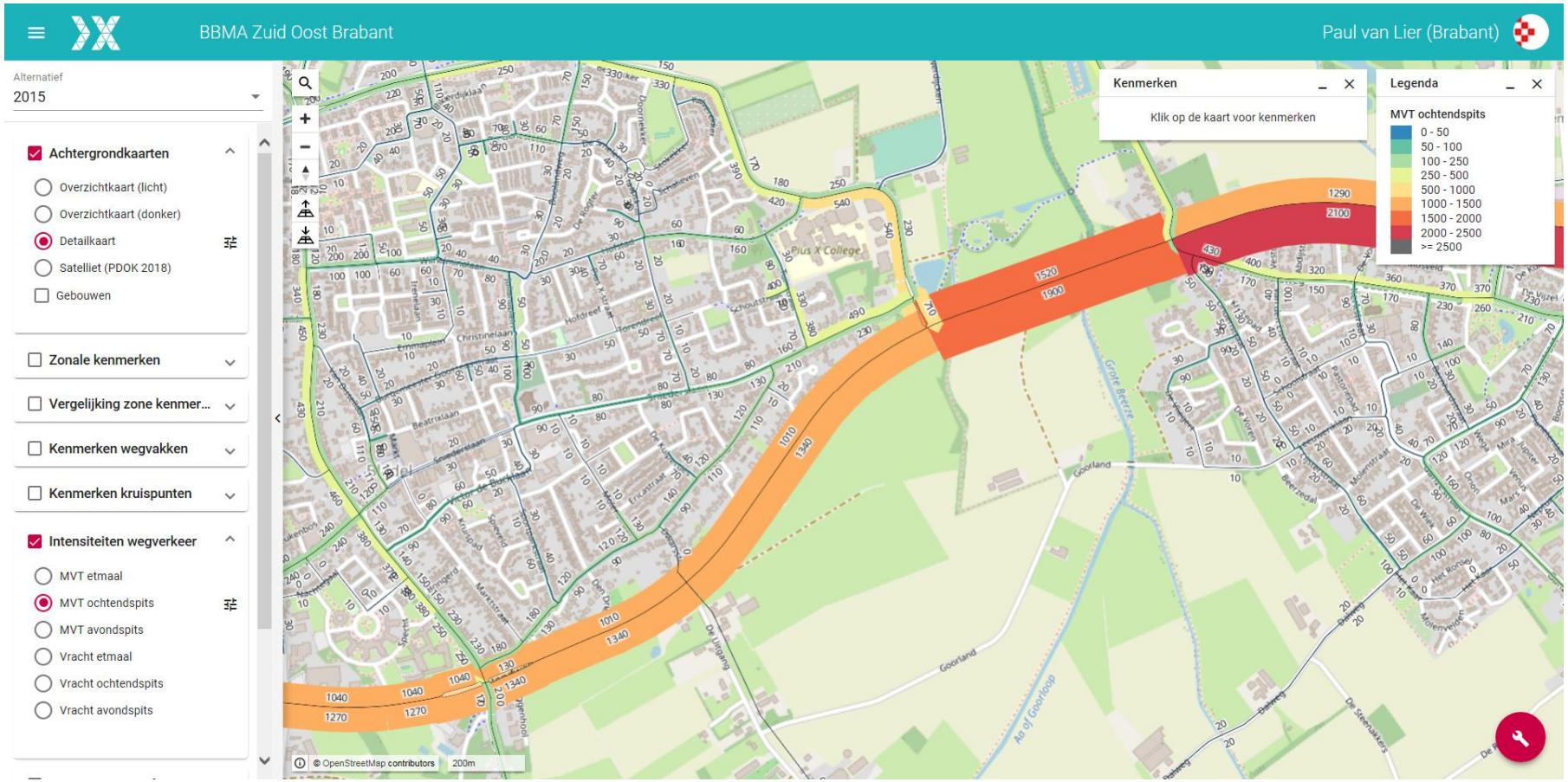
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT ochtendspits
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2000
2000 - 2500
>= 2500
© OpenStreetMap contributors
200m

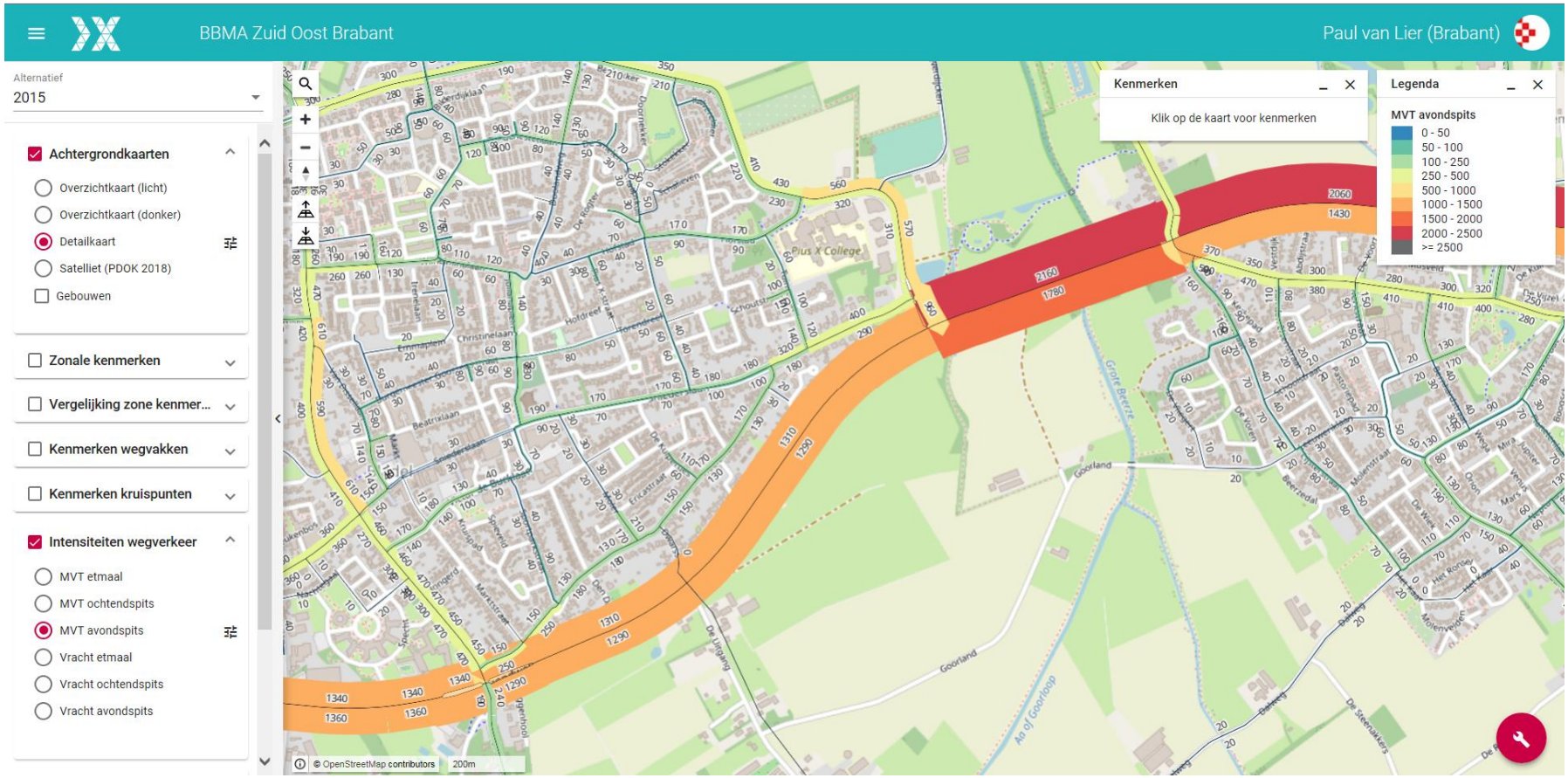
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT avondspits
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2000
2000 - 2500
>= 2500
© OpenStreetMap contributors
200m

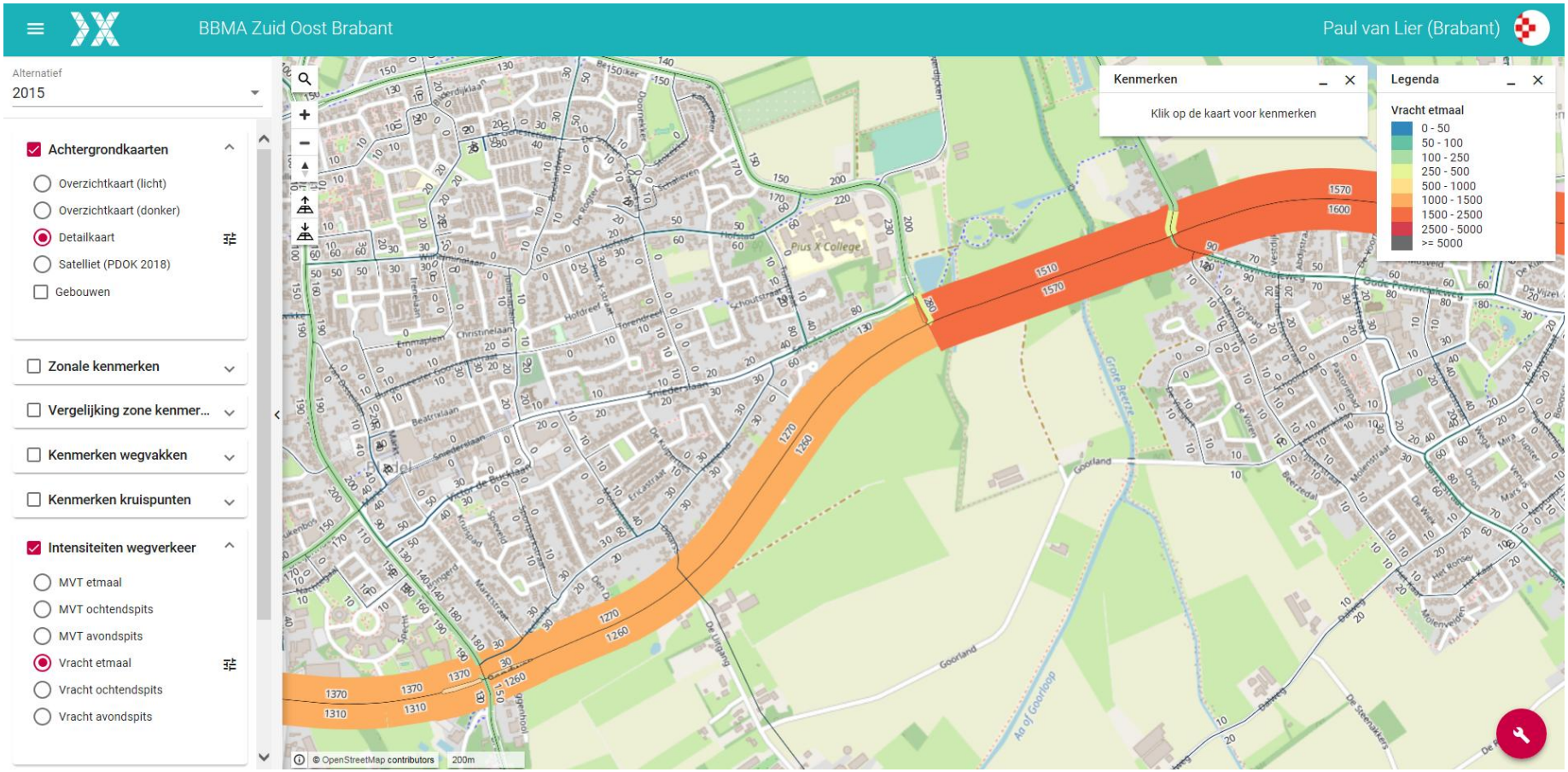
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht etmaal
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2500
2500 - 5000
>= 5000
Pius X College
Goorland
© OpenStreetMap contributors
200m

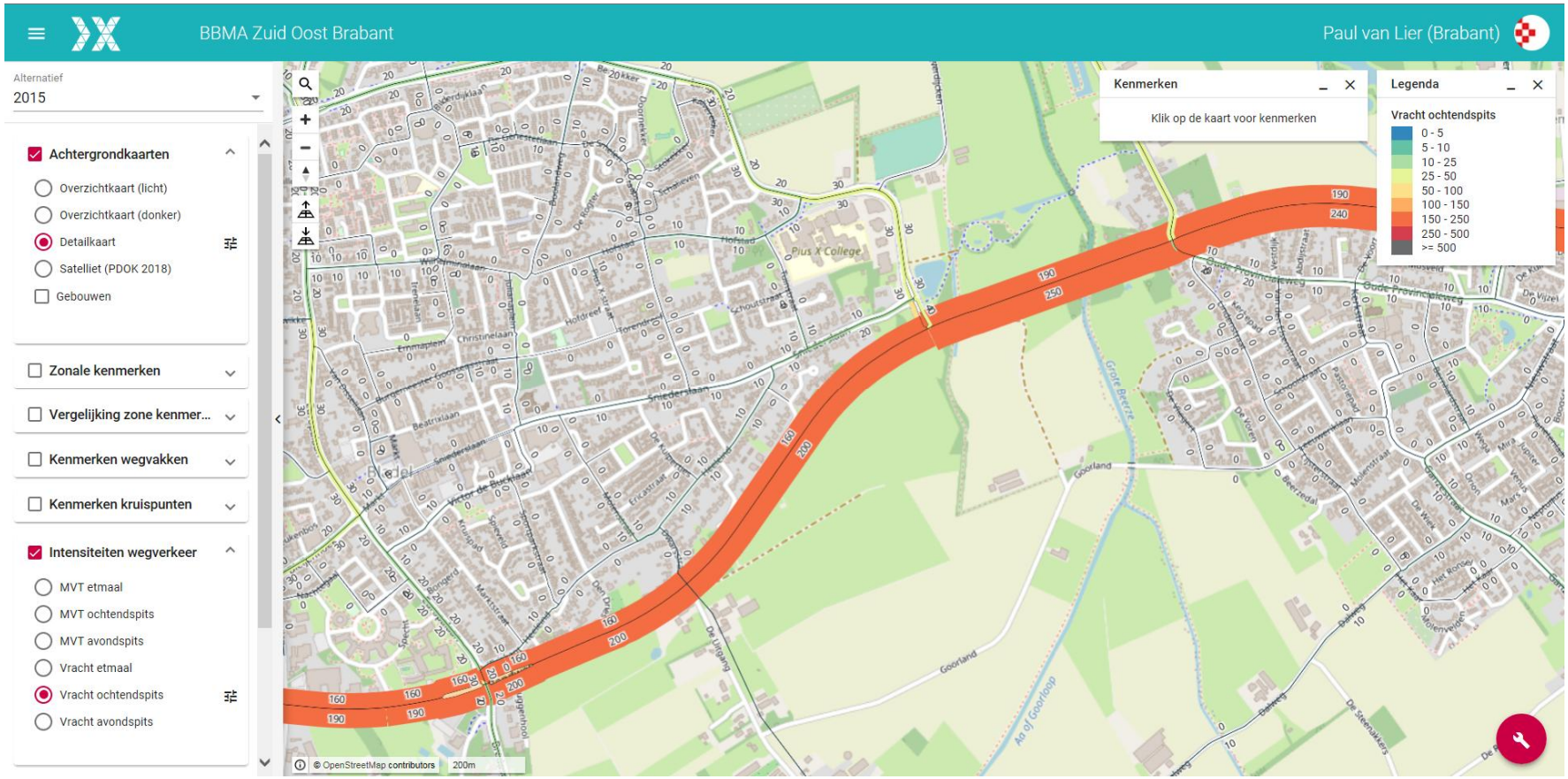
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht ochtendspits
0 - 5
5 - 10
10 - 25
25 - 50
50 - 100
100 - 150
150 - 250
250 - 500
>= 500
Plus X College
Goorland
Groote Beerze
Aa of Goorloop
© OpenStreetMap contributors
200m

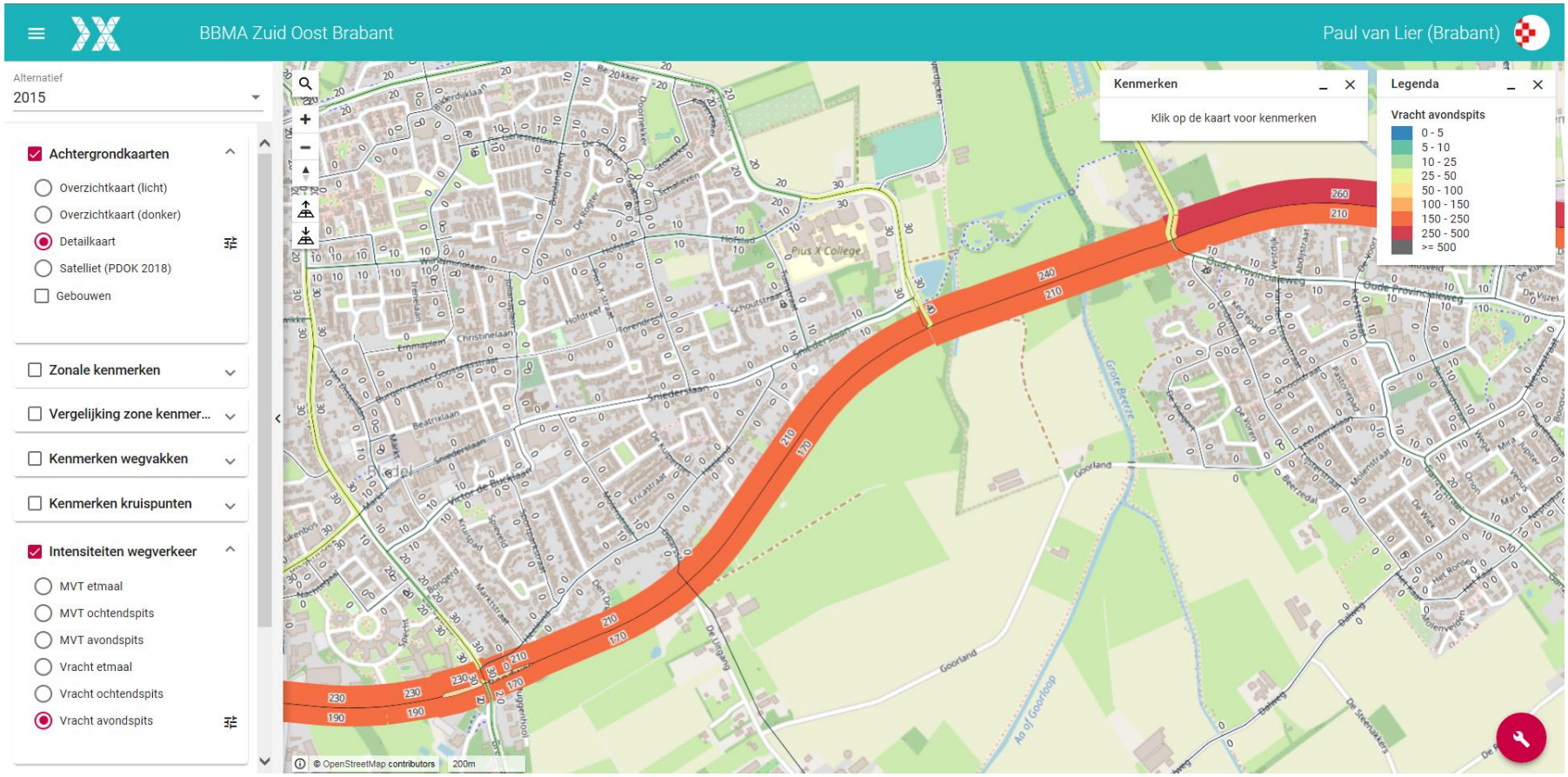
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht avondspits
0 - 5
5 - 10
10 - 25
25 - 50
50 - 100
100 - 150
150 - 250
250 - 500
>= 500
© OpenStreetMap contributors
200m

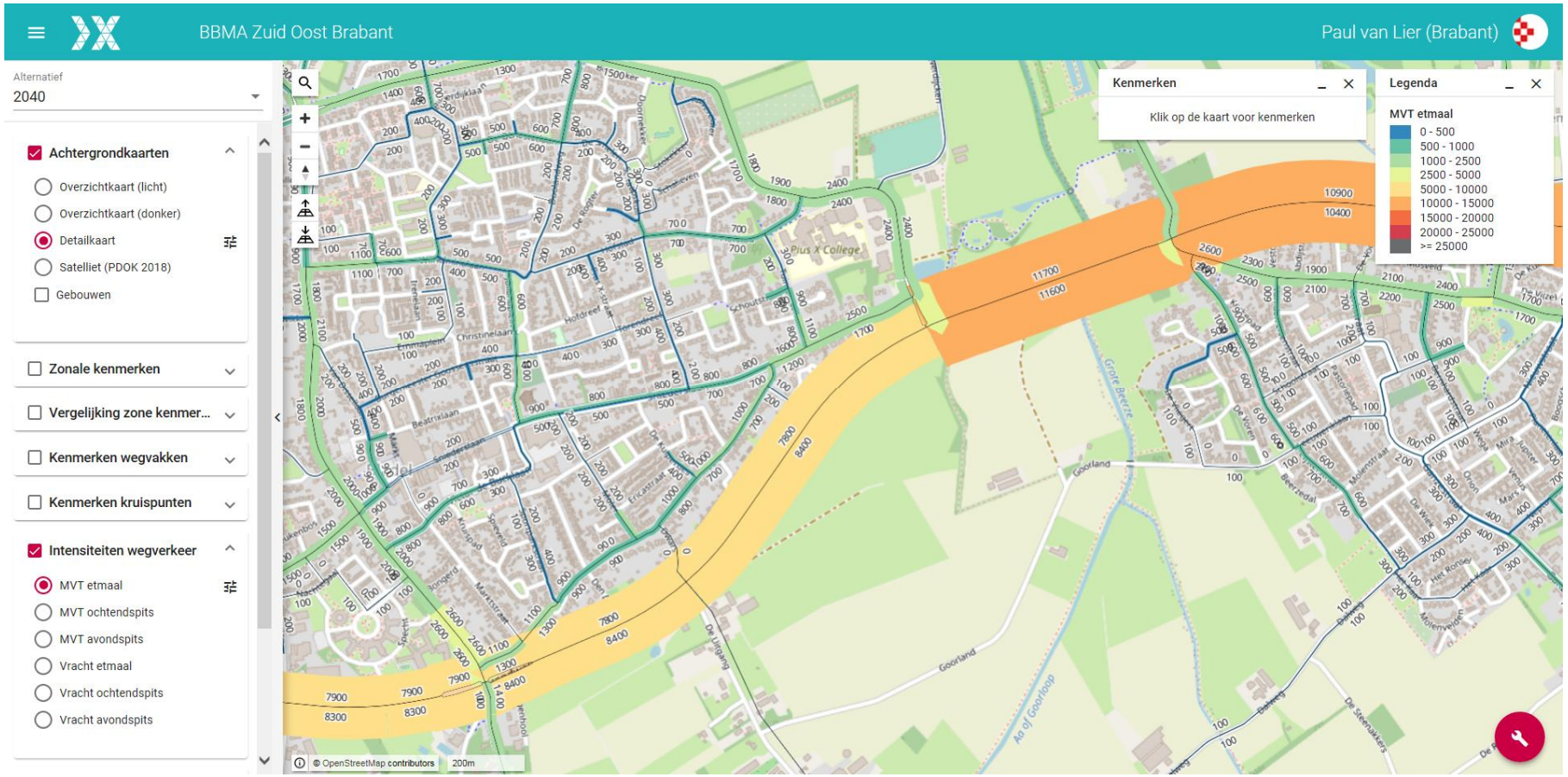
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT etmaal
0 - 500
500 - 1000
1000 - 2500
2500 - 5000
5000 - 10000
10000 - 15000
15000 - 20000
20000 - 25000
>= 25000
© OpenStreetMap contributors
200m

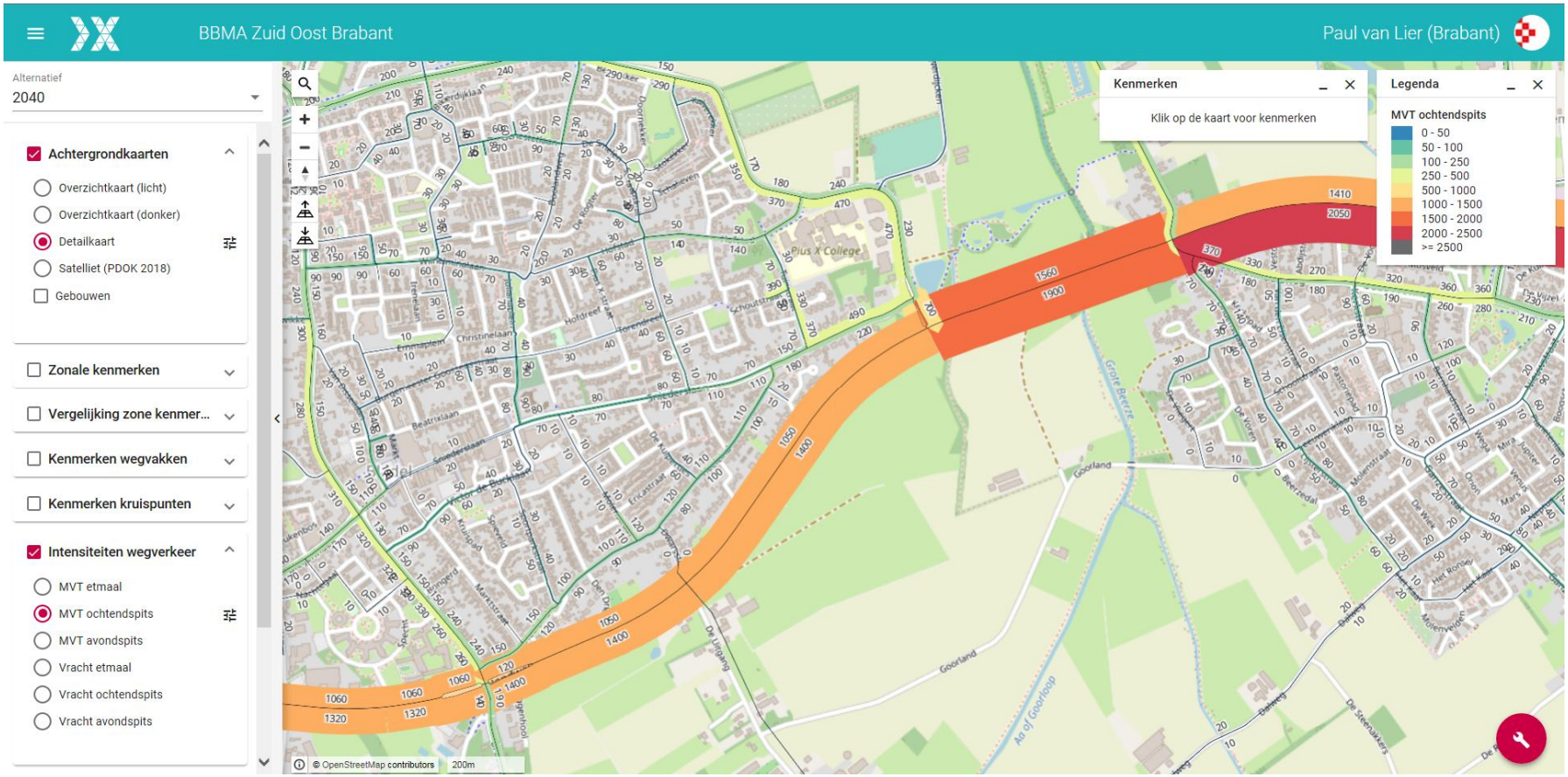
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT ochtendspits
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2000
2000 - 2500
>= 2500
© OpenStreetMap contributors
200m

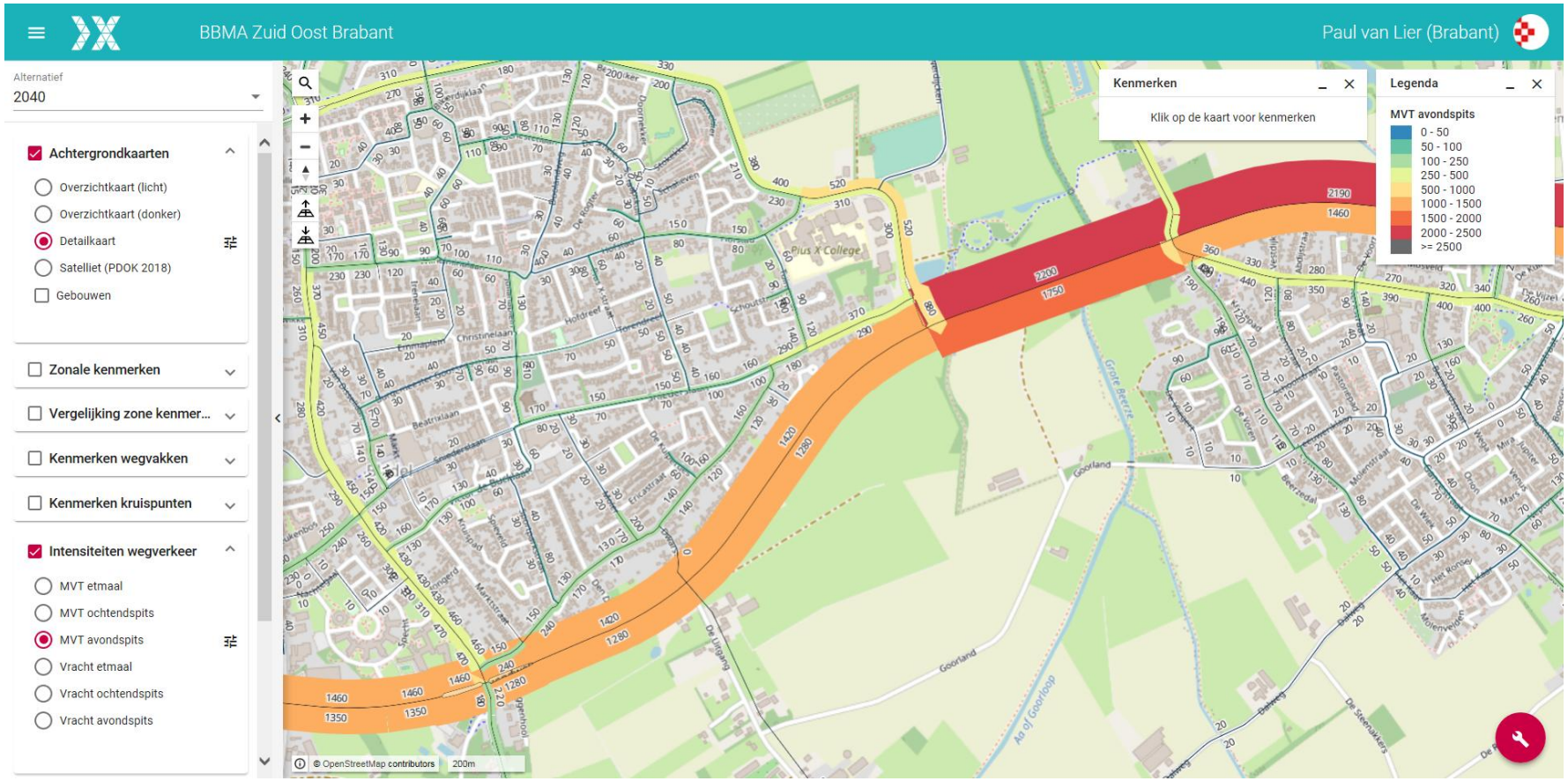
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT avondspits
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2000
2000 - 2500
>= 2500
Pius X College
Goorland
Ao of Goorloop
© OpenStreetMap contributors
200m

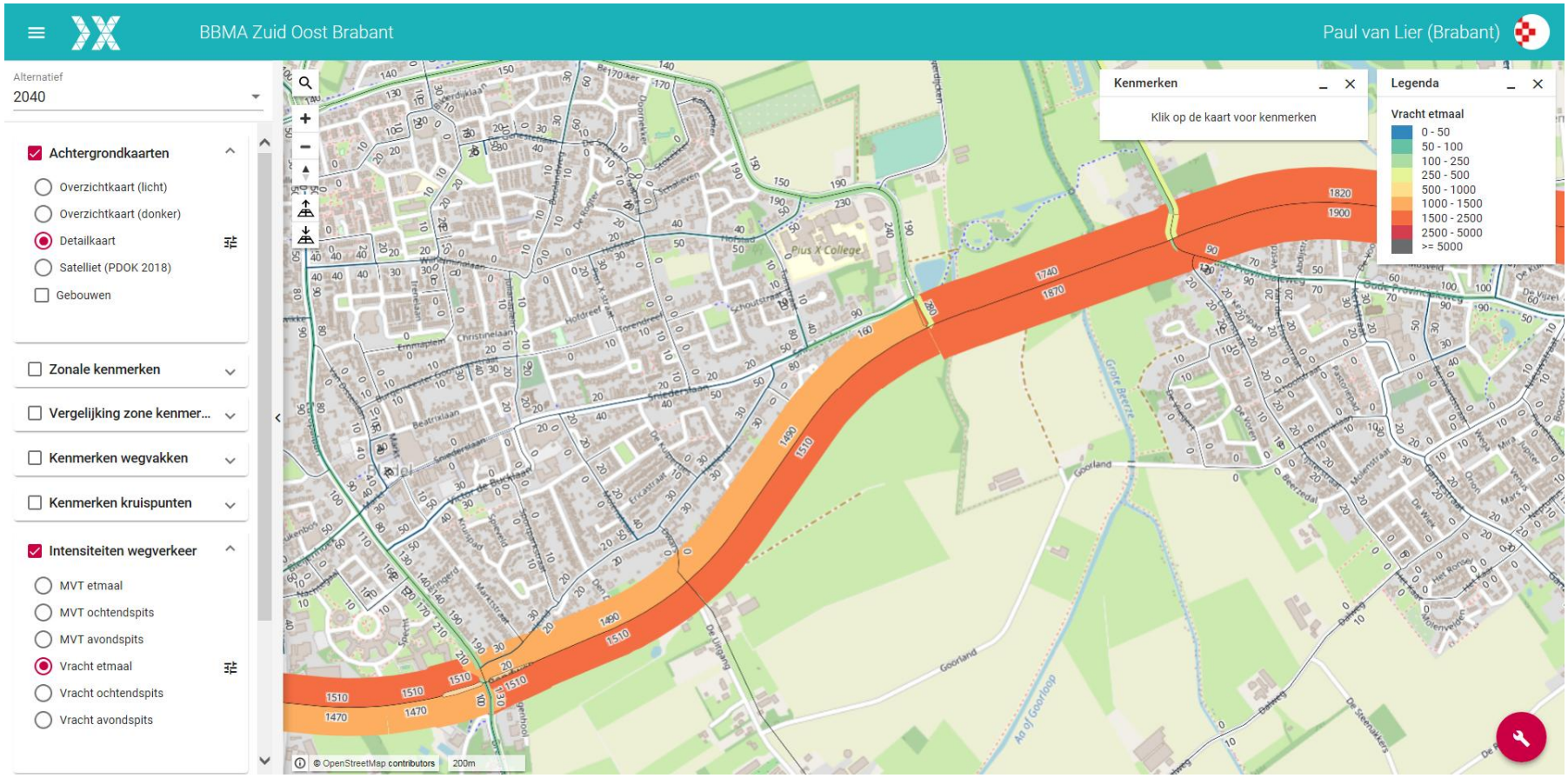
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht etmaal
0 - 50
50 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 1500
1500 - 2500
2500 - 5000
>= 5000
© OpenStreetMap contributors
200m

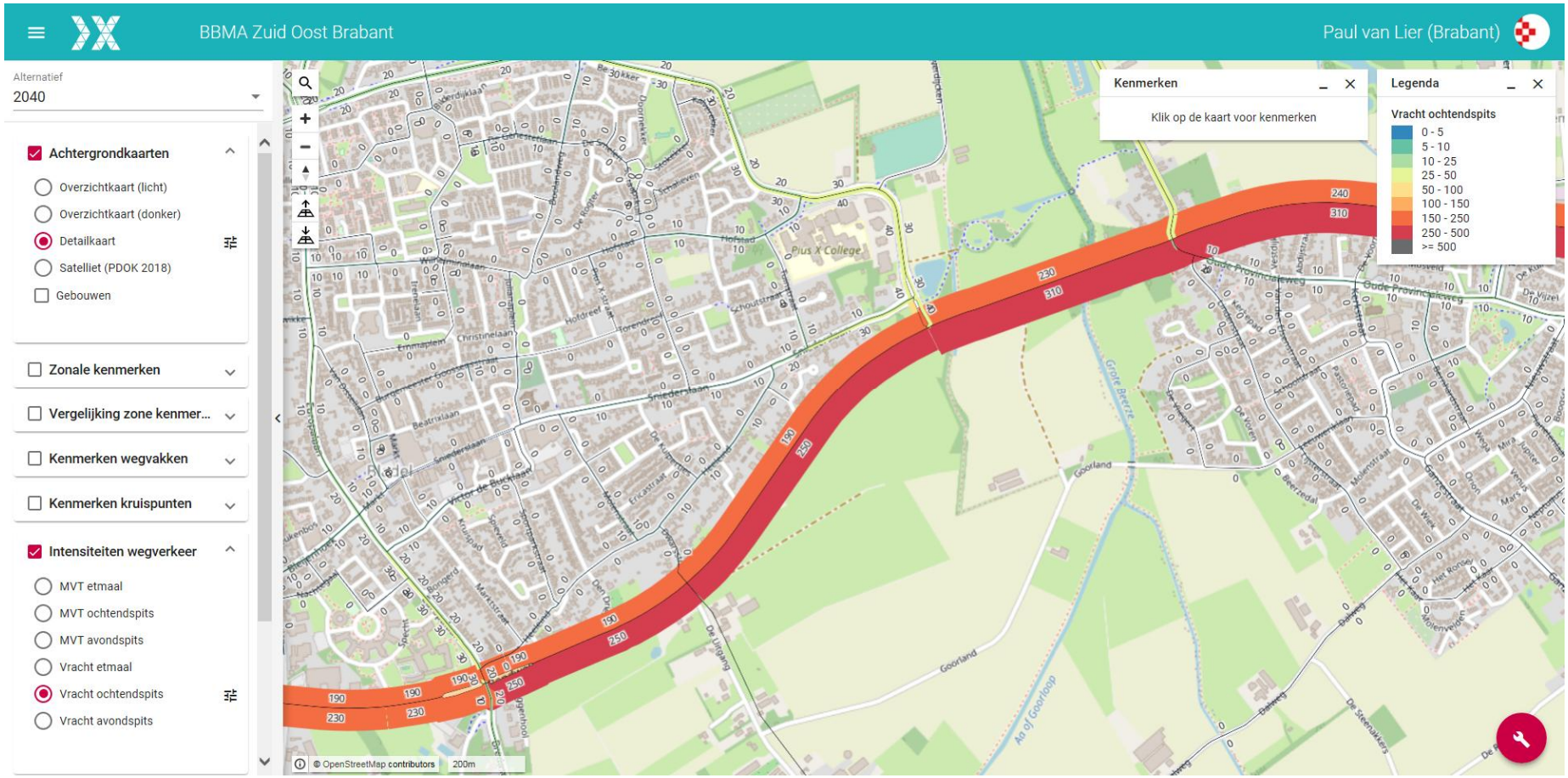
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht ochtendspits
0 - 5
5 - 10
10 - 25
25 - 50
50 - 100
100 - 150
150 - 250
250 - 500
>= 500
Pius X College
Goorland
Ao of Goorloop
Groot Beerze
© OpenStreetMap contributors
200m

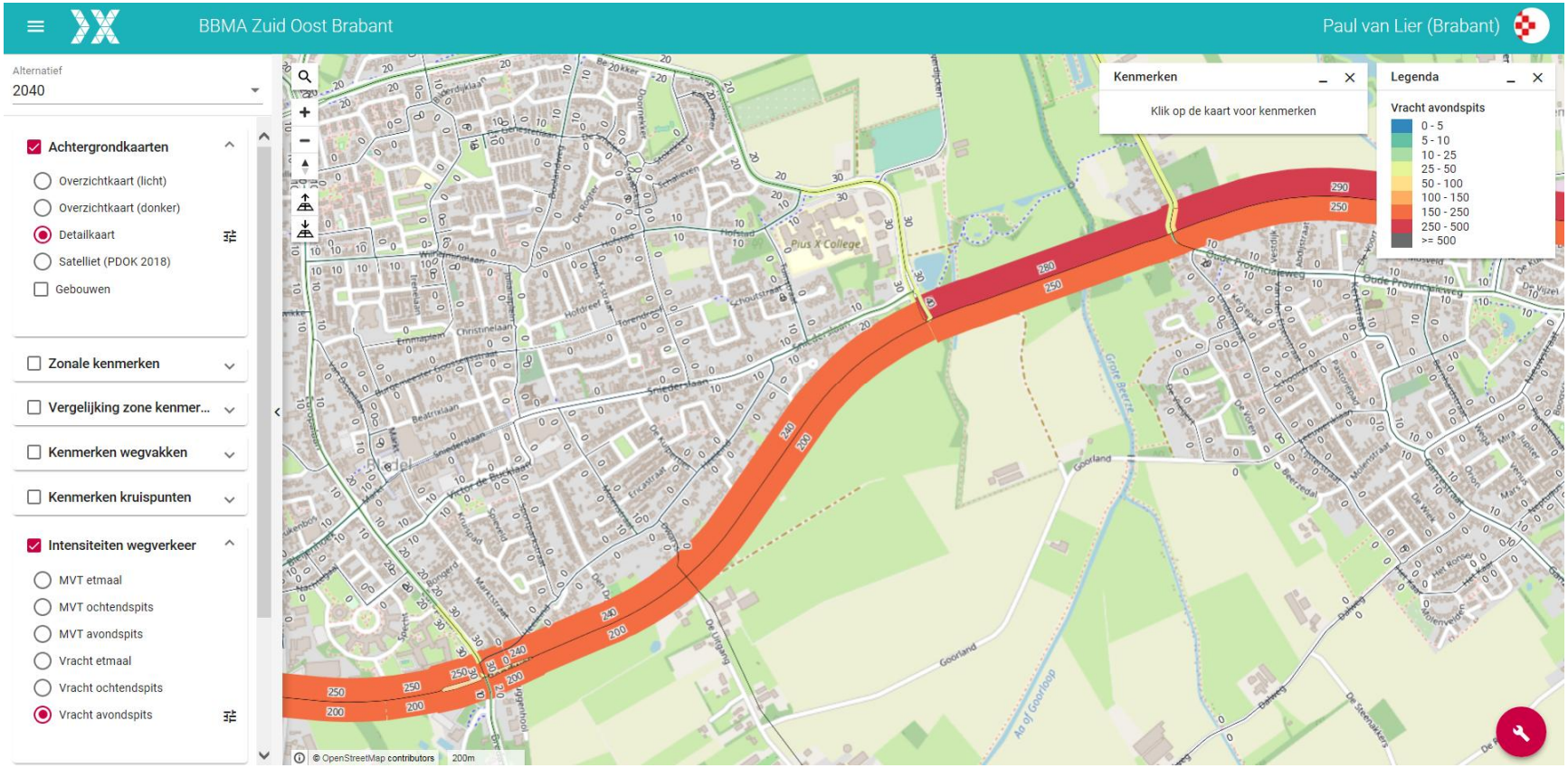
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
Vracht avondspits
0 - 5
5 - 10
10 - 25
25 - 50
50 - 100
100 - 150
150 - 250
250 - 500
>= 500
© OpenStreetMap contributors
200m

Verkeersintensiteiten

Provincie Noord-Brabant

Bron	http://www.brabant.nl		
Jaargemiddelde voor	WERKDAGEN in 2017	**Wegnummer**	N284
Wegvak	Bladel (oost) - Afsl. Casteren (km. 9,35 tot 10,03)	**Telpuntcode**	284BLAD
Soort Telpunt	PERIODIEK	**Verdeling gebaseerd op**	2017
Evt. bijzonderheden			

Kies dagtype

- WEEKDAGEN
- WERKDAGEN
- ZATERDAGEN
- ZONDAGEN

	Bladel (oost) - Afsl. Casteren (richting 1)								Afsl. Casteren - Bladel (oost) (richting 2)							
	Licht	Middel			Zwaar				Licht	Middel			Zwaar			
Uur	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**
0-1 uur	38	2	0	2	1	0	1	41	54	4	0	4	5	0	5	63
1-2 uur	19	1	0	1	1	0	1	21	24	2	0	2	1	0	1	27
2-3 uur	9	1	0	1	2	0	2	12	13	1	0	1	1	0	1	15
3-4 uur	12	2	0	2	3	0	3	17	8	2	0	2	1	0	1	11
4-5 uur	35	9	0	9	5	1	6	50	15	4	0	4	3	0	3	22
5-6 uur	153	30	0	30	14	2	16	199	79	8	0	8	8	1	9	96
6-7 uur	477	72	1	73	20	2	22	572	182	26	0	26	18	2	20	228
7-8 uur	740	83	3	86	28	4	32	858	512	58	2	60	28	3	31	603
8-9 uur	586	76	2	78	33	4	37	701	581	63	1	64	29	2	31	676
9-10 uur	436	61	2	63	31	3	34	533	414	63	1	64	30	3	33	511
10-11 uur	451	69	2	71	33	3	36	558	426	69	2	71	32	2	34	531
11-12 uur	450	67	2	69	34	3	37	556	447	72	3	75	32	3	35	557
12-13 uur	505	65	2	67	30	3	33	605	478	68	2	70	32	2	34	582
13-14 uur	512	72	2	74	32	3	35	621	512	73	2	75	35	2	37	624
14-15 uur	545	80	2	82	35	3	38	665	552	76	2	78	33	2	35	665
15-16 uur	511	74	2	76	30	2	32	619	599	80	2	82	31	3	34	715
16-17 uur	639	76	2	78	25	3	28	745	782	93	2	95	26	2	28	905
17-18 uur	703	50	1	51	23	3	26	780	842	64	2	66	22	2	24	932
18-19 uur	479	35	1	36	12	1	13	528	606	42	1	43	17	1	18	667
19-20 uur	363	22	1	23	8	0	8	394	415	28	0	28	12	1	13	456
20-21 uur	303	18	0	18	5	0	5	326	336	21	1	22	7	0	7	365
21-22 uur	220	11	0	11	5	0	5	236	255	16	0	16	6	0	6	277
22-23 uur	179	8	0	8	5	0	5	192	224	10	0	10	6	0	6	240
23-24 uur	114	3	0	3	5	0	5	122	140	6	0	6	5	0	5	151
Totaal	**8.479**	**987**	**25**	**1.012**	**420**	**40**	**460**	**9.951**	**8.496**	**949**	**23**	**972**	**420**	**31**	**451**	**9.919**
7-19 uur	6.557	808	23	831	346	35	381	7.769	6.751	821	22	843	347	27	374	7.968
19-23 uur	1.065	59	1	60	23	0	23	1.148	1.230	75	1	76	31	1	32	1.338
23-7 uur	857	120	1	121	51	5	56	1.034	515	53	0	53	42	3	45	613
7-9 uur	1.326	159	5	164	61	8	69	1.559	1.093	121	3	124	57	5	62	1.279
16-18 uur	1.342	126	3	129	48	6	54	1.525	1.624	157	4	161	48	4	52	1.837

Beide richtingen				
Uren	**Totaal**	**% Licht**	**% Middel**	**% Zwaar**
7-19 uur	15.737	84,6	10,6	4,8
19-23 uur	2.486	92,3	5,5	2,2
23-7 uur	1.647	83,3	10,6	6,1
7-9 uur	2.838	85,2	10,1	4,6
16-18 uur	3.362	88,2	8,6	3,2
0-24 uur	19.870	85,4	10,0	4,6

Legenda

mo + pa = motoren en personenauto's (<5,60 m)
ov = ongelede vrachtauto's (5,60 - 11,50 m)
ob = ongelede bussen (11,50 - 12,20 m)
gb/gv = gelede bussen/gelede vrachtauto's (12,20 - 18,75 m)
lvt = lange voertuigen (>18,75 m)

Verkeersintensiteiten

Provincie Noord-Brabant

Bron	http://www.brabant.nl		
Jaargemiddelde voor	WERKDAGEN in 2017	**Wegnummer**	N284
Wegvak	Afsl. Casteren - Hapert (oost) (km. 10,03 tot 11,80)	**Telpuntcode**	284CAST
Soort Telpunt	PERIODIEK	**Verdeling gebaseerd op**	2017
Evt. bijzonderheden			

Kies dagtype

- WEEKDAGEN
- WERKDAGEN
- ZATERDAGEN
- ZONDAGEN

	Afsl. Casteren - Hapert (oost) (richting 1)								Hapert (oost) - Afsl. Casteren (richting 2)							
	Licht	Middel			Zwaar				Licht	Middel			Zwaar			
Uur	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**
0-1 uur	50	2	0	2	2	0	2	54	31	1	0	1	2	0	2	34
1-2 uur	23	1	0	1	2	0	2	26	18	1	0	1	1	0	1	20
2-3 uur	17	1	0	1	2	0	2	20	8	1	0	1	2	0	2	11
3-4 uur	10	1	0	1	2	0	2	13	13	1	0	1	3	0	3	17
4-5 uur	16	3	0	3	4	1	5	24	41	7	0	7	6	1	7	55
5-6 uur	66	6	0	6	7	1	8	80	170	24	0	24	14	1	15	209
6-7 uur	157	19	1	20	18	2	20	197	484	63	2	65	15	2	17	566
7-8 uur	447	49	2	51	26	2	28	526	766	71	2	73	25	3	28	867
8-9 uur	472	49	1	50	25	2	27	549	563	62	2	64	30	2	32	659
9-10 uur	317	52	1	53	27	2	29	399	368	53	1	54	28	3	31	453
10-11 uur	329	58	1	59	29	2	31	419	361	60	2	62	30	3	33	456
11-12 uur	346	60	2	62	28	3	31	439	359	61	2	63	30	3	33	455
12-13 uur	389	58	2	60	28	2	30	479	407	55	2	57	26	3	29	493
13-14 uur	402	61	1	62	32	2	34	498	421	60	2	62	29	2	31	514
14-15 uur	457	61	2	63	28	2	30	550	446	66	2	68	31	2	33	547
15-16 uur	507	64	1	65	31	2	33	605	404	60	2	62	27	2	29	495
16-17 uur	696	73	2	75	23	2	25	796	518	60	2	62	22	2	24	604
17-18 uur	717	49	1	50	18	2	20	787	600	34	1	35	19	2	21	656
18-19 uur	490	30	1	31	11	1	12	533	365	26	0	26	9	0	9	400
19-20 uur	317	21	0	21	8	0	8	346	266	15	1	16	6	0	6	288
20-21 uur	267	15	0	15	5	0	5	287	217	14	0	14	4	0	4	235
21-22 uur	210	11	0	11	4	0	4	225	168	7	0	7	3	0	3	178
22-23 uur	184	7	0	7	3	0	3	194	137	6	0	6	3	0	3	146
23-24 uur	123	4	0	4	2	0	2	129	89	2	0	2	4	0	4	95
Totaal	**7.009**	**755**	**18**	**773**	**365**	**28**	**393**	**8.175**	**7.220**	**810**	**23**	**833**	**369**	**31**	**400**	**8.453**
7-19 uur	5.569	664	17	681	306	24	330	6.580	5.578	668	20	688	306	27	333	6.599
19-23 uur	978	54	0	54	20	0	20	1.052	788	42	1	43	16	0	16	847
23-7 uur	462	37	1	38	39	4	43	543	854	100	2	102	47	4	51	1.007
7-9 uur	919	98	3	101	51	4	55	1.075	1.329	133	4	137	55	5	60	1.526
16-18 uur	1.413	122	3	125	41	4	45	1.583	1.118	94	3	97	41	4	45	1.260

Beide richtingen				
Uren	**Totaal**	**% Licht**	**% Middel**	**% Zwaar**
7-19 uur	13.179	84,6	10,4	5,0
19-23 uur	1.899	93,0	5,1	1,9
23-7 uur	1.550	84,9	9,0	6,1
7-9 uur	2.601	86,4	9,2	4,4
16-18 uur	2.843	89,0	7,8	3,2
0-24 uur	16.628	85,6	9,7	4,8

Legenda

mo + pa = motoren en personenauto's (<5,60 m)
ov = ongelede vrachtauto's (5,60 - 11,50 m)
ob = ongelede bussen (11,50 - 12,20 m)
gb/gv = gelede bussen/gelede vrachtauto's (12,20 - 18,75 m)
lvt = lange voertuigen (>18,75 m)

BIJLAGE 3:

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: wegverkeerslawaai

Model eigenschap	
Omschrijving	wegverkeerslawaai
Verantwoordelijke	CK
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMW-2012|
Aangemaakt door	CK op 26-8-2020
Laatst ingezien door	CK op 26-8-2020
Model aangemaakt met	Geomilieu V5.21
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	28
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	1,00
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Type	Hbron	Helling	Wegdek	Wegdek	V(LV(D))	V(LV(A))
W01	Oude Provincialeweg	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	50	50
W02	Oude Provincialeweg	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	50	50
W03	Oude Provincialeweg	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	50	50
W04	Oude Provincialeweg	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	50	50
W05	N284BLAD - Bladel (oost) - Afsl. Casteren	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80
W06	N284BLAD - Afsl. Casteren - Bladel (oost)	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80
W07	N284CAST - Afsl. Casteren - Hapert (oost)	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80
W08	N284CAST - Hapert (oost) - Afsl. Casteren	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80
W09	Castersedijk	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	60	60
W10	Castersedijk	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	60	60

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(LV(N))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)
W01	50	6631,07	6,71	3,58	0,65	96,94	97,55	97,50	2,44	2,01	1,92	0,61	0,44	0,57
W02	50	5059,99	6,71	3,58	0,65	96,72	97,36	97,32	2,62	2,16	2,07	0,66	0,47	0,62
W03	50	4653,01	6,71	3,58	0,65	97,24	97,78	97,74	2,21	1,82	1,74	0,55	0,40	0,52
W04	50	3874,72	6,71	3,58	0,65	97,44	97,95	97,91	2,05	1,68	1,61	0,51	0,37	0,48
W05	80	11440,00	6,51	2,88	1,30	84,40	92,77	82,88	10,70	5,23	11,70	4,90	2,00	5,42
W06	80	11540,00	6,69	3,37	0,77	84,73	91,93	84,01	10,58	5,68	8,65	4,69	2,39	7,34
W07	80	10120,00	6,71	3,22	0,83	84,64	92,97	85,08	10,35	5,13	7,00	5,02	1,90	7,92
W08	80	10500,00	6,51	2,51	1,49	84,53	93,03	84,81	10,43	5,08	10,13	5,05	1,89	5,06
W09	60	3474,29	6,68	3,12	0,92	86,46	90,36	86,99	12,32	7,81	10,80	1,22	1,83	2,21
W10	60	3215,66	6,68	3,12	0,92	86,99	90,75	87,50	11,84	7,49	10,38	1,17	1,76	2,13

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Cpl	Cpl_W
W01	False	1,5
W02	False	1,5
W03	False	1,5
W04	False	1,5
W05	False	1,5
W06	False	1,5
W07	False	1,5
W08	False	1,5
W09	False	1,5
W10	False	1,5

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel	X	Y
t1	toetspunt	28,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	145264,35	375814,18
t2	toetspunt	28,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	145267,23	375811,06
t3	toetspunt	28,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	145268,32	375809,39
t4	toetspunt	28,10	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	145269,86	375804,86
t5	toetspunt	28,21	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	145265,66	375800,71
t6	toetspunt	28,09	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	145261,86	375804,16
t7	toetspunt	28,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	145260,43	375807,13
t8	toetspunt	28,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	145259,21	375811,98

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
bg01	terreinverharding	0,00
bg02	terreinverharding	0,00
bg03	terreinverharding	0,00
bg04	terreinverharding	0,00
bg05	terreinverharding	0,00
bg06	terreinverharding	0,00
bg07	terreinverharding	0,00
bg08	terreinverharding	0,00
bg09	wegverharding	0,00
bg10	tuin	0,50
bg11	tuin	0,50
bg12	tuin	0,50
bg13	tuin	0,50
bg14	tuin	0,50
bg15	tuin	0,50
bg16	tuin	0,50
bg17	tuin	0,50

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 500
gb001	Plangebied	6,00	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb002	Pand in gebruik	5,03	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb003	Pand in gebruik	6,40	28,44	Relatief	0 dB	False	0,80
gb004	Pand in gebruik	8,35	28,37	Relatief	0 dB	False	0,80
gb005	Pand in gebruik	8,55	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb006	Pand in gebruik	7,32	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb007	Pand in gebruik	6,61	27,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb008	Pand in gebruik	6,76	27,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb009	Pand in gebruik	6,22	28,37	Relatief	0 dB	False	0,80
gb010	Pand in gebruik	7,21	28,14	Relatief	0 dB	False	0,80
gb011	Pand in gebruik	6,40	28,15	Relatief	0 dB	False	0,80
gb012	Pand in gebruik	6,07	28,12	Relatief	0 dB	False	0,80
gb013	Pand in gebruik	8,98	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb014	Pand in gebruik	4,98	27,42	Relatief	0 dB	False	0,80
gb015	Pand in gebruik	9,12	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb016	Pand in gebruik	4,74	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb017	Pand in gebruik	6,30	28,48	Relatief	0 dB	False	0,80
gb018	Pand in gebruik	4,95	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb019	Pand in gebruik	6,48	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb020	Pand in gebruik	7,15	28,67	Relatief	0 dB	False	0,80
gb021	Pand in gebruik	5,84	28,51	Relatief	0 dB	False	0,80
gb022	Pand in gebruik	6,90	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb023	Pand in gebruik	7,45	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb024	Pand in gebruik	6,99	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb025	Pand in gebruik	7,93	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb026	Pand in gebruik	7,23	28,61	Relatief	0 dB	False	0,80
gb027	Pand in gebruik	7,33	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb028	Pand in gebruik	8,66	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb029	Pand in gebruik	7,30	28,77	Relatief	0 dB	False	0,80
gb030	Pand in gebruik	8,63	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb031	Pand in gebruik	7,32	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb032	Pand in gebruik	7,67	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb033	Pand in gebruik	7,71	28,76	Relatief	0 dB	False	0,80
gb034	Pand in gebruik	7,71	27,26	Relatief	0 dB	False	0,80
gb035	Pand in gebruik	4,70	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb036	Pand in gebruik	7,90	27,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb037	Pand in gebruik	7,04	28,39	Relatief	0 dB	False	0,80
gb038	Pand in gebruik	6,80	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb039	Pand in gebruik	7,16	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb040	Pand in gebruik	7,38	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb041	Pand in gebruik	8,48	27,65	Relatief	0 dB	False	0,80
gb042	Pand in gebruik	6,18	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb043	Pand in gebruik	7,34	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb044	Pand in gebruik	7,49	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb045	Pand in gebruik	6,26	28,17	Relatief	0 dB	False	0,80
gb046	Pand in gebruik	6,80	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb047	Pand in gebruik	8,08	28,25	Relatief	0 dB	False	0,80
gb048	Pand in gebruik	7,76	27,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb049	Pand in gebruik	5,83	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb050	Pand in gebruik	8,18	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb051	Pand in gebruik	7,29	28,68	Relatief	0 dB	False	0,80
gb052	Pand in gebruik	6,72	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb053	Pand in gebruik	7,21	28,43	Relatief	0 dB	False	0,80
gb054	Pand in gebruik	7,12	28,95	Relatief	0 dB	False	0,80
gb055	Pand in gebruik	6,87	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb056	Pand in gebruik	8,42	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb057	Pand in gebruik	8,02	28,33	Relatief	0 dB	False	0,80
gb058	Pand in gebruik	2,67	28,29	Relatief	0 dB	False	0,80
gb059	Pand in gebruik	6,39	28,75	Relatief	0 dB	False	0,80
gb060	Pand in gebruik	5,95	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb061	Pand in gebruik	7,61	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb062	Pand in gebruik	5,88	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb063	Pand in gebruik	4,96	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb064	Pand in gebruik	8,21	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb065	Pand in gebruik	7,58	28,44	Relatief	0 dB	False	0,80
gb066	Pand in gebruik	7,98	28,26	Relatief	0 dB	False	0,80
gb067	Pand in gebruik	8,72	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb068	Pand in gebruik	6,97	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 500
gb069	Pand in gebruik	7,20	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb070	Pand in gebruik	7,63	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb071	Pand in gebruik	7,68	28,13	Relatief	0 dB	False	0,80
gb072	Pand in gebruik	6,27	28,33	Relatief	0 dB	False	0,80
gb073	Pand in gebruik	8,53	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb074	Pand in gebruik	7,53	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb075	Pand in gebruik	6,16	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb076	Pand in gebruik	7,57	28,32	Relatief	0 dB	False	0,80
gb077	Pand in gebruik	7,27	27,99	Relatief	0 dB	False	0,80
gb078	Pand in gebruik	5,99	28,68	Relatief	0 dB	False	0,80
gb079	Pand in gebruik	7,56	28,98	Relatief	0 dB	False	0,80
gb080	Pand in gebruik	7,76	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb081	Pand in gebruik	4,54	27,06	Relatief	0 dB	False	0,80
gb082	Pand in gebruik	7,68	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb083	Pand in gebruik	6,33	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb084	Pand in gebruik	6,46	28,67	Relatief	0 dB	False	0,80
gb085	Pand in gebruik	6,74	28,23	Relatief	0 dB	False	0,80
gb086	Pand in gebruik	7,31	28,43	Relatief	0 dB	False	0,80
gb087	Pand in gebruik	6,86	28,39	Relatief	0 dB	False	0,80
gb088	Pand in gebruik	2,78	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb089	Pand in gebruik	4,85	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb090	Pand in gebruik	2,45	28,44	Relatief	0 dB	False	0,80
gb091	Pand in gebruik	2,48	28,45	Relatief	0 dB	False	0,80
gb092	Pand in gebruik	2,55	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb093	Pand in gebruik	6,51	28,65	Relatief	0 dB	False	0,80
gb094	Pand in gebruik	6,71	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb095	Pand in gebruik	4,92	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb096	Pand in gebruik	2,84	28,67	Relatief	0 dB	False	0,80
gb097	Pand in gebruik	4,46	28,06	Relatief	0 dB	False	0,80
gb098	Pand in gebruik	2,56	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb099	Pand in gebruik	2,91	28,93	Relatief	0 dB	False	0,80
gb100	Pand in gebruik	3,55	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb101	Pand in gebruik	2,94	27,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb102	Pand in gebruik	2,85	28,20	Relatief	0 dB	False	0,80
gb103	Pand in gebruik	5,31	28,29	Relatief	0 dB	False	0,80
gb104	Pand in gebruik	2,68	27,45	Relatief	0 dB	False	0,80
gb105	Pand in gebruik	3,99	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb106	Pand in gebruik	3,53	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb107	Pand in gebruik	2,81	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb108	Pand in gebruik	2,46	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb109	Pand in gebruik	2,94	27,47	Relatief	0 dB	False	0,80
gb110	Pand in gebruik	2,77	28,21	Relatief	0 dB	False	0,80
gb111	Pand in gebruik	4,34	28,01	Relatief	0 dB	False	0,80
gb112	Pand in gebruik	2,36	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb113	Pand in gebruik	4,05	27,42	Relatief	0 dB	False	0,80
gb114	Pand in gebruik	4,01	28,88	Relatief	0 dB	False	0,80
gb115	Pand in gebruik	3,72	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb116	Pand in gebruik	2,34	28,79	Relatief	0 dB	False	0,80
gb117	Pand in gebruik	10,17	27,30	Relatief	0 dB	False	0,80
gb118	Pand in gebruik	8,76	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb119	Pand in gebruik	2,41	27,25	Relatief	0 dB	False	0,80
gb120	Pand in gebruik	3,44	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb121	Pand in gebruik	2,48	27,97	Relatief	0 dB	False	0,80
gb122	Pand in gebruik	5,48	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb123	Pand in gebruik	2,00	28,45	Relatief	0 dB	False	0,80
gb124	Pand in gebruik	2,98	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb125	Pand in gebruik	3,31	28,71	Relatief	0 dB	False	0,80
gb126	Pand in gebruik	2,22	28,50	Relatief	0 dB	False	0,80
gb127	Pand in gebruik	2,20	27,64	Relatief	0 dB	False	0,80
gb128	Pand in gebruik	14,16	27,14	Relatief	0 dB	False	0,80
gb129	Pand in gebruik	5,57	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb130	Pand in gebruik	8,28	27,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb131	Pand in gebruik	6,30	28,15	Relatief	0 dB	False	0,80
gb132	Pand in gebruik	8,00	27,59	Relatief	0 dB	False	0,80
gb133	Pand in gebruik	2,50	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb134	Pand in gebruik	8,00	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb135	Pand in gebruik	8,00	28,20	Relatief	0 dB	False	0,80
gb136	Pand in gebruik	2,68	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 500
gb137	Pand in gebruik	8,22	27,63	Relatief	0 dB	False	0,80
gb138	Pand in gebruik	3,05	28,15	Relatief	0 dB	False	0,80
gb139	Pand in gebruik	6,75	28,20	Relatief	0 dB	False	0,80
gb140	Pand in gebruik	3,65	27,60	Relatief	0 dB	False	0,80
gb141	Pand in gebruik	4,95	28,06	Relatief	0 dB	False	0,80
gb142	Pand in gebruik	8,41	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb143	Pand in gebruik	8,00	28,83	Relatief	0 dB	False	0,80
gb144	Pand in gebruik	6,18	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb145	Pand in gebruik	7,46	28,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb146	Pand in gebruik	8,00	27,00	Relatief	0 dB	False	0,80

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Kruisingen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Corr.
kp1	kruising	2/3

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
HL01	maaiveld	29,00
HL02	maaiveld	29,00
HL03	maaiveld	27,00
HL04	maaiveld	28,00
HL05	maaiveld	28,00
HL06	maaiveld	28,00
HL07	maaiveld	28,00
HL08	maaiveld	28,00
HL09	maaiveld	28,00
HL10	maaiveld	28,00
HL11	maaiveld	28,00
HL12	maaiveld	28,00
HL13	maaiveld	28,00
HL14	maaiveld	28,00
HL15	maaiveld	28,00
HL16	maaiveld	28,00
HL17	maaiveld	28,00
HL18	maaiveld	27,00
HL19	maaiveld	27,00
HL20	maaiveld	28,00
HL21	maaiveld	28,00
HL22	maaiveld	28,00
HL23	maaiveld	28,00
HL24	maaiveld	28,00
HL25	maaiveld	28,00
HL26	maaiveld	28,00
HL27	maaiveld	28,00
HL28	maaiveld	28,00
HL29	maaiveld	28,00
HL30	maaiveld	28,00
HL31	maaiveld	28,00
HL32	maaiveld	28,00
HL33	maaiveld	27,00
HL34	maaiveld	29,00
HL35	maaiveld	28,00
HL36	maaiveld	28,00

Rapport: Groepsreducties
Model: wegverkeerslawaai

Groep	Reductie			Sommatie		
	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
Castersedijk	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
N284	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Oude Provincialeweg	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

BIJLAGE 4:

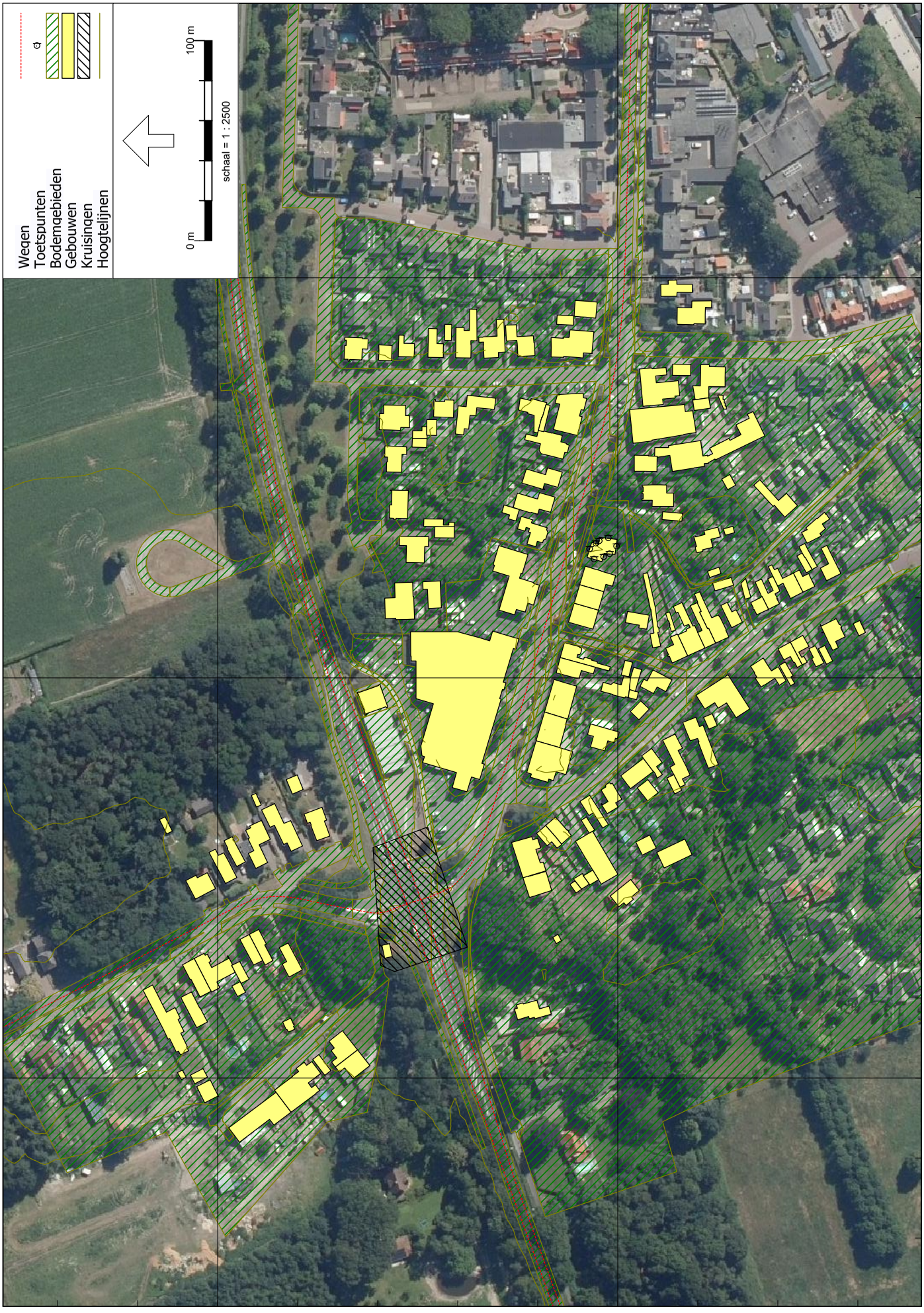
Wegen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Kruisingen
Hoogtelijnen
0 m
100 m
schaal = 1 : 2500
376000
375800
145400
145200
145000
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

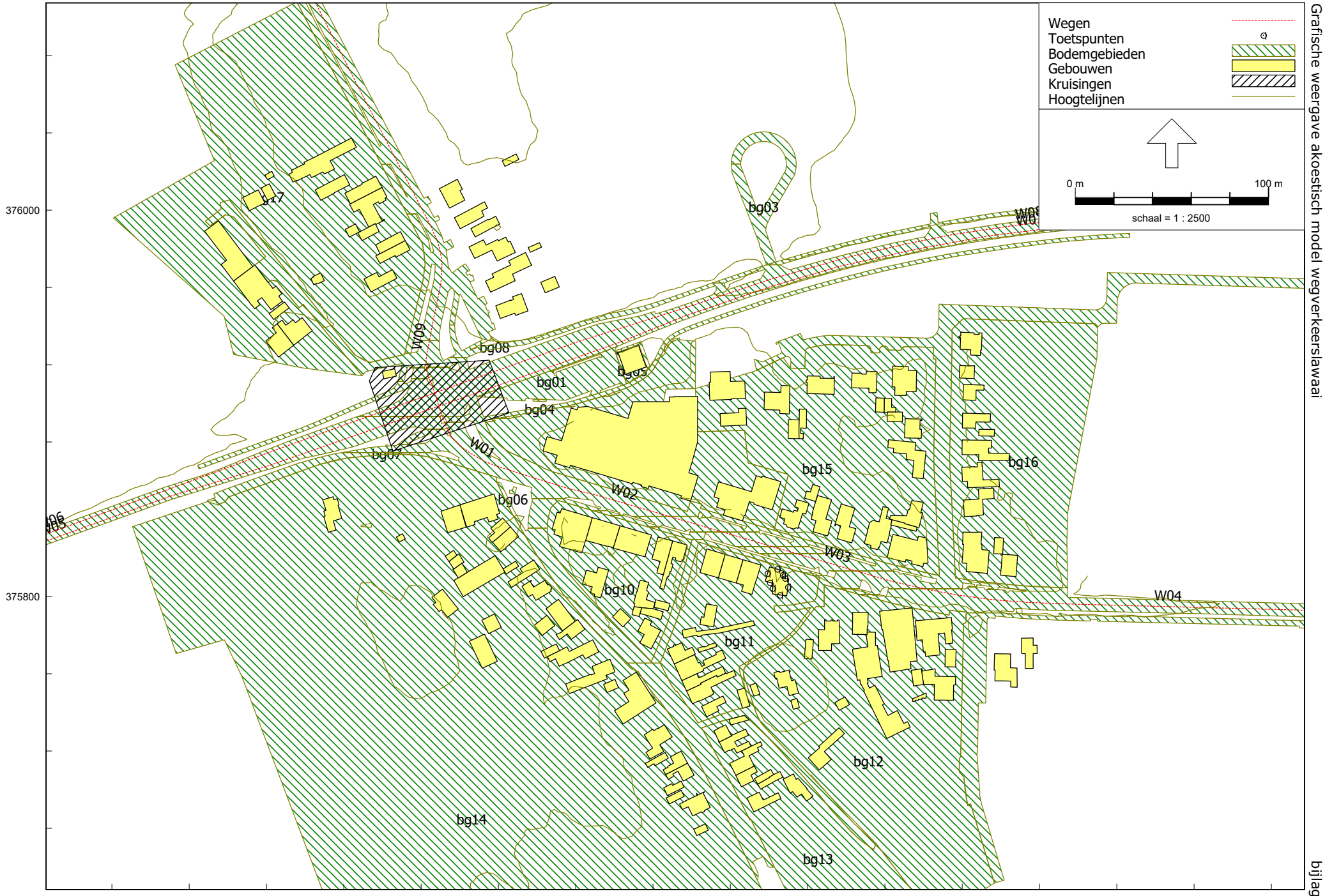

Tritium Advies

Grafische weergave akoestisch model wegverkeerslawaai

2005/260/TA-01

bijlage 4

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

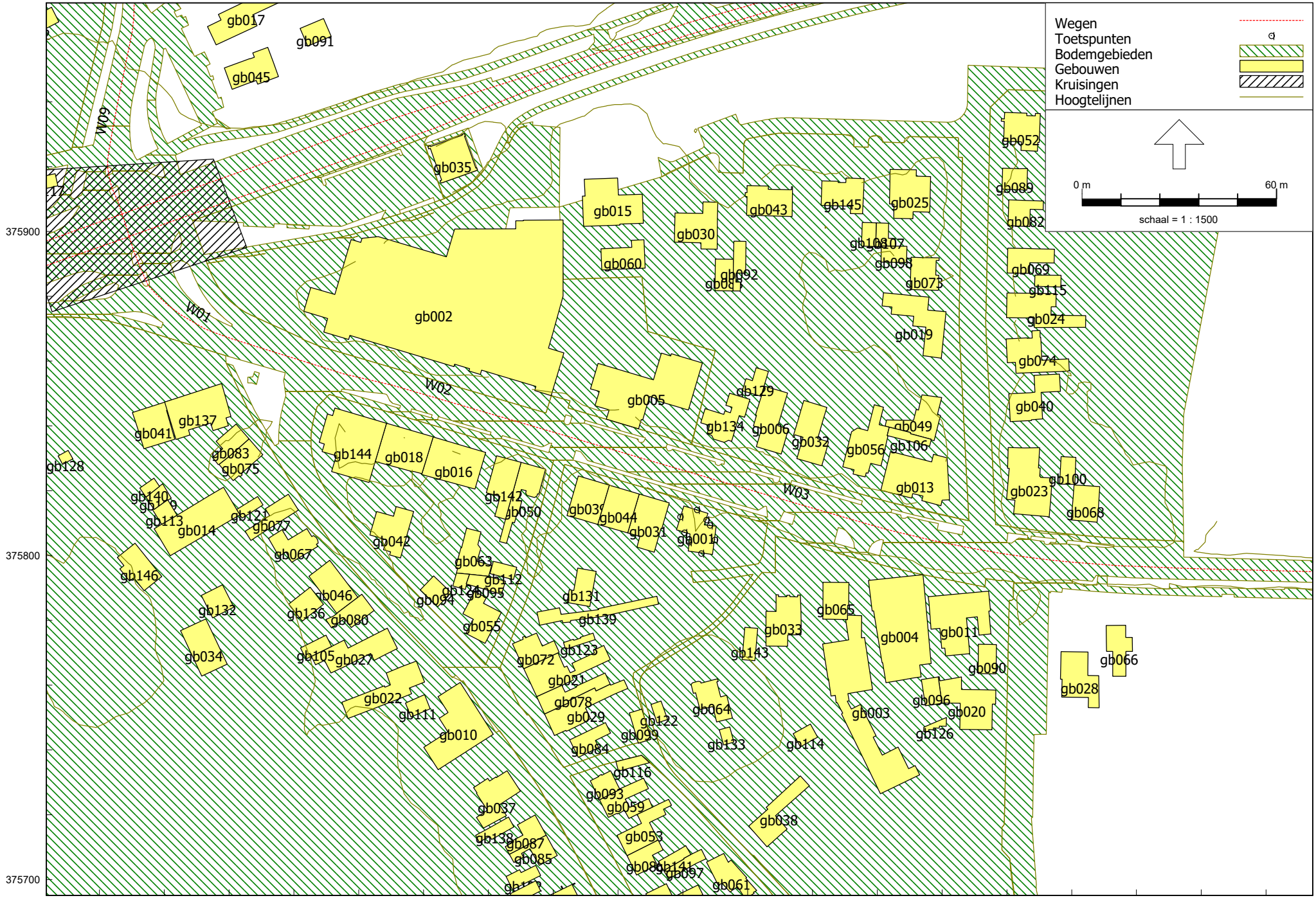

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

Tritium Advies

Grafische weergave akoestisch model wegverkeerslawaai

2005/260/TA-01

bijlage 4

Grafische weergave akoestisch model wegverkeerslawaai

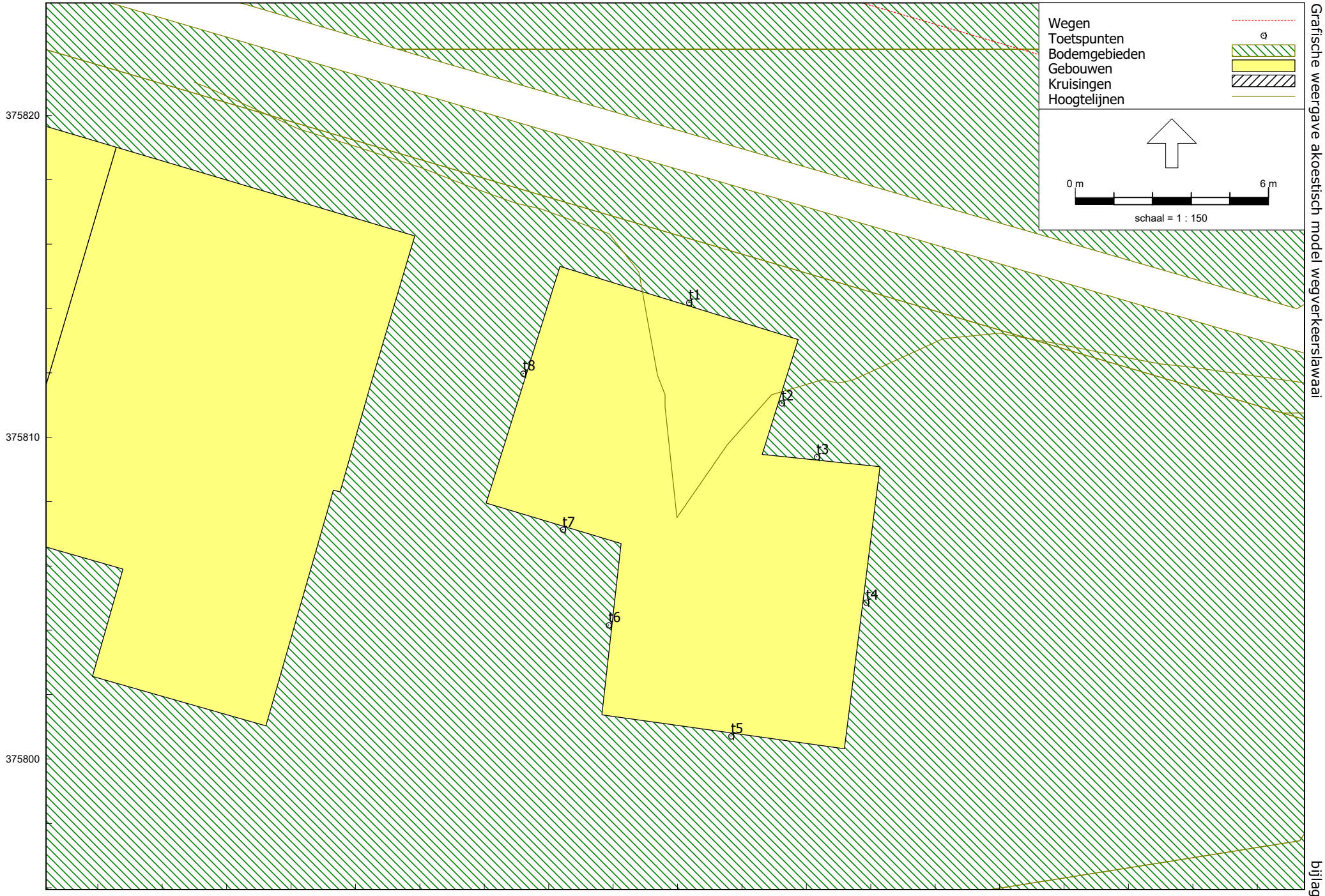

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

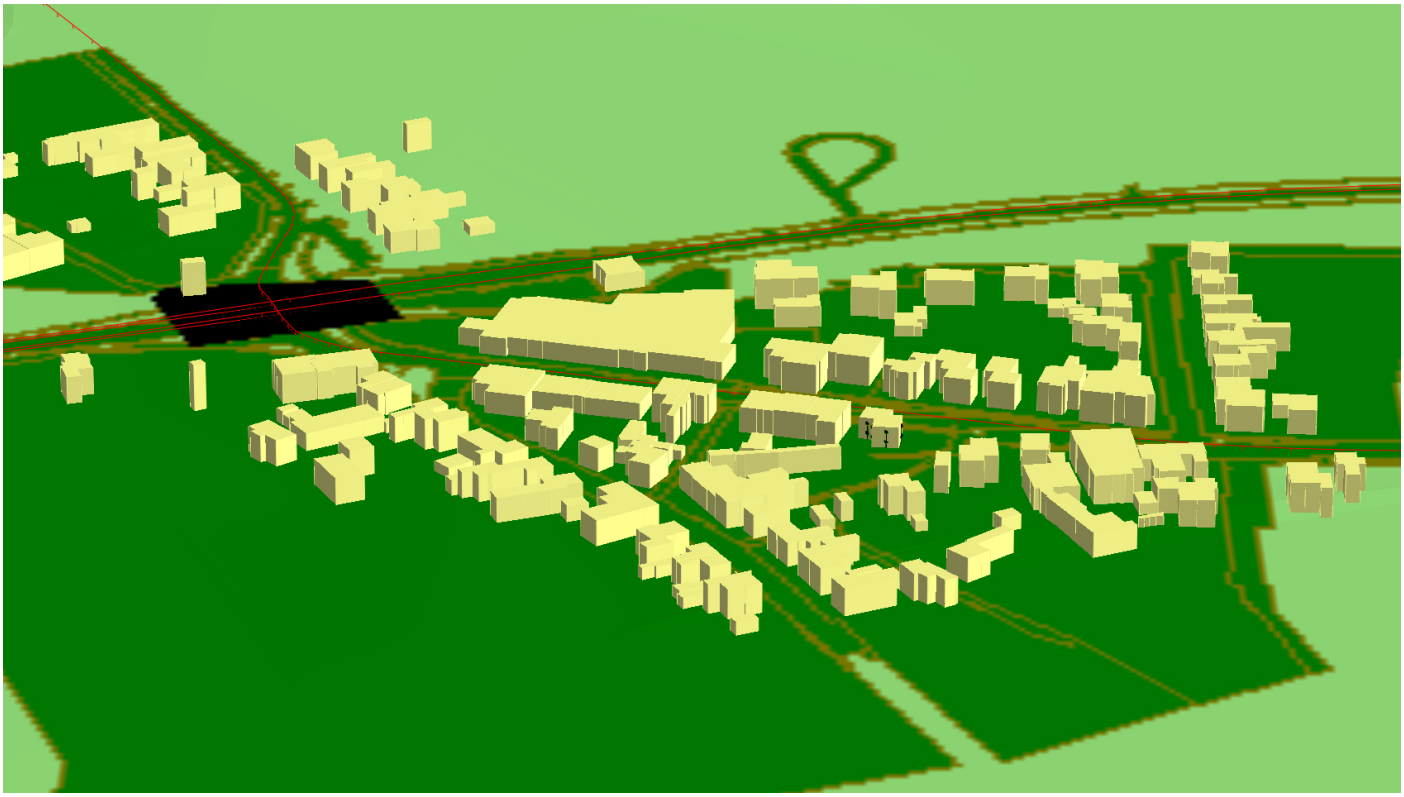

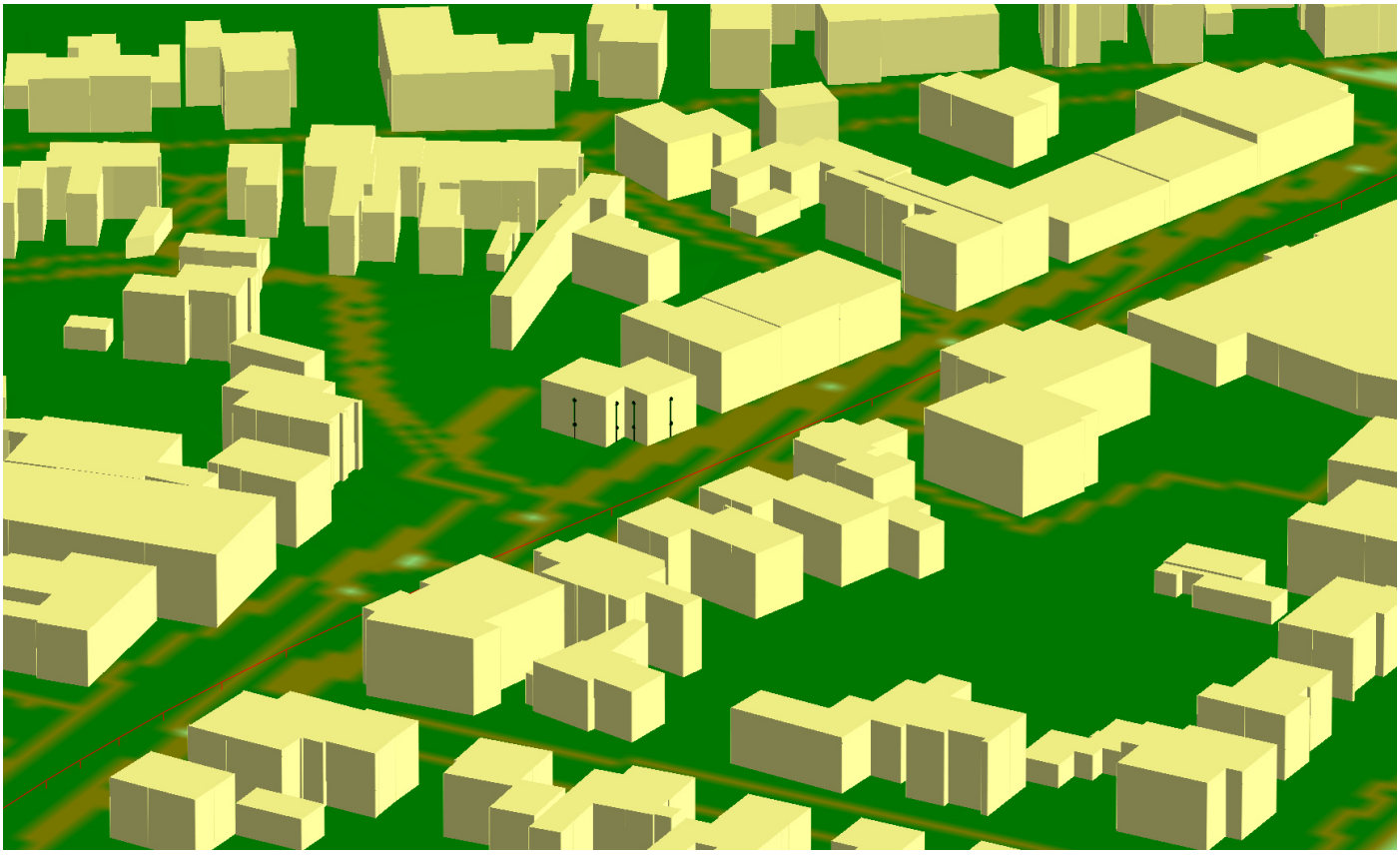

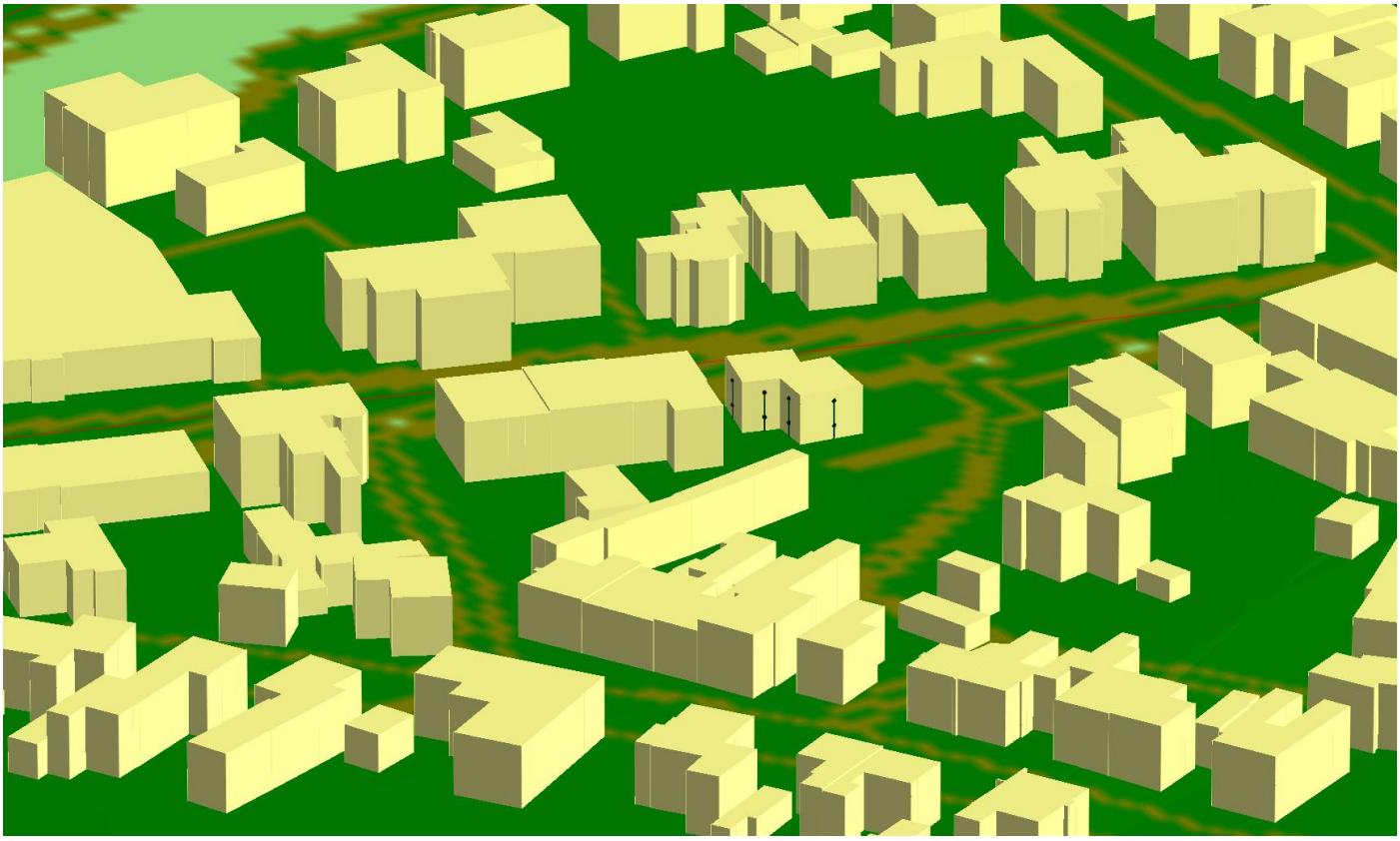

BIJLAGE 5:

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Castersedijk
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t1_A	toetspunt	145264,35	375814,18	1,50	22,7	19,1	14,1	23,5
t1_B	toetspunt	145264,35	375814,18	4,50	25,3	21,8	16,8	26,1
t2_A	toetspunt	145267,23	375811,06	1,50	15,6	12,0	7,1	16,4
t2_B	toetspunt	145267,23	375811,06	4,50	19,4	15,8	10,8	20,2
t3_A	toetspunt	145268,32	375809,39	1,50	16,7	13,1	8,2	17,5
t3_B	toetspunt	145268,32	375809,39	4,50	21,2	17,6	12,7	22,0
t4_A	toetspunt	145269,86	375804,86	1,50	17,4	13,8	8,9	18,2
t4_B	toetspunt	145269,86	375804,86	4,50	21,8	18,2	13,2	22,6
t5_A	toetspunt	145265,66	375800,71	1,50	9,7	6,1	1,2	10,5
t5_B	toetspunt	145265,66	375800,71	4,50	15,8	12,3	7,3	16,6
t6_A	toetspunt	145261,86	375804,16	1,50	15,8	12,2	7,3	16,6
t6_B	toetspunt	145261,86	375804,16	4,50	20,3	16,7	11,8	21,1
t7_A	toetspunt	145260,43	375807,13	1,50	15,9	12,3	7,4	16,7
t7_B	toetspunt	145260,43	375807,13	4,50	18,5	15,0	10,0	19,3
t8_A	toetspunt	145259,21	375811,98	1,50	17,6	14,0	9,1	18,4
t8_B	toetspunt	145259,21	375811,98	4,50	20,9	17,3	12,4	21,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: N284
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t1_A	toetspunt	145264,35	375814,18	1,50	42,2	38,3	34,4	43,2
t1_B	toetspunt	145264,35	375814,18	4,50	42,5	38,5	34,7	43,5
t2_A	toetspunt	145267,23	375811,06	1,50	31,7	27,4	24,2	32,8
t2_B	toetspunt	145267,23	375811,06	4,50	35,6	31,3	28,1	36,7
t3_A	toetspunt	145268,32	375809,39	1,50	32,1	27,7	24,5	33,1
t3_B	toetspunt	145268,32	375809,39	4,50	36,3	32,0	28,8	37,4
t4_A	toetspunt	145269,86	375804,86	1,50	31,4	27,0	23,8	32,4
t4_B	toetspunt	145269,86	375804,86	4,50	34,7	30,3	27,2	35,8
t5_A	toetspunt	145265,66	375800,71	1,50	31,4	27,2	23,7	32,4
t5_B	toetspunt	145265,66	375800,71	4,50	34,9	30,9	27,2	36,0
t6_A	toetspunt	145261,86	375804,16	1,50	31,9	27,7	24,1	32,9
t6_B	toetspunt	145261,86	375804,16	4,50	36,2	32,0	28,5	37,2
t7_A	toetspunt	145260,43	375807,13	1,50	30,6	26,4	22,8	31,6
t7_B	toetspunt	145260,43	375807,13	4,50	34,1	30,0	26,3	35,1
t8_A	toetspunt	145259,21	375811,98	1,50	33,0	28,7	25,5	34,1
t8_B	toetspunt	145259,21	375811,98	4,50	36,9	32,7	29,3	38,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Oude Provincialeweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t1_A	toetspunt	145264,35	375814,18	1,50	59,7	56,8	49,5	60,1
t1_B	toetspunt	145264,35	375814,18	4,50	59,8	57,0	49,6	60,2
t2_A	toetspunt	145267,23	375811,06	1,50	57,1	54,2	46,9	57,5
t2_B	toetspunt	145267,23	375811,06	4,50	57,3	54,5	47,1	57,7
t3_A	toetspunt	145268,32	375809,39	1,50	57,5	54,7	47,3	57,9
t3_B	toetspunt	145268,32	375809,39	4,50	57,9	55,1	47,7	58,3
t4_A	toetspunt	145269,86	375804,86	1,50	54,1	51,2	43,8	54,4
t4_B	toetspunt	145269,86	375804,86	4,50	54,7	51,8	44,4	55,0
t5_A	toetspunt	145265,66	375800,71	1,50	34,4	31,6	24,2	34,8
t5_B	toetspunt	145265,66	375800,71	4,50	36,1	33,3	25,9	36,5
t6_A	toetspunt	145261,86	375804,16	1,50	34,3	31,4	24,0	34,7
t6_B	toetspunt	145261,86	375804,16	4,50	39,6	36,6	29,3	39,9
t7_A	toetspunt	145260,43	375807,13	1,50	27,3	24,4	17,0	27,6
t7_B	toetspunt	145260,43	375807,13	4,50	29,9	27,0	19,7	30,3
t8_A	toetspunt	145259,21	375811,98	1,50	54,3	51,4	44,1	54,6
t8_B	toetspunt	145259,21	375811,98	4,50	54,6	51,7	44,3	55,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

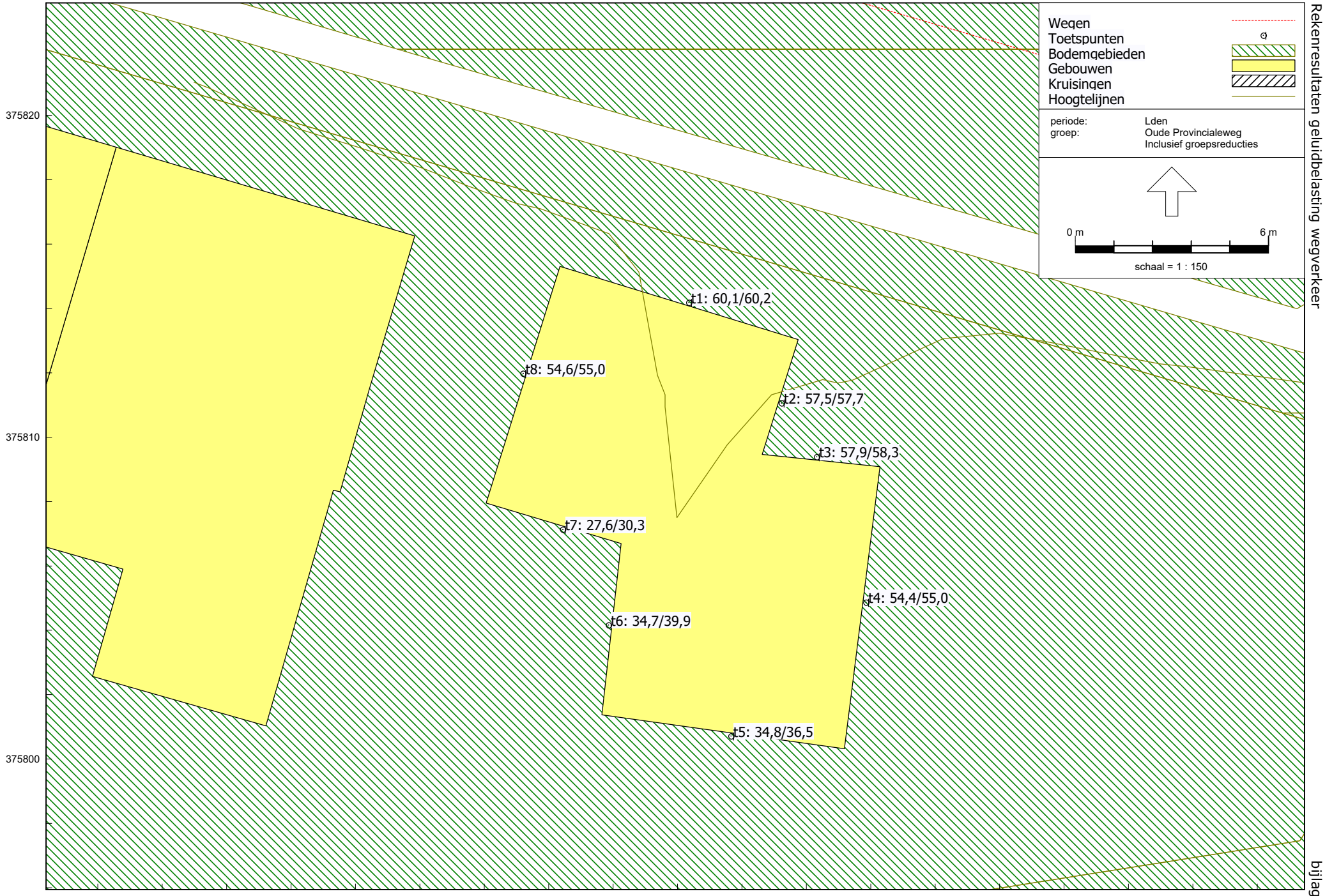

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t1_A	toetspunt	145264,35	375814,18	1,50	64,7	61,9	54,5	65,1
t1_B	toetspunt	145264,35	375814,18	4,50	64,9	62,0	54,7	65,3
t2_A	toetspunt	145267,23	375811,06	1,50	62,1	59,2	51,9	62,5
t2_B	toetspunt	145267,23	375811,06	4,50	62,3	59,5	52,1	62,7
t3_A	toetspunt	145268,32	375809,39	1,50	62,5	59,7	52,3	62,9
t3_B	toetspunt	145268,32	375809,39	4,50	62,9	60,1	52,7	63,3
t4_A	toetspunt	145269,86	375804,86	1,50	59,1	56,2	48,9	59,4
t4_B	toetspunt	145269,86	375804,86	4,50	59,7	56,8	49,5	60,1
t5_A	toetspunt	145265,66	375800,71	1,50	40,4	37,3	30,8	40,9
t5_B	toetspunt	145265,66	375800,71	4,50	42,5	39,4	33,2	43,1
t6_A	toetspunt	145261,86	375804,16	1,50	40,5	37,3	30,9	41,0
t6_B	toetspunt	145261,86	375804,16	4,50	45,5	42,4	35,9	46,0
t7_A	toetspunt	145260,43	375807,13	1,50	35,6	32,1	26,8	36,3
t7_B	toetspunt	145260,43	375807,13	4,50	38,7	35,1	30,0	39,4
t8_A	toetspunt	145259,21	375811,98	1,50	59,3	56,5	49,1	59,7
t8_B	toetspunt	145259,21	375811,98	4,50	59,6	56,8	49,4	60,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

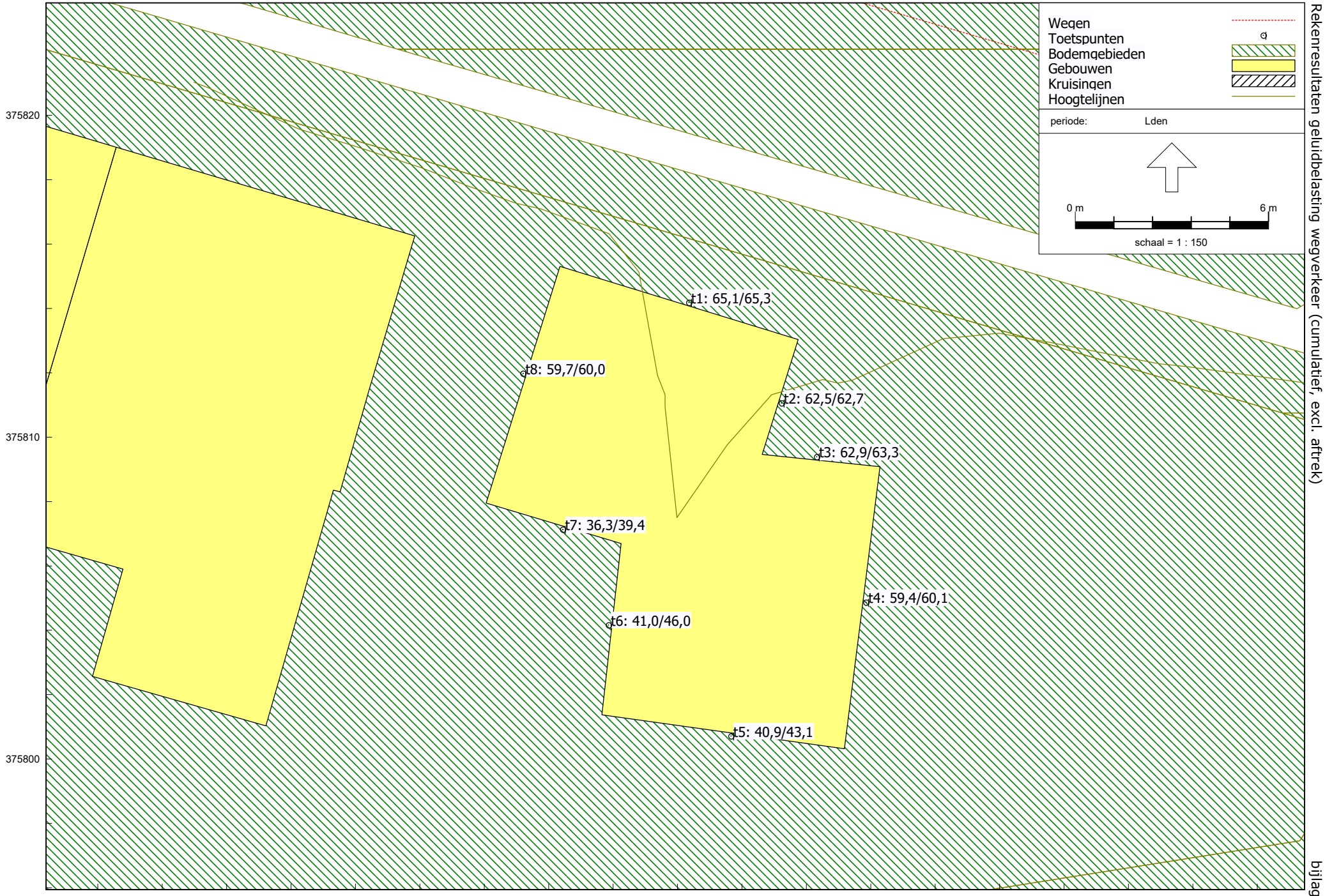
Wegen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Kruisingen
Hoogtelijnen
periode: Lden
0 m
6 m
schaal = 1 : 150
t1: 65,1/65,3
t2: 62,5/62,7
t3: 62,9/63,3
t4: 59,4/60,1
t5: 40,9/43,1
t6: 41,0/46,0
t7: 36,3/39,4
t8: 59,7/60,0
375820
375810
375800
145250
145260
145270
145280

BIJLAGE 6:

Rapport: Vergelijkingstabel
Map: S:\Projecten\2020\2005260TA - Oude provincialeweg 71 te Hapert\01 - ako1\berekening\V5.21, Oude Provincialeweg 71 te Hapert\
Model Voorgrond: wegverkeerslawaai met bronmaatregel
Model Achtergrond: wegverkeerslawaai
Groep: Waarde=Oude Provincialeweg / Referentie=Oude Provincialeweg (inclusief groepsreducties) / (inclusief groepsreducties)
Periode: Waarde=Lden / Referentie=Lden
Toetswaarden: Waarde=Berekende waarden / Referentie=Berekende waarden

Naam	Omschrijving	Hoogte	Waarde	Referentie	Verschil
t1_A	toetspunt	1,50	57,1	60,1	-3,0
t1_B	toetspunt	4,50	57,2	60,2	-3,0
t2_A	toetspunt	1,50	54,4	57,5	-3,0
t2_B	toetspunt	4,50	54,7	57,7	-3,0
t3_A	toetspunt	1,50	54,9	57,9	-3,0
t3_B	toetspunt	4,50	55,3	58,3	-3,0
t4_A	toetspunt	1,50	51,5	54,4	-3,0
t4_B	toetspunt	4,50	52,1	55,0	-2,9
t5_A	toetspunt	1,50	31,9	34,8	-2,9
t5_B	toetspunt	4,50	33,6	36,5	-2,9
t6_A	toetspunt	1,50	32,9	34,7	-1,7
t6_B	toetspunt	4,50	37,9	39,9	-2,0
t7_A	toetspunt	1,50	26,8	27,6	-0,9
t7_B	toetspunt	4,50	29,1	30,3	-1,2
t8_A	toetspunt	1,50	51,5	54,6	-3,1
t8_B	toetspunt	4,50	51,9	55,0	-3,1

Model: wegverkeerslawaai met bronmaatregel
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Type	Hbron	Helling	Wegdek	Wegdek	V(LV(D))	V(LV(A))
W01	Oude Provincialeweg	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	50	50
W02	Oude Provincialeweg	Verdeling	0,75	0	W10	Stille elementenverharding	50	50
W03	Oude Provincialeweg	Verdeling	0,75	0	W10	Stille elementenverharding	50	50
W04	Oude Provincialeweg	Verdeling	0,75	0	W9a	Elementenverharding in keperverband	50	50
W05	N284BLAD - Bladel (oost) - Afsl. Casteren	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80
W06	N284BLAD - Afsl. Casteren - Bladel (oost)	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80
W07	N284CAST - Afsl. Casteren - Hapert (oost)	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80
W08	N284CAST - Hapert (oost) - Afsl. Casteren	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80
W09	Castersedijk	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	60	60
W10	Castersedijk	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	60	60

Model: wegverkeerslawaai met bronmaatregel
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(LV(N))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)
W01	50	6631,07	6,71	3,58	0,65	96,94	97,55	97,50	2,44	2,01	1,92	0,61	0,44	0,57
W02	50	5059,99	6,71	3,58	0,65	96,72	97,36	97,32	2,62	2,16	2,07	0,66	0,47	0,62
W03	50	4653,01	6,71	3,58	0,65	97,24	97,78	97,74	2,21	1,82	1,74	0,55	0,40	0,52
W04	50	3874,72	6,71	3,58	0,65	97,44	97,95	97,91	2,05	1,68	1,61	0,51	0,37	0,48
W05	80	11440,00	6,51	2,88	1,30	84,40	92,77	82,88	10,70	5,23	11,70	4,90	2,00	5,42
W06	80	11540,00	6,69	3,37	0,77	84,73	91,93	84,01	10,58	5,68	8,65	4,69	2,39	7,34
W07	80	10120,00	6,71	3,22	0,83	84,64	92,97	85,08	10,35	5,13	7,00	5,02	1,90	7,92
W08	80	10500,00	6,51	2,51	1,49	84,53	93,03	84,81	10,43	5,08	10,13	5,05	1,89	5,06
W09	60	3474,29	6,68	3,12	0,92	86,46	90,36	86,99	12,32	7,81	10,80	1,22	1,83	2,21
W10	60	3215,66	6,68	3,12	0,92	86,99	90,75	87,50	11,84	7,49	10,38	1,17	1,76	2,13

Model: wegverkeerslawaai met bronmaatregel
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Cpl	Cpl_W
W01	False	1,5
W02	False	1,5
W03	False	1,5
W04	False	1,5
W05	False	1,5
W06	False	1,5
W07	False	1,5
W08	False	1,5
W09	False	1,5
W10	False	1,5

ARKEL »
Vlietskade 1509
4241 WH ARKEL

NEER »
Steeg 27
6086 EJ NEER

NUENEN »
Collse Heide 48
5674 VN NUENEN

PRINSENBEEK »
Groenstraat 27
4841 BA PRINSENBEEK

RIJKEVOORT »
Veldweg 11
5447 BH RIJKEVOORT

T. 088 44 02 900
E. info@tritium.nl
I. www.tritium.nl

Urbitom
T.a.v. de heer T. Seebregts
Tweede Donk 8
5233 HR 'S-HERTOGENBOSCH

Per e-mail	:	**tomsbr@home.nl**
Vestiging, datum	:	Nuenen, 5 augustus 2020
Ons Kenmerk	:	2005/260/TA-02
Uw Kenmerk	:	-
Behandeld door	:	Tessa Aanhane
Telefoonnummer	:	06 57 96 08 47
Gecontroleerd door	:	Lisa Bouwmans
Betreft	:	**berekening stikstofdepositie beoogde ontwikkeling Oude Provincialeweg 71 te Hapert, gemeente Bladel**

Inleiding

De initiatiefnemer beoogt in de zijtuin van de Oude Provincialeweg 71 te Hapert, gemeente Bladel twee woningen te realiseren. Om naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State in het kader van de PAS zekerheid te verkrijgen ten aanzien van eventuele stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden is onderhavige berekening uitgevoerd.

In onderhavig briefrapport komen de volgende aspecten aan de orde:

1. wettelijk kader;
2. opzet onderzoek;
3. uitgangspunten gebruiksfase;
4. uitgangspunten aanlegfase;
5. modellering;
6. resultaten;
7. conclusie.

1. Wettelijk kader

In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden. Dit zijn natuurgebieden met een Europese beschermingsstatus. Dit Natura 2000-netwerk bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Beide Europese richtlijnen zijn belangrijke instrumenten om de Europese biodiversiteit te waarborgen. Alle Vogel- of Habitatrichtlijngebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. Veel van de gebieden zijn gevoelig voor stikstofdepositie. Een verdere toename van de stikstofdepositie kan leiden tot 'significante (negatieve) effecten' op het beschermde natuurgebied. Indien er sprake is van 'significante effecten' is een Wet natuurbescherming vergunning (Wnb-vergunning) noodzakelijk.

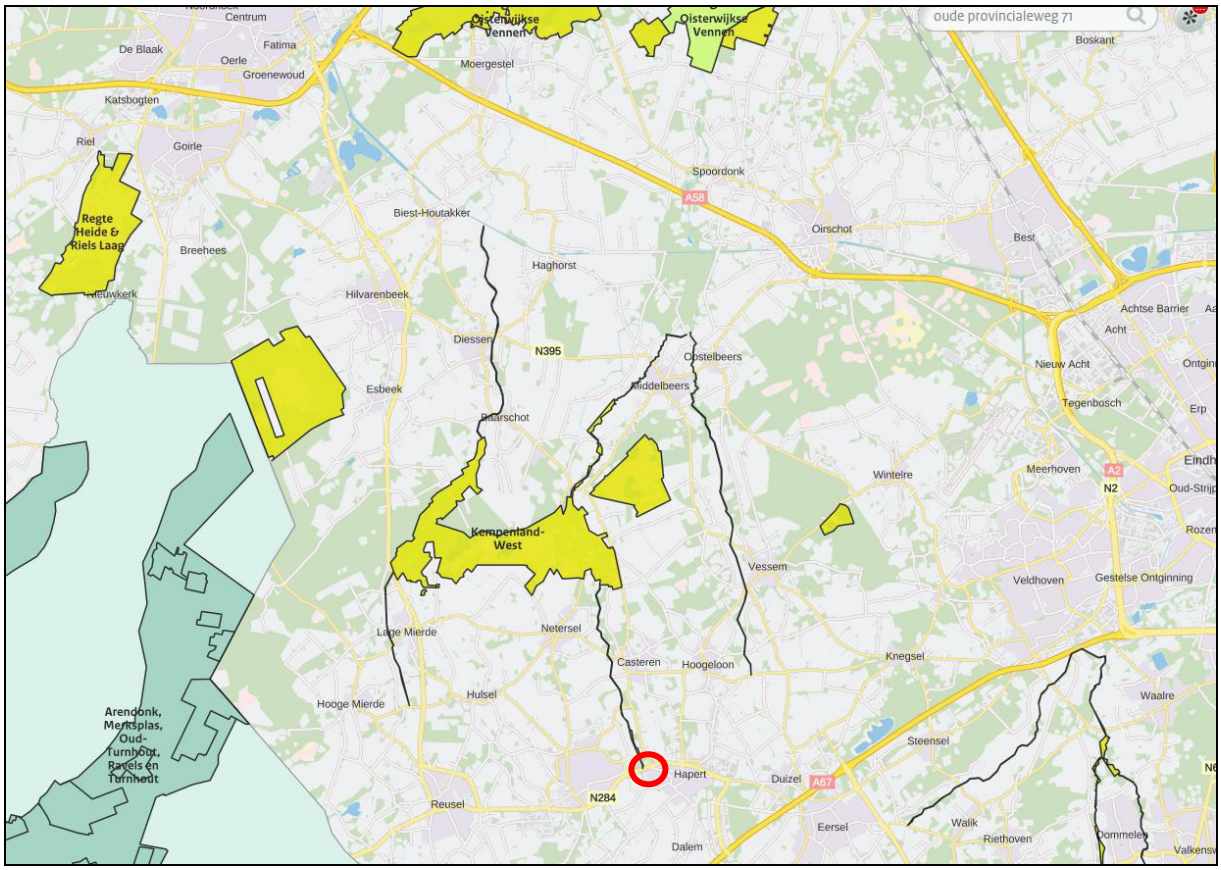

Figuur 1: *Locatie beoogde ontwikkeling (rood omcirkeld) met nabij gelegen Natura 2000-gebieden. Meest nabij gelegen Natura 2000-gebied (op circa 5,1 km afstand) betreft "Kempenland-West" (gebiedsnummer 135).*

In 2009 werd afgesproken het stikstofprobleem 'programmatisch' te gaan aanpakken. Dit heeft geleid tot 'Programma Aanpak Stikstof' (PAS). Met het PAS is ontwikkelingsruimte beschikbaar gesteld voor nieuwe economische ontwikkelingen (projecten). Tegelijkertijd zijn met het PAS maatregelen vastgesteld waarmee geborgd wordt dat de natuurlijke kenmerken van de natuurgebieden niet worden aangetast. Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 is de basis voor het verlenen van vergunningen onder het PAS komen te vervallen. Derhalve moet worden gesteld dat vergunningen nog slechts kunnen worden verleend indien is aangetoond dat er géén sprake is van (een toename van) stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied. In dat geval is er in ieder geval geen sprake van significant negatieve effecten ten aanzien van stikstof en is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb) niet aan de orde.

Onderhavige berekening is uitgevoerd in het kader van de realisatie van twee woningen. Uit het rekeninstrument AERIUS blijkt of er sprake is van stikstofdepositie ten gevolge van het plan.

In het kader van de in de Wnb opgenomen instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden dient onderzocht te worden wat de gevolgen zijn van het plan en de beoogde bouwwerkzaamheden. Voor de referentiesituatie dient daarbij uitgegaan te worden van de feitelijke en planologisch legale situatie ten tijde van de vaststelling van het plan. In AERIUS kan het planeffect bepaald worden door de plansituatie te vergelijken met de referentiesituatie. Ten

aanzien van de feitelijke (huidige) situatie zijn er in het onderhavige onderzoek geen emissies van een referentiesituatie beschouwd.

2. Opzet onderzoek

Voor het berekenen van de stikstofdepositie op de relevante Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied is gebruik gemaakt van AERIUS Calculator 2019A (uitgebracht op 14 januari 2020). In de berekeningen zijn de emissies van NO_X en NH_3 van de relevante bronnen meegenomen. Het gaat hierbij om:

- Twee geschakelde woningen (gebruiksfase);
- Verkeersbewegingen binnen en buiten het plangebied (aanlegfase en gebruiksfase);
- Bouwwerkzaamheden (aanlegfase).

In de volgende paragrafen worden de uitgangspunten ten aanzien van de berekening weergegeven en worden de emissies berekend die als input dienen voor de stikstofdepositieberekening in AERIUS Calculator 2019A. Zowel de depositie in de gebruiksfase als in de aanlegfase is berekend.

3. Uitgangspunten gebruiksfase

Het plan voorziet in de ontwikkeling van twee geschakelde woningen. AERIUS rekent met standaard emissiegetallen voor woningen, waarbij uitgegaan wordt van een gemiddeld aardgasverbruik. Omdat de te realiseren woningen binnen het plangebied geen aardgasaansluiting krijgen, zullen vanuit deze woningen logischerwijs geen stikstofemissies optreden vanwege aardgasverbruik (stookinstallaties). Voor de verwarming (woning en tapwater) zullen alternatieve en bij voorkeur duurzame / hernieuwbare energiebronnen gebruikt worden. De bijdrage van toekomstige bewoners is dermate klein dat deze verwaarloosbaar wordt geacht.

Er kan echter stikstofdepositie plaatsvinden ten gevolge van verkeersbewegingen (tabel 1, bron 1). De depositie ten gevolge van de door de nieuwe woningen te verwachten verkeersbewegingen zijn derhalve berekend in AERIUS. Voor het bepalen van de verkeersgeneratie van de nieuwe woningen is gebruik gemaakt van de CROW publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren; van parkeerkencijfers naar parkeernormen'.

Tabel 1: Verkeersgeneratie planvoornemen

Woning	Aantal	Stedelijkheid	Ligging	Verkeersbewegingen	Totaal bewegingen /etmaal
Koop, huis, twee-onder-een-kap	2	Weinig stedelijk *	Rest bebouwde kom	7,4 – 8,2 **	16,4
Totaal verkeersbewegingen per etmaal (afgerond)					17

* Voor het bepalen van de stedelijkheidsgraad is uitgegaan van het aantal omgevingsadressen van de gemeente Bladel (683 per km^2).

** Voor het bepalen van het aantal verkeersbewegingen is uitgegaan van het maximale aantal verkeersbewegingen (worst-case).

Conform de instructie gegevensinvoer AERIUS Calculator van BIJ12 dient het verkeer meegenomen te worden totdat het opgaat in het heersend verkeersbeeld. Dit is het moment dat het verkeer zich qua rij- en stopgedrag niet meer onderscheidend maakt aan het overige verkeer. In onderhavige berekening is ervan uitgegaan dat al het verkeer aankomt / vertrekt vanuit westelijke richting en ter hoogte van de Oude Provincialeweg (N284) zal zijn opgegaan in het heersend verkeersbeeld.

In AERIUS wordt de emissie berekend op basis van de lengte van de ingetekende rijroute, het aantal en type voertuigen, het wegtype en de mate van stagnatie (file). De gehanteerde wegkarakteristieken, alsmede het aantal verkeersbewegingen van iedere voertuigklasse, is weergegeven in navolgende tabel 2.

Tabel 2: Gehanteerde wegkarakteristiek

Bron	Omschrijving	Wegtype	Stagnatie	Voertuigklasse	Bewegingen /etmaal
1.	Westelijke richting	Binnen bebouwde kom	0 %	Licht wegverkeer	17
				Totaal	17

4. Uitgangspunten aanlegfase

De initiatiefnemer is voornemens twee geschakelde woningen te realiseren. Het is echter nog onduidelijk hoe deze gerealiseerd gaan worden. Derhalve zijn in deze berekening in overleg met de opdrachtgever gefundeerde aannames gedaan ten aanzien van de bouwfase. Hierdoor is er in onderhavige berekening van worst-case uitgegaan. Voor de twee geschakelde woningen worden de volgende aannames gedaan ten aanzien van de bouwwerkzaamheden:

- de duur van de bouw wordt geschat op 35 weken;
- verkeersbewegingen van licht verkeer (bron 1) zullen bestaan uit verkeersbewegingen van aannemers en onderaannemers met (bestel)busjes;
- verkeersbewegingen van middelzwaar vrachtverkeer (bron 2) zullen bestaan uit verkeersbewegingen ten behoeve van levering middelzware goederen;
- verkeersbewegingen van zwaar vrachtverkeer (bron 3) zullen bestaan uit verkeersbewegingen ten behoeve van levering zware goederen en materieel;
- gebruik van materieel op de bouwplaats (bron 4) zal bestaan uit het gebruik van een graafmachine, shovel, heimachine, mobiele hijskraan, truckmixer, betonpomp en trilplaat.

Voor dit project is een inschatting gemaakt van het in te zetten materieel en de bedrijfstijd (tabel 3). Het plan sluit vrijwel direct aan op de bestaande infrastructuur. De werkzaamheden betreffen het bouwen van twee geschakelde woningen.

Tabel 3: Gebruik van machines gedurende de bouwfases

Gebruik machine	Bedrijfstijd
Graafmachine	1,5 dag (12 uur)
Shovel	1,5 dag (12 uur)
Heimachine	1,5 dag (12 uur)
Mobiele hijskraan	4,5 dagen (36 uur)
Truckmixer	3 dagen (24 uur)
Betonpomp	3 dagen (24 uur)
Trilplaat	2 dagen (16 uur)

Op basis van de aannames ten aanzien van de te gebruiken machines gedurende de bouw kan met behulp van de emissiegegevens (tabel 4) de totale emissie van de aanlegfase worden berekend (bron 4). De emissiegegevens in tabel 4 zijn gebaseerd op gegevens uit een publicatie van TNO (Emissiemodel Mobiele Machines gebaseerd op machineverkopen in combinatie met brandstof afzet (EMMA), TNO, 2009) en de aannames ten aanzien van het bouwproces (tabel 3).

De deellastfactor geeft aan welk deel van het vermogen gemiddeld wordt gebruikt wanneer het werktuig in werking is. Deellastfactoren zijn overgenomen uit voornoemde TNO-publicatie. Ten aanzien van de emissiefactor gaat de berekening uit van een worst-case benadering. De

berekening gaat ervan uit dat al het in te zetten materieel valt in klasse STAGE klasse IIIB (bouwjaar 2011 en nieuwer). Dit betekent dat de werktuigen op de bouwplaats een maximale leeftijd hebben van 9 jaar. Dit is een redelijke schatting voor werktuigen die geregeld gebruikt worden. Er is een bijpassend vermogen aangehouden. Naar verwachting zal bij de realisatie moderner materieel worden ingezet. De berekening is derhalve worst-case. Aangezien het materieel onder snel wisselende omstandigheden moet werken, heeft dit belastingspatroon effect op de daadwerkelijke emissie van het betreffende materieel. De zogenaamde TAF-factoren, zoals eveneens beschreven in EMMA, zijn derhalve betrokken in onderhavige berekening. De TAF-factoren zijn correctiefactoren voor de standaard emissiekengetallen.

Tabel 4: Emissie bouwwerkzaamheden

Machine (bouwjaar)	Bedrijfstijd (uur/jaar)	Vermogen KW	Deellastfactor %	Emissiefactor g NOx/kWh	TAF factor	Emissie NOx kg/jaar
Graafmachine	12	90	60	3,3	0,87	0,2
Shovel	12	120	60	3,3	1,05	3,0
Heimachine	12	150	50	2,0	0,95	1,7
Mobiele hijskraan	36	250	50	2,0	1,1	9,9
Truckmixer	24	300	20	2,0	1,1	3,2
Betonpomp	24	300	75	2,0	1,1	11,9
Trilplaat	16	10	40	3,3	1,1	0,2
Totale emissie van de bouwwerkzaamheden						**30,1**

De bouwwerkzaamheden brengen eveneens verkeersbewegingen met zich mee. Door deze verkeersbewegingen kan eveneens stikstofdepositie plaatsvinden. De stikstofuitstoot ten gevolge van de te verwachten verkeersbewegingen tijdens de aanlegfase zijn derhalve betrokken in de berekening van stikstofdepositie gedurende de aanlegfase. Navolgende tabel 5 geeft de aannamen ten aanzien van de te verwachten verkeersbewegingen gedurende de bouw weer. In AERIUS wordt zoals eerder aangegeven de emissie berekend op basis van de lengte van de ingetekende rijroute, het aantal en type voertuigen, het wegtype en de mate van stagnatie (file).

Tabel 5: Verkeersgeneratie planvoornemen

Type	Bron	Verkeer	Periode	Aantal / week	Wegtype	Stagnatie	Totaal *** bewegingen / jaar
Licht verkeer	1	Aannemer Onderaannemer	35 wk 35 wk	10 20	Binnen bebouwde kom	0 %	700 1.400
Totaal verkeersbewegingen licht verkeer							**2.100**
Middelzwaar vrachtverkeer	2	Levering div. goederen	35 wk	2	Binnen bebouwde kom	0 %	140
Totaal verkeersbewegingen middelzwaar vrachtverkeer							**140**
Zwaar vrachtverkeer	3	Levering goederen en materieel Aan- en afvoer graafmachine, mobiele kraan, etc.	35 wk 15 x	2 1	Binnen bebouwde kom	0 %	140 30
Totaal verkeersbewegingen zwaar vrachtverkeer							**170**

*** Het aantal bezoekende (vracht)auto's levert twee verkeersbewegingen per bezoek op (aankomen en vertrekken). Er is uitsluitend gerekend gedurende doordeweekse (werkbare) werkdagen.

Het verkeer is gemodelleerd totdat het opgaat in het heersend verkeersbeeld, uitgangspunt is dat al het bouwverkeer wederom aankomt / vertrekt in westelijke richting en ter hoogte van de Oude Provinciale weg (N284) opgaat in het heersend verkeersbeeld.

5. Modellering

Gelet op het feit dat de bouwfase en de gebruiksfase niet tegelijktijdig plaatsvinden zijn beide fases separaat berekend. De verspreiding en depositie is op 30 juli 2020 berekend met het model AERIUS Calculator 2019A. AERIUS rekent in hele (kalender)jaren, de uitgangspunten in onderhavig rapport en in de berekening zijn daar op afgestemd. Bij de berekening van de depositiebijdragen in de aanlegfase is in AERIUS Calculator uitgegaan van het rekenjaar 2020. Bij de berekening van de depositiebijdragen in de gebruiksfase is in AERIUS Calculator uitgegaan van het rekenjaar 2021.

De diverse bronnen zijn in AERIUS ingetekend op basis van aangeleverde kaarten, de in AERIUS opgenomen achtergrondkaart en de hiervoor genoemde aannames. De verkeersbewegingen (bron 1 in de gebruiksfase en bron 1, 2 en 3 in de bouwfase) zijn gemodelleerd als lijnbronnen. De werkzaamheden in de aanlegfase zijn gemodelleerd als oppervlaktebron (bron 4 in de aanlegfase) van de te verwachten bouwplaats aangezien de bouwwerkzaamheden binnen dit gehele terrein plaatsvinden. Er is gebruikgemaakt van de broncategorie ‘mobiele werktuigen’ en de sector ‘bouw en industrie’. Voor de emissie eigenschappen zijn de, voor zover niet anders dan hiervoor beschreven, default-waarden voor deze sector aangehouden.

AERIUS genereert een uitgebreid rapport met de ingevoerde gegevens. Deze is opgenomen als bijlage bij dit rapport. In de resultaten is een afdruk van de rekenresultaten opgenomen. Het separate GML bestand met de gegevensinvoer is bij de levering van dit briefrapport eveneens meegestuurd.

6. Resultaten

Gebruiksfase

Uit de rekenresultaten van de gebruiksfase blijkt dat er geen stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ten gevolge van het plan plaatsvindt. Er zijn geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/jaar.

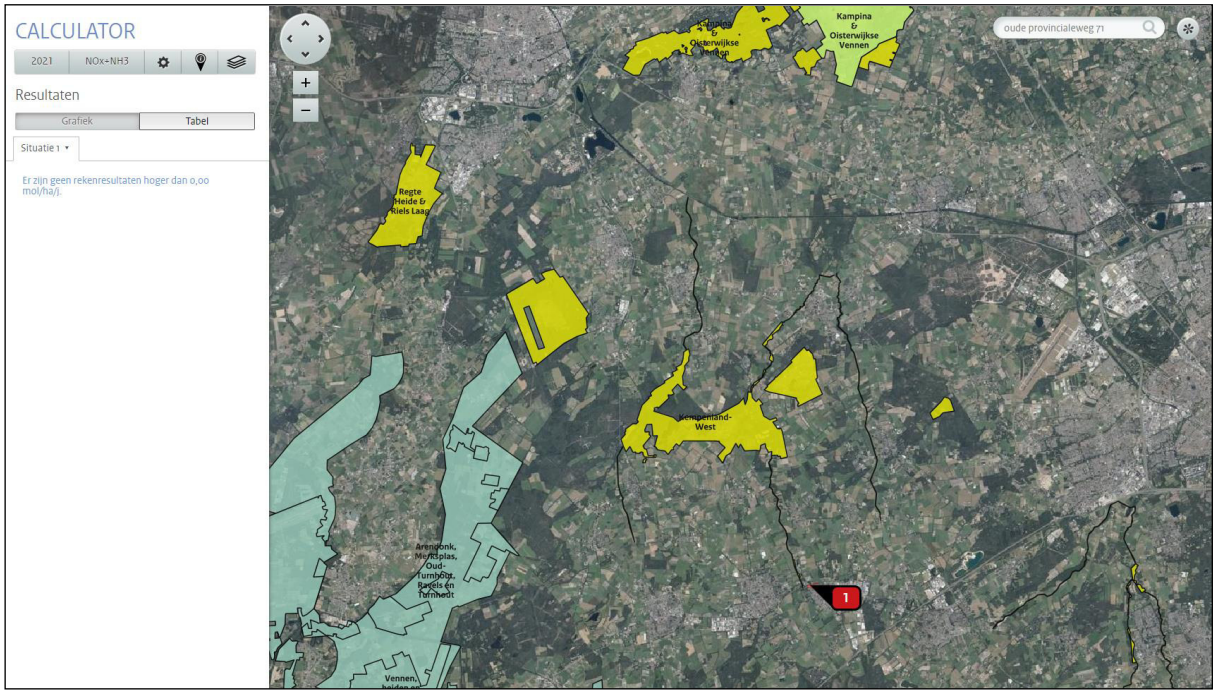

Figuur 2: *rekenresultaten gebruiksfase.*

Aanlegfase

Uit de rekenresultaten van de aanlegfase blijkt dat er geen stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ten gevolge van het plan plaatsvindt. Er zijn geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/jaar.

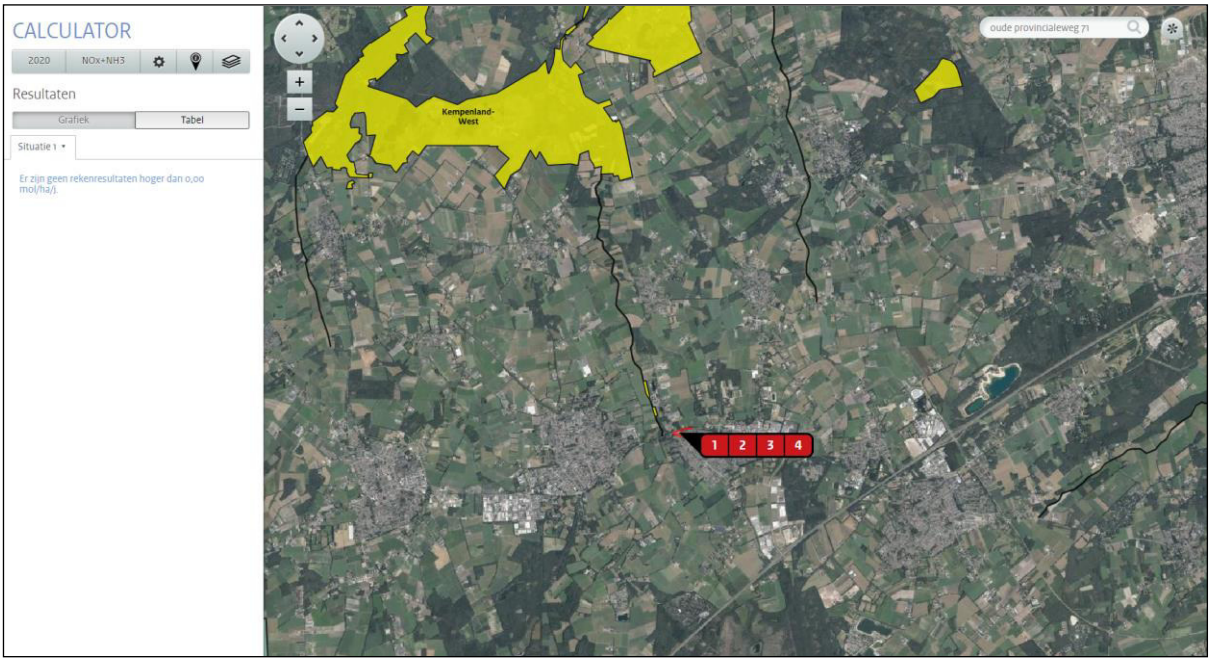

Figuur 3: *rekenresultaten aanlegfase.*

6. Conclusie

Uit de rekenresultaten van AERIUS Calculator 19A blijkt dat er ten gevolge van de beoogde planontwikkeling geen stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden plaatsvindt. Derhalve zijn 'significante (negatieve) effecten' op beschermde natuurgebieden ten aanzien van stikstofdepositie uit te sluiten. Een vergunning in het kader van de Wnb is derhalve niet aan de orde. De berekening toont aan dat het aspect stikstofdepositie geen beperkingen oplevert ten aanzien voor het beoogde planvoornemen.

Wij gaan ervan uit u hiermee op passende wijze van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

Tritium Advies B.V.

Mw. T.C.A. Aanhane
Projectleider Ruimtelijke Ordening

Bijlagen:

1. PDF rapport rekenresultaten AERIUS Calculator gebruiksfase
2. PDF rapport rekenresultaten AERIUS Calculator aanlegfase

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording

BIJLAGE 1:

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Urbitom	Oude Provincialeweg 71, 5527BN Hapert

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Oude Provincialeweg 71	RgPXZrC4Z9sk

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
30 juli 2020, 14:32	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	1,07 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Bouwactiviteiten

Locatie
Situatie 1

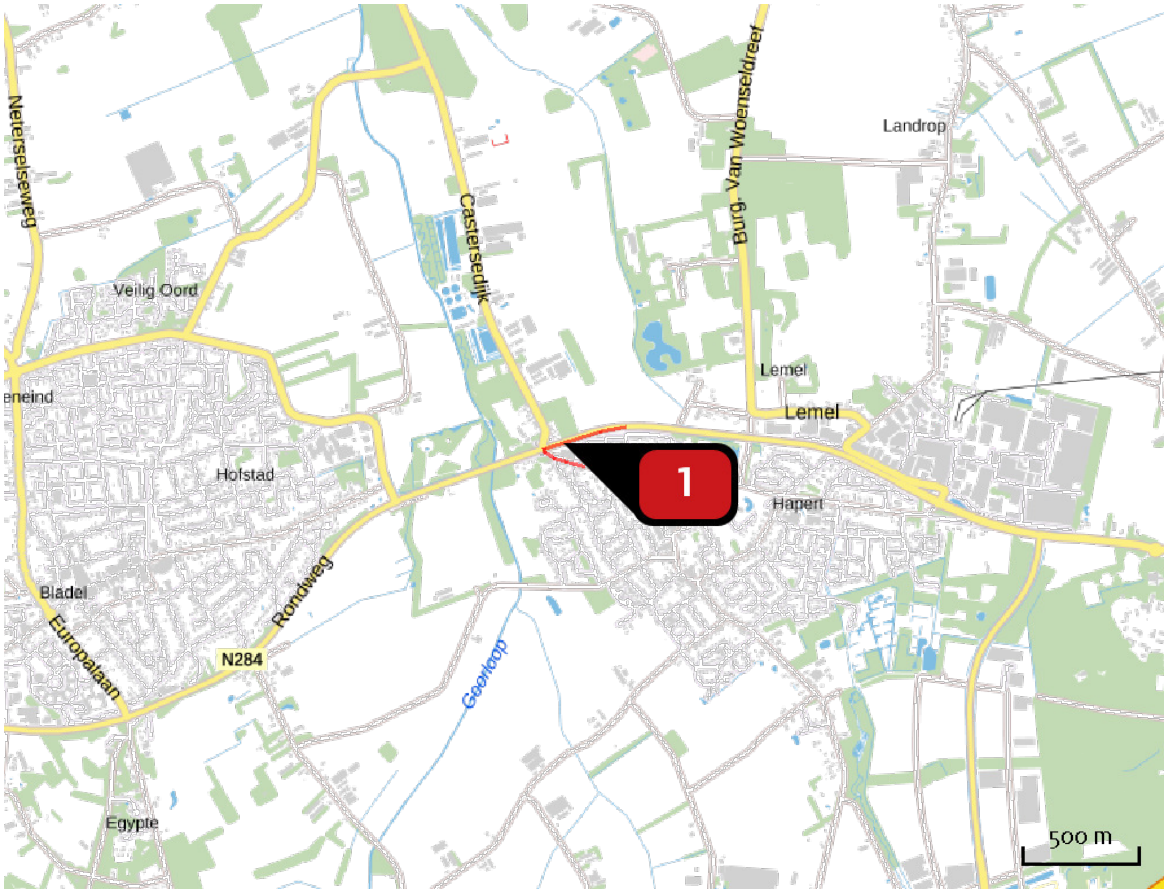

Emissie
Situatie 1

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		Bron 1 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	1,07 kg/j

Emissie (per bron)

Situatie 1

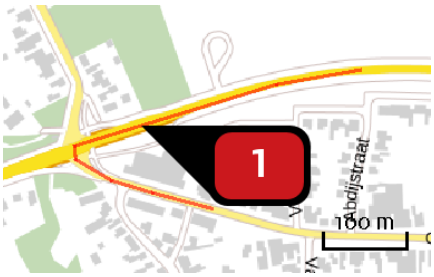

Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	145167, 375930
NOx	1,07 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	17,0 / etmaal	NOx	1,07 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b
Database	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

BIJLAGE 2:

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Urbitom	Oude Provincialeweg 71, 5527BN Hapert

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Oude Provincialeweg 71	RTNebq3m1K6b

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
30 juli 2020, 14:29	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	31,07 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Bouwactiviteiten

Locatie
Situatie 1

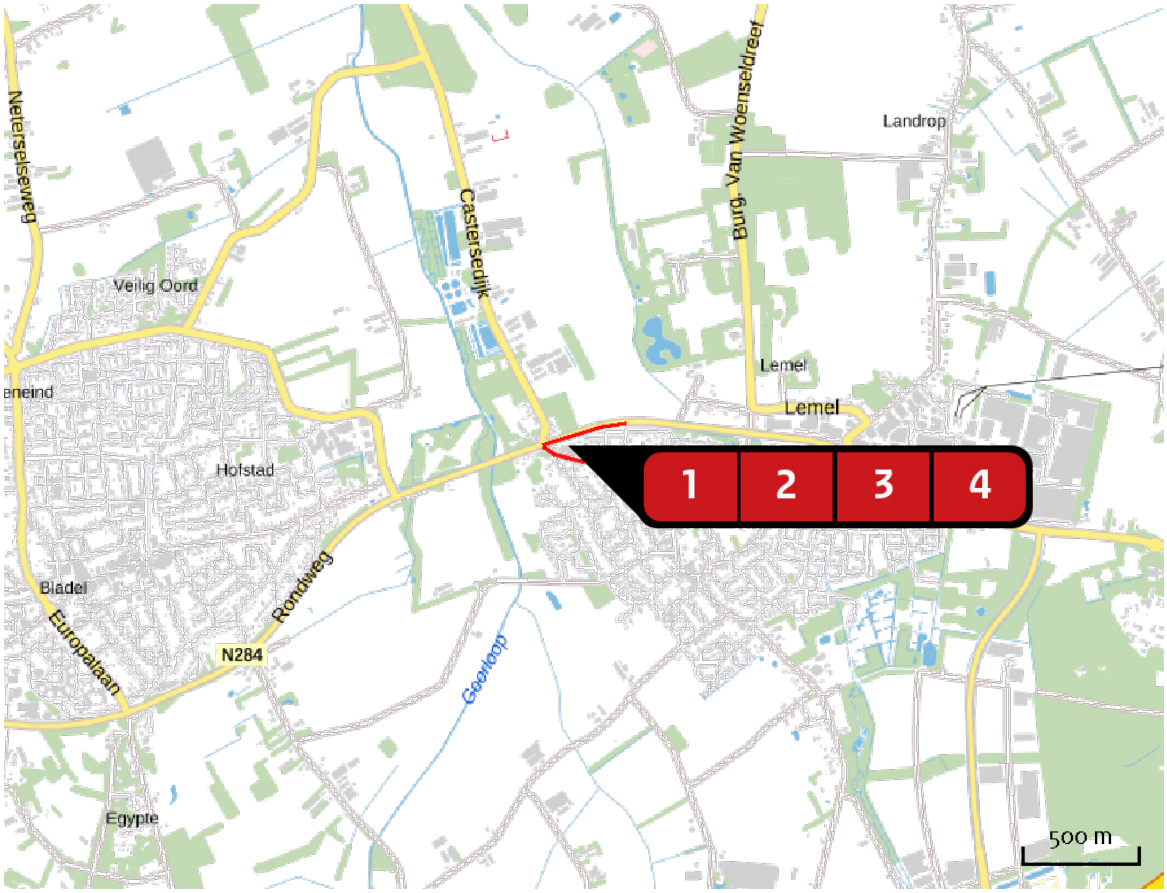

Emissie
Situatie 1

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		Bron 1 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
2		Bron 2 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
3		Bron 3 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
4		Bron 4 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	30,10 kg/j

Emissie (per bron)

Situatie 1

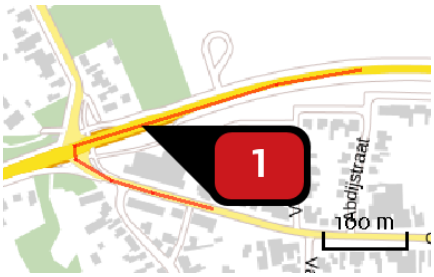

Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	145167, 375930
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	2.100,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

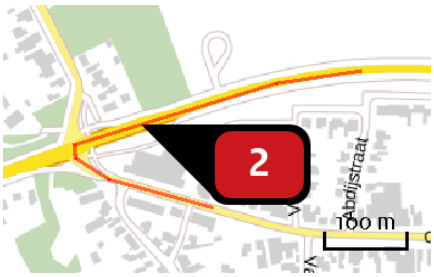

Naam	Bron 2
Locatie (X,Y)	145167, 375931
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	140,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

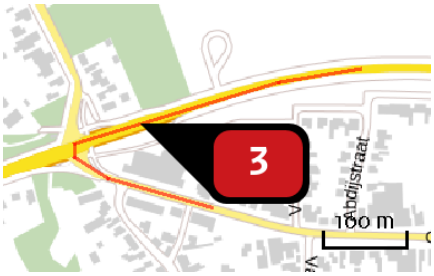

Naam	Bron 3
Locatie (X,Y)	145167, 375931
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	170,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

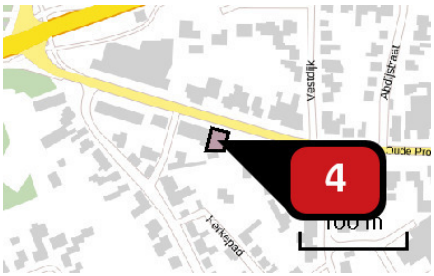

Naam	Bron 4
Locatie (X,Y)	145262, 375806
NOx	30,10 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Bouwactiviteiten		4,0	4,0	0,0	NOx	30,10 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b
Database	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

VAN STEENSEL CONSULTANTS BV
consulting & projectmanagement

Ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van de herontwikkeling van het perceel De Wijer 40 te Hapert ten name van de Familie Verhagen.

In te voegen in het nieuwe bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 van de gemeente Bladel.

Bladel, 26 juni 2020

Leemskuilen 24, 5531NL Bladel 06-5395 2538 info@vansteenselconsultants.nl

Inhoudsopgave:

1. Inleiding
1.1 Algemeen
1.2 Besluitgebied
1.3 Doel
1.4 Geldend bestemmingsplan
1.5 Bij het plan behorende stukken
1.6 Leeswijzer

2. Bestaande situatie
2.1 Ruimtelijke structuur
2.2 Functionele structuur

3. Planbeschrijving
3.1 Ruimtelijk
3.2 Functioneel

4. Beleidskaders
4.1 Nationaal en provinciaal beleid
4.2 Gemeentelijk beleid

5. Milieuhygiënische en planologische verantwoording
5.1 Bodem
5.2 Archeologie en cultuurhistorie
5.3 Water
5.4 Geluid
5.5 Verkeer en parkeren
5.6 Luchtkwaliteit
5.7 Hinderlijke bedrijvigheid
5.8 Externe veiligheid
5.9 Kabels en leidingen
5.10 Geur
5.11 Gezondheid
5.12 Flora en Fauna
5.13 Stikstofdepositie
5.14 Milieueffectrapportage en vormvrije m.e.r.-beoordeling

6. Uitvoerbaarheid
6.1 Economische uitvoerbaarheid
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7. Bestemming

8. Conclusie

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Het perceel de Wijer 40 te Hapert is grotendeels onbebouwd. Op een deel bevindt zich een woning en een schuur. Door de ligging van het perceel in een woonomgeving leent het zich bij uitstek voor een verdere bebouwing met woningen.

Daartoe is door Bouwkundig bureau Verhoeven te Casteren een verkaveling opgezet voor de bouw van 7 woningen, te weten 2 2/1 kapwoningen aan de Wijer en een blokje van 5 aaneengesloten woningen aan de achterzijde van het perceel gelegen aan het Hoefblad. De gemeente heeft ingestemd met deze ontwikkeling. De voorliggende ruimtelijke onderbouwing dient ter verantwoording van dit initiatief dat procedureel wordt meegenomen in het Veegplan van de gemeente Bladel.

1.2 Besluitgebied

Het initiatief beperkt zich tot het perceel plaatselijk bekend De Wijer 40 te Hapert, kadastraal bekend gemeente Hoogeloon, sectie G, nr. 558 met een oppervlakte van 3330 m2.

Situering perceel de Wijer 40 te Hapert.

1.3 Doel

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing is bedoeld om het voorgenomen initiatief ruimtelijk te motiveren en de planologische aanvaardbaarheid er van aan te tonen.

1.4 Geldend bestemmingsplan

Uitsnede bestemmingsplan Hapert 2010

Het perceel is in het vigerend bestemmingsplan Hapert 2010 bestemd tot Woondoeleinden 1.

De bestemming Woondoeleinden 1 staat alleen hoofdbebouwing in de vorm van een vrijstaande woning toe binnen het bouwvlak. Om die reden is voorliggend initiatief in strijd met het vigerend bestemmingsplan.

1.5 Bij het plan behorende stukken

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing bestaat uit dit document met eventuele bijlagen.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de bestaande en de toekomstige situatie omschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de verschillende beleidskaders die op het plan van toepassing zijn terwijl in hoofdstuk 4 aan de hand van de omschrijving van de verschillende milieu-hygiënische en planologische aspecten de toelaatbaarheid van het plan worden geschetst.

2. Bestaande situatie

Het plangebied is gesitueerd tussen de Wijer aan de noordzijde en het Hoefblad aan de zuidzijde. Het perceel wordt aan de westzijde en de zuidzijde begrenst door een gemeentelijke groenstrook.

De bebouwing aan de Wijer kenmerkt zich door vrijstaande woningen op ruime percelen, terwijl ten zuiden van het perceel zich een woonwijk uitstrekt die ter hoogte van het Hoefblad grenst aan het plangebied. De bebouwing aldaar is aanzienlijk dichter, tot aaneengesloten rijenbebouwing toe.

3. Planbeschrijving

3. 1 Ruimtelijk

Het opgezette verkavelingsplan kenmerkt zich door een blokje van 2 woningen aan De Wijer en een blokje van 5 aaneengesloten woningen aan het Hoefblad. Daardoor wordt de ruime, open beeld aan de noordzijde gerespecteerd, terwijl de meer dichte bebouwing aan het Hoefblad goed aansluit bij de daar voorkomende bebouwingstypologieën.

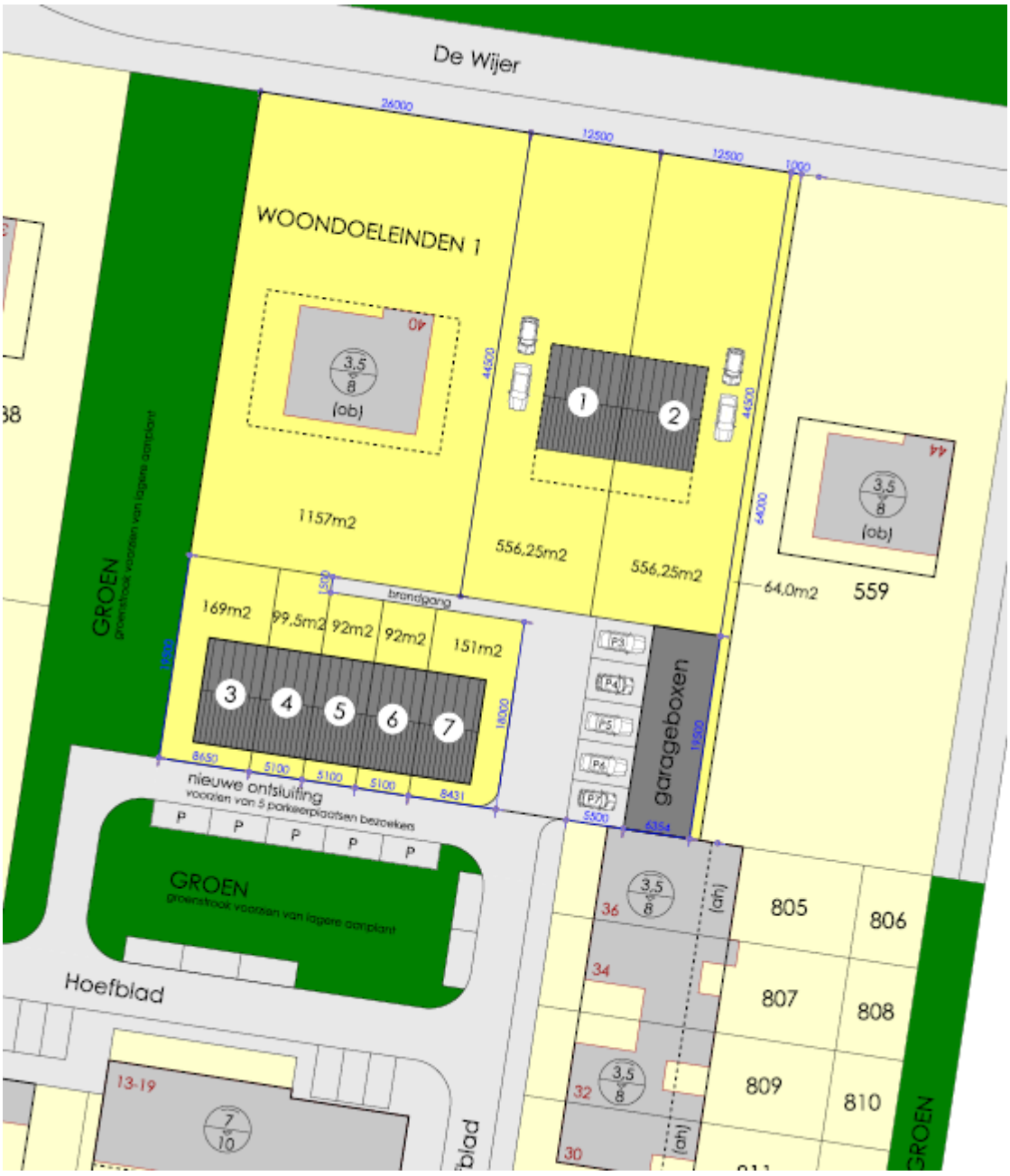

De twee onder een kapwoningen aan de noordzijde worden ontsloten op de Wijer, terwijl de 5 aaneengesloten woningen aan de zuidzijde ontsluiten op het Hoefblad, deels middels een nieuw aan te leggen ontsluitingsstraatje in de gemeentelijke groenzone.

Dit aangeboden plan wijkt iets af van het eerder ingediende principe-verzoek. Er is, op verzoek van H.H.A. Verhagen, woonachtig De Wijer 44 aan de oostzijde 64 m2 grond uitgehouden voor het behoud van de coniferen en de gewenste privacy.

3.2 Functioneel

De beoogde woonfunctie komt overeen met de bestaande woonfunctie van de omgeving. Ontsluiting vindt plaats via bestaande en voor een klein deel aan te leggen infrastructuur. Parkeren vindt deels plaats op eigen terrein en deels in de nieuw aan te leggen infrastructuur.

4. Beleidskaders

De voorgenomen ontwikkeling moet passen binnen het vigerend beleid op zowel nationaal, provinciaal als gemeentelijk niveau. Voor de ontwikkeling van het plangebied zijn verschillende beleidsstukken relevant. Hierna zijn de belangrijkste beleidskaders beschreven en wordt aangegeven hoe het voorliggend initiatief zich daartoe verhoudt.

4.1 Nationaal en provinciaal beleid

In de Nota Ruimte (2006) wordt aangegeven dat voor toekomstige ontwikkelingen inbreiden de voorkeur heeft boven uitbreiden. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), die op 13 maart 2012 door de minister is vastgesteld, vormt de nieuwe, overkoepelende rijksstructuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2028, met een doorkijk naar 2040. In de SVIR ‘Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig’ is de inhoud van een groot aantal beleidsstukken, waaronder de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit en diverse planologische kernbeslissingen, opgenomen. In de realisatieparagraaf van de SVIR zijn per nationaal belang de instrumenten uitgewerkt die hiervoor worden ingezet. Eén van de belangrijkste instrumenten is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), waarvan een gedeelte gelijktijdig met de SVIR in werking is getreden. Het Barro is de juridische vertaling van de kaderstellende uitspraken die in de SVIR zijn geformuleerd en bevat regels ter bescherming van de nationale belangen. De regels van het Barro moeten in acht worden genomen bij het opstellen van provinciale ruimtelijke verordeningen en bestemmingsplannen, zodat ze doorwerken tot het niveau van de lokale besluitvorming.

Inmiddels is de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant vastgesteld op 25 oktober 2019. Deze verordening anticipeert op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en zal voorafgaand daaraan definitief worden vastgesteld. Rekening houdend met het andermaal uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal dit naar verwachting pas in 2021 plaats vinden.

De regels van de Interim Omgevingsverordening op gericht om stedelijke ontwikkelingen te laten plaats vinden in stedelijke regio’s en in het bestaand stedelijk gebied. Het plangebied van voorliggende ruimtelijke onderbouwing is aangeduid als ‘bestaand stedelijk

gebied'. De provincie stelt in haar beleid ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkeling van Bladel dat het bestaand stedelijk gebied een belangrijke rol vervult voor het accommoderen van de stedelijke ruimtevraag. Stedelijke herstructurering- en intensiveringprocessen zijn in principe overal binnen het bestaand stedelijk gebied mogelijk. De voorgestane herontwikkeling van het plangebied past derhalve binnen het provinciaal beleid.

De provincie verwacht van gemeenten dat zij bij de bouw van woningen, en het opstellen van gemeentelijke ruimtelijke plannen daarvoor, rekening houden met de afspraken in het regionaal ruimtelijk overleg als omschreven in art 15.8 van de Interim Omgevingsverordening (geconsolideerd 01-03-2020).

Voor de onderbouwing van de behoefte is het nodig een relatie te leggen naar de bestaande harde plancapaciteit. Als er elders binnen de gemeente nog voldoende capaciteit bestaat om in de behoefte te voorzien, is er mede gelet op zorgvuldige ruimtegebruik geen nieuwe capaciteit voor de bouw van woningen nodig. Tevens moet uitdrukkelijk een relatie gelegd worden met regionale afspraken over de nieuwbouw van woningen. Deze afspraken worden jaarlijks gemaakt en zo nodig herzien. Zij worden gebaseerd op de provinciale bevolkings- en woningbehoefteprognose. Voor de gemeente Bladel is een actueel woningbouwprogramma vastgelegd in het Woningbouwprogramma 2016-2026. In de volgende paragraaf inzake gemeentelijk beleid wordt nader ingegaan op het gemeentelijk woningbouwprogramma.

Principes die voortvloeien uit de verstedelijkingsnota zijn inmiddels verankerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en nog meer bepaald in de Ladder van Duurzame Verstedelijking. Op 1 oktober 2012 is de ladder voor duurzame verstedelijking verankerd in het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro). Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Het Rijk wil met de introductie van de ladder vraaggerichte programmering bevorderen. De ladder beoogt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

In artikel 3.1.6 van het Bro is opgenomen. In dat artikel is bepaald dat een plan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. Het plan dient te voorzien in een actuele regionale behoefte.
2. Indien er sprake is van een actuele behoefte, dient te worden beschreven in hoeverre in die behoefte kan worden voorzien binnen het bestaand stedelijk gebied van de regio, door herstructurering, transformatie of anderszins.
3. Indien blijkt dat de ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied kan plaatsvinden, dient te worden beschreven in hoeverre deze plaatsvindt op een passende locatie buiten het stedelijk gebied.

Deze voorwaarden kunnen gezien worden als de treden van de ladder en dienen in zijn geheel doorlopen te worden. Herbestemmen van vastgoed is in beginsel Laddervrij, omdat

geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Bij herbestemmen ligt dat anders als het een functiewijziging van wezenlijke aard en omvang betreft.
Herbestemmen kan soms mogelijk worden gemaakt door toepassing te geven aan de Kruimelgevallenregeling.

Voorliggend plan voorziet slechts in de bouw van 7 nieuwe woningen en kan daarom gelet op de jurisprudentie, niet worden gezien als een nieuwe stedelijke ontwikkeling waarvoor de Ladder moet worden toegepast.

4.2 Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie 1.1

Op 20 september 2018 heeft de gemeenteraad van Bladel de Omgevingsvisie 1.1 vastgesteld, eveneens anticiperend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De visie vormt de opmaat naar een definitieve Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie 1.1 heeft echter voornamelijk betrekking op het niet-stedelijk gebied van de gemeente en is daarom voor de voorliggende ruimtelijke onderbouwing minder van belang.

Woonvisie

Op 1 februari 2018 heeft de gemeenteraad 6 ambities en 19 beslispunten uit de Woonvisie Gemeente Bladel 2016, Actualisatie 2018 vastgesteld. In de Woonvisie wordt beschreven hoe de gemeente om wil gaan met de woningbouw in onze gemeente. Dit omvat zowel de bestaande bouw als de nieuwbouw. De gemeente kiest voor kwaliteit in plaats van kwantiteit, in eerste instantie bij de bestaande woningvoorraad. Er zijn namelijk veel meer bestaande woningen dan de gemeente aan nieuwbouw mag toevoegen.
Bij nieuwe initiatieven/ontwikkelingen, zowel bij transformatie van bestaande woningvoorraad als bij nieuwbouw, worden in beginsel de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Woning moet een sociale woning zijn (€ 170.000/€ 200.000 v.o.n. of € 597,30 per maand). Hiervoor geldt de verhouding 51% huur/49% koop in Bladel en Hapert. In de kleine kernen (Casteren, Hoogeloon en Netersel) is dit 30% huur/70% koop. Dit geldt vanaf het toevoegen van 2 wooneenheden. In het geval er 10 woningen of meer toegevoegd worden moet 10% gereserveerd worden voor statushouders.
- Alle woningen dienen te voldoen aan het Basispakket Woonkeur. In de centra van de kernen Bladel en Hapert moet daarvan bovendien 50% aan Woonkeur Pluspakket Zorg voldoen. Hiervoor gelden de paarse contouren Hapert en Bladel In de kleine kernen wordt Woonkeur Pluspakket Zorg opgelegd als daar (een concrete) behoefte is.
- Woning moet energieneutraal zijn en heeft bij voorkeur geen gasmeter.

- Het plan dient minimaal te voorzien in 20% groen. Bij grotere ontwikkelingen kunnen aanvullende eisen worden gesteld.
- Woonruimte is bestemd voor de doelgroep één- en tweepersoonshuishouden, uitgaande van een driekamerwoning.
- In de kernen Bladel en Hapert moet 51% van de woningen huurwoningen zijn. In de kleine kernen 30%.

In de bestaande bouw worden initiatieven gestimuleerd en gefaciliteerd om te komen tot courante woonvormen waaraan behoefte is, namelijk huurwoningen en woonruimte voor één- en tweepersoonshuishoudens.

Het voorliggend initiatief betreft twee 2.1 kapwoningen en 5 aaneengesloten woningen.

Alle woningen zijn Energieneutraal en voldoen aan Woonkeur. De 5 aaneengesloten woningen aan het Hoefblad betreffen goedkopere woningen die bij uitstek geschikt zijn voor de doelgroep een- en tweepersoonshuishoudens en starters. De woningen passen daarmee in de doeleinden van de Woonvisie.

5. Milieuhygiënische en planologische verantwoording

Op grond van het bepaalde in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is het bij het opstellen van een bestemmingsplan verplicht om inzicht te bieden in de relevante planologische en milieu-hygiënische aspecten. In dit hoofdstuk is een verantwoording voor deze aspecten opgenomen.

5.1 Bodem

Voor elke functiewijziging, al dan niet naar een gevoelige functie, dient een onderzoek te worden verricht naar de bodem- en grondwaterkwaliteit. De bodem moet geschikt zijn voor het voorgenomen gebruik.

Daartoe is door Lankelma Geotechniek Zuid een verkennend bodemonderzoek en nader asbestonderzoek uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn verwoord in het rapport “Verkennend bodemonderzoek en verkennend en nader asbestonderzoek de Wijer 40 Hapert”van Lankelma-Zuid d.d. 22 oktober 2020, nummer 2001104.

Algemeen:
De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 4.1 m-mv overwegend uit matig fijn siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. In de uitkomende grond zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op de aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

Grond:
In het grondmengmonster MM1 (bovengrond) zijn analkytisch licht verhoogde gehalten met cadmium, koper, lood, zink en soms PCB aangetoond. De gehalten overschrijden de achtergrondwaarden, doch niet de interventiewaarden.In het grondmengmonster MM2 (bovengrond) zijn analytisch geen van de onderzochte paramterers in verhoogde mate aangetoond. Allen liggen onder de achtergrondwaarden.
Op basis van het Besluit Bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse Wonen beschouwd worden.

In het grondmengmonster MM3 (ondergrond) zijn analytisch geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond. Allen liggen onder de achtergrondwaarden. Op basis van het Besluit Bodemkwaliteit kan deze bodemlaag indicatief als Klasse “AW2000” beschouwd worden.

Grondwater:
In het grondwater uit peilbuis B01 is analytisch een licht verhoogde concentratie met barium aangetoond. Deze overschrijdt de streefwaarde, doch niet de interventiewaarde.

Toetsing hypothese:
De hypothese “heterogeen diffuus verdacht” dient op basis van de resultaten, slechts licht verhoogde gehalten in grond en grondwater, formeel gezien te worden aanvaard.

Verkennend asbestonderzoek:
In het grondmengmonster ASBMM1 (0-10 cm – mv) is asbest aangetoond in een gehalte boven de interventiewaarde.

Nader asbestonderzoek:
In het grondmengmonster ASBMM1 (20-50 cm – mv) is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond. Het gehalte overschrijdt de detectiegrens niet. In het grondmengmonster ASBMM2 (0-10 cm – mv) is een licht verhoogd asbestgehalte aangetoond. Het gehalte overschrijdt de detectiegrens, doch niet de helft van de interventiewaarde.

In de grondmengmonsters ASBMM3, ASBMM4 en ASBMM5 (0-10 cm – mv) zijn geen verhoogde asbestgehalten aangetoond.

Toetsing hypothese asbest:
De hypothese “heterogeen verdeelde asbestverontreiniging” dient op basis van de resultaten te worden aanvaard.

Resumé en aanbeveling:
Met voornoemd bodemonderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. In het kader van de Wet Bodembescherming zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk.

Op basis van de bevindingen uit dit onderzoek zijn er vanuit milieu-hygiënisch oogpunt derhalve geen belemmeringen c.q. beperkingen voor de voorgenomen ontwikkeling van deze locatie.

Op de onderzoekslocatie is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging in de druppelzone van de schuur. De bovengrond dient tot een meter afstand van de schuur als asbesthoudend te worden beschouwd. In de diepere grond is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond.

Wanneer men graafwerkzaamheden en/of wijzigingen uit gaat voeren, dient men rekening te houden met de volgende zaken:

- Indien graafwerkzaamheden uitgevoerd gaan worden dient een BUS melding te worden ingediend bij het bevoegd gezag;
- Wanneer men grond van de locatie wil gaan afvoeren, dient men rekening te houden met afzetkosten. Een acceptant van de grond kan een aanvullend onderzoek eisen (lees: partijkeuring). Op basis van dit onderzoek is de bovengrond indicatief als zijnde Klasse “Wonen” bestempeld. De ondergrond is indicatief bestempeld als Klasse “AW2000”;
- Het verlenen van een omgevingsvergunning is ter competentie aan het bevoegd gezag.

De indiening van de BUS melding is inmiddels in voorbereiding.

5.2 Archeologie en cultuurhistorie

Op grond van de Wet op de archeologische monumentenzorg is de gemeente verplicht om bij het vaststellen van nieuwe bestemmingsplannen of aanpassing(en) van oude plannen, rekening te houden met archeologie. Tot dit doel gaven de Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel-de Mierden en Oirschot) in 2009 aan de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) opdracht voor het opstellen van een gezamenlijke erfgoedkaart met daaraan gekoppeld het archeologiebeleid.

In 2010 heeft de gemeenteraad van Bladel op basis van deze erfgoedkaart het archeologiebeleid verbreed tot een cultuurhistorische beleidsvisie. Daarbij is niet alleen aandacht voor archeologie, maar ook voor historische bouwkunst, historisch groen en het historisch cultuurlandschap.

Op 7 oktober 2012 heeft de gemeenteraad van Bladel de erfgoedverordening vastgesteld. Centrale doelstelling van het gemeentelijke cultuurhistorisch beleid is een representatief deel van het Bladels erfgoed te behouden door implementatie in de ruimtelijke planvorming. In de erfgoedverordening en de bijbehorende kaart is het grondgebied van de gemeente onderverdeeld in verschillende gradaties met betrekking tot de kans op het aantreffen van archeologische waarden. Voor de categorieën gelden verschillende ondergrenzen voor het verplicht stellen van archeologisch onderzoek bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het perceel de Wijer 40 is op de Archeologische Beleidskaart aangeduid als Categorie 6: Gebied met een lage archeologische verwachting.

Het gaat hier om gebieden waar om archeologische en landschappelijke gronden de kans op behoudenswaardige archeologische relicten klein wordt geacht. Om die reden is een archeologisch onderzoek alleen vereist voor bestemmingsplanwijzigingen en projectbesluiten voor projectgebieden groter dan 25.000 m2 en dieper gaan dan 0.40 m onder maaiveld.

Dat is hier geen sprake van en derhalve is geen nader archeologisch onderzoek vereist.

Als tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten of sporen aangetroffen worden, moet hiervan terstond melding worden gemaakt. Als blijkt dat de aangetroffen resten of sporen gedocumenteerd dienen te worden, zal overleg plaatsvinden tussen de initiatiefnemer en de bevoegde overheid waarin besproken wordt welke tijd en ruimte beschikbaar is om op een gedegen manier waarnemingen te verrichten. Op deze manier zijn toevalsvondsten ook tijdens de bouw op een goede manier verzekerd.

5.3 Water

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling is de opstelling van een waterparagraaf verplicht gesteld, mede in relatie tot de watertoets. In deze paragraaf wordt verwoord hoe er in het plan met de aspecten water en ruimte rekening wordt gehouden, in relatie tot enerzijds het waterbeleid en anderzijds de waterhuishouding. Hiervoor is navolgende watertoets opgesteld.

Het plangebied valt onder het beheer van Waterschap De Dommel. Waterschap De Dommel heeft in 2015 het Waterbeheerplan 2016-2021 ‘Waardevol Water’ vastgesteld. Dit waterbeheerplan beschrijft de doelen en inspanningen van Waterschap De Dommel voor de periode 2016-2021. In dit waterbeheerplan is een indeling gemaakt in de volgende thema’s:

- droge voeten
- voldoende water
- natuurlijk water
- schoon water
- mooi water

Aansluitend op het waterbeheerplan hebben de drie Brabantse waterschappen sinds 1 maart 2015 de beschikking over één gezamenlijke verordening. Dit betreft de zogenaamde Brabant Keur. Als onderdeel van dit harmonisatietraject hanteren de waterschappen dezelfde (beleids)uitgangspunten voor het beoordelen van plannen waarbij het verhard oppervlak toeneemt.

Bij alle in- en uitbreidingsplannen adviseert en toetst het Waterschap op hydrologische effecten, waarbij het hydrologisch neutraal ontwikkelen het uitgangspunt is. Kortom, het initiatief mag niet leiden tot een verandering in de waterhuishoudkundige situatie ter plaatse en in de directe omgeving. Daarnaast is het streven om het schone en het verontreinigde water zoveel mogelijk te scheiden.

Het gemeentelijk rioleringsplan Bladel GRP 2015-202 is in werking getreden op 10 december 2015. Bij inbreidingen dient het regenwater gescheiden ingezameld te worden en mogelijk in de bodem te worden geïnfiltreerd of op lokaal oppervlaktewater te worden geloosd. De gemeente Bladel conformeert zich op dit punt aan het beleid van het Waterschap.

Het onderzoeksgebied betreft het perceel kadastraal bekend als gemeente Hoogeloon sectie G, nr. 558. In het volgende overzicht is de toename van de verhardingen als gevolg van voorliggend initiatief inzichtelijk gemaakt:

Verhardingen:

Bestaand:

Bestaand woonhuis nr. 40:	138 m2
Bestaande schuur/bijgebouw:	178 m2
Bestaande terreinverhardingen	293 m2
Totaal bestaand:	**609 m2**

Nieuw:

Bouwvlak kavel 1 & 2:	195 m2
Bouwvlak kavel 3 t/m 7:	266 m2
5x garageboxen:	124 m2
Terreinverhardingen op perceel:	268 m2
Terreinverhardingen ontsluitingsweg:	294 m2
Totaal nieuw:	**1147 m2**
Verschil bestaand / nieuw:	**+ 538 m2**

Met behulp van de rekenregel uit de Algemene Regel behorend bij de Keuren van de drie Brabantse Waterschappen, kan de vereiste compensatie per ontwikkelscenario worden vastgesteld. Daarbij is voor ontwikkelingen waarvan de toename van het verhard oppervlak minder is van 2000 m2, geen compenserende waterberging vereist.

In het kader van de voorliggende planprocedure waarbij de toename van het verhard oppervlak circa 538 m2 bedraagt, kan derhalve geconcludeerd worden dat er met het voorliggend initiatief geen waterschapsbelangen in het geding zijn. Er is derhalve geen belemmering aanwezig vanuit het aspect water.

5.4 Geluid

Conform de Wet geluidhinder (Wgh) dient een akoestisch onderzoek te worden verricht indien er sprake is van het projecteren van nieuwe geluidsgevoelige bebouwing (waaronder woonruimtes) binnen een geluidzone van een weg. Het akoestisch onderzoek heeft als doel het bepalen van de geluidsbelasting ten gevolge van de nabijgelegen wegen en het beoordelen of er voldaan wordt aan hetgeen gesteld is in de Wet geluidhinder (Wgh).

Tritium Advies heeft bij rapport d.d. 15 juni 2020, nr. 2005/020/ROS-01, **(zie bijlage 2)** verslag uitgebracht van een door haar verricht Akoestisch Onderzoek Wegverkeerslawaai.

De conclusies van dat rapport vermelden dat het plan gelegen is binnen de voor wegverkeerslawaai relevante geluidzones van De Wijer, Energieweg, Industrieweg en de N284.

Voor de wegen De Wijer, Energieweg en Industrieweg geldt dat de geluidsbelasting tengevolge van het wegverkeer op deze wegen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuwe woningen overschrijdt.

Voor de N284 geldt dat de geluidsbelasting op de gevels van de nieuwe woningen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB met maximaal 5 dB overschrijdt. De maximale ontheffingswaarde van 68 dB voor nieuwbouw in stedelijk gebied wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarden aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugdringen van de geluidsbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet én wordt voldaan aan de voorwaarden uit het gemeentelijk geluidbeleid.

Het aanleggen van een geluidwal of geluidschermen (overdrachtsmaatregelen) ontmoet in de onderhavige situatie overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Het vergroten van de afstand tussen geluidsbron en de ontvanger is in de voorliggende situatie eveneens niet doeltreffend. De aanleg van stiller wegdek (SMA-NL8G+) op de betreffende weg is reeds gepland. Nader onderzoek naar het toepassen van geluidreducerend wegdek op deze weg wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

Om een hogere waarde te kunnen verlenen, dient tevens te worden voldaan aan een van de vijf subcriteria zoals genoemd in het “Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen” van de gemeente Bladel. In de onderhavige situatie wordt aan deze eis voldaan aangezien het bouwplan een open plek opvult binnen de gemeente Bladel.

Conform de aanvullende voorwaarden uit het Geluidsbeleid van de gemeente Bladel, dient iedere afzonderlijke woning te beschikken over een geluidluwe gevel. Uit de rekenresultaten blijkt dat de in het plan opgenomen nieuwbouwwoningen alle beschikken over een geluidluwe gevel. Om aan het Geluidsbeleid te voldoen dient bij de indeling van de woningen rekening gehouden te worden met de geluidbelaste zijde(n). Derhalve wordt onderbouwd verzocht hogere waarden te verlenen conform artikel 110a, lid 5, van de Wet Geluidhinder.

Aangezien in de onderhavige situatie sprake is van een procedure hogere waarde, is voor de woningen een aanvullend onderzoek nodig ter bepaling van de geluidwering van de gevels. Bij toepassing van de juiste geluidwerende materialen en maatregelen (conform een nader onderzoek) is vervolgens een goed akoestisch woon- en leefklimaat gewaarborgd.

5.5 Verkeer en parkeren

Uitgangspunt is dat een toename van parkeerbehoefte opgenomen moet worden op eigen terrein conform de richtlijnen CROW.

Op onderstaande tekening is aangeven op welke wijze dat kan geschieden.

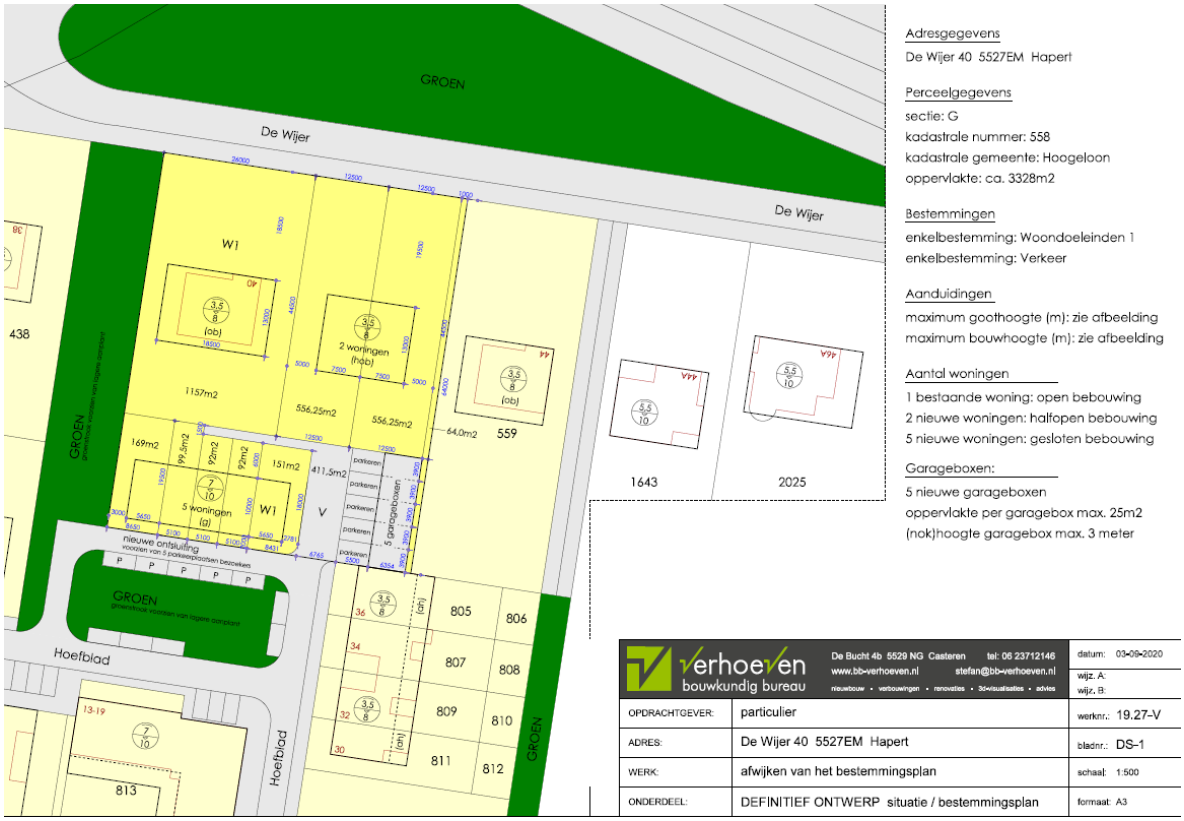

Voor bezoekers parkeren worden nog 5 parkeervakken gerealiseerd in de nieuw te maken infrastructuur aan het Hoefblad.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect *verkeer en parkeren* ruim voldoende gewaarborgd wordt in het onderhavige plan.

5.6 Luchtkwaliteit

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt tegenwoordig gevormd door de Wet luchtkwaliteit (hierna: Wlk). In het Besluit en de ‘Regeling niet in betekenende mate' is exact bepaald in welke gevallen een project niet aan de grenswaarden hoeft te worden getoetst (minder dan 1.500 nieuwe woningen bij 1 ontsluitingsweg, minder dan 3.000 nieuwe woningen bij 2 ontsluitingswegen). Het project betreft de realisering van 7 additionele woningen. Daardoor draagt het ‘niet in betekenende mate’ bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Hiermee wordt ruimschoots onder de aantallen gebleven zoals genoemd in de ‘Regeling niet in betekende mate bijdragen’.

Het project valt voorts niet onder een van de categorieën van gevallen als bedoeld in artikel 3 van het ‘Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)’. Een specifiek luchtkwaliteitsonderzoek is gelet op het voorgaande derhalve niet noodzakelijk. Er worden vanwege het aspect luchtkwaliteit geen belemmeringen verwacht voor de beoogde ontwikkeling.

5.7 Hinderlijke bedrijvigheid

In de nabijheid van het plangebied is ten noorden van de N 284 het bedrijventerrein Hapert gelegen. Dit is een bedrijventerrein waarop volgens het vigerend bestemmingsplan Bedrijventerrein Hapert bedrijven zijn toegestaan tot en met Categorie 4.2

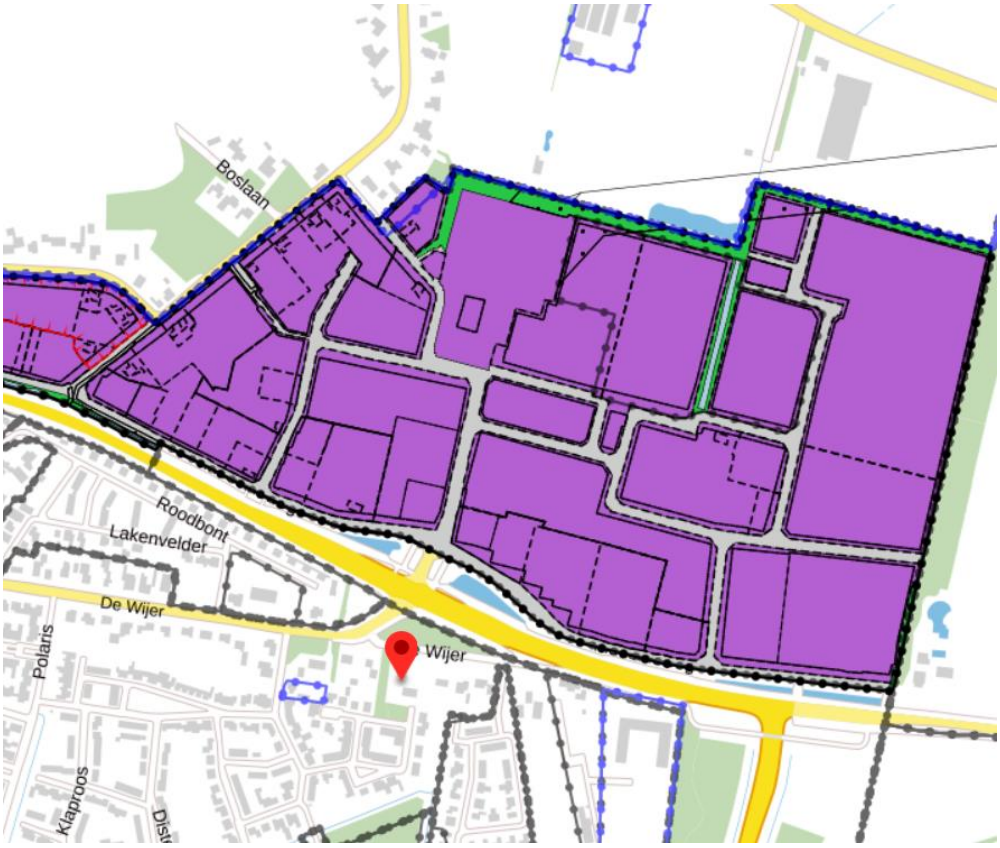

Het bedrijventerrein is echter zodanig gezoneerd dat de meest zware bedrijven aan de noordzijde van het terrein – dus zover mogelijk van de woonkern Hapert vandaan – zijn gesitueerd.

In meer zuidelijke richting – richting N 284 – zijn de lichtere bedrijven gesitueerd. De bedrijven die daar zijn gesitueerd zijn beperkt tot bedrijfscategorie 3.1 respectievelijk in een enkel geval 3.2

Voor milieuzonering is de VNG publicatie Bedrijven en Milieuzonering een belangrijk standaardwerk. Ook op deze website wordt de VNG-publicatie vaak aangehaald.
De publicatie geeft voor vele bedrijfstakken en installaties aan:

- welke milieuonderwerpen een rol kunnen spelen
- welke gemiddelde afstanden tot de woonbebouwing 'passend' zijn

In de handreiking is een lijst opgenomen die snel inzichtelijk maakt welke milieuaspecten van belang zijn en in welke milieucategorie een bedrijf ingedeeld zou kunnen worden. Het voordeel van het instrument is, dat het een integrale benadering geeft. Er is per bedrijf in

beeld gebracht welke richtafstand aan de orde is voor de aspecten geluid, geur, stof en externe veiligheid. De milieucategorie wordt bepaald op de maatgevende (grootste) afstand. De VNG-publicatie is daarmee een onmisbaar hulpmiddel in de bestemmingsplanpraktijk.

Als gevolg van jurisprudentie heeft de publicatie bijna de status van 'pseudo-wetgeving' gekregen waarvan slechts gemotiveerd kan worden afgeweken. (ABRvS 13 mei 1997, BR 1997, 830 én ABRvS 3 april 2001, JM 2001, nr. 85). Uit jurisprudentie (zaaknummer 200809208/1/R1) blijkt ook dat de bouwstenen (richtafstandenlijst, omgevingstypen en functiemenging) correct moeten worden toegepast. Wel moet gerealiseerd worden dat de handreiking 'richtafstanden' aangeeft. Er is uitgegaan van een gemiddeld bedrijf. Er kunnen omstandigheden zijn waarom er toch van een grotere of kleinere afstand uitgegaan kan of moet worden.

De richtafstanden van de VNG-publicatie gelden tot het gebiedstype 'rustige woonwijk'. In bepaalde gevallen kan gemotiveerd worden dat er geen sprake is van een 'rustige woonwijk', maar een 'gemengd gebied'. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een lint in een dorpskern waar meerdere functies naast elkaar zitten. Of bij een gebied dat langs een drukke ontsluitingsweg ligt.

Bij een 'gemengd gebied' kunnen de richtafstanden met 1 afstandsstap verkleind worden. Uitzondering hierop is de richtafstand voor externe veiligheid. Deze wordt niet verkleind.

Richtafstanden tabel

Milieu categorie	**Richtafstand tot 'rustige woonwijk' of 'rustig buitengebied'**	**Richtafstand tot 'gemengd gebied'**
1	10	0
2	30	10
3.1	50	30
3.2	100	50
4.1	200	100
4.2	300	200
5.1	500	300

Richtafstanden tabel		
Milieu categorie	**Richtafstand tot 'rustige woonwijk' of 'rustig buitengebied'**	**Richtafstand tot 'gemengd gebied'**
5.2	700	500
5.3	1.000	700
6	1.500	1.000

Daarnaast onderscheidt de VNG-publicatie 'functiemengingsgebieden'. Dit zijn bijvoorbeeld stadscentra, dorpscentra of winkelcentra. Als een gebied is aangewezen als functiemengingsgebied, dan kan de Staat van Bedrijfsactiviteiten voor functiemenging worden toegepast. Hierbij is het beter mogelijk om menging van functies toe te staan.

Bij het toepassen van zonering moet rekening gehouden worden met de planologische rechten. Dit betekent dat gemeten wordt vanaf de grens van de bestemming van het bedrijf en de bestemmingsgrens van de nieuwe gevoelige functie. Zo wordt rekening gehouden met de eventuele uitbreidingsmogelijkheden van het bedrijf of de gevoelige functie.

Passen we het voorgaande toe op de voorliggende situatie dan moeten we uitgaande van de zwaarste categorie in de nabijheid van het plangebied, te weten een categorie 3.2 bedrijf rekening houden met een minimale afstand van 100 meter in een rustige woonwijk respectievelijk 50 meter in een gemengd gebied.

De afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen 3.2 bedrijf is circa 170 meter. Hieruit mag worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling niet ten koste gaat van de milieuruimte van nabij gelegen bedrijven maar andersom ook geen nadelige hinder ondervindt van deze bedrijven waar het gaat om een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

5.8 Externe veiligheid

Externe veiligheid betreft het risico dat aan bepaalde activiteiten verbonden is voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport (o.a. van gevaarlijke stoffen). Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen of omstandigheden. Risicobronnen kunnen onderscheiden worden in risicovolle inrichtingen (o.a. LPG-tankstations), vervoer van gevaarlijke stoffen (via wegen, spoorwegen, waterwegen) en leidingen (o.a. aardgas, vloeibare brandstof en elektriciteit).

Vanuit het oogpunt van externe veiligheid bestaan gelet op het bovenstaande geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling van het plangebied, daar het initiatief niet gelegen is in het invloedsgebied van risicovolle inrichtingen, van transportroutes en van leidingen.

Om te bepalen of er in de directe omgeving bedrijven zijn gelegen waarop het Bevi van toepassing is, is de risicokaart geraadpleegd. In het plangebied bevinden zich geen Bevi-inrichtingen. Voor alle onderdelen van het plangebied kan worden geconcludeerd dat niet wordt voorzien in de oprichting van een (beperkt) kwetsbaar object. Voor de uitbreidingen van de woonbestemming geldt dat het plangebied dat daarop toeziet niet is gelegen binnen een risicocontour behorend bij een inrichting. Ten aanzien van het groepsrisico kan gesteld worden dat onderhavig plangebied niet méér woningen mogelijk maakt. Het groepsrisico stijgt aldus niet. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het aspect inrichtingen en externe veiligheid geen belemmering vormt voor de voorgenomen bestemmingswijzigingen.

Op basis van de gegevens van de risicokaart is te zien dat het invloedsgebied van Diffutherm 2.034 meter bedraagt en daarmee (deels) over het plangebied ligt. Uit de QRA uit 2012 (zoals opgenomen bij de Wm-aanvraag) blijkt dat het plaatsgebonden risico (PR) van 10-6 per jaar niet buiten de inrichtingsgrens ligt. Er blijkt sprake te zijn van een groepsrisico dat ruim een factor 300 onder de oriëntatiewaarde ligt. Het maximaal berekende groepsrisico (GR) bedraagt 0,001 van de oriëntatiewaarde. Er zijn daarmee geen belemmeringen voor het plangebied.

5.9 Kabels en leidingen

Binnen het plangebied zijn geen kabels en leidingen aanwezig die een belemmering kunnen vormen voor de ontwikkeling binnen het plangebied. Binnen het plangebied is verder geen sprake van straalpaden en invloeden van zendmasten. Aangezien de voorgenomen transformatie zich voltrekt binnen de bestaande bouwmassa behoeft voor aanvang van werkzaamheden ook geen KLIC-melding te worden verricht.

5.10 Geur

Raadpleging van het vergunningenregister BVB toont aan dat zich in de omgeving van het plangebied slechts één agrarisch bedrijf bevindt:

5527 EM, De Wijer 50, HAPERT, BLADEL

Beschikkingsdatum: 10-08-2005
RAV-tabelversie: RAV 2004-1
NB: onderstaande emissies zijn vertaald naar de meest recente emissiewaarden

Stalgroepen

Dier cat	Omschrijving	RAV code	Pas code	2e RAV code	3e RAV code	Emissie punt	NH3fac (kg/jr/ dierpl)	Aantal dieren	NH3 emis (kg/jr)	MVE	NGE tot	Geur emis (Ou/s)	PM10 emis (kg/jr)
K1	volwassen paarden (3 jaar en ouder)	K1.100				bedrijf	5.0	16	80	0	23	0	0
							Totalen	**16**	**80**	**0**	**23**	**0**	**0**

Sluit venster

Het bedrijf heeft vergunning voor het houden van 16 paarden. Het betreft een inrichting met dieren waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld, derhalve moet voldaan worden aan de afstandseisen zoals vastgesteld in de artt. 3 en 4 van de Wet Geurhinder en Veehouderij. De voorgeschreven afstand is tenminste 100 meter in de bebouwde kom.

Waar de afstand tussen het plangebied en de voornoemde paardenhouderij ruim 185 meter bedraagt, wordt dus aan de wettelijk gestelde eis voldaan.

5.11 Gezondheid:

De Handreiking Veehouderijen en gezondheid omwonenden biedt het kader om te beoordelen of er sprake is van een verhoogd volksgezondheidsrisico van varkenshouderijen en pluimveebedrijven. In de nabijheid van het plangebied zijn geen bedrijven met een fijnstof emissie aanwezig.
Voorts is uit VGO 2 onderzoek gebleken dat dat zich in een straal van circa 2 km rondom geitenhouderijen een verhoogd risico op longontsteking voor doet. Het voorliggend plangebied is echter niet binnen een straal van 2 km van een geitenhouderij gelegen.

Van een verhoogd volksgezondheidrisico als gevolg van nabij gelegen dierenhouderijen is derhalve geen sprake.

5.12 Flora en fauna

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. onderbouwing opgenomen.

Teneinde inzicht te krijgen in de vraag of voorliggend plan dergelijke effecten zou kunnen hebben, is door Ecolybrium een quickscan naar ecologische waarden voor het plangebied gedaan.

Ecolybrium heeft bij rapportage d.d. 29 mei 2020 nr. 20-680, **(zie bijlage 3)** verslag gedaan van het veldonderzoek verricht op 15 mei daaraan voorafgaand en een bureauonderzoek. Daarbij is aandacht besteed aan de op het perceel voorkomende flora en fauna, en met name ook naar de aanwezige en deels te handhaven (woning) deels te slopen bebouwing (schuur).

De conclusies van dit onderzoek laten zich als volgt samenvatten:

- Er kunnen enkele algemeen voorkomende soorten broedvogels voorkomen binnen de planbegrenzing. Indien de werkzaamheden buiten de broedperiode uitgevoerd worden (dus buiten de periode half maart half juni) treden er geen effecten op ten aanzien van de broedvogels. Nesten die jaarrond beschermd zijn, zijn niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Effecten op broedvogels treden dan ook niet op.
- Er zijn geen vaste rust- en verblijfsplaatsen van vleermuizen aanwezig of te verwachten op het te bebouwen terrein. De schuur is geheel ongeschikt als vaste rust- en verblijfsplaats voor vleermuizen. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes op het terrein. Effecten op vleermuizen zijn daarom op voorhand geheel uit te sluiten. Nader onderzoek is dan ook niet benodigd.
- Ter plekke van de ingreeplocatie is het voorkomen van andere beschermde soorten zoals vaatplanten, libellen, dagvlinders, vissen, reptielen, amfibieën, grondgebonden zoogdieren en overige ongewervelden geheel uit te sluiten. Effecten treden daarmee niet op.

In het kader van de Wet Natuurbescherming kan gesteld worden dat er geen effecten op beschermde soorten optreden en dat daarmee geen knelpunten optreden in het kader van die wet. De beoogde plannen kunnen derhalve uitgevoerd worden. Wel wordt geadviseerd om deze zoveel als mogelijk uit te voeren buiten de broedperiode van vogels van half maart tot half juni.

5.13 Stikstofdepositie

Stikstofdepositie is afhankelijk van de omvang van de emissie van een activiteit en de afstand tot de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Het project betreft de realisering van 7 woningen en het is gelegen in de kern van Hapert.

Ten behoeve van een nader inzicht in de stikstofdepositie van het voorliggend initiatief is door Van Empel Milieuadvies een zogenaamde voortoets Stikstofdepositie gedaan. De bevindingen zijn vervat in een rapport d.d. 13 mei 2020, nr. QUO-14716-Q2Z2B7 **(zie bijlage 4).**

Zowel de aanlegfase als de gebruiksfase zijn daarbij met behulp van de Aerius Calculator in beeld gebracht en berekend.

Conclusies daarbij zijn dat uit de rekenresultaten blijkt dat de gewenste ontwikkeling niet leidt tot nadelige effecten op de stikstofdepositie op nabij gelegen Natura 2000 gebieden. Zowel in de aanlegfase als in gebruiksfase bedraagt de stikstofdepositie 0,00 mol/ha.

Hiermee kan worden vastgesteld dat voorliggend plan zowel in de aanleg- als in de gebruiksfase geen significant nadelige gevolgen met betrekking tot het aspect verzuring op Natura 2000 gebieden veroorzaakt. Conform het factsheet “Woningbouw, stikstof en Natura 2000 gebieden” is er geen passende beoordeling noodzakelijk.

5.14 Milieueffectrapportage en vormvrije MER Beoordeling:

Een milieueffectrapportage (MER) en de bijbehorende procedure (m.e.r.) zijn er op gericht de milieuffecten te betrekken bij plannen en projecten die het milieu significant nadelig kunnen beïnvloeden. Het Besluit m.e.r. merkt de realisatie van woningen echter aan als een stedelijk ontwikkelingsproject.

Daarnaast geldt onder de drempelwaarden van de C en D lijst van het Besluit m.e.r. de plicht om een vormvrije m.e.r.-beoordeling uit te voeren. Dit houdt in dat er gekeken moet worden of bij het initiatief sprake is van zodanige bijzondere omstandigheden of milieueffecten dat er toch een MER moet worden opgesteld. Hierbij wordt gekeken naar de selectiecriteria uit bijlage III bij de m.e.r.-richtlijn waarbij onder meer dient te worden gekeken naar de omvang van het initiatief, de cumulatie met andere projecten en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Op basis van een aanmeldingsnotitie zou hiervoor een afzonderlijk besluit moeten worden genomen, ware het niet dat er in voorliggend initiatief sprake is van een veegplan dat voor alle andere in het plan opgenomen initiatieven kaderstellend werkt.

Voorts geldt dat blijkens paragraaf 5.13 er in voorliggend geval geen sprake is van een significant effect op nabijgelegen Natura 2000 gebieden en derhalve geen passende beoordeling nodig is, zodat ook daaruit geen MER plicht voortvloeit.

6. Bestemming

Aangezien deze ruimtelijke onderbouwing wordt opgenomen in en geïntegreerd met het nieuwe bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021, zal de verantwoording van de te kiezen bestemmingsregeling in de toelichting van dat plan plaats vinden.

7. Haalbaarheid

7.1 Financieel

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening moet bij nieuwe ontwikkelingen tegelijk met een omgevingsvergunning waarbij van het bestemmingsplan wordt afgeweken een exploitatieplan worden vastgesteld.
Een exploitatieplan hoeft niet te worden opgesteld als het kostenverhaal van de grondexploitatie anderszins verzekerd is. Aan deze ontwikkeling zijn voor de gemeente uit het oogpunt van exploitatie geen nadelige financiële gevolgen verbonden omdat de ontwikkeling in handen is van de eigenaar van de grond. Met de eigenaar is een anterieure overeenkomst gesloten voor het verhalen van kosten die
gemoeid zijn met de procedure en eventuele kosten als gevolg hiervan.

7.2 Maatschappelijk

De ontwikkeling zal middels een nieuw bestemmingsplan (veegplan) worden bestemd.

Op de voorbereiding van een bestemmingsplan is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening dient de kennisgeving als bedoeld in artikel 3:12 van de Awb in de Staatscourant en een huis-aan-huis blad te worden geplaatst en via elektronische weg te geschieden. Tevens dient de kennisgeving te worden toegezonden aan de wettelijke overlegpartners.
Het ontwerpbestemmingsplan wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd. In deze termijn is eenieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk een zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan in te dienen. Vervolgens kan het bestemmingsplan worden vastgesteld.

Tegen het besluit tot vaststelling staat direct beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Direct na de beroepstermijn treedt het plan in werking, tenzij binnen de beroepstermijn een verzoek om voorlopige voorziening bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt ingediend.

In dat laatste geval wordt de werking van het vaststellingsbesluit opgeschort totdat op het verzoek is beslist.

9. Conclusie

In de bovenstaande rapportage wordt op alle onderdelen aangetoond dat het bouwplan waarop deze onderbouwing betrekking heeft, alleszins voldoet aan een goede ruimtelijke kwaliteit in de zin van de relevante wet- en regelgeving.

Bladel, 26 juni 2020.

Leemskuilen 24, 5531NL Bladel 06-5395 2538 info@vansteenselconsultants.nl

From:	"Walter van den Heuvel | Lankelma Geotechniek Zuid B.V." <W.vandenHeuvel@lankelma-zuid.nl>
To:	info@vansteenselconsultants.nl
Date:	6/8/2020 5:04:14 AM
Subject:	FW: Gescand Document
Attachments:	4556_001.pdf 13249881.pdf b5a.docx B5c 13253729 let op tweemaal grondwater.docx

Dag Hans,

Hierbij de resultaten van het bodemonderzoek aan de Weijer 40 te Hapert

Grond.
In de grond zijn zintuiglijk geen bijmengingen aangetroffen die zouden kunnen duiden op een bodemverontreiniging. In grond(meng)monster MM1 wordt een lichte verhoging (blauw gekleurd) aan enkele zware metalen en PCB aangetoond. In de overige mengmonsters (MM2, MM3) wordt geen verhoging aangetroffen.

Grondwater
In grondwater wordt een lichte verhoging (blauw gekleurd) aan barium aangetoond.

Asbest
Er is sprake van een schuur met asbestverdachte platen zonder dakgoot. Hier zijn 4 asbestgaten gegraven (ABG 1 t/m ABG4). In het mengmonster van deze gaten wordt 1.572 mg/kgds aan asbest aangetroffen. Ter plaatse van de aanwezige schuur/stal is in de druppelzone een asbestgehalte boven de interventiewaarde aangetoond.

Naar aanleiding ons overleg hierbij een beknopte offerte voor een aanvullend asbestonderzoek.

Het is noodzakelijk een nader onderzoek naar het voorkomen van asbest uit te voeren. Volgens de NEN dient nader onderzoek uitgevoerd te worden middels het graven van inspectiesleuven. Voor onderhavige onderzoekslocatie willen we voorstellen om asbestinspectiegaten te graven.
'In uitzonderingsgevallen, voor kleinschalige locaties waar het praktisch niet mogelijk/gewenst is om proefsleuven te graven, kan worden volstaan met proefgaten van minimaal 30 x 30 cm in de verdachte bodemlaag. Als standaard geldt dat voor één proefsleuf (lengte 2 m) minimaal twee gaten moeten worden gegraven'.

De werkzaamheden houden het volgende in:
- Het graven van 12 asbestinspectiegaten;
- Het nemen van afzonderlijke monsters per inspectiegat (laag 0,0 – 0,2 m-mv en 0,2 – 0,5 m-mv);
- Het samenstellen van mengmonsters in het laboratorium en het analyseren op het gehalte asbest.

De kosten voor het veldwerk van het nader onderzoek bedragen € 640 (uitgaande van 1 werkdag);
De benodigde asbestanalyses worden verrekend tegen het bedrag van €125,- per stuk. Voor als nog wordt uitgegaan van 6 analyses.

Indien gewenst kan een uitgebreide offerte worden uitgebracht.

Mochten er nog (andere) vragen en/of opmerkingen zijn, dan kun je contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,
Lankelma Geotechniek Zuid B.V.

Walter van den Heuvel
Projectleider afdeling milieu
Moorland 4a- 5688 GA -Oirschot
Postbus 38 - 5688 ZG - Oirschot
Bezoekadres: Putstraat 9 – 5091 TH – Middelbeers
T: 0499 – 782 642
M: 06 - 10985651
w.vandenheuvel@lankelma-zuid.nl
www.lankelmazuid.nl

Privacyverklaring

Van: scanner@fl-groep.nl <scanner@fl-groep.nl>
Verzonden: 08 June 2020 11:43
Aan: Walter van den Heuvel | Lankelma Geotechniek Zuid B.V. <W.vandenHeuvel@lankelma-zuid.nl>
Onderwerp: Gescand Document

lankelma
Geo- milieu en funderingstechniek

11-2-1

N

De Wijer

36
38
40
44
46A
44A
42
34
32
30
54
56
58
60
25
27
29
13-19
Hoefblad
Hoefblad

B1
ABG1
ABG2
ABG3
ABG4
asbest zonder gaat
B2
B7
B8
B9
B10
B11
B12
B13

= klinkers
= asbest dak zonder gaat
= Bosstoe

Projectnummer: 2001104	Project: Verkennend bodemonderzoek aan De Wijer 40 te Hapert
Datum: 14 mei 2020	0 m 5 m 25 m
Situatietekening / Formaat: A3	Schaal 1:500
Getekend: JSP / Maten in meters	18-5-20 DVE

silt

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: De Weijer 40, Hapert
Uw projectnummer	: 2001104
SYNLAB rapportnummer	: 13249881, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: PRMZPICW

Rotterdam, 26-05-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001104. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	18-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	18-05-2020
Rapportnummer	13249881 - 1	Rapportagedatum	26-05-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	MM1 (ABG 1+2+3+4)-1 MM1 (ABG 1+2+3+4) (0-10)

Analyse	Eenheid	Q	001
VOORBEREIDENDE RESULTATEN			
totaal aangeleverd monster	kg		14.49
in behandeling genomen gewicht	kg		14.49
Mengmonster samengesteld			nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		13644
droge stof	gew.-%		94.2
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK			
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S	1600
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	1600
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	40
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	13900
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		9.8
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		1600
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S	n.v.t.
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S	1572.0351
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	S	1562.202

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	18-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	18-05-2020
Rapportnummer	13249881 - 1	Rapportagedatum	26-05-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
Mengmonster samengesteld	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN 5707 (2003)
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN5707 (2003) en/of NEN5897 (2005)
ondergrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
bovengrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1879038	18-05-2020	18-05-2020	ALC291

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13249881-001
Datum analyse: 26-05-2020
Projectnummer: 2001104
Projectnaam: 2001104

Monsteromschrijving: MM1 (ABG 1+2+3+4)-1

Labomonster

Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	1600	40	14000
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	9.8	7.9	12
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	1600	32	14000
gemeten totaal asbestconcentratie	1600	40	13900
berekende bepalingsgrens	N.v.t.		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	1572.0351	39.9434	13932.477
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	1562.202		

gemeten concentratie respirabele vezels			
gemeten concentratie respirabele vezels	<0.1	<0.1	<0.1
bepalingsgrens respirabele vezels	0.1		
gewogen concentratie respirabele vezels	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	13644	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	13644	g
totaal gewicht voor drogen	14490	g
droge stof	94.2	gew.-%

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Grond met bundels	niet hechtgebonden	0.1-2	-	-	-	-	-
Plaat	hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	66	100	X						Plaat	1	1.0733	9.833		7.866	11.800	
4-8	160	100														
2-4	214	100	X						Grond met bundels	1	213.700		164.457	15.663	313.251	
1-2	501	21.1	X						Grond met bundels	1	105.830		385.516	8.481	3382.35	
0.5-1	1315	5.9	X						Grond met bundels	1	77.3000		1012.23	7.934	10225.1	
<0.5	11388															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	6
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer:	13249881-001	Datum analyse:	26-05-2020
		Projectnummer:	2001104
		Projectnaam:	2001104

Monsteromschrijving: MM1 (ABG 1+2+3+4)-1

Gevonden vezels m.b.v SEM

	Aantal vezels			Concentratie (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	
chrysotiel	0			<0.1	<0.1	<0.1	
amosiet	0			<0.1	<0.1	<0.1	
crocidoliet	0			<0.1	<0.1	<0.1	
anthophylliet	0			<0.1	<0.1	<0.1	
tremoliet	0			<0.1	<0.1	<0.1	
actinoliet	0			<0.1	<0.1	<0.1	

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 08-06-2020 - 11:40)

Projectcode	2001104	2001104	2001104
Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	De Weijer 40, Hapert	De Weijer 40, Hapert
Monsteromschrijving	MM1	MM2	MM3
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Achtergrondwaarde**	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-		Ja		-		Ja		-	
droge stof	%	95.6	**95.6**			93.8	**93.8**			94.2	**94.2**		
gewicht artefacten	g	<1				<1				<1			
aard van de artefacten	-	Geen				Geen				Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	2.6	**2.6**			3.8	**3.8**			0.5	**0.5**		
KORRELGROOTTEVERDELING													
lutum (bodem)	% vd DS	<1	**<1**			2.2	**2.2**			2.5	**2.5**		
METALEN													
barium⁺	mg/kg	22	**85.2**	--		<20	**52.9**	--		<20	**51.1**	--	
cadmium	mg/kg	0.36	**0.603**	WO	0.00	0.34	**0.539**	<=AW	0.00	<0.2	**0.239**	<=AW	-0.03
kobalt	mg/kg	<1.5	**3.69**	<=AW	-0.06	<1.5	**3.61**	<=AW	-0.07	1.8	**6**	<=AW	-0.05
koper	mg/kg	21	**42.6**	WO	0.02	12	**23.2**	<=AW	-0.11	<5	**7.12**	<=AW	-0.22
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.05**	<=AW	0.00	<0.05	**0.0494**	<=AW	0.00	<0.05	**0.0499**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	40	**62.3**	WO	0.03	17	**25.8**	<=AW	-0.05	<10	**10.9**	<=AW	-0.08
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	3.7	**10.8**	<=AW	-0.37	4.1	**11.8**	<=AW	-0.36	5.7	**16**	<=AW	-0.29
zink	mg/kg	82	**192**	WO	0.09	54	**121**	<=AW	-0.03	<20	**32.4**	<=AW	-0.19
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN													
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-		0.01	**0.01**	-		<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	0.03	**0.03**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-		<0.01	**0.007**	-		<0.01	**0.007**	-	
fluoranteen	mg/kg	0.09	**0.09**	-		0.04	**0.04**	-		<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
chryseen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.03	**0.03**	-		<0.01	**0.007**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.03	**0.03**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.364	**0.364**	<=AW	-0.03	0.207	**0.207**	<=AW	-0.03	0.07	**0.07**	<=AW	-0.04
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)													
PCB 28	ug/kg	<1	**2.69**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**2.69**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 101	ug/kg	1.0	**3.85**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**2.69**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 138	ug/kg	1.4	**5.38**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**2.69**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 180	ug/kg	1.6	**6.15**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	6.8	**26.2**	WO	0.01	4.9	**12.9**	<=AW	-	4.9	**24.5**	<=AW	-
MINERALE OLIE													
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**13.5**	--	-	<5	**9.21**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**13.5**	--	-	<5	**9.21**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**13.5**	--	-	<5	**9.21**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**13.5**	--	-	<5	**9.21**	--	-	<5	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**53.8**	<=AW	-0.03	<20	**36.8**	<=AW	-0.03	<20	**70**	<=AW	-0.02

Monstercode	Monsteromschrijving
13249880-001	*MM1 B01 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50) B07 (0-50)*
13249880-002	*MM2 B08 (0-30) B09 (0-50) B10 (0-50) B13 (0-50)*
13249880-003	*MM3 B01 (70-120) B01 (120-170) B02 (70-100) B03 (70-120)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
>IND	*Groter dan industrie*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Roze	*> Industrie*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad
AW = Achtergrondwaarden
WO = Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND = Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I = Interventiewaarden
Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb
(Toetsversie 2.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 03-06-2020 - 11:11)

Projectcode	2001104
Projectnaam	De Weijer 40, Hapert
Monsteromschrijving	B01-1-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Streefwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
METALEN					
barium	ug/l	110	**110**	>S	0.10
cadmium	ug/l	<0.20	**0.14**	<=S	-
kobalt	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
koper	ug/l	3.3	**3.3**	<=S	-
kwik	ug/l	<0.05	**0.035**	<=S	-
lood	ug/l	<2.0	**1.4**	<=S	-
molybdeen	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
nikkel	ug/l	<3	**2.1**	<=S	-
zink	ug/l	<10	**7**	<=S	-
VLUCHTIGE AROMATEN					
benzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tolueen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
o-xyleen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.21	**0.21**	<=S	-
styreen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	ug/l	<0.02	**0.014**	<=S	-
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN					
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.14	**0.14**	<=S	-
dichloormethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.42	**0.42**	<=S	-
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
trichlooretheen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
chloroform	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
vinylchloride	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tribroommethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	---	
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<=S	-

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	**Eenheid**	**BT**	**BC**
13253729-001			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.0002**	

Monstercode	Monsteromschrijving
13253729-001	*B01-1-1 B01 (310-410)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Streefwaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*

Kleur informatie

Rood *> Interventiewaarde*
Oranje *>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw *> streefwaarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.13: Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Analyse	Eenheid	S	I
METALEN			
barium	ug/l	50	625
cadmium	ug/l	0.4	6
kobalt	ug/l	20	100
koper	ug/l	15	75
kwik	ug/l	0.05	0.3
lood	ug/l	15	75
molybdeen	ug/l	5	300
nikkel	ug/l	15	75
zink	ug/l	65	800
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	ug/l	0.2	30
tolueen	ug/l	7	1000
ethylbenzeen	ug/l	4	150
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.2	70
styreen	ug/l	6	300
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	ug/l	0.01	70
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	ug/l	7	900
1,2-dichloorethaan	ug/l	7	400
1,1-dichlooretheen	ug/l	0.01	10
dichloormethaan	ug/l	0.01	1000
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.01	20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.8	80
tetrachlooretheen	ug/l	0.01	40
tetrachloormethaan	ug/l	0.01	10
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	0.01	300
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	0.01	130
trichlooretheen	ug/l	24	500
chloroform	ug/l	6	400
vinylchloride	ug/l	0.01	5
tribroommethaan	ug/l		630
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	ug/l	50	600

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad
S = Streefwaarden
I = Interventiewaarden
Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Rapport: VERKENNEND BODEMONDERZOEK

Dwarsstraat 4-6

Bladel

Opdrachtgever: Van Steensel Consultants BV
Leemskuilen 24
5531 NL Bladel

Rapportnummer: 2001377 Versie: 1

Rapportdatum: 9 juli 2020
Status: Definitief

Auteur: ing. T.M.C. van der Meeren

Kwaliteitscontrole: ing. W.J.H. van den Heuvel

Lankelma Geotechniek Zuid BV
Postbus 38, 5688ZG Oirschot
KvK. nr.: 17131641

Tel. 0499-578520
Website: www.lankelma-zuid.nl
E-mail: info@lankelma-zuid.nl

IBAN: NL98ABNA0590577670
BIC ABNANL2A
BTW: NL 8105.11.654.B.01

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1
1.1 Opdrachtvorming 1
1.2 Doelstelling 1
1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage 1
2 Vooronderzoek 3
2.1 Locatiegegevens 3
2.2 Historische informatie 3
2.3 Gebiedsgericht beleid en/of kwaliteit grond en grondwater 4
2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek 4
2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie 4
2.6 Resumé 5
3 Hypothese en Onderzoeksstrategie 6
3.1 Hypothese 6
3.2 Onderzoeksstrategie 6
4 Veldwerkzaamheden 7
4.1 Grond 7
4.2 Grondwater 7
4.3 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002 8
5 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek 9
5.1 Samenstelling en analyseparameters 9
5.2 Toetsingscriteria 9
5.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb) 9
5.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk) 9
5.3 Toetsingen 10
5.3.1 Grond 10
5.3.2 Grondwater 10
6 Conclusie en aanbeveling 11
6.1 Conclusie 11
6.2 Resumé en aanbeveling 12

Bijlagen

Bijlage 1: Regionale ligging locatie
Bijlage 2: Situatietekening met boorlocaties
Bijlage 3: Profielbeschrijvingen
Bijlage 4: Analysecertificaten grond en grondwater
Bijlage 5: Toetsingstabellen grond en grondwater
Bijlage 6: Fotorapportage

1 Inleiding

1.1 Opdrachtvorming

In opdracht van Van Steensel Consultants B.V. heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Dwarsstraat 4-6 te Bladel. De regionale ligging van de locatie is weergegeven in bijlage 1.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van een bodemonderzoek is de voorgenomen ontwikkeling ter plaatse van de onderzoekslocatie. Als gevolg hiervan dient de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd te worden. Daarnaast dient door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld te worden of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Opgemerkt wordt dat bij een bodemonderzoek sprake is van een steekproefsgewijze bemonstering die erop is gericht om te kunnen beoordelen of (mogelijke) bodemverontreinigingen aanwezig zijn, evenals het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. De mogelijkheid blijft daarom bestaan dat puntverontreinigingen, welke niet voortkomen uit het historisch onderzoek, niet door het onderzoek worden aangetoond. Tevens wordt erop gewezen dat het uitgevoerde onderzoek een momentopname is.

Het bodemonderzoek is uitgevoerd conform de Nederlandse norm NEN5740. Het veldwerk is onder certificaat uitgevoerd op grond van beoordelingsrichtlijn BRL-SIKB 2000.

Het hierbij behorende procescertificaat en keurmerk van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is van toepassing op het gehele proces van het veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek, vanaf acceptatie tot aan de overdracht van de veldgegevens en monsters.

Lankelma Geotechniek Zuid B.V. heeft geen binding met de opdrachtgever en de onderzoekslocatie anders dan als onafhankelijk onderzoeksbureau. Verder is zij gecertificeerd in het kader van ISO-9001 en de BRL-SIKB 2000 “veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek” en de daarbij behorende protocollen. Hierbij gelden de ten tijde van het uitvoeren van het veldwerk, vigerende versies van deze documenten.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek wordt onderstaand puntsgewijs benoemd:

- historisch onderzoek naar bodembedreigende activiteiten/situaties binnen de locatie middels welke een inschatting wordt gemaakt of en waar op de locatie bodemverontreiniging te verwachten is;
- bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie;
- op basis van de resultaten vaststellen of in het kader van de Wbb sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage

De werkzaamheden zijn door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. onder certificaat uitgevoerd, te weten conform BRL-SIKB 2000 en de daaraan gekoppelde protocollen:

- 2001: “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen”;
- 2002: “Het nemen van grondwatermonsters”.

In de BRL-SIKB 2000 wordt verwezen naar de Nederlandse normen voor bodemonderzoek die eveneens bepalend zijn voor de uitvoering van het bodemonderzoek. De belangrijkste en meest bepalende normeringen zijn de NEN5725:2017 “Bodem-landbodem-strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek” en de NEN5740/A1: 2016 “Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek”.

Voorliggend rapport presenteert de resultaten van het vooronderzoek (hoofdstuk 2), de onderzoekshypothese en –strategie (hoofdstuk 3) en de resultaten van het veldwerk (hoofdstuk 4) en analytisch onderzoek en de aan het onderzoek te verbinden interpretatie van de onderzoeksresultaten (hoofdstuk 5) en conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

2 Vooronderzoek

Conform het onderzoeksprotocol NEN5725 is ten behoeve van de bepaling van de onderzoeksstrategie op onderhavige locatie een vooronderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit vooronderzoek zijn opgenomen in voorliggend hoofdstuk. De in paragraaf 2.1 t/m 2.3 opgenomen informatie is afkomstig van/uit:

- terreininspectie;
- het archief van Lankelma Geotechniek Zuid B.V.;
- archiefonderzoek door een ambtenaar van de gemeente Bladel;
- informatie opdrachtgever;
- TNO (Regis);
- website www.topotijdreis.nl;
- website www.bodemloket.nl.

Vermeld dient te worden dat de verantwoordelijkheid voor de resultaten van onderhavig onderzoek worden beperkt tot de aan deze resultaten ten grondslag liggende en op het moment van onderzoek ter beschikking staande gegevens alsmede de bij de terreininspectie geconstateerde situatie.

Aanleiding en aspecten van het vooronderzoek
De aanleiding voor het opstellen van onderhavig vooronderzoek sluit aan bij A ‘opstellen hypothese over de milieuhygiënische bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek’, uit de NEN5725.

2.1 Locatiegegevens

Algemeen
De onderzochte locatie is gelegen aan de Dwarsstraat 4-6 te Bladel. Kadastraal is de locatie bekend onder kadastrale gemeente Bladel, sectie G, nr. 4408. De coördinaten volgens het R.D. stelsel zijn x = 143,8 en y = 375,1.

Het oppervlak van de onderzoekslocatie bedraagt max. 1.000 m². Ten tijde van de uitvoering van het onderzoek was onderhavige onderzoekslocatie deels bebouwd met een woonhuis incl. garage en schuur en deels verhard met klinkers. In bijlage 2 is voornoemde situatie van de onderzoekslocatie weergegeven. Onderhavige locatie is zuidoostelijk gelegen ten opzichte van het centrum Bladel.

Terreininspectie
Door een gecertificeerd medewerker van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is een terreininspectie uitgevoerd voorafgaande aan de veldwerkzaamheden. Foto’s van de locatie zijn in bijlage 6 toegevoegd. De locatie is daadwerkelijk in gebruik zoals in voorgaande alinea omschreven. Er zijn tijdens de terreininspectie bijzonderheden (zoals verdachte plekken, artefacten of bodembeschermende voorzieningen, puin en/of asbest op het maaiveld, asbest beschoeiingen, verzakkingen, verhogingen, verkleuringen, brandplaatsen) geconstateerd, welke een aanwijzing zouden kunnen zijn voor een mogelijke bodemverontreiniging.

2.2 Historische informatie

Gebruik locatie: heden en verleden
Uit het historisch kaartmateriaal blijkt dat er eind 19e eeuw sprake was van een gebied met een agrarische bestemming. Sinds begin 20ste eeuw is de locatie voor het eerst bebouwd. Deze bestemming is tot op heden niet veranderd.

De locatie is in de bebouwde kom van Bladel gesitueerd. De locatie grenst aan de westzijde aan de beklinkerde weg ‘Dwarsstraat’. De noordzijde grenst aan de geasfalteerde weg ‘N284’. De overige zijden grenzen aan grondgebonden woningen.

Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn geen gegevens bekend van activiteiten die de bodem mogelijk negatief hebben kunnen beïnvloeden. Er is niets bekend over een (voormalige) ondergrondse c.q. bovengrondse brandstoftank.

Voormalige stortlocatie
Ter plaatse van de onderzoekslocatie is voor zover bekend geen sprake van een (voormalige) stortlocatie.

Explosieven
De Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) geeft voor Nederland een landelijk overzicht op een kleine schaal van de (verwachte) ligging van resten van ondergronds en bovengronds militair erfgoed. De onderzoekslocatie is gesitueerd in de zone 'Overige gebieden'. Binnen deze zone kunnen resten worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholen.

2.3 Gebiedsgericht beleid en/of kwaliteit grond en grondwater

Het onderhavige onderzoeksgebied is gelegen binnen een gebied waarvoor een bodemkwaliteitskaart (SRE Milieudienst, 489262, 9 september 2010) is opgesteld. Volgens de kaart valt het onderzoeksgebied binnen een schoon deelgebied. Op basis van de kaart kan worden aangenomen dat de bodem ter plaatse niet verontreinigd is. De milieuhygiënische kwaliteit wordt als zijnde de achtergrondwaarde beschouwd.

In grote delen van het grondgebied van de gemeente Bladel is de bodem door diverse menselijke activiteiten (B.V. zinkassen) gedurende vaak lange periode verontreinigd geraakt met zink. Deze verontreinigingen worden als diffuse verontreinigingen beschouwd. Dit is valt samen met de stellingname uit voornoemde paragraaf. Tevens wordt dit bekrachtigd in de conclusies uit de bodemonderzoeken die op en/of in de omgeving van de locatie zijn uitgevoerd.

2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek

Bij de gemeente Bladel zijn gegevens bekend van bodemonderzoeken en/of potentieel bodembedreigende activiteiten ter plaatse van en/of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. In onderstaande tekst zijn de bevindingen hiervan in het kort omschreven.

Verkennend bodemonderzoek Dwarsstraat, Lankelma Geotechniek Zuid B.V., rap.nr. 61329 d.d. 15 april 2008. Uit de analyseresultaten blijkt dat in MM1 een lichte verontreiniging met zink is aangetoond. In het grondwater is een lichte streefwaarde overschrijding met chroom aangetoond.

Evaluatieverslag Bussanering Dwarsstraat 7, Geofox-Lexmond, rap.nr. EZ863.659, d.d. 10 maart 2008. Op basis van de uitgevoerde sanering kan gesteld worden dat de verontreiniging binnen de perceelsgrenzen van de saneringslocatie verwijderd is tot het niveau bij de bodemgebruikswaarden 'wonen met siertuin'.

Nader bodemonderzoek Dwarsstraat 7, SGS, rap.nr. 20060981/DHOL, d.d. 11 oktober 2006. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan geconcludeerd worden dat de zinkassen hebben geleid tot een sterke verontreiniging van de grond met zware metalen. Het grondwater is niet sterk verontreinigd geraakt met zware metalen. In totaal is circa 174 m3 grond verontreinigd in concentraties boven de terugsaneerwaarden voor "wonen met siertuin" en "wonen met moestuin". Gezien de omvang van de verontreiniging met zware metalen in de grond is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Verkennend bodemonderzoek Dwarsstraat 1, Inpijn-Blokpoel, rap.nr. MB-4717, d.d. 24 oktober 2002.
In de bovengrond is minerale olie boven de streefwaarde aangetoond. In de ondergrond zijn geen van de onderzochte parameters verhoogd aangetoond. Het grondwater is verontreinigd met chroom, kwik en lood. In PB2 is een sterke verontreiniging met dichlooretheen en een lichte verontreiniging met vinylchloride aangetoond.

2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

De op basis van de geraadpleegde bronnen verwachte ondiepe geologie op de locatie is weergegeven in tabel 2.1. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het de geologische bodemopbouw

betreft die door TNO is geïnterpoleerd op basis van onderzoek in de omgeving. De werkelijke laagopbouw en –samenstelling kunnen hiervan afwijken.

*tabel 2.1 Geohydrologische bodemopbouw**

Diepte [m-mv]	Formatienaam	Lithologie
0 – 20	Formatie van Sterksel	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit grof en midden zand, weinig zandige klei, fijn zand en grind en een spoor klei
20 – 36	Formatie van Stramproy	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit midden, fijn en grof zand, weinig klei en zandige klei en een spoor veen, bruinkool en grind
36 – 44	Formatie van Waalre	Kleiige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit zandige klei, klei en midden zand, weinig veen, fijn en grof zand en een spoor grind

* *Bron: Landelijk DGM model V1.3 – 2009, NITG-TNO, de werkelijke diepte en formatienaam kan afwijken (met name nabij geologische breukzones)*

De grondwaterstand van het freatisch pakket bedraagt circa 2,0 m-mv. Het grondwater in het ondiepe (freatische) grondwater stroomt regionaal gezien in overwegend noordoostelijke richting. De locatie ligt niet in het intrekgebied van een grondwaterwinning c.q. een grondwaterbeschermingsgebied.

2.6 Resumé

Algemeen kan worden gesteld dat er in de regio, waarbinnen de onderzoekslocatie zich bevindt, in het verleden gebruik is gemaakt van zinkassen c.q. bijmengingen met zinkassen veelal bij de aanleg van semiverhardingen. Op basis van voornoemde aanname kan derhalve niet worden uitgesloten dat de locatie (diffuus) verontreinigd is met zinkassen. De zinkassen komen in hoofdzaak in de bovengrond (0,5 m-mv) voor en veroorzaken verhoogde concentraties met cadmium, koper, zink, lood en arseen. Tevens is van deze parameters bekend dat deze als gevolg van uitloging ook verhoogd in het grondwater aanwezig kunnen zijn.

Op basis van de resultaten van dit bodemonderzoek is de locatie als zijnde “verdacht” gekwalificeerd ten aanzien van grondverontreiniging. Hiermee wordt bedoeld dat er mogelijk stoffen in gehalten boven de generieke achtergrondwaarden vallen.

3 Hypothese en Onderzoeksstrategie

3.1 Hypothese

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de locatie ten aanzien van de grond en het grondwater als een 'heterogeen diffuus verontreinigd gebied' gekwalificeerd. Er kan namelijk niet worden uitgesloten dat de locatie (diffuus) verontreinigd is met zinkassen. Hierbij zijn geen specifieke puntbronnen bekend.

3.2 Onderzoeksstrategie

Grond en grondwater
Bij het vaststellen van de onderzoeksstrategie is de boor-, bemonsterings- en analysestrategie gehanteerd zoals beschreven in de NEN5740/A1 'Onderzoeksstrategie voor een verdachte locatie, diffuus belaste niet-lijnvormige locatie met een heterogeen verdeelde stof op schaal van monsterneming' (VED-HE-NL, tabel 9.1)'.

In het kader van onderhavig bodemonderzoek is géén onderzoek naar asbest in de bodem verricht. Tijdens de veldwerkzaamheden zal het maaiveld en de uitkomende grond wel indicatief visueel beoordeeld worden op het voorkomen van asbestverdacht materialen en/of bijmengingen.

In tabel 3.1 is een overzicht opgenomen van de uit te voeren veldwerkzaamheden en laboratoriumwerkzaamheden.

tabel 3.1 Uit te voeren veld- en laboratoriumwerkzaamheden bodemonderzoek

Oppervlak (m^2)	Veldwerk			Analyses		
	0,5 m-mv	2 m-mv[1]	peilbuis[2]	bovengrond	ondergrond	grondwater
Max. 1.000	5	1	1	2 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[4]

1	Handboring tot minimaal 0,5 m- freatische grondwaterstand of 1 m-mv, maximaal tot 2,5 meter. Indien visueel schoon dan boren tot opgegeven einddiepte, anders boren tot 0,5 meter minus verdachte bodemlaag.
2	Indien een grondwaterspiegel wordt aangetroffen dieper dan 5 m-mv behoeft geen peilbuis te worden geplaatst.
3	Standaard NEN5740 pakket voor grond: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), organische parameters (PAK (som 10), minerale olie, PCB (som 7)), lutum en organische stof. Als gevolg van waarnemingen in het veld kan het noodzakelijk zijn een extra mengmonster samen te stellen om een voldoende representatief beeld van de locatie te krijgen. Aanvullende werkzaamheden worden alleen na toestemming van de opdrachtgever uitgevoerd.
4	Standaard NEN 5740 pakket voor grondwater: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen, styreen, naftaleen, minerale olie, vinylchloride, 1,1-dichlooretheen, dichloormethaan, trans-1,2-dichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen, Som1,2-dichlooretheen, 1,1-dichlooretheaan, chloroform, 1,1,1-trichloorethaan, tetrachloormethaan, 1,2-dichloorethaan, trichlooretheen, 1,2-dichloorpropaan, 1,1-dichloorpropaan, 1,3-dichloorpropaan, Somdichloorpropaan, 1,1,2-trichloorethaan, tetrachlooretheen, bromoform.

4 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd onder procescertificaat van de BRL-SIKB 2000, conform de protocollen 2001 en 2002 van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer. Evenals de daaraan gekoppelde Nederlandse Eenheidsnormen (NEN).

4.1 Grond

Het plaatsen van de peilbuis is door de erkende veldwerker de heer D. Vervoort, uitgevoerd op 23 juni 2020. Op instructie en onder controle van voornoemde erkend persoon zijn (veld)werkzaamheden gedeeltelijk uitgevoerd door de veldwerker in opleiding de heer J. Schoonhoven. Het plaatsen van de overige boringen is door de erkende veldwerker de heer C.B. Renders, uitgevoerd op 30 juni 2020. De veldwerkers verklaren hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van de BRL-SIKB 2000 en de daarbij horende protocollen. In tabel 4.1 zijn ten behoeve van het onderzoek de uitgevoerde werkzaamheden opgenomen.

tabel 4.1 Uitgevoerde werkzaamheden

Boring	Diepte [m-mv]	Filterdiepte [m-mv]
B03 t/m B07	0,5	-
B01A en B02	2,0	-
B01	4,1	3,1 – 4,1

De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 4,1 m-mv overwegend uit matig fijn, matig siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. De situering van de onderzoekslocatie en de geplaatste boringen en peilbuis is opgenomen in bijlage 2. Voor de complete boorbeschrijvingen wordt verwezen naar bijlage 3.

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

In de uitkomende grond zijn lokaal waarnemingen gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. In tabel 4.2 volgt per monsternametraject een opsomming van de waargenomen afwijkingen.

tabel 4.2 Waargenomen afwijkingen

Boring	Diepte [m-mv]	Afwijking
B07	0,2 – 0,5	Zwak sintelhoudend, zwak kolengruishoudend

In het kader van dit onderzoek is geen specifiek onderzoek (conform NEN5707) verricht naar het voorkomen van asbest in de grond en op het maaiveld. Wel heeft een indicatieve inspectie van het terrein plaatsgevonden. In de vrijkomende grond en op het maaiveld zijn geen asbestverdachte materialen en/of bijmengingen aangetroffen.

4.2 Grondwater

De peilbuis is, na inachtneming van de geldende rustperiode van minimaal een week door de erkende veldwerker, de heer C.B. Renders, bemonsterd op 30 juni 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van protocol 2002. In tabel 4.3 zijn de gegevens hiervan weergegeven:

tabel 4.3 Peilbuisgegevens

Peilbuisnummer	**B01**
Datum bemonstering	**30 juni 2020**
Diepte grondwaterspiegel [m-mv]	2,0
Filterstelling [m-mv]	3,1 – 4,1
Toestroming	goed
Beluchting	niet belucht
Zuurgraad [pH]	7,8
Elektrische geleidbaarheid [Ec, µS/cm]	76
Troebelheid (NTU)	132*
Waargenomen afwijkingen	geen
Drijflaag	geen

**De troebelheid van het grondwater uit de peilbuis kan hoog worden genoemd. De in de NEN5744 gehanteerde waarde voor troebelheid van 10 NTU kan indicatief worden genoemd. Deze is gebaseerd op standaard factoren die zich in de natuur voordoen. Hogere troebelheden duiden op het feit dat onnatuurlijk hoge krachten op de bodemdeeltjes rond (de omstorting van) het peilfilter zijn of worden uitgeoefend. Aangezien de peilbuis recentelijk is geplaatst en het feit dat de bodemopbouw uit zeer fijn zand bestaat (lees: zeer fijne fracties) is het gemeten verhoogde NTU gehalte niet vreemd te noemen. In onderhavig geval gaan wij er vanuit dat de troebelheid wordt veroorzaakt door de in suspensie zijnde vaste (grond)deeltjes.*

4.3 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden zijn geen kritieke afwijkingen opgetreden in het kader van de BRL-SIKB 2000 protocollen 2001 en 2002.

Opgemerkt wordt dat de troebelheid niet op de onderzoekslocatie is gemeten maar ten kantore van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. te Oirschot. Het grondwatermonster wordt pas dan genomen, wanneer conform de NEN5744 en het protocol 2002 is voldaan aan de overige gestelde eisen. Het meten van de troebelheid vindt als laatste handeling plaats, voorafgaande aan de daadwerkelijke monstername van het grondwater. Deze laatste stap wordt door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. dus omgedraaid. Hetgeen verder niet van invloed kan zijn op de daadwerkelijk gemeten waarde. Derhalve wordt dit niet als een kritieke afwijking beschouwd.

5 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek

5.1 Samenstelling en analyseparameters

De grond(meng)monsters en het grondwatermonster zijn in het laboratorium van SYNLAB Analytics & Services B.V. in Rotterdam (door de RvA erkend) chemisch geanalyseerd. De analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000.

Het aantal samengestelde en analytisch onderzochte grond(meng)monsters en grondwatermonster is in overeenstemming met de onderzoeksstrategie zoals opgenomen in hoofdstuk 3.

In tabel 5.1 is inzichtelijk gemaakt hoe de betreffende grond(meng)monsters zijn samengesteld (o.a. zintuiglijke waarnemingen en diepte geanalyseerde bodemlaag). Tevens zijn in tabel 5.2 de resultaten van het grondwateronderzoek weergegeven. De analysecertificaten zijn weergegeven in bijlage 4. De resultaten zijn getoetst aan de achtergrondwaarden en interventiewaarden en zijn weergegeven in bijlage 5.

5.2 Toetsingscriteria

Teneinde de mate van verontreiniging van de bodem te kunnen beoordelen, zijn de chemische analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters getoetst aan de richtlijnen die zijn vastgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (de zogenaamde generieke referentiewaarden).

5.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb)

De gehalten en concentraties van de milieuschadelijke stoffen in respectievelijk de grond- dan wel grondwatermonsters worden gerelateerd aan het toetsingskader uit de Circulaire bodemsanering (Per 1 juli 2013), die een onderdeel vormt van de Wet bodembescherming (Wbb).

Bij de referentiewaarden wordt onderscheid gemaakt in zogenaamde generieke ofwel landelijke achtergrondwaarden (in geval van grond), streefwaarden (in geval van grondwater) en de interventiewaarden (zowel grond als grondwater):

achtergrondwaarde (grond) of S-waarde (grondwater)	=	waarde voor een schone, multifunctionele bodem
½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex	=	Waarde waarbij men een aanvullend/nader onderzoek in overweging dient te nemen ((achtergrond- of streefwaarde + interventiewaarde) / 2)
interventiewaarde of I-waarde	=	interventiewaarde voor sanering(sonderzoek)

De referentiewaarden voor grond zijn mede afhankelijk gesteld van het gehalte lutum (fractie <2µm) en organische stof. Dit betekent dat bij elk (verkennend) bodemonderzoek de gemeten waarden moeten worden omgerekend als zijnde “standaard bodem” (10% organische stof en 25% lutum). De omgerekende waarden worden vervolgens getoetst aan de vigerende referentiewaarden. Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- licht verhoogd gehalte: gehalte tussen de achtergrondwaarde (grond) c.q. streefwaarde (grondwater) en de ½ (AW+I) waarde;
- matig verhoogd gehalte: gehalte tussen de ½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex en gelijk interventiewaarde;
- sterk verhoogd gehalte: gehalte groter dan de interventiewaarde.

5.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

Bij het op basis van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) toepassen van een partij grond, volgens het generieke toetsingskader, spelen de kwaliteit en de functie van de ontvangende bodem een belangrijke rol. In verband met hergebruiksmogelijkheden van de grond voor een toepassing als zijnde landbodem, zijn de in de grond(meng)monsters gemeten gehalten indicatief getoetst aan de waarden afkomstig uit de Regeling bodemkwaliteit (Bijlage B, tabellen 1 en 2). Dit is geschied met behulp van het toetsingsinstrument BoToVa (Bodemtoets- en validatieservice).

Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- achtergrondwaarden: grond die vrij toepasbaar is bij elke bodemfunctie en elke bodemkwaliteit;
- wonen: grond kan worden toepast bij de bodemfuncties en bodemkwaliteiten ‘wonen’ en ‘industrie’;
- industrie: grond kan worden toegepast bij bodemfunctie en bodemkwaliteit ‘industrie’;
- niet toepasbaar: grond kan niet elders worden toegepast en dient te worden afgevoerd naar een erkend verwerker.

5.3 Toetsingen

5.3.1 Grond

In tabel 5.1 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende achtergrondwaarden overschrijden.

tabel 5.1 Resultaten grondonderzoek

Monster-nr.	Samenstelling (cm-mv)	Bodemsamenstelling/ bijmengingen	Analysepara-meters	Parameters >AW	Toets (Wbb)	Bbk
B07-2	B07 (20-50)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	Cadmium Koper Lood Molybdeen Zink	* * * * *	IND
MM1	B01A (0-50) B01A (50-60) B03 (0-50) B04 (0-50)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	Cadmium Lood Zink PAK Som PCB	* * * * *	WO
MM2	B02 (0-50) B05 (0-50) B06 (0-50)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	Cadmium Koper Lood Zink Som PCB	* * * * *	IND
MM3	B01A (120-170) B01A (170-200) B02 (100-150) B02 (150-200)	matig fijn siltig zand	NEN5740 pakket grond	-	-	AW

Verklaring gebruikte afkortingen:		Verklaring van de tekens:	
AW	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse achtergrondwaarde 2000	*	groter dan AW en kleiner of gelijk aan de bodemindex
WO	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse wonen	**	groter dan bodemindex (0,5), kleiner of gelijk interventiewaarde
IND	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse industrie	***	groter dan interventiewaarde
NT	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse niet toepasbaar	-	gehalte niet verhoogd t.o.v. AW dan wel detectiegrens
Bbk	indicatief getoetst aan Besluit bodemkwaliteit		

5.3.2 Grondwater

In tabel 5.2 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende streefwaarden overschrijden.

tabel 5.2 Resultaten grondwateronderzoek

Monsternr.	Analyse	Parameters >SW	Toets (Wbb)
B01	NEN5740 grondwater	Cadmium Kobalt Nikkel	* * ***

Verklaring van de tekens:	
*	groter dan streefwaarde en kleiner of gelijk ½ (streefwaarde+I) waarde
**	groter dan ½ (SW+I) waarde en kleiner of gelijk interventiewaarde
***	groter interventiewaarde
-	gehalte niet verhoogd t.o.v. streefwaarde dan wel detectiegrens

6 Conclusie en aanbeveling

In opdracht van Van Steensel Consultants B.V. heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Dwarsstraat 4-6 te Bladel.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen ontwikkeling op deze locatie. Als gevolg hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. Daarnaast is door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

6.1 Conclusie

Algemeen
De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 4,1 m-mv overwegend uit matig fijn siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. In de uitkomende grond zijn met name in de bovengrond lokaal bijmengingen (sintels en kolengruis) gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

Grond
In boring B07-2 (zintuigelijk sintels en kolengruis) zijn analytisch licht verhoogde gehalten met cadmium, koper, lood, molybdeen en zink aangetoond. De concentraties overschrijden de achtergrondwaarden, doch overschrijden de interventiewaarden niet.

In het grondmengmonster MM1 (bovengrond) zijn analytisch licht verhoogde gehalten met cadmium, lood, zink, PAK en som PCB aangetoond. De concentraties overschrijden de achtergrondwaarden, doch overschrijden de interventiewaarden niet.

In het grondmengmonster MM2 (bovengrond) zijn analytisch een licht verhoogde gehalten met cadmium, koper, lood, zink en som PCB aangetoond. De concentraties overschrijden de achtergrondwaarden, doch overschrijden de interventiewaarden niet. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse Industrie beschouwd worden.

In het grondmengmonster MM3 (ondergrond) zijn analytisch geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond. Allen liggen onder de achtergrondwaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse AW2000 beschouwd worden.

Grondwater
In het grondwater uit peilbuis B01 is analytisch een licht verhoogd gehalte aan cadmium en kobalt en een sterk verhoogd gehalte aan nikkel aangetoond.

Formeel gezien is de bodem op de locatie niet geheel vrij van bodemverontreiniging en is een nader bodemonderzoek noodzakelijk naar het voorkomen van met name zware metalen in het grondwater. Dit wordt echter niet zinvol geacht en wel om de navolgende redenen:

- In de vaste bodem wordt geen verhoging van de onderzochte stoffen aangetoond. Er zal derhalve geen sprake zijn van een bron op de locatie die in verband kan worden gebracht met de aangetoonde verontreiniging;
- Het filter van de peilbuis is direct geplaatst onder de bodemlaag, waarin van nature metalen in verhoogde mate worden aangetroffen, als gevolg van natuurlijke uitloging;
- In de huidige situatie zijn er geen humane risico's;
- Alhoewel voor Bladel geen lokale achtergrondwaarden zijn vastgesteld blijkt uit eerder uitgevoerde bodemonderzoeken in de regio, dat er hier in het grondwater ook (sterk) verhoogde gehalten aan zware metalen voorkomen. In het algemeen kan worden gesteld dat er in de regio lokaal verhoogde gehalten voorkomen zonder dat er een mogelijke bron in de directe omgeving aanwezig is.

Asbest in grond
In het kader van dit onderzoek is geen specifiek onderzoek (conform NEN5707) verricht naar het voorkomen van asbest in de grond en op het maaiveld. Wel heeft een indicatieve inspectie van het terrein plaatsgevonden. In de vrijkomende grond en op het maaiveld zijn geen asbestverdachte (plaat)materialen aangetroffen. Het voorliggende onderzoek doet echter geen bindende uitspraak over de aan- of afwezigheid van asbest in de bodem binnen de onderzoekslocatie.

Toetsing hypothese
De hypothese 'heterogeen diffuus verdacht' kan op basis van de resultaten formeel worden aanvaard.

Nader bodemonderzoek
Op basis van voornoemde samenvatting en conclusies is nader bodemonderzoek vanuit milieuhygiënisch oogpunt gezien niet aan de orde.

6.2 Resumé en aanbeveling

Middels onderhavig bodemonderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. In het kader van de Wet bodembescherming zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk. Op basis van de bevindingen uit onderhavig bodemonderzoek zijn er, ons inziens, vanuit milieuhygiënisch oogpunt derhalve geen belemmeringen c.q. beperkingen voor de voorgenomen ontwikkeling op deze locatie.

Wanneer men (graaf)werkzaamheden en/of wijzigingen uit gaat voeren, dient men rekening te houden met de volgende zaken:

- wanneer men grond van de locatie wil afvoeren dient men rekening te houden met afzetkosten. Een acceptant van de grond kan een aanvullend onderzoek eisen (lees partijkeuring). Op basis van dit onderzoek is de bovengrond indicatief als zijnde klasse Industrie bestempeld. De ondergrond is indicatief bestempeld als klasse AW2000;
- het verlenen van een omgevingsvergunning is ter competentie aan het bevoegd gezag.

Bijlage 1 : Regionale ligging locatie

Diessen
Oostelbeers
Oirschotse Heide
(Militair Oefenterrein)
Oostelbeersche
Middelbeers
Gemeente
Hilvarenbeek
Baarschot
Gemeente
Oirschot
Heide
Middelbeersche Heide
Bulkheide
Landschotsche
Gemeente Eersel
Vessom
Maskant
Netersel
Gemeente
Reusel-De Mierden
Gemeente Bladel
Casteren
Hoogeloon
Heilaart
Hulsel
Landren
Bladel
Duizel
Reusel
Hapert

Bijlage 2 : Situatietekening met boorlocaties

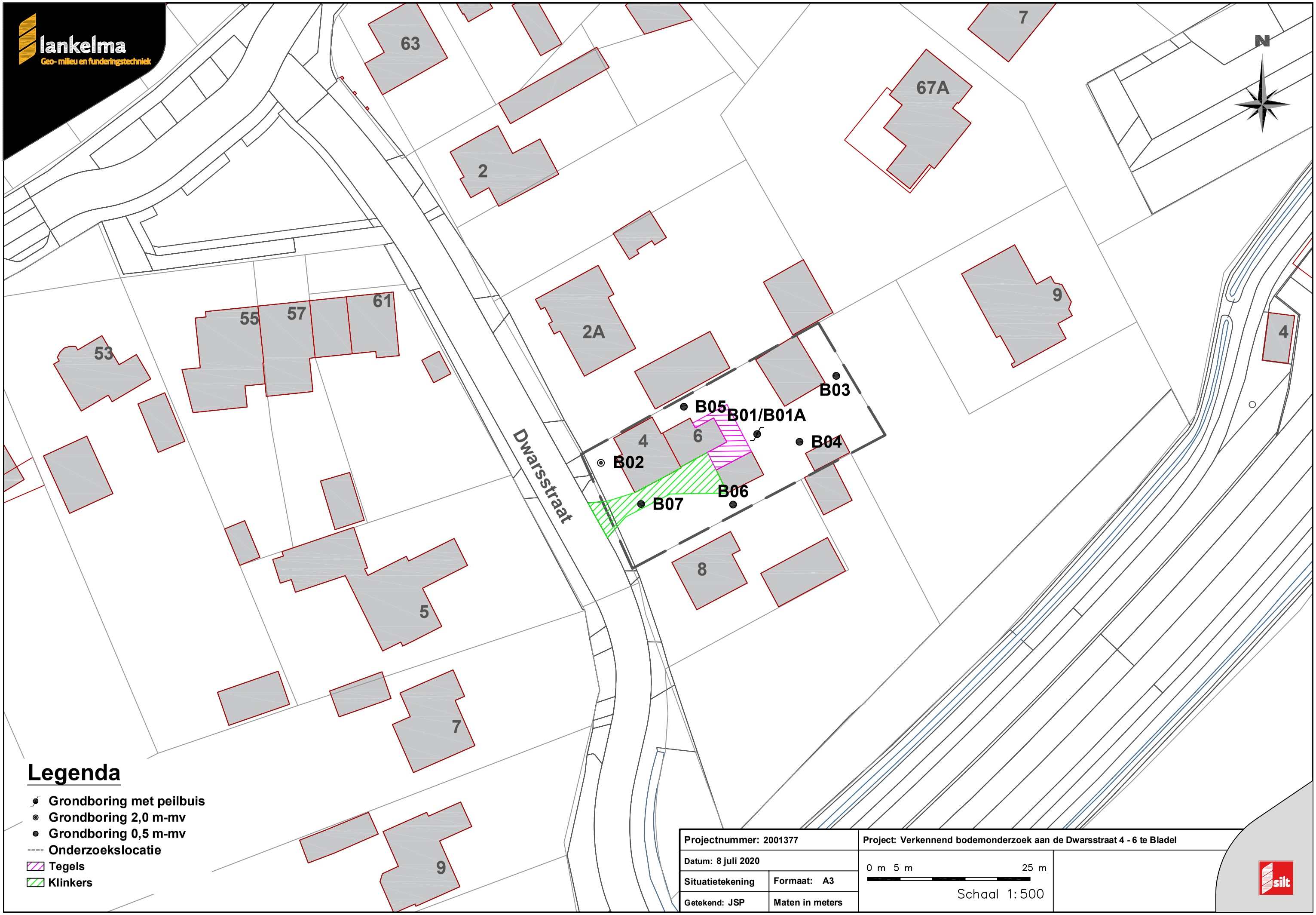
lankelma
Geo- milieu en funderingstechniek
N
63
7
67A
2
2A
9
4
53
55
57
61
B03
B05
B01/B01A
B04
4
6
B02
B06
B07
Dwarsstraat
8
5
7
9
Legenda
Grondboring met peilbuis
Grondboring 2,0 m-mv
Grondboring 0,5 m-mv
Onderzoekslocatie
Tegels
Klinkers
Projectnummer: 2001377
Project: Verkennend bodemonderzoek aan de Dwarsstraat 4 - 6 te Bladel
Datum: 8 juli 2020
Situatietekening
Formaat: A3
Getekend: JSP
Maten in meters
0 m 5 m 25 m
Schaal 1:500
silt

Bijlage 3 : Profielbeschrijvingen

B01

Datum: *23-6-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*
grondwaterstand in cm-mv: *250*

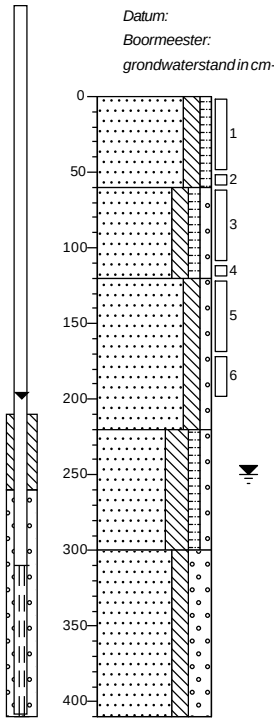

0 gras
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, lichtbruin, Edelmanboor
60
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, donker, Edelmanboor
120
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak grindig, sporen stenen, lichtbruin, Edelmanboor
220
Zand, matig fijn, sterk siltig, zwak humeus, zwak grindig, donker grijsbruin, Edelmanboor
300
Zand, zeer grof, matig siltig, sterk grindig, sporen roest, sporen stenen, licht grijsbruin, Edelmanboor
410

B01A

Datum: *30-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*
grondwaterstand in cm-mv: *200*

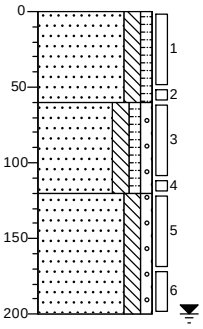

0 gras
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, lichtbruin, Edelmanboor
60
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, donker, Edelmanboor
120
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak grindig, sporen stenen, lichtbruin, Edelmanboor
200

B02

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

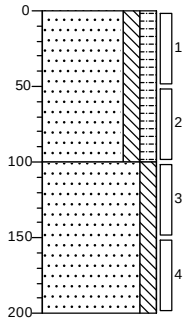

0 tuin
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
100
Zand, matig fijn, matig siltig, lichtgrijs, Edelmanboor
200

B03

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

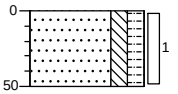

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

B04

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

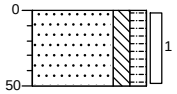

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

B05

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

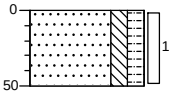

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

B06

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

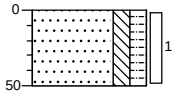

0 gazon
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

B07

Datum:
Boormeester: *30-6-2020* *Chris Renders*

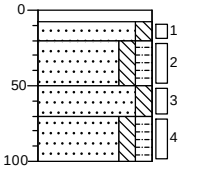

0 klinker
8 Klinker.
20 Zand, matig fijn, matig siltig, donker bruingeel, Edelmanboor, Geroerd.
50 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, zwak sintelhoudend, zwak kolengruishoudend, donkerbruin, Edelmanboor
70 Zand, matig fijn, matig siltig, lichtbruin, Edelmanboor
100 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor

Legenda (conform NEN 5104)

grind

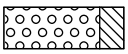
Grind, siltig

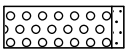
Grind, zwak zandig

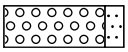
Grind, matig zandig

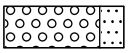
Grind, sterk zandig

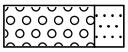
Grind, uiterst zandig

zand

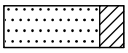
Zand, kleïig

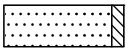
Zand, zwak siltig

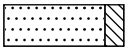
Zand, matig siltig

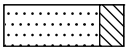
Zand, sterk siltig

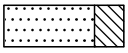
Zand, uiterst siltig

veen

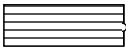
Veen, mineraalarm

Veen, zwak kleïig

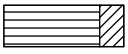
Veen, sterk kleïig

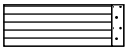
Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

klei

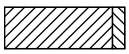
Klei, zwak siltig

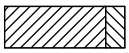
Klei, matig siltig

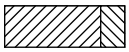
Klei, sterk siltig

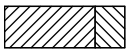
Klei, uiterst siltig

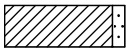
Klei, zwak zandig

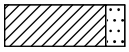
Klei, matig zandig

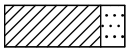
Klei, sterk zandig

leem

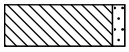
Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

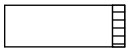
zwak humeus

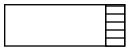
matig humeus

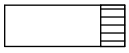
sterk humeus

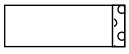
zwak grindig

matig grindig

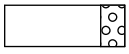
sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

geroerd monster

ongeroerd monster

volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

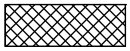
slib

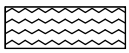
water

peilbuis

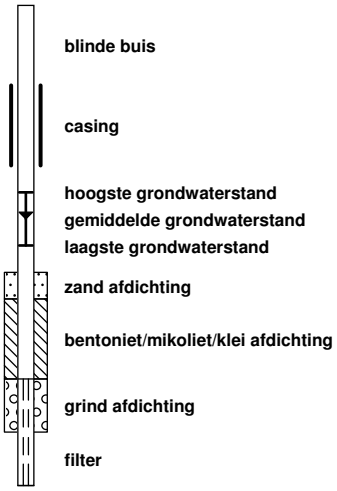

Bijlage 4 : Analysecertificaten grond en grondwater

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Dwarsstraat 4/6, Bladel
Uw projectnummer	: 2001377
SYNLAB rapportnummer	: 13275753, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: U6ZPGA77

Rotterdam, 06-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001377. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 8 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B07-2 B07 (20-50)
002	Grond (AS3000)	MM1 B01A (0-50) B01A (50-60) B03 (0-50) B04 (0-50)
003	Grond (AS3000)	MM2 B02 (0-50) B05 (0-50) B06 (0-50)
004	Grond (AS3000)	MM3 B01A (120-170) B01A (170-200) B02 (100-150) B02 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	87.4	91.2	93.4	88.7
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	7.4	2.9	3.3	<0.5
KORRELGROOTTEVERDELING						
lutum (bodem)	% vd DS	S	1.1	1.8	1.0	<1
METALEN						
barium	mg/kgds	S	82	35	47	<20
cadmium	mg/kgds	S	0.81	0.47	0.50	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	3.8	1.6	2.3	<1.5
koper	mg/kgds	S	24	13	22	<5
kwik	mg/kgds	S	0.06	<0.05	0.06	<0.05
lood	mg/kgds	S	79	35	44	<10
molybdeen	mg/kgds	S	1.8	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	9.4	4.4	6.3	4.6
zink	mg/kgds	S	160	86	120	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN						
naftaleen	mg/kgds	S	0.02 [1)]	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.12 [1)]	0.23	0.07	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01 [1)]	0.04	0.02	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.07 [1)]	0.74	0.18	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.03 [1)]	0.46	0.12	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	0.05 [1)]	0.47	0.13	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.02 [1)]	0.26	0.09	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.02 [1)]	0.38	0.11	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.02 [1)]	0.26	0.11	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.02 [1)]	0.27	0.11	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.377 [1) 2)]	3.117 [2)]	0.947 [2)]	0.07 [2)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)						
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	1.7	1.8	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	1.7	2.0	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	1.6	1.9	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B07-2 B07 (20-50)
002	Grond (AS3000)	MM1 B01A (0-50) B01A (50-60) B03 (0-50) B04 (0-50)
003	Grond (AS3000)	MM2 B02 (0-50) B05 (0-50) B06 (0-50)
004	Grond (AS3000)	MM3 B01A (120-170) B01A (170-200) B02 (100-150) B02 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [2)]	7.8 [2)]	8.5 [2)]	4.9 [2)]
MINERALE OLIE						
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	6	7	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	5	6	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De toegevoegde interne standaard vertoont een laag rendement. Hierdoor is de betrouwbaarheid van het resultaat mogelijk beïnvloed.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8441457	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
002	Y8441446	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
002	Y8441458	30-06-2020	30-06-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
002	Y8441462	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
002	Y8441451	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
003	Y8441464	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
003	Y8441447	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
003	Y8441467	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
004	Y8441452	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
004	Y8441449	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
004	Y8441460	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
004	Y8441456	30-06-2020	30-06-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Monsternummer:	002
Monster beschrijvingen	MM1B01A (0-50) B01A (50-60) B03 (0-50) B04 (0-50)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

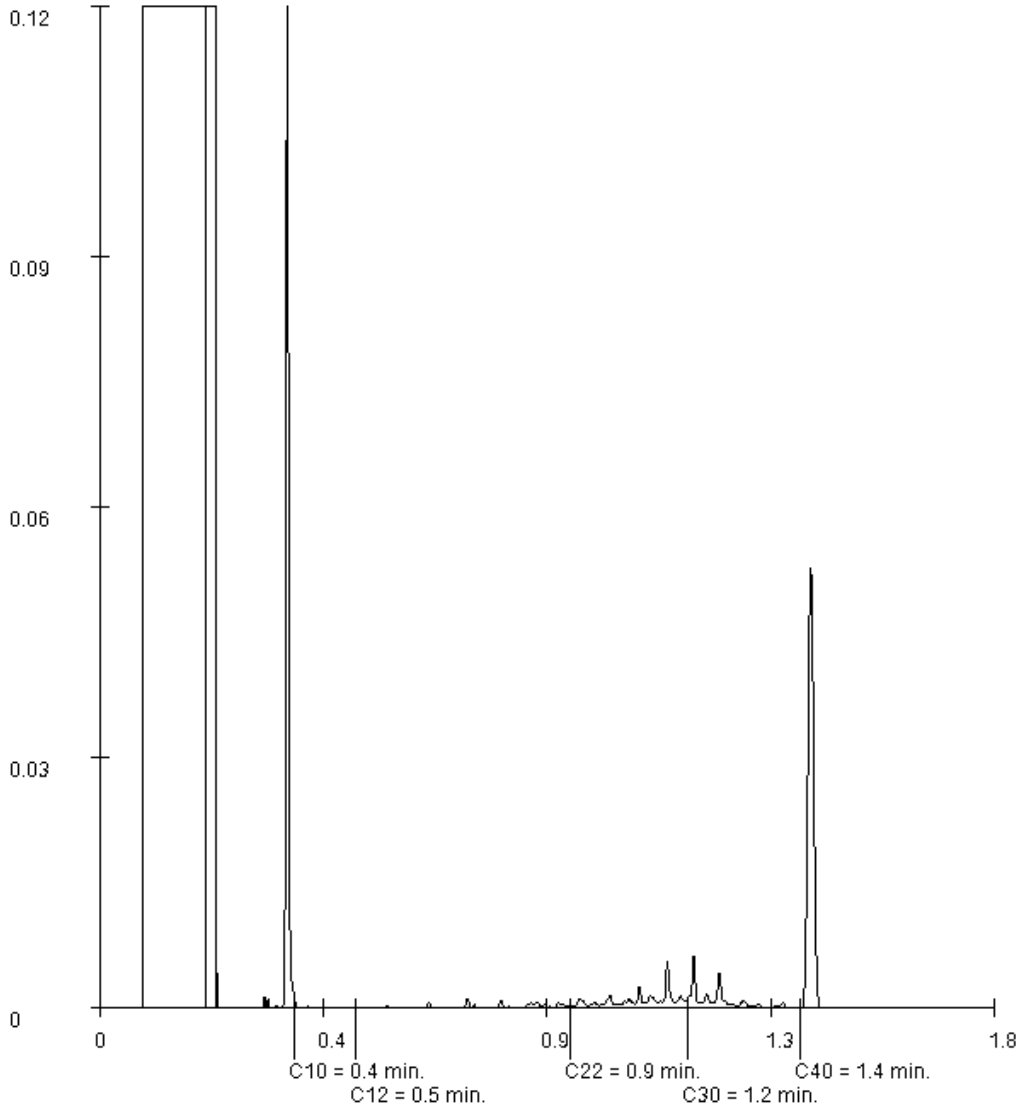

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275753 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Monsternummer:	003
Monster beschrijvingen	MM2B02 (0-50) B05 (0-50) B06 (0-50)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

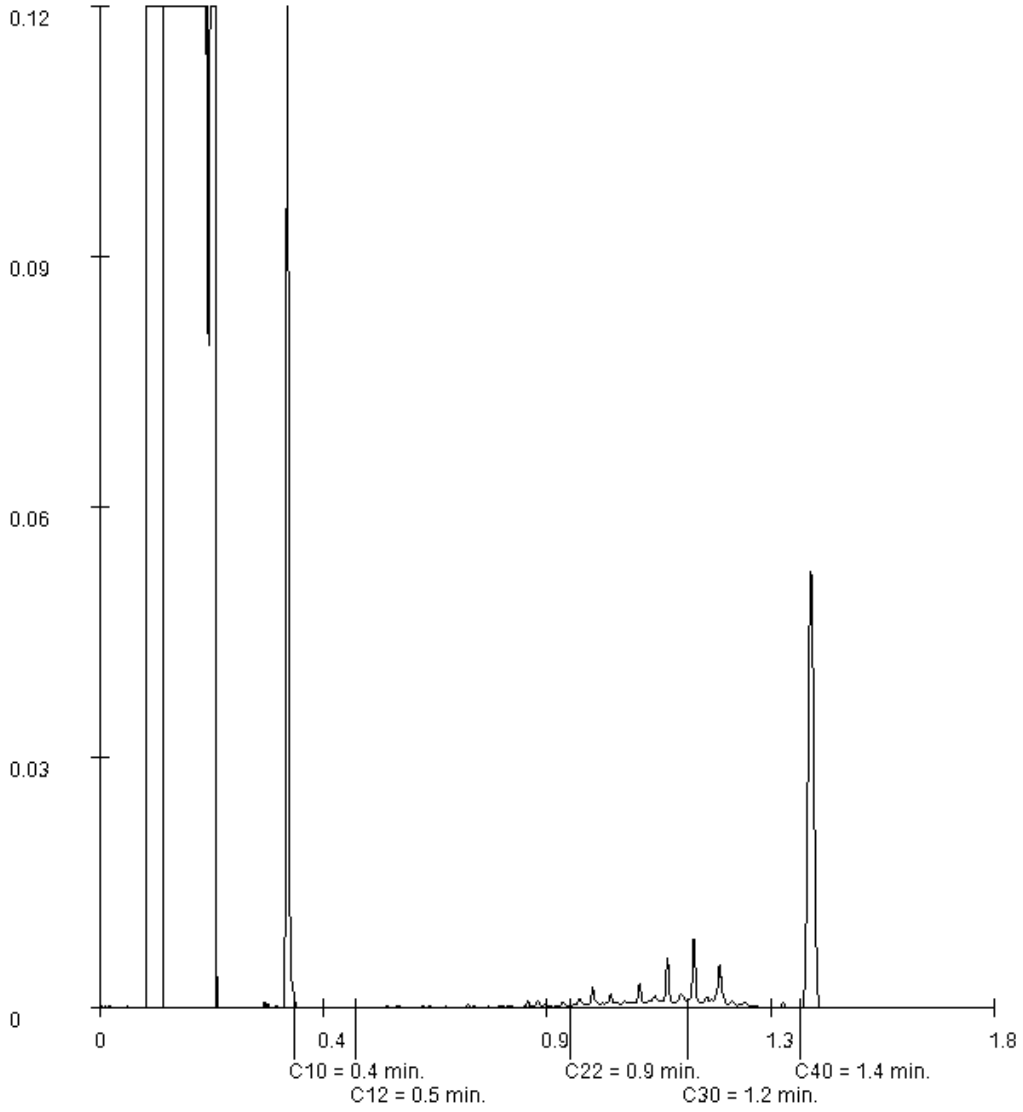

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Dwarsstraat 4/6, Bladel
Uw projectnummer	: 2001377
SYNLAB rapportnummer	: 13275754, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: DV8EZ535

Rotterdam, 05-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001377. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275754 - 1	Rapportagedatum	05-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (310-410)

Analyse	Eenheid	Q	001
METALEN			
barium	µg/l	S	34
cadmium	µg/l	S	0.48
kobalt	µg/l	S	29
koper	µg/l	S	4.4
kwik	µg/l	S	<0.05
lood	µg/l	S	<2.0
molybdeen	µg/l	S	<2
nikkel	µg/l	S	81
zink	µg/l	S	27
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	µg/l	S	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2
naftaleen	µg/l	S	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	µg/l		<25

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275754 - 1	Rapportagedatum	05-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (310-410)

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275754 - 1	Rapportagedatum	05-07-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001377	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275754 - 1	Rapportagedatum	05-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G6830830	30-06-2020	30-06-2020	ALC236
001	B1914084	30-06-2020	30-06-2020	ALC204
001	G6830837	30-06-2020	30-06-2020	ALC236

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Bijlage 5 : Toetsingstabellen grond en grondwater

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 07-07-2020 - 08:18)

Projectcode	2001377	2001377	2001377
Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Dwarsstraat 4/6, Bladel	Dwarsstraat 4/6, Bladel
Monsteromschrijving	B07-2	MM1	MM2
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Achtergrondwaarde**	**Overschrijding Achtergrondwaarde**	**Overschrijding Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-		Ja		-		Ja		-	
droge stof	%	87.4	**87.4**			91.2	**91.2**			93.4	**93.4**		
gewicht artefacten	g	<1				<1				<1			
aard van de artefacten	-	Geen				Geen				Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	7.4	**7.4**			2.9	**2.9**			3.3	**3.3**		
KORRELGROOTTEVERDELING													
lutum (bodem)	% vd DS	1.1	**1.1**			1.8	**1.8**			1.0	**1.0**		
METALEN													
barium+	mg/kg	82	**318**	--		35	**136**	--		47	**182**	--	
cadmium	mg/kg	0.81	**1.12**	WO	0.04	0.47	**0.777**	WO	0.01	0.50	**0.812**	WO	0.02
kobalt	mg/kg	3.8	**13.4**	<=AW	-0.01	1.6	**5.62**	<=AW	-0.05	2.3	**8.09**	<=AW	-0.04
koper	mg/kg	24	**41.9**	WO	0.01	13	**26.1**	<=AW	-0.09	22	**43.6**	WO	0.02
kwik°	mg/kg	0.06	**0.0826**	<=AW	0.00	<0.05	**0.0499**	<=AW	0.00	0.06	**0.0853**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	79	**113**	WO	0.13	35	**54.2**	WO	0.01	44	**67.6**	WO	0.04
molybdeen	mg/kg	1.8	**1.8**	WO	0.00	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	9.4	**27.4**	<=AW	-0.12	4.4	**12.8**	<=AW	-0.34	6.3	**18.4**	<=AW	-0.26
zink	mg/kg	160	**334**	IN	0.33	86	**200**	WO	0.10	120	**276**	IN	0.23
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN													
naftaleen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-		<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	0.12	**0.12**	-		0.23	**0.23**	-		0.07	**0.07**	-	
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-		0.04	**0.04**	-		0.02	**0.02**	-	
fluoranteen	mg/kg	0.07	**0.07**	-		0.74	**0.74**	-		0.18	**0.18**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.03	**0.03**	-		0.46	**0.46**	-		0.12	**0.12**	-	
chryseen	mg/kg	0.05	**0.05**	-		0.47	**0.47**	-		0.13	**0.13**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		0.26	**0.26**	-		0.09	**0.09**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		0.38	**0.38**	-		0.11	**0.11**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		0.26	**0.26**	-		0.11	**0.11**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.02	**0.02**	-		0.27	**0.27**	-		0.11	**0.11**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.377	**0.377**	<=AW	-0.03	3.117	**3.12**	WO	0.04	0.947	**0.947**	<=AW	-0.01
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)													
PCB 28	ug/kg	<1	**0.946**	-		<1	**2.41**	-		<1	**2.12**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**0.946**	-		<1	**2.41**	-		<1	**2.12**	-	
PCB 101	ug/kg	<1	**0.946**	-		<1	**2.41**	-		<1	**2.12**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**0.946**	-		<1	**2.41**	-		<1	**2.12**	-	
PCB 138	ug/kg	<1	**0.946**	-		1.7	**5.86**	-		1.8	**5.45**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**0.946**	-		1.7	**5.86**	-		2.0	**6.06**	-	
PCB 180	ug/kg	<1	**0.946**	-		1.6	**5.52**	-		1.9	**5.76**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**6.62**	<=AW	-	7.8	**26.9**	WO	0.01	8.5	**25.8**	WO	0.01
MINERALE OLIE													
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**4.73**	--	-	<5	**12.1**	--	-	<5	**10.6**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**4.73**	--	-	<5	**12.1**	--	-	<5	**10.6**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**4.73**	--	-	6	**20.7**	--	-	7	**21.2**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**4.73**	--	-	5	**17.2**	--	-	6	**18.2**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**18.9**	<=AW	-0.04	<20	**48.3**	<=AW	-0.03	<20	**42.4**	<=AW	-0.03

Monstercode	Monsteromschrijving
13275753-001	*B07-2 B07 (20-50)*
13275753-002	*MM1 B01A (0-50) B01A (50-60) B03 (0-50) B04 (0-50)*
13275753-003	*MM2 B02 (0-50) B05 (0-50) B06 (0-50)*

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 07-07-2020 - 08:18)

Projectcode	2001377
Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel
Monsteromschrijving	MM3
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-	
droge stof	%	88.7	**88.7**		
gewicht artefacten	g	<1			
aard van de artefacten	-	Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	<0.5	**0.5**		
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	<1	**<1**		
METALEN					
barium⁺	mg/kg	<20	**54.2**	--	
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.241**	<=AW	-0.03
kobalt	mg/kg	<1.5	**3.69**	<=AW	-0.06
koper	mg/kg	<5	**7.24**	<=AW	-0.22
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0503**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	<10	**11**	<=AW	-0.08
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	4.6	**13.4**	<=AW	-0.33
zink	mg/kg	<20	**33.2**	<=AW	-0.18
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
chryseen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	<=AW	-0.04
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	<=AW	-
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	<=AW	-0.02

Monstercode	Monsteromschrijving
13275753-004	*MM3 B01A (120-170) B01A (170-200) B02 (100-150) B02 (150-200)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
>IND	*Groter dan industrie*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Roze	*> Industrie*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

AW	= Achtergrondwaarden
WO	= Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND	= Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I	= Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads
Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

(Toetsversie 2.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 06-07-2020 - 10:04)

Projectcode	2001377
Projectnaam	Dwarsstraat 4/6, Bladel
Monsteromschrijving	B01-1-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Interventiewaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
METALEN					
barium	ug/l	34	**34**	<=S	-
cadmium	ug/l	0.48	**0.48**	>S	0.01
kobalt	ug/l	29	**29**	>S	0.11
koper	ug/l	4.4	**4.4**	<=S	-
kwik	ug/l	<0.05	**0.035**	<=S	-
lood	ug/l	<2.0	**1.4**	<=S	-
molybdeen	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
nikkel	ug/l	81	**81**	>I	1.10
zink	ug/l	27	**27**	<=S	-
VLUCHTIGE AROMATEN					
benzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tolueen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
o-xyleen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.21	**0.21**	<=S	-
styreen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
naftaleen	ug/l	<0.02	**0.014**	<=S	-
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN					
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.14	**0.14**	<=S	-
dichloormethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.42	**0.42**	<=S	-
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
trichlooretheen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
chloroform	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
vinylchloride	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tribroommethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	---	
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<=S	-

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	**Eenheid**	**BT**	**BC**
13275754-001			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.0002**	

Monstercode	Monsteromschrijving
13275754-001	*B01-1-1 B01 (310-410)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Streefwaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*

Kleur informatie

Rood *> Interventiewaarde*
Oranje *>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw *> streefwaarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.13: Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Analyse	Eenheid	S	I
METALEN			
barium	ug/l	50	625
cadmium	ug/l	0.4	6
kobalt	ug/l	20	100
koper	ug/l	15	75
kwik	ug/l	0.05	0.3
lood	ug/l	15	75
molybdeen	ug/l	5	300
nikkel	ug/l	15	75
zink	ug/l	65	800
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	ug/l	0.2	30
tolueen	ug/l	7	1000
ethylbenzeen	ug/l	4	150
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.2	70
styreen	ug/l	6	300
naftaleen	ug/l	0.01	70
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	ug/l	7	900
1,2-dichloorethaan	ug/l	7	400
1,1-dichlooretheen	ug/l	0.01	10
dichloormethaan	ug/l	0.01	1000
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.01	20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.8	80
tetrachlooretheen	ug/l	0.01	40
tetrachloormethaan	ug/l	0.01	10
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	0.01	300
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	0.01	130
trichlooretheen	ug/l	24	500
chloroform	ug/l	6	400
vinylchloride	ug/l	0.01	5
tribroommethaan	ug/l		630
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	ug/l	50	600

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

S = Streefwaarden

I = Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Bijlage 6 : Fotorapportage

Rapport: VERKENNEND BODEMONDERZOEK EN
VERKENNEND EN NADER ASBESTONDERZOEK

De Wijer 40

Hapert

Opdrachtgever: Van Steensel Consultants BV
Leemskuilen 24
5531 NL Bladel

Rapportnummer: 2001104 Versie: 1

Rapportdatum: 22 oktober 2020
Status: Definitief

Auteur: ing. T.M.C. van der Meeren

Kwaliteitscontrole: ing. W.J.H. van den Heuvel

Lankelma Geotechniek Zuid BV
Postbus 38, 5688ZG Oirschot
KvK. nr.: 17131641

Tel. 0499-578520
Website: www.lankelma-zuid.nl
E-mail: info@lankelma-zuid.nl

IBAN: NL98ABNA0590577670
BIC ABNANL2A
BTW: NL 8105.11.654.B.01

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1
1.1 Opdrachtvorming 1
1.2 Doelstelling 1
1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage 1
2 Vooronderzoek 3
2.1 Locatiegegevens 3
2.2 Historische informatie 3
2.3 Gebiedsgericht beleid en/of kwaliteit grond en grondwater 4
2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek 4
2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie 4
2.6 Resumé 4
3 Hypothese en Onderzoeksstrategie 6
3.1 Hypothese 6
3.2 Onderzoeksstrategie 6
4 Veldwerkzaamheden 7
4.1 Grond 7
4.2 Grondwater 7
4.3 Verkennend asbestonderzoek 7
4.3.1 Visuele inspectie maaiveld en weersomstandigheden 8
4.3.2 Visuele inspectie grove fractie 8
4.4 Nader asbestonderzoek 8
4.4.1 Visuele inspectie maaiveld en weersomstandigheden 8
4.4.2 Visuele inspectie grove fractie 9
4.5 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001, 2002 en 2018 9
5 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek 10
5.1 Samenstelling en analyseparameters 10
5.2 Toetsingscriteria 10
5.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb) 10
5.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk) 10
5.2.3 Asbest in grond 11
5.3 Toetsingen 11
5.3.1 Grond 11
5.3.2 Grondwater 11
5.3.3 Verkennend en nader asbestonderzoek 12
6 Conclusie en aanbeveling 13
6.1 Conclusie 13
6.2 Resumé en aanbeveling 14

Bijlagen

Bijlage 1: Regionale ligging locatie
Bijlage 2: Situatietekening met boorlocaties
Bijlage 3: Profielbeschrijvingen
Bijlage 4: Analysecertificaten grond en grondwater
Bijlage 5: Toetsingstabellen grond en grondwater
Bijlage 6: Fotorapportage

1 Inleiding

1.1 Opdrachtvorming

In opdracht van Van Steensel Consultants B.V. heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek en verkennend en nader asbestonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de De Wijer 40 te Hapert, gemeente Bladel. De regionale ligging van de locatie is weergegeven in bijlage 1.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van een bodemonderzoek is de voorgenomen ontwikkeling ter plaatse van de onderzoekslocatie. Als gevolg hiervan dient de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd te worden. Daarnaast dient door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld te worden of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Opgemerkt wordt dat bij een bodemonderzoek sprake is van een steekproefsgewijze bemonstering die erop is gericht om te kunnen beoordelen of (mogelijke) bodemverontreinigingen aanwezig zijn, evenals het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. De mogelijkheid blijft daarom bestaan dat puntverontreinigingen, welke niet voortkomen uit het historisch onderzoek, niet door het onderzoek worden aangetoond. Tevens wordt erop gewezen dat het uitgevoerde onderzoek een momentopname is.

Het bodemonderzoek is uitgevoerd conform de Nederlandse normen NEN5740/A1 en NEN5707/C2. Het veldwerk is onder certificaat uitgevoerd op grond van beoordelingsrichtlijn BRL-SIKB 2000.

Het hierbij behorende procescertificaat en keurmerk van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is van toepassing op het gehele proces van het veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek, vanaf acceptatie tot aan de overdracht van de veldgegevens en monsters.

Lankelma Geotechniek Zuid B.V. heeft geen binding met de opdrachtgever en de onderzoekslocatie anders dan als onafhankelijk onderzoeksbureau. Verder is zij gecertificeerd in het kader van ISO-9001 en de BRL-SIKB 2000 “veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek” en de daarbij behorende protocollen. Hierbij gelden de ten tijde van het uitvoeren van het veldwerk, vigerende versies van deze documenten.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek wordt onderstaand puntsgewijs benoemd:

- historisch onderzoek naar bodembedreigende activiteiten/situaties binnen de locatie middels welke een inschatting wordt gemaakt of en waar op de locatie bodemverontreiniging te verwachten is;
- bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie;
- op basis van de resultaten vaststellen of in het kader van de Wbb sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging;
- bepalen of de bodem wel dan niet verdacht is voor asbest.

1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage

De werkzaamheden zijn door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. onder certificaat uitgevoerd, te weten conform BRL-SIKB 2000 en de daaraan gekoppelde protocollen:

- 2001: “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen”;
- 2002: “Het nemen van grondwatermonsters”;
- 2018: “Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem”.

In de BRL-SIKB 2000 wordt verwezen naar de Nederlandse normen voor bodemonderzoek die eveneens bepalend zijn voor de uitvoering van het bodemonderzoek. De belangrijkste en meest

bepalende normeringen zijn de NEN5725:2017 “Bodem-landbodem-strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek” en de NEN5740/A1: 2016 “Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek”. Evenals de NEN5707/C2: 2017 “Bodem – Inspectie en monsterneming van asbest in de bodem en partijen grond”.

Voorliggend rapport presenteert de resultaten van het vooronderzoek (hoofdstuk 2), de onderzoekshypothese en –strategie (hoofdstuk 3) en de resultaten van het veldwerk (hoofdstuk 4) en analytisch onderzoek en de aan het onderzoek te verbinden interpretatie van de onderzoeksresultaten (hoofdstuk 5) en conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

2 Vooronderzoek

Conform het onderzoeksprotocol NEN5725 is ten behoeve van de bepaling van de onderzoeksstrategie op onderhavige locatie een vooronderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit vooronderzoek zijn opgenomen in voorliggend hoofdstuk. De in paragraaf 2.1 t/m 2.3 opgenomen informatie is afkomstig van/uit:

- terreininspectie;
- het archief van Lankelma Geotechniek Zuid B.V.;
- informatie opdrachtgever;
- TNO (Regis);
- website www.topotijdreis.nl;
- website www.bodemloket.nl.

Vermeld dient te worden dat de verantwoordelijkheid voor de resultaten van onderhavig onderzoek worden beperkt tot de aan deze resultaten ten grondslag liggende en op het moment van onderzoek ter beschikking staande gegevens alsmede de bij de terreininspectie geconstateerde situatie.

Aanleiding en aspecten van het vooronderzoek
De aanleiding voor het opstellen van onderhavig vooronderzoek sluit aan bij A ‘opstellen hypothese over de milieuhygiënische bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek’, uit de NEN5725.

2.1 Locatiegegevens

Algemeen
De onderzochte locatie is gelegen aan de De Wijer 40 te Hapert, gemeente Bladel. Kadastraal is de locatie bekend onder kadastrale gemeente Hoogeloon, sectie G, nr. 558, ged. De coördinaten volgens het R.D. stelsel zijn x = 146,8 en y = 375,5.

Het oppervlak van de onderzoekslocatie bedraagt max. 3.000 m². Ten tijde van de uitvoering van het onderzoek was onderhavige onderzoekslocatie deels bebouwd met een schuur en deels in gebruik als tuin. In bijlage 2 is voornoemde situatie van de onderzoekslocatie weergegeven. Onderhavige locatie is oostelijk gelegen ten opzichte van het centrum van Hapert.

Terreininspectie
Door een gecertificeerd medewerker van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is een terreininspectie uitgevoerd voorafgaande aan de veldwerkzaamheden. Foto’s van de locatie zijn in bijlage 6 toegevoegd. Tijdens de terreininspectie is een schuur met asbestverdacht dak aangetroffen. Aan de zuidzijde van de schuur is een hondenhok met asbestverdacht dak aangetroffen. Overige bijzonderheden (zoals verdachte plekken, artefacten of bodembeschermende voorzieningen, puin en/of asbest op het maaiveld, asbest beschoeiingen, verzakkingen, verhogingen, verkleuringen, brandplaatsen) zijn niet geconstateerd.

2.2 Historische informatie

Gebruik locatie: heden en verleden
Uit het historisch kaartmateriaal blijkt dat er eind 19e eeuw sprake was van een heidegebied. Omstreeks 1927 heeft de locatie een agrarische bestemming gekregen. Het woonhuis is in 1993 gebouwd. Omstreeks 1999 is de schuur gebouwd. Sindsdien zijn geen veranderingen zichtbaar.

De locatie is in de bebouwde kom van Hapert gesitueerd. De locatie grenst aan de noordzijde aan de geasfalteerde weg ‘De Wijer’. De overige zijden grenzen aan grondgebonden woningen.

Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn geen gegevens bekend van activiteiten die de bodem mogelijk negatief hebben kunnen beïnvloeden. Er is niets bekend over een (voormalige) ondergrondse c.q. bovengrondse brandstoftank.

Voormalige stortlocatie
Ter plaatse van de onderzoekslocatie is voor zover bekend geen sprake van een (voormalige) stortlocatie.

Explosieven
De Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) geeft voor Nederland een landelijk overzicht op een kleine schaal van de (verwachte) ligging van resten van ondergronds en bovengronds militair erfgoed. De onderzoekslocatie is gesitueerd in de zone 'Overige gebieden'. Binnen deze zone kunnen resten worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholen.

Asbestverdachte activiteiten
Op de onderzoekslocatie is een schuur met asbestverdacht dak aanwezig. Op de onderzoekslocatie hebben, voor zover ons bekend, in het verleden geen bedrijven gestaan die mogelijk asbesthoudend materiaal hebben geproduceerd of verwerkt. Tevens is niets bekend over stortingen, dempingen of ophogingen met asbesthoudende materialen en/of –buizen in de grond evenals asbestbewerking ter plaatse. Ook is niets bekend over calamiteiten waarbij asbesthoudende materialen zijn vrij kunnen komen.

2.3 Gebiedsgericht beleid en/of kwaliteit grond en grondwater

Het onderhavige onderzoeksgebied is gelegen binnen een gebied waarvoor een bodemkwaliteitskaart / bodembeheerplan is opgesteld. Volgens de kaart valt het onderzoeksgebied binnen een schoon deelgebied. Op basis van de kaart/beleidsplan kan worden aangenomen dat de bodem ter plaatse niet verontreinigd is. De milieuhygiënische kwaliteit wordt als zijnde de achtergrondwaarde beschouwd.

In grote delen van het grondgebied van de gemeente Bladel is de bodem door diverse menselijke activiteiten (B.V. zinkassen) gedurende vaak lange periode verontreinigd geraakt met zware metalen. Deze verontreinigingen worden als diffuse verontreinigingen beschouwd.

2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek

Bij de gemeente Bladel en via de omgevingsrapportage zijn geen gegevens bekend van bodemonderzoeken en/of potentieel bodembedreigende activiteiten ter plaatse van en/of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

De op basis van de geraadpleegde bronnen verwachte ondiepe geologie op de locatie is weergegeven in tabel 2.1. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het de geologische bodemopbouw betreft die door TNO is geïnterpoleerd op basis van onderzoek in de omgeving. De werkelijke laagopbouw en –samenstelling kunnen hiervan afwijken.

*tabel 2.1 Geohydrologische bodemopbouw**

Diepte [m-mv]	Formatienaam	Lithologie
0 – 0,7	Formatie van Boxtel	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit midden en fijn zand, met weinig zandige klei en grof zand en een spoor klei, veen en grind
0,7 – 10,5	Formatie van Sterksel	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit grof en midden zand, weinig zandige klei, fijn zand en grind en een spoor klei

* *Bron: Landelijk DGM model V1.3 – 2009, NITG-TNO, de werkelijke diepte en formatienaam kan afwijken (met name nabij geologische breukzones)*

De grondwaterstand van het freatisch pakket bedraagt circa 2,5 m-mv. Het grondwater in het ondiepe (freatische) grondwater stroomt regionaal gezien in overwegend noordelijke richting. De locatie ligt niet in het intrekgebied van een grondwaterwinning c.q. een grondwaterbeschermingsgebied.

2.6 Resumé

Algemeen kan worden gesteld dat er in de regio, waarbinnen de onderzoekslocatie zich bevindt, in het verleden gebruik is gemaakt van zinkassen c.q. bijmengingen met zinkassen veelal bij de aanleg van semiverhardingen. Op basis van voornoemde aanname kan derhalve niet worden uitgesloten dat de

locatie (diffuus) verontreinigd is met zinkassen. De zinkassen komen in hoofdzaak in de bovengrond (0,5 m-mv) voor en veroorzaken verhoogde concentraties met cadmium, koper, zink, lood en arseen. Tevens is van deze parameters bekend dat deze als gevolg van uitloging ook verhoogd in het grondwater aanwezig kunnen zijn.

Op basis van de resultaten van dit vooronderzoek is de locatie als zijnde “verdacht” gekwalificeerd ten aanzien van grondverontreiniging. Hierbij zijn geen specifieke puntbronnen bekend.

3 Hypothese en Onderzoeksstrategie

3.1 Hypothese

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de locatie ten aanzien van de grond en het grondwater als een 'heterogeen diffuus verontreinigd gebied' gekwalificeerd. Hierbij zijn geen specifieke puntbronnen bekend.

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de locatie, met betrekking tot de parameter asbest, grotendeels als 'verdachte' locatie gekwalificeerd. Dit heeft betrekking op de aanwezige asbestverdachte materialen. De bodem in ter plaatse van de uitspoelzone van deze materialen dient als asbestverdacht te worden beschouwd en onderzocht te worden conform de NEN5707.

3.2 Onderzoeksstrategie

Grond en grondwater
Bij het vaststellen van de onderzoeksstrategie is de boor-, bemonsterings- en analysestrategie gehanteerd zoals beschreven in de NEN5740/A1 'Onderzoeksstrategie voor een verdachte locatie, diffuus belaste niet-lijnvormige locatie met een heterogeen verdeelde stof op schaal van monsterneming' (VED-HE-NL, tabel 9.1)'.

Asbest
Voor de onderzoekslocatie is bij het vaststellen van de onderzoeksstrategie de boor-, bemonsterings- en analysestrategie gehanteerd, zoals beschreven in de NEN5707 'Diffuus belaste locaties met een heterogeen verdeelde asbestverontreiniging' (tabel 7).

In tabel 3.1 en tabel 3.2 zijn overzichten opgenomen van de uit te voeren veldwerkzaamheden en laboratoriumwerkzaamheden.

tabel 3.1 Uit te voeren veld- en laboratoriumwerkzaamheden bodemonderzoek

Oppervlak (m²)	**Veldwerk**			**Analyses**		
	0,5 m-mv	**2 m-mv[1]**	**peilbuis[2]**	**bovengrond**	**ondergrond**	**grondwater**
Max. 3.000	11	2	1	2 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[4]

1	Handboring tot minimaal 0,5 m- freatische grondwaterstand of 1 m-mv, maximaal tot 2,5 meter. Indien visueel schoon dan boren tot opgegeven einddiepte, anders boren tot 0,5 meter minus verdachte bodemlaag.
2	Indien een grondwaterspiegel wordt aangetroffen dieper dan 5 m-mv behoeft geen peilbuis te worden geplaatst.
3	Standaard NEN5740 pakket voor grond: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), organische parameters (PAK (som 10), minerale olie, PCB (som 7)), lutum en organische stof. Als gevolg van waarnemingen in het veld kan het noodzakelijk zijn een extra mengmonster samen te stellen om een voldoende representatief beeld van de locatie te krijgen. Aanvullende werkzaamheden worden alleen na toestemming van de opdrachtgever uitgevoerd.
4	Standaard NEN 5740 pakket voor grondwater: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen, styreen, naftaleen, minerale olie, vinylchloride, 1,1-dichloorethen, dichloormethaan, trans-1,2-dichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen, Som1,2-dichlooretheen, 1,1-dichlooretheaan, chloroform, 1,1,1-trichloorethaan, tetrachloormethaan, 1,2-dichloorethaan, trichlooretheen, 1,2-dichloorpropaan, 1,1-dichloorpropaan, 1,3-dichloorpropaan, Somdichloorpropaan, 1,1,2-trichloorethaan, tetrachlooretheen, bromoform.

tabel 3.2 Uit te voeren veld- en laboratoriumwerkzaamheden asbestbodemonderzoek

(Deel)locatie	**Oppervlak (m²)**	**Veldwerk**		**Analyses**	
		Asbestgaten	**Boringen**	**Grondmengmonsters**	**Puinmengmonsters**
Rondom asbestverdachte objecten	max. 500 m²	3	1	1 x NEN5898	-

4 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd onder procescertificaat van de BRL-SIKB 2000, conform de protocollen 2001, 2002 en 2018 van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer. Evenals de daaraan gekoppelde Nederlandse Eenheidsnormen (NEN).

4.1 Grond

Het plaatsen van de boringen en de peilbuis is door de erkend veldwerker de heer D. Vervoort, uitgevoerd op 18 mei 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van de BRL-SIKB 2000 en de daarbij horende protocollen. In tabel 4.1 zijn ten behoeve van het onderzoek de uitgevoerde werkzaamheden opgenomen.

tabel 4.1 Uitgevoerde werkzaamheden

Boring	Diepte [m-mv]	Filterdiepte [m-mv]
B04 t/m B13	0,5	-
B02, B03	2,0	-
B01	4,1	3,1 – 4,1

De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 4,1 m-mv overwegend uit matig fijn, matig siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. De situering van de onderzoekslocatie en de geplaatste boringen en peilbuis is opgenomen in bijlage 2. Voor de complete boorbeschrijvingen wordt verwezen naar bijlage 3.

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

In de uitkomende grond zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem.

4.2 Grondwater

De peilbuis is, na inachtneming van de geldende rustperiode van minimaal een week door de erkende veldwerker, de heer D. Vervoort, bemonsterd op 26 mei 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van protocol 2002. In tabel 4.2 zijn de gegevens hiervan weergegeven:

tabel 4.2 Peilbuisgegevens

Peilbuisnummer	**B01**
Datum bemonstering	**26 mei 2020**
Diepte grondwaterspiegel [m-mv]	2,62
Filterstelling [m-mv]	3,1 – 4,1
Toestroming	goed
Beluchting	niet belucht
Zuurgraad [pH]	6,45
Elektrische geleidbaarheid [Ec, µS/cm]	616
Troebelheid (NTU)	47*
Waargenomen afwijkingen	geen
Drijflaag	geen

**De troebelheid van het grondwater uit de peilbuis kan hoog worden genoemd. De in de NEN5744 gehanteerde waarde voor troebelheid van 10 NTU kan indicatief worden genoemd. Deze is gebaseerd op standaard factoren die zich in de natuur voordoen. Hogere troebelheden duiden op het feit dat onnatuurlijk hoge krachten op de bodemdeeltjes rond (de omstorting van) het peilfilter zijn of worden uitgeoefend. Aangezien de peilbuis recentelijk is geplaatst en het feit dat de bodemopbouw uit zeer fijn zand bestaat (lees: zeer fijne fracties) is het gemeten verhoogde NTU gehalte niet vreemd te noemen. In onderhavig geval gaan wij er vanuit dat de troebelheid wordt veroorzaakt door de in suspensie zijnde vaste (grond)deeltjes.*

4.3 Verkennend asbestonderzoek

Veiligheid

Indien het vochtpercentage in de bodem meer bedraagt dan 10%, zijn er geen risico's aanwezig met betrekking tot het vrijkomen van asbestvezels. Voorafgaande aan en tijdens de werkzaamheden zijn vochtmetingen verricht. Hieruit bleek dat aan de eis van meer dan 10% is voldaan.

4.3.1 Visuele inspectie maaiveld en weersomstandigheden

De veldwerkzaamheden zijn door de erkende veldwerker de heer D. Vervoort uitgevoerd op 18 mei 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van het protocol 2018.

Bij de uitgevoerde inspectie van het maaiveld zijn geen bodemvreemde materialen, kleuren e.d. aangetroffen, welke een aanwijzing zou kunnen voor een mogelijke bodemverontreiniging. Asbestverdachte materialen zijn eveneens niet aangetroffen.

De inspectie efficiëntie bedraagt minder dan 25% (lees: de gehele locatie was begroeid met vegetatie zijnde gras), op basis van de uitgevoerde visuele inspectie van het maaiveld.

De weersomstandigheden kunnen als volgt worden omschreven:
- regenval minder dan 10 mm, kleine plasvorming;
- geen hagel en/of sneeuwval;
- tussen zonsop- en -ondergang;
- geen mist (zicht > 50 meter).

4.3.2 Visuele inspectie grove fractie

Op basis van de opgestelde onderzoeksstrategie is een viertal inspectiegaten gegraven (ABG1 t/m ABG4). Voor de uiteindelijke situering van inspectiegaten, verwijzen wij naar bijlage 2 van dit schrijven. In bijlage 3 zijn de boorprofielen weergegeven. In bijlage 6 zijn relevante foto's toegevoegd.

De uitkomende bodemmaterialen zijn naast het inspectiegat uitgespreid en visueel beoordeeld op de aanwezigheid van asbesthoudende materialen. Hierbij zijn geen asbestverdachte materialen >20 mm aangetroffen. Vervolgens is de grond gezeefd met een grove zeef (maaswijdte 20 mm). Ook hierbij zijn geen asbesthoudende materialen aangetroffen. Van de fijne fractie is vervolgens een mengmonster samengesteld.

4.4 Nader asbestonderzoek

Veiligheid
Indien het vochtpercentage in de bodem meer bedraagt dan 10%, zijn er geen risico's aanwezig met betrekking tot het vrijkomen van asbestvezels. Voorafgaande aan en tijdens de werkzaamheden zijn vochtmetingen verricht. Hieruit bleek dat aan de eis van meer dan 10% is voldaan.

4.4.1 Visuele inspectie maaiveld en weersomstandigheden

De veldwerkzaamheden voor het nader asbestonderzoek zijn door de erkende veldwerker de heer C.B. Renders uitgevoerd op 15 juni 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van het protocol 2018.

Bij de uitgevoerde inspectie van het maaiveld zijn geen bodemvreemde materialen, kleuren e.d. aangetroffen, welke een aanwijzing zou kunnen voor een mogelijke bodemverontreiniging. Asbestverdachte materialen zijn eveneens niet aangetroffen.

De inspectie efficiëntie bedraagt minder dan 25% (lees: de gehele locatie was begroeid met vegetatie zijnde gras), op basis van de uitgevoerde visuele inspectie van het maaiveld.

De weersomstandigheden kunnen als volgt worden omschreven:
- regenval minder dan 10 mm, kleine plasvorming;
- geen hagel en/of sneeuwval;
- tussen zonsop- en -ondergang;
- geen mist (zicht > 50 meter).

4.4.2 Visuele inspectie grove fractie

Voor het nader asbestonderzoek is een twaalftal inspectiegaten gegraven (ABG101 t/m ABG112). Voor de uiteindelijke situering van inspectiegaten, verwijzen wij naar bijlage 2 van dit schrijven. In bijlage 3 zijn de boorprofielen weergegeven. In bijlage 6 zijn relevante foto's toegevoegd.

De uitkomende bodemmaterialen zijn naast het inspectiegat uitgespreid en visueel beoordeeld op de aanwezigheid van asbesthoudende materialen. Hierbij zijn geen asbestverdachte materialen >20 mm aangetroffen. Vervolgens is de grond gezeefd met een grove zeef (maaswijdte 20 mm). Ook hierbij zijn geen asbesthoudende materialen aangetroffen. Van de fijne fractie is vervolgens een mengmonster samengesteld.

4.5 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001, 2002 en 2018

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden zijn geen kritieke afwijkingen opgetreden in het kader van de BRL-SIKB 2000 protocollen 2001, 2002 en 2018.

Opgemerkt wordt dat de troebelheid niet op de onderzoekslocatie is gemeten maar ten kantore van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. te Oirschot. Het grondwatermonster wordt pas dan genomen, wanneer conform de NEN5744 en het protocol 2002 is voldaan aan de overige gestelde eisen. Het meten van de troebelheid vindt als laatste handeling plaats, voorafgaande aan de daadwerkelijke monstername van het grondwater. Deze laatste stap wordt door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. dus omgedraaid. Hetgeen verder niet van invloed kan zijn op de daadwerkelijk gemeten waarde. Derhalve wordt dit niet als een kritieke afwijking beschouwd.

5 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek

5.1 Samenstelling en analyseparameters

De grond(meng)monsters en het grondwatermonster zijn in het laboratorium van SYNLAB Analytics & Services B.V. in Rotterdam (door de RvA erkend) chemisch geanalyseerd. De analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000.

Het aantal samengestelde en/of analytisch onderzochte grond(meng)monsters en/of grondwatermonsters is in overeenstemming met de onderzoeksstrategie zoals opgenomen in hoofdstuk 3.

Het aantal samengestelde en/of analytisch onderzochte grond(meng)monsters op de parameter asbest is in overeenstemming met de onderzoeksstrategie zoals opgenomen in hoofdstuk 3.

In onderstaande tabel 5.1 en tabel 5.3 is inzichtelijk gemaakt hoe de betreffende monsters (grond en asbest) zijn samengesteld (o.a. zintuiglijke waarnemingen en diepte geanalyseerde bodemlaag). Tevens zijn in tabel 5.2 de resultaten van het grondwateronderzoek weergegeven. De analysecertificaten zijn weergegeven in bijlage 4. De resultaten zijn getoetst aan de achtergrondwaarden en interventiewaarden en weergegeven in bijlage 5.

5.2 Toetsingscriteria

Teneinde de mate van verontreiniging van de bodem te kunnen beoordelen, zijn de chemische analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters getoetst aan de richtlijnen die zijn vastgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (de zogenaamde generieke referentiewaarden).

5.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb)

De gehalten en concentraties van de milieuschadelijke stoffen in respectievelijk de grond- dan wel grondwatermonsters worden gerelateerd aan het toetsingskader uit de Circulaire bodemsanering (Per 1 juli 2013), die een onderdeel vormt van de Wet bodembescherming (Wbb).

Bij de referentiewaarden wordt onderscheid gemaakt in zogenaamde generieke ofwel landelijke achtergrondwaarden (in geval van grond), streefwaarden (in geval van grondwater) en de interventiewaarden (zowel grond als grondwater):

achtergrondwaarde (grond) of S-waarde (grondwater)	=	waarde voor een schone, multifunctionele bodem
½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex	=	Waarde waarbij men een aanvullend/nader onderzoek in overweging dient te nemen ((achtergrond- of streefwaarde + interventiewaarde) / 2)
interventiewaarde of I-waarde	=	interventiewaarde voor sanering(sonderzoek)

De referentiewaarden voor grond zijn mede afhankelijk gesteld van het gehalte lutum (fractie <2μm) en organische stof. Dit betekent dat bij elk (verkennend) bodemonderzoek de gemeten waarden moeten worden omgerekend als zijnde “standaard bodem” (10% organische stof en 25% lutum). De omgerekende waarden worden vervolgens getoetst aan de vigerende referentiewaarden. Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- licht verhoogd gehalte: gehalte tussen de achtergrondwaarde (grond) c.q. streefwaarde (grondwater) en de ½ (AW+I) waarde;
- matig verhoogd gehalte: gehalte tussen de ½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex en gelijk interventiewaarde;
- sterk verhoogd gehalte: gehalte groter dan de interventiewaarde.

5.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

Bij het op basis van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) toepassen van een partij grond, volgens het generieke toetsingskader, spelen de kwaliteit en de functie van de ontvangende bodem een belangrijke rol. In verband met hergebruiksmogelijkheden van de grond voor een toepassing als zijnde landbodem, zijn de in de grond(meng)monsters gemeten gehalten indicatief getoetst aan de waarden

afkomstig uit de Regeling bodemkwaliteit (Bijlage B, tabellen 1 en 2). Dit is geschied met behulp van het toetsingsinstrument BoToVa (Bodemtoets- en validatieservice).

Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- achtergrondwaarden: grond die vrij toepasbaar is bij elke bodemfunctie en elke bodemkwaliteit;
- wonen: grond kan worden toepast bij de bodemfuncties en bodemkwaliteiten 'wonen' en 'industrie';
- industrie: grond kan worden toegepast bij bodemfunctie en bodemkwaliteit 'industrie';
- niet toepasbaar: grond kan niet elders worden toegepast en dient te worden afgevoerd naar een erkend verwerker.

5.2.3 Asbest in grond

De resultaten van het asbestonderzoek 'grond' zijn getoetst aan interventiewaarde opgenomen in bijlage B (grond en baggerspecie) van de Regeling bodemkwaliteit. Deze is van toepassing wanneer men de grond wil hergebruiken. In deze bijlage is opgenomen dat een concentratie van 100 mg/kgds wordt gehanteerd. Dit op basis van de gewogen norm (concentratie serpentijn asbest + 10 x concentratie amfibool asbest).

In de NEN5707 (2017) is opgenomen dat indien het asbestgehalte kleiner is dan de helft van de interventiewaarde (afkomstig uit de Circulaire bodemsanering), het statistisch aannemelijk is dat ook in een nader onderzoekstraject de interventiewaarde niet zal worden overschreden. In deze gevallen geldt er geen noodzaak tot het uitvoeren van een nader onderzoek asbest. Bij een asbestgehalte groter dan de helft van de interventiewaarde is een nader onderzoek asbest verplicht. De hoogst bepaalde waarde binnen een (deel)locatie is hiervoor bepalend.

5.3 Toetsingen

5.3.1 Grond

In tabel 5.1 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende achtergrondwaarden overschrijden.

tabel 5.1 Resultaten grondonderzoek

Monster-nr.	Samenstelling (cm-mv)	Bodemsamenstelling/ bijmengingen	Analysepara-meters	Parameters >AW	Toets (Wbb)	Bbk
MM1	B01 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50) B07 (0-50)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	Cadmium Koper Lood Zink Som PCB	* * * * *	WO
MM2	B08 (0-30) B09 (0-50) B10 (0-50) B13 (0-50)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	-	-	AW
MM3	B01 (70-120) B01 (120-170) B02 (70-100) B03 (70-120)	matig fijn siltig zand	NEN5740 pakket grond	-	-	AW

	Verklaring gebruikte afkortingen:		Verklaring van de tekens:
AW	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse achtergrondwaarde 2000	*	groter dan AW en kleiner of gelijk aan de bodemindex
WO	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse wonen	**	groter dan bodemindex (0,5), kleiner of gelijk interventiewaarde
IND	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse industrie	***	groter dan interventiewaarde
NT	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse niet toepasbaar	-	gehalte niet verhoogd t.o.v. AW dan wel detectiegrens
Bbk	indicatief getoetst aan Besluit bodemkwaliteit		

5.3.2 Grondwater

In tabel 5.2 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende streefwaarden overschrijden.

tabel 5.2 Resultaten grondwateronderzoek

Monsternr.	Analyse	Parameters >SW	Toets (Wbb)
B01	NEN5740 grondwater	Barium	*

Verklaring van de tekens:	
*	groter dan streefwaarde en kleiner of gelijk ½ (streefwaarde+I) waarde
**	groter dan ½ (SW+I) waarde en kleiner of gelijk interventiewaarde
***	groter interventiewaarde
-	gehalte niet verhoogd t.o.v. streefwaarde dan wel detectiegrens

5.3.3 Verkennend en nader asbestonderzoek

In tabel 5.3 is een overzicht weergegeven van de totale gehalten aan asbest. In de tabel zijn per traject alleen de gemiddelde totaal gewogen gehalten opgenomen per (deel)locatie (lees: wanneer sprake is van een verkennend asbestonderzoek), wanneer is voldaan aan de homogeniteitstoets.

Het berekende totale gewogen gehalte is een sommatie van de grove fractie (indien aangetoond tijdens de visuele inspectie van de sleuven/gaten) en de concentratie van de fijne fractie (analytisch gemeten in het laboratorium).

tabel 5.3 Resultaten verkennend bodemonderzoek asbest

Monsternr.	Samenstelling en bodemlaag [m-mv]	Gewogen asbestconcentratie [mg/kg.ds]			Toets
		Grove fractie	Fijne fractie	Totaal	
Verkennend asbestonderzoek					
ASBMM1-1	ABG1 (0-10) ABG2 (0-10) ABG3 (0-10) ABG4 (0-10)	n.a.	1572,0351	1572,0	+
Nader asbestonderzoek					
ASBMM1-2	ABG1 (20-50) ABG2 (20-50) ABG3 (20-50) ABG4 (20-50)	n.a.	<2	<2	--
ASBMM2-1	ABG101 (0-10) ABG102 (0-10) ABG103 (0-10) ABG104 (0-10)	n.a.	0,5168	0,52	-
ASBMM3-1	ABG107 (0-10) ABG108 (0-10)	n.a.	<2	<2	--
ASBMM4-1	ABG105 (0-10) ABG106 (0-10)	n.a.	<2	<2	--
ASBMM5-1	ABG110 (0-10) ABG111 (0-10) ABG112 (0-10)	n.a.	<2	<2	--

	Verklaring van de tekens:
+	concentratie overschrijdt samenstellingswaarde (=grenswaarde)
+/-	concentratie gelegen tussen de detectiegrens en de samenstellingswaarde (=interventiewaarde)
--	concentratie lager dan de detectiegrens
-	concentratie overschrijdt niet de helft van de grenswaarde

6 Conclusie en aanbeveling

In opdracht van Van Steensel Consultants B.V. heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek en verkennend en nader asbestonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de De Wijer 40 te Hapert, gemeente Bladel.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen ontwikkeling op deze locatie. Als gevolg hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. Daarnaast is door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

6.1 Conclusie

Algemeen
De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 4,1 m-mv overwegend uit matig fijn siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. In de uitkomende grond zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

Grond
In het grondmengmonster MM1 (bovengrond) zijn analytisch licht verhoogde gehalten met cadmium, koper, lood, zink en som PCB aangetoond. De gehalten overschrijden de achtergrondwaarden, doch niet de interventiewaarden. In het grondmengmonster MM2 (bovengrond) zijn analytisch geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond. Allen liggen onder de achtergrondwaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse ‘Wonen’ beschouwd worden.

In het grondmengmonster MM3 (ondergrond) zijn analytisch geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond. Allen liggen onder de achtergrondwaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse ‘AW2000’ beschouwd worden.

Grondwater
In het grondwater uit peilbuis B01 is analytisch een licht verhoogde concentratie met barium aangetoond. Deze overschrijdt de streefwaarde, doch niet de interventiewaarde.

Toetsing hypothese
De hypothese ‘heterogeen diffuus verdacht’ dient op basis van de resultaten, slechts licht verhoogde gehalten in grond en grondwater, formeel gezien te worden aanvaard.

Verkennend asbestonderzoek
In het grondmengmonster ASBMM1 (0-10 cm-mv) is asbest aangetoond in een gehalte boven de interventiewaarde.

Nader asbestonderzoek
In het grondmengmonster ASBMM1 (20-50 cm-mv) is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond. Het gehalte overschrijdt de detectiegrens niet. In het grondmengmonster ASBMM2 (0-10 cm-mv) is een licht verhoogd asbestgehalte aangetoond. Het gehalte overschrijdt de detectiegrens, doch niet de helft van de interventiewaarde.

In de grondmengmonsters ASBMM3, ASBMM4 en ASBMM5 (0-10 cm-mv) zijn geen verhoogde asbestgehalten aangetoond.

Toetsing hypothese asbest
De hypothese ‘heterogeen verdeelde asbestverontreiniging’ dient op basis van de resultaten te worden aanvaard.

6.2 Resumé en aanbeveling

Middels onderhavig bodemonderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. In het kader van de Wet bodembescherming zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk. Op basis van de bevindingen uit onderhavig bodemonderzoek zijn er, ons inziens, vanuit milieuhygiënisch oogpunt derhalve belemmeringen c.q. beperkingen voor de voorgenomen ontwikkeling op deze locatie.

Op de onderzoekslocatie is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging in de druppelzone van de schuur. De bovengrond dient tot een meter afstand van de schuur als asbesthoudend te worden beschouwd. In de diepere grond is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond.

Wanneer men (graaf)werkzaamheden en/of wijzigingen uit gaat voeren, dient men rekening te houden met de volgende zaken:

- Indien (graaf)werkzaamheden uitgevoerd gaan worden dient een BUS-melding te worden ingediend bij het bevoegd gezag;
- wanneer men grond van de locatie wil afvoeren dient men rekening te houden met afzetkosten. Een acceptant van de grond kan een aanvullend onderzoek eisen (lees partijkeuring). Op basis van dit onderzoek is de bovengrond indicatief als zijnde klasse ‘Wonen’ bestempeld. De ondergrond is indicatief bestempeld als klasse ‘AW2000’;
- het verlenen van een omgevingsvergunning is ter competentie aan het bevoegd gezag.

Bijlage 1 : Regionale ligging locatie

Diessen
Oostelbeers
Oirschotse Heide
(Militair Oefenterrein)
Oostelbeersche
Middelbeers
Gemeente
Hilvarenbeek
Baarschot
Gemeente
Oirschot
Paardse
Heide
Middelbeersche Heide
Westelbeers
Sonderuyselsche
Bulkheide
Landschotsche
Gemeente Eersel
Heide
Vessem
Maskant
Netersel
Gemeente
Reusel-De Mierden
Gemeente Bladel
Casteren
Hoogeloon
Heilaart
Hulsel
De Hoef
Landren
Bladel
Duizel
Reusel
Hapert

Bijlage 2 : Situatietekening met boorlocaties

lankelma
Geo- milieu en funderingstechniek

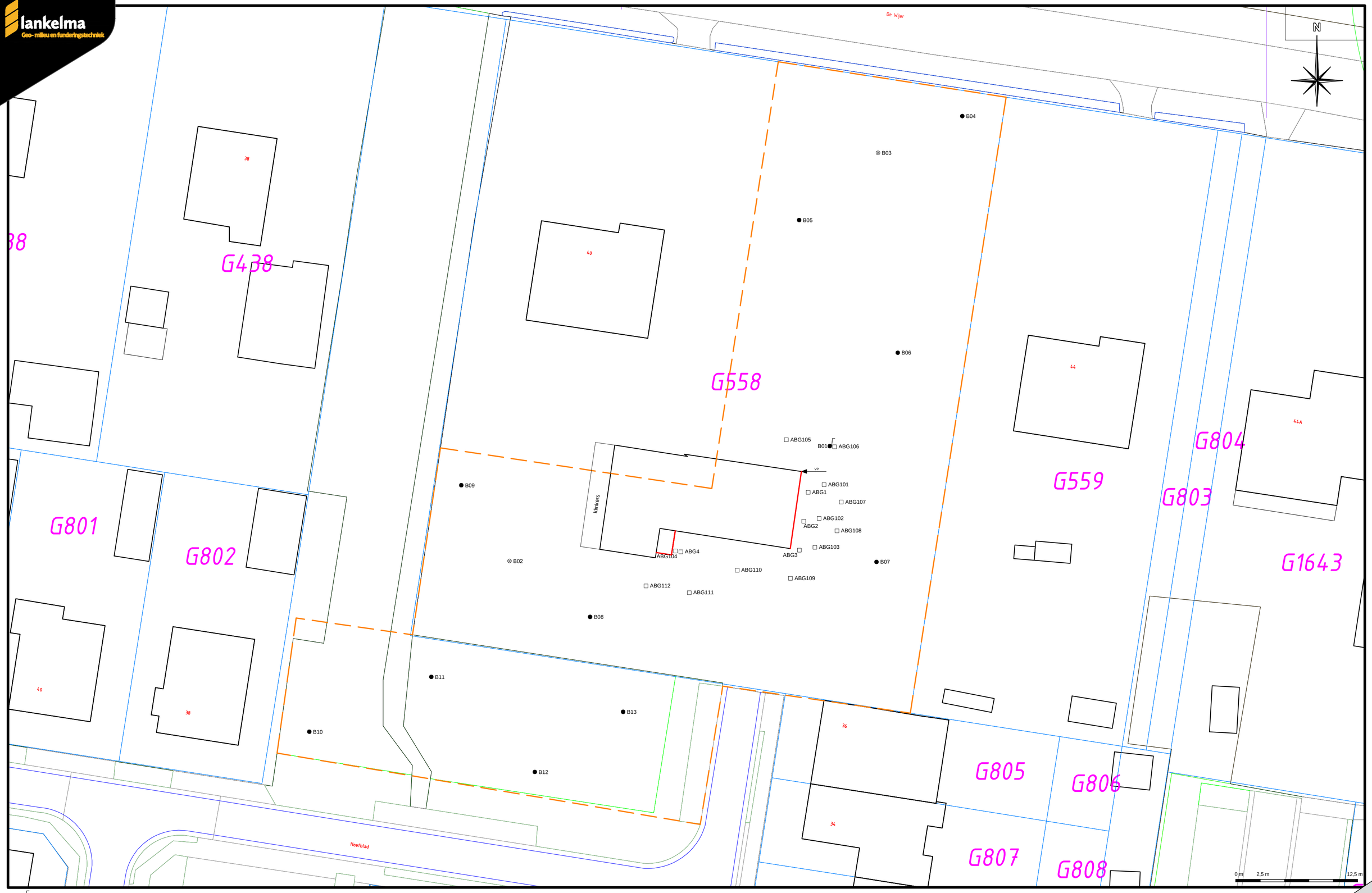

- Boring afgewerkt met een peilbuis
- Boring tot circa 2,0 meter minus maaiveld
- Boring tot circa 0,5 meter minus maaiveld
- Inspectiegat
- Begrenzing onderzoekslocatie
- Vast punt
- E 5679 Kadastraal nummer
- Asbestverdacht dak zonder dakgoot

Datum tekening:	21-10-2020	Rapportnummer:	2001104	Opdrachtgever:	Van Steensel Consultants B.V.
Schaal:	1:250	Onderdeel:		Project:	De Wijer 40 te Hapert
Formaat:	A2	SITUATIETEKENING			
Bijlage:	2				

2001104 WJuge 01 MSC.dwg

Bijlage 3 : Profielbeschrijvingen

Boring: B01

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

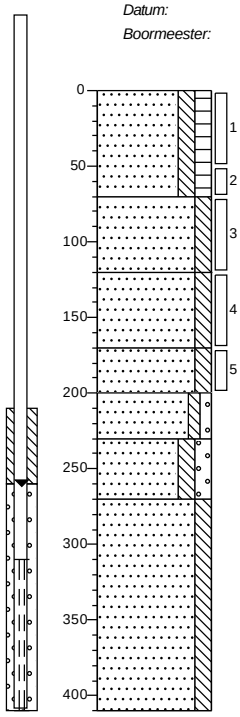

0	erf
	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Edelmanboor
70	
	Zand, matig fijn, matig siltig, sporen roest, licht geelbruin, Edelmanboor
120	
	Zand, matig fijn, matig siltig, sporen roest, licht cremebruin, Edelmanboor
170	
	Zand, matig grof, matig siltig, licht grijsbruin, Edelmanboor
200	
	Zand, matig grof, zwak siltig, zwak grindig, licht cremebruin, Edelmanboor
230	
	Zand, zeer grof, matig siltig, matig grindig, licht grijsbruin, Edelmanboor
270	
	Zand, matig fijn, matig siltig, licht, Zuigerboor
410	

Boring: B02

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

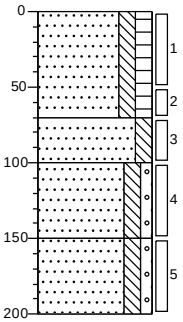

0	erf
	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Edelmanboor
70	
	Zand, matig fijn, matig siltig, licht geelbruin, Edelmanboor
100	
	Zand, matig fijn, matig siltig, zwak grindig, sporen leem, licht grijsbruin, Edelmanboor
150	
	Zand, matig grof, matig siltig, zwak grindig, licht grijscreme, Edelmanboor
200	

Boring: B03

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

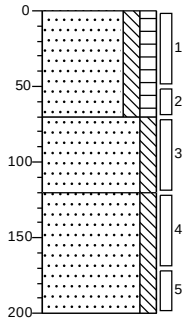

0	erf
	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Edelmanboor
70	
	Zand, matig fijn, matig siltig, zwak roesthoudend, licht oranjebruin, Edelmanboor
120	
	Zand, matig fijn, matig siltig, sporen roest, licht oranjecreme, Edelmanboor
200	

Boring: B04

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

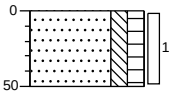

0	erf
	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Edelmanboor
50	

Boring: B05

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

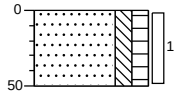

0	erf
	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Edelmanboor
50	

Boring: B06

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

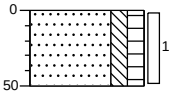

0	erf
	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Edelmanboor
50	

Boring: B07

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

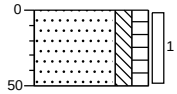

0	erf
	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Edelmanboor
50	

Boring: B08

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

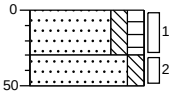

0	erf
	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Edelmanboor
30	
50	Zand, matig fijn, matig siltig, licht geelbruin, Edelmanboor

Boring: B09

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

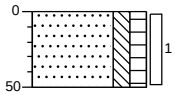

0 erf
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Edelmanboor
50

Boring: B10

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

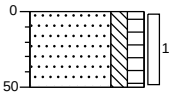

0 bosschage
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker grijsbruin, Edelmanboor
50

Boring: B11

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

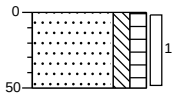

0 bosschage
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker grijsbruin, Edelmanboor
50

Boring: B12

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

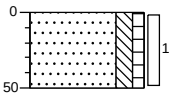

0 bosschage
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, licht geelbruin, Edelmanboor
50

Boring: B13

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

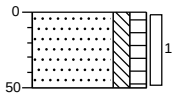

0 bosschage
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker grijsbruin, Edelmanboor
50

Boring: ABG1

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

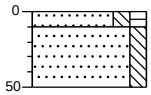

0 erf
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Graven
50 Zand, matig fijn, matig siltig, licht geelbruin, Graven

Boring: ABG2

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

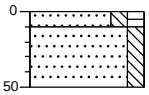

0 erf
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Graven
50 Zand, matig fijn, matig siltig, licht geelbruin, Graven

Boring: ABG3

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

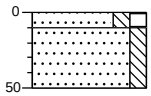

0 erf
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Graven
50 Zand, matig fijn, matig siltig, licht geelbruin, Graven

Boring: ABG4

Datum: *18-5-2020*
Boormeester: *Daan Vervoort*

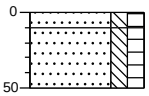

0 erf
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Graven
50 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker, Graven

Boring: ABG101

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

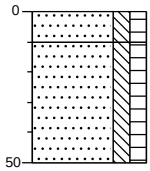

0 gras
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50

Boring: ABG102

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

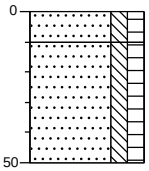

0 gras
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50

Boring: ABG103

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

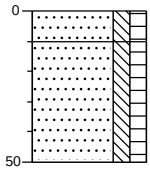

0 gras
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50

Boring: ABG104

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

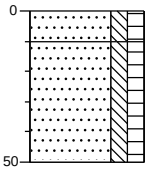

0 gras
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50

Boring: ABG105

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

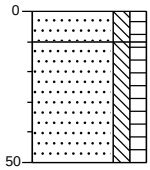

0 gras
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50

Boring: ABG106

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

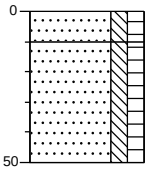

0 gras
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50

Boring: ABG107

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

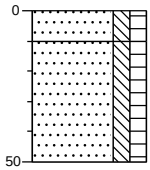

0 gras
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50

Boring: ABG108

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

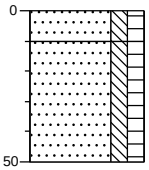

0 gras
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50

Boring: ABG109

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

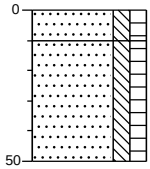

0 gras
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50

Boring: ABG110

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

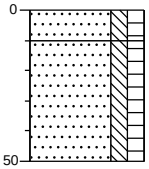

0 gras
10 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50

Boring: *ABG111*

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

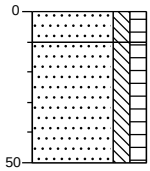

0	gras
10	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven

Boring: *ABG112*

Datum: *15-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

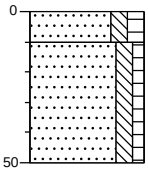

0	gras
10	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Graven
50	Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, donkerbruin, Graven

Legenda (conform NEN 5104)

grind

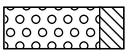
Grind, siltig

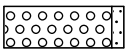
Grind, zwak zandig

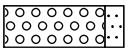
Grind, matig zandig

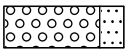
Grind, sterk zandig

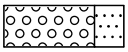
Grind, uiterst zandig

zand

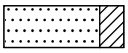
Zand, kleïig

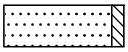
Zand, zwak siltig

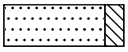
Zand, matig siltig

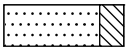
Zand, sterk siltig

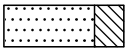
Zand, uiterst siltig

veen

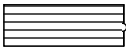
Veen, mineraalarm

Veen, zwak kleïig

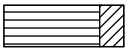
Veen, sterk kleïig

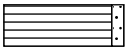
Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

klei

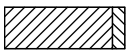
Klei, zwak siltig

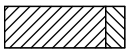
Klei, matig siltig

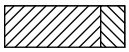
Klei, sterk siltig

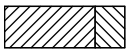
Klei, uiterst siltig

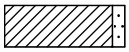
Klei, zwak zandig

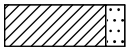
Klei, matig zandig

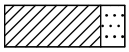
Klei, sterk zandig

leem

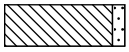
Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

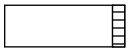
zwak humeus

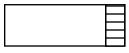
matig humeus

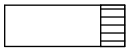
sterk humeus

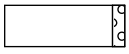
zwak grindig

matig grindig

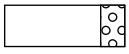
sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

geroerd monster

ongeroerd monster

volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

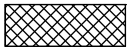
slib

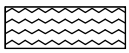
water

peilbuis

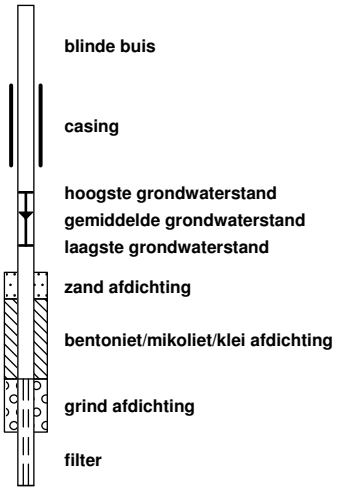

Bijlage 4 : Analysecertificaten grond en grondwater

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: De Weijer 40, Hapert
Uw projectnummer	: 2001104
SYNLAB rapportnummer	: 13249880, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: EHI8SR8L

Rotterdam, 26-05-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001104. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	18-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	18-05-2020
Rapportnummer	13249880 - 1	Rapportagedatum	26-05-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 B01 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50) B07 (0-50)
002	Grond (AS3000)	MM2 B08 (0-30) B09 (0-50) B10 (0-50) B13 (0-50)
003	Grond (AS3000)	MM3 B01 (70-120) B01 (120-170) B02 (70-100) B03 (70-120)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	95.6	93.8	94.2
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.6	3.8	0.5
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	S	<1	2.2	2.5
METALEN					
barium	mg/kgds	S	22	<20	<20
cadmium	mg/kgds	S	0.36	0.34	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	<1.5	<1.5	1.8
koper	mg/kgds	S	21	12	<5
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	40	17	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	3.7	4.1	5.7
zink	mg/kgds	S	82	54	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	0.01 [2)]	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.03	0.02	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.09	0.04	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.04	0.02	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	0.04	0.03	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.04	0.02	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.04	0.02	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.04	0.02	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.03	0.02	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.364 [1)]	0.207 [1)]	0.07 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	1.0 [2)]	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	1.4 [2)]	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	1.6	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	6.8 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	18-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	18-05-2020
Rapportnummer	13249880 - 1	Rapportagedatum	26-05-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 B01 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50) B07 (0-50)
002	Grond (AS3000)	MM2 B08 (0-30) B09 (0-50) B10 (0-50) B13 (0-50)
003	Grond (AS3000)	MM3 B01 (70-120) B01 (120-170) B02 (70-100) B03 (70-120)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	18-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	18-05-2020
Rapportnummer	13249880 - 1	Rapportagedatum	26-05-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	Er zijn componenten aanwezig die een storende invloed hebben op de meting. Om die reden is de onzekerheid in het resultaat vergroot.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	18-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	18-05-2020
Rapportnummer	13249880 - 1	Rapportagedatum	26-05-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8443652	18-05-2020	18-05-2020	ALC201
001	Y8443664	18-05-2020	18-05-2020	ALC201
001	Y8443651	18-05-2020	18-05-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	18-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	18-05-2020
Rapportnummer	13249880 - 1	Rapportagedatum	26-05-2020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8443655	18-05-2020	18-05-2020	ALC201
002	Y8443653	18-05-2020	18-05-2020	ALC201
002	Y8442839	18-05-2020	18-05-2020	ALC201
002	Y8443665	18-05-2020	18-05-2020	ALC201
002	Y8442843	18-05-2020	18-05-2020	ALC201
003	Y8443635	18-05-2020	18-05-2020	ALC201
003	Y8443662	18-05-2020	18-05-2020	ALC201
003	Y8443389	18-05-2020	18-05-2020	ALC201
003	Y8443666	18-05-2020	18-05-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: De Weijer 40, Hapert
Uw projectnummer	: 2001104
SYNLAB rapportnummer	: 13249881, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: PRMZPICW

Rotterdam, 26-05-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001104. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	18-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	18-05-2020
Rapportnummer	13249881 - 1	Rapportagedatum	26-05-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	MM1 (ABG 1+2+3+4)-1 MM1 (ABG 1+2+3+4) (0-10)

Analyse	Eenheid	Q	001
VOORBEREIDENDE RESULTATEN			
totaal aangeleverd monster	kg		14.49
in behandeling genomen gewicht	kg		14.49
Mengmonster samengesteld			nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		13644
droge stof	gew.-%		94.2
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK			
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S	1600
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	1600
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	40
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	13900
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		9.8
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		1600
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S	n.v.t.
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S	1572.0351
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	S	1562.202

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	18-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	18-05-2020
Rapportnummer	13249881 - 1	Rapportagedatum	26-05-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
Mengmonster samengesteld	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN 5707 (2003)
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN5707 (2003) en/of NEN5897 (2005)
ondergrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
bovengrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1879038	18-05-2020	18-05-2020	ALC291

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13249881-001
Datum analyse: 26-05-2020
Projectnummer: 2001104
Projectnaam: 2001104

Monsteromschrijving: MM1 (ABG 1+2+3+4)-1

Labomonster

Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	1600	40	14000
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	9.8	7.9	12
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	1600	32	14000
gemeten totaal asbestconcentratie	1600	40	13900
berekende bepalingsgrens	N.v.t.		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	1572.0351	39.9434	13932.477
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	1562.202		

gemeten concentratie respirabele vezels			
gemeten concentratie respirabele vezels	<0.1	<0.1	<0.1
bepalingsgrens respirabele vezels	0.1		
gewogen concentratie respirabele vezels	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	13644	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	13644	g
totaal gewicht voor drogen	14490	g
droge stof	94.2	gew.-%

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Grond met bundels	niet hechtgebonden	0.1-2	-	-	-	-	-
Plaat	hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	66	100	X						Plaat	1	1.0733	9.833		7.866	11.800	
4-8	160	100														
2-4	214	100	X						Grond met bundels	1	213.700		164.457	15.663	313.251	
1-2	501	21.1	X						Grond met bundels	1	105.830		385.516	8.481	3382.35	
0.5-1	1315	5.9	X						Grond met bundels	1	77.3000		1012.23	7.934	10225.1	
<0.5	11388															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	6
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer:	13249881-001	Datum analyse:	26-05-2020
		Projectnummer:	2001104
		Projectnaam:	2001104

Monsteromschrijving: MM1 (ABG 1+2+3+4)-1

Gevonden vezels m.b.v SEM

	Aantal vezels			Concentratie (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	
chrysotiel	0			<0.1	<0.1	<0.1	
amosiet	0			<0.1	<0.1	<0.1	
crocidoliet	0			<0.1	<0.1	<0.1	
anthophylliet	0			<0.1	<0.1	<0.1	
tremoliet	0			<0.1	<0.1	<0.1	
actinoliet	0			<0.1	<0.1	<0.1	

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: De Weijer 40, Hapert
Uw projectnummer	: 2001104
SYNLAB rapportnummer	: 13264452, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: 2XQMZICG

Rotterdam, 18-06-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001104. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 4 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	12-06-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	12-06-2020
Rapportnummer	13264452 - 1	Rapportagedatum	18-06-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	MM1 (ABG 1+2+3+4)-2 MM1 (ABG 1+2+3+4) (20-50)

Analyse	Eenheid	Q	001
VOORBEREIDENDE RESULTATEN			
totaal aangeleverd monster	kg		15.85
in behandeling genomen gewicht	kg		15.85
Mengmonster samengesteld			nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		15007
droge stof	gew.-%		94.7
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK			
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	<2
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	<2
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		<2
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S	0.61
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	12-06-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	12-06-2020
Rapportnummer	13264452 - 1	Rapportagedatum	18-06-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
Mengmonster samengesteld	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN 5707 (2003)
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN5707 (2003) en/of NEN5897 (2005)
ondergrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
bovengrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1879039	18-05-2020	18-05-2020	ALC291

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer:	13264452-001	Datum analyse:	18-06-2020
		Projectnummer:	2001104
		Projectnaam:	2001104

Monsteromschrijving: MM1 (ABG 1+2+3+4)-2

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.61		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	15007	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	15007	g
totaal gewicht voor drogen	15850	g
droge stof	94.7	gew.-%

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	54	100														
4-8	106	100														
2-4	143	100														
1-2	526	28.7														0.4
0.5-1	1406	11.0														0.2
<0.5	12771															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: De Weijer 40, Hapert
Uw projectnummer	: 2001104
SYNLAB rapportnummer	: 13265381, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: WVEZFXD3

Rotterdam, 22-06-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001104. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 8 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	15-06-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	15-06-2020
Rapportnummer	13265381 - 1	Rapportagedatum	22-06-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	ASBMM02 (ABG101/102/ ASBMM02 (ABG101/102/103/104) (0-10)
002	Asbestverdachte grond AS3000	ASBMM03 (ABG107/108) ASBMM03 (ABG107/108) (0-10)
003	Asbestverdachte grond AS3000	ASBMM04 (ABG105/106/ ASBMM04 (ABG105/106/109) (0-10)
004	Asbestverdachte grond AS3000	ASBMM05 (ABG110/111/ ASBMM05 (ABG110/111/112) (0-10)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
VOORBEREIDENDE RESULTATEN						
totaal aangeleverd monster	kg		7.96	12.78	14.17	14.36
in behandeling genomen gewicht	kg		7.96	12.78	14.17	14.36
Mengmonster samengesteld			nee	nee	nee	nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		6965 [1)]	11479	13216	12874
droge stof	gew.-%		87.5	89.8	93.3	89.6
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK						
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S	0.23	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	0.23	<2	<2	<2
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	0.15	<2	<2	<2
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	0.3	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		0.19	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<0.1	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S	0.83	0.72	1.2	0.86
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S	0.5168	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	S	0.5168	<2	<2	<2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	15-06-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	15-06-2020
Rapportnummer	13265381 - 1	Rapportagedatum	22-06-2020

Voetnoten

1	Het aangeleverde analysemonster voldoet niet aan de minimaal vereiste hoeveelheid volgens de eisen in NEN5898 (hoofdstuk 5).

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	15-06-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	15-06-2020
Rapportnummer	13265381 - 1	Rapportagedatum	22-06-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
Mengmonster samengesteld	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN 5707 (2003)
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN5707 (2003) en/of NEN5897 (2005)
ondergrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
bovengrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1889173	15-06-2020	15-06-2020	ALC291
002	E1889175	15-06-2020	15-06-2020	ALC291
003	E1889177	15-06-2020	15-06-2020	ALC291
004	E1889179	15-06-2020	15-06-2020	ALC291

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13265381-001
Datum analyse: 22-06-2020
Projectnummer: 2001104
Projectnaam: 2001104

Monsteromschrijving: ASBMM02 (ABG101/102/

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	0.19	0.13	0.26
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<0.1	<0.1	<0.1
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	0.23	0.15	0.3
gemeten totaal asbestconcentratie	0.23	0.15	0.3
berekende bepalingsgrens	0.83		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	0.5168	0.3445	0.6891
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	0.5168		
Voorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	6965	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	6965	g	
totaal gewicht voor drogen	7963	g	
droge stof	87.5	gew.-%	

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Isolatie	niet hechtgebonden	30-60	-	5-10	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	20	100														
4-8	26	100														
2-4	40	100	X		X				Isolatie	3	0.003		0.226	0.151	0.302	
1-2	117	49.0														0.3
0.5-1	603	10.4														0.5
<0.5	6159															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13265381-002
Datum analyse: 22-06-2020
Projectnummer: 2001104
Projectnaam: 2001104

Monsteromschrijving: ASBMM03 (ABG107/108)

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.72		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Voorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	11479	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	11479	g	
totaal gewicht voor drogen	12780	g	
droge stof	89.8	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	21	100														
4-8	45	100														
2-4	68	100														
1-2	191	42.5														0.3
0.5-1	1063	7.9														0.5
<0.5	10092															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13265381-003
Datum analyse: 19-06-2020
Projectnummer: 2001104
Projectnaam: 2001104

Monsteromschrijving: ASBMM04 (ABG105/106/

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	1.2		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	13216	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	13216	g
totaal gewicht voor drogen	14170	g
droge stof	93.3	gew.-%

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	63	100														
4-8	73	100														
2-4	94	100														
1-2	217	24.1														0.5
0.5-1	832	5.2														0.6
<0.5	11937															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13265381-004
Datum analyse: 19-06-2020
Projectnummer: 2001104
Projectnaam: 2001104

Monsteromschrijving: ASBMM05 (ABG110/111/

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.86		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	12874	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	12874	g
totaal gewicht voor drogen	14360	g
droge stof	89.6	gew.-%

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	34	100														
4-8	63	100														
2-4	64	100														
1-2	198	35.2														0.3
0.5-1	1016	6.1														0.5
<0.5	11500															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: De Weijer 40, Hapert
Uw projectnummer	: 2001104
SYNLAB rapportnummer	: 13252871, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: K1ZYZFPB

Rotterdam, 27-05-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001104. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	25-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	25-05-2020
Rapportnummer	13252871 - 1	Rapportagedatum	27-05-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (310-410)

Analyse	Eenheid	Q	001
METALEN			
barium	µg/l	S	94
cadmium	µg/l	S	<0.20
kobalt	µg/l	S	<2
koper	µg/l	S	3.3
kwik	µg/l	S	<0.05
lood	µg/l	S	<2.0
molybdeen	µg/l	S	<2
nikkel	µg/l	S	<3
zink	µg/l	S	<10
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	µg/l	S	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	µg/l	S	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	25-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	25-05-2020
Rapportnummer	13252871 - 1	Rapportagedatum	27-05-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (310-410)

Analyse	Eenheid	Q	001
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	µg/l		<25
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	25-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	25-05-2020
Rapportnummer	13252871 - 1	Rapportagedatum	27-05-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	25-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	25-05-2020
Rapportnummer	13252871 - 1	Rapportagedatum	27-05-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-4
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G6809752	22-05-2020	22-05-2020	ALC236
001	B1913055	22-05-2020	22-05-2020	ALC204
001	G6809745	22-05-2020	22-05-2020	ALC236

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: De Weijer 40, Hapert
Uw projectnummer	: 2001104
SYNLAB rapportnummer	: 13253729, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: CM8U2REX

Rotterdam, 29-05-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001104. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	26-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	26-05-2020
Rapportnummer	13253729 - 1	Rapportagedatum	29-05-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (310-410)

Analyse	Eenheid	Q	001
METALEN			
barium	µg/l	S	110
cadmium	µg/l	S	<0.20
kobalt	µg/l	S	<2
koper	µg/l	S	3.3
kwik	µg/l	S	<0.05
lood	µg/l	S	<2.0
molybdeen	µg/l	S	<2
nikkel	µg/l	S	<3
zink	µg/l	S	<10
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	µg/l	S	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	µg/l	S	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	26-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	26-05-2020
Rapportnummer	13253729 - 1	Rapportagedatum	29-05-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (310-410)

Analyse	Eenheid	Q	001
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	µg/l		<25
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	26-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	26-05-2020
Rapportnummer	13253729 - 1	Rapportagedatum	29-05-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	Orderdatum	26-05-2020
Projectnummer	2001104	Startdatum	26-05-2020
Rapportnummer	13253729 - 1	Rapportagedatum	29-05-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-4
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G6807067	26-05-2020	26-05-2020	ALC236
001	B1940453	26-05-2020	26-05-2020	ALC204
001	G6807065	26-05-2020	26-05-2020	ALC236

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Bijlage 5 : Toetsingstabellen grond en grondwater

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 26-05-2020 - 08:30)

Projectcode	2001104	2001104	2001104
Projectnaam	De Weijer 40, Hapert	De Weijer 40, Hapert	De Weijer 40, Hapert
Monsteromschrijving	MM1	MM2	MM3
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Achtergrondwaarde**	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-		Ja		-		Ja		-	
droge stof	%	95.6	**95.6**			93.8	**93.8**			94.2	**94.2**		
gewicht artefacten	g	<1				<1				<1			
aard van de artefacten	-	Geen				Geen				Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	2.6	**2.6**			3.8	**3.8**			0.5	**0.5**		
KORRELGROOTTEVERDELING													
lutum (bodem)	% vd DS	<1	**<1**			2.2	**2.2**			2.5	**2.5**		
METALEN													
barium+	mg/kg	22	**85.2**	--		<20	**52.9**	--		<20	**51.1**	--	
cadmium	mg/kg	0.36	**0.603**	WO	0.00	0.34	**0.539**	<=AW	0.00	<0.2	**0.239**	<=AW	-0.03
kobalt	mg/kg	<1.5	**3.69**	<=AW	-0.06	<1.5	**3.61**	<=AW	-0.07	1.8	**6**	<=AW	-0.05
koper	mg/kg	21	**42.6**	WO	0.02	12	**23.2**	<=AW	-0.11	<5	**7.12**	<=AW	-0.22
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.05**	<=AW	0.00	<0.05	**0.0494**	<=AW	0.00	<0.05	**0.0499**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	40	**62.3**	WO	0.03	17	**25.8**	<=AW	-0.05	<10	**10.9**	<=AW	-0.08
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	3.7	**10.8**	<=AW	-0.37	4.1	**11.8**	<=AW	-0.36	5.7	**16**	<=AW	-0.29
zink	mg/kg	82	**192**	WO	0.09	54	**121**	<=AW	-0.03	<20	**32.4**	<=AW	-0.19
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN													
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-		0.01	**0.01**	-		<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	0.03	**0.03**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-		<0.01	**0.007**	-		<0.01	**0.007**	-	
fluoranteen	mg/kg	0.09	**0.09**	-		0.04	**0.04**	-		<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
chryseen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.03	**0.03**	-		<0.01	**0.007**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.04	**0.04**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.03	**0.03**	-		0.02	**0.02**	-		<0.01	**0.007**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.364	**0.364**	<=AW	-0.03	0.207	**0.207**	<=AW	-0.03	0.07	**0.07**	<=AW	-0.04
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)													
PCB 28	ug/kg	<1	**2.69**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**2.69**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 101	ug/kg	1.0	**3.85**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**2.69**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 138	ug/kg	1.4	**5.38**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**2.69**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
PCB 180	ug/kg	1.6	**6.15**	-		<1	**1.84**	-		<1	**3.5**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	6.8	**26.2**	WO	0.01	4.9	**12.9**	<=AW	-	4.9	**24.5**	<=AW	-
MINERALE OLIE													
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**13.5**	--	-	<5	**9.21**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**13.5**	--	-	<5	**9.21**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**13.5**	--	-	<5	**9.21**	--	-	<5	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**13.5**	--	-	<5	**9.21**	--	-	<5	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**53.8**	<=AW	-0.03	<20	**36.8**	<=AW	-0.03	<20	**70**	<=AW	-0.02

Monstercode	Monsteromschrijving
13249880-001	*MM1 B01 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50) B07 (0-50)*
13249880-002	*MM2 B08 (0-30) B09 (0-50) B10 (0-50) B13 (0-50)*
13249880-003	*MM3 B01 (70-120) B01 (120-170) B02 (70-100) B03 (70-120)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
>IND	*Groter dan industrie*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Roze	*> Industrie*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging
Legenda normenblad	
AW	= Achtergrondwaarden
WO	= Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND	= Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I	= Interventiewaarden
Normen en definities	http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

(Toetsversie 2.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 27-05-2020 - 08:16)

Projectcode	2001104
Projectnaam	De Weijer 40, Hapert
Monsteromschrijving	B01-1-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Streefwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
METALEN					
barium	ug/l	94	**94**	>S	0.08
cadmium	ug/l	<0.20	**0.14**	<=S	-
kobalt	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
koper	ug/l	3.3	**3.3**	<=S	-
kwik	ug/l	<0.05	**0.035**	<=S	-
lood	ug/l	<2.0	**1.4**	<=S	-
molybdeen	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
nikkel	ug/l	<3	**2.1**	<=S	-
zink	ug/l	<10	**7**	<=S	-
VLUCHTIGE AROMATEN					
benzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tolueen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
o-xyleen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.21	**0.21**	<=S	-
styreen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	ug/l	<0.02	**0.014**	<=S	-
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN					
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.14	**0.14**	<=S	-
dichloormethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.42	**0.42**	<=S	-
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
trichlooretheen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
chloroform	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
vinylchloride	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tribroommethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	---	
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<=S	-

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	Eenheid	BT	BC
13252871-001			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.0002**	

Monstercode	Monsteromschrijving
13252871-001	*B01-1-1 B01 (310-410)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Streefwaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*

Kleur informatie

Rood *> Interventiewaarde*
Oranje *>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw *> streefwaarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.13: Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Analyse	Eenheid	S	I
METALEN			
barium	ug/l	50	625
cadmium	ug/l	0.4	6
kobalt	ug/l	20	100
koper	ug/l	15	75
kwik	ug/l	0.05	0.3
lood	ug/l	15	75
molybdeen	ug/l	5	300
nikkel	ug/l	15	75
zink	ug/l	65	800
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	ug/l	0.2	30
tolueen	ug/l	7	1000
ethylbenzeen	ug/l	4	150
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.2	70
styreen	ug/l	6	300
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	ug/l	0.01	70
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	ug/l	7	900
1,2-dichloorethaan	ug/l	7	400
1,1-dichlooretheen	ug/l	0.01	10
dichloormethaan	ug/l	0.01	1000
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.01	20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.8	80
tetrachlooretheen	ug/l	0.01	40
tetrachloormethaan	ug/l	0.01	10
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	0.01	300
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	0.01	130
trichlooretheen	ug/l	24	500
chloroform	ug/l	6	400
vinylchloride	ug/l	0.01	5
tribroommethaan	ug/l		630
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	ug/l	50	600

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

S = Streefwaarden

I = Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb
(Toetsversie 2.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 03-06-2020 - 11:11)

Projectcode	2001104
Projectnaam	De Weijer 40, Hapert
Monsteromschrijving	B01-1-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Streefwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
METALEN					
barium	ug/l	110	**110**	>S	0.10
cadmium	ug/l	<0.20	**0.14**	<=S	-
kobalt	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
koper	ug/l	3.3	**3.3**	<=S	-
kwik	ug/l	<0.05	**0.035**	<=S	-
lood	ug/l	<2.0	**1.4**	<=S	-
molybdeen	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
nikkel	ug/l	<3	**2.1**	<=S	-
zink	ug/l	<10	**7**	<=S	-
VLUCHTIGE AROMATEN					
benzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tolueen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
o-xyleen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.21	**0.21**	<=S	-
styreen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	ug/l	<0.02	**0.014**	<=S	-
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN					
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.14	**0.14**	<=S	-
dichloormethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.42	**0.42**	<=S	-
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
trichlooretheen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
chloroform	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
vinylchloride	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tribroommethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	---	
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<=S	-

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	Eenheid	BT	BC
13253729-001			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.0002**	

MonstercodeMonsteromschrijving
13253729- B01-1-1 B01 (310-410)
001

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Streefwaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*> streefwaarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.13: Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Analyse	Eenheid	S	I
METALEN			
barium	ug/l	50	625
cadmium	ug/l	0.4	6
kobalt	ug/l	20	100
koper	ug/l	15	75
kwik	ug/l	0.05	0.3
lood	ug/l	15	75
molybdeen	ug/l	5	300
nikkel	ug/l	15	75
zink	ug/l	65	800
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	ug/l	0.2	30
tolueen	ug/l	7	1000
ethylbenzeen	ug/l	4	150
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.2	70
styreen	ug/l	6	300
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	ug/l	0.01	70
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	ug/l	7	900
1,2-dichloorethaan	ug/l	7	400
1,1-dichlooretheen	ug/l	0.01	10
dichloormethaan	ug/l	0.01	1000
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.01	20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.8	80
tetrachlooretheen	ug/l	0.01	40
tetrachloormethaan	ug/l	0.01	10
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	0.01	300
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	0.01	130
trichlooretheen	ug/l	24	500
chloroform	ug/l	6	400
vinylchloride	ug/l	0.01	5
tribroommethaan	ug/l		630
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	ug/l	50	600

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

S = Streefwaarden

I = Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Bijlage 6 : Fotorapportage

G02

G04

G01

G03

Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
De Wijer 40 te Hapert

(2005/020/ROS-01, versie 0)

Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai (toetsing Wet geluidhinder)

in opdracht van
De familie Verhagen
Smeel 6
5541 GE REUSEL

betreffende locatie
De Wijer 40
Hapert

documentkenmerk
2005/020/ROS-01

versie
0

vestiging
Nuenen

datum
15 juni 2020

opgesteld door:
ing. C.P. Kuijken
Projectleider geluid & bouwfysica

gecontroleerd door:
ir. D.P.M. Jacobs
Projectleider geluid & bouwfysica

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording van Tritium Advies.

Tritium Advies B.V.
Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid
T. 088 44 02 900
E. info@tritium.nl
I. www.tritium.nl
KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:
Arkel ›› Neer ›› Nuenen ››
Prinsenbeek ›› Rijkevoort

Inhoudsopgave

		pagina
1.	**Inleiding**	**1**
2.	**Uitgangspunten**	**2**
2.1	Locatiegegevens	2
2.2	Gegevens wegverkeer	2
2.3	Modellering	3
3.	**Wet- en regelgeving**	**5**
3.1	Berekeningsmethode	5
3.2	Randvoorwaarden Wgh	5
3.2.1	Inleiding	5
3.2.2	Geluidzones	5
3.2.3	Artikel 110g	5
3.2.4	Stedelijk en buitenstedelijk gebied	6
3.2.5	Artikel 3.5 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (RMG 2012)	6
3.2.6	Normen geluidbelasting	7
3.3	Geluidbeleid gemeente Bladel	7
4.	**Rekenresultaten en toetsing**	**9**
4.1	Geluidbelasting wegverkeerslawaai	9
4.2	Overdrachtsmaatregelen	10
4.3	Bronmaatregelen	11
4.4	Geluidbeleid gemeente Bladel	11
4.5	Cumulatieve geluidbelasting	11
4.6	Geluidwering gevels ($G_{A;k}$)	12
5.	**Samenvatting en conclusie**	**13**

Bijlagen

		aantal pagina's (excl. voorblad)
1.	planologische verbeelding van het plangebied	1
2.	verkeersgegevens wegverkeer	9
3.	invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaai	13
4.	grafische weergave invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaai	6
5.	rekenresultaten geluidbelasting wegverkeer	7

1. Inleiding

In opdracht van de familie Verhagen is een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd ten behoeve van de beoogde nieuwbouw aan De Wijer 40 te Hapert. Beoogd wordt om de bestaande woning en tuin op het perceel te handhaven en op een af te splitsen gedeelte van het erf in totaal zeven woningen te realiseren. Het onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van de noodzakelijke juridisch-planologische procedure.

In onderhavige rapportage is deze zogenaamde "Nieuwe situatie" getoetst aan de normstelling van de Wet geluidhinder (verder: Wgh) en is aangegeven wat hiervan de consequenties zijn. Op basis van de resultaten van deze toetsing is vervolgens beoordeeld of voor de nieuwbouwwoningen extra geluidwerende maatregelen noodzakelijk zijn.

De aspecten spoorweglawaai, luchtverkeerslawaai en industrielawaai zijn in het onderhavige onderzoek niet beschouwd.

2. Uitgangspunten

2.1 Locatiegegevens

Het plangebied is gelegen in het stedelijk gebied van Hapert, gemeente Bladel. In bijlage 1 is een planologische verbeelding van het plangebied opgenomen.

Voor wegverkeerslawaai is het plan gelegen binnen de geluidzone van De Wijer, Energieweg, Industrieweg en de N284.

2.2 Gegevens wegverkeer

De verkeersgegevens van De Wijer, Energieweg en Industrieweg zijn verstrekt door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant middels een in Geomilieu in te laden model. Van deze wegen zijn prognosegegevens van het jaar 2030 voorhanden. De verkeersgegevens van de N284 zijn verstrekt door de provincie Noord-Brabant. Van deze weg zijn de (prognose) etmaalintensiteiten voorhanden voor 2015 en 2040 op basis van het BBMA Zuidoost Brabant. Tevens zijn telgegevens uit het jaar 2017 voorhanden. De etmaalintensiteiten voor het jaar 2030 zijn bepaald door middel van lineaire interpolatie van de intensiteiten uit het BBMA. De verdeling is overgenomen uit voornoemde verkeerstelling. Alle verstrekte verkeersgegevens zijn opgenomen in bijlage 2. De verkeersinvoergegevens inclusief de maximum snelheid en wegdektype worden gepresenteerd in navolgende tabellen 2.1 tot en met 2.4. Voor alle wegen geldt dat de verkeersgegevens verschillen per wegvak. De in de onderstaande tabellen opgenomen verkeersgegevens gelden voor de dichtst bij het plangebied gelegen wegvakken.

Tabel 2.1: gegevens wegverkeer De Wijer

De Wijer			
maximum snelheid: 50 km/uur			
wegdek: asfalt (referentiewegdek)			
jaar: 2030			etmaalintensiteit: 4246 mvt.
	dag	avond	nacht
gemiddeld per uur (%)	6,71	3,58	0,65
lichte mvt. (%)	97,22	97,77	97,73
middelzware mvt. (%)	2,22	1,83	1,75
zware mvt. (%)	0,56	0,40	0,52

Tabel 2.2: gegevens wegverkeer Energieweg

Energieweg			
maximum snelheid: 50 km/uur			
wegdek: asfalt (referentiewegdek)			
jaar: 2030			etmaalintensiteit: 4247 mvt.
	dag	avond	nacht
gemiddeld per uur (%)	6,79	3,40	0,62
lichte mvt. (%)	66,55	71,36	70,98
middelzware mvt. (%)	26,76	23,48	22,35
zware mvt. (%)	6,69	5,16	6,68

Tabel 2.3: gegevens wegverkeer Industrieweg

Industrieweg			
maximum snelheid: 50 km/uur			
wegdek: asfalt (referentiewegdek)			
jaar: 2030			etmaalintensiteit: 1023 mvt.
	dag	avond	nacht
gemiddeld per uur (%)	6,80	3,39	0,61
lichte mvt. (%)	63,86	68,88	68,48
middelzware mvt. (%)	28,91	25,52	24,27
zware mvt. (%)	7,23	5,60	7,25

Tabel 2.4: gegevens wegverkeer N284

N284						
maximum snelheid: 80 km/uur						
wegdek: asfalt (SMA-NL8G+)						
jaar: 2015				etmaalintensiteit Hapert (oost) – N284-nieuw: 11.700 mvt.		
				etmaalintensiteit N284-nieuw – Hapert (oost): 11.800 mvt.		
jaar: 2040				etmaalintensiteit Hapert (oost) – N284-nieuw: 12.500 mvt.		
				etmaalintensiteit N284-nieuw – Hapert (oost): 12.900 mvt.		
jaar: 2030				etmaalintensiteit Hapert (oost) – N284-nieuw: 12.180 mvt.		
				etmaalintensiteit N284-nieuw – Hapert (oost): 12.460 mvt.		
	dag		avond		nacht	
	Hapert (oost) – N284-nieuw	N284-nieuw – Hapert (oost)	Hapert (oost) – N284-nieuw	N284-nieuw – Hapert (oost)	Hapert (oost) – N284-nieuw	N284-nieuw – Hapert (oost)
gemiddeld per uur (%)	6,64	6,67	2,50	3,20	1,28	0,90
lichte mvt. (%)	84,01	84,97	92,54	92,01	84,18	85,04
middelzware mvt. (%)	9,73	9,95	4,91	5,57	9,35	7,61
zware mvt. (%)	6,27	5,09	2,56	2,42	6,47	7,25

2.3 Modellering

De locatie en afmetingen van de woningen zijn gemodelleerd conform de in bijlage 1 opgenomen planologische verbeelding.

Als maatgevende toetshoogte voor de begane grond en de eerste verdieping van de nieuwe woningen is respectievelijk 1,5 en 4,5 meter boven maaiveld aangehouden. Voor de tweede verdieping van de geschakelde woningen is 7,5 meter gehanteerd. Voor alle punten is gerekend met invallend geluid.

In de berekeningen is als rekenparameter bodemfactor 1,00 (akoestisch zacht) aangehouden met uitzondering van de ingevoerde bodemgebieden. De ingevoerde bodemgebieden zijn als akoestisch hard (bodemfactor 0,00) en akoestisch half hard/zacht (bodemfactor 0,50) gemodelleerd. De akoestisch harde bodemgebieden betreffen verhardingen of oppervlaktewater. De akoestisch half harde/zachte bodemgebieden betreffen tuinen.

Voor het lokale maaiveld is 30 meter +NAP aangehouden. Hoogteverschillen in het maaiveld zijn overgenomen uit het door de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant verstrekte Geomilieu model. Gebouwhoogtes van de bestaande omliggende bebouwing zijn conform de hoogtegegevens uit het Actueel Hoogtebestand Nederland.

Er hoeft ter hoogte van het plangebied geen hellingcorrectie te worden toegepast.

Ter plaatse van de geregelde kruising van de N284, De Wijer en de Energieweg is een kruispuntcorrectie toegepast met een kruispuntkental (q) van 2/3.

Ter plaatse van de geregelde kruising van de N284 en de Hapertseweg is een kruispuntcorrectie toegepast met een kruispuntkental (q) van 1.

3. Wet- en regelgeving

3.1 Berekeningsmethode

De geluidbelastingen zijn bepaald met behulp van "Standaardrekenmethode 2" zoals beschreven in het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012.

De invoergegevens van het akoestisch model wegverkeerslawaai zijn weergegeven in bijlage 3. Een grafische weergave van deze invoergegevens is weergegeven in bijlage 4.

3.2 Randvoorwaarden Wgh

3.2.1 Inleiding

De maat voor de geluidbelasting van een weg wordt uitgedrukt in de L_{den}-waarde. L_{den} is de geluidbelasting in dB op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00 - 19.00 uur, van 19.00 - 23.00 uur en van 23.00 - 07.00 uur van een jaar, zoals omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189).

3.2.2 Geluidzones

Volgens de Wgh hebben wegen een zone die zich aan weerszijden van de weg uitstrekt vanaf de as van de weg (art. 74 Wgh). Binnen deze zones worden eisen gesteld aan de geluidbelasting. Buiten de zones worden geen eisen gesteld. Een weg is niet zoneplichtig indien er sprake is van:

- ligging binnen een woonerf;
- een maximum snelheid van 30 km/uur.

In tabel 3.1 is de breedte van de geluidzones weergegeven.

Tabel 3.1: breedte van de geluidzones langs wegen

soort gebied	aantal rijstroken	breedte geluidzone (m)
stedelijk	1 of 2	200
	3 of meer	350
buitenstedelijk	1 of 2	250
	3 of 4	400
	5 of meer	600

3.2.3 Artikel 110g

Onze Minister stelt regels op grond waarvan telkens voor een bepaalde periode, al naar gelang de geluidproductie van motorvoertuigen in de betrokken periode hoger ligt dan voor de toekomst

redelijkerwijs is te verwachten, bij de berekening en meting van de geluidbelasting op de gevel van woningen of op andere geluidgevoelige gebouwen of aan de grens van geluidgevoelige terreinen op het resultaat een door hem bepaalde aftrek van niet meer dan 5 dB wordt toegepast.

Conform artikel 3.4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 bedraagt voornoemde aftrek:

a. 3 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wgh 56 dB is;
b. 4 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wgh 57 dB is;
c. 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting afwijkt van de onder a en b genoemde waarden;
d. 5 dB voor de overige wegen;
e. 0 dB bij toepassing van de artikelen 3.2 en 3.3 van het Bouwbesluit 2012 en bij toepassing van de artikelen 111b, tweede en derde lid, 112 en 113 van de Wgh.

3.2.4 Stedelijk en buitenstedelijk gebied

Binnen de Wgh is de toetsing van de geluidbelasting afhankelijk gesteld van de ligging van het bouwplan. Volgens artikel 1 van de Wgh wordt onderscheiden:

- Stedelijk gebied: het gebied binnen de bebouwde kom, doch, voor de toepassing van de hoofdstukken VI en VII van de Wgh, met uitzondering van het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.
- Buitenstedelijk gebied: het gebied buiten de bebouwde kom alsmede, voor toepassing van de hoofdstukken VI en VII, het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

3.2.5 Artikel 3.5 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (RMG 2012)

Binnen het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 is middels artikel 3.5 de mogelijkheid geboden om voor wegen met een snelheidsregime van 70 km/uur of meer rekening te houden met de toekomstige effecten van Europees bronbeleid. Artikel 3.5 schrijft hierover het volgende:

- bij de berekening van het equivalent geluidniveau vanwege een weg wordt, voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt, 2 dB in mindering gebracht op de wegdekcorrectie bepaald overeenkomstig bijlage III bij deze regeling of als het wegdek bestaat uit dicht asfaltbeton, in afwijking van het gestelde in paragraaf 1.5 en 2.4.2 van bijlage III een wegdekcorrectie van 2 dB in rekening gebracht;
- in afwijking van het eerste lid wordt 1 dB in mindering gebracht voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en het wegdek bestaat uit een elementenverharding of een van de volgende wegdektypen:

a. Zeer Open Asfalt Beton;
b. tweelaags Zeer Open Asfalt Beton, met uitzondering van tweelaags Zeer Open Asfalt Beton fijn;
c. uitgeborsteld beton;
d. geoptimaliseerd uitgeborsteld beton;
e. oppervlakbewerking.

3.2.6 Normen geluidbelasting

Artikel 82 tot en met 85 van de Wgh geven nadere uitleg met betrekking tot de geluidbelasting in zogenaamde "Nieuwe situaties" (er dient een ruimtelijke procedure te worden gevolgd).

De zogenaamde voorkeursgrenswaarde bedraagt 48 dB. Is de geluidbelasting lager dan 48 dB dan legt de Wgh geen restricties op aan het onderhavige plan. Wordt deze voorkeursgrenswaarde overschreden dan kan door de gemeente een hogere waarde worden vastgesteld. Indien de geluidbelasting lager is dan de maximale ontheffingswaarde, kan de gemeente ontheffing verlenen indien maatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting tot de voorkeursgrenswaarde van 48 dB onvoldoende doeltreffend zijn dan wel op overwegende bezwaren stuiten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard. In navolgende tabellen 3.2 en 3.3 worden de normen uit de Wgh weergegeven.

Tabel 3.2: normen geluidbelasting in stedelijk gebied

normen voor nog niet-geprojecteerde woningen in een stedelijk gebied	
voorkeursgrenswaarde	48 dB
maximale ontheffingswaarde	63 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw	68 dB

Tabel 3.3: normen geluidbelasting in buitenstedelijk gebied

normen voor nog niet-geprojecteerde woningen in een buitenstedelijk gebied	
voorkeursgrenswaarde	48 dB
maximale ontheffingswaarde	53 dB
maximale ontheffingswaarde; agrarische bedrijfswoning	58 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw, buiten de bebouwde kom	58 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw gelegen binnen de bebouwde kom, binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg	63 dB

De locatie in onderhavig onderzoek is gelegen in het stedelijk/buitenstedelijk gebied en betreft de nieuwbouw van woningen. Derhalve bedraagt de maximale ontheffingswaarde 63 dB.

3.3 Geluidbeleid gemeente Bladel

Ten behoeve van het akoestisch onderzoek is tevens rekening gehouden met het document "Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen" d.d. 17 juli 2010 van de gemeente Bladel. Conform dit beleidsstuk kan pas een hogere waarde worden verleend als voldaan wordt aan de hoofdcriteria uit de Wgh en aan de in het beleidsstuk genoemde subcriteria. Deze subcriteria zijn als volgt:

- dorps- en of stadsvernieuwing;
- doelmatige afscherming;
- grond- en/of bedrijfsgebondenheid;
- opvullen open plaats;
- vervanging bestaande bebouwing.

Als aanvullende eis zou gesteld kunnen worden dat de woningen zullen beschikken over ten minste één geluidluwe gevel en dat bijvoorbeeld bij de indeling rekening wordt gehouden met de geluidbelaste zijde.

4. Rekenresultaten en toetsing

4.1 Geluidbelasting wegverkeerslawaai

In de navolgende tabellen 4.1 tot en met 4.4 zijn per bron de berekeningsresultaten van de toetspunten samengevat weergegeven. De volledige rekenresultaten zijn opgenomen in bijlage 5. Aangezien de aftrek volgens artikel 110g Wgh voor de N284 2, 3 of 4 dB betreft (afhankelijk van de geluidbelasting) is in bijlage 5 voor deze weg de geluidbelasting weergegeven exclusief deze aftrek.

Tabel 4.1: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op De Wijer

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting excl. artikel 110g Wgh (dB)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
alle	alle	≤53	≤48	48	63

Tabel 4.2: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de Energieweg

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting excl. artikel 110g Wgh (dB)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
alle	alle	≤53	≤48	48	63

Tabel 4.3: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de Industrieweg

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting excl. artikel 110g Wgh (dB)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
alle	alle	≤53	≤48	48	63

Tabel 4.4: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de N284

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting excl. artikel 110g Wgh (dB)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
t01 en t02	1,5	51	49	48	63
	4,5	52	50		
t03	1,5	55	53		
	4,5	56	53		
t04	1,5	55	53		
	4,5	57	53		
t05	1,5	53	51		
	4,5	55	53		

Tabel 4.4: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de N284 (vervolg)

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting excl. artikel 110g Wgh (dB)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wgh (dB)	voorkeurs-grenswaarde (dB)	maximale ontheffings-waarde (dB)
t06	1,5	53	51	48	63
	4,5	54	52		
t07 en t08	alle	≤50	≤48		
t09	1,5	≤50	≤48		
	4,5 en 7,5	51	49		
t10 t/m t13	1,5 en 4,5	≤50	≤48		
	7,5	51	49		
t14 t/m t22	alle	≤50	≤48		

Voor de wegen De Wijer, Energieweg en Industrieweg geldt dat de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze wegen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuwe woningen overschrijdt.

Voor de N284 geldt dat de geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woningen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB met maximaal 5 dB overschrijdt. De maximale ontheffingswaarde van 63 dB voor nieuwbouw in stedelijk gebied wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarde aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet en wordt voldaan aan de voorwaarden uit het gemeentelijk geluidbeleid.

4.2 Overdrachtsmaatregelen

Bij overdrachtsmaatregelen wordt bekeken of de geluidoverdracht tussen geluidbron en ontvanger kan worden belemmerd. Het aanleggen van geluidschermen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting tot de voorkeursgrenswaarde ontmoet in de onderhavige situatie overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Om doelmatig te zijn dienen de schermen namelijk dicht bij de bron of dicht bij de ontvanger te worden geplaatst. Tevens dienen de schermen relatief hoog te zijn om doelmatig te zijn voor de 1^{e} en 2^{e} verdieping. Het aanleggen van geluidschermen ontmoet bovendien overwegende bezwaren van financiële aard. De kosten van een geluidscherm bedragen circa € 400,-/m^2 zodat het vanuit financieel oogpunt niet realistisch is dat het bouwplan deze extra kosten kan dragen. Bij een hoogte van 8 meter en een totale lengte van circa 115 meter resulteert dit reeds in een extra uitgave van circa € 370.000,-. Voor het aanleggen van een geluidwal (in plaats van een geluidscherm) gelden dezelfde overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke en financiële aard.

Een andere mogelijke overdrachtsmaatregel is normaal gesproken het vergroten van de afstand tussen geluidbron en ontvanger. In de onderhavige situatie is echter al sprake van een afstand van circa 80 meter tot de wegas van de N284. Aangezien een verdubbeling van deze afstand slechts 3 dB reductie oplevert, is het vergroten van deze afstand niet erg doeltreffend als maatregel.

4.3 Bronmaatregelen

Bij maatregelen aan de geluidbron wordt bekeken of het geluidniveau van de veroorzaker van het geluid kan worden gereduceerd. Bij een maximale snelheid van 80 km/uur zijn er twee oorzaken van geluidproductie, namelijk de mechanische geluiden van de automobielen en het geluid dat de banden op het wegdek maken. Mogelijke maatregelen zijn stillere voertuigen, verlaging van de maximum snelheid of een geluidreducerend wegdek.

- stillere voertuigen: een vermindering van mechanische geluiden kan alleen plaatsvinden door de ontwikkeling van nieuwe technieken en is zodoende niet realistisch;
- verlaging van de maximum snelheid: op een verlaging van het snelheidsregime op een weg kan de initiatiefnemer van het bouwplan geen invloed uitoefenen;
- geluidreducerend wegdek: een vermindering van het geluid dat de banden op het wegdek veroorzaken is te realiseren door het toepassen van een geluidreducerend wegdek. Echter is reeds besloten om het huidige wegdek van de N284 te vervangen door het stiller wegdek SMA-NL8G+. Derhalve wordt nader onderzoek naar het toepassen van geluidreducerend wegdek op deze weg niet noodzakelijk geacht.

4.4 Geluidbeleid gemeente Bladel

Om een hogere waarde te kunnen verlenen dient tevens voldaan te worden aan één van de vijf subcriteria zoals genoemd in het "Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen" van de gemeente Bladel. In onderhavige situatie wordt aan deze eis voldaan aangezien het bouwplan een open plek opvult binnen de gemeente Bladel.

Conform de aanvullende voorwaarden uit het geluidbeleid van de gemeente Bladel, dient iedere afzonderlijke woning te beschikken over een geluidluwe gevel. Uit de rekenresultaten blijkt dat de nieuwbouwwoningen beschikken over een geluidluwe zuidgevel. Om aan het geluidbeleid te voldoen dient bij de indeling van de woningen rekening gehouden te worden met de geluidbelaste zijde(n).

4.5 Cumulatieve geluidbelasting

Ten behoeve van de procedure hogere waarde dient conform artikel 110f Wgh de cumulatieve geluidbelasting te worden bepaald, indien sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron. Allereerst dient vastgesteld te worden of sprake is van een relevante blootstelling door verschillende geluidbronnen. Dit is alleen het geval indien de zogenaamde voorkeurswaarde van die te onderscheiden bronnen wordt overschreden. Conform de Wgh dienen voor de cumulatie de zoneplichtige wegen en spoorwegen en de geluidbelasting ten gevolge van industrie en/of luchtvaart meegenomen te worden. De cumulatieve geluidbelasting dient bepaald te worden conform het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (bijlage I, hoofdstuk 2 'Rekenmethode cumulatieve geluidsbelasting'). De correctie conform artikel 110g Wgh met betrekking tot wegverkeer wordt hierbij niet toegepast.

Dit betekent dat in onderhavige situatie de cumulatieve geluidbelasting niet bepaald hoeft te worden en dat uitsluitend rekening dient te worden gehouden met de geluidbelasting ten gevolge van N284. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is de cumulatieve geluidbelasting echter alsnog bepaald voor alle gemodelleerde wegen. De cumulatieve geluidbelasting op de gevels van de beoogde nieuwe woningen is opgenomen in bijlage 5 en bedraagt maximaal 57 dB.

4.6 Geluidwering gevels ($G_{A;k}$)

Volgens het bouwbesluit dient de karakteristieke geluidwering van de gevel $G_{A;k}$ voor verblijfsgebieden in een woning minimaal de in het vastgestelde besluit hogere waarde opgenomen hoogst toelaatbare geluidbelasting minus 33 dB te bedragen. Een gevel van een nieuwbouwwoning dient bovendien minimaal een $G_{A;k}$ van 20 dB te hebben.

Aangezien voor onderhavige woningen sprake is van een procedure hogere waarde, is een aanvullend onderzoek ter bepaling van de geluidwering van de gevels nodig.

5. Samenvatting en conclusie

In opdracht van de familie Verhagen is een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd ten behoeve van de beoogde nieuwbouw aan De Wijer 40 te Hapert. Beoogd wordt om de bestaande woning en tuin op het perceel te handhaven en op een af te splitsen gedeelte van het erf in totaal zeven woningen te realiseren. Het onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van de noodzakelijke juridisch-planologische procedure.

Voor wegverkeerslawaai is het plan gelegen binnen de geluidzone van De Wijer, Energieweg, Industrieweg en de N284.

Voor de wegen De Wijer, Energieweg en Industrieweg geldt dat de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze wegen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op geen enkele gevel van de nieuwe woningen overschrijdt.

Voor de N284 geldt dat de geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woningen de voorkeursgrenswaarde van 48 dB met maximaal 5 dB overschrijdt. De maximale ontheffingswaarde van 63 dB voor nieuwbouw in stedelijk gebied wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarde aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet en wordt voldaan aan de voorwaarden uit het gemeentelijk geluidbeleid.

Het aanleggen van een geluidwal of geluidschermen (overdrachtsmaatregelen) gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer tot de voorkeursgrenswaarde ontmoet in de onderhavige situatie overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Het vergroten van de afstand tussen geluidbron en ontvanger is in onderhavige situatie eveneens niet doeltreffend. De aanleg van stiller wegdek (SMA-NL8G+) op de betreffende weg is reeds gepland. Nader onderzoek naar het toepassen van geluidreducerend wegdek op deze weg wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

Om een hogere waarde te kunnen verlenen dient tevens voldaan te worden aan één van de vijf subcriteria zoals genoemd in het "Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen" van de gemeente Bladel. In onderhavige situatie wordt aan deze eis voldaan aangezien het bouwplan een open plek opvult binnen de gemeente Bladel.

Conform de aanvullende voorwaarden uit het geluidbeleid van de gemeente Bladel, dient iedere afzonderlijke woning te beschikken over een geluidluwe gevel. Uit de rekenresultaten blijkt dat de nieuwbouwwoningen beschikken over een geluidluwe zuidgevel. Om aan het geluidbeleid te voldoen dient bij de indeling van de woningen rekening gehouden te worden met de geluidbelaste zijde(n). Derhalve wordt onderbouwd verzocht hogere waarde te verlenen conform artikel 110a, lid 5 van de Wet geluidhinder.

Aangezien in onderhavige situatie sprake is van een procedure hogere waarde, is voor de woningen een aanvullend onderzoek nodig ter bepaling van de geluidwering van de gevels. Bij toepassing van de juiste geluidwerende materialen en maatregelen (conform een nader onderzoek) is vervolgens een goed akoestisch woon- en leefklimaat gewaarborgd.

BIJLAGE 1:

GROEN
De Wijer
W1
(ob)
2 woningen
(hobb)
1157m2
578,5m2
578,5m2
559
438
GROEN
169m2
99,5m2
92m2
92m2
151m2
411,5m2
5 woningen
(gl)
W1
V
parkeren
parkeren
parkeren
parkeren
parkeren
5 grondgebonden
nieuwe ontsluiting
GROEN
Hoefblad
36
(ah)
805
806
807

BIJLAGE 2:

Beste,

Voor het uitvoeren van een akoestische onderzoek aan De Wijer 40 te Hapert zijn wij op zoek naar verkeersgegevens van de volgende wegen:

- De Wijer (zowel het gedeelte met een snelheidsregime van 30 als 50 km/uur);
- Industrieweg;
- Energieweg.

Van bovengenoemde wegen zouden wij graag de volgende verkeersgegevens ontvangen:
- maximum snelheid;
- evt. obstakels (verkeerslicht, rotonde etc.);
- verdeling lichte, middelzware en zware voertuigen over de dag-, avond- en nachtperiode;
- etmaalintensiteit;
- wegdektype;
- ophogingspercentage telgegevens naar het maatgevende jaar 2030 (of prognose intensiteiten 2030).

Graag vernemen wij van u of er voor de betreffende wegen herinrichtingen gepland staan in de toekomst.

Kunt u tevens aangeven of uw gemeente beschikt over een geluidbeleid in het kader van het verlenen van hogere waarden?

Bij voorbaat dank.
Met vriendelijke groet,

Projectleider geluid en bouwfysica
Tritium ADVIES

Beste,

Voor de uitvoering van een akoestisch onderzoek aan De Wijer 40 te Hapert ben ik op zoek naar de huidige/geplande wegdekverharding van de N284 tussen hectometer 11,4 en 12,3.
Zou je me van deze informatie kunnen voorzien?

Bedankt alvast.

Met vriendelijke groet,
Projectleider geluid en bouwfysica
Tritium ADVIES

Beste,

Voor de uitvoering van een akoestisch onderzoek aan De Wijer 40 te Hapert ben ik op zoek naar de huidige/geplande verkeersgegevens van de N284 tussen hectometer 11,4 en 12,3.
Zou je me van deze informatie kunnen voorzien?

Bedankt alvast.

Met vriendelijke groet,
Projectleider geluid en bouwfysica
Tritium ADVIES

Beste,

Hierbij de verkeersgegevens van de provinciale weg N284 ter hoogte van Hapert tussen hectometerpalen 11,4 en 12,3.

Ik heb de volgende verkeersgegevens per richting bijgesloten voor de wegvakken PNB03_N284CAST, PNB03_N284HAPO en PNB03_N284DUIZ :

- Motorvoertuigen per etmaal voor basisjaar 2015.
- Motorvoertuigen ochtendspits basisjaar 2015.
- Motorvoertuigen avondspits basisjaar 2015.
- Vrachtverkeer per etmaal voor basisjaar 2015.
- Vrachtverkeer ochtendspits basisjaar 2015.
- Vrachtverkeer avondspits basisjaar 2015
- Periodieke verkeerstellingen per wegvak werkdag 2017
- Snelheden per wegvak periode oktober-december 2019 (FCD).
- Motorvoertuigen per etmaal voor planjaar 2040.
- Motorvoertuigen ochtendspits planjaar 2040.
- Motorvoertuigen avondspits planjaar 2040.
- Vrachtverkeer per etmaal voor planjaar 2040.
- Vrachtverkeer ochtendspits planjaar 2040.
- Vrachtverkeer avondspits planjaar 2040.

Excuus voor de vertraging. Als er nog vragen of opmerkingen zijn hoor/lees ik dat graag.

Succes met jullie studie!

Groeten,

Regisseur Data en Analyses Mobiliteit (verkeersveiligheid, verkeersmodellen en doorstroming) |
Mobiliteitsinformatie voor Sturing en Beleid (MSB) |

| provincie Noord-Brabant | bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV ‘s-Hertogenbosch | postadres: Postbus 90151, 5200 MC ‘s-Hertogenbosch | www.brabant.nl |

N.a.v. telefonisch contact op 25-06-2020 met Infra-Innovaties & duurzaamheid I Asset management:

Wegdekgegevens over te nemen uit eerder verstrekte gegevens van de op 06-05-2020 verstrekte gegevens van de N284.

Beste,
Daar ligt een DGD/SMA-NL 5 op een betonverharding.
Deze is gepland om vervangen te worden door een SMA-NL 8G+ in 2022/2023 bij de reconstructie van de gehele weg.
Is dit voldoende voor nu?

Met vriendelijke groet,

Infra-Innovaties & duurzaamheid I Asset management I
Postbus 90151 I 5200 MC, ’s-Hertogenbosch I
Bezoekadres: Brabantlaan 1 ’s-Hertogenbosch I

Beste,

Hierbij een knip uit het Geomilieu model omgeving De Wijer 40 te Hapert. Dit bestand kun je importeren in Geomilieu. De verkeersgegevens zijn afkomstig uit het BBMA Verkeersmodel (Versie S107a) voor het jaar 2030. De BBMA is in januari 2020 opgeleverd door de Provincie Noord-Brabant.
De verkeersgegevens van de N284 kun je opvragen bij de Provincie Noord-Brabant of misschien halen via de website https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank

Let op controleer de snelheden en verhardingen nog even goed, deze zouden niet goed in het model kunnen zitten.

Wij vertrouwen erop je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

adviseur

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Postbus 8035, 5601 KA Eindhoven
Bezoekadres: Wal 28, Eindhoven
I: www.odzob.nl

Volg, deel, verbind en kijk met ons mee!

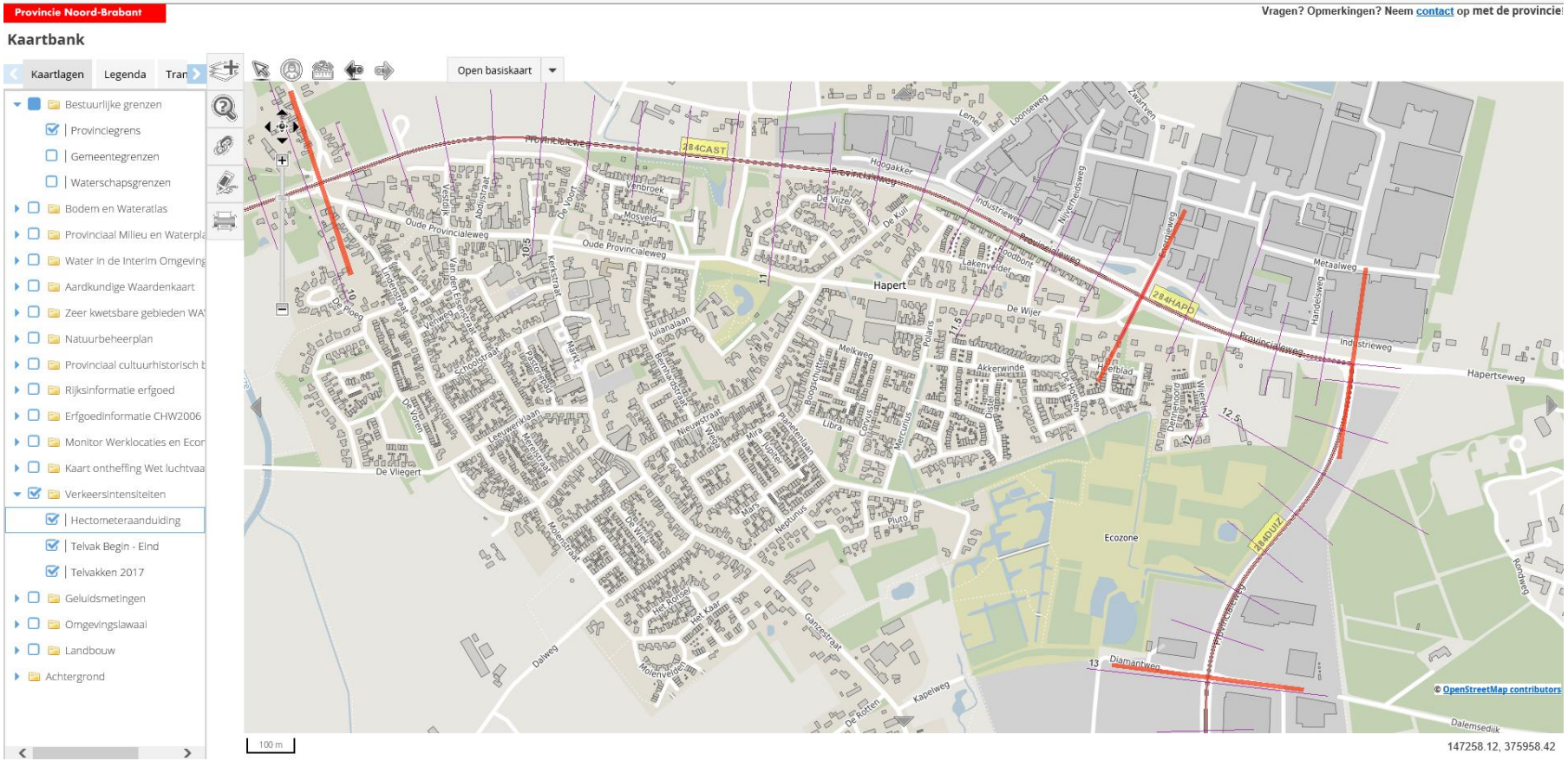
Provincie Noord-Brabant
Vragen? Opmerkingen? Neem contact op met de provincie
Kaartbank
Kaartlagen
Legenda
Open basiskaart
Bestuurlijke grenzen
Provinciegrens
Gemeentegrenzen
Waterschapsgrenzen
Bodem en Wateratlas
Provinciaal Milieu en Waterpla
Water in de Interim Omgeving
Aardkundige Waardenkaart
Zeer kwetsbare gebieden WA
Natuurbeheerplan
Provinciaal cultuurhistorisch b
Rijksinformatie erfgoed
Erfgoedinformatie CHW2006
Monitor Werklocaties en Ecor
Kaart ontheffing Wet luchtvaa
Verkeersintensiteiten
Hectometeraanduiding
Telvak Begin - Eind
Telvakken 2017
Geluidsmetingen
Omgevingslawaai
Landbouw
Achtergrond
284CAST
284HAPD
284DUIZ
Hapert
Ecozone
Provincialeweg
Oude Provincialeweg
Industrieweg
Metaalweg
Hapertseweg
Diamantweg
Dalemsedijk
Kapelweg
Dalweg
De Vliegert
Melkweg
Akkerwinde
Hoogakker
Venbroek
Mosveld
Julianalaan
Nieuwstraat
Ganzestraat
Molenstraat
Leeuwerklaan
Schoolstraat
Kerkstraat
Rondweg
© OpenStreetMap contributors
100 m
147258.12, 375958.42

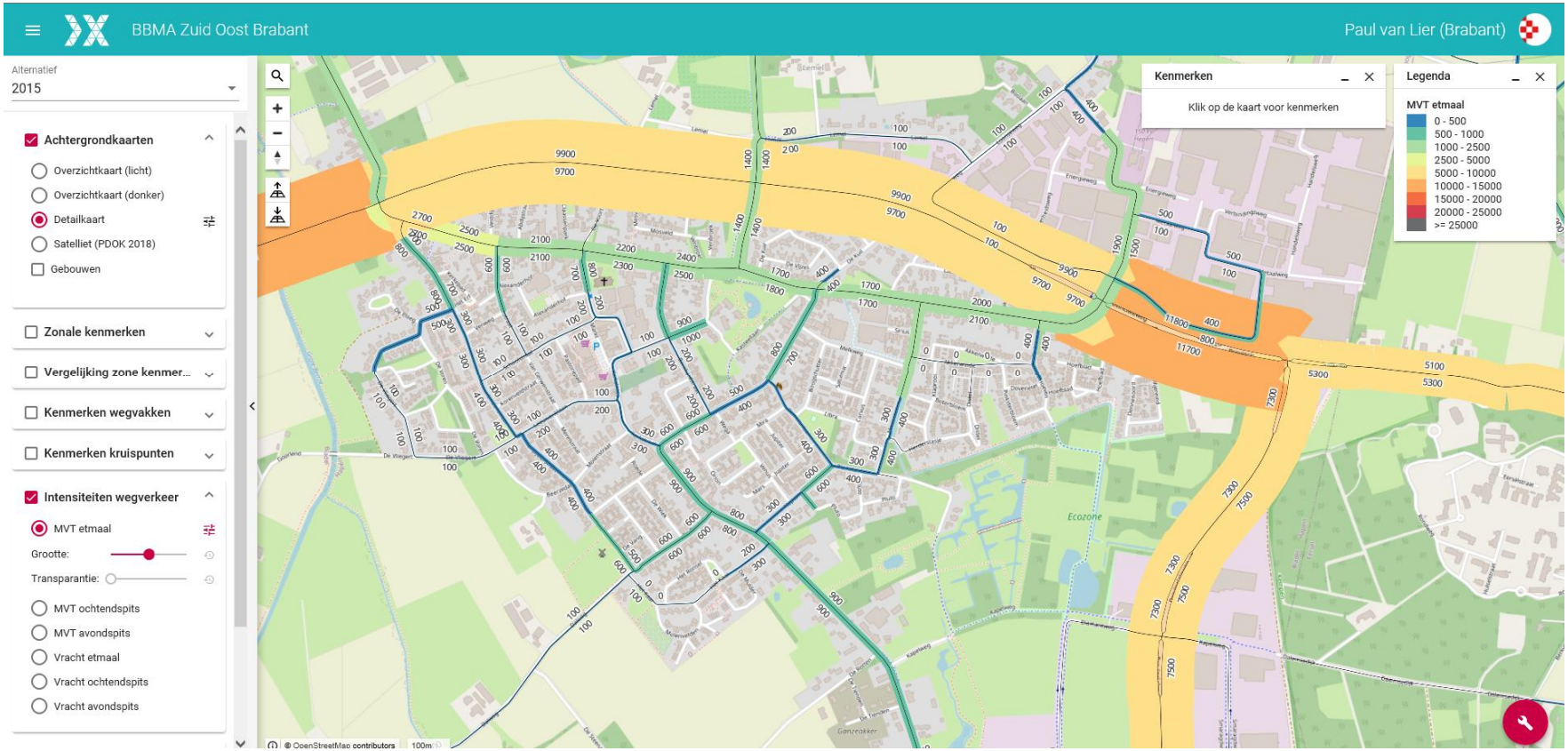
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2015
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
Grootte:
Transparantie:
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT etmaal
0 - 500
500 - 1000
1000 - 2500
2500 - 5000
5000 - 10000
10000 - 15000
15000 - 20000
20000 - 25000
>= 25000
Ecozone
© OpenStreetMap contributors
100m

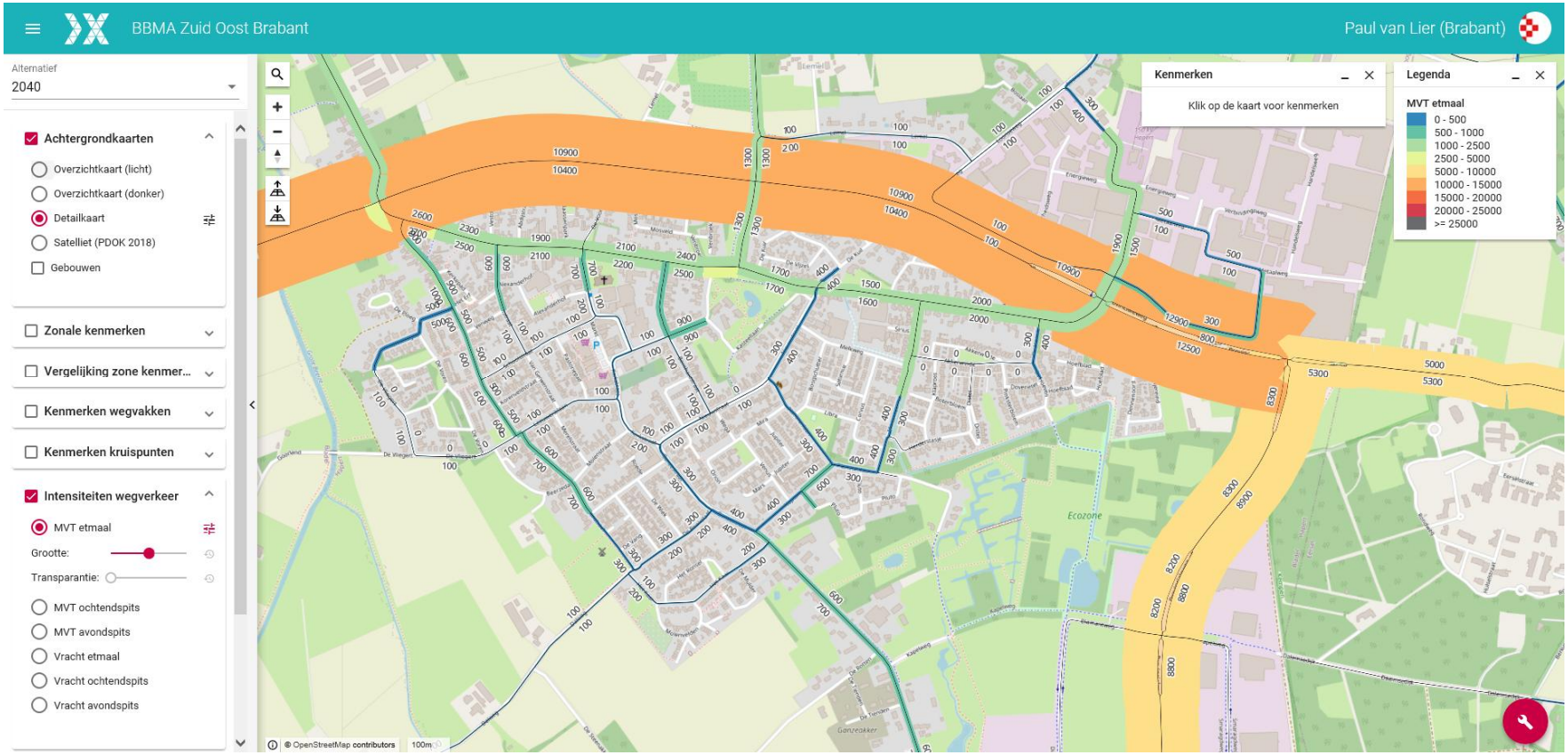
BBMA Zuid Oost Brabant
Paul van Lier (Brabant)
Alternatief
2040
Achtergrondkaarten
Overzichtkaart (licht)
Overzichtkaart (donker)
Detailkaart
Satelliet (PDOK 2018)
Gebouwen
Zonale kenmerken
Vergelijking zone kenmer...
Kenmerken wegvakken
Kenmerken kruispunten
Intensiteiten wegverkeer
MVT etmaal
Grootte:
Transparantie:
MVT ochtendspits
MVT avondspits
Vracht etmaal
Vracht ochtendspits
Vracht avondspits
Kenmerken
Klik op de kaart voor kenmerken
Legenda
MVT etmaal
0 - 500
500 - 1000
1000 - 2500
2500 - 5000
5000 - 10000
10000 - 15000
15000 - 20000
20000 - 25000
>= 25000
Ecozone
© OpenStreetMap contributors
100m

Verkeersintensiteiten

Provincie Noord-Brabant

Bron	http://www.brabant.nl		
Jaargemiddelde voor	WERKDAGEN in 2017	**Wegnummer**	N284
Wegvak	Afsl. Casteren - Hapert (oost) (km. 10,03 tot 11,80)	**Telpuntcode**	284CAST
Soort Telpunt	PERIODIEK	**Verdeling gebaseerd op**	2017
Evt. bijzonderheden			

Kies dagtype

- WEEKDAGEN
- WERKDAGEN
- ZATERDAGEN
- ZONDAGEN

	Afsl. Casteren - Hapert (oost) (richting 1)								Hapert (oost) - Afsl. Casteren (richting 2)							
	Licht	Middel			Zwaar				Licht	Middel			Zwaar			
Uur	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**
0-1 uur	50	2	0	2	2	0	2	54	31	1	0	1	2	0	2	34
1-2 uur	23	1	0	1	2	0	2	26	18	1	0	1	1	0	1	20
2-3 uur	17	1	0	1	2	0	2	20	8	1	0	1	2	0	2	11
3-4 uur	10	1	0	1	2	0	2	13	13	1	0	1	3	0	3	17
4-5 uur	16	3	0	3	4	1	5	24	41	7	0	7	6	1	7	55
5-6 uur	66	6	0	6	7	1	8	80	170	24	0	24	14	1	15	209
6-7 uur	157	19	1	20	18	2	20	197	484	63	2	65	15	2	17	566
7-8 uur	447	49	2	51	26	2	28	526	766	71	2	73	25	3	28	867
8-9 uur	472	49	1	50	25	2	27	549	563	62	2	64	30	2	32	659
9-10 uur	317	52	1	53	27	2	29	399	368	53	1	54	28	3	31	453
10-11 uur	329	58	1	59	29	2	31	419	361	60	2	62	30	3	33	456
11-12 uur	346	60	2	62	28	3	31	439	359	61	2	63	30	3	33	455
12-13 uur	389	58	2	60	28	2	30	479	407	55	2	57	26	3	29	493
13-14 uur	402	61	1	62	32	2	34	498	421	60	2	62	29	2	31	514
14-15 uur	457	61	2	63	28	2	30	550	446	66	2	68	31	2	33	547
15-16 uur	507	64	1	65	31	2	33	605	404	60	2	62	27	2	29	495
16-17 uur	696	73	2	75	23	2	25	796	518	60	2	62	22	2	24	604
17-18 uur	717	49	1	50	18	2	20	787	600	34	1	35	19	2	21	656
18-19 uur	490	30	1	31	11	1	12	533	365	26	0	26	9	0	9	400
19-20 uur	317	21	0	21	8	0	8	346	266	15	1	16	6	0	6	288
20-21 uur	267	15	0	15	5	0	5	287	217	14	0	14	4	0	4	235
21-22 uur	210	11	0	11	4	0	4	225	168	7	0	7	3	0	3	178
22-23 uur	184	7	0	7	3	0	3	194	137	6	0	6	3	0	3	146
23-24 uur	123	4	0	4	2	0	2	129	89	2	0	2	4	0	4	95
Totaal	**7.009**	**755**	**18**	**773**	**365**	**28**	**393**	**8.175**	**7.220**	**810**	**23**	**833**	**369**	**31**	**400**	**8.453**
7-19 uur	5.569	664	17	681	306	24	330	6.580	5.578	668	20	688	306	27	333	6.599
19-23 uur	978	54	0	54	20	0	20	1.052	788	42	1	43	16	0	16	847
23-7 uur	462	37	1	38	39	4	43	543	854	100	2	102	47	4	51	1.007
7-9 uur	919	98	3	101	51	4	55	1.075	1.329	133	4	137	55	5	60	1.526
16-18 uur	1.413	122	3	125	41	4	45	1.583	1.118	94	3	97	41	4	45	1.260

Beide richtingen				
Uren	**Totaal**	**% Licht**	**% Middel**	**% Zwaar**
7-19 uur	13.179	84,6	10,4	5,0
19-23 uur	1.899	93,0	5,1	1,9
23-7 uur	1.550	84,9	9,0	6,1
7-9 uur	2.601	86,4	9,2	4,4
16-18 uur	2.843	89,0	7,8	3,2
0-24 uur	16.628	85,6	9,7	4,8

Legenda

mo + pa = motoren en personenauto's (<5,60 m)
ov = ongelede vrachtauto's (5,60 - 11,50 m)
ob = ongelede bussen (11,50 - 12,20 m)
gb/gv = gelede bussen/gelede vrachtauto's (12,20 - 18,75 m)
lvt = lange voertuigen (>18,75 m)

Verkeersintensiteiten

Provincie Noord-Brabant

Bron	http://www.brabant.nl		
Jaargemiddelde voor	WERKDAGEN in 2017	**Wegnummer**	N284
Wegvak	N284-nieuw - Kapelweg (km. Onbekend tot Onbekend)	**Telpuntcode**	284DUIZ
Soort Telpunt	PERIODIEK	**Verdeling gebaseerd op**	2017
Evt. bijzonderheden			

Kies dagtype

- WEEKDAGEN
- WERKDAGEN
- ZATERDAGEN
- ZONDAGEN

	N284-nieuw - Kapelweg (richting 1)								Kapelweg - N284-nieuw							
	Licht	Middel			Zwaar				Licht	Middel			Zwaar			
Uur	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**
0-1 uur	29	2	0	2	2	0	2	33	50	3	0	3	3	0	3	56
1-2 uur	17	2	0	2	1	0	1	20	22	2	0	2	2	0	2	26
2-3 uur	8	1	0	1	2	0	2	11	14	2	0	2	2	0	2	18
3-4 uur	11	1	0	1	3	0	3	15	12	2	0	2	3	0	3	17
4-5 uur	35	8	0	8	8	1	9	52	14	4	0	4	5	0	5	23
5-6 uur	143	24	1	25	14	2	16	184	56	6	0	6	9	0	9	71
6-7 uur	361	58	2	60	19	2	21	442	129	20	1	21	26	1	27	177
7-8 uur	639	45	2	47	24	2	26	712	372	44	1	45	39	1	40	457
8-9 uur	499	43	3	46	38	4	42	587	392	44	1	45	31	1	32	469
9-10 uur	352	42	3	45	35	2	37	434	247	48	1	49	35	1	36	332
10-11 uur	346	43	3	46	36	3	39	431	253	54	2	56	39	1	40	349
11-12 uur	313	44	3	47	38	3	41	401	261	55	2	57	36	2	38	356
12-13 uur	336	37	3	40	33	2	35	411	309	54	2	56	33	2	35	400
13-14 uur	362	40	2	42	34	3	37	441	315	54	2	56	36	1	37	408
14-15 uur	350	41	2	43	42	2	44	437	363	54	2	56	36	1	37	456
15-16 uur	342	38	3	41	31	3	34	417	403	56	2	58	34	1	35	496
16-17 uur	449	33	2	35	28	2	30	514	577	56	1	57	24	1	25	659
17-18 uur	491	23	1	24	23	1	24	539	698	37	1	38	18	1	19	755
18-19 uur	293	18	1	19	11	0	11	323	438	26	1	27	12	0	12	477
19-20 uur	207	11	1	12	6	0	6	225	255	17	1	18	9	0	9	282
20-21 uur	160	10	0	10	4	0	4	174	209	13	1	14	6	0	6	229
21-22 uur	135	7	0	7	2	0	2	144	179	12	0	12	5	0	5	196
22-23 uur	113	7	0	7	2	0	2	122	145	7	0	7	4	0	4	156
23-24 uur	70	3	0	3	3	0	3	76	100	5	0	5	2	0	2	107
Totaal	**6.061**	**581**	**32**	**613**	**439**	**32**	**471**	**7.145**	**5.813**	**675**	**21**	**696**	**449**	**14**	**463**	**6.972**
7-19 uur	4.772	447	28	475	373	27	400	5.647	4.628	582	18	600	373	13	386	5.614
19-23 uur	615	35	1	36	14	0	14	665	788	49	2	51	24	0	24	863
23-7 uur	674	99	3	102	52	5	57	833	397	44	1	45	52	1	53	495
7-9 uur	1.138	88	5	93	62	6	68	1.299	764	88	2	90	70	2	72	926
16-18 uur	940	56	3	59	51	3	54	1.053	1.275	93	2	95	42	2	44	1.414

Beide richtingen				
Uren	**Totaal**	**% Licht**	**% Middel**	**% Zwaar**
7-19 uur	11.261	83,5	9,5	7,0
19-23 uur	1.528	91,8	5,7	2,5
23-7 uur	1.328	80,6	11,1	8,3
7-9 uur	2.225	85,5	8,2	6,3
16-18 uur	2.467	89,8	6,2	4,0
0-24 uur	14.117	84,1	9,3	6,6

Legenda

mo + pa = motoren en personenauto's (<5,60 m)
ov = ongelede vrachtauto's (5,60 - 11,50 m)
ob = ongelede bussen (11,50 - 12,20 m)
gb/gv = gelede bussen/gelede vrachtauto's (12,20 - 18,75 m)
lvt = lange voertuigen (>18,75 m)

Verkeersintensiteiten

Provincie Noord-Brabant

Bron	http://www.brabant.nl		
Jaargemiddelde voor	WERKDAGEN in 2017	**Wegnummer**	N284
Wegvak	Hapert (oost) - N284-nieuw (km. 11,80 tot 12,26)	**Telpuntcode**	284HAPO
Soort Telpunt	PERIODIEK	**Verdeling gebaseerd op**	2017
Evt. bijzonderheden			

Kies dagtype

- WEEKDAGEN
- WERKDAGEN
- ZATERDAGEN
- ZONDAGEN

	Hapert (oost) - N284-nieuw (richting 1)								N284-nieuw - Hapert (oost) (richting 2)							
	Licht	Middel			Zwaar				Licht	Middel			Zwaar			
Uur	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**	**mo + pa**	**ov**	**ob**	**subtotaal**	**gb/gv**	**lvt**	**subtotaal**	**totaal**
0-1 uur	33	1	0	1	2	0	2	36	66	6	0	6	5	0	5	77
1-2 uur	19	1	0	1	1	0	1	21	29	2	0	2	2	0	2	33
2-3 uur	9	1	0	1	2	0	2	12	19	2	0	2	2	0	2	23
3-4 uur	11	1	0	1	4	0	4	16	15	2	0	2	2	0	2	19
4-5 uur	38	6	1	7	8	1	9	54	21	4	0	4	5	0	5	30
5-6 uur	166	19	1	20	16	2	18	204	114	7	0	7	8	0	8	129
6-7 uur	468	57	3	60	22	2	24	552	231	25	2	27	26	1	27	285
7-8 uur	790	62	4	66	33	2	35	891	600	62	3	65	38	1	39	704
8-9 uur	640	67	5	72	45	3	48	760	595	61	2	63	34	1	35	693
9-10 uur	445	62	4	66	42	3	45	556	416	66	2	68	37	1	38	522
10-11 uur	447	65	5	70	43	3	46	563	440	71	2	73	41	2	43	556
11-12 uur	431	66	5	71	45	2	47	549	465	75	3	78	40	2	42	585
12-13 uur	480	61	5	66	40	2	42	588	501	70	3	73	38	1	39	613
13-14 uur	510	64	4	68	43	3	46	624	543	74	3	77	42	1	43	663
14-15 uur	529	66	4	70	49	3	52	651	613	77	3	80	40	1	41	734
15-16 uur	492	65	4	69	43	3	46	607	656	79	2	81	38	2	40	777
16-17 uur	662	61	4	65	36	2	38	765	863	85	3	88	29	1	30	981
17-18 uur	703	42	2	44	28	2	30	777	926	59	2	61	23	1	24	1.011
18-19 uur	426	31	1	32	14	0	14	472	616	39	1	40	18	1	19	675
19-20 uur	306	18	1	19	9	0	9	334	406	27	1	28	11	1	12	446
20-21 uur	245	14	1	15	6	0	6	266	342	20	1	21	8	0	8	371
21-22 uur	193	9	0	9	5	0	5	207	274	15	1	16	7	0	7	297
22-23 uur	161	5	0	5	5	0	5	171	233	10	1	11	6	0	6	250
23-24 uur	102	3	0	3	5	0	5	110	153	8	0	8	5	0	5	166
Totaal	**8.306**	**847**	**54**	**901**	**546**	**33**	**579**	**9.786**	**9.137**	**946**	**35**	**981**	**505**	**17**	**522**	**10.640**
7-19 uur	6.555	712	47	759	461	28	489	7.803	7.234	818	29	847	418	15	433	8.514
19-23 uur	905	46	2	48	25	0	25	978	1.255	72	4	76	32	1	33	1.364
23-7 uur	846	89	5	94	60	5	65	1.005	648	56	2	58	55	1	56	762
7-9 uur	1.430	129	9	138	78	5	83	1.651	1.195	123	5	128	72	2	74	1.397
16-18 uur	1.365	103	6	109	64	4	68	1.542	1.789	144	5	149	52	2	54	1.992

Beide richtingen				
Uren	**Totaal**	**% Licht**	**% Middel**	**% Zwaar**
7-19 uur	16.317	84,5	9,8	5,7
19-23 uur	2.342	92,2	5,3	2,5
23-7 uur	1.767	84,6	8,6	6,8
7-9 uur	3.048	86,1	8,7	5,2
16-18 uur	3.534	89,2	7,3	3,5
0-24 uur	20.426	85,4	9,2	5,4

Legenda

mo + pa = motoren en personenauto's (<5,60 m)
ov = ongelede vrachtauto's (5,60 - 11,50 m)
ob = ongelede bussen (11,50 - 12,20 m)
gb/gv = gelede bussen/gelede vrachtauto's (12,20 - 18,75 m)
lvt = lange voertuigen (>18,75 m)

BIJLAGE 3:

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: wegverkeerslawaai

Model eigenschap	
Omschrijving	wegverkeerslawaai
Verantwoordelijke	CK
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMW-2012|
Aangemaakt door	CK op 25-5-2020
Laatst ingezien door	CK op 10-6-2020
Model aangemaakt met	Geomilieu V5.21
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	30
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	1,00
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Type	Hbron	Helling	Wegdek	Wegdek	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	Totaal aantal
W01	De Wijer	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	50	50	50	3755,67
W02	De Wijer	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	50	50	50	4246,04
W03	De Wijer	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	50	50	50	4246,04
W04	Energieweg	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	50	50	50	4246,87
W05	Energieweg	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	50	50	50	3102,41
W06	Industrieweg	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	50	50	50	121,83
W07	Industrieweg	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	50	50	50	1022,63
W08	N284CAST - Afsl. Casteren - Hapert (oost)	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	10120,00
W09	N284CAST - Afsl. Casteren - Hapert (oost)	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	10120,00
W10	N284CAST - Hapert (oost) - Casteren	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	10500,00
W11	N284CAST - beide richtingen	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	20620,00
W12	N284HAPO - beide richtingen	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	24640,00
W13	N284HAPO - Hapert (oost) - N284-nieuw	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	12180,00
W14	N284HAPO - N284-nieuw - Hapert (oost)	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	12460,00
W15	N284DUIZ - N284-nieuw - Kapelweg	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	7900,00
W16	N284DUIZ - Kapelweg - N284-nieuw	Verdeling	0,75	0	W26	SMA-NL8G+	80	80	80	8340,00

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	Cpl	Cpl_W
W01	6,71	3,58	0,65	97,15	97,71	97,67	2,28	1,88	1,80	0,57	0,41	0,54	False	1,5
W02	6,71	3,58	0,65	97,22	97,77	97,73	2,22	1,83	1,75	0,56	0,40	0,52	False	1,5
W03	6,71	3,58	0,65	97,22	97,77	97,73	2,22	1,83	1,75	0,56	0,40	0,52	False	1,5
W04	6,79	3,40	0,62	66,55	71,36	70,98	26,76	23,48	22,35	6,69	5,16	6,68	False	1,5
W05	6,79	3,40	0,62	66,38	71,21	70,83	26,89	23,61	22,46	6,72	5,18	6,71	False	1,5
W06	6,72	3,56	0,64	93,63	94,85	94,75	5,10	4,23	4,04	1,27	0,93	1,21	False	1,5
W07	6,80	3,39	0,61	63,86	68,88	68,48	28,91	25,52	24,27	7,23	5,60	7,25	False	1,5
W08	6,71	3,22	0,83	84,64	92,97	85,08	10,35	5,13	7,00	5,02	1,90	7,92	False	1,5
W09	6,71	3,22	0,83	84,64	92,97	85,08	10,35	5,13	7,00	5,02	1,90	7,92	False	1,5
W10	6,51	2,51	1,49	84,53	93,03	84,81	10,43	5,08	10,13	5,05	1,89	5,06	False	1,5
W11	6,60	2,86	1,17	84,58	93,00	84,90	10,39	5,11	9,03	5,03	1,90	6,06	False	1,5
W12	6,66	2,87	1,08	84,51	92,23	84,55	9,84	5,29	8,60	5,65	2,48	6,85	False	1,5
W13	6,64	2,50	1,28	84,01	92,54	84,18	9,73	4,91	9,35	6,27	2,56	6,47	False	1,5
W14	6,67	3,20	0,90	84,97	92,01	85,04	9,95	5,57	7,61	5,09	2,42	7,25	False	1,5
W15	6,59	2,33	1,46	84,51	92,48	80,91	8,41	5,41	12,24	7,08	2,11	6,84	False	1,5
W16	6,71	3,09	0,89	82,44	91,31	80,20	10,69	5,91	9,09	6,88	2,78	10,71	False	1,5

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel	X	Y
t01	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	146790,20	375565,60
t02	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	146790,95	375570,02
t03	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	146796,18	375573,87
t04	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	146802,97	375572,84
t05	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	146806,71	375567,73
t06	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	146806,07	375563,39
t07	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	146801,17	375559,93
t08	toetspunt	30,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja	146795,12	375560,87
t09	toetspunt	29,75	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146762,19	375546,54
t10	toetspunt	29,79	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146767,33	375545,77
t11	toetspunt	29,83	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146772,38	375545,02
t12	toetspunt	29,86	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146777,27	375544,30
t13	toetspunt	29,90	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146782,39	375543,54
t14	toetspunt	29,89	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146785,04	375539,92
t15	toetspunt	29,86	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146784,53	375536,55
t16	toetspunt	29,80	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146780,64	375533,59
t17	toetspunt	29,77	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146775,84	375534,33
t18	toetspunt	29,73	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146770,78	375535,11
t19	toetspunt	29,69	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146765,54	375535,92
t20	toetspunt	29,66	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146760,50	375536,70
t21	toetspunt	29,66	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146758,35	375540,01
t22	toetspunt	29,70	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja	146758,89	375543,57

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
bg001	verharding	0,00
bg002	verharding	0,00
bg003	verharding	0,00
bg004	verharding	0,00
bg005	verharding	0,00
bg006	verharding	0,00
bg007	verharding	0,00
bg008	verharding	0,00
bg009	verharding	0,00
bg010	verharding	0,00
bg011	verharding	0,00
bg012	verharding	0,00
bg013	tuin	0,50
bg014	tuin	0,50
bg015	tuin	0,50
bg016	tuin	0,50
bg017	tuin	0,50
bg018	tuin	0,50
bg019	tuin	0,50
bg020	tuin	0,50
bg021	oppervlaktewater	0,00
bg022	oppervlaktewater	0,00
bg023	verharding	0,00
bg024	verharding	0,00
bg025	verharding	0,00
bg026	verharding	0,00
bg027	verharding	0,00
bg028	verharding	0,00
bg029	verharding	0,00
bg030	verharding	0,00
bg031	verharding	0,00
bg032	verharding	0,00
bg033	verharding	0,00
bg034	verharding	0,00
bg035	verharding	0,00
bg036	verharding	0,00
bg037	verharding	0,00
bg038	verharding	0,00
bg039	verharding	0,00
bg040	verharding	0,00
bg041	verharding	0,00
bg042	verharding	0,00
bg043	verharding	0,00
bg044	verharding	0,00
bg045	verharding	0,00
bg046	verharding	0,00
bg047	verharding	0,00
bg048	verharding	0,00
bg049	verharding	0,00
bg050	verharding	0,00
bg051	verharding	0,00
bg052	verharding	0,00
bg053	verharding	0,00
bg054	verharding	0,00
bg055	verharding	0,00
bg056	verharding	0,00
bg057	verharding	0,00
bg058	verharding	0,00
bg059	verharding	0,00
bg060	verharding	0,00
bg061	verharding	0,00
bg062	verharding	0,00
bg063	verharding	0,00
bg064	verharding	0,00
bg065	verharding	0,00
bg066	verharding	0,00
bg067	verharding	0,00
bg068	verharding	0,00

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
bg069	verharding	0,00
bg070	verharding	0,00
bg071	verharding	0,00
bg072	verharding	0,00
bg073	verharding	0,00
bg074	verharding	0,00
bg075	verharding	0,00
bg076	verharding	0,00
bg077	verharding	0,00
bg078	verharding	0,00
bg079	verharding	0,00
bg080	verharding	0,00
bg081	verharding	0,00
bg082	verharding	0,00
bg083	verharding	0,00
bg084	verharding	0,00
bg085	verharding	0,00
bg086	verharding	0,00
bg087	verharding	0,00
bg088	verharding	0,00
bg089	verharding	0,00
bg090	verharding	0,00
bg091	verharding	0,00
bg092	verharding	0,00
bg093	verharding	0,00
bg094	verharding	0,00
bg095	verharding	0,00
bg096	verharding	0,00
bg097	verharding	0,00
bg098	verharding	0,00
bg099	verharding	0,00
bg100	verharding	0,00
bg101	verharding	0,00
bg102	verharding	0,00
bg103	verharding	0,00
bg104	verharding	0,00
bg105	verharding	0,00
bg106	verharding	0,00
bg107	verharding	0,00
bg108	verharding	0,00
bg109	verharding	0,00
bg110	verharding	0,00
bg111	verharding	0,00
bg112	verharding	0,00
bg113	verharding	0,00
bg114	verharding	0,00
bg115	verharding	0,00
bg116	verharding	0,00
bg117	verharding	0,00
bg118	verharding	0,00
bg119	verharding	0,00
bg120	verharding	0,00
bg121	verharding	0,00
bg122	verharding	0,00
bg123	verharding	0,00
bg124	verharding	0,00
bg125	verharding	0,00
bg126	verharding	0,00
bg127	verharding	0,00
bg128	verharding	0,00
bg129	verharding	0,00
bg130	verharding	0,00
bg131	verharding	0,00
bg132	verharding	0,00
bg133	verharding	0,00
bg134	verharding	0,00
bg135	verharding	0,00
bg136	verharding	0,00

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
bg137	verharding	0,00
bg138	verharding	0,00
bg139	verharding	0,00
bg140	verharding	0,00
bg141	verharding	0,00
bg142	verharding	0,00
bg143	verharding	0,00
bg144	verharding	0,00
bg145	verharding	0,00
bg146	verharding	0,00
bg147	verharding	0,00
bg148	verharding	0,00
bg149	verharding	0,00
bg150	verharding	0,00
bg151	verharding	0,00
bg152	verharding	0,00
bg153	verharding	0,00
bg154	verharding	0,00
bg155	verharding	0,00
bg156	verharding	0,00
bg157	verharding	0,00
bg158	verharding	0,00
bg159	verharding	0,00
bg160	verharding	0,00
bg161	verharding	0,00
bg162	verharding	0,00
bg163	verharding	0,00
bg164	verharding	0,00
bg165	verharding	0,00
bg166	verharding	0,00
bg167	verharding	0,00
bg168	verharding	0,00
bg169	verharding	0,00
bg170	verharding	0,00
bg171	verharding	0,00
bg172	verharding	0,00
bg173	verharding	0,00
bg174	verharding	0,00
bg175	verharding	0,00
bg176	verharding	0,00
bg177	verharding	0,00
bg178	verharding	0,00
bg179	verharding	0,00
bg180	verharding	0,00
bg181	verharding	0,00
bg182	verharding	0,00
bg183	verharding	0,00
bg184	verharding	0,00
bg185	verharding	0,00
bg186	verharding	0,00
bg187	verharding	0,00
bg188	verharding	0,00
bg189	verharding	0,00
bg190	verharding	0,00
bg191	verharding	0,00
bg192	verharding	0,00
bg193	tuin	0,50
bg194	verharding	0,00

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 500
gb001	Plangebied	10,00	29,73	Relatief	0 dB	False	0,80
gb002	Plangebied	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb003	Pand in gebruik	9,65	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb004	Pand in gebruik	6,35	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb005	Pand in gebruik	6,43	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb006	Pand in gebruik	5,92	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb007	Pand in gebruik	4,86	29,84	Relatief	0 dB	False	0,80
gb008	Pand in gebruik	4,82	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb009	Pand in gebruik	5,26	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb010	Pand in gebruik	4,56	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb011	Pand in gebruik	6,65	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb012	Pand in gebruik	6,75	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb013	Pand in gebruik	6,82	29,40	Relatief	0 dB	False	0,80
gb014	Pand in gebruik	4,81	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb015	Pand in gebruik	6,69	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb016	Pand in gebruik	6,01	29,74	Relatief	0 dB	False	0,80
gb017	Pand in gebruik	5,57	29,67	Relatief	0 dB	False	0,80
gb018	Pand in gebruik	6,89	29,45	Relatief	0 dB	False	0,80
gb019	Pand in gebruik	7,83	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb020	Pand in gebruik	7,10	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb021	Pand in gebruik	7,13	29,93	Relatief	0 dB	False	0,80
gb022	Pand in gebruik	7,68	29,62	Relatief	0 dB	False	0,80
gb023	Pand in gebruik	8,03	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb024	Pand in gebruik	7,82	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb025	Pand in gebruik	7,06	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb026	Pand in gebruik	7,76	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb027	Pand in gebruik	8,02	29,58	Relatief	0 dB	False	0,80
gb028	Pand in gebruik	7,66	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb029	Pand in gebruik	7,17	29,22	Relatief	0 dB	False	0,80
gb030	Pand in gebruik	7,96	29,06	Relatief	0 dB	False	0,80
gb031	Pand in gebruik	7,88	29,96	Relatief	0 dB	False	0,80
gb032	Pand in gebruik	7,89	29,82	Relatief	0 dB	False	0,80
gb033	Pand in gebruik	5,77	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb034	Pand in gebruik	8,18	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb035	Pand in gebruik	7,57	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb036	Pand in gebruik	6,59	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb037	Pand in gebruik	7,74	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb038	Pand in gebruik	7,73	29,78	Relatief	0 dB	False	0,80
gb039	Pand in gebruik	4,34	29,59	Relatief	0 dB	False	0,80
gb040	Pand in gebruik	7,99	29,45	Relatief	0 dB	False	0,80
gb041	Pand in gebruik	7,85	29,13	Relatief	0 dB	False	0,80
gb042	Pand in gebruik	7,88	29,65	Relatief	0 dB	False	0,80
gb043	Pand in gebruik	8,46	29,33	Relatief	0 dB	False	0,80
gb044	Pand in gebruik	7,76	29,78	Relatief	0 dB	False	0,80
gb045	Pand in gebruik	4,31	29,67	Relatief	0 dB	False	0,80
gb046	Pand in gebruik	7,71	29,34	Relatief	0 dB	False	0,80
gb047	Pand in gebruik	8,46	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb048	Pand in gebruik	5,85	29,32	Relatief	0 dB	False	0,80
gb049	Pand in gebruik	8,10	29,65	Relatief	0 dB	False	0,80
gb050	Pand in gebruik	7,88	29,22	Relatief	0 dB	False	0,80
gb051	Pand in gebruik	5,67	29,27	Relatief	0 dB	False	0,80
gb052	Pand in gebruik	6,77	29,42	Relatief	0 dB	False	0,80
gb053	Pand in gebruik	3,18	29,42	Relatief	0 dB	False	0,80
gb054	Pand in gebruik	6,97	29,48	Relatief	0 dB	False	0,80
gb055	Pand in gebruik	4,67	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb056	Pand in gebruik	3,17	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb057	Pand in gebruik	5,00	29,45	Relatief	0 dB	False	0,80
gb058	Pand in gebruik	5,00	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb059	Pand in gebruik	3,00	29,58	Relatief	0 dB	False	0,80
gb060	Pand in gebruik	4,96	29,54	Relatief	0 dB	False	0,80
gb061	Pand in gebruik	5,04	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb062	Pand in gebruik	4,44	29,40	Relatief	0 dB	False	0,80
gb063	Pand in gebruik	4,50	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb064	Pand in gebruik	2,64	29,12	Relatief	0 dB	False	0,80
gb065	Pand in gebruik	2,45	29,52	Relatief	0 dB	False	0,80
gb066	Pand in gebruik	2,42	29,52	Relatief	0 dB	False	0,80
gb067	Pand in gebruik	12,64	29,02	Relatief	0 dB	False	0,80
gb068	Pand in gebruik	5,32	29,00	Relatief	0 dB	False	0,80

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 500
gb069	Pand in gebruik	4,50	29,10	Relatief	0 dB	False	0,80
gb070	Pand in gebruik	3,93	29,10	Relatief	0 dB	False	0,80
gb071	Pand in gebruik	2,67	29,86	Relatief	0 dB	False	0,80
gb072	Pand in gebruik	2,50	29,24	Relatief	0 dB	False	0,80
gb073	Pand in gebruik	8,00	29,81	Relatief	0 dB	False	0,80
gb074	Pand in gebruik	4,50	29,87	Relatief	0 dB	False	0,80
gb075	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb076	Pand in gebruik	9,04	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb077	Pand in gebruik	7,29	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb078	Pand in gebruik	7,12	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb079	Pand in gebruik	9,02	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb080	Pand in gebruik	7,57	29,75	Relatief	0 dB	False	0,80
gb081	Pand in gebruik	8,00	29,13	Relatief	0 dB	False	0,80
gb082	Pand in gebruik	8,00	29,10	Relatief	0 dB	False	0,80
gb083	Pand in gebruik	8,00	29,23	Relatief	0 dB	False	0,80
gb084	Pand in gebruik	8,00	29,49	Relatief	0 dB	False	0,80
gb085	Pand in gebruik	10,85	29,56	Relatief	0 dB	False	0,80
gb086	Pand in gebruik	8,18	29,71	Relatief	0 dB	False	0,80
gb087	Pand in gebruik	7,84	29,71	Relatief	0 dB	False	0,80
gb088	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb089	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb090	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb091	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb092	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb093	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb094	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb095	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb096	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb097	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb098	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb099	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb100	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb101	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb102	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb103	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb104	Pand in gebruik	6,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb105	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb106	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb107	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb108	Pand in gebruik	0,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb109	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb110	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb111	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb112	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb113	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb114	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb115	Pand in gebruik	6,50	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb116	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb117	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb118	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb119	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb120	Pand in gebruik	6,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb121	Pand in gebruik	7,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb122	Pand in gebruik	9,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb123	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb124	Pand in gebruik	6,50	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb125	Pand in gebruik	5,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb126	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb127	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb128	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb129	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb130	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb131	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb132	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb133	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb134	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb135	Pand in gebruik	3,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb136	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 500
gb137	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80
gb138	Pand in gebruik	8,00	30,00	Relatief	0 dB	False	0,80

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Kruisingen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Corr.
kp1	kruising	2/3
kp2	kruising	1

Model: wegverkeerslawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
HL01	hoogtelijn	30,00
HL02	hoogtelijn	30,00
HL03	hoogtelijn	30,00
HL04	hoogtelijn	29,00
HL05	hoogtelijn	29,00
HL06	hoogtelijn	29,00
HL07	hoogtelijn	29,00
HL08	hoogtelijn	28,00
HL09	hoogtelijn	28,00
HL10	hoogtelijn	28,00
HL11	hoogtelijn	30,00
HL12	hoogtelijn	28,00
HL13	hoogtelijn	29,00
HL14	hoogtelijn	30,00
HL15	hoogtelijn	30,00
HL16	hoogtelijn	30,00
HL17	hoogtelijn	28,00
HL18	hoogtelijn	28,00
HL19	hoogtelijn	28,00
HL20	hoogtelijn	28,00
HL21	hoogtelijn	28,00
HL22	hoogtelijn	28,00
HL23	hoogtelijn	28,00
HL24	hoogtelijn	28,00
HL25	hoogtelijn	28,00
HL26	hoogtelijn	28,00
HL27	hoogtelijn	30,00
HL28	hoogtelijn	29,00
HL29	hoogtelijn	30,00
HL30	hoogtelijn	30,00
HL31	hoogtelijn	30,00
HL32	hoogtelijn	30,00
HL33	hoogtelijn	30,00
HL34	hoogtelijn	30,00
HL35	hoogtelijn	30,00
HL36	hoogtelijn	30,00
HL37	hoogtelijn	29,00
HL38	hoogtelijn	30,00
HL39	hoogtelijn	29,00
HL40	hoogtelijn	29,00
HL41	hoogtelijn	30,00

Rapport: Groepsreducties
Model: wegverkeerslawaai

Groep	Reductie			Sommatie		
	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
De Wijer	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Energieweg	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Industrieweg	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
N284	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

BIJLAGE 4:

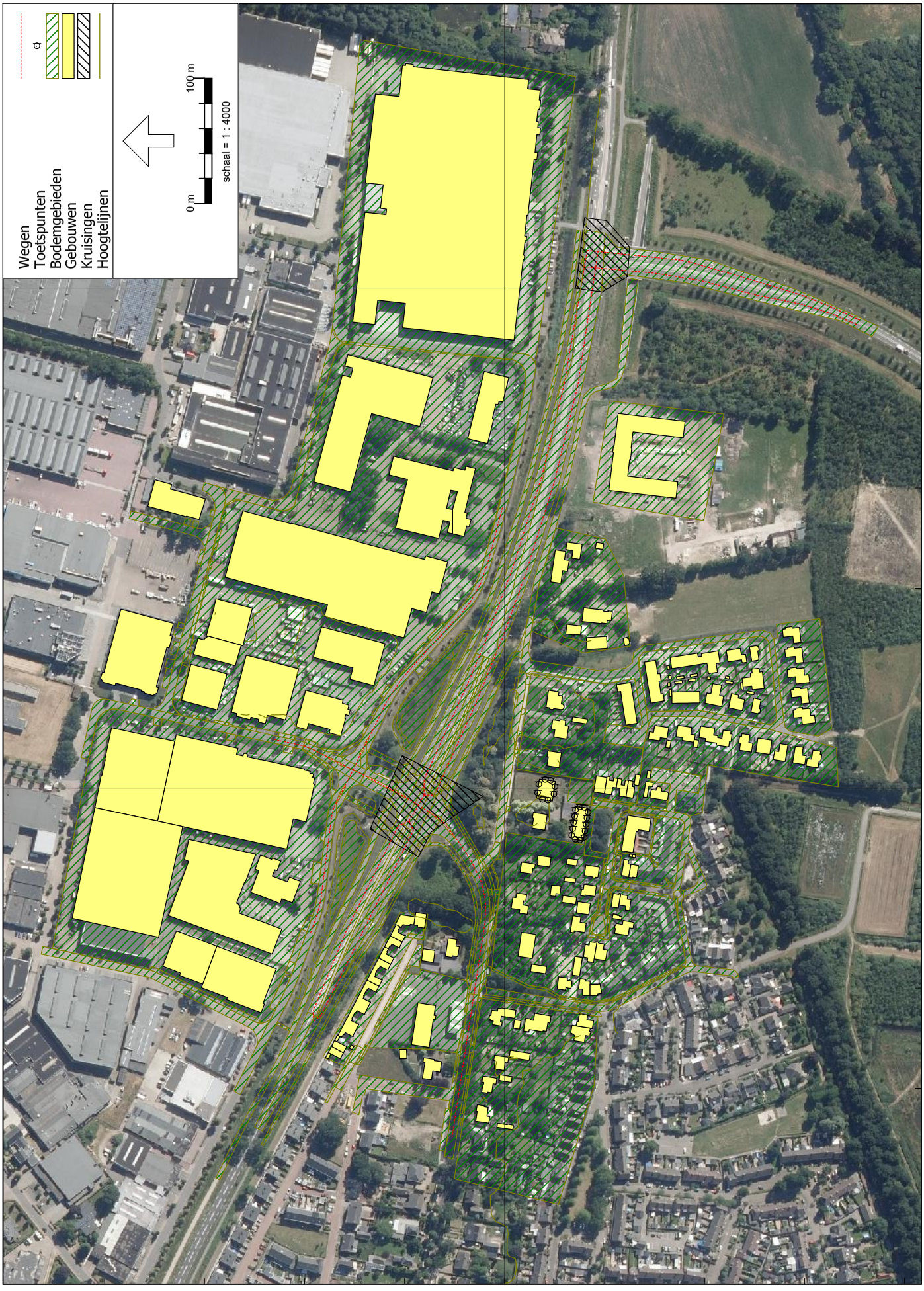
Wegen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Kruisingen
Hoogtelijnen
dj
0 m
100 m
schaal = 1 : 4000
147200
146800
375600
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

Grafische weergave invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaai

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

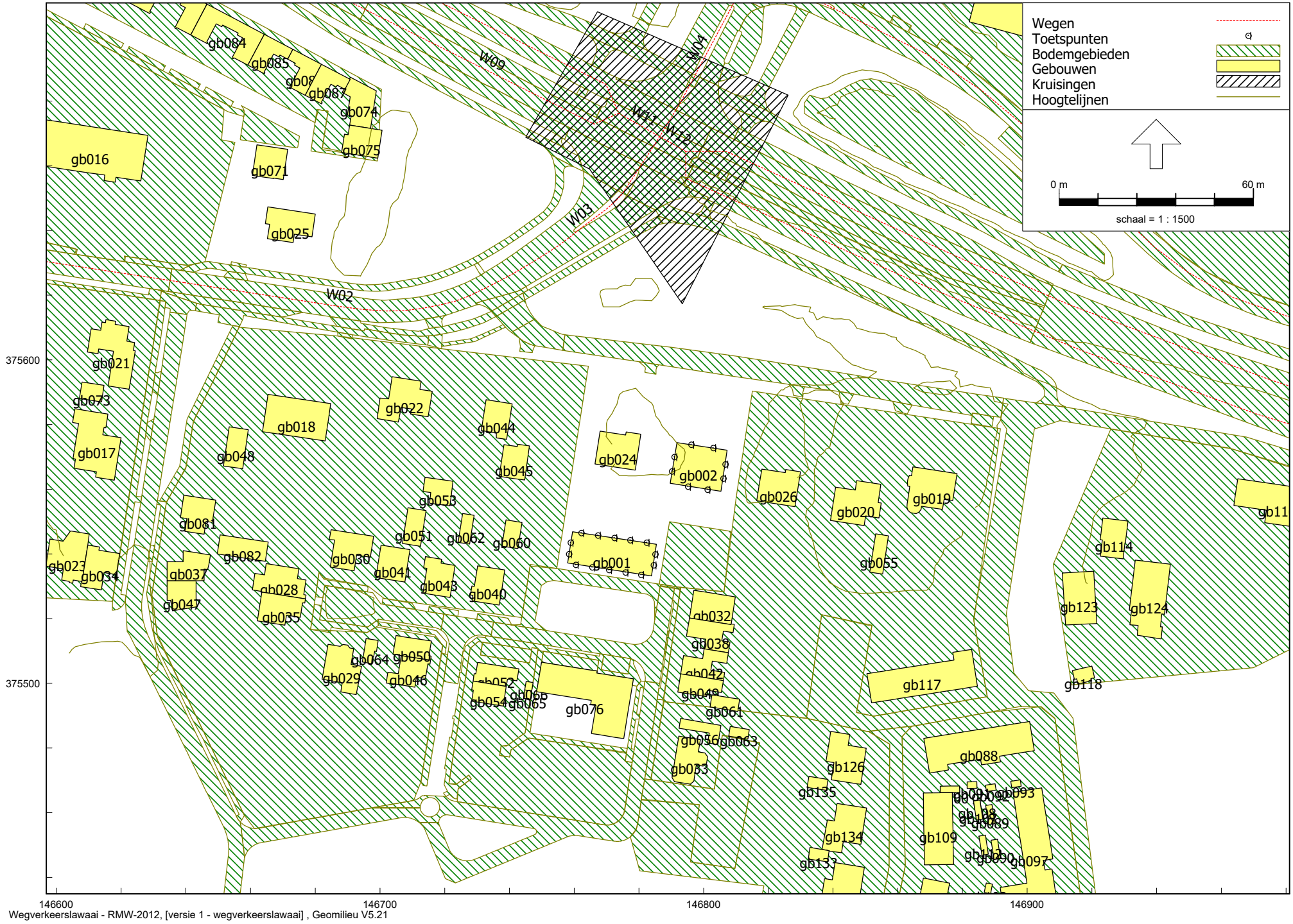

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

Tritium Advies

Grafische weergave invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaai

2005/020/ROS-01

bijlage 4

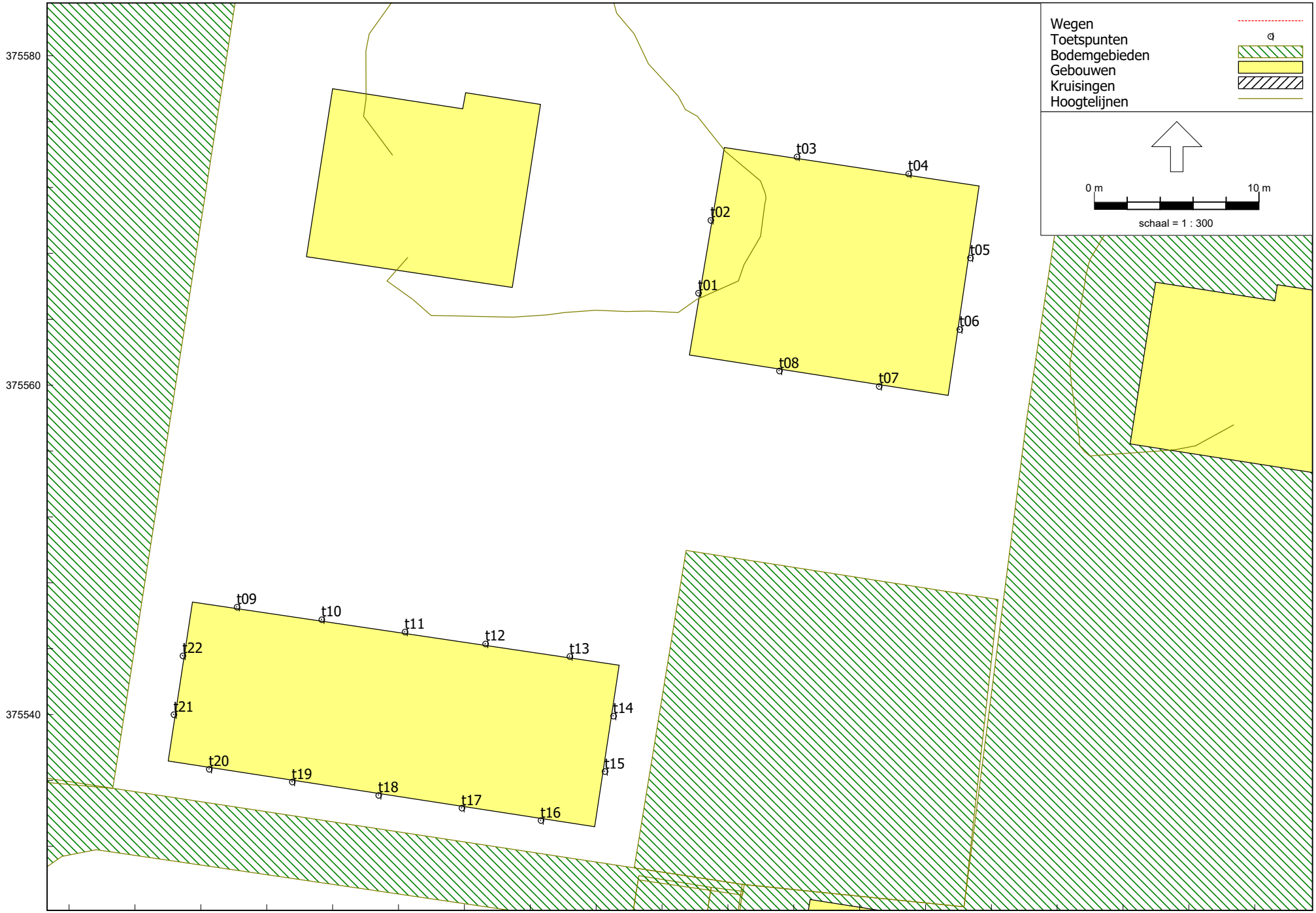

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

Tritium Advies

Grafische weergave invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaai

2005/020/ROS-01

bijlage 4

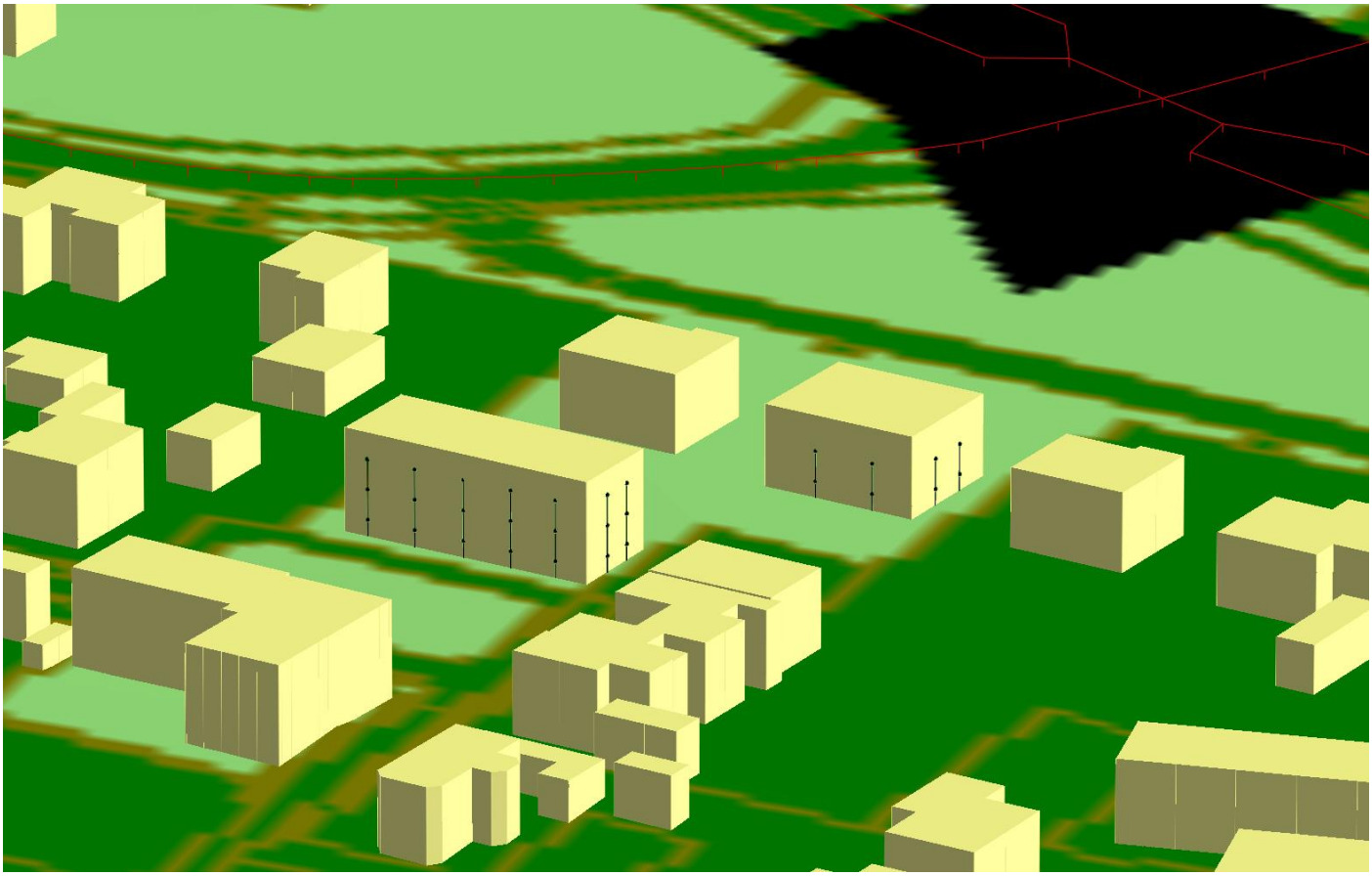

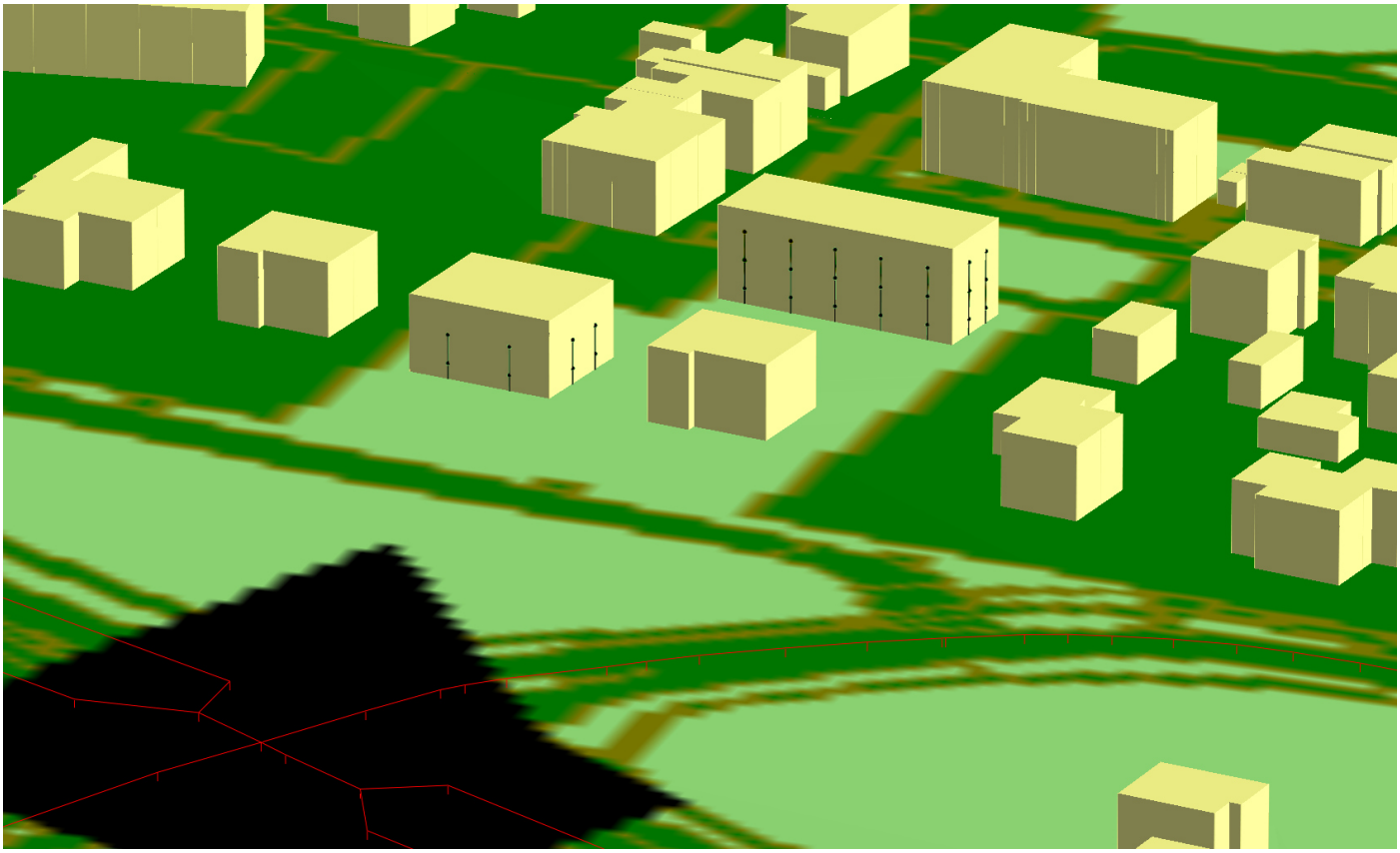

BIJLAGE 5:

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: De Wijer
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	146790,20	375565,60	1,50	37,2	34,4	27,0	37,6
t01_B	toetspunt	146790,20	375565,60	4,50	38,8	36,0	28,6	39,2
t02_A	toetspunt	146790,95	375570,02	1,50	38,6	35,8	28,4	39,0
t02_B	toetspunt	146790,95	375570,02	4,50	40,3	37,4	30,1	40,6
t03_A	toetspunt	146796,18	375573,87	1,50	40,4	37,6	30,2	40,8
t03_B	toetspunt	146796,18	375573,87	4,50	41,8	39,0	31,6	42,2
t04_A	toetspunt	146802,97	375572,84	1,50	39,8	37,0	29,6	40,2
t04_B	toetspunt	146802,97	375572,84	4,50	41,2	38,4	31,0	41,5
t05_A	toetspunt	146806,71	375567,73	1,50	25,7	22,9	15,5	26,1
t05_B	toetspunt	146806,71	375567,73	4,50	26,3	23,5	16,1	26,7
t06_A	toetspunt	146806,07	375563,39	1,50	14,7	11,9	4,5	15,1
t06_B	toetspunt	146806,07	375563,39	4,50	19,2	16,3	9,0	19,6
t07_A	toetspunt	146801,17	375559,93	1,50	26,6	23,8	16,4	27,0
t07_B	toetspunt	146801,17	375559,93	4,50	28,0	25,2	17,9	28,4
t08_A	toetspunt	146795,12	375560,87	1,50	27,2	24,4	17,0	27,6
t08_B	toetspunt	146795,12	375560,87	4,50	28,9	26,1	18,7	29,3
t09_A	toetspunt	146762,19	375546,54	1,50	37,7	34,9	27,5	38,1
t09_B	toetspunt	146762,19	375546,54	4,50	39,3	36,5	29,1	39,7
t09_C	toetspunt	146762,19	375546,54	7,50	40,7	37,9	30,5	41,1
t10_A	toetspunt	146767,33	375545,77	1,50	36,0	33,2	25,9	36,4
t10_B	toetspunt	146767,33	375545,77	4,50	37,7	34,9	27,5	38,1
t10_C	toetspunt	146767,33	375545,77	7,50	39,1	36,3	28,9	39,5
t11_A	toetspunt	146772,38	375545,02	1,50	34,9	32,1	24,7	35,3
t11_B	toetspunt	146772,38	375545,02	4,50	36,5	33,7	26,3	36,9
t11_C	toetspunt	146772,38	375545,02	7,50	37,9	35,1	27,7	38,3
t12_A	toetspunt	146777,27	375544,30	1,50	34,1	31,3	23,9	34,5
t12_B	toetspunt	146777,27	375544,30	4,50	35,7	32,9	25,5	36,1
t12_C	toetspunt	146777,27	375544,30	7,50	37,1	34,3	26,9	37,5
t13_A	toetspunt	146782,39	375543,54	1,50	34,3	31,5	24,1	34,7
t13_B	toetspunt	146782,39	375543,54	4,50	35,6	32,8	25,4	36,0
t13_C	toetspunt	146782,39	375543,54	7,50	36,9	34,1	26,7	37,3
t14_A	toetspunt	146785,04	375539,92	1,50	24,8	22,0	14,7	25,2
t14_B	toetspunt	146785,04	375539,92	4,50	26,5	23,7	16,3	26,9
t14_C	toetspunt	146785,04	375539,92	7,50	27,9	25,1	17,7	28,3
t15_A	toetspunt	146784,53	375536,55	1,50	25,8	23,0	15,6	26,2
t15_B	toetspunt	146784,53	375536,55	4,50	27,1	24,2	16,9	27,4
t15_C	toetspunt	146784,53	375536,55	7,50	28,7	25,8	18,5	29,0
t16_A	toetspunt	146780,64	375533,59	1,50	22,4	19,6	12,2	22,8
t16_B	toetspunt	146780,64	375533,59	4,50	23,3	20,5	13,1	23,7
t16_C	toetspunt	146780,64	375533,59	7,50	25,8	23,0	15,6	26,2
t17_A	toetspunt	146775,84	375534,33	1,50	26,4	23,6	16,2	26,8
t17_B	toetspunt	146775,84	375534,33	4,50	26,9	24,1	16,7	27,3
t17_C	toetspunt	146775,84	375534,33	7,50	28,2	25,4	18,0	28,6
t18_A	toetspunt	146770,78	375535,11	1,50	26,0	23,2	15,9	26,4
t18_B	toetspunt	146770,78	375535,11	4,50	26,5	23,7	16,3	26,9
t18_C	toetspunt	146770,78	375535,11	7,50	27,7	24,9	17,5	28,1
t19_A	toetspunt	146765,54	375535,92	1,50	26,6	23,8	16,4	27,0
t19_B	toetspunt	146765,54	375535,92	4,50	27,1	24,3	16,9	27,5
t19_C	toetspunt	146765,54	375535,92	7,50	28,3	25,4	18,0	28,6
t20_A	toetspunt	146760,50	375536,70	1,50	25,3	22,5	15,1	25,7
t20_B	toetspunt	146760,50	375536,70	4,50	25,8	23,0	15,6	26,2
t20_C	toetspunt	146760,50	375536,70	7,50	26,7	23,9	16,5	27,1
t21_A	toetspunt	146758,35	375540,01	1,50	36,3	33,5	26,1	36,7
t21_B	toetspunt	146758,35	375540,01	4,50	37,7	34,9	27,5	38,1
t21_C	toetspunt	146758,35	375540,01	7,50	39,3	36,5	29,1	39,7
t22_A	toetspunt	146758,89	375543,57	1,50	36,7	33,9	26,5	37,1
t22_B	toetspunt	146758,89	375543,57	4,50	38,1	35,3	27,9	38,5
t22_C	toetspunt	146758,89	375543,57	7,50	39,7	36,9	29,5	40,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Energieweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	146790,20	375565,60	1,50	35,9	32,6	25,3	36,0
t01_B	toetspunt	146790,20	375565,60	4,50	37,3	33,9	26,6	37,4
t02_A	toetspunt	146790,95	375570,02	1,50	36,5	33,2	25,9	36,7
t02_B	toetspunt	146790,95	375570,02	4,50	37,8	34,4	27,2	37,9
t03_A	toetspunt	146796,18	375573,87	1,50	37,5	34,1	26,8	37,6
t03_B	toetspunt	146796,18	375573,87	4,50	38,7	35,3	28,0	38,8
t04_A	toetspunt	146802,97	375572,84	1,50	37,4	34,0	26,8	37,5
t04_B	toetspunt	146802,97	375572,84	4,50	38,6	35,2	28,0	38,7
t05_A	toetspunt	146806,71	375567,73	1,50	4,0	0,6	-6,7	4,1
t05_B	toetspunt	146806,71	375567,73	4,50	5,6	2,1	-5,2	5,7
t06_A	toetspunt	146806,07	375563,39	1,50	2,0	-1,5	-8,8	2,0
t06_B	toetspunt	146806,07	375563,39	4,50	6,7	3,2	-4,1	6,8
t07_A	toetspunt	146801,17	375559,93	1,50	10,3	6,8	-0,4	10,4
t07_B	toetspunt	146801,17	375559,93	4,50	14,4	11,0	3,7	14,5
t08_A	toetspunt	146795,12	375560,87	1,50	--	--	--	--
t08_B	toetspunt	146795,12	375560,87	4,50	--	--	--	--
t09_A	toetspunt	146762,19	375546,54	1,50	19,2	15,7	8,4	19,3
t09_B	toetspunt	146762,19	375546,54	4,50	23,0	19,5	12,3	23,1
t09_C	toetspunt	146762,19	375546,54	7,50	29,3	25,9	18,6	29,4
t10_A	toetspunt	146767,33	375545,77	1,50	18,8	15,3	8,1	18,9
t10_B	toetspunt	146767,33	375545,77	4,50	22,6	19,2	11,9	22,7
t10_C	toetspunt	146767,33	375545,77	7,50	28,8	25,4	18,1	28,9
t11_A	toetspunt	146772,38	375545,02	1,50	19,0	15,5	8,3	19,1
t11_B	toetspunt	146772,38	375545,02	4,50	22,9	19,4	12,2	23,0
t11_C	toetspunt	146772,38	375545,02	7,50	29,2	25,8	18,6	29,3
t12_A	toetspunt	146777,27	375544,30	1,50	34,8	31,4	24,2	34,9
t12_B	toetspunt	146777,27	375544,30	4,50	36,2	32,9	25,6	36,4
t12_C	toetspunt	146777,27	375544,30	7,50	37,0	33,7	26,4	37,2
t13_A	toetspunt	146782,39	375543,54	1,50	35,4	32,1	24,8	35,5
t13_B	toetspunt	146782,39	375543,54	4,50	36,8	33,4	26,2	36,9
t13_C	toetspunt	146782,39	375543,54	7,50	37,6	34,2	27,0	37,7
t14_A	toetspunt	146785,04	375539,92	1,50	25,9	22,5	15,3	26,0
t14_B	toetspunt	146785,04	375539,92	4,50	27,2	23,8	16,6	27,3
t14_C	toetspunt	146785,04	375539,92	7,50	28,2	24,8	17,6	28,3
t15_A	toetspunt	146784,53	375536,55	1,50	25,6	22,3	15,0	25,8
t15_B	toetspunt	146784,53	375536,55	4,50	27,0	23,6	16,4	27,1
t15_C	toetspunt	146784,53	375536,55	7,50	28,0	24,6	17,4	28,1
t16_A	toetspunt	146780,64	375533,59	1,50	12,7	9,2	2,0	12,8
t16_B	toetspunt	146780,64	375533,59	4,50	15,6	12,1	4,9	15,7
t16_C	toetspunt	146780,64	375533,59	7,50	19,0	15,6	8,3	19,1
t17_A	toetspunt	146775,84	375534,33	1,50	13,7	10,3	3,0	13,8
t17_B	toetspunt	146775,84	375534,33	4,50	16,6	13,1	5,9	16,7
t17_C	toetspunt	146775,84	375534,33	7,50	20,0	16,6	9,3	20,1
t18_A	toetspunt	146770,78	375535,11	1,50	11,9	8,4	1,1	11,9
t18_B	toetspunt	146770,78	375535,11	4,50	14,8	11,3	4,1	14,9
t18_C	toetspunt	146770,78	375535,11	7,50	18,3	14,9	7,6	18,4
t19_A	toetspunt	146765,54	375535,92	1,50	14,0	10,6	3,3	14,1
t19_B	toetspunt	146765,54	375535,92	4,50	17,0	13,5	6,2	17,0
t19_C	toetspunt	146765,54	375535,92	7,50	20,4	16,9	9,7	20,5
t20_A	toetspunt	146760,50	375536,70	1,50	14,1	10,7	3,4	14,2
t20_B	toetspunt	146760,50	375536,70	4,50	17,1	13,6	6,4	17,2
t20_C	toetspunt	146760,50	375536,70	7,50	20,5	17,1	9,8	20,6
t21_A	toetspunt	146758,35	375540,01	1,50	14,8	11,4	4,1	14,9
t21_B	toetspunt	146758,35	375540,01	4,50	21,0	17,6	10,4	21,1
t21_C	toetspunt	146758,35	375540,01	7,50	23,4	20,0	12,8	23,5
t22_A	toetspunt	146758,89	375543,57	1,50	16,3	12,8	5,6	16,4
t22_B	toetspunt	146758,89	375543,57	4,50	22,0	18,7	11,4	22,2
t22_C	toetspunt	146758,89	375543,57	7,50	24,8	21,4	14,1	24,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Industrieweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	146790,20	375565,60	1,50	26,4	23,1	15,8	26,6
t01_B	toetspunt	146790,20	375565,60	4,50	27,3	24,1	16,7	27,5
t02_A	toetspunt	146790,95	375570,02	1,50	25,8	22,6	15,3	26,0
t02_B	toetspunt	146790,95	375570,02	4,50	26,8	23,5	16,2	27,0
t03_A	toetspunt	146796,18	375573,87	1,50	35,1	31,7	24,4	35,2
t03_B	toetspunt	146796,18	375573,87	4,50	36,0	32,7	25,3	36,1
t04_A	toetspunt	146802,97	375572,84	1,50	35,3	32,0	24,7	35,5
t04_B	toetspunt	146802,97	375572,84	4,50	36,3	32,9	25,6	36,4
t05_A	toetspunt	146806,71	375567,73	1,50	34,9	31,5	24,2	35,0
t05_B	toetspunt	146806,71	375567,73	4,50	35,9	32,5	25,2	36,0
t06_A	toetspunt	146806,07	375563,39	1,50	35,0	31,6	24,3	35,1
t06_B	toetspunt	146806,07	375563,39	4,50	35,7	32,3	25,0	35,8
t07_A	toetspunt	146801,17	375559,93	1,50	25,4	22,1	14,7	25,6
t07_B	toetspunt	146801,17	375559,93	4,50	26,3	22,9	15,6	26,4
t08_A	toetspunt	146795,12	375560,87	1,50	24,6	21,2	13,9	24,7
t08_B	toetspunt	146795,12	375560,87	4,50	25,4	22,0	14,7	25,5
t09_A	toetspunt	146762,19	375546,54	1,50	27,5	24,2	16,9	27,7
t09_B	toetspunt	146762,19	375546,54	4,50	29,7	26,4	19,1	29,8
t09_C	toetspunt	146762,19	375546,54	7,50	30,6	27,2	19,9	30,7
t10_A	toetspunt	146767,33	375545,77	1,50	28,2	24,9	17,5	28,3
t10_B	toetspunt	146767,33	375545,77	4,50	30,2	26,9	19,6	30,4
t10_C	toetspunt	146767,33	375545,77	7,50	31,3	27,9	20,6	31,4
t11_A	toetspunt	146772,38	375545,02	1,50	27,6	24,3	17,0	27,8
t11_B	toetspunt	146772,38	375545,02	4,50	29,6	26,3	18,9	29,7
t11_C	toetspunt	146772,38	375545,02	7,50	31,0	27,6	20,3	31,1
t12_A	toetspunt	146777,27	375544,30	1,50	27,1	23,8	16,5	27,3
t12_B	toetspunt	146777,27	375544,30	4,50	29,1	25,8	18,4	29,2
t12_C	toetspunt	146777,27	375544,30	7,50	30,8	27,4	20,1	30,9
t13_A	toetspunt	146782,39	375543,54	1,50	26,6	23,2	15,9	26,7
t13_B	toetspunt	146782,39	375543,54	4,50	28,6	25,2	17,9	28,7
t13_C	toetspunt	146782,39	375543,54	7,50	30,5	27,1	19,8	30,6
t14_A	toetspunt	146785,04	375539,92	1,50	23,7	20,3	13,0	23,8
t14_B	toetspunt	146785,04	375539,92	4,50	25,6	22,2	14,9	25,7
t14_C	toetspunt	146785,04	375539,92	7,50	28,5	25,1	17,8	28,6
t15_A	toetspunt	146784,53	375536,55	1,50	25,1	21,7	14,4	25,2
t15_B	toetspunt	146784,53	375536,55	4,50	26,7	23,3	16,0	26,8
t15_C	toetspunt	146784,53	375536,55	7,50	28,8	25,4	18,1	28,9
t16_A	toetspunt	146780,64	375533,59	1,50	14,3	10,9	3,6	14,4
t16_B	toetspunt	146780,64	375533,59	4,50	17,3	13,9	6,6	17,4
t16_C	toetspunt	146780,64	375533,59	7,50	20,1	16,7	9,4	20,2
t17_A	toetspunt	146775,84	375534,33	1,50	14,4	11,1	3,7	14,6
t17_B	toetspunt	146775,84	375534,33	4,50	17,2	13,8	6,5	17,3
t17_C	toetspunt	146775,84	375534,33	7,50	20,6	17,2	9,9	20,7
t18_A	toetspunt	146770,78	375535,11	1,50	17,8	14,4	7,1	17,9
t18_B	toetspunt	146770,78	375535,11	4,50	19,6	16,2	8,9	19,7
t18_C	toetspunt	146770,78	375535,11	7,50	22,1	18,8	11,4	22,2
t19_A	toetspunt	146765,54	375535,92	1,50	19,5	16,1	8,8	19,6
t19_B	toetspunt	146765,54	375535,92	4,50	21,3	18,0	10,7	21,5
t19_C	toetspunt	146765,54	375535,92	7,50	23,6	20,2	12,9	23,7
t20_A	toetspunt	146760,50	375536,70	1,50	17,6	14,3	6,9	17,7
t20_B	toetspunt	146760,50	375536,70	4,50	19,8	16,4	9,1	19,9
t20_C	toetspunt	146760,50	375536,70	7,50	21,9	18,6	11,3	22,1
t21_A	toetspunt	146758,35	375540,01	1,50	24,5	21,2	13,9	24,7
t21_B	toetspunt	146758,35	375540,01	4,50	26,6	23,3	15,9	26,7
t21_C	toetspunt	146758,35	375540,01	7,50	26,5	23,2	15,9	26,7
t22_A	toetspunt	146758,89	375543,57	1,50	25,1	21,8	14,5	25,3
t22_B	toetspunt	146758,89	375543,57	4,50	27,2	23,9	16,6	27,4
t22_C	toetspunt	146758,89	375543,57	7,50	26,6	23,3	16,0	26,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: N284
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	146790,20	375565,60	1,50	49,7	45,5	42,1	50,8
t01_B	toetspunt	146790,20	375565,60	4,50	50,8	46,6	43,3	51,9
t02_A	toetspunt	146790,95	375570,02	1,50	50,0	45,8	42,5	51,1
t02_B	toetspunt	146790,95	375570,02	4,50	51,1	46,9	43,6	52,2
t03_A	toetspunt	146796,18	375573,87	1,50	54,0	49,7	46,3	55,0
t03_B	toetspunt	146796,18	375573,87	4,50	55,3	51,0	47,6	56,3
t04_A	toetspunt	146802,97	375572,84	1,50	54,2	50,0	46,6	55,3
t04_B	toetspunt	146802,97	375572,84	4,50	55,5	51,2	47,9	56,6
t05_A	toetspunt	146806,71	375567,73	1,50	52,4	48,1	44,6	53,4
t05_B	toetspunt	146806,71	375567,73	4,50	53,6	49,3	45,9	54,6
t06_A	toetspunt	146806,07	375563,39	1,50	51,6	47,3	43,9	52,6
t06_B	toetspunt	146806,07	375563,39	4,50	52,9	48,6	45,2	53,9
t07_A	toetspunt	146801,17	375559,93	1,50	41,9	37,6	34,1	42,8
t07_B	toetspunt	146801,17	375559,93	4,50	42,7	38,4	35,0	43,7
t08_A	toetspunt	146795,12	375560,87	1,50	41,7	37,4	33,9	42,7
t08_B	toetspunt	146795,12	375560,87	4,50	42,5	38,2	34,8	43,6
t09_A	toetspunt	146762,19	375546,54	1,50	48,2	44,0	40,6	49,2
t09_B	toetspunt	146762,19	375546,54	4,50	49,6	45,3	42,0	50,7
t09_C	toetspunt	146762,19	375546,54	7,50	50,4	46,1	42,8	51,4
t10_A	toetspunt	146767,33	375545,77	1,50	47,5	43,3	39,9	48,5
t10_B	toetspunt	146767,33	375545,77	4,50	49,0	44,7	41,4	50,0
t10_C	toetspunt	146767,33	375545,77	7,50	50,0	45,8	42,4	51,1
t11_A	toetspunt	146772,38	375545,02	1,50	46,7	42,5	39,0	47,7
t11_B	toetspunt	146772,38	375545,02	4,50	48,3	44,1	40,7	49,4
t11_C	toetspunt	146772,38	375545,02	7,50	49,6	45,4	42,0	50,6
t12_A	toetspunt	146777,27	375544,30	1,50	46,6	42,4	39,0	47,7
t12_B	toetspunt	146777,27	375544,30	4,50	48,4	44,1	40,8	49,5
t12_C	toetspunt	146777,27	375544,30	7,50	49,8	45,5	42,2	50,9
t13_A	toetspunt	146782,39	375543,54	1,50	46,6	42,4	39,0	47,7
t13_B	toetspunt	146782,39	375543,54	4,50	48,4	44,1	40,7	49,4
t13_C	toetspunt	146782,39	375543,54	7,50	50,0	45,7	42,3	51,0
t14_A	toetspunt	146785,04	375539,92	1,50	41,9	37,6	34,2	42,9
t14_B	toetspunt	146785,04	375539,92	4,50	44,3	40,0	36,6	45,3
t14_C	toetspunt	146785,04	375539,92	7,50	47,2	42,9	39,4	48,1
t15_A	toetspunt	146784,53	375536,55	1,50	43,2	39,0	35,6	44,3
t15_B	toetspunt	146784,53	375536,55	4,50	45,1	40,8	37,4	46,1
t15_C	toetspunt	146784,53	375536,55	7,50	47,4	43,1	39,7	48,4
t16_A	toetspunt	146780,64	375533,59	1,50	33,6	29,3	26,0	34,7
t16_B	toetspunt	146780,64	375533,59	4,50	36,3	31,9	28,7	37,3
t16_C	toetspunt	146780,64	375533,59	7,50	39,5	35,2	31,9	40,5
t17_A	toetspunt	146775,84	375534,33	1,50	34,7	30,4	27,1	35,8
t17_B	toetspunt	146775,84	375534,33	4,50	36,7	32,4	29,1	37,7
t17_C	toetspunt	146775,84	375534,33	7,50	39,7	35,4	32,1	40,8
t18_A	toetspunt	146770,78	375535,11	1,50	37,1	32,8	29,4	38,1
t18_B	toetspunt	146770,78	375535,11	4,50	38,3	34,0	30,7	39,4
t18_C	toetspunt	146770,78	375535,11	7,50	40,7	36,4	33,0	41,7
t19_A	toetspunt	146765,54	375535,92	1,50	39,0	34,8	31,4	40,0
t19_B	toetspunt	146765,54	375535,92	4,50	40,1	35,8	32,5	41,2
t19_C	toetspunt	146765,54	375535,92	7,50	42,0	37,7	34,4	43,1
t20_A	toetspunt	146760,50	375536,70	1,50	37,4	33,2	29,9	38,5
t20_B	toetspunt	146760,50	375536,70	4,50	38,6	34,3	31,1	39,7
t20_C	toetspunt	146760,50	375536,70	7,50	41,0	36,7	33,4	42,1
t21_A	toetspunt	146758,35	375540,01	1,50	46,4	42,2	38,8	47,5
t21_B	toetspunt	146758,35	375540,01	4,50	47,5	43,3	39,9	48,6
t21_C	toetspunt	146758,35	375540,01	7,50	47,6	43,4	40,1	48,7
t22_A	toetspunt	146758,89	375543,57	1,50	46,8	42,6	39,2	47,9
t22_B	toetspunt	146758,89	375543,57	4,50	47,9	43,7	40,4	49,0
t22_C	toetspunt	146758,89	375543,57	7,50	48,0	43,8	40,4	49,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

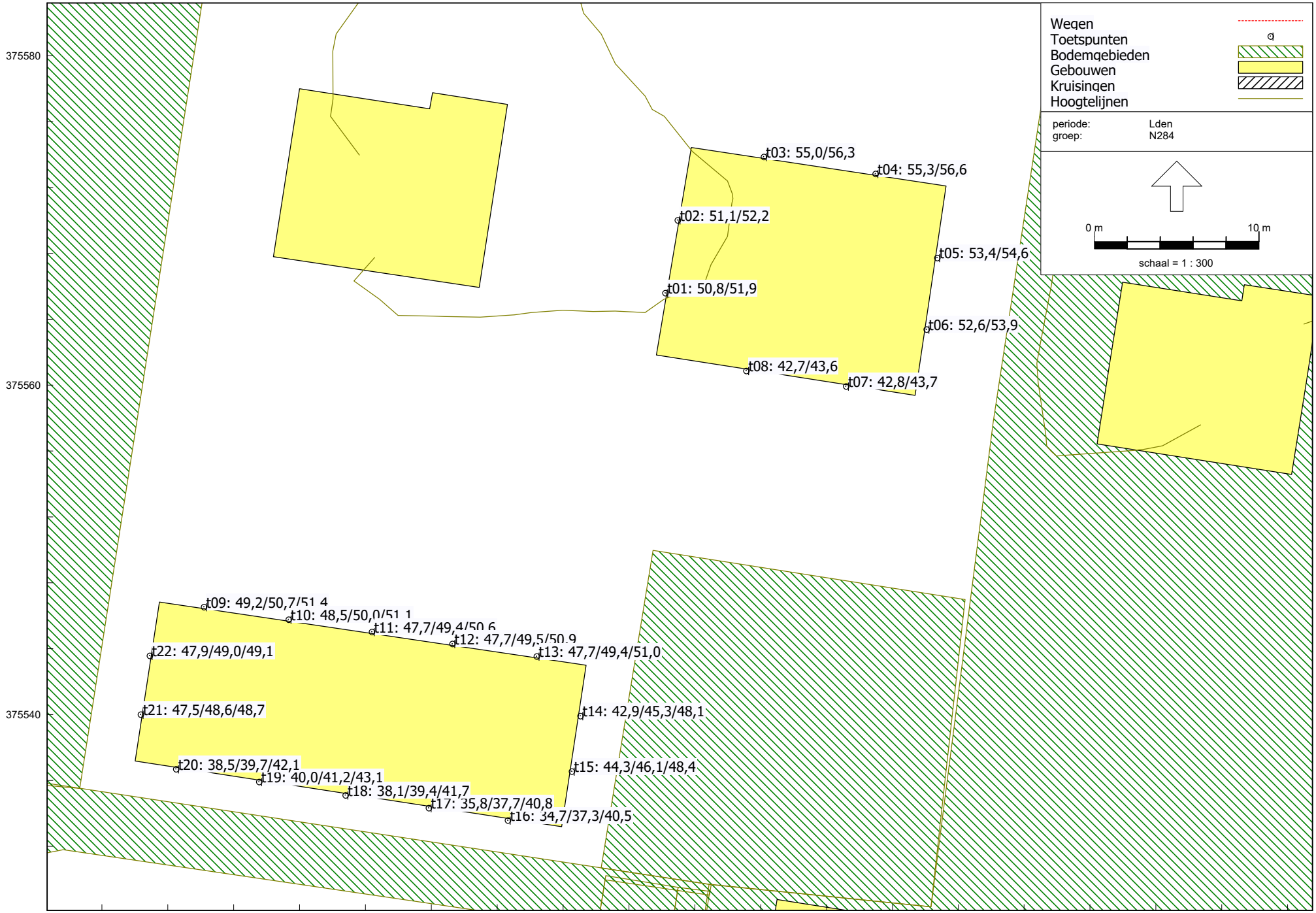

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

Rapport: Resultatentabel
Model: wegverkeerslawaai
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	146790,20	375565,60	1,50	50,9	47,0	42,8	51,8
t01_B	toetspunt	146790,20	375565,60	4,50	52,2	48,2	44,0	53,0
t02_A	toetspunt	146790,95	375570,02	1,50	51,4	47,6	43,2	52,3
t02_B	toetspunt	146790,95	375570,02	4,50	52,6	48,8	44,4	53,5
t03_A	toetspunt	146796,18	375573,87	1,50	54,9	51,0	46,8	55,8
t03_B	toetspunt	146796,18	375573,87	4,50	56,2	52,2	48,2	57,1
t04_A	toetspunt	146802,97	375572,84	1,50	55,1	51,1	47,0	56,0
t04_B	toetspunt	146802,97	375572,84	4,50	56,4	52,3	48,3	57,3
t05_A	toetspunt	146806,71	375567,73	1,50	52,7	48,4	44,8	53,6
t05_B	toetspunt	146806,71	375567,73	4,50	53,9	49,6	46,0	54,8
t06_A	toetspunt	146806,07	375563,39	1,50	51,9	47,7	44,0	52,8
t06_B	toetspunt	146806,07	375563,39	4,50	53,2	48,9	45,3	54,1
t07_A	toetspunt	146801,17	375559,93	1,50	42,5	38,4	34,5	43,4
t07_B	toetspunt	146801,17	375559,93	4,50	43,5	39,4	35,4	44,4
t08_A	toetspunt	146795,12	375560,87	1,50	42,4	38,3	34,3	43,3
t08_B	toetspunt	146795,12	375560,87	4,50	43,3	39,2	35,3	44,2
t09_A	toetspunt	146762,19	375546,54	1,50	49,3	45,5	41,3	50,3
t09_B	toetspunt	146762,19	375546,54	4,50	50,8	47,0	42,7	51,7
t09_C	toetspunt	146762,19	375546,54	7,50	51,8	48,0	43,6	52,7
t10_A	toetspunt	146767,33	375545,77	1,50	48,5	44,6	40,5	49,4
t10_B	toetspunt	146767,33	375545,77	4,50	50,1	46,2	42,0	51,0
t10_C	toetspunt	146767,33	375545,77	7,50	51,2	47,4	43,1	52,1
t11_A	toetspunt	146772,38	375545,02	1,50	47,7	43,8	39,6	48,6
t11_B	toetspunt	146772,38	375545,02	4,50	49,3	45,4	41,3	50,2
t11_C	toetspunt	146772,38	375545,02	7,50	50,7	46,8	42,6	51,6
t12_A	toetspunt	146777,27	375544,30	1,50	48,1	44,3	39,8	49,0
t12_B	toetspunt	146777,27	375544,30	4,50	49,9	46,0	41,6	50,7
t12_C	toetspunt	146777,27	375544,30	7,50	51,2	47,3	43,0	52,1
t13_A	toetspunt	146782,39	375543,54	1,50	48,2	44,4	39,9	49,1
t13_B	toetspunt	146782,39	375543,54	4,50	49,9	46,0	41,6	50,7
t13_C	toetspunt	146782,39	375543,54	7,50	51,4	47,4	43,1	52,2
t14_A	toetspunt	146785,04	375539,92	1,50	42,6	38,6	34,6	43,5
t14_B	toetspunt	146785,04	375539,92	4,50	44,9	40,8	36,9	45,8
t14_C	toetspunt	146785,04	375539,92	7,50	47,6	43,5	39,7	48,6
t15_A	toetspunt	146784,53	375536,55	1,50	43,9	39,8	35,9	44,8
t15_B	toetspunt	146784,53	375536,55	4,50	45,7	41,6	37,8	46,6
t15_C	toetspunt	146784,53	375536,55	7,50	47,9	43,8	40,0	48,9
t16_A	toetspunt	146780,64	375533,59	1,50	34,8	30,8	26,7	35,6
t16_B	toetspunt	146780,64	375533,59	4,50	37,2	33,1	29,2	38,1
t16_C	toetspunt	146780,64	375533,59	7,50	40,3	36,2	32,3	41,2
t17_A	toetspunt	146775,84	375534,33	1,50	36,5	32,8	28,2	37,4
t17_B	toetspunt	146775,84	375534,33	4,50	38,1	34,3	29,9	39,0
t17_C	toetspunt	146775,84	375534,33	7,50	40,8	36,9	32,7	41,7
t18_A	toetspunt	146770,78	375535,11	1,50	38,2	34,3	30,1	39,1
t18_B	toetspunt	146770,78	375535,11	4,50	39,3	35,4	31,3	40,2
t18_C	toetspunt	146770,78	375535,11	7,50	41,5	37,5	33,5	42,5
t19_A	toetspunt	146765,54	375535,92	1,50	39,9	35,9	31,9	40,8
t19_B	toetspunt	146765,54	375535,92	4,50	41,0	37,0	33,0	41,9
t19_C	toetspunt	146765,54	375535,92	7,50	42,8	38,8	34,8	43,7
t20_A	toetspunt	146760,50	375536,70	1,50	38,4	34,4	30,4	39,3
t20_B	toetspunt	146760,50	375536,70	4,50	39,5	35,5	31,6	40,5
t20_C	toetspunt	146760,50	375536,70	7,50	41,7	37,7	33,8	42,7
t21_A	toetspunt	146758,35	375540,01	1,50	47,6	43,8	39,5	48,5
t21_B	toetspunt	146758,35	375540,01	4,50	48,8	45,0	40,7	49,7
t21_C	toetspunt	146758,35	375540,01	7,50	49,4	45,7	41,1	50,2
t22_A	toetspunt	146758,89	375543,57	1,50	48,0	44,2	39,9	48,9
t22_B	toetspunt	146758,89	375543,57	4,50	49,3	45,5	41,1	50,2
t22_C	toetspunt	146758,89	375543,57	7,50	49,7	46,0	41,5	50,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

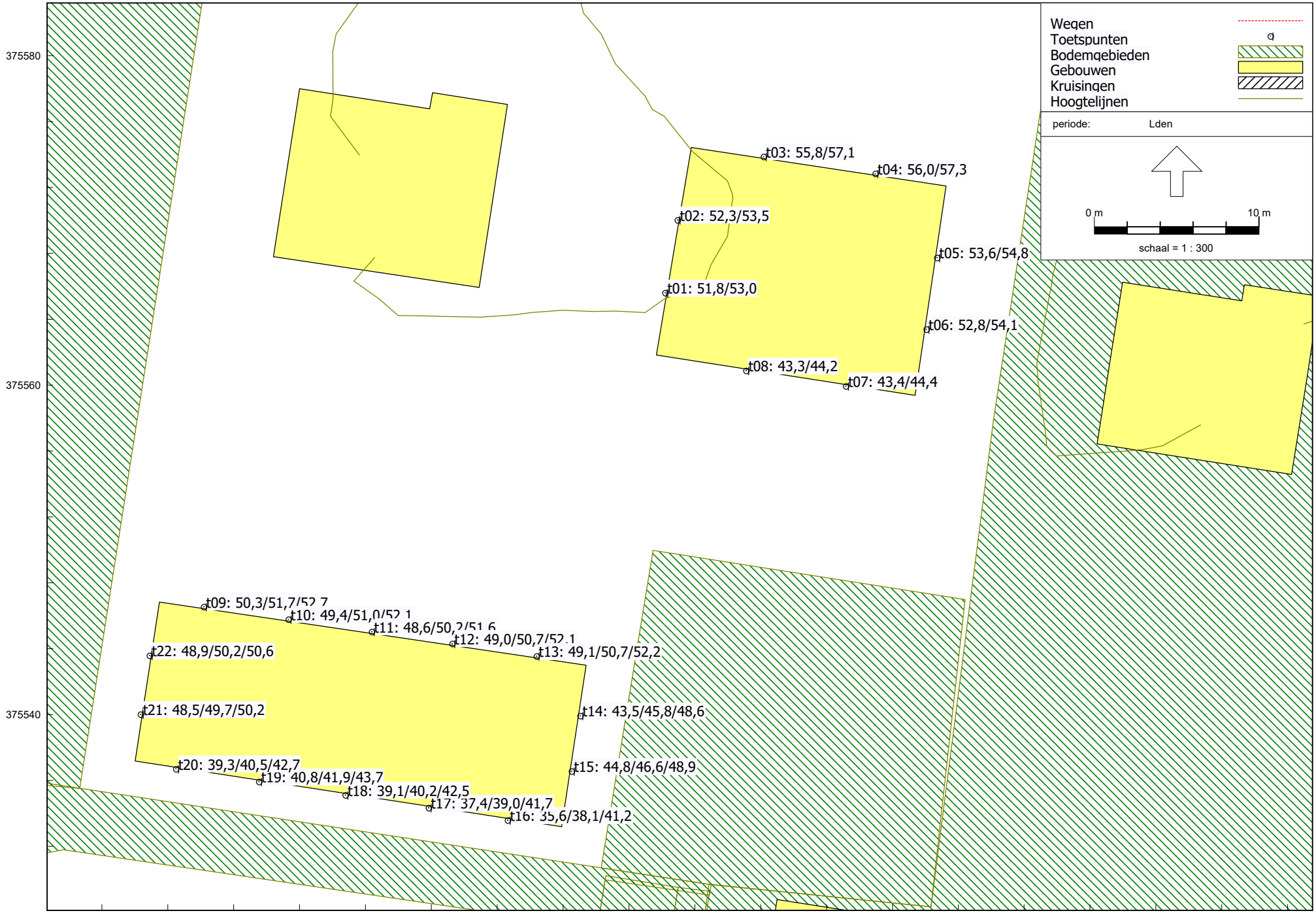

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 1 - wegverkeerslawaai] , Geomilieu V5.21

Ecolybrium
Ecologisch onderzoek en advies

Hoofdkantoor:
Heugterbroekdijk 31
6003 RA WEERT

Vestiging Maastricht:
Florijnruwe 111-8
6218 CA MAASTRICHT

Opdrachtgever:
Familie Verhagen
p/a Smeel 6
5541GE REUSEL

Datum: 29 mei 2020

Onderwerp:
Rapportage Quickscan Ecologische Waarden ontwikkelingslocatie Wijer 40 te Hapert
(ons kenmerk: 20-680)

Geachte familie Verhagen,

Hierbij ontvangt u de rapportage inzake het uitgevoerde quickscan onderzoek Ecologische Waarden ter plekke van de ontwikkelingslocatie gelegen aan de Wijer 40, te Hapert, zie figuur 1.

Aanleiding

Op dit perceel wordt de bestaande woning met een kleinere tuin gehandhaafd en op de op te splitsen delen van het betreffende perceel worden in totaal 2 + 5 woningen gebouwd, zie figuur 2 . In het kader van deze werkzaamheden is het noodzakelijk de ingreep te toetsen aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, om zicht te krijgen of er effecten optreden ten aanzien van beschermde natuurwaarden. Om vast te stellen of er op en rondom de terrein beschermde soorten voorkomen, of gebruik maken van de ingreeplocatie, is het terrein hierop onderzocht en beoordeeld. De resultaten van dit onderzoek zijn hieronder beschreven.

Figuur 1: onderzoekslocatie De Wijer 40 e.o, Hapert

☎ 06 462 55 985
✉ info@ecolybrium.nl
💻 www.ecolybrium.nl

KVK nummer: 68599544
Bankrek.: NL19 KNAB 0257477624
BTW-nummer: NL857514313B01

Figuur 2: beoogd bouwplan De Wijer 40 e.o, Hapert

Onderzoeksmethodiek

Om zicht te krijgen op de aanwezigheid van beschermde soorten op de locatie, is er een onderzoek uitgevoerd op 15 mei 2020. Hierbij is het gehele terrein doorlopen en is er gezocht naar de aanwezigheid van beschermde en/of bijzondere soorten.

Het terrein is geheel voorzien van een grasvegetatie met enkele bloeiende plantensoorten. Bomen en struiken, en andere natuurlijke elementen (zoals poelen en sloten) ontbreken in het geheel. Het gehele terrein is omheind met een zeer goed onderhouden coniferenhaag (zonder afgestorven plekken en geen opengevallen stukken). Alleen terplekke van de te handhaven woning nr. 40 groeien enkele bomen.

Aanwezigheid natuurwaarden

Broedvogels (al of niet met jaarrond beschermde nesten)

Er zijn geen nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen terplekke van de ingreeplocatie. De aanwezige schuur vormt eveneens geen geschikte broedplek voor soorten als huismus, huiszwaluw, boerenzwaluw en/of gierzwaluw. Uilen zijn eveneens niet aanwezig en/of te verwachten vanwege de tamelijk binnen stedelijke ligging van de ingreeplocatie (niet aan de directe dorpsrand met directe verbinding met open gebied).

Ook de bestaande woning vormt voor soorten met jaarrond beschermde nesten geen broedlocatie. Uit navraag bij de huidige bewoners bleek ook dat er geen huismussen en/of andere soorten broedvogels aanwezig zijn in de woning waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.

Gelet op de situatie en het gebruik ervan (als woonhuis en tuin) zullen er naar verwachting slechts enkele soorten broedvogels voorkomen op het betreffende perceel. Hierbij valt te denken aan soorten als koolmees, merel, roodborst en dergelijke. Deze soorten komen algemeen voor in de omgeving en in Nederland en de gunstige staat komt niet in het geding als er sprake is van het verwijderen van de vegetatie.

Effecten op broedvogels (al of niet met jaarrond beschermde nesten) zijn geheel uit te sluiten. De werkzaamheden dienen dan wel buiten de broedperiode uitgevoerd te worden (dus buiten half maart-half juli).

Foto 1: deze zeer strak gesnoeide haag biedt zeer weinig toegang voor broedvogels

Vleermuizen

Het terrein vormt in geen enkel opzicht een goed ontwikkeld jachtbiotoop voor vleermuizen. Dit komt geheel door de eentonigheid van het terrein qua vegetatie en vegetatieopbouw. Vaste rust- en verblijfplaatsen, primaire migratieroutes en essentieel foerageergebied zijn op voorhand uit te sluiten in dit gebied.

De schuur heeft een asbestplatendak en is niet gespouwd. Een stabiel klimaat (een van de vereisten van een vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen) is in het geheel niet aanwezig. De schuur vormt in geen enkel opzicht een mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen.

De woning met huisnummer 40, die blijft staan, kan dienstdoen als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen, echter gezien hier geen werkzaamheden uitgevoerd worden zijn effecten eveneens uit te sluiten.

Er zal mogelijk door enkele dieren gejaagd kunnen worden boven het perceel, maar dit zal kortstondig zijn en er zal geen enkel negatief effect optreden ten aanzien van de lokaal aanwezige populatie vleermuizen door de werkzaamheden.

Effecten op vleermuizen treden terplekke van de locatie in het geheel niet op. In dit kader achten we nader vleermuisonderzoek op deze locatie dan ook geheel niet noodzakelijk.

Foto 2: de schuur is totaal ongeschikt voor het vestigen van vleermuizen als vaste rust- en verblijfplaats

Vaatplanten
Op en rondom de onderzochte gebieden groeien geen beschermde en/of bijzondere vaatplanten. Goed ontwikkelde schrale bloemrijke vegetaties (zoals schraal grasland) zijn niet aanwezig. Uit de verspreidingsgegevens van de huidige beschermde vaatplanten blijkt dat er in de directe omgeving en in een straal van enkele kilometers rondom de onderzochte locaties ook geen beschermde vaatplanten voorkomen.
De soorten die zijn aangetroffen komen allemaal algemeen voor in de directe omgeving en in grote delen van Nederland, zoals klein biggenkruid, grote brandnetel, straatjesgras, ooievaarsbek, hondsdraf, scherpe boterbloem en duizendblad.

Effecten op beschermde vaatplanten zijn geheel uit te sluiten.

Overige soorten
Andere beschermde soorten, zoals amfibieën, reptielen, vissen, libellen, dagvlinders, grondgebonden zoogdieren en andere ongewervelden, zijn niet aangetroffen en ook niet te verwachten binnen het onderzoeksgebied.
Optimaal ontwikkelde leefgebieden zijn daarvoor niet aanwezig en/of ontwikkeld.

Effecten op overige soortgroepen is in zijn geheel uit te sluiten vanwege het ontbreken van optimaal ontwikkelde leefgebieden.

Conclusies

- Er kunnen enkele algemeen voorkomende soorten broedvogels voorkomen binnen de planbegrenzing. Indien de werkzaamheden buiten de broedperiode uitgevoerd worden (dus buiten half maart en half juli) treden er geen effecten op ten aanzien van broedvogels. Nesten die jaarrond beschermd zijn, zijn niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Effecten op broedvogels treden dan ook niet op.
- Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig of te verwachten op het te bebouwen terrein. De schuur is geheel ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes op het terrein. Effecten op vleermuizen zijn op voorhand geheel uit te sluiten. Nader onderzoek is dan ook niet benodigd.
- Ter plekke van de ingreeplocatie is het voorkomen van andere beschermde soorten zoals, vaatplanten, libellen, dagvlinders, vissen, reptielen, amfibieën, grondgebonden zoogdieren en overige ongewervelden geheel uit te sluiten. Effecten treden daarmee niet op.
- In het kader van de Wet natuurbescherming kan gesteld worden dat er geen effecten op beschermde soorten optreden en dat daarmee geen knelpunten optreden in het kader van de Wet natuurbescherming.
- De beoogde plannen kunnen dan ook uitgevoerd worden zoals beoogd.
- Geadviseerd wordt om deze zoveel als mogelijk uit te voeren buiten de broedperiode van vogels (buiten half maart en half juli).

Rapportnummer: QUO-14716-Q2Z2B7
© van Empel Inspecties en Advisering

Voortoets stikstofdepositie Nieuwbouwwoningen De Wijer 40 Hapert

Adres	:	De Wijer 40 Hapert
Datum	:	13 mei 2020
Rapportnummer	:	QUO-14716-Q2Z2B7

© van Empel Inspecties en Advisering

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2
2 Algemene gegevens 3
3 Rekenmodel 4
4 Literatuurgegevens 4
5 Emissies 5
5.1 Beschrijving project 5
5.2 Emissiebronnen in de aanlegfase 6
5.3 Emissiebronnen in de gebruiksfase 10
6 Rekenresultaten 13
7 Conclusie 14
8 Bijlagen 15

1 Inleiding

Woningbouwplannen (ook kleinschalige woningbouwplannen) kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in een Natura 2000-gebied. Het gebruik van woningen (in de gebruiksfase) kan leiden tot een emissie van stikstofoxide (NO_x). Deze emissie kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van het gebruik van gas en het autoverkeer van bewoners en bezoekers van de woning(en). Ook kan sprake zijn van een emissie van de stikstofoxide als gevolg van de bouwwerkzaamheden in de aanlegfase, bijvoorbeeld als gevolg van de aanvoer van bouwmaterialen en grondverzet op de bouwplaats.

In dit rapport worden de stikstofemissies en stikstofdepositie inzichtelijk gemaakt voor het woningbouwplan aan De Wijer 40 te Hapert, en wordt getoetst of sprake is van (een toename) stikstofdepositie op de omliggende Natura-2000 gebieden.

Factsheet "Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden"
Het ministerie van BZK heeft n.a.v. de recente uitspraak van Raad van State van 29 mei 2019 (zie verdere toelichting in Hoofdstuk 3) een factsheet samengesteld welke als tool gebruikt kan worden voor projecten met woningbouw. De factsheet "Woningbouwplannen" is opgesteld om inzicht te geven in de gevolgen van de uitspraak van 29 mei 2019. In de factsheet is relevante informatie opgenomen voor de afweging van de eventuele gevolgen van stikstofdepositie bij woningbouwprojecten.

In deze voortoets is rekening gehouden met de werkwijze zoals opgenomen in de factsheet (zie bijlage 2).

2 Algemene gegevens

Opdrachtgever	
Naam:	Familie Verhagen
Adres:	Smeel 6
Postcode en plaats:	5541GE Reusel
Email:	aswaanen@hotmail.com

Adviseur/ contactpersoon	
Bedrijf:	Van Empel Inspecties en Advisering
Afdeling	Van Empel Milieu Advies
Contactpersoon	Huub Wilborts
Adres:	Elskensakker 44 Bergeijk
Postadres	Postbus 31, 5570 AA Bergeijk
Telefoonnummer:	+31 (0)88 17 00 100/ +31 (0)6 12 63 46 58
Email:	milieu@vanempelinspecties.com

Gegevens het object	
Adres:	De Wijer 40
Plaats:	Hapert

Rapport	
Rapportnummer:	QUO-14716-Q2Z2B7
Datum:	13 mei 2020
Rapporteur:	Ferd van de Ven

3 Rekenmodel

Met de inwerkingtreding van het PAS is het gebruik van het rekenmodel AERIUS Calculator voorgeschreven voor de berekening van de stikstofdepositie. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State het PAS onverbindend verklaard. Ondanks deze uitspraak blijft AERIUS-Calculator een geschikt rekeninstrument voor het bepalen van de stikstofdepositie van activiteiten.
In het kader van onderhavige beoordeling zijn AERIUS-berekeningen gemaakt.

Voor het gebruik van de AERIUS Calculator is een praktische instructie voor vergunningverlening opgesteld. Dit betreft de "Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator".

Alle typen emissiebronnen (punten, lijnen en vlakken) van stikstof (NO_x en NH_3) kunnen in AERIUS Calculator ingevoerd worden. AERIUS Calculator heeft ten behoeve van het gebruikersgemak veel voorkomende typen bronnen van diverse sectoren (bijvoorbeeld industrie, landbouw, verkeer en vervoer) gedefinieerd. Daarbij zijn voor diverse bronkenmerken default waarden ingevuld die gebruikt worden als de gebruiker zelf geen aangepaste waarde invoert.

4 Literatuurgegevens

Voor deze rapportage is gebruik gemaakt van literatuurgegevens uit de volgende rapporten:

- Handleiding AERIUS Calculator (beschikbaar via www.aerius.nl/nl/manuals/calculator);
- Factsheet "Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden"emissiefactoren' RIVM, 22 november 2019;
- Instructie-gegevensinvoer-AERIUS-Calculator-2019;
- Rapport "Addendum default brongegevens Mobiele werktuigen- afwijkende categorieën", RIVM, 2 februari 2015;
- CROW-publicatie 317.

5 Emissies

De AERIUS-berekeningen zijn onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing voor de herontwikkeling van het perceel aan de Wijer 40 te Hapert. De exacte details van het bouwen van de woningen zijn nog niet bekend. In dit onderzoek is een realistische opgave gemaakt van de inzet van machines en werktuigen en de verkeer aantrekkende werking bij de oprichting vergelijkbare type woningen.

De relevante emissie, met effect op de vermestende stikstofdepositie zijn NO_x en NH_3.
NO_x emissie ontstaat bij het verbranden van fossiele brandstoffen. Dit vindt plaats in de aanwezige verbrandingsinstallaties en mobiele voertuigen. Deze emissies worden o.a. veroorzaakt door transport ten behoeve van het aanvoeren van de bouwmaterialen en afvoeren bouw- en sloopafval etc.

In dit onderzoek is de stikstofemissie en -depositie van de volgende situaties inzichtelijk gemaakt:
- Aanlegfase;
- Gebruiksfase.

5.1 Beschrijving project

Men is voornemens om aan de Wijer 40 te Hapert 7 nieuwbouwwoningen te realiseren.
Deze woningen zijn verdeeld in een blok van twee (twee onder één kapwoningen) en vijf rijwoningen (inclusief vijf garageboxen en parkeervoorzieningen). De bestaande woning op deze locatie blijft als woning in gebruik maar wordt wat perceel betreft afgescheiden van de nieuw te bouwen woningen.

Ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing voor de herontwikkeling dient aangetoond te worden dat er geen sprake is van significante negatieve gevolgen m.b.t. stikstof.

In onderstaande afbeeldingen is het plan verder verduidelijkt.

Afbeelding 1: De Wijer 40 Hapert beoogd

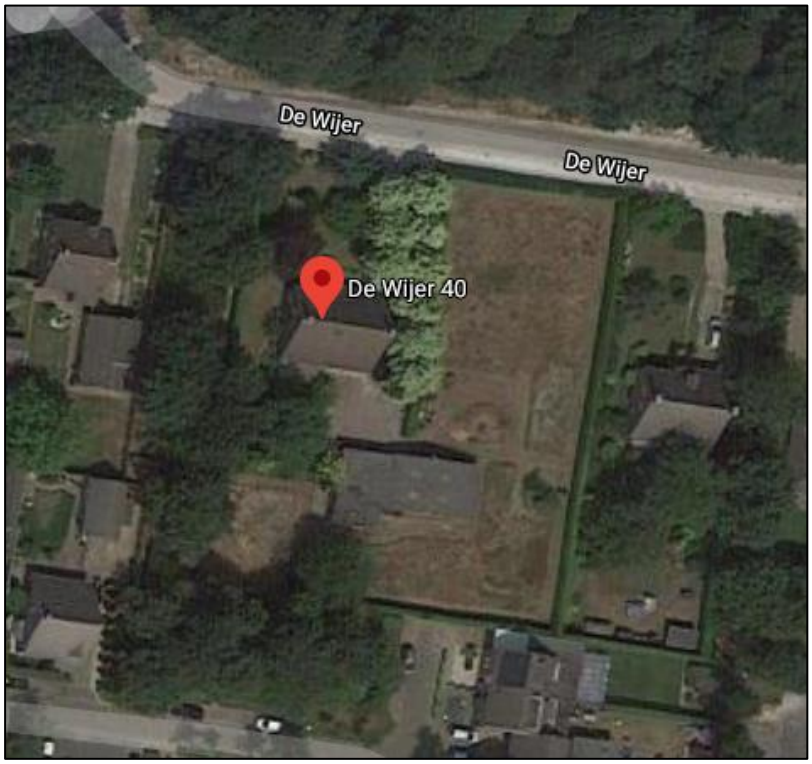

Afbeelding 2: De Wijer 40 Hapert bestaand

Voor de details van het bestemmingsplan wordt verwezen naar ruimtelijke onderbouwing voor de herontwikkeling.

5.2 Emissiebronnen in de aanlegfase

Bij de realisatie van de woningen vinden in de aanlegfase bouwactiviteiten plaats. In deze fase zijn met enige regelmaat machines en werktuigen nodig zoals bijvoorbeeld een graafmachine, vrachtwagens/betonwagens, bestelbussen enz.
De tijdelijke bijdrage van de emissies bij aanleg zijn afzonderlijk berekend, aan de hand van een inschatting (worst-case-scenario).

Voor de aanlegfase van de woningen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Totale bouwtijd: 1 jaar
- Werkbare dagen: 200 dagen

Voorafgaand aan het bouwen van de woningen wordt ter plaatse de aanwezige begroeiing verwijderd, een opstal gesloopt en vinden grondwerkzaamheden plaats. In de berekening zijn hiervoor de benodigde mobiele werktuigen opgenomen.

Over het algemeen worden de grotere partijen bouwmaterialen aangeleverd m.b.v. vrachtwagens. Dagelijks vinden er ook verkeersbewegingen plaats m.b.v. bestelbussen (al dan niet gecombineerd met aanhanger). Deze bestelbussen worden naast het vervoer van werklui en de benodigde gereedschappen/ machines ook gebruikt voor de aan- en afvoer van materialen (waaronder steigermateriaal, stroomvoorzieningen, mingraver etc.)

Verkeersbewegingen door bouwverkeer in aanlegfase
Voor het project is een realistische inschatting gemaakt van het aantal voertuigen voor de aanvoer van bouwmaterialen en afvoer van bouwafval end.

Verkeersbewegingen tijdens de sloop van de opstal
Zwaar verkeer:
Tijdens het slopen zijn de volgende zware voertuigen benodigd:
- 1 Graafmachine t.b.v. het verwijderen van begroeiing, slopen opstal en grondwerk;
- 8 Vrachtwagens afvoer sloopafval;
- 1 Verreiker, t.b.v. verwijderen asbest, verplaatsen afval en overige hand- en spandiensten;

Verkeersbewegingen tijdens aanlegfase twee onder één kapwoningen
Zwaar verkeer:
Tijdens het bouwen zijn de volgende zware voertuigen benodigd:
- 1 Graafmachine t.b.v. inrichten bouwterrein;
- 6 Betonstorters, t.b.v. het storten van beton;
- 3 Betonpompen, t.b.v. het verpompen van beton;
- 18 Vrachtwagens bouwmaterialen, t.b.v. de aan- en afvoer van materialen en afval;
- 1 Minigraver, t.b.v. het graven van sleuven of aanvullen met grond;
- 1 Verreiker, t.b.v. het verplaatsen van bouwmaterialen en afval;
- 1 Hijskraan, t.b.v. het leggen van verdiepingsvloer en dakplaten;
- 1 Trilplaat, t.b.v. het aandrukken ondergrond woningen.

Middelzwaar verkeer;
- Bestelauto 4 stuks per dag (al dan niet met aanhanger).

Licht verkeer;
- Auto 4 stuks per dag.

Verkeersbewegingen tijdens aanlegfase vijf rijwoningen (inclusief garageboxen en parkeervoorziening)
Zwaar verkeer:
Tijdens het bouwen zijn de volgende zware voertuigen benodigd:
- 1 Graafmachine t.b.v. inrichten bouwterrein;
- 18 Betonstorters, t.b.v. het storten van beton;
- 3 Betonpompen, t.b.v. het verpompen van beton;
- 42 Vrachtwagens bouwmaterialen, t.b.v. de aan- en afvoer van materialen en afval;
- 1 Minigraver, t.b.v. het graven van sleuven of aanvullen met grond;
- 1 Verreiker, t.b.v. het verplaatsen van bouwmaterialen en afval;
- 1 Hijskraan, t.b.v. het leggen van verdiepingsvloer en dakplaten;
- 1 Trilplaat, t.b.v. het aandrukken ondergrond woningen en parkeervoorziening.

Middelzwaar verkeer;
- Bestelauto 4 stuks per dag (al dan niet met aanhanger).

Licht verkeer;
- Auto 4 stuks per dag

In AERIUS-Calculator wordt rekening gehouden met een weekdaggemiddelde voor het aantal voertuigen voor aan- en afvoer. De getal invoer m.b.t. het aantal voertuigen kan niet met decimalen ingevoerd worden (alleen met hele getallen). Het aantal voertuigen is derhalve afgerond. In de aanlegfase zijn er gemiddeld per dag de volgende voertuigen aanwezig;
- 1 vrachtwagen/betonstorter;
- 8 bestelbussen
- 8 personenauto's

De invoer in AERIUS is gericht is op het aantal vervoersbewegingen. Dit betekent dat als een weg met heen- en teruggaand verkeer wordt gemodelleerd, het aantal bezoeken verdubbeld moet worden om het aantal vervoersbewegingen te verkrijgen.
In AERIUS is voor de aanlegfase derhalve het volgende ingevoerd:
- 2 zware voertuigen (vrachtwagens/betonstorters etc.);
- 16 middelzware voertuigen (bestelbussen);
- 16 lichte voertuigen (personenauto's).

Aantal voertuigen totaal	Lichte motorvoertuigen	Middelzware motorvoertuigen	Zware motorvoertuigen
34	16	16	2

Tabel 1: verdeling aantal voertuigen op basis van weekdaggemiddelde (worst-case)

Het aantal voertuigen zijn worst-case opgenomen in de berekening. In de AERIUS-Calculator wordt het weekdaggemiddelde omgerekend naar een jaaremissie. In de praktijk ligt het gemiddeld aantal voertuigen in de aanlegfase dus aanzienlijk lager.

Voor het plan is een ruime rijlijn opgenomen (inclusief de verkeer aantrekkende werking op de openbare weg, zie toelichting in paragraaf 5.3). Door de voertuigaantallen in AERIUS in te voeren wordt automatisch de emissie bepaald.

Emissie stationair draaiende vrachtwagens/ betonstorters/graafmachine
In verband met de bouwactiviteiten in de aanlegfase is rekening gehouden met (worst-case):
- 80 uur stationair draaien van een graafmachine;
- 12 uur stationair draaien van betonstorters/ betonpompen;
- 38 uur stationair draaien van vrachtwagens;
- 35 uur stationair draaien van mobiele hijskraan;
- 70 uur stationair draaien van ruw terrein heftruck (verreiker);
- 50 uur stationair draaien van een minigraver;
- 44 uur stationair draaien trilplaat.

Voor de emissie vanuit de mobiele werktuigen is een inschatting gemaakt aan de hand van het RIVM-rapport "Addendum default brongegevens Mobiele werktuigen- afwijkende categorieën".

Type werktuig	Brandstof	Vermogen (kW)	Belasting (%)	NO_x emissiefactor (gram/kWh)
Graafmachine 200 KW, bouwjaar vanaf 2011	Diesel	200	60	2,9
Betonstorters/ vrachtwagens 200 KW, bouwjaar vanaf 2011	Diesel	200	50	3,6
Hijskranen 200 KW, bouwjaar vanaf 2011	Diesel	200	50	3,6
ruw terrein heftrucks 100 KW, bouwjaar vanaf 2011	Diesel	100	60	3.5
Graafmachines 60 kW, bouwjaar vanaf 2011	Diesel	60	60	3.3
Trilplaten/stampers 10 kW, bouwjaar vanaf 2008	Benzine	10	40	3.35

Tabel 2: defaultwaarden RIVM (opgenomen in AERIUS)

Emissie vrachtwagens/betonstorters)
Voor de emissieschatting is aangesloten bij de emissie van betonstorters 200 kW, bouwjaar vanaf 2011, met een gemiddelde belasting van 50% van het vermogen en een emissie 3,6 gram/kWh. De NO_x-emissie afkomstig van vrachtwagens en betonstorters is als volgt: (200 kW x 0,5 x 3,6=) 360 gram per uur. Bij 50 draaiuren is de emissie derhalve **18,00 kg NO_x**

Emissie graafmachine
Voor de emissieschatting is aangesloten bij de emissie van graafmachine 200 kW, bouwjaar vanaf 2011, met een gemiddelde belasting van 60% van het vermogen en een emissie 2,9 gram/kWh. De NO_x-emissie afkomstig van de graafmachine/shovel is als volgt: (200 kW x 0,6 x 2,9=) 348 gram per uur. Bij 80 draaiuren is de emissie derhalve **27,84 kg NO_x**

Emissie mobiele hijskraan
Voor de emissieschatting is aangesloten bij de emissie van een hijskraan 200 kW, bouwjaar vanaf 2011, met een gemiddelde belasting van 50% van het vermogen en een emissie 3,6 gram/kWh. De NO_x-emissie afkomstig van de mobiel hijskraan is als volgt: (200 kW x 0,5 x 3,6=) 360 gram per uur. Bij 35 draaiuren is de emissie derhalve **12,60 kg NO_x**

Emissie ruw terrein heftruck/ verreiker
Voor de emissieschatting van de verreiker is aangesloten bij de emissie van ruw terrein heftruck 100 kW, bouwjaar vanaf 2011, met een gemiddelde belasting van 60% van het vermogen en een emissie 3,5 gram/kWh. De NO_x -emissie afkomstig van de ruw terrein heftruck is als volgt: (100 kW x 0,6 x 3,5=) 210 gram per uur. Bij 70 draaiuren is de emissie derhalve **14,70 kg NO_x**

Emissie minigraver
Voor de emissieschatting is aangesloten bij de emissie van graafmachine 60 kW, bouwjaar vanaf 2011, met een gemiddelde belasting van 60% van het vermogen en een emissie 3,3 gram/kWh. De NO_x-emissie afkomstig van de minigraver is als volgt: (60 kW x 0,6 x 3,3=) 119 gram per uur. Bij 50 draaiuren is de emissie derhalve **5,95 kg NO_x**

Emissie trilplaat
Voor de emissieschatting is aangesloten bij de emissie van trilplaat 10 kW, bouwjaar vanaf 2008, met een gemiddelde belasting van 40% van het vermogen en een emissie 3,4 gram/kWh. De NO_x -emissie afkomstig van de heimachine is als volgt: (10 kW x 0,4 x 3,4 =) 13,6 gram per uur. Bij 44 draaiuren is de emissie derhalve **0,60 kg NO_x**

5.3 Emissiebronnen in de gebruiksfase

Voor bronnen in de sector wonen en werken is er vaak geen specifieke informatie beschikbaar over de uitstoothoogte en de warmte-emissie, waardoor het nodig is gebruik te maken van de default kengetallen. Aangezien bij dit project de emissies voor wonen niet bekend zijn wordt gebruik gemaakt van de kengetallen uit de factsheet 'Ruimtelijke plannen – emissiefactoren' op de AERIUS-website (www.aerius.nl/nl/factsheets/ruimtelijke-plannen-emissiefactoren) [1].
Deze kengetallen zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het College Bescherming persoonsgegevens (CBP).

Emissie vanuit de nieuwe woning
Ter plaatse van het projectgebied worden 7 nieuwe woningen gerealiseerd.
Deze woningen worden aardgasloos gebouwd. Ondanks de verwachting dat de woningen geen emissie NO_x veroorzaakt wordt in dit onderzoek rekening gehouden met de kengetallen die zijn opgenomen in de factsheet. In dit geval wordt aangesloten bij de emissiekengetallen voor type "Nieuwbouwwoningen"[2].

		NO_x in kg/jaar
Consumenten		
Nieuwbouw	Appartement	1,11
	Tussenwoning	1,55
	Hoekwoning	1,83
	2-onder-één-kap	2,17
	Vrijstaande woning	3,03

Tabel 3: emissiekengetallen factsheet "Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden"

[1] In de toelichting van de factsheet wordt vermeld dat de groene waarden gebruikt kunnen worden voor de AERIUS-berekening. Derhalve zijn de groene waarden m.b.t. NO_x/kg/jaar aangehouden in deze toetsing

[2] De Wet Voortgang Energietransitie (Wet VET) en bouwbesluit stuurt erop aan dat nieuwbouwwoningen per 1 juli 2018 aardgasloos gerealiseerd moeten worden. De wetgeving biedt wel ruimte aan het college van B&W om bij zwaarwegende redenen van algemeen belang uitzonderingen te maken en toch in een gasaansluiting te voorzien (het "Nee, tenzij"-principe). Naast aardgas zou t.b.v. de verwarming van nieuwbouwwoningen ook andere brandstoffen toegepast kunnen worden zoals bijvoorbeeld houtpellet- of biomassakachel. Volledigheidshalve wordt derhalve rekening gehouden met de standaard emissiegetallen uit de factsheet (worst-case).

De totale emissie vanuit de 7 woningen is als volgt:

		NO_x in kg/jaar
Consumenten		
	2-onder-één-kap en 3 tussenwoningen en 2 hoekwoningen	12,65

Tabel 4: emissie beoogde situatie

Emissie vanuit de verkeer aantrekkende werking in de gebruiksfase:
Projecten kunnen leiden tot extra verkeer en vervoer (wegverkeer) van en naar het projectgebied. Wanneer verkeer- en vervoersbewegingen van en naar het projectgebied worden meegenomen als emissiebron, dan moet vervolgens bepaald worden tot welke afstand deze moeten worden meegenomen in het onderzoek. Hier zijn in de praktijk geen harde criteria voor. Er dient in alle gevallen een onderbouwde afweging gemaakt te worden tot waar het verkeer meegenomen wordt. Een algemeen criterium voor verkeer van en naar inrichtingen is dat de gevolgen niet meer aan de inrichting worden toegerekend wanneer het verkeer is opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Dit is het geval op het moment dat het aan- en afvoerende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt. In de berekening is de rijlijn meegenomen tot aan de N284.

Het extra verkeer is berekend op basis van de landelijke CROW-richtlijnen.
Voor het projectgebied is de stedelijke zone “schil centrum” gehanteerd.
In de kerncijfers wordt een uitsplitsing gemaakt tussen diverse woningtypen. Elk woningtype genereert namelijk een ander aantal voertuigen per weekdagetmaal.

In tabel 5 zijn de verschillende kengetallen voor verkeersgeneratie weergegeven.

Woningtype	Minimaal CROW-kengetal	Maximaal CROW-kengetal	Gemiddeld CROW-kengetal
Tussen/hoekwoning (koop)	6,9	7,7	7,3
Twee-onder-één-kap (koop)	7,3	8.1	7,7
Etage duur (huur)	5,5	6,3	5,9
Vrijstaande woning (koop)	7,7	8,5	8,1
Sociale woning (huur)	5,0	5,8	5,4

Tabel 5: CROW-kengetallen per woningtype

De CROW geeft twee mogelijke kengetallen, een minimaal en een maximaal kengetal. Voor de berekening van het extra verkeer is, zoals gebruikelijk, het gemiddelde van deze twee gehanteerd. Voor de woningen wordt aangesloten bij het gemiddeld kengetal van woningtypen "Tussen/hoekwoning (koop)" en "Twee-onder-één-kap (koop)".

Woningtype	**Gemiddeld CROW-kengetal**	**Aantal woningen**	**Aantal extra bewegingen**
Tussen/hoekwoning (koop)	7,3	5	36,5
Twee-onder-één-kap (koop)	7,7	2	15,4

Tabel 6: berekening aantal bewegingen

Het totale aantal voertuigbewegingen komt uit op 51,9. Dit wordt afgerond op 52 voertuigbewegingen.

Voor het plan is een ruime rijlijn opgenomen (inclusief de verkeer aantrekkende werking op de openbare weg). De rijlijn is over het gehele projectgebied verdeeld waarbij alle parkeergebieden zijn opgenomen. In de praktijk zullen niet alle rijbewegingen over de gehele afstand rijden.
De rijlijn is derhalve een overschatting. Door de voertuigaantallen in AERIUS in te voeren wordt automatisch de emissie bepaald.

6 Rekenresultaten

Voor onderhavige berekeningen is gebruik gemaakt van de meest recente versie van AERIUS-Calculator (beschikbaar via https://www.aerius.nl/nl).
Via de module is het mogelijk om pdf-bestanden te genereren vanuit AERIUS-Calculator.
Deze Pdf-bestanden zijn onderdeel van deze rapportage en worden gelijktijdig met dit rapport aangeboden.

Deze Pdf-bestanden zijn onderdeel van deze rapportage en worden gelijktijdig met dit rapport aangeboden.

Tegelijktijdig bij het aanbieden van deze rapportage worden derhalve de Pdf-bestanden digitaal aangeboden.

De Pdf-bestanden van de volgende berekeningen zijn digitaal toegevoegd (bijlage 1):
- Aanlegfase: AERIUS_bijlage_20200511131724_Rm2XfGzQ7m53;
- Gebruiksfase: AERIUS_bijlage_20200511135213_S2BKtc89hvh1.

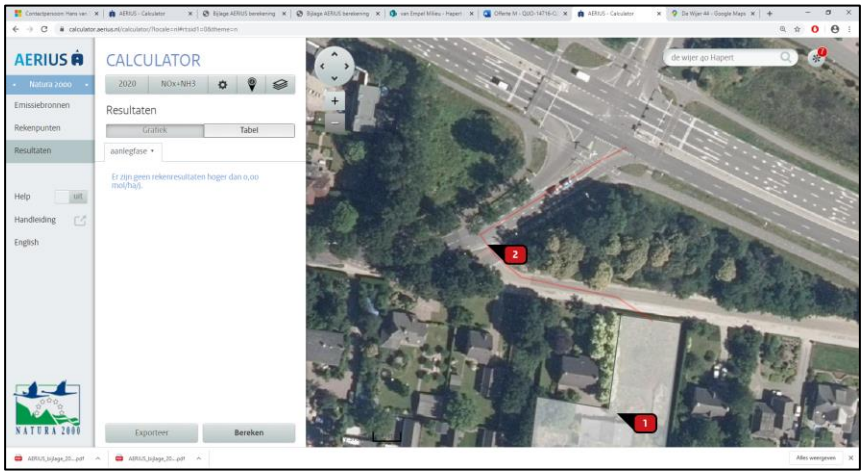

Afbeelding 3: rekenresultaten aanlegfase

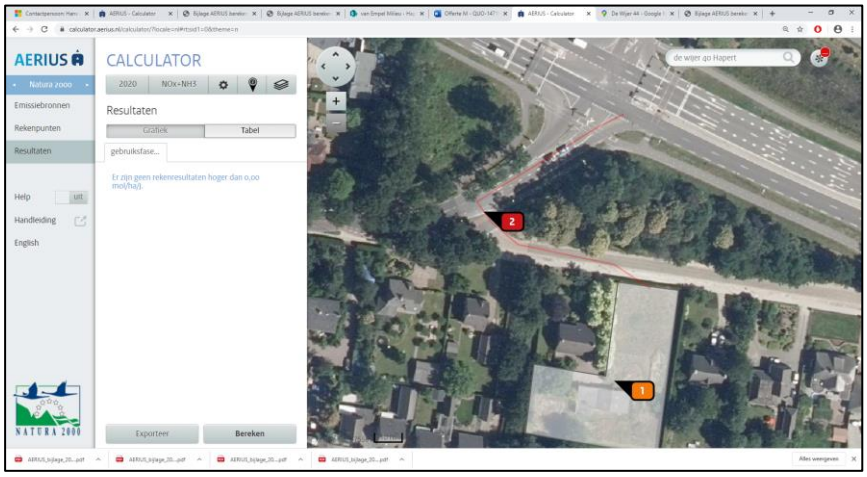

Afbeelding 4: rekenresultaten gebruiksfase

© van Empel Inspecties en Advisering

7 Conclusie

Uit de rekenresultaten blijkt dat de gewenste ontwikkeling in zowel de aanlegfase en de gebruiksfase niet leidt tot nadelige effecten van stikstofdepositie op Natura-2000 gebieden.
In beide situaties bedraagt de stikstofdepositie 0,00 mol/ha.

Hiermee kan worden geconcludeerd dat de beoogde situatie in de aanlegfase en de gebruiksfase, geen significant nadelige gevolgen met betrekking tot het aspect verzuring op Natura-2000 gebieden veroorzaakt. Conform de factsheet "Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden" is er geen passende beoordeling noodzakelijk.

8 Bijlagen

De volgende bijlagen zijn toegevoegd:

Bijlage	Naam
1	Pdf-bestanden (digitaal per e-mail)
2	Factsheet “Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden”

© van Empel Inspecties en Advisering

Bijlage 1:
PDF-bestanden uitvoer AERIUS-Calculator (digitaal aangeleverd)

© van Empel Inspecties en Advisering

Bijlage 2:
Factsheet “Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden”

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Versie 22 november 2019

Deze Factsheet wordt regelmatig ge-update. We vinden het belangrijk de informatie die nu beschikbaar is snel te delen. Wij streven naar correcte en actuele informatie op deze site, maar kunnen niet garanderen dat de informatie juist is op het moment waarop zij wordt ontvangen, of dat de informatie na verloop van tijd nog steeds juist is. Daarom kunt u aan de informatie op deze pagina's geen rechten ontlenen
De meest up-to-date versie is steeds te vinden op www.woningmarktbeleid.nl.

Factsheet Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden

Inleiding

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Raad van State) heeft op 29 mei 2019 (zie: ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603 en ECLI:NL:RVS:2019:1604) beslist dat het Programma Aanpak Stikstof (hierna: *'PAS'*) niet gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en stikstofgevoelige leefgebieden van (dier)soorten (hierna gemakshalve gezamenlijk aangeduid als: 'beschermde habitats') in Natura 2000-gebieden.

Deze beslissing heeft consequenties voor ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw, de aanleg van vaar-, spoor-, en rijwegen, de bouw van nieuwe bedrijven en agrarische activiteiten die kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden.

Doordat het PAS niet meer gebruikt mag worden als basis voor toestemmingverlening voor activiteiten die kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie, is het een stuk ingewikkelder geworden om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken en te realiseren die leiden tot een toename van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden.

Complicerende factor hierbij is dat stikstof tot op grote(re) afstand van de bron neerslaat en er 118 Natura 2000-gebieden met (overbelaste) stikstofgevoelige habitats verspreid over Nederland liggen.

Nu het PAS niet meer als basis voor toestemmingverlening kan worden gebruikt, is voor veel ruimtelijke ontwikkelingen, ook op grote afstand van Natura 2000-gebieden, sinds 29 mei 2019 weer toestemming op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) vereist. Dit kan via het 'aanhaken', dat wil zeggen als onderdeel van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (hierna: Wabo) of via een aparte vergunning op grond van de Wnb (hierna: natuurvergunning). Gedeputeerde Staten (en in een aantal gevallen het ministerie van LNV) zijn het bevoegde gezag voor deze natuurvergunning. Zij dienen te beoordelen of voor een project een natuurvergunning is vereist. Voor bestemmingsplannen geldt weliswaar geen natuurvergunningsplicht, maar er geldt wel dat zij net zoals projecten aan de eisen van de Wnb moeten voldoen. Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan moet daarom beoordeeld worden of de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen significant negatieve effecten zouden kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Onder omstandigheden (als er sprake is van

een kans op significant negatieve effecten ter plaatse van een Natura 2000-gebied) moet er een passende beoordeling (en als gevolg daarvan voor plannen ook een milieueffectrapportage) worden gemaakt. Sinds 29 mei 2019 mag de generieke passende beoordeling die ten grondslag lag aan het PAS, niet meer gebruikt worden.

In deze factsheet wordt ingezoomd op de gevolgen van de uitspraken van 29 mei 2019 voor woningbouwontwikkelingen.

Via onderstaande links kan de lezer direct doorklikken naar de voor hem of haar relevante informatie.

- Wat hield het PAS ook alweer in?
- Voor welke activiteiten bood het PAS een kader voor toestemmingverlening?
- Essentie van de uitspraken van de Raad van State van 29 mei 2019
- Wat zijn de eerste concrete gevolgen van de uitspraken van 29 mei 2019?
- Kunnen woningbouwplannen leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van een Natura 2000-gebied?
- Wij zijn bezig met de voorbereiding van een bestemmingsplan dat woningbouw mogelijk maakt. Hoe moeten wij rekening houden met de stikstofgevolgen van de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen?
- Uit de voortoets blijkt dat significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Hebben wij daarmee voldaan aan onze onderzoeksverplichtingen en kunnen wij overgaan tot vaststelling van het bestemmingsplan?
- Uit de voortoets blijkt dat de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte woningbouw significant negatieve effecten kan hebben op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Wat zijn daarvan de consequenties?
- Uit de passende beoordeling blijkt dat significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet kunnen worden voorkomen. Wat moeten wij doen? Er ligt een onherroepelijk bestemmingsplan dat woningbouw mogelijk maakt. Moeten wij c.q. de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen rekening houden met de stikstofgevolgen van het bouwplan?
- Kan de natuurvergunning onderdeel uitmaken van de omgevingsvergunning voor het bouwen van één of meer woningen?
- Onder vigeur van het PAS-beoordelingskader is er een natuurvergunning verleend. Hebben de uitspraken van de Raad van State van 29 mei 2019 gevolgen voor de geldigheid van deze natuurvergunning?
- Onder vigeur van het PAS-beoordelingskader is een natuurvergunning verleend. Deze is inmiddels onherroepelijk. Kunnen wij deze één-op-één inpassen in het bestemmingsplan?
- Kunnen wij voor stikstofberekeningen voor bestemmingsplannen en/of natuurvergunningen nog wel gebruik maken van het rekenprogramma AERIUS Calculator?

- Is er een drempelwaarde voor de toename van de stikstofdepositie of een afstand tot een Natura 2000-gebied die gebruikt kan worden als motivering dat er geen significant negatieve gevolgen zijn te verwachten van woningbouwontwikkeling?
- Wat staat in het eerste advies van het Adviescollege Stikstofproblematiek, “Niet alles kan”?
- Wat schrijft minister Schouten van LNV in haar brief van 4 oktober 2019?
- Minister Schouten van LNV schrijft dat toestemmingsverlening via intern salderen weer kan starten per 11 oktober 2019. Wat betekent dat?
- Wat schrijft minister Schouten van LNV in haar brief van 13 november 2019?
- Wat betekent extern salderen?
- Wat betekent afroming?
- Mijn project veroorzaakt slechts tijdelijk depositie. Kan ik sneller een natuurtoestemming krijgen?
- Moet ook toestemming worden gevraagd voor de verbouwing van een woning?
- Moet ook toestemming worden gevraagd voor de bouw van één woning?
- Kan een onherroepelijke vergunning worden ingetrokken?
- Wanneer kan een vergunning worden ingetrokken?
- Er is een onherroepelijk bestemmingsplan en omgevingsvergunning voor de bouw van de woningen. Moet ook nog toestemming op grond van de Wnb worden gevraagd?
- In welke gevallen is het mogelijk om de bouw van woningen op grond van de ADC-toets toe te staan?
- Kan ik voor het woningbouwproject een ADC-toets doorlopen?
- Vanaf wanneer kan ik de gevolgen van de snelheidsverlaging gebruiken voor mijn woningbouwplan?
- Hoeveel tijd kost gemiddeld het verkrijgen van een natuurtoestemmingsbesluit?

Wat hield het PAS ook al weer in?

Overbelasting van natuur door stikstofdepositie vormt al jarenlang een probleem voor zowel de verwezenlijking van de instandhoudingsdoelstellingen voor de stikstofgevoelige habitats in veel Natura 2000-gebieden als voor het mogelijk maken van economische ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken op deze gebieden.

De hoge achtergronddepositie in 118 Natura 2000-gebieden zorgt daarmee voor een stikstofdeken die tot gevolg heeft dat in veel gebieden de zogenoemde kritische depositiewaarden voor de aangewezen habitats ruim worden overschreden. Een overschrijding van de kritische depositiewaarde brengt het risico met zich mee dat de kwaliteit van habitats wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van stikstofdepositie.

Het PAS is in het leven geroepen om enerzijds ruimte te bieden voor economische ontwikkelingen, maar tegelijkertijd óók te voorzien in maatregelen die nodig zijn voor het behoud en herstel van Natura 2000-gebieden. De met het PAS samenhangende wettelijke regelingen zijn op 1 juli 2015 in werking getreden.

De gedachte achter het PAS is dat een aantal autonome ontwikkelingen en aanvullend te treffen specifieke maatregelen ertoe zullen leiden dat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden daalt en de natuur weerbaarder wordt tegen overbelasting met stikstof. Een deel van deze daling kon worden ingezet om ontwikkelingen die extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden veroorzaken mogelijk te maken. Activiteiten die een beperkte stikstoftoename veroorzaakten waren onder het PAS zonder natuurvergunning toegestaan. Activiteiten waren in veel gevallen pas vergunningplichtig wanneer deze een stikstofdepositie van meer dan 1 mol/ha/jr ter plaatse van stikstof gevoelige habitats veroorzaakten.

Voor welke activiteiten bood het PAS een kader voor toestemmingverlening?

Het PAS vormde het kader voor toestemmingen voor activiteiten die stikstofdepositie kunnen veroorzaken ter plaatse van Natura 2000-gebieden. Deze stikstofdepositie kan zich voordoen bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals de aanleg van vaar-, spoor-, en rijwegen, de bouw van nieuwe bedrijven, woningbouw en agrarische activiteiten.

Essentie van de uitspraken van de Raad van State van 29 mei 2019

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State beslist dat het PAS niet ten grondslag mag worden gelegd aan de toestemmingverlening voor activiteiten die leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitats in een Natura 2000-gebied.

Volgens de Raad van State verzet de Habitatrichtlijn zich tegen de opzet van de passende beoordeling van het voormalig PAS. Uit de Habitatrichtlijn volgt namelijk dat er vooraf zekerheid moet zijn dat de maatregelen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd en gunstige effecten hebben op de natuurgebieden. Wetenschappelijk gezien mag er redelijkerwijs geen twijfel bestaan over deze effecten van de maatregelen. De bestuursrechter heeft geoordeeld dat het PAS de toets aan deze eis niet kan doorstaan.

De uitspraken van 29 mei 2019 zijn te raadplegen via onderstaande links:
- ECLI:NL:RVS:2019:1603 (deze uitspraak ziet op natuurvergunningen);
- ECLI:NL:RVS:2019:1604 (deze uitspraak ziet op het weiden van vee en bemesten van landbouwgrond).

Op de website van de Raad van State is een videotoelichting op de uitspraken geplaatst.

Wat zijn de eerste concrete gevolgen van de uitspraken van 29 mei 2019?

De uitspraken hebben grote gevolgen voor – onder andere – (bestemmings)plannen en projecten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving:
- het PAS mag niet meer als toestemmingsbasis worden gebruikt voor ruimtelijke ontwikkelingen zoals plannen en projecten die stikstofdepositie veroorzaken op daarvoor

gevoelige Natura 2000-gebied(en). Het maakt daarbij niet uit of sprake is van een prioritair of ander project;

- voor iedere ruimtelijke ontwikkeling – waaronder dus woningbouw – die tot een toename van stikstofdepositie leidt ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden waarvan de kritische depositiewaarde wordt overschreden en waarvoor nog geen onherroepelijke natuurvergunning is verleend, moet in de regel een natuurvergunning (of een omgevingsvergunning in combinatie met een verklaring van geen bedenkingen van de provincie) worden aangevraagd;
- natuurvergunningen die met toepassing van het PAS zijn verleend en die in rechte zijn aangevochten zullen in beginsel vernietigd worden (tenzij de juridische houdbaarheid van het PAS geen beroepsgrond is dan wel andere formele procesvereisten in de weg staan aan vernietiging);
- alle activiteiten die onder het PAS waren vrijgesteld van de vergunningplicht en waarvoor in sommige gevallen onder het PAS een meldingsplicht was, zijn – uitzonderingen daargelaten – alsnog met terugwerkende kracht vergunningplichtig. Dit betreft eveneens de woningbouwprojecten welke onder het PAS een bijdrage van minder dan 1 mol/ha/jaar aan stikstofdepositie realiseerden. Dit kan onder omstandigheden ook gelden voor activiteiten waarvoor geen meldingsplicht gold;
- bestemmingsplannen waarvan de beroepsprocedure nog niet is afgerond en waarin (door degene die zich op deze bepalingen kan beroepen) beroepsgronden naar voren zijn gebracht over de toepassing van artikel 19j, vijfde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 of artikel 2.8, tweede lid, van de Wet natuurbescherming en waarbij is afgezien van het maken van een (project- of planspecifieke) passende beoordeling omdat verwezen is naar de aan het PAS ten grondslag liggende passende beoordeling, zullen in beginsel vernietigd worden;
- voor nieuwe bestemmingsplannen die in procedure zijn (dan wel vernietigde bestemmingsplannen die weer opnieuw in procedure worden gebracht) geldt de verplichting voor de gemeenteraad om (door middel van een voortoets) te beoordelen of als gevolg van de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen relevante stikstofdeposities kunnen optreden ter plaatse van stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. Onder omstandigheden moet tevens een passende beoordeling en milieueffectrapport worden gemaakt.

Op 8 oktober 2019 hebben de meeste provincies beleidskaders rondom stikstof vastgesteld. Bij de aanvraag om toestemming op grond van de Wnb zullen de bevoegde gezagen toetsen aan deze nieuwe beleidsregels. Op dit moment is er met name bij saldering met de agrarische sector nog veel onduidelijk. Naar verwachting zal er in december duidelijkheid komen over de toepassing van de beleidsregels.

Kunnen woningbouwplannen leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van een Natura 2000-gebied?

Woningbouwplannen (ook kleinschalige woningbouwplannen) kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitats in een Natura 2000-gebied. Deze toename van de stikstofdepositie kan het gevolg zijn van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase (bijvoorbeeld als gevolg van de aanvoer van bouwmaterialen naar en grondverzet op de bouwplaats). Het gebruik van de woningen (de gebruiksfase) kan ook

leiden tot een toename van de stikstofdepositie. Deze toename kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van het autoverkeer van bewoners en bezoekers van de woningen.

- ***Let op:*** *Ook kleinschalige woningbouwinitiatieven kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie en moeten om die reden daarop worden beoordeeld. Voor kleinschalige woningbouwinitiatieven waarvan op voorhand (en goed gemotiveerd) kan worden onderbouwd dat deze – vanwege bijvoorbeeld de grote afstand tot Natura 2000-gebieden – geen enkele negatieve gevolgen kunnen hebben voor de relevante Natura 2000-gebieden, kan een passende beoordeling van de stikstofdepositie achterwege blijven.*

Wij zijn bezig met de voorbereiding van een bestemmingsplan dat woningbouw mogelijk maakt. Hoe moeten wij rekening houden met de stikstofgevolgen van de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakt ontwikkelingen?

Omdat woningbouwprojecten (en de daarmee samenhangende activiteiten) stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kunnen veroorzaken, is het raadzaam om al bij de planontwikkeling na te denken over projectmaatregelen waarmee de stikstofdepositie wordt verminderd. Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dat de bouw van woningen mogelijk maakt, dient vervolgens een ‘voortoets’ uitgevoerd worden.

Een voortoets is een ecologisch onderzoek. In een voortoets dient de vraag beantwoord te worden of op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat een plan of project op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten (cumulatie) significant negatieve effecten kan hebben op gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Of er sprake is van *significant negatieve* effecten hangt onder andere af van de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden en de vraag welke gevolgen de toename van de stikstofdepositie heeft voor het bereiken van de instandhoudingsdoelen. De instandhoudingsdoelstellingen zijn te vinden in het aanwijzingsbesluit van het betreffende Natura 2000-gebied en uitgewerkt in het beheerplan voor dat gebied (te raadplegen via deze link). De voortoets bevat onder andere een beschrijving van het plan, de te verwachten effecten op het Natura 2000-gebied en een analyse of daarbij sprake is van een kans op significant negatieve effecten.

- ***Let op:*** *Niet alleen stikstofdepositie, maar bijvoorbeeld ook geluid- of lichtverstoring of toename van recreatiedruk kunnen leiden tot een kans op een significant negatief effect. Dit dient ook verkend te worden in de voortoets. Deze factsheet richt zich verder op plannen of projecten die alleen stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben.*

Blijkt uit de voortoets dat het optreden van significant negatieve effecten ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in een Natura 2000-gebied niet kan worden uitgesloten, dan moet er een vervolgonderzoek worden uitgevoerd. Dat vervolgonderzoek is de ‘passende beoordeling’. Ook kan ervoor gekozen worden reeds ten tijde van de voortoets te onderzoeken of interne salderingsmogelijkheden bestaan en hiermee de depositiebijdrage van een plan of project te verrekenen. In het geval na interne saldering de depositiebijdrage

van een plan of project kan worden uitgesloten, komt men niet toe aan de passende beoordeling.
In het kader van bestemmingsplannen is dat relevant omdat geen m.e.r.-plicht ontstaat.
Voor wat betreft salderen dient rekening gehouden te worden met de provinciale beleidsregels stikstof.

Uit de brief van minister Schouten van 4 oktober 2019 blijkt dat de ecologische beoordeling (voortoets of passende beoordeling) nog steeds als een mogelijkheid voor toestemmingverlening geldt.

- ***Let op:*** *Is op voorhand duidelijk dat de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen tot een toename van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied zullen leiden, dan kan de voortoets worden overgeslagen en kan rechtstreeks worden overgegaan tot het opstellen van een passende beoordeling (en het daarmee samenhangende milieueffectrapport; zie artikel 7.2a van de Wet milieubeheer).*

Uit de voortoets blijkt dat significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Hebben wij daarmee voldaan aan onze onderzoeksverplichtingen en kunnen wij overgaan tot vaststelling van het bestemmingsplan?

Wordt in de voortoets op basis van objectieve gegevens geconcludeerd dat er **geen** significant negatieve gevolgen zijn te verwachten voor de instandhoudingsdoelen van het betrokken Natura 2000-gebied, dan kan worden volstaan met een voortoets en kan de gemeenteraad (voor wat betreft de stikstoftoets) het bestemmingsplan vaststellen.

- ***Let op:*** *Als er uit de voortoets blijkt dat er geen significant negatieve effecten zijn, maar wel negatieve effecten, dan is de vervolgstap een verslechteringstoets om te onderbouwen dat het effect op Natura 2000 aanvaardbaar is. Alleen als er geheel geen negatieve effecten zijn, dan zijn er geen vervolgstappen nodig.*

Wordt woningbouw gerealiseerd op gronden waar voorheen, voorafgaande aan de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan, bijvoorbeeld (planologisch legaal en ten tijde van de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan feitelijk bestaande) agrarische activiteiten plaatsvonden en die activiteiten worden gestaakt (omdat bijvoorbeeld op die gronden woningen worden gebouwd en als gevolg daarvan de agrarische functie verdwijnt) dan mag in beginsel de daarmee samenhangende vermindering van de stikstofdepositie in mindering worden gebracht op de toename van de stikstofdepositie als gevolg van de woningbouw (ABRvS 24 december 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4672). Dat kan ertoe leiden dat per saldo de effecten op de stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden gelijk blijven (en soms zelfs verminderen als gevolg van het verdwijnen van die agrarische functie). Er hoeft dan geen passende beoordeling te worden uitgevoerd.

Uit de voortoets blijkt dat de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte woningbouw significant negatieve effecten kan hebben op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Wat zijn daarvan de consequenties?

Blijkt uit de voortoets (inclusief het onderzoek naar interne salderingsmogelijkheden) dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, dan moet een passende beoordeling (en het daarmee samenhangende milieueffectrapport; zie artikel 7.2a van de Wet milieubeheer) opgesteld worden. Daarbij mogen mitigerende maatregelen worden betrokken. Dit zijn maatregelen die de schadelijke gevolgen die rechtstreeks uit het plan voortvloeien, voorkomen of verminderen. Het bestemmingsplan mag slechts worden vastgesteld als uit de passende beoordeling (al dan niet na het nemen van mitigerende maatregelen) de zekerheid is verkregen dat geen significant negatieve gevolgen zijn te verwachten voor de instandhoudingsdoelen van het betrokken Natura 2000-gebied, omdat geen toename van stikstofdepositie zal worden veroorzaakt ofwel bij een toename aan stikstofdepositie kan worden beoordeeld dat deze geen belemmering is voor de instandhoudingsdoelstellingen. Er is een kans dat deze conclusie niet kan worden getrokken wanneer het plan leidt tot een toename van stikstof op daarvoor gevoelige habitats die al overbelast zijn met stikstofdepositie.

- ***Let op:*** *wordt voor een bestemmingsplan een passende beoordeling uitgevoerd, dan dient tevens een milieueffectrapport (plan-MER) opgesteld te worden (artikel 7.2a van de Wet milieubeheer). Bij het in werking treden van de Implementatiewet 'herziening m.e.r.-richtlijn' (16 mei 2017) is een coördinatieprocedure opgenomen die inhoudt dat het MER en de passende beoordeling gelijktijdig ter inzage worden gelegd.*

Uit de passende beoordeling blijkt dat significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet kunnen worden voorkomen. Wat moeten wij doen?

Indien op basis van de uitgevoerde passende beoordeling wordt geconcludeerd dat significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, dan zijn er verschillende opties denkbaar. De conclusie kan zijn dat de betrokken ruimtelijke ontwikkeling géén doorgang kan vinden of uitsluitend in afgeslankte c.q. aangepaste vorm (waarbij de stikstofdepositie verder naar beneden wordt gebracht). Is er sprake van een belangrijke woningbouwopgave die ook als zodanig kan worden onderbouwd, dan kan overwogen worden om een ADC-toets te doorlopen (zie verder vraag over woningbouw en ADC-toets).

Er ligt een onherroepelijk bestemmingsplan dat woningbouw mogelijk maakt. Moeten wij c.q. de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen rekening houden met de stikstofgevolgen van het bouwplan?

Naast een planologische titel, is voor het bouwen van één of meer woningen een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen vereist op grond van artikel 2.1, eerste lid aanhef en onder a, Wabo. Als het woningbouwproject negatieve effecten kan veroorzaken op stikstofgevoelige habitats in een Natura 2000-gebied is tevens toestemming op grond van de

Wnb vereist (zie artikel 2.7 en 2.8 Wnb). In dat geval dient ofwel separaat een natuurvergunning aangevraagd te worden ofwel een verklaring van geen bedenkingen aangevraagd te worden bij Gedeputeerde Staten.
Als er kans is op significant negatieve effecten dient bij deze Wnb-vergunningaanvraag een passende beoordeling voorgelegd te worden. In dat kader dient een passende beoordeling opgesteld te worden. Indien significant negatieve effecten in de passende beoordeling nog niet uit te sluiten zijn, is een Wnb-vergunning alleen mogelijk na het goed doorlopen van een ADC-toets.

- ***Let op:*** *De Wet natuurbescherming omvat – naast de gebiedsbescherming van N2000-gebieden – ook de bescherming van soorten en van houtopstanden. Deze factsheet richt zich alleen op de gebiedsbescherming.*

Kan de natuurvergunning onderdeel uitmaken van de omgevingsvergunning voor het bouwen van één of meer woningen?

Ja, dat kan. De natuurvergunning maakt echter niet verplicht onderdeel uit van de omgevingsvergunning voor het bouwen. Het loskoppelen van beide vergunningen is ook mogelijk, onder de voorwaarde dat de natuurvergunning eerder wordt ingediend dan de omgevingsvergunning.

De verklaring hiervoor is als volgt.
In artikel 2.2aa van het Besluit omgevingsrecht (Bor) is de Natura 2000-activiteit waarvoor op grond van de Wnb een natuurvergunning is vereist, aangewezen als een activiteit die van invloed kan zijn op de fysieke leefomgeving zoals bedoeld in artikel 2.1 eerste lid, aanhef en onder i, Wabo, voor zover voor deze activiteit tevens een omgevingsvergunning is vereist op grond van een van de andere daarmee onlosmakelijk samenhangende activiteiten uit artikel 2.1 of 2.2 Wabo. Eén van die activiteiten is de bouwactiviteit (artikel 2.1 eerste lid , aanhef en onder a, Wabo). Anders gezegd: in dat geval is de Natura 2000-activiteit óók omgevingsvergunningplichtig. Hierbij is er in beginsel een keuzemogelijkheid voor de initiatiefnemer tussen het ‘aanhaken’ en het ‘loskoppelen’.

Keuze 1: aanhaken
Indien de initiatiefnemer ervoor kiest om de Natura 2000-toets onderdeel te laten uitmaken van de omgevingsvergunning (voor bijvoorbeeld het bouwen van woningen) op grond van de Wabo, dan is sprake van ‘aanhaken’. De initiatiefnemer is dan niet verplicht om een natuurvergunning aan te vragen. Wel is in de plaats daarvan een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) vereist van gedeputeerde staten alvorens burgemeester en wethouders de omgevingsvergunning kunnen verlenen. De omgevingsvergunning kan dus in dat geval pas worden verleend als de vvgb is afgegeven.

Keuze 2: loskoppelen
Kiest de initiatiefnemer ervoor om de Natura 2000-toets geen onderdeel uit te laten maken van de aanvraag om omgevingsvergunning op grond van de Wabo, dan worden de twee vergunningprocedures, dus (1) de aanvraag om omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen en (2) de natuurvergunning, apart behandeld (‘loskoppelen’). Dit neemt niet weg dat beide vergunningen vereist zijn; de initiatiefnemer mag pas starten met de bouw als beide vergunningen zijn toegekend.

Onder vigeur van het PAS-beoordelingskader is er een natuurvergunning verleend. Hebben de uitspraken van de bestuursrechter van 29 mei 2019 gevolgen voor de geldigheid van deze natuurvergunning?

Natuurvergunningen die met toepassing van het PAS-beoordelingskader zijn verleend en die in rechte onaantastbaar zijn (omdat bijvoorbeeld er geen beroep is ingesteld bij de bestuursrechter tegen de verleende natuurvergunning), behouden het rechtsgevolg dat zij hebben. Dat betekent dat een initiatiefnemer die voor een ontwikkeling die stikstofdepositie veroorzaakt een onherroepelijke natuurvergunning heeft, de vergunde ontwikkeling kan realiseren (mits deze ontwikkeling planologisch ook is toegestaan). De uitspraken van 29 mei 2019 staan daar niet aan in de weg.

Onder vigeur van het PAS-beoordelingskader is een natuurvergunning verleend. Deze is inmiddels onherroepelijk. Kunnen wij deze één-op-één inpassen in het bestemmingsplan?

Voor een bestemmingsplan dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling die leidt tot een toename van stikstofdepositie op overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000-gebied, hoeft geen passende beoordeling te worden gemaakt als voor die ontwikkeling eerder een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat plan. Dit wordt ook wel de één-op-één inpassing genoemd. De regeling hiervoor is vastgelegd in artikel 2.8 eerste en tweede lid van de Wnb. Een natuurvergunning die met het PAS-beoordelingskader is verleend kan, als gevolg van de uitspraken van 29 mei 2019, **niet** meer één-op-één worden ingepast in een bestemmingsplan. Dit geldt ook voor een onherroepelijke natuurvergunning die met het PAS-beoordelingskader is verleend.

De verklaring hiervoor is als volgt.
Is voor een ontwikkeling een natuurvergunning verleend waaraan een passende beoordeling ten grondslag ligt en is die vergunning inmiddels onherroepelijk, dan is het mogelijk om deze natuurvergunning één-op-één in te passen in een bestemmingsplan. Deze één-op-één inpassing komt er in de kern op neer dat in de planregels van het bestemmingsplan, door middel van een expliciete verwijzing naar de verleende natuurvergunning, wordt vastgelegd dat uitsluitend die activiteiten zijn toegestaan waarvoor de natuurvergunning is verleend. Het voordeel van deze bestemmingsplansystematiek is dat (gelet op artikel 2.8 eerste en tweede lid Wnb) geen passende beoordeling meer opgesteld hoeft te worden voor het betrokken bestemmingsplan.

Als gevolg van de uitspraken van de Raad van State van 29 mei 2019 kan geen toepassing (meer) worden gegeven aan de mogelijkheid om natuurvergunningen die met het PAS-beoordelingskader zijn verleend, één-op-één in te passen in een bestemmingsplan. De achterliggende gedachte is dat met de passende beoordeling die aan het PAS ten grondslag ligt niet verzekerd is dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. Dit betekent, aldus de Raad van State, dat redelijkerwijs moet worden aangenomen dat een passende beoordeling voor het bestemmingsplan nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van een bestemmingsplan.

Het voorgaande betekent dat de uitspraken van 29 mei 2019 ook gevolgen kunnen hebben voor bestemmingsplannen waarvan de beroepsprocedure nog ***niet*** is afgerond en waarin (door degene die zich daarop kan beroepen) beroepsgronden naar voren zijn gebracht over de toepassing van artikel 2.8 van de Wnb én waarbij is afgezien van het maken van een passende beoordeling omdat die eerder is gemaakt voor een natuurvergunning die verleend is met het PAS-beoordelingskader. Die bestemmingsplannen zullen in beginsel vernietigd worden.

- ***Let op:*** *Een natuurbeschermingsvergunning die nog onder het oude stelsel (dus voor inwerkingtreding op 1 juli 2015 van het PAS-beoordelingskader) is verleend en die passend is beoordeeld en inmiddels onherroepelijk is kan nog wél één-op-één ingepast worden. Immers, die vergunning is niet verleend met het PAS-beoordelingskader.*

Kunnen wij voor stikstofberekeningen voor bestemmingsplannen en/of natuurvergunningen nog wel gebruik maken van het rekenprogramma AERIUS Calculator?

Met AERIUS Calculator kan de stikstofdepositie door een ruimtelijke ontwikkeling in kaart worden gebracht. AERIUS berekent, op basis van de ingevoerde gegevens, de te verwachten stikstofdepositie op een voor stikstof gevoelig habitat in een Natura 2000-gebied. De Raad van State heeft in de uitspraken van 29 mei 2019 niet geoordeeld dat AERIUS niet (meer) bruikbaar is. Wel heeft de Raad van State aangegeven dat AERIUS niet of minder geschikt was voor depositieberekeningen op korte afstand van de bron. Op 16 september 2019 is de geactualiseerde versie van AERIUS Calculator 2019 online gekomen. Dit betekent dat voor stikstofberekeningen gebruik kan worden gemaakt van het rekenprogramma AERIUS Calculator.

Een aantal specifieke omstandigheden vallen nog buiten het toepassingsbereik van deze versie van AERIUS Calculator. Het gaat dan om emissiebronnen waarbij sprake is van een mechanische ventilatie en een verticale uitstroom van de emissies, en waarbij de warmte-inhoud van de emissie gering is (bijvoorbeeld stallen met ammoniakwasser). Daarnaast is deze AERIUS Calculator nog niet geschikt voor emissiebronnen op of nabij vrijstaande gebouwen waarvan de schoorsteenhoogte minder is dan 2,5 maal de maximale hoogte van het relevante gebouw en waarvoor de depositiebijdrage wordt berekend op een rekenpunt binnen 3 kilometer afstand van de emissiebron. De volgende versie van AERIUS Calculator wordt uiterlijk in januari 2020 verwacht.

Is er een drempelwaarde voor de toename van de stikstofdepositie of een afstand tot een Natura 2000-gebied die gebruikt kan worden als motivering dat er geen significant negatieve gevolgen zijn te verwachten van woningbouwontwikkeling?

Er is geen drempelwaarde voor de toename van de stikstofdepositie of een afstand tot een Natura 2000-gebied die gebruikt kan worden als motivering dat significant negatieve gevolgen op voorhand kunnen worden uitgesloten. Dit betekent ook dat de onder het PAS-beoordelingskader gehanteerde drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jr niet (meer) bruikbaar is.

In haar brief van 4 oktober 2019 schrijft minister Schouten dat het kabinet gaat inzetten op een drempelwaarde voor stikstofdepositie zodat het proces voor het verlenen van toestemming voor (kleine) activiteiten en projecten weer in gang kan worden gezet. In haar brief van 13 november 2019 schrijft minister Schouten dat het kabinet de ambitie heeft tot een generieke drempelwaarde te komen. In dat licht is een nieuw pakket aan maatregelen aangekondigd in december 2019. Voordat besluitvorming plaatsvindt rondom het instellen van een generieke drempelwaarde dient de Afdeling Advisering van de Raad van State voorlichting uit te brengen.

Wat staat in het eerste advies van het Adviescollege Stikstofproblematiek, “Niet alles kan”?

Voor dit eerste advies was de belangrijkste vraag aan het Adviescollege onder welke voorwaarden op korte termijn toestemming kan worden verleend aan activiteiten die stikstofuitstoot veroorzaken. In dit advies richt het Adviescollege zich derhalve op maatregelen die op korte termijn effect sorteren. Als randvoorwaarden noemt het Adviescollege dat dienen plaats te vinden:

- emissiereductie (geborgd, handhaafbaar, aantoonbaar leiden tot emissiereductie, korte termijn hoeft niet permanent te zijn, effecten dienen wel duurzaam verzekerd te zijn wanneer op basis daarvan toestemming wordt verleend);
- herstel- en verbetering van Natura 2000-gebieden.

Economische sectoren die een bijdrage dienen te leveren aan emissiereductie:

- Veehouderij; selectieve, gebiedsspecifieke en doelgerichte reductie van de ammoniakemissies. Daarnaast toepassing van emissie-reducerende technieken en praktijken in de veehouderij versnellen door experimenteerruimte.
- Mobiliteit; een snelheidsverlaging op rijks- en provinciale wegen.
- Industrie; met oog voor de klimaatdoelen en energietransitie dienen Provincies de wat en hoe in beeld te brengen rondom industriële sectoren.
- Bouwsector; aanbestedingsvoorwaarden en vergunningsvoorwaarden aanpassen mbt emissiearme werkzaamheden.

In alle gevallen van emissiereductie dient afroming van de gerealiseerde reductie plaats te vinden in het licht van de behoud- en herstelopgave voor Natura 2000-gebieden. Het is volgens het Adviescollege aan de politiek om keuzes te maken over de benutting van de vrijgekomen ruimte. De reductie is noodzakelijk, maar beidt geen garanties om alle activiteiten weer op gang te brengen.

Voor het einde van het jaar wil het Adviescollege een tweede advies aanbieden dat gaat over beweiden en bemesten. Het derde deel van het advies wordt in mei 2020 verwacht. In het laatste advies gaat het Adviescollege ook in op sectoren lucht- en scheepvaart, vrachtverkeer en openbaar vervoer.

Wat schrijft minister Schouten van LNV in haar brief van 4 oktober 2019?

In haar brief schrijft minister Schouten onder meer dat het kabinet gaat investeren in natuurherstel, inzetten op een drempelwaarde voor stikstofdepositie zodat het proces voor het verlenen van toestemming voor (kleine) activiteiten en projecten weer in gang kan worden gezet, toestemmingverlening op gang brengen via intern salderen en extern

salderen onder voorwaarden. Indien nodig stelt het kabinet financiële en juridische middelen beschikbaar en worden bronmaatregelen genomen waar deze gebiedsgericht effect hebben. Dit laatste gebeurt onder meer door vrijwillige en warme sanering van agrarische bedrijven in de buurt van Natura 2000-gebieden, investeringen in innovaties voor agrariërs die willen blijven en gerichte snelheidsverlagingen daar waar het effect heeft op stikstofdepositie.

Om beter inzicht te krijgen in de wijze waarop en de voorwaarden waaronder een nieuwe stikstofsystematiek ontwikkeld kan worden, vraagt het kabinet hierover voorlichting aan de Afdeling Advisering van de Raad van State. Voor het einde van het jaar 2019 wil het kabinet duidelijkheid verschaffen.

Minister Schouten schrijft dat toestemmingsverlening via intern salderen weer kan starten per 11 oktober 2019. Wat betekent dat?

In het kader van de natuurtoestemming kan met de AERIUS Calculator 2019 berekend worden of en wat de stikstofdepositie veroorzaakt op daarvoor gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. Bij intern salderen wordt de depositie binnen de plan- of projectgrenzen in de beoogde situatie verrekend met de oude situatie, de feitelijk gerealiseerde en vergunde capaciteit. Als op basis van verrekening per saldo geen of een afname aan stikstofdepositie plaatsvindt op hexagoonniveau ten opzichte van de referentiesituatie, kan het bevoegd gezag natuurtoestemming verlenen.

Wat schrijft minister Schouten van LNV in haar brief van 13 november 2019?

In haar brief van 13 november 2019 schrijft minister Schouten onder meer dat gewerkt wordt aan een Spoedwet Aanpak Stikstof. Deze spoedwet heeft betrekking op het volgende:

A) Er komt overdag een snelheidsverlaging naar 100 kilometer per uur op autosnelwegen.
B) Er wordt ammoniakreductie bereikt via voermaatregelen (enzymen in voer, minder eiwit).
C) Er wordt reductie van stikstofdepositie bereikt via warme sanering van de varkenshouderijen.
D) 70% van de door deze maatregelen beschikbaar komende depositieruimte kan gebiedsgericht worden gebruikt voor geoormerkte ontwikkelingen; 30% komt ten goede aan de natuur.
E) Er komt een register waarin e.e.a. wordt geregistreerd.
F) Er komt een lijst met activiteiten (kruimellijst) die geen significante gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden.

Wat betekent afroming?

Bij extern salderen dient 30% van de N-emissierechten, de vergunde hoeveelheid stikstofuitstoot, van de saldogevende locatie te worden “afgeroomd” ten gunste van de natuur. Hierbij is het doel dat met dit afromingspercentage een feitelijke reductie van stikstofdepositie plaatsvindt. Op die manier daalt de stikstofuitstoot, hetgeen ten goede komt aan de natuur. Het betekent echter dat slechts gesaldeerd mag worden met 70% van de vergunde N-emissierechten ten behoeve van de beoogde ontwikkeling.

Wat betekent extern salderen?

Bij extern salderen wordt de depositie buiten de plan- of projectgrenzen in de beoogde situatie verrekend met de oude situatie; de feitelijk gerealiseerde en vergunde capaciteit. Als op basis van verrekening per saldo geen of een afname aan stikstofdepositie plaatsvindt op hexagoonniveau ten opzichte van de referentiesituatie, kan het bevoegd gezag natuurtoestemming verlenen.

Wanneer vindt afroming plaats?

Bij extern salderen vindt 30% afroming plaats.

Mijn project veroorzaakt slechts tijdelijk depositie. Kan ik sneller een natuurtoestemming krijgen?

Voor projecten waarbij geldt dat slechts sprake is van een tijdelijke emissie in de aanleg-/realisatiefase die depositie veroorzaakt, is het afhankelijk van de gebiedsspecifieke omstandigheden mogelijk een ecologische onderbouwing, een ecologische voortoets, aan te leveren. Afhankelijk van de gebiedsspecifieke omstandigheden is het mogelijk dat dan toestemming kan worden verleend. Als op basis van de voortoets significant negatieve effecten op basis van objectieve gegevens kunnen worden uitgesloten is geen vergunning nodig. Het is aannemelijk dat kleinschalige bouwprojecten op een redelijke afstand van Natura 2000-gebieden waarschijnlijk via deze weg doorgang kunnen vinden. Wat “kleinschalige” projecten en een “redelijke” afstand van Natura 2000-gebieden inhoudt, is niet in zijn algemeenheid te zeggen.

Moet ook toestemming worden gevraagd voor de verbouwing van een woning?

Juridisch genomen moet je dit project op dezelfde wijze als een ander woningbouwproject behandelen. Is op voorhand niet uit te sluiten dat significant negatieve effecten optreden voor Natura 2000-gebied(en) dan moet een passende beoordeling worden uitgevoerd in het kader van de vergunningsaanvraag op grond van de Wnb. Praktischer kan het zijn om de toestemming te laten aanhaken bij de omgevingsvergunning middels een verklaring van geen bedenkingen.

Moet ook toestemming worden gevraagd voor de bouw van één woning?

Strikt juridisch genomen behandel je dit project op dezelfde wijze als een ander woningbouwproject. Dient op voorhand niet uit te sluiten dat significant negatieve effecten optreden voor natura 2000-gebied(en) dan dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd in het kader van de vergunningsaanvraag Wnb. Praktischer lijkt het de Nbw-vergunning te laten aanhaken bij de omgevingsvergunning middels een verklaring van geen bedenkingen.

Kan een onherroepelijke vergunning worden ingetrokken?

Een onherroepelijke natuurvergunning kan worden ingetrokken op grond van artikel 5.4, Wnb. Op grond van artikel 5.4, tweede lid, Wnb wordt een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, in ieder geval ingetrokken of gewijzigd indien dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

Wanneer kan een vergunning worden ingetrokken?

Volgens de wettekst van de wet natuurbescherming wordt een vergunning in elk geval ingetrokken (of gewijzigd) als dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de

Habitatrichtlijn. Artikel 6, tweede lid, bepaalt dat lidstaten passende maatregelen dienen te treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van de Habitatrichtlijn een significant effect zouden kunnen hebben. Met andere woorden, het intrekken van een vergunning kan in dat licht gezien worden als een passende maatregel om verslechtering van de natuurlijke beschermde habitats of storende factoren te voorkomen.

De rechtbank Oost-Brabant heeft op 19 augustus 2019 een uitspraak gedaan tot intrekking van een onherroepelijke natuurvergunning (ECLI:NL:RBOBR:2019:4830).

In deze zaak betreft het een agrarisch bedrijf met een onherroepelijke natuurvergunning uit 2013 voor het houden van 19.008 gespeende biggen nabij het Natura 2000 gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen'. Van deze vergunning is (nog) geen gebruik gemaakt. Milieuverenigingen hebben verzocht om intrekking van deze vergunning op basis van artikel 5.4 lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming. Volgens de rechtbank voldoet de beoordeling van de gevolgen van de stikstofdepositie op het nabijgelegen Natura 2000 gebied in de natuurvergunning niet aan de eisen van artikel 6.3, derde lid, van de Habitatrichtlijn. Uitvoering van het project kan leiden tot significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied Kampina. De rechtbank heeft aan het bevoegd gezag (provincie Noord-Brabant) de opdracht gegeven een nieuw besluit te nemen op het bezwaar van de milieuorganisaties. Het gebruik van de natuurvergunning is in de tussentijd verboden.

Er is een onherroepelijk bestemmingsplan en omgevingsvergunning voor de bouw van de woningen. Moet ook nog toestemming op grond van de NBw worden gevraagd?

In dit geval zijn meerdere situaties denkbaar. Het onherroepelijke bestemmingsplan kan
1. Voor wat betreft het onderdeel stikstof gebaseerd zijn op de passende beoordeling van het PAS of
2. Voor wat betreft het onderdeel stikstof niet gebaseerd zijn op de passende beoordeling van het PAS.

Bij de omgevingsvergunning voor het bouwen dient ofwel afzonderlijk een Wnb vergunning te worden aangevraagd of kan een Wnb vergunning aangehaakt worden. Echter, is voor deze natuurtoestemming een natuurtoets, onderzoek naar interne salderingsmogelijkheden en in het geval significant negatieve effecten niet zijn uit te sluiten een passende beoordeling nodig. Er kan worden verwezen naar de passende beoordeling van het bestemmingsplan indien geen gewijzigde inzichten bestaan. Dit is alleen mogelijk indien dit bestemmingsplan geen gebruik gemaakt heeft van de passende beoordeling gebaseerd op het PAS (situatie 2).

Is echter het bestemmingsplan voor wat betreft het onderdeel stikstof gebaseerd op de passende beoordeling van het PAS (situatie 1) kan hier in de natuurtoestemming geen gebruik meer van worden gemaakt na de uitspraak van 29 mei 2019. Dit betekent dat opnieuw een passende beoordeling moet worden gemaakt.

In welke gevallen is het mogelijk om de bouw van woningen op grond van de ADC-toets toe te staan?

Dit is een zeer casuïstische vraag. Uit de brief van minister Schouten van 4 oktober 2019 staat dat geen andere voorwaarden worden gesteld aan het toepassen van de ADC-toets. BIJ12 heeft een handreiking opgesteld ten behoeve van initiatiefnemers. Zie ook:

https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/vergunningen-en-toestemmingsbesluiten/adc-toets/

Op dit moment moet voor woningbouwopgave in ieder geval rekening worden gehouden met de vertragende factor die optreedt bij het gebruik van het instrument van de ADC-toets. Vooral omdat voor wat betreft de (D) dwingende redenen van groot openbaar belang bij woningbouw veel aandacht uitgaat naar economische en/of sociale redenen van groot openbaar belang. In het geval hier sprake van is, dient toestemming te worden verkregen van de Europese Commissie. De vertraging ziet naar verwachting op circa 9 tot 12 maanden extra doorlooptijd.

Kan ik voor het woningbouwproject een ADC-toets doorlopen?

De ADC-toets betreft een (zware) toets waarbij zorgvuldig getoetst dient te worden aan de volgende drie (cumulatieve) criteria:

- **A**: alternatieven/alternatieve oplossingen ontbreken. De vraag die hierbij centraal staat, betreft niet alleen de vraag of het plan of project op een andere locatie kan worden gerealiseerd, maar ook of er een alternatieve oplossing voor het plan of project bestaat die geen of een geringere aantasting van de betrokken Natura 2000-gebieden tot gevolg heeft;
- **D**: er is een dwingende reden van groot openbaar belang (met inbegrip van sociale of economische redenen). De vraag die bij dit toetsingscriterium centraal staat, betreft de vraag of het belang van de realisering van de beoogde ontwikkeling op de lange termijn zwaarder moet wegen dan het belang van het behoud van de waarden in het Natura 2000-gebied;
- **C**: de nodige compenserende maatregelen worden getroffen. De schadelijke effecten van een ontwikkeling moeten worden gecompenseerd. Deze compensatie dient uitgewerkt te zijn in een compensatieplan en de uitvoering van de compensatie dient juridisch geborgd te worden (bijvoorbeeld door een voorwaardelijke verplichting op te nemen in het bestemmingsplan).

  - ***Let op:*** *Het doorlopen van de ADC-toets heeft gelet op de vereiste 'dwingende reden van groot openbaar belang' alleen zin als sprake is van een woningbouwontwikkeling die aan dit criterium kan voldoen. Het is niet gemakkelijk om een woningbouwontwikkeling als zodanig aan te merken. Mogelijk dat een grote behoefte aan woningbouw binnen een specifieke regio dan wel gemeente voldoende dwingende reden kan opleveren. Dit moet zorgvuldig en gedegen worden onderbouwd.*

  - ***Let op:*** *Als er zogenoemde 'prioritaire' soorten of habitats in het Natura 2000-gebied aanwezig zijn, kan het economisch en/of sociaal belang alléén als openbaar belang worden aangemerkt nadat advies is ingewonnen bij de Europese Commissie. Dit advies dient te worden gevraagd door de Minister van LNV.*

Vanaf wanneer kan ik de gevolgen van de snelheidsverlaging gebruiken voor mijn woningbouwplan?

Het gebruik maken van de effecten van snelheidsverlagingen op het hoofdwegennet is op dit moment niet mogelijk. Als er een landelijke snelheidsverlaging wordt toegepast, is die niet

direct gekoppeld aan het bestemmingsplanbesluit of omgevingsvergunning met natuurtoestemming. Dit betekent dat in de AERIUS berekening voor de plan- of projectbijdrage de snelheid in zowel de referentiesituatie als in de beoogde situatie gelijk is. De plan- of projectbijdrage wordt daardoor niet beïnvloed.

Pas op het moment dat er weer een wettelijk systeem is om stikstofdepositie afkomstig van stikstofreductie te verdelen over nieuwe ontwikkelingen zijn er mogelijkheden om deze ruimte te gebruiken. Minister Schouten schrijft in haar brief van 13 november 2019 onder meer dat het kabinet een register opzet om stikstofruimte als gevolg van bijvoorbeeld de landelijke snelheidsverlaging op hoofdwegen in kaart te brengen. In dit register wordt bijgehouden hoeveel stikstofruimte er is, hoeveel er wordt uitgegeven en hoeveel nog beschikbaar is voor andere activiteiten. Deze maatregelen zijn onderdeel van de Spoedwet Aanpak Stikstof welke ter advisering ligt bij de Raad van State en waar vervolgens zowel de Tweede als Eerste Kamer mee moeten instemmen. Vóór dat moment kunnen de effecten van de snelheidsverlaging nog niet gebruikt worden voor (woningbouw)plannen.

Hoeveel tijd kost gemiddeld het verkrijgen van een natuurtoestemmingsbesluit?

Voor het verkrijgen van een natuurvergunning moet rekening gehouden worden met een termijn van minimaal 20 weken.

Moet ik rekening houden met andere woningbouwprojecten in de omgeving of andere plannen of projecten die stikstofdepositie kunnen veroorzaken (cumulatie)?

De cumulatietoets is vooral van belang voor plannen/projecten die een mogelijk negatief (maar niet significant) gevolg hebben, om te bezien of een project in cumulatie alsnog tot een significant effect zou kunnen leiden. Dit is een uitwerking van het voorzorgsbeginsel.

Kort gezegd dient rekening te worden gehouden met ontwikkelingen die al zijn vergund maar nog niet gerealiseerd. Hierbij wordt gelet op de datum van verlening van de Wnb-vergunning voor het moment waarop de cumulatieve beoordeling moet plaatsvinden, tenzij een beslissing op bezwaar is genomen.

Deze projecten dienen alleen meegenomen te worden als er sprake is van negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied die niet significant zijn. Wnb-vergunningen voor projecten die enkel een effect op een niet-stikstofgevoelige Natura 2000-gebied hebben, hoeven niet te worden betrokken bij het cumulatieonderzoek.

Kempengemeenten

VTH de Kempen
Postbus 220, 5520 AE Eersel
tel. 088-4970407
www.kempengemeenten.nl

Ontwerp-Besluit hogere grenswaarde

(Wet geluidhinder)

Zaaknummer : BLA-2020-1025
Documentnummer : 20.S012634
Datum aanvraag : 29 juli 2020
Datum ontwerp-besluit :23 december 2020

Burgemeester en wethouders van Bladel,

gezien de aanvraag om : ontheffing Wet geluidhinder verkeerslawaai
aan het adres : Dwarsstraat ongenummerd in Bladel
op het kadastraal perceel : Gemeente Bladel
sectie/nummer(s) : G4408

overwegende dat:

- een ontheffing hogere waarde Wet geluidhinder wordt gevraagd;
- de ontheffing gevraagd wordt in combinatie met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021, dat onder andere voorziet in de herbouw van twee woningen op het perceel Dwarsstraat 4-6 in Bladel;
- het project is gelegen binnen de zone Wetgeluidhinder van de wegen N284, Heeleind en De Uitgang en de geluidbelasting op de gevels van de woningen als gevolg van deze N284 meer bedraagt dan de voorkeurgrenswaarde maar minder dan de maximale ontheffingswaarde;
- om het project te kunnen realiseren een ontheffing hogere waarde Wet geluidhinder noodzakelijk is;
- de beslissing op deze aanvraag ontheffing moet worden genomen vooraf aan of gelijktijdig met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan;
- het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is om op de aanvraag hogere waarde te beslissen;
- de aanvrager belanghebbende is voor deze aanvraag;
- wij van oordeel zijn dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de aanvraag. De aanvraag is dan ook ontvankelijk en in behandeling genomen;
- gelet op de inhoudelijke overwegingen zoals opgenomen in bijlage 1 van dit besluit geen weigeringsgronden zijn voor deze aanvraag;
- met betrekking tot de voorbereiding van een beschikking op een aanvraag om ontheffing de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht moet worden gevolgd, in combinatie met het bepaalde in hoofdstuk 110c van de Wet geluidhinder;
- het ontwerpbesluit tot het verlenen van de ontheffing met de op 29 juli 2020 ontvangen aanvraag om hogere grenswaarde Wet geluidhinder en de daarbij behorende bescheiden binnenkort worden gepubliceerd en daarna gedurende 6 weken ter inzage liggen. Tijdens deze termijn kunnen door eenieder zienswijzen naar voren worden gebracht;
- gelet op het vorenstaande, dan ook geen redenen zijn om de ontheffing niet te verlenen;
- het vaststellen van deze hogere grenswaarde niet inhoudt dat hiermee is voldaan aan de bepalingen in andere wetten, besluiten, verordeningen, etc. (zoals de Woningwet, Bouwbesluit, Bouwverordening en bestemmingsplan);
- gelet op de bepalingen van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder de hogere waarde kan worden verleend;

Kempengemeenten is een samenwerking van de gemeenten:
Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

besluiten:

- doeltreffende maatregelen gericht op het nog verder verminderen van de, vanwege de N284 te verwachten geluidbelasting, op de gevels van de woning(en) tot 48 dB zijn niet mogelijk of ontmoeten overwegende bezwaren van verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke, stedenbouwkundige en/of financiële aard;

- als hogere grenswaarden, vanwege de N284, voor de nieuwe woning, de in onderstaande tabel opgenomen waarden vast te stellen:

Hogere waarden herbouw twee woningen Dwarsstraat 4-6 Bladel

Vanwege wegverkeerslawaai van de N284

Waar-neem-punt (wnp)	Rijks-driehoeks-coördinaten		Aantal woningen/andere geluidgevoelige bestemmingen waarop wnp betrekking heeft	Waarneem hoogte	Geluidbelasting voor maatregelen/ na maatregelen in dB (exclusief aftrek in geval van wegverkeer)	Geluidbelasting na maatregelen en/of **Verzochte hogere waarden** in dB (inclusief aftrek in geval van wegverkeer)
	x	y				
T01 ZW-gevel	143800	375090	1 woning	4,5	51	**49**
T12 ZW-gevel	143802	375084	1 woning	1,5	52	**50**
				4,5	53	**51**

Opmerkingen: Voor de ligging van de waarneempunten wordt verwezen naar de tekening in het akoestisch rapport behorende bij dit besluit (zie bijlage 2)

- dat de volgende gewaarmerkte stukken deel uitmaken van het besluit:
  - Verzoek/aanvraag, d.d. 29 juli 2020;
  - Akoestisch onderzoek, onderzoek uitgevoerd door Tritium, documentkenmerk 2005/150/ROS-01, d.d. 8 juni 2020.

- aan dit besluit de volgende voorwaarden te verbinden:
  - dat de hogere waarde wordt geregistreerd in het kadaster.

Kempengemeenten

Documenten
Alle bijlagen en gewaarmerkte stukken maken deel uit van dit besluit. Een overzicht van de bijlagen is opgenomen in bijlage 2.

Namens burgemeester en wethouders van Bladel,

Bart Bierens
Samenwerking Kempengemeenten,
Afdeling VTH, Teamcoördinator Vergunningen

Niet eens met dit ontwerp besluit? Zienswijzen mogelijk.
Binnen zes weken na de dag van ter inzage legging van dit ontwerp besluit kan eenieder naar keuze schriftelijk of mondeling zijn of haar zienswijze tegen dit ontwerpbesluit naar voren brengen. De zienswijzen moeten worden gericht aan het college van burgemeester en wethouders van Bladel, Postbus 11, 5530 AA Bladel. Degenen die mondeling zienswijzen naar voren willen brengen, moeten hiervoor een afspraak maken. Tegen de uiteindelijke beschikking kan alleen door belanghebbenden beroep worden ingesteld als ook een zienswijze is ingebracht tegen de ontwerpbeschikking.

Kempengemeenten is een samenwerking van de gemeenten:
Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

Bijlage 1

Inhoudelijke overwegingen

Aan het besluit tot het vaststellen van hogere waarde Wet geluidhinder liggen de volgende inhoudelijke overwegingen ten grondslag:

Aanleiding
De gemeente heeft een aanvraag ontheffing wegverkeerslawaai ontvangen.

Deze ontheffing is gevraagd in combinatie met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021, dat onder andere voorziet in de herbouw van twee woningen op het perceel Dwarsstraat 4-6 in Bladel.
In de huidige situatie zijn de twee woningen achter elkaar gelegen.
Men is voornemens de woningen als twee onder een kap naast elkaar te herbouwen.

Voor de nieuwe woning dient een hogere waarde krachtens artikel 83 van de Wet geluidhinder te worden vastgesteld omdat het plan is gelegen binnen de zone Wetgeluidhinder van de N284 en de geluidbelasting op de gevels van de woningen als gevolg van deze weg meer bedraagt dan de voorkeurgrenswaarde maar minder dan de maximale ontheffingswaarde. De overige wegen geven geen overschrijding van de voorkeursgrenswaarde.

De aanvraag omvat de volgende stukken:
- Aanvraagformulier d.d. 29 juli 2020;
- 'Akoestisch onderzoek "Dwarsstraat 4-6- Bladel", opgesteld door Tritium d.d. 8 juni 2020 met kenmerk 2005/150/ROS-01

Coördinatie met de Wet ruimtelijke ordening
Op dit moment is op deze locatie het bestemmingsplan Kom Bladel 2019 van kracht. Dit bestemmingsplan is op 12 december 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. Het gehele bouwvlak met woning is bestemd als "Enkelbestemming Wonen".

De ontwikkeling past niet rechtstreeks binnen het vigerend ruimtelijk beleid omdat op deze locatie alleen vrijstaande woningen zijn toegestaan. Daarom is een gedeeltelijke herziening van de bestemming aangevraagd. De bestemming zal wijzigen zodat de herbouw van de woningen als twee onder een kap mogelijk wordt.

Dit ontwerpbesluit hogere waarde in het kader van de Wet geluidhinder (Wgh) ligt, op grond van artikel 110c, eerste lid Wgh, gelijktijdig met het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021, gedurende 6 weken ter inzage.

Beoordeling
De locatie ligt binnen de zone, krachtens artikel 74 Wet geluidhinder, van de wegen N284, Heeleind en de Uitgang.

De voorkeursgrenswaarde wordt ten gevolge van het wegverkeer op de wegen Heeleind en De Uitgang niet overschreden. De voorkeursgrenswaarde wordt wel overschreden ten gevolge van het wegverkeer op de N284. De maximale ontheffingswaarde wordt niet overschreden.

Kempengemeenten

Op 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder in werking getreden. Ingevolge artikel 110a Wet geluidhinder zijn burgemeester en wethouders bevoegd om binnen de grenzen van hun gemeente een hogere waarde vast te stellen voor de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting.
De Wet geluidhinder geeft de kaders aan waarbinnen een hogere waarde vastgesteld kan worden. De provincie had voor de invulling van dit kader beleid opgesteld. Door het overgaan van het bevoegd gezag is dit kader vervallen. De gemeente Bladel heeft hierna het provinciale beleid overgenomen in een eigen 'Ontheffingenbeleid hogere waarde procedure Wet geluidhinder' (7 augustus 2007) vastgesteld. Op 17 juli 2010 is dit aangevuld met "Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen". Dit betekent dat aan de volgende ontheffingscriteria of een combinatie daarvan moet worden voldaan:

- Bronmaatregelen zijn niet mogelijk;
- Stedenbouwkundige maatregelen zijn niet mogelijk;
- Verkeerskundige maatregelen zijn niet mogelijk;
- Landschappelijke bezwaren;
- Financiële overwegingen.

- Bronmaatregelen
In het akoestisch onderzoek bij deze aanvraag is onderzocht of redelijkerwijs bronmaatregelen zoals stilwegdek, verlagen van de maximumsnelheid e.d. genomen kunnen worden. Reeds is besloten om het huidige wegdek van de N284 te vervangen door het stiller wegdek SMA-NL8G+. Geconcludeerd wordt dat verdere bronmaatregelen of niet mogelijk zijn, of niet doeltreffend zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van verkeerskundige, vervoerskundige en/of financiële aard.

- Overdrachtsmaatregelen
In het akoestisch onderzoek bij deze aanvraag is onderzocht of redelijkerwijs afschermende maatregelen zoals afstand vergroting en afscherming door een wal of scherm mogelijk zijn. Geconcludeerd wordt dat overdrachtsmaatregelen of niet mogelijk zijn, of niet voldoende doeltreffend zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van financiële aard. Omdat het hier maar om twee woningen gaat, zijn de kosten van de maatregel niet in verhouding tot de planomvang..

Tevens zal er een geluidluwe gevel met buitenruimte aanwezig moeten zijn. Uit het akoestisch onderzoek behorende bij deze aanvraag blijkt dat aan de voorwaarde voor een geluidluwe gevel wordt voldaan.

Nu geconcludeerd kan worden dat bronmaatregelen en overdrachtsmaatregelen niet doelmatig zijn, is het gerechtvaardigd om een hogere waarde te verlenen.

In het kader van het Bouwbesluit is het verder ook noodzakelijk dat de karakteristieke geluidwering van de gevel zodanig is dat een binnenniveau van 33 dB gerealiseerd wordt. De geluidbelasting exclusief correctie ingevolge artikel 110 Wgh bedraagt niet meer dan 53 dB. Aangezien een gevel ingevolge het Bouwbesluit bij een normale bouwkundige opzet aan de minimaal vereiste $G_{A;k}$ van 20 dB voldoet, zijn geen aanvullende maatregelen nodig om te kunnen voldaan aan het maximale binnen niveau van 33 dB.

Omdat voldaan wordt aan de criteria van het gangbare ontheffingenbeleid kan op basis van de onderzoeksresultaten voor de ontwikkeling van het bouwplan bij ons college een ontheffing van de voorkeursgrenswaarde worden aangevraagd.

Procedure
De voorbereiding van de beschikking heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en het Besluit geluidhinder.
Er is een akoestisch onderzoek uitgevoerd door Tritium Advies met documentkenmerk 2005/150/ROS-01, d.d. 6 juni 2020. Dit onderzoek bevat naar ons inzicht voldoende gegevens voor een goede beoordeling en voldoet aan de wettelijke vereisten op basis van de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder, de Algemene wet bestuursrecht en het gemeentelijk geluidbeleid.
Het akoestisch onderzoek en de daarop gebaseerde aanvraag voor ontheffing, maken deel uit van het besluit.

Overige wetten en regels
Het vaststellen van deze hogere grenswaarden houdt niet in dat hiermee is voldaan aan de bepalingen die in andere wetten, verordeningen, etc. (zoals bijvoorbeeld Woningwet, Bouwverordening en bestemmingsplan) zijn gesteld dan wel op grond hiervan worden voorgeschreven.

Conclusie
Gelet op het bovenstaande kan als volgt worden besloten:

- doeltreffende maatregelen gericht op het nog verder verminderen van de, vanwege de N284 te verwachten geluidbelasting, op de gevels van de woning(en) tot 48 dB zijn niet mogelijk of ontmoeten overwegende bezwaren van verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke, stedenbouwkundige en/of financiële aard;

- als hogere grenswaarden, vanwege de N284, voor de nieuwe woning, de in onderstaande tabel opgenomen waarden vast te stellen:

Hogere waarden herbouw twee woningen Dwarsstraat 4-6 Bladel

Vanwege wegverkeerslawaai van de N284

Waar-neem-punt (wnp)	Rijks-driehoeks-coördinaten		Aantal woningen/andere geluidgevoelige bestemmingen waarop wnp betrekking heeft	Waarneem hoogte	Geluidbelasting voor maatregelen/ na maatregelen in dB (exclusief aftrek in geval van wegverkeer)	Geluidbelasting na maatregelen en/of **Verzochte hogere waarden** in dB (inclusief aftrek in geval van wegverkeer)
	x	y				
T01 ZW-gevel	143800	375090	1 woning	4,5	51	**49**
T12 ZW-gevel	143802	375084	1 woning	1,5	52	**50**
				4,5	53	**51**

Opmerkingen: Voor de ligging van de waarneempunten wordt verwezen naar de tekening in het akoestisch rapport behorende bij dit besluit (zie bijlage 2)

Kempengemeenten

- dat de volgende gewaarmerkte stukken deel uitmaken van het besluit:
  - Verzoek/aanvraag, d.d. 29 juli 2020;
  - Akoestisch onderzoek, onderzoek uitgevoerd door Tritium, documentkenmerk 2005/150/ROS-01, d.d. 8 juni 2020.

- aan dit besluit de volgende voorwaarden te verbinden:
  - dat de hogere waarde wordt geregistreerd in het kadaster.

Kempengemeenten is een samenwerking van de gemeenten:
Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

Bijlage 2

Documenten

De volgende documenten maken onderdeel uit van dit besluit:

Omschrijving (indien van toepassing: bestandsnaam omgevingsloket)	**Datum ontvangst**	**Ons kenmerk**
Akoestisch onderzoek Dwarsstraat 4-6 Bladel door Tritium d.d. 8 juni 2020 met knmrk 2005/150/ROS-01 (Tritium Akoestisch onderzoek 08062020.pdf)	29-07-2020	20.S008121
Aanvraagformulier ontheffing Wet Geluidhinder 29 juli 2020 (Aanvrage ontheffing Wet Geluidhinder 29072020.pdf)	29-07-2020	20.S008123

Kempengemeenten

VTH de Kempen
Postbus 220, 5520 AE Eersel
tel. 088-4970407
www.kempengemeenten.nl

Ontwerp-Besluit hogere grenswaarde

(Wet geluidhinder)

Zaaknummer : BLA-2020-1470
Documentnummer : 20.S013089
Datum aanvraag : 2 december 2020
Datum ontwerp-besluit : 30 december 2020

Burgemeester en wethouders van Bladel,

gezien de aanvraag om : ontheffing wet geluidhinder verkeerslawaai
aan het adres : Oude Provincialeweg 71 in Hapert
op het kadastraal perceel : gemeente Hapert, Hoogeloon, Casteren
sectie/nummer(s) : F2364

overwegende dat:

- een ontheffing hogere waarde Wet geluidhinder wordt gevraagd;
  de ontheffing gevraagd wordt in combinatie met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 dat onder andere voorziet in de realisatie van **één** nieuwe woning op het perceel Oude Provincialeweg 71 in Hapert;
- het project is gelegen binnen de zone Wetgeluidhinder van de wegen Oude Provincialeweg, N284 en Casterensedijk en de geluidbelasting op de gevels van de woningen als gevolg van de Oude Provincialeweg meer bedraagt dan de voorkeurgrenswaarde maar minder dan de maximale ontheffingswaarde;
- om het project te kunnen realiseren een ontheffing hogere waarde Wet geluidhinder noodzakelijk is;
- de beslissing op deze aanvraag ontheffing moet worden genomen vooraf aan of gelijktijdig met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan;
- het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is om op de aanvraag hogere waarde te beslissen;
- de aanvrager belanghebbende is voor deze aanvraag;
- wij van oordeel zijn dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de aanvraag. De aanvraag is dan ook ontvankelijk en in behandeling genomen;
- gelet op de inhoudelijke overwegingen zoals opgenomen in bijlage 1 van dit besluit geen weigeringsgronden zijn voor deze aanvraag;
- met betrekking tot de voorbereiding van een beschikking op een aanvraag om ontheffing de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht moet worden gevolgd, in combinatie met het bepaalde in hoofdstuk 110c van de Wet geluidhinder;
- het ontwerpbesluit tot het verlenen van de ontheffing met de op 2 december 2020 ontvangen aanvraag om hogere grenswaarde Wet geluidhinder en de daarbij behorende bescheiden worden binnenkort gepubliceerd en liggen daarna gedurende 6 weken, samen met het ruimtelijkplan, ter inzage. Tijdens deze termijn kunnen door eenieder zienswijzen naar voren worden gebracht;
- gelet op het vorenstaande, dan ook geen redenen zijn om de ontheffing niet te verlenen;
- het vaststellen van deze hogere grenswaarde niet inhoudt dat hiermee is voldaan aan de bepalingen in andere wetten, besluiten, verordeningen, etc. (zoals de Woningwet, Bouwbesluit, Bouwverordening en bestemmingsplan);
- gelet op de bepalingen van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder de hogere waarde kan worden verleend;

Kempengemeenten is een samenwerking van de gemeenten:
Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

besluiten:

1. doeltreffende maatregelen gericht op het (nog verder) verminderen van de, vanwege de Oude Provincialeweg te verwachten geluidbelasting, op de gevels van de woning(en) tot 48 dB zijn niet mogelijk of ontmoeten overwegende bezwaren van verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke, stedenbouwkundige en/of financiële aard;

2. als hogere grenswaarden, vanwege de Oude Provincialeweg, voor de nieuwe woning, de in onderstaande tabel opgenomen waarden vast te stellen:

Hogere waarden 1 nieuwe woning Oude Provincialeweg 71 Hapert, gemeente Bladel

Vanwege wegverkeerslawaai van de Oude Provincialeweg

Waar-neem-punt (wnp)	Rijks-driehoeks-coördinaten		Aantal woningen/andere geluidgevoelige bestemmingen waarop wnp betrekking heeft	Waarneem hoogte	Geluidbelasting in dB (exclusief aftrek in geval van wegverkeer)	Geluidbelasting na maatregelen en/of **Verzochte hogere waarden** in dB (inclusief aftrek in geval van wegverkeer)
	x	y				
T01 N-gevel	145264	375814	1 woning	1,5	65	**60**
				4,5	65	**60**
T02 O-gevel	145267	375811		1,5	63	**58**
				4,5	63	**58**
T03 N-gevel	145268	375809		1,5	63	**58**
				4,5	63	**58**
T04 O-gevel	145270	375805		1,5	59	**54**
				4,5	60	**55**
T05 Z-gevel	145266	375801		1,5	41	-
				4,5	43	-
T06 W-gevel	145262	375804		1,5	41	-
				4,5	46	-
T07 Z-gevel	145260	375807		1,5	36	-
				4,5	39	-
T08 W-gevel	145259	375812		1,5	60	**55**
				4,5	60	**55**

Opmerkingen: Voor de ligging van de waarneempunten wordt verwezen naar de tekening in het akoestisch rapport behorende bij dit besluit (zie bijlage 2)

Kempengemeenten

3. dat de volgende gewaarmerkte stukken deel uitmaken van het besluit:
   - Verzoek/aanvraag, d.d. 2 december 2020;
   - Akoestisch onderzoek, onderzoek uitgevoerd door Tritium, documentkenmerk 2005/260/TA-01, versie 0, d.d. 27 augustus 2020.

4. aan dit besluit de volgende voorwaarden te verbinden:
   - dat voor voldoende gevelisolatie zal worden gezorgd zodat een binnenniveau van 33 dB gerealiseerd wordt conform NEN 5077. Dit staat in artikel 3.3, lid 1 (verblijfsruimten) en lid 2 (slaapruimten) van het Bouwbesluit 2012. Hierbij wordt opgemerkt dat de toets aan het binnenniveau moet plaatsvinden zonder het toepassen van de aftrek overeenkomstig artikel 110g van de Wet geluidhinder;
   - dat voor de woning ten minste één geluidluwe zijde met een geluidbelasting van maximaal 48 dB (inclusief een aftrek van 5 dB overeenkomstig artikel 110g Wet geluidhinder) aanwezig is;
   - dat de hogere waarde wordt geregistreerd in het kadaster.

Documenten
Alle bijlagen en gewaarmerkte stukken maken deel uit van dit besluit. Een overzicht van de bijlagen is opgenomen in bijlage 2.

Namens burgemeester en wethouders van Bladel,

Bart Bierens
Samenwerking Kempengemeenten,
Afdeling VTH, Teamcoördinator Vergunningen

Niet eens met dit ontwerp besluit? Zienswijzen mogelijk.
Binnen zes weken na de dag van ter inzage legging van dit ontwerp besluit kan eenieder naar keuze schriftelijk of mondeling zijn of haar zienswijze tegen dit ontwerpbesluit naar voren brengen. De zienswijzen moeten worden gericht aan het college van burgemeester en wethouders van Bladel, Postbus 11, 5530 AA Bladel. Degenen die mondeling zienswijzen naar voren willen brengen, moeten hiervoor een afspraak maken. Tegen de uiteindelijke beschikking kan alleen door belanghebbenden beroep worden ingesteld als ook een zienswijze is ingebracht tegen de ontwerpbeschikking.

Bijlage 1

Inhoudelijke overwegingen

Aan het besluit tot het vaststellen van hogere waarde Wet geluidhinder liggen de volgende inhoudelijke overwegingen ten grondslag:

Aanleiding
De gemeente heeft een aanvraag ontheffing wegverkeerslawaai ontvangen.

Deze ontheffing is gevraagd in combinatie met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021 dat onder andere voorziet in de realisatie van **één** nieuwe woning op het perceel Oude Provincialeweg 71 in Hapert;
In de huidige situatie heeft het perceel de bestemming "Gemengde doeleinden, Tuin" Men is voornemens het huidige bestemmingsplan gedeeltelijk te herzien zodat de bouw van een nieuwe woning in de zijtuin mogelijk wordt gemaakt.

Voor de nieuwe woning dient een hogere waarde krachtens artikel 83 van de Wet geluidhinder te worden vastgesteld omdat het plan is gelegen binnen de zone Wetgeluidhinder van de Oude Provincialeweg. De geluidbelasting op de gevels van de woning als gevolg van deze weg bedraagt meer dan de voorkeurgrenswaarde maar minder dan de maximale ontheffingswaarde.

De aanvraag omvat de volgende stukken:
- Aanvraagformulier d.d. 2 december 2020;
- 'Akoestisch onderzoek "Verkeerslawaai Oude Provincialeweg 71 Hapert, opgesteld door Tritium d.d. 27 augustus 2020, met kenmerk 2005/260/TA-01, versie 0.

Coördinatie met de Wet ruimtelijke ordening
Op dit moment is op deze locatie het bestemmingsplan Hapert 2010 van de gemeente Bladel van kracht. Dit bestemmingsplan is op 29 april 2010;door de gemeenteraad vastgesteld. Het gehele bouwvlak met woning is bestemd als "Gemengde doeleinden, Tuin".

De ontwikkeling past niet rechtstreeks binnen het vigerend ruimtelijk beleid Daarom is een gedeeltelijke herziening van het bestemmingsplan aangevraagd.
De bestemming zal wijzigen naar de bestemming "Wonen met bouwvlak" waardoor de bouw van een nieuwe woning mogelijk wordt gemaakt.

Dit ontwerpbesluit hogere waarde in het kader van de Wet geluidhinder (Wgh) ligt, op grond van artikel 110c, eerste lid Wgh, gelijktijdig met het bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021, gedurende 6 weken ter inzage.

Beoordeling
De locatie ligt binnen de zone, krachtens artikel 74 Wet geluidhinder van de wegen Oude Provincialeweg, N284 en Casterensedijk.

De voorkeursgrenswaarde wordt ten gevolge van het wegverkeer op de Caterensedijk en de N284 niet overschreden. De voorkeursgrenswaarde wordt wel overschreden ten gevolge van het wegverkeer op de Oude Provinciale weg. De maximale ontheffingswaarde wordt niet overschreden.

Kempengemeenten

Op 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder in werking getreden. Ingevolge artikel 110a Wet geluidhinder zijn burgemeester en wethouders bevoegd om binnen de grenzen van hun gemeente een hogere waarde vast te stellen voor de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting.
De Wet geluidhinder geeft de kaders aan waarbinnen een hogere waarde vastgesteld kan worden. De provincie had voor de invulling van dit kader beleid opgesteld. Door het overgaan van het bevoegd gezag is dit kader vervallen. De gemeente Bladel heeft hierna het provinciale beleid overgenomen in een eigen 'Ontheffingenbeleid hogere waarde procedure Wet geluidhinder' (7 augustus 2007) vastgesteld. Op 17 juli 2010 is dit aangevuld met "Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen". Dit betekent dat aan de volgende ontheffingscriteria of een combinatie daarvan moet worden voldaan:

- Bron- en of overdrachtsmaatregelen zijn niet mogelijk;
- Stedenbouwkundige maatregelen zijn niet mogelijk;
- Verkeerskundige maatregelen zijn niet mogelijk;
- Landschappelijke bezwaren;
- Financiële overwegingen.

- Bronmaatregelen
In het akoestisch onderzoek bij deze aanvraag is onderzocht of redelijkerwijs bronmaatregelen zoals stilwegdek, verlagen van de maximumsnelheid e.d. genomen kunnen worden. Geconcludeerd wordt dat bronmaatregelen of niet mogelijk zijn, of niet doeltreffend zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van verkeerskundige, vervoerskundige en/of financiële aard..

- Overdrachtsmaatregelen
In het akoestisch onderzoek bij deze aanvraag is onderzocht of redelijkerwijs afschermende maatregelen zoals afstand vergroting en afscherming door een wal of scherm mogelijk zijn. Geconcludeerd wordt dat overdrachtsmaatregelen of niet mogelijk zijn, of niet voldoende doeltreffend zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van financiële aard. Omdat het hier maar om één woning gaat, zijn de kosten van de maatregel niet in verhouding tot de planomvang. Met afschermende voorzieningen binnen het plangebied kan de geluidsbelasting niet gereduceerd worden. Bovendien zullen dergelijke voorzieningen op stedenbouwkundige/landschappelijke bezwaren stuiten.

Tevens zal er een geluidluwe gevel met buitenruimte aanwezig moeten zijn. Uit het akoestisch onderzoek behorende bij deze aanvraag blijkt dat aan de voorwaarde voor een geluidluwe gevel wordt voldaan.

Nu geconcludeerd kan worden dat bronmaatregelen en overdrachtsmaatregelen niet afdoende zijn, is het gerechtvaardigd om een hogere waarde te verlenen.

In het kader van het Bouwbesluit is het verder ook noodzakelijk dat de karakteristieke geluidwering van de gevel zodanig is dat een binnenniveau van 33 dB gerealiseerd wordt. Dit moet worden aangetoond middels een berekening geluidwering van de gevels die als onderdeel van de aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen moet worden ingediend. Volgens het Bouwbesluit dient de karakteristieke geluidwering van de gevel ($G_{A;k}$) voor verblijfsgebieden in een woning minimaal de in het vastgestelde hogere waarde besluit opgenomen hoogste toelaatbare geluidbelasting minus 33 dB bedragen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat een gevel bij een normale bouwkundige opzet aan de minimaal vereiste $G_{A;k}$ van 20 dB voldoet, waardoor er bij een geluidbelasting die, exclusief correctie ingevolge artikel 110g Wgh, groter is dan 53 dB, aanvullende maatregelen nodig zijn om te kunnen voldaan aan het maximale binnen niveau van 33 dB.

Kempengemeenten is een samenwerking van de gemeenten:
Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

De (gecumuleerde) geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woning aan Oude Provincialeweg bedraagt blijkens tabel in bijlage 5 van het akoestisch onderzoek bij de aanvraag, ter plaatse van toetspunten maximaal 65 dB (exclusief correctie artikel 110g Wgh). Dit betekent dat de betreffende gevels van de woning voorzien moeten worden van gevelisolatie met een voldoende geluidsreductie ($G_{A;k}$) variërend van tenminste 32 dB (T01)tot tenminste 26 dB (T04).

Omdat voldaan wordt aan de criteria van het gangbare ontheffingenbeleid kan op basis van de onderzoeksresultaten voor de ontwikkeling van het bouwplan bij ons college een ontheffing van de voorkeursgrenswaarde worden aangevraagd.

Procedure
De voorbereiding van de beschikking heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en het Besluit geluidhinder.
Er is een akoestisch onderzoek uitgevoerd door Tritium, documentkenmerk 2005/260/TA01, versie 0, d.d. 27 augustus 2020. Dit onderzoek bevat naar ons inzicht voldoende gegevens voor een goede beoordeling en voldoet aan de wettelijke vereisten op basis van de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder, de Algemene wet bestuursrecht en het gemeentelijk geluidbeleid.
Het akoestisch onderzoek en de daarop gebaseerde aanvraag voor ontheffing, maken deel uit van het besluit.

Overige wetten en regels
Het vaststellen van deze hogere grenswaarden houdt niet in dat hiermee is voldaan aan de bepalingen die in andere wetten, verordeningen, etc. (zoals bijvoorbeeld Woningwet, Bouwverordening en bestemmingsplan) zijn gesteld dan wel op grond hiervan worden voorgeschreven.

Conclusie
Gelet op de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder en gemeentelijke geluidbeleid, is het noodzakelijk een ontheffing hogere grenswaarden vast te stellen voor de geluidsbelasting (met aftrek conform artikel 110g Wgh) veroorzaakt door de N284 conform de niveaus zoals opgenomen in tabel 1. Daarnaast moeten de woningen beschikken over tenminste één geluidluwe gevel en moet voor voldoende gevelisolatie worden gezorgd zodat een binnenniveau van 33 dB gerealiseerd wordt conform NEN 5077.

Tabel 1

Hogere waarden 1 woning Oude Provincialeweg 71 Hapert, gemeente Bladel						
Vanwege wegverkeerslawaai van de Oude Provincialeweg						
Waar-neem-punt (wnp)	Rijks-driehoeks-coördinaten		Aantal woningen/andere geluidgevoelige bestemmingen waarop wnp betrekking heeft	Waarneem hoogte	Geluidbelasting in dB (exclusief aftrek in geval van wegverkeer)	Geluidbelasting na maatregelen en/of **Verzochte hogere waarden** in dB (inclusief aftrek in geval van wegverkeer)
	x	y				
T01 N-gevel	145264	375814	1 woning	1,5	65	**60**
				4,5	65	**60**
T02 O-gevel	145267	375811		1,5	63	**58**
				4,5	63	**58**
T03 N-gevel	145268	375809		1,5	63	**58**
				4,5	63	**58**
T04 O-gevel	145270	375805		1,5	59	**54**
				4,5	60	**55**
T05 Z-gevel	145266	375801		1,5	41	**-**
				4,5	43	**-**
T06 W-gevel	145262	375804		1,5	41	**-**
				4,5	46	**-**
T07 Z-gevel	145260	375807		1,5	36	**-**
				4,5	39	**-**
T08 W-gevel	145259	375812		1,5	60	**55**
				4,5	60	**55**
Opmerkingen: Voor de ligging van de waarneempunten wordt verwezen naar de tekening in het akoestisch rapport behorende bij dit besluit (zie bijlage 2)						

Kempengemeenten is een samenwerking van de gemeenten:
Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

Bijlage 2

Documenten

De volgende documenten maken onderdeel uit van dit besluit:

Omschrijving (indien van toepassing: bestandsnaam omgevingsloket)	**Datum ontvangst**	**Ons kenmerk**
Akoestisch onderzoek Oude Provincialeweg 71 Hapert (Bijlage 2 bij ontheffingsaanvrage hogere grenswaarden -Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai.pdf)	02-12-2020	20.S012190
aanvraagformulier Hogere Waarde V4 2018 - Oude Provincialeweg 71, Hapert (aanvraagformulier Hogere Waarde V4 2018 - Oude Provincialeweg 71, Hapert.docx)	02-12-2020	20.S012191

Kempengemeenten

VTH de Kempen
Postbus 220, 5520 AE Eersel
tel. 088-4970407
www.kempengemeenten.nl

Ontwerp-Besluit hogere grenswaarde

(Wet geluidhinder)

Zaaknummer : BLA-2020-0921
Documentnummer : 20.S012577
Datum aanvraag : 9 juli 2020
Datum ontwerp-besluit : 23 december 2020

Burgemeester en wethouders van Bladel,

gezien de aanvraag om : ontheffing Wet geluidhinder verkeerslawaai
aan het adres : De Wijer 40 in Hapert
op het kadastraal perceel : gemeente Hapert, Hoogeloon, Casteren
sectie/nummer(s) : G 558

overwegende dat:

- een ontheffing hogere waarde Wet geluidhinder wordt gevraagd;
- de ontheffing gevraagd wordt in combinatie met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021, dat voorziet in onder andere de realisatie van 7 nieuwe woningen op het perceel De Wijer 40 in Hapert;
- het project is gelegen binnen de zone Wetgeluidhinder van de N284 en de geluidbelasting op de gevels van de woningen als gevolg van de N284 meer bedraagt dan de voorkeurgrenswaarde maar minder dan de maximale ontheffingswaarde;
- om het project te kunnen realiseren een ontheffing hogere waarde Wet geluidhinder noodzakelijk is;
- de beslissing op deze aanvraag ontheffing moet worden genomen vooraf aan of gelijktijdig met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan;
- het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is om op de aanvraag hogere waarde te beslissen;
- de aanvrager belanghebbende is voor deze aanvraag;
- wij van oordeel zijn dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de aanvraag. De aanvraag is dan ook ontvankelijk en in behandeling genomen;
- gelet op de inhoudelijke overwegingen zoals opgenomen in bijlage 1 van dit besluit geen weigeringsgronden zijn voor deze aanvraag;
- met betrekking tot de voorbereiding van een beschikking op een aanvraag om ontheffing de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht moet worden gevolgd, in combinatie met het bepaalde in hoofdstuk 110c van de Wet geluidhinder;
- het ontwerpbesluit tot het verlenen van de ontheffing met de op 9 juli 2020 ontvangen aanvraag om hogere grenswaarde Wet geluidhinder en de op 14 oktober 2020 ontvangen aanvulling met de daarbij behorende bescheiden worden binnenkort gepubliceerd en liggen daarna gedurende 6 weken ter inzage. Tijdens deze termijn kunnen door eenieder zienswijzen naar voren worden gebracht;
- gelet op het vorenstaande, dan ook geen redenen zijn om de ontheffing niet te verlenen;
- het vaststellen van deze hogere grenswaarde niet inhoudt dat hiermee is voldaan aan de bepalingen in andere wetten, besluiten, verordeningen, etc. (zoals de Woningwet, Bouwbesluit, Bouwverordening en bestemmingsplan);
- gelet op de bepalingen van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder de hogere waarde kan worden verleend.

Kempengemeenten is een samenwerking van de gemeenten
Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

besluiten:

1. doeltreffende maatregelen gericht op het (nog verder) verminderen van de, vanwege de wegen De Wijer, Energieweg, Industrieweg en N284 te verwachten geluidbelasting, op de gevels van de woningen tot 48 dB zijn niet mogelijk of ontmoeten overwegende bezwaren van verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke, stedenbouwkundige en/of financiële aard;

2. als hogere grenswaarden, vanwege de weg N284, voor de nieuwe woningen, de in onderstaande tabel opgenomen waarden vast te stellen:

Hogere waarden 7 woningen De Wijer 40 Hapert, gemeente Bladel

Vanwege wegverkeerslawaai van de N248

Waar-neem-punt (wnp)	Rijks-driehoeks-coördinaten		Aantal woningen/andere geluidgevoelige bestemmingen waarop wnp betrekking heeft	Waarneem hoogte	Geluidbelasting voor maatregelen/ na maatregelen in dB (exclusief aftrek in geval van wegverkeer)	Geluidbelasting na maatregelen en/of **Verzochte hogere waarden** in dB (inclusief aftrek in geval van wegverkeer)
	x	y				
T03 N-gevel	146796	375573	1 woning	1,5	55	**53**
				4,5	56	**53**
T04 N-gevel	146802	375572	1 woning	1,5	55	**53**
				4,5	57	**53**
T09 N-gevel	146762	375546	1 woning	4,5	51	**49**
				7,5	51	**49**
T10 N-gevel	146767	375545	1 woning	7,5	51	**49**
T11 N-gevel	146772	375545	1 woning	7,5	51	**49**
T12 N-gevel	146777	375544	1 woning	7,5	51	**49**
T13 N-gevel	146782	375543	1 woning	7,5	51	**49**

Opmerkingen: Voor de ligging van de waarneempunten wordt verwezen naar de tekening in het akoestisch rapport behorende bij dit besluit (zie bijlage 2)

3. dat de volgende gewaarmerkte stukken deel uitmaken van het besluit:
   - Verzoek/aanvraag, d.d. 9 juni 2020, aangevuld 14 oktober 2020;
   - Akoestisch onderzoek, onderzoek uitgevoerd door Tritium, documentkenmerk 2005/020/ROS-01, d.d. 15 juni 2020.

Kempengemeenten

4. aan dit besluit de volgende voorwaarden te verbinden:
   - dat voor voldoende gevelisolatie zal worden gezorgd zodat een binnenniveau van 33 dB gerealiseerd wordt conform NEN 5077. Dit staat in artikel 3.3, lid 1 (verblijfsruimten) en lid 2 (slaapruimten) van het Bouwbesluit 2012. Hierbij wordt opgemerkt dat de toets aan het binnenniveau moet plaatsvinden zonder het toepassen van de aftrek overeenkomstig artikel 110g van de Wet geluidhinder;
   - dat voor de woning ten minste één geluidluwe zijde met een geluidbelasting van maximaal 48 dB (inclusief een aftrek van overeenkomstig artikel 110g Wet geluidhinder) aanwezig is;
   - dat de hogere waarde wordt geregistreerd in het kadaster.

Documenten
Alle bijlagen en gewaarmerkte stukken maken deel uit van dit besluit. Een overzicht van de bijlagen is opgenomen in bijlage 2.

Namens burgemeester en wethouders van Bladel,

Bart Bierens
Samenwerking Kempengemeenten,
Afdeling VTH, Teamcoördinator Vergunningen

Niet eens met dit ontwerp besluit? Zienswijzen mogelijk.
Binnen zes weken na de dag van ter inzage legging van dit ontwerp besluit kan eenieder naar keuze schriftelijk of mondeling zijn of haar zienswijze tegen dit ontwerpbesluit naar voren brengen. De zienswijzen moeten worden gericht aan het college van burgemeester en wethouders van Bladel, Postbus 11, 5530 AA Bladel. Degenen die mondeling zienswijzen naar voren willen brengen, moeten hiervoor een afspraak maken. Tegen de uiteindelijke beschikking kan alleen door belanghebbenden beroep worden ingesteld als ook een zienswijze is ingebracht tegen de ontwerpbeschikking.

Kempengemeenten is een samenwerking van de gemeenten:
Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

Bijlage 1

Inhoudelijke overwegingen

Aan het besluit tot het vaststellen van hogere waarde Wet geluidhinder liggen de volgende inhoudelijke overwegingen ten grondslag:

Aanleiding
De gemeente heeft een aanvraag ontheffing wegverkeerslawaai ontvangen.

Deze ontheffing is gevraagd in combinatie met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan "Stedelijk gebied 2021, dat onder andere voorziet in de realisatie van 7 nieuwe woningen op het perceel De Wijer 40 in Hapert.

Voor de nieuwe woning dient een hogere waarde krachtens artikel 83 van de Wet geluidhinder te worden vastgesteld omdat het plan is gelegen binnen de zone Wetgeluidhinder van de wegen De Wijer, Energieweg, industrieweg en N284 De geluidbelasting op de gevels van de woningen als gevolg van de N284 bedraagt meer dan de voorkeurgrenswaarde maar minder dan de maximale ontheffingswaarde. De overige wegen geven geen overschrijding.

De aanvraag omvat de volgende stukken:
- Aanvraagformulier d.d. 14 oktober 2020;
- Akoestisch onderzoek, onderzoek uitgevoerd door Tritium, documentkenmerk 2005/020/ROS-01, d.d. 15 juni 2020.

Coördinatie met de Wet ruimtelijke ordening
Op dit moment is op deze locatie het bestemmingsplan Hapert 2010 van de gemeente Bladel van kracht. Het gehele bouwvlak met woning is bestemd als Woondoeleinden 1.

De initiatiefnemer wil op het perceel De Wijer 40 in Haper twee woningen onder één kap en 5 rijtjeswoningen realiseren.
De ontwikkeling past niet rechtstreeks binnen het vigerend ruimtelijk beleid dat alleen vrijstaande woningen toestaat. Daarom is een gedeeltelijke herziening van het bestemmingsplan aangevraagd.

Dit ontwerpbesluit hogere waarde in het kader van de Wet geluidhinder (Wgh) ligt, op grond van artikel 110c, eerste lid Wgh, gelijktijdig met bestemmingsplan "Stedelijk gebied 2021, gedurende 6 weken ter inzage.

Beoordeling
De locatie ligt binnen de zone, krachtens artikel 74 Wet geluidhinder van de wegen De Wijer, Energieweg, Industrieweg en N284.

De voorkeursgrenswaarde wordt ten gevolge van het wegverkeer op de De Wijer, Energieweg en Industrieweg niet overschreden. De voorkeursgrenswaarde wordt wel overschreden ten gevolge van het wegverkeer op de N284. De maximale ontheffingswaarde wordt niet overschreden.

Op 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder in werking getreden. Ingevolge artikel 110a Wet geluidhinder zijn burgemeester en wethouders bevoegd om binnen de grenzen van hun gemeente een hogere waarde vast te stellen voor de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting.

Kempengemeenten

De Wet geluidhinder geeft de kaders aan waarbinnen een hogere waarde vastgesteld kan worden. De provincie had voor de invulling van dit kader beleid opgesteld. Door het overgaan van het bevoegd gezag is dit kader vervallen. De gemeente Bladel heeft hierna het provinciale beleid overgenomen in een eigen 'Ontheffingenbeleid hogere waarde procedure Wet geluidhinder' (7 augustus 2007) vastgesteld. Op 17 juli 2010 is dit aangevuld met "Interim-geluidsbeleid – aanvullend advies over financiële gevolgen". Dit betekent dat aan de volgende ontheffingscriteria of een combinatie daarvan moet worden voldaan:

- Bronmaatregelen zijn niet mogelijk;
- Stedenbouwkundige maatregelen zijn niet mogelijk;
- Verkeerskundige maatregelen zijn niet mogelijk;
- Landschappelijke bezwaren;
- Financiële overwegingen.

- Bronmaatregelen
In het akoestisch onderzoek bij deze aanvraag is onderzocht of redelijkerwijs bronmaatregelen zoals stilwegdek, verlagen van de maximumsnelheid e.d. genomen kunnen worden. Reeds is besloten om het huidige wegdek van de N284 te vervangen door het stiller wegdek SMA-NL8G+. Geconcludeerd wordt dat verdere bronmaatregelen of niet mogelijk zijn, of niet doeltreffend zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van verkeerskundige, vervoerskundige en/of financiële aard.

- Overdrachtsmaatregelen
In het akoestisch onderzoek bij deze aanvraag is onderzocht of redelijkerwijs afschermende maatregelen zoals afstand vergroting en afscherming door een wal of scherm mogelijk zijn. Geconcludeerd wordt dat overdrachtsmaatregelen of niet mogelijk zijn, of niet voldoende doeltreffend zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van financiële aard. Omdat het hier maar om zeven woningen gaat, zijn de kosten van de maatregel niet in verhouding tot de planomvang. Met afschermende voorzieningen binnen het plangebied kan de geluidsbelasting niet gereduceerd worden. Bovendien zullen dergelijke voorzieningen op stedenbouwkundige/landschappelijke bezwaren stuiten.

Tevens zal er een geluidluwe gevel met buitenruimte aanwezig moeten zijn. Uit het akoestisch onderzoek behorende bij deze aanvraag blijkt dat aan de voorwaarde voor een geluidluwe gevel wordt voldaan.

Nu geconcludeerd kan worden dat verdere bronmaatregelen en overdrachtsmaatregelen niet afdoende zijn, is het gerechtvaardigd om een hogere waarde te verlenen.

In het kader van het Bouwbesluit is het verder ook noodzakelijk dat de karakteristieke geluidwering van de gevel zodanig is dat een binnenniveau van 33 dB gerealiseerd wordt. Dit moet worden aangetoond middels een berekening geluidwering van de gevels die als onderdeel van de aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen moet worden ingediend. Volgens het Bouwbesluit dient de karakteristieke geluidwering van de gevel ($G_{A;k}$) voor verblijfsgebieden in een woning minimaal de in het vastgestelde hogere waarde besluit opgenomen hoogste toelaatbare geluidbelasting minus 33 dB bedragen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat een gevel bij een normale bouwkundige opzet aan de minimaal vereiste $G_{A;k}$ van 20 dB voldoet, waardoor er bij een geluidbelasting die, exclusief correctie ingevolge artikel 110g Wgh, groter is dan 53 dB, aanvullende maatregelen nodig zijn om te kunnen voldaan aan het maximale binnen niveau van 33 dB.

De (gecumuleerde) geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woningen aan als gevolg van de wegen De Wijer, Energieweg, Industrieweg en N284 bedraagt blijkens bijlage 5 van het akoestisch onderzoek bij de toetspunten maximaal 57 dB (exclusief correctie artikel 110g Wgh). Dit betekent dat de betreffende gevel(s) van de woning(en) voorzien moet(en) worden van gevelisolatie met een voldoende geluidsreductie ($G_{A;k}$) varieerend van tenminste 20 dB tot tenminste 24 dB.

Omdat voldaan wordt aan de criteria van het gangbare ontheffingenbeleid kan op basis van de onderzoeksresultaten voor de ontwikkeling van het bouwplan bij ons college een ontheffing van de voorkeursgrenswaarde worden aangevraagd.

Procedure
De voorbereiding van de beschikking heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en het Besluit geluidhinder.
Er is een akoestisch onderzoek uitgevoerd door Tritium, documentkenmerk 2005/020/ROS-01, d.d. 15 juni 2020. Dit onderzoek bevat naar ons inzicht voldoende gegevens voor een goede beoordeling en voldoet aan de wettelijke vereisten op basis van de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder, de Algemene wet bestuursrecht en het gemeentelijk geluidbeleid.
Het akoestisch onderzoek en de daarop gebaseerde aanvraag voor ontheffing, maken deel uit van het besluit.

Overige wetten en regels
Het vaststellen van deze hogere grenswaarden houdt niet in dat hiermee is voldaan aan de bepalingen die in andere wetten, verordeningen, etc. (zoals bijvoorbeeld Woningwet, Bouwverordening en bestemmingsplan) zijn gesteld dan wel op grond hiervan worden voorgeschreven.

Kempengemeenten

Conclusie
Gelet op de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder en gemeentelijke geluidbeleid, is het noodzakelijk een ontheffing hogere grenswaarden vast te stellen voor de geluidsbelasting (met aftrek conform artikel 110g Wgh) veroorzaakt door de N284 conform de niveaus zoals opgenomen in tabel 1. Daarnaast moeten de woningen beschikken over tenminste één geluidluwe gevel en moet voor voldoende gevelisolatie worden gezorgd zodat een binnenniveau van 33 dB gerealiseerd wordt conform NEN 5077.

Tabel 1

Hogere waarden 7 woningen De Wijer 40 Hapert, gemeente Bladel

Vanwege wegverkeerslawaai van de N248

Waar-neem-punt (wnp)	Rijks-driehoeks-coördinaten		Aantal woningen/andere geluidgevoelige bestemmingen waarop wnp betrekking heeft	Waarneem hoogte	Geluidbelasting voor maatregelen/ na maatregelen in dB (exclusief aftrek in geval van wegverkeer)	Geluidbelasting na maatregelen en/of **Verzochte hogere waarden** in dB (inclusief aftrek in geval van wegverkeer)
	x	y				
T03 N-gevel	146796	375573	1 woning	1,5	55	**53**
				4,5	56	**53**
T04 N-gevel	146802	375572	1 woning	1,5	55	**53**
				4,5	57	**53**
T09 N-gevel	146762	375546	1 woning	4,5	51	**49**
				7,5	51	**49**
T10 N-gevel	146767	375545	1 woning	7,5	51	**49**
T11 N-gevel	146772	375545	1 woning	7,5	51	**49**
T12 N-gevel	146777	375544	1 woning	7,5	51	**49**
T13 N-gevel	146782	375543	1 woning	7,5	51	**49**

Opmerkingen: Voor de ligging van de waarneempunten wordt verwezen naar de tekening in het akoestisch rapport behorende bij dit besluit (zie bijlage 2)

Bijlage 2

Documenten

De volgende documenten maken onderdeel uit van dit besluit:

Omschrijving (indien van toepassing: bestandsnaam omgevingsloket)	**Datum ontvangst**	**Ons kenmerk**
2005020ROS-01 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai De Wijer 40 te Hapert (2005020ROS-01 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai De Wijer 40 te Hapert.pdf)	09-07-2020	20.S007178
Aanvraagformulier ontheffing Hogere Waarden WGH 14102020 (Aanvrage ontheffing Hogere Waarden WGH 14102020.pdf)	14-10-2020	20.S010353

ACCENT adviseurs

Breestraat Hoogeloon

Ruimtelijke onderbouwing

Gemeente Bladel

Colofon

Titel:	Breestraat Hoogeloon
Auteur(s):	Rowie van den Aker
Gemeente:	Bladel
Projectnaam:	RO Breestraat Hoogeloon
Projectnummer:	20040
Datum:	24 november 2020
Status:	Concept
Contactadres voor deze publicatie:	Accent adviseurs Luchthavenweg 13E 5657 EA EINDHOVEN T 040 – 30 300 95 E contact@accentadviseurs.nl I www.accentadviseurs.nl

Niets gebeurt zomaar.
Niets is vanzelfsprekend.

Ons denken en handelen maakt dat we met de wetenschap van nu alle projecten toekomstbestendig opleveren. 100% in dienst van de maatschappij en opdrachtgever.

Vooruit denken en vooruit zien.

Dat is niet alleen de ambitie van Accent adviseurs, het is wat we zijn.

Accent adviseurs, voor **goed**

© Accent adviseurs, Eindhoven. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van Accent adviseurs

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

1.1 Aanleiding 4
1.2 Ligging en begrenzing 4
1.3 Leeswijzer 5

2 Planvoornemen 6

2.1 Bestaande situatie 6
2.2 Toekomstige situatie 8

3 Beleidskader 9

3.1 Provinciaal beleid 9
3.2 Gemeentelijk beleid 11

4 Omgevingstoets 14

4.1 Bodem en asbest 14
4.2 Geluid 16
4.3 Luchtkwaliteit 18
4.4 Externe veiligheid 19
4.5 Bedrijven en milieuzonering 20
4.6 Watertoets 21
4.7 Natuurwetgeving 21
4.8 Archeologie en cultuurhistorie 24
4.9 Economische uitvoerbaarheid 25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bouwbedrijf Van Laarhoven B.V. is voornemens om zeven rijwoningen te realiseren op een perceel gelegen op de hoek van de Breestraat en de Dijkstraat in Hoogeloon. De gemeente Bladel heeft via een principebesluit aangegeven medewerking te willen verlenen aan de ontwikkeling van deze woningen, mits daarbij de nodige voorwaarden in acht genomen worden.

De zeven rijwoningen passen echter niet binnen het geldende bestemmingsplan. Onderhavige ontwikkeling wordt meegenomen bij de eerstvolgende bestemmingsplanherziening. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing zal hierbij deel uitmaken van de toelichting behorende bij de partiële herziening van het bestemmingsplan.

1.2 Ligging en begrenzing

De planlocatie is gelegen op de hoek van de Breestraat en de Dijkstraat in Hoogeloon. Een luchtfoto is weergegeven in figuur 1. Het kruis geeft de globale planlocatie weer.

Figuur 1: Luchtfoto planlocatie en omgeving

Figuur 2 geeft de precieze kavels van de planlocatie weer. De planlocatie is kadastraal bekend als sectie E perceelnummer 1351 met een grootte van 1.833 m^2 en sectie E perceelnummer 312 met een grootte van 690 m^2. De locatie is plaatselijk bekend als Hoofdstraat 1 – 1A in Hoogeloon.

Figuur 2: Begrenzing planlocatie

1.3 Leeswijzer

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing start na bovenstaande inleiding in hoofdstuk twee met een verdere toelichting van het plan van Bouwbedrijf Van Laarhoven B.V. In hoofdstuk drie wordt het relevante beleid op provinciaal en gemeentelijk niveau besproken. Tot slot worden in het vierde hoofdstuk de omgevingsaspecten verantwoord, zoals bijvoorbeeld bodem, geluid en archeologie.

2 Planvoornemen

2.1 Bestaande situatie

De bestaande situatie op de planlocatie is weergegeven vanuit de Breestraat en vanuit de Dijkstraat in figuren 3 en 4. Op deze afbeeldingen is te zien dat de planlocatie momenteel in gebruik is en bestaat uit drie gebouwen.

Figuur 3: Bestaande situatie vanaf Breestraat

Figuur 4: Bestaande situatie vanaf Dijkstraat

De planlocatie heeft momenteel de bestemming 'Wonen' op grond van het bestemmingsplan 'Kom Hoogeloon 2019', zie figuur 5. Binnen deze bestemming is het niet toegestaan om zeven woningen te bouwen, deels buiten het bouwvlak. Derhalve wordt voor onderhavige ontwikkeling een nieuw juridisch-planologisch kader gecreëerd via een partiële bestemmingsplanherziening.

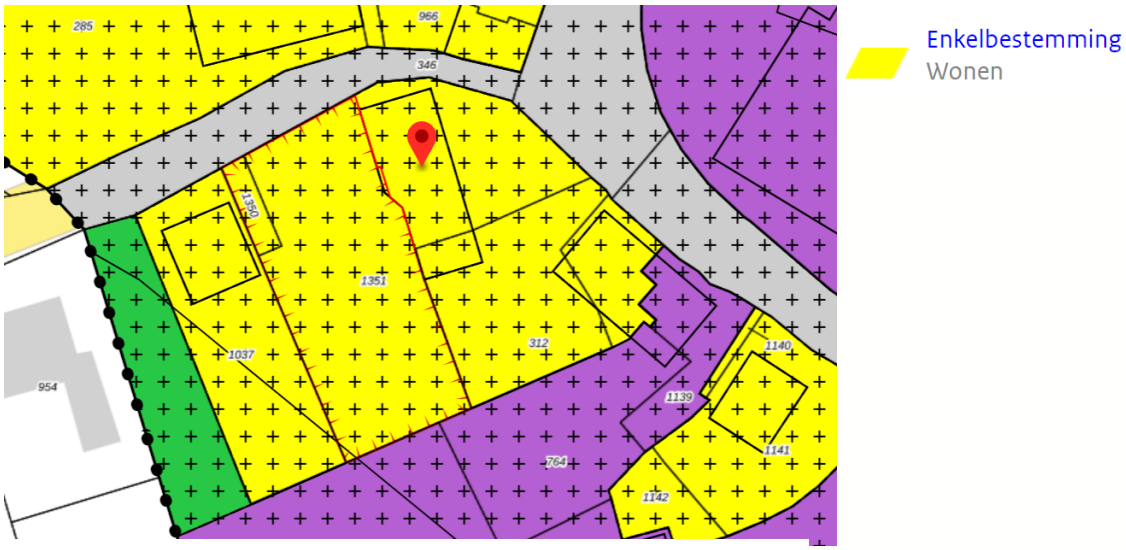

Figuur 5: Planlocatie via Ruimtelijkeplannen.nl

2.2 Toekomstige situatie

Een schets van de beoogde situatie is weergegeven in figuur 6. Op deze schets zijn de zeven rijwoningen en de bijbehorende parkeerplaatsen weergegeven.

De planlocatie ligt in een niet stedelijk gebied in de rest bebouwde kom. Op de planlocatie worden zeven rijwoningen gerealiseerd, dit resulteert in een parkeerbehoefte van twee parkeerplaatsen per woning. De totale parkeerbehoefte is dus veertien parkeerplaatsen en dit aantal zal gerealiseerd gaan worden binnen de planlocatie.

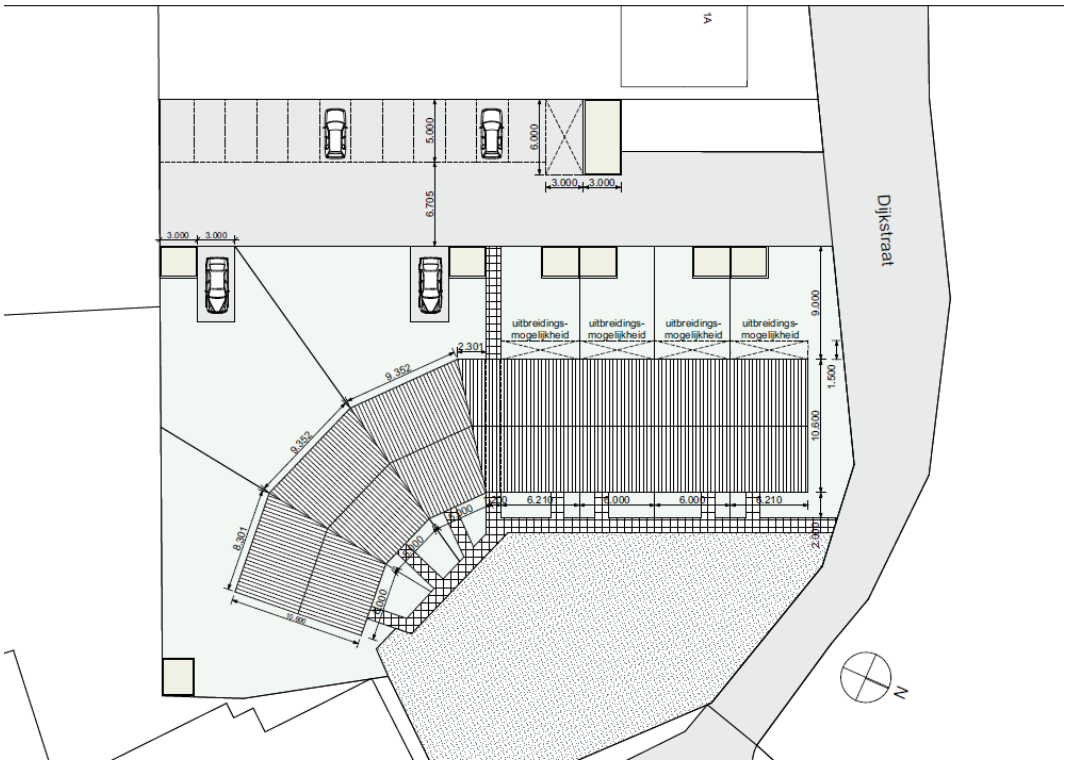

Figuur 6: Toekomstige situatie schets planlocatie

Omtrent de invulling van het perceel zijn afspraken gemaakt tussen de ontwikkelaar en de gemeente in het principebesluit en de anterieure overeenkomst.

- de woningen bezitten het Basispakket Woonkeur;
- het project bestaat uit 30% sociale huurwoningen; waarvan 1 woning minimaal 5 jaar verhuurd zal worden als sociale huurwoning (kavel 5) en 1 woning voor de duur van minimaal 3 jaar verhuurd zal worden als sociale huurwoning (kavel 6)
- 20% van het perceel wordt ingericht ten behoeve van een groen bestemming

3 Beleidskader

3.1 Provinciaal beleid

3.1.1 Omgevingsvisie

De omgevingsvisie Noord-Brabant is vastgesteld op 14 december 2018. Deze omgevingsvisie bevat de visie van de provincie Noord-Brabant over hoe de Brabantse leefomgeving er in 2050 uit moet zien, dit is de lange termijn visie. Daarnaast wordt ook de middel lange termijn visie besproken, tot 2030. De omgevingsvisie wordt omschreven als een wensbeeld dat richting geeft aan het formuleren van doelstellingen. Het is nadrukkelijk geen regionale strategie, blauwdruk of nieuw kader. De visie van de provincie is een verbonden, vernieuwend, welvarend en klimaatproof Brabant. Dit zorgt ervoor dat Noord-Brabant een provincie is waar mensen goed wonen, werken en recreëren in 2050.

- Verbonden: Brabant maakt in 2050 gebruik van zijn centrale ligging door fysieke en sociaal-maatschappelijke verbindingen. Daarnaast zijn we met de gehele wereld verbonden via digitale verbindingen.
- Vernieuwend: In 2050 wil Brabant in netwerken actief samenwerken aan oplossingen voor uitdagingen met een maatschappelijk belang. Door fysieke en digitale ontmoetingsplaatsen weten partijen elkaar gemakkelijker te vinden.
- Welvarend: De internationale concurrentiepositie van Brabant is versterkt dankzij de voortrekkersrol in de transitie naar een duurzame en innovatieve economie, maar ook door het goede vestigingsklimaat voor kenniswerkers en bedrijven.
- Klimaatproof: Noord-Brabant is in 2050 energieneutraal. De uitstoot van broeikasgassen is dan fors verminderd door een samenwerking tussen bewoners, bedrijven, overheden, innovatieve en kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties in Brabant.

De omgevingsvisie van de provincie Noord-Brabant gaat niet specifiek in op de sector wonen of op de planlocatie. De voorgenomen ontwikkeling past binnen de omgevingsvisie van de provincie Noord-Brabant.

3.1.2 Interim Omgevingsverordening

De Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant bestaat uit regels waarvan de provincie het belangrijk vindt dat deze worden toegepast bij ruimtelijke besluiten. Noord-Brabant is opgedeeld in verschillende thema's, bijvoorbeeld stedelijk gebied of landelijk gebied. Figuur 7 geeft het thema van de planlocatie weer volgens de Interim Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant. De planlocatie heeft het thema stedelijk gebied, landelijke kern.

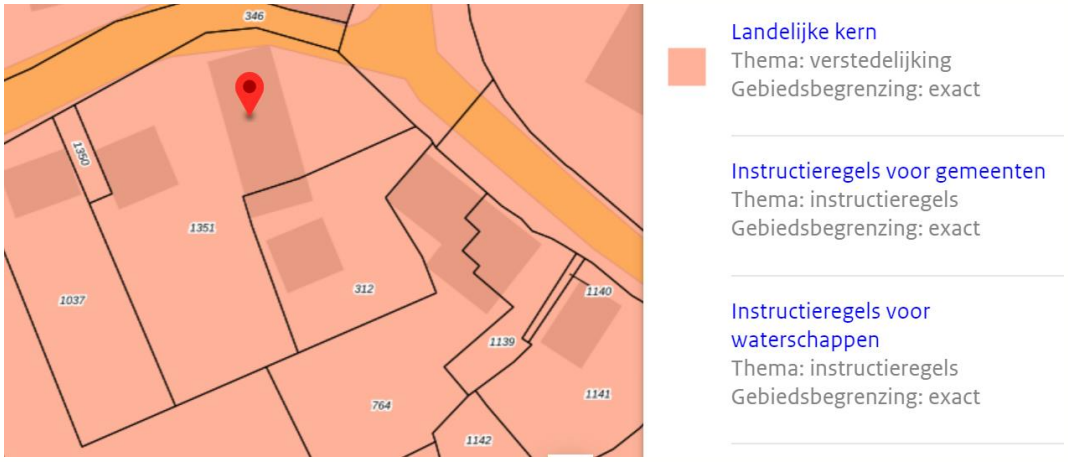

Figuur 7: Interim Omgevingsverordening planlocatie

Het stedelijk gebied heeft als doel om voldoende draagvlak te creëren voor steden als culturele en economische motor, om zo dichtslibbing van het landelijk gebied tegen te gaan. In de praktijk betekent dit dat het grootste gedeelte van onder andere de woningbouw plaats moet vinden in of aansluitend op stedelijke gebieden. Met als hoofdregel van het beleid dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling plaats moet vinden binnen het bestaand stedelijk gebied. Een nieuwe stedelijke ontwikkeling kan enkel buiten het bestaande stedelijke gebied plaatsvinden in de daarvoor aangeduide gebieden in de verordening als er geen mogelijkheden zijn in het bestaand stedelijk gebied. De voorgenomen ontwikkeling is niet in strijd met de Interim Omgevingsverordening, aangezien de bouw van zeven rijwoningen in het stedelijk gebied binnen de hoofregel van de Interim Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant past.

In de Interim Omgevingsverordening maakt de door het rijk vastgelegde ladder voor duurzame verstedelijking tevens deel uit van de afweging rondom zorgvuldig ruimtegebruik. Voor woningbouwlocaties geldt op basis van jurisprudentie dat pas vanaf elf woningen sprake is van een stedelijke ontwikkeling die ladderplichtig is. Het planologisch maximum aantal woningen neemt in dit plan toe met zes woningen en is dus niet ladderplichtig. Er is daarmee voldaan aan de doelstellingen en uitgangspunten uit de Interim Omgevingsverordening.

3.1.3 Brabantse Agenda Wonen

De Brabantse Agenda Wonen van de provincie Noord-Brabant bestaat uit een koers voor verdere regionale samenwerking en vernieuwing van de woningbouwafspraken. Belangrijke doelstellingen van deze agenda zijn: de verduurzaming en vernieuwing van de bestaande woningvoorraad, het ombouwen van leegstaand vastgoed naar woningen en de versnelling van de woningbouwproductie. Vanuit deze doelstellingen en ambities is het van provinciaal belang dat woningmarkten op regionale schaal goed functioneren. Daarnaast is het van belang dat het wonen optimaal bijdraagt aan het versterken van de kwaliteiten van de provincie Noord-Brabant.

De provincie heeft vier regio's beschreven die samen moeten werken: West-Brabant, Midden-Brabant, Noordoost-Brabant en Zuidoost-Brabant. De voorgenomen planlocatie is gevestigd in de gemeente Bladel en dus in de regio Zuidoost-Brabant. De regionale woningbouwafspraken voor Zuidoost-Brabant zijn vastgelegd in het Regionaal Ruimtelijk Overleg (RRO). Binnen het RRO zijn drie subregio's onderscheiden voor de differentiatie in de woningbouwopgave.

Voor de woningbouwafspraken in De Kempen is onder meer vastgelegd dat de woningbouwbehoefte en -afspraken per gemeente worden gebaseerd op de woningbouwprognose van de provincie Noord-Brabant. In 2017 heeft de provincie haar bevolkings- en woningbehoefteprognose geactualiseerd. Op basis van deze prognose dient de gemeente Bladel 2.440 woningen toe te voegen aan de woningvoorraad tot 2028. De woningen die voorliggende ruimtelijke onderbouwing mogelijk maakt, passen binnen deze prognosecijfers.

Conclusie

Er is gekeken naar meerdere provinciale beleidsdocumenten de omgevingsvisie, de Interim Omgevingsverordening en de Brabantse Agenda Wonen. De voorgenomen ontwikkeling is niet in strijd met de eerder genoemde beleidsdocumenten. Op deze wijze is er voldaan aan de verantwoording van het provinciaal beleid.

3.2 Gemeentelijk beleid

3.2.1 Toekomstvisie Leven in de gemeente Bladel 2030

Een van de zes ambities uit de Toekomstvisie "Leven in de gemeente Bladel" is: "Een geliefde woonplaats voor iedereen". De gemeente Bladel heeft voor ieder wat wils op woongebied. Er zijn grote en kleine kernen, er is voldoende variatie in het woningaanbod, er zijn woningen voor jong en oud en voor elke portemonnee. Vanwege de goede werkgelegenheid en het fijne woonklimaat wordt er ook gebouwd om mensen van buiten de gemeente aan te trekken. Weinig inwoners trekken weg. Inwoners met een zorgvraag kunnen zo lang als redelijkerwijs mogelijk is in de eigen woonomgeving blijven wonen. Neemt de zorgvraag toe, dan kunnen ze afhankelijk van het voorzieningenniveau in de kern, altijd binnen de gemeente Bladel terecht. Voor een aantal voorzieningen en evenementen vervult de gemeente Bladel een regionale functie. De gemeente heeft een goed beeld van de woningbehoefte per kern, blijft in dialoog met de inwoners en stemt af met de regiogemeenten. In 2030 is de bevolking evenwichtig samengesteld; er is een goede verhouding tussen jong en oud. Hierdoor zijn en blijven de voorzieningen rendabel. Vanwege de vergrijzing van de huidige bevolking, trekt de gemeente Bladel naast de natuurlijke aanwas ook jonge gezinnen van buiten de gemeente aan. De uitgangspunten van de toekomstvisie komen overeen met de voorgenomen ontwikkeling op de planlocatie.

3.2.2 Woonvisie Gemeente Bladel 2016, Actualisatie 2018

De gemeente Bladel zet met de Woonvisie 2016, actualisatie 2018 vergaande ambities neer. Dit om voor nu en in de toekomst aan de inwoners adequate huisvesting te bieden.

- De gemeente kiest voor kwaliteit in plaats van kwantiteit, in eerste instantie bij de bestaande woningvoorraad, maar ook de mismatch in het Woningbouwprogramma (te veel grote en dure eengezinswoningen) wordt aangepakt. De bestaande woningvoorraad is vele malen groter dan de via nieuwbouw te realiseren aantallen woningen. De gemeente wil de omvorming/transformatie van bestaande gebouwen en woningvoorraad stimuleren en faciliteren om te komen tot courante woonvormen, waaraan behoefte is, namelijk huurwoningen en woonruimte voor één- en twee persoonshuishoudens. Nieuwbouw is aanvullend. Directe bouwtitels worden omgezet in wijzigingsbevoegdheden. Inbreiden gaat voor uitbreiden. Duurzaamheid wordt gestimuleerd.

- De bevolking vergrijst. Hierdoor ontstaat een tekort aan geschikte woningen. Omdat het Woningbouwprogramma (nog) teveel (nagenoeg niet meer beïnvloedbare) harde plan-capaciteit bevat, wordt bij nieuwe initiatieven alleen meegewerkt als 100% van de toe te voegen woningen worden voorzien van het certificaat Basispakket Woonkeur. Binnen de centra van de kernen Bladel en Hapert moet 50% daarvan bovendien voldoen aan het certificaat Woonkeur Pluspakket Zorg. In de kleine kernen wordt Woonkeur Pluspakket Zorg opgelegd als daar (een concrete) behoefte is. De gemeente Bladel wil mensen met een zorgvraag dusdanig faciliteren en de bewustwording stimuleren dat men zo lang mogelijk thuis in hun eigen wijk of kern (zelfstandig) kan blijven wonen.

- De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van groepen die daar zelf niet (onvoldoende) voor kunnen zorgdragen. Uit het woonbehoefte-onderzoek blijkt dat 51% behoefte heeft aan een huurwoning. Daarom wordt bij nieuwe initiatieven alleen medewerking verleend als wordt voldaan aan de volgende kwalitatieve verhoudingen: 51% (grondgebonden) huurwoningen en 49% goedkope en middeldure koopwoningen. In de kleine kernen geldt dat minimaal 30% grondgebonden huurwoningen moeten worden gerealiseerd. In alle kernen geldt de koop/huur verhouding vanaf de toevoeging van twee wooneenheden of meer.

- De doelgroep starters wordt niet vergeten. Niet alle locaties zijn geschikt voor 100% Woonkeur-woningen, huurwoningen en woningen voor één- en twee persoons-huishoudens. Veelal ligt een mix of andersoortige bouw meer voorhanden. Bij herontwikkelingen/transformatie zal meer sprake zijn van maatwerk om de ontwikkeling überhaupt mogelijk te maken. Om te komen tot duurzame starterswoningen worden hieraan maximale oppervlaktematen verbonden.

- De gemeente wil, hoewel dit grotendeels afhankelijk is van de eigen inwoners, de leefbaarheid in de kleine kernen stimuleren en faciliteren. Iedere kern heeft zijn specifiek karakter en vraagt maatwerk. Onder plannen voor transformatie en nieuwbouwontwikkelingen zal concrete behoefte moeten liggen.

- De ambities van de gemeente gaan verder dan de volkshuisvestelijke criteria. Zo spelen klimaat (groen), duurzaamheid en zorg ook een steeds grotere rol bij nieuwbouw. Iedere toe te voegen woning moet energieneutraal zijn en er mag bij voorkeur geen gasaansluiting zijn. Daarnaast moet het plan in minimaal 20% groen voorzien.

Conclusie

Er is gekeken naar meerdere gemeentelijke beleidsdocumenten, de toekomstvisie en de woonvisie van de gemeente Bladel. De voorgenomen ontwikkeling is niet in strijd met de eerder genoemde beleidsdocumenten. Op deze wijze is er voldaan aan de verantwoording van het gemeentelijk beleid.

4 Omgevingstoets

4.1 Bodem en asbest

In verband met de voorgenomen ontwikkeling is een verkennend bodemonderzoek verricht. Dit is een verplichting die voortvloeit uit het Besluit ruimtelijke ordening. Het doel van het bodemonderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische bodemkwaliteit. Ten behoeve hiervan is een historisch en veldonderzoek uitgevoerd conform NEN 5725 en NEN 5740.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen ontwikkeling op deze locatie. Als gevolg hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. Daarnaast is door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Algemeen
De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 3,45 m-mv overwegend uit matig fijn siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. In de uitkomende grond zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. In de uitkomende grond zijn met name in de bovengrond lokaal bijmengingen (baksteen, dakpan, beton, puin, asbestverdacht materiaal) gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. Naar aanleiding van de resultaten van het verkennend asbestonderzoek is een nader asbestonderzoek uitgevoerd.

Verkennend bodemonderzoek
In het grondmengmonster MM2 (bovengrond) zijn analytisch licht verhoogde gehalten met koper, lood, zink en PAK aangetoond. In het grondmengmonster MM3 (bovengrond) zijn analytisch licht verhoogde gehalten met zink en PAK aangetoond. Alle gehalten overschrijden de achtergrondwaarden, doch niet de interventiewaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse ‘Industrie’ beschouwd worden.

In de grondmengmonsters MM1 en MM4 (ondergrond) zijn analytisch geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond Allen liggen onder de achtergrondwaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse ‘AW2000’ beschouwd worden.

In het grondwater uit peilbuis B01 zijn analytisch geen verhoogde gehalten aangetoond. De hypothese 'verdacht' kan op basis van de resultaten, slechts licht verhoogde gehalten in de grond, formeel worden aanvaard.

Verkennend asbestonderzoek
In het grondmengmonster ASBMM01 (ABG01 t/m ABG04, 0-10 cm-mv) en in het grondmonster ABG04 (10-50 cm-mv) is asbest aangetoond in gehalten boven de interventiewaarde. In het puinmengmonster ASBMM02 (ABG05 t/m ABG07, 0-15 cm-mv) is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond. De hypothese 'heterogeen diffuus verdacht' kan op basis van de resultaten worden aanvaard.

Nader asbestonderzoek
Om de omvang van de verontreiniging te bepalen is in eerste instantie een viertal sleuven gegraven (SL101 t/m SL104). In de sleuven 102 en 103 (0-10 cm-mv) zijn verhoogde asbestgehalten aangetoond. De interventiewaarde wordt niet overschreden. Hierbij dient vermeld te worden dat de fijne fractie van sleuf 103 niet onderzocht is. In bodemlaag 10-30 cm-mv van sleuf 102 is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond. In sleuf 104 (0-15 cm-mv) is asbest aangetoond boven de samenstellingswaarde.

Naar aanleiding van de resultaten zijn aanvullend vijf sleuven (SL1 t/m SL5) gegraven langs de oosten westzijde van de schuur. In sleuf 2 (15-50 cm-mv) is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond. In sleuf 5 (0-50 cm-mv) is een verhoogde asbestgehalte aangetoond. Het gehalte overschrijdt de interventiewaarde niet. In sleuf 4 (0-30 cm-mv) is asbest aangetoond boven de interventiewaarde. Er is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond in de bodemlaag 50-100 cm-mv.

Op basis van dit onderzoek dient de bodem (0-50 cm-mv) tussen de schuur en de weg 'Dijkstraat' als asbesthoudend beschouwd te worden. De druppelzone (bovenste 10 à 20 cm) tot een afstand van 1,0 meter van de oost- en zuidzijden van de schuur dient eveneens als asbesthoudend te worden beschouwd. Gezien het heterogene karakter van asbest is niet uit te sluiten dat plaatselijk plaatmateriaal aangetoond kan worden.

Conclusie
Middels onderhavig bodemonderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. In het kader van de Wet bodembescherming zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk. Op basis van de bevindingen uit onderhavig bodemonderzoek zijn er, ons inziens, vanuit milieuhygiënisch oogpunt derhalve belemmeringen c.q. beperkingen voor de voorgenomen op deze locatie.

Wanneer men (graaf)werkzaamheden en/of wijzigingen uit gaat voeren, dient men rekening te houden met de volgende zaken:

- voorafgaand aan het uitvoeren van (graaf)werkzaamheden tussen de schuur en de weg 'Dijkstraat' of in binnen een meter afstand van de schuur dient een BUS-melding te worden ingediend bij het bevoegd gezag;
- wanneer men grond van de locatie wil afvoeren dient men rekening te houden met afzetkosten. Een acceptant van de grond kan een aanvullend onderzoek eisen (lees partijkeuring). Op basis van dit onderzoek is de bovengrond indicatief als zijnde klasse Industrie bestempeld. De ondergrond is indicatief bestempeld als klasse AW2000;
- het verlenen van een omgevingsvergunning is ter competentie aan het bevoegd gezag.

4.2 Geluid

In de Wet geluidhinder worden verschillende objecten, waaronder woningen, beschermd tegen bijvoorbeeld weglawaai en industrielawaai. De mate waarin het geluid het woonmilieu mag belasten is geregeld in diezelfde wet. In een ruimtelijke onderbouwing moet aangetoond worden dat gevoelige functies, zoals woningen, een aanvaardbare geluidsbelasting hebben, daarom is er een akoestisch onderzoek wegverkeer uitgevoerd. Daarnaast is er ook een akoestisch onderzoek industrielawaai uitgevoerd in verband met het nabijgelegen houtbewerkingsbedrijf.

Akoestisch onderzoek wegverkeer

In het kader van zeven nieuwbouwwoningen aan de Breestraat te Hoogeloon is een akoestisch onderzoek verricht naar de te verwachten optredende geluidbelastingen vanwege wegverkeerslawaai ter plaatse van de nieuwe situatie in het kader van de Wet geluidhinder.

Het akoestisch onderzoek is niet noodzakelijk in het kader van de Wet geluidhinder omdat de nieuwbouw woningen niet gelegen zijn binnen een zone van een gezoneerde weg. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is het akoestisch onderzoek wel uitgevoerd. De wegen Breestraat-Hoofdstraat en Dijkstraat zijn in het onderzoek opgenomen.

Breestraat-Hoofdstraat

Er is sprake van een 30 km/zone, zodat niet hoeft te worden getoetst aan de Wet geluidhinder. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is de weg wel meegenomen en zijn de optredende gevelbelastingen beschouwd volgens de systematiek van de Wet geluidhinder.

De voorkeursgrenswaarde wordt niet overschreden, zou getoetst worden aan de Wet geluidhinder. De geluidbelasting is ten hoogste 52 dB (excl. art. 110g Wgh). Zou de aftrek

gehanteerd mogen worden is de belasting 47 dB (incl. art. 110g) waarmee deze waarde onder de voorkeursgrenswaarde ligt. Er is dus sprake van een goed woon- en leefklimaat.

Dijkstraat
Er is sprake van een 30 km/zone, zodat niet hoeft te worden getoetst aan de Wet geluidhinder. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is de weg wel meegenomen en zijn de optredende gevelbelastingen beschouwd volgens de systematiek van de Wet geluidhinder.

De voorkeursgrenswaarde wordt niet overschreden, zou getoetst worden aan de Wet geluidhinder. De geluidbelasting is ten hoogste 52 dB (excl. art. 110g Wgh). Zou de aftrek gehanteerd mogen worden is de belasting 47 dB (incl. art. 110g) waarmee deze waarde onder de voorkeursgrenswaarde ligt. Er is dus sprake van een goed woon- en leefklimaat.

Akoestisch onderzoek industrielawaai

In verband met de voorgenomen herstructurering van Gooskens Hout Hoogeloon is een onderzoek verricht naar de optredende geluidsbelasting in de directe omgeving van de inrichting aan de Breestraat 23a, 24, 25 en 27 te Hoogeloon.

Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ten gevolge van de inrichting bedraagt ter plaatse van woningen in de actuele bedrijfssituatie —rekening houdend met het tonaal karakter van het geluid afkomstig van de houtmotafzuiging— ten hoogste 62 dB(A) Letmaal met geluidspieken tot 72 dB(A) LAmax. De overschrijding van de volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende grenswaarden bedraagt +12 dB.

Indien de maatregelen worden doorgevoerd, voldoet de inrichting ná herstructurering aan de volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende grenswaarden en veroorzaakt daarmee geen nadelige gevolgen voor het milieu.

Indien de maatregelen worden doorgevoerd, voldoet de inrichting ná herstructurering ook aan het toetsingskader voor buitenplanse inpassingen uit de VNG-publicatie —met uitzondering van de maximale geluidsniveaus in de dagperiode— en is ter plaatse van geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving sprake van een goede ruimtelijke ordening c.q. een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat.

Overschrijding van de maximale geluidsniveaus in de dagperiode kan hier in navolging van de geldende geluidsvoorschriften gesteld vanuit het milieuspoor c.q. het Activiteitenbesluit milieubeheer als akoestisch aanvaardbaar worden aangemerkt.

Op basis van deze gegevens kan worden gesteld dat de zeven nieuwbouwwoningen de bedrijfsvoering van Gooskens Hout Hoogeloon niet beperkt.

Conclusie

Indien de maatregelen worden doorgevoerd vormt het aspect akoestiek industrielawaai geen bedreiging voor de voorgenomen ontwikkeling. Met betrekking tot het akoestisch onderzoek wegverkeerlawaai is aangetoond dat er sprake is van een goed woon- en leefklimaat, waardoor dat aspect geen belemmeringen vormt voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.3 Luchtkwaliteit

De regelgeving omtrent de luchtkwaliteit staat in hoofdstuk vijf van de Wet milieubeheer. Hierin zijn luchtkwaliteitseisen opgenomen voor diverse verontreinigende stoffen. Het doel van deze wet- en regelgeving is het zorgen voor een goede luchtkwaliteit en het beschermen van de burgers tegen de mogelijk negatieve gevolgen van luchtverontreiniging. Als er 'niet in betekenende mate' (NIBM) sprake is van luchtverontreiniging, dan hoeft er niet getoetst te worden aan de grenswaarden.

Voor ontwikkelingen die 'niet in betekenende mate' bijdragen aan de luchtverontreiniging hoeft niet te worden getoetst aan de grenswaarden. Een nadere uitwerking van deze regelgeving is vastgelegd in het Besluit niet in betekenende mate en de Regeling niet in betekenende mate. In de Regeling staan categorieën vermeld die in ieder geval als 'niet in betekenende mate' worden aangemerkt. Dit voor onder meer woningbouwlocaties, als een dergelijke locatie netto niet meer dan 1.500 nieuwe woningen omvat. De realisatie van het woningbouwplan op de locatie Breestraat heeft een omvang van maximaal zeven woningen en valt dus ruimschoots binnen de categorie die als 'niet in betekenende mate' wordt aangemerkt.

Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen bedreiging voor de voorgenomen ontwikkeling, omdat de ontwikkeling niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Dit komt doordat de ontwikkeling enkel bestaat uit zeven woningen.

4.4 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het risico dat aan bepaalde activiteiten verbonden is voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het beleid omtrent externe veiligheid richt zich op het beheersen en voorkomen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en risicovol transport tegenover kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten, zoals bijvoorbeeld woningen. Het gaat daarbij om de bescherming van individuen en groepen tegen ongevallen met bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen.

De planlocatie is bekeken via risicokaart.nl, omdat de voorgenomen ontwikkeling bestaat uit kwetsbare objecten. Deze tool geeft inzicht in de mogelijke veiligheidsrisico's op de desbetreffende locatie. Op risicokaart.nl is gekeken naar de themakaarten veiligheidsafstanden en ongevallen gevaarlijke stoffen, de resultaten zijn weergegeven in figuur 8.

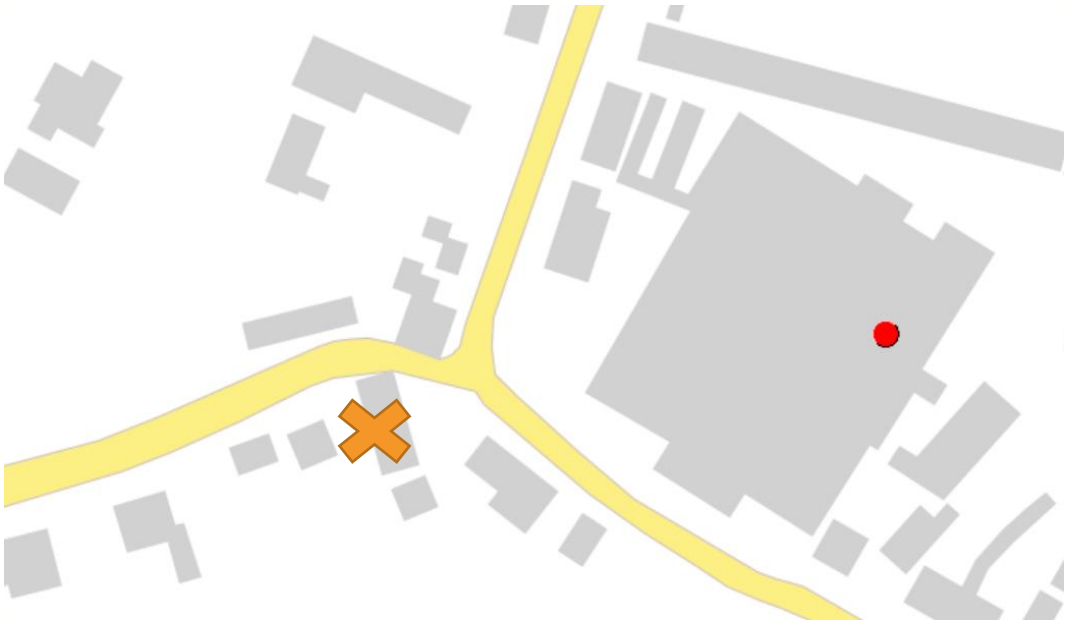

Figuur 8: Planlocatie via risicokaart.nl

Het kruis op de kaart geeft de planlocatie weer. Op 120 meter afstand tot de planlocatie is een rode stip gelegen, deze is gelegen op de locatie van het nabijgelegen houtbewerkingsbedrijf. De rode stip behoort tot de categorie overig.

Vervolgens is er gekeken naar de richtlijn advisering externe veiligheid voor ruimtelijke plannen. Het gaat bij deze planlocatie om zeven woningen, er zullen dus minder dan vijftig mensen worden toegevoegd aan de planlocatie. Daarnaast laat figuur 8 zien dat er binnen 120 meter van de planlocatie een risicobron bedrijf gelegen is. Een standaardadvies is in dit geval voldoende en er is geen maatwerkadvisering nodig in de vorm van nader onderzoek voor deze planlocatie omtrent externe veiligheid.

Conclusie

Er is gekeken naar de planlocatie door middel van de risicokaart via risicokaart.nl. Op deze kaart is een risico waar te nemen voor de planlocatie, maar gezien de aard van het risico en de afstand tot de planlocatie is een standaardadvies in dit geval voldoende. Op deze wijze is er voldaan aan de verantwoording van de externe veiligheid.

4.5 Bedrijven en milieuzonering

Het is noodzakelijk om een ruimtelijke scheiding aan te brengen tussen milieubelastende en milieugevoelige functies ter bescherming of vergroting van de leefkwaliteit. De toelaatbaarheid van bedrijvigheid kan globaal worden beoordeeld door middel van de methodiek van de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. In deze brochure is een richtafstandenlijst voor gemiddelde bedrijven opgenomen met informatie over de milieukenmerken van verschillende typen bedrijven.

Er een aantal bedrijven gelegen rondom de planlocatie. Er is een houtbewerkingsbedrijf gelegen op 15 meter afstand van de planlocatie, dit bedrijf heeft milieucategorie 3.2 met een richtafstand van 100 meter ten behoeve van geluid. Er is een akoestisch onderzoek industrielawaai uitgevoerd om uit te zoeken of er sprake is van aantasting van de leefkwaliteit op de planlocatie door toedoen van het houtbewerkingsbedrijf, zie paragraaf 4.2.

Daarnaast is er een kleinschalig bedrijventerrein gelegen op 25 meter afstand van de planlocatie. Op het kleinschalige bedrijventerrein mogen bedrijven zich vestigen met een milieucategorie 1 of 2 met de bijbehorende afstand van 10 en 30 meter. Er is op deze locatie echter sprake van een gemengd gebied, waarbij bedrijven en woningen op korte afstand van elkaar gevestigd zijn. Hierdoor worden de afstanden tussen de milieubelastende en milieugevoelige functies verminderd. Er gelden dan afstanden van 0 en 10 meter bij milieucategorieën 1 en 2. Hierdoor vormen deze bedrijven op het kleinschalige bedrijventerrein geen bedreiging voor de planlocatie.

Conclusie

Er zijn enkele bedrijven rondom de planlocatie, voor het nabijgelegen houtbewerkingsbedrijf is een akoestisch onderzoek industrielawaai uitgevoerd om mogelijke bedreiging uit te zoeken, hieruit is gebleken dat het geen bedreiging vormt. Doordat de planlocatie in een gemengd gebied gelegen is, vormt het nabijgelegen kleinschalige bedrijventerrein geen bedreiging voor de planlocatie. Op deze wijze is voldaan aan de verantwoording voor het aspect bedrijven en milieuzonering.

4.6 Watertoets

Ruimte maken voor water in plaats van ruimte onttrekken aan water: dat is de kern van het waterbeleid voor de 21e eeuw. Het watertoetsproces is een van de instrumenten om dit te bereiken. Het doel van de watertoets is het evenwichtig meewegen van de waterbelangen in het planvormingsproces om te komen tot een veilig, gezond en duurzaam watersysteem.

Deze ruimtelijke procedure dient om ter plaatse zeven rijwoningen te realiseren. Conform de Keur van de drie Brabantse waterschappen is pas bij een toename van het verhard oppervlak vanaf 2.000 m^2 compenserende waterberging vereist.
De planlocatie zelf is 2.573 m^2 groot. In de huidige situatie staan er drie gebouwen op de planlocatie. In de nieuwe situatie worden deze gebouwen gesloopt en komt er een vergelijkbare grootte aan bebouwing terug, daarnaast wordt er een parkeerterrein aangelegd. Gezien de grootte van de planlocatie en het verschil tussen de huidige verharding en de toekomstige verharding is het uitgesloten dat er een toename plaatsvindt van het verharde oppervlak van meer dan 2.000 m^2. Hierdoor is er voor de planlocatie geen compenserende waterberging vereist.

Conclusie

Er is geen waterbergingsopgave noodzakelijk voor deze planlocatie omdat de toename van de verharding onder de 2.000 m^2 blijft. Op deze wijze is voldaan aan de verantwoording van het aspect water en zijn er geen waterschapsbelangen in het geding.

4.7 Natuurwetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking gesteld. Deze wet regelt de bescherming van natuurgebieden die uniek zijn voor Nederland en Europa. De bescherming is specifiek gericht op de bescherming van dieren, planten, bossen en andere houtopstanden. Een quickscan natuurwetgeving is nodig om inzicht te geven in het mogelijke effect van een nieuwe ontwikkeling op beschermde flora, fauna, Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden.

4.7.1 Quickscan natuurwetgeving

De eerste stap in het onderzoeken of er beschermde soorten of gebieden in de omgeving van het plangebied zijn, is de zogenoemde quickscan natuurwetgeving. De quickscan natuurwetgeving is uitgevoerd door Aeres Milieu op de voorgenomen planlocatie. De bijbehorende onderzoeksrapportage is als bijlage toegevoegd aan deze ruimtelijke onderbouwing.

De Quickscan natuurwetgeving is uitgevoerd door Buro Maerlant op 16 juli 2020. Uit het onderzoek is gebleken dat in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, algemene broedvogels (niet jaarrond beschermd) nabij de randen aanwezig kunnen zijn waar rekening mee gehouden dient te worden. Doordat de werkzaamheden op het land plaatsvinden, beperkt van aard zijn, en preventief afdoende maatregelen kunnen worden getroffen, zijn over het algemeen géén negatieve effecten op strikter beschermde soorten te verwachten.

Doordat de kans bestaat dat broedende vogels aanwezig zijn nabij randen van het plangebied, wordt aanbevolen randen met de hagen / klimop te mijden met zwaar materieel in het broedseizoen (tussen circa half maart en half juli). Door tijdig voor aanvang van de broedperiode te starten, zullen vogels de randen automatisch mijden en kan zonder meer ook binnen deze periode doorgewerkt worden. Het verstoren van broedende vogels (dat leidt tot het permanent verlaten van een nest) is conform de Wet natuurbescherming niet toegestaan.

4.7.2 Natura 2000-gebieden en stikstof

Een ruimtelijke ontwikkeling mag niet leiden tot een significant negatief effect op Natura 2000-gebieden. Een van deze negatieve effecten betreft het aspect stikstof. Overbelasting met stikstofdepositie vormt al jarenlang een probleem voor zowel de verwezenlijking van de instandhoudingsdoelstellingen in veel Natura 2000-gebieden, als voor het mogelijk maken van economische ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken.

Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is in 2015 in werking gesteld om enerzijds ruimte te bieden voor economische ontwikkelingen, maar tegelijkertijd ook te voorzien in maatregelen die nodig zijn voor het herstel en behoud van Natura 2000-gebieden. AERIUS was een online rekeninstrument van het voormalige PAS, via dit instrument kon de stikstofdepositie van plannen en projecten op Nature 2000-gebieden worden berekend.

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State echter geoordeeld dat het PAS niet langer als basis voor toestemming van activiteiten gebruikt mag worden. Deze uitspraak had als gevolg dat veel vergunningsaanvragen en –procedures stil kwamen te liggen. Op 16 september 2019 heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu een nieuwe versie van de AERIUS Calculator beschikbaar gesteld. In deze nieuwe versie worden voortaan alle stikstofgevoelige habitats en leefgebieden in Natura 2000-gebieden meegenomen in de berekeningen. Er wordt bij een dergelijke berekening gekeken naar de aanlegfase/bouwfase, de gebruiksfase en de verkeersgeneratie ten gevolge van de nieuwe ontwikkeling op de planlocatie. Wanneer de rekenresultaten niet hoger zijn dan 0,00 mol/ha/jaar, zijn er geen belemmeringen omtrent stikstofdepositie voor deze ontwikkeling.

AERIUS berekening

Het plangebied is niet direct nabij Natura 2000-gebieden gelegen, deze gebieden bevinden zich op een afstand van circa 1,3 km of meer ten opzichte van het plangebied. Effecten zijn door deze afstand grotendeels uit te sluiten doordat sprake is van lokatie gebonden activiteiten. Over grotere afstand kán emissie van stikstof een negatief effect hebben op kwetsbare habitats in deze gebieden. De woningen worden conform de huidige regels gasloos uitgevoerd. Tijdens de aanlegfase en in de gebruiksfase kan het gebruik van mobiele werktuigen en de toename van gemotoriseerd verkeer leiden tot een depositie op kwetsbare habitiats in de omgeving.

Blijkens AERIUS (berekening d.d. 16 juli 2020), zie bijlage 5, levert een NOx uitstoot vanaf circa 116 kg op jaarbasis een depositie op naar deze gebieden (Kempenland West). Tijdens de aanleg-/ bouwfase fase worden voor tijdelijke duur machines gebruikt zoals graafmachines, kranen en vrachtwagens voor transport. De emissie van stikstof is sterk afhankelijk van het type machine dat wordt gebruikt, waarbij het vermogen, type brandstof en de ouderdom bepalend is. Dieselmotoren van Euro 6 klasse (vanaf bouwjaar 2015) leveren bij hetzelfde dieselverbuik een aanmerkelijk lagere (circa factor 10) uitstoot op dan oudere modellen. Het plafond van 116 kg NOx (113,56 kg) wordt, zonder dat sprake is van een depositie, benaderd bij het gebruik van een ouder model (2011) type zware machine (stage III) met een dieselverbruik van 10250 liter op jaarbasis. Bij hetzelfde verbruik levert een Euro 6 machine (vanaf bouwjaar 2015) met een vergelijkbaar vermogen een uitstoot op van circa 12 kg NOX.

Door gebruik te maken van modern materieel (diesels Euro 6 klasse) tijdens de aanlegfase kan redelijkerwijs worden aangenomen dat onder deze drempel kan worden gebleven. In de gebruiksfase is slechts sprake van verkeergeneratie van 7 woningen. Er zijn vele honderden verkeersbewegingen per etmaal benodigd voor het bereiken van het plafond van 116 kg, een aantal dat met zekerheid niet zal worden bereikt. Het aspect stikstof vormt voor het plan geen belemmering.

Conclusie

Het aspect stikstof vormt geen bedreiging voor het voorgenomen plan. Als het advies omtrent de broedende vogels wordt opgevolgd, vormt het aspect flora en faun ook geen bedreiging voor de planvoornemens.

4.8 Archeologie en cultuurhistorie

Vanaf 1 juli 2016 bundelt de Erfgoedwet bestaande wet- en regelgeving voor het beheer en behoud van het cultureel erfgoed in Nederland. De Erfgoedwet maakt samen met de toekomstige Omgevingswet een integrale bescherming van ons cultureel erfgoed mogelijk. Daarnaast bevat de Erfgoedwet regels voor de omgang met archeologie in het algemeen.

De onderzoekslocatie ligt volgens de Archeologische Beleidskaart van de gemeente Bladel in een zone met Beleidscategorie 2: gebied met een archeologische waarde. Binnen het bestemmingsplan Kom Hoogeloon 2019 geldt de dubbelbestemming Waarde – Archeologie 2. Hiervoor geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m^2 en een verstoringsdiepte vanaf 30 cm –mv. De gemeente heeft middels de Archeologische Beleidskaart aangegeven dat er een archeologische onderzoeksplicht geldt.

Op basis van het uitgevoerd verkennend veldonderzoek middels boringen kan worden gesteld dat de top van het plangebied bestaat uit een antropogeen opgebracht pakket waarvan de datering door het ontbreken van bijvoorbeeld aardewerk niet nader te dateren valt. De oorspronkelijke (podzol)bodem is niet aangetroffen en vermoedelijk volledig opgenomen in het bovenliggende pakket. In twee boringen was nog sprake van een begraven ploeglaag (Apb-horizont). Op basis van de gegevens van het onderzoek kan de verwachting op het aantreffen van vindplaatsen uit de periode laat-paleolithicum-mesolithicum omwille van de kwetsbaarheid en het ontbreken van de oorspronkelijke (podzol) bodem worden bijgesteld naar laag. Voor de periode neolithicum – vroege middeleeuwen wordt de middelhoge verwachting vanwege de aanwezigheid van een beschermend antropogeen opgebracht dek gehandhaafd. Voor de periode middeleeuwen – nieuwe tijd wordt de hoge verwachting bijgesteld naar middelhoog. Dit aangezien deze resten aangetroffen kunnen worden vanaf het maaiveld en uit de boringen bleek dat de top van de bodem in een aantal gevallen was verstoord. Ook is een deel van het plangebied sinds minimaal het begin van de 19e eeuw bebouwd geweest.

Voor het plangebied wordt om bovenstaande redenen een archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd.

De resultaten van dit onderzoek zijn getoetst door de bevoegde overheid (gemeente Bladel), dat op basis van het uitgebrachte advies een besluit zal nemen. Wij willen de opdrachtgever erop wijzen dat dit selectieadvies nog niet betekent dat al bodemverstorende activiteiten of daarop voorbereidende activiteiten kunnen worden ondernomen.

Het uitgevoerde onderzoek is verricht conform de gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het onderzoek is gericht op het inzichtelijk maken van de toestand van het aanwezige bodemarchief. Hiermee kan de beschadiging dan wel vernietiging als gevolg van de voorgenomen verstoring van een mogelijk aanwezig bodemarchief tot een minimum worden beperkt. Echter kan door de aard van het onderzoek, steekproefsgewijs, niet volledig worden uitgesloten dat er archeologische resten aan- of afwezig zullen zijn. Als gevolg hiervan is bij het aantreffen van archeologische resten het, conform de Erfgoedwet van 2016, artikel 5.10 (Archeologische toevalsvondst) en 5.11 (Waarneming), een meldingsplicht van toepassing.

Conclusie

Uit het archeologisch onderzoek is gebleken dat archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd wordt. De gemeente Bladel dient een besluit te nemen of archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is alvorens begonnen kan worden met de werkzaamheden.

4.9 Economische uitvoerbaarheid

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan, waarin ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, dient de gemeenteraad een exploitatieplan vast te stellen. Dit heeft te maken met de geldende wettelijke verplichting voor de gemeente om de kosten te verhalen op de initiatiefnemer. Van deze verplichting tot het vaststellen van een exploitatieplan kan worden afgezien indien het kostenverhaal op een andere manier is geregeld.

Voor de ontwikkeling van deze locatie heeft de gemeente Bladel een anterieure overeenkomst afgesloten met Bouwbedrijf Van Laarhoven b.v. ten aanzien van de planologische procedure en de bijbehorende onderzoeken. Hierin staat opgenomen dat de kosten die de gemeente maakt omtrent dit plan, verhaald worden op de initiatiefnemer.

Bijlage 1

Bodem- en asbestonderzoek

Rapport: VERKENNEND BODEM- EN VERKENNEND EN NADER ASBESTONDERZOEK

Hoofdstraat 1 en 1a

Hoogeloon

Opdrachtgever: Renders Vastgoed
Braambos 13
5563 AB Westerhoven

Rapportnummer: 2001602 Versie: 1

Rapportdatum: 15 oktober 2020
Status: Definitief

Auteur: ing. T.A.M. Heesakkers-Kivits

Kwaliteitscontrole: ing. W.J.H. van den Heuvel

Lankelma Geotechniek Zuid BV
Postbus 38, 5688ZG Oirschot
KvK. nr.: 17131641

Tel. 0499-578520
Website: www.lankelma-zuid.nl
E-mail: info@lankelma-zuid.nl

IBAN: NL98ABNA0590577670
BIC ABNANL2A
BTW: NL 8105.11.654.B.01

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2
1.1 Opdrachtvorming 2
1.2 Doelstelling 2
1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage 3
2 Vooronderzoek 4
2.1 Locatiegegevens 4
2.2 Historische informatie 4
2.3 Gebiedsgericht beleid 5
2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek 5
2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie 6
2.6 Resumé 6
3 Hypothese en Onderzoeksstrategie 7
3.1 Hypothese 7
3.2 Onderzoeksstrategie 7
4 Verkennend bodemonderzoek 8
4.1 Veldwerkzaamheden 8
4.1.1 Grond 8
4.2 Grondwater 8
5 Verkennend en nader asbestonderzoek 10
5.1 Verkennend asbestonderzoek 10
5.1.1 Visuele inspectie maaiveld en weersomstandigheden 10
5.1.2 Visuele inspectie grove fractie 10
5.2 Nader asbestonderzoek 11
5.2.1 Visuele inspectie maaiveld en weersomstandigheden 11
5.2.2 Visuele inspectie grove fractie 11
5.3 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001, 2002 en 2018 11
6 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek 13
6.1 Samenstelling en analyseparameters 13
6.2 Toetsingscriteria 13
6.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb) 13
6.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk) 13
6.2.3 Asbest in grond 14
6.2.4 Asbest in bouwstoffen 14
6.3 Verkennend bodemonderzoek 14
6.3.1 Grond 14
6.3.2 Grondwater 15
6.4 Verkennend en nader asbestonderzoek 15
6.4.1 Verkennend asbestonderzoek 15
6.4.2 Nader asbestonderzoek 15
7 Conclusie en aanbeveling 17
7.1 Conclusie 17
7.1.1 Verkennend bodemonderzoek 17
7.1.2 Verkennend asbestonderzoek 17
7.1.3 Nader asbestonderzoek 17
7.2 Resumé en aanbeveling 18

Bijlagen

Bijlage 1: Regionale ligging locatie
Bijlage 2: Situatietekening met boorlocaties
Bijlage 3: Profielbeschrijvingen
Bijlage 4: Analysecertificaten
Bijlage 5: Toetsingstabellen
Bijlage 6: Fotorapportage
Bijlage 7: Asbestberekening

1 Inleiding

1.1 Opdrachtvorming

In opdracht van Renders Vastgoed heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodem- en een verkennend en nader asbestonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Hoofdstraat 1 en 1a te Hoogeloon, gemeente Bladel. De regionale ligging van de locatie is weergegeven in bijlage 1.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van een bodemonderzoek is de voorgenomen nieuwbouw ter plaatse van de onderzoekslocatie. Als gevolg hiervan dient de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd te worden. Daarnaast dient door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld te worden of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Opgemerkt wordt dat bij een bodemonderzoek sprake is van een steekproefsgewijze bemonstering die erop is gericht om te kunnen beoordelen of (mogelijke) bodemverontreinigingen aanwezig zijn, evenals het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. De mogelijkheid blijft daarom bestaan dat puntverontreinigingen, welke niet voortkomen uit het historisch onderzoek, niet door het onderzoek worden aangetoond. Tevens wordt erop gewezen dat het uitgevoerde onderzoek een momentopname is.

Het bodemonderzoek is uitgevoerd conform de Nederlandse normen NEN5740/A1 en NEN5707/C2 en/of NEN5897. Het veldwerk is onder certificaat uitgevoerd op grond van beoordelingsrichtlijn BRL-SIKB 2000.

Het hierbij behorende procescertificaat en keurmerk van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is van toepassing op het gehele proces van het veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek, vanaf acceptatie tot aan de overdracht van de veldgegevens en monsters.

De werkzaamheden uitgevoerd conform de NEN 5897 (wanneer sprake is meer dan 50% bodemvreemde bijmengingen), zijn niet onder procescertificaat uitgevoerd. Dit als gevolg van het feit dat deze werkzaamheden in geen protocol zijn opgenomen.

Lankelma Geotechniek Zuid B.V. heeft geen binding met de opdrachtgever en de onderzoekslocatie anders dan als onafhankelijk onderzoeksbureau. Verder is zij gecertificeerd in het kader van ISO-9001 en de BRL-SIKB 2000 “veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek” en de daarbij behorende protocollen. Hierbij gelden de ten tijde van het uitvoeren van het veldwerk, vigerende versies van deze documenten.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek wordt onderstaand puntsgewijs benoemd:

- historisch onderzoek naar bodembedreigende activiteiten/situaties binnen de locatie middels welke een inschatting wordt gemaakt of en waar op de locatie bodemverontreiniging te verwachten is;
- bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie;
- op basis van de resultaten vaststellen of in het kader van de Wbb sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging;
- bepalen of de bodem wel dan niet verdacht is voor asbest.

1.3 Gevolgde richtlijnen en opbouw rapportage

De werkzaamheden zijn door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. onder certificaat uitgevoerd, te weten conform BRL-SIKB 2000 en de daaraan gekoppelde protocollen:

- 2001: “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen”;
- 2002: “Het nemen van grondwatermonsters”;
- 2018: “Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem”.

In de BRL-SIKB 2000 wordt verwezen naar de Nederlandse normen voor bodemonderzoek die eveneens bepalend zijn voor de uitvoering van het bodemonderzoek. De belangrijkste en meest bepalende normeringen zijn de NEN5725:2017 “Bodem-landbodem-strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek” en de NEN5740/A1: 2016 “Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek”. Evenals de NEN5707/C2: 2017 “Bodem – Inspectie en monsterneming van asbest in de bodem en partijen grond” en/of de NEN5897: 2015 “Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat.

Voorliggend rapport presenteert de resultaten van het vooronderzoek (hoofdstuk 2), de onderzoekshypothese en –strategie (hoofdstuk 3) en de resultaten van het veldwerk (hoofdstuk 4) en analytisch onderzoek en de aan het onderzoek te verbinden interpretatie van de onderzoeksresultaten (hoofdstuk 5) en conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

2 Vooronderzoek

Conform het onderzoeksprotocol NEN5725 is ten behoeve van de bepaling van de onderzoeksstrategie op onderhavige locatie een vooronderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit vooronderzoek zijn opgenomen in voorliggend hoofdstuk. De in paragraaf 2.1 t/m 2.3 opgenomen informatie is afkomstig van/uit:

- terreininspectie;
- het archief van Lankelma Geotechniek Zuid B.V.;
- archiefonderzoek door een ambtenaar van de gemeente Bladel;
- omgevingsrapportage van de gezamenlijke omgevingsdiensten in Noord-Brabant;
- informatie opdrachtgever;
- TNO (Regis);
- website www.topotijdreis.nl;
- website www.bodemloket.nl.

Vermeld dient te worden dat de verantwoordelijkheid voor de resultaten van onderhavig onderzoek worden beperkt tot de aan deze resultaten ten grondslag liggende en op het moment van onderzoek ter beschikking staande gegevens alsmede de bij de terreininspectie geconstateerde situatie.

Aanleiding en aspecten van het vooronderzoek
De aanleiding voor het opstellen van onderhavig vooronderzoek sluit aan bij A ‘opstellen hypothese over de milieuhygiënische bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek’, uit de NEN5725.

2.1 Locatiegegevens

Algemeen
De onderzochte locatie is gelegen aan de Hoofdstraat 1 en 1a te Hoogeloon, gemeente Bladel. Kadastraal is de locatie bekend onder kadastrale gemeente Hoogeloon, sectie E, nrs. 312 en 1351. De coördinaten volgens het R.D. stelsel zijn x = 146,6 en y = 377,9.

Het oppervlak van de onderzoekslocatie (niet-bebouwde deel) bedraagt maximaal 2.000 m². Ten tijde van de uitvoering van het onderzoek was onderhavige onderzoekslocatie deels bebouwd met een boerderij en twee opstallen. Het onbebouwde deel is deels verhard met tegels, beton en een puin/grindverharding. In bijlage 2 is voornoemde situatie van de onderzoekslocatie weergegeven. Onderhavige locatie is zuidelijk gelegen ten opzichte van het centrum van Hoogeloon.

Terreininspectie
Door een gecertificeerd medewerker van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. is een terreininspectie uitgevoerd voorafgaande aan de veldwerkzaamheden. Foto’s van de locatie zijn in bijlage 6 toegevoegd. De locatie is daadwerkelijk in gebruik zoals in voorgaande alinea omschreven. Er zijn tijdens de terreininspectie geen bijzonderheden (zoals verdachte plekken, artefacten of bodembeschermende voorzieningen, puin en/of asbest op het maaiveld, asbest beschoeiingen, verzakkingen, verhogingen, verkleuringen, brandplaatsen) geconstateerd, welke een aanwijzing zouden kunnen zijn voor een mogelijke bodemverontreiniging. Op één van de opstallen bevinden zich asbestverdachte golfplaten. De stallen zijn niet voorzien van een dakgoot.

2.2 Historische informatie

Gebruik locatie: heden en verleden
Uit het historisch kaartmateriaal blijkt dat onderzoekslocatie reeds sinds eind 19e eeuw bebouwd was met een boerderij. In de jaren 50 van de vorige eeuw is de bebouwing uitgebreid. Sindsdien zijn geen veranderingen zichtbaar.

De locatie is gesitueerd aan de rand van Hoogeloon. De locatie grenst aan de noordzijde aan de beklinkerde weg ‘Dijkstraat’. De oostzijde grenst aan de beklinkerde weg ‘Breestraat’. De westzijde grenst aan een woning. De zuidzijde grenst aan een bedrijfspand.

Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn geen gegevens bekend van activiteiten die de bodem mogelijk negatief hebben kunnen beïnvloeden. Er is niets bekend over een (voormalige) ondergrondse c.q. bovengrondse brandstoftank.

Voormalige stortlocatie
Ter plaatse van de onderzoekslocatie is voor zover bekend geen sprake van een (voormalige) stortlocatie.

Explosieven
De Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) geeft voor Nederland een landelijk overzicht op een kleine schaal van de (verwachte) ligging van resten van ondergronds en bovengronds militair erfgoed. De onderzoekslocatie is gesitueerd in de zone 'Overige gebieden'. Binnen deze zone kunnen resten worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholen.

Asbestverdachte activiteiten
Op de onderzoekslocatie hebben, voor zover ons bekend, in het verleden geen bedrijven gestaan die mogelijk asbesthoudend materiaal hebben geproduceerd of verwerkt. Tevens is niets bekend over stortingen, dempingen of ophogingen met asbesthoudende materialen en/of –buizen in de grond evenals asbestbewerking ter plaatse. Ook is niets bekend over calamiteiten waarbij asbesthoudende materialen zijn vrij kunnen komen.

Op de locatie is bebouwing aanwezig waar asbestverdachte materialen zijn verwerkt. De bebouwing is niet voorzien van een dakgoot.

Op de locatie is voor zover bekend geen sprake van halfverhardingen (zijnde grond dan wel fundatiemateriaal) zoals een weg, parkeerplaats, ophooglaag en/of puindemping.

2.3 Gebiedsgericht beleid

Het onderhavige onderzoeksgebied is gelegen binnen een gebied waarvoor een bodemkwaliteitskaart (SRE Milieudienst, proj.nr. 489262, d.d. 9 september 2010) is opgesteld. Volgens de kaart valt het onderzoeksgebied binnen bodemfunctieklasse wonen. De milieuhygiënische kwaliteit van de bovengrond wordt als zijnde de achtergrondwaarde beschouwd. De ondergrond wordt geclassificeerd als klasse wonen.

2.4 Bevindingen bodemonderzoeken en/of archief onderzoek

Bij de gemeente Bladel zijn gegevens bekend van bodemonderzoeken en/of potentieel bodembedreigende activiteiten ter plaatse van en/of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. In onderstaande tekst zijn de bevindingen hiervan in het kort omschreven.

Onderzoek naar bodemverontreiniging terrein "Padakkers 1 te Hoogeloon", gemeente Bladel, SRE Milieudienst, rap.nr. 407677 d.d. 24 juli 2004. Aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen aankoop van de locatie door de gemeente en de realisering van woningbouw. Tijdens het uitvoeren van het vooronderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden dat binnen de grenzen van de locatie activiteiten hebben plaatsgevonden die mogelijk de kwaliteit van de bodem nadelig hebben beïnvloed. Een uitzondering geldt voor het terreingedeelte ter plaatse van de (voormalige) bezinkput. Het terrein kan als niet verdacht worden beschouwd ten aanzien van lokale bronnen van bodemverontreiniging, met uitzondering van de bezinkput. Tijdens het verrichten van de boorwerkzaamheden zijn bij vrijwel alle boorpunten bijmengingen met baksteen, puin en kooldeeltjes waargenomen (lichte mate). De inrit is verhard met een laagje puin van circa 15 cm. Uit de analyseresultaten van de grondmonsters blijkt dat in de bovengrond lichte verontreinigingen worden aangetroffen met koper en zink. De lichte verontreinigingen met koper en zink in de bovengrond en met chroom in het grondwater liggen onder het niveau van de achtergrondwaarden. Ook ter plaatse van de (voormalige) bezinkput is het grondwater niet verontreinigd in gehalten boven de achtergrondwaarden.

Verkennend bodemonderzoek Hoofdstraat te Hoogeloon, Agel Adviseurs, proj.nr. 20090487, d.d. 29 april 2010. De aanleiding voor het uitvoeren van het bodemonderzoek vormt de voorgenomen bouwactiviteiten op de locatie en de daarvoor benodigde bouwvergunning. De onderzoekslocatie is braakliggend, gelegen tussen Hoofdstraat 5 -5a te Hoogeloon. Direct grenzend ten noorden van de huidige onderzoekslocatie gelegen aan de Hoofdstraat 5a te Hoogeloon bevindt zich een autobedrijf. Op 17 januari 1997 is per brief bevestigd, dat er een melding conform het "besluit inrichtingen voor motorvoertuigen milieubeheer" is ingediend bij de gemeente Bladel. Op 26 februari 2004 is een meldingsformulier betreffende het "van toepassing worden van het besluit inrichtingen voor motorvoertuigen milieubeheer op een reeds opgericht bedrijf" ingediend bij de gemeente Bladel. Het meldingsformulier geeft aan dat er een slibvangput, vetafscheider, olieafscheider, afgewerkte olietank, olietank en een stookolietank op de locatie aanwezig zijn. Er zijn geen asbest verdachte materialen op of in de bodem aangetroffen. In de bovengrond met zintuiglijke afwijkingen aan sporen baksteen en zwak baksteenhoudende grond zijn geen overschrijdingen van de achtergrondwaarde aangetoond. In de ondergrond zijn geen overschrijdingen van de achtergrondwaarden gemeten. In het grondwater zijn geen overschrijdingen van de streefwaarde waargenomen. Het terrein(deel) is daarmee geschikt voor het voorgenomen gebruik. Het referentiekader ten behoeve van de aanvraag voor een bouwvergunning is afdoende vastgelegd.

2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

De op basis van de geraadpleegde bronnen verwachte ondiepe geologie op de locatie is weergegeven in tabel 2.1. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het de geologische bodemopbouw betreft die door TNO is geïnterpoleerd op basis van onderzoek in de omgeving. De werkelijke laagopbouw en –samenstelling kunnen hiervan afwijken.

*tabel 2.1 Geohydrologische bodemopbouw**

Diepte [m-mv]	Formatienaam	Lithologie
0 – 0,65	Formatie van Boxtel	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit midden en fijn zand, weinig zandige klei en grof zand en een spoor klei, veen en grind
0,65 – 7,1	Formatie van Sterksel	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit grof en midden zand, weinig zandige klei, fijn zand en grind en een spoor klei
7,1 – 12	Formatie van Stramproy	Kleiige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit zandige klei, klei en midden zand, weinig veen, fijn en grof zand en een spoor bruinkool
12 – 28,2	Formatie van Stramproy	Zandige eenheid, hoofdzakelijk bestaande uit midden, fijn en grof zand, weinig klei en zandige klei en een spoor veen, bruinkool en grind

* *Bron: Landelijk DGM model V1.3 – 2009, NITG-TNO, de werkelijke diepte en formatienaam kan afwijken (met name nabij geologische breukzones)*

De grondwaterstand van het freatisch pakket bedraagt circa 1,5 m-mv. Het grondwater in het ondiepe (freatische) grondwater stroomt regionaal gezien in overwegend noord-noordoostelijke richting. De locatie ligt niet in het intrekgebied van een grondwaterwinning c.q. een grondwaterbeschermingsgebied.

2.6 Resumé

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de locatie als verdacht beschouwd. Er kan namelijk niet worden uitgesloten dat de onderzoekslocatie verontreinigd is.

3 Hypothese en Onderzoeksstrategie

3.1 Hypothese

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de locatie ten aanzien van de grond en het grondwater als een 'heterogeen diffuus verontreinigd gebied' gekwalificeerd. Er kan namelijk niet worden uitgesloten dat de onderzoekslocatie verontreinigd is.

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de locatie, met betrekking tot de parameter asbest, grotendeels als 'verdachte' locatie gekwalificeerd. Dit heeft betrekking op de mogelijk asbestverdachte dakbedekking op de schuren zonder dakgoot.

3.2 Onderzoeksstrategie

Grond en grondwater
Bij het vaststellen van de onderzoeksstrategie is de boor-, bemonsterings- en analysestrategie gehanteerd zoals beschreven in de NEN5740/A1 'Onderzoeksstrategie voor een verdachte locatie, diffuus belaste niet-lijnvormige locatie met een heterogeen verdeelde stof op schaal van monsterneming' (VED-HE-NL, tabel 9.1).

Asbest
Voor de onderzoekslocatie is bij het vaststellen van de onderzoeksstrategie de boor-, bemonsterings- en analysestrategie gehanteerd, zoals beschreven in de NEN5707 'Diffuus belaste locaties met een heterogeen verdeelde asbestverontreiniging' (tabel 7).

In tabel 3.1 en tabel 3.2 zijn overzichten opgenomen van de uit te voeren veldwerkzaamheden en laboratoriumwerkzaamheden.

tabel 3.1 Uit te voeren veld- en laboratoriumwerkzaamheden bodemonderzoek

(Deel)locatie	Oppervlak (m^2)	Veldwerk			Analyses		
		0,5 m-mv	2 m-mv[1]	peilbuis[2]	bovengrond	ondergrond	grondwater
Onbebouwde deel	Max. 2.000	10	2	1	2 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[3]	1 x NEN5740[4]

1	Handboring tot minimaal 0,5 m- freatische grondwaterstand of 1 m-mv, maximaal tot 2,5 meter. Indien visueel schoon dan boren tot opgegeven einddiepte, anders boren tot 0,5 meter minus verdachte bodemlaag.
2	Indien een grondwaterspiegel wordt aangetroffen dieper dan 5 m-mv behoeft geen peilbuis te worden geplaatst.
3	Standaard NEN5740 pakket voor grond: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), organische parameters (PAK (som 10), minerale olie, PCB (som 7)), lutum en organische stof. Als gevolg van waarnemingen in het veld kan het noodzakelijk zijn een extra mengmonster samen te stellen om een voldoende representatief beeld van de locatie te krijgen. Aanvullende werkzaamheden worden alleen na toestemming van de opdrachtgever uitgevoerd.
4	Standaard NEN 5740 pakket voor grondwater: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen, styreen, naftaleen, minerale olie, vinylchloride, 1,1-dichloorethеen, dichloormethaan, trans-1,2-dichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen, Som1,2-dichlooretheen, 1,1-dichlooretheaan, chloroform, 1,1,1-trichloorethaan, tetrachloormethaan, 1,2-dichloorethaan, trichlooretheen, 1,2-dichloorpropaan, 1,1-dichloorpropaan, 1,3-dichloorpropaan, Somdichloorpropaan, 1,1,2-trichloorethaan, tetrachlooretheen, bromoform.

tabel 3.2 Uit te voeren veld- en laboratoriumwerkzaamheden verkennend asbestonderzoek

(Deel)locatie	Oppervlak (m^2)	Veldwerk		Analyses	
		Asbestgaten	Boringen	Grondmengmonsters	Puinmengmonsters
Schuur met asbestverdachte platen	Max. 1.000	5	1	1 x NEN5707	-

4 Verkennend bodemonderzoek

4.1 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd onder procescertificaat van de BRL-SIKB 2000, conform de protocollen 2001, 2002 en 2018 van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer. Evenals de daaraan gekoppelde Nederlandse Eenheidsnormen (NEN).

4.1.1 Grond

Het plaatsen van de boringen en de peilbuis is door de erkend veldwerker de heer C.B. Renders uitgevoerd op 30 juni 2020 en op 7 juli 2020 door de erkend veldwerker de heer H.M.M. van der Schoot. De veldwerkers verklaren hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van de BRL-SIKB 2000 en de daarbij horende protocollen.

In tabel 4.1 zijn ten behoeve van het onderzoek de uitgevoerde werkzaamheden opgenomen.

tabel 4.1 Uitgevoerde werkzaamheden

Boring	Diepte [m-mv]	Filterdiepte [m-mv]
B01a, B02a, B03a, B05 en B07 t/m B11	0,5	-
B12 en B13	0,6	-
B02*	0,8	-
B03, B04, B06	2,0	-
B01	3,45	2,45 – 3,45

*Boring gestaakt

De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 3,45 m-mv overwegend uit matig fijn tot matig grof, matig siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. De situering van de onderzoekslocatie en de geplaatste boringen en peilbuis is opgenomen in bijlage 2. Voor de complete boorbeschrijvingen wordt verwezen naar bijlage 3.

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen welke tot een aanpassing van de boorstrategie heeft geleid.

In de uitkomende grond zijn lokaal waarnemingen gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. In tabel 4.2 volgt per monsternametraject een opsomming van de waargenomen afwijkingen.

tabel 4.2 Zintuiglijke waarnemingen

Boring	Diepte [m-mv]	Bijmenging
B02	0,0 - 0,5	sporen baksteen
B02A	0,0 - 0,5	sporen baksteen
B04	0,1 - 0,5	matig baksteenhoudend, matig asbestverdacht materiaalhoudend
B05	0,0 - 0,15	sterk baksteenhoudend
	0,15 - 0,5	zwak baksteenhoudend
B06	0,0 - 0,15	sterk baksteenhoudend
	0,15 - 0,5	zwak baksteenhoudend
	0,5 - 1,0	sporen baksteen

4.2 Grondwater

De peilbuis is, na inachtneming van de geldende rustperiode van minimaal een week, door de erkende veldwerker, de heer H.M.M. van der Schoot bemonsterd op 7 juli 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van protocol 2002. In tabel 4.3 zijn de gegevens hiervan weergegeven.

tabel 4.3 Peilbuisgegevens

Peilbuisnummer	**B01**
Datum bemonstering	**7 juli 2020**
Diepte grondwaterspiegel [m-mv]	2,15
Filterstelling [m-mv]	2,45 – 3,45
Toestroming	goed
Beluchting	niet belucht
Zuurgraad [pH]	5,6
Elektrische geleidbaarheid [Ec, µS/cm]	254
Troebelheid (NTU)	213*
Waargenomen afwijkingen	geen
Drijflaag	geen

**De troebelheid van het grondwater uit de peilbuis kan hoog worden genoemd. De in de NEN5744 gehanteerde waarde voor troebelheid van 10 NTU kan indicatief worden genoemd. Deze is gebaseerd op standaard factoren die zich in de natuur voordoen. Hogere troebelheden duiden op het feit dat onnatuurlijk hoge krachten op de bodemdeeltjes rond (de omstorting van) het peilfilter zijn of worden uitgeoefend. Aangezien de peilbuis recentelijk is geplaatst en het feit dat de bodemopbouw uit fijn zand bestaat (lees: fijne fracties) is het gemeten verhoogde NTU gehalte niet vreemd te noemen. In onderhavig geval gaan wij er vanuit dat de troebelheid wordt veroorzaakt door de in suspensie zijnde vaste (grond)deeltjes.*

5 Verkennend en nader asbestonderzoek

Veiligheid
De arbeidshygiënische maatregelen tijdens het uitvoeren van het onderzoek moeten voldoen aan de voorschriften uit het Arbeidsomstandighedenbesluit (hoofdstuk 4: afdeling 1 en 2). De maatregelen zijn uitgewerkt in de CROW-publicatie 400 “Werken in en met verontreinigde grond”. Voorafgaand aan het onderzoek is een beoordeling uitgevoerd van mogelijke blootstellingrisico’s aan schadelijke stoffen.

Voorafgaand aan de uitvoer van de veldwerkzaamheden is vastgesteld dat het bodemvochtgehalte meer dan 10% betrof. Tijdens de beoordeling van de locatie zijn geen blootstellingsrisico’s gedefinieerd. Derhalve zijn naast de standaard persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM: veiligheidsschoenen en handschoenen) geen aanvullende maatregelen getroffen c.q. PBM en gebruikt.

5.1 Verkennend asbestonderzoek

5.1.1 Visuele inspectie maaiveld en weersomstandigheden

De veldwerkzaamheden zijn door de erkend veldwerker de heer H.M.M. van der Schoot uitgevoerd op 7 juli 2020. De veldwerker verklaart hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van het protocol 2018.

Bij de uitgevoerde inspectie van het maaiveld zijn geen bodemvreemde materialen, kleuren e.d. aangetroffen, welke een aanwijzing zou kunnen voor een mogelijke bodemverontreiniging. De inspectie efficiëntie bedraagt circa 70 - 90% op basis van de uitgevoerde visuele inspectie van het maaiveld.

De weersomstandigheden kunnen als volgt worden omschreven:
- regenval minder dan 10 mm;
- geen hagel en/of sneeuwval;
- tussen zonsop- en -ondergang;
- geen mist (zicht > 50 meter).

5.1.2 Visuele inspectie grove fractie

In afwijking van de onderzoeksstrategie is een zevental inspectiegaten gegraven (ABG01 t/m ABG07). Voor de uiteindelijke situering van inspectiegaten, verwijzen wij naar bijlage 2 van dit schrijven. In bijlage 3 zijn de boorprofielen weergegeven. In bijlage 6 zijn relevante foto’s toegevoegd.

De uitkomende bodemmaterialen zijn naast het inspectiegat uitgespreid en visueel beoordeeld op de aanwezigheid van asbesthoudende materialen. Hierbij zijn geen asbestverdachte materialen >20 mm aangetroffen. Vervolgens is de grond gezeefd met een grove zeef (maaswijdte 20 mm). Hierbij zijn asbestverdachte materialen aangetroffen in de uitkomende grond van ABG04. Eveneens zijn asbestverdachte materialen aangetroffen in de vorm van bodemvreemde bijmengingen, zie tabel 4.5.

tabel 5.1 Waargenomen afwijkingen

Boring	Diepte [m-mv]	Afwijking
ABG03	0,1 - 0,5	matig baksteenhoudend
ABG04	0,1 - 0,5	matig baksteenhoudend, matig asbestverdacht materiaalhoudend (15 stukjes 1,2 gram)
ABG05	0,0 - 0,15	sterk baksteenhoudend
	0,15 - 0,5	zwak baksteenhoudend
ABG06	0,0 - 0,15	sterk baksteenhoudend
	0,15 - 0,5	zwak baksteenhoudend
	0,5 - 1,0	sporen baksteen
ABG07	0,0 - 0,15	sterk baksteenhoudend
	0,15 - 0,5	zwak baksteenhoudend

Van de fijne fractie is vervolgens een tweetal mengmonsters samengesteld op basis van samenstelling van grond en puin. Ook het asbestverdachte materiaal is ter analyse aan het laboratorium aangeboden.

5.2 Nader asbestonderzoek

5.2.1 Visuele inspectie maaiveld en weersomstandigheden

De veldwerkzaamheden zijn door de erkend veldwerker de heer L. Dijks uitgevoerd op 25 augustus 2020 en door de erkend veldwerker de heer W.M.J. Vogels. De veldwerkers verklaren hierbij de werkzaamheden onafhankelijk van de opdrachtgever te hebben uitgevoerd, conform de eisen van het protocol 2018.

Bij de uitgevoerde inspectie van het maaiveld zijn geen bodemvreemde materialen, kleuren e.d. aangetroffen, welke een aanwijzing zou kunnen voor een mogelijke bodemverontreiniging. De inspectie efficiëntie bedraagt meer dan 25% op basis van de uitgevoerde visuele inspectie van het maaiveld.

De weersomstandigheden kunnen als volgt worden omschreven:
- regenval minder dan 10 mm;
- geen hagel en/of sneeuwval;
- tussen zonsop- en -ondergang;
- geen mist (zicht > 50 meter).

5.2.2 Visuele inspectie grove fractie

Op basis van de opgestelde onderzoeksstrategie is handmatig een viertal inspectiesleuven gegraven (SL101 t/m SL104) op 25 augustus 2020. Met behulp van een kraan is op 1 oktober 2020 een vijftal inspectiesleuven gegraven. Voor de uiteindelijke situering deze inspectiesleuven, verwijzen wij naar bijlage 2 van dit schrijven. In bijlage 3 zijn de boorprofielen weergegeven. In bijlage 6 zijn relevante foto's toegevoegd.

De uitkomende bodemmaterialen zijn naast het inspectiegat uitgespreid en visueel beoordeeld op de aanwezigheid van asbesthoudende materialen. Hierbij zijn geen asbestverdachte materialen >20 mm aangetroffen. Vervolgens is de grond gezeefd met een grove zeef (maaswijdte 20 mm). Hierbij zijn asbestverdachte materialen aangetroffen in de uitkomende grond van ABG04. Eveneens zijn asbestverdachte materialen aangetroffen in de vorm van bodemvreemde bijmengingen, zie tabel 4.5.

tabel 5.2 Waargenomen afwijkingen

Boring	Diepte [m-mv]	Afwijking
Fase 1		
SL101	0,1 - 0,3	sporen puin
SL102	0,0 - 0,1	sporen puin, sporen asbestverdacht materiaal
	0,1 - 0,3	sporen puin, sporen asbestverdacht materiaal
SL103	0,0 - 0,1	sporen puin, sporen asbestverdacht materiaal
	0,1 - 0,3	sporen puin
SL104	0,0 - 0,15	volledig puin, sterk asbestverdacht materiaal houdend
	0,15 - 0,3	sporen puin
Fase 2		
SL1	0,0 - 0,5	matig baksteenhoudend
SL2	0,0 - 0,15	volledig baksteen
	0,15 - 0,5	zwak baksteenhoudend, matig betonhoudend
SL3	0,0 - 0,15	volledig baksteen
	0,15 - 0,5	zwak baksteenhoudend, matig betonhoudend
SL4	0,0 - 0,3	matig baksteenhoudend, zwak betonhoudend, zwak asbesthoudend
	0,3 - 0,5	zwak baksteenhoudend, sporen beton
SL5	0,0 - 0,5	matig baksteenhoudend, zwak betonhoudend

Van de fijne fractie is vervolgens een vier mengmonsters samengesteld op basis van samenstelling van grond. en een vijftalmengmonsters puin. Ook het asbestverdachte materiaal is ter analyse aangeboden.

5.3 Afwijkingen BRL-SIKB 2000 protocollen 2001, 2002 en 2018

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden zijn geen kritieke afwijkingen opgetreden in het kader van de BRL-SIKB 2000 protocollen 2001, 2002 en 2018.

Opgemerkt wordt dat de troebelheid niet op de onderzoekslocatie is gemeten maar ten kantore van Lankelma Geotechniek Zuid B.V. te Oirschot. Het grondwatermonster wordt pas dan genomen, wanneer conform de NEN5744 en het protocol 2002 is voldaan aan de overige gestelde eisen.
Het meten van de troebelheid vindt als laatste handeling plaats, voorafgaande aan de daadwerkelijke monstername van het grondwater. Deze laatste stap wordt door Lankelma Geotechniek Zuid B.V. dus omgedraaid. Hetgeen verder niet van invloed kan zijn op de daadwerkelijk gemeten waarde. Derhalve wordt dit niet als een kritieke afwijking beschouwd.

6 Analyses en resultaten laboratoriumonderzoek

6.1 Samenstelling en analyseparameters

De grond(meng)monsters en het grondwatermonster zijn in het laboratorium van SYNLAB Analytics & Services B.V. in Rotterdam (door de RvA erkend) chemisch geanalyseerd. De analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000.

In onderstaande tabel 6.1 en tabel 5.2 is inzichtelijk gemaakt hoe de betreffende monsters (grond en grondwater) zijn samengesteld (o.a. zintuiglijke waarnemingen en diepte geanalyseerde bodemlaag). analysecertificaten zijn weergegeven in bijlage 4. De resultaten zijn getoetst aan de achtergrondwaarden en interventiewaarden en weergegeven in bijlage 5.

6.2 Toetsingscriteria

Teneinde de mate van verontreiniging van de bodem te kunnen beoordelen, zijn de chemische analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters getoetst aan de richtlijnen die zijn vastgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (de zogenaamde generieke referentiewaarden).

6.2.1 Generiek referentiekader Wet bodembescherming (Wbb)

De gehalten en concentraties van de milieuschadelijke stoffen in respectievelijk de grond- dan wel grondwatermonsters worden gerelateerd aan het toetsingskader uit de Circulaire bodemsanering (Per 1 juli 2013), die een onderdeel vormt van de Wet bodembescherming (Wbb).

Bij de referentiewaarden wordt onderscheid gemaakt in zogenaamde generieke ofwel landelijke achtergrondwaarden (in geval van grond), streefwaarden (in geval van grondwater) en de interventiewaarden (zowel grond als grondwater):

achtergrondwaarde (grond) of S-waarde (grondwater)	=	waarde voor een schone, multifunctionele bodem
½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex	=	Waarde waarbij men een aanvullend/nader onderzoek in overweging dient te nemen ((achtergrond- of streefwaarde + interventiewaarde) / 2)
interventiewaarde of I-waarde	=	interventiewaarde voor sanering(sonderzoek)

De referentiewaarden voor grond zijn mede afhankelijk gesteld van het gehalte lutum (fractie <2µm) en organische stof. Dit betekent dat bij elk (verkennend) bodemonderzoek de gemeten waarden moeten worden omgerekend als zijnde “standaard bodem” (10% organische stof en 25% lutum). De omgerekende waarden worden vervolgens getoetst aan de vigerende referentiewaarden. Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- licht verhoogd gehalte: gehalte tussen de achtergrondwaarde (grond) c.q. streefwaarde (grondwater) en de ½ (AW+I) waarde;
- matig verhoogd gehalte: gehalte tussen de ½ (AW of SW+I) waarde of bodemindex en gelijk interventiewaarde;
- sterk verhoogd gehalte: gehalte groter dan de interventiewaarde.

6.2.2 Generiek referentiekader kader Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

Bij het op basis van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) toepassen van een partij grond, volgens het generieke toetsingskader, spelen de kwaliteit en de functie van de ontvangende bodem een belangrijke rol. In verband met hergebruiksmogelijkheden van de grond voor een toepassing als zijnde landbodem, zijn de in de grond(meng)monsters gemeten gehalten indicatief getoetst aan de waarden afkomstig uit de Regeling bodemkwaliteit (Bijlage B, tabellen 1 en 2). Dit is geschied met behulp van het toetsingsinstrument BoToVa (Bodemtoets- en validatieservice).

Ten aanzien van de resultaten van de toetsing wordt in voorliggend rapport de volgende terminologie gehanteerd:

- achtergrondwaarden: grond die vrij toepasbaar is bij elke bodemfunctie en elke bodemkwaliteit;
- wonen: grond kan worden toepast bij de bodemfuncties en bodemkwaliteiten ‘wonen’ en ‘industrie’;
- industrie: grond kan worden toegepast bij bodemfunctie en bodemkwaliteit ‘industrie’;
- niet toepasbaar: grond kan niet elders worden toegepast en dient te worden afgevoerd naar een erkend verwerker.

6.2.3 Asbest in grond

De resultaten van het asbestonderzoek ‘grond’ zijn getoetst aan interventiewaarde opgenomen in bijlage B (grond en baggerspecie) van de Regeling bodemkwaliteit. Deze is van toepassing wanneer men de grond wil hergebruiken. In deze bijlage is opgenomen dat een concentratie van 100 mg/kgds wordt gehanteerd. Dit op basis van de gewogen norm (concentratie serpentijn asbest + 10 x concentratie amfibool asbest).

In de NEN5707 (2017) is opgenomen dat indien het asbestgehalte kleiner is dan de helft van de interventiewaarde (afkomstig uit de Circulaire bodemsanering), het statistisch aannemelijk is dat ook in een nader onderzoekstraject de interventiewaarde niet zal worden overschreden. In deze gevallen geldt er geen noodzaak tot het uitvoeren van een nader onderzoek asbest. Bij een asbestgehalte groter dan de helft van de interventiewaarde is een nader onderzoek asbest verplicht. De hoogst bepaalde waarde binnen een (deel)locatie is hiervoor bepalend.

6.2.4 Asbest in bouwstoffen

De resultaten van het asbestonderzoek ‘fundatiematerialen’ zijn getoetst aan de samenstellingswaarden opgenomen in bijlage A (bouwstoffen) van de Regeling bodemkwaliteit. Deze is van toepassing wanneer men de fundatiematerialen wil hergebruiken. In deze bijlage is opgenomen dat een concentratie van 100 mg/kgds wordt gehanteerd. Dit op basis van de gewogen norm (concentratie serpentijn asbest + 10 x concentratie amfibool asbest).

In de NEN5897 (2015) is opgenomen dat indien het asbestgehalte kleiner is dan de helft van de maximale samenstellingswaarden, het statistisch aannemelijk is dat ook in een nader onderzoekstraject de maximale samenstellingswaarden niet zal worden overschreden. In deze gevallen geldt er geen noodzaak tot het uitvoeren van een nader onderzoek asbest. Bij een asbestgehalte groter dan de helft van de maximale samenstellingswaarden is een nader onderzoek asbest verplicht.

6.3 Verkennend bodemonderzoek

6.3.1 Grond

In tabel 6.1 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende achtergrondwaarden overschrijden.

tabel 6.1 Resultaten grondonderzoek

Monster-nr.	Samenstelling (cm-mv)	Bodemsamenstelling/ bijmengingen	Analysepara-meters	Parameters >AW	Toets (Wbb)	Bbk
MM1	B01 (1,0 - 1,5) B01 (1,5 - 2,0) B02 (0,5 - 0,8) B03 (1,5 - 2,0)	matig fijn siltig zand	NEN5740 pakket grond	-	-	AW
MM2	B02A (0,0 - 0,5) B04 (0,1 - 0,5) B05 (0,15 - 0,5) B06 (0,15 - 0,5)	matig fijn siltig zand, humeus, baksteen, dakpan	NEN5740 pakket grond	Koper Lood Zink PAK	* * * *	IND
MM3	B07 (0,0 - 0,2) B08 (0,0 - 0,5) B11 (0,0 - 0,5) B13 (0,1 - 0,6)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	Zink PAK	* *	IND
MM4	B04 (1,0 - 1,2) B04 (1,2 - 1,7) B04 (1,7 - 2,0) B06 (1,0 - 1,5) B06 (1,5 - 2,0)	matig fijn siltig zand, humeus	NEN5740 pakket grond	-	-	AW

	Verklaring gebruikte afkortingen:		Verklaring van de tekens:
AW	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse achtergrondwaarde 2000	*	groter dan AW en kleiner of gelijk aan de bodemindex
WO	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse wonen	**	groter dan bodemindex (0,5), kleiner of gelijk interventiewaarde
IND	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse industrie	***	groter dan interventiewaarde
NT	voldoet aan bodemkwaliteitsklasse niet toepasbaar	-	gehalte niet verhoogd t.o.v. AW dan wel detectiegrens
Bbk	indicatief getoetst aan Besluit bodemkwaliteit		

6.3.2 Grondwater

In tabel 6.2 zijn alleen de onderzochte parameters vermeld, waarvan de concentraties de betreffende streefwaarden overschrijden.

tabel 6.2 Resultaten grondwateronderzoek

Monsternr.	Analyse	Parameters >SW	Toets (Wbb)
B01	NEN5740 grondwater	-	-

Verklaring van de tekens:	
*	groter dan streefwaarde en kleiner of gelijk ½ (streefwaarde+I) waarde
**	groter dan ½ (SW+I) waarde en kleiner of gelijk interventiewaarde
***	groter interventiewaarde
-	gehalte niet verhoogd t.o.v. streefwaarde dan wel detectiegrens

6.4 Verkennend en nader asbestonderzoek

6.4.1 Verkennend asbestonderzoek

In tabel 6.3 is een overzicht weergegeven van de totale gehalten aan asbest. In de tabel zijn per traject alleen de gemiddelde totaal gewogen gehalten opgenomen per (deel)locatie (lees: wanneer sprake is van een verkennend asbestonderzoek), wanneer is voldaan aan de homogeniteitstoets.

Het berekende totale gewogen gehalte is een sommatie van de grove fractie (indien aangetoond tijdens de visuele inspectie van de sleuven/gaten) en de concentratie van de fijne fractie (analytisch gemeten in het laboratorium). De asbestconcentratieberekening is opgenomen in bijlage 7 van dit schrijven.

tabel 6.3 Resultaten verkennend bodemonderzoek asbest

Monsternr.	Samenstelling en bodemlaag [m-mv]	Gewogen asbestconcentratie [mg/kg.ds]			Toets
		Grove fractie	Fijne fractie	Totaal	
ABG04-1 (grond)	ABG04 (10 – 50)	9236,6	<1,0	9236,6	+
ASBMM01 (grond)	ABG01/02/03/04 (0-10)	n.a.	836	836	+
ASBMM02 (puin)	ABG05/06/07 (0-15)	n.a.	<1,0	<1,0	--

	Verklaring van de tekens:
+	concentratie overschrijdt interventiewaarde (=grenswaarde)
+/-	concentratie gelegen tussen de helft van de grenswaarde en de interventiewaarde
--	concentratie lager dan de detectiegrens
-	concentratie overschrijdt niet de helft van de grenswaarde

Naar aanleiding van de resultaten van het verkennend asbestonderzoek is nader onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van asbest.

6.4.2 Nader asbestonderzoek

In tabel 6.4 is een overzicht weergegeven van de totale gehalten aan asbest. In de tabel zijn per traject alleen de gemiddelde totaal gewogen gehalten opgenomen per (deel)locatie (lees: wanneer sprake is van een verkennend asbestonderzoek), wanneer is voldaan aan de homogeniteitstoets.

Het berekende totale gewogen gehalte is een sommatie van de grove fractie (indien aangetoond tijdens de visuele inspectie van de sleuven/gaten) en de concentratie van de fijne fractie (analytisch gemeten in het laboratorium). De asbestconcentratieberekening is opgenomen in bijlage 7 van dit schrijven.

tabel 6.4 Resultaten verkennend bodemonderzoek asbest

Monsternr.	Samenstelling en bodemlaag [m-mv]	Gewogen asbestconcentratie [mg/kg.ds]			Toets
		Grove fractie	Fijne fractie	Totaal	
Fase 1					
ASBM-03	SL102 (0-10)	5.6	<2	5.6	-
ASBM-04	SL102 (10-30)	<0.1	<2	<2	--
ASBV-03	SL103 (0-10)	87,8	Niet onderzocht	87,8	+/-
ASBV-04 & ASBV-05	SL104 (0-15)	2757,7	194,3687	2952,1	+
Fase 2					
og SL1tm5	SL1/2/3/4/5 (50-100)	n.a.	<2	<2	--
SL2-2	SL2 (15-50)	n.a.	<2	<2	--
SL4-1	SL4 (0-30)	303,6	30,55	334,2	+
SL5-1	SL5 (0-50)	0,3	<2	0,3	+/-

	Verklaring van de tekens:
+	concentratie overschrijdt interventiewaarde (=grenswaarde)
+/-	concentratie gelegen tussen de helft van de grenswaarde en de interventiewaarde
--	concentratie lager dan de detectiegrens
-	concentratie overschrijdt niet de helft van de grenswaarde

7 Conclusie en aanbeveling

In opdracht van Renders Vastgoed heeft Lankelma Geotechniek Zuid B.V. een verkennend bodemonderzoek en verkennend en nader asbestonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Hoofdstraat 8 te Hoogeloon, gemeente Bladel.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen ontwikkeling op deze locatie. Als gevolg hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. Daarnaast is door middel van onderhavig onderzoek beoordeeld of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

7.1 Conclusie

Algemeen
De bodem op de locatie bestaat tot de verkende diepte van 3,45 m-mv overwegend uit matig fijn siltig zand. Met name de bovengrond is humushoudend. In de uitkomende grond zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. In de uitkomende grond zijn met name in de bovengrond lokaal bijmengingen (baksteen, dakpan, beton, puin, asbestverdacht materiaal) gedaan die duiden op de mogelijke aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de bodem. Naar aanleiding van de resultaten van het verkennend asbestonderzoek is een nader asbestonderzoek uitgevoerd.

7.1.1 Verkennend bodemonderzoek

Grond
In het grondmengmonster MM2 (bovengrond) zijn analytisch licht verhoogde gehalten met koper, lood, zink en PAK aangetoond. In het grondmengmonster MM3 (bovengrond) zijn analytisch licht verhoogde gehalten met zink en PAK aangetoond. Alle gehalten overschrijden de achtergrondwaarden, doch niet de interventiewaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse ‘Industrie’ beschouwd worden.

In de grondmengmonsters MM1 en MM4 (ondergrond) zijn analytisch geen van de onderzochte parameters in verhoogde mate aangetoond Allen liggen onder de achtergrondwaarden. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kan de milieuhygiënische kwaliteit van deze bodemlaag indicatief als klasse ‘AW2000’ beschouwd worden.

Grondwater
In het grondwater uit peilbuis B01 zijn analytisch geen verhoogde gehalten aangetoond.

Toetsing hypothese grond en grondwater
De hypothese ‘verdacht’ kan op basis van de resultaten, slechts licht verhoogde gehalten in de grond, formeel worden aanvaard.

7.1.2 Verkennend asbestonderzoek

In het grondmengmonster ASBMM01 (ABG01 t/m ABG04, 0-10 cm-mv) en in het grondmonster ABG04 (10-50 cm-mv) is asbest aangetoond in gehalten boven de interventiewaarde.

In het puinmengmonster ASBMM02 (ABG05 t/m ABG07, 0-15 cm-mv) is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond.

Toetsing hypothese asbest
De hypothese ‘heterogeen diffuus verdacht’ kan op basis van de resultaten worden aanvaard.

7.1.3 Nader asbestonderzoek

Om de omvang van de verontreiniging te bepalen is in eerste instantie een viertal sleuven gegraven (SL101 t/m SL104). In de sleuven 102 en 103 (0-10 cm-mv) zijn verhoogde asbestgehalten aangetoond. De interventiewaarde wordt niet overschreden. Hierbij dient vermeld te worden dat de fijne fractie van sleuf 103 niet onderzocht is. In bodemlaag 10-30 cm-mv van sleuf 102 is geen

verhoogd asbestgehalte aangetoond. In sleuf 104 (0-15 cm-mv) is asbest aangetoond boven de samenstellingswaarde.

Naar aanleiding van de resultaten zijn aanvullend vijf sleuven (SL1 t/m SL5) gegraven langs de oost- en westzijde van de schuur. In sleuf 2 (15-50 cm-mv) is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond. In sleuf 5 (0-50 cm-mv) is een verhoogde asbestgehalte aangetoond. Het gehalte overschrijdt de interventiewaarde niet. In sleuf 4 (0-30 cm-mv) is asbest aangetoond boven de interventiewaarde. Er is geen verhoogd asbestgehalte aangetoond in de bodemlaag 50-100 cm-mv.

Op basis van dit onderzoek dient de bodem (0-50 cm-mv) tussen de schuur en de weg 'Dijkstraat' als asbesthoudend beschouwd te worden. De druppelzone (bovenste 10 à 20 cm) tot een afstand van 1,0 meter van de oost- en zuidzijden van de schuur dient eveneens als asbesthoudend te worden beschouwd.

Gezien het heterogene karakter van asbest is niet uit te sluiten dat plaatselijk plaatmateriaal aangetoond kan worden.

7.2 Resumé en aanbeveling

Middels onderhavig bodemonderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de grond en het grondwater vastgelegd. In het kader van de Wet bodembescherming zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk. Op basis van de bevindingen uit onderhavig bodemonderzoek zijn er, ons inziens, vanuit milieuhygiënisch oogpunt derhalve belemmeringen c.q. beperkingen voor de voorgenomen op deze locatie.

Wanneer men (graaf)werkzaamheden en/of wijzigingen uit gaat voeren, dient men rekening te houden met de volgende zaken:

- voorafgaand aan het uitvoeren van (graaf)werkzaamheden tussen de schuur en de weg 'Dijkstraat' of in binnen een meter afstand van de schuur dient een BUS-melding te worden ingediend bij het bevoegd gezag;
- wanneer men grond van de locatie wil afvoeren dient men rekening te houden met afzetkosten. Een acceptant van de grond kan een aanvullend onderzoek eisen (lees partijkeuring). Op basis van dit onderzoek is de bovengrond indicatief als zijnde klasse Industrie bestempeld. De ondergrond is indicatief bestempeld als klasse AW2000;
- het verlenen van een omgevingsvergunning is ter competentie aan het bevoegd gezag.

Bijlage 1 : Regionale ligging locatie

Lankelma Geotechniek Zuid BV
Postbus 38, 5688ZG Oirschot
KvK. nr.: 17131641

Tel. 0499-578520
Website: www.lankelma-zuid.nl
E-mail: info@lankelma-zuid.nl

IBAN: NL98ABNA0590577670
BIC ABNANL2A
BTW: NL 8105.11.654.B.01

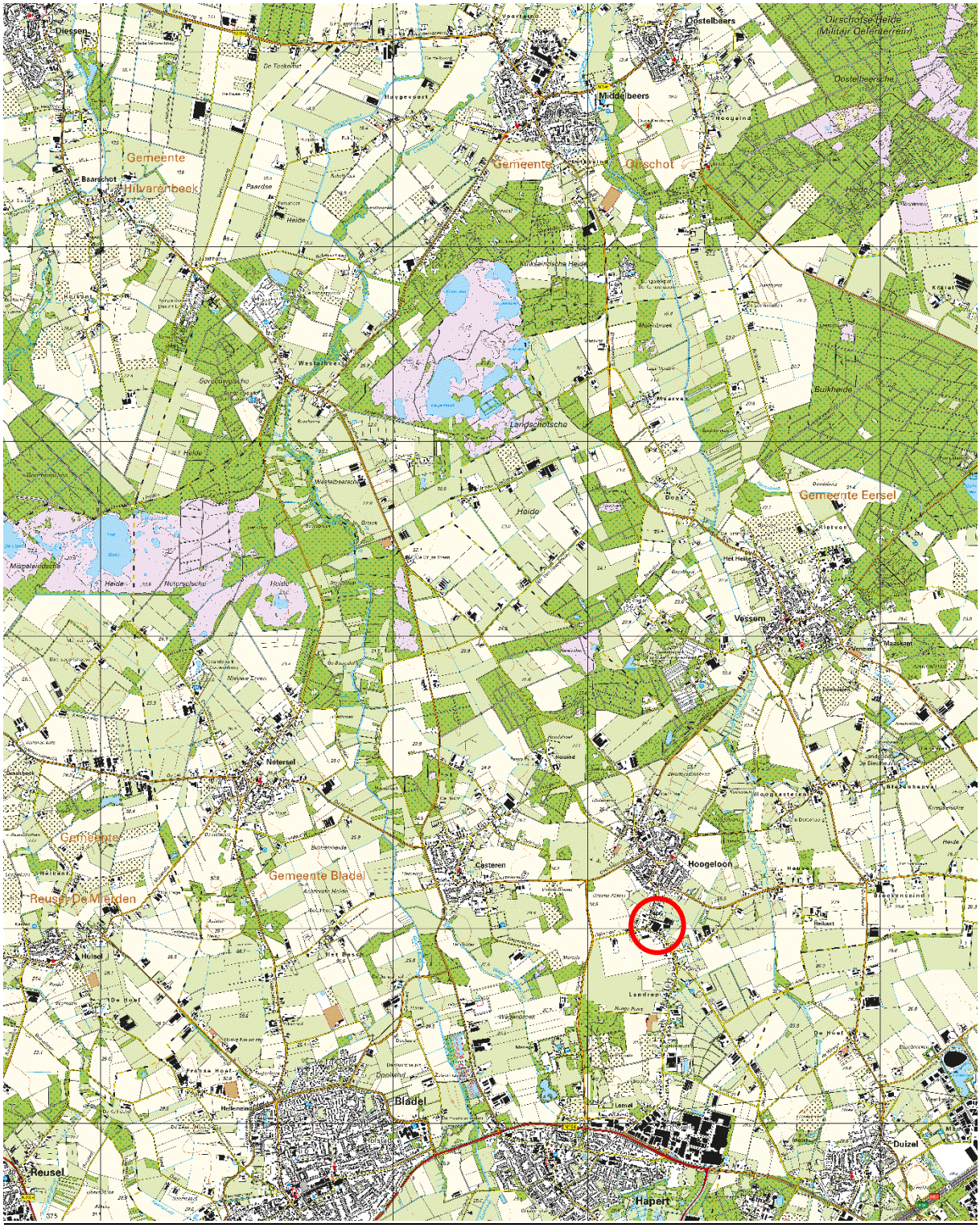
Diessen
Oostelbeers
Oirschotse Heide
(Militair Oefenterrein)
Oostelbeersche
Middelbeers
Gemeente
Hilvarenbeek
Baarschot
Gemeente
Oirschot
Middelbeersche Heide
Bulkheide
Landschotsche
Gemeente Eersel
Vessom
Netersel
Gemeente
Reusel-De Mierden
Gemeente Bladel
Casteren
Hoogeloon
Bladel
Reusel
Duizel
Hapert

Bijlage 2 : Situatietekening met boorlocaties

lankelma
Geo- milieu en funderingstechniek

N

Hoofdstraat

Dijkstraat

Breestraat

B01
B02
B03
B04
B05
B06
B07
B08
B09
B10
B11
B12
B13

1
1A
2
3
3A
5
23A
24
25
27

Legenda

- Grondboring met peilbuis
- Grondboring 2,0 m-mv
- Grondboring 0,5 m-mv
- Onderzoekslocatie
- Asbestproefgat
- Tegels
- Puin/Grind
- Beton

Projectnummer: 2001602	Project: Verkennend bodemonderzoek aan de Dijkstraat te Hoogeloon
Datum: 14 oktober 2020	0 m 5 m 25 m
Situatietekening / Formaat: A3	Schaal 1:500
Getekend: JSP / Maten in meters	

silt

lankelma
Geo- milieu en funderingstechniek

N

Dijkstraat

2
3A
3
1A
1A
1
2
3

Boom
ABG5
ABG7
ABG3
ABG4
ABG6
ABG2
ABG1
SL1
SL2
SL3
SL4
SL5
SL101
SL102
SL103
SL104

Legenda

- Grondboring met peilbuis
- Grondboring 2,0 m-mv
- Grondboring 0,5 m-mv
- Onderzoekslocatie
- Asbestproefgat
- Asbestproefsleuf
- Tegels
- Puin/Grind
- Beton

Projectnummer: 2001602		Project: Verkennend bodemonderzoek aan de Dijkstraat te Hoogeloon
Datum: 14 oktober 2020		0 m 2,5m 12,5m
Situatietekening	Formaat: A3	Schaal 1: 250
Getekend: JSP	Maten in meters	

silt

Bijlage 3 : Profielbeschrijvingen

Boring: B01

Datum: *30-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*
grondwaterstand in cm-mv: *215*

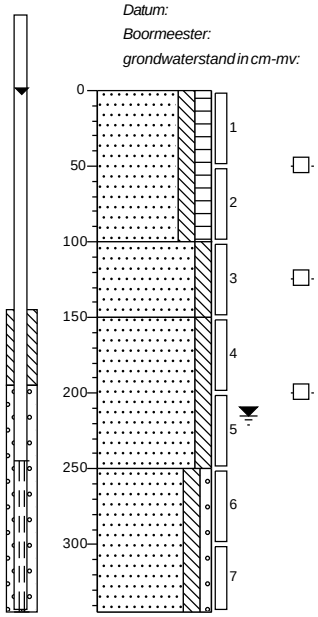

0 erf
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, resten wortels, geen olie-water reactie, donkerbruin, Edelmanboor
100
Zand, matig fijn, matig siltig, geen olie-water reactie, lichtcreme, Edelmanboor
150
Zand, matig fijn, matig siltig, geen olie-water reactie, licht grijscreme, Edelmanboor
250
Zand, matig grof, matig siltig, zwak grindig, zwak roesthoudend, licht grijsoranje, Edelmanboor
345

Boring: B01A

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

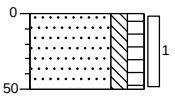

0 erf
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, resten wortels, geen olie-water reactie, donkerbruin, Edelmanboor
50

Boring: B02

Datum: *30-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

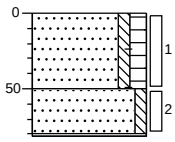

0 erf
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, resten wortels, sporen baksteen, donkerbruin, Edelmanboor
50
Zand, matig fijn, zwak siltig, licht roodoranje, Edelmanboor
81
Edelmanboor, Gestaakt.

Boring: B02A

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Chris Renders*

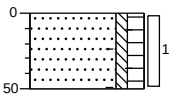

0 erf
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, resten wortels, sporen baksteen, donkerbruin, Edelmanboor
50

Boring: B03

Datum: *30-6-2020*
Boormeester: *Chris Renders*
grondwaterstand in cm-mv: *190*

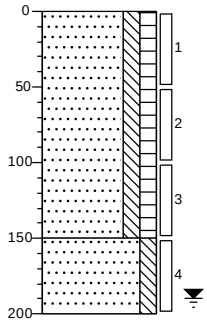

0 erf
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
150
Zand, matig fijn, matig siltig, licht grijscreme, Edelmanboor
200

Boring: B03A

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Chris Renders*
grondwaterstand in cm-mv: *190*

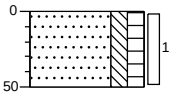

0 erf
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
50

Projectnaam:Hoofdstraat ong. Hoogeloon.

Boring: B04

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

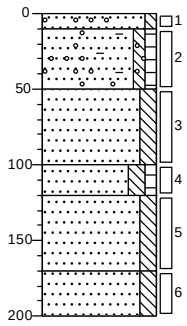

0	grind
10	Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindhoudend, donker bruingrijs, Edelmanboor
50	Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindhoudend, matig baksteenhoudend, matig asbestverdacht materiaal houdend, donker bruingrijs, Edelmanboor
100	Zand, matig fijn, matig siltig, lichtgrijs, Edelmanboor
120	Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor
170	Zand, matig fijn, matig siltig, neutraal bruingeel, Edelmanboor
200	Zand, matig fijn, matig siltig, licht geelgrijs, Edelmanboor

Boring: B05

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

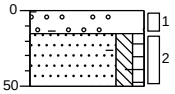

0	grind
15	Sterk baksteenhoudend, matig dakpan houdend, sterk grindhoudend, matig zandhoudend, neutraal bruinrood, Edelmanboor
50	Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak baksteenhoudend, zwak dakpan houdend, donkerbruin, Edelmanboor

Boring: B06

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

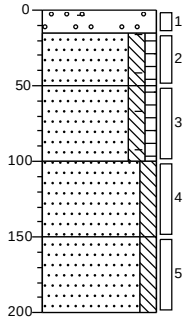

0	grind
15	Sterk baksteenhoudend, matig dakpan houdend, sterk grindhoudend, matig zandhoudend, neutraal bruinrood, Edelmanboor
50	Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak baksteenhoudend, zwak dakpan houdend, donkerbruin, Edelmanboor
100	Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, sporen baksteen, donkerbruin, Edelmanboor
150	Zand, matig fijn, matig siltig, neutraal grijsgeel, Edelmanboor
200	Zand, matig fijn, matig siltig, neutraal bruingrijs, Edelmanboor

Boring: B07

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

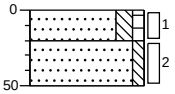

0	tuin
20	Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, donker geelbruin, Edelmanboor
50	Zand, matig fijn, zwak siltig, licht geelgrijs, Edelmanboor

Boring: B08

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

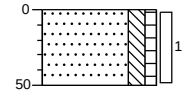

0	tuin
50	Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor

Boring: B09

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

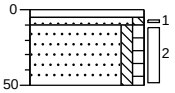

0	tegel
10	Graven
50	Zand, matig fijn, zwak siltig, licht geelgrijs, Edelmanboor
	Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor

Boring: B10

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

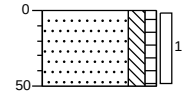

0	tuin
50	Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor

Boring: B11

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

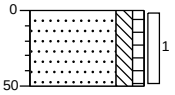

0	tuin
50	Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor

Boring: B12

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

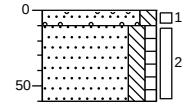

0	tuin
10	Zand, zeer fijn, matig siltig, matig grindhoudend, Edelmanboor
60	Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor

Boring: B13

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

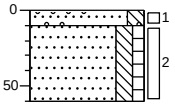

0	tuin
10	Zand, zeer fijn, matig siltig, matig grindhoudend, Edelmanboor
60	Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor

Projectnaam:Hoofdstraat ong. Hoogeloon.

Boring: ABG01

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

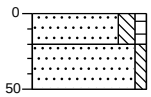

0 tuin
20 Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, donker geelbruin, Graven, <5% bodemvreemd
50 Zand, matig fijn, zwak siltig, licht geelgrijs, Graven, <5% bodemvreemd

Boring: ABG02

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

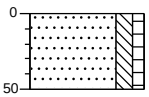

0 tuin
Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, donker geelbruin, Graven, <5% bodemvreemd
50

Boring: ABG03

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

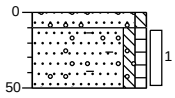

0 grind
10 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindhoudend, donker bruingrijs, Edelmanboor, <5% bodemvreemd
50 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindhoudend, matig baksteenhoudend, donker bruingrijs, Edelmanboor, 15% bodemvreemd

Boring: ABG04

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

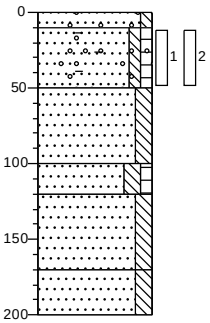

0 grind
10 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindhoudend, donker bruingrijs, Edelmanboor, <5% bodemvreemd
50 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindhoudend, matig baksteenhoudend, matig asbestverdacht materiaal houdend, donker bruingrijs, Edelmanboor, 15% bodemvreemd
100 Zand, matig fijn, matig siltig, lichtgrijs, Edelmanboor
120 Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor
170 Zand, matig fijn, matig siltig, neutraal bruingeel, Edelmanboor
200 Zand, matig fijn, matig siltig, licht geelgrijs, Edelmanboor

Boring: ABG05

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

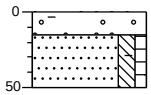

0 grind
15 Sterk baksteenhoudend, matig dakpan houdend, sterk grindhoudend, matig zandhoudend, neutraal bruinrood, Graven, 35% bodemvreemd
50 Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak baksteenhoudend, zwak dakpan houdend, donkerbruin, Graven, 5% bodemvreemd

Boring: ABG06

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

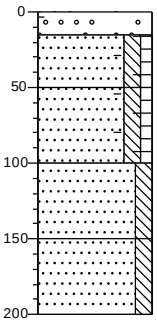

0 grind
15 Sterk baksteenhoudend, matig dakpan houdend, sterk grindhoudend, matig zandhoudend, neutraal bruinrood, Graven, 35% bodemvreemd
50 Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak baksteenhoudend, zwak dakpan houdend, donkerbruin, Graven, 5% bodemvreemd
100 Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, sporen baksteen, donkerbruin, Edelmanboor
150 Zand, matig fijn, matig siltig, neutraal grijsgeel, Edelmanboor
200 Zand, matig fijn, matig siltig, neutraal bruingrijs, Edelmanboor

Boring: ABG07

Datum: *7-7-2020*
Boormeester: *Henry van der Schoot*

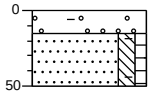

0 grind
15 Sterk baksteenhoudend, matig dakpan houdend, sterk grindhoudend, matig zandhoudend, neutraal bruinrood, Graven, 35% bodemvreemd
50 Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak baksteenhoudend, zwak dakpan houdend, donkerbruin, Graven, 5% bodemvreemd

Boring: SL1

Datum: *1-10-2020*
Boormeester: *Wim Vogels*

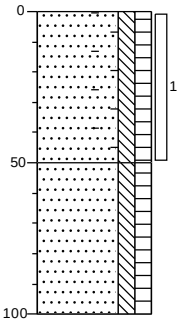

0 braak

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, matig baksteenhoudend, donkerbruin, Edelmanboor, 14,5 grovefracie

50

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor

100

Boring: SL2

Datum: *1-10-2020*
Boormeester: *Wim Vogels*

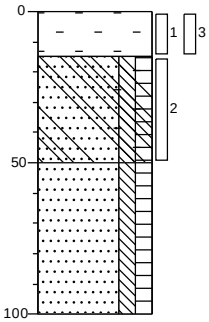

0 braak

15 Volledig baksteen, matig zandhoudend, neutraalrood, Edelmanboor, 48,0 grove

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, matig betonhoudend, donkerbruin, Edelmanboor, 35,0 grove

50

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor

100

Boring: SL3

Datum: *1-10-2020*
Boormeester: *Wim Vogels*

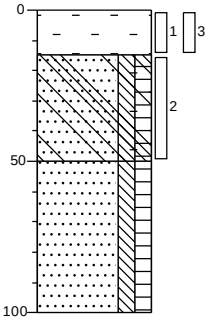

0 braak

15 Volledig baksteen, sterk zandhoudend, neutraalrood, Edelmanboor, 18.0

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, matig betonhoudend, donkerbruin, Edelmanboor, 10,0 grove

50

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor

100

Boring: SL4

Datum: *1-10-2020*
Boormeester: *Wim Vogels*

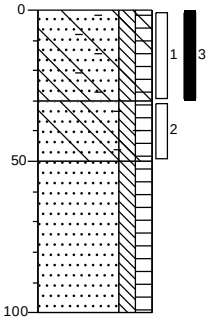

0 braak

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, matig baksteenhoudend, zwak betonhoudend, zwak asbesthoudend, donkerbruin, Edelmanboor, 36,5 grove

30

50

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, sporen beton, donkerbruin, Edelmanboor, 9,0 grove

100

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor

Boring: SL5

Datum: *1-10-2020*
Boormeester: *Wim Vogels*

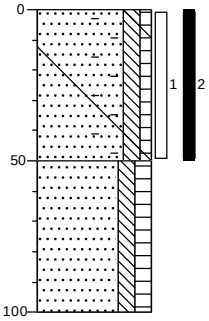

0 braak

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, matig baksteenhoudend, zwak betonhoudend, donkerbruin, Edelmanboor, 64,5 grove

50

Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor

100

Boring: SL101

Datum: *25-8-2020*
Boormeester: *Leo Dijks*

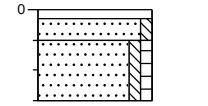

3 tegel

10 Zand, matig fijn, zwak siltig, licht grijsgeel, Schep

30 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen puin, licht grijsgeel, Schep

Boring: SL102

Datum: *25-8-2020*
Boormeester: *Leo Dijks*

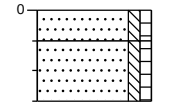

0 gazon

10 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen puin, sporen asbestverdacht materiaal, licht grijsgeel, Schep

30 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen puin, sporen asbestverdacht materiaal, grijsbruin, Schep

Boring: SL103

Datum: *25-8-2020*
Boormeester: *Leo Dijks*

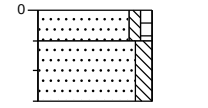

0 gazon

10 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen puin, sporen asbestverdacht materiaal, licht grijsgeel, Schep

30 Zand, matig fijn, matig siltig, sporen puin, licht grijsgeel, Schep

Boring: SL104

Datum: *25-8-2020*
Boormeester: *Leo Dijks*

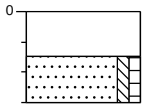

0	erf
15	Volledig puin, sterk asbestverdacht materiaal houdend, matig zandhoudend, licht grijsgeel, Schep
30	Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen puin, donker grijsbruin, Schep

Bijlage 4 : Analysecertificaten

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13275751, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: 6TBN2CJP

Rotterdam, 06-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275751 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 B01 (100-150) B01 (150-200) B02 (50-80) B03 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001
monster voorbehandeling		S	Ja
droge stof	gew.-%	S	90.2
gewicht artefacten	g	S	<1
aard van de artefacten	-	S	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	0.9
KORRELGROOTTEVERDELING			
lutum (bodem)	% vd DS	S	2.3
METALEN			
barium	mg/kgds	S	24
cadmium	mg/kgds	S	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	2.7
koper	mg/kgds	S	<5
kwik	mg/kgds	S	<0.05
lood	mg/kgds	S	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	10
zink	mg/kgds	S	28
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.07 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)			
PCB 28	µg/kgds	S	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]
MINERALE OLIE			

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275751 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 B01 (100-150) B01 (150-200) B02 (50-80) B03 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C10-C12	mg/kgds		<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275751 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275751 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8441152	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
001	Y8441147	30-06-2020	30-06-2020	ALC201
001	Y8441164	30-06-2020	30-06-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	01-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	01-07-2020
Rapportnummer	13275751 - 1	Rapportagedatum	06-07-2020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8441163	30-06-2020	30-06-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13280226, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: YZ6QPSVL

Rotterdam, 15-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280226 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM2 B02A (0-50) B04 (10-50) B05 (15-50) B06 (15-50)
002	Grond (AS3000)	MM3 B07 (0-20) B08 (0-50) B11 (0-50) B13 (10-60)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	94.7	92.1
gewicht artefacten	g	S	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	3.7	3.2
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	3.2	4.0
METALEN				
barium	mg/kgds	S	41	22
cadmium	mg/kgds	S	0.27	0.22
kobalt	mg/kgds	S	2.5	1.6
koper	mg/kgds	S	43	13
kwik	mg/kgds	S	<0.05	0.08
lood	mg/kgds	S	39	21
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	12	6.2
zink	mg/kgds	S	120	110
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.24	0.19
antraceen	mg/kgds	S	0.05	0.03
fluoranteen	mg/kgds	S	0.39	0.41
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.24	0.24
chryseen	mg/kgds	S	0.22	0.23
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.13	0.14
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.17	0.19
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.12	0.14
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.13	0.14
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	1.697 [1)]	1.717 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280226 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM2 B02A (0-50) B04 (10-50) B05 (15-50) B06 (15-50)
002	Grond (AS3000)	MM3 B07 (0-20) B08 (0-50) B11 (0-50) B13 (10-60)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280226 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280226 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8442956	08-07-2020	07-07-2020	ALC201
001	Y8442223	08-07-2020	07-07-2020	ALC201
001	Y8442944	08-07-2020	07-07-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280226 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8442213	08-07-2020	07-07-2020	ALC201
002	Y8442947	08-07-2020	07-07-2020	ALC201
002	Y8442942	08-07-2020	07-07-2020	ALC201
002	Y8442940	08-07-2020	07-07-2020	ALC201
002	Y8442943	08-07-2020	07-07-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13283682, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: 6CULW1S1

Rotterdam, 16-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	14-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	14-07-2020
Rapportnummer	13283682 - 1	Rapportagedatum	16-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM4 MM4 B04 (100-120) B04 (120-170) B04 (170-200) B06 (100-150) B06 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001
monster voorbehandeling		S	Ja
droge stof	gew.-%	S	89.7
gewicht artefacten	g	S	<1
aard van de artefacten	-	S	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	0.8
KORRELGROOTTEVERDELING			
lutum (bodem)	% vd DS	S	4.0
METALEN			
barium	mg/kgds	S	<20
cadmium	mg/kgds	S	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	<1.5
koper	mg/kgds	S	<5
kwik	mg/kgds	S	<0.05
lood	mg/kgds	S	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	4.2
zink	mg/kgds	S	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.06
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.03
chryseen	mg/kgds	S	0.03
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.02
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.04
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.03
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.03
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.261 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)			
PCB 28	µg/kgds	S	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]
MINERALE OLIE			

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	14-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	14-07-2020
Rapportnummer	13283682 - 1	Rapportagedatum	16-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM4 MM4 B04 (100-120) B04 (120-170) B04 (170-200) B06 (100-150) B06 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C10-C12	mg/kgds		<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	14-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	14-07-2020
Rapportnummer	13283682 - 1	Rapportagedatum	16-07-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	14-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	14-07-2020
Rapportnummer	13283682 - 1	Rapportagedatum	16-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 en conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8442951	08-07-2020	07-07-2020	ALC201
001	Y8442950	08-07-2020	07-07-2020	ALC201
001	Y8442948	08-07-2020	07-07-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	14-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	14-07-2020
Rapportnummer	13283682 - 1	Rapportagedatum	16-07-2020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8442219	08-07-2020	07-07-2020	ALC201
001	Y8442220	08-07-2020	07-07-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13280175, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: F12NNC71

Rotterdam, 11-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280175 - 1	Rapportagedatum	11-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (245-345)

Analyse	Eenheid	Q	001
METALEN			
barium	µg/l	S	38
cadmium	µg/l	S	<0.20
kobalt	µg/l	S	<2
koper	µg/l	S	7.4
kwik	µg/l	S	<0.05
lood	µg/l	S	<2.0
molybdeen	µg/l	S	<2
nikkel	µg/l	S	<3
zink	µg/l	S	30
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	µg/l	S	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2
naftaleen	µg/l	S	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	µg/l		<25

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280175 - 1	Rapportagedatum	11-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	B01-1-1 B01 (245-345)

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280175 - 1	Rapportagedatum	11-07-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280175 - 1	Rapportagedatum	11-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G6834107	08-07-2020	08-07-2020	ALC236
001	B1940965	08-07-2020	08-07-2020	ALC204
001	G6830836	08-07-2020	08-07-2020	ALC236

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13280252, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: 9TAJGCMR

Rotterdam, 15-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280252 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	ASBMM02 MMASB03 (ABG05/06/07) (0-15) MMASB03 (ABG05/06/07) (0-15)

Analyse	Eenheid	Q	001

ANALYSES UITGEVOERD DOOR DERDEN

Asbest in puin conform Nen 5898	zie bijlage

Paraaf :

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280252 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
Asbest in puin conform Nen 5898	Asbestverdacht	Analyse uitbesteed

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1889202	08-07-2020	08-07-2020	ALC291
001	E1889203	08-07-2020	08-07-2020	ALC291

Paraaf :

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

V140120_1

Analysecertificaat

Datum rapportage 15-07-2020

Monsternummer: **20-103277**
Rapportnummer: 2007-1364_01

Ordernummer RPS	2007-1364
Ordernummer opdrachtgever	13280252
Opdrachtgever	SYNLAB Analytics & Services B.V. Steenhouwerstraat 15 3194 AG Rotterdam
Datum order	10-07-2020
Datum analyse	15-07-2020
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	13280252-001
Barcode	(E1889202, E1889203)
Datum monstername	
Adres monstername	
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Puin (30,745kg nat ingezet)

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda
T 088 99 04 720

Zwolle
Ampèrestraat 35
Postbus 40172
8004 DD Zwolle
T 088 99 04 755

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse: vestiging Breda
Onderzoeksmethode: conform NEN 5898. (Monstername conform: NEN 5897)
Droog gewicht <20mm (kg) 28,496

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
8-20 mm	2,012	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	2,524	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	1,926	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
1-2 mm	1,843	0,000	0	27,1	-	-	-	-	-	-
0,5-1 mm	3,309	0,000	0	6,0	-	-	-	-	-	-
< 0,5 mm	16,882	0,000	0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	28,496	0,000	0		-	-	-	-	-	-

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	<1,0
Ondergrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-
Bovengrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-

Droge stof 93,0 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) -

Aangetroffen asbesthoudend materiaal: Geen

Angele de Leeuw
Labcoördinator

V140120_1

Analysecertificaat

Datum rapportage 15-07-2020

Monsternummer: 20-103277

Rapportnummer: 2007-1364_01

Ordernummer RPS	2007-1364
Ordernummer opdrachtgever	13280252
Opdrachtgever	SYNLAB Analytics & Services B.V. Steenhouwerstraat 15 3194 AG Rotterdam
Datum order	10-07-2020
Datum analyse	15-07-2020
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	13280252-001
Barcode	(E1889202, E1889203)
Datum monstername	
Adres monstername	
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Puin (30,745kg nat ingezet)

Toelichting

* Droge stof is volgens eigen methode.
- = Niet aantoonbaar
< = Het totaal asbest (mg/kg d.s.) bevindt zich onder de bepalingsgrens
N = Het aantal stukken asbesthoudend materiaal dat is geteld in het onderzochte deel van de desbetreffende fractie
LB > 3 betekent meer dan 3 losse vezels en/of vezelbundels
LB <= 3 betekent 1-3 losse vezels en/of vezelbundels
Bij aantreffen van NIET-hechtgebonden asbesthoudende materialen wordt 10 gram van de fractie <0,5mm kwalitatief onderzocht. Indien relevant voor het onderzoek dient op deze fractie tevens analyse m.b.v. SEM/EDX uitgevoerd te worden.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op het aangeboden monster.
Opmerking: indien de monstername uitgevoerd is door derden is RPS analyse bv niet verantwoordelijk voor de representativiteit van de monstername.
Boven- en ondergrenzen zijn bepaald m.b.v. het 95% betrouwbaarheidsinterval.
Alleen aan het originele complete analyse certificaat kunnen rechten worden ontleend.
Analyses conform NEN5898 worden uitgevoerd onder AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-A; pakket SG6/SB5.

TESTEN
RvA L 182

Angele de Leeuw

Labcoördinator

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13280253, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: IKE57TYQ

Rotterdam, 15-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 7 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280253 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	ABG04-1 ABG04 (10-50)
002	Asbestverdachte grond AS3000	ASBMM01 MMASB01 (ABG01/02) (0-10) MMASB02 (ABG03/04) (0-10)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
ANALYSES UITGEVOERD DOOR DERDEN				
Asbest in grond conform Nen 5898			zie bijlage	zie bijlage

Paraaf :

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280253 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
Asbest in grond conform Nen 5898	Asbestverdachte grond AS3000	Analyse uitbesteed

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1889205	08-07-2020	08-07-2020	ALC291
002	E1889209	08-07-2020	08-07-2020	ALC291
002	E1889207	08-07-2020	08-07-2020	ALC291

Paraaf :

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

V140120_1

Analysecertificaat

Datum rapportage 15-07-2020

Monsternummer: **20-103315**
Rapportnummer: 2007-1365_01

Ordernummer RPS	2007-1365
Ordernummer opdrachtgever	13280253
Opdrachtgever	SYNLAB Analytics & Services B.V. Steenhouwerstraat 15 3194 AG Rotterdam
Datum order	10-07-2020
Datum analyse	15-07-2020
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	13280253-001
Barcode	(E1889205)
Datum monstername	
Adres monstername	
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond (15,761kg nat ingezet)

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda
T 088 99 04 720

Zwolle
Ampèrestraat 35
Postbus 40172
8004 DD Zwolle
T 088 99 04 755

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse: vestiging Breda
Onderzoeksmethode: conform NEN 5898. (Monstername conform: NEN 5707)
Droog gewicht <20mm (kg) 14,520

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
8-20 mm	0,375	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	0,207	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	0,120	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
1-2 mm	0,190	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
0,5-1 mm	0,287	0,000	0	69,8	-	-	-	-	-	-
< 0,5 mm	13,342	0,000	0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	14,520	0,000	0		-	-	-	-	-	-

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	<1,0
Ondergrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-
Bovengrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-

Droge stof 92,1 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) -

Aangetroffen asbesthoudend materiaal: Geen

Samira Achahbar
Labcoördinator

V140120_1

Analysecertificaat

Datum rapportage 15-07-2020

Monsternummer: 20-103315

Rapportnummer: 2007-1365_01

Ordernummer RPS	2007-1365
Ordernummer opdrachtgever	13280253
Opdrachtgever	SYNLAB Analytics & Services B.V. Steenhouwerstraat 15 3194 AG Rotterdam
Datum order	10-07-2020
Datum analyse	15-07-2020
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	13280253-001
Barcode	(E1889205)
Datum monstername	
Adres monstername	
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond (15,761kg nat ingezet)

Toelichting

* Droge stof is volgens eigen methode.
- = Niet aantoonbaar
< = Het totaal asbest (mg/kg d.s.) bevindt zich onder de bepalingsgrens
N = Het aantal stukken asbesthoudend materiaal dat is geteld in het onderzochte deel van de desbetreffende fractie
LB > 3 betekent meer dan 3 losse vezels en/of vezelbundels
LB <= 3 betekent 1-3 losse vezels en/of vezelbundels
Bij aantreffen van NIET-hechtgebonden asbesthoudende materialen wordt 10 gram van de fractie <0,5mm kwalitatief onderzocht. Indien relevant voor het onderzoek dient op deze fractie tevens analyse m.b.v. SEM/EDX uitgevoerd te worden.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op het aangeboden monster.
Opmerking: indien de monstername uitgevoerd is door derden is RPS analyse bv niet verantwoordelijk voor de representativiteit van de monstername.
Boven- en ondergrenzen zijn bepaald m.b.v. het 95% betrouwbaarheidsinterval.
Alleen aan het originele complete analyse certificaat kunnen rechten worden ontleend.
Analyses conform NEN5898 worden uitgevoerd onder AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-A; pakket SG6/SB5.

TESTEN
RvA L 182

Samira Achahbar

Labcoördinator

V140120_1

Analysecertificaat

Datum rapportage 15-07-2020

Monsternummer: **20-103316**
Rapportnummer: 2007-1365_01

Ordernummer RPS	2007-1365
Ordernummer opdrachtgever	13280253
Opdrachtgever	SYNLAB Analytics & Services B.V. Steenhouwerstraat 15 3194 AG Rotterdam
Datum order	10-07-2020
Datum analyse	15-07-2020
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	13280253-002
Barcode	(E1889207, E1889209)
Datum monstername	
Adres monstername	
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond (13,282kg nat ingezet)

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda
T 088 99 04 720

Zwolle
Ampèrestraat 35
Postbus 40172
8004 DD Zwolle
T 088 99 04 755

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse: vestiging Breda

Onderzoeksmethode: conform NEN 5898. (Monstername conform: NEN 5707)

Droog gewicht <20mm (kg) 12,557

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
8-20 mm	1,322	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	0,395	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	0,108	25,034	64	2,9	5632,8	-	-	-	5632,8	5632,8
1-2 mm	0,291	23,250	53	1,2	5231,3	-	-	-	5231,3	5231,3
0,5-1 mm	0,703	0,155	14	28,4	123,9	-	-	-	123,9	123,9
< 0,5 mm	9,739	0,000	0	-	LB>3	-	-	-	-	LB
Totaal	12,557	48,439	131		10988,0	-	-	-	10988,0	10988,0

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	875	-	-	-	875	880
Ondergrens (mg/kg d.s.)	450	-	-	-	450	450
Bovengrens (mg/kg d.s.)	1510	-	-	-	1510	1500

Droge stof 94,5 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) 880

Aangetroffen asbesthoudend materiaal:

Plaat; Chrysotiel 15-30%

Losse-bundels; Chrysotiel 60 - 100%

Samira Achahbar

Labcoördinator

V140120_1

Analysecertificaat

Datum rapportage 15-07-2020

Monsternummer: 20-103316

Rapportnummer: 2007-1365_01

Ordernummer RPS	2007-1365
Ordernummer opdrachtgever	13280253
Opdrachtgever	SYNLAB Analytics & Services B.V. Steenhouwerstraat 15 3194 AG Rotterdam
Datum order	10-07-2020
Datum analyse	15-07-2020
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	13280253-002
Barcode	(E1889207, E1889209)
Datum monstername	
Adres monstername	
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond (13,282kg nat ingezet)

Toelichting

* Droge stof is volgens eigen methode.
- = Niet aantoonbaar
< = Het totaal asbest (mg/kg d.s.) bevindt zich onder de bepalingsgrens
N = Het aantal stukken asbesthoudend materiaal dat is geteld in het onderzochte deel van de desbetreffende fractie
LB > 3 betekent meer dan 3 losse vezels en/of vezelbundels
LB <= 3 betekent 1-3 losse vezels en/of vezelbundels
Bij aantreffen van NIET-hechtgebonden asbesthoudende materialen wordt 10 gram van de fractie <0,5mm kwalitatief onderzocht. Indien relevant voor het onderzoek dient op deze fractie tevens analyse m.b.v. SEM/EDX uitgevoerd te worden.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op het aangeboden monster.
Opmerking: indien de monstername uitgevoerd is door derden is RPS analyse bv niet verantwoordelijk voor de representativiteit van de monstername.
Boven- en ondergrenzen zijn bepaald m.b.v. het 95% betrouwbaarheidsinterval.
Alleen aan het originele complete analyse certificaat kunnen rechten worden ontleend.
Analyses conform NEN5898 worden uitgevoerd onder AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-A; pakket SG6/SB5.

TESTEN
RvA L 182

Samira Achahbar

Labcoördinator

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13280251, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: CSPKG8AR

Rotterdam, 15-07-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280251 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	ABG04-2 ABG04 (10-50)

Analyse	Eenheid	Q	001
ASBESTONDERZOEK			
Niet onderzocht materiaal	g		0
aangeleverd materiaal	g		1028
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK			
asbestresultaten	-	Q	zie bijlage [1)]

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280251 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Monster beschrijvingen

001 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

Voetnoten

1 De verschillende materialen in het monster zijn op visuele basis gesorteerd. Van elke materiaalsoort is één stuk geanalyseerd. De overige stukken binnen een materiaalsoort zijn beoordeeld op eventuele afwijkingen, geteld en gewogen.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	08-07-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	08-07-2020
Rapportnummer	13280251 - 1	Rapportagedatum	15-07-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
Niet onderzocht materiaal	Asbestverdacht	Conform NEN 5896

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	P5249609	08-07-2020	08-07-2020	ALC299

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

TESTEN RvA L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SYNLABnummer: 13280251-001
Datum analyse: 15-07-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602
Monsteromschrijving: ABG04-2

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Golfplaat	11	1028.2	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	129	103	154
			Crocidoliet	2-5	Hechtgebonden	36.0	20.6	51.4
Totalen			Serpentijn			130	100	150
			Amfibool			36	21	51

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13306266, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: FSU8N76L

Rotterdam, 31-08-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SYNLAB ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	27-08-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	27-08-2020
Rapportnummer	13306266 - 1	Rapportagedatum	31-08-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	ASBM-03 ASBM (0-10)
002	Asbestverdachte grond AS3000	ASBM-04 ASBM (10-30)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
VOORBEREIDENDE RESULTATEN				
totaal aangeleverd monster	kg		13.47	15.33
in behandeling genomen gewicht	kg		13.47	15.33
Mengmonster samengesteld			nee	nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		13073	14920
droge stof	gew.-%		97.1	97.3
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK				
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	<2	<2
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	<2	<2
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S	1.1	0.89
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	27-08-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	27-08-2020
Rapportnummer	13306266 - 1	Rapportagedatum	31-08-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
ondergrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
bovengrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1896906	25-08-2020	25-08-2020	ALC291
002	E1896907	25-08-2020	25-08-2020	ALC291

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13306266-001
Datum analyse: 31-08-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602

Monsteromschrijving: ASBM-03

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	1.1		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	13073	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	13073	g
totaal gewicht voor drogen	13470	g
droge stof	97.1	gew.-%

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	40	100														
4-8	72	100														
2-4	138	100														
1-2	318	22.6														0.6
0.5-1	1227	6.3														0.5
<0.5	11279															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13306266-002
Datum analyse: 31-08-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602

Monsteromschrijving: ASBM-04

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.89		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	14920	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	14920	g
totaal gewicht voor drogen	15330	g
droge stof	97.3	gew.-%

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	39	100														
4-8	86	100														
2-4	213	100														
1-2	459	24.2														0.5
0.5-1	1507	6.7														0.4
<0.5	12616															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13306264, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: 8AUZJMP2

Rotterdam, 31-08-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SYNLAB ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 9 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	27-08-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	27-08-2020
Rapportnummer	13306264 - 1	Rapportagedatum	31-08-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	ASBV-01 ASBV (0-10)
002	Asbestverdacht	ASBV-02 ASBV (10-30)
003	Asbestverdacht	ASBV-03 ASBV (0-10)
004	Asbestverdacht	ASBV-04 ASBV (0-15)
005	Asbestverdacht	ASBV-05 ASBV (0-15)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
ASBESTONDERZOEK							
aangeleverd materiaal	g		7.11	2.69	31.11	496.0	242.0
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK							
asbestresultaten	-	Q	zie bijlage	zie bijlage	zie bijlage	zie bijlage	zie bijlage

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	27-08-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	27-08-2020
Rapportnummer	13306264 - 1	Rapportagedatum	31-08-2020

Monster beschrijvingen

001	*	Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %). Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).
002	*	Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %). Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).
003	*	Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %). Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).
004	*	Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %). Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).
005	*	Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %). Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	27-08-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	27-08-2020
Rapportnummer	13306264 - 1	Rapportagedatum	31-08-2020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	P5257372	25-08-2020	25-08-2020	ALC299
002	P5257373	25-08-2020	25-08-2020	ALC299
003	P5257424	25-08-2020	25-08-2020	ALC299
004	P5257429	25-08-2020	25-08-2020	ALC299
005	P5257425	25-08-2020	25-08-2020	ALC299

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SYNLABnummer: 13306264-001
Datum analyse: 31-08-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602
Monsteromschrijving: ASBV-01

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Asbestboard	1	7.113	Chrysotiel	2-5	Hechtgebonden	0.25	0.14	0.36
Totalen			Serpentijn Amfibool			0.25 <0.1	0.1 <0.1	0.4 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SYNLABnummer: 13306264-002
Datum analyse: 31-08-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602
Monsteromschrijving: ASBV-02

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Asbestboard	1	2.689	Chrysotiel	2-5	Hechtgebonden	0.094	0.054	0.13
Totalen			Serpentijn			<0.1	<0.1	0.1
			Amfibool			<0.1	<0.1	<0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SYNLABnummer: 13306264-003
Datum analyse: 31-08-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602
Monsteromschrijving: ASBV-03

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Golfplaat	2	31.1122	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	3.9	3.1	4.7
Totalen			Serpentijn Amfibool			3.9 <0.1	3.1 <0.1	4.7 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SYNLABnummer: 13306264-004
Datum analyse: 31-08-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602
Monsteromschrijving: ASBV-04

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Golfplaat	5	496	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	62.0	49.6	74.4
			Crocidoliet	2-5	Hechtgebonden	17.4	9.9	24.8
Totalen			Serpentijn			62	50	74
			Amfibool			17	9.9	25

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SYNLABnummer: 13306264-005
Datum analyse: 31-08-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602
Monsteromschrijving: ASBV-05

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Asbestboard	25	242	Chrysotiel	2-5	Hechtgebonden	8.5	4.8	12.1
Totalen			Serpentijn Amfibool			8.5 <0.1	4.8 <0.1	12 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13306267, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: P5UEHX36

Rotterdam, 31-08-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SYNLAB ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 4 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	27-08-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	27-08-2020
Rapportnummer	13306267 - 1	Rapportagedatum	31-08-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	ASBM-07 ASBM (0-15)

Analyse	Eenheid	Q	001
VOORBEREIDENDE RESULTATEN			
totaal aangeleverd monster	kg		31.03
in behandeling genomen gewicht	kg		28.41
Mengmonster samengesteld			ja
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		27508
droge stof	gew.-%		96.8
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK			
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	Q	84
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	84
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	Q	58
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	Q	110
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		71
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		12
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	Q	n.v.t.
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	Q	194.3687

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	27-08-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	27-08-2020
Rapportnummer	13306267 - 1	Rapportagedatum	31-08-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
Mengmonster samengesteld	Asbestverdacht	conform NEN5707 (2003) en/of NEN5897 (2005)
droge stof	Asbestverdacht	Conform NEN 5898
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdacht	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1881167	25-08-2020	25-08-2020	ALC291
001	E1896911	25-08-2020	25-08-2020	ALC291

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13306267-001
Datum analyse: 31-08-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602

Monsteromschrijving: ASBM-07

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	71	51	94
gemeten amfibool-asbestconcentratie	12	6.7	19
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	84		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2		
gemeten totaal asbestconcentratie	84	58	110
berekende bepalingsgrens	N.v.t.		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	194.3687	118.6061	280.3388
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	27508	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	27508	g
totaal gewicht voor drogen	28410	g
droge stof	96.8	gew.-%

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Asbestboard	hechtgebonden	5-10	-	-	-	-	-
Golfplaat	hechtgebonden	10-15	-	2-5	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	2351	100	X		X				Golfplaat	7	5.9693	34.720		26.040	43.400	
8-20	2351	100	X						Asbestboard	9	7.6493	20.856		13.904	27.808	
4-8	1169	100	X		X				Golfplaat	33	1.6075	9.350		7.013	11.688	
4-8	1169	100	X						Asbestboard	15	1.0326	2.815		1.877	3.754	
2-4	611	100	X		X				Golfplaat	71	0.7753	4.510		3.382	5.637	
2-4	611	100	X						Asbestboard	26	0.2967	0.809		0.539	1.079	
1-2	885	22.7	X		X				Golfplaat	16	0.1747	4.472		2.244	8.285	
1-2	885	22.7	X						Asbestboard	16	0.1825	2.190		0.977	4.327	
0.5-1	2370	6.2	X		X				Golfplaat	36	0.0345	3.223		1.738	5.480	
0.5-1	2370	6.2	X						Asbestboard	20	0.0145	0.635		0.269	1.279	
<0.5	20122															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13326545, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: Z7BEUFM5

Rotterdam, 06-10-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SYNLAB ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	02-10-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	02-10-2020
Rapportnummer	13326545 - 1	Rapportagedatum	06-10-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	SL4-3 SL4 (0-30)
002	Asbestverdacht	SL5-2 SL5 (0-50)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
ASBESTONDERZOEK				
aangeleverd materiaal	g		170.0	20.93
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK				
asbestresultaten	-	Q	zie bijlage	zie bijlage

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	02-10-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	02-10-2020
Rapportnummer	13326545 - 1	Rapportagedatum	06-10-2020

Monster beschrijvingen

001 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

002 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	02-10-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	02-10-2020
Rapportnummer	13326545 - 1	Rapportagedatum	06-10-2020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	P5257385	01-10-2020	01-10-2020	ALC299
002	P5257374	01-10-2020	01-10-2020	ALC299

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SYNLABnummer: 13326545-001
Datum analyse: 06-10-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602
Monsteromschrijving: SL4-3

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Golfplaat	2	170.0461	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	21.3	17.0	25.5
			Crocidoliet	2-5	Hechtgebonden	6.0	3.4	8.5
Totalen			Serpentijn			21	17	26
			Amfibool			6.0	3.4	8.5

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SYNLABnummer: 13326545-002
Datum analyse: 06-10-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602
Monsteromschrijving: SL5-2

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Asbestboard	4	20.9313	Chrysotiel	2-5	Hechtgebonden	0.73	0.42	1.0
Totalen			Serpentijn Amfibool			0.73 <0.1	0.4 <0.1	1.0 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel
Postbus 38
5688 ZG OIRSCHOT

Uw projectnaam	: Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Uw projectnummer	: 2001602
SYNLAB rapportnummer	: 13326546, versienummer: 1.
Rapport-verificatienummer	: 9136DTDF

Rotterdam, 06-10-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 2001602. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SYNLAB ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 7 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	02-10-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	02-10-2020
Rapportnummer	13326546 - 1	Rapportagedatum	06-10-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	ondergrond sl 1 t/m ondergrond sl 1 t/m 5 (50-100)
002	Asbestverdachte grond AS3000	SL2-2 SL2 (15-50)
003	Asbestverdachte grond AS3000	SL4-1 SL4 (0-30)
004	Asbestverdachte grond AS3000	SL5-1 SL5 (0-50)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
VOORBEREIDENDE RESULTATEN						
totaal aangeleverd monster	kg		14.50	17.25	17.03	16.77
in behandeling genomen gewicht	kg		14.50	17.25	17.03	16.77
Mengmonster samengesteld			nee	nee	nee	nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		13595	15363	15304	15424
droge stof	gew.-%		93.8	89.1	89.9	92.0
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK						
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2	16	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2	16	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2	<2	<2
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	<2	<2	12	<2
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	<2	<2	20	<2
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	13	<2
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	3.4	<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S	0.22	0.42	0.27	0.37
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2	47.0424	<2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Lankelma Geo. Zuid BV
Walter van de Heuvel

Analyserapport

Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Orderdatum	02-10-2020
Projectnummer	2001602	Startdatum	02-10-2020
Rapportnummer	13326546 - 1	Rapportagedatum	06-10-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
ondergrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
bovengrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1902410	01-10-2020	01-10-2020	ALC291
002	E1902407	01-10-2020	01-10-2020	ALC291
003	E1902403	01-10-2020	01-10-2020	ALC291
004	E1902401	01-10-2020	01-10-2020	ALC291

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13326546-001
Datum analyse: 06-10-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602

Monsteromschrijving: ondergrond sl 1 t/m

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.22		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	13595	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	13595	g
totaal gewicht voor drogen	14500	g
droge stof	93.8	gew.-%

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	43	100														
4-8	72	100														
2-4	96	100														
1-2	237	66.4														0.08
0.5-1	891	19.3														0.1
<0.5	12256															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13326546-002
Datum analyse: 06-10-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602

Monsteromschrijving: SL2-2

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.42		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	15363	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	15363	g
totaal gewicht voor drogen	17250	g
droge stof	89.1	gew.-%

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	189	100														
4-8	200	100														
2-4	232	100														
1-2	413	52.5														0.1
0.5-1	1249	9.2														0.3
<0.5	13081															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13326546-003
Datum analyse: 06-10-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602

Monsteromschrijving: SL4-1

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	13	10	15
gemeten amfibool-asbestconcentratie	3.4	2.0	4.9
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	16	12	20
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	16	12	20
berekende bepalingsgrens	0.27		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	47.0424	29.8111	64.2737
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Voorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	15304	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	15304	g	
totaal gewicht voor drogen	17030	g	
droge stof	89.9	gew.-%	

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Golfplaat	hechtgebonden	10-15	-	2-5	-	-	-
Plaat	hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	314	100	X		X				Golfplaat	1	1.4317	14.968		11.226	18.710	
4-8	222	100	X		X				Golfplaat	1	0.0572	0.598		0.449	0.748	
2-4	193	100	X		X				Golfplaat	1	0.0076	0.079		0.060	0.099	
2-4	193	100	X						Plaat	1	0.0728	0.595		0.476	0.714	
1-2	360	59.2														0.1
0.5-1	423	23.1														0.1
<0.5	13794															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 13326546-004
Datum analyse: 06-10-2020
Projectnummer: 2001602
Projectnaam: 2001602

Monsteromschrijving: SL5-1

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.37		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	15424	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	15424	g
totaal gewicht voor drogen	16770	g
droge stof	92.0	gew.-%

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	63	100														
4-8	94	100														
2-4	128	100														
1-2	338	54.1														0.1
0.5-1	1342	10.8														0.2
<0.5	13460															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Bijlage 5 : Toetsingstabellen

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 07-07-2020 - 08:32)

Projectcode	2001602
Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Monsteromschrijving	MM1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-	
droge stof	%	90.2	**90.2**		
gewicht artefacten	g	<1			
aard van de artefacten	-	Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	0.9	**0.9**		
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	2.3	**2.3**		
METALEN					
barium+	mg/kg	24	**89.6**	--	
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.24**	<=AW	-0.03
kobalt	mg/kg	2.7	**9.19**	<=AW	-0.03
koper	mg/kg	<5	**7.17**	<=AW	-0.22
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.05**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	<10	**11**	<=AW	-0.08
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	10	**28.5**	<=AW	-0.10
zink	mg/kg	28	**65.4**	<=AW	-0.13
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
chryseen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	<=AW	-0.04
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	<=AW	-
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	<=AW	-0.02

Monstercode	Monsteromschrijving
13275751-001	*MM1 B01 (100-150) B01 (150-200) B02 (50-80) B03 (150-200)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
>IND	*Groter dan industrie*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Roze	*> Industrie*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

AW = Achtergrondwaarden
WO = Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND = Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I = Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 15-07-2020 - 13:23)

Projectcode	2001602	2001602
Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Monsteromschrijving	MM2	MM3
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Achtergrondwaarde**	**Overschrijding Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-		Ja		-	
droge stof	%	94.7	**94.7**			92.1	**92.1**		
gewicht artefacten	g	<1				<1			
aard van de artefacten	-	Geen				Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	3.7	**3.7**			3.2	**3.2**		
KORRELGROOTTEVERDELING									
lutum (bodem)	% vd DS	3.2	**3.2**			4.0	**4.0**		
METALEN									
barium+	mg/kg	41	**138**	--		22	**68.2**	--	
cadmium	mg/kg	0.27	**0.424**	<=AW	-0.01	0.22	**0.349**	<=AW	-0.02
kobalt	mg/kg	2.5	**7.77**	<=AW	-0.04	1.6	**4.62**	<=AW	-0.06
koper	mg/kg	43	**80.9**	IN	0.27	13	**24.2**	<=AW	-0.11
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0487**	<=AW	0.00	0.08	**0.11**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	39	**58.3**	WO	0.02	21	**31.2**	<=AW	-0.04
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	12	**31.8**	<=AW	-0.05	6.2	**15.5**	<=AW	-0.30
zink	mg/kg	120	**258**	IN	0.20	110	**231**	IN	0.16
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN									
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-		<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	0.24	**0.24**	-		0.19	**0.19**	-	
antraceen	mg/kg	0.05	**0.05**	-		0.03	**0.03**	-	
fluoranteen	mg/kg	0.39	**0.39**	-		0.41	**0.41**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.24	**0.24**	-		0.24	**0.24**	-	
chryseen	mg/kg	0.22	**0.22**	-		0.23	**0.23**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.13	**0.13**	-		0.14	**0.14**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.17	**0.17**	-		0.19	**0.19**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.12	**0.12**	-		0.14	**0.14**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.13	**0.13**	-		0.14	**0.14**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.697	**1.7**	WO	0.01	1.717	**1.72**	WO	0.01
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)									
PCB 28	ug/kg	<1	**1.89**	-		<1	**2.19**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**1.89**	-		<1	**2.19**	-	
PCB 101	ug/kg	<1	**1.89**	-		<1	**2.19**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**1.89**	-		<1	**2.19**	-	
PCB 138	ug/kg	<1	**1.89**	-		<1	**2.19**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**1.89**	-		<1	**2.19**	-	
PCB 180	ug/kg	<1	**1.89**	-		<1	**2.19**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**13.2**	<=AW	-	4.9	**15.3**	<=AW	-
MINERALE OLIE									
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**9.46**	--	-	<5	**10.9**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**9.46**	--	-	<5	**10.9**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**9.46**	--	-	<5	**10.9**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**9.46**	--	-	<5	**10.9**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**37.8**	<=AW	-0.03	<20	**43.8**	<=AW	-0.03

Monstercode	Monsteromschrijving
13280226-001	*MM2 B02A (0-50) B04 (10-50) B05 (15-50) B06 (15-50)*
13280226-002	*MM3 B07 (0-20) B08 (0-50) B11 (0-50) B13 (10-60)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
>IND	*Groter dan industrie*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Roze	*> Industrie*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

AW = Achtergrondwaarden
WO = Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND = Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I = Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 17-07-2020 - 08:47)

Projectcode	2001602
Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Monsteromschrijving	MM4
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
monster voorbehandeling		Ja		-	
droge stof	%	89.7	**89.7**		
gewicht artefacten	g	<1			
aard van de artefacten	-	Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	0.8	**0.8**		
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	4.0	**4.0**		
METALEN					
barium+	mg/kg	<20	**43.4**	--	
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.234**	<=AW	-0.03
kobalt	mg/kg	<1.5	**3.03**	<=AW	-0.07
koper	mg/kg	<5	**6.77**	<=AW	-0.22
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0487**	<=AW	0.00
lood	mg/kg	<10	**10.6**	<=AW	-0.08
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	<=AW	-0.01
nikkel	mg/kg	4.2	**10.5**	<=AW	-0.38
zink	mg/kg	<20	**30.2**	<=AW	-0.19
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
fenantreen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
antraceen	mg/kg	<0.01	**0.007**	-	
fluoranteen	mg/kg	0.06	**0.06**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.03	**0.03**	-	
chryseen	mg/kg	0.03	**0.03**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.02	**0.02**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.04	**0.04**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.03	**0.03**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.03	**0.03**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.261	**0.261**	<=AW	-0.03
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 101	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 138	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**3.5**	-	
PCB 180	ug/kg	<1	**3.5**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	<=AW	-
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	<=AW	-0.02

Monstercode	Monsteromschrijving
13283682-001	*MM4 MM4 B04 (100-120) B04 (120-170) B04 (170-200) B06 (100-150) B06 (150-200)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
>IND	*Groter dan industrie*

Kleur informatie

Rood	*> Interventiewaarde*
Roze	*> Industrie*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad

AW = Achtergrondwaarden
WO = Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND = Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I = Interventiewaarden

Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb
(Toetsversie 2.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 13-07-2020 - 07:28)

Projectcode	2001602
Projectnaam	Hoofdstraat ong. Hoogeloon.
Monsteromschrijving	B01-1-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Streefwaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	BI
METALEN					
barium	ug/l	38	**38**	<=S	-
cadmium	ug/l	<0.20	**0.14**	<=S	-
kobalt	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
koper	ug/l	7.4	**7.4**	<=S	-
kwik	ug/l	<0.05	**0.035**	<=S	-
lood	ug/l	<2.0	**1.4**	<=S	-
molybdeen	ug/l	<2	**1.4**	<=S	-
nikkel	ug/l	<3	**2.1**	<=S	-
zink	ug/l	30	**30**	<=S	-
VLUCHTIGE AROMATEN					
benzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tolueen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
o-xyleen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.21	**0.21**	<=S	-
styreen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
naftaleen	ug/l	<0.02	**0.014**	<=S	-
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN					
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	-	
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.14	**0.14**	<=S	-
dichloormethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	**0.14**	-	
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.42	**0.42**	<=S	-
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	**0.07**	<=S	-
trichlooretheen	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
chloroform	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
vinylchloride	ug/l	<0.2	**0.14**	<=S	-
tribroommethaan	ug/l	<0.2	**0.14**	---	
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17.5**	--	-
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17.5**	--	-
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<=S	-

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	Eenheid	BT	BC
13280175-001			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.0002**	

Monstercode	Monsteromschrijving
13280175-001	*B01-1-1 B01 (245-345)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*SYNLAB berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Streefwaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*

Kleur informatie

Rood *> Interventiewaarde*
Oranje *>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1)*
Blauw *> streefwaarde*

Normenblad
Toetskeuze: T.13: Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Analyse	Eenheid	S	I
METALEN			
barium	ug/l	50	625
cadmium	ug/l	0.4	6
kobalt	ug/l	20	100
koper	ug/l	15	75
kwik	ug/l	0.05	0.3
lood	ug/l	15	75
molybdeen	ug/l	5	300
nikkel	ug/l	15	75
zink	ug/l	65	800
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	ug/l	0.2	30
tolueen	ug/l	7	1000
ethylbenzeen	ug/l	4	150
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0.2	70
styreen	ug/l	6	300
naftaleen	ug/l	0.01	70
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	ug/l	7	900
1,2-dichloorethaan	ug/l	7	400
1,1-dichlooretheen	ug/l	0.01	10
dichloormethaan	ug/l	0.01	1000
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0.01	20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0.8	80
tetrachlooretheen	ug/l	0.01	40
tetrachloormethaan	ug/l	0.01	10
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	0.01	300
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	0.01	130
trichlooretheen	ug/l	24	500
chloroform	ug/l	6	400
vinylchloride	ug/l	0.01	5
tribroommethaan	ug/l		630
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	ug/l	50	600

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad
S = Streefwaarden
I = Interventiewaarden
Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Bijlage 6 : Fotorapportage

102

104

101

103

Bijlage 7 : Asbestberekening

projectnummer	**2001602**											
projectnaam	**Hoofdstraat te Hoogeloon**											
						grove fractie		fijne fractie		gewogen concentratie (mg/kg ds)		*totaal gewogen*
(meng)monster sleuven	*gaten/sleuven*	*m3 asbestgat*	*s.g.*	*droge stofgehalte*	*kg d.s.*	*% grove fractie*	*gram asbest*	*% fijne fractie*	*conc. asbest (mg/*	*grove fractie*	*fijne fractie*	*mg/kg ds*
ABG04-1 (10-50)	ABG04	0.0360	1.6	92.1	53.0	15%	490	85%	<1.0	9236.6	<1.0	9236.6
ASBMM01 (0-10)	ABG01/02/03/04	0.0360	1.6	94.5	54.4	5%	n.a.	95%	880	n.a.	836	836.0
ASBMM02 (0-15)	ABG05/06/07	0.0405	2	93.0	75.3	35%	n.a.	65%	<1.0	n.a.	<1.0	<1.0
ASBM-03 (0-10)	SL102	0.0300	1.6	92.5	44.4	10%	0.25	90%	<2	5.6	<2	5.6
ASBM-04 (10-30)	SL102	0.0600	1.6	91.3	87.6	10%	<0.1	90%	<2	<0.1	<2	<2
ASBV-03 (0-10)	SL103	0.0300	1.6	92.5	44.4	10%	3.9	90%	niet onderzocht	87.8	niet onderzocht	87.8
ASBV-04 & ASBV-05 (0-15)	SL104	0.0450	2	96.9	87.2	10%	240.5	90%	194	2757.7	194.3687	2952.1
ondergrond SL1 t/m SL5 (50-100)	SL1/2/3/4/5	2.0000	1.6	93.8	3001.6	0%	n.a.	100%	<2	n.a.	<2	<2
SL2-2 (15-50)	SL2	1.4000	2	89.1	2494.8	15%	n.a.	85%	<2	n.a.	<2	<2
SL4-1 (0-30)	SL4	1.4000	2	89.9	2517.2	35%	764.2588235	65%	47	303.6	30.55	334.2
SL5-1 (0-50)	SL5	1.4000	2	92.0	2576.0	15%	0.73	85%	<2	0.3	<2	0.3

Bijlage 2

Akoestisch onderzoek wegverkeer

AKOESTISCH ADVISEURS

Opdrachtnummer	:	R2019/32005
Datum	:	15 april 2019
Gewijzigd 1	:	16 mei 2019
Gewijzigd 2	:	13 januari 2020
Behandeld door	:	ir. L.G.A.M. Joosten

HERSTRUCTURERING GOOSKENS HOUT HOOGELOON

AKOESTISCH ONDERZOEK

Opdrachtgever : Gooskens Hout Hoogeloon
mevrouw I. van Gerwen-Gooskens
Breestraat 25
5528 AA HOOGELOON

T (040) 2911291 **F** (040) 2911290 **E** info@kenmaa.nl
Weegschaalstraat 3 5632 CW Eindhoven
IBAN NL24 ABNA 0481 3214 03 KvK 17064179

SAMENVATTING

- In verband met de voorgenomen herstructurering van Gooskens Hout Hoogeloon is een onderzoek verricht naar de optredende geluidsbelasting in de directe omgeving van de inrichting aan de Breestraat 23a, 24, 25 en 27 te Hoogeloon.
- Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ten gevolge van de inrichting bedraagt ter plaatse van woningen in de actuele bedrijfssituatie —rekening houdend met het tonaal karakter van het geluid afkomstig van de houtmotafzuiging— ten hoogste 62 dB(A) L_{etmaal} met geluidspieken tot 72 dB(A) L_{Amax}. De overschrijding van de volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende grenswaarden bedraagt +12 dB.
- Indien de in paragraaf 5.1 en paragraaf 5.2 vermelde maatregelen worden doorgevoerd, voldoet de inrichting ná herstructurering aan de volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende grenswaarden en veroorzaakt daarmee geen nadelige gevolgen voor het milieu.
- Indien de in paragraaf 5.1 en paragraaf 5.2 vermelde maatregelen worden doorgevoerd, voldoet de inrichting ná herstructurering ook aan het toetsingskader voor buitenplanse inpassingen uit de VNG-publicatie —met uitzondering van de maximale geluidsniveaus in de dagperiode— en is ter plaatse van geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving sprake van een goede ruimtelijke ordening c.q. een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat.
- Overschrijding van de maximale geluidsniveaus in de dagperiode kan hier in navolging van de geldende geluidsvoorschriften gesteld vanuit het milieuspoor c.q. het Activiteitenbesluit milieubeheer als akoestisch aanvaardbaar worden aangemerkt.

INHOUDSOPGAVE

		blad
Samenvatting		I
Inhoudsopgave		II
1.	Inleiding	1
2.	Gehanteerde uitgangspunten	2
	2.1. Algemene situatiebeschrijving	2
	2.2. Herstructurering	2
	2.3. Representatieve bedrijfssituatie	3
	2.4. Omgevingskenmerken	5
	2.5. Toeslag Kx	6
3.	Toetsingskaders	7
	3.1. Vigerende milieuvergunning	7
	3.2. Activiteitenbesluit milieubeheer	9
	3.3. Indirecte hinder	9
	3.4. VNG-publicatie	10
4.	Geluidsmetingen en -berekeningen	11
	4.1. Meet- en rekenmethoden	11
	4.2. Geluidsmetingen	11
	4.3. Geluidsemissie	12
	4.4. Immissieberekeningen	13
	4.5. Vergelijking meet- en rekenresultaten	13
5.	Toetsing	22
	5.1. Actuele bedrijfssituatie	22
	5.2. Situatie ná herstructurering	23
	5.3. Indirecte hinder	23
	5.4. Akoestisch woon- en leefklimaat	24

Bijlagen

Bijlage 1 Situatie-overzicht.
Bijlage 2 Formulieren representatieve bedrijfssituatie (RBS).
Bijlage 3 Verwerkte meetresultaten en emissieberekeningen.
Bijlage 4 Schematisering objecten, bronnen en immissiepunten.
Bijlage 5 Berekeningsresultaten geluidsniveaus immissiepunten.
Bijlage 6 Berekeningsresultaten indirecte hinder.

1. INLEIDING

In opdracht van Gooskens Hout Hoogeloon is onderzoek verricht naar de geluidsimplicaties van de voorgenomen herstructurering van de inrichting aan de Breestraat 23a, 24, 25 en 27 te Hoogeloon. Het onderzoek vindt plaats ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing van de herstructurering in het ter plaatse vigerende bestemmingsplan [1].

Overeenkomstig de methoden uit de *Handleiding meten en rekenen industrielawaai (VROM, 1999)* [2] is —uitgaande van de actuele en toekomstige bedrijfssituatie en de daarbij optredende geluidsproductieniveaus afkomstig van in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en van verrichte werkzaamheden en plaatsvindende activiteiten— de geluidsemissie van de inrichting vastgesteld. Op basis hiervan is de geluidsbelasting berekend ter plaatse van geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving.

De berekeningsresultaten zijn vervolgens getoetst aan het toetsingskader voor buitenplanse inpassingen uit de publicatie *Bedrijven en milieuzonering (VNG, 2009)* [3] en aan de op grond van het *Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Stb. 2007, 415)* [4] geldende geluidsgrenswaarden ter voorkoming dan wel beperking van hinder.

Tenslotte is beoordeeld of ter plaatse van geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving sprake is van een goede ruimtelijke ordening c.q. een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat.

---

1 Middels een omgevingsvergunning of planherziening. Voor de inrichting aan de Breestraat 23a, 24, 25 en 27 te Hoogeloon is het bestemmingsplan *Hoogeloon 2010* van toepassing (vastgesteld 29 april 2010).

2 Hierna te noemen: de Handleiding.

3 Hierna te noemen: VNG-publicatie.

4 Hierna te noemen: Activiteitenbesluit milieubeheer.

2. GEHANTEERDE UITGANGSPUNTEN

2.1. Algemene situatiebeschrijving

Gooskens Hout Hoogeloon, gevestigd binnen de bebouwde kom van Hoogeloon op de hoek van de Hoofdstraat en de Breestraat [5], is een groothandel in hout en houtproducten. De bedrijfsactiviteiten in de inrichting worden hoofdzakelijk gekenmerkt door machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen e.d.) in de bedrijfshallen en door aan- en afvoer van hout en houtproducten met vrachtwagens en opslag en transport van hout en houtproducten met heftrucks/zijladers (elektrisch + LPG) op het buitenterrein. Overige relevante geluidsbronnen zijn de installaties ten behoeve van de houtmotafzuiging buiten op het bedrijfsterrein. De inrichting is momenteel nog vergunningsplichtig [6] op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer (type C-inrichting). Het college van burgemeester en wethouders van Bladel is het bevoegd gezag.

2.2. Herstructurering

De voorgenomen herstructurering van Gooskens Hout Hoogeloon betreft de onderstaande akoestisch relevante aspecten:

- *De bedrijfsactiviteiten worden geconcentreerd op het bedrijfsperceel aan de noordzijde van de Breestraat. Het zuidelijk bedrijfsperceel wordt afgestoten. Hierdoor worden oversteekbewegingen van heftrucks en zijladers over de Breestraat verleden tijd.*
- *De zuidgevels van de bedrijfshallen A1, G1 en G2 worden voorzien van dichte metselwerk wanden, waardoor het mogelijk wordt om de hoek Breestraat-Hoofdstraat aan de straatzijde een groener gezicht te geven.*
- *De woning aan de Hoofdstraat 2 wordt gesloopt. De ontstane ruimte zal worden benut voor parkeerdoeleinden en voor de realisatie van een kantoorpand met kantine aan de westzijde van de bestaande bedrijfshal A1.*
- *Bedrijfshal A1 wordt als nieuwe productieruimte in gebruik genomen en de expeditie wordt verplaatst van bedrijfshal A1 naar bedrijfshal D.*
- *De stellingen voor houtopslag op het terrein achter de woningen aan de Hoofdstraat 4 en 6 worden verwijderd ten behoeve van de beperkte uitbreiding van de bestaande bedrijfshal A1 voor productiedoeleinden, het realiseren van een oplaadpunt voor de heftrucks en het parkeren.*
- *De bestaande 6 meter hoge afscherming van Legio blokken achter de woningen aan de Hoofdstraat 4 en 6 wordt verwijderd en wordt vervangen door een 2,5 meter hoge afscherming met opgaand groen.*
- *De noordzijde van het bedrijfsterrein wordt ingericht als houtopslag met stellingen (locatie M). Tussen de percelen aan de Hoofdstraat en de nieuwe houtopslag op het noordelijk bedrijfsterrein wordt een 4,5 meter hoge afscherming met opgaand groen gerealiseerd.*
- *De bestaande stellingen voor houtopslag worden uitgebreid (locatie M) en overdekt (locatie F).*
- *Het perceel met woning aan de Hoofdstraat 8 is inmiddels aangekocht en wordt gedeeltelijk als opslagterrein bij de inrichting betrokken (locatie M).*

---

5 Percelen kadastraal bekend onder Hoogeloon sectie E, nummers 537, 1016, 1137, 1143 en 1329.

6 In verband met de aanwezigheid van een bovengrondse LPG-tank met afleverzuil.

- *De kopstellingsrekken voor houtopslag (stellage C) langs de toegang tot het terrein aan de zijde van de Hoofdstraat worden verplaatst naar locatie M, zodat parkeerruimte op eigen terrein ontstaat voor personenauto's en vrachtwagens.*

Situatie na herstructurering met locatie geluid afschermende voorzieningen.

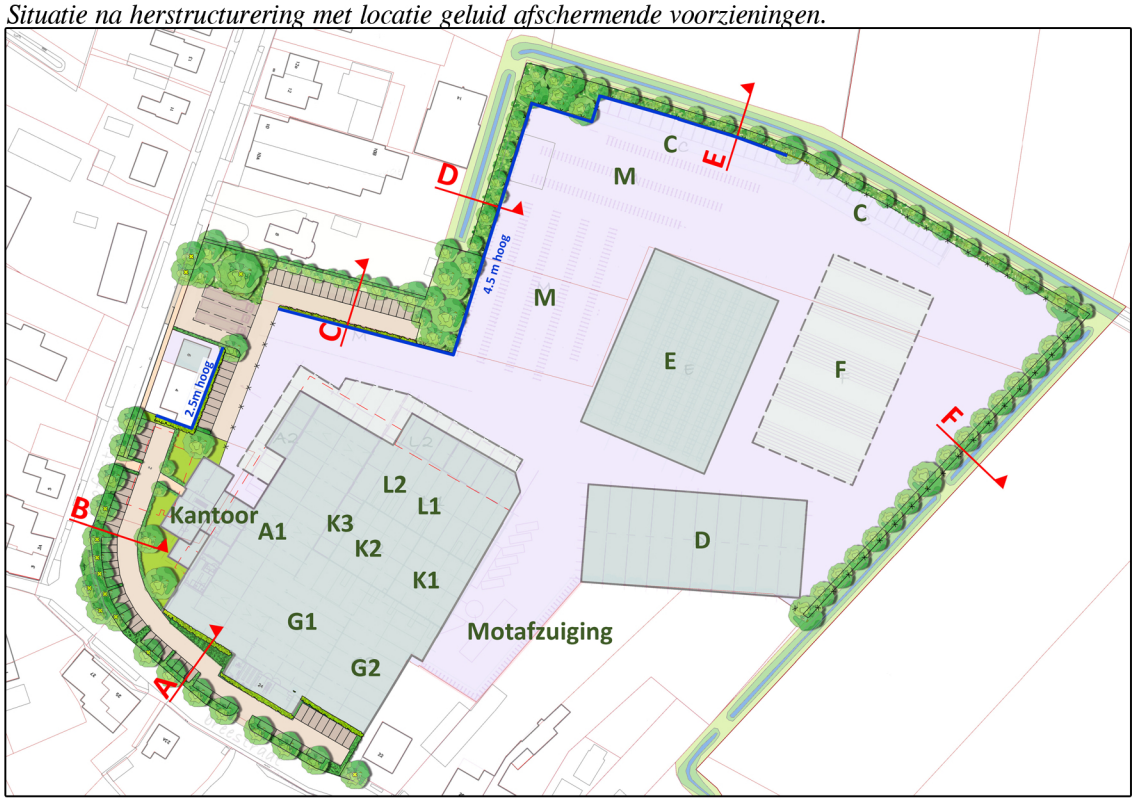

Om de herstructurering mogelijk te maken, dient het ter plaatse vigerende bestemmingsplan (gedeeltelijk) te worden herzien. Een situatie-overzicht van de inrichting vóór en ná de herstructurering is opgenomen in bijlage 1.

2.3. Representatieve bedrijfssituatie

Voor de lawaai producerende activiteiten is uitgegaan van de situatie die meer dan 12× per jaar voorkomt en als zodanig in het kader van dit onderzoek als representatief moet worden aangemerkt. Activiteiten met een frequentie van 12× per jaar of minder kunnen worden beschouwd als incidentele gebeurtenissen en blijven in dit onderzoek buiten beschouwing.

De inrichting is op weekdagen en zaterdagen geopend van 07.15 uur 's-morgens tot 16.00 uur 's-middags. Tijdens grote drukte komt het regelmatig voor dat bedrijfsactiviteiten plaatsvinden in de periode van 06.30 uur 's-morgens tot 20.00 uur 's-avonds. Voor de representatieve bedrijfssituatie [7] is derhalve een effectieve bedrijfsduur aangehouden van 12 uren in de dag-periode, 1 uur in de avondperiode en 0,5 uur in de nachtperiode.

---

7 Zie ook de formulieren representatieve bedrijfssituatie (RBS) in bijlage 2.

Voor de actuele representatieve bedrijfssituatie zijn in overleg met de opdrachtgever de onderstaande werkzaamheden, activiteiten en installaties als akoestisch relevant beschouwd:

- ***Laad- en loshandelingen en transport van hout- en houtproducten**. Deze vinden plaats met heftrucks en zijladers (elektrisch + LPG). Het laden en lossen van de vrachtwagens vindt hoofdzakelijk binnen in de expeditie- en opslaghallen plaats. Loshandelingen vinden plaats in de hallen D en E, het laden van gereed product vindt altijd plaats binnen in hal A1 (expeditie). Gedurende de dagperiode zijn maximaal 12 heftrucks/zijladers op het buitenterrein in bedrijf voor het intern transport (rijden) en de opslag van hout (handling). Bij overwerk in de avond- en nachtperiode zijn dat maximaal 3 heftrucks.*
- ***De toegangen tot de expeditie en de productie- en opslagruimten**. Deze zijn voorzien van een zgn. snelloopdeur en bevinden zich in de noordgevel van de hallen A1 (expeditie) en L1 (opslag) en in de oostgevel van hal G2 (productie). De snelloopdeuren zijn alleen geopend voor de onmiddellijke doorgang van heftrucks en zijladers (gedurende ca. 25 seconden per doorgang). De roldeuren in zuidgevel van de hallen G1 en G2 (productie) blijven permanent gesloten. De roldeur in de zuidgevel van hal A1 (expeditie) is alleen geopend voor de onmiddellijke doorgang van voertuigen.*
- ***Het wisselen van de houtmotcontainers**. Dit vindt op werkdagen 2× in de dagperiode met een containerwagen plaats op het buitenterrein ter hoogte van de houtmotafzuiging en duurt effectief ca. 15 minuten per wisseling.*
- ***Het storten van houtafval in containers**. Dit vindt op werkdagen regelmatig in de dagperiode met een heftruck plaats op het buitenterrein ter hoogte van de houtmotcontainers.*
- ***De centrale houtmotafzuiging**. Deze is gesitueerd op het buitenterrein direct ten oosten van de hallen G2 en K1 (productie) en is gedurende de werktijden continu in bedrijf.*

Op het terrein van de inrichting komen de volgende transportbewegingen voor [8]:

- ***De aanvoer van hout- en houtproducten en overige goederen** via de in-/uitrit gelegen aan de Hoofdstraat (op werkdagen hooguit 5 vrachtwagens in de dagperiode en 1 vrachtwagen in de periode vóór 07.00 uur of ná 19.00 uur).*
- ***De aan- en afvoer van houtmotcontainers** via de in-/uitrit gelegen aan de Hoofdstraat (op werkdagen hooguit 2 containerwagens in de dagperiode).*
- ***De afvoer van hout- en houtproducten** vanuit hal A1 (expeditie) via de in-/uitrit gelegen aan de Breestraat (op werkdagen hooguit 10 vrachtwagens en 5 bestelwagens in de dagperiode en 2 vrachtwagens in de avondperiode).*
- ***Het verkeer van bezoekers en personeel** van en naar de parkeerplaatsen op het bedrijfsterrein (op werkdagen ca. 45 personenauto's in de dagperiode, 7 personenauto's in de avondperiode en 10 personenauto's in de nachtperiode).*

Voor de representatieve bedrijfssituatie ná herstructurering geldt in afwijking van de actuele representatieve bedrijfssituatie het volgende:

- *Loshandelingen vinden plaats in de hallen E en F, het laden van gereed product vindt altijd plaats binnen in hal D (expeditie) die volledig gesloten zal worden uitgevoerd.*
- *Snelloopdeuren bevinden zich in de noordgevel van hal A1 (productie) en L1 (opslag), in de oostgevel van hal G2 (productie) en in de oost- en westgevel van hal D (expeditie). De roldeuren in zuidgevel van de hallen A1, G1 en G2 (productie) zijn verwijderd en de gevelopeningen zijn dichtgemetseld.*
- *De aan- en afvoer van hout- en houtproducten en overige goederen vindt alleen nog plaats via de in-/uitrit gelegen aan de Hoofdstraat (op werkdagen hooguit 21 vrachtwagens en 5 bestelwagens in de dagperiode, 4 vrachtwagens in de avondperiode en 1 vrachtwagen in de periode vóór 07.00 uur).*

---

[8] De effectieve bedrijfsduur van de voertuigbewegingen is gebaseerd op de totale weglengte op het eigen bedrijfsterrein bij een gemiddelde rijsnelheid van 10 km/uur.

2.4. Omgevingskenmerken

De omgevingskenmerken zijn ontleend aan waarnemingen ter plaatse en aan digitale PDOK ondergronden.

Woonomgeving.

De inrichting is gelegen binnen de bebouwde kom van Hoogeloon. De dichtstbijzijnde geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving zijn de woningen gelegen aan de Hoofdstraat en de Breestraat. De woningen gelegen aan de Breestraat 23a en aan de Hoofdstraat 6 en 8 behoren tot de inrichting.

Hoogteligging.

De wegen en de objecten in het onderzoeksgebied zijn op maaiveldhoogte gelegen. Er zijn in het onderzoeksgebied geen akoestisch relevante hoogteverschillen.

Bodem.

Het bedrijfsterrein van de inrichting en de wegen in het onderzoeksgebied zijn ingevoerd als een reflecterend bodemgebied met een bodemfactor [9] van 0,0. Buiten de ingevoerde bodemgebieden is gerekend met een standaard bodemfactor van 1,0.

Afscherming, reflectie.

Alle relevante objecten in het onderzoeksgebied zijn op basis van digitale PDOK ondergronden volgens het rijksdriehoekstelsel in het rekenmodel opgenomen.

Rekenpunten.

Voor de geluidsberekeningen zijn rekenpunten geselecteerd op de geluidsbelaste gevel(s) van de woningen in de directe omgeving van de inrichting en op 50 meter uit (de grens van) de inrichting. In totaal zijn 36 rekenpunten geselecteerd. De situering van de rekenpunten is weergegeven op de computerplot in bijlage 4 [10]. De berekeningen op de gevels van woningen zijn conform de *Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (VROM, 1998)* [11] uitgevoerd op de plaats en hoogte waar hinder wordt ondervonden dan wel kan worden ondervonden, zonder de reflectiebijdrage van achterliggende gevels (invallend geluid). Voor de dagperiode is dit als regel op een hoogte van 1,5 meter boven plaatselijk maaiveld (begane grond) en voor de avond- en nachtperiode op een hoogte van 5 meter boven plaatselijk maaiveld (verdieping). De beoordelingshoogte op de rekenpunten gelegen op 50 meter van de inrichting bedraagt 5 meter boven plaatselijk maaiveld.

---

9 De bodemfactor geeft aan in welke mate een bodemgebied geluid reflecteert (0=100%, 1=0%).

10 De gekozen rekenpunten wijken op sommige locaties enigszins af van de in de vigerende milieuvergunning opgenomen beoordelingspunten.

11 Hierna te noemen: de Handreiking.

2.5. Toeslag Kx

Het geluidsniveau afkomstig van de houtmotafzuiging —en dan met name van het afvoerkanaal bovendaks vanuit hal K2 (productie)— heeft ter plaatse van de rekenpunten dikwijls een tonaal karakter, dat wordt bepaald door het te frezen product (freesinstellingen, houtdikte). In het voorliggend onderzoek is er vooralsnog van uitgegaan dat dit geluid gedurende 100% van de werktijd tonaal kan zijn (worst case scenario).

Conform de Handleiding dient in geval van geluid met een tonaal karakter een toeslag Kx van +5 dB in rekening te worden gebracht. Deze toeslag is van toepassing op het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ten gevolge van de gehele inrichting.

NB: In de tabellen op blad 14 t/m 21 zijn de berekende geluidsniveaus vermeld exclusief de toeslag Kx van +5 dB.

3. TOETSINGSKADERS

3.1. Vigerende milieuvergunning

De inrichting is momenteel in verband met de aanwezigheid van een bovengrondse LPG-tank met afleverzuil nog vergunningsplichtig op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer (type C-inrichting). Bij beschikking van 24 april 2009 is door het college van burgemeester en wethouders van Bladel aan de inrichting een vergunning krachtens de Wet milieubeheer verleend onder nummer 2008.013. In deze vergunning zijn in het belang van de bescherming van het milieu de volgende geluidsvoorschriften opgenomen:

6.1.1
Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten in de representatieve bedrijfssituatie, mag ter plaatse van de volgende beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Beoordelingspunt		*Dagperiode 07.00-19.00 uur h=1,5 m in dB(A)*	*Avondperiode 19.00-23.00 uur h=5 m in dB(A)*	*Nachtperiode 23.00-07.00 uur h=5 m in dB(A)*
W1	*Breestraat 15/17*	*41*	*37*	--
W2	*Breestraat 19/21*	*46*	*39*	--
W3	*Breestraat 22a voorgevel*	*48*	*39*	--
W4	*Breestraat 22a zijgevel*	*49*	*42*	--
W5	*Breestraat 22a achtergevel*	*47*	*45*	--
W6	*Breestraat 20/22 voorgevel*	*42*	*38*	--
W7	*Breestraat 20/22 achtergevel*	*47*	*44*	--
W8	*Breestraat 18 achtergevel*	*45*	*41*	--
W9	*Hoofdstraat 1/1a zijgevel*	*42*	*32*	--
W10	*Hoofdstraat 1/1a voorgevel*	*41*	*35*	--
W11	*Hoofdstraat 3/3a voorgevel*	*43*	*37*	--
W12	*Hoofdstraat 5 voorgevel*	*41*	*33*	--
W13	*Hoofdstraat 5a voorgevel*	*40*	*31*	--
W14	*Hoofdstraat 7 voorgevel*	*44*	*33*	--
W15	*Hoofdstraat 9 voorgevel*	*41*	*32*	--
W16	*Hoofdstraat 10 zijgevel*	*45*	*30*	--
W17	*Hoofdstraat 8 zijgevel*	*42*	*37*	--
W18	*Hoofdstraat 6 zijgevel*	*46*	*35*	--
W19	*Hoofdstraat 6 achtergevel*	*42*	*35*	--
W20	*Hoofdstraat 2 achtergevel*	*38*	*33*	--
W21	*Hoofdstraat 2 zijgevel*	*40*	*34*	--
W22	*Dijkstraat 1 a achtergevel*	*38*	*28*	--
W23	*Dijkstraat 2 achtergevel*	*36*	*31*	--

6.1.2

Het maximale geluidsniveau (L_{Amax}), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten in de representatieve bedrijfssituatie, mag ter plaatse van de volgende beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Beoordelingspunt		*Dagperiode 07.00-19.00 uur h=1,5 m in dB(A)*	*Avondperiode 19.00-23.00 uur h=5 m in dB(A)*	*Nachtperiode 23.00-07.00 uur h=5 m in dB(A)*
W1	*Breestraat 15/17*	*52*	*56*	--
W2	*Breestraat 19/21*	*63*	*60*	--
W3	*Breestraat 22a voorgevel*	*68*	*64*	--
W4	*Breestraat 22a zijgevel*	*68*	*64*	--
W5	*Breestraat 22a achtergevel*	*58*	*65*	--
W6	*Breestraat 20/22 voorgevel*	*62*	*58*	--
W7	*Breestraat 20/22 achtergevel*	*61*	*65*	--
W8	*Breestraat 18 achtergevel*	*59*	*61*	--
W9	*Hoofdstraat 1/1a zijgevel*	*69*	*56*	--
W10	*Hoofdstraat 1/1a voorgevel*	*62*	*65*	--
W11	*Hoofdstraat 3/3a voorgevel*	*63*	*65*	--
W12	*Hoofdstraat 5 voorgevel*	*59*	*62*	--
W13	*Hoofdstraat 5a voorgevel*	*57*	*59*	--
W14	*Hoofdstraat 7 voorgevel*	*69*	*62*	--
W15	*Hoofdstraat 9 voorgevel*	*64*	*59*	--
W16	*Hoofdstraat 10 zijgevel*	*63*	*56*	--
W17	*Hoofdstraat 8 zijgevel*	*59*	*65*	--
W18	*Hoofdstraat 6 zijgevel*	*70*	*65*	--
W19	*Hoofdstraat 6 achtergevel*	*68*	*65*	--
W20	*Hoofdstraat 2 achtergevel*	*56*	*61*	--
W21	*Hoofdstraat 2 zijgevel*	*65*	*65*	--
W22	*Dijkstraat 1 a achtergevel*	*65*	*51*	--
W23	*Dijkstraat 2 achtergevel*	*60*	*57*	--

In de considerans bij de beschikking wordt ten aanzien van de toetsing aan geluidsgrenswaarden het volgende vermeld:

De inrichting ligt binnen de bebouwde kom van Hoogeloon aan de Breestraat en de Hoofdstraat. Deze straten zijn toegangswegen tot het kerndorp. Vanwege het drukke karakter in de omgeving, ten gevolge van het verkeer over deze wegen, bedraagt de richtwaarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau 50 dB(A) etmaalwaarde. De grenswaarde voor het maximale geluidsniveau bedraagt 70 dB(A) etmaalwaarde. De voorkeursgrenswaarde voor de indirecte hinder bedraagt 50 dB(A) etmaalwaarde.

Uit het akoestisch rapport blijkt dat in de representatieve bedrijfssituatie voldaan wordt aan de richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde en aan de grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde ter plaatse van woningen van derden, indien er een scherm geplaatst wordt ter plaatse van de zijgevel van de woning aan Hoofdstraat 6 met een lengte van 15 meter en hoogte van 2,5 meter.

Ter plaatse van de referentiepunten noordwest en zuidwest van de inrichting wordt de richtwaarde overschreden in de dag- en avondperiode. Omdat deze punten geen geluidsgevoelige objecten betreffen, hoeft hier niet getoetst te worden aan de betreffende richtwaarde. Ter bescherming van de omliggende woningen wordt aangesloten bij de berekende geluidsniveaus in de voorschriften.

De richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde en de grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde komen overeen met de algemeen geldende geluidsgrenswaarden uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. Gelet op bovenstaande passage in de considerans wordt de geluidsbelasting ten gevolge van de inrichting in dit onderzoek vooralsnog getoetst aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Bedrijfsactiviteiten in de nachtperiode zijn op grond van de vigerende milieuvergunning niet toegestaan. De actuele bedrijfssituatie wijkt op dit punt af van de destijds vergunde situatie.

3.2. Activiteitenbesluit milieubeheer

In artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de onderstaande geluidsgrenswaarden ter voorkoming dan wel beperking van hinder opgenomen:

Artikel 2.17

1. Voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten, geldt dat:

a. de niveaus op de in tabel 2.17a genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17a

	07:00-19:00 uur	*19:00-23:00 uur*	*23:00-07:00 uur*
$L_{Ar,LT}$ *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*	*40 dB(A)*
$L_{Ar,LT}$ *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*35 dB(A)*	*30 dB(A)*	*25 dB(A)*
L_{Amax} *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*70 dB(A)*	*65 dB(A)*	*60 dB(A)*
L_{Amax} *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*55 dB(A)*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*

b. de in de periode tussen 07.00 uur en 19.00 uur in tabel 2.17a opgenomen maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) niet van toepassing is op laad en losactiviteiten.

3.3. Indirecte hinder

Onder indirecte hinder wordt verstaan de nadelige gevolgen voor het milieu die, hoewel veroorzaakt door activiteiten buiten de inrichting, aan de inrichting zijn toe te rekenen, zoals het aan- en afrijdend verkeer ten behoeve van de inrichting over de openbare weg.

Conform de Handreiking geldt voor de indirecte hinder ten gevolge van aan- en afrijdend verkeer een beperking van de reikwijdte van de milieuvergunning tot die afstand, waarbinnen de herkomst van het verkeer in alle redelijkheid kan worden teruggevoerd op de aanwezigheid van de inrichting. Met name in de directe omgeving van de in-/uitrit(ten) geeft afremmend en optrekkend verkeer een duidelijke afwijking van het normale verkeersbeeld [12].

[12] In de onderhavige situatie kan hiervoor een afstand van 100 m¹ uit de in-/uitritten worden aangehouden. Vanaf deze afstand kan redelijkerwijs worden verwacht dat voertuigen met betrekking tot de rijsnelheid in het normale verkeersbeeld zijn opgenomen.

In dit rapport zijn de geluidsniveaus door de voertuigbewegingen over de openbare weg (Breestraat/Hoofdstraat) bepaald en getoetst overeenkomstig de beoordelingsmethodiek uit de VROM-circulaire van 29 februari 1996 [13].

3.4. VNG-publicatie

Voor het buitenplans afwijken van het bestemmingsplan middels een omgevingsvergunning of planherziening dient in een ruimtelijke onderbouwing respectievelijk plantoelichting te worden aangetoond dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de systematiek zoals aangegeven in de VNG-publicatie. Deze publicatie geeft richtafstanden voor de milieuthema's geur, stof, geluid en gevaar. De richtafstanden vormen een eerste indicatie van de aanvaardbaarheid in de situatie dat milieubelastende activiteiten nabij gevoelige functies worden gesitueerd.

De bedrijfsactiviteiten in de inrichting vallen onder milieucategorie 3.2 (Houtzagerijen), waarvoor op grond van de VNG-publicatie een richtafstand voor geluid van 100 meter geldt. Deze milieucategorie is ook op grond van het ter plaatse vigerende bestemmingsplan *Hoogeloon 2010* toegestaan. De richtafstanden in de VNG-publicatie zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype. Wanneer sprake is van het omgevingstype gemengd gebied, worden grotere milieueffecten ter plaatse van gevoelige bestemmingen geaccepteerd dan bij rustige woonwijken en kan dit de toepassing van een kleinere richtafstand rechtvaardigen.

Zoals gemotiveerd in de toelichting van het concept-ontwerpbestemmingsplan *Hoogeloon 2010, herziening Gooskens Hout* is in de onderhavige situatie sprake van het omgevingstype gemengd gebied. Voor milieucategorie 3.2 kan dan de richtafstand worden verkleind tot 50 meter. Indien woningen op een kortere afstand van de inrichting zijn gesitueerd, dient nader te worden onderzocht of sprake is van een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat. Volgens het toetsingskader uit bijlage B5 van de VNG-publicatie is sprake van een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat bij een geluidsbelasting op woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen in het omgevingstype gemengd gebied van:

- *ten hoogste 50 dB(A) L_{etmaal} en 70, 65 en 60 dB(A) L_{Amax} in de respectievelijke dag-, avond- en nachtperiode en ten hoogste 50 dB(A) L_{etmaal} ten gevolge van de verkeersaantrekkende werking (indirecte hinder).*

Het bevoegd gezag mag toetsen aan 5 dB hogere waarden, mits uit motivatie blijkt waarom het deze hogere geluidsbelasting in de onderhavige situatie acceptabel acht.

---

[13] Circulaire *Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer (ministerie van VROM, 29-02-1996, nr. MBG 96006131).*

4. GELUIDSMETINGEN EN -BEREKENINGEN

4.1. Meet- en rekenmethoden

De metingen en berekeningen zijn uitgevoerd volgens methode II (module C) uit de Handleiding. De volgende methoden zijn toegepast:

- *methode II.2 (geconcentreerde bronmethode) ter bepaling van de geluidsemissie van de houtmotafzuiging en van het rijden en de handelingen met heftrucks/zijladers;*
- *methode II.3 (aangepast meetvlakmethode) ter bepaling van de geluidsemissie van de houtmotafvoerkanalen bovendaks;*
- *methode II.7 (uitstraling gebouwen) ter bepaling van de geluidsemissie van de uitwendige scheidingsconstructies van de bedrijfshallen;*
- *methode II.8 (overdrachtsmodel) ter bepaling van de geluidsniveaus ter plaatse van immissiepunten.*

4.2. Geluidsmetingen

De optredende geluidsniveaus in het galmveld van de bedrijfshallen zijn bepaald uit geluidsmetingen uitgevoerd op dinsdag 12 maart 2019. Voor het uitvoeren en de analyse van de geluidsmetingen is gebruik gemaakt van de volgende meetapparatuur:

- ***RION NA-27:*** *Precisie geluidsniveaumeter met realtime 1/3-octaafbandanalysator, voorzien van microfoon type UC-53A met voorversterker type NH-20. Een absolute ijking van 114 dB bij 1000 Hz heeft vóór en ná de metingen plaatsgevonden met behulp van de akoestische kalibrator type NORSONIC 1251.*
- ***RION NA-29E:*** *Precisie geluidsniveaumeter met realtime 1/1-octaafbandanalysator, voorzien van een microfoon type UC-53 met voorversterker type NH-17. Een absolute ijking van 94 dB bij 1000 Hz heeft vóór en ná de metingen plaatsgevonden met behulp van de akoestische kalibrator type RION NC-73.*

De meetapparatuur voldoet aan de specificaties volgens de NEN 10.804:1991 (type 1) en de NEN 10.225:1980. De metingen zijn uitgevoerd met ingeschakeld A-filter in de meterstand "F" (fast). De (verwerkte) meetresultaten zijn vermeld in bijlage 3 en in de onderstaande tabel kort samengevat.

Tabel 1: Overzicht gemeten geluidsniveaus in galmveld van de bedrijfshallen.

Bedrijfshal	*activiteit*	*geluidsniveau in dB(A)*	
		$L_{Aeq,T}$	L_{Amax}
A1, expeditie	*heftruckbewegingen (opslag, laden/lossen)*	*71*	*85*
G1, productie	*machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen)*	*81*	*97*
G2, productie	*machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen)*	*82*	*96*
K1, productie	*machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen)*	*85*	*95*
K2, productie	*machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen)*	*88*	*102*
K3, productie	*machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen)*	*84*	*100*
L1, toevoer productie	*heftruckbewegingen (opslag, aanvoer)*	*66*	*77*

4.3. Geluidsemissie

Voor de bepaling van de geluidsemissie van de uitwendige scheidingsconstructies van de bedrijfshallen is in dit onderzoek uitgegaan van de in tabel 1 vermelde halniveaus. De geluidsisolatie van de uitwendige scheidingsconstructies is deels in situ gemeten [14] deels ontleend aan de Handleiding dan wel aan ervaringscijfers verkregen uit elders uitgevoerde metingen aan identieke of vergelijkbare constructies. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de gehanteerde binnenniveaus en isolatiewaarden en van de op basis daarvan berekende geluidsemissie van de uitwendige scheidingsconstructies.

De geluidsemissie van de overige in de inrichting aanwezige geluidsbronnen is deels ontleend aan kengetallen/ervaringscijfers deels aan resultaten van metingen in situ (zie bijlage 3). In de onderstaande tabel staan de geluidsvermogenniveaus L_W hiervan samengevat. Tevens zijn de maximale geluidsvermogenniveaus $L_{W,max}$ gemeten in de meterstand "F" (fast) vermeld. In bijlage 4 is gedetailleerde spectrale informatie opgenomen.

Tabel 2: Overzicht gehanteerde bronvermogenniveaus.

Geluidsbron	*activiteit/onderdeel*	*geluidsemissie in dB(A)*		*M*	*K* [1]
		L_W	$L_{W,max}$		
houtmotafzuiging	*installatie c.a. totaal*	*109*	--	✓	
	rooster ontluchting, klein	*98*	--	db/a	
	rooster ontluchting, groot	*73*	--	db/a	
	ventilatoren, laag gedeelte	*104*	--	db/a	
	afzuiging naar motcontainers	*100*	--	db/a	
	afvoerkanaal hal K2	*83*	--	✓	
	afvoerkanaal hal K2, tonaal	*105*	*111*	✓	
	afvoerkanaal hal G1/G2	*80*	--	✓	
heftruck, LPG+elektrisch (gemiddelde waarde)	*rijden, extern transport*	*95*	*102*	✓	
	handelingen, buitenopslag	*98*	*111*	✓	
	storten hout in container	--	*110*	✓	
	klepperen lepels klinkerbestrating	--	*112*	db/a	
warmtepomp, kantoor	*Mitsubishi PURY-EP900, koelen*	*86*	--		✓
	idem, nachtstand	*73*	--		✓
luchtbehandeling, kantoor	*Verhulst VKT Basic HR40*	*79*	--		✓
vrachtwagen	*rijden, 10 km/h*	*102*	*107* [2]		✓
	overtrekken (houtmot)container	*104*	*114*		✓
bestelwagen	*rijden, 10 km/h*	*95*	*100*		✓
personenauto	*rijden, 10 km/h*	*89*	*94*		✓

[1] M = meting d.d. 12 maart 2019, K = kengetal/ervaringscijfer.

[2] Het afblazen van remlucht zit in het maximaal bronvermogen van de vrachtwagen verdisconteerd. Het afblazen van remlucht komt in de regel niet boven deze waarde uit (zie o.a. TNO-rapport HAG-RPT-970095).

db/a Meting db/a consultants periode 2018-2019.

[14] Snelloopdeuren, roldeuren hal G1 en G2.

4.4. Immissieberekeningen

De geschematiseerd ingevoerde situatie (geometrie) ten behoeve van de overdrachtsberekeningen is opgenomen in bijlage 4. Op basis van de representatieve bedrijfssituatie en de daarbij optredende geluidsemissies van in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en van plaatsvindende werkzaamheden en activiteiten [15] zijn de geluidsniveaus berekend ter plaatse van geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving.

De berekeningsresultaten van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en maximale geluidsniveaus L_{Amax} in de actuele bedrijfssituatie en in de situatie ná herstructurering zijn opgenomen in bijlage 5 en zijn in de tabellen op blad 14 tot en met 21 kort samengevat. De berekeningsresultaten in de bijlage en de tabellen zijn exclusief een eventuele tonaal toeslag K_X van +5 dB.

In de situatie ná herstructurering is voor het geluidsniveau in hal A1 (nieuwe productieruimte) uitgegaan van het gemiddeld in de hallen G1/G2/K1/K2/K3 optredend geluidsniveau ten gevolge van zaagactiviteiten, gecorrigeerd voor de verhouding van het ruimtevolume van hal A1 en het gemiddelde ruimtevolume van de hallen G1/G2/K1/K2/K3 [16]. Dit resulteert in een naar verwachting optredend geluidsniveau in hal A1 van 80 dB(A) L_{Aeq} en 94 dB(A) L_{Amax}.

Indirecte hinder.

Het geluidsniveau ten gevolge van het verkeer van en naar de inrichting over de openbare weg is bepaald door middel van berekeningen volgens de Standaard rekenmethode 2 van het *Reken- en meetvoorschrift geluid 2012*. Het rekenmodel wegverkeerslawaai en de op basis daarvan berekende geluidsniveaus zijn opgenomen in bijlage 6.

4.5. Vergelijking meet- en rekenresultaten

Op drie meetpunten op het terrein van Gooskens Hout Hoogeloon zijn directe immissiemetingen verricht van de houtmotafzuiging zonder tooncomponent. Op deze meetpunten is tevens het immissieniveau L_i ten gevolge van de houtmotafzuiging berekend. De resultaten van de directe immissiemetingen en van de berekeningen op de meetpunten zijn in grafiekvorm opgenomen in bijlage 3. Uit de grafieken blijkt dat tussen de resultaten van de directe immissiemetingen en het rekenmodel een goede overeenkomst bestaat [17], hetgeen duidt op een correct toegepaste modellering c.q. schematisering van de houtmotafzuiging.

---

15 Zoals vermeld in tabel 2 en bijlage 3.

16 Ruimtevolume hal A1 is een factor 3 groter.

17 Binnen de toelaatbare meetnauwkeurigheid van ±1 dB volgens de Handleiding.

Gooskens Hout Hoogeloon, actuele bedrijfssituatie, $L_{Ar,LT}$ in dB(A) *)

Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	43	46	40	**51**
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	50	47	41	**52**
W02.2_A	ZG Breestraat 21	46	46	40	**51**
W03.1_A	VG Breestraat 22	45	36	31	45
W04.1_A	ZG Breestraat 22	52	50	44	**55**
W05.1_A	AG Breestraat 22	52	52	46	**57**
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	47	50	44	**55**
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	48	51	45	**56**
W08.1_A	AG Breestraat 18a	50	49	43	**54**
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	42	38	32	43
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	41	37	32	42
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	45	25	19	45
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	44	39	34	44
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	43	39	33	44
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	43	39	33	44
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	48	40	35	48
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	43	40	34	45
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	41	39	33	44
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	44	41	35	46
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	46	41	35	46
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	47	37	32	47
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	48	35	30	48
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	40	31	26	40
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	41	32	26	41
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	43	35	29	43
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	34	37	31	42
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	36	36	30	41
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	38	37	30	42
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	38	35	29	40
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	44	39	34	44
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	39	34	28	39
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	49	44	38	49
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	49	38	33	49
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	47	38	32	47
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	48	40	35	48
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	53	47	41	**53**

*) Exclusief tonaal toeslag K_X van 5 dB

Gooskens Hout Hoogeloon, actuele bedrijfssituatie, L_{Amax} in dB(A)				
Naam	**Omschrijving**	**Dag**	**Avond**	**Nacht**
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	60	57	57
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	66	62	58
W02.2_A	ZG Breestraat 21	59	58	57
W03.1_A	VG Breestraat 22	68	62	**62**
W04.1_A	ZG Breestraat 22	69	**67**	**67**
W05.1_A	AG Breestraat 22	59	64	**64**
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	62	62	**62**
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	53	63	**63**
W08.1_A	AG Breestraat 18a	55	61	**61**
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	62	65	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	64	57	54
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	68	44	38
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	67	65	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	64	62	60
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	63	65	**65**
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	**71**	**71**	**71**
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	64	**66**	**66**
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	63	**66**	**66**
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	60	62	**62**
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	62	61	**61**
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	70	**70**	**70**
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	**72**	**72**	**72**
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	69	**69**	**69**
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	58	55	55
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	65	50	45
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	61	54	48
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	47	52	52
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	49	52	52
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	49	51	51
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	60	58	58
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	61	51	44
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	70	57	55
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	64	58	58
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	62	58	58
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	63	59	59
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	60	56	56

Gooskens Hout Hoogeloon, actuele bedrijfssituatie, $L_{Ar,LT}$ in dB(A) *)

Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	40	40	33	45
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	45	40	34	45
W02.2_A	ZG Breestraat 21	41	38	32	43
W03.1_A	VG Breestraat 22	45	35	28	45
W04.1_A	ZG Breestraat 22	50	45	39	50
W05.1_A	AG Breestraat 22	49	45	39	50
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	42	41	35	46
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	44	41	35	46
W08.1_A	AG Breestraat 18a	41	40	34	45
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	41	35	30	41
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	41	33	29	41
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	45	21	15	45
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	43	37	32	43
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	41	34	30	41
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	40	30	25	40
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	47	35	29	47
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	40	35	28	40
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	40	32	25	40
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	42	38	31	43
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	45	37	31	45
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	47	29	22	47
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	48	27	21	48
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	38	22	15	38
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	38	26	20	38
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	43	29	23	43
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	33	29	22	34
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	34	32	26	37
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	34	32	25	37
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	34	30	23	35
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	42	36	31	42
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	39	27	21	39
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	46	36	30	46
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	48	32	26	48
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	45	29	23	45
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	45	32	26	45
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	47	40	34	47

*) Inclusief maatregelen (zie paragraaf 5.1)

Gooskens Hout Hoogeloon, actuele bedrijfssituatie, L_{Amax} in dB(A) *)				
Naam	**Omschrijving**	**Dag**	**Avond**	**Nacht**
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	60	57	46
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	66	62	52
W02.2_A	ZG Breestraat 21	59	58	50
W03.1_A	VG Breestraat 22	68	61	53
W04.1_A	ZG Breestraat 22	69	63	60
W05.1_A	AG Breestraat 22	59	60	53
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	62	54	46
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	53	53	45
W08.1_A	AG Breestraat 18a	52	52	43
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	62	65	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	64	57	53
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	68	44	34
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	67	65	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	64	62	56
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	63	54	49
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	71	50	49
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	64	47	47
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	63	47	42
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	60	49	49
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	62	49	49
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	70	43	38
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	72	50	47
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	69	47	33
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	58	48	38
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	65	50	43
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	61	54	42
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	47	44	42
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	49	43	41
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	49	43	40
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	60	58	58
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	61	51	40
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	70	57	48
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	64	37	34
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	62	43	33
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	63	47	37
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	60	53	44

*) Inclusief maatregelen (zie paragraaf 5.1)

Gooskens Hout Hoogeloon, ná herstructurering, $L_{Ar,LT}$ in dB(A) *)

Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	39	39	33	44
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	42	39	33	44
W02.2_A	ZG Breestraat 21	40	38	31	43
W03.1_A	VG Breestraat 22	35	31	25	36
W04.1_A	ZG Breestraat 22	44	42	36	47
W05.1_A	AG Breestraat 22	49	45	39	50
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	41	41	35	46
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	44	42	35	47
W08.1_A	AG Breestraat 18a	42	40	34	45
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	41	41	34	46
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	40	42	36	47
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	28	25	18	30
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	44	43	33	48
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	42	41	35	46
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	40	38	30	43
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	49	44	36	49
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	45	41	33	46
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	43	40	32	45
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	50	45	38	50
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	46	42	34	47
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	47	46	38	**51**
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	43	45	37	50
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	38	35	28	40
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	35	34	28	39
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	30	33	26	38
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	29	32	24	37
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	36	36	27	41
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	36	36	27	41
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	35	35	26	40
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	30	33	26	38
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	38	36	29	41
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	54	46	35	**54**
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	46	36	27	46
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	45	36	29	45
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	47	41	34	47

*) Inclusief bronmaatregelen (zie paragraaf 5.1)

Gooskens Hout Hoogeloon, ná herstructurering, L_{Amax} in dB(A) *)

Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	47	43	43
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	50	48	48
W02.2_A	ZG Breestraat 21	47	46	46
W03.1_A	VG Breestraat 22	60	49	49
W04.1_A	ZG Breestraat 22	64	58	51
W05.1_A	AG Breestraat 22	59	59	50
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	51	48	48
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	53	51	48
W08.1_A	AG Breestraat 18a	52	48	47
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	55	52	52
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	54	51	51
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	38	38	38
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	57	57	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	58	57	57
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	63	63	**63**
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	71	**71**	**71**
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	63	63	**63**
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	65	65	**65**
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	69	**69**	**69**
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	63	63	58
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	**72**	**72**	**72**
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	70	**70**	**70**
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	69	**69**	**69**
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	58	58	58
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	40	37	37
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	44	43	43
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	48	47	45
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	50	46	46
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	47	47	46
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	39	39	39
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	46	45	45
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	**71**	**71**	**71**
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	63	59	59
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	60	59	59
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	59	54	54

*) Inclusief bronmaatregelen (zie paragraaf 5.1)

Gooskens Hout Hoogeloon, ná herstructurering, $L_{Ar,LT}$ in dB(A) *)

Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	38	39	33	44
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	41	39	33	44
W02.2_A	ZG Breestraat 21	40	38	31	43
W03.1_A	VG Breestraat 22	35	31	25	36
W04.1_A	ZG Breestraat 22	44	42	36	47
W05.1_A	AG Breestraat 22	48	45	39	50
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	41	41	35	46
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	44	41	35	46
W08.1_A	AG Breestraat 18a	42	40	34	45
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	40	41	34	46
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	40	42	36	47
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	28	25	18	30
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	43	43	33	48
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	41	41	35	46
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	39	38	30	43
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	47	44	36	49
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	44	41	33	46
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	42	40	32	45
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	48	45	38	50
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	46	42	34	47
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	46	45	38	50
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	42	45	37	50
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	38	35	28	40
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	34	34	28	39
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	30	33	26	38
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	27	31	24	36
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	34	35	27	40
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	33	35	27	40
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	33	34	26	39
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	29	32	26	37
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	38	35	29	40
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	51	44	35	**51**
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	43	36	27	43
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	44	36	29	44
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	47	41	34	47

*) Inclusief bronmaatregelen (zie paragraaf 5.1)

en vervanging LPG-heftrucks/zijladers door elektrische heftrucks/zijladers

Gooskens Hout Hoogeloon - vergelijking situatie ná herstructurering t.o.v. vergunde grenswaarden

Immissiepunt		$L_{Ar,LT}$ ná herstructurering [dB(A)]			$L_{Ar,LT}$ vergund [dB(A)]			Verschil [dB]		
Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
W1	Breestraat 15/17	39	39	33	41	37	--	-2	2	33
W2	Breestraat 19/21	42	39	33	46	39	--	-5	0	33
W3	Breestraat 22a voorgevel	35	31	25	48	39	--	-13	-9	25
W4	Breestraat 22a zijgevel	45	42	36	49	42	--	-4	0	36
W5	Breestraat 22a achtergevel	49	45	39	47	45	--	2	0	39
W6	Breestraat 20/22 voorgevel	36	29	23	42	38	--	-6	-9	23
W7	Breestraat 20/22 achtergevel	45	42	36	47	44	--	-2	-2	36
W8	Breestraat 18 achtergevel	38	38	31	45	41	--	-8	-3	31
W9	Hoofdstraat 1/1a zijgevel	33	33	26	42	32	--	-9	1	26
W10	Hoofdstraat 1/1a voorgevel	41	41	34	41	35	--	0	6	34
W11	Hoofdstraat 3/3a voorgevel	44	43	33	43	37	--	1	6	33
W12	Hoofdstraat 5 voorgevel	42	41	35	41	33	--	1	8	35
W13	Hoofdstraat 5a voorgevel	40	38	30	40	31	--	0	7	30
W14	Hoofdstraat 7 voorgevel	48	43	35	44	33	--	4	10	35
W15	Hoofdstraat 9 voorgevel	45	41	33	41	32	--	4	9	33
W16	Hoofdstraat 10 zijgevel	43	40	32	45	30	--	-2	10	32
W17	Hoofdstraat 8 zijgevel	50	45	38	42	37	--	8	8	38
W18	Hoofdstraat 6 zijgevel		vervallen		46	35	--			
W19	Hoofdstraat 6 achtergevel		vervallen		42	35	--			
W20	Hoofdstraat 2 achtergevel		vervallen		38	33	--			
W21	Hoofdstraat 2 zijgevel		vervallen		40	34	--			
W22	Dijkstraat 1a achtergevel	30	33	26	38	28	--	-8	5	26
W23	Dijkstraat 2 achtergevel	32	32	25	36	31	--	-4	1	25

Gooskens Hout Hoogeloon - vergelijking situatie ná herstructurering t.o.v. vergunde grenswaarden

Immissiepunt		L_{Amax} ná herstructurering [dB(A)]			L_{Amax} vergund [dB(A)]			Verschil [dB]		
Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
W1	Breestraat 15/17	47	50	45	52	56	--	-5	-7	45
W2	Breestraat 19/21	50	51	51	63	60	--	-13	-9	51
W3	Breestraat 22a voorgevel	60	51	51	68	64	--	-8	-13	51
W4	Breestraat 22a zijgevel	62	60	53	68	64	--	-6	-4	53
W5	Breestraat 22a achtergevel	59	60	54	58	65	--	1	-6	54
W6	Breestraat 20/22 voorgevel	46	45	45	62	58	--	-16	-13	45
W7	Breestraat 20/22 achtergevel	53	53	53	61	65	--	-8	-12	53
W8	Breestraat 18 achtergevel	53	52	52	59	61	--	-6	-9	52
W9	Hoofdstraat 1/1a zijgevel	52	44	44	69	56	--	-17	-12	44
W10	Hoofdstraat 1/1a voorgevel	55	53	53	62	65	--	-7	-12	53
W11	Hoofdstraat 3/3a voorgevel	57	57	57	63	65	--	-6	-8	57
W12	Hoofdstraat 5 voorgevel	58	60	60	59	62	--	-1	-2	60
W13	Hoofdstraat 5a voorgevel	63	65	65	57	59	--	6	6	65
W14	Hoofdstraat 7 voorgevel	69	69	69	69	62	--	0	7	69
W15	Hoofdstraat 9 voorgevel	63	65	65	64	59	--	-1	6	65
W16	Hoofdstraat 10 zijgevel	65	67	67	63	56	--	2	11	67
W17	Hoofdstraat 8 zijgevel	69	69	69	59	65	--	10	4	69
W18	Hoofdstraat 6 zijgevel		vervallen		70	65	--			
W19	Hoofdstraat 6 achtergevel		vervallen		68	65	--			
W20	Hoofdstraat 2 achtergevel		vervallen		56	61	--			
W21	Hoofdstraat 2 zijgevel		vervallen		65	65	--			
W22	Dijkstraat 1a achtergevel	40	42	42	65	51	--	-25	-10	42
W23	Dijkstraat 2 achtergevel	44	47	47	60	57	--	-16	-10	47

5. TOETSING

5.1. Actuele bedrijfssituatie

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau bedraagt ter plaatse van woningen —rekening houdend met een toeslag K_X van +5 dB als gevolg van het tonaal karakter van het geluid afkomstig van het houtmotafvoerkanaal bovendaks vanuit hal K2— ten hoogste 62 dB(A) L_{etmaal}. De richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde wordt tot +12 dB overschreden. Om aan de richtwaarde te kunnen voldoen, zijn de volgende bronmaatregelen noodzakelijk:

- *Het houtmotafvoerkanaal bovendaks vanuit hal K2 (Ø 500 mm, lengte ca. 32 meter) bekleden met een geluidsisolerend materiaal met een invoegdemping van ten minste 20 dB, bijvoorbeeld 12 mm Merfisol (leidingisolatieplaat van Merford), of gelijkwaardig.*
- *Het ontluchtingsrooster (klein) van de houtmotafzuiging voorzien van een coulissendemper met een invoegdemping van ten minste 10 dB, bijvoorbeeld een geluidsdemper type IXKA van Merford, of gelijkwaardig.*

Het maximale geluidsniveau bedraagt ter plaatse van woningen —rekening houdend met de bovenstaande bronmaatregelen aan de houtmotafzuiging— ten hoogste 72 dB(A) L_{Amax}. De grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde wordt in de dagperiode tot +2 dB overschreden, in de avondperiode tot +7 dB en in de nachtperiode tot +12 dB.

De overschrijdingen van de grenswaarde worden veroorzaakt door voertuigbewegingen over het parkeerterrein en de in-/uitrit(ten) van de inrichting. Hieraan zijn redelijkerwijs geen bron- en/of overdrachtsmaatregelen te treffen.

Het Activiteitenbesluit milieubeheer sluit de maximale geluidsniveaus L_{Amax} van laad- en losactiviteiten —waaronder tevens aanverwante activiteiten worden verstaan zoals het starten, aanrijden, manoeuvreren en wegrijden van de voertuigen— in de periode tussen 07.00 uur 's-morgens en 19.00 uur 's-avonds uit van toetsing aan grenswaarden. In de avond- en nachtperiode geldt deze uitsluiting niet.

Om in de avond- en nachtperiode aan de grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde te kunnen voldoen, zijn de volgende maatregelen in de bedrijfsvoering noodzakelijk:

- *Een verbod op vrachtwagenbewegingen over de in-/uitrit aan de Hoofdstraat in de periode vóór 07.00 uur 's-morgens en ná 19.00 uur 's-avonds* [18].
- *Een verbod op parkeren met personenauto's in de periode vóór 07.00 uur 's-morgens en ná 19.00 uur 's-avonds op het parkeerterrein direct grenzend aan het perceel Breestraat 22.*

De inrichting voldoet na het treffen van de hierboven vermelde maatregelen aan de volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende grenswaarden en veroorzaakt daarmee geen nadelige gevolgen voor het milieu.

---

[18] Het betreft een beperkt aantal vrachtwagens in de avond- en/of nachtperiode. In overleg met inrichting dient te worden nagegaan of deze beperking in de bedrijfsvoering binnen de toekomstige bedrijfsopzet acceptabel is.

5.2. Situatie ná herstructurering

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau bedraagt ter plaatse van woningen —rekening houdend met de bronmaatregelen aan de houtmotafzuiging zoals vermeld in paragraaf 5.1— ten hoogste 51 dB(A) L_{etmaal} [19]. De richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde wordt alleen in de avondperiode tot +1 dB overschreden als gevolg van vrachtwagenbewegingen over de in- en uitrit aan de Hoofdstraat.

Het maximale geluidsniveau bedraagt ter plaatse van woningen —rekening houdend met de bronmaatregelen zoals vermeld in paragraaf 5.1— ten hoogste 72 dB(A) L_{Amax}. De grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde wordt in de dagperiode tot +2 dB overschreden, in de avondperiode tot +7 dB en in de nachtperiode tot +12 dB.

Om in de avond- en nachtperiode aan de grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde te kunnen voldoen, zijn de volgende maatregelen in de bedrijfsvoering noodzakelijk:

- *Een verbod op vrachtwagenbewegingen over de in-/uitrit aan de Hoofdstraat in de periode vóór 07.00 uur 's-morgens en ná 19.00 uur 's-avonds* [18].
- *Een verbod op parkeren met personenauto's in de periode vóór 07.00 uur 's-morgens en ná 19.00 uur 's-avonds op de parkeerterreinen direct grenzend aan de percelen Breestraat 22 en Hoofdstraat 4, 6 en 8.*

De inrichting voldoet na het treffen van de hierboven vermelde maatregelen aan de volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende grenswaarden en veroorzaakt daarmee geen nadelige gevolgen voor het milieu.

Het vervangen van de LPG-heftrucks/zijladers door elektrische heftrucks/zijladers heeft op het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau L_{etmaal} een extra reducerend effect van ten hoogste 1 dB.

5.3. Indirecte hinder

Het geluidsniveau ten gevolge van het verkeer van en naar de inrichting over de Breestraat en de Hoofdstraat (30 km-zone) bedraagt op de gevels van de eerstelijns bebouwing in de actuele bedrijfssituatie 52 dB(A) L_{etmaal} en in de situatie ná herstructurering 53 dB(A) L_{etmaal}. De grenswaarde van 50 dB(A) L_{etmaal} wordt alleen in de avondperiode overschreden (+2 dB respectievelijk +3 dB) [20].

Om binnen in geluidsgevoelige vertrekken van de eerstelijns bebouwing het geluidsniveau tot ten hoogste 35 dB(A) L_{etmaal} te beperken, dient de geluidswering van de gevel(s) hiervan ten minste $G_{A;k}$ 18 dB te bedragen. Een dergelijke geluidswering dient op grond van het Bouwbesluit in de huidige situatie reeds aanwezig te zijn, zodat er geen noodzaak is tot het treffen van aanvullende gevelmaatregelen. Indien de in paragraaf 5.2 vermelde maatregelen in de bedrijfsvoering worden doorgevoerd, wordt aan de grenswaarde van 50 dB(A) L_{etmaal} voldaan.

---

[19] Door de bronmaatregelen aan de houtmotafzuiging is bij woningen geen sprake meer van een tonaal karakter van het geluid.

[20] Het verkeer van en naar de inrichting (indirecte hinder) dient volgens de VROM-circulaire van 29 februari 1996 separaat te worden getoetst zonder cumulatie met het overige wegverkeer.

5.4. Akoestisch woon- en leefklimaat

Indien de in paragraaf 5.1 vermelde bronmaatregelen aan de houtmotafzuiging en de in paragraaf 5.2 vermelde maatregelen in de bedrijfsvoering worden doorgevoerd, wordt voldaan aan het toetsingskader voor buitenplanse inpassingen uit de VNG-publicatie —met uitzondering van de maximale geluidsniveaus in de dagperiode [21]— en is sprake van een goede ruimtelijke ordening c.q. een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat .

De normstelling voor het bepalen of wel of niet sprake is van een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat ligt in beginsel verankerd in de geluidsvoorschriften gesteld vanuit het milieuspoor c.q. het Activiteitenbesluit milieubeheer.

De geluidsvoorschriften uit het Activiteitenbesluit milieubeheer beogen de bescherming van het milieu en met de naleving hiervan worden de nadelige gevolgen voor het milieu, die de inrichting kan veroorzaken, voorkomen of ten minste in voldoende mate beperkt.

Het Activiteitenbesluit milieubeheer sluit de maximale geluidsniveaus van laad- en los-activiteiten in de periode tussen 07.00 uur 's-morgens en 19.00 uur 's-avonds uit van toetsing aan grenswaarden, omdat in de praktijk blijkt dat overschrijding van de maximale geluidsniveaus door laad- en losactiviteiten in de dagperiode in het algemeen niet tot hinder leidt. Onder de laad- en losactiviteiten worden tevens aanverwante activiteiten verstaan zoals het slaan van autoportieren en het starten, aanrijden, manoeuvreren en wegrijden van de voertuigen [22].

In de onderhavige situatie kan derhalve de overschrijding van de maximale geluidsniveaus in de dagperiode in navolging van de geluidvoorschriften gesteld in het Activiteitenbesluit milieubeheer als akoestisch aanvaardbaar voor de geluidsbelasting worden aangemerkt.

Bij brief van 7 november 2019 (kenmerk 19u.05202) heeft het college van burgemeester en wethouders van Bladel besloten om in principe medewerking te verlenen aan het verzoek om een gedeelte van het perceel Hoofdstraat 8 toe te voegen aan het perceel van Gooskens Hout Hoogeloon onder de voorwaarde dat de woning Hoofdstraat 8 een acceptabel woon- en leefklimaat behoudt. Indien de in paragraaf 5.1 vermelde bronmaatregelen aan de houtmotafzuiging en de in paragraaf 5.2 vermelde maatregelen in de bedrijfsvoering worden doorgevoerd, wordt aan deze voorwaarde voldaan.

K & M Akoestisch Adviseurs

ir. L.G.A.M. Joosten

---

[21] De grenswaarde van 70 dB(A) L_{Amax} wordt tot +2 dB overschreden als gevolg van vrachtwagenbewegingen over de in-/uitrit van de inrichting.

[22] Bron: Nota van Toelichting bij artikel 2.17, eerste lid, onderdeel b van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

BIJLAGE 1
Situatie-overzicht

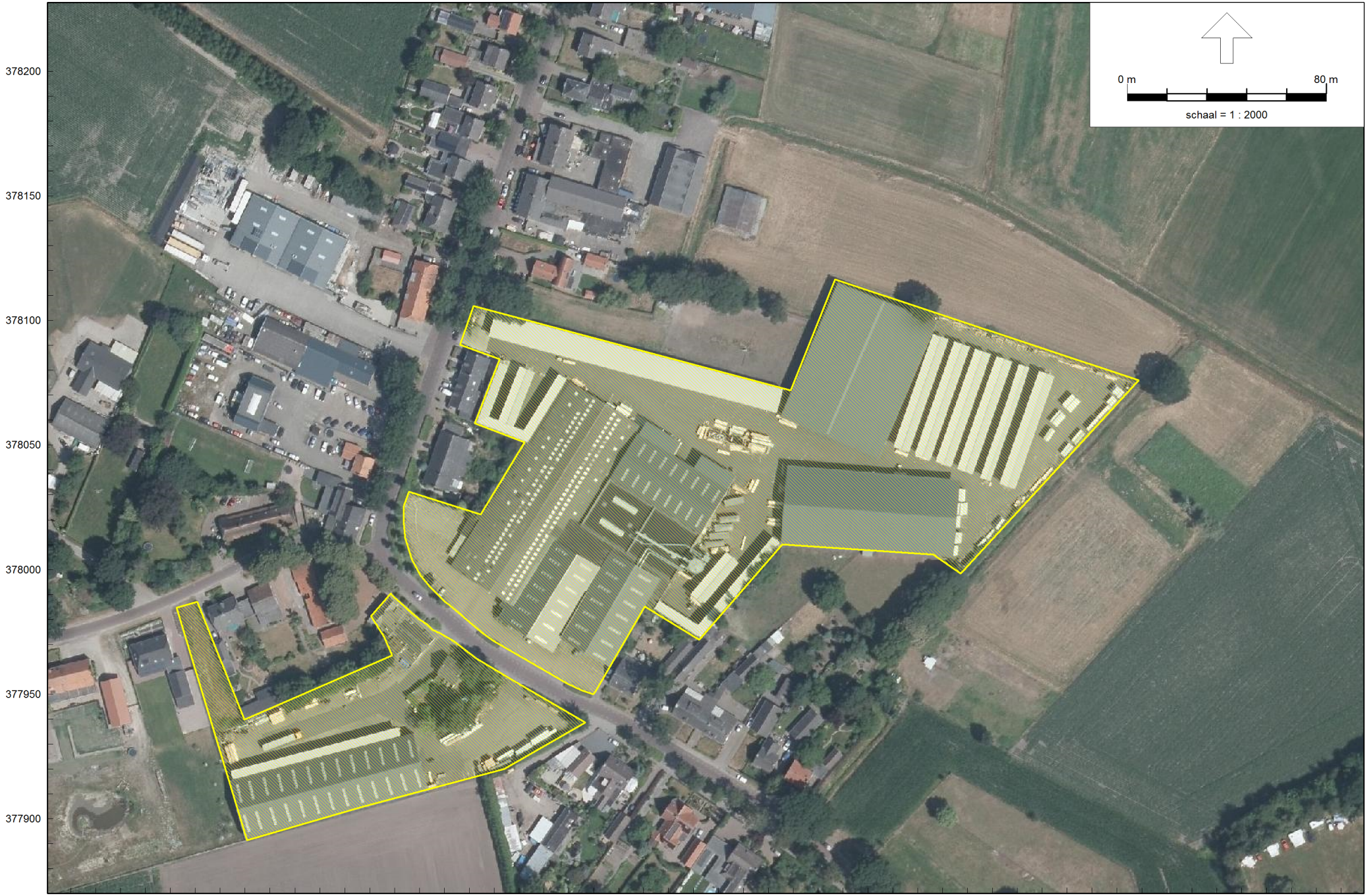

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Ingevoerde geometrie] , Geomilieu V4.50

Gooskens Hout Hoogeloon, actuele bedrijfssituatie

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Ingevoerde geometrie *] , Geomilieu V4.50

Gooskens Hout Hoogeloon, bedrijfssituatie ná herstructurering

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

GOOSKENS HOUT
SINDS 1863

Buitenruimte Gooskens Hout Hoogeloon - Inrichtingsvoorstel

13 januari 2020 A3 schaal 1:1000 PSD02-SNL011-01A

AD GOOSSENS
BOUWONTWERP EN ADVIESBURO

Urbiform

BIJLAGE 2
Formulieren representatieve bedrijfssituatie (RBS)

Formulier representatieve bedrijfssituatie (RBS)

Actuele bedrijfssituatie (2019)

Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon

Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA HOOGELOON
Contactpersoon : de heer H. Berben

Openingstijden:
maandag t/m zaterdag : van 07:15 uur tot 16:00 uur,
in geval van overwerk : van 06:30 uur tot 20:00 uur.

Activiteiten/werkzaamheden:

Groothandel in hout en houtproducten met machinale houtbewerking (zagen, schaven en frezen) in bedrijfshallen en centrale motafzuiging op buitenterrein.

Aan- en afvoer hout en houtproducten met vrachtwagens, laden en lossen vrachtwagens met heftrucks (LPG + elektrisch) en opslag en intern transport van hout en houtproducten met heftrucks en zijladers (LPG + elektrisch).

Vindt er ook opslag van goederen plaats op het buitenterrein en, zo ja, welke goederen?

Opslag van hout en houtproducten in stellingen/opslagrekken.

Vinden er ook containerwisselingen plaats op het buitenterrein en, zo ja, hoe vaak en waar op het buitenterrein?

Containers met houtmot en houtafval op het buitenterrein ter hoogte van de centrale houtmotinstallatie. 2 containerwisselingen in de periode van 07:00 uur tot 19:00 uur.

Verkeersbewegingen van en naar de inrichting:

voertuigen	maximaal aantal per:			aantal bewegingen tussen:		
	dag	week	maand	07-19 u	19-23 u	23-07 u
Personenwagen [1)]	62			90	14	20
(Bestel)bus, afvoer [2)]	5			10	--	--
Vrachtwagen, afvoer [2)]	12			20	4	--
Vrachtwagen, aanvoer [3)]	6			10	1	1
Vrachtwagen, diversen [4)]	2			4	--	--

1) Bezoekers / personeel
2) Ophalen hout
3) Leveren hout en goederen
4) O.a. aan-/afvoer containers

Geluidsbronnen binnen de inrichting:

geluidsbron	aantal	aantal uren effectief in bedrijf tussen:		
		07-19 u	19-23 u	23-07 u
Hallen machinale houtbewerking	5	12	1	0,5
Centrale houtmotinstallatie	1	12	1	0,5
Hallen expeditie/opslag	3	12	1	0,5
Heftrucks/zijladers, intern transport:	12			
o hal A1 – buitenopslag hal H		1,8	--	--
o hal A1 – hal H		0,9	--	--
o hal A1 – buitenopslag		1,8	--	--
o hal A1 – buitenopslag/hal E		8,5	--	--
o hal A1 – buitenopslag/hal D+E		7,2	--	--
o hal L1 – buitenopslag /hal D+E		7,2	--	--
o hal G+K – hal L1		1,8	0,2	--
o handling/opslag buitenterrein		12,0	--	--
Wisselen containers	2	0,5	--	--

Formulier representatieve bedrijfssituatie (RBS)

Bedrijfssituatie ná herstructurering

Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon

Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA HOOGELOON
Contactpersoon : de heer H. Berben

Openingstijden:
maandag t/m zaterdag : van 07:15 uur tot 16:00 uur,
in geval van overwerk : van 06:30 uur tot 20:00 uur.

Activiteiten/werkzaamheden:

Groothandel in hout en houtproducten met machinale houtbewerking (zagen, schaven en frezen) in bedrijfshallen en centrale motafzuiging op buitenterrein.

Aan- en afvoer hout en houtproducten met vrachtwagens, laden en lossen vrachtwagens met heftrucks (LPG + elektrisch) en opslag en intern transport van hout en houtproducten met heftrucks en zijladers (LPG + elektrisch).

Vindt er ook opslag van goederen plaats op het buitenterrein en, zo ja, welke goederen?

Opslag van hout en houtproducten in stellingen/opslagrekken.

Vinden er ook containerwisselingen plaats op het buitenterrein en, zo ja, hoe vaak en waar op het buitenterrein?

Containers met houtmot en houtafval op het buitenterrein ter hoogte van de centrale houtmotinstallatie. 2 containerwisselingen in de periode van 07:00 uur tot 19:00 uur.

Verkeersbewegingen van en naar de inrichting:

voertuigen	maximaal aantal per:			aantal bewegingen tussen:		
	dag	week	maand	07-19 u	19-23 u	23-07 u
Personenwagen [1)]	62			90	14	20
(Bestel)bus, afvoer [2)]	5			10	--	--
Vrachtwagen, afvoer [2)]	14			22	6	--
Vrachtwagen, aanvoer [3)]	8			14	1	1
Vrachtwagen, diversen [4)]	3			6	--	--

1) Bezoekers / personeel
2) Ophalen hout
3) Leveren hout en goederen
4) O.a. aan-/afvoer containers

Geluidsbronnen binnen de inrichting:

geluidsbron	aantal	aantal uren effectief in bedrijf tussen:		
		07-19 u	19-23 u	23-07 u
Hallen machinale houtbewerking	6	12	1	0,5
Centrale houtmotinstallatie	1	12	1	0,5
Hallen expeditie/opslag	4	12	1	0,5
Heftrucks/zijladers, intern transport:	12			
o hal A1 – buitenopslag/hal E+F		7,2	--	--
o hal E – buitenopslag hal E		9,5	0,8	--
o hal D – buitenopslag/hal E		8,5	--	--
o hal G+K – hal L1		1,8	0,2	--
o hal A1 – hal L1		1,8	0,2	--
o handling/opslag buitenterrein		12,0	--	--
Wisselen containers	2	0,5	--	--

BIJLAGE 3
Verwerkte meetresultaten en emissieberekeningen

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Houtmotinstallatie
Bronnaam	:	Houtmotinstallatie, totaal op 36 meter afstand
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	3,00
Meetafstand [m]	:	36,20
Meethoogte [m]	:	5,00

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	32,5	39,3	51,6	62,8	62,5	62,9	60,3	56,4	49,3	68,7
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,7	2,4	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	68,7	75,5	91,8	103,0	102,7	103,2	100,7	97,3	91,9	109,0

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08323b.JPG

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	Houtmotinstallatie
Bronnaam	Ontluchting houtmotinstallatie klein
MeetDatum	9-10-2018
Meetduur	: :
Type geluid	Continu
Temperatuur [°C]	--
Windsnelheid [m/s]	--
Hoek windricht [°]	--
RV [%]	--
Alu conform	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	8,00
Meetafstand [m]	1,50
Meethoogte [m]	8,10

Frequentie [Hz]	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	33,7	44,3	58,7	71,2	79,5	81,7	78,2	72,2	62,4	85,3
Achtergr [dB(A)]	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	
DAlu*R [dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)]	48,2	58,8	73,2	85,7	94,0	96,2	92,7	86,7	76,9	99,8

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08323a2.jpg

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Houtmotinstallatie
Bronnaam	:	Ontluchting houtmotinstallatie groot
MeetDatum	:	9-10-2018
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	12,00
Meetafstand [m]	:	1,50
Meethoogte [m]	:	12,20

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	40,9	44,5	54,0	53,5	54,9	52,4	45,8	37,7	31,4	60,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	49,4	53,0	66,5	66,0	67,4	64,9	58,3	50,2	43,9	72,6

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08323a1.jpg

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Houtmotinstallatie
Bronnaam	:	Ventilatoren houtmotinstallatie laag
MeetDatum	:	22-11-2018
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	1,50
Meethoogte [m]	:	1,20

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	39,6	49,1	65,1	66,5	70,7	88,0	86,4	83,6	77,2	91,4
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	48,1	57,6	77,6	79,0	83,2	100,5	98,9	96,1	89,7	103,9

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\IMG_4039.jpg

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Houtmotinstallatie
Bronnaam	:	Afzuiging naar container
MeetDatum	:	24-1-2013
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,50
Meetafstand [m]	:	2,50
Meethoogte [m]	:	2,00

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	38,0	52,4	64,3	78,8	75,7	74,0	73,0	70,9	69,0	82,6
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	51,0	65,4	81,3	95,8	92,7	91,0	90,0	87,9	86,0	99,5

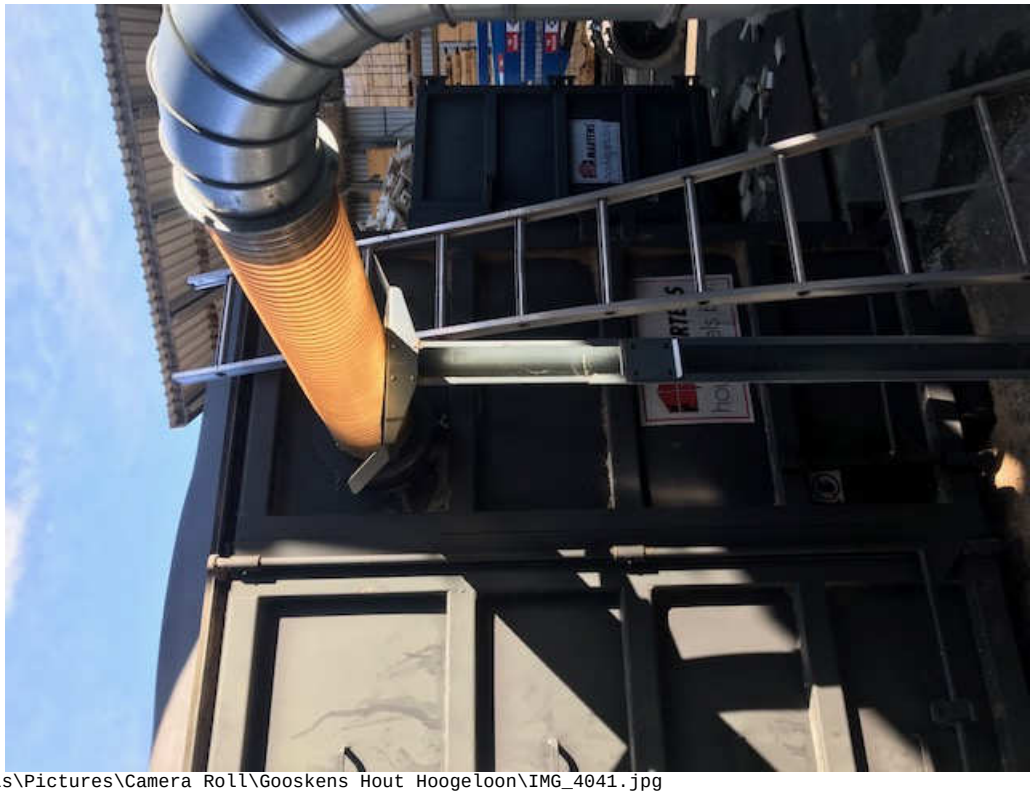

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\IMG_4041.jpg

II3 LIJNBRON

Onderdeel	Houtmotinstallatie
Bronnaam	Afvoerkanaal houtmot K2, zonder tooncomponent
MeetDatum	12-3-2019
Meetduur	: :
Type geluid	Continu
Temperatuur [°C]	--
Windsnelheid [m/s]	--
Hoek windricht [°]	--
RV [%]	--
Opp. meetvlak [m²]	65,97
Meetafstand [m]	0,10

Meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1	36,4	45,4	56,8	56,2	57,9	59,1	63,3	57,1	46,8	67,0
Gem.niv. Lp :	36,4	45,4	56,8	56,2	57,9	59,1	63,3	57,1	46,8	67,0

Achtergr. meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frequentie [Hz] :	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)] :	36,4	45,4	56,8	56,2	57,9	59,1	63,3	57,1	46,8	67,0
Achtergr [dB(A)] :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB] :	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	
Delta Lf [dB] :	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
DI [dB] :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)] :	52,6	61,6	73,0	72,4	74,1	75,3	79,5	73,3	63,0	83,2

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08331.JPG

II3 LIJNBRON

Onderdeel	Houtmotinstallatie
Bronnaam	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent
MeetDatum	12-3-2019
Meetduur	: :
Type geluid	Continu
Temperatuur [°C]	--
Windsnelheid [m/s]	--
Hoek windricht [°]	--
RV [%]	--
Opp. meetvlak [m²]	65,97
Meetafstand [m]	0,10

Meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1	48,8	50,0	55,9	57,9	72,1	81,6	87,2	78,4	69,6	88,8
Gem.niv. Lp :	48,8	50,0	55,9	57,9	72,1	81,6	87,2	78,4	69,6	88,8

Achtergr. meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frequentie [Hz] :	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)] :	48,8	50,0	55,9	57,9	72,1	81,6	87,2	78,4	69,6	88,8
Achtergr [dB(A)] :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB] :	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	
Delta Lf [dB] :	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
DI [dB] :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)] :	65,0	66,2	72,1	74,1	88,3	97,8	103,4	94,6	85,8	105,0

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08331.JPG

II3 LIJNBRON

Onderdeel	:	Houtmotinstallatie
Bronnaam	:	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Opp. meetvlak [m²]	:	65,97
Meetafstand [m]	:	0,10

Meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1	56,8	59,9	62,3	62,0	78,9	87,7	93,2	86,2	78,6	95,1
Gem.niv. Lp :	56,8	59,9	62,3	62,0	78,9	87,7	93,2	86,2	78,6	95,1

Achtergr. meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frequentie [Hz] :	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)] :	56,8	59,9	62,3	62,0	78,9	87,7	93,2	86,2	78,6	95,1
Achtergr [dB(A)] :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB] :	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	
Delta Lf [dB] :	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
DI [dB] :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)] :	73,0	76,1	78,5	78,2	95,1	103,9	109,4	102,4	94,8	111,3

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08329.JPG

II3 LIJNBRON

Onderdeel	Houtmotinstallatie
Bronnaam	Afvoerkanaal houtmot G1/G2
MeetDatum	12-3-2019
Meetduur	: :
Type geluid	Continu
Temperatuur [°C]	--
Windsnelheid [m/s]	--
Hoek windricht [°]	--
RV [%]	--
Opp. meetvlak [m²]	37,70
Meetafstand [m]	0,10

Meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1	40,2	46,6	53,0	52,6	57,3	61,2	61,6	57,7	52,2	66,5
Gem.niv. Lp :	40,2	46,6	53,0	52,6	57,3	61,2	61,6	57,7	52,2	66,5

Achtergr. meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frequentie [Hz] :	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)] :	40,2	46,6	53,0	52,6	57,3	61,2	61,6	57,7	52,2	66,5
Achtergr [dB(A)] :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB] :	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	
Delta Lf [dB] :	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
DI [dB] :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)] :	54,0	60,4	66,8	66,4	71,1	75,0	75,4	71,5	66,0	80,3

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08334.JPG

II3 LIJNBRON

Onderdeel	Houtmotinstallatie
Bronnaam	Afvoerkanaal houtmot G1/G2 (LAmax)
MeetDatum	12-3-2019
Meetduur	: :
Type geluid	Continu
Temperatuur [°C]	--
Windsnelheid [m/s]	--
Hoek windricht [°]	--
RV [%]	--
Opp. meetvlak [m²]	37,70
Meetafstand [m]	0,10

Meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1	42,9	51,6	54,1	56,5	58,8	63,6	62,6	57,8	52,9	68,2
Gem.niv. Lp :	42,9	51,6	54,1	56,5	58,8	63,6	62,6	57,8	52,9	68,2

Achtergr. meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frequentie [Hz] :	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)] :	42,9	51,6	54,1	56,5	58,8	63,6	62,6	57,8	52,9	68,2
Achtergr [dB(A)] :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB] :	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	
Delta Lf [dB] :	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
DI [dB] :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)] :	56,7	65,4	67,9	70,3	72,6	77,4	76,4	71,6	66,7	81,9

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08333.JPG

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	9,60
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	33,3	53,0	59,5	64,8	69,6	68,7	66,3	60,4	54,2	74,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	57,9	77,6	88,1	93,4	98,2	97,3	94,9	89,0	82,8	102,8

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	9,60
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	45,0	61,3	66,9	74,0	78,8	75,3	72,8	66,8	60,5	82,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	69,6	85,9	95,5	102,6	107,4	103,9	101,4	95,4	89,1	110,8

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	14,30
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	31,5	49,0	55,7	60,7	65,5	64,3	61,2	55,2	48,3	69,8
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	59,6	77,1	87,8	92,8	97,6	96,4	93,3	87,3	80,4	101,9

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	14,30
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	40,4	58,5	64,7	75,4	81,2	73,4	76,8	66,5	58,5	83,9
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	68,5	86,6	96,8	107,5	113,3	105,5	108,9	98,6	90,6	116,0

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	8,60
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	35,4	37,7	41,3	48,9	55,6	56,4	53,5	51,1	43,9	61,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	59,1	61,4	69,0	76,6	83,3	84,1	81,2	78,8	71,6	88,7

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	8,60
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	50,4	52,3	55,8	66,5	68,3	67,2	61,9	62,1	54,8	73,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	74,1	76,0	83,5	94,2	96,0	94,9	89,6	89,8	82,5	100,8

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	13,90
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	31,2	34,9	41,6	49,1	59,2	59,3	63,4	58,6	53,4	66,9
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	59,1	62,8	73,5	81,0	91,1	91,2	95,3	90,5	85,3	98,8

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	13,90
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	43,0	44,3	53,5	60,1	67,5	68,3	81,2	76,0	73,7	83,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	70,9	72,2	85,4	92,0	99,4	100,2	113,1	107,9	105,6	115,0

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP50, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,90
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	31,2	36,0	40,7	49,8	52,9	54,8	53,2	50,1	43,4	59,7
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	54,1	58,9	67,6	76,7	79,8	81,7	80,1	77,0	70,3	86,7

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP50, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,90
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	47,6	51,4	48,6	63,3	70,8	74,7	66,6	61,3	56,0	77,0
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	70,5	74,3	75,5	90,2	97,7	101,6	93,5	88,2	82,9	103,9

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische zijlader Mabo, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	3,80
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	32,8	42,6	53,2	58,2	62,8	70,4	62,2	58,7	52,9	72,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	49,4	59,2	73,8	78,8	83,4	91,0	82,8	79,3	73,5	92,7

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische zijlader Mabo, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	3,80
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	36,4	51,7	63,3	68,5	73,1	77,7	70,5	64,6	61,3	80,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	53,0	68,3	83,9	89,1	93,7	98,3	91,1	85,2	81,9	100,8

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Carer F70, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	8,30
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	30,1	34,9	43,8	52,3	56,0	55,7	55,4	53,2	45,6	61,9
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	53,5	58,3	71,2	79,7	83,4	83,1	82,8	80,6	73,0	89,3

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Carer F70, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	8,30
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	33,1	43,3	54,9	66,1	71,9	70,1	70,7	66,2	58,0	76,7
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	56,5	66,7	82,3	93,5	99,3	97,5	98,1	93,6	85,4	104,1

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, rijden (LAmax)
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	29,6	57,9	63,4	66,8	74,1	72,2	74,3	65,7	59,0	79,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	51,5	79,8	89,3	92,7	100,0	98,1	100,2	91,6	84,9	105,0

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, rijden (LAmax)
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,80
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	26,7	37,9	47,9	54,6	57,7	62,8	59,8	61,6	55,5	67,5
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	48,6	59,8	73,8	80,5	83,6	88,7	85,7	87,5	81,4	93,4

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Carer F70, rijden (LAmax)
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	24,9	36,2	44,0	51,4	58,8	63,9	69,5	70,6	61,7	74,0
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	46,8	58,1	69,9	77,3	84,7	89,8	95,4	96,5	87,6	99,9

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,80
Meetafstand [m]	:	3,00
Meethoogte [m]	:	1,20

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	37,4	56,3	74,6	81,7	87,0	89,4	87,6	82,3	71,7	93,6
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	51,9	70,8	93,1	100,2	105,5	107,9	106,1	100,8	90,2	112,2

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,80
Meetafstand [m]	:	5,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	23,1	39,4	54,1	61,3	67,1	69,3	67,8	63,0	54,0	73,7
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	42,1	58,4	77,1	84,3	90,1	92,3	90,8	86,0	77,0	96,7

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, storten houtafval in container (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	5,30
Meethoogte [m]	:	5,00

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	37,7	50,0	60,4	67,7	73,9	79,2	85,0	76,9	66,8	86,9
Achtergr [dB(A)]	:	35,8	46,7	58,3	67,2	68,8	70,5	67,4	66,0	62,6	75,6
DGeo [dB]	:	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	52,7	66,7	79,7	84,2	95,8	102,0	108,4	100,0	88,2	110,0

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG zijlader 3,5 ton, rijden
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	30,4	53,7	53,4	62,3	67,8	66,0	67,9	66,2	57,4	73,6
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	52,3	75,6	79,3	88,2	93,7	91,9	93,8	92,1	83,3	99,5

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG zijlader 3,5 ton, rijden LAmax)
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	40,1	58,3	59,1	65,9	73,0	72,2	69,2	64,9	57,0	77,3
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	62,0	80,2	85,0	91,8	98,9	98,1	95,1	90,8	82,9	103,2

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, rijden
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	26,2	51,9	57,6	61,8	67,8	66,8	65,6	60,7	54,3	72,6
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	48,1	73,8	83,5	87,7	93,7	92,7	91,5	86,6	80,2	98,5

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, rijden
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,80
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	23,6	36,6	40,2	45,2	52,4	56,8	55,4	55,4	50,6	61,8
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	45,5	58,5	66,1	71,1	78,3	82,7	81,3	81,3	76,5	87,7

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Carer F70, rijden
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	23,4	33,5	41,9	47,6	53,6	56,7	61,8	61,7	55,4	66,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	45,3	55,4	67,8	73,5	79,5	82,6	87,7	87,6	81,3	92,0

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Heftruck klepperen lepels klinkerbestrating (LAmax)
MeetDatum	:	29-11-2018
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	17,00
Windsnelheid [m/s]	:	3,00
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	95,00
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,50
Meetafstand [m]	:	5,00
Meethoogte [m]	:	1,00

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	--	56,5	63,1	70,1	84,1	82,8	84,7	78,1	68,7	89,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	--	75,5	86,1	93,1	107,1	105,8	107,7	101,1	91,7	112,1

Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde waarde uit metingen

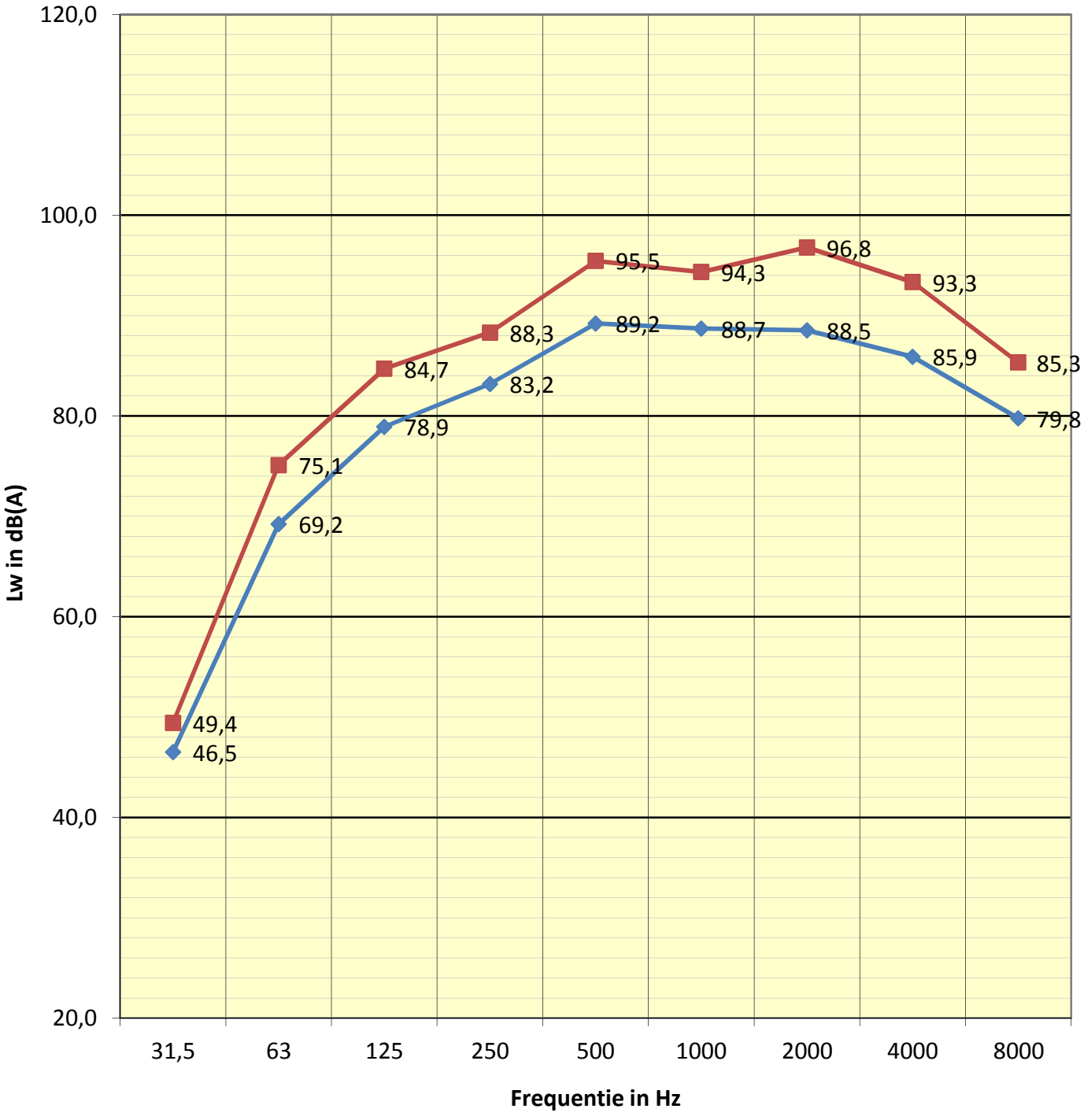

8-4-2019 13:45

Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde waarde uit metingen

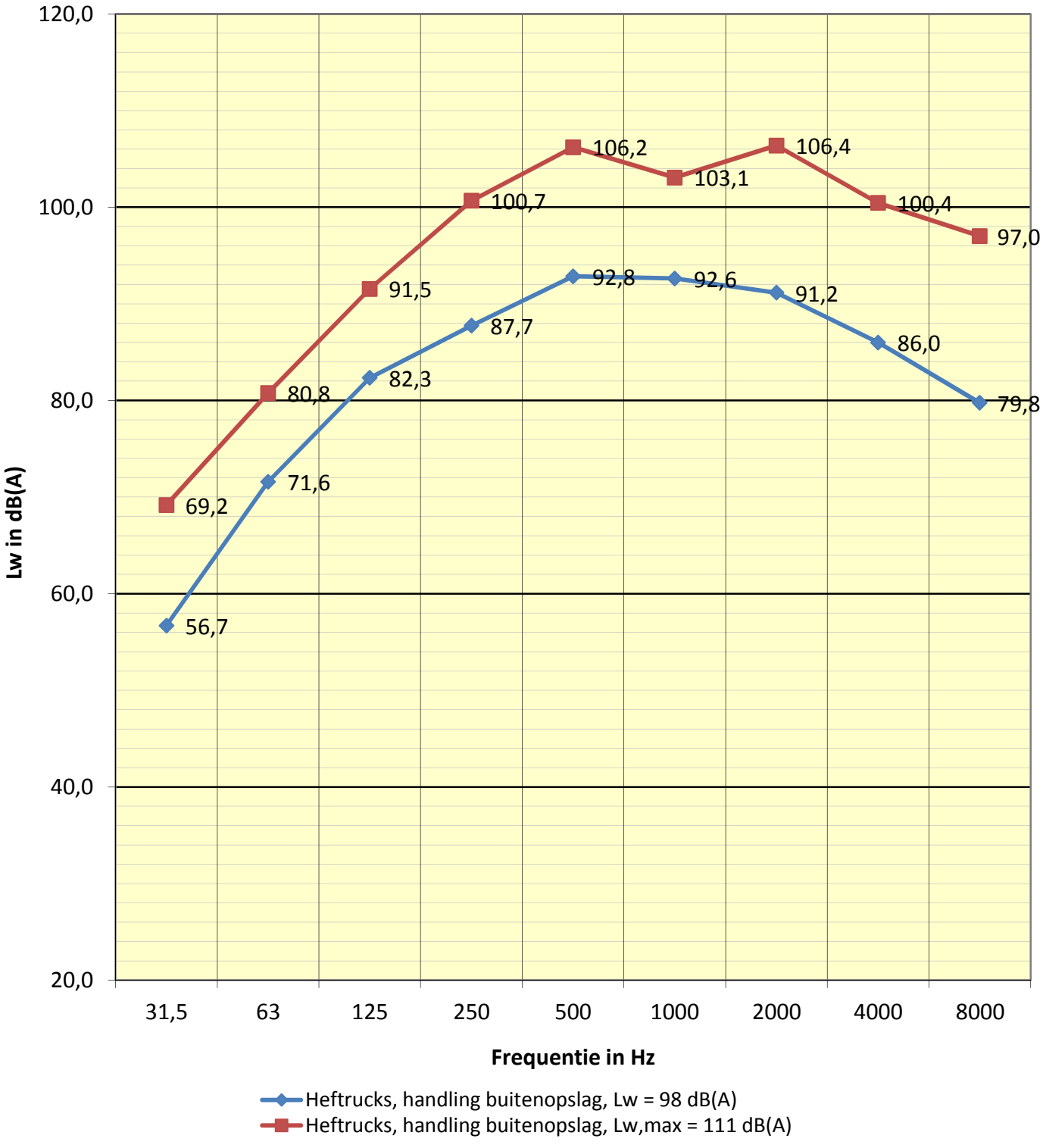

8-4-2019 13:46

Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde waarde uit metingen (alleen elektrisch)

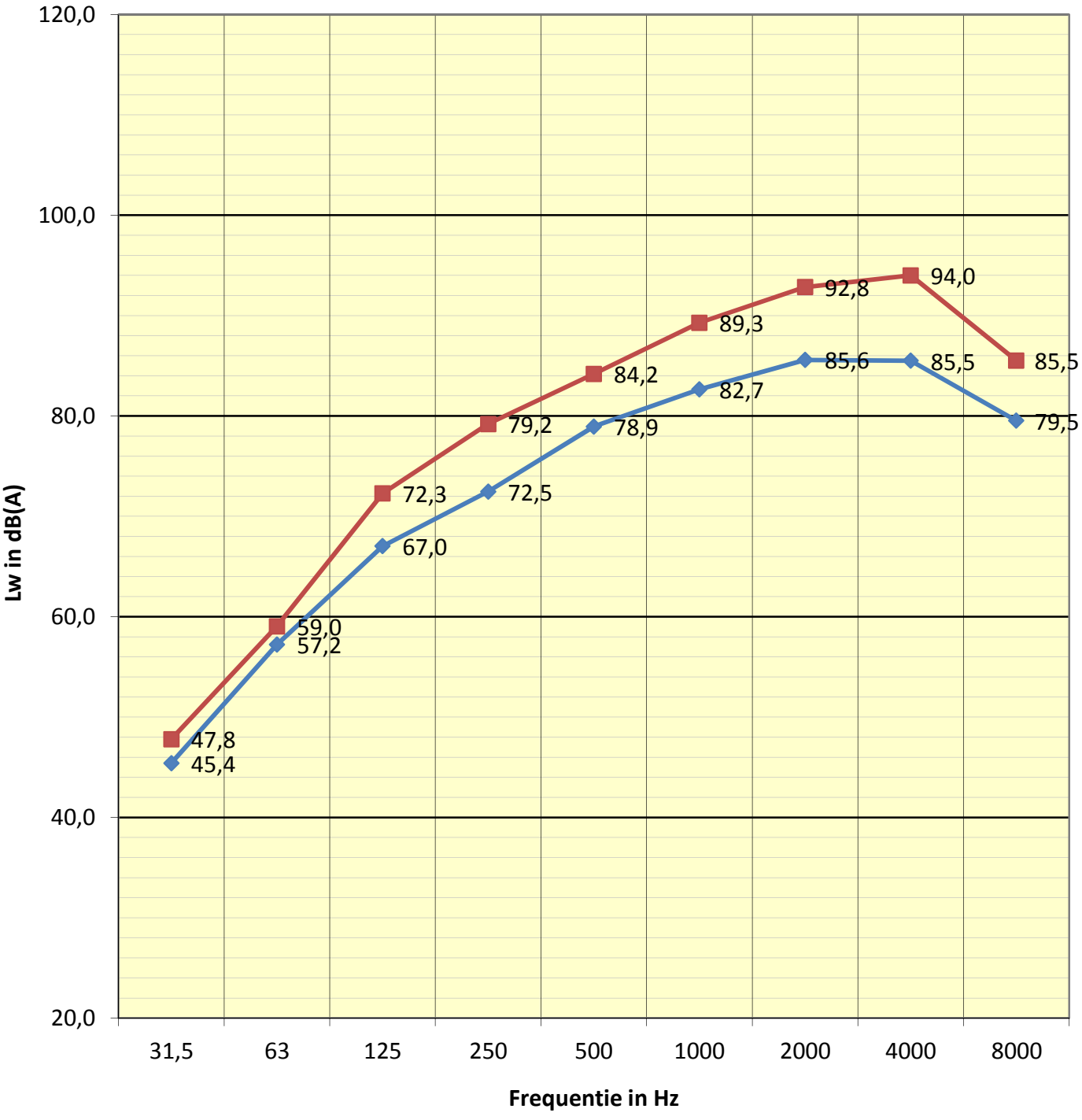

8-4-2019 13:47

Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde waarde uit metingen (alleen elektrisch)

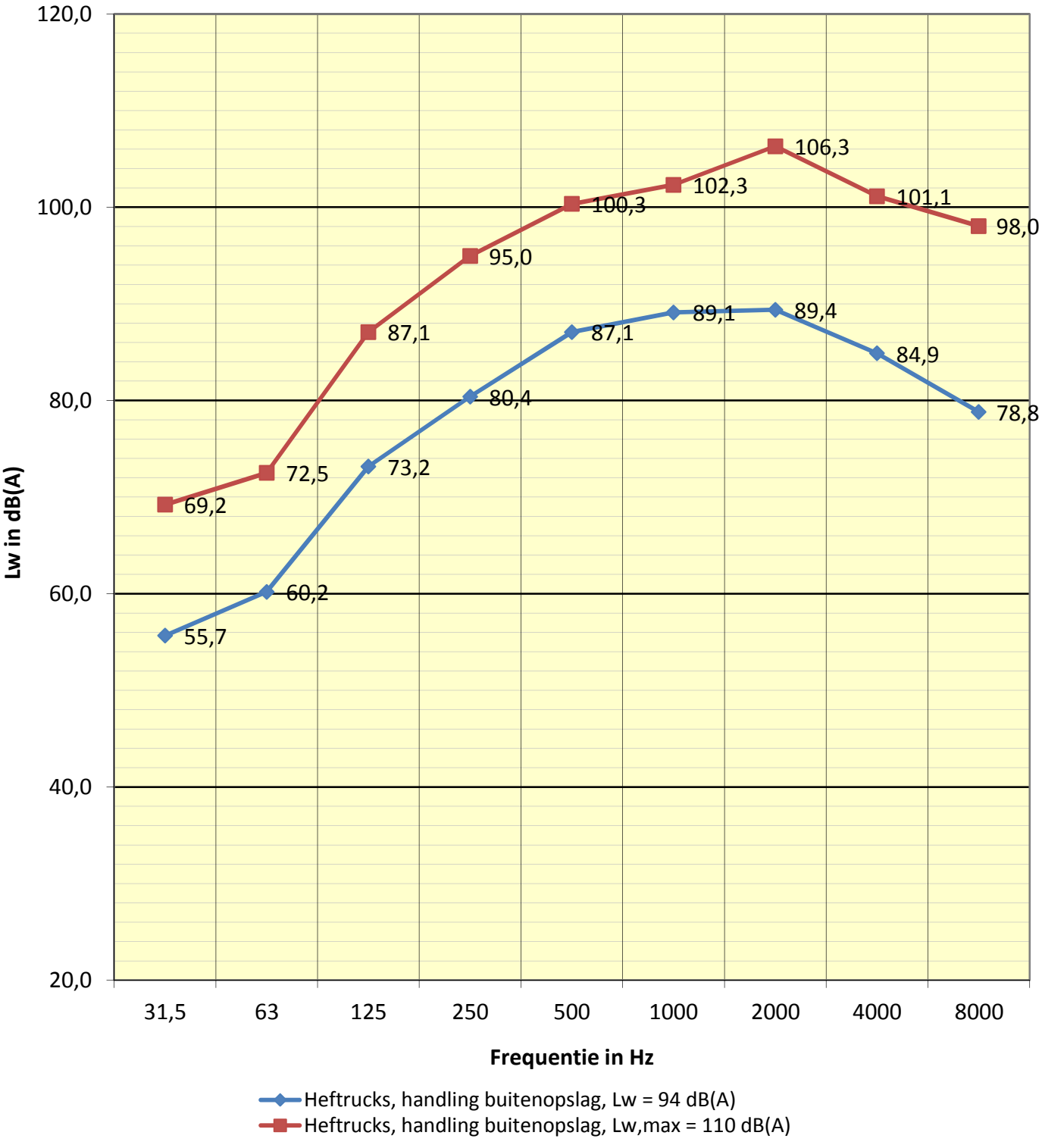

8-4-2019 13:47

Grafiekdata heftrucks, handling.

Heftrucks, handling buitenopslag, Lw = 98 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Toyota 45 LPG	57,9	77,6	88,1	93,4	98,2	97,3	94,9	89,0	82,8	102,8
Toyota 45 LPG	59,6	77,1	87,8	92,8	97,6	96,4	93,3	87,3	80,4	101,9
Cat EP45	59,1	61,4	69,0	76,6	83,3	84,1	81,2	78,8	71,6	88,7
Cat EP45	59,1	62,8	73,5	81,0	91,1	91,2	95,3	90,5	85,3	98,8
Cat EP50	54,1	58,9	67,6	76,7	79,8	81,7	80,1	77,0	70,3	86,6
Zijlader Mabo	49,4	59,2	73,8	78,8	83,4	91,0	82,8	79,3	73,5	92,7
Carer F70	53,5	58,3	71,2	79,7	83,4	83,1	82,8	80,6	73,0	89,3
Cat EP45	42,1	58,4	77,1	84,3	90,1	92,3	90,8	86,0	77,0	96,7
Som	**65,7**	**80,6**	**91,4**	**96,8**	**101,9**	**101,6**	**100,2**	**95,0**	**88,8**	**107,0**
Gemiddeld	**56,7**	**71,6**	**82,3**	**87,7**	**92,8**	**92,6**	**91,2**	**86,0**	**79,8**	**98,0**

Heftrucks, handling buitenopslag, Lw,max = 111 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Toyota 45 LPG	69,6	85,9	95,5	102,6	107,4	103,9	101,4	95,4	89,1	110,8
Toyota 45 LPG	68,5	86,6	96,8	107,5	113,3	105,5	108,9	98,6	90,6	116,0
Cat EP45	70,9	72,2	85,4	92,0	99,4	100,2	113,1	107,9	105,6	115,1
Cat EP50	70,5	74,3	75,5	90,2	97,7	101,6	93,5	88,2	82,9	103,9
Zijlader Mabo	53,0	68,3	83,9	89,1	93,7	98,3	91,1	85,2	81,9	100,8
Cat EP45	74,1	76,0	83,5	94,2	96,0	94,9	89,6	89,8	82,5	100,8
Carer F70	56,5	66,7	82,3	93,5	99,3	97,5	98,1	93,6	85,4	104,1
Cat EP45	51,9	70,8	93,1	100,2	105,5	107,9	106,1	100,8	90,2	112,1
Som	**78,2**	**89,8**	**100,6**	**109,7**	**115,2**	**112,1**	**115,4**	**109,5**	**106,0**	**120,3**
Gemiddeld	**69,2**	**80,8**	**91,5**	**100,7**	**106,2**	**103,1**	**106,4**	**100,4**	**97,0**	**111,3**

Grafiekdata heftrucks, rijden.

Heftrucks, rijden extern transport, Lw = 95 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Toyota 45 LPG	48,1	73,8	83,5	87,7	93,7	92,7	91,5	86,6	80,2	98,5
Cat 45EP	45,5	58,5	66,1	71,1	78,3	82,7	81,3	81,3	76,5	87,7
Carer F70	45,3	55,4	67,8	73,5	79,5	82,6	87,7	87,6	81,3	92,0
Som	**51,3**	**74,0**	**83,7**	**88,0**	**94,0**	**93,5**	**93,3**	**90,7**	**84,5**	**99,6**
Gemiddeld	**46,5**	**69,2**	**78,9**	**83,2**	**89,2**	**88,7**	**88,5**	**85,9**	**79,8**	**94,9**

Heftrucks, rijden extern transport, Lw,max = 102 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Toyota 45 LPG	51,5	79,8	89,3	92,7	100,0	98,1	100,2	91,6	84,9	105,0
Cat EP45	48,6	59,8	73,8	80,5	83,6	88,7	85,7	87,5	81,4	93,4
Carer F70	46,8	58,1	69,9	77,3	84,7	89,8	95,4	96,5	87,6	99,9
Som	**54,2**	**79,9**	**89,5**	**93,1**	**100,2**	**99,1**	**101,6**	**98,1**	**90,1**	**106,4**
Gemiddeld	**49,4**	**75,1**	**84,7**	**88,3**	**95,5**	**94,3**	**96,8**	**93,3**	**85,3**	**101,6**

Grafiekdata heftrucks, handling (elektrisch).

Heftrucks, handling buitenopslag, Lw = 94 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Cat EP45	59,1	61,4	69,0	76,6	83,3	84,1	81,2	78,8	71,6	88,7
Cat EP45	59,1	62,8	73,5	81,0	91,1	91,2	95,3	90,5	85,3	98,8
Cat EP50	54,1	58,9	67,6	76,7	79,8	81,7	80,1	77,0	70,3	86,6
Zijlader Mabo	49,4	59,2	73,8	78,8	83,4	91,0	82,8	79,3	73,5	92,7
Carer F70	53,5	58,3	71,2	79,7	83,4	83,1	82,8	80,6	73,0	89,3
Cat EP45	42,1	58,4	77,1	84,3	90,1	92,3	90,8	86,0	77,0	96,7
Som	**63,4**	**68,0**	**81,0**	**88,2**	**94,9**	**96,9**	**97,2**	**92,7**	**86,6**	**102,1**
Gemiddeld	**55,7**	**60,2**	**73,2**	**80,4**	**87,1**	**89,1**	**89,4**	**84,9**	**78,8**	**94,3**

Heftrucks, handling buitenopslag, Lw,max = 110 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Cat EP45	70,9	72,2	85,4	92,0	99,4	100,2	113,1	107,9	105,6	115,1
Cat EP50	70,5	74,3	75,5	90,2	97,7	101,6	93,5	88,2	82,9	103,9
Zijlader Mabo	53,0	68,3	83,9	89,1	93,7	98,3	91,1	85,2	81,9	100,8
Cat EP45	74,1	76,0	83,5	94,2	96,0	94,9	89,6	89,8	82,5	100,8
Carer F70	56,5	66,7	82,3	93,5	99,3	97,5	98,1	93,6	85,4	104,1
Cat EP45	51,9	70,8	93,1	100,2	105,5	107,9	106,1	100,8	90,2	112,1
Som	**77,0**	**80,3**	**94,9**	**102,7**	**108,1**	**110,1**	**114,1**	**108,9**	**105,8**	**117,5**
Gemiddeld	**69,2**	**72,5**	**87,1**	**95,0**	**100,3**	**102,3**	**106,3**	**101,1**	**98,0**	**109,7**

Grafiekdata heftrucks, rijden (elektrisch).

Heftrucks, rijden extern transport, Lw = 90 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Cat 45EP	45,5	58,5	66,1	71,1	78,3	82,7	81,3	81,3	76,5	87,7
Carer F70	45,3	55,4	67,8	73,5	79,5	82,6	87,7	87,6	81,3	92,0
Som	**48,4**	**60,2**	**70,0**	**75,5**	**82,0**	**85,7**	**88,6**	**88,5**	**82,5**	**93,4**
Gemiddeld	**45,4**	**57,2**	**67,0**	**72,5**	**78,9**	**82,7**	**85,6**	**85,5**	**79,5**	**90,4**

Heftrucks, rijden extern transport, Lw,max = 98 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Cat EP45	48,6	59,8	73,8	80,5	83,6	88,7	85,7	87,5	81,4	93,4
Carer F70	46,8	58,1	69,9	77,3	84,7	89,8	95,4	96,5	87,6	99,9
Som	**50,8**	**62,0**	**75,3**	**82,2**	**87,2**	**92,3**	**95,8**	**97,0**	**88,5**	**100,8**
Gemiddeld	**47,8**	**59,0**	**72,3**	**79,2**	**84,2**	**89,3**	**92,8**	**94,0**	**85,5**	**97,8**

EN ISO 3744:1995

Determination of sound power levels of noise sources using sound pressure - Engineering method in an essentially free field over a reflecting pane

Omschrijving geluidsbron : Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, koelen

Afmetingen geluidsbron :

lengte (L_1) :	2,51	m
breedte (L_2) :	0,74	m
hoogte (L_3) :	1,86	m

Afmetingen meetvlak :

Meetafstand tot geluidsbron (d) :	1,0	m
Oppervlakte meetvlak (S) :	53,80	m^2

Meetomgeving : Vrijveld situatie

Lengte ruimte :		m
Breedte ruimte :		m
Hoogte ruimte :		m
Gemiddelde absorptiegraad in ruimte (α) :	1,00	-

Vrijveld situatie

Meetresultaten

Oktaafband :	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz	8000 Hz	AP	Eenheid
Meetvlakgemiddeld geluidsniveau (L'_p) :	50,6	51,2	60,7	64,6	62,3	59,0	53,8	47,7	68,5	dB(A)
Meetvlakgemiddeld achtergrondniveau (L''_p) :									0,0	dB(A)
Correctie achtergrondniveau (K_1) :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	--	dB
Correctie meetomgeving (K_2) :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	--	dB
Equivalent geluidsniveau meetvlak (L_{pf}) :	50,6	51,2	60,7	64,6	62,3	59,0	53,8	47,7	68,5	dB(A)
Geluidsvermogenniveau (Lw) :	**67,9**	**68,5**	**78,0**	**81,9**	**79,6**	**76,3**	**71,1**	**65,0**	**85,8**	**dB(A)**

EN ISO 3744:1995

Determination of sound power levels of noise sources using sound pressure - Engineering method in an essentially free field over a reflecting pane

Omschrijving geluidsbron :	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, koelen (nachtstand)	
Afmetingen geluidsbron :		
lengte (L_1) :	2,51	m
breedte (L_2) :	0,74	m
hoogte (L_3) :	1,86	m
Afmetingen meetvlak :		
Meetafstand tot geluidsbron (d) :	1,0	m
Oppervlakte meetvlak (S) :	53,80	m^2
Meetomgeving :	Vrijveld situatie	
Lengte ruimte :		m
Breedte ruimte :		m
Hoogte ruimte :		m
Gemiddelde absorptiegraad in ruimte (α) :	1,00	- *Vrijveld situatie*

Meetresultaten

Oktaafband :	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz	8000 Hz	AP	Eenheid
Meetvlakgemiddeld geluidsniveau (L'_p) :	41,3	43,9	46,4	49,3	50,5	48,2	43,5	45,4	56,0	dB(A)
Meetvlakgemiddeld achtergrondniveau (L''_p) :									0,0	dB(A)
Correctie achtergrondniveau (K_1) :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	--	dB
Correctie meetomgeving (K_2) :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	--	dB
Equivalent geluidsniveau meetvlak (L_{pf}) :	41,3	43,9	46,4	49,3	50,5	48,2	43,5	45,4	56,0	dB(A)
Geluidsvermogenniveau (Lw) :	**58,6**	**61,2**	**63,7**	**66,6**	**67,8**	**65,5**	**60,8**	**62,7**	**73,4**	**dB(A)**

Datum	6/14/2019
Project	test
Positie	10

TECHNISCHE SPECIFICATIE

Mediumhoeveelheid	:	1,26	l/s		:		
Drukverlies mediumzijdig	:	37	kPa		:		

Uitblaas sectie

Openingpositie	:	Kopkant		Afmeting B x H	:	1100 x 500	mm
Luchtweerstand	:	1	Pa		:		

Geluidsgegevens

	Hz										
Geluidsvermogen / Sound power	**63**	**125**	**250**	**500**	**1k**	**2k**	**4k**	**8k**		**LwA Tot.**	
'RL' - Retourlucht (Lw)	62	65	60	46	48	45	38	29	dB	55	dB(A)
'ARL' - Afblaas retour (Lw)	62	66	65	69	71	70	68	60	dB	76	dB(A)
'BLA' - Buitenlucht aanz. (Lw)	64	66	61	47	49	46	39	30	dB	56	dB(A)
'TL' - Inblaas lucht (Lw)	63	67	66	71	72	70	69	61	dB	77	dB(A)
Afgestraald geluid (Lw)	63	50	51	53	54	40	26	16	dB	56	dB(A)

VKT Basic rechts (Buitenopstelling)

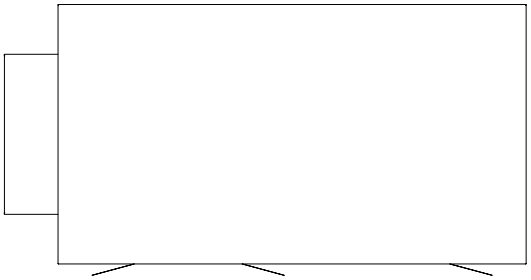

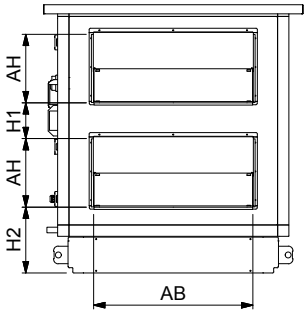

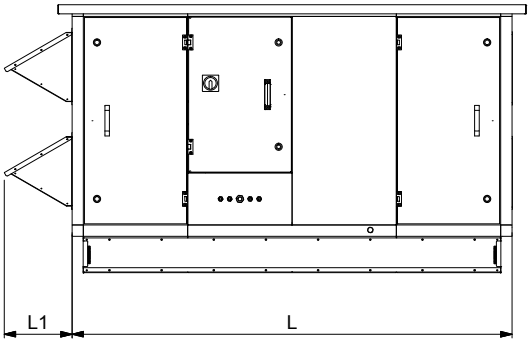

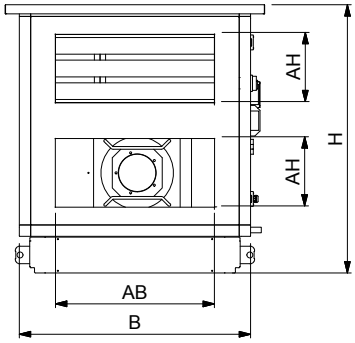

VKT Basic links (Buitenopstelling)

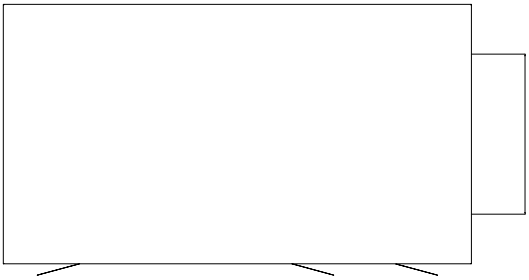

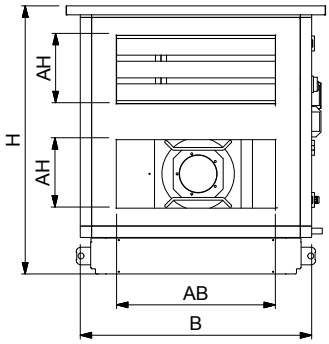

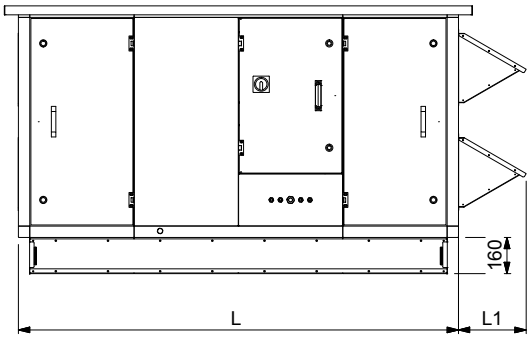

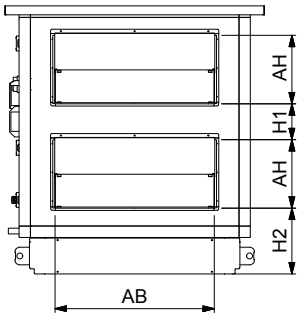

Buitenopstelling	L [mm]	B [mm]	H [mm]	AB [mm]	AH [mm]	L1 [mm]	H1 [mm]	H2 [mm]	gewicht [kg]
VKT BASIC HR10	1940	560	1180	250	300	300	160	290	300
VKT BASIC HR20	1940	1020	1180	700	300	300	160	290	405
VKT BASIC HR30	1940	1020	1640	700	400	400	290	355	515
VKT BASIC HR40	1940	1480	1640	1100	500	500	190	305	640
VKT BASIC HR60	2630	1710	1640	1400	500	240	190	305	930
VKT BASIC HR80	3090	1940	2100	1600	700	340	220	320	1300
VKT BASIC HR100	3090	2170	2100	1800	700	340	220	320	1430

Verhulst Klimaattechniek BV
Albert Einsteinweg 10
5151DL Drunen
www.verhulst.com
info@verhulst.com

VKT Basic buitenopstelling

Tekening is eigendom van Verhulst Klimaattechniek B.V.

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal G1, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0003/LAeq	40,0	51,2	58,3	60,6	68,5	72,0	71,0	65,2	59,6	76,3
0005/LAeq	40,0	53,9	61,9	65,7	73,7	77,0	75,5	69,8	63,5	81,1
0007/LAeq	40,3	51,6	62,6	69,4	78,1	81,1	77,8	70,4	61,1	84,5
00021/LAeq	31,2	53,7	59,8	62,7	68,6	69,7	69,4	65,8	61,6	75,3
00022/LAeq	36,3	53,3	63,1	65,2	73,2	76,4	74,3	68,1	62,5	80,3
00023/LAeq	37,3	51,2	62,1	68,2	76,1	79,5	77,5	69,7	62,7	83,2
Som dB(A)	46,2	60,4	69,4	74,0	82,1	85,3	83,0	76,4	69,8	*89,0*
Gemid. dB(A)	38,4	52,6	61,6	66,3	74,4	77,5	75,2	68,6	62,0	*81,2*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal G1, zagerij/schaverij

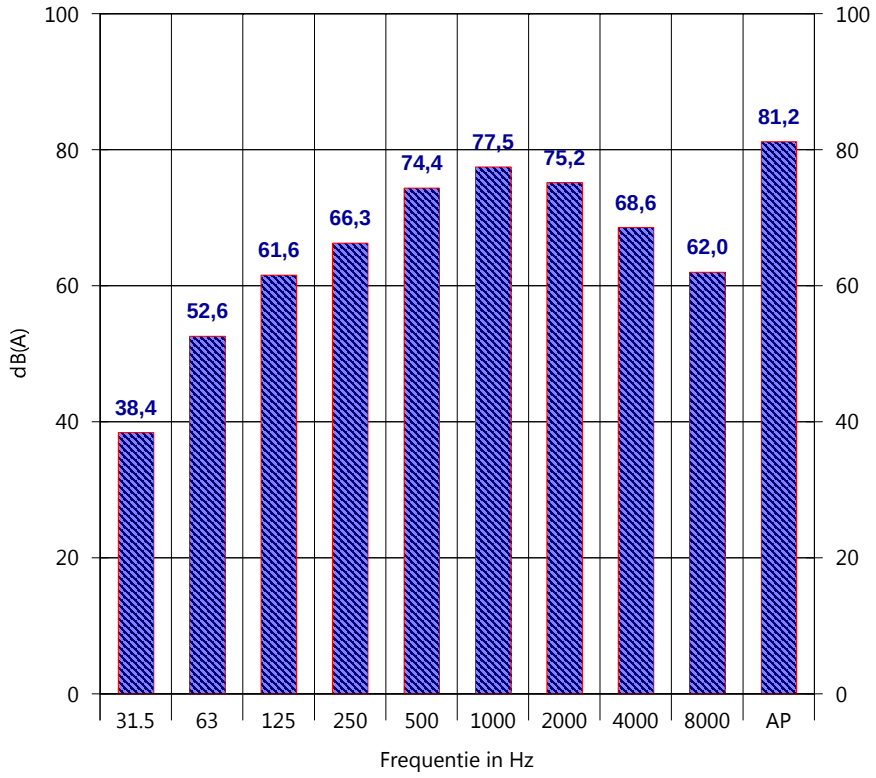

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal G1, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0004/LAmax	40,0	57,8	68,7	74,2	86,1	87,7	85,6	74,6	71,3	90,9
0006/LAmax	40,0	61,7	68,8	77,8	88,5	93,5	92,0	86,0	72,9	97,0
0008/LAmax	51,9	65,4	72,6	81,4	93,5	97,9	93,8	84,3	73,7	100,6
00021/LAmax	43,6	53,0	64,5	75,9	85,3	86,1	81,9	74,5	68,6	90,0
00022/LAmax	53,8	60,5	68,2	77,2	85,5	90,7	88,5	77,7	64,9	94,0
00023/LAmax	61,0	62,8	70,4	78,7	92,1	95,7	92,6	82,6	67,1	98,8
Som dB(A)	62,3	69,4	77,3	85,9	97,5	101,6	98,5	89,8	78,6	*104,5*
Gemid. dB(A)	54,5	61,7	69,5	78,1	89,8	93,8	90,7	82,1	70,8	*96,8*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal G1, zagerij/schaverij

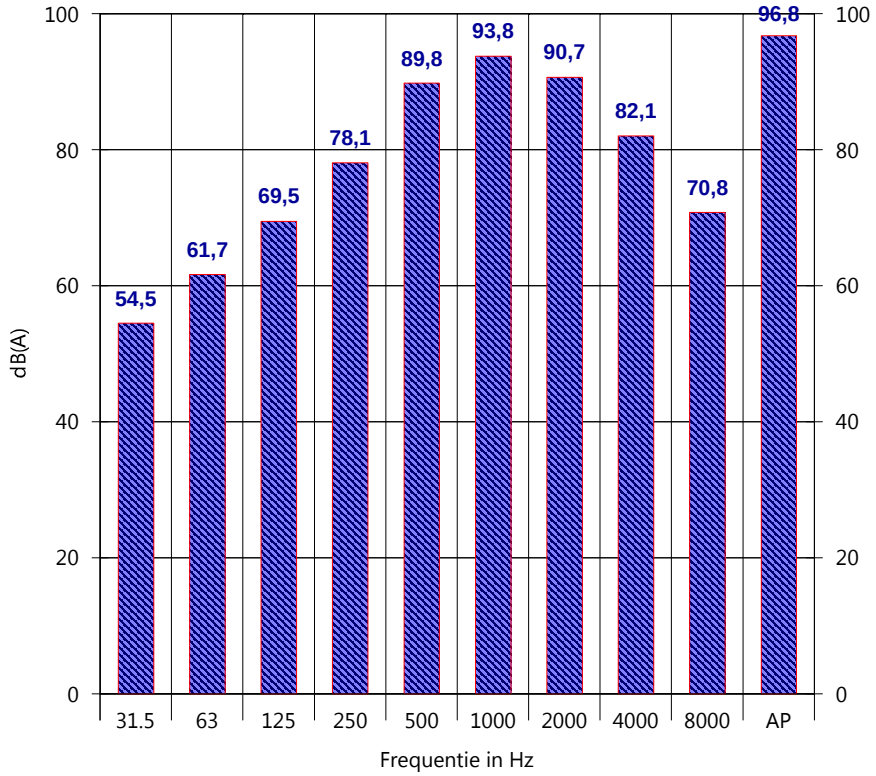

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G1, zagerij/schaverij (LAeq = 81 dB(A))
Dak, sandwichpanelen + lichtstroken

Oppervlakte bron/vlak : 110,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/ 100,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-pvc-lichtstraat / 10,00 m²	[dB]	8,0	13,1	16,1	16,2	17,9	23,1	32,9	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	13,1	17,5	21,4	23,2	19,5	29,1	37,1	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	52,6	61,6	66,3	74,4	77,5	75,2	68,6	81,1
geluidsisolatie vlak	[dB]	-13,1	-17,5	-21,4	-23,2	-19,5	-29,1	-37,1	
10.log(Svlak)	[dB]	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	56,9	61,5	62,3	68,6	75,4	63,5	48,9	76,8
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	36,5	41,1	41,9	48,2	55,0	43,1	28,5	56,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G1, zagerij/schaverij (LAeq = 81 dB(A))
Voorgevel, roldeur+metselwerk+sandwichpaneel

Oppervlakte bron/vlak : 135,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-roldeur g1	/ 40,00 m²	[dB]	4,8	13,2	13,4	17,0	17,5	19,5	21,8	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 40,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	55,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	9,4	16,8	17,7	20,9	19,8	23,3	25,3	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	52,6	61,6	66,3	74,4	77,5	75,2	68,6	81,1
geluidsisolatie vlak		[dB]	-9,4	-16,8	-17,7	-20,9	-19,8	-23,3	-25,3	
10.log(Svlak)		[dB]	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	62,5	64,1	67,9	72,8	77,0	71,2	62,6	79,8
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	41,2	42,8	46,6	51,5	55,7	49,9	41,3	58,5

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G1, zagerij (LAeq = 81 dB(A)) /toekomstig Voorgevel, metselwerk

Oppervlakte bron/vlak : 135,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-spouwmuur metselwerk (ms3) / 135,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	35,9	37,5	39,0	39,7	39,9	40,0	40,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	52,6	61,6	66,3	74,4	77,5	75,2	68,6	81,1
geluidsisolatie vlak	[dB]	-35,9	-37,5	-39,0	-39,7	-39,9	-40,0	-40,0	
10.log(Svlak)	[dB]	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	36,0	43,4	46,6	54,0	56,9	54,5	47,9	60,6
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	14,7	22,1	25,3	32,7	35,6	33,2	26,6	39,3

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G1, zagerij/schaverij (LAeq = 81 dB(A))
Achtergevel, sandwichpaneel+glasraam

Oppervlakte bron/vlak : 33,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	24,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-glas enkel 4mm /	9,00 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	26,0	30,0	32,0	28,0	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	14,3	18,3	22,0	24,3	20,5	27,6	28,3	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	52,6	61,6	66,3	74,4	77,5	75,2	68,6	81,1
geluidsisolatie vlak		[dB]	-14,3	-18,3	-22,0	-24,3	-20,5	-27,6	-28,3	
10.log(Svlak)		[dB]	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	51,5	56,5	57,5	63,3	70,2	60,8	53,5	71,8
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	36,3	41,3	42,3	48,1	55,0	45,6	38,3	56,6

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal G2, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0009/LAeq	40,0	48,6	58,2	64,4	69,3	71,0	73,4	72,4	59,0	78,1
0011/LAeq	40,0	52,8	60,4	66,4	73,7	77,1	78,4	76,0	64,3	82,9
0013/LAeq	40,1	52,6	62,5	67,1	73,5	74,8	78,7	81,2	68,2	84,3
00024/LAeq	32,8	48,9	59,7	64,1	69,3	71,7	75,1	75,3	63,7	79,9
00025/LAeq	35,9	51,9	59,1	65,8	73,9	75,9	77,8	77,5	63,8	82,8
00026/LAeq	35,4	51,6	61,9	65,7	73,0	75,3	76,9	76,2	64,4	81,9
Som dB(A)	46,0	59,1	68,3	73,5	80,3	82,6	84,9	85,1	72,5	*89,8*
Gemid. dB(A)	38,2	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	64,7	*82,1*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal G2, zagerij/schaverij

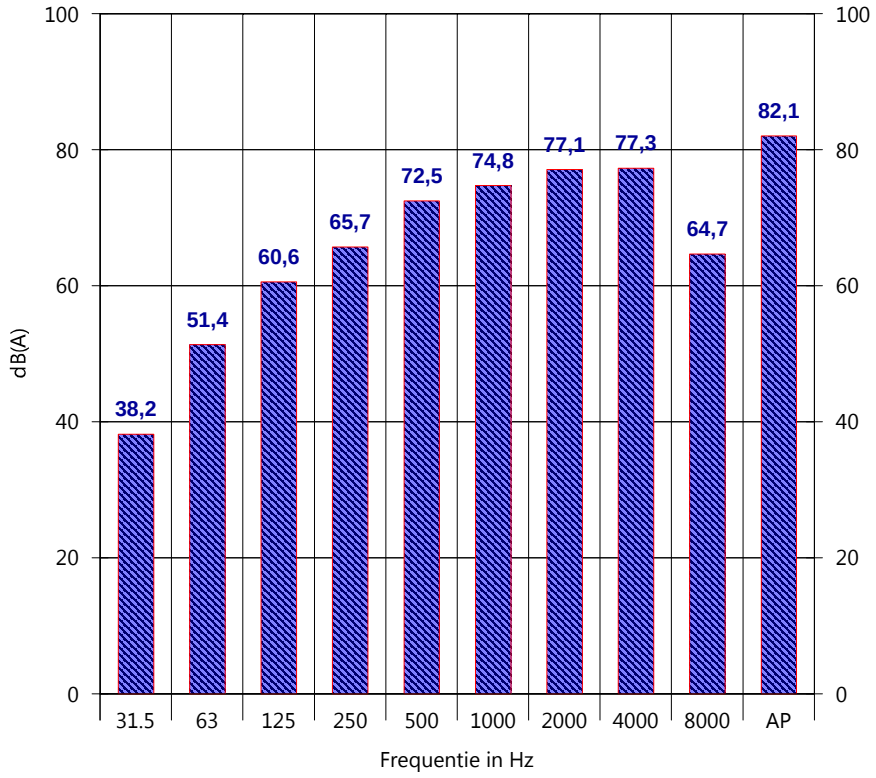

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal G2, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0010/LAmax	41,8	56,0	66,5	75,1	81,7	87,1	89,2	81,5	68,5	92,1
0012/LAmax	46,1	61,4	73,9	77,1	91,1	95,0	94,3	88,6	75,3	98,7
0014/LAmax	46,2	62,5	71,7	78,2	88,0	90,3	87,7	83,7	75,9	94,2
00024/LAmax	29,7	49,5	68,7	75,9	80,2	87,8	89,6	82,5	69,9	92,8
00025/LAmax	41,7	56,6	62,0	74,3	88,7	95,9	93,0	84,8	68,5	98,5
00026/LAmax	44,4	59,2	63,0	68,2	78,8	94,6	86,9	82,3	70,3	95,9
Som dB(A)	51,5	66,9	77,4	83,5	94,8	100,8	98,8	92,4	80,3	*103,9*
Gemid. dB(A)	43,7	59,2	69,6	75,7	87,0	93,1	91,0	84,6	72,5	*96,2*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal G2, zagerij/schaverij

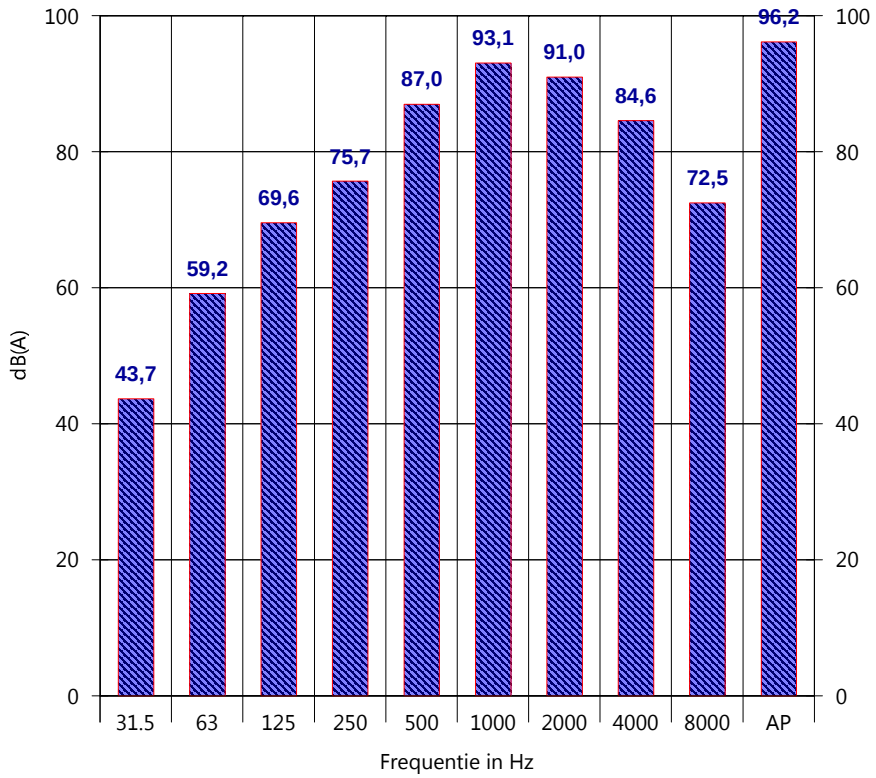

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij/schaverij (LAeq = 82 dB(A))
Dak, sandwichpanelen + lichtstroken

Oppervlakte bron/vlak : 110,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/ 100,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-pvc-lichtstraat / 10,00 m²	[dB]	8,0	13,1	16,1	16,2	17,9	23,1	32,9	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	13,1	17,5	21,4	23,2	19,5	29,1	37,1	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak	[dB]	-13,1	-17,5	-21,4	-23,2	-19,5	-29,1	-37,1	
10.log(Svlak)	[dB]	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	55,7	60,5	61,7	66,7	72,7	65,4	57,6	74,8
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	35,3	40,1	41,3	46,3	52,3	45,0	37,2	54,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij/schaverij (LAeq = 82 dB(A))
Voorgevel, roldeur+metselwerk+sandwichpaneel

Oppervlakte bron/vlak : 165,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-roldeur g2	/ 50,00 m²	[dB]	10,5	14,4	12,0	15,6	18,1	19,0	21,6	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 60,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	55,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	13,9	17,7	16,6	19,9	20,4	23,0	25,1	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-13,9	-17,7	-16,6	-19,9	-20,4	-23,0	-25,1	
10.log(Svlak)		[dB]	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	57,7	63,1	69,3	72,8	74,6	74,3	72,4	80,2
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	35,5	40,9	47,1	50,6	52,4	52,1	50,2	58,0

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij (LAeq = 82 dB(A)) /toekomstig Voorgevel, metselwerk

Oppervlakte bron/vlak : 165,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-spouwmuur metselwerk (ms3) / 165,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	35,9	37,5	39,0	39,7	39,9	40,0	40,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak	[dB]	-35,9	-37,5	-39,0	-39,7	-39,9	-40,0	-40,0	
10.log(Svlak)	[dB]	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	35,7	43,3	46,9	53,0	55,1	57,3	57,5	62,3
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	13,5	21,1	24,7	30,8	32,9	35,1	35,3	40,1

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij/schaverij (LAeq = 82 dB(A))
Achtergevel, sandwichpaneel+glasraam

Oppervlakte bron/vlak : 33,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	33,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	14,1	18,1	21,9	24,3	19,4	27,5	29,8	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-14,1	-18,1	-21,9	-24,3	-19,4	-27,5	-29,8	
10.log(Svlak)		[dB]	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	50,5	55,7	57,0	61,4	68,6	62,8	60,7	71,0
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	35,3	40,5	41,8	46,2	53,4	47,6	45,5	55,8

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij/schaverij (LAeq = 82 dB(A))
Zijgevel, metselwerk+snelloopdeur (dicht)

Oppervlakte bron/vlak : 72,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-snelloopdeur	/ 40,00 m²	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,2	13,9	16,8	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 32,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	6,8	8,8	9,0	9,2	13,7	16,3	19,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-6,8	-8,8	-9,0	-9,2	-13,7	-16,3	-19,0	
10.log(Svlak)		[dB]	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	61,2	68,4	73,3	79,9	77,7	77,4	74,9	84,4
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	42,6	49,8	54,7	61,3	59,1	58,8	56,3	65,8

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij/schaverij (LAeq = 82 dB(A))
Zijgevel, metselwerk+snelloopdeur (open)

Oppervlakte bron/vlak : 72,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-open gat	/ 40,00 m²	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 32,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor		[dB]	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	
10.log(Svlak)		[dB]	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	65,4	74,6	79,7	86,5	88,8	91,1	91,3	96,0
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	46,8	56,0	61,1	67,9	70,2	72,5	72,7	77,4

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K1, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0015/LAeq	40,4	58,7	69,6	70,6	74,2	76,2	75,2	70,8	63,7	81,3
0017/LAeq	40,1	60,0	69,2	75,9	77,2	80,7	81,1	75,0	65,9	85,8
0019/LAeq	40,1	56,5	67,5	69,4	76,4	79,5	80,4	76,8	69,7	85,0
00027/LAeq	33,8	57,8	68,6	70,6	73,2	77,0	74,8	68,8	62,3	81,2
00028/LAeq	40,7	63,1	68,4	72,8	80,1	84,8	84,1	79,3	70,9	89,0
00029/LAeq	36,7	56,7	71,2	73,2	78,1	81,2	80,9	74,4	65,4	85,9
00030/LAeq	41,5	56,0	69,5	69,0	74,4	78,0	78,1	73,8	67,2	83,1
Som dB(A)	48,1	67,6	77,7	80,7	85,3	89,0	88,7	83,7	75,8	*93,7*
Gemid. dB(A)	39,6	59,1	69,3	72,3	76,8	80,6	80,3	75,3	67,4	*85,2*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K1, zagerij/schaverij

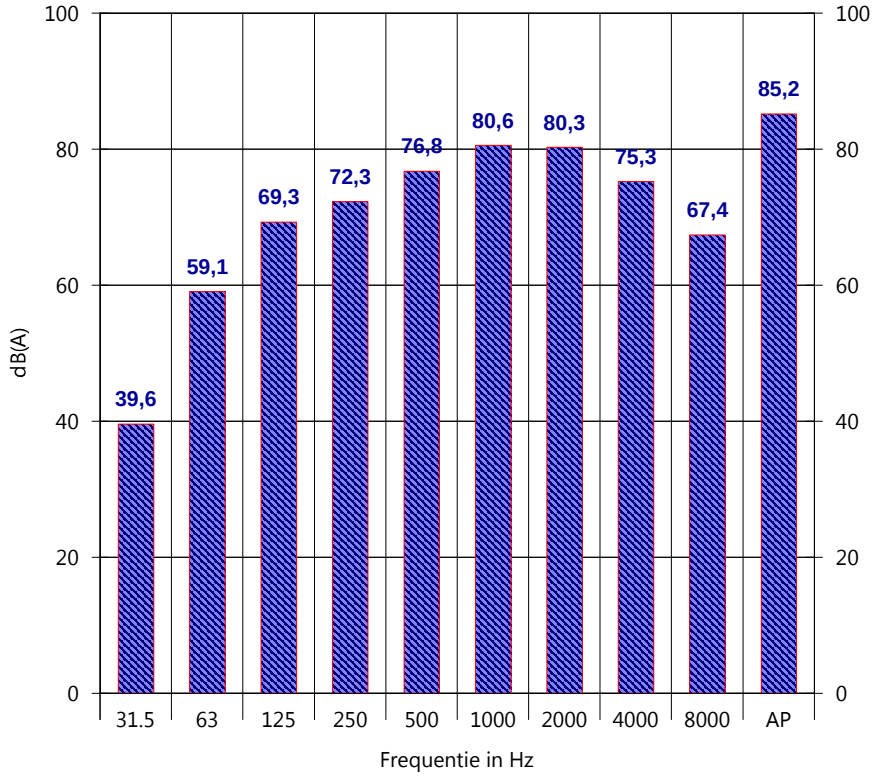

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K1, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0016/LAmax	44,7	69,8	79,4	79,2	78,6	82,3	82,6	75,3	68,4	84,5
0018/LAmax	42,7	67,9	77,8	78,0	81,4	91,5	92,7	85,3	74,5	95,7
0020/LAmax	42,6	63,8	74,2	73,3	82,2	87,1	86,4	84,7	78,7	90,2
00027/LAmax	36,4	52,1	70,1	74,9	81,5	92,3	90,4	84,6	74,5	95,2
00028/LAmax	46,0	64,0	64,7	74,1	84,7	96,7	96,0	85,0	73,4	100,0
00029/LAmax	37,3	55,0	69,3	75,4	82,2	89,3	89,4	83,3	66,8	93,4
00030/LAmax	42,0	50,6	68,0	69,8	78,1	83,7	83,0	76,6	68,1	87,6
Som dB(A)	51,2	73,3	83,0	84,3	90,2	99,8	99,4	91,9	82,3	*103,3*
Gemid. dB(A)	42,7	64,8	74,6	75,8	81,7	91,4	90,9	83,4	73,9	*94,9*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K1, zagerij/schaverij

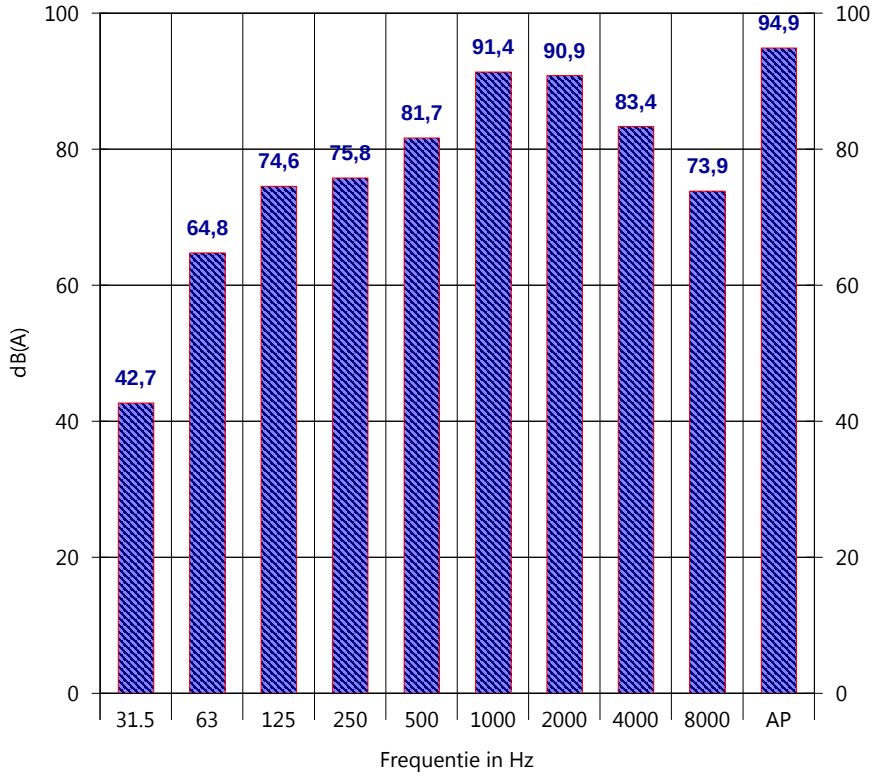

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal K1, schaverij (LAeq = 85 dB(A))
Dak, staalplaat

Oppervlakte bron/vlak : 440,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-stalen dak (ds1) / 440,00 m²	[dB]	18,0	21,0	27,0	34,0	37,0	44,0	55,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	18,0	20,9	26,8	33,0	35,2	38,5	39,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	59,1	69,3	72,3	76,8	80,6	80,3	75,3	85,2
geluidsisolatie vlak	[dB]	-18,0	-20,9	-26,8	-33,0	-35,2	-38,5	-39,9	
10.log(Svlak)	[dB]	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	64,5	71,8	68,9	67,2	68,8	65,2	58,8	76,3
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	38,1	45,4	42,5	40,8	42,4	38,8	32,4	49,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal K1, schaverij (LAeq = 85 dB(A))
Gevel, metselwerk+glasraam

Oppervlakte bron/vlak : 126,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-spouwmuur metselwerk (ms3) / 109,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-glas enkel 4mm / 17,00 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	26,0	30,0	32,0	28,0	
-kierfactor	[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	22,7	25,6	27,7	28,7	29,4	29,6	29,2	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	59,1	69,3	72,3	76,8	80,6	80,3	75,3	85,2
geluidsisolatie vlak	[dB]	-22,7	-25,6	-27,7	-28,7	-29,4	-29,6	-29,2	
10.log(Svlak)	[dB]	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	55,4	62,7	63,6	67,1	70,2	69,7	65,1	75,1
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	34,4	41,7	42,6	46,1	49,2	48,7	44,1	54,1

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K2, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0021/LAeq	40,1	47,1	63,9	69,7	82,3	80,1	80,8	77,4	70,6	86,8
0023/LAeq	40,0	48,1	62,6	69,6	82,7	84,0	80,0	78,1	72,2	88,2
0025/LAeq	40,5	50,4	64,5	71,9	77,3	82,3	82,6	80,5	75,2	87,6
0027/LAeq	40,1	49,2	64,1	71,7	78,6	83,3	83,4	81,2	75,4	88,5
00031/LAeq	32,2	48,2	63,7	71,8	80,9	83,7	87,5	82,6	76,1	90,7
00032/LAeq	33,7	49,4	66,1	71,3	78,1	81,4	84,5	79,2	73,2	87,9
00033/LAeq	32,6	49,1	66,4	72,7	77,6	83,5	83,5	79,4	71,4	88,0
Som dB(A)	46,8	57,3	73,1	79,8	88,6	91,2	92,3	88,5	82,3	*96,8*
Gemid. dB(A)	38,3	48,9	64,7	71,4	80,2	82,8	83,8	80,1	73,9	*88,3*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K2, zagerij/schaverij

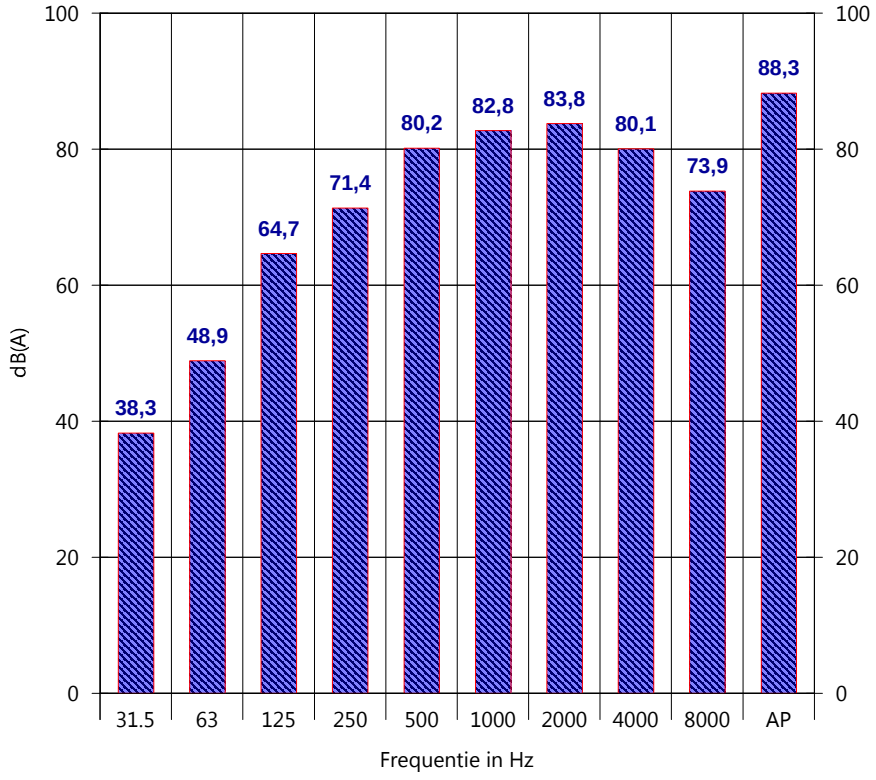

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K2, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0022/LAmax	44,8	56,4	75,7	88,3	94,7	89,6	89,6	90,2	85,7	97,2
0024/LAmax	45,6	57,8	77,5	85,1	93,2	95,7	96,7	91,8	82,3	100,8
0026/LAmax	59,1	61,7	81,2	92,6	97,4	96,6	97,9	89,9	83,3	101,2
0028/LAmax	53,6	63,8	75,5	88,7	94,9	97,2	97,9	92,6	83,2	100,7
00031/LAmax	41,1	56,1	74,3	84,6	94,5	99,7	99,8	88,8	77,5	103,7
00032/LAmax	33,7	60,3	73,2	83,2	93,0	100,6	102,6	93,0	77,9	105,4
00033/LAmax	33,7	54,3	68,4	80,6	89,1	96,8	92,2	85,4	78,7	99,0
Som dB(A)	60,5	68,2	85,0	96,2	102,8	106,0	106,8	99,3	90,6	*110,8*
Gemid. dB(A)	52,1	59,8	76,5	87,8	94,4	97,6	98,3	90,8	82,2	*102,4*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K2, zagerij/schaverij

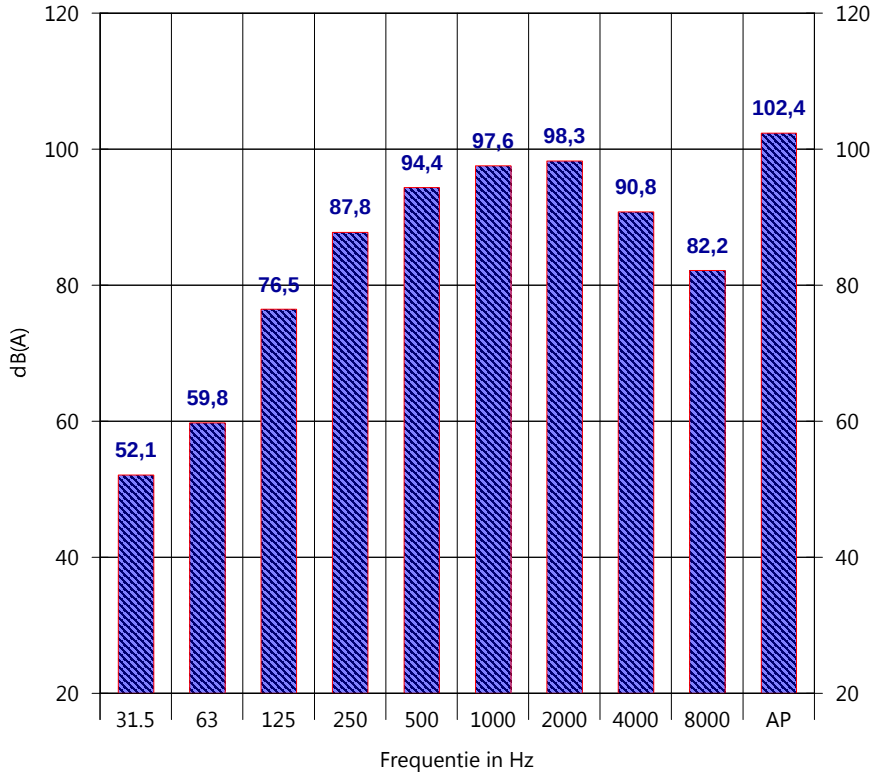

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal K2, schaverij (LAeq = 88 dB(A))
Dak, staalplaat+lichtkoepels

Oppervlakte bron/vlak : 440,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-stalen dak (ds1)	/ 383,00 m²	[dB]	18,0	21,0	27,0	34,0	37,0	44,0	55,0	
-pvc-lichtstraat	/ 57,00 m²	[dB]	8,0	13,1	16,1	16,2	17,9	23,1	32,9	
-kierfactor		[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	14,6	18,7	23,0	24,5	26,2	31,1	37,7	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	48,9	64,7	71,4	80,2	82,8	83,8	80,1	88,2
geluidsisolatie vlak		[dB]	-14,6	-18,7	-23,0	-24,5	-26,2	-31,1	-37,7	
10.log(Svlak)		[dB]	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	57,7	69,4	71,8	79,1	80,0	76,1	65,8	84,0
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	31,3	43,0	45,4	52,7	53,6	49,7	39,4	57,6

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K3, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0037/LAeq	40,0	45,3	60,5	69,5	73,5	80,3	80,0	77,4	72,6	85,0
0039/LAeq	40,1	46,2	59,5	72,0	75,2	80,8	81,0	73,7	65,2	85,1
0041/LAeq	40,0	45,6	61,5	70,5	71,6	79,6	75,7	70,2	63,2	82,3
Som dB(A)	44,8	50,5	65,3	75,6	78,4	85,0	84,2	79,5	73,7	*89,1*
Gemid. dB(A)	40,0	45,7	60,6	70,8	73,7	80,3	79,4	74,7	69,0	*84,3*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K3, zagerij/schaverij

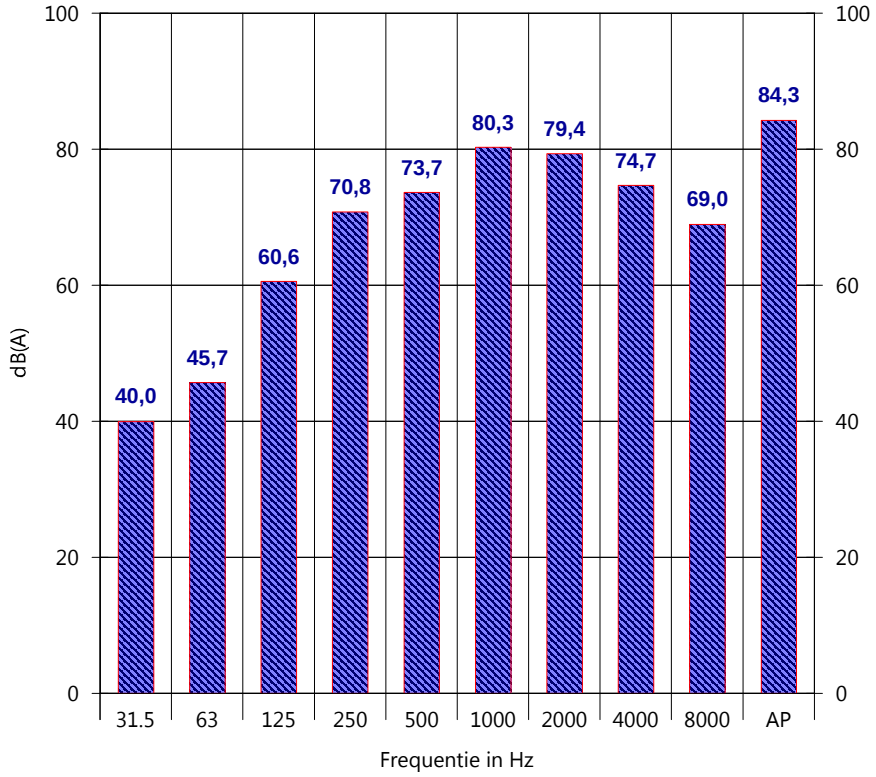

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K3, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0038/LAmax	49,0	54,9	67,9	79,6	92,2	95,3	92,6	91,7	83,9	99,5
0040/LAmax	51,7	56,7	68,2	81,5	92,6	99,6	99,2	88,8	73,9	103,1
0042/LAmax	40,0	57,2	67,4	78,9	85,8	93,0	87,8	79,5	66,6	93,8
Som dB(A)	53,8	61,1	72,6	84,9	95,9	101,6	100,3	93,7	84,4	*105,1*
Gemid. dB(A)	49,0	56,4	67,8	80,1	91,1	96,8	95,5	88,9	79,6	*100,3*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K3, zagerij/schaverij

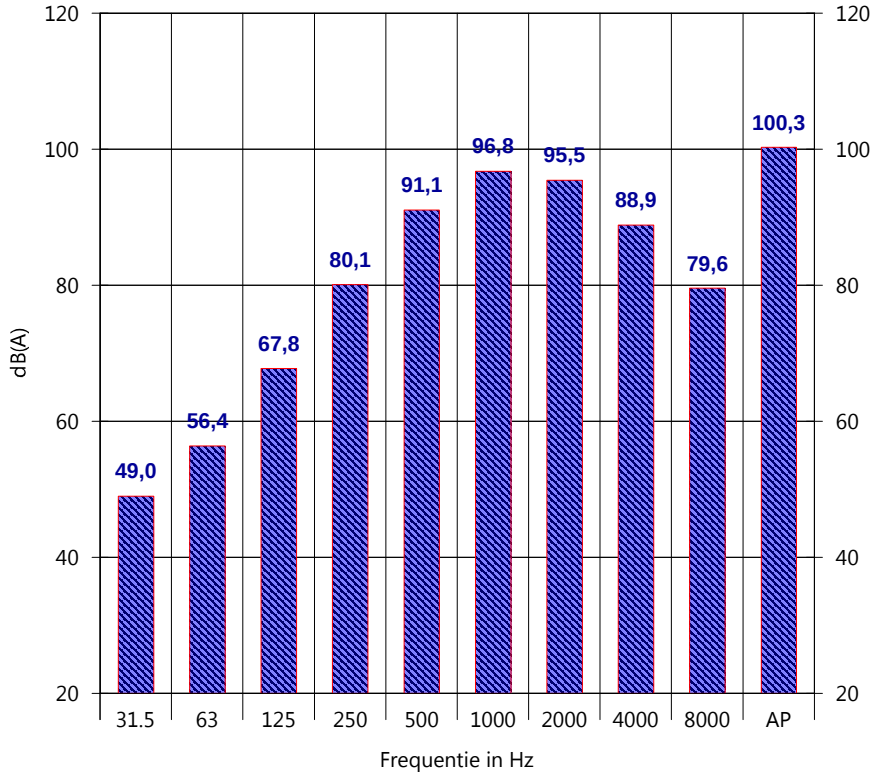

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal K3, schaverij/frezen (LAeq = 84 dB(A))
Dak, golfplaten+transparante golfplaten

Oppervlakte bron/vlak : 220,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-golfplaten dak (d2) / 212,00 m²	[dB]	18,0	23,0	27,0	26,0	27,0	31,0	32,0	
-golfplaten dak, transparant (/ 8,00 m²	[dB]	3,0	4,0	5,0	8,0	11,0	12,0	15,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	14,7	17,1	18,7	20,8	23,1	25,0	27,3	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	45,7	60,6	70,8	73,7	80,3	79,4	74,7	84,2
geluidsisolatie vlak	[dB]	-14,7	-17,1	-18,7	-20,8	-23,1	-25,0	-27,3	
10.log(Svlak)	[dB]	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	51,4	63,9	72,5	73,3	77,6	74,8	67,8	81,3
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	28,0	40,5	49,1	49,9	54,2	51,4	44,4	57,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal K3, zagerij (LAeq = 85 dB(A)) /toekomstig Dak, geïsoleerde geprofileerde staalplaat

Oppervlakte bron/vlak : 220,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-stalen dak (ds1) / 220,00 m²	[dB]	18,0	21,0	27,0	34,0	37,0	44,0	55,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	18,0	20,9	26,8	33,0	35,2	38,5	39,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	54,1	64,9	70,1	76,6	80,2	80,0	75,6	84,8
geluidsisolatie vlak	[dB]	-18,0	-20,9	-26,8	-33,0	-35,2	-38,5	-39,9	
10.log(Svlak)	[dB]	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	56,5	64,4	63,7	64,0	65,4	61,9	56,1	71,3
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	33,1	41,0	40,3	40,6	42,0	38,5	32,7	47,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, expeditie (LAeq = 84 dB(A))
Achtergevel, steen+hout+overheaddeur

Oppervlakte bron/vlak : 55,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden			[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-overheaddeur (alu)	/	25,00 m²	[dB]	10,2	12,2	15,6	17,5	16,4	18,4	20,4	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/	20,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-houten planken, 20 mm	/	10,00 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	27,0	25,0	26,0	37,0	
-kierfactor			[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak			[dB]	12,3	14,0	16,3	17,3	16,8	17,7	18,5	
geluidsniveau binnenzijde vlak			[dB(A)]	45,7	60,6	70,8	73,7	80,3	79,4	74,7	84,2
geluidsisolatie vlak			[dB]	-12,3	-14,0	-16,3	-17,3	-16,8	-17,7	-18,5	
10.log(Svlak)			[dB]	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	
diffusiteitscorrectie Cd			[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI			[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr			[dB(A)]	48,8	62,0	69,9	71,8	78,9	77,1	71,6	82,3
bronvermogenniveau Lwr/m²			[dB(A)]	31,4	44,6	52,5	54,4	61,5	59,7	54,2	64,9

Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde waarde uit metingen hal G1/G2/K1/K2/K3

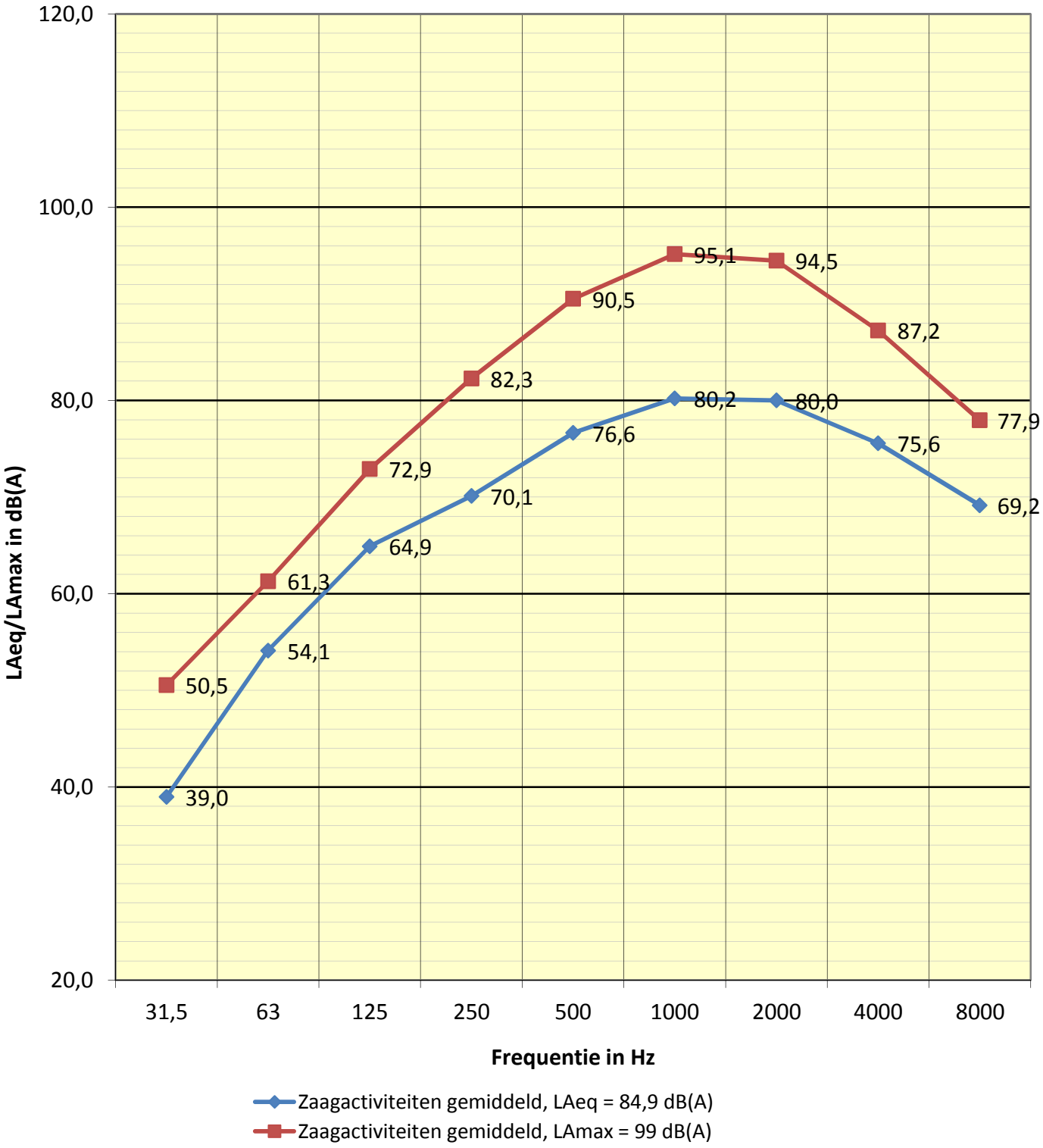

8-4-2019 13:50

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal A1, expeditie

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0029/LAeq	30,3	52,2	57,2	63,8	68,3	68,8	66,3	58,7	45,9	73,6
0031/LAeq	30,1	48,8	56,7	63,9	66,3	65,2	63,1	56,8	43,0	71,2
0033/LAeq	30,0	40,7	51,3	58,9	61,5	64,3	61,4	54,0	43,2	68,3
0035/LAeq	30,2	44,9	51,9	60,4	63,5	67,9	66,3	60,4	51,3	71,9
00034/LAeq	26,4	47,0	55,6	61,1	66,8	66,9	62,9	53,5	41,5	71,4
00035/LAeq	27,6	49,7	57,7	64,5	67,1	65,5	64,4	58,8	45,9	72,0
00036/LAeq	26,9	45,7	55,3	64,9	65,9	64,8	62,6	55,1	45,8	71,0
00037/LAeq	24,3	39,3	48,9	57,6	61,1	66,4	64,8	56,8	46,6	70,0
Som dB(A)	37,7	56,8	64,2	71,6	74,7	75,5	73,3	66,4	55,5	*80,4*
Gemid. dB(A)	28,7	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	46,4	*71,4*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019

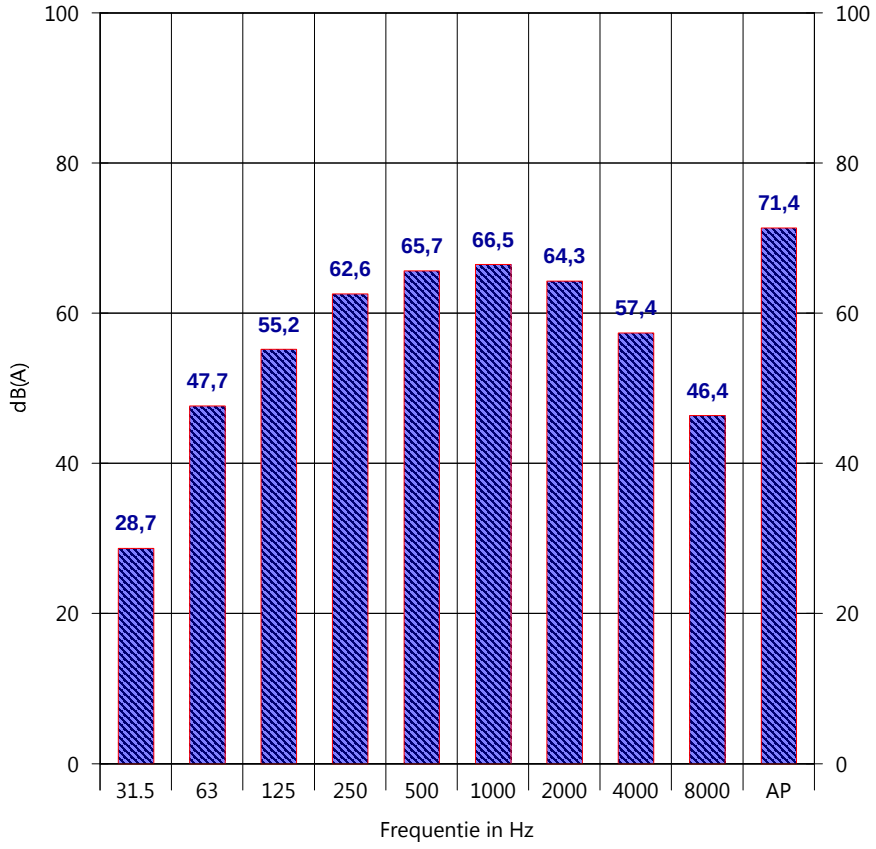

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal A1, expeditie

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0030/LAmax	36,7	65,1	66,8	74,4	81,3	82,0	81,8	72,5	59,2	85,6
0032/LAmax	35,6	63,8	67,4	74,5	78,4	82,7	79,3	73,3	61,9	85,6
0034/LAmax	34,9	53,2	61,7	68,0	74,0	75,5	75,2	68,6	53,8	78,6
0036/LAmax	39,8	62,5	63,2	68,5	76,8	79,0	74,3	67,5	58,6	81,3
00034/LAmax	26,7	43,2	63,1	72,9	85,4	85,3	64,9	54,5	42,7	88,9
00035/LAmax	36,8	46,2	55,8	65,4	77,1	80,3	78,5	67,6	47,1	83,9
00036/LAmax	28,1	42,8	59,4	72,3	75,9	76,9	75,6	66,7	57,0	81,8
00037/LAmax	25,5	40,7	50,7	62,8	75,5	78,9	71,7	59,2	46,7	81,2
Som dB(A)	44,3	68,9	72,4	80,5	88,7	90,1	86,2	78,0	66,0	*93,8*
Gemid. dB(A)	35,3	59,8	63,3	71,4	79,7	81,1	77,2	69,0	56,9	*84,8*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019

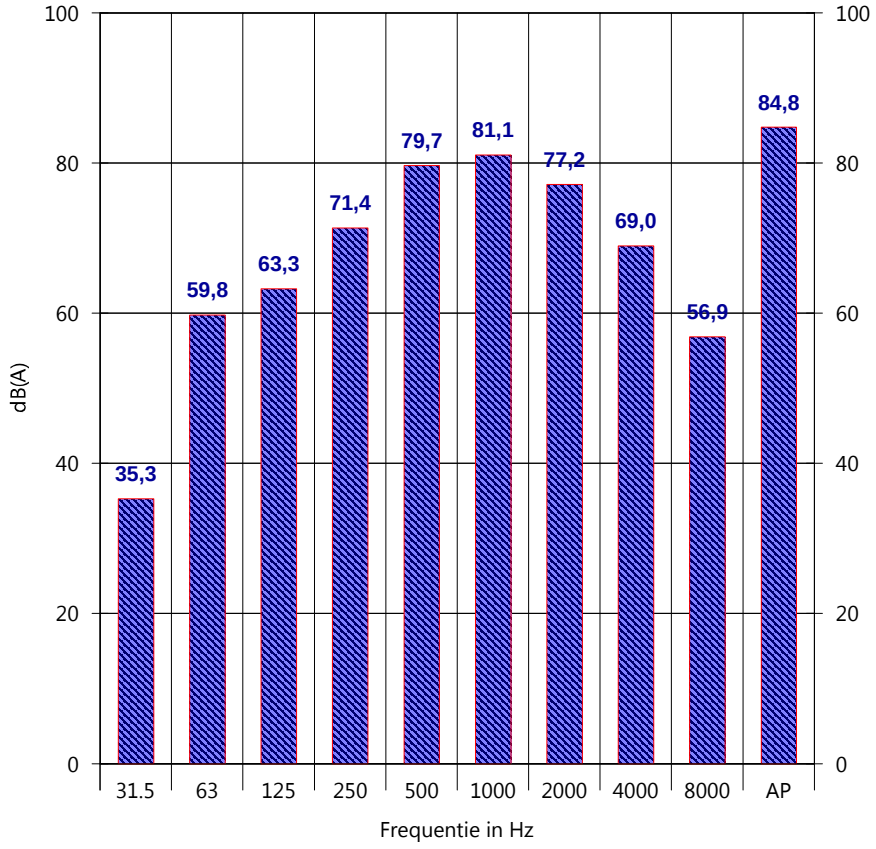

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, expeditie (LAeq = 71 dB(A))
Dak, golfplaten+transparante golfplaten

Oppervlakte bron/vlak : 290,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-golfplaten dak (d2) / 269,00 m²	[dB]	18,0	23,0	27,0	26,0	27,0	31,0	32,0	
-golfplaten dak, transparant (/ 21,00 m²	[dB]	3,0	4,0	5,0	8,0	11,0	12,0	15,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	12,9	14,7	16,0	18,6	21,1	22,7	25,3	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	-12,9	-14,7	-16,0	-18,6	-21,1	-22,7	-25,3	
10.log(Svlak)	[dB]	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	56,4	62,1	68,2	68,7	67,0	63,2	53,7	73,7
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	31,8	37,5	43,6	44,1	42,4	38,6	29,1	49,1

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, zagerij (LAeq = 80 dB(A)) /toekomstig Dak, sandwichpanelen + lichtstroken

Oppervlakte bron/vlak : 290,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/ 261,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-pvc-lichtstraat / 29,00 m²	[dB]	8,0	13,1	16,1	16,2	17,9	23,1	32,9	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	13,0	17,4	21,2	23,0	19,5	29,0	37,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	49,3	60,1	65,3	71,8	75,4	75,2	70,8	80,0
geluidsisolatie vlak	[dB]	-13,0	-17,4	-21,2	-23,0	-19,5	-29,0	-37,0	
10.log(Svlak)	[dB]	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	57,9	64,3	65,7	70,4	77,5	67,8	55,4	79,0
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	33,3	39,7	41,1	45,8	52,9	43,2	30,8	54,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, expeditie (LAeq = 71 dB(A))
Voorgevel, roldeur+metselwerk+sandwichpaneel

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-roldeur g1/g2	/ 40,00 m²	[dB]	7,1	13,8	12,7	16,2	17,8	19,2	21,7	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 90,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	65,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	12,7	18,4	18,6	21,6	21,0	24,3	26,2	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-12,7	-18,4	-18,6	-21,6	-21,0	-24,3	-26,2	
10.log(Svlak)		[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	55,9	57,7	64,9	65,0	66,4	60,9	52,1	71,1
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	33,0	34,8	42,0	42,1	43,5	38,0	29,2	48,2

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, zagerij (LAeq = 80 dB(A)) /toekomstig Voorgevel, metselwerk

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-spouwmuur metselwerk (ms3) / 195,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	35,9	37,5	39,0	39,7	39,9	40,0	40,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	49,3	60,1	65,3	71,8	75,4	75,2	70,8	80,0
geluidsisolatie vlak	[dB]	-35,9	-37,5	-39,0	-39,7	-39,9	-40,0	-40,0	
10.log(Svlak)	[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	34,3	43,5	47,2	53,0	56,4	56,1	51,7	61,0
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	11,4	20,6	24,3	30,1	33,5	33,2	28,8	38,1

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, expeditie (LAeq = 71 dB(A))
Achtergevel, steen+hout+snelloopdeur (dicht)

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-snelloopdeur	/ 40,00 m²	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,2	13,9	16,8	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 90,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-houten planken, 20 mm	/ 65,00 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	27,0	25,0	26,0	37,0	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	10,1	12,1	12,4	12,6	15,7	17,2	18,4	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-10,1	-12,1	-12,4	-12,6	-15,7	-17,2	-18,4	
10.log(Svlak)		[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	58,5	64,0	71,1	74,0	71,7	68,0	59,9	78,0
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	35,6	41,1	48,2	51,1	48,8	45,1	37,0	55,1

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, zagerij (LAeq = 80 dB(A)) /toekomstig Achtergevel, metselwerk+snelloopdeur (dicht)

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-snelloopdeur	/ 40,00 m²	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,2	13,9	16,8	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 155,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	10,6	12,4	12,5	12,7	15,9	17,4	18,5	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	49,3	60,1	65,3	71,8	75,4	75,2	70,8	80,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-10,6	-12,4	-12,5	-12,7	-15,9	-17,4	-18,5	
10.log(Svlak)		[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	59,6	68,6	73,7	80,0	80,4	78,7	73,2	85,3
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	36,7	45,7	50,8	57,1	57,5	55,8	50,3	62,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, expeditie (LAeq = 71 dB(A))
Achtergevel, steen+hout+snelloopdeur (open)

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-open gat	/ 40,00 m²	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 90,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-houten planken, 20 mm	/ 65,00 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	27,0	25,0	26,0	37,0	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	6,5	6,6	6,6	6,7	6,7	6,7	6,7	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-6,5	-6,6	-6,6	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7	
10.log(Svlak)		[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	62,1	69,5	76,9	79,9	80,7	78,5	71,6	85,6
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	39,2	46,6	54,0	57,0	57,8	55,6	48,7	62,7

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, zagerij (LAeq = 80 dB(A)) /toekomstig Achtergevel, metselwerk+snelloopdeur (open)

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-open gat	/ 40,00 m²	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 155,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	49,3	60,1	65,3	71,8	75,4	75,2	70,8	80,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7	
10.log(Svlak)		[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	63,5	74,3	79,5	86,0	89,6	89,4	85,0	94,2
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	40,6	51,4	56,6	63,1	66,7	66,5	62,1	71,3

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal L1, toevoer productie

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0043/LAeq	25,4	44,6	50,7	55,4	57,5	56,9	56,2	50,6	38,0	63,2
0045/LAeq	32,3	52,2	55,3	60,1	63,3	62,9	61,6	56,0	45,8	68,8
00038/LAeq	25,8	41,6	51,6	56,0	57,2	56,9	54,7	47,4	34,8	62,9
00039/LAeq	30,7	49,9	54,4	59,5	62,7	61,7	59,4	52,9	42,3	67,6
Som dB(A)	35,6	54,9	59,4	64,2	67,1	66,4	64,8	58,8	48,1	*72,4*
Gemid. dB(A)	29,5	48,9	53,4	58,2	61,0	60,4	58,8	52,8	42,1	*66,3*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal L1, toevoer productie

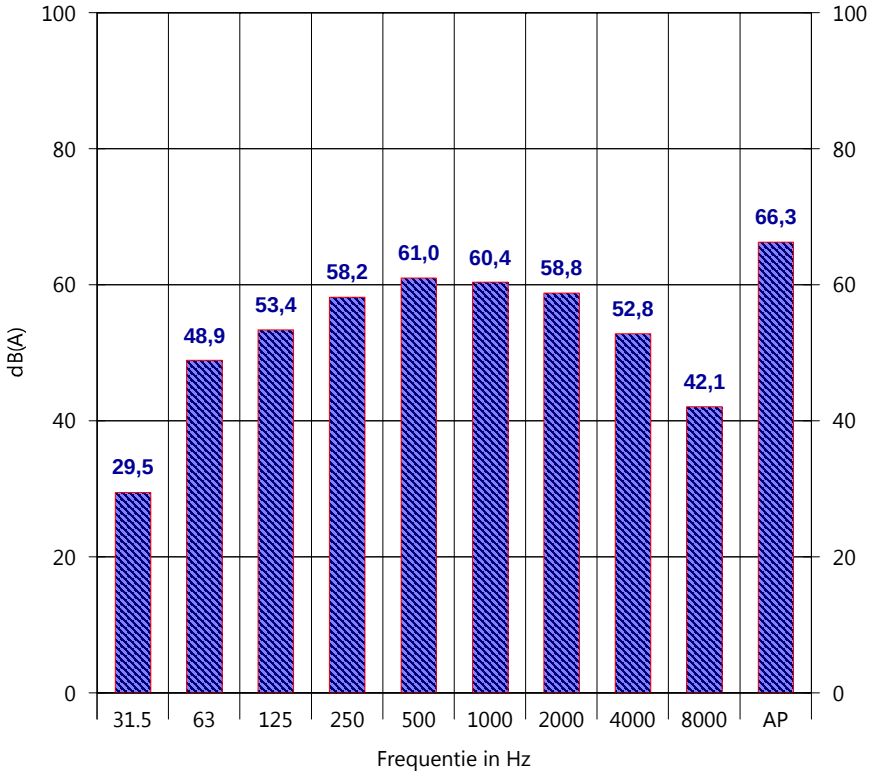

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal L1, toevoer productie

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0044/LAmax	33,2	59,0	59,3	66,4	68,4	67,3	66,5	62,2	58,4	71,7
0046/LAmax	49,4	64,6	64,4	69,0	71,1	74,1	78,2	72,6	57,7	79,2
00038/LAmax	23,3	39,7	49,4	55,1	66,9	70,3	63,1	46,5	32,5	72,6
00039/LAmax	28,4	49,7	51,8	60,2	66,8	72,3	70,2	65,9	56,4	75,9
Som dB(A)	49,5	65,8	65,8	71,4	74,7	77,7	79,2	73,8	62,4	*83,4*
Gemid. dB(A)	43,5	59,8	59,8	65,3	68,7	71,7	73,2	67,7	56,3	*77,4*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal L1, toevoer productie

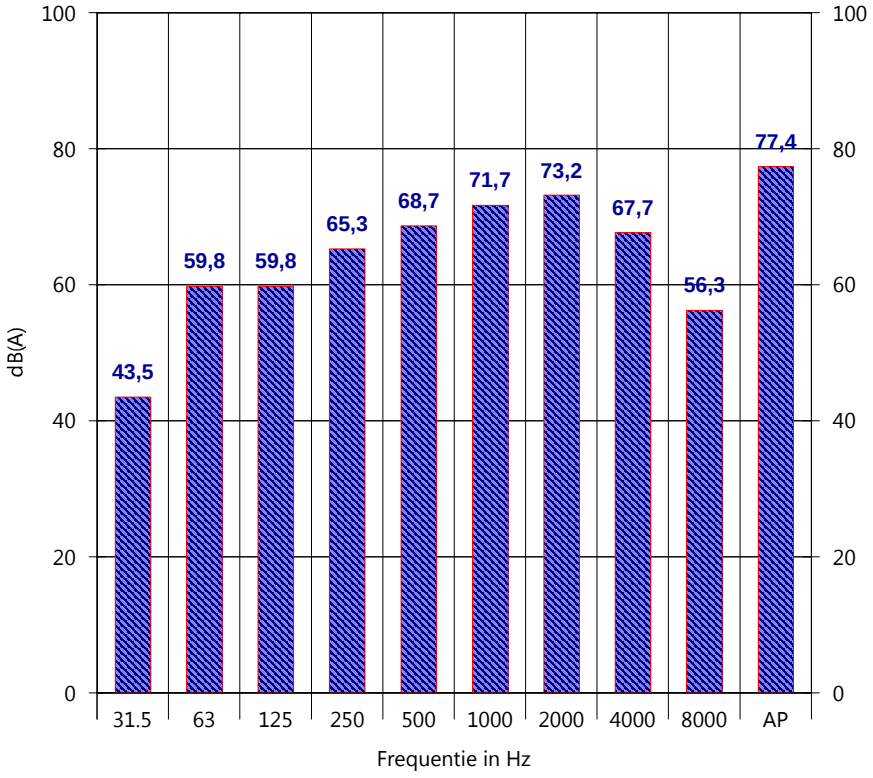

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L1, toevoer productie (LAeq = 66 dB(A))
Dak, sandwichpanelen + lichtstroken

Oppervlakte bron/vlak : 110,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	98,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-pvc-lichtstraat /	12,00 m²	[dB]	8,0	13,1	16,1	16,2	17,9	23,1	32,9	
-kierfactor		[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	12,9	17,4	21,1	22,9	19,5	28,8	36,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	48,9	53,4	58,2	61,0	60,4	58,8	52,8	66,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-12,9	-17,4	-21,1	-22,9	-19,5	-28,8	-36,9	
10.log(Svlak)		[dB]	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	53,4	53,4	54,5	55,5	58,3	47,4	33,3	62,6
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	33,0	33,0	34,1	35,1	37,9	27,0	12,9	42,2

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L1, toevoer productie (LAeq = 66 dB(A))
Gevel, hout

Oppervlakte bron/vlak : 31,500 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-houten planken, 20 mm / 31,50 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	27,0	25,0	26,0	37,0	
-kierfactor	[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	13,8	16,5	18,2	19,2	18,8	19,0	19,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	48,9	53,4	58,2	61,0	60,4	58,8	52,8	66,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	-13,8	-16,5	-18,2	-19,2	-18,8	-19,0	-19,9	
10.log(Svlak)	[dB]	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	48,1	49,9	53,0	54,8	54,6	52,8	45,9	60,7
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	33,1	34,9	38,0	39,8	39,6	37,8	30,9	45,7

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L1, toevoer productie (LAeq = 66 dB(A))
Gevel, snelloopdeur dicht

Oppervlakte bron/vlak : 50,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-snelloopdeur / 50,00 m²	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,2	13,9	16,8	
-kierfactor	[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,1	13,8	16,6	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	48,9	53,4	58,2	61,0	60,4	58,8	52,8	66,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	-4,3	-6,3	-6,5	-6,7	-11,1	-13,8	-16,6	
10.log(Svlak)	[dB]	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	59,6	62,1	66,7	69,3	64,3	60,0	51,2	72,9
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	42,6	45,1	49,7	52,3	47,3	43,0	34,2	55,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L1, toevoer productie (LAeq = 66 dB(A))
Gevel, snelloopdeur open

Oppervlakte bron/vlak : 50,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-open gat / 50,00 m²	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
-kierfactor	[dB]	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	48,9	53,4	58,2	61,0	60,4	58,8	52,8	66,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
10.log(Svlak)	[dB]	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	63,9	68,4	73,2	76,0	75,4	73,8	67,8	81,3
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	46,9	51,4	56,2	59,0	58,4	56,8	50,8	64,3

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal D, expeditie (LAeq = 71 dB(A)) /toekomstig Dak, ongeïsoleerde geprofileerde staalplaat

Oppervlakte bron/vlak : 285,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-geprofileerde staalplaat, 1 m/ 285,00 m²	[dB]	9,0	14,0	16,0	20,0	25,0	29,0	29,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	9,0	14,0	16,0	20,0	24,9	28,7	28,7	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	-9,0	-14,0	-16,0	-20,0	-24,9	-28,7	-28,7	
10.log(Svlak)	[dB]	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	60,2	62,7	68,1	67,2	63,1	57,1	50,2	72,4
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	35,7	38,2	43,6	42,7	38,6	32,6	25,7	47,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal D, expeditie (LAeq = 71 dB(A)) /toekomstig Voorgevel, houten gevel+snelloopdeur (dicht)

Oppervlakte bron/vlak : 225,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-houten gevel (bp3a)	/ 115,00 m²	[dB]	15,0	18,0	27,0	35,0	41,0	44,0	45,0	
-snelloopdeur	/ 110,00 m²	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,2	13,9	16,8	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	6,8	8,8	9,2	9,4	13,3	15,2	16,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-6,8	-8,8	-9,2	-9,4	-13,3	-15,2	-16,9	
10.log(Svlak)		[dB]	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	62,4	67,9	74,9	77,8	74,7	70,6	62,0	81,5
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	38,9	44,4	51,4	54,3	51,2	47,1	38,5	58,0

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal D, expeditie (LAeq = 71 dB(A)) /toekomstig Achtergevel, houten gevel+snelloopdeur (open)

Oppervlakte bron/vlak : 225,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-houten gevel (bp3a)	/ 115,00 m²	[dB]	15,0	18,0	27,0	35,0	41,0	44,0	45,0	
-open gat	/ 110,00 m²	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-2,9	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	
10.log(Svlak)		[dB]	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	66,3	73,7	81,1	84,2	85,0	82,8	75,9	89,8
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	42,8	50,2	57,6	60,7	61,5	59,3	52,4	66,3

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal D, expeditie (LAeq = 71 dB(A)) /toekomstig Zijgevel, houten gevel

Oppervlakte bron/vlak : 105,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-houten gevel (bp3a) / 105,00 m²	[dB]	15,0	18,0	27,0	35,0	41,0	44,0	45,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	15,0	18,0	26,8	33,8	37,5	38,5	38,8	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	-15,0	-18,0	-26,8	-33,8	-37,5	-38,5	-38,8	
10.log(Svlak)	[dB]	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	50,9	55,4	54,0	50,1	47,2	44,0	36,8	59,6
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	30,7	35,2	33,8	29,9	27,0	23,8	16,6	39,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal D, expeditie (LAeq = 71 dB(A)) /toekomstig Zijgevel, metselwerk+houten gevel

Oppervlakte bron/vlak : 105,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-houten gevel (bp3a)	/ 60,00 m²	[dB]	15,0	18,0	27,0	35,0	41,0	44,0	45,0	
-halfsteens metselwerk (me2)	/ 45,00 m²	[dB]	32,0	35,0	40,0	43,0	48,0	53,0	54,0	
-kierfactor		[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	17,3	20,3	28,9	35,2	38,2	39,0	39,2	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-17,3	-20,3	-28,9	-35,2	-38,2	-39,0	-39,2	
10.log(Svlak)		[dB]	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	48,6	53,1	51,9	48,7	46,5	43,5	36,4	57,6
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	28,4	32,9	31,7	28,5	26,3	23,3	16,2	37,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L2, zagerij (LAeq = 85 dB(A)) /toekomstig Dak, geïsoleerde geprofileerde staalplaat

Oppervlakte bron/vlak : 210,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-stalen dak (ds1) / 210,00 m²	[dB]	18,0	21,0	27,0	34,0	37,0	44,0	55,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	18,0	20,9	26,8	33,0	35,2	38,5	39,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	54,1	64,9	70,1	76,6	80,2	80,0	75,6	84,8
geluidsisolatie vlak	[dB]	-18,0	-20,9	-26,8	-33,0	-35,2	-38,5	-39,9	
10.log(Svlak)	[dB]	23,2	23,2	23,2	23,2	23,2	23,2	23,2	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	56,3	64,2	63,5	63,8	65,2	61,7	55,9	71,1
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	33,1	41,0	40,3	40,6	42,0	38,5	32,7	47,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L2, zagerij (LAeq = 85 dB(A)) /toekomstig Gevel, geïsoleerde stalen doos

Oppervlakte bron/vlak : 60,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-stalen gevel (gc1) / 60,00 m²	[dB]	15,0	18,0	27,0	37,0	40,0	42,0	45,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	15,0	18,0	26,8	35,2	37,0	37,9	38,8	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	54,1	64,9	70,1	76,6	80,2	80,0	75,6	84,8
geluidsisolatie vlak	[dB]	-15,0	-18,0	-26,8	-35,2	-37,0	-37,9	-38,8	
10.log(Svlak)	[dB]	17,8	17,8	17,8	17,8	17,8	17,8	17,8	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	54,9	62,7	59,1	57,2	59,0	57,9	52,6	67,1
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	37,1	44,9	41,3	39,4	41,2	40,1	34,8	49,3

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Meetpunten, zonder tooncomponent] , Geomilieu V4.50

Meetpunten houtmotafzuiging

Gooskens Hout Hoogeloon

Houtmotinstallatie , vergelijking tussen meet- en rekenresultaten

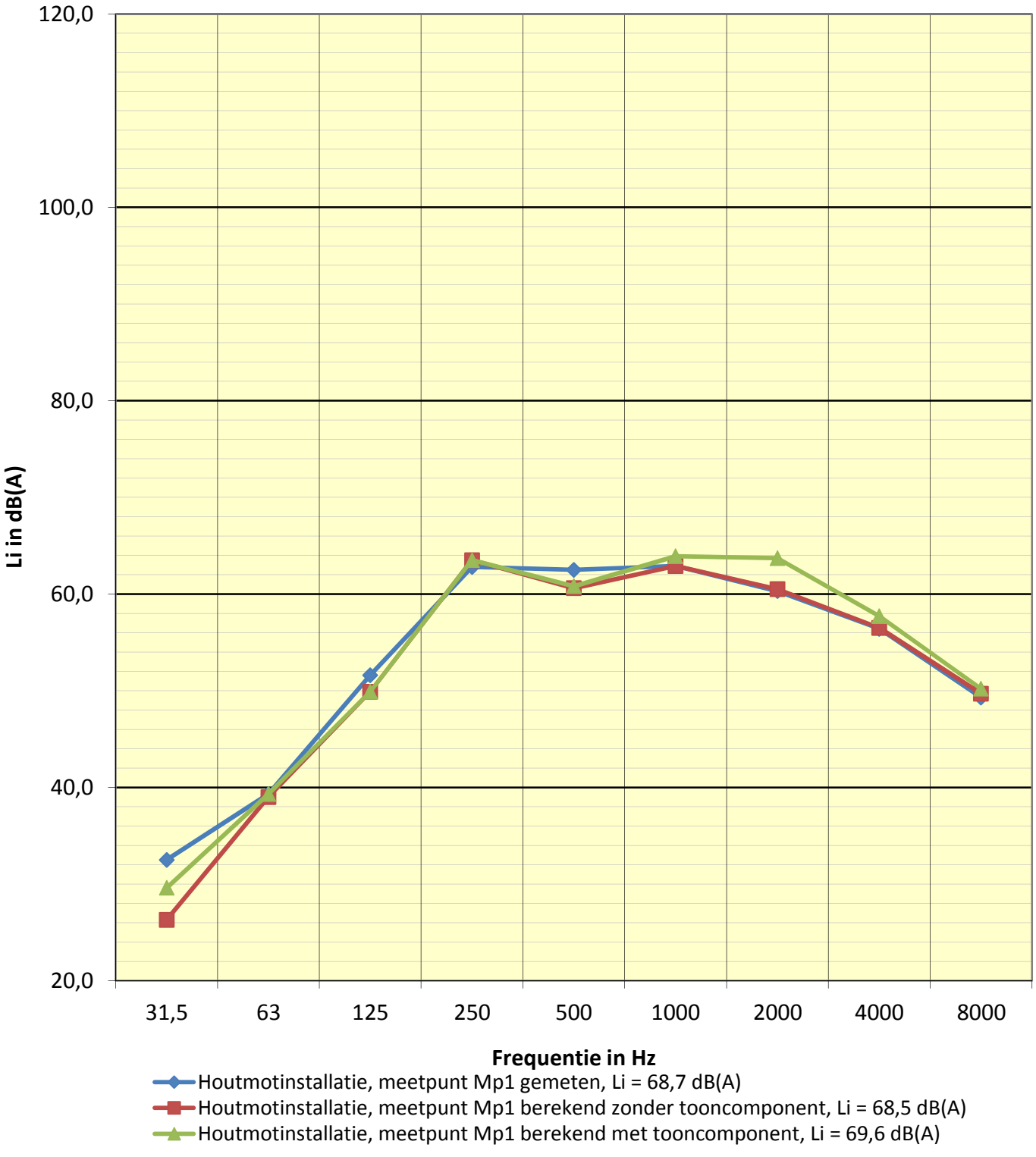

10-4-2019 14:57

Gooskens Hout Hoogeloon

Houtmotinstallatie , vergelijking tussen meet- en rekenresultaten

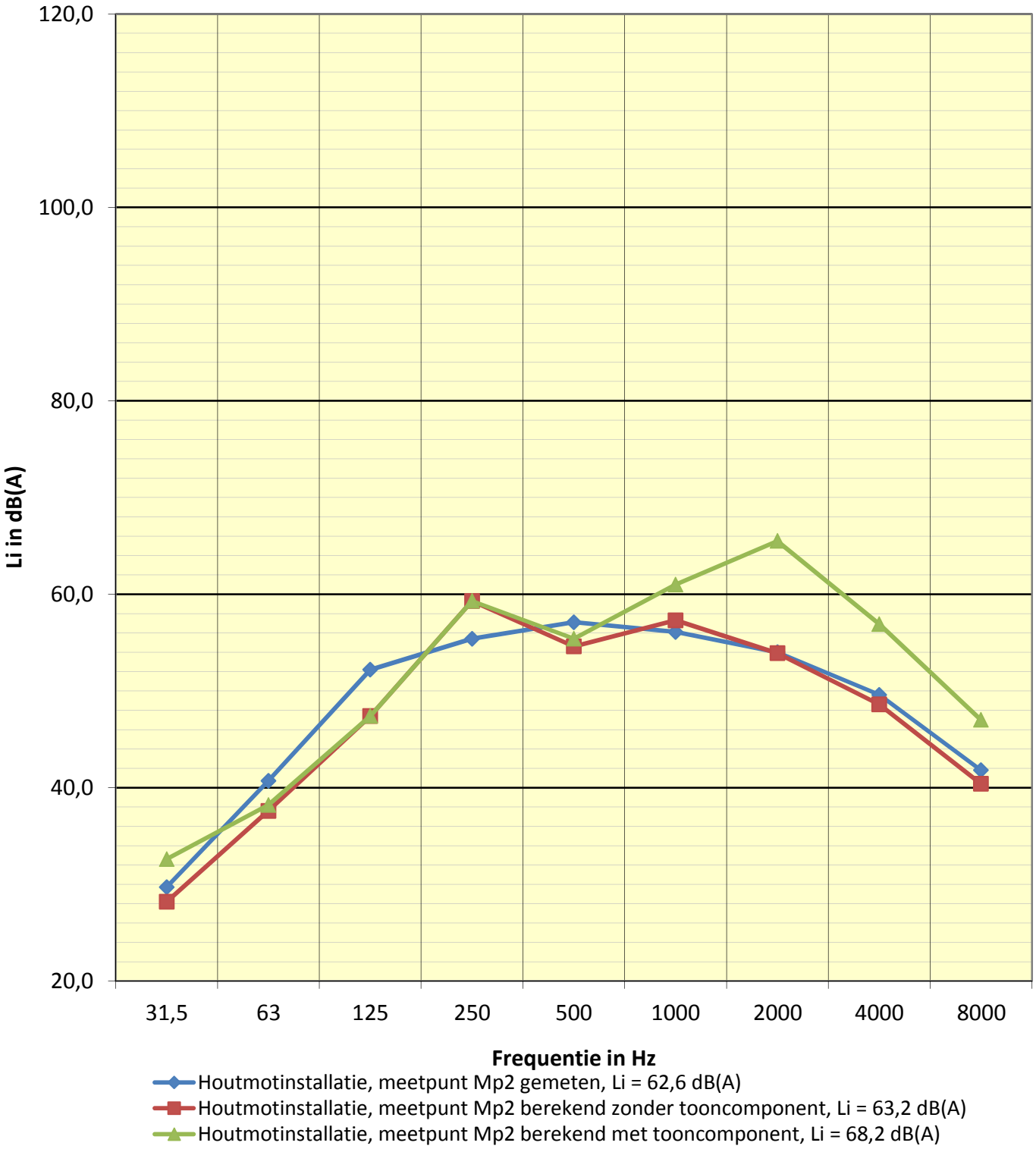

10-4-2019 14:59

Gooskens Hout Hoogeloon

Houtmotinstallatie , vergelijking tussen meet- en rekenresultaten

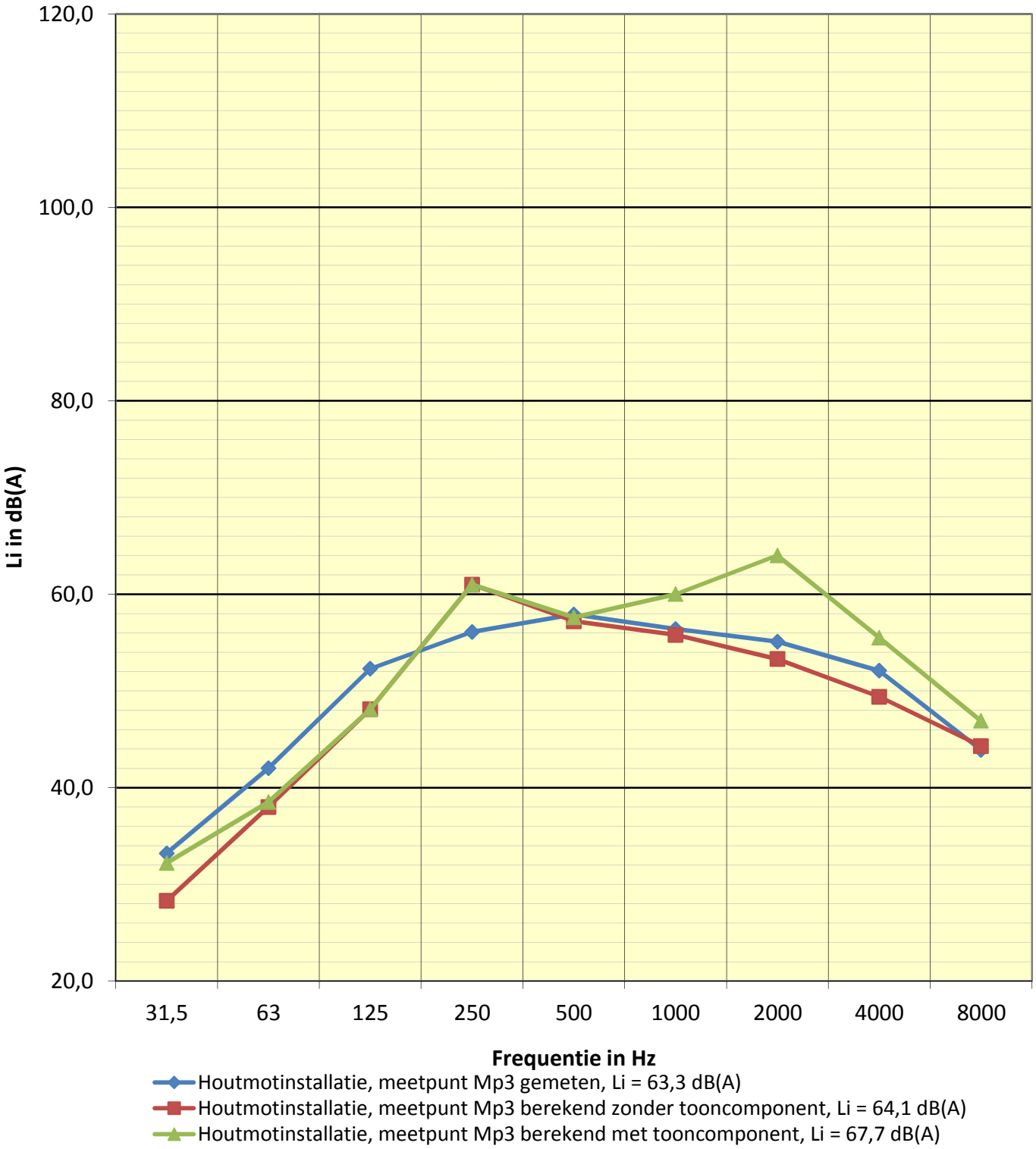

10-4-2019 14:59

BIJLAGE 4
Schematisering objecten, bronnen en immissiepunten

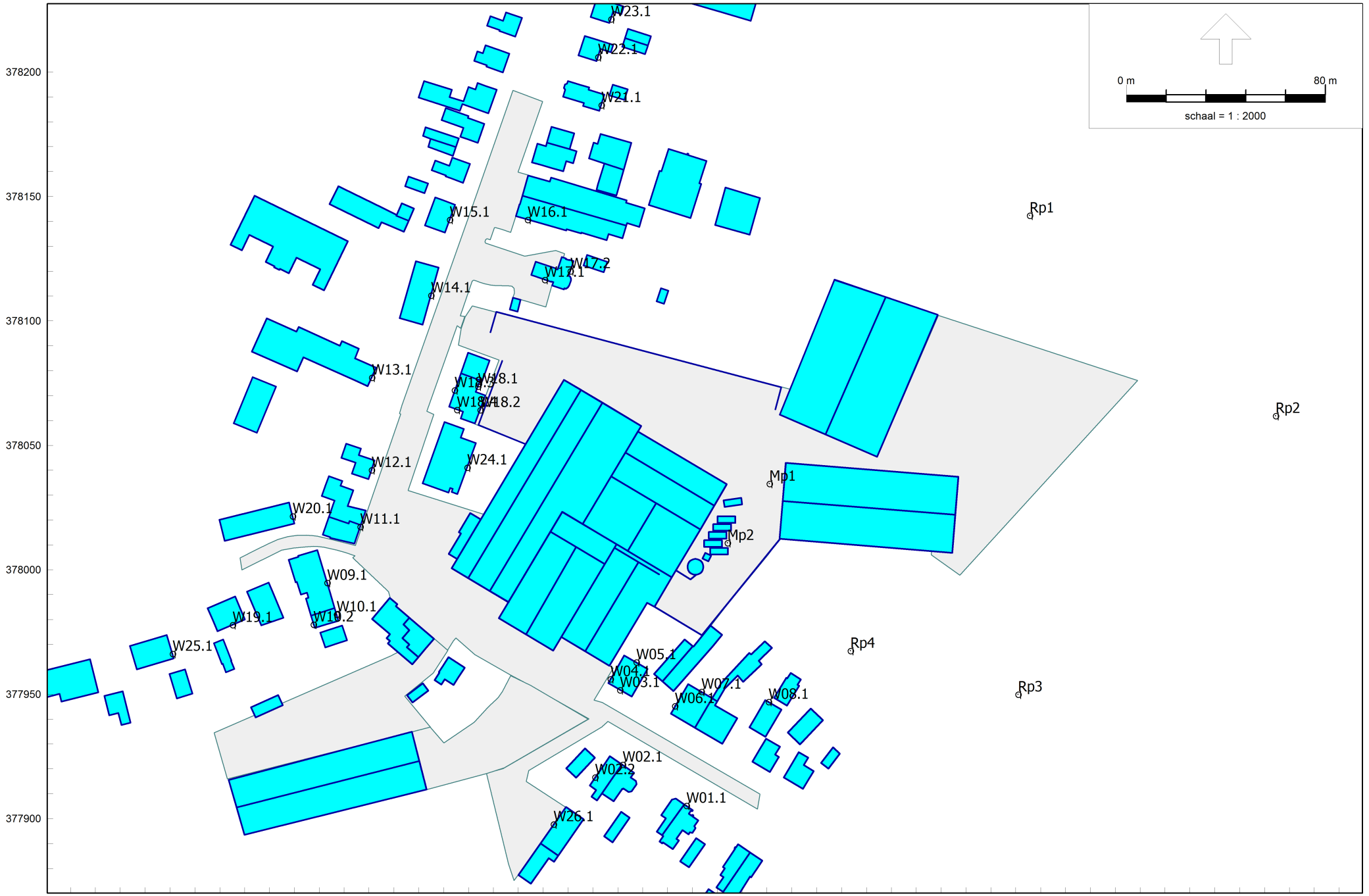

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Ingevoerde geometrie] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: Immissiepunten

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Gevel
Rp1	Referentiepunt op 50 meter	Punt	146875,62	378142,36	0,00	Relatief	5,00	--	--	Nee
Rp2	Referentiepunt op 50 meter	Punt	146974,51	378061,83	0,00	Relatief	5,00	--	--	Nee
Rp3	Referentiepunt op 50 meter	Punt	146870,96	377949,87	0,00	Relatief	5,00	--	--	Nee
Rp4	Referentiepunt op 50 meter	Punt	146803,60	377967,40	0,00	Relatief	5,00	--	--	Nee
W01.1	VG Breestraat 15/17	Punt	146737,67	377905,18	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W02.1	VG Breestraat 19/21	Punt	146711,97	377921,68	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W02.2	ZG Breestraat 21	Punt	146700,92	377916,64	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W03.1	VG Breestraat 22	Punt	146710,91	377951,71	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W04.1	ZG Breestraat 22	Punt	146707,04	377956,05	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W05.1	AG Breestraat 22	Punt	146717,47	377962,90	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W06.1	ZG Breestraat 20a	Punt	146732,97	377945,28	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W07.1	AG Breestraat 20/20a	Punt	146743,68	377950,97	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W08.1	AG Breestraat 18a	Punt	146770,61	377946,94	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W09.1	VG Hoofdstraat 1a	Punt	146593,23	377994,77	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W10.1	VG Hoofdstraat 1	Punt	146597,03	377982,09	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W10.2	AG Hoofdstraat 1	Punt	146587,70	377978,02	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W11.1	VG Hoofdstraat 3-3a	Punt	146606,52	378017,26	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W12.1	VG Hoofdstraat 5	Punt	146611,07	378040,11	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W13.1	VG Hoofdstraat 5a	Punt	146611,15	378077,26	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W14.1	VG Hoofdstraat 7	Punt	146634,96	378110,26	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W15.1	VG Hoofdstraat 9	Punt	146642,51	378140,61	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W16.1	ZG Hoofdstraat 10	Punt	146673,76	378140,66	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W17.1	ZG Hoofdstraat 8	Punt	146680,68	378116,49	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W17.2	AG Hoofdstraat 8	Punt	146690,99	378120,02	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W18.1	AG Hoofdstraat 4	Punt	146653,85	378073,68	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W18.2	AG Hoofdstraat 4	Punt	146654,72	378064,23	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W18.3	VG Hoofdstraat 4	Punt	146644,43	378072,14	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W18.4	ZG Hoofdstraat 4	Punt	146645,34	378064,29	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W19.1	AG Dijkstraat 1a	Punt	146555,22	377977,85	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W20.1	ZG Dijkstraat 2	Punt	146579,32	378021,55	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W21.1	ZG Hoofdstraat 16	Punt	146703,40	378186,68	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W22.1	ZG Hoofdstraat 16a	Punt	146702,08	378206,04	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W23.1	ZG Hoofdstraat 16b	Punt	146707,29	378221,27	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W24.1	AG Hoofdstraat 2	Punt	146649,52	378041,13	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W25.1	ZG Dijkstraat 3	Punt	146531,07	377966,25	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W26.1	ZG Breestraat 21a	Punt	146684,21	377897,73	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja

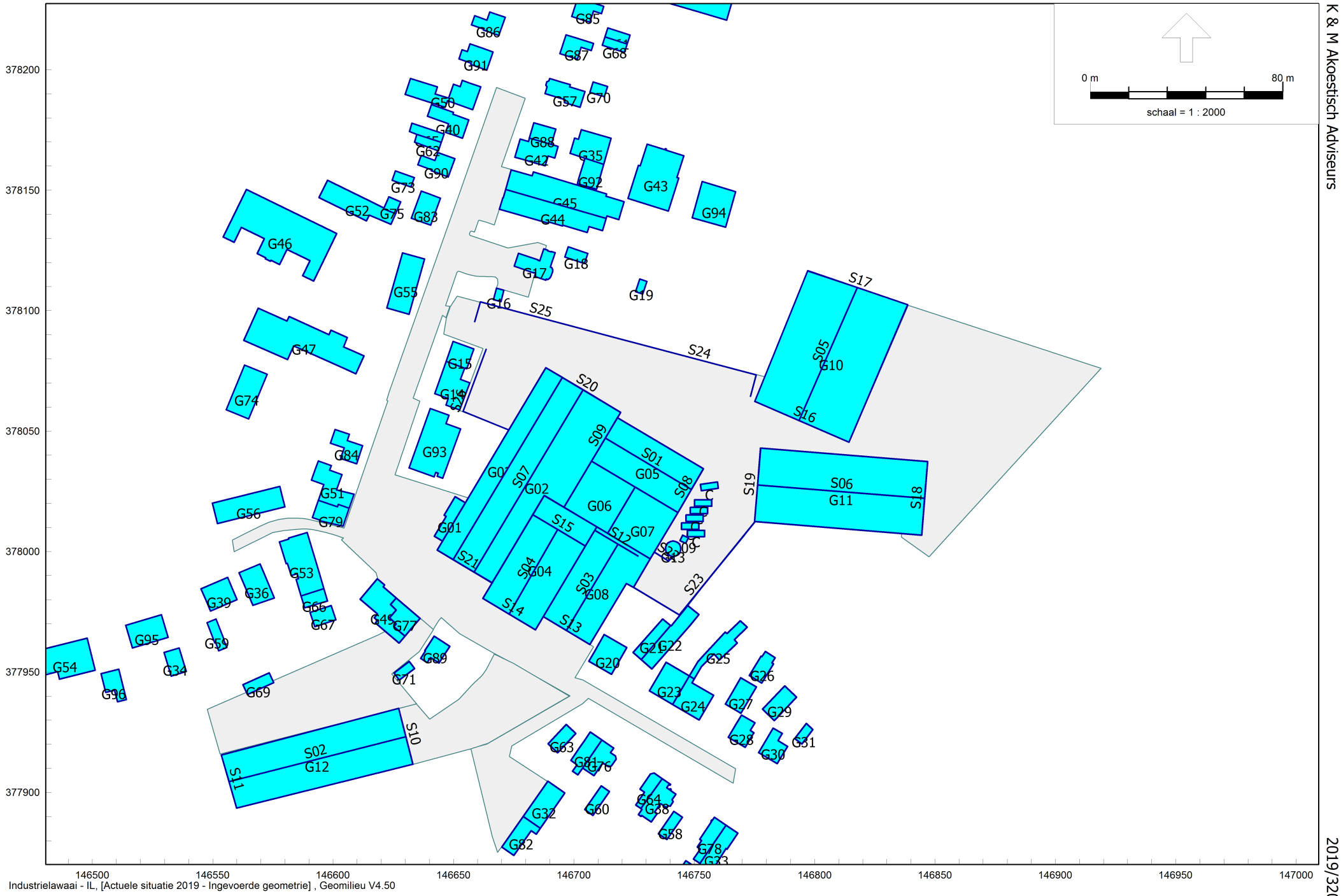

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Ingevoerde geometrie] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: Objecten en bodemgebieden

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Oppervlak	Omtrek	Cp	Refl. 1k
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
G01	A1 kantine	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	82,53	47,04	0 dB	0,80
G02	A1 expeditie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	2089,29	232,85	0 dB	0,80
G03	A1 expeditie	Polygoon	4,50	4,50	0,00	Relatief	4	693,32	192,04	0 dB	0,80
G04	G1 zagerij/kantoor	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	1264,25	150,33	0 dB	0,80
G05	L1 toevoer productie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	874,78	125,29	0 dB	0,80
G06	K2 schaverij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	471,56	86,90	0 dB	0,80
G07	K1 schaverij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	461,08	85,96	0 dB	0,80
G08	G2 zagerij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	1025,17	138,52	0 dB	0,80
G09	Houtmotinstallatie	Polygoon	8,00	8,00	0,00	Relatief	4	6,68	10,34	0 dB	0,80
G10	E opslag	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	2605,29	207,12	0 dB	0,80
G11	D opslag	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	2131,35	200,45	0 dB	0,80
G12	H opslag	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	1777,72	198,51	0 dB	0,80
G13	Houtmotinstallatie	Polygoon	13,00	13,00	0,00	Relatief	30	31,95	20,08	0 dB	0,80
G14	Hoofdstraat 4	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	170,42	58,56	0 dB	0,80
G15	Hoofdstraat 6	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	80,42	35,88	0 dB	0,80
G16	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	15,81	16,30	0 dB	0,80
G17	Hoofdstraat 8	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	27	119,41	55,56	0 dB	0,80
G18	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	38,23	26,12	0 dB	0,80
G19	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	17,66	17,52	0 dB	0,80
G20	Breestraat 22	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	138,29	47,20	0 dB	0,80
G21	Gebouw	Polygoon	3,70	3,70	0,00	Relatief	4	81,33	45,97	0 dB	0,80
G22	Gebouw	Polygoon	3,70	3,70	0,00	Relatief	7	177,85	71,79	0 dB	0,80
G23	Breestraat 20/20a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	5	153,58	49,83	0 dB	0,80
G24	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	155,93	52,97	0 dB	0,80
G25	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	13	128,14	74,59	0 dB	0,80
G26	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	8	68,88	35,88	0 dB	0,80
G27	Breestraat 18a	Polygoon	4,00	4,00	0,00	Relatief	6	94,68	40,25	0 dB	0,80
G28	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	82,04	37,86	0 dB	0,80
G29	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	91,38	40,44	0 dB	0,80
G30	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	7	90,74	41,68	0 dB	0,80
G31	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	29,11	23,04	0 dB	0,80
G32	Breestraat 21a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	154,02	52,94	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Oppervlak	Omtrek	Cp	Refl. 1k
G33	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	145,35	62,17	0 dB	0,80
G34	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	67,35	33,62	0 dB	0,80
G35	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	7	153,72	51,22	0 dB	0,80
G36	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	141,92	49,01	0 dB	0,80
G37	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	113,85	45,48	0 dB	0,80
G38	Breestraat 15	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	25	119,23	58,38	0 dB	0,80
G39	Dijkstraat 1a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	120,23	44,03	0 dB	0,80
G40	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	107,46	51,20	0 dB	0,80
G41	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	17	123,13	53,26	0 dB	0,80
G42	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	130,61	50,49	0 dB	0,80
G43	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	404,20	83,80	0 dB	0,80
G44	Hoofdstraat 10	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	13	342,62	104,61	0 dB	0,80
G45	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	458,28	117,33	0 dB	0,80
G46	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	16	771,59	156,10	0 dB	0,80
G47	Hoofdstraat 5a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	589,82	133,41	0 dB	0,80
G48	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	654,34	117,72	0 dB	0,80
G49	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	20	193,62	77,17	0 dB	0,80
G50	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	207,22	88,69	0 dB	0,80
G51	Hoofdstraat 3a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	16	169,01	68,69	0 dB	0,80
G52	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	10	224,50	79,20	0 dB	0,80
G53	Hoofdstraat 1a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	267,40	75,07	0 dB	0,80
G54	Dijkstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	284,08	72,12	0 dB	0,80
G55	Hoofdstraat 7	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	226,79	66,65	0 dB	0,80
G56	Dijkstraat 2	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	250,20	75,00	0 dB	0,80
G57	Hoofdstraat 16	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	13	105,55	47,37	0 dB	0,80
G58	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	48,55	31,19	0 dB	0,80
G59	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	8	49,51	33,56	0 dB	0,80
G60	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	49,93	32,40	0 dB	0,80
G61	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	37,32	27,06	0 dB	0,80
G62	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	37,75	28,33	0 dB	0,80
G63	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	60,73	33,08	0 dB	0,80
G64	Breestraat 17	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	7	60,89	39,77	0 dB	0,80
G65	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	52,08	35,42	0 dB	0,80
G66	Hoofdstraat 1	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	5	52,18	30,37	0 dB	0,80
G67	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	57,73	30,97	0 dB	0,80
G68	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	35,86	26,76	0 dB	0,80
G69	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	54,00	33,00	0 dB	0,80
G70	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	28,22	21,54	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Oppervlak	Omtrek	Cp	Refl. 1k
G71	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	29,40	23,32	0 dB	0,80
G72	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	30,00	22,00	0 dB	0,80
G73	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	34,40	24,94	0 dB	0,80
G74	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	202,73	60,36	0 dB	0,80
G75	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	29,08	21,57	0 dB	0,80
G76	Breestraat 19	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	99,35	45,88	0 dB	0,80
G77	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	100,88	45,26	0 dB	0,80
G78	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	95,30	50,64	0 dB	0,80
G79	Hoofdstraat 3	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	102,82	43,10	0 dB	0,80
G80	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	103,38	41,07	0 dB	0,80
G81	Breestraat 21	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	92,21	46,74	0 dB	0,80
G82	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	101,78	48,35	0 dB	0,80
G83	Hoofdstraat 9	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	102,22	41,01	0 dB	0,80
G84	Hoofdstraat 5	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	92,48	47,34	0 dB	0,80
G85	Hoofdstraat 16b	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	74,84	38,92	0 dB	0,80
G86	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	75,50	40,32	0 dB	0,80
G87	Hoofdstraat 16a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	75,90	40,42	0 dB	0,80
G88	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	63,20	32,31	0 dB	0,80
G89	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	71,57	36,91	0 dB	0,80
G90	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	85,74	43,33	0 dB	0,80
G91	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	88,19	40,79	0 dB	0,80
G92	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	89,94	38,21	0 dB	0,80
G93	Hoofdstraat 2	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	356,55	84,37	0 dB	0,80
G94	Gebouw	Polygoon	4,50	4,50	0,00	Relatief	4	223,42	59,83	0 dB	0,80
G95	Dijkstraat 3	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	152,07	50,60	0 dB	0,80
G96	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	79,80	41,20	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Min.RH	Max.RH	Vormpunten	Lengte	Cp	Refl.L 1k	Refl.R 1k
S01	Nok L1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	41,62	2 dB	0,00	0,00
S02	Nok H	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	75,72	2 dB	0,00	0,00
S03	Nok G2	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	41,73	2 dB	0,00	0,00
S04	Nok G1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	40,50	2 dB	0,00	0,00
S05	Nok E	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	60,25	2 dB	0,00	0,00
S06	Nok D	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	69,59	2 dB	0,00	0,00
S07	Nok A1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	88,16	2 dB	0,00	0,00
S08	Daklijn L1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	21,07	0 dB	0,00	0,00
S09	Daklijn L1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	20,93	0 dB	0,00	0,00
S10	Daklijn H	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	23,75	0 dB	0,00	0,00
S11	Daklijn H	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	22,88	0 dB	0,00	0,00
S12	Daklijn G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	20,91	0 dB	0,00	0,00
S13	Daklijn G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	22,54	0 dB	0,00	0,00
S14	Daklijn G1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	25,41	0 dB	0,00	0,00
S15	Daklijn G1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	25,31	0 dB	0,00	0,00
S16	Daklijn E	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	42,60	0 dB	0,00	0,00
S17	Daklijn E	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	43,73	0 dB	0,00	0,00
S18	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	30,62	0 dB	0,00	0,00
S19	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	30,60	0 dB	0,00	0,00
S20	Daklijn A1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	36,15	0 dB	0,00	0,00
S21	Daklijn A1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	26,70	0 dB	0,00	0,00
S22	Houten afscherming installaties	Polylijn	6,00	0,00	Relatief	6,00	6,00	3	9,82	0 dB	0,80	0,80
S23	Afscherming Damwand	Polylijn	6,28	0,00	Relatief	6,28	6,28	3	72,11	0 dB	0,80	0,80
S24	Afscherming hout	Polylijn	2,50	0,00	Relatief	2,50	2,50	3	68,63	0 dB	0,80	0,80
S25	Afscherming 1/2 muur 1/2 hout	Polylijn	5,44	0,00	Relatief	5,44	5,44	3	67,63	0 dB	0,80	0,80
S26	Legioblokken	Polylijn	6,00	0,00	Relatief	6,00	6,00	3	47,97	0 dB	0,80	0,80

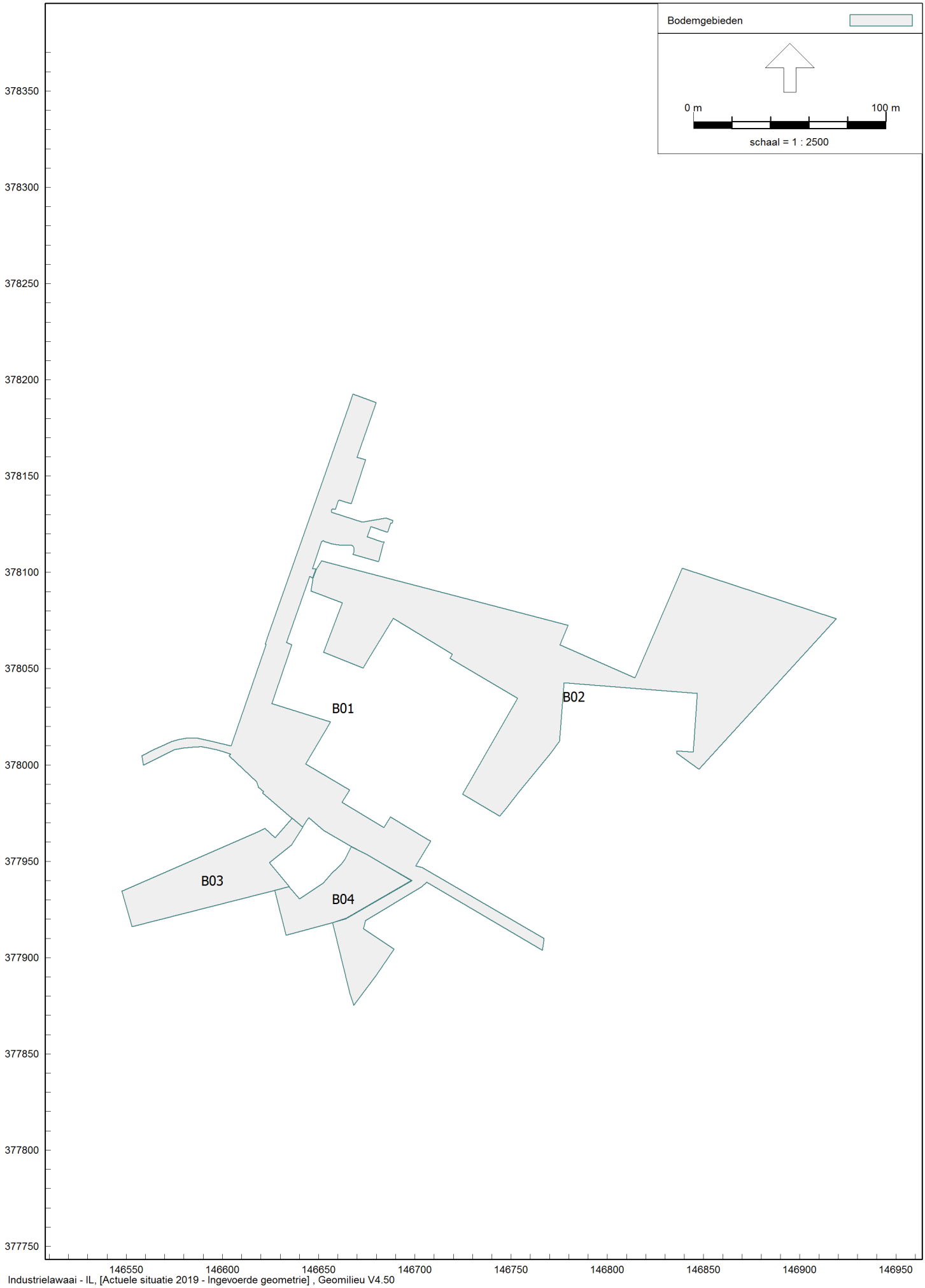

Bodemgebieden actuele bedrijfssituatie

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Bf
B01	Harde bodem (wegen)	Polygoon	116	1216,65	7504,68	0,00
B02	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	30	915,38	11870,41	0,00
B03	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	11	254,45	2256,13	0,00
B04	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	14	186,05	1433,70	0,00

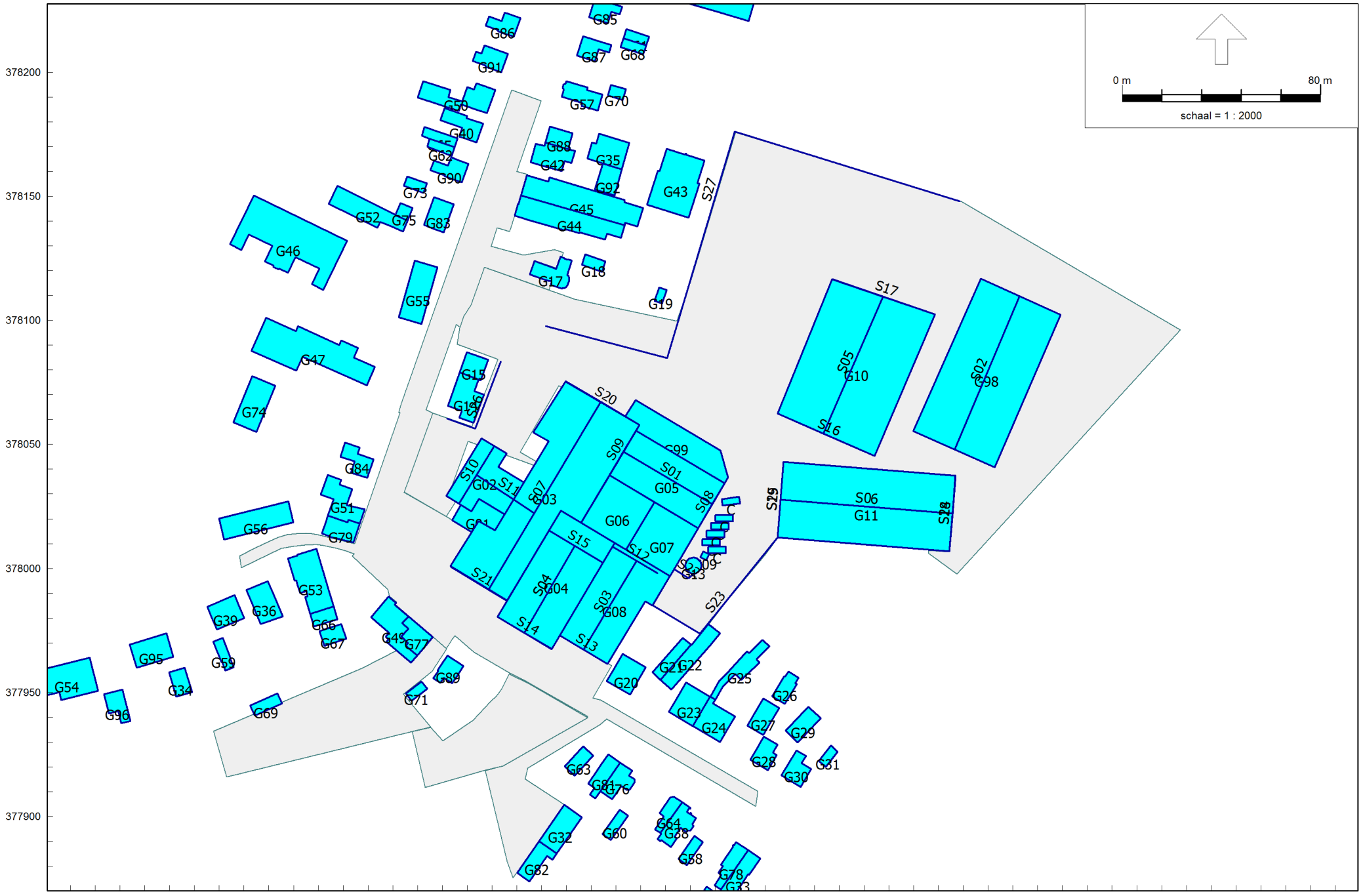

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Ingevoerde geometrie *] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: Objecten en bodemgebieden NA HERSTRUCTURERING

Model: Ingevoerde geometrie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Cp	Refl. 31
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
G01	Kantoor	Polygoon	3,50	3,50	<-->	Relatief	8	59,56	150,56	0 dB	0,80
G02	Kantoor	Polygoon	6,00	6,00	<-->	Relatief	8	102,10	503,97	0 dB	0,80
G03	A1 productie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	261,41	2411,01	0 dB	0,80
G04	G1 zagerij/kantoor	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	150,33	1264,25	0 dB	0,80
G05	L1 toevoer productie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	125,29	874,78	0 dB	0,80
G06	K2 schaverij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	86,90	471,56	0 dB	0,80
G07	K1 schaverij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	85,96	461,08	0 dB	0,80
G08	G2 zagerij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	138,52	1025,17	0 dB	0,80
G09	Houtmotinstallatie	Polygoon	8,00	8,00	0,00	Relatief	4	10,34	6,68	0 dB	0,80
G10	E opslag	Polygoon	6,00	6,00	<-->	Relatief	4	207,12	2605,29	0 dB	0,80
G11	D expeditie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	200,45	2131,35	0 dB	0,80
G13	Houtmotinstallatie	Polygoon	13,00	13,00	0,00	Relatief	30	20,08	31,95	0 dB	0,80
G14	Hoofdstraat 4	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	58,56	170,42	0 dB	0,80
G15	Hoofdstraat 6	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	35,88	80,42	0 dB	0,80
G17	Hoofdstraat 8	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	27	55,56	119,41	0 dB	0,80
G18	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	26,12	38,23	0 dB	0,80
G19	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	17,52	17,66	0 dB	0,80
G20	Breestraat 22	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	47,20	138,29	0 dB	0,80
G21	Gebouw	Polygoon	3,70	3,70	0,00	Relatief	4	45,97	81,33	0 dB	0,80
G22	Gebouw	Polygoon	3,70	3,70	0,00	Relatief	7	71,79	177,85	0 dB	0,80
G23	Breestraat 20/20a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	5	49,83	153,58	0 dB	0,80
G24	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	52,97	155,93	0 dB	0,80
G25	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	13	74,59	128,14	0 dB	0,80
G26	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	8	35,88	68,88	0 dB	0,80
G27	Breestraat 18a	Polygoon	4,00	4,00	0,00	Relatief	6	40,25	94,68	0 dB	0,80
G28	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	37,86	82,04	0 dB	0,80
G29	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	40,44	91,38	0 dB	0,80
G30	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	7	41,68	90,74	0 dB	0,80
G31	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	23,04	29,11	0 dB	0,80
G32	Breestraat 21a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	52,94	154,02	0 dB	0,80
G33	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	62,17	145,35	0 dB	0,80
G34	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	33,62	67,35	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Cp	Refl. 31
G35	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	7	51,22	153,72	0 dB	0,80
G36	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	49,01	141,92	0 dB	0,80
G37	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	45,48	113,85	0 dB	0,80
G38	Breestraat 15	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	25	58,38	119,23	0 dB	0,80
G39	Dijkstraat 1a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	44,03	120,23	0 dB	0,80
G40	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	51,20	107,46	0 dB	0,80
G41	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	17	53,26	123,13	0 dB	0,80
G42	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	50,49	130,61	0 dB	0,80
G43	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	83,80	404,20	0 dB	0,80
G44	Hoofdstraat 10	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	13	104,61	342,62	0 dB	0,80
G45	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	117,33	458,28	0 dB	0,80
G46	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	16	156,10	771,59	0 dB	0,80
G47	Hoofdstraat 5a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	133,41	589,82	0 dB	0,80
G48	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	117,72	654,34	0 dB	0,80
G49	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	20	77,17	193,62	0 dB	0,80
G50	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	88,69	207,22	0 dB	0,80
G51	Hoofdstraat 3a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	16	68,69	169,01	0 dB	0,80
G52	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	10	79,20	224,50	0 dB	0,80
G53	Hoofdstraat 1a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	75,07	267,40	0 dB	0,80
G54	Dijkstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	72,12	284,08	0 dB	0,80
G55	Hoofdstraat 7	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	66,65	226,79	0 dB	0,80
G56	Dijkstraat 2	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	75,00	250,20	0 dB	0,80
G57	Hoofdstraat 16	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	13	47,37	105,55	0 dB	0,80
G58	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	31,19	48,55	0 dB	0,80
G59	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	8	33,56	49,51	0 dB	0,80
G60	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	32,40	49,93	0 dB	0,80
G61	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	27,06	37,32	0 dB	0,80
G62	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	28,33	37,75	0 dB	0,80
G63	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	33,08	60,73	0 dB	0,80
G64	Breestraat 17	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	7	39,77	60,89	0 dB	0,80
G65	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	35,42	52,08	0 dB	0,80
G66	Hoofdstraat 1	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	5	30,37	52,18	0 dB	0,80
G67	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	30,97	57,73	0 dB	0,80
G68	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	26,76	35,86	0 dB	0,80
G69	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	33,00	54,00	0 dB	0,80
G70	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	21,54	28,22	0 dB	0,80
G71	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	23,32	29,40	0 dB	0,80
G72	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	22,00	30,00	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Cp	Refl. 31
G73	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	24,94	34,40	0 dB	0,80
G74	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	60,36	202,73	0 dB	0,80
G75	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	21,57	29,08	0 dB	0,80
G76	Breestraat 19	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	45,88	99,35	0 dB	0,80
G77	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	45,26	100,88	0 dB	0,80
G78	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	50,64	95,30	0 dB	0,80
G79	Hoofdstraat 3	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	43,10	102,82	0 dB	0,80
G80	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	41,07	103,38	0 dB	0,80
G81	Breestraat 21	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	46,74	92,21	0 dB	0,80
G82	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	48,35	101,78	0 dB	0,80
G83	Hoofdstraat 9	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	41,01	102,22	0 dB	0,80
G84	Hoofdstraat 5	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	47,34	92,48	0 dB	0,80
G85	Hoofdstraat 16b	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	38,92	74,84	0 dB	0,80
G86	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	40,32	75,50	0 dB	0,80
G87	Hoofdstraat 16a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	40,42	75,90	0 dB	0,80
G88	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	32,31	63,20	0 dB	0,80
G89	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	36,91	71,57	0 dB	0,80
G90	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	43,33	85,74	0 dB	0,80
G91	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	40,79	88,19	0 dB	0,80
G92	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	38,21	89,94	0 dB	0,80
G95	Dijkstraat 3	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	50,60	152,07	0 dB	0,80
G96	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	41,20	79,80	0 dB	0,80
G98	F opslag	Polygoon	6,00	6,00	<-->	Relatief	4	205,24	2384,62	0 dB	0,80
G99	L2 toevoer productie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	7	112,42	451,23	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Vormpunten	Lengte	Cp	Refl.L 31	Refl.R 31
S01	Nok L1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	41,62	2 dB	0,00	0,00
S02	Nok F	Polylijn	9,00	--	Relatief	2	66,94	2 dB	0,00	0,00
S03	Nok G2	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	41,73	2 dB	0,00	0,00
S04	Nok G1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	40,50	2 dB	0,00	0,00
S05	Nok E	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	60,25	2 dB	0,00	0,00
S06	Nok D	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	69,59	2 dB	0,00	0,00
S07	Nok A1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	88,09	2 dB	0,00	0,00
S08	Daklijn L1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	21,07	0 dB	0,00	0,00
S09	Daklijn L1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	20,93	0 dB	0,00	0,00
S10	Nok A1	Polylijn	8,50	0,00	Relatief	2	27,20	2 dB	0,00	0,00
S11	Nok A1	Polylijn	8,50	0,00	Relatief	2	27,89	2 dB	0,00	0,00
S12	Daklijn G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	20,91	0 dB	0,00	0,00
S13	Daklijn G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	22,54	0 dB	0,00	0,00
S14	Daklijn G1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	25,41	0 dB	0,00	0,00
S15	Daklijn G1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	25,31	0 dB	0,00	0,00
S16	Daklijn E	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	42,60	0 dB	0,00	0,00
S17	Daklijn E	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	43,73	0 dB	0,00	0,00
S18	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	30,62	0 dB	0,00	0,00
S19	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	30,60	0 dB	0,00	0,00
S20	Daklijn A1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	34,58	0 dB	0,00	0,00
S21	Daklijn A1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	26,48	0 dB	0,00	0,00
S22	Houten afscherming installaties	Polylijn	6,00	0,00	Relatief	3	9,82	0 dB	0,80	0,80
S23	Afscherming Damwand	Polylijn	6,28	0,00	Relatief	3	72,11	0 dB	0,80	0,80
S24	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	30,55	0 dB	0,00	0,00
S25	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	30,65	0 dB	0,00	0,00
S26	Geluidscherm	Polylijn	2,50	0,00	Relatief	3	41,04	0 dB	0,80	0,80
S27	Geluidscherm	Polylijn	4,50	--	Relatief	4	240,89	0 dB	0,80	0,80

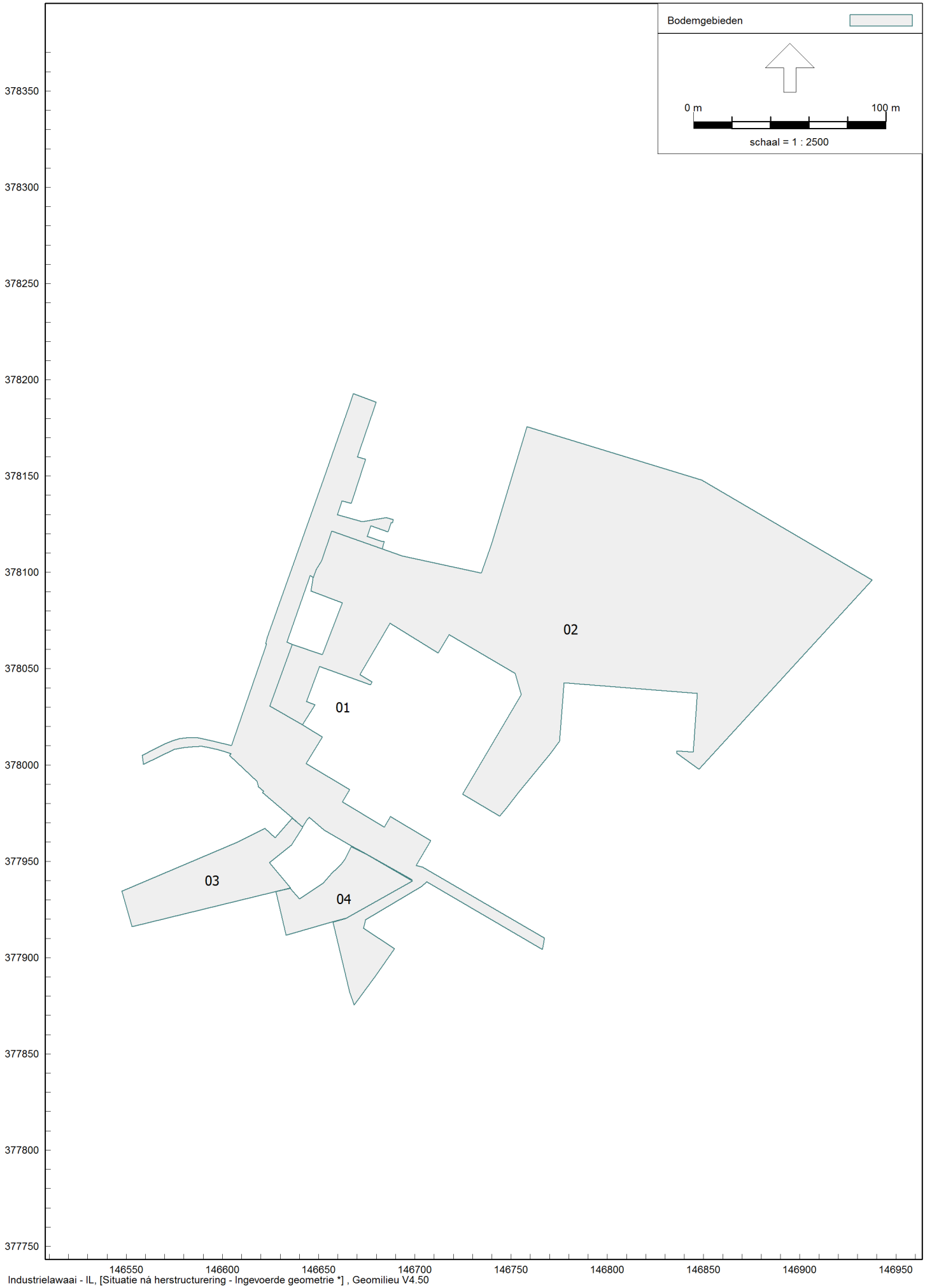

Bodemgebieden situatie ná herstructurering

Model: Ingevoerde geometrie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Bf
01	Harde bodem	Polygoon	90	1194,31	7231,97	0,00
02	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	39	1123,65	26364,55	0,20
03	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	11	255,83	2265,86	0,20
04	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	14	185,02	1422,38	0,20

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Representatieve bedrijfssituatie] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: lijnbronnen

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Lengte	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	Polylijn	7,00	0,00	Relatief	31,69	Nee	Nee	Nee
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	24,14	Nee	Nee	Nee
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	22,65	Nee	Nee	Nee
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	111,75	Nee	Nee	Nee
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	146,08	Nee	Nee	Nee
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	336,47	Nee	Nee	Nee
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	301,09	Nee	Nee	Nee
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	114,95	Nee	Nee	Nee
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	121,99	Nee	Nee	Nee
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	93,41	Nee	Nee	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	64,99	66,19	72,09	74,09	88,29	97,79	103,39	94,59	85,79	105,03	0,00	6,02	12,04
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	8,24	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	1,47	--	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	2,22	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	2,22	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	8,24	13,72	--
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	8,24	--	--
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	11,25	--	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	72,99	76,09	78,49	78,19	95,09	103,89	109,39	102,39	94,79	111,31	0,00	6,02	12,04
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	8,24	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	1,47	--	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	2,22	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	2,22	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	8,24	13,72	--
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	8,24	--	--
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	11,25	--	--

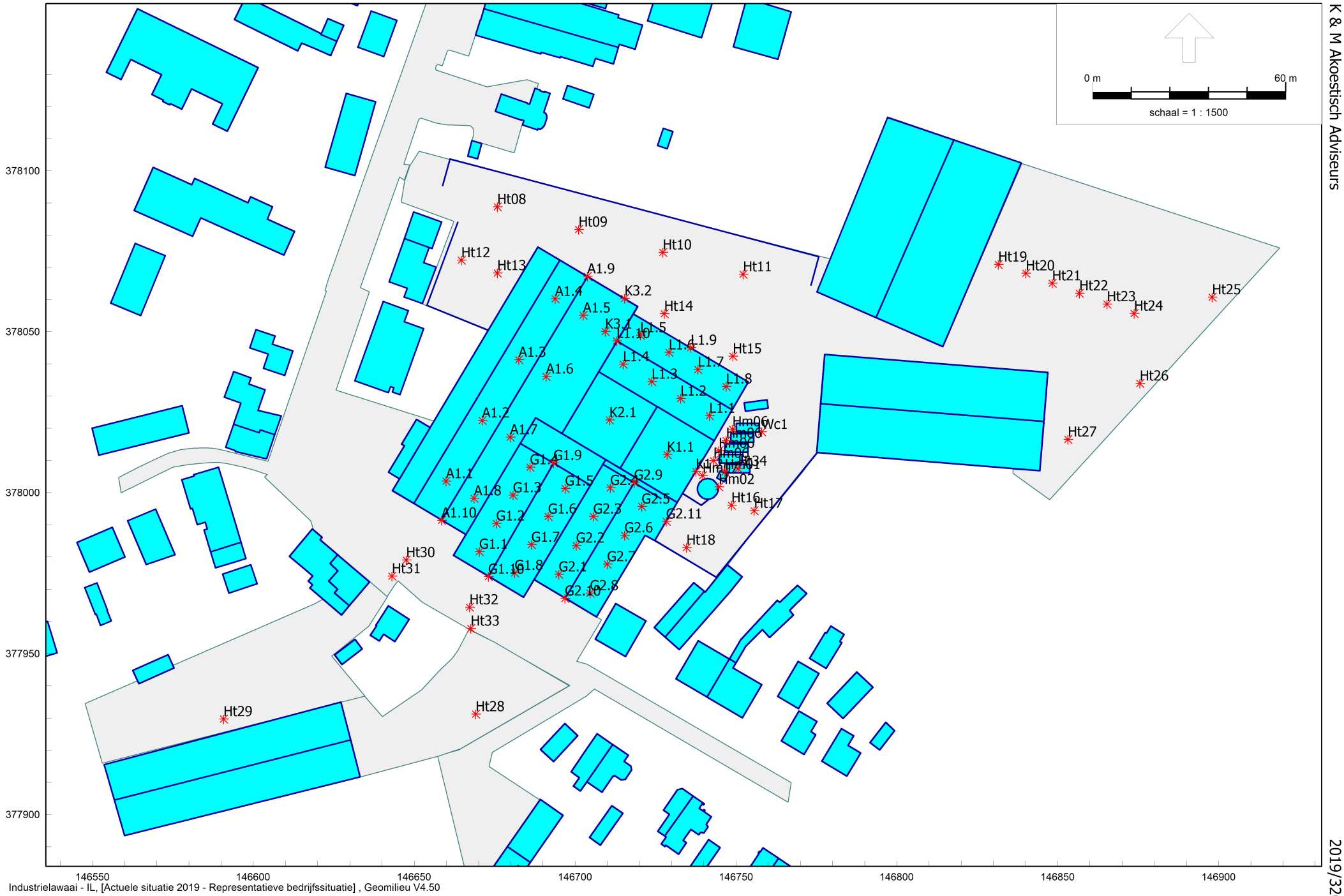

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Representatieve bedrijfssituatie] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: puntbronnen

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
A1.1	Dak Hal A1	146659,90	378003,59	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.10	Voorgevel Hal A1	146658,49	377991,41	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
A1.2	Dak Hal A1	146671,15	378022,44	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.3	Dak Hal A1	146682,54	378041,28	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.4	Dak Hal A1	146693,79	378060,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.5	Dak Hal A1	146702,52	378055,07	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.6	Dak Hal A1	146691,01	378036,10	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.7	Dak Hal A1	146679,88	378017,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.8	Dak Hal A1	146668,62	377998,28	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	146703,87	378067,22	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	146703,87	378067,22	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G1.1	Dak Hal G1	146670,25	377981,70	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.10	Voorgevel Hal G1	146673,09	377973,92	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G1.2	Dak Hal G1	146675,52	377990,43	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.3	Dak Hal G1	146680,75	377999,20	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.4	Dak Hal G1	146685,98	378007,92	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.5	Dak Hal G1	146696,95	378001,31	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.6	Dak Hal G1	146691,69	377992,59	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.7	Dak Hal G1	146686,45	377983,86	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.8	Dak Hal G1	146681,24	377975,10	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.9	Achtergevel Hal G1	146693,34	378009,24	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.1	Dak Hal G2	146694,98	377974,65	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.10	Voorgevel Hal G2	146696,87	377967,15	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	146728,36	377991,06	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	146728,36	377991,06	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.2	Dak Hal G2	146700,34	377983,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.3	Dak Hal G2	146705,69	377992,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.4	Dak Hal G2	146710,99	378001,50	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.5	Dak Hal G2	146720,73	377995,69	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.6	Dak Hal G2	146715,40	377986,74	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.7	Dak Hal G2	146710,02	377977,82	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.8	Dak Hal G2	146704,67	377968,78	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.9	Achtergevel Hal G2	146718,37	378003,14	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	146746,60	378006,44	7,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	146744,66	378001,83	12,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146748,90	378019,68	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146743,03	378009,94	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146746,97	378016,19	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
Hm06	Afzuiging naar container	146744,67	378013,05	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	146739,65	378005,31	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146675,87	378088,82	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146701,10	378081,78	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146727,31	378074,63	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146752,22	378067,86	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146664,65	378072,23	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146675,84	378068,20	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	146727,70	378055,56	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	146749,07	378042,38	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146748,59	377996,07	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146755,68	377994,40	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146734,64	377982,94	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146831,52	378070,90	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146840,12	378068,17	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146848,34	378065,04	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146856,75	378061,91	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146865,35	378058,58	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht24	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146873,76	378055,65	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht25	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146898,02	378060,73	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht26	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146875,53	378033,94	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht27	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D	146853,23	378016,53	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	146669,14	377931,20	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	146590,77	377929,65	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht30	Piek klepperen lepels heftruck	146647,51	377979,10	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht31	Piek klepperen lepels heftruck	146643,07	377974,08	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht32	Piek klepperen lepels heftruck	146667,24	377964,43	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht33	Piek klepperen lepels heftruck	146667,57	377957,78	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht34	Piek storten houtafval in container	146750,74	378007,45	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K1.1	Dak Hal K1	146728,61	378011,86	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K1.2	Gevel Hal K1	146737,57	378006,54	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
K2.1	Dak Hal K2	146710,70	378022,56	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	146709,36	378050,06	6,60	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	146715,41	378060,32	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L1.1	Dak Hal L1	146741,73	378023,87	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.10	Gevel Hal L1	146712,95	378047,14	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.2	Dak Hal L1	146732,84	378029,23	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.3	Dak Hal L1	146723,88	378034,53	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
L1.4	Dak Hal L1	146714,99	378039,89	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.5	Dak Hal L1	146720,29	378048,91	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.6	Dak Hal L1	146729,18	378043,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.7	Dak Hal L1	146738,20	378038,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.8	Dak Hal L1	146746,97	378033,01	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	146736,00	378045,04	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	146736,00	378045,04	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	146758,02	378018,89	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
A1.1	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.10	Voorgevel Hal A1	--	60,10	57,70	64,90	65,00	66,40	60,90	52,10	--	71,34	0,00	6,02	12,04
A1.2	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.3	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.4	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.5	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.6	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.7	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.8	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	--	62,10	69,50	76,90	79,90	80,70	78,50	71,60	--	85,56	3,01	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	--	58,50	64,00	71,10	74,00	71,70	68,00	59,90	--	78,01	3,01	6,02	12,04
G1.1	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.10	Voorgevel Hal G1	--	62,50	64,10	67,90	72,80	77,00	71,20	62,60	--	79,76	0,00	6,02	12,04
G1.2	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.3	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.4	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.5	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.6	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.7	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.8	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.9	Achtergevel Hal G1	--	51,50	56,50	57,50	63,30	70,20	60,80	53,50	--	71,81	0,00	6,02	12,04
G2.1	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.10	Voorgevel Hal G2	--	57,70	63,10	69,30	72,80	74,60	74,30	72,40	--	80,14	0,00	6,02	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	--	61,20	68,40	73,30	79,90	77,70	77,40	74,90	--	84,35	0,38	6,48	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	--	65,40	74,60	79,70	86,50	88,80	91,10	91,30	--	95,99	10,79	16,02	--
G2.2	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.3	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.4	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.5	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.6	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.7	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.8	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.9	Achtergevel Hal G2	--	50,50	55,70	57,00	61,40	68,60	62,80	60,70	--	71,03	0,00	6,02	12,04
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	42,21	52,81	71,21	83,71	92,01	94,21	90,71	84,71	74,91	97,77	0,00	6,02	12,04
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	49,41	53,01	66,51	66,01	67,41	64,91	58,31	50,21	43,91	72,59	0,00	6,02	12,04
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	48,11	57,61	77,61	79,01	83,21	100,51	98,91	96,11	89,71	103,87	0,00	6,02	12,04
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht24	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht25	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht26	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht27	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	10,79	--	--
Ht30	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht31	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht32	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht33	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht34	Piek storten houtafval in container	52,67	66,74	79,71	84,18	95,77	102,05	108,40	100,01	88,20	110,00	99,00	--	--
K1.1	Dak Hal K1	--	64,50	71,80	68,90	67,20	68,80	65,20	58,80	--	76,30	0,00	6,02	12,04
K1.2	Gevel Hal K1	--	55,40	62,70	63,60	67,10	70,20	69,70	65,10	--	75,14	0,00	6,02	12,04
K2.1	Dak Hal K2	--	57,70	69,40	71,80	79,10	80,00	76,10	65,80	--	83,98	0,00	6,02	12,04
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	--	51,40	63,90	72,50	73,30	77,60	74,80	67,80	--	81,32	0,00	6,02	12,04
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	--	48,80	62,00	69,90	71,80	78,90	77,10	71,60	--	82,30	0,00	6,02	12,04
L1.1	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.10	Gevel Hal L1	--	48,10	49,90	53,00	54,80	54,60	52,80	45,90	--	60,72	0,00	6,02	12,04
L1.2	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.3	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
L1.4	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.5	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.6	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.7	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.8	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	--	59,60	62,10	66,70	69,30	64,30	60,00	51,20	--	72,91	0,58	6,48	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	--	63,90	68,40	73,20	76,00	75,40	73,80	67,80	--	81,30	9,03	16,02	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	68,10	81,60	86,90	90,70	97,60	100,60	97,90	92,00	85,90	104,34	13,80	--	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
A1.1	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.10	Voorgevel Hal A1	--	73,50	71,10	78,30	78,40	79,80	74,30	65,50	--	84,74	0,00	6,02	12,04
A1.2	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.3	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.4	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.5	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.6	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.7	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.8	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	--	75,50	82,90	90,30	93,30	94,10	91,90	85,00	--	98,96	3,01	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	--	71,90	77,40	84,50	87,40	85,10	81,40	73,30	--	91,41	3,01	6,02	12,04
G1.1	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.10	Voorgevel hal G1	--	78,10	79,70	83,50	88,40	92,60	86,80	78,20	--	95,36	0,00	6,02	12,04
G1.2	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.3	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.4	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.5	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.6	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.7	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.8	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.9	Achtergevel hal G1	--	67,10	72,10	73,10	78,90	85,80	76,40	69,10	--	87,41	0,00	6,02	12,04
G2.1	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.10	Voorgevel Hal G2	--	71,80	77,20	83,40	86,90	88,70	88,40	86,50	--	94,24	0,00	6,02	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	--	75,30	82,50	87,40	94,00	91,80	91,50	89,00	--	98,45	0,38	6,48	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	--	79,50	88,70	93,80	100,60	102,90	105,20	105,40	--	110,09	10,79	16,02	--
G2.2	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.3	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.4	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.5	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.6	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.7	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.8	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.9	Achtergevel Hal G2	--	64,60	69,80	71,10	75,50	82,70	76,90	74,80	--	85,13	0,00	6,02	12,04
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	42,21	52,81	71,21	83,71	92,01	94,21	90,71	84,71	74,91	97,77	0,00	6,02	12,04
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	49,41	53,01	66,51	66,01	67,41	64,91	58,31	50,21	43,91	72,59	0,00	6,02	12,04
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	48,11	57,61	77,61	79,01	83,21	100,51	98,91	96,11	89,71	103,87	0,00	6,02	12,04
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht24	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht25	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht26	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht27	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	10,79	--	--
Ht30	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht31	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht32	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht33	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht34	Piek storten houtafval in container	52,67	66,74	79,71	84,18	95,77	102,05	108,40	100,01	88,20	110,00	99,00	--	--
K1.1	Dak Hal K1	--	74,20	81,50	78,60	76,90	78,50	74,90	68,50	--	86,00	0,00	6,02	12,04
K1.2	Gevel Hal K1	--	65,10	72,40	73,30	76,80	79,90	79,40	74,80	--	84,84	0,00	6,02	12,04
K2.1	Dak Hal K2	--	71,80	83,50	85,90	93,20	94,10	90,20	79,90	--	98,08	0,00	6,02	12,04
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	--	67,40	79,90	88,50	89,30	93,60	90,80	83,80	--	97,32	0,00	6,02	12,04
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	--	64,80	78,00	85,90	87,80	94,90	93,10	87,60	--	98,30	0,00	6,02	12,04
L1.1	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.10	Gevel Hal L1	--	59,20	61,00	64,10	65,90	65,70	63,90	57,00	--	71,82	0,00	6,02	12,04
L1.2	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.3	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
L1.4	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.5	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.6	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.7	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.8	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	--	70,70	73,20	77,80	80,40	75,40	71,10	62,30	--	84,01	0,58	6,48	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	--	75,00	79,50	84,30	87,10	86,50	84,90	78,90	--	92,40	9,03	16,02	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	78,10	91,60	96,90	100,70	107,60	110,60	107,90	102,00	95,90	114,34	13,80	--	--

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Representatieve bedrijfssituatie] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: mobiele bronnen

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Lengte	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Gem.snelheid	Max.afst.
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	275,22	10	1	1	10	5,00
Route 2	Vrachtwagen, diversen	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	181,48	4	--	--	10	5,00
Route 3	Bestelwagen, ophalen hout	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	13,37	10	--	--	10	5,00
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	13,37	20	4	--	10	5,00
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	130,41	2	--	--	10	5,00
Route 5	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	33,52	5	2	2	10	5,00
Route 6	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	106,75	40	5	8	10	5,00

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	34,85	39,11	42,12
Route 2	Vrachtwagen, diversen	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	37,86	--	--
Route 3	Bestelwagen, ophalen hout	60,40	74,00	79,60	83,30	87,30	89,60	89,90	81,60	78,50	94,73	34,30	--	--
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	31,29	33,51	--
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	40,94	--	--
Route 5	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	37,00	36,21	--
Route 6	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	27,91	32,17	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	34,85	39,11	42,12
Route 2	Vrachtwagen, diversen	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	37,86	--	--
Route 3	Bestelwagen, ophalen hout	65,40	79,00	84,60	88,30	92,30	94,60	94,90	86,60	83,50	99,73	34,30	--	--
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	31,29	33,51	--
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	40,94	--	--
Route 5	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	37,00	36,21	--
Route 6	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	27,91	32,17	--

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Representatieve bedrijfssituatie *] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: lijnbronnen NA HERSTRUCTURERING

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Lengte	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2	Polylijn	7,00	0,00	Relatief	31,69	Nee	Nee	Nee
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	24,14	Nee	Nee	Nee
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	22,65	Nee	Nee	Nee
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	169,20	Nee	Nee	Nee
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	Polylijn	1,50	0,00	Eigen waarde	463,49	Nee	Nee	Nee
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	408,27	Nee	Nee	Nee
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	359,50	Nee	Nee	Nee
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	165,86	Nee	Nee	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2	64,99	63,19	60,09	64,09	75,29	79,79	76,39	61,59	49,79	82,62	0,00	6,02	12,04
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	1,50	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	0,97	6,99	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	2,22	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	2,22	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	8,24	13,72	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2	72,99	73,09	66,49	68,19	82,09	85,89	82,39	69,39	58,79	88,94	0,00	6,02	12,04
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	1,50	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	0,97	6,99	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	2,22	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	2,22	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	8,24	13,72	--

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Representatieve bedrijfssituatie *] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: puntbronnen NA HERSTRUCTURERING

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
A1.1	Dak Hal A1	146659,90	378003,59	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.10	Voorgevel Hal A1	146658,49	377991,41	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
A1.2	Dak Hal A1	146671,15	378022,44	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.3	Dak Hal A1	146682,54	378041,28	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.4	Dak Hal A1	146693,79	378060,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.5	Dak Hal A1	146702,52	378055,07	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.6	Dak Hal A1	146691,01	378036,10	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.7	Dak Hal A1	146679,88	378017,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.8	Dak Hal A1	146668,62	377998,28	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	146703,87	378067,22	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	146703,87	378067,22	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D1	Dak Hal D	146785,47	378034,49	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D10	Gevel Hal D	146803,24	378041,00	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D11	Gevel Hal D	146820,52	378039,60	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D12	Gevel Hal D	146837,79	378038,20	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D13	Gevel Hal D	146835,46	378007,47	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D14	Gevel Hal D	146818,23	378008,86	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D15	Gevel Hal D	146800,89	378010,27	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D16	Gevel Hal D	146783,71	378011,66	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	146776,22	378027,69	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	146776,22	378027,69	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	146845,80	378022,13	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur open	146845,80	378022,13	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D2	Dak Hal D	146802,64	378033,07	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D3	Dak Hal D	146819,91	378031,66	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D4	Dak Hal D	146837,11	378030,28	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D5	Dak Hal D	146784,30	378019,31	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D6	Dak Hal D	146801,48	378017,96	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D7	Dak Hal D	146818,74	378016,49	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D8	Dak Hal D	146836,00	378015,08	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D9	Gevel Hal D	146786,11	378042,39	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G1.1	Dak Hal G1	146670,25	377981,70	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.10	Voorgevel Hal G1	146673,09	377973,92	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G1.2	Dak Hal G1	146675,52	377990,43	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.3	Dak Hal G1	146680,75	377999,20	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.4	Dak Hal G1	146685,98	378007,92	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.5	Dak Hal G1	146696,95	378001,31	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.6	Dak Hal G1	146691,69	377992,59	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
G1.7	Dak Hal G1	146686,45	377983,86	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.8	Dak Hal G1	146681,24	377975,10	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.9	Achtergevel Hal G1	146693,34	378009,24	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.1	Dak Hal G2	146694,98	377974,65	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.10	Voorgevel Hal G2	146696,87	377967,15	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	146728,36	377991,06	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	146728,36	377991,06	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.2	Dak Hal G2	146700,34	377983,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.3	Dak Hal G2	146705,69	377992,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.4	Dak Hal G2	146710,99	378001,50	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.5	Dak Hal G2	146720,73	377995,69	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.6	Dak Hal G2	146715,40	377986,74	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.7	Dak Hal G2	146710,02	377977,82	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.8	Dak Hal G2	146704,67	377968,78	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.9	Achtergevel Hal G2	146718,37	378003,14	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	146746,60	378006,44	7,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	146744,66	378001,83	12,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146744,67	378013,05	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146743,03	378009,94	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146746,97	378016,19	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146748,90	378019,68	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	146739,65	378005,31	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146682,61	378087,51	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146707,83	378080,47	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146734,04	378073,32	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146758,95	378066,55	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146748,59	377996,07	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146755,68	377994,40	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146734,64	377982,94	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146755,18	378109,91	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146764,18	378093,31	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146780,57	378110,70	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146773,17	378124,50	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146772,57	378148,45	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146799,57	378150,69	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146803,77	378129,90	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	146903,80	378109,92	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	146898,02	378060,73	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	146875,53	378033,94	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht24	Piek storten houtafval in container	146750,74	378007,45	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K1.1	Dak Hal K1	146728,61	378011,86	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K1.2	Gevel Hal K1	146737,57	378006,54	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
K2.1	Dak Hal K2	146710,70	378022,56	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K3.1	Dak Hal K3	146697,52	378030,45	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.1	Dak Hal L1	146741,73	378023,87	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.10	Gevel Hal L1	146712,95	378047,14	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.2	Dak Hal L1	146732,84	378029,23	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.3	Dak Hal L1	146723,88	378034,53	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.4	Dak Hal L1	146714,99	378039,89	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.5	Dak Hal L1	146720,29	378048,91	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.6	Dak Hal L1	146729,18	378043,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.7	Dak Hal L1	146738,20	378038,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.8	Dak Hal L1	146746,97	378033,01	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	146753,67	378042,12	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	146753,67	378042,12	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L2.1	Dak Hal L2	146723,73	378058,17	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L2.2	Gevel Hal L2	146730,45	378060,41	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L2.3	Gevel Hal L2	146722,15	378065,34	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L2.4	Gevel Hal L2	146715,40	378064,21	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
LBK-01	Luchtbehandelingskast VKT BASIC HR40	146654,53	378024,01	1,44	3,50	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	146758,02	378018,89	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, nachtstand	146656,26	378023,53	1,59	3,50	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900	146656,26	378023,53	1,59	3,50	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
A1.1	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.10	Voorgevel Hal A1	--	34,30	43,50	47,20	53,00	56,40	56,10	51,70	--	61,03	0,00	6,02	12,04
A1.2	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.3	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.4	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.5	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.6	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.7	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.8	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	--	59,60	68,60	73,70	80,00	80,40	78,70	73,20	--	85,27	1,01	6,48	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	--	63,50	74,30	79,50	86,00	89,60	89,40	85,00	--	94,18	6,81	16,02	--
D1	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D10	Gevel Hal D	--	50,90	55,40	54,00	50,10	47,20	44,00	36,80	--	59,57	0,00	6,02	12,04
D11	Gevel Hal D	--	50,90	55,40	54,00	50,10	47,20	44,00	36,80	--	59,57	0,00	6,02	12,04
D12	Gevel Hal D	--	50,90	55,40	54,00	50,10	47,20	44,00	36,80	--	59,57	0,00	6,02	12,04
D13	Gevel Hal D	--	48,60	53,10	51,90	48,70	46,50	43,50	36,40	--	57,61	0,00	6,02	12,04
D14	Gevel Hal D	--	48,60	53,10	51,90	48,70	46,50	43,50	36,40	--	57,61	0,00	6,02	12,04
D15	Gevel Hal D	--	48,60	53,10	51,90	48,70	46,50	43,50	36,40	--	57,61	0,00	6,02	12,04
D16	Gevel Hal D	--	48,60	53,10	51,90	48,70	46,50	43,50	36,40	--	57,61	0,00	6,02	12,04
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	--	66,30	73,70	81,10	84,20	85,00	82,80	75,90	--	89,85	3,01	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	--	62,40	67,90	74,90	77,80	74,70	70,60	62,00	--	81,51	3,01	6,02	12,04
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	--	62,40	67,90	74,90	77,80	74,70	70,60	62,00	--	81,51	3,01	6,02	12,04
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur open	--	66,30	73,70	81,10	84,20	85,00	82,80	75,90	--	89,85	3,01	--	--
D2	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D3	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D4	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D5	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D6	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D7	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D8	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D9	Gevel Hal D	--	50,90	55,40	54,00	50,10	47,20	44,00	36,80	--	59,57	0,00	6,02	12,04
G1.1	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.10	Voorgevel Hal G1	--	36,00	43,40	46,60	54,00	56,90	54,50	47,90	--	60,63	0,00	6,02	12,04
G1.2	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.3	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.4	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.5	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.6	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
G1.7	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.8	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.9	Achtergevel Hal G1	--	51,50	56,50	57,50	63,30	70,20	60,80	53,50	--	71,81	0,00	6,02	12,04
G2.1	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.10	Voorgevel Hal G2	--	35,70	43,30	46,90	53,00	55,10	57,30	57,50	--	62,30	0,00	6,02	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	--	61,20	68,40	73,30	79,90	77,70	77,40	74,90	--	84,35	0,38	6,48	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	--	65,40	74,60	79,70	86,50	88,80	91,10	91,30	--	95,99	10,79	16,02	--
G2.2	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.3	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.4	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.5	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.6	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.7	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.8	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.9	Achtergevel Hal G2	--	50,50	55,70	57,00	61,40	68,60	62,80	60,70	--	71,03	0,00	6,02	12,04
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	42,21	49,81	67,21	78,71	84,01	81,21	75,71	73,71	66,91	87,24	0,00	6,02	12,04
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	49,41	53,01	66,51	66,01	67,41	64,91	58,31	50,21	43,91	72,59	0,00	6,02	12,04
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	48,11	57,61	77,61	79,01	83,21	100,51	98,91	96,11	89,71	103,87	0,00	6,02	12,04
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	52,67	66,74	79,71	84,18	95,77	102,05	108,40	100,01	88,20	110,00	99,00	--	--
K1.1	Dak Hal K1	--	64,50	71,80	68,90	67,20	68,80	65,20	58,80	--	76,30	0,00	6,02	12,04
K1.2	Gevel Hal K1	--	55,40	62,70	63,60	67,10	70,20	69,70	65,10	--	75,14	0,00	6,02	12,04
K2.1	Dak Hal K2	--	57,70	69,40	71,80	79,10	80,00	76,10	65,80	--	83,98	0,00	6,02	12,04
K3.1	Dak Hal K3	--	56,50	64,40	63,70	64,00	65,40	61,90	56,10	--	71,30	0,00	6,02	12,04
L1.1	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.10	Gevel Hal L1	--	48,10	49,90	53,00	54,80	54,60	52,80	45,90	--	60,72	0,00	6,02	12,04
L1.2	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.3	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.4	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.5	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.6	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.7	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.8	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	--	59,60	62,10	66,70	69,30	64,30	60,00	51,20	--	72,91	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	--	63,90	68,40	73,20	76,00	75,40	73,80	67,80	--	81,30	9,03	16,02	--
L2.1	Dak Hal L2	--	56,30	64,20	63,50	63,80	65,20	61,70	55,90	--	71,10	0,00	6,02	12,04
L2.2	Gevel Hal L2	--	54,90	62,70	59,10	57,20	59,00	57,90	52,60	--	67,08	0,00	6,02	12,04
L2.3	Gevel Hal L2	--	54,90	62,70	59,10	57,20	59,00	57,90	52,60	--	67,08	0,00	6,02	12,04
L2.4	Gevel Hal L2	--	54,90	62,70	59,10	57,20	59,00	57,90	52,60	--	67,08	0,00	6,02	12,04
LBK-01	Luchtbehandelingskast VKT BASIC HR40	--	43,70	56,00	61,20	70,00	74,60	74,20	72,50	62,40	79,37	0,00	0,00	0,00
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	68,10	81,60	86,90	90,70	97,60	100,60	97,90	92,00	85,90	104,34	13,80	--	--
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, nachtstand	--	58,60	61,20	63,70	66,60	67,80	65,50	60,80	62,70	73,34	--	--	0,00
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900	--	67,90	68,50	78,00	81,90	79,60	76,30	71,10	65,00	85,81	0,00	0,00	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
A1.1	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.10	Voorgevel Hal A1	--	48,40	57,60	61,30	67,10	70,50	70,20	65,80	--	75,13	0,00	6,02	12,04
A1.2	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.3	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.4	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.5	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.6	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.7	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.8	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	--	73,70	59,80	64,90	71,20	71,60	69,90	64,40	--	78,30	1,01	6,48	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	--	77,60	88,40	93,60	100,10	103,70	103,50	99,10	--	108,28	6,81	16,02	--
D1	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D10	Gevel Hal D	--	64,30	68,80	67,40	63,50	60,60	57,40	50,20	--	72,97	0,00	6,02	12,04
D11	Gevel Hal D	--	64,30	68,80	67,40	63,50	60,60	57,40	50,20	--	72,97	0,00	6,02	12,04
D12	Gevel Hal D	--	64,30	68,80	67,40	63,50	60,60	57,40	50,20	--	72,97	0,00	6,02	12,04
D13	Gevel Hal D	--	62,00	66,50	65,30	62,10	59,90	56,90	49,80	--	71,01	0,00	6,02	12,04
D14	Gevel Hal D	--	62,00	66,50	65,30	62,10	59,90	56,90	49,80	--	71,01	0,00	6,02	12,04
D15	Gevel Hal D	--	62,00	66,50	65,30	62,10	59,90	56,90	49,80	--	71,01	0,00	6,02	12,04
D16	Gevel Hal D	--	62,00	66,50	65,30	62,10	59,90	56,90	49,80	--	71,01	0,00	6,02	12,04
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	--	79,70	87,10	94,50	97,60	98,40	96,20	89,30	--	103,25	3,01	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	--	75,80	81,30	88,30	91,20	88,10	84,00	75,40	--	94,91	3,01	6,02	12,04
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	--	75,80	81,30	88,30	91,20	88,10	84,00	75,40	--	94,91	3,01	6,02	12,04
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur open	--	79,70	87,10	94,50	97,60	98,40	96,20	89,30	--	103,25	3,01	--	--
D2	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D3	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D4	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D5	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D6	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D7	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D8	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D9	Gevel Hal D	--	64,30	68,80	67,40	63,50	60,60	57,40	50,20	--	72,97	0,00	6,02	12,04
G1.1	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.10	Voorgevel Hal G1	--	51,60	59,00	62,20	69,60	72,50	70,10	63,50	--	76,23	0,00	6,02	12,04
G1.2	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.3	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.4	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.5	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.6	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
G1.7	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.8	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.9	Achtergevel Hal G1	--	67,10	72,10	73,10	78,90	85,80	76,40	69,10	--	87,41	0,00	6,02	12,04
G2.1	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.10	Voorgevel Hal G2	--	49,80	57,40	61,00	67,10	69,20	71,40	71,60	--	76,40	0,00	6,02	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	--	75,30	82,50	87,40	94,00	91,80	91,50	89,00	--	98,45	0,38	6,48	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	--	79,50	88,70	93,80	100,60	102,90	105,20	105,40	--	110,09	10,79	16,02	--
G2.2	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.3	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.4	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.5	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.6	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.7	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.8	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.9	Achtergevel Hal G2	--	64,60	69,80	71,10	75,50	82,70	76,90	74,80	--	85,13	0,00	6,02	12,04
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	42,21	49,81	67,21	78,71	84,01	81,21	75,71	73,71	66,91	87,24	0,00	6,02	12,04
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	49,41	53,01	66,51	66,01	67,41	64,91	58,31	50,21	43,91	72,59	0,00	6,02	12,04
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	48,11	57,61	77,61	79,01	83,21	100,51	98,91	96,11	89,71	103,87	0,00	6,02	12,04
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	52,67	66,74	79,71	84,18	95,77	102,05	108,40	100,01	88,20	110,00	99,00	--	--
K1.1	Dak Hal K1	--	74,20	81,50	78,60	76,90	78,50	74,90	68,50	--	86,00	0,00	6,02	12,04
K1.2	Gevel Hal K1	--	65,10	72,40	73,30	76,80	79,90	79,40	74,80	--	84,84	0,00	6,02	12,04
K2.1	Dak Hal K2	--	71,80	83,50	85,90	93,20	94,10	90,20	79,90	--	98,08	0,00	6,02	12,04
K3.1	Dak Hal K3	--	72,50	80,40	79,70	80,00	81,40	77,90	72,10	--	87,30	0,00	6,02	12,04
L1.1	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.10	Gevel Hal L1	--	59,20	61,00	64,10	65,90	65,70	63,90	57,00	--	71,82	0,00	6,02	12,04
L1.2	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.3	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.4	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.5	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.6	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.7	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.8	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	--	70,70	73,20	77,80	80,40	75,40	71,10	62,30	--	84,01	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	--	75,00	79,50	84,30	87,10	86,50	84,90	78,90	--	92,40	9,03	16,02	--
L2.1	Dak Hal L2	--	70,40	78,30	77,60	77,90	79,30	75,80	70,00	--	85,20	0,00	6,02	12,04
L2.2	Gevel Hal L2	--	69,00	76,80	73,20	71,30	73,10	72,00	66,70	--	81,18	0,00	6,02	12,04
L2.3	Gevel Hal L2	--	69,00	76,80	73,20	71,30	73,10	72,00	66,70	--	81,18	0,00	6,02	12,04
L2.4	Gevel Hal L2	--	69,00	76,80	73,20	71,30	73,10	72,00	66,70	--	81,18	0,00	6,02	12,04
LBK-01	Luchtbehandelingskast VKT BASIC HR40	--	43,70	56,00	61,20	70,00	74,60	74,20	72,50	62,40	79,37	0,00	0,00	0,00
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	78,10	91,60	96,90	100,70	107,60	110,60	107,90	102,00	95,90	114,34	13,80	--	--
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, nachtstand	--	58,60	61,20	63,70	66,60	67,80	65,50	60,80	62,70	73,34	--	--	0,00
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900	--	67,90	68,50	78,00	81,90	79,60	76,30	71,10	65,00	85,81	0,00	0,00	--

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Representatieve bedrijfssituatie *] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: mobiele bronnen NA HERSTRUCTURERING

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Vormpunten	Lengte	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Gem.snelheid	Max.afst.
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	13	655,90	11	3	--	10	5,00
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	13	655,90	5	--	--	10	5,00
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	13	655,90	7	1	1	10	5,00
Route 2	Vrachtwagen, diversen	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	5	180,27	6	--	--	10	5,00
Route 3	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	2	24,66	40	6	10	10	5,00
Route 3.1	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	3	65,12	26	4	6	10	5,00
Route 3.2	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	2	25,41	14	2	4	10	5,00
Route 4	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	11	106,32	20	4	5	10	5,00
Route 5	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	4	33,58	10	--	--	10	5,00

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	33,42	34,29	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	60,40	74,00	79,60	83,30	87,30	89,60	89,90	81,60	78,50	94,73	36,84	--	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	35,38	39,06	42,07
Route 2	Vrachtwagen, diversen	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	36,13	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	27,84	31,31	32,10
Route 3.1	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	29,97	33,32	34,57
Route 3.2	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	33,06	36,74	36,74
Route 4	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	30,94	33,16	35,20
Route 5	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	33,98	--	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	33,42	34,29	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	65,40	79,00	84,60	88,30	92,30	94,60	94,90	86,60	83,50	99,73	36,84	--	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	35,38	39,06	42,07
Route 2	Vrachtwagen, diversen	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	36,13	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	27,84	31,31	32,10
Route 3.1	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	29,97	33,32	34,57
Route 3.2	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	33,06	36,74	36,74
Route 4	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	30,94	33,16	35,20
Route 5	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	33,98	--	--

BIJLAGE 5
Berekeningsresultaten geluidsniveaus immissiepunten

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Representatieve bedrijfssituatie

Model eigenschap	
Omschrijving	Representatieve bedrijfssituatie
Verantwoordelijke	Louis
Rekenmethode	#2|Industrielawaai|IL|
Aangemaakt door	Louis op 13-3-2019
Laatst ingezien door	Louis op 8-4-2019
Model aangemaakt met	Geomilieu V4.50
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Etmaalwaarde
Waarde	Max(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	5
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Meteorologische correctie	Toepassen standaard, 5,0
Standaard bodemfactor	1,0
Absorptiestandaarden	HMRI-II.8
Dynamische foutmarge	--
Clusteren gebouwen	Ja
Verwijderen binnenwanden	Ja

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Representatieve bedrijfssituatie] , Geomilieu V4.50

Geluidscontouren actuele bedrijfssituatie, beoordelingshoogte 5 meter

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Representatieve bedrijfssituatie + maatregelen] , Geomilieu V4.50

Geluidscontouren actuele bedrijfssituatie + maatregelen volgens paragraaf 5.1, beoordelingshoogte 5 meter

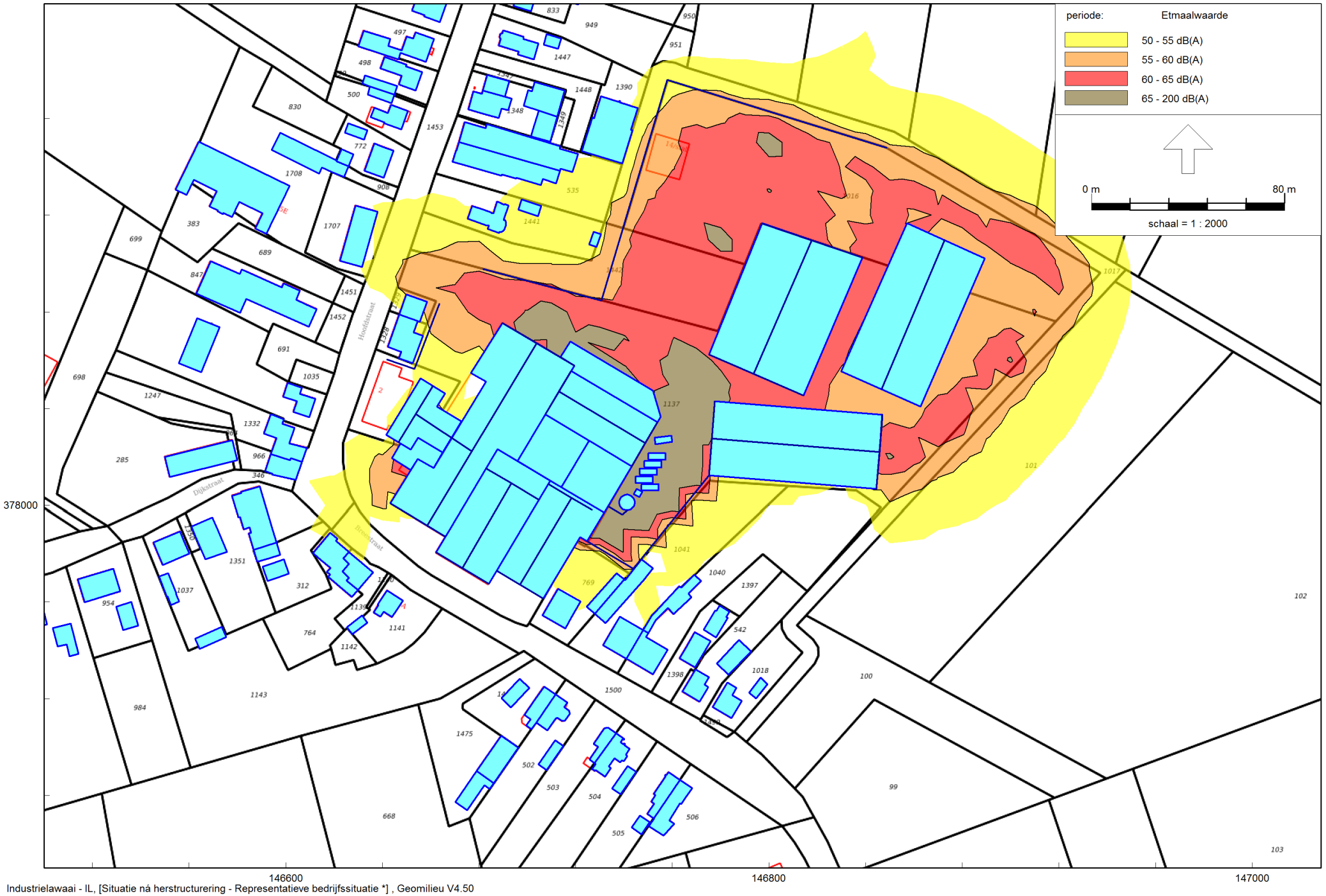

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Representatieve bedrijfssituatie *] , Geomilieu V4.50

Geluidscontouren bedrijfssituatie na herstructurering, beoordelingshoogte 5 meter

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	49,2	38,5	32,6	49,2
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	47,4	38,0	32,1	47,4
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	48,4	40,5	34,5	48,4
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	53,2	46,8	40,8	53,2
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	43,1	36,7	30,6	43,1
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	52,0	45,8	39,8	52,0
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	50,3	44,0	38,0	50,3
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	53,3	47,0	41,0	53,3
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	45,6	39,1	33,1	45,6
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	52,7	45,9	39,9	52,7
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	45,2	35,5	30,0	45,2
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	46,5	36,3	30,6	46,5
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	51,6	44,8	38,9	51,6
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	56,1	49,7	43,7	56,1
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	51,5	45,4	39,2	51,5
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	58,4	52,3	46,3	58,4
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	47,3	40,6	34,6	47,3
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	56,3	50,1	44,0	56,3
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	47,9	41,8	35,7	47,9
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	57,0	50,9	44,9	57,0
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	49,6	43,5	37,4	49,6
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	55,4	49,3	43,3	55,4
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	42,1	34,4	28,6	42,1
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	45,6	38,0	32,1	45,6
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	41,1	30,4	25,9	41,1
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	45,9	36,9	31,5	45,9
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	44,9	22,4	16,5	44,9
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	46,5	24,6	18,7	46,5
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	44,3	36,6	31,7	44,3
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	47,3	39,4	34,1	47,3
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	42,7	35,2	30,2	42,7
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	46,3	38,8	33,5	46,3
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	42,9	34,9	29,3	42,9
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	46,5	38,5	32,9	46,5
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	48,1	37,9	32,8	48,1
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	50,4	40,2	34,9	50,4
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	42,7	35,2	29,5	42,7
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	47,3	39,5	33,7	47,3
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	40,6	30,3	25,1	40,6
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	47,2	39,0	33,1	47,2
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	43,9	35,0	29,2	43,9
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	49,7	41,2	35,2	49,7
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	45,8	36,5	30,6	45,8
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	49,5	40,7	34,8	49,5
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	46,9	33,4	29,2	46,9
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	49,2	36,5	31,7	49,2
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	48,2	33,5	29,2	48,2
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	49,7	34,5	30,1	49,7
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	40,1	31,6	26,6	40,1
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	40,4	31,1	26,2	40,4
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	41,3	33,1	27,3	41,3
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	41,7	31,7	26,0	41,7
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	43,4	28,0	21,9	43,4
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	46,4	34,7	28,7	46,4
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	34,4	25,6	19,5	34,4
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	43,7	37,0	30,9	43,7
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	35,7	27,6	21,5	35,7
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	43,9	36,1	30,0	43,9
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	37,6	30,0	23,9	37,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	44,2	36,5	30,4	44,2
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	38,0	30,8	24,8	38,0
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	43,2	35,2	29,0	43,2
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	1,50	44,0	36,5	31,2	44,0
W24.1_B	AG Hoofdstraat 2	5,00	47,2	39,2	33,7	47,2
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	39,4	27,3	21,1	39,4
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	45,2	33,7	27,7	45,2
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	48,8	40,8	34,8	48,8
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	51,0	43,7	37,7	51,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W01.1_B - VG Breestraat 15/17
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	52,0	45,8	39,8	52,0
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	50,6	44,6	38,6	50,6
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42,5	36,4	30,4	42,5
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35,1	29,1	23,1	35,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	34,3	28,3	22,2	34,3
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	33,8	27,8	21,8	33,8
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,3	27,3	21,3	33,3
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	32,0	26,0	20,0	32,0
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31,7	25,7	19,6	31,7
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	30,3	--	--	30,3
G1.10	Voorgevel Hal G1	6,00	30,1	24,1	18,1	30,1
G1.8	Dak Hal G1	7,50	27,4	21,3	15,3	27,4
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	27,1	--	--	27,1
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	26,9	--	--	26,9
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	26,9	20,9	14,8	26,9
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	26,7	20,7	14,7	26,7
G2.8	Dak Hal G2	7,50	26,6	20,6	14,6	26,6
G2.7	Dak Hal G2	7,50	25,8	19,8	13,8	25,8
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	25,8	19,7	14,1	25,8
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	25,7	--	--	25,7
G2.6	Dak Hal G2	7,50	25,1	19,1	13,1	25,1
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	22,2	20,0	--	25,0
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	24,7	19,5	--	24,7
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	24,6	--	--	24,6
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	24,6	--	--	24,6
G2.5	Dak Hal G2	7,50	24,3	18,3	12,3	24,3
Ht26	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	24,3	--	--	24,3
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	23,7	--	--	23,7
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	23,5	--	--	23,5
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	18,2	14,0	13,0	23,0
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	21,5	15,5	9,5	21,5
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	21,2	15,7	--	21,2
Ht25	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	20,6	--	--	20,6
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	18,7	13,5	10,4	20,4
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	12,6	13,4	10,4	20,4
Ht27	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D	2,50	19,1	--	--	19,1
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,8	--	--	18,8
G1.7	Dak Hal G1	7,50	18,7	12,7	6,7	18,7
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	18,7	--	--	18,7
G1.6	Dak Hal G1	7,50	18,6	12,6	6,6	18,6
K2.1	Dak Hal K2	0,10	18,6	12,6	6,5	18,6
G1.5	Dak Hal G1	7,50	18,0	12,0	6,0	18,0
G2.1	Dak Hal G2	7,50	17,8	11,8	5,8	17,8
G1.1	Dak Hal G1	7,50	17,7	11,7	5,6	17,7
K1.1	Dak Hal K1	0,10	17,3	11,3	5,3	17,3
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	17,2	--	--	17,2
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,0	--	--	17,0
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	16,5	--	--	16,5
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	1,00	16,4	--	--	16,4
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	16,0	--	--	16,0
G1.2	Dak Hal G1	7,50	15,9	9,9	3,9	15,9
Rest			28,4	20,4	14,3	28,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W02.1_B - VG Breestraat 19/21
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	53,3	47,0	41,0	53,3
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	52,1	46,1	40,1	52,1
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	39,1	33,1	27,1	39,1
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	36,3	30,3	24,3	36,3
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	36,3	--	--	36,3
G1.10	Voorgevel Hal G1	6,00	36,3	30,2	24,2	36,3
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	35,8	--	--	35,8
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	34,1	28,1	22,1	34,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,4	27,4	21,4	33,4
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,3	27,3	21,3	33,3
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,2	27,2	21,2	33,2
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,1	27,1	21,1	33,1
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	32,6	--	--	32,6
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	31,8	--	--	31,8
G1.8	Dak Hal G1	7,50	31,0	25,0	18,9	31,0
G2.8	Dak Hal G2	7,50	30,5	24,5	18,5	30,5
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	27,7	25,5	--	30,5
G2.7	Dak Hal G2	7,50	28,5	22,4	16,4	28,5
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	23,6	19,4	18,4	28,4
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	28,3	22,3	16,2	28,3
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	27,9	21,8	15,8	27,9
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	27,4	21,3	15,7	27,4
G2.6	Dak Hal G2	7,50	27,1	21,1	15,1	27,1
G1.7	Dak Hal G1	7,50	27,1	21,0	15,0	27,1
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	26,8	--	--	26,8
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	26,2	21,0	--	26,2
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	18,4	19,2	16,2	26,2
G2.5	Dak Hal G2	7,50	25,9	19,9	13,9	25,9
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	24,3	--	--	24,3
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	23,8	18,4	--	23,8
G1.6	Dak Hal G1	7,50	23,3	17,3	11,3	23,3
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	23,2	--	--	23,2
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	22,9	--	--	22,9
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	1,50	22,5	--	--	22,5
G1.1	Dak Hal G1	7,50	21,8	15,7	9,7	21,8
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	21,6	--	--	21,6
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	21,6	--	--	21,6
K1.1	Dak Hal K1	0,10	20,7	14,7	8,7	20,7
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	18,6	13,3	10,3	20,3
G1.5	Dak Hal G1	7,50	20,2	14,2	8,1	20,2
G1.2	Dak Hal G1	7,50	18,9	12,9	6,8	18,9
G2.2	Dak Hal G2	7,50	18,7	12,7	6,7	18,7
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	18,6	12,6	6,6	18,6
K2.1	Dak Hal K2	0,10	18,6	12,6	6,5	18,6
G2.1	Dak Hal G2	7,50	18,6	12,5	6,5	18,6
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	18,2	12,2	6,2	18,2
A1.8	Dak Hal A1	7,50	18,2	12,2	6,2	18,2
G1.3	Dak Hal G1	7,50	18,1	12,1	6,0	18,1
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	17,8	11,8	5,8	17,8
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,6	--	--	17,6
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	17,5	--	--	17,5
Rest			29,3	20,1	14,0	29,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W04.1_B - ZG Breestraat 22
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	56,1	49,7	43,7	56,1
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	53,9	47,9	41,9	53,9
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	47,3	41,3	35,3	47,3
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42,3	36,3	30,3	42,3
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	42,1	--	--	42,1
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	40,3	--	--	40,3
G2.8	Dak Hal G2	7,50	39,5	33,5	27,4	39,5
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	29,5	30,3	27,3	37,3
G1.8	Dak Hal G1	7,50	37,0	31,0	25,0	37,0
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	36,6	30,6	24,6	36,6
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,3	30,2	24,2	36,3
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,1	30,1	24,1	36,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,0	29,9	23,9	36,0
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	35,7	--	--	35,7
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35,4	29,4	23,3	35,4
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	34,3	28,2	22,7	34,3
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	34,2	29,0	--	34,2
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	34,1	--	--	34,1
G2.7	Dak Hal G2	7,50	33,9	27,9	21,8	33,9
G1.10	Voorgevel Hal G1	6,00	32,1	26,1	20,1	32,1
G2.6	Dak Hal G2	7,50	31,4	25,4	19,4	31,4
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	30,1	24,1	18,1	30,1
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	30,1	--	--	30,1
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	29,9	23,9	17,8	29,9
G2.5	Dak Hal G2	7,50	29,9	23,8	17,8	29,9
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	1,50	29,6	--	--	29,6
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	26,7	24,5	--	29,5
G2.1	Dak Hal G2	7,50	26,8	20,8	14,8	26,8
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	26,1	--	--	26,1
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	26,0	20,5	--	26,0
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	25,9	--	--	25,9
G2.2	Dak Hal G2	7,50	24,3	18,3	12,3	24,3
G1.7	Dak Hal G1	7,50	24,3	18,3	12,2	24,3
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	24,1	--	--	24,1
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	19,2	14,9	14,0	24,0
G1.6	Dak Hal G1	7,50	23,5	17,5	11,5	23,5
G1.1	Dak Hal G1	7,50	23,3	17,3	11,3	23,3
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23,1	17,1	11,1	23,1
G1.5	Dak Hal G1	7,50	22,3	16,3	10,3	22,3
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	22,1	--	--	22,1
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	21,9	--	--	21,9
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	21,1	15,1	9,1	21,1
G2.3	Dak Hal G2	7,50	21,1	15,1	9,1	21,1
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	20,8	--	--	20,8
K2.1	Dak Hal K2	0,10	20,8	14,7	8,7	20,8
G2.4	Dak Hal G2	7,50	20,1	14,1	8,1	20,1
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	17,4	12,2	9,2	19,2
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	19,0	13,0	7,0	19,0
G1.2	Dak Hal G1	7,50	18,9	12,9	6,9	18,9
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	18,8	12,8	6,8	18,8
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,9	--	--	17,9
Rest			29,0	19,2	13,2	29,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W05.1_B - AG Breestraat 22
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	58,4	52,3	46,3	58,4
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	57,3	51,3	45,2	57,3
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	46,5	40,4	34,4	46,5
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43,0	37,0	31,0	43,0
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	41,5	35,4	29,4	41,5
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	41,2	35,2	29,2	41,2
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	40,7	34,7	28,6	40,7
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	39,4	33,3	27,3	39,4
G2.7	Dak Hal G2	7,50	39,0	33,0	26,9	39,0
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	37,1	--	--	37,1
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	36,0	29,9	24,3	36,0
G2.6	Dak Hal G2	7,50	35,7	29,7	23,7	35,7
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	35,4	--	--	35,4
G2.8	Dak Hal G2	7,50	35,0	29,0	23,0	35,0
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	34,7	29,5	--	34,7
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33,9	27,9	21,8	33,9
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33,6	27,6	21,5	33,6
G2.5	Dak Hal G2	7,50	32,9	26,9	20,8	32,9
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	32,3	26,8	--	32,3
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	31,9	--	--	31,9
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	29,0	--	--	29,0
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	28,3	--	--	28,3
K1.1	Dak Hal K1	0,10	27,5	21,5	15,5	27,5
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	26,1	--	--	26,1
G2.1	Dak Hal G2	7,50	25,6	19,6	13,6	25,6
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	25,4	--	--	25,4
K2.1	Dak Hal K2	0,10	24,0	18,0	12,0	24,0
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	23,6	--	--	23,6
G2.2	Dak Hal G2	7,50	23,1	17,1	11,0	23,1
G1.7	Dak Hal G1	7,50	23,0	17,0	11,0	23,0
G1.6	Dak Hal G1	7,50	22,4	16,4	10,4	22,4
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	20,6	15,3	12,3	22,3
G2.3	Dak Hal G2	7,50	22,1	16,1	10,0	22,1
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	21,9	--	--	21,9
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	21,9	--	--	21,9
G1.5	Dak Hal G1	7,50	21,9	15,8	9,8	21,9
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	21,9	--	--	21,9
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	21,7	15,7	9,7	21,7
G2.4	Dak Hal G2	7,50	21,1	15,1	9,0	21,1
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	20,6	14,6	8,5	20,6
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	19,0	13,0	7,0	19,0
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,3	--	--	18,3
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,1	--	--	18,1
G1.8	Dak Hal G1	7,50	18,1	12,1	6,1	18,1
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	1,00	18,0	--	--	18,0
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	18,0	--	--	18,0
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,8	--	--	17,8
G1.2	Dak Hal G1	7,50	17,8	11,8	5,8	17,8
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,4	--	--	17,4
G1.3	Dak Hal G1	7,50	17,4	11,3	5,3	17,4
G1.4	Dak Hal G1	7,50	17,1	11,0	5,0	17,1
Rest			29,7	21,5	15,6	29,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W06.1_B - ZG Breestraat 20a
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	56,3	50,1	44,0	56,3
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	55,5	49,5	43,4	55,5
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42,2	36,2	30,2	42,2
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	38,0	31,9	25,9	38,0
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	37,8	--	--	37,8
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,9	30,9	24,9	36,9
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,1	30,1	24,1	36,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,1	30,1	24,1	36,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35,6	29,6	23,6	35,6
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	34,1	--	--	34,1
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	32,9	26,9	20,9	32,9
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	32,0	26,0	19,9	32,0
G2.7	Dak Hal G2	7,50	31,6	25,6	19,6	31,6
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31,4	25,4	19,4	31,4
G2.8	Dak Hal G2	7,50	31,3	25,3	19,3	31,3
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	31,3	--	--	31,3
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	31,1	--	--	31,1
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	30,5	24,4	18,9	30,5
G2.6	Dak Hal G2	7,50	30,5	24,5	18,5	30,5
G1.8	Dak Hal G1	7,50	30,1	24,1	18,1	30,1
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	29,3	24,0	--	29,3
G2.5	Dak Hal G2	7,50	29,2	23,2	17,2	29,2
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	29,1	--	--	29,1
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	28,9	23,4	--	28,9
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	28,4	--	--	28,4
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	28,3	--	--	28,3
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	26,9	20,9	14,8	26,9
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	25,7	--	--	25,7
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	1,50	25,3	--	--	25,3
G1.10	Voorgevel Hal G1	6,00	25,0	18,9	12,9	25,0
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	24,8	--	--	24,8
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	23,8	--	--	23,8
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23,6	17,6	11,5	23,6
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	23,3	--	--	23,3
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	20,2	14,9	11,9	21,9
G1.7	Dak Hal G1	7,50	21,2	15,2	9,2	21,2
K2.1	Dak Hal K2	0,10	20,8	14,8	8,7	20,8
G1.6	Dak Hal G1	7,50	20,5	14,5	8,5	20,5
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	20,5	--	--	20,5
G1.5	Dak Hal G1	7,50	20,2	14,2	8,1	20,2
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	19,9	--	--	19,9
G2.1	Dak Hal G2	7,50	19,7	13,7	7,7	19,7
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	11,8	12,6	9,6	19,6
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	19,3	--	--	19,3
G1.1	Dak Hal G1	7,50	19,1	13,1	7,1	19,1
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,9	--	--	18,9
G2.2	Dak Hal G2	7,50	18,8	12,8	6,7	18,8
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,7	--	--	18,7
G2.3	Dak Hal G2	7,50	18,3	12,3	6,2	18,3
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	1,00	18,2	--	--	18,2
G2.4	Dak Hal G2	7,50	17,9	11,8	5,8	17,9
Rest			29,0	22,1	15,7	29,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W07.1_B - AG Breestraat 20/20a
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	57,0	50,9	44,9	57,0
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	56,4	50,4	44,3	56,4
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42,7	36,7	30,6	42,7
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	39,7	33,6	27,6	39,7
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	38,1	32,1	26,1	38,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	37,5	31,4	25,4	37,5
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,6	30,6	24,5	36,6
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35,9	29,9	23,9	35,9
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33,1	27,1	21,1	33,1
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33,0	27,0	21,0	33,0
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	31,7	--	--	31,7
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	31,2	--	--	31,2
G2.7	Dak Hal G2	7,50	30,9	24,9	18,9	30,9
G2.6	Dak Hal G2	7,50	30,4	24,4	18,4	30,4
G2.5	Dak Hal G2	7,50	29,5	23,5	17,5	29,5
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	29,5	23,4	17,8	29,5
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	28,9	--	--	28,9
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	28,8	23,3	--	28,8
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	28,2	--	--	28,2
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	28,1	22,1	16,1	28,1
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	28,0	22,8	--	28,0
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	26,2	--	--	26,2
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	25,8	--	--	25,8
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	25,3	--	--	25,3
G2.8	Dak Hal G2	7,50	24,9	18,8	12,8	24,9
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23,7	17,7	11,7	23,7
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	21,0	15,8	12,8	22,8
A1.5	Dak Hal A1	7,50	20,7	14,7	8,7	20,7
K2.1	Dak Hal K2	0,10	20,7	14,7	8,7	20,7
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	20,7	--	--	20,7
G1.7	Dak Hal G1	7,50	20,4	14,4	8,3	20,4
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	20,2	--	--	20,2
G1.6	Dak Hal G1	7,50	20,1	14,1	8,1	20,1
G1.5	Dak Hal G1	7,50	20,0	14,0	8,0	20,0
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	19,5	--	--	19,5
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	19,0	--	--	19,0
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,8	--	--	18,8
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	1,00	18,8	--	--	18,8
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,5	--	--	18,5
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	18,2	12,2	6,2	18,2
G2.2	Dak Hal G2	7,50	18,1	12,1	6,0	18,1
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	17,9	11,8	5,8	17,9
G2.3	Dak Hal G2	7,50	17,9	11,8	5,8	17,9
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,8	--	--	17,8
G2.4	Dak Hal G2	7,50	17,7	11,7	5,7	17,7
A1.6	Dak Hal A1	7,50	17,1	11,1	5,0	17,1
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	17,1	--	--	17,1
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	16,7	--	--	16,7
G1.2	Dak Hal G1	7,50	15,9	9,9	3,9	15,9
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	2,50	15,9	--	--	15,9
A1.7	Dak Hal A1	7,50	15,8	9,7	3,7	15,8
Rest			28,7	20,1	14,0	28,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W08.1_B - AG Breestraat 18a
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	55,4	49,3	43,3	55,4
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	54,6	48,6	42,5	54,6
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	41,9	35,9	29,9	41,9
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	41,0	35,0	28,9	41,0
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	37,3	31,3	25,3	37,3
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,6	30,6	24,5	36,6
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35,5	29,5	23,5	35,5
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,2	27,2	21,2	33,2
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	32,2	--	--	32,2
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31,3	25,3	19,3	31,3
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31,0	25,0	19,0	31,0
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	29,1	--	--	29,1
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	29,1	--	--	29,1
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	28,6	--	--	28,6
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	27,9	21,8	16,2	27,9
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	27,1	--	--	27,1
G2.5	Dak Hal G2	7,50	26,9	20,9	14,9	26,9
G2.6	Dak Hal G2	7,50	26,9	20,9	14,8	26,9
G2.7	Dak Hal G2	7,50	26,9	20,9	14,8	26,9
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	26,8	21,6	--	26,8
G2.8	Dak Hal G2	7,50	26,7	20,7	14,7	26,7
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	26,7	21,2	--	26,7
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	26,5	--	--	26,5
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	26,2	--	--	26,2
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	26,2	20,1	14,1	26,2
K2.1	Dak Hal K2	0,10	25,9	19,9	13,9	25,9
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	25,7	--	--	25,7
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	24,2	--	--	24,2
Ht26	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	23,4	--	--	23,4
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	21,5	16,2	13,2	23,2
K1.1	Dak Hal K1	0,10	21,3	15,3	9,3	21,3
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	21,2	--	--	21,2
Ht27	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D	2,50	21,0	--	--	21,0
A1.6	Dak Hal A1	7,50	20,9	14,9	8,9	20,9
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	20,0	--	--	20,0
G1.8	Dak Hal G1	7,50	19,8	13,8	7,8	19,8
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	19,3	--	--	19,3
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	19,1	--	--	19,1
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	2,50	18,6	--	--	18,6
Ht25	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	18,6	--	--	18,6
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	18,5	--	--	18,5
A1.5	Dak Hal A1	7,50	18,4	12,4	6,4	18,4
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	1,00	18,4	--	--	18,4
G1.7	Dak Hal G1	7,50	18,3	12,3	6,3	18,3
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,3	--	--	18,3
G1.5	Dak Hal G1	7,50	18,3	12,3	6,2	18,3
G1.6	Dak Hal G1	7,50	18,3	12,3	6,2	18,3
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,7	--	--	17,7
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	16,6	10,6	4,6	16,6
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	16,6	--	--	16,6
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	16,0	--	--	16,0
Rest			29,0	21,2	15,2	29,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	64	58	58
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	62	58	58
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	63	59	59
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	60	56	56
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	60	54	46
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	62	57	57
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	66	59	55
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	69	62	58
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	59	52	52
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	70	58	57
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	68	63	63
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	70	62	62
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	69	69	69
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	71	67	67
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	59	59	54
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	64	64	64
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	62	52	52
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	65	62	62
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	53	52	52
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	63	63	63
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	55	55	55
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	61	61	61
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	62	62	50
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	65	65	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	64	53	53
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	66	57	54
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	68	41	37
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	69	44	38
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	67	62	57
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	70	65	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	64	59	58
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	67	62	60
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	63	63	63
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	65	65	65
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	71	71	71
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	71	71	71
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	64	64	64
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	66	66	66
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	63	63	63
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	66	66	66
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	60	60	60
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	65	62	62
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	62	57	57
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	63	61	61
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	70	70	70
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	70	70	70
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	72	72	72
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	72	72	72
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	69	69	69
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	70	69	69
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	58	53	53
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	59	55	55
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	65	47	38
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	67	50	45
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	61	50	44
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	63	54	48
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	47	47	47
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	55	52	52
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	49	47	47
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	56	52	52

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	49	45	45
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	56	51	51
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	1,50	60	57	57
W24.1_B	AG Hoofdstraat 2	5,00	63	58	58
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	61	50	44
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	65	51	44
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	70	55	52
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	70	57	55

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W03.1_B - VG Breestraat 22
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	70	62	62
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	62	62	62
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	61	61	--
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	53	53	53
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	46	46	46
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	44	44	--
G1.8	Dak hal G1	7,50	44	44	44
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	44	44	44
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	42	42	42
G2.8	Dak Hal G2	7,50	39	39	39
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	38	38	38
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	35	35	35
G2.7	Dak Hal G2	7,50	35	35	35
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	34	34	--
G1.1	Dak hal G1	7,50	33	33	33
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33	33	33
G2.6	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G1.7	Dak hal G1	7,50	32	32	32
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	32	32	32
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31	31	31
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31	31	31
G2.1	Dak Hal G2	7,50	31	31	31
G2.5	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G1.6	Dak hal G1	7,50	29	29	29
G1.2	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.5	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G2.2	Dak Hal G2	7,50	28	28	28
K2.1	Dak Hal K2	0,10	26	26	26
G2.3	Dak Hal G2	7,50	26	26	26
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	26	26	26
G1.3	Dak hal G1	7,50	26	26	26
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	25	25	25
G1.4	Dak hal G1	7,50	24	24	24
G2.4	Dak Hal G2	7,50	24	24	24
A1.1	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	23	23	23
A1.8	Dak Hal A1	7,50	22	22	22
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	21	21	21
K1.1	Dak Hal K1	0,10	21	21	21
A1.2	Dak Hal A1	7,50	20	20	20
A1.7	Dak Hal A1	7,50	20	20	20
A1.6	Dak Hal A1	7,50	19	19	19
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	18	18	18
A1.3	Dak Hal A1	7,50	18	18	18
A1.5	Dak Hal A1	7,50	18	18	18
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	17	17	17
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	17	17	17
A1.4	Dak Hal A1	7,50	17	17	17
L1.1	Dak Hal L1	7,50	15	15	15
L1.2	Dak Hal L1	7,50	15	15	15
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	13	13	--
Rest			70	13	13
LAmax	(hoofdgroep)		70	62	62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W04.1_B - ZG Breestraat 22
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	71	67	67
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	67	67	67
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	63	63	--
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	61	61	61
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	60	60	60
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	59	59	--
G2.8	Dak Hal G2	7,50	54	54	54
G1.8	Dak hal G1	7,50	53	53	53
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	49	49	49
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	48	48	48
G2.7	Dak Hal G2	7,50	48	48	48
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	48	48	48
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	48	48	48
G2.6	Dak Hal G2	7,50	46	46	46
G2.5	Dak Hal G2	7,50	44	44	44
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	41	41	41
G2.1	Dak Hal G2	7,50	41	41	41
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	41	41	--
G1.7	Dak hal G1	7,50	40	40	40
G1.6	Dak hal G1	7,50	39	39	39
G1.1	Dak hal G1	7,50	39	39	39
G2.2	Dak Hal G2	7,50	38	38	38
G1.5	Dak hal G1	7,50	38	38	38
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	37	37	37
G2.3	Dak Hal G2	7,50	35	35	35
K2.1	Dak Hal K2	0,10	35	35	35
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	35	35	35
G1.2	Dak hal G1	7,50	35	35	35
G2.4	Dak Hal G2	7,50	34	34	34
K1.1	Dak Hal K1	0,10	33	33	33
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	32	32	32
A1.8	Dak Hal A1	7,50	31	31	31
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	31	31	31
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	30	30	30
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	30	30	30
G1.4	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G1.3	Dak hal G1	7,50	29	29	29
A1.7	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
A1.6	Dak Hal A1	7,50	27	27	27
A1.1	Dak Hal A1	7,50	27	27	27
A1.5	Dak Hal A1	7,50	26	26	26
L1.1	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
A1.2	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
A1.3	Dak Hal A1	7,50	23	23	23
L1.2	Dak Hal L1	7,50	23	23	23
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	22	22	22
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	22	22	22
Rest			71	21	21
LAmax	(hoofdgroep)		71	67	67

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W05.1_B - AG Breestraat 22
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	64	64	64
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	64	64	64
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	60	60	--
G2.7	Dak Hal G2	7,50	53	53	53
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	50	50	50
G2.6	Dak Hal G2	7,50	50	50	50
G2.8	Dak Hal G2	7,50	49	49	49
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	49	49	49
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	49	49	49
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	47	47	47
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	47	47	47
G2.5	Dak Hal G2	7,50	47	47	47
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	47	47	--
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	47	47	47
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	46	46	46
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	46	46	46
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	43	43	--
G2.1	Dak Hal G2	7,50	40	40	40
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	39	39	39
G1.7	Dak hal G1	7,50	39	39	39
K2.1	Dak Hal K2	0,10	38	38	38
G1.6	Dak hal G1	7,50	38	38	38
G1.5	Dak hal G1	7,50	37	37	37
K1.1	Dak Hal K1	0,10	37	37	37
G2.2	Dak Hal G2	7,50	37	37	37
G2.3	Dak Hal G2	7,50	36	36	36
G2.4	Dak Hal G2	7,50	35	35	35
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	35	35	35
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	34	34	34
G1.8	Dak hal G1	7,50	34	34	34
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	34	34	34
G1.2	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.4	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.1	Dak hal G1	7,50	31	31	31
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	31	31	31
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	31	31	31
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	30	30	30
A1.8	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.7	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.6	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.5	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	28	28	28
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	27	27	27
L1.1	Dak Hal L1	7,50	26	26	26
A1.1	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
L1.2	Dak Hal L1	7,50	25	25	25
A1.2	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	24	24	24
A1.3	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	23	23	--
Rest			62	23	23
LAmax	(hoofdgroep)		64	64	64

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W06.1_B - ZG Breestraat 20a
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	65	62	62
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	62	62	62
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	54	54	--
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	52	52	52
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	50	50	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	49	49	49
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	47	47	47
G1.8	Dak hal G1	7,50	46	46	46
G2.7	Dak Hal G2	7,50	46	46	46
G2.8	Dak Hal G2	7,50	45	45	45
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	45	45	45
G2.6	Dak Hal G2	7,50	45	45	45
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	43	43	--
G2.5	Dak Hal G2	7,50	43	43	43
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43	43	43
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	41	41	41
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	38	38	38
G1.7	Dak hal G1	7,50	37	37	37
G1.6	Dak hal G1	7,50	36	36	36
G1.5	Dak hal G1	7,50	36	36	36
K2.1	Dak Hal K2	0,10	35	35	35
G1.1	Dak hal G1	7,50	35	35	35
G2.1	Dak Hal G2	7,50	34	34	34
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	34	34	34
K1.1	Dak Hal K1	0,10	33	33	33
G2.2	Dak Hal G2	7,50	33	33	33
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	32	32	32
G2.3	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G1.2	Dak hal G1	7,50	32	32	32
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	32	32	32
G2.4	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G1.3	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.4	Dak hal G1	7,50	31	31	31
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31	31	31
A1.6	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.8	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.5	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
A1.7	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	29	29	29
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	27	27	27
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	27	27	27
A1.1	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	24	24	24
A1.2	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
L1.2	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
A1.3	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
L1.3	Dak Hal L1	7,50	23	23	23
Rest			65	23	23
LAmax	(hoofdgroep)		65	62	62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W07.1_B - AG Breestraat 20/20a
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	63	63	63
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	63	63	63
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	53	53	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	50	50	50
G2.7	Dak Hal G2	7,50	45	45	45
G2.6	Dak Hal G2	7,50	45	45	45
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	44	44	44
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	44	44	44
G2.5	Dak Hal G2	7,50	44	44	44
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43	43	43
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	43	43	--
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	43	43	43
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43	43	43
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	41	41	--
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	40	40	40
G2.8	Dak Hal G2	7,50	39	39	39
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	36	36	36
G1.7	Dak hal G1	7,50	36	36	36
G1.6	Dak hal G1	7,50	36	36	36
G1.5	Dak hal G1	7,50	36	36	36
K2.1	Dak Hal K2	0,10	35	35	35
A1.5	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	34	34	34
K1.1	Dak Hal K1	0,10	33	33	33
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33	33	33
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33	33	33
G2.2	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G2.3	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G2.4	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G1.2	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.4	Dak hal G1	7,50	31	31	31
G1.3	Dak hal G1	7,50	31	31	31
A1.6	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.7	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
A1.8	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	29	29	29
G2.1	Dak Hal G2	7,50	28	28	28
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	28	28	28
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	28	28	28
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	28	28	28
G1.8	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.1	Dak hal G1	7,50	27	27	27
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	26	26	26
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	25	25	25
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	25	25	25
A1.1	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
L1.2	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
A1.2	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
A1.3	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
A1.4	Dak Hal A1	7,50	23	23	23
Rest			58	23	23
LAmax	(hoofdgroep)		63	63	63

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W08.1_B - AG Breestraat 18a
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	61	61	61
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	61	61	61
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	52	52	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	51	51	51
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43	43	43
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43	43	43
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	42	42	42
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	41	41	--
G2.5	Dak Hal G2	7,50	41	41	41
G2.6	Dak Hal G2	7,50	41	41	41
G2.7	Dak Hal G2	7,50	41	41	41
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	41	41	41
G2.8	Dak Hal G2	7,50	41	41	41
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	40	40	--
K2.1	Dak Hal K2	0,10	40	40	40
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	39	39	39
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	37	37	37
G1.8	Dak hal G1	7,50	35	35	35
A1.6	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
G1.7	Dak hal G1	7,50	34	34	34
G1.5	Dak hal G1	7,50	34	34	34
G1.6	Dak hal G1	7,50	34	34	34
A1.5	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31	31	31
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31	31	31
K1.1	Dak Hal K1	0,10	31	31	31
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	31	31	31
G1.1	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G1.4	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G1.2	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G1.3	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.1	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G2.2	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G2.3	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	29	29	29
A1.7	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
A1.8	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	27	27	27
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	26	26	26
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	26	26	26
L1.1	Dak Hal L1	7,50	26	26	26
A1.4	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
L1.2	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	24	24	24
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	23	23	23
A1.1	Dak Hal A1	7,50	23	23	23
A1.2	Dak Hal A1	7,50	23	23	23
A1.3	Dak Hal A1	7,50	23	23	23
Rest			56	22	22
LAmax	(hoofdgroep)		61	61	61

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W13.1_B - VG Hoofdstraat 5a
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	65	65	65
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	65	65	65
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	54	54	--
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	49	49	49
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	49	49	49
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	39	39	--
A1.3	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
A1.4	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
A1.2	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
A1.1	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	36	36	36
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	36	36	36
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	35	35	35
G1.1	Dak hal G1	7,50	34	34	34
G1.4	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.2	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak hal G1	7,50	33	33	33
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	32	32	--
G1.5	Dak hal G1	7,50	32	32	32
K2.1	Dak Hal K2	0,10	31	31	31
G1.6	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	30	30	30
G1.8	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G1.7	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G2.3	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G2.2	Dak Hal G2	7,50	28	28	28
A1.5	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	28	28	28
G2.1	Dak Hal G2	7,50	28	28	28
A1.7	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
A1.6	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
A1.8	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	27	27	27
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	27	27	27
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	26	26	26
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	25	25	25
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	25	25	25
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	25	25	25
G2.5	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23	23	23
G2.6	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
G2.8	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
G2.7	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	23	23	23
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	22	22	22
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	22	22	22
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	21	21	21
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	19	19	19
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	19	19	--
L1.5	Dak Hal L1	7,50	18	18	18
Rest			65	18	18
LAmax	(hoofdgroep)		65	65	65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W14.1_B - VG Hoofdstraat 7
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	71	71	71
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	71	71	71
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	50	50	--
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	49	49	49
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	49	49	49
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	44	44	44
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	42	42	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	40	40	40
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	38	38	38
A1.3	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	37	37	37
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	37	37	37
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36	36	36
A1.2	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
A1.1	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	34	34	34
G1.4	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.2	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.1	Dak hal G1	7,50	32	32	32
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	31	31	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	31	31	31
K2.1	Dak Hal K2	0,10	31	31	31
G1.5	Dak hal G1	7,50	31	31	31
G1.6	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
A1.5	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
G2.3	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G1.7	Dak hal G1	7,50	29	29	29
A1.6	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
G1.8	Dak hal G1	7,50	29	29	29
G2.2	Dak Hal G2	7,50	28	28	28
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	28	28	28
A1.7	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
G2.1	Dak Hal G2	7,50	27	27	27
A1.8	Dak Hal A1	7,50	27	27	27
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	26	26	26
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	4,00	24	24	24
G2.5	Dak Hal G2	7,50	24	24	24
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23	23	23
G2.6	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
G2.7	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
G2.8	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	22	22	22
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	20	20	20
L1.5	Dak Hal L1	7,50	20	20	20
L1.6	Dak Hal L1	7,50	20	20	20
Rest			71	20	20
LAmax	(hoofdgroep)		71	71	71

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W15.1_B - VG Hoofdstraat 9
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	66	66	66
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	66	66	66
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	49	49	49
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	47	47	47
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	46	46	--
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	42	42	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	41	41	41
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	41	41	--
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	38	38	--
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	38	38	38
A1.4	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
A1.3	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	36	36	36
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	36	36	36
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36	36	36
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	35	35	35
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
A1.2	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	34	34	34
A1.1	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
G1.4	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.3	Dak hal G1	7,50	31	31	31
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	31	31	31
G1.2	Dak hal G1	7,50	31	31	31
G1.1	Dak hal G1	7,50	30	30	30
K2.1	Dak Hal K2	0,10	30	30	30
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	4,00	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G2.3	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G1.6	Dak hal G1	7,50	29	29	29
G2.2	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
A1.5	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
G1.7	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.5	Dak hal G1	7,50	28	28	28
A1.6	Dak Hal A1	7,50	27	27	27
G1.8	Dak hal G1	7,50	27	27	27
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	27	27	27
G2.1	Dak Hal G2	7,50	27	27	27
A1.7	Dak Hal A1	7,50	27	27	27
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	25	25	25
A1.8	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
G2.5	Dak Hal G2	7,50	24	24	24
G2.6	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
G2.7	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23	23	23
G2.8	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
L1.6	Dak Hal L1	7,50	21	21	21
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	21	21	21
L1.7	Dak Hal L1	7,50	20	20	20
L1.8	Dak Hal L1	7,50	19	19	19
Rest			65	19	19
LAmax	(hoofdgroep)		66	66	66

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W16.1_B - ZG Hoofdstraat 10
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	66	66	66
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	66	66	66
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	49	49	49
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	47	47	--
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	42	42	42
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	40	40	40
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	40	40	--
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	38	38	38
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	38	38	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
A1.3	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	36	36	36
A1.2	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	34	34	34
A1.1	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
G1.4	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.2	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.1	Dak hal G1	7,50	32	32	32
K2.1	Dak Hal K2	0,10	31	31	31
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	31	31	31
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31	31	31
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31	31	31
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31	31	31
A1.5	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	4,00	30	30	30
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G2.2	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G2.3	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G1.6	Dak hal G1	7,50	29	29	29
G2.1	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
A1.6	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
G1.7	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.5	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	28	28	28
G1.8	Dak hal G1	7,50	28	28	28
A1.7	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
A1.8	Dak Hal A1	7,50	26	26	26
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	26	26	26
L1.6	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
L1.7	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
G2.8	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	23	23	23
L1.8	Dak Hal L1	7,50	23	23	23
K1.1	Dak Hal K1	0,10	22	22	22
L1.5	Dak Hal L1	7,50	22	22	22
G2.6	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
G2.5	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
G2.7	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
Rest			66	20	20
LAmax	(hoofdgroep)		66	66	66

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W17.1_B - ZG Hoofdstraat 8
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	65	62	62
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	62	62	62
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	50	50	50
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	49	49	49
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	48	48	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	45	45	45
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	43	43	--
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	42	42	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	40	40	40
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	39	39	39
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	39	39	39
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	39	39	39
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	38	38	38
A1.3	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	38	38	38
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	37	37	37
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36	36	36
A1.2	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
G1.4	Dak hal G1	7,50	34	34	34
G1.3	Dak hal G1	7,50	34	34	34
A1.1	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
G1.2	Dak hal G1	7,50	34	34	34
G1.1	Dak hal G1	7,50	33	33	33
K2.1	Dak Hal K2	0,10	33	33	33
A1.5	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	4,00	33	33	33
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	32	32	32
G1.6	Dak hal G1	7,50	31	31	31
A1.6	Dak Hal A1	7,50	31	31	31
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G1.7	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G1.5	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.3	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
A1.7	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
G1.8	Dak hal G1	7,50	29	29	29
G2.2	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	29	29	29
A1.8	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
G2.1	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	26	26	26
L1.5	Dak Hal L1	7,50	25	25	25
L1.6	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
G2.6	Dak Hal G2	7,50	24	24	24
G2.5	Dak Hal G2	7,50	24	24	24
L1.7	Dak Hal L1	7,50	23	23	23
G2.7	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
L1.8	Dak Hal L1	7,50	23	23	23
K1.1	Dak Hal K1	0,10	22	22	22
G2.8	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
Rest			65	22	22
LAmax	(hoofdgroep)		65	62	62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W18.2_B - AG Hoofdstraat 4
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	72	72	72
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	72	72	72
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	50	50	--
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	47	47	47
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	42	42	42
A1.3	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
A1.4	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
A1.2	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	35	35	--
A1.1	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	33	33	33
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	31	31	--
K2.1	Dak Hal K2	0,10	28	28	28
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	28	28	28
G1.4	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.5	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.3	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.2	Dak hal G1	7,50	28	28	28
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	28	28	28
G1.1	Dak hal G1	7,50	28	28	28
A1.6	Dak Hal A1	7,50	26	26	26
A1.8	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
A1.7	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
A1.5	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	25	25	25
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	25	25	25
G1.6	Dak hal G1	7,50	25	25	25
G1.8	Dak hal G1	7,50	25	25	25
G1.7	Dak hal G1	7,50	25	25	25
G2.4	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	23	23	23
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	21	21	21
G2.3	Dak Hal G2	7,50	21	21	21
G2.2	Dak Hal G2	7,50	21	21	21
G2.1	Dak Hal G2	7,50	21	21	21
K1.1	Dak Hal K1	0,10	21	21	21
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	20	20	20
G2.5	Dak Hal G2	7,50	20	20	20
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	20	20	20
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	19	19	19
G2.8	Dak Hal G2	7,50	19	19	19
G2.6	Dak Hal G2	7,50	19	19	19
G2.7	Dak Hal G2	7,50	19	19	19
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	18	18	18
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	18	18	18
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	18	18	--
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	17	17	17
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	17	17	17
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	17	17	17
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	16	16	16
L1.4	Dak Hal L1	7,50	15	15	15
Rest			72	14	14
LAmax	(hoofdgroep)		72	72	72

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie + maatregelen
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	48,0	31,6	25,5	48,0
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	45,4	28,7	22,5	45,4
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	45,3	32,5	26,3	45,3
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	47,4	40,1	33,9	47,4
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	40,0	33,2	27,0	40,0
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	46,1	39,6	33,5	46,1
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	44,6	37,5	31,4	44,6
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	47,0	39,7	33,5	47,0
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	41,5	34,2	28,1	41,5
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	47,8	38,5	32,3	47,8
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	44,7	33,5	27,3	44,7
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	46,1	34,5	28,2	46,1
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	50,4	43,1	37,0	50,4
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	52,0	44,8	38,7	52,0
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	48,7	42,4	36,1	48,7
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	51,9	45,5	39,3	51,9
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	42,3	34,0	27,8	42,3
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	48,3	41,2	35,0	48,3
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	43,9	37,4	31,2	43,9
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	47,9	41,4	35,3	47,9
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	41,3	34,5	28,3	41,3
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	46,8	40,0	33,9	46,8
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	40,9	32,8	27,2	40,9
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	43,8	35,2	29,7	43,8
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	40,6	28,8	25,0	40,6
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	44,4	33,0	28,7	44,4
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	44,8	17,7	12,0	44,8
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	46,5	20,6	14,9	46,5
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	43,3	35,4	31,2	43,3
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	45,5	36,6	32,3	45,5
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	41,0	32,8	28,7	41,0
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	43,5	34,3	30,2	43,5
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	40,3	28,0	22,8	40,3
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	43,6	30,4	25,2	43,6
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	47,2	31,7	25,4	47,2
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	49,5	34,9	28,7	49,5
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	39,8	28,2	22,0	39,8
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	44,9	34,6	28,3	44,9
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	40,1	26,4	20,0	40,1
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	44,8	31,8	25,4	44,8
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	42,2	29,1	22,9	42,2
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	48,2	37,6	31,4	48,2
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	44,8	33,4	26,8	44,8
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	48,1	37,1	30,7	48,1
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	46,7	24,1	18,0	46,7
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	48,8	28,6	22,4	48,8
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	48,0	23,8	18,0	48,0
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	49,6	27,0	21,3	49,6
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	38,3	21,9	15,7	38,3
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	39,2	21,7	15,4	39,2
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	38,0	23,6	17,5	38,0
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	40,4	25,6	19,6	40,4
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	43,0	23,6	17,4	43,0
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	45,4	29,1	23,1	45,4
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	32,8	21,4	15,1	32,8
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	38,3	28,6	22,4	38,3
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	33,9	23,5	16,7	33,9
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	41,7	32,1	25,6	41,7
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	34,4	23,1	16,5	34,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie + maatregelen
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	41,6	31,6	25,0	41,6
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	33,8	22,9	16,3	33,8
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	40,9	30,3	23,5	40,9
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	1,50	41,8	33,1	28,5	41,8
W24.1_B	AG Hoofdstraat 2	5,00	45,3	35,5	30,7	45,3
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	38,7	22,7	16,2	38,7
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	44,1	27,4	21,2	44,1
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	45,6	34,0	27,9	45,6
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	46,9	36,2	30,0	46,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax + maatregelen
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	64	37	34
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	62	43	33
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	63	47	37
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	60	53	44
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	60	54	44
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	62	57	46
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	66	59	51
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	69	62	52
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	59	48	44
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	70	58	50
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	68	59	53
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	70	61	53
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	69	61	61
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	71	63	60
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	59	59	49
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	62	60	53
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	62	46	45
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	65	54	46
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	53	51	43
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	58	53	45
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	52	48	42
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	56	52	43
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	62	62	50
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	65	65	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	64	53	50
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	66	57	53
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	68	41	32
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	69	44	34
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	67	62	57
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	70	65	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	64	59	55
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	67	62	56
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	63	52	45
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	65	54	49
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	71	49	43
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	71	50	49
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	64	44	36
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	66	47	47
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	63	39	37
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	66	47	42
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	60	40	40
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	65	49	49
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	62	44	40
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	63	49	49
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	70	37	37
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	70	43	38
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	72	47	44
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	72	50	47
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	69	43	33
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	70	47	33
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	58	43	33
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	59	48	38
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	65	47	37
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	67	50	43
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	61	50	37
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	63	54	42
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	47	36	32
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	55	44	42
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	49	35	29
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	56	43	41

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax + maatregelen
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	49	34	30
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	56	43	40
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	1,50	60	57	57
W24.1_B	AG Hoofdstraat 2	5,00	63	58	58
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	61	50	36
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	65	51	40
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	70	55	47
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	70	57	48

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie *
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	54,4	45,5	35,0	54,4
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	45,7	35,8	27,4	45,7
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	44,7	36,2	29,0	44,7
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	47,1	40,5	34,2	47,1
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	38,7	32,4	26,1	38,7
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	45,7	39,1	32,9	45,7
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	41,5	35,4	29,1	41,5
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	45,3	38,7	32,5	45,3
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	40,3	33,9	27,6	40,3
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	44,0	37,6	31,3	44,0
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	35,0	28,4	22,5	35,0
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	37,0	30,5	24,7	37,0
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	44,4	38,1	31,6	44,4
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	48,5	42,2	36,0	48,5
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	48,5	42,2	36,0	48,5
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	51,7	45,3	39,1	51,7
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	41,1	34,2	27,9	41,1
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	47,9	41,1	34,8	47,9
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	43,9	37,5	31,2	43,9
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	48,2	41,5	35,3	48,2
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	42,0	35,1	28,8	42,0
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	47,0	40,3	34,0	47,0
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	40,8	37,7	31,7	42,7
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	43,2	40,7	34,2	45,7
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	40,2	38,2	32,6	43,2
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	43,5	41,6	35,5	46,6
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	28,1	24,8	18,1	29,8
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	28,5	25,2	18,1	30,2
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	43,5	40,8	31,7	45,8
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	45,4	43,0	33,4	48,0
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	41,8	38,3	32,7	43,3
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	44,5	40,9	34,5	45,9
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	40,0	35,2	27,9	40,2
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	43,6	38,0	30,4	43,6
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	48,6	42,6	34,4	48,6
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	50,0	43,7	35,5	50,0
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	45,0	38,5	30,9	45,0
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	47,7	40,8	32,9	47,7
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	43,1	37,4	29,3	43,1
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	46,9	40,4	32,3	46,9
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	49,5	43,7	36,5	49,5
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	51,6	45,2	37,9	51,6
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	46,3	38,5	31,3	46,3
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	50,5	42,1	34,0	50,5
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	47,2	41,8	33,8	47,2
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	53,5	45,6	37,5	53,5
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	43,1	39,0	31,0	44,0
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	51,9	44,6	37,0	51,9
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	38,4	34,9	27,1	39,9
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	39,1	35,4	27,5	40,4
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	34,7	30,4	23,9	35,4
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	38,0	34,4	28,4	39,4
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	30,4	25,4	18,3	30,4
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	36,9	32,6	25,8	37,6
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	28,6	23,0	15,5	28,6
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	37,4	31,5	24,2	37,4
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	36,4	28,4	19,7	36,4
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	44,2	35,7	26,9	44,2
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	35,9	27,6	18,7	35,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie *
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	44,2	35,8	26,9	44,2
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	35,0	27,3	19,0	35,0
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	43,5	34,7	25,6	43,5
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	30,0	25,1	17,9	30,1
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	36,9	32,6	25,9	37,6
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	38,3	32,1	25,8	38,3
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	41,9	35,5	29,2	41,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie *
LAeq bij Bron voor toetspunt: W18.1_B - AG Hoofdstraat 4
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	53,5	45,6	37,5	53,5
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	44,3	43,4	--	48,4
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	47,6	--	--	47,6
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	47,1	--	--	47,1
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	42,3	38,6	35,6	45,6
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	43,2	--	--	43,2
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	39,2	--	--	39,2
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	38,4	32,4	--	38,4
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	30,6	26,9	26,9	37,0
A1.4	Dak Hal A1	7,50	36,2	30,2	24,2	36,2
A1.3	Dak Hal A1	7,50	36,1	30,1	24,1	36,1
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	29,6	26,1	25,4	35,4
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	35,2	--	--	35,2
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	29,3	26,0	24,7	34,7
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	34,1	--	--	34,1
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	33,1	--	--	33,1
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	33,0	--	--	33,0
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	32,9	--	--	32,9
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	32,3	26,2	20,2	32,3
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	32,0	--	--	32,0
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	31,0	25,5	--	31,0
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	30,2	--	--	30,2
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	30,1	--	--	30,1
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	29,8	--	--	29,8
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	29,4	--	--	29,4
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	27,1	21,1	15,0	27,1
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900	1,59	21,9	21,9	--	26,9
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	26,4	20,4	14,4	26,4
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	24,9	--	--	24,9
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2	7,00	24,4	18,4	12,4	24,4
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	24,4	15,2	--	24,4
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	24,1	--	--	24,1
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	23,4	--	--	23,4
A1.5	Dak Hal A1	7,50	22,9	16,9	10,8	22,9
A1.6	Dak Hal A1	7,50	22,6	16,6	10,6	22,6
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	22,4	--	--	22,4
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	22,3	16,9	11,3	22,3
K2.1	Dak Hal K2	0,10	20,6	14,6	8,6	20,6
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, nachtstand	1,59	--	--	10,6	20,6
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	19,7	13,7	7,6	19,7
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	19,7	13,6	7,6	19,7
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	19,5	13,5	7,5	19,5
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	19,2	13,2	7,2	19,2
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	19,2	13,2	7,2	19,2
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	17,1	14,1	8,1	19,1
LBK-01	Luchtbehandelingskast VKT BASIC HR40	1,44	8,7	8,7	8,7	18,7
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	18,1	--	--	18,1
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	18,0	11,9	6,3	18,0
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	17,0	11,8	--	17,0
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	11,1	8,8	6,8	16,8
A1.1	Dak Hal A1	7,50	16,6	10,6	4,6	16,6
Rest			28,4	21,5	15,5	28,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	71	71	71
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	63	59	59
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	60	59	59
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	59	54	54
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	47	43	43
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	51	50	45
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	50	48	48
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	55	51	51
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	47	46	46
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	52	50	50
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	60	49	49
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	60	51	51
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	64	58	51
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	63	59	54
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	58	58	49
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	62	59	54
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	51	47	47
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	58	54	51
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	53	51	48
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	58	53	52
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	52	48	47
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	56	52	50
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	55	52	52
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	57	53	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	54	51	51
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	56	53	53
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	38	38	38
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	39	39	39
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	57	57	57
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	57	57	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	58	57	57
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	61	60	60
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	63	63	63
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	65	65	65
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	70	70	70
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	70	70	70
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	63	63	63
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	65	65	65
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	65	65	65
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	67	67	67
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	69	69	69
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	69	69	69
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	63	63	58
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	64	63	59
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	72	72	72
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	74	72	72
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	70	70	70
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	72	70	70
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	69	69	69
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	69	69	69
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	58	58	58
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	58	58	58
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	40	36	36
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	44	42	42
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	43	43	43
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	52	48	48
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	48	47	45
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	58	55	52
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	50	46	46
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	58	53	53

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	47	47	46
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	57	52	52
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	39	39	39
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	47	44	44
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	46	45	45
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	50	49	48

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W13.1_B - VG Hoofdstraat 5a
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	65	65	65
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	65	65	65
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	65	65	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	64	--	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	57	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	56	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	55	--	--
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	55	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	54	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	54	54	54
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	53	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	53	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	53	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	52	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	51	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	51	51	51
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	51	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	47	47	47
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	46	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	45	--	--
A1.3	Dak Hal A1	7,50	45	45	45
A1.4	Dak Hal A1	7,50	44	44	44
A1.1	Dak Hal A1	7,50	44	44	44
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	43	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	41	41	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	41	--	--
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	40	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	40	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	40	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	40	40	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	39	39	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	39	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	38	--	--
A1.2	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	36	36	36
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	36	36	--
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	36	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	35	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	35	--	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	35	--	--
G1.1	Dak Hal G1	7,50	34	34	34
G1.2	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
G1.4	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
A1.6	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
A1.5	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	32	32	32
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	32	--	--
A1.8	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
A1.7	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
K2.1	Dak Hal K2	0,10	31	31	31
Rest			31	31	31
LAmax	(hoofdgroep)		65	65	65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W14.1_B - VG Hoofdstraat 7
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	70	70	70
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	70	70	70
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	70	70	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	70	--	--
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	67	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	63	--	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	63	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	60	60	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	59	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	57	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	56	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	56	56	56
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	56	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	55	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	54	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	54	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	53	53	53
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	52	--	--
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	52	52	52
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	51	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	48	48	48
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	48	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	47	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	47	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	46	46	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	45	45	45
A1.3	Dak Hal A1	7,50	44	44	44
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	43	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	42	42	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	42	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	41	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	41	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	41	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	41	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	39	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	38	38	38
A1.1	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	37	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	36	--	--
A1.2	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	34	34	34
A1.5	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
G1.4	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	33	33	33
A1.6	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
G1.2	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
L2.4	Gevel Hal L2	4,00	32	32	32
G1.1	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
A1.7	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
Rest			31	31	31
LAmax	(hoofdgroep)		70	70	70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W15.1_B - VG Hoofdstraat 9
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	65	65	65
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	65	--	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	65	65	65
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	65	65	--
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	65	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	59	59	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	58	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	56	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	55	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	55	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	55	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	55	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	54	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	53	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	52	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	52	52	52
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	51	51	51
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	49	--	--
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	48	48	48
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	47	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	46	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	46	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	44	44	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	44	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	44	--	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	43	43	43
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	43	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	43	43	43
A1.3	Dak Hal A1	7,50	42	42	42
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	42	--	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	41	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	41	41	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	41	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	41	41	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	40	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	39	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	38	38	38
A1.1	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	35	35	35
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	35	--	--
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	34	34	34
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	34	34	34
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33	33	33
A1.2	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
A1.5	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
G1.4	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
A1.6	Dak Hal A1	7,50	31	31	31
G1.3	Dak Hal G1	7,50	31	31	31
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	31	31	31
Rest			31	31	31
LAmax	(hoofdgroep)		65	65	65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W16.1_B - ZG Hoofdstraat 10
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	67	67	67
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	67	67	67
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	67	67	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	67	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	60	--	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	59	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	59	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	59	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	58	58	--
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	57	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	56	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	56	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	52	52	52
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	52	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	51	51	51
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	50	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	49	--	--
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	48	48	48
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	47	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	47	--	--
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	46	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	44	--	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	44	44	44
A1.3	Dak Hal A1	7,50	43	43	43
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	42	42	42
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	41	41	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	41	41	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	40	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	40	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	40	40	40
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	40	--	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	40	--	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	39	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	39	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	38	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	38	--	--
A1.1	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	35	--	--
A1.5	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
D1	Dak Hal D	7,50	33	33	33
G1.4	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
A1.2	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
A1.6	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
G1.3	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
G1.2	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
D2	Dak Hal D	7,50	32	32	32
A1.7	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
G1.1	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
K2.1	Dak Hal K2	0,10	31	31	31
Rest			31	31	31
LAmax	(hoofdgroep)		67	67	67

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W17.1_B - ZG Hoofdstraat 8
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	69	69	69
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	69	69	69
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	69	69	--
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	69	--	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	69	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	65	65	65
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	64	64	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	63	--	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	61	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	59	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	57	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	55	55	55
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	54	54	54
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	52	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	52	--	--
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	51	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	51	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	50	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	49	49	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	48	48	48
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	48	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	48	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	47	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	47	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	46	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	46	--	--
A1.3	Dak Hal A1	7,50	45	45	45
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	44	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	42	42	42
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	41	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	41	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	41	41	41
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	41	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	39	39	39
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	39	--	--
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	38	38	38
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	38	38	38
A1.1	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
A1.5	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36	36	36
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
A1.6	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	34	34	34
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	34	34	--
A1.2	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
G1.4	Dak Hal G1	7,50	34	34	34
G1.3	Dak Hal G1	7,50	34	34	34
L2.4	Gevel Hal L2	4,00	34	34	34
A1.7	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
G1.2	Dak Hal G1	7,50	34	34	34
Rest			33	33	33
LAmax	(hoofdgroep)		69	69	69

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W18.1_B - AG Hoofdstraat 4
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	74	72	72
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	74	--	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	73	--	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	72	72	72
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	72	72	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	70	--	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	64	--	--
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	62	62	62
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	62	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	60	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	60	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	60	60	60
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	59	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	58	58	58
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	56	--	--
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	56	--	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	50	50	50
A1.3	Dak Hal A1	7,50	50	50	50
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	49	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	47	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	46	46	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	46	46	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	45	45	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	45	--	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	43	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	43	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	42	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	42	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	42	42	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	41	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	40	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	39	39	39
A1.5	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
A1.6	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	36	--	--
K2.1	Dak Hal K2	0,10	35	35	35
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	34	34	34
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	34	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	33	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	32	32	32
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	32	32	32
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	32	32	32
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2	7,00	32	32	32
A1.1	Dak Hal A1	7,50	31	31	31
A1.2	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
K3.1	Dak Hal K3	0,10	29	29	29
G1.4	Dak Hal G1	7,50	29	29	29
L2.1	Dak Hal L2	0,10	28	28	28
Rest			28	28	28
LAmax	(hoofdgroep)		74	72	72

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W18.2_B - AG Hoofdstraat 4
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	72	70	70
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	72	--	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	70	--	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	70	70	70
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	70	70	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	66	--	--
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	65	65	65
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	62	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	61	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	57	57	57
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	56	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	56	56	56
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	56	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	55	--	--
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	54	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	54	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	53	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	53	53	53
A1.4	Dak Hal A1	7,50	53	53	53
A1.3	Dak Hal A1	7,50	52	52	52
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	52	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	48	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	47	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	47	47	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	46	46	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	44	44	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	43	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	43	43	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	43	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	43	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	43	--	--
A1.2	Dak Hal A1	7,50	41	41	41
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	41	--	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	40	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	40	--	--
A1.6	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
A1.1	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
A1.5	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
G1.3	Dak Hal G1	7,50	37	37	37
A1.7	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
G1.4	Dak Hal G1	7,50	36	36	36
K2.1	Dak Hal K2	0,10	36	36	36
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	35	--	--
G1.5	Dak Hal G1	7,50	34	34	34
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	33	33	33
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	33	--	--
G1.2	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	33	33	33
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	32	32	32
G1.7	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
Rest			32	32	32
LAmax	(hoofdgroep)		72	70	70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

BIJLAGE 6
Berekeningsresultaten indirecte hinder

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Indirecte hinder

Model eigenschap	
Omschrijving	Indirecte hinder
Verantwoordelijke	Louis
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMW-2012|
Aangemaakt door	Louis op 10-4-2019
Laatst ingezien door	Louis op 16-5-2019
Model aangemaakt met	Geomilieu V4.50
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Etmaalwaarde
Waarde	Max(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	5
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	0,20
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Commentaar

Actuele bedrijfssituatie:
50 lichte en 17 zware voertuigen in de dagperiode, 7 lichte en 3 zware voertuigen in de avondperiode en 10 lichte en 1 zwaar voertuig in de nachtperiode (50% ri Noord/50% ri Zuid).

Ná herstructurering:
50 lichte en 21 zware voertuigen in de dagperiode, 7 lichte en 4 zware voertuigen in de avondperiode en 10 lichte en 1 zwaar voertuig in de nachtperiode (50% ri Noord/50% ri Zuid).

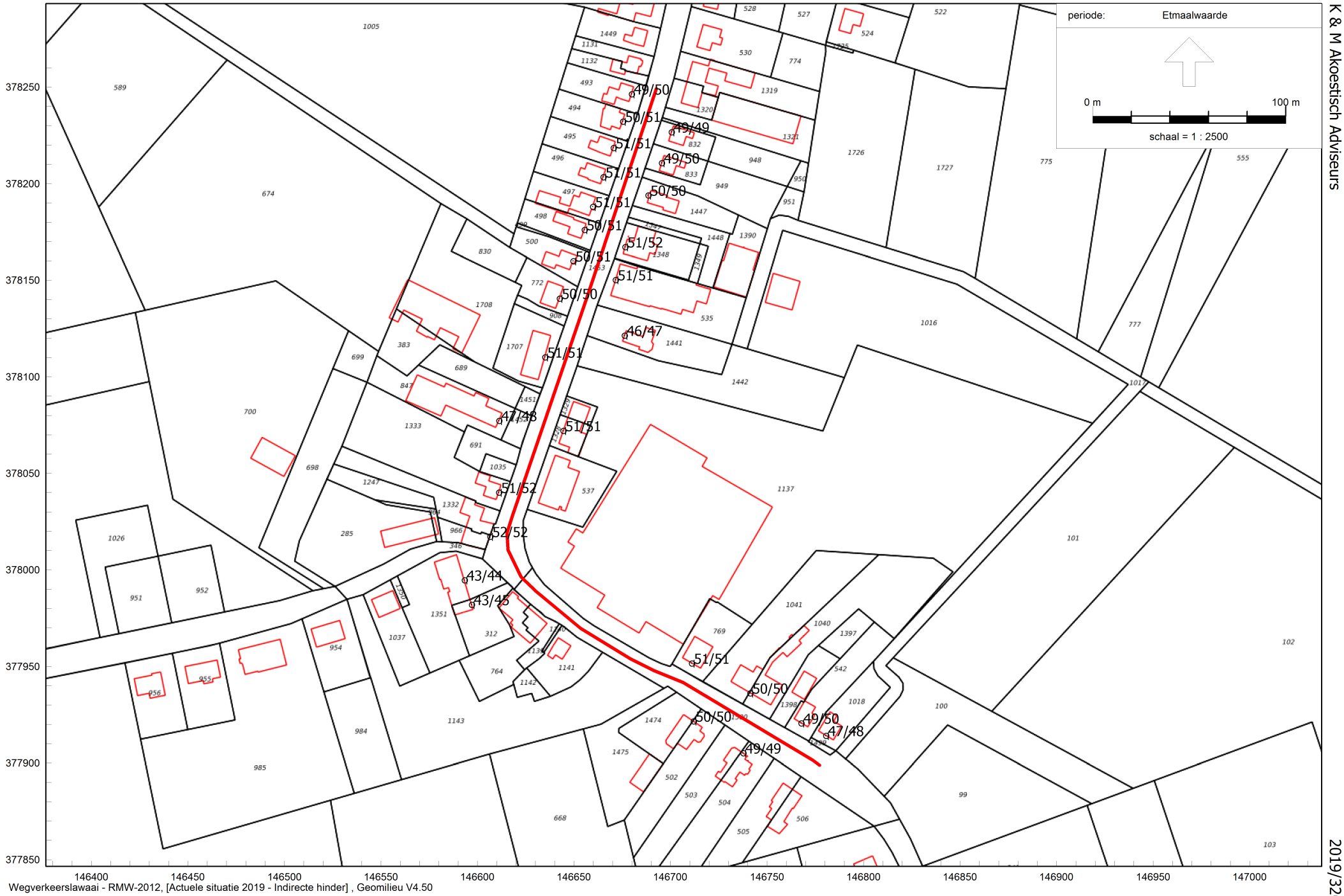

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Actuele situatie 2019 - Indirecte hinder] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel wegverkeerslawaai, actuele bedrijfssituatie

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Indirecte hinder
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	H-1	H-n	Lengte	Type	Hbron	Helling	Wegdek
Actueel	Breestraat/Hoofdstraat (30 km-zone)	0,00	0,00	Relatief	0,00	0,00	450,59	Verdeling	0,75	0	Elementenverharding in keperverband

Model: Indirecte hinder
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Totaal aantal	LV(D)	LV(A)	LV(N)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	V(LV(D))	V(MV(D))	V(ZV(D))
Actueel	Breestraat/Hoofdstraat (30 km-zone)	88,00	4,16	1,74	1,25	--	--	--	1,42	0,75	0,13	30	30	30

Rapport: Resultatentabel
Model: Indirecte hinder
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	44	38	49
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	40	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	44	38	49
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	44	38	49
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	40	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	40	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	40	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	45	42	36	47
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	41	38	32	43
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	44	38	49
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	44	41	35	46
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	41	38	32	43
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	40	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	44	38	49
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	45	42	36	47
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	44	38	49
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	39	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	39	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	45	38	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	45	38	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	45	39	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	45	39	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	46	43	37	48
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	43	40	34	45
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	44	38	49
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	45	42	36	47
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	45	39	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	41	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	42	39	33	44
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	45	39	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	45	38	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	46	43	37	48

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

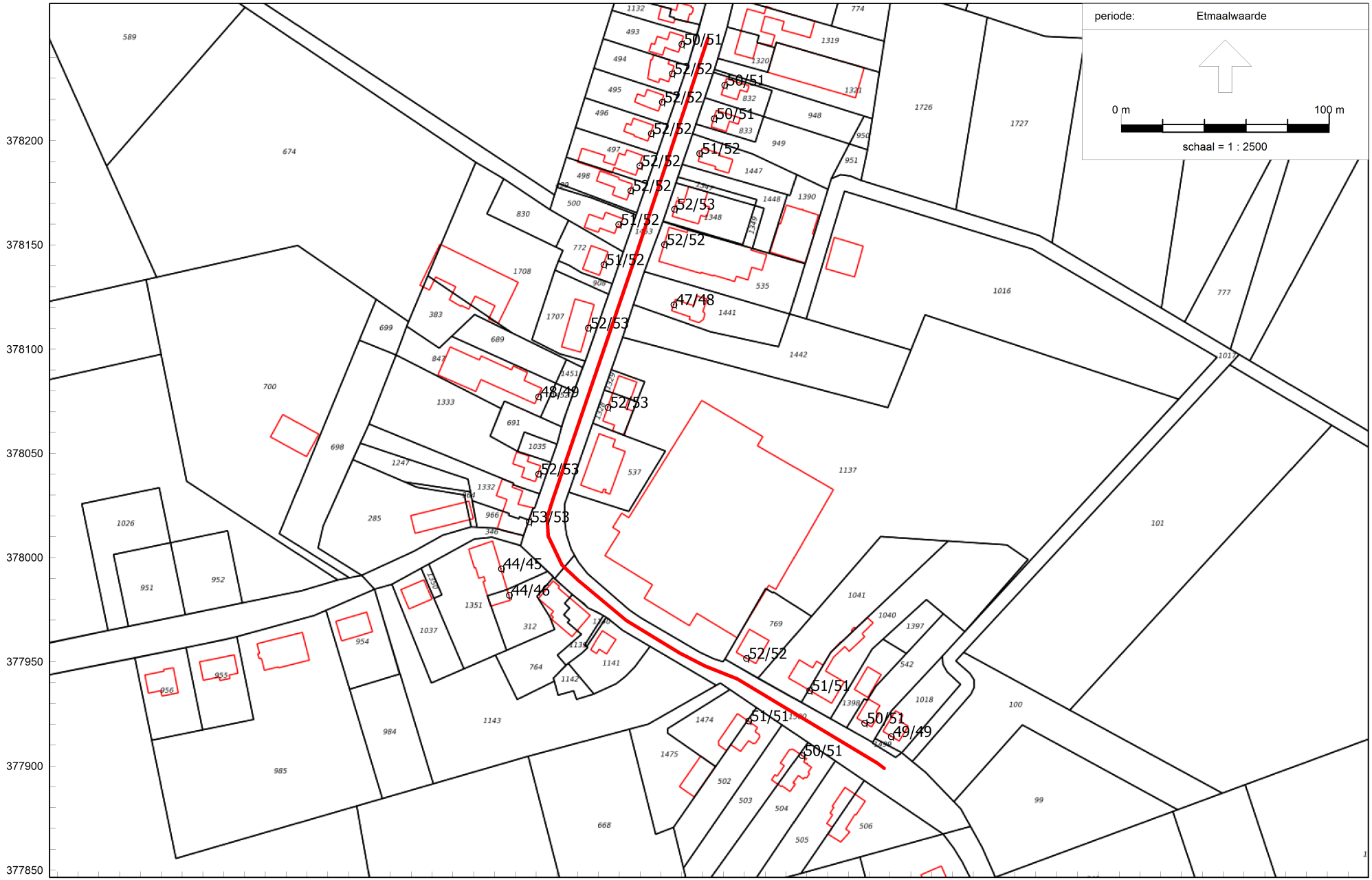

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Situatie ná herstructurering - Indirecte hinder] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel wegverkeerslawaai, ná herstructurering

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Indirecte hinder
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	H-1	H-n	Lengte	Type	Hbron	Helling	Wegdek
Weg	Breestraat/Hoofdstraat (30 km-zone)	0,00	0,00	Relatief	0,00	0,00	450,59	Verdeling	0,75	0	Elementenverharding in keperverband

Model: Indirecte hinder
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Totaal aantal	LV(D)	LV(A)	LV(N)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	V(LV(D))	V(MV(D))	V(ZV(D))
Weg	Breestraat/Hoofdstraat (30 km-zone)	93,00	4,16	1,75	1,25	--	--	--	1,75	1,00	0,13	30	30	30

Rapport: Resultatentabel
Model: Indirecte hinder
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	46	43	36	48
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	42	39	32	44
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	44	42	35	47
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	46	38	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	48	40	53
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	42	39	32	44
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	46	44	36	49
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	46	38	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	47	39	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	39	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	48	40	53
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	47	39	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	46	38	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	46	38	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	47	39	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	48	40	53
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	47	39	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	48	40	53
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	44	37	49
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	44	41	34	46
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	46	38	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	46	43	36	48
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	39	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	51	48	41	53
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	43	40	33	45
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	48	40	53
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	39	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	46	38	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	44	37	49

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 3

Akoestisch onderzoek industrielawaai

Project	:	AO IL woningbouwlocatie Hoogeloon
Opdrachtgever	:	Aeres Milieu
Projectnummer	:	m200452aa
Referentie	:	Nm200452aaA0.teey_01
Datum	:	15-10-2020

Onderwerp : **Industrielawaai**

Inleiding

In opdracht van Aeres Milieu is, in het kader van zeven nieuwbouwwoningen aan de Breestraat te Hoogeloon, gemeente Bladel, door K+ Adviesgroep een akoestische onderbouwing opgesteld vanwege het industrielawaai van Gooskens Hout Hoogeloon.

In figuur 1 is de locatie van de nieuwbouwwoningen globaal rood omcirkeld. In figuur 2 is de verkaveling opgenomen.

Figuur 1: Situatie (bron: Google maps)

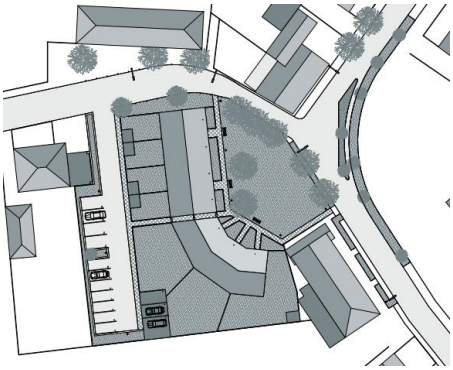

Figuur 2: Verkaveling (bron: opdrachtgever/Toine van Baalen architect)

Industrielawaai

Gooskens Gout Hoogeloon is momenteel gesitueerd ten oosten en ten westen van de Breestraat. Het bedrijf staat aan de voet van een herstructurering die de komende jaren moet plaatsvinden, eind 2022 moet de herstructurering zijn afgerond. "*De hoofdvestiging van Gooskens Hout in Hoogeloon gaat de komende jaren op de schop. Eind 2022 staat er een groter, moderner en efficiënter houtbedrijf. Dit meldt het Eindhovens Dagblad. Gooskens gaat het huidige kantoor met aangrenzend terrein en de opslagloods aan de zuidzijde van de Breestraat afstoten. Aan de noordzijde van de Breestraat heeft Gooskens grond gekocht, waar een nieuw kantoor met personeelskantine zal verrijzen. Bestaande bedrijfsgebouwen worden deels aangepast en er komen ook nieuwe panden en hallen. De hoofdingang van Gooskens Hout komt te liggen aan de Hoofdstraat. Het toekomstige nieuwe en modern ingerichte bedrijf krijgt ook een betere routing, ontsluiting, productie en werkomstandigheden. Verder gaan akoestische maatregelen de geluidsproductie terugdringen, komt er meer groen en wordt het nieuwe kantoor opgetrokken uit houtskeletbouw. De gefaseerde uitvoering start rond de jaarwisseling en wordt naar verwachting eind 2022 voltooid*." Bron: Houtwereld.nl[1]

K&M Akoestisch adviseur heeft een akoestisch onderzoek industrielawaai opgesteld voor de herstructurering van Gooskens Hout, met kenmerk R2019/32005 d.d. 13 januari 2020 (2de wijziging). Dit onderzoek is door de opdrachtgever aan K+ Adviesgroep ter beschikking gesteld en opgenomen in Bijlage I. Het onderzoek is gericht op de situatie vóór en de situatie ná de herstructurering. In afbeelding 3 is de omvang van het bedrijf voor de herstructurering in kaart gebracht. In figuur 4 is de omvang na de herstructurering zichtbaar.

Deze akoestische onderbouwing voor de zeven nieuwbouw woningen is gebaseerd op bovengenoemd akoestisch onderzoek.

[1] https://www.houtwereld.nl/houtnieuws/gooskens-gaat-verbouwen/

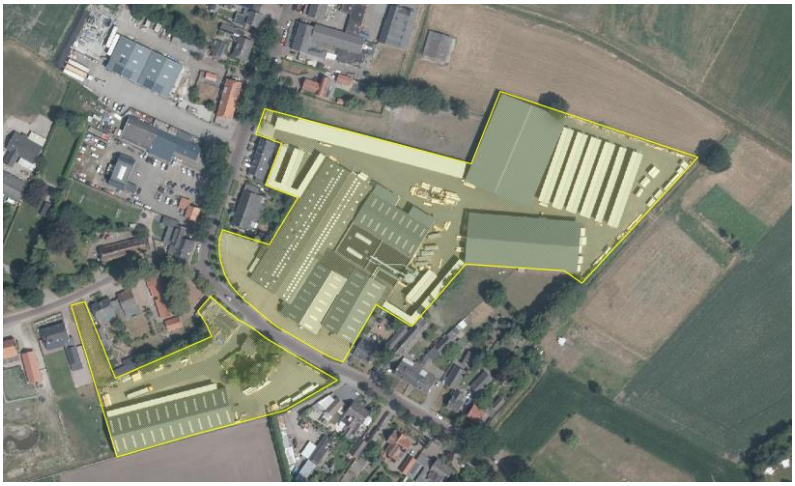

Figuur 3: Gooskens Hout voor de herstructurering (bron: K&M Akoestisch adviseurs)

Figuur 4: Gooskens Hout na de herstructurering (bron: K&M Akoestisch adviseurs)

Om na te gaan of de zeven nieuwbouw woningen de bedrijfsvoering van Gooskens Hout niet inperken is gebruik gemaakt van het akoestisch onderzoek van K&M Akoestisch adviseurs. In het akoestisch onderzoek zijn hoofdzakelijk de bedrijfsactiviteiten, die gekenmerkt worden door machinale houtbewerking, aan- en afvoer, opslag en transport opgenomen. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn de optredende belastingen op geluidgevoelige objecten in de omgeving bepaald.

Ter plaatse van de toekomstige nieuwbouwwoningen is momenteel al een woning gelegen, dat gesloopt gaat worden om ruimte te maken voor de nieuwbouw. In het akoestisch onderzoek zijn ter plaatse van deze woning drie waarneempunten (W09.1, W10.1 en W10.2) opgenomen, zie figuur 5.

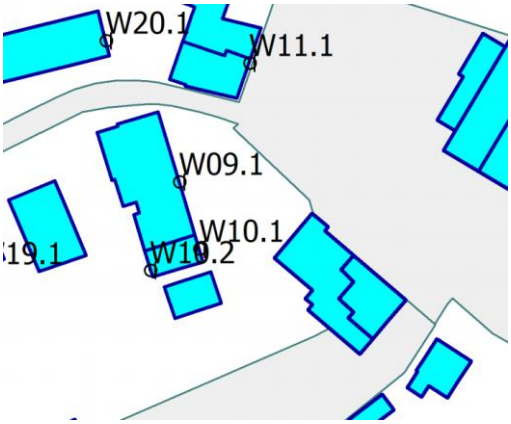

Figuur 5: Ligging waarneempunten (bron: K&M Akoestisch adviseur)

In figuur 6 is de ligging van de nieuwbouwontwikkeling weergegeven (bron: K+ Adviesgroep, kenmerk M200452aaA0.teey, d.d. 17-09-2020). Als ondergrond (grijs) is een uitsnede van de BAG viewer opgenomen. De voorgevels van de nieuwbouwontwikkeling worden verder van de weg, en hiermee ook verder van de bedrijfsvoering gesitueerd.

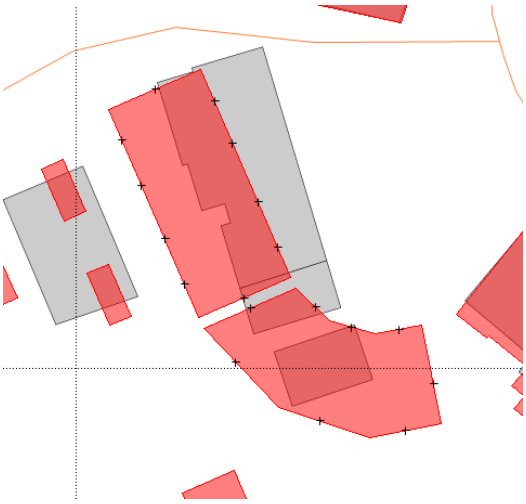

Figuur 6: situering nieuwbouwontwikkeling (bron: K+ Adviesgroep)

Op basis van deze gegevens kan worden gesteld dat de berekende waarneempunten W09.1 en W10.1 representatief zijn voor de nieuwbouwwoningen. De gevel wordt in werkelijkheid verder van het bedrijf gesitueerd dan de huidige locatie van de waarneempunten waardoor de geluidbelasting in werkelijkheid lager zal uitvallen dan de berekende optredende geluidbelasting. Het zuidelijk gedeelte van de nieuwbouw ligt dichter bij het bedrijf ten oosten van de Breestraat, echter zorgt de Breestraat 27 voor de nodige afscherming waardoor gesteld kan worden dat de belasting op deze gevels van de nieuwbouw niet hoger zal liggen dan in de berekende waarneempunten W09.1 en W10.1. Na de herstructurering vindt er geen bedrijfsvoering van Gooskens Hout meer plaats ten westen van de Breestraat.

Rekenresultaten

Onderstaande rekenresultaten zijn afkomstig van K&M Akoestisch adviseur kenmerk R2019/32005 d.d. 13 januari 2020 (2de wijziging). Uit de bijlage blijkt dat de immissieniveaus zijn bepaald op een standaardhoogte van 1,5m voor de dagperiode en 5m voor de avond-, en nachtperiode. De belastingen zijn getoetst aan het Activiteitenbesluit, artikel 2.17.

Tabel 1: Algemene geluidseisen Activiteitenbesluit.

Omschrijving	**Periode**		
	Dag [07.00-19.00u]	**Avond [19.00-23.00u]**	**Nacht [23.00-07.00u]**
LAr,LT op gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
$L_A$max op de gevel van geluidgevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

Voor de indirecte hinder zijn de grenswaarde van de Schrikkelcirculaire van toepassing. De voorkeursgrenswaarde bedraagt 50 dB(A) en de maximale grenswaarde bedraagt 65 dB(A).

Rekenresultaten actuele bedrijfssituatie

Onderstaand zijn de langtijdgemiddelde en maximale geluidbelastingen van de actuele bedrijfssituatie weergegeven.

Tabel 2: Overzicht langtijdgemiddelde geluidbelastingen LAr,LT [in dB(A)] actuele bedrijfssituatie.

W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	42	38	32	43
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	41	37	32	42

** Bij deze resultaten is geen rekening gehouden met een tonale toeslag K_X van 5 dB.*

Een toeslag van 5 dB kan gehanteerd moeten worden als gevolg van het tonaal geluid afkomstig van het houtmotafvoerkanaal. Indien een 5 dB hogere waarde gehanteerd dient te worden, wordt in de huidige situatie alsnog voldaan een de geluideisen van het Activiteitenbesluit

Tabel 3: Overzicht maximale geluidbelastingen L_{Amax} [in dB(A)] actuele bedrijfssituatie.

W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	62	65	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	64	57	54

In de huidige situatie wordt voldaan aan de geluideisen van het Activiteitenbesluit voor maximale geluidbelasting.

Rekenresultaten na herstructurering

Onderstaand zijn de langtijdgemiddelde en maximale geluidbelastingen na de herstructurering weergegeven.

Tabel 4: Overzicht langtijdgemiddelde geluidbelastingen LAr,LT [in dB(A)] na herstructurering.

W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	41	41	34	46
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	40	42	36	47

* *resultaten inclusief bronmaartegelen.*

Tabel 5: Overzicht maximale geluidbelastingen L_{Amax} [in dB(A)] na herstructurering.

W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	55	52	52
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	54	51	51

* *resultaten inclusief bronmaartegelen.*

De bronmaatregelen hebben betrekking op de houtmotafzuiging. Door deze maatregelen is er geen sprake meer van tonaal geluid. Voor de betreffende bronmaatregelen en verdere uitwerkingen van andere waarneempunten en ligging van de bronnen wordt verwezen naar het betreffende akoestisch onderzoek van K&M Akoestisch adviseurs.

Na herstructurering wordt in de bekeken waarneempunten voldaan aan de geluideisen van het Activiteitenbesluit voor zowel de langtijdgemiddelde als de maximale geluidbelastingen.

Indirecte hinder

Uit het onderzoek van K&M Akoestisch adviseur kan worden opgemaakt dat bij alle berekende waarneempunten in de situatie na herstructurering wordt voldaan aan de grenswaarde van 50 dB(A) L_{etmaal}.

Conclusie

Op basis van het akoestisch onderzoek naar Gooskens Hout Hoogeloon van K&M Akoestisch adviseurs, met kenmerk R2019/32005 d.d. 13 januari 2020 (2de wijziging), de ligging van de waarneempunten uit het onderzoek, de ligging van de voorgevel van de nieuwbouwwoningen ten opzichte van de waarneempunten en de berekende optredende gevelbelastingen kan het volgende worden geconcludeerd.

De optredende gevelbelastingen op de gevel van de nieuwbouwwoningen voldoen aan de geluideisen van het Activiteitenbesluit in zowel de situatie voor als na de herstructurering van Gooskens Hout. De gevels van de nieuwbouw liggen verder van het bedrijf dan de berekende waarneempunten waardoor kan wordt gesteld dat de belastingen in werkelijkheid zelfs nog iets lager kunnen uitkomen dan de hierboven weergegeven optredende gevelbelastingen.

Op basis van deze gegevens kan worden gesteld dat de zeven nieuwbouwwoningen de bedrijfsvoering van Gooskens Hout Hoogeloon niet beperkt.

Bijlage I

Akoetisch onderzoek K&M Akoestich adviseur

AKOESTISCH ADVISEURS

Opdrachtnummer	:	R2019/32005
Datum	:	15 april 2019
Gewijzigd 1	:	16 mei 2019
Gewijzigd 2	:	13 januari 2020
Behandeld door	:	ir. L.G.A.M. Joosten

HERSTRUCTURERING GOOSKENS HOUT HOOGELOON

AKOESTISCH ONDERZOEK

Opdrachtgever : Gooskens Hout Hoogeloon
mevrouw I. van Gerwen-Gooskens
Breestraat 25
5528 AA HOOGELOON

T (040) 2911291 **F** (040) 2911290 **E** info@kenmaa.nl
Weegschaalstraat 3 5632 CW Eindhoven
IBAN NL24 ABNA 0481 3214 03 KvK 17064179

SAMENVATTING

- In verband met de voorgenomen herstructurering van Gooskens Hout Hoogeloon is een onderzoek verricht naar de optredende geluidsbelasting in de directe omgeving van de inrichting aan de Breestraat 23a, 24, 25 en 27 te Hoogeloon.
- Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ten gevolge van de inrichting bedraagt ter plaatse van woningen in de actuele bedrijfssituatie —rekening houdend met het tonaal karakter van het geluid afkomstig van de houtmotafzuiging— ten hoogste 62 dB(A) L_{etmaal} met geluidspieken tot 72 dB(A) L_{Amax}. De overschrijding van de volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende grenswaarden bedraagt +12 dB.
- Indien de in paragraaf 5.1 en paragraaf 5.2 vermelde maatregelen worden doorgevoerd, voldoet de inrichting ná herstructurering aan de volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende grenswaarden en veroorzaakt daarmee geen nadelige gevolgen voor het milieu.
- Indien de in paragraaf 5.1 en paragraaf 5.2 vermelde maatregelen worden doorgevoerd, voldoet de inrichting ná herstructurering ook aan het toetsingskader voor buitenplanse inpassingen uit de VNG-publicatie —met uitzondering van de maximale geluidsniveaus in de dagperiode— en is ter plaatse van geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving sprake van een goede ruimtelijke ordening c.q. een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat.
- Overschrijding van de maximale geluidsniveaus in de dagperiode kan hier in navolging van de geldende geluidsvoorschriften gesteld vanuit het milieuspoor c.q. het Activiteitenbesluit milieubeheer als akoestisch aanvaardbaar worden aangemerkt.

INHOUDSOPGAVE

		blad
Samenvatting		I
Inhoudsopgave		II
1.	Inleiding	1
2.	Gehanteerde uitgangspunten	2
	2.1. Algemene situatiebeschrijving	2
	2.2. Herstructurering	2
	2.3. Representatieve bedrijfssituatie	3
	2.4. Omgevingskenmerken	5
	2.5. Toeslag Kx	6
3.	Toetsingskaders	7
	3.1. Vigerende milieuvergunning	7
	3.2. Activiteitenbesluit milieubeheer	9
	3.3. Indirecte hinder	9
	3.4. VNG-publicatie	10
4.	Geluidsmetingen en -berekeningen	11
	4.1. Meet- en rekenmethoden	11
	4.2. Geluidsmetingen	11
	4.3. Geluidsemissie	12
	4.4. Immissieberekeningen	13
	4.5. Vergelijking meet- en rekenresultaten	13
5.	Toetsing	22
	5.1. Actuele bedrijfssituatie	22
	5.2. Situatie ná herstructurering	23
	5.3. Indirecte hinder	23
	5.4. Akoestisch woon- en leefklimaat	24

Bijlagen

Bijlage 1 Situatie-overzicht.
Bijlage 2 Formulieren representatieve bedrijfssituatie (RBS).
Bijlage 3 Verwerkte meetresultaten en emissieberekeningen.
Bijlage 4 Schematisering objecten, bronnen en immissiepunten.
Bijlage 5 Berekeningsresultaten geluidsniveaus immissiepunten.
Bijlage 6 Berekeningsresultaten indirecte hinder.

1. INLEIDING

In opdracht van Gooskens Hout Hoogeloon is onderzoek verricht naar de geluidsimplicaties van de voorgenomen herstructurering van de inrichting aan de Breestraat 23a, 24, 25 en 27 te Hoogeloon. Het onderzoek vindt plaats ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing van de herstructurering in het ter plaatse vigerende bestemmingsplan [1].

Overeenkomstig de methoden uit de *Handleiding meten en rekenen industrielawaai (VROM, 1999)* [2] is —uitgaande van de actuele en toekomstige bedrijfssituatie en de daarbij optredende geluidsproductieniveaus afkomstig van in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en van verrichte werkzaamheden en plaatsvindende activiteiten— de geluidsemissie van de inrichting vastgesteld. Op basis hiervan is de geluidsbelasting berekend ter plaatse van geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving.

De berekeningsresultaten zijn vervolgens getoetst aan het toetsingskader voor buitenplanse inpassingen uit de publicatie *Bedrijven en milieuzonering (VNG, 2009)* [3] en aan de op grond van het *Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Stb. 2007, 415)* [4] geldende geluidsgrenswaarden ter voorkoming dan wel beperking van hinder.

Tenslotte is beoordeeld of ter plaatse van geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving sprake is van een goede ruimtelijke ordening c.q. een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat.

---

1 Middels een omgevingsvergunning of planherziening. Voor de inrichting aan de Breestraat 23a, 24, 25 en 27 te Hoogeloon is het bestemmingsplan *Hoogeloon 2010* van toepassing (vastgesteld 29 april 2010).

2 Hierna te noemen: de Handleiding.

3 Hierna te noemen: VNG-publicatie.

4 Hierna te noemen: Activiteitenbesluit milieubeheer.

2. GEHANTEERDE UITGANGSPUNTEN

2.1. Algemene situatiebeschrijving

Gooskens Hout Hoogeloon, gevestigd binnen de bebouwde kom van Hoogeloon op de hoek van de Hoofdstraat en de Breestraat [5], is een groothandel in hout en houtproducten. De bedrijfsactiviteiten in de inrichting worden hoofdzakelijk gekenmerkt door machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen e.d.) in de bedrijfshallen en door aan- en afvoer van hout en houtproducten met vrachtwagens en opslag en transport van hout en houtproducten met heftrucks/zijladers (elektrisch + LPG) op het buitenterrein. Overige relevante geluidsbronnen zijn de installaties ten behoeve van de houtmotafzuiging buiten op het bedrijfsterrein. De inrichting is momenteel nog vergunningsplichtig [6] op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer (type C-inrichting). Het college van burgemeester en wethouders van Bladel is het bevoegd gezag.

2.2. Herstructurering

De voorgenomen herstructurering van Gooskens Hout Hoogeloon betreft de onderstaande akoestisch relevante aspecten:

- *De bedrijfsactiviteiten worden geconcentreerd op het bedrijfsperceel aan de noordzijde van de Breestraat. Het zuidelijk bedrijfsperceel wordt afgestoten. Hierdoor worden oversteekbewegingen van heftrucks en zijladers over de Breestraat verleden tijd.*
- *De zuidgevels van de bedrijfshallen A1, G1 en G2 worden voorzien van dichte metselwerk wanden, waardoor het mogelijk wordt om de hoek Breestraat-Hoofdstraat aan de straatzijde een groener gezicht te geven.*
- *De woning aan de Hoofdstraat 2 wordt gesloopt. De ontstane ruimte zal worden benut voor parkeerdoeleinden en voor de realisatie van een kantoorpand met kantine aan de westzijde van de bestaande bedrijfshal A1.*
- *Bedrijfshal A1 wordt als nieuwe productieruimte in gebruik genomen en de expeditie wordt verplaatst van bedrijfshal A1 naar bedrijfshal D.*
- *De stellingen voor houtopslag op het terrein achter de woningen aan de Hoofdstraat 4 en 6 worden verwijderd ten behoeve van de beperkte uitbreiding van de bestaande bedrijfshal A1 voor productiedoeleinden, het realiseren van een oplaadpunt voor de heftrucks en het parkeren.*
- *De bestaande 6 meter hoge afscherming van Legio blokken achter de woningen aan de Hoofdstraat 4 en 6 wordt verwijderd en wordt vervangen door een 2,5 meter hoge afscherming met opgaand groen.*
- *De noordzijde van het bedrijfsterrein wordt ingericht als houtopslag met stellingen (locatie M). Tussen de percelen aan de Hoofdstraat en de nieuwe houtopslag op het noordelijk bedrijfsterrein wordt een 4,5 meter hoge afscherming met opgaand groen gerealiseerd.*
- *De bestaande stellingen voor houtopslag worden uitgebreid (locatie M) en overdekt (locatie F).*
- *Het perceel met woning aan de Hoofdstraat 8 is inmiddels aangekocht en wordt gedeeltelijk als opslagterrein bij de inrichting betrokken (locatie M).*

---

5 Percelen kadastraal bekend onder Hoogeloon sectie E, nummers 537, 1016, 1137, 1143 en 1329.

6 In verband met de aanwezigheid van een bovengrondse LPG-tank met afleverzuil.

- *De kopstellingsrekken voor houtopslag (stellage C) langs de toegang tot het terrein aan de zijde van de Hoofdstraat worden verplaatst naar locatie M, zodat parkeerruimte op eigen terrein ontstaat voor personenauto's en vrachtwagens.*

Situatie na herstructurering met locatie geluid afschermende voorzieningen.

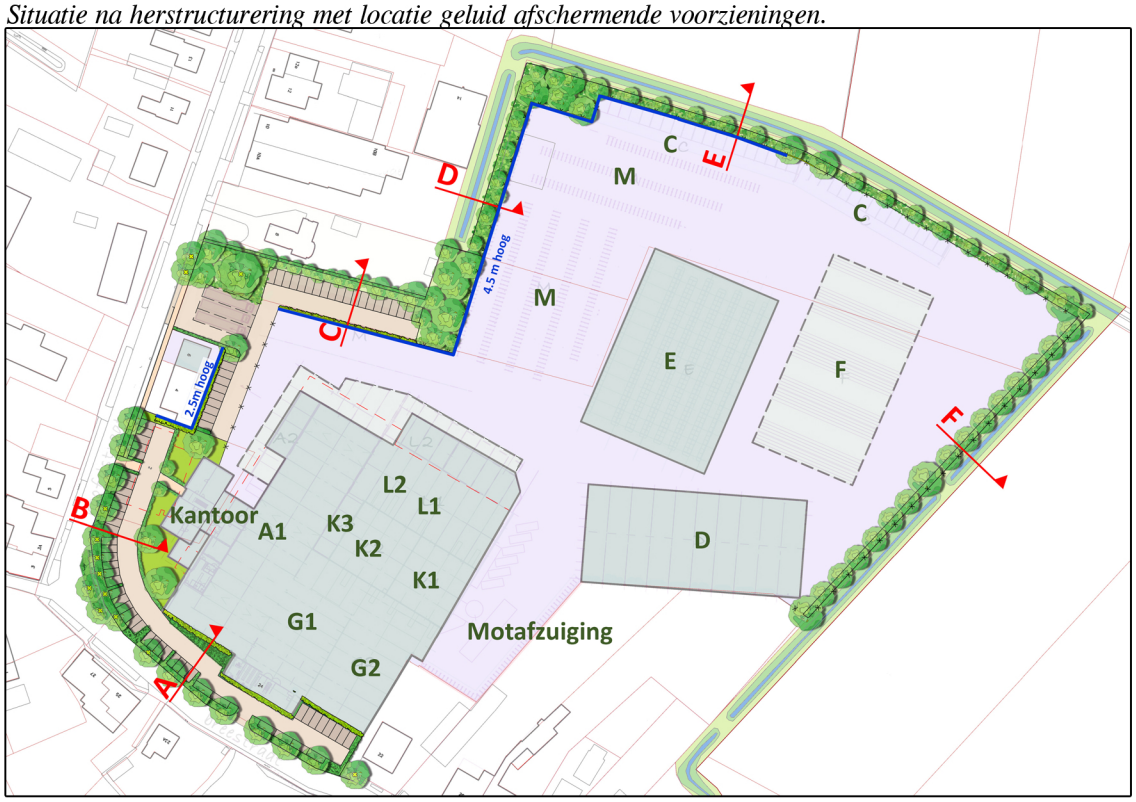

Om de herstructurering mogelijk te maken, dient het ter plaatse vigerende bestemmingsplan (gedeeltelijk) te worden herzien. Een situatie-overzicht van de inrichting vóór en ná de herstructurering is opgenomen in bijlage 1.

2.3. Representatieve bedrijfssituatie

Voor de lawaai producerende activiteiten is uitgegaan van de situatie die meer dan 12× per jaar voorkomt en als zodanig in het kader van dit onderzoek als representatief moet worden aangemerkt. Activiteiten met een frequentie van 12× per jaar of minder kunnen worden beschouwd als incidentele gebeurtenissen en blijven in dit onderzoek buiten beschouwing.

De inrichting is op weekdagen en zaterdagen geopend van 07.15 uur 's-morgens tot 16.00 uur 's-middags. Tijdens grote drukte komt het regelmatig voor dat bedrijfsactiviteiten plaatsvinden in de periode van 06.30 uur 's-morgens tot 20.00 uur 's-avonds. Voor de representatieve bedrijfssituatie [7] is derhalve een effectieve bedrijfsduur aangehouden van 12 uren in de dag-periode, 1 uur in de avondperiode en 0,5 uur in de nachtperiode.

---

7 Zie ook de formulieren representatieve bedrijfssituatie (RBS) in bijlage 2.

Voor de actuele representatieve bedrijfssituatie zijn in overleg met de opdrachtgever de onderstaande werkzaamheden, activiteiten en installaties als akoestisch relevant beschouwd:

- ***Laad- en loshandelingen en transport van hout- en houtproducten**. Deze vinden plaats met heftrucks en zijladers (elektrisch + LPG). Het laden en lossen van de vrachtwagens vindt hoofdzakelijk binnen in de expeditie- en opslaghallen plaats. Loshandelingen vinden plaats in de hallen D en E, het laden van gereed product vindt altijd plaats binnen in hal A1 (expeditie). Gedurende de dagperiode zijn maximaal 12 heftrucks/zijladers op het buitenterrein in bedrijf voor het intern transport (rijden) en de opslag van hout (handling). Bij overwerk in de avond- en nachtperiode zijn dat maximaal 3 heftrucks.*
- ***De toegangen tot de expeditie en de productie- en opslagruimten**. Deze zijn voorzien van een zgn. snelloopdeur en bevinden zich in de noordgevel van de hallen A1 (expeditie) en L1 (opslag) en in de oostgevel van hal G2 (productie). De snelloopdeuren zijn alleen geopend voor de onmiddellijke doorgang van heftrucks en zijladers (gedurende ca. 25 seconden per doorgang). De roldeuren in zuidgevel van de hallen G1 en G2 (productie) blijven permanent gesloten. De roldeur in de zuidgevel van hal A1 (expeditie) is alleen geopend voor de onmiddellijke doorgang van voertuigen.*
- ***Het wisselen van de houtmotcontainers**. Dit vindt op werkdagen 2× in de dagperiode met een containerwagen plaats op het buitenterrein ter hoogte van de houtmotafzuiging en duurt effectief ca. 15 minuten per wisseling.*
- ***Het storten van houtafval in containers**. Dit vindt op werkdagen regelmatig in de dagperiode met een heftruck plaats op het buitenterrein ter hoogte van de houtmotcontainers.*
- ***De centrale houtmotafzuiging**. Deze is gesitueerd op het buitenterrein direct ten oosten van de hallen G2 en K1 (productie) en is gedurende de werktijden continu in bedrijf.*

Op het terrein van de inrichting komen de volgende transportbewegingen voor [8]:

- ***De aanvoer van hout- en houtproducten en overige goederen** via de in-/uitrit gelegen aan de Hoofdstraat (op werkdagen hooguit 5 vrachtwagens in de dagperiode en 1 vrachtwagen in de periode vóór 07.00 uur of ná 19.00 uur).*
- ***De aan- en afvoer van houtmotcontainers** via de in-/uitrit gelegen aan de Hoofdstraat (op werkdagen hooguit 2 containerwagens in de dagperiode).*
- ***De afvoer van hout- en houtproducten** vanuit hal A1 (expeditie) via de in-/uitrit gelegen aan de Breestraat (op werkdagen hooguit 10 vrachtwagens en 5 bestelwagens in de dagperiode en 2 vrachtwagens in de avondperiode).*
- ***Het verkeer van bezoekers en personeel** van en naar de parkeerplaatsen op het bedrijfsterrein (op werkdagen ca. 45 personenauto's in de dagperiode, 7 personenauto's in de avondperiode en 10 personenauto's in de nachtperiode).*

Voor de representatieve bedrijfssituatie ná herstructurering geldt in afwijking van de actuele representatieve bedrijfssituatie het volgende:

- *Loshandelingen vinden plaats in de hallen E en F, het laden van gereed product vindt altijd plaats binnen in hal D (expeditie) die volledig gesloten zal worden uitgevoerd.*
- *Snelloopdeuren bevinden zich in de noordgevel van hal A1 (productie) en L1 (opslag), in de oostgevel van hal G2 (productie) en in de oost- en westgevel van hal D (expeditie). De roldeuren in zuidgevel van de hallen A1, G1 en G2 (productie) zijn verwijderd en de gevelopeningen zijn dichtgemetseld.*
- *De aan- en afvoer van hout- en houtproducten en overige goederen vindt alleen nog plaats via de in-/uitrit gelegen aan de Hoofdstraat (op werkdagen hooguit 21 vrachtwagens en 5 bestelwagens in de dagperiode, 4 vrachtwagens in de avondperiode en 1 vrachtwagen in de periode vóór 07.00 uur).*

---

[8] De effectieve bedrijfsduur van de voertuigbewegingen is gebaseerd op de totale weglengte op het eigen bedrijfsterrein bij een gemiddelde rijsnelheid van 10 km/uur.

2.4. Omgevingskenmerken

De omgevingskenmerken zijn ontleend aan waarnemingen ter plaatse en aan digitale PDOK ondergronden.

Woonomgeving.

De inrichting is gelegen binnen de bebouwde kom van Hoogeloon. De dichtstbijzijnde geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving zijn de woningen gelegen aan de Hoofdstraat en de Breestraat. De woningen gelegen aan de Breestraat 23a en aan de Hoofdstraat 6 en 8 behoren tot de inrichting.

Hoogteligging.

De wegen en de objecten in het onderzoeksgebied zijn op maaiveldhoogte gelegen. Er zijn in het onderzoeksgebied geen akoestisch relevante hoogteverschillen.

Bodem.

Het bedrijfsterrein van de inrichting en de wegen in het onderzoeksgebied zijn ingevoerd als een reflecterend bodemgebied met een bodemfactor [9] van 0,0. Buiten de ingevoerde bodemgebieden is gerekend met een standaard bodemfactor van 1,0.

Afscherming, reflectie.

Alle relevante objecten in het onderzoeksgebied zijn op basis van digitale PDOK ondergronden volgens het rijksdriehoekstelsel in het rekenmodel opgenomen.

Rekenpunten.

Voor de geluidsberekeningen zijn rekenpunten geselecteerd op de geluidsbelaste gevel(s) van de woningen in de directe omgeving van de inrichting en op 50 meter uit (de grens van) de inrichting. In totaal zijn 36 rekenpunten geselecteerd. De situering van de rekenpunten is weergegeven op de computerplot in bijlage 4 [10]. De berekeningen op de gevels van woningen zijn conform de *Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (VROM, 1998)* [11] uitgevoerd op de plaats en hoogte waar hinder wordt ondervonden dan wel kan worden ondervonden, zonder de reflectiebijdrage van achterliggende gevels (invallend geluid). Voor de dagperiode is dit als regel op een hoogte van 1,5 meter boven plaatselijk maaiveld (begane grond) en voor de avond- en nachtperiode op een hoogte van 5 meter boven plaatselijk maaiveld (verdieping). De beoordelingshoogte op de rekenpunten gelegen op 50 meter van de inrichting bedraagt 5 meter boven plaatselijk maaiveld.

---

9 De bodemfactor geeft aan in welke mate een bodemgebied geluid reflecteert (0=100%, 1=0%).

10 De gekozen rekenpunten wijken op sommige locaties enigszins af van de in de vigerende milieuvergunning opgenomen beoordelingspunten.

11 Hierna te noemen: de Handreiking.

2.5. Toeslag Kx

Het geluidsniveau afkomstig van de houtmotafzuiging —en dan met name van het afvoerkanaal bovendaks vanuit hal K2 (productie)— heeft ter plaatse van de rekenpunten dikwijls een tonaal karakter, dat wordt bepaald door het te frezen product (freesinstellingen, houtdikte). In het voorliggend onderzoek is er vooralsnog van uitgegaan dat dit geluid gedurende 100% van de werktijd tonaal kan zijn (worst case scenario).

Conform de Handleiding dient in geval van geluid met een tonaal karakter een toeslag Kx van +5 dB in rekening te worden gebracht. Deze toeslag is van toepassing op het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ten gevolge van de gehele inrichting.

NB: In de tabellen op blad 14 t/m 21 zijn de berekende geluidsniveaus vermeld exclusief de toeslag Kx van +5 dB.

3. TOETSINGSKADERS

3.1. Vigerende milieuvergunning

De inrichting is momenteel in verband met de aanwezigheid van een bovengrondse LPG-tank met afleverzuil nog vergunningsplichtig op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer (type C-inrichting). Bij beschikking van 24 april 2009 is door het college van burgemeester en wethouders van Bladel aan de inrichting een vergunning krachtens de Wet milieubeheer verleend onder nummer 2008.013. In deze vergunning zijn in het belang van de bescherming van het milieu de volgende geluidsvoorschriften opgenomen:

6.1.1
Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten in de representatieve bedrijfssituatie, mag ter plaatse van de volgende beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Beoordelingspunt		*Dagperiode 07.00-19.00 uur h=1,5 m in dB(A)*	*Avondperiode 19.00-23.00 uur h=5 m in dB(A)*	*Nachtperiode 23.00-07.00 uur h=5 m in dB(A)*
W1	*Breestraat 15/17*	*41*	*37*	--
W2	*Breestraat 19/21*	*46*	*39*	--
W3	*Breestraat 22a voorgevel*	*48*	*39*	--
W4	*Breestraat 22a zijgevel*	*49*	*42*	--
W5	*Breestraat 22a achtergevel*	*47*	*45*	--
W6	*Breestraat 20/22 voorgevel*	*42*	*38*	--
W7	*Breestraat 20/22 achtergevel*	*47*	*44*	--
W8	*Breestraat 18 achtergevel*	*45*	*41*	--
W9	*Hoofdstraat 1/1a zijgevel*	*42*	*32*	--
W10	*Hoofdstraat 1/1a voorgevel*	*41*	*35*	--
W11	*Hoofdstraat 3/3a voorgevel*	*43*	*37*	--
W12	*Hoofdstraat 5 voorgevel*	*41*	*33*	--
W13	*Hoofdstraat 5a voorgevel*	*40*	*31*	--
W14	*Hoofdstraat 7 voorgevel*	*44*	*33*	--
W15	*Hoofdstraat 9 voorgevel*	*41*	*32*	--
W16	*Hoofdstraat 10 zijgevel*	*45*	*30*	--
W17	*Hoofdstraat 8 zijgevel*	*42*	*37*	--
W18	*Hoofdstraat 6 zijgevel*	*46*	*35*	--
W19	*Hoofdstraat 6 achtergevel*	*42*	*35*	--
W20	*Hoofdstraat 2 achtergevel*	*38*	*33*	--
W21	*Hoofdstraat 2 zijgevel*	*40*	*34*	--
W22	*Dijkstraat 1 a achtergevel*	*38*	*28*	--
W23	*Dijkstraat 2 achtergevel*	*36*	*31*	--

6.1.2

Het maximale geluidsniveau (L_{Amax}), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten in de representatieve bedrijfssituatie, mag ter plaatse van de volgende beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Beoordelingspunt		*Dagperiode 07.00-19.00 uur h=1,5 m in dB(A)*	*Avondperiode 19.00-23.00 uur h=5 m in dB(A)*	*Nachtperiode 23.00-07.00 uur h=5 m in dB(A)*
W1	*Breestraat 15/17*	*52*	*56*	--
W2	*Breestraat 19/21*	*63*	*60*	--
W3	*Breestraat 22a voorgevel*	*68*	*64*	--
W4	*Breestraat 22a zijgevel*	*68*	*64*	--
W5	*Breestraat 22a achtergevel*	*58*	*65*	--
W6	*Breestraat 20/22 voorgevel*	*62*	*58*	--
W7	*Breestraat 20/22 achtergevel*	*61*	*65*	--
W8	*Breestraat 18 achtergevel*	*59*	*61*	--
W9	*Hoofdstraat 1/1a zijgevel*	*69*	*56*	--
W10	*Hoofdstraat 1/1a voorgevel*	*62*	*65*	--
W11	*Hoofdstraat 3/3a voorgevel*	*63*	*65*	--
W12	*Hoofdstraat 5 voorgevel*	*59*	*62*	--
W13	*Hoofdstraat 5a voorgevel*	*57*	*59*	--
W14	*Hoofdstraat 7 voorgevel*	*69*	*62*	--
W15	*Hoofdstraat 9 voorgevel*	*64*	*59*	--
W16	*Hoofdstraat 10 zijgevel*	*63*	*56*	--
W17	*Hoofdstraat 8 zijgevel*	*59*	*65*	--
W18	*Hoofdstraat 6 zijgevel*	*70*	*65*	--
W19	*Hoofdstraat 6 achtergevel*	*68*	*65*	--
W20	*Hoofdstraat 2 achtergevel*	*56*	*61*	--
W21	*Hoofdstraat 2 zijgevel*	*65*	*65*	--
W22	*Dijkstraat 1 a achtergevel*	*65*	*51*	--
W23	*Dijkstraat 2 achtergevel*	*60*	*57*	--

In de considerans bij de beschikking wordt ten aanzien van de toetsing aan geluidsgrenswaarden het volgende vermeld:

De inrichting ligt binnen de bebouwde kom van Hoogeloon aan de Breestraat en de Hoofdstraat. Deze straten zijn toegangswegen tot het kerndorp. Vanwege het drukke karakter in de omgeving, ten gevolge van het verkeer over deze wegen, bedraagt de richtwaarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau 50 dB(A) etmaalwaarde. De grenswaarde voor het maximale geluidsniveau bedraagt 70 dB(A) etmaalwaarde. De voorkeursgrenswaarde voor de indirecte hinder bedraagt 50 dB(A) etmaalwaarde.

Uit het akoestisch rapport blijkt dat in de representatieve bedrijfssituatie voldaan wordt aan de richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde en aan de grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde ter plaatse van woningen van derden, indien er een scherm geplaatst wordt ter plaatse van de zijgevel van de woning aan Hoofdstraat 6 met een lengte van 15 meter en hoogte van 2,5 meter.

Ter plaatse van de referentiepunten noordwest en zuidwest van de inrichting wordt de richtwaarde overschreden in de dag- en avondperiode. Omdat deze punten geen geluidsgevoelige objecten betreffen, hoeft hier niet getoetst te worden aan de betreffende richtwaarde. Ter bescherming van de omliggende woningen wordt aangesloten bij de berekende geluidsniveaus in de voorschriften.

De richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde en de grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde komen overeen met de algemeen geldende geluidsgrenswaarden uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. Gelet op bovenstaande passage in de considerans wordt de geluidsbelasting ten gevolge van de inrichting in dit onderzoek vooralsnog getoetst aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Bedrijfsactiviteiten in de nachtperiode zijn op grond van de vigerende milieuvergunning niet toegestaan. De actuele bedrijfssituatie wijkt op dit punt af van de destijds vergunde situatie.

3.2. Activiteitenbesluit milieubeheer

In artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de onderstaande geluidsgrenswaarden ter voorkoming dan wel beperking van hinder opgenomen:

Artikel 2.17

1. Voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten, geldt dat:

a. de niveaus op de in tabel 2.17a genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17a

	07:00-19:00 uur	*19:00-23:00 uur*	*23:00-07:00 uur*
$L_{Ar,LT}$ *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*	*40 dB(A)*
$L_{Ar,LT}$ *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*35 dB(A)*	*30 dB(A)*	*25 dB(A)*
L_{Amax} *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*70 dB(A)*	*65 dB(A)*	*60 dB(A)*
L_{Amax} *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*55 dB(A)*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*

b. de in de periode tussen 07.00 uur en 19.00 uur in tabel 2.17a opgenomen maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) niet van toepassing is op laad en losactiviteiten.

3.3. Indirecte hinder

Onder indirecte hinder wordt verstaan de nadelige gevolgen voor het milieu die, hoewel veroorzaakt door activiteiten buiten de inrichting, aan de inrichting zijn toe te rekenen, zoals het aan- en afrijdend verkeer ten behoeve van de inrichting over de openbare weg.

Conform de Handreiking geldt voor de indirecte hinder ten gevolge van aan- en afrijdend verkeer een beperking van de reikwijdte van de milieuvergunning tot die afstand, waarbinnen de herkomst van het verkeer in alle redelijkheid kan worden teruggevoerd op de aanwezigheid van de inrichting. Met name in de directe omgeving van de in-/uitrit(ten) geeft afremmend en optrekkend verkeer een duidelijke afwijking van het normale verkeersbeeld [12].

[12] In de onderhavige situatie kan hiervoor een afstand van 100 m¹ uit de in-/uitritten worden aangehouden. Vanaf deze afstand kan redelijkerwijs worden verwacht dat voertuigen met betrekking tot de rijsnelheid in het normale verkeersbeeld zijn opgenomen.

In dit rapport zijn de geluidsniveaus door de voertuigbewegingen over de openbare weg (Breestraat/Hoofdstraat) bepaald en getoetst overeenkomstig de beoordelingsmethodiek uit de VROM-circulaire van 29 februari 1996 [13].

3.4. VNG-publicatie

Voor het buitenplans afwijken van het bestemmingsplan middels een omgevingsvergunning of planherziening dient in een ruimtelijke onderbouwing respectievelijk plantoelichting te worden aangetoond dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de systematiek zoals aangegeven in de VNG-publicatie. Deze publicatie geeft richtafstanden voor de milieuthema's geur, stof, geluid en gevaar. De richtafstanden vormen een eerste indicatie van de aanvaardbaarheid in de situatie dat milieubelastende activiteiten nabij gevoelige functies worden gesitueerd.

De bedrijfsactiviteiten in de inrichting vallen onder milieucategorie 3.2 (Houtzagerijen), waarvoor op grond van de VNG-publicatie een richtafstand voor geluid van 100 meter geldt. Deze milieucategorie is ook op grond van het ter plaatse vigerende bestemmingsplan *Hoogeloon 2010* toegestaan. De richtafstanden in de VNG-publicatie zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype. Wanneer sprake is van het omgevingstype gemengd gebied, worden grotere milieueffecten ter plaatse van gevoelige bestemmingen geaccepteerd dan bij rustige woonwijken en kan dit de toepassing van een kleinere richtafstand rechtvaardigen.

Zoals gemotiveerd in de toelichting van het concept-ontwerpbestemmingsplan *Hoogeloon 2010, herziening Gooskens Hout* is in de onderhavige situatie sprake van het omgevingstype gemengd gebied. Voor milieucategorie 3.2 kan dan de richtafstand worden verkleind tot 50 meter. Indien woningen op een kortere afstand van de inrichting zijn gesitueerd, dient nader te worden onderzocht of sprake is van een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat. Volgens het toetsingskader uit bijlage B5 van de VNG-publicatie is sprake van een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat bij een geluidsbelasting op woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen in het omgevingstype gemengd gebied van:

- *ten hoogste 50 dB(A) L_{etmaal} en 70, 65 en 60 dB(A) L_{Amax} in de respectievelijke dag-, avond- en nachtperiode en ten hoogste 50 dB(A) L_{etmaal} ten gevolge van de verkeersaantrekkende werking (indirecte hinder).*

Het bevoegd gezag mag toetsen aan 5 dB hogere waarden, mits uit motivatie blijkt waarom het deze hogere geluidsbelasting in de onderhavige situatie acceptabel acht.

---

[13] Circulaire *Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer (ministerie van VROM, 29-02-1996, nr. MBG 96006131).*

4. GELUIDSMETINGEN EN -BEREKENINGEN

4.1. Meet- en rekenmethoden

De metingen en berekeningen zijn uitgevoerd volgens methode II (module C) uit de Handleiding. De volgende methoden zijn toegepast:

- *methode II.2 (geconcentreerde bronmethode) ter bepaling van de geluidsemissie van de houtmotafzuiging en van het rijden en de handelingen met heftrucks/zijladers;*
- *methode II.3 (aangepast meetvlakmethode) ter bepaling van de geluidsemissie van de houtmotafvoerkanalen bovendaks;*
- *methode II.7 (uitstraling gebouwen) ter bepaling van de geluidsemissie van de uitwendige scheidingsconstructies van de bedrijfshallen;*
- *methode II.8 (overdrachtsmodel) ter bepaling van de geluidsniveaus ter plaatse van immissiepunten.*

4.2. Geluidsmetingen

De optredende geluidsniveaus in het galmveld van de bedrijfshallen zijn bepaald uit geluidsmetingen uitgevoerd op dinsdag 12 maart 2019. Voor het uitvoeren en de analyse van de geluidsmetingen is gebruik gemaakt van de volgende meetapparatuur:

- ***RION NA-27:*** *Precisie geluidsniveaumeter met realtime 1/3-octaafbandanalysator, voorzien van microfoon type UC-53A met voorversterker type NH-20. Een absolute ijking van 114 dB bij 1000 Hz heeft vóór en ná de metingen plaatsgevonden met behulp van de akoestische kalibrator type NORSONIC 1251.*
- ***RION NA-29E:*** *Precisie geluidsniveaumeter met realtime 1/1-octaafbandanalysator, voorzien van een microfoon type UC-53 met voorversterker type NH-17. Een absolute ijking van 94 dB bij 1000 Hz heeft vóór en ná de metingen plaatsgevonden met behulp van de akoestische kalibrator type RION NC-73.*

De meetapparatuur voldoet aan de specificaties volgens de NEN 10.804:1991 (type 1) en de NEN 10.225:1980. De metingen zijn uitgevoerd met ingeschakeld A-filter in de meterstand "F" (fast). De (verwerkte) meetresultaten zijn vermeld in bijlage 3 en in de onderstaande tabel kort samengevat.

Tabel 1: Overzicht gemeten geluidsniveaus in galmveld van de bedrijfshallen.

Bedrijfshal	*activiteit*	*geluidsniveau in dB(A)*	
		$L_{Aeq,T}$	L_{Amax}
A1, expeditie	*heftruckbewegingen (opslag, laden/lossen)*	*71*	*85*
G1, productie	*machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen)*	*81*	*97*
G2, productie	*machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen)*	*82*	*96*
K1, productie	*machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen)*	*85*	*95*
K2, productie	*machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen)*	*88*	*102*
K3, productie	*machinale houtbewerking (zagen, schaven, frezen)*	*84*	*100*
L1, toevoer productie	*heftruckbewegingen (opslag, aanvoer)*	*66*	*77*

4.3. Geluidsemissie

Voor de bepaling van de geluidsemissie van de uitwendige scheidingsconstructies van de bedrijfshallen is in dit onderzoek uitgegaan van de in tabel 1 vermelde halniveaus. De geluidsisolatie van de uitwendige scheidingsconstructies is deels in situ gemeten [14] deels ontleend aan de Handleiding dan wel aan ervaringscijfers verkregen uit elders uitgevoerde metingen aan identieke of vergelijkbare constructies. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de gehanteerde binnenniveaus en isolatiewaarden en van de op basis daarvan berekende geluidsemissie van de uitwendige scheidingsconstructies.

De geluidsemissie van de overige in de inrichting aanwezige geluidsbronnen is deels ontleend aan kengetallen/ervaringscijfers deels aan resultaten van metingen in situ (zie bijlage 3). In de onderstaande tabel staan de geluidsvermogenniveaus L_W hiervan samengevat. Tevens zijn de maximale geluidsvermogenniveaus $L_{W,max}$ gemeten in de meterstand "F" (fast) vermeld. In bijlage 4 is gedetailleerde spectrale informatie opgenomen.

Tabel 2: Overzicht gehanteerde bronvermogenniveaus.

Geluidsbron	*activiteit/onderdeel*	*geluidsemissie in dB(A)*		*M*	*K* [1]
		L_W	$L_{W,max}$		
houtmotafzuiging	*installatie c.a. totaal*	*109*	--	✓	
	rooster ontluchting, klein	*98*	--	db/a	
	rooster ontluchting, groot	*73*	--	db/a	
	ventilatoren, laag gedeelte	*104*	--	db/a	
	afzuiging naar motcontainers	*100*	--	db/a	
	afvoerkanaal hal K2	*83*	--	✓	
	afvoerkanaal hal K2, tonaal	*105*	*111*	✓	
	afvoerkanaal hal G1/G2	*80*	--	✓	
heftruck, LPG+elektrisch (gemiddelde waarde)	*rijden, extern transport*	*95*	*102*	✓	
	handelingen, buitenopslag	*98*	*111*	✓	
	storten hout in container	--	*110*	✓	
	klepperen lepels klinkerbestrating	--	*112*	db/a	
warmtepomp, kantoor	*Mitsubishi PURY-EP900, koelen*	*86*	--		✓
	idem, nachtstand	*73*	--		✓
luchtbehandeling, kantoor	*Verhulst VKT Basic HR40*	*79*	--		✓
vrachtwagen	*rijden, 10 km/h*	*102*	*107* [2]		✓
	overtrekken (houtmot)container	*104*	*114*		✓
bestelwagen	*rijden, 10 km/h*	*95*	*100*		✓
personenauto	*rijden, 10 km/h*	*89*	*94*		✓

[1] M = meting d.d. 12 maart 2019, K = kengetal/ervaringscijfer.

[2] Het afblazen van remlucht zit in het maximaal bronvermogen van de vrachtwagen verdisconteerd. Het afblazen van remlucht komt in de regel niet boven deze waarde uit (zie o.a. TNO-rapport HAG-RPT-970095).

db/a Meting db/a consultants periode 2018-2019.

[14] Snelloopdeuren, roldeuren hal G1 en G2.

4.4. Immissieberekeningen

De geschematiseerd ingevoerde situatie (geometrie) ten behoeve van de overdrachtsberekeningen is opgenomen in bijlage 4. Op basis van de representatieve bedrijfssituatie en de daarbij optredende geluidsemissies van in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en van plaatsvindende werkzaamheden en activiteiten [15] zijn de geluidsniveaus berekend ter plaatse van geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving.

De berekeningsresultaten van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en maximale geluidsniveaus L_{Amax} in de actuele bedrijfssituatie en in de situatie ná herstructurering zijn opgenomen in bijlage 5 en zijn in de tabellen op blad 14 tot en met 21 kort samengevat. De berekeningsresultaten in de bijlage en de tabellen zijn exclusief een eventuele tonaal toeslag K_X van +5 dB.

In de situatie ná herstructurering is voor het geluidsniveau in hal A1 (nieuwe productieruimte) uitgegaan van het gemiddeld in de hallen G1/G2/K1/K2/K3 optredend geluidsniveau ten gevolge van zaagactiviteiten, gecorrigeerd voor de verhouding van het ruimtevolume van hal A1 en het gemiddelde ruimtevolume van de hallen G1/G2/K1/K2/K3 [16]. Dit resulteert in een naar verwachting optredend geluidsniveau in hal A1 van 80 dB(A) L_{Aeq} en 94 dB(A) L_{Amax}.

Indirecte hinder.

Het geluidsniveau ten gevolge van het verkeer van en naar de inrichting over de openbare weg is bepaald door middel van berekeningen volgens de Standaard rekenmethode 2 van het *Reken- en meetvoorschrift geluid 2012*. Het rekenmodel wegverkeerslawaai en de op basis daarvan berekende geluidsniveaus zijn opgenomen in bijlage 6.

4.5. Vergelijking meet- en rekenresultaten

Op drie meetpunten op het terrein van Gooskens Hout Hoogeloon zijn directe immissiemetingen verricht van de houtmotafzuiging zonder tooncomponent. Op deze meetpunten is tevens het immissieniveau L_i ten gevolge van de houtmotafzuiging berekend. De resultaten van de directe immissiemetingen en van de berekeningen op de meetpunten zijn in grafiekvorm opgenomen in bijlage 3. Uit de grafieken blijkt dat tussen de resultaten van de directe immissiemetingen en het rekenmodel een goede overeenkomst bestaat [17], hetgeen duidt op een correct toegepaste modellering c.q. schematisering van de houtmotafzuiging.

---

15 Zoals vermeld in tabel 2 en bijlage 3.

16 Ruimtevolume hal A1 is een factor 3 groter.

17 Binnen de toelaatbare meetnauwkeurigheid van ±1 dB volgens de Handleiding.

Gooskens Hout Hoogeloon, actuele bedrijfssituatie, $L_{Ar,LT}$ in dB(A) *)

Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	43	46	40	**51**
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	50	47	41	**52**
W02.2_A	ZG Breestraat 21	46	46	40	**51**
W03.1_A	VG Breestraat 22	45	36	31	45
W04.1_A	ZG Breestraat 22	52	50	44	**55**
W05.1_A	AG Breestraat 22	52	52	46	**57**
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	47	50	44	**55**
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	48	51	45	**56**
W08.1_A	AG Breestraat 18a	50	49	43	**54**
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	42	38	32	43
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	41	37	32	42
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	45	25	19	45
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	44	39	34	44
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	43	39	33	44
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	43	39	33	44
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	48	40	35	48
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	43	40	34	45
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	41	39	33	44
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	44	41	35	46
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	46	41	35	46
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	47	37	32	47
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	48	35	30	48
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	40	31	26	40
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	41	32	26	41
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	43	35	29	43
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	34	37	31	42
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	36	36	30	41
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	38	37	30	42
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	38	35	29	40
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	44	39	34	44
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	39	34	28	39
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	49	44	38	49
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	49	38	33	49
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	47	38	32	47
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	48	40	35	48
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	53	47	41	**53**

*) Exclusief tonaal toeslag K_X van 5 dB

Gooskens Hout Hoogeloon, actuele bedrijfssituatie, L_{Amax} in dB(A)				
Naam	**Omschrijving**	**Dag**	**Avond**	**Nacht**
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	60	57	57
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	66	62	58
W02.2_A	ZG Breestraat 21	59	58	57
W03.1_A	VG Breestraat 22	68	62	**62**
W04.1_A	ZG Breestraat 22	69	**67**	**67**
W05.1_A	AG Breestraat 22	59	64	**64**
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	62	62	**62**
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	53	63	**63**
W08.1_A	AG Breestraat 18a	55	61	**61**
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	62	65	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	64	57	54
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	68	44	38
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	67	65	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	64	62	60
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	63	65	**65**
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	**71**	**71**	**71**
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	64	**66**	**66**
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	63	**66**	**66**
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	60	62	**62**
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	62	61	**61**
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	70	**70**	**70**
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	**72**	**72**	**72**
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	69	**69**	**69**
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	58	55	55
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	65	50	45
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	61	54	48
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	47	52	52
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	49	52	52
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	49	51	51
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	60	58	58
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	61	51	44
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	70	57	55
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	64	58	58
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	62	58	58
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	63	59	59
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	60	56	56

Gooskens Hout Hoogeloon, actuele bedrijfssituatie, $L_{Ar,LT}$ in dB(A) *)

Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	40	40	33	45
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	45	40	34	45
W02.2_A	ZG Breestraat 21	41	38	32	43
W03.1_A	VG Breestraat 22	45	35	28	45
W04.1_A	ZG Breestraat 22	50	45	39	50
W05.1_A	AG Breestraat 22	49	45	39	50
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	42	41	35	46
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	44	41	35	46
W08.1_A	AG Breestraat 18a	41	40	34	45
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	41	35	30	41
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	41	33	29	41
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	45	21	15	45
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	43	37	32	43
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	41	34	30	41
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	40	30	25	40
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	47	35	29	47
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	40	35	28	40
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	40	32	25	40
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	42	38	31	43
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	45	37	31	45
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	47	29	22	47
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	48	27	21	48
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	38	22	15	38
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	38	26	20	38
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	43	29	23	43
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	33	29	22	34
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	34	32	26	37
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	34	32	25	37
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	34	30	23	35
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	42	36	31	42
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	39	27	21	39
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	46	36	30	46
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	48	32	26	48
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	45	29	23	45
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	45	32	26	45
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	47	40	34	47

*) Inclusief maatregelen (zie paragraaf 5.1)

Gooskens Hout Hoogeloon, actuele bedrijfssituatie, L_{Amax} in dB(A) *)				
Naam	**Omschrijving**	**Dag**	**Avond**	**Nacht**
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	60	57	46
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	66	62	52
W02.2_A	ZG Breestraat 21	59	58	50
W03.1_A	VG Breestraat 22	68	61	53
W04.1_A	ZG Breestraat 22	69	63	60
W05.1_A	AG Breestraat 22	59	60	53
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	62	54	46
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	53	53	45
W08.1_A	AG Breestraat 18a	52	52	43
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	62	65	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	64	57	53
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	68	44	34
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	67	65	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	64	62	56
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	63	54	49
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	71	50	49
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	64	47	47
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	63	47	42
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	60	49	49
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	62	49	49
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	70	43	38
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	72	50	47
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	69	47	33
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	58	48	38
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	65	50	43
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	61	54	42
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	47	44	42
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	49	43	41
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	49	43	40
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	60	58	58
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	61	51	40
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	70	57	48
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	64	37	34
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	62	43	33
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	63	47	37
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	60	53	44

*) Inclusief maatregelen (zie paragraaf 5.1)

Gooskens Hout Hoogeloon, ná herstructurering, $L_{Ar,LT}$ in dB(A) *)

Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	39	39	33	44
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	42	39	33	44
W02.2_A	ZG Breestraat 21	40	38	31	43
W03.1_A	VG Breestraat 22	35	31	25	36
W04.1_A	ZG Breestraat 22	44	42	36	47
W05.1_A	AG Breestraat 22	49	45	39	50
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	41	41	35	46
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	44	42	35	47
W08.1_A	AG Breestraat 18a	42	40	34	45
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	41	41	34	46
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	40	42	36	47
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	28	25	18	30
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	44	43	33	48
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	42	41	35	46
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	40	38	30	43
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	49	44	36	49
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	45	41	33	46
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	43	40	32	45
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	50	45	38	50
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	46	42	34	47
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	47	46	38	**51**
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	43	45	37	50
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	38	35	28	40
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	35	34	28	39
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	30	33	26	38
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	29	32	24	37
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	36	36	27	41
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	36	36	27	41
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	35	35	26	40
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	30	33	26	38
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	38	36	29	41
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	54	46	35	**54**
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	46	36	27	46
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	45	36	29	45
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	47	41	34	47

*) Inclusief bronmaatregelen (zie paragraaf 5.1)

Gooskens Hout Hoogeloon, ná herstructurering, L_{Amax} in dB(A) *)

Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	47	43	43
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	50	48	48
W02.2_A	ZG Breestraat 21	47	46	46
W03.1_A	VG Breestraat 22	60	49	49
W04.1_A	ZG Breestraat 22	64	58	51
W05.1_A	AG Breestraat 22	59	59	50
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	51	48	48
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	53	51	48
W08.1_A	AG Breestraat 18a	52	48	47
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	55	52	52
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	54	51	51
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	38	38	38
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	57	57	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	58	57	57
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	63	63	**63**
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	71	**71**	**71**
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	63	63	**63**
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	65	65	**65**
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	69	**69**	**69**
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	63	63	58
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	**72**	**72**	**72**
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	70	**70**	**70**
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	69	**69**	**69**
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	58	58	58
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	40	37	37
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	44	43	43
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	48	47	45
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	50	46	46
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	47	47	46
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	39	39	39
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	46	45	45
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	**71**	**71**	**71**
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	63	59	59
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	60	59	59
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	59	54	54

*) Inclusief bronmaatregelen (zie paragraaf 5.1)

Gooskens Hout Hoogeloon, ná herstructurering, $L_{Ar,LT}$ in dB(A) *)

Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	38	39	33	44
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	41	39	33	44
W02.2_A	ZG Breestraat 21	40	38	31	43
W03.1_A	VG Breestraat 22	35	31	25	36
W04.1_A	ZG Breestraat 22	44	42	36	47
W05.1_A	AG Breestraat 22	48	45	39	50
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	41	41	35	46
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	44	41	35	46
W08.1_A	AG Breestraat 18a	42	40	34	45
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	40	41	34	46
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	40	42	36	47
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	28	25	18	30
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	43	43	33	48
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	41	41	35	46
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	39	38	30	43
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	47	44	36	49
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	44	41	33	46
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	42	40	32	45
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	48	45	38	50
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	46	42	34	47
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	46	45	38	50
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	42	45	37	50
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	38	35	28	40
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	34	34	28	39
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	30	33	26	38
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	27	31	24	36
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	34	35	27	40
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	33	35	27	40
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	33	34	26	39
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	29	32	26	37
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	38	35	29	40
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	51	44	35	**51**
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	43	36	27	43
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	44	36	29	44
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	47	41	34	47

*) Inclusief bronmaatregelen (zie paragraaf 5.1)

en vervanging LPG-heftrucks/zijladers door elektrische heftrucks/zijladers

Gooskens Hout Hoogeloon - vergelijking situatie ná herstructurering t.o.v. vergunde grenswaarden

Immissiepunt		$L_{Ar,LT}$ ná herstructurering [dB(A)]			$L_{Ar,LT}$ vergund [dB(A)]			Verschil [dB]		
Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
W1	Breestraat 15/17	39	39	33	41	37	--	-2	2	33
W2	Breestraat 19/21	42	39	33	46	39	--	-5	0	33
W3	Breestraat 22a voorgevel	35	31	25	48	39	--	-13	-9	25
W4	Breestraat 22a zijgevel	45	42	36	49	42	--	-4	0	36
W5	Breestraat 22a achtergevel	49	45	39	47	45	--	2	0	39
W6	Breestraat 20/22 voorgevel	36	29	23	42	38	--	-6	-9	23
W7	Breestraat 20/22 achtergevel	45	42	36	47	44	--	-2	-2	36
W8	Breestraat 18 achtergevel	38	38	31	45	41	--	-8	-3	31
W9	Hoofdstraat 1/1a zijgevel	33	33	26	42	32	--	-9	1	26
W10	Hoofdstraat 1/1a voorgevel	41	41	34	41	35	--	0	6	34
W11	Hoofdstraat 3/3a voorgevel	44	43	33	43	37	--	1	6	33
W12	Hoofdstraat 5 voorgevel	42	41	35	41	33	--	1	8	35
W13	Hoofdstraat 5a voorgevel	40	38	30	40	31	--	0	7	30
W14	Hoofdstraat 7 voorgevel	48	43	35	44	33	--	4	10	35
W15	Hoofdstraat 9 voorgevel	45	41	33	41	32	--	4	9	33
W16	Hoofdstraat 10 zijgevel	43	40	32	45	30	--	-2	10	32
W17	Hoofdstraat 8 zijgevel	50	45	38	42	37	--	8	8	38
W18	Hoofdstraat 6 zijgevel		vervallen		46	35	--			
W19	Hoofdstraat 6 achtergevel		vervallen		42	35	--			
W20	Hoofdstraat 2 achtergevel		vervallen		38	33	--			
W21	Hoofdstraat 2 zijgevel		vervallen		40	34	--			
W22	Dijkstraat 1a achtergevel	30	33	26	38	28	--	-8	5	26
W23	Dijkstraat 2 achtergevel	32	32	25	36	31	--	-4	1	25

Gooskens Hout Hoogeloon - vergelijking situatie ná herstructurering t.o.v. vergunde grenswaarden

Immissiepunt		L_{Amax} ná herstructurering [dB(A)]			L_{Amax} vergund [dB(A)]			Verschil [dB]		
Naam	Omschrijving	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
W1	Breestraat 15/17	47	50	45	52	56	--	-5	-7	45
W2	Breestraat 19/21	50	51	51	63	60	--	-13	-9	51
W3	Breestraat 22a voorgevel	60	51	51	68	64	--	-8	-13	51
W4	Breestraat 22a zijgevel	62	60	53	68	64	--	-6	-4	53
W5	Breestraat 22a achtergevel	59	60	54	58	65	--	1	-6	54
W6	Breestraat 20/22 voorgevel	46	45	45	62	58	--	-16	-13	45
W7	Breestraat 20/22 achtergevel	53	53	53	61	65	--	-8	-12	53
W8	Breestraat 18 achtergevel	53	52	52	59	61	--	-6	-9	52
W9	Hoofdstraat 1/1a zijgevel	52	44	44	69	56	--	-17	-12	44
W10	Hoofdstraat 1/1a voorgevel	55	53	53	62	65	--	-7	-12	53
W11	Hoofdstraat 3/3a voorgevel	57	57	57	63	65	--	-6	-8	57
W12	Hoofdstraat 5 voorgevel	58	60	60	59	62	--	-1	-2	60
W13	Hoofdstraat 5a voorgevel	63	65	65	57	59	--	6	6	65
W14	Hoofdstraat 7 voorgevel	69	69	69	69	62	--	0	7	69
W15	Hoofdstraat 9 voorgevel	63	65	65	64	59	--	-1	6	65
W16	Hoofdstraat 10 zijgevel	65	67	67	63	56	--	2	11	67
W17	Hoofdstraat 8 zijgevel	69	69	69	59	65	--	10	4	69
W18	Hoofdstraat 6 zijgevel		vervallen		70	65	--			
W19	Hoofdstraat 6 achtergevel		vervallen		68	65	--			
W20	Hoofdstraat 2 achtergevel		vervallen		56	61	--			
W21	Hoofdstraat 2 zijgevel		vervallen		65	65	--			
W22	Dijkstraat 1a achtergevel	40	42	42	65	51	--	-25	-10	42
W23	Dijkstraat 2 achtergevel	44	47	47	60	57	--	-16	-10	47

5. TOETSING

5.1. Actuele bedrijfssituatie

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau bedraagt ter plaatse van woningen —rekening houdend met een toeslag K_X van +5 dB als gevolg van het tonaal karakter van het geluid afkomstig van het houtmotafvoerkanaal bovendaks vanuit hal K2— ten hoogste 62 dB(A) L_{etmaal}. De richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde wordt tot +12 dB overschreden. Om aan de richtwaarde te kunnen voldoen, zijn de volgende bronmaatregelen noodzakelijk:

- *Het houtmotafvoerkanaal bovendaks vanuit hal K2 (Ø 500 mm, lengte ca. 32 meter) bekleden met een geluidsisolerend materiaal met een invoegdemping van ten minste 20 dB, bijvoorbeeld 12 mm Merfisol (leidingisolatieplaat van Merford), of gelijkwaardig.*
- *Het ontluchtingsrooster (klein) van de houtmotafzuiging voorzien van een coulissendemper met een invoegdemping van ten minste 10 dB, bijvoorbeeld een geluidsdemper type IXKA van Merford, of gelijkwaardig.*

Het maximale geluidsniveau bedraagt ter plaatse van woningen —rekening houdend met de bovenstaande bronmaatregelen aan de houtmotafzuiging— ten hoogste 72 dB(A) L_{Amax}. De grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde wordt in de dagperiode tot +2 dB overschreden, in de avondperiode tot +7 dB en in de nachtperiode tot +12 dB.

De overschrijdingen van de grenswaarde worden veroorzaakt door voertuigbewegingen over het parkeerterrein en de in-/uitrit(ten) van de inrichting. Hieraan zijn redelijkerwijs geen bron- en/of overdrachtsmaatregelen te treffen.

Het Activiteitenbesluit milieubeheer sluit de maximale geluidsniveaus L_{Amax} van laad- en losactiviteiten —waaronder tevens aanverwante activiteiten worden verstaan zoals het starten, aanrijden, manoeuvreren en wegrijden van de voertuigen— in de periode tussen 07.00 uur 's-morgens en 19.00 uur 's-avonds uit van toetsing aan grenswaarden. In de avond- en nachtperiode geldt deze uitsluiting niet.

Om in de avond- en nachtperiode aan de grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde te kunnen voldoen, zijn de volgende maatregelen in de bedrijfsvoering noodzakelijk:

- *Een verbod op vrachtwagenbewegingen over de in-/uitrit aan de Hoofdstraat in de periode vóór 07.00 uur 's-morgens en ná 19.00 uur 's-avonds* [18].
- *Een verbod op parkeren met personenauto's in de periode vóór 07.00 uur 's-morgens en ná 19.00 uur 's-avonds op het parkeerterrein direct grenzend aan het perceel Breestraat 22.*

De inrichting voldoet na het treffen van de hierboven vermelde maatregelen aan de volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende grenswaarden en veroorzaakt daarmee geen nadelige gevolgen voor het milieu.

---

[18] Het betreft een beperkt aantal vrachtwagens in de avond- en/of nachtperiode. In overleg met inrichting dient te worden nagegaan of deze beperking in de bedrijfsvoering binnen de toekomstige bedrijfsopzet acceptabel is.

5.2. Situatie ná herstructurering

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau bedraagt ter plaatse van woningen —rekening houdend met de bronmaatregelen aan de houtmotafzuiging zoals vermeld in paragraaf 5.1— ten hoogste 51 dB(A) L_{etmaal} [19]. De richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde wordt alleen in de avondperiode tot +1 dB overschreden als gevolg van vrachtwagenbewegingen over de in- en uitrit aan de Hoofdstraat.

Het maximale geluidsniveau bedraagt ter plaatse van woningen —rekening houdend met de bronmaatregelen zoals vermeld in paragraaf 5.1— ten hoogste 72 dB(A) L_{Amax}. De grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde wordt in de dagperiode tot +2 dB overschreden, in de avondperiode tot +7 dB en in de nachtperiode tot +12 dB.

Om in de avond- en nachtperiode aan de grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde te kunnen voldoen, zijn de volgende maatregelen in de bedrijfsvoering noodzakelijk:

- *Een verbod op vrachtwagenbewegingen over de in-/uitrit aan de Hoofdstraat in de periode vóór 07.00 uur 's-morgens en ná 19.00 uur 's-avonds* [18].
- *Een verbod op parkeren met personenauto's in de periode vóór 07.00 uur 's-morgens en ná 19.00 uur 's-avonds op de parkeerterreinen direct grenzend aan de percelen Breestraat 22 en Hoofdstraat 4, 6 en 8.*

De inrichting voldoet na het treffen van de hierboven vermelde maatregelen aan de volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende grenswaarden en veroorzaakt daarmee geen nadelige gevolgen voor het milieu.

Het vervangen van de LPG-heftrucks/zijladers door elektrische heftrucks/zijladers heeft op het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau L_{etmaal} een extra reducerend effect van ten hoogste 1 dB.

5.3. Indirecte hinder

Het geluidsniveau ten gevolge van het verkeer van en naar de inrichting over de Breestraat en de Hoofdstraat (30 km-zone) bedraagt op de gevels van de eerstelijns bebouwing in de actuele bedrijfssituatie 52 dB(A) L_{etmaal} en in de situatie ná herstructurering 53 dB(A) L_{etmaal}. De grenswaarde van 50 dB(A) L_{etmaal} wordt alleen in de avondperiode overschreden (+2 dB respectievelijk +3 dB) [20].

Om binnen in geluidsgevoelige vertrekken van de eerstelijns bebouwing het geluidsniveau tot ten hoogste 35 dB(A) L_{etmaal} te beperken, dient de geluidswering van de gevel(s) hiervan ten minste $G_{A;k}$ 18 dB te bedragen. Een dergelijke geluidswering dient op grond van het Bouwbesluit in de huidige situatie reeds aanwezig te zijn, zodat er geen noodzaak is tot het treffen van aanvullende gevelmaatregelen. Indien de in paragraaf 5.2 vermelde maatregelen in de bedrijfsvoering worden doorgevoerd, wordt aan de grenswaarde van 50 dB(A) L_{etmaal} voldaan.

---

[19] Door de bronmaatregelen aan de houtmotafzuiging is bij woningen geen sprake meer van een tonaal karakter van het geluid.

[20] Het verkeer van en naar de inrichting (indirecte hinder) dient volgens de VROM-circulaire van 29 februari 1996 separaat te worden getoetst zonder cumulatie met het overige wegverkeer.

5.4. Akoestisch woon- en leefklimaat

Indien de in paragraaf 5.1 vermelde bronmaatregelen aan de houtmotafzuiging en de in paragraaf 5.2 vermelde maatregelen in de bedrijfsvoering worden doorgevoerd, wordt voldaan aan het toetsingskader voor buitenplanse inpassingen uit de VNG-publicatie —met uitzondering van de maximale geluidsniveaus in de dagperiode [21]— en is sprake van een goede ruimtelijke ordening c.q. een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat .

De normstelling voor het bepalen of wel of niet sprake is van een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat ligt in beginsel verankerd in de geluidsvoorschriften gesteld vanuit het milieuspoor c.q. het Activiteitenbesluit milieubeheer.

De geluidsvoorschriften uit het Activiteitenbesluit milieubeheer beogen de bescherming van het milieu en met de naleving hiervan worden de nadelige gevolgen voor het milieu, die de inrichting kan veroorzaken, voorkomen of ten minste in voldoende mate beperkt.

Het Activiteitenbesluit milieubeheer sluit de maximale geluidsniveaus van laad- en los-activiteiten in de periode tussen 07.00 uur 's-morgens en 19.00 uur 's-avonds uit van toetsing aan grenswaarden, omdat in de praktijk blijkt dat overschrijding van de maximale geluidsniveaus door laad- en losactiviteiten in de dagperiode in het algemeen niet tot hinder leidt. Onder de laad- en losactiviteiten worden tevens aanverwante activiteiten verstaan zoals het slaan van autoportieren en het starten, aanrijden, manoeuvreren en wegrijden van de voertuigen [22].

In de onderhavige situatie kan derhalve de overschrijding van de maximale geluidsniveaus in de dagperiode in navolging van de geluidvoorschriften gesteld in het Activiteitenbesluit milieubeheer als akoestisch aanvaardbaar voor de geluidsbelasting worden aangemerkt.

Bij brief van 7 november 2019 (kenmerk 19u.05202) heeft het college van burgemeester en wethouders van Bladel besloten om in principe medewerking te verlenen aan het verzoek om een gedeelte van het perceel Hoofdstraat 8 toe te voegen aan het perceel van Gooskens Hout Hoogeloon onder de voorwaarde dat de woning Hoofdstraat 8 een acceptabel woon- en leefklimaat behoudt. Indien de in paragraaf 5.1 vermelde bronmaatregelen aan de houtmotafzuiging en de in paragraaf 5.2 vermelde maatregelen in de bedrijfsvoering worden doorgevoerd, wordt aan deze voorwaarde voldaan.

K & M Akoestisch Adviseurs

ir. L.G.A.M. Joosten

---

[21] De grenswaarde van 70 dB(A) L_{Amax} wordt tot +2 dB overschreden als gevolg van vrachtwagenbewegingen over de in-/uitrit van de inrichting.

[22] Bron: Nota van Toelichting bij artikel 2.17, eerste lid, onderdeel b van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

BIJLAGE 1
Situatie-overzicht

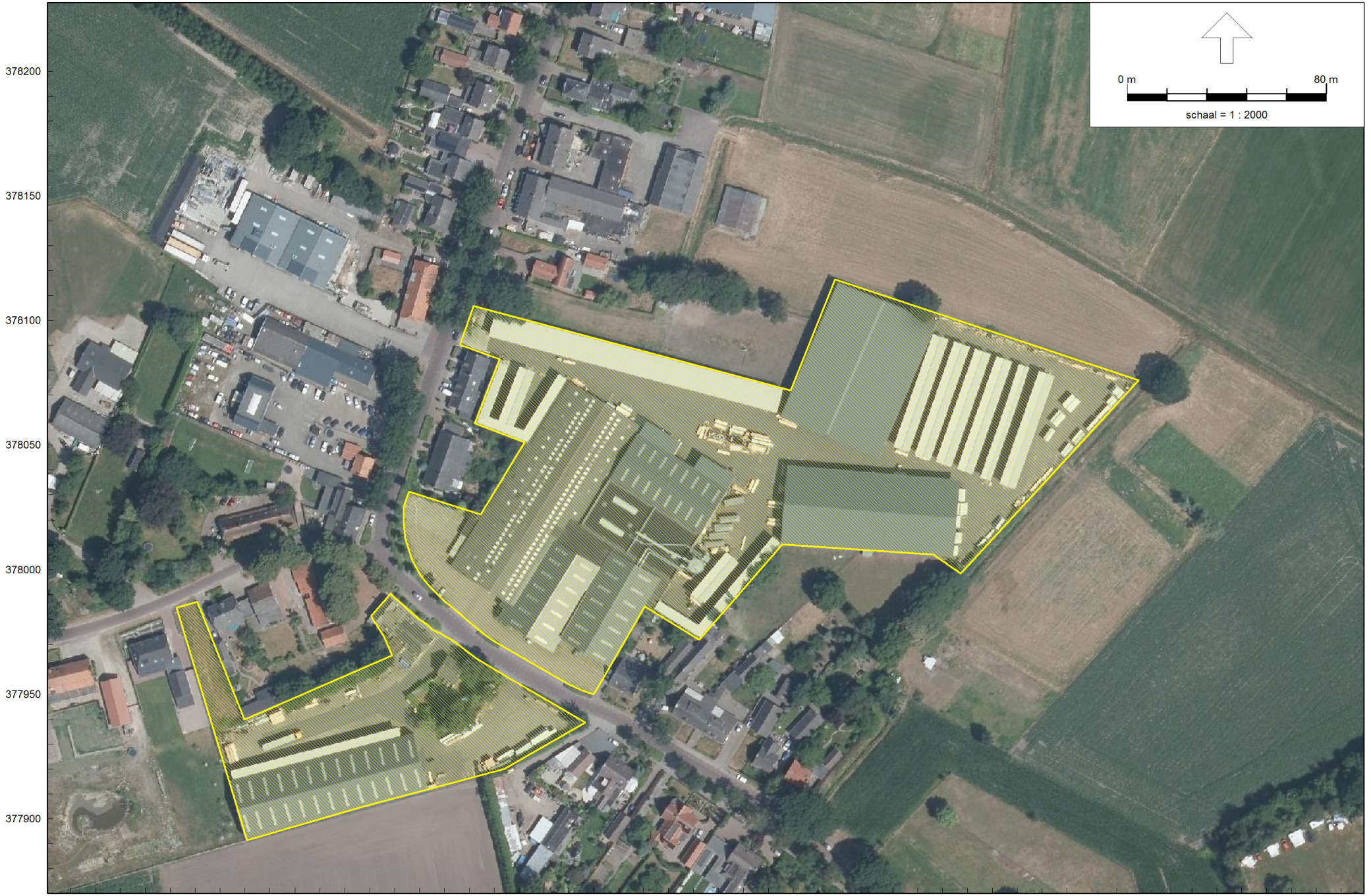

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Ingevoerde geometrie] , Geomilieu V4.50

Gooskens Hout Hoogeloon, actuele bedrijfssituatie

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Ingevoerde geometrie *] , Geomilieu V4.50

Gooskens Hout Hoogeloon, bedrijfssituatie ná herstructurering

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

GOOSKENS HOUT
SINDS 1863

Buitenruimte Gooskens Hout Hoogeloon - Inrichtingsvoorstel

13 januari 2020 A3 schaal 1:1000 PSD02-SNL011-01A

AD GOOSSENS
BOUWONTWERP EN ADVIESBURO

Urbiform

BIJLAGE 2
Formulieren representatieve bedrijfssituatie (RBS)

Formulier representatieve bedrijfssituatie (RBS)

Actuele bedrijfssituatie (2019)

Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon

Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA HOOGELOON
Contactpersoon : de heer H. Berben

Openingstijden:
maandag t/m zaterdag : van 07:15 uur tot 16:00 uur,
in geval van overwerk : van 06:30 uur tot 20:00 uur.

Activiteiten/werkzaamheden:

Groothandel in hout en houtproducten met machinale houtbewerking (zagen, schaven en frezen) in bedrijfshallen en centrale motafzuiging op buitenterrein.

Aan- en afvoer hout en houtproducten met vrachtwagens, laden en lossen vrachtwagens met heftrucks (LPG + elektrisch) en opslag en intern transport van hout en houtproducten met heftrucks en zijladers (LPG + elektrisch).

Vindt er ook opslag van goederen plaats op het buitenterrein en, zo ja, welke goederen?

Opslag van hout en houtproducten in stellingen/opslagrekken.

Vinden er ook containerwisselingen plaats op het buitenterrein en, zo ja, hoe vaak en waar op het buitenterrein?

Containers met houtmot en houtafval op het buitenterrein ter hoogte van de centrale houtmotinstallatie. 2 containerwisselingen in de periode van 07:00 uur tot 19:00 uur.

Verkeersbewegingen van en naar de inrichting:

voertuigen	maximaal aantal per:			aantal bewegingen tussen:		
	dag	week	maand	07-19 u	19-23 u	23-07 u
Personenwagen [1)]	62			90	14	20
(Bestel)bus, afvoer [2)]	5			10	--	--
Vrachtwagen, afvoer [2)]	12			20	4	--
Vrachtwagen, aanvoer [3)]	6			10	1	1
Vrachtwagen, diversen [4)]	2			4	--	--

1) Bezoekers / personeel
2) Ophalen hout
3) Leveren hout en goederen
4) O.a. aan-/afvoer containers

Geluidsbronnen binnen de inrichting:

geluidsbron	aantal	aantal uren effectief in bedrijf tussen:		
		07-19 u	19-23 u	23-07 u
Hallen machinale houtbewerking	5	12	1	0,5
Centrale houtmotinstallatie	1	12	1	0,5
Hallen expeditie/opslag	3	12	1	0,5
Heftrucks/zijladers, intern transport:	12			
o hal A1 – buitenopslag hal H		1,8	--	--
o hal A1 – hal H		0,9	--	--
o hal A1 – buitenopslag		1,8	--	--
o hal A1 – buitenopslag/hal E		8,5	--	--
o hal A1 – buitenopslag/hal D+E		7,2	--	--
o hal L1 – buitenopslag /hal D+E		7,2	--	--
o hal G+K – hal L1		1,8	0,2	--
o handling/opslag buitenterrein		12,0	--	--
Wisselen containers	2	0,5	--	--

Formulier representatieve bedrijfssituatie (RBS)

Bedrijfssituatie ná herstructurering

Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon

Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA HOOGELOON
Contactpersoon : de heer H. Berben

Openingstijden:
maandag t/m zaterdag : van 07:15 uur tot 16:00 uur,
in geval van overwerk : van 06:30 uur tot 20:00 uur.

Activiteiten/werkzaamheden:

Groothandel in hout en houtproducten met machinale houtbewerking (zagen, schaven en frezen) in bedrijfshallen en centrale motafzuiging op buitenterrein.

Aan- en afvoer hout en houtproducten met vrachtwagens, laden en lossen vrachtwagens met heftrucks (LPG + elektrisch) en opslag en intern transport van hout en houtproducten met heftrucks en zijladers (LPG + elektrisch).

Vindt er ook opslag van goederen plaats op het buitenterrein en, zo ja, welke goederen?

Opslag van hout en houtproducten in stellingen/opslagrekken.

Vinden er ook containerwisselingen plaats op het buitenterrein en, zo ja, hoe vaak en waar op het buitenterrein?

Containers met houtmot en houtafval op het buitenterrein ter hoogte van de centrale houtmotinstallatie. 2 containerwisselingen in de periode van 07:00 uur tot 19:00 uur.

Verkeersbewegingen van en naar de inrichting:

voertuigen	maximaal aantal per:			aantal bewegingen tussen:		
	dag	week	maand	07-19 u	19-23 u	23-07 u
Personenwagen [1)]	62			90	14	20
(Bestel)bus, afvoer [2)]	5			10	--	--
Vrachtwagen, afvoer [2)]	14			22	6	--
Vrachtwagen, aanvoer [3)]	8			14	1	1
Vrachtwagen, diversen [4)]	3			6	--	--

1) Bezoekers / personeel
2) Ophalen hout
3) Leveren hout en goederen
4) O.a. aan-/afvoer containers

Geluidsbronnen binnen de inrichting:

geluidsbron	aantal	aantal uren effectief in bedrijf tussen:		
		07-19 u	19-23 u	23-07 u
Hallen machinale houtbewerking	6	12	1	0,5
Centrale houtmotinstallatie	1	12	1	0,5
Hallen expeditie/opslag	4	12	1	0,5
Heftrucks/zijladers, intern transport:	12			
o hal A1 – buitenopslag/hal E+F		7,2	--	--
o hal E – buitenopslag hal E		9,5	0,8	--
o hal D – buitenopslag/hal E		8,5	--	--
o hal G+K – hal L1		1,8	0,2	--
o hal A1 – hal L1		1,8	0,2	--
o handling/opslag buitenterrein		12,0	--	--
Wisselen containers	2	0,5	--	--

BIJLAGE 3
Verwerkte meetresultaten en emissieberekeningen

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Houtmotinstallatie
Bronnaam	:	Houtmotinstallatie, totaal op 36 meter afstand
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	3,00
Meetafstand [m]	:	36,20
Meethoogte [m]	:	5,00

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	32,5	39,3	51,6	62,8	62,5	62,9	60,3	56,4	49,3	68,7
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,7	2,4	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	68,7	75,5	91,8	103,0	102,7	103,2	100,7	97,3	91,9	109,0

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08323b.JPG

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	Houtmotinstallatie
Bronnaam	Ontluchting houtmotinstallatie klein
MeetDatum	9-10-2018
Meetduur	: :
Type geluid	Continu
Temperatuur [°C]	--
Windsnelheid [m/s]	--
Hoek windricht [°]	--
RV [%]	--
Alu conform	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	8,00
Meetafstand [m]	1,50
Meethoogte [m]	8,10

Frequentie [Hz]	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	33,7	44,3	58,7	71,2	79,5	81,7	78,2	72,2	62,4	85,3
Achtergr [dB(A)]	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	
DAlu*R [dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)]	48,2	58,8	73,2	85,7	94,0	96,2	92,7	86,7	76,9	99,8

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08323a2.jpg

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Houtmotinstallatie
Bronnaam	:	Ontluchting houtmotinstallatie groot
MeetDatum	:	9-10-2018
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	12,00
Meetafstand [m]	:	1,50
Meethoogte [m]	:	12,20

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	40,9	44,5	54,0	53,5	54,9	52,4	45,8	37,7	31,4	60,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	49,4	53,0	66,5	66,0	67,4	64,9	58,3	50,2	43,9	72,6

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08323a1.jpg

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Houtmotinstallatie
Bronnaam	:	Ventilatoren houtmotinstallatie laag
MeetDatum	:	22-11-2018
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	1,50
Meethoogte [m]	:	1,20

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	39,6	49,1	65,1	66,5	70,7	88,0	86,4	83,6	77,2	91,4
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	48,1	57,6	77,6	79,0	83,2	100,5	98,9	96,1	89,7	103,9

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\IMG_4039.jpg

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Houtmotinstallatie
Bronnaam	:	Afzuiging naar container
MeetDatum	:	24-1-2013
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,50
Meetafstand [m]	:	2,50
Meethoogte [m]	:	2,00

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	38,0	52,4	64,3	78,8	75,7	74,0	73,0	70,9	69,0	82,6
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	51,0	65,4	81,3	95,8	92,7	91,0	90,0	87,9	86,0	99,5

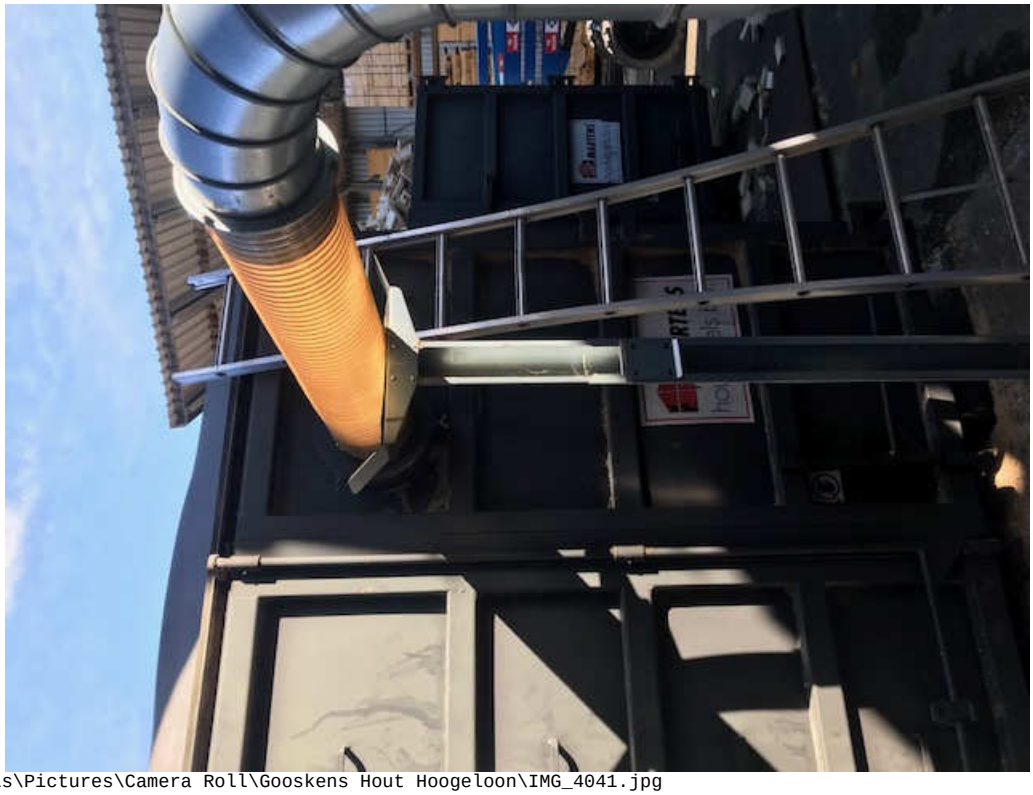

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\IMG_4041.jpg

II3 LIJNBRON

Onderdeel	Houtmotinstallatie
Bronnaam	Afvoerkanaal houtmot K2, zonder tooncomponent
MeetDatum	12-3-2019
Meetduur	: :
Type geluid	Continu
Temperatuur [°C]	--
Windsnelheid [m/s]	--
Hoek windricht [°]	--
RV [%]	--
Opp. meetvlak [m²]	65,97
Meetafstand [m]	0,10

Meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1	36,4	45,4	56,8	56,2	57,9	59,1	63,3	57,1	46,8	67,0
Gem.niv. Lp :	36,4	45,4	56,8	56,2	57,9	59,1	63,3	57,1	46,8	67,0

Achtergr. meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frequentie [Hz] :	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)] :	36,4	45,4	56,8	56,2	57,9	59,1	63,3	57,1	46,8	67,0
Achtergr [dB(A)] :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB] :	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	
Delta Lf [dB] :	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
DI [dB] :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)] :	52,6	61,6	73,0	72,4	74,1	75,3	79,5	73,3	63,0	83,2

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08331.JPG

II3 LIJNBRON

Onderdeel	Houtmotinstallatie
Bronnaam	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent
MeetDatum	12-3-2019
Meetduur	: :
Type geluid	Continu
Temperatuur [°C]	--
Windsnelheid [m/s]	--
Hoek windricht [°]	--
RV [%]	--
Opp. meetvlak [m²]	65,97
Meetafstand [m]	0,10

Meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1	48,8	50,0	55,9	57,9	72,1	81,6	87,2	78,4	69,6	88,8
Gem.niv. Lp :	48,8	50,0	55,9	57,9	72,1	81,6	87,2	78,4	69,6	88,8

Achtergr. meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frequentie [Hz] :	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)] :	48,8	50,0	55,9	57,9	72,1	81,6	87,2	78,4	69,6	88,8
Achtergr [dB(A)] :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB] :	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	
Delta Lf [dB] :	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
DI [dB] :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)] :	65,0	66,2	72,1	74,1	88,3	97,8	103,4	94,6	85,8	105,0

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08331.JPG

II3 LIJNBRON

Onderdeel	:	Houtmotinstallatie
Bronnaam	:	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Opp. meetvlak [m²]	:	65,97
Meetafstand [m]	:	0,10

Meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1	56,8	59,9	62,3	62,0	78,9	87,7	93,2	86,2	78,6	95,1
Gem.niv. Lp :	56,8	59,9	62,3	62,0	78,9	87,7	93,2	86,2	78,6	95,1

Achtergr. meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frequentie [Hz] :	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)] :	56,8	59,9	62,3	62,0	78,9	87,7	93,2	86,2	78,6	95,1
Achtergr [dB(A)] :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB] :	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	
Delta Lf [dB] :	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
DI [dB] :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)] :	73,0	76,1	78,5	78,2	95,1	103,9	109,4	102,4	94,8	111,3

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08329.JPG

II3 LIJNBRON

Onderdeel	Houtmotinstallatie
Bronnaam	Afvoerkanaal houtmot G1/G2
MeetDatum	12-3-2019
Meetduur	: :
Type geluid	Continu
Temperatuur [°C]	--
Windsnelheid [m/s]	--
Hoek windricht [°]	--
RV [%]	--
Opp. meetvlak [m²]	37,70
Meetafstand [m]	0,10

Meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1	40,2	46,6	53,0	52,6	57,3	61,2	61,6	57,7	52,2	66,5
Gem.niv. Lp :	40,2	46,6	53,0	52,6	57,3	61,2	61,6	57,7	52,2	66,5

Achtergr. meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frequentie [Hz] :	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)] :	40,2	46,6	53,0	52,6	57,3	61,2	61,6	57,7	52,2	66,5
Achtergr [dB(A)] :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB] :	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	
Delta Lf [dB] :	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
DI [dB] :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)] :	54,0	60,4	66,8	66,4	71,1	75,0	75,4	71,5	66,0	80,3

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08334.JPG

II3 LIJNBRON

Onderdeel	Houtmotinstallatie
Bronnaam	Afvoerkanaal houtmot G1/G2 (LAmax)
MeetDatum	12-3-2019
Meetduur	: :
Type geluid	Continu
Temperatuur [°C]	--
Windsnelheid [m/s]	--
Hoek windricht [°]	--
RV [%]	--
Opp. meetvlak [m²]	37,70
Meetafstand [m]	0,10

Meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1	42,9	51,6	54,1	56,5	58,8	63,6	62,6	57,8	52,9	68,2
Gem.niv. Lp :	42,9	51,6	54,1	56,5	58,8	63,6	62,6	57,8	52,9	68,2

Achtergr. meetpunt	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frequentie [Hz] :	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)] :	42,9	51,6	54,1	56,5	58,8	63,6	62,6	57,8	52,9	68,2
Achtergr [dB(A)] :	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB] :	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	
Delta Lf [dB] :	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
DI [dB] :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)] :	56,7	65,4	67,9	70,3	72,6	77,4	76,4	71,6	66,7	81,9

C:\Users\Louis\Pictures\Camera Roll\Gooskens Hout Hoogeloon\DSC08333.JPG

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	9,60
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	33,3	53,0	59,5	64,8	69,6	68,7	66,3	60,4	54,2	74,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	57,9	77,6	88,1	93,4	98,2	97,3	94,9	89,0	82,8	102,8

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	9,60
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	45,0	61,3	66,9	74,0	78,8	75,3	72,8	66,8	60,5	82,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	69,6	85,9	95,5	102,6	107,4	103,9	101,4	95,4	89,1	110,8

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	14,30
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	31,5	49,0	55,7	60,7	65,5	64,3	61,2	55,2	48,3	69,8
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	59,6	77,1	87,8	92,8	97,6	96,4	93,3	87,3	80,4	101,9

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	14,30
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	40,4	58,5	64,7	75,4	81,2	73,4	76,8	66,5	58,5	83,9
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	34,1	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	68,5	86,6	96,8	107,5	113,3	105,5	108,9	98,6	90,6	116,0

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	8,60
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	35,4	37,7	41,3	48,9	55,6	56,4	53,5	51,1	43,9	61,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	59,1	61,4	69,0	76,6	83,3	84,1	81,2	78,8	71,6	88,7

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	8,60
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	50,4	52,3	55,8	66,5	68,3	67,2	61,9	62,1	54,8	73,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	74,1	76,0	83,5	94,2	96,0	94,9	89,6	89,8	82,5	100,8

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	13,90
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	31,2	34,9	41,6	49,1	59,2	59,3	63,4	58,6	53,4	66,9
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	59,1	62,8	73,5	81,0	91,1	91,2	95,3	90,5	85,3	98,8

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	13,90
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	43,0	44,3	53,5	60,1	67,5	68,3	81,2	76,0	73,7	83,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	70,9	72,2	85,4	92,0	99,4	100,2	113,1	107,9	105,6	115,0

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP50, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,90
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	31,2	36,0	40,7	49,8	52,9	54,8	53,2	50,1	43,4	59,7
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	54,1	58,9	67,6	76,7	79,8	81,7	80,1	77,0	70,3	86,7

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP50, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,90
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	47,6	51,4	48,6	63,3	70,8	74,7	66,6	61,3	56,0	77,0
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	70,5	74,3	75,5	90,2	97,7	101,6	93,5	88,2	82,9	103,9

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische zijlader Mabo, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	3,80
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	32,8	42,6	53,2	58,2	62,8	70,4	62,2	58,7	52,9	72,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	49,4	59,2	73,8	78,8	83,4	91,0	82,8	79,3	73,5	92,7

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische zijlader Mabo, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	3,80
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	36,4	51,7	63,3	68,5	73,1	77,7	70,5	64,6	61,3	80,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	53,0	68,3	83,9	89,1	93,7	98,3	91,1	85,2	81,9	100,8

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Carer F70, handling houtpakketten
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	8,30
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	30,1	34,9	43,8	52,3	56,0	55,7	55,4	53,2	45,6	61,9
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	53,5	58,3	71,2	79,7	83,4	83,1	82,8	80,6	73,0	89,3

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Carer F70, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	8,30
Meethoogte [m]	:	2,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	33,1	43,3	54,9	66,1	71,9	70,1	70,7	66,2	58,0	76,7
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	29,4	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	56,5	66,7	82,3	93,5	99,3	97,5	98,1	93,6	85,4	104,1

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, rijden (LAmax)
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	29,6	57,9	63,4	66,8	74,1	72,2	74,3	65,7	59,0	79,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	51,5	79,8	89,3	92,7	100,0	98,1	100,2	91,6	84,9	105,0

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, rijden (LAmax)
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,80
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	26,7	37,9	47,9	54,6	57,7	62,8	59,8	61,6	55,5	67,5
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	48,6	59,8	73,8	80,5	83,6	88,7	85,7	87,5	81,4	93,4

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Carer F70, rijden (LAmax)
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	24,9	36,2	44,0	51,4	58,8	63,9	69,5	70,6	61,7	74,0
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	46,8	58,1	69,9	77,3	84,7	89,8	95,4	96,5	87,6	99,9

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten (LAmax)
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,80
Meetafstand [m]	:	3,00
Meethoogte [m]	:	1,20

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	37,4	56,3	74,6	81,7	87,0	89,4	87,6	82,3	71,7	93,6
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	51,9	70,8	93,1	100,2	105,5	107,9	106,1	100,8	90,2	112,2

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, handling houtpakketten
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,80
Meetafstand [m]	:	5,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	23,1	39,4	54,1	61,3	67,1	69,3	67,8	63,0	54,0	73,7
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	42,1	58,4	77,1	84,3	90,1	92,3	90,8	86,0	77,0	96,7

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, storten houtafval in container (LAmax)
MeetDatum	:	12-3-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	5,30
Meethoogte [m]	:	5,00

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	37,7	50,0	60,4	67,7	73,9	79,2	85,0	76,9	66,8	86,9
Achtergr [dB(A)]	:	35,8	46,7	58,3	67,2	68,8	70,5	67,4	66,0	62,6	75,6
DGeo [dB]	:	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	52,7	66,7	79,7	84,2	95,8	102,0	108,4	100,0	88,2	110,0

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG zijlader 3,5 ton, rijden
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	30,4	53,7	53,4	62,3	67,8	66,0	67,9	66,2	57,4	73,6
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	52,3	75,6	79,3	88,2	93,7	91,9	93,8	92,1	83,3	99,5

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG zijlader 3,5 ton, rijden LAmax)
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	40,1	58,3	59,1	65,9	73,0	72,2	69,2	64,9	57,0	77,3
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	62,0	80,2	85,0	91,8	98,9	98,1	95,1	90,8	82,9	103,2

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	LPG heftruck Toyota 45, rijden
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	26,2	51,9	57,6	61,8	67,8	66,8	65,6	60,7	54,3	72,6
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	48,1	73,8	83,5	87,7	93,7	92,7	91,5	86,6	80,2	98,5

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Cat EP45, rijden
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,80
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	23,6	36,6	40,2	45,2	52,4	56,8	55,4	55,4	50,6	61,8
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	45,5	58,5	66,1	71,1	78,3	82,7	81,3	81,3	76,5	87,7

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Elektrische heftruck Carer F70, rijden
MeetDatum	:	18-1-2019
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,00
Meetafstand [m]	:	7,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	23,4	33,5	41,9	47,6	53,6	56,7	61,8	61,7	55,4	66,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	45,3	55,4	67,8	73,5	79,5	82,6	87,7	87,6	81,3	92,0

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Extern transport buitenopslag
Bronnaam	:	Heftruck klepperen lepels klinkerbestrating (LAmax)
MeetDatum	:	29-11-2018
Meetduur	:	:
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	17,00
Windsnelheid [m/s]	:	3,00
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	95,00
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,50
Meetafstand [m]	:	5,00
Meethoogte [m]	:	1,00

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	--	56,5	63,1	70,1	84,1	82,8	84,7	78,1	68,7	89,2
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	--	75,5	86,1	93,1	107,1	105,8	107,7	101,1	91,7	112,1

Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde waarde uit metingen

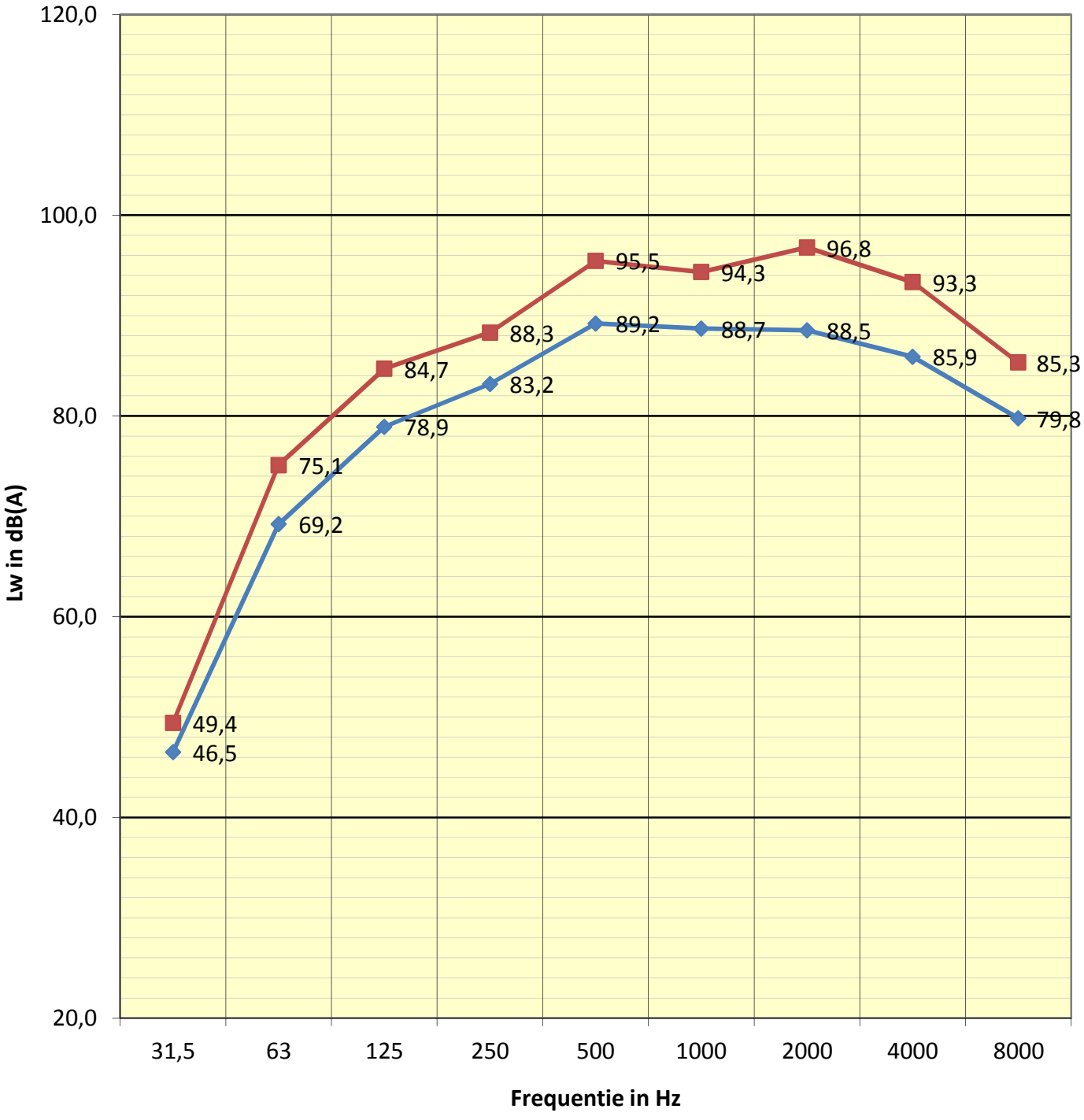

8-4-2019 13:45

Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde waarde uit metingen

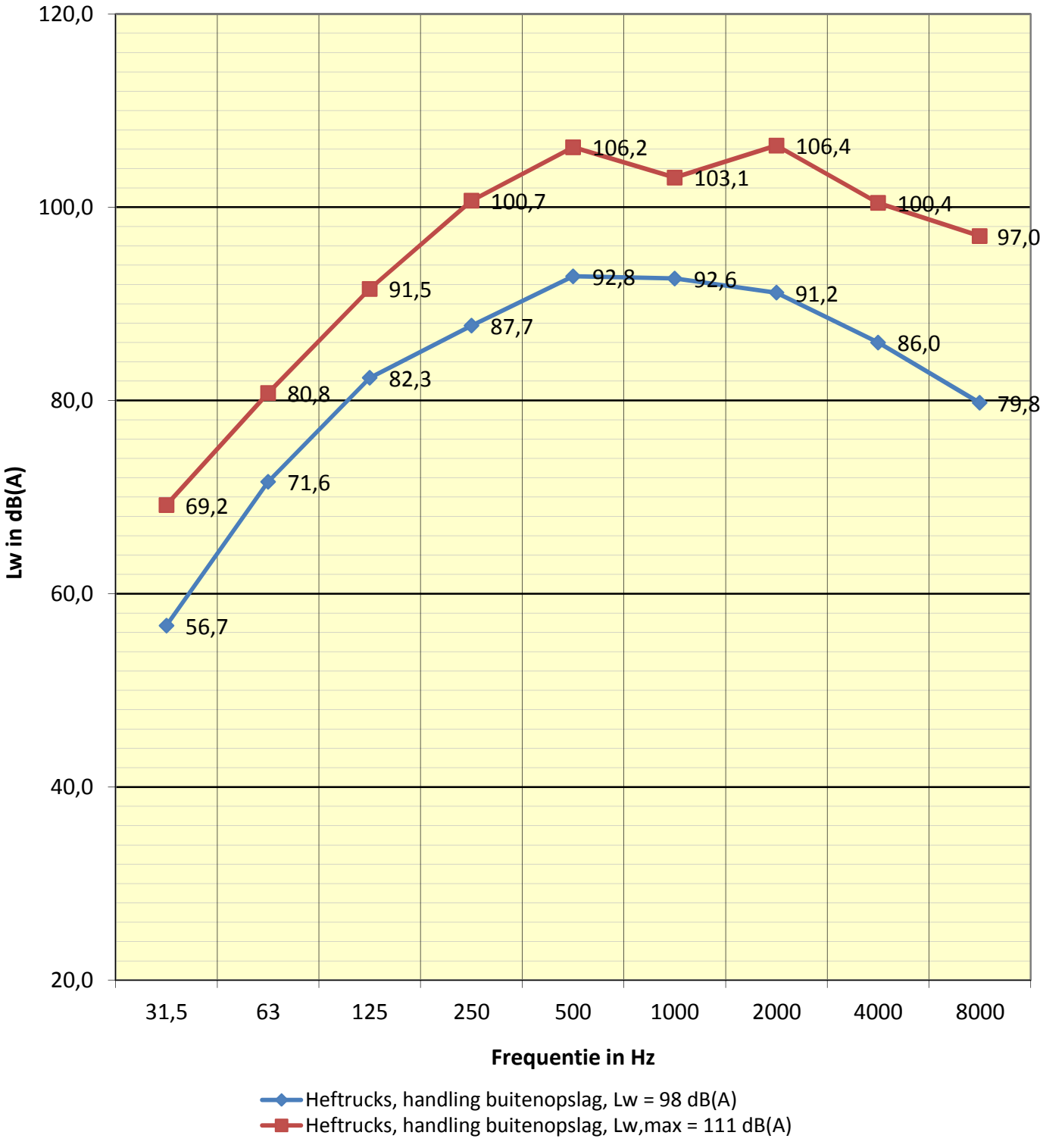

8-4-2019 13:46

Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde waarde uit metingen (alleen elektrisch)

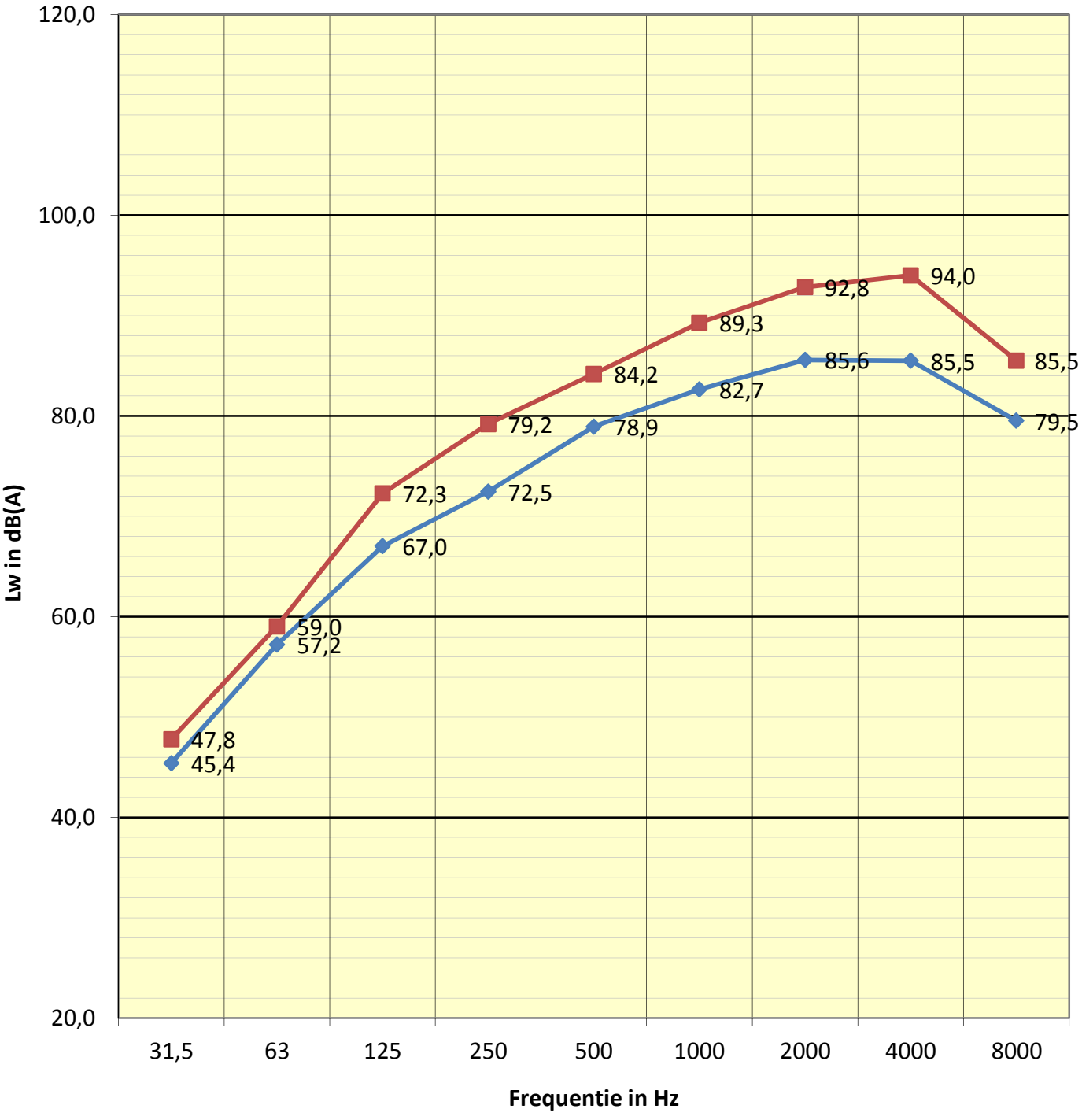

8-4-2019 13:47

Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde waarde uit metingen (alleen elektrisch)

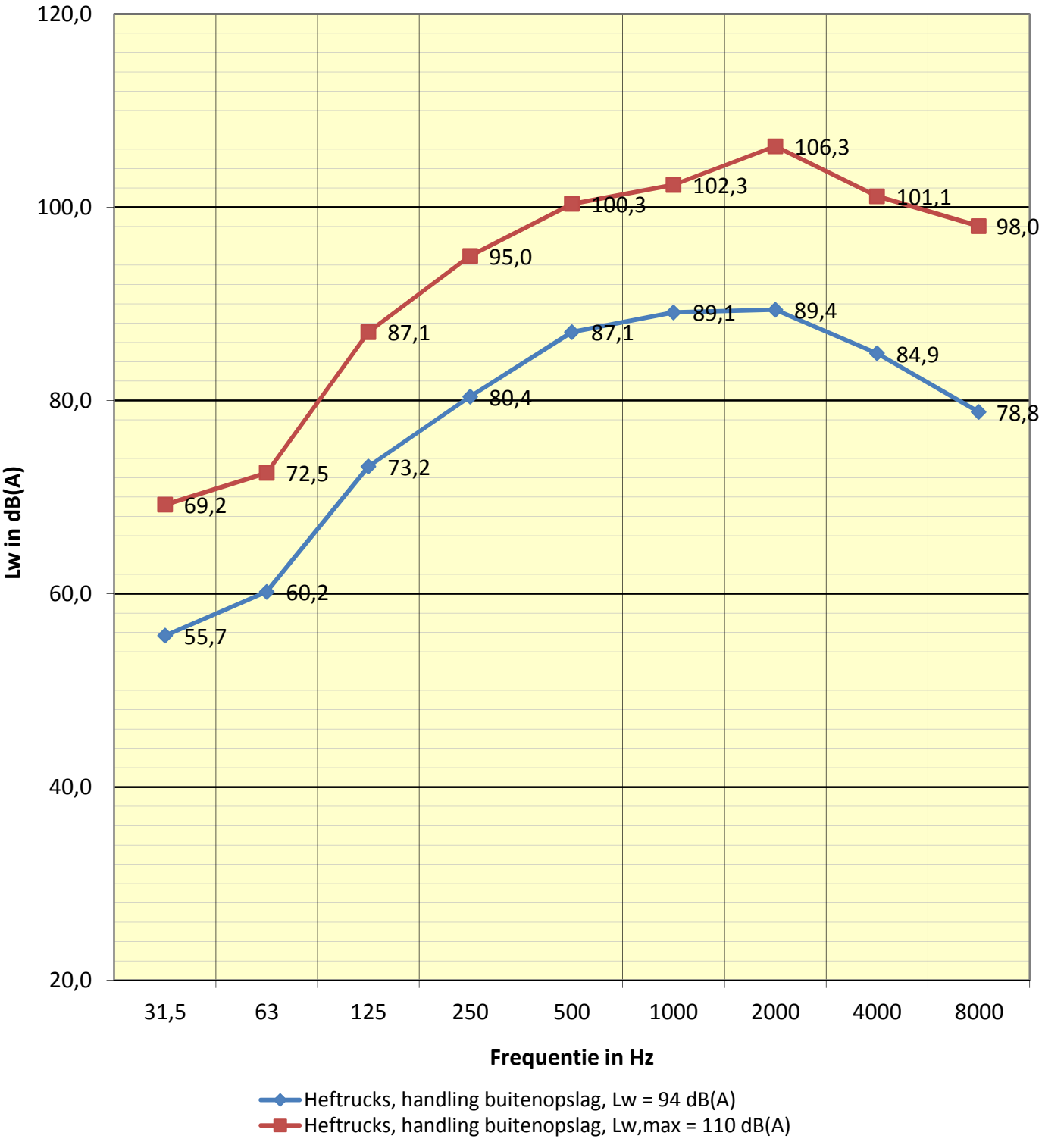

8-4-2019 13:47

Grafiekdata heftrucks, handling.

Heftrucks, handling buitenopslag, Lw = 98 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Toyota 45 LPG	57,9	77,6	88,1	93,4	98,2	97,3	94,9	89,0	82,8	102,8
Toyota 45 LPG	59,6	77,1	87,8	92,8	97,6	96,4	93,3	87,3	80,4	101,9
Cat EP45	59,1	61,4	69,0	76,6	83,3	84,1	81,2	78,8	71,6	88,7
Cat EP45	59,1	62,8	73,5	81,0	91,1	91,2	95,3	90,5	85,3	98,8
Cat EP50	54,1	58,9	67,6	76,7	79,8	81,7	80,1	77,0	70,3	86,6
Zijlader Mabo	49,4	59,2	73,8	78,8	83,4	91,0	82,8	79,3	73,5	92,7
Carer F70	53,5	58,3	71,2	79,7	83,4	83,1	82,8	80,6	73,0	89,3
Cat EP45	42,1	58,4	77,1	84,3	90,1	92,3	90,8	86,0	77,0	96,7
Som	**65,7**	**80,6**	**91,4**	**96,8**	**101,9**	**101,6**	**100,2**	**95,0**	**88,8**	**107,0**
Gemiddeld	**56,7**	**71,6**	**82,3**	**87,7**	**92,8**	**92,6**	**91,2**	**86,0**	**79,8**	**98,0**

Heftrucks, handling buitenopslag, Lw,max = 111 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Toyota 45 LPG	69,6	85,9	95,5	102,6	107,4	103,9	101,4	95,4	89,1	110,8
Toyota 45 LPG	68,5	86,6	96,8	107,5	113,3	105,5	108,9	98,6	90,6	116,0
Cat EP45	70,9	72,2	85,4	92,0	99,4	100,2	113,1	107,9	105,6	115,1
Cat EP50	70,5	74,3	75,5	90,2	97,7	101,6	93,5	88,2	82,9	103,9
Zijlader Mabo	53,0	68,3	83,9	89,1	93,7	98,3	91,1	85,2	81,9	100,8
Cat EP45	74,1	76,0	83,5	94,2	96,0	94,9	89,6	89,8	82,5	100,8
Carer F70	56,5	66,7	82,3	93,5	99,3	97,5	98,1	93,6	85,4	104,1
Cat EP45	51,9	70,8	93,1	100,2	105,5	107,9	106,1	100,8	90,2	112,1
Som	**78,2**	**89,8**	**100,6**	**109,7**	**115,2**	**112,1**	**115,4**	**109,5**	**106,0**	**120,3**
Gemiddeld	**69,2**	**80,8**	**91,5**	**100,7**	**106,2**	**103,1**	**106,4**	**100,4**	**97,0**	**111,3**

Grafiekdata heftrucks, rijden.

Heftrucks, rijden extern transport, Lw = 95 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Toyota 45 LPG	48,1	73,8	83,5	87,7	93,7	92,7	91,5	86,6	80,2	98,5
Cat 45EP	45,5	58,5	66,1	71,1	78,3	82,7	81,3	81,3	76,5	87,7
Carer F70	45,3	55,4	67,8	73,5	79,5	82,6	87,7	87,6	81,3	92,0
Som	**51,3**	**74,0**	**83,7**	**88,0**	**94,0**	**93,5**	**93,3**	**90,7**	**84,5**	**99,6**
Gemiddeld	**46,5**	**69,2**	**78,9**	**83,2**	**89,2**	**88,7**	**88,5**	**85,9**	**79,8**	**94,9**

Heftrucks, rijden extern transport, Lw,max = 102 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Toyota 45 LPG	51,5	79,8	89,3	92,7	100,0	98,1	100,2	91,6	84,9	105,0
Cat EP45	48,6	59,8	73,8	80,5	83,6	88,7	85,7	87,5	81,4	93,4
Carer F70	46,8	58,1	69,9	77,3	84,7	89,8	95,4	96,5	87,6	99,9
Som	**54,2**	**79,9**	**89,5**	**93,1**	**100,2**	**99,1**	**101,6**	**98,1**	**90,1**	**106,4**
Gemiddeld	**49,4**	**75,1**	**84,7**	**88,3**	**95,5**	**94,3**	**96,8**	**93,3**	**85,3**	**101,6**

Grafiekdata heftrucks, handling (elektrisch).

Heftrucks, handling buitenopslag, Lw = 94 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Cat EP45	59,1	61,4	69,0	76,6	83,3	84,1	81,2	78,8	71,6	88,7
Cat EP45	59,1	62,8	73,5	81,0	91,1	91,2	95,3	90,5	85,3	98,8
Cat EP50	54,1	58,9	67,6	76,7	79,8	81,7	80,1	77,0	70,3	86,6
Zijlader Mabo	49,4	59,2	73,8	78,8	83,4	91,0	82,8	79,3	73,5	92,7
Carer F70	53,5	58,3	71,2	79,7	83,4	83,1	82,8	80,6	73,0	89,3
Cat EP45	42,1	58,4	77,1	84,3	90,1	92,3	90,8	86,0	77,0	96,7
Som	**63,4**	**68,0**	**81,0**	**88,2**	**94,9**	**96,9**	**97,2**	**92,7**	**86,6**	**102,1**
Gemiddeld	**55,7**	**60,2**	**73,2**	**80,4**	**87,1**	**89,1**	**89,4**	**84,9**	**78,8**	**94,3**

Heftrucks, handling buitenopslag, Lw,max = 110 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Cat EP45	70,9	72,2	85,4	92,0	99,4	100,2	113,1	107,9	105,6	115,1
Cat EP50	70,5	74,3	75,5	90,2	97,7	101,6	93,5	88,2	82,9	103,9
Zijlader Mabo	53,0	68,3	83,9	89,1	93,7	98,3	91,1	85,2	81,9	100,8
Cat EP45	74,1	76,0	83,5	94,2	96,0	94,9	89,6	89,8	82,5	100,8
Carer F70	56,5	66,7	82,3	93,5	99,3	97,5	98,1	93,6	85,4	104,1
Cat EP45	51,9	70,8	93,1	100,2	105,5	107,9	106,1	100,8	90,2	112,1
Som	**77,0**	**80,3**	**94,9**	**102,7**	**108,1**	**110,1**	**114,1**	**108,9**	**105,8**	**117,5**
Gemiddeld	**69,2**	**72,5**	**87,1**	**95,0**	**100,3**	**102,3**	**106,3**	**101,1**	**98,0**	**109,7**

Grafiekdata heftrucks, rijden (elektrisch).

Heftrucks, rijden extern transport, Lw = 90 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Cat 45EP	45,5	58,5	66,1	71,1	78,3	82,7	81,3	81,3	76,5	87,7
Carer F70	45,3	55,4	67,8	73,5	79,5	82,6	87,7	87,6	81,3	92,0
Som	**48,4**	**60,2**	**70,0**	**75,5**	**82,0**	**85,7**	**88,6**	**88,5**	**82,5**	**93,4**
Gemiddeld	**45,4**	**57,2**	**67,0**	**72,5**	**78,9**	**82,7**	**85,6**	**85,5**	**79,5**	**90,4**

Heftrucks, rijden extern transport, Lw,max = 98 dB(A)	Frequentie in Hz									
nummer	**31,5**	**63**	**125**	**250**	**500**	**1000**	**2000**	**4000**	**8000**	**AP**
Cat EP45	48,6	59,8	73,8	80,5	83,6	88,7	85,7	87,5	81,4	93,4
Carer F70	46,8	58,1	69,9	77,3	84,7	89,8	95,4	96,5	87,6	99,9
Som	**50,8**	**62,0**	**75,3**	**82,2**	**87,2**	**92,3**	**95,8**	**97,0**	**88,5**	**100,8**
Gemiddeld	**47,8**	**59,0**	**72,3**	**79,2**	**84,2**	**89,3**	**92,8**	**94,0**	**85,5**	**97,8**

EN ISO 3744:1995

Determination of sound power levels of noise sources using sound pressure - Engineering method in an essentially free field over a reflecting pane

Omschrijving geluidsbron : Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, koelen

Afmetingen geluidsbron :

lengte (L_1) :	2,51	m
breedte (L_2) :	0,74	m
hoogte (L_3) :	1,86	m

Afmetingen meetvlak :

Meetafstand tot geluidsbron (d) :	1,0	m
Oppervlakte meetvlak (S) :	53,80	m^2

Meetomgeving : Vrijveld situatie

Lengte ruimte :		m
Breedte ruimte :		m
Hoogte ruimte :		m
Gemiddelde absorptiegraad in ruimte (α) :	1,00	-

Vrijveld situatie

Meetresultaten

Oktaafband :	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz	8000 Hz	AP	Eenheid
Meetvlakgemiddeld geluidsniveau (L'_p) :	50,6	51,2	60,7	64,6	62,3	59,0	53,8	47,7	68,5	dB(A)
Meetvlakgemiddeld achtergrondniveau (L''_p) :									0,0	dB(A)
Correctie achtergrondniveau (K_1) :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	--	dB
Correctie meetomgeving (K_2) :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	--	dB
Equivalent geluidsniveau meetvlak (L_{pf}) :	50,6	51,2	60,7	64,6	62,3	59,0	53,8	47,7	68,5	dB(A)
Geluidsvermogenniveau (Lw) :	**67,9**	**68,5**	**78,0**	**81,9**	**79,6**	**76,3**	**71,1**	**65,0**	**85,8**	**dB(A)**

EN ISO 3744:1995

Determination of sound power levels of noise sources using sound pressure - Engineering method in an essentially free field over a reflecting pane

Omschrijving geluidsbron :	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, koelen (nachtstand)	
Afmetingen geluidsbron :		
lengte (L_1) :	2,51	m
breedte (L_2) :	0,74	m
hoogte (L_3) :	1,86	m
Afmetingen meetvlak :		
Meetafstand tot geluidsbron (d) :	1,0	m
Oppervlakte meetvlak (S) :	53,80	m^2
Meetomgeving :	Vrijveld situatie	
Lengte ruimte :		m
Breedte ruimte :		m
Hoogte ruimte :		m
Gemiddelde absorptiegraad in ruimte (α) :	1,00	- *Vrijveld situatie*

Meetresultaten

Oktaafband :	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz	8000 Hz	AP	Eenheid
Meetvlakgemiddeld geluidsniveau (L'_p) :	41,3	43,9	46,4	49,3	50,5	48,2	43,5	45,4	56,0	dB(A)
Meetvlakgemiddeld achtergrondniveau (L''_p) :									0,0	dB(A)
Correctie achtergrondniveau (K_1) :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	--	dB
Correctie meetomgeving (K_2) :	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	--	dB
Equivalent geluidsniveau meetvlak (L_{pf}) :	41,3	43,9	46,4	49,3	50,5	48,2	43,5	45,4	56,0	dB(A)
Geluidsvermogenniveau (Lw) :	**58,6**	**61,2**	**63,7**	**66,6**	**67,8**	**65,5**	**60,8**	**62,7**	**73,4**	**dB(A)**

Datum	6/14/2019
Project	test
Positie	10

TECHNISCHE SPECIFICATIE

Mediumhoeveelheid	:	1,26	l/s		:		
Drukverlies mediumzijdig	:	37	kPa		:		

Uitblaas sectie

Openingpositie	:	Kopkant		Afmeting B x H	:	1100 x 500	mm
Luchtweerstand	:	1	Pa		:		

Geluidsgegevens

	Hz										
Geluidsvermogen / Sound power	**63**	**125**	**250**	**500**	**1k**	**2k**	**4k**	**8k**		**LwA Tot.**	
'RL' - Retourlucht (Lw)	62	65	60	46	48	45	38	29	dB	55	dB(A)
'ARL' - Afblaas retour (Lw)	62	66	65	69	71	70	68	60	dB	76	dB(A)
'BLA' - Buitenlucht aanz. (Lw)	64	66	61	47	49	46	39	30	dB	56	dB(A)
'TL' - Inblaas lucht (Lw)	63	67	66	71	72	70	69	61	dB	77	dB(A)
Afgestraald geluid (Lw)	63	50	51	53	54	40	26	16	dB	56	dB(A)

VKT Basic rechts (Buitenopstelling)

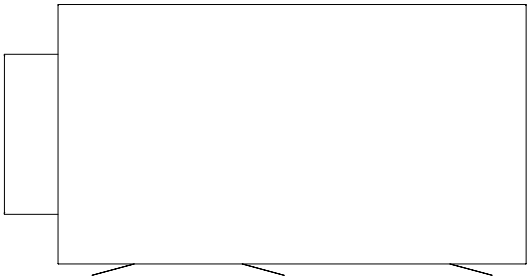

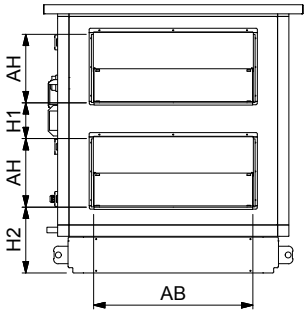

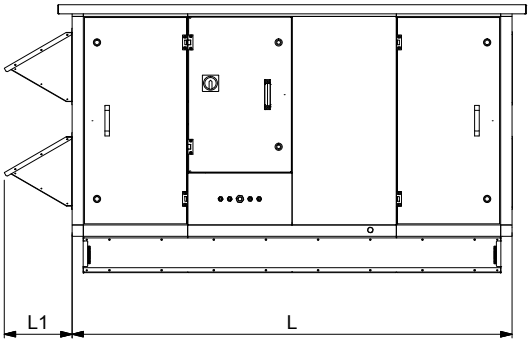

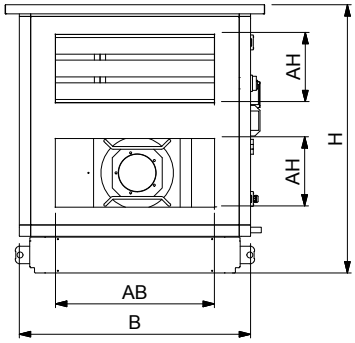

VKT Basic links (Buitenopstelling)

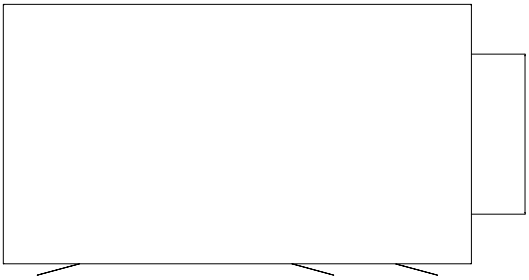

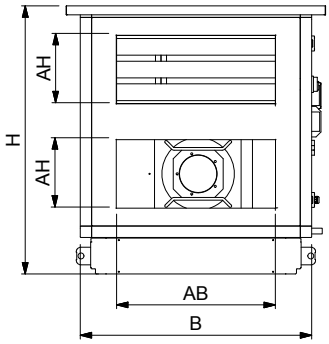

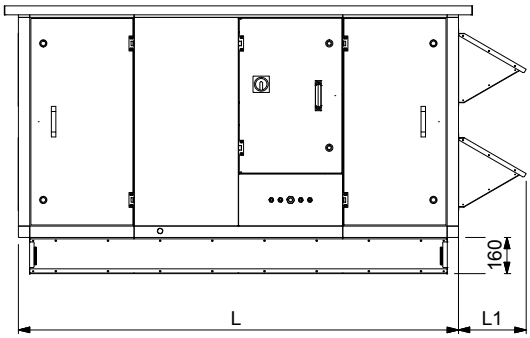

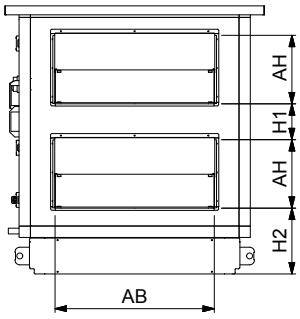

Buitenopstelling	L [mm]	B [mm]	H [mm]	AB [mm]	AH [mm]	L1 [mm]	H1 [mm]	H2 [mm]	gewicht [kg]
VKT BASIC HR10	1940	560	1180	250	300	300	160	290	300
VKT BASIC HR20	1940	1020	1180	700	300	300	160	290	405
VKT BASIC HR30	1940	1020	1640	700	400	400	290	355	515
VKT BASIC HR40	1940	1480	1640	1100	500	500	190	305	640
VKT BASIC HR60	2630	1710	1640	1400	500	240	190	305	930
VKT BASIC HR80	3090	1940	2100	1600	700	340	220	320	1300
VKT BASIC HR100	3090	2170	2100	1800	700	340	220	320	1430

Verhulst Klimaattechniek BV
Albert Einsteinweg 10
5151DL Drunen
www.verhulst.com
info@verhulst.com

VKT Basic buitenopstelling

Tekening is eigendom van Verhulst Klimaattechniek B.V.

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal G1, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0003/LAeq	40,0	51,2	58,3	60,6	68,5	72,0	71,0	65,2	59,6	76,3
0005/LAeq	40,0	53,9	61,9	65,7	73,7	77,0	75,5	69,8	63,5	81,1
0007/LAeq	40,3	51,6	62,6	69,4	78,1	81,1	77,8	70,4	61,1	84,5
00021/LAeq	31,2	53,7	59,8	62,7	68,6	69,7	69,4	65,8	61,6	75,3
00022/LAeq	36,3	53,3	63,1	65,2	73,2	76,4	74,3	68,1	62,5	80,3
00023/LAeq	37,3	51,2	62,1	68,2	76,1	79,5	77,5	69,7	62,7	83,2
Som dB(A)	46,2	60,4	69,4	74,0	82,1	85,3	83,0	76,4	69,8	*89,0*
Gemid. dB(A)	38,4	52,6	61,6	66,3	74,4	77,5	75,2	68,6	62,0	*81,2*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal G1, zagerij/schaverij

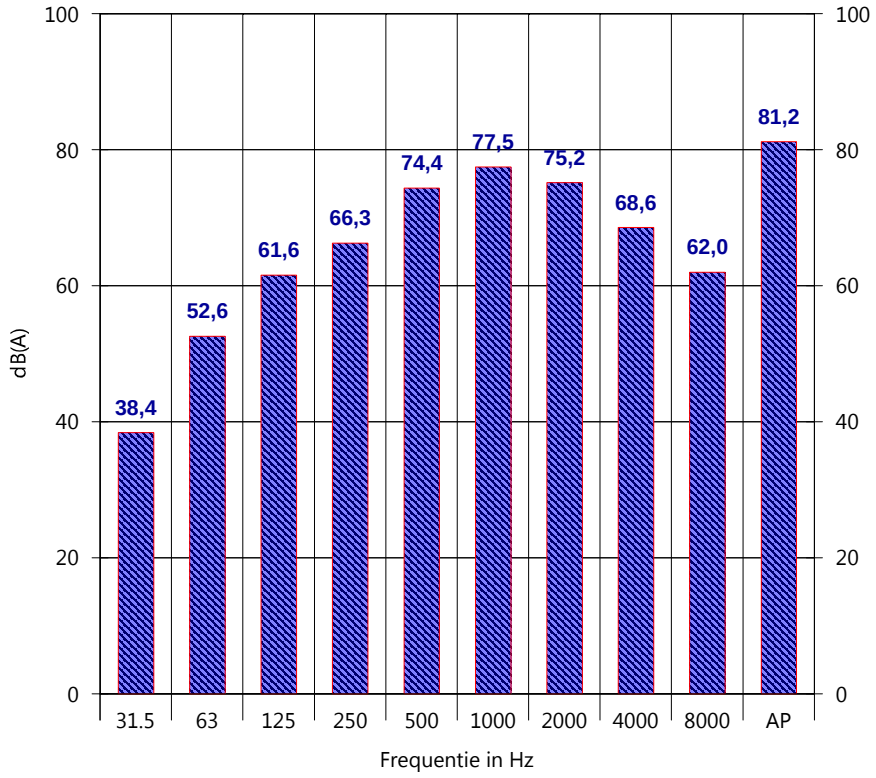

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal G1, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0004/LAmax	40,0	57,8	68,7	74,2	86,1	87,7	85,6	74,6	71,3	90,9
0006/LAmax	40,0	61,7	68,8	77,8	88,5	93,5	92,0	86,0	72,9	97,0
0008/LAmax	51,9	65,4	72,6	81,4	93,5	97,9	93,8	84,3	73,7	100,6
00021/LAmax	43,6	53,0	64,5	75,9	85,3	86,1	81,9	74,5	68,6	90,0
00022/LAmax	53,8	60,5	68,2	77,2	85,5	90,7	88,5	77,7	64,9	94,0
00023/LAmax	61,0	62,8	70,4	78,7	92,1	95,7	92,6	82,6	67,1	98,8
Som dB(A)	62,3	69,4	77,3	85,9	97,5	101,6	98,5	89,8	78,6	*104,5*
Gemid. dB(A)	54,5	61,7	69,5	78,1	89,8	93,8	90,7	82,1	70,8	*96,8*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal G1, zagerij/schaverij

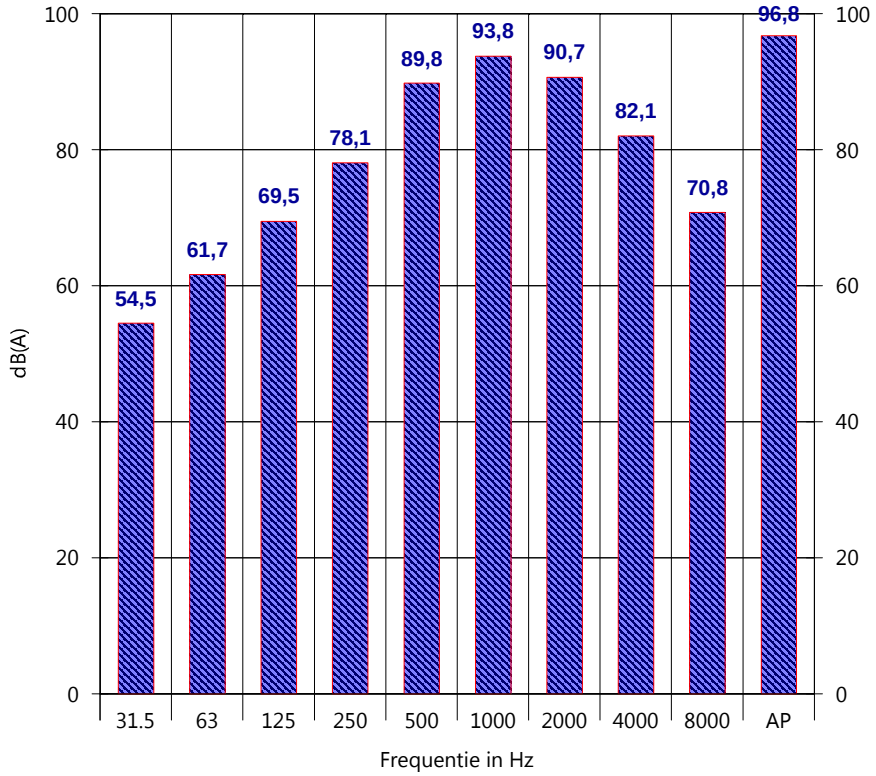

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G1, zagerij/schaverij (LAeq = 81 dB(A))
Dak, sandwichpanelen + lichtstroken

Oppervlakte bron/vlak : 110,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/ 100,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-pvc-lichtstraat / 10,00 m²	[dB]	8,0	13,1	16,1	16,2	17,9	23,1	32,9	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	13,1	17,5	21,4	23,2	19,5	29,1	37,1	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	52,6	61,6	66,3	74,4	77,5	75,2	68,6	81,1
geluidsisolatie vlak	[dB]	-13,1	-17,5	-21,4	-23,2	-19,5	-29,1	-37,1	
10.log(Svlak)	[dB]	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	56,9	61,5	62,3	68,6	75,4	63,5	48,9	76,8
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	36,5	41,1	41,9	48,2	55,0	43,1	28,5	56,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G1, zagerij/schaverij (LAeq = 81 dB(A))
Voorgevel, roldeur+metselwerk+sandwichpaneel

Oppervlakte bron/vlak : 135,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-roldeur g1	/ 40,00 m²	[dB]	4,8	13,2	13,4	17,0	17,5	19,5	21,8	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 40,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	55,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	9,4	16,8	17,7	20,9	19,8	23,3	25,3	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	52,6	61,6	66,3	74,4	77,5	75,2	68,6	81,1
geluidsisolatie vlak		[dB]	-9,4	-16,8	-17,7	-20,9	-19,8	-23,3	-25,3	
10.log(Svlak)		[dB]	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	62,5	64,1	67,9	72,8	77,0	71,2	62,6	79,8
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	41,2	42,8	46,6	51,5	55,7	49,9	41,3	58,5

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G1, zagerij (LAeq = 81 dB(A)) /toekomstig Voorgevel, metselwerk

Oppervlakte bron/vlak : 135,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-spouwmuur metselwerk (ms3) / 135,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	35,9	37,5	39,0	39,7	39,9	40,0	40,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	52,6	61,6	66,3	74,4	77,5	75,2	68,6	81,1
geluidsisolatie vlak	[dB]	-35,9	-37,5	-39,0	-39,7	-39,9	-40,0	-40,0	
10.log(Svlak)	[dB]	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	36,0	43,4	46,6	54,0	56,9	54,5	47,9	60,6
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	14,7	22,1	25,3	32,7	35,6	33,2	26,6	39,3

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G1, zagerij/schaverij (LAeq = 81 dB(A))
Achtergevel, sandwichpaneel+glasraam

Oppervlakte bron/vlak : 33,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	24,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-glas enkel 4mm /	9,00 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	26,0	30,0	32,0	28,0	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	14,3	18,3	22,0	24,3	20,5	27,6	28,3	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	52,6	61,6	66,3	74,4	77,5	75,2	68,6	81,1
geluidsisolatie vlak		[dB]	-14,3	-18,3	-22,0	-24,3	-20,5	-27,6	-28,3	
10.log(Svlak)		[dB]	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	51,5	56,5	57,5	63,3	70,2	60,8	53,5	71,8
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	36,3	41,3	42,3	48,1	55,0	45,6	38,3	56,6

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal G2, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0009/LAeq	40,0	48,6	58,2	64,4	69,3	71,0	73,4	72,4	59,0	78,1
0011/LAeq	40,0	52,8	60,4	66,4	73,7	77,1	78,4	76,0	64,3	82,9
0013/LAeq	40,1	52,6	62,5	67,1	73,5	74,8	78,7	81,2	68,2	84,3
00024/LAeq	32,8	48,9	59,7	64,1	69,3	71,7	75,1	75,3	63,7	79,9
00025/LAeq	35,9	51,9	59,1	65,8	73,9	75,9	77,8	77,5	63,8	82,8
00026/LAeq	35,4	51,6	61,9	65,7	73,0	75,3	76,9	76,2	64,4	81,9
Som dB(A)	46,0	59,1	68,3	73,5	80,3	82,6	84,9	85,1	72,5	*89,8*
Gemid. dB(A)	38,2	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	64,7	*82,1*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal G2, zagerij/schaverij

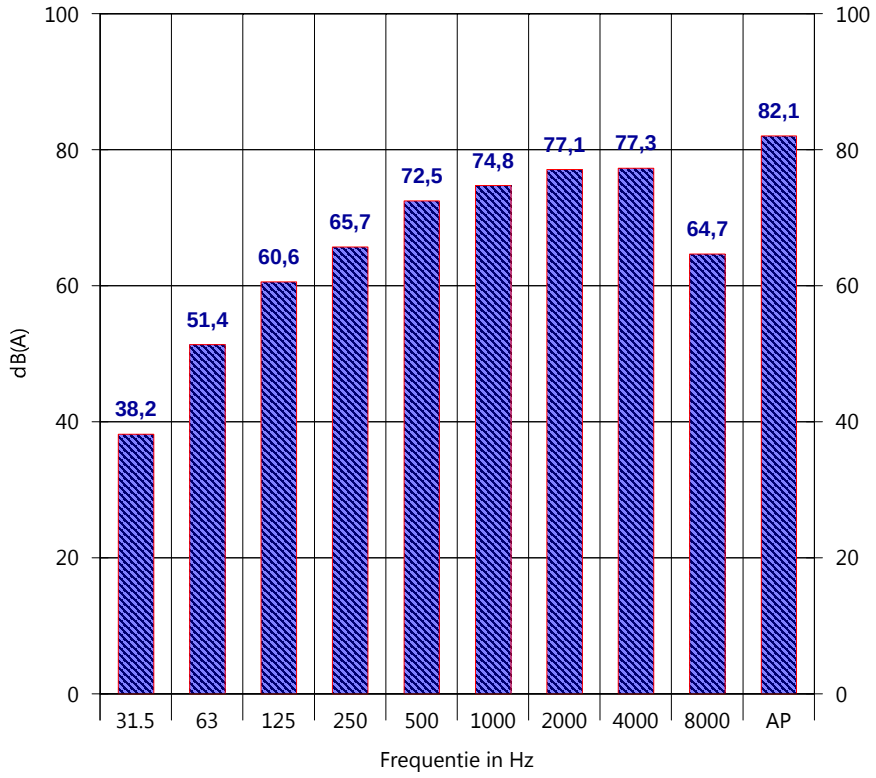

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal G2, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0010/LAmax	41,8	56,0	66,5	75,1	81,7	87,1	89,2	81,5	68,5	92,1
0012/LAmax	46,1	61,4	73,9	77,1	91,1	95,0	94,3	88,6	75,3	98,7
0014/LAmax	46,2	62,5	71,7	78,2	88,0	90,3	87,7	83,7	75,9	94,2
00024/LAmax	29,7	49,5	68,7	75,9	80,2	87,8	89,6	82,5	69,9	92,8
00025/LAmax	41,7	56,6	62,0	74,3	88,7	95,9	93,0	84,8	68,5	98,5
00026/LAmax	44,4	59,2	63,0	68,2	78,8	94,6	86,9	82,3	70,3	95,9
Som dB(A)	51,5	66,9	77,4	83,5	94,8	100,8	98,8	92,4	80,3	*103,9*
Gemid. dB(A)	43,7	59,2	69,6	75,7	87,0	93,1	91,0	84,6	72,5	*96,2*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal G2, zagerij/schaverij

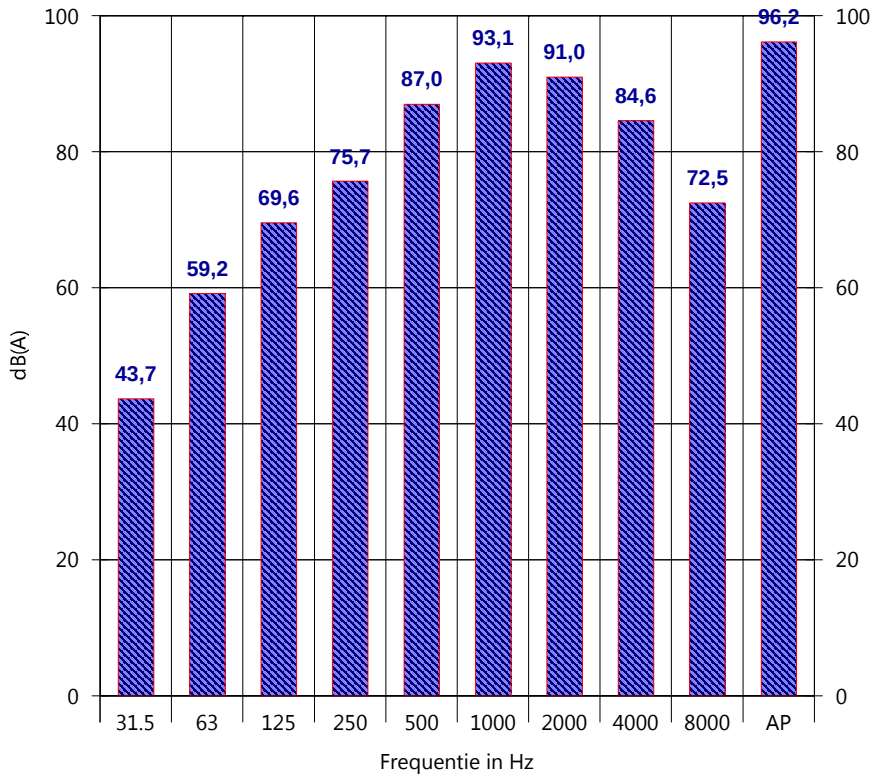

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij/schaverij (LAeq = 82 dB(A))
Dak, sandwichpanelen + lichtstroken

Oppervlakte bron/vlak : 110,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/ 100,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-pvc-lichtstraat / 10,00 m²	[dB]	8,0	13,1	16,1	16,2	17,9	23,1	32,9	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	13,1	17,5	21,4	23,2	19,5	29,1	37,1	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak	[dB]	-13,1	-17,5	-21,4	-23,2	-19,5	-29,1	-37,1	
10.log(Svlak)	[dB]	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	55,7	60,5	61,7	66,7	72,7	65,4	57,6	74,8
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	35,3	40,1	41,3	46,3	52,3	45,0	37,2	54,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij/schaverij (LAeq = 82 dB(A))
Voorgevel, roldeur+metselwerk+sandwichpaneel

Oppervlakte bron/vlak : 165,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-roldeur g2	/ 50,00 m²	[dB]	10,5	14,4	12,0	15,6	18,1	19,0	21,6	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 60,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	55,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	13,9	17,7	16,6	19,9	20,4	23,0	25,1	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-13,9	-17,7	-16,6	-19,9	-20,4	-23,0	-25,1	
10.log(Svlak)		[dB]	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	57,7	63,1	69,3	72,8	74,6	74,3	72,4	80,2
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	35,5	40,9	47,1	50,6	52,4	52,1	50,2	58,0

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij (LAeq = 82 dB(A)) /toekomstig Voorgevel, metselwerk

Oppervlakte bron/vlak : 165,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-spouwmuur metselwerk (ms3) / 165,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	35,9	37,5	39,0	39,7	39,9	40,0	40,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak	[dB]	-35,9	-37,5	-39,0	-39,7	-39,9	-40,0	-40,0	
10.log(Svlak)	[dB]	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	35,7	43,3	46,9	53,0	55,1	57,3	57,5	62,3
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	13,5	21,1	24,7	30,8	32,9	35,1	35,3	40,1

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij/schaverij (LAeq = 82 dB(A))
Achtergevel, sandwichpaneel+glasraam

Oppervlakte bron/vlak : 33,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	33,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	14,1	18,1	21,9	24,3	19,4	27,5	29,8	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-14,1	-18,1	-21,9	-24,3	-19,4	-27,5	-29,8	
10.log(Svlak)		[dB]	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	50,5	55,7	57,0	61,4	68,6	62,8	60,7	71,0
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	35,3	40,5	41,8	46,2	53,4	47,6	45,5	55,8

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij/schaverij (LAeq = 82 dB(A))
Zijgevel, metselwerk+snelloopdeur (dicht)

Oppervlakte bron/vlak : 72,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-snelloopdeur	/ 40,00 m²	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,2	13,9	16,8	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 32,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	6,8	8,8	9,0	9,2	13,7	16,3	19,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-6,8	-8,8	-9,0	-9,2	-13,7	-16,3	-19,0	
10.log(Svlak)		[dB]	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	61,2	68,4	73,3	79,9	77,7	77,4	74,9	84,4
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	42,6	49,8	54,7	61,3	59,1	58,8	56,3	65,8

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal G2, zagerij/schaverij (LAeq = 82 dB(A))
Zijgevel, metselwerk+snelloopdeur (open)

Oppervlakte bron/vlak : 72,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-open gat	/ 40,00 m²	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 32,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor		[dB]	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	51,4	60,6	65,7	72,5	74,8	77,1	77,3	82,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	
10.log(Svlak)		[dB]	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	65,4	74,6	79,7	86,5	88,8	91,1	91,3	96,0
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	46,8	56,0	61,1	67,9	70,2	72,5	72,7	77,4

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K1, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0015/LAeq	40,4	58,7	69,6	70,6	74,2	76,2	75,2	70,8	63,7	81,3
0017/LAeq	40,1	60,0	69,2	75,9	77,2	80,7	81,1	75,0	65,9	85,8
0019/LAeq	40,1	56,5	67,5	69,4	76,4	79,5	80,4	76,8	69,7	85,0
00027/LAeq	33,8	57,8	68,6	70,6	73,2	77,0	74,8	68,8	62,3	81,2
00028/LAeq	40,7	63,1	68,4	72,8	80,1	84,8	84,1	79,3	70,9	89,0
00029/LAeq	36,7	56,7	71,2	73,2	78,1	81,2	80,9	74,4	65,4	85,9
00030/LAeq	41,5	56,0	69,5	69,0	74,4	78,0	78,1	73,8	67,2	83,1
Som dB(A)	48,1	67,6	77,7	80,7	85,3	89,0	88,7	83,7	75,8	*93,7*
Gemid. dB(A)	39,6	59,1	69,3	72,3	76,8	80,6	80,3	75,3	67,4	*85,2*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K1, zagerij/schaverij

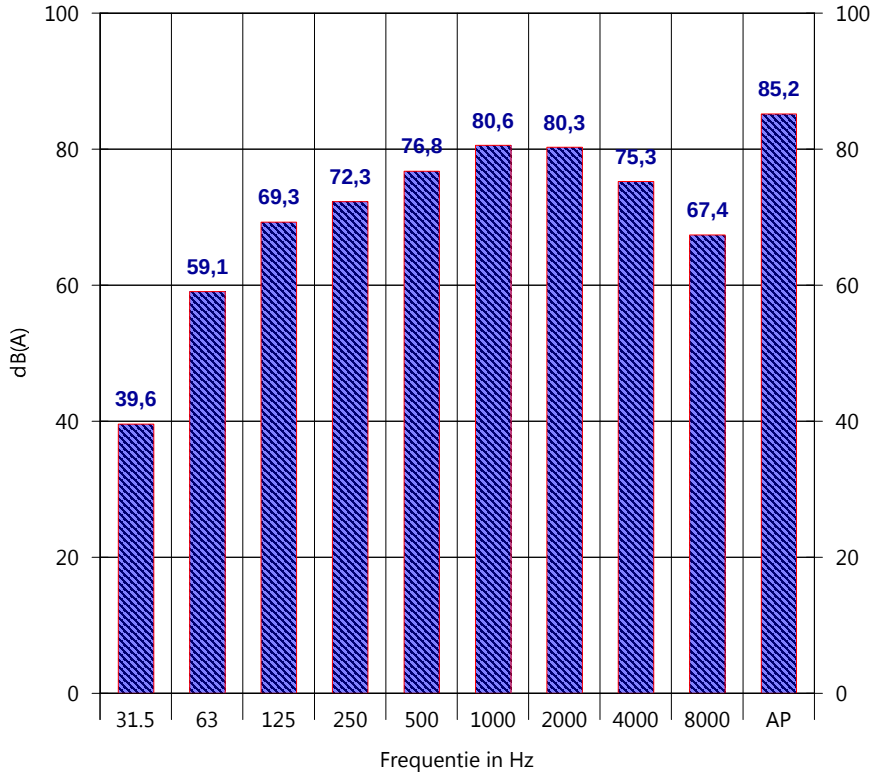

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K1, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0016/LAmax	44,7	69,8	79,4	79,2	78,6	82,3	82,6	75,3	68,4	84,5
0018/LAmax	42,7	67,9	77,8	78,0	81,4	91,5	92,7	85,3	74,5	95,7
0020/LAmax	42,6	63,8	74,2	73,3	82,2	87,1	86,4	84,7	78,7	90,2
00027/LAmax	36,4	52,1	70,1	74,9	81,5	92,3	90,4	84,6	74,5	95,2
00028/LAmax	46,0	64,0	64,7	74,1	84,7	96,7	96,0	85,0	73,4	100,0
00029/LAmax	37,3	55,0	69,3	75,4	82,2	89,3	89,4	83,3	66,8	93,4
00030/LAmax	42,0	50,6	68,0	69,8	78,1	83,7	83,0	76,6	68,1	87,6
Som dB(A)	51,2	73,3	83,0	84,3	90,2	99,8	99,4	91,9	82,3	*103,3*
Gemid. dB(A)	42,7	64,8	74,6	75,8	81,7	91,4	90,9	83,4	73,9	*94,9*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K1, zagerij/schaverij

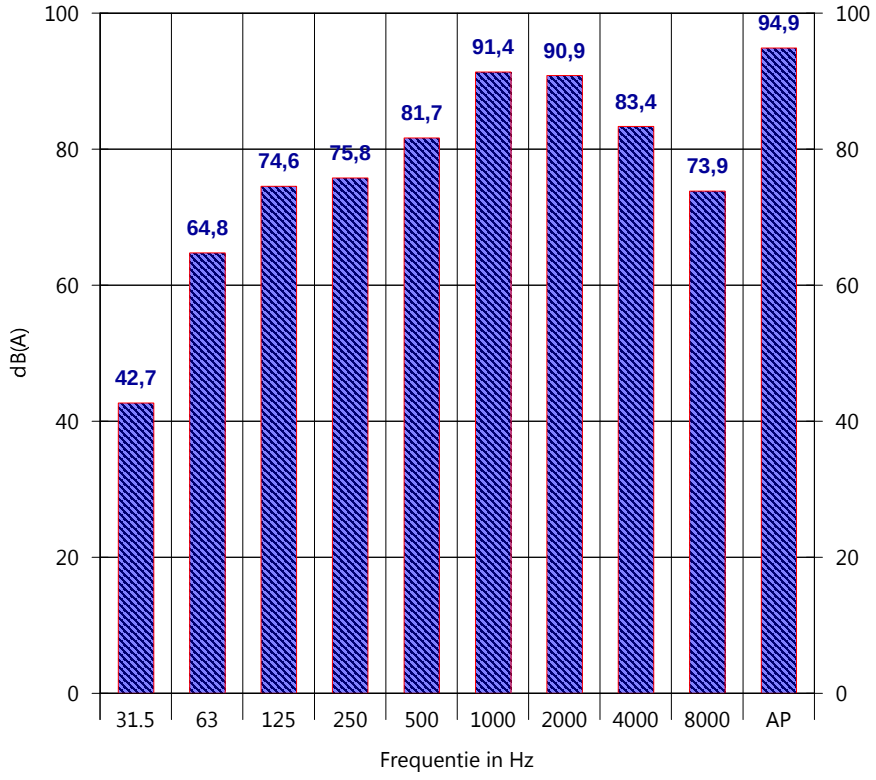

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal K1, schaverij (LAeq = 85 dB(A))
Dak, staalplaat

Oppervlakte bron/vlak : 440,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-stalen dak (ds1) / 440,00 m²	[dB]	18,0	21,0	27,0	34,0	37,0	44,0	55,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	18,0	20,9	26,8	33,0	35,2	38,5	39,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	59,1	69,3	72,3	76,8	80,6	80,3	75,3	85,2
geluidsisolatie vlak	[dB]	-18,0	-20,9	-26,8	-33,0	-35,2	-38,5	-39,9	
10.log(Svlak)	[dB]	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	64,5	71,8	68,9	67,2	68,8	65,2	58,8	76,3
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	38,1	45,4	42,5	40,8	42,4	38,8	32,4	49,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal K1, schaverij (LAeq = 85 dB(A))
Gevel, metselwerk+glasraam

Oppervlakte bron/vlak : 126,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-spouwmuur metselwerk (ms3) / 109,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-glas enkel 4mm / 17,00 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	26,0	30,0	32,0	28,0	
-kierfactor	[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	22,7	25,6	27,7	28,7	29,4	29,6	29,2	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	59,1	69,3	72,3	76,8	80,6	80,3	75,3	85,2
geluidsisolatie vlak	[dB]	-22,7	-25,6	-27,7	-28,7	-29,4	-29,6	-29,2	
10.log(Svlak)	[dB]	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	55,4	62,7	63,6	67,1	70,2	69,7	65,1	75,1
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	34,4	41,7	42,6	46,1	49,2	48,7	44,1	54,1

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K2, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0021/LAeq	40,1	47,1	63,9	69,7	82,3	80,1	80,8	77,4	70,6	86,8
0023/LAeq	40,0	48,1	62,6	69,6	82,7	84,0	80,0	78,1	72,2	88,2
0025/LAeq	40,5	50,4	64,5	71,9	77,3	82,3	82,6	80,5	75,2	87,6
0027/LAeq	40,1	49,2	64,1	71,7	78,6	83,3	83,4	81,2	75,4	88,5
00031/LAeq	32,2	48,2	63,7	71,8	80,9	83,7	87,5	82,6	76,1	90,7
00032/LAeq	33,7	49,4	66,1	71,3	78,1	81,4	84,5	79,2	73,2	87,9
00033/LAeq	32,6	49,1	66,4	72,7	77,6	83,5	83,5	79,4	71,4	88,0
Som dB(A)	46,8	57,3	73,1	79,8	88,6	91,2	92,3	88,5	82,3	*96,8*
Gemid. dB(A)	38,3	48,9	64,7	71,4	80,2	82,8	83,8	80,1	73,9	*88,3*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K2, zagerij/schaverij

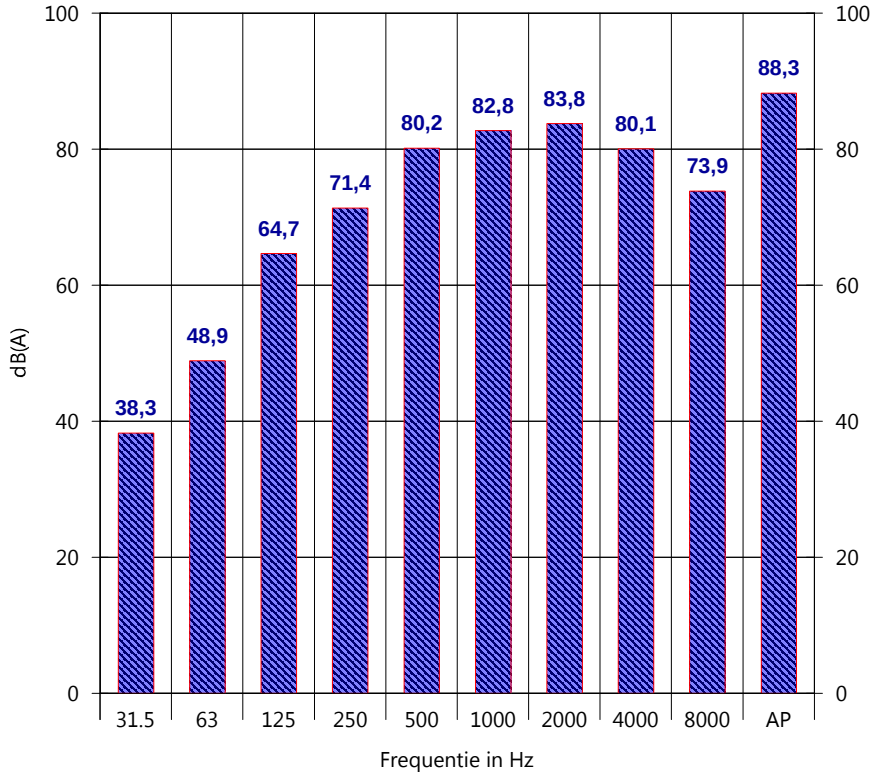

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K2, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0022/LAmax	44,8	56,4	75,7	88,3	94,7	89,6	89,6	90,2	85,7	97,2
0024/LAmax	45,6	57,8	77,5	85,1	93,2	95,7	96,7	91,8	82,3	100,8
0026/LAmax	59,1	61,7	81,2	92,6	97,4	96,6	97,9	89,9	83,3	101,2
0028/LAmax	53,6	63,8	75,5	88,7	94,9	97,2	97,9	92,6	83,2	100,7
00031/LAmax	41,1	56,1	74,3	84,6	94,5	99,7	99,8	88,8	77,5	103,7
00032/LAmax	33,7	60,3	73,2	83,2	93,0	100,6	102,6	93,0	77,9	105,4
00033/LAmax	33,7	54,3	68,4	80,6	89,1	96,8	92,2	85,4	78,7	99,0
Som dB(A)	60,5	68,2	85,0	96,2	102,8	106,0	106,8	99,3	90,6	*110,8*
Gemid. dB(A)	52,1	59,8	76,5	87,8	94,4	97,6	98,3	90,8	82,2	*102,4*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K2, zagerij/schaverij

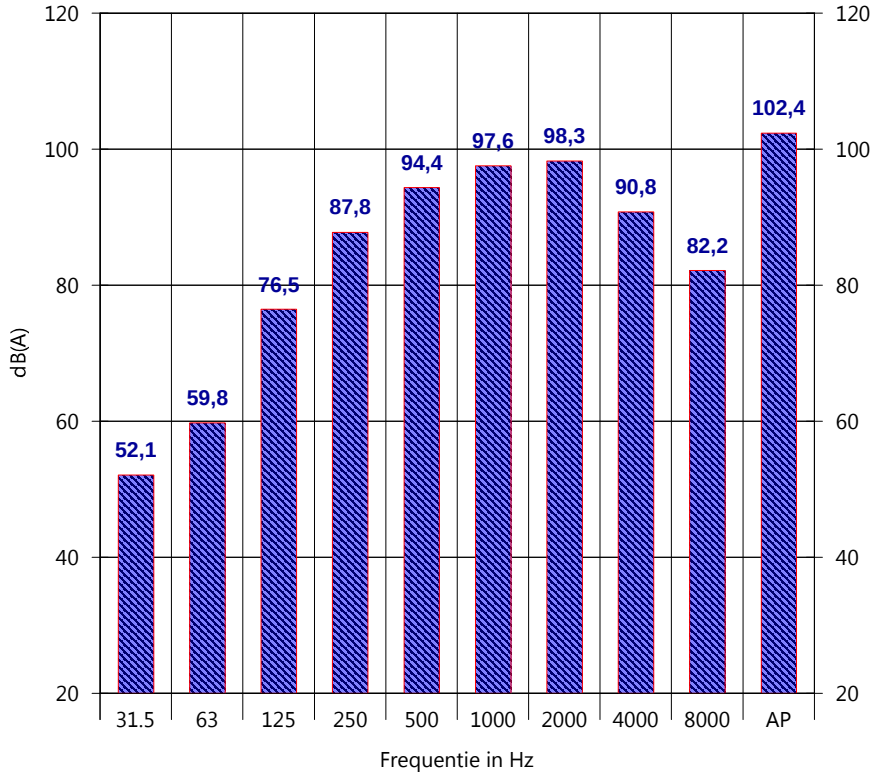

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal K2, schaverij (LAeq = 88 dB(A))
Dak, staalplaat+lichtkoepels

Oppervlakte bron/vlak : 440,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-stalen dak (ds1)	/ 383,00 m²	[dB]	18,0	21,0	27,0	34,0	37,0	44,0	55,0	
-pvc-lichtstraat	/ 57,00 m²	[dB]	8,0	13,1	16,1	16,2	17,9	23,1	32,9	
-kierfactor		[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	14,6	18,7	23,0	24,5	26,2	31,1	37,7	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	48,9	64,7	71,4	80,2	82,8	83,8	80,1	88,2
geluidsisolatie vlak		[dB]	-14,6	-18,7	-23,0	-24,5	-26,2	-31,1	-37,7	
10.log(Svlak)		[dB]	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	57,7	69,4	71,8	79,1	80,0	76,1	65,8	84,0
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	31,3	43,0	45,4	52,7	53,6	49,7	39,4	57,6

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K3, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0037/LAeq	40,0	45,3	60,5	69,5	73,5	80,3	80,0	77,4	72,6	85,0
0039/LAeq	40,1	46,2	59,5	72,0	75,2	80,8	81,0	73,7	65,2	85,1
0041/LAeq	40,0	45,6	61,5	70,5	71,6	79,6	75,7	70,2	63,2	82,3
Som dB(A)	44,8	50,5	65,3	75,6	78,4	85,0	84,2	79,5	73,7	*89,1*
Gemid. dB(A)	40,0	45,7	60,6	70,8	73,7	80,3	79,4	74,7	69,0	*84,3*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K3, zagerij/schaverij

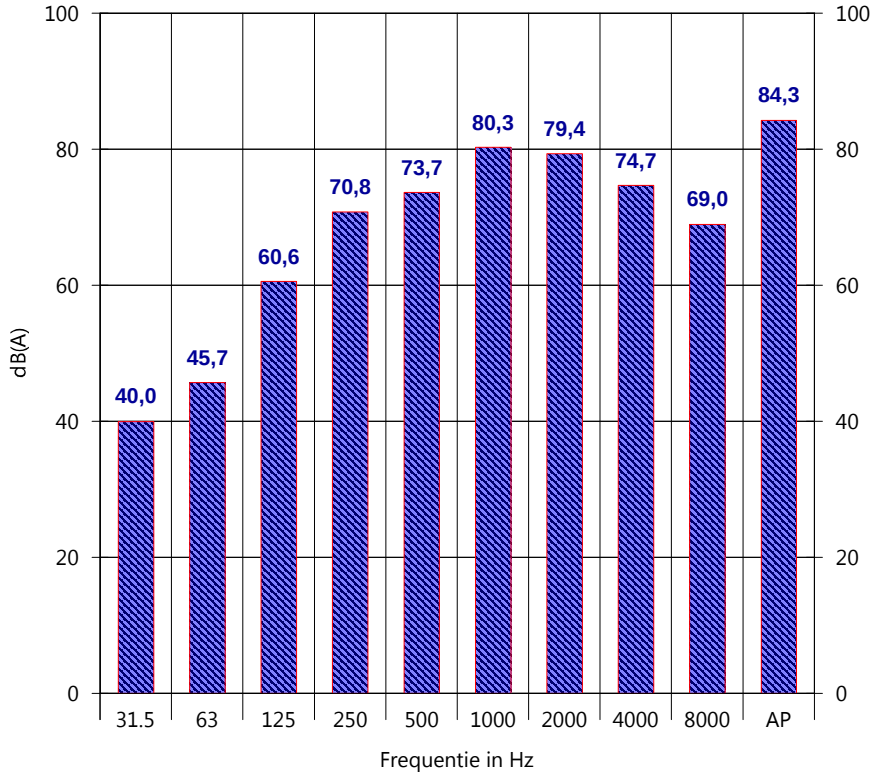

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal K3, zagerij/schaverij

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0038/LAmax	49,0	54,9	67,9	79,6	92,2	95,3	92,6	91,7	83,9	99,5
0040/LAmax	51,7	56,7	68,2	81,5	92,6	99,6	99,2	88,8	73,9	103,1
0042/LAmax	40,0	57,2	67,4	78,9	85,8	93,0	87,8	79,5	66,6	93,8
Som dB(A)	53,8	61,1	72,6	84,9	95,9	101,6	100,3	93,7	84,4	*105,1*
Gemid. dB(A)	49,0	56,4	67,8	80,1	91,1	96,8	95,5	88,9	79,6	*100,3*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal K3, zagerij/schaverij

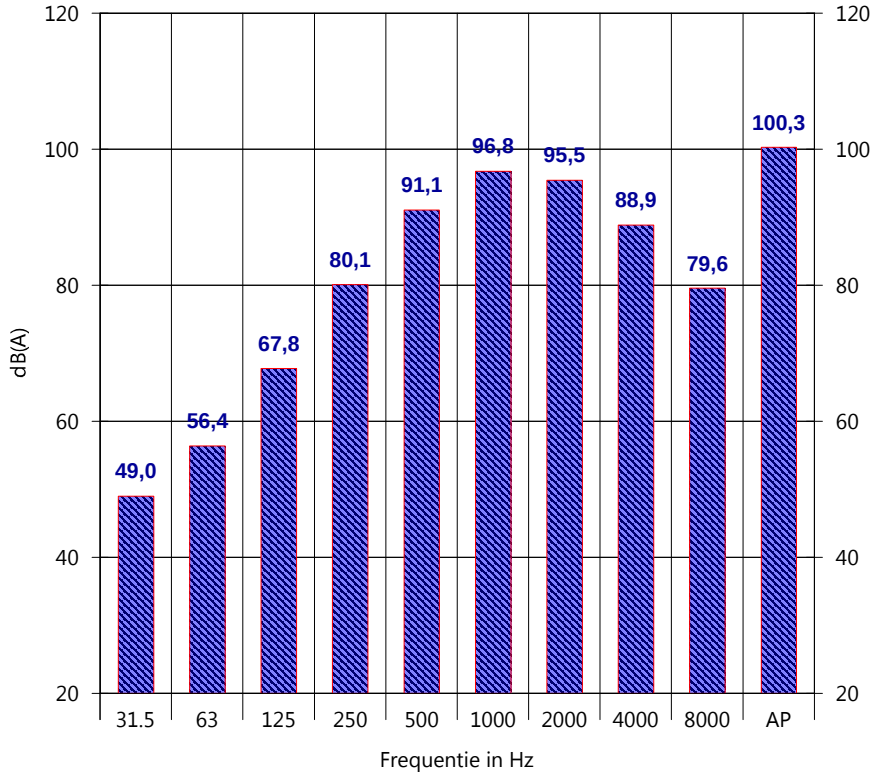

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal K3, schaverij/frezen (LAeq = 84 dB(A))
Dak, golfplaten+transparante golfplaten

Oppervlakte bron/vlak : 220,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-golfplaten dak (d2) / 212,00 m²	[dB]	18,0	23,0	27,0	26,0	27,0	31,0	32,0	
-golfplaten dak, transparant (/ 8,00 m²	[dB]	3,0	4,0	5,0	8,0	11,0	12,0	15,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	14,7	17,1	18,7	20,8	23,1	25,0	27,3	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	45,7	60,6	70,8	73,7	80,3	79,4	74,7	84,2
geluidsisolatie vlak	[dB]	-14,7	-17,1	-18,7	-20,8	-23,1	-25,0	-27,3	
10.log(Svlak)	[dB]	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	51,4	63,9	72,5	73,3	77,6	74,8	67,8	81,3
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	28,0	40,5	49,1	49,9	54,2	51,4	44,4	57,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal K3, zagerij (LAeq = 85 dB(A)) /toekomstig Dak, geïsoleerde geprofileerde staalplaat

Oppervlakte bron/vlak : 220,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-stalen dak (ds1) / 220,00 m²	[dB]	18,0	21,0	27,0	34,0	37,0	44,0	55,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	18,0	20,9	26,8	33,0	35,2	38,5	39,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	54,1	64,9	70,1	76,6	80,2	80,0	75,6	84,8
geluidsisolatie vlak	[dB]	-18,0	-20,9	-26,8	-33,0	-35,2	-38,5	-39,9	
10.log(Svlak)	[dB]	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	56,5	64,4	63,7	64,0	65,4	61,9	56,1	71,3
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	33,1	41,0	40,3	40,6	42,0	38,5	32,7	47,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, expeditie (LAeq = 84 dB(A))
Achtergevel, steen+hout+overheaddeur

Oppervlakte bron/vlak : 55,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden			[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-overheaddeur (alu)	/	25,00 m²	[dB]	10,2	12,2	15,6	17,5	16,4	18,4	20,4	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/	20,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-houten planken, 20 mm	/	10,00 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	27,0	25,0	26,0	37,0	
-kierfactor			[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak			[dB]	12,3	14,0	16,3	17,3	16,8	17,7	18,5	
geluidsniveau binnenzijde vlak			[dB(A)]	45,7	60,6	70,8	73,7	80,3	79,4	74,7	84,2
geluidsisolatie vlak			[dB]	-12,3	-14,0	-16,3	-17,3	-16,8	-17,7	-18,5	
10.log(Svlak)			[dB]	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	
diffusiteitscorrectie Cd			[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI			[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr			[dB(A)]	48,8	62,0	69,9	71,8	78,9	77,1	71,6	82,3
bronvermogenniveau Lwr/m²			[dB(A)]	31,4	44,6	52,5	54,4	61,5	59,7	54,2	64,9

Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde waarde uit metingen hal G1/G2/K1/K2/K3

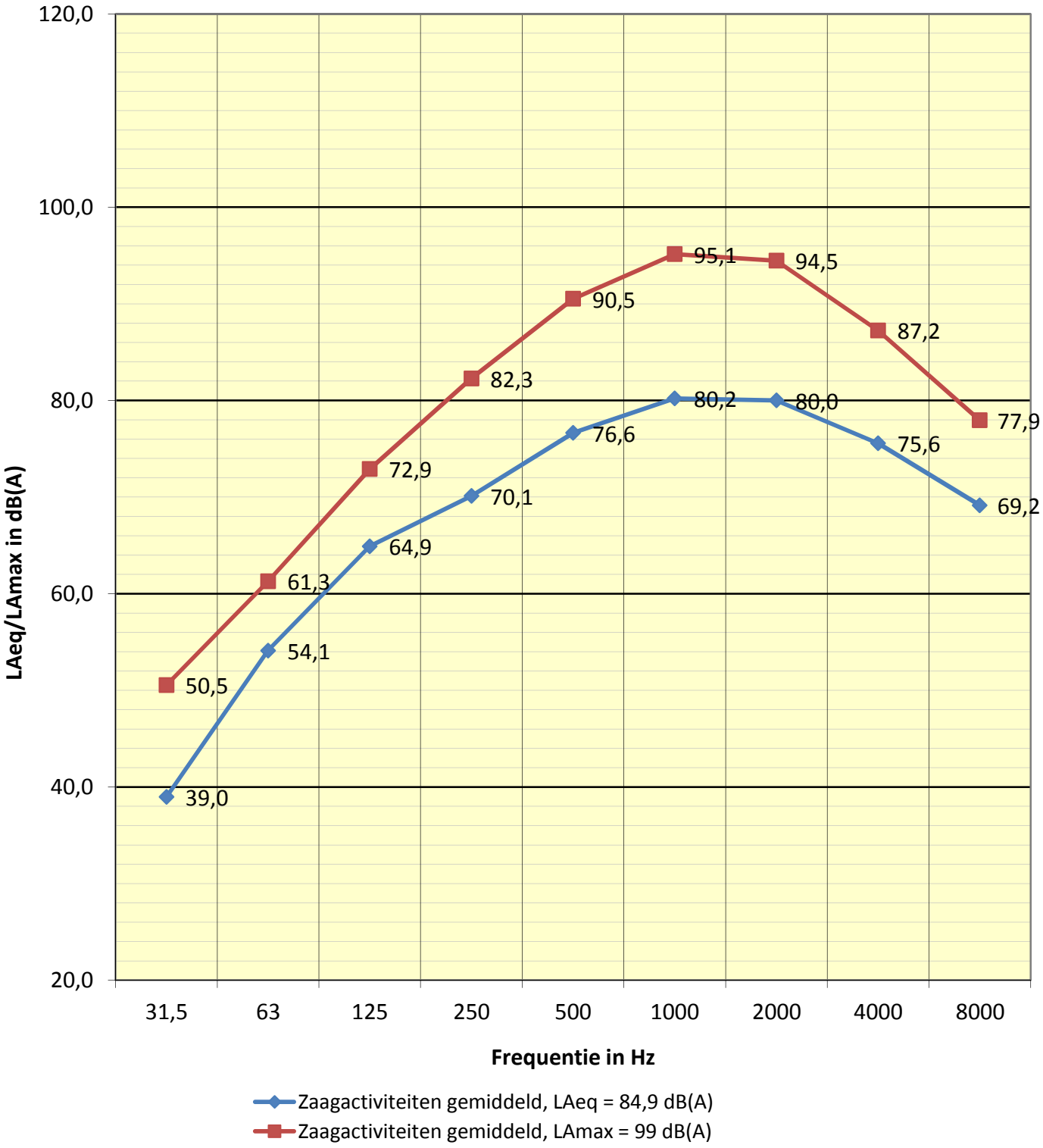

8-4-2019 13:50

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal A1, expeditie

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0029/LAeq	30,3	52,2	57,2	63,8	68,3	68,8	66,3	58,7	45,9	73,6
0031/LAeq	30,1	48,8	56,7	63,9	66,3	65,2	63,1	56,8	43,0	71,2
0033/LAeq	30,0	40,7	51,3	58,9	61,5	64,3	61,4	54,0	43,2	68,3
0035/LAeq	30,2	44,9	51,9	60,4	63,5	67,9	66,3	60,4	51,3	71,9
00034/LAeq	26,4	47,0	55,6	61,1	66,8	66,9	62,9	53,5	41,5	71,4
00035/LAeq	27,6	49,7	57,7	64,5	67,1	65,5	64,4	58,8	45,9	72,0
00036/LAeq	26,9	45,7	55,3	64,9	65,9	64,8	62,6	55,1	45,8	71,0
00037/LAeq	24,3	39,3	48,9	57,6	61,1	66,4	64,8	56,8	46,6	70,0
Som dB(A)	37,7	56,8	64,2	71,6	74,7	75,5	73,3	66,4	55,5	*80,4*
Gemid. dB(A)	28,7	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	46,4	*71,4*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019

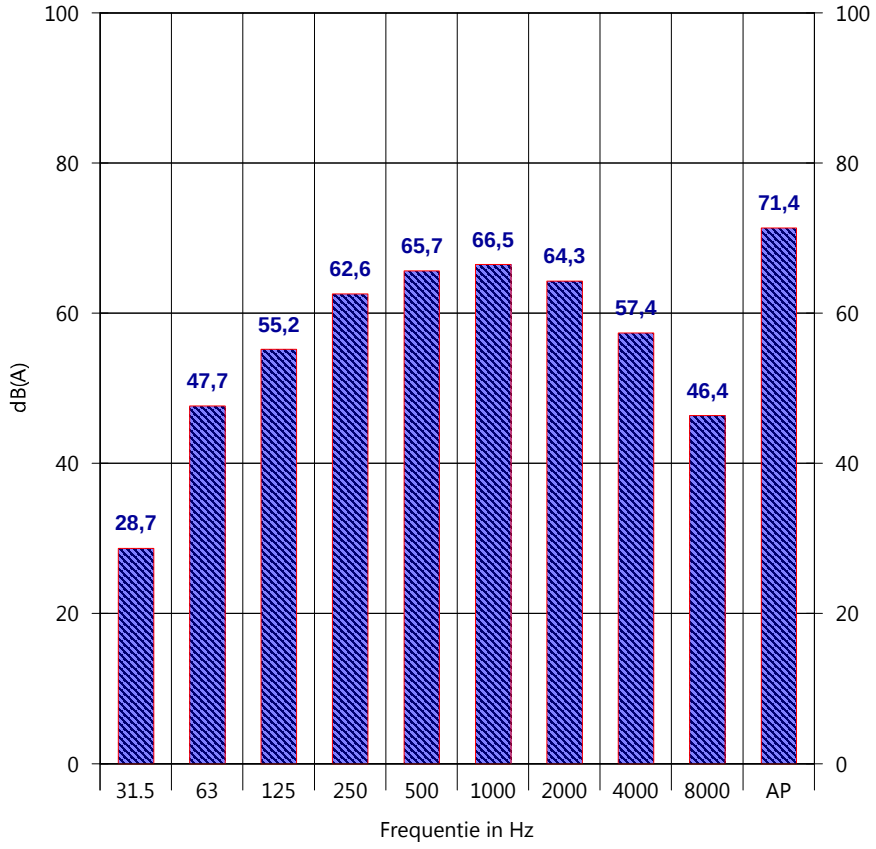

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal A1, expeditie

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0030/LAmax	36,7	65,1	66,8	74,4	81,3	82,0	81,8	72,5	59,2	85,6
0032/LAmax	35,6	63,8	67,4	74,5	78,4	82,7	79,3	73,3	61,9	85,6
0034/LAmax	34,9	53,2	61,7	68,0	74,0	75,5	75,2	68,6	53,8	78,6
0036/LAmax	39,8	62,5	63,2	68,5	76,8	79,0	74,3	67,5	58,6	81,3
00034/LAmax	26,7	43,2	63,1	72,9	85,4	85,3	64,9	54,5	42,7	88,9
00035/LAmax	36,8	46,2	55,8	65,4	77,1	80,3	78,5	67,6	47,1	83,9
00036/LAmax	28,1	42,8	59,4	72,3	75,9	76,9	75,6	66,7	57,0	81,8
00037/LAmax	25,5	40,7	50,7	62,8	75,5	78,9	71,7	59,2	46,7	81,2
Som dB(A)	44,3	68,9	72,4	80,5	88,7	90,1	86,2	78,0	66,0	*93,8*
Gemid. dB(A)	35,3	59,8	63,3	71,4	79,7	81,1	77,2	69,0	56,9	*84,8*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019

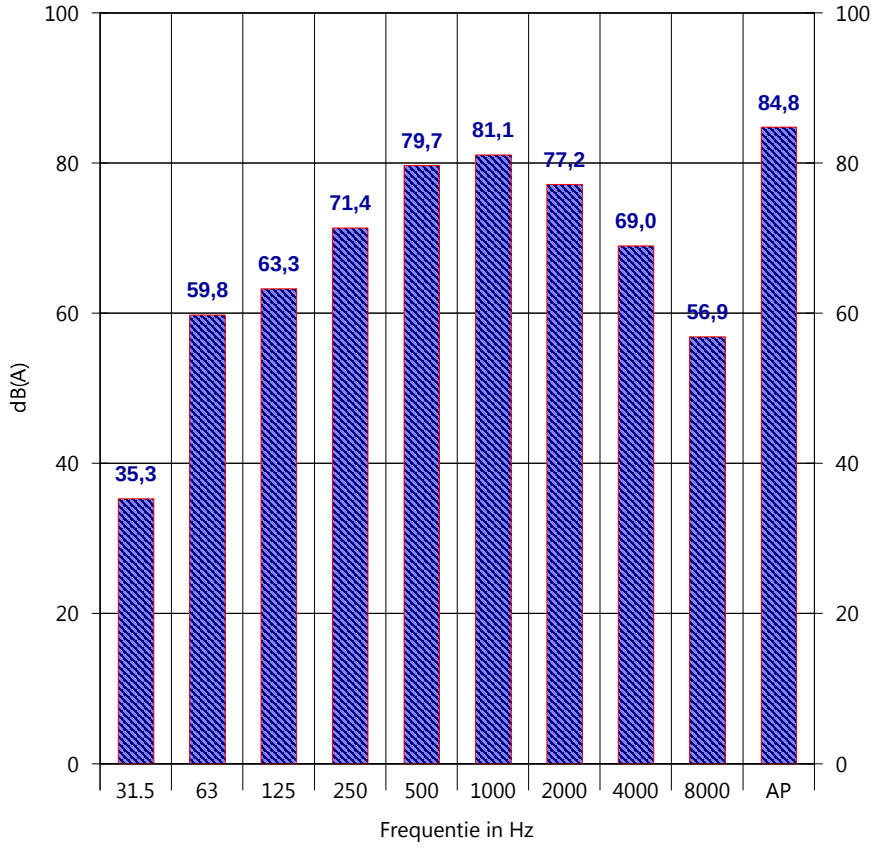

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, expeditie (LAeq = 71 dB(A))
Dak, golfplaten+transparante golfplaten

Oppervlakte bron/vlak : 290,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-golfplaten dak (d2) / 269,00 m²	[dB]	18,0	23,0	27,0	26,0	27,0	31,0	32,0	
-golfplaten dak, transparant (/ 21,00 m²	[dB]	3,0	4,0	5,0	8,0	11,0	12,0	15,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	12,9	14,7	16,0	18,6	21,1	22,7	25,3	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	-12,9	-14,7	-16,0	-18,6	-21,1	-22,7	-25,3	
10.log(Svlak)	[dB]	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	56,4	62,1	68,2	68,7	67,0	63,2	53,7	73,7
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	31,8	37,5	43,6	44,1	42,4	38,6	29,1	49,1

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, zagerij (LAeq = 80 dB(A)) /toekomstig Dak, sandwichpanelen + lichtstroken

Oppervlakte bron/vlak : 290,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/ 261,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-pvc-lichtstraat / 29,00 m²	[dB]	8,0	13,1	16,1	16,2	17,9	23,1	32,9	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	13,0	17,4	21,2	23,0	19,5	29,0	37,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	49,3	60,1	65,3	71,8	75,4	75,2	70,8	80,0
geluidsisolatie vlak	[dB]	-13,0	-17,4	-21,2	-23,0	-19,5	-29,0	-37,0	
10.log(Svlak)	[dB]	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	57,9	64,3	65,7	70,4	77,5	67,8	55,4	79,0
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	33,3	39,7	41,1	45,8	52,9	43,2	30,8	54,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, expeditie (LAeq = 71 dB(A))
Voorgevel, roldeur+metselwerk+sandwichpaneel

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-roldeur g1/g2	/ 40,00 m²	[dB]	7,1	13,8	12,7	16,2	17,8	19,2	21,7	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 90,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	65,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-kierfactor		[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	12,7	18,4	18,6	21,6	21,0	24,3	26,2	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-12,7	-18,4	-18,6	-21,6	-21,0	-24,3	-26,2	
10.log(Svlak)		[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	55,9	57,7	64,9	65,0	66,4	60,9	52,1	71,1
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	33,0	34,8	42,0	42,1	43,5	38,0	29,2	48,2

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, zagerij (LAeq = 80 dB(A)) /toekomstig Voorgevel, metselwerk

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-spouwmuur metselwerk (ms3) / 195,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	35,9	37,5	39,0	39,7	39,9	40,0	40,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	49,3	60,1	65,3	71,8	75,4	75,2	70,8	80,0
geluidsisolatie vlak	[dB]	-35,9	-37,5	-39,0	-39,7	-39,9	-40,0	-40,0	
10.log(Svlak)	[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	34,3	43,5	47,2	53,0	56,4	56,1	51,7	61,0
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	11,4	20,6	24,3	30,1	33,5	33,2	28,8	38,1

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, expeditie (LAeq = 71 dB(A))
Achtergevel, steen+hout+snelloopdeur (dicht)

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-snelloopdeur	/ 40,00 m²	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,2	13,9	16,8	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 90,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-houten planken, 20 mm	/ 65,00 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	27,0	25,0	26,0	37,0	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	10,1	12,1	12,4	12,6	15,7	17,2	18,4	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-10,1	-12,1	-12,4	-12,6	-15,7	-17,2	-18,4	
10.log(Svlak)		[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	58,5	64,0	71,1	74,0	71,7	68,0	59,9	78,0
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	35,6	41,1	48,2	51,1	48,8	45,1	37,0	55,1

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, zagerij (LAeq = 80 dB(A)) /toekomstig Achtergevel, metselwerk+snelloopdeur (dicht)

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-snelloopdeur	/ 40,00 m²	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,2	13,9	16,8	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 155,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	10,6	12,4	12,5	12,7	15,9	17,4	18,5	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	49,3	60,1	65,3	71,8	75,4	75,2	70,8	80,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-10,6	-12,4	-12,5	-12,7	-15,9	-17,4	-18,5	
10.log(Svlak)		[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	59,6	68,6	73,7	80,0	80,4	78,7	73,2	85,3
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	36,7	45,7	50,8	57,1	57,5	55,8	50,3	62,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, expeditie (LAeq = 71 dB(A))
Achtergevel, steen+hout+snelloopdeur (open)

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-open gat	/ 40,00 m²	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 90,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-houten planken, 20 mm	/ 65,00 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	27,0	25,0	26,0	37,0	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	6,5	6,6	6,6	6,7	6,7	6,7	6,7	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-6,5	-6,6	-6,6	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7	
10.log(Svlak)		[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	62,1	69,5	76,9	79,9	80,7	78,5	71,6	85,6
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	39,2	46,6	54,0	57,0	57,8	55,6	48,7	62,7

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal A1, zagerij (LAeq = 80 dB(A)) /toekomstig Achtergevel, metselwerk+snelloopdeur (open)

Oppervlakte bron/vlak : 195,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-open gat	/ 40,00 m²	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
-spouwmuur metselwerk (ms3)	/ 155,00 m²	[dB]	38,0	41,0	46,0	52,0	59,0	64,0	65,0	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	49,3	60,1	65,3	71,8	75,4	75,2	70,8	80,0
geluidsisolatie vlak		[dB]	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7	
10.log(Svlak)		[dB]	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	63,5	74,3	79,5	86,0	89,6	89,4	85,0	94,2
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	40,6	51,4	56,6	63,1	66,7	66,5	62,1	71,3

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal L1, toevoer productie

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0043/LAeq	25,4	44,6	50,7	55,4	57,5	56,9	56,2	50,6	38,0	63,2
0045/LAeq	32,3	52,2	55,3	60,1	63,3	62,9	61,6	56,0	45,8	68,8
00038/LAeq	25,8	41,6	51,6	56,0	57,2	56,9	54,7	47,4	34,8	62,9
00039/LAeq	30,7	49,9	54,4	59,5	62,7	61,7	59,4	52,9	42,3	67,6
Som dB(A)	35,6	54,9	59,4	64,2	67,1	66,4	64,8	58,8	48,1	*72,4*
Gemid. dB(A)	29,5	48,9	53,4	58,2	61,0	60,4	58,8	52,8	42,1	*66,3*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal L1, toevoer productie

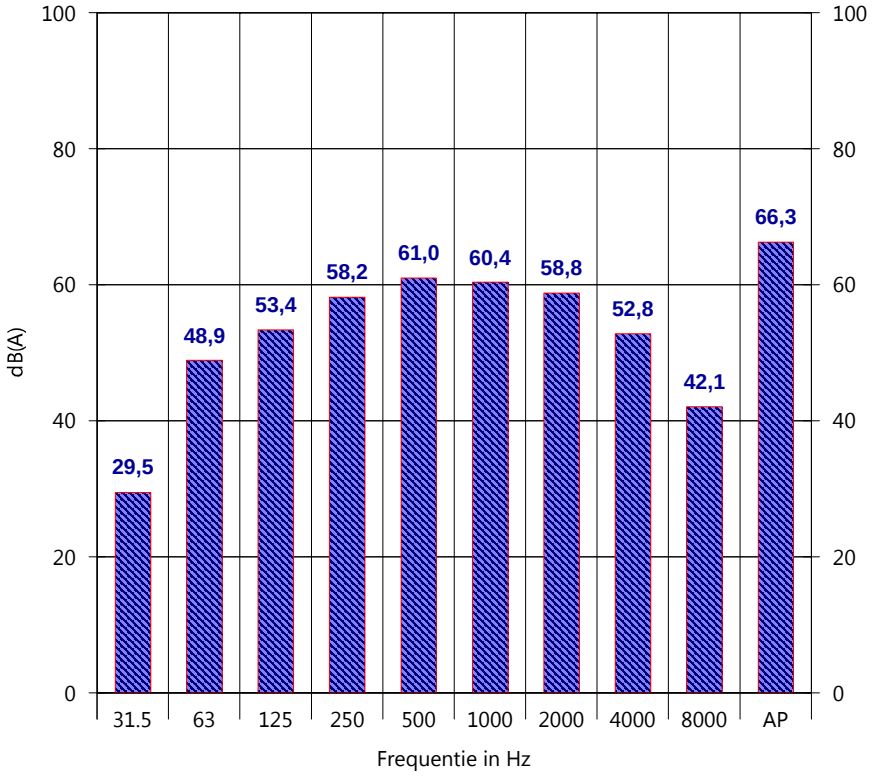

2019/32005 **Meetdatum : 12-03-2019**
Gooskens Hout Hoogeloon
Hal L1, toevoer productie

Adres	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	AP
0044/LAmax	33,2	59,0	59,3	66,4	68,4	67,3	66,5	62,2	58,4	71,7
0046/LAmax	49,4	64,6	64,4	69,0	71,1	74,1	78,2	72,6	57,7	79,2
00038/LAmax	23,3	39,7	49,4	55,1	66,9	70,3	63,1	46,5	32,5	72,6
00039/LAmax	28,4	49,7	51,8	60,2	66,8	72,3	70,2	65,9	56,4	75,9
Som dB(A)	49,5	65,8	65,8	71,4	74,7	77,7	79,2	73,8	62,4	*83,4*
Gemid. dB(A)	43,5	59,8	59,8	65,3	68,7	71,7	73,2	67,7	56,3	*77,4*

2019/32005 - Gooskens Hout Hoogeloon

Gemiddelde geluidsniveaus, meetdatum 12-03-2019
Hal L1, toevoer productie

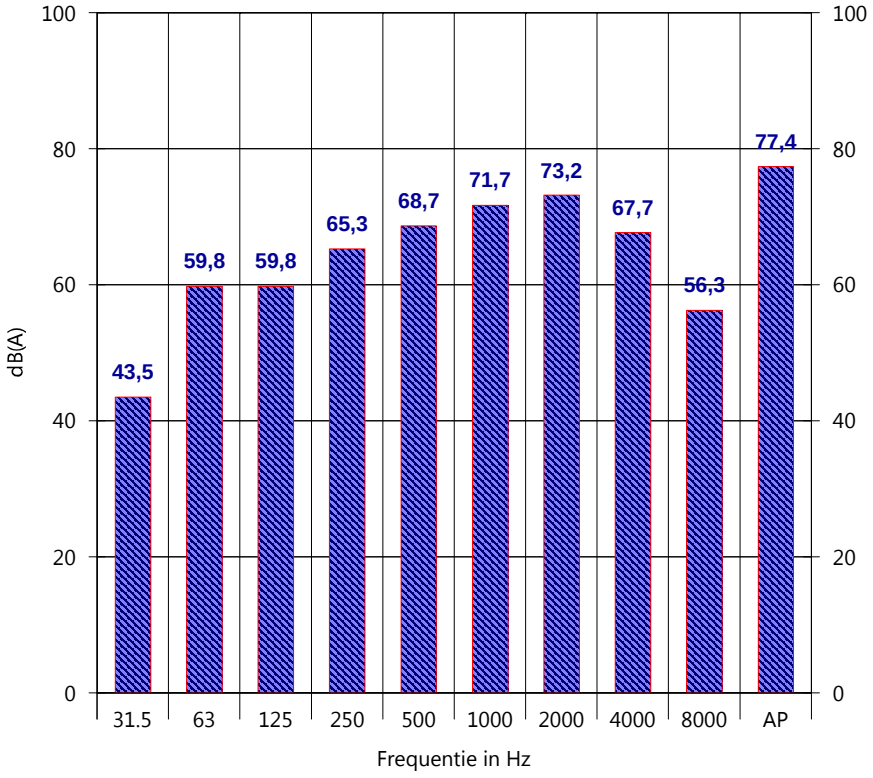

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L1, toevoer productie (LAeq = 66 dB(A))
Dak, sandwichpanelen + lichtstroken

Oppervlakte bron/vlak : 110,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-sab-profiel sandwichplaat 60m/	98,00 m²	[dB]	14,2	18,4	22,6	25,6	19,8	31,2	42,7	
-pvc-lichtstraat /	12,00 m²	[dB]	8,0	13,1	16,1	16,2	17,9	23,1	32,9	
-kierfactor		[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	12,9	17,4	21,1	22,9	19,5	28,8	36,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	48,9	53,4	58,2	61,0	60,4	58,8	52,8	66,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-12,9	-17,4	-21,1	-22,9	-19,5	-28,8	-36,9	
10.log(Svlak)		[dB]	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	53,4	53,4	54,5	55,5	58,3	47,4	33,3	62,6
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	33,0	33,0	34,1	35,1	37,9	27,0	12,9	42,2

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L1, toevoer productie (LAeq = 66 dB(A))
Gevel, hout

Oppervlakte bron/vlak : 31,500 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-houten planken, 20 mm / 31,50 m²	[dB]	15,0	19,0	23,0	27,0	25,0	26,0	37,0	
-kierfactor	[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	13,8	16,5	18,2	19,2	18,8	19,0	19,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	48,9	53,4	58,2	61,0	60,4	58,8	52,8	66,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	-13,8	-16,5	-18,2	-19,2	-18,8	-19,0	-19,9	
10.log(Svlak)	[dB]	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	48,1	49,9	53,0	54,8	54,6	52,8	45,9	60,7
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	33,1	34,9	38,0	39,8	39,6	37,8	30,9	45,7

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L1, toevoer productie (LAeq = 66 dB(A))
Gevel, snelloopdeur dicht

Oppervlakte bron/vlak : 50,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-snelloopdeur / 50,00 m²	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,2	13,9	16,8	
-kierfactor	[dB]	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,1	13,8	16,6	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	48,9	53,4	58,2	61,0	60,4	58,8	52,8	66,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	-4,3	-6,3	-6,5	-6,7	-11,1	-13,8	-16,6	
10.log(Svlak)	[dB]	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	59,6	62,1	66,7	69,3	64,3	60,0	51,2	72,9
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	42,6	45,1	49,7	52,3	47,3	43,0	34,2	55,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L1, toevoer productie (LAeq = 66 dB(A))
Gevel, snelloopdeur open

Oppervlakte bron/vlak : 50,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-open gat / 50,00 m²	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
-kierfactor	[dB]	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	48,9	53,4	58,2	61,0	60,4	58,8	52,8	66,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
10.log(Svlak)	[dB]	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	63,9	68,4	73,2	76,0	75,4	73,8	67,8	81,3
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	46,9	51,4	56,2	59,0	58,4	56,8	50,8	64,3

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal D, expeditie (LAeq = 71 dB(A)) /toekomstig Dak, ongeïsoleerde geprofileerde staalplaat

Oppervlakte bron/vlak : 285,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-geprofileerde staalplaat, 1 m/ 285,00 m²	[dB]	9,0	14,0	16,0	20,0	25,0	29,0	29,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	9,0	14,0	16,0	20,0	24,9	28,7	28,7	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	-9,0	-14,0	-16,0	-20,0	-24,9	-28,7	-28,7	
10.log(Svlak)	[dB]	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	60,2	62,7	68,1	67,2	63,1	57,1	50,2	72,4
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	35,7	38,2	43,6	42,7	38,6	32,6	25,7	47,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal D, expeditie (LAeq = 71 dB(A)) /toekomstig Voorgevel, houten gevel+snelloopdeur (dicht)

Oppervlakte bron/vlak : 225,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-houten gevel (bp3a)	/ 115,00 m²	[dB]	15,0	18,0	27,0	35,0	41,0	44,0	45,0	
-snelloopdeur	/ 110,00 m²	[dB]	4,3	6,3	6,5	6,7	11,2	13,9	16,8	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	6,8	8,8	9,2	9,4	13,3	15,2	16,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-6,8	-8,8	-9,2	-9,4	-13,3	-15,2	-16,9	
10.log(Svlak)		[dB]	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	62,4	67,9	74,9	77,8	74,7	70,6	62,0	81,5
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	38,9	44,4	51,4	54,3	51,2	47,1	38,5	58,0

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal D, expeditie (LAeq = 71 dB(A)) /toekomstig Achtergevel, houten gevel+snelloopdeur (open)

Oppervlakte bron/vlak : 225,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-houten gevel (bp3a)	/ 115,00 m²	[dB]	15,0	18,0	27,0	35,0	41,0	44,0	45,0	
-open gat	/ 110,00 m²	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
-kierfactor		[dB]	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-2,9	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	
10.log(Svlak)		[dB]	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	66,3	73,7	81,1	84,2	85,0	82,8	75,9	89,8
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	42,8	50,2	57,6	60,7	61,5	59,3	52,4	66,3

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal D, expeditie (LAeq = 71 dB(A)) /toekomstig Zijgevel, houten gevel

Oppervlakte bron/vlak : 105,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-houten gevel (bp3a) / 105,00 m²	[dB]	15,0	18,0	27,0	35,0	41,0	44,0	45,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	15,0	18,0	26,8	33,8	37,5	38,5	38,8	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak	[dB]	-15,0	-18,0	-26,8	-33,8	-37,5	-38,5	-38,8	
10.log(Svlak)	[dB]	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	50,9	55,4	54,0	50,1	47,2	44,0	36,8	59,6
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	30,7	35,2	33,8	29,9	27,0	23,8	16,6	39,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal D, expeditie (LAeq = 71 dB(A)) /toekomstig Zijgevel, metselwerk+houten gevel

Oppervlakte bron/vlak : 105,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden		[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-houten gevel (bp3a)	/ 60,00 m²	[dB]	15,0	18,0	27,0	35,0	41,0	44,0	45,0	
-halfsteens metselwerk (me2)	/ 45,00 m²	[dB]	32,0	35,0	40,0	43,0	48,0	53,0	54,0	
-kierfactor		[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak		[dB]	17,3	20,3	28,9	35,2	38,2	39,0	39,2	
geluidsniveau binnenzijde vlak		[dB(A)]	47,7	55,2	62,6	65,7	66,5	64,3	57,4	71,3
geluidsisolatie vlak		[dB]	-17,3	-20,3	-28,9	-35,2	-38,2	-39,0	-39,2	
10.log(Svlak)		[dB]	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2	
diffusiteitscorrectie Cd		[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI		[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr		[dB(A)]	48,6	53,1	51,9	48,7	46,5	43,5	36,4	57,6
bronvermogenniveau Lwr/m²		[dB(A)]	28,4	32,9	31,7	28,5	26,3	23,3	16,2	37,4

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L2, zagerij (LAeq = 85 dB(A)) /toekomstig Dak, geïsoleerde geprofileerde staalplaat

Oppervlakte bron/vlak : 210,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-stalen dak (ds1) / 210,00 m²	[dB]	18,0	21,0	27,0	34,0	37,0	44,0	55,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	18,0	20,9	26,8	33,0	35,2	38,5	39,9	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	54,1	64,9	70,1	76,6	80,2	80,0	75,6	84,8
geluidsisolatie vlak	[dB]	-18,0	-20,9	-26,8	-33,0	-35,2	-38,5	-39,9	
10.log(Svlak)	[dB]	23,2	23,2	23,2	23,2	23,2	23,2	23,2	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	56,3	64,2	63,5	63,8	65,2	61,7	55,9	71,1
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	33,1	41,0	40,3	40,6	42,0	38,5	32,7	47,9

Projectnummer : 2019/32005 Meetdatum : 12-03-2019
Naam inrichting : Gooskens Hout Hoogeloon
Adres inrichting : Breestraat 25, 5528 AA Hoogeloon

Omschrijving bron/vlak : Hal L2, zagerij (LAeq = 85 dB(A)) /toekomstig Gevel, geïsoleerde stalen doos

Oppervlakte bron/vlak : 60,000 m² (Relecterend vlak)

octaafbanden	[Hz]	63	125	250	500	1000	2000	4000	dB(A)
-stalen gevel (gc1) / 60,00 m²	[dB]	15,0	18,0	27,0	37,0	40,0	42,0	45,0	
-kierfactor	[dB]	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
geluidsisolatie samengesteld vlak	[dB]	15,0	18,0	26,8	35,2	37,0	37,9	38,8	
geluidsniveau binnenzijde vlak	[dB(A)]	54,1	64,9	70,1	76,6	80,2	80,0	75,6	84,8
geluidsisolatie vlak	[dB]	-15,0	-18,0	-26,8	-35,2	-37,0	-37,9	-38,8	
10.log(Svlak)	[dB]	17,8	17,8	17,8	17,8	17,8	17,8	17,8	
diffusiteitscorrectie Cd	[dB]	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	
richtingsindex DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
bronvermogenniveau Lwr	[dB(A)]	54,9	62,7	59,1	57,2	59,0	57,9	52,6	67,1
bronvermogenniveau Lwr/m²	[dB(A)]	37,1	44,9	41,3	39,4	41,2	40,1	34,8	49,3

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Meetpunten, zonder tooncomponent] , Geomilieu V4.50

Meetpunten houtmotafzuiging

Gooskens Hout Hoogeloon

Houtmotinstallatie , vergelijking tussen meet- en rekenresultaten

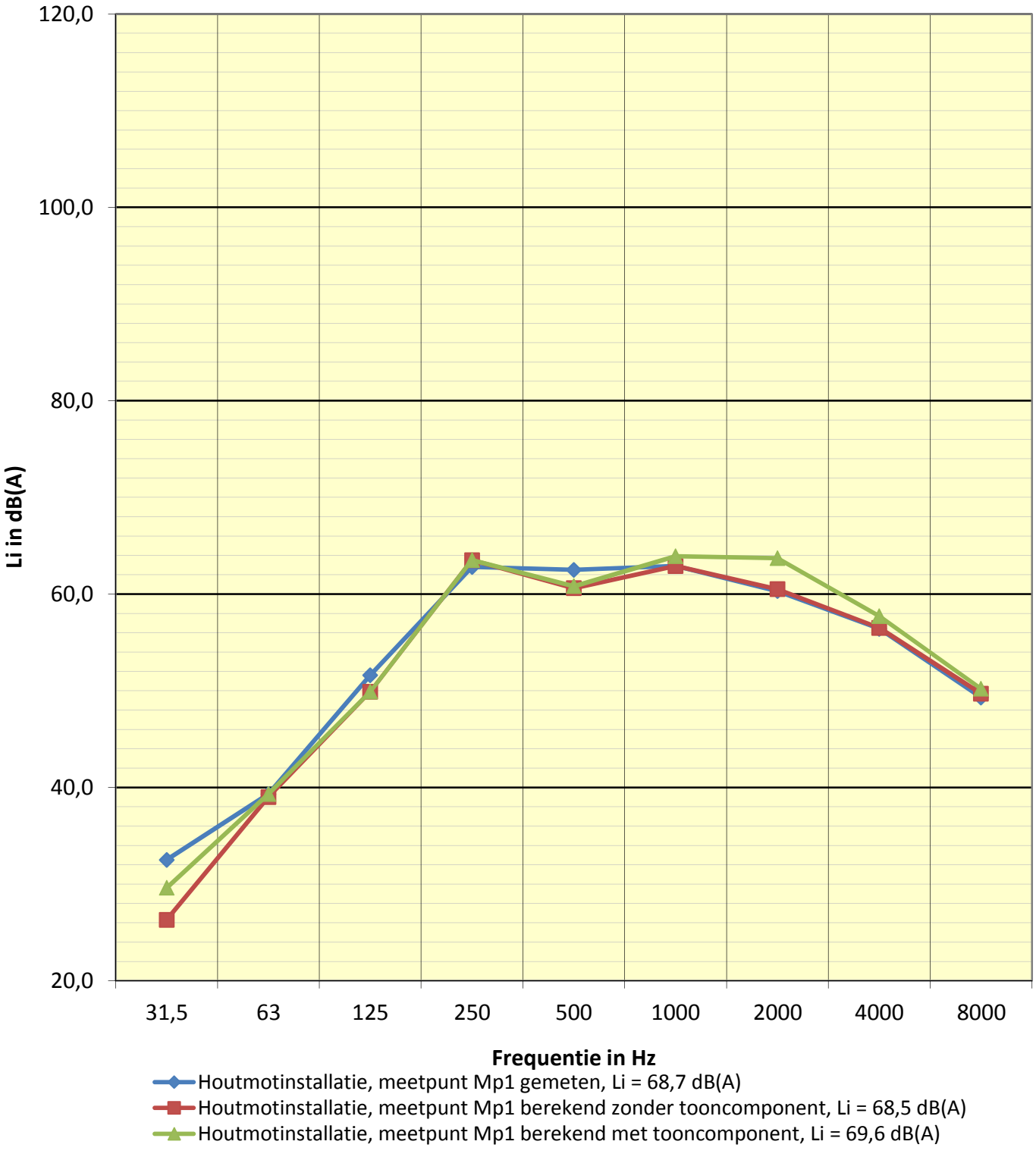

10-4-2019 14:57

Gooskens Hout Hoogeloon

Houtmotinstallatie , vergelijking tussen meet- en rekenresultaten

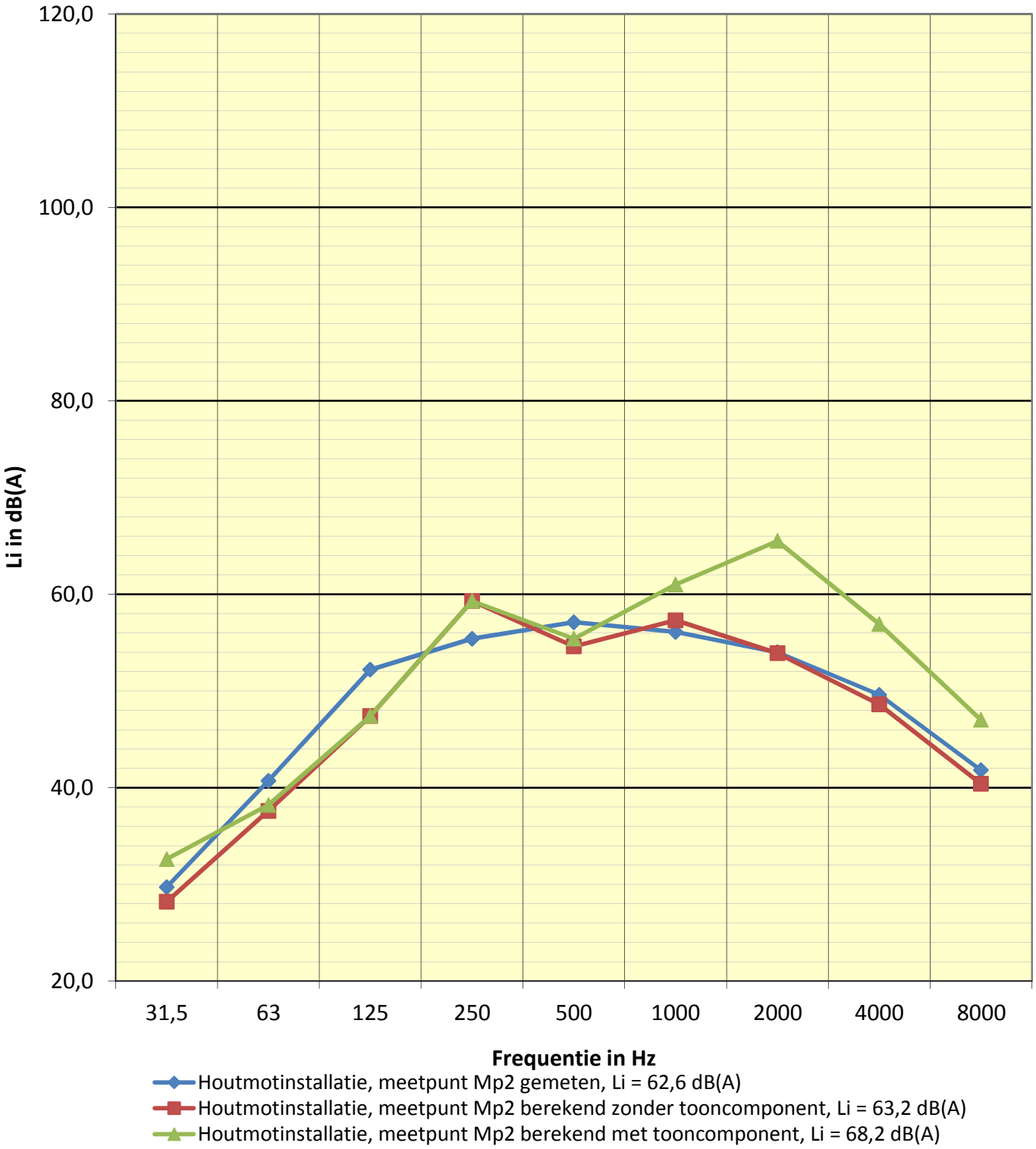

10-4-2019 14:59

Gooskens Hout Hoogeloon

Houtmotinstallatie , vergelijking tussen meet- en rekenresultaten

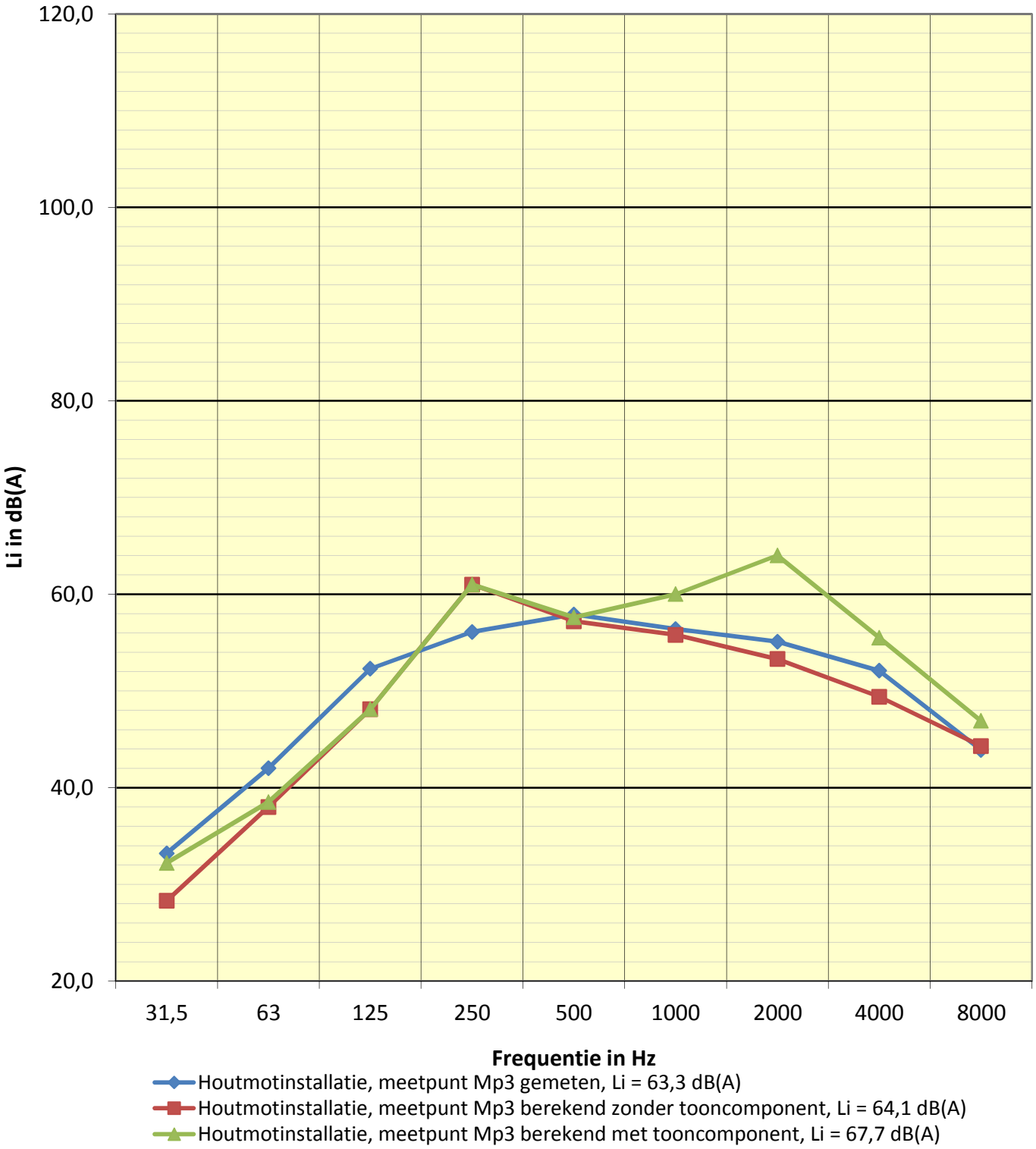

10-4-2019 14:59

BIJLAGE 4
Schematisering objecten, bronnen en immissiepunten

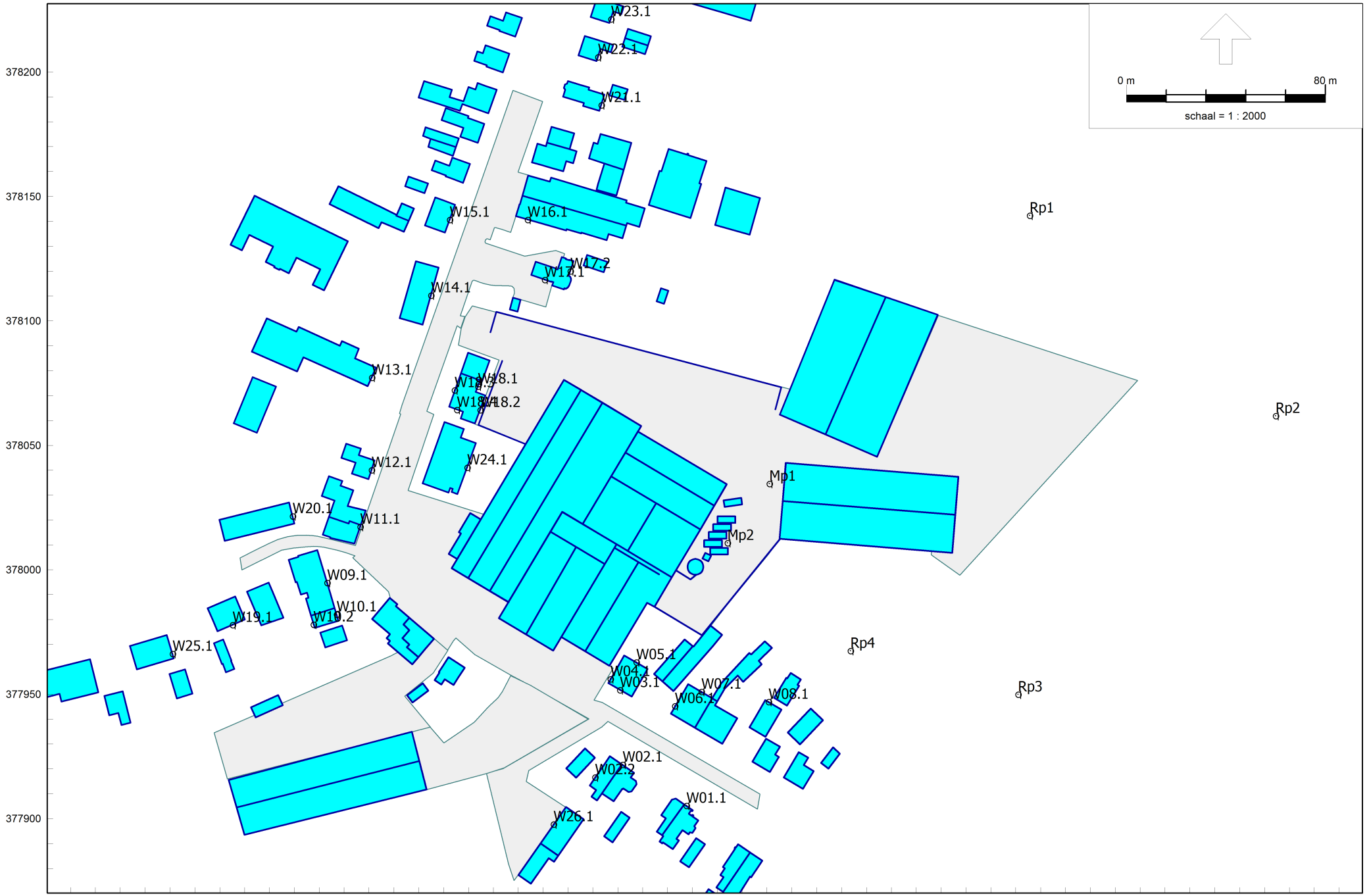

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Ingevoerde geometrie] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: Immissiepunten

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Gevel
Rp1	Referentiepunt op 50 meter	Punt	146875,62	378142,36	0,00	Relatief	5,00	--	--	Nee
Rp2	Referentiepunt op 50 meter	Punt	146974,51	378061,83	0,00	Relatief	5,00	--	--	Nee
Rp3	Referentiepunt op 50 meter	Punt	146870,96	377949,87	0,00	Relatief	5,00	--	--	Nee
Rp4	Referentiepunt op 50 meter	Punt	146803,60	377967,40	0,00	Relatief	5,00	--	--	Nee
W01.1	VG Breestraat 15/17	Punt	146737,67	377905,18	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W02.1	VG Breestraat 19/21	Punt	146711,97	377921,68	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W02.2	ZG Breestraat 21	Punt	146700,92	377916,64	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W03.1	VG Breestraat 22	Punt	146710,91	377951,71	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W04.1	ZG Breestraat 22	Punt	146707,04	377956,05	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W05.1	AG Breestraat 22	Punt	146717,47	377962,90	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W06.1	ZG Breestraat 20a	Punt	146732,97	377945,28	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W07.1	AG Breestraat 20/20a	Punt	146743,68	377950,97	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W08.1	AG Breestraat 18a	Punt	146770,61	377946,94	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W09.1	VG Hoofdstraat 1a	Punt	146593,23	377994,77	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W10.1	VG Hoofdstraat 1	Punt	146597,03	377982,09	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W10.2	AG Hoofdstraat 1	Punt	146587,70	377978,02	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W11.1	VG Hoofdstraat 3-3a	Punt	146606,52	378017,26	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W12.1	VG Hoofdstraat 5	Punt	146611,07	378040,11	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W13.1	VG Hoofdstraat 5a	Punt	146611,15	378077,26	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W14.1	VG Hoofdstraat 7	Punt	146634,96	378110,26	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W15.1	VG Hoofdstraat 9	Punt	146642,51	378140,61	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W16.1	ZG Hoofdstraat 10	Punt	146673,76	378140,66	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W17.1	ZG Hoofdstraat 8	Punt	146680,68	378116,49	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W17.2	AG Hoofdstraat 8	Punt	146690,99	378120,02	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W18.1	AG Hoofdstraat 4	Punt	146653,85	378073,68	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W18.2	AG Hoofdstraat 4	Punt	146654,72	378064,23	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W18.3	VG Hoofdstraat 4	Punt	146644,43	378072,14	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W18.4	ZG Hoofdstraat 4	Punt	146645,34	378064,29	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W19.1	AG Dijkstraat 1a	Punt	146555,22	377977,85	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W20.1	ZG Dijkstraat 2	Punt	146579,32	378021,55	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W21.1	ZG Hoofdstraat 16	Punt	146703,40	378186,68	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W22.1	ZG Hoofdstraat 16a	Punt	146702,08	378206,04	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W23.1	ZG Hoofdstraat 16b	Punt	146707,29	378221,27	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W24.1	AG Hoofdstraat 2	Punt	146649,52	378041,13	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W25.1	ZG Dijkstraat 3	Punt	146531,07	377966,25	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja
W26.1	ZG Breestraat 21a	Punt	146684,21	377897,73	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	Ja

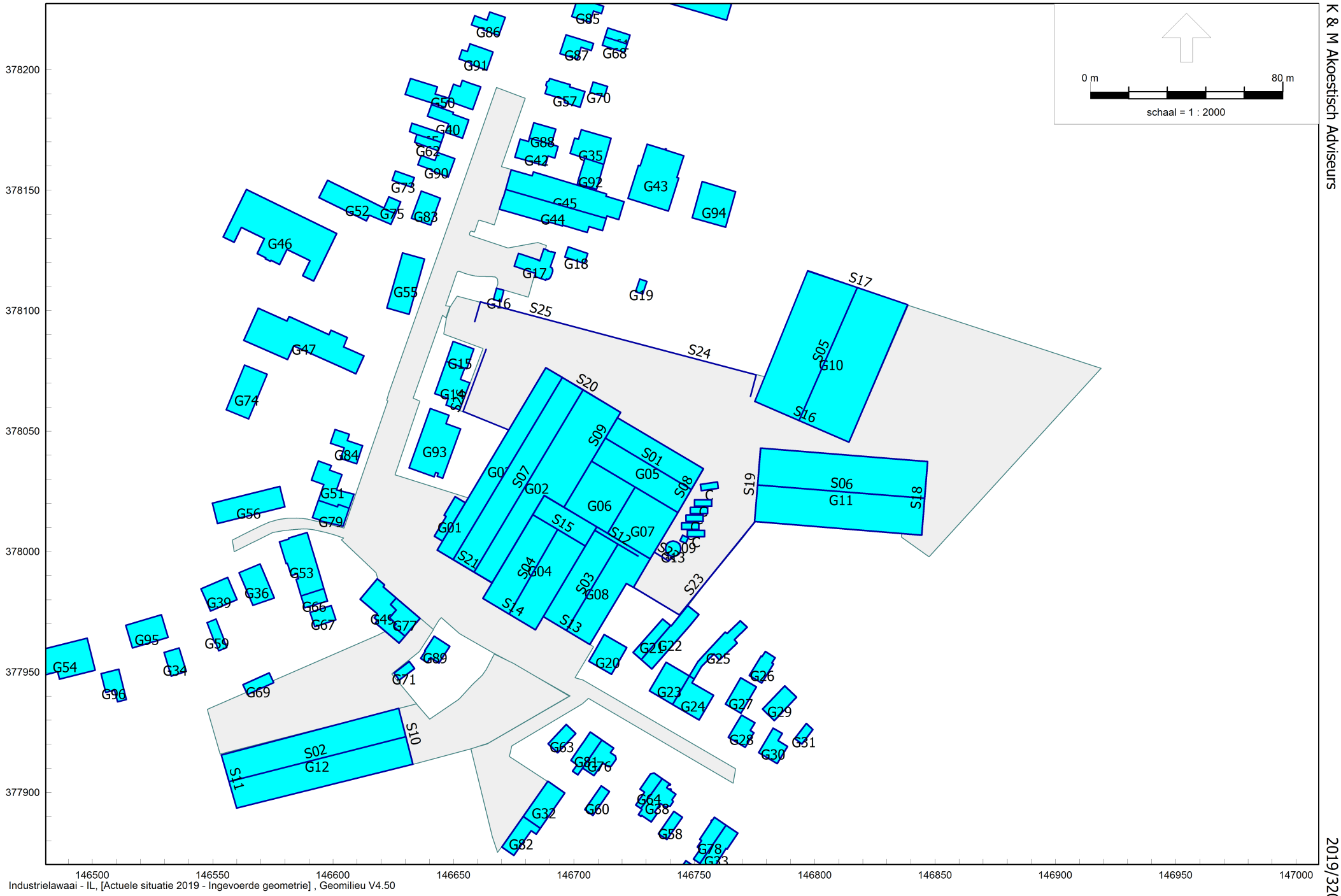

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Ingevoerde geometrie] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: Objecten en bodemgebieden

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Oppervlak	Omtrek	Cp	Refl. 1k
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	18,83	19,55	0 dB	0,80
G01	A1 kantine	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	82,53	47,04	0 dB	0,80
G02	A1 expeditie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	2089,29	232,85	0 dB	0,80
G03	A1 expeditie	Polygoon	4,50	4,50	0,00	Relatief	4	693,32	192,04	0 dB	0,80
G04	G1 zagerij/kantoor	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	1264,25	150,33	0 dB	0,80
G05	L1 toevoer productie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	874,78	125,29	0 dB	0,80
G06	K2 schaverij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	471,56	86,90	0 dB	0,80
G07	K1 schaverij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	461,08	85,96	0 dB	0,80
G08	G2 zagerij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	1025,17	138,52	0 dB	0,80
G09	Houtmotinstallatie	Polygoon	8,00	8,00	0,00	Relatief	4	6,68	10,34	0 dB	0,80
G10	E opslag	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	2605,29	207,12	0 dB	0,80
G11	D opslag	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	2131,35	200,45	0 dB	0,80
G12	H opslag	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	1777,72	198,51	0 dB	0,80
G13	Houtmotinstallatie	Polygoon	13,00	13,00	0,00	Relatief	30	31,95	20,08	0 dB	0,80
G14	Hoofdstraat 4	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	170,42	58,56	0 dB	0,80
G15	Hoofdstraat 6	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	80,42	35,88	0 dB	0,80
G16	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	15,81	16,30	0 dB	0,80
G17	Hoofdstraat 8	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	27	119,41	55,56	0 dB	0,80
G18	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	38,23	26,12	0 dB	0,80
G19	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	17,66	17,52	0 dB	0,80
G20	Breestraat 22	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	138,29	47,20	0 dB	0,80
G21	Gebouw	Polygoon	3,70	3,70	0,00	Relatief	4	81,33	45,97	0 dB	0,80
G22	Gebouw	Polygoon	3,70	3,70	0,00	Relatief	7	177,85	71,79	0 dB	0,80
G23	Breestraat 20/20a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	5	153,58	49,83	0 dB	0,80
G24	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	155,93	52,97	0 dB	0,80
G25	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	13	128,14	74,59	0 dB	0,80
G26	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	8	68,88	35,88	0 dB	0,80
G27	Breestraat 18a	Polygoon	4,00	4,00	0,00	Relatief	6	94,68	40,25	0 dB	0,80
G28	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	82,04	37,86	0 dB	0,80
G29	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	91,38	40,44	0 dB	0,80
G30	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	7	90,74	41,68	0 dB	0,80
G31	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	29,11	23,04	0 dB	0,80
G32	Breestraat 21a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	154,02	52,94	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Oppervlak	Omtrek	Cp	Refl. 1k
G33	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	145,35	62,17	0 dB	0,80
G34	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	67,35	33,62	0 dB	0,80
G35	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	7	153,72	51,22	0 dB	0,80
G36	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	141,92	49,01	0 dB	0,80
G37	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	113,85	45,48	0 dB	0,80
G38	Breestraat 15	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	25	119,23	58,38	0 dB	0,80
G39	Dijkstraat 1a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	120,23	44,03	0 dB	0,80
G40	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	107,46	51,20	0 dB	0,80
G41	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	17	123,13	53,26	0 dB	0,80
G42	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	130,61	50,49	0 dB	0,80
G43	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	404,20	83,80	0 dB	0,80
G44	Hoofdstraat 10	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	13	342,62	104,61	0 dB	0,80
G45	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	458,28	117,33	0 dB	0,80
G46	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	16	771,59	156,10	0 dB	0,80
G47	Hoofdstraat 5a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	589,82	133,41	0 dB	0,80
G48	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	654,34	117,72	0 dB	0,80
G49	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	20	193,62	77,17	0 dB	0,80
G50	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	207,22	88,69	0 dB	0,80
G51	Hoofdstraat 3a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	16	169,01	68,69	0 dB	0,80
G52	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	10	224,50	79,20	0 dB	0,80
G53	Hoofdstraat 1a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	267,40	75,07	0 dB	0,80
G54	Dijkstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	284,08	72,12	0 dB	0,80
G55	Hoofdstraat 7	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	226,79	66,65	0 dB	0,80
G56	Dijkstraat 2	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	250,20	75,00	0 dB	0,80
G57	Hoofdstraat 16	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	13	105,55	47,37	0 dB	0,80
G58	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	48,55	31,19	0 dB	0,80
G59	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	8	49,51	33,56	0 dB	0,80
G60	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	49,93	32,40	0 dB	0,80
G61	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	37,32	27,06	0 dB	0,80
G62	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	37,75	28,33	0 dB	0,80
G63	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	60,73	33,08	0 dB	0,80
G64	Breestraat 17	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	7	60,89	39,77	0 dB	0,80
G65	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	52,08	35,42	0 dB	0,80
G66	Hoofdstraat 1	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	5	52,18	30,37	0 dB	0,80
G67	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	57,73	30,97	0 dB	0,80
G68	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	35,86	26,76	0 dB	0,80
G69	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	54,00	33,00	0 dB	0,80
G70	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	28,22	21,54	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Oppervlak	Omtrek	Cp	Refl. 1k
G71	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	29,40	23,32	0 dB	0,80
G72	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	30,00	22,00	0 dB	0,80
G73	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	34,40	24,94	0 dB	0,80
G74	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	202,73	60,36	0 dB	0,80
G75	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	29,08	21,57	0 dB	0,80
G76	Breestraat 19	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	99,35	45,88	0 dB	0,80
G77	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	100,88	45,26	0 dB	0,80
G78	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	95,30	50,64	0 dB	0,80
G79	Hoofdstraat 3	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	102,82	43,10	0 dB	0,80
G80	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	103,38	41,07	0 dB	0,80
G81	Breestraat 21	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	92,21	46,74	0 dB	0,80
G82	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	101,78	48,35	0 dB	0,80
G83	Hoofdstraat 9	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	102,22	41,01	0 dB	0,80
G84	Hoofdstraat 5	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	92,48	47,34	0 dB	0,80
G85	Hoofdstraat 16b	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	74,84	38,92	0 dB	0,80
G86	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	75,50	40,32	0 dB	0,80
G87	Hoofdstraat 16a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	75,90	40,42	0 dB	0,80
G88	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	63,20	32,31	0 dB	0,80
G89	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	71,57	36,91	0 dB	0,80
G90	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	85,74	43,33	0 dB	0,80
G91	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	88,19	40,79	0 dB	0,80
G92	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	89,94	38,21	0 dB	0,80
G93	Hoofdstraat 2	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	356,55	84,37	0 dB	0,80
G94	Gebouw	Polygoon	4,50	4,50	0,00	Relatief	4	223,42	59,83	0 dB	0,80
G95	Dijkstraat 3	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	152,07	50,60	0 dB	0,80
G96	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	79,80	41,20	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Min.RH	Max.RH	Vormpunten	Lengte	Cp	Refl.L 1k	Refl.R 1k
S01	Nok L1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	41,62	2 dB	0,00	0,00
S02	Nok H	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	75,72	2 dB	0,00	0,00
S03	Nok G2	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	41,73	2 dB	0,00	0,00
S04	Nok G1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	40,50	2 dB	0,00	0,00
S05	Nok E	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	60,25	2 dB	0,00	0,00
S06	Nok D	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	69,59	2 dB	0,00	0,00
S07	Nok A1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	9,00	9,00	2	88,16	2 dB	0,00	0,00
S08	Daklijn L1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	21,07	0 dB	0,00	0,00
S09	Daklijn L1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	20,93	0 dB	0,00	0,00
S10	Daklijn H	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	23,75	0 dB	0,00	0,00
S11	Daklijn H	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	22,88	0 dB	0,00	0,00
S12	Daklijn G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	20,91	0 dB	0,00	0,00
S13	Daklijn G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	22,54	0 dB	0,00	0,00
S14	Daklijn G1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	25,41	0 dB	0,00	0,00
S15	Daklijn G1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	25,31	0 dB	0,00	0,00
S16	Daklijn E	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	42,60	0 dB	0,00	0,00
S17	Daklijn E	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	43,73	0 dB	0,00	0,00
S18	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	30,62	0 dB	0,00	0,00
S19	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	30,60	0 dB	0,00	0,00
S20	Daklijn A1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	36,15	0 dB	0,00	0,00
S21	Daklijn A1	Polylijn	--	0,00	Relatief	6,00	9,00	3	26,70	0 dB	0,00	0,00
S22	Houten afscherming installaties	Polylijn	6,00	0,00	Relatief	6,00	6,00	3	9,82	0 dB	0,80	0,80
S23	Afscherming Damwand	Polylijn	6,28	0,00	Relatief	6,28	6,28	3	72,11	0 dB	0,80	0,80
S24	Afscherming hout	Polylijn	2,50	0,00	Relatief	2,50	2,50	3	68,63	0 dB	0,80	0,80
S25	Afscherming 1/2 muur 1/2 hout	Polylijn	5,44	0,00	Relatief	5,44	5,44	3	67,63	0 dB	0,80	0,80
S26	Legioblokken	Polylijn	6,00	0,00	Relatief	6,00	6,00	3	47,97	0 dB	0,80	0,80

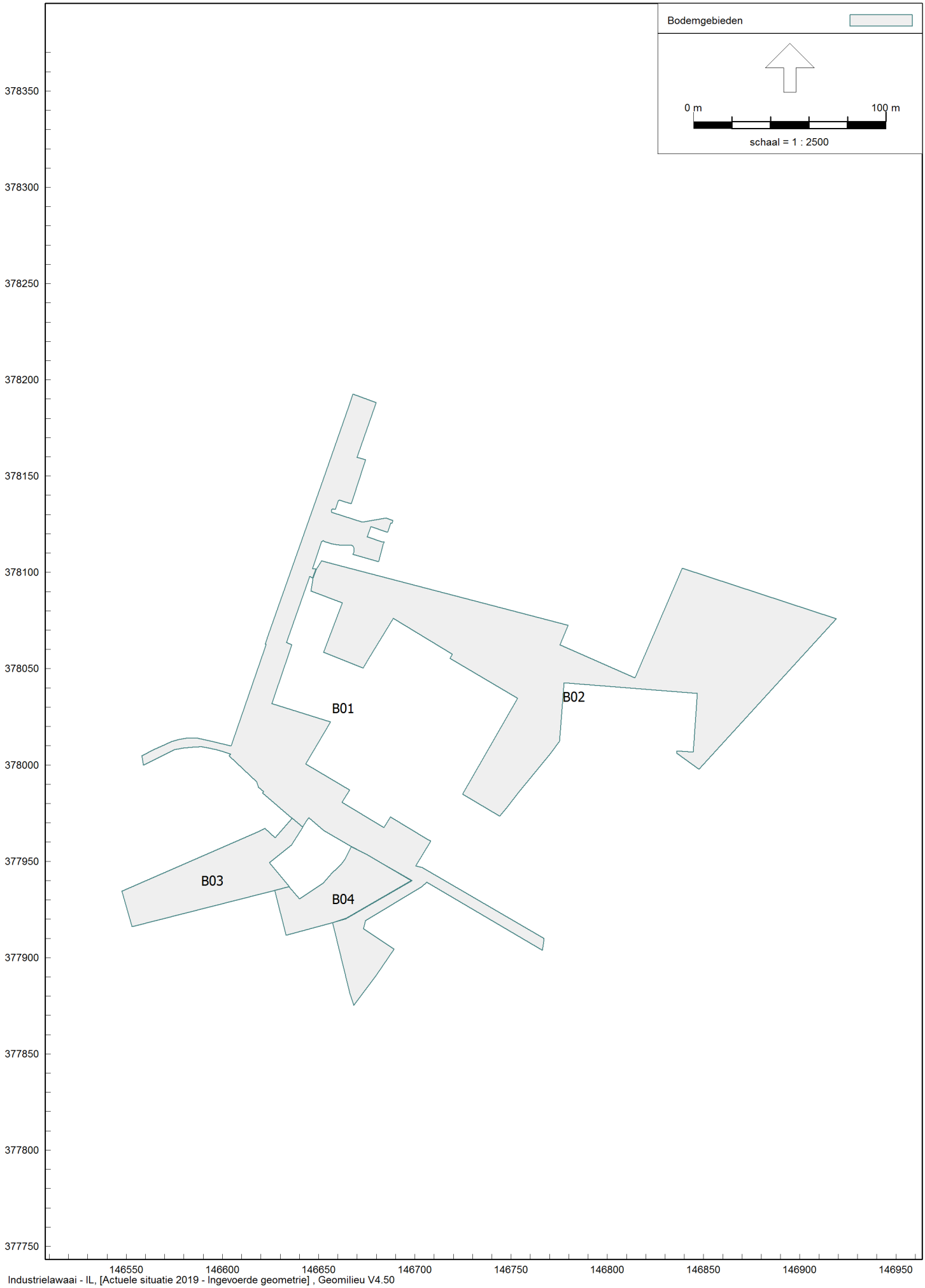

Bodemgebieden actuele bedrijfssituatie

Model: Ingevoerde geometrie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Bf
B01	Harde bodem (wegen)	Polygoon	116	1216,65	7504,68	0,00
B02	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	30	915,38	11870,41	0,00
B03	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	11	254,45	2256,13	0,00
B04	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	14	186,05	1433,70	0,00

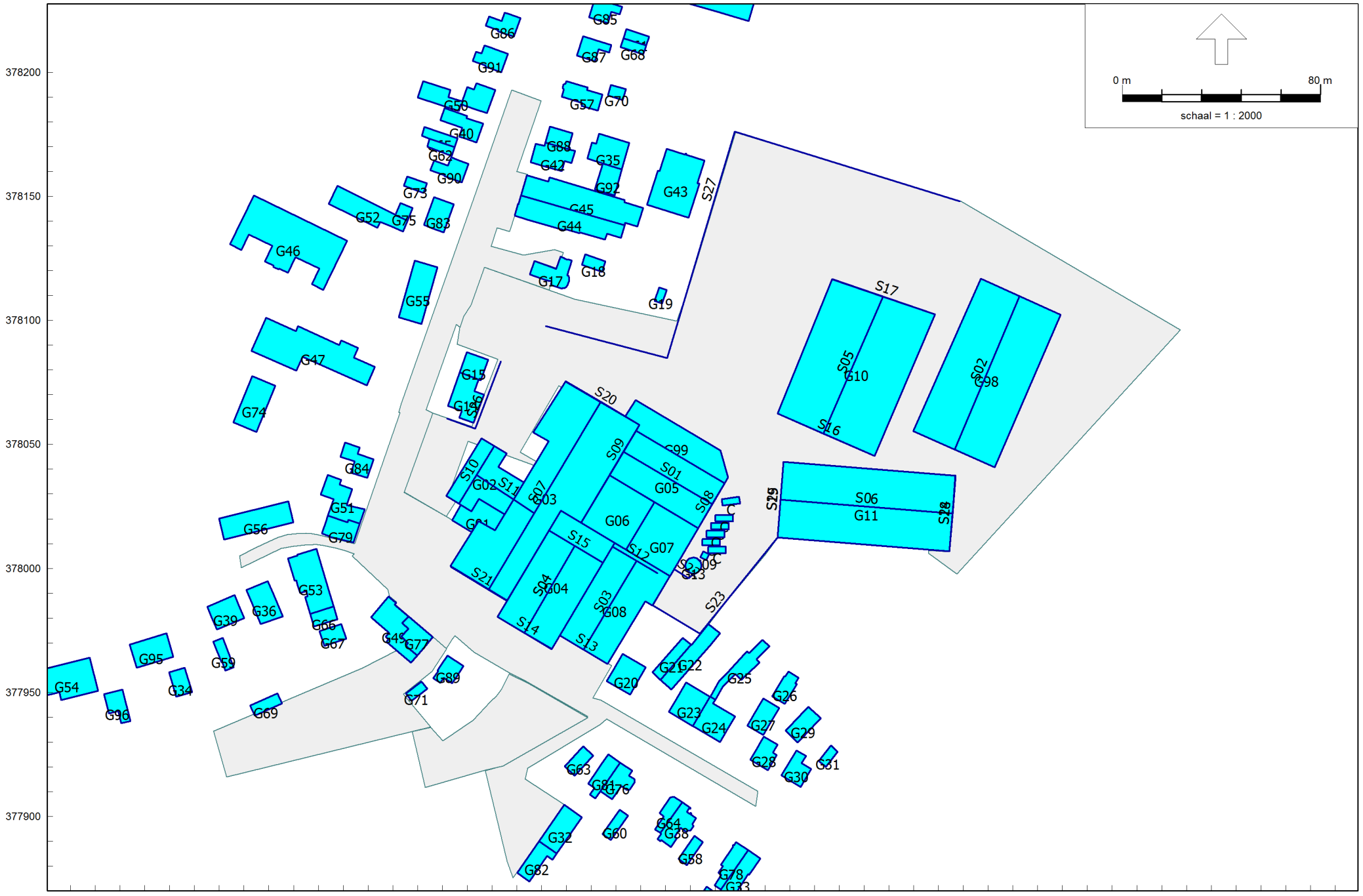

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Ingevoerde geometrie *] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: Objecten en bodemgebieden NA HERSTRUCTURERING

Model: Ingevoerde geometrie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Cp	Refl. 31
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
C	Container	Polygoon	2,50	2,50	0,00	Relatief	4	19,55	18,83	0 dB	0,80
G01	Kantoor	Polygoon	3,50	3,50	<-->	Relatief	8	59,56	150,56	0 dB	0,80
G02	Kantoor	Polygoon	6,00	6,00	<-->	Relatief	8	102,10	503,97	0 dB	0,80
G03	A1 productie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	261,41	2411,01	0 dB	0,80
G04	G1 zagerij/kantoor	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	150,33	1264,25	0 dB	0,80
G05	L1 toevoer productie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	125,29	874,78	0 dB	0,80
G06	K2 schaverij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	86,90	471,56	0 dB	0,80
G07	K1 schaverij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	85,96	461,08	0 dB	0,80
G08	G2 zagerij	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	138,52	1025,17	0 dB	0,80
G09	Houtmotinstallatie	Polygoon	8,00	8,00	0,00	Relatief	4	10,34	6,68	0 dB	0,80
G10	E opslag	Polygoon	6,00	6,00	<-->	Relatief	4	207,12	2605,29	0 dB	0,80
G11	D expeditie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	200,45	2131,35	0 dB	0,80
G13	Houtmotinstallatie	Polygoon	13,00	13,00	0,00	Relatief	30	20,08	31,95	0 dB	0,80
G14	Hoofdstraat 4	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	58,56	170,42	0 dB	0,80
G15	Hoofdstraat 6	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	35,88	80,42	0 dB	0,80
G17	Hoofdstraat 8	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	27	55,56	119,41	0 dB	0,80
G18	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	26,12	38,23	0 dB	0,80
G19	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	17,52	17,66	0 dB	0,80
G20	Breestraat 22	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	47,20	138,29	0 dB	0,80
G21	Gebouw	Polygoon	3,70	3,70	0,00	Relatief	4	45,97	81,33	0 dB	0,80
G22	Gebouw	Polygoon	3,70	3,70	0,00	Relatief	7	71,79	177,85	0 dB	0,80
G23	Breestraat 20/20a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	5	49,83	153,58	0 dB	0,80
G24	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	52,97	155,93	0 dB	0,80
G25	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	13	74,59	128,14	0 dB	0,80
G26	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	8	35,88	68,88	0 dB	0,80
G27	Breestraat 18a	Polygoon	4,00	4,00	0,00	Relatief	6	40,25	94,68	0 dB	0,80
G28	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	37,86	82,04	0 dB	0,80
G29	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	40,44	91,38	0 dB	0,80
G30	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	7	41,68	90,74	0 dB	0,80
G31	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	23,04	29,11	0 dB	0,80
G32	Breestraat 21a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	52,94	154,02	0 dB	0,80
G33	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	62,17	145,35	0 dB	0,80
G34	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	33,62	67,35	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Cp	Refl. 31
G35	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	7	51,22	153,72	0 dB	0,80
G36	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	49,01	141,92	0 dB	0,80
G37	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	45,48	113,85	0 dB	0,80
G38	Breestraat 15	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	25	58,38	119,23	0 dB	0,80
G39	Dijkstraat 1a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	44,03	120,23	0 dB	0,80
G40	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	51,20	107,46	0 dB	0,80
G41	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	17	53,26	123,13	0 dB	0,80
G42	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	50,49	130,61	0 dB	0,80
G43	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	83,80	404,20	0 dB	0,80
G44	Hoofdstraat 10	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	13	104,61	342,62	0 dB	0,80
G45	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	117,33	458,28	0 dB	0,80
G46	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	16	156,10	771,59	0 dB	0,80
G47	Hoofdstraat 5a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	133,41	589,82	0 dB	0,80
G48	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	117,72	654,34	0 dB	0,80
G49	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	20	77,17	193,62	0 dB	0,80
G50	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	88,69	207,22	0 dB	0,80
G51	Hoofdstraat 3a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	16	68,69	169,01	0 dB	0,80
G52	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	10	79,20	224,50	0 dB	0,80
G53	Hoofdstraat 1a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	75,07	267,40	0 dB	0,80
G54	Dijkstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	72,12	284,08	0 dB	0,80
G55	Hoofdstraat 7	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	66,65	226,79	0 dB	0,80
G56	Dijkstraat 2	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	75,00	250,20	0 dB	0,80
G57	Hoofdstraat 16	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	13	47,37	105,55	0 dB	0,80
G58	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	31,19	48,55	0 dB	0,80
G59	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	8	33,56	49,51	0 dB	0,80
G60	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	32,40	49,93	0 dB	0,80
G61	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	27,06	37,32	0 dB	0,80
G62	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	28,33	37,75	0 dB	0,80
G63	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	33,08	60,73	0 dB	0,80
G64	Breestraat 17	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	7	39,77	60,89	0 dB	0,80
G65	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	35,42	52,08	0 dB	0,80
G66	Hoofdstraat 1	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	5	30,37	52,18	0 dB	0,80
G67	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	30,97	57,73	0 dB	0,80
G68	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	26,76	35,86	0 dB	0,80
G69	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	33,00	54,00	0 dB	0,80
G70	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	21,54	28,22	0 dB	0,80
G71	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	23,32	29,40	0 dB	0,80
G72	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	22,00	30,00	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Cp	Refl. 31
G73	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	24,94	34,40	0 dB	0,80
G74	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	4	60,36	202,73	0 dB	0,80
G75	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	21,57	29,08	0 dB	0,80
G76	Breestraat 19	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	14	45,88	99,35	0 dB	0,80
G77	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	45,26	100,88	0 dB	0,80
G78	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	12	50,64	95,30	0 dB	0,80
G79	Hoofdstraat 3	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	43,10	102,82	0 dB	0,80
G80	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	41,07	103,38	0 dB	0,80
G81	Breestraat 21	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	9	46,74	92,21	0 dB	0,80
G82	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	48,35	101,78	0 dB	0,80
G83	Hoofdstraat 9	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	6	41,01	102,22	0 dB	0,80
G84	Hoofdstraat 5	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	47,34	92,48	0 dB	0,80
G85	Hoofdstraat 16b	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	38,92	74,84	0 dB	0,80
G86	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	40,32	75,50	0 dB	0,80
G87	Hoofdstraat 16a	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	8	40,42	75,90	0 dB	0,80
G88	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	32,31	63,20	0 dB	0,80
G89	Breestraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	36,91	71,57	0 dB	0,80
G90	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	10	43,33	85,74	0 dB	0,80
G91	Hoofdstraat	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	11	40,79	88,19	0 dB	0,80
G92	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	5	38,21	89,94	0 dB	0,80
G95	Dijkstraat 3	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	4	50,60	152,07	0 dB	0,80
G96	Gebouw	Polygoon	3,00	3,00	0,00	Relatief	6	41,20	79,80	0 dB	0,80
G98	F opslag	Polygoon	6,00	6,00	<-->	Relatief	4	205,24	2384,62	0 dB	0,80
G99	L2 toevoer productie	Polygoon	6,00	6,00	0,00	Relatief	7	112,42	451,23	0 dB	0,80

Model: Ingevoerde geometrie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Vormpunten	Lengte	Cp	Refl.L 31	Refl.R 31
S01	Nok L1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	41,62	2 dB	0,00	0,00
S02	Nok F	Polylijn	9,00	--	Relatief	2	66,94	2 dB	0,00	0,00
S03	Nok G2	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	41,73	2 dB	0,00	0,00
S04	Nok G1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	40,50	2 dB	0,00	0,00
S05	Nok E	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	60,25	2 dB	0,00	0,00
S06	Nok D	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	69,59	2 dB	0,00	0,00
S07	Nok A1	Polylijn	9,00	0,00	Relatief	2	88,09	2 dB	0,00	0,00
S08	Daklijn L1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	21,07	0 dB	0,00	0,00
S09	Daklijn L1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	20,93	0 dB	0,00	0,00
S10	Nok A1	Polylijn	8,50	0,00	Relatief	2	27,20	2 dB	0,00	0,00
S11	Nok A1	Polylijn	8,50	0,00	Relatief	2	27,89	2 dB	0,00	0,00
S12	Daklijn G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	20,91	0 dB	0,00	0,00
S13	Daklijn G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	22,54	0 dB	0,00	0,00
S14	Daklijn G1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	25,41	0 dB	0,00	0,00
S15	Daklijn G1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	25,31	0 dB	0,00	0,00
S16	Daklijn E	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	42,60	0 dB	0,00	0,00
S17	Daklijn E	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	43,73	0 dB	0,00	0,00
S18	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	30,62	0 dB	0,00	0,00
S19	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	30,60	0 dB	0,00	0,00
S20	Daklijn A1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	34,58	0 dB	0,00	0,00
S21	Daklijn A1	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	26,48	0 dB	0,00	0,00
S22	Houten afscherming installaties	Polylijn	6,00	0,00	Relatief	3	9,82	0 dB	0,80	0,80
S23	Afscherming Damwand	Polylijn	6,28	0,00	Relatief	3	72,11	0 dB	0,80	0,80
S24	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	30,55	0 dB	0,00	0,00
S25	Daklijn D	Polylijn	--	0,00	Relatief	3	30,65	0 dB	0,00	0,00
S26	Geluidscherm	Polylijn	2,50	0,00	Relatief	3	41,04	0 dB	0,80	0,80
S27	Geluidscherm	Polylijn	4,50	--	Relatief	4	240,89	0 dB	0,80	0,80

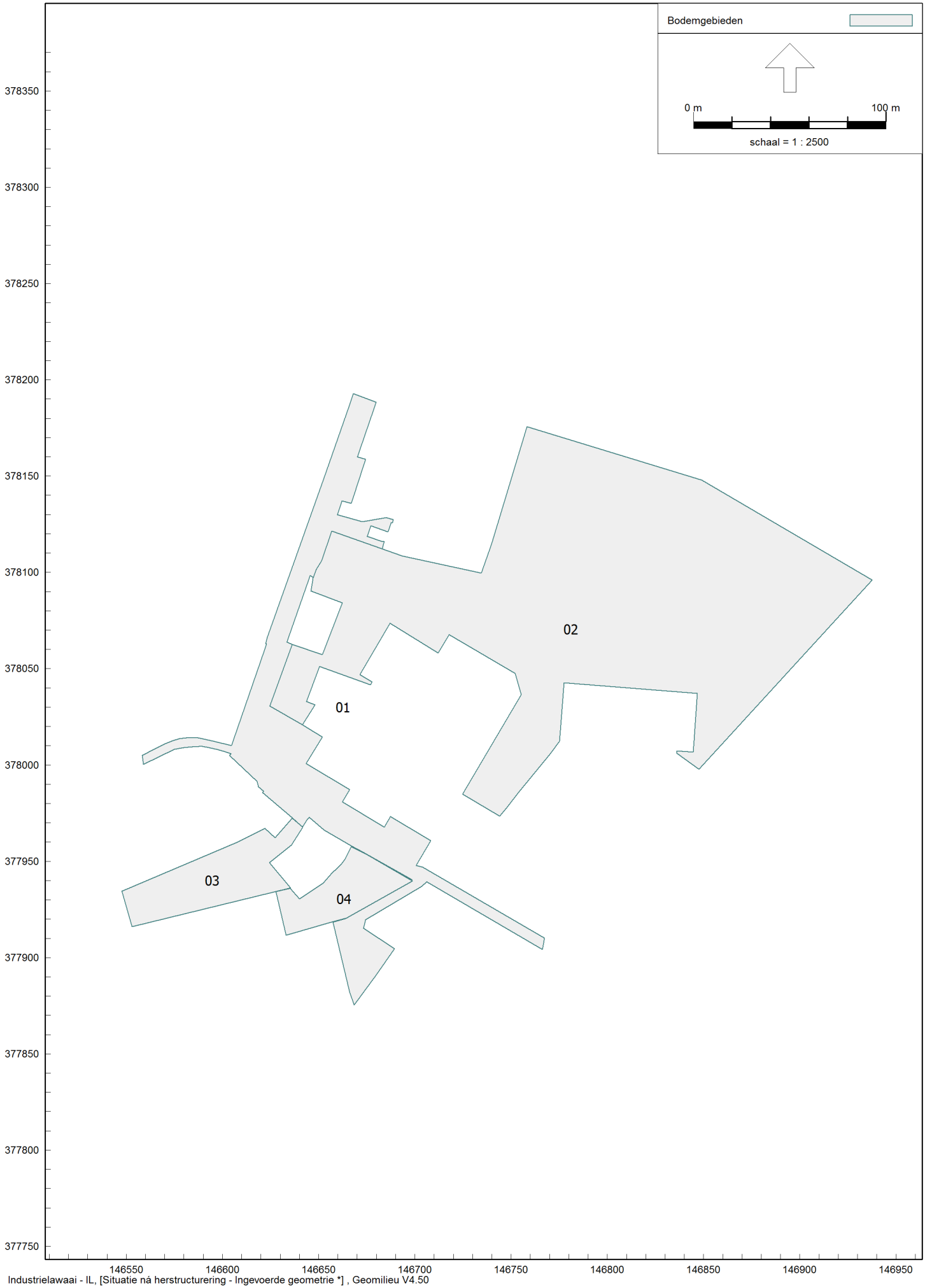

Bodemgebieden situatie ná herstructurering

Model: Ingevoerde geometrie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Bf
01	Harde bodem	Polygoon	90	1194,31	7231,97	0,00
02	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	39	1123,65	26364,55	0,20
03	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	11	255,83	2265,86	0,20
04	Harde bodem (asfaltverharding)	Polygoon	14	185,02	1422,38	0,20

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Representatieve bedrijfssituatie] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: lijnbronnen

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Lengte	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	Polylijn	7,00	0,00	Relatief	31,69	Nee	Nee	Nee
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	24,14	Nee	Nee	Nee
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	22,65	Nee	Nee	Nee
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	111,75	Nee	Nee	Nee
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	146,08	Nee	Nee	Nee
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	336,47	Nee	Nee	Nee
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	301,09	Nee	Nee	Nee
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	114,95	Nee	Nee	Nee
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	121,99	Nee	Nee	Nee
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	93,41	Nee	Nee	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	64,99	66,19	72,09	74,09	88,29	97,79	103,39	94,59	85,79	105,03	0,00	6,02	12,04
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	8,24	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	1,47	--	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	2,22	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	2,22	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	8,24	13,72	--
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	8,24	--	--
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	11,25	--	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	72,99	76,09	78,49	78,19	95,09	103,89	109,39	102,39	94,79	111,31	0,00	6,02	12,04
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	8,24	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	1,47	--	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	2,22	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	2,22	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	8,24	13,72	--
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	8,24	--	--
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	11,25	--	--

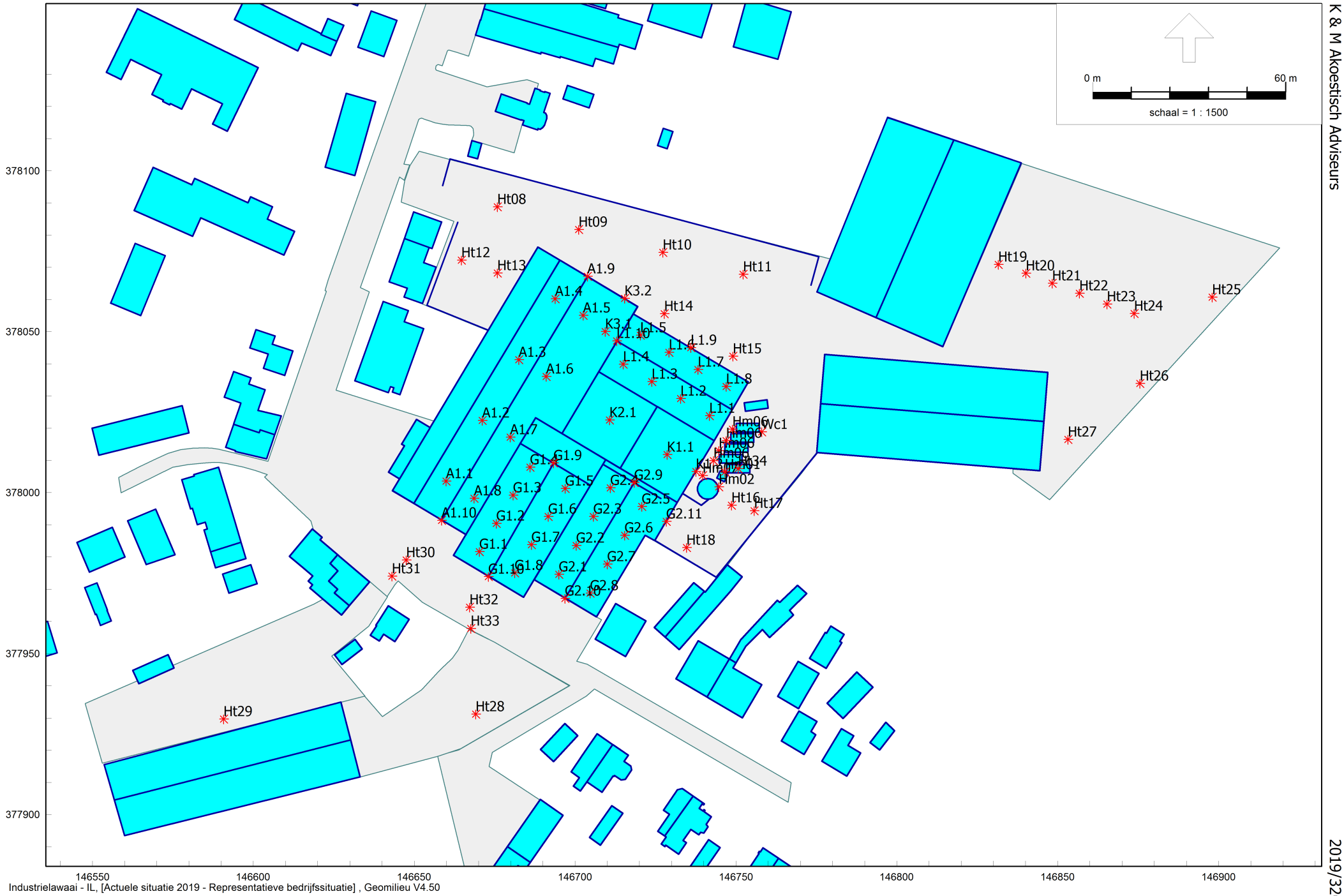

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Representatieve bedrijfssituatie] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: puntbronnen

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
A1.1	Dak Hal A1	146659,90	378003,59	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.10	Voorgevel Hal A1	146658,49	377991,41	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
A1.2	Dak Hal A1	146671,15	378022,44	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.3	Dak Hal A1	146682,54	378041,28	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.4	Dak Hal A1	146693,79	378060,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.5	Dak Hal A1	146702,52	378055,07	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.6	Dak Hal A1	146691,01	378036,10	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.7	Dak Hal A1	146679,88	378017,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.8	Dak Hal A1	146668,62	377998,28	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	146703,87	378067,22	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	146703,87	378067,22	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G1.1	Dak Hal G1	146670,25	377981,70	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.10	Voorgevel Hal G1	146673,09	377973,92	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G1.2	Dak Hal G1	146675,52	377990,43	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.3	Dak Hal G1	146680,75	377999,20	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.4	Dak Hal G1	146685,98	378007,92	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.5	Dak Hal G1	146696,95	378001,31	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.6	Dak Hal G1	146691,69	377992,59	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.7	Dak Hal G1	146686,45	377983,86	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.8	Dak Hal G1	146681,24	377975,10	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.9	Achtergevel Hal G1	146693,34	378009,24	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.1	Dak Hal G2	146694,98	377974,65	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.10	Voorgevel Hal G2	146696,87	377967,15	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	146728,36	377991,06	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	146728,36	377991,06	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.2	Dak Hal G2	146700,34	377983,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.3	Dak Hal G2	146705,69	377992,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.4	Dak Hal G2	146710,99	378001,50	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.5	Dak Hal G2	146720,73	377995,69	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.6	Dak Hal G2	146715,40	377986,74	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.7	Dak Hal G2	146710,02	377977,82	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.8	Dak Hal G2	146704,67	377968,78	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.9	Achtergevel Hal G2	146718,37	378003,14	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	146746,60	378006,44	7,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	146744,66	378001,83	12,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146748,90	378019,68	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146743,03	378009,94	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146746,97	378016,19	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
Hm06	Afzuiging naar container	146744,67	378013,05	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	146739,65	378005,31	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146675,87	378088,82	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146701,10	378081,78	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146727,31	378074,63	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146752,22	378067,86	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146664,65	378072,23	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146675,84	378068,20	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	146727,70	378055,56	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	146749,07	378042,38	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146748,59	377996,07	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146755,68	377994,40	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146734,64	377982,94	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146831,52	378070,90	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146840,12	378068,17	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146848,34	378065,04	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146856,75	378061,91	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146865,35	378058,58	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht24	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146873,76	378055,65	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht25	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146898,02	378060,73	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht26	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146875,53	378033,94	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht27	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D	146853,23	378016,53	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	146669,14	377931,20	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	146590,77	377929,65	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht30	Piek klepperen lepels heftruck	146647,51	377979,10	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht31	Piek klepperen lepels heftruck	146643,07	377974,08	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht32	Piek klepperen lepels heftruck	146667,24	377964,43	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht33	Piek klepperen lepels heftruck	146667,57	377957,78	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht34	Piek storten houtafval in container	146750,74	378007,45	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K1.1	Dak Hal K1	146728,61	378011,86	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K1.2	Gevel Hal K1	146737,57	378006,54	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
K2.1	Dak Hal K2	146710,70	378022,56	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	146709,36	378050,06	6,60	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	146715,41	378060,32	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L1.1	Dak Hal L1	146741,73	378023,87	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.10	Gevel Hal L1	146712,95	378047,14	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.2	Dak Hal L1	146732,84	378029,23	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.3	Dak Hal L1	146723,88	378034,53	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
L1.4	Dak Hal L1	146714,99	378039,89	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.5	Dak Hal L1	146720,29	378048,91	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.6	Dak Hal L1	146729,18	378043,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.7	Dak Hal L1	146738,20	378038,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.8	Dak Hal L1	146746,97	378033,01	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	146736,00	378045,04	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	146736,00	378045,04	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	146758,02	378018,89	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
A1.1	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.10	Voorgevel Hal A1	--	60,10	57,70	64,90	65,00	66,40	60,90	52,10	--	71,34	0,00	6,02	12,04
A1.2	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.3	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.4	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.5	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.6	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.7	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.8	Dak Hal A1	--	56,40	62,10	68,20	68,70	67,00	63,20	53,70	--	73,69	0,00	6,02	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	--	62,10	69,50	76,90	79,90	80,70	78,50	71,60	--	85,56	3,01	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	--	58,50	64,00	71,10	74,00	71,70	68,00	59,90	--	78,01	3,01	6,02	12,04
G1.1	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.10	Voorgevel Hal G1	--	62,50	64,10	67,90	72,80	77,00	71,20	62,60	--	79,76	0,00	6,02	12,04
G1.2	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.3	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.4	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.5	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.6	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.7	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.8	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.9	Achtergevel Hal G1	--	51,50	56,50	57,50	63,30	70,20	60,80	53,50	--	71,81	0,00	6,02	12,04
G2.1	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.10	Voorgevel Hal G2	--	57,70	63,10	69,30	72,80	74,60	74,30	72,40	--	80,14	0,00	6,02	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	--	61,20	68,40	73,30	79,90	77,70	77,40	74,90	--	84,35	0,38	6,48	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	--	65,40	74,60	79,70	86,50	88,80	91,10	91,30	--	95,99	10,79	16,02	--
G2.2	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.3	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.4	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.5	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.6	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.7	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.8	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.9	Achtergevel Hal G2	--	50,50	55,70	57,00	61,40	68,60	62,80	60,70	--	71,03	0,00	6,02	12,04
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	42,21	52,81	71,21	83,71	92,01	94,21	90,71	84,71	74,91	97,77	0,00	6,02	12,04
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	49,41	53,01	66,51	66,01	67,41	64,91	58,31	50,21	43,91	72,59	0,00	6,02	12,04
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	48,11	57,61	77,61	79,01	83,21	100,51	98,91	96,11	89,71	103,87	0,00	6,02	12,04
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht24	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht25	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht26	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht27	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	10,79	--	--
Ht30	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht31	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht32	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht33	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht34	Piek storten houtafval in container	52,67	66,74	79,71	84,18	95,77	102,05	108,40	100,01	88,20	110,00	99,00	--	--
K1.1	Dak Hal K1	--	64,50	71,80	68,90	67,20	68,80	65,20	58,80	--	76,30	0,00	6,02	12,04
K1.2	Gevel Hal K1	--	55,40	62,70	63,60	67,10	70,20	69,70	65,10	--	75,14	0,00	6,02	12,04
K2.1	Dak Hal K2	--	57,70	69,40	71,80	79,10	80,00	76,10	65,80	--	83,98	0,00	6,02	12,04
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	--	51,40	63,90	72,50	73,30	77,60	74,80	67,80	--	81,32	0,00	6,02	12,04
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	--	48,80	62,00	69,90	71,80	78,90	77,10	71,60	--	82,30	0,00	6,02	12,04
L1.1	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.10	Gevel Hal L1	--	48,10	49,90	53,00	54,80	54,60	52,80	45,90	--	60,72	0,00	6,02	12,04
L1.2	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.3	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
L1.4	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.5	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.6	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.7	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.8	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	--	59,60	62,10	66,70	69,30	64,30	60,00	51,20	--	72,91	0,58	6,48	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	--	63,90	68,40	73,20	76,00	75,40	73,80	67,80	--	81,30	9,03	16,02	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	68,10	81,60	86,90	90,70	97,60	100,60	97,90	92,00	85,90	104,34	13,80	--	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
A1.1	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.10	Voorgevel Hal A1	--	73,50	71,10	78,30	78,40	79,80	74,30	65,50	--	84,74	0,00	6,02	12,04
A1.2	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.3	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.4	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.5	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.6	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.7	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.8	Dak Hal A1	--	69,80	75,50	81,60	82,10	80,40	76,60	67,10	--	87,09	0,00	6,02	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	--	75,50	82,90	90,30	93,30	94,10	91,90	85,00	--	98,96	3,01	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	--	71,90	77,40	84,50	87,40	85,10	81,40	73,30	--	91,41	3,01	6,02	12,04
G1.1	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.10	Voorgevel hal G1	--	78,10	79,70	83,50	88,40	92,60	86,80	78,20	--	95,36	0,00	6,02	12,04
G1.2	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.3	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.4	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.5	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.6	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.7	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.8	Dak hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.9	Achtergevel hal G1	--	67,10	72,10	73,10	78,90	85,80	76,40	69,10	--	87,41	0,00	6,02	12,04
G2.1	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.10	Voorgevel Hal G2	--	71,80	77,20	83,40	86,90	88,70	88,40	86,50	--	94,24	0,00	6,02	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	--	75,30	82,50	87,40	94,00	91,80	91,50	89,00	--	98,45	0,38	6,48	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	--	79,50	88,70	93,80	100,60	102,90	105,20	105,40	--	110,09	10,79	16,02	--
G2.2	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.3	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.4	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.5	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.6	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.7	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.8	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.9	Achtergevel Hal G2	--	64,60	69,80	71,10	75,50	82,70	76,90	74,80	--	85,13	0,00	6,02	12,04
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	42,21	52,81	71,21	83,71	92,01	94,21	90,71	84,71	74,91	97,77	0,00	6,02	12,04
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	49,41	53,01	66,51	66,01	67,41	64,91	58,31	50,21	43,91	72,59	0,00	6,02	12,04
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	48,11	57,61	77,61	79,01	83,21	100,51	98,91	96,11	89,71	103,87	0,00	6,02	12,04
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht24	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht25	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht26	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht27	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	10,79	--	--
Ht30	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht31	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht32	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht33	Piek klepperen lepels heftruck	--	75,47	86,07	93,07	107,07	105,77	107,67	101,07	91,67	112,15	99,00	--	--
Ht34	Piek storten houtafval in container	52,67	66,74	79,71	84,18	95,77	102,05	108,40	100,01	88,20	110,00	99,00	--	--
K1.1	Dak Hal K1	--	74,20	81,50	78,60	76,90	78,50	74,90	68,50	--	86,00	0,00	6,02	12,04
K1.2	Gevel Hal K1	--	65,10	72,40	73,30	76,80	79,90	79,40	74,80	--	84,84	0,00	6,02	12,04
K2.1	Dak Hal K2	--	71,80	83,50	85,90	93,20	94,10	90,20	79,90	--	98,08	0,00	6,02	12,04
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	--	67,40	79,90	88,50	89,30	93,60	90,80	83,80	--	97,32	0,00	6,02	12,04
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	--	64,80	78,00	85,90	87,80	94,90	93,10	87,60	--	98,30	0,00	6,02	12,04
L1.1	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.10	Gevel Hal L1	--	59,20	61,00	64,10	65,90	65,70	63,90	57,00	--	71,82	0,00	6,02	12,04
L1.2	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.3	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
L1.4	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.5	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.6	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.7	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.8	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	--	70,70	73,20	77,80	80,40	75,40	71,10	62,30	--	84,01	0,58	6,48	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	--	75,00	79,50	84,30	87,10	86,50	84,90	78,90	--	92,40	9,03	16,02	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	78,10	91,60	96,90	100,70	107,60	110,60	107,90	102,00	95,90	114,34	13,80	--	--

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Representatieve bedrijfssituatie] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: mobiele bronnen

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Lengte	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Gem.snelheid	Max.afst.
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	275,22	10	1	1	10	5,00
Route 2	Vrachtwagen, diversen	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	181,48	4	--	--	10	5,00
Route 3	Bestelwagen, ophalen hout	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	13,37	10	--	--	10	5,00
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	13,37	20	4	--	10	5,00
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	130,41	2	--	--	10	5,00
Route 5	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	33,52	5	2	2	10	5,00
Route 6	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	106,75	40	5	8	10	5,00

Model: Representatieve bedrijfssituatie
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	34,85	39,11	42,12
Route 2	Vrachtwagen, diversen	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	37,86	--	--
Route 3	Bestelwagen, ophalen hout	60,40	74,00	79,60	83,30	87,30	89,60	89,90	81,60	78,50	94,73	34,30	--	--
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	31,29	33,51	--
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	40,94	--	--
Route 5	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	37,00	36,21	--
Route 6	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	27,91	32,17	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	34,85	39,11	42,12
Route 2	Vrachtwagen, diversen	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	37,86	--	--
Route 3	Bestelwagen, ophalen hout	65,40	79,00	84,60	88,30	92,30	94,60	94,90	86,60	83,50	99,73	34,30	--	--
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	31,29	33,51	--
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	40,94	--	--
Route 5	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	37,00	36,21	--
Route 6	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	27,91	32,17	--

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Representatieve bedrijfssituatie *] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: lijnbronnen NA HERSTRUCTURERING

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Lengte	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2	Polylijn	7,00	0,00	Relatief	31,69	Nee	Nee	Nee
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	24,14	Nee	Nee	Nee
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	Polylijn	--	0,00	Relatief	22,65	Nee	Nee	Nee
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	169,20	Nee	Nee	Nee
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	Polylijn	1,50	0,00	Eigen waarde	463,49	Nee	Nee	Nee
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	408,27	Nee	Nee	Nee
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	359,50	Nee	Nee	Nee
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	165,86	Nee	Nee	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2	64,99	63,19	60,09	64,09	75,29	79,79	76,39	61,59	49,79	82,62	0,00	6,02	12,04
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	1,50	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	0,97	6,99	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	2,22	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	2,22	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	46,50	69,20	78,90	83,20	89,20	88,70	88,50	85,90	79,80	94,86	8,24	13,72	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2	72,99	73,09	66,49	68,19	82,09	85,89	82,39	69,39	58,79	88,94	0,00	6,02	12,04
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	53,96	60,36	66,76	66,36	71,06	74,96	75,36	71,46	65,96	80,29	0,00	6,02	12,04
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	1,50	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	0,97	6,99	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	2,22	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	2,22	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	49,40	75,10	84,70	88,30	95,50	94,30	96,80	93,30	85,30	101,62	8,24	13,72	--

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Representatieve bedrijfssituatie *] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: puntbronnen NA HERSTRUCTURERING

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
A1.1	Dak Hal A1	146659,90	378003,59	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.10	Voorgevel Hal A1	146658,49	377991,41	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
A1.2	Dak Hal A1	146671,15	378022,44	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.3	Dak Hal A1	146682,54	378041,28	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.4	Dak Hal A1	146693,79	378060,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.5	Dak Hal A1	146702,52	378055,07	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.6	Dak Hal A1	146691,01	378036,10	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.7	Dak Hal A1	146679,88	378017,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.8	Dak Hal A1	146668,62	377998,28	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	146703,87	378067,22	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	146703,87	378067,22	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D1	Dak Hal D	146785,47	378034,49	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D10	Gevel Hal D	146803,24	378041,00	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D11	Gevel Hal D	146820,52	378039,60	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D12	Gevel Hal D	146837,79	378038,20	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D13	Gevel Hal D	146835,46	378007,47	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D14	Gevel Hal D	146818,23	378008,86	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D15	Gevel Hal D	146800,89	378010,27	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D16	Gevel Hal D	146783,71	378011,66	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	146776,22	378027,69	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	146776,22	378027,69	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	146845,80	378022,13	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur open	146845,80	378022,13	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
D2	Dak Hal D	146802,64	378033,07	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D3	Dak Hal D	146819,91	378031,66	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D4	Dak Hal D	146837,11	378030,28	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D5	Dak Hal D	146784,30	378019,31	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D6	Dak Hal D	146801,48	378017,96	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D7	Dak Hal D	146818,74	378016,49	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D8	Dak Hal D	146836,00	378015,08	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
D9	Gevel Hal D	146786,11	378042,39	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G1.1	Dak Hal G1	146670,25	377981,70	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.10	Voorgevel Hal G1	146673,09	377973,92	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G1.2	Dak Hal G1	146675,52	377990,43	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.3	Dak Hal G1	146680,75	377999,20	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.4	Dak Hal G1	146685,98	378007,92	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.5	Dak Hal G1	146696,95	378001,31	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.6	Dak Hal G1	146691,69	377992,59	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
G1.7	Dak Hal G1	146686,45	377983,86	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.8	Dak Hal G1	146681,24	377975,10	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G1.9	Achtergevel Hal G1	146693,34	378009,24	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.1	Dak Hal G2	146694,98	377974,65	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.10	Voorgevel Hal G2	146696,87	377967,15	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	146728,36	377991,06	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	146728,36	377991,06	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
G2.2	Dak Hal G2	146700,34	377983,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.3	Dak Hal G2	146705,69	377992,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.4	Dak Hal G2	146710,99	378001,50	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.5	Dak Hal G2	146720,73	377995,69	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.6	Dak Hal G2	146715,40	377986,74	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.7	Dak Hal G2	146710,02	377977,82	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.8	Dak Hal G2	146704,67	377968,78	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
G2.9	Achtergevel Hal G2	146718,37	378003,14	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	146746,60	378006,44	7,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	146744,66	378001,83	12,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146744,67	378013,05	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146743,03	378009,94	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146746,97	378016,19	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm06	Afzuiging naar container	146748,90	378019,68	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	146739,65	378005,31	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146682,61	378087,51	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146707,83	378080,47	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146734,04	378073,32	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	146758,95	378066,55	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146748,59	377996,07	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146755,68	377994,40	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	146734,64	377982,94	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146755,18	378109,91	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146764,18	378093,31	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146780,57	378110,70	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146773,17	378124,50	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146772,57	378148,45	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146799,57	378150,69	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	146803,77	378129,90	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	146903,80	378109,92	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	146898,02	378060,73	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	GeenRefl.
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	146875,53	378033,94	2,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Ht24	Piek storten houtafval in container	146750,74	378007,45	2,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K1.1	Dak Hal K1	146728,61	378011,86	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K1.2	Gevel Hal K1	146737,57	378006,54	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
K2.1	Dak Hal K2	146710,70	378022,56	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
K3.1	Dak Hal K3	146697,52	378030,45	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.1	Dak Hal L1	146741,73	378023,87	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.10	Gevel Hal L1	146712,95	378047,14	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.2	Dak Hal L1	146732,84	378029,23	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.3	Dak Hal L1	146723,88	378034,53	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.4	Dak Hal L1	146714,99	378039,89	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.5	Dak Hal L1	146720,29	378048,91	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.6	Dak Hal L1	146729,18	378043,61	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.7	Dak Hal L1	146738,20	378038,25	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.8	Dak Hal L1	146746,97	378033,01	7,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	146753,67	378042,12	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	146753,67	378042,12	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L2.1	Dak Hal L2	146723,73	378058,17	0,10	6,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
L2.2	Gevel Hal L2	146730,45	378060,41	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L2.3	Gevel Hal L2	146722,15	378065,34	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
L2.4	Gevel Hal L2	146715,40	378064,21	4,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Ja
LBK-01	Luchtbehandelingskast VKT BASIC HR40	146654,53	378024,01	1,44	3,50	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	146758,02	378018,89	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, nachtstand	146656,26	378023,53	1,59	3,50	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900	146656,26	378023,53	1,59	3,50	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	Nee

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
A1.1	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.10	Voorgevel Hal A1	--	34,30	43,50	47,20	53,00	56,40	56,10	51,70	--	61,03	0,00	6,02	12,04
A1.2	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.3	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.4	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.5	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.6	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.7	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.8	Dak Hal A1	--	57,90	64,30	65,70	70,40	77,50	67,80	55,40	--	79,06	0,00	6,02	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	--	59,60	68,60	73,70	80,00	80,40	78,70	73,20	--	85,27	1,01	6,48	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	--	63,50	74,30	79,50	86,00	89,60	89,40	85,00	--	94,18	6,81	16,02	--
D1	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D10	Gevel Hal D	--	50,90	55,40	54,00	50,10	47,20	44,00	36,80	--	59,57	0,00	6,02	12,04
D11	Gevel Hal D	--	50,90	55,40	54,00	50,10	47,20	44,00	36,80	--	59,57	0,00	6,02	12,04
D12	Gevel Hal D	--	50,90	55,40	54,00	50,10	47,20	44,00	36,80	--	59,57	0,00	6,02	12,04
D13	Gevel Hal D	--	48,60	53,10	51,90	48,70	46,50	43,50	36,40	--	57,61	0,00	6,02	12,04
D14	Gevel Hal D	--	48,60	53,10	51,90	48,70	46,50	43,50	36,40	--	57,61	0,00	6,02	12,04
D15	Gevel Hal D	--	48,60	53,10	51,90	48,70	46,50	43,50	36,40	--	57,61	0,00	6,02	12,04
D16	Gevel Hal D	--	48,60	53,10	51,90	48,70	46,50	43,50	36,40	--	57,61	0,00	6,02	12,04
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	--	66,30	73,70	81,10	84,20	85,00	82,80	75,90	--	89,85	3,01	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	--	62,40	67,90	74,90	77,80	74,70	70,60	62,00	--	81,51	3,01	6,02	12,04
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	--	62,40	67,90	74,90	77,80	74,70	70,60	62,00	--	81,51	3,01	6,02	12,04
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur open	--	66,30	73,70	81,10	84,20	85,00	82,80	75,90	--	89,85	3,01	--	--
D2	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D3	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D4	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D5	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D6	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D7	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D8	Dak Hal D	--	60,20	62,70	68,10	67,20	63,10	57,10	50,20	--	72,37	0,00	6,02	12,04
D9	Gevel Hal D	--	50,90	55,40	54,00	50,10	47,20	44,00	36,80	--	59,57	0,00	6,02	12,04
G1.1	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.10	Voorgevel Hal G1	--	36,00	43,40	46,60	54,00	56,90	54,50	47,90	--	60,63	0,00	6,02	12,04
G1.2	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.3	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.4	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.5	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.6	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
G1.7	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.8	Dak Hal G1	--	56,90	61,50	62,30	68,60	75,40	63,50	48,90	--	76,80	0,00	6,02	12,04
G1.9	Achtergevel Hal G1	--	51,50	56,50	57,50	63,30	70,20	60,80	53,50	--	71,81	0,00	6,02	12,04
G2.1	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.10	Voorgevel Hal G2	--	35,70	43,30	46,90	53,00	55,10	57,30	57,50	--	62,30	0,00	6,02	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	--	61,20	68,40	73,30	79,90	77,70	77,40	74,90	--	84,35	0,38	6,48	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	--	65,40	74,60	79,70	86,50	88,80	91,10	91,30	--	95,99	10,79	16,02	--
G2.2	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.3	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.4	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.5	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.6	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.7	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.8	Dak Hal G2	--	55,70	60,50	61,70	66,70	72,70	65,40	57,60	--	74,82	0,00	6,02	12,04
G2.9	Achtergevel Hal G2	--	50,50	55,70	57,00	61,40	68,60	62,80	60,70	--	71,03	0,00	6,02	12,04
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	42,21	49,81	67,21	78,71	84,01	81,21	75,71	73,71	66,91	87,24	0,00	6,02	12,04
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	49,41	53,01	66,51	66,01	67,41	64,91	58,31	50,21	43,91	72,59	0,00	6,02	12,04
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	48,11	57,61	77,61	79,01	83,21	100,51	98,91	96,11	89,71	103,87	0,00	6,02	12,04
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	56,70	71,60	82,30	87,70	92,80	92,60	91,20	86,00	79,80	98,00	13,80	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	52,67	66,74	79,71	84,18	95,77	102,05	108,40	100,01	88,20	110,00	99,00	--	--
K1.1	Dak Hal K1	--	64,50	71,80	68,90	67,20	68,80	65,20	58,80	--	76,30	0,00	6,02	12,04
K1.2	Gevel Hal K1	--	55,40	62,70	63,60	67,10	70,20	69,70	65,10	--	75,14	0,00	6,02	12,04
K2.1	Dak Hal K2	--	57,70	69,40	71,80	79,10	80,00	76,10	65,80	--	83,98	0,00	6,02	12,04
K3.1	Dak Hal K3	--	56,50	64,40	63,70	64,00	65,40	61,90	56,10	--	71,30	0,00	6,02	12,04
L1.1	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.10	Gevel Hal L1	--	48,10	49,90	53,00	54,80	54,60	52,80	45,90	--	60,72	0,00	6,02	12,04
L1.2	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.3	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.4	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.5	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.6	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.7	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.8	Dak Hal L1	--	53,40	53,40	54,50	55,50	58,30	47,40	33,30	--	62,57	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	--	59,60	62,10	66,70	69,30	64,30	60,00	51,20	--	72,91	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	--	63,90	68,40	73,20	76,00	75,40	73,80	67,80	--	81,30	9,03	16,02	--
L2.1	Dak Hal L2	--	56,30	64,20	63,50	63,80	65,20	61,70	55,90	--	71,10	0,00	6,02	12,04
L2.2	Gevel Hal L2	--	54,90	62,70	59,10	57,20	59,00	57,90	52,60	--	67,08	0,00	6,02	12,04
L2.3	Gevel Hal L2	--	54,90	62,70	59,10	57,20	59,00	57,90	52,60	--	67,08	0,00	6,02	12,04
L2.4	Gevel Hal L2	--	54,90	62,70	59,10	57,20	59,00	57,90	52,60	--	67,08	0,00	6,02	12,04
LBK-01	Luchtbehandelingskast VKT BASIC HR40	--	43,70	56,00	61,20	70,00	74,60	74,20	72,50	62,40	79,37	0,00	0,00	0,00
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	68,10	81,60	86,90	90,70	97,60	100,60	97,90	92,00	85,90	104,34	13,80	--	--
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, nachtstand	--	58,60	61,20	63,70	66,60	67,80	65,50	60,80	62,70	73,34	--	--	0,00
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900	--	67,90	68,50	78,00	81,90	79,60	76,30	71,10	65,00	85,81	0,00	0,00	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
A1.1	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.10	Voorgevel Hal A1	--	48,40	57,60	61,30	67,10	70,50	70,20	65,80	--	75,13	0,00	6,02	12,04
A1.2	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.3	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.4	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.5	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.6	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.7	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.8	Dak Hal A1	--	72,00	78,40	79,80	84,50	91,60	81,90	69,50	--	93,16	0,00	6,02	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	--	73,70	59,80	64,90	71,20	71,60	69,90	64,40	--	78,30	1,01	6,48	12,04
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	--	77,60	88,40	93,60	100,10	103,70	103,50	99,10	--	108,28	6,81	16,02	--
D1	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D10	Gevel Hal D	--	64,30	68,80	67,40	63,50	60,60	57,40	50,20	--	72,97	0,00	6,02	12,04
D11	Gevel Hal D	--	64,30	68,80	67,40	63,50	60,60	57,40	50,20	--	72,97	0,00	6,02	12,04
D12	Gevel Hal D	--	64,30	68,80	67,40	63,50	60,60	57,40	50,20	--	72,97	0,00	6,02	12,04
D13	Gevel Hal D	--	62,00	66,50	65,30	62,10	59,90	56,90	49,80	--	71,01	0,00	6,02	12,04
D14	Gevel Hal D	--	62,00	66,50	65,30	62,10	59,90	56,90	49,80	--	71,01	0,00	6,02	12,04
D15	Gevel Hal D	--	62,00	66,50	65,30	62,10	59,90	56,90	49,80	--	71,01	0,00	6,02	12,04
D16	Gevel Hal D	--	62,00	66,50	65,30	62,10	59,90	56,90	49,80	--	71,01	0,00	6,02	12,04
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	--	79,70	87,10	94,50	97,60	98,40	96,20	89,30	--	103,25	3,01	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	--	75,80	81,30	88,30	91,20	88,10	84,00	75,40	--	94,91	3,01	6,02	12,04
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	--	75,80	81,30	88,30	91,20	88,10	84,00	75,40	--	94,91	3,01	6,02	12,04
D18	Gevel Hal D, snelloopdeur open	--	79,70	87,10	94,50	97,60	98,40	96,20	89,30	--	103,25	3,01	--	--
D2	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D3	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D4	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D5	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D6	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D7	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D8	Dak Hal D	--	73,60	76,10	81,50	80,60	76,50	70,50	63,60	--	85,77	0,00	6,02	12,04
D9	Gevel Hal D	--	64,30	68,80	67,40	63,50	60,60	57,40	50,20	--	72,97	0,00	6,02	12,04
G1.1	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.10	Voorgevel Hal G1	--	51,60	59,00	62,20	69,60	72,50	70,10	63,50	--	76,23	0,00	6,02	12,04
G1.2	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.3	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.4	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.5	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.6	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
G1.7	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.8	Dak Hal G1	--	72,50	77,10	77,90	84,20	91,00	79,10	64,50	--	92,40	0,00	6,02	12,04
G1.9	Achtergevel Hal G1	--	67,10	72,10	73,10	78,90	85,80	76,40	69,10	--	87,41	0,00	6,02	12,04
G2.1	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.10	Voorgevel Hal G2	--	49,80	57,40	61,00	67,10	69,20	71,40	71,60	--	76,40	0,00	6,02	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	--	75,30	82,50	87,40	94,00	91,80	91,50	89,00	--	98,45	0,38	6,48	12,04
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	--	79,50	88,70	93,80	100,60	102,90	105,20	105,40	--	110,09	10,79	16,02	--
G2.2	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.3	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.4	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.5	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.6	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.7	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.8	Dak Hal G2	--	69,80	74,60	75,80	80,80	86,80	79,50	71,70	--	88,92	0,00	6,02	12,04
G2.9	Achtergevel Hal G2	--	64,60	69,80	71,10	75,50	82,70	76,90	74,80	--	85,13	0,00	6,02	12,04
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	42,21	49,81	67,21	78,71	84,01	81,21	75,71	73,71	66,91	87,24	0,00	6,02	12,04
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	49,41	53,01	66,51	66,01	67,41	64,91	58,31	50,21	43,91	72,59	0,00	6,02	12,04
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm06	Afzuiging naar container	50,95	65,35	81,25	95,75	92,65	90,95	89,95	87,85	85,95	99,53	6,02	12,04	18,06
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	48,11	57,61	77,61	79,01	83,21	100,51	98,91	96,11	89,71	103,87	0,00	6,02	12,04
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	69,20	80,80	91,50	100,70	106,20	103,10	106,40	100,40	97,00	111,30	13,80	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	52,67	66,74	79,71	84,18	95,77	102,05	108,40	100,01	88,20	110,00	99,00	--	--
K1.1	Dak Hal K1	--	74,20	81,50	78,60	76,90	78,50	74,90	68,50	--	86,00	0,00	6,02	12,04
K1.2	Gevel Hal K1	--	65,10	72,40	73,30	76,80	79,90	79,40	74,80	--	84,84	0,00	6,02	12,04
K2.1	Dak Hal K2	--	71,80	83,50	85,90	93,20	94,10	90,20	79,90	--	98,08	0,00	6,02	12,04
K3.1	Dak Hal K3	--	72,50	80,40	79,70	80,00	81,40	77,90	72,10	--	87,30	0,00	6,02	12,04
L1.1	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.10	Gevel Hal L1	--	59,20	61,00	64,10	65,90	65,70	63,90	57,00	--	71,82	0,00	6,02	12,04
L1.2	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.3	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.4	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.5	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.6	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.7	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.8	Dak Hal L1	--	64,50	64,50	65,60	66,60	69,40	58,50	44,40	--	73,67	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	--	70,70	73,20	77,80	80,40	75,40	71,10	62,30	--	84,01	0,00	6,02	12,04
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	--	75,00	79,50	84,30	87,10	86,50	84,90	78,90	--	92,40	9,03	16,02	--
L2.1	Dak Hal L2	--	70,40	78,30	77,60	77,90	79,30	75,80	70,00	--	85,20	0,00	6,02	12,04
L2.2	Gevel Hal L2	--	69,00	76,80	73,20	71,30	73,10	72,00	66,70	--	81,18	0,00	6,02	12,04
L2.3	Gevel Hal L2	--	69,00	76,80	73,20	71,30	73,10	72,00	66,70	--	81,18	0,00	6,02	12,04
L2.4	Gevel Hal L2	--	69,00	76,80	73,20	71,30	73,10	72,00	66,70	--	81,18	0,00	6,02	12,04
LBK-01	Luchtbehandelingskast VKT BASIC HR40	--	43,70	56,00	61,20	70,00	74,60	74,20	72,50	62,40	79,37	0,00	0,00	0,00
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	78,10	91,60	96,90	100,70	107,60	110,60	107,90	102,00	95,90	114,34	13,80	--	--
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, nachtstand	--	58,60	61,20	63,70	66,60	67,80	65,50	60,80	62,70	73,34	--	--	0,00
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900	--	67,90	68,50	78,00	81,90	79,60	76,30	71,10	65,00	85,81	0,00	0,00	--

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Representatieve bedrijfssituatie *] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel: mobiele bronnen NA HERSTRUCTURERING

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Vorm	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Vormpunten	Lengte	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Gem.snelheid	Max.afst.
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	13	655,90	11	3	--	10	5,00
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	Polylijn	1,00	0,00	Relatief	13	655,90	5	--	--	10	5,00
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	13	655,90	7	1	1	10	5,00
Route 2	Vrachtwagen, diversen	Polylijn	1,50	0,00	Relatief	5	180,27	6	--	--	10	5,00
Route 3	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	2	24,66	40	6	10	10	5,00
Route 3.1	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	3	65,12	26	4	6	10	5,00
Route 3.2	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	2	25,41	14	2	4	10	5,00
Route 4	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	11	106,32	20	4	5	10	5,00
Route 5	Personenauto, parkeren	Polylijn	0,80	0,00	Relatief	4	33,58	10	--	--	10	5,00

Model: Representatieve bedrijfssituatie *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	33,42	34,29	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	60,40	74,00	79,60	83,30	87,30	89,60	89,90	81,60	78,50	94,73	36,84	--	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	35,38	39,06	42,07
Route 2	Vrachtwagen, diversen	77,00	88,40	90,00	91,40	90,20	97,80	96,60	89,60	83,00	102,01	36,13	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	27,84	31,31	32,10
Route 3.1	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	29,97	33,32	34,57
Route 3.2	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	33,06	36,74	36,74
Route 4	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	30,94	33,16	35,20
Route 5	Personenauto, parkeren	62,80	66,80	74,60	76,50	79,50	82,30	84,50	81,00	73,40	88,86	33,98	--	--

Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	33,42	34,29	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	65,40	79,00	84,60	88,30	92,30	94,60	94,90	86,60	83,50	99,73	36,84	--	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	35,38	39,06	42,07
Route 2	Vrachtwagen, diversen	82,00	93,40	95,00	96,40	95,20	102,80	101,60	94,60	88,00	107,01	36,13	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	27,84	31,31	32,10
Route 3.1	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	29,97	33,32	34,57
Route 3.2	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	33,06	36,74	36,74
Route 4	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	30,94	33,16	35,20
Route 5	Personenauto, parkeren	67,80	71,80	79,60	81,50	84,50	87,30	89,50	86,00	78,40	93,86	33,98	--	--

BIJLAGE 5
Berekeningsresultaten geluidsniveaus immissiepunten

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Representatieve bedrijfssituatie

Model eigenschap	
Omschrijving	Representatieve bedrijfssituatie
Verantwoordelijke	Louis
Rekenmethode	#2|Industrielawaai|IL|
Aangemaakt door	Louis op 13-3-2019
Laatst ingezien door	Louis op 8-4-2019
Model aangemaakt met	Geomilieu V4.50
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Etmaalwaarde
Waarde	Max(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	5
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Meteorologische correctie	Toepassen standaard, 5,0
Standaard bodemfactor	1,0
Absorptiestandaarden	HMRI-II.8
Dynamische foutmarge	--
Clusteren gebouwen	Ja
Verwijderen binnenwanden	Ja

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Representatieve bedrijfssituatie] , Geomilieu V4.50

Geluidscontouren actuele bedrijfssituatie, beoordelingshoogte 5 meter

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Industrielawaai - IL, [Actuele situatie 2019 - Representatieve bedrijfssituatie + maatregelen] , Geomilieu V4.50

Geluidscontouren actuele bedrijfssituatie + maatregelen volgens paragraaf 5.1, beoordelingshoogte 5 meter

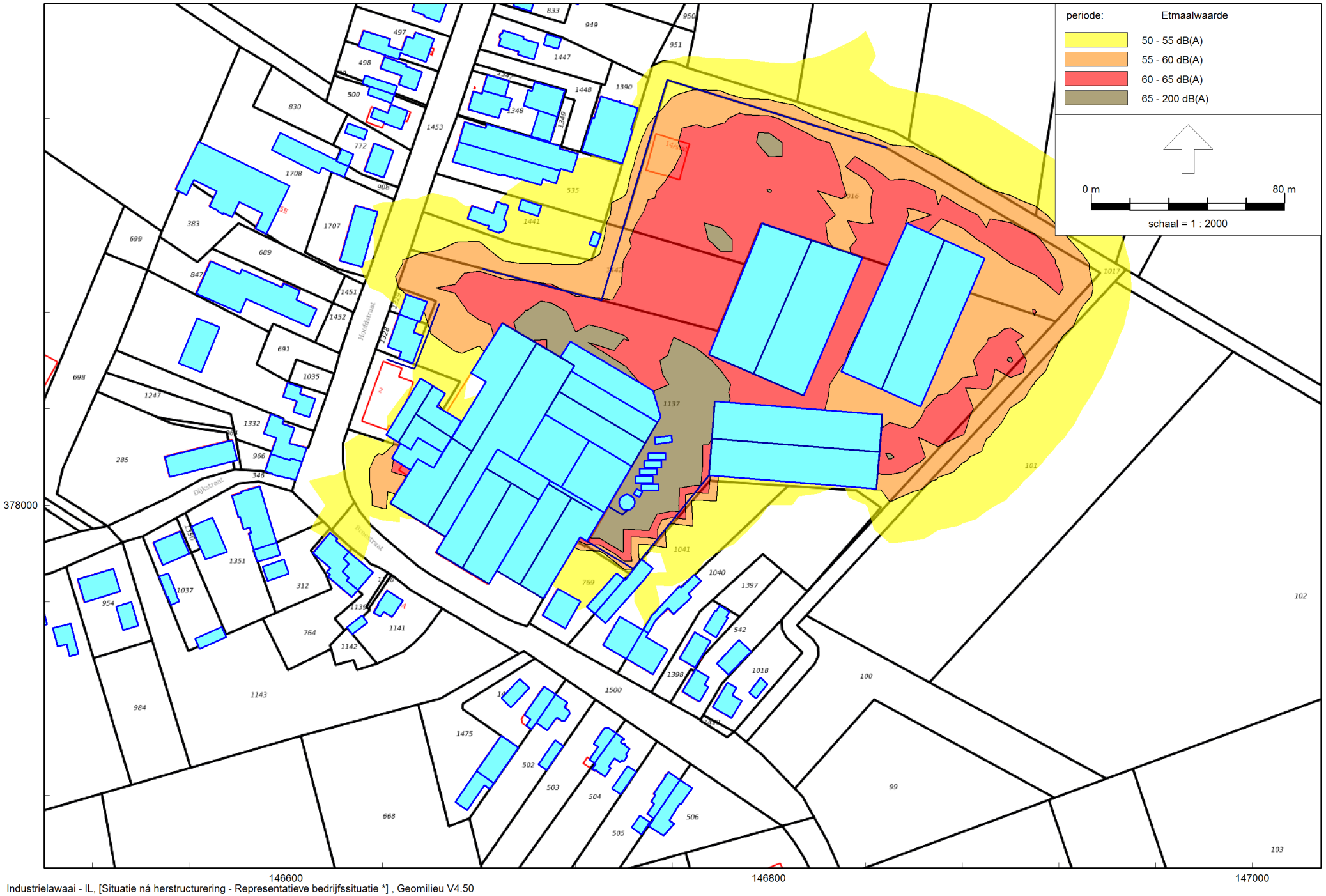

Industrielawaai - IL, [Situatie ná herstructurering - Representatieve bedrijfssituatie *] , Geomilieu V4.50

Geluidscontouren bedrijfssituatie na herstructurering, beoordelingshoogte 5 meter

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	49,2	38,5	32,6	49,2
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	47,4	38,0	32,1	47,4
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	48,4	40,5	34,5	48,4
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	53,2	46,8	40,8	53,2
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	43,1	36,7	30,6	43,1
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	52,0	45,8	39,8	52,0
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	50,3	44,0	38,0	50,3
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	53,3	47,0	41,0	53,3
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	45,6	39,1	33,1	45,6
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	52,7	45,9	39,9	52,7
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	45,2	35,5	30,0	45,2
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	46,5	36,3	30,6	46,5
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	51,6	44,8	38,9	51,6
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	56,1	49,7	43,7	56,1
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	51,5	45,4	39,2	51,5
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	58,4	52,3	46,3	58,4
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	47,3	40,6	34,6	47,3
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	56,3	50,1	44,0	56,3
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	47,9	41,8	35,7	47,9
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	57,0	50,9	44,9	57,0
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	49,6	43,5	37,4	49,6
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	55,4	49,3	43,3	55,4
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	42,1	34,4	28,6	42,1
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	45,6	38,0	32,1	45,6
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	41,1	30,4	25,9	41,1
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	45,9	36,9	31,5	45,9
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	44,9	22,4	16,5	44,9
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	46,5	24,6	18,7	46,5
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	44,3	36,6	31,7	44,3
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	47,3	39,4	34,1	47,3
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	42,7	35,2	30,2	42,7
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	46,3	38,8	33,5	46,3
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	42,9	34,9	29,3	42,9
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	46,5	38,5	32,9	46,5
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	48,1	37,9	32,8	48,1
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	50,4	40,2	34,9	50,4
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	42,7	35,2	29,5	42,7
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	47,3	39,5	33,7	47,3
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	40,6	30,3	25,1	40,6
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	47,2	39,0	33,1	47,2
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	43,9	35,0	29,2	43,9
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	49,7	41,2	35,2	49,7
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	45,8	36,5	30,6	45,8
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	49,5	40,7	34,8	49,5
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	46,9	33,4	29,2	46,9
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	49,2	36,5	31,7	49,2
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	48,2	33,5	29,2	48,2
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	49,7	34,5	30,1	49,7
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	40,1	31,6	26,6	40,1
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	40,4	31,1	26,2	40,4
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	41,3	33,1	27,3	41,3
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	41,7	31,7	26,0	41,7
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	43,4	28,0	21,9	43,4
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	46,4	34,7	28,7	46,4
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	34,4	25,6	19,5	34,4
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	43,7	37,0	30,9	43,7
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	35,7	27,6	21,5	35,7
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	43,9	36,1	30,0	43,9
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	37,6	30,0	23,9	37,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	44,2	36,5	30,4	44,2
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	38,0	30,8	24,8	38,0
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	43,2	35,2	29,0	43,2
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	1,50	44,0	36,5	31,2	44,0
W24.1_B	AG Hoofdstraat 2	5,00	47,2	39,2	33,7	47,2
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	39,4	27,3	21,1	39,4
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	45,2	33,7	27,7	45,2
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	48,8	40,8	34,8	48,8
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	51,0	43,7	37,7	51,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W01.1_B - VG Breestraat 15/17
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	52,0	45,8	39,8	52,0
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	50,6	44,6	38,6	50,6
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42,5	36,4	30,4	42,5
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35,1	29,1	23,1	35,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	34,3	28,3	22,2	34,3
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	33,8	27,8	21,8	33,8
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,3	27,3	21,3	33,3
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	32,0	26,0	20,0	32,0
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31,7	25,7	19,6	31,7
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	30,3	--	--	30,3
G1.10	Voorgevel Hal G1	6,00	30,1	24,1	18,1	30,1
G1.8	Dak Hal G1	7,50	27,4	21,3	15,3	27,4
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	27,1	--	--	27,1
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	26,9	--	--	26,9
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	26,9	20,9	14,8	26,9
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	26,7	20,7	14,7	26,7
G2.8	Dak Hal G2	7,50	26,6	20,6	14,6	26,6
G2.7	Dak Hal G2	7,50	25,8	19,8	13,8	25,8
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	25,8	19,7	14,1	25,8
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	25,7	--	--	25,7
G2.6	Dak Hal G2	7,50	25,1	19,1	13,1	25,1
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	22,2	20,0	--	25,0
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	24,7	19,5	--	24,7
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	24,6	--	--	24,6
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	24,6	--	--	24,6
G2.5	Dak Hal G2	7,50	24,3	18,3	12,3	24,3
Ht26	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	24,3	--	--	24,3
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	23,7	--	--	23,7
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	23,5	--	--	23,5
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	18,2	14,0	13,0	23,0
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	21,5	15,5	9,5	21,5
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	21,2	15,7	--	21,2
Ht25	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	20,6	--	--	20,6
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	18,7	13,5	10,4	20,4
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	12,6	13,4	10,4	20,4
Ht27	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D	2,50	19,1	--	--	19,1
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,8	--	--	18,8
G1.7	Dak Hal G1	7,50	18,7	12,7	6,7	18,7
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	18,7	--	--	18,7
G1.6	Dak Hal G1	7,50	18,6	12,6	6,6	18,6
K2.1	Dak Hal K2	0,10	18,6	12,6	6,5	18,6
G1.5	Dak Hal G1	7,50	18,0	12,0	6,0	18,0
G2.1	Dak Hal G2	7,50	17,8	11,8	5,8	17,8
G1.1	Dak Hal G1	7,50	17,7	11,7	5,6	17,7
K1.1	Dak Hal K1	0,10	17,3	11,3	5,3	17,3
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	17,2	--	--	17,2
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,0	--	--	17,0
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	16,5	--	--	16,5
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	1,00	16,4	--	--	16,4
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	16,0	--	--	16,0
G1.2	Dak Hal G1	7,50	15,9	9,9	3,9	15,9
Rest			28,4	20,4	14,3	28,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W02.1_B - VG Breestraat 19/21
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	53,3	47,0	41,0	53,3
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	52,1	46,1	40,1	52,1
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	39,1	33,1	27,1	39,1
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	36,3	30,3	24,3	36,3
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	36,3	--	--	36,3
G1.10	Voorgevel Hal G1	6,00	36,3	30,2	24,2	36,3
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	35,8	--	--	35,8
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	34,1	28,1	22,1	34,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,4	27,4	21,4	33,4
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,3	27,3	21,3	33,3
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,2	27,2	21,2	33,2
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,1	27,1	21,1	33,1
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	32,6	--	--	32,6
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	31,8	--	--	31,8
G1.8	Dak Hal G1	7,50	31,0	25,0	18,9	31,0
G2.8	Dak Hal G2	7,50	30,5	24,5	18,5	30,5
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	27,7	25,5	--	30,5
G2.7	Dak Hal G2	7,50	28,5	22,4	16,4	28,5
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	23,6	19,4	18,4	28,4
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	28,3	22,3	16,2	28,3
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	27,9	21,8	15,8	27,9
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	27,4	21,3	15,7	27,4
G2.6	Dak Hal G2	7,50	27,1	21,1	15,1	27,1
G1.7	Dak Hal G1	7,50	27,1	21,0	15,0	27,1
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	26,8	--	--	26,8
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	26,2	21,0	--	26,2
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	18,4	19,2	16,2	26,2
G2.5	Dak Hal G2	7,50	25,9	19,9	13,9	25,9
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	24,3	--	--	24,3
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	23,8	18,4	--	23,8
G1.6	Dak Hal G1	7,50	23,3	17,3	11,3	23,3
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	23,2	--	--	23,2
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	22,9	--	--	22,9
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	1,50	22,5	--	--	22,5
G1.1	Dak Hal G1	7,50	21,8	15,7	9,7	21,8
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	21,6	--	--	21,6
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	21,6	--	--	21,6
K1.1	Dak Hal K1	0,10	20,7	14,7	8,7	20,7
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	18,6	13,3	10,3	20,3
G1.5	Dak Hal G1	7,50	20,2	14,2	8,1	20,2
G1.2	Dak Hal G1	7,50	18,9	12,9	6,8	18,9
G2.2	Dak Hal G2	7,50	18,7	12,7	6,7	18,7
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	18,6	12,6	6,6	18,6
K2.1	Dak Hal K2	0,10	18,6	12,6	6,5	18,6
G2.1	Dak Hal G2	7,50	18,6	12,5	6,5	18,6
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	18,2	12,2	6,2	18,2
A1.8	Dak Hal A1	7,50	18,2	12,2	6,2	18,2
G1.3	Dak Hal G1	7,50	18,1	12,1	6,0	18,1
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	17,8	11,8	5,8	17,8
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,6	--	--	17,6
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	17,5	--	--	17,5
Rest			29,3	20,1	14,0	29,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W04.1_B - ZG Breestraat 22
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	56,1	49,7	43,7	56,1
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	53,9	47,9	41,9	53,9
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	47,3	41,3	35,3	47,3
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42,3	36,3	30,3	42,3
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	42,1	--	--	42,1
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	40,3	--	--	40,3
G2.8	Dak Hal G2	7,50	39,5	33,5	27,4	39,5
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	29,5	30,3	27,3	37,3
G1.8	Dak Hal G1	7,50	37,0	31,0	25,0	37,0
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	36,6	30,6	24,6	36,6
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,3	30,2	24,2	36,3
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,1	30,1	24,1	36,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,0	29,9	23,9	36,0
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	35,7	--	--	35,7
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35,4	29,4	23,3	35,4
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	34,3	28,2	22,7	34,3
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	34,2	29,0	--	34,2
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	34,1	--	--	34,1
G2.7	Dak Hal G2	7,50	33,9	27,9	21,8	33,9
G1.10	Voorgevel Hal G1	6,00	32,1	26,1	20,1	32,1
G2.6	Dak Hal G2	7,50	31,4	25,4	19,4	31,4
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	30,1	24,1	18,1	30,1
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	30,1	--	--	30,1
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	29,9	23,9	17,8	29,9
G2.5	Dak Hal G2	7,50	29,9	23,8	17,8	29,9
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	1,50	29,6	--	--	29,6
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	26,7	24,5	--	29,5
G2.1	Dak Hal G2	7,50	26,8	20,8	14,8	26,8
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	26,1	--	--	26,1
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	26,0	20,5	--	26,0
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	25,9	--	--	25,9
G2.2	Dak Hal G2	7,50	24,3	18,3	12,3	24,3
G1.7	Dak Hal G1	7,50	24,3	18,3	12,2	24,3
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	24,1	--	--	24,1
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	19,2	14,9	14,0	24,0
G1.6	Dak Hal G1	7,50	23,5	17,5	11,5	23,5
G1.1	Dak Hal G1	7,50	23,3	17,3	11,3	23,3
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23,1	17,1	11,1	23,1
G1.5	Dak Hal G1	7,50	22,3	16,3	10,3	22,3
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	22,1	--	--	22,1
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	21,9	--	--	21,9
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	21,1	15,1	9,1	21,1
G2.3	Dak Hal G2	7,50	21,1	15,1	9,1	21,1
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	20,8	--	--	20,8
K2.1	Dak Hal K2	0,10	20,8	14,7	8,7	20,8
G2.4	Dak Hal G2	7,50	20,1	14,1	8,1	20,1
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	17,4	12,2	9,2	19,2
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	19,0	13,0	7,0	19,0
G1.2	Dak Hal G1	7,50	18,9	12,9	6,9	18,9
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	18,8	12,8	6,8	18,8
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,9	--	--	17,9
Rest			29,0	19,2	13,2	29,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W05.1_B - AG Breestraat 22
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	58,4	52,3	46,3	58,4
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	57,3	51,3	45,2	57,3
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	46,5	40,4	34,4	46,5
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43,0	37,0	31,0	43,0
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	41,5	35,4	29,4	41,5
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	41,2	35,2	29,2	41,2
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	40,7	34,7	28,6	40,7
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	39,4	33,3	27,3	39,4
G2.7	Dak Hal G2	7,50	39,0	33,0	26,9	39,0
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	37,1	--	--	37,1
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	36,0	29,9	24,3	36,0
G2.6	Dak Hal G2	7,50	35,7	29,7	23,7	35,7
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	35,4	--	--	35,4
G2.8	Dak Hal G2	7,50	35,0	29,0	23,0	35,0
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	34,7	29,5	--	34,7
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33,9	27,9	21,8	33,9
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33,6	27,6	21,5	33,6
G2.5	Dak Hal G2	7,50	32,9	26,9	20,8	32,9
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	32,3	26,8	--	32,3
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	31,9	--	--	31,9
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	29,0	--	--	29,0
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	28,3	--	--	28,3
K1.1	Dak Hal K1	0,10	27,5	21,5	15,5	27,5
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	26,1	--	--	26,1
G2.1	Dak Hal G2	7,50	25,6	19,6	13,6	25,6
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	25,4	--	--	25,4
K2.1	Dak Hal K2	0,10	24,0	18,0	12,0	24,0
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	23,6	--	--	23,6
G2.2	Dak Hal G2	7,50	23,1	17,1	11,0	23,1
G1.7	Dak Hal G1	7,50	23,0	17,0	11,0	23,0
G1.6	Dak Hal G1	7,50	22,4	16,4	10,4	22,4
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	20,6	15,3	12,3	22,3
G2.3	Dak Hal G2	7,50	22,1	16,1	10,0	22,1
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	21,9	--	--	21,9
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	21,9	--	--	21,9
G1.5	Dak Hal G1	7,50	21,9	15,8	9,8	21,9
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	21,9	--	--	21,9
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	21,7	15,7	9,7	21,7
G2.4	Dak Hal G2	7,50	21,1	15,1	9,0	21,1
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	20,6	14,6	8,5	20,6
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	19,0	13,0	7,0	19,0
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,3	--	--	18,3
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,1	--	--	18,1
G1.8	Dak Hal G1	7,50	18,1	12,1	6,1	18,1
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	1,00	18,0	--	--	18,0
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	18,0	--	--	18,0
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,8	--	--	17,8
G1.2	Dak Hal G1	7,50	17,8	11,8	5,8	17,8
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,4	--	--	17,4
G1.3	Dak Hal G1	7,50	17,4	11,3	5,3	17,4
G1.4	Dak Hal G1	7,50	17,1	11,0	5,0	17,1
Rest			29,7	21,5	15,6	29,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W06.1_B - ZG Breestraat 20a
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	56,3	50,1	44,0	56,3
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	55,5	49,5	43,4	55,5
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42,2	36,2	30,2	42,2
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	38,0	31,9	25,9	38,0
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	37,8	--	--	37,8
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,9	30,9	24,9	36,9
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,1	30,1	24,1	36,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,1	30,1	24,1	36,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35,6	29,6	23,6	35,6
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	34,1	--	--	34,1
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	32,9	26,9	20,9	32,9
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	32,0	26,0	19,9	32,0
G2.7	Dak Hal G2	7,50	31,6	25,6	19,6	31,6
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31,4	25,4	19,4	31,4
G2.8	Dak Hal G2	7,50	31,3	25,3	19,3	31,3
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	31,3	--	--	31,3
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	31,1	--	--	31,1
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	30,5	24,4	18,9	30,5
G2.6	Dak Hal G2	7,50	30,5	24,5	18,5	30,5
G1.8	Dak Hal G1	7,50	30,1	24,1	18,1	30,1
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	29,3	24,0	--	29,3
G2.5	Dak Hal G2	7,50	29,2	23,2	17,2	29,2
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	29,1	--	--	29,1
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	28,9	23,4	--	28,9
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	28,4	--	--	28,4
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	28,3	--	--	28,3
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	26,9	20,9	14,8	26,9
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	25,7	--	--	25,7
Route 4	Vrachtwagen, leveren hout	1,50	25,3	--	--	25,3
G1.10	Voorgevel Hal G1	6,00	25,0	18,9	12,9	25,0
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	24,8	--	--	24,8
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	23,8	--	--	23,8
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23,6	17,6	11,5	23,6
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	23,3	--	--	23,3
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	20,2	14,9	11,9	21,9
G1.7	Dak Hal G1	7,50	21,2	15,2	9,2	21,2
K2.1	Dak Hal K2	0,10	20,8	14,8	8,7	20,8
G1.6	Dak Hal G1	7,50	20,5	14,5	8,5	20,5
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	20,5	--	--	20,5
G1.5	Dak Hal G1	7,50	20,2	14,2	8,1	20,2
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	19,9	--	--	19,9
G2.1	Dak Hal G2	7,50	19,7	13,7	7,7	19,7
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	11,8	12,6	9,6	19,6
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	19,3	--	--	19,3
G1.1	Dak Hal G1	7,50	19,1	13,1	7,1	19,1
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,9	--	--	18,9
G2.2	Dak Hal G2	7,50	18,8	12,8	6,7	18,8
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,7	--	--	18,7
G2.3	Dak Hal G2	7,50	18,3	12,3	6,2	18,3
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	1,00	18,2	--	--	18,2
G2.4	Dak Hal G2	7,50	17,9	11,8	5,8	17,9
Rest			29,0	22,1	15,7	29,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W07.1_B - AG Breestraat 20/20a
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	57,0	50,9	44,9	57,0
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	56,4	50,4	44,3	56,4
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42,7	36,7	30,6	42,7
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	39,7	33,6	27,6	39,7
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	38,1	32,1	26,1	38,1
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	37,5	31,4	25,4	37,5
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,6	30,6	24,5	36,6
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35,9	29,9	23,9	35,9
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33,1	27,1	21,1	33,1
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33,0	27,0	21,0	33,0
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	31,7	--	--	31,7
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	31,2	--	--	31,2
G2.7	Dak Hal G2	7,50	30,9	24,9	18,9	30,9
G2.6	Dak Hal G2	7,50	30,4	24,4	18,4	30,4
G2.5	Dak Hal G2	7,50	29,5	23,5	17,5	29,5
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	29,5	23,4	17,8	29,5
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	28,9	--	--	28,9
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	28,8	23,3	--	28,8
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	28,2	--	--	28,2
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	28,1	22,1	16,1	28,1
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	28,0	22,8	--	28,0
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	26,2	--	--	26,2
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	25,8	--	--	25,8
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	25,3	--	--	25,3
G2.8	Dak Hal G2	7,50	24,9	18,8	12,8	24,9
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23,7	17,7	11,7	23,7
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	21,0	15,8	12,8	22,8
A1.5	Dak Hal A1	7,50	20,7	14,7	8,7	20,7
K2.1	Dak Hal K2	0,10	20,7	14,7	8,7	20,7
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	20,7	--	--	20,7
G1.7	Dak Hal G1	7,50	20,4	14,4	8,3	20,4
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	20,2	--	--	20,2
G1.6	Dak Hal G1	7,50	20,1	14,1	8,1	20,1
G1.5	Dak Hal G1	7,50	20,0	14,0	8,0	20,0
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	19,5	--	--	19,5
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	19,0	--	--	19,0
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,8	--	--	18,8
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	1,00	18,8	--	--	18,8
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,5	--	--	18,5
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	18,2	12,2	6,2	18,2
G2.2	Dak Hal G2	7,50	18,1	12,1	6,0	18,1
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	17,9	11,8	5,8	17,9
G2.3	Dak Hal G2	7,50	17,9	11,8	5,8	17,9
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,8	--	--	17,8
G2.4	Dak Hal G2	7,50	17,7	11,7	5,7	17,7
A1.6	Dak Hal A1	7,50	17,1	11,1	5,0	17,1
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	17,1	--	--	17,1
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	16,7	--	--	16,7
G1.2	Dak Hal G1	7,50	15,9	9,9	3,9	15,9
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	2,50	15,9	--	--	15,9
A1.7	Dak Hal A1	7,50	15,8	9,7	3,7	15,8
Rest			28,7	20,1	14,0	28,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie
LAeq bij Bron voor toetspunt: W08.1_B - AG Breestraat 18a
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	55,4	49,3	43,3	55,4
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	54,6	48,6	42,5	54,6
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	41,9	35,9	29,9	41,9
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	41,0	35,0	28,9	41,0
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	37,3	31,3	25,3	37,3
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36,6	30,6	24,5	36,6
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35,5	29,5	23,5	35,5
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33,2	27,2	21,2	33,2
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	32,2	--	--	32,2
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31,3	25,3	19,3	31,3
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31,0	25,0	19,0	31,0
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	29,1	--	--	29,1
Ht02	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag/Hal E	1,00	29,1	--	--	29,1
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	28,6	--	--	28,6
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	27,9	21,8	16,2	27,9
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	27,1	--	--	27,1
G2.5	Dak Hal G2	7,50	26,9	20,9	14,9	26,9
G2.6	Dak Hal G2	7,50	26,9	20,9	14,8	26,9
G2.7	Dak Hal G2	7,50	26,9	20,9	14,8	26,9
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	26,8	21,6	--	26,8
G2.8	Dak Hal G2	7,50	26,7	20,7	14,7	26,7
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	26,7	21,2	--	26,7
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	26,5	--	--	26,5
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal D/E	1,00	26,2	--	--	26,2
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	26,2	20,1	14,1	26,2
K2.1	Dak Hal K2	0,10	25,9	19,9	13,9	25,9
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	25,7	--	--	25,7
Ht28	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	24,2	--	--	24,2
Ht26	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	23,4	--	--	23,4
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	21,5	16,2	13,2	23,2
K1.1	Dak Hal K1	0,10	21,3	15,3	9,3	21,3
Ht07	Heftrucks, Hal A1 -> Hal H	1,50	21,2	--	--	21,2
Ht27	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D	2,50	21,0	--	--	21,0
A1.6	Dak Hal A1	7,50	20,9	14,9	8,9	20,9
Ht06	Heftrucks, hal A1 -> buitenopslag Hal H	1,00	20,0	--	--	20,0
G1.8	Dak Hal G1	7,50	19,8	13,8	7,8	19,8
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	19,3	--	--	19,3
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	19,1	--	--	19,1
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal L1	2,50	18,6	--	--	18,6
Ht25	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	18,6	--	--	18,6
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	18,5	--	--	18,5
A1.5	Dak Hal A1	7,50	18,4	12,4	6,4	18,4
Ht01	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag	1,00	18,4	--	--	18,4
G1.7	Dak Hal G1	7,50	18,3	12,3	6,3	18,3
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	18,3	--	--	18,3
G1.5	Dak Hal G1	7,50	18,3	12,3	6,2	18,3
G1.6	Dak Hal G1	7,50	18,3	12,3	6,2	18,3
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	17,7	--	--	17,7
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	16,6	10,6	4,6	16,6
Ht29	Heftrucks, handling buitenopslag Hal H	2,50	16,6	--	--	16,6
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	16,0	--	--	16,0
Rest			29,0	21,2	15,2	29,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	64	58	58
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	62	58	58
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	63	59	59
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	60	56	56
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	60	54	46
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	62	57	57
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	66	59	55
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	69	62	58
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	59	52	52
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	70	58	57
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	68	63	63
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	70	62	62
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	69	69	69
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	71	67	67
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	59	59	54
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	64	64	64
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	62	52	52
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	65	62	62
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	53	52	52
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	63	63	63
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	55	55	55
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	61	61	61
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	62	62	50
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	65	65	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	64	53	53
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	66	57	54
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	68	41	37
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	69	44	38
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	67	62	57
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	70	65	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	64	59	58
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	67	62	60
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	63	63	63
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	65	65	65
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	71	71	71
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	71	71	71
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	64	64	64
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	66	66	66
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	63	63	63
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	66	66	66
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	60	60	60
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	65	62	62
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	62	57	57
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	63	61	61
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	70	70	70
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	70	70	70
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	72	72	72
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	72	72	72
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	69	69	69
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	70	69	69
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	58	53	53
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	59	55	55
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	65	47	38
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	67	50	45
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	61	50	44
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	63	54	48
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	47	47	47
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	55	52	52
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	49	47	47
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	56	52	52

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	49	45	45
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	56	51	51
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	1,50	60	57	57
W24.1_B	AG Hoofdstraat 2	5,00	63	58	58
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	61	50	44
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	65	51	44
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	70	55	52
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	70	57	55

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W03.1_B - VG Breestraat 22
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	70	62	62
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	62	62	62
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	61	61	--
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	53	53	53
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	46	46	46
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	44	44	--
G1.8	Dak hal G1	7,50	44	44	44
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	44	44	44
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	42	42	42
G2.8	Dak Hal G2	7,50	39	39	39
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	38	38	38
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	35	35	35
G2.7	Dak Hal G2	7,50	35	35	35
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	34	34	--
G1.1	Dak hal G1	7,50	33	33	33
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33	33	33
G2.6	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G1.7	Dak hal G1	7,50	32	32	32
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	32	32	32
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31	31	31
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31	31	31
G2.1	Dak Hal G2	7,50	31	31	31
G2.5	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G1.6	Dak hal G1	7,50	29	29	29
G1.2	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.5	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G2.2	Dak Hal G2	7,50	28	28	28
K2.1	Dak Hal K2	0,10	26	26	26
G2.3	Dak Hal G2	7,50	26	26	26
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	26	26	26
G1.3	Dak hal G1	7,50	26	26	26
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	25	25	25
G1.4	Dak hal G1	7,50	24	24	24
G2.4	Dak Hal G2	7,50	24	24	24
A1.1	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	23	23	23
A1.8	Dak Hal A1	7,50	22	22	22
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	21	21	21
K1.1	Dak Hal K1	0,10	21	21	21
A1.2	Dak Hal A1	7,50	20	20	20
A1.7	Dak Hal A1	7,50	20	20	20
A1.6	Dak Hal A1	7,50	19	19	19
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	18	18	18
A1.3	Dak Hal A1	7,50	18	18	18
A1.5	Dak Hal A1	7,50	18	18	18
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	17	17	17
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	17	17	17
A1.4	Dak Hal A1	7,50	17	17	17
L1.1	Dak Hal L1	7,50	15	15	15
L1.2	Dak Hal L1	7,50	15	15	15
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	13	13	--
Rest			70	13	13
LAmax	(hoofdgroep)		70	62	62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W04.1_B - ZG Breestraat 22
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	71	67	67
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	67	67	67
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	63	63	--
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	61	61	61
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	60	60	60
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	59	59	--
G2.8	Dak Hal G2	7,50	54	54	54
G1.8	Dak hal G1	7,50	53	53	53
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	49	49	49
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	48	48	48
G2.7	Dak Hal G2	7,50	48	48	48
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	48	48	48
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	48	48	48
G2.6	Dak Hal G2	7,50	46	46	46
G2.5	Dak Hal G2	7,50	44	44	44
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	41	41	41
G2.1	Dak Hal G2	7,50	41	41	41
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	41	41	--
G1.7	Dak hal G1	7,50	40	40	40
G1.6	Dak hal G1	7,50	39	39	39
G1.1	Dak hal G1	7,50	39	39	39
G2.2	Dak Hal G2	7,50	38	38	38
G1.5	Dak hal G1	7,50	38	38	38
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	37	37	37
G2.3	Dak Hal G2	7,50	35	35	35
K2.1	Dak Hal K2	0,10	35	35	35
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	35	35	35
G1.2	Dak hal G1	7,50	35	35	35
G2.4	Dak Hal G2	7,50	34	34	34
K1.1	Dak Hal K1	0,10	33	33	33
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	32	32	32
A1.8	Dak Hal A1	7,50	31	31	31
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	31	31	31
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	30	30	30
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	30	30	30
G1.4	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G1.3	Dak hal G1	7,50	29	29	29
A1.7	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
A1.6	Dak Hal A1	7,50	27	27	27
A1.1	Dak Hal A1	7,50	27	27	27
A1.5	Dak Hal A1	7,50	26	26	26
L1.1	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
A1.2	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
A1.3	Dak Hal A1	7,50	23	23	23
L1.2	Dak Hal L1	7,50	23	23	23
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	22	22	22
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	22	22	22
Rest			71	21	21
LAmax	(hoofdgroep)		71	67	67

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W05.1_B - AG Breestraat 22
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	64	64	64
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	64	64	64
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	60	60	--
G2.7	Dak Hal G2	7,50	53	53	53
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	50	50	50
G2.6	Dak Hal G2	7,50	50	50	50
G2.8	Dak Hal G2	7,50	49	49	49
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	49	49	49
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	49	49	49
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	47	47	47
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	47	47	47
G2.5	Dak Hal G2	7,50	47	47	47
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	47	47	--
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	47	47	47
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	46	46	46
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	46	46	46
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	43	43	--
G2.1	Dak Hal G2	7,50	40	40	40
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	39	39	39
G1.7	Dak hal G1	7,50	39	39	39
K2.1	Dak Hal K2	0,10	38	38	38
G1.6	Dak hal G1	7,50	38	38	38
G1.5	Dak hal G1	7,50	37	37	37
K1.1	Dak Hal K1	0,10	37	37	37
G2.2	Dak Hal G2	7,50	37	37	37
G2.3	Dak Hal G2	7,50	36	36	36
G2.4	Dak Hal G2	7,50	35	35	35
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	35	35	35
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	34	34	34
G1.8	Dak hal G1	7,50	34	34	34
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	34	34	34
G1.2	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.4	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.1	Dak hal G1	7,50	31	31	31
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	31	31	31
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	31	31	31
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	30	30	30
A1.8	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.7	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.6	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.5	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	28	28	28
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	27	27	27
L1.1	Dak Hal L1	7,50	26	26	26
A1.1	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
L1.2	Dak Hal L1	7,50	25	25	25
A1.2	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	24	24	24
A1.3	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	23	23	--
Rest			62	23	23
LAmax	(hoofdgroep)		64	64	64

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W06.1_B - ZG Breestraat 20a
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	65	62	62
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	62	62	62
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	54	54	--
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	52	52	52
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	50	50	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	49	49	49
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	47	47	47
G1.8	Dak hal G1	7,50	46	46	46
G2.7	Dak Hal G2	7,50	46	46	46
G2.8	Dak Hal G2	7,50	45	45	45
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	45	45	45
G2.6	Dak Hal G2	7,50	45	45	45
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	43	43	--
G2.5	Dak Hal G2	7,50	43	43	43
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43	43	43
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	41	41	41
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	38	38	38
G1.7	Dak hal G1	7,50	37	37	37
G1.6	Dak hal G1	7,50	36	36	36
G1.5	Dak hal G1	7,50	36	36	36
K2.1	Dak Hal K2	0,10	35	35	35
G1.1	Dak hal G1	7,50	35	35	35
G2.1	Dak Hal G2	7,50	34	34	34
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	34	34	34
K1.1	Dak Hal K1	0,10	33	33	33
G2.2	Dak Hal G2	7,50	33	33	33
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	32	32	32
G2.3	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G1.2	Dak hal G1	7,50	32	32	32
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	32	32	32
G2.4	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G1.3	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.4	Dak hal G1	7,50	31	31	31
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31	31	31
A1.6	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.8	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.5	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
A1.7	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	29	29	29
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	27	27	27
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	27	27	27
A1.1	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	24	24	24
A1.2	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
L1.2	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
A1.3	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
L1.3	Dak Hal L1	7,50	23	23	23
Rest			65	23	23
LAmax	(hoofdgroep)		65	62	62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W07.1_B - AG Breestraat 20/20a
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	63	63	63
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	63	63	63
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	53	53	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	50	50	50
G2.7	Dak Hal G2	7,50	45	45	45
G2.6	Dak Hal G2	7,50	45	45	45
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	44	44	44
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	44	44	44
G2.5	Dak Hal G2	7,50	44	44	44
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43	43	43
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	43	43	--
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	43	43	43
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43	43	43
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	41	41	--
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	40	40	40
G2.8	Dak Hal G2	7,50	39	39	39
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	36	36	36
G1.7	Dak hal G1	7,50	36	36	36
G1.6	Dak hal G1	7,50	36	36	36
G1.5	Dak hal G1	7,50	36	36	36
K2.1	Dak Hal K2	0,10	35	35	35
A1.5	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	34	34	34
K1.1	Dak Hal K1	0,10	33	33	33
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33	33	33
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	33	33	33
G2.2	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G2.3	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G2.4	Dak Hal G2	7,50	32	32	32
G1.2	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.4	Dak hal G1	7,50	31	31	31
G1.3	Dak hal G1	7,50	31	31	31
A1.6	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
A1.7	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
A1.8	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	29	29	29
G2.1	Dak Hal G2	7,50	28	28	28
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	28	28	28
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	28	28	28
K1.2	Gevel Hal K1	4,00	28	28	28
G1.8	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.1	Dak hal G1	7,50	27	27	27
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	26	26	26
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	25	25	25
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	25	25	25
A1.1	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
L1.2	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
A1.2	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
A1.3	Dak Hal A1	7,50	24	24	24
A1.4	Dak Hal A1	7,50	23	23	23
Rest			58	23	23
LAmax	(hoofdgroep)		63	63	63

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W08.1_B - AG Breestraat 18a
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	61	61	61
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	61	61	61
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	52	52	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	51	51	51
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43	43	43
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	43	43	43
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	42	42	42
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	42	42	42
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	42	42	42
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	41	41	--
G2.5	Dak Hal G2	7,50	41	41	41
G2.6	Dak Hal G2	7,50	41	41	41
G2.7	Dak Hal G2	7,50	41	41	41
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	41	41	41
G2.8	Dak Hal G2	7,50	41	41	41
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	40	40	--
K2.1	Dak Hal K2	0,10	40	40	40
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	39	39	39
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	37	37	37
G1.8	Dak hal G1	7,50	35	35	35
A1.6	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
G1.7	Dak hal G1	7,50	34	34	34
G1.5	Dak hal G1	7,50	34	34	34
G1.6	Dak hal G1	7,50	34	34	34
A1.5	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31	31	31
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	31	31	31
K1.1	Dak Hal K1	0,10	31	31	31
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	31	31	31
G1.1	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G1.4	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G1.2	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G1.3	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.1	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G2.2	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G2.3	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	29	29	29
A1.7	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
A1.8	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	27	27	27
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	26	26	26
Hm02	Houtmotinstallatie ontluchting groot	12,00	26	26	26
L1.1	Dak Hal L1	7,50	26	26	26
A1.4	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
L1.2	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	24	24	24
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	23	23	23
A1.1	Dak Hal A1	7,50	23	23	23
A1.2	Dak Hal A1	7,50	23	23	23
A1.3	Dak Hal A1	7,50	23	23	23
Rest			56	22	22
LAmax	(hoofdgroep)		61	61	61

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W13.1_B - VG Hoofdstraat 5a
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	65	65	65
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	65	65	65
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	54	54	--
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	49	49	49
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	49	49	49
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	39	39	--
A1.3	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
A1.4	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
A1.2	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
A1.1	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	36	36	36
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	36	36	36
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	35	35	35
G1.1	Dak hal G1	7,50	34	34	34
G1.4	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.2	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak hal G1	7,50	33	33	33
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	32	32	--
G1.5	Dak hal G1	7,50	32	32	32
K2.1	Dak Hal K2	0,10	31	31	31
G1.6	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	30	30	30
G1.8	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G1.7	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G2.3	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G2.2	Dak Hal G2	7,50	28	28	28
A1.5	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	28	28	28
G2.1	Dak Hal G2	7,50	28	28	28
A1.7	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
A1.6	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
A1.8	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	27	27	27
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	27	27	27
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	26	26	26
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	25	25	25
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	25	25	25
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	25	25	25
G2.5	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23	23	23
G2.6	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
G2.8	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
G2.7	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	23	23	23
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	22	22	22
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	22	22	22
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	21	21	21
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	19	19	19
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	19	19	--
L1.5	Dak Hal L1	7,50	18	18	18
Rest			65	18	18
LAmax	(hoofdgroep)		65	65	65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W14.1_B - VG Hoofdstraat 7
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	71	71	71
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	71	71	71
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	50	50	--
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	49	49	49
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	49	49	49
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	44	44	44
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	42	42	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	40	40	40
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	38	38	38
A1.3	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	37	37	37
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	37	37	37
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36	36	36
A1.2	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
A1.1	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	34	34	34
G1.4	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.2	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.1	Dak hal G1	7,50	32	32	32
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	31	31	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	31	31	31
K2.1	Dak Hal K2	0,10	31	31	31
G1.5	Dak hal G1	7,50	31	31	31
G1.6	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
A1.5	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
G2.3	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G1.7	Dak hal G1	7,50	29	29	29
A1.6	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
G1.8	Dak hal G1	7,50	29	29	29
G2.2	Dak Hal G2	7,50	28	28	28
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	28	28	28
A1.7	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
G2.1	Dak Hal G2	7,50	27	27	27
A1.8	Dak Hal A1	7,50	27	27	27
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	26	26	26
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	4,00	24	24	24
G2.5	Dak Hal G2	7,50	24	24	24
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23	23	23
G2.6	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
G2.7	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
G2.8	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	22	22	22
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	20	20	20
L1.5	Dak Hal L1	7,50	20	20	20
L1.6	Dak Hal L1	7,50	20	20	20
Rest			71	20	20
LAmax	(hoofdgroep)		71	71	71

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W15.1_B - VG Hoofdstraat 9
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	66	66	66
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	66	66	66
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	49	49	49
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	47	47	47
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	46	46	--
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	42	42	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	41	41	41
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	41	41	--
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	38	38	--
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	38	38	38
A1.4	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
A1.3	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	36	36	36
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	36	36	36
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36	36	36
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	35	35	35
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
A1.2	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	34	34	34
A1.1	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
G1.4	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.3	Dak hal G1	7,50	31	31	31
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	31	31	31
G1.2	Dak hal G1	7,50	31	31	31
G1.1	Dak hal G1	7,50	30	30	30
K2.1	Dak Hal K2	0,10	30	30	30
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	4,00	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G2.3	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G1.6	Dak hal G1	7,50	29	29	29
G2.2	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
A1.5	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
G1.7	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.5	Dak hal G1	7,50	28	28	28
A1.6	Dak Hal A1	7,50	27	27	27
G1.8	Dak hal G1	7,50	27	27	27
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	27	27	27
G2.1	Dak Hal G2	7,50	27	27	27
A1.7	Dak Hal A1	7,50	27	27	27
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	25	25	25
A1.8	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
G2.5	Dak Hal G2	7,50	24	24	24
G2.6	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
G2.7	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
K1.1	Dak Hal K1	0,10	23	23	23
G2.8	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
L1.6	Dak Hal L1	7,50	21	21	21
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	21	21	21
L1.7	Dak Hal L1	7,50	20	20	20
L1.8	Dak Hal L1	7,50	19	19	19
Rest			65	19	19
LAmax	(hoofdgroep)		66	66	66

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W16.1_B - ZG Hoofdstraat 10
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	66	66	66
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	66	66	66
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	49	49	49
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	47	47	--
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	42	42	42
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	40	40	40
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	40	40	--
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	38	38	38
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	38	38	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
A1.3	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	36	36	36
A1.2	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	34	34	34
A1.1	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
G1.4	Dak hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.2	Dak hal G1	7,50	32	32	32
G1.1	Dak hal G1	7,50	32	32	32
K2.1	Dak Hal K2	0,10	31	31	31
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	31	31	31
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31	31	31
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31	31	31
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	31	31	31
A1.5	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	4,00	30	30	30
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G2.2	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G2.3	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G1.6	Dak hal G1	7,50	29	29	29
G2.1	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
A1.6	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
G1.7	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.5	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	28	28	28
G1.8	Dak hal G1	7,50	28	28	28
A1.7	Dak Hal A1	7,50	28	28	28
A1.8	Dak Hal A1	7,50	26	26	26
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	26	26	26
L1.6	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
L1.7	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
G2.8	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	23	23	23
L1.8	Dak Hal L1	7,50	23	23	23
K1.1	Dak Hal K1	0,10	22	22	22
L1.5	Dak Hal L1	7,50	22	22	22
G2.6	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
G2.5	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
G2.7	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
Rest			66	20	20
LAmax	(hoofdgroep)		66	66	66

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W17.1_B - ZG Hoofdstraat 8
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	65	62	62
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	62	62	62
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	50	50	50
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	49	49	49
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	48	48	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	45	45	45
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	43	43	--
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	42	42	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	40	40	40
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	39	39	39
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	39	39	39
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	39	39	39
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	38	38	38
A1.3	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	38	38	38
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	37	37	37
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36	36	36
A1.2	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
G1.4	Dak hal G1	7,50	34	34	34
G1.3	Dak hal G1	7,50	34	34	34
A1.1	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
G1.2	Dak hal G1	7,50	34	34	34
G1.1	Dak hal G1	7,50	33	33	33
K2.1	Dak Hal K2	0,10	33	33	33
A1.5	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, dicht	4,00	33	33	33
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	32	32	32
G1.6	Dak hal G1	7,50	31	31	31
A1.6	Dak Hal A1	7,50	31	31	31
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	30	30	30
G2.4	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
G1.7	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G1.5	Dak hal G1	7,50	30	30	30
G2.3	Dak Hal G2	7,50	30	30	30
A1.7	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
G1.8	Dak hal G1	7,50	29	29	29
G2.2	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	29	29	29
A1.8	Dak Hal A1	7,50	29	29	29
G2.1	Dak Hal G2	7,50	29	29	29
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	26	26	26
L1.5	Dak Hal L1	7,50	25	25	25
L1.6	Dak Hal L1	7,50	24	24	24
G2.6	Dak Hal G2	7,50	24	24	24
G2.5	Dak Hal G2	7,50	24	24	24
L1.7	Dak Hal L1	7,50	23	23	23
G2.7	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
L1.8	Dak Hal L1	7,50	23	23	23
K1.1	Dak Hal K1	0,10	22	22	22
G2.8	Dak Hal G2	7,50	22	22	22
Rest			65	22	22
LAmax	(hoofdgroep)		65	62	62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax
LAmax bij Bron voor toetspunt: W18.2_B - AG Hoofdstraat 4
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	72	72	72
Route 1	Vrachtwagen, leveren goederen in/uit	1,50	72	72	72
Route 3	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	50	50	--
Route 6	Personenauto, parkeren	0,80	47	47	47
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2, met tooncomponent	7,00	42	42	42
A1.3	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
A1.4	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
A1.2	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	35	35	--
A1.1	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
K3.1	Dak ruimte dubbele bandzaag/freestafel	6,60	33	33	33
Ht05	Heftrucks, Hal G/K -> Hal L1	1,00	31	31	--
K2.1	Dak Hal K2	0,10	28	28	28
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	28	28	28
G1.4	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.5	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.3	Dak hal G1	7,50	28	28	28
G1.2	Dak hal G1	7,50	28	28	28
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	28	28	28
G1.1	Dak hal G1	7,50	28	28	28
A1.6	Dak Hal A1	7,50	26	26	26
A1.8	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
A1.7	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
A1.5	Dak Hal A1	7,50	25	25	25
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	25	25	25
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	25	25	25
G1.6	Dak hal G1	7,50	25	25	25
G1.8	Dak hal G1	7,50	25	25	25
G1.7	Dak hal G1	7,50	25	25	25
G2.4	Dak Hal G2	7,50	23	23	23
G1.9	Achtergevel hal G1	7,50	23	23	23
G1.10	Voorgevel hal G1	6,00	21	21	21
G2.3	Dak Hal G2	7,50	21	21	21
G2.2	Dak Hal G2	7,50	21	21	21
G2.1	Dak Hal G2	7,50	21	21	21
K1.1	Dak Hal K1	0,10	21	21	21
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	20	20	20
G2.5	Dak Hal G2	7,50	20	20	20
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	20	20	20
K3.2	Gevel ruimte dubbele bandzaag/freestafel	4,00	19	19	19
G2.8	Dak Hal G2	7,50	19	19	19
G2.6	Dak Hal G2	7,50	19	19	19
G2.7	Dak Hal G2	7,50	19	19	19
A1.10	Voorgevel Hal A1	6,00	18	18	18
G2.9	Achtergevel Hal G2	7,50	18	18	18
L1.9	Snelloopdeur Hal L1, open	4,00	18	18	--
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	17	17	17
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	17	17	17
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	17	17	17
G2.10	Voorgevel Hal G2	6,00	16	16	16
L1.4	Dak Hal L1	7,50	15	15	15
Rest			72	14	14
LAmax	(hoofdgroep)		72	72	72

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie + maatregelen
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	48,0	31,6	25,5	48,0
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	45,4	28,7	22,5	45,4
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	45,3	32,5	26,3	45,3
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	47,4	40,1	33,9	47,4
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	40,0	33,2	27,0	40,0
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	46,1	39,6	33,5	46,1
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	44,6	37,5	31,4	44,6
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	47,0	39,7	33,5	47,0
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	41,5	34,2	28,1	41,5
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	47,8	38,5	32,3	47,8
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	44,7	33,5	27,3	44,7
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	46,1	34,5	28,2	46,1
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	50,4	43,1	37,0	50,4
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	52,0	44,8	38,7	52,0
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	48,7	42,4	36,1	48,7
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	51,9	45,5	39,3	51,9
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	42,3	34,0	27,8	42,3
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	48,3	41,2	35,0	48,3
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	43,9	37,4	31,2	43,9
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	47,9	41,4	35,3	47,9
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	41,3	34,5	28,3	41,3
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	46,8	40,0	33,9	46,8
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	40,9	32,8	27,2	40,9
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	43,8	35,2	29,7	43,8
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	40,6	28,8	25,0	40,6
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	44,4	33,0	28,7	44,4
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	44,8	17,7	12,0	44,8
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	46,5	20,6	14,9	46,5
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	43,3	35,4	31,2	43,3
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	45,5	36,6	32,3	45,5
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	41,0	32,8	28,7	41,0
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	43,5	34,3	30,2	43,5
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	40,3	28,0	22,8	40,3
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	43,6	30,4	25,2	43,6
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	47,2	31,7	25,4	47,2
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	49,5	34,9	28,7	49,5
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	39,8	28,2	22,0	39,8
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	44,9	34,6	28,3	44,9
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	40,1	26,4	20,0	40,1
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	44,8	31,8	25,4	44,8
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	42,2	29,1	22,9	42,2
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	48,2	37,6	31,4	48,2
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	44,8	33,4	26,8	44,8
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	48,1	37,1	30,7	48,1
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	46,7	24,1	18,0	46,7
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	48,8	28,6	22,4	48,8
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	48,0	23,8	18,0	48,0
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	49,6	27,0	21,3	49,6
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	38,3	21,9	15,7	38,3
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	39,2	21,7	15,4	39,2
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	38,0	23,6	17,5	38,0
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	40,4	25,6	19,6	40,4
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	43,0	23,6	17,4	43,0
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	45,4	29,1	23,1	45,4
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	32,8	21,4	15,1	32,8
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	38,3	28,6	22,4	38,3
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	33,9	23,5	16,7	33,9
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	41,7	32,1	25,6	41,7
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	34,4	23,1	16,5	34,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie + maatregelen
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	41,6	31,6	25,0	41,6
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	33,8	22,9	16,3	33,8
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	40,9	30,3	23,5	40,9
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	1,50	41,8	33,1	28,5	41,8
W24.1_B	AG Hoofdstraat 2	5,00	45,3	35,5	30,7	45,3
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	38,7	22,7	16,2	38,7
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	44,1	27,4	21,2	44,1
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	45,6	34,0	27,9	45,6
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	46,9	36,2	30,0	46,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax + maatregelen
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	64	37	34
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	62	43	33
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	63	47	37
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	60	53	44
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	60	54	44
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	62	57	46
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	66	59	51
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	69	62	52
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	59	48	44
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	70	58	50
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	68	59	53
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	70	61	53
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	69	61	61
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	71	63	60
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	59	59	49
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	62	60	53
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	62	46	45
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	65	54	46
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	53	51	43
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	58	53	45
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	52	48	42
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	56	52	43
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	62	62	50
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	65	65	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	64	53	50
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	66	57	53
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	68	41	32
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	69	44	34
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	67	62	57
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	70	65	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	64	59	55
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	67	62	56
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	63	52	45
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	65	54	49
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	71	49	43
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	71	50	49
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	64	44	36
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	66	47	47
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	63	39	37
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	66	47	42
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	60	40	40
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	65	49	49
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	62	44	40
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	63	49	49
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	70	37	37
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	70	43	38
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	72	47	44
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	72	50	47
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	69	43	33
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	70	47	33
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	58	43	33
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	59	48	38
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	65	47	37
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	67	50	43
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	61	50	37
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	63	54	42
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	47	36	32
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	55	44	42
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	49	35	29
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	56	43	41

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax + maatregelen
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	49	34	30
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	56	43	40
W24.1_A	AG Hoofdstraat 2	1,50	60	57	57
W24.1_B	AG Hoofdstraat 2	5,00	63	58	58
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	61	50	36
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	65	51	40
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	70	55	47
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	70	57	48

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie *
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	54,4	45,5	35,0	54,4
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	45,7	35,8	27,4	45,7
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	44,7	36,2	29,0	44,7
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	47,1	40,5	34,2	47,1
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	38,7	32,4	26,1	38,7
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	45,7	39,1	32,9	45,7
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	41,5	35,4	29,1	41,5
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	45,3	38,7	32,5	45,3
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	40,3	33,9	27,6	40,3
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	44,0	37,6	31,3	44,0
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	35,0	28,4	22,5	35,0
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	37,0	30,5	24,7	37,0
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	44,4	38,1	31,6	44,4
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	48,5	42,2	36,0	48,5
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	48,5	42,2	36,0	48,5
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	51,7	45,3	39,1	51,7
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	41,1	34,2	27,9	41,1
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	47,9	41,1	34,8	47,9
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	43,9	37,5	31,2	43,9
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	48,2	41,5	35,3	48,2
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	42,0	35,1	28,8	42,0
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	47,0	40,3	34,0	47,0
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	40,8	37,7	31,7	42,7
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	43,2	40,7	34,2	45,7
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	40,2	38,2	32,6	43,2
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	43,5	41,6	35,5	46,6
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	28,1	24,8	18,1	29,8
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	28,5	25,2	18,1	30,2
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	43,5	40,8	31,7	45,8
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	45,4	43,0	33,4	48,0
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	41,8	38,3	32,7	43,3
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	44,5	40,9	34,5	45,9
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	40,0	35,2	27,9	40,2
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	43,6	38,0	30,4	43,6
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	48,6	42,6	34,4	48,6
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	50,0	43,7	35,5	50,0
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	45,0	38,5	30,9	45,0
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	47,7	40,8	32,9	47,7
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	43,1	37,4	29,3	43,1
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	46,9	40,4	32,3	46,9
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	49,5	43,7	36,5	49,5
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	51,6	45,2	37,9	51,6
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	46,3	38,5	31,3	46,3
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	50,5	42,1	34,0	50,5
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	47,2	41,8	33,8	47,2
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	53,5	45,6	37,5	53,5
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	43,1	39,0	31,0	44,0
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	51,9	44,6	37,0	51,9
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	38,4	34,9	27,1	39,9
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	39,1	35,4	27,5	40,4
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	34,7	30,4	23,9	35,4
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	38,0	34,4	28,4	39,4
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	30,4	25,4	18,3	30,4
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	36,9	32,6	25,8	37,6
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	28,6	23,0	15,5	28,6
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	37,4	31,5	24,2	37,4
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	36,4	28,4	19,7	36,4
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	44,2	35,7	26,9	44,2
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	35,9	27,6	18,7	35,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie *
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	44,2	35,8	26,9	44,2
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	35,0	27,3	19,0	35,0
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	43,5	34,7	25,6	43,5
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	30,0	25,1	17,9	30,1
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	36,9	32,6	25,9	37,6
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	38,3	32,1	25,8	38,3
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	41,9	35,5	29,2	41,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie *
LAeq bij Bron voor toetspunt: W18.1_B - AG Hoofdstraat 4
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	53,5	45,6	37,5	53,5
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	44,3	43,4	--	48,4
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	47,6	--	--	47,6
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	47,1	--	--	47,1
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	42,3	38,6	35,6	45,6
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	43,2	--	--	43,2
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	39,2	--	--	39,2
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	38,4	32,4	--	38,4
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	30,6	26,9	26,9	37,0
A1.4	Dak Hal A1	7,50	36,2	30,2	24,2	36,2
A1.3	Dak Hal A1	7,50	36,1	30,1	24,1	36,1
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	29,6	26,1	25,4	35,4
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	35,2	--	--	35,2
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	29,3	26,0	24,7	34,7
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	34,1	--	--	34,1
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	33,1	--	--	33,1
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	33,0	--	--	33,0
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	32,9	--	--	32,9
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	32,3	26,2	20,2	32,3
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	32,0	--	--	32,0
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	31,0	25,5	--	31,0
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	30,2	--	--	30,2
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	30,1	--	--	30,1
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	29,8	--	--	29,8
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	29,4	--	--	29,4
Hm01	Ontluchting houtmotinstallatie klein	7,00	27,1	21,1	15,0	27,1
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900	1,59	21,9	21,9	--	26,9
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	26,4	20,4	14,4	26,4
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	24,9	--	--	24,9
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2	7,00	24,4	18,4	12,4	24,4
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	24,4	15,2	--	24,4
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	24,1	--	--	24,1
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	23,4	--	--	23,4
A1.5	Dak Hal A1	7,50	22,9	16,9	10,8	22,9
A1.6	Dak Hal A1	7,50	22,6	16,6	10,6	22,6
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	22,4	--	--	22,4
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	22,3	16,9	11,3	22,3
K2.1	Dak Hal K2	0,10	20,6	14,6	8,6	20,6
WP-01	Warmtepomp Mitsubishi PURY-EP900, nachtstand	1,59	--	--	10,6	20,6
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	19,7	13,7	7,6	19,7
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	19,7	13,6	7,6	19,7
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	19,5	13,5	7,5	19,5
Hm05	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	19,2	13,2	7,2	19,2
Hm04	Afvoerkanaal houtmot G1/G2	7,00	19,2	13,2	7,2	19,2
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	17,1	14,1	8,1	19,1
LBK-01	Luchtbehandelingskast VKT BASIC HR40	1,44	8,7	8,7	8,7	18,7
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	18,1	--	--	18,1
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	18,0	11,9	6,3	18,0
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	17,0	11,8	--	17,0
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	11,1	8,8	6,8	16,8
A1.1	Dak Hal A1	7,50	16,6	10,6	4,6	16,6
Rest			28,4	21,5	15,5	28,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Rp1_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	71	71	71
Rp2_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	63	59	59
Rp3_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	60	59	59
Rp4_A	Referentiepunt op 50 meter	5,00	59	54	54
W01.1_A	VG Breestraat 15/17	1,50	47	43	43
W01.1_B	VG Breestraat 15/17	5,00	51	50	45
W02.1_A	VG Breestraat 19/21	1,50	50	48	48
W02.1_B	VG Breestraat 19/21	5,00	55	51	51
W02.2_A	ZG Breestraat 21	1,50	47	46	46
W02.2_B	ZG Breestraat 21	5,00	52	50	50
W03.1_A	VG Breestraat 22	1,50	60	49	49
W03.1_B	VG Breestraat 22	5,00	60	51	51
W04.1_A	ZG Breestraat 22	1,50	64	58	51
W04.1_B	ZG Breestraat 22	5,00	63	59	54
W05.1_A	AG Breestraat 22	1,50	58	58	49
W05.1_B	AG Breestraat 22	5,00	62	59	54
W06.1_A	ZG Breestraat 20a	1,50	51	47	47
W06.1_B	ZG Breestraat 20a	5,00	58	54	51
W07.1_A	AG Breestraat 20/20a	1,50	53	51	48
W07.1_B	AG Breestraat 20/20a	5,00	58	53	52
W08.1_A	AG Breestraat 18a	1,50	52	48	47
W08.1_B	AG Breestraat 18a	5,00	56	52	50
W09.1_A	VG Hoofdstraat 1a	1,50	55	52	52
W09.1_B	VG Hoofdstraat 1a	5,00	57	53	53
W10.1_A	VG Hoofdstraat 1	1,50	54	51	51
W10.1_B	VG Hoofdstraat 1	5,00	56	53	53
W10.2_A	AG Hoofdstraat 1	1,50	38	38	38
W10.2_B	AG Hoofdstraat 1	5,00	39	39	39
W11.1_A	VG Hoofdstraat 3-3a	1,50	57	57	57
W11.1_B	VG Hoofdstraat 3-3a	5,00	57	57	57
W12.1_A	VG Hoofdstraat 5	1,50	58	57	57
W12.1_B	VG Hoofdstraat 5	5,00	61	60	60
W13.1_A	VG Hoofdstraat 5a	1,50	63	63	63
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	65	65	65
W14.1_A	VG Hoofdstraat 7	1,50	70	70	70
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	70	70	70
W15.1_A	VG Hoofdstraat 9	1,50	63	63	63
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	65	65	65
W16.1_A	ZG Hoofdstraat 10	1,50	65	65	65
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	67	67	67
W17.1_A	ZG Hoofdstraat 8	1,50	69	69	69
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	69	69	69
W17.2_A	AG Hoofdstraat 8	1,50	63	63	58
W17.2_B	AG Hoofdstraat 8	5,00	64	63	59
W18.1_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	72	72	72
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	74	72	72
W18.2_A	AG Hoofdstraat 4	1,50	70	70	70
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	72	70	70
W18.3_A	VG Hoofdstraat 4	1,50	69	69	69
W18.3_B	VG Hoofdstraat 4	5,00	69	69	69
W18.4_A	ZG Hoofdstraat 4	1,50	58	58	58
W18.4_B	ZG Hoofdstraat 4	5,00	58	58	58
W19.1_A	AG Dijkstraat 1a	1,50	40	36	36
W19.1_B	AG Dijkstraat 1a	5,00	44	42	42
W20.1_A	ZG Dijkstraat 2	1,50	43	43	43
W20.1_B	ZG Dijkstraat 2	5,00	52	48	48
W21.1_A	ZG Hoofdstraat 16	1,50	48	47	45
W21.1_B	ZG Hoofdstraat 16	5,00	58	55	52
W22.1_A	ZG Hoofdstraat 16a	1,50	50	46	46
W22.1_B	ZG Hoofdstraat 16a	5,00	58	53	53

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W23.1_A	ZG Hoofdstraat 16b	1,50	47	47	46
W23.1_B	ZG Hoofdstraat 16b	5,00	57	52	52
W25.1_A	ZG Dijkstraat 3	1,50	39	39	39
W25.1_B	ZG Dijkstraat 3	5,00	47	44	44
W26.1_A	ZG Breestraat 21a	1,50	46	45	45
W26.1_B	ZG Breestraat 21a	5,00	50	49	48

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W13.1_B - VG Hoofdstraat 5a
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W13.1_B	VG Hoofdstraat 5a	5,00	65	65	65
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	65	65	65
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	65	65	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	64	--	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	57	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	56	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	55	--	--
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	55	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	54	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	54	54	54
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	53	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	53	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	53	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	52	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	51	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	51	51	51
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	51	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	47	47	47
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	46	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	45	--	--
A1.3	Dak Hal A1	7,50	45	45	45
A1.4	Dak Hal A1	7,50	44	44	44
A1.1	Dak Hal A1	7,50	44	44	44
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	43	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	41	41	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	41	--	--
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	40	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	40	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	40	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	40	40	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	39	39	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	39	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	38	--	--
A1.2	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	36	36	36
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	36	36	--
Route 5	Personenauto, parkeren	0,80	36	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	35	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	35	--	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	35	--	--
G1.1	Dak Hal G1	7,50	34	34	34
G1.2	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
G1.4	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
A1.6	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
A1.5	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	32	32	32
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	32	--	--
A1.8	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
A1.7	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
K2.1	Dak Hal K2	0,10	31	31	31
Rest			31	31	31
LAmax	(hoofdgroep)		65	65	65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W14.1_B - VG Hoofdstraat 7
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W14.1_B	VG Hoofdstraat 7	5,00	70	70	70
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	70	70	70
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	70	70	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	70	--	--
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	67	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	63	--	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	63	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	60	60	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	59	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	57	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	56	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	56	56	56
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	56	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	55	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	54	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	54	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	53	53	53
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	52	--	--
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	52	52	52
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	51	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	48	48	48
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	48	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	47	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	47	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	46	46	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	45	45	45
A1.3	Dak Hal A1	7,50	44	44	44
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	43	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	42	42	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	42	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	41	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	41	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	41	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	41	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	39	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	38	38	38
A1.1	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	37	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	36	--	--
A1.2	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	34	34	34
A1.5	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
G1.4	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
G1.3	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	33	33	33
A1.6	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
G1.2	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
L2.4	Gevel Hal L2	4,00	32	32	32
G1.1	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
A1.7	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
Rest			31	31	31
LAmax	(hoofdgroep)		70	70	70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W15.1_B - VG Hoofdstraat 9
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W15.1_B	VG Hoofdstraat 9	5,00	65	65	65
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	65	--	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	65	65	65
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	65	65	--
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	65	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	59	59	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	58	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	56	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	55	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	55	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	55	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	55	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	54	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	53	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	52	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	52	52	52
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	51	51	51
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	49	--	--
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	48	48	48
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	47	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	46	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	46	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	44	44	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	44	--	--
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	44	--	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	43	43	43
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	43	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	43	43	43
A1.3	Dak Hal A1	7,50	42	42	42
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	42	--	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	41	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	41	41	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	41	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	41	41	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	40	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	39	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	38	38	38
A1.1	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	35	35	35
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	35	--	--
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	34	34	34
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	34	34	34
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	33	33	33
A1.2	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
A1.5	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
G1.4	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
A1.6	Dak Hal A1	7,50	31	31	31
G1.3	Dak Hal G1	7,50	31	31	31
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	31	31	31
Rest			31	31	31
LAmax	(hoofdgroep)		65	65	65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W16.1_B - ZG Hoofdstraat 10
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W16.1_B	ZG Hoofdstraat 10	5,00	67	67	67
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	67	67	67
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	67	67	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	67	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	60	--	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	59	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	59	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	59	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	58	58	--
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	57	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	56	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	56	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	52	52	52
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	52	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	51	51	51
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	50	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	49	--	--
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	48	48	48
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	47	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	47	--	--
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	46	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	44	--	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	44	44	44
A1.3	Dak Hal A1	7,50	43	43	43
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	42	42	42
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	41	41	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	41	41	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	40	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	40	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	40	40	40
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	40	--	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	40	--	--
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	39	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	39	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	38	--	--
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	38	--	--
A1.1	Dak Hal A1	7,50	36	36	36
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	35	--	--
A1.5	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
D1	Dak Hal D	7,50	33	33	33
G1.4	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
A1.2	Dak Hal A1	7,50	33	33	33
A1.6	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
G1.3	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
G1.2	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
D2	Dak Hal D	7,50	32	32	32
A1.7	Dak Hal A1	7,50	32	32	32
G1.1	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
K2.1	Dak Hal K2	0,10	31	31	31
Rest			31	31	31
LAmax	(hoofdgroep)		67	67	67

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W17.1_B - ZG Hoofdstraat 8
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W17.1_B	ZG Hoofdstraat 8	5,00	69	69	69
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	69	69	69
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	69	69	--
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	69	--	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	69	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	65	65	65
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	64	64	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	63	--	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	61	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	59	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	57	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	55	55	55
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	54	54	54
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	52	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	52	--	--
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	51	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	51	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	50	--	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	49	49	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	48	48	48
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	48	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	48	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	47	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	47	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	46	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	46	--	--
A1.3	Dak Hal A1	7,50	45	45	45
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	44	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	42	42	42
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	41	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	41	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	41	41	41
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	41	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	40	40	--
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	39	39	39
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	39	--	--
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	38	38	38
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	38	38	38
A1.1	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
A1.5	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	36	36	36
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	35	35	35
A1.6	Dak Hal A1	7,50	35	35	35
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur dicht	6,00	34	34	34
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	34	34	--
A1.2	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
G1.4	Dak Hal G1	7,50	34	34	34
G1.3	Dak Hal G1	7,50	34	34	34
L2.4	Gevel Hal L2	4,00	34	34	34
A1.7	Dak Hal A1	7,50	34	34	34
G1.2	Dak Hal G1	7,50	34	34	34
Rest			33	33	33
LAmax	(hoofdgroep)		69	69	69

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W18.1_B - AG Hoofdstraat 4
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W18.1_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	74	72	72
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	74	--	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	73	--	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	72	72	72
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	72	72	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	70	--	--
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	64	--	--
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	62	62	62
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	62	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	60	--	--
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	60	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	60	60	60
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	59	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	58	58	58
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	56	--	--
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	56	--	--
A1.4	Dak Hal A1	7,50	50	50	50
A1.3	Dak Hal A1	7,50	50	50	50
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	49	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	47	--	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	46	46	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	46	46	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	45	45	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	45	--	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	43	--	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	43	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	42	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	42	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	42	42	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	41	--	--
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	40	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	39	39	39
A1.5	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
A1.6	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	36	--	--
K2.1	Dak Hal K2	0,10	35	35	35
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	34	34	34
Ht04	Heftrucks, Hal L1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	34	--	--
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	33	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	32	32	32
Hm06	Afzuiging naar container	2,00	32	32	32
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	32	32	32
Hm03	Afvoerkanaal houtmot K2	7,00	32	32	32
A1.1	Dak Hal A1	7,50	31	31	31
A1.2	Dak Hal A1	7,50	30	30	30
K3.1	Dak Hal K3	0,10	29	29	29
G1.4	Dak Hal G1	7,50	29	29	29
L2.1	Dak Hal L2	0,10	28	28	28
Rest			28	28	28
LAmax	(hoofdgroep)		74	72	72

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Representatieve bedrijfssituatie, LAmax *
LAmax bij Bron voor toetspunt: W18.2_B - AG Hoofdstraat 4
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
W18.2_B	AG Hoofdstraat 4	5,00	72	70	70
Ht07	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	72	--	--
Route 2	Vrachtwagen, diversen	1,50	70	--	--
Route 1	Vrachtwagen, leveren hout + goederen	1,50	70	70	70
Route 1	Vrachtwagen, ophalen hout	1,50	70	70	--
Ht08	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	66	--	--
Route 3.2	Personenauto, parkeren	0,80	65	65	65
Route 1	Bestelwagen, ophalen hout	1,00	62	--	--
Ht09	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	61	--	--
Route 3	Personenauto, parkeren	0,80	57	57	57
Ht16	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	57	--	--
Ht17	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	56	--	--
Route 3.1	Personenauto, parkeren	0,80	56	56	56
Ht18	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	56	--	--
Ht19	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	55	--	--
Ht01	Heftrucks, Hal D -> buitenopslag/Hal E	1,50	54	--	--
Ht20	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	54	--	--
Ht15	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	53	--	--
Route 4	Personenauto, parkeren	0,80	53	53	53
A1.4	Dak Hal A1	7,50	53	53	53
A1.3	Dak Hal A1	7,50	52	52	52
Ht14	Heftrucks, handling buitenopslag Hal E	2,50	52	--	--
Ht10	Heftrucks, handling buitenopslag Hal A1	2,50	48	--	--
Wc1	Vrachtwagen, wisselen container	1,50	47	--	--
A1.9	Achtergevel Hal A1, snelloopdeur open	6,00	47	47	--
Ht05	Heftrucks, Hal A1/G/K -> Hal L1	1,50	46	46	--
Ht02	Heftrucks, Hal E -> buitenopslag Hal E	1,50	44	44	--
Ht12	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	43	--	--
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur open	4,00	43	43	--
Ht03	Heftrucks, Hal A1 -> buitenopslag Hal E/F	1,50	43	--	--
Ht13	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	43	--	--
Ht11	Heftrucks, handling buitenopslag Hal G/K	2,50	43	--	--
A1.2	Dak Hal A1	7,50	41	41	41
Ht24	Piek storten houtafval in container	2,00	41	--	--
Ht23	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	40	--	--
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur open	6,00	40	--	--
A1.6	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
A1.1	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
A1.5	Dak Hal A1	7,50	38	38	38
G1.3	Dak Hal G1	7,50	37	37	37
A1.7	Dak Hal A1	7,50	37	37	37
G1.4	Dak Hal G1	7,50	36	36	36
K2.1	Dak Hal K2	0,10	36	36	36
Ht21	Heftrucks, handling buitenopslag Hal F	2,50	35	--	--
G1.5	Dak Hal G1	7,50	34	34	34
D17	Gevel Hal D, snelloopdeur dicht	6,00	33	33	33
Ht22	Heftrucks, handling buitenopslag Hal D/F	2,50	33	--	--
G1.2	Dak Hal G1	7,50	33	33	33
G2.11	Zijgevel Hal G2, snelloopdeur dicht	4,00	33	33	33
Hm07	Ventilatoren houtmotinstallatie laag	1,50	32	32	32
G1.7	Dak Hal G1	7,50	32	32	32
Rest			32	32	32
LAmax	(hoofdgroep)		72	70	70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

BIJLAGE 6
Berekeningsresultaten indirecte hinder

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Indirecte hinder

Model eigenschap	
Omschrijving	Indirecte hinder
Verantwoordelijke	Louis
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMW-2012|
Aangemaakt door	Louis op 10-4-2019
Laatst ingezien door	Louis op 16-5-2019
Model aangemaakt met	Geomilieu V4.50
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Etmaalwaarde
Waarde	Max(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	5
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	0,20
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Commentaar

Actuele bedrijfssituatie:
50 lichte en 17 zware voertuigen in de dagperiode, 7 lichte en 3 zware voertuigen in de avondperiode en 10 lichte en 1 zwaar voertuig in de nachtperiode (50% ri Noord/50% ri Zuid).

Ná herstructurering:
50 lichte en 21 zware voertuigen in de dagperiode, 7 lichte en 4 zware voertuigen in de avondperiode en 10 lichte en 1 zwaar voertuig in de nachtperiode (50% ri Noord/50% ri Zuid).

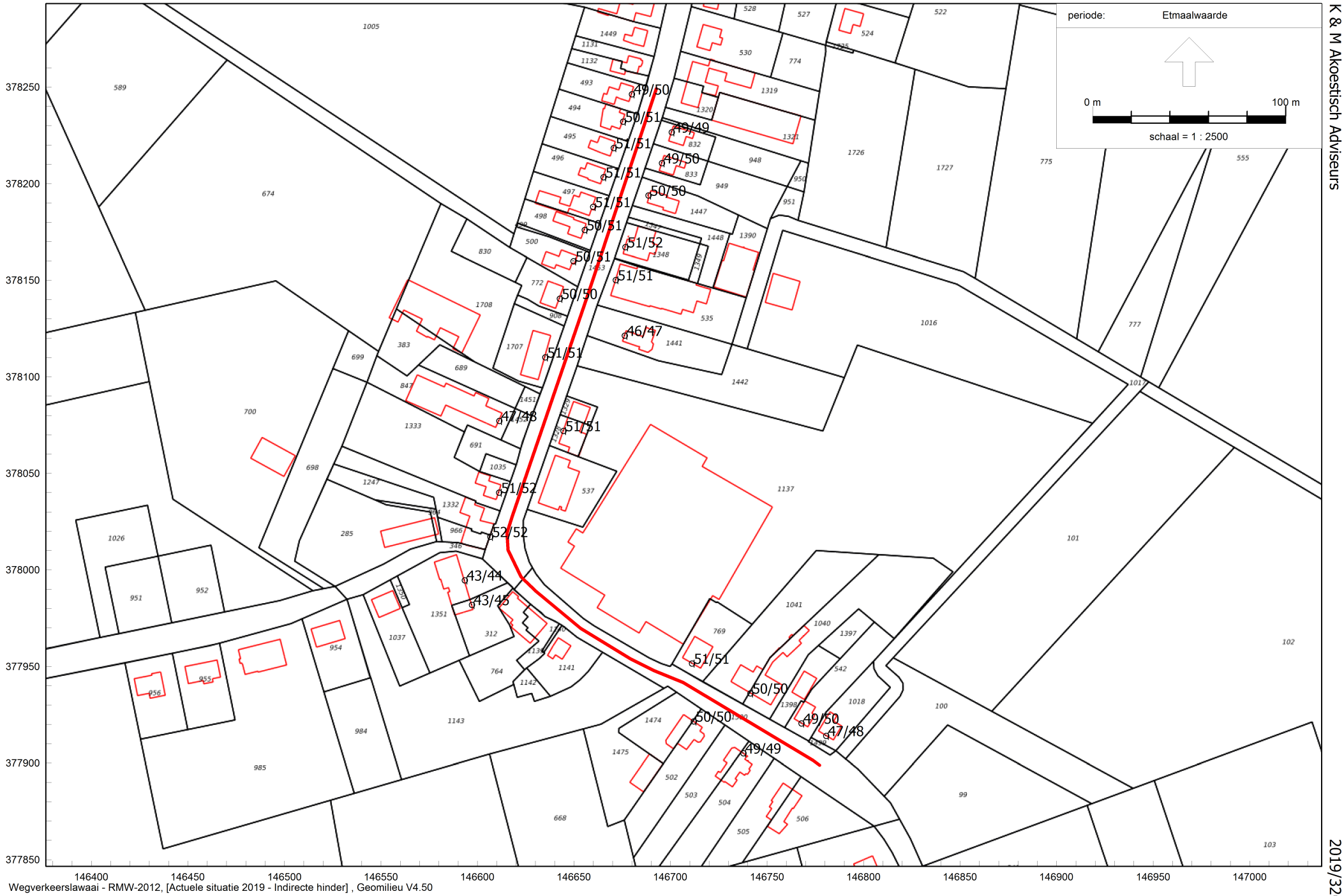

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Actuele situatie 2019 - Indirecte hinder] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel wegverkeerslawaai, actuele bedrijfssituatie

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Indirecte hinder
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	H-1	H-n	Lengte	Type	Hbron	Helling	Wegdek
Actueel	Breestraat/Hoofdstraat (30 km-zone)	0,00	0,00	Relatief	0,00	0,00	450,59	Verdeling	0,75	0	Elementenverharding in keperverband

Model: Indirecte hinder
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Totaal aantal	LV(D)	LV(A)	LV(N)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	V(LV(D))	V(MV(D))	V(ZV(D))
Actueel	Breestraat/Hoofdstraat (30 km-zone)	88,00	4,16	1,74	1,25	--	--	--	1,42	0,75	0,13	30	30	30

Rapport: Resultatentabel
Model: Indirecte hinder
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	44	38	49
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	40	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	44	38	49
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	44	38	49
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	40	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	40	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	40	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	45	42	36	47
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	41	38	32	43
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	44	38	49
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	44	41	35	46
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	41	38	32	43
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	40	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	39	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	47	44	38	49
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	45	42	36	47
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	44	38	49
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	39	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	39	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	45	38	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	45	38	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	45	39	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	45	39	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	46	43	37	48
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	43	40	34	45
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	40	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	44	38	49
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	45	42	36	47
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	45	39	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	41	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	42	39	33	44
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	45	39	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	45	38	50
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	46	43	37	48

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

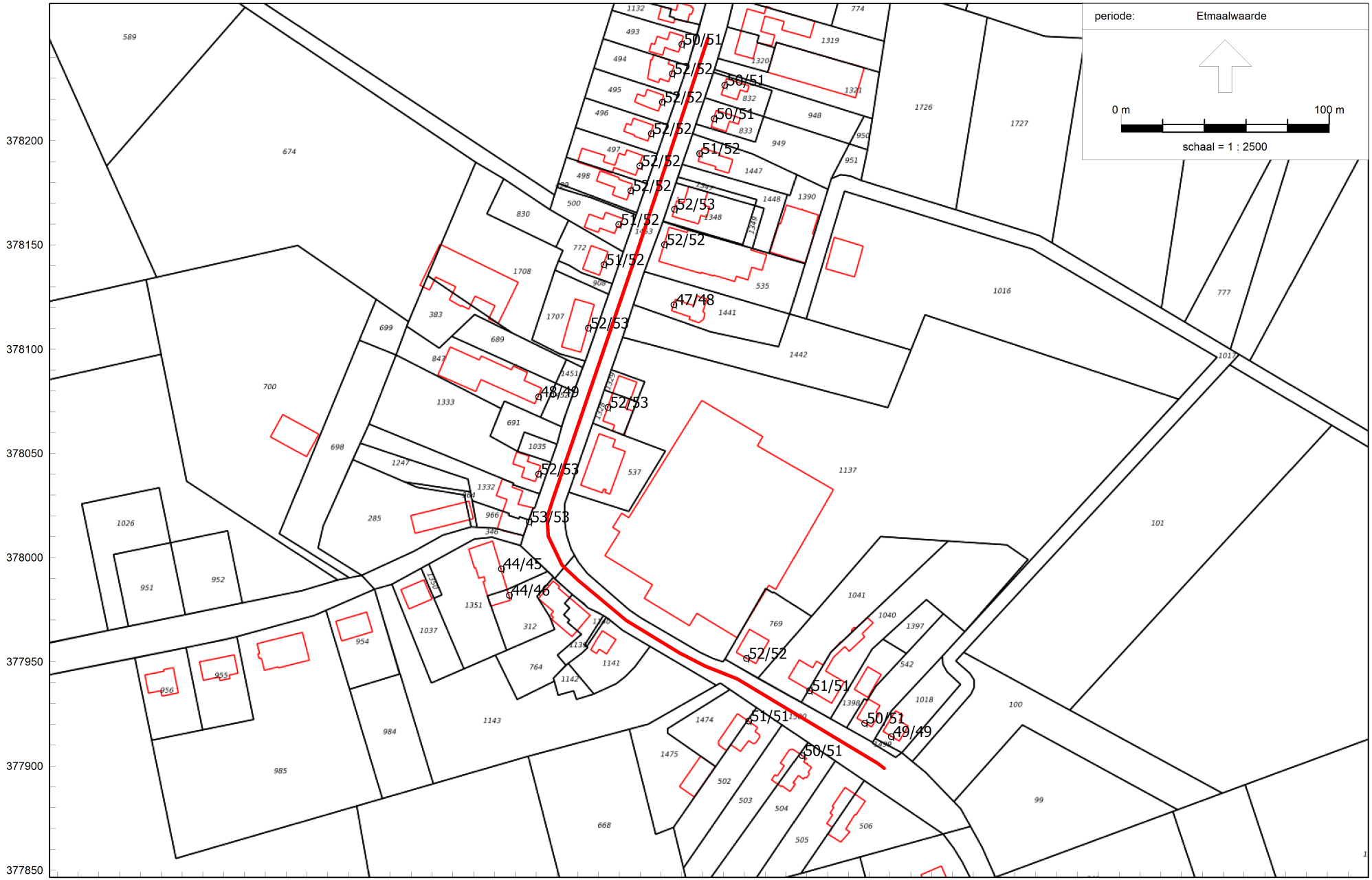

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Situatie ná herstructurering - Indirecte hinder] , Geomilieu V4.50

Rekenmodel wegverkeerslawaai, ná herstructurering

K & M Akoestisch Adviseurs

2019/32005

Model: Indirecte hinder
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	H-1	H-n	Lengte	Type	Hbron	Helling	Wegdek
Weg	Breestraat/Hoofdstraat (30 km-zone)	0,00	0,00	Relatief	0,00	0,00	450,59	Verdeling	0,75	0	Elementenverharding in keperverband

Model: Indirecte hinder
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Totaal aantal	LV(D)	LV(A)	LV(N)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	V(LV(D))	V(MV(D))	V(ZV(D))
Weg	Breestraat/Hoofdstraat (30 km-zone)	93,00	4,16	1,75	1,25	--	--	--	1,75	1,00	0,13	30	30	30

Rapport: Resultatentabel
Model: Indirecte hinder
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	46	43	36	48
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	42	39	32	44
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	47	39	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	44	42	35	47
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	46	38	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	48	40	53
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	42	39	32	44
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	50	47	40	52
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	49	46	39	51
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	48	45	38	50
W_A	Eerstelijns bebouwing	1,50	46	44	36	49
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	46	38	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	47	39	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	39	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	48	40	53
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	47	39	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	46	38	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	46	38	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	47	39	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	48	40	53
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	47	39	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	48	40	53
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	44	37	49
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	44	41	34	46
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	47	40	52
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	46	38	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	46	43	36	48
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	39	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	51	48	41	53
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	43	40	33	45
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	50	48	40	53
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	49	46	39	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	48	46	38	51
W_B	Eerstelijns bebouwing	5,00	47	44	37	49

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 4

Quickscan flora en fauna

Buro Maerlant

Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-RAPPORT 2020

Hoogeloon Hoofdstraaat

Ecologische quickscan

J. van Suijlekom, 16 juli 2020

Inhoud

		Blz
1	**Inleiding**	**3**
1.1	Algemeen	3
1.2	Methode / doel	3
1.3	Beschrijving van het plangebied en de ingrepen	3
2	**Wet- en regelgeving**	**4**
2.1	Wet natuurbescherming	4
3	**Bronnenonderzoek**	**8**
3.1	Data uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)	8
3.2	Gebiedsbescherming	8
4	**Resultaten van het veldonderzoek**	**8**
4.1	Algemeen	8
4.2	Beschermde soorten: resultaten en verwachting	8
5	**Conclusie en advies**	**10**
	Conclusie	10
	Advies	10
	Literatuur	11

Impressie van het plangebied
Foto's: Buro Maerlant 23-06-2020.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Bouwbedrijf Van Laarhoven BV heeft Buro Maerlant een ecologische quickscan uitgevoerd ten behoeve van de beoogde ingrepen in het plangebied Hoofdstraat te Hoogeloon. Het veldbezoek werd uitgevoerd op 23 jni 2020. Men is voornemens 7 woningen te realiseren. Voor dit doel wordt de bestaande bebouwing gesloopt.

1.2 Methode / doel

De ecologische quickscan bestaat uit een veldonderzoek en de verslaglegging daarvan. Tijdens het veldonderzoek is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van diersporen zoals uitwerpselen, krab- en graafsporen, en is de vegetatie bekeken. Tevens zijn waarnemingen van aanwezige diersoorten gedaan. Op basis van *expert-judgement* is een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen van beschermde soorten. Dit is afgewogen tegen de toekomstige ontwikkelingen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Wet natuurbescherming.

1.3 Beschrijving van het plangebied en de ingrepen

Het plangebied Hoofdstraat (vanaf nu 'het plangebied') is gelegen in het zuidelijke deel van Hoogeloon en omvat een boerderij met twee opstallen en een erf met aan de staatzijde vrij forse linden. Men is voornemens 7 woningen te realiseren, waarvoor de bebouwing wordt gesloopt. De linden aan de straatzijde blijven behouden. De nieuwbouw wordt op ongeveer dezelfde locatie als de huidige bebouwing gerealiseerd. Parkeren vindt aan de achterzijde van het plantgebied / het perceel plaats.

Figuur 1
Situering van het plangebied in rood
Bron luchtfoto: Google.

Wet- en regelgeving

2.1 Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Europese Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn zijn in deze wet geïmplementeerd. Bevoegdheden inzake ontheffingen en vrijstellingen komen met deze wet te liggen bij de provincie. In sommige situaties is het Rijk bevoegd gezag.

Soortbescherming: drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent inzake soortbescherming drie aparte beschermingsregimes: voor soorten van de Vogelrichtlijn, van de Habitatrichtlijn inclusief het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en voor andere nationaal beschermde soorten. Per beschermingsregime gelden aparte verbodsbepalingen en bijbehorende vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden (zie onderstaande tabel).

Tabel 1
Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.
Bron: brochure soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Ontheffing en vrijstelling

Op basis van een ontheffing of een vrijstelling is overtreding van de verbodsbepalingen in principe mogelijk. Aangetoond dient te worden dat er sprake is van geen andere bevredigende oplossing (alternatief), er sprake is van een door de wet genoemd belang (bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid) en de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige instandhouding van de soort. Nieuw in de wet is dat voor alle soorten de mogelijkheid wordt geboden te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Indien aan bovenstaand wordt voldaan geldt een vrijstelling als aantoonbaar wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De verbodsbepalingen zijn gericht op het individu, echter wordt bij de beoordeling of kan worden afgeweken van de bepalingen gekeken naar de gunstige instandhouding van de soort. De zorgplicht blijft in de Wet natuurbescherming evenwel van toepassing, óók voor niet beschermde soorten, dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle planten en dieren en de leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, echter kan hierop door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Jaarronde bescherming vogels

Nesten van vogels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook in de niewe wet buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 2).

Tabel 2 Beschermingscategorieën nesten, waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 Wnb van toepassing zijn: Jaarrond(1 t/m 4) of tijdens het broedseizoen (categorie 5).

Categorie	Omschrijving
	Jaarrond beschermde nesten
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysiekke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
	Niet jaarond beschermde nesten **Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst.** **Indien sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden, zijn ook deze nesten beschermd.**
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw.

Van alle categorieën vogels in hierboven genoemde tabel is het belangrijk aan- of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen en sprake is van een mogelijk effect. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk. Voor categorie 5 - soorten is een potentie inschatting doorgaans voldoende.

Gebiedsbescherming

In de Wet natuurbescherming is gebiedsbescherming op vergelijkbare wijze geregeld als de voormalige Natuurbeschermingswet 1998. Ook in de Wet natuurbescherming wet beoogt men bescherming van gebieden die nationaal en internationaal van belang zijn. Het betreft de bescherming van gebieden op Nederlands grondgebied die vanuit de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn aangewezen. Gezamenlijk vormen deze gebieden een Europees netwerk: Natura 2000. De status van beschermde natuurmonumenten is bij de inwerkingtreding van de nieuwe wet komen te vervallen. Het merendeel van de voormalig beschermde gebieden maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland en zijn op deze wijze beschermd.

Ingrepen en effecten

In de Wet natuurbescherming is bepaald, dat handelingen of projecten die mogelijk schadelijk invloed hebben op Natura 2000-gebieden vergunningsplichtig zijn. Door middel van toetsing wordt bepaald of sprake is van effecten,en zo ja in welke mate dit is. Toetsing vindt plaats in drie fasen:

- orientatiefase of voortoets;
- verstorings- en verslechteringstoets (bij mogelijke negatieve, maar géén significant negatieve effecten);
- passende beoordeling (kans op significant negatieve effecten).

Als uit de verstorings- en verslechteringstoets blijkt, dat sprake is van mogelijk negatieve effecten dient in een aanvullende toetsing een effectbeoordeling plaats te vinden en is een vergunning nodig. Het bevoegd gezag (de provincie en in sommige situaties het Ministerie) verleent een vergunning onder strikte voorwaarden, waarbij met voldoende mitigerende en compenserende maatregelen de instandhoudingsdoelstellingen zijn gewaarborgd.

3 Bronnenonderzoek

3.1 Data uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Voor het onderzoek zijn de gegevens uit de NDFF middels quickscanhulp opgevraagd. Het betreft waarnemingen van beschermde soorten krachtens de Wet natuurbescherming binnen een straal van 0 tot 5 km ten opzichte van het plangebied. Dit is exclusief algemene beschermde soorten waarvoor bij ruimtelijke ingrepen een provinciale vrijstelling geldt. De gegevens zijn in de onderstaande tabel weergegeven (tabel 4).

Tabel 4
Data uit de NDFF: waarnemingen strikter beschermde soorten in de omgeving van het plangebied, exclusief algemene soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. © NDFF - quickscanhulp.nl d.d. 14-07-2020.

Naam	Groep	Afstand
teunisbloempijlstaart	Nachtvlinders	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	0 - 1 km
Huismus	Vogels	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	0 - 1 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën	1 - 5 km
Boomkikker	Amfibieën	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	1 - 5 km
Vinpootsalamander	Amfibieën	1 - 5 km
bruine eikenpage	Dagvlinders	1 - 5 km
Bosbeekjuffer	Libellen	1 - 5 km
Gevlekte glanslibel	Libellen	1 - 5 km
Gladde slang	Reptielen	1 - 5 km
Hazelworm	Reptielen	1 - 5 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	1 - 5 km
Drijvende waterweegbree	Vaatplanten	1 - 5 km
Wilde ridderspoor	Vaatplanten	1 - 5 km
Gierzwaluw	Vogels	1 - 5 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	1 - 5 km
Havik	Vogels	1 - 5 km
Kerkuil	Vogels	1 - 5 km
Ransuil	Vogels	1 - 5 km
Roek	Vogels	1 - 5 km
Steenuil	Vogels	1 - 5 km
Wespendief	Vogels	1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	1 - 5 km
Bunzing	Zoogdieren	1 - 5 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km
Laatvlieger	Zoogdieren	1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren	1 - 5 km

Bij de uitwerking van de resultaten van het veldonderzoek (zie hier onder) wordt een verwachting uitgesproken in hoeverre deze beschermde soorten ín het plangebied aanwezig kunnen zijn en in hoeverre effecten zijn te verwachten.

3.2 Gebiedsbescherming

Het plangebied is niet direct nabij Natura 2000-gebieden gelegen, deze gebieden bevinden zich op een afstand van circa 1,3 km of meer ten opzichte van het plangebied. Effecten zijn door deze afstand grotendeels uit te sluiten doordat sprake is van lokatie gebonden activ-

iteiten. Over grotere afstand kán emissie van stikstof een negatief effect hebben op kwetsbare habitats in deze gebieden. De woningen worden conform de huidige regels gasloos uitgevoerd. Tijdens de aanlegfase en in de gebruiksfase kan het gebruik van mobiele werktuigen en de toename van gemotoriseerd verkeer leiden tot een depositie op kwetsbare habitiats in de omgeving. Blijkens AERIUS (berekening d.d. 16 juli 2020) levert een NOx uitstoot vanaf circa 116 kg op jaarbasis een depositie op naar deze gebieden (Kempenland West). Tijdens de aanleg-/ bouwfase fase worden voor tijdelijke duur machines gebruikt zoals graafmachines, kranen en vrachtwagens voor transport. De emissie van stikstof is sterk afhankelijk van het type machine dat wordt gebruikt, waarbij het vermogen, type brandstof en de ouderdom bepalend is. Dieselmotoren van Euro 6 klasse (vanaf bouwjaar 2015) leveren bij hetzelfde dieselverbuik een aanmerkelijk lagere (circa factor 10) uitstoot op dan oudere modellen. Het plafond van 116 kg NOx (113,56 kg) wordt, zonder dat sprake is van een depositie, benaderd bij het gebruik van een ouder model (2011) type zware machine (stage III) met een dieselverbruik van 10250 liter op jaarbasis. Bij hetzelfde verbruik levert een Euro 6 machine (vanaf bouwjaar 2015) met een vergelijkbaar vermogen een uitstoot op van circa 12 kg NOX. Door gebruik te maken van modern materieel (diesels Euro 6 klasse) tijdens de aanlegfase kan redelijkerwijs worden aangenomen dat onder deze drempel kan worden gebleven. In de gebruiksfase is slechts sprake van verkeergeneratie van 7 woningen. Er zijn vele honderden verkeersbewegingen per etmaal benodigd voor het bereiken van het plafond van 116 kg, een aantal dat met zekerheid niet zal worden bereikt. Het aspect stikstof vormt voor het plan geen belemmering.

Zones bos op een afstand van circa 650 meter of meer in de omgeving maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (of NNN). Ingrepen in- of direct nabij het Natuurnetwerk zijn niet voorzien. Fysieke effecten kunnen op deze afstand met zekerheid worden uitgesloten. Effecten op het Natuurnetwerk kunnen door de beperkte aard van de ingrepen en de relatief grote afstand redelijkerwijs worden uitgesloten.

4 Resultaten van het veldonderzoek

4.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd in de ochtend van 23 juni 2020. Tijdens het veldbe=zoek was het onbewolkt en vrijwel windstil, bij een temperatuur van circa 24 °C.

Biotopen

In het plangebied, gedeelte van de ingrepen, waren de volgende biotopen aanwezig:

» Boerderij en schuur opgetrokken uit baksteen (halfsteens, massief) met een pannendak. De dakpannen waren aangebracht op houten balken. De pannen (vlakke Mulden pan) sloten op een enkele kier na nauw aan en waren aan de kopse kanten van de gevels aangesmeerd met mortel. Schuur opgetrokken uit baksteen (halfsteens, massief), voorzien van een een golfplaten dak eveneens aangebracht op houten balken. De bebouwing was omgeven door (erf)verhardingen en een strookje tuin met een restant van een gazon en verspreid staande relatief jonge beplantingen zoals taxus en liguster (niet in haag vorm).

In het overige deel van het perceel en de nabije omgeving waren het de volgende biotopen aanwezig:

- Aarden zone met vrij forse linden;
- Strook met een houtsingel met relatief jongen bomen en struiken, deels buiten het plangebied.
- Woningen en tuinen, divers.

4.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

In de omgeving van het plangebied zijn blijkens voorhanden verspreidingsgegevens (zie tabel 4) de drijvende waterweegbree en de wilde ridderspoor aangetroffen. In het het plangebied zijn geen beschermde planten aangetroffen ook geen muurplanten. Potenties voor beschermde vaatplanten ontbraken mede door het huidige gebruik (erf/tuin) en de relatief hoge voedselrijkdom. Op basis van de habitatscan kan de aanwezigheid van beschermde vaatplanten redelijkerwijs worden uitgesloten.

Zoogdieren algemeen

In de omgeving zijn blijkens de data van de NDFF naast de bever, de eekhoorn, de wezel en de steenmarter aangetroffen. Sporen van strikter beschermde zoogdieren werden niet aangetroffen in (steenmarter) of rond de bebouwing. De aanwezigheid strikter beschermde grondgebonden zoogdieren binnen het plangebied kan op basis van deze habitatscan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In de ruimere omgeving van het plangebied zijn de gewone dwergvleermuis, de grootoorvleermuis en de laatvlieger aangetroffen. Het betreffen soorten die ook in deze context kunnen worden verwacht. De laatvlieger prefereert gebouwen, zowel de gewone dwergvleermuis als de grootoorvleermuis verblijven ook soms in bomen. Bomen met voor vleermuizen geschikte holten of andere toegankelijk delen waren niet aanwezig in of nabij het plangebied. De te slopen opstallen zijn beoordeeld als ongeschikt voor vleermuizen. Muren waren enkelwandig (half steens), dakpannen en golfplaten waren direct aangebracht op houten balken, zónder geschikte plekken om weg te kunnen kruipen. Door afwerking waren bij dakranden géén voor vleermuizen geschikte openingen aanwezig. Sporen van vleermuizen werden niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Aanwezige woningen rondom het plangebied zijn potentieel zeer geschikt voor vleermuizen, mede door de aanwezigheid van voor vleermuizen toegankelijke kantpannen en een spouw. Doordat vrij centraal in het plangebied wordt gebouwd op voldoende afstand, worden geen effecten verwacht op eventueel aanwezige dieren in de omgeving (zie ook hieronder).

Foerageergebied en vliegroutes
In het plangebied zelf en de omgeving kunnen jagende dieren worden verwacht door de aanwezigheid van verspreid staande bomen en boomgroepen. Na realisatie van de woningen blijft de omgeving voor vleermuizen geschikt, mede doordat de forse linden blijven behouden en de ingrepen beperkt zijn tot de locatie van reeds aanwezige bebouwing. Laanbeplantingen in de omgeving van het plangebied hebben mogelijk functie als vliegroute. Ingrepen aan deze structuur zijn niet voorzien. Negatieve effecten op de navigeer- en foerageermogelijkheden van vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten.

Vogels

Algemeen
In- of direct nabij de te slopen opstallen werden tijdens het veldbezoek geen vogels aangetroffen, ook geen sporen. De te slopen opstallen hadden als broedlocatie weinig tot niets te bieden, al kunnen soorten als de merel en zanglijster op de meest uiteenlopende en onverwachte plekken broeden. De aanwezige beplantingen en bomen nabij de te slopen opstallen bieden potentie voor diverse algemene vogels. Door rekening te houden met de broedperiode, wordt voorkomen dat in gebruik zijnde nesten worden verstoord.

Jaarrond beschermde soorten
Sporen en/of potenties voor jaarrond beschermde soorten werden niet aangetroffen binnen de werkgrenzen. Als broedlocatie waren de te slopen opstallen op voorhand ongeschikt, door het ontbreken van voldoende beschutting. Op enkele kieren na (zolders) was het pannendak ook niet toegankelijk voor de huismus. De huismus werd vrij prominent aangetroffen in de omgeving van het plangebied. Ze waren aanwezig op en nabij woningen met voor de huismus geschikte pannendaken. Voor het plangebied zelf werd geen interesse getoond. De aanwezigheid van nesten van de huismus of overige jaarrond beschermde broedvogels binnen de werkgrenzen kan worden uitgesloten.

Vissen
In het plangebied ontbreekt open water. Effecten op vissen zijn dan ook niet van toepassing.

Amfibieën en reptielen
Blijkens de data uit de NDFF zijn in de nabijheid van het plangebied diverse soorten strikter beschermde amfibieën aangetroffen. Daarnaast zijn de levenbarende hagedis, de hazelworm en de gladde slang waargenomen. Binnen het plangebied / de werkgrenzen ontbrak geschikte biotoop voor beide soortgroepen, mede door de afwezigheid van water en/of voldoende beschutting. De aanwezigheid van strikter beschermde amfibieën en reptielen kan op basis van het aangetroffen habitat en ligging van het plangebied in een reeds bebouwde omgeving redelijkerwijs worden uitgesloten.

Overige soortgroepen
Voor de overige door de Wet natuurbescherming strikter beschermde soortgroepen ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied. Effecten zijn door de aard van de ingrepen ook niet aan de orde.

5 Conclusie en advies

Conclusie

Soorten

In het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, zijn de volgende potentiële en actuele natuurwaarden aangetroffen waar rekening mee gehouden dient te worden:

» Algemene broedvogels (niet jaarrond beschermd).

Effecten

Doordat de werkzaamheden op het land plaatsvinden, beperkt van aard zijn, en preventief afdoende maatregelen kunnen worden getroffen, zijn over het algemeen géén negatieve effecten op strikter beschermde soorten te verwachten. Op basis van het advies (vogels algemeen) zijn de ingrepen zonder meer mogelijk.

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in beschermde gebieden krachtens Natura 2000, EHS / de Provinciale Verordening. Er is voldoende aannemelijk gemaakt, dat effecten van de plannen op beschermde gebieden in de ruimere omgeving uit te sluiten zijn.

Advies

Doordat de kans bestaat dat broedende vogels in of nabij de te slopen opstallen aanwezig kunnen zijn, wordt aanbevolen de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen (ná half juli en vóór half maart). Indien een ter zake deskundige heeft vastgesteld, dat geen nesten aanwezig zijn, is het ook mogelijk binnen deze periode te werken. Het verstoren van broedende vogels, wat leidt tot het definitief verlaten van een nest, is conform de Wet natuurbescherming niet toegestaan.

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.
Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005. Heukel's flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Internet

» Google maps
» http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/
» http://www.natuurindegemeente.nl/aandeslagmetdenatuurwet/wp-content/uploads/2016/12/Soortenbescherming_bij_ruimtelijke_ingrepen_1.3_15122016.pdf
» https://calculator.aerius.nl/
» https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx
» www.nederlandsesoorten.nl

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen
T 085 877 86 85
E info@BuroMaerlant.nl I www.BuroMaerlant.nl
KvK 69667705

Bijlage 5

Stikstofberekening

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Buro Maerlant Ecologie & Landschap	Hoofdstraat, 5528 Hoogeloon

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Hoogeloon Hoofdstraat	ReWG4x2kp1gY

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
16 juli 2020, 09:53	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	113,65 kg/j
NH3	-

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Berekening stage III machine, dieselverbruik 10250 liter op jaarbasis

Locatie
Situatie 1

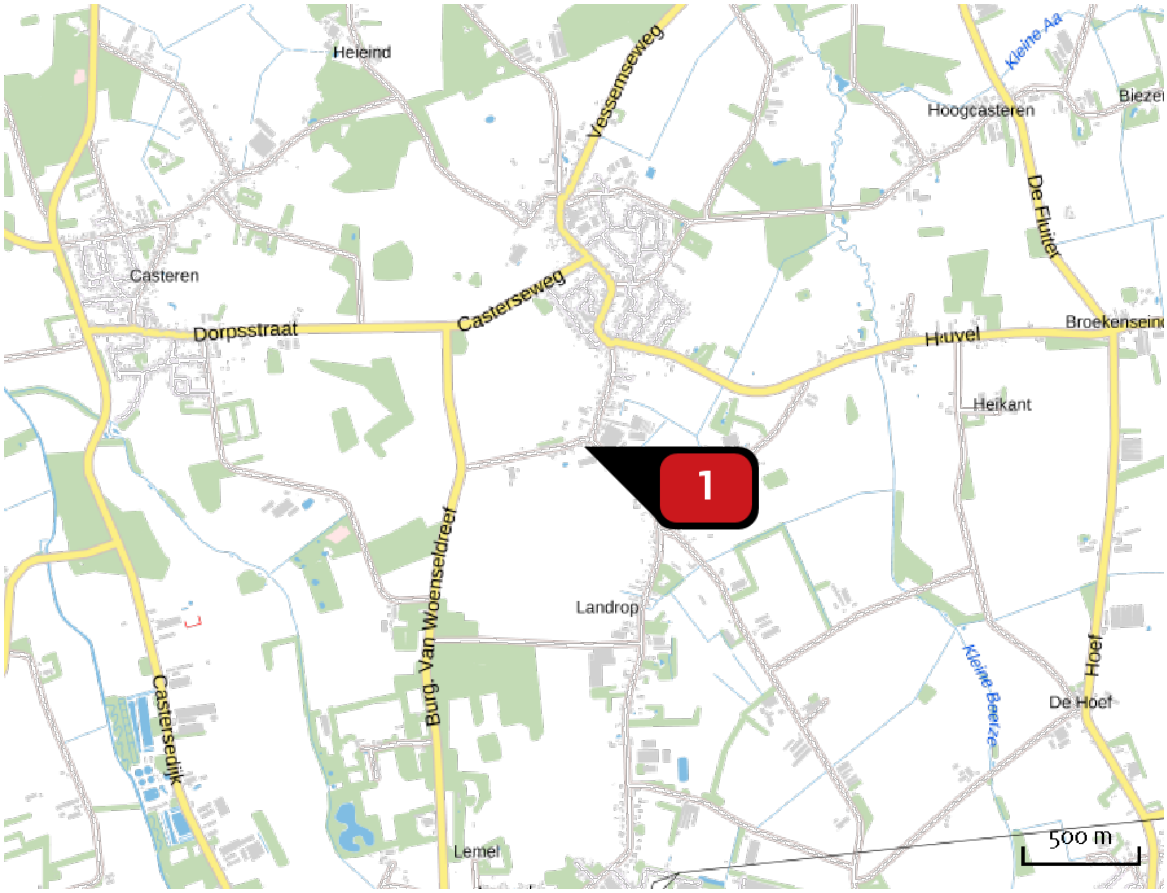

Emissie
Situatie 1

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		Bron 1 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	113,65 kg/j

Emissie (per bron)

Situatie 1

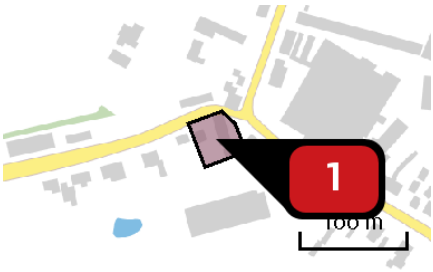

Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	146584, 377985
NOx	113,65 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
STAGE III B, 130 – 560 kW, bouwjaar 2011/01, Cat. L	StageIIi 10250 liter	10.250				NOx	113,65 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b
Database	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en/of stikstofoxide (NOx).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Buro Maerlant Ecologie & Landschap	Hoofdstraat, 5528 Hoogeloon

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Hoogeloon Hoofdstraat	S1D6PmKssaCp

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
16 juli 2020, 09:59	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	11,67 kg/j
NH3	-

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Berekening Euro 6 machine (450kW), dieselverbruik 10250 liter op jaarbasis

Locatie
Situatie 1

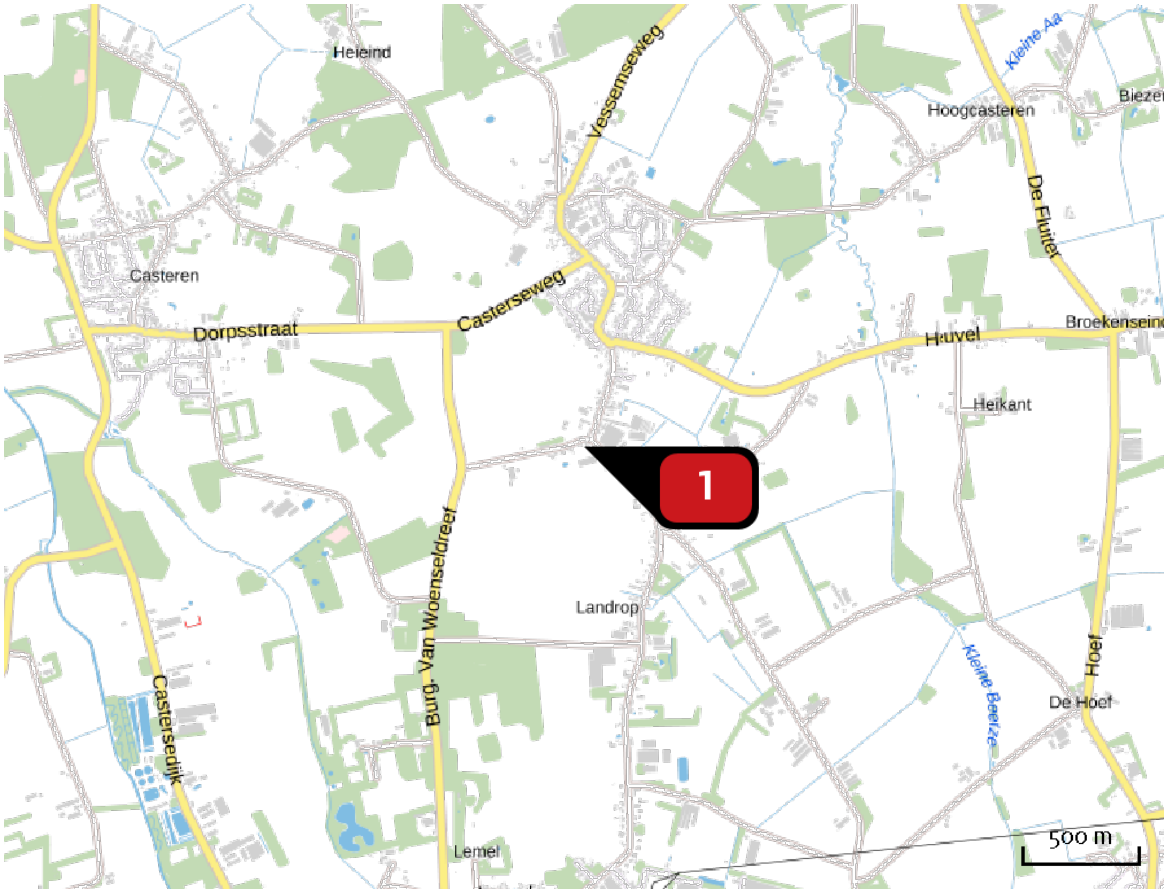

Emissie
Situatie 1

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
1	Bron 1 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	11,67 kg/j

Emissie (per bron)

Situatie 1

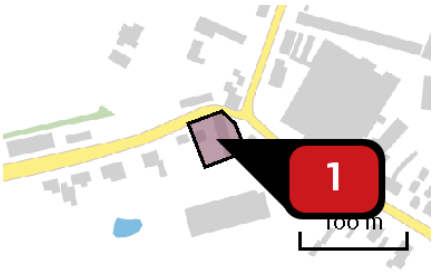

Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	146584, 377985
NOx	11,67 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Euro 6 Machine (450kW) 10250 liter		4,0	4,0	0,0	NOx	11,67 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b
Database	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Buro Maerlant Ecologie & Landschap	Hoofdstraat, 5528 Hoogeloon

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Hoogeloon Hoofdstraat	Rb3ia29HaaGY

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
16 juli 2020, 10:02	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	116,42 kg/j
NH3	-

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Kempenland-West	0,01

Toelichting

Berekening Stage III, dieselverbruik 10500 liter op jaarbasis

Locatie
Situatie 1

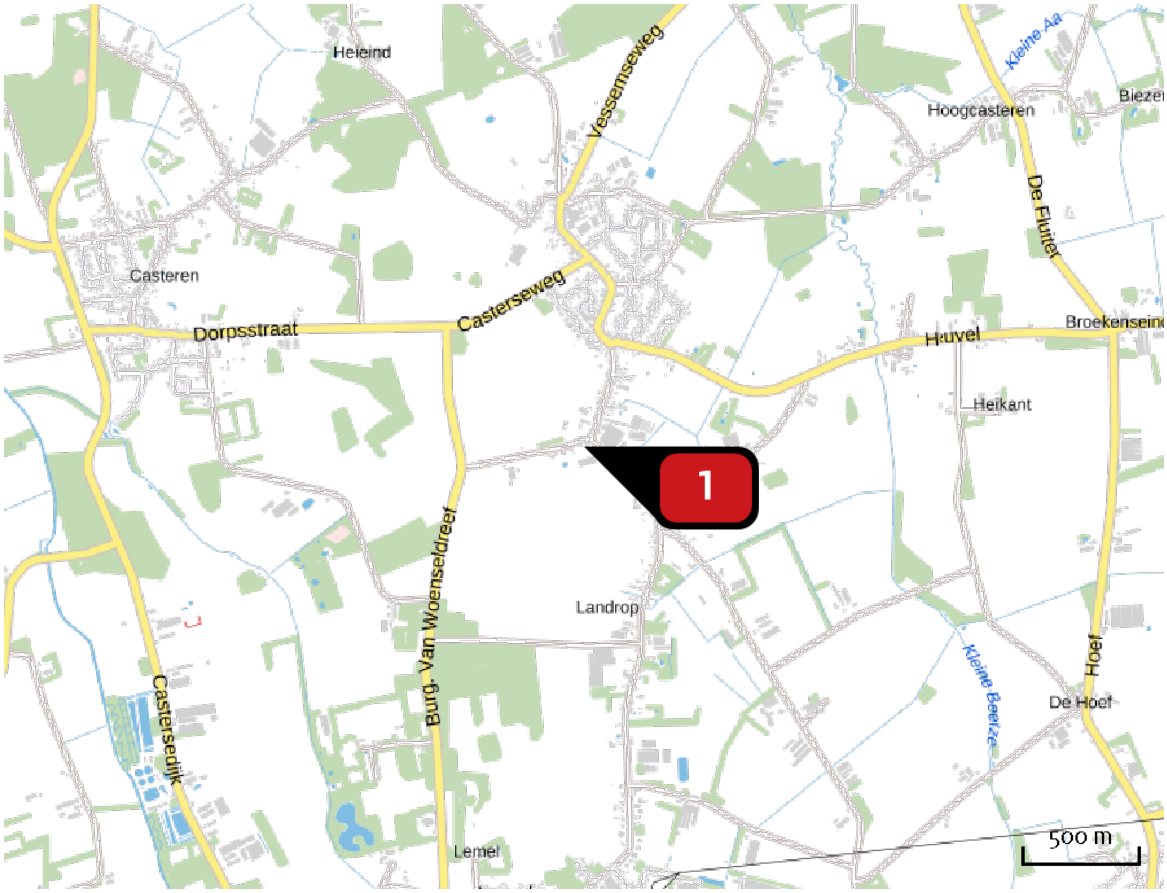

Emissie
Situatie 1

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		Bron 1 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	116,42 kg/j

Resultaten stikstof gevoelige Natura 2000 gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Kempenland-West	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Resultaten per habitattype (mol/ha/j)

voor de 10 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met het hoogste resultaat

Kempenland-West

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,01	
H4030 Droge heiden	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Emissie (per bron)

Situatie 1

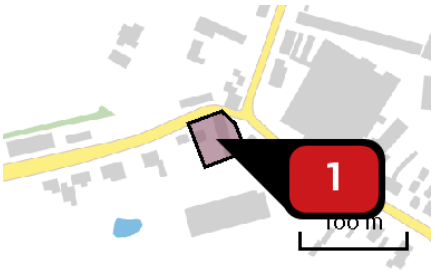

Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	146584, 377985
NOx	116,42 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
STAGE III B, 130 – 560 kW, bouwjaar 2011/01, Cat. L	Stage III	10.500				NOx	116,42 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b
Database	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

Bijlage 6

Archeologisch onderzoek

aeres milieu

ingenieursbureau voor bodem, archeologie, geohydrologie, ecologie

RAPPORT
Archeologisch bureau- en verkennend veldonderzoek door middel van boringen Breestraat te Hoogeloon

(gemeente Bladel)

RAPPORT
Archeologisch bureau- en verkennend veldonderzoek door middel van boringen Breestraat te Hoogeloon

Aeres Milieu Projectnummer	:	AM19506
Status rapport	:	Concept
ISSN Nummer	:	2214-5656
Datum	:	3 september 2020

Opdrachtgever	:	Accent Adviseurs Luchthavenweg 13E 5657 EA Eindhoven

Opsteller rapport	:	L. Kruithof MSc. | Drs. D. Hagens | Drs. M.A.K Vroomans
Paraaf	:	
Redactie	:	Drs. ing. N.J.W. van der Feest
Paraaf	:	
Vrijgave	:	Drs. ing. N.J.W. van der Feest
Paraaf	:	

Aeres Milieu B.V.
Noordhoven 4
6042 NW ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

4002 + 4003

Disclaimer

Het onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden (opzet conform de geldende richtlijnen en protocollen).

Aeres Milieu accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid voor maatregelen of mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Aeres Milieu uitgevoerde onderzoek neemt. Tevens wordt opgemerkt dat Aeres Milieu voor het verkrijgen van de voor het bureau onderzoek noodzakelijke informatie (mede) afhankelijk is van externe bronnen. Voor Aeres Milieu is niet te verifiëren of deze bronnen altijd volledig en zonder fouten zijn. Hierdoor kan Aeres Milieu niet instaan voor de juistheid en volledigheid van de verzamelde historische informatie.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING 4

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS 5

1. INLEIDING 8

2. WERKWIJZE 12
2.1 Inleiding 12
2.2 Verkennend veldonderzoek door middel van boringen 12

3. BUREAU-ONDERZOEK 14
3.1 landschappelijke situatie - geomorfologie 14
3.2 Landschappelijke situatie - bodem 15
3.3 Bewoningsgeschiedenis – historisch overzicht 16
3.4 Bewoningsgeschiedenis – archeologische waarden 17
3.5 Bewoningsgeschiedenis – historisch kaartmateriaal 19

4. VERWACHTINGSMODEL 22

5. VELDWERKZAAMHEDEN 24
5.1 Algemeen 24
5.2 Fysisch geografische beschrijving van de bodemopbouw 24
5.3 Interpretatie 25
5.4 Archeologische indicatoren 25

6. CONCLUSIE 26
6.1 Algemeen 26
6.2 Beantwoording onderzoeksvragen 26

7. AANBEVELINGEN 27

Bijlagen:

1 Topografische ligging onderzoeksgebied
2 Boorpuntenkaart
3 Archeologische gegevens cf. Archis 3
4 Gemeentelijke Archeologische Beleidskaart
5 Overzicht geomorfologische kaart
6 Overzicht bodemkaart
7 Reliëfkaart
8 Boorkernbeschrijvingen

SAMENVATTING

Op augustus 2020 is door Aeres Milieu een archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek uitgevoerd aan de Breestraat te Hoogeloon (gemeente Bladel). Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het doel van het booronderzoek is de in het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde archeologische verwachting te toetsen. Aan de hand van deze gegevens kan vervolgens een advies over eventueel aanwezige archeologische resten en een mogelijk vervolgtraject worden opgesteld.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek betreft de (her)ontwikkeling van de locatie ten behoeve van nieuwe woningen. De diepte van de toekomstige bodemverstoring is op dit moment onbekend, maar uitgaande van de aanleg van bouwputten voor de voorgenomen nieuwbouw zal de bodem waarschijnlijk tot in het archeologische niveau worden verstoord. Er wordt vooralsnog uitgegaan van een standaard funderingsdiepte zonder onderkeldering en met een bodemverstoring van tenminste 0,8 - 1,0 meter beneden maaiveld.

De onderzoekslocatie ligt volgens de Archeologische Beleidskaart van de gemeente Bladel (intergemeentelijke Erfgoedkaart van de Kempen- en A2-gemeenten) [1] in een zone met Beleidscategorie 2: gebied van archeologische verwachting. Binnen het bestemmingsplan Buitengebied Bladel (2014) geldt de dubbelbestemming Waarde – Archeologie 2. Hiervoor geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m² en een verstoringsdiepte vanaf 30 centimeter onder maaiveld (bij esdekken). De gemeente heeft middels deze kaart aangegeven dat er een archeologische onderzoeksplicht geldt.

Jager-verzamelaars uit het paleolithicum en mesolithicum hebben als woon- en verblijfplaats vaak voor de flanken van hoger liggende terreingedeelten in het landschap gekozen. Bij voorkeur in de buurt van (open) water. Nabij gelegen watervoorzieningen waren belangrijk voor drinkwater en de aanwezige biodiversiteit. Dit vergemakkelijkt de jacht en het verzamelen van plantaardig voedsel.

Het plangebied bevindt zich op de relatief hoger gelegen dekzandrug tussen de twee beekdalen van de Wagenbroeks Loopje en de Kleine Beerze. Volgens het Fysisch landschap ligt het plangebied op lage zandgronden op de rand van een dal van de Kleine Beerse. Vermoedelijk betreft dit een watervoerende loop ten tijde van de jager-verzamelaars. Gradiëntzones nabij watervoorzieningen zijn van oudsher aantrekkelijke bewoningslocaties. Echter in de directe omgeving van het plangebied zijn tot op heden geen vondsten bekend uit deze perioden. Toch kan zeker niet uitgesloten worden dat het plangebied als vestigingslocatie is gekozen. Om deze redenen wordt een middelhoge verwachting toegekend voor vindplaatsen uit het laat-paleolithicum tot en met het mesolithicum. Binnen het plangebied worden enkeerdgronden verwacht. Deze gronden hebben een opgebracht antropogeen dek (eerdlaag) dat een conserverende werking kan hebben op eventueel aanwezige archeologische resten. Eventueel aanwezige resten uit de periode laat-paleolithicum en mesolithicum worden onder de verwachte eerdlaag of in de oorspronkelijke bodem verwacht en kunnen onder andere bestaan uit tijdelijke bewoningssporen, haardkuilen, vuursteenstrooiingen.

Vanaf het (laat-)neolithicum ontstaan de eerste landbouwculturen die gekenmerkt worden door meer sedentaire nederzettingen. De nederzettingen worden gekenmerkt door permanente woningen die soms diep in de grond gefundeerd waren. Vanaf deze perioden heeft men nog steeds een voorkeur voor hoger en droger gelegen gebieden.

1 SRE Milieudienst (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant) 2011, Erfgoedkaart Kempen- en A2 gemeenten.

De ligging van het plangebied nabij de overgang naar het beekdal van de Kleine Beerze. De overgang naar het beekdal van de Kleine Beerze is erg rijk aan archeologische resten, voornamelijk bewoningsresten en/of begraafplaatsen uit de bronstijd tot en met vroege middeleeuwen.

Het plangebied zelf ligt iets lager in het landschap (dalvormige laagte en terrasafzettingsvlakte) waar voornamelijk resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd bekend zijn. Voor het plangebied geldt daarom een middelhoge verwachting voor zowel nederzettingsresten uit de periode neolithicum tot en met de ijzertijd als voor nederzettingsresten uit de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen. Resten worden onder de verwachte eerdlaag of in de oorspronkelijke bodem verwacht en kunnen onder andere bestaan uit cultuurlagen, paalkuilen/-gaten, afvalkuilen, fragmenten aardewerk, natuursteen of gebruiksvoorwerpen.

Het plangebied ligt aan een splitsing van drie wegen Hoofdstraat, Dijkstraat en Breestraat. De Hoofdstraat en de Breestraat vormen een historische verbindingsweg tussen de historische, van oorsprong middeleeuwse dorpskernen van Hoogeloon en het zuidelijk gelegen Hapert. Aan deze wegen is sinds tenminste het begin van de 19e eeuw bebouwing aanwezig, zoals ook aan de splitsing van de genoemde wegen met de Dijkstraat. Binnen het plangebied is een langgevelboerderij aanwezig (Hoofdstraat 1-1a) die in oorsprong teruggaat tot circa 1825. De boerderij aan de Dijkstraat, direct ten noorden van het plangebied, stamt uit het begin van de 19e eeuw. Dit wordt bevestigd door historische kaartmateriaal waarop sinds tenminste het begin van de 19e eeuw de bebouwing binnen het plangebied aanwezig is alsook direct rondom het plangebied. Gezien de ligging aan de splitsing van belangrijke verbindingswegen is het goed mogelijk dat deze bebouwing voorgangers heeft met bijgebouwen (stal, schuur) die terug kunnen gaan tot de (late) middeleeuwen. Op basis van deze gegevens geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor de periode late middeleeuwen en nieuwe tijd. Archeologische resten worden vanaf het maaiveld verwacht en kunnen bestaan uit onder andere cultuurlagen, paalkuilen/-gaten, afvalkuilen, gebruiksvoorwerpen van bijvoorbeeld natuursteen, fragmenten aardewerk en sporen van agrarische activiteiten.

Wat betreft de conservering en gaafheid van eventueel aanwezige archeologische resten kan het volgende gesteld worden: Wegens de verwachte aanwezigheid van enkeerdgrond en daarmee een plaggendek zijn archeologische resten beschermd tegen latere invloeden. Over het algemeen kunnen (anorganische) vondsten en sporen onder zo'n dek in goede toestand worden aangetroffen. Mogelijke vuursteenvindplaatsen kunnen echter verstoord zijn geraakt bij de aanleg van het plaggendek en de eerste bewerking ervan. Hierdoor is vaak de top van de natuurlijk bodem opgenomen in het bovenliggende opgebrachte dek. Wat betreft eventueel aanwezige organische resten is het afhankelijk hoe diep het grondwater zit. Bij hoge enkeerdgronden zijn de omstandigheden voor het aantreffen van organische resten minder goed: door de lage grondwaterstand (GWT V of VI) kunnen organische resten vaak enkel in dieper, waterhoudende sporen zoals waterputten bewaard blijven.

Op basis van het uitgevoerd verkennend veldonderzoek middels boringen kan worden gesteld dat de top van het plangebied bestaat uit een antropogeen opgebracht pakket waarvan de datering door het ontbreken van bijvoorbeeld aardewerk niet duidelijk is. De oorspronkelijke (podzol)bodem is niet aangetroffen en vermoedelijk volledig opgenomen in het bovenliggende pakket. In twee boringen was nog sprake van een begraven ploeglaag (Apb-horizont). Op basis van de gegevens van het onderzoek kan de verwachting op het aantreffen van vindplaatsen uit de periode laat-paleolithicum-mesolithicum omwille van de kwetsbaarheid en het ontbreken van de oorspronkelijke (podzol) bodem worden bijgesteld naar laag. Voor de periode neolithicum – vroege middeleeuwen wordt de middelhoge verwachting vanwege de aanwezigheid van een beschermend antropogeen opgebracht dek gehandhaafd. Voor de periode middeleeuwen – nieuwe tijd wordt de hoge verwachting bijgesteld naar middelhoog. Dit aangezien deze resten aangetroffen kunnen worden vanaf het maaiveld en uit de boringen bleek dat de top van de bodem in een aantal gevallen was verstoord ook is een deel van het plangebied sinds minimaal het begin van de 19e eeuw bebouwd geweest.

Voor het plangebied wordt om bovenstaande redenen daarom een archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd.

De resultaten van dit onderzoek zijn getoetst door de bevoegde overheid (gemeente Bladel), dat op basis van het uitgebrachte advies een besluit zal nemen. Wij willen de opdrachtgever erop wijzen dat dit selectieadvies nog niet betekent dat al bodemverstorende activiteiten of daarop voorbereidende activiteiten kunnen worden ondernomen.

Het uitgevoerde onderzoek is verricht conform de gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het onderzoek is gericht op het inzichtelijk maken van de toestand van het aanwezige bodemarchief. Hiermee kan de beschadiging dan wel vernietiging als gevolg van de voorgenomen verstoring van een mogelijk aanwezig bodemarchief tot een minimum worden beperkt. Echter kan door de aard van het onderzoek, steekproefsgewijs, niet volledig worden uitgesloten dat er archeologische resten aan- of afwezig zullen zijn. Als gevolg hiervan is bij het aantreffen van archeologische resten het, conform de Erfgoedwet van 2016, artikel 5.10 (Archeologische toevalsvondst) en 5.11 (Waarneming), een meldingsplicht van toepassing.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectnummer	: AM19506	
OM-nummer	: 4885113100	
Soort onderzoek	: Bureau- en verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen	
Adres onderzoekslocatie	: Breestraat te Hoogeloon	
Toponiem	: Breestraat	
Gemeente	: Bladel	
Provincie	: Noord-Brabant	
Kadastrale registratie	: Hoogeloon, sectie E, nrs. 312 en 1351	
Coördinaten	: Centrum	146.589; 377.981
	NW:	146.559; 377.996
	NO:	146.603; 378.004
	ZW:	146.576; 377.946
	ZO:	146.618; 377.965
Oppervlakte	: Circa 2.543 m²	
Huidig locatie gebruik	: Bebouwd, verhard en tuin	
Aanleiding onderzoek	: Bestemmingsplanwijziging / omgevingsvergunning	
Opdrachtgever	: Accent Adviseurs	
Bevoegde overheid	: Gemeente Bladel	
Adviseur namens bevoegde overheid	: Mevr. R. Berkvens (ODZOB)	
Opslag documentatie en materiaal	: Noordhoven 4 te Roermond tot deponering bij provinciaal depot te 's-Hertogenbosch	
Datum uitvoering	: 18 augustus 2020	

1. INLEIDING

In opdracht van Accent Adviseurs heeft Aeres Milieu een archeologisch bureau- en verkennend veldonderzoek, d.m.v. boringen uitgevoerd op de locatie:

Adres onderzoekslocatie	: Breestraat te Hoogeloon
Gemeente	: Bladel
Oppervlakte	: Circa 2.543 m²
Huidig gebruik van de locatie	: Bebouwd, verhard en tuin
Toekomstig gebruik	: Woonhuizen

Dit archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de BRL SIKB 4000 (protocol 4002 en 4003), KNA 4.1. Het archeologische onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek naar de historie en bodemgesteldheid van de onderzoekslocatie. Aanvullend hierop is een verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen op het perceel uitgevoerd. De werkzaamheden in het veld zijn uitgevoerd onder leiding van een senior KNA-prospector.

Aanleiding

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek betreft de (her)ontwikkeling van de locatie ten behoeve van nieuwe woningen. De diepte van de toekomstige bodemverstoring is op dit moment onbekend, maar uitgaande van de aanleg van bouwputten voor de voorgenomen nieuwbouw zal de bodem waarschijnlijk tot in het archeologische niveau worden verstoord. Er wordt vooralsnog uitgegaan van een standaard funderingsdiepte zonder onderkeldering en met een bodemverstoring van tenminste 0,8 - 1,0 meter beneden maaiveld.

De onderzoekslocatie ligt volgens de Archeologische Beleidskaart van de gemeente Bladel (intergemeentelijke Erfgoedkaart van de Kempen- en A2-gemeenten) [2] in een zone met Beleidscategorie 2: gebied van archeologische verwachting. Binnen het bestemmingsplan Buitengebied Bladel (2014) geldt de dubbelbestemming Waarde – Archeologie 2. Hiervoor geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m² en een verstoringsdiepte vanaf 30 centimeter onder maaiveld (bij esdekken). De gemeente heeft middels deze kaart aangegeven dat er een archeologische onderzoeksplicht geldt.

Doel

Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel voor de locatie. Dit verwachtingsmodel wordt op basis van historische kaarten en bekende landschappelijke en archeologische gegevens gevormd. Dit verwachtingsmodel zal vervolgens leiden tot een aanbeveling over het behoud *in-situ* of eventueel vervolgonderzoek.

Het doel van het aansluitende verkennend booronderzoek is het toetsen van het in het bureauonderzoek opgestelde verwachtingsmodel.

Specifiek voor de onderzoekslocatie Breestraat te Hoogeloon zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Is er sprake van stratigrafische lagen die potentieel archeologische waarden kunnen bevatten?
- In hoeverre zijn deze lagen intact en hoe reflecteert dit de kwaliteit van de mogelijk aanwezige archeologische resten?

2 SRE Milieudienst (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant) 2011, Erfgoedkaart Kempen- en A2 gemeenten.

- Wat is de diepteligging van mogelijke archeologische resten en wat is de daadwerkelijke bedreiging van deze resten door de voorgenomen bodemingrepen?

Plangebied

Het plangebied ligt aan de Dijkstraat, in de oude dorpskern van Hoogeloon. Momenteel is het plangebied in gebruik als bebouwing (circa 550 m²), verharding en tuin. De ligging van het plangebied is weergegeven in Figuur 1. In het noorden wordt het plangebied begrensd door de Dijkstraat, in het oosten door de Breestraat, in het westen door bebouwing aan de Dijkstraat (nr. 1) en in het zuid(westen) door een bedrijventerrein (Gooskens Hout Hoogeloon).

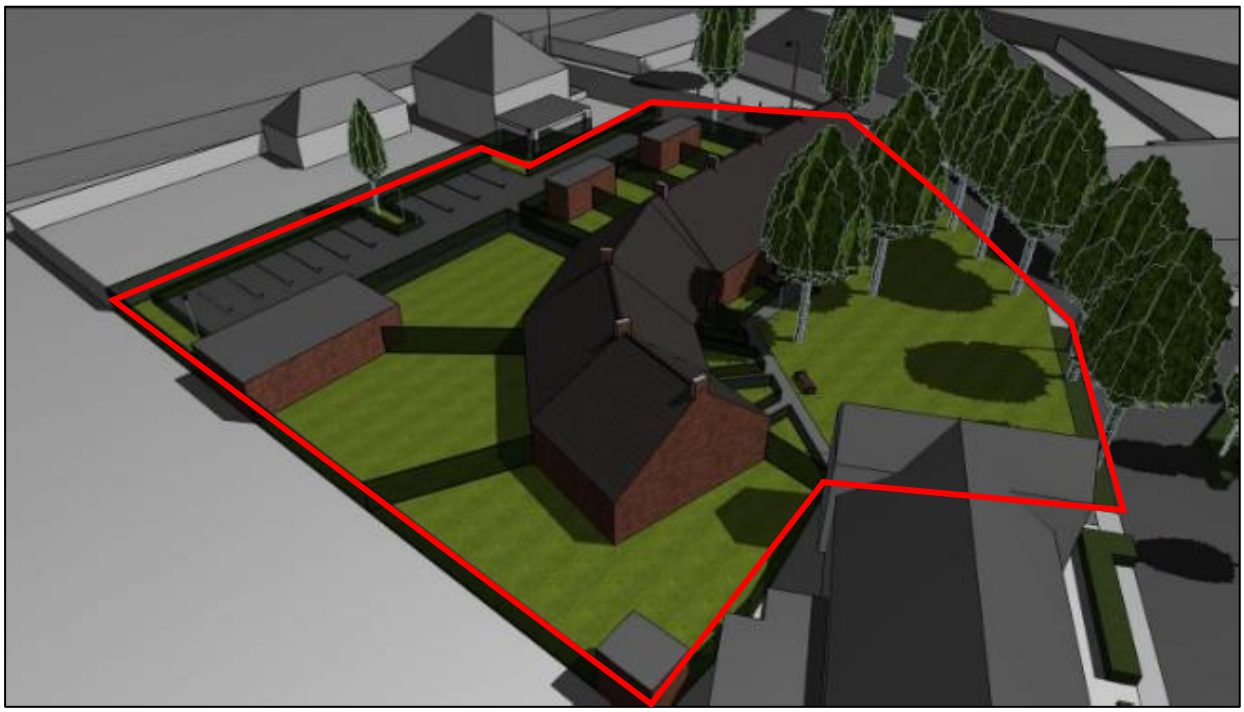

Figuur 1. Sfeerbeeld van de toekomstige bebouwing binnen het rood omlijnde plangebied (Bron: opdrachtgever).

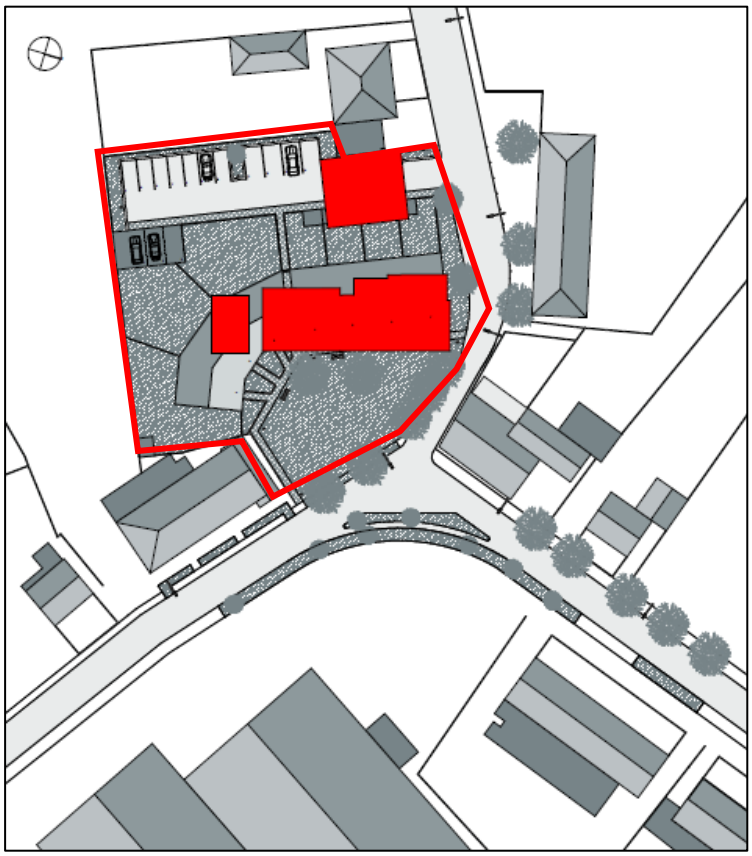

Figuur 2: Impressie van de toekomstige situatie binnen het plangebied. Het plangebied is aangegeven met het rode kader. De huidige bebouwing staat aangegeven met de rode blokken (Bron: Aangeleverd door de opdrachtgever)

Figuur 3. Ligging van het plangebied op de splitsing van drie wegen. Het plangebied is aangegeven met het rode kader. (Bron: PDOKViewer)

2. WERKWIJZE

2.1 Inleiding

Bij het uitvoeren van het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Deze bronnen geven inzicht in bekende, of te verwachten archeologische resten binnen het onderzoeksgebied. Daarnaast zijn deze bronnen van belang voor het opstellen van de landschapsgenese.

Archeologische bronnen

- Archeologische Monumentenkaart (AMK)
- Archeologisch Informatiesysteem (Archis3)
- Archeologische Beleidskaart van de gemeente Bladel (intergemeentelijke Erfgoedkaart van de Kempen- en A2-gemeenten)
- Specifieke lokale informatie (heemkundekring, amateurarcheologen)

Bodem- en geomorfologische kaarten

- Bodemkaart (Alterra)
- Geomorfologische kaart (Alterra)
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN2)

Historische kaarten

- Historisch kadastraal minuutplan (1800-1832)
- Historische topografische en militaire kaarten (1830 tot 1978)
- Moderne topografische kaart (tot 2017)

De bovenstaande bronnen worden aangevuld door mogelijke informatie afkomstig van lokale archeologische verenigingen en werkgroepen. De overige aanvullende informatie is terug te vinden in de literatuurlijst.

De Heemkunde Bladel, is per e-mail gecontacteerd met de vraag met de vraag om aanvullende informatie betreffende het plangebied. Tot op heden is hierop nog geen reactie ontvangen.

2.2 Verkennend veldonderzoek door middel van boringen

Aan de hand van de Leidraad Inventariserend Veldonderzoek[3] wordt een verkennend booronderzoek met een boordichtheid van 6 boringen per hectare uitgevoerd. Het onderzoek is hiermee verkennend voor alle perioden. Het plangebied heeft een oppervlakte van 2.543 m². Bij het verkennend veldonderzoek zal daarom uitgegaan worden van 6 boringen welke gelijkmatig over het plangebied worden verdeeld, zie Bijlage 2.

3 Tol et al. 2012.

De boorlocaties worden uitgezet ten opzichte van hoekpunten van de perceelsgrenzen, straten en bebouwing. De hoogte zal worden bepaald met het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). De boringen worden gezet met een Edelmanboor met een boorkop van 7 centimeter.

De boorkernen worden conform de ASB (Archeologische Standaard Boorbeschrijving 5.2) beschreven, zie Bijlage 8. Gelet zal worden op de aanwezigheid van archeologische indicatoren als fragmenten keramiek, fosfaatvlekken en brokjes houtskool en verbrande leem. Daartoe worden de opgeboorde monsters verbrokkeld waar nodig.

3. BUREAU-ONDERZOEK

3.1 Landschappelijke situatie - geomorfologie

Het plangebied ligt in het Kempisch zandgebied,[4] de afzettingen in de diepere ondergrond behoren tot de gordel van Sterksel.[5] Het plangebied ligt ten (zuid)westen van de breuk van Vessem. Ten noorden van de omgeving van het plangebied ligt de Roerdalslenk, een dalingsgebied waar de oude afzettingen diep zijn weggezakt en in de loop van de tijd zijn afgedekt met dikke pakketten jongere afzettingen. In de diepere ondergrond komen oude rivierafzettingen van de Rijn en Maas voor. Deze rivierafzettingen zijn onderdeel van de Formatie van Sterksel.

Tijdens het Cromerien (circa 850.000 – 475.000 jaar geleden) werd door de Rijn grof zand afgezet in de omgeving van het plangebied. Deze rivierafzettingen zijn onderdeel van de Formatie van Sterksel en bestaan grotendeels uit matig tot sterk grof grindhoudend zand en grind.[6] Deze afzettingen komen ondiep voor als gevolg van tektonische opheffing van het Kempisch hoog en West-Brabants Plateau sinds het Midden-Pleistoceen (circa 850.000 – 380.000 jaar geleden).

Het huidige landschap is tijdens het Weichselien (circa 115.000 – 11.700 jaar geleden) voor een groot deel gevormd, toen de laatste ijstijd plaatsvond. Er ontstond een steeds kouder en droger klimaat.[7] In deze periode (circa 115.000 – 11.700 jaar geleden) breidde het landijs zich sterk uit in Europa. Gedurende het grootste deel van het Weichselien was de bodem bevroren. Tijdens perioden dat er sprake was van dooi, werd door sneeuwsmelt- en regenwater veel sediment verspoeld, waarbij fluvioperiglaciale afzettingen zijn gevormd en dalen ontstonden. De fluvioperiglaciale afzettingen zijn zeer divers in textuur. Ze bestaan uit fijn en grof zand, soms met grind, leemlagen en plantenresten en worden tot de Formatie van Boxtel gerekend.[8]

In de koudste en droogste perioden van het Weichselien, met name tijdens het Laat-Pleniglaciaal (circa 26.000 – 14.700 jaar geleden) en in sommige perioden van het Laat-Glaciaal (circa 14.700 – 11.700 jaar geleden), is de vegetatie grotendeels verdwenen, waardoor op grote schaal verstuiving optrad. De rivierafzettingen en de fluvioperiglaciale afzettingen raakten bedekt met dekzand.[9] Dit dekzand is kalkloos, fijnkorrelig (150 – 210 µm) en arm aan grind. Het dekzand wordt tot het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel gerekend. Het kan onderverdeeld worden in Oud en Jong Dekzand. Het Oud dekzand kan onderverdeeld worden in ODI en ODII, de scheiding hiertussen wordt gevormd door de laag van Beuningen; een deflatieniveau dat omstreeeks 20.000 jaar BP, tijdens het Late Glacial Maximum is gevormd. Het Jonge dekzand kan eveneens onderverdeeld worden in JDI en JDII, de grens hiertussen wordt gevormd door de Usselobodem, gevormd in de iets warmere periode van het Allerød. Het reliëf dat tijdens de dekzandafzetting is ontstaan, wordt gekenmerkt door vlaktes met depressies en dekzandruggen of dekzandkoppen. Ter hoogte van de omgeving van het plangebied ligt een dunne laag dekzand op de grove en grindhoudende zanden van Formatie van Sterksel.

In het Holoceen (vanaf circa 11.700 jaar geleden) werd het klimaat warmer en vochtiger. Het landschap is door geologische processen weinig meer veranderd. Het dekzand werd door de toenemende vegetatie vastgelegd en de beken sneden zich in. Hierbij volgden ze de natuurlijke laagten, zoals de eerder gevormde dalen.

4 Rensink et al., 2016, 72.
5 Ball et al., 2016, NAR51, 39.
6 De Mulder 2003.
7 Berendsen 2008, 183.
8 Berendsen 2008, 189.
9 Berendsen 2004, 190.

Op de geomorfologische kaart (Bijlage 5) is het plangebied niet gekarteerd vanwege de ligging in bebouwd gebied. In de directe omgeving komen verschillende landschappelijke eenheden voor: dalvormige laagte (code 2R2), terrasafzettingsvlakte (code 2M20a) en dekzandruggen (code 3K14). Als de dekzandafzettingen dunner dan 1,2 meter zijn, dan wordt het gebied geomorfologisch gekarteerd als een terrasafzettingsvlakte (code 2M20a) of terrasafzettingswelvingen (code 3L12), al dan niet bedekt met dekzand.[10] Volgens de kaart Fysisch landschap van de gemeente Bladel (Figuur 3) ligt het plangebied op lage zandgronden op de rand van het dal van de Kleine Beerse. Op circa 300 meter ten westen van het plangebied ligt een dekzandrug (code 3K14) die wordt geflankeerd door een beekdalbodem met beekdalglooiing (respectievelijk code 4H11). Het betreft het beekdalbodem van het Wagenbroeks Loopje. Ten oosten van het plangebied ligt een beekdalbodem met beekdalglooiing (code 2R5) van de Kleine Beerse.

Op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN, Bijlage 7) is duidelijk te zien dat het plangebied tussen twee beekdalen van de Wagenbroeks Loopje en de Kleine Beerze ligt. De hoger gelegen dekzandrug tussen de beekdalbodems en de lager gelegen beekdalbodems zijn duidelijk te herkennen als laag gelegen zones in het landschap. Het plangebied ligt nog net op een uitloper van de westelijke dekzandrug. De maaiveld hoogte varieert tussen de 27,94 en 28,05 meter +NAP.

3.2 Landschappelijke situatie - bodem

Op de bodemkaart (Bijlage 6) is het plangebied niet gekarteerd vanwege de ligging in bebouwd gebied. Gezien de ligging van omliggende bodemkundige eenheden en de verwachte ligging op (de uitloper van) een dekzandrug, worden binnen het plangebied hoge zwarte enkeerdgronden gevormd in lemig en zwak lemig fijn zand (code zEZ21) verwacht.

Bij enkeerdgronden is sprake van een eerdlaag of plaggendek. Dit (plaggen)dek is ontstaan doordat in sommige gevallen al vanaf de late middeleeuwen op grote schaal het systeem van potstalbemesting werd toegepast. Om de grond vruchtbaarder te maken, werden plaggen met het mest van het vee vermengd en op de akkers uitgespreid. In de loop der tijd is hierdoor een plaggendek op de oorspronkelijke bodem ontstaan. De totale dikte van het plaggendek is bij de enkeerdgronden meer dan 50 cm. De bouwvoor (Aap-horizont) is grijsbruin tot zwart van kleur. Hieronder liggen oudere niveaus/lagen van het plaggendek (Aa-horizont), die meestal wat lichter van kleur zijn. Dergelijke cultuurdekken kunnen een beschermende werking hebben voor de potentieel aanwezige archeologische lagen.

De hoge enkeerdgronden betreffen de oudste opgehoogde gronden, die over het algemeen op de hogere dekzanden liggen. De lage enkeerdgronden werden pas later in gebruik genomen vanwege de lagere ligging in het beekdal. Door de hogere grondwaterstand was de sterke ophoging met plaggen niet alleen noodzakelijk voor de bemesting maar ook om de nattere gronden toegankelijk te maken.

De kans bestaat dat er onder het plaggendek nog een restant van het oorspronkelijke bodemprofiel wordt aangetroffen. Dit hoeft echter niet zo te zijn zoals vaker blijkt bij archeologisch onderzoek in bijvoorbeeld het oosten van Brabant. Indien sprake is geweest van een snelle ophoging, dan zou men onder het plaggendek nog een intacte A-horizont kunnen vinden. Deze laag onderscheidt zich door een hoger humusgehalte en een meer donkere kleur. Echter, door verploeging zijn vaak de oorspronkelijke A- en E-horizont meestal reeds opgenomen in het plaggendek.

Indien de oorspronkelijke bodem bestaat uit een podzolbodem kunnen op een dieper niveau nog (restanten van) een B- en/of BC-horizont voorkomen.

10 De Lange 1981.

Grondwatertrap

De mogelijk aanwezige gronden worden gekenmerkt door een gemiddeld lage grondwaterstand, te weten grondwatertrap V of VI. Dit zijn de gemiddelde grondwaterstanden die op de bodemkaart staan aangegeven. Dit betekent dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand ondieper dan 40 centimeter of tussen de 40 en 80 centimeter beneden maaiveld ligt. De gemiddeld laagste grondwaterstand ligt dieper dan 120 centimeter beneden maaiveld. Deze lage grondwaterstand zorgt voor slechte bewaringsomstandigheden voor eventuele organische resten.

3.3 Bewoningsgeschiedenis – historisch overzicht

De bestudeerde en beschikbare bronnen hebben het volgende beeld kunnen schetsen over de geschiedenis van Hoogeloon.

Het plangebied ligt aan een splitsing van de wegen Hoofdstraat, Dijkstraat en Breestraat. De Hoofdstraat vormt een uitvalsweg vanuit de historische dorpskern van Hoogeloon in zuidelijke richting en loopt via de Breestraat richting het verder zuidelijk gelegen dorp Hapert.

De nederzetting Hoogeloon ontstond op een hooggelegen dekzandrug ten westen van de beek de Kleine Beerze. De eerste schriftelijke vermelding van de nederzetting stamt uit de 12e eeuw als sprake is van *Lon*. Latere vermeldingen van de plaats zijn *Loen* en *Loon.* De naam is een verbastering van *lo* dat de betekenis heeft van '(open plek in een) bos'. De toevoeging *hooge* geeft aan dat het hooggelegen was, dus 'bos op hoge zandgrond'.[11]

Hoogeloon ontwikkelde zich als een langgerekt akkerdorp ontwikkelt langs de Hoofdstraat. De kerk lag tot in de 19e eeuw aan de rand van een lange open akker, genaamd Kerkakkers. Ten westen van het dorp en de Hoofdstraat lag een uitgestrekt akkerlandcomplex die doorlopen tot aan Casteren in het westen en Hapert in het zuiden. Aan de Hoofdstraat en de Breestraat intensiveerde de bebouwing zich in de loop van de 19e en 20e eeuw.[12]

Aan de splitsing van de genoemde wegen Hoofdstraat, Dijkstraat en Breestraat was op meerdere plaatsen bebouwing aanwezig. Dit was dan ook kenmerkend voor een driehoekig kruispunt van doorgaande wegen. Binnen het plangebied, aan de Hoofdstraat 1-1a bevindt zich een langgevelboerderij die in oorsprong teruggaat tot circa 1825. De boerderij staat op de Erfgoedkaart Bladel (Kaartbijlage woonwijken en historische bouwkunst) aangegeven als een gemeentelijk monument.[13] Het staat verder bekend als MIP-object KL058-000726.[14] De boerderij bestaat uit een woongedeelte en een deel met stallen.
Ook de boerderij Dijkstraat 2 uit omstreeks 1800, ten noorden van de Dijkstraat en het plangebied, staat aangegeven als een gemeentelijk monument.

Er zijn binnen het werk van Van Blankenstein geen gegevens bekend over enige oorlogsvernielingen in de Tweede Wereldoorlog in of bij Hoogeloon.[15] In april 1944 stortte een vliegtuig neer tussen Casteren en Hoogeloon.[16] Het is niet bekend of in de directe omgeving van het plangebied oorlogsgerelateerde verwoestingen of crashes hebben plaatsgevonden. Dit is niet uit te sluiten.

11 Van Berkel en Samplonius 2006, 205.
12 SRE Milieudienst (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant) 2011, Bijlage 9.2, 30.
13 SRE Milieudienst (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant) 2011, Bijlage 8.2, 17 en 11.2 (kaartbijlage).
14 MIP (Monumenten Inventarisatie Project) 1994 via https://noord-brabant.maps.arcgis.com.
15 Van Blankenstein 2006.
16 Auwerda en Grimm 2008 (Verliesregisters 1944); www.bhic.nl.

3.4 Bewoningsgeschiedenis – archeologische waarden

Volgens de Erfgoedkaart Kempen- en A2 gemeenten (Bijlage 4) ligt het plangebied in een zone van archeologische waarde.

Het plangebied ligt in de oude middeleeuwse dorpskern van Hoogeloon (*monumentnummer 16.826*). Op de AMK-Noord Brabant zijn historische stads- en dorpskernen en clusters oude bebouwing als gebieden van hoge archeologische waarde aangegeven. Dit is op grond van het belang van deze locaties, waar de wortels van de huidige dorpen of steden kunnen liggen. De selectie en begrenzing van deze kernen is gebaseerd op 16e-eeuwse (Van Deventer) en vroeg 20e-eeuwse kaarten (Bonnebladen). Binnen deze contouren kunnen in de bodem resten van Vroegmoderne en waarschijnlijk ook van Laat Middeleeuwse (vanaf circa 1300 AD) bewoning aangetroffen worden. Ook sporen van oudere bewoning kunnen aanwezig zijn. Bedacht dient echter te worden dat de bewoning in de Vroege- en Volle Middeleeuwen (tot circa 1300 AD) een meer dynamisch karakter gehad kan hebben en dat de plaats en grens ervan niet per se hoeft samen te vallen met die van de latere bewoning.

In de omgeving van het plangebied (binnen een straal van 1 kilometer) zijn volgens de gegevens uit Archis3 meerdere archeologische monumenten bekend en meerdere archeologische waarnemingen en onderzoeksmeldingen bekend:

Monumentnummer 637
Op circa 800 meter ten noordoosten van het plangebied ligt een terrein van zeer hoge archeologische waarde. Het betreft een kerk uit de middeleeuwen. In 1963 heeft G. Beex het terrein, dat toen begraafplaats was, bezocht. Behalve de 16e-eeuwse toren was van de in 1926 afgebroken St. Pancratiuskerk niets te zien. Wel stelde hij vast dat het terrein sterk opgehoogd was, waardoor eventuele resten van de kerk mogelijk goed bewaard zijn gebleven. In welke staat de 13e -eeuwse fundamenten of een eventuele voorganger (de kerk is in 1185 overgedragen aan de abdij van Tongerloo) verkeren bleef bij gebrek aan onderzoek onduidelijk. De toren staat nog overeind en is tevens als beschermd monument vastgelegd; er is sprake van een sober bouwwerk uit omstreeks 1400. Tijdens de visuele inspectie in 2003 is 1 grondboring verricht. Er is geboord tot maximaal 1,15 meter onder maaiveld (edelman diameter 7 centimeter). Het opgeboorde materiaal is in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Monumentnummer 2996
Terrein van hoge archeologische waarde op circa 770 meter ten zuidwesten van het plangebied. Het terrein bevat sporen van bewoning uit de periode ijzertijd tot met vroege middeleeuwen. De vindplaats ligt langs een beekdal, onder een esdek van 90 centimeter. Daaronder bevindt zich een vuile akkerlaag. De vondsten omvatten ijzertijd, Romeins- en vroeg middeleeuws aardewerk, alsook Romeins milefiori-glas.

Monumentnummer 3006
Terrein met sporen van bewoning uit de Romeinse tijd op circa 950 meter ten noordoosten van het plangebied. Vindplaats ligt onder een esdek van 50 – 70 centimeter dik. Ook in het aangrenzende bos vondsten gedaan (onder andere Romeinse dakpanfragment in de boor).

Monumentnummer 3010
Op circa 920 meter ten zuidwesten van het plangebied ligt een terrein met sporen van bewoning uit waarschijnlijk de Romeinse tijd. Volgens Ode (boringen d.d. 15-03-1991) was een gedeelte van het terrein gediepploegd tot 65 centimeter (zou kunnen/ zijn afgevoerd). In de overige deel zouden om de 7 meter drainagesleuven zijn gegraven. In de beschrijving is echter sprake van bebouwing en dergelijke die op de topografische kaart niet zichtbaar is (bos).

Onderzoeken binnen het plangebied:

Het plangebied valt binnen de contouren van onderstaand archeologisch onderzoek:

Zaakidentificatie 2339778100

In 2010 werd door SRE Milieudienst een onderzoek uitgevoerd voor het opstellen van een archeologische waarden en verwachtingen als de cultuurhistorische waarden zijn opgenomen. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.

Zaakidentificatie	Afstand	Soort onderzoek	Omschrijving
2324695100	Circa 50 m ten W van het plangebied	IVO-o door MUG Ingenieursbureau BV in 2011	Het onderzoeksgebied ligt op de overgang van dekzandwelvingen naar een dalvormige laagte. Er zijn intacte B- en BC-horizont aangetroffen. Deze zijn echter vergraven en opgenomen in het esdek. Voor het oostelijk deel van het onderzoeksgebied is een vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.
4793154100	Circa 60 m ten O van het plangebied	BO door RAAP in 2020	Ter hoogte van de dekzandruggen is de verwachting hoog en middelhoog ter plaatse van de overige delen voor de periode late-paleolithicum t/m volle middeleeuwen. Er is een vervolgonderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.
4616899100	Circa 260 m ten O van het plangebied	IVO-o door Transect in 2018	Het oostelijk deel van het onderzoeksgebied is waarschijnlijk sinds de late middeleeuwen vrijwel continu in gebruik. In het laat-paleolithicum – vroege middeleeuwen is dit deel waarschijnlijk onbewoonbaar geweest en alleen gedurende de late middeleeuwen tot nieuwe tijd in gebruik als landbouwgebied. In dit deel van het onderzoeksgebied is geen vervolgonderzoek geadviseerd. Het westelijk deel is er een hoge verwachting voor het aantreffen van archeologische resten. Voor dit deel is er wel een vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.
4878018100	Circa 400 m ten ZO van het plangebied	IVO-o door Salisbury Archeologie BV in 2020	Volgens de eerste bevindingen is een laagopeenvolging van esdek op dekzand op rivierterrasafzettingen aangetroffen. De bodem in het onderzoeksgebied is verstoord tot in de C-horizont.
2384968100	Circa 880 m ten NW van het plangebied	Archeologische opgraving door Vrije Universiteit in 2012	Tijdens de opgraving zijn meerdere vondsten aardewerk, metaal, brons, ijzer, glas, huisplattegrond, waterput/waterreservoir, greppel/sloot, kuil, paalgat/paalkuil uit de Romeinse tijd aangetroffen.
2458889100	Circa 800 m ten N van het plangebied	BO door Econsultancy BV in 2014	Het onderzoeksgebied is in het verleden in gebruik geweest als agrarisch gebied en vervolgens deels bebouwd geraakt en verder in gebruik genomen als tuin. Echter er kunnen toch nog archeologische resten voorkomen uit alle perioden en is hoog. Er is een vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuvenonderzoek.
2349643100	Circa 720 m ten N van het plangebied	IVO-o door Archeopro in 2011	De bodem binnen het grotendeel van het onderzoeksgebied is tot 1.5 – 2 m vergraven. In het noordoostelijk deel is de bodem wel nog intact en is er een vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

Tabel 1: Overzicht van onderzoeksmeldingen binnen een straal van 1 kilometer rond het plangebied.

Zaakidentificatie	Afstand	Soort vondst	Omschrijving
2884721100	Circa 600 m ten W van het plangebied	Grondspoor, plattegrond/configuratie en bewoning (inclusief verdediging) uit de ijzertijd	De vondsten zijn opgedaan tijdens een archeologische opgraving in 1976. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2944661100	Circa 830 m ten ZW van het plangebied	Graf (onderdeel) en grafveld uit de vroege middeleeuwen	Registratie archeologische vondstmelding in 1943. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2927327100	Circa 400 m ten O van het plangebied	Metaal (munt) en complexen uit de Romeinse tijd	Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
3144844100	Circa 760 m ten NW van het plangebied	Keramiek (aardewerk gedraaid), grafkuil en grafveld uit de vroege middeleeuwen A en B	Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
3175608100	Circa 730 m ten NW van het plangebied	Graf (onderdeel) en grafveld uit de vroege middeleeuwen A en B	Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2906478100	Circa 910 m ten ZO van het plangebied	Glas (kraal) en complexen uit de late ijzertijd	Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2769272100	Circa 1 km ten O van het plangebied	Zandsteen/kwartsiet (bijl), vuursteen (afslag, kling, steker) en complexen uit de vroege neolithicum tot bronstijd	Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2382601100	Circa 740 m ten NO van het plangebied	Keramiek (baksteen), metaal (lepel), beerput en complexen (nederzetting met stedelijk karakter) uit de nieuwe tijd laat	Deze vondsten zijn opgedaan tijdens de sloop van het Rabogebouw en is een groot deel van de ondergrond van het voormalige raadhuis verstoord. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2714483100	Circa 820 m ten NO van het plangebied	Keramiek (fundering) en complexen (kerk) uit de late middeleeuwen	Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
4596398100	Circa 900 m ten NW van het plangebied	Keramiek (gebruiksvoorwerp, bouwmateriaal), paalgat/paalkuil, kuil, greppel/sloot uit de late middeleeuwen tot nieuwe tijd	IVO-p door RAAP in 2018. De archeologische resten dateren uit de 14e – 15e eeuw. Er zijn geen sporen van bewoning buiten vindplaats 1 aangetroffen. Er is een dubbelbestemming archeologie geadviseerd.

Tabel 2: Overzicht van vondstmeldingen binnen een straal van 1 kilometer rond het plangebied.

3.5 Bewoningsgeschiedenis – historisch kaartmateriaal

In het kader van het bureauonderzoek is historisch kaartmateriaal bestudeerd. Op het minuutplan uit het begin van de 19e eeuw (Figuur 3)[17] is de situatie op kadastraal niveau te zien. Hierop is te zien dat de huidige langgevelboerderij Hoofdstraat 1-1a al aanwezig is. Hierbij ligt een klein bijgebouw, direct aan de splitsing van de wegen. Deze bebouwing staat in de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels (OAT)[18] behorende bij het minuutplan, aangegeven als "huis, schuur en erf". Ook is bebouwing aanwezig aan de Breestraat waarvan een deel in het zuidoostelijke deel van het plangebied ligt.

17 www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl Gemeente Hoogeloon, Hapert en Casteren, sectie C, blad 4. Minuutplans zijn de oorspronkelijke kadastrale kaarten die zijn vervaardigd vanaf 1811 en 1812 in navolging van de Fransen o.l.v. Napoleon Bonaparte. Het zijn grondbeschrijvingen (kadasters) van de gemeenten met hierop aangegeven de percelen, perceelnummers en gebouwen.

18 OAT = Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel. Dit is een register uit 1832 waarin diverse gegevens in vermeld staan die betrekking hebben op de betreffende percelen, zoals de eigenaar, beroep en woonplaats, alsmede het grondgebruik en de oppervlakte.

Deze bebouwing is omschreven als "werkplaats en erf" en "huis en erf". Het deel met de werkplaats ligt binnen het plangebied. Het kleine perceel binnen het plangebied is als tuin in gebruik en het groetere perceel (westelijke deel) als bouwland.

Op de kaarten uit 1900, 1920 en 1940 (Figuur 4) is dezelfde situatie te zien. De boerderij blijft ongewijzigd en oostelijk van de boerderij, aan de splitsing van de wegen, is een schuur of stal aanwezig. Aan zowel de Hoofdstraat als aan de Breestraat is op meerdere plaatsen bebouwing aanwezig. Deze intensiveert in de loop van de 20e eeuw. De bebouwing aan de Breestraat grenst net als in de huidige situatie aan het plangebied. In het noorden is de oude boerderij aan de Dijkstraat te zien. Zuidelijk van de boerderij is een tuin- of erfperceel aanwezig met westelijk een bouwlandperceel. De aangrenzende percelen in het westen en zuiden zijn hoofdzakelijk als bouwland in gebruik, vaak van elkaar gescheiden middels een houtwal. De percelen ten noorden, oosten en zuidoosten bestaan uit weiland. De bebouwing aan de Dijkstraat heeft plaatsgemaakt voor nieuwe bebouwing.
In 1970 is er een nieuwe stal/schuur gebouwd ten westen van de boerderij. Het betreft de huidige stal/schuur. Ook ten zuiden van de boerderij is nu een stal of schuur aanwezig. Nu is ook aan de Dijkstraat meerdere bebouwing gerealiseerd. De oorspronkelijke schuur aan de splitsing van de wegen werd in de jaren tachtig van de 20e eeuw gesloopt.

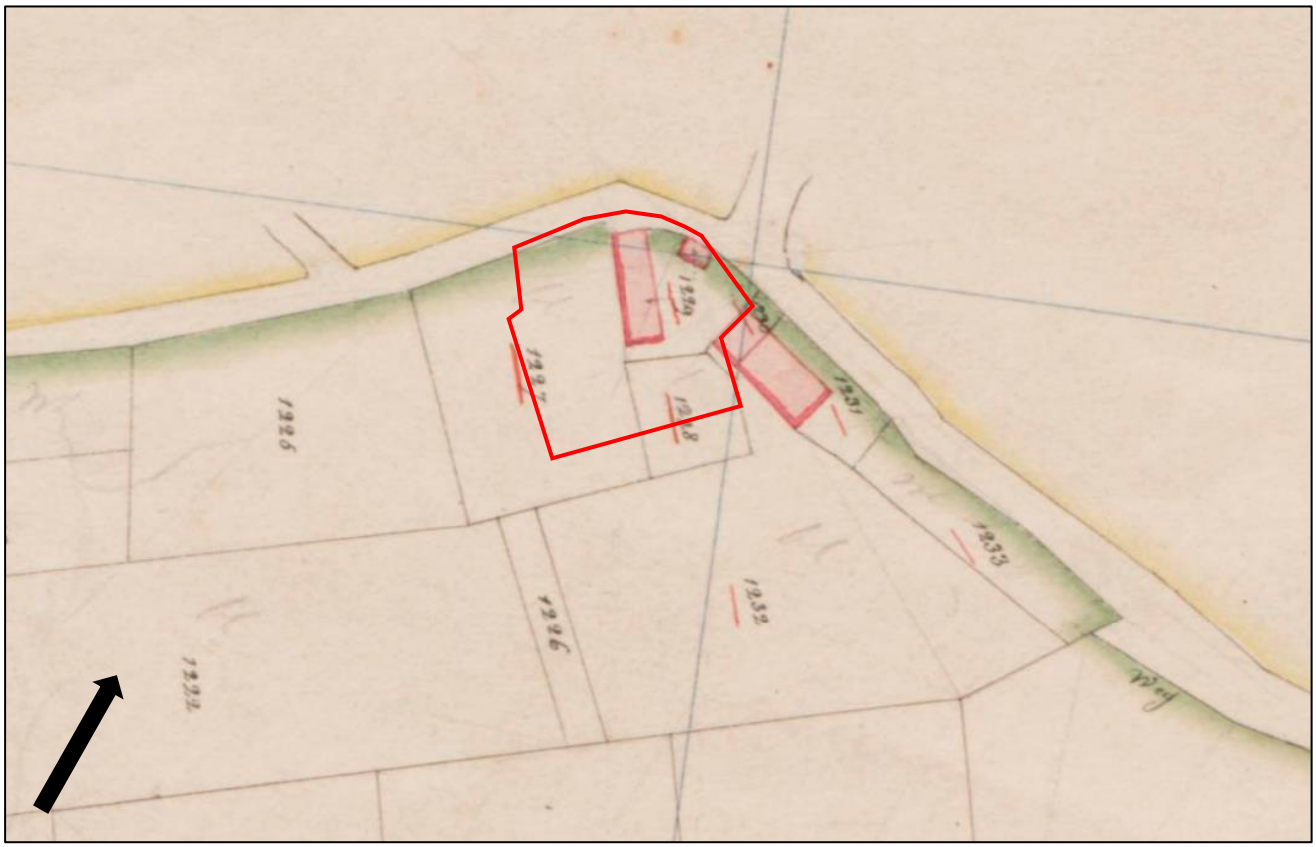

Figuur 3. Uitsnede van het kadastraal minuutplan uit 1811-1832, met in het rood bij benadering het plangebied aangegeven (Bron: www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Figuur 4. Uitsneden van historische kaarten uit de perioden 1900, 1920, 1940 en 1970. Het plangebied is aangegeven met het rode kader (Bron: www.topotijdreis.nl).

4. VERWACHTINGSMODEL

Jager-verzamelaars uit het paleolithicum en mesolithicum hebben als woon- en verblijfplaats vaak voor de flanken van hoger liggende terreingedeelten in het landschap gekozen. Bij voorkeur in de buurt van (open) water. Nabij gelegen watervoorzieningen waren belangrijk voor drinkwater en de aanwezige biodiversiteit. Dit vergemakkelijkt de jacht en het verzamelen van plantaardig voedsel.

Het plangebied bevindt zich op de relatief hoger gelegen uitloper van een dekzandrug tussen de twee beekdalen van de Wagenbroeks Loopje en de Kleine Beerze. Volgens de kaart het Fysisch landschap ligt het plangebied op lage zandgronden op de rand van een dal van de Kleine Beerze. Vermoedelijk betreft dit een watervoerende loop ten tijde van de jager-verzamelaars. Gradiëntzones nabij watervoorzieningen zijn van oudsher aantrekkelijke bewoningslocaties. Echter in de directe omgeving van het plangebied zijn tot op heden geen vondsten bekend uit deze perioden. Toch kan zeker niet uitgesloten worden dat het plangebied bezocht is door jager-verzamelaars. Om deze redenen wordt een middelhoge verwachting toegekend voor vindplaatsen uit het laat-paleolithicum tot en met het mesolithicum. Binnen het plangebied worden enkeerdgronden verwacht. Deze gronden hebben een opgebracht antropogeen dek (eerdlaag) dat een conserverende werking kan hebben op eventueel aanwezige archeologische resten. Eventueel aanwezige resten uit de periode laat-paleolithicum en mesolithicum worden onder de verwachte eerdlaag of in de oorspronkelijke bodem verwacht en kunnen onder andere bestaan uit tijdelijke bewoningssporen, haardkuilen, vuursteenstrooiingen.

Vanaf het (laat-)neolithicum ontstaan de eerste landbouwculturen die gekenmerkt worden door meer sedentaire nederzettingen. De nederzettingen worden gekenmerkt door permanente woningen die soms diep in de grond gefundeerd waren. Vanaf deze perioden heeft men nog steeds een voorkeur voor hoger en droger gelegen gebieden.

De ligging van het plangebied nabij de overgang naar het beekdal van de Kleine Beerze. De overgang naar het beekdal van de Kleine Beerze is erg rijk aan archeologische resten, voornamelijk bewoningsresten en/of begraafplaatsen uit de bronstijd tot en met vroege middeleeuwen. Het plangebied zelf ligt iets lager in het landschap (dalvormige laagte en terrasafzettingsvlakte) waar voornamelijk resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd bekend zijn. Voor het plangebied geldt daarom een middelhoge verwachting voor zowel nederzettingsresten uit de periode neolithicum tot en met de ijzertijd als voor nederzettingsresten uit de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen. Resten worden onder de verwachte eerdlaag of in de oorspronkelijke bodem verwacht en kunnen onder andere bestaan uit cultuurlagen, paalkuilen/-gaten, afvalkuilen, fragmenten aardewerk, natuursteen of gebruiksvoorwerpen.

Het plangebied ligt aan een splitsing van drie wegen Hoofdstraat, Dijkstraat en Breestraat. De Hoofdstraat en de Breestraat vormen een historische verbindingsweg tussen de historische, van oorsprong middeleeuwse dorpskernen van Hoogeloon en het zuidelijk gelegen Hapert. Aan deze wegen is sinds tenminste het begin van de 19e eeuw bebouwing aanwezig, zoals ook aan de splitsing van de genoemde wegen met de Dijkstraat. Binnen het plangebied is een langgevelboerderij aanwezig (Hoofdstraat 1-1a) die in oorsprong teruggaat tot circa 1825. De boerderij aan de Dijkstraat, direct ten noorden van het plangebied, stamt uit het begin van de 19e eeuw. Dit wordt bevestigd door historische kaartmateriaal waarop sinds tenminste het begin van de 19e eeuw de bebouwing binnen het plangebied aanwezig is alsook direct rondom het plangebied. Gezien de ligging aan de splitsing van belangrijke verbindingswegen is het goed mogelijk dat deze bebouwing voorgangers heeft met bijgebouwen (stal, schuur) die terug kunnen gaan tot de (late) middeleeuwen. Op basis van deze gegevens geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor de periode late middeleeuwen en nieuwe tijd. Archeologische resten worden vanaf het maaiveld verwacht en kunnen bestaan uit onder andere cultuurlagen, paalkuilen/-gaten, afvalkuilen, gebruiksvoorwerpen van bijvoorbeeld natuursteen, fragmenten aardewerk en sporen van agrarische activiteiten.

Wat betreft de conservering en gaafheid van eventueel aanwezige archeologische resten kan het volgende gesteld worden:

Wegens de verwachte aanwezigheid van enkeerdgrond en daarmee een plaggendek zijn archeologische resten beschermd tegen latere invloeden. Over het algemeen kunnen (anorganische) vondsten en sporen onder zo'n dek in goede toestand worden aangetroffen. Mogelijke vuursteenvindplaatsen kunnen echter verstoord zijn geraakt bij de aanleg van het plaggendek en de eerste bewerking ervan. Hierdoor is vaak de top van de natuurlijk bodem opgenomen in het bovenliggende opgebrachte dek. Wat betreft eventueel aanwezige organische resten is het afhankelijk hoe diep het grondwater zit. Bij hoge enkeerdgronden zijn de omstandigheden voor het aantreffen van organische resten minder goed: door de lage grondwaterstand (GWT V of VI) kunnen organische resten vaak enkel in dieper, waterhoudende sporen zoals waterputten bewaard blijven.

Periode	Verwachting	Verwachte kenmerken vindplaats	Diepteligging sporen
Laat-paleolithicum - neolithicum	Middelhoog	Bewoningssporen, kampementen: vuursteen artefacten, haardkuilen	Onder het (plaggen)dek tot in de oorspronkelijke bodem
Laat-neolithicum – Vroege middeleeuwen	Middelhoog	Nederzettingsresten, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen	Vanaf het (plaggen)dek tot in de oorspronkelijke bodem
Late middeleeuwen – nieuwe tijd	Hoog	Cultuurlaag, funderingsresten, natuursteen, fragmenten aardewerk, gebruiksvoorwerpen, sporen van agrarische activiteiten	Vanaf het maaiveld

Tabel 3: Archeologische verwachting per periode

Bodemverstoring

Er zijn geen gegevens van moderne bodemverstoringen binnen het plangebied bekend. Ter plaatse van de huidige bebouwing kunnen resten van oudere bebouwing aangetast zijn. Mogelijk is verstoring opgetreden als gevolg van het gebruik als akkerland (diepploegen) en later (moes)tuin en/of boomgaard.

Op basis van de KLIC-melding (uitgevoerd op 14 augustus 2020) zijn binnen het plangebied meerdere kabels/leidingen gegraven die voor een verstoring van de bodem kunnen hebben gezorgd.

5. VELDWERKZAAMHEDEN

5.1 Algemeen

Het doel van het verkennend veldonderzoek door middel van boringen is het toetsen van de opgestelde gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied (Hoofdstuk 4). Hiertoe zijn op 18 augustus in totaal 6 boringen gezet (zie Bijlage 2 en 8). De boringen zijn uitgevoerd met een Edelmanboor met een diameter van 7 centimeter. De boordiepte varieerde van 90 tot 110 centimeter –maaiveld. De boorkernen zijn conform ASB (Archeologische Standaard Boorbeschrijving 5.2) beschreven, zie bijlage 8. De maaiveldhoogte is nagenoeg gelijk binnen het plangebied en varieert tussen de 27,94 en 28,05 meter +NAP.

Figuur 4. Zicht op het plangebied kijkende richting het noordoosten (foto: 18 augustus 2020).

5.2 Fysisch geografische beschrijving van de bodemopbouw

De boringen in het plangebied vertonen een redelijk homogeen beeld. De bovengrond bestaat uit een matig tot zeer fijn zandpakket, matig siltig en zwak tot matig humeus met een donker grijsbruine kleur. In de meeste boringen is sprake van wortelvorming. Dit pakket heeft in de boringen een dikte van 30 tot 40 cm. Een uitzondering hierop vormen boring 1 en 2, in deze boringen bestond de bovengrond uit een opgebracht pakket met puin dat een dikt heeft tussen 50 en 70 cm.

Onder het bovenliggende pakket ligt in de meeste boringen (een uitzondering blijkt boring 4 te zijn) een pakket zeer fijn, matig siltig en matig humeus, donker grijsbruin zand. Dit pakket kan in boringen 2, 5 en 6 op basis van kleur onderverdeeld worden in 2 pakketten.

Ze hebben een totale dikte van circa 40 -100 cm. In boring 4 bevindt zich hieronder een pakket matig fijn en zwak siltig zand met een bruinrode kleuren het heeft een nat uiterlijk.

Het onderste pakket bestaat uit een matig fijn, zwak tot matig siltig zandpakket dat zwak tot matig grindhoudend is. In boring 6 is de onderzijde van de boring lemig. De top van dit pakket ligt op een diepte variërend van 70 cm tot 210 cm –mv. In boring 1 en 5 bevindt zich juist boven het onderste lichtgekleurde pakket een donker humusrijk pakket dat een dikte heeft tussen 10 en 40 cm.

Figuur 5. Boring 6 uitgelegd, de leesrichting is van links naar rechts (0-150 cm).

5.3 Interpretatie

De toplaag in het plangebied bestaat uit een (relatief recent) opgebracht, puinhoudend pakket in boring 1 en 2 en een Ap-horizont in de rest van de boringen. Dit was te verwachten aangezien boring 1 en 2 op het erf zijn gezet (respectievelijk achter- en voorerf) en de overige boringen in de huidige (moes)tuin.

Onder de toplaag bevindt zich een antropogeen opgebracht pakket dat in boring 2, 4 en 5 een licht verrommeld karakter heeft, hoewel de overgangen naar de c-horizont intact lijken te zijn. In boring 5 is onder dit opgebracht pakket een meer donker en humeuzer pakket aanwezig, vermoedelijk de oorspronkelijke Apb-horizont. In boring 4 is onder het opgebrachte pakket een bruinrood pakket aanwezig met een nat uiterlijk. Mogelijk is hier een perceelsgrens aangesneden zoals staat aangeduid op de historische kaarten.

In boring 1 is de C-horizont mogelijk als gevolg van egalisatie van het terrein op een wat grotere diepte aanwezig dan in de overige boringen. De overgang naar het onderliggende pakket, de oorspronkelijke bodem (C-horizont, Boxtel Formatie) is in een aantal gevallen scherp te noemen maar dit kan het gevolg zijn van een snelle ophoging van het terrein. In boring 5 bestond de C-horizont uit een wat grover zandpakket en wat meer zand: hier werd de Formatie van Sterksel aangesneden. Tussen het antropogeen pakket en de C-horizont werd geen oorspronkelijke (podzol)bodem meer aangetroffen.

De schone C-horizont begint op een diepte variërend van 70 cm tot 210 cm -mv. Dit komt neer op een gemiddelde diepte van 25,84 tot 27,29 meter +NAP.

5.4 Archeologische indicatoren

Alhoewel geen doel van een verkennend veldonderzoek met boringen, is gelet op de aanwezigheid van archeologische indicatoren die kunnen wijzen op archeologische waarden in de ondergrond. Tijdens het onderzoek zijn in het opgebrachte pakket sporen van baksteen en kolengruis aangetroffen.

6. CONCLUSIE

6.1 Algemeen

De verwachte bodems (hoge zwarte enkeerdgronden) zoals beschreven in het bureauonderzoek, zijn in de boringen nog aanwezig. In boring 5 is nog een restant van een begraven Ap-horizont aangetroffen. Onder het antropogeen opgebrachte pakket zijn geen resten van een natuurlijk (podzol) bodem aangetroffen, deze is mogelijk door landbewerking volledig opgenomen in het bovenliggende pakket. Door de kwetsbaarheid van vuursteenvindplaatsen kan er vanuit worden gegaan dat deze daarom niet meer *in situ* kunnen worden aangetroffen. De middelhoge verwachting uit het bureauonderzoek voor de periode laat-paleolithicum tot en met mesolithicum wordt dan ook bijgesteld naar laag.

Sporen uit latere, meer sedentaire vindplaatsen zouden nog wel kunnen worden aangetroffen onder het antropogeen opgebrachte dek. De verwachting voor de periode neolithicum – vroege middeleeuwen blijft daarom gehandhaafd.

De hoge verwachting voor de periode late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd wordt bijgesteld naar middelhoog. Hier geldt dat de top van de boringen in een aantal gevallen is verstoord. Mogelijk door recente activiteiten zoals de bouw van de boerderij en het egaliseren van het achtererf.

6.2 Beantwoording onderzoeksvragen

- Is er sprake van stratigrafische lagen die potentieel archeologische waarden kunnen bevatten?
  Ja, er kunnen nog resten worden aangetroffen in de C-horizont Ook zouden er nog sporen worden aangetroffen in het antropogeen opgebrachte pakket maar door het ontbreken van indicatoren zoals aardewerk kan er op dit moment geen datering op dit pakket aangebracht worden.

- In hoeverre zijn deze lagen intact en hoe reflecteert dit de kwaliteit van de mogelijk aanwezige archeologische resten?
  De top van de natuurlijke bodem ontbreekt en dit betekent dat eventuele vuursteen vindplaatsen niet meer in situ *zullen worden aangetroffen. Uit latere, meer sedentaire samenlevingen zouden nog wel sporen kunnen worden aangetroffen. De top van de boringen bestaat uit een antropogeen opgebracht pakket waardoor eventuele archeologische resten beschermd kunnen zijn geweest.*

- Wat is de diepteligging van mogelijke archeologische resten en wat is de daadwerkelijke bedreiging van deze resten door de voorgenomen bodemingrepen?

  De C-horizont bevindt zich in het plangebied vanaf een diepte van circa 70 cm-mv. De voorgenomen bodemingrepen kunnen daarom een bedreiging vormen voor eventuele archeologische resten.

7. AANBEVELINGEN

Op basis van het uitgevoerd verkennend veldonderzoek middels boringen kan worden gesteld dat de top van het plangebied bestaat uit een antropogeen opgebracht pakket waarvan de datering door het ontbreken van bijvoorbeeld aardewerk niet nader te dateren valt. De oorspronkelijke (podzol)bodem is niet aangetroffen en vermoedelijk volledig opgenomen in het bovenliggende pakket. In twee boringen was nog sprake van een begraven ploeglaag (Apb-horizont). Op basis van de gegevens van het onderzoek kan de verwachting op het aantreffen van vindplaatsen uit de periode laat-paleolithicum-mesolithicum omwille van de kwetsbaarheid en het ontbreken van de oorspronkelijke (podzol) bodem worden bijgesteld naar laag. Voor de periode neolithicum – vroege middeleeuwen wordt de middelhoge verwachting vanwege de aanwezigheid van een beschermend antropogeen opgebracht dek gehandhaafd. Voor de periode middeleeuwen – nieuwe tijd wordt de hoge verwachting bijgesteld naar middelhoog. Dit aangezien deze resten aangetroffen kunnen worden vanaf het maaiveld en uit de boringen bleek dat de top van de bodem in een aantal gevallen was verstoord. Ook is een deel van het plangebied sinds minimaal het begin van de 19^{e} eeuw bebouwd geweest.

Voor het plangebied wordt om bovenstaande redenen een archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd.

De resultaten van dit onderzoek zijn getoetst door de bevoegde overheid (gemeente Bladel), dat op basis van het uitgebrachte advies een besluit zal nemen. Wij willen de opdrachtgever erop wijzen dat dit selectieadvies nog niet betekent dat al bodemverstorende activiteiten of daarop voorbereidende activiteiten kunnen worden ondernomen.

Het uitgevoerde onderzoek is verricht conform de gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het onderzoek is gericht op het inzichtelijk maken van de toestand van het aanwezige bodemarchief. Hiermee kan de beschadiging dan wel vernietiging als gevolg van de voorgenomen verstoring van een mogelijk aanwezig bodemarchief tot een minimum worden beperkt. Echter kan door de aard van het onderzoek, steekproefsgewijs, niet volledig worden uitgesloten dat er archeologische resten aan- of afwezig zullen zijn. Als gevolg hiervan is bij het aantreffen van archeologische resten het, conform de Erfgoedwet van 2016, artikel 5.10 (Archeologische toevalsvondst) en 5.11 (Waarneming), een meldingsplicht van toepassing.

LITERATUURLIJST

Auwerda, F./ P. Grimm, 2008: *Verliesregister 1939-1945, Alle militaire vliegtuigverliezen in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog*, Den Haag.

Bakker, de, H., 1966: 'De subgroepen van het systeem van bodemclassificatie voor Nederland', *in Boor en spade: verspreide bijdragen tot de kennis van de bodem van Nederland*, Wageningen.

Bakker, de, H./ J. Schelling, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland, de hogere niveaus.* Staring Centrum, Wageningen.

Berendsen, H.J.A., 1997: *Landschappelijk Nederland. Fysische geografie van Nederland*, Assen.

Berendsen, H.J.A., 1996 (herdruk 2008): *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en Geomorfologie*, Assen.

Berendsen, H.J.A., 2005: *Landschappelijk Nederland*, Assen.

Berkel, G. van/ K. Samplonius, 2006: *Nederlandse plaatsnamen. Herkomst en Historie*, Utrecht (Prisma).

Berkvens, R., e.a., 2011/2012: *Kempisch erfgoed in beeld. Een regionale erfgoedkaart voor de Kempen- en A2 gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden, Waalre, Valkenswaard, Cranendonck en Heeze-Leende*. SRE Milieudienst, Eindhoven.

Blankenstein, van, E., 2006: *Defensie- en oorlogsschade in kaart gebracht (1939 – 1945),* Zeist.

Cate, ten, J. A. M./ A. F. van Holst/ H. Kleijer/ J. Stolp, 1995: *Handleiding bodemgeografisch onderzoek, richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem*, Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.

Hiddink, H./ H. Renes, 2007: 'De oude akkercomplexen in de oostelijke helft van Noord-Brabant en het noorden en midden van Limburg', in: Van Doesburg e.a. (red.), 2007: *Essen in zicht: Essen en plaggendekken in Nederland: onderzoek en beleid*, Amersfoort (RCE).

Mulder, de, E.J.F./ M.C. Geluk/ I. Ritsema/ W.E. Westerhoff/ T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*. Utrecht.

SIKB, 2006: *Leidraad inventariserend veldonderzoek, Deel: karterend booronderzoek*, Gouda.

SRE Milieudienst (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant), 2011: Erfgoedkaart Kempen- en A2 gemeenten: Bijlage 9.2: *Overzicht van archeologisch waardevolle gebieden, cultuurhistorische ensembles en aardkundige waarden in Bladel*, Eindhoven.

SRE Milieudienst (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant), 2011: Erfgoedkaart Kempen- en A2 gemeenten: Bijlage 8.2: *Overzicht van rijks- en gemeentelijke monumenten in de gemeente Bladel*, Eindhoven.

Stiboka (Stichting voor Bodemkartering), 1985: *Toelichting bij de kaartbladen 50 Oost Tilburg en 51 West Eindhoven*, Wageningen.

Stouthamer, E./ K.M. Cohen/ W.Z. Hoek, 2015: *De vorming van het land. Geologie en Geomorfologie*, Utrecht.

TNO, 2008: *Geologische overzichtskaart van Nederland*, Den Haag (www.dinoloket.nl).

Zonneveld, J.I.S., 1981: *Vormen in het landschap, hoofdlijnen van de geomorfologie*, Utrecht.

Digitale bronnen:

www.archis.cultureelerfgoed.nl	RCE, Archis3, zoeken & vinden)
www.bagviewer.kadaster.nl	Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)
www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl	Kadastraal minuutplan
www.cultureelerfgoed.nl	Bronnen en kaarten
www.noord-brabant.maps.arcgis.com	MIP (Monumenten Inventarisatie Project) 1994
www.pdok.nl	Basisregistratie Grootschalige Topografie (2017), kadaster.
www.ruimtelijkeplannen.nl	Bestemmingsplan
www.topotijdreis.nl	Bonnebladen en Topografische kaarten van Nederland

Archeologische kaarten en databestanden:

Actueel Hoogtebestand van Nederland (2008-2019). AHN2 en AHN3 (Geraadpleegd via www.arcgis.com, bijlage in QGIS vervaardigd op basis van digitale data).

Alterra 2009: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 51 West,* Wageningen UR (Geraadpleegd via https://zoeken.cultureelerfgoed.nl, bijlage in QGIS vervaardigd op basis van digitale data Alterra).

Alterra 2008: *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000*, Wageningen UR (Geraadpleegd via https://zoeken.cultureelerfgoed.nl, bijlage in QGIS vervaardigd op basis van digitale data Alterra).

Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007 (Geraadpleegd via https://zoeken.cultureelerfgoed.nl).

Archeologisch Informatie Systeem II (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2015 (Geraadpleegd via https://zoeken.cultureelerfgoed.nl).

Maas, G. J./ W.M. van der Meij/ S. P. J. v. Delft/ A. H. Heidema, 2019. *Toelichting bij de legenda Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1: 1:50 000 (2019).* Wageningen, Wageningen Environmental Research (geraadpleegd via https://legendageomorfologie.wur.nl/).

SRE Milieudienst (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant), 2011: *Erfgoedkaart Kempen- en A2 gemeenten*: Bijlage 3 *Database archeologie erfgoedkaart Kempen en A2,* Eindhoven.

Bijlage 1

Topografische ligging onderzoeksgebied

146000
147000
378000
377000
Plangebied
Achtergrond: TOP10 NL (nov 2016), AHN2 hillshade
Bijlage 1: Topografische ligging onderzoeksgebied
AM19506 Hoogeloon - Breestraat
Schaal 1:10000
N
0
100
200
300
400
500 m
aeres milieu
v1.0_12- 8 - 2020_LKr

Bijlage 2

Boorpuntenkaart

146551
146601
146651
378000
377950
1
2
3
4
5
6
Plangebied
Boringen
Achtergrond: Luchtfoto ArcGIS online imagery
Bijlage 2: Boorpuntenkaart
AM19506 Hoogeloon - Breestraat
N
Schaal 1:500
0 4 8 12 16 20 m
aeres milieu
V1.0_3- 9 - 2020_LKr

Bijlage 3

Archeologische gegevens conform Archis 3

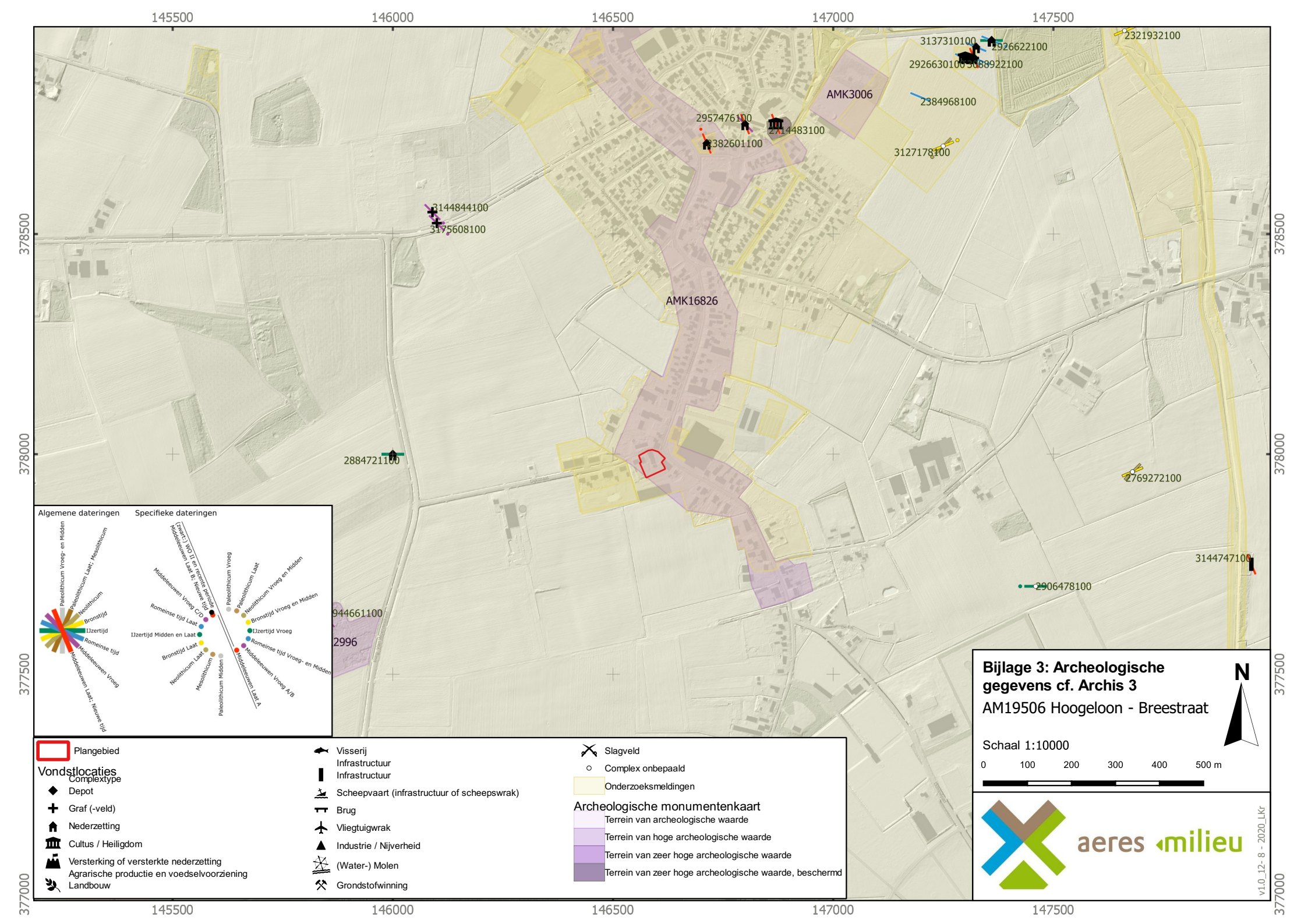
145500
146000
146500
147000
147500
378500
378000
377500
377000
AMK3006
AMK16826
3137310100
2926622100
2321932100
2926630100
3088922100
2384968100
2957476100
2914483100
2382601100
3127178100
3144844100
3175608100
2884721100
2769272100
3144747100
2906478100
944661100
2996
Algemene dateringen
Specifieke dateringen
Paleolithicum Vroeg- en Midden
Paleolithicum Laat; Mesolithicum
Neolithicum
Bronstijd
IJzertijd
Romeinse tijd
Middeleeuwen Vroeg
Middeleeuwen Laat; Nieuwe tijd
(Laat-) WO II en recente periode
Middeleeuwen Laat B; Nieuwe tijd
Middeleeuwen Vroeg C/D
Romeinse tijd Laat
IJzertijd Midden en Laat
Bronstijd Laat
Neolithicum Laat
Mesolithicum
Paleolithicum Midden
Paleolithicum Vroeg
Paleolithicum Laat
Neolithicum Vroeg en Midden
Bronstijd Vroeg en Midden
IJzertijd Vroeg
Romeinse tijd Vroeg- en Midden
Middeleeuwen Vroeg A/B
Middeleeuwen Laat A
Plangebied
Vondstlocaties
Complextype
Depot
Graf (-veld)
Nederzetting
Cultus / Heiligdom
Versterking of versterkte nederzetting
Agrarische productie en voedselvoorziening
Landbouw
Visserij
Infrastructuur
Infrastructuur
Scheepvaart (infrastructuur of scheepswrak)
Brug
Vliegtuigwrak
Industrie / Nijverheid
(Water-) Molen
Grondstofwinning
Slagveld
Complex onbepaald
Onderzoeksmeldingen
Archeologische monumentenkaart
Terrein van archeologische waarde
Terrein van hoge archeologische waarde
Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd
Bijlage 3: Archeologische gegevens cf. Archis 3
AM19506 Hoogeloon - Breestraat
N
Schaal 1:10000
0
100
200
300
400
500 m
aeres milieu
v1.0_12- 8 - 2020_LKr

Bijlage 4

Gemeentelijke Archeologische Beleidskaart

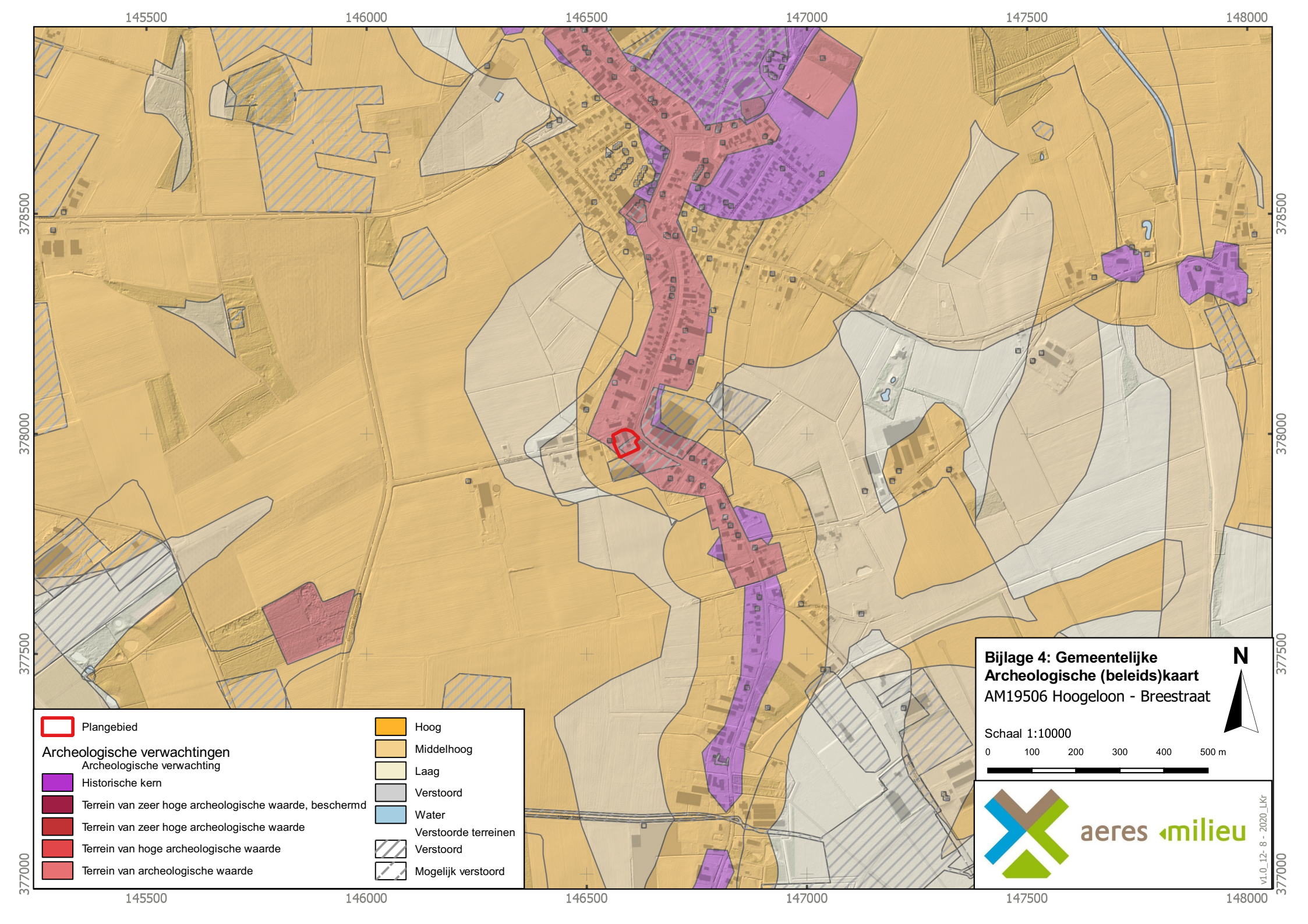
145500
146000
146500
147000
147500
148000
378500
378000
377500
377000
Plangebied
Archeologische verwachtingen
Archeologische verwachting
Historische kern
Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd
Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Terrein van hoge archeologische waarde
Terrein van archeologische waarde
Hoog
Middelhoog
Laag
Verstoord
Water
Verstoorde terreinen
Verstoord
Mogelijk verstoord
Bijlage 4: Gemeentelijke Archeologische (beleids)kaart
AM19506 Hoogeloon - Breestraat
N
Schaal 1:10000
0
100
200
300
400
500 m
aeres milieu
v1.0_12- 8 - 2020_LKr

Bijlage 5

Overzicht geomorfologische kaart

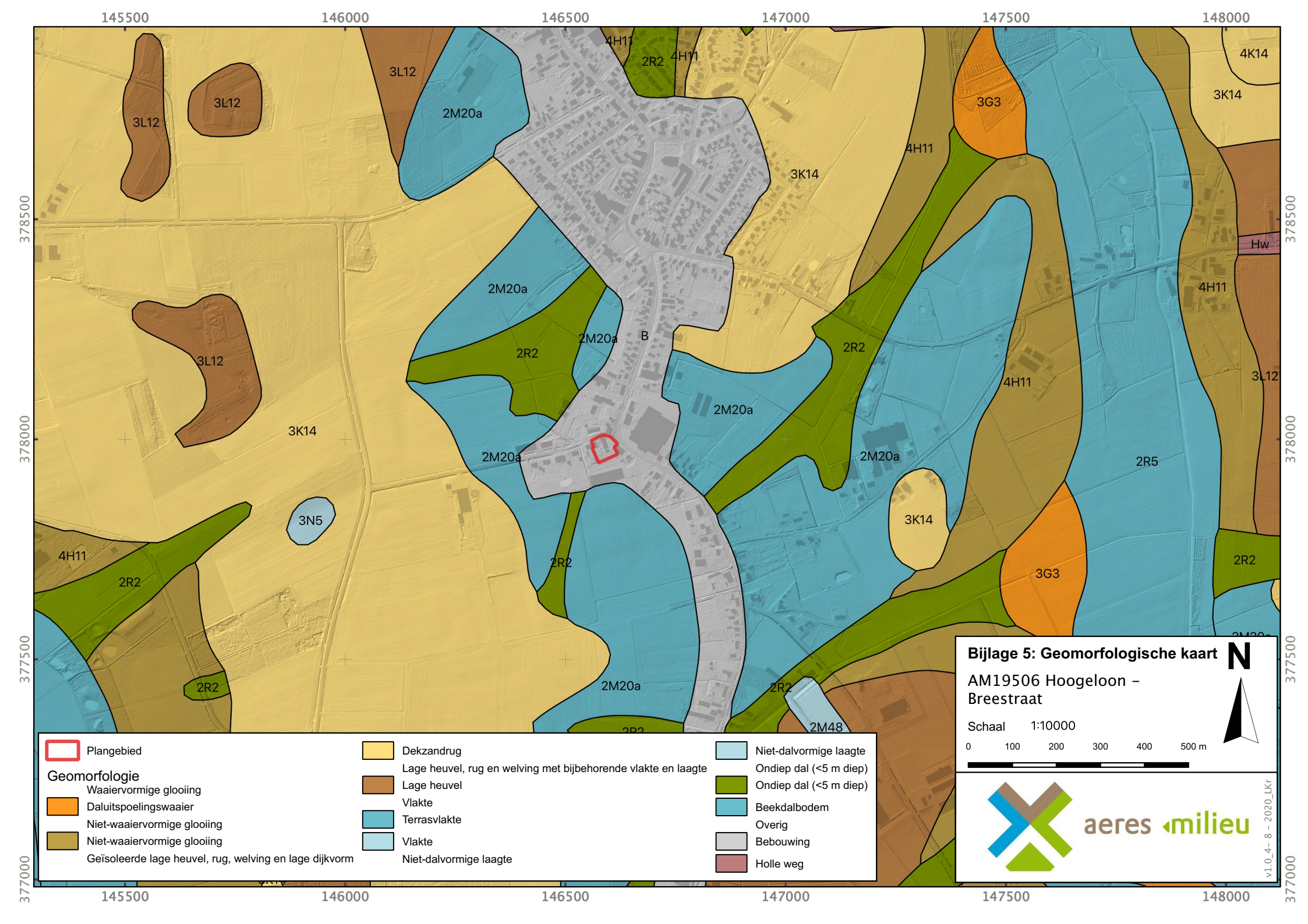
145500
146000
146500
147000
147500
148000
378500
378000
377500
377000
3L12
3L12
3L12
3L12
2M20a
4H11
2R2
4H11
3G3
4K14
3K14
3K14
4H11
Hw
2M20a
2M20a
B
2R2
2R2
4H11
3L12
2M20a
3K14
2M20a
2M20a
2R5
3N5
3K14
4H11
2R2
2R2
3G3
2R2
2R2
2M20a
2R2
2M48
Plangebied
Geomorfologie
Waaiervormige glooiing
Daluitspoelingswaaier
Niet-waaiervormige glooiing
Niet-waaiervormige glooiing
Geïsoleerde lage heuvel, rug, welving en lage dijkvorm
Dekzandrug
Lage heuvel, rug en welving met bijbehorende vlakte en laagte
Lage heuvel
Vlakte
Terrasvlakte
Vlakte
Niet-dalvormige laagte
Niet-dalvormige laagte
Ondiep dal (<5 m diep)
Ondiep dal (<5 m diep)
Beekdalbodem
Overig
Bebouwing
Holle weg
Bijlage 5: Geomorfologische kaart
AM19506 Hoogeloon – Breestraat
N
Schaal 1:10000
0 100 200 300 400 500 m
aeres milieu
v1.0_4- 8 - 2020_LKr

Bijlage 6

Overzicht bodemkaart

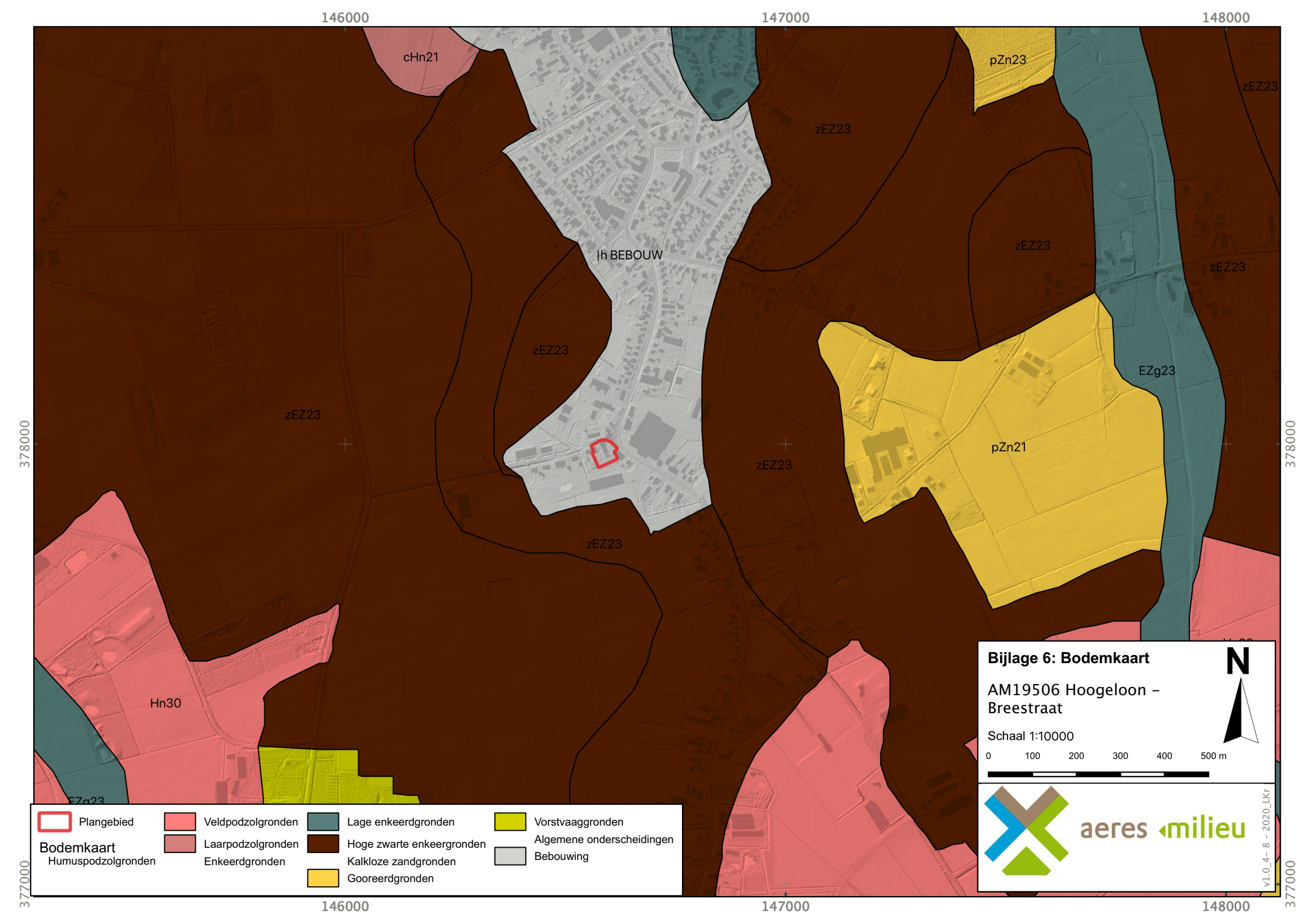
146000
147000
148000
378000
377000
cHn21
pZn23
zEZ23
|h BEBOUW
EZg23
pZn21
Hn30
Bijlage 6: Bodemkaart
AM19506 Hoogeloon – Breestraat
Schaal 1:10000
0 100 200 300 400 500 m
N
Plangebied
Bodemkaart
Humuspodzolgronden
Veldpodzolgronden
Laarpodzolgronden
Enkeerdgronden
Lage enkeerdgronden
Hoge zwarte enkeergronden
Kalkloze zandgronden
Gooreerdgronden
Vorstvaaggronden
Algemene onderscheidingen
Bebouwing
aeres milieu
v1.0_4- 8 - 2020_LKr

Bijlage 7

Reliëfkaart

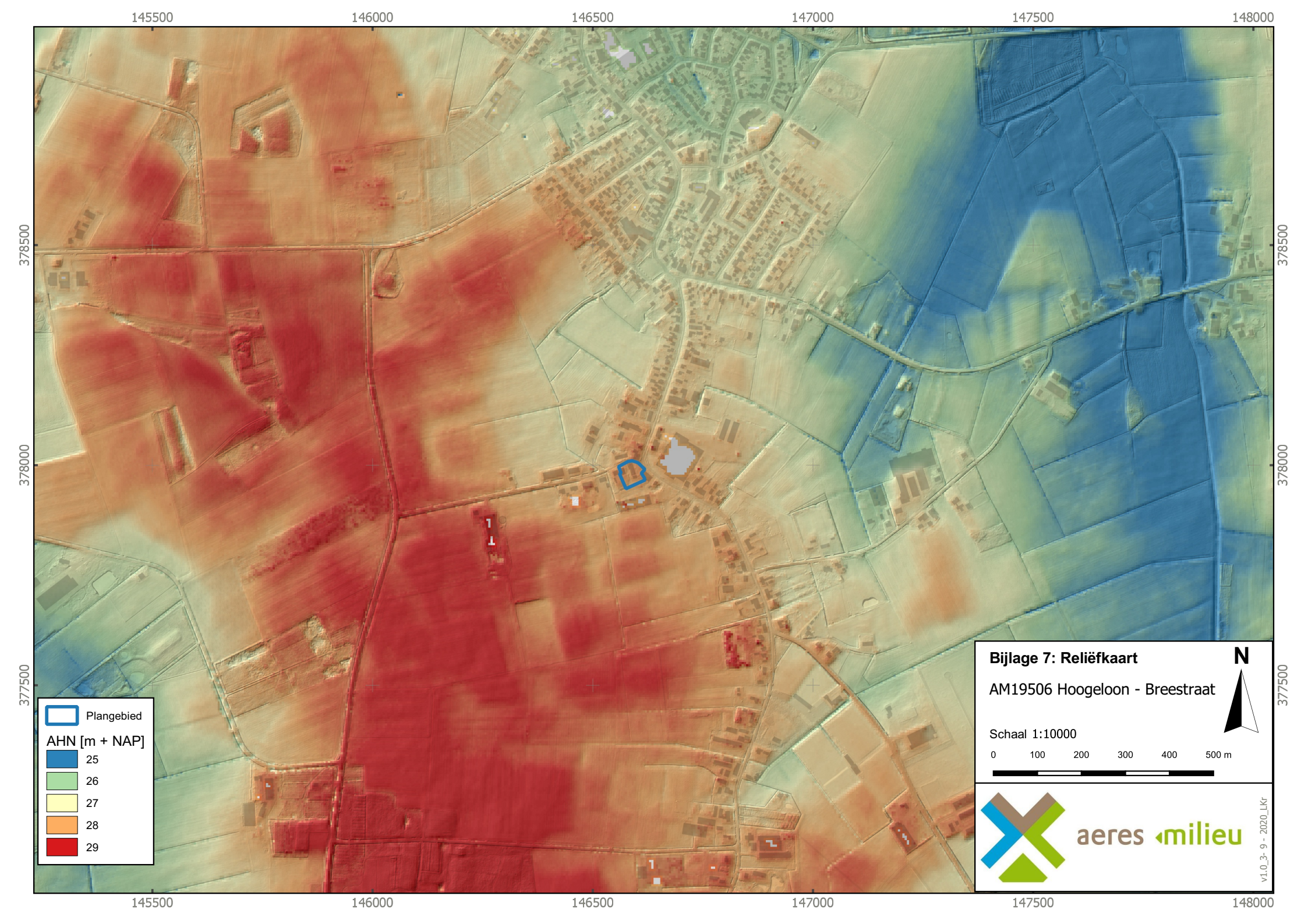
145500
146000
146500
147000
147500
148000
378500
378000
377500
Plangebied
AHN [m + NAP]
25
26
27
28
29
Bijlage 7: Reliëfkaart
AM19506 Hoogeloon - Breestraat
N
Schaal 1:10000
0
100
200
300
400
500 m
aeres milieu
v1.0_3- 9 - 2020_LKr

Bijlage 8

Boorkernbeschrijvingen

Boring: 1

27,94 meter +NAP

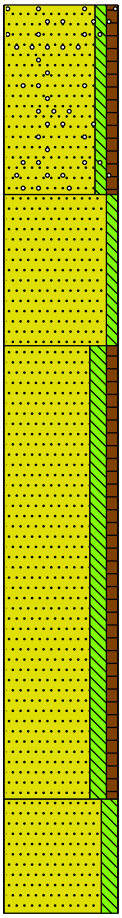

0 tuin

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindhoudend, zwak puinhoudend, donker grijsbruin, Opgebracht, scherp

50

Zand, matig fijn, zwak siltig, brokken zand, donkerbruin, Opgebracht, scherp

90

Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak wortelhoudend, donker grijsbruin, Aa-horizont, iets lichter naar onderen toe

210

Zand, matig fijn, matig siltig, lichtgrijs, C-horizont

240

Boring: 2

28,05 meter +NAP

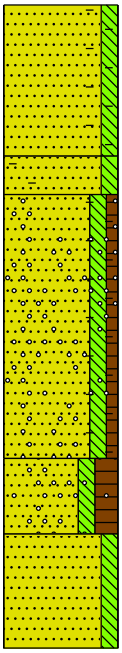

0 tuin

Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak baksteenhoudend, grijsbruin, Opgebracht, scherp

40

Zand, zeer fijn, matig siltig, sterk baksteenhoudend, bruin, Opgebracht, scherp

50

Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, matig grindhoudend, zwak baksteenhoudend, lichtbruin, Opgebracht, scherp

120

Zand, zeer fijn, matig siltig, humeus, zwak houtskoolhoudend, zwak wortelhoudend, donker grijsbruin, Aa-horizont

140

Zand, zeer fijn, matig siltig, beige, C-horizont

170

Projectnaam: Hoogeloon Breestraat

Projectcode: AM19506-ARCH

Boring: 3

27,99 meter +NAP

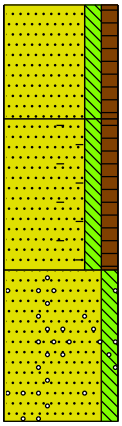

0 tuin
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, matig wortelhoudend, grijsbruin, Ah-horizont

30
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, matig baksteenhoudend, donker grijsbruin, Aa-horizont, baksteen op overgang naar c

70
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig roesthoudend, zwak grindhoudend, beige, C-horizont

110

Boring: 4

27,8 meter +NAP

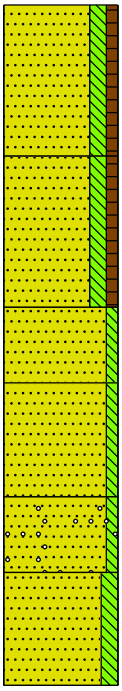

0 tuin
Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak wortelhoudend, donker grijsbruin, Ap-horizont

40
Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, brokken zand, geelgrijs, Verrommeld, scherp

80
Zand, matig fijn, zwak siltig, bruin, iets vochtiger

100
Zand, matig fijn, zwak siltig, lichtbruin, opvulling?

130
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindhoudend, bruingrijs, geleidelijke overgang

150
Zand, zeer fijn, matig siltig, lichtgrijs, C-horizont

180

Boring: 5

27,92 meter +NAP

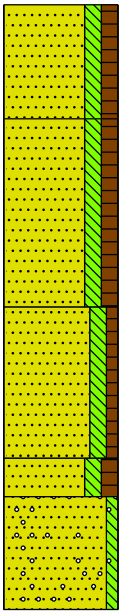

0 tuin
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, matig wortelhoudend, grijsbruin, Ap-horizont

30
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Aa-horizont

80
Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, brokken zand, donker geelbruin, Verrommeld

120
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, donker grijsbruin, Apb-horizont

130
Zand, matig grof, zwak siltig, matig grindhoudend, lichtbeige, C-horizont, Sterksel, scherp

160

Boring: 6

28 meter +NAP

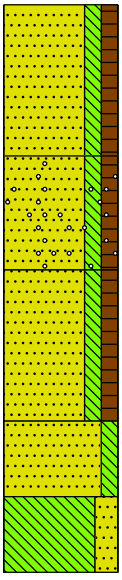

0 tuin
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, matig wortelhoudend, grijsbruin, Ap-horizont

40
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, zwak grindhoudend, grijsbruin, Aa-horizont

70
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, zwak kolengruishoudend, donkerbruin, Aa-horizont, scherp

110
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig roesthoudend, oranjebeige, C-horizont

130
Leem, sterk zandig, licht beigegrijs, C-horizont, scherp

150

Projectnaam: Hoogeloon Breestraat

Projectcode: AM19506-ARCH

Legenda (conform NEN 5104)

grind

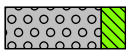
Grind, siltig

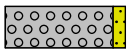
Grind, zwak zandig

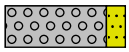
Grind, matig zandig

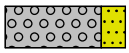
Grind, sterk zandig

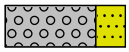
Grind, uiterst zandig

zand

Zand, kleïg

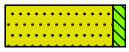
Zand, zwak siltig

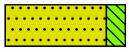
Zand, matig siltig

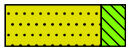
Zand, sterk siltig

Zand, uiterst siltig

veen

Veen, mineraalarm

Veen, zwak kleïig

Veen, sterk kleïig

Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

klei

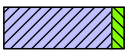
Klei, zwak siltig

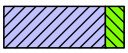
Klei, matig siltig

Klei, sterk siltig

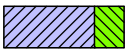
Klei, uiterst siltig

Klei, zwak zandig

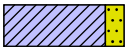
Klei, matig zandig

Klei, sterk zandig

leem

Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

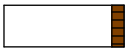
zwak humeus

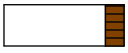
matig humeus

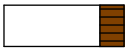
sterk humeus

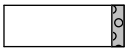
zwak grindig

matig grindig

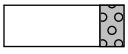
sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

geroerd monster

ongeroerd monster

volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

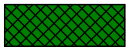
slib

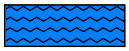
water

ACCENT adviseurs

Luchthavenweg 13E
5657 EA Eindhoven

T 040 - 3030095
I accentadviseurs.nl

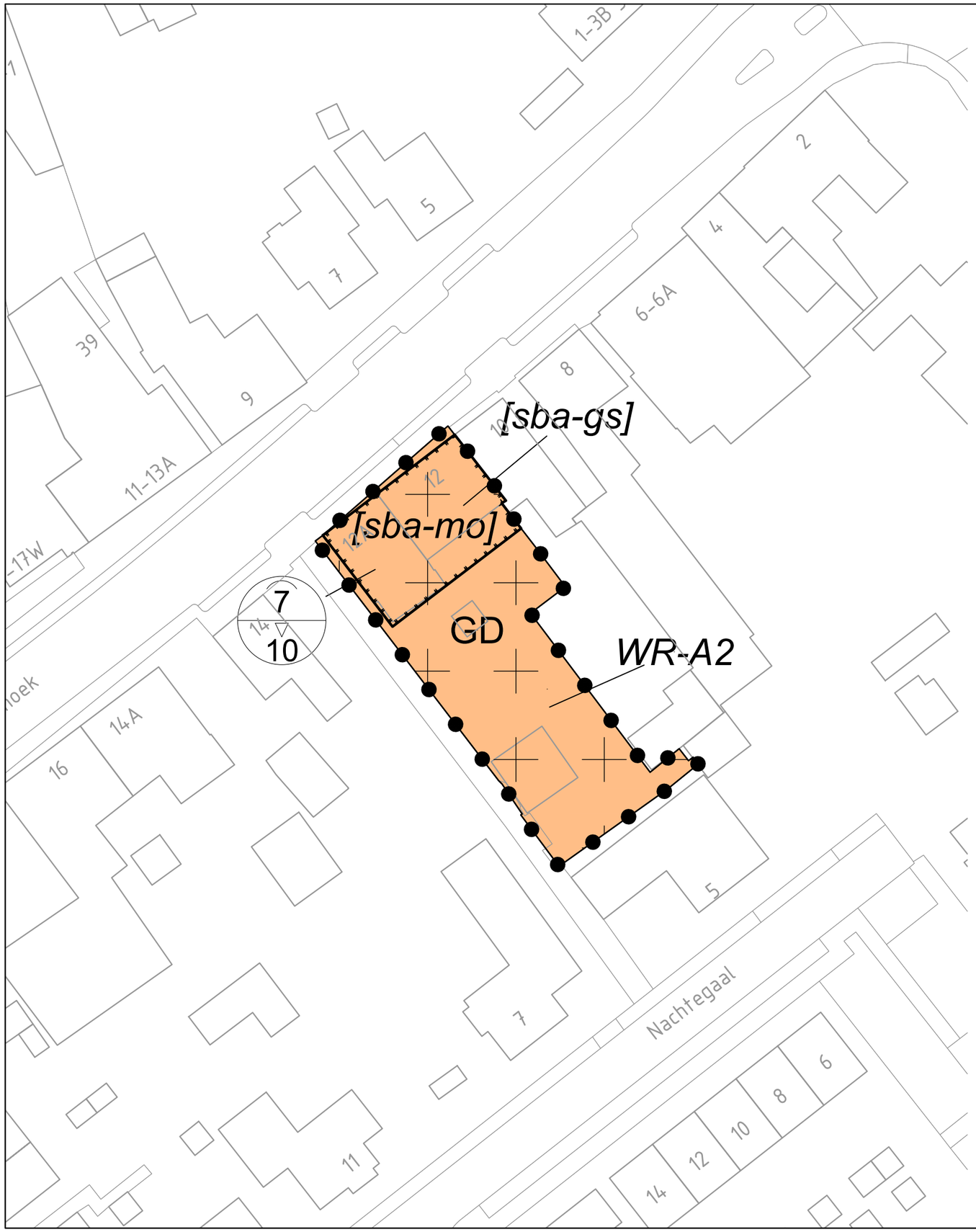

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

GD — Gemengd

Dubbelbestemming

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-gs] — specifieke bouwaanduiding - gesloten

[sba-mo] — specifieke bouwaanduiding - monument

Maatvoering

7 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Bleijenhoek 12 - 12a, Bladel)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

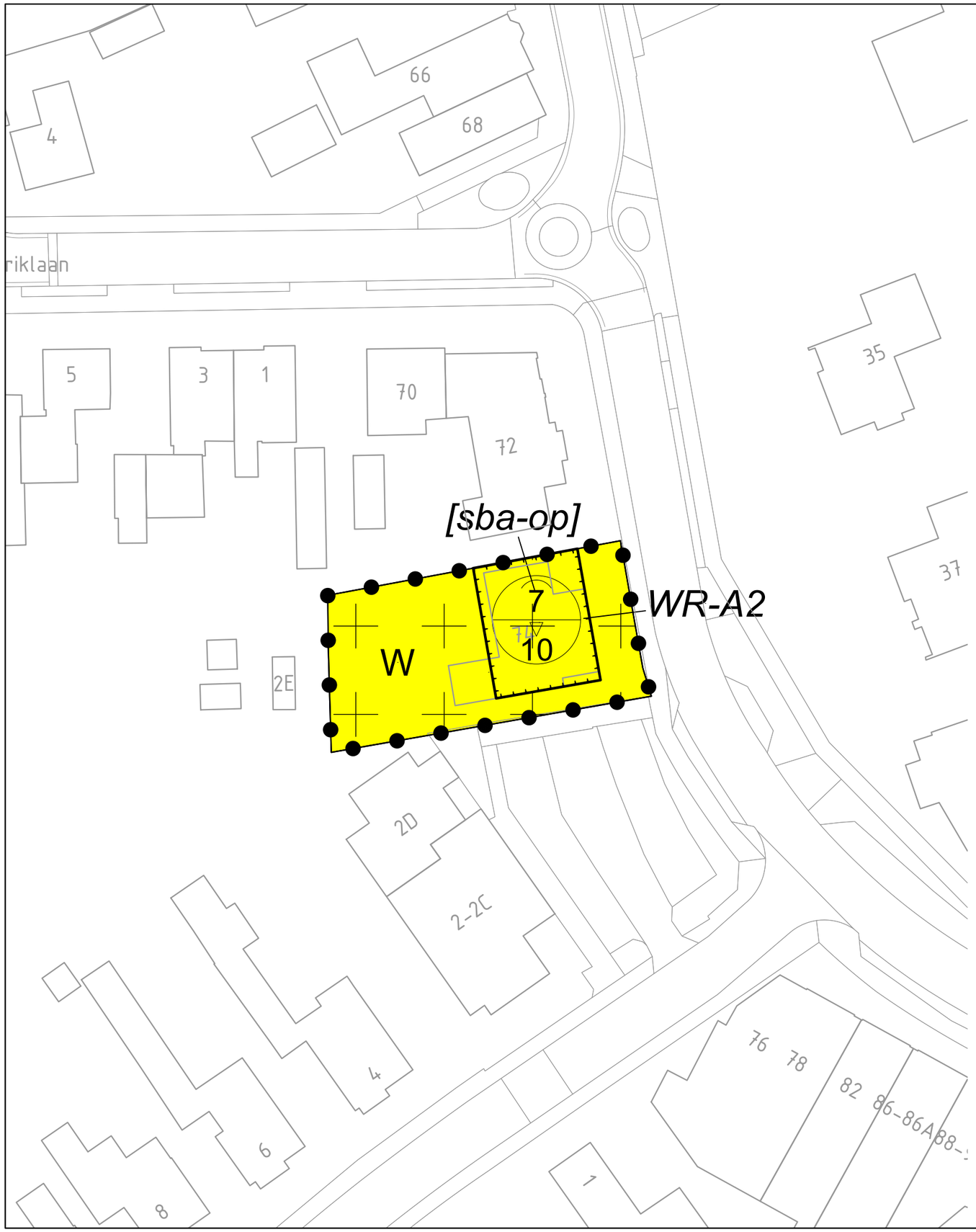

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

W — Wonen

Dubbelbestemming

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduiding

[sba-op] — specifieke bouwaanduiding - open

Maatvoering

7 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Kerkstraat 74, Hapert)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

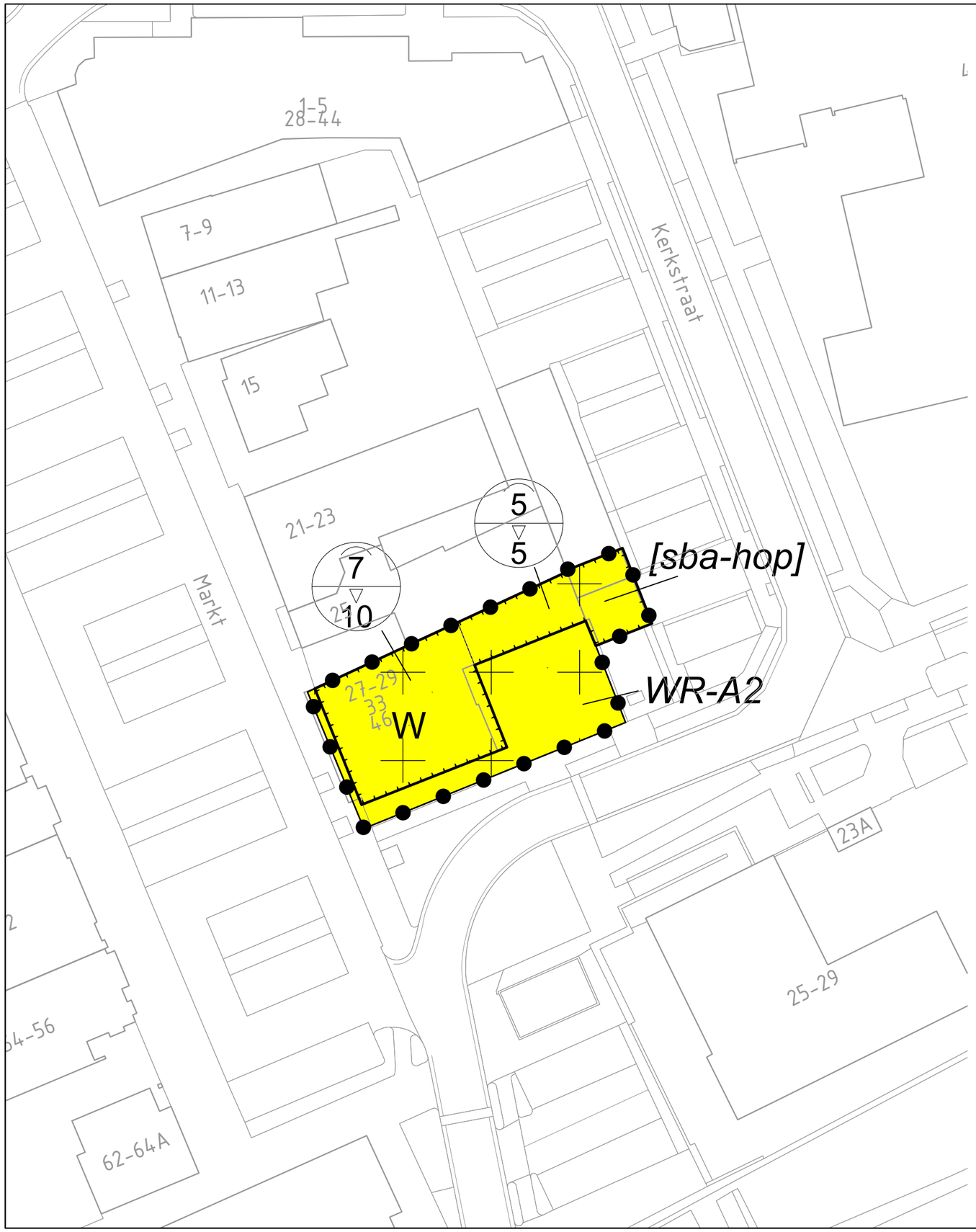

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

W — Wonen

Dubbelbestemming

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduiding

[sba-hop] — specifieke bouwaanduiding - halfopen

Maatvoering

7 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring
(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Kerkstraat 46, Hapert)

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

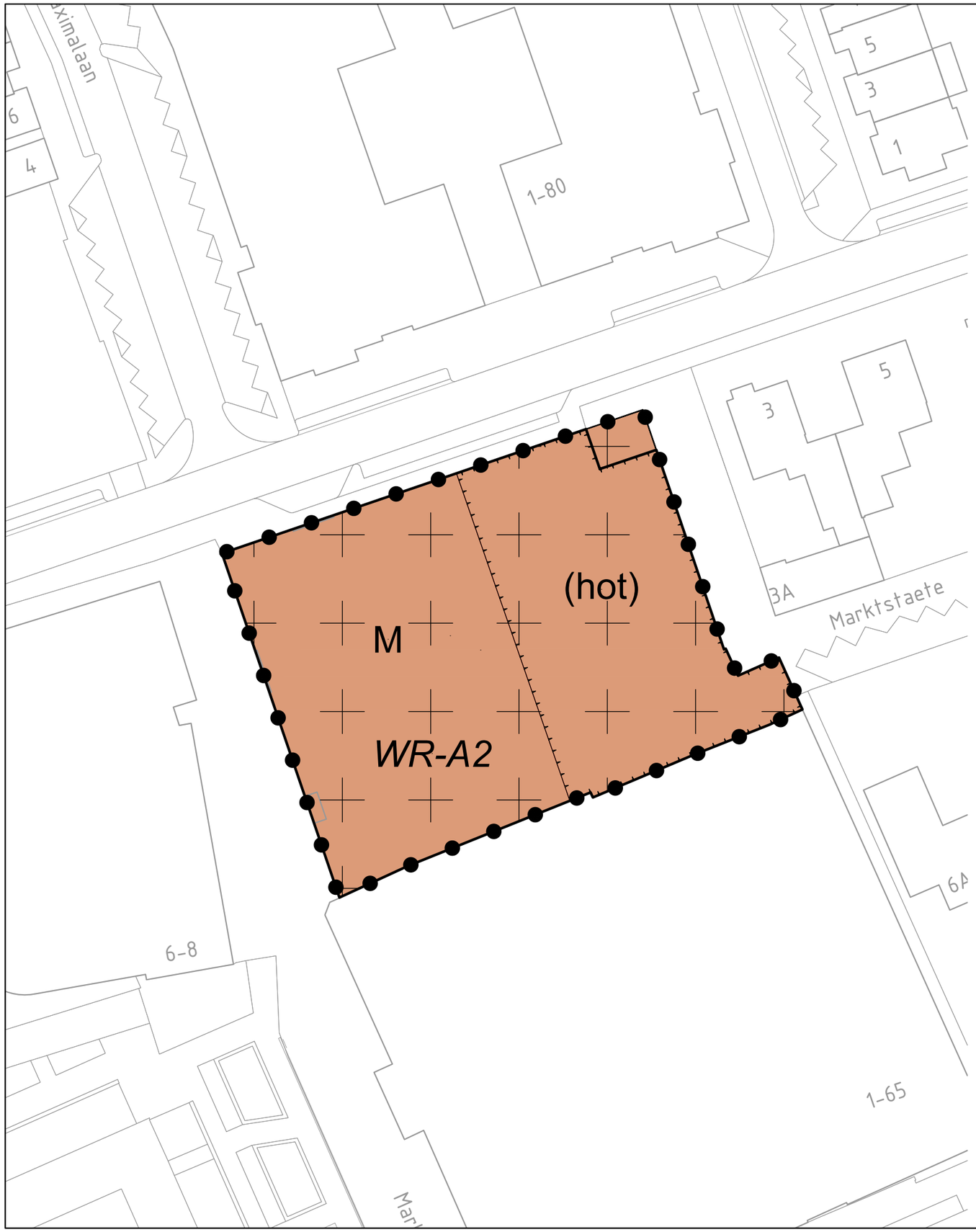

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

M — Maatschappelijk

Dubbelbestemming

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

Bouwvlak

bouwvlak

Functieaanduiding

(hot) — hotel

Verklaring
(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Markt, Bladel)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A3 — Waarde - Archeologie 3

WR-A4.1 — Waarde - Archeologie 4.1

WR-A4.2 — Waarde - Archeologie 4.2

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-hop] — specifieke bouwaanduiding - halfopen

Maatvoeringen

1 — maximum aantal wooneenheden

6 / 11 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Molenweg, Bladel)

Schaal : 1:1000
Papierformaat: A3

0m 10m 20m 30m 40m 50m

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

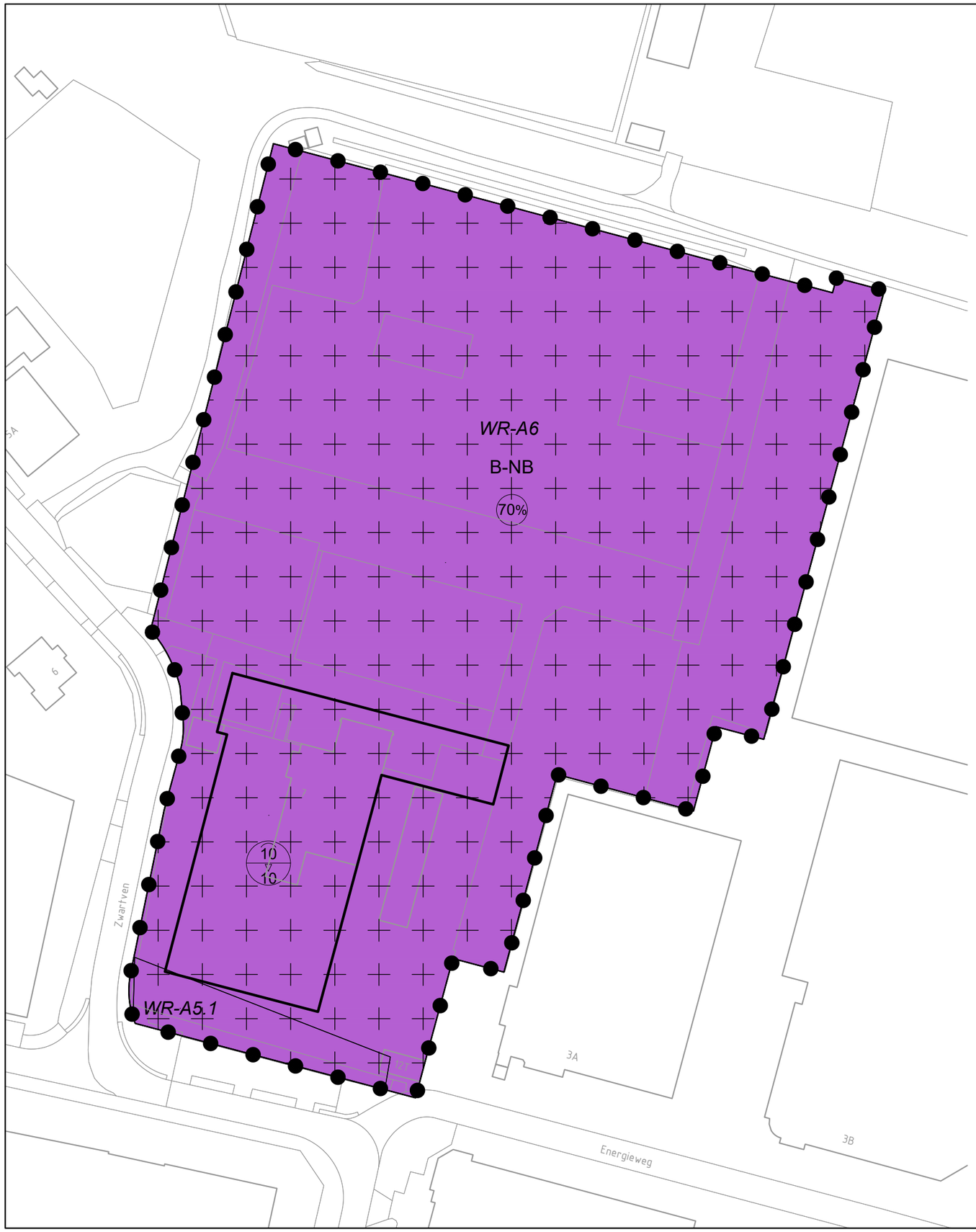

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

B-NB — Bedrijf - Nutsbedrijf

Dubbelbestemmingen

WR-A5.1 — Waarde - Archeologie 5.1

WR-A6 — Waarde - Archeologie 6

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringen

70% — maximum bebouwingspercentage terrein (%)

10 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:1000
Papierformaat: A3

0m 10m 20m 30m 40m 50m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (150 KV Station, Hapert)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

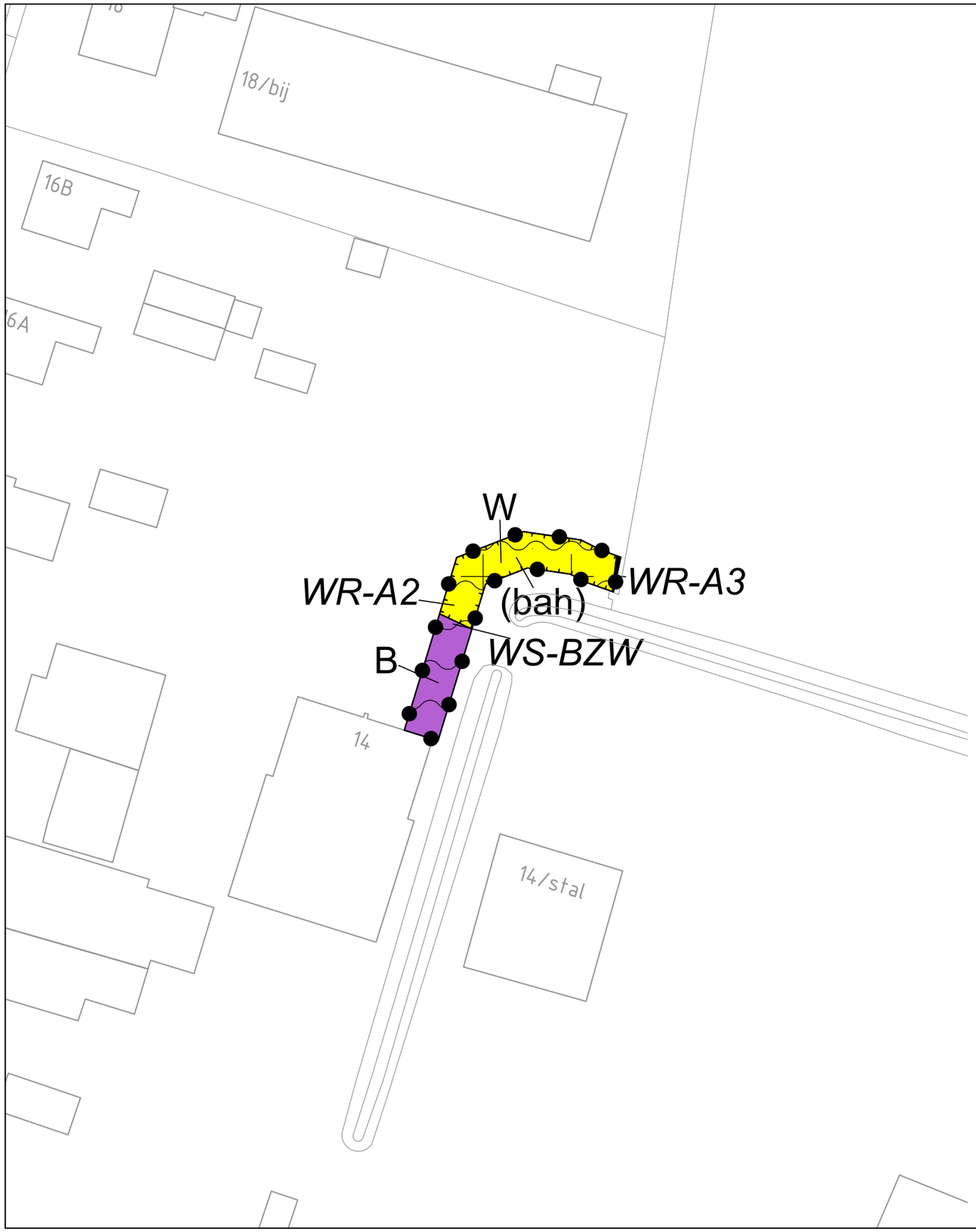

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemmingen

B Bedrijf

W Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A2 Waarde - Archeologie 2

WR-A3 Waarde - Archeologie 3

WS-BZW Waterstaat - Beschermingszone watergang

Functieaanduiding

(bah) bedrijf aan huis

Verklaring
(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Beschermingszone watergang, Hoogeloon)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

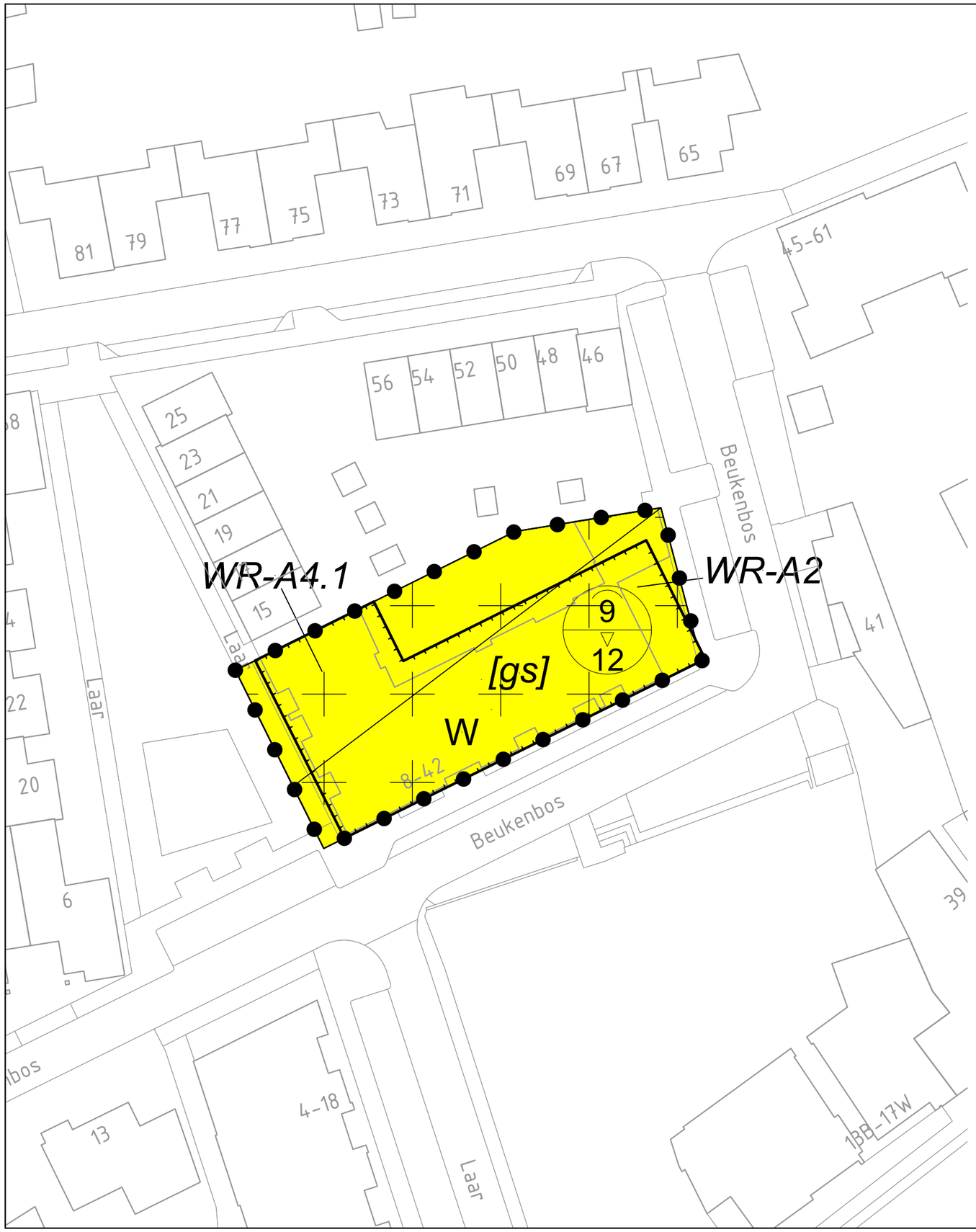

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

WR-A4.1 — Waarde - Archeologie 4.1

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduiding

[gs] — gestapeld

Maatvoering

9 / 12 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Beukenbos 8-42, Bladel)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

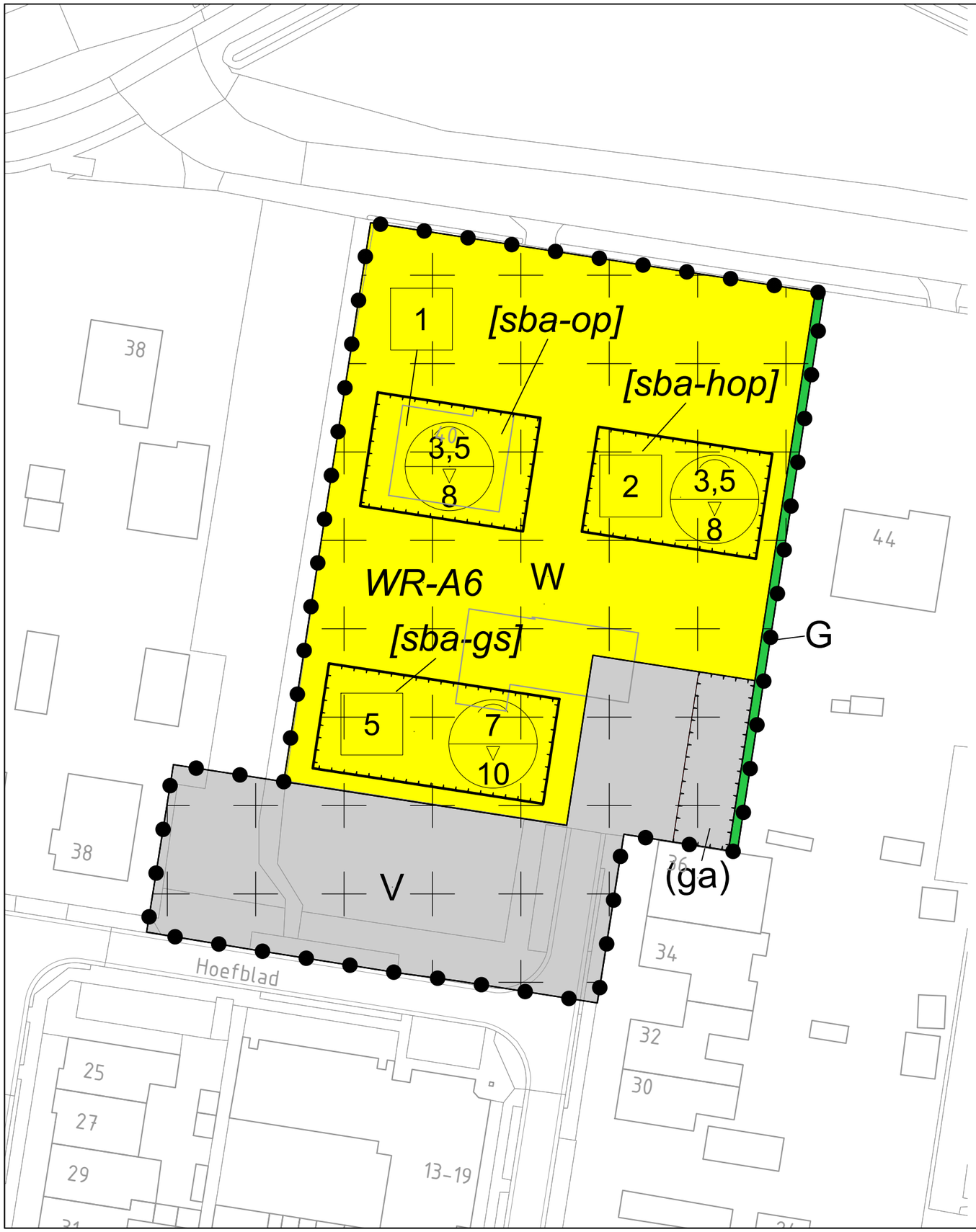

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemmingen

- G — Groen
- W — Wonen
- V — Verkeer

Dubbelbestemming

- WR-A6 — Waarde - Archeologie 6

Functieaanduiding

- (ga) — garage

Bouwvlak

- bouwvlak

Bouwaanduidingen

- [sba-gs] — specifieke bouwaanduiding - gesloten
- [sba-hop] — specifieke bouwaanduiding - halfopen
- [sba-op] — specifieke bouwaanduiding - open

Maatvoeringen

- 1 — maximum aantal wooneenheden
- 7 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

- basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (De Wijer 40, Hapert)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

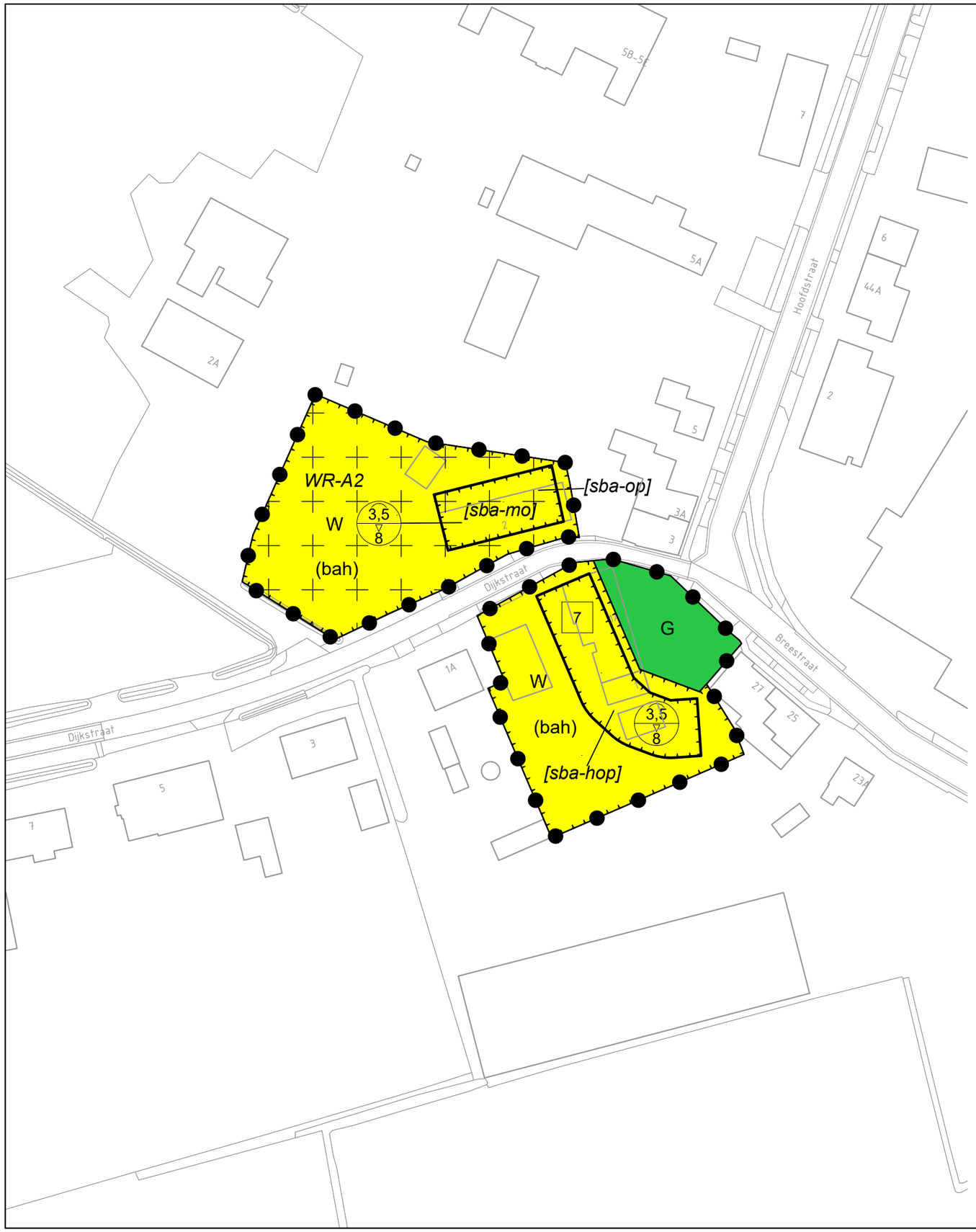

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemmingen

G — Groen

W — Wonen

Dubbelbestemming

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

Functieaanduiding

(bah) — bedrijf aan huis

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-mo] — specifieke bouwaanduiding - monument

[sba-hop] — specifieke bouwaanduiding - halfopen

[sba-op] — specifieke bouwaanduiding - open

Maatvoering

7 — maximum aantal wooneenheden

3,5 / 8 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:1000
Papierformaat: A3

0m 10m 20m 30m 40m 50m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Dijkstraat 2 & Hoofdstraat 1 - 1a, Hoogeloon)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

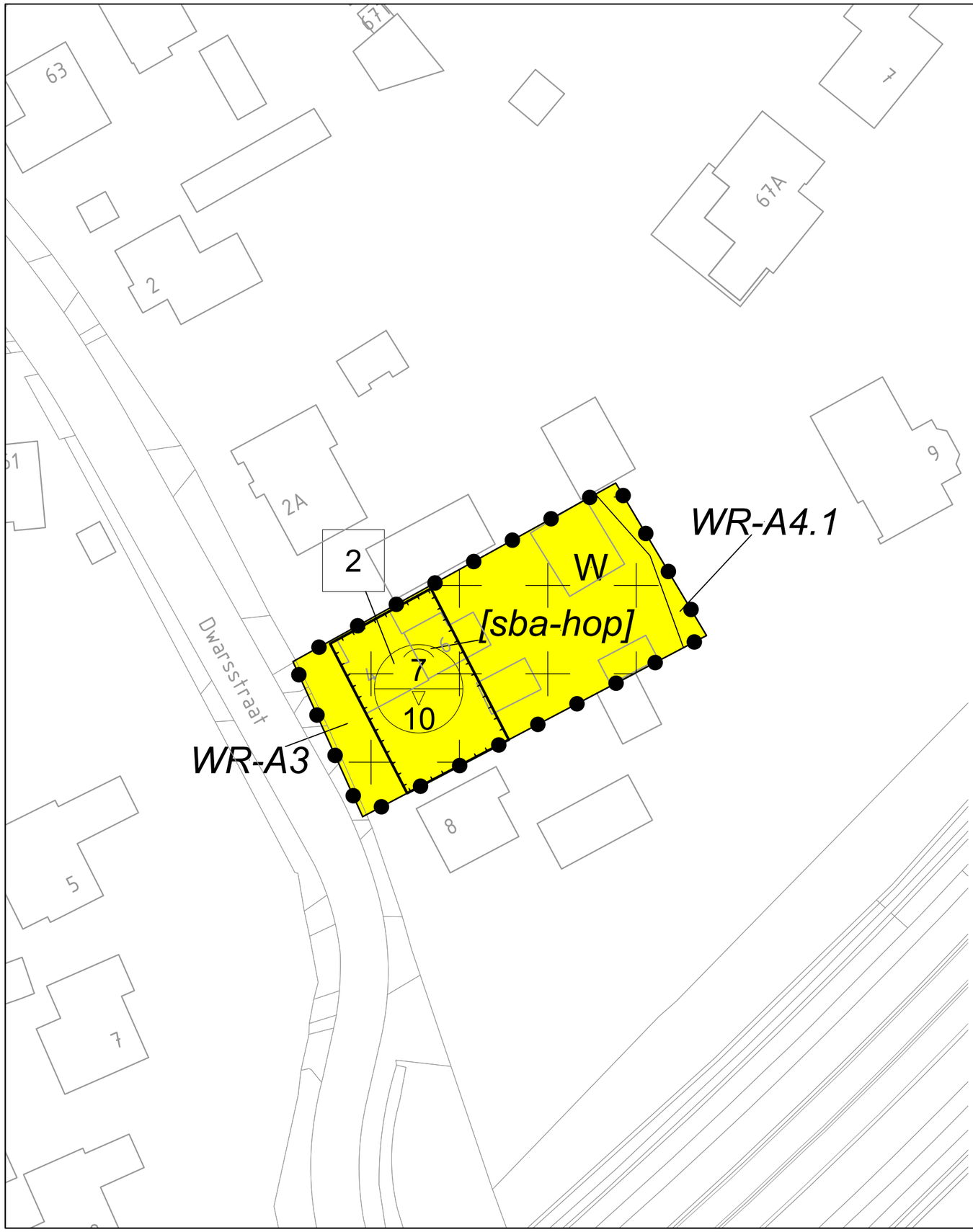

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A3 — Waarde - Archeologie 3

WR-A4.1 — Waarde - Archeologie 4.1

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduiding

[sba-hop] — specifieke bouwaanduiding - halfopen

Maatvoeringen

2 — maximum aantal wooneenheden

7 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Dwarsstraat 4 - 6, Bladel)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

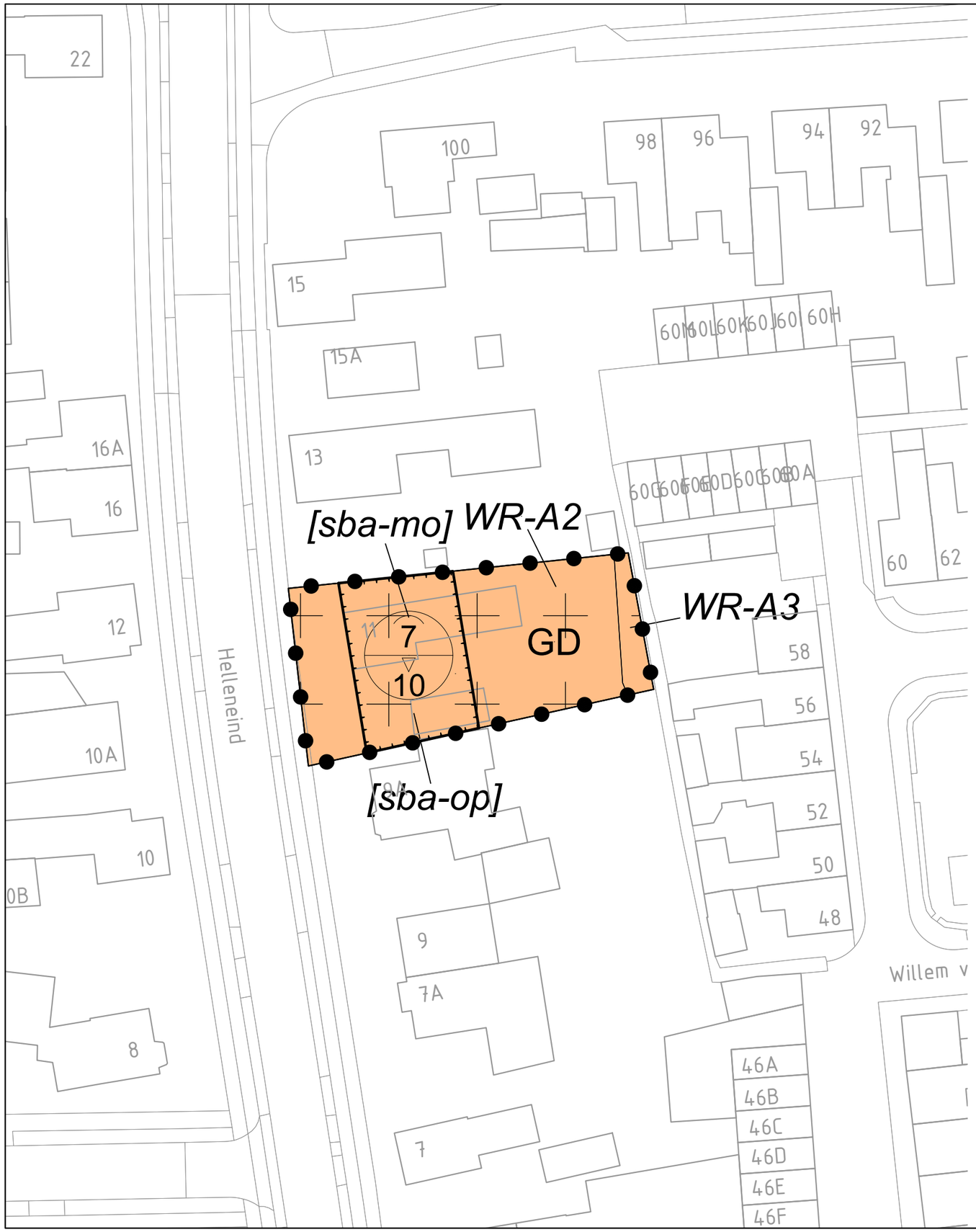

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

GD — Gemengd

Dubbelbestemmingen

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

WR-A3 — Waarde - Archeologie 3

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-mo] — specifieke bouwaanduiding - monument

[sba-op] — specifieke bouwaanduiding - open

Maatvoering

7 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring
(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Helleneind 11, Bladel)

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

GD — Gemengd

Dubbelbestemmingen

WR-A3 — Waarde - Archeologie 3

~~*WR-A4.1*~~ — Waarde - Archeologie 4.1

Functieaanduiding

(dh) — detailhandel

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-mo] — specifieke bouwaanduiding - monument

[sba-op] — specifieke bouwaanduiding - open

Maatvoering

7 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Hoofdstraat 45 & 49 Hoogeloon)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

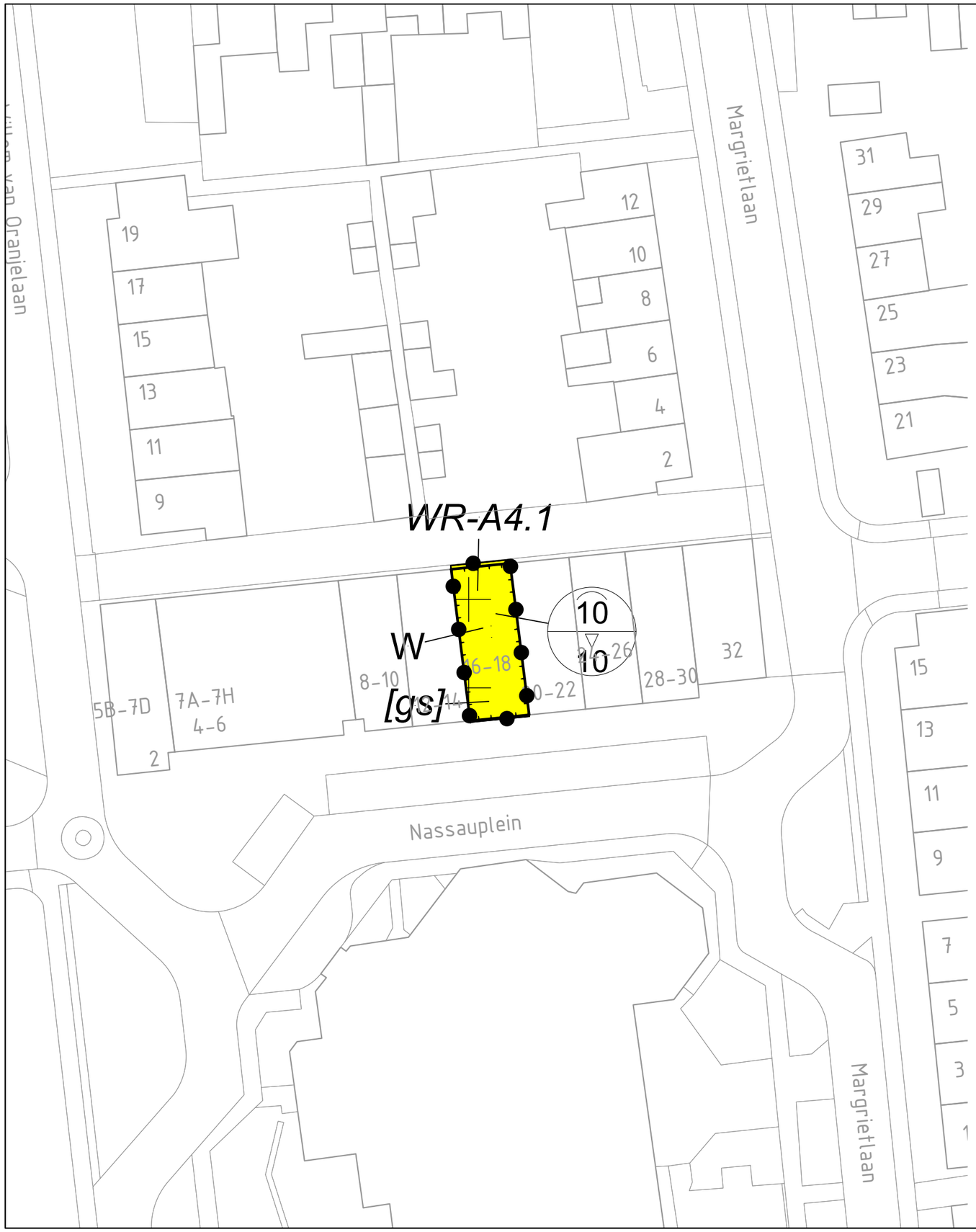

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

W — Wonen

Dubbelbestemming

WR-A4.1 — Waarde - Archeologie 4.1

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduiding

[gs] — gestapeld

Maatvoering

10 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Nassauplein 18, Bladel)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

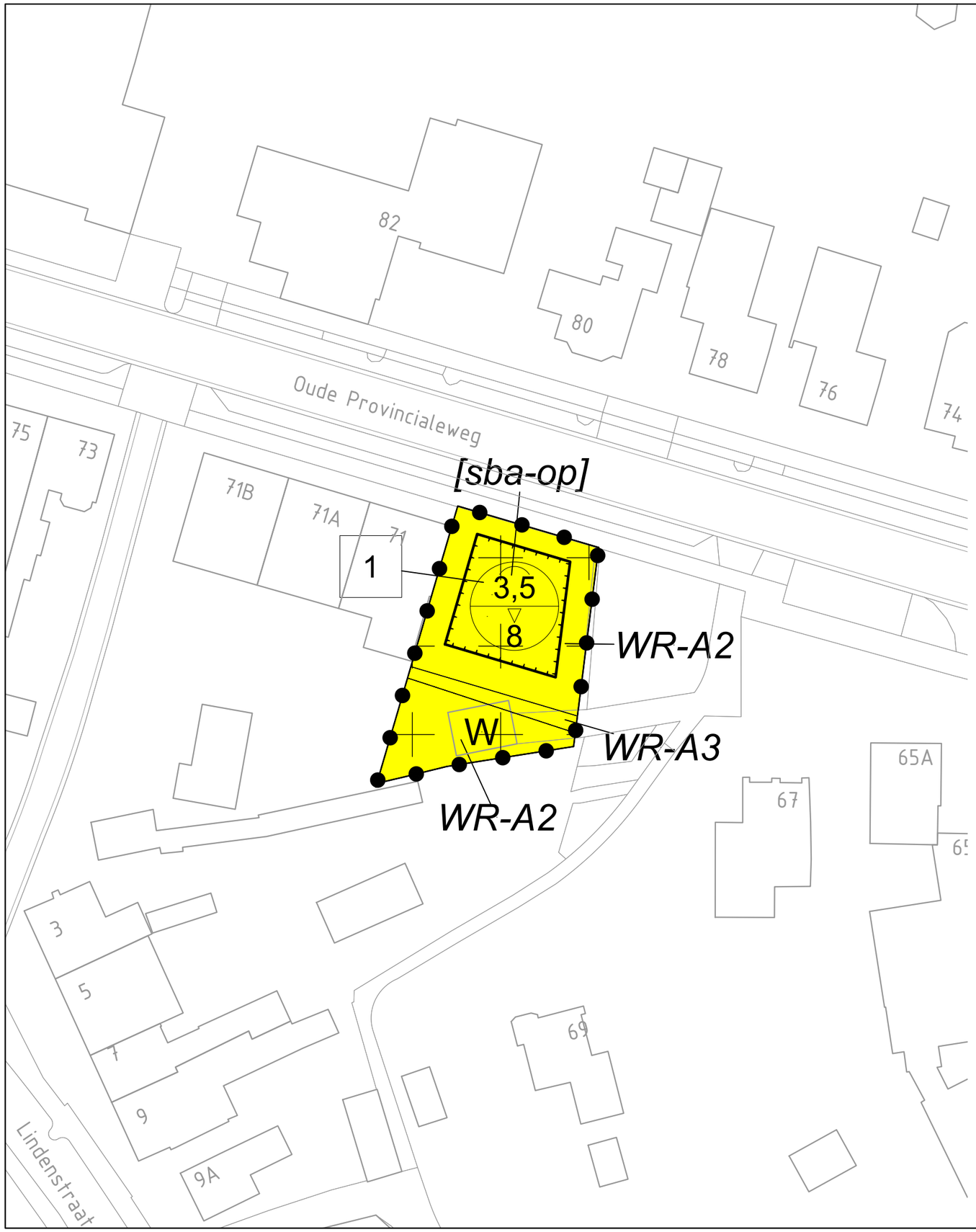

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

WR-A3 — Waarde - Archeologie 3

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduiding

[sba-op] — specifieke bouwaanduiding - open

Maatvoeringen

1 — maximum aantal wooneenheden

3,5 / 8 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Oude Provincialeweg 71, Hapert)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

B-1 Bedrijf - 1

Gebiedsaanduiding

wetgevingzone - wijzigingsgebied

Functieaanduidingen

(b≤3.2) bedrijf tot en met categorie 3.2

(bw) bedrijfswoning

(dv) dienstverlening

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoering

7,5 9 70 % maximum goothoogte (m) maximum bouwhoogte (m) maximum bebouwingspercentage (%)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Raambrug 12, Bladel)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

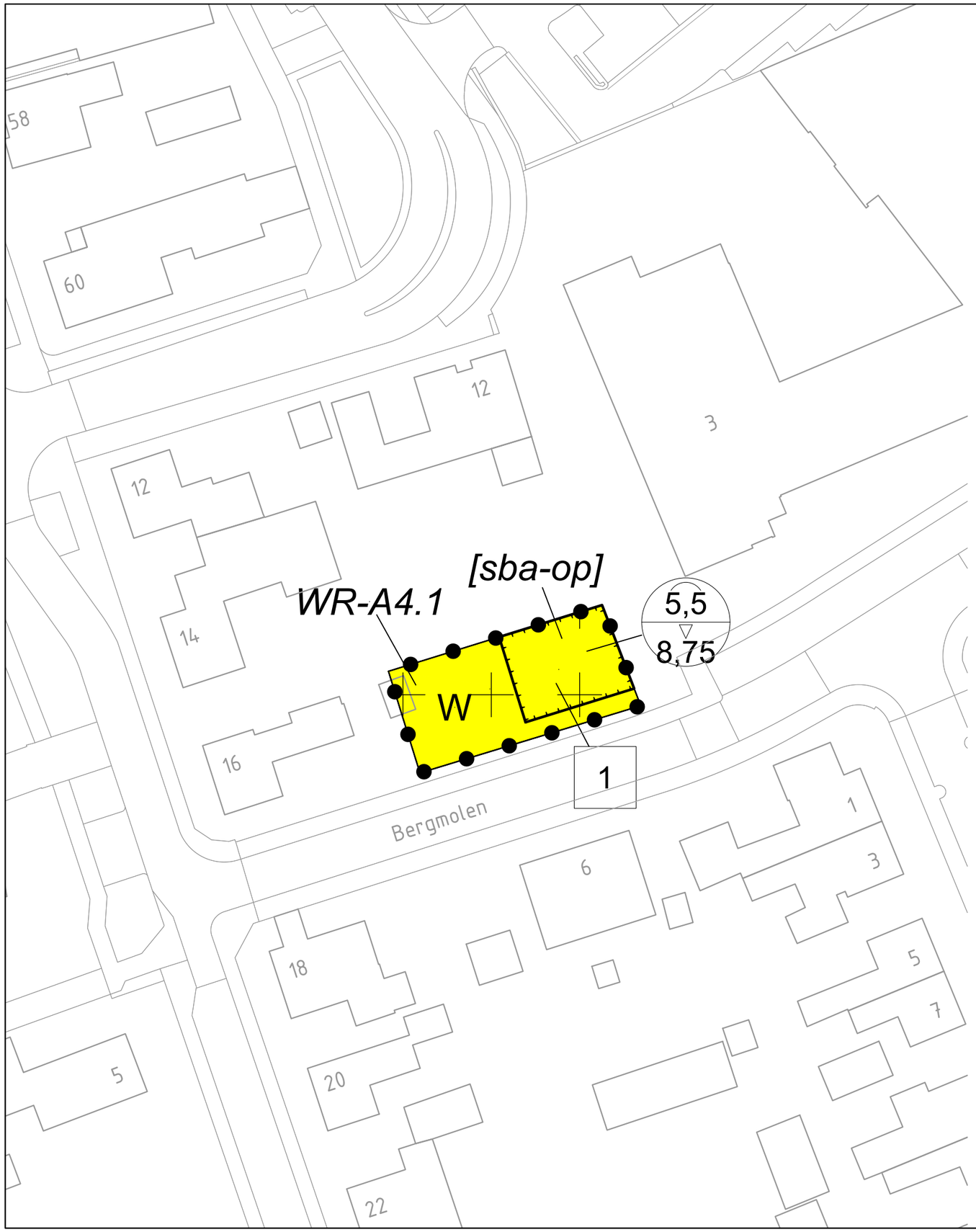

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

W — Wonen

Dubbelbestemming

~~WR-A4.1~~ — Waarde - Archeologie 4.1

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduiding

[sba-op] — specifieke bouwaanduiding - open

Maatvoeringen

1 — maximum aantal wooneenheden

5,5 / 8,75 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Sportparkstraat 16 / Bergmolen ong., Bladel)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

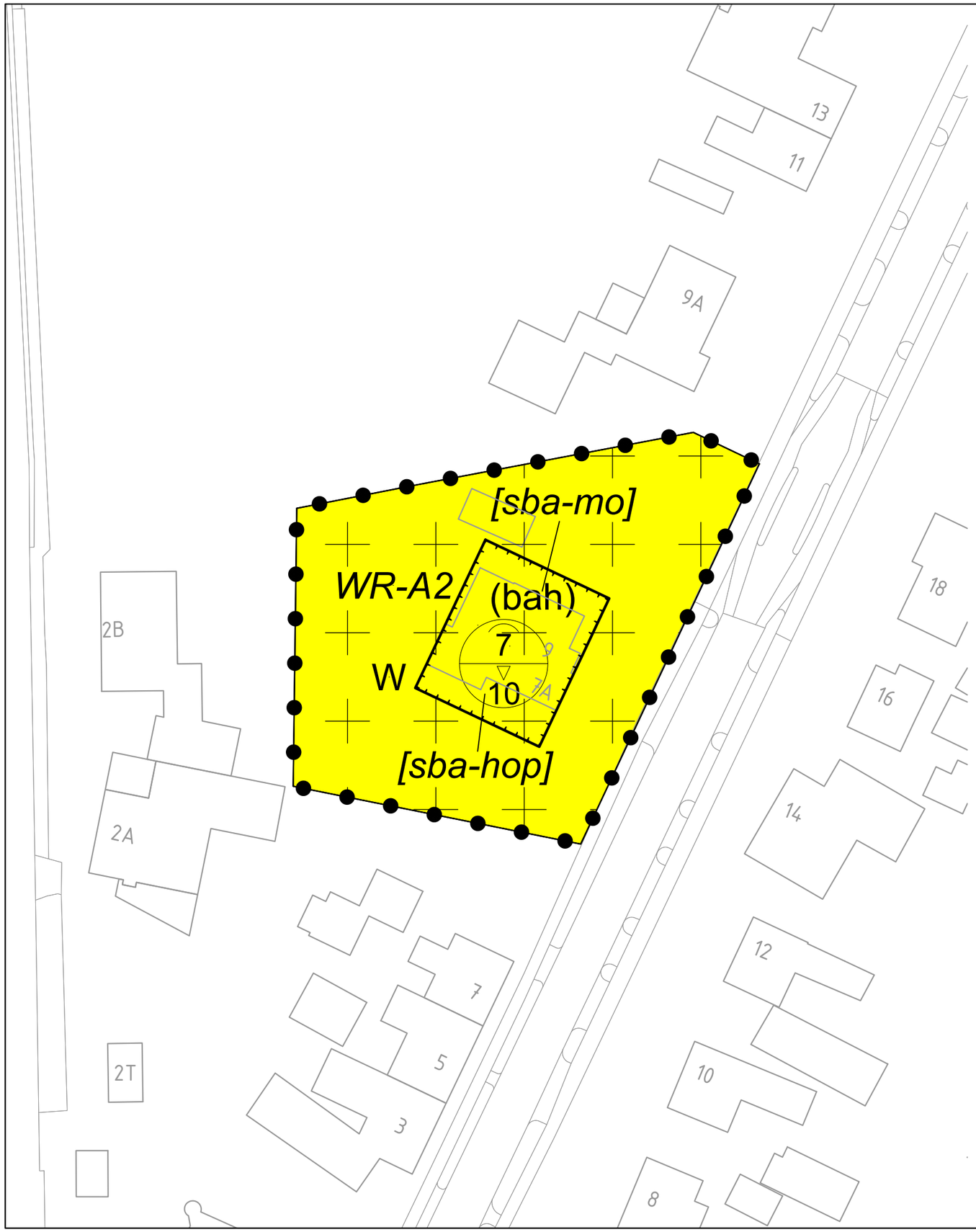

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

W — Wonen

Dubbelbestemming

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

Functieaanduiding

(bah) — bedrijf aan huis

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-mo] — specifieke bouwaanduiding - monument

[sba-hop] — specifieke bouwaanduiding - halfopen

Maatvoering

7 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Vessemseweg 7a, Hoogeloon)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

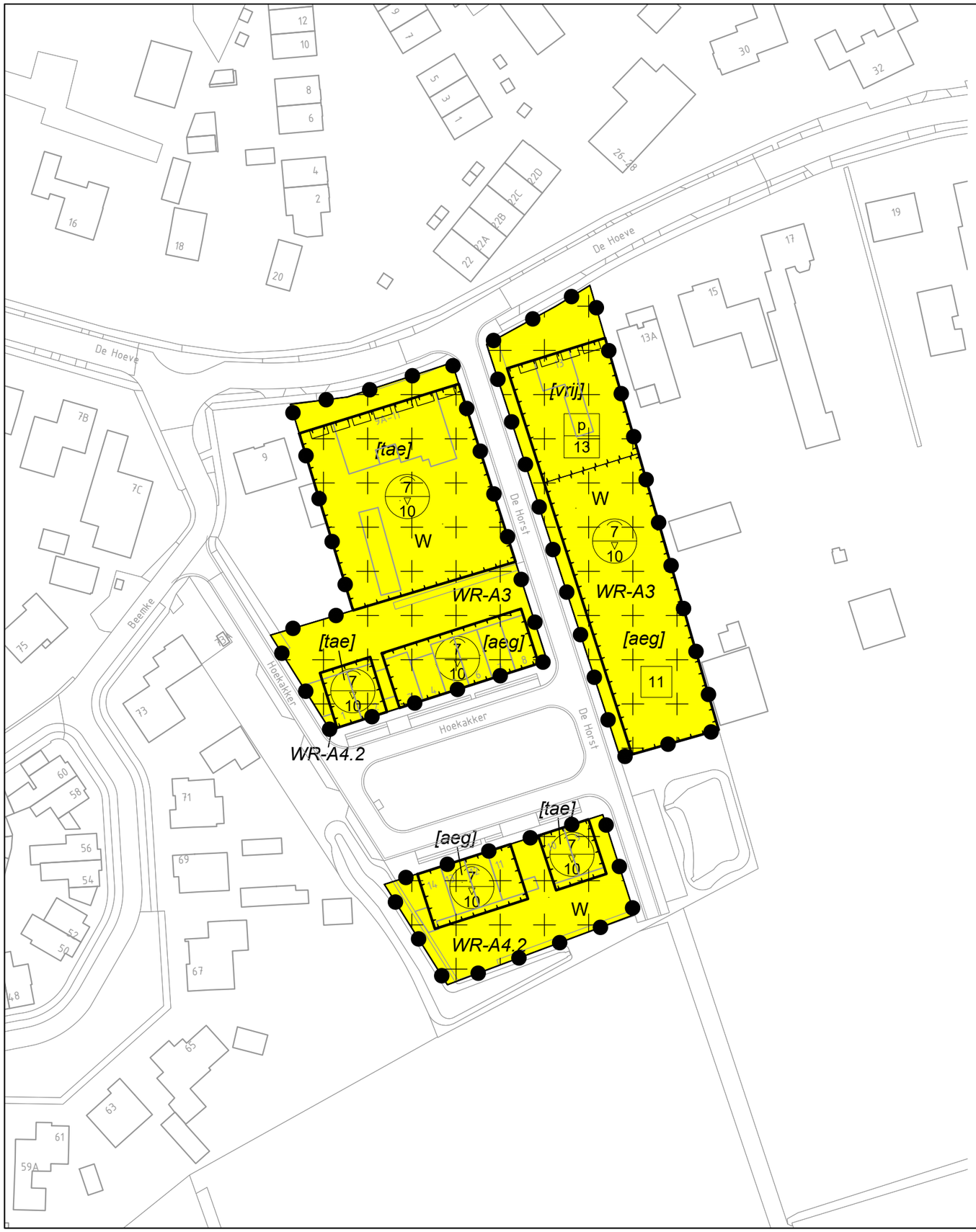

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

W — Wonen

Dubbelbestemming

WR-A2 — Waarde - Archeologie 3

WR-A4.2 — Waarde - Archeologie 4.2

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[aeg] — aaneengebouwd

[tae] — twee-aaneen

[vrij] — vrijstaand

Maatvoeringen

p / 13 — diepte (m)

11 — maximum aantal wooneenheden

7 / 10 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaring

(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (De Hoeve 11 - 13, Netersel)

Schaal : 1:1000
Papierformaat: A3

0m 10m 20m 30m 40m 50m

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

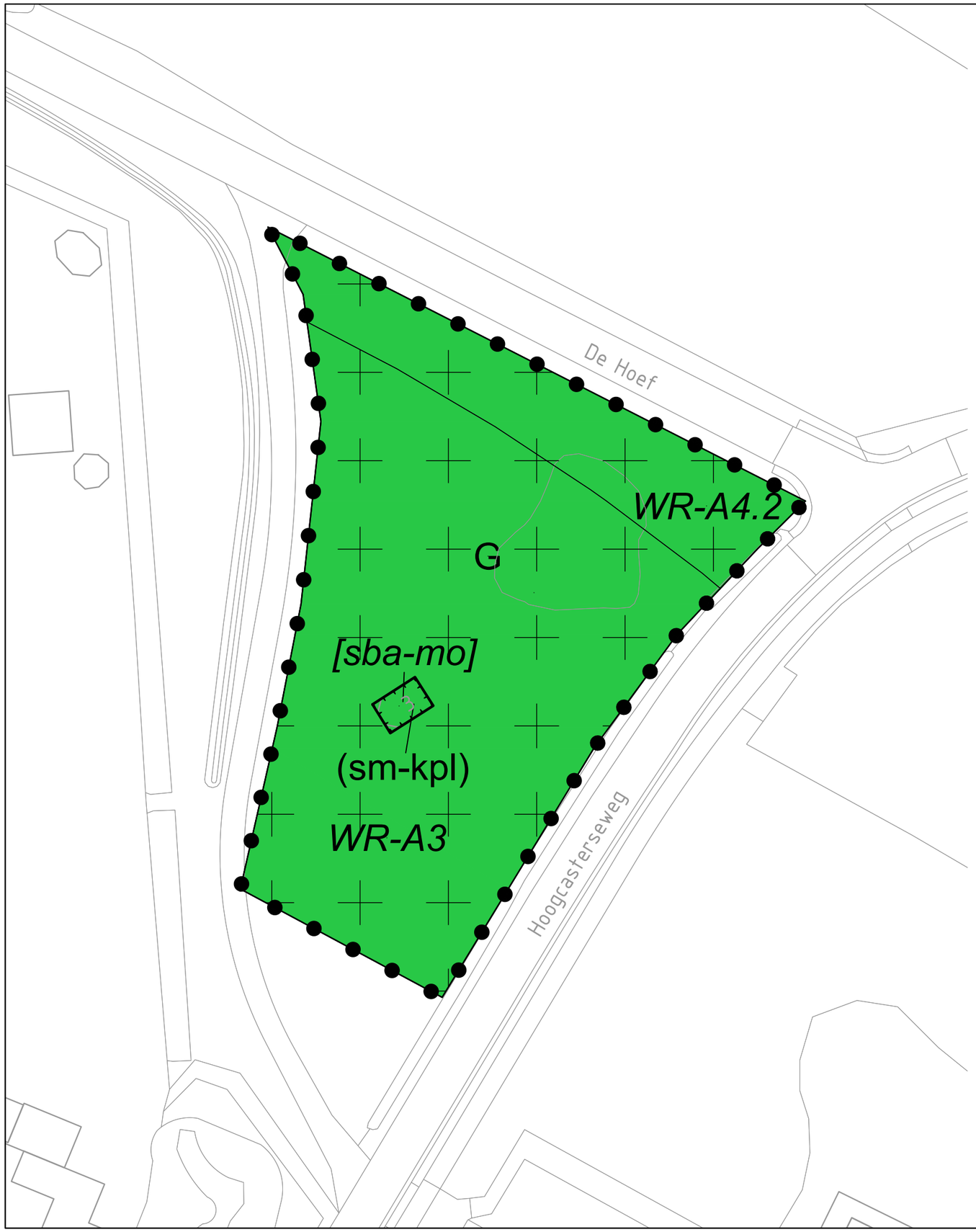

Plangebied

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Enkelbestemming

G — Groen

Dubbelbestemmingen

WR-A3 — Waarde - Archeologie 3

WR-A4.2 — Waarde - Archeologie 4.2

Functieaanduiding

(sm-kpl) — specifieke vorm van maatschappelijk - kapel

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-mo] — specifieke bouwaanduiding - monument

Verklaring
(ondergrond)

basisregistratie grootschalige topografie

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35
4811 GB Breda
telefoon 076-5225262
e-mail info@c5s.nl
website www.c5s.nl

Schaal : 1:500
Papierformaat: A3

0m 5m 10m 15m 20m 25m

Bestemmingsplan Stedelijk gebied 2021

Verbeelding (Hoogcasterseweg 3, Hoogeloon)

Opdrachtgever	:	Gemeente Bladel
Projectnummer	:	203197
Gemeente	:	Bladel
Id./nr.	:	NL.IMRO.1728.BPO6004StedGeb2021-ONTW
Getekend	:	05-01-2021 M.v.B.
Status	:	ontwerp

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED
DATUM 14.06.2021

Gemeente Bladel

Bestemmingsplan Stedelijk Gebied 2021

Nummer R21.033

Advies van commissie Grondgebied op 14.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als hamerstuk 8.1 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.033, Agendapunt 8.1.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1095
Extern Zaak ID	Z190002321
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	8.2
Omschrijving	R20.139 Bestemmingsplan “De Langrijt 4 Hoogeloon”

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R20.139b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R20.139 van burgemeester en wethouders van 11 mei 2021;

gelet op:
- het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening;
- het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht;

overwegende dat:
- het ontwerpbestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon" is opgesteld om de omschakeling van een intensieve veehouderij naar een handelsbedrijf in landbouwmachines, landbouwwerktuigen en tractoren mogelijk te maken;
- het ontwerpbestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon" van 1 oktober 2020 tot en met 11 november 2020 voor een ieder ter inzage heeft gelegen;
- er tegen dit plan een zienswijze is ingekomen;
- deze zienswijze buiten de termijn is ingediend en daarmee niet ontvankelijk is;
- gebleken is dat het ontwerpbestemmingsplan een aantal onvolkomenheden bevat;
- deze onvolkomenheden aanleiding geven om het bestemmingsplan “De Langrijt 4 Hoogeloon” gewijzigd vast te stellen;
- het kostenverhaal is geregeld middels het sluiten van een anterieure overeenkomst;

besluit:
1. geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhaal van kosten anderszins is geregeld;
2. de Nota zienswijze “De Langrijt 4 Hoogeloon” vast te stellen;
3. het bestemmingsplan “De Langrijt 4 Hoogeloon” gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen die voortvloeien uit de Nota zienswijzen;
4. de provincie Noord Brabant te verzoeken om binnen de termijn van 6 weken na vaststelling over te mogen gaan tot bekendmaking van het plan.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R20.139
Onderwerp : Bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon"

Aan de raad

Inleiding
Op 30 oktober 2018 besloten wij medewerking te verlenen aan de procedure tot bestemmingswijziging voor de locatie De Langrijt 4 in Hoogeloon, kadastraal bekend als HGL, sectie H, nummers 813, 814 en 396.
Ter plaatse is een intensieve veehouderij aanwezig, alsmede een handelsbedrijf in landbouwmachines, landbouwwerktuigen en tractoren. Het plan beoogt de intensieve veehouderij te beëindigen en het handelsbedrijf voort te zetten. Hiertoe wordt een gedeelte van de bedrijfsopstallen gesloopt, worden vergunde bouwrechten ingeleverd en het geheel heringericht en landschappelijk ingepast. Het bouwvlak en de totale oppervlakte aan bebouwing zal afnemen.
Het plan past binnen het ruimtelijk beleid en er wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden.
Op 24 september 2020 is met initiatiefnemers een anterieure overeenkomst gesloten waarin afspraken zijn gemaakt over onder meer het kostenverhaal.
Vervolgens heeft het ontwerpbestemmingsplan (bijlagen 03 t/m 05) met ingang van 1 oktober 2020 gedurende zes weken ter inzage gelegen.

Voorstel
1. Geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhaal van kosten anderszins is geregeld;
2. De Nota zienswijze “De Langrijt 4 Hoogeloon” vast te stellen;
3. Het bestemmingsplan “De Langrijt 4 Hoogeloon” gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen die voortvloeien uit de Nota zienswijzen;
4. De provincie Noord Brabant te verzoeken om binnen de termijn van 6 weken na vaststelling over te mogen gaan tot bekendmaking van het plan.

Beoogd effect
Een passende invulling na sanering van een intensieve veehouderij en een ruimtelijke kwaliteitsverbetering ter plaatse.

Argumenten
1.1 Voor het bestemmingsplan “De Langrijt 4 Hoogeloon” geldt geen exploitatieplanplicht
De Wet ruimtelijke ordening schrijft voor dat de gemeente de economische uitvoerbaarheid van een ruimtelijke ontwikkeling regelt (artikel 6.12 Wro). Dit kan door het vaststellen van een exploitatieplan. Uw raad kan hiervan afwijken, als het kostenverhaal op een andere manier geregeld is.
Dit project wordt op verzoek van de initiatiefnemers en voor diens eigen rekening en risico gerealiseerd. Op 24 september 2020 is de anterieure overeenkomst met de initiatiefnemers tot stand gekomen. In deze overeenkomst zijn afspraken gemaakt over onder meer het kostenverhaal, de specifieke voorwaarden en planschadeafwenteling. Hiermee is de economische uitvoerbaarheid zeker gesteld.

2.1 Tegen het ontwerp bestemmingsplan is een zienswijze ingekomen
Een van de wettelijke overlegpartners heeft een zienswijze ingediend tegen het ontwerpplan.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Elian Pas	088-4970517

Deze zienswijze is ontvangen na afloop van de inzagetermijn en daarmee feitelijk niet ontvankelijk. In de concept “Nota zienswijze De Langrijt 4 te Hoogeloon” is de zienswijze samengevat weergegeven en beantwoord.

2.2 Ambtshalve wijzigingen geven aanleiding het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen
Mede door de ingebrachte reactie van één van de wettelijke overlegpartners is gebleken dat de planologische borging van de op perceel aanwezige hoogspanningsmast niet aansluit bij de veiligheidseisen die op dit moment aan dergelijke hoogspanningsverbindingen worden gesteld. Op hoofdlijnen betekent dit dat het plan aanpassing behoeft.
Enerzijds leidt dit ertoe dat de regels van het plan aangevuld moeten worden.
Anderzijds leiden deze veiligheidseisen ertoe dat de feitelijke inrichting van het perceel enigszins dient te worden aangepast ten opzichte van het ontwerp. Daarbij blijven de uitgangspunten van het ontwerpplan onveranderd.
In de concept “Nota zienswijze De Langrijt 4 te Hoogeloon” (bijlage 02) worden deze ambtshalve wijzigingen nader toegelicht.

3.1 Het bestemmingsplan past binnen wettelijke kaders en relevante beleidsuitgangspunten
Alle noodzakelijke vooronderzoeken zijn uitgevoerd en de resultaten hiervan zijn verwerkt in de toelichting van het bestemmingplan en bijbehorende bijlagen. Hieruit volgt dat er geen belemmeringen zijn voor de gewenste bestemmingswijziging.
Uit de belangrijkste beleidskaders volgt dat bij sanering van agrarische bedrijven mogelijkheden bestaan om hervestiging van andere specifieke vormen van bedrijvigheid toe te staan. Uitgangspunt daarbij is dat er sprake moet zijn van aanzienlijke kwaliteitsverbetering. In dit geval heeft de ontwikkeling tot gevolg dat een intensieve veehouderij wordt gesaneerd, dat een gedeelte van de aanwezige bedrijfsopstallen wordt gesloopt en vergunde bouwmogelijkheden worden ingeleverd. Het bestemmings- en bouwvlak wordt verkleind, evenals de maximaal toegestane oppervlakte aan bebouwing.
Doordat het geheel wordt heringericht en landschappelijk wordt ingepast, leidt de ontwikkeling tot een ruimtelijke kwaliteitsverbetering ter plaatse en een verbetering van het woon- en leefklimaat voor de omgeving.
Er zijn geen belemmeringen om aan de raad voor te stellen tot vaststelling van het voorliggende bestemmingsplan over te gaan.

4.1 Voortgang in de ontwikkeling te houden
Vanwege de gewijzigde vaststelling dient Gedeputeerde Staten gedurende zes weken de gelegenheid te krijgen om te reageren op de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan (artikel 3.8 lid 4 Wro). Normaal gesproken mag pas daarna het bestemmingsplan ter inzage worden gelegd. De provincie heeft geen zienswijze ingediend op het ontwerp bestemmingsplan en de wijzigingen hebben geen invloed op de provinciale belangen. Om voortgang voor de initiatiefnemer te bespoedigen wordt voorgesteld om de provincie te verzoeken om binnen de termijn van 6 weken over te mogen gaan tot bekendmaking van de plannen.

Kanttekeningen
1 Door gewijzigde vaststelling bestaat een risico op beroep
Doordat het plan gewijzigd wordt vastgesteld, staat de mogelijkheid tot het instellen van beroep niet alleen open voor indieners van een zienswijze, maar voor een ieder die door de wijzigingen van het plan in zijn belangen wordt geschaad.
Aangezien de wijzigingen geen verandering brengen in de uitgangspunten van het ontwerpbestemmingsplan, is de verwachting dat het risico op beroep klein is.

Financiën
Er is sprake van een partiële herziening van het bestemmingsplan op verzoek. Alle kosten hiervoor zijn ook voor rekening van de initiatiefnemers. Voor het kostenverhaal zijn wij op 24 september 2020 een overeenkomst aangegaan met de initiatiefnemers. In deze overeenkomst hebben we afspraken gemaakt over onder meer het kostenverhaal.
Hierdoor heeft het bestemmingsplan geen financiële gevolgen voor de gemeente.

Communicatie

De initiatiefnemer heeft vooraf een omgevingsdialoog gevoerd. De omwonenden zijn daardoor op de hoogte van dit initiatief.

Uitvoering
Vanwege de gewijzigde vaststelling krijgen Gedeputeerde Staten van de provincie na vaststelling gedurende zes weken de gelegenheid om te reageren op de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan (artikel 3.8 lid 4 Wro). Pas daarna kan het bestemmingsplan bekend worden gemaakt en ter inzage worden gelegd. Aan de provincie zal worden verzocht om eerder te mogen overgaan tot bekendmaking.

Bladel, 11 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (20it.05518);
02. Nota zienswijze De Langrijt 4 te Hoogeloon (20it.05920);
03. Verbeelding ontwerp bestemmingsplan (20it.05520);
04. Regels ontwerp bestemmingsplan (20it.05521);
05. Toelichting ontwerp bestemmingsplan (20it.05522).

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

20it.05518

Ontwerp-raadsbesluit

20it.05518

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R20.139 van burgemeester en wethouders van 11 mei 2021;

gelet op:
- het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening;
- het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht;

overwegende dat:
- het ontwerpbestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon" is opgesteld om de omschakeling van een intensieve veehouderij naar een handelsbedrijf in landbouwmachines, landbouwwerktuigen en tractoren mogelijk te maken;
- het ontwerpbestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon" van 1 oktober 2020 tot en met 11 november 2020 voor een ieder ter inzage heeft gelegen;
- er tegen dit plan een zienswijze is ingekomen;
- deze zienswijze buiten de termijn is ingediend en daarmee niet ontvankelijk is;
- gebleken is dat het ontwerpbestemmingsplan een aantal onvolkomenheden bevat;
- deze onvolkomenheden aanleiding geven om het bestemmingsplan “De Langrijt 4 Hoogeloon” gewijzigd vast te stellen;
- het kostenverhaal is geregeld middels het sluiten van een anterieure overeenkomst;

besluit:

1. geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhaal van kosten anderszins is geregeld;
2. de Nota zienswijze “De Langrijt 4 Hoogeloon” vast te stellen;
3. het bestemmingsplan “De Langrijt 4 Hoogeloon” gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van de wijzigingen die voortvloeien uit de Nota zienswijzen;
4. de provincie Noord Brabant te verzoeken om binnen de termijn van 6 weken na vaststelling over te mogen gaan tot bekendmaking van het plan.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

NOTA ZIENSWIJZE BESTEMMINGSPLAN "De Langrijt 4, Hoogeloon"

Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan "De Langrijt 4, Hoogeloon" heeft van 1 oktober 2020 tot en met 11 november 2020 ter inzage gelegen. Gedurende de termijn van terinzagelegging is duidelijk geworden dat het plan op onderdelen nog (ambtshalve) gewijzigd moet worden.

Er is een zienswijze ontvangen van een wettelijk vooroverlegpartner.
Deze zienswijze is een dag na sluiting van de zienswijze termijn, dus niet tijdig, binnengekomen. Hoewel de zienswijze daarmee feitelijk niet ontvankelijk is, is de inhoud hiervan in het kader van een zorgvuldige besluitvorming wel inhoudelijk beoordeeld. Deze reactie geeft daarom mede reden het plan op onderdelen (ambtshalve) te wijzigen.

Hieronder worden de hoofdpunten van de ingediende zienswijze weergegeven, beoordeeld en van een standpunt voorzien. De raad heeft de integrale tekst van de ingediende zienswijze ontvangen.

In deze nota worden alle voorgenomen wijzigingen ten opzichte van het ontwerpplan benoemd. Daarna worden deze aanpassingen verwerkt en wordt de nota namens de raad ondertekend.

A. Ambtshalve wijzigingen

Ambtshalve wijziging 1
Tijdens de periode dat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage zijn enkele omissies en onvolkomenheden geconstateerd. Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast.

1. Toelichting

1. Op bladzijde 3 wordt in paragraaf 1.2 de ligging van het plangebied aangeduid met een onjuist kadastraal perceelnummer. Deze tekst wordt gecorrigeerd in: kadastraal bekend als gemeente Hoogeloon, sectie H, nummers 813, 814 en 396.

2. In paragraaf 3.1, pagina 12, dient de tekst te worden geactualiseerd naar het geldende Rijksbeleid. Deze tekst wordt gewijzigd van:

   Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
   In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (vastgesteld op 13 maart 2012) staan de plannen van de Rijksoverheid voor ruimte en mobiliteit. Het Rijk stelt dat er een aanpak dient te ontstaan waarmee Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig maakt. Om dit te kunnen bewerkstelligen laat het Rijk de ruimtelijke ordening meer over aan de decentrale overheden (provincie en gemeenten) en komt de gebruiker centraal te staan.
   Het Rijk blijft verantwoordelijk voor het systeem van ruimtelijke ordening. Daarnaast kan een Rijksverantwoordelijkheid aan de orde zijn indien:
   - *een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt. Bijvoorbeeld ruimte voor militaire activiteiten en opgaven in de stedelijke regio's rondom de mainports, brainports, greenports en valleys;*
   - *over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan. Bijvoorbeeld voor biodiversiteit, duurzame energie, watersysteemherstel of werelderfgoed;*
   - *een onderwerp provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is. Bijvoorbeeld de hoofdnetten van weg, spoor, water en energie, maar ook de bescherming van gezondheid van inwoners. Het Rijk kiest drie doelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):*
   - *het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;*
   - *het verbeteren en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;*
   - *het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.*

   Uit bovenstaande drie doelen zijn de dertien nationale belangen naar voren gekomen. Deze zijn geografisch weergegeven via de Nationale hoofdstructuur.

Naar:

Nationale Omgevingsvisie
Op 11 september 2020 heeft het Rijk vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. De NOVI omvat een langetermijnvisie op de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De intentie van het Rijk is om met de NOVI een perspectief te bieden om grote maatschappelijke opgaven aan te pakken. Bij die opgaven kan worden gedacht grote en complexe opgaven met betrekking tot klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw. Een centraal aspect van de NOVI is de focus op een nieuwe aanpak van vraagstukken in de fysieke leefomgeving. Werken op basis van integraliteit met betrekking tot verschillende vraagstukken in plaats van sectorale aanpakken voor individuele vraagstukken vormt de kern van deze nieuwe aanpak. Het streven naar integraliteit dat onderdeel is van de NOVI valt samen in vier verschillende prioriteiten waartussen een onderscheid wordt gemaakt in de NOVI, te weten:

- *Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;*
- *Duurzaam economisch groeipotentieel;*
- *Sterke en gezonde steden en regio's;*
- *Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.*

Binnen de NOVI worden drie afwegingsprincipes gehanteerd om te komen tot weloverwogen beleidskeuzes. Die zouden moeten helpen bij het afwegen en prioriteren van verschillende belangen en opgaven:

1. *Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies;*
2. *Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;*
3. *Afwentelen wordt voorkomen.*

De nationale overheid richt zijn in de NOVI zich op 21 verschillende nationale belangen:

1. *Bevorderen van een duurzame ontwikkeling van Nederland als geheel en van alle onderdelen van de fysieke leefomgeving;*
2. *Realiseren van een goede leefomgevingskwaliteit;*
3. *Waarborgen en versterken van grensoverschrijdende en internationale relaties;*
4. *Waarborgen en bevorderen van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving;*
5. *Zorg dragen voor een woningvoorraad die aansluit op de woonbehoeften;*
6. *Waarborgen en realiseren van een veilig, robuust en duurzaam mobiliteitssysteem;*
7. *In stand houden en ontwikkelen van de hoofdinfrastructuur voor mobiliteit;*
8. *Waarborgen van een goede toegankelijkheid van de leefomgeving;*
9. *Zorg dragen voor nationale veiligheid en ruimte bieden voor militaire activiteiten;*
10. *Beperken van klimaatverandering;*
11. *Realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, die in 2050 CO_2-arm is, en de daarbij benodigde hoofdinfrastructuur;*
12. *Waarborgen van de hoofdinfrastructuur voor transport van stoffen via (buis)leidingen;*
13. *Realiseren van een toekomstbestendige, circulaire economie;*
14. *Waarborgen van de waterveiligheid en de klimaatbestendigheid (inclusief vitale infrastructuurvoor water en mobiliteit);*
15. *Waarborgen van een goede waterkwaliteit, duurzame drinkwatervoorziening en voldoende beschikbaarheid van zoetwater;*
16. *Waarborgen en versterken van een aantrekkelijk ruimtelijk-economisch vestigingsklimaat;*
17. *Realiseren en behouden van een kwalitatief hoogwaardige digitale connectiviteit;*
18. *Ontwikkelen van een duurzame voedsel- en agroproductie;*
19. *Behouden en versterken van cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang;*
20. *Verbeteren en beschermen van natuur en biodiversiteit;*
21. *Ontwikkelen van een duurzame visserij.*

3. Op bladzijde 16 wordt in paragraaf 3.3 staat per abuis "Omgevingsvisie 1.0" in plaats van "Omgevingsvisie 1.1". Deze tekst wordt gecorrigeerd.

4. Planregels
N.v.t.

5. Verbeelding
N.v.t.

Ambtshalve wijziging 2
Binnen het plangebied is een hoogspanningsmast aanwezig. Deze mast maakt onderdeel uit van de 150.000 Volt hoogspanningsverbinding Eindhoven Zuid – Hapert en is daarmee aangeduid als vitale infrastructuur. Om het functioneren van deze hoogspanningsverbinding en de veiligheid hiervan te kunnen waarborgen is een juiste planologische borging noodzakelijk.
Gebleken is dat de wijze waarop deze borging in het ontwerpplan is opgenomen niet voldoende is en dat dit dient te worden aangepast.

In het (rijks)beleid rond hoogspanningsleidingen spelen twee zones een rol; de indicatieve zone en de belemmeringenstrook. De indicatieve zone is gebaseerd op het voorzorgbeginsel waarbij dient te worden voorkomen dat in nieuwe situaties gevoelige bestemmingen worden gerealiseerd in de nabijheid van een dergelijke leiding. Daarnaast geldt er de belemmeringenstrook. Binnen deze zone is in principe geen bebouwing (of werkzaamheden) toegestaan en is altijd schríftelijke toestemming van de netbeheerder noodzakelijk. Deze zone is kleiner (25 meter ter weerszijden van het hart van de leiding) dan de indicatieve zone (50 meter ter weerszijden van het hart van de leiding) en is opgenomen om onder meer het onderhoud aan leidingen te kunnen plegen.

Op de verbeelding in het ontwerp is een indicatieve zone vanuit het hart van de leiding opgenomen. Omdat op de verbeelding de belemmeringenstrook dient te worden opgenomen, moet de verbeelding op dit punt worden aangepast.

Daarnaast hebben de veiligheidseisen, die op dit moment aan dergelijke hoogspanningsverbindingen worden gesteld, gevolgen voor de bouw- en gebruiksmogelijkheden op het perceel. Dit leidt ertoe dat de feitelijke inrichting van het perceel enigszins dient te worden aangepast ten opzichte van het ontwerp.

Het bestemmingsplan passen we op de volgende onderdelen aan:

1. Toelichting

1. In paragraaf 2.2 wordt op pagina 10 de tekst in de eerste alinea gewijzigd en aangevuld van:

   Enerzijds betreft dit in totaal 1.865 m² ten behoeve van de oostelijke stallen en de bedrijfsloods die deels gehandhaafd blijven en gedeeltelijk worden herbouwd op de bestaande locatie. Daarnaast wordt er 2.042 m² buitenstalling op (half)verharding gerealiseerd ter plaatse van de te slopen varkensstal (2.073 m²). Tot slot wordt 1.556 m² buitenstalling op (half)verharding gerealiseerd aan de achterzijde, op voldoende afstand, van de bedrijfswoning. In het kader van het planvoornemen worden de vergunde bouwrechten van 1.178,5 m² ingeleverd.
   In het kader van het planvoornemen wordt het bouwvlak verkleind van 1,5 naar ca. 1 ha. De stalling van machines en werktuigen vindt momenteel plaats tussen de bomen aan de straatzijde maar wordt verplaatst aan de achterzijde. De stalling van machines en werktuigen gaat plaatsvinden op (half)verharding achter de bedrijfsbebouwing waardoor deze aan het zicht wordt onttrokken. Door de herinrichting van het erf kan het vrachtverkeer voor het transporteren van de machines op een logische manier rond rijden op het erf en hoeft niet meer te draaien op De Langrijt.

   Naar:

   De stalling van machines en werktuigen vindt momenteel plaats tussen de bomen aan de straatzijde maar wordt verplaatst aan de achterzijde. De stalling van machines en werktuigen gaat plaatsvinden op (half)verharding achter de bedrijfsbebouwing waardoor deze aan het zicht wordt onttrokken. Door de herinrichting van het erf kan het vrachtverkeer voor het transporteren van de machines op een logische manier rond rijden op het erf en hoeft niet meer te draaien op De Langrijt.

   Aan de achterzijde van de woning wordt een nieuwe werkplaats gebouwd met een grootte van circa 1.260 m². Daarachter wordt een open stallingsruimte ter grootte van circa 300 m² voor machine-onderdelen gerealiseerd.

   Ter plaatse van de te saneren veestal komt een open stalling voor laden en lossen ter grootte van circa 2.000 m². Achter de bestaande bedrijfsloods wordt een te overkappen stalling ten behoeve van machine-onderdelen gerealiseerd met een omvang van circa 1.260 m².

In dit plan is rekening gehouden met de belemmeringen ten aanzien van de zuidelijk gelegen bovengrondse hoogspanningsleiding. De landschappelijke inpassing is hierop aangepast (zie figuur 2.3 en paragraaf 4.7)

In het kader van het planvoornemen worden de vergunde bouwrechten van 1.178,5 m² ingeleverd.

Ten behoeven van deze ontwikkeling wordt het bouwvlak verkleind van 1,5 naar ca. 1 ha.

2. Figuur 2.3 en 2.4 op pagina 9 en 11 uit de toelichting komt te vervallen en worden vervangen door de volgende figuur:

3. In paragraaf 3.2 wordt op pagina 16 van het ontwerpplan een gedeelte van de tekst gewijzigd van:

Enerzijds betreft dit in totaal 2.042 m² ter plaatse van de te slopen varkensstal (2.073 m²). Daarnaast wordt 1.556 m² buitenstalling op (half)verharding gerealiseerd aan de achterzijde van de bedrijfswoning.

Naar:

Enerzijds betreft dit in totaal 3.260 m² ter plaatse van de te slopen varkensstal (2.073 m²). Daarnaast wordt 300 m² buitenstalling op (half)verharding gerealiseerd aan de achterzijde van de bedrijfswoning.

4. Op pagina 25 van de toelichting wordt de tekst van paragraaf 4.7 aangevuld met de tekst:

Ten behoeve van de hoogspanningsmast en de daarbij behorende belemmerde strook, worden vangrails aangebracht met een minimale afstand van 5 meter van de mastfundatie. Hiermee wordt

voorkomen dat door het rondrijden van vrachtwagens schade aan de hoogspanningsmast wordt toegebracht.

5. In paragraaf 4.13 op pagina 30 van de plantoelichting wordt onder het kopje ‘Kabels en leidingen’ de tekst gewijzigd van:

   Het verrichten van werkzaamheden in de nabijheid van hoogspanningskabels, warmwaterleidingen en dergelijke kan gevaar met zich meebrengen. Om dit gevaar zoveel mogelijk te beperken dient de leidingbeheerder aan te geven onder welke voorwaarden de werkzaamheden veilig plaats kunnen vinden.

   Doorwerking plangebied
   In het plangebied is een hoogspanningsleiding aanwezig. De beschermingszone loopt gedeeltelijk over het erf en de bebouwing maar de hoogspanningsleiding vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkelingen. Op de verbeelding en in de regels van onderhavig bestemmingsplan is de dubbelbestemming ‘Leiding – Hoogspanning’ overgenomen.

   Naar:

   Het verrichten van werkzaamheden in de nabijheid van hoogspanningskabels, warmwaterleidingen en dergelijke kan gevaar met zich meebrengen. Om dit gevaar zoveel mogelijk te beperken dient de leidingbeheerder aan te geven onder welke voorwaarden de werkzaamheden veilig plaats kunnen vinden. In het onderhavige bestemmingsplan is rekening gehouden met de belemmeringen ten gevolge van de ligging van een bovengrondse hoogspanningsverbinding in het zuidelijke gedeelte van het plangebied.

   Doorwerking plangebied
   In het plangebied is een hoogspanningsleiding aanwezig. De beschermingszone loopt gedeeltelijk over het erf en de bebouwing. Zoals vermeld is in dit plan rekening gehouden met de belemmeringen en dit is ook expliciet vertaald in het landschappelijk inpassingsplan. Op de verbeelding en in de regels van onderhavig bestemmingsplan is de dubbelbestemming ‘Leiding – Hoogspanningsverbinding’ opgenomen. Aan weerszijden van de leiding is een beschermingszone van 25 meter breed gelegen.

6. In paragraaf 5.3.2 wordt de tekst onder het kopje Bestemming ‘Leiding – Hoogspanning (artikel 5) gewijzigd van:

   Bestemming ‘Leiding – Hoogspanning’ (artikel 5)
   Deze gronden zijn mede bestemd voor de aanwezige hoogspanningsleiding en zijn bedoeld om deze leiding te beschermen. Er mag niet gebouwd worden, met uitzondering van bouwwerken, geen gebouwen zijnde met een maximale bouwhoogte van 2,5 meter. Via een omgevingsvergunning kan hiervan afgeweken worden als vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de desbetreffende leiding. Dit geldt ook met betrekking tot bepaalde werken- en werkzaamheden.

   Naar:

   Bestemming ‘Leiding – Hoogspanningsverbinding’ (artikel 5)
   Deze gronden zijn mede bestemd voor het beheer en instandhouding van een hoogspanningsverbinding met de daarbij behorende masten en (veiligheids)voorzieningen. Er mag niet gebouwd worden, met uitzondering van bouwwerken ten behoeve van de hoogspanningsverbinding. Via een omgevingsvergunning kan hiervan afgeweken worden als vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de desbetreffende leiding. Dit geldt ook met betrekking tot bepaalde werken- en werkzaamheden.

2. Planregels

Om de juiste planologische borging voor de aanwezige hoogspanningsverbinding in het plan op te nemen wordt de tekst van artikel 5 wordt gewijzigd van:

Artikel 5 Leiding - Hoogspanning
5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor een hoogspanningsleiding.

5.2 Bouwregels
Op deze gronden mag niet worden gebouwd behoudens bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een maximale bouwhoogte van 2,5 meter.

5.3 Afwijken van de bouwregels
Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.2 en toestaan dat in de andere bestemming gebouwen worden gebouwd, mits:
a. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het doelmatig functioneren van de leiding;
b. vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de desbetreffende leidingbeheerder.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden
Het is verboden op of in de gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van het bevoegd gezag de volgende werken en/of werkzaamheden te verrichten:
a. Bodem:
het veranderen van het huidige maaiveldniveau door ontginnen, bodemverlagen, egaliseren, afgraven, diepploegen, indrijven of ophogen.
b. Waterhuishouding:
het vergraven, verruimen of dempen van reeds bestaande watergangen.
c. Infrastructuur:
verharden oppervlak, het aanleggen van leidingen.
d. Beplantingen:
het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en/of bomen.

5.5 Normaal onderhoud
Het in 5.4 vervatte verbod geldt niet voor het uitvoeren van:
a. werken en/of werkzaamheden, die van geringe omvang zijn dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. werken en/of werkzaamheden, welke op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt, in uitvoering zijn.

5.6 Toelaatbaarheid
Werken en/of werkzaamheden als bedoeld in 5.4 zijn slechts toelaatbaar, indien:
a. deze verband houden met de doeleinden, die aan de desbetreffende hoofd- of medebestemming zijn toegekend;
b. hierdoor dan wel door de daarvan hetzij direct hetzij indirect te verwachten gevolgen de natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, bosbouwkundige en/of landbouwkundige waarden en kwaliteiten van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

Naar:

Artikel 5 Leiding-Hoogspanningsverbinding
5.1 Bestemmingsomschrijving
De voor 'Leiding - Hoogspanningsverbinding' bestemde gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en) mede bestemd voor aanpassing, het beheer en instandhouding van een hoogspanningsverbinding; met de daarbij behorende masten en (veiligheids)voorzieningen.
In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de regels van dit artikel vóór de bepalingen die ingevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

5.2 Bouwregels bouwwerken
Voor het bouwen gelden de volgende regels:
a. op of in de in dít artikel bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten behoeve van de hoogspanningsverbinding worden gebouwd;
b. op of in de in dit artikel bedoelde gronden zijn geen gebouwen en bouwwerken toegestaan, met uitzondering van bestaande (vergunde) gebouwen en bouwwerken;
c. indien bestaande gebouwen en/of bouwwerken worden vervangen, vernieuwd of veranderd is dit toegestaan indien de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

5.3 Afwijken van de bouwregels
Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels. Tot het verlenen van een omgevingsvergunning wordt eerst overgegaan, indien uit het verkregen positief schriftelijk advies van de netbeheerder is gebleken dat hierdoor de veiligheid en leveringszekerheid niet blijvend onevenredig worden geschaad. Aan de hand daarvan kan het bevoegd gezag desgewenst voorwaarden verbinden aan de vergunning, ter bescherming van bedoelde verbinding.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden
Het is verboden op of in de in lid 5.1 bedoelde gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van het bevoegd gezag de volgende werken en/of werkzaamheden te verrichten:
a. het aanbrengen en/of rooien van opgaande beplanting en bomen;
b. het wijzigen van maaiveld- of weghoogte;
c. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van (reeds bestaande) watergangen;
d. het opslaan van goederen, (brandbare)stoffen en/of materialen;
e. het aanbrengen en/of slopen van bovengrondse constructies, installaties, opstallen of apparatuur anders dan ten dienste van deze in lid 5.1 omschreven bestemming;
f. het aanleggen van wegen en parkeergelegenheden;
g. het aanleggen van zonneparken.

5.5 Uitzondering van de vergunningplicht
Het verbod in 5.4 is niet van toepassing op werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden die:
a. reeds in uitvoering zijn bij het van kracht worden van het plan;
b. werkzaamheden die worden uitgevoerd door (of in opdracht van) de netbeheerder ten behoeve van aanpassing, onderhoud en instandhouding van de verbinding;

5.6 Voorwaarden vergunningverlening
Tot het verlenen van een omgevingsvergunning wordt eerst overgegaan, indien uit het verkregen positief schriftelijk advies van de netbeheerder is gebleken dat hierdoor de veiligheid en leveringszekerheid niet blijvend onevenredig worden geschaad. Aan de hand daarvan kan het bevoegd gezag desgewenst voorwaarden verbinden aan de vergunning, ter bescherming van bedoelde verbinding.

3. Verbeelding
Op de verbeelding wordt een belemmeringenstrook opgenomen van 25 meter ter weerszijden van het hart van de hoogspanningsverbinding. De indicatieve zone van 50 meter ter weerszijden van het hart van de leiding vervalt. Daarnaast verschuiven de aanduidingen “specifieke vorm van bedrijf – stalling”. De maten en oppervlakten blijven ongewijzigd.

De verbeelding wijzigt van:

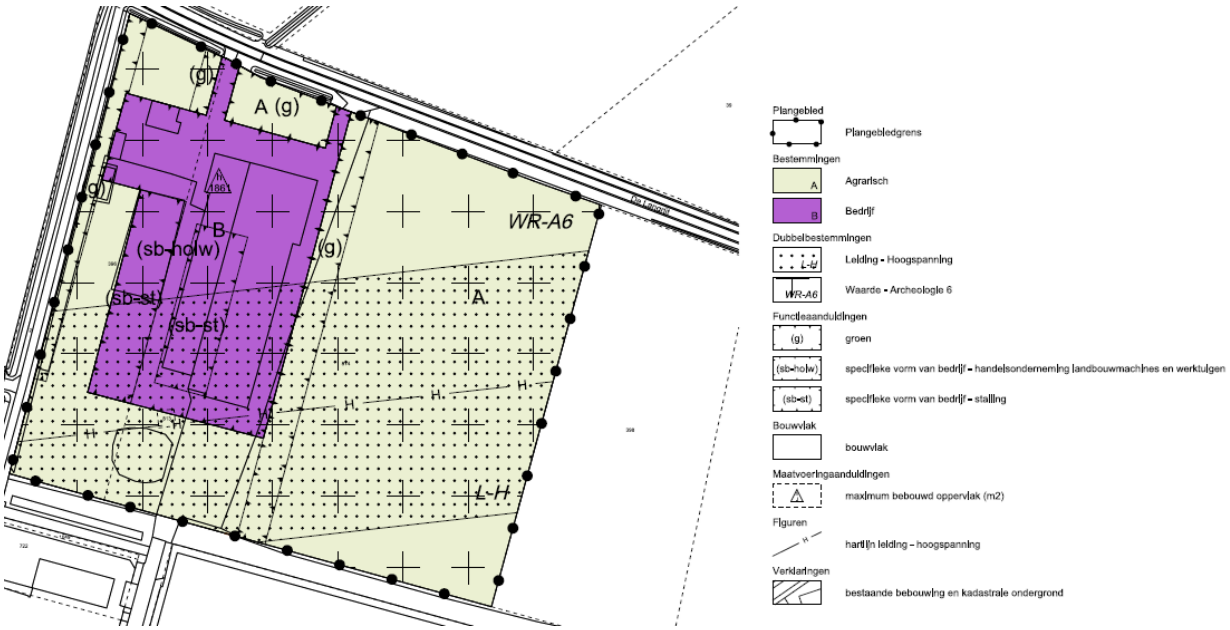

Naar:

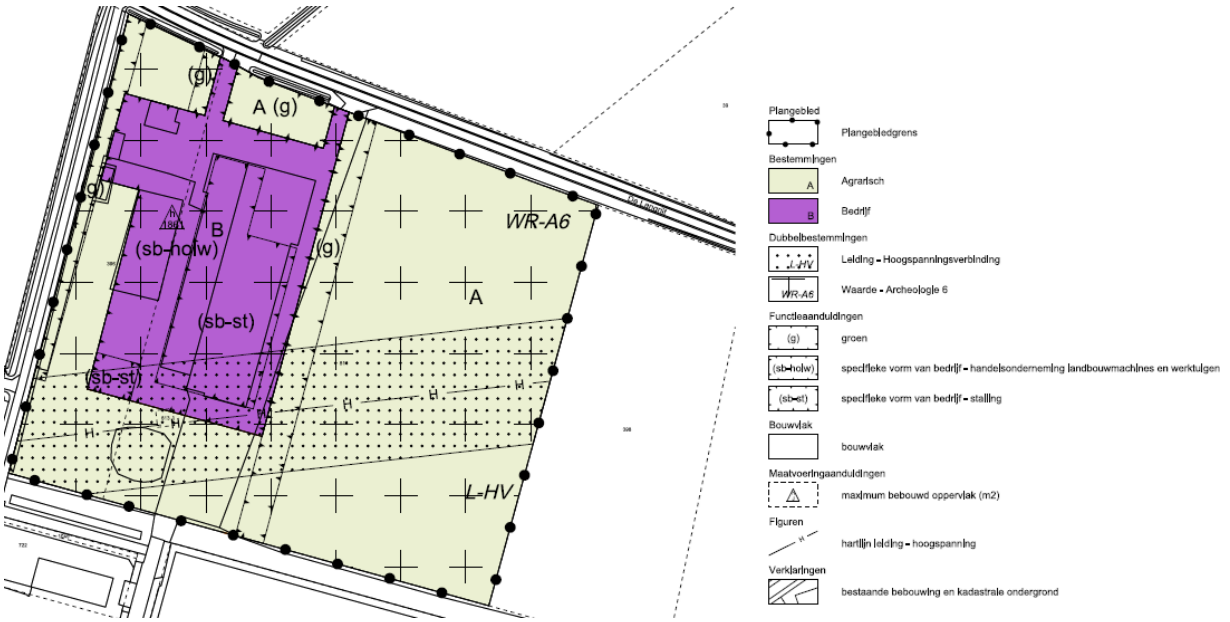

B. Beoordeling zienswijzen

Zienswijze 1: Tennet TSO B.V.

Datum zienswijze: 9 november 2020, kenmerk GFO-N-RE 20-2045
Ontvangen: 12 november 2020, registratienummer 20ik.09502.

Kernpunt van de ingediende zienswijze

Tennet is beheerder van het landelijk hoogspanningsnet, welke is aangeduid als vitale infrastructuur. Binnen de grenzen van dit plan bevindt zich de 150.000 Volt hoogspanningsverbinding Eindhoven Zuid - Hapert met een bijbehorende belemmerde strook van 25 meter ter weerszijden van het hart.
De aanwezigheid van deze hoogspanningsverbindingen kan beperkingen opleveren voor het gebruik van de gronden. Hierbij zijn onder meer aspecten aan de orde zoals de veiligheid van personen en goederen, de aan te houden veiligheidsafstanden, de bereikbaarheid van de hoogspanningsverbindingen, de leveringszekerheid en de benodigde ruimte voor het uitvoeren van onderhouds- en herstelwerkzaamheden. Om gevaren voor de medemens zoveel mogelijk te beperken en om er mede op toe te kunnen zien dat er geen aantasting plaats kan vinden van het doelmatig en veilig functioneren van ondergrondse- /bovengrondse hoogspanningsverbindingen, is een juiste planologische borging van belang.

In de zienswijze wordt voorgesteld op welke wijze deze borging kan worden verbeterd.

Beoordeling zienswijze
De zienswijze is een dag na sluiting van de zienswijze termijn ontvangen en daarmee niet ontvankelijk.
De inhoud van de zienswijze heeft echter betrekking op onder meer het algemene belang van vitale infrastructuur en de veiligheid van personen en goederen.
In het kader van zorgvuldige besluitvorming is daarom van de inhoud van de zienswijze kennis genomen.
Voor zover de inhoud tot aanpassing ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan dient te leiden, zijn deze aanpassingen opgenomen als ambtshalve wijzigingen.

Conclusie
De zienswijze is niet ontvankelijk.

Resumerend
De ambtshalve wijzigingen geven aanleiding tot het aanbrengen van de volgende wijzigingen in het ontwerpbestemmingsplan:

Toelichting:

- *Pagina 3:* Een van de kadastrale perceelnummers om de ligging van het plangebied aan te duiden worden gecorrigeerd naar het juiste perceelsnummer.

- *Pagina 12:* In paragraaf 3.1 van de toelichting wordt de tekst geactualiseerd naar de huidige landelijke regelgeving.

- *Pagina 9, 10, 11, 16, 25 en 30:* In de paragraven 2.2, 3.2, 4.7 en 4.13 wordt de toekomstige situatie van het plangebied verantwoord, uitgaande van de huidige veiligheidseisen die worden gesteld aan de hoogspanningsverbinding die binnen het plangebied aanwezig is.

Planregels:
In de regels wordt het volgende gewijzigd:

de tekst in artikel 5 wordt vervangen door:

Artikel 5 Leiding-Hoogspanningsverbinding

5.1 Bestemmingsomschrijving
De voor 'Leiding - Hoogspanningsverbinding' bestemde gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en) mede bestemd voor aanpassing, het beheer en instandhouding van een hoogspanningsverbinding; met de daarbij behorende masten en (veiligheids)voorzieningen.
In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de regels van dit artikel vóór de bepalingen die ingevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

5.2 Bouwregels bouwwerken
Voor het bouwen gelden de volgende regels:
a. op of in de in dít artikel bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten behoeve van de hoogspanningsverbinding worden gebouwd;
b. op of in de in dit artikel bedoelde gronden zijn geen gebouwen en bouwwerken toegestaan, met uitzondering van bestaande (vergunde) gebouwen en bouwwerken;
c. indien bestaande gebouwen en/of bouwwerken worden vervangen, vernieuwd of veranderd is dit toegestaan indien de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

5.3 Afwijken van de bouwregels
Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels. Tot het verlenen van een omgevingsvergunning wordt eerst overgegaan, indien uit het verkregen positief schriftelijk advies van de netbeheerder is gebleken dat hierdoor de veiligheid en leveringszekerheid niet blijvend onevenredig worden geschaad. Aan de hand daarvan kan het bevoegd gezag desgewenst voorwaarden verbinden aan de vergunning, ter bescherming van bedoelde verbinding.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van

werkzaamheden
Het is verboden op of in de in lid 5.1 bedoelde gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van het bevoegd gezag de volgende werken en/of werkzaamheden te verrichten:

a. het aanbrengen en/of rooien van opgaande beplanting en bomen;
b. het wijzigen van maaiveld- of weghoogte;
c. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van (reeds bestaande) watergangen;
d. het opslaan van goederen, (brandbare)stoffen en/of materialen;
e. het aanbrengen en/of slopen van bovengrondse constructies, installaties, opstallen of apparatuur anders dan ten dienste van deze in lid 5.1 omschreven bestemming;
f. het aanleggen van wegen en parkeergelegenheden;
g. het aanleggen van zonneparken.

5.5 Uitzondering van de vergunningplicht
Het verbod in 5.4 is niet van toepassing op werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden die:

a. reeds in uitvoering zijn bij het van kracht worden van het plan;
b. werkzaamheden die worden uitgevoerd door (of in opdracht van) de netbeheerder ten behoeve van aanpassing, onderhoud en instandhouding van de verbinding;

5.6 Voorwaarden vergunningverlening
Tot het verlenen van een omgevingsvergunning wordt eerst overgegaan, indien uit het verkregen positief schriftelijk advies van de netbeheerder is gebleken dat hierdoor de veiligheid en leveringszekerheid niet blijvend onevenredig worden geschaad. Aan de hand daarvan kan het bevoegd gezag desgewenst voorwaarden verbinden aan de vergunning, ter bescherming van bedoelde verbinding.

Verbeelding:
Op de verbeelding wordt het volgende gewijzigd:

- De dubbelbestemming ten behoeve van de hoogspanningsleiding wordt compacter omdat niet langer een indicatieve zone van 50 meter vanuit het hart van de leiding wordt aan aangeduid maar de daadwerkelijke belemmerende strook van 25 meter vanuit het hart van de hoogspanningsverbinding;
- De aanduidingen voor stalling verschuiven binnen het bestemmingsvlak ‘Bedrijf’.

Bladel, 8 juli 2021

De raad van de gemeente Bladel,

De griffier, De voorzitter,

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

A — Agrarisch

B — Bedrijf

Dubbelbestemmingen

L-H — Leiding - Hoogspanning

WR-A6 — Waarde - Archeologie 6

Functieaanduidingen

(g) — groen

(sb-holw) — specifieke vorm van bedrijf - handelsonderneming landbouwmachines en werktuigen

(sb-st) — specifieke vorm van bedrijf - stalling

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

maximum bebouwd oppervlak (m2)

Figuren

H — hartlijn leiding - hoogspanning

Verklaringen

bestaande bebouwing en kadastrale ondergrond

Bestemmingsplan 'De Langrijt 4, Hoogeloon'

Gemeente Bladel

NL.IMRO.1728.BPG0062Langrijt4-ONTW

projectnr. BRO:	P01744	status:	Ontwerp	wijziging:	11-03-2020 / MP		
projectnr. TPG:	EP_RO-2006_417	concept:	-	wijziging:	27-08-2020 / lvW		
schaal:	1:1000	voorontwerp:	-	wijziging:	dd-mm-jjjj / tek		
formaat:	A2	ontwerp:	12-05-2020 / MP	laatste wijziging:	dd-mm-jjjj / tek		
deelplan:	-	vastgesteld:	dd-mm-jjjj / tek	bestandsnaam:	[IDN-nummer].dgn		

BRO Ruimte om in te leven
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
www.bro.nl
info@bro.nl
T 0411 850 400
F 0411 850 401
verbeelding: The People Group
www.thepeoplegroup.nl

'De Langrijt 4 Hoogeloon'

Inhoudsopgave

Regels 3

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 4

Artikel 1 Begrippen 4
Artikel 2 Wijze van meten 11

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 13

Artikel 3 Agrarisch 13
Artikel 4 Bedrijf 14
Artikel 5 Leiding - Hoogspanning 18
Artikel 6 Waarde - Archeologie 6 19

Hoofdstuk 3 Algemene regels 21

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel 21
Artikel 8 Algemene bouwregels 22
Artikel 9 Algemene gebruiksregels 23
Artikel 10 Algemene afwijkingsregels 24
Artikel 11 Algemene wijzigingsregels 25

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 26

Artikel 12 Overgangsrecht 26
Artikel 13 Slotregel 27

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:

het bestemmingsplan 'De Langrijt 4 Hoogeloon' met identificatienummer NL.IMRO.1728.BPG0062Langrijt4-ONTW van de gemeente Bladel;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:

grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 agrarisch bedrijf:

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van agrarische producten door middel van:

a. het telen of veredelen van gewassen, waaronder begrepen houtteelt en fruitteelt, al dan niet in overwegende mate in kassen;
b. het houden of fokken van vee, pluimvee of pelsdieren;
c. op het betreffende bouwvlak geproduceerde agrarische producten.

1.6 archeologische waarden:

cultuurhistorische waarden die bestaan uit de aanwezigheid van een bodemarchief met sporen van vroegere menselijke bewoning en/of grondgebruik daarin, en als zodanig het cultuurhistorisch erfgoed vertegenwoordigd;

1.7 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.8 bedrijf:

een inrichting of instelling gericht op het bedrijfsmatig voortbrengen, vervaardigen, bewerken, opslaan, installeren en/of herstellen van goederen dan wel het bedrijfsmatig verlenen van diensten, met uitzondering van aan huis gebonden beroepen;

1.9 bedrijfsgebouw:

een gebouw, niet zijnde een kas, dat dient voor de uitoefening van een bedrijf;

1.10 bedrijfswoning:

één woning, kennelijk slechts bedoeld voor het huishouden van een persoon of gezin, wiens huisvesting daar gelet op de reële bedrijfsvoering van het bedrijf passend is;

1.11 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte

de totale vloeroppervlakte van de ruimten die wordt gebruikt voor een aan-huis-verbonden beroep, een bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag-, wacht- en administratieruimten en dergelijke;

1.12 bestaande situatie:

t.a.v. bebouwing

- Vergunde bebouwing zoals legaal aanwezig op het tijdstip van de terinzagelegging van onderhavig ontwerpbestemmingsplan, dan wel de bebouwing die mag worden gebouwd krachtens een vóór het tijdstip van terinzagelegging aangevraagde vergunning;

t.a.v. gebruik

- het gebruik van grond en opstallen zoals legaal aanwezig op het tijdstip dat het plan rechtskracht heeft verkregen;

1.13 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.14 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.15 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk, met een dak;

1.16 bijgebouw:

een op zichzelf staand, al dan niet vrijstaand gebouw, dat door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.17 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.18 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak;

1.19 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop krachtens het plan een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.20 bouwperceelsgrens:

een grens van een bouwperceel;

1.21 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten;

1.22 bouwwerk:

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.23 dagrecreatie:

recreatieve activiteit die plaats vindt binnen een periode van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang, waarbij een onderscheid kan worden gemaakt in:

a. dagrecreatie groot: een vorm van recreatie waarbij men buiten de eigen woning verblijft voor recreatieve doeleinden, zonder dat er een overnachting ter plaatse (van de activiteit) mee gepaard gaat. Het betreft activiteiten waar meer dan 25 personen aan kunnen deelnemen / aanwezig zijn;
b. dagrecreatie klein: dagrecreatieve activiteiten waar maximaal 25 personen tegelijkertijd aan kunnen deelnemen (betreffen nevenactiviteiten / ondergeschikte activiteiten);

1.24 deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg:

een door het bevoegd gezag aan te wijzen deskundige op het gebied van de gemeentelijke archeologische monumentenzorg;

1.25 deskundige commissie

de door het bevoegd gezag ingestelde commissie of aangewezen instantie, die als taak heeft het bevoegd gezag op verzoek of uit eigen beweging te adviseren over de toepassing van de Monumentenwet 1998, over de gemeentelijke erfgoedverordening en over het gemeentelijke monumentenbeleid;

1.26 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.27 erfbeplanting

afschermende (rand)beplanting binnen of direct aansluitend op het bestemmingsvlak of bouwperceel van een agrarisch bedrijf, een niet-agrarisch bedrijf of een woning;

1.28 Natuur Netwerk Brabant

samenhangend netwerk van natuurgebieden van nationaal en internationaal belang met als doel het veiligstellen van ecosystemen met de daarbij behorende soorten bestaande uit de meest waardevolle natuur- en bosgebieden en andere gebieden met belangrijke aanwezige en te ontwikkelen natuurwaarden;

1.29 extensieve recreatie:

vormen van recreatie die in hoofdzaak zijn gericht op natuur- en landschapsbeleving, zoals wandelen en fietsen;

1.30 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.31 gebruiken:

gebruiken en/of te doen en/of te laten gebruiken en/of in gebruik te geven;

1.32 gevellijn:

een denkbeeldige lijn, waar de voorgevel van een hoofdgebouw op moet zijn georiënteerd;

1.33 hoge tunnels:

bouwwerken of andere werken, met een maximale hoogte van 4 meter, waarvan de wanden en het dak of de bedekking voornamelijk bestaan uit glas of ander lichtdoorlatend materiaal, die dienen tot het kweken, trekken, vermeerderen, opkweken of verzorgen van vruchten, groenten, bloemen, bloembollen, planten of bomen alsmede, in voorkomende gevallen, tot bescherming van de omgeving en/of bodem tegen milieubelastende stoffen;

1.34 hoofdgebouw:

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.35 hulpgebouw

een gebouw ten behoeve van opslag van materieel dat dient ter ondersteuning aan het op basis van de bestemming toegelaten gebruik;

1.36 kunstwerken:

een civieltechnische constructie of -installatie in de infrastructuur die één of meer functies vervult zoals onderdoorgangen, duikers, overkluizingen;

1.37 lage tunnels:

bouwwerken of andere werken, met een maximale hoogte van 1,5 meter, overwegend voorzien van een bedekking van lichtdoorlatend of ander beschermend materiaal die dienen tot het kweken, trekken, vermeerderen, opkweken of verzorgen van vruchten, groenten, bloemen, bloembollen, planten of bomen alsmede, in voorkomende gevallen, tot bescherming van de omgeving en/of bodem tegen milieubelastende stoffen;

1.38 landschappelijke inpassing:

het optimaal op elkaar afstemmen van bebouwing en beplanting, rekening houdend met de ter plaatse voorkomende landschappelijke en cultuurhistorische waarden om zo te komen tot een landschappelijke inpassing van nieuwe bebouwing die recht doet aan de kwaliteit en de beleving van het landschap;

1.39 landschappelijke waarden en kenmerken:

gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van het landschap, gericht op ruimtelijke, ecologische, cultuurhistorische en recreatieve aspecten;

1.40 legaal:

in overeenstemming met de wet;

1.41 mantelzorg:

langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten van elkaar overstijgt;

1.42 overig bouwwerk:

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.43 overkapping:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, omsloten door maximaal één wand en voorzien van een gesloten dak, waaronder begrepen een carport;

1.44 pand:

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.45 peil:

- voor gebouwen waarvan de toegang onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
- voor gebouwen in het talud van de dijk: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de van de dijk afgekeerde zijde van het gebouw;
- in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld;

1.46 perceelgrens:

een grenslijn tussen (bouw)percelen onderling;

1.47 plattelandswoning:

een bedrijfswoning, behorend tot of voorheen behorend tot een landbouwinrichting, die door een derde bewoond mag worden, en die voor de toepassing van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de daarop rustende bepalingen wordt beschouwd als onderdeel van het bedrijf;

1.48 recreatie:

vrijetijdsbesteding die in hoofdzaak is gericht op natuur- en landschapsbeleving, zoals wandelen, fietsen, paardrijden, vissen, zwemmen, roeien, kanoën etc.;

1.49 ruimtelijke kwaliteit

kwaliteit van een gebied die bepaald wordt door de mate waarin sprake is van gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde;

1.50 seksinrichting

de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden.

Onder een seksinrichting wordt in elk geval verstaan: een (raam)prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.51 teeltondersteunende voorzieningen:

een voorziening in, op of boven de grond die door agrarische bedrijven met plantaardige teelten wordt gebruikt om de volgende doelen na te streven:

- verbetering van de productie, onder meer door teeltvervroeging en -verlating, terugdringing van onkruidgroei en beperking van vraatschade;
- verbetering van de arbeidsomstandigheden, onder meer door gewassen verhoogd te telen;
- bereiken van positieve effecten op milieu en water (bodembescherming, terugdringen van onkruidbestrijding, effectief omgaan met water);

in de vorm van:

- permanent teeltondersteunende voorzieningen zijn voorzieningen, die voor onbepaalde tijd worden gebruikt;
- tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn voorzieningen die op dezelfde locatie gebruikt kunnen worden zo lang de teelt dit vereist, met een maximum van 6 maanden. Deze tijdelijke voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik. Hieronder worden verstaan folies, insectengaas, acryldoek, wandelkappen, schaduwhallen, hagelnetten;

1.52 tuin:

de gronden van een bouwperceel behorende bij een woning;

1.53 veehouderij:

agrarisch bedrijf gericht op het fokken, mesten en houden van runderen, varkens, schapen, geiten, pluimvee, tamme konijnen en pelsdieren;

1.54 waterberging

gebieden die integraal onderdeel uitmaken van het watersysteem en die periodiek vanuit het oppervlaktewatersysteem kunnen overstromen;

1.55 water en waterhuishoudkundige voorzieningen:

al het oppervlaktewater zoals sloten, greppels, (infiltratie)vijvers, kanalen, beken en andere waterlopen, ook als deze incidenteel of structureel droogvallen. Alsmede voorzieningen die nodig zijn ten behoeve van een goede wateraanvoer, waterafvoer, waterberging, hemelwaterinfiltratie en waterkwaliteit, zoals duikers, stuwen, infiltratievoorzieningen, gemalen, inlaten;

1.56 wet/wettelijke regelingen:

indien en voorzover in deze regels wordt verwezen naar wettelijke regelingen c.q. verordeningen e.d., dienen deze regelingen te worden gelezen zoals deze luiden op het tijdstip van de tervisielegging van het ontwerpplan, tenzij anders bepaald;

1.57 wonen:

het wonen in een woning;

1.58 woning:

een complex van ruimten, geschikt en bestemd voor de huisvesting van één of meer personen.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.3 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van onderschikte bouwdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.5 de afstand tot de bouwperceelsgrens

tussen de grens van het bouwperceel en een bepaald punt van het bouwwerk, waar die afstand het kortste is;

2.6 ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk

vanaf het bouwkundig peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend;

2.7 oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.8 vloeroppervlakte

de vloeroppervlakte van een gebouw geeft, in bepaalde mate, de grootte van het gebouw weer. Vloeroppervlakte wordt in vierkante meter (m²) uitgedrukt, gemeten vanuit binnenwerks. Berekeningen: Lengten in één richting tenminste in decimeters bepalen. Product van lengten in twee richtingen, tenminste in centimeters bepalen.

2.9 relatie

daar waar twee of meer bestemmingsvlakken dan wel bouwvlakken door middel van de aanduiding 'relatie' met elkaar zijn verbonden, gelden die bestemmingsvlakken dan wel bouwvlakken bij de toepassing van deze regels als één bestemmingsvlak respectievelijk één bouwvlak.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De op de verbeelding voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. agrarisch grondgebruik;
b. een agrarische bedrijfsuitoefening;
c. tuinen direct grenzend aan het bouwvlak tot maximaal 30 meter rondom het bouwvlak van andere bestemmingen;
d. extensief dagrecreatief medegebruik;
e. agrarisch natuurbeheer;
f. ter plaatse van de aanduiding 'groen', tevens aanleg en behoud van een landschappelijke inpassing;
g. in- en uitritten ten behoeve van aangelegen bouwvlakken;

met de daarbij behorende:

h. paden, wegen en parkeervoorzieningen;
i. groenvoorzieningen;
j. water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Buiten het bouwvlak

Voor het bouwen buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. het bouwen van hoge tunnels, lage tunnels en/of andere teeltondersteunende voorzieningen is toegestaan, mits:
    1. deze bouwwerken tijdelijk teeltondersteunend zijn (maximaal 6 maanden per jaar);
    2. op de gronden geen omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is vereist;
    3. de afstand tot de perceelsgrens ten minste 3 meter bedraagt;
b. het bouwen van erfafscheidingen ten behoeve van afrastering van het agrarisch grondgebruik is toegestaan met een maximale bouwhoogte van 2 meter;
c. het bouwen van andere bouwwerken dan in sub a en sub b is aangegeven, is niet toegestaan.

3.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. opslag van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, goederen, stoffen en materialen, en van emballage en/of afval, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
b. het opslaan, opgeslagen houden, storten of lozen van vaste of vloeibare afvalstoffen behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
c. kamperen.

Artikel 4 Bedrijf

4.1 Bestemmingsomschrijving

De op de verbeelding voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen in een bedrijfswoning;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – handelsonderneming landbouwmachines en werktuigen', een handelsonderneming gericht op landbouwmachines en werktuigen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – stalling' tevens buitenopslag en stalling van landbouwmachines en werktuigen ten behoeve van de handelsonderneming zoals aangeduid onder sub b;
d. het bouwen van carnavalswagens;

met de daarbij behorende:

e. tuinen, erven en terreinen;
f. parkeervoorzieningen;
g. groenvoorzieningen;
h. water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. gebouwen, bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en parkeervoorzieningen zijn uitsluitend toegestaan binnen het aangegeven bouwvlak;
b. per bouwvlak is maximaal één bedrijf toegestaan.

4.2.2 Bedrijfsgebouwen

Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen gelden de volgende regels:

a. de maximale goothoogte van bedrijfsgebouwen bedraagt 7 meter en de maximale bouwhoogte 12 meter;
b. de maximale oppervlakte aan bebouwing mag niet meer bedragen dan de oppervlakte zoals aangegeven op de verbeelding;
c. de afstand tot de perceelsgrens dient minimaal 5 meter te bedragen;
d. de minimale afstand tot de as van de weg bedraagt 18 meter.

4.2.3 Bedrijfswoningen en bijbehorende bijgebouwen

Voor het bouwen van bedrijfswoningen en bijbehorende bijgebouwen gelden de volgende regels:

a. één bedrijfswoning is toegestaan;
b. de inhoud van de bedrijfswoning mag niet meer dan 750 m^3 exclusief onderkeldering bedragen tenzij de inhoud van de bestaande legale bedrijfswonng meer bedraagt, dan mag deze inhoud aangehouden worden;
c. onderkeldering is alleen toegestaan direct onder de contouren van de woning;
d. de maximale goothoogte van bedrijfswoningen bedraagt 5,5 meter en de maximale bouwhoogte 10 meter;
e. afstand tot de perceelsgrens dient minimaal 5 meter te bedragen;
f. de gezamenlijke oppervlakte aan bijgebouwen mag maximaal 100 m^2 bedragen;

g. de afstand van een vrijstaand bijgebouw tot de bedrijfswoning bedraagt maximaal 30 meter;
h. de maximale goothoogte van bijgebouwen bedraagt 3,2 meter en de maximale bouwhoogte 5,5 meter;
i. een bijgebouw dient op een minimale afstand van 5 meter achter de voorgevel te worden opgericht;
j. de minimale afstand tot de as van de weg bedraagt 18 meter.

4.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde binnen het bouwvlak

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de maximale bouwhoogte bedraagt 12 meter, met uitzondering van het bepaalde in sub b;
b. de maximale bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter;
c. de afstand tot de perceelsgrens dient minimaal 5 meter te bedragen met uitzondering van erf- en terreinafscheidingen;
d. bouwwerken, geen gebouwen zijnde met uitzondering van erf- en terreinafscheidingen dienen op minimaal 1 meter achter de gevellijn te worden opgericht;
e. de minimale afstand tot de as van de weg bedraagt 10 meter, met uitzondering van erf- en terreinafscheidingen.

4.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken voor:

4.3.1 Vergroten bedrijfswoning

De bestaande bedrijfswoning mag worden vergroot, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er dient aangetoond te zijn dat sprake is van een reële bedrijfsvoering;
b. er sprake is van een sterke verbetering van de beeldkwaliteit in de directe omgeving zoals bijvoorbeeld sloop van overtollige bebouwing of een landschappelijke inpassing binnen het bouwvlak;
c. de inhoud van een bedrijfswoning mag niet meer dan 850 m^3 bedragen exclusief onderkeldering;
d. de maximale goothoogte van de woning mag niet meer bedragen dan 5,5 meter en de bouwhoogte 10 meter;
e. er dient te worden voldaan aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving. Dit betekent dat de ontwikkeling gepaard gaat met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied.
f. de onder e. bedoelde verbetering kan mede betreffen:
    1. de landschappelijke inpassing van bebouwing en verharding met erfbeplanting;
    2. het toevoegen, versterken of herstellen van landschapselementen die een bijdrage leveren aan de versterking van de landschapsstructuur of de relatie stad-land;
    3. activiteiten, gericht op het behoud of herstel van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing of terreinen;
    4. het wegnemen van verharding;
    5. het slopen van bebouwing, met dien verstande dat er geen sprake mag zijn van sloop van bebouwing die reeds wordt ingezet in het kader van de Ruimte voor Ruimte regeling of de RBV-regeling;
    6. een fysieke bijdrage aan de realisering van het Natuur Netwerk Brabant en het Natuur Netwerk Brabant-ecologische verbindingszone;

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Algemeen

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. wonen, behoudens in een bedrijfswoning als bedoeld in 4.1 sub a;
b. detailhandel;
c. een verkooppunt voor motorbrandstoffen (incl. LPG);
d. seksinrichtingen;
e. kamperen;
f. opslag van goederen en materialen buiten het bouwvlak;
g. opslag van goederen en materialen, behoudens ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – stalling';
h. wonen in bijgebouwen;
i. het bewonen van de bedrijfswoning als burgerwoning.

4.4.2 Voorwaardelijke verplichting

a. onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt begrepen:
   1. het gebruik van en het in gebruik laten nemen van de gronden en bouwwerken conform het bepaalde in lid 4.1 onder c, zonder de aanleg en duurzame instandhouding van de landschapsmaatregelen zoals opgenomen in bijlage 2 Landschappelijke inpassing de Langrijt 4 dan wel een ander door het college van B&W goedgekeurd inrichtingsplan;
   2. het gebruik van en het in gebruik laten nemen van de gronden en bouwwerken conform het bepaalde in lid 4.1 onder c, zonder de beëindiging en het beëindigd houden van veehouderij-activiteiten;
b. in afwijking van het bepaalde onder a 1 en 2 mogen gronden en bouwwerken overeenkomstig lid 4.1 onder c worden gebruikt gedurende maximaal één jaar na het tijdstip van onherroepelijk worden van dit bestemmingsplan;

4.5 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken voor:

4.5.1 Mantelzorg

Bouwen en gebruiken ten behoeve van mantelzorg is toegestaan, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. de inhoud van een woning niet meer bedraagt dan de totale inhoud van de bestaande woning;
b. er mag geen tweede woning ontstaan en om dit te voorkomen mogen ten behoeve van de inwoning maximaal 3 van de 4 volgende voorzieningen worden gerealiseerd: keuken, badkamer, toilet, achteringang;
c. per woning kan maar éénmaal gebruik worden gemaakt van deze regeling;
d. een eigen voordeur, hetzij aan de voorgevel, hetzij aan de zijgevel is niet toegestaan;
e. alle bijgebouwen/verbouwingen dienen te voldoen aan de ten tijde van de aanvraag geldende eisen van het bouwbesluit en de bouwverordening;
f. ten behoeve van de inwoning mag geen aparte aansluiting op de nutsvoorzieningen worden aangelegd. hiervoor moet gebruik worden gemaakt van de reeds bestaande aansluiting;
g. na beëindiging van de situatie dient de omgevingsvergunning te worden ingetrokken;
h. het gedeelte dat ten behoeve van inwoning wordt aangewend, dient aansluitend aan de woning een onderlinge verbinding te hebben met de woning, niet zijnde een verbinding buitenom.

4.6 Wijzigingsbevoegdheid

4.6.1 Wijzigen bestemming Bedrijf naar andere vorm van bedrijf

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de aanduiding binnen de bestemming 'Bedrijf' te wijzigen ten behoeve van een ander type bedrijf, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. de wijziging mag geen onevenredige beperking opleveren van de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende (agrarische) bedrijven,

b. de milieubelasting niet hoger dan of gelijkgesteld is aan categorie 1 of 2 van Lijst van bedrijfsactiviteiten, zoals opgenomen in bijlage 1 van deze regels;
c. er dienen zich geen bezwaren van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische aard voor te doen;
d. overtollige bedrijfsbebouwing dient te worden gesloopt;
e. de publieks- en/of verkeersaantrekkende werking mag niet worden vergroot en de parkeerbehoefte dient binnen het bouwvlak gerealiseerd te worden;
f. nieuwe bebouwing is niet toegestaan;
g. de ontwikkeling dient hydrologisch neutraal te zijn;
h. er dient te worden voldaan aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving. Dit betekent dat de ontwikkeling gepaard gaat met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied.
i. de onder h. bedoelde verbetering kan mede betreffen:
    1. de landschappelijke inpassing van bebouwing en verharding met erfbeplanting;
    2. het toevoegen, versterken of herstellen van landschapselementen die een bijdrage leveren aan de versterking van de landschapsstructuur of de relatie stad-land;
    3. activiteiten, gericht op het behoud of herstel van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing of terreinen;
    4. het wegnemen van verharding;
    5. het slopen van bebouwing, met dien verstande dat er geen sprake mag zijn van sloop van bebouwing die reeds wordt ingezet in het kader van de Ruimte voor Ruimte regeling of de RBV-regeling;
    6. een fysieke bijdrage aan de realisering van het Natuur Netwerk Brabant en het Natuur Netwerk Brabant-ecologische verbindingszone;
j. er dient toepassing gegeven te worden aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande bebouwing.

Artikel 5 Leiding - Hoogspanning

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor een hoogspanningsleiding.

5.2 Bouwregels

Op deze gronden mag niet worden gebouwd behoudens bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een maximale bouwhoogte van 2,5 meter.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.2 en toestaan dat in de andere bestemming gebouwen worden gebouwd, mits:

a. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het doelmatig functioneren van de leiding;
b. vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de desbetreffende leidingbeheerder.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Het is verboden op of in de gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van het bevoegd gezag de volgende werken en/of werkzaamheden te verrichten:

a. Bodem:
   het veranderen van het huidige maaiveldniveau door ontginnen, bodemverlagen, egaliseren, afgraven, diepploegen, indrijven of ophogen.
b. Waterhuishouding:
   het vergraven, verruimen of dempen van reeds bestaande watergangen.
c. Infrastructuur:
   verharden oppervlak, het aanleggen van leidingen.
d. Beplantingen:
   het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en/of bomen.

5.5 Normaal onderhoud

Het in 5.4 vervatte verbod geldt niet voor het uitvoeren van:

a. werken en/of werkzaamheden, die van geringe omvang zijn dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. werken en/of werkzaamheden, welke op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt, in uitvoering zijn.

5.6 Toelaatbaarheid

Werken en/of werkzaamheden als bedoeld in 5.4 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. deze verband houden met de doeleinden, die aan de desbetreffende hoofd- of medebestemming zijn toegekend;
b. hierdoor dan wel door de daarvan hetzij direct hetzij indirect te verwachten gevolgen de natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, bosbouwkundige en/of landbouwkundige waarden en kwaliteiten van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

Artikel 6 Waarde - Archeologie 6

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 6' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en bescherming van (potentieel) aanwezige archeologische waarden.

6.2 Bouwregels

Voor het bouwen van gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde gelden de volgende regels:

a. de aanvrager van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 onder a Wabo (bouwen) dient voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 25.000 m² en bouwwerken die dieper gaan dan 0,4 meter (dan wel 0,5 meter bij de agrarisch bestemde gronden) onder het maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
b. indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning weigeren of één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen; de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties;
    3. het bevoegd gezag kan afwijken van het bepaalde in lid a indien de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

6.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.3.1 Verboden werken en/of werkzaamheden

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op en in de gronden de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden uit te (laten) voeren:

a. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,4 meter (dan wel 0,5 meter bij de agrarisch bestemde gronden) onder het maaiveld zoals afgraven, diepploegen, egaliseren, indrijven, frezen, aanleg of rooien van bos, boomgaard of diepwortelende beplanting, aanbrengen van oppervlakteverhardingen, aanleggen van drainage.
b. het graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofileren van waterlopen, sloten, poelen en greppels;
c. het aanleggen van leidingen dieper dan 0,4 meter (dan wel 0,5 meter bij de agrarisch bestemde gronden) onder het maaiveld.

6.3.2 Toegestane werken

Het in 6.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
b. de bodem verstoren over een oppervlakte kleiner dan 25.000 m²;

c. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

6.3.3 Toelaatbaarheid

Voor het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld in 6.3.1 gelden de volgende regels:

a. de genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden;
b. alvorens over de aanvraag wordt beslist, dient de aanvrager een rapport te overleggen waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld;
c. een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.

6.4 Wijzigingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag is bevoegd het plan te wijzigen zodanig dat de bestemming 'Waarde - Archeologie 6' naar ligging wordt verschoven of naar omvang wordt vergroot of verkleind en in voorkomend geval uit het plan wordt verwijderd, voor zover de geconstateerde aanwezigheid of afwezigheid van de archeologische waarden, in voorkomend geval na beëindiging van opgravingen, daartoe aanleiding geeft.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 Ondergeschikte bouwdelen

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, luifels, uitbouwen, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1 meter bedraagt.

8.2 Nadere eisen

Het bevoegd gezag kan nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing:

a. ter voorkoming van onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden en het woon- en leefklimaat van aangrenzende gronden en bouwwerken;
b. ter waarborging van de stedenbouwkundige kwaliteit en beeldkwaliteit van de naaste omgeving, waaronder geconcentreerd bouwen;
c. ter waarborging van de verkeersveiligheid;
d. ter waarborging van de sociale veiligheid;
e. ter waarborging van een blijvend goed woon- en leefklimaat;
f. ter waarborging van de brandveiligheid en rampenbestrijding.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

9.1 Algemeen

Het is verboden de in hoofdstuk 2 bedoelde gronden en bouwwerken te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met de aan de grond gegeven bestemming, zoals die nader is aangeduid in de bestemmingsomschrijving.

9.2 Schaliegas

Het is verboden de in hoofdstuk 2 bedoelde gronden en bouwwerken te gebruiken ten behoeve van de winning van schaliegas en andere hiermee vergelijkbare grondstoffen.

9.3 Lichthinder

Het is verboden de in hoofdstuk 2 bedoelde gronden en bouwwerken op een zodanige manier te gebruiken dat tussen 23.00 uur 's-avonds en 06.00 uur 's-ochtends onevenredige lichthinder voor de omgeving ontstaat. Onder onevenredige lichthinder wordt in elk geval verstaan permanente uitstraling van licht uit kassen, stallen en overige bedrijfsruimten en permanente verlichting van het bedrijfsperceel.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

10.1 Algemeen

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van:

a. de in de regels voorgeschreven maatvoering met maximaal 10% met uitzondering van het vergroten van de bestaande oppervlakte van dierenverblijven van veehouderijen, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
   1. er dient te worden voldaan aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving. Dit betekent dat de ontwikkeling gepaard gaat met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied.
   2. de onder 1. bedoelde verbetering kan mede betreffen:
      - de landschappelijke inpassing van bebouwing en verharding met erfbeplanting;
      - het toevoegen, versterken of herstellen van landschapselementen die een bijdrage leveren aan de versterking van de landschapsstructuur of de relatie stad-land;
      - activiteiten, gericht op het behoud of herstel van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing of terreinen;
      - het wegnemen van verharding;
      - het slopen van bebouwing, met dien verstande dat er geen sprake mag zijn van sloop van bebouwing die reeds wordt ingezet in het kader van de Ruimte voor Ruimte regeling of de RBV-regeling;
      - een fysieke bijdrage aan de realisering van het Natuur Netwerk Brabant en het Natuur Netwerk Brabant-ecologische verbindingszone.
b. de bestemmingsregels en toestaan dat bouwgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
c. de bestemmingsregels ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot maximaal 10 meter;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken, geen gebouwen zijnde, en ten behoeve van zend-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40 meter;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van kleinschalige recreatieve en maatschappelijke voorzieningen met een maximale oppervlakte van 20 m².

Artikel 11 Algemene wijzigingsregels

11.1 Algemene wijziging

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van:

a. overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover dit van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover dit noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein. De overschrijding mag echter niet meer bedragen dan 3 meter en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot, met dien verstande dat deze wijzigingsbevoegdheid niet gebruikt mag worden ter vergroting van bestemmingsvlakken van bedrijven en dat voldaan wordt aan de volgende voorwaarden;
    1. er dient te worden voldaan aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving. Dit betekent dat de ontwikkeling gepaard gaat met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied.
    2. de onder 1. bedoelde verbetering kan mede betreffen:
        - de landschappelijke inpassing van bebouwing en verharding met erfbeplanting;
        - het toevoegen, versterken of herstellen van landschapselementen die een bijdrage leveren aan de versterking van de landschapsstructuur of de relatie stad-land;
        - activiteiten, gericht op het behoud of herstel van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing of terreinen;
        - het wegnemen van verharding;
        - het slopen van bebouwing, met dien verstande dat er geen sprake mag zijn van sloop van bebouwing die reeds wordt ingezet in het kader van de Ruimte voor Ruimte regeling of de RBV-regeling;
        - een fysieke bijdrage aan de realisering van het Natuur Netwerk Brabant en het Natuur Netwerk Brabant-ecologische verbindingszone.
b. overschrijding van bestemmingsgrenzen en toestaan dat het beloop van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of –intensiteit daartoe aanleiding geeft. De overschrijding mag echter niet meer bedragen dan 3 meter en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot;
c. het aanpassen van opgenomen bepalingen in de voorafgaande artikelen, waarbij verwezen wordt naar bepalingen in wettelijke regelingen, indien deze wettelijke regelingen na het tijdstip van de tervisielegging van het ontwerpplan worden gewijzigd.

11.2 Vergroten/verkleinen dubbelbestemming Leiding

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de dubbelbestemming Leiding - Hoogspanning te vergroten of verkleinen mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. de noodzaak van de aanleg/verplaatsing van leidingen is aangetoond;
b. er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doeleinden van de betreffende bestemming;
c. bij de keuze van een traject rekening wordt gehouden met de (externe) veiligheid van andere nabijgelegen bestemmingen.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 12 Overgangsrecht

12.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sub a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sub a met maximaal 10%.

c. Sub a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

12.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het bepaalde in sub a te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld in het bepaalde onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

12.3 Hardheidsclausule

Voor zover toepassing van het overgangsrecht gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor een of meer natuurlijke personen, die op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan grond en opstallen gebruiken in strijd met het voordien geldende bestemmingsplan kan het bevoegd gezag ten behoeve van die persoon of personen van dat overgangsrecht afwijken.

Artikel 13 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan "De Langrijt 4 Hoogeloon".

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten

Toelichting bij de lijst van bedrijfsactiviteiten

Algemeen
De lijst van bedrijfsactiviteiten is gebaseerd op de richtafstandenlijsten voor milieubelastende activiteiten uit de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' van de VNG[1]. Uit de richtafstandenlijsten zijn die bedrijfsactiviteiten geselecteerd, die in beginsel passen binnen de beoogde bestemming.

Richtafstanden
In de lijst van bedrijfsactiviteiten wordt onderscheid gemaakt naar richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste afstand van deze vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie.

Bij het bepalen van de richtafstanden zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- het betreft 'gemiddeld' moderne bedrijfsactiviteiten met gebruikelijke productieprocessen en voorzieningen;
- de richtafstanden hebben betrekking op het omgevingstype 'rustige woonwijk en rustig buitengebied' of 'gemengd gebied';
- de richtafstanden bieden in beginsel ruimte voor normale groei van activiteiten;
- bij activiteiten met ruimtelijk duidelijk te onderscheiden deelactiviteiten (zoals productie, opslag, kantoren, parkeerterreinen) kunnen deze deelactiviteiten desgewenst als afzonderlijk te zoneren activiteiten worden beschouwd, bijvoorbeeld bij ligging van de activiteit binnen zones met een verschillende milieucategorie.

De richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming, die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een woning, die volgens het bestemmingsplan of via vergunningvrij bouwen mogelijk is.

Omgevingstype
Allereerst zijn er richtafstanden, die zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit, zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk[2] of een vergelijkbaar omgevingstype.

---

1 Bedrijven en milieuzonering, VNG, 2009.

2 Een rustige woonwijk is een woonwijk, die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven of kantoren) voor. Langs de randen (in de overgang naar mogelijke bedrijfsfuncties) is weinig verstoring door verkeer. Een vergelijkbaar omgevingstype qua aanvaardbare milieubelasting is een rustig buitengebied (eventueel inclusief verblijfsrecreatie), een stiltegebied of een natuurgebied.

Gemotiveerd kunnen kleinere richtafstanden worden aangehouden bij het omgevingstype gemengd gebied[3], dat gezien de aanwezige functiemenging of ligging nabij drukke wegen al een hoge milieubelasting kent. Verdere reducties zijn in de meeste gevallen niet te verantwoorden, omdat niet aannemelijk kan worden gemaakt dat het woon- en leefklimaat niet wordt aangetast en het functioneren van bedrijven niet in gevaar wordt gebracht.

In onderstaande tabel worden de richtafstanden weergegeven afhankelijk van het omgevingstype.

milieucategorie	richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied	richtafstand tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Aanvullende toelichtende informatie bij de richtafstanden

Kolom met richtafstanden voor geluid
In de kolom met richtafstanden voor geluid is – waar van toepassing – de letter C van continu opgenomen. Hiermee is aangegeven dat bij de betreffende milieubelastende activiteiten de voor geluid bepalende activiteiten continu (dag en nacht) in bedrijf zijn.

Voorts is - waar van toepassing - de letter Z van zonering opgenomen. Het gaat hierbij om inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken in de zin van de Wet geluidhinder en als zodanig zijn aangewezen in bijlage I, onderdeel D van het Besluit omgevingsrecht.

[3] Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals, winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Gebieden, die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen behoren eveneens tot dit omgevingstype. Hier kan de verhoogde milieubelasting voor geluid de toepassing van kleinere richtafstanden rechtvaardigen. Geluid is voor de te hanteren afstand van milieubelastende activiteiten veelal bepalend.

Kolom met richtafstanden voor gevaar
In de kolom “gevaar” zijn de richtafstanden aangegeven, die bij gemiddelde activiteiten van dat type aangehouden kunnen worden. Het betreft alle gevaarsaspecten, inclusief brandgevaar en stofexplosies. In deze kolom is voor activiteiten die mogelijk onder de werking van het Bevi vallen of gaan vallen de letter R van risico opgenomen.

In dezelfde kolom is voor activiteiten waarop het Vuurwerkbesluit van toepassing is de letter V van vuurwerk opgenomen. Voor deze activiteiten dient altijd te worden getoetst aan de veiligheidsafstanden uit het Vuurwerkbesluit.

D van ‘divers’ in kolom milieucategorie
Bij de bepaling van de richtafstanden voor de onderscheiden bedrijfstypen is uitgegaan van een 'gemiddeld' nieuwe activiteit met gebruikelijke productieprocessen en voorzieningen. Bij alle activiteiten dient daarom rekening te worden gehouden met een zekere variatie. Voor activiteiten met een grote variatie in productieprocessen is de letter D van divers opgenomen.

Index voor verkeersaantrekkende werking
Naast de genoemde milieuaspecten kan ook de verkeersaantrekkende werking van belang zijn voor de toelaatbaarheid van milieubelastende activiteiten op een bepaalde locatie. Dit aspect kan niet worden vertaald naar afstanden maar is weergegeven met een kwalitatieve index, die loopt van 1 tot en met 3, met de volgende betekenis:
1: potentieel geringe verkeersaantrekkende werking;
2: potentieel aanzienlijke verkeersaantrekkende werking;
3: potentieel zeer grote verkeersaantrekkende werking.
Daarbij is onderscheid gemaakt tussen goederenvervoer (G) en personenvervoer (P).

Overige aandachtspunten van activiteiten
In de lijsten zijn tenslotte enkele andere aandachtspunten benoemd. Deze zijn bedoeld als aanvullende informatie waarmee in specifieke gevallen rekening gehouden kan worden gehouden.

Visuele hinder
De index voor visuele hinder is een indicator voor de (visuele) inpasbaarheid van activiteiten.

B van 'bodemverontreiniging'
De index voor bodem kan een hulpmiddel zijn bij de selectie van toelaatbare inrichtingen op gevoelige gronden, zoals bodembeschermingsgebieden. In het provinciale beleid met betrekking tot de bodembescherming speelt dit aspect een rol. Uitwerking van dit beleid vindt plaats in de provinciale milieuverordeningen. In deze kolom is de letter B opgenomen indien een activiteit een verhoogde kans op bodemverontreiniging geeft, bijvoorbeeld door calamiteiten, incidenten of 'sluimerende' lekkages.

L van 'luchtverontreiniging'
De uitstoot van schadelijke stoffen naar de lucht is niet te vertalen in een richtafstand die bij voorkeur tot woningen (of andere gevoelige locaties) in acht genomen zou moeten worden. Toch kan de uitstoot van schadelijke stoffen naar de lucht in planologisch opzicht relevant zijn. Denk aan de neerslag van geëmitteerde schadelijke stoffen op gevoelige bodems, gewassen en flora. Ook doen zich in de praktijk regelmatig problemen voor met de afstand tot woningen bij het toepassen van ontsmettings- en bestrijdingsmiddelen in de land- en tuinbouw.

Bij activiteiten waar dit mogelijk relevant is, is de L van 'luchtverontreiniging' vermeld.

Gebruikte afkortingen
De volgende afkortingen worden in de tabel gebruikt:

-	niet van toepassing of niet relevant
<	kleiner dan
>	groter
=	gelijk aan
cat.	categorie
e.d.	en dergelijke
kl.	klasse
n.e.g.	niet elders genoemd
o.c.	opslagcapaciteit
p.c.	productiecapaciteit
p.o.	productieoppervlak
b.o.	bedrijfsoppervlak
v.c.	verwerkingscapaciteit
u	uur
d	dag
w	week
j	jaar
B	bodemverontreiniging
C	continu
D	divers
L	luchtverontreiniging
Z	zonering op basis van Wet geluidhinder
R	risico (Besluit externe veiligheid inrichtingen mogelijk van toepassing)
V	vuurwerkbesluit van toepassing

Lijst van bedrijfsactiviteiten

Basisinformatie voor milieuzonering

Uit: Bedrijven en milieuzonering
Uitgave VNG, 2009

LIJST 1 - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES			
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
01	01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW										
0111, 0113	011, 012, 013		Akkerbouw en fruitteelt (bedrijfsgebouwen)	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L
0112	011, 012, 013, 016	0	Tuinbouw:										
0112	011, 012, 013	1	- bedrijfsgebouwen	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L
0112	011, 012, 013	2	- kassen zonder verwarming	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L
0112	011, 012, 013	3	- kassen met gasverwarming	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L
0112	0113	4	- champignonkwekerijen (algemeen)	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	
0112	0163	6	- bloembollendroog- en prepareerbedrijven	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	
0112	011	7	- witlofkwekerijen (algemeen)	30	10	30 C	10	30	2	1 G			
0125	0149	0	Fokken en houden van overige dieren:										
0125	0149	5	- bijen	10	0	30 C	10	30	2	1 G	1		
0125	0149	6	- overige dieren	30	10	30 C	0	30 D	2	1 G	1		
0130	0150		Akker-en/of tuinbouw in combinatie met het fokken en houden van dieren (niet intensief)	100	30	30 C	0	100	3.2	1 G	1		
014	016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:										
014	016	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o.<= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
0142	0162		KI-stations	30	10	30 C	0	30	2	1 G	1		
15		-											
15	**10, 11**	**-**	**VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN**										
1551	1051	0	Zuivelprodukten fabrieken:										
1552	1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	10	0	30	0	30	2	1 G	1		
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:										
1581	1071	2	- v.c. >2500 kg meel/week	100	30	100 C	30	100	3.2	2 G	2		
1583	1081	0	Suikerfabrieken:										
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:										
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
1584	10821	4	- Suikerwerkfabrieken met suiker branden	300	30	50	30 R	300	4.2	2 G	2		
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
1592	110102	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:										
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10	0	30 C	0	30	2	1 G	1		
18	14	-											
18	**14**	**-**	**VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT**										
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10	10	30	10	30	2	2 G	2		
20		-											
20	**16**	**-**	**HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.**										
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:										
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	10	10	30	0	30	2	1 G	1		
22	58	-											
22	**58**	**-**	**UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA**										
221	581		Uitgeverijen (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	10	0	30	0	30	2	1 P	1	B	
2223	1814	A	Grafische afwerking	0	0	10	0	10	1	1 G	1		
2223	1814	B	Binderijen	30	0	30	0	30	2	2 G	1		
2224	1813		Grafische reproduktie en zetten	30	0	10	10	30	2	2 G	1	B	
2225	1814		Overige grafische aktiviteiten	30	0	30	10	30 D	2	2 G	1	B	
223	182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	0	0	10	0	10	1	1 G	1		
23	19	-											
24	20	-											
24	**20**	**-**	**VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN**										
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:										
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:										
26	23	-											
26	**23**	**-**	**VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN**										
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:										

LIJST 1 - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES			
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30	10	30	2	1 G	1		
30	26, 28, 33	-											
30	**26, 28, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS**										
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
31	26, 27, 33	-											
31	**26, 27, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.**										
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
33	26, 32, 33	-											
33	**26, 32, 33**	**-**	**VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN**										
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	30	0	30	0	30	2	1 G	1		
36	31	-											
36	**31**	**-**	**VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.**										
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	0	10	10	0	10	1	1 P	1		
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	30	10	10	10	30	2	1 G	1	B	
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	30	10	30	10	30	2	2 G	2		
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	0	30	30	0	30	2	1 P	1		
40	35	-											
40	**35**	**-**	**PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER**										
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:										
40	35	C1	- < 10 MVA	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1	B	
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:										
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	0	0	10 C	10	10	1	1 P	1		
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1		
40	35	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	0	0	50 C	50 R	50	3.1	1 P	1		
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:										
40	35	E2	- blokverwarming	10	0	30 C	10	30	2	1 P	1		
41	36	-											
41	36	-	WINNING EN DITRIBUTIE VAN WATER										
41	36	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:										
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:										
41	36	B1	- < 1 MW	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1		
45	41, 42, 43	-											
45	**41, 42, 43**	**-**	**BOUWNIJVERHEID**										
45	41, 42, 43	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1	B	
50	45, 47	-											
50	**45, 47**	**-**	**HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS**										
501, 502, 504	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1	B	
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	0	0	10	10	10	1	1 G	1		
5020.5	45205		Autowasserijen	10	0	30	0	30	2	3 P	1		
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	0	0	30	10	30	2	1 P	1		
505	473	0	Benzineservisestations:										
505	473	3	- zonder LPG	30	0	30	10	30	2	3 P	1	B	
51	46	-											
51	**46**	**-**	**GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING**										
511	461		Handelsbemiddeling (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
5122	4622		Grth in bloemen en planten	10	10	30	0	30	2	2 G	1		
5134	4634		Grth in dranken	0	0	30	0	30	2	2 G	1		
5135	4635		Grth in tabaksprodukten	10	0	30	0	30	2	2 G	1		
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30	0	30	2	2 G	1		
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30	0	30	2	2 G	1		
5138, 5139	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
5148.7	46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:										

LIJST 1 - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES			
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	10	0	30	10 V	30	2	2 G	1		
5148.7	46499	5	- munitie	0	0	30	30	30	2	2 G	1		
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:										
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1		
5153.4	46735	4	zand en grind:										
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²	0	10	30	0	30	2	1 G	1		
5154	4674	0	verwarmingsapparatuur:										
5154	4674	2	- algemeen: b.o. < = 2.000 m²	0	0	30	0	30	2	1 G	1		
5155.2	46752		Grth in kunstmeststoffen	30	30	30	30 R	30	2	1 G	1		
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen	10	10	30	10	30	2	2 G	2		
518	466	0	Grth in machines en apparaten:										
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	0	0	30	0	30	2	2 G	1		
52	47	-											
52	**47**	**-**	**DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN**										
52	47	A	Detailhandel voor zover n.e.g.	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
5211/2,5246/9	471		Supermarkten, warenhuizen	0	0	10	10	10	1	2 P	1		
5222, 5223	4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken	10	0	10	10	10	1	1 P	1		
5224	4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel	10	10	10 C	10	10	1	1 P	1		
5231, 5232	4773, 4774		Apotheken en drogisterijen	0	0	0	10	10	1	1 P	1		
5246/9	4752		Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten	0	0	30	10	30	2	3 P	1		
5249	4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	0	0	10	10 V	10	1	1 P	1		
527	952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	0	0	10	10	10	1	1 P	1		
55	55	-											
55	**55**	**-**	**LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING**										
5511, 5512	5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra	10	0	10	10	10	1	2 P	1		
553	561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	10	0	10 C	10	10	1	2 P	1		
554	563	1	Café's, bars	0	0	10 C	10	10	1	2 P	1		
554	563	2	Discotheken, muziekcafé's	0	0	30 C	10	30 D	2	2 P	1		
5551	5629		Kantines	10	0	10 C	10	10 D	1	1 P	1		
5552	562		Cateringbedrijven	10	0	30 C	10	30	2	1 G	1		
60	49	-											
60	**49**	**-**	**VERVOER OVER LAND**										
601	491, 492	0	Spoorwegen:										
6022	493		Taxibedrijven	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	0	0	30 C	10	30 D	2	1 P	1	B	
61, 62	50, 51	-											
61, 62	**50, 51**	**-**	**VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT**										
61, 62	50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
63	52	-											
63	**52**	**-**	**DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER**										
6311.1	52241	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. zeeschepen:										
6311.2	52242	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:										
6321	5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	10	0	30 C	0	30	2	3 P	1		L
6322, 6323	5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
633	791		Reisorganisaties	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
634	5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	0	0	10	0	10 D	1	1 P	1		
64	64	-											
64	**53**	**-**	**POST EN TELECOMMUNICATIE**										
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
642	61	A	Telecommunicatiebedrijven	0	0	10 C	0	10	1	1 P	1		
642	61	B0	zendinstallaties:										
642	61	B2	- FM en TV	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2		
642	61	B3	- GSM en UMTS-steunzenders (indien bouwvergunningplichtig)	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2		
65, 66, 67	64, 65, 66	-											

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES			
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
65, 66, 67	**64, 65, 66**	**-**	**FINANCIELE INSTELLINGEN EN VERZEKERINGSWEZEN**										
65, 66, 67	64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	0	0	10 C	0	10	1	1 P	1		
70	41, 68	-											
70	**41, 68**	**-**	**VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED**										
70	41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
71	77	-											
71	**77**	**-**	**VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN**										
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1		
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10	10	30	10	30 D	2	2 G	2		
72	62	-											
72	**62**	**-**	**COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE**										
72	62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
72	58, 63	B	Datacentra	0	0	30 C	0	30	2	1 P	1		
73	72	-											
73	**72**	**-**	**SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK**										
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	10	30	30 R	30	2	1 P	1		
732	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	-											
74	**63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82**	**-**	**OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING**										
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	0	0	10	0	10 D	1	2 P	1		
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	10	0	30 C	10	30	2	2 G	1	B	
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
75	84	-											
75	**84**	**-**	**OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN**										
75	84	A	Openbaar bestuur (kantoren e.d.)	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
80	85	-											
80	**85**	**-**	**ONDERWIJS**										
801, 802	852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	0	0	30	0	30	2	1 P	1		
803, 804	8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs	10	0	30	10	30 D	2	2 P	1		
85	86	-											
85	**86**	**-**	**GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG**										
8511	8610		Ziekenhuizen	10	0	30 C	10	30	2	3 P	2		
8512, 8513	8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
8514, 8515	8691, 8692		Consultatiebureaus	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
853	871	1	Verpleeghuizen	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1		
853	8891	2	Kinderopvang	0	0	30	0	30	2	2 P	1		
90	37, 38, 39	-											
90	**37, 38, 39**	**-**	**MILIEUDIENSTVERLENING**										
9001	3700	A0	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:										
9001	3700	B	rioolgemalen	30	0	10 C	0	30	2	1 P	1		
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:										
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	10	10	30	30 R	30	2	1 G	1	B	L
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:										
91	94	-											
91	**94**	**-**	**DIVERSE ORGANISATIES**										
9111	941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
9131	9491		Kerkgebouwen e.d.	0	0	30	0	30	2	2 P	1		
9133.1	94991	A	Buurt- en clubhuizen	0	0	30 C	0	30 D	2	2 P	1		
92	59	-											

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
92	**59**	**-**	**CULTUUR, SPORT EN RECREATIE**										
921, 922	591, 592, 601, 602		Studio's (film, TV, radio, geluid)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	1		
9213	5914		Bioscopen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	1		
9232	9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	1		
9234	8552		Muziek- en balletscholen	0	0	30	0	30	2	2 P	1		
9234.1	85521		Dansscholen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
9251, 9252	9101, 9102		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
926	931	0	Zwembaden:										
926	931	B	Bowlingcentra	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
926	931	H	Golfbanen	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
926	931	0	Schietinrichtingen:										
926	931	11	- buitenbanen met voorzieningen: boogbanen	0	0	30	30	30	2	1 P	1		
926	931	2	- binnenbanen: boogbanen	0	0	10 C	10	10	1	1 P	1		
926	931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
9271	9200		Casino's	10	0	30 C	0	30	2	3 P	1		
9272.1	92009		Amusementshallen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
93	93	-											
93	**96**	**-**	**OVERIGE DIENSTVERLENING**										
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	30	0	30	30 R	30	2	2 G	1	B	L
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	0	0	30	0	30	2	1 G	1		
9301.3	96013	B	Wasserettes, wassalons	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
9302	9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
9303	9603	0	Begrafenisondernemingen:										
9303	9603	1	- uitvaartcentra	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9303	96031	2	- begraafplaatsen	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9304	9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1		
9305	9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	0	0	10 C	0	10 D	1	1 P	1		

Bijlage 2 Landschappelijke inpassing

Advies : **Kwaliteitsbijdrage De Langrijt 4 te Hoogeloon, Gemeente Bladel**

Datum : 21 februari 2020
Projectnummer : P01744

Aanleiding

Op de locatie De Langrijt 4 te Hoogeloon is de eigenaar en initiatiefnemer voornemens de huidige veehouderij te beëindigen en een gedeelte van de stallen te hergebruiken als opslagruimte van materiaal en werkplaats voor een handelsbedrijf in landbouwmachines, werktuigen en tractoren. De bestemming van het agrarisch erf wordt gewijzigd zodat een deel van de bestaande opstallen gebruikt kunnen worden voor de niet-agrarische bedrijfsdoeleinden. Een voorwaarde voor dergelijke ontwikkelingen in het buitengebied is dat de waardevermeerdering van de planlocatie deels wordt geïnvesteerd in landschappelijke en/of ruimtelijke kwaliteit. Deze kwaliteitsverbetering wordt beschreven in artikel 3.9 van het Interim omgevingsverordening van de provincie Noord Brabant. Het artikel stelt dat 'een bestemmingsplan dat een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt in Landelijk Gebied bepaalt dat die ruimtelijke ontwikkeling gepaard gaat met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit van het gebied of de omgeving'. In navolgende kwaliteitsberekening wordt de benodigde tegenprestatie en de landschappelijke maatregelen inzichtelijk gemaakt.

Voor het voornemen wordt de agrarische bestemming deels omgezet naar een bedrijfsbestemming. Een vastgesteld percentage van 20 procent van de totale winststijging die hiermee gepaard gaat, dient te worden geïnvesteerd in landschappelijke en/of ruimtelijke kwaliteit. Voor onderhavig voornemen betreft het te investeren bedrag het volgende:

Bestemming	Oppervlakte (m²)	Waarde per m²	Totale waarde
Huidige situatie			
Agrarisch met bouwvlak	13499	€ 25,00	€ 337.475,00
Agrarisch zonder bouwvlak	22945	€ 6,00	€ 137.670,00
Bedrijfswoning bouwvlak	1262	€ 100,00	€ 126.200,00
Totaal	**37706**		**€ 475.145,00**
Nieuwe situatie			
Agrarisch zonder bouwvlak	27561	€ 6,00	€ 165.366,00
Bedrijf met bouwvlak	8883	€ 90,00	€ 799.470,00
Bedrijfswoning bouwvlak	1262	€ 100,00	€ 126.200,00
Totaal	**37706**		**€ 964.836,00**
Bestemmingswinst			**€ 489.691,00**
Kwaliteitsbijdrage (20%)			**€ 97.938,20**

De oppervlakten van de huidige en nieuwe bestemmingen in bovenstaande tabel zijn als volgt bepaald:

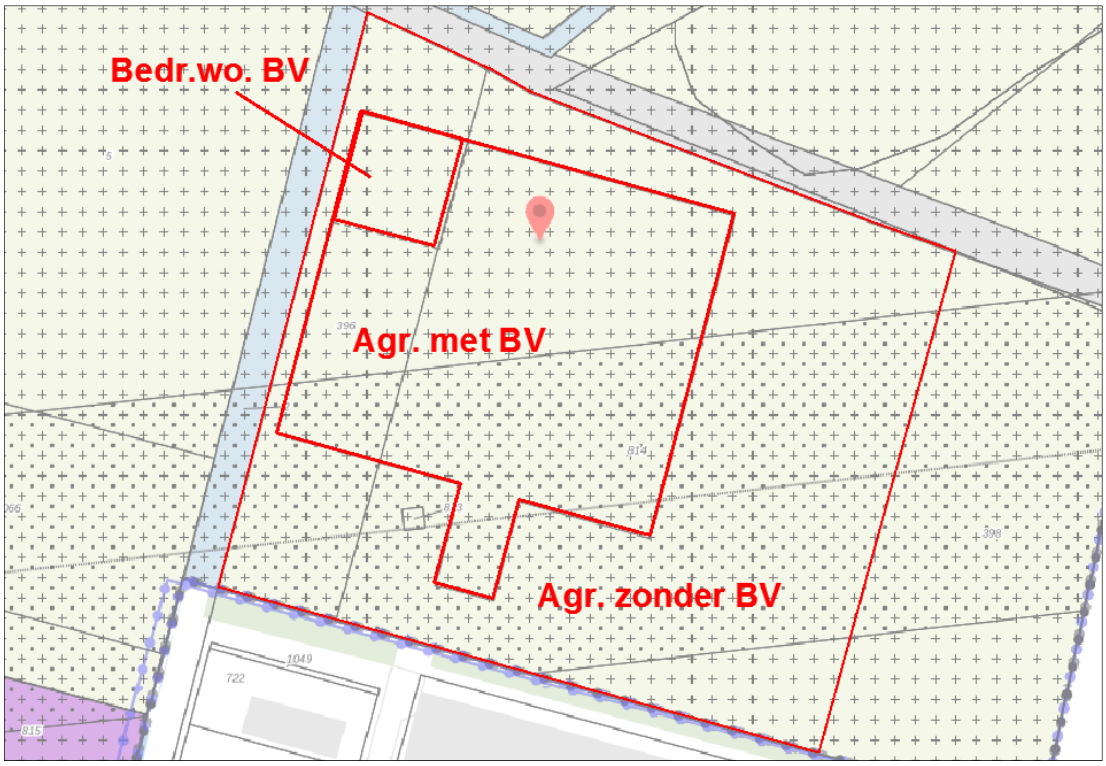

Oppervlakten huidige bestemmingen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de agrarische bestemming mét en zonder bouwvlak (BV).

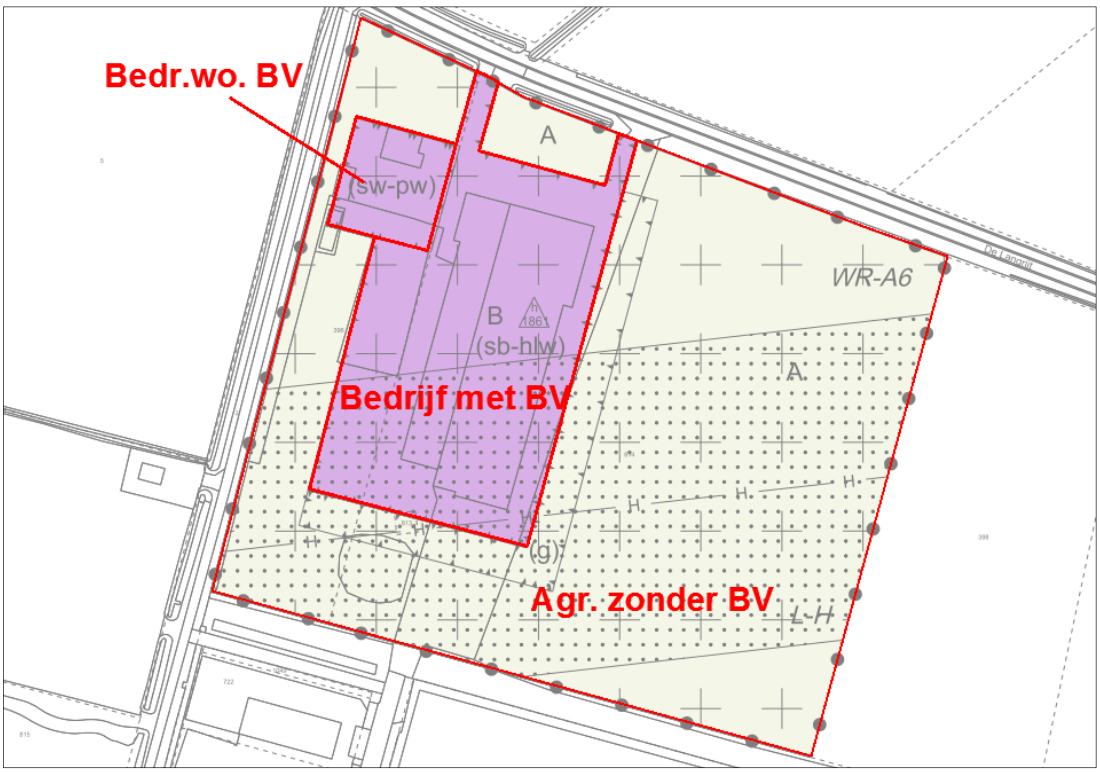

Oppervlakten beoogde bestemmingen. De aanduiding bedrijfswoning blijft ongewijzigd.

Kwaliteitsberekening

Op basis van het reeds opgestelde ruimtelijk inpassingsplan is de hoogte van de tegenprestatie berekend. In navolgende tabel wordt inzichtelijk gemaakt hoe de benodigde investering wordt gecompenseerd. De tabel geeft een overzicht van de kosten voor de planvorming, de aanleg van de voorgestelde landschapselementen en voor het beheer van bestaande en nieuwe elementen voor een periode van 10 jaar op basis van de regeling. Een gedeelte van de gronden ter plaatse van de elementen kan niet langer voor agrarische doeleinden worden gebruikt en zal derhalve in waarde verminderen. Deze waardedaling wordt ook meegenomen in de berekening. In onderhavig voornemen betreft dit de grond onder de bestaande en te behouden landschapselementen alsmede de te realiseren houtsingel. De bedragen zijn gebaseerd op de 'Subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader Noord-Brabant ('Stika', versie 26 januari 2016). Ten slotte wordt de sloop van de veestal ook meegenomen als een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse.

Maatregel kwaliteitsbijdrage	**Hoeveelheid**	**Eenheid**	**Eenheidsprijs**	**Totaal**
**Normen volgens Stika 2016*				
Plankosten				
20% van de aanlegkosten				€ 1.113,33
Voorbereiding aanleg				
Grondbewerking (losfrezen, 15x165m)	24,8	are	€ 7,50	€ 186,00
Spitten van plantgaten bomen	38,0	st	€ 7,50	€ 285,00
Aanleg*				
A1 Houtsingel (165m, 12 rijen, 1st/1,25m)	1584,0	st	€ 1,66	€ 2.629,44
A2 Boomvormers (2 rijen overstaanders)	32,0	st	€ 64,90	€ 2.076,80
B1 Bomenweide straatzijde en inrit (schatting)				
B2 Aanvullen bomenweide	6,0	st	€ 64,90	€ 389,40
C Bomensingel westzijde (schatting)				
Beheer (10 jaar)*				
A1 Houtsingel (15x165m = 2475m²)	24,8	are	€ 115,90	€ 2.874,32
A2 Boomvormers (overstaanders)	32,0	st	€ 33,40	€ 1.068,80
B1 Bomenweide straatzijde en inrit (schatting)	40,0	st	€ 55,40	€ 2.216,00
B2 Aanvullen bomenweide	6,0	st	€ 33,40	€ 200,40
C Bomensingel westzijde (schatting)	100,0	st	€ 55,40	€ 5.540,00
Waardevermindering				
Revitaliseringsgebieden zand*	4507,0	m²	€ 6,06	€ 27.312,42
Sanering bebouwing				
Sloop stal	2073,0	m²	€ 25,00	€ 51.825,00
Totaal				
Plankosten				€ 1.113,33
Aanleg				€ 5.566,64
Beheer				€ 11.899,52
Waardevermindering				€ 27.312,42
Sanering bebouwing				€ 51.825,00
Totale investering kwaliteitsbijdrage				**€ 97.716,91**

De oppervlakten van de bestaande en nieuwe landschapselementen ten behoeve van de waardevermindering zijn als volgt bepaald. Op de illustratie van de landschappelijke inpassing zijn de landschapselementen omkaderd en genummerd. Tevens is op onderstaande illustratie de contour van de te slopen veestal weergegeven.

Uit de berekening blijkt dat de totale investering 97.716 euro bedraagt. Hiermee wordt de benodigde Kwaliteitsbijdrage op een klein verschil na gecompenseerd. Het verschil kan worden gestort in het groenfonds van de gemeente.

Ruimte om *in* te leven

Landschappelijke inpassing
Langrijt 4
Gemeente Bladel

Bosscheweg 107 Boxtel

www.bro.nl
info@bro.nl

telefoon +31 (0)411 85 04 00

datum:
feb 2020

schaal:
1:1.000

formaat:
A3

project nr.:
P01744

Bestemmingsplan ‘De Langrijt 4 Hoogeloon’

Gemeente Bladel

Ontwerp

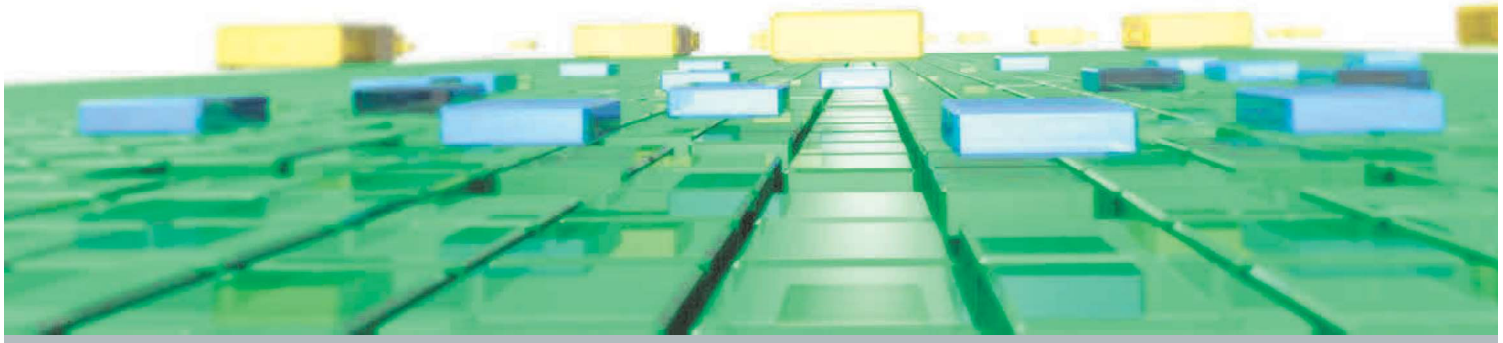

Ruimte om *in* te leven

Bestemmingsplan ‘De Langrijt 4 Hoogeloon’

Gemeente Bladel

Ontwerp

Rapportnummer:	P01744_6
IMRO-IDN-nr:	NL.IMRO.1728.BPG0062Langrijt4-ONTW
Datum:	27 augustus 2020
Opdrachtgever:	VD Machinery
Projectteam BRO:	SRo, DMi
Concept:	augustus 2019, maart 2020
Ontwerp:	augustus 2020
Vaststelling:	--
Onherroepelijk:	--
Trefwoorden:	--
Bron foto kaft:	Abstract
Beknopte inhoud:	--

BRO
Hoofdvestiging
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl

Ruimte | om *in* te leven

Toelichting

Inhoudsopgave

	pagina
1.INLEIDING	**3**
1.1 Aanleiding	3
1.2 Ligging plangebied	3
1.3 Vigerend bestemmingsplan	5
1.4 Leeswijzer	6
2.PLANBESCHRIJVING	**7**
2.1 Huidige situatie	7
2.2 Toekomstige situatie	9
3.BELEIDSKADER	**12**
3.1 Rijksbeleid	12
3.2 Provinciaal beleid	13
3.3 Gemeentelijk beleid	16
4.MILIEUHYGIENISCHE VERANTWOORDING	**18**
4.1 Inleiding	18
4.2 Flora en fauna	18
4.3 Archeologie	19
4.4 Cultuurhistorie	19
4.5 Waterparagraaf	20
4.6 Bodem	23
4.7 Verkeer en parkeren	24
4.8 Luchtkwaliteit	25
4.9 Bedrijven en milieuzonering	26
4.10Akoestiek	27
4.11Externe veiligheid	27
4.12Geurhinder	28
4.13Gezondheid	29
4.14M.e.r.-plicht	30
5.JURIDISCHE PLANOPZET	**32**
5.1 Algemeen	32
5.2 Verbeelding	32
5.3 Regels	33

5.3.1 Inleidende regels 33
5.3.2 Bestemmingsregels 33
5.3.3 Algemene regels 34

6.UITVOERBAARHEID 35
6.1 Financiële uitvoerbaarheid 35
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 35

BIJLAGEN
Bijlage 1: Landschappelijk inpassingsplan
Bijlage 2: Quickscan Flora en Fauna
Bijlage 3: Omgevingsdialoog

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is eigenaar van de locatie De Langrijt 4 te Hoogeloon en exploiteert daar een intensieve veehouderij alsmede een niet agrarisch bedrijf in de vorm van een handelsbedrijf in landbouwmachines, werktuigen en tractoren. De locatie heeft op grond de vigerende bestemmingsplannen 'Bestemmingsplan Buitengebied Bladel 2014' en 'Buitengebied Bladel 2014, eerst herziening 2016' de bestemming 'Agrarisch – Agrarisch bedrijf 1'. Op de locatie is een bedrijfswoning (die is aangeduid als plattelandswoning) met bijbehorende bouwwerken en bedrijfsbebouwing. In de bestaande situatie bedraagt het bebouwde oppervlakte in totaal 4.132 m^2. In de aanwezige stallen kunnen 3.427 varkens gehouden worden volgens de vigerende milieuvergunning. Daarnaast is nog 1.178,5 m^2 bedrijfsbebouwing vergund die nog niet is gerealiseerd.

In verband met de ontwikkeling van het handelsbedrijf is initiatiefnemer voornemens de varkenshouderij te beëindigen, de stallen te slopen en een nieuwe loods te bouwen voor opslagruimte van materiaal en werkplaats voor het handelsbedrijf. De agrarische bestemming wordt daarmee gewijzigd naar een bedrijfsbestemming. De vergunde bouwrechten worden ingeleverd. In totaal komt 3.168,2 m^2 bebouwing te vervallen. Daarnaast wordt de locatie heringericht en landschappelijke ingepast waardoor met name de stalling van machines beter achter bebouwing en groenopstanden verdwijnt. Door deze maatregelen leidt de gewenste ontwikkeling tot een duidelijke kwaliteitsverbetering ter plaatse. Om het initiatief juridisch-planologisch te borgen is een partiele herziening van het vigerende bestemminsplan noodzakelijk. De planologische wijziging ziet toe op de wijziging van de agrarische bestemming naar een bedrijfsbestemming ten behoeve van het handelsbedrijf in landbouwmachines, werktuigen en tractoren. De bijbehorende plattelandswoning, feitelijk reeds in gebruik als bedrijfswoning, wordt planologisch juridisch aangeduid als bedrijfswoning.

Het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Bladel heeft aangegeven onder voorwaarden medewerking te kunnen verlenen aan de gewenste bestemmingsplanherziening. Voorliggend bestemmingsplan voorziet in het nieuwe planologisch-juridische kader voor de locatie De Langrijt 4 waarin is aangetoond dat het initiatief op de verschillende relevante onderdelen haalbaar is.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied betreft de locatie De Langrijt 4 te Hoogeloon en staat kadastraal bekend als gemeente Hoogeloon, sectie H, nummers 814 en 369. De Langrijt is een landbouwweg in het buitengebied van de gemeente Bladel. Aan de zuidkant grenst het plangebied aan het bedrijventerrein van Hoogeloon.

Op de afbeeldingen in figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied in groter verband weergegeven. Daaronder is een gedetailleerde luchtfoto afgebeeld waarop de ligging van het plangebied in zijn omgeving te zien is.

Figuur 1.1: (Globale) ligging plangebieden (Bron: Google Maps)

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Ter plaatse van het plangebied gelden de bestemmingsplannen “Buitengebied Bladel 2014” (vastgesteld 24 maart 2016), “Buitengebied Bladel 2014, eerste herziening 2016” (vastgesteld 6 juli 2017) en “Buitengebied Bladel 2014, tweede herziening 2018” (vastgesteld 21 maart 2019).van de gemeente Bladel. Het plangebied kent de bestemmingen ‘Agrarisch – Agrarisch bedrijf 1’ met een bouwvlak. Ter plaatse van de bedrijfswoning geldt de functieaanduiding ‘specifieke vorm van wonen – plattelandswoning’. Daarnaast geldt de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 6’ en ‘Leiding – Hoogspanning’. Verder geldt de gebiedsaanduiding ‘overige zone – planregels’.

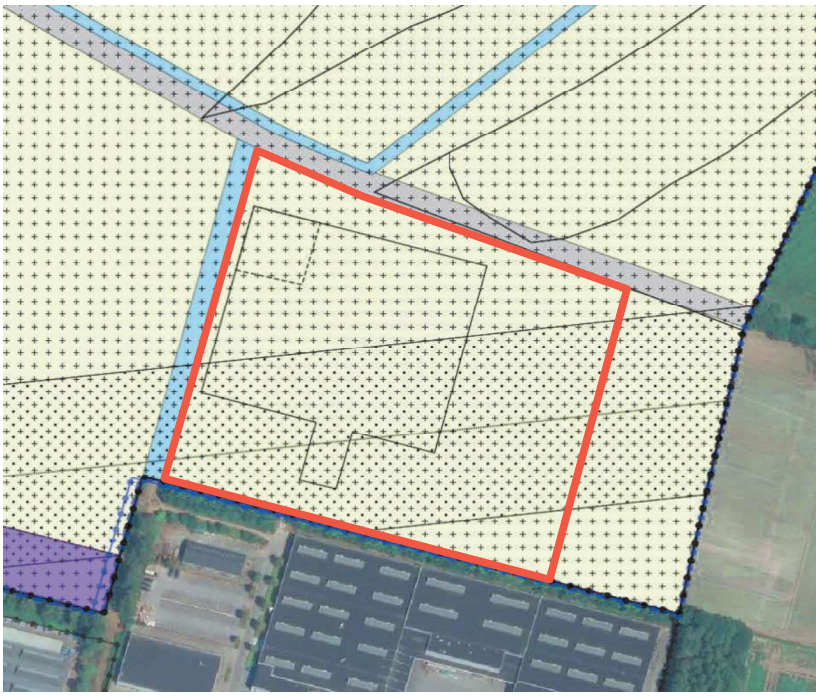

Figuur 1.2: Vigerend bestemmingsplan met het plangebied paars omlijnd (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Het handelsbedrijf is in strijd met de gebruiks- en bouwregels van de bestemming ‘Agrarisch- Agrarisch bedrijf 1’. Een herziening van het vigerende bestemmingsplan is noodzakelijk om het initiatief mogelijk te maken. Voorliggend bestemmingsplan betreft een partiële herziening van het geldende bestemmingsplan en voorziet in de nieuwe planologisch-juridische kaders voor het plangebied.

1.4 Leeswijzer

Dit bestemmingsplan bestaat uit drie delen: de verbeelding waarop de bestemmingen in het plangebied zijn aangegeven, regels waarin de rechten van de op de plankaart vermelde bestemmingen zijn opgenomen en een toelichting waarin de achtergronden van het bestemmingsplan zijn beschreven. De verbeelding vormt samen met de regels het bindende deel van het bestemmingsplan.

In de toelichting worden de keuzes die in het bestemmingsplan worden gemaakt nader gemotiveerd en verantwoord. Achtereenvolgens is ingegaan op de huidige situatie in het plangebied en de toekomstige ruimtelijk-functionele invulling van het gebied. Vervolgens is ingegaan op de beleidsinkadering, de milieu- en overige aspecten, sectorale onderzoeks- en analyseresultaten, economische uitvoerbaarheid en handhaving. Afgesloten is met het weergeven van resultaten van inspraak en vooroverleg. Rapportages van uitgevoerde sectorale onderzoeken zijn als separate bijlage bij deze toelichting gevoegd.

2. PLANBESCHRIJVING

2.1 Huidige situatie

In de huidige situatie betreft het plangebied een intensieve veehouderij. Daarnaast is er een handelsbedrijf gevestigd die zich richt op landbouwmachines, werktuigen en tractoren. Op de locatie worden in totaal 3.427 varkens en 8 volwassen paarden gehouden. Het handelsbedrijf is gevestigd in een recentelijk gebouwde bedrijfsloods aan de straatzijde van perceel. Op de locatie is daarnaast een bedrijfswoning aanwezig met aangrenzende mantelzorgwoning. In de bestaande situatie bedraagt het bebouwde oppervlakte in totaal 4.132 m^2. Hiervan is 194 m^2 ten behoeve van de bedrijfswoning en mantelzorgwoning, 2.073 m^2 ten behoeve van de westelijk gelegen stallen en 1.865 m^2 ten behoeve van de oostelijke stallen en de bedrijfsloods. Daarnaast is nog 1.178,5 m^2 bedrijfsbebouwing vergund die nog niet is gerealiseerd.

De bedrijfswoning met mantelzorgwoning is aangeduid als plattelandswoning. Aan de noord- en westzijde van het erf zijn solitaire bomen aanwezig. De gronden ten oosten en zuiden van het erf zijn in gebruik als landbouwgrond. Over een gedeelte van deze gronden en over het erf loopt een hoogspanningsleiding.

Het handelsbedrijf wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van forse machines en werktuigen die veel ruimte vragen. Hierbij kan gedacht worden aan shovels, hijskranen, tractoren en dergelijke. In de huidige situatie zijn er gemiddeld zo'n 30 machines tegelijkertijd aanwezig. De stalling van machines en werktuigen op het erf is essentieel voor de bedrijfsvoering van het handelsbedrijf. Niet alle materialen kunnen binnen worden gestald omdat het tijdsbestek waarbinnen de handel plaats vindt vaak kort is. De stalling van machines en werktuigen vindt nu met name plaats vóór de bedrijfsloods tussen de bomen langs De Langrijt. Dit komt de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse niet ten goede.

Figuur 2.1 en 2.2 geven een impressie van de huidige situatie.

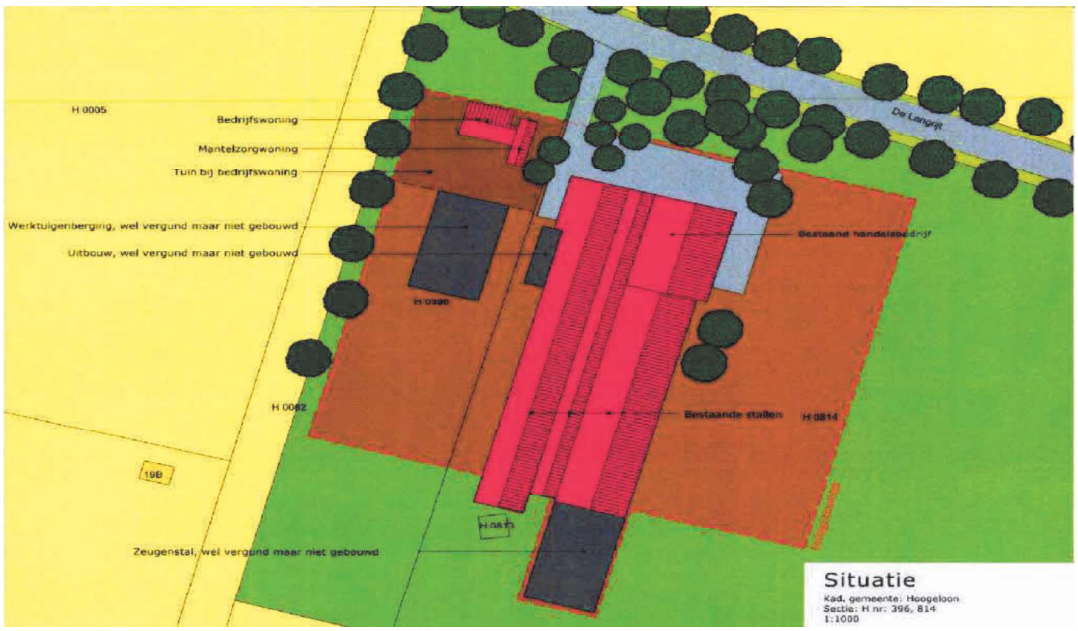

Figuur 2.1: Schematische weergave huidige situatie plangebied

Figuur 2.2: Impressie huidige situatie plangebied

2.2 Toekomstige situatie

In verband met de groei van het handelsbedrijf in landbouwmachines is initiatiefnemer voornemens de varkenshouderij te beëindigen, de stallen te slopen en nieuwe bedrijfsbebouwing te realiseren bedoeld als opslagruimte van materiaal en werkplaats voor het handelsbedrijf. Hierbij wordt in ieder geval 2.073 m^2 van de varkenstallen gesloopt en verplaatst. Initiatiefnemer is hiervoor voornemens deel te nemen aan de opkoopregeling voor varkenshouderijen. De bestaande bedrijfsloods van het handelsbedrijf aan de straatzijde van het perceel blijft gehandhaafd. In de toekomstige situatie blijft de bedrijfswoning met mantelzorgwoning (194 m^2) behouden. De aangeduide plattelandswoning wordt planologisch juridisch aangeduid als bedrijfswoning behorende bij de handelsonderneming.

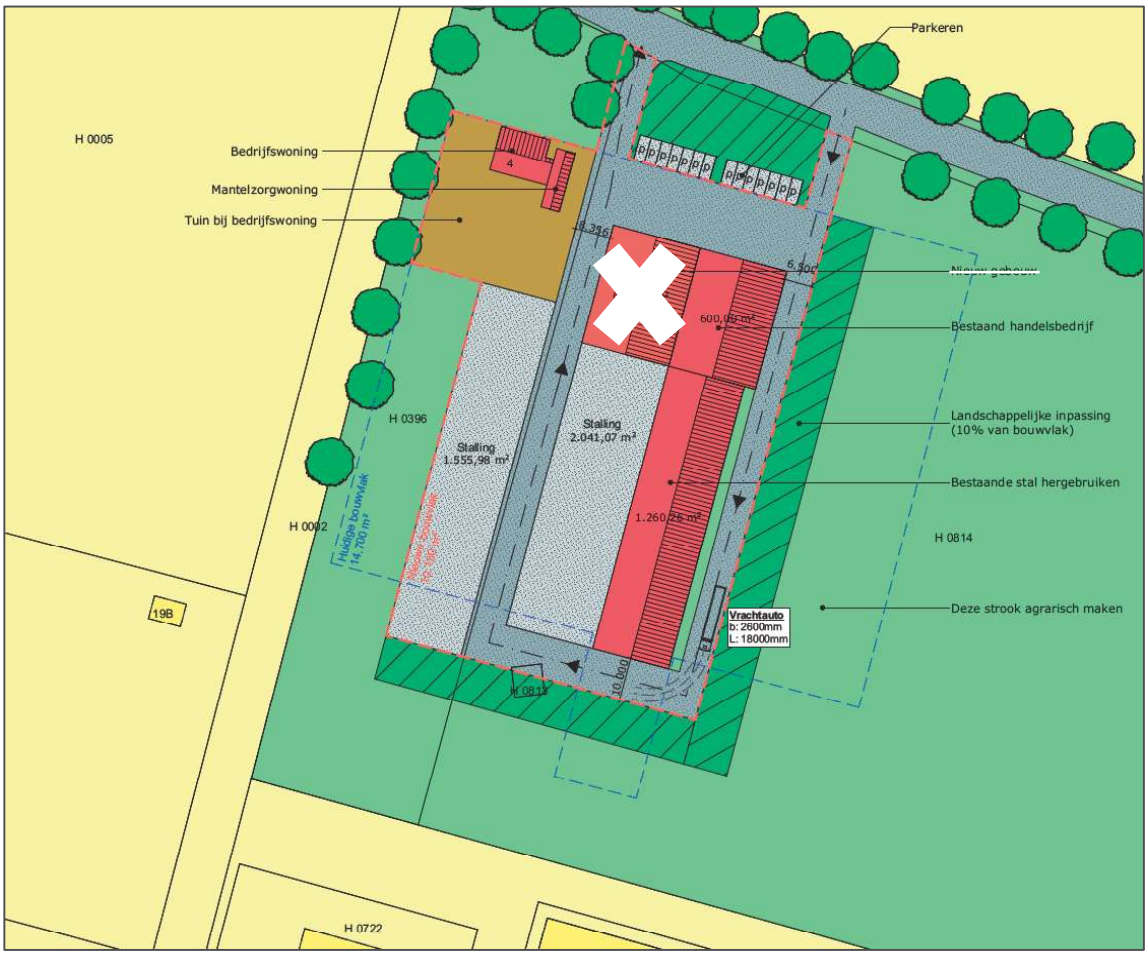

Figuur 2.3 schematische weergave toekomstige ontwikkeling

Om de ruimtelijke kwaliteit op de locatie te verbeteren en het erf efficiënt in te richten voor de bedrijfsvoering van het handelsbedrijf wordt alle agrarische bedrijfsbebouwing op de locatie gesloopt en ge-

deeltelijk herbouwd ten behoeve van het handelsbedrijf. Enerzijds betreft dit in totaal 1.865 m^2 ten behoeve van de oostelijke stallen en de bedrijfsloods die deels gehandhaafd blijven en gedeeltelijk worden herbouwd op de bestaande locatie. Daarnaast wordt er 2.042 m^2 buitenstalling op (half)verharding gerealiseerd ter plaatse van de te slopen varkensstal (2.073 m^2). Tot slot wordt 1.556 m^2 buitenstalling op (half)verharding gerealiseerd aan de achterzijde, op voldoende afstand, van de bedrijfswoning. In het kader van het planvoornemen worden de vergunde bouwrechten van 1.178,5 m^2 ingeleverd.

In het kader van het planvoornemen wordt het bouwvlak verkleind van 1,5 naar ca. 1 ha. De stalling van machines en werktuigen vindt momenteel plaats tussen de bomen aan de straatzijde maar wordt verplaatst aan de achterzijde. De stalling van machines en werktuigen gaat plaatsvinden op (half)verharding achter de bedrijfsbebouwing waardoor deze aan het zicht wordt onttrokken. Door de herinrichting van het erf kan het vrachtverkeer voor het transporteren van de machines op een logische manier rond rijden op het erf en hoeft niet meer te draaien op De Langrijt.

De verandering van veehouderij naar handelsonderneming heeft als belangrijkste gevolg dat er een grootschalige intensieve veehouderij gesaneerd wordt. Hiermee worden overlast en uitstoot gekoppeld aan het houden van dieren nu en in de toekomst voorkomen. Door sanering van dit bedrijf, wordt het woon- en leefklimaat in deze omgeving aanzienlijk verbeterd. Voorgestane ontwikkeling geeft een passende invulling aan een VAB-locatie en de functie sluit goed aan op de functies van het bedrijventerrein ten zuiden van het plangebied.

Kwaliteitsverbetering en landschappelijke inpassing
Een voorwaarde voor planmatige ontwikkelingen in het buitengebied is dat de waardevermeerdering van de planlocatie deels wordt geïnvesteerd in landschappelijke kwaliteit. Deze kwaliteitsverbetering wordt beschreven in artikel 3.9 van het Interim omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant. Het artikel stelt dat ‘een bestemmingsplan dat een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt in Landelijk Gebied bepaalt dat die ruimtelijke ontwikkeling gepaard gaat met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit van het gebied of de omgeving’. In bijlage 1 en 2 van dit bestemmingsplan is de kwaliteitsverbetering en landschappelijke inpassing uitgewerkt.

Voor het voornemen wordt de agrarische bestemming deels omgezet naar een bedrijfsbestemming. Een vastgesteld percentage van 20 procent van de totale winststijging die hiermee gepaard gaat, dient te worden geïnvesteerd in landschappelijke en/of ruimtelijke kwaliteit. Voor onderhavig voornemen betreft het te investeren bedrag 97.938 euro (zie bijlage 2). In het plangebied worden verschillende maatregelen getroffen om een tegenprestatie te leveren. De bebouwing wordt namelijk landschappelijk ingepast door onder andere de aanleg van een robuuste houtsingel. Zie figuur 2.4 voor de uitwerking van de landschappelijke inpassing en een weergave van de toekomstige situatie van het plangebied. Door het gedeeltelijk saneren en opknappen van de bebouwing en het realiseren van een landschappelijke inpassing ontstaat een representatief geheel. Uit de berekening in bijlage 1 blijkt dat de totale investering in het landschap 97.716 euro bedraagt. Hiermee wordt de benodigde Kwaliteitsbijdrage op een klein verschil na gecompenseerd. Het verschil kan worden gestort in het groenfonds van de gemeente.

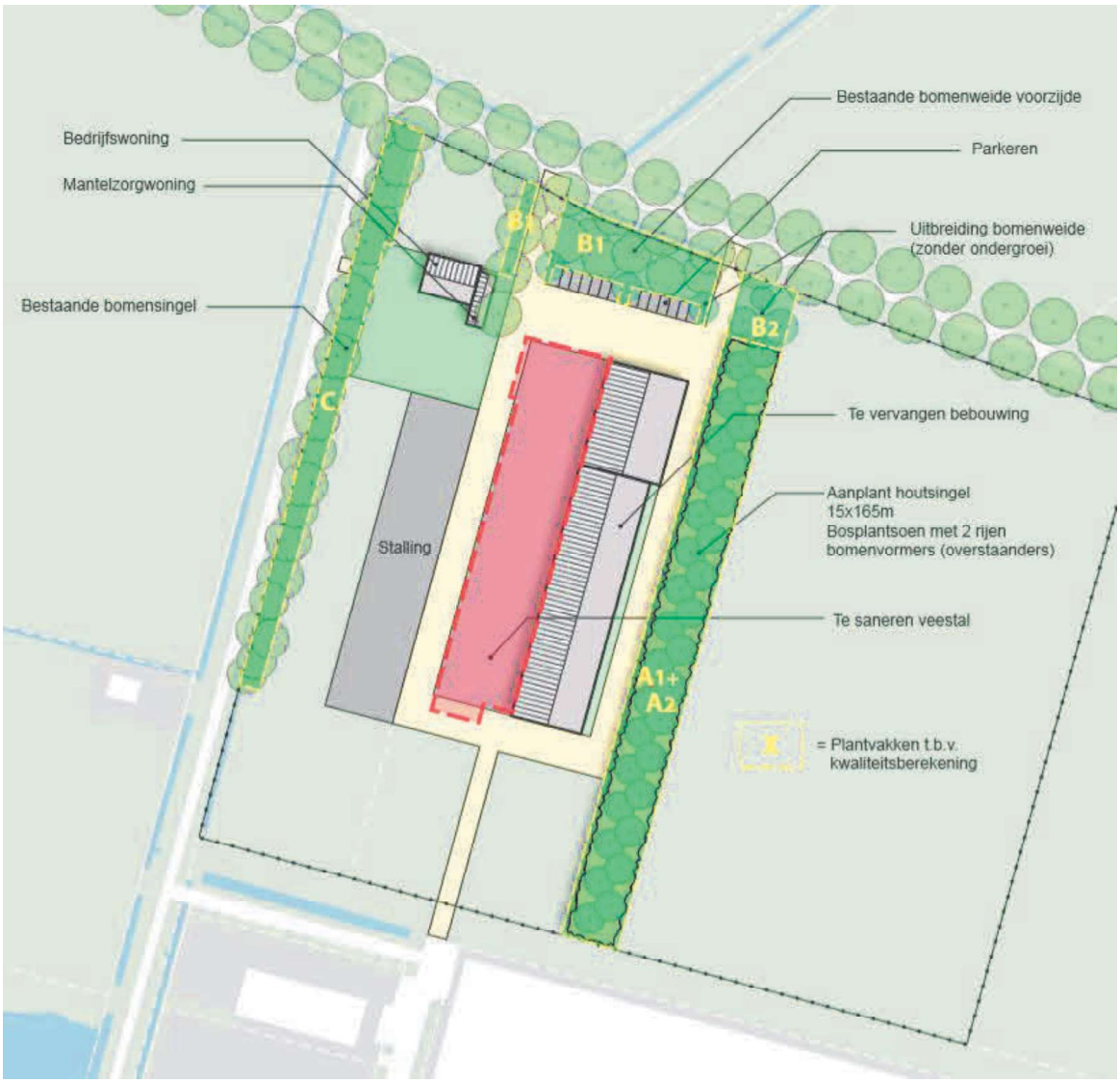

Figuur 2.4: Schematische weergave toekomstige situatie plangebied inclusief landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering

3. BELEIDSKADER

3.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (vastgesteld op 13 maart 2012) staan de plannen van de Rijksoverheid voor ruimte en mobiliteit. Het Rijk stelt dat er een aanpak dient te ontstaan waarmee Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig maakt. Om dit te kunnen bewerkstelligen laat het Rijk de ruimtelijke ordening meer over aan de decentrale overheden (provincie en gemeenten) en komt de gebruiker centraal te staan.

Het Rijk blijft verantwoordelijk voor het systeem van ruimtelijke ordening. Daarnaast kan een Rijksverantwoordelijkheid aan de orde zijn indien:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt. Bijvoorbeeld ruimte voor militaire activiteiten en opgaven in de stedelijke regio's rondom de mainports, brainports, greenports en valleys;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan. Bijvoorbeeld voor biodiversiteit, duurzame energie, watersysteemherstel of werelderfgoed;
- een onderwerp provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is. Bijvoorbeeld de hoofdnetten van weg, spoor, water en energie, maar ook de bescherming van gezondheid van inwoners.

Het Rijk kiest drie doelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- het verbeteren en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Uit bovenstaande drie doelen zijn de dertien nationale belangen naar voren gekomen. Deze zijn geografisch weergegeven via de Nationale hoofdstructuur.

Doorwerking plangebied
Het onderhavige plan bevindt zich niet in de nationale hoofdstructuur en omvat geen ontwikkelingen van landsbelang. Het beleid inzake het realiseren van een woning wordt dan ook neergelegd bij de decentrale overheden.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)
Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) geeft richtlijnen voor de inhoud van bestemmingsplannen voor zover het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen van nationaal belang. In het SVIR wordt bepaald welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om

beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Barro bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. De normering uit het Barro werkt zoveel mogelijk direct door op het niveau van de lokale besluitvorming. Bij besluitvorming over bestemmingsplannen moeten de regels worden gerespecteerd. Het merendeel van de regels legt beperkingen op, daarin is een gradatie te onderkennen. Deze zijn geformuleerd als een 'ja-mits', een 'ja, voor zover', een 'nee-tenzij', een 'nee-als' of een stringente 'nee' bepaling.

Doorwerking plangebied
Zoals al in voorgaande paragraaf bij de SVIR is aangegeven, is er geen sprake van nationale belangen in het plangebied. Het Barro bevat daarom ook geen kaderstellende uitspraken voor het plangebied.

Ladder voor duurzame verstedelijking
Per 1 juli 2017 is de nieuwe Ladder in werking getreden. Hierin wordt de tekst van de Ladder teruggebracht naar de essentie, namelijk de noodzaak om aan te geven dat de voorgenomen nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet in een behoefte plus een motivering indien de stedelijke ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd. Concreet betekent dit dat onderzoek naar het *actuele* en *regionale* aspect van de behoefte en Trede 3 komt te vervallen. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden om de laddertoets ‘door te schuiven’ naar een uitwerkings- of wijzigingsplan, mits dit voorafgaand is bepaald door het bevoegd gezag.

Doorwerking plangebied
Met het planvoornemen wordt bestaande niet-agrarische bedrijvigheid juridisch-planologisch geborgd en worden toekomstgerichte mogelijkheden geboden voor het gebruik van de VAB. De bestaande agrarische bedrijfsactiviteiten worden wegbestemd. Daarnaast wordt er geen nieuwe woning mogelijk gemaakt. Er is dan ook geen sprake van een stedelijke ontwikkeling als opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. Een verantwoording van de ladder voor duurzame verstedelijking is dan ook niet noodzakelijk.

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie ‘De kwaliteit van Brabant’
Provinciale Staten hebben op 14 december 2018 de Brabantse Omgevingsvisie ‘De kwaliteit van Brabant’ vastgesteld. De Brabantse Omgevingsvisie voegt daar ambities aan toe voor vier hoofdopgaven: de energietransitie, een klimaatproof Brabant, Brabant als slimme netwerkstad en een concurrerende, duurzame economie. Voor elk van deze opgaven geeft de omgevingsvisie aan wat de ambities op lange termijn zijn: wat is er nodig om Brabant in 2050 een gezonde, veilige en prettige leefomgeving te laten zijn?

Doorwerking plangebied
De provincie wil het gesprek over stedelijke ontwikkeling dat in de afgelopen decennia werd gedomineerd door de vraag: ‘wat moeten we nog toevoegen’, ombuigen naar het gesprek over: ‘welke opgave en kansen liggen er in het bestaand stedelijk gebied en de bestaande gebouwenvoorraad?’

Daarnaast wil de provincie ook in de toekomst voorop blijven lopen als provincie van agrarische kennis en productie. De export van hoogwaardige Brabantse producten, agrotechniek en –kunde, is een belangrijke bron van inkomsten. Om dit te behouden en verbeteren, is een transitie noodzakelijk waarvan de eerste stappen al gezet zijn. Hierdoor ontstaat een meer divers palet aan productiemethoden op de as low-tech high-tech. Dit vraagt nu en in de toekomst om inspanningen in de gehele keten.

Het bedrijf van initiatiefnemer betreft een internationaal opperend handelsbedrijf en draagt daardoor bij aan de allure van de Brabantse bedrijvigheid. Meer ruimte om op de locatie te kunnen ondernemen is een logische ontwikkeling binnen de Omgevingsvisie. Daarnaast wordt een intensieve veehouder gesaneerd.

Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant
Op 25 oktober 2019 is de Interim omgevingsverordening vastgesteld. De Interim Omgevingsverordening vormt het toetsingskader voor nieuwe ontwikkelingen in de provincie Noord-Brabant. De provincie wil met haar regels aansluiten op de werkwijze van de Omgevingsvisie en de Omgevingswet. Daarom is er gekozen om de verschillende provinciale verordeningen voor de fysieke leefomgeving samen te voegen tot een interim Omgevingsverordening. Het is een 'interim' Omgevingsverordening om zo te benadrukken dat dit een tussenstap is naar de 'definitieve' omgevingsverordening gebaseerd op de Omgevingswet. De Interim Omgevingsverordening is gebaseerd op de huidige wetgeving en moet aan de wettelijke bepalingen van die wetgeving voldoen. Dat betekent dat nieuwe mogelijkheden uit de Omgevingswet en de voorwaarden voor een omgevingsverordening. De Interim Omgevingsverordening vervangt zes provinciale verordeningen, waaronder de Verordening Ruimte 2014.

De Interim omgevingsverordening is beleidsneutraal van karakter. Dat betekent dat er geen nieuwe beleidswijzigingen zijn doorgevoerd, behalve als deze voortvloeien uit vastgesteld beleid, zoals de omgevingsvisie. De verordening bestaat uit kaartmateriaal en regels waarmee gemeenten rekening moeten houden bij het opstellen van ruimtelijke plannen.

Doorwerking plangebied
Op de locatie is conform de Interim Omgevingsverordening het werkingsgebied "Landelijk gebied-Gemengd landelijk gebied' van toepassing. Tevens is het werkingsgebied 'Verstedelijking afweegbaar' van toepassing. Voor onderhavige ontwikkeling is met name artikel 3.73 en 3.43 van belang.

Artikel 3.73 vestiging niet-agrarische functie in landelijk gebied
Lid 1 - Een bestemmingsplan van toepassing op Landelijk gebied kan voorzien in de vestiging van een niet-agrarische functie op een bestaand bouwperceel als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

a. de vestiging past binnen de ontwikkelingsrichting van het gebied waarbij de volgende aspecten zijn betrokken:
    1. een gebiedsgerichte benadering welke activiteiten en functies passen in de omgeving;
    2. welke effecten de mogelijke ontwikkeling heeft op andere aspecten, waaronder mobiliteit, agrarische ontwikkeling, leefbaarheid en leegstand elders;
    3. hoe de vestiging bijdraagt aan het versterken van de omgevingskwaliteit, waaronder een bijdrage aan de sloop van overtollig en leegstaand vastgoed in het Landelijk gebied.

b. er vindt geen splitsing plaats van het bouwperceel;
c. overtollige bebouwing wordt gesloopt;
d. de vestiging heeft geen betrekking op:
    1. een kantoor met baliefunctie;
    2. lawaaisport;
    3. mestbewerking.

Lid 2 - Het bestemmingsplan dat de vestiging mogelijk maakt, borgt dat de functie, ook op langere termijn, past binnen de ontwikkelingsrichting en stelt daartoe regels:
a. over een bij de omgeving passende omvang en publieksaantrekkende werking;
b. welke specifieke gebruiksactiviteit is toegestaan;
c. dat opslag en stalling plaatsvindt in gebouwen;
d. dat de ontwikkeling verplaatst naar een passende locatie als deze niet langer past binnen de maximaal toegestane omvang.

Lid 3 - Als een binnen de omgeving passende omvang geldt voor:
a. bedrijvigheid, dat deze kleinschalig is en past binnen een gemengde omgeving waardoor het niet doelmatig is om deze te vestigen op een bedrijventerrein;
b. een detailhandelsvoorziening, een omvang van het verkoopvloeroppervlak van ten hoogste 200 m²;
c. een voorziening ten dienste van vrijetijd en zorg, een omvang van de bebouwing van ten hoogste 1 hectare.

Artikel 3.43 Afwijkende regels Verstedelijking afweegbaar
In afwijking van artikel 3.42 Duurzame stedelijke ontwikkeling, eerste lid, kan een bestemmingsplan, ter plaatse van Verstedelijking afweegbaar voorzien in de nieuwvestiging van een duurzame stedelijke ontwikkeling als:
a. binnen Stedelijk Gebied feitelijk of vanuit kwalitatieve overwegingen onvoldoende ruimte beschikbaar is;
b. transformatie van cultuurhistorisch waardevol of geschikt leegstaand vastgoed niet tot de mogelijkheden behoort;
c. de ontwikkeling past binnen de regionale afspraken, bedoeld in afdeling 5.4 Regionaal samenwerken;
d. de stedenbouwkundige- en landschappelijke inrichting rekening houdt met de omgevingskwaliteit en structuren in het gebied en de naaste omgeving waaronder een duurzame afronding van het Stedelijk Gebied.

De gewenste ontwikkeling voorziet in de herbestemming van een intensieve veehouderij aan de rand van het stedelijk gebied. Het plan voorziet in de sanering van de intensieve veehouderij en de vestiging van een niet-agrarisch bedrijf. De bedrijfsactiviteiten bestaan uit de handel in landbouwmachines. Ondanks dat dergelijke bedrijfsactiviteiten gezien worden als een niet-agrarische functie bestaat er wel een duidelijke relatie met het landelijk gebied, daar het klantenbestand overwegend uit agrariërs bestaat.

De nieuwe functie leidt tot een aanzienlijke kwaliteitsverbetering ter plaatse (sloop varkensstallen en landschapsverbetering). Uit hoofdstuk 4 van dit bestemmingsplan blijkt dat de ontwikkeling past in de omgeving en geen sprake is van nadelige milieueffecten. Derhalve wordt aan de belangrijkste voorwaarden van artikel 3.73 voldaan. In lid 2 onder c is bepaald dat opslag en stalling plaats moet vinden in gebouwen.

Een gebouw wordt door de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (wabo) omschreven als 'elk bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten gebouw zijnde'. In afwijking van lid 2 onder c en het bepaalde in de wabo is voor onderhavig plan maatwerk vereist. Ten aanzien van de bedrijfsvoering is het noodzakelijk om een gedeelte van de landbouwmachines buiten te kunnen stallen in verband met de snelle aankoop en verkoop van de betreffende machines en werktuigen.
In het kader van het planvoornemen worden twee buitenstalling locaties ingericht op (half)verharding binnen het plangebied. Hiermee wordt voorkomen dat stalling niet willekeurig op het perceel plaatsvindt, maar op een daarvoor ingericht terrein (zie hoofdstuk 2.2 van dit bestemmingsplan). Enerzijds betreft dit in totaal 2.042 m^2 ter plaatse van de te slopen varkensstal (2.073 m^2). Daarnaast wordt 1.556 m^2 buitenstalling op (half)verharding gerealiseerd aan de achterzijde van de bedrijfswoning. Deze twee locaties liggen deels ter plaatse van de gesaneerde gebouwen binnen het plangebied. De stalling vindt plaats aan de achterzijde op afstand van de bedrijfswoning en wordt daarnaast omkaderd door de te realiseren landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering. De bedrijfsactiviteiten worden zodoende zo veel mogelijk uit het zicht onttrokken.

Het plangebied grenst aan het bedrijventerrein Hapert. Deze gronden zijn aangewezen als 'verstedelijking afweegbaar' omdat dit in essentie het gebied is om het bedrijventerrein uit te breiden. In het bestemmingsplan Bedrijventerrein Hapert staat beschreven dat ten noorden van het bedrijventerrein een kleine uitbreiding mogelijk is van 3,5 ha. In het kader van het planvoornemen wordt de intensieve veehouderij in het plangebied beëindigd, overtollige bebouwing wordt gesloopt en het bouwvlak wordt verkleind tot 1 ha, er is derhalve sprake van een duurzame stedelijke ontwikkeling in een daarvoor aangewezen gebied.

Gezien het voorgaande kan geconcludeerd worden dat de voorgenomen ontwikkeling (transformatie naar een niet-agrarische functie) in het plangebied een passende ontwikkeling is binnen de kaders van de Interim omgevingsverordening.

3.3 Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie 1.0
Op 11 mei 2017 heeft de gemeenteraad van Bladel de Omgevingsvisie 1.0 vastgesteld. De gemeente Bladel heeft met opstelling van de Omgevingsvisie 1.0 gekozen voor een werkwijze waarin in fasen wordt toegewerkt naar een integraal beleid. In deze eerste versie is het plattelandsbeleid opgenomen.

Dit beleid gaat in op ruimtelijke zaken in het buitengebied. Het was voorheen beschreven in de

Plattelandsnota 2013, zoals in navolgende paragraaf omgeschreven. De komende jaren zal tegelijk met het actualiseren steeds meer beleid worden ingebed in de Omgevingsvisie 1.0, met als resultaat dat steeds een nieuwe geconsolideerde versie (met een nieuwe versie-aanduiding) door de gemeenteraad wordt vastgesteld totdat de visie uiteindelijk volledig is. Dat betekent ook dat de vorm van deze visie nog flexibel is en gaandeweg kan worden aangepast aan nieuwe inzichten en ervaringen. Dit komt de ontwikkeling van een integraal, efficiënt en praktisch beleid ten goede. In de Omgevingsvisie 1.0 is beleid betreffende de thema's 'Milieu en Leefomgeving', 'Economische activiteiten' en 'Mens en Maatschappij' opgenomen.

Doorwerking plangebied

Voor onderhavige ontwikkeling is met name het thema 'Economische activiteiten' van toepassing. Uit de omgevingsvisie is specifiek aandacht besteed aan vrijkomende agrarische bedrijfslocaties binnen de gemeente Bladel. Op een vrijkomende agrarische bedrijfslocatie (VAB) is het conform de omgevingsvisie mogelijk om medewerking te verlenen aan hervestiging van economische activiteiten.
In principe is het uitgangspunt dat de bedrijfslocatie niet groter is dan 5.000 m^2 en dat er maximaal 1.250 m^2 aan bedrijfsbebouwing in gebruik mag zijn. Over de ontwikkeling van het gewenste bedrijf op een dergelijke locatie is echter geen specifiek beleid opgenomen. Wel is in de omgevingsvisie aangegeven dat maatwerk geleverd kan worden op VAB-locaties in het buitengebied. Aangezien met dit plan een intensieve veehouderij met bouw- en milieurechten aan de rand van het stedelijk gebied wordt gesaneerd en een gedeelde van de bestaande bebouwing wordt hergebruikt voor het handelsbedrijf, is sprake van een passende nieuwe functie op deze locatie. De beoogde ontwikkeling is derhalve in overeenstemming is met de Omgevingsvisie 1.0.

4. MILIEUHYGIENISCHE VERANTWOORDING

4.1 Inleiding

Het al dan niet voldoen aan verschillende randvoorwaarden en uitgangspunten is bepalend voor de vraag of een ontwikkeling ook daadwerkelijk uitvoerbaar is. Hierbij moet worden gedacht aan onder meer het ruimtelijke beleid van de hogere overheden en de gemeente, milieuaspecten als geluid, bodem en hinder van bedrijven, archeologie en economische haalbaarheid. Ook onderhavig plan is getoetst voor wat betreft de uitvoerbaarheid ervan op bovengenoemde aspecten. In dit hoofdstuk is aangegeven wat de resultaten zijn van de toets aan de milieuhygiënische aspecten.

4.2 Flora en fauna

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Doorwerking plangebied
Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van de voorgestane bestemmingsplanwijziging en de sloop van stallen, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving. De volledige quickscan is als bijlage bij dit bestemmingsplan opgenomen, hier volgen de belangrijkste resultaten.

Gebiedsbescherming
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Kempenland West. Dit gebied ligt op een afstand van ca. 2,2 km tot het plangebied. Gezien de afstand zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. Door de voorgenomen herbestemming van de varkensstallen is een significante daling van stikstofuitstoot te verwachten. Een toename van stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied alsmede een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied is daarmee uitgesloten zijn daarmee uitgesloten. Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuur Netwerk Brabant ligt op een afstand van ca. 450 meter. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB niet worden aangetast. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Bij de plannen worden verder geen (onderdelen van) houtopstanden verwijderd waardoor toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Wet natuurbescherming niet aan de orde is.

Soortbescherming
Met uitvoering van de plannen gaan geen rust- of verblijfplaatsen van beschermde soorten verloren. Vervolgonderzoek naar het voorkomen van verschillende soort-groepen is niet noodzakelijk.

Het plan kan in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten, in acht te worden genomen:

- Ten aanzien van broedvogels dient het verwijderen van het opgaand groen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of een controle moet de aanwezigheid van een broedgeval kunnen uitsluiten;
- Ten behoeve van (incidenteel) aanwezige algemene soorten dient de zorgplicht in acht te worden genomen.

4.3 Archeologie

De Erfgoedwet is per 1 juli 2016 ingegaan. Deze wet bundelt bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed en archeologie in Nederland. Bovendien zijn aan de Erfgoedwet een aantal nieuwe bepalingen toegevoegd. In een ruimtelijke onderbouwing dient een beschrijving te worden opgenomen hoe met de in het gebied aanwezige archeologische en cultuurhistorische waarden rekening is gehouden.

Doorwerking plangebied
De gemeente Bladel heeft haar archeologiebeleid verwerkt in dubbelbestemmingen. Ter plaatse van het plangebied geldt de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 6' dat er bij bodemingrepen groter dan 25.000 m^2 en dieper dan 0,5 cm-mv een archeologisch onderzoek uitgevoerd moet worden. De bodemingrepen die plaats kunnen vinden door de voorgenomen ontwikkeling (door bijvoorbeeld de sloop van gebouwen) zullen de vrijstellingsdrempel niet overschrijden. Een archeologisch onderzoek is niet noodzakelijk. Om mogelijk aanwezige archeologische waarden te blijven beschermen wordt de dubbelbestemming overgenomen in onderhavig bestemmingsplan.

4.4 Cultuurhistorie

In artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit ruimtelijke ordening is bepaald dat rekening moet worden gehouden met het aspect cultuurhistorie. In het bestemmingsplan moet zijn beschreven hoe met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en de aanwezige of te verwachten monumenten wordt omgegaan. Hiervoor is nader onderzoek noodzakelijk naar de archeologische, historisch stedenbouwkundige en historisch-geografische waarden in een gebied.

Provinciaal beleid
De provincie ziet cultuurhistorie als een belangrijk element van de identiteit van Noord- Brabant. De provincie neemt als uitgangspunt 'Behoud door ontwikkeling'. Het plangebied is ook gelegen in regio 'De Kempen'. De Kempen is een zwak golvend dekzandlandschap dat bestaat uit dekzandvlakten en -ruggen. Het gebied wordt doorsneden door de bovenlopen van de Grote en Kleine Dommel, Beerze en Reusel. De dekzandruggen hebben een zandige bodem waar regenwater infiltreert, dat in de beekdalen als kwel naar boven komt. De ruimtelijke identiteit van het ontginningslandschap van de Kempen wordt gevormd door de contrasten tussen de verschillende agrarische gebruikseenheden: de akkers, graslanden en woeste gronden. De akkercomplexen, dorpen en gehuchten liggen vanouds op de rand van de beekdalen. Langs de beken lagen de graslanden, vaak verdeeld in lange smalle percelen die omzoomd waren door elzensingels. Op de hogere delen van het landschap bevonden zich vroeger uitgestrekte heidevelden, bossen en stuifzanden. Door overbeweiding en het steken van heideplaggen ontstonden plaatselijk zandverstuivingen. Het plangebied is geen historisch akkercomplex en ligt in een vrij gesloten omgeving. Daarnaast is De Langrijt aangewezen als een lijn van redelijk hoge waarde. Door de herontwikkeling van de agrarische bedrijfslocatie worden de cultuurhistorische waarden van de regio en De Langrijt niet belemmerd.

Doorwerking plangebied
Met onderhavig planvoornemen vinden ingrepen plaats aan de bestaande bedrijfsbebouwing (varkensstallen) plaats. De agrarische bedrijfsgebouwen worden gesloopt en een gedeelte wordt herbouwd ten behoeve van het handelsbedrijf. Daarmee heeft het plan geen invloed op de cultuurhistorische waarden van de regio en De Langrijt. Vanuit het aspect cultuurhistorie bestaan er geen belemmeringen voor het plan. Daarnaast vindt een verbetering plaats van de architectuur en de landschappelijke inpassing van de bebouwing. Dit draagt bij aan een positievere beleving van het landschap vanuit de Langrijt.

4.5 Waterparagraaf

Per 1 november 2003 is het verplicht om bij ruimtelijke ingrepen de watertoets te doorlopen. Hierin dient inzicht worden geboden in de effecten van het initiatief op de waterhuishouding. In het kader van de watertoets dient de gemeente wateradvies in te winnen bij de waterbeheerder. De gemeente en het waterschap kunnen praktische afspraken maken over de wijze waarop het aspect water in het ruimtelijk plan is opgenomen.

Beleidskader
Relevante beleidsstukken op het gebied van water zijn het Provinciaal Waterplan van Noord-Brabant, het Waterbeheerplan 2016-2021 van waterschap De Dommel, het Nationaal Waterplan, het rapport Waterbeleid voor de 21ste eeuw, Nationaal Bestuursakkoord Water, Waterplan gemeente Oirschot en de Europese Kaderrichtlijn Water. Belangrijkste gezamenlijke punt uit deze beleidsstukken is dat water een belangrijk sturend element is in de ruimtelijke ordening.

De bekende drietrapsstrategieën zijn leidend:
- vasthouden-bergen-afvoeren (waterkwantiteit);
- voorkomen-scheiden-zuiveren (waterkwaliteit).

Daarnaast is de 'Beleidsbrief regenwater en riolering' nog relevant. Hierin staat hoe het beste omgegaan kan worden met het hemelwater en het afkoppelen daarvan.

Waterschap De Dommel: Beleidsnota uitgangspunten Watertoets
Het bestemmingsplan biedt ruimte aan nieuwbouw. Op deze nieuwbouwplannen in relatie tot duurzaam omgaan met water zijn de volgende beleidsuitgangspunten van het waterschap De Dommel van toepassing:
- Gescheiden houden van vuil water en schoon hemelwater: het streven is het schone regenwater af te koppelen. Hierbij wordt het vuile water via de riolering afgevoerd en blijft het schone regenwater in het ideale geval binnen het plangebied.
- Voor de afweging van de wijze waarop met het afgekoppelde schone hemelwater moet worden omgegaan gelden de volgende afwegingsstappen: hergebruik – infiltratie – buffering - afvoer.
- Hydrologisch Neutraal bouwen: bij nieuwe ontwikkelingen dient de hydrologische situatie minimaal gelijk te blijven aan de uitgangssituatie. De Gemiddeld Hoogste Grondwaterstang (GHG) mag niet verlaagd worden en het waterpeil sluit aan bij optimale grondwaterstanden.
- Water als kans: de belevingswaarde van water kan bijvoorbeeld voor meerwaarde zorgen.
- Meervoudig ruimtegebruik: omdat de vierkante meters duur zijn, wordt aangeraden naar meervoudig grondgebruik te kijken. Op deze manier kan het 'verlies' van vierkante meters door de ruimtevraag van water beperkt worden.
- Voorkomen van vervuiling: nieuwe bronnen van verontreiniging dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden.
- Wateroverlastvrij bestemmen: bij dit uitgangspunt wordt al voldaan aan extreme situaties (NBW-norm[1]). De voorkeur gaat uit naar het ontwikkelen op locaties die als gevolg van hun ligging 'hoog en droog genoeg' zijn en daarmee voldoen aan de NBW-norm voor de toekomstige functie, zodat 'wateroverlastvrij bestemd' wordt. Indien dit niet mogelijk of wenselijk is zal gezocht moeten worden naar compenserende of mitigerende maatregelen die het gewenste beschermingsniveau tegen wateroverlast helpen realiseren.

Gemeentelijk Rioleringsplan Bladel
De gemeente Bladel heeft het Gemeentelijk Rioleringsplan Bladel 2015-2020 (GRP) vastgesteld. Hiermee continueert de gemeente Bladel het kwaliteitsniveau van de rioleringstaken (ambitieniveau Planmatig) uit de voorgaande planperiode en op onderdelen vindt een opwaardering plaats (ambitieniveau Anticiperend). Dit betekent dat voldaan wordt aan de wettelijke verplichtingen, een beperking van water-op-straatsituaties en risico's bij hevige neerslag en een doelmatige afvalwaterketen door samenwerking. Dit geeft een gemiddelde invulling van de nieuwe zorgplichten, waardoor er ruimte is om projecten planmatig op te pakken.

[1] Het Nationaal Bestuursakkoord Water (2003): door het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) vastgestelde werknormen voor het bepalen aan welke bui het type grondgebruik getoetst wordt volgens de normen.

In het GRP zijn zes speerpunten benoemd voor de periode 2015-2020:
1. Anticiperen op klimaatverandering;
2. Differentiatie beschermings- en onderhoudsniveau
3. Meer inzicht verkrijgen in het functioneren van het (afval)watersystemen
4. Betaalbare gemeentelijke watertaken
5. Duurzaamheid in de gemeentelijke watertaken
6. Communicatie watertaken

In het GRP is opgenomen dat wateroverlast moet worden voorkomen. Uitbreidings- en reconstructieplannen van woningbouw en/of infrastructuur kunnen tot een toename van afstromend verhard oppervlak leiden. Hierdoor ontstaat een versnelde afvoer van hemelwater, met mogelijk overbelasting van het ontvangend oppervlaktewater. Bij dergelijke ontwikkelingen geldt dan ook het uitgangspunt dat plannen zo veel mogelijk hydrologisch neutraal uit worden gevoerd.

Doorwerking plangebied

Beschermde zones

Het plangebied ligt niet in of in de nabijheid van een beschermde zone.

Hemel- en oppervlaktewater

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt een groot gedeelte van de bestaande bedrijfsbebouwing (varkensstallen) gesloopt en vervangen door nieuwe bedrijfsbebouwing bedoeld als opslagruimte van materiaal en werkplaats voor het handelsbedrijf. De bestaande bedrijfsloods van het handelsbedrijf aan de straatzijde van het perceel blijft gehandhaafd. In de toekomstige situatie blijft de bedrijfswoning met mantelzorgwoning behouden. Globaal bedragen de verharde oppervlaktes in de bestaande en toekomstige situatie als volgt:

Bestaande situatie		Toekomstige situatie	
Functie	**Verhard/bebouwd oppervlak (m^2)**	**Functie**	**Verhard/bebouwd oppervlak (m^2)**
Bedrijfswoning	194	Bedrijfswoning	194
Varkensstal links (sloop)	2.073	Buitenstalling op (half)verharding t.p.v. varkensstal links	2.042
Varkensstal rechts + bedrijfsloods	1.865	Opslag + bedrijfsloods (nieuw)	1.865
		Buitenstalling op (half)verharding nieuw	1.556
Verharding (voorzijde)	1.134	Verharding (voorzijde)	1.134
		Parkeerplaatsen	184
Groen	1.980	Groen	4.508

Zoals uit bovenstaande tabel opgemaakt kan worden nemen de vierkante meters bebouwde oppervlakte toe. Van in totaal 4.132 m^2 (huidige situatie) naar 5.657 m^2 in de toekomstige situatie. Dit resulteert in een toename van 1.525 m^2 bebouwd oppervlakte in de toekomstige situatie. Aan de verharding aan de voorzijde wordt 184 m^2 ten behoeve van de realisatie van 14 parkeerplaatsen toegevoegd. Wat betreft de verharding is in de bestaande situatie sprake van een betonklinker verharding in keperverband. Deze verharding loopt tot aan de voorzijde van de bestaande bedrijfsgebouwen. In de toekomstige situatie blijft deze verharding behouden en zijn initiatiefnemers voornemens om het overige gedeelte van het perceel te voorzien met voornamelijk halfverhardingen.

Gelet op de huidige situatie en de toekomstige situatie is er feitelijk sprake van een toename van het verharde en bebouwde oppervlak. Wel wordt ten opzichte van de bestaande situatie in het kader van de landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering de vierkante meters groenbestemming vergroot binnen de projectlocatie ten behoeve van de toekomstige situatie.

Naast de sloop en herontwikkeling van diverse bedrijfsbebouwingen ter plaatse van al reeds bestaande bebouwing, is er slechts enkel sprake van de realisatie van 1.709 m^2 “nieuw” verhard oppervlak. Namelijk de toename van 1.525 m^2 bebouwd oppervlakte plus 184 m^2 ten behoeve van de realisatie van 14 parkeerplaatsen. Voor een bui van 60 mm bedraagt de benodigde waterberging zonder aanvullende maatregelingen ca. 103 m^3. Binnen het perceel is meer dan voldoende ruimte aanwezig om te voldoen aan de waterbergingsopgave. In het kader van de concrete uitwerking van het bouwplan vindt ook de concrete uitwerking van de infiltratievoorziening in het plangebied plaats.

Ter plaatse is geen minderingsfactor van toepassing. Ter plaatse is een goede infiltratiesnelheid te verwachten. Initiatiefnemer is voornemens om het hemelwater via hemelwaterkolken/putjes af te voeren naar de wadi. Deze wadi zou dan ten westen van het erf gerealiseerd kunnen worden. In het geval van een onverwachte piekafvoer zou een overstort op het de westen gelegen sloot kunnen plaatsvinden. Er is dan geen sprake van overlast voor derden.

Riolering
De riolering (drukriolering) is aanwezig in het plangebied. Het afvalwater (vuilwater) wordt afgevoerd naar de rioolwaterzuivering.

Conclusie
Het plan voldoet aan de eisen die gesteld worden aan de waterhuishouding. Het aspect water vormt derhalve geen belemmering voor de realisatie van onderhavig plan.

4.6 Bodem

Bij de verkenning van de mogelijkheden om nieuwe functies in een gebied te realiseren dient de bodemkwaliteit te worden betrokken. Inzicht in eventuele beperkingen aan het bodemgebruik (i.v.m. milieuhygiënische risico’s voor mens, plant en dier) is noodzakelijk om de beoordelen of de grond geschikt is voor de beoogde functie. Er mogen namelijk geen nieuwe gevoelige functies op een zodanig

verontreinigd terrein worden gerealiseerd, dat schade is te verwachten voor de gezondheid van de gebruikers of het milieu.

Doorwerking plangebied
Uitgangspunt van een goede ruimtelijke ordening is dat de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde bestemming en de daarin toegestane gebruiksvormen. Met dit plan is geen sprake van een wijziging van de bestemming naar een bodemgevoelig gebruik (de functie 'bedrijf' is niet milieugevoelig). Het uitvoeren van een bodemonderzoek is dan ook niet vereist voor de bestemmingsplanprocedure. Wel is voor de sloop en nieuwbouw waarschijnlijk een bodemonderzoek noodzakelijk. Dit kan dan als voorwaarde aan de vergunning worden gekoppeld.

4.7 Verkeer en parkeren

Het toevoegen of veranderen van een functie heeft in veel gevallen een effect op het aantal verkeersbewegingen. Het is daarom van belang om te kijken welke veranderingen erop treden en of dit een effect heeft op het wegverkeer en het parkeren.

Doorwerking plangebied
Verkeer
De voorgenomen ontwikkeling kan invloed hebben op het aantal voertuigbewegingen. In de CROW-publicatie 317 zijn geen specifieke kengetallen voor een (handelsbedrijf in landbouwmachines, werktuigen en tractoren opgenomen. Initiatiefnemer heeft daarom de verkeersgegevens op basis van eigen ervaring aangeleverd. Deze zijn als uitgangspunt gehanteerd.

Ten behoeve van het verhandelen van de machines komen er ca. 6 vrachtwagens per week naar het plangebied. Dit leidt tot 12 verkeersbewegingen van vrachtwagens per week. Verder zijn er op de locatie maximaal twee personeelsleden aanwezig en zijn er ca. drie bezoekers per dag. Dit resulteert in 50 verkeersbewegingen per werkweek. De Langrijt en de daarop aangesloten infrastructuur is er voldoende op ingericht om 12 vrachtwagenbewegingen en 50 motorvoertuigbewegingen per week te kunnen verwerken. Daarnaast vinden in de huidige situatie de bedrijfsactiviteiten van het handelsbedrijf al plaats op de locatie en is er de planologische mogelijkheid voor het houden van vee. Met onderhavig bestemmingsplan wordt het handelsbedrijf positief bestemd en wordt de mogelijkheid geboden de locatie efficiënter in te richten.

Initiatiefnemers zijn niet voornemens de bedrijfsactiviteiten qua capaciteit en verkeersbewegingen uit te breiden. Echter, door de bestemmingswijziging naar 'bedrijf' wordt dit in planologisch opzicht wel mogelijk. Als worst-case scenario wordt daarom een verdubbeling van de bedrijfsactiviteiten, personeel en bezoekers gehanteerd. Dat leidt tot een verdubbeling van de verkeersactiviteiten. Dat zijn 24 vrachtwagenbewegingen en 100 verkeersbewegingen per week. De omliggende infrastructuur kan ook dit aantal vervoersbewegingen verwerken.

Parkeren
Elke initiatiefnemer van een bouwplan is verantwoordelijk voor het realiseren van een parkeeroplossing op eigen terrein. Uitgaande van de hierboven genoemde uitgangspunten bedraagt de parkeerbehoefte voor auto's 4 parkeerplaatsen. Daarnaast moet op het terrein voldoende ruimte zijn om vrachtwagens tijdelijk te parkeren en te manoeuvreren.

Binnen het plangebied is meer dan voldoende ruimte om in de parkeerbehoefte te kunnen voorzien. Tevens wordt het door de herinrichting van het erf mogelijk voor vrachtwagens rond het erf te rijden en om het handelswaar (landbouwmachines, tractoren en werktuigen) buiten te stallen achter de bestaande bebouwing. Er zijn geen aanpassingen aan de inritconstructie noodzakelijk.

4.8 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader voor luchtkwaliteitseisen wordt gevormd door hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) en de onderliggende regelgeving in AMvB's en ministeriële regelingen. Volgens de Wm is een voorgenomen ontwikkeling wettelijk inpasbaar indien aan tenminste één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:
1. Er worden geen grenswaarden voor de luchtkwaliteit overschreden (5.16 lid 1 onder a);
2. Er is (per saldo) geen sprake van een verslechtering van de luchtkwaliteit (5.16 lid 1 onder b);
3. De voorgenomen ontwikkeling draagt 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging (5.16 lid 1 onder c);
4. De voorgenomen ontwikkeling is opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) (5.16 lid 1 onder d).

Doorwerking plangebied
Met onderhavig planvoornemen wordt een intensieve veehouderij gesaneerd en gaan bestaande niet-agrarische bedrijfsactiviteiten in nieuwe bedrijfsgebouwen plaatsvinden. Deze ontwikkeling valt niet onder de kwantitatieve grenzen van de Regeling NIBM en moet een berekening in principe aantonen dat wordt voldaan aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uit de Wet milieubeheer. Hoewel het aan-

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

	Jaar van planrealisatie	2020
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	17,7
	Aandeel vrachtverkeer	24,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	**0,04**
	PM_{10} in µg/m^3	**0,01**
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Figuur 4.1: Resultaat NIBM-tool

tal fte en verkeersbewegingen behorende bij de bedrijfsactiviteiten in de praktijk gelijk blijven ten opzichte van de huidige situatie, is uit gegaan van de worstcase aanname van de verkeersbewegingen (zie paragraaf 4.7). Op basis daarvan is de NIBM-tool ingevuld, zie hieronder.

Hieruit blijkt dat de ontwikkeling niet in betekenende mate bijdraagt aan de verslechtering van het woon- en leefklimaat. Een onderzoek is niet noodzakelijk. Geconcludeerd wordt dat voor wat betreft luchtkwaliteit geen belemmeringen zijn voor de voorgestane ontwikkeling.

4.9 Bedrijven en milieuzonering

Om te komen tot een ruimtelijk relevante toetsing van bedrijfsvestigingen op milieu hygiënische aspecten wordt het begrip milieuzonering gehanteerd. Onder milieuzonering wordt verstaan het waar nodig zorgen voor een voldoende ruimtelijke scheiding tussen enerzijds bedrijven of overige milieubelastende functies en anderzijds milieugevoelige functies zoals woningen. Bij de planontwikkeling dient rekening gehouden te worden met milieuzoneringen om zodoende de kwaliteit van het woon- en leefmilieu te handhaven en te bevorderen en daarnaast bedrijven voldoende zekerheid te bieden dat zij hun activiteiten duurzaam binnen aanvaardbare voorwaarden kunnen uitvoeren. Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'[2].

Voor een scala aan milieubelastende activiteiten zijn richtafstanden aangegeven in de VNG-publicatie. In de lijsten wordt onderscheid gemaakt naar richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van deze vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie. Daarbij omvat categorie 1 de lichtste en categorie 6 de zwaarste vormen van bedrijvigheid. De richtafstanden gaan uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet worden beoogd of aanwezig zijn, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting (in plaats van de richtafstanden).

Doorwerking plangebied
In het algemeen wordt door middel van het aanbrengen van een zonering tussen bedrijvigheid en woonbebouwing de overlast ten gevolge van de bedrijfsactiviteiten zo laag mogelijk gehouden. De omgeving van het plangebied kan worden aangemerkt als rustig buitengebied.
Met onderhavig planvoornemen wordt een intensieve veehouderij (varkenshouderij, milieucategorie 4.1) gesaneerd en de vrijkomende stal wordt in gebruik genomen door een handelsbedrijf in landbouwmachines (gelijk te stellen aan loonbedrijven met b.o. <500 m^2, milieucategorie 3.1). Dit betekent dat er een aanzienlijk verbetering wordt bereikt ten aanzien van milieuhinder. Bij milieucategorie 3.1 hoort een grootste richtafstand van 50 meter. Het dichtstbijzijnde milieugevoelige object, de bedrijfswoning De Langrijt 2, liggen op een afstand van 340 meter. Er is geen sprake van hinder van de bedrijfsactiviteiten in het plangebied op de omgeving.

[2] Bedrijven en milieuzonering handreiking voor maatwerk in de gemeentelijke ruimtelijke ordeningspraktijk, uitgave VNG, 2009

Wel kan de wijziging van intensieve veehouderij naar niet-agrarische bedrijfsruimte gevolgen hebben voor de belangen van omliggende veehouderijen. Dit omdat de bedrijfsruimte een geurgevoelig object is. In de omgeving van het plangebied ligt de pluimveehouderij De Langrijt 2. Een dergelijke inrichting heeft milieucategorie 3.2 met een grootste afstand van 100 meter. Deze afstand geldt voor het aspect geur. Voor de overige aspecten geldt een afstand van 30 meter. De afstand tussen de gevel van het bedrijfsgebouw in het plangebied en de perceelsgrens van de pluimveehouderij bedraagt ca. 245 meter. Er is geen sprake van hinder en dus van een belemmering voor de pluimveehouderij. Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor het onderhavige plan.

4.10 Akoestiek

In de Wet geluidhinder (Wgh) is vastgesteld dat, indien in het plangebied geluidgevoelige functies (zoals woningen) zijn voorzien binnen de invloedssfeer van (weg)verkeerslawaai, akoestisch onderzoek uitgevoerd dient te worden bij vaststelling of herziening van het bestemmingsplan. Dit geldt voor alle straten en wegen, met uitzondering van:

- wegen die in een als ‘woonerf’ aangeduid gebied liggen;
- wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt.

Ook dient hierbij gekeken te worden dat bepaalde te ontwikkelen inrichtingen geen negatieve invloed hebben op het woon- en leefklimaat van omliggende gevoelige functies.

Doorwerking plangebied
In het plangebied worden met onderhavig planvoornemen geen nieuwe geluidsgevoelige objecten mogelijk gemaakt waardoor een wegverkeerslawaaionderzoek niet noodzakelijk is. De Wet geluidhinder legt geen restricties aan onderhavig planvoornemen.

4.11 Externe veiligheid

Externe veiligheid betreft het risico, dat aan activiteiten verbonden is, voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport (onder andere van gevaarlijke stoffen). Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen. Risicobronnen kunnen onderscheiden worden in risicovolle inrichtingen (onder andere lpg-tankstations), vervoer van gevaarlijke stoffen (via wegen, spoorwegen, vaarwegen) en buisleidingen (onder andere aardgas en brandbare vloeistoffen).

De wet- en regelgeving ten aanzien van externe veiligheid zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), Structuurvisie buisleidingen, het Basisnet en het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).

Om voldoende ruimte te scheppen tussen risicobronnen en de personen of objecten die risico lopen (kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten) moeten vaak afstanden in acht worden genomen. Ook ontwikkelingsmogelijkheden die ingrijpen in de personendichtheid kunnen om onderzoek vragen. Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt in het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is de kans dat een persoon die (onafgebroken en onbeschermd) op een bepaalde plaats aanwezig is, overlijdt als gevolg van een calamiteit met een inrichting of een transportmodaliteit.
Het GR bestaat uit de cumulatieve kans per jaar dat een groep van een bepaalde omvang overlijdt als gevolg van een calamiteit met een inrichting of een transportmodaliteit.

Doorwerking plangebied
In de omgeving van het plangebied zijn geen risicovolle inrichtingen of transportroutes gelegen. Op circa 710 meter ten noorden van het plangebied liggen de aardgasleidingen Z-506-03 en Z-506-01. Het plangebied ligt echter niet in de 1% en 100% letaliteitsgrens van deze leidingen. Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkelingen.

4.12 Geurhinder

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt het toetsingskader voor vergunningen op grond van de Wet milieubeheer, waar het gaat om geurhinder veroorzaakt door het houden van dieren. Het aspect geur bestaat uit twee delen, namelijk de voorgrondbelasting en de achtergrondbelasting.

Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)
De Wgv is bedoeld om een goed woon- en leefklimaat te creëren op plekken waar gevoelige bestemmingen zijn gelegen. Met beleid kan sturing op de geuruitstoot bij veehouderijbedrijven worden gegeven. Dat betekent dat elke veehouderijbedrijf een afstand van 100 meter aangehouden dient te worden ten opzichte van geurgevoelige objecten in de bebouwde kom. Voor een aantal diersoorten geldt ook nog een geurnorm. Een gemeente wil een acceptabel woon- en leefklimaat realiseren (achtergrondconcentratie) en moet daardoor dus sturing geven op geurveroorzakende objecten (veehouderijbedrijven, voorgrondbelasting). De Wet geurhinder en veehouderij is bedoeld voor veehouderijbedrijven, maar omdat gesteld is dat geurgevoelige objecten veehouderijbedrijven niet mogen belemmeren moet bekeken worden of de ligging van de te realiseren objecten voor een belemmering zorgt.

Doorwerking plangebied
Vanuit de Wgv is sprake van zogenaamde afstandsdieren (bijvoorbeeld melkkoeien) en dieren met een geuremissiefactor (bijvoorbeeld varkens). Voor deze laatste dieren dient een berekening te worden uitgevoerd om te kijken hoe groot de geurhinder bij geurgevoelige objecten is. Voor afstandsdieren geldt een vaste afstand. Conform de Wgv dient een veehouderijbedrijf te voldoen aan een geurhindercontour van maximaal 14 ouE/m³ (odeurunits). Dat betekent dat een individueel veehouderijbedrijf niet meer dan 14 ouE/m³ op geurgevoelige objecten mag uitstoten.

Naast geurnormen stelt de Wgv ook eisen aan de (vaste) afstanden van veehouderijen tot geurgevoelige objecten. De afstanden gelden voor dieren waarvoor in de Rgv geen omrekeningsfactoren zijn

vastgesteld, zoals melkrundvee, vrouwelijk jongvee en paarden. De minimaal aan te houden afstand bedraagt 50 meter tot een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom en 100 meter tot een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom. Deze afstanden gelden ongeacht het aantal dieren dat er gehouden wordt en worden gemeten vanaf het dichtstbijzijnde emissiepunt van een stal waarin de betreffende dieren worden gehouden.

De afstand tot de dichtstbijzijnde veehouderij (De Langrijt 2) bedraagt ca. 245 meter. De ontwikkelingen in het plangebied vormen derhalve geen belemmering voor de belangen van deze veehouderij. Wel moet in het plangebied sprake zijn van een acceptabel woon- en leefklimaat. In figuur 4.2 is een uitsnede van de kaart met de achtergrondbelasting in de gemeente Bladel weergegeven.

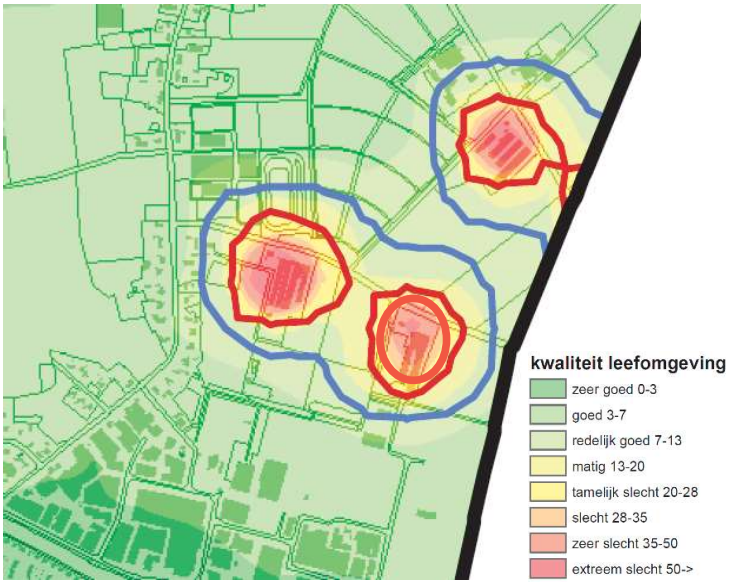

Figuur 4.2: Uitsnede kaart achtergrondbelasting gemeente Bladel met het plangebied rood omlijnd

In deze kaart is het plangebied zelf nog een geurbelastende functie (veehouderij) maar dat is nu niet meer aan de orde en de veehouderij wordt wegbestemd. Er valt dan te concluderen dat ter plaatse van het plangebied sprake is van een 'redelijk goed' woon- en leefklimaat. Dat is voor de beoogde functie in het plangebied acceptabel.

4.13 Gezondheid

Varkenshouderijen en pluimveehouderijen
'Notitie Handelingsperspectieven veehouderij en volksgezondheid: Endotoxine toetsingskader 1.0'
Het doel van deze notitie is om, in de periode totdat er een landelijk toetsingskader endotoxine beschikbaar komt, geen nieuw of groter knelpunt op endotoxine gebied te laten ontstaan. Op basis van gegevens uit het provinciale Web-BVB is, vanuit het Ondersteuningsteam Veehouderij en Volksge-

zondheid, een indicatieve achtergrondkaart endotoxine opgesteld. Rond de pluimvee- en varkenshouderijen in Brabant zijn individuele endotoxine cirkels getrokken, gebaseerd op de fijnstof emissie, de situering en de diersoort volgens Web-BVB, gecombineerd met de afstandsgrafieken uit bijlage 2 van de Notitie.

Op basis van de huidige onderzoeksrapporten wordt er voor andere veehouderijsectoren, zoals melkvee, runderen, geiten en schapen, vooralsnog vanuit gegaan dat de emissie van fijnstof en daarmee ook endotoxine verhoudingsgewijs laag is en dit daarom geen verhoogd endotoxine risico veroorzaakt.

Doorwerking plangebied
In de directe omgeving van het plangebied is geen pluimvee- of varkenshouderij aanwezig zodat cumulatie van endotoxine niet relevant is.

Geitenhouderijen
Uit het VGO-2 onderzoek is gebleken dat in een straal van circa 2 kilometer rond geitenbedrijven een verhoogd aantal gevallen van longontsteking voordoet. Verder onderzoek moet uitwijzen of het gezondheidsrisico gegrond is. Om hiermee wel zorgvuldig om te gaan wordt hieraan extra aandacht besteed bij nieuwe ontwikkelingen.

Doorwerking plangebied
Binnen een straal van 2 kilometer is geen geitenhouderij aanwezig. Op grond van toetsing aan de Handreiking Veehouderij en Volksgezondheid is er voor de in het kader van de handreiking beoordeelde onderdelen geen sprake van een verhoogd risico voor de volksgezondheid. Er is daarom geen reden om de GGD om advies te vragen.

Kabels en leidingen
Het verrichten van werkzaamheden in de nabijheid van hoogspanningskabels, warmwaterleidingen en dergelijke kan gevaar met zich meebrengen. Om dit gevaar zoveel mogelijk te beperken dient de leidingbeheerder aan te geven onder welke voorwaarden de werkzaamheden veilig plaats kunnen vinden.

Doorwerking plangebied
In het plangebied is een hoogspanningsleiding aanwezig. De beschermingszone loopt gedeeltelijk over het erf en de bebouwing maar de hoogspanningsleiding vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkelingen. Op de verbeelding en in de regels van onderhavig bestemmingsplan is de dubbelbestemming ‘Leiding – Hoogspanning’ overgenomen.

4.14 M.e.r.-plicht

In een vormvrije m.e.r.-beoordeling moet de gemeente beoordelen of een milieueffectrapport moet worden opgesteld. Een vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht geldt voor activiteiten die zijn opgenomen

in het Besluit m.e.r. bijlage D. Voor deze activiteiten bepaalt het bevoegd gezag of een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Achterliggende gedachte hierbij is dat ook kleine projecten het milieu relatief zwaar kunnen belasten en ook bij kleine projecten van geval tot geval moet worden beoordeeld of een m.e.r.-procedure nodig is. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen milieueffectrapportage noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een milieueffectrapportage worden opgesteld.

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot een m.e.r.(beoordelings)-plicht. Of een m.e.r.-procedure of m.e.r-beoordeling noodzakelijk is, dient bepaald te worden of de ontwikkeling de drempelwaarden uit lijst C en D van het Besluit m.e.r. overschrijdt.

Doorwerking plangebied

Met onderhavig planvoornemen wordt een intensieve veehouderij gesaneerd en gaan bestaande niet-agrarische bedrijfsactiviteiten in de vrijkomende stal plaatsvinden. Dit valt niet onder categorie D 11.2 van het Besluit m.e.r. (stedelijk ontwikkelingsproject). Het kan echter zijn dat de ontwikkeling wel kan worden beschouwd als een stedelijk ontwikkelingsproject. Volgens de Raad van State (201609536/1/A1) is het antwoord op de vraag of er sprake is van een (wijziging van een) stedelijk ontwikkelingsproject in de zin van het Besluit milieueffectrapportage, afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval, waarbij onder meer aspecten als aard en omvang van de voorziene wijzigingen van de stedelijke ontwikkeling een rol spelen.

De locatie is niet in of nabij een beschermd natuurgebied en er is geen risico op verontreiniging en de ontwikkeling leidt niet tot hinder voor omliggende functies. Er worden geen gevaarlijke stoffen gebruikt en/of –technologieën toegepast, waardoor er geen sprake is van risico op ongevallen. Ook blijkt uit dit bestemmingsplan dat er geen sprake is van nadelige gevolgen voor het milieu.

Voorgaande maakt dat de ontwikkeling in het plangebied niet kan worden aangemerkt als een stedelijk ontwikkelingstraject in de zin van categorie 11.2 en/of D14 van het Besluit milieueffectrapportage. Derhalve is het niet noodzakelijk een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling uit te voeren.

5. JURIDISCHE PLANOPZET

5.1 Algemeen

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten te digitaliseren. Hiervoor is de Standaard voor vergelijkbare bestemmingsplannen 2012 (SVBP 2012) ontwikkeld. Onder vorige wetten werden bijna geen regels gesteld over de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan. Hierdoor zijn er in de praktijk zeer verschillende bestemmingsplannen ontstaan. SVBP 2012 maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Zo zijn bijvoorbeeld de bestemmingen en begripsbepalingen in alfabetische volgorde opgenomen en vloeit de naam van een bestemming voort uit een standaardlijst, waaruit ingevolge de SVBP 2012 gekozen dient te worden. Kenmerk van de bestemmingen is dat het gehele plangebied ermee (vlaksgewijs) is bedekt.

Een bestemmingsplan kan ook dubbelbestemmingen bevatten. Deze overlappen bestemmingen en geven eigen regels, waarbij sprake is van een rangorde tussen de bestemmingen en de dubbelbestemmingen. De dubbelbestemmingen hoeven het gehele plangebied niet te bedekken. Aanduidingen (functie-, bouw- en gebiedsaanduidingen) worden gebruikt om bepaalde zaken binnen een bestemming of dubbelbestemming nader of specifieker te regelen. Het gaat hierbij om specificaties met betrekking tot het gebruik of de bouwmogelijkheden.

De SVBP 2012 voorziet overigens uitsluitend in een systematische wijze van bestemmen en er wordt uitdrukkelijk op gewezen dat de standaarden geen betrekking hebben op de inhoud van een bestemmingsplan. Wel kent het SVBP 2012 een aantal onderdelen die verplicht moeten worden overgenomen in een bestemmingsplan, zoals de wijze van meten.

5.2 Verbeelding

De verbeelding heeft een belangrijke rol bij het bepalen van de gebruiks- en bouwmogelijkheden binnen de verschillende planlocaties. Daartoe zijn op de verbeelding bestemmings- en bouwvlakken en aanduidingen opgenomen. De verbeelding is zowel digitaal als analoog beschikbaar.

Aan de ondergrondgegevens op de verbeelding, zoals ingetekende gebouwen, kunnen geen rechten worden ontleend. Daar staat tegenover dat het ontbreken van dergelijke ondergrondgegevens ook niet leidt tot een beperking van rechten. De ondergrondgegevens hebben dus uitsluitend een illustratief karakter.

5.3 Regels

De bij dit plan behorende regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken, te weten:
1. Inleidende regels (hoofdstuk 1);
2. Bestemmingsregels (hoofdstuk 2)
3. Algemene regels (hoofdstuk 3)
4. Overgangs- en slotregels (hoofdstuk 4)

Deze hoofdstukindeling is opgebouwd conform de richtlijnen uit de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012). Hierna worden de hoofdstukken nader toegelicht.

5.3.1 IInleidende regels

Begrippen (Artikel 1)
In dit artikel is omschreven wat in onderhavig plan onder een aantal van de in de regels gebruikte begrippen wordt verstaan.

Wijze van meten (Artikel 2)
In dit artikel is vastgelegd hoe bij de toepassing van de regels van onderhavig plan moet worden gemeten.

5.3.2 Bestemmingsregels

Bestemming 'Agrarisch' (artikel 3)
Deze gronden zijn voornamelijk bestemd voor agrarisch grondgebruik en een agrarische bedrijfsuitoefening, met de daarbij behorende wegen en overige voorzieningen zoals parkeren. Binnen deze bestemming is in het plangebied geen bouwvlak opgenomen. Buiten het bouwvlak mogen, onder voorwaarden teeltondersteunende voorzieningen gebouwd worden en erfafscheidingen. Opslag van onbruikbare voorwerpen, afvalstoffen en kamperen zijn niet toegestaan. De zones waar conform het landschapsplan de landschappelijke inpassing zal plaatsvinden zijn specifiek aangeduid met de functieaanduiding 'groen'.

Bestemming 'Bedrijf' (artikel 4)
Deze gronden zijn bestemd voor het wonen in een bedrijfswoning ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning'. In de bestemmingsomschrijving is specifiek beschreven welke bedrijfsvorm hier is toegestaan, namelijk een handelsonderneming gericht op landbouwmachines en werktuigen. Dit betreft een niet-agrarisch bedrijf.
In de bouwregels is beschreven dat maximaal één bedrijfswoning is toegestaan met een maximale inhoud van 750 m^3 en een maximale bouwhoogte van 10 meter. De oppervlakte van bijgebouwen mag maximaal 100 m^2 bedragen en bouwwerken geen gebouwen zijnde mogen 12 meter hoog zijn, met uitzondering van erf- en terreinafscheidingen (2 meter hoog).
Onder andere het gebruik van de gronden voor detailhandel, kamperen en wonen in bijgebouwen is niet toegestaan. Er is een voorwaardelijke verplichting opgenomen waardoor het in gebruik nemen of

laten nemen van gronden en bouwwerken voor de onderneming niet is toegestaan, tenzij de landschappelijke inpassing is gerealiseerd en in stand wordt gehouden. De verplichte inpassing is als bijlage bijgevoegd. Ook is opgenomen dat het gebruik voor de onderneming niet is toegestaan als er bouwwerken binnen het plangebied, maar buiten het bouwvlak zijn gelegen. Dit is opgenomen om ervoor te zorgen dat de vergunde werktuigenberging en zeugenstal niet alsnog gebouwd worden (buiten het bouwvlak).

Bestemming 'Leiding – Hoogspanning' (artikel 5)
Deze gronden zijn mede bestemd voor de aanwezige hoogspanningsleiding en zijn bedoeld om deze leiding te beschermen. Er mag niet gebouwd worden, met uitzondering van bouwwerken, geen gebouwen zijnde met een maximale bouwhoogte van 2,5 meter. Via een omgevingsvergunning kan hiervan afgeweken worden als vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de desbetreffende leiding. Dit geldt ook met betrekking tot bepaalde werken- en werkzaamheden.

Dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 4' (artikel 6)
Deze gronden zijn mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de (potentieel) aanwezige archeologische waarden. Vandaar dat regels zijn opgenomen met betrekking tot bouwen en werken- en werkzaamheden waarbij een verbod geldt zonder omgevingsvergunning.

5.3.3 Algemene regels

In dit hoofdstuk zijn algemene regels opgenomen met betrekking tot bouwen, zoals wat gezien dient te worden als een ondergeschikt bouwdeel (kozijnen, luifels met overschrijding van niet meer dan 1 meter). Ook zijn algemene gebruiksregels opgenomen, waarin onder andere is bepaald dat geen schaliegas gewonnen mag worden. Via de algemene afwijkingsregels kan onder andere met maximaal 10% van de voorgeschreven maatvoering afgeweken worden, mits voldaan wordt aan de bijbehorende voorwaarden. Via de algemene wijzigingsregels kan het bestemmingsplan onder andere gewijzigd worden om zo overschrijding van de bestemmingsgrenzen mogelijk te maken, mits aan de voorwaarden voldaan wordt.

5.3.4 Overgangs- en slotregels
Overgangsrecht (artikel 12)
In deze regel wordt vorm en inhoud gegeven aan het overgangsrecht. Deze regeling is op grond van de Wro verplicht.

Slotregel (artikel 13)
Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de titel van het plan als de vaststellingsdatum.

6. UITVOERBAARHEID

6.1 Financiële uitvoerbaarheid

Onderhavig bestemmingsplan maakt een bouwplan mogelijk dat is bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Op grond daarvan is de gemeenteraad verplicht om voor het wettelijk kostenverhaal een exploitatieplan vast te stellen in de zin van artikel 6.12, lid 1 Wro. De raad kan besluiten daarvan af te zien wanneer het wettelijk kostenverhaal wordt verzekerd met een anterieure grond exploitatieovereenkomst zoals bedoeld in artikel 6.12 lid 2 Wro juncto artikel 6.24 Wro.

De uitvoering van de ontwikkeling is volledig voor rekening en risico van een particuliere initiatiefnemer. Met deze initiatiefnemer heeft de gemeente een anterieure grond exploitatieovereenkomst gesloten zoals bedoeld in artikel 6.12 lid 2 Wro juncto artikel 6.24 Wro. Met die overeenkomst is verzekerd dat alle wettelijk te verhalen kosten die de gemeente maakt, worden verhaald op de initiatiefnemer. Eventuele kosten voor de inrichting en overige voorzieningen zijn voor rekening van de initiatiefnemer. Op grond daarvan kan de gemeenteraad afzien van het vaststellen van een exploitatieplan, omdat het verhaal van de kosten anderszins is verzekerd. De financieel-economische haalbaarheid is hiermee in voldoende mate aangetoond.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De procedures voor vaststelling van een bestemmingsplan zijn door de wetgever geregeld. Aangegeven is dat tussen gemeente en verschillende instanties waar nodig overleg over het plan moet worden gevoerd alvorens een ontwerpplan ter visie gelegd kan worden. Bovendien is het noodzakelijk dat belanghebbenden de gelegenheid hebben om hun visie omtrent het plan te kunnen geven. Pas daarna kan de wettelijke procedure met betrekking tot vaststelling van het wijzigingsplan van start gaan.

Omgevingsdialoog
In het kader van participatie heeft initiatiefnemer een omgevingsdialoog gevoerd met buurtbewoners. Allen reageerde zeer positief op de plannen, er waren geen inhoudelijke opmerkingen. De omgevingsdialoog is als bijlage bij dit bestemmingsplan opgenomen.

Wettelijk (voor)overleg
Het besluit ruimtelijke ordening geeft aan dat burgemeester en wethouders bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg pleegt met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. Eventuele ingekomen overlegreacties worden beoordeeld en verwerkt in het bestemmingsplan.

Ontwerp
Het ontwerpbestemmingsplan zal conform artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening voor eenieder ter inzage worden gelegd.

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Landschappelijk inpassingsplan

Advies : **Kwaliteitsbijdrage De Langrijt 4 te Hoogeloon, Gemeente Bladel**

Datum : 21 februari 2020
Projectnummer : P01744

Aanleiding

Op de locatie De Langrijt 4 te Hoogeloon is de eigenaar en initiatiefnemer voornemens de huidige veehouderij te beëindigen en een gedeelte van de stallen te hergebruiken als opslagruimte van materiaal en werkplaats voor een handelsbedrijf in landbouwmachines, werktuigen en tractoren. De bestemming van het agrarisch erf wordt gewijzigd zodat een deel van de bestaande opstallen gebruikt kunnen worden voor de niet-agrarische bedrijfsdoeleinden. Een voorwaarde voor dergelijke ontwikkelingen in het buitengebied is dat de waardevermeerdering van de planlocatie deels wordt geïnvesteerd in landschappelijke en/of ruimtelijke kwaliteit. Deze kwaliteitsverbetering wordt beschreven in artikel 3.9 van het Interim omgevingsverordening van de provincie Noord Brabant. Het artikel stelt dat 'een bestemmingsplan dat een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt in Landelijk Gebied bepaalt dat die ruimtelijke ontwikkeling gepaard gaat met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit van het gebied of de omgeving'. In navolgende kwaliteitsberekening wordt de benodigde tegenprestatie en de landschappelijke maatregelen inzichtelijk gemaakt.

Voor het voornemen wordt de agrarische bestemming deels omgezet naar een bedrijfsbestemming. Een vastgesteld percentage van 20 procent van de totale winststijging die hiermee gepaard gaat, dient te worden geïnvesteerd in landschappelijke en/of ruimtelijke kwaliteit. Voor onderhavig voornemen betreft het te investeren bedrag het volgende:

Bestemming	Oppervlakte (m²)	Waarde per m²	Totale waarde
Huidige situatie			
Agrarisch met bouwvlak	13499	€ 25,00	€ 337.475,00
Agrarisch zonder bouwvlak	22945	€ 6,00	€ 137.670,00
Bedrijfswoning bouwvlak	1262	€ 100,00	€ 126.200,00
Totaal	**37706**		**€ 475.145,00**
Nieuwe situatie			
Agrarisch zonder bouwvlak	27561	€ 6,00	€ 165.366,00
Bedrijf met bouwvlak	8883	€ 90,00	€ 799.470,00
Bedrijfswoning bouwvlak	1262	€ 100,00	€ 126.200,00
Totaal	**37706**		**€ 964.836,00**
Bestemmingswinst			**€ 489.691,00**
Kwaliteitsbijdrage (20%)			**€ 97.938,20**

De oppervlakten van de huidige en nieuwe bestemmingen in bovenstaande tabel zijn als volgt bepaald:

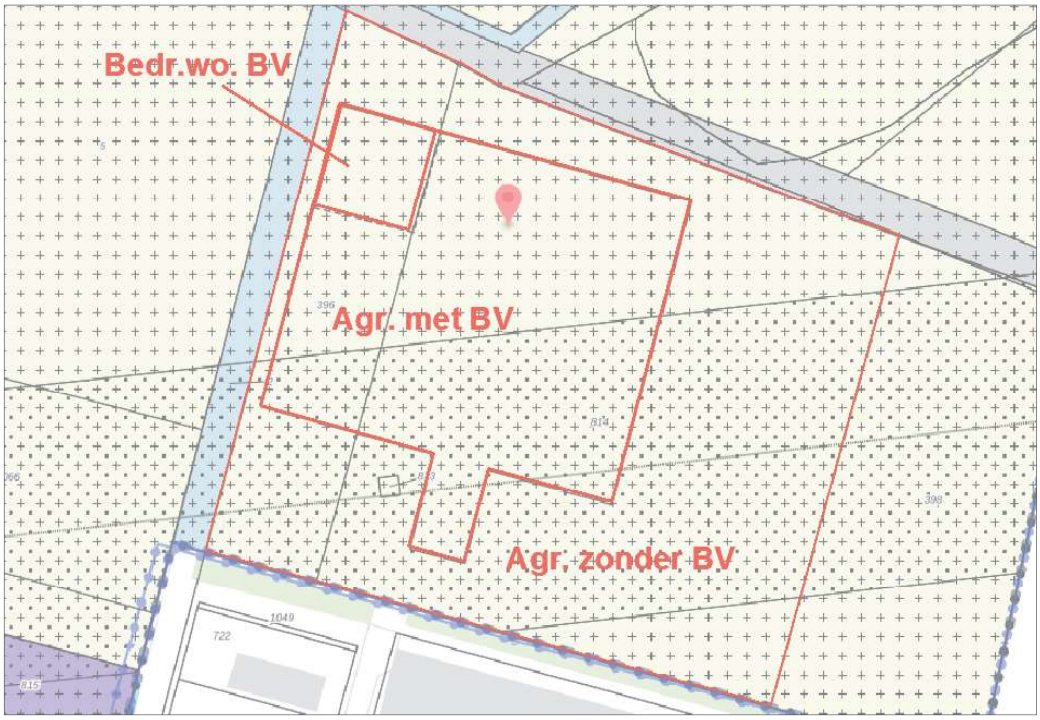

Oppervlakten huidige bestemmingen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de agrarische bestemming mét en zonder bouwvlak (BV).

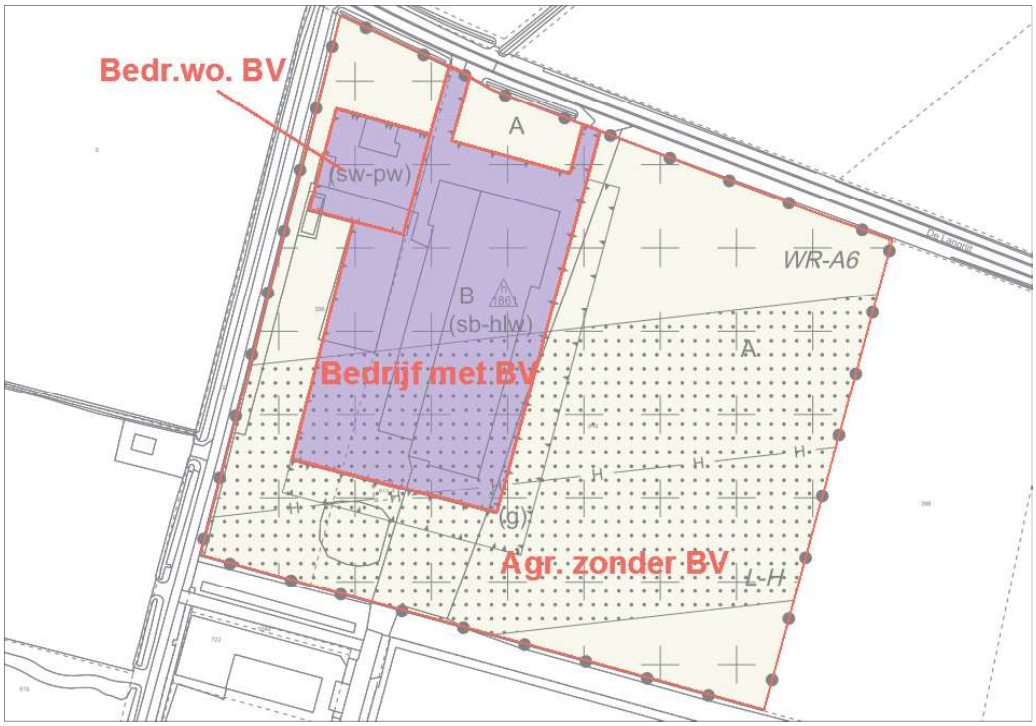

Oppervlakten beoogde bestemmingen. De aanduiding bedrijfswoning blijft ongewijzigd.

Kwaliteitsberekening

Op basis van het reeds opgestelde ruimtelijk inpassingsplan is de hoogte van de tegenprestatie berekend. In navolgende tabel wordt inzichtelijk gemaakt hoe de benodigde investering wordt gecompenseerd. De tabel geeft een overzicht van de kosten voor de planvorming, de aanleg van de voorgestelde landschapselementen en voor het beheer van bestaande en nieuwe elementen voor een periode van 10 jaar op basis van de regeling. Een gedeelte van de gronden ter plaatse van de elementen kan niet langer voor agrarische doeleinden worden gebruikt en zal derhalve in waarde verminderen. Deze waardedaling wordt ook meegenomen in de berekening. In onderhavig voornemen betreft dit de grond onder de bestaande en te behouden landschapselementen alsmede de te realiseren houtsingel. De bedragen zijn gebaseerd op de 'Subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader Noord-Brabant ('Stika', versie 26 januari 2016). Ten slotte wordt de sloop van de veestal ook meegenomen als een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse.

Maatregel kwaliteitsbijdrage	Hoeveelheid	Eenheid	Eenheidsprijs	Totaal
**Normen volgens Stika 2016*				
Plankosten				
20% van de aanlegkosten				€ 1.113,33
Voorbereiding aanleg				
Grondbewerking (losfrezen, 15x165m)	24,8	are	€ 7,50	€ 186,00
Spitten van plantgaten bomen	38,0	st	€ 7,50	€ 285,00
Aanleg*				
A1 Houtsingel (165m, 12 rijen, 1st/1,25m)	1584,0	st	€ 1,66	€ 2.629,44
A2 Boomvormers (2 rijen overstaanders)	32,0	st	€ 64,90	€ 2.076,80
B1 Bomenweide straatzijde en inrit (schatting)				
B2 Aanvullen bomenweide	6,0	st	€ 64,90	€ 389,40
C Bomensingel westzijde (schatting)				
Beheer (10 jaar)*				
A1 Houtsingel (15x165m = 2475m²)	24,8	are	€ 115,90	€ 2.874,32
A2 Boomvormers (overstaanders)	32,0	st	€ 33,40	€ 1.068,80
B1 Bomenweide straatzijde en inrit (schatting)	40,0	st	€ 55,40	€ 2.216,00
B2 Aanvullen bomenweide	6,0	st	€ 33,40	€ 200,40
C Bomensingel westzijde (schatting)	100,0	st	€ 55,40	€ 5.540,00
Waardevermindering				
Revitaliseringsgebieden zand*	4507,0	m²	€ 6,06	€ 27.312,42
Sanering bebouwing				
Sloop stal	2073,0	m²	€ 25,00	€ 51.825,00
Totaal				
Plankosten				€ 1.113,33
Aanleg				€ 5.566,64
Beheer				€ 11.899,52
Waardevermindering				€ 27.312,42
Sanering bebouwing				€ 51.825,00
Totale investering kwaliteitsbijdrage				**€ 97.716,91**

De oppervlakten van de bestaande en nieuwe landschapselementen ten behoeve van de waardevermindering zijn als volgt bepaald. Op de illustratie van de landschappelijke inpassing zijn de landschapselementen omkaderd en genummerd. Tevens is op onderstaande illustratie de contour van de te slopen veestal weergegeven.

Uit de berekening blijkt dat de totale investering 97.716 euro bedraagt. Hiermee wordt de benodigde Kwaliteitsbijdrage op een klein verschil na gecompenseerd. Het verschil kan worden gestort in het groenfonds van de gemeente.

BRO
Ruimte om *in* te leven

Landschappelijke inpassing
Langrijt 4
Gemeente Bladel

Bosscheweg 107 Boxtel

www.bro.nl
info@bro.nl

telefoon +31 (0)411 85 04 00

datum:
feb 2020

schaal:
1:1.000

formaat:
A3

project nr.:
P01744

Bijlage 2 Quickscan Flora en Fauna

Notitie : **Quickscan flora en fauna 'Langrijt' te Hoogeloon**

Datum	: 26 juni 2019
Opdrachtgever	: VD Machinery
Projectnummer	: P01744
Opgesteld door	: ir. M.J.I.C. van de Schoot
Interne controle:	: ir. N. L. Luijken

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van een bestemmingsplanwijziging en de sloop van enkele stallen, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna
In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Wet natuurbescherming en provinciaal beleid zijn beschermd. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 12 juli 2019 tussen 16.00-17.00 uur door een ecoloog van BRO[1] een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Het was circa 20°C, geheel bewolkt, zonder neerslag, met een noordwestenwind van 2 Bft. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiele aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest-/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van verspreidingsatlassen, soortgerichte literatuur, NDFF-gegevens en op basis van 'expert judgement' nagegaan welke

[1] BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Planbeschrijving
Het plangebied is gelegen ten noordoosten van Hapert, en ten zuiden van Hoogeloon, aan de Langrijt 4. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Topografische kaart ligging van het plangebied (1:25.000)

Huidige situatie
Het plangebied bestaat momenteel uit een bedrijf met nieuwe en gebruikt machines, welke staan opgeslagen in de aanwezige loods. Hierachter staan varkensstallen en ligt een weiland.

In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 9 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Toekomstige situatie
De stallen worden gesloopt, hiervoor in de plaatst wordt een buitenstalling gerealiseerd. De huidige loods blijft behouden. Het plangebied wordt landschappelijk ingepast. Figuur 3 geeft een beeld van de toekomstige situatie.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving

Figuur 3. Toekomstige situatie plangebied

Figuur 4. Voorzijde loods en stallen

Figuur 5. Oostzijde stallen

Figuur 6. Westzijde stallen

Figuur 7. Achterste deel westzijde stallen

Figuur 8. In de moderne stallen

Figuur 9. In de verouderde stallen

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, "Kempenland-west", bevindt zich op circa 2,2 kilometer afstand ten noorden van het projectgebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand tot het plangebied zijn externe effecten als licht en geluid uitgesloten.

Daar bij de voorgenomen ontwikkeling de varkensstallen worden herbestemd is een significante daling van stikstofuitstoot te verwachten. Een toename van stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied is daarmee uitgesloten. Een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied is daarmee uitgesloten.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Binnen de provincie Noord-Brabant bestaat het NNN uit het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Ecologische Verbindingszones (EVZ). Daarnaast wordt ook de groenblauwe mantel beleidsmatig beschermd. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is niet gelegen binnen het NNB (zie figuur 10). Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNB ligt ongeveer 450 meter ten oosten van het plangebied. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB niet worden aangetast. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. Daarnaast is het plangebied niet gelegen binnen de groenblauwe mantel.

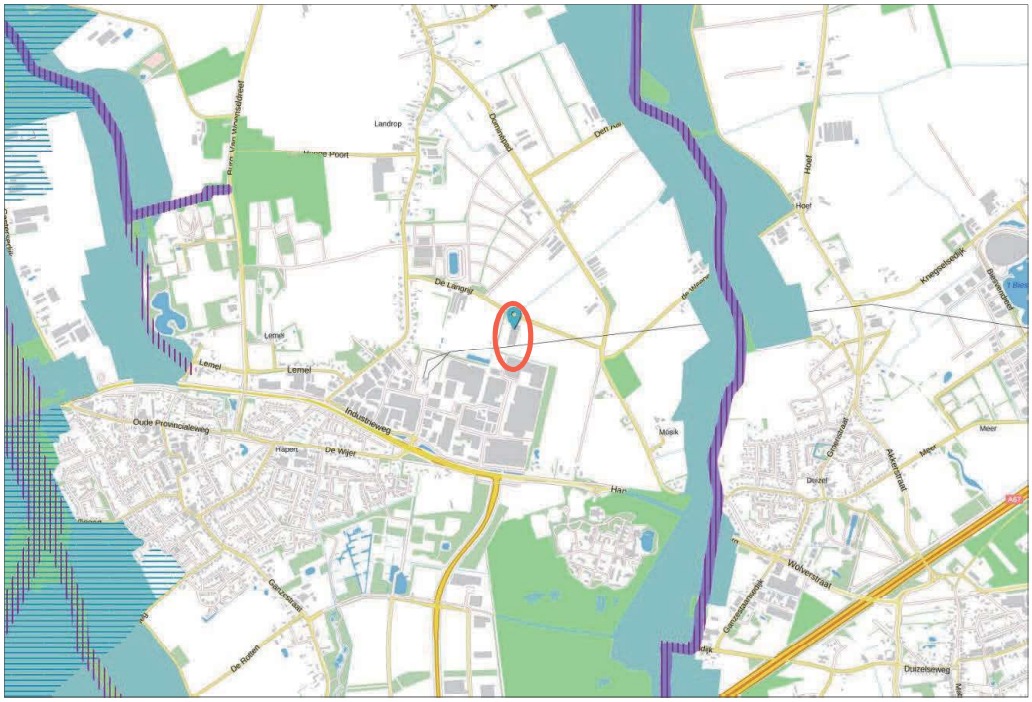

Figuur 10. Ligging NNB (groen), EVZ (paars) en groenblauwe mantel (blauw) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Aangezien bij de plannen geen (onderdelen van) houtopstanden verwijderd worden is toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Wet natuurbescherming bij dit plan niet aan de orde.

Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde dierensoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 3.1 Wet natuurbescherming)
- Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wet natuurbescherming)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels ***(artikel 3.1 Wnb)***	**Europees beschermde soorten** ***(artikel 3.5 Wnb)***	**Nationaal beschermde soorten** ***(artikel 3.10 Wnb)***
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	*Art 3.5 lid 1* Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	*Art 3.10 lid 1a* Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	*Art 3.5 lid 4* Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	*Art 3.10 lid 1b* Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	*Art. 3.5 lid 3* Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	*Art 3.5 lid 2* Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	*Art 3.5 lid 5* Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	*Art 3.10 lid 1c* Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

De Wet natuurbescherming regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan afstemmen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de zogenoemde verbodsregels. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Zo zijn, in tegenstelling tot een aantal andere provincies, de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

De bebouwing op het terrein biedt geschikte ruimtes tussen de golfplaten en de isolatieplaten. Tijdens het veldbezoek zijn echter meerdere dode en levende bruine ratten aangetroffen, welke onder andere in deze ruimte zaten. Ook zijn er circa 10 dode, aangegeten houtduiven in de stal aangetroffen. Door de aanwezigheid van de ratten kunnen vogels hier niet broeden. Hierdoor kunnen broedlocaties van

soorten als kerkuil, huismus en gierzwaluw worden uitgesloten. In de opgaande beplanting binnen en rond het plangebied bevinden zich tevens geen jaarrond beschermde nesten van vogels als buizerd, sperwer en ransuil. Wel kunnen hier mogelijk “algemene” soorten als merel, roodborst, heggenmus, zwartkop, winterkoning en houtduif tot broeden komen. Het plangebied biedt mogelijk geschikt leefgebied voor de steenuil. In de omgeving is echter voldoende geschikt leefgebied aanwezig voor deze soort, waardoor het plangebied geen essentieel leefgebied betreft.

Toetsing
Bij uitvoering van de plannen gaan geen nestlocaties van soorten met een jaarrond beschermde status verloren. Bij de werkzaamheden kunnen wel nesten verloren gaan die niet jaarrond zijn beschermd. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het verwijderen van het opgaand groen buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel over de aan/afwezigheid van een vervroegd of verlaat broedgeval (bijvoorbeeld van een houtduif) dient een controle hieromtrent zekerheid te bieden. De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen
Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdiervereniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone en grijze grootoorvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, meervleermuis en watervleermuis.

De stallen bevatten enkel grote ruimtes tussen de golfplaten en de isolatieplaten, geen smalle ruimtes geschikt voor vleermuizen. Daarnaast sluit ook de aanwezigheid van de ratten verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis uit. Er is geen sprake van potentieel (essentieel) foerageergebied en/of vliegroutes, gezien het ontbreken van aspecten als grote hoeveelheden opgaand groen, oppervlaktewater en lijnvormige landschapselementen.

Toetsing
De te slopen gebouwen bevatten geen geschikte verblijfplaatsen voor een vleermuizensoort. Bij uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling zal er geen sprake zijn van (potentiële) overtreding met betrekking tot vaste rust- of verblijfplaatsen, vliegroutes of foerageerhabitat voor vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren
Het plangebied vormt matig geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Soorten als vos, konijn, haas, egel, veldmuis en huisspitsmuis kunnen in het plangebied worden waargenomen. Doordat het plangebied beperkt geschikt leefgebied biedt, en er voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is, betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht

is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter, eekhoorn en bever voor. Gezien het enkel een varkensstal en weiland betreft, vormt dit geen essentieel habitat voor de betreffende marterachtigen. Bij de interne controle zijn eveneens geen sporen aangetroffen als een verblijfplaats van een marterachtige, zoals knaag- of vraatsporen, uitwerpselen, pootafdrukken of eetresten. Er zijn daarnaast geen holen of nesten in de grond of in de bomen aangetroffen die zouden kunnen dienen als schuil- of nestplaats voor deze soorten. Binnen het plangebied zijn tevens geen nesten of sporen van de eekhoorn aangetroffen. Voor bever is geen geschikt habitat aanwezig. De aanwezigheid van andere strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten

Toetsing
Met de ontwikkeling binnen het plangebied gaan geen verblijfplaatsen van niet-vrijgestelde soorten verloren. Ook gaat er geen (essentieel) leefgebied van een grondgebonden zoogdiersoort verloren. Inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties van soorten en overtreding van de Wnb is niet aan de orde. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen
Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis, hazelworm en gladde slang. De waarnemingen hebben betrekking op de natuurgebieden in de omgeving. Het plangebied zelf en de directe omgeving biedt geen geschikt habitat voor deze soorten. Het voorkomen ervan binnen het plangebied is daarmee dan ook uitgesloten.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Amfibieën
In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde poelkikker, heikikker, Alpenwatersalamander en vinpootsalamander bekend. Binnen en rond het plangebied is echter geen geschikt oppervlaktewater aanwezig, waardoor de aanwezigheid van de meeste van deze soorten binnen het plangebied redelijkerwijs is uitgesloten. Met betrekking tot een incidenteel passerend individu van een algemene (vrijgestelde) soort is enkel de zorgplicht van toepassing.

Toetsing
De voorgenomen plannen zullen geen afname van geschikt essentieel habitat van een amfibieënsoort veroorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties en overtreding van de Wnb is dan ook uitgesloten. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

Vissen
Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten
In de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van gentiaanblauwtje, teunisbloempijlstaart en bosbeekjuffer. Al deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun habitat, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Aanwezigheid van de overige beschermde libellen en vlinders is vanwege de verspreiding en/of aanwezig habitat uitgesloten. Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten
In de directe omgeving van het plangebied zijn enkel waarnemingen bekend van drijvende waterweegbree. Deze soort stelt echter zeer specifieke eisen aan zijn standplaatsen. Gezien het aanwezige biotoop is de aanwezigheid van dergelijk beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

Conclusie
Op basis van deze quickscan wordt vervolgonderzoek naar het voorkomen van verschillende soortgroepen of effecten op beschermde gebieden niet noodzakelijk geacht. Evenmin is er sprake van een noodzaak tot het indienen van een ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming ten aanzien van soorten dan wel een vergunningsaanvraag in het kader van gebiedsbescherming. Het onderdeel houtopstanden is bij dit plan niet aan de orde.

Gelet op de potentiele ecologische waarden kan het voorgenomen plan in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten, in acht te worden genomen.

- Ten aanzien van broedvogels dient het verwijderen van het opgaand groen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of een controle moet de aanwezigheid van een broedgeval kunnen uitsluiten;
- Ten behoeve van (incidenteel) aanwezige algemene soorten dient de zorgplicht in acht te worden genomen.

Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 2. Overzicht (potentiele) aanwezigheid beschermde soorten/gebieden en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		**Potentieel aanwezig**	**Sprake van overtreding**	**Vervolgtraject / maatregelen**	**Bijzonderheden / opmerkingen**
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen	Opgaand groen broedseizoen verwijderen of controle vooraf	Globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus
	Jaarrond beschermd	Nee	Nee	-	-
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Nee	Nee	-	-
	Foerageerhabitat	Ja	Nee	-	-
	Vliegroutes	Minimaal	Nee	-	-
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	Heeft betrekking op een soort als de egel
Reptielen		Nee	Nee	-	-
Amfibieën		Ja	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	Heeft betrekking op een soort als de gewone pad
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Nee	Nee	-	-

Gebiedsbescherming	**Afstand tot gebied**	**Sprake van aantasting**	**Vervolgtraject**	**Bijzonderheden / opmerkingen**
Natura 2000	ca. 2,2 km	Nee	-	Geen externe verstorende factoren
Natuurnetwerk Nederland	ca. 450 m	Nee	-	Wezenlijke ecologische waarde en kenmerken blijven gelijk
Houtopstanden	-	Nee	-	Niet van toepassing

Geraadpleegde bronnen

Algemene Literatuur

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Algemene websites

- Bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- Eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- Floron.nl (soortgegevens planten)
- Ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- Sovon.nl (soortgegevens vogels)
- Synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- Verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- Vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01 (wettekst Wet natuurbescherming)
- Zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Bronnen Noord-Brabant

- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot Soortbescherming. Provincie Noord-Brabant
- Brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
- Dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)
- Kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank (grenzen beschermde gebieden)

Bijlage 3 Omgevingsdialoog

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED
DATUM 14.06.2021

Gemeente Bladel

Bestemmingsplan “De Langrijt 4 Hoogeloon”

Nummer R20.139

Advies van commissie Grondgebied op 14.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als hamerstuk 8.2 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 21 juni 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 21 juni 2021, R20.139, Agendapunt 8.2.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1076
Extern Zaak ID	Z210001216
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	8.3
Omschrijving	R21.042 Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.042b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.042 van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021;

gelet op artikel 35 Wet gemeenschappelijke Regelingen;

besluit:

1. vast te stellen de bijgevoegde zienswijze op de concept begroting 2022 van de GGD Brabant-Zuidoost waarin u:
   a. laat weten dat u achter de ingediende begroting 2022 staat,
   b. de GGD vraagt het aanbod Vroeghulp aan ouders/jonge kinderen met complexe problematiek als basistaak te continueren en begin 2024 de effecten van de hernieuwde werkwijze in beeld te brengen zodat een heroverweging plaats kan vinden en een nieuw besluit genomen kan worden over het vervolg van Vroeghulp.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.042
Onderwerp : Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost

Aan de raad

Inleiding
Het Algemeen Bestuur van de GGD Brabant-Zuidoost biedt de raad de concept programma-begroting 2022 aan. Conform artikel 35 van de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen wordt de raad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze op de concept programmabegroting 2022 van de GGD kenbaar te maken.

Voorstel
1. De bijgevoegde zienswijze op de concept begroting 2022 van de GGD Brabant-Zuidoost in te dienen, waarin u laat weten dat u achter de ingediende begroting 2022 staat, de GGD vraagt het aanbod Vroeghulp aan ouders/jonge kinderen met complexe problematiek als basistaak te continueren en begin 2024 de effecten van de hernieuwde werkwijze in beeld te brengen zodat een heroverweging plaats kan vinden en een nieuw besluit genomen kan worden over het vervolg van Vroeghulp.

Beoogd effect
Inzicht verschaffen in de financiële gegevens en het meerjarenbeleid van de GGD-Brabant-Zuidoost. Door hiervan kennis te nemen en een zienswijze in te dienen, kunt u invloed uitoefenen op het beleid van de GGD.

Argumenten
1.1 De begroting geeft in onze ogen een volledig en reëel beeld van alle ontwikkelingen en uitdagingen in de publieke gezondheidszorg en de acute zorg die van invloed zijn op de uitvoering van de kerntaken van de GGD en hoe de GGD daar op wil inspelen.
Denk aan:
- Corona en de verschuiving naar meer aandacht voor een gezonde leefstijl om ziekte te voorkomen.
- Aandacht voor een gezonde leefomgeving in relatie tot de Omgevingswet.
- Verbeteren van de responstijden van de ambulancezorg en zorgen voor een efficiëntere inzet van de spoedeisende en planbare zorg. Hierover hebben we de afgelopen jaren meerdere keren een zienswijze ingediend. Naar aanleiding daarvan is een nadere analyse gemaakt van de aanrijtijden en hierover heeft een overleg plaatsgevonden. De GGD gaat nieuwe afspraken maken over burenhulp vanuit de aangrenzende regio RAV Brabant West-Midden-Noord. De ontwikkelingen volgen wij op de voet.
- De verdere uitwerking van de bestuursopdracht. De jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar is per 1 januari 2021 ondergebracht bij de GGD. Achter de schermen is de verdere uitwerking van de integratie komende jaren nog een belangrijk aandachtspunt. En de verbetering van de bedrijfsvoering waar nog verder vorm aan moet worden gegeven (door de corona epidemie heeft de GGD hier nog niet zoveel stappen kunnen zetten).
- Verder wordt ingegaan op landelijke ontwikkelingen als de uitbreiding van het vaccinatieprogramma en een prenataal huisbezoek dat als extra taak zal worden toegevoegd aan de wet publieke gezondheid. Concrete uitwerking hiervan moet nog plaatsvinden.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Tess Miltenburg	

1.2 Het aanbod Vroeghulp is een belangrijke voorziening voor ouders en kinderen met complexe problemen.
Via Vroeghulp krijgen ouders van jonge kinderen met onduidelijke of complexe problematiek multidisciplinair advies. De route hiervoor verloopt via het CJG+ de Kempen. Op basis van het advies kan de weg naar de juiste hulp sneller worden gevonden . Vroege herkenning van problemen bij deze jonge kinderen kan bijdragen aan het voorkomen van een moeilijke zoektocht van bezorgde ouders.

1.3 Specialisten erkennen de meerwaarde van het aanbod Vroeghulp en werken hier kosteloos aan mee.
Vroeghulp is een netwerk van meer dan 20 organisaties met expertise van het jonge kind waaronder audiologisch centrum, revalidatiegeneeskunde en kinderpsychiatrie. De specialisten willen graag hun medewerking blijven verlenen aan het tot stand komen van een integraal advies over hulpverlening in casussen waarin dit nodig is en werken hier kosteloos aan mee.

1.4 De huidige werkwijze kan niet worden gecontinueerd
Vroeghulp is geen nieuw product. De afgelopen jaren is vroeghulp als maatwerktaak afgenomen door gemeenten in de regio bij de jeugdgezondheidsorganisaties (Zuidzorg en Zorgboog). Er zijn grote verschillen in de inbedding, organisatie en financiering waardoor het aanbod Vroeghulp erg versnipperd is geraakt en eenduidige communicatie hierover bijvoorbeeld niet goed mogelijk is. Daarnaast lijkt het aanbod wat uit beeld te zijn geraakt waardoor niet alle partijen de weg naar Vroeghulp goed weten te vinden met als gevolg dat er steeds minder een beroep op wordt gedaan. Met de inbesteding van de JGZ van ZuidZorg en de Zorgboog is de GGD verantwoordelijk geworden voor het ketennetwerk van Vroeghulp. De GGD vindt het belangrijk dat het aanbod voor de toekomst op een goede manier eenduidig wordt georganiseerd.
Voor de Kempengemeenten zat het aanbod vroeghulp tot en met 2020 in de inkoop van jeugdhulp via de gemeente Eindhoven. Voor dit jaar (dus 2021) kunnen we tegen betaling per traject een beroep doen op het aanbod Vroeghulp.

1.5 Met de zienswijze geven we aan achter het opnemen van Vroeghulp als basistaak te staan
Daarmee is de financiering van Vroeghulp geborgd. Deze financieringsvorm biedt daarnaast de mogelijkheid om voor alle kinderen waarvoor het nodig een beroep te doen op Vroeghulp. De kosten van Vroeghulp zitten in de coördinatie en secretariaat door de GGD. De kosten zijn beperkt en worden berekend op 8,4 cent per inwoner. Daarnaast is ureninzet vanuit het CJG+ een voorwaarde.

1.6 De gevraagde evaluatie na 2 jaar biedt de mogelijkheid tot heroverweging
Op deze manier leggen we ons niet voor jaren vast maar krijgt de nieuwe werkwijze van Vroeghulp wel de kans zich te ‘bewijzen’.

Kanttekeningen
1.1 De nieuwe werkwijze m.b.t. Vroeghulp vraagt meer inzet van het CJG+ waarvoor weinig ruimte is.
De toeleiding naar Vroeghulp is de afgelopen jaren via het CJG+ verlopen. Dit betrof jaarlijks ongeveer 3 casussen in de Kempen. In de nieuwe werkwijze is er sprake van een lokale trajectbegeleider met een taakomschrijving en verwachte ureninzet. Dit zal een medewerker van het CJG+ zijn. De ruimte binnen het CJG+ budget is echter zeer beperkt om deze ureninzet te leveren. Dit maakt dat Vroeghulp niet in meer casussen kan worden ingezet dan voorheen, ondanks dat de nieuwe financieringsvorm per inwoner ruimte biedt voor meer casussen. De GGD wil de lokale jeugdhulpteams gaan scholen. De rol van team toegang moet bijvoorbeeld duidelijk worden in dit proces. Voor de medewerkers van het CJG+ moet duidelijk zijn wat de toegevoegde waarde is van Vroeghulp en hoe dit zich verhoudt tot andere (casus)overlegtafels gericht op het jonge kind. Dit draagt bij aan de kennis en draagvlak binnen het CJG+ en het is niet ondenkbaar dat de nieuwe werkwijze juist tijd gaat besparen. We vinden het dan ook belangrijk dat de verdere uitwerking in overleg en samen met het

CJG+ plaatsvindt. Er heeft in het voortraject al overleg plaatsgevonden met het CJG+ de Kempen over Vroeghulp. Zij zijn gematigd positief over de nieuwe werkwijze en willen dit verder mee vormgeven.

1.2 Het risico bestaat dat niet alle gemeenten mee willen doen met het aanbod
Dit vanwege de kosten of omdat ze nog niet overtuigd zijn van de noodzaak van het aanbod. Als er onvoldoende draagvlak is onder de gemeenten en de financiering van het aanbod niet geregeld kan worden, dan zal de GGD het aanbod aan Vroeghulp stopzetten. Vandaar dat onze suggestie is om het AB voor te stellen om de gemeenten te laten instemmen met financiering van Vroeghulp voor twee jaar waarin het netwerk op de nieuwe manier zich kan bewijzen. En op basis van een evaluatie dan een besluit te nemen over het vervolg van dit aanbod.

1.3 De afgelopen jaren is er nauwelijks gebruik gemaakt van het aanbod Vroeghulp in de Kempen
Dit heeft wellicht ook te maken met de onbekendheid van het aanbod. Met het voorstel zoals hierboven geschetst, kan Vroeghulp zich de komende jaren bewijzen waarna een definitief besluit genomen wordt over continuering.

Financiën
Op basis van de conceptbegroting 2022 bedraagt de bijdrage voor de gemeente Bladel:

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Inwonerbijdrage op basis van concept Programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost	685.484	700.641	716.135	731.975
Bijdrage sociaal plan reorganisatie GGD 1996 / overige bijdragen	0	0	0	0
Subtotaal	685.484	700.641	716.135	731.975
Raming meerjarenbegroting Bladel	691.890	707.174	722.801	722.801
Mutaties GGD Brabant-Zuidoost (FCL 6714000 / 43313)	**-6.406**	**-6.533**	**-6.666**	**9.174**

De hogere lasten ten opzichte van de gemeentelijke begroting komen door de bijdrage voor de jeugdgezondheidszorg (een tarief van circa € 305,- per kind). In dit geval is voor de bijdrage aan de GGD in onze begroting 2021 uitgegaan van 746 kinderen en wordt nu voor de begroting 2022 uitgegaan van 725 kinderen. Een verschil van 21 kinderen. De bijdrage voor de jeugdgezondheidszorg schommelt jaarlijks omdat we voor de raming uitgaan van het laatst bekende aantal kinderen 0-4 jaar en de bijdrage vaststellen op basis van het werkelijke aantal kinderen 0-4 jaar in het jaar zelf (het jaarlijkse ijkmoment is 1 januari).

De kosten voor het Vroeghulpaanbod van circa € 900,- per jaar zijn nog niet in de begroting verwerkt in afwachting van de besluitvorming hiervoor. Bij een positief besluit volgt hiervoor later dit jaar een begrotingswijziging.

De aangegeven financiële consequenties met betrekking tot de gemeentelijke bijdrage voor Bladel zullen worden verwerkt in de Perspectiefnota 2021.

Communicatie
Na besluitvorming door uw gemeenteraad zal de zienswijze bij de GGD worden ingediend.

Uitvoering
De GGD vraagt de gemeenteraden om hun zienswijze vóór 7 juli 2021 kenbaar te maken. Gelet op de raadscyclus en de datum van de raadvergadering lukt dit niet. Het raadsbesluit zal na de vergadering op 8 juli aan de GGD worden gecommuniceerd. De GGD is hiervan op de hoogte. Het Algemeen Bestuur van de GGD wil in de vergadering van 7 juli een besluit nemen over de begroting 2022.

Bladel, 11 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost [21.06245]
02. Aanbiedingsbrief Programmabegroting 2022 college en raad [21.06244]
03. Notitie Vroeghulp Zuidoost Brabant vanaf 2022 [21.06246]
04. Ontwerp-besluit [21.09885]
05. Brief aan de GGD met de conceptzienswijze [21.09887]

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.09885

Ontwerp-raadsbesluit

21.09885

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.042 van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021;

gelet op artikel 35 Wet gemeenschappelijke Regelingen;

besluit:

vast te stellen de:

bijgevoegde zienswijze op de concept begroting 2022 van de GGD Brabant-Zuidoost waarin u laat weten dat u achter de ingediende begroting 2022 staat, de GGD vraagt het aanbod Vroeghulp aan ouders/jonge kinderen met complexe problematiek als basistaak te continueren en begin 2024 de effecten van de hernieuwde werkwijze in beeld te brengen zodat een heroverweging plaats kan vinden en een nieuw besluit genomen kan worden over het vervolg van Vroeghulp.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van .

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Concept Programmabegroting 2022

GGD Brabant-Zuidoost

Programmabegroting 2022

GGD Brabant-Zuidoost

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur in zijn openbare vergadering van 7 juli 2021

Voorzitter: Mevr. H.C.H.M. van Dongen-Lamers

Secretaris: Dhr. J.H.C.M. Briels

Brabant-Zuidoost

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **3**

1 Leeswijzer/inleiding **4**

2 Bestuur, werkgebied en organogram **5**

Overzichtskaart werkgebied 5

Organogram GGD 6

3 Kerngegevens **7**

4 Context en samenvatting **8**

5 Programmabegroting **16**

6 Paragrafen **62**

7 Financiële begroting **69**

7.1 Overzicht van baten en lasten 69

7.2 Toelichting op baten en lasten 70

7.3 Specificatie directe kosten en overhead 71

7.4 Staat van financieringen 72

7.5 Staat van investeringen 73

7.6 Staat van reserves 74

7.7 Staat van voorzieningen 75

7.8 Meerjarenraming baten en lasten 76

8 Bijlagen **78**

8.1 Berekening inwonerbijdrage 78

8.2 Overzicht inwonerbijdrage en overige bijdragen per gemeente 79

8.3 Overzicht indicatieve ontwikkeling gemeentelijke bijdragen t/m 2025 80

8.4 Overzicht GGD taken. 82

8.5 Lijst van Afkortingen 84

1 Leeswijzer/inleiding

Deze programmabegroting is opgesteld met inachtneming van de relevante voorschriften zoals opgenomen in het "Besluit begroting en verantwoording Provincies en gemeenten (BBV).
Dit besluit schrijft voor dat bij de financiële verantwoording de kosten van de overhead in een apart programma getoond worden. De kosten van de primaire uitvoerende taken dienen dan exclusief overheadkosten getoond te worden. Daarnaast dienen de eventuele heffing VPB, rente, algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien apart verantwoord worden. De uitwerking hiervan wordt weergegeven op bladzijde 11 van deze begroting en middels afzonderlijke bijlagen. De 2 laatstgenoemde items komen bij de GGD overigens niet voor.
Verder schrijft het BBV (gemeentelijke) taakvelden en beleidsindicatoren voor; in de GGD-begroting wordt onderscheid gemaakt in 2 programma's Publieke Gezondheid en Ambulancezorg. Gemeentelijke beleidsindicatoren zijn niet van toepassing omdat die niet integraal door de GGD worden uitgevoerd.
Met betrekking tot de uitwerking van de bestuursopdracht zijn ten behoeve van de transparantie nog enkele stelposten afzonderlijk weergegeven; kosten en baten m.b.t. JGZ 0-4 zijn in deze begroting inmiddels wel geïntegreerd.
Een eventueel effect van de doorwerking van de Corona-crisis is niet meegenomen in deze begroting, een omvang daarvan is op dit moment ook niet in te schatten. Het ministerie van VWS heeft toegezegd om de meerkosten en inkomstenderving bij de GGD als gevolg van de coronacrisis over 2020 en 2021 rechtstreeks te vergoeden. We gaan er vanuit dat dat ook voor eventuele kosten in 2022 nog zal gebeuren, rechtstreeks dan wel via het gemeentefonds.

Deze begroting bestaat uit:
1. Een algemeen deel met algemene ontwikkelingen, kerndata en een inleiding met samenvatting.
2. Een beleidsdeel met daarin de beschrijving van de taakvelden per pijler en de verplichte paragrafen.
3. Een financiële begroting met daarin een overzicht van baten en lasten, een meerjarenraming en de staten van vaste activa, reserves en voorzieningen en financieringen.

De Programmabegroting wordt onderverdeeld in 2 programma's, nl.:
a. Publieke Gezondheid
b. Ambulancezorg

De taken zijn onderverdeeld naar de 7 pijlers, zoals vastgelegd in de notitie 'de basis van de GGD Brabant-Zuidoost' van maart 2015. Per taakveld wordt aangegeven:
a. de productomschrijving, de doelstelling en de financieringsbron (inwonersbijdrage gemeenten, contractbijdrage gemeenten, of bijdrage derden).
b. de activiteiten
c. kerngegevens, kengetallen en resultaten.

2 Bestuur, werkgebied en organogram

Gemeenschappelijke Regeling

Eind 2005 hebben alle gemeenten besloten tot de instelling van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant-Zuidoost.

Algemeen Bestuur	**21 leden**
	Vertegenwoordigende wethouders van alle gemeenten

Dagelijks Bestuur	**Portefeuille**
Mevrouw M. van Dongen-Lamers	Voorzitter
Mevrouw C. Dortmans	Vicevoorzitter / Personeelszaken
De heer J. Briels	Secretaris
De heer J. Frenken	Financiën
Mevrouw R. Richters	lid
De heer E. Beex	lid
De heer J. de Bruijn	lid
Mevrouw A. Callewaert	Toegevoegd lid vanuit de Veiligheidsregio

Overzichtskaart werkgebied

Brabant-Zuidoost

Organogram GGD

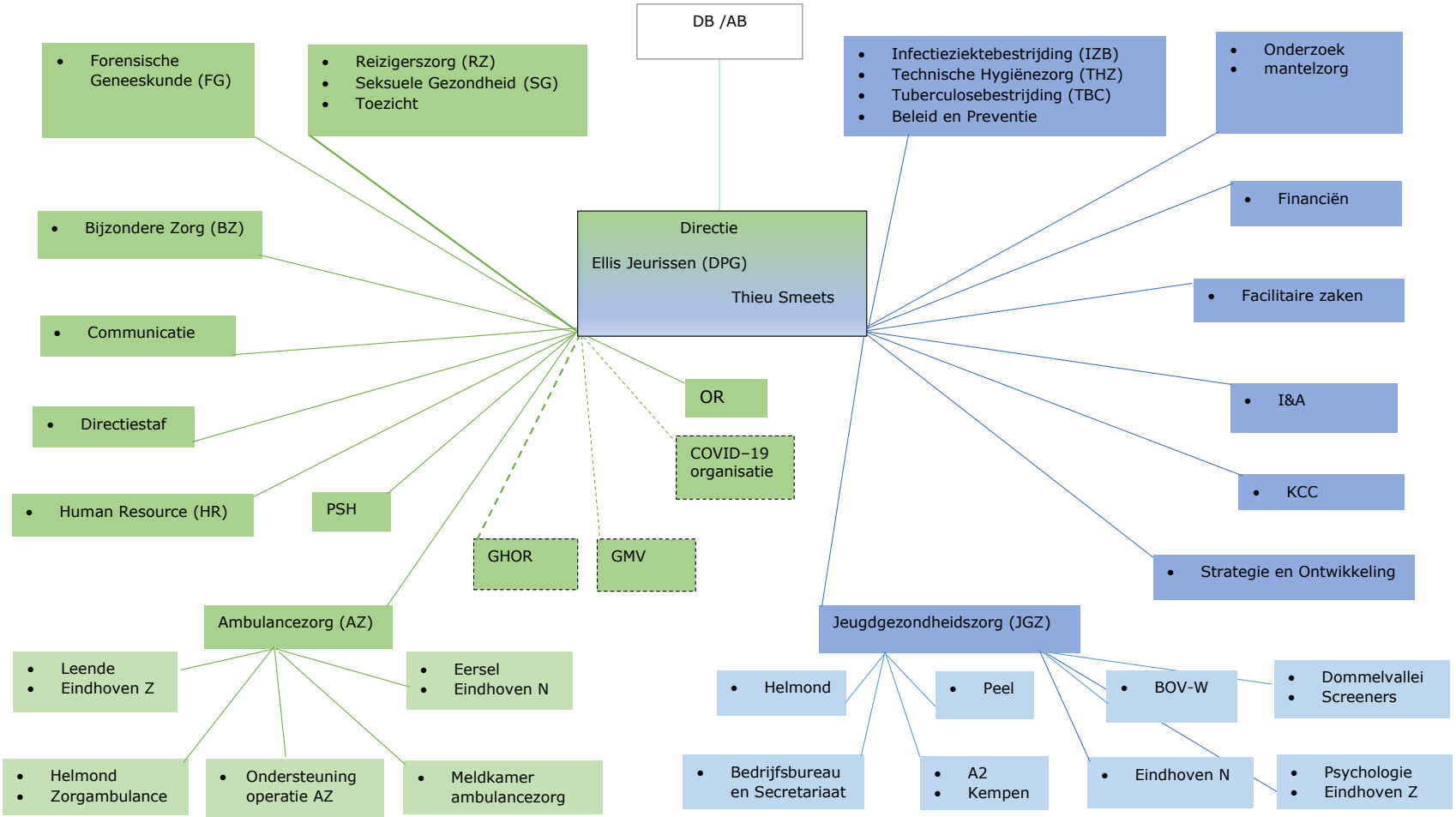

Directiestaf: Medisch Eindverantwoordelijke, Controller, Bestuurs- en directiesecretaris, Directiesecretariaat, Klachtenfunctionaris, Vertrouwenspersoon, Privacy Officer, Functionaris gegevensbescherming, Coördinator GROP/OTO

Strategie en Ontwikkeling: Projectmanagers en -leiders extern, Kwaliteit, Innovatieadviseurs, Strategisch beleidsadviseur, Programmamanager

3 Kerngegevens

Inwoners (per 1 januari 2021)

Aantal deelnemende gemeenten		21
Totaal aantal inwoners in het werkgebied		784.369
Aantal kinderen in zorg 4 – 18	(1-1-'20)	113.240
Aantal kinderen in zorg 0 – 4	(1-1-'20)	29.205

Ramingen 2022

Personeel

Formatie in fte's	575
Formatie in personen	750

Financiën

Programma Publieke Gezondheid

Totaal exploitatie	€ 35.730.000

Programma Ambulancezorg

Totaal exploitatie	€ 28.310.000

4 Context en samenvatting

De programmabegroting 2022 kan niet los gezien worden van de context waarbinnen de GGD opereert. Het gaat dan met name om de bestuursopdracht die aan de GGD gegeven is , een aantal ontwikkelingen die effect hebben op de begroting en het feit dat we binnen een Coronacrisis zitten die de komende jaren naar verwachting nog effecten zal hebben (gezondheidskundig, maatschappelijk en economisch).

Missie

De GGD Brabant-Zuidoost streeft – onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst van alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en zelfredzaamheid te vergroten. Wij zijn een proactieve, innovatieve en resultaatgerichte organisatie. Onze dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met onze opdrachtgevers en samenwerkingspartners. Vanuit de Wet Publieke Gezondheid geven wij vorm en inhoud aan onze collectieve preventie en gezondheidswinst.

Visie

De GGD Brabant-Zuidoost wil een wendbare organisatie worden, die werkt vanuit klantwaarden en het maatschappelijke belang. We zijn er altijd voor iedereen, beschermen en bewaken de gezondheid en willen de verbinder van preventie zijn. We zijn paraat bij grote en kleine crises en verzorgen 24/7 de ambulancezorg in onze regio. Hierbij gaan we uit van een brede definitie van gezondheid: gezondheid wordt niet meer gezien als de afwezigheid van ziekte, maar als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. In deze visie is gezondheid niet langer meer strikt het domein van de zorgprofessionals, maar van ons allemaal. Het gaat immers om het vermogen om met veranderende omstandigheden om te kunnen gaan.

Bestuursopdracht: naar een wendbare en financieel gezonde GGD

Het algemeen bestuur van de GGD heeft in 2018 aan de directeur van de GGD een bestuursopdracht gegeven om te komen tot een stabiele en wendbare organisatie.
Aanleiding waren de zorgen bij de GGD en haar regiogemeenten over de financiën en de bedrijfsvoering van de GGD Brabant-Zuidoost.
Belangrijkste onderdelen van de bestuursopdracht zijn de integratie van JGZ 0-4 binnen de GGD, van een drielagen naar een tweelagen structuur, implementatie van Lean principes en zelforganisatie en het verbeteren van de bedrijfsvoering van de GGD.
Dit veranderingsproces is een meerjarig proces. Door de Coronacrisis is er vertraging opgetreden in onderdelen van het veranderingsproces, met name in de verbetering van de bedrijfsvoering, implementatie van Lean en de transformatie naar een tweelagenstructuur en zelforganisatie.
In het integratieproces JGZ is wel voortgang geboekt en de ambitie om per 1.1.2021 de taken, mensen en middelen JGZ 0 – 4 van ZuidZorg en Zorgboog over te nemen is gehaald.

De verbeteracties m.b.t. bedrijfsvoering en de veranderingen in de structuur en werkwijzen zijn in 2021 voortvarend opgepakt.
De GGD hoopt met de bestuursopdracht ruimte vrij te maken voor ontwikkeling en de weerstandpositie te versterken. De exacte invulling en aanwending hiervan wordt jaarlijks in het GGD bestuur vastgesteld.

Een doorlopende lijn in de jeugdgezondheidszorg
Vanaf 1.1.2021 is de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) voor 0 – 4 jarigen bij de GGD ondergebracht, zodat er sprake is van een doorlopende lijn JGZ voor 0 – 18 jarigen. Mensen, taken en middelen zijn van ZuidZorg en Zorgboog overgenomen.
2021 wordt gezien als een overgangsjaar voor de JGZ. De basis moet op orde worden gebracht. Systemen worden eigen gemaakt en heringericht. Zo is vanaf 1 maart 2021 sprake van één digitaal kinddossier. In de aanloop naar een harmonisatie van tarieven in 2022-2023, wordt 2021 gebruikt om de inhoud van de jeugdgezondheidszorg op een innovatieve manier en vanuit visie op elkaar af te stemmen en de doorgaande lijn vanuit het gedachtegoed van Groei! in te vullen, waarmee we nog beter gaan aansluiten bij ouders en jongeren van nu, in samenwerking met andere professionals in het jeugddomein. We hebben daar enkele jaren voor uitgetrokken. Planvorming met milestones vindt in 2021 plaats.
Daarmee samenhangend de integrale en lokale aanpak van Publieke Gezondheid. Onze gezondheidsmakelaars, onderzoekers en JGZ-professionals gaan samen optrekken richting gemeenten. Mocht het van meerwaarde zijn, dan worden andere onderdelen van de GGD hierbij betrokken. Door deze integrale en lokale aanpak kunnen we nog beter een bijdrage leveren aan de gemeentelijke Preventie-akkoorden en de Omgevingswet.
In 2021 gaat "Kansrijke start' leiden tot coalities binnen gemeenten rondom de eerste 1000 dagen van een kind. Dit zal in 2022 alleen nog maar groeien.
Ook digitale innovatie is één van de speerpunten. Naast het inrichten en optimaliseren van één digitaal kinddossier, waaronder het benutten van functionaliteiten zoals een ouderportaal, neemt de GGD BZO een actieve rol in de landelijke digitale innovatie. Zo staat de 24/7- bereikbaarheid van de JGZ en het landelijke digitale platform met een eenduidige dataset in 2021 en 2022 op de agenda.
In 2021 gaat de GGD in gesprek met de 21 gemeenten om een nieuw spreidingsplan te maken voor de consultatiebureaus, waarbij we deze willen transformeren naar lokale werk- en ontmoetingslocaties voor de JGZ 0 – 18 jaar. We denken hiermee efficiencywinst te kunnen behalen. Met de overname van JGZ 0 – 4 is een goede basis geschapen voor een effectieve en efficiënte inzet van JGZ voor ouder en kind.

Vanuit het actieprogramma Kansrijke Start is momenteel een wetswijziging in voorbereiding waarmee in de Wet publieke gezondheid de verplichting voor gemeenten opgenomen wordt om de JGZ een prenataal huisbezoek aan kwetsbare zwangeren en gezinnen aan te laten bieden. De inwerkingtredingsdatum hiervan wordt waarschijnlijk 1 januari 2022. VWS, VNG, NCJ, AJN & V&VN en de geboortezorgpartners leveren binnenkort een landelijk implementatieplan op en op regionaal niveau zorgen we als JGZ van GGD BZO ook dat we hier klaar voor zijn.

Brabant-Zuidoost

Verbetering van de bedrijfsvoering van de GGD

De afgelopen jaren was onder druk van bezuinigingen bij gemeenten de begroting van de GGD op een minimum niveau uitgekomen. Dit betekende dat alleen bestaande operationele zorgactiviteiten konden blijven uitgevoerd. De financiële situatie van de GGD is inmiddels verbeterd maar nog steeds kwetsbaar, zowel wat betreft de reguliere exploitatie als het weerstandsvermogen.
Om verbetering te brengen in de financiële positie van de GGD heeft de directeur samen het Dagelijks Bestuur een aantal maatregelen opgesteld. Zie verderop.
Met de eenmalige financiële impuls die onze gemeenten aan de GGD in 2020 hebben gegeven, gaat de GGD het HRM instrumentarium en begeleiding naar zelforganisatie financieren en de informatie huishouding optimaliseren, LEAN prestatiedoorbraken faciliteren en operationele en bestuurlijke management rapportages opleveren.

Gevolgen van de Covid-19 crisis

In 2020 is de wereld opgeschrikt door de Corona pandemie. Deze pandemie heeft een grote impact op onze samenleving zowel sociaal, economisch als voor de volksgezondheid en de gezondheidszorg. Ook voor de GGD heeft Corona een grote impact. Zo zijn testen en broncontactonderzoek sterk opgeschaald en waren reguliere activiteiten lange tijd afgeschaald met name tijdens de eerste golf. Corona zal nog een lange tijd onder ons zijn. Ook nu er een werkend vaccin beschikbaar is. Het is moeilijk om in de toekomst te kijken. Naar verwachting zal de Coronacrisis nog een heel stuk in 2021 doorlopen. Naast op grote schaal testen en broncontactonderzoek zal ook het vaccineren van de bevolking veel inzet van de GGD gaan vragen.
Pas in 2022 zullen we uit de Coronacrisis zijn althans medisch gezien en zal Corona op kleinere schaal onze aandacht blijven vragen. Economisch en sociaal gezien zullen de gevolgen nog langer merkbaar zijn. Voor de GGD zal de aandacht i.r.t. Corona waarschijnlijk in 2021 en 2022 gaan verschuiven naar preventie. Het is gebleken dat een (on)gezonde leefstijl invloed heeft op de impact van het virus op gezondheid. Ook zal de GGD in 2021 en 2022 mogelijk nog te maken hebben met het inhalen van achterstanden die a.g.v. de Corona crisis zijn opgelopen. En we verwachten dat de sociaal- economische gezondheidsverschillen in Nederland (en wereldwijd) als gevolg van de Corona pandemie groter zullen worden. We zullen in Nederland moeten gaan vaststellen hoe we met elkaar de hele medische zorgketen (GGD, huisartsen, VVT-sector, ziekenhuizen, ambulances) duurzaam kunnen inrichten en faciliteren, zodat we in de toekomst beter voorbereid zijn op een gezondheidscrisis van deze omvang. Dit betekent bijvoorbeeld ook dat we kritisch moeten gaan kijken naar de basisbezetting van de afdeling infectieziektebestrijding van de GGD die voor de Coronacrisis formatief onder de maat was.
De Coronacrisis heeft ons geleerd dat een (nieuwe) infectieziekte zich snel en omvangrijk kan verspreiden. Dat de oorzaak, verspreiding en impact van een infectieziekte te maken heeft met onze globalisering, verstedelijking, reisgedrag, industrialisatie (denk in dit verband ook aan de intensieve veehouderij) en de manier waarop we met onze natuurlijke omgeving omgaan, is duidelijk geworden.

We verwachten dat de “public health” benadering inclusiever moet worden en gaat transformeren naar “planet health”, waarbij we niet alleen kijken naar de ziekte zelf en ons gedrag, maar ook naar de omgevingsfactoren die van invloed zijn.

Het Rijk heeft toegezegd de kosten van Coronabestrijding bij de GGD'en in 2020 en 2021 te zullen vergoeden. Op dit moment is onduidelijk welke extra kosten in 2022 voor Coronabestrijding en herstelwerkzaamheden moeten worden gemaakt, maar we gaan er vanuit dat het Rijk ook deze rechtstreeks of via het gemeentefonds zal vergoeden. In deze programmabegroting zijn deze kosten buiten beschouwing gelaten omdat een eventuele omvang daarvan op dit moment ook niet is in te schatten.

De programmabegroting 2022 op hoofdlijnen

In deze Programmabegroting wordt weergegeven welke doelstellingen de GGD in 2022 met de uitvoering van welke activiteiten en tegen welke kosten en baten verwacht te realiseren. Daartoe worden o.a. kerngegevens en kengetallen opgenomen, aan de hand waarvan bij de tussentijdse rapportages en de jaarrapportage (jaarrekening) bezien kan worden of gestelde doelen zijn gerealiseerd. Het programmadeel (hoofdstuk 5) is voorlopig gebaseerd op de productenraming 2021, die uiteraard in de loop van 2021 nog geactualiseerd wordt en ook in 2022 nog aangepast kan worden; reeds bekende ontwikkelingen zijn uiteraard wel verwerkt. De indeling van het programmadeel is volgens bovengenoemde pijlers.

Financieel gezien is de begroting 2022 een actualisering van de begroting 2021 met een verwerking van (onderstaande) majeure ontwikkelingen en het vastgestelde percentage voor algemene kostenstijgingen voor 2022. Mocht later het takenpakket nog substantieel anderszins wijzigen, dan zal, voor zover van toepassing, een begrotingswijziging worden aangeboden.
Voor de GGD zijn de afspraken die gemaakt zijn tussen de vier grote gemeenschappelijke regelingen (4 GR'en) en onze gemeenten wat betreft planning en control kader stellend. Het Algemeen Bestuur heeft deze uitgangspunten bekrachtigd. Die uitgangspunten zijn in deze begroting verwerkt.
Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt de GGD BZO voorafgaand aan deze begroting ook een kadernota ten behoeve van de aangesloten gemeenten op. In deze nota worden de verwachte belangwekkende ontwikkelingen voor het komende en eventueel volgende jaren beschreven.
In deze begroting zijn die ontwikkelingen uiteraard, voor zover van toepassing, verwerkt. In dit kader is het volgende hierbij van belang te benoemen:

- De bovengenoemde afspraak tussen de 4 GR'en en gemeenten over standaardisering van de wijze van indexering. Hierbij moet aangetekend worden dat deze indexering mogelijk onvoldoende is om de (nog niet bekende) CAO-ontwikkeling vanaf 2021 en de stijging van de ABP-premie per 2021 op te vangen.
- De afgelopen jaren is onder druk van bezuinigingen bij gemeenten de begroting van de GGD op een minimum niveau uitgekomen. Dit betekende dat alleen bestaande operationele zorgactiviteiten konden blijven uitgevoerd. De financiële situatie van de GGD was en is nog steeds kwetsbaar, zowel wat betreft de reguliere exploitatie als het weerstandsvermogen. Hierdoor kon de GGD niet meer adequaat inspelen op ontwikkelingen op het gebied van publieke gezondheid in en voor gemeenten. Om hier verbetering in aan te brengen heeft de directeur samen het Dagelijks Bestuur een aantal maatregelen opgesteld.

Zo gaat de directeur uitvoering geven aan het plan om de bedrijfsvoering van de organisatie op orde te krijgen. Verder gaat de GGD aan de slag met het uitbreiden van het aantal taken die ze als contracttaak kan aanbieden.
Voor de uitvoering van deze bestuursopdracht hebben onze gemeenten in 2020 aan de GGD een eenmalige kapitaalinjectie van € 1,- per inwoner (ca. € 750.000) gegeven. M.i.v. 2021 staat daar een structurele verlaging van de inwonerbijdrage van € 0,20 per inwoner tegenover. Met deze incidentele impuls kan de GGD het HRM instrumentarium en begeleiding naar zelforganisatie financieren en de informatie huishouding optimaliseren, LEAN prestatiedoorbraken faciliteren en operationele en bestuurlijke management rapportages opleveren. Als gevolg van de Corona-crisis is die uitvoering hiervan echter opgeschoven. De eenmalige middelen van gemeenten zijn in een bestemmingsreserve gestort, waaruit in 2021 en 2022 de uitgestelde verbeteracties zullen worden bekostigd. In de begroting 2021 is dit financieel-technisch nog niet verwerkt, die aanpassing volgt in de loop van het jaar. Middels de bestuursrapportages wordt de aanwending hiervan verantwoord. Onderdeel hiervan was ook het realiseren van meer-omzet op contracttaken, met name bij Reizigersvaccinatie. Of die doelstelling gehaald kan worden is op dit moment nog ongewis, aangezien die activiteit nu nagenoeg stil is komen te liggen.

- Door de integratie van de JGZ 0-18 zijn we beter in staat vroegtijdig te interveniëren en preventief te werken, wat op langere termijn ook tot meer grip op uitgaven van de jeugdzorg moet leiden. Tevens kan de zorg effectiever worden ingezet dan voorheen. De efficiency die met de integratie beoogd wordt, zal conform besluitvorming worden ingezet voor aanvulling van de Algemene Reserve en dekking van de kosten van ontwikkeling van tijdelijke activiteiten ten behoeve van gemeenten; i.c. de wendbare GGD. In deze begroting zijn daar vooralsnog de bedragen voor opgenomen zoals geraamd bij de besluitvorming omtrent iJGZ; maar het bestuur kan daar in de loop van het jaar anders over besluiten, als omstandigheden daar aanleiding toe geven.
- In de loop van 2021 zullen er op uitvoeringsniveau naar verwachting nog enkele veranderingen gaan plaats vinden, die effect kunnen/zullen hebben op de gemeentelijke bijdrage. Het R*ijksvaccinatieprogramma* zal worden uitgebreid en verder gedecentraliseerd en er komt een uitbreiding van het takenpakket vanwege *prenatale screening*. Voor beide activiteiten zullen budgetten worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor beiden geldt dat zodra exacte bedragen inzichtelijk zijn er op basis van een realistische kostenraming een begrotingswijziging, met aanpassing van de inwonerbijdrage, voor zienswijze aan gemeenten zal worden voorgelegd.
  Daarnaast gaan we in 2021 onderzoeken of het mogelijk is dat *Vroeghulp* een basistaak voor alle 21 gemeenten wordt, op basis van een bedrag per kind/inwoner. Mocht er voldoende draagvlak zijn bij gemeenten dan zal ook dit middels een begrotingswijziging voor zienswijze voorgelegd worden.
- *Seksuele gezondheid.* De GGD wordt al jaren vanuit een Rijkssubsidie gefinancierd voor haar activiteiten m.b.t. seksuele gezondheid. Het gaat hierbij om het voorkomen van overdracht van seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA's) door middel van collectieve preventie en individuele consultatie.
  Het gaat hierbij om doelgroepen die grotere risico's lopen zoals jongeren, mannen die seks hebben met mannen en sekswerkers. Het Rijk heeft eerder al aangegeven dat zij de financiering van deze activiteiten via het gemeentefonds wil laten lopen.

Naar verwachting gaat dat vanaf 2022 plaatsvinden. Zodra hierover meer bekend is zal de GGD een begrotingswijziging met aanpassing van de inwonerbijdrage voor een zienswijze aan gemeenten voorleggen op basis van een realistische kostenraming.

- We verwachten dat onze gemeenten extra inzet van de GGD gaan vragen bij hun voorbereidingen op de invoering van de omgevingswet, de transities in het kader van de WMO en de Jeugdwet, de WvGGZ en de lokale preventie akkoorden en daarbij inbesteding verkiezen boven uitbesteding.
  Het effect hiervan op de omzet in contracttaken laat zich momenteel moeilijk inschatten. In de begroting is een voorzichtige raming hiervan worden opgenomen.
- Door de Coronacrisis is de markt voor buitenlandse reizen fors ingezakt. Dit heeft effect op de omzet bij Reizigerszorg in 2020 en 2021; in hoeverre dat effect zich doorzet in 2022 valt moeilijk te voorspellen.

De omvang van de algemene reserve/weerstandsvermogen van de GGD BZO is, zeker gezien de exploitatie-omvang, beperkt. De risico-inventarisatie van begin 2021 resulteerde in een benodigde weerstandscapaciteit van ca. € 2.300.000,- voor het Programma Publieke Gezondheid en ca. € 2.100.000,- voor het Programma Ambulancezorg. Eerder is besloten dat, gegeven de financieringsstructuur, voor de beide programma's afzonderlijke algemene reserves worden aangehouden. Het bestuur heeft eerder vastgesteld dat het weerstandsvermogen niet direct tot dat bedrag hoeft te worden aangevuld, maar dat de kaders en staffels zoals vastgesteld in de beleidsnotitie Kaders P&C-documenten 4GR-deel 2 hiervoor leidend zijn. Gegeven de verwachte omzet 2021 is dan voor PG (incl. JGZ 0-4) een kader stellende bandbreedte van toepassing van minimaal € 1.500.000 en maximaal € 2.000.000 en voor AZ van minimaal € 1.200.000,- en maximaal € 1.500.000,-. Het wordt hierbij echter aan het Algemeen Bestuur van de Verbonden Partij overgelaten of die bandbreedte volledig wordt ingevuld, aangezien dit organisatie-specifiek is en wordt bepaald door de aard van de baten en lasten. Een laag weerstandsvermogen betekent wel dat financiële tegenvallers van enige omvang niet uit de algemene reserve kunnen worden opgevangen.
Na bestemming van het verwachte resultaat 2020 bedraagt de Algemene Reserve PG ca. € 550.000 en de Algemene Reserve AZ ca. € 1.400.000,-. De verwachting is dat met de uitvoering van de bestuursopdracht de algemene reserve PG in de komende jaren op het gewenste minimum niveau zal worden gebracht.

Voor de bepaling van de gemeentelijke bijdragen voor het gezamenlijke takenpakket wordt in principe voor een meerjarige periode een afspraak over de omvang van het takenpakket gemaakt, naast bovengenoemde afspraak over de wijze van indexering. Hiervoor is gekozen opdat hiervoor niet jaarlijks voorstellen, berekeningen en afrekeningen hoeven te worden gemaakt. Dit alles vanuit de gedachte dat de omvang van het gezamenlijke takenpakket gelijk blijft (behoudens specifieke besluiten) en dat de methodiek van indexering er voor zorgt dat gemiddeld genomen de GGD de bijdrage ontvangt die daarvoor noodzakelijk is.
Aangenomen wordt dat het langjarig gemiddelde van deze systematiek, gebaseerd op een objectieve, door een externe autoriteit vastgestelde norm, een aanvaardbaar financieringsniveau oplevert. Dat levert de GGD een budget op dat gemiddeld genomen moet voldoen om de gestegen kosten op te vangen.

Voor de indexering wordt de Macro Economisch Verkenning van het Centraal Plan Bureau van september gehanteerd. Voor 2022 betekent dit voor de GGD dat gerekend wordt met de volgende indexering:

Loon 70% * 1,8% = 1,26%

Prijs 30% * 1,5% = 0,45%

Totaal index 2022: **1,71%**

Brabant-Zuidoost

Kosten en Financiering per pijler:

Pijlers	Kosten en Financiering per pijler									
	Inwoner bijdragen gemeenten				Overige bijdragen gemeenten	Contract bijdragen gemeenten	Contract bijdragen rijk	Contract bijdragen zorgverzekeraars	Contract bijdragen derden	TOTAAL
	Gezamenlijk takenpakket		Puber-contactmoment	JGZ 0-4						
Monitoren, signaleren en adviseren	1,60	1.255.000			10.000	35.000			150.000	1.450.000
Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	2,09	1.640.000			20.000		755.000	55.000	1.050.000	3.520.000
PG bij incidenten, rampen en crises	0,44	345.000							15.000	360.000
Toezicht houden	0,08	60.000				800.000			15.000	875.000
Jeugdgezondheidszorg 0-18	6,92	5.430.000		8.240.000	90.000					13.760.000
PuberContactMoment JGZ*			470.000							470.000
Ambulancezorg	0,00	0				15.000		22.355.000	180.000	22.550.000
Aanvullende taken PG	0,37	290.000				1.100.000			505.000	1.895.000
Aanvullende taken PG JGZ 0-4						750.000	140.000		300.000	1.190.000
Overhead PG	5,78	4.530.000	230.000	4.115.000	50.000	1.215.000	435.000	30.000	630.000	11.235.000
Overhead AZ						5.000	1.150.000	4.580.000	25.000	5.760.000
Vennootschapsbelasting								pm	25.000	25.000
Eenm. Kosten verbetering bedrijfsv.									200.000	200.000
Storting Algemene Reserve									400.000	400.000
Saldo iJGZ / ontwikkeling									350.000	350.000
totaal	17,27	13.550.000	700.000	12.355.000	170.000	3.920.000	2.480.000	27.020.000	3.845.000	64.040.000

Voor nadere toelichting en specificatie zie paragraaf 6.1 t/m 6.4

5 Programmabegroting

Gezondheidspreventie, monitoren, signaleren en adviseren

Gemeenten hebben binnen de Wet Publieke Gezondheid de plicht om een plan ter bevordering van de lokale gezondheidssituatie vast te leggen in Lokaal gezondheidsbeleid.

Het beleid op gebied van gezondheid wordt steeds meer een middel om doelstellingen te realiseren op het Sociaal Domein. De gemeente is in dit proces de regisseur. De GGD ondersteunt de gemeente bij het voorbereiden, opstellen, implementeren en evalueren van dit beleid. Het lokaal team van de gemeente, kan dit proces verder ondersteunen en het beleid daadwerkelijk helpen te realiseren.

Gezondheid als voorwaarde om mee te kunnen doen en meedoen als bevordering van gezondheid!

"Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren in het licht van de lichamelijke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven" (Machteld Huber, 2013).

Dit concept, waarbij gezondheid meer als werkwoord wordt gezien, en het bevorderen van gezondheid gaat over ondersteunen en versterken van veerkracht van mensen, slaat een stevige brug tussen de activiteiten van gezondheidsbevordering en de veranderingen die we willen bewerkstelligen in het Sociale Domein. Dit is voor vele gemeenten inmiddels ook het uitgangspunt in het lokaal beleid op gebied van gezondheid.

Het lokaal team maakt in overleg met de gemeente een jaar activiteitenplan, waarin vastgelegd wordt welke zaken opgepakt gaan worden. Hierbij kunnen gezondheid gerelateerde onderwerpen uit allerlei beleidsterreinen aan de orde komen denk aan onderwerpen uit het beleid rondom WMO, jeugd, sport of Ruimtelijke Ordening.. Een en ander is stevig ingebed en afgestemd met andere activiteiten in het Sociaal Domein.

Ook geven wij ondersteuning aan de ambities die zijn vastgelegd in de lokale preventie akkoord.

Sinds jaar en dag leveren we gegevens, cijfers en informatie over de gezondheidssituatie van de burgers in onze regio aan. Hierop baseren (o.a.) onze gemeenten en andere (wijk)organisaties hun beleid en speerpunten in de uitvoering.

De laatste jaren hebben steeds meer gemeenten met succes gebruik gemaakt van het maatwerk onderzoek dat we kunnen leveren. Met de uitvraag die we jaarlijks voor de monitors doen, en alle andere bronnen die tot onze beschikking staan, zijn we in staat vele (kennis) vragen op het gebied van het Sociale Domein te beantwoorden.

Brabant-Zuidoost

Product: Procesbegeleiding bij en uitvoering van Lokaal Gezondheidsbeleid

Onderbouwing: Het opstellen en uitvoeren van een lokaal gezondheidsbeleid (LGB) is voor gemeenten als taak vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid.
De GGD ondersteuning draagt bij aan een optimalisering van het gemeentelijk gezondheidsbeleid aangehaakt bij en ingebed in het Sociaal Domein.

Doel: Een bijdrage leveren aan voorbereiden, opstellen, implementeren en uitvoeren van een lokaal gezondheidsbeleid van gemeenten.

Financiering: Inwonersbijdrage gemeenten

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
- Ondersteunen bij het formuleren van gemeentelijk gezondheidsbeleid aangehaakt bij en ingebed in het Sociaal Domein en de te maken keuzes. Dit gebeurt onder andere door een bijdrage te leveren aan de rVTV. - Adviseren t.b.v. structuur voor continue inbedding van het LGB-beleidsproces; participeren in deze structuur (bijv. stuurgroep wonen, zorg en welzijn/ lokaal gezondheidsbeleid). - Ondersteunen van de bijbehorende uitvoeringsprogramma's en beleidsuitvoering. - Creëren van draagvlak bij de te betrekken partijen. Makelen en schakelen tussen partijen. - Signaalfunctie van gemeentelijk (LGB)-wensen richting GGD-organisatie. - Inventariseren van bestaande (lokale) activiteiten m.b.t. het (binnen het gemeentelijke gezondheidsbeleid) gekozen thema en zoeken van samenwerkingspartners. - Opstellen (in overleg met gemeente, burgers en lokaal betrokken instellingen) van een project/ - uitvoeringsplan dat past binnen de lokale situatie. Begeleiding bij en uitvoeren van (delen) van het project/uitvoeringsplan. - Waar mogelijk partners ondersteunen bij het verwerven van extra fondsen/subsidies. - Beantwoorden van ad-hoc vragen. - Evalueren LGB-traject. - De activiteiten zijn gericht op gemeenten, preventie-instellingen, intermediairs, bevolking (jeugd, volwassenen, ouderen, kwetsbare groepen mensen met een lagere sociaal economische status, wijken).	Werken in multidisciplinair teams (intern, samen met adviseurs lokaal gezondheidsbeleid, preventie-/voorlichtings-medewerkers, onderzoekers en in samenwerking met JGZ. Extern samen met burgers en andere lokale partners). Toedeling uren LGB adviseur: 110 per gemeente Helmond 220 Eindhoven 260 Toedeling uren Lokaal maatwerk GVO: 65 per gemeente Geldrop-Mierlo 85 uur Veldhoven 90 uur Helmond 110 uur Eindhoven 260 uur Toedeling uren Lokaal maatwerk preventie/ voorlichting: 85 uur per gemeente Geldrop-Mierlo 110 uur Veldhoven 120 uur Helmond 175 uur Eindhoven 300 uur Activiteitenbudget € 1.000,- per gemeente

- Bij grootschalige of regionale projecten of trajecten: vervullen van de formateurs-/trekkers-/projectleidersrol of participeren als samenwerkingspartner. Voorbeelden: Lokale Preventie Akkoorden, Herstelzorg na COVID-19	

Verwacht resultaat

Er is duidelijk gemeentelijk beleid hoe gezondheid te bevorderen via de verschillende beleidsterreinen (jeugd/sociaal domein/onderwijs RO/sport e.d.) en op welke wijze burgers, die een bijdrage willen leveren aan een gezonde en veilige leef-en leeromgeving, daarbij worden gefaciliteerd en ondersteund. Extra aandacht voor kansen koppeling doelstellingen preventie akkoorden, sociaal domein en ruimtelijk domein. Er is uitvoering gegeven aan lokale plannen, conform afspraken.

Product: Monitoren

Onderbouwing:	Inzicht krijgen in de gezondheidssituatie van de bevolking is als taak vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid.
Doel:	Kennis en informatie verstrekken die bijdraagt aan de ontwikkeling, evaluatie en sturing van gemeentelijk beleid op het gebied van gezondheid, jeugd, welzijn, wonen en zorg.
Financiering:	Inwonersbijdrage gemeenten

Wat houdt het in?	**Werkwijze**

• Het verzamelen van gegevens over de gezondheid en de gezondheid beïnvloedende factoren via de monitorcyclus, waarbij subgroep van de bevolking eens in de vier jaar worden gemonitord.
  - Volwassenenmonitor 19-64 jaar
  - Ouderenmonitor 65-plus (2020/2021)
  - Jeugdmonitor 0-11 jaar (2021/2022)
  - RVTV (2022/2023)
  - Jeugdmonitor 12-18 jaar (2023/2024)
• Deze dataverzameling gebeurt via een enquête (schriftelijk en/of via internet). Steeds meer wordt bij het monitoren gebruik gemaakt van relevante registraties en andere bronnen. Dit geldt zowel voor interne als externe bronnen. Ook andere vormen van dataverzameling, bijvoorbeeld via het onderzoekspanel of via kwalitatief onderzoek dragen bij aan de monitoringsfunctie van de GGD.
• Gegevens worden beschikbaar gesteld aan wethouders en ambtenaren van gemeenten (welzijn/volksgezondheid, jeugd, ouderen, WMO, milieu, sport, wonen, zorg). Daarnaast aan organisaties en instellingen op het gebied van welzijn en zorg en andere geïnteresseerden.
	De vragenlijsten van de monitorcyclus kent een vast basisdeel en een variabel deel dat wordt samengesteld in samenspraak met gemeenten. Daarnaast vindt afstemming en samenwerking plaats met GGD'en in Brabant en Zeeland en met het CBS en RIVM.
	
	Gegevens worden op gemeenteniveau verzameld en als volgt gerapporteerd:
	lokaal tabellenboek
	lokale kernpunten
	GGD-gezondheidsatlas
	Brabantscan
	Nieuwsbrief
	Presentatie (in overleg)

Verwacht resultaat

Inzicht in de gezondheidssituatie en de factoren die daarop van invloed zijn van de burgers in onze regio.
In 2021 komen de resultaten beschikbaar van de Volwassenen- en ouderenmonitor 2020-2021 en wordt de Jeugdmonitor 0-11 jaar afgenomen (resultaten in 2022 beschikbaar).

Brabant-Zuidoost

Product: Kenniscentrum onderzoek

Onderbouwing: Voorzien in de behoeften van onze gemeenten om hen op maat te ondersteunen met onderzoek, kennis en informatie.

Doel: Verder professionaliseren en evidence based ondersteunen van gezondheidsbeleid op lokaal en regionaal niveau. Het op maat beantwoorden van ad-hoc vragen, waardoor beleid en interventies worden ondersteund.

Voor wie: Gegevens worden beschikbaar gesteld aan ambtenaren en wethouders van gemeenten (welzijn/volksgezondheid, WMO/OGGZ, ouderen, jeugd). Daarnaast aan partners in zorginstellingen en OGGZ-voorzieningen

Financiering: Inwonersbijdrage gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
• Opzetten en in stand houden kennisinfrastructuur, waarin onderzoeks-gegevens en registraties beschikbaar worden gemaakt voor het op maat beantwoorden van onderzoeksvragen van gemeenten en GGD-medewerkers. Hierbij wordt samengewerkt met relevante organisaties en instellingen en bestaat samenwerking met de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Brabant. • Aansluiten op relevante maatschappelijke ontwikkelingen in het sociaal domein, zodat gemeentes worden ondersteund in hun beleid op het gebied van de drie transities. • Beantwoorden van ad-hoc vragen met behulp van beschikbare gegevens of kort aanvullend onderzoek. • Gericht advies geven over te nemen beleidsmaatregelen en beschikbare relevantie interventies (in samenspraak met wetenschappers, beleidsfunctionaris, preventiefunctionaris). • Zorgen dat wetenschappelijke inzichten bekend worden in onze regio en gebruikt wordt bij beleidsvorming en uitvoering. • Ondersteunen en adviseren bij de interpretatie en implementatie van wetenschappelijke kennis.	• Op verzoek beantwoorden van onderzoeksvragen in de breedste zin van het woord. • Proactief delen van kennis die van toepassing is voor gemeentelijk gezondheidsbeleid. Onder andere via de nieuwsbrief onderzoek. • Onderzoeksgegevens via digitale kanalen beschikbaar stellen voor gemeenten. • Er is gemiddeld 30 uur per gemeente beschikbaar voor onderzoek op maat.

Verwacht resultaat

Onze gemeenten weten ons te vinden en hebben de juiste gezondheidscijfers/interpretatie en onderzoekgegevens gebruikt bij het onderbouwen en ontwikkelen van bestaand en nieuw beleid.

	Realisatie 2019	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
Aantal vragen	114	65 exclusief groot aantal COVID-19 gerelateerde vragen	70	70
Aantal gemeenten	19	21	21	21

Brabant-Zuidoost

Product: Gezondheidsexpertise in het Sociaal Domein

Onderbouwing	Monitoring, signalering en advisering is door Het Rijk als een van de pijlers bij de GGD als taak belegd. Ook wordt deze genoemd in de Wet Publieke Gezondheid. De GGD ontwikkelt zich van een meer uitvoerende organisatie naar het regionale expertise en kenniscentrum op het gebied van de preventieve volksgezondheid. Dit betreft zowel de beleids-, onderzoeks-, als gezondheid bevorderende praktijk componenten. Om op deze gebieden als kenniscentrum te kunnen fungeren, bouwen we deskundigheid en vaardigheden op. Deze hebben we op regionaal niveau beschikbaar voor inzet op lokaal niveau ten behoeve van al onze gemeenten, hun lokale partners en hun burgers.
Doel	Gezondheidskennis en -kunde toevoegen in de lokale situatie om te bevorderen dat burgers gezond en veilig kunnen opgroeien en zich ontwikkelen tot mensen met betekenis voor zichzelf, elkaar en de samenleving. *Gezondheid als voorwaarde om mee te kunnen doen.* *En Meedoen als bevordering van gezondheid*!
Financiering:	Inwonersbijdrage gemeenten.
Werkwijze:	We zullen met direct betrokkenen per thema aan de hand van een inventarisatie en analyse van knelpunten en kansen komen tot voorstellen voor interventies en activiteiten.

Het gaat daarbij om de thema's:
- Gezond Bedrijf
- Omgevingswet
- Kwetsbare groepen
- Preventieakkoord (lokaal en nationaal)
- Monitoren op Voortgezet Onderwijs
- Geweld hoort nergens thuis

We maken daarbij gebruik van aanwezige cijfers en gegevens én de deskundigheid en ervaring van ketenpartners, burgers, onderwijs, welzijnsinstellingen, zorgpartijen, signalen uit de sociale teams, en anderen.

Resultaat

Op onderdelen is/wordt het resultaat verder gespecificeerd in de diverse projectplannen.

Specifieke activiteiten	**Werkwijze/resultaat**
Gezond en Talentvol opgroeien Basisonderwijs 'Week van de Lentekriebels' Training voor leerkrachten/intermediairs:	Werkwijze Verzorgen van training en nazorg van leerkrachten gericht op gezonde relatievorming bij kinderen op BO en SBO-scholen.

Doel Bijdragen aan het optimaliseren van het preventieaanbod in de regio op het gebied van relationele en seksuele vorming. Uit de regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning van Zuidoost-Brabant blijkt dat veel jongeren onveilig vrijen. Voorlichting over gezonde seksuele relaties blijft van belang. • Kennis en vaardigheden van de intermediairs op peil krijgen en houden. • Lespakketten en ondersteunende materialen beschikbaar stellen. • Vraagbaak voor intermediairs.	Resultaat Kinderen in onze regio wordt geleerd na te denken over hun eigen bijdrage in (seksuele) relaties met anderen. Jaarlijks doen zo'n 70 scholen mee. Nieuwe scholen worden actief ondersteund door de GGD. Scholen gaan daarna zelfstandig verder en kunnen voor advies en ondersteuning een beroep doen op de GGD.
Werken aan een gezonde school Doel Bijdragen aan het optimaliseren van het preventieaanbod op scholen in de regio, via de Gezonde School Methode. Dit omvat de thema's voeding, beweging en sport, sociale emotionele ontwikkeling (waaronder pesten), fysieke veiligheid en milieu, hygiëne en zelfverzorging, gezonde relaties en seksualiteit, alcohol en andere genotmiddelen. • We gaan uit van de vraag van de school en onderzoeken samen met de school hun situatie en wat daarbij past als stap naar een gezondere school. • We richten ons op primair, secundair onderwijs (incl. speciaal onderwijs) en MBO.	Werkwijze Scholen kunnen rechtstreeks contact met ons opnemen. Of via JGZ of samenwerkingspartners. Of via andere programma's, zoals Onwijs Fit! In sommige gemeenten nemen scholen deel aan een samenwerkingsverband op het gebied van gezondheid. De GGD ondersteunt individuele scholen en/of samenwerkingsverbanden. We baseren ons werk op de 5 pijlers van de Gezonde School Methode: • Educatieve activiteiten. • Signalering en doorverwijzen. • Omgeving (fysiek en sociaal). • Ouderbetrokkenheid. • Schoolgezondheidsbeleid. Resultaat De scholen zijn beter toegerust om een gezonde schoolomgeving te bieden voor leerlingen en medewerkers. Erkenning van de school via het Gezonde School Vignet. De samenwerking tussen school en ouders op het gebied van gezondheid wordt versterkt. Fitte kinderen leren beter en participeren beter nu en in de toekomst.
Langer Thuis Voorlichting door en voor 55+	Werkwijze Getrainde vrijwilligers worden ingezet op eigen peergroep.

<u>Doel</u> Mensen worden door voorlichting in staat gesteld om zelf gezonde keuzes te maken, als eerste stap in het proces van attitude- en gedragsverandering. ▪ Voorlichten van de specifieke doelgroep senioren via georganiseerde settings, of op termijn andere risicogroepen waardoor ze meer inzicht krijgen in wat ze zelf kunnen doen om gezond te blijven. ▪ Diverse thema's: voeding, beweging, overgewicht, hart- en vaatziekten, valpreventie, ontspoorde zorg, hygiëne in de keuken, patiëntenrecht, organisatie van de gezondheidszorg, bevolkingsonderzoeken, werken van het lichaam en osteoporose. ▪ Groepsvoorlichting, peergroup-educatie. ▪ Voorlichting kan los worden ingezet of als onderdeel van andere programma's.	<u>Resultaat</u> Doelgroep ouderen krijgt op verzoek informatie en gesprek met elkaar aangeboden, waarmee hun gezondheids-vaardigheden versterkt worden. Per jaar worden zo'n 20 voorlichtingen verzorgd.
Expertise gezondheidsthema's Het beschikbaar hebben en houden van specifieke deskundigheid voor de regio op het gebied van belangrijke preventie thema's. Bijdragen aan het optimaliseren van de participatie- en regiemogelijkheden van burgers. <u>Resultaat</u> Specialistische kennis blijft beschikbaar voor alle gemeenten en alle lokale teams.	<u>Werkwijze</u> Expertise ontwikkelen, bijhouden en delen op het gebied van: ▪ Leefstijl (overgewicht, roken, alcohol en drugs). ▪ Gezonde (seksuele) relaties. ▪ Veerkracht (sociale weerbaarheid/ opvoeding, OGGZ/Kwetsbare groepen). ▪ Leefomgeving: - Bijhouden landelijke actuele ontwikkelingen. - Inventarisatie regionaal interventieaanbod op een aantal thema's en beschikbaar stellen van de informatie via Het Regionale Kompas. ▪ Communiceren en beschikbaar stellen van verworven kennis en informatie richting gemeenten, instellingen, intermediairs, burgers via het regionaal kompas. ▪ Afstemming tussen partners tot stand brengen om preventiestructuur te verbeteren. ▪ Vraagbaak voor collega's, professionals en burgers.

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Het belang van de gezondheidsbescherming neemt toe omdat de gezondheidsrisico's groter worden. Door de intensieve veehouderij (hoge dierdichtheid in onze regio en de aanwezigheid van urgentiegebieden) en de toenemende internationale mobiliteit neemt het risico toe op overdracht van infectieziekten van dier op mens (zoönosen) en mens op mens. Basale hygiëne blijft van belang om overdracht van infectieziekten te voorkomen. Door Covid-19 zijn we ons nog bewuster geworden van deze risico's.

Verder worden bewoners zich bewuster van de gezondheidsrisico's in hun fysieke leefomgeving en staan zij kritischer tegenover overheden en organisaties. Het maakt niet uit of het om bijv. asbest, bodemverontreiniging, straling, geluidshinder of luchtvervuiling gaat. Burgers maken zich zorgen en spreken overheden en "vervuilers" steeds meer op hun verantwoordelijkheden aan.

De GGD wordt door alle partijen om advies en hulp gevraagd. De maatschappelijke druk zal rondom deze vraagstukken eerder toe- dan afnemen. Een overheid die burgers aanspreekt op gezond gedrag mag rekenen op burgers die een overheid aanspreekt op haar eigen (on)gezond beleid.

Een gezonde woon-, leer- en werkomgeving wordt meer en meer als een waarde gezien en gemeenten kunnen zich op dit terrein positief profileren. De omgevingswet biedt nieuwe kansen voor een gezonde leefomgeving.

Brabant-Zuidoost

Product: Algemene infectieziektebestrijding

Onderbouwing: Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid.

Doel: Voorkómen en bestrijden van infectieziekten en de overdracht van infectieziekten van mens op mens of van dier op mens.

Financiering: Inwonersbijdrage gemeenten

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
▪ Registreren en verwerken van gegevens; alle meldingen worden landelijk geregistreerd en nauwlettend gevolgd (RIVM). ▪ Verzamelen en analyseren van regionale gegevens (surveillance). ▪ Onderzoek en beleidsadvisering. ▪ Preventie (waaronder voorlichting en preventief vaccineren). ▪ Bron- en contactopsporing. ▪ Regie/netwerk. ▪ Managen van grote uitbraken. ▪ Vangnettaak. ▪ 24-uurs bereikbaarheid. ▪ Grootschalige calamiteiten worden in samenwerking met de GHOR en andere zorgpartners voorbereid (draaiboeken, oefeningen e.d.). Zie ook product Publieke Gezondheid Asielzoekers	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met huisartsen, ziekenhuizen, RIVM (CIB), streeklaboratorium (PAMM), zorginstellingen en gemeenten.

Resultaat	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
1. Meldingen van infectieziekten/art. 26 regio	783/132	368/81*	800/130	800/130
2. Beantwoorde vragen in de regio	1037	372**	1040	1040
3. Outbreak oefeningen	1	0	1	1
4. aantal preventieprojecten	4	0	4	4
*Excl. COVID-19: 39.220/232 ** Excl. COVID-19				

Product: Tuberculosebestrijding

Onderbouwing: Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid.

Doel: Het bestrijden van tuberculose (TBC) door het tijdig opsporen van TBC, opstellen en uitvoeren van een behandelplan en voorkómen van transmissie.

Financiering: Inwonersbijdrage gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
▪ Verzamelen, registreren, verwerken en analyseren van regionale gegevens. ▪ Onderzoek en beleidsadvisering. ▪ Preventie (waaronder voorlichting en preventief vaccineren). ▪ Bron- en contactopsporing. ▪ Behandeling en/of verwijzing. ▪ Regie/netwerk. ▪ Outbreak-management. ▪ Vangnettaak (spreekuur). ▪ Speciale aandacht voor het bereik van risicogroepen, zoals dak- en thuislozen en migranten. Zie ook TBC screening asielzoekers.	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met huisartsen, ziekenhuizen, streeklaboratorium (PAMM), IND, KNCV, intermediairs, GGD'en in Brabant en Zeeland. Voor de artsenexpertise voor de TBC afdeling wordt samengewerkt met de longartsen van het Catharina Ziekenhuis, evt. aangevuld met expertise van IZBarts.

Resultaat	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
1. Aantal screeningen	9.582	5.498	8.000	8.000
2. Aantal behandelde patiënten (manifest en latente TBC)	75	72	75	75

Brabant-Zuidoost

Product: Seksuele Gezondheid/SOA preventie

Onderbouwing: Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid.

Doel: Het voorkómen en bestrijden van SOA's, terugdringen van het aantal SOA's.

Financiering: Rijkssubsidie.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
Activiteiten in het kader van de gemeenschappelijke taken: • Verzamelen, registreren, verwerken en analyseren van gegevens (surveillance) • Onderzoek en beleidsadvisering • Preventie (waaronder voorlichting, preventief vaccineren) • Bron- en contactopsporing • Regie/netwerk • Outbreakmanagement Speciale aandacht voor ***risicogroepen*** zoals jongeren, prostituees, mannen die seks hebben met mannen en mensen die veel wisselende contacten hebben (betere bewustwording van de gevaren en de eigen mogelijkheden (veilig vrijen) om het oplopen van een SOA te voorkomen. Activiteiten in het kader van contracttaak: (subsidieregeling VWS): ▪ Het opsporen van SOA's d.m.v. individuele counseling en Laboratoriumonderzoek. ▪ Opstellen en uitvoeren van individuele behandelplannen (bij gevonden SOA's), evt. voorschrijven van medicijnen. ▪ Partnerwaarschuwing. ▪ Doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening bij complexe hulpvragen. ▪ Sommige preventie-activiteiten komen in aanmerking voor landelijke subsidie.	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met huisartsen, ziekenhuizen, streeklaboratorium (PAMM: vanaf maart Elisabeth lab) en intermediaire organisaties. *Lokale* afspraken zijn mogelijk met betrekking tot invulling van preventieactiviteiten.

Resultaat	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022
1. Individuele consulten	4106	2360	4100	4100
2. Vindpercentages SOA's	19,4	24,8	20	20
In 2020 hebben we veel minder individuele consulten verricht dan voorgaande jaren door de Covid-19 lockdowns en strenge triage. Het SOA-vindpercentage was in 2020 veel hoger dan andere jaren: 24,8 %**.** Dat is begrijpelijk: we triëren streng en we deden afgelopen jaar amper SOA-checks zonder waarschuwing en/of klachten. Het aantal cliënten in PrEP-zorg is op dit moment: 158. Nog niet het maximale aantal. Er zijn wat PrEP-ers gestopt en verhuisd en er zijn cliënten die niet verschijnen. Na de lockdown kunnen de cliënten op de wachtlijst opgeroepen worden.				

Brabant-Zuidoost

Product: Hygiënezorg

Onderbouwing: Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid.

Doel: Het bevorderen van hygiënisch handelen ter voorkoming van ziekten.

Financiering: Inwonersbijdrage gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
• Bijhouden van een lijst van risicovolle objecten/instellingen. • Preventie activiteiten. • Beantwoorden van vragen van burgers en instellingen. • Inspecties bij geprioriteerde ***risicovolle objecten***. Voor inspecties kinderopvang, gastouders en peuterspeelzalen: zie toezicht kinderopvang. Voor inspecties tattoo & piercingshops: zie toezicht op tattoo & piercingshops.	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met eigenaren van risicolocaties. Lokale afspraken met betrekking tot inspecties risicolocaties (aantal/soort) en lokale preventie-activiteiten.

Resultaat	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
1. Risicolocaties door de GGD bezocht	52	20	55	55
2. Vragen beantwoord	40	136*	40	40
• Mn COVID-19 gerelateerd				

Brabant-Zuidoost

Product: Reizigerszorg

Onderbouwing: Contracttaak die in het verlengde ligt van de algemene infectieziektebestrijding.

Doel: Ervoor zorgen dat reizigers beschermd op reis gaan en voorkomen dat zij een infectieziekten oplopen in het buitenland en deze ziekte importeren in Nederland. Preventief beschermen van beroepsgroepen tegen Hepatitis B.

Financiering: Bijdrage cliënten reizigerszorg.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
• Publieksvoorlichting. • Individuele advisering en groepsadviezen (voor, tijdens en na de reis.) • Vaccineren. • Verkoop beschermingsmiddelen. • Vaccineren van beroepsgroepen (Hep. B).	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met andere GGD'en (gezamenlijk afsprakenbureau, gezamenlijke PR, ed.), PAMM en diverse instellingen en bedrijven.

Resultaat	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
1. Individuele consulten voor reizigers	20.195	4.026	10.000	13.500
2. Personen, behorend tot de beroepsgroep die risico loopt, gevaccineerd tegen Hep. B	1.793	1.500	1.750	1.750

Momenteel loopt een verkennend onderzoek en business case naar markt (vraag en aanbod) van reizigersmarkt.

Door Covid-19 waren de realisaties in 2020 beduidende lager dan in voorgaande jaren.

Taakveld: Medische-milieukundige Zorg

Onderbouwing:	Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid. Uit de regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning van Zuidoost-Brabant blijkt dat de gezondheid van burgers positief beïnvloed kan worden via de leefomgeving. Bij besluiten die gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid heeft de GGD een adviserende taak.
Doel:	Het voorkomen van (verdere verspreiding van) ziekten en gezondheidsklachten ten gevolg van risicovolle (interne en externe) milieuomstandigheden.
Financiering:	Inwonersbijdrage gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
Basispakket: ▪ (Proactief) adviseren over gezondheidsrisico's in de leefomgeving. ▪ Adviseren bij (milieu)rampen, wanneer het advies minder dan 20 uur bedraagt. ▪ Het beantwoorden van vragen van burgers, incl. eventuele huisbezoeken. ▪ Meedenken in werkgroepen en het geven van (collectieve) voorlichtingen op het gebied van intensieve veehouderij, gezonde gebiedsontwikkeling en crisisbeheersing. ▪ Het onderhouden van de bij het team GMV aanwezige kennis en expertise om zowel lokaal als (boven)regionaal een kenniscentrum te zijn voor onder andere gemeenten. Hierdoor kunnen we waar nodig inzet en zorg leveren. ▪ 24 uurs bereikbaarheid van de GAGS (gezondheidskundig adviseur gevaarlijke stoffen) voor advisering bij acute milieu-incidenten. Maatwerk: Voor diensten die niet tot het basispakket horen, maken we aparte afspraken. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt. Voorbeelden van betaalde diensten zijn:	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met gemeenten, Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, intermediaire organisaties. Gemeenten kunnen de GGD inschakelen bij milieuproblemen en vragen m.b.t. milieu en gezondheid. Daarnaast zijn er producten die gemeenten tegen betaling kunnen afnemen. Bv. bevorderen gezond wonen en frisse scholen

▪ Deelname aan werkgroepen en (collectieve) voorlichtingen over bijv. straling, binnenmilieu of bodem. ▪ Adviezen over gezondheidsrisico's bij rampen die meer dan 20 uur bedragen.				
Resultaat	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
1. Beantwoorden milieu gerelateerde gezondheidsvragen van burgers en instellingen in de regio.	266	210	220	250
2. (Proactieve) beleidsadviezen voor de regio/gemeenten.	16	11	12	15
3. Voorlichtingsactiviteiten in de regio.	12	2	10	12
4. Adviezen bij acute casuïstiek of bij nazorg van opgeschaalde incidenten.	2	28	20	15

Brabant-Zuidoost

Publieke Gezondheid bij incidenten, rampen en crises

De GGD moet haar reguliere taken ook in de **opgeschaalde situaties** kunnen uitvoeren. Dat vraagt een specifieke voorbereiding. De GGD geeft gezondheidskundig advies over infectieziektebestrijding, gevaarlijke stoffen, psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek na rampen en voert daarvoor ook een deel van de taken uit. In acute situaties dient de GGD de professionele regie kunnen voeren op de uitvoering van de taken, bijvoorbeeld bij de bestrijding van een pandemie (testen, broncontactonderzoek, vaccinatie en informatievoorziening aan burgers en professionals).

De GGD adviseert en ondersteunt gemeenten ook bij kleinschalige incidenten (bijv. suïcide, tragische ongevallen en zedenzaken): vaak schokkende gebeurtenissen die veel maatschappelijke onrust veroorzaken.

Product: GGD Crisisteam en crisisplan

Onderbouwing:	Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid, tevens verankerd in de Wet op de Veiligheidsregio's en de Wet Toelating Zorginstellingen.
Doel:	Gezondheidsschade als gevolg van een ramp of crisis voorkómen of zoveel mogelijk beperken.
Financiering:	Inwonerbijdrage gemeenten en bijdrage NAZB (training en oefening).

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
▪ Het beschikken over een opgeleid en beoefend crisisteam en bijbehorend crisisplan met voorzieningen zodat ten tijde van een crisis of ramp de continuïteit van GGD-processen 24/7 gegarandeerd worden. ▪ Optreden bij grootschalige uitbraken van infectieziekten. ▪ Medisch-milieukundige advies bij milieu gerelateerde rampen (GAGS). ▪ Coördinatie van psychosociale hulpverlening. ▪ Gezondheidsonderzoek na een ramp.	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en regionale afspraken (regionaal crisisplan). Er wordt nauw samengewerkt met het Bureau geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR), politie, brandweer, ziekenhuizen, huisartsen, zorginstellingen, gemeenten, RIVM, bureau Gezondheid, Milieu en veiligheid, ROAZ, ketenpartners psychosociale hulpverlening.

Verwacht resultaat

1. Acuut en adequaat kunnen reageren (opschalen) bij een ramp of incident in de regio.
2. De mate waarin de GGD is voorbereid op een ramp of incident, af te meten aan:
   - Voldoen aan de kwaliteitseisen van het LNAZ.
   - Beschikbaarheid van een actueel crisisplan (incl. continuïteitsplan).
   - Opgeleide, getrainde en beoefende sleutelfunctionarissen (crisisteam).
   - Paraatheid en beschikbaarheid van sleutelfunctionarissen (24/7).
3. Samenwerking bij een ramp of crisis in de keten (gemeenten, ketenpartners) is versterkt.

Brabant-Zuidoost

Product: Psychosociale hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen

Onderbouwing: Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid.

Doel: Gecoördineerde inzet van hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen zodat onrust zo klein mogelijk blijft en herstel bevorderd wordt. Adequaat reageren en zo mogelijk stap naar preventie zetten.

Financiering: Inwonerbijdrage gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
Het gaat om gebeurtenissen die een grote impact hebben op een groep of gemeenschap en waarbij coördinatie van hulpverlening gewenst is maar waarbij geen sprake is van een officiële GRIP-situatie. Voorbeelden: zelfdoding, tragisch ongeval, zedendelict, gezinsmoord. Taken GGD: ▪ Coördinatie van hulpverlening. ▪ Bijdrage leveren aan voorlichting. ▪ Deelname aan of afstemming met het lokale sociale calamiteitenteam. ▪ Waar nodig doorleiding of doorverwijzing naar professionele hulp.	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen, procesplan PSH en suïcideprotocol. Er wordt nauw samengewerkt met gemeente, school, vereniging of wijk waar de gebeurtenis heeft plaatsgevonden, slachtofferhulp, maatschappelijk werk, GGzE (tweedelijns adviesfunctie), politie, religieuze instellingen. Als een casus grote inzet vergt, dan worden er aparte financiële afspraken gemaakt met de gemeente waarin het incident heeft plaatsgevonden.

Verwacht resultaat

1. Slachtoffers zijn tevreden over de geboden voorlichting en psychosociale hulp bij een ingrijpende gebeurtenis.
2. Gemeenten en ketenpartners zijn tevreden over de wijze waarop de GGD de hulpverlening heeft gecoördineerd.

Resultaat	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
3. Casussen per jaar.	11	10	12	12

Toezicht houden

Om risico's voor de volksgezondheid tijdig te onderkennen is **toezicht** een belangrijke schakel. Toezicht kan op verschillende manieren worden ingevuld: het kan meer signalerend, adviserend en beïnvloedend van aard zijn, of juist meer controlerend, waarbij vooral gecheckt wordt of aan de regels wordt voldaan. De GGD houdt toezicht op tatoeage- en piercingshops, vooral gericht op de controle op hygiëneregels. Daarnaast heeft de GGD een toezichthoudende taak in de kinderopvang. Bij dit toezicht krijgt de pedagogische kwaliteit van de opvang steeds meer aandacht.

Voorts zien we een ontwikkeling waarbij gemeenten extra taken bij de GGD kunnen beleggen, bijv.:

- Extra toezichtstaken kinderopvang zoals het bijhouden van het register kinderopvang (dat doen we reeds voor de gemeente Eindhoven), uitvoeren van lichte handhavingstaken (waarschuwing en aanwijzing) of inspecties op de kwaliteitseisen van VVE-programma's (doen we reeds voor de gemeente Eindhoven). Ook zien we een beweging om meer gastouders te gaan inspecteren.
- Uitvoering van toezichtstaken in het kader van de WMO (reactief of proactief kwaliteitsonderzoek).

Brabant-Zuidoost

Product: Toezicht op kinderopvang & Peuterspeelzalen

Onderbouwing: Deze taak is vastgelegd in de Wet Kinderopvang.

Doel: Bevorderen van de kwaliteit van kinderopvang.

Financiering: Contractbijdrage gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
• Jaarlijks risico gestuurd toezicht op hygiëne, gezondheid, veiligheid, ouderenparticipatie, pedagogisch(e) beleid en praktijk enz. bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders en peuterspeelzalen. • Inspecties bij nieuwe locaties kinderopvang. • Advisering gemeenten m.b.t. handhaving. • Voorlichting en informatievoorziening t.b.v. ouders en andere belanghebbenden. • VVE inspecties (op verzoek). • Bijhouden register kinderopvang (op verzoek.) • Namens gemeenten uitvoeren van lichte handhavingstaken (op verzoek).	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen. Er wordt nauw samengewerkt met: gemeenten Houders/eigenaren van kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang Gastouderbureaus en gastouders Jaarlijks wordt met elke individuele gemeente een contract afgesloten.

Resultaat	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
Alle inspecties die met gemeenten afgesproken zijn worden naar tevredenheid uitgevoerd Dat zijn er:	1.239	753	1.240	1.240

In het kader van toezicht op kinderopvang zijn in 2020 753 inspecties uitgevoerd, waarvan 258 bij gastouders, 263 kinderdagverblijven, 202 buitenschoolse opvang en 30 gastouderbureaus).
De afgesproken aantallen zijn niet gehaald vanwege lockdown Covid-19, de beperkende maatregelen m.b.t. toezicht in het kader van Covid-19 en de inzet van toezichthouders voor Covid-19. Hierover is gedurende het jaar goede afstemming met alle gemeenten geweest.

Opmerking bij raming 2022:
Momenteel lopen er twee pilots waardoor aantal nog meer kan worden. Een betreft landelijke pilot flexibilisering toezicht en daarnaast zijn er zowel landelijk als regionaal bewegingen om meer gastouders te gaan inspecteren.

Brabant-Zuidoost

Product: Toezicht op tattoo- & piercingshops

Onderbouwing: Deze taak is vastgelegd in het Warenwet Besluit Tatoeëren en piercen.

Doel: Erop toezien dat shops veilig werken zodat infectieziekten of andere gezondheidsrisico's voorkomen worden.

Financiering: Bijdrage door tattoo- en piercingshops (hoogte van de bijdrage wordt door VWS bepaald).

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
• Periodiek toezicht houden op hygiëne & veiligheid bij T&P-shops en bij evenementen waar getatoeëerd of gepiercet wordt of waar permanente make-up wordt aangebracht. • Verstrekken, weigeren of intrekken van de vergunning (vergunning is 3 jaar geldig). • Adviseren aan VWS met betrekking tot handhavingsacties.	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen. Er wordt nauw samengewerkt met eigenaren van tattoo- en piercingshops. GGD handelt in opdracht van VWS. Eigenaren van shops betalen voor de inspecties/vergunning aan de GGD volgens een landelijk vastgesteld tarief.

Resultaat	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
# Inspecties per jaar	94	83	85	**85**

Product: Toezicht WMO

Onderbouwing: Deze taak vastgelegd in de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning.

Doel: Toezien op en bevorderen van de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning die gemeenten inkopen bij zorg- en welzijnsinstellingen.

Financiering: Contractbijdrage gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
• Namens gemeenten toezien op de naleving van eisen en voorschriften (WMO, gemeentelijke verordeningen) door aanbieders van voorzieningen. • Op verzoek van gemeenten kunnen 1 of meer van de volgende taken worden uitgevoerd: onderzoek van calamiteiten die door instellingen gemeld worden, onderzoek naar aanleiding van een terugkerend klachtenpatroon, kwaliteitsonderzoek bij nieuwe aanbieders, thematisch of proactief toezicht op naleving van kwaliteitseisen. • Adviesrapport met eventueel op te leggen corrigerende maatregelen.	Er wordt gewerkt volgens een protocol (calamiteitenmeldingen) en een landelijk toetsingskader. Er wordt nauw samengewerkt met gemeenten, zorg- en welzijnsinstellingen en politie (bij geweldsincidenten). Bij calamiteitenonderzoeken wordt afgestemd met de landelijke inspectie als de calamiteit ook daar gemeld is door de zorginstelling; bij geweldsincidenten wordt afgestemd met de politie.

Resultaat	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
1. Calamiteitenonderzoeken	12	7	8	8
2. Kwaliteitsonderzoeken op verzoek van gemeenten	8	0	12	
De onderzoeken in 2020 zijn uitgevoerd voor de gemeente Eindhoven (3) en gemeente Helmond (4) Kwaliteitsonderzoeken zijn in 2020 niet uitgevoerd vanwege het volledig inzetten van toezichthouders voor Covid-19 werkzaamheden en de beperkende maatregelen met betrekking tot toezicht in het kader van Covid-19. In 2021 verkennend onderzoek naar toekomstige rol GGD bij kwaliteitsinspecties WMO.				

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0 – 18 jarigen

De Jeugdgezondheidszorg van de GGD Brabant-Zuidoost heeft als missie het bevorderen van ontwikkelingskansen zodat alle kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien. We geven hierbij extra aandacht aan gezinnen waarvoor dat niet vanzelfsprekend is. De focus ligt op het voorkómen van gezondheidsproblemen. De wettelijke basis van de JGZ is de Wet Publieke Gezondheid.

Sinds 1 januari 2021 is de JGZ voor kinderen van 0 tot 4 jaar ondergebracht bij de GGD, die daarmee JGZ aan kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar en hun ouders biedt. Hiermee borgen we de doorgaande lijn van 0-18 jaar en hebben ouders een duidelijk aanspreekpunt. De integratie wordt in 2021 en 2022 verder uitgewerkt.
In 2021 en 2022 gelden voor JGZ 0-4 de afspraken zoals deze voorheen in subsidie- en maatwerkcontracten met ZuidZorg en de Zorgboog waren vastgelegd, inclusief de wijze van verantwoording. Daarom zijn in deze programmabegroting 2022 de JGZ-producten nog gescheiden opgenomen, en worden bij de JGZ 0-4 producten de resultaten kwalitatief beschreven voorzien van de prestatie-indicatoren die in het jaarverslag worden opgenomen. In de begroting 2023 zal de beschrijving van prestatie indicatoren bij JGZ geharmoniseerd worden. De maatwerktaken c.q. contracttaken bij de 0-4 zijn niet opgenomen in onderstaande beschrijvingen. Het betreft namelijk afspraken met individuele gemeenten.

Product: Prenatale huisbezoeken

Zwangere vrouwen die meer risico's lopen ontvangen in één of meer huisbezoeken door de JGZ-verpleegkundige op maat informatie, begeleiding en voorlichting. Doel is het voorkomen van problemen op psychisch, lichamelijk en sociaal gebied.

Financiering: kindbijdrage gemeenten.

Resultaat kwalitatief

Het kind krijgt een betere start doordat ouders beter zijn voorbereid op het ouderschap.

Prestatie-indicatoren

- Aantal uitgevoerde huisbezoeken
- Een overzicht van de risicotaxatie

Product: Neonatale gehoorscreening en hielprik

Een gehoorscreening om gehoorverlies vroegtijdig te signaleren en een hielprik voor het opsporen van een aantal ernstige erfelijke aandoeningen bij pasgeboren kinderen.

Financiering: kindbijdrage gemeenten.

Resultaat kwalitatief

Alle pasgeboren kinderen hebben tijdig een gehoor- en hielprikscreening aangeboden gekregen en er heeft zo nodig een herhaling van de screening plaatsgevonden.

Prestatie-indicatoren

- Percentage bereik
- Aantal uitgevoerde screeningen.

Brabant-Zuidoost

Product: Preventieve gezondheidszorg voor kinderen van 0 tot 4 jaar

Monitoren van de ontwikkeling (lichamelijk, psychisch, sociaal, cognitief, spraak-taal) van het kind en op maat bieden van voorlichting en advies over opvoeden en opgroeien aan ouders.

Vroegtijdig signaleren van ontwikkelingsstoornissen, psychosociale problematiek, gezondheidsbedreigende factoren en opvoedproblemen en zo nodig doorverwijzen.

Dit gebeurt tijdens contactmomenten, veelal op het consultatiebureau, waarin de zorgvraag- en behoefte van kind en ouders worden geïnventariseerd, de risico- en beschermende factoren van kind en gezin in beeld worden gebracht en de groei en ontwikkeling op gestandaardiseerde wijze gevolgd en vastgelegd wordt.

De momenten zijn gekoppeld aan diverse momenten/levensfasen en bepaald vanuit professionele richtlijnen en landelijke werkdocumenten zoals het Landelijk Professioneel Kader.

Dit kader biedt ook ruimte voor contactmomenten aanvullend aan de vaste consulten. Hierin wordt, op initiatief van ouder of JGZ-professional, individueel advies en/of extra screening geboden.
De wijze van contact is op maat en kan bijvoorbeeld bestaan uit een huisbezoek, telefonisch consult, contact via social of een bezoek aan het inloopspreekuur. Ook het coördineren van ondersteuning en hulp samen met de ketenpartners maakt onderdeel uit van de contactmomenten op maat.

Financiering: kindbijdrage gemeenten.

Resultaat kwalitatief

Alle kinderen van 0-4 jaar zijn uitgenodigd voor de vaste contactmomenten. Alle verschenen kinderen zijn onderzocht, de afwijkende ontwikkelingen zijn gesignaleerd en zo nodig zijn interventies ingezet.
Als kinderen niet zijn verschenen, is hier actie op ondernomen volgens de landelijke richtlijn "Standpunt bereik".
Ouders hebben op maat advies en ondersteuning gekregen.

Prestatie-indicatoren

- Aantal kinderen 0-4 en percentage bereik
- Aantal Niet verschenen zonder bericht (no show)
- Overzicht van de risicotaxatie
- Aantal kinderen dat verwezen is naar welke ketenpartner
- Score cliënttevredenheid

Brabant-Zuidoost

Product: Indicering voor en toeleiding naar voorschoolse Educatie

Indicering voor, toeleiding naar en monitoring van kinderen van 2 tot 4 jaar bij Voorschoolse Educatie met als doel het voorkomen van ontwikkelingsachterstanden bij kinderen en hen voorbereiden op het basisonderwijs

Bij een dreigende spraak- en/of taalachterstand verwijzen onze professionals peuters door naar voorschoolse educatie (onderdeel van VVE). Afhankelijk van de gemeente kan tevens ingezet worden op sociaal-emotionele ontwikkelingsachterstand.
Op lokaal niveau worden afspraken gemaakt met gemeente en met peuterspeelzalen. Deze intensieve contacten zijn noodzakelijk voor een goede toeleiding en afstemming van zorg.
Activiteiten betreffen indicering, toeleiding en monitoring. Bij elk van deze activiteiten zijn aanvullende diensten beschikbaar, welke apart ingekocht kunnen worden per gemeente.

Financiering: kindbijdrage gemeenten.

Resultaat kwalitatief

Een dreigende spraak- /taalachterstand en/of sociaal-emotionele ontwikkelingsachterstand is vroeg onderkend en deze kinderen zijn verwezen naar VVE.

Prestatie-indicatoren

- Het percentage en aantal doelgroepkinderen VVE dat op basis van ontwikkelingskenmerken doorverwezen wordt naar VVE.
- Het aantal kinderen in de leeftijd vanaf 2 tot 4 jaar dat verwezen is naar VVE-trajecten.

Product: Rijksvaccinatieprogramma 0-4

De GGD voert het landelijke Rijksvaccinatieprogramma uit, dat als doel heeft kinderen te beschermen tegen ernstige infectieziekten door ze te vaccineren. Op de consultatiebureaus vinden de 22-wekenprikken van zwangeren tegen difterie, tetanus en kinkhoest (DTP) plaats en de vaccinaties voor kinderen tot 4 jaar. We streven naar groepsimmuniteit tegen infectieziekten. Bij een vaccinatiegraad tussen 90 en 95 % is er sprake van groepsimmuniteit.

Zie de website van het RIVM voor een overzicht van de vaccinaties per leeftijd.

Financiering: kindbijdrage gemeenten.

Resultaat kwalitatief
Het Rijksvaccinatieprogramma is uitgevoerd conform de Professionele Richtlijn RVP, waardoor het risico op ziekten en epidemieën is verlaagd.

Prestatie-indicatoren
- Vaccinatiegraad inclusief inhoudelijke toelichting hierop
- Aantal vaccinaties in het pakket

Brabant-Zuidoost

Jeugdgezondheidszorg 4 – 18 jarigen

Product: Preventief gezondheidsonderzoek van leerlingen uit het basisonderwijs in groep 2 en 7

Monitoren van de ontwikkeling (lichamelijk, psychisch, sociaal, cognitief, spraak-taal) van het kind in zijn leefomgeving en het ondersteunen van ouders en kinderen bij vragen over de ontwikkeling of de opvoeding.

Financiering: inwonerbijdrage gemeenten.

	Realisatie 2019	Raming 2020	Realisatie 2020
Groep 2 (aantal kinderen)	7942		7931
Aantal kinderen dat een aanbod voor onderzoek hebben gehad	7911 (100%)		7178
% kinderen dat een aanbod voor onderzoek hebben gehad	100%	85%	90,5%
Groep 7 (aantal kinderen)	7660		7705
Aantal kinderen die een aanbod voor onderzoek hebben gehad	8032 (105%)		7163
% kinderen dat een aanbod voor onderzoek hebben gehad	100%	85%	93,0%

Product: Preventief gezondheidsonderzoek van leerlingen van het voortgezet onderwijs

Monitoren van de ontwikkeling (lichamelijk, psychisch, sociaal, cognitief, spraak-taal) van de jongere in zijn leefomgeving en het ondersteunen van ouders en jongeren bij vragen over de ontwikkeling of de opvoeding.

Financiering: inwonerbijdrage gemeenten.

	Realisatie 2019	Raming 2020	Realisatie 2020
Aantal kinderen	Klas 1 en 2 – 8.119 Klas 3 en 4 – 9.350		Klas 1 en 2 – 8.164 Klas 3 en 4 – 9.273
Uitgevoerde afnames	klas 1 en 2 - 985 Klas 3 en 4 - 3728	75%	Klas 1 en 2 – 3.660 Klas 3 en 4 – 7.425

Met ingang van schooljaar 2019/2020 is een ander instrument geïmplementeerd, namelijk de "Check".

Product: Preventief gezondheidsonderzoek van leerlingen van het speciaal onderwijs

Monitoren van de ontwikkeling (lichamelijk, psychisch, sociaal, cognitief, spraak-taal) van het kind in zijn leefomgeving en het ondersteunen van ouders en kinderen bij vragen over de ontwikkeling of de opvoeding.

Financiering: inwonerbijdrage gemeenten.

	Realisatie 2019	Raming 2020	Realisatie 2020
Aantal kinderen	732	1030	705
Aantal uitgevoerde contactmomenten	376		239

Deze gegevens zijn van het laatste schooljaar met de oude werkwijze. Vanaf schooljaar 20-21 wordt gewerkt met cohorten oproepen van de leeftijdscategorie van groep 2 en groep 7.

Product: Onderzoek op indicatie

Een contactmoment op indicatie vindt plaats als doelen niet binnen het regulier contactmoment zijn bereikt, doordat de beschikbare tijd van het reguliere contactmoment ontoereikend is gebleken. Daarnaast op verzoek (door jeugdige zelf, door ouders, door anderszins betrokkenen of door een (collega) JGZ-medewerker.
Ouders/verzorgers van kinderen en/of jeugdigen waar een extra contactmoment geïndiceerd is op grond van signalen of bevindingen, die nader onderzocht en besproken moeten worden. Signalen of bevindingen welke de indicatie vormen voor een contactmoment op indicatie worden geconstateerd:

- tijdens reguliere contactmomenten van de JGZ
- door de ouders of jeugdige zelf
- door van externe, betrokken professionals
- door school (leerkracht, intern begeleider, multidisciplinair overleg)

Het doel van het Contactmoment op Indicatie is vergelijkbaar met die van de reguliere contact-momenten, dus: longitudinale individuele monitoring (en kortdurende) begeleiding, vroegtijdige opsporing (aangeboren) aandoeningen en afwijkingen, immunisatie, anticiperende voorlichting en opvoedingsondersteuning

Specifieke contactmomenten op indicatie vinden plaats in het kader van:

- Ziekteverzuim. Leerlingen van het VO die bekend zijn met langdurig, frequent of bijzonder ziekteverzuim kunnen uitsluitend na bespreking in en op verzoek van een MDO aangemeld worden voor een onderzoek in het kader van schoolverzuim door een arts JGZ. Doel van dit onderzoek is vraagverheldering, het onderzoek maakt altijd onderdeel uit van een meervoudige aanpak.
- Bieden van licht pedagogische hulp
- Toeleiding naar zorg

Financiering: inwonerbijdrage gemeenten.

	Realisatie 2019	**Realisatie 2020**
Aantal kinderen waarmee een gesprek is gevoerd (alle leeftijden en alle schoolsoorten opgeteld)	10.193	10.414
Check gesprekken	582	1.247

Taakveld: Zorgteam basis- en voortgezet onderwijs

Ondersteuning van de school in het uitvoeren van haar zorgtaken door aan te sluiten bij de zorgstructuur van de school.
Goede analyse van vraag of zorg over kind c.q. gezin en inschatting of een en ander behoort bij de natuurlijke variatie in de ontwikkeling van een kind of dat er reden is tot verdere actie
Eenduidige afspraken wie, wat, wanneer doet - één kind, één gezin, één plan.

Financiering: inwonerbijdrage gemeenten.

	Realisatie 2019	Raming 2020	Realisatie 2020
Aantal scholen BO	260	247	246
Aantal scholen VO	67	41	53
Aantal scholen SO (VO en BO)	51	39	33

Aan alle scholen is een professional van de JGZ gekoppeld. Deze maakt met school afspraken over de deelname aan de zorgstructuur en de verbinding met leerkrachten.

Product: Lokale activiteiten

Jeugdgezondheidszorg werkt samen met lokale teams. Deze teams werken nauw samen met de lokale partners en sluit aan op de vragen en ontwikkelingen in de wijken/gemeenten. Per gemeente is een beperkte aantal uren beschikbaar ten behoeve van de participatie in lokale overleggen, het leggen van goede verbindingen met partners in de gemeente en beleidsadvisering.
Hiermee willen we een bijdrage leveren aan het opstellen en uitvoeren van lokaal jeugdgezondheidsbeleid.

Wat houdt het in:
- Participeren in lokale overleggen.
- Adviseren over gemeentelijk gezondheids-/jeugdbeleid aangehaakt bij en ingebed in het Sociaal Domein en de te maken keuzes.
- Mede uitvoeren van dit gemeentelijke beleid en een schakelfunctie vervullen naar (para)medici.

We werken in een multidisciplinair team: intern jeugdarts, jeugdverpleegkundige, assistente samen met adviseur lokaal gezondheidsbeleid, preventie-/voorlichtings-medewerkers en onderzoekers en extern met andere lokale partners.

Financiering: inwonerbijdrage gemeenten.

Realisatie 2019	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
JGZ' ers sluiten lokaal aan bij netwerk-overleggen en op thema's die relevant zijn.	Is conform afspraken uitgevoerd. Corona heeft gedurende het gehele jaar een rol gespeeld in de uitvoering van contracttaken hierdoor zijn er over de gehele linie wel minder uren inzet geweest dan gepland.	JGZ' ers sluiten lokaal aan bij netwerk-overleggen en op thema's die relevant zijn. Contracttaken worden op maat uitgevoerd, besproken en geëvalueerd met betrokken partners. Insteek is om het rendement van de inzet optimaal te benutten en tijdig bij te stellen indien van toepassing.	JGZ' ers sluiten lokaal aan bij netwerk-overleggen en op thema's die relevant zijn. Contracttaken worden op maat uitgevoerd, besproken en geëvalueerd met betrokken partners. Insteek is om het rendement van de inzet optimaal te benutten en tijdig bij te stellen indien van toepassing.

Brabant-Zuidoost

Product: Rijksvaccinatieprogramma

Onderbouwing:	Met het Rijksvaccinatieprogramma wil de overheid Nederlandse kinderen beschermen tegen ernstige infectieziekten door ze te vaccineren. De GGD voert de vaccinaties uit voor kinderen vanaf vier jaar.
Doel:	Alle kinderen in Nederland hebben recht op gratis vaccinaties tegen de infectieziekten die zijn opgenomen in het RVP. Tevens streven we naar groepsimmuniteit tegen infectieziekten. Bij een vaccinatiegraad tussen 90 en 95 % is er sprake van groepsimmuniteit.
Financiering:	Inwonerbijdrage gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
BMR/DTP-vaccinaties voor alle negenjarige kinderen HPV vaccinatie van alle 12/13 jarige meisjes, vanaf 2021 wordt de HPV vaccinatie aangeboden aan alle 9 jarigen (jongens en meisjes). De verwachting is dat dit de vaccinatiegraad zal verhogen. Meningokokken vaccinatie van alle 14 jarigen (opgenomen in het RVP vanaf het jaar 2019)	Vaccinatie vindt plaats op 11 locaties in de regio. We werken volgens de richtlijnen van het RIVM. Individuele en collectieve voorlichtingsactiviteiten.

Vaccinatiegraad	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
BMR	92,6%	92,7%	93,5%	93,5%
DKTP	92,5%	92,9%	93,5%	93,5%
HPV	54,2%	61,9%	55%	64%
Meningokokken	90,7%	88,5%	90,9%	89,5%

Ambulancezorg

De ambulancezorg moet in de toekomst een antwoord kunnen blijven geven op de toenemende, veranderende en complexere vraag van de patiënt en nog meer onderdeel worden van de acute zorgketen. Daarnaast leven we in een no-risk maatschappij, waardoor er al snel bij enige twijfel toch een ambulance wordt ingezet.

Bij hoge piekbelastingen stropt de keten. We werken samen met onze partners aan optimalisatie van de acute zorg. Daarom werkt de sector op basis van het Nationaal Actieplan Ambulancezorg met de doelstelling dat de patiënt de juiste zorg, door de juiste zorgverlener, op het juiste moment, op de juiste plek krijgt.

In het Nationale Actieplan Ambulancezorg zijn de volgende doelstellingen vastgelegd:

- Verbeteren van de responstijden voor spoedeisende ambulancezorg.
- Zorgdragen voor efficiëntere inzet van spoedeisende en planbare ambulancezorg: ambulancezorg waar het echt moet, andere zorg waar dat kan.
- Het expliciteren van kwaliteitseisen waaraan de ambulancezorg moet voldoen.
- Zorg dragen voor voldoende ambulancezorgprofessionals, die zijn toegerust voor het belangrijke werk dat zij doen.

We blijven eveneens continu werken aan efficiëntere inzet van spoedeisende en planbare ambulancezorg ter verbetering van de operationele prestaties, die door de hoge werkdruk, de toenemende zorgvraag en de krapte op de arbeidsmarkt onder druk staan. Om deze ambitie te verwezenlijken zullen we programmatisch werken aan meer ambulances op straat, uitbreiding van personeel conform het Spreidings- en Beschikbaarheidsplan, het blijven voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen en het behoud van patiënttevredenheid. Inmiddels zijn alle strategisch gelegen ambulanceposten en steunpunten volgens het vastgestelde spreidingsplan in gebruik genomen en de effecten hiervan op de operationele prestaties zijn reeds zichtbaar. Samen met de gemeenten waar de aanrijdtijden onder de veldnorm liggen gaan we aanvullende maatregelen bedenken, waarbij we ook kijken naar de inzet van first responders, inzet ambulances vanuit andere regio's en de lokale beschikbaarheid van AED's en burgerhulpverleners.

Product: Spoedeisende ambulancezorg

Onderbouwing: De uitvoering van het ambulancevervoer is volledig belegd bij de GGD Brabant-Zuidoost.

Doel: Ambulancezorg is voor iedereen toegankelijk en biedt acute zorg.

Financiering: Bijdrage zorgverzekeraars.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
▪ Dienstverlening door een deskundig team van verpleegkundige en chauffeur, uitgerust met een geavanceerde 'ALS'-Ambulance. ▪ Bij spoedeisende zorgvragen is de ambulancezorg (een verpleegkundige en chauffeur) zo spoedig mogelijk ter plaatse. Ook complex besteld vervoer wordt door deze teams verzorgd. ▪ De verpleegkundig centralist van de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) neemt zorgvragen aan, vraagt uit en bepaalt óf er een ambulance komt en met welke urgentie. ▪ De intentie is zorg verlenen en, indien noodzakelijk, de patiënt vervoeren. ▪ De situatie ter plaatse is bepalend voor wat er vervolgens gebeurt: zorg verlenen en vervoeren, alleen zorg verlenen of verwijzen naar een andere zorgverlener.	De GGD levert ambulancezorg vanuit standplaatsen en werkt met dynamisch ambulancemanagement waarmee de spreiding en dekking over de regio vanuit de Meldkamer Ambulancezorg gecoördineerd wordt. Gedurende de dag- en avondsituatie wordt daarvoor gebruik gemaakt van een aantal voorwaardenscheppende (VWS)- posten verdeeld over de regio.

Resultaat	**Resultaat 2019**	**Resultaat 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
1. Aantal uren paraatheid	100.759	104.447	108.000	110.000
2. Aantal ritten spoed en eerste hulp	37.854	36.227	38.750	38.250
3. Aantal ritten besteld vervoer	5.638	5.813	7.250	6.250
4. Spoedritten A1 met aankomsttijd < 15 min.	93,9%	94,2%	94,5%	94,7%
waarvan effect inzet First Responder	0,4%	0,3%	0,4%	0,4%
5. Spoedritten A2 met aankomsttijd < 30 min.	97,7%	98,7%	97,5%	97,5%

Product: Rapid Responder

Onderbouwing:	Een Rapid Responder is een ervaren ambulanceverpleegkundige met een compacte personenauto, deze is uitgerust met de benodigde apparatuur om acute spoedeisende hulp te verlenen. De vervoersmogelijkheid van de patiënt ontbreekt. De Rapid Responder is goedkoper dan een gewone ambulance, hiermee wordt op een effectievere wijze zorg geboden.
Doel:	Ambulancezorg is voor iedereen toegankelijk en biedt acute zorgverlening; een Rapid Responder is sneller ter plaatse.
Financiering:	Bijdrage zorgverzekeraars.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
▪ Een Rapid Responder is een ambulanceverpleegkundige die ter plaatse geheel zelfstandig handelt, al dan niet in afwachting van een ambulance of andere zorgverlener. ▪ Een Rapid Responder levert reguliere ambulancezorg op ALS (Advanced Life Support)-niveau. ▪ De Rapid Responder kan niet vervoeren. ▪ De Rapid Responder maakt binnen het verzorgingsgebied van RAV Brabant-Zuidoost gebruik van auto's. ▪ De aansturing van de Rapid Responder vindt plaats door de MKA. Wij hebben de beschikking over 2 voertuigen en circa 10 verpleegkundigen die hiervoor speciaal getraind zijn.	De Rapid Responder is een vorm van volwaardige ambulancezorg ter plaatse. De Rapid Responder wordt primair ingezet in die gevallen waarbij op voorhand het vermoeden bestaat van een EHGV-indicatie (Eerste Hulp Geen Vervoer) en de Rapid Responder binnen de gestelde opkomsttijd ter plaatse kan zijn dan wel als aanvulling op de reguliere ambulancezorg.

Resultaat	**Resultaat 2019**	**Resultaat 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
# uren paraatheid	519	309	700	500
# ritten	356	206	500	350

Brabant-Zuidoost

Product: Zorgambulance

Onderbouwing:	De zorgambulance, in de dagelijkse praktijk ook wel besteld vervoer genoemd, levert zorg en vervoert patiënten tussen het woon- of verblijfadres en zorginstellingen voor diagnostiek, therapie of opname.
Doel:	De zorgambulance wordt ingezet bij gepland laag-complex vervoer en bemand met lager opgeleide medewerkers en is daardoor goedkoper.
Financiering:	Bijdrage zorgverzekeraars.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
De zorgambulance is bemand door een verpleegkundige en chauffeur. Er worden afspraken gemaakt met de aanvrager, over de tijdstippen van halen en brengen en de plaats van bestemming.	De zorgambulance / besteld vervoer wordt door de zorginstelling of zorgverlener aangevraagd bij de Meldkamer Ambulancezorg (MKA). De MKA coördineert het proces van aanvraag en uitgifte van zorgambulancevervoer.

Resultaat	**Resultaat 2019**	**Resultaat 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
# uren paraatheid	11.385	11.719	11.500	12.000
# ritten	5.324	5.614	5.500	5.750

Aanvullende taken op het terrein van de Publieke Gezondheid

De GGD voert ook aanvullende taken uit op het terrein van de publieke gezondheid die in het verlengde liggen van haar (wettelijke) kerntaken.

Het betreffen:

- Lijkschouwingen en euthanasieverklaringen (uit de gemeentelijk bijdrage);
- Forensische diensten voor politie en justitie (op contractbasis);
- Publieke gezondheid asielzoekers (op contractbasis voor het COA);
- De GGD Academy (trainingen en workshops voor professionals);
- Uitvoering van taken in het kader van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (op contractbasis voor gemeenten);
- De Wijk GGD (op contractbasis voor gemeenten).

Product:	**Lijkschouwingen en euthanasieverklaringen**
Onderbouwing:	Deze taak vastgelegd in de Wet op de Lijkschouw en de euthanasiewet.
Doel:	Het vaststellen van een natuurlijke of niet-natuurlijke dood, toetsen euthanasie aan zorgvuldigheidseisen in de wet.
Financiering:	Inwonerbijdrage gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
▪ Vaststellen van een natuurlijke of niet-natuurlijke doodsoorzaak. ▪ Rapportage en advisering aan politie en justitie. ▪ Afgeven van euthanasieverklaringen (regionale toetsingscommissie euthanasie). ▪ 24-uurs bereikbaarheid en beschikbaarheid.	De Forensische Geneeskunde (FG) levert een onmisbare bijdrage in (straf)recht, openbare orde en volksgezondheid. GGD 'en voeren de forensische geneeskunde vanuit hun maatschappelijke opgave voor de gezondheid en veiligheid van kwetsbare mensen.

Resultaat	**Resultaat 2019**	**Resultaat 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
1. Aantal lijkschouwingen	402	460	450	500
2. Aantal euthanasieverklaringen	227	361	250	350

Product: Forensische diensten

Onderbouwing: Deze taak is vastgelegd in een contract met de politie.

Doel: Nakomen van de contractuele afspraken met de politie.

Financiering: Contractbijdrage politie.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
• Uitvoeren van arrestantenzorg. • Overige forensische verrichtingen (bloedproeven, letselbeschrijvingen, DNA-afname, zedenonderzoek e.d.). • 24-uurs bereikbaarheid en beschikbaarheid. In aanloop naar een landelijke aanbesteding, naar verwachting in 2021, zullen afspraken over een bovenregionale samenwerking vastgelegd dienen te worden en een plan van aanpak in 2021 over de te zetten stappen naar uniformiteit.	De landelijke ambitie is dat in 2023 de forensische geneeskunde in Nederland optimaal georganiseerd is, toegerust met actuele (wetenschappelijke en toegepaste) kennis en aantrekkelijk voor aankomend (forensisch) artsen. In 2022 zal GGD Brabant-Zuidoost dit voor de politieregio vormgegeven moeten hebben. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de politie en de GGD Hart voor Brabant. Aangezien Oost Brabant 1 politieregio is, zullen de GGD'en Brabant-Zuidoost en Hart voor Brabant in op uniforme wijze deze taak uitvoeren.

Resultaat	**Resultaat 2019**	**Resultaat 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**
1. Aantal consulten arrestantenzorg	1.488	1540	1.450	1500
2. Aantal forensische verrichtingen en adviezen (incl. telefonische adviezen)	402	913	450	550

Brabant-Zuidoost

Product: Publieke Gezondheid Asielzoekers

Onderbouwing:	GGD/GHOR Nederland heeft een landelijk contract met COA, GGD'en voeren de daarin afgesproken taken lokaal uit in de opvangcentra voor asielzoekers.
Doel:	het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid in de opvangcentra.
Financiering:	Contractbijdrage COA.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
• Het uitvoeren van publieke gezondheidstaken in asielzoekerscentra en procesopvang locaties in de regio Z.O. Brabant en eventueel in (crisis)noodopvanglocaties. • Taken in AZC's: JGZ 4-18 jaar (incl. RVP), algemene Infectieziektebestrijding, TBC-bestrijding, gezondheidsvoorlichting aan asielzoekers, individuele SOA consults, jaarlijkse hygiëne-inspectie. • Taken in POL/noodopvangvoorziening (verblijf 6 tot 12 maanden): algemene Infectieziektebestrijding, TBC-bestrijding, jaarlijkse hygiëne-inspectie. Eventueel JGZ en gezondheidsvoorlichting (maatwerkafspraak met gemeente of locatiemanagement COA). • Taken in COL Budel (aanmeldcentrum, verblijf 4 dagen): algemene infectieziektebestrijding, individuele TBC screening, voorlichting over scabiës-aanpak, voorlichting aan medewerkers COL over gezondheidsrisico's, jaarlijkse hygiëne inspectie. • Taken in een crisisnoodopvang voorziening (verblijf maximaal 72 uur): maatwerkafspraak met betreffende gemeente. De GHOR regelt de basale medische zorg in een crisisnood-opvang zoals huisarts, tandarts, apotheek, Rode Kruis.	Zie vorige kolom Er wordt nauw samengewerkt met COA, gemeenten, lokale ketenpartners, GCA

Verwacht resultaat

Het nakomen van overeengekomen afspraken met COA en gemeenten (bij noodopvang). Aantallen fluctueren sterk en zijn afhankelijk van instroom asielzoekers (Nederlands en Europees asielbeleid).

Brabant-Zuidoost

Product: GGD Academy

Onderbouwing: Netwerkpartners benaderen de GGD met kennis- en opleidingsvragen voor hun professionals op het gebied van publieke gezondheid. Workshops voor professional zijn bovendien een vorm waarmee de GGD haar missie en taakstelling kan realiseren.

Doel: Netwerkpartners met een passende vraag trainen op het gebied van publieke gezondheid in brede zin.

Financiering: Bijdrage cursisten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
Door middel van trainingen of workshops de kennis en vaardigheden van professionals vergroten op thema's binnen de publieke gezondheid. Doelgroepen: professionals werkzaam in de volgende sectoren: - Gezondheidszorg - Onderwijs - Welzijn - Jongerenwerk/ jeugdzorg - Kinderopvang - Gemeenten - Veiligheidsdomein	Ontwikkelen, aanbieden, uitvoeren en evalueren van trainingen op de volgende thema's: - Gezonde seksuele ontwikkeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag bij kinderen. - Pedagogisch beleid in beeld. - Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. - Veerkracht en positieve gezondheid. - Verbinden met eenzaamheid. - Voedselveiligheid en hygiëne in de kinderopvang of kleine woonvormen. - Suïcidepreventie (gatekeeperstraining). - Het voeren van moeilijke gesprekken. - Vluchtelingenkind in de groep. - Hulpverlening aan verwarde personen.

Verwacht resultaat

1. Ca 20 trainingen/workshops.
2. Ca 240 deelnemers.
3. Een gemiddelde tevredenheidsscore van de deelnemers van tenminste 4 op een 5 puntschaal.

Brabant-Zuidoost

Product: Uitvoering van taken in het kader van de Wet Verplichte GGZ

Onderbouwing:	Gemeenten in Nederland moeten per 1 januari 2020 voorzieningen treffen, zodat iedereen (elke burger of professional) bij de gemeente kan melden dat een bepaalde persoon mogelijk verplichte zorg nodig heeft, er naar aanleiding van deze melding een verkennend onderzoek uitgevoerd kan worden ter voorbereiding van een zorgmachtigingsprocedure. Gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant kunnen deze taken desgewenst op contractbasis inbesteden bij de GGD.
Doel:	De wetgever beoogt het volgende: verhogen van de kwaliteit van verplichte en niet verplichte zorg (beter aansluiten bij wensen en mogelijkheden doelgroep), verplichte zorg voorkomen (preventie en vroegtijdig signaleren), verplichte zorg als uiterste middel inzetten, versterken van de rechtspositie van de doelgroep, gemeenten creëren randvoorwaarden voor maatschappelijke deelname door deze doelgroep (wederkerigheid).
Financiering:	Contractbijdrage deelnemende gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
• Instellen van een meldpunt voor niet acute zorgmeldingen; • Aanname en triage van niet acute zorgmeldingen; • Het uitvoeren van verkennende onderzoeken naar aanleiding van niet acute zorgmeldingen; • Het aanvragen van zorgmachtigingen bij het Openbaar Ministerie; • Het verzamelen en delen van monitorgegevens die betrekking hebben op voornoemde punten.	Het meldpunt is op werkdagen (maandag t/m vrijdag, uitgezonderd feestdagen) tussen 9.00 en 17.00 uur telefonisch bereikbaar voor het aannemen van meldingen. Melders kunnen daarnaast via de website van de GGD 7 x 24 uur meldingen te doen. De GGD voert uiterlijk 1 werkdag na de melding een triage uit op de ingekomen melding waarbij de aannemelijkheid wordt beoordeeld dat het gedrag van betrokkene waarover gemeld wordt ernstig nadeel kan veroorzaken, er sprake is van een psychische stoornis en dat verplichte zorg nodig is. Indien de triage van de melding dat uitwijst start een verkennend onderzoek waarin deze criteria nader worden onderbouwd. Het verkennend onderzoek wordt afgerond binnen 14 dagen na datum van melding. Indien het verkennend onderzoek daartoe aanleiding geeft dient de GGD bij het Openbaar Ministerie een verzoek in voor de afgifte van een zorgmachtiging.

	De GGD schakelt bij de uitvoering van bovenstaande werkzaamheden deskundig personeel in en rapporteert per kwartaal over het aantal ontvangen meldingen, aantal uitgevoerde verkennende onderzoeken, aantal aangevraagde zorgmachtigingen, een kwalitatieve analyse, signaleren van mogelijke verbeteringen. Indien verplichte zorg niet aan de orde is dan zorgt de GGD voor toeleiding naar passende zorg in samenwerking met de lokale zorginfrastructuur. Meldingen die vanuit het landelijke meldpunt bij de GGD binnenkomen en die niet betrekking op de 8 gemeenten waarvoor wij deze taken uitvoeren, verwijzen we actief door naar de betreffende gemeente.
Verwacht resultaat In 2022 worden deze taken voor 8 gemeenten in de regio uitgevoerd: Eindhoven, Best, Nuenen, Son & Breugel, Geldrop-Mierlo, Oirschot, Cranendonck en Heeze-Leende. Desgewenst kunnen andere gemeenten aanhaken.	

Brabant-Zuidoost

Product: Wijk GGD'er

Onderbouwing: De Wijk GGD'er is een contracttaak die gemeenten kunnen afnemen van de GGD.

Doel: Het organiseren van de meest passende zorg en ondersteuning voor personen (en hun directe sociale omgeving) die verward of onbegrepen gedrag vertonen of die gedoe/overlast geven. Ontlasten van wijkagenten t.a.v. de E33 meldingen. Afname van ervaren overlast in de buurt.

Financiering: Contractbijdrage deelnemende gemeenten.

Wat houdt het in?	**Werkwijze**
• In samenwerking met ketenpartners (zoals wijkagenten, sociale wijkteams, huisarts, woningcorporatie enz.) organiseert de Wijk GGD'er de hulp of ondersteuning die nodig is aan personen die tot deze doelgroep behoren en hun directe sociale omgeving (familie, buurt ed.). • De Wijk GGD'er gaat samen met de wijkagent actief op zoek naar situaties waar sprake is van recidive en waar (nog) geen adequate ondersteuning wordt geboden of waar het versterken van het draagvlak van de omgeving nodig is. • De interventies van de Wijk GGD'er bevinden zich op het snijvlak van veiligheid, wonen en zorg. • Indien nodig meldt de Wijk GGD'er de persoon in kwestie aan bij het meldpunt WvGGZ (te beoordeling of een vorm van gedwongen zorg nodig is). • Het streven is om in een zo vroeg mogelijk stadium zicht te krijgen op de ondersteuningsbehoefte en escalatie van de situatie of in de buurt/ sociale omgeving te voorkomen.	De Wijk GGD'er neemt **niet** de rol van de hulpverlener over die al betrokken is bij de client. De Wijk GGD'er zoekt waar nodig naar creatieve oplossingen en naar ongebaande paden Interventies vanuit de Wijk GGD'er richten zich, afhankelijk van de aard van de casus, op de persoon in kwestie, diens sociale omgeving of op de hulpverlening die reeds in beeld is (verbetering van de bestaande ondersteuning). De Wijk GGD'er heeft een brede verpleegkundige achtergrond met kennis van somatiek, psychiatrie en verslavingszorg. De Wijk GGD'er werkt vanuit de GGD outreachend in uw gemeente en is in uw lokale netwerk ingebed.

Verwacht resultaat

In 2022 wordt de Wijk GGD'er ingezet bij de gemeenten Waalre, Veldhoven en Eindhoven (bij deze laatste indien de pilot 2021 aldaar het gewenste resultaat laat zien). Ook bij andere gemeenten kan de Wijk GGD'er desgewenst worden ingezet (op contractbasis).

6 Paragrafen

Zowel in begroting als in de jaarrekening worden, cf. artikel 9 van het BBV, in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten.
De voorgeschreven paragrafen zijn niet allen van toepassing op de GGD.
De volgende paragrafen worden beschreven:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om niet structurele financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande takenpakket. Jaarlijks wordt bij de begrotingsbehandeling een actuele financiële risico-inventarisatie opgesteld. De omvang van de algemene reserve/weerstandsvermogen van de GGD BZO is, zeker gezien de exploitatie-omvang, beperkt. De risico-inventarisatie van begin 2021 resulteerde in een benodigde weerstandscapaciteit van ca. € 2.200.000,- voor het Programma Publieke Gezondheid en ca. € 1.900.000,- voor het Programma Ambulancezorg. Eerder is besloten dat, gegeven de financieringsstructuur, voor de beide programma's afzonderlijke algemene reserves worden aangehouden. Het bestuur heeft eerder vastgesteld dat het weerstandsvermogen niet direct tot dat bedrag hoeft te worden aangevuld, maar dat de kaders en staffels zoals vastgesteld in de beleidsnotitie Kaders P&C-documenten 4GR-deel 2 hiervoor leidend zijn. Gegeven de verwachte omzet is dan voor PG (incl. JGZ 0-4) een kader stellende bandbreedte van toepassing van minimaal € 1.500.000 en maximaal € 2.000.000 en voor AZ van minimaal € 1.200.000,- en maximaal € 1.500.000,-. Het wordt hierbij echter aan het Algemeen Bestuur van de Verbonden Partij overgelaten of die bandbreedte volledig wordt ingevuld, aangezien dit organisatie-specifiek is en wordt bepaald door de aard van de baten en lasten. Een laag weerstandsvermogen betekent wel dat financiële tegenvallers van enige omvang niet uit de algemene reserve kunnen worden opgevangen.
Na bestemming van het verwachte resultaat 2020 bedraagt de Algemene Reserve PG ca. € 550.000 en de Algemene Reserve AZ ca. € 1.400.000,-. De verwachting is dat met de uitvoering van de bestuursopdracht de algemene reserve PG in de komende jaren op het gewenste minimum niveau zal worden gebracht.

Om risico's te beheersen wordt, naast activiteiten zoals beschreven in deze en volgende paragrafen, door de GGD BZO actief risicomanagement ontwikkeld.
Elk trimester staat het management in de marap-gesprekken nadrukkelijk stil bij de ontwikkeling en ontstaan van relevante risico's, en welke maatregelen genomen moeten worden om deze risico's te beperken. Daarnaast is risicomanagement een belangrijk element in het nieuwe HKZ-certificeringsschema.

In de jaarrekening worden telkens alle geïnventariseerde risico's uitgebreid beschreven, als belangrijkste nieuwe of toegenomen risico's worden nu geïdentificeerd:

- Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies betekent dat vaker tijdelijk een andere invulling van de taakuitvoering moet worden georganiseerd (bv duurder personeel van derden / ZZP inhuren) om de noodzakelijke dienstverlening op peil te houden.
- Het risico dat a.g.v. (belasting)wet- en regelgeving de kosten meer dan gemiddeld stijgen en/of tot een naheffing leiden. Toegenomen regeldruk maken dit risico pregnanter.
- Het risico dat er zich beveiligingsproblemen voordoen. Hierbij te denken aan risico's van stroomuitval, cybercrime en andere situaties waarin systemen uitvallen en/of gegevens (tijdelijk) niet beschikbaar zijn of dat er schade ontstaat vanwege misbruik.
- O.a. vanwege de verhoging per 2021 van de ABP-premie en de nog af te sluiten nieuwe CAO, is het risico van stijging van de salariskosten boven de indexering actueel.
- Verder blijft er het risico van afname van bepaalde specifieke markt-taken voor derden (m.n. forensische diensten voor de politie) en de daaraan verbonden vergoeding.
- De huidige Corona-crisis maakt duidelijk dat rampen en pandemieën een enorme impact op de werkzaamheden van de GGD kunnen hebben. Veelal zal het Rijk de kosten daarvan echter vergoeden, zoals ze nu ook voor de Coronakosten heeft toegezegd; de daarvoor toegekende vergoedingsregeling vanuit VWS geeft op dit moment vertrouwen dat alle extra kosten vergoed worden. Er bestaat echter wel het risico op meer werk en kosten op de langere termijn als gevolg van een verslechterde algemene gezondheidssituatie van de burgers in onze regio.

Financiële Kengetallen

Op grond van een wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient in de begroting en jaarrekening voortaan de ontwikkeling van een aantal voorgeschreven financiële kengetallen te worden opgenomen en toegelicht. Concrete normen zijn hiervoor nog niet voorhanden, nu geeft alleen de ontwikkeling in de tijd een indicatie. De kengetallen voor de begroting zijn gebaseerd op geprognosticeerde balansgegevens hetgeen een bepaalde onnauwkeurigheid met zich meebrengt.
De voorgeschreven kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing, omdat er geen activiteiten m.b.t. grondexploitatie en heffing van gemeentelijke belastingen uitgevoerd worden door de GGD Brabant-Zuidoost.

Financiële kengetallen	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote *	7,8%	7,0%	1,4%	6,4%	6,7%	6,4%	3,4%	2,8%
Solvabiliteits-risico	18,0%	16,1%	12,5%	22,7%	23,1%	24,9%	28,3%	28,9%
Struct. expl. ruimte	0,1%	-0,3%	1,0%	0,4%	0,2%	0,5%	1,1%	1,1%

** Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is hieraan gelijk aangezien er geen leningen worden verstrekt.*

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de GGD ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De schuldquote wordt uitgedrukt in een percentage van de totale baten; deze quote laat een beperkt wisselend verloop zien.

Het solvabiliteitsrisico betreft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen en geeft inzicht in de mate waarin de GGD in staat is aan zijn financiële verplichtingen op de langere termijn te voldoen. Ook dit kengetal laat een beperkt wisselend verloop zien, hoofzakelijk veroorzaakt door de wisselende omvang van de boekwaarde van de activa waardoor ook de omvang van het benodigde vreemd vermogen varieert.

Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de GGD heeft in de eigen exploitatie, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Dit kengetal laat zien dat er geen of slechts marginale bestedingsruimte bestaat in de exploitatie van de GGD. De komende jaren ontstaat naar verwachting een beperkte (wendbaarheids-)ruimte als gevolg van de verwachte efficiency van de integratie JGZ 0-4, hetgeen ook de doelstelling van de integratie en de bestuursopdracht is.

Onderhoud kapitaalgoederen

De GGD streeft ernaar om de onderhoudstoestand van haar kapitaalgoederen optimaal te doen zijn. Hierbij gaat het vooral om onderhoud aan:

- Gebouwen
- Hard- en software
- Medische apparatuur
- Ambulances

Gebouwen

De GGD heeft geen gebouwen meer in eigendom, ook de panden ten behoeve van JGZ 0-4 worden gehuurd. Het beheer en onderhoud van de gehuurde gebouwen is voor rekening van de verhuurder, met uitzondering van kleine reguliere onderhoudswerkzaamheden aan de binnenkant. Hiervoor is geen onderhoudsvoorziening noodzakelijk.

Hard- en software

Voor het onderhoud aan hard- en software wordt geen voorziening gevormd maar worden de kosten in de exploitatie opgenomen. Voor met name de servers zijn onderhoudscontracten afgesloten.

Medische apparatuur

Voor onderhoud van de medische apparatuur van Ambulancezorg, Jeugdgezondheidszorg en Algemene Gezondheidszorg zijn onderhoudscontracten afgesloten.

Ambulances

Tegelijk met de aanbesteding voor aankoop van de ambulances wordt ook het onderhoud ervan aanbesteed. De kosten hiervan worden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

Financiering

In de Wet FIDO worden de kaders aangegeven voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden.

Op grond daarvan heeft de GGD Brabant-Zuidoost een treasurystatuut vastgesteld, waarin aandacht wordt geschonken aan:

- Uitgangspunten risicobeheer treasury
- Optimale Financiering
- Verantwoording treasury; in de jaarrekening en halfjaarlijks wordt een treasuryrapportage aan het Db voorgelegd.

Conform de Wet FIDO houdt de GGD haar overtollige liquide middelen en beleggingen aan bij het ministerie van Financiën, het zgn. Schatkistbankieren. Gebaseerd op een actuele rentevisie wordt, ondersteund door treasury-deskundigheid van de gemeente Eindhoven, zo optimaal mogelijk in de financieringsbehoefte voorzien, door middel van aantrekken van lang- en kortlopende leningen. Er wordt uiteraard eerst maximaal gebruik gemaakt van eigen financieringsmiddelen; voor zover van toepassing wordt voor korte termijn geleend.

In het BBV is opgenomen dat in de begroting en jaarstukken ook inzicht moet geven in de financieringsbehoefte, de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten. De financieringsbehoefte wordt weergegeven in paragraaf 7.4. Middels onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de overige 3 onderwerpen.

Renteschema:		
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	66.000	
b. De externe rentebaten (idem) -/-	0	
Saldo rentelasten en rentebaten €		66.000
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend -/-	0	
c2. De rente projectfinanciering die aan taakvelden wordt toegerekend -/-	0	
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen projectfinanciering idem +/+	0	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		0
d1. Rente over eigen vermogen +/+		0
d2. Rente over voorzieningen +/+		0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		66.000
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag) -/-		66.000
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		***0***

Geprognosticeerde balans

Decentrale overheden moeten in hun begroting een (prognose-)berekening opnemen van de verwachte balans per begin en einde van het boekjaar. Onderstaand per 31-12 de werkelijke balansposities van 2018 en 2019 afgezet tegen de ramingen voor t/m 2025.

	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Materiele vaste activa	6.933	7.073	6.525	8.256	8.973	9.190	7.229	6.904
Financiele vaste activa	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	920	840
Voorraden		55	36	55	55	55	55	55
Uitzettingen < 1 jaar	5.388	7.771	19.219	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Liquide middelen	258	285	260	250	250	250	250	250
Overlopende activa	1.934	1.560	8.214	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
TOTAAL ACTIVA	*15.513*	*17.744*	*35.254*	*15.561*	*16.278*	*16.495*	*14.454*	*14.049*
Eigen Vermogen	2.830	2.864	4.420	3.540	3.755	4.112	4.088	4.066
Voorzieningen	759	1.141	1.041	925	990	965	965	965
Vaste schulden > 1 jaar	1.729	1.683	1.635	1.583	1.533	1.483	1.433	1.383
Vlottende schulden < 1 jaar	10.097	11.959	26.834	8.513	9.000	8.934	6.967	6.634
Overlopende passiva	87	97	1.324	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
TOTAAL PASSIVA	*15.502*	*17.744*	*35.254*	*15.561*	*16.278*	*16.495*	*14.454*	*14.049*

EMU-saldo

Decentrale overheden moeten in hun begroting een (prognose-)berekening opnemen van het zogenoemde EMU-saldo van het begrotingsjaar en het vorige en het volgende jaar. EU-lidstaten mogen een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product. Hiervan is in Nederland 0,5% voor de decentrale overheden. De EMU-systematiek is anders dan het baten-lastenstelsel; bij een sluitende begroting kan toch een negatief EMU-saldo ontstaan, vandaar deze afzonderlijke berekening. De prognoses laten een wisselend verloop zien, met name als gevolg van een wisselende omvang in investeringen voor ambulancezorg.

		Berekening prognose EMU-saldo	2021	2022	2023
1	+	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan/onttrekking uit reserves	455.000	215.000	-45.000
2	+	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.195.000	2.273.000	2.268.000
3	+	Bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	175.000	165.000	165.000
4	-	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.467.000	1.532.000	2.445.000
5	+	Bijdragen Rijk, provincies, EU en overigen mbt de investeringen die niet via de exploitatie lopen	0	0	0
6a	+	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in vaste activa (tegen verkoopprijs)	62.000	15.000	62.000
6b	-	De boekwinst op desinvesteringen in vaste activa	0	0	0
7	-	Aankoop grond, bouw-, woonrijp maken e.d. (met derden en niet via de exploitatie)	0	0	0
8a	+	Opbrengsten uit verkoop van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0
8b	-	De boekwinst op grondverkopen	0	0	0
9	-	Betalingen ten laste van de voorzieningen (met derden)	242.000	215.000	190.000
10	-	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves	0	0	0
11	-	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0
		Prognose EMU-saldo	**178.000**	**921.000**	**-185.000**

<u>Bedrijfsvoering</u>

Bestuursopdracht

De afgelopen jaren is onder druk van bezuinigingen bij gemeenten de begroting van de GGD op een minimum niveau uitgekomen. Dit betekende dat alleen bestaande operationele zorgactiviteiten konden blijven uitgevoerd. De financiële situatie van de GGD was en is nog steeds kwetsbaar, zowel wat betreft de reguliere exploitatie als het weerstandsvermogen. Hierdoor kon de GGD niet meer adequaat inspelen op ontwikkelingen op het gebied van publieke gezondheid in en voor gemeenten. Om hier verbetering in aan te brengen heeft de directeur samen het Dagelijks Bestuur een aantal maatregelen opgesteld.

Zo gaat de directeur uitvoering geven aan het plan om de bedrijfsvoering van de organisatie op orde te krijgen. Verder gaat de GGD aan de slag met het uitbreiden van het aantal taken die ze als contracttaak kan aanbieden.
Voor de uitvoering van deze bestuursopdracht hebben onze gemeenten in 2020 aan de GGD een eenmalige kapitaalinjectie van € 1,- per inwoner (ca. € 750.000) gegeven. M.i.v. 2021 staat daar een structurele verlaging van de inwonerbijdrage van € 0,20 per inwoner tegenover. Met deze incidentele impuls kan de GGD het HRM instrumentarium en begeleiding naar zelforganisatie financieren en de informatie huishouding optimaliseren, LEAN prestatiedoorbraken faciliteren en operationele en bestuurlijke management rapportages opleveren. Als gevolg van de Corona-crisis is die uitvoering hiervan echter opgeschoven. De eenmalige middelen van gemeenten zijn in een bestemmingsreserve gestort, waaruit in 2021 en 2022 de uitgestelde verbeteracties zullen worden bekostigd. In de begroting 2021 is dit financieel-technisch nog niet verwerkt, die aanpassing volgt in de loop van het jaar. Middels de bestuursrapportages wordt de aanwending hiervan verantwoord. Onderdeel hiervan was ook het realiseren van meer-omzet op contracttaken, met name bij Reizigersvaccinatie. Of die doelstelling gehaald kan worden is op dit moment nog ongewis, aangezien die activiteit nu nagenoeg stil is komen te liggen.

<u>Verbonden partijen</u>
Aan de GGD zijn onderstaande 2 stichtingen en 1 vereniging gelieerd.

Stichting Projecten GGD
De stichting heeft als doelstelling: Het bijdragen aan de volksgezondheid door het ‘ten behoeve van de GGD’ ontwikkelen en uitvoeren van tijdelijke gezondheidsprojecten en overige zaken. Het Dagelijks Bestuur van de GGD fungeert als bestuur en de directeur van de GGD fungeert als directeur (beiden onbezoldigd). De GGD is aansprakelijk voor de financiële resultaten van de stichting en samen vormen ze tevens een fiscale eenheid. De stichting neemt evt. personeel in dienst en detacheert dat bij de GGD voor het uitvoeren van tijdelijke werkzaamheden; de kosten en evt. baten worden integraal doorberekend aan de GGD. De stichting leidt al jaren een ‘slapend’ bestaan; er vinden geen activiteiten plaats en ook het vermogen is nihil.

Stichting Bureau Inkoop & Aanbestedingen Zuid Oost Brabant
De stichting heeft ten doel het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief en procesmatig gebied voor gemeenten en GR'en, o.a. door het faciliteren van het regionaal inkoopbureau. GGD heeft een dienstverleningsovereenkomst (ca. 150.000,-) met Bizob. De aangesloten gemeenten en GR'en delen in eventuele exploitatietekorten en overschotten.
Het rekeningresultaat 2019 bedroeg € 401.000 positief en het Eigen Vermogen ultimo 2019 bedroeg € 868.000.

Vereniging GGD GHOR Nederland.
De vereniging verzorgt als koepelorganisatie van GGD'en en GHOR-bureau's belangenbehartiging op landelijk niveau en voert (gezamenlijke) projecten uit. De directeur van de GGD is vertegenwoordigd in

het bestuur, c.q. raad van DPG'en. De GGD betaalt een jaarlijkse contributie (ca. € 100.000,-) gebaseerd op het aantal inwoners. De aangesloten GGD'en delen in eventuele exploitatietekorten en -overschotten. Het rekeningresultaat 2019 bedroeg €.109.000 negatief (maar wordt gedekt door het gelieerde Projectenburo) en het Eigen Vermogen ultimo 2019 bedroeg € 1.153.000.

GGD Brabant-Zuidoost heeft daarnaast met de Brabantse GGD'en een samenwerkingsverband onder de naam Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid (GMV). Formeel is dit geen Verbonden Partij, maar gezien de aard en omvang wordt deze hier toch vermeld en kort toegelicht. In dit samenwerkingsverband worden op basis van dienstverleningsovereenkomsten gezamenlijk activiteiten uitgevoerd op het gebied van medische milieukundige zorg. De kosten worden verdeeld over de aangesloten GGD-en; deze kosten bedragen circa € 1,5 miljoen waarvan circa € 350.000 gedekt wordt door baten van derden. Het financiële risico voor de GGD BZO betreft haar aandeel (ca 30%) in een evt. tekort van het bureau. De bijdrage van BZO bedraagt jaarlijks ca. € 350.000.
Over 2019 heeft GMV een positief exploitatiesaldo gerealiseerd van € 150.000. Dit saldo is toegevoegd aan de egalisatievoorziening van het samenwerkingsverband en dat bedroeg eind 2019 € 325.000 positief.

Brabant-Zuidoost

7 Financiële begroting

7.1 Overzicht van baten en lasten

			Progr. Publieke Gezondheid				Progr. Ambulancezorg				Totaal GGD			
Volgnr.	Cat.	Omschrijving	Rekening 2020 (voorlopig) Regulier	Rekening 2020 (voorlopig) Corona	Begroting 2021 na 1e wijz	Begroting 2022 primair	Rekening 2020 (voorlopig) Regulier	Rekening 2020 (voorlopig) Corona	Begroting 2021 na 1e wijz	Begroting 2022 primair	Rekening 2020 (voorlopig) Regulier	Rekening 2020 (voorlopig) Corona	Begroting 2021 na 1e wijz	Begroting 2022 primair
		Lasten												
4	1.0	Personele kosten			25.450.000	26.130.000			17.255.000	18.420.000			42.705.000	44.550.000
6	2.0	Rente en afschrijvingen			980.000	935.000			1.345.000	1.405.000			2.325.000	2.340.000
8	3.0	Inhuur personeel van derden			245.000	385.000			600.000	1.300.000			845.000	1.685.000
10	3.1	Energie			45.000	45.000			450.000	470.000			495.000	515.000
12	3.3	Duurzame goederen			30.000	30.000			0	0			30.000	30.000
14	3.4	Overige goederen en diensten			8.530.000	8.850.000			4.100.000	4.750.000			12.630.000	13.600.000
		Laboratoriumkosten Corona												
16	6.0	Toevoeging reserves/voorz.			130.000	120.000			250.000	250.000			380.000	370.000
18	4.2	Vermogensoverdrachten			0	0			0	0			0	0
		Verrekening overhead			-1.650.000	-1.715.000			1.650.000	1.715.000			0	0
		Eenm. Kosten iJGZ			140.000	0			0	0			140.000	0
		Kosten verbetering bedrijfsv.			250.000	200.000			0	0			250.000	200.000
		Storting Algemene Reserve			400.000	400.000			0	0			400.000	400.000
		Budget ontwikkeling (saldo iJGZ)			160.000	350.000			0	0			160.000	350.000
		Totaal lasten			**34.710.000**	**35.730.000**			**25.650.000**	**28.310.000**			**60.360.000**	**64.040.000**
		Baten												
1	4.2	Inwonerbijdrage gemeenten			13.945.000	14.250.000			0	0			13.945.000	14.250.000
		JGZ 0-4 bijdrage basispakket			12.115.000	12.355.000			0	0			12.115.000	12.355.000
3	4.2	Bijdragen gemeenten			190.000	170.000			0	0			190.000	170.000
5	3.4	Contracttaken gemeenten			3.730.000	3.900.000			20.000	20.000			3.750.000	3.920.000
	3.4a	Idem Mantelzorgcompliment			0	0			0	0			0	0
7	4.1	Baten Rijk			1.250.000	1.330.000			1.150.000	1.150.000			2.400.000	2.480.000
		RIVM laboratoriumvergoeding												
9	3.4	Baten Zorgverzekeraars			85.000	85.000			24.240.000	26.935.000			24.325.000	27.020.000
11	3.4	Baten instell/bedrijven			1.550.000	1.580.000			105.000	70.000			1.655.000	1.650.000
13	3.4	Baten particulieren			1.370.000	1.390.000			0	0			1.370.000	1.390.000
15	2.0	Rentebaten			0	0			0	0			0	0
17	3.4	Diverse baten			0	0			50.000	50.000			50.000	50.000
17	3.4	*Stelpost efficiency/omzet bedrijfsv.*			200.000	350.000			0	0			200.000	350.000
19	6.0	Onttrekk reserves/vrijval voorz			75.000	320.000			85.000	85.000			160.000	405.000
21	4.2	Vermogensoverdrachten			200.000	0			0	0			200.000	0
		Totaal baten			**34.710.000**	**35.730.000**			**25.650.000**	**28.310.000**			**60.360.000**	**64.040.000**
		Saldo			**0**	**0**			**0**	**0**			**0**	**0**

Nagenoeg alle kosten en baten in de ramingen hebben een structureel karakter, hoewel er jaarlijks enige fluctuatie in omvang kan plaatsvinden. Eenmalige uitgaven mbt de bestuursopdracht en JGZ 0 -4 worden gedekt met eenmalige inkomsten en efficency. Overige incidentele kosten en inkomsten van enige omvang worden nu niet verwacht. Er worden geen structurele kosten gedekt met incidentele onttrekkingen aan reserves of voorzieningen of omgekeerd. Er is dus sprake van structureel en reëel evenwicht in de exploitatie.

7.2 Toelichting op baten en lasten

De geactualiseerde begroting 2021 is als basis gehanteerd voor de raming van de lasten en baten 2022. De gehanteerde uitgangspunten en de belangrijkste wijzigingen zijn:

-Algemeen

Voor de indexering van kosten en baten PG in 2022 zijn, conform de in overleg met de gemeenten en de 4 regionale GR'en vastgestelde methodiek, de volgende percentages gehanteerd:
Loon: 1,8%. Prijzen: 1,5% Baten: 1,71% (70% * 1,8% + 30% * 1,5%). Voor AZ is met een hoger (actueel) loonkostenniveau gerekend.
De bedragen van de posten m.b.t. de bestuursopdracht en iJGZ (schuin gedrukt) zijn gelijk gehouden aan de bedragen die bij besluitvorming daarover tot nu toe zijn gecommuniceerd.

-Programma Publieke Gezondheid (PG)

Overall gezien is hoofdzakelijk alleen sprake van een aanpassing als gevolg van de indexering en beperkte aanpassing vanwege actuele kostenniveau.
De *personele kosten (4.1.0.)* nemen, naast de indexering, beperkt toe als gevolg van formatie-uitbreiding voor verwachte extra *contracttaken gemeenten*.
Overige goederen en diensten (14.3.4) nemen, naast de indexering, toe vanwege materiële kosten voor de extra taken en de doorgeschoven eenmalige activiteiten voor verbetering van de bedrijfsvoering.
De toename van de onttrekking aan de reserves betreft aanwending van de doorgeschoven eenmalige middelen voor verbetering van de bedrijfsvoering.

***-Programma Ambulancezorg* (AZ)**

De *personele kosten (4.1.0)* nemen toe vanwege een meer dan gemiddelde cao-stijging die reeds voor een groot deel in 2021 heeft plaatsgevonden, maar nog niet in de begroting 2021 is verwerkt, en de nog verwachte uitbreiding van de formatie volgens het verbeterplan spreiding en beschikbaarheid; die uitbreiding verloopt langzaam als gevolg van de arbeidsmarktkrapte. De budgetruimte die daardoor ontstaat mag worden benut voor *extra inhuur personeel van derden*.
De uitvoering van het verbeterplan leidt ook tot toename van *overige goederen en diensten (14.3.4)* m.n. vanwege toename van de auto- en huisvestingskosten.
Zorgverzekeraars (9.3.4) vergoeden de toename van deze kosten.

Brabant-Zuidoost

7.3 Specificatie directe kosten en overhead

Conform de vernieuwde BBV dient bij de kosten een onderscheid gemaakt te worden in de directe kosten van een taakveld en de overhead van de organisatie. toerekening van overhead aan de taakvelden hoeft niet meer plaats te vinden. In het overzicht op blz 11 is dit weergegeven. In onderstaand overzicht wordt een nadere specificatie van de kosten naar direct en overhead weergegeven.

Volgens de BBV wordt onder overhead verstaan:

het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Uitgangspunt van deze definitie is ook dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, moeten in de betreffende taakvelden worden geregistreerd.

Hoewel beoogd wordt een eenduidige uitleg van het begrip overhead te hanteren, blijft er ten aanzien hiervan de nodige ruimte voor interpretatie. Dit geldt met name ook voor de GGD omdat zij een organisatie is die zich ook bij veel van haar ondersteunende activiteiten direct richt op de burger als externe klant. Dit betekent bijvoorbeeld dat onze website nagenoeg volledig gericht is op het verstrekken van informatie over gezondheid en aanverwante zaken direct gericht op de externe klant; dit is dan derhalve geen overhead maar onderdeel van onze primaire taak. Het planburo JGZ en het klantcontactcentrum voeren nagenoeg alleen activiteiten uit die gericht zijn op direct klantcontact met de burger en deze zijn ook direct toe te rekenen aan de uitvoerende taken (en zo is tot nu ook de praktijk), maar zijn tegelijkertijd ook te duiden als ondersteunend aan de medewerkers in het primaire proces. Medewerkers bedrijfsburo Ambulancezorg zijn daarentegen wel duidelijk overhead, zij hebben geen direct klantcontact. Omdat over dit soort activiteiten verschillende interpretaties mogelijk blijven, worden deze in bijgevoegde specificatie van de kosten afzonderlijk benoemd, om daarmee een adequate interpretatie van de omvang van de overhead mogelijk te maken.

Volgnr.	Cat.	Omschrijving	Publieke Gezondheid			Ambulancezorg			Totaal GGD		
			directe kosten	overhead	totaal	directe kosten	overhead	totaal	directe kosten	overhead	totaal
4	1.0	Personele kosten	19.670.000	6.460.000	26.130.000	15.770.000	2.650.000	18.420.000	35.440.000	9.110.000	44.550.000
6	2.0	Rente en afschrijvingen	205.000	730.000	935.000	1.405.000	-	1.405.000	1.610.000	730.000	2.340.000
8	3.0	Inhuur personeel van derden	245.000	140.000	385.000	560.000	740.000	1.300.000	805.000	880.000	1.685.000
10	3.1	Energie	20.000	25.000	45.000	470.000	-	470.000	490.000	25.000	515.000
12	3.3	Duurzame goederen	30.000	-	30.000	-	-	-	30.000	-	30.000
14	3.4	Overige goederen en diensten	3.260.000	5.590.000	8.850.000	4.215.000	535.000	4.750.000	7.475.000	6.125.000	13.600.000
16	6.0	Toevoeging reserves/voorz.	90.000	30.000	120.000	130.000	120.000	250.000	220.000	150.000	370.000
		Verrekening overhead	-	-1.715.000	-1.715.000	-	1.715.000	1.715.000	-	-	-
	Eenm. Kosten verbetering bedrijfsv.		200.000		200.000				200.000		200.000
	Storting Algemene Reserve		400.000		400.000				400.000		400.000
	Saldo iJGZ / ontwikkeling		350.000		350.000				350.000		350.000
		Totaal lasten	**24.470.000**	**11.260.000**	**35.730.000**	**22.550.000**	**5.760.000**	**28.310.000**	**47.020.000**	**17.020.000**	**64.040.000**

Toelichting

Personeel:

Alle managementfuncties zijn cf BBV per definitie overhead, dus ook die uit het primaire proces en ook al zouden die direct toegerekend kunnen worden. Verder zijn hier alle zgn. Piofach-functies als overhead benoemd. Medewerkers KCC, Bedrijfsburo JGZ, en Beheer/onderhoud website zijn als directe kosten opgenomen.

Huisvesting: (diverse materiele kosten categoriën)

Deze kosten worden gezien als overhead behoudens het deel van de kosten dat betrekking heeft op onderzoeksruimtes die alleen gebruikt worden voor klantcontact en de ambulanceposten.

Hard en software: (afschrijving en licenties)

Deze kosten worden gezien als overhead, muv de kosten van specifieke vakapplicaties voor beheer van klantgegevens tbv de primaire taak; zoals het digitaal dossier JGZ, rittenregistratie AZ e.d.

Overige materiele kosten piofach-functies:

Deze kosten worden in het algemeen gezien als overhead, behoudens de kosten mbt de website

Overige materiele kosten uitvoerende sectoren:

Deze kosten worden in het algemeen gezien als directe kosten: betreft afschrijving en onderhoud apparatuur en ambulances, verbruiksmaterialen, medicijnen, inhuur derden.

Communicatiekosten (telefonie, dataverkeer e.d.) zijn bij PG overhead maar bij AZ directe kosten.

7.4 Staat van financieringen

Datum ingang	leningnr.	Oorspronkelijk bedrag van geldlening	Methode afschrijving	looptijd in jaren	jaar laatste aflossing	Rente percen-tage	restant bedrag 1-1-2022	Opname in 2022	Aflossing in 2022	Restant bedrag 31-12-2022		Rente 2022
1-5-2001	92.604	2.268.901	Annuiteit	40	2041	4,16%	1.584.393		52.239	1.532.154		66.000
kasgeldleningen/rek-crt krediet/nieuwe lening *)				nnb	nnb	0,00%	4.000.000		nnb	4.000.000		0
		2.268.901					**5.584.393**		**52.239**	**5.532.154**		**66.000**

*) vanwege de huidige lage rentestand wordt de liquiditeitsbehoefte vooralsnog ingevuld met kasgeldleningen en rekening-courant krediet. Zodra die rentevisie substantieel wijzigt zal eventueel worden overgegaan tot het afsluiten van meerjarige leningen. De gemiddelde kapitaalbehoefte buiten de lopende leningen bedraagt naar verwachting ca € 4.000.000,-.

Brabant-Zuidoost

7.5 Staat van investeringen

Omschrijving	Aanschaf-waarde begin 2022	Investeringen 2022		Afboeking geheel afgeschreven	Desinves-teringen 2022	Aanschaf-waarde eind 2022	Restwaarde	Totaal afschr. begin 2022	Boekwaarde begin 2022	Afschrij-vingen 2022	Boekwaarde eind 2022	Rente-kosten 2022	Kapitaal-lasten 2022
		Nieuw kredieten 2022	Uitgestelde kredieten > 2022										
Algemene Gezondheidzorg													
Hard- en software	131.000					131.000		65.000	66.000	19.000	47.000		19.000
Instrumentarium	112.000	23.000		23.000		112.000		106.000	6.000	3.000	26.000		3.000
Röntgenapparaat	163.000					163.000		51.000	112.000	16.000	96.000	1.000	17.000
Totaal Algemene Gezondheidzorg	**406.000**	**23.000**	**-**	**23.000**	**-**	**406.000**	**-**	**222.000**	**184.000**	**38.000**	**169.000**	**1.000**	**39.000**
Ambulancezorg													
Ambulances	5.273.000	498.000		451.500	46.500	5.273.000	180.000	540.000	4.733.000	1.005.000	4.179.500	32.000	1.037.000
C2000/Digitaal ritformulier	493.000	60.000		60.000		493.000		300.000	193.000	111.000	142.000	1.000	112.000
Huisvesting	791.000	26.000		26.000		791.000		495.000	296.000	57.000	265.000	2.000	59.000
Instrumentarium	2.334.000	34.000		34.000		2.334.000		1.395.000	939.000	157.000	816.000	6.000	163.000
Piketvoertuigen	560.000					560.000	40.000	411.000	149.000	33.000	116.000	1.000	34.000
Rapid Responders	119.000					119.000	10.000	109.000	10.000		10.000		-
Materialen scholing	35.000					35.000		35.000			-		-
Totaal Ambulancezorg	**9.605.000**	**618.000**	**-**	**571.500**	**46.500**	**9.605.000**	**230.000**	**3.285.000**	**6.320.000**	**1.363.000**	**5.528.500**	**42.000**	**1.405.000**
Bedrijfsondersteuning en P&O													
Hard- en software	3.369.000	550.000		550.000		3.369.000		2.472.000	897.000	562.000	885.000	6.000	568.000
Huisvesting	3.337.000	315.000		315.000		3.337.000		1.719.000	1.618.000	189.000	1.744.000	12.000	201.000
Dienstauto's	11.000	11.000		11.000		11.000		9.000	2.000	2.000	11.000		2.000
Totaal Bedrijfsondersteuning en P&O	**6.717.000**	**876.000**	**-**	**876.000**	**-**	**6.717.000**	**-**	**4.200.000**	**2.517.000**	**753.000**	**2.640.000**	**18.000**	**771.000**
Gezondheidsbevordering													
Hard- en software	222.000					222.000		166.000	56.000	28.000	28.000		28.000
Totaal Gezondheidsbevordering	**222.000**	**-**	**-**	**-**	**-**	**222.000**	**-**	**166.000**	**56.000**	**28.000**	**28.000**	**-**	**28.000**
Jeugdgezondheidszorg													
Hard- en software	85.000					85.000		79.000	6.000	4.000	2.000		4.000
Huisvesting	1.126.000	15.000		15.000		1.126.000		449.000	677.000	87.000	605.000	5.000	92.000
Totaal Jeugdgezondheidszorg	**1.211.000**	**15.000**	**-**	**15.000**	**-**	**1.211.000**	**-**	**528.000**	**683.000**	**91.000**	**607.000**	**5.000**	**96.000**
TOTAAL GGD	**18.161.000**	**1.532.000**	**-**	**1.485.500**	**46.500**	**18.161.000**	**230.000**	**8.401.000**	**9.760.000**	**2.273.000**	**8.972.500**	**66.000**	**2.339.000**

Brabant-Zuidoost

7.6 Staat van reserves

Omschrijving	Raming stand 1-1-2022	Mutaties		Raming stand 31-12-2022
		Vermeerderingen	Verminderingen	
Algemene reserves:				
Algemene reserve Publieke Gezondheid (PG)	700.000	400.000	pm	1.100.000
Algemene reserve AmbulanceZorg (AZ)	1.400.000	pm	pm	1.400.000
Bestemmingsreserves:				-
Reserve Egalisatie Monitoringscyclus	90.000	15.000	-	105.000
Reserve Egalisatie scholingskosten ambulancezorg	600.000	pm	pm	600.000
Reserve Egalisatie uitkeringskosten ZW/WGA	550.000	205.000	-205.000	550.000
Reserve Verbetering bedrijfsvoering	200.000	-	-200.000	-
	3.540.000	**620.000**	**-405.000**	**3.755.000**

De beginsaldi zijn veelal ramingen omdat vaak niet (exact) bekend is welke mutaties er in 2021 plaats gaan vinden. Ten aanzien van de algemene reserve PG is vooralsnog uitgegaan van de ramingen zoals ten behoeve van de bestuurlijke besluitvorming gehanteerd.

De mutaties in de bestemmingsreserves hebben een langjarig karakter en beogen een egalisatie van kosten over de jaren.

Er worden geen structurele kosten gedekt met incidentele ontrekkingen, noch omgekeerd.

Brabant-Zuidoost

7.7 Staat van voorzieningen

Omschrijving	Raming stand 1-1-2022	Mutaties		Raming stand 31-12-2022
		Vermeerderingen	Verminderingen	
Voorziening oninbare debiteuren ambulancezorg	75.000	115.000	-115.000	75.000
PLB-uren ambulancezorg	860.000	50.000	-50.000	860.000
Herplaatsingskosten personeel	105.000	pm	-50.000	55.000
	1.040.000	165.000	-215.000	990.000

De beginsaldi zijn ramingen omdat vaak niet (exact) bekend is welke mutaties er in 2021 plaats gaan vinden.
Mutaties zijn, voor zover relevant, gebaseerd op de meerjaren-ramingen.
De mutaties in de voorzieningen hebben een langjarig karakter en beogen een egalisatie van kosten over de jaren.
Er worden geen structurele kosten gedekt met incidentele ontrekkingen, noch omgekeerd.

7.8 Meerjarenraming baten en lasten

			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		Lasten	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Volgnr.	Cat.	Omschrijving				
4	1.0	Personele kosten	44.550.000	45.790.000	47.055.000	48.200.000
6	2.0	Rente en afschrijvingen	2.340.000	2.335.000	2.330.000	2.335.000
8	3.0	Inhuur personeel van derden	1.685.000	1.570.000	1.450.000	1.330.000
10	3.1	Energie	515.000	525.000	535.000	545.000
12	3.3	Duurzame goederen	30.000	30.000	30.000	30.000
14	3.4	Overige goederen en diensten	13.600.000	13.780.000	13.940.000	14.265.000
16	6.0	Toevoeging aan reserves en voorzieningen	370.000	370.000	370.000	370.000
		Kosten verbetering bedrijfsv.	200.000	205.000	210.000	215.000
		Storting Algemene Reserve	400.000	400.000	0	0
		Saldo iJGZ / ontwikkeling	350.000	350.000	750.000	750.000
		Totaal lasten	**64.040.000**	**65.355.000**	**66.670.000**	**68.040.000**

Toelichting:		
	Alg	Voor de indexering vanaf 2022 wordt vooralsnog jaarlijks een index van 2% gehanteerd. De verwachte autonome mutaties voor zowel PG als AZ in de komende jaren zijn, voor zover nu te overzien, beperkt van omvang. De volgende mutaties zijn verwerkt:
		Verwacht wordt dat de formatie verpleegkundigen voor ambulancezorg geleidelijk opgehoogd zal kunnen worden, waardoor personeelskosten zullen toenemen onder gelijktijdige afname van inhuur personeel derden. Personele kosten nemen de komende jaren nog toe agv inschalingseffect medewerkers JGZ 0-4
	6	Rente en afschrijvingen zijn gebaseerd op een meerjareninvesteringsplan.
	14	Overige goederen en diensten muteren als gevolg van de fluctuatie in de kosten van de monitorcycli

		Baten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Volgnr.	Cat.	Omschrijving				
1	4.2	Inwonerbijdrage gemeenten	14.250.000	14.590.000	14.935.000	15.295.000
		JGZ 0-4 raming bijdrage basispakket	12.355.000	12.605.000	12.855.000	13.115.000
3	4.2	Bijdragen gemeenten	170.000	170.000	165.000	165.000
5	3.4	Contracttaken gemeenten	3.920.000	4.000.000	4.080.000	4.160.000
7	4.1	Bijdragen Rijk	2.480.000	2.530.000	2.580.000	2.630.000
9	3.4	Zorgverzekeraars	27.020.000	27.560.000	28.110.000	28.670.000
11	3.4	Baten instell/bedrijven	1.650.000	1.680.000	1.715.000	1.750.000
13	3.4	Bijdragen particulieren	1.390.000	1.420.000	1.450.000	1.480.000
19	6.0	Onttrekking reserves	405.000	250.000	230.000	225.000
17	3.4	Diverse baten	50.000	50.000	50.000	50.000
17	3.4	*Stelpost efficiency/omzet bedrijfsvoering*	350.000	500.000	500.000	500.000
		Totaal baten	**64.040.000**	**65.355.000**	**66.670.000**	**68.040.000**

Alg	Voor de indexering vanaf 2023 wordt vooralsnog jaarlijks een index van 2% gehanteerd. De verwachte autonome mutaties voor zowel PG als AZ in de komende jaren zijn, voor zover nu te overzien, beperkt van omvang. De volgende mutaties zijn verwerkt:
1	Voor de berekening van de inwonerbijdrage is naast de algemene index gerekend met een stijging van het aantal inwoners van 0,4%.
1 / 5	Ramingen ivm JGZ 0-4 zijn vooralsnog alleen geindexeerd, ontwikkeling in aantal kinderen is op dit moment nog onzeker.
19	De onttrekking aan reserves muteert de komende jaren naar verwachting als gevolg van de mutaties in de kosten van de monitorcycli en de kosten van het eigen risico dragen ZW/WGA.

8 Bijlagen

8.1 Berekening inwonerbijdrage

Bijdrage per inwoner gemeensch takenpakket Prim. Begroting 2021	€	*€ 16,98*
Autonome kostenstijging 2022 1,71% indexering	€	€ 0,29
Bijdrage per inwoner 2022 gemeensch takenpakket	€	*€ 17,27*
Bijdragen Pubercontactmoment 2021	€	689.730
Autonome kostenstijging 2022 1,71% indexering	€	11.794
Totaal Bijdragen 2022 pubercontactmoment	€	*€ 701.525*

		v/h Zuidzorg		**v/h Zorgboog**
Bijdrage JGZ 0-4 incl RVP per kind 2021	€	425,13	€	406,87
Autonome kostenstijging 2022 1,71% indexering	€	7,27	€	6,96
Bijdrage JGZ 0-4 2022 per kind	€	*€ 432,40*	€	*€ 413,83*

Toelichting:
In 2016 is tussen de vier grote gemeenschappelijke regelingen (4GR) en de gemeenten een afspraak gemaakt over standaardisering van de wijze van indexering. Voortaan wordt de meest recente Macro Economisch Verkenning van het Centraal Plan Bureau van september gehanteerd, waarbij de laatst gepubliceerde indices (is jaar t-1) volgens bijlage 8 “kerngegevens collectieve financiën” gehanteerd worden voor het begrotingsjaar, hetgeen nu dus betekent dat de indexcijfes 2021 worden gehanteerd voor 2022. Dit betekent voor de GGD dat gerekend wordt met de volgende indexering:
Loon 70% * 1,8% = 1,26%
Prijs 30% * 1,5% = 0,45%
Totaal index 2021: 1,71%

Met ingang van 2021 wordt deze index voortaan toegepast op het bedrag per inwoner van jaar t-1, waardoor een mutatie in het aantal inwoners voortaan ook leidt tot een mutatie in de totale inwonerbijdrage voor het gemeenschappelijke takenpakket.

Met ingang van 2016 is het pubercontactmoment onderdeel van het gezamenlijke takenpakket, maar voor de verdeling is gekozen voor een afwijkende sleutel; n.l. de verdeelsleutel die het ministerie van VWS destijds hanteerde bij de toedeling van deze middelen in het gemeentefonds.

Met ingang van 2021 neemt de GGD de Jeugdgezondheidszorg 0-4 over van Zuidzorg en Zorgboog; hierbij is afgesproken dat de eerste 2 jaren (2021 en 2022) de basisvergoeding aan de GGD ongewijzigd blijft aan de methodiek die tot dan toe is gehanteerd voor Zuidzorg en Zorgboog. In 2020 is door een 5-tal gemeenten echter een afwijkend tarief gehanteerd; dit zal voor 2021 en 2022 gecontinueerd worden met een rato vermindering van dienstverlening. zie oa de specificatie in bijlage 2. Vanaf 2023 zal een geharmoniseerd tarief voor alle gemeenten gaan gelden. Tzt zal hiertoe door het bestuur een besluit worden genomen.

8.2 Overzicht inwonerbijdrage en overige bijdragen per gemeente

Brabant-Zuidoost

Gemeente	# Inwoners per 1-1-2021	# kinderen 0-4 per 1-1-2020	*Inwoner bijdrage per inwoner* *17,273*	*Inwoner bijdrage puber cm* *cf VWS*	*Inwonerbijdrage per kind 0-4* *vh Zuidzorg* *432,40*	*vh Zorgboog* *413,83*	Inwoner bijdrage TOTAAL	Bijdrage onderzoekslo-caties JGZ	Bijdrage uitloop schalen	Totaal
Asten	16804	601	*290.250*	*14.664*		*248.710*	553.624			**553.624**
Bergeijk **)**	18755	627	*323.949*	*15.962*	*269.335*		609.246			**609.246**
Best	30211	1086	*521.824*	*28.156*	*469.586*		1.019.567			**1.019.567**
Bladel	20529	725	*354.590*	*17.404*	*313.490*		685.484			**685.484**
Cranendonck	21004	726	*362.795*	*17.294*	*313.922*		694.011			**694.011**
Deurne	32432	1247	*560.187*	*28.576*		*516.043*	1.104.805			**1.104.805**
Eersel	19530	704	*337.335*	*15.320*	*304.409*		657.064			**657.064**
Eindhoven **)**	235707	8806	*4.071.286*	*215.587*	*3.737.211*		8.024.085	50.923	95.000	**8.170.007**
Geldrop-Mierlo **)**	40059	1474	*691.925*	*36.320*	*428.945*	*183.834*	1.341.024			**1.341.024**
Gemert-Bakel	30766	1220	*531.411*	*26.222*		*504.870*	1.062.502			**1.062.502**
Heeze-Leende **)**	16238	568	*280.473*	*13.072*	*237.369*		530.914			**530.914**
Helmond	92624	3627	*1.599.863*	*97.139*		*1.500.952*	3.197.954	26.039		**3.223.993**
Laarbeek	22800	789	*393.817*	*19.396*		*326.510*	739.722			**739.722**
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	23701	886	*409.379*	*19.209*	*383.106*		811.695			**811.695**
Oirschot	18839	642	*325.400*	*15.844*	*277.601*		618.844			**618.844**
Reusel-De Mierden	13127	569	*226.738*	*10.639*	*246.035*		483.413			**483.413**
Someren	19418	783	*335.400*	*15.703*		*324.027*	675.130			**675.130**
Son en Breugel	17553	692	*303.187*	*15.166*	*299.221*		617.574			**617.574**
Valkenswaard **)**	31228	1070	*539.391*	*25.817*	*450.400*		1.015.607			**1.015.607**
Veldhoven	45500	1662	*785.906*	*38.545*	718.648		1.543.100			**1.543.100**
Waalre	17544	701	*303.032*	*15.490*	303.112		621.633			**621.633**
	784.369	**29.205**	***13.548.137***	***701.525***	**8.752.391**	***3.604.945***	**26.606.998**	**76.963**	**95.000**	**26.778.961**
		***)						**)	*)	

*) Deze bijdrage wordt achteraf afgerekend obv de werkelijke kosten.

**) Behoudens de genormeerde bijdragen van Helmond en Eindhoven voor het gebruik van onderzoekslocaties in de beide hoofdgebouwen, geldt dat in alle gemeenten de JGZ-locatie door de gemeente geregeld en integraal betaald wordt, zodat de vergoeding daarvoor niet in een algemene bijdragesfeer valt.

***) Deze bijdrage wordt achteraf definitief vastgesteld op basis van het werkelijke aantal kinderen 0-4 per 1-1-2022; voor deze begroting wordt nu in 1e instantie het aantal per 1-1-2020 gehanteerd omdat recentere gegevens nog niet bekend zijn.

****) deze gemeenten betalen een afwijkend tarief per kind JGZ 0-4, gebaseerd op het individuele tarief 2021 + index.

Brabant-Zuidoost

8.3 Overzicht indicatieve ontwikkeling gemeentelijke bijdragen t/m 2025

	2022	2023	2024	2025
#inwoners (aanname + 0,4%/jaar)	*784.369*	*787.506*	*790.657*	*793.819*
gemeent. bijdr. p/inwoner progr begr '21	€ 16,982			
index (aanname 2023 e.v. 2%/jaar)	€ 0,290	€ 0,345	€ 0,352	€ 0,359
bedrag per inwoner gez. taken	***€ 17,273***	***€ 17,618***	***€ 17,970***	***€ 18,330***
gem bijdr pubercontactmoment prog begr '21	€ 689.730			
index (aanname 2023 e.v. 2%/jaar)	€ 11.794	€ 14.030	€ 14.311	€ 14.597
gemeent. bijdr. Pubercontactmoment *	***€ 701.525***	***€ 715.555***	***€ 729.866***	***€ 744.464***
Bijdrage JGZ 0 -4 per kind Zuidzorg **	**€ 432,40**	**€ 441,05**	**€ 449,87**	**€ 458,87**
Bijdrage JGZ 0 -4 per kind Zorgboog **	**€ 413,83**	**€ 422,10**	**€ 430,55**	**€ 439,16**

* het pubercontactmoment wordt niet middels een bedrag per inwoner gefinancieerd maar obv van de verdeelsleutel die het ministerie van VWS hanteerde bij de verdeling in het gemeentefonds

** tav bijdrage JGZ 0 - 4 is afgesproken dat de eerste 2 jaren (2021 en 2022) de vergoeding aan de GGD ongewijzigd blijft aan de methodiek die tot dan toe is gehanteerd voor Zuidzorg en Zorgboog. In bovenstaande berekening is deze methodiek ook voor 2023 tm 2025 toegepast omdat nu nog niet duidelijk is of en hoe dit anders zal veranderen. Verder is ook daar vanaf 2022 gerekend met 2% index. Voor 2021 en 2022 wordt voor een 5-tal gemeenten nog een afwijkend tarief gehanteerd. Vanaf 2023 zal een geharmoniseerd tarief voor alle gemeenten gaan gelden. Tzt zal hiertoe door het bestuur een besluit worden genomen.

Brabant-Zuidoost

	#inwoners	#inwoners	#inwoners	#inwoners	# kinderen 0-4 *)	2022				2023				2024				2025			
Gemeente	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2020	€ 17,273	pcm	0-4	totaal	€ 17,618	pcm	0-4	totaal	€ 17,970	pcm	0-4	totaal	€ 18,330	pcm	0-4	totaal
Asten	16.804	16.871	16.939	17.006	601	290.250	14.664	248.710	553.624	297.239	14.957	253.685	565.881	304.396	15.256	258.758	578.411	311.726	15.562	263.933	591.221
Bergeijk	18.755	18.830	18.905	18.981	627	323.949	15.962	269.335	609.246	331.749	16.282	274.722	622.753	339.738	16.607	280.216	636.562	347.919	16.940	285.821	650.679
Best	30.211	30.332	30.453	30.575	1.086	521.824	28.156	469.586	1.019.567	534.390	28.720	478.978	1.042.087	547.258	29.294	488.557	1.065.109	560.436	29.880	498.329	1.088.644
Bladel	20.529	20.611	20.694	20.776	725	354.590	17.404	313.490	685.484	363.129	17.752	319.760	700.641	371.873	18.107	326.155	716.135	380.828	18.469	332.678	731.975
Cranendonck	21.004	21.088	21.172	21.257	726	362.795	17.294	313.922	694.011	371.531	17.639	320.201	709.371	380.477	17.992	326.605	725.074	389.639	18.352	333.137	741.128
Deurne	32.432	32.562	32.692	32.823	1.247	560.187	28.576	516.043	1.104.805	573.676	29.147	526.364	1.129.187	587.490	29.730	536.891	1.154.111	601.637	30.325	547.629	1.179.591
Eersel	19.530	19.608	19.687	19.765	704	337.335	15.320	304.409	657.064	345.458	15.626	310.498	671.582	353.777	15.939	316.708	686.423	362.296	16.257	323.042	701.595
Eindhoven	235.707	236.650	237.596	238.547	8.806	4.071.286	215.587	3.737.211	8.024.085	4.169.323	219.899	3.811.955	8.201.177	4.269.720	224.297	3.888.195	8.382.212	4.372.535	228.783	3.965.958	8.567.276
Geldrop-Mierlo	40.059	40.219	40.380	40.542	1.474	691.925	36.320	612.779	1.341.024	708.587	37.046	625.034	1.370.668	725.650	37.787	637.535	1.400.972	743.123	38.543	650.286	1.431.952
Gemert-Bakel	30.766	30.889	31.013	31.137	1.220	531.411	26.222	504.870	1.062.502	544.207	26.747	514.967	1.085.920	557.311	27.282	525.266	1.109.859	570.732	27.827	535.772	1.134.330
Heeze-Leende	16.238	16.303	16.368	16.434	568	280.473	13.072	237.369	530.914	287.227	13.334	242.116	542.677	294.144	13.600	246.958	554.702	301.227	13.872	251.898	566.996
Helmond	92.624	92.994	93.366	93.740	3.627	1.599.863	97.139	1.500.952	3.197.954	1.638.387	99.081	1.530.971	3.268.440	1.677.840	101.063	1.561.591	3.340.493	1.718.242	103.084	1.592.823	3.414.149
Laarbeek	22.800	22.891	22.983	23.075	789	393.817	19.396	326.510	739.722	403.300	19.783	333.040	756.123	413.011	20.179	339.701	772.891	422.956	20.583	346.495	790.034
Nuenen	23.701	23.796	23.891	23.987	886	409.379	19.209	383.106	811.695	419.237	19.593	390.768	829.599	429.332	19.985	398.584	847.901	439.671	20.385	406.555	866.611
Oirschot	18.839	18.914	18.990	19.066	642	325.400	15.844	277.601	618.844	333.235	16.161	283.153	632.548	341.260	16.484	288.816	646.559	349.477	16.813	294.592	660.883
Reusel-De Mrdn	13.127	13.180	13.232	13.285	569	226.738	10.639	246.035	483.413	232.198	10.852	250.956	494.006	237.789	11.069	255.975	504.834	243.515	11.291	261.095	515.901
Someren	19.418	19.496	19.574	19.652	783	335.400	15.703	324.027	675.130	343.477	16.017	330.507	690.001	351.748	16.337	337.118	705.203	360.218	16.664	343.860	720.742
Son en Breugel	17.553	17.623	17.694	17.764	692	303.187	15.166	299.221	617.574	310.488	15.469	305.205	631.162	317.964	15.779	311.309	645.052	325.621	16.094	317.535	659.250
Valkenswaard	31.228	31.353	31.478	31.604	1.070	539.391	25.817	450.400	1.015.607	552.379	26.333	459.408	1.038.120	565.680	26.860	468.596	1.061.136	579.302	27.397	477.968	1.084.667
Veldhoven	45.500	45.682	45.865	46.048	1.662	785.906	38.545	718.648	1.543.100	804.831	39.316	733.021	1.577.168	824.211	40.103	747.682	1.611.995	844.058	40.905	762.635	1.647.598
Waalre	17.544	17.614	17.685	17.755	701	303.032	15.490	303.112	621.633	310.329	15.799	309.174	635.302	317.801	16.115	315.358	649.275	325.454	16.438	321.665	663.557
	784.369	**787.506**	**790.657**	**793.819**	**29.205**	**13.548.137**	**701.525**	**12.357.336**	**26.606.998**	**13.874.377**	**715.555**	**12.604.483**	**27.194.415**	**14.208.472**	**729.866**	**12.856.573**	**27.794.911**	**14.550.612**	**744.464**	**13.113.704**	**28.408.779**

*) voor JGZ 0-4 wordt vooralsnog geen mutatie in het aantal kinderen geraamd.

8.4 Overzicht GGD taken.

Pijler/taak	Wettelijke taak?	Verplicht bij GGD beleggen?	Gemeenschappelijke taak?	Wettelijke basis
Monitoren, signaleren en adviseren				
- *Procesbegeleiding bij en uitvoering van lokaal gezondheidsbeleid.*	N	N	J	-
- *Gezondheid monitors*	J	J	J	Wet PG
- *Regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning*	J	J	J	Wet PG
- *Maatwerkonderzoek*	N	N	J	-
- *Preventieprogramma's*	J	J	J	Wet PG
Uitvoerende taken gezondheidsbescherming				
- *Algemene infectieziekten bestrijding*	J	J	J	Wet PG
- *TBC-bestrijding*	J	J	J	Wet PG
- *SOA bestrijding*	J	J	J	Wet PG
- *Medisch-milieukundige zorg*	J	J	J	Wet PG
- *Technische Hygiënezorg*	J	J	J	Wet PG
- *Reizigerszorg*	N	N	N	-
- *Rijksvaccinatieprogramma (0–18 jarigen)*	J	J	J	Wet PG

Pijler/taak	Wettelijke taak?	Verplicht bij GGD beleggen?	Gemeenschappelijke taak?	Wettelijke basis
Publieke gezondheid bij rampen en crises				
- *GGD Crisisteam en crisisplan .*	J	J	J	Wet PG/Wet Toelating
- *Het leveren van sleutelfunctionarissen voor GHOR-functies*	J	N	J	zorginstellingen Wet Veiligheidsregio's
- *Psychosociale hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen*	J	J	J	Wet PG
Toezicht houden				
- *Toezicht op Kinderopvang & peuterspeelzalen*	J	J	N	Wet kinderopvang
- *Toezicht op tattoo- & piercingshops*	J	N	N	Voeding- en Warenwet
- *Toezicht WMO*	J	N	N	WMO
- *Toezicht evenementen*	N	N	J	Wet PG
Jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar	J	N	J	Wet PG
Ambulancezorg	J	N	N	Wet Ambulancevoorzieningen
Aanvullende taken publieke gezondheid				
- *Lijkschouwingen*	J	N	J	Wet Lijkbezorging
- *Afgeven van euthanasieverklaringen*	J	N	J	Euthanasiewet
- *Forensische diensten*	N	N	N	-
- *Publieke Gezondheid asielzoekers*	N	N	N	-
- *Uitvoeren taken WVGGZ*	J	N	N	WVGGZ
- *Overige contracttaken (JGZ, GB, AGZ)*	N	N	N	-

8.5 Lijst van Afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ASG	Regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg
AZ	Ambulancezorg
AZN	AmbulanceZorg Nederland
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BCO	Bron- en ContactOnderzoek
BIZOB	Bureau Inkoop & Aanbestedingen Zuid Oost Brabant
BrOS	Brabantse OmgevingsScan
CAO SGO	Collectieve Arbeidsovereenkomst Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties
DB	Dagelijks Bestuur
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
ERF	Electronisch RitFormulier ambulancezorg
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheid
FLO	Functioneel LeeftijdsOntslag
GB	GezondheidsBevordering
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GMV	Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector

iJGZ	Integrale jeugdgezondheidszorg (0 -18jr)
IZB	InfectieZiektenBestrijding
JGZ	JeugdGezondheidsZorg
KCC	KlantContactCentrum
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
PBM	Persoonlijke Beschermingsmiddelen
PCM	Puber ContactMoment
PG	Publieke Gezondheid
Piofach-functies	Functies op het gebied van Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie, Huisvesting
PLB	Persoonlijk LevensloopBudget
PrEP	Pre-ExpositieProfylaxe (hiv-medicatie)
RAV	Regionale AmbulanceVoorziening
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorg
RONAZ	Regionaal Overleg Niet Acute Zorg
RVP	RijksVaccinatieProgramma
S&B	Spreiding & Beschikbaarheid ambulancezorg
THZ	Technische HygiëneZorg
VRBZO	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost
VTV	Volksgezondheid Toekomst Verkenning
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie

WKKGZ	Wet Kwaliteit, Klachten en Geschillen Zorg
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WNT	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.
WVGGZ	Wet Verplichte Geestelijke GezondheidsZorg
ZW/WGA	ZiekteWet/Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten

Brabant-Zuidoost

Aan de colleges en raden van de gemeenten verbonden
aan de GGD Brabant-Zuidoost

ons kenmerk:		behandeld door:	Pim Lamers	datum:	15 maart 2021
uw kenmerk		doorkiesnummer:	088 0031 201		
onderwerp:	concept programmabegroting 2022				

Geacht College en geachte Raad,

Namens het GGD bestuur bieden wij u hierbij de concept programmabegroting 2022 aan van de GGD Brabant-Zuidoost.

Financieel gezien is deze concept programmabegroting 2022 een actualisering van de begroting 2021 met een verwerking van majeure ontwikkelingen zoals aangegeven in de Kadernota 2022 van de GGD en het vastgestelde percentage voor algemene kostenstijgingen voor 2021 zoals afgesproken tussen de vier gemeenschappelijke regelingen en gemeenten.

In de concept programmabegroting zijn de eventuele kosten en baten van Coronabestrijding in 2022 nog niet opgenomen, omdat die in deze fase moeilijk te ramen zijn. Ook is nog niet bekend of en in hoeverre het Rijk deze kosten in 2022 gaat vergoeden. Zodra daarover meer duidelijkheid is zullen wij u een begrotingswijziging aanbieden. Onze verwachting is dat Coronabestrijding door de GGD voor gemeenten geen financiële gevolgen zal hebben.

De GGD voert momenteel een verkenning uit naar continuering van Vroeghulp aan ouders en kinderen met complexe problemen. In de bijlage treft u achtergrondinformatie aan over Vroeghulp.
Graag vernemen wij uw zienswijze op continuering van Vroeghulp en de wijze van financiering (op contractbasis of als gemeenschappelijke basistaak via de inwonersbijdrage).

In juli gaat het GGD bestuur de begroting van de GGD definitief vaststellen en daarbij zullen dan de ingekomen zienswijzen van onze gemeenten worden meegewogen.

Postadres
Postbus 8684
5605 KR Eindhoven
Telefoon 088 0031 100
Fax 088 0031 199

Bezoekadres
Clausplein 10
5611 XP Eindhoven

info@ggdbzo.nl
www.ggdbzo.nl

KvK nr. 50451154

ISO 9001 HKZ

Brabant-Zuidoost

Volledigheidshalve wijzen wij u erop dat er op 12 en 21 april speciale digitale raadsinformatiebijeenkomsten worden georganiseerd over de concept programmabegrotingen 2022 van de vier grote gemeenschappelijke regelingen in onze regio.

Uw zienswijze op de concept Programmabegroting zien wij graag uiterlijk 21 mei tegemoet.

Hoogachtend,
Namens het Algemeen Bestuur,

Mevrouw H.C.H.M. van Dongen-Lamers
Voorzitter

De heer J.H.C.M. Briels
Secretaris

Continueren Vroeghulp aan ouders/ jonge kinderen met complexe problematiek vanaf 2022

In december 2019 heeft het Netwerk Vroeghulp Zuidoost Brabant alle gemeenten geïnformeerd over de wens om tot een eenduidige werkwijze wijze te komen met financiering vanuit subsidie. Momenteel is Vroeghulp een maatwerktaak die door de JGZ organisaties voor diverse gemeenten in Zuidoost-Brabant wordt uitgevoerd. Met de inbesteding van de JGZ van ZuidZorg en de Zorgboog is Vroeghulp vanaf 2021 onderdeel van het aanbod van de GGD.

Basistaak
In de kadernota 2022 van de GGD kondigden we al aan dat we in 2021 gaan onderzoeken of het mogelijk is om van Vroeghulp een basistaak voor alle 21 gemeenten kan worden op basis van een bedrag per kind/inwoner.
Via Vroeghulp krijgen ouders van jonge kinderen met onduidelijke of complexe problematiek multidisciplinair advies vanuit de Vroeghulpteams. Hiermee vinden zij snel de weg naar de juiste hulp. Vroege herkenning van problemen bij deze jonge kinderen verlaagt de zorgkosten op de langere termijn en voorkomt bovenal een moeilijke zoektocht van bezorgde ouders. De bouwstenen van Vroeghulp zijn volgens het landelijke platform Integrale Vroeghulp (https://integralevroeghulp.nl):
1) De coördinatie van het ketennetwerk jonge kind
2) Multidisciplinair overleg en advies
3) Trajectbegeleiding

3 bouwstenen
De eerste bouwsteen, de coördinatie van het ketennetwerk, ligt sinds 2017 in handen van de jeugdgezondheidszorgorganisaties in de regio. Vanaf 2021 is GGD BZO hier volledig verantwoordelijk voor. In Zuidoost-Brabant is het netwerk reeds jarenlang actief en het bestaat uit meer dan 20 organisaties met expertise van het jonge kind. Zo leveren onder meer het audiologisch centrum, revalidatiegeneeskunde en kinderpsychiatrie deskundigen voor het Vroeghulpteam.

De tweede bouwsteen, het multidisciplinair advies door deskundigen, is een unieke kans om jonge kinderen met complexe problematiek snel naar de juiste hulp te geleiden. De kracht hierbij is de gebundelde expertise, die een lange zoektocht kan voorkomen.
Het voorbereiden, organiseren en faciliteren van het multidisciplinair advies ligt eveneens bij GGD BZO. Sinds 2017 is Vroeghulp Zuidoost Brabant in veel gemeenten alleen toegankelijk met een verwijzing van een arts of een gemeentelijk wijkteam. Dit levert in sommige gevallen veel vertraging op. Dit is één van de redenen dat wij Vroeghulp als één van de basistaken van de GGD willen laten opnemen in de concept-begroting 2022 van de GGD.

De derde bouwsteen, trajectbegeleiding, is momenteel onderontwikkeld in veel gemeenten in de regio. In een aantal gemeenten hebben de wijkteams de rol van trajectbegeleider genomen, in andere gemeenten echter niet, of minimaal. In sommige gemeenten, zoals Eindhoven, levert de JGZ-organisatie intake en ondersteuning aan ouders tijdens het traject, maar wij delen de landelijke visie op Vroeghulp dat het gemeentelijk team de aangewezen partij is om deze trajectondersteuning te bieden. Bij kinderen met complexe problematiek is de gezinssituatie vaak ook complex, en het langer volgen en ondersteunen van gezinnen, ook nadat zij met een Vroeghulp-advies op het juiste spoor gezet zijn, heeft grote meerwaarde.

Eenduidige werkwijze

Niet alleen in organisatie en inbedding, maar ook in financiering is momenteel sprake van grote verschillen tussen gemeenten. Zo loopt deze deels via aanbesteding en deels via subsidie, en betaalt de ene gemeente wel en de andere niet voor trajectbegeleiding en/of coördinatie.
Zoals eerder aangegeven komen wij tot de conclusie dat de huidige versnippering Vroeghulp geen recht doet. Er is sprake van terugloop van het aantal aanmeldingen, er ontstaan wachtlijsten, de kwaliteit van de trajectbegeleiding is wisselend en eenduidige communicatie over Vroeghulp is onmogelijk. Het dagelijks bestuur van het Netwerk Vroeghulp ziet geen toekomst in voortzetting van de huidige situatie. De leden van het Netwerk Vroeghulp zijn echter nog steeds doordrongen van de meerwaarde van Vroeghulp. Zij zijn bereid dit te blijven bieden in de regio Zuidoost Brabant, mits de gemeenten instemmen met een eenduidige werkwijze, die recht doet aan de doelstellingen van Vroeghulp.

Vroeghulp moet terug naar de kern: laagdrempelige toeleiding, snelle toegankelijkheid en eenduidige goede trajectbegeleiding door de gemeentelijke teams.

Samenwerking gemeentelijke teams
In de bijlage hebben wij de processtappen van Vroeghulp uitgewerkt, met daarbij ook, nadrukkelijker dan voorheen, de rol van de trajectbegeleiding vanuit de gemeente. Ureninzet en kosten zijn te vinden in de bijlage.
Wij realiseren ons dat de gemeentelijke teams deze taak er niet “zomaar bij kunnen doen” en bieden daarom deskundigheidsbevordering over Vroeghulp aan en een workshop trajectbegeleiding. Dit is onderdeel van de coördinatie van Vroeghulp. Op deze wijze vindt tevens deskundigheidsbevordering van de gemeentelijke teams plaats, specifiek gericht op expertise van het jonge kind.

Kosten per inwoner
De kosten voor het uitvoeren van de trajecten en coördinatie bedragen € 65.944. Hierbij gaan we uit van 75 trajecten per jaar. Vóór 2017 lag het jaarlijks aantal aanmeldingen gemiddeld boven de 100. Zoals beschreven heeft de afgelopen jaren een geleidelijke terugloop van het aantal aanmeldingen plaatsgevonden. In coronatijd is het aantal aanmeldingen verder gedaald. We verwachten echter door de voorgestelde aanpak een opleving van Vroeghulp en hanteren daarom 75 trajecten als basis.

Door deze opzet komt Vroeghulp voor een relatief klein bedrag van ca 8,4 cent per inwoner in alle gemeenten op dezelfde wijze beschikbaar, aanvullend aan de expertise van de gemeentelijke teams. Meer informatie over Vroeghulp voor gemeenten, zie
https://integralevroeghulp.nl/cms/view/57208767/voor-gemeenten

Bijlage 1 kosten per traject en coördinatie

		ureninzet per traject		
	Vraag ouder “Wat is er aan de hand met mijn kind?”	Vroeghulpcoör-dinator (jeugd-arts)	Secretariaat Vroeghulp	Trajecton-dersteuner gemeente
	Aanmelding en vraagverkenning Door ouder of professional (bv. JGZ, huisarts, KDV, school, kinderarts of wijkteam), telefonisch of via website. Vraag wordt doorgeleid naar trajectondersteuner van de gemeente. Trajectondersteuner verkent de vraag telefonisch en toetst bij Vroeghulpcoördinator of dit kind bij Vroeghulp op de juiste plek is. Zo ja, coördinator geeft instructies voor intake Zo nee: coördinator verwijst terug naar gemeentelijk team en/of adviseert direct over vervolgstappen	0,5	0,5	1
	Intake en trajectbegeleiding Trajectondersteuner voert tijdens een huisbezoek uitgebreide verkenning van de problematiek van het kind en/of gezin uit aan de hand van een intake-vragenlijst. Verzamelt samen met ouders tevens informatie bij betrokken professionals rondom het kind, zoals het KDV of een logopedist Coördinator toetst de informatie op volledigheid en bepaalt of bespreking in Vroeghulpteam gewenst is. Zo ja, agendeert voor volgende MDO. Zo nee, zet traject uit (bijvoorbeeld een directe verwijzing of adviesvraag andere zorgverlener). Koppelt dit terug met de medewerker gemeentelijk team	2		5,5
	Multidisciplinair overleg Binnen een maand, gaan deskundigen vanuit de aangesloten leden van het Netwerk Vroeghulp Zuidoost Brabant om tafel met ouders en de trajectondersteuner. De deskundigen leveren ‘om niet’ hun bijdrage.	1	1,5	1
	Advies aan ouders Resultaat is een multidisciplinair adviesplan. De Vroeghulpcoördinator (jeugdarts) maakt direct de eventuele benodigde verwijzing(en) Trajectondersteuner biedt indien nodig nazorg	2,5	1,5	afh van problematiek
	Totaal ureninzet per traject	**5**	**3,5**	**6,5**
	Loonkosten per uur (tarief 2021)*	€95	€36	
	Totale loonkosten Vroeghulp per traject € 601	€475	€126	

*omdat Vroeghulp een product is dat voorheen door JGZ ZuidZorg werd geleverd, is uitgegaan van (geïndexeerde) uurtarieven van deze organisatie vóór de inbesteding. Deze tarieven liggen lager dan die van de GGD.

Coördinatie
Daarnaast is ureninzet t.b.v. coördinatie nodig. Het gaat om de volgende activiteiten:

- Kwaliteitsbewaking. Hieronder valt ook deelname aan landelijke en regionale bijeenkomsten, kennis op peil houden, verantwoording.
- In stand houden van het netwerk
- Gesprekken gemeenten
- Signaleren (oa toegankelijkheid ondersteuning jonge kinderen in de regio)
- Deelname overlegstructuren die betrekking hebben op ontwikkeling van het jonge kind

De coördinatie kost, onafhankelijk van het aantal trajecten, 4 uur per week, 208 uur/jaar wat tegen € 95,-/uur een bedrag van € 19.760 betekent. In het uurbedrag is tevens overhead en PR en Communicatie verwerkt.

De kosten voor Vroeghulp op jaarbasis zijn daarmee:

- bij 75 trajecten 75 x €601 =	€ 45.075
- coordinatie	€ 19.760
TOTAAL prijspeil 2021	€ 64.835
Index 2022 1,71%	€ 1.109
TOTAAL 2022	€ 65.944

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

GGD Brabant-Zuidoost
T.a.v. mevr. H.C.M.H. van Dongen-Lamers
Postbus 8684
5605 KR Eindhoven

uw brief:
uw kenmerk:
ons kenmerk: 21.09887
zaaknummer:
behandeld door: T. Miltenburg
telefoonnummer: 088 497 05 67
bijlage(n):
onderwerp: Begroting 2022 en aanbod Vroeghulp
verzonden:

Geachte mevrouw van Dongen-Lamers,

In uw brief van 15 maart 2021 heeft u onze gemeenteraad gevraagd om een zienswijze op de programmabegroting 2022. In uw brief heeft u onze raad daarnaast gevraagd om een zienswijze op de continuering van het aanbod Vroeghulp.
De raad heeft de programmabegroting 2022 en de notitie over Vroeghulp behandeld in de vergadering van 8 juli 2021. In deze brief leest u de zienswijze van onze raad hierover.

Zienswijze begroting 2022 en aanbod Vroeghulp
De raad van de gemeente Bladel staat achter de ingediende programmabegroting 2022 van de GGD Brabant-Zuidoost.
Daarnaast vraagt de raad aan de GGD om het aanbod Vroeghulp aan ouders/jonge kinderen met complexe problematiek als basistaak te continueren en begin 2024 de effecten van de hernieuwde werkwijze in beeld te brengen zodat een heroverweging plaats kan vinden en een nieuw besluit over het vervolg van Vroeghulp.

Wij realiseren ons dat er op dit moment nog steeds heel veel van de GGD gevraagd wordt. We willen u dan ook graag bedanken voor uw enorme inzet. Wij hebben veel bewondering voor de wijze waarop u alle taken weet te combineren en inspeelt op alle (nieuwe) ontwikkelingen.

Vragen?
Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Neem dan gerust contact op met Tess Miltenburg. Zij is telefonisch bereikbaar via 088 497 05 67 of via e-mail t.miltenburg@bladel.nl.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Bladel,
de griffier, de burgemeester,

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE INWONERS
DATUM 15.06.2021

Gemeente Bladel

Concept programmabegroting 2022 GGD Brabant-Zuidoost

Nummer R21.042

Advies van commissie Inwoners op 15.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als hamerstuk 8.3 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.042, Agendapunt 8.3.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1094
Extern Zaak ID	Z200003424
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	8.4
Omschrijving	R21.065 Aanwijzing lokale publieke media-instelling

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.065b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.065 van burgemeester en wethouders van 11 mei 2021;

gelet op gehoord de beraadslaging in de commissievergadering van 15 juni;

besluit:

1. aan het Commissariaat voor de Media een positief advies uit te brengen met betrekking tot de samenstelling en representativiteit van het pbo van Stichting Streekomroep De Kempen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

21.10754

Nummer : R21.065
Onderwerp : Aanwijzing lokale publieke media-instelling

Aan de raad

Inleiding
Op 22 maart 2021 hebben wij van het Commissariaat voor de Media (hierna het CvdM) de aanvraag tot aanwijzing als lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden ontvangen. Voordat het Commissariaat een beslissing neemt op deze aanvraag, dienen de vier gemeenteraden op grond van artikel 2.61, derde lid van de Mediawet 2008 het Commissariaat te adviseren over de vraag of de media-instelling voldoet aan de eisen die deze wet stelt.

Gezamenlijk advies meerdere gemeenten
De aanvraag van Stichting Streekomroep de Kempen heeft betrekking op meerdere gemeenten, namelijk de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. De gemeenteraden van deze vier gemeenten moeten een gezamenlijk advies uitbrengen. Aan de voorwaarden van een gezamenlijk advies is voldaan als:

- De betrokken gemeenteraden in hun adviezen verwoorden dat zij in aanmerking hebben genomen dat het een aanwijzingsaanvraag betreft voor meerdere gemeenten;
- De adviezen van de gemeenteraden betrekking hebben op een pbo met dezelfde samenstelling;
- De adviezen eensluidend zijn. De adviezen worden geacht eensluidend te zijn als de adviezen van de gemeenteraden over de representativiteit van het pbo overeenstemmen.

Het is niet nodig dat de betrokken gemeenteraden in een gezamenlijke vergadering advies uitbrengen.

Programmabeleidbepalend orgaan (pbo)
De Mediawet 2008 schrijft voor dat lokale omroepen een representatief orgaan hebben dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt. Dit programmabeleidbepalende orgaan (pbo) is, naast het bestuur en de redactie, een afzonderlijk orgaan binnen de omroep. De leden van het pbo vertegenwoordigen elk een stroming binnen de gemeente.
De representativiteit van het pbo komt tot uitdrukking in de samenstelling van dit orgaan. In de Mediawet 2008 staat het begrip representativiteit niet nader omschreven.

Het commissariaat beschrijft echter dat de genoemde hoofdstromingen in de Mediawet 2008 (maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke) kunnen worden onderverdeeld in enkele concrete stromingen, te weten:

- Maatschappelijke zorg en welzijn
- Kunst en cultuur
- Kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag
- Onderwijs en educatie
- Werkgevers
- Werknemers
- Etnische en culturele minderheden
- Sport en recreatie
- Jongeren
- Ouderen
- Agrarische sector

Deze opsomming van het Commissariaat is niet limitatief. Het CvdM beschrijft dat het uiteindelijk aan de gemeenteraad is, door middel van zijn advies aan het CvdM over de

representativiteit van het pbo, die bepaalt welke stromingen voor de lokale gemeenschap van zoveel belang zijn dat zij in ieder geval een stem moeten hebben in het pbo. Lokale publieke media-instellingen zijn verplicht in hun pbo ten minste een vertegenwoordiger van etnische en culturele minderheden op te nemen.
Zoals hierboven beschreven richt de kern van de gemeentelijke advisering zich op de vraag of het orgaan van de media-instelling dat het media-aanbodbeleid (pbo) bepaalt een zodanige samenstelling heeft dat het representatief is voor de belangrijkste in de gemeente voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen.

Het is van belang hierbij te vermelden dat alleen de stromingen getoetst worden en niet de inhoud. Dit is voorbehouden aan het CvdM.

Wettelijk kader
Mediawet 2008.

Beoogd effect
Een representatieve pbo voor Stichting Streekomroep De Kempen.

Argumenten
1.1 De streekomroep is een stichting met volledige rechtsbevoegdheid.
Om in aanmerking te komen voor een zendmachtiging dient men op grond van de Mediawet een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid te zijn. Uit de statuten en inschrijving van de Kamer van Koophandel blijkt dat Stichting Streekomroep de Kempen een rechtspersoon is naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid.

1.2 Op grond van de Mediawet dient de stichting zich ten doel te stellen op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren.
Uit de statuten blijkt dat de stichting op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uitvoert door een media-aanbod te verzorgen dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente(n) leven. Met lokaal niveau worden de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden bedoeld. De Streekomroep heeft in artikel 3 van haar statuten dit doel expliciet opgenomen. Toetsing op inhoud wordt uitgevoerd door het CvdM.

1.3 De aanwezigheid van een pbo en de taken van het pbo zijn vastgelegd in de statuten.
Op grond van de Mediawet dient de aanvrager volgens de statuten een orgaan te hebben dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt. In de statuten van Stichting Streekomroep De Kempen is dit opgenomen (artikel 10).

1.4 De samenstelling van het pbo achten wij representatief.
De stichting heeft naast een voorzitter en een lid op persoonlijke titel de volgende stromingen opgenomen in haar pbo: Maatschappelijke Zorg en Welzijn, Kunst en Cultuur, Onderwijs & Educatie, etnische en culturele minderheden en Natuur. Ons inziens zijn hiermee de belangrijkste stromingen uit de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden vertegenwoordigd in het pbo.

Kanttekeningen
Niet van toepassing. Er zijn geen andere omroepen die een aanvraag hebben ingediend.

Financiën
De 4 participerende gemeenten kennen hetzelfde bedrag per huishouden toe. Dit is opgenomen in het subsidieprogramma.

Communicatie
Het besluit per gemeente wordt door de afzonderlijke gemeenten bekend gemaakt bij het CvdM en de Streekomroep.

Uitvoering
De vier gemeenteraden wordt verzocht om binnen 18 weken na ontvangst van het verzoek van het CvdM haar advies uit te brengen, dat wil zeggen voor 21 juli 2021.

Het Commissariaat neemt een besluit nadat alle vier de betrokken gemeenteraden geadviseerd hebben over de vraag of de aanvrager voldoet aan de eisen die de Mediawet 2008 stelt.

Bladel, 11 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit “Aanwijzing lokale publieke Media-instelling” [21.10761]
02. Brief Commissariaat voor de Media inzake aanwijzing lokale publieke media-instelling [21.S004293]
03. Aanvraag aanwijzing lokale publieke media-instelling van Stichting Streekomroep De Kempen [21.S004292]
04. Huishoudelijk Reglement Stichting Streekomroep De Kempen [21.S004294]
05. Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel Stichting Streekomroep De Kempen [21.S004291]
06. Redactiestatuut Stichting Streekomroep De Kempen [21.S004289]
07. Statuten(wijziging) Stichting Streekomroep De Kempen [21.S004290]
08. Aanvraag aanwijzing lokale publieke media-instelling incl. ledenoverzicht [21.13331]

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.10761

Ontwerp-raadsbesluit

21.10761

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.065 van burgemeester en wethouders van 11 mei 2021;

gelet op gehoord de beraadslaging in de commissievergadering van 15 juni;

besluit:

1. aan het Commissariaat voor de Media een positief advies uit te brengen met betrekking tot de samenstelling en representativiteit van het pbo van Stichting Streekomroep De Kempen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

Hoge Naarderweg 78 IIIII 1217 AH Hilversum IIIII
Postbus 1426 IIIII 1200 BK Hilversum IIIII cvdm@cvdm.nl IIIII www.cvdm.nl IIIII
T 035 773 77 00 IIIII F 035 773 77 99 IIIII

Stichting Streekomroep de Kempen
T.a.v. het bestuur
Postbus 101
5527 ZJ HAPERT

Per e-mail: beeldkrant@kempentv.nl

Datum	Onderwerp		
7 september 2020	Herinnering verlopen aanwijzing		
Uw kenmerk	**Ons kenmerk**	**Contactpersoon**	**Doorkiesnummer**
-	857587 / 861437	Michiel Willemsen	035 773 77 00

Geacht bestuur,

Bij besluit van 16 augustus 2016 heeft het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat) uw instelling voor vijf jaar aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de verzorging van de publieke mediadiensten in de gemeenten Bladel, Eersel, Bergeijk en Reusel-De Mierden. Deze periode van vijf jaar is ingegaan op 16 augustus 2016 en eindigt op 16 augustus 2021.

Termijn indienen aanvraag
Artikel 7 van de Mediaregeling 2008 bepaalt dat een aangewezen lokale publieke media-instelling, die in aanmerking wil komen voor een aanwijzing in een aansluitende periode, uiterlijk zes maanden vóór het einde van de lopende aanwijzingsperiode, een nieuwe aanvraag bij het Commissariaat moet indienen. Dit betekent dat het Commissariaat uw aanvraag vóór 16 februari 2021 moet ontvangen. Mocht u niet meer in aanmerking willen komen voor aanwijzing als lokale publieke media-instelling, dan verzoeken wij u ons dit zo spoedig mogelijk mee te delen.

Waar kan ik informatie terugvinden over de procedure?
Op de website van het Commissariaat https://www.cvdm.nl/toestemmingen/lokale-omroep-beginnen vindt u informatie over de procedure en leest waar uw aanvraag aan moet voldoen. Ook treft u daar het formulier aan waarmee u een aanvraag kunt indienen.

Agentschap Telecom
Voor de goede orde wijzen wij erop dat het Ministerie van Economische Zaken, Agentschap Telecom (AT), de termijn van de door het Agentschap te verlenen vergunning voor het gebruik van een etherfrequentie vaststelt op de geldigheidsduur van ons aanwijzingsbesluit. Dit betekent dat uw instelling de kans loopt de uitzendingen via de ether per 16 augustus 2021 te moeten staken indien wij uw aanvraag niet tijdig ontvangen. Met ingang van die datum kan AT namelijk zijn vergunning intrekken als er geen geldig besluit van het Commissariaat aan ten grondslag kan worden gelegd. Het is daarom voor u van belang de bovengenoemde termijn van zes maanden niet te overschrijden.

Contactpersoon Commissariaat
Mochten er nog vragen zijn dan kunt u contact opnemen met de behandelaar van dit dossier, de heer Willemsen. Hij is op werkdagen tussen 11:00 en 12:00 uur telefonisch bereikbaar via het bovenstaande telefoonnummer of via e-mail: aanwijzing@cvdm.nl.

Wij stellen het op prijs als u bij uw reactie het bovengenoemde kenmerk vermeldt.

Hoogachtend,
COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA,

mr. Margreet Verhoef
Afdelingsmanager Onderzoek & Toegang

Aan: Commissariaat voor de Media
Postbus 1426
1200 BK Hilversum,

Onderwerp: Aanvraag aanwijzing lokale publieke media instelling.
Uw kenmerk: 857587/861437
Uw Brief d.d. 7 september 2020

Hapert 6 februari 2021,

Geacht Commissariaat,

In Uw bovengenoemde brief en de bijgevoegde toelichting deelt U ons (Stichting Streekomroep De Kempen (SdK)) mede dat het Commissariaat voor de Media (CvdM) aan onze omroepinstelling de lokale zendtijd heeft toegewezen voor de Gemeenten Bladel, Eersel, Reusel De Mierden en Bergeijk van 16 augustus 2016 tot 16 augustus 2021en dat 6 maanden van te voren een nieuwe aanvraag moet worden ingediend.

Gaarne willen wij hierbij als SdK voor zowel de Radio (KempenFM) als de TV (KempenTV) opnieuw voor aanwijzing van zendtijd in aanmerking komen.

Naam lokale omroep:	Stichting Streekomroep de Kempen
Postadres:	Postbus 101, 5527 ZJ Hapert.
Studioadres:	Alexanderhof 7, 5527 EH Hapert (gemeenschapshuis den Tref).
Contactpersoon:	Eric Meijer, secretaris van genoemde stichting Giel Menting, voorzitter.

Algemeen: SdK verzorgt al sinds 1996 uitzendingen voor lokale radio en tv in de Gemeenten Bladel, Eersel, Reusel-De Mierden en Bergeijk. Zie voor informatie ook: www.kempenfm.nl en www.kempentv.nl . Dit naar tevredenheid van de luisteraars en kijkers en in goede afstemming met genoemde gemeenten.
SdK bestaat uit een bestuur, PBO en ongeveer 10 vrijwilligers voor de radio en 23 voor de tv.

Zie hierbij een lijst van documenten noodzakelijk voor de aanvraag in de bijlagen (deels in het zip formaat vanwege de grote omvang van bestanden).

Nr	Omschrijving	Naam bijlage
1	Brief CdvM ivm aanvraag	*comm vd media aanvraag lokale omroep SdK 2020-09-07.pdf*
2	Aanvraag formulier	*aanvraagformulier-lpmi SdK 2021-01-28.pdf*
3	Uittreksel inschrijving KvK	*KvK uittreksel Sdk 2021-01-01.pdf*
4	Samenstelling PBO zie	*aanvraagformulier-lpmi SdK 2021-01-28.pdf*
5	Notarieel vastgestelde statuten (is idem laatste wijziging)	*SdK Statuten 2016-01-20.pdf*
6	Redactiestatuut	*Redactiestatuut SdK 2021.pdf*
7	Huishoudelijk reglement	*Huish reglement SdK 2021.pdf*
8	Overeenkomst(en)	*SdK hernieuwen licentie 2021 stukken.zip*

Wij veronderstellen hiermee voldaan te hebben aan alle eisen voor de aanvraag.

Graag zouden wij vóór 16 augustus 2021opnieuw een aanwijzing als lokale publieke media instelling ontvangen.

Mochten er nog vragen of opmerkingen zijn, horen we die graag.

Met vriendelijke groet,

Stichting Streekomroep de Kempen,

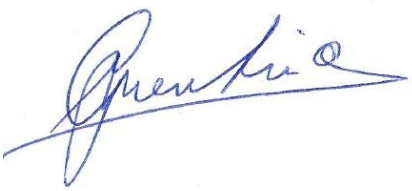

M.G. Menting ,

SdK, voorzitter.

HUISHOUDELIJK REGLEMENT Streekomroep de Kempen

ARTIKEL 1: VERANTWOORDING
Dit huishoudelijk reglement is samengesteld op grond van artikel 17 van de statuten van de streekomroep.

ARTIKEL 2: BESLUITVORMING
Tenzij in de statuten of in dit reglement anders is bepaald, geschiedt de besluitvorming van de organen van de streekomroep in overeenstemming met de statuten.

ARTIKEL 3:
1. Ter uitvoering van de statuten is het bestuur gehouden ervoor te zorgen, dat de zendtijdverdeling en de daarop geplande programmering voor aanvang van het werkjaar zover gereed zijn, dat goed inzicht kan worden verkregen in de activiteiten van de streekomroep zodat de continuïteit van het uitvoerende werk gewaarborgd wordt.
2. Het bestuur kan zich voor de uitvoering van de activiteiten van de streekomroep, voortkomende uit de doelstellingen, laten bijstaan door vrijwillige medewerkers, belast met specifieke onderdelen van activiteiten, waarvoor specifieke deskundigheid vereist is. Plaats en taakstelling van vrijwilligers worden geregeld in het programmastatuut. Zie ook art. 9 en13 van de statuten: medewerkers in vaste dienst; MusicBiz.)

ARTIKEL 4: DE ORGANEN
1. De organen van de streekomroep zijn de volgende:
   Het Programma Beleidsbepalend Orgaan = PBO
   Het Stichtingsbestuur = SB
   Een Radiosectie
   Een TVsectie
2. Het SB en het PBO regelen hun vergaderfrequentie volgens de in de statuten vastgelegde procedure. Zie ook artikel 10 van dit reglement.
3. Van alle vergaderingen worden notulen en/of een besluitenlijst opgesteld voorzien van een uitgiftedatum. Deze notulen en/of besluitenlijst dienen, ter vaststelling, te worden getekend door de voorzitter en secretaris van enig orgaan en worden ter hand gesteld van de secretaris van het stichtingsbestuur, welke het beheer over het archief van de stichting voort.
4. Het SB verzorgt de contacten met de radio/respectievelijk tv-sectie. Er zal een contactpersoon vanuit het bestuur worden benoemd om de communicatie zo effectief mogelijk te laten verlopen.
5. Regelmatig en naar behoefte zullen besprekingen worden georganiseerd tussen het SB en een vertegenwoordiging van respectievelijk de radio/tv-sectie

ARTIKEL 5: HET BESTUUR
1. De taken van het bestuur van de lokale omroep (zie statuten) worden op zodanige wijze onder de bestuursleden verdeeld, dat een optimale functionering gewaarborgd is. Het bestuur moet een beleidsvoorbereidend orgaan zijn. Controle en goedkeuring van het programmabeleid moeten door het PBO gebeuren.
2. De voorzitter is primair verantwoordelijk voor de kontakten naar buiten toe, waaronder met name moet worden verstaan: kontakten met overheden en pers.
3. Het bestuur is verantwoordelijk voor het op een goede wijze functioneren van de Stichting. Zij volgt de hiervoor de door het Commissariaat van de Media opgestelde heldere en eenduidige spelregels.
4. In het op te stellen algemene beleidsplan, dat jaarlijks dient te worden aangepast, komen in ieder geval de volgende onderwerpen aan de orde:
   -Programmabeleid : het bestuur draagt zorg voor het op een verantwoorde wijze uitvoeren van het beleid zoals dat door het PBO is vastgesteld
   - Huisvesting en techniek
   - Personeel
   - Organisatie
   - Financiën
5. Er wordt per onderwerp aangegeven wat de stand van zaken is, wat de beleidsvoornemens voor het nieuwe jaar zijn en welke beslispunten aan het PBO dienen te worden voorgelegd.
6. Voor sommige onderwerpen kan het bestuur instructies opstellen. Het betreft hier nadere spelregels met betrekking tot procedures en activiteiten die verricht moeten worden.

ARTIKEL 6: BESTUURSSAMENSTELLING

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 5 van de statuten zullen aspirantbestuursleden, alvorens te worden voorgedragen en benoemd, een periode als kandidaat-bestuurslid doormaken, gedurende een periode van maximaal twee achtereenvolgende vergaderingen van het bestuur.
2. Kandidaat-bestuursleden zijn gerechtigd de bestuursvergaderingen bij te wonen en van de agenda en vergaderstukken kennis te nemen, tenzij het bestuur anders beslist.
3. Tijdens de periode van kandidaat-bestuurslidmaatschap hebben de kandidaat-bestuursleden geen stemrecht, evenmin kunnen zij zich naar buiten als bestuurslid presenteren.
4. Alvorens tot benoeming benoeming wordt overgegaan zullen kandidaat-bestuursleden zich akkoord verklaren, waaronder wordt verstaan, dat zij zich stellen achter de doelstelling van de streekomroep en zich conformeren aan statuten en huishoudelijk reglement; dit akkoord zal vastgelegd worden in de statuten.

ARTIKEL 7: HET BESTUUR EN BESTUURSCOMMISSIES

Het SB kan commissies instellen (zie ook statuten). Bij het instellen van een commissie zal worden aangegeven:
- de samenstelling;
- de taakomschrijving;
- het mandaat om beslissingen te nemen;
- de zittingsduur.

ARTIKEL 8: ADMINISTRATIE en SECRETARIAAT

1. De administratie, hieronder valt eveneens het ophalen en afhandelen van post, van de streekomroep staat voor de niet financiële aangelegenheden onder verantwoordelijkheid van de secretaris. Brieven namens de streekomroep, voor zover geen betrekking hebbend op financiële aangelegenheden worden ondertekend door de secretaris.
2. Brieven welke betrekking hebben op financiële regelingen of zaken (waaronder commercie) worden behandeld door de penningmeester. Deze brieven moeten door het SB gesanctioneerd worden.

ARTIKEL 9: FINANCIELE REGELINGEN / COMMERCIE.

1. De penningmeester voert de financiële administratie. Hij is tegenover het bestuur verantwoording verschuldigd voor de financiële en commerciële huishouding van de streekomroep.
2. Het acquisitiebeleid wordt door het bestuur gevoerd.
3. Begrotingen en jaarrekeningen zullen door de penningmeester worden opgesteld. Het jaarlijks opgestelde financiële jaarverslag zal bij het Commissariaat voor de Media ingediend worden voor juni van elk jaar.
4. Ten behoeve van een goed beheer van de liquide middelen zullen ontvangsten en betalingen zoveel als mogelijk via telebankieren worden gerealiseerd; genoemde rekeningen zullen ten name staan van de streekomroep. Kasopnames welke de €.500.00 te boven gaat zullen moeten worden geautoriseerd door het bestuur.
5. De penningmeester is verplicht te allen tijde inzage te geven in de financiële boekhouding.
6. Tijdens de vergaderingen van het bestuur geeft de penningmeester volgens de agenda inzicht in de lopende gang van zaken, de financiën betreffende, met inbegrip van een recent en gedateerd (kas)overzicht.
7. Door anderen ten behoeve van de streekomroep ontvangen gelden dienen terstond aan de penningmeester te worden afgedragen.
8. De financiële bijdragen, zoals donaties, programmabijdragen ed. worden door de penningmeester geïnd.
9. Financiële bijdragen aan de streekomroep worden voor wat betreft de hoogte en frequentie van betaling jaarlijks vastgesteld door het bestuur.
10. Verzoeken om subsidie worden door het stichtingsbestuur goedgekeurd en door de secretaris aan de daarvoor in aanmerking komende instanties en/of personen verzonden.
11. Uitgaven van de streekomroep kunnen worden verricht door de penningmeester binnen het kader van de door het bestuur goedgekeurde begroting(en) en procedures. Indien te eniger tijd tijdens de looptijd van de begroting blijkt, dat het totale uitgavenbedrag de begroting met meer dan 5% zal overschrijden, dan dient dit direct na bekend wording hiervan ter kennis van het bestuur te worden gebracht.
12. Onkosten gemaakt door bestuursleden in het kader van werkzaamheden verricht voor de omroep komen in aanmerking voor vergoeding.
13. De penningmeester draagt zorg voor vaststelling door het bestuur van een financieel reglement.
14. Medewerkers van de streekomroep hebben geen recht op een vergoeding voor reiskosten, mits dit vooraf overeengekomen is met het bestuur.

ARTIKEL 10: SAMENSTELLING PROGRAMMA BELEIDBEPALEND ORGAAN

Zie statuten.

ARTIKEL 11: WERKWIJZE PROGRAMMA BELEIDBEPALEND ORGAAN

1. Nadat het PBO, de visie die door het SB ontwikkeld en vastgelegd is in een beleidsnotitie, wordt deze getoetst ten aanzien van haar eigen takenpakket.
2. De door de programmaleiding voorgestelde programmering dient voorgelegd te worden aan het PBO.

Na toetsing aan de uitgangspunten dient deze in een besluit vastgelegd te worden volgens in de statuten vastgestelde regels.

3. In geval van verschil van mening tussen het SB en het PBO over de door de programmaleiding vastgestelde programmering zal op zo kort mogelijke termijn overleg dienen plaats te vinden. Dit overleg dient te leiden tot een voor beide organen bevredigende oplossing van enig geschil en zonder dat dit de continuïteit van het uitvoerende werk belemmert.
4. Het PBO brengt jaarlijks een verslag uit aan het bestuur, waarin zij haar oordeel geeft over de gevolgde werkwijze, zowel als haar visie over de representativiteit van de programmering. In dit verslag komen ook de kwaliteit van de uitzendingen, zowel als aanbevelingen voor het volgend jaar aan de orde.
   Het bestuur is gerechtigd de gegevens uit dit verslag te gebruiken voor het jaarverslag.
5. De vergaderingen van het PBO worden bijeengeroepen door de voorzitter in overleg met de secretaris. Zij stellen de agenda, plaats en tijd vast. Oproepen tot een vergadering dienen tenminste 10 dagen voor de vastgestelde vergaderdatum schriftelijk te geschieden, voorzien van een agenda.
6. Het PBO vergadert zo dikwijls zij dit nodig acht. In principe echter minimaal vier keer per jaar.
7. Taken en bevoegdheden van het PBO staan vermeld in de statuten. De vergaderingen van het PBO zijn niet openbaar. De genomen besluiten zijn wel openbaar.

ARTIKEL 12: GEBOUWEN, STUDIO`S en APPARATUUR

Het bestuur beheert de gebouwen, studioruimten en apparatuur voor zover zij deze door middel van koop, huurovereenkomsten of anderszins voor het uitoefenen van haar activiteiten van node acht. Medewerkers dienen het gedragsreglement van de verhuurder te respecteren.

ARTIKEL 13: AANSPRAKELIJKHEID

1. Het bestuur van de streekomroep stelt zich op generlei wijze aansprakelijk voor de schade in welke vorm dan ook geleden door vrijwillige medewerkers, leden van het PBO, de redactieraad en andere organen van de streekomroep en de gebruikers binnen de door haar beheerde gebouwen, ruimten, studio's, terreinen ed. Een ieder die moedwillig of door nalatigheid schade aan materiaal en/of eigendommen van de stichting aanricht dan wel aan materialen die door de stichting worden gebruikt maar die niet eigendom van de stichting zijn (materialen die de stichting in bruikleen of anderszins onder zich heeft), is verplicht de schade te vergoeden en wel binnen 4 weken nadat schriftelijk kennis is gegeven van het bedrag van de schade.

Artikel 13.1 Huishouding

1. Ga als een goed 'huisvader' met de aanwezige spullen, apparatuur en ruimten om.
2. Mocht er toch onverhoopt iets defect raken tijdens normale werkzaamheden, dan dient dit gemeld te worden aan de programmaleiding. Niet om de schade te verhalen, maar om z.s.m. de reparatie in gang te zetten. Het niet melden van een defect wordt te allen tijde aangemerkt als opzettelijke vernieling.
3. Komen de reguliere uitzendingen in het geding of kan de continuïteit niet meer gewaarborgd worden ten gevolge van een defect, dan dient onmiddellijk de programmaleiding gewaarschuwd te worden.
   Bij afwezigheid, moet er een ander bestuurslid gecontacteerd worden, zodat actie ondernomen kan worden
4. Alles wat in de beschikbare ruimten aanwezig is, is eigendom van de streekomroep. Het lenen of uitlenen aan derden van deze eigendommen voor privédoeleinden zonder overleg met de programma-leiding zal aangemerkt worden als diefstal.
5. De zendmast is eigendom van de omroep. Zonder uitdrukkelijke toestemming van de programmaleiding mag het terrein waarop de mast staat niet betreden worden en mogen er geen werkzaamheden in/aan de mast noch aan de installatie eigendom van providers of van de omroep verricht worden.
6. Wanneer men voor werk alleen in het pand aanwezig is, dient de buitendeur op slot te zijn. Laat de sleutel
7. niet in het slot steken, want dan kunnen andere sleutelhouders er niet in. Iedere sleutelhouder is voor het gebruik verantwoordelijk voor het gebruik. De sleutel mag niet uitgeleend worden. Bij sleutelverlies of ontvreemding dient onmiddellijk de programmaleiding ingelicht te worden. Na beëindiging van de samenwerking met de lokale omroep dient de sleutel ingeleverd te worden.
8. De medewerker verplicht zich de gebruikte ruimte weer in opgeruimde staat achter te laten, inclusief het schoonmaken van de gebruikte ruimten en gebruikte materialen resp. apparatuur. Dit voorkomt dat steeds dezelfde personen de rommel van anderen op moeten ruimen.
9. Het is de medewerkers verboden om voor of tijdens de uitoefening van hun werkzaamheden alcohol-houdende dranken of andere geestverruimende middelen te gebruiken.
10. Let altijd op voor brandgevaar. Er zijn in de benedengang van het pand twee brandblussers aanwezig. De gebruiksaanwijzing staat op de apparaten. De blussers zijn ook geschikt voor het blussen van elektronische apparatuur.
11. Bij het verlaten van het pand, dient goed gelet te worden op onder andere de volgende punten:
    - Zijn alle apparaten uit? (behalve uitzendstraat. Zijn alle lichten uit?
    - Ligt er geen rommel op de tafels, bureaus of op de grond? Zijn alle gebruikte asbakken in de keuken gezet? Is de afwas gedaan?

- Zijn de deuren afgesloten?

12. Beantwoorden van de telefoon; het is het eerste interactieve contact wat de beller met ons heeft en dus moeten we een goede indruk maken. Degene die opneemt is op dat moment het visitekaartje van de omroep.
13. Neem naam en telefoonnummer van de beller op en zeg dat hij of zij wordt teruggebeld. Wanneer er haast bij is, probeer dan zelf de betreffende persoon te bereiken. Lukt dat niet, leg dan de notitie neer in het postvakje van de betreffende persoon.
14. Geef nooit privételefoonnummers van medewerkers aan derden door.
15. Vertegenwoordigers van de pers, journalisten en/of verslaggevers en fotografen worden in principe zonder overleg met de leiding niet toegelaten. Wanneer zo iemand zich aandient, dient de aanwezige medewerker contact op te nemen met de leiding. Het is niet toegestaan door medewerkers om eigenhandig persberichten naar buiten te brengen of interviews af te geven. Bovendien is het niet toegestaan om commentaar te geven aan vertegenwoordigers van de pers. Schakel daar altijd de leiding voor in.
16. Het is niet toegestaan voor medewerkers om een aankoop te doen of afspraken te maken op rekening van de lokale omroep. Dit is slechts mogelijk met toestemming vooraf van het bestuur en met gespecificeerde bon.

ARTIKEL 14: VRIJWILLIGE MEDEWERKERS

Algemeen

1. Met vrijwillige medewerkers welke met een specifieke op deskundigheid gebaseerde taak zijn belast, wordt een medewerkerovereenkomst aangegaan, al dan niet voor een bepaalde tijd.
2 De overeenkomst bevat minstens de volgende onderdelen:
   * De duur van de overeenkomst
   * De functie/taakomschrijving
   * Eventuele financiële regelingen
   * Uitzonderingsbepalingen
3. Met vrijwilligers wordt geen overeenkomst gesloten in de zin van de arbeidswetgeving, ook niet indien deze vrijwilligers voor hun werkzaamheden een vergoeding ontvangen.
4. De vrijwillige medewerker ontvangt een exemplaar van de medewerkerovereenkomst, de statuten en het huishoudelijk reglement van de lokale omroep en dient de doelstelling van de omroep te onderschrijven.

ARTIKEL 15: DE GESCHILLENCOMMISSIE

1. Persoonlijke problemen, meningsverschillen e.d. worden in eerste instantie besproken met de naast hogere functionaris. Leidt dat niet tot het gewenste resultaat dan kan het probleem worden voorgelegd aan de het hoofd van de programmastaf die zich daarbij kan laten ondersteunen door een bestuurslid.
2. Bij een of meerdere geschillen tussen bestuur en medewerkers en bij geschillen tussen medewerkers onderling kan een onpartijdige commissie op verzoek van een der partijen worden ingesteld.
3. De commissie bestaat uit drie leden: één lid aangewezen door ieder der partijen en één door deze twee commissieleden gezamenlijk aangetrokken onpartijdige voorzitter. De commissie neemt binnen vier weken nadat zij is samengesteld een beslissing. De commissie heeft de bevoegdheid beide partijen te horen.
4. Het advies van de commissie is bindend en wordt schriftelijk uitgebracht aan de partijen. Indien het een Het bestuur wordt schriftelijk in kennis gesteld van het advies van de commissie.
2. Indien uitingen naar buiten toe dergelijke geschillen schade toebrengen aan de omroep volgt ontslag en kunnen eventuele juridische stappen worden ondernomen ten einde een schadevergoeding te eisen.
6. De hoofden kunnen iemand op non-actief stellen, het hoofd programmering kan iemand ontslag aanzeggen en dit ter bekrachtiging voorleggen aan het bestuur.

ARTIKEL 16: MEDEWERKERSBIJEENKOMST

Er vindt minimaal 6 maal per jaar een bijeenkomst plaats van medewerkers. Het bestuur draagt er zorg voor om een of meer afgevaardigden aanwezig te laten zijn. De bijeenkomst wordt voorgezeten door de het hoofd van de programmastaf of bij afwezigheid de programmaleider

.

ARTIKEL 17: WIJZIGING van het HUISHOUDELIJK REGLEMENT

1. Herziening van dit huishoudelijk reglement kan op elk tijdstip in overweging worden genomen.
2. Voorstellen tot wijziging van dit reglement worden ingebracht in de vergadering van het stichtingsbestuur.
3. Indien de voorgestelde wijzigingen zich niet verzetten tegen wettelijke bepalingen, bepalingen in de statuten en/of andere bepalingen in dit reglement zal het voorstel tot wijziging op de agenda van de eerst volgende bestuursvergadering worden geplaatst.
4. Een besluit tot wijziging van het huishoudelijk reglement behoeft tenminste tweederde van het aantal uitgebrachte geldige stemmen.

ARTIKEL 18: SLOTBEPALING

In al die gevallen, waarin dit reglement en/of statuten niet voorzien, beslist het bestuur.

KVK

Uittreksel Handelsregister
Kamer van Koophandel®

KvK-nummer 17092955

Rechtspersoon

RSIN	804604939
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Stichting Streekomroep de Kempen
Statutaire zetel	Hapert (Gemeente Bladel)
Bezoekadres	Alexanderhof 7, 5527EH Hapert
Postadres	Postbus 101, 5527ZJ Hapert
Datum akte van oprichting	15-03-1996
Datum akte laatste statutenwijziging	20-01-2016
Activiteiten	SBI-code: 77399 - Verhuur en lease van overige machines en werktuigen en van overige goederen (geen automaten) Uitzenden van omroepprogramma's

Onderneming

Handelsnaam	Kempen FM en Kempen TV
Startdatum onderneming	15-03-1996
Activiteiten	SBI-code: 6010 - Radio-omroepen SBI-code: 6020 - Televisie-omroepen
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000002144808
Handelsnaam	Kempen FM en Kempen TV
Bezoekadres	Alexanderhof 7, 5527EH Hapert
Postadres	Postbus 101, 5527ZJ Hapert
Telefoonnummer	0497383682
Datum vestiging	15-03-1996
Activiteiten	SBI-code: 6010 - Radio-omroepen SBI-code: 6020 - Televisie-omroepen Uitzenden van omroepprogramma's
Werkzame personen	0

Bestuurders

Naam	Menting, Michaël Gerardus
Geboortedatum	10-05-1955

WAARMERK
KAMER VAN KOOPHANDEL

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een elektronische zegel en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe Reader kunt u de elektronische zegel bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de elektronische zegel verifieerbaar blijft.

2021-01-28 19:51:24

KVK

Uittreksel Handelsregister
Kamer van Koophandel®

KvK-nummer 17092955

Datum in functie	31-05-2007
Titel	Voorzitter
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd
Aanvang (huidige) bevoegdheid	21-01-2015
Naam	Meijer, Eric Paul
Geboortedatum	24-08-1959
Datum in functie	21-01-2015 (datum registratie: 08-04-2015)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Uittreksel is vervaardigd op 28-01-2021 om 19.51 uur.

WAARMERK
KAMER VAN KOOPHANDEL

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een elektronische zegel en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe Reader kunt u de elektronische zegel bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de elektronische zegel verifieerbaar blijft.

2021-01-28 19:51:24

Redactiestatuut Streekomroep de Kempen.

Doelstelling lokale publieke media-instelling
Artikel 1
De lokale publieke media-instelling (hierna: lokale omroep) stelt zich volgens de statuten uitsluitend of hoofdzakelijk ten doel het op lokaal niveau uitvoeren van de publieke media-opdracht door het verzorgen van media-aanbod dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in het verzorgingsgebied waarop de instelling zich richt leven, en het verrichten van alle activiteiten die nodig zijn om daarmee een publieke taak te vervullen.

Beginselverklaring
Artikel 2
1. De uitgangspunten die betrekking hebben op het samenstellen van het omroepprogramma/media-aanbod van de lokale omroep zijn neergelegd in de Mediawet, in de statuten van die instelling, in het door het programmabeleid bepalend orgaan (pbo) vastgestelde programmabeleid en in de door de lokale omroep vastgestelde regelingen. De hoofdredacteur en de programmastaf zijn aan deze uitgangspunten gebonden. De desbetreffende stukken worden geacht bij hen bekend te zijn.
2. Dit redactiestatuut beoogt de programmamedewerkers waarborgen te bieden voor het onafhankelijk uitoefenen van de uit het redactiestatuut voortvloeiende taken, zonder rechtstreekse beïnvloeding door of van wie dan ook anders dan op de wijze als in dit redactiestatuut is voorzien.
3. Deze onafhankelijke taakuitoefening houdt in dat de programmamedewerkers bij de samenstelling van het omroepprogramma/media-aanbod:
- zonder vooroordelen te werk gaan en streven naar een zo nauwgezet mogelijke weergave van de werkelijkheid;
- de informatievoorziening en de uitwisseling van verschillende meningen voorop stellen;
- zorgvuldige verificatie betrachten van hetgeen zij voornemens zijn te publiceren;
- een zo herkenbaar mogelijk onderscheid maken tussen feiten, analyses en meningen;
- betrokkenen de gelegenheid geven tot hoor en wederhoor in die zin dat zij een eerlijke kans krijgen, in tijd en in informatie, om te reageren;
- zich niet dienstbaar maken aan winst van derden, sluikreclame weren en zich terughoudend opstellen tegenover sponsoractiviteiten;
- geen (neven)activiteiten verrichten die met hun onafhankelijke taakuitvoering strijdig zijn.

Bevoegdheden/verplichtingen betrokken organen
De lokale omroep
Artikel 3
Het bestuur van de lokale omroep is verantwoordelijk voor de vorm en de inhoud van het door de lokale omroep verzorgde omroepprogramma/media-aanbod. De samenstelling van het omroepprogramma/media-aanbod is opgedragen aan de hoofdredacteur met inachtneming van het door het pbo vastgestelde programmabeleid. Het bestuur van de lokale omroep oefent achteraf en met terughoudendheid toezicht uit op de naleving van de statuten, de naleving van het door het pbo vastgestelde programmabeleid en de naleving van de uit de statuten en het programmabeleid voortvloeiende regelingen.
De programmamedewerker
Artikel 4
De programmamedewerker is de medewerker van de lokale omroep die is belast met werkzaamheden in het kader van de samenstelling van het omroepprogramma/media-aanbod, voor zover deze een arbeidscontract of medewerker-overeenkomst heeft gesloten. Uitgangspunten voor het beleid bij benoeming, schorsing of ontslag van de programmamedewerker is vastgelegd in door het bestuur en de hoofdredacteur opgestelde regelingen.

De hoofdredacteur
Artikel 5
De hoofdredacteur is degene aan wie op grond van het bepaalde in de statuten de samenstelling van het omroepprogramma/media-aanbod van de lokale omroep is opgedragen. Uitgangspunten voor het beleid bij benoeming, schorsing of ontslag van de hoofdredacteur zijn vastgelegd in de statuten van de lokale omroep.
Artikel 6
1. Bij voorziening in een vacature voor de functie van hoofdredacteur wordt, met inachtneming van hetgeen hierover is opgenomen in de statuten, door het bestuur een sollicitatie- en selectiecommissie ingesteld.
2. In de sollicitatie- en selectiecommissie hebben zitting:
- twee leden van het PBO;
- twee leden van het bestuur, waaronder het bestuurslid belast met het personeelsbeleid;
- een lid, aangewezen door de redactieraad.

3. Het bestuurslid belast met het personeelsbeleid zit de vergaderingen van de sollicitatie- en selectiecommissie voor.
4. De sollicitatie- en selectiecommissie stelt een voordracht op en legt deze, vergezeld van een verslag van haar werkzaamheden, voor aan het bestuur.
Artikel 7
1. De hoofdredacteur kan worden ontslagen overeenkomstig de betreffende bepalingen in de statuten van de lokale omroep.
2. De redactieraad is bevoegd een voorstel tot ontslag of schorsing van de hoofdredacteur in te dienen bij het bestuur. Een dergelijk voorstel vereist de instemming van twee-derde van de leden van de redactieraad.
Artikel 8
1. De hoofdredacteur is verantwoordelijk voor de samenstelling van het omroepprogramma/media-aanbod van de lokale omroep, waaronder begrepen:
- hij/zij is met betrekking tot het omroepprogramma/media-aanbod verantwoordelijk voor de naleving van statuten, programmabeleid en regelingen;
- hij/zij draagt binnen dit kader de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het omroepprogramma/media-aanbod;
- hij/zij heeft de dagelijkse leiding over de programmastaf;
- hij/zij bepaalt de inzet van menskracht en budget en bindt hieraan eventueel nadere instructies.

2. De hoofdredacteur woont de vergaderingen van het bestuur bij. Hij/zij heeft bij die gelegenheid een adviserende stem.
De programmastaf
Artikel 9
1. De gezamenlijke programmamedewerkers vormen de programmastaf.
2. De programmastaf kiest periodiek uit zijn midden een afvaardiging voor de redactieraad, zodanig dat deze een afspiegeling vormt van de diverse bij de samenstelling van het omroepprogramma/media-aanbod betrokken geledingen van de programmastaf.
3. De programmastaf vergadert tenminste éénmaal per jaar. Voorts vergadert hij telkenmale wanneer de hoofdredacteur dit wenselijk acht of wanneer tenminste één vijfde van de leden van de programmastaf daartoe de hoofdredacteur verzoekt.
4. De oproeping tot de vergadering geschiedt door de hoofdredacteur, die tevens de vergadering voorzit en zorgdraagt voor de verslaglegging.
De redactieraad
Artikel 10
1. De redactieraad is door de programmastaf uit zijn midden aangewezen vertegenwoordiging die bestaat uit minimaal drie personen.

2. De redactieraad ondersteunt de hoofdredacteur bij de vormgeving van de uitgangspunten van het te voeren redactioneel beleid. De redactieraad beziet in het kader daarvan onder meer:
- de coördinatie van het omroepprogramma/media-aanbod;
- de bewaking van de interne en externe communicatie;
- de technische kwaliteit van het omroepprogramma/media-aanbod.
3. De redactieraad kiest uit zijn midden een voorzitter en een secretaris; de secretaris draagt zorg voor de verslaglegging van de vergaderingen van de redactieraad in de vorm van ten minste een besluitenlijst.
4. De hoofdredacteur kan de vergaderingen van de redactieraad bijwonen; de hoofdredacteur heeft in die vergadering geen stemrecht.
5. De redactieraad kan besluiten vertegenwoordigers van andere geledingen binnen de lokale omroep aan zijn vergaderingen deel te laten nemen. Zij hebben een adviserende stem.

Verhouding/samenwerking bestuur, hoofdredacteur en redactieraad
Artikel 11
1. Alvorens het bestuur en/of de hoofdredacteur een beslissing neemt/nemen over zaken die van wezenlijk belang zijn voor de werkzaamheden van de programmastaf, wordt de redactieraad zo tijdig mogelijk geïnformeerd en gehoord.
2. Zaken van wezenlijk belang zijn in ieder geval:
a. ingrijpende wijzigingen in statuten, programmabeleid en regelingen, voor zover deze wijzigingen betrekking hebben op het voorbereiden en samenstellen van het omroepprogramma/media-aanbod;
b. ingrijpende wijzigingen in het uitzendschema van het omroepprogramma/media-aanbod;
c. ingrijpende wijzigingen in de huisvestingssituatie;
d. overeenkomsten voor programmatische samenwerking met derden voor zover deze een ander dan incidenteel karakter hebben;
e. de benoeming van de hoofdredacteur, met inachtneming van het bepaalde daaromtrent in de statuten en in het redactiestatuut;
f. ingrijpende wijziging in de samenstelling van de programmastaf;
g. wijzigingen in het redactiestatuut, met inachtneming van het daaromtrent in het redactiestatuut bepaalde;
h. wijzigingen in de techniek, voor zover deze ingrijpende gevolgen hebben voor de werkzaamheden van de programmastaf;
i. disciplinaire maatregelen ten aanzien van medewerkers van de lokale omroep, voor zover deze ingrijpende gevolgen hebben voor de werkzaamheden van de programmastaf.
3. Tijdig voordat het bestuur van de lokale omroep de begroting vaststelt, legt het bestuur deze voor aan de redactieraad en wel in ieder geval voor wat betreft de posten die rechtstreeks betrekking hebben op de werkzaamheden van de programmastaf. De redactieraad brengt zijn opmerkingen bij de begroting ter kennis van het bestuur.

Persoonlijke verantwoordelijkheid programmamedewerker
Artikel 12
1. Wanneer een programmamedewerker ernstige (gewetens)bezwaren heeft tegen een aan hem/haar verstrekte opdracht met betrekking tot een omroepprogramma en hij/zij zich niet kan neerleggen bij een door de hoofdredacteur ter zake te nemen of genomen beslissing, dan kan hij/zij zich wenden tot de redactieraad met het verzoek om een uitspraak.
2. Wanneer de hoofdredacteur besluit ingrijpende wijzigingen aan te brengen of te doen aanbrengen in een omroepprogramma, dan kan de betrokken programmamedewerker verzoeken om het omroepprogramma niet uit te zenden. Indien de hoofdredacteur niettemin besluit tot uitzending, dan zal het omroepprogramma niet van de naam van de betrokken programmamedewerker worden voorzien. Als de betrokken programmamedewerker het niet met deze beslissing eens is, dan kan hij/zij zich achteraf wenden tot de redactieraad met het verzoek om een uitspraak.

3. Indien de hoofdredacteur een uitspraak van de redactieraad, zoals hierboven in het eerste en het tweede lid bedoeld, niet aanvaardt, dan maakt hij zijn/haar standpunt gemotiveerd kenbaar aan de redactieraad.
4. Indien het bestuur van de lokale omroep ernstige klachten heeft over het gevoerde redactioneel beleid of over een uitgezonden omroepprogramma, dan dienen de hoofdredacteur en de betrokken leden van de programmastaf ter zake te worden gehoord. Als het bestuur daarna de klacht handhaaft, kan het maatregelen ten aanzien van de hoofdredacteur treffen zoals in de statuten voorzien.

Geschillen
Artikel 13
Geschillen omtrent dit redactiestatuut of het redactioneel beleid worden voorgelegd aan een geschillencommissie.
Artikel 14
Deze geschillencommissie bestaat uit drie leden: een lid aan te wijzen door de redactieraad, een lid aan te wijzen door het bestuur en een lid aan te wijzen door redactieraad en bestuur gezamenlijk.
Artikel 15
De uitspraken van de geschillencommissie zijn voor alle betrokkenen bindend.

Wijziging redactiestatuut
Artikel 16
Met inachtneming van het bepaalde daaromtrent in de Mediawet kan het bestuur het redactiestatuut wijzigen met instemming de voltallige redactieraad.

Toelichting Model redactiestatuut

Algemene toelichting
De respectievelijk in artikel 1 en in artikel 2 verwoorde doelstelling en beginselverklaring vormen het mediawettelijke kader waarbinnen de lokale omroep functioneert.
De rechten en plichten van de programmamedewerkers vormen de kern van het redactiestatuut. Voorgeschreven is dat enkel het redactiestatuut beperkingen kan opleggen aan de onafhankelijkheid van de programmamedewerkers. In de beginselverklaring (artikel 2, derde lid) zijn de in acht te nemen algemene journalistieke normen opgenomen.
Vervolgens zijn de diverse organen en hun bevoegdheden beschreven.
De hoofdredacteur is programmatisch gezien de eerstverantwoordelijke. Hij/zij neemt de finale beslissingen daarover en is de intermediair tussen de bestuurlijke organen en de programmamedewerkers.
In artikel 3 is, overeenkomstig artikel 2.88, eerste lid van de Mediawet, buiten twijfel gesteld dat (het bestuur van) de lokale omroep verantwoordelijk is voor de vorm en inhoud van het omroepprogramma/media-aanbod van de lokale omroep. Tegelijkertijd is verzekerd dat de samenstelling van het omroepprogramma/media-aanbod is gedelegeerd/opgedragen aan de hoofdredacteur. Het bestuur van de lokale omroep kan achteraf en met terughoudendheid toezicht uitoefenen, conform hetgeen daaromtrent in de statuten of anderszins is geregeld.
Programmamedewerkers zijn alle met redactionele en programma-inhoudelijke taken belaste personen. Om een zo ruim mogelijk bescherming te bieden is bewust niet gekozen voor een functiecriterium maar een taakinhoudelijke afbakening.
De gezamenlijke programmamedewerkers vormen de programmastaf. De hoofdredacteur heeft bij de concretisering van het redactionele beleid de steun van de redactieraad, een vertegenwoordiging uit de programmastaf. Aan de vergaderingen van de redactieraad kunnen in voorkomende gevallen ook niet-leden van de programmastaf deelnemen, bijvoorbeeld het hoofd van de technische dienst.
Met betrekking tot de inrichting van de redactionele organisatie is in dit model geen bepaling opgenomen. Deze verschilt per lokale omroep.

Om een goede verstandhouding tussen bestuur, hoofdredacteur en de overige programmamedewerkers te verzekeren, is communicatie in de vorm van (structureel) overleg noodzakelijk. Wanneer het bestuur en/of de hoofdredacteur voornemens is/zijn een beslissing te nemen die van wezenlijk belang is voor het functioneren van de programmastaf, dan ligt overleg daarover met de redactieraad voor de hand. De programmastaf is immers vertegenwoordigd in de redactieraad.
Ter afronding is in dit model ingegaan op de persoonlijke verantwoordelijkheid van de programmamedewerker. Wat kan hij/zij doen indien de hoofdredacteur een opdracht geeft of een beslissing neemt met betrekking tot een door hem/haar gemaakt programma waar hij/zij het niet mee eens is? En welke procedure moet worden gevolgd bij ernstige klachten over een programma? Geschillen, die ontstaan naar aanleiding van het redactiestatuut of een andere regeling met programmatische implicaties, worden voorgelegd aan een geschillencommissie van drie leden, waarvan een benoemd door het bestuur, een door de redactieraad en een door bestuur en redactieraad gezamenlijk.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Het eerste artikel van het model redactiestatuut is een weergave van de wettelijk voorgeschreven doelstelling van een lokale omroep (artikel 2.61, tweede lid, onder b van de Mediawet). Om in aanmerking te komen voor een aanwijzing dient dit doel in de statuten te zijn opgenomen.

Artikel 2, lid 1

De eerste zinsnede is bedoeld om duidelijk te stellen dat het uitgangspunt voor het samenstellen van het omroepprogramma/media-aanbod een gegeven is voor de programmamedewerkers van de lokale omroep. Ingevolge artikel 2.61, tweede lid, onder c van de Mediawet kent elke lokale omroep een representatief samengesteld orgaan dat belast is met het vaststellen van het programmabeleid: het programmabeleid bepalende orgaan (pbo). Dit programmabeleid is derhalve niet door het bestuur, de hoofdredacteur of de programmastaf bepaald.

Artikel 2, lid 2

Dit artikellid is een beknopte weergave van de redenen waarom een redactiestatuut noodzakelijk is. De programmamedewerkers kunnen hun taken alleen dan onafhankelijk uitoefenen wanneer zij niet blootgesteld zijn aan druk van binnen of buiten de lokale omroep.

Artikel 2, lid 3

In dit artikellid is aangegeven waaraan de programmamedewerkers zich bij hun onafhankelijke taakuitoefening dienen te houden. De opsomming is weliswaar niet uitputtend, maar geeft een aantal belangrijke journalistieke principes weer die de kern vormen van het redactiestatuut.
Als evidente voorbeelden van strijdigheid met deze principes kan worden gedacht aan het overnemen zonder bronvermelding (plagiaat), het verzinnen/vervalsen van feiten dan wel het manipuleren van beeld- of geluidsmateriaal.
Overigens zij voor de duidelijkheid er op gewezen dat de mogelijkheid van hoor en wederhoor niet betekent dat betrokkenen in hetzelfde programma op elkaar moeten reageren.
Programmamedewerkers worden geacht geen nevenactiviteiten te verrichten die op gespannen voet staan met hun onafhankelijke taakuitoefening. In het bijzonder moet de programmamedewerker zich terughoudend opstellen tegenover sponsoractiviteiten. Deze bepaling heeft raakvlakken met de bepalingen van de Mediawet inzake het dienstbaarheidsverbod (artikel 2.141 van de Mediawet) en nevenactiviteiten (2.132 e.v. van de Mediawet). Die richten zich weliswaar tot de lokale omroep, maar de (programma)medewerkers van de lokale omroep hebben in deze een eigen verantwoordelijkheid.

Artikel 3

De in de tweede volzin genoemde delegatie impliceert dat niet het bestuur maar de hoofdredacteur beslist over de samenstelling van het omroepprogramma/media-aanbod. Het bestuur kan de delegatie wijzigen of intrekken, dit is maatregelen treffen jegens de hoofdredacteur, binnen de daarvoor geldende statutaire bepalingen.

Artikel 4 en artikel 5
Zie voor de desbetreffende uitgangspunten onder meer de statuten.
Artikel 6, lid 2
Het lid van de sollicitatie- en selectiecommissie dat wordt aangewezen door de redactieraad kan zijn een lid van die raad, iemand van de programmastaf dan wel een derde.
Artikel 6, lid 4
Het bestuur zal zonder gegronde redenen niet van deze voordracht afwijken. De statuten kunnen hieromtrent nadere voorschriften bevatten.
Artikel 7, lid 1
Het orgaan dat de hoofdredacteur benoemt, kan hem/haar ook schorsen of ontslaan.
Artikel 7, lid 2
Een redactieraad die om wat voor reden dan ook niet overweg kan met de hoofdredacteur zal niet goed functioneren en moet dit aan het bestuur duidelijk kunnen maken. Het bestuur kan reageren met bemiddeling, schorsing of ontslag op de wijze zoals in de statuten voorzien.
Artikel 8, lid 1
Op grond van artikel 3 van het redactiestatuut is de samenstelling van het omroepprogramma/media-aanbod aan de hoofdredacteur gedelegeerd, dit artikel omschrijft in dat kader de taken en verantwoordelijkheden van de hoofdredacteur.
Artikel 8, lid 2
De aanwezigheid van de hoofdredacteur bij de bestuursvergaderingen is noodzakelijk om de hierna in artikel 11 bedoelde verhouding tussen het bestuur, de hoofdredacteur en de redactieraad te bewerkstelligen.
Artikel 9, lid 1
De uitgangspunten van het te voeren redactioneel beleid zijn niet de uitgangspunten van het programmabeleid. Immers, laatstgenoemde uitgangspunten zijn vastgesteld door het pbo. De uitgangspunten van het te voeren redactioneel beleid zijn de uitgangspunten met betrekking tot de wijze waarop de hoofdredacteur zijn verantwoordelijkheid inzake de samenstelling van het omroepprogramma/media-aanbod invult.
Artikel 9, lid 2
Elke geleding moet om te kunnen meebeslissen over de programmering vertegenwoordigd zijn in de redactieraad. Bij geledingen moet worden gedacht aan redactiestaven, productiegroepen, etc. Bij periodiek is jaarlijks de voorkeur.
Artikel 9, lid 4
Er is gekozen voor een verslag en niet voor enkel een besluitenlijst omdat bij gelegenheid van dergelijke vergaderingen uitgebreid discussiepunten naar voren worden gebracht die nadere bestudering vergen. Dergelijke punten dienen dan goed gedocumenteerd te zijn waarvan ook de andere organen van de lokale omroep kennis kunnen nemen.
Artikel 10, lid 1
De redactieraad is met name verantwoordelijk voor de totstandkoming van het omroepprogramma/media-aanbod. Een drietal centrale taken zijn expliciet geformuleerd. Een daarvan, de bewaking van de interne en externe communicatie, houdt onder meer in:
- het voorkomen van dubbele afspraken naar buiten;
- het voorkomen van overlappingen in de programmering;
- onderlinge uitwisseling van informatie;
- onderlinge afstemming van techniek en programmering.

Artikel 10, lid 2
Een besluitenlijst moet als minimumvorm van verslaglegging van de vergaderingen van de redactieraad voldoende worden geacht. Grotendeels zijn de besluiten immers van feitelijke aard.
Artikel 10, lid 4
In de redactieraad kunnen ook anderen dan (vertegenwoordigers van) programmamedewerkers zitting hebben. Het is evenwel aan de redactieraad om te beoordelen of het wenselijk is dat

bijvoorbeeld (vertegenwoordigers van) technische medewerkers en/of medewerkers van de huishoudelijke dienst deelnemen aan de vergaderingen van de redactieraad.

Artikel 11, lid 1

Besluiten van het bestuur en/of de hoofdredacteur die in belangrijke mate de programmastaf raken, behoren tenminste onderwerp van overleg te zijn tussen hoofdredacteur en redactieraad.

Artikel 11, lid 2

Hierin is een – niet uitputtende – opsomming opgenomen van de onderwerpen (“zaken van wezenlijk belang”) die tenminste overleg behoeven.

Artikel 11, lid 3

Omdat de financiële positie van de lokale omroep onlosmakelijk verbonden is met de mogelijkheid een omroepprogramma/media-aanbod tot stand te brengen, is om het belang daarvan te benadrukken een afzonderlijke bepaling opgenomen.

Artikel 12

De individuele verantwoordelijkheid van de afzonderlijke medewerkers is reeds benadrukt. Dit artikel geeft aan hoe met deze individuele verantwoordelijkheid in probleemgevallen moet worden omgegaan.

Artikelen 13 t/m 15

De geschillenregeling, waarbij is voorzien in een geschillencommissie, kan een overhaaste gang naar het bestuur of de rechter voorkomen.

Artikel 16

Met instemming van de voltallige redactieraad bewerkstelligt dat ook de hoofdredacteur moet instemmen met de wijziging.

(MA/01-02-2021)

van Voskuijlen & Koekkoek
NOTARISSEN • BLADEL

AFSCHRIFT

Statutenwijziging

- Sniederslaan 158
- Postadres: Postbus 17
  5530 AA Bladel
- Telefoon : 0497-383030
  Telefax : 0497-381040
- E-mail: info@notarisbladel.knb.nl
- Internet: www.notarisbladel.nl

MS/402708/207189/SW

Heden, twintig januari tweeduizend zestien, verscheen voor mij, Meester Johannes Hendrik Marinus van Voskuijlen, notaris met plaats van vestiging de gemeente Bladel: ---
de heer Michaël Gerardus Menting, wonende te 5512 CB Vessem, Kuilenhurk 6A, geboren te Eersel op tien mei negentienhonderd vijfenvijftig, gehuwd met mevrouw Christine Henrica Maria van Aaken, ---
van wie de identiteit door mij, notaris, is vastgesteld aan de hand van Nederlands paspoort, nummer NNDC42HF5, afgegeven te Eersel op twintig april tweeduizend elf;- ---
volgens zijn verklaring ten deze handelende in zijn hoedanigheid van voorzitter der te Hapert (bezoekadres: Alexanderhof 7, 5527 EH Hapert; postadres: Postbus 101, 5527 ZJ Hapert) gevestigde stichting "Stichting Streekomroep de Kempen", hierna ook te noemen "de stichting", en als zodanig deze stichting ingevolge het bepaalde in artikel 8 en artikel 14 lid 5 harer statuten ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigende, ---
welke stichting staat ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 17092955; ---
thans handelende ter uitvoering van het besluit van het bestuur van de stichting de dato zeven oktober tweeduizend vijftien, ---
blijkende van gemeld besluit uit een kopie van het uittreksel van de notulen van de bestuursvergadering welke aan deze akte is vastgehecht. ---
De comparant, handelende als gemeld, verklaart: ---
A. dat de stichting is opgericht bij akte op vijftien maart negentienhonderd zesennegentig voor de waarnemer van notaris Merkx ter standplaats Bladel en Netersel verleden; ---
B. dat de statuten van de stichting zijn gewijzigd bij akten op: ---
1. tweeëntwintig januari negentienhonderd zevenennegentig voor de waarnemer van notaris Merkx voornoemd verleden; ---
2. vier juni negentienhonderd achtennegentig voor mij, notaris, verleden; ---
3. twaalf maart tweeduizend acht voor mij, notaris, verleden. ---
C. in gemelde vergadering van het bestuur van de stichting is besloten tot wijziging van de statuten van de stichting; ---
D. dat het programmabeleidbepalend orgaan bij besluit de dato vijfentwintig november tweeduizend vijftien vorenbedoelde wijziging heeft goedgekeurd; blijkende van laatstgemeld besluit uit de brief van de voorzitter van het programmabeleidbepalend orgaan, welke aan deze akte is vastgehecht. ---
De comparant, handelende als gemeld, verklaart vervolgens ter uitvoering van het vorenstaande de statuten van de stichting als volgt gewijzigd vast te stellen: ---
NAAM ---

artikel 1
De stichting draagt de naam: Stichting Streekomroep de Kempen.
ZETEL
artikel 2
Zij heeft haar zetel te Hapert (Gemeente Bladel).
DOEL
artikel 3
De stichting heeft tot doel:
1. het verzorgen van media-aanbod bestemd voor de gemeenten Bladel, Reusel-de Mierden, Eersel en Bergeijk, hierna te noemen de gemeente;
2. het op lokaal niveau uitvoeren van de publieke mediaopdracht door het verzorgen van media-aanbod dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente waarop de instelling zich richt leven, en het verrichten van alle activiteiten die nodig zijn om daarmee een publieke taak te vervullen.
3. De stichting gebruikt haar zendtijd geheel voor een media-aanbod dat in het bijzonder betrekking heeft op de gemeente.
4. Zij tracht dit doel en al hetgeen daarmee in de ruimste zin verband houdt te verwezenlijken door het aanwenden van alle geoorloofde middelen, welke voor de verwezenlijking van het doel van de stichting bevorderlijk zijn.
BEGUNSTIGERS
artikel 4
1. Begunstigers zijn zij die zich bereid verklaard hebben de stichting financieel te steunen met een door het bestuur vast te stellen minimum bijdrage.
2. Het bestuur beslist omtrent de toelating van begunstigers.
3. De rechten en plichten van een begunstiger kunnen te alle tijde wederzijds door opzegging worden beëindigd.
4. De begunstigers zijn gehouden tot het betalen van de bijdrage, die door het bestuur is vastgesteld.
Zij kunnen daartoe in categorieën worden ingedeeld die een verschillende bijdrage betalen.
5. Begunstigers hebben geen andere rechten en verplichtingen dan die welke hun bij of krachtens de statuten zijn toegekend en opgelegd.
GELDMIDDELEN
artikel 5
1. De geldmiddelen van de stichting bestaan uit de bijdragen van de begunstigers, uit de eventuele uitgifte van een programmablad, uit eventuele verkrijging ingevolge erfstellingen, legaten en schenkingen en tenslotte uit eventuele overige geoorloofde baten.
2. Erfstellingen kunnen slechts worden aanvaard onder voorrecht van boedelbeschrijving.
3. De stichting is niet dienstbaar aan het maken van winst door derden.

BESTUUR
artikel 6
1. Het bestuur bestaat uit tenminste 3 personen.
Het aantal leden wordt door het bestuur vastgesteld.
2. De voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie benoemd.
3. Bij huishoudelijk reglement worden nadere regels aangaande de bestuurssamenstelling gegeven.
4. De bestuurders worden door het bestuur benoemd uit een of meer voordrachten, behoudens het bepaalde in lid 5. Tot het opmaken van zulk een voordracht zijn bevoegd zowel het bestuur, leden van het bestuur als het programmabeleidbepalend orgaan.
5. Aan elke voordracht kan het bindend karakter worden ontnomen door een met tenminste twee/derde van de uitgebrachte stemmen genomen besluit van het bestuur, genomen in een vergadering waarin tenminste twee/derde van de bestuursleden tegenwoordig of vertegenwoordigd is.
6. Is geen voordracht opgemaakt, of besluit het bestuur overeenkomstig het voorgaande lid de opgemaakte voordrachten het bindend karakter te ontnemen, dan is het bestuur vrij in de keus.
7. Indien er meer dan één bindende voordracht is, geschiedt de benoeming uit die voordrachten.
8. Bij het ontstaan van een (of meer) vacature(s) in het bestuur, zullen de overblijvende bestuursleden (of zal het enig overblijvende bestuurslid) zo spoedig mogelijk na het ontstaan van de vacature(s) daarin voorzien door de benoeming van een (of meer) opvolgers(s).
9. Mocht(en) in het bestuur om welke reden dan ook één of meer leden ontbreken, dan vormen de overblijvende bestuursleden, of vormt het enige overblijvende bestuurslid niettemin een wettig bestuur.
10. De leden van het bestuur genieten geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij hebben wel recht op vergoeding van de door hen gemaakte kosten.
EINDE BESTUURSLIDMAATSCHAP
artikel 7
1. Het bestuurslidmaatschap eindigt:
a. ontslag op grond van artikel 298 boek 2 van het Burgerlijk wetboek;
b. door bedanken.
2. Elk bestuurslid treedt uiterlijk drie jaar na zijn benoeming af, volgens een door het bestuur op te maken rooster van aftreding.
3. De aftredende is terstond herbenoembaar voor ten hoogste éénmaal de maximale benoemingstermijn.
BESTUURSVERGADERINGEN EN BESLUITVORMING IN HET BESTUUR
artikel 8
1. Iedere kalenderkwartaal wordt tenminste één vergadering gehouden.

BESTUUR

artikel 6

1. Het bestuur bestaat uit tenminste 3 personen.
Het aantal leden wordt door het bestuur vastgesteld.
2. De voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie benoemd.
3. Bij huishoudelijk reglement worden nadere regels aangaande de bestuurssamenstelling gegeven.
4. De bestuurders worden door het bestuur benoemd uit een of meer voordrachten, behoudens het bepaalde in lid 5. Tot het opmaken van zulk een voordracht zijn bevoegd zowel het bestuur, leden van het bestuur als het programmabeleidbepalend orgaan.
5. Aan elke voordracht kan het bindend karakter worden ontnomen door een met tenminste twee/derde van de uitgebrachte stemmen genomen besluit van het bestuur, genomen in een vergadering waarin tenminste twee/derde van de bestuursleden tegenwoordig of vertegenwoordigd is.
6. Is geen voordracht opgemaakt, of besluit het bestuur overeenkomstig het voorgaande lid de opgemaakte voordrachten het bindend karakter te ontnemen, dan is het bestuur vrij in de keus.
7. Indien er meer dan één bindende voordracht is, geschiedt de benoeming uit die voordrachten.
8. Bij het ontstaan van een (of meer) vacature(s) in het bestuur, zullen de overblijvende bestuursleden (of zal het enig overblijvende bestuurslid) zo spoedig mogelijk na het ontstaan van de vacature(s) daarin voorzien door de benoeming van een (of meer) opvolgers(s).
9. Mocht(en) in het bestuur om welke reden dan ook één of meer leden ontbreken, dan vormen de overblijvende bestuursleden, of vormt het enige overblijvende bestuurslid niettemin een wettig bestuur.
10. De leden van het bestuur genieten geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij hebben wel recht op vergoeding van de door hen gemaakte kosten.

EINDE BESTUURSLIDMAATSCHAP

artikel 7

1. Het bestuurslidmaatschap eindigt:
a. ontslag op grond van artikel 298 boek 2 van het Burgerlijk wetboek;
b. door bedanken.
2. Elk bestuurslid treedt uiterlijk drie jaar na zijn benoeming af, volgens een door het bestuur op te maken rooster van aftreding.
3. De aftredende is terstond herbenoembaar voor ten hoogste éénmaal de maximale benoemingstermijn.

BESTUURSVERGADERINGEN EN BESLUITVORMING IN HET BESTUUR

artikel 8

1. Iedere kalenderkwartaal wordt tenminste één vergadering gehouden.

2. Vergaderingen zullen voorts telkenmale worden gehouden, wanneer de voorzitter dit wenselijk acht of indien één der andere bestuursleden daartoe schriftelijk en onder nauwkeurige opgave der te behandelen punten aan de voorzitter het verzoek richt. Indien de voorzitter aan een dergelijk verzoek geen gevolg geeft in dier voege, dat de vergadering kan worden gehouden binnen drie weken na het verzoek, is de verzoeker bevoegd zelf een vergadering bijeen te roepen met in achtneming van de vereiste formaliteiten.

3. De oproeping tot de vergadering geschiedt - behoudens het in lid 2 bepaalde - door de voorzitter, tenminste zeven dagen tevoren, de dag er oproeping en die ter vergadering niet meegerekend, door middel van oproepingsbrieven zoals e-mail of andere media.

4. De oproepingsbrieven vermelden, behalve plaats en tijdstip der vergadering, de te behandelen onderwerpen.

5. Zolang in een bestuursvergadering alle in functie zijnde bestuursleden aanwezig zijn, kunnen geldige besluiten worden genomen over alle aan de orde komende onderwerpen, mits met algemene stemmen, ook al zijn de door de statuten gegeven voorschriften voor het oproepen en houden van vergaderingen niet in acht genomen.

6. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter van het bestuur; bij diens afwezigheid wijst de vergadering zelf haar voorzitter aan.

7. Van het verhandelde in de vergaderingen worden notulen gehouden door de secretaris of door één der andere aanwezigen, door de voorzitter daartoe verzocht. De notulen worden vastgesteld en getekend door degenen, die in de vergadering als voorzitter en secretaris hebben gefungeerd.

8. Het bestuur kan ter vergadering alleen dan geldige besluiten nemen indien de meerderheid zijner in functie zijnde leden ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is.

Een bestuurslid kan zich ter vergadering door een medebestuurslid laten vertegenwoordigen op overlegging van een schriftelijke, ter beoordeling van de voorzitter der vergadering voldoende, volmacht. Een bestuurslid kan daarbij slechts voor één medebestuurslid als gevolmachtigde optreden.

9. Het bestuur kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits alle bestuursleden in de gelegenheid zijn gesteld schriftelijk danwel via e-mail hun mening te uiten.

Van een aldus genomen besluit wordt onder bijvoeging van de ingekomen antwoorden door de secretaris een relaas opgemaakt, dat na medeondertekening door de voorzitter bij de notulen wordt gevoegd.

10. Ieder bestuurslid heeft het recht tot het uitbrengen van één stem.

Voorzover deze statuten geen grotere meerderheid voorschrijven worden alle bestuursbesluiten genomen met volstrekte meerderheid der geldig uitgebrachte stemmen.

11. Alle stemmingen ter vergadering geschieden mondeling, tenzij de voorzitter een schriftelijke stemming gewenst acht of één der stemgerechtigden dit vóór de stemming verlangt.
Schriftelijke stemming geschiedt bij ongetekende, gesloten briefjes.
12. Blanco stemmen worden beschouwd als niet te zijn uitgebracht.
13. In alle geschillen omtrent stemmingen, niet bij de statuten voorzien, beslist de voorzitter.

BESTUURSTAAK - VERTEGENWOORDIGING

artikel 9

1. Het bestuur is belast met het besturen van de stichting.
2. Het bestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid bepaalde onderdelen van zijn taak te doen uitvoeren door andere organen van de stichting.
3. Het bestuur is bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen.
4. Het bestuur is niet bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt.
5. De stichting wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd:
a. hetzij door het bestuur;
b. hetzij door de voorzitter;
c. hetzij door twee andere bestuursleden.

PROGRAMMABELEIDBEPALEND ORGAAN

artikel 10

1. De stichting kent een programmabeleidbepalend orgaan. Deze heeft tot taak:
a. het bepalen van het beleid voor het media-aanbod;
b. toetsing van de in het programmabeleid verwoorde uitgangspunten;
c. het geven van adviezen, gevraagd en ongevraagd, aan algemene vergadering en bestuur;
d. het opstellen van een jaarlijkse rapportage aangaande het gevoerde en gerealiseerde programmabeleid.
2. Het programmabeleidbepalende orgaan wordt voor de eerste maal bij deze akte benoemd.
Het aantal leden wordt door het programmabeleidbepalende orgaan, met in achtneming van lid 3 vastgesteld.
3. Het programmabeleidbepalende orgaan dient zodanig te zijn samengesteld, dat het representatief is voor de in de gemeente voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen. In het bestuur is minstens een vertegenwoordiger uit de stroming "etnische en culturele minderheden"opgenomen. Minimaal 5 leden vertegenwoordigen een stroming.

Bij huishoudelijk reglement worden nadere regelen aangaande de samenstelling van het programmabeleidbepalende orgaan gegeven.
4. het programmabeleidbepalende orgaan wijst uit haar midden een voorzitter en secretaris aan. Zij kan voor elk hunner een vervanger aanwijzen.
5. De vergaderingen van het programmabeleidbepalende orgaan worden bijgewoond door een vertegenwoordiger van het bestuur. Deze heeft een adviserende stem.
6. De leden van het programmabeleidbepalende orgaan worden door het programmabeleidbepalende orgaan benoemd uit een of meer voordrachten, behoudens het bepaalde in lid 7.
Tot het opmaken van zulk een voordracht zijn bevoegd zowel het bestuur, leden van de programmaraad als bij huishoudelijk reglement aan te wijzen organisaties of groepen van organisaties.
7. Aan elke voordracht kan het bindend karakter worden ontnomen door een met tenminste twee/derde van de uitgebrachte stemmen genomen besluit van het programmabeleidbepalende orgaan, genomen in een vergadering waarin tenminste twee/derde van de leden van het programmabeleidbepalende orgaan tegenwoordig is.
8. Is geen voordracht opgemaakt, of besluit het programmabeleidbepalende orgaan overeenkomstig het voorgaande lid de opgemaakte voordrachten het bindend karakter te ontnemen, dan is het programmabeleidbepalende orgaan vrij in de keus.
9. Indien er meer dan één bindende voordracht is, geschiedt de benoeming uit die voordrachten.
10. Voordrachten en benoemingen geschieden onverminderd het bepaalde in lid 3.
11. Bij het ontstaan van een (of meer) vacature(s) in het programmabeleidbepalende orgaan, zullen de overblijvende leden (of zal het enig overblijvende lid) binnen zes maanden na het ontstaan van de vacature(s) daarin voorzien door de benoeming van een (of meer) opvolgers(s).
12. Mocht(en) in het programmabeleidbepalende orgaan om welke reden dan ook één of meer leden ontbreken, dan vormen de overblijvende leden, of vormt het enige overblijvende lid niettemin een wettig programmabeleidbepalende orgaan.

EINDE LIDMAATSCHAP PROGRAMMABELEIDBEPALEND ORGAAN

artikel 11

1. Het lidmaatschap van het programmabeleidbepalende orgaan eindigt:
a. indien het lid van de programmaraad heeft opgehouden vertegenwoordiger te zijn van een stroming;
b. door bedanken.
2. Elk lid van het programmabeleidbepalende orgaan treedt uiterlijk drie jaar

na zijn benoeming af, volgens een door het programmabeleidbepalende orgaan te maken rooster van aftreding.
3. De aftredende is terstond herbenoembaar voor ten hoogste éénmaal de maximale benoemingstermijn.

PROGRAMMASTAF - HOOFDREDACTEUR

artikel 12

1. De stichting kent een programmastaf, bestaande uit een door het bestuur te bepalen aantal medewerkers en streeft ernaar dat die geleid wordt door een hoofdredacteur, belast met de leiding van de programmastaf.
Een programmastatuut, taakomschrijving van de programmastaf en nadere regelen terzake van de verhouding tussen beoogd hoofdredacteur, programmastaf en andere organen van de stichting worden vastgelegd door de programmaraad, nadat deze de daarbij belanghebbenden daarover geraadpleegd heeft.
Het door het programmabeleidbepalende orgaan vastgelegde programmastatuut behoeft instemming van hoofdredacteur en programmastaf.
2. De hoofdredacteur wordt door het bestuur aangesteld.
De hoofdredacteur kan uitsluitend door het bestuur worden ontslagen; zodanig besluit dient tevoren eveneens aan overleg met het programmabeleidbepalend orgaan te worden onderworpen, indien het ontslag op journalistieke gronden wordt verleend.
3. Het bestuur kan de hoofdredacteur in de uitoefening van zijn functie voor onbepaalde tijd schorsen.
De schorsing vervalt indien niet binnen een maand na het schorsingsbesluit het in het tweede lid van dit artikel bedoelde overleg een aanvang heeft genomen.
4. De overige leden van de programmastaf worden op voorstel van de hoofdredacteur en/of overige leden van de programmastaf benoemd door het bestuur, volgens door het bestuur nader vast te stellen regelen.
Ontslag wordt hen verleend door het bestuur na overleg met de hoofdredacteur, programmastaf en het programmabeleidbepalende orgaan.
Wil het ontslag op journalistieke gronden verleend kunnen worden, dan behoeft het de voorafgaande instemming van de hoofdredacteur en de programmastaf.
5. Voor de inhoud van alle uitzendingen en voor alle werkzaamheden is de hoofdredacteur verantwoordelijk en jegens het programmabeleidbepalende orgaan verantwoording verschuldigd.

COMMISSIES EN WERKGROEPEN

artikel 13

1. Het bestuur kan commissies en werkgroepen instellen.
2. Bij reglement worden taak en werkwijze van commissies en werkgroepen vastgelegd.

JAARVERSLAG – RAPPORTAGE PROGRAMMABELEIDBEPALEND ORGAAN REKENING EN VERANTWOORDING

artikel 14

1. Het stichtingsjaar tevens boekjaar loopt van één januari tot en met éénendertig december.
2. Het bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de stichting zodanig aantekeningen te houden dat daaruit te allen tijde haar rechten en verplichtingen kunnen worden gekend.
3. Het bestuur stelt binnen zes maanden na afloop van het stichtingsjaar zijn jaarverslag op en de penningmeester doet, onder overlegging van een balans en een staat van baten en lasten, rekening en verantwoording over zijn in het afgelopen boekjaar gevoerd bestuur. De jaarrekening wordt opgesteld conform de eisen die het Commissariaat voor de Media stelt en die zijn opgenomen in het Handboek Financiële Verantwoording Publieke Lokale Media-instellingen.
4. Het programmabeleidbepalende orgaan stelt binnen zes maanden na afloop van het stichtingsjaar jaarlijkse rapportage aangaande het gevoerde en gerealiseerde programmabeleid, zoals vernoemd in artikel 10, lid 1 onder d, vast.
5. De jaarstukken worden door het bestuur vastgesteld.
6. Na vaststelling kan door een ieder kennis worden genomen van het jaarverslag, de rapportage van het programmabeleidbepalende orgaan en de jaarstukken.
7. Het bestuur is verplicht bescheiden bedoeld in lid 3 en 4 tien jaar lang te bewaren.

STATUTENWIJZIGING

artikel 15

1. In de statuten van de stichting kan geen verandering worden gebracht dan door een besluit van het bestuur, waartoe is opgeroepen met de mededeling dat aldaar wijziging van de statuten zal worden voorgesteld.
2. Zij die de oproeping tot een vergadering van het bestuur ter behandeling van een voorstel tot statutenwijziging hebben gedaan, moeten tenminste vijf dagen voor de vergadering een afschrift van dat voorstel, waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, op een daartoe geschikte plaats ter inzage leggen tot na afloop van de dag waarop de vergadering wordt gehouden. Bovendien wordt een afschrift als hiervoor bedoeld aan alle leden van het bestuur toegezonden.
3. Een besluit tot statutenwijziging behoeft tenminste twee/derde van de uitgebrachte stemmen, in een vergadering waarin tenminste twee/derde van de bestuursleden tegenwoordig is.

Is niet twee/derde van de leden tegenwoordig, dan wordt binnen vier weken daarna een tweede vergadering bijeengeroepen en gehouden, waarin over het voorstel zoals dat in de vorige vergadering aan de orde is geweest,

ongeacht het aantal tegenwoordige bestuursleden, kan worden besloten, — mits met een meerderheid van tenminste twee/derde van de uitgebrachte — stemmen. ———
4. Een statutenwijziging treedt niet in werking dan nadat het ——— programmabeleidbepalende orgaan bij een door haar met een gewone —— meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen genomen besluit, ——— genomen in een vergadering waarin een meerderheid van het aantal zitting - hebbende programmabeleidbepalende orgaan leden tegenwoordig casu — quo vertegenwoordigd is, die wijziging heeft goedgekeurd. Is geen ——— meerderheid van het aantal zitting hebbende programmabeleidbepalende — orgaan leden tegenwoordig casu quo vertegenwoordigd, dan wordt binnen – vier weken daaraan een tweede vergadering bijeengeroepen en gehouden, - waarin over het voorstel zoals dat in de vorige vergadering aan de orde is — geweest, ongeacht het aantal tegenwoordige casu quo vertegenwoordigde – programmabeleidbepalende orgaan leden kan worden besloten, mits met — een gewone meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen. —
5. Een statutenwijziging treedt niet in werking dan nadat hiervan een ——— notariële akte is opgemaakt. Tot het doen verlijden van de akte is ieder —— bestuurslid bevoegd. ———

ONTBINDING ———

artikel 16 ———

1. De stichting kan worden ontbonden door een besluit van het bestuur. Het bepaalde in de leden 1, 2 en 3 van het voorgaande artikel is van ——— overeenkomstige toestemming. ———
2. Een eventueel batig saldo van de ontbonden stichting wordt besteed aan - een algemeen nut beogende instelling, danwel op enige andere wijze die — het algemeen belang dient. ———

HUISHOUDELIJK REGLEMENT ———

artikel 17 ———

1. Het bestuur stelt een huishoudelijk reglement vast. ———
2. Het huishoudelijk reglement mag niet in strijd zijn met de wet, ook waar — die geen dwingend recht bevat, noch met de statuten. ———

SLOTBEPALING ———

artikel 18 ———

In alle gevallen, waarin deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur. ——
De comparant is aan mij, notaris, bekend. ———
Waarvan akte in minuut opgemaakt is verleden te Bladel op de datum in —— den hoofde dezer gemeld. ———
Na opgave van de zakelijke inhoud dezer akte en een toelichting erop aan – de comparant door mij, notaris, heeft deze vervolgens verklaard van de —— inhoud dezer akte te hebben kennis genomen, de toelichting te hebben —— verkregen, te zijn gewezen op de gevolgen die voor hem uit deze akte —— voortvloeien en op volledige voorlezing dezer akte geen prijs te stellen ——

waarna ik, notaris, de beperkte voorlezing bedoeld bij artikel 43 lid 1 der Wet op het notarisambt heb gedaan. ——
Vervolgens is deze akte ondertekend door de comparant en mij, notaris. ——
w.g. M.G. Menting, J.H.M. van Voskuijlen. ——

VOOR AFSCHRIFT.

Mr. J.H.M. van VOSKUIJLEN * NOTARIS te SLADEL *

Gemeente Bladel

Aanwijzing lokale publieke media-instelling
Nummer R21.065

Advies van commissie Middelen en Algemene Zaken op 21.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als hamerstuk 8.4 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.065, Agendapunt 8.4.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1061
Extern Zaak ID	Z210001598
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	8.5
Omschrijving	R21.058 Ontwerpbegroting 2022 VRBZO

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	**8 juli 2021**

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.058b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.058 van burgemeester en wethouders van 27 april 2021;

overwegende dat gemeenteraden hun zienswijze op de Ontwerpbegroting 2022 VRBZO kunnen indienen, zodat het Algemeen Bestuur (AB) van de VRBZO deze kan betrekken bij de definitieve vaststelling van de begroting;

besluit:

1. geen zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2022 VRBZO;
2. de verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor 2022 en volgende jaren ad € 23.359,- te verwerken in de Perspectiefnota 2021.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.058
Onderwerp : Ontwerpbegroting 2022 VRBZO

Aan de raad

Inleiding
Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (hierna: VRBZO) biedt de Ontwerpbegroting van de VRBZO over 2022 aan. Daarbij wordt u in de gelegenheid gesteld om vóór 1 juni 2021 een zienswijze in te dienen ten aanzien van deze ontwerpbegroting. De VRBZO stelt jaarlijks de begroting op met het doel om vast te stellen wat de organisatie wil bereiken, wat daarvoor moet worden gedaan en wat dit mag gaan kosten. De verplichting tot het opstellen van de begroting is opgenomen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Gemeenteraden kunnen hun zienswijze op de Ontwerpbegroting 2022 VRBZO indienen, zodat het Algemeen Bestuur (AB) van de VRBZO deze kan betrekken bij de definitieve vaststelling van de begroting in haar vergadering van 7 juli 2021. Overeenkomstig de Wgr dienen gemeenschappelijke regelingen vóór 1 augustus van het jaar, voorafgaand aan het begrotingsjaar, een door het AB vastgestelde begroting en meerjarenbegroting aan Gedeputeerde Staten te hebben aangeboden.
Om u nader te informeren over deze ontwerpbegroting zijn op 12 april en 21 april 2021 in samenwerking met de GGD Brabant-Zuidoost, Metropoolregio Eindhoven en Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant digitale informatiebijeenkomsten georganiseerd.

Voorstel
1. Geen zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2022 VRBZO.
2. De verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor 2022 en volgende jaren ad €23.359,- te verwerken in de Perspectiefnota 2021.

Beoogd effect
Het tijdig al dan niet indienen van een zienswijze op de Ontwerpbegroting 2022 VRBZO, zodat het AB van de VRBZO deze kan betrekken bij de definitieve vaststelling van de begroting.

Argumenten
1.1. De Ontwerpbegroting 2022 VRBZO is in lijn met de indexeringsafspraken.
Jaarlijks wordt de gemeenschappelijke bijdrage in de begroting geïndexeerd. De vier gemeenschappelijke regelingen die voor alle 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant werken gebruiken dezelfde systematiek om de voorgestelde indexering te bepalen. Hierbij is de hoogte van de indexeringen gebaseerd op de ramingen uit de nieuwste Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau. Hierbij wordt steeds de MEV gehanteerd die betrekking heeft op het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Hier is voor gekozen omdat de MEV steeds in september uitkomt en dan betrekking heeft op het aanstaande kalenderjaar. Voor de begroting 2022 baseert VRBZO zich op de MEV die betrekking heeft op 2021. De gewogen index bedraagt 1,69%. De ontwerpbegroting 2022 is in lijn met de indexeringsafspraken en geeft derhalve geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

Kanttekeningen
Niet van toepassing

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ABZ	Rein de Vries	088-4970561

Financiën
Op basis van de ontwerpbegroting 2022 van de VRZBO zal de basisbijdrage van de gemeente Bladel in 2022, inclusief een indexering van 1,69% conform de afgesproken methodiek met de 4 grootste gemeenschappelijke regelingen (GGD, MRE, VRBZO en ODZOB), stijgen tot een bedrag van € 1.278.491,-. Inclusief de bijdrage voor de Oranjekolom, gemeentelijke rampenbestrijding en Bevolkingszorg, komt de totale gemeentelijke bijdragen in 2022 uit op een bedrag van € 1.287.949,-. Ten opzichte van de huidige ramingen in onze meerjarenbegroting 2021-2025 ad € 1.264.590,- stijgt de bijdrage VRBZO met ingang van 2022 structureel met € 23.359,-. Deze lastenstijging zal worden meegenomen in de Perspectiefnota 2021.

Communicatie
Het DB van de VRBZO wordt schriftelijk in kennis gesteld van het besluit van de gemeenteraad.

Uitvoering
Een eventuele zienswijze van de gemeenteraad dient vóór 1 juni 2021 te worden ingediend bij het DB van de VRBZO. Procedureel is dit niet haalbaar. Om die reden is het besluit van het college van B&W (27 mei 2021) als concept kenbaar gemaakt aan de VRBZO. Desalniettemin wordt het besluit van uw raad alsnog kenbaar gemaakt aan het DB van de VRBZO.

Bladel, 4 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (21.10789)
02. Ontwerpbegroting 2022 VBRZO (21.09686)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.10789

Ontwerp-raadsbesluit

21.10789

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.058 van burgemeester en wethouders van 27 april 2021;

overwegende dat gemeenteraden hun zienswijze op de Ontwerpbegroting 2022 VRBZO kunnen indienen, zodat het Algemeen Bestuur (AB) van de VRBZO deze kan betrekken bij de definitieve vaststelling van de begroting;

besluit:

1. geen zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2022 VRBZO;
2. de verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor 2022 en volgende jaren ad € 23.359,- te verwerken in de Perspectiefnota 2021.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Z210001598

VeiligheidsRegio Brabant Zuidoost

Bedrijfsvoering

Ontwerpbegroting 2022

Samen voor veilig
Werken aan een weerbare samenleving
Toekomstbestendige organisatie

Datum
7 juli 2021

Status
Voor zienswijze gemeenteraden

Versie
0.91

Ons Kenmerk

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

2 Algemene bestuurlijke en financiële ontwikkelingen 5
2.1 Visie 2025 5
2.2 Ontwikkeling loonkosten en sociale lasten 5
2.3 Loonkosten vrijwilligers 5
2.4 Omgevingsadvisering 6
2.5 Ambulancezorg 6
2.6 Subsidie Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) 7
2.7 Grootschalig watertransport 7
2.8 Ontwikkeling rente 8
2.9 Aanwending voordeel op rente 8

3 Kernverhaal Visie 9
3.1 Samen voor veilig 9
3.2 Een weerbare samenleving 10
3.3 Toekomstbestendige organisatie 10
3.4 Uitvoeringsagenda 10

4 Gemeentelijke bijdrage 12
4.1 Indexering gemeentelijke bijdrage 12
4.2 Indexering rijksuitkering 13
4.3 Indexering overige inkomsten 13
4.4 Indexering lasten 13

5 Begroting per programmaproduct 14
5.1 Programma Brandweerzorg 14
5.2 Programma Veiligheid 20
5.3 Ondersteuning organisatie 26

6 Financiële overzichten 28
6.1 Schatkistbankieren 28
6.2 Investeringsbegroting 28
6.3 Overzicht incidentele baten en lasten 28
6.4 Overzicht financiële taakstellingen en eerdere bezuinigingen 28

7 Verplichte paragrafen 29

7.1 Risicomanagement en weerstandsvermogen 29
7.2 Staat van reserves en voorzieningen 31
7.3 Toelichting op de staat van reserves en voorzieningen 31
7.4 Onderhoud kapitaalgoederen 32
7.5 Financiering 32
7.6 Bedrijfsvoering 33
7.7 Verbonden partijen 34
7.8 Lokale heffingen en grondbeleid verbonden partijen 34

Bijlagen 35
Bijlage 1: overzicht van baten en lasten 36
Bijlage 2: meerjarenraming 2021-2024 37
Bijlage 3: bijdrage per gemeente 2022 38
Bijlage 4: begroting ingedeeld naar taakvelden 40
Bijlage 5: renteschema 41
Bijlage 6: EMU saldo 42
Bijlage 7: Meerjarenbalans en weerstandsvermogen 43
Bijlage 8: Investeringsbegroting 45
Bijlage 9: Ontwikkeling subsidie omgevingsveiligheid en gemeentefonds 46

1 Inleiding

Veiligheidsrisico's houden zich niet aan gemeentegrenzen. Bovendien is veiligheid een complexe zaak. Vandaar dat in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is bepaald dat de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant verantwoordelijkheden voor veiligheid onderbrengen bij Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO).

VRBZO is verantwoordelijk voor:

- het instellen en in stand houden van een brandweerorganisatie;
- het instellen en in stand houden van een GHOR-organisatie;
- het organiseren van de gemeenschappelijke meldkamer;
- het adviseren over het voorkomen van branden, rampen en crises;
- het opstellen van een risicoprofiel: een overzicht van de rampen en crises die een reële bedreiging zijn voor onze regio;
- het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- het aanschaffen en onderhouden van gemeenschappelijk materieel, zoals brandweerwagens.

Hoe we dit doen en welke doelen we daarbij nastreven is beschreven in deze begroting.

2 Algemene bestuurlijke en financiële ontwikkelingen

2.1 Visie 2025

De Visie 2025 is in concept gereed en vormt de basis voor deze begroting. In hoofdstuk 3 wordt er op de visie in gegaan. De vaststelling van deze begroting vind parallel plaats met de vaststelling van de visie. We hebben er daarom voor gekozen om de Visie integraal onderdeel te maken van deze begroting. Vóórdat de visie is vastgesteld, wordt de begroting aangeboden aan gemeenten voor een zienswijzeprocedure. De formele vaststelling van de begroting vindt plaats nadat de visie is vastgesteld. De geplande datums van vaststelling zijn:

- 15 maart verzending ontwerpbegroting aan gemeenteraden;
- 7 april geplande vaststelling Visie 2025 in Algemeen Bestuur
- 7 juli geplande vaststelling begroting in Algemeen Bestuur

2.2 Ontwikkeling loonkosten en sociale lasten

De ontwikkeling van de loonkosten op de lange termijn is onzeker, zowel voor de CAO lonen als de sociale premies. Over de pensioenpremie schrijft ABP op haar site[1]: *"Verandert de pensioenregeling in de komende jaren niet? Dan is er meer premie nodig om de pensioenen te financieren en moeten we de pensioenpremie verder verhogen."*

Op dit moment bestaat nog extra onzekerheid over de CAO lonen omdat de eerste CAO nieuwe stijl voor de gezamenlijke veiligheidsregio's nog moet worden afgesloten. We gaan er in deze begroting daarom vanuit dat de loonkostenontwikkeling gelijke trend vertoont als de indexering van de looncomponent in de gemeentelijke bijdrage.

2.3 Loonkosten vrijwilligers

De verwachting is dat de loonkosten voor vrijwilligers zullen stijgen als gevolg van aanpassingen in de rechtspositie van vrijwilligers. Kort samengevat: vrijwilligers voeren hetzelfde werk uit als beroepsmedewerkers, maar vrijwilligers en beroepsmedewerkers krijgen niet dezelfde beloning. Zowel landelijk als regionaal wordt gezocht naar manieren om de kostenstijging te beperken. Een exacte raming kan daarom nog niet gemaakt worden. Om deze reden wordt de kostenstijging nog niet opgenomen in de begroting, maar verwerkt in de risicoparagraaf en daarmee betrokken in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Bij de bepaling van onze risico's gaan we op basis van landelijke gemiddelden voor onze regio voorlopig uit van een mogelijke stijging van de kosten van brandweervrijwilligers van €1.500.000 indien geen mitigerende oplossingen worden gevonden.

[1] Website APB, bekeken op 12 februari 2021, https://www.abp.nl/werkgevers/pensioenadministratie/premie-facturen-en-nabetalingen/veelgestelde-vragen-over-de-premie.aspx

2.4 Omgevingsadvisering

Op 1 januari 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. Dat betekent dat op die datum inwoners en bedrijven in onze regio volgens de voorschriften uit de Omgevingswet een vergunning moeten kunnen aanvragen, een melding moeten kunnen doen, dan wel op basis van proforma omgevingsplannen van de gemeenten moeten kunnen afwegen waar in onze regio welk initiatief mogelijk is zónder vergunning dan wel melding. Vergunningen moeten binnen maximaal 8 weken worden verleend (waar dat nu maximaal 26 weken is). Daarnaast dient er integraal toezicht gehouden te worden of initiatiefnemers zich houden aan de (deels nieuwe) wet- en regelgeving, bepalingen uit het omgevingsplan en de voorschriften uit de vergunning.

In de periode tussen 2022 en 2029 zullen omgevingsvisies en omgevingsplannen met omgevingswaarden moeten worden opgesteld. Tevens moet gebiedsinformatie uit onder meer omgevingsplannen juist en volledig ontsloten worden in het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO).

Gemeenten, provincies en waterschappen hebben primair de verantwoordelijkheid om bovenstaande in te regelen en te borgen. Dit betekent dat zij binnen hun eigen organisatie het nodige te doen hebben met het inrichten van processen, het digitaal ontsluiten van informatie en het opleiden van de eigen medewerkers.
De verbonden partijen ODZOB, GGDBZO en VRBZO, die in opdracht van de gemeenten taken uitvoeren in het ruimtelijke en sociale domein, moeten eveneens processen (her)inrichten, informatie ontsluiten en medewerkers opleiden en trainen.

2.5 Ambulancezorg

GGD Brabant-Zuidoost en onze organisatie hebben de afgelopen jaren de uitvoering van de ambulancezorg in enkele stappen samengevoegd binnen de GGD. De Veiligheidsregio heeft inmiddels geen echte ambulancezorg taken meer. Vanwege wetgeving had onze organisatie echter de formele aanwijzing tot RAV behouden en bleef daarmee houder van het budget voor ambulancezorg. Inmiddels is bekend dat ook de laatste stap in de samenvoeging van taken genomen is; de nieuwe vergunning is door het ministerie van VWS in 2021 verleend aan GGD Brabant-Zuidoost. Het is voor onze organisatie daarom niet meer nodig het budget voor ambulancezorg op te nemen in de begroting.

De financiële gevolgen van deze verandering zijn zeer gering. Aan de taken op het gebied van ambulancezorg werd door ons geen overhead toegerekend. De daadwerkelijke tijdsbesteding aan ambulancezorg vanuit de Veiligheidsregio beperkt zich tot activiteiten gericht op accountantscontrole. We ontvingen er geen gemeentelijke bijdrage meer voor en maakten ook geen andere kosten die samenhingen met ambulancezorg. Zelfs bij de meeste financiële indicatoren, zoals het percentage overhead, werd de ambulancezorg al buiten beschouwing gelaten.

De enige financiële verandering heeft betrekking op de wijze waarop de operationele ondersteuning aan de ambulancezorg via bijvoorbeeld First Responders zichtbaar is in de begroting en jaarstukken. Deze ondersteuning kon voorheen via een interne doorbelasting verrekend worden met het budget voor ambulancezorg. In de nieuwe situatie zullen we deze dienstverlening via facturen in rekening brengen. Per saldo maakt dat geen verschil. Alleen is de

dienstverlening hiermee op een andere wijze zichtbaar in de begroting, namelijk als echte inkomsten bij het onderdeel incidentbestrijding. De omvang van de taak is beperkt tot circa €50.000 per jaar.

In de begroting 2022 is daarmee niet langer een onderdeel ‘Zorg’ opgenomen. De begroting daalt daardoor met circa €23,6 miljoen.

2.6 Subsidie Impuls Omgevingsveiligheid (IOV)

Zowel Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) en Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost ontvingen tot en met eind 2020 een subsidie van het rijk voor activiteiten op het gebied van externe veiligheid. Deze rechtstreekse subsidie wordt beëindigd en ondergebracht in de uitkering van het gemeentefonds aan gemeenten en provincies.

De taken op het gebied van omgevingsveiligheid blijven gelijk, alleen de financieringsstroom wordt anders. Meer informatie hierover is opgenomen als bijlage bij deze begroting. In totaal ontvangen gemeenten samen €156.000 extra via het gemeentefonds. Hiervan is €63.000 gerelateerd aan activiteiten van VRBZO, €93.000 heeft betrekking op activiteiten van de ODZOB. Voorgesteld wordt de gemeentelijke bijdrage aan VRBZO met €63.000 te verhogen voor de periode tot en met 2024. Deze periode sluit aan met de periode die genoemd is in de septembercirculaire. Deze bijdrage is lager dan het bedrag dat we voorheen begroten aan subsidie, een verschil van ongeveer €62.000. Op de dekking van dit tekort komen we terug in alinea 2.9.

Aandeel VRBZO in oorspronkelijke subsidie IOV	€125.000
Gecompenseerd via gemeenten	€63.000
Zelf op te vangen, zie alinea 2.9	€62.000

2.7 Grootschalig watertransport

Eind 2016 is het Rijksmaterieel voor het grootschalig brandweeroptreden overgedragen aan de veiligheidsregio’s. Dit betekent dat VRBZO vervangingsinvesteringen zelf moet verzorgen. Het systeem voor het Grootschalig Watertransport (GWT) moet worden vernieuwd omdat het technisch en economisch is afgeschreven. Hiernaast voldoet het huidige systeem niet meer aan de nieuwe landelijke prestatienorm voor het peloton grootschalig watertransport.

Met het streven om zoveel mogelijk te voldoen aan de landelijke norm is een alternatieve én verantwoorde invulling van een nieuw GWT uitgewerkt die gebaseerd is op samenwerking met de regio Limburg-Noord. De alternatieve invulling voor onze regio bestaat uit twee eenheden watertransportsysteem over 1.500 meter (WTS1500). De investering voor onze regio bedraagt circa € 750.000 incl. BTW en kent daardoor een afschrijving van ongeveer €50.000 per jaar. Zonder de samenwerking met Limburg Noord zouden de kosten twee keer zo hoog zijn. Op de dekking van de kapitaalslasten komen we terug in alinea 2.9.

2.8 Ontwikkeling rente

De rente die we betalen voor onze leningen daalt. Waar we vorig jaar voorzichtigheidshalve in de begroting nog uitgingen van een constant renteniveau, stellen we nu voor de renteprognose te verwerken in het meerjarenperspectief van de begroting. We verwachten de komende jaren op basis van het huidige beleid beperkt nieuwe leningen te hoeven af te sluiten, waarbij een looptijd van circa 5 jaar het best passend is. De rente op dergelijke leningen is op dit moment beperkt.

Het voordeel dat hierdoor ontstaat bedraagt in 2022 ongeveer €90.000, oplopend tot €190.000 in 2025. In alinea 2.9 gaan we in op de voorgestelde aanwending van dit voordeel.

2.9 Aanwending voordeel op rente

VRBZO stelt voor om het voordeel op de rentekosten in te zetten voor de compensatie van het nadeel op IOV subsidie en de kosten van het materieel voor het grootschalig watertransport. Op die manier kunnen we de kosten van zowel de investering in grootschalig watertransport structureel dragen als het resterend tekort van de daling van de IOV subsidie opvangen.

Onderwerp	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Voordeel rente	€ 90.000	€ 125.000	€ 160.000	€ 190.000
Daling IOV	-€ 62.000	-€ 62.000	-€ 62.000	-€ 125.000
Grootschalig watertransport	-€ 50.000	-€ 50.000	-€ 50.000	-€ 50.000
Incidentele ruimte	**-€ 22.000**	**€ 13.000**	**€ 48.000**	**€ 15.000**

3 Kernverhaal Visie

De tekst van dit hoofdstuk is ook beschikbaar als Flyer kernverhaal Visie 2025. Het staat gepland om de Visie 2025 te laten vaststellen in ons Algemeen Bestuur in april 2021. De definitieve tekst kan afwijken van de tekst die hier is opgenomen.

Zorg voor veiligheid. Als Veiligheidsregio Brabant Zuidoost maken we de samenleving veiliger. Ons doel is om mensen bewust te maken van risico's in de omgeving. We willen iedereen laten inzien dat incidenten en rampen in veel gevallen voorkomen kunnen worden. Om dat te bereiken kijken we verder dan vandaag.

We bereiden ons voor op de toekomst. We leren van het verleden, werken nu aan veiligheid en kennen de risico's van morgen. We willen dat veiligheid top of mind blijft en iedereen altijd antwoord krijgt op de vraag: 'Wat kan IK doen voor mijn eigen veiligheid en die van mijn omgeving?'

Ons doel bereiken we door iedereen die over veiligheid gaat met elkaar te verbinden. Veiligheid is namelijk een gezamenlijke verantwoordelijkheid: van ons, onze netwerkpartners, gemeenten, bedrijven, instellingen en burgers. Door het netwerk rondom veiligheid sterker te maken, de samenwerking op te zoeken en kennis met elkaar uit te wisselen, zorgen we samen voor een veilige regio. En gaat het toch mis? Dan bestrijden we snel en efficiënt het incident, waardoor we schade en leed zoveel mogelijk beperken. Incidentenbestrijding en crisisbeheersing zijn pure noodzaak voor de continuïteit van de samenleving. We kunnen niet alles voorkomen, maar zorgen er bij incidenten wel voor dat het dagelijkse leven weer zo snel mogelijk opgepakt kan worden. Dit alles vraagt om alertheid: want wat vandaag veilig is, kan morgen ineens onveilig zijn. En een brand, of een ongeval dat onschuldig lijkt, kan soms verstrekkende gevolgen hebben voor de omgeving en de infrastructuur. We zijn een deskundige partner die veiligheid bevordert, informatiegericht werkt, kansen grijpt om te innoveren en ieders specifieke veiligheidsvraagstuk onder de loep neemt. Laagdrempelig en oplossingsgericht. We willen mensen enthousiast maken en overtuigen om tot actie over te gaan en zijn daarom niet belerend, maar motiveren met onze adviezen. Door samen te werken met onze (nieuwe) partners ervaren we de kracht van het collectief: samen zetten we alles op alles voor een veilig Zuidoost-Brabant.

3.1 Samen voor veilig

Zorgen voor veiligheid doen we samen. Met onze netwerkpartners, bedrijven, instellingen en burgers. Alleen samen kunnen we de uitdagingen van nu en de toekomst aan. Het is onze taak om met alle verantwoordelijken, direct of indirect, in gesprek te gaan over veiligheid. Samen optrekken en samenwerken is noodzakelijk om onze kerntaken te vervullen. Én om te kunnen voldoen aan maatschappelijke verwachtingen. We werken bij dit thema aan de volgende speerpunten:

1. investeren in netwerkmanagement
2. crisismanagement is een vak
3. bijdragen aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

3.2 Een weerbare samenleving

Het risicolandschap verandert. Daarom verschuift onze focus van alleen ‘beheersen’ van risico’s en hulpverlening, naar versterken van de continuïteit van de samenleving. We kunnen niet alles voorkomen, maar willen wel dat het dagelijkse leven zo snel mogelijk kan worden opgepakt. Met meer aandacht voor het stimuleren van kracht en weerbaarheid van de maatschappij. Iedereen zou zich de vraag moeten stellen: ‘Wat kan IK doen voor de veiligheid van mijzelf en mijn omgeving?’ We werken bij dit thema aan de volgende speerpunten:

1. veiligheidsbewustzijn vergroten en zelfredzaamheid bevorderen
2. focus op verminderd zelfredzamen, als belangrijke doelgroep waar nog veel winst te behalen is;
3. risico- en crisiscommunicatie, als waardevolle middelen voor gedragsverandering.

3.3 Toekomstbestendige organisatie

VRBZO moet klaar zijn voor de toekomst. Dat geldt ook voor de taken die we uitvoeren. Dat betekent dat we steeds vooruit kijken en vooruitlopen op ontwikkelingen in onze omgeving en in de organisatie. We moeten kunnen inspelen op de risico’s in de regio, die steeds veranderen. Zowel de risico’s die we al kennen, als de risico’s die nieuw zijn. We zullen onze blik daarvoor meer naar buiten moeten richten. Alleen dan kunnen we inspelen op wat de maatschappij en onze partners van ons vragen en weten we welke ontwikkelingen er zijn. We werken bij dit thema aan de volgende speerpunten:

1. vergroten van adaptief, innovatief en lerend vermogen
2. zicht hebben op risico’s
3. versterken van gebruik intelligence en analyse
4. een toekomstgerichte incidentenbestrijding

3.4 Uitvoeringsagenda

De visie is geconcretiseerd in de uitvoeringsagenda, welke op de volgende pagina is opgenomen. Ook bij de programmaproducten is zoveel mogelijk een verdere uitwerking opgenomen die we als leidraad voor de uitwerking van de visie in 2021 en 2022 gebruiken.

Visie & uitvoeringsagenda

Ontwikkelthema 1

Samen voor veilig

1. **Crisismanagement is een vak**
   - Regiefunctie Bevolkingszorg versterken
   - Crisisplan 2.0
   - Vakbekwame crisismanagers
   - Dynamische planfiguren
2. **Netwerkmanagement**
   - Netwerkanalyse
   - Verbinder in expertise
   - VRBZO in woord en doen
3. **Bijdragen aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving**
   - Gedeelde waarden omgevingsveiligheid
   - Integraal Zaaksysteem i.s.m. gemeenten en partners
   - Producten en diensten met toegevoegde waarde
   - Zorgrisicoprofiel + -plan

Ontwikkelthema 2

Werken aan een weerbare samenleving

1. **Veiligheidsbewustzijn vergroten**
   - Programmaplan weerbare samenleving
   - Hulpmiddelen voor samenleving
2. **Risico- en crisiscommunicatie**
   - Beleidsplan risico-communicatie
   - Professionaliseren crisiscommunicatie
3. **Focus op verminderd-zelfredzamen**
   - Verbinden risicocommunicatie met gemeentelijke zorgtaken (wijkteams)

Ontwikkelthema 3

Toekomst-bestendige organisatie

1. **Zicht op risico's**
   - Veiligheidsinformatie knooppunt (VIK)
   - Dynamische & integrale risicoprofielen
   - Duiden van risico's
2. **Versterken intelligence en analyse**
   - Datawarehouse 2.0
   - Betrouwbare informatie: altijd & overal
3. **Adaptief, innovatief en lerend vermogen**
   - Ontwikkeling menselijk kapitaal (HRD)
   - Professionalisering audits
4. **Toekomstgerichte incidentenbestrijding**
   - Taakdifferentiatie
   - Natuurbrandbeheersing
   - Dynamisch dekkingsplan, materieel-/personeels-spreidingsplan, opkomsttijden

4 Gemeentelijke bijdrage

4.1 Indexering gemeentelijke bijdrage

Jaarlijks wordt de gemeentelijke bijdrage in de begroting geïndexeerd. De vier gemeenschappelijke regelingen die voor alle 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant werken, gebruiken dezelfde systematiek om de voorgestelde indexering te bepalen. Hierbij is de hoogte van de indexeringen gebaseerd op de ramingen uit de nieuwste Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau. Hierbij wordt steeds de MEV gehanteerd die betrekking heeft op het jaar voorafgaand op het begrotingsjaar. Hier is voor gekozen omdat de MEV steeds in september uitkomt en betrekking heeft op het aanstaande kalenderjaar. Voor de begroting 2022 baseert VRBZO zich op de MEV die betrekking heeft op 2021[2].

In december 2020 heeft ons Algemeen Bestuur bij vaststelling van de Kadernota ingestemd met een indexering van de gemeentelijke bijdrage van 1,69% voor 2022.

Tabel 1: Indexering gemeentelijke bijdrage als percentage

Indexering 2022	Wegingsfactor	Kengetal MEV 2021
Loonvoet sector overheid	62,50%	1,80%
Prijs overheidsconsumptie	37,50%	1,50%
Gewogen index		**1,69%**

De index van 1,69% wordt op de totale gemeentelijke bijdrage toegepast en komt dan overeen met een stijging van €736.000.

Tabel 2: Indexering gemeentelijke bijdrage in euro's

Onderwerp	Bijdrage regulier	Bijdrage bevolkingszorg	Totaal
Gemeentelijke bijdrage 2021	€ 43.385.024	€ 245.924	€ 43.630.948
Indexering 1,69%	€ 732.122	€ 4.150	€ 736.272
Aanvullende bijdrage IOV	€ 63.000		
Gemeentelijke bijdrage 2022	**€ 44.180.146**	**€ 250.074**	**€ 44.430.220**
Uitsplitsing indexering			
Waarvan loonkosten uit indexering	62,50%	1,80%	€ 490.848
Waarvan prijzen	37,50%	1,50%	€ 245.424
Afronding			€ 0
Totaal		**1,69%**	**€ 736.272**

[2] Macro Economische Verkenning 2021, Centraal Planbureau, september 2020

4.2 Indexering rijksuitkering

De afgelopen jaren heeft het Rijk elk jaar indexering van haar uitkering toegepast. De omvang van deze indexering wordt altijd pas lopende het begrotingsjaar bekend. In de begroting wordt daarom steeds aangenomen dat de indexering van de rijksuitkering gelijk is aan die van de gemeentelijke bijdrage. De werkelijke indexering bleek net wat lager. Voor 2022 zal daarom een correctie worden toepast. De indexering voor de rijksbijdrage komt daarmee uit op €14.565.

4.3 Indexering overige inkomsten

In de begroting 2022 zullen de overige inkomsten in dezelfde mate worden geïndexeerd als de gemeentelijke bijdrage, tenzij in de specifieke onderliggende overeenkomsten andere afspraken zijn gemaakt.

4.4 Indexering lasten

4.4.1 Indexering loonkosten

Het is nog onbekend hoe de loonkosten zich zullen ontwikkelen in 2021 en 2022. We gaan er daarom vanuit dat de loonkosten zich ontwikkelen conform de looncomponent van de indexering.

In alinea 2.3 is een toelichting opgenomen met betrekking tot de onzekerheid rondom de loonkosten van vrijwillige brandweercollega's. Voor de begroting 2022 wordt voorgesteld uit te gaan van de huidige loonkosten van vrijwilligers, geïndexeerd naar het prijspeil van 2022. Zodra meer duidelijk wordt over de loonkosten van vrijwillige brandweercollega's, zal dit via een los voorstel worden ingediend. Eventuele extra kosten zullen voor 2022 niet leiden tot een voorstel tot verhoging van de gemeentelijke bijdrage, maar worden opgevangen door een onttrekking uit de algemene reserve. Na vaststelling van de kaderbrief wordt de gemeentelijke bijdrage immers niet meer aangepast.

4.4.2 Indexering overige kosten

Voor de overige kosten wordt een budget gereserveerd in de begroting waarmee waar nodig indexeringen kunnen worden toegepast. Deze reservering vindt per programmaproduct plaats, waardoor de daadwerkelijke verhoging van individuele budgetten als administratieve wijziging kan worden uitgevoerd en daarmee niet nogmaals om bestuurlijke goedkeuring vraagt.

We houden in de begroting eenzelfde indexering voor overige kosten aan als in de indexering van de gemeentelijke bijdrage is gehanteerd.

5 Begroting per programmaproduct

5.1 Programma Brandweerzorg

Het leveren van kwalitatief goede brandweerzorg in de regio is de belangrijkste taak voor VRBZO. Brandweerzorg bestaat uit de producten risicobeheersing en incidentbestrijding.

5.1.1 Risicobeheersing

Wat we willen bereiken: voorkomen is beter dan genezen
Risicobeheersing is een schakel in een lange, complexe keten. Een keten die erop gericht is om incidenten en rampen te voorkomen of de kans erop zo klein mogelijk te houden. Een keten die continu streeft naar een veiligere en meer weerbare samenleving. In vaktermen heet dat risicobeheersing.

De gevolgen van een incident of ramp kun je voorkomen of beperken door:

- mensen bewust te maken van de risico's en aan te zetten tot veiliger gedrag;
- maatregelen te nemen die de risico's verkleinen.

Wat doen we daarvoor?
Een VRBZO-advies is waardevol, omdat het is opgesteld met oog voor alle onderdelen van de veiligheidsketen. Het is een integraal advies, omdat wij al die onderdelen zelf in huis hebben. Daarom adviseert VRBZO gemeenten en bedrijven hoe ze risico's kunnen beperken. Ook informeren we hen over de mogelijke gevolgen als de preventie niet op orde is.

	2020 (realisatie)	2022 (prognose)	Toelichting
Advisering brand-veiligheid	1.588 adviezen over brandveiligheid bij gebouwen en gebieden	1.550 adviezen over brandveiligheid bij gebouwen en gebieden	- De Omgevingswet en de visie VRBZO hebben invloed op ons werk; we werken vanuit de kernwaarden omgevingsveiligheid en willen risicogericht adviseren, een duurzame relatie opbouwen met onze afnemers. Om die reden investeren we in 2022 in de kennis en vooral vaardigheden van onze medewerkers. - We verwachten dat de Omgevingswet in 2022 (nog) niet gaat leiden tot minder advies vragen. - Dit type advisering is sterk afhankelijk van het economisch (bouw)klimaat. We verwachten dat het aantal adviezen in 2022 stabiel blijft.

	2020 (realisatie)	2022 (prognose)	Toelichting
 Advisering evenementen	212 adviezen over veiligheid bij evenementen	500 adviezen over veiligheid bij evenementen	We verwachten dat in 2022 het aantal adviesaanvragen voor evenementen herstelt richting niveau van voor Covid-19.
 Tijdige advisering	Advisering binnen normtijd: 89,9%	Advisering binnen normtijd: >90%	In verlengde met introductie Omgevingswet moet in 2022 een IT-applicatie (Zaaksysteem) operationeel zijn waarin we samenwerken met diverse gemeenten en partners. Dit moet leiden tot meer integrale processen en daarmee kortere doorlooptijden en hogere klanttevredenheid
 Controles brand-veiligheid	930 controles op brandveiligheid	1.750 controles op brandveiligheid (inclusief her-controle)	- We verwachten dat in 2022 het aantal controles brandveiligheid herstelt richting het niveau van voor Covid-19. - We willen risicogericht controleren. Om die reden investeren we in 2022 in de kennis en vaardigheden van onze adviseurs.
 Veiligheid bij BRZO bedrijven	Per jaar: - Incident met uitruk: 16 - Gemelde voorvallen: 30 - Overtredingen: 18	Per jaar: - Incident met uitruk: <10 - Gemelde voorvallen: >20 - Overtredingen: <20	- We voeren inspecties uit bij de 12 BRZO bedrijven in onze regio (samen met collega's van de andere Brabantse veiligheidsregio's) met als doel om de risico's te beperken en de veiligheidscultuur te bevorderen - Met hetzelfde doel werken we ook aan een constructieve netwerkrelatie met deze bedrijven en bedrijven die net níet onder het BRZO-regime vallen

Wat kost het?
De begrote lasten voor risicobeheersing dalen in 2022 met €0,2 miljoen ten opzichte van vorig jaar. Deze daling is het gevolg van de beëindiging van de IOV subsidie. Deze subsidie ontvingen wij namens de drie Brabantse veiligheidsregio's van het Rijk en betaalden wij uit aan Veiligheidsregio's Brabant-Noord en Midden- en West- Brabant. Verder zijn de budgetten geïndexeerd.

Ook de baten zijn in 2022 lager dan in 2021. Dit wordt ook veroorzaakt door het wegvallen van de IOV subsidie.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Risicobeheersing	€ 5,8 mln	€ 5,6 mln	€ 5,4 mln	€ 0,6 mln	€ 0,6 mln	€ 0,1 mln

5.1.2 Incidentbestrijding

Als er dan tóch iets gebeurt… dan komen we en treden we veilig en effectief op.
Stel, er komt een melding binnen bij de **meldkamer**. Er is bijvoorbeeld een brand of er is een ongeluk gebeurd. De centralisten beoordelen welke **hulpverleningsdiensten** (brandweer, ambulance en/of politie) moeten komen en alarmeren de betreffende organisaties. Vervolgens komen de hulpdiensten in actie.

Onder het product 'Incidentbestrijding' verricht de brandweer de volgende kerntaken: brand bestrijden, technische hulp verlening, ongevallen met gevaarlijke stoffen bestrijden en hulp verlenen bij waterongevallen.

Eenmaal aangekomen op de plaats van het incident hebben onze hulpdiensten 2 prioriteiten:

- **beperken** van het aantal **slachtoffers** (en hun eventuele verwondingen)
- **beperken** van de **schade**

De aandacht gaat eerst uit naar mensen en dieren, daarna pas naar materialen en gebouwen. Maar hulpverleners houden tijdens hun werk ook oog voor hun eigen veiligheid. Op die manier willen we veilig en effectief een incident bestrijden.

Wat doen we daarvoor?

Optimale paraatheid

Voor **optimale paraatheid** zijn voldoende **mensen en middelen** nodig die op het juiste moment inzetbaar zijn. Met middelen bedoelen we onze voertuigen inclusief materialen / 'bepakking' en persoonlijke beschermingsmiddelen voor onze medewerkers. In 2022 zorgen we voor optimale paraatheid door:

- We streven naar 100% paraatheid van de organisatie. Dit borgen we via onze paraatheidsapplicatie (PreCom) en via dynamisch alarmeren.
- Sommige posten hebben te weinig vrijwilligers om de roosters (op termijn) te vullen. Voor deze posten gaan we samen met de betreffende gemeenten actief nieuwe vrijwilligers werven.
- Specifiek voor het gebied Brainport-Zuidwest (driehoek Eindhoven-Zuidwest, Veldhoven en Waalre) onderzoeken we met de betreffende gemeenten de mogelijkheden om te komen tot een optimalere dekking, spreiding en paraatheid van onze eenheden.
- De inzetbaarheid van de voertuigen en hoogwaardige materialen ('bepakking') op de voertuigen houden we kwalitatief op peil door te investeren (aankopen en/of onderhouden) in de voertuigen en materialen.
    - In 2022 kopen we o.a. dienstauto's, communicatiemiddelen en operationele beschermende kleding. Daarnaast implementeren we een nieuw watertransportsysteem.
    - Al ons materieel en al relevante materialen zijn onderhouden, gekeurd en gecertificeerd en daarmee veilig inzetbaar.
- Is er incidenteel tóch een hiaat in de paraatheid, bijvoorbeeld door te weinig beschikbare medewerkers, een defect voertuig of andere uitval? Dan is dit direct zichtbaar in de paraatheidsapplicatie en sturen we hier operationeel tijdig op bij, zodanig dat we bij een incident zo snel als mogelijk hulp kunnen verlenen aan de burgers en bedrijven in onze regio. Indien mogelijk doen wat dat ook proactief, bijvoorbeeld tijdens periodes van extreme droogte. Dan komt een actiecentrum Brandweer periodiek bij elkaar om de effecten te monitoren en af te stemmen met bijvoorbeeld de waterschappen. Ook worden er dan extra maatregelen getroffen, zoals sneller opschalen en afspraken te activeren met defensie over de inzet van blushelikopter.

	2020 (realisatie)	2022 (prognose)	Toelichting
 Bestrijden incidenten (uitrukken)	Totaal: 5.555 uitrukken - Brand: 2.115 - Ongevallen: 384 - Automatisch alarm: 836 - Overig*: 2.220 **o.a. reanimaties, dienstverlening bij extreem weer, liftopsluitingen en metingen voor koolmonoxide*	Totaal: 4.790 uitrukken - Brand: 1.900 - Ongevallen: 390 - Automatisch alarm: 500 - Overig*: 2.000	Gelet op de uitrukken afgelopen jaren verwachten we komende jaren door klimaatverandering vooral meer uitrukken die verband houden met extreem weer (droogte, storm, hevige neerslag etc.). Deze trend zien we ten opzichte van het meerjarig gemiddelde. Doordat 2020 een erg druk jaar, is deze stijging niet direct zichtbaar wanneer 2020 en 2022 vergeleken worden.
 Opkomsttijd brandweer	Bestuurlijke norm opkomsttijd behaald: **77,2%**	Bestuurlijke norm opkomsttijd behaald: **70,0%**	In lijn met de visie gaan we in 2022 verder werken aan meer dynamische risicoprofielen en gebiedsgerichte opkomsttijden. De daling in de prognose 2022 ten opzichte van de realisatie 2020 komt doordat de opkomsttijden tijdens Corona korter waren dan normaal. Ook onze vrijwilligers werkten veel meer thuis dan normaal, waardoor ze overdag sneller op de kazerne konden zijn.
 Vakbekwaam blijven	*Door Coronamaatregelen zijn er voornamelijk op essentiële onderdelen en op kleine schaal oefeningen georganiseerd in 2020*	1.440 geplande oefen- en trainingsactiviteiten	In lijn met de visie investeren we in 2022 door middel van minimaal 40 oefenmomenten per post in de vakbekwaamheid van onze medewerkers: - Elementaire basisbrandweerzorg trainen en oefenen voor alle posten - Verdieping op specialismes (conform uitkomst taakdifferentiatie), bijvoorbeeld op gebied van natuurbrandbestrijding, gevaarlijke stoffen of technische hulpverlening (elektrische auto's, zonnepanelen, batterijen etc.)

Wat kost het?

De lasten bij incidentbestrijding stijgen in 2022 met € 0,5 miljoen ten opzichte van 2021. Deze stijging komt door indexering van budgetten. De stijging van de inkomsten komt doordat de activiteiten die we uitvoeren ten behoeve van ambulancezorg nu bij incidentbestrijding als inkomsten begroot worden.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Incidentbestrijding	€ 33,0 mln	€ 33,3 mln	€ 33,8 mln	€ 0,8 mln	€ 0,4 mln	€ 0,5 mln

5.2 Programma Veiligheid

5.2.1 Crisisbeheersing

Samen voor veilig betekent samen voorbereid op een crisis
Crisisbeheersing organiseert de leiding en coördinatie bij de bestrijding van complexe incidenten, waarbij vaak meerdere hulpdiensten en de gemeente zijn betrokken. In sommige gevallen gebeurt dit vanuit de GRIP-structuur (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure). Samen zorgen we ervoor dat de situatie zo snel mogelijk stabiel en veilig is, zodat de dagelijkse gang van zaken kan worden hervat.

Vaak blijft een **incident** wat omvang betreft beperkt. Dan is de inzet van 1 of 2 hulpdiensten genoeg. Maar soms neemt een incident **grotere vormen** aan. Denk aan:

- een brand die overslaat naar een verzorgingscentrum met patiënten die niet zelfstandig uit bed kunnen;
- een festival in de buitenlucht dat getroffen wordt door een zomerstorm, waarna een podium instort en er paniek uitbreekt;
- een stroomstoring, waardoor internet en telefonie niet meer functioneren, de openbare verlichting en verkeersregelinstallaties uitvallen en zorginstellingen zonder stroom komen te zitten;
- de uitbraak van een pandemie.

Bij de bestrijding van dit soort complexe incidenten zijn meestal meerdere hulpdiensten en de gemeente betrokken. We **‘schalen dan op’**, zoals dat heet. Dat betekent dat we meer hulpverleners oproepen, maar ook collega’s van gemeenten en bestuurders.

VRBZO bundelt de krachten van alle betrokkenen bij een crisis of ramp. **Samen** zorgen we ervoor dat de situatie zo snel mogelijk stabiel en veilig is, zodat de dagelijkse gang van zaken kan worden hervat. De gemeente is daarna verantwoordelijk voor de nazorg aan inwoners die getroffen zijn door het incident. Om te leren van ons handelen, wordt na het incident geëvalueerd om leerpunten op te halen.

In de ‘normale’ situatie implementeren we de leerpunten met onze netwerkpartners, zoals de GGD, politie, het waterschap en gemeenten in **planfiguren** (bijvoorbeeld regionaal risicoprofiel, regionaal crisisplan en rampenbestrijdingsplannen). Op basis van deze planfiguren krijgen we een gezamenlijk beeld van wat ons bedreigt en wat mogelijke maatregelen zijn om de effecten zo klein mogelijk te houden. Ook leiden we functionarissen op en voeren we regelmatig trainingen en oefeningen uit om te zorgen voor **vakbekwame crisismanagers**. Alles met als doel om de situatie bij een crisis zo snel mogelijk te normaliseren.

Wat doen we daarvoor?

	Toelichting
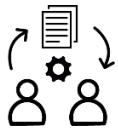 **Planvorming met netwerkpartners**	In 2022 werken we verder aan: - Crisisplan 2.0 verder ontwikkelen en implementeren. Het nieuwe crisisplan kenmerkt zich door flexibiliteit in opschaling, maximale operationele en bestuurlijke ondersteuning en ervaren crisisfunctionarissen. - Een dynamisch regionaal risicoprofiel. In het regionaal risicoprofiel staat wat ons bedreigt en hoe erg dat is. We maken het risicoprofiel dynamischer, omdat risico's continu veranderen en daarmee ook de kans en impact waarmee een crisis kan voorkomen. - Implementeren van leer- / verbeterpunten uit inzetevaluaties of leerarena's (interactieve evaluatiebijeenkomst) die betrekking hebben op de planfiguren.
 Vakbekwaamheid	In 2022 zorgen we voor vakbekwame crisismanagers door: - Opleiden en trainen van functionarissen op de onderdelen van het nieuwe crisisplan - Faciliteren 10 GBT oefeningen en 4 RBT oefeningen - Uitvoeren van het reguliere oefenprogramma voor crisisfunctionarissen - Uitvoeren van evaluaties en leerarena's na ieder GRIP incident dat hiervoor in aanmerking komt.
 Paraatheid	In 2022 zorgen we voor optimale paraatheid door: - Alle operationele opschalingsfuncties (piketfuncties) hebben een 100% dekkend rooster, waardoor er bij een incident of crisis een opgeleide functionaris inzetbaar is.
 Optreden bij GRIP-incidenten	De prognose van het aantal GRIP 1 en 2 incidenten is gebaseerd op het langjarig gemiddelde. Daarnaast zien we gemiddeld eens in de 2 à 3 jaar een majeur (GRIP 3 of 4) incident. Op basis daarvan houden we voor 2022 rekening met: - GRIP-1: 5 - GRIP-2: 2 - GRIP-3: 1 - GRIP-4: 0

Wat kost het?

Ook bij het onderdeel Crisisbeheersing stijgen de lasten door indexering.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2020	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**	**Realisatie 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Crisisbeheersing	€ 1,3 mln	€ 1,4 mln	€ 1,5 mln	€ 0,1 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln

5.2.2 GHOR

De GHOR (= de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio) coördineert tijdens een ramp de hulpverlening van de verschillende medische instanties: de GGD, de meldkamer ambulancezorg, de ambulancedienst, de ziekenhuizen, de huisartsen en het Rode Kruis. Daarnaast adviseert de GHOR over maatregelen die de volksgezondheid beschermen bij ongevallen of rampen met (dreigend) gevaar voor mens en milieu. Bijvoorbeeld wanneer er gevaarlijke stoffen vrijkomen of een grootschalige uitbraak van een infectieziekte dreigt.

Wat doen we daarvoor?

	Toelichting
Planvorming met netwerkpartners	In 2022 werken we verder aan: - Opstellen van het zorgrisicoprofiel en zorgplan, samen met GGD, meldkamer en zorgpartners; wat zijn in onze regio de bedreigingen in de zorg en hoe erg is dat? Wat kunnen we nu al doen om de kans te verkleinen of het effect te reduceren? - Advisering over geneeskundige aspecten bij evenementen als onderdeel van het evenementenadvies van de veiligheidsregio (integraal advies). o In 2022 verwachten we 500 adviezen voor evenementen te verstekken. - Afspraken met niet-acute zorginstellingen (VVT-instellingen) over crisisplannen en informatievoorziening bij crises. - Onderhoud van netwerkrelaties met publieke en acute zorgpartners (bijvoorbeeld GGD, RAV, ziekenhuizen, huisartsenposten etc.) en opbouwen van een netwerkrelatie met niet-acute zorginstellingen. - Evalueren van de coronacrisis in de ‘witte kolom’ en planvorming hierop aanpassen.
Vakbekwaamheid	In 2022 zorgen we voor vakbekwame crisismanagers door: - Uitvoeren van het jaarlijkse oefenprogramma voor crisisfunctionarissen; - Crisisoefeningen begeleiden bij acute zorginstellingen.
Paraatheid	In 2022 zorgen we voor optimale paraatheid door: - Alle operationele opschalingsfuncties (piketfuncties) hebben een 100% dekkend rooster, waardoor er bij een incident of crisis een opgeleide functionaris inzetbaar is.

Wat kost het?

De GHOR toont financieel een stabiel beeld. Ook bij het onderdeel GHOR vindt indexering plaats, maar door de geringe omvang van de totale lasten is dit door afronding niet zichtbaar.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
GHOR	€ 1,1 mln	€ 1,0 mln	€ 1,0 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln

5.2.3 Bevolkingszorg

Inhoud

Gemeenten vervullen een essentiële rol in de crisisbeheersing, bijvoorbeeld als het gaat om communicatie over het incident naar burgers en opvang van betrokkenen. Als de hulpverleningsdiensten klaar zijn met hun inzet, liggen er voor de gemeenten vaak nog taken. Bijvoorbeeld interne en/of externe onderzoeken begeleiden of inventariseren wat de schade was. De zorg voor de bevolking wordt door gemeenten ingevuld met een ondersteunende rol vanuit VRBZO.

Wat willen we bereiken?

	Toelichting
Planvorming met netwerkpartners	In 2022 werken we verder aan: - De regiefunctie van de regionale organisatie van bevolkingszorg steviger borgen in de regio. We willen de basis verbreden om taken meer uniform en eenduidig in te richten. Dit moet zorgen voor o Hogere kwaliteit van het werk; o Meer kennis en ervaring; o Ontlasten van gemeenten in de taak van bevolkingszorg.
Vakbekwaamheid	In 2022 zorgen we voor vakbekwame crisisfunctionarissen door: - Functionarissen binnen gemeenten op te leiden en trainen in hun rol bij crisis - Begeleiden 10 GBT oefeningen in gemeenten.
Paraatheid	In 2022 zorgen we voor optimale paraatheid door: - Alle operationele opschalingsfuncties (piketfuncties) hebben een 100% dekkend rooster, waardoor er bij een incident of crisis een opgeleide functionaris inzetbaar is.

Wat kost het?

Bevolkingszorg toont financieel een stabiel beeld. Ook bij het onderdeel bevolkingszorg vindt indexering plaats, maar door de geringe omvang van de totale lasten is dit door afronding niet zichtbaar.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Bevolkingszorg	€ 0,5 mln	€ 0,5 mln	€ 0,5 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln

5.3 Ondersteuning organisatie

Inhoud

In het programma Ondersteuning organisatie vinden de werkzaamheden van de sector bedrijfsvoering plaats zoals HRM, Financiën, Informatie en automatisering, directie- en bestuur ondersteuning en communicatie. Naast de activiteiten van de sector bedrijfsvoering zijn de kosten van leidinggevenden verantwoord in dit programma. Zoals de naam van het programma reeds doet vermoeden, worden hier de kosten voor het primaire proces verantwoord.

Vanuit het bestuur is expliciet aandacht gevraagd voor de samenwerking met andere gemeenschappelijke regelingen in Brabant-Zuidoost. Dit heeft geleid tot:

- Een gezamenlijke planning van het aanbieden van de begroting en jaarstukken;
- Het organiseren van een gezamenlijke voorlichtingsavond over de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen;
- Op basis van een gemeenschappelijk model zijn de controleverordening, financiële verordening, de notitie algemene reserve en de beleidsregel reserves en voorzieningen opgesteld;
- Het inrichten van gezamenlijke huisvesting met de RAV in Eindhoven Woensel;

Beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft een set met verplichte beleidsindicatoren voor. In totaal beschrijft het Besluit Begroting en Verantwoording 39 indicatoren. Deze indicatoren hebben betrekking op de taakvelden van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. Het betreft de zes indicatoren uit het taakveld Bestuur en ondersteuning.

Indicator	Waarde
Formatie per 1000 inwoners	0,46
Bezetting per 1000 inwoners	0,46
Apparaatskosten per inwoner	€ 66
Externe inhuur % van loonsom	0,12%
Externe inhuur totaal	€ 38.000
Overhead als % van totale lasten	18%

Eigen kengetallen

	2020 (realisatie)	2022 (prognose)	Toelichting / maatregelen
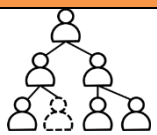 **Bezetting / Formatie**	91,6%	> 90% - < 100%	

	2020 (realisatie)	2022 (prognose)	Toelichting / maatregelen
Ziekteverzuim	Ziekteverzuim: 3,2%	Ziekteverzuim: <4,5%	We zetten in het bijzonder in op het laag houden van langdurig verzuim en aandacht voor psychosociale ondersteuning tijdens/na corona. De prognose voor 2022 is gebaseerd op het door het CBS berekende landelijk gemiddelde.

Wat kost het?

De lasten bij het onderdeel ondersteuning organisatie stijgen door indexering en door een verschuiving van budget vanuit Incidentbestrijding.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Ondersteuning organisatie	€ 9,2 mln	€ 9,5 mln	€ 9,6 mln	€ 0,2 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln

6 Financiële overzichten

6.1 Schatkistbankieren

Bij schatkistbankieren dienen de decentrale overheden, alsook VRBZO, hun tegoeden aan te houden bij het Ministerie van Financiën. Bij verplicht schatkistbankieren is het niet meer mogelijk beleggingen en deposito's zelfstandig aan te gaan buiten het drempelbedrag. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal van de decentrale overheid. Voor VRBZO geldt dat het drempelbedrag in 2022 ongeveer € 390.000 groot is. Bij het opstellen van de bestuurlijke tussenrapportages en de jaarrekening zal gerapporteerd worden over in hoeverre aan dit drempelbedrag is voldaan.

6.2 Investeringsbegroting

De investeringsbegroting is opgenomen als bijlage 8.

De geplande investeringen die zijn toegevoegd in de jaarschijf 2025 betreffen vervangingsinvesteringen in onder meer vier tankautospuiten, twee hulpverleningsvoertuigen, een verzorgingsunit, een voertuig voor het oppervlaktereddingsteam, bluskleding, mobilofoons en ICT middelen.

6.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost heeft slechts beperkt incidentele baten. De meeste baten zijn in hun aard structureel, zoals de gemeentelijke bijdragen, uitkering van het Rijk en de bijdrage van zorgverzekeraars. Ook voor in omvang meer wisselende baten, zoals de deelname van externen aan trainingen en detachering van medewerkers is in de meerjarenbegroting een vast basisniveau opgenomen. De schommeling in deze baten kan de organisatie voldoende opvangen.

6.4 Overzicht financiële taakstellingen en eerdere bezuinigingen

De veiligheidsregio had in de periode 2014 tot en met 2017 en in 2019 een bezuinigingstaakstelling opgenomen in haar begroting. In die periode is er voor een bedrag van € 5,1 miljoen aan bezuinigingen gerealiseerd.

In 2020 zijn daarnaast de structurele kosten voor Arbeidshygiëne (€ 0,4 miljoen) afgedekt met structurele middelen. De middelen in de bestemmingsreserve Arbeidshygiëne (€ 3,5 miljoen) zijn hierdoor beschikbaar voor dekking van een deel van de kosten van de overgangsregeling FLO.

Voor de begroting 2022 is geen taakstelling opgenomen.

7 Verplichte paragrafen

7.1 Risicomanagement en weerstandsvermogen

De belangrijkste beleidsuitgangspunten voor VRBZO op gebied van risicomanagement zijn:

- Risico's in een cyclisch proces inventariseren, beoordelen en monitoren via een continuïteitsplan;
- De instelling van een weerstandsvermogen heeft als doel om een stabiele (trendmatige) ontwikkeling van de gemeenschappelijke bijdrage te waarborgen.
- Streven naar een ratio weerstandsvermogen van 1 of hoger. De hoogte van de algemene reserve is vastgesteld op € 2,0 miljoen.

7.1.1 Risico-inventarisatie en monitoring

Het risico-overzicht in het continuïteitsplan gaat uit van een indeling die bestaat uit een matrix waarbij de assen worden gevormd door de factoren kans en impact. Met kans wordt bedoeld welke mate van waarschijnlijkheid er bestaat dat een risico zich manifesteert. Met impact wordt bedoeld de negatieve financiële invloed die een risico mogelijk heeft op de continuïteit van de dienstverlening. Door het inschatten van kans en (financiële) impact (scoren op een schaal van 1 tot 5) vindt rangordening van risico's plaats.

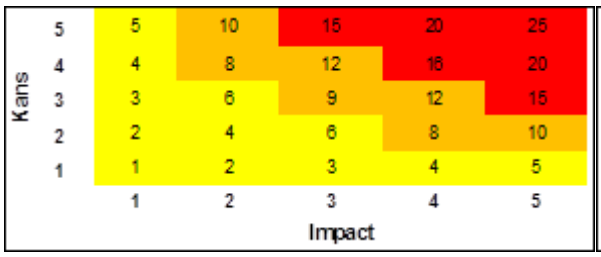

Score	Kans	Impact
1	Zeer onwaarschijnlijk / nihil	< € 0,10 mln
2	Onwaarschijnlijk	€ 0,10 mln - € 0,25 mln
3	Reëel (50/50)	€ 0,25 mln - € 0,50 mln
4	Waarschijnlijk	€ 0,50 mln - € 1,00 mln
5	Zeer waarschijnlijk	> € 1,00 mln

De kans of impact van onderstaande risico's zijn van die mate dat er rekening mee moet worden gehouden dat ze zich voordoen. Tijdens de reguliere planning en control gesprekken worden de risico's besproken en bijgesteld. De risico's, en eventueel genomen beheersmaatregelen om de impact te dempen, worden gemonitord en periodiek gewogen door het managementteam.

Onderwerp	Kans	Impact (€ mln)
1. Risico's in de algemene bedrijfsvoering, voornamelijk door: - Stijging premies voor (vrijwilligers)verzekeringen en pensioenen, wijzigingen in beleid FLO-regeling beroepsbrandweer; - Kosten die voortvloeien uit bedrijfskritische specialistische functies (bijvoorbeeld kostbare opleidingen of inhuur op gebied van brand- en omgevingsveiligheid, business intelligence, ICT etc.) - Eigen risicodrager WW	Zeer waarschijnlijk	€ 0,5 – € 1,0
2. Majeure wijzigingen in het bestaande model van brandweerzorg: - Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en Europese richtlijn rechtspositie brandweervrijwilligers	Waarschijnlijk	€ 0,5 – € 1,0
3. Ernstige verstoring door incidenten, rampen en crises: - Kosten voortvloeiend uit bestrijding van een majeur incident	Reëel	€ 0,5 – € 1,0
Totaal		**€ 1,5 – € 3,0**

Bij de kwantificering van de impact is rekening gehouden met incidentele risicobedragen. De risico's met betrekking tot algemene bedrijfsvoering en majeure wijzigingen in model brandweerzorg hebben op onderdelen een structureel karakter. Dit betekent dat bij het voordoen van dit risico incidenteel vanuit het weerstandsvermogen een onttrekking kan worden gedaan.

Het is niet reëel dat bovengenoemde risico's zich gelijktijdig voordoen. Tevens is de impact van een ernstig incident en de majeure wijzigingen in model brandweerzorg (nog) lastig te kwantificeren.

Mede gelet op bovenstaande houdt VRBZO rekening met een totaal risicobedrag van € 2,0 miljoen.

Naast de benoemde risico's is er ook een "positief" risico. Samen met veel andere organisaties zijn we deelnemer in de rechtszaak tegen vrachtwagenfabrikanten, het zogenaamde truckkartel. Het is nog onduidelijk of en wanneer we hiermee een compensatie van de teveel betaalde aanschafkosten gaan ontvangen. Indien we een compensatie ontvangen, zullen met gemeenten afspraken maken over de verdeling van deze compensatie.

7.2 Staat van reserves en voorzieningen

	2021	Primaire begroting 2022		
Reserves	**Eindstand**	**Toevoeging**	**Ontrekking**	**Eindstand**
Algemene reserve	€ 2.000.000			€ 2.000.000
	€ 0			€ 0
Bestemmingsreserves	€ 0			€ 0
Investeringen	€ 217.807			€ 217.807
Totaal	**€ 2.217.806**			**€ 2.217.806**

	2021	Primaire begroting 2022		
Voorzieningen	**Eindstand**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Eindstand**
Onderhoud Gebouw ROC	€ 671.726	€ 70.000	-€ 43.686	€ 698.040
Voorziening FLO	€ 3.304.668	€ 1.330.234	-€ 2.191.470	€ 2.443.432
Totaal	**€ 3.976.394**	**€ 1.400.234**	**-€ 2.235.156**	**€ 3.141.472**

7.3 Toelichting op de staat van reserves en voorzieningen

7.3.1 Voorziening groot onderhoud Regionaal Opleidingscentrum

Op basis van een in 2019 opgesteld meerjarenonderhoudsplan vindt jaarlijks een storting plaats in de voorziening groot onderhoud ROC. De jaarlijkse storting in de voorziening bedraagt met ingang van 2021 €70.000. Conform het meerjarenonderhoudsplan is voor 2022 ook een onttrekking uit de voorziening begroot.

7.3.2 Voorziening FLO

Deze voorziening heeft tot doel de kosten van de FLO regeling te egaliseren en is ingesteld eind 2020.

7.3.3 Algemene reserve

Deze reserve is bestemd voor het opvangen van financiële risico's en van schommelingen in de exploitatiesfeer. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van januari 2018 is het Nota algemene reserve vastgesteld. Daarmee is tevens besloten dat de hoogte van de algemene reserve niet is gebaseerd op de risico's waar de organisatie mee te maken heeft, maar gekoppeld is aan de totale baten van de organisatie. Op basis van die notitie is voor VRBZO een gewenste omvang van de algemene reserve vastgesteld tussen de €2.000.000 en €2.400.000.

Op basis van het jaarlijks op te stellen continuïteitsplan, zoals benoemd in het rapport over risicomanagement en dat onderdeel uitmaakt van de P&C-cyclus, worden de risico's wel nog steeds gemonitord. Daarbij kunnen ook risico's worden toegevoegd of komen te vervallen.

7.3.4 Bestemmingsreserve t.b.v. investeringen

Deze bestemmingsreserve is in 2008 in het leven geroepen naar aanleiding van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording. Investeringen in software dienen geactiveerd te worden onder de materiële vaste activa en de hiervoor bestemde financiële middelen worden aangewend ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten. Het betreft hier vooral investeringen in pakketten ter verbetering van de bedrijfsvoering. Aan deze reserve zullen geen middelen weer worden toegevoegd. Er zijn op dit moment ook geen activa waarvoor een onttrekking plaatsvindt. Zodra deze volledig is benut, zal deze komen te vervallen.

7.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost heeft geen kapitaalsgoederen zoals bedoeld in het Besluit Begroting en Verantwoording (wegen, riolering, water, groen en openbare gebouwen).

Voor het onderhoud van de brandweerkazernes, in eigendom van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, zijn specifieke afspraken gemaakt. Deze kazernes zijn in 2014 gekocht, met het doel deze na uiterlijk tien jaar weer terug te verkopen aan de betreffende gemeente. De veiligheidsregio doet om die reden een storting in een door de betreffende gemeente beheerd onderhoudsfonds. De omvang van de storing is gebaseerd op een Meerjarenonderhoudsplan. Het onderhoud van deze brandweerkazernes sluit daarmee aan bij de gemeentelijke gebruiken.

Het onderhoud van alle overige kapitaalgoederen is er op gericht de kapitaalsgoederen steeds in voldoende conditie te hebben om de operationele inzet te waarborgen. In de begroting zijn hier structurele budgetten voor gereserveerd.

7.5 Financiering

7.5.1 Hoofdcomponenten

De financiering van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost kent twee hoofdcomponenten:

1. Gemeentelijke bijdragen;
2. Bijdrage van het ministerie van Veiligheid en Justitie

Daarnaast ontvangt Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost nog diverse kleinere bijdragen. In totaal ontvangt Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost de volgende bijdragen:

Onderwerp	Bedrag 2022
Bijdrage deelnemende gemeenten	€ 44.430.221
Bijdrage rijk	€ 6.693.150
Overig	€ 863.371
Totaal	**€ 51.986.742**

7.5.2 Rentelasten

Het overzicht van de rentelasten is opgenomen in bijlage 5.

7.5.3 Renterisiconorm

VRBZO loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet FIDO de renterisiconorm geformuleerd. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar te voorkomen, dit ter bescherming van de financiële positie. Met deze norm bevordert de Wet FIDO een solide financieringswijze bij openbare lichamen. Conform voorschrift van de geactualiseerde Wet FIDO wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de rekening van het komende jaar. De norm schrijft voor dat maximaal 20% van het begrotingstotaal in een bepaald jaar gebruik mag worden voor aflossing of herfinanciering van een lening. Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost voldoet hier voor elk van de vier jaarschijven van deze begroting aan.

	2022	2023	2024	2025
Omvang begroting	€ 52,0 mln	€ 52,0 mln	€ 52,0 mln	€ 52,0 mln
20% norm	**€ 10,4 mln**	**€ 10,4 mln**	**€ 10,4 mln**	**€ 10,4 mln**
Aflossing	€ 3,4 mln	€ 2,8 mln	€ 2,7 mln	€ 2,7 mln
Herfinanciering of renteverandering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	**€ 3,4 mln**	**€ 2,8 mln**	**€ 2,7 mln**	**€ 2,7 mln**

7.6 Bedrijfsvoering

7.6.1 Rechtmatigheidsverklaring

Naar aanleiding van de voorstellen van de commissie Depla, in het rapport ‘Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten” legt met ingang van het verslagjaar 2021 het College van burgemeester en wethouders (“college”) bij een gemeente in de jaarrekening verantwoording af over de rechtmatigheid. Bij ons betekent dit dat het Dagelijks Bestuur verantwoording aflegt aan het Algemeen Bestuur. De verantwoording over de rechtmatigheid gaat na een wetswijziging deel uitmaken van de jaarrekening, zodat de aandacht voor en de controle op rechtmatigheid op het huidig kwaliteitsniveau gehandhaafd blijft. De accountant geeft een getrouwheidsoordeel af over de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt. Het huidige afzonderlijke rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring van de accountant komt daarmee te vervallen.

Deze wijziging markeert allereerst de verantwoordelijkheid van het college voor de rechtmatigheid. Het is vervolgens aan de Raad om de rechtmatigheidsverantwoording van het college te bediscussiëren en te beoordelen. Het is de verwachting dat van het (zelf) geven van een rechtmatigheidsverantwoording een kwaliteitsimpuls uitgaat op de interne processen en beheersing. Het college dient immers te kunnen steunen op een adequaat functionerend systeem van interne beheersing en -controle, om (primair) te waarborgen dat de gemeente bij alle (financiële) beheershandelingen en transacties de wet- en regelgeving naleeft. Dit systeem zal tevens van belang zijn bij het opstellen van een overzicht van afwijkingen van rechtmatigheid. Tevens is de verwachting dat er meer vooruit gekeken zal worden naar het oplossen van onrechtmatigheden omdat het college ook beheersmaatregelen moet formuleren.

De paragraaf Bedrijfsvoering wordt de aangewezen plek om een nadere toelichting te geven door het college op zaken die de rechtmatigheid raken en hoe de beheersing is vormgegeven. Hierbij moet in ieder geval nadere toelichting worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld. Aspecten die hierbij onder meer in de beschouwingen betrokken worden zijn de tussentijdse communicatie met de Raad – of de reden waarom deze achterwege is gebleven -, alsmede de maatregelen die zijn genomen om verbeteringen aan te brengen om wet- en regelgeving afdoende in processen te waarborgen. Ten behoeve van de wettelijke basis is het nodig om het desbetreffende artikel in het BBV aan te passen. Deze wetswijziging wordt naar verwachting in de loop van 2021 afgerond. De Commissie BBV geeft in de Kadernota Rechtmatigheid nadere aanwijzingen over de informatie die het college in de paragraaf in de jaarstukken (alsmede in de begroting op te nemen paragraaf) moet en/of kan opnemen.

7.7 Verbonden partijen

Een organisatie wordt gezien als een ‘verbonden partij’ als VRBZO belanghebbende is bij de organisatie, zowel vanuit bestuurlijk als financieel oogpunt. VRBZO is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 21 gemeenten deelnemen. VRBZO is voor gemeenten een verbonden partij. Zelf heeft VRBZO geen verbonden partijen.

7.8 Lokale heffingen en grondbeleid verbonden partijen

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost kent geen lokale heffingen. Het onderdeel grondbeleid is voor Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost niet relevant.

Bijlagen

Bijlage 1: overzicht van baten en lasten

		Lasten			Baten		
Programma	**Product**	**2020 realisatie**	**2021 na wijziging**	**2022**	**2020 realisatie**	**2021 na wijziging**	**2022**
Brandweerzorg	Risicobeheersing	€ 5.801.325	€ 5.643.816	€ 5.429.368	-€ 609.309	-€ 577.200	-€ 149.200
	Incidentbestrijding	€ 32.990.607	€ 33.267.912	€ 33.779.886	-€ 753.398	-€ 403.869	-€ 488.369
Totaal Brandweerzorg		**€ 38.791.932**	**€ 38.911.728**	**€ 39.209.254**	**-€ 1.362.707**	**-€ 981.069**	**-€ 637.569**
Veiligheid	GHOR	€ 1.098.487	€ 1.012.490	€ 1.030.226	-€ 24.783		
	Crisisbeheersing	€ 1.307.905	€ 1.449.489	€ 1.473.280	-€ 57.408	-€ 14.500	-€ 14.500
	Bevolkingszorg	€ 491.019	€ 456.367	€ 463.130	€ 0		
	GMK (exc.MKA)	€ 159.684	€ 0	€ 0	-€ 114.532	€ 0	€ 0
Totaal Veiligheid		**€ 3.057.095**	**€ 2.918.346**	**€ 2.966.636**	**-€ 196.724**	**-€ 14.500**	**-€ 14.500**
Zorg	Ambulancezorg	€ 41.400	€ 23.592.639	€ 0	€ 0	-€ 23.670.226	€ 0
	MKA	€ 0	€ 77.587	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Zorg		**€ 41.400**	**€ 23.670.226**	**€ 0**	**€ 0**	**-€ 23.670.226**	**€ 0**
Ondersteuning organisatie	Ondersteuning organisatie	€ 9.237.788	€ 9.474.223	€ 9.597.734	-€ 157.401		
Totaal Ondersteuning organisatie		**€ 9.237.788**	**€ 9.474.223**	**€ 9.597.734**	**-€ 157.401**		
Financiering	Bdur uitkering Rijk				-€ 6.465.264	-€ 6.678.585	-€ 6.693.150
	Bijdrage gemeenten				-€ 42.629.164	-€ 43.630.949	-€ 44.430.221
	Financiering & Alg Dekkingsmiddelen	€ 385.858	€ 307.669	€ 213.118	-€ 795.632	-€ 306.863	-€ 211.302
	Saldo begroting	€ 0	€ 0	€ 0			
Totaal Financiering		**€ 385.858**	**€ 307.669**	**€ 213.118**	**-€ 49.890.060**	**-€ 50.616.397**	**-€ 51.334.673**
Eindtotaal		**€ 51.514.072**	**€ 75.282.192**	**€ 51.986.742**	**-€ 51.606.891**	**-€ 75.282.192**	**-€ 51.986.742**

Bijlage 2: meerjarenraming 2021-2024

		Lasten				Baten			
Programma	**Product**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Brandweerzorg	Risicobeheersing	€ 5.429.368	€ 5.430.437	€ 5.430.437	€ 5.430.437	-€ 149.200	-€ 149.200	-€ 149.200	-€ 149.200
	Incidentbestrijding	€ 33.779.886	€ 33.812.551	€ 33.845.416	€ 33.814.455	-€ 488.369	-€ 488.369	-€ 488.369	-€ 488.369
Totaal Brandweerzorg		**€ 39.209.254**	**€ 39.242.988**	**€ 39.275.853**	**€ 39.244.892**	**-€ 637.569**	**-€ 637.569**	**-€ 637.569**	**-€ 637.569**
Veiligheid	GHOR	€ 1.030.226	€ 1.030.205	€ 1.030.205	€ 1.030.205				
	Crisisbeheersing	€ 1.473.280	€ 1.473.280	€ 1.473.280	€ 1.473.280	-€ 14.500	-€ 14.500	-€ 14.500	-€ 14.500
	Bevolkingszorg	€ 463.130	€ 463.100	€ 463.100	€ 463.100				
	GMK (exc.MKA)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Veiligheid		**€ 2.966.636**	**€ 2.966.585**	**€ 2.966.585**	**€ 2.966.585**	**-€ 14.500**	**-€ 14.500**	**-€ 14.500**	**-€ 14.500**
Ondersteuning organisatie		€ 9.597.734	€ 9.599.460	€ 9.599.460	€ 9.599.460				
Totaal Ondersteuning organisatie		**€ 9.597.734**	**€ 9.599.460**	**€ 9.599.460**	**€ 9.599.460**				
Financiering	Bdur uitkering Rijk					-€ 6.693.150	-€ 6.693.150	-€ 6.693.150	-€ 6.693.150
	Bijdrage gemeenten					-€ 44.430.221	-€ 44.430.221	-€ 44.430.221	-€ 44.367.221
	Financiering	€ 213.118	€ 179.860	€ 146.995	€ 114.956	-€ 211.302	-€ 213.453	-€ 213.453	-€ 213.453
	Saldo begroting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
Totaal Financiering		**€ 213.118**	**€ 179.860**	**€ 146.995**	**€ 114.956**	**-€ 51.334.673**	**-€ 51.336.824**	**-€ 51.336.824**	**-€ 51.273.824**
Eindtotaal		**€ 51.986.742**	**€ 51.988.893**	**€ 51.988.893**	**€ 51.925.893**	**-€ 51.986.742**	**-€ 51.988.893**	**-€ 51.988.893**	**-€ 51.925.893**

Bijlage 3: bijdrage per gemeente 2022

Gemeente	Aandeel in bijdrage	2021 excl. Bevolkingszorg	Indexering	Aanvullend IOV	Basisbijdrage 2022, excl. bevolkingszorg	Oranje Kolom	Gemeentelijke rampenbestrijding	Bevolk.zorg tbv OTO	*Subtotaal bevolkingszorg e.d.*	Totale bijdrage 2022
Asten	2,09%	€ 907.315	€ 15.311	€ 2.019	€ 924.645	€ 7.161	€ 1.514	€ 783	*€ 9.458*	€ 934.103
Bergeijk	2,90%	€ 1.259.905	€ 21.261	€ 1.615	€ 1.282.781	€ 7.161	€ 1.514	€ 783	*€ 9.458*	€ 1.292.239
Best	3,16%	€ 1.370.665	€ 23.130	€ 3.231	€ 1.397.026	€ 7.161	€ 1.514	€ 1.219	*€ 9.894*	€ 1.406.920
Bladel	2,89%	€ 1.255.289	€ 21.183	€ 2.019	€ 1.278.491	€ 7.161	€ 1.514	€ 783	*€ 9.458*	€ 1.287.949
Cranendonck	2,76%	€ 1.195.294	€ 20.171	€ 1.615	€ 1.217.080	€ 7.161	€ 1.514	€ 1.219	*€ 9.894*	€ 1.226.974
Deurne	3,98%	€ 1.726.946	€ 29.142	€ 4.442	€ 1.760.530	€ 7.161	€ 2.372	€ 1.219	*€ 10.752*	€ 1.771.282
Eersel	2,73%	€ 1.186.065	€ 20.015	€ 1.615	€ 1.207.695	€ 7.161	€ 1.514	€ 783	*€ 9.458*	€ 1.217.153
Eindhoven	34,41%	€ 14.929.640	€ 251.937	€ 14.942	€ 15.196.519	€ 7.161	€ 19.421	€ 10.443	*€ 37.025*	€ 15.233.544
Geldrop-Mierlo	4,27%	€ 1.851.551	€ 31.245	€ 2.827	€ 1.885.623	€ 7.161	€ 3.716	€ 1.914	*€ 12.791*	€ 1.898.414
Gemert-Bakel	3,70%	€ 1.606.955	€ 27.117	€ 4.846	€ 1.638.918	€ 7.161	€ 2.372	€ 1.219	*€ 10.752*	€ 1.649.670
Heeze-Leende	2,00%	€ 868.549	€ 14.657	€ 1.212	€ 884.418	€ 7.161	€ 1.514	€ 783	*€ 9.458*	€ 893.876
Helmond	10,63%	€ 4.612.267	€ 77.832	€ 8.885	€ 4.698.984	€ 7.161	€ 8.001	€ 4.177	*€ 19.339*	€ 4.718.323
Laarbeek	2,74%	€ 1.188.833	€ 20.062	€ 1.212	€ 1.210.107	€ 7.161	€ 2.372	€ 1.219	*€ 10.752*	€ 1.220.859
Nuenen c.a.	2,53%	€ 1.096.533	€ 18.504	€ 1.212	€ 1.116.249	€ 7.161	€ 2.372	€ 1.219	*€ 10.752*	€ 1.127.001
Oirschot	2,30%	€ 995.925	€ 16.806	€ 1.615	€ 1.014.346	€ 7.161	€ 1.514	€ 783	*€ 9.458*	€ 1.023.804
Reusel-De Mierden	1,87%	€ 811.323	€ 13.691	€ 404	€ 825.418	€ 7.161	€ 1.514	€ 783	*€ 9.458*	€ 834.876
Someren	2,44%	€ 1.056.844	€ 17.834	€ 2.423	€ 1.077.101	€ 7.161	€ 1.514	€ 783	*€ 9.458*	€ 1.086.559
Son en Breugel	1,90%	€ 822.400	€ 13.878	€ 1.615	€ 837.893	€ 7.161	€ 1.514	€ 783	*€ 9.458*	€ 847.351
Valkenswaard	3,67%	€ 1.590.341	€ 26.837	€ 1.615	€ 1.618.793	€ 7.161	€ 2.372	€ 1.219	*€ 10.752*	€ 1.629.545
Veldhoven	5,38%	€ 2.335.207	€ 39.407	€ 2.827	€ 2.377.441	€ 7.161	€ 3.716	€ 1.914	*€ 12.791*	€ 2.390.232
Waalre	1,65%	€ 717.177	€ 12.102	€ 808	€ 730.087	€ 7.161	€ 1.514	€ 783	*€ 9.458*	€ 739.545
Totaal	100,0%	€ 43.385.024	€ 732.122	€ 63.000	**€ 44.180.145**	€ 150.381	€ 64.882	€ 34.811	*€ 250.074*	**€ 44.430.219**

Gemeente	Totale bijdrage 2022	2023	2024	2025
Asten	€ 934.103	€ 934.103	€ 934.103	€ 932.084
Bergeijk	€ 1.292.239	€ 1.292.239	€ 1.292.239	€ 1.290.624
Best	€ 1.406.920	€ 1.406.920	€ 1.406.920	€ 1.403.689
Bladel	€ 1.287.949	€ 1.287.949	€ 1.287.949	€ 1.285.930
Cranendonck	€ 1.226.974	€ 1.226.974	€ 1.226.974	€ 1.225.359
Deurne	€ 1.771.282	€ 1.771.282	€ 1.771.282	€ 1.766.840
Eersel	€ 1.217.153	€ 1.217.153	€ 1.217.153	€ 1.215.538
Eindhoven	€ 15.233.544	€ 15.233.544	€ 15.233.544	€ 15.218.602
Geldrop-Mierlo	€ 1.898.414	€ 1.898.414	€ 1.898.414	€ 1.895.587
Gemert-Bakel	€ 1.649.670	€ 1.649.670	€ 1.649.670	€ 1.644.824
Heeze-Leende	€ 893.876	€ 893.876	€ 893.876	€ 892.664
Helmond	€ 4.718.323	€ 4.718.323	€ 4.718.323	€ 4.709.438
Laarbeek	€ 1.220.859	€ 1.220.859	€ 1.220.859	€ 1.219.647
Nuenen c.a.	€ 1.127.001	€ 1.127.001	€ 1.127.001	€ 1.125.789
Oirschot	€ 1.023.804	€ 1.023.804	€ 1.023.804	€ 1.022.189
Reusel-De Mierden	€ 834.876	€ 834.876	€ 834.876	€ 834.472
Someren	€ 1.086.559	€ 1.086.559	€ 1.086.559	€ 1.084.136
Son en Breugel	€ 847.351	€ 847.351	€ 847.351	€ 845.736
Valkenswaard	€ 1.629.545	€ 1.629.545	€ 1.629.545	€ 1.627.930
Veldhoven	€ 2.390.232	€ 2.390.232	€ 2.390.232	€ 2.387.405
Waalre	€ 739.545	€ 739.545	€ 739.545	€ 738.737
Totaal	**€ 44.430.219**	**€ 44.430.219**	**€ 44.430.219**	**€ 44.367.219**

Het valt op dat de gemeentelijke bijdrage in 2025 lager is dan in de eerdere jaren. Dit komt omdat de verhoging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van het wegvallen van de IOV subsidie alleen is doorgevoerd voor de jaren 2022 t/m 2024. De verhoging van het gemeentefonds geldt ook alleen tot en met 2024. Voor meer informatie over dit overwerp zie alinea 2.6.

Bijlage 4: begroting ingedeeld naar taakvelden

	Taak	Taakveld	Lasten	Baten
0.10	Bestuur en ondersteuning	Mutaties reserves		
0.4	Bestuur en ondersteuning	Ondersteuning organisatie	€ 9.597.734	
0.5	Bestuur en ondersteuning	Treasury	€ 213.118	-€ 211.302
0.8	Bestuur en ondersteuning	Overige baten en lasten		
1.1	Veiligheid	Crisisbeheersing en brandweer	€ 41.269.207	-€ 51.775.440
7.1	Volksgezondheid en milieu	Volksgezondheid		
8.3	VHROSV	Wonen en bouwen	€ 906.683	
Eindtotaal			**€ 51.986.742**	**-€ 51.986.742**

Bijlage 5: renteschema

Renteschema conform BBV richtlijn

	2022
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 213.118
Externe rentebaten	
Saldo rentelasten en rentebaten	**€ 213.118**
Rente grondexploitatie	€ 0
Rente projectfinanciering	€ 0
Rentebaten van doorverstrekte leningen	€ 0
Subtotaal	**€ 0**
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**€ 213.118**
Rente over eigen vermogen	€ 0
Rente over voorzieningen	€ 0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**€ 0**
De aan de taakvelden toegerekende rente	€ 211.305
Renteresultaat op het taakveld Treasury	**€ 1.813**

Bijlage 6: EMU saldo

Omschrijving	2022
Exploitatiesaldo voor onttrekking reserves	€ 0
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 4.739.883
Dotaties aan de post voorzieningen	€ 70.000
Investeringen die worden geactiveerd	€ 2.160.370-
Baten uit bijdragen andere overheden	€ 0
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	€ 0
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-,	€ 0
Baten bouwgrondexploitatie	€ 0
Lasten op de balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	€ 0
Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen	€ 0
Verkoop van effecten:	€ 0
Berekend EMU saldo	**€ 2.649.513**

Bijlage 7: Meerjarenbalans en weerstandsvermogen

Balans	2022	2023	2024	2025
Totaal Materiele Vaste Activa	33.692.751	29.449.044	32.621.637	31.347.430
Totaal Uitzettingen	6.275.525	6.254.267	5.991.684	5.977.913
Totaal Overlopende Activa	1.569.810	1.569.810	1.569.810	1.569.810
Totaal Liquide Middelen	1.171.697	1.171.697	1.171.697	1.171.697
Totaal Activa	42.709.784	38.444.818	41.354.829	40.066.850
Totaal Eigen Vermogen	(2.217.806)	(2.217.806)	(2.217.806)	(2.217.806)
Totaal Vaste Schulden	(21.002.698)	(17.587.499)	(21.247.300)	(20.507.101)
Totaal Voorzieningen	(3.127.964)	(2.278.198)	(1.528.407)	(980.628)
Totaal Vlottende Schuld	(4.071.627)	(4.071.627)	(4.071.627)	(4.071.627)
Totaal Overlopende Passiva	(12.289.688)	(12.289.688)	(12.289.688)	(12.289.688)

Ontwerpbegroting 2022

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Netto-schuldquote	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Totaal Vaste Schulden	(21.002.698)	(17.587.499)	(21.247.300)	(20.507.101)
Totaal Vlottende Schuld	(4.071.627)	(4.071.627)	(4.071.627)	(4.071.627)
Totaal Overlopende Passiva	(12.289.688)	(12.289.688)	(12.289.688)	(12.289.688)
Totaal Uitzettingen	6.275.525	6.254.267	5.991.684	5.977.913
Totaal Overlopende Activa	1.569.810	1.569.810	1.569.810	1.569.810
Totaal Liquide Middelen	1.171.697	1.171.697	1.171.697	1.171.697
Subtotaal Netto-schuld	(28.346.980)	(24.953.039)	(28.875.423)	(28.148.996)
Baten excl. mutaties reserves	(51.986.742)	(51.988.893)	(51.988.893)	(51.925.893)
Netto-schuldquote	55%	48%	56%	54%

Solvabiliteitsratio				
Totaal Eigen Vermogen	(2.217.806)	(2.217.806)	(2.217.806)	(2.217.806)
Totaal Passiva	(42.709.783)	(38.444.818)	(41.354.828)	(40.066.850)
Solvabiliteitsratio	5%	6%	5%	6%

Weerstandsvermogen en -capaciteit				
Algemene reserve	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Resultaat boekjaar	-	-	-	-
Bestemmingsreserve	217.806	217.806	217.806	217.806
Incidentele weerstandscapaciteit	2.217.806	2.217.806	2.217.806	2.217.806
Structurele weerstandscapaciteit	-	-	-	-
Totale weerstandscapaciteit	2.217.806	2.217.806	2.217.806	2.217.806
Totale weerstandsvermogen	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Ratio weerstandsvermogen/-capaciteit	1,1	1,1	1,1	1,1

Bijlage 8: Investeringsbegroting

Balans	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vervoermiddelen	711.530	1.646.000	4.318.000	3.048.000
Gebouwen en terreinen	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	604.170	120.950	746.000	144.200
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	844.670	1.116.000	2.846.000	271.000
Geheel	**2.160.370**	**2.882.950**	**7.910.000**	**3.463.200**

Bijlage 9: Ontwikkeling subsidie omgevingsveiligheid en gemeentefonds

Inleiding

Zowel Omgevingsdienst Zuidoost Brabant en Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost ontvangen tot en met eind 2020 een subsidie van het rijk voor activiteiten op het gebied van externe veiligheid. Deze rechtstreekse subsidie wordt beëindigd en ondergebracht in de uitkering van het gemeentefonds aan gemeenten en provincies.

In deze notitie doen Omgevingsdienst Zuidoost Brabant en Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost een voorstel om de activiteiten te blijven uitvoeren. Er wordt daarbij eerst ingegaan op de historie van de regeling en de huidige situatie. Vervolgens wordt de nieuwe regeling toegelicht en tot slot wordt een voorstel op hoofdlijnen voor een nieuwe regionale regeling gedaan.

Historie en Huidige situatie
Bestuurlijk Omgevingsberaad

De teksten in dit hoofdstuk zijn afkomstig uit de notitie “Meerjarenagenda Lokaal beleid externe veiligheid 2021 en verder”, opgesteld door het Bestuurlijk Omgevingsberaad, een bestuurlijk overleg wat plaatsvindt onder regie van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en waar bestuurlijke vertegenwoordigers van diverse organisaties met betrekking tot omgevingsveiligheid aan deelnemen. De gemeenten worden vanuit VNG vertegenwoordigd in dit overleg.

Geschiedenis

Vanaf 2004 zijn programmatische middelen beschikbaar gesteld voor de versterking van de uitvoering van lokale EV-taken, in de periode 2015-2018 gebeurt dit in het kader van de Impuls Omgevingsveiligheid (IOV), verlengd tot en met 2020. Deze middelen zijn door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) aan de provincies beschikbaar gesteld. Daarnaast zetten gemeenten en provincies hun algemene middelen uit het gemeente- en provinciefonds in ter financiering van lokale EV-taken.

De Impuls Omgevingsveiligheid 2015 – 2020 heeft beoogd om de uitvoeringsdiensten (omgevingsdiensten én veiligheidsregio’s) te versterken. Om deze reden zijn de middelen in het provinciefonds gestort en vervolgens rechtstreeks naar de omgevingsdiensten doorgezet. De provincie Zuid-Holland heeft in haar rol als secretaris de middelen ontvangen voor de veiligheidsregio’s en als subsidie doorgezet.

Versterking omgevingsveiligheid 2021 en verder

Met het beëindigen van het programma Impuls Omgevingsveiligheid en het toedelen van de middelen aan gemeentefonds en provinciefonds verdwijnt de rechtstreekse financiering van de (wettelijke) taken via de provincies - op basis van een specifieke verdeelsleutel - en de sturing door het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOb). Daarmee wordt ook de oude discussie over bekostiging van de wettelijke taken beëindigd. Vanaf 2021 wordt aangesloten bij bestaande structuren en processen rondom de financiële verhoudingen.

Uitgevoerde taken en activiteiten

De taken die onze beide organisaties uitvoeren in het kader van de omgevingsveiligheid verschillen. Ze worden daarom voor de beide organisaties afzonderlijk beschreven.

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant

In de IOV periode zijn diverse projecten gestart waarvan er nog enkele in uitvoering zijn, die de komende jaren nog financiering behoeven. Daarnaast voert de ODZOB samen met de Veiligheidsregio overleg met het rijk omtrent landelijke ontwikkelingen, zoals de structuurvisie buisleidingen en Basisnet. Ook voert de ODZOB de wettelijke taken uit, zoals de ontwikkeling rondom zeer zorgwekkende stoffen en het register externe veiligheid (REV).

Geadviseerd wordt om de financiering van deze projecten en wettelijke taken via de werkprogramma's van de deelnemers te laten lopen en daarmee dus niet te kiezen voor een toevoeging aan het programma Collectieve Taken. In onderstaande tabel zijn de huidige taken breder omschreven.

Project	Omschrijving werkzaamheden
Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)[3]	Het beleid rondom zeer zorgwekkende stoffen is er op gericht om een voortschrijdende vermindering van de belasting voor de omgeving te realiseren en een aantal van deze stoffen uiteindelijk volledig uit te bannen. Bedrijven zijn er aan gehouden te blijven streven naar vermindering van toepassing en emissies van deze stoffen. Zij moeten vijfjaarlijks rapporteren over hun voortgang daarbij. De ODZOB ziet er op toe dat dit rapporteren daadwerkelijk gebeurt. De ODZOB beschikt over medewerkers die kennis en ervaring hebben om dit te kunnen doen. De ODZOB beschikt over een registratiesysteem waarin het gebruik door of de vorming van zeer zorgwekkende stoffen bij bedrijven en de emissies ervan worden vastgelegd en kunnen worden gemonitord en gerapporteerd. De ODZOB werkt samen met andere (Brabantse) Omgevingsdiensten en Waterschappen. Hierbij staan gezamenlijke opbouw en uitwisseling van kennis en ervaring en uniforme aanpak centraal.
Landelijke ontwikkelingen transportassen en PGS-en	Gevaarlijke stoffen vervoeren is risicovol. Om gevaarlijke stoffen te vervoeren moeten vervoerders zich houden aan veiligheidseisen. Transportroutes en de omgeving rond deze transportroutes moeten aan speciale eisen voldoen. De ODZOB neemt in samenwerking met de VRBZO en gemeenten deel aan deze ontwikkelingen namens de regio, hierbij moet gedacht worden aan de ontwikkelingen structuurvisie buisleiding en actualisatie Basisnet. Hierbij wordt ook de vertaling van de aandachtsgebieden van deze risicobronnen naar de omgeving betrokken. Ook dienen PGS-en iedere 5 jaar te worden geactualiseerd. Bij de

[3] In de kadernota 2022 is een uitgebreide toelichting van de werkzaamheden opgenomen.

	actualisatie van een PGS wordt een projectgroep geformeerd. Hierbij is deelname vanuit een Omgevingsdienst gewenst. Vanuit het Rijk wordt deelname vanuit de projectgroep gedeeltelijk gefinancierd. Deelname vanuit de ODZOB is wenselijk, omdat we hiermee kennis opdoen voor de organisatie en invloed hebben op de inhoud van de PGS-en.

Project	**Omschrijving werkzaamheden**
Informatievoorziening bij calamiteiten (Alert 4 Omgeving), pilot Helmond	In deze pilot werkt Stichting Bedrijventerreinen Helmond (ondernemers) samen met de veiligheidsregio (VRBZO), gemeente Helmond, Waterschap AA en Maas en de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). Samen willen we ervoor zorgen dat bij een calamiteit alle betrokkenen beschikken over goede informatie. Dit geldt voor zowel de hulpdiensten als de naaste omgeving. Met Alert4Omgevingen en de app Alert4All kunnen (risicovolle) bedrijven bij een incident of een dreiging daartoe snel en rechtstreeks informatie verstrekken aan andere bedrijven, instellingen en bewoners in de omgeving. EASI[4] gesprekken en instructie bij (risicorelevante) bedrijven voeren, het testen en evalueren Alert4Omgeving bij bedrijven Helmond, het uitrollen van Alert4Omgeving in de regio en evaluatie &rapportage Alert4Omgeving
Actualiseren REV	Het bijhouden en actualiseren van het REV is een wettelijke taak van gemeenten en de provincie. Onder IOV voerde de ODZOB deze taken uit voor alle gemeenten. Onder de Omgevingswet wijzigt de registratie, namelijk in plaats van invloedsgebieden moeten aandachtsgebieden worden opgevoerd, daarnaast komen er nieuwe risicovolle bedrijven bij, de propaantanks tussen 1 en 3 m3 en opslag van gevaarlijke stoffen vanaf 2.500 kg.

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

In de werkwijzer risicobeheersing is aangegeven dat Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost de landelijke IOV subsidie ontvangt zodat al in de voorfase met gemeenten mee gedacht kan worden bij een voorgenomen gebiedsontwikkeling waarbij externe veiligheid een rol speelt. Tevens werden de subsidiegelden gebruikt om een impuls te kunnen geven aan een beleidsmatige doorontwikkeling bijvoorbeeld in het kader van de aankomende Omgevingswet en het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO) project risicorelevante bedrijven. Dit heeft geresulteerd in een aantal concrete resultaten waaronder het ‘Standaardadvies ruimtelijke ontwikkelingen’, ‘Kernboodschappen risicocommunicatie’, ‘Beïnvloedingsstrategie risicorelevante bedrijven’, ‘Kernwaarden Omgevingsvisie’ en de nog af te maken ‘Handreiking veilige leefomgeving, een leidraad voor het omgevingsplan’. Deze zijn in samenwerking met de twee andere Brabantse (of alle landelijke veiligheidsregio’s) en regionale omgevingsdienst opgesteld.

De afgelopen jaren is de IOV subsidie langzaam verminderd. Dit betekende concreet dat de beleidsmatige doorontwikkeling daarmee werd verminderd. Het in de voorfase kunnen meedenken met gemeenten bij een voorgenomen ontwikkeling is gebleven en naar verwachting zal dit ook zo na invoering van de Omgevingswet blijven.

[4] Communicatieprogramma

De Omgevingswet beoogd meer eenvoud, overzicht en transparantie in de wet- en regelgeving rondom de fysieke leefomgeving. Het betreft tevens een cultuurverandering waarbij overheden samen vooraf nadenken ‘in mogelijkheden’. Door de Omgevingswet transformeert de manier waarop gemeenten afwegingen maken over de inrichting van de fysieke leefomgeving. Het accent verschuift van ‘een goede ruimtelijke ordening’ naar ‘een evenwichtige toedeling van functies’. Daarbij ligt de focust zowel op de klassieke ruimtelijke ordening-aspecten als op gezondheid en veiligheid. In het Besluit Kwaliteit Leefomgeving is bepaald met welke veiligheidsbelangen rekening gehouden dient te worden in het Omgevingsplan en daarbij wordt er tevens een relatie gelegd met de Wet veiligheidsregio’s. In de geest van de Omgevingswet betekent dit zo veel mogelijk vroegtijdig (in de voorfase) met elkaar in gesprek over hoe met deze belangen rekening gehouden kan worden. Dit is in lijn met het vastgestelde Beleidsplan Wet Veiligheidsregio’s 2019 waar is besloten dat VRBZO adviseert bij het opstellen van het Omgevingsplan en Omgevingsvisie.

Nieuwe regeling financieel

In septembercirculaire 2020 zijn middelen beschikbaar gesteld onder de noemer “Decentralisatie-uitkering Versterking omgevingsveiligheidsdiensten”. De middelen zullen in elk geval voor vier jaar worden opgenomen in het gemeentefonds. De circulaire bevat een uitsplitsing van de bedragen per gemeente, zie bijlage 1 van deze notitie. Voor de provincie geldt een vergelijkbare opzet.

Effect begroting

De Omgevingsdienst en Veiligheidsregio adviseren hun deelnemers om de middelen die nu via het gemeentefonds worden uitgekeerd beschikbaar te houden voor de omgevingsveiligheid, waardoor de taken die eerder werden uitgevoerd vanuit de subsidie te kunnen blijven uitvoeren. Op basis van een analyse van de Raad van directeuren veiligheidsregio’s lijkt een verdeling van 33% - 67% tot 40%-60% reëel. In onze regio wordt die bandbreedte door beide organisaties ook reëel geacht. We stellen daarom voor te verhouding €63.000,--€126.000,- te hanteren.

De wijze waarop gemeenten (en de provincie) hun financiële bijdrage gaan leveren aan de Omgevingsdienst en Veiligheidsregio is niet hetzelfde. Voor de Veiligheidsregio leidt dit tot een voorstel aan het Algemeen Bestuur voor de Kadernota, waarna deze middelen in deze begroting zijn opgenomen en de gemeentelijke bijdrage verhoogd wordt.

Voor de Omgevingsdienst geldt dat gemeenten en provincie (gezien het karakter van de activiteiten) zelf een afweging maken of deze taken bij de Omgevingsdienst worden belegd. Deze werkzaamheden worden dan toegevoegd aan de werkprogramma’s 2021. Uiteraard is het zo dat er synergievoordelen bestaan als alle deelnemers de werkzaamheden bij de Omgevingsdienst voortzetten. Het voorstel wordt bij de Omgevingsdienst dan ook ter kennisname aangeboden aan het Algemeen Bestuur. De begroting van de Omgevingsdienst hoeft hiervoor niet gewijzigd te worden, omdat er enkel een verschuiving plaatsvindt tussen verschillende categorieën werkzaamheden

Beide voorstellen worden nog dit jaar aan het Algemeen Bestuur voorgelegd, zodat de onderlinge relatie (zowel programmatisch als qua financiën) voor alle betrokkenen helder is.

Bijlage 9.1 bedragen per deelnemer, specifiek IOV

Onderstaande tabel bevat de verhoging van het gemeentefonds op basis van de circulaire uit september 2020. Het bedrag van provincie is gebaseerd op het aandeel van de uitkering die de provincie ontvangt dat kan worden toebedeeld aan de regio Zuidoost-Brabant.

Gemeente	Toevoeging gemeentefonds	Aandeel ODZOB	Aandeel VRBZO
Asten	€ 5.000	€ 2.981	€ 2.019
Bergeijk	€ 4.000	€ 2.385	€ 1.615
Gemeente Best	€ 8.000	€ 4.769	€ 3.231
Bladel	€ 5.000	€ 2.981	€ 2.019
Cranendonck	€ 4.000	€ 2.385	€ 1.615
Deurne	€ 11.000	€ 6.558	€ 4.442
Eersel	€ 4.000	€ 2.385	€ 1.615
Eindhoven	€ 37.000	€ 22.058	€ 14.942
Geldrop-Mierlo	€ 7.000	€ 4.173	€ 2.827
Gemert-Bakel	€ 12.000	€ 7.154	€ 4.846
Heeze-Leende	€ 3.000	€ 1.788	€ 1.212
Helmond	€ 22.000	€ 13.115	€ 8.885
Laarbeek	€ 3.000	€ 1.788	€ 1.212
Nuenen	€ 3.000	€ 1.788	€ 1.212
Oirschot	€ 4.000	€ 2.385	€ 1.615
Reusel-De Mierden	€ 1.000	€ 596	€ 404
Someren	€ 6.000	€ 3.577	€ 2.423
Son en Breugel	€ 4.000	€ 2.385	€ 1.615
Valkenswaard	€ 4.000	€ 2.385	€ 1.615
Veldhoven	€ 7.000	€ 4.173	€ 2.827
Waalre	€ 2.000	€ 1.192	€ 808
Subtotaal gemeenten	**€ 156.000**	**€ 93.000**	**€ 63.000**
Provincie, tbv Brabant Zuidoost	€ 33.000	€ 33.000	€ 0
Totaal	**€ 189.000**	**€ 126.000**	**€ 63.000**

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE MIDDELEN EN ALGEMENE ZAKEN
DATUM 21.06.2021

Gemeente Bladel

Ontwerpbegroting 2022 VRBZO

Nummer R21.058

Advies van commissie Middelen en Algemene Zaken op 21.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Toezeggingen / toelichting college

1. Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat Europese wetgeving van kracht is die stelt dat gelijk werk, gelijk beloond dient te worden. Dit heeft gevolgen voor de organisatie van de (vrijwillige) brandweer. Mogelijk dat taakdifferentiatie bij de Brandweer als oplossing wordt gevonden om te bewerkstelligen dat vrijwilligers op een ander niveau zijn opgeleid dan professionele brandweerlieden.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als hamerstuk 8.5 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.058, Agendapunt 8.5.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1098
Extern Zaak ID	Z210001911
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	8.6
Omschrijving	R21.073 Jaarprogramma en financiële begroting 2022 en begrotingswijziging 2021 GRSK

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.073b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.073 van burgemeester en wethouders van 6 mei 2021;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

overwegende dat:
- er geen aanleiding is een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Kempen;
- er ook geen aanleiding bestaat om een zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Kempen;

besluit:
1. Geen zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting 2022 van de GRSK.
2. Geen zienswijze in te dienen voor de begrotingswijziging 2021 van de GRSK.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.073
Onderwerp : Zienswijze jaarprogramma en financiële begroting 2022 GRSK en begrotingswijziging 2021

Aan de raad

Inleiding
Op 13 april 2021 heeft het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) de ontwerpbegroting 2022 GRSK en de begrotingswijziging 2021 GRSK aangeboden. Uw raad is uitgenodigd om vóór 9 juni 2021 een zienswijze kenbaar te maken.

Voorstel
1. Geen zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting 2022 van de GRSK.
2. Geen zienswijze in te dienen voor de begrotingswijziging 2021 van de GRSK.

Beoogd effect
Met het verleggen van taken van gemeenten naar gemeenschappelijke regelingen worden de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad op afstand geplaatst. Met de mogelijkheid tot het inbrengen van een zienswijze worden deze rollen echter zo goed mogelijk geborgd.

Argumenten

1.1 Inhoud ontwerpbegroting 2022
Deze ontwerpbegroting 2022 is een uitwerking van de kadernota 2022. De begroting van de Samenwerking Kempengemeenten bestaat uit twee delen; de jaarplannen en de financiële begroting. In de jaarplannen worden de doelen van de afdelingen beschreven en wat gedaan wordt om de gestelde doelen te bereiken. De jaarplannen beantwoorden ook de vraag “Wat mag het kosten? De financiële vertaling van de plannen vindt plaats in de financiële begroting. Hierin is ook de bijdrage per deelnemende gemeente bepaald.

1.2 Ontwerpbegroting 2022 op basis van ongewijzigd beleid
Uw raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op deze ontwerpbegroting 2022. Deze ontwerpbegroting 2022 gaat uit van ongewijzigd beleid. Het gevoerde beleid voor de komende jaren wordt doorgetrokken en de budgettaire gevolgen van in het verleden genomen beslissingen zijn in de meerjarenraming verdisconteerd.

De ontwerpbegroting 2022 bevat onder meer:
- een paragraaf over de toekomst van de GRSK.
- voor de afdeling Staf de initiatieven van de doorontwikkeling van de GRSK (“Opnieuw verbinden”).
- inzet van de afdeling Personeel & Organisatie voor de ontwikkelingen rondom de GRSK in relatie tot “Opnieuw verbinden”.
- voor de afdeling SSC de uitwerking de veranderingen voor ICT voor 2022 en de uitwerking van het ontwikkelbudget.
- voor de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening de uitwerking van de schuldhulpverlening, de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, de Wet zorg en dwang, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdhulp.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ABZ	Bram de Bruin	088-4970511

- voor de afdeling VTH de uitwerking voor de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.

2.1 Begrotingswijziging naar aanleiding van actuele inzichten en omstandigheden
In de procedure tot de vaststelling van de begroting 2022 en meerjarenraming 2022 -2024 is ook een begrotingswijziging 2021 opgenomen. De primitieve begroting 2021 werd vastgesteld in juli 2020. De begrotingswijziging voor het jaar 2021 in de loop van het jaar stelt de Samenwerking Kempengemeenten in staat om actuele inzichten en omstandigheden te verwerken in de begroting.

De gevolgen van deze begrotingswijziging 2021 voor de gemeenten zijn inzichtelijk gemaakt bij het onderdeel 'financiën'. Gelet op het feit dat er sprake is van een afname van de gemeentelijke bijdrage is er geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

Kanttekeningen

1.1 Overzicht van de belangrijkste risico's

1.1.1 Algemene risico's
De Kempengemeenten gaan in 2021 verder met een strategische oriëntatie op de regionale samenwerking. Daardoor is er op dit moment onzekerheid over de ontwikkeling van de samenwerking die ook voor de GRSK onzekerheden en risico's met zich meebrengt. Daarbij is het op voorhand niet zeker dat de maatregelen die nu genomen worden, later passen in de vorm van samenwerking waarvoor gemeenten gaan kiezen. Het risico is het mogelijk ontstaan van frictiekosten bij aanpassing van het samenwerkingsverband.

Door de onzekerheid in het kader van opnieuw verbinden worden vacatures niet altijd meer opgevuld met contracten maar met inhuur. Dit kan leiden tot overschrijding van de begroting.

1.1.2 Specifieke risico's

<u>Omgevingswet</u>
De huidige planning is dat de Omgevingswet ergens in 2022 in werking treedt. De voorbereidingen op de nieuwe wetgeving geven nog veel onduidelijkheid en moeten nog tot veel keuzes door gemeenten leiden. Dit brengt risico's met zich mee voor zowel de kosten voor automatisering (SSC) als voor de daadwerkelijke werkzaamheden door VTH.

<u>Open-einde regelingen MD</u>
De open-einde regelingen die de afdeling MD uitvoert dragen het risico in zich dat ingeval een toenemend beroep op deze regelingen wordt gedaan, ook de bedrijfsvoeringskosten kunnen toenemen als gevolg van extra benodigde inzet.

Financiën
De consequenties van de ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 en de begrotingswijziging 2021 zijn in onderstaand overzicht en in de Perspectiefnota verwerkt.

	2021	2022	2023	2024	2025
structureel:					
P&O	1.000	-12.000	-13.000	-13.000	-13.000
SSC	-48.000	-22.000	-43.000	-83.000	-68.000
Maatschappelijke dienstverlening	184.000	25.000	-8.000	-14.000	-10.000
VTH	25.000	4.000		-4.000	-2.000
totaal structurele kostenstijging	162.000	-5.000	-64.000	-114.000	-93.000
incidenteel:					
P&O	1.000	1.000			
SSC	44.000	21.000	30.000	40.000	12.000
Maatschappelijke dienstverlening	-80.000	-22.000		-1.000	
VTH	-47.000	3.000			
totaal incidentele kostenstijging	-82.000	3.000	30.000	39.000	12.000
totaal kostenstijging	**80.000**	**-2.000**	**-34.000**	**-75.000**	**-81.000**

(- = nadeel en + = voordeel)

Communicatie
De GRSK verzoekt de deelnemende gemeenten voor 9 juni 2021 een zienswijze in te dienen op deze ontwerpbegroting en begrotingswijziging. In verband met uw raadscyclus is dit voor de gemeente Bladel niet haalbaar. Er wordt daarom een voorlopige reactie verzonden aan het DB. De GRSK is hiervan ambtelijk op de hoogte gebracht.

Uitvoering
Vaststelling van de begroting 2022 en begrotingswijziging door het Algemeen Bestuur van de GRSK vindt plaats op 29 juni 2021.

Bladel, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (21.12413)
02. GRSK_brief inzake aanbieden begroting en zienswijzeprocedure_15042021 (21.10447)
03. 2021-04-13 vastgestelde begroting GRSK 2022 voor zienswijzen (21.10446)
04. Conceptbrief “Zienswijze ontwerpbegroting 2022 en begrotingswijziging 2021” (21.12474)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.12413

Ontwerp-raadsbesluit

21.12413

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.073 van burgemeester en wethouders van 6 mei 2021;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

overwegende dat er geen aanleiding is een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Kempen;

dat er ook geen aanleiding bestaat om een zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Kempen;

besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting 2022 van de GRSK.
2. Geen zienswijze in te dienen voor de begrotingswijziging 2021 van de GRSK.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Kempen gemeenten

College van Burgemeester en Wethouders
en Gemeenteraad

Onderwerp : Zienswijzen Jaarprogramma en Financiële Begroting 2022, Meerjarenraming 2023-2025 en Begrotingswijziging 2021

Eersel, 14 april 2021

Geachte heer, mevrouw,

Voor u ligt het concept jaarprogramma en de financiële begroting voor 2022, de meerjarenraming tot en met 2025 en de begrotingswijziging 2021 voor de Samenwerking Kempengemeenten.
Het Dagelijks Bestuur heeft het concept op I3 april 2021 vastgesteld. Conform de regels van de gemeenschappelijke regeling wordt de gemeenteraad vervolgens in de gelegenheid gesteld binnen acht weken, een zienswijze over het ontwerp jaarprogramma, de ontwerpbegroting, de meerjarenraming en de begrotingswijziging naar voren te brengen.

Procedure
Wij vragen u, uw zienswijze voor 9 juni 2021 kenbaar te maken bij het Dagelijks Bestuur van de Samenwerking Kempengemeenten. Vervolgens zal het Algemeen Bestuur de begroting vaststellen in haar vergadering van 29 juni 2021.
Mochten er vragen zijn dan kunt u contact opnemen met de heer L.R.C. Theuws via l.theuws@kempengemeenten.nl of met het bestuurssecretariaat van de GRSK via bestuurssecretariaat@kempengemeenten.nl.

Met vriendelijke groet,
Dagelijks Bestuur Samenwerking Kempengemeenten

B.K.F. Cerutti
directeur

A. Callewaert-de Groot
voorzitter

Bijlage: Jaarprogramma en Financiële Begroting 2022, Meerjarenraming 2023-2025 en Begrotingswijziging 2021

Kempen gemeenten

BEGROTING 2022

MEERJARENRAMING 2023-2025
BEGROTINGSWIJZIGING 2021

"KOERS ZETTEN NAAR OPNIEUW VERBINDEN"

Ontwerpbegroting 2022
Versie ten behoeve van zienswijzen raden

13-4-2021

www.kempengemeenten.nl

BEGROTING GRSK 2022 MET MEERJARENRAMING 2023 – 2025
BEGROTINGSWIJZIGING 2021

De Samenwerking Kempengemeenten
Kerkplein 3, 5541 KB Reusel-De Mierden
Postadres : Postbus 11
5540 AA Reusel-De Mierden
www.kempengemeenten.nl

INHOUD

Inhoud 3
1 Algemeen 4
1.1 Inleiding 4
1.2 Ontwikkelingen in de samenwerking 4
1.3 Ontwikkelingen in de dienstverlening 5
1.4 Financieel perspectief 6
2 Uitgangspunten 8
2.1 Algemene uitgangspunten 8
4.2 Begrotingswijziging 2021 8
2.3 Financiële uitgangspunten 9
2.4 Kostenverdeling per afdeling 10
3 Jaarplannen per afdeling 14
3.1 Afdeling Staf 14
3.2 Afdeling Personeel en Organisatie 17
3.3 Afdeling Shared Service Center 20
3.4 Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening 27
3.5 Afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 32
4 Paragrafen 35
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 35
4.2 Kengetallen 38
4.3 Paragraaf Financiering 38
4.4 Paragraaf onderhoud Kapitaalgoederen 40
4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering 40
5 Procedure Begroting 2022 41
6 Financiële consequenties 42
6.1 Begrotingswijziging 2021; Begroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025 43
6.2 MeerjarenInvesteringsPlan 2021-2025 (MIP) 44
6.3 Gemeentelijke bijdragen voor en na begrotingswijziging 45
6.4 Splitsing gemeentelijke bijdragen naar structureel en incidenteel 46
6.5 Overzicht en toelichting incidentele lasten en baten 47
7 Bijlagen 49
7.1 Geo-gegevensbeheer financieel in beeld 49
7.2 Bijlage A Begroting naar taakvelden BBV 50

1 ALGEMEEN

1.1 Inleiding

Met deze ontwerpbegroting worden de plannen voor het jaar 2022 en verder ter besluitvorming voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur en aan het Algemeen bestuur van de GRSK.
In de procedure van de begroting 2022 loopt een voorstel tot begrotingswijziging 2021 mee. Binnen de GRSK zijn voor een wijziging van de begroting dezelfde formele voorschriften van kracht als voor het vaststellen van de begroting.
De begroting heeft vier functies:

- Autorisatiefunctie; machtiging aan Dagelijks Bestuur om uitgaven te doen en inkomsten te genereren;
- Keuze- en afwegingsfunctie; waar geven we wel en waar geven we niet het geld aan uit?
- Beheersfunctie; geven we niet te veel geld uit gedurende het jaar?
- Controlefunctie; is gedaan wat werd afgesproken?

De begroting van de Samenwerking Kempengemeenten bestaat uit twee delen; de jaarplannen en de financiële begroting. In de jaarplannen worden de doelen van de afdelingen beschreven en wat gedaan wordt om de gestelde doelen te bereiken. De jaarplannen beantwoorden ook de vraag “Wat mag het kosten? De financiële vertaling van de plannen vindt plaats in de financiële begroting. Hierin is ook de bijdrage per deelnemende gemeente bepaald.

Deze begroting is een uitwerking van de Kadernota 2022, die werd vastgesteld door het algemeen bestuur in februari 2021. In de Kadernota werden naast onvermijdelijke wijzigingen een aantal initiatieven aangeduid als voorstellen die in de begroting opgenomen dienen te worden. Daaraan is nadere uitwerking gegeven in deze begroting. In de Kadernota werden ook de financiële uitgangspunten opgenomen die bij het opstellen van de begroting in acht zijn genomen.

1.2 Ontwikkelingen in de samenwerking

Kempengemeenten opnieuw verbinden
De toekomst van de Samenwerking tussen de Kempengemeenten is al enige jaren onderwerp van gesprek. Omdat de bewegingen die gemeenten willen maken op het gebied van samenwerking tot op heden verschillend waren is er vanuit de directie GRSK en gemeenten een intensief traject gestart om gemeenten op een lijn te krijgen ten aanzien van de toekomst voor de GRSK.
Dit traject lijkt te resulteren in een andere focus binnen de samenwerking, namelijk die van autonome gemeenten en regie op gegevens. Door deze focus uit te werken binnen de GRSK ontstaat de mogelijkheid om de taken en bevoegdheden die belegd zijn binnen de GRSK opnieuw te verbinden met gemeenten.

Hierdoor ontstaat een veranderingsopgave voor zowel de gemeenten als voor de GRSK. Deze zal een uitwerking moeten krijgen in de zin van personeel, financiën, juridisch, organisatorisch enzovoorts.
Te verwachten is dat begin 2021 nog nodig zal zijn om plannen uit te werken en tweede helft 2021 en 2022 om deze uit te voeren en te implementeren. Naar verwachting kan de veranderopgave op 1-1-2023 worden afgerond.

Perspectief per afdeling
Op basis van notitie die colleges vaststelden worden er onderzoeken naar de haalbaarheid gedaan betreffende herpositionering van werkzaamheden van de afdelingen P&O, VTH, MD, SSC en Regie op Gegevens. Specifiek voor de afdelingen MD en SSC zal worden gekeken naar de mogelijkheden van een nieuwe juridische structuur (de Governance). Ook zal ten aanzien van de afdeling SSC onderzocht worden welke mogelijkheden er in de markt zijn voor het vinden van strategische partner(s).
Deze haalbaarheidsonderzoeken worden ter besluitvorming voorgelegd en vervolgens uitgewerkt in een organisatieplan. Dit organisatieplan zal eveneens worden voorgelegd ter vaststelling waarna de implementatie ter hand zal worden genomen. De planning is dat het gehele traject “Opnieuw verbinden” op 01-01-2023 is afgerond. Het onderwerp Regie op Gegevens zal voor een gedeelte synchroon lopen met de ontwikkelingen binnen “Opnieuw verbinden” maar zal per saldo een langere doorlooptijd hebben in verband met de ontwikkeling van nieuwe technieken, aanbestedingen en financiën.

1.3 Ontwikkelingen in de dienstverlening

Incidentele en structurele invloeden van Covid-19
De pandemie die in 2020 begon en voortduurt in 2021 heeft naar het zich laat aanzien incidentele en structurele effecten. Het totaal aan effecten is op dit moment nog niet goed te overzien, maar bijvoorbeeld de ervaringen met het thuiswerken zijn zodanig dat daar blijvende effecten van te verwachten zijn. Ook de ontwikkelingen in de techniek van werken op afstand zijn in 2020 in een stroomversnelling gekomen.

Gemeenten kiezen voor ontwikkelbudget op ICT
In 2020 werd de bezuiniging op ICT ingevuld en tegelijkertijd ontstond een breed gedeelde opvatting dat stilstand op het gebied van ICT achteruitgang is. Oftewel, stringent budgetbeheer wordt onderschreven maar ICT tenminste bij de tijd houden heeft daarin een uitzonderingspositie.
In deze begroting is een ontwikkelbudget SSC opgenomen, als voorstel om nieuwe initiatieven met breed gedeelde instemming te laten doorgaan. Gemeenten bepalen in onderlinge afstemming hoe hoog het ontwikkelingsbudget wordt.
Het ontwikkelbudget is in beginsel niet bestemd voor de generieke ICT infrastructuur. De ontwikkeling daarvan wordt gefinancierd uit het vastgestelde meerjareninvesteringsplan. Het ontwikkelbudget is gericht op het gedurende het begrotingsjaar kunnen financieren van onvoorziene gebruikerswensen bij gemeenten. Gebleken is dat het tempo waarmee het software en applicatielandschap wijzigt geen pas meer houdt met het tempo waarin de financiering kan worden geaccordeerd via de P&C cyclus. Belangrijke gebruikerswensen kunnen daardoor nogal eens niet worden geëffectueerd. Een voorbeeld hiervan is de toegenomen behoefte aan technische voorzieningen om werken op afstand mogelijk te maken.
De afdelingshoofden bedrijfsvoering van Kempengemeenten, KempenPlus en GRSK beheren en bestemmen het budget gedurende het lopende begrotingsjaar.

Voorbereidingen op invoering van de Omgevingswet
De verwachting is dat de Omgevingswet van kracht wordt op 1 januari 2022. Dit vergt de nodige voorbereidingen organisatorisch en financieel. Gemeenten hebben dit gezamenlijk opgepakt in 2020 en deze voorbereiding zet zich voort in 2021. De voorbereiding vond plaats buiten de GRSK maar het is duidelijk dat de invoering Omgevingswet gevolgen gaat hebben voor de bedrijfsvoering van VTH en voor SSC die de ICT-zaken verzorgt.

Ontwikkelingen op het gebied van Schuldhulpverlening
De aanpak van schulden is een belangrijk gezamenlijk speerpunt van de rijksoverheid en gemeenten. De vier belangrijkste wetten in dit domein zijn gewijzigd:

- Adviesrecht Gemeenten bij Schuldenbewind (AGS),
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (WGS),
- Wet vereenvoudiging beslagvrijvoet (Wvbvv),
- Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag ten behoeve van verbreding beslagregister (VBR).

Deze maatregelen hebben grote impact op de bedrijfsvoering en informatievoorziening rondom Schulddienstverlening. Om dit in de uitvoering goed te borgen is in deze Kadernota de doorvertaling gemaakt naar wat dit betekent voor de bedrijfsvoering.

De dienstverlening aan KempenPlus wordt geconsolideerd
Recent heeft de GRSK een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met het Participatiebedrijf KempenPlus. Uitgangspunt voor de DVO was dat KempenPlus de kosten van de dienstverlening door GRSK volledig betaalt. In de dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken vastgelegd over de volgende zaken:

1. Dienstverlening op het gebied van de ICT inclusief afspraken over het beheer van de ICT en de vergoeding daarvan
2. Investeringen door de GRSK in telefonie, hardware en in software voor KempenPlus
3. P&O voorziet in salarisadministratie en de personeelsadministratie van de (niet-gesubsidieerde) medewerkers van KempenPlus en in advies op het terrein van personeel en organisatie.
4. KempenPlus vraagt in voorkomende gevallen inzet van de bezwaarschriftencommissie, die door de GRSK is georganiseerd
5. De functionaris gegevensbescherming van de GRSK oefent die functie ook uit in opdracht van KempenPlus.

In de begroting 2022 en in de begrotingswijzing 2021 is de dienstverlening aan Kempenplus opgenomen. De betrokken afdelingen van GRSK zijn Staf, P&O, SSC en MD. De financiële effecten treden op in de toename van de totale lasten en baten van de organisatie. De bijdragen van gemeenten wijzigen niet noemenswaardig, omdat er kostendekkende afspraken zijn gemaakt met KempenPlus. [1]

1.4 Financieel perspectief

De begrotingswijziging voor 2021 heeft als gevolg dat de gemeentelijke bijdragen afnemen met € 250.000. De Stafkosten zijn € 140.000 lager dan eerder begroot werd. De gemeentelijke bijdragen voor de afdeling MD dalen met € 318.000. Daar zijn drie oorzaken voor aan te wijzen. Als gevolg van Corona zijn organisatiekosten tijdelijk lager begroot. Formatiekosten nemen af doordat de indexering van de lonen vorig jaar te hoog was begroot. Daar komt bij dat de formatie Jeugdhulp structureel lager wordt begroot, omdat ervaring in 2020 heeft aangetoond dat de inbesteding van de Jeugdhulp in 2019 aanmerkelijk voordeliger is dan eerder werd begroot. Tegenover de lagere bijdragen bij de afdelingen Staf en MD staan de hogere bijdragen bij de afdelingen SSC en VTH als gevolg van nieuwe initiatieven.

Voor de jaren 2022 en verder worden de initiatieven en uitgangspunten uit de kadernota 2022 begroot. De structurele gevolgen hiervan zijn dat de gemeentelijke bijdragen toenemen. Met name initiatieven op het gebied van de ICT leiden tot hogere gemeentelijke bijdragen. In dit kader wordt de invoering Omgevingswet

[1] Het is een reële verwachting dat er schaaleffecten gaan optreden bij het SSC en P&O. Deze zijn niet gekwantificeerd maar naar verwachting is het effect ervan beperkt.

genoemd en het begroten van ontwikkelbudget voor de ICT. Daarnaast is een toename van de kapitaallasten begroot als gevolg van de investeringen in de infrastructuur van de ICT.

Taakstelling als opdracht van het bestuur.

Op overhead van de GRSK is een taakstelling begroot van € 150.000, structureel vanaf 2021. Voor de jaren 2021 en 2022 is een budget van € 150.000 per jaar incidenteel begroot, om de omslag te maken.
De afname van overheadkosten past in het plan, dat opgesteld wordt om de samenwerking door de Kempengemeenten opnieuw te organiseren vanaf 2023.

Bijdragen gemeenten gespecificeerd naar structureel en incidenteel

In paragraaf 6.5 zijn de incidentele lasten en baten gepresenteerd.
In de begroting 2022 met meerjarenraming zijn in elk jaar de incidentele baten groter dan de incidentele lasten. Daarbij wordt nadrukkelijk gewezen op het zeer beperkte aantal en omvang van posten met een incidenteel karakter.
Voor de begrotingswijziging 2021 overtreffen ook de incidentele baten de incidentele lasten. De eenmalige kosten ter voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet vormt een groot aandeel in incidentele baten en lasten.

De gemeentelijke bijdragen zijn gesplitst in incidentele en struturele delen. Incidentele lasten en baten worden in beeld gebracht met daarbij de toerekening aan gemeenten op basis van afgesproken kostenverdeling. Dit overzicht is in paragraaf 6.4 opgenomen.

2 UITGANGSPUNTEN

2.1 Algemene uitgangspunten

Inleiding
Het vertrekpunt voor de financiële begroting is “ongewijzigd beleid”. Dat wil zeggen dat het gevoerde beleid voor de komende jaren doorgetrokken wordt en dat de budgettaire gevolgen van in het verleden genomen beslissingen in de meerjarenraming zijn verdisconteerd. Voor een aantal externe factoren zoals rente- en prijsontwikkeling worden aannames bepaald. Ook is van belang om de verdeelsleutels van de kosten vast te stellen.

Opstelling van het jaarplan 2022
Het jaarplan voor de Samenwerking Kempengemeenten ontstaat door bundeling van de jaarplannen van de afdelingen van de GRSK. Deze afdelingsplannen worden opgesteld aan de hand van de indeling in de zogenaamde drie W-vragen. Dit zijn:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

De voorstellen van de afdelingsplannen worden door het management opgesteld. Daarin staan de concrete voornemens voor het dienstjaar en voor het meerjarenperspectief. Nieuwe ontwikkelingen van afdelingen worden, voor zover als mogelijk, als voornemen benoemd.

Uniformering van de opzet per afdeling wordt steeds meer doorgevoerd omdat dat de leesbaarheid van de begroting bevordert. Daar komt bij dat de afdeling Staf meer in positie gaat komen als financieel adviseur van de afdelingen. De ontwikkeling in de registraties in het financiële systeem en in de P&C-producten wordt daar op afgestemd.
Naast deze overwegingen wordt de inrichting van de administratie ook gericht op het genereren van informatie die benodigd is om aan de BBV-voorschriften te voldoen, die betrekking hebben begroten op taakvelden BBV.

4.2 Begrotingswijziging 2021

In de procedure tot vaststelling begroting 2022 en meerjarenraming 2023 - 2025 is ook een begrotingswijziging 2021 opgenomen. De primitieve begroting 2021 werd reeds vastgesteld in juni 2020. Een actualisering van deze begroting loopt mee in de procedure.
De begrotingswijziging voor het jaar 2021 in de loop van het jaar stelt de SK in staat om actuele inzichten en omstandigheden te verwerken in de begroting. Door opname in de begroting ontstaat autorisatie van het Dagelijks Bestuur tot het (laten) doen van uitgaven voor vermelde doelen.

2.3 Financiële uitgangspunten

Rente
De wijziging van het BBV is aanleiding geweest om vanaf 2017 voor de rente een nieuw uitgangspunt te bepalen dat in overeenstemming is met de nieuwe wetgeving. Daarom wordt voorgesteld om de rente die begroot wordt voor leningen, uit te drukken als een percentage van de waarde van materiële vaste activa per 1 januari 2022. Dit percentage is voor 2022 en verder berekend op 0,0 %. Op deze wijze is, conform het advies van de commissie BBV, niet langer sprake van berekende rente.

Loon- en prijsstijgingen
Voor 2022 wordt uitgegaan van een stijging van de lonen met 1,8 %. Dit percentage is ontleend aan de Macro Economische Verkenning 2021. [2]
De verwachte kosten van formatie worden berekend op basis van een opgave door de afdeling P&O, waarin per afdeling en per medewerker de loonkosten worden berekend. Voor openstaande vacatures wordt uitgegaan van het maximum van de schaal.
Voor de verwachte prijsontwikkeling wordt voorgesteld om voor het jaar 2022 uit te gaan van een prijsstijging van 1,5 %. Basis voor deze aanname is de prijsontwikkeling, die door het Centraal Plan Bureau wordt gepubliceerd. (Macro Economische Verkenning 2021). Voor de meerjarenraming wordt uitgegaan van constante lonen en prijzen op basis van het jaar 2022.

Inzet voor KempenPlus
Voor de dienstverlening die door de afdelingen van de GRSK wordt geleverd aan KempenPlus wordt een kostendekkende bijdrage overeengekomen met het participatiebedrijf. De afspraken worden vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst.
Deze dienstverlening wordt opgenomen op de begrotingen van de afdelingen P&O, MD en SSC.

Resultaat meerjarenraming
De meerjarenraming geeft een beeld van te verwachten saldi voor de komende jaren bij doortrekking van het bestaande beleid en doorvoeren van nieuwe ontwikkelingen. De berekening van bijdragen van gemeenten geschiedt zodanig dat volledige dekking van lasten wordt bereikt.

Onvoorzien
In de begroting van 2022 en verder is geen rekening gehouden met onvoorziene uitgaven. Indien er onvoorziene uitgaven zijn dan worden deze toegelicht in de rapportages.

[2] Macro Economische Verkenning 2021 (bijlage 02; loonvoet sector overheid). Dit uitgangspunt wordt ook gehanteerd door vijf verbonden partijen in de regio Eindhoven. (MRE, Odzob, GGD, Participatiebedrijf KempenPlus en Veiligheidsregio)

2.4 Kostenverdeling per afdeling

Voor de verdeling van de kosten werden in het verleden per afdeling afspraken gemaakt. Onderstaand zijn de voorstellen per afdeling verwoord.

Afdeling Staf

De kosten van de afdeling Staf worden omgeslagen over de andere afdelingen. Onderstaande verdeling is op basis van de verhouding in lastentotalen van de afdelingen met afronding van de uitkomsten daarvan (jaar 2022). Op deze wijze is de bestaande systematiek van doorbelasting binnen de SK uitgewerkt en toegepast op alle afdelingen. Over de verdeling van deze kosten wordt, in verband met de BTW, een afspraak gemaakt met de Belastingdienst.

- 5 % van de Stafkosten worden doorbelast aan P&O
- 44 % van de Stafkosten worden doorbelast aan Maatschappelijke Dienstverlening
- 32 % van de Stafkosten worden doorbelast aan SSC
- 19 % van de Stafkosten worden doorbelast aan VTH

Stafkosten worden na doorbelasting aan de afdelingen verdeeld in de verhouding van inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten.

Inwoneraantallen

Bij de berekening van de gemeentelijke bijdragen wordt in een aantal gevallen de berekening gebaseerd op de verhouding in inwoneraantallen. Sinds 2018 wordt de verhouding in inwoneraantallen bepaald als een driejaarlijks voortschrijdend gemiddelde. In verband met de beschikbaarheid van definitieve cijfers van het CBS, wordt het gemiddelde berekend over de jaren t-2, t-3 en t-4. Voor de begroting van 2022 betekent dat het gemiddelde inwoneraantal op 1 januari 2020, 2019 en 2018.
Dit aantal wordt ook toegepast bij de opstelling van de meerjarenraming 2023-2025.
Waar verdeelsleutels gebaseerd zijn op inwoneraantallen, wordt op basis van opgave door CBS, uitgegaan van de volgende inwoneraantallen. [3]

Tabel inwoneraantallen op peildatum

Aantal inwoners	1-jan-18	1-jan-19	1-jan-20	3-jaars voortschrijdend gemiddelde
Bergeijk	18.398	18.491	18.635	18.508
Bladel	20.144	20.175	20.390	20.236
Eersel	18.778	19.110	19.313	19.067
Oirschot	18.558	18.623	18.714	18.632
Reusel-De Mierden	13.040	13.060	13.112	13.071
Totaal	**88.918**	**89.459**	**90.164**	**89.514**

[3] http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication

Afdeling P&O

De verdeling van de kosten van de afdeling P&O vindt plaats op basis van het aantal fte van de deelnemende gemeenten, van KempenPlus en het aantal fte van Maatschappelijke Dienstverlening, VTH en SSC. Voor de berekening van de gemeentelijke bijdragen voor P&O wordt het aantal fte op 1 januari t-1 gehanteerd. Voor de begroting 2022 is dit 1 januari 2021.

Tabel vastgestelde formatieomvang

Aantal fte per peildatum	1 januari 2020	1 januari 2021
Gemeente Bladel	76,80	82,77
Gemeente Eersel	87,02	90,15
Gemeente Oirschot	95,50	94,79
Gemeente Reusel-De Mierden	73,94	73,29
SSC De Kempen	36,33	34,94
Maatschappelijke Dienstverlening	69,24	66,01
Afdeling VTH	46,15	45,72
KempenPlus	0	72,69
Totaal	484,98	560,36

De dienstverlening door P&O aan KempenPlus wordt gebaseerd op een dienstverleningsovereenkomst.

Afdeling SSC

De kosten van SSC worden op basis van de volgende sleutels verdeeld over de deelnemende gemeenten en over de afdelingen van de GRSK.

- kosten van hardware : aantal werkstations
- kosten van software : aantal gebruikersaccountants
- apparaatskosten : aantal inwoners

Om in de begroting en meerjarenraming uit te kunnen gaan van actuele waarden van de verdeelsleutels worden de aantallen per 1 januari 2021 gehanteerd voor het aantal werkstations en accounts. Afdeling SSC stelt in januari 2021 in overleg met deelnemers uit de samenwerking, de aantallen vast waarop de kostenverdeling wordt gebaseerd.

SSC	Werkstations Per 1-1-2020	Werkstations Per 1-1-2021	Gebruikersaccounts Per 1-1-2020	Gebruikersaccounts Per 1-1-2021
Bergeijk	125	126	112	112
Bladel	139	134	118	117
Eersel	126	141	140	143
Oirschot	123	177	142	141
Reusel-De Mierden	115	122	115	110
P&O	16	14	15	13
MD Jeugdhulp	51	129	116	101
VTH	63	66	66	65
Totaal	758	909	824	802

Tarieven maatwerk

Voor de uurtarieven die door het SSC worden gehanteerd bij de doorbelasting van aanvullende dienstverlening wordt voorgesteld om ten opzichte van voorgaande jaren geen wijzigingen door te voeren.

Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening

Sinds 2019 werden de directe loonkosten (zowel vast personeel als inhuur) gesplitst in:

A. loonkosten uitvoering Wmo
B. loonkosten Schuldhulpverlening en Bijzondere Bijstand
C. Doorbelasting Backoffice Jeugdhulp
D. loonkosten overhead

De overige kosten (huisvesting, kantoorbenodigdheden, overige personeelskosten e.d.) worden verdeeld op basis van de verhouding in het aantal inwoners.

Verdeelsleutel

A. Loonkosten WMO op basis van het gemiddeld aantal aanvragen in de jaren t-2; t-3 en t-4.
   De gemeente Eersel en Reusel-de Mierden uitgezonderd; deze gemeenten hebben ervoor gekozen om de uitvoering tot en met de controle op de levering van de voorziening binnen het werkproces van de Wmo, te laten geschieden door zorgconsulenten die in dienst zijn van de gemeente zelf.
B. Schuldhulpverlening op basis van de verhouding in het gemiddeld aantal aanvragen in de jaren t-2; t-3 en t-4.
C. De bijdrage van de gemeente Oirschot in de kosten backoffice Jeugdhulp is gebaseerd op een kostendekkende bijdrage.
D. De overheadkosten van de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening worden aan de verschillende taken toegerekend. Voor de toerekening wordt de bestaande verhouding tussen overhead en de directe loonkosten gehanteerd.
   Vervolgens wordende overheadkosten doorbelast aan gemeenten op basis van de verhouding in aantal inwoners.

Uitvoering Jeugdhulp

De kostenverdeling voor de uitvoering van Jeugdhulp vindt sinds 2017 plaats op basis van de verhouding van het aantal inwoners van deelnemende gemeenten. Ook de kosten van deelname in regionale taken in het kader van “21voordejeugd” worden opgenomen in de begroting van afdeling Jeugdhulp. Daarmee worden deze lasten ook op basis van inwonersverhoudingen verdeeld. Oirschot is geen deelnemende gemeente in afdeling Jeugdhulp.

Afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Kosten worden vanaf 2020 als volgt onder de deelnemers verdeeld:

- Team Beleid & Juridisch op basis van verhouding in inwoneraantallen;
- Voor de inzet op afval, intensieve veehouderij, milieu en duurzaamheid worden de kosten van 2,4 fte met een opslag voor overhead, verdeeld over drie gemeenten.
  Bladel neemt geen deel daarin.
- Team Toezicht & Handhaving op basis van de gevraagde inzet (met als ondergrens de input bij aanvang van de samenwerking per 1/4/2016).
- Team Vergunningen op basis van prijzen per product, waarbij op basis van drie voorgaande jaren het aantal af te nemen producten zal worden begroot. De prijs per product wordt bepaald op basis van de door VTH bijgehouden urenregistratie in het tijdregistratiesysteem.

Gemeente Bergeijk neemt geen deel in de afdeling VTH.

Tarieven meerwerk

Afdeling VTH kan op verzoek van deelnemende gemeenten voorzien in maatwerk. Daarbij worden onderstaande tarieven gehanteerd.

Tabel uurtarieven VTH

Functie	Uurtarief 2021
Medewerker team Toezicht en Handhaving	€ 52,50
Medewerker team Vergunningen	€ 56,50
Medewerker Team Beleid/Juridisch	€ 62,50

Wanneer een externe medewerker moet worden ingehuurd wordt het tarief met 20% (excl. BTW) verhoogd.

3 JAARPLANNEN PER AFDELING

3.1 Afdeling Staf

Inleiding
De stafafdeling vervult haar rol als ontwikkelaar en ondersteuner voor de organisatie SK. Deze ondersteuning bestaat uit het secretariaat van bestuur en directie, Planning & Control en uitvoering van financieel administratieve taken. Daar horen ook de werkzaamheden op het gebied van beheer website, informatiebeveiliging, privacy, gegevensbeheer (waaronder archief) en gegevensbescherming bij.
De Begroting, Tussentijdse Rapportage en de Rekening worden in nauwe samenwerking met de afdelingen van de SK en de gemeenten, door de Staf opgesteld.

De afdeling Staf is voortdurend bezig met initiatieven die de organisatie betreffen, de *governance* van de GRSK en de toekomstige organisatie. Dit laatste als afgeleide van de strategische keuzen die deelnemende gemeenten maken. Daarnaast ligt bij de Staf de opgave om binnen de gegeven mogelijkheden de bedrijfsvoering te optimaliseren.

Opnieuw verbinden Kempengemeenten
Voor de uitwerking van de nieuwe koers voor de GRSK werd in 2020 eenmalig € 100.000 begroot, bedoeld voor onderzoek en advies. Dit budget werd niet besteed in 2020 en door het algemeen bestuur overgeheveld naar 2021. De directeur van de GRSK gaat tezamen met de gemeentesecretarissen in 2021 het plan verder ontwikkelen voor de wijze van samenwerking vanaf 1 januari 2023. Vanuit de Staf wordt dit project ondersteund met de aanwezige expertise aangevuld daar waar nodig met inhuur van externe raadgevers.
In 2022 worden de plannen die vastgesteld worden door het bestuur concreet uitgevoerd. Als vast gegeven is reeds bepaald, dat vanaf 1 januari 2023 Kempengemeenten op een nieuwe wijze hun samenwerking organiseren.

Wat willen we bereiken?
Professionele ondersteuning bieden en ontwikkelingen ondersteunen voor de gehele organisatie.

Wat gaan we daar voor doen?
Uitvoeren van de reguliere taken, waarin begrepen is secretariaat van bestuur en directie, uitoefenen control-functie financieel en m.b.t. gegevens, opstellen van documenten m.b.t. Planning & Control cyclus en verantwoording gegevensbeheer, uitvoering van financieel administratieve taken, werkzaamheden op het gebied van beheer website, informatiebeveiliging, archief en privacy.

Wat mag het kosten?
De totale lasten van de afdeling Staf nemen toe met € 110.000 in 2021. Deze toename wordt voor € 250.000 gedekt uit reserves. Gemeentelijke bijdragen nemen af met € 140.000.

De lasten van de vaste formatie nemen af met € 19.000 in 2021 en vanaf 2022 met € 6.000 structureel.

Voor de vaste formatie van de afdeling Staf werd vorig jaar een taakstelling begroot van € 150.000 structureel, ingaande vanaf 2021. Voor de jaren 2021 en 2022 werd een bestemmingsreserve gevormd, van € 300.000 om de afbouw van de formatiekosten binnen twee jaren mogelijk te maken. De afname van overheadkosten past in het plan, dat opgesteld wordt om de samenwerking door de Kempengemeenten opnieuw te organiseren vanaf 2023.
In 2021 worden initiatieven genomen om de bestuursopdracht daadwerkelijk uit te voeren.

De tijdelijke begrote budgetten lopen tot en met 2022.
Bij de afdeling Staf is een overbezetting ontstaan doordat de detachering van een voormalig medewerker van de ISD bij KempenPlus is beëindigd in 2019. Vorig jaar stonden tegenover de lasten van overbezetting directe baten uit hoofde van detachering.

Voor vervangingskosten bij ziekte wordt vanaf 2021 geen budget geraamd. De opgave is om vervangingskosten als gevolg van ziekte binnen de begroting op te vangen. Mogelijk ontstaat door het ontbreken van vervangingsbudget overschrijding van de begroting. Dit risico is opgenomen in de risicoparagraaf.

Personeelskosten, organisatiekosten en huisvestingskosten zijn geactualiseerd, mede op basis van de rekeningcijfers van 2020. In 2021 is er rekening gehouden met een daling van reiskosten. Dit is terug te zien in personeelskosten en organisatiekosten. Het projectbudget voor “Opnieuw verbinden van de Kempengemeenten” is begroot op € 100.000 in 2021. Voor 2022 is dit project PM begroot. Het is nu nog niet duidelijk of er in dat jaar kosten ontstaan.

Financiële begroting Staf

Afdeling Staf	€*1	Rekening **	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN		2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022	2023	2024	2025
Loonkosten		**740.303**	**825.377**	**683.522**	**-18.919**	**664.603**	**683.522**	**-5.523**	**678.000**	**593.594**	**593.594**	**593.594**
Formatiebudget t.b.v vervanging alle afdelingen	*	0	78.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezuiniging op overhead			0	-150.000	0	-150.000	-150.000	0	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Vorming bestemmingsreserve	*		300.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inhuur		36.166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitbesteed werk		11.018	0	0	19.000	19.000	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Personeelskosten		22.926	18.500	18.500	-2.500	16.000	18.500	0	18.500	18.500	18.500	18.500
Huisvestingskosten		18.766	20.000	20.000	-1.000	19.000	20.000	-1.000	19.000	19.000	19.000	19.000
Organisatiekosten		74.292	83.000	83.000	13.000	96.000	83.000	23.000	106.000	106.000	106.000	106.000
Medezeggenschap		4.781	19.000	19.000	0	19.000	19.000	0	19.000	19.000	19.000	19.000
Bankkosten		3.384	3.600	3.600	0	3.600	3.600	0	3.600	3.600	3.600	3.600
Nieuwe ontwikkelingen												
Kempengemeenten opnieuw verbinden	*	0	100.000	0	100.000	100.000	0	0	PM	0	0	0
Frictiekosten voormalige ISD	*	50.463	50.000	10.000	0	10.000	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten		**962.099**	**1.419.477**	**687.622**	**109.581**	**797.203**	**677.622**	**26.477**	**704.100**	**619.694**	**619.694**	**619.694**
BATEN												
Budgetoverheveling	*	0	0	0	100.000	100.000	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan bestemmingsreserve	*	0	0	0	150.000	150.000	0	150.000	150.000	0	0	0
Baten van derden	*	42.569	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Doorbelasting naar afdelingen												
Afdeling P&O		67.974	67.974	34.381	-7.021	27.360	33.881	-5.118	28.763	32.168	32.168	32.168
Afdeling SSC		584.575	584.575	302.554	-61.784	240.769	298.154	-45.836	252.318	282.187	282.187	282.187
Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening		435.033	435.033	220.039	-44.934	175.105	216.839	-47.488	169.352	189.399	189.399	189.399
Afdeling VTH		271.895	271.895	130.648	-26.680	103.969	128.748	-25.081	103.667	115.939	115.939	115.939
Totaal doorbelasting afdelingen		**1.359.477**	**1.359.477**	**687.622**	**-140.419**	**547.203**	**677.622**	**-123.523**	**554.100**	**619.694**	**619.694**	**619.694**
Totaal baten		**1.402.046**	**1.419.477**	**687.622**	**109.581**	**797.203**	**677.622**	**26.477**	**704.100**	**619.694**	**619.694**	**619.694**
Saldo lasten en baten			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerde resultaat		**439.947**										

* := incidentele last / baat

** rekeningcijfers 2020

3.2 Afdeling Personeel en Organisatie

Inleiding
De afdeling P&O verricht diensten voor vier gemeenten (Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden), de organisatie SK, BIZOB en het participatiebedrijf “Kempenplus”. P&O is verantwoordelijk voor de salarisadministratie, de vorming en beheer van dossiers, het personeels- en organisatiebeleid en de uitvoering daarvan. Daarnaast adviseert de afdeling P&O de organisaties op het gebied van personeel en organisatie.

Ontwikkelingen
Per 1 januari 2020 is de CAR/UWO vervallen en is, met de komst van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, de CAO gemeenten en CAO SGO van kracht. De onderhandelingen voor de nieuwe CAO per 1 januari 2021 zijn nog niet succesvol afgerond.
In 2022 zal vanuit P&O inzet worden gepleegd voor de ontwikkelingen rondom de GRSK in relatie tot “opnieuw verbinden”. Ook blijft de afdeling P&O De Kempen stappen zetten om te kunnen zorgen voor een dienstverlening die aansluit en richting biedt aan de uitdaging om de SK en de Kempengemeenten opnieuw te verbinden.

Het contract met de huidige arbodienst, Human Capital Care, loopt tot 1 januari 2022. In 2021 zal inzet worden gepleegd om een contract voor nog een jaar af te sluiten in het kader van “Opnieuw Verbinden”. Het contract met Centric loopt tot 1 januari 2023. Ook voor een nieuw personeelsinformatiesysteem zullen daarom in 2021 keuzes moeten worden gemaakt in relatie tot de opdracht om de SK opnieuw te verbinden. In 2022 zal door P&O inzet worden gepleegd om de resultaten van de aanbesteding te implementeren.

Er worden steeds meer *workflows* gedigitaliseerd. Voor de werving van de juiste mensen worden we, met de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, steeds creatiever. Het is belangrijk om de aantrekkelijkheid als werkgever te laten zien.

Wat willen we bereiken?
P&O levert kwalitatief uitstekende dienstverlening aan de deelnemende gemeenten, Bizob, het participatiebedrijf en aan de GRSK. Daarnaast levert P&O haar optimale bijdrage aan de uitdagingen waar de SK en haar opdrachtgevers voor staan. Daarbij ligt de focus op de opdracht waar we voor staan richting 2023.

Wat gaat P&O daar voor doen?
De administratie zal steeds verder worden gedigitaliseerd en geprofessionaliseerd met de doelstelling het voor de managers en medewerkers, ook vanuit huis, makkelijker te maken om gebruik te maken van de diensten van P&O.

Vanuit de gemeenten is de wens om de P&O- adviseurs terug te halen in eigen huis. Afhankelijk van de keuze van de gemeenten wordt nader invulling gegeven aan het adviseurschap.
De “achterblijvende” P&O adviseurs ontwikkelen door naar HR businesspartners om met name op tactisch en strategisch niveau het MT van de organisatie te kunnen adviseren.

Duurzame inzetbaarheid van medewerkers en strategische personeelsplanning
Ontwikkeling en inzetbaarheid van medewerkers blijft een belangrijk thema. Duurzame inzetbaarheid is een individuele aangelegenheid, maar de uitkomsten ervan leveren een grote bijdrage aan de prestaties van een organisatie.
Een duurzaam inzetbare medewerker is vitaal, productief en gemotiveerd. De medewerker moet hiermee zelf aan de slag, maar we hebben hierin als organisatie een belangrijk kader te bieden.
Duurzame inzetbaarheid vraagt niet per se om nieuw beleid. Het gaat om het slim combineren en wellicht aanscherpen van bestaande HR-instrumenten gericht op de visie van de organisatie. Het is hiervoor van belang

om per organisatie de doelstellingen te definiëren. P&O is hiermee gestart en blijft hierop doorontwikkelen om organisatievraagstukken van de diverse organisaties te kunnen beantwoorden. Hierbij zullen de gevolgen van de coronacrisis voor diverse individuele medewerkers ook zichtbaar worden.

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt
Nu de coronacrisis voorzichtig een einde lijkt te naderen, is deze in andere opzichten nog niet voorbij. Zo verwachten we veel beweging op de arbeidsmarkt. Om een aantrekkelijke werkgever te zijn is het voor de Kempengemeenten noodzakelijk om hierop te investeren. Denk hierbij aan arbeidsmarktcommunicatie en zoeken naar de mogelijkheden voor het vinden van het juiste talent voor de organisatie.
Vanuit P&O wordt hierin persoonlijk geïnvesteerd en hierover geadviseerd.
Er is ook blijvende aandacht voor de wervingsteksten en media die worden ingezet om de juiste mensen te vinden. Het platform “Werken in Zuid-Oost Brabant” draagt bij aan het vinden van de juiste kandidaat.

Arbeidsvoorwaarden
Met de komst van de WNRA per 1 januari 2020 zijn er geen lokale regelingen meer, maar is er een personeelshandboek waarin de arbeidsvoorwaarden, specifiek voor de Kempenorganisaties, zijn opgenomen. Mede ingegeven door de hierboven genoemde punten en de uitdaging waar we met z’n allen voor staan om de SK opnieuw te verbinden zorgt P&O voor actualisering van de arbeidsvoorwaarden daarbij rekening houdend met het vormgeven in kaders zodat het mogelijkheden blijft bieden voor de diversiteit waar behoefte aan is. Wanneer het P&O beleid teruggaat naar de gemeenten zal vanuit P&O mede geadviseerd worden over de ontvlechting op basis van het personeelshandboek.

Flexibel personeel
Het inzetten van tijdelijk personeel is regionaal aanbesteed via een MSP-constructie. Daarnaast hebben we een overeenkomst voor payroll met Driessen HRM. In 2021 loopt de aanbesteding voor een nieuwe MSP-contract.

Wat mag het kosten?
Bij de afdeling P&O daalt het totaal van de lasten en het totaal van baten van derden. Voor de gemeentelijke bijdragen betekent dat deze per saldo in 2021 afnemen met € 9.000. Voor 2022 ontstaat een toename van de gemeentelijke bijdrage met € 20.000. De specificaties zijn opgenomen in onderstaand overzicht.

Afdeling P&O €*1	Rekening **	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022	2023	2024	2025
Loonkosten	679.016	706.168	723.113	-9.920	713.192	723.113	4.744	727.857	727.857	727.857	727.857
Loonkosten en overhead K+		91.000	91.000	-91.000	0	91.000	-91.000	0	0	0	0
Inhuur	126.517	0	0	82.000	82.000	0	82.000	82.000	82.000	82.000	82.000
Uitbesteed werk											
Kosten Centric	90.644	80.000	80.000	10.000	90.000	80.000	10.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Personeel- en salarisadministratie K+		19.500	19.500	-19.500	0	19.500	-19.500	0	0	0	0
Software K+		5.865	5.865	-5.865	0	5.865	-5.865	0	0	0	0
Bizob			0	11.000	11.000	0	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Personeelskosten	24.300	21.500	21.500	-3.500	18.000	21.500	-1.000	20.500	20.500	20.500	20.500
Huisvestingskosten	16.719	18.000	18.000	-1.000	17.000	18.000	-1.000	17.000	17.000	17.000	17.000
Organisatiekosten	61.637	56.000	56.000	8.500	64.500	56.000	9.500	65.500	65.500	65.500	65.500
Doorbelastingen											
Doorbelastingen Staf	67.974	67.974	34.381	-7.021	27.360	33.881	-5.118	28.763	32.168	32.168	32.168
Doorbelastingen SSC	70.244	70.245	91.136	728	91.863	93.003	-12.421	80.581	82.250	84.436	83.160
Bezwaar	932	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0										
Totaal lasten	**1.137.983**	**1.136.252**	**1.140.494**	**-25.579**	**1.114.916**	**1.141.862**	**-24.660**	**1.117.201**	**1.122.275**	**1.124.461**	**1.123.184**
BATEN											
Baten van derden											
Dienstverlening aan Kempenplus	51.003	50.071	50.151	-50.151	-	50.081	-50.081	0	0	0	0
Dienstverlening aan Kempenplus	116.365	116365	116.365	35.577	151.942	116.365	19.235	135.600	135.816	136.099	135.934
Dienstverlening aan Bergeijk (Centric)	13.134	13.134	13.134	0	13.134	13.134	197	13.331	13.331	13.331	13.331
Dienstverlening aan Bizob Oirschot	30.749	27.500	27.500	0	27.500	27.500	412	27.913	27.913	27.913	27.913
Totaal Baten van derden	**211.251**	**207.070**	**207.150**	**-14.574**	**192.576**	**207.080**	**-30.236**	**176.844**	**177.060**	**177.343**	**177.178**
Verhaal kosten van bezwaren	0	1.000	1.000	-1.000	0	1.000	-1.000	0	0	0	0
Bijdragen gemeenten en KempenPlus											
Gemeente Bladel	158.296	158.296	152.014	-2.477	149.537	152.178	10.424	162.601	163.818	164.140	163.952
Gemeente Eersel	174.234	174.234	170.296	-2.409	167.887	170.510	5.384	175.895	177.077	177.428	177.223
Gemeente Oirschot	178.158	178.158	185.873	-2.436	183.438	186.123	-1.749	184.374	185.550	185.919	185.703
Gemeente Reusel-De Mierden	153.989	153.989	143.244	-1.750	141.494	143.447	-1.433	142.014	142.859	143.144	142.978
Totaal bijdragen gemeenten	**664.677**	**664.676**	**651.428**	**-9.071**	**642.356**	**652.259**	**12.626**	**664.885**	**669.304**	**670.631**	**669.856**
Doorbelastingen afdelingen											
SSC de Kempen	67.535	67.535	67.267	-224	67.043	67.412	-367	67.045	67.151	67.291	67.210
Maatschappelijke Dienstverlening	110.998	110.998	128.201	-426	127.775	128.478	-5.339	123.139	123.335	123.592	123.442
VTH	84.972	84.972	85.449	-284	85.165	85.633	-344	85.289	85.425	85.603	85.499
Totaal doorbelastingen afdelingen	**263.505**	**263.505**	**280.917**	**-933**	**279.983**	**281.523**	**-6.050**	**275.472**	**275.911**	**276.486**	**276.151**
Totaal	**1.139.433**	**1.136.252**	**1.140.494**	**-25.579**	**1.114.916**	**1.141.862**	**-24.660**	**1.117.201**	**1.122.275**	**1.124.461**	**1.123.184**
Saldo lasten en baten		**0**	**0**	**-0**	**0**	**0**	**-0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerde resultaat	**1.450**										

* := incidentele last / baat

** = rekeningcijfers 2020

3.3 Afdeling Shared Service Center

Inleiding
Het SSC de Kempen verzorgt voor de deelnemende gemeenten en de SK de ICT en levert landmeetkundige diensten alsmede een deel van het gegevensbeheer. Ook BIZOB is afnemer van diensten van het SSC. De ontwikkeling in technische mogelijkheden, in marktomstandigheden en in nieuwe wetgeving op landelijk niveau zorgen voor een voortdurende bron van dynamiek binnen het taakveld.

Wat wil het SSC bereiken?
SSC de Kempen wil een dienstencentrum zijn, dat op professionele wijze voorziet in informatiserings-, automatiserings-, en geo-gegevensbeheerdiensten. Daarnaast wil het SSC een informatiecentrum zijn op het gebied van geo- en vastgoedinformatie, zowel voor de deelnemende gemeenten als voor derden.

Wat gaat het SSC daarvoor doen?
Het SSC gaat in de planperiode:

- Voorzien in de afgesproken basis-dienstverlening, inclusief updates en uitbreiding applicatie portfolio
- Op natuurlijke momenten inzetten op harmonisatie van applicaties
- Voortzetten van de doorontwikkeling van de eigen organisatie
- Voorzien in maatwerk-dienstverlening op vraag van de deelnemers in de samenwerking

Ontwikkelingen

Datagedreven werken
Doordat de komende jaren steeds meer de nadruk op “Datagedreven werken” komt te liggen -zie onder andere het grote aantal publicaties van de VNG de afgelopen jaren - zullen deze werkzaamheden aan belang toenemen en daarmee zal ook de hoeveelheid werk in dit gebied toenemen. Bij “Datagedreven werken” maakt een gemeente gebruik van beschikbare data om beleidskeuzes te onderbouwen, om de effecten te volgen en om dat ook doelmatig te doen. Wanneer dit de komende jaren een steeds grotere vlucht gaat nemen, wordt de toename in deze werkzaamheden en de technische ondersteuning daarvan veel groter dan nu. Deze ontwikkeling vraagt een voortdurend bij de tijd houden van een goede technische infrastructuur en professionele dataverwerking door Geo-gegevensbeheer. Samen met de verschuiving naar afname van diensten bij derden wordt het huidige SSC een belangrijke schakel tussen de interne en externe systemen, de systeem- en databewaking en de beheerder van de data. Hiermee is de professionele doorontwikkeling van het SSC een essentieel onderdeel voor het succes van de dienstverlening door de Kempengemeenten.

Dienstverlening aan KempenPlus
Voor de dienstverlening door GRSK aan KempenPlus werd in 2020 een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Dit kadert de dienstverlening in en geeft duidelijkheid aan beide partijen over wat er geleverd wordt en de financiële afwikkeling daarvan. Het aandeel van SSC in deze dienstverlening is groot en veelomvattend. Besturen zijn overeengekomen dat de kosten die deze dienstverlening met zich meebrengt volledig worden gedragen door KempenPlus. GRSK beoogt ook geen financieel resultaat op deze dienstverlening.
De nieuwe Dienstverleningsovereenkomst krijgt concrete invulling in de nadere uitwerking van begrotingsvoorstellen bij GRSK en KempenPlus.

Welke veranderingen worden er verwacht?
Uit de trends en ontwikkelingen op het gebied van ICT en Geo inzake de wet- en regelgeving die de komende jaren van invloed zijn op de dienstverlening zijn aandachtpunten geformuleerd.

- Op het gebied van de wet- en regelgeving spelen onderwerpen als de Omgevingswet en de Wet Open Overheid als opvolger van de WOB. Maar ook zaken als Burgerparticipatie en Ketenautomatisering.
- De doorontwikkeling binnen de basisregistraties vanuit BZK onder de noemer Samenhangende Objecten Registratie (SOR) zal aanzienlijke gevolgen voor Geo-gegevensbeheer en de gemeenten hebben waar ook VNG momenteel een grote nadruk op legt.
- Technologisch hebben ontwikkelingen o.a. betrekking op de verbetering van digitaal fotomateriaal, een veel hogere resolutie en de intrede van kunstmatige intelligentie. Daarnaast gaan 3D en satellietdata een grotere rol spelen en zijn er ontwikkelingen op het gebied van integratie van ontwerp en realisatie. Al deze zaken vragen continue ontwikkeling op informatiebeveiliging.
- Daarnaast kunnen er op vele vakgebieden ontwikkelingen zijn die leiden tot nieuwe wet- en regelgeving die direct invloed hebben op de ICT en het GEO-domein.

Wat zijn de trends in de markt?
Binnen de ICT zien we een doorgaande verschuiving naar licenties en dienstverlening terwijl de investeringen minder worden. Deze trend wordt mede ingegeven doordat leveranciers bij grotere vernieuwingen ervoor kiezen om niet langer een product aan te bieden maar een dienst. Het bekendste voorbeeld hiervan is Office 365 van Microsoft dat niet langer eenmalige aangekocht kan worden maar als jaarlicentie afgenomen dient te worden.

Voor Geo geldt dat dit de laatste jaren een integraal onderdeel van 'backoffice' applicaties is geworden. Het gebruik van gegevens met een Geo-component en het beschikbaar komen van gebruiksvriendelijke Geo-viewers heeft ervoor gezorgd dat dit een wezenlijk onderdeel van onze dagelijkse informatiebehoefte is geworden. Het gevolg hiervan is dat integraal gegevensbeheer, het gebruik van webservices en een goede infrastructuur aanzienlijk in belang is toegenomen. Gelijktijdig zijn ook de specialismes rondom geo-gerelateerde data, processen en systemen, van groter belang geworden. Daarmee is ook kwalitatief (=competenties) en kwantitatief (= het aantal medewerkers) het team van specialisten dat hiermee bezig is veel belangrijker geworden.

Meerjaren-InvesteringsPlan (MIP)
Het meerjaren-investeringsplan is herijkt bij de begroting 2022. Ook de investeringsplanning voor 2025 wordt ingevuld. Daarbij worden de noodzakelijke vervangingsinvesteringen opgenomen. Voor reeds geplande investeringen wordt opnieuw bezien in welk jaar de investering wordt uitgevoerd.

Welke risico's zijn er aanwezig?
Wanneer er niet meebewogen wordt op deze ontwikkelingen en de daarbij behorende investeringen in kwaliteit, kwantiteit van mensen en infrastructuur zal dit leiden tot achterstand. Dit zal zijn weerslag gaan hebben op het niveau van dienstverlening dat de gemeenten kunnen bieden.

Noodzakelijke ontwikkelingen voor de gebruikers van de Kempeninfrastructuur.
In de kadernota 2022 werd vastgelegd welke initiatieven voor het SSC worden omgezet in een voorstel tot begrotingswijziging. Deze ontwikkelingen zijn onderstaand beschreven en zijn noodzakelijk vanuit de bedrijfsvoering en/of infrastructuur.

Simpler invoicing (€ 35.000 investering en jaarlijks € 8.000)
Op dit moment kunnen gemeenten e-facturen ontvangen via e-mail. Deze e-facturen moeten dan alsnog geregistreerd worden in de financiële applicatie. De functioneel applicatiebeheerders van de financiële applicatie hebben de voordelen in kaart gebracht van de aansluiting bij Simpler invoicing voor het ontvangen en versturen van e-facturen. Simpler invoicing is een landelijk netwerk waarbij organisaties en hun

softwareleveranciers bij kunnen aansluiten. Facturen die via dit netwerk verzonden en ontvangen worden komen rechtstreeks in de financiële administratie terecht. Het ontvangen en versturen van facturen via Simpler invoicing zorgt voor verhoging van de veiligheid, meer zekerheid door validatie van de afzender en een vermindering van het aantal spookfacturen.

Scanners voor paspoorten (€ 13.000 investering en jaarlijks € 8.000)
Internationale identiteitsdocumenten, zoals paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen zijn in het bezit van echtheidskenmerken. Deze helpen tegen misbruik, fraude en vervalsing. De echtheidskenmerken van het paspoort zijn kenmerken die zonder hulpmiddelen niet te controleren zijn.
De afdelingen Burgerzaken van de vijf Kempengemeenten hebben behoefte aan een documentscanner per organisatie, om de identiteitsdocumenten van personen te controleren op echtheid. Achtergrond hiervan is dat gemeenten misbruik van persoonsgegevens, ook wel bekend als identiteitsfraude en identiteitsdiefstal, willen tegengaan.

Doorontwikkeling Office 365: Fase 2 Microsoft (€ 40.000 investering Fase 1 + € 160.000 Fase 2)
Het voorstel “Basis op orde” bestaat uit twee fasen welke hieronder verder worden toegelicht.

FASE 2A
SSC de Kempen beschikt voor al haar gebruikers over een Office E3-licentie maar op dit moment wordt de meerwaarde van die licentie nog onvoldoende benut en worden dus bijna alleen maar ‘klassieke’ applicaties gebruikt. Voorgesteld wordt om verder te verkennen wat de mogelijkheden van Microsoft 365 zijn.
Na afronding van de verkenning met er antwoord zijn op de volgende vragen:

- Kan Microsoft de organisaties efficiënter en effectiever laten werken?
- Wat moet er nog gebeuren om een goed fundament op te zetten?
- Hoe ziet een fasering van de implementatie eruit?
- Hoe worden gebruikersorganisaties begeleid in de verandering en de adoptie van Microsoft 365 als digitale samenwerkingsomgeving.

FASE 2B
Fase 2b. betreft de implementatiefase. De implementatiekosten zijn afhankelijk van de keuzes en behoeftes die in fase 2a worden gemaakt. De kosten hiervan worden geschat op tenminste € 160.000. Fase 2b. wordt in de Kadernota nog niet financieel opgenomen. Hiervoor zijn er nog te veel onzekerheden en dienen er nog principiële keuzes gemaakt te worden.

Videobellen via MS-Teams (€ 115.000 investering en jaarlijks € 24.000)
De huidige infrastructuur is niet berekend op het beeldbellen zoals die nu plaats vindt als gevolg van de Covid-19 maatregelen. De verwachting is dat ook na deze pandemie het beeldbellen als een basisdienst geleverd zal dienen te worden. Om de bestaande basisinfrastructuur hier geschikt voor te maken is een investering noodzakelijk in servers, capaciteit van lijnen en bijbehorende componenten.

Rioolbeheer (€ 30.000 eenmalig)
De gemeentelijke rioolbeheerders hebben aangegeven dat de huidige oplossing voor rioolbeheer (GBI) op dit moment te weinig mogelijkheden biedt. Er heeft een QuickScan plaatsgevonden welke inzicht heeft gegeven in het huidige systeem voor rioolbeheer. Hierbij is gekeken naar zowel de technische inrichting, de kwaliteit van de gegevens (logisch, volledig) en de bruikbaarheid voor de gewenste doelen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een voorstel tot een verbetertraject.

Nieuwe initiatieven van de gebruikers van de Kempeninfrastructuur.
In de vastgestelde Kadernota werden onderstaande initiatieven opgenomen als nieuwe ontwikkeling.

Vervangen systeem Meldingen Openbare Ruimte (€ 10.000 jaarlijks)
De veelal gebruikte meldingenapplicatie SIMmeldpunt is niet langer op de markt beschikbaar. De gemeenten zijn op zoek gegaan naar een geschikt alternatief en hebben deze gevonden in de per januari 2021 ingezette nieuwe oplossing. Financieel was deze verandering nog niet eerder in de SSC-begroting geborgd.

SIMloket PDC Felix (€ 15.000 eenmalig en € 4.000 jaarlijks)
Het is gewenst de huidige beheermodule voor de producten en dienstencatalogus op de gemeentelijke websites te moderniseren waardoor het beheer overzichtelijker en makkelijker wordt. De inzet van deze vernieuwde functionaliteit gaat gepaard met een implementatie inspanning en een stijging van de jaarkosten.

iVerkiezingen module RDM (€ 4.500 jaarlijks)
De ondersteunende applicatie voor het voorbereiden van verkiezingen wordt ook in Reusel-De Mierden ingezet. Daarmee is het applicatielandschap voor de vijf Kempengemeenten op dat gebied.

Afsprakenmodule RDM (€ 3.250 jaarlijks)
De applicatie waarmee burgers een afspraak voor hun bezoek aan het gemeentehuis kunnen plannen staat voor 2021 op de planning om ook in Reusel-De Mierden worden ingezet. Daarmee wordt het applicatielandschap voor de vijf Kempengemeenten op dat gebied

BRK 1.0 naar BRK 2.0 (nog nader te bepalen jaarlijks en eenmalig)
Het Kadaster is de bronhouder van de Basisregistratie Kadaster (BRK), en tevens verstrekker van deze gegevens aan de gemeenten via de BRK Levering. Het Kadaster wil overgaan naar de nieuwe BRK Levering 2.0, deze is gebaseerd op de vernieuwde BRK en bevat meer en anders gestructureerde gegevens. Dit nieuwe format leidt tot een compleet andere gegevensstructuur.
De levering op basis van BRK Levering 1.0 is aangekondigd per juli 2022. De verandering van BRK Levering 1.0 naar BRK Levering 2.0 is een complexe overgang die een aanzienlijke impact heeft op onder andere het WOZ-proces. We verwachten dat er buiten proces re-design grote wijzigingen van de bestaande applicaties moeten plaatsvinden.

Volledigheid LV-WOZ (€ 17.500 jaarlijks en investering € 25.000)
Gemeenten hebben als bronhouder van de basisregistratie WOZ de taak om de eigen WOZ-administratie synchroon te houden met de LV-WOZ. Jaarlijks moeten de gemeenten aan zowel de Waarderingskamer als aan de accountant laten zien dat de eigen WOZ-administratie overeenkomt met de LV-WOZ.
De verschillen hierin kunnen ontstaan door fouten in de koppeling met de LV-WOZ en door verkeerde registratie van gegevens. In sommige situaties is dat zichtbaar in het proces, in andere situaties is dat pas zichtbaar als een actieve vergelijking wordt gemaakt tussen de eigen WOZ-administratie en de LV-WOZ.
De confrontatie van de twee bestanden is derhalve een belangrijk instrument voor de kwaliteit van de WOZ. Het gevraagde budget is bedoeld voor geschikte tools om deze vergelijking te kunnen faciliteren.

Structureel begroten van incidenteel geraamde budgetten (€ 59.500 jaarlijks)
In de GRSK-begroting van 2019 werden enkele applicaties incidenteel begroot voor de periode 2019 tot en met 2021. De onderliggende IT-functionaliteiten zijn momenteel nog in gebruik en de continuïteit is ook in de toekomst door de gemeenten gewenst. Om die reden zijn de kosten van deze applicaties nu structureel begroot. De benoemde functionaliteit betreft onderdelen van eHerkenning voor ondernemers, de integratie van de vergadertool iBabs, componenten van informatiebeveiliging en de beveiliging voor mobiele devices.

Ontwikkelbudget ICT (€ 150.000 jaarlijks)
Het opnemen van een ontwikkelbudget stelt het SSC in staat om gedurende het jaar vlot en slagvaardig uitvoering te geven aan nieuwe vormen van dienstverlening waar deelnemers in het SSC om vragen. Elk jaar ontstaan er knelpunten doordat gemeenten vragen naar nieuwe mogelijkheden die ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend zijn. Uit ervaring blijkt dat het meegaan in de ICT-ontwikkeling van groot belang is omdat juist op dat gebied stilstand overeenkomt met achteruitgang. Ontwikkelingen in techniek, in wetgeving, updates van applicaties enzovoorts laten zich niet eenvoudig plannen. Om in deze situatie de mogelijkheid te creëren om tussentijds ICT-initiatieven op vraag van gemeenten uit te voeren wordt ontwikkelbudget begroot. Voorbeeld in dit kader is de behoefte aan technische mogelijkheden om werken op afstand mogelijk te maken. Vorig jaar ontstond hierin een behoefte als gevolg van de Corona pandemie.
Het ontwikkelbudget kan best worden beschouwd als budget dat noodzakelijk is om de ICT-voorzieningen die gemeenten vragen op peil te houden. Ontwikkelbudget verschaft het vermogen om te voldoen aan noodzakelijke of dringend gewenste aanpassingen op vraag van gemeenten. De ervaring leert dat deze behoefte manifest is.
De hoogte van dit budget is bepaald op grond van de landelijke trendmatige ontwikkeling van ICT kosten bij gemeenten die op circa 2 euro per inwoner per jaar ligt. Deze algemene ontwikkeling treedt ook op binnen de Kempengemeenten. Begroten van ontwikkelbudget voldoet aan het criterium van reëel begroten. SSC is alleen geautoriseerd om uitgaven te doen aan zaken die begroot zijn.

Omgevingswet (€ 137.100 jaarlijks en € 334.400 investering)
De per 1 januari 2022 van kracht wordende Omgevingswet bundelt 26 wetten voor de leefomgeving naar 1 wet. Met de Omgevingswet komt teven een nieuwe infrastructuur o.a. het landelijke DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Het aansluiten hierop en het uitvoeren van de Omgevingswet vereist een nieuwe procesinrichting en nieuwe functionaliteit van de huidige VTH-applicatie om deze te ondersteunen.
De kosten van implementatie zijn nog met vragen omringd. Er moeten in 2021 nog diverse keuzes gemaakt gaan worden waaronder een aanbesteding voor de nieuwe softwarecomponenten voor de planvorming en de toegepaste regels conform de aankomende omgevingswet.

Niet uitgevoerde/afgeronde kredieten 2020
In 2020 zijn de kredieten van beveiliging devices outside infrastructuur, invoering IPv6 Kempenbreed, digitaal ondertekenen en infrastructuur wifi niet of niet volledig uitgevoerd. Het restantkrediet is meegenomen naar 2021.
Daarnaast is in het MIP ook nog een nieuw krediet opgevoerd voor de vernieuwing telefonie à € 110.000. Dit krediet was in 2020 overschreden maar de investering was nog niet volledig afgerond. De afronding van plaats begin 2021.

Wat mag het kosten?
Onderstaand is de begroting voor het SSC opgenomen. De loonkosten zijn lager begroot dan vorig jaar vanwege de indexering die lager uitvalt dan eerder werd verwacht.
Binnen de bedrijfsvoering zijn de budgetten geactualiseerd, op basis van de rekeningcijfers 2020. Dit geldt met name voor uitbesteed werk, organisatiekosten en personeelskosten. Hierdoor ontstaat een daling van de lasten. In 2020 is er eenmalig extra afgeraamd op de reiskosten woon-werkverkeer als werkverkeer.

De nieuwe ontwikkelingen zijn reeds toegelicht.
In de ontwikkeling van de kapitaallasten tekent zich een structurele stijging af. Rekening houdend met de onderuitputting kapitaallasten groeien de kapitaallasten van een niveau van € 800.000 euro in 2021 naar € 1.150.000 in 2022 om in 2025 uit te komen op een niveau van 1,2 miljoen euro.
Deze groei van de kapitaallasten komt voor een deel voort uit investeringen die voor KempenPlus worden

gedaan. De kosten daarvan worden door KempenPlus opgebracht.
Er zijn door gemeenten een groot aantal nieuwe ontwikkelingen opgevoerd in de begroting van het SSC. De financiële gevolgen daarvan bedragen ruim € 400.000 euro structureel.

De post “Onderuitputting kapitaallasten” ontstaat als incidenteel gevolg van de methode van afschrijven van activa. De kosten die ontstaan als gevolg van dienstverlening aan KempenPlus zijn zowel aan de lastenzijde als aan de batenzijde opgenomen, waardoor geen effect optreedt in de hoogte van de gemeentelijke bijdragen.

De lasten en baten van dienstverlening aan KempenPlus zijn voor het eerst nu gebaseerd op een vastgestelde dienstverleningsovereenkomst. In die overeenkomst worden lasten en baten van KempenPlus berekend op basis van de Kempenstandaard in ICT. Deze uitbreiding van de dienstverlening leidt ertoe dat de totale begroting van SSC substantieel toeneemt, zonder effect op de bijdragen van gemeenten.

De geo-dienstverlening is in 2021 hoger begroot ten opzichte van de vastgestelde begroting. Dit heeft te maken met luchtfotografie. Luchtfotografie werd voor de jaren 2019 en 2020 in een pilot landelijke aanbesteding aangekocht. Deze pilot is per 31-12-2020 beëindigd. Om de wettelijke taken te kunnen borgen is gekozen om deel te nemen aan de regionale inkoop voor 2021 die door Bizob is opgestart. In 2021 is er sprake van een tussenoplossing. Luchtfotografie wordt in 2021 opnieuw aanbesteed voor de jaren 2022 en verder. Gezien de onzekerheid van de uitkomst van de aanbesteding is vanaf 2022 en verder zijn de structurele effecten ervan nog niet verwerkt.

Afdeling SSC de Kempen	€*1	Rekening **	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN		2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022	2023	2024	2025
Loonkosten		**2.114.627**	**2.705.601**	**2.895.010**	**-29.260**	**2.865.750**	**2.895.010**	**29.978**	**2.924.988**	**2.924.988**	**2.924.988**	**2.924.988**
Inhuur	*	796.490	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inhuur externen ten behoeve van landmeten		151.445	120.000	120.000	0	120.000	120.000	0	120.000	120.000	120.000	120.000
Uitbesteed werk		39.873	59.000	59.000	-16.000	43.000	59.000	-15.000	44.000	44.000	44.000	44.000
Personeelskosten		39.594	71.000	71.000	-7.000	64.000	71.000	-4.000	67.000	67.000	67.000	67.000
Huisvestingskosten		96.102	103.000	103.000	-6.000	97.000	103.000	-6.000	97.000	97.000	97.000	97.000
Organisatiekosten		61.749	52.000	47.000	-20.500	26.500	47.000	-12.500	34.500	34.500	34.500	34.500
Exploitatielasten ICT												
IT-Software		2.741.865	2.802.540	2.954.040	45.791	2.999.831	2.969.540	133.873	3.103.413	3.103.413	3.103.413	3.103.413
IT-Hardware		837.451	798.095	988.095	-32.803	955.292	988.095	30.227	1.018.322	1.018.322	1.018.322	1.018.322
Totaal exploitatielasten ICT		**3.579.316**	**3.600.635**	**3.942.135**	**12.988**	**3.955.123**	**3.691.135**	**164.099**	**4.121.734**	**4.121.734**	**4.121.734**	**4.121.734**
Geo - gegevensbeheer		119.439	125.000	125.000	20.000	145.000	125.000	0	125.000	125.000	125.000	125.000
Nieuwe ontwikkelingen		**0**	**170.500**	**0**	**480.842**	**480.842**	**0**	**417.100**	**417.100**	**417.100**	**417.100**	**417.100**
Ontwikkelbudget				0	150.000	150.000	0	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Simpler Invoicing				0	8.000	8.000	0	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Doorontwikkeling Office				0	40.000	40.000	0	0	0	0	0	0
Uitbreiding infrastructuur videobellen				0	24.000	24.000	0	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000
Rioolbeheer				0	30.000	30.000	0	0	0	0	0	0
Vervangen SIMmeldpunt				0	10.000	10.000	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
SIMloket PDC Felix				0	15.000	15.000	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Iverkiezing Module				0	4.500	4.500	0	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
Afsprakenmodule				0	3.250	3.250	0	3.250	3.250	3.250	3.250	3.250
Volledigheid LV-Woz				0	17.750	17.750	0	17.750	17.750	17.750	17.750	17.750
Omgevingswet				0	137.100	137.100	0	128.100	128.100	128.100	128.100	128.100
Scanners voor paspoorten				0	8.000	8.000	0	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Structureel begroten incidentele budgetten				0	0	0	0	59.500	59.500	59.500	59.500	59.500
Project Implementatie telefonie bij KempenPlus	*			0	33.242	33.242	0	0	0	0	0	0
Doorbelastingen												
Doorbelastingen P&O		67.535	67.535	67.267	-224	67.043	67.412	-367	67.045	67.151	67.291	67.210
Doorbelastingen Staf		584.575	584.575	302.554	-61.784	240.769	298.154	-45.836	252.318	282.187	282.187	282.187
Kapitaallasten		577.528	812.484	904.144	70.652	974.797	981.611	156.169	1.137.780	1.247.778	1.370.062	1.257.916
Onderuitputting kapitaallasten	*		-254.056	-91.827	-92.384	-184.211	-68.875	-4.167	-73.042	-144.167	-193.042	-58.708
Totaal lasten		**8.228.273**	**8.294.606**	**8.544.282**	**351.331**	**8.895.614**	**8.655.946**	**679.476**	**9.335.422**	**9.404.271**	**9.477.820**	**9.499.926**
BATEN												
Baten van derden												
Geodienstverlening / landmeten		162.842	232.500	232.500	32.500-	200.000	232.500	52.500-	180.000	180.000	180.000	180.000
Dienstverlening aan Bizob via Oirschot		56.922	50.000	50.000	8.000	58.000	50.000	8.000	58.000	58.000	58.000	58.000
Overige baten van derden		20.787	8.000	8.000	-	8.000	8.000	-	8.000	8.000	8.000	8.000
Baten uit dienstverlening aan Kempenplus Pluspakket		245.905	215.605	218.840	48.852	267.692	214.037	78.810	292.847	291.080	288.988	287.449
Baten van Kempenplus; Kempenstandaard		74.608		-	337.651	337.651	-	434.236	434.236	451.934	470.872	466.444
Implementatie Telefonie bij KempenPlus	*			-	33.242	33.242	-	-	-	-	-	-
Baten uit dienstverlening aan Kempenplus; beheer ICT			77.332	80.482	80.482-	-	80.482	80.482-	-	-	-	-
Totaal baten van derden		**561.064**	**583.437**	**589.822**	**314.763**	**904.585**	**585.019**	**388.064**	**973.083**	**989.015**	**1.005.860**	**999.893**
Bijdragen gemeenten												
Gemeente Bergeijk		1.279.118	1.279.118	1.351.286	3.197	1.354.482	1.371.942	17.390	1.389.332	1.393.035	1.395.450	1.406.909
Gemeente Bladel		1.370.592	1.370.592	1.464.297	2.924	1.467.221	1.487.214	1.664	1.488.878	1.492.394	1.494.242	1.507.126
Gemeente Eersel		1.377.069	1.377.069	1.478.862	5.958	1.484.820	1.499.512	64.609	1.564.121	1.570.115	1.576.289	1.586.762
Gemeente Oirschot		1.470.404	1.470.404	1.471.769	6.339	1.478.108	1.491.940	117.589	1.609.529	1.618.419	1.626.742	1.633.868
Gemeente Reusel-De Mierden		1.088.266	1.088.266	1.149.632	4.579	1.154.211	1.167.237	5.083	1.172.320	1.178.881	1.185.766	1.190.848
Totaal bijdragen gemeenten		**6.585.449**	**6.585.449**	**6.915.845**	**22.997**	**6.938.842**	**7.017.845**	**206.335**	**7.224.180**	**7.252.845**	**7.278.489**	**7.325.512**
Doorbelastingen afdelingen												
P&O de Kempen		70.245	70.245	91.136	728	91.863	93.003	12.421-	80.581	82.250	84.436	83.160
Maatschappelijke Dienstverlening		712.645	712.645	561.101	9.272	570.373	566.413	95.310	661.723	676.277	694.457	682.828
VTH		342.830	342.830	386.378	3.572	389.950	393.666	2.190	395.855	403.885	414.579	408.534
Totaal doorbelastingen afdelingen		**1.125.720**	**1.125.720**	**1.038.615**	**13.572**	**1.052.186**	**1.053.082**	**85.078**	**1.138.160**	**1.162.412**	**1.193.472**	**1.174.521**
Totaal baten		**8.272.233**	**8.294.606**	**8.544.282**	**351.331**	**8.895.614**	**8.655.946**	**679.477**	**9.335.422**	**9.404.271**	**9.477.820**	**9.499.926**
Saldo lasten en baten		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat		43.960										

* := incidentele last / baat

** rekeningcijfers 2020

Jaar	**2021**	**2022**
Doorbelasting per useraccount	€ 4.405	€ 4.663
Doorbelasting per werkstation	€ 2.045	€ 1.872

3.4 Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening

Inleiding
Op 1 juli 2019 is de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening tot stand gekomen. Deze begroting heeft betrekking op de bedrijfsvoering; de programmakosten blijven hier buiten beschouwing.

Wat wil de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening bereiken?
De afdeling is een uitvoeringsorganisatie en wil een kwalitatief hoogwaardige, optimale dienstverlening te bieden aan inwoners in de Kempen op het gebied van Wmo, Jeugdhulp, Bijzondere Bijstand en minimaregelingen, Schuldhulpverlening, Sociaal Raadsliedenwerk, Meldpunt Zorgwekkend gedrag, Wvggz, inclusief de (noodzakelijke) administratieve processen die daarbij behoren. De inzet is steeds gericht op het bevorderen en maximaliseren van de zelfredzaamheid (zelfregie) van de inwoners die een beroep doen op ondersteuning. Daarnaast investeert de afdeling op de relatie van inwoner en overheid mede gelet op de Toeslagenaffaire.

De afdeling is opgezet aan de hand van een drietal clusters en een team voor beleid en kwaliteit/juridisch:

- Het *Cluster Maatschappelijke ondersteuning* bestaande uit Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen; Wet verplichte GGZ (per 1-1-2020), Meldpunt Zorgwekkend gedrag, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Schuldhulpverlening en Sociaal Raadsliedenwerk.

- Het *Cluster Jeugdhulp* bestaande uit een Kempisch team voor de Toegang tot de Jeugdhulp, een Kempisch team voor de ondersteuning aan (zeer) complexe casuïstiek en een Lokaal ondersteuningsteam voor enkelvoudige ondersteuningsvragen per gemeente.

- Het cluster *Bedrijfsbureau* van waaruit alle afdelingsprocessen ondersteund worden op gebied van applicaties, administratie, cliënt contact/telefonie en postverwerking, (financiële) monitoring en controle. Via het bedrijfsbureau worden de vijf gemeenten cijfermatig geïnformeerd over de ontwikkelingen in de dienstverlening voor de opdrachtgevende gemeenten.

Wat gaat de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening doen?

<u>Schuldhulpverlening; Bijzondere bijstand/minimabeleid</u>
Op dit moment heeft in Nederland 1 op de 5 huishoudens risicovolle schulden. Daarnaast is het aanvragen van inkomensondersteuning ingewikkeld en 1,2 miljoen huishoudens met schulden krijgt geen formele schuldhulpverlening. Deze mensen ervaren stress, krijgen sneller gezondheidsproblemen en raken sneller in een sociaal isolement. Het is aan de gemeentelijke uitvoering om oplossingen te bieden en deze mensen te begeleiden naar een waardige plek in onze samenleving. De Toeslagenaffaire heeft hier in 2020 nieuw licht op geworpen. Een viertal wetgevingstrajecten zijn aangepast ter ondersteuning van het voorkomen en het daadwerkelijk oplossen van de schuldenproblematiek. Voor de implementatie van de vier wetten is tijdelijk extra capaciteit benodigd in 2021 en 2022 zodat de wetten in samenhang kunnen worden geïmplementeerd en inwoners met schulden sneller en efficiënter geholpen kunnen worden. De volgende elementen staan hierbij centraal in deze tijdelijke aanpak:

- Samenhang tussen de wetten te borgen;
- Landelijke informatievoorziening schulden inzichtelijk maken en door ontwikkelen richting de praktijk
- Implementatie van de wetten koppelen aan de projecten en initiatieven.

Dit vergt een hoge mate van projectmatige coördinatie (0,4 fte tijdelijk/incidenteel 2021 en 2022) op alle regelingen waarop dit betrekking heeft. Daarnaast neme de werkzaamheden voor de consulenten toe vanwege de nieuwe wetgeving, doordat er meer taken belegd worden bij het schuldendomein. Dit is de reden van het ophogen van de capaciteit met 0,6 fte (structureel vanaf 2022).

Voor schuldhulpverlening in de Kempen is nieuw beleid ontwikkeld. Gebaseerd op maatschappelijke tendensen en genoemde wetswijzigingen wordt steeds meer ingezet op vroegsignalering waardoor inwoners sneller een beroep kunnen doen op schuldhulp en cliënten met lichte problematiek een beroep gaan doen op schuldhulp. Daarnaast is momenteel sprake van een toenemende complexiteit. Een risico vormt de ondersteuning door technische systemen. Het huidige in gebruik zijnde systeem wordt nauwelijks nog onderhouden en er is slechts een handvol gemeenten in Nederland die hier nog gebruik van maakt.

Het onderdeel bijzondere bijstand wordt geconfronteerd met een hoge werkdruk met kritische processen op het gebied van tijdig nemen van beslissingen. Hierop vindt dagelijkse sturing plaats. Het proces van bijzondere bijstand wordt in samenwerking met Kempenplus geëvalueerd, doorontwikkeld en afgestemd.

Wvggz; nieuwe ontwikkeling

Vanaf 1 januari 2020 dienen de gemeenten uitvoering te geven aan taken die voortvloeien uit de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd). Bij de Wvggz gaat het om het mogelijk maken dat eenieder bij de gemeente kan melden dat een bepaalde persoon mogelijk verplichte zorg nodig heeft en het verrichten van een verkennend onderzoek ter voorbereiding van een eventuele zorgmachtigingsprocedure, het opleggen van een crisismaatregel door de burgemeester en het organiseren van een regionaal overleg met GGZ-instellingen en openbaar ministerie. Bij de Wzd gaat het om een inbewaringstellingsprocedure, waarbij de burgemeester inbewaringstelling kan gelasten.

Parallel aan de introductie van de Wvggz is er vanaf 1 januari 2020 ook het landelijke telefoonnummer waar burgers met meldingen over verwarde personen terecht kunnen. Dit landelijke telefoonnummer is onbemenst, er wordt direct doorgeschakeld naar een regionaal nummer. Dit nummer hoeft niet dag en nacht bereikbaar te zijn. Echter, een inwoner moet wel dag en nacht een melding kunnen doen.

Gemeenten zijn verplicht om op basis van een melding Wvggz binnen 14 dagen een verkennend onderzoek uit te voeren. De doelstelling van het verkennend onderzoek is om zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij de betrokkene te organiseren. In het kader hiervan is het van belang om in de eerste plaats een afweging te maken of het een melding betreft die binnen de Wvggz valt. Meldingen over inwoners met een psychogeriatrische aandoening, welke niet vrijwillig willen meewerken, vallen onder de Wet Zorg en Dwang. Het verkennend onderzoek wordt in het jaar 2020 en 2021 namens de Kempengemeenten uitgevoerd door MD. Medio 2021 wordt deze inzet geëvalueerd en het vervolg bepaald.

Wmo:

De reguliere werkzaamheden ten aanzien van de Wmo lopen ook in 2021 door. Daarbij is sinds 2019 een duidelijke toename zichtbaar van het aantal afgegeven indicaties als gevolg van het abonnementstarief. Deze maatregel van het Rijk zorgt voor een aanzuigende werking, waardoor dit meer aanvragen genereert voor het cluster Wmo en een groter beroep doet op medewerkers.

De indicatiestelling voor Beschermd Wonen door consulenten van Maatschappelijke Dienstverlening wordt vooralsnog gecontinueerd. In 2021 ligt de financiële verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen nog steeds bij centrumgemeente Eindhoven. De doordecentralisatie van Beschermd Wonen naar de regiogemeenten zal gefaseerd plaatsvinden. Dat betekent dat de Kempengemeenten vanaf – naar de huidige informatie 2022- ook financieel verantwoordelijk worden voor Beschermd Wonen.

In het ondersteunen van het kennisniveau en kwaliteit vinden enkele marginale wijzigingen plaats.

Jeugdhulp:

Het Centrum voor Jeugd en Gezin+ (CJG+) in de Kempen is de uitvoeringsorganisatie voor de Kempengemeenten op het gebied van de Jeugdhulp, met uitzondering van gemeente Oirschot.

Typerend voor het onderdeel Jeugdhulp is de sterke afhankelijkheid van cliëntaantallen, die in de verschillende gemeenten een beroep doen op de Jeugdhulp. Dit heeft een relatie met de benodigde capaciteit in de verschillende Jeugdhulpteams.

Conform de visie van het CJG+ wordt door de adequate, deels preventieve inzet van het CJG+, dicht bij de thuissituatie, kwalitatief goede jeugdhulp verleend waardoor:

- De eigen kracht van inwoners vergroot wordt, sociale netwerken versterkt, beroep op voorliggende voorzieningen plaatsvindt
- De inzet van de specialistische Jeugdhulp vermindert.

Vanaf 2020 zijn de Jeugd- en gezinswerkers in dienst van de SK. De inbesteding van Jeugdhulp in 2020 blijkt structureel voordeliger dan verwacht. Voor de uitvoering van de taken van Jeugdhulp kan structureel minder worden begroot. Dit effect wordt meegenomen in de begroting 2022 en begrotingswijziging 2021.

Voor het onderdeel *preventie* uit de begroting is vanaf 2021 mede op basis van subsidie de mogelijkheid ontstaan om met Buurtgezinnen te gaan werken. Daarnaast zijn een tweetal projecten opgezet ten behoeve van preventie namelijk Kind & Scheiding en E-Health. Hiervoor is regionaal veel belangstelling. De Meerjaren Kadernota Jeugdhulp voor de Kempengemeenten heeft in 2020 in elke Kempengemeente tot positieve besluitvorming geleid en is tot uitvoering gekomen.

Het budget voor de flexibele schil bedraagt op basis van de laatst vastgestelde begroting 300.000 euro vanaf 2021 en vervolgens per 2022 naar euro 100.000. De vraag is gelet op Corona of deze afbouw haalbaar is daar we merken dat doorlooptijden langer worden en de hulpvragen vermeerderen. Daarnaast is uit Grip op Jeugdhulp gebleken dat juist door meer zelf te bieden door CJG+ de vermindering in de programmakosten kan worden bereikt.

Bedrijfsbureau

Het bedrijfsbureau draagt zorg voor de kritische bedrijfsprocessen en de financiële monitoring. Tot de dienstverlening behoort tevens het bemensen van de telefooncentrale waar de eerste client contacten ontstaan binnen het Sociaal Domein. De bereikbaarheid van de afdeling is daarmee groot, kwalitatief goed en eenduidig voor inwoners en leveranciers/ketenpartners. De bemensing van de telefooncentrale wordt uitgevoerd door de administratieve teams. Gelet op de digitale ontwikkeling als gevolg van Corona heeft het administratieve team er taken bij gekregen, zo ook in de ontwikkelingen rondom archivering.

Er vindt een doorontwikkeling plaats van de wijze waarop monitoring en levering van managementrapportages plaatsvindt. Gemeenten worden daarbij betrokken zodat de sturingsinformatie op het gewenste niveau is.

De backoffice taken en digitale berichtenverkeer verlopen eveneens via het Cluster Bedrijfsbureau van de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening. De afdeling Maatschappelijke Dienstverlening zet een ontwikkeling in gang om de interne controle, door te ontwikkelen naar een wijze van werken gericht op het reduceren van risico's. Het kwaliteitsmanagement wordt vergroot. Vanuit de te bereiken doelen zullen de tactische en operationele risico's worden geformuleerd zodat de afdeling verder ingericht wordt op de beheersing van de processen en de risico's. Ieder kwartaal wordt na afronding van de interne controle gedurende het verantwoordingsjaar vastgesteld of en in hoeverre de afdeling adequaat functioneert gericht op de te bereiken doelen, rekening houdend met de concreet geïdentificeerde risico's.

Een belangrijke nieuwe ontwikkeling is de afhandeling van de financiële betalingen op het gebied van Wmo en Jeugdhulp. Tot medio 2021 vinden deze plaats door KempenPlus. Deze taken worden overgebracht naar de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening en het proces wordt met het oog op risico indicatoren kwalitatief doorontwikkeld en ingericht.

Wat mag het kosten?
De voordelen die behaald zijn bij de in diensttreding van de jeugd- en gezinwerkers Jeugdhulp zijn de grootste reden voor het structurele voordeel in de bijstelling van de post loonkosten.
De post Uitbesteed werk wordt gewijzigd als gevolg van onder andere structureel lagere kosten voor de regionale samenwerking DVO '21voordeJeugd'. De kosten voor BIZOB welke andere jaren onder organisatiekosten zijn begroot zijn nu gepresenteerd als uitbesteed werk. De BIZOB kosten zijn toegenomen en structureel verwerkt in de begroting. De post Personeelskosten kan incidenteel als gevolg van Corona in het jaar 2021 worden bijgesteld vanwege het achterblijven van sommige opleidingskosten en dienstreizen. De organisatiekosten kunnen lager worden begroot als gevolg van bijstelling van het abonnement Kennisnetwerk en lager begroten van reiskosten werkverkeer.

De afdeling MD bestaat twee jaar en heeft steeds meer zich gezet en haar vaste vorm gekregen. Eerdere aannames kunnen nu feitelijk worden onderbouwd op basis van ervaringen. Hieruit blijkt dat er op een aantal punten voordelen gerealiseerd zijn maar ook dat op andere onderdelen bijstelling van budgetten vereist is om te voldoen aan het uitgangspunt van reëel begroten. Om MD goed te kunnen laten functioneren is een bedrag gemoeid van € 115.000. Per saldo vallen de budgetten vrij die in de Kadernota 2022 waren opgenomen.

Wat mag het kosten?

Onderstaand is de afdelingsbegroting voor de afdeling MD opgenomen.

Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening €	Rekening **	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022	2023	2024	2025
Loonkosten	**4.565.413**	**4.780.686**	**4.911.724**	**6.362**	**4.918.085**	**4.911.724**	**110.832**	**5.022.556**	**5.022.556**	**4.842.556**	**4.842.556**
Flexibele schil *	254.514	250.000	300.000	0	300.000	100.000	0	100.000	0	0	0
Inhuur	285.180	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitbesteed werk	80.159	245.000	245.000	107.000	352.000	245.000	107.000	352.000	352.000	352.000	352.000
Personeelskosten	94.624	144.000	144.000	-31.500	112.500	144.000	-13.500	130.500	130.500	130.500	130.500
Huisvestingskosten	92.124	93.000	93.000	0	93.000	93.000	0	93.000	93.000	93.000	93.000
Organisatiekosten	314.202	318.000	318.000	-130.000	188.000	318.000	-113.000	205.000	205.000	205.000	205.000
Doorbelastingen	**1.258.675**	**1.258.675**	**909.341**	**-36.088**	**873.253**	**911.730**	**42.483**	**954.213**	**989.012**	**1.007.448**	**995.669**
Doorbelastingen Staf	435.033	435.033	220.039	-44.934	175.105	216.839	-47.488	169.352	189.399	189.399	189.399
Doorbelastingen P&O	110.998	110.998	128.201	-426	127.775	128.478	-5.339	123.139	123.335	123.592	123.442
Doorbelastingen SSC	712.645	712.645	561.101	9.272	570.373	566.413	95.310	661.723	676.277	694.457	682.828
Nieuwe ontwikkelingen											
Formatie WvGGZ (0,5 FTE)		58.000	48.000	-48.000	0	0	0				
Formatie Schuldhulpverlening (0,6 FTE)		47.000	47.000	-47.000	0	0	0				
uitbreiding formatie Jeugdhulp (2,4 FTE)		0	180.000	-180.000	0	180.000	-180.000				
Uitbreiding formatie Schuldhulpverlening (0,4 FTE)			0	31.000	31.000	0	31.000	31.000	0	0	0
Overige goederen en diensten	0										
Totaal lasten	**6.944.891**	**7.194.361**	**7.196.065**	**-328.227**	**6.867.838**	**6.903.454**	**-15.184**	**6.888.269**	**6.792.068**	**6.630.504**	**6.618.725**
BATEN											
Baten van derden											
Werk voor derden o.a. WMO consulenten	28.166	35.000	35.000	-10.000	25.000	35.000	-10.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Baten t.b.v. Beschermd Wonen	31.980	25.000	25.000	0	25.000	25.000	0	25.000	25.000	25.000	25.000
Bijdrage Oirschot o.b.v. DVO	64.438	64.438	64.438	0	64.438	64.438	0	64.438	64.438	64.438	64.438
Bijdrage KempenPlus aan afhandeling bezwaren	7.500	7.500	7.500	0	7.500	7.500	0	7.500	7.500	7.500	7.500
Totaal baten derden	**132.084**	**131.938**	**131.938**	**-10.000**	**121.938**	**131.938**	**-10.000**	**121.938**	**121.938**	**121.938**	**121.938**
Bijdragen gemeenten en afdelingen											
Gemeente Bergeijk	1.823.012	1.823.012	1.825.668	-77.964	1.747.703	1.744.343	-24.016	1.720.327	1.695.704	1.653.427	1.650.345
Gemeente Bladel	2.014.891	2.014.891	2.008.480	-102.817	1.905.662	1.921.245	-3.843	1.917.402	1.891.188	1.844.968	1.841.598
Gemeente Eersel	1.528.024	1.528.024	1.526.229	-103.970	1.422.259	1.465.551	-40.263	1.425.288	1.402.937	1.359.732	1.356.582
Gemeente Oirschot	632.049	632.049	637.415	33.021	670.436	617.354	74.855	692.209	686.161	686.161	686.161
Gemeente Reusel-De Mierden	1.064.447	1.064.447	1.066.335	-66.496	999.839	1.023.023	-11.918	1.011.105	994.140	964.279	962.102
Totale bijdragen gemeenten en afdelingen	**7.062.423**	**7.062.423**	**7.064.127**	**-318.227**	**6.745.900**	**6.771.516**	**-5.184**	**6.766.331**	**6.670.130**	**6.508.566**	**6.496.787**
Totaal baten	**7.194.507**	**7.194.361**	**7.196.065**	**-328.227**	**6.867.838**	**6.903.454**	**-15.184**	**6.888.269**	**6.792.068**	**6.630.504**	**6.618.725**
Saldo lasten en baten	**249.616**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerde resultaat											

* := incidentele last / baat

** rekeningcijfers 2020

3.5 Afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Inleiding
Sinds 1 april 2016 voert de afdeling VTH, voor de gemeenten Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden de taken uit op het gebied vergunningverlening, toezicht en handhaving. De organisatie van de afdeling is verdeeld over drie teams: Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving en Beleid & Juridisch.

Wat wil de afdeling VTH bereiken?
De doelen van de afdeling VTH zijn als volgt:

- behouden en verder verbeteren van de Kwaliteit van de producten en diensten
- verminderen van de Kwetsbaarheid van de deelnemende gemeenten
- besparing van Kosten door het behalen van efficiencyvoordelen
- zo veel als mogelijk invulling blijven geven aan de lokale Kleur
- het benutten van de Kansen die de samenwerking op het terrein van de VTH taken biedt.

Daarnaast zet de afdeling VTH zich in voor een verdere verbetering van de samenwerking met de opdrachtgevende gemeenten.

Wat gaat de afdeling VTH daarvoor doen?
Het belangrijkste is dat de afdeling VTH invulling geeft aan het vastgestelde integraal Uitvoeringsprogramma VTH en de dagelijks door de afdeling VTH te ontvangen verzoeken en aanvragen verwerkt. Daarnaast worden, waar nodig, actuele ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving omgezet naar begrotingsvoorstellen.

Zoals in de Kadernota 2022 al is aangekondigd, zal naar verwachting 2022 het eerste jaar zijn waarin de afdeling VTH met de nieuwe Omgevingswet, het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen van kracht zijn. Op het moment van het schrijven van deze tekst is echter onzeker of de Omgevingswet wel op 1 januari 2022 in werking zal treden. De afdeling VTH richt zich daar ondertussen wel op. Het jaar 2022 is mogelijk het laatste jaar waarin de afdeling VTH in zijn huidige vorm zal bestaan. Dit gegeven zal in 2022 het nodige vragen aan tijd en inspanningen om te zorgen dat de dienstverlening ook na 2022 goed en soepel zal kunnen blijven verlopen. De plannen voor de toekomstige organisatie worden in20 21 uitgewerkt.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
De wet private kwaliteitsborging heet inmiddels de wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Naar verwachting treedt deze in werking per 1 januari 2022. De taakstelling van € 42.500 die begroot werd als structurele besparing op het moment dat de wet van kracht wordt, blijft op verzoek van de gemeenten, gehandhaafd. Duidelijk is dat deze taakstelling niet direct na inwerkingtreding van de wet (ooit voorzien in 2019) behaald zal worden. Zo moeten onder meer voorheen afgegeven vergunningen nog door de gemeenten gecontroleerd te worden. Dit loopt nog drie jaren door.
Daarbij hebben de kwaliteitsborgers deze drie jaren nodig om hun taken uit te kunnen gaan voeren en het hiervoor benodigde personeel aan te nemen en op te leiden.
Daarnaast komen er andere taken in de plaats van vervallen taken. De taakstelling is ooit begroot in 2017. Sindsdien is de wet, als gevolg van een lobby vanuit de vereniging BWT Nederland, verschillende keren aangepast en blijven er toch meer taken en bevoegdheden bij de gemeente dan in eerste instantie was bedacht. De veranderde omgevingsomstandigheden zijn nog niet vertaald naar een aangepaste taakstelling.

De afdeling VTH wordt geconfronteerd met een toenemende vraag vanuit de gemeenten naar maatwerk voor de inzet van toezicht (Zie ook het Uitvoeringsprogramma VTH 2020). Deze toename komt onder meer tot uitdrukking in de begroting van inhuur waar baten tegenover staan. In 2021 wordt hiervoor € 93.000 begroot. Maatwerk heeft bij de afdeling VTH een incidenteel karakter.

Omgevingswet
Voor de implementatie van de Omgevingswet is een budget van € 171.000 begroot in 2021. Dit betreft de kosten van projectleiding en de assistentie daarbij.

Wat mag het kosten?
Onderstaand is de afdelingsbegroting voor VTH opgenomen.
De kosten van formatie zijn aanmerkelijker lager dan eerder begroot omdat de ingerekende indexering van de lonen van 2,8 % niet doorgaat in 2021. Dit veroorzaakt een voordeel van € 60.000. De andere mutaties zijn reeds toegelicht.

Afdeling VTH	€	Rekening **	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN		2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022	2023	2024	2025
Loonkosten		3.105.899	3.279.161	3.405.083	-57.363	3.347.720	3.405.083	11.709	3.416.792	3.416.792	3.416.792	3.416.793
Taakstelling		0	-42.500	-42.500	0	-42.500	-42.500	0	-42.500	-42.500	-42.500	-42.500
Inhuur	*	190.371	0	0	93.000	93.000	0	0	0	0	0	0
Personeelskosten		53.203	93.000	93.000	-12.000	81.000	93.000	-4.000	89.000	89.000	89.000	89.000
Huisvestingskosten		93.830	94.000	94.000	1.000	95.000	94.000	1.000	95.000	95.000	95.000	95.000
Organisatiekosten		62.939	79.500	79.500	-17.000	62.500	79.500	-9.000	70.500	70.500	70.500	70.500
Extra werkzaamheden met baten		0	70.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Doorbelastingen												
Doorbelastingen Staf		271.895	271.895	130.648	-26.680	103.969	128.748	-25.081	103.667	115.939	115.939	115.939
Doorbelastingen P&O		84.972	84.972	85.449	-284	85.165	85.633	-344	85.289	85.425	85.603	85.499
Doorbelastingen SSC		342.831	342.830	386.378	3.572	389.950	393.666	2.190	395.855	403.885	414.579	408.534
Kapitaallasten		3.698	3.698	3.698	0	3.698	3.698	0	3.698	3.698	3.698	3.698
Nieuwe ontwikkelingen												
Inhuur t.b.v. invoering Omgevingswet	*		0	0	171.000	171.000	0	0	0	0	0	0
Extra werkzaamheden Milieu	*	77.400	120.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Extra werkzaamheden BAG	*	28.875	53.500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten		**4.315.913**	**4.450.057**	**4.235.256**	**155.245**	**4.390.502**	**4.240.828**	**-23.526**	**4.217.302**	**4.237.739**	**4.248.611**	**4.242.463**
BATEN												
Baten van derden	*	60.456	70.000	0	93.000	93.000	0	0	0	0	0	0
Bijdragen gemeenten												
Gemeente Bergeijk		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0
Gemeente Bladel		1.102.002	1.102.002	1.068.696	21.931	1.090.627	1.070.065	-6.717	1.063.347	1.068.363	1.071.032	1.069.523
Gemeente Eersel		1.249.938	1.249.938	1.208.691	14.739	1.223.430	1.210.297	-25.571	1.184.726	1.190.520	1.193.603	1.191.860
Gemeente Oirschot		1.095.581	1.095.581	1.069.261	16.542	1.085.803	1.070.673	22.143	1.092.817	1.098.139	1.100.971	1.099.370
Gemeente Reusel-De Mierden		932.536	932.537	888.607	9.034	897.641	889.794	-13.381	876.413	880.716	883.005	881.711
Totaal bijdragen gemeenten		**4.380.057**	**4.380.057**	**4.235.256**	**62.245**	**4.297.502**	**4.240.828**	**-23.526**	**4.217.302**	**4.237.739**	**4.248.611**	**4.242.463**
Totaal baten		**4.440.513**	**4.450.057**	**4.235.256**	**155.245**	**4.390.502**	**4.240.828**	**-23.526**	**4.217.302**	**4.237.739**	**4.248.611**	**4.242.463**
Saldo lasten en baten		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-0**
Gerealiseerde resultaat		124.600										

* := incidentele last / baat

** rekeningcijfers 2020

4 PARAGRAFEN

Inleiding
In de P&C-cyclus van de SK hoort op basis van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) een aantal verplichte paragrafen. Het betreft een paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering en bedrijfsvoering. De overige verplichte paragrafen zijn niet van toepassing op de GRSK. Het betreft de paragrafen "lokale heffingen", "verbonden partijen" en "grondbeleid".

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De risico's die de GRSK loopt, houden direct verband met de aard en omvang van de activiteiten van de organisatie. De afdeling Staf is volledig intern dienstverlenend. P&O en het SSC zijn zowel intern als extern (Kempengemeenten) dienstverlenend. De afdeling Maatschappelijke Dienstverlening omvat voornamelijk de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van de sociale zekerheid. Risico's verbonden met zogenaamde programmakosten zijn en blijven direct voor rekening van deelnemende gemeenten.
De "eigen risico's" van de samenwerking uit hoofde van de eigen activiteiten zijn beperkt. Dit geldt ook voor de afdeling VTH. Het uitvoerende deel van de activiteiten valt onder de organisatie van de SK. De programmakosten van VTH zijn bij de deelnemende gemeenten gebleven.

Vastgesteld beleid met betrekking tot weerstandsvermogen.
Het beleid, dat in november 2011 door het Algemeen Bestuur in de nota weerstandsvermogen is vastgesteld houdt het volgende in:

1. Besloten is om in het verband van de GRSK geen Eigen Vermogen te vormen of aan te houden. Dit impliceert dat de SK niet kan beschikken over weerstandscapaciteit bij onvoorziene omstandigheden. Als deze onvoorziene omstandigheden zich voordoen, dan kan worden teruggevallen op de deelnemende gemeenten, conform de overeengekomen regeling Samenwerking Kempengemeenten.
2. Besloten is om bij het ontstaan van risico's van materieel belang direct de gemeenten informeren.
3. Bij de opstelling van de Begroting, Tussentijdse Rapportage en de Jaarrekening in de paragraaf Weerstandsvermogen een actuele stand van zaken vermelden van ontwikkeling in risico's.
4. Indien onvoorziene omstandigheden voor de SK-aanleiding zijn om een beroep te doen op de samenwerkende gemeenten wordt eerst vastgesteld vanuit welke afdeling dit beroep is ontstaan. De kostenverdeelsleutel van de betreffende afdeling wordt dan ook toegepast om de verdeling van aanspraak op de gemeenten te verdelen.
5. Frequent verifiëren dat de actuele risico's van de SK volledig in beeld zijn en met dat doel nadrukkelijk navraag doen bij het management van de onderscheiden afdelingen.

Beleid met betrekking tot voorzieningen
De GRSK houdt tot op heden geen activa aan, waarvoor een voorziening ter egalisatie van onderhoudslasten moet worden gevormd. Er is binnen de GRSK geen aanleiding om een of meer voorzieningen aan te houden.

Inventarisatie van risico's op organisatieniveau
In de kadernota 2022 is opgenomen dat in 2020 een project start dat gericht is op het "Opnieuw verbinden van de Kempengemeenten". Hierdoor ontstaat een veranderingsopgave voor zowel de gemeenten als de GRSK. Deze zal een uitwerking moeten krijgen in de zin van personeel, financiën, juridisch, organisatorisch enzovoorts. Daardoor is er op dit moment onzekerheid over de ontwikkeling van de samenwerking, die ook voor de GRSK onzekerheden en risico's met zich meebrengt. Het risico is het mogelijk ontstaan van

frictiekosten bij aanpassing van het samenwerkingsverband. Met de verdere uitwerking van het project worden alle gevolgen in beeld gebracht.
Er is geen flexibel formatiebudget begroot vanaf 2021. Dit betekent dat ingeval er vervangingskosten bijvoorbeeld wegens ziekte van medewerkers ontstaan, daar geen budget voor beschikbaar is. Het risico dat daarbij optreedt is het mogelijk overschrijden van de begroting of dat niet alle taken volledig kunnen worden uitgevoerd.
Als gevolg van de overdracht van taken van de voormalige ISD zijn reorganisatiekosten. De loonkosten van deze medewerkers worden zoveel als mogelijk gecompenseerd door baten van derden.
De verplichting van de GRSK in deze is niet begroot voor 2021 en 2022. Binnen de staf is wordt de capaciteit ingezet op taken van niet ingevulde vacatures. Ook vindt waar nodig inzet plaats op het project Opnieuw Verbinden. Met name dit project blijkt in de uitvoering de nodige inzet te vragen vanuit de Staf om overleggen te organiseren en om plannen van aanpak op te stellen.

Inventarisatie van risico's op afdelingsniveau

Algemeen
Kempengemeenten gaan in 2021 verder met een strategische oriëntatie op de regionale samenwerking. Daardoor is er op dit moment onzekerheid over de ontwikkeling van de samenwerking, die ook voor de GRSK-onzekerheden en risico's met zich meebrengt. Daarbij is het op voorhand niet zeker dat de maatregelen die nu genomen worden, later passen in de vorm van samenwerking waarvoor gemeenten gaan kiezen. Het risico is het mogelijk ontstaan van frictiekosten bij aanpassing van het samenwerkingsverband.

Door de onzekerheid in het kader van opnieuw verbinden worden vacatures niet altijd meer opgevuld met contracten maar met inhuur. Dit kan leiden tot overschrijding van de begroting.
Sinds 2018 zijn garantiebanen een vast onderdeel van organisaties. De kosten voor deze functies dienen opgenomen te worden in de begroting van de SK. Hierbij dient aangetekend te worden dat is gebleken dat het realiseren van garantiebanen bij de SK een uitdaging is.

Afdeling Staf en afdeling Personeel en Organisatie
Bij deze afdelingen zijn geen bijzondere risico's bekend die met de activiteiten van deze afdelingen verband houden.

Afdeling SSC
Veel systemen die door SSC beschikbaar worden gesteld aan gebruikers, zijn zodanig dat overstappen naar alternatieve systemen praktisch wordt tegengehouden door hoge organisatie- en inrichtingskosten. Hierdoor ontstaat gebondenheid aan leveranciers. Het is een reëel risico dat ook komende jaren het SSC geconfronteerd gaat worden met onvermijdbare aanpassingen van software en bijbehorende kosten.
Bij de kapitaallasten bestaat het risico van overschrijding van de begroting, in het geval dat het SSC wordt geconfronteerd met niet uitstelbare vervanging van activa, die niet begroot zijn.

SSC de Kempen is zich aan het oriënteren op alternatieven voor de huidige hardware voor het AS400 platform. In het investeringsprogramma is geanticipeerd op aanschaf en eigen beheer. In de voorbereiding worden ook alternatieven beoordeeld, zoals het platform als dienst afnemen. Dit kan nog leiden tot verschuiving in de begroting (van investering naar exploitatie).

BKR
Per juli 2022 stopt het Kadaster met het leveren van de BRK-levering in de huidige vorm. Het kadaster gaat over van BKR 1.0 naar BRK 2.0. De verwachtte impact op de belastingdata en applicaties is groot. Op dit moment zijn er te veel onzekerheden om een kostenindicatie te ramen.

Luchtfotografie
Luchtfoto's werden voor de jaren 2019 en 2020 in een pilot landelijke aanbesteding ingekocht. Deze pilot is per 31-12-2020 beëindigd. Om de wettelijke taken te kunnen borgen is gekozen om deel te nemen aan de regionale inkoop voor 2021 die vanuit BIZOB is opgestart. Voor 2022 en verder wordt in 2021 gestart met een nieuwe aanbesteding. Vanaf 2021 is er een risico dat de kosten van luchtfotografie hoger uit gaan vallen dan begroot. Gezien de onzekerheid van de uitkomst van de aanbesteding is er cijfermatig niets verwerkt in de Kadernota.

Omgevingswet
Van de invoering van de Omgevingswet is nog onduidelijk wat de exacte financiële consequenties gaan zijn. De voorbereidingen op de invoering van deze wet lopen nog maar het prijskaartje is nog afhankelijk van de vele keuzes die nog gemaakt moeten worden door gemeenten.

Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening
De open-einde regelingen die de afdeling MD uitvoert dragen het risico in zich dat ingeval een toenemend beroep op deze regelingen wordt gedaan, ook de bedrijfsvoeringskosten kunnen toenemen, als gevolg van extra benodigde inzet.

In de bedrijfsvoeringskosten van Jeugdhulp (CJG+) is een zogenaamde flexibele schil opgenomen. Dat budget is beschikbaar om de uitvoeringskosten van eventuele onverwachte vraag naar dienstverlening door het CJG+ te dekken. Een toenemende vraag kan daarmee zowel op de uitvoeringskosten als ook op de programmakosten van invloed zijn.

GRSK en Kempenplus maken beiden gebruik van de Suite voor het sociale domein. Op dit moment is nog onduidelijk wat juridisch gezien de implicaties daarvan zijn.
Risico's zijn ook aanwezig op het gebied van schuldhulpverlening, omdat onzeker is of de systemen de volledige uitvoering van de functie op een efficiënte wijze kunnen borgen.

Afdeling VTH
De effecten van de Omgevingswet voor de deelnemende gemeenten zijn op dit moment nog niet volledig bekend. Daarom wordt de invoering van deze wet ook als risico aangeduid.
De ontwikkeling in het aantal verzoeken om vergunningen in te trekken of om te handhaven wordt mede bepaald door particuliere initiatieven. Risico is de mogelijkheid dat meer verzoeken binnenkomen dan begroot werd, waardoor hogere lasten ontstaan om uitvoering te geven aan die verzoeken.

4.2 Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding weergeven tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de organisatie. Om dit te bereiken wordt in het BBV voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsrisico, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Deze kengetallen zijn in onderstaand overzicht vermeld.

Kengetallen ter beoordeling van de financiële positie

Kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjr 2022	Mjr 2023	Mjr 2024
Netto schuldquote	7,16%	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	7,16%	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%
Solvabiliteitsratio	4,18%	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De solvabiliteitsratio is op begrotingsbasis gelijk aan 0, omdat de GRSK geen eigen vermogen aanhoudt.
De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen in welke mate de organisatie haar eigen structurele lasten kan dragen. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dragen.
De structurele exploitatieruimte is gelijk aan 0, omdat structurele en incidentele uitgaven altijd gelijk zijn aan respectievelijk de structurele en de incidentele baten.

4.3 Paragraaf Financiering

De bijdragen van de gemeenten voor de bedrijfsvoering en voor de programmakosten worden per kwartaal en vooraf geïnd door de SK. Deze methode is steeds een robuuste wijze van financiering gebleken. Met de deelnemende gemeenten is de afspraak gemaakt, dat de kwartaalnota door de gemeente betaald kan worden in drie maandtermijnen. Hierdoor wordt het beslag op de liquiditeit van gemeenten verlaagd.

De eerste jaren van de SK werden activa uitsluitend gefinancierd met kort vreemd vermogen. In de periode 2012 tot en met 2019 werden leningen aangetrokken bij BNG. Deze leningen zijn volledig afgelost.
In 2019 werden geen kasgeldleningen afgesloten.
Voor komende jaren is de verwachting dat de buffer in de liquiditeit van de GRSK versterking behoeft. Daar zijn meerdere mogelijkheden voor. Met een kasgeldlening kunnen middelen voor maximaal een jaar worden aangetrokken. Alternatief voor deze oplossing kan zijn om nieuwe afspraken met gemeenten te maken over de bevoorschotting. De rentevergoeding door de BNG over creditsaldi is op 0 begroot. Nog steeds is sprake van historisch lage rentetarieven.

Sinds december 2013 wordt ook binnen de SK uitvoering gegeven aan het verplichte Schatkistbankieren. Saldi op bankrekeningen boven het drempelbedrag van 250.000 euro worden dagelijks overgeheveld naar de

schatkist. Over tegoeden in de schatkist werd geen rente ontvangen in 2019, vanwege de lage rentestand. In de begroting wordt ook geen rekening gehouden met eventuele renteopbrengsten van het schatkistbankieren.
De programmakosten van de SK vallen buiten de bedrijfsvoering van de SK. Jaarlijks vindt afrekening met gemeenten plaats van de programmakosten over het voorbije dienstjaar. Op programmakosten ontstaat geen resultaat. De SK neemt bancaire diensten af van uitsluitend Bank Nederlandse Gemeenten.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben allebei als doel de leningportefeuille van decentrale overheden te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rentefluctuaties. Ze stellen dus een grens aan de structuur van de leningen, niet aan de hoogte. De kasgeldlimiet richt zich hierbij op leningen met een rentetypische looptijd van maximaal een jaar (ook wel korte leningen, of kort geld genoemd). De renterisiconorm betreft leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (lange leningen, lang geld).
De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentrale overheid (ofwel openbaar lichaam) in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. Het wettelijke percentage voor de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald op 8,2 %. [4]

Tabel Kasgeldlimiet 2022

€ x 1000	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Begrotingstotaal	20.187	20.187	20.187	20.187
Toegestane kasgeldlimiet	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Kasgeldlimiet in bedrag	1.655	1.655	1.655	1.655

De verwachting is dat het kasgeldlimiet in een bepaald kwartaal niet hoger zal zijn dan het wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal.
In deze begroting is ervan uitgegaan dat geen langlopende leningen worden afgesloten.

Renterisico op vaste schuld: de renterisiconorm

De renterisiconorm is opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken. Dit komt erop neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. Het wettelijke percentage voor de Gemeenschappelijke Regeling is voor 2022 vastgesteld op 20 %.
De wijzigingen in de langlopende leningen blijven onder de wettelijke norm.

Berekening renterisico 2022 (x 1000 €)	
Renteherziening en aflossingen	0
(Her-)financiering	0
Renterisiconorm (20 % van het begrotingstotaal)	4.037
Ruimte onder de renterisiconorm	4.037

[4] https://wetten.overheid.nl/BWBR0012075/2009-04-05

Renteverplichtingen	Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022
Rente opgenomen geldleningen	0	0	0
Rente kasgeldleningen	0	0	0
Totaal rente	0	0	0

4.4 Paragraaf onderhoud Kapitaalgoederen

Volgens de voorschriften van het BBV bevat de jaarrekening van GRSK een paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen. In die paragraaf wordt minimaal het beleidskader en de hieruit voortvloeiende financiële consequenties vertaald naar de begroting voor tenminste de volgende kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. De genoemde categorieën zijn niet van toepassing op de GRSK. De GRSK heeft geen gebouwen in eigendom verkregen. De SK is gehuisvest in de gemeentehuizen van deelnemende gemeenten.
Samenwerking Kempengemeenten heeft tot op heden geen expliciet beleid vastgesteld voor het onderhoud van kapitaalgoederen.

Investeringen door GRSK hebben uitsluitend betrekking op investeringen met economisch nut. Kapitaalgoederen betreffen voornamelijk hardware- en softwarevoorzieningen, die door de afdeling SSC worden aangeschaft en onderhouden. Naast deze activa zijn er bedrijfsauto's in bezit van het samenwerkingsverband. Voor het onderhoud van de hard- en software werd geen voorziening gevormd. Alle kosten komen ten laste van de exploitatie. De kosten voor het onderhoud van hard- en software bestaan vooral uit het aanschaffen, onderhoud en verlengen van softwarelicenties.

4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Samenwerking Kempengemeenten is vooral een samenwerking op uitvoerend niveau.
De omvang van de totale formatie binnen het samenwerkingsverband van de SK is in onderstaand overzicht opgenomen.

Afdeling	Formatie 1-1-2021
Staf	7,07
Personeel & Organisatie	8,90
Shared Service Centre	35,94
Maatschappelijke Dienstverlening	66,01
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving	45,72
Totaal formatie	**163,64**

5 PROCEDURE BEGROTING 2022

De financiële begroting 2022 en de meerjarenraming 2023 - 2025 voor de GRSK is in paragraaf 6.1 opgenomen. In deze paragraaf is tevens een voorstel opgenomen tot wijziging van de begroting 2021.

Op grond van artikel 19 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten moet de toelichting op het overzicht van baten en lasten het gerealiseerde bedrag van het voor-vorige begrotingsjaar bevatten. Omdat de jaarrekening 2020 in concept gereed is, is deze concept jaarrekening opgenomen. Dat zijn gegevens uit de jaarstukken 2020 waarbij de externe accountant reeds een controleverklaring heeft afgegeven. De definitieve vaststelling van de jaarrekening 2020 door het algemeen bestuur is gepland in juni 2021.

Op basis van de verdeelsleutels van de verschillende afdelingen zijn de bijdragen per gemeente berekend. Deze verdeling is opgenomen in paragraaf 6.3 bij deze begroting. Het voorstel tot het voteren van kredieten door het Algemeen Bestuur is opgenomen in paragraaf 6.2.

De programmakosten van de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening worden in paragraaf 7.2 bij de begroting van de GRSK gevoegd. Het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur nemen hierover geen besluit maar nemen kennis van deze lasten. Op basis van een prognose van de Programmakosten stellen gemeenten voorschotten beschikbaar aan de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening, om uitvoering te kunnen geven aan de taken die gemeenten hebben ondergebracht bij de SK.

Ten slotte
Het Dagelijks Bestuur heeft het concept jaarprogramma en de begroting 2022 op 13 april 2021 vastgesteld. Dit geldt ook voor de begrotingswijziging 2021, die in de procedure van de begroting 2022 meeloopt.

Gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven op het concept. Daarna worden de begroting 2022 met de meerjarenraming, de begrotingswijziging 2021 en het jaarprogramma met financiële begroting ter vaststelling voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur en aan het Algemeen Bestuur.
Sluitstuk van de procedure is conform de voorschriften de toezending van de begroting aan de provincie Noord Brabant.

6 FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Op de volgende pagina staat het totaaloverzicht van de financiële consequenties die volgen uit de voorstellen in voorgaande hoofdstukken. Verder zijn de volgende overzichten opgenomen:

6.1 Financiële begroting en meerjarenraming
6.2 MeerjarenInvesteringsPlan
6.3 Overzicht van de bijdragen per gemeente
6.4 Splitsing gemeentelijke bijdragen in structureel en incidenteel

6.1 Begrotingswijziging 2021; Begroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025

Onderstaand overzicht is inclusief interne doorbelastingen tussen afdelingen.			Begrotingswijziging 2021			Begroting 2022 en Meerjarenraming					
Begroting 2021 GRSK **€*1**	Rekening **	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022	2023	2024	2025
Lasten											
Staf	962.099	1.419.477	687.622	109.581	797.203	677.622	26.477	704.100	619.694	619.694	619.694
P&O	1.137.983	1.136.252	1.140.494	-25.579	1.114.916	1.141.862	-24.660	1.117.201	1.122.275	1.124.461	1.123.184
SSC	8.228.273	8.294.606	8.544.282	351.331	8.895.614	8.655.946	679.476	9.335.422	9.404.271	9.477.820	9.499.926
Maatschappelijke Dienstverlening	6.944.891	7.194.361	7.196.065	-328.227	6.867.838	6.903.454	-15.184	6.888.269	6.792.068	6.630.504	6.618.725
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving	4.315.913	4.450.057	4.235.256	155.245	4.390.502	4.240.828	-23.526	4.217.302	4.237.739	4.248.611	4.242.463
Totaal lasten	**21.589.159**	**22.494.752**	**21.803.720**	**262.352**	**22.066.072**	**21.619.712**	**642.582**	**22.262.295**	**22.176.046**	**22.101.090**	**22.103.992**
Baten van derden											
Staf; inclusief onttrekkingen aan reserves	42.569	0	0	250.000	250.000	0	150.000	150.000	0	0	0
P&O	211.251	208.070	208.150	-15.574	192.576	208.080	-31.236	176.844	177.060	177.343	177.178
SSC	561.064	583.437	589.822	314.763	904.585	585.019	388.064	973.083	989.015	1.005.860	999.893
Maatschappelijke Dienstverlening	132.084	213.438	131.938	-10.000	121.938	131.938	-10.000	121.938	121.938	121.938	121.938
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving	60.456	70.000	0	93.000	93.000	0	0	0	0	0	0
Totaal baten van derden	**1.007.424**	**1.074.945**	**929.910**	**632.189**	**1.562.099**	**925.037**	**496.828**	**1.421.865**	**1.288.012**	**1.305.141**	**1.299.008**
Saldo lasten en baten van derden											
Staf	919.530	1.419.477	687.622	-140.419	547.203	677.622	-123.523	554.100	619.694	619.694	619.694
P&O	926.732	928.181	932.344	-10.005	922.339	933.782	6.575	940.357	945.215	947.118	946.007
SSC	7.667.209	7.711.169	7.954.460	36.569	7.991.029	8.070.927	291.412	8.362.340	8.415.257	8.471.960	8.500.033
Maatschappelijke Dienstverlening	6.812.807	6.980.923	7.064.127	-318.227	6.745.900	6.771.516	-5.184	6.766.331	6.670.130	6.508.566	6.496.787
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving	4.255.457	4.380.057	4.235.256	62.245	4.297.502	4.240.828	-23.526	4.217.302	4.237.739	4.248.611	4.242.463
Totaal saldo lasten en baten	**20.581.735**	**21.419.807**	**20.873.810**	**-369.837**	**20.503.973**	**20.694.676**	**145.754**	**20.840.430**	**20.888.034**	**20.795.949**	**20.804.983**
Interne doorbelastingen											
Staf	1.359.477	954.069	687.622	-140.419	547.203	677.622	-123.523	554.100	619.694	619.694	619.694
P&O	263.505	263.505	280.917	-933	279.983	281.523	-6.050	275.472	275.911	276.486	276.151
SSC	1.125.720	1.125.720	1.038.615	13.572	1.052.186	1.053.082	85.078	1.138.160	1.162.412	1.193.472	1.174.521
Totaal doorbelastingen	**2.748.702**	**2.343.294**	**2.007.154**	**-127.781**	**1.879.373**	**2.012.227**	**-44.495**	**1.967.732**	**2.058.017**	**2.089.652**	**2.070.365**
Totaal bijdragen gemeenten	**18.692.606**	**19.076.513**	**18.866.656**	**-242.056**	**18.624.600**	**18.682.449**	**190.249**	**18.872.698**	**18.830.017**	**18.706.297**	**18.734.618**
Gerealiseerde resultaat	**859.571**	**0**	**0**	**0**	**0**	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Alle bedragen in euro's

** rekeningcijfers 2020

6.2 MeerjarenInvesteringsPlan 2021-2025 (MIP)

MeerjarenInvesteringsPlan GRSK 2021-2025

	Begrotingswijziging 2021			Begroting 2022 en Meerjarenraming					
Omschrijving Krediet	**Krediet 2021**	**Wijziging krediet 2021**	**Nieuw krediet 2021**	**Krediet 2022**	**Wijziging krediet 2022**	**Krediet 2022**	**Krediet 2023**	**Krediet 2024**	**Krediet 2025**
IT-hardware vervanging	**308.000**	**128.000**	**436.000**	**400.000**	**0**	**400.000**	**280.000**	**1.500.000**	**100.000**
Vervangen server Bladel AS400	0	0	0	300.000	0	300.000	0	0	0
Vervanging van fire walls	0	0	0	0	0	0	120.000	0	0
Core Switches 4 x	0	0	0	0	0	0	0	110.000	0
Lokale server hardware DHCP	40.000	0	40.000	0	0	0	0	0	0
VDI appliance & werkstations	0	0	0	0	0	0	100.000	0	0
UPS Bladel	0	0	0	0	0	0	0	0	20.000
UPS Eersel	20.000	0	20.000	0	0	0	0	0	0
Monitoren en 750 Thin Clients	0	0	0	0	0	0	0	730.000	0
Blades Bladel	0	0	0	0	0	0	0	175.000	0
Cabinet Bladel	0	0	0	0	0	0	0	25.000	0
Blades Eersel	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0
Vervangen Switches (42 stuks)	168.000	0	168.000	0	0	0	0	0	0
Firewalls dislocaties (12 stuks)	0	0	0	0	0	0	60.000	0	0
SAN bladel en Eersel	0	0	0	100.000	0	100.000	0	400.000	0
Scanner voor paspoorten	0	13.000	13.000	0	0	0	0	0	0
Back-up Units	80.000	0	80.000	0	0	0	0	0	80.000
Uitbreiding Infrastructuur videobellen	0	115.000	115.000	0	0	0	0	0	0
									0
IT-software/hardware nieuw	**56.250**	**147.000**	**203.250**	**56.250**	**0**	**56.250**	**185.000**	**56.250**	**56.250**
Beveiling devices outside infrastructuur	0	17.000	17.000	0	0	0	0	0	0
Invoering IPv6 Kempenbreed	0	50.000	50.000	0	0	0	0	0	0
Digitaal ondertekenen	0	80.000	80.000	0	0	0	0	0	0
Aanschaf mobiele devices (GSM e.d.)	56.250	0	56.250	56.250	0	56.250	185.000	56.250	56.250
									0
IT-software vervanging	**355.000**	**504.000**	**859.000**	**95.000**	**0**	**95.000**	**730.000**	**145.000**	**180.000**
Ms exchange software	180.000	0	180.000	0	0	0	0	75.000	0
Virtualisatie software Citrix	0	0	0	0	0	0	250.000	0	0
Virtualisatie software	0	0	0	40.000	0	40.000	0	0	0
Vernieuwing telefonie	0	110.000	110.000	0	0	0	0	0	100.000
Beheerssoftware infrastructuur	0	0	0	55.000	0	55.000	0	0	0
Database updates	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000
Virussoftware	0	0	0	0	0	0	120.000	0	0
SQL database software	75.000	0	75.000	0	0	0	0	0	0
Kantoorautomatisering en serverlicenties	0	0	0	0	0	0	360.000	0	0
ICT Omgevingswet	0	334.000	334.000	0	0	0	0	0	0
GCI veilig (SIEM / SOC)	0	0	0	0	0	0	0	0	20.000
Koppeling BGT-BOR	30.000	0	30.000	0	0	0	0	0	0
Updates DMS	70.000	0	70.000	0	0	0	0	70.000	0
Volledigheid LV-Woz	0	25.000	25.000	0	0	0	0	0	0
Simpler Invoicing	0	35.000	35.000	0	0	0	0	0	0
									0
Investeringen KempenPlus	**0**	**196.709**	**196.709**	**0**	**25.000**	**25.000**	**12.500**	**92.500**	**12.500**
Infrastructuur wifi / telefonie	0	38.000	38.000	0	0	0	0	80.000	0
Implementatie Mobiel tenzij	0	40.460	40.460						
Groenvision	0	24.690	24.690						
Overname ThinClients m.b.t. Kempenstandaard	0	45.088	45.088						
Overname Beeldschermen m.b.t. Kempenstandaard	0	34.098	34.098						
Overname Switches	0	14.373	14.373						
Overname activa m.b.t. telefonie miv 2022			0	0	25.000	25.000	12.500	12.500	12.500
Overige investeringen vervanging	**70.000**	**35.000**	**105.000**	**0**	**0**	**0**	**50.000**	**0**	**135.000**
Airco serverruimte Eersel	0	0	0	0	0	0	0	0	25.000
Airco serverruimte Bladel	0	0	0	0	0	0	0	0	25.000
Voertuigen landmeetkunde	20.000	0	20.000	0	0	0	0	0	0
Blussysteem	0	35.000	35.000	0	0	0	0	0	35.000
Instrumenten landmeten	50.000	0	50.000	0	0	0	50.000	0	50.000
Totaal	**789.250**	**1.010.709**	**1.799.959**	**551.250**	**25.000**	**576.250**	**1.257.500**	**1.793.750**	**483.750**

Alle bedragen in euro's.

Kredieten worden op geaggregeerd niveau vastgesteld.

6.3 Gemeentelijke bijdragen voor en na begrotingswijziging

Begroting 2022 en Begrotingswijziging 2021 GRSK

Wijziging bijdragen gemeenten en KempenPlus a.g.v. de begroting 2022 en begrotingswijziging 2021

€*1			
Begrotingswijziging 2021	**Begroot**	**Voorstel wijziging**	**Toename / Afname**
Bijdrage per gemeente	**2021**	**2021**	**2021**
Gemeente Bergeijk	3.176.954	3.102.186	-74.768
Gemeente Bladel	4.693.487	4.613.047	-80.439
Gemeente Eersel	4.384.079	4.298.397	-85.682
Gemeente Oirschot	3.364.318	3.417.784	53.466
Gemeente Reusel-De Mierden	3.247.819	3.193.186	-54.633
Totaal bijdragen gemeenten	**18.866.656**	**18.624.600**	**-242.056**
Bijdrage KempenPlus		**798.027**	**798.027**
Begroting 2022	**Begroot**	**Voorstel wijziging**	**Toename / Afname**
Bijdrage per gemeente	**2022**	**2022**	**2022**
Gemeente Bergeijk	3.116.284	3.109.659	-6.626
Gemeente Bladel	4.630.701	4.632.228	1.527
Gemeente Eersel	4.345.871	4.350.029	4.158
Gemeente Oirschot	3.366.091	3.578.930	212.839
Gemeente Reusel-De Mierden	3.223.501	3.201.852	-21.649
Totaal bijdragen gemeenten	**18.682.449**	**18.872.698**	**190.249**
Bijdrage KempenPlus		**870.183**	**870.183**
Jaarschijf 2023	**Begroot**	**Voorstel wijziging**	**Toename / Afname**
Bijdrage per gemeente	**2023**	**2023**	**2023**
Gemeente Bergeijk	3.075.091	3.088.740	13.649
Gemeente Bladel	4.581.841	4.615.763	33.922
Gemeente Eersel	4.298.359	4.340.650	42.291
Gemeente Oirschot	3.352.457	3.588.268	235.812
Gemeente Reusel-De Mierden	3.191.983	3.196.596	4.613
Totaal bijdragen gemeenten	**18.499.730**	**18.830.017**	**330.286**
Bijdrage KempenPlus		**886.331**	**886.331**
Jaarschijf 2024	**Begroot**	**Voorstel wijziging**	**Toename / Afname**
Bijdrage per gemeente	**2024**	**2024**	**2024**
Gemeente Bergeijk	3.002.967	3.048.877	45.909
Gemeente Bladel	4.502.197	4.574.383	72.186
Gemeente Eersel	4.224.245	4.307.052	82.807
Gemeente Oirschot	3.327.305	3.599.792	272.486
Gemeente Reusel-De Mierden	3.139.631	3.176.194	36.563
Totaal bijdragen gemeenten	**18.196.346**	**18.706.297**	**509.952**
Bijdrage KempenPlus		**903.460**	**903.460**
Jaarschijf 2025	**Voorstel wijziging**	**Voorstel wijziging**	**Toename / Afname**
Bijdrage per gemeente	**2025**	**2025**	**2025**
Gemeente Bergeijk	0	3.057.253	3.057.253
Gemeente Bladel	0	4.582.199	4.582.199
Gemeente Eersel	0	4.312.426	4.312.426
Gemeente Oirschot	0	3.605.101	3.605.101
Gemeente Reusel-De Mierden	0	3.177.638	3.177.638
Totaal bijdragen gemeenten	**0**	**18.734.618**	**18.734.618**
Bijdrage KempenPlus		**897.327**	**897.327**

6.4 Splitsing gemeentelijke bijdragen naar structureel en incidenteel

Voorstel Begroting 2022 met meerjarenraming en begrotingswijziging 2021

€			
2021	**Totale bijdrage**	**Structurele bijdrage**	**Incidentele bijdrage**
Bijdrage per gemeente	**2021**	**2021**	**2021**
Gemeente Bergeijk	3.102.186	3.068.371	33.814
Gemeente Bladel	4.613.047	4.530.823	82.225
Gemeente Eersel	4.298.397	4.221.810	76.587
Gemeente Oirschot	3.417.784	3.416.647	1.137
Gemeente Reusel-De Mierden	3.193.186	3.140.662	52.524
Totaal	**18.624.600**	**18.378.313**	**246.287**
Bijdrage KempenPlus	798.027	781.370	16.658

Begroting 2022	**Totale bijdrage**	**Structurele bijdrage**	**Incidentele bijdrage**
Bijdrage per gemeente	**2022**	**2022**	**2022**
Gemeente Bergeijk	3.109.659	3.108.046	1.613
Gemeente Bladel	4.632.228	4.634.761	-2.532
Gemeente Eersel	4.350.029	4.353.118	-3.089
Gemeente Oirschot	3.578.930	3.602.782	-23.852
Gemeente Reusel-De Mierden	3.201.852	3.204.199	-2.347
Totaal	**18.872.698**	**18.902.905**	**-30.207**
Bijdrage KempenPlus	870.183	878.611	**-8.428**

Begroting 2022	**Totale bijdrage**	**Structurele bijdrage**	**Incidentele bijdrage**
Bijdrage per gemeente	**2023**	**2023**	**2023**
Gemeente Bergeijk	3.088.740	3.115.899	-27.159
Gemeente Bladel	4.615.763	4.645.769	-30.005
Gemeente Eersel	4.340.650	4.368.749	-28.099
Gemeente Oirschot	3.588.268	3.615.946	-27.678
Gemeente Reusel-De Mierden	3.196.596	3.216.055	-19.459
Totaal	**18.830.017**	**18.962.417**	**-132.400**
Bijdrage KempenPlus	886.331	898.097	-11.766

Begroting 2022	**Totale bijdrage**	**Structurele bijdrage**	**Incidentele bijdrage**
Bijdrage per gemeente	**2024**	**2024**	**2024**
Gemeente Bergeijk	3.048.877	3.085.336	-36.459
Gemeente Bladel	4.574.383	4.614.557	-40.174
Gemeente Eersel	4.307.052	4.344.656	-37.604
Gemeente Oirschot	3.599.792	3.636.846	-37.055
Gemeente Reusel-De Mierden	3.176.194	3.202.223	-26.028
Totaal	**18.706.297**	**18.883.618**	**-177.320**
Bijdrage KempenPlus	903.460	919.181	-15.721

Begroting 2022	**Totale bijdrage**	**Structurele bijdrage**	**Incidentele bijdrage**
Bijdrage per gemeente	**2025**	**2025**	**2025**
Gemeente Bergeijk	3.057.253	3.068.149	-10.896
Gemeente Bladel	4.582.199	4.594.425	-12.226
Gemeente Eersel	4.312.426	4.323.906	-11.479
Gemeente Oirschot	3.605.101	3.616.384	-11.283
Gemeente Reusel-De Mierden	3.177.638	3.185.611	-7.973
Totaal *	**18.734.618**	**18.788.475**	**-53.857**
Bijdrage KempenPlus	897.327	902.178	-4.851

6.5 Overzicht en toelichting incidentele lasten en baten

De lasten en baten uit de begroting die incidenteel zijn opgenomen, zijn in onderstaand overzicht gepresenteerd.

Afdeling	Specificatie incidentele lasten en baten	LASTEN					BATEN					LASTEN MINUS BATEN				
	Jaar	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
Staf	Loonkosten tijdelijke formatie	82.914	84.406	-		-						82.914	84.406	-	-	-
	Project Kempengemeenten opnieuw verbinden	100.000					100.000					-	-	-	-	-
	Frictiekosten uit opheffen voormalige ISD	10.000	-	-	-	-						10.000	-	-	-	-
	Taakstelling op formatie overhead						150.000	150.000				-150.000	-150.000	-	-	-
												-	-	-	-	-
SSC	Onderuitputting kapitaallasten	-184.211	-73.042	-144.167	-193.042	-58.708						-184.211	-73.042	-144.167	-193.042	-58.708
	Implementatie Telefonie bij KempenPlus	33.242					-					33.242	-	-	-	-
												-	-	-	-	-
MD	Flexibele schil	300.000	100.000	-	-	-						300.000	100.000	-	-	-
												-	-	-	-	-
VTH	Project t.b.v. invoering Omgevingswet	171.000										171.000	-	-	-	-
	Maatwerk in opdracht van gemeenten	93.000					93.000					-	-	-	-	-
												-	-	-	-	-
GRSK	**Totaal**	**605.945**	**111.365**	**-144.167**	**-193.042**	**-58.708**	**343.000**	**150.000**	**-**	**-**	**-**	**262.945**	**-38.635**	**-144.167**	**-193.042**	**-58.708**

Op de volgende pagina is het incidentele karakter van de posten toegelicht.

Toelichting van de incidentele posten
Voor verbetering van inkoopproces en contractbeheer is bij de afdeling Staf een projectbudget begroot. Ook een inhaalslag om het archiefbeheer op orde te brengen is als project begroot voor 2021 en 2022.
In totaal gaat het om € 83.000 in 2021 en € 84.000 in 2022.
Bij de afdeling Staf is tijdelijk formatie begroot, om het project van “Kempengemeenten opnieuw verbinden” uit te voeren. Dat project is afgerond vóór 2023. Voor dit project werd in 2020 eenmalig een projectbudget begroot van € 100.000 ter dekking van eventuele onderzoeks- of advieskosten. De besteding heeft in 2020 niet plaatsgevonden. Door een besluit van het algemeen bestuur in november 2020 werd dit budget overgeheveld naar 2021.
Bij het opheffen van de afdeling ISD in 2019 zijn frictiekosten ontstaan die doorlopen tot en met het eerste kwartaal van 2021. De kosten daarvan zijn incidenteel begroot op € 10.000 in 2021.
Er is een structurele taakstelling begroot bij de afdeling Staf van € 150.000. Deze gaat in vanaf 2022. In de jaren 2021 en 2022 wordt € 150.000 als een incidentele baat geraamd. Dit betreft de onttrekking aan een bestemmingsreserve die voor dit doel werd gevormd om in twee jaren de formatie op overhead te reduceren.

Bij het SSC is de post “Onderuitputting kapitaallasten” opgenomen, conform de financiële verordening.
In 2021 implementeert de afdeling SSC het telefonieconcept “Mobiel Tenzij” bij KempenPlus. De projectkosten zijn incidenteel begroot. KempenPlus is akkoord met de projectopzet en de daarbij behorende incidentele kosten.

Bij Maatschappelijke Dienstverlening worden door de GRSK alleen de uitvoeringskosten begroot. De flexibele schil is begroot om wisselingen in de vraag naar dienstverlening op te vangen. Vanaf 2021 wordt dit afgebouwd naar € 300.000 en vervolgens per 2022 naar € 100.000. Deze afbouw is haalbaar en maatregelen daartoe worden in overleg met deelnemende gemeenten voorbereid. Van direct belang voor de dienstverlening is de ontwikkeling in de vraag naar dienstverlening. Dit punt wordt doorlopend gemonitord.

De invoering van de Omgevingswet is incidenteel begroot bij afdeling VTH. Het budget dat begroot is betreft de inhuur van projectleiding, projectassistentie en opleidingen van medewerkers. De hoogte van het budget werd bepaald aan de hand van de VNG-rekentool.
Bij afdeling VTH worden incidentele lasten begroot die gedekt worden door de geraamde incidentele baten. Het zijn voornamelijk vragen naar dienstverlening door deelnemende gemeenten die niet in het standaardpakket zijn opgenomen. (Onder meer extra vraag naar toezicht)

Totaalbeeld
De begroting 2022 en meerjarenraming 2023 – 2025 leiden tot de vaststelling dat in de jaren 2022 tot en met 2025 de incidentele baten de incidentele lasten overtreffen. Ook blijkt uit de opgenomen financiële specificaties dat nagenoeg alle lasten van de GRSK een structureel karakter hebben. De uitzonderingen zijn benoemd met de financiële impact ervan.
Voor het jaar 2021 leiden met name de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet en de flexibele schil op jeugdhulp tot een incidenteel hogere bijdrage van de deelnemende gemeenten en KempenPlus in de GRSK.
De structurele ICT-kosten als gevolg van de invoering Omgevingswet zijn begroot bij de afdeling SSC.

7 BIJLAGEN

7.1 Geo-gegevensbeheer financieel in beeld

SSC		SSC-zonder Geo-gegevensbeheer					Geo-gegevensbeheer				
Afdeling SSC de Kempen	**€*1**	Gewijzigde Begroting	Begroting	Meerjarenraming			Gewijzigde Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN		2020	2021	2022	2023	2024	2.020	2.021	2.022	2.023	2.024
	fte										
Loonkosten		**1.889.376**	**1.927.403**	**1.927.403**	**1.927.403**	**1.927.403**	**976.374**	**997.585**	**997.585**	**997.585**	**997.585**
Inhuur	*	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-
Inhuur externen ten behoeve van landmeten		0	0	0	0	0	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000
Uitbesteed werk		29.137	29.814	29.814	29.814	29.814	13.863	14.186	14.186	14.186	14.186
Personeelskosten		43.366	45.399	45.399	45.399	45.399	20.634	21.601	21.601	21.601	21.601
Huisvestingskosten		65.727	65.727	65.727	65.727	65.727	31.273	31.273	31.273	31.273	31.273
Organisatiekosten		17.956	23.377	23.377	23.377	23.377	8.544	11.123	11.123	11.123	11.123
Exploitatielasten ICT											
IT-Software		2.696.202	2.816.209	2.814.149	2.811.943	2.812.463	303.629	287.204	289.264	291.470	290.949
IT-Hardware		931.549	996.588	996.588	996.588	996.588	23.743	21.733	21.733	21.733	21.733
		0	0	0	0	0	-	-	-	-	-
Totaal exploitatielasten ICT		**3.627.751**	**3.812.797**	**3.810.737**	**3.808.532**	**3.809.052**	**327.373**	**308.937**	**310.997**	**313.203**	**312.683**
Geo - gegevensbeheer		0	0	0	0	0	145.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Nieuwe ontwikkelingen		480.842	417.100	417.100	417.100	417.100	-	-	-	-	-
Doorbelastingen											
Doorbelastingen P&O		45.428	45.429	45.501	45.596	45.541	21.615	21.616	21.650	21.695	21.669
Doorbelastingen Staf		163.144	170.969	191.208	191.208	191.208	77.626	81.349	90.979	90.979	90.979
Kapitaallasten		881.491	1.044.474	1.154.472	1.276.756	1.164.610	93.306	93.306	93.306	93.306	93.306
Onderuitputting kapitaallasten	*	-184.211	-73.042	-144.167	-193.042	-58.708	-	-	-	-	-
Kapitaallasten KempenPlus Pluspakket											
Totaal lasten		**7.060.006**	**7.509.446**	**7.566.571**	**7.637.869**	**7.660.521**	**1.835.608**	**1.825.976**	**1.837.701**	**1.839.951**	**1.839.405**
BATEN											
Baten van derden											
Geodienstverlening /landmeten		-	-	-	-	-	200.000	180.000	180.000	180.000	180.000
Dienstverlening aan Bizob via Oirschot		58.000	58.000	58.000	58.000	58.000	-	-	-	-	-
Overige baten van derden		41.242	8.000	8.000	8.000	8.000	-	-	-	-	-
Baten uit dienstverlening aan Kempenplus Pluspakket		267.692	292.847	291.080	288.988	287.449	-	-	-	-	-
Baten uit dienstverlening aan Kempenplus; Kempenstand		337.651	434.236	451.934	470.872	466.444	-	-	-	-	-
Totaal baten van derden		**704.585**	**793.083**	**809.015**	**825.860**	**819.893**	**200.000**	**180.000**	**180.000**	**180.000**	**180.000**
Bijdragen gemeenten											
Gemeente Bergeijk		1.015.823	1.049.008	1.050.288	1.052.237	1.063.809	338.659	340.324	342.748	343.213	343.100
Gemeente Bladel		1.096.977	1.116.780	1.117.645	1.118.985	1.131.992	370.244	372.098	374.748	375.257	375.134
Gemeente Eersel		1.138.729	1.213.518	1.217.016	1.222.710	1.233.299	346.091	350.602	353.100	353.579	353.463
Gemeente Oirschot		1.136.690	1.266.926	1.273.375	1.281.229	1.288.469	341.418	342.604	345.044	345.513	345.399
Gemeente Reusel-De Mierden		915.016	931.972	936.821	943.377	948.539	239.195	240.349	242.060	242.389	242.309
Totaal bijdragen gemeenten		**5.303.235**	**5.578.204**	**5.595.144**	**5.618.537**	**5.666.107**	**1.635.608**	**1.645.976**	**1.657.701**	**1.659.951**	**1.659.405**
Totaal doorbelastingen afdelingen		**1.052.186**	**1.138.160**	**1.162.412**	**1.193.472**	**1.174.521**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal baten		**7.060.006**	**7.509.446**	**7.566.571**	**7.637.869**	**7.660.521**	**1.835.608**	**1.825.976**	**1.837.701**	**1.839.951**	**1.839.405**
Saldo lasten en baten		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	-	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat											

* := incidentele last / baat

7.2 Bijlage A Begroting naar taakvelden BBV

Begroting naar taakvelden BBV; 2021

Taakveld	Omschrijving taakveld BBV	Totaal lasten	Totaal baten
	Beheer en ondersteuning		
0.4	Overhead	9.724.506	9.474.506
0.10	Mutaties reserves	-	250.000
	Veiligheid		
1.2	Openbare orde en veiligheid	706.926	706.926
	Sociaal domein		
6.2	Wijkteams	3.102.457	3.102.457
6.3	Inkomensregelingen	451.165	451.165
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.091.158	2.091.158
	Volksgezondheid en milieu		
7.3	Afval	195.521	195.521
7.4	Milieubeheer	554.366	554.366
	Volkshuisvestiging, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
8.1	Ruimtelijke ordening	822.199	822.199
8.3	Wonen en bouwen	2.538.401	2.538.401
		20.186.700	**20.186.700**

Begroting naar taakvelden BBV; 2022

Taakveld	Omschrijving taakveld BBV	Totaal lasten	Totaal baten
	Beheer en ondersteuning		
0.4	Overhead	10.048.671	9.898.671
0.10	Mutaties reserves	-	150.000
	Veiligheid		
1.2	Openbare orde en veiligheid	601.184	601.184
	Sociaal domein		
6.2	Wijkteams	3.052.339	3.052.339
6.3	Inkomensregelingen	426.064	426.064
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.108.842	2.108.842
	Volksgezondheid en milieu		
7.3	Afval	191.463	191.463
7.4	Milieubeheer	542.860	542.860
	Volkshuisvestiging, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
8.1	Ruimtelijke ordening	839.129	839.129
8.3	Wonen en bouwen	2.484.009	2.484.009
		20.294.563	**20.294.563**

SAMENWERKING KEMPENGEMEENTEN

Begroting GRSK naar taakvelden gemeenten

	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
Alle afdelingen	0.4 Overhead	0.10 Mutaties en reserves	1.2 openbare veiligheid	6.2 Wijkteams	6.3 Inkomensregelingen	6.4 Begeleide participatie	6.5 Arbeidsparticipatie	6.6 Maatwerkvoorziening WMO	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	7.3 Afval	7.4 Milieubeheer	8.1 Ruimtelijke Ordening	8.3 Wonen en Bouwen	**Totaal**
Verdeling Stafkosten															
Gemeente Bergeijk	86.108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86.108
Gemeente Bladel	131.630	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	131.630
Gemeente Eersel	123.043	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	123.043
Gemeente Oirschot	121.382	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	121.382
Gemeente Reusel-De Mierden	85.039	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85.039
Bijdragen gemeenten in Staf	**547.203**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**547.203**
Bijdragen P&O															
Gemeente Bergeijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente Bladel	141.726	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	141.726
Gemeente Eersel	160.586	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	160.586
Gemeente Oirschot	176.235	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	176.235
Gemeente Reusel-De Mierden	136.448	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	136.448
Bijdragen gemeenten in P&O	**614.996**	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**614.996**
Bijdragen SSC															
Gemeente Bergeijk	1.069.146	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	164.839	70.645	1.304.630
Gemeente Bladel	1.157.725	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	178.496	76.498	1.412.719
Gemeente Eersel	1.175.061	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	181.169	77.644	1.433.874
Gemeente Oirschot	1.170.124	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	180.408	77.318	1.427.850
Gemeente Reusel-De Mierden	917.022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	141.385	60.593	1.119.000
Bijdragen gemeenten in SSC	**5.489.078**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**846.296**	**362.698**	**6.698.073**
Bijdragen Maatschappelijke Dienstverlening															-
Gemeente Bergeijk	173.977	-	-	848.295	97.346	-	-	-	591.829	-	-	-	-	-	1.711.447
Gemeente Bladel	189.690	-	-	927.581	76.020	-	-	-	672.734	-	-	-	-	-	1.866.025
Gemeente Eersel	140.813	-	-	878.040	134.634	-	-	-	231.721	-	-	-	-	-	1.385.207
Gemeente Oirschot	64.437	-	-	-	59.139	-	-	-	510.308	-	-	-	-	-	633.884
Gemeente Reusel-De Mierden	99.035	-	-	606.389	98.786	-	-	-	170.021	-	-	-	-	-	974.232
Bijdragen gemeenten MD	**667.952**			**3.260.305**	**465.925**				**2.176.613**						**6.570.795**
Bijdragen VTH															
Gemeente Bergeijk	**-**	**-**	**-**	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	-	-	-	-	-
Gemeente Bladel	120.202	-	169.199	-	-	-	-	-	-	-	53.886	152.784	-	564.875	1.060.947
Gemeente Eersel	135.468	-	190.687	-	-	-	-	-	-	-	60.729	172.188	-	636.614	1.195.686
Gemeente Oirschot	119.918	-	168.798	-	-	-	-	-	-	-	53.758	152.422	-	563.537	1.058.434
Gemeente Reusel-De Mierden	99.528	-	140.097	-	-	-	-	-	-	-	44.618	126.506	-	467.718	878.466
Bijdragen gemeenten VTH	**475.115**	**-**	**668.783**		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**212.991**	**603.900**	**-**	**2.232.743**	**4.193.533**
Totaal bijdrage per gemeente															
Gemeente Bergeijk	1.329.231	-	-	848.295	97.346	-	-	-	591.829	-	-	-	164.839	70.645	3.102.186
Gemeente Bladel	1.740.974	-	169.199	927.581	76.020	-	-	-	672.734	-	53.886	152.784	178.496	641.373	4.613.047
Gemeente Eersel	1.734.971	-	190.687	878.040	134.634	-	-	-	231.721	-	60.729	172.188	181.169	714.257	4.298.397
Gemeente Oirschot	1.652.096	-	168.798	-	59.139	-	-	-	510.308	-	53.758	152.422	180.408	640.854	3.417.784
Gemeente Reusel-De Mierden	1.337.073	-	140.097	606.389	98.786	-	-	-	170.021	-	44.618	126.506	141.385	528.311	3.193.186
Totale bijdragen van gemeenten	**7.794.345**	**-**	**668.783**	**3.260.305**	**465.925**	**-**	**-**	**-**	**2.176.613**	**-**	**212.991**	**603.900**	**846.296**	**2.595.442**	**18.624.600**

Begroting GRSK naar taakvelden gemeenten

	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022
Alle afdelingen	0.4 Overhead	0.10 Mutaties en reserves	1.2 openbare veiligheid	6.2 Wijkteams	6.3 Inkomensregelingen	6.4 Begeleide participatie	6.5 Arbeidsparticipatie	6.6 Maatwerkvoorziening WMO	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	7.3 Afval	7.4 Milieubeheer	8.1 Ruimtelijke Ordening	8.3 Wonen en Bouwen	**Totaal**
Verdeling Stafkosten															
Gemeente Bergeijk	87.185	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	87.185
Gemeente Bladel	133.069	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	133.069
Gemeente Eersel	125.380	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	125.380
Gemeente Oirschot	122.517	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	122.517
Gemeente Reusel-De Mierden	85.949	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85.949
Bijdragen gemeenten in Staf	**554.100**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**554.100**
Bijdragen P&O															
Gemeente Bergeijk	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente Bladel	154.404	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	154.404
Gemeente Eersel	168.171	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	168.171
Gemeente Oirschot	176.827	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	176.827
Gemeente Reusel-De Mierden	136.720	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	136.720
Bijdragen gemeenten in P&O	**636.122**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**636.122**
Bijdragen SSC															
Gemeente Bergeijk	1.100.474	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	165.682	71.006	1.337.162
Gemeente Bladel	1.178.390	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	177.412	76.034	1.431.836
Gemeente Eersel	1.243.027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	187.144	80.205	1.510.376
Gemeente Oirschot	1.281.408	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	192.922	82.681	1.557.011
Gemeente Reusel-De Mierden	934.489	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	140.692	60.297	1.135.477
Bijdragen gemeenten in SSC	**5.737.788**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**863.852**	**370.222**	**6.971.862**
Bijdragen Maatschappelijke Dienstverlening															
Gemeente Bergeijk	192.027	-	-	834.817	76.373	-	-	-	582.095	-	-	-	-	-	1.685.312
Gemeente Bladel	214.110	-	-	911.154	74.042	-	-	-	679.812	-	-	-	-	-	1.879.117
Gemeente Eersel	158.290	-	-	866.054	126.239	-	-	-	238.632	-	-	-	-	-	1.389.215
Gemeente Oirschot	74.855	-	-	-	67.851	-	-	-	514.253	-	-	-	-	-	656.960
Gemeente Reusel-De Mierden	112.390	-	-	597.555	95.641	-	-	-	180.791	-	-	-	-	-	986.377
Bijdragen gemeenten MD	**751.672**	**-**	**-**	**3.209.580**	**440.145**	**-**	**-**	**-**	**2.195.582**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**6.596.980**
Bijdragen VTH															
Gemeente Bergeijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente Bladel	117.127	-	164.870	-	-	-	-	-	-	-	52.507	148.875	-	550.423	1.033.802
Gemeente Eersel	131.072	-	184.500	-	-	-	-	-	-	-	58.759	166.601	-	615.957	1.156.888
Gemeente Oirschot	120.731	-	169.944	-	-	-	-	-	-	-	54.123	153.457	-	567.360	1.065.615
Gemeente Reusel-De Mierden	97.133	-	136.727	-	-	-	-	-	-	-	43.544	123.462	-	456.464	857.330
Bijdragen gemeenten VTH	**466.063**	**-**	**656.040**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**208.933**	**592.394**	**-**	**2.190.203**	**4.113.634**
Totaal bijdrage per gemeente															
Gemeente Bergeijk	1.379.686	-	-	834.817	76.373	-	-	-	582.095	-	-	-	165.682	71.006	3.109.659
Gemeente Bladel	1.797.100	-	164.870	911.154	74.042	-	-	-	679.812	-	52.507	148.875	177.412	626.456	4.632.228
Gemeente Eersel	1.825.940	-	184.500	866.054	126.239	-	-	-	238.632	-	58.759	166.601	187.144	696.161	4.350.029
Gemeente Oirschot	1.776.338	-	169.944	-	67.851	-	-	-	514.253	-	54.123	153.457	192.922	650.041	3.578.930
Gemeente Reusel-De Mierden	1.366.680	-	136.727	597.555	95.641	-	-	-	180.791	-	43.544	123.462	140.692	516.760	3.201.852
Totale bijdragen van gemeenten	**8.145.744**	**-**	**656.040**	**3.209.580**	**440.145**	**-**	**-**	**-**	**2.195.582**	**-**	**208.933**	**592.394**	**863.852**	**2.560.426**	**18.872.698**

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking
Kempengemeenten (GRSK)
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Kerkplein 3
5541 KB Reusel

uw brief:
uw kenmerk:
ons kenmerk: 21.12474
zaaknummer:
behandeld door: B. de Bruin
telefoonnummer: 0497-361636
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze ontwerpbegroting 2022 en begrotingswijziging 2021
verzonden:

Geachte bestuur,

Op 14 april 2021 zond u ons de ontwerpbegroting Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Kempen 2022 en de begrotingswijziging 2021. Hierbij deed u het verzoek aan onze gemeenteraad om voor 9 juni 2021 een zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de inhoud van deze ontwerpbegroting.

Behandeling van de stukken door de gemeenteraad voor 9 juni 2021 was niet mogelijk. Via ambtelijke weg is daarom reeds een concept-reactie kenbaar gemaakt. Deze concept-reactie is eensluidend met hetgeen de gemeenteraad van Bladel op 8 juli 2021 heeft besloten, te weten:

1. Geen zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting 2022 van de GRSK.
2. Geen zienswijze in te dienen voor de begrotingswijziging 2021 van de GRSK.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

drs. A.J. de Bruin, team Algemeen Bestuurlijke Zaken.

Gemeente Bladel

Jaarprogramma en financiële begroting 2022 en begrotingswijziging 2021 GRSK

Nummer R21.073

Advies van commissie Middelen en Algemene Zaken op 21.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Toezeggingen / toelichting college

1. Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat het “opnieuw verbinden” van de samenwerking betrekking heeft op het herijken van de taken en de wijze waarop die worden georganiseerd.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als hamerstuk 8.6 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 25 juni 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 25 juni 2021, R21.073, Agendapunt 8.6.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1097
Extern Zaak ID	Z210001886
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	8.7
Omschrijving	R21.072 Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.072b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.072 van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

overwegende dat er geen aanleiding bestaat om een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpprogrammabegroting 2022 van de MRE;

besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpprogrammabegroting 2022 van de MRE.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.072
Onderwerp : Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven

Aan de raad

Inleiding
Op 10 maart 2021 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) de Programmabegroting 2022 aangeboden. Dit is de vierde en laatste begroting vanuit het samenwerkingsakkoord in de bestuursperiode 2019-2022. Hierbij is de raad uitgenodigd om een zienswijze kenbaar te maken op de programmabegroting 2022. De programmabegroting 2022 bestaat uit een overzicht van de programma's, de financiële begroting en (voorgeschreven) paragrafen.

Voorstel
1. Geen zienswijze in te dienen op de Programmabegroting 2022 van de Metropoolregio Eindhoven.

Beoogd effect
Met het verleggen van taken van gemeenten naar gemeenschappelijke regelingen worden de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad op afstand geplaatst. Met de mogelijkheid tot het inbrengen van een zienswijze worden deze rollen echter zo goed mogelijk geborgd.

Argumenten

1.1 Inhoud op hoofdlijnen Programmabegroting 2022
In de Programmabegroting zijn drie programma's te onderscheiden:

1. Metropoolregio Eindhoven, bestaande uit de inhoudelijke thema's:
   - Economie, inclusief Stimuleringsfonds en bijdrage Brainport Development NV;
   - Transitie Landelijk gebied;
   - Energietransitie;
   - Mobiliteit;
   - Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen.
2. Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)
3. Programma Overhead, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen:
   - Metropoolregio Eindhoven;
   - Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe).

1.2 Inhoudelijke thema's

1.2.1 Economie, inclusief Stimuleringsfonds en bijdrage Brainport Development NV
De opgaven voor 2022:
Opgave 1: Het blijvend leggen van een stevige verbinding tussen de Brainport Agenda, Stichting Brainport en de 21 MRE-gemeenten. Specifiek inhoudelijk betreft dit de prioriteiten in de Brainport Meerjarenagenda gericht op vraagstukken zoals technologie voor maatschappelijke vraagstukken, MKB-start en scale-up ondersteuning, investeren in voorzieningen en bereikbaarheid.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ABZ	Bram de Bruin	088-4970511

Opgave 2: De MRE stimuleert kennisontwikkeling en innovatie en zet het regionaal Stimuleringsfonds in voor de versterking van onze regionale economische structuur door nieuwe vormen van innovaties mogelijk te maken.

Opgave 3: Met het versterken van onze basiseconomie zetten we als MRE in op de verbreding van de economische basis van onze regio, versterkend aan de regionale Brainport Agenda. In het belang van het versterken hiervan inzetten op projecten die versnelling aanbrengen in de basiseconomie. De in 2020/2021 ontwikkelde regionale corona Herstelaanpak heeft waardevolle inzichten gegeven voor het versterken van ons Breed Economisch Vestigingsklimaat.

Onze economische samenwerking is erop gericht een structurele bijdrage binnen Brainport te leveren, zowel financieel als inhoudelijk. Inhoudelijk wordt met de uitvoering van de opgaven een stevige verbinding gelegd tussen lokale en bovenlokale economische agenda's met de Brainport Nationale Agenda. Hierdoor ontstaan er nieuwe ontwikkelingskansen en bundelen we krachten en kennis. Met het Stimuleringsfonds hebben we belangrijk uitvoerend instrument om het innovatievermogen van onze brede MKB aan te jagen.

Tijdens de pandemie hebben we ervaren dat gezamenlijk optrekken binnen MRE verband een belangrijke meerwaarde heeft om de signalen vanuit onze Kempische ondernemers richting provincie en ministerie kracht bij te zetten. Mede door deze regionale samenwerking, is het landelijke steunpakket regelmatig bijgesteld. Ook is met de nodige daadkracht binnen een jaar de herstelaanpak vormgegeven en zijn inmiddels de eerste twee tranches beschikt.

Met betrekking tot het onderdeel Economie stellen wij voor geen zienswijze in te dienen, maar juist met de meerwaarde van economische samenwerking binnen de Brainportregio extra te onderstrepen.

1.2.2 Transitie Landelijk gebied
De opgaven voor 2022:
Opgave 1: Gemeenten en andere partijen wisselen kennis uit en stemmen af waar nodig. De gemeenten en strategische partners beschikken daarmee over voldoende kennis, inspiratie en contacten om op de relevante onderwerpen binnen dit thema samen te werken en beleid subregionaal en lokaal verder vorm te geven.

Opgave 2: Het behartigen van de belangen van de regio op verschillende schaalniveaus. De regio is bij hogere overheden en strategische partners in beeld als gebied waar behoefte is aan ondersteuning en meedenkkracht, mede ten behoeve van de onderbouwing van het Brainport ecosysteem, en waar kansen liggen voor gezamenlijke ontwikkeling van nieuwe systemen op het gebied van voedselproductie en -verwerking, opwekking en opslag van energie en voor oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen zoals stikstofreductie.

Opgave 3: De doorontwikkeling van het streefbeeld voor de transitie van het landelijk gebied naar een programmatische aanpak voor een leefbare fysieke leefomgeving. De 21 gemeenten in de MRE weten elkaar inhoudelijk te vinden, stemmen af en werken samen op onderwerpen waar sprake is van gezamenlijk belang, zodat een optimaal effect kan worden bereikt voor mens, natuur en economie.

1.2.3 Energietransitie
De opgaven voor 2022:
Opgave 1: Het vaststellen van de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 door de 21 gemeenteraden, het AB van de beide waterschappen en de provincie. Daarnaast het organiseren van de monitoring over de voortgang van de RES. Vervolgens doorontwikkeling van de RES naar de RES 2.0 (oplevering voorzien in 2023).

Opgave 2: Het versnellen van de energietransitie door het verbinden van partijen. De MRE biedt ondersteuning aan de gemeenten door het verbinden van partijen, de lobby bij rijk en provincie voor financiering en ruimte in wet- en regelgeving, en het uitwisselen van kennis.

1.2.4 Mobiliteit
De opgaven voor 2022:
Opgave 1: Aansturen op het verbinden van nationale en provinciale mobiliteitsagenda met de regionale mobiliteitsagenda, zodat de doelen bereikt worden. De MRE zorgt in het portefeuillehouderoverleg voor een goede kennisuitwisseling en afstemming, wat leidt tot het bepalen van een regionaal standpunt.

Opgave 2: De MRE ondersteunt en faciliteert de regionale samenwerking, zodat de regionale mobiliteitsopgaven voortvarend worden opgepakt.

Opgave 3: De MRE volgt de trends en ontwikkelingen en stelt daar waar nodig het gezamenlijk beeld op ons toekomstige mobiliteitssysteem bij.

1.2.5 Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen

Regionale strategie
De regionale strategie is een werkwijze die we in 2022 verder vorm en inhoud geven. Daarin staan de volgende principes centraal:

- We verkennen nieuwe opgaven en brengen deze in beeld voor én met de regio.
- We organiseren informele ontmoetingen met raadsleden, bestuurders én inhoudelijk betrokken ambtenaren. Deze dragen bij aan debat vanuit belangen.
- We agenderen vraagstukken op strategische tafels. Vanuit een verbindende positionering. Binnen én buiten de regio.
- We organiseren dat vraagstukken op de juiste (schaal-)niveaus én in het juiste netwerk landen/ worden opgepakt

Landgoed Gulbergen
Op Landgoed Gulbergen lopen twee, min of meer, afzonderlijke trajecten.

1. Het realiseren van de eindafwerking, pre-nazorg en het op een milieutechnisch verantwoorde wijze overdragen van de gesloten stortplaats aan de provincie voor eeuwigdurende nazorg.
2. Het tweede traject op Landgoed Gulbergen is de ontwikkeling van het landgoed tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geleding en duurzame uitstraling, met aandacht voor het hoge ijkpunt van de stortplaats in de regio en passend binnen de Brainport-ambitie van de regio. Nu de Metropoolregio weer volledig eigendom heeft van dit gebied wordt er nagedacht over een nieuwe invulling daarvan. Samen met de grondgebied gemeenten Nuenen en Geldrop-Mierlo wordt gewerkt aan het nieuwe toekomstperspectief van deze ontwikkeling. Hiervoor zullen alle stakeholders in het gebied op gepaste wijze en momenten worden betrokken

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)
Voor het RHCe heeft uw raad een besluit genomen over het voorstel voor het verbetertraject van het RHCe (zie R20.091). Met deze basis zijn dit voor 2022 de opgaven van resultaten voor het RHCe:

- Archiefopslag die voldoet aan wettelijke normen en regelgeving;
- Raadpleegbaarheid van het archiefbestand;
- Collectie die correspondeert met de regionale identiteit;
- Documentaire informatiehuishouding die voldoet aan de wettelijke normen en regelgeving; Documenten die voldoen aan de vereisten van een archiefdocument;
- Inventarissen en indexen volgens overeengekomen normen (ontsluiting en publieksvoorzieningen).

1.3 Geen beleidswijzigingen in programmabegroting 2022
Bij het opstellen van de begroting 2022 is geen sprake van nieuw beleid. Bekostiging van de MRE blijft plaatsvinden via in het verleden vastgestelde inwonerbijdragen. Bestaande afspraken voor de bekostiging van het Stimuleringsfonds en Brainport Development NV blijven gelden. De verhoogde bijdrage is volledig gebaseerd op een indexering. Dit is conform eerder gemaakte afspraken die zijn vastgesteld in de beleidsnotitie kaders P&C documenten die door

alle gemeenteraden in 2016/2017 zijn vastgesteld. Verder is de begroting en inzet van formatie gebaseerd op de ambities, doelstellingen en acties zoals vastgesteld in het samenwerkingsakkoord en de werkprogramma's. Hiermee is er een goede inhoudelijke onderbouwing van deze begroting.

Kanttekeningen
De kans bestaat dat één of meerdere gemeenten binnen de MRE zich niet kunnen vinden in de voorgestelde programmabegroting 2022. Een (negatieve) zienswijze heeft voornamelijk effect als deze door een meerderheid van de 21 gemeenten wordt gesteund. Een zienswijze kan leiden tot een gewijzigd besluit van het AB van de MRE. Het AB van de MRE zal alle (concept) reacties/zienswijzen van de raden betrekken bij de vaststelling van de begroting op 30 juni 2021.

Financiën
De gemeentelijke bijdrage voor 2022 wordt, conform de hiervoor beschreven uitgangspunten, geïndexeerd met 1,77% (2021 was 2,68%).

Rekening houdende met de indexering van 1,77% en geactualiseerde inwonersaantallen bedraagt de bijdrage voor de gemeente Bladel in 2022 als volgt:

- Regionale opgaven	€ 80.275	(2021: € 80.971)
- Brainport Development	€ 52.397	(2021: € 51.410)
- Regionaal Stimuleringsfonds	€ 72.960	(2021: € 72.505)
- Regionaal Historisch Centrum	€ 85.881	(2021: € 84.403)
Totaal	€ 291.512	€ 289.289

Deze lastenstijging van € 2.203 is meegenomen in de Perspectiefnota 2021.

Communicatie
De MRE verzoekt alle gemeenten voor 20 mei 2021 een zienswijze in te dienen op deze begroting. In verband met uw raadscyclus is dit voor de gemeente Bladel niet haalbaar. Er wordt daarom een voorlopige reactie verzonden aan het DB. De MRE is hiervan ambtelijk op de hoogte gebracht.

Uitvoering
Vaststelling van de programmabegroting 2022 door het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio vindt, na behandeling door de Adviescommissie Financiën op 9 juni 2021, plaats op 30 juni 2021.

Bladel, 18 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (21.12221)

02. MRE_Aanbiedingsbrief_concept-Begroting 2022 Metropoolregio Eindhoven_11032021 (21.05419)
03. MRE_concept Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven_11032021 (21.05420)
04. Conceptbrief MRE “Zienswijze ontwerpbegroting 2022” (21.12230)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.12221

Ontwerp-raadsbesluit

21.12221

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.072 van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

overwegende dat er geen aanleiding bestaat om een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpprogrammabegroting 2022 van de MRE;

besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpprogrammabegroting 2022 van de MRE.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

PROGRAMMABEGROTING 2022

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Inhoudsopgave

OVERZICHT METROPOOLREGIO EINDHOVEN **2**

KERNGEGEVENS **3**

LEESWIJZER **4**

ALGEMEEN **5**

PROGRAMMA'S EN THEMA'S **7**

Missie en strategie 8
Economie 11
Transitie Landelijk gebied 14
Energietransitie 17
Mobiliteit 19
Samenwerking en strategie 21
Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe) 25
Overhead 27

FINANCIËLE BEGROTING 2022 **28**

Overzicht baten en lasten 29
Toelichting op het overzicht baten en lasten 29
Herkomst en besteding van middelen 32
Inwonerbijdrage 34
Formatie 35

PARAGRAFEN **36**

Weerstandsvermogen en risicomanagement 37
Financiering 40
Bedrijfsvoering 41
Verbonden partijen 42
Grondbeleid 42
Onderhoud kapitaalgoederen 42

OVERZICHT GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN **43**

MEERJARENRAMING 2022-2025 **46**

Programma's 47
Balans 48

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN 2022-2025 **49**

OORSPRONG BEGROTE BATEN **49**

STAAT VAN MATERIELE VASTE ACTIVA **50**

STAAT VAN RESERVES **50**

STAAT VAN VOORZIENINGEN **50**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Overzicht Metropoolregio Eindhoven

Gemeenschappelijke Regeling

Bij besluit van 12 mei 1993 is de Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant goedgekeurd. Deze regeling is gewijzigd op basis van de reacties van de gemeenten en de op 21 december 2004 door de Tweede Kamer aangenomen Wijzigingswet Wgr-plus, die op 1 januari 2006 in werking is getreden.
In 2010 hebben alle 21 aan het SRE deelnemende gemeenten een gelijkluidend besluit genomen over de derde wijziging van de Gemeenschappelijke regeling van het SRE.
Vanaf 25 februari 2015 heeft de bestuurlijke samenwerking in de regio vorm gekregen in de Metropoolregio Eindhoven. Vanaf deze datum is dan ook de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven in werking getreden.

Deelnemende gemeenten	**21**
Algemeen bestuur	**21 leden**
Dagelijks Bestuur	J.A. Jorritsma
	P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
	F.L.J. van der Meijden
	J. Wiggers, directeur
Adviseurs Dagelijks Bestuur	S. Steenbakkers
	A. Maas
	F. Kuppens
	F. d'Haens
	M. Kuijken

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Kerngegevens

		Begroting 2022	Begroting 2021
Algemeen			
Inwoners		784.369	780.614
Hectares		146.000	146.000
Financieel	(x € 1.000)		
Balans			
Materiële vaste activa		22.183	22.406
Financiële vaste activa		856	906
Vlottende activa		2.452	3.345
Eigen vermogen		13.309	13.809
Voorzieningen		6.115	6.583
Langlopende schulden		4.475	4.673
Vlottende passiva		1.591	1.591
Lasten			
Personele lasten		4.108.590	3.645.438
Programmalasten		10.525.093	11.276.639
Totaal lasten		**14.633.683**	**14.922.077**
Totaal baten		**14.633.683**	**14.922.077**
Formatie (in fte's)			
Metropoolregio Eindhoven		20,3	20,3
Metropoolregio Eindhoven - tijdelijk additioneel		0,0	2,4
RHCe		25,5	25,5
Totaal		**45,8**	**48,2**
Gemeentelijke bijdragen	(per inwoner x € 1)		
Metropoolregio Eindhoven			
Bijdrage Regionale opgaven		3,910	3,861
Bijdrage Brainport Development		2,552	2,520
Bijdrage Stimuleringsfonds		3,554	3,554
Regionaal Historisch Centrum		4,153	4,101
Totaal		**14,169**	**14,035**
Indexering inwonerbijdrage Kadernota		1,77%	2,68%

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Leeswijzer

Hierbij treft u de Programmabegroting 2022 aan van de concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven. Het betreft de vierde en laatste begroting uit het samenwerkingsakkoord in de bestuursperiode 2019-2022.

In deze begroting zijn 3 programma's onderscheiden:

1. Metropoolregio Eindhoven, bestaande uit de thema's:

    - Economie, inclusief Investeringsfondsen en bijdrage Brainport Development
    - Transitie Landelijk gebied
    - Energietransitie
    - Mobiliteit, inclusief GGA
    - Samenwerking en strategie

2. Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)

3. Programma Overhead, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen:

    - Metropoolregio Eindhoven
    - Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)

De programmabegroting 2022 bestaat uit een overzicht van de programma's, de financiële begroting en (voorgeschreven) paragrafen. Deze wordt aangeboden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten voor het geven van een reactie. De bestuurlijke behandeling van deze programmabegroting is voorzien voor de vergadering van de Algemeen Bestuur van woensdag 30 juni 2021.

In de voorgeschreven paragrafen worden een aantal aspecten voor de financiële huishouding toegelicht, zoals weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering. Tevens wordt informatie gegeven over de verbonden partijen en grondbeleid.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Algemeen

Begroting 2022

De Begroting 2022 ziet er samengevat als volgt uit:

Programma *(bedragen x € 1.000)*	Begroting 2022				
	Personele kosten	Programma kosten	Totaal lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven					
- Economie	237	51	288	0	-288
- Stimuleringsfonds	176	2.788	2.964	3.028	64
- Bijdrage Brainport Development	0	4.705	4.705	4.705	0
- Transitie Landelijk gebied	356	51	407	0	-407
- Energietransitie	285	51	336	0	-336
- Mobiliteit, incl. GGA	273	82	355	51	-304
- Samenwerking en strategie	294	244	538	3.067	2.529
- Landgoed Gulbergen	122	500	622	70	-552
RHCe	1.431	819	2.249	3.200	951
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0
Overhead					
- Metropoolregio Eindhoven	546	555	1.101	0	-1.101
- RHCe	389	655	1.043	12	-1.031
Heffing VPB	0	5	5	0	-5
Bedrag onvoorzien	0	20	20	0	-20
Geraamd saldo van baten en lasten	**4.109**	**10.525**	**14.634**	**14.134**	**-500**
Mutaties reserves					
Bestemmingsreserve Gulbergen	0	0	0	500	500
Geraamd resultaat	**4.109**	**10.525**	**14.634**	**14.634**	**0**
Bijdrage per inwoner Metropoolregio Eindhoven					
- Regionale opgaven					3,910
- Brainport Development					2,552
- Stimuleringsfonds					3,554
- RHCe					4,153
					14,169

Indexering gemeentelijke inwonerbijdrage

Lonen en prijzen stijgen ieder jaar, er is sprake van inflatie. Goederen en diensten worden duurder, de kosten van personeel stijgen door bijvoorbeeld een nieuwe CAO en hogere (pensioen)premies. Om dezelfde werkzaamheden op hetzelfde niveau te kunnen blijven uitvoeren, dienen inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht te blijven. Voor de Metropoolregio Eindhoven betekent dit dat de inwonerbijdragen voor regionale opgaven, Brainport Development en het RHCe jaarlijks worden geïndexeerd conform een vastgestelde systematiek. Deze (financiële) uitgangspunten worden in de vorm van de kadernota aan het Algemeen Bestuur voorgelegd. Voor het begrotingsjaar 2022 heeft het Algemeen Bestuur op 16 december 2020 de indexering vastgesteld op 1,77%.

De inwonerbijdrage voor het Stimuleringsfonds wordt niet geïndexeerd, de mutatie in het aantal inwoners ten opzichte van de vorige begroting wordt wel verrekend.

Aantal inwoners

Het aantal inwoners in de regio Zuidoost Brabant waarmee in deze Begroting 2022 rekening wordt gehouden, is bepaald op 784.369. Dit op basis van de aantallen per 1 januari 2021 zoals gepubliceerd door het CBS.

Verloop inwonerbijdrage 2018-2022

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de inwonerbijdrage over de laatste 5 jaren:

Jaar	Inwonerbijdrage Metropoolregio Eindhoven	Inwonerbijdrage RHCe *
2018	9,841	3,865
2019	9,912	3,939
2020	10,005	4,034
2021	9,935	4,101
2022	10,017	4,153

* het bedrag per inwoner RHCe is een gemiddeld bedrag per inwoner op totaalniveau om inzage te geven in het meerjarig verloop. De werkelijke bijdrage per gemeente wordt bepaald op basis van het aantal in gebruik hebbende m1 en TB in combinatie met het aantal inwoners.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

PROGRAMMA'S EN THEMA'S

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Missie en Strategie

Missie

Het doel van onze samenwerking Metropoolregio Eindhoven (MRE) is het handhaven en uitbouwen van het kenmerkende economische profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor onze inwoners en bedrijven te stimuleren. Het verbeteren van de leef-, verblijf- en werkomstandigheden van onze inwoners, bezoekers en bedrijven draagt bij aan de brede welvaart van onze samenleving in stad of dorp en voor de regio als samenhangend geheel. Daarbinnen staan duurzaamheid en inclusiviteit centraal. Hoe succesvoller we in onze opdracht zijn, des te beter het is voor onze gemeenten, onze regio, ons land en de wereld daaromheen.

Succesvolle regio

De regio heeft met hard werken een uniek economisch profiel opgebouwd; Brainport Eindhoven is als begrip wereldwijd een voorbeeld voor hoe we schouder aan schouder samenwerken door alle lagen heen. De regio is één verweven systeem met een diversiteit aan elementen die elkaar versterken. De combinatie van stedelijke en landelijke kenmerken vullen elkaar aan en de regio functioneert als een geheel. We spreken niet voor niets van een metropoolregio.

Regio met sterke basis

Onze regio beschikt over de juiste factoren om de economische groei naar de toekomst verder uit te bouwen. Succesfactoren waarop wij blijven inzetten zijn clusterontwikkeling, human capital, kennisinfrastructuur en een sterke governance structuur. Als we kijken hoe de regio zich ondanks de crisis verhoudt tot andere regio's dan stijgt de werkloosheid minder hard dan andere regio's. Een goede bereikbaarheid blijft ondanks de effecten van de coronacrisis een cruciale randvoorwaarde voor onze regio. Ontwikkelingen als de verdichting van de woningopgave, toenemend goederen- en reizigersvervoer in en tussen regio's, groei van werklocaties, en anderzijds o.a. vergrijzing en een teruglopend voorzieningenniveau in rurale gebieden zorgen ervoor dat de druk op nieuwe mobiliteitsoplossingen toeneemt.

We willen de welvaart in onze regio behouden en verder uitbouwen. Wij zijn in 2020 gestart met het zoeken van aansluiting bij het begrip Brede Welvaart, zoals dat nationaal ingang heeft gevonden en ook gekoppeld is aan de Regiodeals. In november 2020 komt vanuit het CBS de "Regionale Monitor Brede Welvaart" gereed. Deze bevat 40 indicatoren en biedt inzicht op gemeenteniveau, maar kan worden geaggregeerd tot regionaal niveau. Anticiperend hierop is aan TUe en CBS gevraagd om een eerste analyse voor onze regio als totaal te maken. De uitkomsten zullen we in 2021 ook gebruiken via de regionale strategie als input bij de doorontwikkeling van het samenwerkingsakkoord richting 2022 e.v.

Voor de realisatie van ons samenwerkingsakkoord zoeken we nadrukkelijk de samenwerking en verbinding met onze medeoverheden de provincie, beide waterschappen en het Rijk. Het Ontwerp Nationale Omgevingsvisie en het daarbinnen beschreven instrument de omgevingsagenda geeft ook richting aan een aantal opgaven en afspraken voor onze samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven. De rol van onze samenwerking verbindt hier de bovenlokale ambities en opgaven en draagt zorg voor de gezamenlijke afstemming tussen de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant, de beide waterschappen en de provincie. Door samenwerking met het Rijk, provincie en waterschappen vergroten we de kans op het realiseren van onze ambities. In het Ontwerp Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is onze regio prominent aanwezig. Het Rijk formuleert opgaven met onze regio op het gebied van energietransitie en klimaatadaptatie, duurzaam economisch groeipotentieel, sterke en gezonde steden en regio's, optimale verbindingen, een prettige leefomgeving en een toekomstbestendige ontwikkeling van ons landelijk gebied. Deze opgaven zijn zichtbaar in ons stedelijk en landelijk gebied. We gebruiken het bestuurlijk netwerk om de betrokkenheid van het Rijk te bestendigen. Ook willen we in de regio het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Er zijn in het kader van het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland afspraken gemaakt tussen het ministerie van LNV, IPO, VNG en Unie van Waterschappen.

Strategische opgaven lange termijn

De Metropoolregio Eindhoven sluit aan bij de Brainportagenda. Door economische groei kunnen we onze brede welvaartsontwikkeling op een duurzame wijze consolideren en uitbouwen. Samen verkennen en agenderen we opgaven voor de lange termijn in het belang van de 21 samenwerkende gemeenten én de regio als een geheel. De Metropoolregio Eindhoven heeft een reeks urgente opgaven om de economische en maatschappelijke doelen en ambities expliciet te ondersteunen. Binnen onze samenwerking focussen we ons daarom op de onderstaande thema's/opgaven.

Economie: slagen we er niet in gezamenlijk te investeren in kennis, infrastructuur en aantrekkelijkheid, dan zal de internationale concurrentie ons overvleugelen en zullen onze talenten wegtrekken. Ook de effecten van de coronacrisis vragen om samen de schouders eronder te zetten. Daarom wil de Metropoolregio Eindhoven de middelen blijven bieden, zowel via de bijdrage van de 21 gemeenten aan het regionaal Brainport programma, als rechtstreeks met de investering in economische ontwikkeling via ons regionaal Stimuleringsfonds. Daarnaast werken de gemeenten samen aan de versteviging van de basiseconomie in onze regio.

Transitie landelijk gebied: de kwaliteit van ons landelijk gebied is van groot belang voor het vestigingsklimaat in onze totale regio. Een essentiële ontwikkeling hierin is de transitie van de agrarische sector. Door een veranderend ondernemerschap en omgevingseisenpakket zal gezocht moeten worden naar nieuwe mogelijkheden voor economische dragers en voor het versterken van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van onze regio. De stikstofproblematiek vraagt ook om een verbinding tussen stad en land. Langs de lijn van bijvoorbeeld de voedselkringloop zoeken we naar oplossingen. Dit kan niet los staan van de hightech kracht van de regio. Een slimme transitie draagt niet alleen bij aan de leefbaarheid, maar ook aan het bijzondere economische profiel van de gehele regio. Deze thema's kennen onderlinge verbanden. Het is de uitdaging om deze verbanden ook daadwerkelijk goed voor ogen te houden.

Energietransitie: We gaan onze innovatiekracht als regio inzetten voor een structurele beschikbaarheid van duurzame energie. De energietransitie biedt veel kansen voor bedrijven en werkgelegenheid in de regio. We hebben een brede opgave voor de energietransitie: in 2050 moet de CO_2-uitstaat met 95% gereduceerd zijn. Als tussenstap zullen we uiterlijk in 2030 49% minder CO_2 uitstoten dan in 1990. Hierbij sluiten we aan bij het nationale Klimaatakkoord.

Mobiliteit: verbeteren van een regionale, landelijke en internationale bereikbaarheid van de regio. Een onbereikbare regio heeft zijn weerslag op alle ontwikkelingen binnen de Brainportagenda. En omgekeerd: een optimale bereikbaarheid kan ook weer het vliegwiel zijn voor nieuwe ontwikkelingen. Daarom kiest de Metropoolregio Eindhoven in haar bereikbaarheidsagenda voor projecten die bijdragen aan het unieke economische profiel van het geheel; de mobiliteitsopgave heeft juist daarom hoge prioriteit.

Samenwerking en regionale strategie: Onze krachtige regio vraagt om een scherpe en duurzame regionale strategie. Met het samenwerkingsakkoord, wat begin 2019 is bekrachtigd door 21 gemeenten, is teruggegaan naar een basis waar gemeenten zich gezamenlijk aan hebben verbonden. Het akkoord biedt ook de basis voor een duurzame regionale samenwerking en afstemming op opgaven voor de lange termijn. Dat doen we door bovenlokale opgaven met elkaar te verkennen (via o.a. de brede welvaartsmonitor), te verbinden (via o.a. de poho's) en te agenderen (via o.a. de ontwikkeldagen). Vanuit de kracht van de autonome gemeenten en door bovenlokaal met elkaar af te stemmen kan er krachtig gehandeld worden op bovenregionale agenda's richting provincie en Rijk. Dit alles om de ambitie van de regio, een economische topregio waar het goed werken, wonen en leven is voor iedereen, te kunnen blijven realiseren

Landgoed Gulbergen: Vanuit strategische overwegingen heeft de Metropoolregio Eindhoven eind 2020 de erfpacht met Attero beëindigd. Hierdoor werd de Metropoolregio Eindhoven weer volledig eigenaar van het Landgoed. Doordat de Metropoolregio Eindhoven nu weer volledig eigenaar is van het gebied, is het mogelijk dit gebied integraal te gaan ontwikkelen. De eerste stappen naar een nieuwe integrale ontwikkeling, overdracht van de grond naar een derde partij en het in de markt zetten van het gebied, zijn begin 2021 gestart. Hiervoor vindt nauwe samenwerking plaats met beide grondgebied gemeenten Geldrop-Mierlo en Nuenen c.a..

Naast de genoemde strategische opgaven is tevens aan de Metropoolregio Eindhoven verbonden het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe). Op basis van de Archiefwet houdt het RHCe als uitvoeringsorganisatie toezicht op de archiefzorg door gemeenten en op de overbrenging van gemeentelijke archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats, adviseert het over archiefzorg- en beheer en over informatiebeheer van gemeenten, draagt het zorg voor het beheer en de raadpleegbaarstelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte analoge en digitale archieven en beheert het particuliere archieven uit de regio voor zover dat past bij het aan het RHCe opgedragen cultuurbeheer.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

ECONOMIE

INCL. STIMULERINGSFONDS EN BIJDRAGE BRAINPORT DEVELOPMENT

Opgave lange termijn

De regionale triple-helix heeft met de Brainport Meerjarenagenda een stevige koers neergelegd voor de (middel)lange termijn met focus op het innovatieve Brainport-ecosysteem. Deze koers blijkt voldoende duurzaam ook met economische tegenslag, zoals in de recente COVID-19 crisis. Het is immers de innovatieve maakindustrie en het bijbehorende ecosysteem die in onze regio zorgen voor een multiplier in de brede economie. Dat onderscheidt onze regio van andere. De recente COVID-19 crisis heeft ons geleerd om niet alleen te vertrouwen op onze hoge pijlers van techniek en technologie in de regio, maar om ook te blijven investeren in een brede en stabiele basis. Hierbij zijn niet alleen economische ontwikkeling en werkgelegenheid belangrijk, maar ook een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving en een inclusieve samenleving. Het onderzoek Monitor Brede Welvaart biedt handvatten om vanuit dat bredere perspectief naar onze regio te kijken en de balans tussen welvaart en welzijn op de langere termijn verder te versterken.

Binnen het thema economie wordt ook in het Werkprogramma 2022 hierbij aansluiting gezocht. In navolging hierop zien we ook een rol voor de MRE in de ontwikkeling van een meer excellent vestigingsklimaat dat in tred loopt met de Brainport-ambitie. Dit vraagt om een blijvend goede verbinding met de andere thema's in MRE-verband (mobiliteit, transitie landelijk gebied, energietransitie). Door een integrale aanpak over de thema's heen ontstaat een multiplier voor het economisch vestigingsklimaat in onze regio.

Onze economische samenwerking is erop gericht een structurele bijdrage binnen Brainport te leveren. Dit doen we zowel financieel als inhoudelijk in Brainport. Financieel door het organiseren van de jaarlijkse bijdrage in de uitvoering van het jaarprogramma Brainport Development. Inhoudelijk door onze samenwerkingsthema's in de MRE nadrukkelijk te verbinden met de thema's in de Brainport Agenda en gezamenlijk via het portefeuillehoudersoverleg met alle 21 gemeenten afstemming te organiseren met de bovenlokale economische agenda's van onze 21 gemeenten/subregio's. Daarnaast zijn we lid van het ontwikkelteam van de lopende Brainport Nationale Actieagenda. Door inzicht in ieders belangen en het gezamenlijk regionaal belang ontstaan nieuwe ontwikkelkansen en bundelen we kennis en krachten.

Met het Stimuleringsfonds hebben we een strategisch en uitvoerend instrument om het innovatievermogen in het brede MKB aan te jagen en hiermee de ruggengraat van onze regionale economie blijvend te versterken. Hiervoor blijven we het fonds doorontwikkelen. Specifiek willen we de verbindende en stimulerende rol van gemeenten goed zichtbaar laten zijn. Hiervoor maakt Team MRE inzichtelijk wat de opbrengsten van het fonds zijn, niet alleen project specifiek, maar ook op macroniveau: wat is de regio er beter van geworden!

Ook hebben we nadrukkelijk oog voor de brede basiseconomie die een stevige bijdrage levert aan een solide en duurzame economische structuur in onze regio. Hiertoe worden lopende trajecten in samenhang met de programmalijnen in de in 2020 ontwikkelde en in 2021 uitgevoerde regionale corona-Herstelaanpak verder verdiept. Specifiek hebben we binnen het thema basiseconomie o.a. aandacht voor de leefbaarheid, het voorzieningenniveau en aantrekkelijkheid van onze centrumgebieden.

Daarnaast signaleert en verkent Team MRE ook in 2022 mogelijk opkomende economische kansen en opgaven en komt met voorstellen hoe deze in ons regionaal samenwerkingslandschap op te pakken. Dit gebeurt – waar relevant – nadrukkelijk in verbinding met de overige MRE-portefeuillehoudersoverleggen, om zo werk met werk te maken.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Opgaven en resultaten 2022

In het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 zijn voor het thema economie drie opgaven benoemd:

1. Verbinden van gemeentelijke en subregionale economische agenda's met de Brainportagenda;
2. Bevorderen van kennis & innovatie via het Stimuleringsfonds
3. Versterken van de basiseconomie.

In 2022 gaan de 21 gemeenten in de MRE hiervoor het volgende doen:

Opgave 1:
Een belangrijke rode draad door deze opgave is het blijvend leggen van een stevige verbinding tussen Brainport Agenda, Stichting Brainport en de 21 MRE-gemeenten. Specifiek inhoudelijk betreft dit de prioriteiten in de Brainport Meerjarenagenda gericht op vraagstukken zoals technologie voor maatschappelijke vraagstukken, MKB-start en scale-up ondersteuning, investeren in voorzieningen en bereikbaarheid. De 21 gemeenten dragen als aandeelhouder bij in Brainport Development op basis van de afspraken meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024. Team MRE coördineert de subsidieverstrekking aan Brainport Development op basis van gecoördineerde en afgestemde inbreng vanuit de 21 gemeenten in het jaarplan van Brainport.

Opgave 2:
De MRE stimuleert kennisontwikkeling en innovatie en zet het regionaal Stimuleringsfonds in voor de versterking van onze regionale economische structuur door nieuwe vormen van innovaties mogelijk te maken. We willen dat relevante partijen optimaal gebruik maken van het fonds door gemeenten, ondernemers, kennisinstellingen en intermediaire partijen optimaal te verbinden. Daarnaast vinden we het van groot belang om de positie van onze gemeenten als ambassadeurs van het fonds te ondersteunen en actief hun netwerk in te zetten. Voor het uitvoeren van de stimuleringsregeling organiseren we twee tenders per jaar. Team MRE verbindt projecten met andere netwerken (Brainport, BOM, KOP/IPK, Innovatiehuis De Peel, Huis van de Brabantse Kempen) om slagingskans te vergroten. We monitoren de effectiviteit en blijven het fonds hierop doorontwikkelen. Team MRE zorgt voor de project- en financiële administratie.

Opgave 3:
Met het versterken van onze basiseconomie zetten we als MRE in op de verbreding van de economische basis van onze regio, versterkend aan de regionale Brainport Agenda. In het belang van het versterken hiervan inzetten op projecten die versnelling aanbrengen in de basiseconomie. De in 2020/2021 ontwikkelde regionale corona Herstelaanpak heeft waardevolle inzichten gegeven voor het versterken van ons Breed Economisch Vestigingsklimaat. Zo blijven we inzetten op het versterken van onze centrumgebieden door kennisontwikkeling en afstemming hierover. Maar we leggen ook de verbindingen naar andere thema's in MRE-verband die de economie verstevigen. Hierbij gaat het ook om de ontwikkeling van nieuwe economische dragers in relatie tot de versterking van de stad-land-opgave. Deze opgave vormt een bredere strategische opgave binnen de Metropoolregio Eindhoven en heeft een belangrijk verbinding met de uitkomsten van het in 2021 afgeronde onderzoek naar de Brede Welvaart in de regio.

Betrokken partijen buiten MRE, de 21 gemeenten:

- Brainport Development;
- Partners intermediaire netwerk: KOP, Innovatiehuis de Peel, Huis Brabantse Kempen, VNO-NCW
- Regionale bedrijfsleven, kennisinstellingen overige relevante partijen;
- Provincie Noord-Brabant;
- Subregio's De Kempen, De Peel, A2 Gemeenten en Stedelijk Gebied Eindhoven.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Saldo
Personele kosten			
- Economie	196.934	237.472	-40.539
- Stimuleringsfonds	183.004	176.230	6.774
- Bijdrage Brainport Development NV	0		0
Programmakosten			
- Economie	50.000	50.885	-885
- Stimuleringsfonds	2.774.302	2.787.647	-13.345
- Bijdrage Brainport Development NV	4.623.556	4.705.393	-81.837
Lasten	**7.827.796**	**7.957.628**	**-129.832**
- Economie	0	0	0
- Stimuleringsfonds	3.010.806	3.028.337	17.531
- Bijdrage Brainport Development NV	4.623.556	4.705.393	81.837
Baten	**7.634.362**	**7.733.730**	**99.368**
Saldo	**-193.434**	**-223.898**	**-30.464**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

TRANSITIE LANDELIJK GEBIED

Opgave lange termijn

Onze ambitie als 21 samenwerkende gemeenten is een landelijk gebied dat leefbaar, toekomstbestendig en economisch vitaal is, zodat het bijdraagt aan het concurrerend vestigingsklimaat van Brainport. We willen niet alleen de slimste hightech-regio zijn, maar ook de mooiste en de groenste. We streven naar een hoogwaardig leefklimaat in onze hele regio. Stedelijk en landelijk gebied zijn daarin een samenhangend geheel. De transitie van het landelijk gebied zet de gehele regio voor grote maatschappelijke opgaven, maar biedt ook kansen. Op het schaalniveau van de 21 gemeenten moet er specifiek aandacht zijn voor het faciliteren van alternatieve economische dragers en de versterking van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van het landelijk gebied in verbinding tot de totale regio.
Doel voor het landelijk gebied is komen tot succesvolle innovatieve verdienmodellen voor economisch duurzame functies en dragers die ook de landschappelijke kwaliteiten versterken. Daarnaast is het buitengebied mooi, landschappelijk aantrekkelijk en uitnodigend. Stad, kernen en platteland vullen elkaar aan tot één sterk geheel. Het buitengebied is fysiek en digitaal goed bereikbaar, zodat stad en platteland optimaal als één samenhangend geheel kunnen functioneren. Gezondheid en veiligheid van consument en omwonenden én biodiversiteit gaan hand in hand met het verdienvermogen van ondernemers in het buitengebied. De voedselproductie is afgestemd op de natuurlijke en maatschappelijke draagkracht van de omgeving. In de regio is ruimte voor een mix van functies: agrarische bedrijven, wonen, leisure, energieopwekking, klimaatadaptatie, innovatieve maakindustrie, natuur, zorg- en dienstverlening. We realiseren samen opgaven als emissiereductie, energietransitie en het voedselvraagstuk met innovatieve technieken en de aanwezige kennis en vaardigheden. Hierbij is agrofood gekoppeld aan hightech (foodtech), en is de stikstofdiscussie een issue.

Opgaven en resultaten 2022

- Gemeenten en andere partijen wisselen kennis uit en stemmen af waar nodig. De gemeenten en strategische partners beschikken daarmee over voldoende kennis, inspiratie en contacten om op de relevante onderwerpen binnen dit thema samen te werken en beleid subregionaal en lokaal verder vorm te geven;
- Behartigen van belangen van de regio op verschillende schaalniveaus. De regio is bij hogere overheden en strategische partners in beeld als gebied waar behoefte is aan ondersteuning en meedenkkracht, mede ten behoeve van de onderbouwing van het Brainport ecosysteem, en waar kansen liggen voor gezamenlijke ontwikkeling van nieuwe systemen op het gebied van voedselproductie en -verwerking, opwekking en opslag van energie en voor oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen zoals stikstofreductie;
- Doorontwikkeling van het streefbeeld voor de transitie van het landelijk gebied naar een programmatische aanpak ten behoeve van een leefbare fysieke leefomgeving. Wij, de 21 gemeenten in de MRE, weten elkaar inhoudelijk te vinden, stemmen af en werken samen op onderwerpen waar sprake is van gezamenlijk belang, zodat een optimaal effect kan worden bereikt voor mens, natuur en economie.

Afstemming en kennisuitwisseling tussen gemeenten en andere partijen

- Team MRE organiseert bijeenkomsten over deelonderwerpen en thema's waarvoor we gericht belanghebbenden en/of sprekers uitnodigen, of waar de gemeenten onderling hun ervaringen uitwisselen. De thema's waarop Team MRE zich richt, komen voort uit, of zijn in lijn met het regionaal streefbeeld voor het landelijk gebied.

- Team MRE stemt af met bestuurders en andere betrokken partijen over de uitvoering van de regionale opgave Transitie Landelijk Gebied zoals verwoord in het regionaal streefbeeld en het jaarlijkse MRE-werkprogramma.
- Team MRE organiseert overleg tussen bestuurders uit de regio ter voorbereiding van bestuurlijk overleg met andere overheidspartijen.
- Team MRE bereidt de ontwikkeldagen voor met de provincie en de waterschappen en trajecten van het Rijk.

Behartigen van belangen van de regio op verschillende schaalniveaus

- Team MRE brengt de belangen van de regio in, in, provinciale, landelijke en Europese programma's, projecten en overleggen van strategische betekenis en zetten hiermee de regio op de kaart als gebied waar complexe uitdagingen, maar ook grote kansen liggen. Team MRE legt verbanden tussen regionale (gebieds-)ontwikkelingen en tussen verschillende beleidsterreinen.
- Team MRE bereidt de ontwikkeldagen voor met de provincie en de waterschappen.
- Behartigen regionale belangen bij het Rijk (bijvoorbeeld NOVI en IBP) en Europese Unie. Wij als regio beïnvloeden en dragen bij aan (al dan niet rechtstreeks) projecten of overleggen op bovenregionale schaal waar regionale belangen aan de orde zijn.

Verbinden van de opgave voor de transitie van het landelijk gebied met ontwikkelingen op andere thema's voor een integrale ontwikkeling van de regio

- Team MRE bevordert de integraliteit van de regionale opgave door te zorgen voor afstemming en koppeling tussen de opgaven in de subregio's en de andere thema's waarop regionaal wordt samengewerkt.

Verder ontwikkelen van de programmatische aanpak voor de uitvoering van het streefbeeld voor de transitie van het landelijk gebied

Team MRE:

- vertaalt de doelen in het regionaal streefbeeld naar jaarlijkse acties in het werkprogramma en zij monitoren de voortgang
- verbindt de opgave voor de transitie van het landelijk gebied met ontwikkelingen op andere thema's voor een integrale ontwikkeling van de regio.
- ondersteunt relevante onderzoeken en neemt hieraan deel.
- bevordert dat pilotprojecten en strategische (gebieds-)ontwikkelingen worden opgepakt en ondersteunen specifieke activiteiten in kader van economische, ruimtelijke en ecologische versterking en versterking van de relatie stad-land, daar waar regionale belangen aan de orde zijn.
- initieert en begeleidt de uitwisseling van kennis en ervaring tussen gemeenten en zorgen ervoor dat kennis van derden beschikbaar komt voor gemeenten.

Betrokken partijen buiten MRE, de 21 gemeenten:

- Externe partners die deelnemen aan de opgaven zoals en/of een belang vertegenwoordigen zoals Provincie Noord-Brabant, Rabobank, ZLTO, waterschappen, GGD, BMF, ODZOB, Innovatiehuis De Peel, Huis van de Brabantse Kempen, Brainport Development, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Brabants Particulier Grondbezit, Collectief Agrarisch Natuurbeheer en Groenontwikkelfonds;
- Buurregio's, Rijkspartijen en Europese vertegenwoordigers.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Saldo
Personele kosten	359.114	356.209	2.906
Programmakosten	50.000	50.885	-885
Lasten	**409.114**	**407.094**	**2.021**
Baten	**0**	**0**	**0**
Saldo	**-409.114**	**-407.094**	**2.021**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

ENERGIETRANSITIE

Opgave lange termijn

De komende decennia moet een overstap plaats vinden naar een duurzame energievoorziening. Op basis van de Klimaatwet moet in 2050 de CO_2-uitstoot met 95% gereduceerd zijn en is het streven om in 2030 de uitstoot van CO_2 met 49% te verminderen. De afspraken die we gemaakt hebben in het Samenwerkingsakkoord MRE sluiten hierbij aan: "De regio wil koploper zijn in de energietransitie, met als einddoel om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Als tussenstap zullen we uiterlijk in 2030 49% minder CO2 uitstoten dan in 1990."
In het Klimaatakkoord wordt invulling gegeven aan de nationale doelen en afspraken. Afgesproken is om in 2030 in Nederland 49 terawattuur (TWh) op zee en 35 TWh duurzame elektriciteit op land op te wekken en de warmtevoorziening in de gebouwde omgeving te verduurzamen. Alle 30 regio's dragen hieraan bij en stellen hiervoor een Regionale Energiestrategie (RES) op.
De energietransitie is een enorme maatschappelijke opgave, die vraagt om een gestructureerde en gezamenlijke aanpak. Voor oplossingen moet over (gemeente)grenzen heen worden gekeken. De diverse en omvangrijke opgave vraagt in de Metropoolregio Eindhoven coördinatie en ondersteuning van de samenwerking.

Opgaven en resultaten 2022

We hebben als regio de volgende concrete opgaven:

Opgave 1: Het vaststellen van de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 door de 21 gemeenteraden, het AB van de beide Waterschappen en de provincie. Daarnaast organiseren van monitoring over de voortgang van de RES. Vervolgens doorontwikkeling van de RES naar de RES 2.0 (oplevering voorzien in 2023). De RES leidt tot besluitvorming in het omgevingsbeleid (omgevingsvisie, omgevingsplannen, omgevingsprogramma's en omgevingsverordeningen). Met de RES geven de regio's invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord zoals deze zijn gemaakt aan de sectortafels voor Elektriciteit en Gebouwde omgeving.
Bij het Team MRE ligt hierbij de rol van procesregisseur met als doel te komen tot een gedragen en vastgestelde RES. Dit houdt in ervoor zorgen dat het proces goed is georganiseerd en wordt begeleid, op strategisch niveau. De uitvoering van de plannen ligt in handen van de 21 gemeenten, al dan niet in subregionaal verband.

Opgave 2: Versnellen van de energietransitie door het verbinden van partijen. Team MRE biedt ondersteuning aan de gemeenten door het verbinden van partijen, de lobby bij Rijk en provincie voor financiering en ruimte in wet- en regelgeving, en het uitwisselen van kennis. Gemeenten staan uiteraard zelf aan de lat voor de uitvoering van initiatieven binnen hun eigen gemeente.
Team MRE legt bijvoorbeeld verbindingen tussen innovatieve pilots en gemeenten, in samenwerking met Brainport Development. Om daarmee de in de Brainport Actieagenda opgenomen innovaties te versnellen en het realiseren van de doelen van de RES dichterbij te brengen. Hierbij wordt de Metropoolregio Eindhoven gepositioneerd als innoverende samenwerking van 21 gemeenten op het gebied van energietransitie.
Team MRE faciliteert de RES-werkgroepen in kennisuitwisseling. Denk aan de organisatie van masterclasses, het (laten) opstellen van voorbeeld beleidsteksten en het delen van succesvolle aanpakken.

Betrokken partijen buiten MRE, de 21 gemeenten:

- Provincie Noord-Brabant;
- Waterschappen;
- Netbeheerder Enexis;
- Natuur- en milieuorganisaties;
- ZLTO;
- Woningcorporaties
- Energiecorporaties;
- MKB;
- JongRES (jongerenorganisatie);
- Kennisinstellingen;
- Andere RES-regio's.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Saldo
Personele kosten	347.530	284.967	62.563
Programmakosten	816.250	50.885	765.365
Lasten	**1.163.780**	**335.852**	**827.928**
Baten	**0**	**0**	**0**
Saldo	**-1.163.780**	**-335.852**	**827.928**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

MOBILITEIT

Opgave lange termijn

Onze regio blijft economisch groeien en daarmee neemt de druk toe op ons mobiliteitssysteem. Een goede bereikbaarheid is een cruciale randvoorwaarde voor economische bedrijvigheid in onze regio en voor het dagelijks leven van onze inwoners en bezoekers. Snelle en betrouwbare aan- en afvoer van goederen is een belangrijke vestigingsplaatsfactor voor het bedrijfsleven, evenals zonder belemmeringen reizen tussen woon- en werkbestemming.

Ons doel als regio is het verbeteren en slimmer gebruiken van de modaliteitsnetwerken, en tegelijk de negatieve effecten van mobiliteit aanpakken, zoals geluidsoverlast, energieverbruik, luchtverontreiniging, ongevallen, ruimtebeslag en files.

Verplaatsingen gaan over gemeentegrenzen heen. In Zuidoost-Brabant werken we daarom al decennialang samen aan de bereikbaarheid. Bereikbaarheid is op alle schaalniveaus van belang. Van intercontinentaal tot de “last mile”, en alles daartussen. We willen dat er wat te kiezen is, bijvoorbeeld tussen fiets, openbaar vervoer of auto. In vakjargon is dat een ‘co-modaal mobiliteitssysteem’.

Zo werken we aan co-modaal reizen in de regio. De reiziger staat daarbij centraal. De reiziger kan kiezen om te reizen op de manier en op het tijdstip dat hem/haar het beste past. Hiervoor optimaliseren wij de verschillende mobiliteitsnetwerken en maken we een uitwisseling tussen netwerken mogelijk. Uitstekende reisinformatie helpt bij het kiezen. Voor co-modaliteit moeten we veel partijen bij elkaar brengen en goed laten samenwerken.

Opgaven en resultaten 2022

Voor mobiliteit hebben we als regio drie hoofdopgaven beschreven:

1. de verbinding van het MRE-gebied met andere economische centra (nationaal en internationaal).
2. Bereikbaarheid in de regio, met een slimme inzet van meerdere vervoersmodaliteiten en aandacht voor leefbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid en de koppelkansen met andere thema’s.
3. Doorontwikkeling van het regionaal mobiliteitssysteem.

Opgave 1: We sturen op het verbinden van nationale en provinciale mobiliteitsagenda met onze regionale mobiliteitsagenda, zodat onze doelen bereikt worden. Team MRE zorgt in het portefeuillehouderoverleg voor een goede kennisuitwisseling en afstemming, wat leidt tot het bepalen van een regionaal standpunt.

- De Metropoolregio Eindhoven, de samenwerkende gemeenten, brengen het regionale standpunt in de verschillende overleg/samenwerkingsgremia in.
- Team MRE zorgt voor goede afspraken in de Metropoolregio Eindhoven, zodat we als regio effectief het regionaal belang kunnen behartigen en efficiënt omgaan met de regionale bestuurlijke en ambtelijke capaciteit.

Opgave 2: Team MRE ondersteunt en faciliteert de regionale samenwerking, zodat de regionale mobiliteitsopgaven voortvarend worden opgepakt. Dit doet Tema MRE door:

- Het organiseren van bestuurlijke en ambtelijke bijeenkomsten, waar afstemming en kennisuitwisseling plaatsvindt.
- Het benutten van bestuurlijke bijeenkomsten (zoals de ontwikkeldag) voor het op de kaart zetten van onze regio en de bijbehorende opgaven, met als doel om afspraken te maken over het oplossen van de opgaven.
- Het optimaal benutten van financieringsmogelijkheden (zoals subsidies) voor onze regionale doelstellingen.
- Te zorgen dat we als regio onderling goede afspraken maken voor een effectieve behartiging van het regionaal belang en een efficiënte inzet van onze regionale bestuurlijke en ambtelijke capaciteit.
- Verbinden van lokale en regionale belangen.

Opgave 3: Team MRE volgt de trends en ontwikkelingen en stelt daar waar nodig het gezamenlijk beeld op ons toekomstige mobiliteitssysteem bij. Dit doet Team MRE door:

- Het verbinden van de opgaven voor mobiliteit aan andere regionale opgaven (uitvoering MIRT-onderzoek, Regionale Mobiliteitsagenda en – programma);
- Het doorontwikkelen en aanvullen van de regionale sturingsinstrumenten. Deze instrumenten dragen ook bij aan het adaptief houden van de bereikbaarheidsagenda.
- Op basis van de bestuurlijke wens nadere (inhoudelijke) duiding te geven aan opgaven die voor de regio van belang zijn in samenwerking met de regio.
- Het bepalen van speerpunten en accenten die van belang zijn voor de regio.

Betrokken partijen buiten MRE, de 21 gemeenten:

- Provincie Noord-Brabant, Rijkswaterstaat en Ministerie Infrastructuur en Waterstaat, politie;
- Belangenpartijen zoals ANWB, de fietsersbond, bedrijfsleven;
- Netwerkpartners vanuit andere regionale opgaven.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Saldo
Personele kosten	278.024	273.093	4.931
Programmakosten			
- Faciliteren regionale samenwerking	50.000	50.885	-885
- GGA	142.000	31.000	111.000
Lasten	**470.024**	**354.978**	**115.046**
- Faciliteren regionale samenwerking	20.000	20.000	0
- GGA	142.000	31.000	-111.000
Baten	**162.000**	**51.000**	**-111.000**
Saldo	**-308.024**	**-303.978**	**4.046**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

SAMENWERKING EN STRATEGIE

ORGANISATIE, REGIONALE STRATEGIE EN GULBERGEN

Opgave lange termijn

Samenwerking en strategie

2022 is het laatste jaar van ons Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en staat vooral in het teken van de doorontwikkeling van onze samenwerking als 21 samenwerkende gemeenten. Daarbij houden we koers op de huidige vier inhoudelijke thema's en kijken met elkaar ook vooruit op de gemeenschappelijke opgaven die we als gemeenten in de regio met elkaar hebben. Zoals de opgaven van de regio als samenhangend geheel via de lijn van de stad-landverbinding en de brede welvaart. Deze opgaven zien we als verbindende elementen tussen onze inhoudelijke thema's. Het recente verleden heeft ons geleerd dat we, dankzij onze samenwerking, snel kunnen schakelen op grote maatschappelijke crises zoals stikstof en de coronacrises. We hebben ook geleerd dat de toegevoegde waarde van onze regionale samenwerking zich meer en meer toespitst op de gezamenlijke kennisontwikkeling en regionale verbinding op bovenlokale en subregionale opgaven. Door de verbindingen te leggen, zijn we gezamenlijk beter in staat om ons als gemeenten én als regio bovenregionaal te positioneren. Voorbeelden uit het verleden zijn hiervoor bijvoorbeeld de erkenning van het NOVI-gebied De Peel en de regionale inzet in de Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant. Waarbij inhoud lokaal wordt gevoed, subregionaal wordt opgehaald en regionaal verbonden wordt zodat we bovenregionaal positie in kunnen nemen en voor onze regio belangrijke opgaven kunnen agenderen.

Dat vraagt naast coördinatie op het proces van de vier inhoudelijke thema's ook om extra aandacht voor een duurzame samenwerking, gebaseerd op gezamenlijke kennisontwikkeling en verbinding op bovenlokale opgaven. Dit geldt voor raadsleden, collegeleden en de verbinding met de ambtelijke organisaties. Door deze aanpak blijven we voldoende adaptief en toekomstgericht samenwerken. We verkennen welke toekomstige opgaven op het collectief van ons als 21 gemeenten afkomen en wat dit vraagt van gemeenten, subregio's en van de regionale samenwerking.
Veel opgaven komen bij elkaar in de regio, vertalen zich daar in ruimteclaims en zijn soms conflicterend met andere ruimteclaims, waaronder die voor natuur, landbouw, water, energie, etc. Hoe verhouden al die ruimteclaims zich tot elkaar en hoe kunnen ze zodanig worden samengebracht dat er samenhang optreedt, lokaal, regionaal en nationaal? Deze ontwikkeling past tevens bij het uitlijnen van een lange termijnagenda die ook samenhang heeft met de doorontwikkeling van bijvoorbeeld de regionale ontwikkeldagen van Zuidoost-Brabant waar, in de vorm van een omgevingsagenda, veel van bovenstaande zaken bijeen komen.

Ook vanuit de verschillende ministeries wordt in toenemende mate gekeken naar opgaven in relatie tot een regionaal schaalniveau. *"Als partner kan het Rijk financieel bijdragen aan regionale initiatieven, wetten en regels die in de weg zitten herzien en beleidsinstrumenten beter afstemmen. Om regionale eigenheid en de perspectieven van inwoners recht te kunnen doen,"* aldus Jan-Kees Goet, secretaris-generaal van het ministerie van LNV. Deze wijze van sturing vanuit het ministerie wordt ook gekoppeld aan een wijze van verantwoording via een verbinding tussen CBS en PBL middels de Brede welvaartsmonitor. Vanuit dit instrument zullen we ook de verbinding leggen binnen de inhoudelijke thema's.

Deze ontwikkelingen vragen om niet alleen de regio maar daarbinnen ook alle 21 gemeenten vanuit een verbindende lange termijnagenda met 1 verhaal van de regio goed te blijven positioneren.

Als Metropoolregio met 21 ambitieuze gemeenten investeren we actief in het positioneren van onze regio aan de diverse bestuurstafels, zowel provinciaal als landelijk. We spelen bewust en pro-actief in op de programma's van Brainport, provincie, Rijk en Europa. Hiermee versterken we onze

strategische positie voor de lange termijn. Voorbeelden daarvan zijn de regionale ontwikkeldagen waarin afspraken worden gemaakt tussen regio, waterschappen en provincie. En maken we gebruik van de mogelijkheden die de realisatie van onze ambities kunnen versnellen.

Gulbergen

Op Landgoed Gulbergen lopen twee, min of meer, afzonderlijke trajecten. Allereerst de prenazorg; Het realiseren van de eindafwerking, pre-nazorg en het op een milieutechnisch verantwoorde wijze overdragen van de gesloten stortplaats aan de provincie voor eeuwigdurende nazorg. De stortplaats kan worden overgedragen aan de provincie als het Nazorgplan gereed is. Dan kan de eindinspectie door de provincie worden ingezet waarna overdracht kan gaan plaatsvinden.

Het tweede traject op Landgoed Gulbergen is de ontwikkeling van het Landgoed tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geleding en duurzame uitstraling, met aandacht voor het hoge ijkpunt van de stortplaats in de regio en passend binnen de Brainport-ambitie van de regio. Nu de Metropoolregio weer volledig eigendom heeft van dit gebied wordt er nagedacht over een nieuwe invulling daarvan. Samen met de grondgebied gemeenten Nuenen en Geldrop-Mierlo wordt gewerkt aan het nieuwe toekomstperspectief van deze ontwikkeling. Hiervoor zullen alle stakeholders in het gebied op gepaste wijze en momenten worden betrokken.

Opgaven en resultaten 2022

Samenwerking en strategie

We hebben met betrekking tot samenwerken en strategie de volgende concrete opgaven:

Vaststelling Samenwerkingsakkoord 2022 ev en Werkprogramma 2022
In het najaar 2021 doorlopen we het proces om te komen tot een doorontwikkeling van het samenwerkingsakkoord en een vastgesteld Werkprogramma 2022. Het werkprogramma wordt opgesteld met de 21 gemeenten, bestuurlijk en ambtelijk. Het eigenaarschap van het werkprogramma ligt bij MRE (21 gemeenten) en Team MRE. De uitvoering daarvan is een collectieve verantwoordelijkheid van alle 21 gemeenten en Team MRE. Het Samenwerkingsakkoord 2022 e.v. zal begin 2022 voor de verkiezingen worden aangeboden aan de gemeenten en na de gemeenteraadsverkiezingen door de nieuwe gemeenteraden worden vastgesteld.

Regionale strategie
De regionale strategie behelst een werkwijze die we in 2022 verder vorm en inhoud geven. Daarin staan de volgende principes centraal:

- We verkennen nieuwe opgaven en brengen deze in beeld voor én met de regio.
- We organiseren informele ontmoetingen met raadsleden, bestuurders én inhoudelijk betrokken ambtenaren. Deze dragen bij aan debat vanuit belangen.
- We agenderen vraagstukken op strategische tafels. Vanuit een verbindende positionering. Binnen én buiten de regio.
- We organiseren dat vraagstukken op de juiste (schaal-)niveaus én in het juiste netwerk landen/ worden opgepakt.
-

Daarin staan we continu in verbinding met Brainport, provincie, waterschappen en de omliggende regio’s.

Ontwikkeldagen provincie - regio
Provincie en regio houden twee keer per jaar een ontwikkeldag waarin zij met elkaar afspraken maken over onderwerpen met een bovenlokaal karakter en ruimtelijke impact. De onderwerpen ruimte en mobiliteit zijn daar de belangrijkste voorbeelden van. Voor de Metropoolregio gaat het om de thema's energietransitie, transitie landelijk gebied en mobiliteit, voor de subregio's gaat het om onderwerpen als detailhandel, wonen en bedrijventerreinprogrammering. De Metropoolregio bereidt samen met gemeenten, provincie en waterschappen deze agenda voor.

Metropoolconferenties
In het voor- en najaar organiseert de Metropoolregio een Metropoolconferentie. De Metropoolconferentie heeft als doel het tijdig betrekken van de gemeenteraden bij de regionale opgaven. Daardoor worden zij in staat gesteld om hun controlerende en kaderstellende rol als gemeenteraad beter in te vullen. Vanaf 2022 worden de doelgroepen voor de conferenties uitgebreid waarbij naast raads- en collegeleden ook ambtenaren betrokken worden op de onderdelen rondom kennisontwikkeling in de regio.

Raadstafel21
Vier keer per jaar organiseert Team MRE een Raadstafel21. De Raadstafel21 is voor en door raadsleden, en is opgezet om de raadsleden beter te betrekken. Van elke gemeente zijn twee vaste raadsleden vertegenwoordigd. Zij zijn de ambassadeurs van de overige gemeenteraadsleden waarbij de Metropoolregio Eindhoven ideeën, voorstellen, visies etc. kan toetsen en ophalen. De Raadstafel21 is geen geïnstitutionaliseerd overleg.

Informatievoorziening
Team MRE faciliteert (uniforme) informatievoorziening tussen colleges en raden over de Metropoolsamenwerking. Ze zorgen ervoor dat de portefeuillehouders die op één van de regionale thema's deelnemen aan het regionaal overleg, de eigen gemeente op een eenduidige en heldere manier lokaal kunnen informeren. Ze voegen daar ook structureel kennisontwikkeling aan toe om het regionale gesprek over de maatschappelijke bovenlokale opgaven beter te faciliteren.

Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
Team MRE bereidt in beginsel vijf keer per jaar een vergadering van het Algemeen Bestuur voor. Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven stelt de kaders van het beleid vast dat door het Dagelijks Bestuur wordt uitgevoerd. Met de leden van het Algemeen Bestuur zullen ook meer informele kennissessies worden georganiseerd om de verbinding tussen het Algemeen Bestuur en de inhoudelijke agenda verder te versterken.
Tema MRE organiseert één keer per maand een vergadering van het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven zorgt voor de externe vertegenwoordiging van de regio, de interne afstemming en werking en het functioneren van het Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur richt zich ook op het versterken en verduurzamen van de regionale samenwerking en neemt de verantwoordelijkheid op de verkenningen van bovenlokale én regionaal van belang zijnde opgaven.

Afstemming over regionale samenwerking met de regiogemeenten en de andere GR-en

- Team MRE organiseert periodiek bijeenkomsten voor bestuursambtenaren, griffiers om hen mee te nemen in de actuele ontwikkelingen en om tot procesafspraken te komen.
- Vanuit Team MRE is er ook regelmatig overleg met de gemeentesecretarissen. Indien gewenst bezoeken zij de gemeenteraden.
- Periodiek overleg met de andere GR-en om te komen tot een afgestemde aanpak m.b.t. P&C-cyclus, bedrijfsvoeringsvraagstukken en gezamenlijke opgaven
- Team MRE bereidt jaarlijks de standaard P&C-producten voor: Begroting 2022, Werkprogramma 2022, Bestuursrapportages 2021 en Jaarrekening 2020.

Gulbergen

In de realisatie van de ontwikkeling van het Landgoed zijn afgelopen jaar de eerste stappen gezet. Het participatietraject, waarbij alle stakeholders op enigerlei wijze worden betrokken is volop in beweging. De kaderstelling is gereed en er kan worden gestart met de marktconsultatie.

Betrokken partijen

Samenwerking en strategie

In het kader van bovengenoemde activiteiten stemmen de 21 gemeenten met elkaar af: colleges, raadsleden en ambtenaren. Daarnaast vindt er periodiek afstemming plaats met andere samenwerkingspartners, zoals provincie, waterschappen, Brainport Development NV, GGD Brabant Zuidoost, Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant en de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Team MRE organiseert de afstemming, ontmoeting en kennisdeling tussen de gemeenten en de andere partijen. De bestuurlijke regionale samenwerking gebeurt in een goed functionerend netwerk.

Gulbergen

- De door de Regioraad/Algemeen Bestuur in het leven geroepen Adviescommissie Gulbergen zijnde adviesorgaan voor het Dagelijks Bestuur.
- De grondgebied gemeenten Nuenen c.a. en Geldrop-Mierlo.
- De provincie Noord-Brabant en Attero in het kader van de overdracht en nazorg van de stortplaats Gulbergen.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Saldo
Personele kosten			
- Samenwerking en strategie	289.608	293.877	-4.269
- Gulbergen	70.000	121.699	-51.699
Programmakosten			
- Samenwerking en strategie	240.000	244.248	-4.248
- Gulbergen	100.000	500.000	-400.000
Lasten	**699.608**	**1.159.825**	**-460.216**
- Samenwerking en strategie	3.013.782	3.067.126	-53.344
- Gulbergen	170.000	70.000	100.000
Baten	**3.183.782**	**3.137.126**	**-46.656**
Saldo	**2.484.174**	**1.977.301**	**-506.872**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM EINDHOVEN (RHCe)

Opgave lange termijn

Onder meer de Archiefwet 1995 draagt taken op aan gemeenten; een aantal van die taken hebben gemeenten aan het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe) opgedragen. De formele doelstelling ligt verankerd in de Archiefwet 1995: het RHCe fungeert als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel.

De Archiefwet 1995 stelt regels ten aanzien van de zorg, het beheer, de bewaring en het toezicht aangaande archieven. Er worden vooral regels gegeven voor overheidsarchieven; maar ook particuliere archieven en collecties vallen onder de Archiefwet zodra deze zijn opgenomen in de archiefbewaarplaats (art.1. Archiefwet). Het doel van de Archiefwet is niet slechts een geordend archief, maar ook borging van de bewaring van het cultuurhistorische karakter van archiefstukken. Dit wordt benadrukt door de openbaarheid na overbrenging (behoudens enkele uitzonderingen), kosteloze raadpleegmogelijkheden en de mogelijkheid tot uitlening voor bijvoorbeeld tentoonstellingen. De Archiefwet schept daarmee voorwaarden voor de mogelijkheid de geschiedenis van het werkgebied te reconstrueren en te bestuderen aan de hand van materiaal dat is opgenomen in de archiefbewaarplaats, ongeacht herkomst en vorm. De missie van het RHCe is: Raadpleegbaar stellen van archieven en collecties.

Op basis van de Archiefwet voert het RHCe als uitvoeringsorganisatie de volgende taken uit:

- Toezicht op de archiefzorg door gemeenten en op de overbrenging van gemeentelijke archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats;
- Advisering over archiefzorg- en beheer en over informatiebeheer van gemeenten;
- Beheer en raadpleegbaarstelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte analoge en digitale archieven;
- Beheer van particuliere archieven uit de regio voor zover dat past bij het aan het RHCe opgedragen cultuurbeheer. Met dit laatste presenteert het RHCe historische gegevens van de regio en biedt mogelijkheden deze te verbinden met een breed publiek in de samenleving.

Opgave en resultaten 2022

- Archiefopslag die voldoet aan wettelijke normen en regelgeving;
- Raadpleegbaarheid van het archiefbestand;
- Collectie die correspondeert met de regionale identiteit;
- Documentaire informatiehuishouding die voldoet aan de wettelijke normen en regelgeving;
- Documenten die voldoen aan de vereisten van een archiefdocument;
- Inventarissen en indexen volgens overeengekomen normen (ontsluiting en publieksvoorzieningen).

Betrokken partijen

Deelnemende gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, geïnteresseerden in erfgoededucatie, cultuurhistorie en erfgoedbeheer.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Saldo
Ureninzet RHCe			0
Personele kosten	1.033.351	1.430.630	-397.280
Programmakosten	1.211.097	818.630	392.467
Lasten	**2.244.448**	**2.249.261**	**-4.813**
Baten	**3.164.406**	**3.199.982**	**35.575**
Saldo	**919.959**	**950.721**	**30.762**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

OVERHEAD

METROPOOLREGIO EINDHOVEN & RHCe

Opgave

Aangaande de bedrijfsprocessen dient het volgende te worden bereikt:

- efficiënt en effectief regelen van de bedrijfsvoering;
- flexibiliteit in de organisatie en de uitvoering;
- borgen van kwaliteit dienstverlening aan gemeenten, burgers en instellingen.

Onder de overheadkosten wordt verstaan:

- Directe loonkosten van directie en ondersteuning, waaronder control, financiën, P&O, ICT en secretariële / administratieve ondersteuning.
- Indirecte loonkosten, waaronder opleidingsbudget en kosten salarisadministratie.
- Kosten facilitaire dienstverlening, waaronder huisvesting.
- Kosten automatisering, waaronder beheer en hosting werkplekomgeving en financieel systeem.
- Algemene Kosten, waaronder accountantskosten, verzekeringen en belastingen.
- Bureaukosten, waaronder telefoonkosten en kantoorbenodigdheden.

Opgave en resultaten 2022

Om de kosten van overhead inzichtelijk en transparant te hebben worden deze conform de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord op een afzonderlijk programma. Hierbij dient de Notitie Overhead als uitgangspunt.

De organisatie Metropoolregio Eindhoven bestaat uit twee diensten, de netwerkorganisatie Metropoolregio Eindhoven en het RHCe. Eerstgenoemde is een kleine netwerkorganisatie met een grote flexibiliteit, het RHCe daarentegen moet worden gezien als een uitvoeringsorganisatie waarbij steeds verder voortschrijdende automatisering, informatisering en digitalisering een grote rol speelt. Voor beide diensten geldt dat de bedrijfsvoering zo ingericht dient te zijn dat deze efficiënt is en in overeenstemming is met de taken en schaal van de dienst.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Saldo
Personele kosten			
- Metropoolregio Eindhoven	525.599	545.753	-20.155
- RHCe	362.274	388.659	-26.384
Programmakosten			
- Metropoolregio Eindhoven	553.800	555.472	-1.672
- RHCe	643.561	654.539	-10.978
Lasten	**2.085.234**	**2.144.423**	**-59.189**
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0
- RHCe	11.276	11.844	568
Baten	**11.276**	**11.844**	**568**
Saldo	**-2.073.958**	**-2.132.579**	**-58.621**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

FINANCIËLE BEGROTING 2022

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Overzicht baten en lasten

Programma's	Begroting 2021			Begroting 2022			Verschil
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
Metropoolregio Eindhoven							
- Economie	246.934	0	-246.934	288.357	0	-288.357	-41.424
- Stimuleringsfonds	2.957.306	3.010.806	53.499	2.963.877	3.028.337	64.460	10.961
- Bijdrage Brainport Development	4.623.556	4.623.556	0	4.705.393	4.705.393	0	-0
- Transitie Landelijk gebied	409.114	0	-409.114	407.094	0	-407.094	2.021
- Energietransitie	1.163.780	0	-1.163.780	335.852	0	-335.852	827.928
- Mobiliteit, incl. GGA	470.024	162.000	-308.024	354.978	51.000	-303.978	4.046
- Samenwerking en strategie	529.608	3.013.782	2.484.174	538.125	3.067.126	2.529.001	44.827
- Gulbergen	170.000	170.000	0	621.699	70.000	-551.699	-551.699
RHCe	2.244.448	3.164.406	919.959	2.249.261	3.199.982	950.721	30.762
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Overhead							
- Metropoolregio Eindhoven	1.079.399	0	-1.079.399	1.101.225	0	-1.101.225	-21.826
- RHCe	1.005.836	11.276	-994.559	1.043.198	11.844	-1.031.354	-36.796
Heffing VPB	5.000	0	-5.000	5.000	0	-5.000	0
Bedrag onvoorzien	17.072	0	-17.072	19.623	0	-19.623	-2.551
Geraamd saldo van baten en lasten	**14.922.077**	**14.155.827**	**-766.250**	**14.633.683**	**14.133.683**	**-500.000**	**266.250**
Mutaties reserves							
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	766.250	766.250	0	0	0	-766.250
Bestemmingsreserve Gulbergen	0	0	0	0	500.000	500.000	500.000
Geraamd resultaat	**14.922.077**	**14.922.077**	**0**	**14.633.683**	**14.633.683**	**0**	**0**

Toelichting op het overzicht baten en lasten

Onderstaand wordt een toelichting per programma gegeven op de financiële verschillen tussen de Begroting 2022 en de Begroting 2021.

Economie

Het thema Economie vertoont een nadeel van ruim € 41.000. De gemiddelde personele kosten stijgen met ruim € 40.000, voornamelijk als gevolg van interne verschuiving van personele inzet op de diverse thema's. Tevens zijn de loonkosten geïndexeerd met hetzelfde percentage als waarmee de inwonerbijdrage is geïndexeerd om (deels) de stijging van pensioenkosten en een nieuwe CAO op te kunnen vangen. De programmakosten stijgen met bijna € 1.000 als gevolg van de indexering van het werkbudget.
Het Stimuleringsfonds laat ten opzichte van de Begroting 2021 een voordeel zien van bijna € 11.000. Lagere personele kosten programmamanagement leidt tot een voordeel van bijna € 7.000. Op basis van de stijging van het aantal inwoners ten opzichte van de Begroting 2021 stijgt de inwonerbijdrage Stimuleringsfonds met ruim € 13.000. Deze bijdrage wordt volledig in de voorziening gestort. Ter dekking van de kosten van programmamanagement wordt ten opzichte van 2021 een bedrag van € 4.000 meer onttrokken (voordeel).
De bijdrage van € 4,7 miljoen aan Brainport Development NV is in de Begroting 2022 opgenomen conform de meerjarenfinanciering 2021-2024. De inwonerbijdrage en individuele bijdrage van de aandeelhoudergemeenten is met 1,77% geïndexeerd ten opzichte van de bijdrage 2021. De bijdrage kan als volgt worden gespecificeerd:

- Inwonerbijdrage Metropoolregio € 2.001.964
- Gemeente Eindhoven € 1.642.922
- Gemeente Helmond € 569.709
- Gemeente Veldhoven € 291.266
- Gemeente Best € 199.532

Transitie Landelijk gebied

Het thema Transitie Landelijk gebied laat een klein voordeel zien van € 2.000. Personele kosten stijgen weliswaar als gevolg van (pensioen)premiestijgingen en CAO verhogingen, echter de verschuiving t.o.v. de begroting 2021 van interne inzet naar andere thema's, leidt tot een voordeel van € 3.000. De programmalasten stijgen met € 1.000 als gevolg van de indexering van het werkbudget.

Energietransitie

Het thema Energietransitie laat een voordeel zien van € 828.000 ten opzichte van de Begroting 2021. Personele kosten dalen met € 63.000 als gevolg van interne verschuiving van personele inzet, de programmakosten laten een voordeel zien van € 765.000. Dit laatste is nagenoeg volledig toe te schrijven aan het wegvallen van de Rijksmiddelen ten behoeve van de realisatie van de RES, welke beschikbaar waren in de periode 2019-2021 (voordeel € 766.000). Indexering van het werkbudget leidt tot hogere kosten van € 1.000.

Mobiliteit, incl. GGA

Het thema Mobiliteit incl. GGA laat een voordeel zien van bijna € 4.000. Op de personele kosten wordt een voordeel behaald van bijna € 5.000 om dezelfde reden als beschreven op de overige thema's. De programmalasten stijgen met € 1.000 als gevolg van de indexering van het werkbudget.
De gemeentelijke bijdrage GGA is in overeenstemming gebracht met de bijdrage zoals die in 2020 is ontvangen (€ 31.000). Dit leidt aan zowel de baten als lastenkant tot een daling van € 111.000. Deze mutatie is echter budgettair neutraal en is niet van invloed op het exploitatiesaldo.

Samenwerking en strategie

Het thema Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie laat een voordeel zien van bijna € 45.000. Aan de lastenkant stijgen de personele kosten stijgen met ruim € 4.200 als gevolg van (pensioen)premiestijgingen en verwachte CAO verhogingen, de programmakosten stijgen met een even groot bedrag als gevolg van de indexering van het werkbudget.
De batenkant laat een voordeel zien van ruim € 53.000 veroorzaakt door de indexering van de inwonerbijdrage regionale opgaven met 1,77%.

Gulbergen

Gulbergen laat ten opzichte van de begroting 2021 een nadeel zien van ruim € 551.000. De afkoop van de erfpachtconstructie met Attero en het daarmee weer in volledige eigendom van de Metropoolregio Eindhoven komen van het Landgoed Gulbergen, heeft tot gevolg dat de administratieve verwerking van kosten en opbrengsten anders verloopt dan in voorgaande jaren. Waar eerst de kosten direct ten laste van de voorziening werden gebracht, lopen deze nu via de exploitatie waarbij dekking plaats vindt uit de bestemmingsreserve Gulbergen.
Aan personele kosten wordt ten opzichte van 2021 ruim € 51.000 meer ten laste van het thema gebracht, de kosten van pre-nazorg van de voormalige stortplaats worden in begrotingsjaar 2022 ingeschat op € 500.000.
Dekking van de kosten van pre-nazorg van € 500.000 vindt plaats vanuit de bestemmingsreserve Gulbergen en wordt daarom conform de voorschriften verantwoord op het onderdeel "mutatie reserves".

RHCe

Het programma RHCe laat ten opzichte van het voorgaande jaar een voordeel zien van bijna € 31.000. Aan de lastenkant stijgen de lasten met ruim € 64.000, dit voornamelijk als gevolg van de indexering van de diverse budgetten en actualisering van toegerekende personele kosten. Tussen de personele en programmakosten vindt er een verschuiving plaats van ruim € 390.000. De in de afgelopen jaren ontstane ruimte door het vertrek van diverse medewerkers is onder de noemer

“organisatieontwikkeling” gereserveerd binnen de programmakosten. Dit in afwachting van het door het Algemeen Bestuur te nemen besluit over de koers van het RHCe. Nu dit besluit op 16 december 2020 is genomen, wordt deze ruimte ingevuld. De verwachting is dat dit voornamelijk aan de personele kant zal zijn.
De baten stijgen met ruim € 35.000, dit wordt enerzijds veroorzaakt door de indexering van de inwonerbijdrage ten opzichte van 2021 met 1,77% (voordeel € 55.000) en het wegvallen de opbrengst toezichtcontracten bij openbaar lichamen welke vallen onder de Wet gemeenschappelijke regelingen (nadeel € 20.000).

Algemene dekkingsmiddelen
Op het programma algemene dekkingsmiddelen zijn in de primaire begroting 2022 geen lasten en baten geraamd.

Overhead
In de overheadkosten onderscheiden we de volgende kostensoorten:

- Lonen en salarissen indirect personeel
- Studie en opleiding
- Personeel van derden
- Indirecte personeelskosten
- Huisvestingskosten
- Bureaukosten
- Algemene kosten
- Automatiseringskosten

Metropoolregio Eindhoven
De overheadkosten van de dienst Metropoolregio Eindhoven laten ten opzichte van 2021 een stijging zien van € 22.000. Oorzaak hiervan is een stijging in de lonen en salarissen van indirect personeel als gevolg van (pensioen)premiestijgingen en verwachte CAO verhogingen (€ 20.000 nadeel). Met een stijging van € 2.000 liggen de programmakosten in lijn met de budgetten zoals opgenomen in de begroting 2021.

RHCe
De overheadkosten bij de dienst RHCe laten een nadeel zien van ruim € 36.500. De personele kosten indirect personeel stijgen met € 26.000 als gevolg van (pensioen)premiestijgingen, verwachte CAO verhogingen en een verschuiving van personele inzet van het primair naar het ondersteunende proces. Indexering van de werkbudgetten en de huuropbrengst van een werkplek leidt tot hogere programmakosten van € 11.000 en hogere baten van ruim € 500.

Heffing VPB
De activiteiten waarover de Metropoolregio Eindhoven vennootschapsbelasting dient te betalen, zijn ten opzichte van de begroting 2021 niet gewijzigd. Het bedrag van € 5.000 wat is opgenomen is dan ook gehandhaafd.

Onvoorzien
De posten onvoorzien voor de Metropoolregio Eindhoven en het RHCe bedragen respectievelijk € 13.423 en € 6.200. Dit is ruim € 2.500 hoger dan wat is opgenomen in de Begroting 2021.

Mutatie reserves
Omdat de Rijksmiddelen t.b.v. de realisatie van de RES naar verwachting volledig in 2021 zijn besteed, worden er in de begroting 2022 geen middelen meer onttrokken aan de bestemmingsreserve Energietransitie. Dit leidt een nadeel van ruim € 766.000, wat echter volledig wordt gecompenseerd door een even groot voordeel door lagere programmakosten op het thema Energietransitie.

Ter dekking van de kosten pre-nazorg Gulbergen op het thema Bestuurlijke samenwerking wordt er een bedrag van € 500.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve Gulbergen.

Meerjarenraming

Ten behoeve van een inzicht in de ontwikkeling van de kosten en de gemeentelijke bijdrage is in de bijlage het overzicht Meerjarenraming 2022-2025 opgenomen. In het begrotingsjaar 2022 is rekening gehouden met de geïndexeerde / bijgestelde inwonerbijdragen. In de jaren daarna worden deze lasten en baten op hetzelfde niveau gehouden.
Bij het vaststellen van de uitgangspunten voor toekomstige begrotingen zal door het Algemeen Bestuur worden bepaald of en met welk percentage de lasten en baten geïndexeerd mogen worden.

Herkomst en besteding van middelen

Herkomst middelen Metropoolregio Eindhoven

Van iedere euro die de Metropoolregio Eindhoven uitgeeft, komt de grootste bijdrage (75%) van de deelnemende gemeenten in de vorm van een bijdrage per inwoner. Uit onderstaande grafiek wordt duidelijk waar de baten van de Metropoolregio Eindhoven vandaan komen.

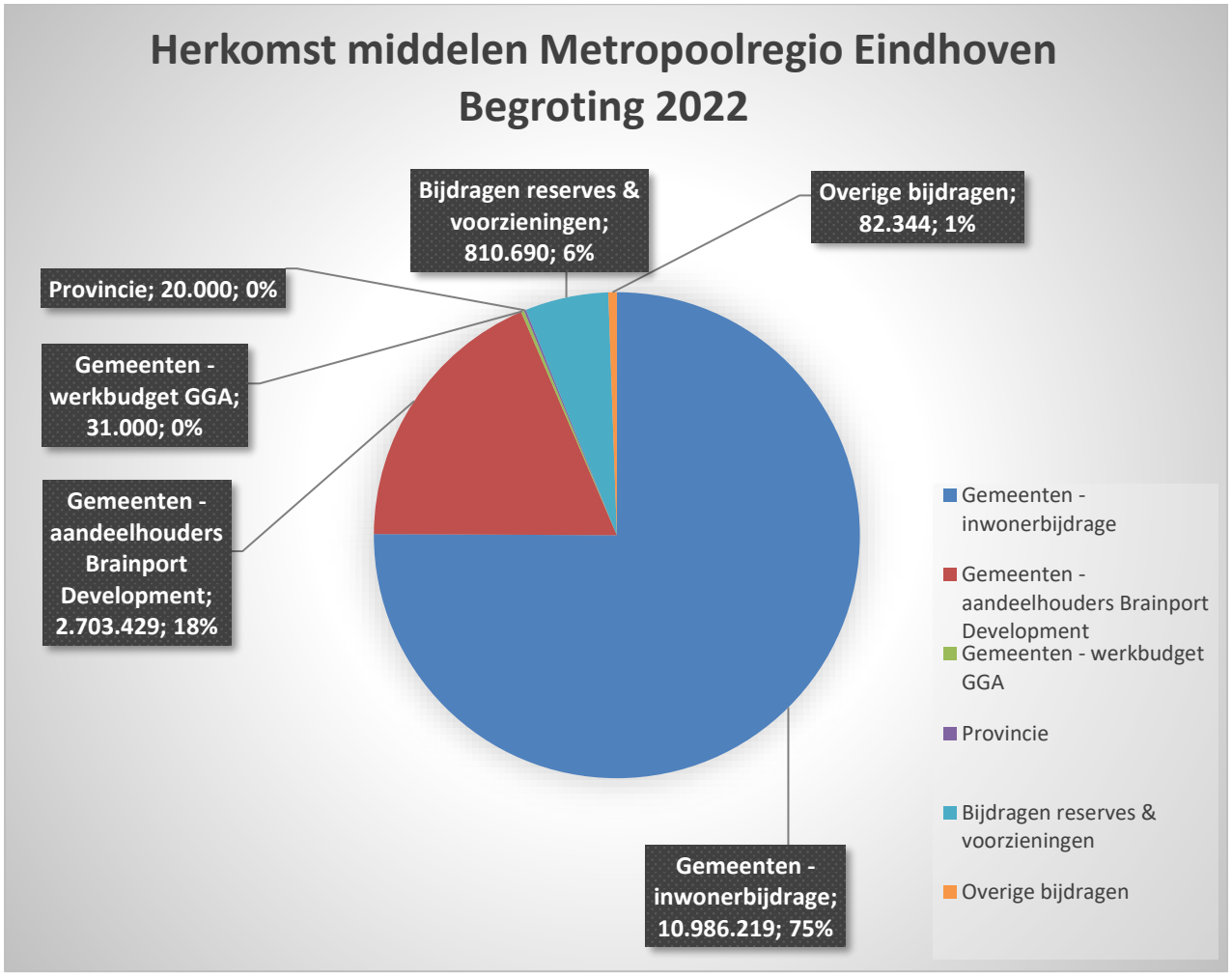

Besteding middelen Metropoolregio Eindhoven

In onderstaande grafiek wordt de besteding van middelen per (deel)programma weergegeven.

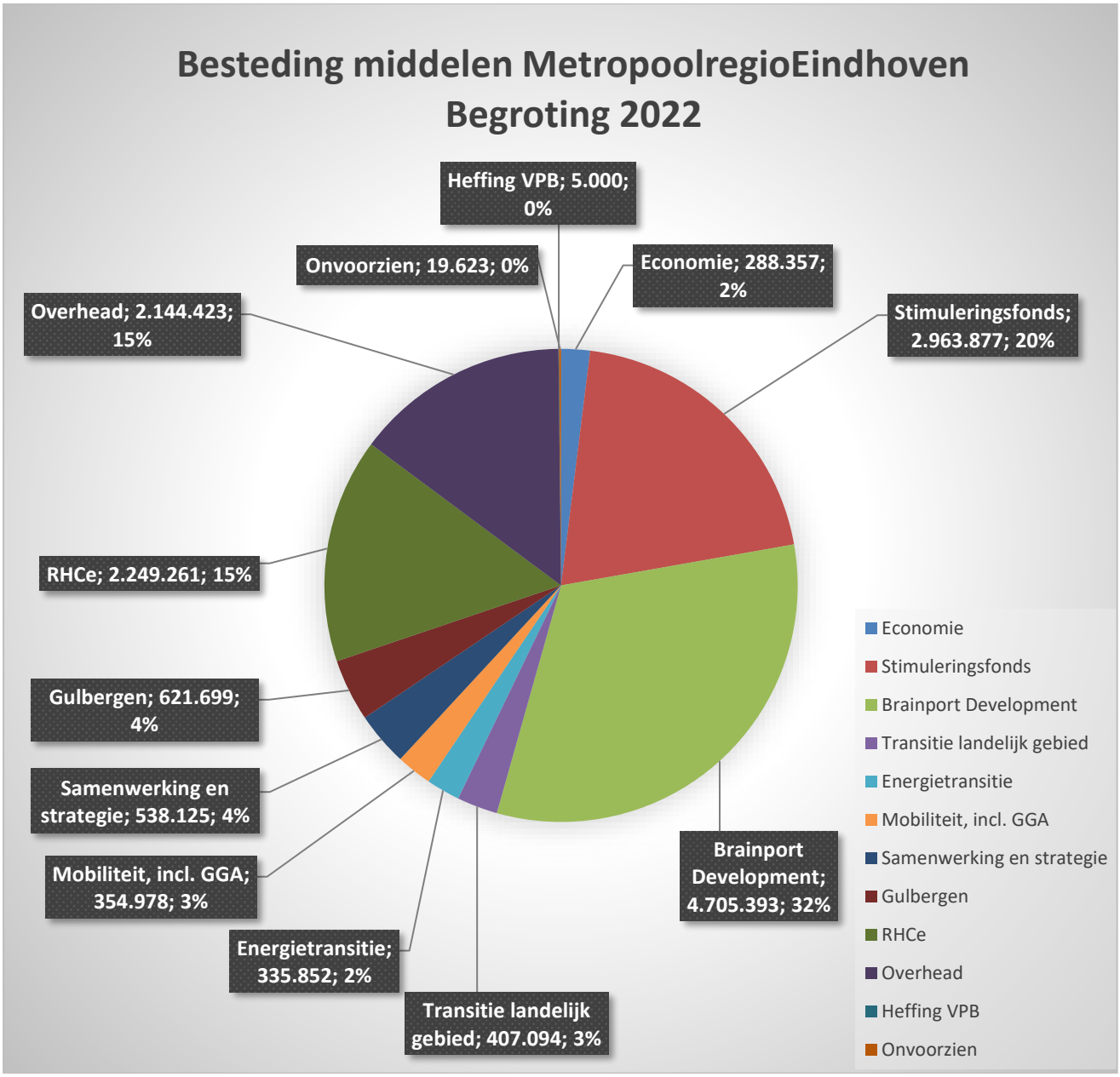

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Inwonerbijdrage

Algemeen

De methodiek van indexering van de inwonerbijdrage is vastgelegd in de “Beleidsnotitie Kaders P&C documenten”, opgesteld door de vier gemeenschappelijke regelingen GGD, ODZOB, Veiligheidsregio en Metropoolregio Eindhoven en vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 16 december 2016. Jaarlijks worden de financiële uitgangspunten voor de betreffende begroting in de vorm van de Kadernota voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Op 16 december 2020 heeft het Algemeen Bestuur de Kadernota Begroting 2022 vastgesteld.

Inwonerbijdrage Regionale opgaven

In de Kadernota Begroting 2022 wordt de inwonerbijdrage Regionale opgaven geïndexeerd wordt met 1,77% ten opzichte van de bijdrage 2021. Hiermee is de inwonerbijdrage Regionale opgaven voor het jaar 2022 bepaald op € 3.067.126.

Inwonerbijdrage Brainport Development NV

De basisfinanciering van Brainport Development NV vindt plaats via de Metropoolregio Eindhoven, de hoogte er van is vastgelegd in een meerjarenfinancieringsovereenkomst 2021-2024. De jaarlijkse inwonerbijdrage Brainport Development wordt gedurende de looptijd van deze overeenkomst geïndexeerd met hetzelfde percentage als waar de inwonerbijdrage Regionale opgaven van de Metropoolregio Eindhoven mee wordt geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 2022 houdt dit dat de bijdrage 2021 wordt geïndexeerd met 1,77% en daarmee wordt bepaald op € 2.001.964.

Inwonerbijdrage Stimuleringsfonds

De bijdrage per inwoner is conform de uitgangspunten niet geïndexeerd en wordt gehandhaafd op € 3.554 per inwoner, de mutatie in het aantal inwoners van de regio ten opzichte van 2021 is wel verrekend.
Het aantal inwoners stijgt ten opzichte van 2021 met 3.755 naar 784.369, hiermee wordt de inwonerbijdrage 2022 bepaald op € 2.787.647.

Inwonerbijdrage RHCe

De inwonerbijdrage RHCe wordt met 1,77% geïndexeerd ten opzichte van 2021 en bedraagt € 3.129.482. De inwonerbijdrage wordt verdeeld tussen de gemeenten op basis van in gebruik zijnde strekkende meters (fysiek archief), terabytes (digitaal archief) en aantallen inwoners. De in gebruik zijnde meters worden, even als het aantal inwoners, op peildatum 1 januari geactualiseerd. Dit leidt tot kleine onderlinge verschuivingen tussen de gemeenten zoals gepresenteerd in de Kadernota, echter de totale bijdrage wijzigt niet.

Dit leidt tot de volgende gemeentelijke inwonerbijdrage 2022:

	Begroting 2022		Begroting 2021	
	totaal	inwoner	totaal	inwoner
Metropoolregio Eindhoven				
- bijdrage Regionale opgaven	3.067.126	3,910	3.013.782	3,861
- bijdrage Brainport Development	2.001.964	2,552	1.967.145	2,520
- bijdrage Stimuleringsfonds	2.787.647	3,554	2.774.302	3,554
	7.856.737	10,017	**7.755.230**	9,935
Regionaal Historisch Centrum	**3.129.482**	4,153	**3.075.053**	4,101
TOTAAL	**10.986.219**	**14,169**	**10.830.283**	**14,035**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Formatie

	Begroting 2022		Begroting 2021	
Formatie	**Aantal fte's**	**Loonkosten (x € 1.000)**	**Aantal fte's**	**Loonkosten (x € 1.000)**
Eigen personeel				
Metropoolregio Eindhoven	20,3	2.289	20,3	2.250
RHCe	25,5	1.819	19,1	1.396
	45,8	**4.109**	**39,4**	**3.645**
Personeel van derden				
Metropoolregio Eindhoven - tijdelijk additioneel	0,0	0	2,4	168
RHCe	0,0	0	6,4	406
	0,0	**0**	**8,8**	**574**
Totaal	**45,8**	**4.109**	**48,2**	**4.220**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

PARAGRAFEN

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Inleiding
In dit hoofdstuk worden een aantal aspecten van de financiële huishouding belicht. Het betreft:

- weerstandsvermogen en risicomanagement
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid
- onderhoud kapitaalgoederen

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

Nota risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven
In de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgesteld wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's bij deze begroting opnieuw in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Geconcludeerd kan worden dat de benodigde weerstandscapaciteit voor beide diensten aanwezig is om de risico's af te dekken.

Vermogenspositie

De totale organisatie Metropoolregio Eindhoven (Metropoolregio Eindhoven, Regionaal Historisch Centrum en Gulbergen) realiseert volgens de primaire Begroting 2022 een omzet van € 14,6 miljoen. Deze baten zijn volgens de Notitie Algemene Reserve bepalend voor de berekening van de hoogte van de Algemene Reserve.

Metropoolregio Eindhoven

De baten welke in de primaire Begroting 2022 zijn toe te wijzen aan de Metropoolregio Eindhoven bedragen € 11,4 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 600.000 en € 1.200.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2020 bedraagt € 880.620.

Regionaal Historisch Centrum (RHCe)

De baten welke in de primaire Begroting 2021 zijn toe te wijzen aan het RHCe bedragen € 3,2 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 150.000 en € 300.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2020 bedraagt € 299.949.

Landgoed Gulbergen

Het weerstandsvermogen van de Landgoed Gulbergen wordt begrensd door de in de bestemmingsreserve Gulbergen aanwezige middelen. Door de afkoop van de erfpachtovereenkomst met Attero eind 2020 is beheer en exploitatie van het Landgoed Gulbergen geheel voor rekening en risico van de Metropoolregio Eindhoven.
Tot op heden is er met de Provincie Noord Brabant geen overeenstemming over de inhoud van het nazorgplan en de financiële vertaling hiervan naar het doelvermogen. Dit houdt in dat de kosten van pre-nazorg eveneens voor rekening blijven komen van de Metropoolregio Eindhoven. Het uitblijven van bestuurlijke overeenstemming kan op termijn leiden tot uitputting van middelen in relatie tot de ontwikkeling van het landgoed.

Coronavirus COVID-19

De wereld heeft op het moment van het opmaken van deze begroting 2022 nog steeds te maken met de gevolgen van COVID-19. Nog steeds hebben we te maken met een breed scala van maatregelen getroffen door de Rijksoverheid waar de Metropoolregio Eindhoven gehoor aan moet geven. Hoe lang deze periode van onzekerheid nog duurt en wat het uiteindelijke effect zal zijn op de organisatie Metropoolregio Eindhoven kan op dit moment niet worden ingeschat. Het pand aan de Raiffeisenstraat is inmiddels COVID-proof gemaakt waarmee zowel medewerkers als publiek een veilige omgeving geboden kan worden. Voor het jaar 2022 gaan we er vooralsnog van uit dat door alle getroffen maatregelen we het virus grotendeels onder controle hebben en weer langzaam terug kunnen komen in de situatie van voor de Coronacrisis. Wat financiën betreft wordt de Metropoolregio Eindhoven niet getroffen door het virus aangezien de organisatie middelen ontvangt van de deelnemende gemeenten in de vorm van een inwonerbijdrage. Hierdoor kan de Metropoolregio Eindhoven gedurende deze crisis normaal aan de financiële verplichtingen blijven voldoen.

Fiscale positie Gulbergen

Naar aanleiding van een in 2017 uitgevoerde fiscale nulmeting is het afstemmingsoverleg met de Belastingdienst inzake de BTW-positie Landgoed Gulbergen nog niet afgerond. Gevolg hiervan is dat de in 2018 door de Belastingdienst oplegde naheffing over het jaar 2013 nog niet is afgewikkeld. Metropoolregio Eindhoven en de Belastingdienst blijven in overleg, waarbij nu tevens de toekomstige BTW-positie zal worden betrokken als gevolg van de afkoop erfpachtconstructie Attero eind 2020.

Claim Attero minderlevering brandbaar restafval 2015-januari 2017

Er is een eindvonnis in het geschil tussen Attero en de Brabantse gewesten over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval over de jaren 2015-januari 2017. Het NAI heeft geoordeeld dat, in tegenstelling tot de jaren 2011-2014, de Brabantse gewesten en gemeenten verplicht zijn een naheffing te betalen voor de minderlevering. De Metropoolregio Eindhoven heeft als contractpartner namens de 21 gemeenten uitvoering gegeven aan het financiële deel van het vonnis wat betrekking heeft op deze regio. Inmiddels is vanuit de Vereniging van Contractanten een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen, de zitting in deze zaak vindt plaats in april 2021. Indien de uitspraak negatief uitvalt voor de Brabantse gewesten en gemeenten, kan dit financiële gevolgen hebben voor de in de Metropoolregio Eindhoven deelnemende gemeenten omdat de door Metropoolregio Eindhoven vooruitbetaalde naheffing doorberekend zal worden naar deze gemeenten. Een verdeelsleutel hiervoor zal pas na een eventuele negatieve uitspraak worden bepaald.

Financiële kengetallen

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de begroting een aantal verplichte financiële kengetallen te bevatten. De kengetallen zijn afgeleiden van bestaande informatie en genereren geen ‘nieuwe’ informatie. De kengetallen moeten het bestuur wel gemakkelijker maken om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. Door het BBV is geen norm vastgesteld waarmee de uitkomsten van de onderstaande kengetallen vergeleken moeten worden.

De voorgeschreven kengetallen zijn:

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de Metropoolregio Eindhoven ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast.

De solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de Metropoolregio Eindhoven in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Tevens zijn in het BBV kengetallen voorgeschreven voor de grondexploitatie en de belastingcapaciteiten. Deze kengetallen zijn met name van belang voor gemeenten. Beide kengetallen zijn niet van toepassing voor de Metropoolregio Eindhoven en zijn derhalve niet uitgewerkt.

De kengetallen laten het volgende verloop zien:

Financiële kengetallen						
Kengetallen:	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	-9%	14%	19%	23%	27%	31%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-6%	20%	25%	28%	33%	37%
Solvabiliteitsratio	55%	52%	52%	52%	52%	51%
Structurele exploitatieruimte	0%	-5%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Belastingcapaciteit	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting:
De netto schuldquote van de Metropoolregio Eindhoven is vanaf de begroting 2021 licht positief. Dit wil zeggen dat de schulden de vorderingen per saldo overtreffen. Dit is het gevolg van de financiële transactie vanwege de beëindiging van de erfpacht van Landgoed Gulbergen. Hierdoor is een bedrag van ruim € 17,1 aan Attero betaald. Het verloop van de netto schuldquote wordt tussentijds gemonitord en waar nodig zullen bijsturingsmaatregelen worden getroffen.

De solvabiliteitsratio laat in meerjarig opzicht een stabiel verloop zien en ligt net boven de 50%. Hieruit valt af te leiden dat de Metropoolregio Eindhoven in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte is volgens de bovenstaande becijferingen niet aanwezig. Dit wil zeggen dat de Metropoolregio Eindhoven niet in staat is om structurele tegenvallers op te vangen.

Op basis van de bovenstaande financiële kengetallen kan worden geconcludeerd dat de financieringsstructuur van de Metropoolregio Eindhoven gezond is, maar dat de exploitatie geen ruimte biedt om structurele tegenvallers op te vangen.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

FINANCIERING

Inleiding

In de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden), Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en de Wet Schatkistbankieren zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden.
De treasuryfunctie wordt daarbij door de wet als volgt gedefinieerd: ”het sturen en beheersen van-, het verantwoorden over-, het toezicht houden op: de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico’s”. In de wet worden voorschriften, richtlijnen en normeringen genoemd. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.
Zowel bij de begroting als bij de jaarrekening dient de Metropoolregio Eindhoven een paragraaf Financiering op te nemen. In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze in 2022 verwacht wordt uitvoering te geven aan de treasuryfunctie.

Kasgeldlimiet

Volgens de Wet Fido is de Metropoolregio Eindhoven verplicht te rapporteren over de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet geldend voor gemeenschappelijke regelingen, uitgedrukt in een percentage (8,2%) van het totaal van de uitgaven, bepaalt het bedrag wat Metropoolregio Eindhoven maximaal kort mag lenen. Op basis van de primaire Begroting 2022 zou de kasgeldlimiet € 1,2 miljoen bedragen. Afkoop van de erfpachtconstructie met Attero inzake Landgoed Gulbergen in combinatie met het door de Metropoolregio Eindhoven uitvoering geven aan het financiële deel van het vonnis minderlevering restafval periode 2011-2014 heeft geleid door een aanzienlijke daling van de liquide middelen. Zolang de vooruitbetaalde bedragen in het kader van het Attero vonnis niet terug zijn bij de Metropoolregio Eindhoven, bestaat de kans dat Metropoolregio Eindhoven kort geld moet aantrekken om aan alle financiële verplichtingen te kunnen blijven voldoen.

Renterisico

Ook geeft de Wet Fido aan dat er inzicht moet worden gegeven in het renterisico voor de komende 4 jaren. Het renterisico ontstaat bij het aflopen van leningen. Eventueel nieuw af te sluiten leningen kunnen gepaard gaan met hogere rentekosten.
De Metropoolregio Eindhoven heeft een annuïteitenlening lopen bij de BNG voor de financiering nieuwbouw Regionaal Historisch Centrum. De looptijd van de lening is afgestemd op de looptijd van het activum. De lening bedroeg oorspronkelijk € 7.079.000 en heeft een looptijd van 40 jaar. Het huidige rentepercentage bedraagt 2,35%. De hoogte van de lening ultimo 2022 bedraagt ruim € 4,5 miljoen.
De renterisiconorm bedraagt 20% van het totaal van de uitgaven. Voor de Metropoolregio Eindhoven is dit ruim € 2,9 miljoen op basis van de primaire Begroting 2022.
Het renterisico op de vaste schuld is de komende 4 jaar nihil.

Treasurybeheer

De administratieve organisatie en de uitvoering vinden plaats binnen de kaders van de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden), Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en de wet Schatkistbankieren.
Het beleid is gericht op een verantwoord beheer van de middelen, waarbij risico’s zoveel mogelijk worden uitgesloten en de kosten zo laag mogelijk worden gehouden.
De invoering van schatkistbankieren bepaalt de uitvoering van de treasury activiteiten. Tijdelijk overtollige liquide middelen worden verplicht aangehouden bij het Ministerie van Financiën. Over deze middelen wordt geen rente vergoed.
Binnen de wet schatkistbankieren kunnen onder bepaalde voorwaarden middelen worden uitgeleend aan andere decentrale overheden (het zogenaamde onderling lenen). Van deze mogelijkheid maakt de Metropoolregio Eindhoven geen gebruik.

Landgoed Gulbergen

De middelen ten behoeve van Landgoed Gulbergen (beheer en kosten pre-nazorg) worden aangehouden in de Schatkist.
In het kader van de overdracht van de nazorg van de voormalige stortplaats en het hierbij behorende doelvermogen, is aan de provincie Noord Brabant bij vooruitbetaling reeds een bedrag van nominaal € 25,7 miljoen voldaan. Ter gedeeltelijke betaling van de afkoopsom erfpachtovereenkomst Attero is hiervan in 2020 een bedrag van € 10 miljoen teruggeroepen. De huidige waarde van deze portefeuille bij de provincie bedraagt ultimo 2020 € 23 miljoen.

BEDRIJFSVOERING

Algemeen

Goed bestuur

De Metropoolregio Eindhoven voert periodiek een governance toets uit op basis van de *Code goed openbaar bestuur*. Deze code is ontwikkeld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en geeft richtlijnen voor besturen van alle organisaties in het hart van de overheid. Het gaat om codes voor de volgende aspecten: Openheid en integriteit, participatie, behoorlijke contacten met burgers, doelgerichtheid en doelmatigheid, legitimiteit, lerend en zelfreinigend vermogen en verantwoording. Deze toets heeft tot op heden geen aanleiding gegeven tot aanpassingen.

Metropoolregio Eindhoven

De concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven is een organisatie met een grote flexibiliteit met betrekking tot de bedrijfsvoering. Er wordt planmatig continu gewerkt aan de verdere optimalisering met als doel overeenstemming tussen taak en schaal. Dit geldt zowel voor de werkorganisatie Metropoolregio Eindhoven als het RHCe. Het verder optimaliseren en doorontwikkelen van de processen en werkzaamheden op het gebied van personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering en huisvesting staan centraal binnen de bedrijfsvoeringsorganisatie en worden waar mogelijk geïntegreerd binnen het door het concern gebruikte systeem Afas.

Samenwerking met andere gemeenschappelijke regelingen

Tussen de Metropoolregio Eindhoven en de drie gemeenschappelijke regelingen GGD, ODZOB en Veiligheidsregio vindt, in navolging van de synchronisatie van de P&C-cyclus en het harmoniseren van de financiële beleidsregels en verordeningen, periodiek afstemming plaats. Daar waar in de bedrijfsvoering meerwaarde wordt gezien, zowel wat efficiency betreft als kwaliteitsverbetering, zal samenwerking worden gezocht en/of versterkt.

Landgoed Gulbergen

Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven heeft het beheer en de beschikkingsmacht over de gelden in het kader van de verkoop van de aandelen van NV Razob overgedragen aan het Dagelijks Bestuur. Daartoe is de “Adviescommissie Gulbergen” ingesteld. Deze commissie adviseert het Dagelijks Bestuur over de besteding en het beheer van deze gelden. Voor de ambtelijke ondersteuning van de Adviescommissie is een procesmanager Landgoed Gulbergen aangewezen.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

VERBONDEN PARTIJEN

Brainport Development NV

Brainport Development NV is een vennootschap met Triple Helix-aandeelhouders, waarbij het overheidsaandeel 50 procent is.
Brainport Development is gericht op het structureel verankeren van de Brainport Next Generation-strategie.
Gelet op de regionale opgave van Brainport Development wordt de financiering verkregen via een inwonerbijdrage en treedt de Metropoolregio Eindhoven op als enige subsidiënt en vervult zij de rol als regionale betaalautoriteit
De vier gemeenten (Eindhoven, Helmond, Best en Veldhoven) die ook in het aandelenkapitaal van Brainport Development NV deelnemen, worden op grond van de gemeenschappelijke regeling een extra bijdrage gevraagd op basis van hun specifiek belang.

Er zijn voor de Metropoolregio Eindhoven een aantal instrumenten voor de beïnvloeding van en de sturing op Brainport Development:

- Aan de voorkant, als het gaat om het programma en de aard van de activiteiten. Dit gebeurt in het thema Economie door de afgesproken consultatie over het jaarplan. Daarnaast is de Metropoolregio Eindhoven vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Brainport en heeft een formele rol als aandeelhouder.
- Bij de financiering, waarbij het gaat om de omvang van de uit te voeren activiteiten in relatie tot het budget. De hoogte van de financiering ligt vast in het meerjarenfinancieringsplan 2021-2024.

Breedband Regio Eindhoven B.V.

Op initiatief van het Regionaal Breedband Consortium Zuidoost-Brabant (RBC), bestaande uit circa 20 maatschappelijke organisaties en enkele bedrijven, is een breedbandring (glasvezelinfrastructuur) in Eindhoven, met uitlopers naar Geldrop-Mierlo, Veldhoven en Helmond gerealiseerd, waarop ook eigen vestigingen zijn aangesloten. Hiertoe zijn opgericht de Stichting Glasrijk en de exploitatiemaatschappij Breedband Regio Eindhoven BV.
De Metropoolregio Eindhoven, een van de “Founding Fathers”, heeft een zetel in het Algemeen Bestuur van de Stichting Glasrijk en is aandeelhouder in de Breedband Regio Eindhoven BV tot maximaal 136.000 gewone aandelen van nominaal € 1,–.

GRONDBELEID

Landgoed Gulbergen

Om het Landgoed Gulbergen te kunnen realiseren, waren de betreffende gronden in (blote) eigendom van de Metropoolregio Eindhoven. Contractueel werden deze vervolgens in erfpacht gegeven aan Attero. Per 21 december 2020 is deze erfpachtovereenkomst met Attero beëindigd. Hiermee is het volledige eigendom van het gebied Landgoed Gulbergen weer in handen van de Metropoolregio Eindhoven gekomen, inclusief het beheer van het gebied. De Metropoolregio Eindhoven zet in op een overdracht van het landgoed aan de markt waardoor ontwikkeling mogelijk zal worden.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Gebouw Raiffeisenstraat 18 Eindhoven

Het (groot) onderhoud aan het RHCe pand, locatie Raiffeisenstraat 18 te Eindhoven, wordt uitgevoerd op basis van het Meerjaren Onderhouds Planning (MJOP) periode 2019-2028. Op grond van dit plan wordt jaarlijks een bedrag van € 52.100 gestort in de voorziening groot onderhoud. De kosten voor groot onderhoud worden gedekt uit deze voorziening. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

OVERZICHT GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

		METROPOOLREGIO EINDHOVEN			RHCe	TOTAAL
GEMEENTE	AANTAL INWONERS per 1-1-2021*	Regionale opgaven	Brainport Development	Stimulerings-fonds	RHCe	GEM. BIJDRAGE 2022
				€ 3,554		
Asten	16.804	65.709	42.889	59.721	67.644	**235.964**
Bergeyk	18.755	73.338	47.869	66.655	80.423	**268.285**
Best	30.211	118.134	77.108	107.370	114.229	**416.841**
Bladel	20.529	80.275	52.397	72.960	85.881	**291.512**
Cranendonk	21.004	82.132	53.609	74.648	87.786	**298.176**
Deurne	32.432	126.819	82.777	115.263	140.381	**465.240**
Eersel	19.530	76.368	49.847	69.410	82.332	**277.957**
Eindhoven	235.707	921.687	601.601	837.703	976.278	**3.337.269**
Geldrop-Mierlo	40.059	156.643	102.244	142.370	167.353	**568.609**
Gemert-Bakel	30.766	120.305	78.525	109.342	0	**308.172**
Heeze-Leende	16.238	63.496	41.445	57.710	67.306	**229.956**
Helmond	92.624	362.189	236.406	329.186	399.782	**1.327.563**
Laarbeek	22.800	89.155	58.193	81.031	108.065	**336.444**
Nuenen c.a.	23.701	92.678	60.493	84.233	97.476	**334.880**
Oirschot	18.839	73.666	48.083	66.954	89.579	**278.283**
Reusel-De Mierden	13.127	51.331	33.504	46.653	54.315	**185.804**
Someren	19.418	75.930	49.561	69.012	79.493	**273.996**
Son en Breugel	17.553	68.638	44.801	62.383	68.478	**244.300**
Valkenswaard	31.228	122.111	79.704	110.984	123.630	**436.429**
Veldhoven	45.500	177.919	116.131	161.707	166.286	**622.043**
Waalre	17.544	68.602	44.778	62.351	72.765	**248.497**
Totaal	**784.369**	**3.067.126**	**2.001.964**	**2.787.647**	**3.129.482**	**10.986.219**

* De definitieve verdeling van de gemeentelijke bijdrage 2022 voor Regionale opgaven, Stimuleringsfonds en RHCe is vastgesteld op basis van het aantal inwoners per 1-1-2021 zoals gepubliceerd door het CBS. Tevens is ten behoeve van de verdeling inwonerbijdrage RHCe het aantal door de gemeenten in gebruik zijnde strekkende meters en terabytes per dezelfde datum geactualiseerd. De gepresenteerde bedragen zijn exclusief compensatie pensioenkostenontwikkeling.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

RHCe: kostenoverzicht per gemeente

Kostenoverzicht per gemeente	Asten	Bergeijk	Best	Bladel	Cranendonck	Deurne	Eersel	Eindhoven	Geldrop-Mierlo	Heeze-Leende
A Benutte m^1 archiefruimte gemeentelijke archiefbescheiden	161	251	155	245	230	369	240	1.729	319	176
B Benutte m^1 arch.ruimte niet-'overgebracht' doch 'ingenomen' gemeentelijke archiefbescheiden									81	
C Benutte m^1 archiefruimte regionale collectie, onderdeel particuliere archiefbescheiden	3	12	20	8	14	105	11	1.017	90	14
D Subtotaal A + B + C: Daadwerkelijk door gemeente benutte m^1	164	263	175	253	244	474	251	2.746	490	190
E Benutte m^1 arch.ruimte reg. coll., onderdelen bibliotheek, (bewegend) beeld, geluid, voorwerpen	63	70	113	77	79	121	73	881	150	61
F Aantal m^1 t.b.v. quarantaine; verhuurde m^1; vrije ruimte	102	114	183	125	128	197	119	1.431	243	99
G Subtotaal E + F: naar rato van inwoneraantal aan gemeente toegerekende m^1	165	184	296	201	206	318	192	2.312	393	159
H Saldo D + G: omvang totaal m^1 / gemeente	329	447	471	454	450	792	443	5.058	883	349
Kosten van aan gemeente toegerekende m^1	€ 20.255	€ 27.532	€ 29.033	€ 27.987	€ 27.720	€ 48.792	€ 27.261	€ 311.558	€ 54.386	€ 21.514
Duurzame Digitale Opslagvoorziening, kosten consultancy (naar verhouding inwoneraantal)	€ 2.453	€ 2.738	€ 4.410	€ 2.997	€ 3.066	€ 4.734	€ 2.851	€ 34.405	€ 5.847	€ 2.370
Duurzame Digitale Opslagvoorziening, opslagkosten (op basis van geraamd verbuik)	€ 551	€ 615	€ 987	€ 672	€ 1.521	€ 1.190	€ 635	€ 7.726	€ 1.309	€ 531
Verdeling inwonersaantallen in % (totaal: 753.603)	2,23%	2,49%	4,01%	2,72%	2,79%	4,30%	2,59%	31,28%	5,32%	2,15%
Verdeling kosten RHCe excl. archiefbewaarplaats/depot naar verhouding inwoneraantal	€ 44.385	€ 49.539	€ 79.798	€ 54.225	€ 55.479	€ 85.665	€ 51.586	€ 622.588	€ 105.810	€ 42.890
Dekkingsbijdrage kosten 2022 RHCe per gemeente	€ 67.644	€ 80.423	€ 114.229	€ 85.881	€ 87.786	€ 140.381	€ 82.332	€ 976.278	€ 167.353	€ 67.306

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Kostenoverzicht per gemeente	Helmond	Laarbeek	Nuenen	Oirschot	Reusel-De Mierden	Someren	Son en Breugel	Valkenswaard	Veldhoven	Waalre	Totaal
A Benutte m[1] archiefruimte gemeentelijke archiefbescheiden	655	313	181	359	137	201	103	217	149	167	6.357
B Benutte m[1] arch.ruimte niet-'overgebracht' doch 'ingenomen' gemeentelijke archiefbescheiden			60				33				174
C Benutte m[1] archiefruimte regionale collectie, onderdeel particuliere archiefbescheiden	656	174	24	48	15	10	0	54	21	39	2.335
D Subtotaal A + B + C: Daadwerkelijk door gemeente benutte m[1]	1.311	487	265	407	152	211	136	271	170	206	8.866
E Benutte m[1] arch.ruimte reg. coll., onderdelen bibliotheek, (bewegend) beeld, geluid, voorwerpen	346	85	89	70	49	73	66	117	170	66	2.818
F Aantal m[1] t.b.v. quarantaine; verhuurde m[1]; vrije ruimte	562	138	144	114	80	118	107	190	276	107	4.575
G Subtotaal E + F: naar rato van inwoneraantal aan gemeente toegerekende m[1]	909	224	233	185	129	190	172	306	446	172	7.393
H Saldo D + G: omvang totaal m[1] / gemeente	2.220	711	498	592	281	401	308	577	616	378	16.259
Kosten van aan gemeente toegerekende m[1]	€ 136.716	€ 43.773	€ 30.643	€ 36.452	€ 17.294	€ 24.729	€ 18.983	€ 35.561	€ 37.964	€ 23.289	€ 1.001.442
Duurzame Digitale Opslagvoorziening, kosten consultancy (naar verhouding inwoneraantal)	€ 13.520	€ 3.328	€ 3.460	€ 2.750	€ 1.916	€ 2.834	€ 2.562	€ 4.558	€ 6.641	€ 2.561	€ 110.000
Duurzame Digitale Opslagvoorziening, opslagkosten (op basis van geraamd verbuik)	€ 4.893	€ 741	€ 770	€ 617	€ 432	€ 639	€ 569	€ 1.026	€ 1.498	€ 575	€ 27.500
Verdeling inwonersaantallen in % (totaal: 753.603)	12,29%	3,03%	3,15%	2,50%	1,74%	2,58%	2,33%	4,14%	6,04%	2,33%	100,00%
Verdeling kosten RHCe excl. archiefbewaarplaats/depot naar verhouding inwoneraantal	€ 244.654	€ 60.223	€ 62.603	€ 49.761	€ 34.673	€ 51.290	€ 46.364	€ 82.485	€ 120.182	€ 46.340	€ 1.990.540
Dekkingsbijdrage kosten 2022 RHCe per gemeente	€ 399.782	€ 108.065	€ 97.476	€ 89.579	€ 54.315	€ 79.493	€ 68.478	€ 123.630	€ 166.286	€ 72.765	€ 3.129.482

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

MEERJARENRAMING 2022-2025

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Meerjarenraming programma's Metropoolregio Eindhoven 2022-2025

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022					Begroting 2023					Begroting 2024			Begroting 2025		
	Personele kosten	Programma kosten	Totaal lasten	Baten	Saldo	Personele kosten	Programma kosten	Totaal lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven																
- *Economie*	237	51	288	0	-288	237	51	288	0	-288	288	0	-288	288	0	-288
- *Stimuleringsfonds*	176	2.788	2.964	3.028	64	176	2.788	2.964	3.028	64	2.964	3.028	64	2.964	3.028	64
- *Bijdrage Brainport Development*	0	4.705	4.705	4.705	0	0	4.705	4.705	4.705	0	4.705	4.705	0	4.705	4.705	0
- *Transitie Landelijk gebied*	356	51	407	0	-407	356	51	407	0	-407	407	0	-407	407	0	-407
- *Energietransitie*	285	51	336	0	-336	285	51	336	0	-336	336	0	-336	336	0	-336
- *Mobiliteit, incl. GGA*	273	82	355	51	-304	273	82	355	51	-304	355	51	-304	355	51	-304
- *Samenwerking en strategie*	294	244	538	3.067	2.529	294	244	538	3.067	2.529	538	3.067	2.529	538	3.067	2.529
- *Landgoed Gulbergen*	122	500	622	70	-552	122	500	622	70	-552	622	70	-552	622	70	-552
RHCe	1.431	819	2.249	3.200	951	1.431	819	2.249	3.200	951	2.249	3.200	951	2.249	3.200	951
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Overhead																
- *Metropoolregio Eindhoven*	546	555	1.101	0	-1.101	546	555	1.101	0	-1.101	1.101	0	-1.101	1.101	0	-1.101
- *RHCe*	389	655	1.043	12	-1.031	389	655	1.043	12	-1.031	1.043	12	-1.031	1.043	12	-1.031
Heffing VPB	0	5	5	0	-5	0	5	5	0	-5	5	0	-5	5	0	-5
Bedrag onvoorzien	0	20	20	0	-20	0	20	20	0	-20	20	0	-20	20	0	-20
Geraamd saldo van baten en lasten	**4.109**	**10.525**	**14.634**	**14.134**	**-500**	**4.109**	**10.525**	**14.634**	**14.134**	**-500**	**14.634**	**14.134**	**-500**	**14.634**	**14.134**	**-500**
Mutaties reserves																
Bestemmingsreserve Gulbergen	0	0	0	500	500	0	0	0	500	500	0	500	500	0	500	500
Geraamd resultaat	**4.109**	**10.525**	**14.634**	**14.634**	**0**	**4.109**	**10.525**	**14.634**	**14.634**	**0**	**14.634**	**14.634**	**0**	**14.634**	**14.634**	**0**
Bijdrage per inwoner Metropoolregio Eindhoven																
- Regionale opgaven					3,910					3,910			3,910			3,910
- Brainport Development					2,552					2,552			2,552			2,552
- Stimuleringsfonds					3,554					3,554			3,554			3,554
- RHCe					4,153					4,153			4,153			4,153
					14,169					**14,169**			**14,169**			**14,169**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Meerjarenraming balans Metropoolregio Eindhoven 2022-2025

Activa	1-1-2022	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Materiële vaste activa	€ 22.405.604	€ 22.183.064	€ 21.944.808	€ 21.685.728	€ 21.420.623
Financiële vaste activa	€ 905.679	€ 855.679	€ 827.568	€ 827.568	€ 827.568
Vlottende activa	€ 3.345.248	€ 2.451.931	€ 1.699.441	€ 1.176.316	€ 895.588
Totaal activa	€ 26.656.531	€ 25.490.674	€ 24.471.817	€ 23.689.612	€ 23.143.779
Passiva	**1-1-2022**	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**
Eigen vermogen	€ 13.808.964	€ 13.308.964	€ 12.808.964	€ 12.308.964	€ 11.808.964
Voorzieningen	€ 6.583.366	€ 6.115.461	€ 5.799.208	€ 5.431.955	€ 5.076.702
Langlopende schulden	€ 4.673.193	€ 4.475.241	€ 4.272.637	€ 4.065.272	€ 3.835.033
Vlottende passiva	€ 1.591.008	€ 1.591.008	€ 1.591.008	€ 1.883.421	€ 2.423.080
Totaal passiva	€ 26.656.531	€ 25.490.674	€ 24.471.817	€ 23.689.612	€ 23.143.779

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Incidentele baten en lasten Metropoolregio Eindhoven 2022-2025

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Metropoolregio Eindhoven				
- Thema Samenwerking en strategie - Gulbergen	500.000	500.000	500.000	500.000
Dekking kosten Gulbergen uit bestemmingsreserve Gulbergen	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000
	0	**0**	**0**	**0**

Oorsprong begrote baten Metropoolregio Eindhoven

Programma	Thema	Baten Begroting 2022		
		Begroot	Bedrag	Oorsprong
Metropoolregio Eindhoven	Economie -Stimuleringsfonds	3.028.337	2.787.647	Inwonerbijdrage Stimuleringsfonds
			240.690	Voorziening Stimuleringsfonds (programmamanagement)
	Economie - Brainport Development	4.705.393	2.001.964	Inwonerbijdrage Brainport Development
			2.703.429	Bijdragen Brainport Development gemeenten Eindhoven, Helmond, Veldhoven en Best
		7.733.730	**7.733.730**	
	Mobiliteit	51.000	31.000	Bijdrage gemeenten GGA werkbudget
			20.000	Bijdrage Provincie Noord Brabant in loonkosten GGA coordinator
		51.000	**51.000**	
	Samenwerking en strategie	3.067.126	3.067.126	Inwonerbijdrage Regionale opgaven
		3.067.126	**3.067.126**	
	Landgoed Gulbergen	570.000	500.000	Bijdrage uit bestemmingsreserve Gulbergen
			70.000	Huur- en pachtopbrengsten
		570.000	**570.000**	
RHCe	RHCe	3.199.982	3.129.482	Inwonerbijdrage RHCe
			70.000	Verhuur archiefruimte diverse partijen
			500	Opbrengsten studiezaal (foto's, kopieen)
		3.199.982	**3.199.982**	
Overhead	RHCe	**11.844**	**11.844**	Verhuur werkplek externe partij
Totaal		**14.633.683**	**14.633.683**	

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Staat van materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen/ desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	€ 16.481.431	€ -	€ -	€ 16.481.431
Bedrijfsgebouwen	€ 5.244.321	€ -	€ 211.472	€ 5.030.238
Woonruimten	€ 409.500	€ -	€ 10.500	€ 399.000
Machines, apparaten en installaties	€ 95.971	€ 50.000	€ 29.209	€ 116.762
Overige materiële vaste activa	€ 174.381	€ -	€ 18.748	€ 155.633
Totaal generaal	**€ 22.405.604**	**€ 50.000**	**€ 269.929**	**€ 22.183.064**

Staat van reserves

Reserves	Boekwaarde 1-1-2022	Resultaatbestemming lopend boekjaar		Resultaatbestemming vorig boekjaar		Boekwaarde 31-12-2022
		Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
Algemene reserve						
Algemene reserve MRE	880.620	0	0	0	0	880.620
Algemene reserve RHCe	299.949	0	0	0	0	299.949
Totaal algemene reserves	**1.180.569**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.180.569**
Bestemmingsreserves						
Personele kosten MRE	209.412	0	0	0	0	209.412
Personele kosten RHCe	161.852	0	0	0	0	161.852
Deelneming Brainport development	698.367	0	0	0	0	698.367
Bedrijfsvoering	97.043	0	0	0	0	97.043
Digitalisering archieven RHCe	186.492	0	0	0	0	186.492
Landgoed Gulbergen	11.275.229	0	500.000	0	0	10.775.229
Totaal bestemmingsreserves	**12.628.395**	**0**	**500.000**	**0**	**0**	**12.128.395**
TOTAAL VAN DE RESERVES	**13.808.964**	**0**	**500.000**	**0**	**0**	**13.308.964**

Staat van voorzieningen

Voorzieningen	Boekwaarde 1-1-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
Ter egalisering van kosten:					
Voorziening reorganisatie SRE	128.652	0	0	128.652	0
Voorziening groot onderhoud gebouwen	260.984	52.100	0	79.000	234.084
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:					
Stimuleringsfonds	5.761.880	2.787.647	0	3.000.000	5.549.527
Voorziening SIR/SAR	431.850	0	0	100.000	331.850
TOTAAL VAN DE VOORZIENINGEN	**6.583.366**	**2.839.747**	**0**	**3.307.652**	**6.115.461**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Metropoolregio Eindhoven
040 259 45 94
info@metropoolregioeindhoven.nl
www.metropoolregioeindhoven.nl

Bezoekadres
Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
Postadres
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

Aan de raden van de Metropoolregio Eindhoven

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk	Datum
		100477-1908\DRO\HLE	10 maart 2021

onderwerp
Aanbieding concept-Begroting 2022
Metropoolregio Eindhoven

e-mailadres
d.rozema@metropoolregioeindhoven.nl

Geachte gemeenteraad,

Inmiddels zitten we alweer in het 3e jaar van ons regionaal samenwerkingsakkoord. We zijn met elkaar op de goede weg, de successen van de afgelopen jaren zoals een regionaal streefbeeld landelijk gebied, de gezamenlijke inzet op de Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant, de instemming op het meerjarenplan en financiering Brainport Development en het proces rondom de RES laten dat zien. Ook zijn forse stappen gezet met betrekking tot het dossier Gulbergen en heeft het Algemeen Bestuur, na consultatie van uw gemeenteraden, ingestemd met de koers van het RHCe. De coronacrisis heeft daarnaast laten zien dat het aanpassingsvermogen van onze samenwerking groot is en dat heeft onder meer geresulteerd in de gezamenlijke herstelaanpak. In het Algemeen Bestuur van 25 februari jl. is het Werkprogramma 2021 unaniem vastgesteld. Door de afstemming en inhoudelijke inbreng van de 21 gemeenten aan de voorkant in het proces te organiseren is een breed draagvlak ontstaan voor de samenwerkingsopdracht. De gezamenlijke inzet wordt hierdoor kwalitatief vergroot en voegen we met elkaar waarde toe.

Dit beleid en deze aanpak zetten we voort in de nu voorliggende concept-Begroting 2022 van onze Metropoolregio Eindhoven. Het is de vierde en laatste begroting op basis van ons kader, het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en is opgesteld conform de uitgangspunten in de door het Algemeen Bestuur op 16 december vastgestelde Kadernota Begroting 2022. De begroting is in overeenstemming met het werkprogramma van de Metropoolregio Eindhoven en met de bestuurlijke opdracht van het RHCe. De efficiency op de bedrijfsvoering is reeds in de eerdere begrotingen verwerkt. In de begroting 2021 hebben we als laatste stap een kostenreductie van € 100.000,-- gerealiseerd als resultaat van de herinrichting ICT.

Vanaf de 2e helft van 2021 zullen we, samen met u als gemeenten, deze primaire begroting verder uitwerken in het concept-Werkprogramma 2022. Indien uit dit proces blijkt dat dit financieel effect heeft op deze begroting, zal een begrotingswijziging worden opgesteld. Zoals u van ons gewend bent zal ook dit werkprogramma voor een zienswijze aan u als gemeenteraden worden aangeboden.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Zienswijzen gemeenteraden
Wij verzoeken u als gemeenteraad om vóór 20 mei 2021 uw zienswijzen kenbaar te maken ten aanzien van de concept-Begroting 2022 Metropoolregio Eindhoven. Uw reactie wordt betrokken bij de behandeling van de begroting in de Commissie van advies Financiën van 9 juni 2021. Deze wordt samen met die van de vorengenoemde commissie in het kader van de vaststelling van de Begroting 2022 behandeld in het Algemeen Bestuur van 30 juni 2021.

Informatiebijeenkomsten
Ter voorbereiding op het geven van de zienswijze op deze concept-Begroting 2022, bieden de vier gemeenschappelijke regelingen, GGD Brabant Zuidoost, Omgevingsdienst Zuidoost Brabant, Veiligheidsregio Brabant Zuidoost en Metropoolregio Eindhoven u als gemeenteraad de mogelijkheid informatie in te winnen over de betreffende begrotingen. Hiertoe zijn een tweetal digitale bijeenkomsten gepland op 12 april 2021 en 21 april 2021. Informatie over hoe deze bijeenkomst bij te wonen volgt zo spoedig mogelijk.

Hoogachtend,

het Dagelijks Bestuur
van de Metropoolregio Eindhoven,

de voorzitter a.i., de secretaris,

mw. P.J.M.G. Blanksma-Van den Heuvel. mevrouw drs. J. Wiggers.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Metropoolregio Eindhoven
t.a.v. Dagelijks Bestuur
Postbus 985
5600 AZ Eindhoven

uw brief:
uw kenmerk:
ons kenmerk: 21.12230
zaaknummer:
behandeld door: B. de Bruin
telefoonnummer: 0497-361636
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze ontwerpbegroting 2022
verzonden:

Geachte bestuur,

Op 10 maart 2021 zond u ons de ontwerpbegroting Metropoolregio Eindhoven 2022. Hierbij deed u het verzoek aan onze gemeenteraad om voor 20 mei 2021 een zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de inhoud van deze ontwerpbegroting.

Behandeling van de stukken door de gemeenteraad voor 20 mei 2021 was niet mogelijk. Via ambtelijke weg is daarom reeds een concept-reactie kenbaar gemaakt. Deze concept-reactie is eensluidend met hetgeen de gemeenteraad van Bladel op 8 juli 2021 heeft besloten, te weten:

Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2022 van de MRE.

De overweging van de raad om in ieder geval ten aanzien van het thema Economie tot het besluit te komen om geen zienswijze in te dienen is dat onze economische samenwerking erop is gericht een structurele bijdrage binnen Brainport te leveren, zowel financieel als inhoudelijk. Inhoudelijk wordt met de uitvoering van de opgaven een stevige verbinding gelegd tussen lokale en bovenlokale economische agenda's met de Brainport Nationale Agenda. Hierdoor ontstaan er nieuwe ontwikkelingskansen en bundelen we krachten en kennis. Met het Stimuleringsfonds hebben we belangrijk uitvoerend instrument om het innovatievermogen van onze brede MKB aan te jagen.

Tijdens de pandemie is ervaren dat gezamenlijk optrekken binnen MRE-verband een belangrijke meerwaarde heeft om de signalen vanuit onze Kempische ondernemers richting provincie en ministerie kracht bij te zetten. Mede door deze regionale samenwerking, is het landelijke steunpakket regelmatig bijgesteld. Ook is met de nodige daadkracht binnen een jaar de herstelaanpak vormgegeven en zijn inmiddels de eerste twee tranches beschikt.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

drs.A.J. de Bruin, team Algemeen Bestuurlijke Zaken.

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE MIDDELEN EN ALGEMENE ZAKEN
DATUM 21.06.2021

Gemeente Bladel

Programmabegroting 2022 Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Nummer R21.072

Advies van commissie Middelen en Algemene Zaken op 21.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als hamerstuk 8.7 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.072, Agendapunt 8.7.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1068
Extern Zaak ID	Z210000094
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	8.8
Omschrijving	R21.057 Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024 KBP

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.057b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel 21.057 van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021;

gelet op:

- het voorstel van burgemeester en wethouders om geen reactie kenbaar te maken met betrekking tot de begrotingswijziging 2021;
- het voorstel van burgemeester en wethouders om geen reactie in te dienen op de ontwerpbegroting 2022, inclusief meerjarenbeleid 2023-2025;
- de artikelen 18 en 29 van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark (d.d. 1 januari 2016) waarin geregeld is dat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten binnen zes weken na toezending van de ontwerpbegroting hun reacties kenbaar maken aan het Dagelijks Bestuur Kempisch Bedrijvenpark

overwegende dat de ontwerpbegroting 2021 Kempisch Bedrijvenpark sluitend is en de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark verwacht geen aanspraak te doen op de gemeentelijke bijdragen;;

besluit:

1. Geen reactie kenbaar te maken met betrekking tot de begrotingswijziging Kempisch Bedrijvenpark 2020 ad € 7.875.000;
2. Geen reactie kenbaar te maken over de ontwerpbegroting Kempisch Bedrijvenpark 2022, inclusief meerjarenbeleid 2023-2025;
3. De jaarrekening 2020 en memo grondexploitatie maart 2021 voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.057
Onderwerp : Ontwerpbegroting KBP 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024

Aan de raad

Inleiding
Voor u ligt de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2024 van het openbaar lichaam Kempisch Bedrijvenpark. Het Kempisch Bedrijvenpark heeft tot doel het ontwikkelen en realiseren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar bedrijvenpark. Van de 69 ha te verkopen bedrijventerrein is inmiddels zo'n 62% verkocht, waarvan in 2021 reeds 0,6 ha is geleverd. Daarnaast is er voor in totaal ruim 8 ha aan opties uitgegeven aan diverse bedrijven.

Jaarlijks stelt het Dagelijks Bestuur van het Kempisch Bedrijvenpark (DB KBP) een ontwerpbegroting op voor het komende kalenderjaar (inclusief meerjarenbeleidsplan). Deze ontwerpbegroting wordt toegezonden naar de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen reactie geven op deze begroting.

Voorstel
1. Het college van Bladel stelt u voor om geen reactie kenbaar te maken met betrekking tot de begrotingswijziging 2021

2. Het college van Bladel stelt u voor om geen reactie kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur Kempisch Bedrijvenpark over de ontwerpbegroting 2022, inclusief meerjarenbeleid 2023-2025;

3. De jaarrekening 2020 en memo grondexploitatie 2021 voor kennisgeving aan te nemen.

Beoogd effect
De financiële stukken die nu voorliggen geven inzicht in de gerealiseerde cijfers en een geactualiseerd overzicht in de financiën van het Kempisch Bedrijvenpark.

Argumenten
1.1. Door actualisatie van de verwachte gronduitgifte in 2021 is een begrotingswijziging nodig.
Op basis van de herziene grondexploitatie is de jaarschijf van 2021 gewijzigd. Het verschil tussen de vastgestelde jaarschijf 2021 in de begroting 2021 en de jaarschijf in deze begroting bedraagt € 7.875.000. In de ontwerpbegroting 2021 is de begrotingswijziging over 2021 opgenomen.

Deze wijziging wordt grotendeels veroorzaakt door actualisering van de verwachte gronduitgifte in 2021 (in plaats van 5ha wordt 9,5ha verwacht). Deze hogere geraamde opbrengst in 2021 compenseert de lagere opbrengst over 2020. Mede door hogere kosten voor bouw- en woonrijp maken, lagere rentelasten en een hogere vennootschapsbelasting daalt de eindwaarde hierdoor licht van 20 miljoen naar 19,8 miljoen.

Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld om op de begrotingswijziging van 2020 te reageren.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Yvette Wijnen	088-4970575

2.1. Er zijn geen financiële belemmeringen
Het KBP voert een gesloten administratie. Dat betekent dat uitgaven en inkomsten worden verrekend ten laste of ten gunste van de boekwaarde (balans). De deelnemende gemeenten behoeven geen voorzieningen te treffen voor dreigende verliezen. Als uitgangspunt voor de begroting is gekozen voor het scenario 5 ha met inhaalslag. Er wordt uitgegaan van een begroting met een positieve grondwaarde. Het KBP verkeert in de fase dat nagenoeg alle kosten zijn gerealiseerd en dat het financiële resultaat vooral afhankelijk is van de realisatie van de geplande verkopen, mede afhankelijk van de economische situatie.

2.2. Winst wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.
Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is een deel van de winst geboekt volgens de Percentage of Completion-methode. In het Treasurystatuut of in de Gemeenschappelijke regeling is niet opgenomen op welke wijze winst uitgekeerd wordt en op wanneer dit verantwoord wordt geacht. Rekening houdend met het uitgangspunt dat er voldoende middelen beschikbaar moeten zijn voor het uitvoeren van de taakstelling (het voldoen van kosten en verplichtingen), zijn een aantal spelregels opgesteld. Vanuit deze kaders en uitgangspunten is de vertaling gemaakt naar spelregels voor winstuitkering. De spelregels/ basisprincipes zijn terug te vinden in o.a. de ontwerpbegroting (zie pagina 18).

Omdat er geen liquide middelen voorhanden zijn om deze winst uit te keren, is deze winst de afgelopen jaren niet uitgekeerd maar gestort in een bestemmingsreserve. Als de winst uitgekeerd moet worden, betekent dit dat het KBP een extra lening zou moeten aangaan.
In het Dagelijks Bestuur KBP hebben de vier gemeenten zich reeds uitgesproken de tussentijdse winstuitname wederom toe te voegen aan de bestemmingsreserve, zoals aangegeven in de voorliggende begroting 2022.

Er zijn geen belemmeringen om in te stemmen met de begroting 2021, inclusief meerjarenbeleid 2023-2024.

3.1 Vanwege de samenhang tussen de begroting, de memo grondexploitatie en de jaarstukken ontvangt u ook de jaarrekening en het jaarverslag ter informatie.
Ter informatie ontvangt u de actuele memo over de herziening van de grondexploitatie van maart 2021. Deze herziening is op 22 maart 2021 door het Dagelijks Bestuur vastgesteld en is openbaar. De memo geeft onder andere informatie over de drie uitgiftescenario's, het break-evenpoint en het eindresultaat van de grondexploitatie.

Vanwege de samenhang tussen de begroting, de memo grondexploitatie en de jaarstukken ontvangt u ook de jaarrekening en het jaarverslag ter informatie. Het jaarverslag en de jaarrekening 2020 is gecontroleerd door de accountant. De accountant heeft een goedkeurende verklaring inzake de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening afgegeven. De controleverklaring is bijgevoegd. De jaarrekening wordt op 21 juni 2021 behandeld door het Algemeen Bestuur van KBP.

Kanttekeningen
2.1 Risico's met betrekking tot de grondexploitatie
Op basis van de risicoanalyse (memo grondexploitatie) liggen de risico's bij de uitgifte van de kavels. Het is lastig om de hardheid van de ingeplande grondverkopen vast te stellen. Deze onzekerheid is uitgewerkt in diverse scenario's. De resultaten uit deze scenarioanalyses geven feitelijk de bandbreedtes aan waarbinnen het verwachte resultaat zich begeeft. De bandbreedtes geven op dit moment voldoende vertrouwen en laten allen een positief resultaat zien

2.2 Impact Corona-crisis lijkt beperkt te zijn
Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het coronavirus. Voor het KBP heeft dat in 2020 geleid tot uitstel van investeringen bij bedrijven en het intrekken van opties en uiteindelijk tot minder verkopen dan geraamd.

Vanaf de herfst 2020 is het tij echter weer gekeerd en is de interesse in de kavels weer toegenomen. Er is sprake van nieuwe belangstelling, met name uit sectoren die geen invloed van de coronacrisis ondervinden. Begin 2021 is het vooruitzicht echter zeer positief en lijkt de

impact van corona op het KBP beperkt te zijn. Dit is echter ook afhankelijk van de verdere ontwikkeling van de economie in 2021. Er staan begin 2021 diverse opties uit. Inmiddels is 62% van de 69 hectare verkocht. In 2021 houden we rekening met verkoop van 9,5ha. In de jaren daarna met gemiddeld 5ha per jaar.

In de tussentijdse rapportage van september 2021 wordt over de actuele stand van zaken gerapporteerd.

Financiën
Het voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie
Inhoudelijke informatie en vragen over financiële stukken verloopt via de projectorganisatie van het Kempisch Bedrijvenpark. Vanwege de huidige situatie met betrekking tot tegengaan van de verdere verspreiding van het Coronavirus, is in overleg met de raadsgriffiers besloten dit voorjaar geen informatiebijeenkomst te organiseren. Indien gewenst kan een toelichting worden gegeven bij behandeling van de stukken in uw commissievergadering.

Uitvoering
De gemeenteraden kunnen hun reacties kenbaar maken tot en met 18 juni 2021. Het Dagelijks Bestuur KBP voegt de reacties toe aan de ontwerpbegroting zoals deze aan het Algemeen Bestuur KBP ter vaststelling wordt aangeboden. Vóór 1 juli dient de begroting te worden aangeboden aan de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.
De financiële stukken worden op 21 juni 2021 behandeld door het Algemeen Bestuur van KBP.

Bladel, 4 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (21.09769)
02. Aanbiedingsbrief KBP (21.09776)
03. Ontwerp begroting KBP 2022 (21.09775)
04. Jaarrekening en jaarverslag KBP 2020, inclusief controleverklaring (21.09777)
05. Memo grondexploitatie maart 2021 (21.09778)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.09769

Ontwerp-raadsbesluit

21.09769

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel 21.057 van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021;

gelet op gelet op het voorstel van burgemeester en wethouders om geen reactie kenbaar te maken met betrekking tot de begrotingswijziging 2021;

gelet op het voorstel van burgemeester en wethouders om geen reactie in te dienen op de ontwerpbegroting 2022, inclusief meerjarenbeleid 2023-2025;

gelet op de artikelen 18 en 29 van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark (d.d. 1 januari 2016) waarin geregeld is dat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten binnen zes weken na toezending van de ontwerpbegroting hun reacties kenbaar maken aan het Dagelijks Bestuur Kempisch Bedrijvenpark

overwegende dat overwegende dat de ontwerpbegroting 2021 Kempisch Bedrijvenpark sluitend is en de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark verwacht geen aanspraak te doen op de gemeentelijke bijdragen;;

besluit:

1) Geen reactie kenbaar te maken met betrekking tot de begrotingswijziging Kempisch Bedrijvenpark 2020 ad € 7.875.000;

2) Geen reactie kenbaar te maken over de ontwerpbegroting Kempisch Bedrijvenpark 2022, inclusief meerjarenbeleid 2023-2025;.

3) De jaarrekening 2020 en memo grondexploitatie maart 2021 voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van .

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Kempisch Bedrijvenpark

Begroting 2022

Inclusief meerjarenbeleid 2023-2024

Ontwerp 11 mei 2021

Versie 2 d.d. 11 mei 2021 Aanpassingen op:

- pagina 7 tabel bedragen baten en lasten omgedraaid vanaf 2021
- pagina 23 realisatie 2020 weggevallen totaalbedrag lasten ad 7.518K ingevoegd.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Beleidsbegroting 5
  2.1 Programmaplan 5
    2.1.1 Doelstelling 5
    2.1.2. Wat willen we bereiken? 5
    2.1.3. Wat doen we er voor? 6
    2.1.4. Wat mag het kosten? 7
  2.2 Paragrafen 8
    2.2.1 Weerstandsvermogen 8
    2.2.2 Financiering 11
    2.2.3 Bedrijfsvoering 14
    2.2.4 Rechtmatigheid 17
    2.2.5 Grondbeleid 18
    2.2.6 Verbonden partijen 20
3. Financiële begroting 22
  3.1 Toelichting op de financiële begroting 22
  3.2 Programmabegroting 22
    3.2.1 Toelichting 22
    3.2.2 Programma Grondexploitatie 23
    3.2.3 Geprognosticeerde meerjarenbalans 25
    3.2.4 Reserves 26

Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur d.d. 22 maart 2021
Nog vast te stellen door het Algemeen Bestuur d.d. 21 juni 2021

1. Inleiding

Voor u ligt de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2024 van het openbaar lichaam Kempisch Bedrijvenpark. Na vermelding van enkele formele aspecten van het openbaar lichaam wordt ingegaan op de doelstellingen, het beleid en concrete activiteiten in de planperiode. Vervolgens wordt aandacht besteed aan aspecten als weerstandvermogen en financiering.

Oprichting, doelstelling en in werking treden openbaar lichaam "Kempisch Bedrijvenpark"

Op 29 augustus 2006 is het "Kempisch Bedrijvenpark" opgericht. Het Kempisch Bedrijvenpark is een rechtspersoon en is gevestigd te Bladel. De gemeenschappelijke regeling "Kempisch Bedrijvenpark" is in werking getreden per 1 oktober 2006.

Kempisch Bedrijvenpark heeft tot doel het ontwikkelen en realiseren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar bedrijvenpark gelegen binnen het rechtsgebied, binnen de door het bevoegde gezag te stellen ruimtelijke en andere publiekrechtelijke randvoorwaarden en met inachtneming van de nader te formulieren sectorale doelstellingen en uitgangspunten.

Looptijd gemeenschappelijke regeling "Kempisch Bedrijvenpark"
De gemeenschappelijke regeling heeft een looptijd tot 1 januari 2024 of zoveel eerder dat 90% van de binnen het bedrijvenpark door of namens het algemeen bestuur vervaardigde uitgeefbare grond is verkocht aan derden en door het algemeen bestuur is ingestemd met de uitgangspunten, de organisatorische vormgeving en de financiering betreffende het parkmanagement (artikel 38 Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark). In de meerjarenbegroting zijn de jaarschijven opgenomen van 2023 tot en met 2024. Het betreffen twee jaren, aangezien de basis voor de begroting van het KBP is gebaseerd op de herziening van de grondexploitatie met een gemiddelde uitgifte van 5 ha per jaar. In deze herziening is geprognosticeerd dat alle gronden in 2024 zijn uitgegeven.

Procedure begroting
Kempisch Bedrijvenpark is met betrekking tot de begroting en de verslaggeving onderworpen aan het Besluit Begroting en Verantwoording. Bij het samenstellen van deze begroting is met deze regelgeving rekening gehouden.
In overeenstemming met artikel 29 van de "Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark" zendt het Dagelijks Bestuur jaarlijks vóór 1 april een ontwerpbegroting van Kempisch Bedrijvenpark voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een deugdelijke toelichting, aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen binnen acht weken na toezending van de ontwerpbegroting het Dagelijks Bestuur van hun reactie doen blijken. Het Algemeen Bestuur stelt de begroting vast vóór 1 juli van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting moet dienen. De vastgestelde begroting wordt binnen 14 dagen na vaststelling, doch uiterlijk vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, gezonden aan Gedeputeerde Staten.

Meerjarenbeleidsplan
In overeenstemming met artikel 18 van de "Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark" stelt het Dagelijks Bestuur jaarlijks vóór 15 maart een ontwerp-Meerjarenbeleidsplan op. Het ontwerp-Meerjarenbeleidsplan wordt vóór 1 april toegezonden aan de leden van het Algemeen Bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen binnen acht weken na toezending het Dagelijks Bestuur van hun reactie doen blijken. Het Algemeen Bestuur stelt het Meerjarenbeleidsplan vast vóór 1 juli van het jaar voorafgaande aan het eerste jaar waarvoor het Meerjarenbeleidsplan dan wel het bijgestelde Meerjarenbeleidsplan moet dienen.
Het Algemeen Bestuur is in de vergadering van 2 juli 2007 akkoord gegaan met het integreren van het Meerjarenbeleidsplan in de begroting, waardoor uiteindelijk nog maar één document vastgesteld hoeft te worden.

Bijdragen gemeenten
In artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark is ten aanzien van risicoverdeling en bijdragen deelnemers opgenomen dat de deelnemende gemeenten ieder voor 25% bijdragen in het exploitatieresultaat, zowel positief alsook negatief.
In de gehele exploitatieopzet wordt uitgegaan van een sluitende begroting. Er worden dan ook geen bijdragen van de gemeenten verwacht.

2. Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

2.1.1 Doelstelling

Grotere Kempische bedrijven willen graag uitbreiden, maar liever niet vertrekken uit de Kempen. Provinciaal beleid geeft aan dat op de lokale terreinen geen kavels groter dan 5.000 m² mogen worden uitgeven, en dat bedrijven met deze grotere ruimtebehoefte zich dienen te vestigen in de stadsregio. De Kempengemeenten zien bedrijven liever niet vertrekken naar bedrijventerreinen rondom de steden. Daarom ontwikkelen de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden gezamenlijk een bedrijventerrein waar bedrijven > 5.000 m² kunnen uitbreiden en doorgroeien. Behoud van werkgelegenheid en dus 'bevorderen van de leefbaarheid in de Kempen', is de hoofddoelstelling voor de realisatie van het Kempisch Bedrijvenpark.

Belangrijkste randvoorwaarden bij de ontwikkeling van het bedrijvenpark zijn:
A) integrale gebiedsontwikkeling;
B) optimale bereikbaarheid van De Kempen en het Kempisch Bedrijvenpark;
C) duurzaam bedrijvenpark

2.1.2. Wat willen we bereiken?

Binnen de onder de doelstelling opgenomen randvoorwaarden willen we het volgende bereiken (een aantal hiervan zijn inmiddels bereikt. Voor het totaaloverzicht zijn zowel de nog te realiseren als de gerealiseerde doeltellingen opgenomen):

A) Integrale gebiedsontwikkeling
- door ontwikkeling van het bos- en natuurkader ontstaat langs de bestaande linten een aantrekkelijk decor voor recreatief (fiets)verkeer tussen de verschillende natuur- en bosgebieden;
- het werk-/woonbos wordt een stedelijk uitloopgebied voor Hapert;
- het bestaande motorcrossterrein in het plangebied (MC Hapert) wordt geclusterd met het te handhaven motorcrossterrein in het bosgebied in de uiterste oosthoek van het plangebied van Kempisch Bedrijvenpark (MC Eersel);
- bos- en natuurontwikkeling in zowel het werk-/woonbos als in een strook van minimaal 50 meter aan de west- en zuidzijde van het bedrijvenpark;
- realiseren van woonkavels in het woonbos;
- het uitgeefbaar deel voor bedrijvigheid en wonen in het woonbos bedraagt circa 5,5 hectaren. De bedrijfsvlakken herbergen samen circa 65-70 hectare bedrijfsgrond.

B) Optimale bereikbaarheid
- om de verkeersproblematiek op de huidige N284 (Reusel-Eersel) aan te pakken heeft de provincie Noord-Brabant besloten tot de aanleg van een nieuw tracé van de N284 aansluitend op de nieuwe aansluiting op A67. Het betreft een nieuw tracé vanaf Hapert, over het plangebied van het KBP naar de aansluiting op de A67. Ontwikkeling en financiering vindt plaats in gezamenlijkheid met het Openbaar Lichaam Kempisch Bedrijvenpark;
- interne infrastructuur aansluiten op de nieuwe provinciale weg.

C) Duurzaam bedrijvenpark
- binnen het kader van het huidige beleid op het gebied van duurzaam (stedelijk) waterbeheer, dient bij de realisatie van het bedrijvenpark op zijn minst het bestaande watersysteem gehandhaafd te blijven en, als mogelijk, het natuurlijke watersysteem te worden hersteld;
- inspelen op het thema duurzame energie, wat betekent minimaliseren van het energieverbruik en het implementeren van duurzame energie;

- waarborgen kwaliteiten van gebied van Kempisch Bedrijvenpark in de toekomst en daarmee ook de zogenaamde levenscyclus van het park te waarborgen. Hiervoor zal parkmanagement in het gebied worden ingevoerd. Bij parkmanagement werken bedrijven onderling en met de gemeente(n) samen om op het bedrijventerrein de gewenste kwaliteit te realiseren en deze op lange termijn te behouden;
- op het bedrijventerrein zal de mogelijkheid worden geboden om een facility point te realiseren. Het facility point zal diensten onderbrengen die door de bedrijven en haar werknemers op het terrein van het bedrijvenpark worden afgenomen;
- intensief ruimtegebruik wordt gestimuleerd. Minimale eisen zoals o.a. bebouwingspercentages en bouwhoogtes zijn in het bestemmingsplan verankerd;
- streven is dat het Keurmerk Veilig Ondernemen voor nieuwe bedrijventerreinen wordt verkregen. Hierdoor wordt gewaarborgd dat het Kempisch bedrijvenpark vooraf getoetst wordt op haar veiligheid. Dit vindt plaats in gezamenlijkheid met brandweer, politie en het Openbaar Lichaam Kempisch Bedrijvenpark;
- opstellen van uitgiftebeleid dat een goede balans heeft tussen duurzame uitgifte en voldoende ontwikkelingsruimte voor de bedrijven.

2.1.3. Wat doen we er voor?

In hoofdlijnen kunnen de doelstellingen voor het Kempisch Bedrijvenpark als volgt vertaald worden naar de daarbij passende activiteiten voor het Kempisch Bedrijvenpark. Na opsomming van de activiteiten zullen de te realiseren meerjarige prestaties nader geconcretiseerd worden voor de jaren 2022 tot en met 2024.

De hoofddoelstelling is vertaald naar de volgende concrete (sub)doelstellingen en daarbij passende activiteiten/ flankerend beleid:

Concrete doelstelling	**Activiteiten (producten)**
A) Integrale gebiedsontwikkeling	verwerving gronden
	coördineren, faciliteren, (mede) voorbereiden en (mede) uitvoeren van de toepassing van de grondgebied gemeente van de Wet voorkeursrecht gemeenten
	het toepassen van de onteigeningswet, zowel door middel van het rechtstreeks indienen van onteigeningsverzoeken bij de Kroon als door middel van het coördineren en faciliteren van de door de grondgebied gemeenten te starten onteigeningsprocedures
	het voeren van alle voor het bedrijvenpark benodigde voorzieningen van openbaar nut en semiopenbaar nut, inclusief de met deze aanleg verband houdende nazorg, waartoe in ieder geval wordt gerekend het verrichten van alle werkzaamheden gericht op het bouwrijp en gebruik gereed maken van het bedrijvenpark
	het uitgeven van bouwkavels
B) Optimale bereikbaarheid	voorbereiden infrastructurele werken voor zowel de aansluiting/ provinciale weg als de interne infrastructuur
	coördineren financiering van de infrastructurele werken
C) Duurzaam bedrijvenpark	onder meer het oprichten en in stand houden van een parkmanagementorganisatie ten behoeve van het toekomstige beheer en het overdragen aan de grondgebied gemeente van de in opdracht van het Kempisch Bedrijvenpark alsdan gerealiseerde openbare ruimte binnen het rechtsgebied
	ontwikkelen van een slagvaardig promotie-, acquisitie- en uitgiftebeleid voor de uitgifte van bouwkavels en daarmee verband houdende vestiging van bedrijven

Stand van zaken begin 2021

Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het coronavirus. Voor het KBP heeft dat in 2020 geleid tot uitstel van investeringen bij bedrijven en het intrekken van opties en uiteindelijk tot minder verkopen dan geraamd.
Vanaf de herfst 2020 is het tij echter weer gekeerd en is de interesse in de kavels weer toegenomen. Er is sprake van nieuwe belangstelling, met name uit sectoren die geen invloed van de coronacrisis ondervinden. Begin 2021 is het vooruitzicht echter zeer positief en lijkt de impact van corona op het KBP beperkt te zijn. Dit is echter ook afhankelijk van de verdere ontwikkeling van de economie in 2021. Er staan begin 2021 diverse opties uit. Inmiddels is 62% van de 69 hectare verkocht.
In 2021 houden we rekening met verkoop van 9,5ha. In de jaren daarna met gemiddeld 5ha per jaar.

In de grondexploitatie is rekening gehouden met de opbrengst van woningbouwkavels met een totale oppervlakte van circa 1,5 ha in het Woonbos. Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar, die daar het concept van De Nieuwe Wildernis ontwikkelt. Er is veel belangstelling voor De Nieuwe Wildernis. De kavels zijn bouwrijp en de verkoop loopt voorspoedig. Begin 2021 zijn 24 van de 30 kavels geleverd. Uiterlijk op 1 januari 2023 worden alle kavels afgenomen.

In 2020 is gestart met de bouw van het facility point. Dit gebouw wordt in mei 2021 in gebruik genomen en voorziet in een restaurantvoorziening en kantoorruimte.

Nieuwe gebouwen die op het KBP worden gebouwd worden getoetst met behulp van GPR Gebouw op duurzaamheid. Sinds de invoering van de nieuwe gaswet is een reguliere gasaansluiting niet meer toegestaan, bedrijven dienen een duurzaam alternatief toe te passen.

2.1.4. Wat mag het kosten?

In onderstaand meerjarenprogramma 2022-2024 wordt het totaal van de bestaande lasten en baten weergegeven.

Vanaf het begrotingsjaar 2017 wordt conform BBV de tussentijdse winst berekend op basis van de percentage of completion methode. De berekende tussentijdse winst wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Lasten	7.518	17.939	9.152	10.292	9.101	
Baten	8.612	20.908	10.768	12.316	10.562	
Saldo	1.094	2.969	1.616	2.024	1.461	
Toevoeging reserves	1.094	2.969	1.616	2.024	1.461	
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	
Saldo	0	0	0	0	0	

2.2 Paragrafen

Artikel 9 BBV schrijft voor dat zeven verplichte paragrafen opgenomen moeten worden in de begroting. Voor Kempisch Bedrijvenpark zijn daarvan de volgende paragrafen van toepassing.

1. Weerstandsvermogen
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering
4. Grondbeleid
5. Verbonden partijen

Daarnaast is een afzonderlijke paragraaf rechtmatigheid opgenomen.

Aangezien het Kempisch Bedrijvenpark geen kapitaalgoederen en geen lokale heffingen heeft blijven deze twee paragrafen buiten beschouwing.

2.2.1 Weerstandsvermogen

De doelstelling van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een zodanig inzicht te verschaffen, dat op een verantwoorde wijze de hoogte van het vrij aanwendbare vermogen kan worden bepaald.

Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van het Kempisch Bedrijvenpark voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenbegroting.

Weerstandscapaciteit

Deze weerstandscapaciteit bestaat uit een tweetal componenten:
1. De omvang van de vrij aanwendbare reserves;
2. De onbenutte belastingcapaciteit;

In het algemeen geldt dat alleen de algemene reserve, dat vrij besteedbaar is, bepalend is voor de vraag of men over voldoende vrije buffer beschikt.

Risico-inventarisatie

Om een juist beeld van de financiële positie van het Kempisch Bedrijvenpark te krijgen is het noodzakelijk dat het ook helder is met welke risico's Kempisch Bedrijvenpark nog kan worden geconfronteerd. Het gaat hierbij om de mogelijke uitgaven c.q. inkomsten waarvan de hoogte op voorhand niet kan worden vastgesteld. Voor zover risico's wel financieel kunnen worden vertaald zullen daarvoor bedragen van het eigen vermogen worden afgezonderd. Waar mogelijk worden voor potentiële risico's voorzieningen getroffen.

Primair dienen risico's uiteraard zoveel mogelijk te worden beperkt of te worden voorkomen door zorgvuldigheid van procedures. Periodiek wordt een analyse van de risico's gemaakt, welke de financiële zelfstandigheid van Kempisch Bedrijvenpark in gevaar kunnen brengen. Onder risico wordt in dit verband verstaan 'een niet door Kempisch Bedrijvenpark' te beïnvloeden gebeurtenis, onvoorspelbaar en onafwendbaar indien deze zich voordoet, met veelal financiële of materiële gevolgen die niet specifiek af te dekken zijn.

De financiële risico's worden bij de jaarrekening, begroting en tussentijdse rapportage geïnventariseerd, gekwantificeerd en nader toegelicht. Op deze wijze krijgt het algemeen bestuur inzicht in de ontwikkeling van de financiële risico's en eventuele nieuwe risico's.

De belangrijkste risico's zijn in beeld gebracht en daaraan is een waardering toegekend. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de kans dat het risico zich voordoet en de impact (klein-gemiddeld-groot), die een gebeurtenis heeft. Het product van beide levert een score op, aan de hand waarvan de belangrijkste risico's kunnen worden bepaald. Hoe hoger een score, hoe belangrijker het risico. De risicoanalyse is gebeurd aan de hand van voorkomende processen binnen het Kempisch Bedrijvenpark. Per proces is geïnventariseerd welke risico's aanwezig zijn die van invloed zijn op de te behalen doelstellingen.

Per risico is vervolgens aangegeven door welke maatregelen het risico kan worden beheerst. Risico's met financiële consequenties worden opgenomen in de herziening van de grondexploitatie. Deze risico's worden als afwijkende uitgangspunten op de basis exploitatie verwerkt. Op deze wijze worden de financiële consequenties van de risico's in beeld gebracht. Verderop in deze paragraaf is de concrete uitwerking van deze analyse opgenomen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de ingedekte financiële risico's en de financiële weerstandscapaciteit om deze risico's te kunnen opvangen. Naarmate risico's beter kunnen worden afgedekt en opgevangen, is sprake van een groter weerstandsvermogen. Inzicht in het weerstandsvermogen is onder andere van belang voor het bepalen van de financiële positie van Kempisch Bedrijvenpark. Afhankelijk van de verhouding tussen risico's en weerstandscapaciteit kan worden besloten de beschikbare middelen voor het opvangen van risico's te verhogen of te verlagen. Ook kunnen op basis van dit inzicht maatregelen worden genomen om risico's te beperken.

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandsvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de financiën van Kempisch Bedrijvenpark op de korte én langere termijn worden gegeven. Het weerstandvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden en het saldo van de weerstandcapaciteit gedeeld door de risico's groter of gelijk is aan 1.

Nadere uitwerking weerstandsvermogen

Vooralsnog is gecalculeerd dat de totale exploitatie minimaal sluitend zal zijn bij oplevering. De kosten van de ontwikkeling zullen aan het eind van ieder jaar worden toegevoegd aan de onder de voorraden opgenomen post onderhanden werk. Als gevolg van stelselwijziging naar tussentijdse winstneming worden er komende jaren wél (positieve) resultaten verwacht en worden er tevens reserves opgebouwd.

Vooralsnog wordt verwacht dat over de totale periode, tot oplevering bedrijvenpark, een resultaat van minimaal nihil wordt behaald en het totale weerstandsvermogen dan ook voldoende is. Het uiteindelijke resultaat van het project is echter in hoofdlijnen sterk afhankelijk van de hierna genoemde risico's.

Voor de begrote toevoegingen aan de bestemmingsreserve tot en met 2024 wordt verwezen naar hoofdstuk "3.2.3. Reserves"

Financieringsbehoefte

In de financieringsbehoefte wordt voorzien door een combinatie van vaste financiering en rekening courant, die vooralsnog voldoende worden geacht om aan de totale financieringsbehoefte te voldoen. Hierin wordt in de paragraaf financiering nader op ingegaan.

Risico's en afdekking

Vooralsnog wordt verwacht dat over de totale periode, tot oplevering bedrijvenpark, een resultaat van nihil wordt behaald en het totale weerstandsvermogen dan ook voldoende is. Het uiteindelijke resultaat van het project is echter in hoofdlijnen sterk afhankelijk van de hierna genoemde risico's.

Risico's	Kans	Impact	Overall score	Toelichting
Meerkosten grondverwerving	O	O	O	Er zijn geen aankoopdossiers. Geen risico meer. In één dossier speelt een schadeclaim. In de grex is rekening gehouden met nabetaling van een schadebedrag. Deze zaak is onder de rechter.
Meerkosten plankosten	O	O	O	In de exploitatie is rekening gehouden met de nog te maken plankosten.
Bouw- en woonrijpmaken	O	O	O	In de exploitatie is met deze nog te maken kosten rekening gehouden.
Vertraging uitgifte	OO	OOO	OOO	Het tempo van de uitgifte heeft een grote invloed op het eindresultaat van de exploitatie. Indien het break-evenpoint nog niet is bereikt, heeft dit een grotere impact op het resultaat, omdat de financieringslasten langer doorlopen. Uitgaande een gemiddelde uitgifte van 5 ha per jaar is de kans 'middel' te noemen, dat de uitgifte lager uitvalt. Vertraging betekent ook dat de looptijd van de GR verlengd moet worden..
Rentekosten	O	O	O	De rente is met langlopende leningen vastgezet voor een aantal jaren <1%. In de grondexploitatie dient met de werkelijke rente gerekend te worden. Impact dat de rentekosten veel hoger zullen uitvallen zullen beperkt zijn, aangezien een groot deel van de financieringsbehoefte vastgezet wordt met langlopende leningen.
Vpb	OO	OO	OO	Met ingang van 2016 is het Kempisch Bedrijvenpark vpb plichtig. De aangifte over 2016 is definitief wat impliceert dat de belastingdienst instemt met de gehanteerde lijn van het Kempisch Bedrijvenpark. In de grondexploitatie is rekening gehouden met hiervoor genoemde standpunten gebaseerd op de definitieve aanslag 2016. De uiteindelijk daadwerkelijk te betalen vpb is nu afhankelijk van de resultaten van het KBP. Dit wil zeggen indien het KBP meer winst maakt, dan zal de te betalen vpb last hoger zijn.
Vertraging of stagnatie uitgifte bedrijfskavels	OOO	O	OO	Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het coronavirus. In 2020 heeft dat geleid tot minder verkopen dan geraamd. Begin 2021 is het vooruitzicht echter zeer positief en lijkt de impact van corona op het KBP beperkt te zijn. Dit is echter ook afhankelijk van de verdere ontwikkeling van de economie in 2021. Voor het KBP zit het risico met name in vertraging of mogelijk stagnatie van de uitgifte van de kavels voor bedrijven. Dit kan van invloed zijn op de eindwaarde van de grondexploitatie. Zolang gunstige financiering mogelijk is gedurende de periode voor het break-even point zal de impact mogelijk beperkt kunnen blijven.

Legenda	**Toelichting tabel score**
O = klein	Bij kans en bij impact kan een score worden toegekend van klein, middel of groot of n.v.t.
OO = middel	De overall score wordt bepaald o.b.v. de scores vermeld bij kans en impact. In de laatste kolom
OOO = groot	worden de scores toegelicht.

De kwantificering van bovenstaande risico's is nihil en kunnen worden opgevangen binnen de grondexploitatie. Het gecalculeerde resultaat van de totale exploitatie is, rekening houdend met de financiële risico's nog steeds sluitend.

In artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark is ten aanzien van de risicoverdeling deelnemers opgenomen dat:

- de deelnemende gemeente er steeds voor zullen zorg dragen dat het Kempisch Bedrijvenpark te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen;

- indien in sprake is van een verdeling van enig batig saldo ten gunste van de deelnemers dan wel enig nadelig saldo ten laste van de deelnemers, geschiedt de verdeling voor 25% ten gunste/ten laste van iedere deelnemer (Gemeenten: Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden).

Zoals in deze paragraaf is aangegeven wordt ervan uitgegaan dat geen aanspraak hoeft te worden gedaan op (tijdelijke financierings-)bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten.

2.2.2 Financiering

Inleiding

Bij de inwerkingtreding van de Wet financiering decentrale overheden (fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de rekening voorgeschreven. In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens en realisatie voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan, renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en – voor zover ter zake – valutarisico's. Voorts gaat het om het eventueel inzetten van derivaten bij het beheersen van renterisico's. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherziening niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. Het toezicht op de kasgeldlimiet wordt in het kader van het reguliere financieel toezicht geplaatst. De informatie over kasgeldlimiet wordt opgenomen in de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag.

De grondslag voor de treasuryfunctie van het Kempisch Bedrijvenpark wordt gevormd door het in het Algemeen Bestuur d.d. 22 juni 2009 vastgestelde treasurystatuut.

In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen voor de uitoefening van de financieringsfunctie, het treasury en risicobeheer.

Treasurybeleid

Het treasurybeleid is erop gericht binnen de financiële mogelijkheden van het Kempisch Bedrijvenpark een zo optimaal mogelijk rendement te verkrijgen dan wel de lasten zo veel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst.

De belangrijkste algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:
- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het realiseren van een flexibel en controleerbaar cash management in de organisatie.

Risicobeheer

In het Treasurystatuut is voor elk soort risico beleid geformuleerd, ondanks dat voor het Kempisch Bedrijvenpark met name renterisico's worden gelopen.

Het Kempisch Bedrijvenpark heeft geen leningen in vreemde valuta en ook geen aandelen waardoor geen koersrisico's en valutarisico's wordt gelopen.

Het liquiditeitsrisico wordt beperkt door de treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar), evenals een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van minimaal 4 jaar. Daarnaast is in artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark bepaald dat de deelnemende gemeente er steeds voor zullen zorgen dat Kempisch Bedrijvenpark te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen.

Kredietrisico wordt de eerste jaren niet gelopen, aangezien er alleen behoefte is aan financiering en er dus geen gelden worden uitgezet.

Het debiteurenrisico is er niet, aangezien slechts geleverd zal gaan worden als geld bij notaris op de rekening is gestort.

Relatiebeheer / kasbeheer

Relaties worden alleen aangegaan met instellingen die voldoen aan de in het Treasurystatuut opgenomen voorwaarden.

Bij nieuwe financieringsbehoefte zowel kort alsook langlopend zullen onderhandelingen met meerdere banken plaatsvinden om een voor het Kempisch Bedrijvenpark zo optimaal mogelijk resultaat te behalen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm die met de Wet Fido is ingevoerd, is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. De beheersing bestaat eruit dat de herfinanciering gelijkmatig gespreid moet worden. In enig jaar mag over niet meer dan 20% van het begrotingstotaal renteherziening plaats kunnen vinden.

De norm is bedoeld om het budgettaire risico van rentestijgingen te maximeren.
In de tabel hieronder is een berekening gegeven van het renterisico over de periode 2022 t/m 2024 op basis van de Wet Fido.

Bedragen x €1.000	**2022**	**2023**	**2024**
1. Begrotingstotaal	9.152	10.292	9.101
2. Wettelijk vastgesteld percentage	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm (1x2)	1.830	2.058	1.820
4. Renteherziening	0	0	0
5. Reguliere aflossingen	3.500	3.500	
6. Renterisico (4+5)	3.500	3.500	-
Ruimte onder renterisiconorm (3>6)			1.820
Overschrijding renterisiconorm (6>3)	1.670	1.442	

Kasgeldlimiet

Een wettelijk voorgeschreven instrument om de renterisico's binnen de perken te houden is de kasgeldlimiet. Deze limiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan.

De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is gesteld op 8,2%. Dat wil zeggen dat het gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal niet meer mag bedragen dan 8,2% van het totaal van de jaarbegroting

Bedragen x €1.000	**2022**	**2023**	**2024**
Begrotingstotaal	9.152	10.292	9.101
Toegestane kasgeldlimiet	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet in geld	750	844	746

Financiering en rente

Periodiek wordt de financieringsbehoefte beoordeeld en financiering aangetrokken waarbij we te lopen renterisico's afdekken, zonder daarbij de flexibiliteit uit het oog te verliezen. Het gedeelte van de financiering wat het Kempisch Bedrijvenpark kortlopend mag financieren wordt aangetrokken door middel van rekening-courant kredietfaciliteit en kasgeldleningen. Het ander deel wordt door middel van langlopende geldleningen aangetrokken. Hieronder volgt een toelichting van de wijzigingen van de leningenportefeuille van het Kempisch Bedrijvenpark.

Onderstaand overzicht geeft de meerjarige prognose van financieringsbehoefte weer, bij een 100% realisatie van het bedrijvenpark op 31 december 2024. In deze prognose is een splitsing aangebracht tussen benodigde financiering, al afgesloten geldleningen, maximaal te financieren met kortlopende vlottende passiva en de daardoor overblijvende benodigde financiering, waarvan in ieder geval de rente meerjarig moet worden afgedekt.

	Ultimo 2022	**Ultimo 2023**	**Ultimo 2024**
	X € 1.000.000	X € 1.000.000	X € 1.000.000
Te financieren en tevens begrenzing van de maximale omvang van het aan te trekken vreemd vermogen	8,7	0	0
Reeds afgesloten vaste geldleningen	3,5	0	0
Maximaal te financieren met netto vlottende schulden	0,8	0,8	0,7
Maximaal nog op te nemen langlopende geldleningen c.q. langdurige afdekking renterisico	4,4	0	0

Overzicht leningenportefeuille en kredietfaciliteiten

In totaal is voor een bedrag van € 78,75 mln. aan vaste geldleningen afgesloten bij de BNG. Op deze leningen is in totaal afgelost € 61,75 mln. en resteert ultimo 2020 nog een bedrag van € 17 mln. De rentepercentages van de nog openstaande leningen liggen tussen de -0,40% tot 0,02 %. In 2020 is er voor € 17 mln aan nieuwe vaste geldleningen afgesloten.

Daarnaast zijn voor een bedrag van € 248,15 mln. aan kasgeldleningen afgesloten bij de BNG. Op deze leningen is in totaal afgelost € 242,45 mln. en resteert ultimo 2020 nog een bedrag van € 5,7 mln. De rentepercentages van de nog openstaande leningen liggen tussen de -0,15% en 0,00%. In 2020 is voor € 31,3 aan nieuwe kasgeldleningen afgesloten.

2.2.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatiestructuur

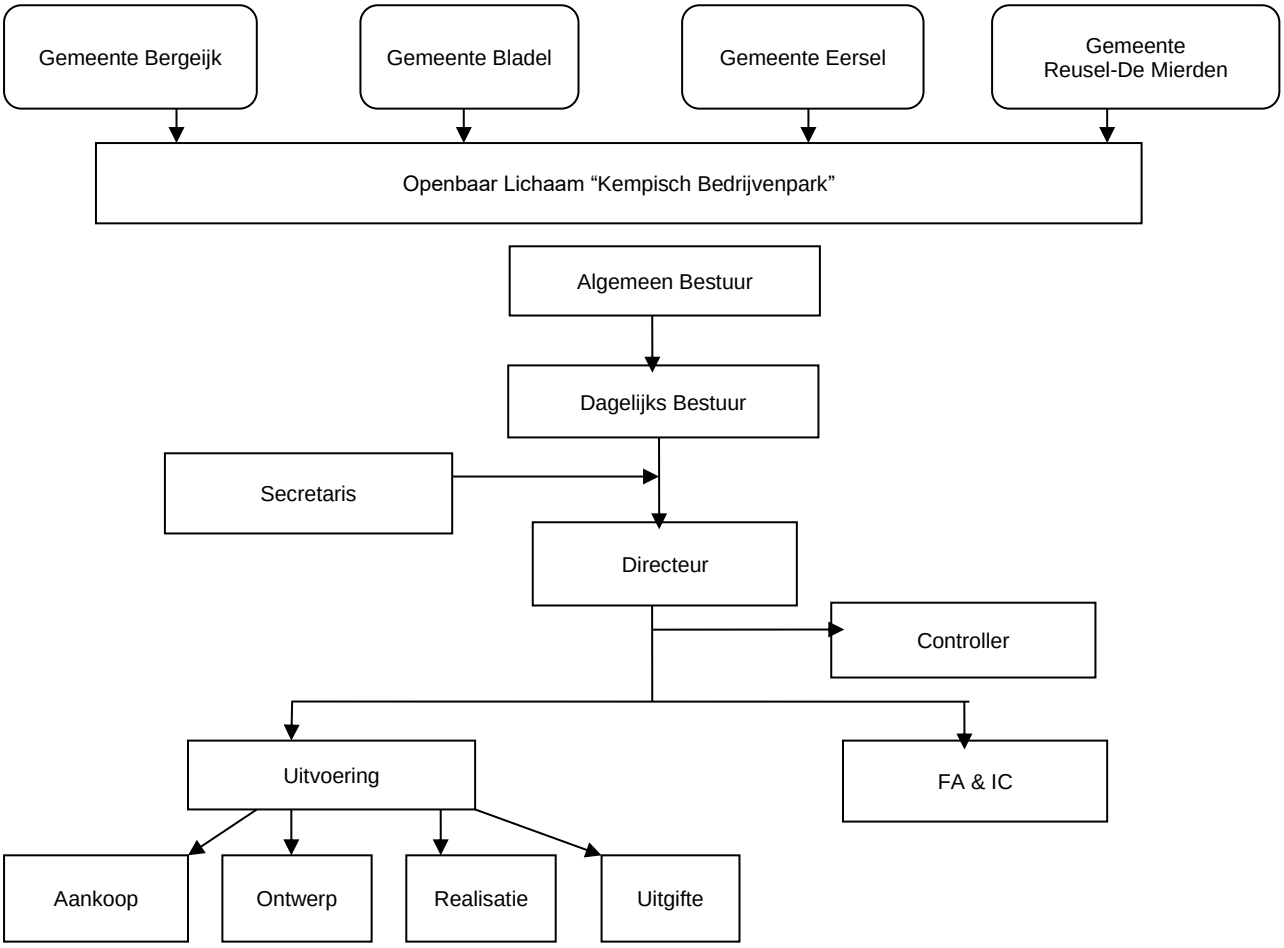

Het Kempisch Bedrijvenpark heeft een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). De acht leden van het AB zijn afkomstig uit de colleges van Burgemeester & Wethouders van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. Per gemeente worden twee college leden aangewezen door de betreffende gemeenteraad. Vier leden uit het AB vormen samen het DB. Hierbij is elke deelnemende gemeente met één lid vertegenwoordigd.
Conform de gemeenschappelijke regeling worden de voorzitter, de secretaris en de directeur benoemd door het AB. De voorzitter werkt voor het AB en is tevens voorzitter van het DB.
De directeur is onder toezicht van het DB verantwoordelijk voor de administratie, het beheer van vermogenswaarden en het jaarlijks opmaken van de rekening. Het AB stelt voor de directeur een instructie vast.

De secretaris is het AB, DB en de voorzitter behulpzaam in alles wat de hen opgedragen taak aangaat. Door de secretaris worden alle stukken die van het AB en van het DB uitgaan meeondertekend. De directeur is onder toezicht van het DB verantwoordelijk voor de administratie, het beheer van vermogenswaarden en het jaarlijks opmaken van de rekening. Het AB stelt voor de directeur een instructie vast.

Het DB kan indien gewenst binnen het daartoe vastgestelde budget ondersteunend personeel aanstellen. Dit betreft een door het AB aan het DB overgedragen bevoegdheid.

Op het personeel van het Kempisch Bedrijvenpark werkzaam op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht zijn van overeenkomstige toepassing de door de gemeente Bladel vastgestelde of nog vast te stellen regelingen van de rechtstoestand en van de arbeidsvoorwaarden met de daaruit voortvloeiende uitvoeringsvoorschriften.

Voor de uitvoering van de deeltaken van het Kempisch Bedrijvenpark is het DB binnen het daartoe vastgestelde budget bevoegd tot het aangaan van overeenkomsten met één of meerdere deelnemers, waarbij personeel in dienst van de deelnemers wordt gedetacheerd bij Kempisch Bedrijvenpark. Voordelen hiervan zijn onder andere kostenbesparing, opbouw en het behoud van kennis en expertise over bedrijvenparkontwikkeling en voorkomen van een aparte rechtspositieregeling voor het Kempisch Bedrijvenpark.

Voor zover de deelnemende gemeente over onvoldoende capaciteit (zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin) beschikken vindt inhuur c.q. uitbesteding aan derden plaats.

Personeel

Samenstelling en omvang

De formele omvang van de kernorganisatie kan over de tijd heen veranderen. Het uitgangspunt is echter dat de kernorganisatie efficiënt opereert en een beperkte omvang behoudt. Indien dit vanuit vereiste functiescheiding mogelijk is, worden taken gecombineerd in een en dezelfde functie.

Op dit moment is er geen personeel in loondienst. De plaatsvervangend directeur, controller, en accountmanager worden extern ingehuurd. De directeur is onbezoldigd. Een groot deel van de uitvoerende werkzaamheden wordt binnen de budgettaire kaders uitbesteed zoals doorrekenen exploitatie, juridische ondersteuning, (diverse terrein-)onderzoeken, communicatie en commercie. Met de gemeente Bladel is een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Hieronder vallen de werkzaamheden met betrekking tot secretariaat, de administratievoering en de daarbij behorende aanpalende werkzaamheden en de automatisering. Ook het gehele betalingsverkeer loopt via de organisatie van de gemeente Bladel.

De omvang in taken (fte's) van de kernorganisatie was begin 2021 (op basis van een werkweek van 40 uur) kleiner dan 1,0 fte.

Overzicht taken uitgedrukt in fte:

Functie / Taken in fte's ultimo	**fte 2021**	**fte 2022**
Directeur	0,0	0,0
Secretaris	< 0,1	< 0,1
Controller	< 0,1	< 0,1
Economisch medewerker	0,3	0,3
Accountmanager	0,3	0,3
Financieel administratieve ondersteuning	< 0,1	< 0,1
Civieltechnische medewerker	Op afroep	Op afroep
Directievoering en toezicht (civiel en groen)	Op afroep	Op afroep
Totaal taken	**<0,7+PM**	**<0,7+PM**

Informatisering en automatisering

Een aantal documenten speelt een grote rol bij de informatievoorziening en verantwoording aan het bestuur. De informatie is beleidsmatig of beheersmatig van karakter. Het is van belang dat de informatie juist, volledig en tijdig beschikbaar komt. Daarnaast dient de samenhang tussen beleid en financiën helder tot uitdrukking te komen. Het gaat om:

- de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie
- de begroting
- het Meerjarenbeleidsplan
- de tussentijdse rapportage
- de jaarrekening

De jaarlijkse herziening van de grondexploitatie

Gelet op de financiële risico's en de lange doorlooptijd is een jaarlijkse herziening van de grondexploitatie een vereiste. In de jaarlijkse herziening worden de gerealiseerde en nog te realiseren kosten en opbrengsten opgenomen, de verwachte kosten en opbrengsten geraamd, rekening houdend met de invloed van prijswijzigingen en rente-invloed. Transparantie van de grondexploitatie en de hierin gehanteerde uitgangspunten zijn het vertrekpunt voor de jaarlijkse herziening. Belangrijke input zijn de (bijgestelde) eenheidsprijzen, de gehanteerde parameters (indexering van kosten en opbrengsten, rentepercentages), de waarderingsgrondslagen en de actuele tijdsplanning. De herziening van de grondexploitatie dient te worden voorzien van een risicoanalyse. In deze risicoanalyse wordt inzichtelijk gemaakt welke kansen en risico's zich kunnen voordoen en wat daarvan de financiële consequenties zijn. De risico's verbonden aan de exploitatie komen ook in de begroting tot uiting in de paragraaf weerstandsvermogen.

De begroting

Uit de herziene grondexploitaties wordt de door het bestuur vast te stellen (jaar)begroting (in termen van cashflow) afgeleid. Hierin worden de baten en lasten van de in het komende jaar uit te voeren werken opgenomen en de te verwachten grondverkopen. Daarnaast bevat de begroting een nadere specificatie van de te verwachten lasten/baten van ondermeer de eigen organisatie, het beheer en de administratie, promotie/marketing en dergelijke. Conform de gemeenschappelijke regeling stelt het DB jaarlijks vóór 1 april een ontwerpbegroting op voor het daaropvolgende jaar. Het DB zendt jaarlijks vóór 1 april de ontwerpbegroting vergezeld van een deugdelijke toelichting, aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen binnen 8 weken na toezending het DB van hun reacties doen blijken. Het DB voegt de commentaren waarin deze reactie is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals die aan het AB wordt aangeboden. Het AB besluit vervolgens vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarover de begroting moet dienen, over de begroting van het daaropvolgende jaar.

Het meerjarenbeleidsplan

In navolging van de gemeenschappelijke regeling stelt het AB vóór 1 juli van het jaar voorafgaande aan het eerste jaar waarvoor het Meerjarenbeleidsplan, dan wel het bijgestelde Meerjarenbeleidsplan moet dienen een Meerjarenbeleidsplan vast. Het door het Dagelijks Bestuur opgestelde ontwerp-Meerjarenbeleidsplan wordt vóór 1 april toegezonden aan de leden van het Algemeen Bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen binnen acht weken na toezending het Dagelijks Bestuur van hun reactie doen blijken. Het Meerjarenbeleidsplan, dient als kader voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de ontwikkeling en realisatie van het bedrijvenpark. Het Meerjarenbeleidsplan beslaat steeds een periode van vier jaar, te rekenen vanaf het eerste jaar volgende op het jaar van vaststelling. Het Meerjarenbeleidsplan wordt jaarlijks bijgesteld.
In het ontwerp Meerjarenbeleidsplan worden in ieder geval voorstellen gedaan voor:

- de wijze, het tempo en de te verwachten resultaten van realisatie van de doelstellingen opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark;
- de begrenzing in omvang van de voorraad verworven gronden;
- de begrenzing van de maximale boekwaarde van de verworven gronden;
- de begrenzing van de maximale omvang van het aangetrokken vreemd vermogen door Kempisch Bedrijvenpark;

- de fasering van de uitgifte van bouwkavels;
- de ontwikkeling en borging van een duurzaam beheer van het bedrijvenpark.

Het meerjarenbeleidsplan is geïntegreerd in de begroting en wordt zodanig niet als gescheiden document aangeboden. De hiervoor aangegeven elementen komen terug in het programmaplan en de verschillende paragrafen.

De tussentijdse rapportage

Door middel van de jaarlijkse tussentijdse rapportage wordt het bestuur op de hoogte gesteld van financiële en planning technische gevolgen van feitelijke ontwikkelingen in het lopende jaar. In deze rapportage worden substantiële afwijkingen ten opzichte van de begroting (inclusief Meerjarenbeleidsplan) toegelicht. De frequentie van eenmaal per jaar is facultatief uit te breiden als substantiële afwijkingen hiertoe aanleiding geven.
Het DB zendt jaarlijks vóór 1 september de tussenrapportage aan het AB en de raden van de deelnemende gemeenten. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen -indien de tussentijdse rapportage leidt tot overschrijding van het totaalbedrag van de lasten en/of baten van de begroting en leidt tot een daling van het geraamde batig saldo dan wel stijging van het geraamde nadelig saldo- binnen zes weken na toezending van de tussentijdse rapportage het DB van hun reacties doen blijken. Het DB voegt de commentaren waarin deze reactie is vervat samen en biedt deze aan het AB aan. Het Algemeen Bestuur stelt jaarlijks vóór 1 november de begrotingswijziging vast.

De jaarrekening

De jaarrekening omvat de financiële en inhoudelijke verantwoording van de rechtmatigheid en doelmatigheid van de inkomsten en uitgaven in het afgelopen jaar. Het DB legt de jaarrekening ter verantwoording af aan het AB, dat de rekening onderzoekt en haar uiterlijk 1 juli van het jaar, volgend op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft vaststelt. Tevens vormt de jaarrekening de basis voor de herziening van de grondexploitaties.
Met betrekking tot de administratievoering en de automatisering maakt Kempisch Bedrijvenpark gebruik van de organisatie van de gemeente Bladel. In het administratieve systeem van de gemeente Bladel wordt een afzonderlijke administratieve eenheid ingericht ten behoeve van Kempisch Bedrijvenpark. Ook het gehele betalingsverkeer loopt via de organisatie van de gemeente Bladel.

2.2.4 Rechtmatigheid

Als gevolg van calamiteiten die zich hebben voorgedaan in het verleden (o.a. vuurwerkramp Enschede, Ceteco affaire bij de provincie Zuid Holland) zijn de eisen met betrekking tot het rechtmatig handelen en het afleggen van verantwoording hierover voor gemeenten, provincie en gemeenschappelijke regelingen aangescherpt. Dit geldt dus ook voor het Kempisch Bedrijvenpark.

In het kader van de beheersing van het rechtmatig handelen zijn door het bestuur van het Kempisch Bedrijvenpark de volgende verordeningen vastgesteld:

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet “Financiële verordening Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark”, betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van het openbaar lichaam.
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet “Controle verordening Kempisch Bedrijvenpark”, betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- Het aangepaste “Treasurystatuut Kempisch Bedrijvenpark”. Hierin zijn de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de geldstromen vastgelegd.
- Het “Delegatiebesluit” en “Reglement Mandaat- en machtigingsbesluit”.
- De beleidsnotitie inkopen en aanbesteden KBP 2017.
- In het controleprotocol, waarin het toetsings- en normenkader is opgenomen, wordt voorts vastgelegd dat de accountant bij de controle van de jaarrekening de rechtmatigheid zal betrekken en daarover ook een oordeel zal uitspreken.

In het controleprotocol wordt voorts vastgesteld dat de accountant bij de controle van de jaarrekening de rechtmatigheid zal betrekken en daarover ook een oordeel zal uitspreken.

Daarnaast is het Kempisch Bedrijvenpark vanzelfsprekend gehouden aan de hogere wetgeving.
Om naleving van de vastgestelde normen (tussentijds) te kunnen toetsen zal Kempisch Bedrijvenpark verbijzonderde interne controle inhuren vanuit de gemeente Bladel.

2.2.5 Grondbeleid

Tot de taken van het Kempisch Bedrijvenpark behoren:

- het verwerven, al dan niet in samenwerking met één of meerdere deelnemers, van alle voor de realisatie van het bedrijvenpark benodigde en daarvoor in aanmerking komende gronden;
- het, in daarvoor in aanmerking komende gevallen, coördineren, faciliteren, (mede) voorbereiden en (mede) uitvoering van de toepassing door de grondgebied gemeente van de Wet voorkeursrecht gemeenten;
- het, in daarvoor komende gevallen, toepassen van de onteigeningswet, zowel door middel van het rechtstreeks indienen van onteigeningsverzoeken bij de Kroon als door middel van het coördineren en faciliteren van door de grondgebied gemeente te starten onteigeningsprocedures;
- het voren van (tijdelijk) beheer met betrekking tot verworven grond;
- het doen aanleggen van alle benodigde voorzieningen van openbaar nut en semiopenbare voorzieningen;
- het ontwikkelen van een slagvaardig promotie-, en acquisitie- en uitgiftebeleid voor uitgifte van bouwkavels en de daarmee verband houdende vestiging van bedrijven;
- het uitgeven van bouwkavels voor de vestiging van bedrijven;
- het zorg dragen voor het ontwikkelen en borgen van een duurzaam beheer van het bedrijvenpark.

Ontwikkelingen en visie op grondbeleid

Vooruitlopend op het onherroepelijk zijn van het bestemmingsplan heeft het Kempisch Bedrijvenpark ten behoeve van de ontwikkeling van het bedrijvenpark actief alle gronden verworven.

De verwerving van de gronden en de nodige bewerkingen worden onder regie van het Kempisch Bedrijvenpark uitgevoerd, waarna de gronden bouwrijp voor vastgestelde marktconforme prijs kunnen worden verkocht.

Algemene risico’s in de grondexploitatie

Een actief verwervingsbeleid brengt ook financiële risico’s met zich mee. De kost gaat voor de baat en het gaat hierbij om aanzienlijke bedragen. De marktsituatie, fluctuaties in de kostprijs en economische omstandigheden kunnen gedurende de voorbereidingstijd- en looptijd zowel positieve als negatieve invloeden hebben op de exploitatie. Een lange looptijd houdt in dat de verwachte resultaten voor een groot deel zijn gebaseerd op (onzekere) prognoses. De marktomstandigheden wijzigen onder invloed van veranderingen in de economische situatie en door maatschappelijke ontwikkelingen.
Het uitgifte- en selectiebeleid van het Kempisch Bedrijvenpark is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 24 juni 2019. Er is een communicatieplan opgesteld waarin ook een voorzet is opgenomen voor het promotie- en acquisitiebeleid.

Verwervingen

Alle noodzakelijke gronden zijn verworven.

Planvorming

Het bestemmingsplan (inclusief de in 2013 onherroepelijk geworden herziening) biedt het juridische en planologische kader voor de ontwikkeling van ca 69 hectare uitgeefbaar terrein en woningbouwkavels.

Begrenzing in voorraad te verwerven gronden

De maximale grondvoorraad bedraagt 137 ha. Deze positie is in 2010 bereikt. Daarna neemt de grondvoorraad gefaseerd af.

Actuele prognose en geraamde winstneming

In onderstaande overzichten wordt het verwachte verloop van de grondexploitatie in 2021 en 2022 weergegeven.

01 januari 2021 tot en met 31 december 2021

		vermeerderingen					verminderingen		
	boek-waarde 01-01-2021	plankos-ten/ onvoor-zien	bouw/ woonrijp maken	Kosten beheer bedrij-venpark	rente-kosten	Tussen-tijdse winst	Huren en ver-kopen	bijdragen van derden	boekwaarde 31-12-2021
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
grondex-ploitatie	33.324	469	726	234	142	2.969	17.939		19.925

01 januari 2022 tot en met 31 december 2022

		vermeerderingen						verminderingen		
	boek-waarde 01-01-2022	plankos-ten/ onvoor-zien	bouw/ woonrijp maken	Kosten beheer bedrij-venpark	vpb	rente-kosten	Tussen-tijdse winst	Huren en verkopen	bijdragen van derden	boek-waarde 31-12-2022
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
grondex-ploitatie	19.925	310	330	351	212	16	1.616	9.152		13.608

Winsten grondexploitatie

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording is het in beginsel toegestaan tussentijds winsten te nemen (realisatiebeginsel), wanneer er voldoende zekerheid is om tussentijds winst te nemen. In de ‘Notitie grondexploitatie 2016 van de commissie BBV, wordt ingegaan op de mogelijkheden van tussentijds winst nemen op grondexploitaties en de verwerking van verwachte verliezen in de verslaggeving. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode (POC-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Volgens de BBV wordt hiermee tevens voldaan aan het voorzichtigheidsbeginsel. Immers zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd en kosten zijn gemaakt moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen (realisatiebeginsel).

Het Kempisch Bedrijvenpark voldoet aan deze drie voorwaarden. Jaarlijks wordt op basis van de POC-methode een deel van de winst geboekt. De winstberekening is echter puur administratief van aard. Voor de jaarlijkse tussentijdse winstberekening wordt verwezen naar paragraaf 3.3.2. De tussentijds genomen winst wordt gestort in de ingestelde bestemmingsreserve. Er is nog geen sprake van winstuitkering. De schuld van circa €21,6 (ultimo 2020) dient eerst nog afgelost te worden. De uitkering van de winst vindt aan het eind van de looptijd plaats of indien 90% is gerealiseerd.

Het Algemeen Bestuur heeft op 22 juni 2020 een besluit genomen over de werkwijze van Tussentijdse Winstneming. Samengevat dient voordat tot winstuitkering kan worden overgegaan eerst de schuld te zijn afgelost. Bij een daadwerkelijke winstuitkering mag geen externe financiering worden aangetrokken om deze te bekostigen. Dit houdt in dat het Kempisch bedrijvenpark voldoende middelen dient te behouden voor de uitvoering van haar taakstelling.
In het Treasurystatuut of in de Gemeenschappelijke regeling is niet opgenomen op welke wijze winst uitgekeerd wordt en op wanneer dit verantwoord wordt geacht. Rekening houdend met het uitgangspunt dat er voldoende middelen beschikbaar moeten zijn voor het uitvoeren van de taakstelling (het voldoen van kosten en verplichtingen), zijn een aantal spelregels opgesteld. Vanuit deze kaders en uitgangspunten is de vertaling gemaakt naar spelregels voor winstuitkering.

De spelregels/ basisprincipes winstuitkering zijn als volgt:

- Het Kempisch Bedrijvenpark behoudt minimaal de middelen voor de uitvoering van haar taakstelling en houdt hiervoor 2 opeenvolgende begrotingsjaarschijven aan. De taakstelling is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en wordt jaarlijks met de vaststelling van de ontwerpbegroting vastgelegd en bijgesteld. Het betreft concreet de begrotingsposten: Bouw- en woonrijpmaken, plankosten, bijdragen aan derden, beheer bedrijvenpark, rente, afdracht vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.
- Door 2 begrotingsjaren te reserveren is er een buffer ingeval geraamde inkomsten lager uitvallen of kosten hoger uitvallen.
- Winstuitkering dient met inachtneming van de geldende kaders te gebeuren zoals opgenomen in de gemeenschappelijke regeling en het treasurystatuut;
- Dus geen financiering van uitkering van winst, en enkel uitkering van vrij uitkeerbaar eigen vermogen.
- Gelijktijdig met de jaarrekening wordt een voorstel gedaan voor winstuitkering indien aan bovengenoemde punten wordt voldaan;
- Over de werkelijke winstuitkering neemt het AB een besluit bij vaststelling van de jaarrekening. De accountant dient de jaarrekening ook te voorzien van een goedkeurende verklaring, zodat de winst ook daadwerkelijk kan worden vastgesteld en uitgekeerd.
- Conform het beleid/ verzoek van gemeenten ten aanzien van de reservepositie van Gemeenschappelijke Regelingen worden er geen onnodige reserves in stand gehouden of eigen vermogen opgebouwd.

Op dit moment wordt geen voorziening voor negatieve exploitatieresultaten nodig geacht.

2.2.6 Verbonden partijen

De gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark (GR KBP) heeft een bestuurlijk belang in stichting Parkmanagement KBP, statutaire gevestigd te Bladel.

GR KBP was ten tijde van de ontwikkeling van het in Hapert gelegen industrieterrein genaamd: Kempisch Bedrijven Park (KBP) enig eigenaar van gronden op het KBP.

Op het KBP zijn thans diverse bedrijven gevestigd; een gedeelte van de grond is echter nog niet verkocht/geleverd. In de leveringscontracten/ gronduitgiftecontracten zijn voor de eigenaren van percelen industrieterrein op het KBP verplichtingen opgenomen om deel te nemen aan en financieel bij te dragen aan een op te richten en in stand te houden parkmanagement-organisatie.

De voorzitter van het bestuur wordt op bindende voordracht in functie benoemd door de Gemeenschappelijke Regeling zolang nog niet alle gronden met een industriebestemming in het KBP verkocht zijn.

In het jaarvolgend op het jaar waarin de laatste gronden met een industriebestemming verkocht zijn zal de door de Gemeenschappelijke Regeling benoemde voorzitter zijn ontslag nemen en zal de voorzitter voortaan door het bestuur worden gekozen uit zijn midden.

De stichting Parkmanagement KBP stelt zich ten doel:

a. het ontwikkelen, bevorderen en realiseren van een goede verstandhouding en samenwerking tussen ondernemers op het KBP, ondernemersorganisaties en overheidsinstellingen teneinde de kwaliteit en de uitstraling van het KBP te behouden en te vergroten;
b. het (doen) organiseren en/of (laten) verzorgen op het KBP van parkmanagementactiviteiten en het uitoefenen van toezicht op die activiteiten;
c. het ontwikkelen en realiseren van collectieve voorzieningen en diensten op het KBP;
d. en het verrichten van alle verdere handelingen die met het vorenstaande in de meest ruime zin des woord verband houden.

Zij tracht dit doel te bereiken door onder meer:

a. het fungeren als aanspreekpunt voor de deelnemers;
b. het verzorgen van communicatie over parkmanagement;
c. het verzorgen van beveiliging van het industrieterrein en dan vooral het openbaar gebied door middel van onder meer camerabewaking en preventieve surveillance;
d. het door de deelnemers laten participeren aan energie-, veiligheids-, afval'/milieu- en mobiliteitsscans;
e. het verzorgen van groenbeheer van de privéeigendommen op het KBP voor zover het betreft de zichtzijde van bedoelde privé eigendommen;
f. het verzorgen van bewegwijzering op het KBP;
g. het door de deelnemers laten deelnemen aan het Keurmerk Veilig Ondernemen en het verzorgen van de certificering van het KBP als zodanig;
h. het verzorgen van eventuele collectieve oplossingen voor parkeren;
i. het indien nodig aanstellen van een (parttime) parkmanager, en
j. voorts al datgene te doen dat een bijdrage kan leveren aan de verwezenlijking van voormelde doelstelling

Als deelnemer van de stichting heeft het KBP de verplichting een bijdrage in de middelen te leveren net zoals alle andere leden.

De hoogte van de (jaarlijkse) bijdrage van de deelnemers wordt vastgesteld door stichtingsbestuur. De jaarlijkse bijdrage voor het KBP is afhankelijk van de omvang nog niet verkochte bedrijfskavels. De bijdrage aan de stichting parkmanagement in 2020 was € 14.516.

Risico’s
Indien de kosten van de stichting parkmanagement hoger uitvallen dan zal het aandeel van de kosten voor het KBP ook hoger zijn. Echter dient de stichting een begroting vooraf op te stellen, waardoor de kans op dit risico klein is. De bijdrage neemt af naarmate er meer gronden zijn verkocht. In 2021 is het bedrag lager dan in 2020.

3. Financiële begroting

3.1 Toelichting op de financiële begroting

Uitgangspunten voor de raming
Bij het opstellen van de (meerjaren)begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd, die doorwerken in het totale complex:

Indexering

De uitgaven worden jaarlijks met 2,0% geïndexeerd. De indexering van de opbrengsten bedraagt 0%.

Rentebaten en rentelasten

Bij het bepalen van de kapitaallasten is rekening gehouden met een percentage van 1% over de aangetrokken financiering en 0% over uitstaande financiële middelen.

Contante waarde

Voor het bepalen van de contante waarde wordt uitgegaan van een percentage van 2%.

Plankosten en onvoorziene uitgaven

Plankosten zijn in de begroting opgenomen op basis van inschatting van de te verrichten werkzaamheden tijdens de looptijd van dit project. In de (meerjarige) exploitatie zijn de volgende criteria gehanteerd voor de berekening van de onvoorziene uitgaven:

- 10% over de civieltechnische kosten;

In totaal is voor onvoorzien een bedrag opgenomen van circa € 673.000 voor de gehele looptijd.

3.2 Programmabegroting

	Raming begrotingsjaar 2021			Raming begrotingsjaar 2022		
Omschrijving programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo voor resultaatbestemming**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo voor resultaatbestemming**
	x €1.000	**x €1.000**	**x €1.000**	**x €1.000**	**x €1.000**	**x €1.000**
Grondexploitatie	20.908	17.939	2.969	10.768	9.152	1.616
Totaal programma	20.908	17.939	2.969	10.768	9.152	1.616

3.2.1 Toelichting

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Rechtmatigheid

De begroting is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Dit besluit is ook van toepassing op de gemeenschappelijke regeling.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de begroting

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Het saldo van baten en lasten wordt jaarlijks toegevoegd c.q. afgeboekt van de voorraden gronden in exploitatie. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.2.2 Programma Grondexploitatie

Uitgangspunt voor de begroting is de herziene grondexploitatie tot en met 2024 opgesteld in maart 2021. De bouwgrondgrondexploitatie is opgedeeld in jaarschijven en vormt de basis voor de jaarlijkse begroting. Omdat alle baten en lasten worden verwerkt in de voorraden gronden sluit de begroting zonder saldo.

Lasten	**Realisatie 2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	
Grondverwerving	-	-	-	-	-	
Plankosten	259	184	163	163	-	
Bouwrijp maken	157	292	167	165	-	
Woonrijp maken	119	433	163	397	-	
Beheer bedrijvenpark	15	234	351	351	-	
Onvoorzien	-	285	147	242	-	
Rente	34	142	16	-	-	
Vpb	-	-	212	988	-	
Afname boekwaarde	6.934	16.368	7.933	7.986	9.101	
Totaal lasten	**7.518**	**17.939**	**9.152**	**10.292**	**9.101**	

Baten	**Realisatie 2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	
Verkopen	30	17.939	9.152	10.292	9.101	
Pachten	7.482					
Bijdragen van derden	-					
Overige opbrengsten	6	-	-	-	-	
Toename boekwaarde	-					
Tussentijdse winst	1.094	2.969	1.616	2.024	1.461	
Totaal baten	**8.612**	**20.908**	**10.768**	**12.316**	**10.562**	
Saldo voor resultaatbestemming	1.094	2.969	1.616	2.024	1.461	
Toevoeging (bestemmingsreserves)	1.094	2.969	1.616	2.024	1.461	
Onttrekking (bestemmingsreserves)	0	0	0	0	0	
Saldo na resultaat bestemming	0	**0**	**0**	**0**	**0**	

Toelichting jaarschijf 2022

Op basis van de herziene grondexploitatie van maart 2021 bedraagt de begroting van de jaarschijf 2022 € 9.152.000. Hieronder volgt per post een korte toelichting.

De plankosten bestaan onder meer uit personele kosten, huisvesting en kosten van derden zoals accountantskosten en makelaarskosten.

De kosten voor bouwrijpmaken, waaronder ook het beheer van groen zijn voor 2022 geraamd op € 292.000. Onder de kosten van woonrijpmaken wordt onder meer verstaan de aansluitkosten die worden gemaakt voor de oplevering van de bedrijfskavels.

De post beheer bedrijvenpark betreft onder meer de bijdragen aan de stichting Parkmanagement voor de kosten voor het ontwikkelen en borgen van een duurzaam beheer van het bedrijvenpark. De bijdrage van het Kempisch Bedrijvenpark wordt berekend op basis van de m2 onverkochte kavels.

Voor de post onvoorzien wordt 10% gecalculeerd over de geraamde kosten van bouwrijp en woonrijpmaken en vpb.

Voor de rentelasten wordt gerekend met een percentage van 1%.

De post afname boekwaarde betreft het verschil tussen de baten en lasten in 2022, wat resulteert in een afname van de boekwaarde van de gronden.

De post verkopen omvatten de opbrengst uit verkoop bedrijfskavels en woningbouwkavels.

Begrotingswijziging 2021

Op basis van de herziene grondexploitatie is ook de jaarschijf van 2021 gewijzigd. Het verschil tussen de vastgestelde jaarschijf 2021 in de begroting 2021 en de jaarschijf in deze begroting bedraagt € 7.875.000. Grotendeels veroorzaakt door actualisering van de verwachte gronduitgifte in 2021. In deze begroting nemen we gelijk de eerste begrotingswijziging over 2021 op.

Meerjaren overzicht incidentele baten en lasten

In de BBV notitie structurele en incidentele baten en lasten zijn richtlijnen gegeven over structurele en incidentele baten en lasten. Om inzicht te krijgen in het structureel begrotingssaldo is het van belang om incidentele baten en lasten te elimineren.

Voor het Kempisch Bedrijvenpark is onderstaand het meerjaren overzicht incidentele baten en lasten weergegeven. Er zijn in de meerjarenperiode 2022 tot en met 2024 geen incidentele baten of lasten.

Incidentele baten x € 1.000,-	Begrotingsjaar 2022	Begrotingsjaar 2023	Begrotingsjaar 2024
Incidentele baten	0	0	0
Incidentele lasten	0	0	0

Financiële positie

De activiteiten van het Kempisch Bedrijvenpark bestaan geheel uit de ontwikkeling en exploitatie van het bedrijventerrein. De financiële positie wordt bepaald door de verhouding tussen de kostprijs van de (economische) voorraad gronden en de verkoopwaarde van deze gronden.

De verwachte financiële positie wordt in de exploitatieopzet van het te ontwikkelen park in beeld gebracht.

De uitkomst van het exploitatieresultaat is in belangrijke mate afhankelijke van de tijdstippen waarop de kosten worden gemaakt en de opbrengsten worden gerealiseerd; omdat gezien de lange looptijd van het plan de rentefactor een belangrijke rol speelt.

3.2.3 Geprognosticeerde meerjarenbalans

Conform BBV is een geprognosticeerde balans voorgeschreven. De geprognosticeerde balans hoeft niet dezelfde detailniveau te kennen als de balans die is voorgeschreven voor de jaarrekening. In de geprognosticeerde meerjarenbalans worden de belangrijkste activa (bezittingen) en passiva (eigen vermogen en schulden) inzichtelijk gemaakt.

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	**31-12-2020**	**31-12-2021**	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**	
Vlottende activa						
Voorraden	33.324	22.100	13.416	4.372	0	
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	995	0	0	0	0	
Liquide middelen	247		6.352	13.921	19.754	
Totaal vlottende activa	**34.566**	**22.100**	**19.768**	**18.293**	**19.754**	
Totaal generaal	**34.566**	**22.100**	**19.768**	**18.293**	**19.754**	

PASSIVA	**31-12-2020**	**31-12-2021**	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**	
(bedragen x € 1.000)						
Vaste passiva						
Eigen Vermogen	11.683	14.652	16.268	18.293	19.754	
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	21.100	7.448	3.500	0		
Totaal vaste passiva	**32.783**	**22.100**	**19.768**	**18.293**	**19.754**	
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	1.724					
Overlopende passiva	59					
Totaal vlottende passiva	**1.783**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Totaal generaal	**34.566**	**22.100**	**19.768**	**18.293**	**19.754**	

Toelichting op de geprognosticeerde meerjarenbalans

Vlottende activa

Voorraden
Betreft de onderhanden werk, bouwgrond in exploitatie conform de herziene grondexploitatie maart 2021.

Liquide middelen
Geprognosticeerde stand liquide middelen op basis van resultaten gronden uit verkoop.

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen
Geprognosticeerde stand op basis van de financieringsbehoefte van het Kempisch Bedrijvenpark.

Vaste Passiva

Eigen vermogen
Betreft de bestemmingsreserve tussentijdse winstneming.

Vlottende passiva
Betreffen kasgeldleningen en openstaande crediteuren ultimo 2020.

3.2.4 Reserves

Bestemmingsreserve Tussentijdse winst

Jaarlijks wordt vanaf 2017 op basis van de POC-methode een deel van de winst geboekt. Hiermee is rekening gehouden met het voorzichtigheidsbeginsel en realisatiebeginsel. De winstberekening is voorlopig puur administratief van aard. De tussentijds genomen winst wordt jaarlijks gestort in de daarvoor per 4 juli 2018 ingestelde bestemmingsreserve tussentijdse winst. Er is nog geen sprake van winstuitkering. De schuld van circa € 21,6 (ultimo 2020) dient eerst nog afgelost te worden. De uitkering van de winst vindt aan het eind van de looptijd van de gemeenschappelijke regeling plaats of indien 90% is gerealiseerd. Dit is tevens de einddatum van de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve	**Geraamde boekwaarde 01-01-21**	**Beoogde toevoegingen**	**Beoogde onttrekkingen**	**Geraamde boekwaarde 31-12-21**
	x € 1.000	**x € 1.000**	**x € 1.000**	**x € 1.000**
Tussentijdse winst	11.683	2.969	0	14.652
Totaal bestemmingsreserve	**11.683**	**2.969**	**0**	**14.652**

Bestemmingsreserve	**Geraamde boekwaarde 01-01-22**	**Beoogde toevoegingen**	**Beoogde onttrekkingen**	**Geraamde boekwaarde 31-12-24**
	x € 1.000	**x € 1.000**	**x € 1.000**	**x € 1.000**
Tussentijdse winst	14.652	5.102	0	19.754
Totaal bestemmingsreserve	**14.652**	**5.102**	**0**	**19.754**

3 juni 2021

In het college van 4 mei 2021 is een besluit genomen over het raadsvoorstel met betrekking tot de ontwerpbegroting KBP. Nadien is bericht ontvangen vanuit het DB Kempisch Bedrijvenpark met daarin het verzoek om een gewijzigde ontwerpbegroting naar de gemeenteraden te zenden. Er zaten namelijk twee storende fouten in de uiteindelijke aangeleverde versie.

Het betreft twee aanpassingen:
- P 7 : in de tabel waren abusievelijk de bedragen bij baten en lasten vanaf 2021 omgedraaid.
- P 23: overzicht baten en lasten in kolom realisatie 2020 was abusievelijk een regel weggevallen waardoor een aantal bedragen niet meer op de juiste regel stonden.

Het college is op dinsdag 1 juni akkoord gegaan de gecorrigeerde ontwerpbegroting KBP 2022 aan te leveren

De foutieve versie van de Ontwerpbegroting KBP 2022 is vervangen door de nieuwe/gecorrigeerde versie.

Aan de raad van de gemeente Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden
T.a.v. de griffier

uw brief:	
uw kenmerk:	
ons kenmerk:	KBP2021.007
behandeld door:	G. Stappaerts
doorkiesnummer:	0497-361694
bijlage(n):	4
onderwerp:	Ontwerpbegroting 2022, memo grondexploitatie 2021 en jaarstukken 2020
verzonden:	26 maart 2021

Geachte Griffier,

Op 22 maart 2021 heeft het Dagelijks Bestuur van Kempisch Bedrijvenpark de jaarrekening 2020, de memo grondexploitatie 2021 en de ontwerpbegroting 2022 inclusief het ontwerp meerjarenbeleidsplan 2023- 2024 vastgesteld.

Conform artikel 18 en 29 van de Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark wordt de raden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid geboden om te reageren op de ontwerpbegroting 2022 en de begrotingswijziging voor 2021. De uiterlijke reactiedatum is vastgesteld op 18 juni 2021. Met deze brief wordt uw raad gevraagd te reageren op deze ontwerpbegroting en begrotingswijziging. De memo grondexploitatie 2021 en de jaarrekening en jaarverslag 2020 zijn ter informatie bijgevoegd.

Begrotingswijziging 2021
Op basis van de herziene grondexploitatie is de jaarschijf van 2021 gewijzigd. De begrotingswijziging over 2021 bedraagt € 7.875.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een actualisering van de verwachte gronduitgifte in 2021 (in plaats van 5ha wordt 9,5ha verwacht). In de ontwerpbegroting 2022 is de begrotingswijziging over 2021 opgenomen. Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld om op de begrotingswijziging van 2021 te reageren.

Begroting 2022 en meerjarenbeleidsplan
De ontwerpbegroting 2022 en het meerjarenbeleidsplan 2023-2024 geeft inzicht in de toekomstige activiteiten van het Kempisch Bedrijvenpark. Daarnaast geeft de begroting een geactualiseerd inzicht in de financiën van het Kempisch Bedrijvenpark over de jaren 2023 tot en met 2024. Per jaar worden de bijgestelde ramingen van de lasten en baten van de grondexploitatie in beeld gebracht. In de begroting wordt uitgegaan van het scenario met een uitgifte van 5 ha per jaar, met in 2021 9,5ha. Uw raad wordt ook in de gelegenheid gesteld om op de ontwerpbegroting te reageren.

Memo grondexploitatie 2021
Ter informatie ontvangt u de actuele memo over de herziening van de grondexploitatie van maart 2021. Deze herziening is op 22 maart 2021 door het Dagelijks Bestuur vastgesteld en is openbaar. De memo geeft onder andere informatie over de drie uitgiftescenario's, het break-evenpoint en het eindresultaat van de grondexploitatie.

Jaarrekening en jaarverslag 2020
Vanwege de samenhang tussen de begroting, de memo grondexploitatie en de jaarstukken ontvangt u de jaarrekening en het jaarverslag ter informatie. Het jaarverslag en de jaarrekening 2020 is gecontroleerd door de accountant. De accountant heeft een goedkeurende verklaring inzake de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening afgegeven. De controleverklaring is bijgevoegd. De jaarrekening wordt op 21 juni 2021 behandeld door het Algemeen Bestuur van KBP.

Namens het Dagelijks Bestuur van KBP

Met vriendelijke groet,

Guus Stappaerts
Kempisch Bedrijvenpark

Bijlagen:
1. Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenbeleidsplan 2023-2024.
2. Memo grondexploitatie 2021
3. Controleverklaring en Jaarrekening en jaarverslag 2020

Crowe Foederer B.V.
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

PERSOONLIJK/VERTROUWELIJK
Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark
T.a.v. mevrouw J. Liu
Postbus 11
5530 AA Bladel

Eindhoven, 23 maart 2021
Dos.nr. 106967/ ref.nr 4545099
Behandeld door: T. van Lierop

Geachte mevrouw Liu, beste Juwi

Inzake: controleverklaring jaarrekening 2020

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarrekening voorzien van onze controleverklaring d.d. 23 maart 2021 voor de Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark. Wij bevestigen u akkoord te gaan met het opnemen van deze controleverklaring in de jaarrekening 2020, die overeenkomt met het bijgevoegde gewaarmerkte exemplaar.

Een exemplaar van het jaarverslag dient te worden ondertekend door de leden van het Dagelijks Bestuur en dient te worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat een afschrift van onze controleverklaring openbaar wordt gemaakt mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met deze jaarrekening. Indien u het jaarverslag en de controleverklaring opneemt op Internet, dient u te waarborgen dat het jaarverslag inclusief jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internet-site. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat (“u verlaat de beveiligde, door de accountants gecontroleerde jaarrekening’’).

Vertrouwende u hiermede van dienst te zijn geweest en tot het verstrekken van verdere inlichtingen gaarne bereid.

Hoogachtend,
Crowe Foederer B.V.

ValidSigned by T.M.M. van Lierop RA MSc
on 23-03-2021

T.M.M. van Lierop RA MSc

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark te Bladel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:
- het overzicht van baten en lasten over 2020;
- de balans per 31 december 2020;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur en het Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 64.210 waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie
Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag; waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening
Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur, het controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
    - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude
    - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 23 maart 2021

Crowe Foederer B.V.

ValidSigned by T.M.M. van Lierop RA MSc
on 23-03-2021

T.M.M. van Lierop RA MSc

Gemeenschappelijke Regeling

Kempisch Bedrijvenpark

Jaarrekening en Jaarverslag 2020

Versie 1.0 d.d. 22-03-2021
Vastgesteld Dagelijks Bestuur op 22 maart 2021
Vast te stellen door het Algemeen Bestuur op 21 juni 2021

Inleiding

Hierbij treft u de jaarstukken aan van het openbaar lichaam Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark, hierna te noemen Kempisch Bedrijvenpark, kantoorhoudende Markt 21, 5531 BC Bladel en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 57341060. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening en beslaan de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020.

Kempisch Bedrijvenpark heeft tot doel het ontwikkelen en realiseren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar bedrijvenpark gelegen binnen het rechtsgebied, binnen de door het bevoegde gezag te stellen ruimtelijke en andere publiekrechtelijke randvoorwaarden en met inachtneming van de nader te formulieren sectorale doelstellingen en uitgangspunten.

Procedure vaststelling jaarrekening

Kempisch Bedrijvenpark is met betrekking tot de begroting en rekening onderworpen aan het Besluit Begroting en Verantwoording. Bij het samenstellen van de rekening over 2020 is hiermee rekening gehouden.

In overeenstemming met artikel 30 van de “Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark” onderzoekt het Algemeen Bestuur de rekening zonder uitstel en stelt haar vast vóór 1 juli van het jaar volgend op het jaar waarop de rekening betrekking heeft. Van de vaststelling doet het Dagelijks Bestuur mededeling aan de raden van de deelnemende gemeenten.

De vastgestelde rekening wordt terstond doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgend op het jaar waarop de rekening betrekking heeft met alle bijbehorende stukken toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Inhoudsopgave

1.1 **1. Jaarverslag** **4**
1.1 Programmaverantwoording 8
1.1.1 Doelstelling 8
1.1.2. Wat hebben we bereikt? 10
1.1.3. Wat hebben we er voor gedaan? 11
1.1.4. Wat heeft het gekost? 12
1.2 Paragrafen 14
1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 14
1.2.2 Financiering 17
1.2.3 Bedrijfsvoering 21
1.2.4 Grondbeleid 22
1.2.5 Rechtmatigheid 24
1.2.6 Verbonden partijen 24

1.1 **2. Jaarrekening** **26**
2.1 Balans per 31 december 2020 26
2.2 Overzicht van baten en lasten 2020 27
2.3 Toelichting 28
2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 28
2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2020 30
2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2020 35
2.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 40

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1. Jaarverslag

Terugblik op 2020

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar voor het Kempisch Bedrijvenpark. Het jaar startte positief, met diverse opties en concrete bouwplannen. De economische situatie was gunstig en de uitgifteplanning was goed. Helaas werd deze economische situatie als gevolg van Covid-19 onzeker. Dit heeft geleid tot uitstel van investeringen bij bedrijven en het intrekken van opties.
Vanaf de herfst 2020 is het tij echter weer gekeerd en is de interesse in de kavels weer toegenomen. Er is sprake van nieuwe belangstelling, met name uit sectoren die geen invloed van de coronacrisis ondervinden. Er staan eind 2020 diverse opties uit. Inmiddels is 62% van de 69 hectare verkocht,

Het was ook een bijzonder jaar vanwege de heftige brand bij Van der Heijden Transport en Logistiek. Deze brand had veel impact voor het bedrijf, alle medewerkers en de omgeving. In mei 2020 werd het hoofdgebouw volledig verwoest. In september 2020 waren de plannen voor nieuwbouw al gereed en vergund en kon een nieuwe start gemaakt worden op het terrein.

Er is ondanks de coronacrisis ook positief nieuws te melden. De verkoop van de tweede fase van de woningbouwkavels loopt zeer voorspoedig. Op het KBP wordt volop gebouwd. In 2020 is gestart met de nieuwbouw van MS Schippers, de herbouw van Van der Heijden en met de realisatie van het Facilitypoint.

Verkopen bedrijfskavels
De raming van uitgifte van kavels in 2020 was conform de grondexploitatie 2020 gesteld op 7,2ha. Die raming is uiteindelijk niet gehaald. Bij de Tussentijdse Rapportage 2020 werd de begroting aangepast en de uitgifteplanning bijgesteld naar 4,6ha. In totaal is in 2020 4,6ha daadwerkelijk geleverd.
Het is gebruikelijk in de administratie alleen de verkopen te registreren die ook daadwerkelijk hebben geleid tot feitelijke en juridische levering. De gemiddelde uitgifte in de afgelopen zeven jaren is 4,7ha per jaar.

Onderstaand overzicht geeft een weergave van de uitgifte in de afgelopen jaren

Jaar	Oppervlakte in m2
2011 (vanaf september)	5.388
2012	161.172
2013	35.661
2014	20.735
2015	7.300
2016	35.442
2017	21.000
2018	41.580
2019	53.910
2020	45.615
totaal geleverd tot eind 2020	427.803
gemiddelde 2012-2020	47.534

Vooruitblik 2021

De signalen voor de uitgifte in 2021 zijn positief. Er staan een aantal opties uit, in totaal voor 8,1ha. In het eerste kwartaal van 2021 wordt duidelijk of deze plannen haalbaar zijn.

De grondprijzen zijn in 2020 onveranderd. De prijs is € 195 per m2 voor zichtlocaties en € 165 per m2 voor niet-zichtlocaties.

Ontwikkeling facility point

In 2020 is gestart met de bouw van het facilitypoint. Dit gebouw wordt in mei 2021 in gebruik genomen en voorziet in een restaurantvoorziening en kantoorruimte.

Verkopen Woonboskavels

In 2020 is gestart met de tweede fase van de woonkavels aan de burgemeester Gremstraat. 7 van de 15 kavels zijn verkocht en geleverd. Er is nog één kavel beschikbaar aan de burgemeester Swachtenstraat. Uiterlijk op 1 januari 2023 worden alle kavels afgenomen door de ontwikkelaar.

Duurzaam bouwen en werken

Nieuwe gebouwen die op het KBP worden gebouwd toetsen we met behulp van GPR Gebouw op duurzaamheid.

Sinds de invoering van de nieuwe gaswet is een reguliere gasaansluiting niet meer toegestaan, bedrijven dienen een duurzaam alternatief toe te passen. Het nieuwe pand van MS Schippers wordt volledig elektrisch verwarmd en op het dak worden zonnepanelen gelegd voor eigen opwek. Ook Van der Heijden transport realiseert zonnepanelen en een aantal bedrijven op KBP hebben besloten ook zonnepanelen aan te leggen.

In 2020 is ook gestart met een haalbaarheidsonderzoek voor de productie van waterstof op het KBP. Duurzame opgewekte windenergie kan omgezet worden naar waterstof voor productie, transport en verwarmen van woningen en bedrijfspanden. Dit initiatief wordt nader onderzocht.

Duurzame bereikbaarheid

Een goede en duurzame bereikbaarheid van het KBP is een belangrijke opgave. Dit is ook één van de uitgangspunten van de Kempische mobiliteitsstrategie. In 2020 is door de Kempengemeenten de mobiliteitstrategie vastgesteld. De ontwikkeling van een mobiliteitshub op KBP, een verbinding met de snelfietsroute en de werkgeversaanpak moeten zorgen voor een duurzame bereikbaarheid van KBP.

Tussentijdse winstneming en voorziening voor negatieve exploitatieresultaten.

Gedurende de looptijd zullen er zich binnen de grondexploitatie fluctuaties voordoen. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het in beginsel verplicht tussentijds winsten te nemen. In 2017 is door de commissie BBV aangegeven hoe het realiteitsbeginsel en voorzichtigheidsbeginsel voor het tussentijds winstnemen bij grondexploitaties te interpreteren op basis van de percentage of completion methode (POC-methode). De vereisten voorwaarden van de POC-methode hebben als gevolg dat ook de winst genomen dient te worden, in overeenstemming met het realisatiebeginsel.

Er dient te zijn voldaan aan de volgende drie voorwaarden:
a. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én

b. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
c. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Volgens de BBV wordt hiermee tevens voldaan aan het voorzichtigheidsbeginsel. Immers zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd en kosten zijn gemaakt moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen (realisatiebeginsel). Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden geschat.

Het Kempisch Bedrijvenpark voldoet aan deze drie voorwaarden. De tussentijdse winst voor 2020 is berekend op afgerond € 1,1 miljoen. De winstneming is echter puur administratief van aard. Conform het AB

besluit wordt de tussentijds genomen winst gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Er is nog geen sprake van winstuitkering. De schuld dient eerst nog afgelost te worden. De uitkering van de winst vindt aan het eind van de looptijd plaats of indien 90% is gerealiseerd.

Het Algemeen Bestuur heeft op 22 juni 2020 een besluit genomen over de werkwijze van Tussentijdse Winstneming. Samengevat dient voordat tot winstuitkering kan worden overgegaan eerst de schuld te zijn afgelost. Bij een daadwerkelijke winstuitkering mag geen externe financiering worden aangetrokken om deze te bekostigen. Dit houdt in dat het Kempisch bedrijvenpark voldoende middelen dient te behouden voor de uitvoering van haar taakstelling.
In het Treasurystatuut of in de Gemeenschappelijke regeling is niet opgenomen op welke wijze winst uitgekeerd wordt en op wanneer dit verantwoord wordt geacht. Rekening houdend met het uitgangspunt dat er voldoende middelen beschikbaar moeten zijn voor het uitvoeren van de taakstelling (het voldoen van kosten en verplichtingen), zijn een aantal spelregels opgesteld. Vanuit deze kaders en uitgangspunten is de vertaling gemaakt naar spelregels voor winstuitkering.

De spelregels/ basisprincipes winstuitkering zijn als volgt:

- Het Kempisch Bedrijvenpark behoudt minimaal de middelen voor de uitvoering van haar taakstelling en houdt hiervoor 2 opeenvolgende begrotingsjaarschijven aan. De taakstelling is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en wordt jaarlijks met de vaststelling van de ontwerpbegroting vastgelegd en bijgesteld. Het betreft concreet de begrotingsposten: Bouw- en woonrijpmaken, plankosten, bijdragen aan derden, beheer bedrijvenpark, rente, afdracht vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.
- Door 2 begrotingsjaren te reserveren is er een buffer ingeval geraamde inkomsten lager uitvallen of kosten hoger uitvallen.
- Winstuitkering dient met inachtneming van de geldende kaders te gebeuren zoals opgenomen in de gemeenschappelijke regeling en het treasurystatuut;
- Dus geen financiering van uitkering van winst, en enkel uitkering van vrij uitkeerbaar eigen vermogen.
- Gelijktijdig met de jaarrekening wordt een voorstel gedaan voor winstuitkering indien aan bovengenoemde punten wordt voldaan;
- Over de werkelijke winstuitkering neemt het AB een besluit bij vaststelling van de jaarrekening. De accountant dient de jaarrekening ook te voorzien van een goedkeurende verklaring, zodat de winst ook daadwerkelijk kan worden vastgesteld en uitgekeerd.
- Conform het beleid/ verzoek van gemeenten ten aanzien van de reservepositie van Gemeenschappelijke Regelingen worden er geen onnodige reserves in stand gehouden of eigen vermogen opgebouwd.

De grondexploitatie is begin 2021 geactualiseerd. Op basis van deze herziene grondexploitatie 2021 wordt er geen voorziening voor negatieve exploitatieresultaten nodig geacht.

Tussentijdse rapportage en Begrotingswijzigingen

In september 2020 is een tussentijdse rapportage opgesteld en na consultatie van de gemeenteraden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Er zijn geen zienswijzen ingediend. De tussentijdse rapportage liet een bijstelling van de baten zien als gevolg van minder uitgifte dan geraamd.

Vennootschapsbelasting

KBP heeft de gevolgen van de invoering van de vpb-plicht uitgebreid beoordeeld. Hierbij is ook advies ingewonnen bij een extern specialist. Uiteindelijk heeft het KBP besloten om aan te sluiten bij de standpunten zoals de Belastingdienst deze landelijk hanteert. De aangiften 2016 t/m 2019 zijn inmiddels ingediend op basis van deze standpunten. KBP heeft naar aanleiding van de aangifte 2016 inmiddels een definitieve aanslag ontvangen, hetgeen impliceert dat de Belastingdienst akkoord is gegaan met de ingenomen standpunten.

Voor 2020 is tot op heden enkel een voorlopige aanslag opgelegd. De deadline voor indiening van de aangifte 2020 is 1-6-2021. De aangifte zal voor deze deadline worden ingediend, waarbij vanzelfsprekend de

ingenomen standpunten worden gevolgd. In de herziening van de grondexploitatie is rekening gehouden met de standpunten zoals de Belastingdienst deze landelijk hanteert.

Parkmanagement

Op 9 november 2016 is de stichting Parkmanagement KBP opgericht. De stichting is vanaf begin 2017 operationeel. Vanaf dat moment dragen de ondernemers bij aan de collectieve voorzieningen die voor uitvoering van het basispakket van parkmanagement zijn opgericht. De samenwerking tussen de bedrijven verloopt zeer positief.

Jaarrekening en exploitatieberekeningen.

Alle kosten van het KBP worden geactiveerd en (uiteindelijk) goedgemaakt door opbrengsten uit de verkoop van grond, dan wel uit subsidie van derden. Geactualiseerde exploitatieberekeningen tonen aan dat er sprake is van een sluitende exploitatie. Uitgegaan wordt van een uitgifteperiode van 13,5 jaar (medio 2011 - 2024), met een gemiddelde uitgifte van 5 ha per jaar. Tot en met 2020 was het uitgifteverloop gemiddeld 4,7ha per jaar.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van het openbaar lichaam Kempisch Bedrijvenpark wordt gevormd door collegeleden uit de vier deelnemende gemeente Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel - De Mierden.

Per ultimo 2020 bestond het bestuur uit de volgende personen:

De heer R.P.G. Bosma, voorzitter, burgemeester van Bladel;
De heer M.M. Kuijken, lid en vicevoorzitter, wethouder Bergeijk;
De heer A.P.A.P. d'Haens, lid AB, wethouder Bladel;
De heer M. Maas, lid AB, wethouder Reusel - de Mierden;
De heer S.J. Kraaijeveld, lid AB, wethouder Eersel;
De heer S. Luijten, lid AB, wethouder Bergeijk;
De heer S.P.G. Kox, lid DB, wethouder Eersel;
De heer F. Rombouts, lid DB, wethouder Reusel - De Mierden.

Het Algemeen Bestuur heeft één keer (digitaal) vergaderd in 2020 en is één keer schriftelijk tot besluitvorming gekomen. Het Dagelijks Bestuur heeft vijf keer vergaderd in 2020 en is twee keer schriftelijk tot besluitvorming gekomen.

Hierna wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het bij de begroting 2020 voorgenomen beleid in het jaar 2020, lopende van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020.

1.1 Programmaverantwoording

1.1.1 Doelstelling

Grotere Kempische bedrijven willen graag uitbreiden, maar liever niet vertrekken uit de Kempen. Op de lokale terreinen mogen geen kavels groter dan 5.000 m² worden uitgeven (provinciaal beleid). De Kempen gemeenten zien bedrijven liever niet vertrekken naar bedrijventerreinen rondom de steden. Daarom ontwikkelen de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden gezamenlijk een bedrijventerrein waar bedrijven >5.000 m² kunnen uitbreiden en doorgroeien. Behoud van werkgelegenheid en dus bevorderen van de leefbaarheid in de Kempen', is de hoofddoelstelling voor de realisatie van het Kempisch Bedrijvenpark.

Belangrijkste randvoorwaarden bij de ontwikkeling van het bedrijvenpark zijn:

A. integrale gebiedsontwikkeling;
B. optimale bereikbaarheid van De Kempen en het Kempisch Bedrijvenpark;
C. duurzaam bedrijvenpark.

Dit is vertaald naar de volgende concrete doelstellingen en daarbij passende activiteiten. Uit onderstaande tabel blijkt dat eind 2020 nagenoeg alle doelstellingen zijn gerealiseerd:

Doelstelling	Realisatie
A. Integrale gebiedsontwikkeling	
• door ontwikkeling van het bos- en natuurkader ontstaat langs de bestaande linten een aantrekkelijk decor voor recreatief (fiets)verkeer tussen de verschillende natuur- en bosgebieden;	√
• het werk- woonbos wordt een stedelijk uitloopgebied voor Hapert;	√
• het bestaande motorcrossterrein in het plangebied (MC Hapert) wordt verplaatst en geclusterd met het te handhaven motorcrossterrein in het bosgebied in de uiterste oosthoek van het plangebied van Kempisch Bedrijvenpark (MC Eersel);	√
• bos- en natuurontwikkeling in zowel het werk-/woonbos als in een strook van minimaal 50 tot 100 meter aan de west- en zuidzijde van het bedrijvenpark;	√
• realiseren van 30 woonkavels in het woonbos;	√
• het uitgeefbaar deel voor wonen in het woonbos bedraagt circa 1,5ha. De bedrijfsvlakken herbergen samen circa 65 tot 70ha bedrijfsgrond.	√
B. Optimale bereikbaarheid	
• om de verkeersproblematiek op de huidige N284 (Reusel – Eersel) aan te pakken heeft de provincie Noord-Brabant besloten tot de aanleg van een nieuw tracé van de N284 aansluitend op de nieuwe aansluiting op A67. Het betreft een nieuw tracé vanaf Hapert, over het plangebied van het KBP naar de aansluiting op de A67. Ontwikkeling en financiering vindt plaats in gezamenlijkheid met het openbaar lichaam Kempisch Bedrijvenpark;	√
• interne infrastructuur aansluiten op de nieuwe provinciale weg.	√

C. Duurzaam bedrijvenpark

• binnen het kader van het huidige beleid op het gebied van duurzaamheid (stedelijk) waterbeheer dient bij de realisatie van het bedrijvenpark op zijn minst het bestaande watersysteem gehandhaafd te blijven en indien mogelijk, het natuurlijke watersysteem te worden hersteld;	√
• inspelen op het thema duurzame energie, hetgeen betekent minimaliseren van het energieverbruik en het implementeren van duurzame energie, zoals zonne-energie en warmtekrachtkoppeling;	Doorlopend middels GPR Gebouw en advisering.
• waarborgen kwaliteiten van gebied van Kempisch Bedrijvenpark in de toekomst en daarmee ook de zogenaamde levenscyclus van het park te waarborgen. Hiervoor zal parkmanagement in het gebied worden ingevoerd. Bij parkmanagement werken bedrijven onderling en met de gemeente(n) samen om op het bedrijventerrein de gewenste kwaliteit te realiseren en deze op lange termijn te behouden;	√
• op het bedrijventerrein zal op één of twee plaatsen de mogelijkheid worden geboden om een facility point te realiseren. Het facility point zal diensten onderbrengen die door de bedrijven op het terrein van het bedrijvenpark worden afgenomen;	√
• intensief ruimtegebruik wordt gestimuleerd. Minimale eisen zoals o.a. bebouwingspercentages en bouwhoogtes zijn in het bestemmingsplan verankerd;	√
• om het bedrijvenpark duurzaam in te richten wordt gezocht naar een geschikte vorm van segmentering en clustering van bedrijven. Hierbij kan gedacht worden aan clustering naar verschijningsvorm, naar milieucategorieën, of zelfs naar energiegebruik;	√
• streven is dat het Keurmerk Veilig Ondernemen voor nieuwe bedrijventerreinen wordt verkregen. Hierdoor wordt gewaarborgd dat het Kempisch Bedrijvenpark vooraf getoetst wordt op haar veiligheid;	√
• opstellen van uitgiftebeleid dat een goede balans heeft tussen duurzame uitgifte en voldoende ontwikkelingsruimte voor de bedrijven.	√

1.1.2. Wat hebben we bereikt?

Hier worden de doelstellingen die in de beleidsbegroting zijn opgenomen geëvalueerd.

A. Integrale gebiedsontwikkeling

Realisatie
Vanaf 2010 is gestart met de realisatie van het bedrijvenpark inclusief de aanleg van de wegen, de nieuwe Provincialeweg en de Ecozone en het Woonbos. De realisatie (bouw- en woonrijpmaken) en aanleg is grotendeels afgerond.

B. Optimale bereikbaarheid

Realisatie
Na de openstelling van de nieuwe N284 met aansluiting op de A67 op 5 september 2011, hebben in 2012 de laatste afwerkingen plaatsgevonden.

C. Duurzaam bedrijvenpark

Beveiligd parkeren
De beveiligde parkeerplaats voor trucks maakte onderdeel uit van de afspraken die KBP begin 2012 heeft gemaakt met het KLC.

Duurzame bouwen
Duurzaamheid is een belangrijk uitgangspunt bij nieuwbouw. Bedrijven die investeren op KBP investeren in een duurzaam gebouw, dat voldoet aan alle eisen en normen. Dit is geborgd in het bouwbesluit.
De bewustwording bij bedrijven dat duurzaam bouwen noodzakelijk is, is de afgelopen jaren sterk gegroeid. De markt is in beweging en we zien in de praktijk dat bedrijven de keuze maken voor duurzame toepassingen voor energieopwekking, het energieverbruik verminderen of het productieproces aanpassen. Enkele voorbeelden zijn zonnepanelen, warmtepompen en terugwinnen van warmte uit de bedrijfshal. Hierover wordt bij de bouw bewust nagedacht en rekening gehouden met investeringen. In een aantal gevallen is de duurzame opwekking van energie vanwege de extra investering en terugverdientijd (nog) niet haalbaar gebleken.

KBP heeft de afgelopen jaren duurzaam bouwen gestimuleerd door het programma GPR gebouw aan te bieden aan bedrijven. Hiermee kan de duurzaamheidsscore van het ontwerp worden getoetst op vijf criteria en wordt inzichtelijk waar winst te behalen is.

Watersysteem
Met de aanleg van de ecozone langs De Pan en de Ganzestraat is ook het Wagenbroeksloopje op een goede manier ingepast. De nu aangelegde waterbassins voor bluswater worden gevoed met “straatwater” en in het Woonbos wordt “dakwater” van het bedrijvengedeelte opgevangen. Het “dakwater” levert zo een bijdrage aan de biodiversiteit in het Woonbos.

1.1.3. Wat hebben we er voor gedaan?

Voor het begrotingsjaar 2020 was de doelstelling de hierna opgesomde activiteiten c.q. prestaties te realiseren. Naast de raming is de realisatie weergegeven en indien nodig wordt een toelichting gegeven.

Nr.	Activiteit	Realisatie 2020
1	Inrichting parkmanagement organisatie	De stichting Parkmanagement Kempisch Bedrijvenpark is opgericht in november 2016 en sinds 2017 zelfstandig actief.
2	Bouwrijp maken gronden	Er zijn werkzaamheden uitgevoerd voor de ontsluitingsweg bij het facilitypoint in 2020.
3	Woonrijpmaken gronden	Het woonrijpmaken is grotendeels uitgevoerd; bij de uitgifte van de kavels zullen nog inritten gemaakt moeten worden, een ontsluitingsweg met keerlus en kleinere werkzaamheden bij de woningbouwkavels.
4	Ontwikkelen slagvaardige promotie-, acquisitiebeleid	Bedrijven weten KBP te vinden in hun zoektocht naar een nieuwe locatie. Via persberichten, social media en netwerkbijeenkomsten en tijdens KempenTech wordt KBP gepromoot.
6	Aanleggen voorzieningen openbaar nut en semi-openbare voorzieningen	Geen werkzaamheden in 2020.
7	Uitgegeven bedrijfskavels	in 2020 zijn kavels geleverd aan Van Dingenen Transport en aan MS Schippers
8	Uitgeven 15 woningkavels	In 2020 zijn 3 kavels van het eerste cluster uitgegeven. Er resteert nog 1 kavel. Er zijn 7 kavels van het tweede cluster van 15 uitgegeven.
9	Uitgiftebeleid	In juni 2019 is het herziene uitgiftebeleid vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

1.1.4. Wat heeft het gekost?

Onderstaand wordt het totaal van de bestaande lasten en baten (inclusief mutaties voorzieningen) en de eventuele mutaties in de reserves weergegeven over het begrotingsjaar 2020.

	Raming begrotingsjaar 2020 voor wijziging	Raming begrotingsjaar 2020 na wijziging[1]	Realisatie begrotings-jaar 2020
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Lasten			
Grondverwerving	0	0	0
Plankosten	276	295	259
Bouwrijp maken	175	184	157
Woonrijp maken	63	355	119
Beheer bedrijvenpark	129	249	15
Onvoorzien	32	235	0
Rente	766	48	34
Vpb	0	0	0
Afname boekwaarde	4.980	11.217	6.934
Totaal lasten	**6.421**	**12.583**	**7.518**
Baten			
Verkopen	7.447	11.311	7.482
Huren en pachten	0	31	30
Bijdragen van derden	323	0	6
Overige opbrengsten	0	0	0
Toename boekwaarde	0	1.241	0
Tussentijdse winstneming	0	2.106	1.094
Totaal baten	**7.770**	**14.689**	**8.612**
Saldo			
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**1.349**	**2.106**	**1.094**
Toevoeging (bestemmingsreserves)	1.349	2.106	1.094
Onttrekking (bestemmingsreserves)	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**0**

[1] Betreft de eerste en enige begrotingswijziging 2020 die is vastgesteld bij begroting 2021, d.d. 22 juni 2020.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting
Voor de toelichting op de verschillen tussen de begroting na wijziging(en) en de realisatie 2020 wordt verwezen naar de opgenomen toelichting in de paragraaf 2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2020. Om te voorkomen dat dubbele teksten worden opgenomen in deze verantwoording wordt gebruik gemaakt van deze verwijzing.

Algemene dekkingsmiddelen

In de programmaverantwoording moet het overzicht Algemene dekkingsmiddelen worden gegeven. Aangezien voor Kempisch Bedrijvenpark alleen het onderdeel saldo van de financieringsfunctie van toepassing is en dit geheel is toe te rekenen naar het programma, wordt hier niet nader op ingegaan.

1.2 Paragrafen

Artikel 26 BBV schrijft voor dat er in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden als die in de begroting opgenomen zijn. Voor het Kempisch Bedrijvenpark zijn de volgende paragrafen van toepassing:

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Financiering
Bedrijfsvoering
Grondbeleid
Rechtmatigheid
Verbonden partijen

Aangezien Kempisch Bedrijvenpark geen kapitaalgoederen en geen lokale heffingen heeft blijven deze twee paragrafen buiten beschouwing.

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De doelstelling van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een zodanig inzicht te verschaffen, dat op een verantwoorde wijze de hoogte van het vrij aanwendbare vermogen kan worden bepaald.

Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van het Kempisch Bedrijvenpark voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenbegroting.

Weerstandscapaciteit

Deze weerstandscapaciteit bestaat uit een tweetal componenten:
1. De omvang van de vrij aanwendbare reserves;
2. De onbenutte belastingcapaciteit;

In het algemeen geldt dat alleen de algemene reserve, dat vrij besteedbaar is, bepalend is voor de vraag of men over voldoende vrije buffer beschikt.

Risico-inventarisatie

Om een juist beeld van de financiële positie van het Kempisch Bedrijvenpark te krijgen is het noodzakelijk dat het ook helder is met welke risico's Kempisch Bedrijvenpark nog kan worden geconfronteerd. Het gaat hierbij om de mogelijke uitgaven c.q. inkomsten waarvan de hoogte op voorhand niet kan worden vastgesteld. Voor zover risico's wel financieel kunnen worden vertaald zullen daarvoor bedragen van het eigen vermogen worden afgezonderd. Waar mogelijk worden voor potentiële risico's voorzieningen getroffen.

Primair dienen risico's uiteraard zoveel mogelijk te worden beperkt of te worden voorkomen door zorgvuldigheid van procedures. Periodiek wordt een analyse van de risico's gemaakt, welke de financiële zelfstandigheid van Kempisch Bedrijvenpark in gevaar kunnen brengen. Onder risico wordt in dit verband verstaan 'een niet door Kempisch Bedrijvenpark' te beïnvloeden gebeurtenis, onvoorspelbaar en onafwendbaar indien deze zich voordoet, met veelal financiële of materiële gevolgen die niet specifiek af te dekken zijn.

De financiële risico's worden bij de jaarrekening, begroting en tussentijdse rapportage geïnventariseerd, gekwantificeerd en nader toegelicht. Op deze wijze krijgt het algemeen bestuur inzicht in de ontwikkeling van de financiële risico's en eventuele nieuwe risico's.

De belangrijkste risico's zijn in beeld gebracht en daaraan is een waardering toegekend. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de kans dat het risico zich voordoet en de impact (klein-gemiddeld-groot), die een gebeurtenis heeft. Het product van beide levert een score op, aan de hand waarvan de belangrijkste risico's kunnen worden bepaald. Hoe hoger een score, hoe belangrijker het risico. De risicoanalyse is gebeurd aan de hand van voorkomende processen binnen het Kempisch Bedrijvenpark. Per proces is geïnventariseerd welke risico's aanwezig zijn die van invloed zijn op de te behalen doelstellingen.

Per risico is vervolgens aangegeven door welke maatregelen het risico kan worden beheerst. Risico's met financiële consequenties worden opgenomen in de herziening van de grondexploitatie. Deze risico's worden als afwijkende uitgangspunten op de basis exploitatie verwerkt. Op deze wijze worden de financiële consequenties van de risico's in beeld gebracht. Verderop in deze paragraaf is de concrete uitwerking van deze analyse opgenomen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de ingedekte financiële risico's en de financiële weerstandscapaciteit om deze risico's te kunnen opvangen. Naarmate risico's beter kunnen worden afgedekt en opgevangen, is sprake van een groter weerstandsvermogen. Inzicht in het weerstandsvermogen is onder andere van belang voor het bepalen van de financiële positie van Kempisch Bedrijvenpark. Afhankelijk van de verhouding tussen risico's en weerstandscapaciteit kan worden besloten de beschikbare middelen voor het opvangen van risico's te verhogen of te verlagen. Ook kunnen op basis van dit inzicht maatregelen worden genomen om risico's te beperken.

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandsvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de financiën van Kempisch Bedrijvenpark op de korte én langere termijn worden gegeven. Het weerstandvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden en het saldo van de weerstandcapaciteit gedeeld door de risico's groter of gelijk is aan 1.

Nadere uitwerking weerstandsvermogen

Vooralsnog is gecalculeerd dat de totale exploitatie minimaal sluitend zal zijn bij oplevering. De kosten van de ontwikkeling zullen aan het eind van ieder jaar worden toegevoegd aan de onder de voorraden opgenomen post onderhanden werk. Als gevolg van stelselwijziging naar tussentijdse winstneming worden er komende jaren wél (positieve) resultaten verwacht en worden er tevens reserves opgebouwd.

Vooralsnog wordt verwacht dat over de totale periode, tot oplevering bedrijvenpark, een resultaat van minimaal nihil wordt behaald en het totale weerstandsvermogen dan ook voldoende is. Het uiteindelijke resultaat van het project is echter in hoofdlijnen sterk afhankelijk van de hierna genoemde risico's.

Overzicht risico's

Risico's	Kans	Impact	Over-all score	Toelichting
Meerkosten grondverwerving	O	O	O	Op 17 juli 2019 heeft de Rechtbank Oost Brabant een tweede tussenvonnis uitgesproken in de zaak die betrekking heeft op één van de aankoopdossiers. De rechtbank heeft in 2019 een gedeelte van de schadeclaim toegewezen en een deel van de eis dient de wederpartij nader te onderbouwen. Het Gerechtshof zal in 2021 uitspraak doen in deze zaak. KBP is in afwachting van de zitting. Er wordt rekening gehouden met een beperkte nabetaling van de schadeclaim.
Meerkosten plankosten	O	O	O	In de exploitatie is rekening gehouden met de nog te maken plankosten.
Bouw- en woonrijpmaken	O	O	O	In de exploitatie is met deze nog te maken kosten rekening gehouden.
Vertraging uitgifte	OOO	O	OO	Het tempo van de uitgifte heeft een grote invloed op het eindresultaat van de exploitatie. Indien het break-evenpoint nog niet is bereikt, heeft dit een grotere impact op het resultaat, omdat de financieringslasten langer doorlopen. Uitgaande van een gemiddelde uitgifte van 5ha is de overall score 'middel' te noemen, dat de uitgifte lager uitkomt. Zie ook laatste risico in deze tabel.
Rentekosten	O	O	O	De rente is met langlopende leningen vastgezet voor een aantal jaren <1%. In de grondexploitatie dient met de werkelijke rente gerekend te worden. Impact dat de rentekosten veel hoger zullen uitvallen zullen beperkt zijn, aangezien een groot deel van de financieringsbehoefte vastgezet wordt met langlopende leningen.
Vpb	OO	OO	OO	Met ingang van 2016 is het Kempisch Bedrijvenpark vpb plichtig. De aangifte over 2016 is definitief wat impliceert dat de belastingdienst instemt met de gehanteerde lijn van het Kempisch Bedrijvenpark. In de grondexploitatie is rekening gehouden met hiervoor genoemde standpunten gebaseerd op de definitieve aanslag 2016. De uiteindelijk daadwerkelijk te betalen vpb is nu afhankelijk van de resultaten van het KBP. Dit wil zeggen indien het KBP meer winst maakt, dan zal de te betalen vpb last hoger zijn.
Vertraging of stagnatie uitgifte bedrijfskavels	OOO	O	OO	Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het nieuwe coronavirus en de maatregelen die verspreiding van het virus tegen moeten gaan. De uitbraak van het coronavirus en de maatregelen tegen verspreiding van het virus hebben ingrijpende gevolgen voor bedrijven en de maatschappij. Voor het KBP zit het risico met name in vertraging of mogelijk stagnatie van de uitgifte van de kavels voor bedrijven. Na een dip is vanaf de herfst 2020 is de interesse in de kavels weer toegenomen. Er is sprake van nieuwe belangstelling, met name uit sectoren die geen invloed van de coronacrisis ondervinden. Er staan eind 2020 diverse opties uit.

Legenda
O = klein
OO = middel
OOO = groot

Toelichting tabel score
Bij kans en bij impact kan een score worden toegekend van klein, middel of groot of n.v.t. De overall score wordt bepaald o.b.v. de scores vermeld bij kans en impact. In de laatste kolom worden de scores toegelicht.

De uitkomst van deze kwantificering is dat deze vooralsnog kunnen worden opgevangen binnen de grondexploitatie. Het gecalculeerde resultaat van de totale exploitatie is, rekening houdend met de financiële risico's nog steeds sluitend.

1.2.2 Financiering

Inleiding

Bij de inwerkingtreding van de Wet financiering decentrale overheden (fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de rekening voorgeschreven. In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens en realisatie voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan, renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en – voor zover ter zake – valutarisico's. Voorts gaat het om het eventueel inzetten van derivaten bij het beheersen van renterisico's.
De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherziening niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. Het toezicht op de kasgeldlimiet wordt in het kader van het reguliere financieel toezicht geplaatst.
De informatie over kasgeldlimiet wordt opgenomen in de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag.

De grondslag voor de treasuryfunctie van het Kempisch Bedrijvenpark wordt gevormd door het in het Algemeen Bestuur d.d. 22 juni 2009 vastgestelde treasurystatuut.

In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen voor de uitoefening van de financieringsfunctie, het treasury en risicobeheer.

Treasurybeleid

Het treasurybeleid is erop gericht binnen de financiële mogelijkheden van het Kempisch Bedrijvenpark een zo optimaal mogelijk rendement te verkrijgen dan wel de lasten zo veel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst.

De belangrijkste algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:
- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het realiseren van een flexibel en controleerbaar cash management in de organisatie.

Risicobeheer

In het Treasurystatuut is voor elk soort risico beleid geformuleerd, ondanks dat voor het Kempisch Bedrijvenpark met name renterisico's worden gelopen.

Het Kempisch Bedrijvenpark heeft geen leningen in vreemde valuta en ook geen aandelen waardoor geen koersrisico's en valutarisico's wordt gelopen.

Het liquiditeitsrisico wordt beperkt door de treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar), evenals een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van minimaal 4 jaar. Daarnaast is in artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark bepaald dat de deelnemende gemeente er steeds voor zullen zorgen dat Kempisch Bedrijvenpark te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen.

Kredietrisico wordt de eerste jaren niet gelopen, aangezien er alleen behoefte is aan financiering en er dus geen gelden worden uitgezet.

Het debiteurenrisico is er niet, aangezien slechts geleverd zal gaan worden als geld bij notaris op de rekening is gestort.

Relatiebeheer / kasbeheer

Relaties worden alleen aangegaan met instellingen die voldoen aan de in het Treasurystatuut opgenomen voorwaarden.

Bij nieuwe financieringsbehoefte zowel kort alsook langlopend zullen onderhandelingen met meerdere banken plaatsvinden om een voor het Kempisch Bedrijvenpark zo optimaal mogelijk resultaat te behalen.

Financiering en rente

Periodiek wordt de financieringsbehoefte beoordeeld en financiering aangetrokken waarbij we te lopen renterisico's afdekken, zonder daarbij de flexibiliteit uit het oog te verliezen. Het gedeelte van de financiering wat het Kempisch Bedrijvenpark kortlopend mag financieren wordt aangetrokken door middel van rekening-courant kredietfaciliteit en kasgeldleningen. Het ander deel wordt door middel van langlopende geldleningen aangetrokken. Hieronder volgt een toelichting van de wijzigingen van de leningenportefeuille van het Kempisch Bedrijvenpark.

In totaal is voor een bedrag van € 78,75 mln. aan vaste geldleningen afgesloten bij de BNG. Op deze leningen is in totaal afgelost € 61,75 mln. en resteert ultimo 2020 nog een bedrag van € 21,1 mln. De rentepercentages van de nog openstaande leningen liggen tussen de -0,40% tot 0,02 %. In 2020 is er voor € 17 mln aan nieuwe vaste geldleningen afgesloten.

Daarnaast zijn voor een bedrag van € 248,15 mln. aan kasgeldleningen afgesloten bij de BNG. Op deze leningen is in totaal afgelost € 242,45 mln. en resteert ultimo 2020 nog een bedrag van € 1,6 mln. De rente-percentages van de nog openstaande leningen liggen tussen de -0,15% en 0,00%. In 2020 is voor € 31,3 aan nieuwe kasgeldleningen afgesloten.

Renterisiconorm en kasgeldlimiet

De renterisiconorm die met de Wet fido is ingevoerd, is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. De beheersing bestaat eruit dat de herfinanciering gelijkmatig gespreid moet worden. In enig jaar mag over niet meer dan 20% van het begrotingstotaal renteherziening plaatsvinden.

Een wettelijk voorgeschreven instrument om de renterisico's binnen de perken te houden is de kasgeldlimiet. Deze limiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan.

De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is gesteld op 8,2%. Dat wil zeggen dat het gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal niet meer mag bedragen dan 8,2% van het totaal van de jaarbegroting. In de wetswijziging die is ingevoerd met ingang van 1 januari 2009 is ten aanzien van de kasgeldlimiet opgenomen, dat voor sommige gemeenschappelijke regelingen het mogelijk is om in overleg met de toezichthouder van de gemeenschappelijke regeling een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet vast te stellen. Het smalle takenpakket van de gemeenschappelijke regeling kan namelijk tot gevolg hebben dat de uniforme kasgeldlimiet, die gelijk is aan die voor de gemeente, niet ruim genoeg is.

In de tabel hierna worden de verschillen tussen begroting en werkelijkheid nader geanalyseerd.

Overzicht kasgeldlimiet

		(1) Vlottende schuld		(2) Vlottende Middelen		(3) Netto Vlottend (+) of Overschot middelen (-)
(1) – (2) = (3)						
(4) gemiddelde van (3):						
1e kwartaal (4)	€	4.077.141	€	4.366.589	€	(289.448)
2e kwartaal (4)	€	118.622	€	1.316.568	€	(1.197.946)
3e kwartaal (4)	€	81.640	€	1.623.589	€	(1.541.949)
4e kwartaal (4)	€	1.610.761	€	1.145.022	€	465.739
Stappen (5-9)		**Variabelen**				**Bedragen**
(5)		Kasgeldlimiet (KGL)			€	1.031.806
1e kwartaal (4)						
(6) = (4>5)		Onderschrijding KGL				1.321.254
2e kwartaal:						
(6) = (4>5)		Onderschrijding KGL				2.229.752
3e kwartaal:						
(6) = (4>5)		Onderschrijding KGL				2.573.755
4e kwartaal:						
(6) = (4>5)		Onderschrijding KGL				566.067
Berekening kasgeldlimiet (5)						
	(7)	Begrotingstotaal			€	12.583.000
	(8)	Percentage regeling				8,2%
(5) = (7) x (8) / 100		Kasgeldlimiet			€	1.031.806

Maandelijks wordt op basis van de verwachte kosten en verwachte grondverkopen beoordeeld of een langlopende lening (> 1 jaar) afgesloten dient te worden. Hierbij wordt de kasgeldlimiet betrokken. Voor het jaar 2020 heeft geen overschrijding van de kasgeldlimiet plaatsgevonden.

Overzicht renterisico (norm) (bedragen in x € 1.000)

	Jaar 2020	Jaar 2021	Jaar 2022	Jaar 2023	Jaar 2024
1. Begrotingstotaal aan lasten[2]	€ 12.583	€ 10.064	€ 10.064	€ 9.436	€ 11.870
2. Wettelijk vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm (1x2)	€ 2.517	€ 2.013	€ 2.013	€ 1.887	€ 2.374
4. Renteherziening	€ 21.100	-	-	-	-
5. Reguliere aflossingen	€ (19.500)	€ (14.100)	€ (3.500)	€ (3.500)	-
6. Renterisico (4+5)	€ 1.600	€ (14.100)	€ (3.500)	€ (3.500)	-
Ruimte onder renterisiconorm (3>6)	€ 917	€ 16.113	€ 5.513	€ 5.387	€ 2.374
Overschrijding renterisiconorm (6>3)	-	-	-	-	-

De dalende financieringsbehoefte van het Kempisch Bedrijvenpark zorgt ervoor dat de af te lossen bedragen in de komende jaren niet herfinanciert hoeven te worden. Daardoor verminderd ook het renterisico.

[2] Begrotingstotalen 2021 en verder zijn bepaald op basis van de vastgestelde begroting 2021 met daarin de vergelijkende cijfers 2020 (begroting 2020 na wijziging) en het meerjarenperspectief

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1.2.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatie

Het Kempisch Bedrijvenpark heeft een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). De acht leden van het AB zijn afkomstig uit de colleges van Burgemeester & Wethouders van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. Per gemeente worden twee collegeleden aangewezen door de betreffende gemeenteraad. Vier leden uit het AB vormen samen het DB. Hierbij is elke deelnemende gemeente met één lid vertegenwoordigd.
Conform de gemeenschappelijke regeling wordt de voorzitter, de secretaris en de directeur benoemd door het AB. De voorzitter werkt voor het AB en is tevens voorzitter van het DB.
De directeur is onder toezicht van het DB verantwoordelijk voor de administratie, het beheer van vermogenswaarden en het jaarlijks opmaken van de rekening. Het AB stelt voor de directeur een instructie vast.

Personeel

Samenstelling en omvang

Op dit moment is er geen personeel in loondienst. De plaatsvervangend directeur, controller, en accountmanager worden extern ingehuurd. De directeur is onbezoldigd. Een groot deel van de uitvoerende werkzaamheden wordt binnen de budgettaire kaders uitbesteed zoals doorrekenen exploitatie, juridische ondersteuning, (diverse terrein-)onderzoeken, communicatie en commercie. Met de gemeente Bladel is een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Hieronder vallen de werkzaamheden met betrekking tot secretariaat, de administratievoering en de daarbij behorende aanpalende werkzaamheden en de automatisering. Ook het gehele betalingsverkeer loopt via de organisatie van de gemeente Bladel.

De omvang in taken (fte's) van de kernorganisatie was ultimo 2020 als volgt (op basis van een werkweek van 40 uur) kleiner dan 1,0 fte.

Overzicht taken uitgedrukt in fte:

Functie / Taken in fte's ultimo	**Fte 2019**
Directeur	0,0
Secretaris	< 0,1
Controller	0,1
Beleidsmedewerker	0,3
Accountmanager	0,3
Financieel administratieve ondersteuning	< 0,1
Civieltechnische medewerker	Op afroep
Directievoering (civiel en groen)	Op afroep
Totaal taken	**0,70 + PM**

Informatievoorziening

Een aantal documenten speelt een grote rol bij de informatievoorziening en verantwoording aan het bestuur. De informatie is beleidsmatig of beheersmatig van karakter. Het is van belang dat de informatie juist, volledig en tijdig beschikbaar komt. Daarnaast dient de samenhang tussen beleid en financiën helder tot uitdrukking te komen. Het gaat om:

- de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie
- de begroting
- het meerjarenbeleidsplan
- de tussentijdse rapportage
- de jaarrekening.

Gelet op de financiële risico's en de lange doorlooptijd is een jaarlijkse herziening van de grondexploitatie een vereiste. In de jaarlijkse herziening worden de gerealiseerde en nog te realiseren kosten en opbrengsten opgenomen, de verwachte kosten en opbrengsten geraamd, rekening houdend met de invloed van prijswijzigingen en rente-invloed. Transparantie van de grondexploitatie en de hierin gehanteerde uitgangspunten zijn het vertrekpunt voor de jaarlijkse herziening. Belangrijke input zijn de (bijgestelde) eenheidsprijzen, de gehanteerde parameters (indexering van kosten en opbrengsten, rentepercentages), de waarderingsgrondslagen en de actuele tijdsplanning. De laatste herziening is opgesteld in februari 2021. De jaarrekeningcijfers 2020 zijn de basisgegevens voor het opstellen van deze herziening.

1.2.4 Grondbeleid

Algemene risico's in de grondexploitatie

Een actief verwervingsbeleid brengt ook financiële risico's met zich mee. De kost gaat voor de baat en het gaat hierbij om aanzienlijke bedragen. De marktsituatie, fluctuaties in de kostprijs en economische omstandigheden kunnen gedurende de voorbereidingstijd- en looptijd zowel positieve als negatieve invloeden hebben op de exploitatie. Een lange looptijd houdt in dat de verwachte resultaten voor een groot deel zijn gebaseerd op (onzekere) prognoses. De marktomstandigheden wijzigen onder invloed van veranderingen in de economische situatie en door maatschappelijke ontwikkelingen.

Planvorming

Met uitspraak van de Raad van State op 30 juni 2010 over het bestemmingsplan Kempisch Bedrijvenpark 2008 is de planvorming afgerond. Het bestemmingsplan biedt het juridische en planologische kader voor de ontwikkeling van ca 69 hectare uitgeefbaar terrein en 30 woningbouwkavels. Het bestemmingsplan KBP 2011 is sinds 2013 onherroepelijk.

Begrenzing in voorraad te verwerven gronden

De maximale grondvoorraad bedraagt 137 ha. Deze positie is in 2010 bereikt en de grondvoorraad neemt hierna gefaseerd af.

Actuele prognose en geraamde winstneming

In de onderstaande overzichten wordt het verloop van de grondexploitatie in 2020 weergegeven:

Grondexploitatie		Vermeerderingen							Verminderingen		
	Boekwaarde begin jaar	Verwerving en onvoorzien	Plankosten	Bouw- en woonrijp maken	Beheer bedrijvenpark	Vpb	Rente	Winstneming 2020	Verkopen en huren	Bijdragen van derden (incl. mutatie resultaat)	Boekwaarde 31.12.2020
x €1.000											
KBP	39.164	0	259	276	15	0	34	1.094	- 7.512	- 6	33.324

Verloop 2020 tot en met 31-12-2024:

Grondexploitatie		Geraamde nog te maken kosten						Geraamde nog te ontvangen opbrengsten		
	Boekwaarde 31.12.2020	Verwerving en onvoorzien	Plankosten	Bouw- en woonrijp maken	Beheer bedrijvenpark	Vpb	Rente	Verkopen en huren	Bijdragen van derden	Eindwaarde 31.12.2024*
x €1.000										
KBP	33.324	674	510	1.618	936	1.200	155	46.485		-8.068

* Eindwaarde is inclusief tussentijdse winst t/m 2020 van € 11.683.000.

Toelichting geraamde nog te maken kosten en nog te ontvangen opbrengsten

Algemeen
De eindwaardeberekening is gebaseerd op het basis scenario. Dit scenario gaat uit van de verwachte uitgifte welke is gebaseerd op gesloten koopovereenkomsten en opties voor het jaar 2021. Voor de daarop volgende jaren is in de berekening rekening gehouden met een jaarlijkse uitgifte van 5 ha.

Verwerving en onvoorzien
Er zijn geen verwervingen. Post onvoorzien betreft 10% van de kosten bouw-en woonrijpmaken en vpb.

Plankosten
Betreft organisatiekosten tot en met 2023.

Bouw- en woonrijpmaken
Op basis van de nog uit te voeren werkzaamheden in het plangebied, zoals aanleg keerlus, aanleggen inritten, afwerken kavel woonbos, beheer groen et cetera.

Beheer Bedrijvenpark
Betreft de bijdrage aan stichting parkmanagement voor de instandhouding van de collectieve voorzieningen op het terrein. Deze bijdrage van het KBP aan stichting parkmanagement is gebaseerd op het aantal m2 grond die in eigendom zijn van het KBP. Dit houdt in dat de bijdrage afneemt naarmate er meer gronden zijn verkocht. Uiteindelijk worden alle kosten door de (nieuwe) grondeigenaren gedragen. Naast de bijdrage aan de stichting zijn nog enkele investeringen begroot zoals centrale parkeervoorziening en informatiepanelen.

Rente
Betreft de rentekosten van gemiddeld 0,2% gebaseerd op de huidige leningenportefeuille en 1% vanaf 2021.

Tussentijdse winst
Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de grondexploitatie winst worden genomen. Voor het jaar 2020 is de tussentijdse winst berekend op € 1.094.000 en t/m 2020 bedraagt deze € 11.683.000.

Verkopen
Betreft de verkopen van bouwkavel met uitgifteprijzen van € 195 voor zicht locaties en € 165 voor niet-zicht locaties en de woonkavels van circa 1,5 ha.

Prijsindex
Voor de kosten wordt een prijsindex van 2% gehanteerd. Voor de opbrengsten wordt geen prijsindex gehanteerd (0%).

Op dit moment wordt geen voorziening voor negatieve exploitatie nodig geacht.

1.2.5 Rechtmatigheid

In het kader van de beheersing van het rechtmatig handelen zijn door het bestuur van het Kempisch Bedrijvenpark de volgende verordeningen vastgesteld.

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet “Financiële verordening Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark”, betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van het openbaar lichaam.
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet “Controle verordening Kempisch Bedrijvenpark”, betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- Het aangepaste “Treasurystatuut Kempisch Bedrijvenpark”. Hierin zijn de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de geldstromen vastgelegd.
- Het “Delegatiebesluit” en “Reglement Mandaat- en machtigingsbesluit”.
- De beleidsnotitie inkopen en aanbesteden KBP 2017.
- In het controleprotocol, waarin het toetsings- en normenkader is opgenomen, wordt voorts vastgelegd dat de accountant bij de controle van de jaarrekening de rechtmatigheid zal betrekken en daarover ook een oordeel zal uitspreken.

1.2.6 Verbonden partijen

De gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark (GR KBP) heeft een bestuurlijk belang in stichting Parkmanagement KBP, statutaire gevestigd te Bladel.

GR KBP was ten tijde van de ontwikkeling van het in Hapert gelegen industrieterrein genaamd: Kempisch Bedrijven Park (KBP) enig eigenaar van gronden op het KBP.

Op het KBP zijn thans diverse bedrijven gevestigd; een gedeelte van de grond is echter nog niet verkocht/geleverd. In de leveringscontracten/ gronduitgiftecontracten zijn voor de eigenaren van percelen industrieterrein op het KBP verplichtingen opgenomen om deel te nemen aan en financieel bij te dragen aan een op te richten en in stand te houden parkmanagement-organisatie.

De voorzitter van het bestuur wordt op bindende voordracht in functie benoemd door de Gemeenschappelijke Regeling zolang nog niet alle gronden met een industriebestemming in het KBP verkocht zijn.

In het jaarvolgend op het jaar waarin de laatste gronden met een industriebestemming verkocht zijn zal de door de Gemeenschappelijke Regeling benoemde voorzitter zijn ontslag nemen en zal de voorzitter voortaan door het bestuur worden gekozen uit zijn midden.

De stichting Parkmanagement KBP stelt zich ten doel:

a. het ontwikkelen, bevorderen en realiseren van een goede verstandhouding en samenwerking tussen ondernemers op het KBP, ondernemersorganisaties en overheidsinstellingen teneinde de kwaliteit en de uitstraling van het KBP te behouden en te vergroten;
b. het (doen) organiseren en/of (laten) verzorgen op het KBP van parkmanagementactiviteiten en het uitoefenen van toezicht op die activiteiten;
c. het ontwikkelen en realiseren van collectieve voorzieningen en diensten op het KBP;
d. en het verrichten van alle verdere handelingen die met het vorenstaande in de meest ruime zin des woord verband houden.

1. Zij tracht dit doel te bereiken door onder meer:
   a. het fungeren als aanspreekpunt voor de deelnemers;
   b. het verzorgen van communicatie over parkmanagement;
   c. het verzorgen van beveiliging van het industrieterrein en dan vooral het openbaar gebied door middel van onder meer camerabewaking en preventieve surveillance;
   d. het door de deelnemers laten participeren aan energie-, veiligheids-, afval'/milieu- en mobiliteitsscans;
   e. het verzorgen van groenbeheer van de privéeigendommen op het KBP voor zover het betreft de zicht-zijde van bedoelde privé eigendommen;
   f. het verzorgen van bewegwijzering op het KBP;
   g. het door de deelnemers laten deelnemen aan het Keurmerk Veilig Ondernemen en het verzorgen van de certificering van het KBP als zodanig;
   h. het verzorgen van eventuele collectieve oplossingen voor parkeren;
   i. het indien nodig aanstellen van een (parttime) parkmanager, en
   j. voorts al datgene te doen dat een bijdrage kan leveren aan de verwezenlijking van voormelde doel-stelling

Als deelnemer van de stichting heeft het KBP de verplichting een bijdrage in de middelen te leveren net zoals alle andere leden.

De hoogte van de (jaarlijkse) bijdrage van de deelnemers wordt vastgesteld door stichtingsbestuur. De jaarlijkse bijdrage voor het KBP is afhankelijk van de omvang nog niet verkochte bedrijfskavels. De bijdrage aan de stichting parkmanagement in 2020 was € 14.516.

Risico’s
Indien de kosten van de stichting parkmanagement hoger uitvallen dan zal het aandeel van de kosten voor het KBP ook hoger zijn. Echter dient de stichting een begroting vooraf op te stellen, waardoor de kans op dit risico klein is. De bijdrage neemt af naarmate er meer gronden zijn verkocht. In 2021 is het bedrag lager dan in 2020.

2. Jaarrekening

Hierna wordt via de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten met toelichting de financiële verantwoording afgelegd over het in het begrotingsjaar 2020 gerealiseerd beleid.

2.1 Balans per 31 december 2020

ACTIVA (bedragen x € 1.000)		Ultimo 2020		Ultimo 2019
Vlottende activa				
Voorraden		33.324		39.163
- Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	33.324		39.163	
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar		995		8.339
- Overige vorderingen	31		8.339	
- Uitzettingen in 's rijks schatkist	964		0	
Liquide middelen		247		8
- Bank- en girosaldi	247		8	
Totaal vlottende activa		34.566		47.510
Totaal generaal		34.566		47.510

PASSIVA (bedragen x € 1.000)		Ultimo 2020		Ultimo 2019
Vaste passiva				
Eigen Vermogen		11.683		10.588
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer				
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen		21.100		19.500
Totaal vaste passiva		32.783		30.088
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		1.724		15.932
- Overige schulden	1.724		15.932	
Overlopende passiva		59		1.490
Totaal vlottende passiva		1.783		17.422
Totaal generaal		34.566		47.510

2.2 Overzicht van baten en lasten 2020

Lasten	**Begroting 2020 voor wijziging**	**Begroting 2020 na wijziging**	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie tot en met 2020**
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Grondverwerving	-	-	-	-	55.500
Plankosten	276	295	546	259	10.406
Bouwrijp maken	175	184	154	157	8.883
Woonrijp maken	63	355	247	119	4.218
Beheer bedrijvenpark	129	249	12	15	27
Dotatie aan voorziening					7.232
Vrijval voorziening	-	-	-299	-	-299
Onvoorzien	32	235	-	-	260
Rente	766	48	89	34	11.814
Vpb	-	-	-	-	64
Afname boekwaarde	4.980	11.217	10.068	6.934	54.659
Totaal lasten	**6.421**	**12.583**	**10.817**	**7.518**	**152.764**

Baten	**Begroting 2020 voor wijziging**	**Begroting 2020 na wijziging**	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie tot en met 2020**
Huren	-	31	34	30	106
Verkopen	7.447	11.311	10.190	7.482	70.506
Pachten	-	-	-	-	29
Bijdragen van derden	323	-	593	6	5.926
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Toename boekwaarde	-	1.241	-	-	75.693
Tussentijdse winstneming	**-**	2.106	1.852	1.094	11.683
Totaal baten	**7.770**	**14.689**	**12.669**	**8.612**	**163.943**
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	**1.349**	**2.106**	**1.852**	**1.094**	**11.179**
Toevoeging (bestemmings-reserves)	1.349	2.106	1.852	1.094	12.046
Onttrekking (bestemmings-reserves)	0	0	0	0	867
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2.3 Toelichting

2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Dit besluit is ook van toepassing op de gemeenschappelijke regeling.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Het saldo van baten en lasten wordt jaarlijks toegevoegd c.q. afgeboekt van de voorraden gronden in exploitatie.

Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Vlottende activa

Voorraden

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), evenals de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1) Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden geschat.
2) De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3) De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vordering.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover door het Kempisch Bedrijvenpark borgstellingen zijn afgegeven, is buiten de telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2020

ACTIVA

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden betreft alleen onderhanden werk, waardoor hier geen nadere uitsplitsing heeft plaatsgevonden.

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2020 het volgende overzicht worden weergegeven.

bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Opbrengsten	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2020
Totaal complex	39.164	584	7.518	1.094	33.324	0	33.324

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van februari 2021 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, waaronder het tempo van uitgifte van de kavels, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het Dagelijks Bestuur is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden. De risico's zijn nader toegelicht in de weerstandsparagraaf in het jaarverslag.

Grondexploitatie		Geraamde nog te maken kosten						Geraamde nog te ontvangen opbrengsten		
	Boekwaarde 31-12-2020	Verwerving en onvoorzien	Plankosten	Bouw- en woonrijp maken	Beheer bedrijvenpark	Vpb	Rente	Verkopen en huren	Bijdragen van derden	Eindwaarde 31-12-2024*
x €1.000										
KBP	33.324	671	510	1.618	936	1.200	155	46.485		-8.068

* Eindwaarde is inclusief geboekte tussentijdse winst tot en met 2020 van € 11.683.000.

Toelichting geraamde nog te maken kosten en nog te ontvangen opbrengsten

Algemeen
De eindwaardeberekening is gebaseerd op het basis scenario. Dit scenario gaat uit van de verwachte uitgifte welke is gebaseerd op gesloten koopovereenkomsten en verleende opties voor het jaar 2021. Voor de daarop volgende jaren is in de berekening rekening gehouden met een jaarlijkse uitgifte van 5 ha.

Verwerving en onvoorzien
Er zijn geen verwervingskosten meer voorzien. Betreft verder de geraamde post onvoorzien 10% van geraamde civieltechnische kosten en vpb.

Plankosten
Betreft organisatiekosten tot en met 2023.

Bouw- en woonrijpmaken
Op basis van de nog uit te voeren werkzaamheden in het plangebied, zoals aanleg keerlus, aanleggen inritten, afwerken kavel woonbos, beheer groen et cetera.

Beheer bedrijvenpark
Betreft de kosten voor beheer bedrijventerrein en raming voor o.a. centrale parkeervoorziening en informatiepanelen.

VPB
Betreft de ingeschatte vpb last voor de grondexploitatie.

Rente
Betreft de rentekosten van gemiddeld 0,2% gebaseerd op de huidige leningenportefeuille en 1% vanaf 2021.

Tussentijdse winst
Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de grondexploitatie winst worden genomen. Voor het jaar 2020 is de tussentijdse winst berekend op € 1.094.000 en t/m 2020 bedraagt deze € 11.683.000.

Verkopen
Betreft de verkopen van bouwkavel met uitgifteprijzen van € 195 voor zicht locaties en € 165 voor niet-zicht locaties en de woonkavels van circa 1,5 ha. Er wordt uitgegaan van een gemiddelde uitgifte van 5 ha per jaar. Voor 2021 is uitgegaan van reeds afgesloten overeenkomsten en verleende opties en is 8,9 ha gronduitgifte opgenomen in de herziene grondexploitatie.

Prijsindex
Voor de kosten wordt een prijsindex van 2% gehanteerd. Voor de opbrengsten wordt geen prijsindex gehanteerd (0%).

Op dit moment wordt geen voorziening voor negatieve exploitatie nodig geacht.

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	964	0
Uitzettingen ’s rijks schatkist met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	0	0
Overige vorderingen	31	8.339
Totaal	995	8.339

Er wordt geen voorziening voor mogelijke oninbaarheid nodig geacht.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Banksaldi	247	8
Totaal	247	8

Schatkistbankieren

Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar 2020 bedraagt € 250.000 en is het minimale bedrag waarvan uitgegaan dient te worden.

Onderstaand volgt een overzicht per kwartaal van het bedrag dat buiten de schatkist wordt gehouden (betreft gemiddelde per kwartaal op basis van saldi per kalenderdag):

Kwartaal	**Gemiddelde per kwartaal**
Kwartaal 1:	€ 303.480
Kwartaal 2:	€ 211.408
Kwartaal 3:	€ 218.002
Kwartaal 4:	€ 57.100

PASSIVA

Eigen vermogen

bedragen x € 1.000	Boekwaarde Per 31-12-2020	Boekwaarde Per 31-12-2020
Bestemmingsreserve	11.987	10.588
Gerealiseerd resultaat	0	0
Totaal	11.987	10.588

Het verloop in 2020 wordt in het hierna opgenomen overzicht per reserve weergegeven:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde Per 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde Per 31-12-2020
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0
Bestemmingsreserve tussentijdse winst	10.588	1.094	0	11.683
Totaal	10.588	1.094	0	11.683

Bestemmingsreserve tussentijdse winst

Doel bestemmingsreserve
Met ingang van 2017 berekent het KBP de tussentijdse winst volgens de percentage of completion methode. Dit betreft echter een administratieve berekende winst. Immers de schuld dient eerst nog afgelost te worden. De uitkering van de winst vindt aan het eind van de looptijd plaats of indien 90% is gerealiseerd. Tot aan dit moment worden de tussentijds genomen winsten jaarlijks toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve is ingesteld bij het besluit van het algemeen bestuur op 4 juli 2018.

VASTE SCHULDEN MET EEN LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Onderhandse leningen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	21.100	19.500
Totaal	21.100	19.500

Voor toelichting wordt verwezen naar de paragraaf “Financiering”.

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2020:

bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2019	Vermeerde-ringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Onderhandse leningen	19.500	21.100	19.500	21.100
Totaal	19.500	21.100	19.500	21.100

De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 34.000. Zie paragraaf 1.2.2 Financiering voor meer toelichting. Een saldo van € 14,1 miljoen van de langlopende leningen wordt in boekjaar 2021 afgelost.

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Schulden < 1 jaar	1.724	15.932
Overlopende passiva	59	1.490
Totaal	1.783	17.422

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden.

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Kasgeldleningen	1.600	15.800
Bank- en girosaldi	0	0
Overige schulden	124	132
Totaal	1.724	15.932

De overige schulden betreffen nog te betalen bedragen aan leveranciers(€ 64K) en waarborgsommen (€ 60K). Inmiddels zijn nagenoeg alle betalingen verricht. Voor meer toelichting over de kasgeldleningen en banksaldo wordt verwezen naar de paragraaf 1.2.2. Financiering.

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Vooruit ontvangen bedragen	0	0
Nog te betalen bedragen	59	1.490
Totaal	59	1.490

Waarborgen en garanties

Er zijn geen waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersoon verstrekt. Ook zijn er geen garantstellingen binnen het Kempisch Bedrijvenpark.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In onderhandelingen met betrekking tot de grondaankopen zijn (mogelijke) toekomstige verplichtingen opgenomen voor het Kempisch Bedrijvenpark. Momenteel kan van deze eventuele toekomstige verplichtingen de financiële omvang nog niet bepaald worden. Het gaat om de volgende (mogelijke) verplichtingen, die actueel zijn per balansdatum/ die bekend zijn op het moment van vaststellen van de jaarrekening door het DB:

- De financiële verplichting (bijbetaling) is afhankelijk van extra grond die bestemd wordt voor woondoeleinden en tuin vermenigvuldigd met € 25 per m2. De eventuele verplichting vervalt per 25 februari 2029.
- Verplichting tot verlaging van de verkoopprijzen indien latere uitgifte voor een lagere prijs worden verkocht.

Het Kempisch Bedrijvenpark heeft enkele contracten met een looptijd langer dan een jaar. Het gaat om de afgesloten leningen bij de BNG en om enkele contracten met een lage contractwaarde. Aangezien de contracten van de langlopende geldleningen bijna nihil of negatieve rentes kennen is de contractwaarde bijna nihil.

Vennootschapsbelasting

KBP heeft de gevolgen van de invoering van de vpb-plicht uitgebreid beoordeeld. Hierbij is ook advies ingewonnen bij een extern specialist. Uiteindelijk heeft het KBP besloten om aan te sluiten bij de standpunten zoals de Belastingdienst deze landelijk hanteert. De aangiften 2016 t/m 2019 zijn inmiddels ingediend op basis van deze standpunten. KBP heeft naar aanlei-ding van de aangifte 2016 inmiddels een definitieve aanslag ontvangen, hetgeen impliceert dat de Belasting-dienst akkoord is gegaan met de ingenomen standpunten.

Voor 2020 is tot op heden enkel een voorlopige aanslag opgelegd. De deadline voor indiening van de aangifte 2020 is 1-6-2021. De aangifte zal voor deze deadline worden ingediend, waarbij vanzelfsprekend de ingenomen standpunten worden gevolgd. In de herziening van de grondexploitatie is rekening gehouden met de standpunten zoals de Belastingdienst deze landelijk hanteert.

2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2020

Hieronder volgt de toelichting op het overzicht van baten en lasten 2020. Indien de realisatie van onderstaande posten meer dan 10% of € 100.000 afwijkt van de begroting na wijziging worden deze toegelicht.

Lasten

Grondverwerving

Begroot	€	0
Realisatie	€	0

Er zijn geen kosten voor grondverwerving.

Plankosten

Begroot	€	295.000
Realisatie	€	259.000

De plankosten bestaan uit kosten van het projectbureau, advieskosten, juridische en fiscalekosten en organisatiekosten. In 2020 zijn minder kosten gemaakt dan begroot.

Bouwrijp maken

Begroot	€	184.000
Realisatie	€	157.000

In 2020 zijn reconstructie werkzaamheden uitgevoerd aan de Smaragdweg, in het zuidoosten van KBP en zijn grondwerkzaamheden uitgevoerd voor de keerlus.

Woonrijp maken

Begroot	€	355.000
Realisatie	€	119.000

In 2020 zijn enkele inritten en rioolaansluitingen aangelegd en werkzaamheden verricht aan de brandblusleiding. De realisatie is in 2020 lager dan begroot, deze kosten zullen in 2021 nog worden gemaakt.

Beheer bedrijvenpark

Begroot	€	249.000
Realisatie	€	15.000

Betreft de bijdrage aan stichting Parkmanagement.De overige geraamde investeringen zijn nog niet uitgevoerd, maar blijven wel actueel voor de komende periode.

Onvoorzien

Begroot	€	235.000
Realisatie	€	0

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien. De post onvoorzien is al in het programma geraamd. In de (meerjarige) exploitatie is voor onvoorziene uitgaven 10% over de inrichting- en plankosten opgenomen. In 2020 is geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien.

Rentekosten

Begroot	€	48.000
Realisatie	€	34.000

De kosten van de vaste geldleningen en de rekening-courantfaciliteit zijn lager dan de begroting na wijziging. Het gaat om rentekosten die in 2021 worden betaald, maar voor een deel betrekking hebben en drukken op het boekjaar 2020. Het gemiddelde percentage voor de financieringskosten bedraagt bijna nihil.

Vennootschapsbelasting

Begroot	€	0
Realisatie	€	0

De aangifte over 2019 is ingediend. De termijn voor indiening van de aangifte 2020 is 1 juni 2021.

Afname boekwaarde

Begroot	€	11.217.000
Realisatie	€	6.934.000

Het saldo van de baten en lasten wordt jaarlijks toegevoegd c.q. afgeboekt van de voorraden gronden in exploitatie. Doordat de baten in 2020 de lasten overstijgen neemt de boekwaarde van de voorraden gronden in exploitatie af. Voor 2020 is een bedrag van € 6,93 miljoen onttrokken aan de voorraden gronden in exploitatie. Gedurende de looptijd zullen er zich binnen de grondexploitatie fluctuaties voordoen.

Tussentijdse winst

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de grondexploitatie winst worden genomen. Voor het jaar

2020 is de tussentijdse winst berekend op € 1.094.000 en t/m 2019 bedraagt deze € 10.588.000. In totaal t/m 2020 bedraagt de tussentijdse winst € 11.683.000.

Op basis van de herziene grondexploitatie 2021 en de jaarcijfers 2020 wordt er geen voorzieningen voor negatieve exploitatieresultaten nodig geacht.

Baten

Huren en pachten

Begroot	€	31.000
Realisatie	€	30.000

Dit betreft de verhuur van het infocentrum aan het Huis van de Brabantse Kempen en verpachting van agrarische grond aan de Rotten

Verkopen

Begroot	€	11.311.000
Realisatie	€	7.482.000

In 2020 zijn kavels geleverd aan Schippers en Van Dingenen en zijn 9 woonkavels geleverd.

Bijdragen van derden

Begroot	€	0
Realisatie	€	6.000

Betreft bijdrage in de kosten van grondwerkzaamheden.

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten x € 1.000,-	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Progr. Alg. dekkingsmiddelen			
Totaal incidentele baten/lasten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Er zijn geen incidentele baten of lasten in 2020.

WNT-verantwoording 2020 Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark

De WNT is van toepassing op Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark. Het voor Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000 (Het algemeen bezoldingingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	**A.G.W. Stappaerts**	
Functiegegevens	Plv Directeur	
Kalenderjaar	**2020**	**2019**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 – 27/01	18/06 – 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	1	7
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	21	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193	€ 187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	-	-
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 66.161	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 2.710	€ 20.892
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 23.602	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	
Bezoldiging	€ **23.602**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	
Per abuis is in de jaarrekening 2019 een verkeerde versie van de WNT verantwoording opgenomen. In deze WNT verantwoording over 2020 zijn de vergelijkende cijfers aangepast. Deze aanpassing leidt niet tot (wijzigingen in) een onverschuldigde betaling en heeft geen effect op het voldoen aan de WNT norm.		

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Gegevens 2020	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	**FUNCTIE**
H.A.J. Loos	Directeur
R.P.G. Bosma	Voorzitter
M.M. Kuijken	DB-lid en vicevoorzitter
S.P.G. Kox	DB-lid
F. Rombouts	DB-lid
A.P.A.P. d'Haens	AB-lid
M. Maas	AB-lid
S.J. Kraaijeveld	AB-lid
S. Luijten	AB-lid

Alle leden van het dagelijks en algemeen bestuur zijn onbezoldigd.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

2.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar 2020 ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2020			Begrotings-afwijking			Waarvan onrechtmatig		
Omschrijving programma	B	L	S	B	L	S	B	L	S	B	L	S
Grondexploitatie KBP	14.689	12.583	2.106	8.612	7.518	1.094	6.077	5.065	1.012	0	0	0
Resultaat voor bestemming	0	0	2.106	0	0	1.094	0	0	1.012	0	0	0
Toevoeging/ onttrekking aan reserves:	0	0	2.106	0	0	1.094	0	0	1.012	0	0	0
Resultaat na bestemming	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

B = Baten, L = lasten, S = saldo

Analyse begrotingsafwijkingen

Hiervoor is ook al per programma en voor de algemene dekkingsmiddelen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers voor en na wijziging. De realisatie overschrijdt niet de begroting. De uitgaven passen in de context van de programmadoelstellingen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid zijn er geen afwijkingen.

Voor de analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Aan: het Dagelijks Bestuur van het KBP
Van: Juwi Liu, Guus Stappaerts
Onderwerp: Herziening grondexploitatie 2021
Datum: 15 maart 2021

Voorstel:
Het Dagelijks Bestuur voorstellen te besluiten:

1. Kennisnemen van de memo “Grondexploitatie KBP 2021”;
2. Vaststellen van het basis scenario waarin de uitgifte over de jaren 2021-2024 is verdeeld;
3. De memo doorzenden naar de leden van het Algemeen Bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten.

Kempisch Bedrijvenpark

Memo Grondexploitatie 2021

Concept Versie 0.3

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
Wijzigingen uitgangspunten grondexploitatie t.o.v. 2020 5
Overige uitgangspunten 6
Hectares te verkopen 7
2. Huidige situatie 10
Financiële stand van zaken per 1 januari 2021 11
3. De toekomst voorspellen zonder glazen bol? 11
Wanneer zijn wij uit de kosten (break-even)? 11
Risicoparagraaf 12
Keuze voor een bepaald scenario 14
Totaal overzicht koopovereenkomsten en levering medio 2011 t/m februari 2021 in m2 14
Wanneer is alle grond verkocht? 14
4. Bevindingen 16
Contante waarde en eindwaarde 16
Marktsituatie 17
Woningbouw 17
Tussentijdse winstneming 17
Looptijd Gemeenschappelijke regeling 18
Overdracht beheer 18
5. Behandeling van deze memo 18

1. Inleiding

Deze notitie gaat over de grondexploitatie van KBP. Deze notitie is grotendeels een geactualiseerde versie van de memo die in maart 2020 werd opgesteld. De notitie is primair bestemd voor het Dagelijks Bestuur, maar wordt ook ter kennis gebracht van het Algemeen Bestuur en samen met de jaarrekening 2020 ter informatie naar de gemeenteraden gezonden.

Het jaarlijks actualiseren van de grondexploitatie hangt samen met het vaststellen van de jaarrekening. In de jaarrekening wordt vastgelegd wat het saldo is van de daadwerkelijke kosten en opbrengsten tot nu toe. De grondexploitatie wordt opgesteld om te bepalen of het reëel is om te verwachten dat dit saldo binnen een redelijke termijn wordt terugverdiend door grondverkopen. Blijkt uit de grondexploitatie niet dat de kosten binnen redelijke termijn kunnen worden terugverdiend, dan moet de exploitant daarvoor een voorziening treffen in de jaarrekening. Bij het KBP is dat tot nu toe niet aan de orde en er is ook geen aanleiding om te veronderstellen dat daar verandering in komt.

Om de exploitatie van het KBP te begrijpen is het van belang te weten dat de deelnemende gemeenteraden zich bij het aangaan van de “gemeenschappelijk regeling voor het openbaar lichaam Kempisch Bedrijvenpark” garant hebben gesteld voor de exploitatieresultaten. De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-de Mierden delen ieder voor 25% in het resultaat; bij winst of verlies.

In hoofdlijn komt het er op neer dat sinds de oprichting van het openbaar lichaam KBP in 2006 de deelnemende gemeenten geen geld meer hebben geïnvesteerd in het KBP. KBP heeft rechtspersoonlijkheid en kan zelf leningen aangaan bij banken.

In deze notitie zullen wij eerst ingaan op de financiële werkelijkheid, zoals die blijkt uit de jaarcijfers 2020. Uit de jaarcijfers blijkt het geïnvesteerd vermogen en het saldo van kosten en opbrengsten tot nu toe. Vervolgens wordt nader aandacht besteed aan 2 vragen: wanneer zijn wij uit de kosten (break-even)? En wanneer is alle grond verkocht en is het conform het besluit van het Algemeen Bestuur mogelijk om winst te nemen? Het antwoord op deze 2 vragen is niet met zekerheid te geven. Het is een inschatting op basis van veronderstellingen en aannames, waarbij vooral het uitgifte-tempo bepalend is voor het resultaat. In deze notitie worden drie scenario’s uitgewerkt om aan te geven wat de bandbreedte is van de financiële resultaten.

Wijzigingen uitgangspunten grondexploitatie t.o.v. 2020

Er zijn een aantal wijzigingen in de herziening van de grondexploitatie ten opzichte van vorig jaar. Deze wijzigingen worden hierna toegelicht:
Er zijn drie scenario's berekend, te weten:
Best case: met een uitgifteplanning van 7 ha per jaar vanaf 2022
Basis: met een uitgifteplanning van 5 ha per jaar vanaf 2022
Worst case: met een uitgifteplanning van 3 ha per jaar vanaf 2022
In alle drie scenario's wordt voor 2021 uitgegaan van een uitgifte welke gebaseerd is op gesloten koopovereenkomsten of concrete grondreserveringen. Vanaf 2022 is het verloop van de uitgifte dus verschillend per scenario. Hierdoor verschillen de looptijden uiteraard ook. Dit levert het volgende beeld op per scenario vanaf 2021:
In het "best case"-scenario wordt de uitgifte van 7 ha per jaar verdeeld over 2022 en 2023.
In het "basis"-scenario wordt de uitgifte van 5 ha per jaar verdeeld over 2022 t/m 2024.
In het "worst case"-scenario wordt de uitgifte van 3 ha per jaar verdeeld over 2022 t/m 2027.
In de herziening is rekening gehouden met af te dragen vennootschapsbelasting (vpb-last) over de gehele periode van € 1,2 miljoen in alle scenario's.
De ramingen voor woonrijpmaken, plankosten, rentelasten en onvoorziene kosten zijn geactualiseerd op basis van actuele inzichten en onderhanden werk.

Uitgaande van het basis scenario bedraagt de geprognotiseerde eindwaarde € 19,8 miljoen (was vorig jaar € 20,0 miljoen).

Hieronder volgen de tabellen met daarin de uitgangspunten zoals opgenomen in de herziene grondexploitatie. Tussen haakjes is vermeld wat het uitgangspunt vorig jaar was.

Parameter	Aanname	Toelichting
Rente	Over kosten: 0,2% (was 0,2%) en vanaf 2021 1% (was 3% vanaf 2021) Over opbrengsten: 0,0% (was 0,0%)	O.b.v. de gewijzigde voorschriften is de reële rente in de grondexploitatie opgenomen. Vanaf 2021 wordt uitgegaan van een aanname van 1% rente voor de kosten.
Contante waarde	2%	Op verschillende momenten In de toekomst te realiseren kosten en opbrengsten worden teruggerekend naar 1 vast moment, bijvoorbeeld 1 januari 2020, met behulp van een rentepercentage. Ook wel disconteringspercentage genoemd.
Oppervlakte	Bruto 175 ha Netto circa 68,80 ha bedrijfskavels (uitgeefbaar) Woonkavels circa 1,5 ha	
Grondprijzen Bedrijfskavels	Zichtlocaties langs provinciale weg en snelweg: € 195 per m^2 Niet-zichtlocaties: € 165 per m^2	De grondprijzen zijn op 26 oktober 2009 op advies van een makelaar/taxateur bedrijf onroerend goed vastgesteld.
Grondprijzen Woonkavels	€ 250 (Fase I) en € 275 (Fase II)	Grondprijzen woningbouwkavels o.b.v. afgesloten overeenkomst.
Kostenstijging	2%	De meeste kosten voor grondverwerving, infrastructuur en bouw- en woonrijpmaken en plankosten zijn gerealiseerd. Het effect van nog komende kostenstijgingen is beperkt.

Opbrengststijging	0%	Sinds start van de uitgifte is het prijsniveau van uitgifteprijzen constant gehouden op het niveau van 2009. In de exploitatieberekeningen wordt verondersteld dat de prijzen gelijk blijven. Het Dagelijks Bestuur besluit over de hoogte van grondprijzen.
Start exploitatie	Start bouwrijpmaken: 1 september 2009 Start aanleg provinciale weg: 1 september 2010 Start uitgifte: 1 september 2011	De opening van de provinciale weg op 5 september 2011 wordt gezien als start van de exploitatie van het KBP.
Einddatum exploitatie	Op basis van de gemeenschappelijke regeling uiterlijk 1-1-2024.	In de navolgende scenario's wordt uitgegaan van wisselende einddata, afhankelijk van het uitgiftetempo.

Tabel 1 Uitgangspunten grondexploitatie

Overige uitgangspunten

Thema	Uitgangspunt	Toelichting
Minimale kavelgrootte	5.000 m^2	Met uitzondering van het facility point. Bedrijven met een ruimtebehoefte kleiner dan 5.000 m^2 kunnen terecht op andere, bestaande terreinen.
Doelgroep	Primair voor Kempische bedrijven vanaf 5.000m^2 Grootschalige logistiek, vanaf 1 hectare, van buiten de Kempen niet wordt gefaciliteerd op het bedrijvenpark.	In 2019 is het herziene uitgiftebeleid vastgesteld.

Tabel 2 Overige uitgangspunten

Hectares te verkopen

In onderstaande overzichten wordt op basis van de drie scenario's inzage gegeven in het mogelijke verloop van de gronduitgifte van bedrijfskavels. De verkoopprognose is uitgedrukt in hectares. De gerealiseerde verkopen van 2011 tot en met december 2020 zijn in het overzicht opgenomen.

De uitgifteplanning in 2021 is gebaseerd op gesloten overeenkomsten of verleende opties.

Scenario best case: 7 ha/jaar vanaf 2022

Jaar	Geleverd t/m 2020. Getekende overeenkomsten voor levering in het jaar	Geplande uitgifte	Totaal uitgifte planning
2011	**0,50**		0,50
2012	**16,10**		16,10
2013	**3,60**		3,60
2014	**2,10**		2,10
2015	**0,73**	**-**	**0,73**
2016	**3,50**		**3,50**
2017	**2,10**	**-**	**2,10**
2018	**4,07**	**-**	4,07
2019	**5,40**		5,40
2020	4,60		4,60
2021	0,60	**8,90**	9,50
2022		**6,90**	6,90
2023		**7,00**	7,00
2024		**2,80**	2,80
	43,30	**25,60**	68,90
	63%	**37%**	100%

Tabel 3 Verloop uitgifte best case scenario

Scenario basis: 5 ha/jaar vanaf 2022

Jaar	Geleverd t/m 2020. Getekende overeenkomsten voor levering in het jaar	Geplande uitgifte	Totaal uitgifte planning
2011	**0,50**		0,50
2012	**16,10**		16,10
2013	**3,60**		3,60
2014	**2,10**		2,10
2015	**0,73**	**-**	**0,73**
2016	**3,50**		**3,50**
2017	**2,10**		**2,10**
2018	**4,07**		4,07
2019	**5,40**		5,40
2020	4,60		4,60
2021	0,60	**8,90**	9,50
2022		**5,20**	5,20
2023		**6,30**	6,30
2024		**5,20**	5,20
	43,30	**25,60**	68,90
	63%	**37%**	100%

Tabel 4 Verloop uitgifte Basis scenario

Scenario worst case: 3 ha/jaar vanaf 2022

Jaar	Geleverd t/m 2020. Getekende overeenkomsten voor levering in het ja	Geplande uitgifte	Totaal uitgifte planning
2011	**0,50**		0,50
2012	**16,10**		16,10
2013	**3,60**		3,60
2014	**2,10**		2,10
2015	**0,73**	**-**	**0,73**
2016	**3,50**	**-**	**3,50**
2017	**2,10**	**-**	**2,10**
2018	**4,07**		4,07
2019	**5,40**		5,40
2020	4,60		4,60
2021	0,60	**8,90**	9,50
2022		**3,00**	3,00
2023		**3,00**	3,00
2024		**3,00**	3,00
2025		**3,00**	3,00
2026		**3,00**	3,00
2027		**1,70**	1,70
Totaal	**43,30**	**25,60**	**68,90**
	63%	**37%**	**100%**

Tabel 5 Verloop uitgifte Worst case scenario

2. Huidige situatie

Het Kempisch Bedrijvenpark is opgericht met als doel om gezamenlijk een bedrijvenpark te ontwikkelen waar bedrijven groter dan 5.000 m² kunnen uitbreiden en doorgroeien. Behoudt van werkgelegenheid en dus bevorderen van de leefbaarheid in de Kempen is de hoofddoelstelling voor de realisatie van het Kempisch Bedrijvenpark.

Het zwaartepunt van de werkzaamheden tot aan 2011 lag op de planologische voorbereiding. Met de uitspraak van de Raad van State medio 2010 in de bodemprocedure van het bestemmingsplan, werd de planologische voorbereidingsfase afgerond. Na deze uitspraak is de aanleg van de nieuwe provinciale weg N284 en de aansluiting op de A67 door de provincie gestart en kon het bedrijvenpark verder bouw – en woonrijp worden gemaakt door het KBP. De nieuwe provinciale weg is in het najaar van 2012 geopend. Tevens is het bedrijvenpark bouwrijp en nagenoeg woonrijp gemaakt. Vanaf 2011 is gestart met de uitgifte van bouwkavels. De afgelopen jaren zijn voor circa 42 ha uitgegeven en geleverd. Financieel gezien houdt voorgaande in dat in de jaren tot aan 2011 de meeste kosten zijn gemaakt voor de ontwikkeling van het bedrijvenpark. De kosten betreffen onder meer kosten van de grondaankopen, planologische voorbereidingskosten, financieringskosten en kosten voor bouw- en woonrijp maken. Vanaf 2011 verdienen wij deze gemaakte kosten terug door de inkomsten uit de verkoop van bedrijfskavels en woonkavels. In onderstaand figuur is het voorgaande financieel vertaald.

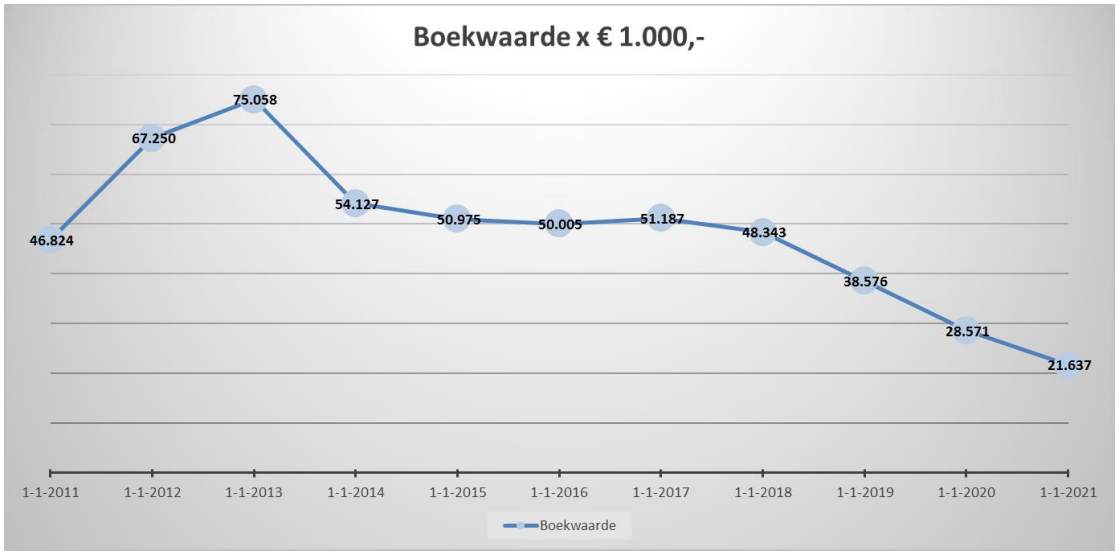

Figuur 1 Verloop boekwaarde van de grondexploitatie 2010-2020

Financiële stand van zaken per 1 januari 2021

De boekwaarde van de gronden in exploitatie is ultimo 2020 afgerond € 21,6 miljoen (=schuld) (Dit was ultimo 2019 € 28,6 miljoen). In de tabel hieronder zijn de gemaakte kosten en de gerealiseerde inkomsten per activiteit weergegeven per 31-12-2020.

Activiteit	Kosten (+) / Inkomsten (-)
	X €1.000.000
Grondaankopen	55,5
Plankosten	10,4
Bouw- en woonrijp maken	13,2
Bijdragen aan provinciale weg, beheer bedrijvenpark, bovenwijkse voorzieningen	7,3
Rente	11,8
Vpb	
Verkochte bedrijf- en woonkavels	70,5-
Overige inkomsten zoals huur, bijdragen e.d.	6,1-
Saldo per 1-1-2021 (=schuld)	**21,6**

Tabel 6 Boekwaarde van de grondexploitatie ultimo 2020

3. De toekomst voorspellen zonder glazen bol?

Wij willen allemaal graag weten wat de toekomst van het Kempisch Bedrijvenpark ons brengt. Gaan wij een minimaal sluitende grondexploitatie tegemoet of moeten wij ons indekken voor toekomstige verliezen? Bij de jaarlijkse herziening van de exploitatie wordt bepaald of er sprake is van verwachte verliezen op de grondexploitatie. Wanneer de grondexploitatie sluitend is, hoeft er geen voorzieningen voor te verwachten negatieve resultaten getroffen te worden. Wanneer wel verliezen worden verwacht, moet er direct een voorziening worden getroffen ter grootte van het verwachte negatieve resultaat of het verlies moet gelijk worden afgeboekt.

Zoals in de inleiding is aangegeven zijn er 2 vragen die van belang zijn om te beantwoorden.
wanneer zijn wij uit de kosten (break-even)? ; en wanneer is alle grond uitverkocht (zodat wij de GR kunnen liquideren)? Wij gaan hierna in op de beantwoording van deze twee vragen.

Wanneer zijn wij uit de kosten (break-even)?

Voor de beantwoording van deze vraag vertalen wij eerst toekomstige onzekerheden naar algemene of financieel economische aanvaarde uitgangspunten. Deze uitgangspunten worden zoveel als mogelijk hard onderbouwd met overeenkomsten of contracten. Op basis van deze uitgangspunten wordt de grondexploitatie geactualiseerd. Een nadere toelichting op de actualisering volgt hieronder.

Jaarlijks worden de werkelijk gerealiseerde cijfers geanalyseerd en verwerkt in de actualisering van de grondexploitatieberekening. Afwijkingen ten opzichte van het voorgaand jaar worden geanalyseerd en de uitkomsten uit deze analyse worden betrokken bij de actualisering van de uitgangspunten. Vervolgens worden de uitgangspunten nog geactualiseerd op basis van de prijsontwikkelingen, nog uit te voeren werkzaamheden, contracten en onderbouwde inschattingen. Deze vormen samen de uitgangspunten voor de actualisering van de grondexploitatie. Vervolgens voeren wij een risicoanalyse uit om te bepalen welke scenario's zich kunnen voordoen. Deze scenario's worden verder uitgerekend om inzicht te krijgen in de bandbreedte van de mogelijke resultaten van de grondexploitatie.

Risicoparagraaf
Voordat nader wordt ingegaan op scenario's, wordt stilgestaan bij de mogelijke risico's die aan de orde zouden kunnen zijn bij de exploitatie van bedrijventerreinen als het KBP.

In onderstaande tabel is de risicoanalyse opgenomen.

Risico's	Kans	Impact	Overall score	Toelichting
Meerkosten grondverwerving	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Er zijn geen aankoopdossiers. Geen risico meer. In één dossier speelt een schadeclaim. In de grex is rekening gehouden met nabetaling van een schadebedrag. Deze zaak is onder de rechter.
Meerkosten plankosten	O	O	O	In de exploitatie is rekening gehouden met de nog te maken plankosten.
Bouw- en woonrijpmaken	O	O	O	In de exploitatie is met deze nog te maken kosten rekening gehouden.
Bijdrage wegvak Eersel en nieuwe verbindingsweg N284/aansluiting A67	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Financieel afgerekend. Geen risico meer.
Vertraging uitgifte	OO	OOO	OOO	Het tempo van de uitgifte heeft een grote invloed op het eindresultaat van de exploitatie. Indien het break-evenpoint nog niet is bereikt, heeft dit een grotere impact op het resultaat, omdat de financieringslasten langer doorlopen. Voor inzicht in de effecten van verschillende uitgiftetempo's, wordt verwezen naar de toelichting onder deze tabel en naar figuur 2. Uitgaande van het middelste scenario is de kans 'middel' te noemen, dat de uitgifte lager uitkomt dan gemiddeld 5 ha per jaar. Vertraging betekent ook dat de looptijd van de GR verlengd moet worden.
Rentekosten vanaf 2021 >3%	O	O	O	Vanaf 2021 is rekening gehouden met een rente voor de kosten van 1%.
Vennootschapsbelasting (VPB)	OOO	OO	OOO	Met ingang van 2016 is het Kempisch Bedrijvenpark vpb plichtig. De aangifte over 2016 is definitief wat impliceert dat de belastingdienst instemt met de gehanteerde lijn van het Kempisch Bedrijvenpark. In de grondexploitatie is rekening gehouden met hiervoor genoemde standpunten gebaseerd op de definitieve aanslag 2016. De uiteindelijk daadwerkelijk te betalen vpb is nu afhankelijk van de resultaten van het KBP. Dit wil zeggen indien het KBP meer winst maakt, dan zal de te betalen vpb last hoger zijn.
Vertraging of stagnatie uitgifte bedrijfskavels	OOO	O	OO	Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het coronavirus. In 2020 heeft dat geleid tot minder verkopen dan geraamd. Begin 2021 is het vooruitzicht echter zeer positief en lijkt de impact van corona op het KBP beperkt te zijn. Dit is echter ook afhankelijk van de verdere ontwikkeling van de economie in 2021.

Tabel 7 Risicoanalyse

Legenda
O = klein
of groot of n.v.t.
OO = middel
pact. In de laatste kolom
OOO = groot

Toelichting tabel score
Bij kans en bij impact kan een score worden toegekend van klein, middel

De overall score wordt bepaald o.b.v. de scores vermeld bij kans en im-

worden de scores toegelicht.

Op basis van de risicoanalyse zien wij dat de grootste risico's liggen bij de uitgifte van de kavels. Het gaat daarbij om de inschatting of de hoeveelheid grondverkopen in enig jaar realistisch en haalbaar te noemen is. Tenzij koopovereenkomsten en in mindere mate opties zijn gesloten, is het erg lastig om de hardheid van de ingeplande grondverkopen vast te stellen. Deze onzekerheid wordt daarom nader uitgewerkt in de diverse scenario's. De resultaten uit dit scenario analyses geven feitelijk de bandbreedtes aan waarbinnen het

verwachte resultaat zich begeeft. De bandbreedtes geven op dit moment voldoende vertrouwen dat de gemaakte kosten worden terugverdiend.

Vanuit de risicoanalyse blijkt dat de uitgiftefasering het grootste risico is voor het KBP. Daarom worden hierna scenario's berekend waarin verschillende faseringen van de uitgifteplanning zijn opgenomen. De belangrijkste daarvan is dat de scenario's allen een positief resultaat laten zien.
Het best case scenario is gebaseerd op uitgifte van 7 ha per jaar vanaf 2022. Het basis scenario kent een gemiddelde uitgifte van 5 ha per jaar, dat is de laatste jaren ook gemiddeld gerealiseerd. Het worst case scenario laat een tragere uitgifte zien van 3 ha per jaar vanaf 2022. In alle scenario's wordt gerekend met een rente van 1% voor de kosten, 0% rente voor tegoeden en een kostenstijging van 2%.

De grafiek hieronder geeft per scenario het verloop van de exploitatie weer.

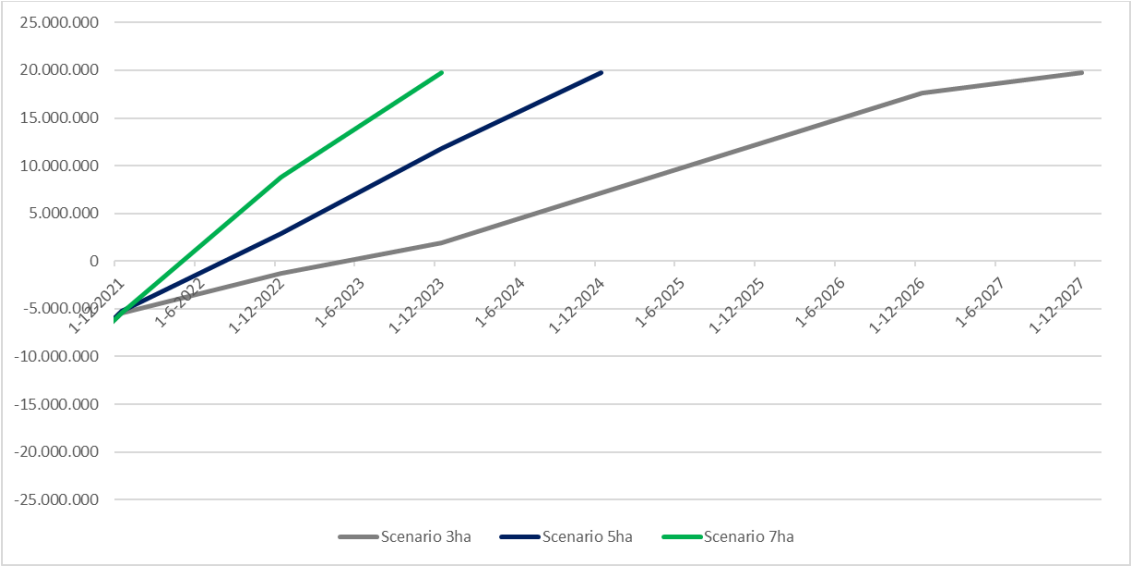

Figuur 2 Verloop exploitatie / Boekwaarde van de gronden

In het best case scenario (7 ha/jaar) wordt in het tweede kwartaal 2022 het break-evenpoint bereikt. In het basis scenario (5 ha/jaar) wordt dit in het derde kwartaal 2022 behaald en in het worst case scenario (3 ha/jaar) wordt dit punt medio 2023 bereikt.

Keuze voor een bepaald scenario

Met de huidige inzichten over grondexploitaties in het algemeen wordt meer gekeken naar mogelijk scenario´s in plaats van te spreken van `*de*´ grondexploitatie. Het belangrijkste signaal vanuit de nu doorgerekende scenario´s is, dat deze alle drie – eerder of later – met een positief resultaat kunnen worden afgesloten. Mocht het om welke reden dan ook van belang zijn een concrete verwachting uit te spreken over het verloop van de exploitatie, dan komt deze verwachting overeen met het basis scenario met een uitgifte tempo van rond de 5 ha per jaar vanaf 2022. Voor het jaar 2021 is in de planning rekening gehouden met gesloten of concept koopovereenkomsten of verleende koopopties. Daarmee wordt een uitgiftetempo gehanteerd dat ongeveer ligt op het gemiddelde gerealiseerde resultaat van de afgelopen jaren. Onderstaand overzicht geeft nadere toelichting o.b.v. feiten over het gekozen scenario met een gemiddelde uitgifte van 5 ha.

Totaal overzicht koopovereenkomsten en levering medio 2011 t/m februari 2021 in m2
Onderstaand overzicht geeft voor de jaren 2011 t/m heden inzicht in het aantal verkochte m2 grond en aantal geleverde m2 grond. Voor het verkochte aantal m2 grond is als criterium de datum van getekende koopovereenkomst genomen en voor het aantal geleverde m2 is de datum van passeren van de leveringsakte als grondslag genomen. Voor de leveringen in 2021 zijn datum van levering, de geplande data bij de notaris voor de leveringsakte genomen of de uiterlijke leveringsdatum in de getekende koopovereenkomst. Begin 2021 is 0,6 ha geleverd.

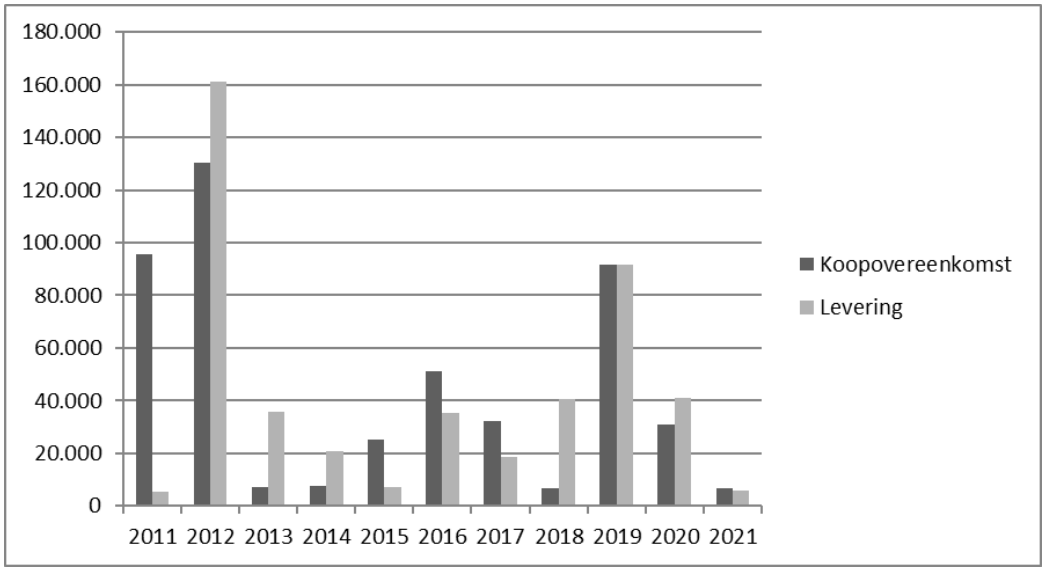

Figuur 3 Overzicht koopovereenkomsten 2011 t/m februari 2021

Tot en met 2019 is een stijging van realisaties zichtbaar, mede als gevolg van de economische groei. Voor 2020 is door de coronacrisis zichtbaar dat de uitgifte tijdelijk lager was (4,6 ha). Inmiddels is de interesse weer gestegen en houden we rekening met 8,6 ha voor 2021 op basis van actuele reserveringen en vergevorderde plannen. Bovenstaand overzicht geeft de feiten weer waarop de keuze is gemaakt om uit te gaan van een gemiddelde jaarlijkse uitgifte van 5 ha per jaar vanaf 2022.

Wanneer is alle grond verkocht?

Zoals in voorgaande al is aangegeven wordt het verschil tussen de drie scenario's verklaard door een andere fasering van de uitgifteplanning. De looptijd heeft minimaal invloed op de financieringskosten. Dit komt doordat momenteel geld lenen nauwelijks geld kost en zelfs geld kan opleveren. De rentekosten veroorzaken in de drie scenario's nog wel de grootste verschillen, maar deze verschillen zijn enigszins uitgevlakt door de huidige lage rentestand.

Onderstaand wordt per scenario een overzicht gegeven van de (nog te maken) kosten en (nog te realiseren) opbrengsten en het saldo (op eindwaarde en contante waarde). Dit overzicht wordt de grondexploitatiestaat genoemd. Het saldo op eindwaarde in kolom 4 geeft een negatieve boekwaarde. Dit betekent dat het eindresultaat positief is.

Scenario 7 ha per jaar vanaf 2022 Activiteit (Kolom 1) Alle bedragen X €1.000.000	Kosten (+) / Inkomsten (-) (Kolom 2)	Nog te maken kosten (+) of nog te realiseren inkomsten (-) (Kolom 3)	Totaal kolom 2 +3 (Kolom 4)
Grondaankopen	55,5		55,5
Plankosten	10,4	0,5	10,9
Bouw- en woonrijp maken	13,2	1,6	14,8
Bijdragen aan provinciale weg, beheer bedrijvenpark	7,3	0,9	8,2
Rente	11,8	0,2	12
Vpb		1,2	1,2
Onvoorzien		0,7	0,7
Uitgifte kavels	-70,5	-46,5	-117
Overige inkomsten zoals huur, bijdragen e.d.	-6,1	0	-6,1
Saldo per 1-1-2021	**21,6**	**-41,4**	
Saldo eindwaarde per 31-12-2023 (positief)*			**-19,8**
Contante waarde per 1-1-2021			**-18,6**

Tabel 8 Grondexploitatiestaat scenario best case

De eindwaarde is berekend op € 19,8 miljoen (was € 20,0 miljoen). Het verschil is een optelsom van hogere woonrijpmaakkosten, een hogere VPB-last en lagere plan- en rentekosten.

Scenario basis 5 ha per jaar vanaf 2022 Activiteit (Kolom 1) Alle bedragen X €1.000.000	Kosten (+) / Inkomsten (-) (Kolom 2)	Nog te maken kosten (+) of nog te realiseren inkomsten (-) (Kolom 3)	Totaal kolom 2 +3 (Kolom 4)
Grondaankopen	55,5		55,5
Plankosten	10,4	0,5	10,9
Bouw- en woonrijp maken	13,2	1,6	14,8
Bijdragen aan provinciale weg, beheer bedrijvenpark	7,3	0,9	8,2
Rente	11,8	0,2	12
Vpb		1,2	1,2
Onvoorzien		0,7	0,7
Uitgifte kavels	-70,5	-46,5	-117
Overige inkomsten zoals huur, bijdragen e.d.	-6,1	0	-6,1
Saldo per 1-1-2021	**21,6**	**-41,4**	
Saldo eindwaarde per 31-12-2024 (positief)*			**-19,8**
Contante waarde per 1-1-2021			**-19,0**

Tabel 9 Grondexploitatiestaat scenario basis

De eindwaarde is berekend op € 19,8 miljoen (was € 20,0 miljoen).

Scenario 3 ha per jaar vanaf 2022 Activiteit (Kolom 1) Alle bedragen X €1.000.000	Kosten (+) / Inkomsten (-) (Kolom 2)	Nog te maken kosten (+) of nog te realiseren inkomsten (-) (Kolom 3)	Totaal kolom 2 +3 (Kolom 4)
Grondaankopen	55,5		55,5
Plankosten	10,4	0,5	10,9
Bouw- en woonrijp maken	13,2	1,6	14,8
Bijdragen aan provinciale weg, beheer bedrijvenpark	7,3	0,9	8,2
Rente	11,8	0,2	12
Vpb		1,2	1,2
Onvoorzien		0,7	0,7
Uitgifte kavels	-70,5	-46,5	-117
Overige inkomsten zoals huur, bijdragen e.d.	-6,1	0	-6,1
Saldo per 1-1-2021	**21,6**	**-41,4**	
Saldo eindwaarde per 31-12-2027 (positief)*			**-19,8**
Contante waarde per 1-1-2021			**-17,2**

Tabel 10 Grondexploitatiestaat scenario worst case

De eindwaarde is berekend op € 19,8 miljoen positief (was € 19,5 miljoen).

4. Bevindingen

De eindwaarden van alle scenario's zijn ruim positief. Gezien de steeds korter wordende resterende looptijd en de extreem lage rentekosten zijn de eindwaardes nagenoeg gelijk aan elkaar. De eindwaarde komen afgerond in alle drie scenario's uit op € 19,8 miljoen positief.

In alle scenario's is gerekend met 0,2% voor de rentekosten en met 0,0% voor de rente op tegoeden. Er is verder gerekend met 2% prijsindexering op de kosten. De opbrengsten worden niet geïndexeerd, met andere woorden: er is gerekend met 0% opbrengsten stijging.

Door de lage rentestand zijn er nagenoeg geen verschillen in de rentekosten in de drie scenario's. De rentekosten bedragen afgerond € 12 miljoen over de gehele looptijd.

In alle scenario's wordt rekening gehouden met een vpb-last over de gehele periode van zo'n € 1,2 miljoen. Indien een hogere winst wordt gerealiseerd, valt de vpb-last ook hoger uit omdat de VPB afdracht een vast percentage van de fiscale winst is. Bedrijfseconomisch is een hogere winst gunstig, maar omdat er 25% Vennootschapsbelasting betaalt dient te worden over de fiscale winst is er toch een negatief effect.

Het verschil in de contante waarden tussen het 1e en 2e scenario bedraagt circa € 0,4 miljoen en tussen het 2e en 3e scenario bedraagt dit € 1,8 miljoen. Deze bevindingen laten zien dat hoe langer de periode van uitgifte duurt, hoe meer dit gaat kosten. Dat is logisch want de financiering blijft langer drukken op de exploitatie. Voor de berekening van de contante waarde wordt uitgegaan van de vastgestelde 2% conform BBV. De term contante en eindwaarde wordt hierna toegelicht.

Contante waarde en eindwaarde

De verschillende scenarioberekeningen gaan uit van verschillende looptijden. Het eindresultaat wordt dus ook in verschillende jaren behaald. Om deze zogenaamde "eindwaarden" van scenario's te kunnen vergelijken, is het nodig deze bedragen allemaal terug te brengen tot dezelfde datum; wij noemen dat de "contante waarde", waarvoor nu 1 januari 2021 wordt gehanteerd. Te zijner tijd wordt afgerekend op eindwaarde, maar voor de onderlinge vergelijking van uitkomsten is de contante waarde van belang.

Marktsituatie

De gronduitgifte op het KBP verloopt voorspoedig. Van de 69 ha te verkopen bedrijventerrein is tussen 2011 en 2020 zo'n 64% verkocht, waarvan in 2021 reeds 0,6 ha is geleverd. Daarnaast is er voor in totaal ruim 8 ha aan opties uitgegeven aan diverse bedrijven. De vraag komt nu vooral vanuit de Kempen.

De kracht van KBP is samen te vatten in een paar zaken:
De perfecte ligging langs te snelweg A67 op zowel 65 km van Venlo als 65 km van Antwerpen;
Onderdeel van de Brainport regio Eindhoven;
Direct beschikbare hoogwaardige bedrijfskavels in een duurzaam groen ingerichte omgeving, met faciliteiten als glasvezel en camerabewaking;
Een track-record van aansprekende verkopen. O.a. VDL Groep, Diffutherm en MS Schippers hebben flink op het KBP geïnvesteerd.
Met een (bijna) continue bouwstroom sinds de opening van het terrein;
Ligging in de Brabantse Kempen.

De tot nu toe behaalde resultaten geven vertrouwen voor de toekomst, maar bieden hiervoor geen garanties. Om een continue stroom van verkopen van 5 ha per jaar te bevorderen worden verschillende activiteiten ondernomen, zoals:
Goed en efficiënt relatiebeheer. Contact houden met belangstellende bedrijven en weten wat er speelt in de markt;
Het onderhouden van contacten met de grotere bedrijven in de Kempen, de potentiele klanten, in samenwerking met de gemeenten;
Het ondernemen van promotionele acties op het terrein, om de aandacht daar op te vestigen (bijvoorbeeld deelname aan de High Tech Ontdekkingsroute);
Het onderhouden van contacten met Brainport Development en de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij BOM, gericht op het faciliteren van bedrijven van buiten de Kempen;
Blijvend investeren in herkenbaarheid, promotie en acquisitie;
Potentiële kandidaten optimaal faciliteren;

Woningbouw

In de grondexploitatie is rekening gehouden met de opbrengst van woningbouwkavels met een totale oppervlakte van circa 1,5 ha in het Woonbos. Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar, die daar het concept van De Nieuwe Wildernis ontwikkelt. Er is nu veel belangstelling voor De Nieuwe Wildernis. De kavels zijn bouwrijp en de verkoop loopt voorspoedig. Tot en met 2020 zijn 24 van de 30 kavels geleverd.

Tussentijdse winstneming

Regelmatig wordt de vraag gesteld op welk moment er enig resultaat is te verwachten van de exploitatie van het KBP. Veelal wordt dan gedoeld op verdeling van de winst over de deelnemende gemeenten. Vanaf 2017 berekent het KBP de tussentijdse winst op basis van de *percentage of completion* methode conform de regels van de commissie BBV.

De tussentijdse winst voor 2020 bedraagt € 1,1 miljoen. Tot en met 2020 is voor € 11,7 miljoen aan tussentijdse winst gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Het betreft een administratieve boeking en geen winstuitkering. Het KBP beschikt immers niet over liquide middelen en dient eerst nog de lening van € 21,6 miljoen af te lossen. Winstuitkering is dus niet mogelijk zolang er nog sprake is van een externe financiering.
Het Algemeen Bestuur heeft op 22 juni 2020 een besluit genomen over de werkwijze van Tussentijdse Winstnemening.

Samengevat dient voordat tot winstuitkering kan worden overgegaan eerst de schuld te zijn afgelost. Bij een daadwerkelijke winstuitkering mag geen externe financiering worden aangetrokken om deze te bekostigen. Dit houdt in dat het Kempisch bedrijvenpark voldoende middelen dient te behouden voor de uitvoering van haar taakstelling.

In het Treasurystatuut of in de Gemeenschappelijke regeling is niet opgenomen op welke wijze winst uitgekeerd wordt en op wanneer dit verantwoord wordt geacht. Rekening houdend met het uitgangspunt dat er voldoende middelen beschikbaar moeten zijn voor het uitvoeren van de taakstelling (het voldoen van kosten en verplichtingen), zijn een aantal spelregels opgesteld. Vanuit deze kaders en uitgangspunten is de vertaling gemaakt naar spelregels voor winstuitkering.

Spelregels/ basisprincipes winstuitkering:

- Het Kempisch Bedrijvenpark behoudt minimaal de middelen voor de uitvoering van haar taakstelling en houdt hiervoor 2 opeenvolgende begrotingsjaarschijven aan. De taakstelling is vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling en wordt jaarlijks met de vaststelling van de ontwerpbegroting vastgelegd en bijgesteld. Het betreft concreet de begrotingsposten: Bouw- en woonrijpmaken, plankosten, bijdragen aan derden, beheer bedrijvenpark, rente, afdracht Vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.
  Door 2 begrotingsjaren te reserveren is er een buffer ingeval geraamde inkomsten lager uitvallen of kosten hoger uitvallen.
- Winstuitkering dient met inachtneming van de geldende kaders te gebeuren zoals opgenomen in de gemeenschappelijke regeling en het treasurystatuut;
  Dus geen financiering van uitkering van winst, en enkel uitkering van vrij uitkeerbaar Eigen Vermogen.
- Gelijktijdig met de jaarrekening wordt een voorstel gedaan voor winstuitkering indien aan bovengenoemde punten wordt voldaan;
- Over de werkelijke winstuitkering neemt het AB een besluit bij vaststelling van de jaarrekening. De accountant dient de jaarrekening ook te voorzien van een goedkeurende verklaring, zodat de winst ook daadwerkelijk kan worden vastgesteld en uitgekeerd.
- Conform het beleid/ verzoek van gemeenten ten aanzien van de reservepositie van Gemeenschappelijke Regelingen worden er geen onnodige reserves in stand gehouden of Eigen Vermogen opgebouwd.

Looptijd Gemeenschappelijke regeling

Op basis van het besluit eind 2015 door alle gemeenten is de gemeenschappelijke regeling verlengd tot 1 januari 2024.

Overdracht beheer

In samenhang met de besluitvorming over de verlenging van de looptijd van de regeling is ook gekeken naar de overdracht van het beheer van de openbare ruimte van KBP aan de gemeente Bladel. Een deel van de openbare ruimte is per 1 januari 2017 overgedragen aan de gemeente Bladel. Het gaat vooral om het groen in de ecozone en in het Woonbos. Voor de overdracht van de resterende openbare ruimte is een inventarisatie gemaakt van het over te dragen areaal, het kwaliteitsniveau en de bijhorende beheerskosten. In 2021 wordt voor de overdracht aan gemeente Bladel een voorstel voorgelegd aan het bestuur van KBP en het college van gemeente Bladel.

5. Behandeling van deze memo

Deze memo is bedoeld om het Algemeen Bestuur en de gemeenteraden te informeren over de stand van de grondexploitatie van het KBP. Het voornemen is een informatiebijeenkomst te plannen voor raadsleden in september 2021[1] bij het uitbrengen van de tussentijdse rapportage 2021.. De memo wordt samen met de

[1] Indien mogelijk wordt de informatiebijeenkomst gepland in september.

jaarrekening en begroting aangeboden aan het Algemeen Bestuur en ter kennisneming aan de gemeenteraden gezonden.

De vaststelling van de jaarrekening is gepland in het AB van 21 juni 2021. Het controlerapport van de accountant wordt ter kennisname aangeboden aan het AB. Het afgeven van de controleverklaring door de accountant bij de jaarrekening gebeurt gelijk na vaststelling van de jaarrekening door het AB.

Einde memo Grondexploitatie.

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE MIDDELEN EN ALGEMENE ZAKEN
DATUM 21.06.2021

Gemeente Bladel

Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2024 KBP

Nummer R21.057

Advies van commissie Middelen en Algemene Zaken op 21.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Toezeggingen / toelichting college

1. Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat het KBP is uitverkocht en dat geen kavel meer beschikbaar is, doordat alles is gereserveerd of verkocht.
2. Portefeuillehouder Bosma geeft aan dat op korte termijn geen grote bedrijventerreinen te koop zijn, doordat aanwijzing, ontwikkeling en verkoop van bedrijventerreinen enkele jaren in beslag neemt, terwijl nu eerst op regionaal niveau hierover wordt samengewerkt.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als hamerstuk 8.8 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.057, Agendapunt 8.8.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.059b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.059 van de auditcommissie van 17 juni 2021;

gelet op artikel 213 van de gemeentewet;;

overwegende dat:
- de gemeenteraad in zijn controlerende taak wordt ondersteund door een accountant die de gemeentelijke jaarrekening controleert en een verklaring afgeeft over de getrouwheid van de rekening;
- op advies van bizob en de vaste adviseurs, de auditcommissie op 3 december 2020 besloot voor de optie om aan te sluiten bij de accountant van andere Kempenorganisaties;

besluit:
1. De inkoopstrategie van Bizob ‘Accountancy diensten boekjaar 2021 e.v.’ ten behoeve van de levering van accountantsdiensten vast te stellen;
2. Voor de boekjaren 2021 en 2022 Crowe Foederer B.V. te Eindhoven, met een optie tot maximaal 2 keer een verlenging van 1 jaar, aan te wijzen als accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.059
Onderwerp : Aanwijzing van Crowe Foederer als gemeentelijke accountant voor de boekjaren 2021 en 2022

Aan de raad

Samenvatting
De gemeenteraad wordt in zijn controlerende taak ondersteund door een accountant die de gemeentelijke jaarrekening controleert en een verklaring afgeeft over de getrouwheid van de rekening.
Overeenkomstig artikel 213 van de gemeentewet wijst de gemeenteraad Crowe Foederer B.V. gevestigd te Eindhoven aan als accountant, belast met de controle van de jaarrekening van de gemeente Bladel.

Inleiding

De gemeente Bladel heeft in 2017 een aanbesteding doorlopen en naar aanleiding daarvan een overeenkomst gesloten met Mazars voor de accountantscontrole over de boekjaren 2017 t/m 2020. Eind 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de overdracht van Mazars naar Astrium als accountant. Astrium is sindsdien de werkzaamheden voor de gemeente Bladel gaan uitvoeren.

Voor het boekjaar 2021 dient een nieuw contract gesloten te worden met een accountant. Vanuit Bizob waren middels een memo daartoe een drietal opties uitgewerkt:
1 Aansluiten bij de andere Kempenorganisaties: Crowe Foederer
2 De huidige samenwerking met Astrium voortzetten
3 (onderhandse) aanbesteding

Ondanks de grote tevredenheid over en waardering voor de huidige accountant, heeft de auditcommissie – mede op advies van de adviseurs – in haar vergadering van 3 december 2020 de voorkeur uitgesproken om optie 1 “Aansluiten bij de andere Kempenorganisaties: Crowe Foederer” nader uit te werken, om zodoende efficiencyvoordelen in de samenwerking te kunnen behalen.

Deze nadere uitwerking heeft geresulteerd in onderliggend voorstel, waarin de gemeenteraad wordt voorgesteld tot aanwijzing van Crowe Foederer als de gemeentelijke accountant voor de boekjaren 2021 en 2022, met verlengopties voor de boekjaren 2023 en 2024.

Ingevolge artikel 213, lid 2 van de gemeentewet wijst de gemeenteraad één of meer accountants aan als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de in artikel 197 bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Voorstel

1. De inkoopstrategie van Bizob ‘Accountancy diensten boekjaar 2021 e.v.’ ten behoeve van de levering van accountantsdiensten vast te stellen;
2. Voor de boekjaren 2021 en 2022 Crowe Foederer B.V. te Eindhoven, met een optie tot maximaal 2 keer een verlenging van 1 jaar, aan te wijzen als accountant als bedoeld in

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
	Jelle van der Wiel	088-4970537

artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Beoogd effect

De gemeenteraad dient jaarlijks na afloop van een boekjaar de jaarstukken - bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening - vast te stellen. De jaarrekening dient door een daartoe bevoegde accountant te worden gecontroleerd en te worden voorzien van een accountantsver-klaring. Met de aanwijzing van een accountant voldoet de gemeenteraad aan zijn verplichting om een accountant aan te wijzen voor de controle van de jaarrekening.

De accountantsverklaring biedt op grond van de uitgevoerde controle aan de gemeenteraad zekerheid dat:
a. De jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen
b. De rechtmatigheidsverantwoording van het college:
   - Juist, toereikend en volledig is:
   - Geschikt is voor het doel waarvoor deze wordt verstrekt en
   - Bij de volksvertegenwoordigers geen ander beeld oproept, dan overeenkomt met de feiten.
c. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de gestelde regels;
d. Het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Argumenten

1.1 Krapte op de accountantsmarkt, de wens om aan te sluiten bij andere Kempengemeenten, de tevredenheid over en goede tariefstelling door Crowe Foederer hebben geleid tot deze inkoopstrategie.

De inkoopstrategie geeft inzicht in de argumentatie waarom en de wijze waarop een overeenkomst met Crowe Foederer wordt aangegaan

De gemeenteraad wijst de accountant aan voor de controle van de jaarrekening. Daartoe is het belangrijk dat de aanwijzing zorgvuldig plaatsvindt. De inkoopstrategie – door Bizob opgesteld - voorziet daarin. Deze dient door de gemeenteraad te worden vastgesteld.

De inkoopstrategie die is opgesteld ten behoeve van levering van accountantsdiensten bestaat uit de volgende aanbevelingen;
1. Het doorlopen van een enkelvoudig onderhandse procedure voor de accountancy dienstverlening boekjaar 2021 e.v.;
2. Het sluiten van een overeenkomst met Crowe Foederer B.V.;
3. Het sluiten van een overeenkomst met een initiële looptijd van 2 jaar, die daarna optioneel twee maal met 1 jaar verlengd kan worden;
4. Het niet toepassen van social return;
5. Het niet toepassen van duurzaamheidscriteria;
6. De voorgestelde planning te volgen.

De inkoopstrategie biedt inzicht in en uitleg over bovenstaande aanbevelingen. De inkoopstrategie is behandeld in de vergadering van de auditcommissie op 17 juni jl. De auditcommissie adviseert de gemeenteraad de inkoopstrategie vast te stellen.

2.1 Crowe Foederer is naar tevredenheid de accountant van Eersel, Reusel, Bergeijk, GRSK en KempenPlus.

De gemeenten Eersel en Reusel en de GRSK hebben naar aanleiding van een gezamenlijke aanbesteding dezelfde accountant voor de boekjaren 2017 t/m 2020,

namelijk Crowe Foederer. Ook de gemeente Bergeijk heeft Crowe Foederer als accountant. Ten slotte heeft ook KempenPlus vanuit de ISD ervaring met Crowe Foederer en voor boekjaar 2020 met hen een overeenkomst gesloten.
De overige Kempengemeenten en Samenwerking Kempengemeenten geven aan dat de samenwerking met Crowe steeds naar volle tevredenheid plaatsvindt.

2.2 Één accountant voor de Kempengemeenten en -organisaties biedt voordelen

Het initiatief om met meerdere gemeenten en organisaties een gezamenlijke aanbesteding te doen biedt voordelen. Daarbij moet worden gedacht aan bundeling van expertise en een groter “volume”. Het versterkt de samenwerking en geeft een betere marktpositie. Dit geeft potentieel schaalvoordelen en is daarmee wat betreft het traject van aanbesteding kosten efficiënter. Dat vertaald zich ook naar een gunstigere prijs (zie hierna).

Met Samenwerking Kempengemeenten en KempenPlus wordt samengewerkt binnen het sociaal domein. Door te werken met eenzelfde accountant zijn grote voordelen zichtbaar bij het controleren van met name Jeugdhulp, Wmo Begeleiding (Maatschappelijke Dienstverlening) en Werk en inkomen (KempenPlus). Dit kan dan efficiënter georganiseerd worden. Alle controlewerkzaamheden bevinden zich dan binnen “een hand”.

2.3 Het voorstel is financieel interessant

Het huidige honorarium voor de accountantsdiensten bedraagt € 54.000,-. Met Crowe Foederer worden de accountantsdiensten geraamd op € 47.000,-, waardoor per saldo € 7.000,- kan worden afgeraamd.

Kanttekeningen

1.1 Met het voorstel wordt afstand gedaan van een gewaardeerde en naar tevredenheid functionerende accountant: Astrium

De samenwerking met de huidige accountant is zonder meer goed te noemen. Na het kiezen van een nieuwe accountant dient weer opnieuw een vertrouwensband opgebouwd te worden met de nieuwe accountant.

Financiën

Op basis van de gesloten overeenkomst met Astrium bedraagt het honorarium voor de controle van de jaarstukken 2020 € 45.010,- (excl. btw). In de meerjarenraming is voor de accountantsdiensten echter € 54.000,- geraamd. Het surplus van pro saldo € 8.990,- is dan beschikbaar voor het opvangen van eventuele aanvullende specifieke adviesvragen die niet in de reguliere opdracht van de accountant verdisconteerd zijn.

Met Crower Foederer wordt een vaste prijs geoffreerd van € 38.000,- (excl. btw) voor twee jaar. Daarnaast is er de mogelijkheid om tweemaal een verlengingsperiode van een boekjaar (laatste boekjaar is 2024) te kiezen. Na 2022 vindt reguliere indexering plaats.

De gemeenteraad wordt voorgesteld om naast het geoffreerde bedrag ad € 38.000,- ook nog rekening te houden met € 9.000,- voor het opvangen van eventueel niet voorziene aanvullende opdrachten. Totaal jaarlijkse kosten zijn derhalve € 47.000,-, waarmee pro saldo – ten opzichte van de huidige situatie - € 7.000,- af geraamd kan worden. Dat wordt verwerkt in de perspectiefnota 2021.

Communicatie

De auditcommissie heeft in haar vergadering van 3 december 2020, 2 februari 2021, en 22 februari 2021 gesproken over de aanwijzing van de accountant. Na op 3 december 2020 de

voorkeur te hebben uitgesproken door de auditcommissie voor “Optie 1: Aansluiten bij de andere Kempenorganisaties: Crowe Foederer”, hebben gesprekken plaatsgevonden met Crowe Foederer. Bizob en de vaste adviseurs (gemeentesecretaris, wethouder financiën, Teamcoordinator Financien en Control, Afdelingshoofd Bedrijfsvoering en Dienstverlening) zijn daarbij betrokken geweest en hebben positief advies uitgebracht aan de auditcommissie over onderliggend voorstel. In de vergadering van de auditcommissie van 17 juni 2021 heeft de auditcommissie ingestemd om dit raadsvoorstel ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad.

Uitvoering

Nadat uw raad voorliggend besluit heeft genomen zal het contract met de accountant worden getekend. Het aangaan van overeenkomsten is op grond van de gemeentewet een collegebevoegdheid. Het college sluit dit contract ter uitvoering van onderhavig raadsbesluit. Op grond van artikel 171 lid 1 van de Gemeentewet is de burgemeester bevoegd de overeenkomst met de accountant te ondertekenen.
De controlewerkzaamheden hebben vooralsnog betrekking op de boekjaren 2021 en 2022, met verlengopties voor de boekjaren 2023 en 2024.

Bladel, 17 juni 2021.

De auditcommissie

de voorzitter,	de griffier,
D.A. Daris	J.F. van der Wiel

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (21.10166)
02. Inkoopstrategie Bizob “Accountancy diensten boekjaar 2021 e.v.”

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.10166

Ontwerp-raadsbesluit

21.10166

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.059 van de auditcommissie van 17 juni 2021;

gelet op artikel 213 van de gemeentewet;;

overwegende dat:
- de gemeenteraad in zijn controlerende taak wordt ondersteund door een accountant die de gemeentelijke jaarrekening controleert en een verklaring afgeeft over de getrouwheid van de rekening;
- op advies van bizob en de vaste adviseurs, de auditcommissie op 3 december 2020 besloot voor de optie om aan te sluiten bij de accountant van andere Kempenorganisaties;

besluit:

1. De inkoopstrategie van Bizob ‘Accountancy diensten boekjaar 2021 e.v.’ ten behoeve van de levering van accountantsdiensten vast te stellen;
2. Voor de boekjaren 2021 en 2022 Crowe Foederer B.V. te Eindhoven, met een optie tot maximaal 2 keer een verlenging van 1 jaar, aan te wijzen als accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

COMMISSIEBLAD

Gemeente Bladel

Aanwijzing van Crowe Foederer als gemeentelijke accountant voor de boekjaren 2021 en 2022

Nummer R21.059

Raadsvoorstel R21.059 is voorbereid door de auditcommissie en niet behandeld in de raadscommissie MAZ.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als hamerstuk 8.9 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.059, Agendapunt 8.9.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1069
Extern Zaak ID	Z190000475
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	9.1
Omschrijving	R21.062 Stedenbouwkundige visie Hapert

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.062b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.062 van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021;

gelet op:

- het besluit om middels burgerparticipatie een Omgevingsvisie voor Hapert op te stellen;
- het interactieve proces waarbij alle stakeholders in de gelegenheid zijn geweest deel te nemen aan het proces;
- de diverse onderzoeken en analyses die ter onderbouwing zijn gebruikt bij de uiteindelijke keuze;

besluit:

1. Te kiezen voor één van de drie stedenbouwkundige visies Hapert,
2. De stedenbouwkundige visie "Centrum van Hapert" van OD205 vast te stellen als toekomstbeeld voor de kern Hapert;
3. De Stedenbouwkundige visie Hapert van OD205 op te nemen in de Omgevingsvisie deel Hapert.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.062
Onderwerp : Stedenbouwkundige visie Hapert

Aan de raad

Inleiding
In Hapert speelt een aantal grote ontwikkelingen. Het ontbreekt op dit moment aan een totaalvisie op basis waarvan deze ontwikkelingen en initiatieven kunnen worden beoordeeld. Om te beslissen welke ontwikkelingen en initiatieven passen in een toekomstbeeld van Hapert is besloten om in samenwerking met het Georganiseerd Burgeroverleg Hapert (GBOH) een Omgevingsvisie op te stellen voor Hapert. Uw raad is hierover in september 2019 middels een raadsmededeling op de hoogte gesteld.

Als onderdeel van de omgevingsvisie is een drietal stedenbouwkundig bureaus gevraagd om aan de hand van het bestaande beleid, de input van het GBOH, de gemeentelijke reactie op de input van het GBOH en de bestaande en mogelijk toekomstige projecten een stedenbouwkundige visie voor Hapert te ontwikkelen. Besloten is dat de stedenbouwkundige visie middels een interactief proces met de gemeenteraad en betrokken partijen tot stand moest komen. Uw raad is hierover op 17 december 2020 middels een raadsmededeling geïnformeerd.

Inhoud visie
In de periode september 2020 tot en met februari 2021 hebben de drie stedenbouwkundig bureaus aan hun stedenbouwkundige visie gewerkt. Voor de start van dit project hebben de bureaus een uitgebreide briefing en een pakket aan documenten ontvangen.

De stedenbouwkundige visie moest in ieder geval inzicht moest geven in:
- De onderlinge relatie en samenhang tussen de verschillende projecten
- De toekomstige ontwikkeling van Hapert (leefbaarheid, verbondenheid, functionaliteit, klimaat, wonen etc.)
- De functionele ontwikkeling van Hapert (de locatie van functies, afbakening kernwinkelgebied, creëren van ontmoeting en verbinding etc.)
- De stedenbouwkundige opbouw van Hapert (bouwmassa, uitstraling etc.)

Daarnaast moest de stedenbouwkundige visie aansluiten bij hoofdbeleidsthema's van de gemeente Bladel:
- Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk
- Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)
- Economisch concurrerend
- Nabijheid en betrouwbare verbindingen

Proces
Op 10 november 2020 hebben de bureaus digitaal een tussenpresentatie gegeven voor uw raad, de stakeholders, inwoners van Hapert en geïnteresseerden. De bijeenkomst was druk bezocht met gemiddeld 100 kijkers. Tijdens de tussenpresentatie kon middels een chat feedback gegeven worden op de verschillende visies. Van deze mogelijkheid is goed gebruik gemaakt.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Anne-Marie van Bree	088-4970502

Op 23 februari 2021 hebben de bureaus hun eindvisie digitaal gepresenteerd. Ook hier waren gemiddeld 90 toehoorders. Tijdens deze presentatie stond wederom de mogelijkheid open om te reageren via de chat. Alle vragen uit de chat die niet aan bod zijn gekomen tijdens de uitzending zijn alsnog beantwoord door de bureaus. (Corsanummers 21.10758, 21.10759, 21.10760) Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met de belangrijkste stakeholders en heeft de gemeente een aantal schriftelijke reacties ontvangen naar aanleiding van de eindpresentatie. Al deze reacties zijn opgenomen in de ‘Inspraaknotitie Stedenbouwkundige visie Hapert’ (21.06894).

Voorstel

1. Te kiezen voor één van de drie stedenbouwkundige visies Hapert,
2. De stedenbouwkundige visie "Centrum van Hapert" van OD205 vast te stellen als toekomstbeeld voor de kern Hapert
3. De Stedenbouwkundige visie Hapert van OD205 op te nemen in de Omgevingsvisie deel Hapert

Beoogd effect

Het vaststellen van de stedenbouwkundige visie als onderdeel van de Omgevingsvisie deel Hapert om zo een duidelijk toekomstbeeld voor Hapert vast te leggen waaraan toekomstige ontwikkelingen getoetst kunnen worden

Argumenten

1.1 Iedere afzonderlijke visie is een eigen afgewogen totaalvisie voor Hapert.

Er zijn drie verschillende visies geleverd door de drie bureaus. Deze drie visies hebben een aantal overeenkomsten maar ook een aantal duidelijke verschillen. De bureaus hebben een duidelijke redenatie waarom hun visie op deze manier is opgebouwd. Samenvoegen van visies doet afbreuk aan de duidelijke toekomstvisie die de bureaus gepresenteerd hebben. Om deze reden wordt de gemeenteraad verzocht om de keuze te maken voor één visie

2.1 De visie van OD205 sluit het beste aan bij de meegegeven kaders

OD205 heeft goed gekeken naar de bestaande situatie in Hapert, het bestaande beleid, de bouwstenen van het GBOH en de lopende (en toekomstige) (grote) projecten in Hapert. Zij heeft een duidelijk relatie en samenhang aangegeven tussen de verschillende projecten.
De MFA gedachte is doorgevoerd naar het centrum (een wens van zowel de gemeente als het GBOH) waardoor er buiten in de vorm van een nieuw dorpsplein een “woonkamer” gecreëerd is als tegenhanger van de ‘woonkamer’ in de MFA. Daarnaast heeft OD205 een vorm gevonden om het gewenste ommetje een plek te laten vinden in het nieuwe ontwerp en heeft zij de MFA dusdanig ingebed dat MFA, nieuw dorpsplein en bestaande markt samen een duidelijk centrumgebied voor Hapert vormen.
OD205 geeft een duidelijk beeld hoe zij de leefbaarheid, verbondenheid, functionaliteit van Hapert kan behouden en verbeteren. Dit doet zij met oog voor de bestaande stedenbouwkundige opzet van Hapert waardoor het voorgestelde geheel niet te “stads’ wordt voor de inwoners van Hapert.
Economisch concurrerend heeft OD205 vooral opgevat in de vorm van een sterk kernwinkelgebied waardoor de leefbaarheid in Hapert behouden en voor de toekomst geborgd wordt. Het bureau stelt wel nieuwe vormen van werken voor maar geeft aan dat deze vorm van werken gepland in een van de nieuwe wanden van het dorpsplein desgewenst ingewisseld kan worden ten behoeve van wonen.

De visie van OD205 geeft hiermee op alle punten uit de uitvraag antwoord. Daarnaast biedt zij een duidelijke visie met een prikkelend toekomstbeeld passend bij de vragen, wensen en schaal van Hapert. Deze visie komt naar ons idee het best overeen met de uitvraag en de wensen die het GBOH in haar bouwstenen neergelegd heeft. De visie zorgt voor verbinding in het centrum, duidt een duidelijk kernwinkelgebied aan, en geeft een goed beeld voor de achterblijvende locaties en de mogelijkheden voor woningbouw. Deze visie biedt interessante nieuwe inzichten maar behoudt het dorpse karakter van Hapert.

2.2 De visie van OD205 geeft een totaalconcept voor de langere termijn
Dit concept is voor nu en voor de toekomst: het kiest voor direct DOEN en biedt een wenkend perspectief voor de toekomst, dat vernieuwend, verfrissend en inspirerend is voor nieuwe initiatieven. Het concept vraagt om lef en durf dat moet resulteren in een sterk toekomstbestendig Hapert.

2.3 De visie van OD205 is door de meeste stakeholders positief ontvangen
De reacties vanuit de Stakeholders en inwoners van Hapert zijn naar voren gebracht tijdens de presentaties in de chat en tijdens een aantal gesprekken met de gemeente en/of een schriftelijke ingediende reacties. Al deze reacties zijn opgenomen in de 'Inspraaknotitie Stedenbouwkundige visie Hapert' (21.06894).

De visie van OD205 is in de chat erg goed ontvangen. Zowel tijdens de tussenpresentatie als tijdens de eindpresentatie waren de reacties erg positief. Het initiatief Gezondheidscentrum Hapert wijst de visie van OD205 aan als voorkeursvisie.

Alleen het GBOH en MKB geven de visie van De Zwarte Hond aan als duidelijke voorkeur. Dit vanwege het behoud van het huidige kernwinkelgebied en de ligging van het nieuwe dorpsplein middenin dit bestaande kernwinkelgebied. Het GBOH geeft echter ook aan heel erg gecharmeerd te zijn van de visie van OD205 maar merkt op sterke vraagtekens te hebben bij het nieuwe dorpsplein van OD205 op de locatie van Het Palet. Dit vanwege de verplaatsing van het kernwinkelgebied en de angst voor het behoud van de huidige horeca of winkellocatie.

3.1 Al het nieuwe beleid met betrekking tot de fysieke leefomgeving dient opgenomen te worden in de Omgevingsvisie
Met het vaststellen van de Stedenbouwkundige visie Hapert wordt nieuw ruimtelijke beleid vastgesteld. Conform de Omgevingswet dient al het beleid met betrekking tot de fysieke leefomgeving opgenomen te worden in één van de nieuwe instrumenten. Omdat het hier een visie op de lange termijn betreft dient de Stedenbouwkundige visie Hapert opgenomen te worden in de Omgevingsvisie. De Stedenbouwkundige visie Hapert is ontwikkeld als deel van de Omgevingsvisie deel Hapert waarmee aan de verplichtingen van de Omgevingswet wordt voldaan. Tevens wordt door opname in de Omgevingsvisie deel Hapert de Stedenbouwkundige visie Hapert voor de lange termijn geborgd in het gemeentelijk beleid.

Kanttekeningen

2.1 De keuze voor de visie van OD205 sluit de andere twee visies uit
De andere twee concepten zijn alternatieven waaruit gekozen kan worden indien de concepten anders beoordeeld worden. Hieronder volgen de beoordelingen van de andere twee concepten in volgorde waarin zij uit de beoordeling kwamen. Deze beoordelingen zijn opgenomen in de beoordelingsnotitie (21.09876)

<u>Alternatief 1: De Zwarte Hond</u>
Het concept van De Zwarte Hond past grotendeels binnen de meegegeven kaders. Het is een realistische koers die direct tot uitvoering gebracht kan worden. Het is een veilige keuze waarbij er voor Hapert niet bijzonder veel veranderd. De achterblijvende locaties worden opgevuld met woningbouw en het kernwinkelgebied blijft ongeveer gelijk van omvang. Dit laatste past niet bij het beleid wat is ingezet door de gemeente Bladel waarbij juist gekozen wordt voor een krachtig compact kernwinkelgebied.
De grootste ingreep die De Zwarte Hond doet is het plaatsen van een Kerkplein op de kop van de Kerkstraat nabij het kruispunt Oude Provincialeweg. Hiervoor maakt zij een bypass naar de Markt waardoor gemotoriseerd verkeer de Markt in de toekomst vanuit het zuiden moet benaderen. Dit resulteert in een verkeersluwe Kerkstraat die alleen toegankelijk is voor bestemmingsverkeer en langzaam verkeer. De nieuwe MFA fungeert in deze visie als grootste trekker voor het Kerkplein waarbij niet gesproken wordt over andere trekkers voor het Kerkplein.
Daarnaast plaatst De Zwarte Hond het gezondheidscentrum op de locatie Van Mossel. Hierbij krijgt het gezondheidscentrum (nog) meer een regionale functie. Hoewel dit wellicht een interessante keuze is wil het gezondheidscentrum graag snel ontwikkelen en

is onduidelijk of Van Mossel wil verplaatsen vanaf hun huidige locatie. Daarmee is de locatie Van Mossel voor het initiatief gezondheidscentrum niet interessant en is dit deel van de visie in ieder geval op korte termijn niet uitvoerbaar.

Alternatief 2: Bura Urbanism
Bura Urbanism voldoet grotendeels aan de meegegeven kaders. Het concept doet echter erg stedelijk aan. Dit kwam ook naar voren in de reacties in de chat en de reacties vanuit de stakeholders.
Het kernwinkelgebied legt Bura Urbanism aan de noordelijke Kerkstraat en de Markt. De gehele Kerkstraat richt Bura Urbanism in als Kerkplein waarbij het verkeer echter niet wordt omgeleid en nog altijd over het plein blijft rijden. Tevens gebruikt Bura private ruimte ten behoeve van inrichting van het Kerkplein. Bura Urbanism noemt de MFA als grootste trekker van het kerkplein maar geeft niet aan hoe het plein de relatie is tussen de MFA en het centrum verbeterd. Daarnaast doet Bura Urbanism geen uitspraken over de bestaande detailhandel en horeca die nu buiten het kernwinkelgebied gelegen is.
De visie van Bura Urbanism is grotendeels direct uitvoerbaar. Het geeft echter geen vernieuwend beeld voor Hapert. De Kerkstraat wordt anders ingericht maar blijft in gebruik als straat en de achterblijvende locaties van de MFA worden ingericht t.b.v. woningbouw. Dit in combinatie met de stedelijke uitstraling van de visie maakt de visie van Bura Urbanims het minst aansprekend voor Hapert.

Financiën
De kosten voor de Stedenbouwkundige visies zijn opgenomen in de post Ruimtelijke Ordening. Indien er nog financiële middelen nodig zijn voor het opnemen of uitwerken van de visie in de Omgevingsvisie deel Hapert dan worden deze kosten geraamd op het project Omgevingsvisie deel Hapert.

Communicatie
De laatste maanden is met behulp van een interactief proces door drie bureaus een toekomstvisie voor Hapert opgesteld. Er is middels verschillende kanalen input opgehaald bij uw raad, het GBOH, het MKB Hapert en alle andere geïnteresseerden. Stakeholders zijn actief benaderd voor deelname aan het proces.

Tijdens de digitale presentatie op 23 februari 2021 zijn de definitieve visies gelijktijdig aan alle betrokken partijen gepresenteerd. Hierna zijn met verschillende stakeholders nog gesprekken gevoerd en is alle informatie toegankelijk gemaakt op de gemeentelijke website.

Na vaststelling van de visie door de gemeenteraad zullen alle stakeholders actief geïnformeerd worden over het besluit. Tevens wordt het besluit gepubliceerd op de digitale kanalen van de gemeente Bladel en in de PC55.

Uitvoering
Na vaststelling van de visie worden de bureaus op de hoogte gebracht van de keuze. Er wordt onderzocht of de visie op punten nog verdere uitwerking behoeft en hierna wordt de visie opgenomen in de Omgevingsvisie deel Hapert.
De verdere planning voor de Omgevingsvisie deel Hapert volgt later.

Bladel, 4 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)

01.	Ontwerpbesluit	21.10503
02.	Inspraaknotitie:	21.06894
03.	Beoordelingsnotitie:	21.09876
04.	Presentatie De Zwarte Hond:	21.07932
05.	Presentatieboekje De Zwarte Hond:	21.07931
06.	Beantwoording vragen eindpresentatie De Zwarte Hond	21.10758
07.	Presentatie OD205:	21.07934
08.	Presentatieboekje OD205:	21.07933
09.	Beantwoording vragen eindpresentatie OD205	21.10759
10.	Presentatie Bura Urbanism:	21.07928
11.	Presentatieboekje Bura Urbanism:	21.07929
12.	Beantwoording vragen eindpresentatie Bura Urbanism	21.10760

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.10503

Ontwerp-raadsbesluit

21.10503

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.062 van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021;

gelet op het besluit om middels burgerparticipatie een Omgevingsvisie voor Hapert op te stellen;

gelet op het interactieve proces waarbij alle stakeholders in de gelegenheid zijn geweest deel te nemen aan het proces;

gelet op de diverse onderzoeken en analyses die ter onderbouwing zijn gebruikt bij de uiteindelijke keuze;

besluit:

1. Te kiezen voor één van de drie stedenbouwkundige visies Hapert,
2. De stedenbouwkundige visie "Centrum van Hapert" van OD205 vast te stellen als toekomstbeeld voor de kern Hapert
3. De Stedenbouwkundige visie Hapert van OD205 op te nemen in de Omgevingsvisie deel Hapert

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

21.06894

Stedenbouwkundige visie Hapert
Inspraaknotitie

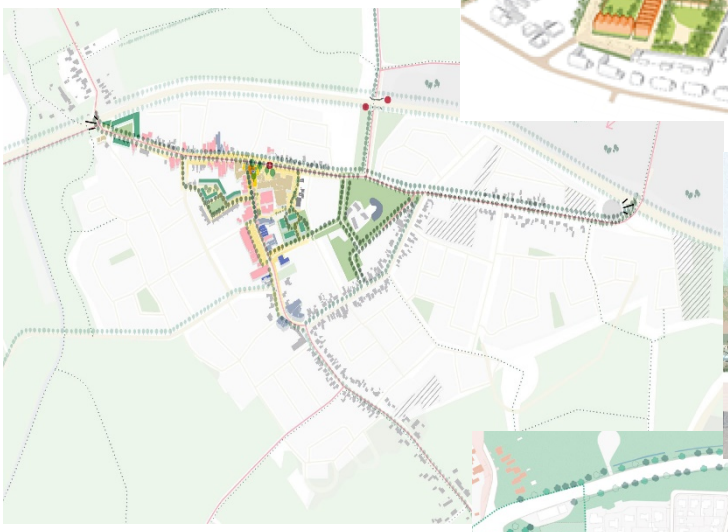

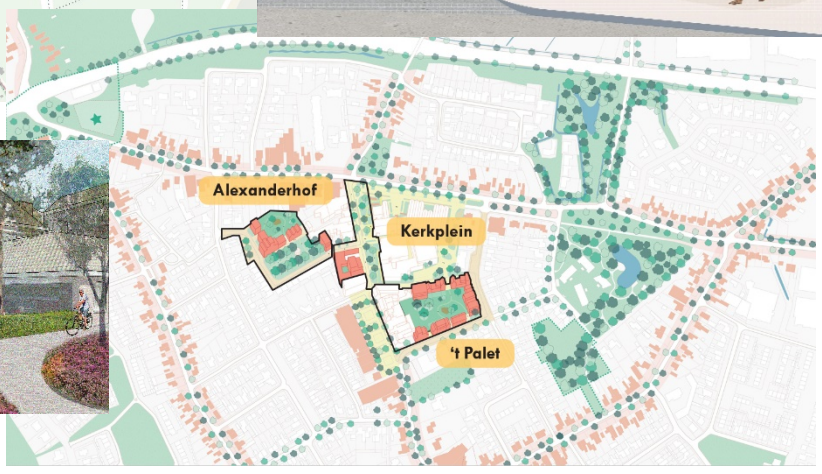

Bladel
8 juli 2021

Inspraakverslag Stedenbouwkundige visie Hapert

In Hapert speelt een groot aantal ontwikkelingen. Om de huidige en toekomstige ontwikkelingen goed te kunnen beoordelen en ontwikkelen, is in maart 2019 besloten om een Omgevingsvisie voor de kern Hapert op te stellen. Onderdeel van deze Omgevingsvisie is een stedenbouwkundige visie voor Hapert.

Als onderdeel van de omgevingsvisie is een drietal stedenbouwkundig bureaus gevraagd om aan de hand van het bestaande beleid, de input van het GBOH, de gemeentelijke reactie op de input van het GBOH en de bestaande en mogelijk toekomstige projecten een stedenbouwkundige visie voor Hapert te ontwikkelen. Besloten is dat de stedenbouwkundige visie middels een interactief proces met de gemeenteraad en betrokken partijen tot stand moest komen

Dit verslag beschrijft het inspraakproces rond de stedenbouwkundige visie Hapert. Hieruit blijkt hoe inwoners, het georganiseerd burgeroverleg Hapert (GBOH), het MKB Hapert, de verschillende in het dorp bekende initiatiefnemers en het bestuur bij de voorbereiding van de stedenbouwkundige visie zijn betrokken.

Door middel van een uitvraag zijn drie stedenbouwkundíge bureaus gecontracteerd voor het opstellen van een stedenbouwkundige visie voor Hapert. Deze bureaus zijn De Zwarte Hond, Bura Urbanism en OD205. De gemeenteraad is voorafgaand aan de start van de stedenbouwkundige visie middels een raadsinformatiebericht geïnformeerd. Het project stedenbouwkundige visie Hapert is als volgt opgezet:

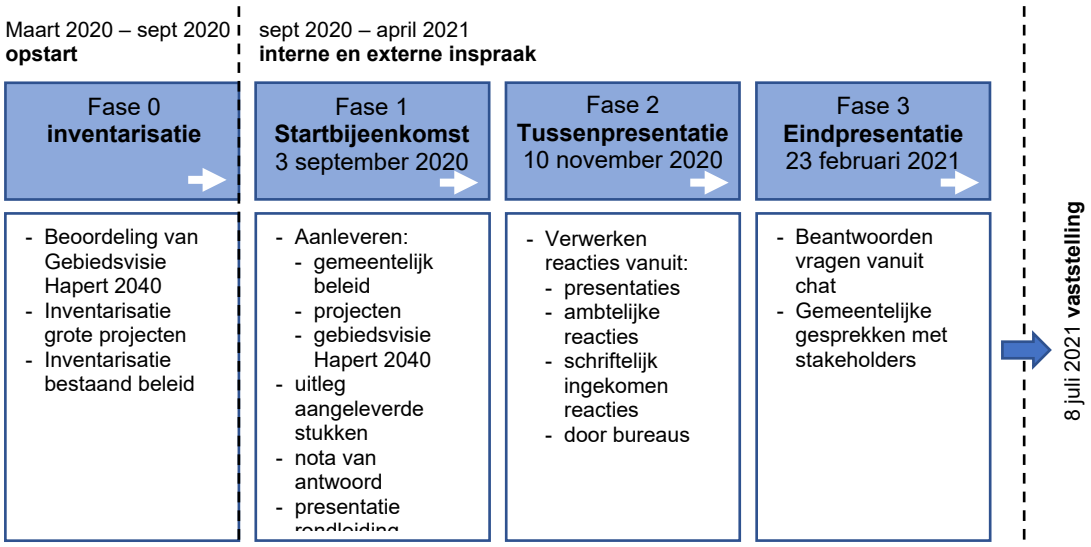

Fase 1:

Inventarisatie

In 2019 is besloten de Omgevingsvisie deel Hapert interactief tot stand te laten komen. De gemeente heeft hiervoor het GBOH als spreekbuis van de Hapertse bevolking gevraagd om onder begeleiding van bureau Negen een burgerparticipatieproces te organiseren om zo tot bouwstenen voor de Omgevingsvisie deel Hapert te komen. In december 2019 heeft het GBOH de Gebiedsvisie Hapert 2040 aan de gemeente Bladel aangeboden. In deze gebiedsvisie komen alle zaken aan bod die voor de Hapertse bevolking van belang zijn.

De gemeente heeft de Gebiedsvisie Hapert 2040 geanalyseerd naar aanleiding van het bestaande beleid. Uit deze analyse kwam naar voren dat veel zaken al bij de gemeente bekend zijn en opgenomen zijn in het huidige gemeentelijk beleid. Om een duidelijk toekomstbeeld voor Hapert te verkrijgen bleek het, tijdens de analyse, noodzakelijk om het bestaande beleid en de bouwstenen van het GBOH te verwerken in een stedenbouwkundige visie. Deze stedenbouwkundige visie laat zien hoe de beleidsterreinen zich ten opzichte van elkaar verhouden en biedt een toetsingskader voor bestaande en toekomstige projecten.
De analyse is tijdens de dorpsraadvergadering van 1 juli 2020 toegelicht aan de aanwezigen. Tevens is een doorkijk gegeven voor het vervolgtraject voor de Omgevingsvisie deel Hapert.

Naast de bouwstenen van het GBOH is een analyse gemaakt van het relevante gemeentelijk beleid. Dit beleid is samengevoegd in een startpakket en toegezonden aan de Stedenbouwkundige bureaus.

Startbijeenkomst

De Bureaus hebben in de periode voorafgaand aan de startbijeenkomst stukken ontvangen die relevant waren voor de stedenbouwkundige visie Hapert. Tevens hebben zij een opdrachtomschrijving ontvangen waarin de opdracht beschreven stond. In deze beschrijving werd aangegeven dat het aan de bureaus zelf was een afweging te maken in de mate van belang van de aangeleverde stukken. Vragen konden schriftelijk worden ingediend en zijn beantwoord in een nota van inlichtingen.

Op 3 september 2020 zijn de bureaus fysiek uitgenodigd voor een startbijeenkomst in D’n Tref in Hapert. De ochtend bestond uit een presentatie van de verschillende beleidsambtenaren en een rondleiding door Hapert. Na deze presentatie zijn de bureaus zelfstandig gaan ontwerpen.

Fase 2:

Tussenpresentatie

Op 10 november is de eerste presentatie georganiseerd waarop de bureaus hun ontwerpen konden voorleggen aan inwoners, stakeholders en de gemeenteraad. De tussenpresentatie vond digitaal plaats en is uitgezonden via het YouTube! kanaal van de gemeente Bladel. De tussenpresentatie is breed bekend gemaakt door directe uitnodigingen aan de gemeenteraad en commissieleden en stakeholders. Daarnaast is de uitnodiging gepubliceerd in de Kempenaer, op de gemeentelijke website en via de sociale media kanalen van de gemeenten. De tussenpresentatie is drukbezocht met gemiddeld over de avond ongeveer 100 toehoorders. Over het algemeen werd lof uitgesproken over de manier van presenteren en inspraak.

Tijdens de presentaties konden via de YouTube! chat vragen gesteld worden. Een aantal vragen zijn direct in de uitzending aan bod gekomen. De overige vragen en opmerkingen zijn allemaal doorgezet naar de desbetreffende bureaus. De drie bureaus hebben hierbij de vragen en opmerkingen van alle bureaus ontvangen zodat zij ook de vragen en opmerkingen die voor hun ontwerp (nog) niet relevant waren indien wenselijk mee konden nemen in het ontwerp. Een samenvatting van de vragen is toegevoegd als bijlage 1 bij dit verslag.
Tevens hebben de bureaus een ambtelijke reactie ontvangen op het eerste ontwerp.

Naast de vragen en opmerkingen uit de chat zijn er drie schriftelijke reacties ingekomen naar aanleiding van de tussenpresentatie. Hieronder worden de hoofdpunten van de ingediende reacties weergegeven. Deze reacties zijn in zijn geheel opgenomen in bijlage 1. Hieronder vindt u een samenvatting van de reacties.

Samenvatting schriftelijke reacties
Reactie 1: GBOH
Datum reactie: 17 november 2020
Ontvangen: 17 november 2020 , registratienummer: 20ik.09890

Het ontwerp van OD205 spreekt het GBOH het meest aan. De visie bevat zowel verassende als ingrijpende en vernieuwende inzichten.
De essentie van de nieuwe stedenbouwkundige visie moet volgens het GBOH, minimaal op hoofdlijnen, een vertaling zijn van hetgeen Hapert heeft aangegeven in de Gebiedsvisie Hapert 2040. Het GBOH geeft aan dat de gepresenteerde ideeën van De Zwarte Hond en OD205 prima passen in hetgeen Hapert wenst. De beoogde herinrichting van de Alexanderhof, het zeer nadrukkelijke accent op het groen, de voorziene mooie toegangspoorten naar het dorp Hapert vanaf de N284, anders dan alléén effectieve kruispunten en het fietsen door het park, als onderdeel van de herinrichting van de Oude Provincialeweg, zijn allen ideeën die het GBOH zeer aanspreken Meest prikkelend en in het oog springend is het idee van beide bureaus om het huidige gebrek aan ontmoetings- en verblijfsplekken op te heffen, middels het creëren van een (tweede) dorpsplein o.i.d., dat tevens de nieuwe MFA (nog) meer bij het centrum betrekt.
Hoewel het GBOH liever in kansen dan in beperkingen wil denken geven zij wel aan dat zij waken voor “luchtkastelen”.
Om deze reden geeft het GBOH aan twijfels te hebben met betrekking tot het tweede dorpsplein op de achterblijvende locatie van Het Palet van OD205. Dit vanwege de voor commerciële ruimte die het plein moeten gaan omzomen. Ook de doorbraak vanuit de markt naar het nieuwe plein wordt door het GBOH met enige scepsis bekeken. Het GBOH geeft aan dat de huidige detailhandel en horeca in Hapert al onder druk staat. Toevoeging van deze voorzieningen is volgens het GBOH dan ook niet realistisch.
Als laatste geeft het GBOH aan dat bewust gekozen is voor de hoofdentree van de MFA aan de Oude Provincialeweg. Een nieuw plein op de locatie van Het Palet draagt volgens het GBOH dan ook niet bij aan de integratie en toegankelijkheid van de MFA.
Gezien het bovenstaand acht het GBOH een plein in het noordelijke gedeelte van de Kerkstraat zoals De Zwarte Hond voorstelt dan ook beter realiseerbaar.

Als laatste haalt het GBOH aan dat voor een adequate oplossing van het centrum allereerst een verkeersonderzoek zou moeten worden gehouden. Een totale structurele verkeersoplossing is onontbeerlijk en is alleen mogelijk als er duidelijke infrastructurele keuzes worden gemaakt.

Wat zouden wij verder nog graag terug willen zien in een nieuwe visie?
- Eenduidige uitspraken over de (on)mogelijkheden van verdere concentratie van het kernwinkelgebied en de daaraan gekoppelde parkeerproblematiek en de door vertaling van de consequenties daarvan en/of oplossingen daarvoor in de totaalvisie voor het centrum.
- De opties om een medisch centrum of gezondheidscentrum, mogelijk in combinatie met een hospice, toegankelijk en herkenbaar in het centrum te lokaliseren.

- Een visie omtrent het gebied van “het Kasteeltje”; welke ontwikkelingen dragen bij tot een nog mooiere uitstraling van dit voor Hapert historisch markante gebied? Zowel qua verblijf, educatief en/of cultureel als qua, voor het gebied van toegevoegde waarde zijnde passende stijlvolle bescheiden bebouwing.

Reactie 2: MKB Hapert
Datum reactie: 18 november 2020
Ontvangen: 18 november 2020, registratienummer: 20ik.09891

Het MKB hapert sluit zich over het algemeen aan bij de reactie van het GBOH. Alleen voor zaken die specifiek het MKB aangaan wordt extra reactie gegeven.
Het MKB is geschrokken van de voorstellen met betrekking tot het kernwinkelgebied. Hoewel de visie van OD205 heel erg aanspreekt wordt er volgens het MKB te gemakkelijk vanuit gegaan dat de bestaande detailhandel en horeca zal verplaatsen naar een nieuw kernwinkelgebied. In algemene zin kan gesteld worden dat de eigenaren van deze voorzieningen aan de Oude Provincialeweg zich niet meegenomen voelen in de voorstellen/ presentaties. Daarnaast geeft het MKB Hapert aan zorgen te hebben met betrekking tot verkeer en parkeren. Zij pleit in haar reactie voor een blauwe zone doorlopend tot in de Oude Provincialeweg.

Reactie 3: Initiatief gezondheidscentrum
Datum reactie: 19 november 2020
Ontvangen: 19 november 2020, registratienummer: 20ik.09889

Bij geen enkel bureau kwam de mogelijkheid van een gezondheidscentrum terug in de presentatie. Om deze reden wil het initiatief Gezondheidscentrum dit graag nogmaals onder de aandacht brengen.
Het is de wens de zorgverleners die aan de Oude Provincialeweg, de diëtistenpraktijk in Hapert, de huisartsenpraktijk (van Dr Putz aan de Kuil) en de praktijk aan de Alexanderhof van de fysio en osteopathie op te nemen in een nieuw te realiseren gezondheidscentrum.
Daarnaast wordt aangegeven dat de praktijk aan de Alexanderhof, en de geschakelde praktijken aan de Oude Provincialeweg (en mogelijk dus ook de huisartsenpraktijk aan De Kuil) beschikbaar zijn voor een herbestemming. Vooral die van de Alexanderhof kan nu ook interessant zijn voor de stedenbouwkundige visie die in ontwikkeling is.

Fase 3:

Eindpresentatie

Na de tussenpresentatie hebben de bureaus de mogelijkheid gekregen om de input en reacties vanuit de inspraak te verwerken.

Op 23 februari 2021 hebben de bureaus hun stedenbouwkundige visie voor Hapert digitaal gepresenteerd. Deze presentatie is wederom uitgezonden via YouTube!. Ook hier werden de kijkers uitgenodigd om te reageren via de chat. De avond was druk bezocht met een gemiddelde van 90 kijkers. Een aantal vragen vanuit de chat zijn in de uitzending behandeld. De overige vragen zijn doorgestuurd naar de bureaus. De vragen en antwoorden van de bureaus vindt u in bijlage 2.

Ook zijn naar aanleiding van de eindpresentaties met de belangrijkste stakeholders gesprekken gevoerd. Dit betrof de volgende stakeholders:

- Het GBOH met daarin vertegenwoordigd het MKB Hapert
- Het initiatief gezondheidscentrum
- Het initiatief Novy-Basten (Kerkstraat 18-24)

Naast de vragen en opmerkingen uit de chat en de gesprekken met de stakeholders is er één schriftelijke reactie ingekomen naar aanleiding van de eindpresentatie.

De gespreksverslagen en eventueel door de stakeholders ingediende documenten en de ingekomen schriftelijke reactie vindt u in bijlage 3. Hieronder volgt een korte samenvatting van de ingekomen reacties.

Samenvatting gespreksverslagen en schriftelijke reacties

Reactie 1: GBOH en MKB Hapert

Schriftelijke reactie: “Hapert krijgt een nieuw dorpsplein”,
Datum schriftelijke reactie: 21 maart 2021,
Ontvangen: 21 maart 2021, registratienummer: 21.06760
Gespreksverslag, datum: 24 maart 2021, registratienummer: 21.07261

<u>gespreksverslag</u>

Het GBOH heeft tijdens het gesprek van 24 maart 2021 de ingezonden reactie kort toegelicht. De notitie is naar mening van het GBOH voldoende helder en beoogt vooral een zo compleet mogelijk beargumenteerd beeld te schetsen van wat in Hapert leeft. De mening van het MKB Hapert is hierin ook meegenomen. De achterban is tevens geïnformeerd via de notitie. Het GBOH wil benadrukken dat de notitie is gebaseerd op de Gebiedsvisie Hapert 2040. Het GBOH heeft gezocht naar stedenbouwkundige visie die dichtst bij de Gebiedsvisie Hapert 2040 komt, dit betreft de visie van De Zwarte Hond.
In het gesprek stipt het GBOH de volgende voor haar belangrijke punten nogmaals aan:

- Kernwinkelgebied: Het MKB geeft aan graag een groot kernwinkelgebied te willen behouden i.v.m. de achterban. Zij is bang dat anders de bestaande winkels (die dan buiten een kernwinkelgebied vallen) niet meer de mogelijkheid hebben om uit te breiden.
- Mobiliteit
- Wonen: behoud van het dorpse karakter. Maximaal 2 lagen met kap en in het centrumgebied 3 lagen met kap
- Plaats gezondheidscentrum: Aan de zakelijke as (dit is in tegenspraak met de wensen van het gezondheidscentrum zelf)

<u>Schriftelijke reactie: “Hapert krijgt een nieuw dorpsplein”</u>

Het GBOH geeft in het ingediende stuk “Hapert krijgt een nieuw dorpsplein” aan dat zij vooral de gebiedsvisie Hapert 2040 wil gebruiken als toetsingskader voor de stedenbouwkundige visie. Zij noemt de gebiedsvisie Hapert 2040 zelf *“Een gedragen Haperts toetsingskader waarin ook de wenselijkheden niet mogen worden gemist om:*

- *De aanstaande ruimtelijke mogelijkheden in het centrumgebied zo adequaat mogelijk te “verzilveren” zeker daar waar het gaat om de actuele, brede en diverse huisvestingsbehoeften met een overtuigende toekomstwaarde.*
- *De unieke centrumkansen van een unieke vertaling te voorzien met specifieke aandacht voor een versterkte ruimtelijk/functionele positionering van de MFA in dat centrumgebied.*
- *Het centrumgebied vooral ook aantrekkelijker en levendiger te maken met de nadruk op de totstandkoming van uitnodigende, plezierige en sfeervolle buitenruimten tot ontmoeting.*
- *Het dorpse en groene karakter van ons dorp te behouden en zo mogelijk te versterken.”*

Het GBOH geeft aan dat zij onder een dorps karakter een groene omgeving verstaan met een bebouwingstypologie van overwegend twee lagen met kap en in het centrum van het dorp een verhoging naar hooguit 3 lagen met kap en goede mogelijkheden tot parkeren.
Tevens geeft het GBOH aan dat zij een minder geconcentreerd vestigingspatroon van zakelijk functies passend vinden bij een dorps karakter. Het GBOH geeft aan dat zij deze “Zakelijke as” zien vanaf De Oude Provincialeweg via de Kerkstraat en de Markt eindigend bij de Kerkstraat (waar in de jaren ’70 het pleintje van hapert was). Hiermee geeft het GBOH aan dat zij het kernwinkelgebied niet verder wil concentreren.
Het GBOH geeft aan dat, om het opgesomde wensenpakket zo maximaal mogelijk te bereiken, een richtinggevend onderzoek naar de verkeerscirculatie in het centrumgebied noodzakelijk is.

Het GBOH geeft aan dat een aantal van de gepresenteerde ideeën prima past bij hetgeen Hapert in haar Gebiedsvisie 2040 als wenselijk heeft aangegeven. Het GBOH geeft aan dat zij het gevoel heeft dat er naar de ideeën van Hapert geluisterd is en dat schept vertrouwen. Meest prikkelen vindt het GBOH het creëren van een tweede dorpsplein dat de MFA (nog) meer bij het centrum betrekt. Het GBOH wil er echter wel realistisch blijven en geen “luchtkastelen” gaan bouwen.
Om deze reden geeft het GBOH aan haar vraagtekens te hebben bij het tweede marktplein van OD205. Zij vindt dit voorstel erg prikkelend maar niet realistisch vanwege de toevoeging van commerciële ruimte. De locatie van dit plein past ook niet in de visie van de “zakelijke as” die het GBOH schetst en daarmee een concurrentie geeft voor de bestaande “zakelijke as” waarbinnen de invulling al onder druk staat vanwege het onder druk staande winkelaanbod en de momenteel worstelende horeca. Daarnaast denkt het GBOH dat in dit voorstel de volgens het GBOH benodigde extra parkeerruimte niet gerealiseerd kan worden bij de beoogde groene inrichting. Als laatste geeft het GBOH aan dat de hoofdentree van de MFA volgens het GBOH aan de Oude Provincialeweg ligt waardoor de ligging van het plein van OD205 niet past bij de oriëntatie van de MFA. Het GBOH geeft aan het jammer te vinden dat OD205 het plein op deze locatie heeft gelegd omdat OD205 volgens het GBOH vele stedenbouwkundige inzichten had die het GBOH aanspraken en getuigden van een degelijke aanpak met een uitgebalanceerde aandacht voor ter zake doende sociale, economische, functionele en ruimtelijke elementen.

Gezien de locatie van de “zakelijke as” vindt het GBOH het voorstel voor het plein van De Zwarte Hond realistischer. Het GBOH vindt de natuurlijke, aanzuigende ruimtelijke verbinding van de nieuwe MFA met het centrumgebied een sterk en niet onbelangrijk argument om de dorpsactiviteiten op deze locatie te concentreren. Het spreekt het GBOH aan dat de visie van De Zwarte Hond nadrukkelijker een verbetering bepleit van de verblijfskwaliteit in het centrumgebied, van een dorpsplein waar het plezierig en comfortabel verblijven is, en waar je dat lang wil doen.
Het GBOH geeft echter wel aan dat zij het gezondheidscentrum op de locatie Van Mossel niet passend vinden vanwege het feit dat het gezondheidscentrum volgens het GBOH de levendigheid van het dorp(splein) verhoogt. Het GBOH stelt zelf dat, als het medisch centrum wil verplaatsen dit wat het GBOH betreft uitsluitend mogelijk dient te zijn aan de zakelijke as. En dus niet buiten deze afgebakende ‘economische zone’ in de vrijkomende gebiedjes Den Tref en/of Het Palet. Het GBOH ziet deze gebieden voornamelijk als woongebied.

Samengevat is het GBOH het meest gecharmeerd van de visie van De Zwarte Hond. Waarbij zij nog wel aangeeft dat zij verwacht dat de elementen uit de Gebiedsvisie 2040 die nog niet aan bod zijn gekomen op een andere en nadere wijze aandacht zal krijgen.

Reactie 2: Initiatief Kerkstraat 18-24
Schriftelijke reactie: n.v.t.
Gespreksverslag, datum: 24 maart 2021, registratienummer: 21.07254

Door het initiatief Kerkstraat 18 – 24 wordt geconcludeerd dat zij niet echt een mening hebben over de gepresenteerde visies maar dat zij zo snel mogelijk door willen met hun eigen initiatief. Zij geeft met betrekking tot de gepresenteerde visies enkel aan dat een gezondheidscentrum op de locatie Kerkstraat 18-24 niet haalbaar is. De adviseur heeft hiervoor al twee maal eerder met het initiatief gezondheidscentrum gesproken en hieruit is naar voren gekomen dat het gezondheidscentrum geen interesse heeft in de locatie Kerkstraat 18-24.
Daarnaast merkt initiatief Kerkstraat 18-24 op dat het vestigen van een commerciële ruimte op de begane grond moeilijk haalbaar lijkt.
De gemeente geeft hierop aan dat zij niet vooruit wil lopen op de keus van de gemeenteraad voor één van de drie visies en het daarin opgenomen kernwinkelgebied en dat zij daarmee vasthoudt aan het eerder genomen besluit voor commerciële ruimte aan de Alexanderhof – Kerkstraat

Reactie 3: Initiatief Gezondheidscentrum
Schriftelijke reactie: n.v.t.
Gespreksverslag, datum: 22 maart 2021, registratienummer: 21.06726

Het initiatief gezondheidscentrum kan zich in alle ingediende visies vinden.
Het initiatief wil graag snel ontwikkelen. Als ruimtelijke eisen geeft het initiatief aan dat de nieuwe locatie goed bereikbaar dient te zijn aangezien het gezondheidscentrum op dit moment al een groter verzorgingsgebied heeft dan alleen Hapert. Daarnaast dient er voor het personeel en bezoekers voldoende parkeergelegenheid aanwezig te zijn en dient rekening gehouden te worden met een discrete en snelle benadering van het pand door spoedarts en ambulance. Als laatste geven zij mee dat de apotheek 's nachts bevoorraad wordt, wat overlast kan geven voor direct aanwonenden.

Met deze eisen in het achterhoofd heeft het initiatief gekeken naar de drie visies. De locatie Van Mossel valt af vanwege de mogelijk langdurigere ontwikkeltijd. Ook geeft het initiatief aan dat de locatie Kerkstraat 18-24 al eerder besproken is met de ontwikkelaar van dit initiatief en dat hieruit bleek dat deze locatie niet geschikt is vanwege het gebrek aan parkeren in de directe omgeving. Ook wordt de autoluwe Kerkstraat (vanuit het ontwerp van De Zwarte Hond) als negatief ervaren vanwege de discrete en snelle benadering van het pand door een ambulance.

De locatie Alexanderhof wordt in dit geval als beter ervaren. Echter kan het initiatief zich voorstellen dat dit beter geschikt is als woonlocatie.

Voor het initiatief Gezondheidscentrum heeft de achterblijvende locatie van Het Palet duidelijk de voorkeur. Het gebied ligt in het centrum, is via de Berhardstraat nog altijd goed bereikbaar en er is voldoende parkeermogelijkheid in de directe omgeving. OD205 heeft nu het gezondheidscentrum tegen de achtergevel van de sporthal aangetekend. Uit het gesprek bleek echter dat voor het initiatief zelf de locatie die nu ingetekend is als "flexwerken" mogelijk beter geschikt is. Dit kan echter volgen in de uitwerken.

conclusie
Het initiatief gezondheidscentrum ziet het meest in de locatie van Het Palet vanwege de goede ligging en bereikbaarheid. Zij zien echter ook mogelijkheden op de locatie Alexanderhof.

Reactie 4: Fysiofit vertegenwoordigd door [redacted]
Schriftelijke reactie:,
Datum schriftelijke reactie: 25 maart 2021,
Ontvangen: 25 maart 2021, registratienummer: 21.07924

De reactie van Fysiofit bestaat uit 3 beoordelingsschema's van de drie verschillende visies afgezet tegen de wensen van de fysiotherapiepraktijk. De schema's zijn heironder weergegeven. Aan de schema's wordt geen duidelijke conclusie gekoppeld.

Bura Urbanism
Beoordeling

	Nadeel	**voordeel**
Locatie Palet		90 parkeerplaatsen
		55-60 woningen
	Shared space: geen privé-buiten-ruimte lijkt mij niet wenselijk.	Collectieve binnentuin
Locatie Alexanderhof	Ons pand Alexanderhof 11 lijkt weggevaagd in deze plannen.	
		Half verdiepte parkeergarage
	Geen privé buitenruimte	Collectieve binnentuin
Kerkplein	Is rekening gehouden met par-keerplaatsen voor het gezond-heidscentrum?	gezondheidscentrum
Kernwinkelgebied	De oude provinciale weg lijkt ge-negeerd te worden terwijl de hui-dige winkels / bedrijven hier wel degelijk uitmaken van het kern-winkelgebied.	

OD205

Beoordeling

	Nadeel	voordeel
Alexanderhof	Autovrij: de huidige bewoners zijn senioren of mindervalide en zij worden benadeeld als de Alexanderhof auto-vrij wordt.	Naast privé-buitenruimte ook collectieve buitenruimte.
	18 grondgebonden woningen: juist een prachtige locatie om te voldoen aan de vraag voor (goedkope) starterswoningen en seniorenwoningen.	Locatie voor gezondheidscentrum (is er nagedacht over hoeveelheid parkeerplaatsen?)
	Ons huidige pand wordt ingebouwd (Alexanderhof 11)	Veel groen.
Dorpsplein	Wegvallen van een ontsluitingsroute	Gezondheidscentrum
		Vanaf 1e verdieping wonen, veel woningen.
		Plein met mogelijkheden
		Mooi plan met collectieve buitenruimte op 1e etage.
		Buitenpodium
Algemene indruk		Mooi plan!

De Zwarte Hond

Beoordeling

	Nadeel	voordeel
Verkeer	Centrum autoluw: klinkt leuk maar juist een centrum moet OOK met de auto prettig bereikbaar zijn. Mensen pakken toch de auto en met hetzelfde gemak rij je door naar Bladel: onwenselijk.	
Alexanderhof		Mix van wonen
	Ons huidige pand (Fysio-Fit Hapert Alexanderhof 11) is weggevaagd in huidige tekening / impressie.	36-43 woningen; veel woningen op mooie locatie
Palet	Is er voldoende parkeergelegenheid?	Veel (62) woningen met privé buitenruimte en mix van doelgroepen.
Dorpsplein / severinusplein	Geen autoverkeer	Leuke uitstraling
Naar aanleiding van de presentatie		In de presentatie werd realistisch uitgegaan van de huidige situatie met respect voor de situering van de huidige ondernemers.
		Mooi plan!

Bijlage 1

Uitnodiging Stedenbouwkundige visie Hapert

In Hapert speelt op dit moment een groot aantal ontwikkelingen. Om de huidige en toekomstige ontwikkelingen goed te kunnen beoordelen en ontwikkelen, is in maart 2019 besloten om een Omgevingsvisie voor de kern Hapert op te stellen. Onderdeel van deze Omgevingsvisie is een stedenbouwkundige visie.

Voor het ontwikkelen van de stedenbouwkundige visie Hapert heeft de gemeente de bureaus De Zwarte Hond, OD205 en Bura Urbanism gevraagd. De gebiedsvisie Hapert 2040 van het GBOH, het bestaande gemeentelijk beleid, de bestaande en toekomstige projecten in Hapert en een rondleiding door de dorpskern dienden als input.

Live te volgen via YouTube
Graag willen wij de stedenbouwkundige visies aan u presenteren. Vanwege de verscherpte maatregelen rondom corona gebeurt dit op **dinsdag 10 november van 19.30 – 21.45 uur** via een online uitzending (live!). U kunt deze YouTube uitzending volgen via https://youtu.be/9ruX2S1v_Ik

Vragen live stellen via YouTube chat
Het is tijdens de uitzending mogelijk om vragen te stellen via de chat functie van YouTube! Een aantal vragen kan tijdens de live uitzending behandeld worden. Maar ook als uw vraag niet tijdens de uitzending behandeld wordt, geven wij uw vraag of opmerking door aan de stedenbouwkundig bureaus.
Na de live uitzending werken de bureaus de stedenbouwkundige visie verder uit tot een definitieve stedenbouwkundige visie. Het is aan de bureaus zelf om te kiezen of en hoe ze de gegeven input verwerken.

Terugkijken
Kunt u de uitzending niet live volgen? Op www.bladel.nl zetten we de link naar de uitzending zodat u deze kunt terugkijken. Vragen stellen via de chat functie gaat dan helaas niet meer.

Vragen?
Heeft u verder nog vragen? Neem dan contact op met Anne-Marie van Bree via e-mail a.vanbree@bladel.nl of telefoonnummer 0497-361636.

Publiceren in:
- Kempenaer.
- PC55
- Website
- Sociale media.

Reacties n.a.v. de tussenpresentatie

algemene vragen vanuit gemeente n.a.v. presentaties
Kernwinkelgebied
Waar ligt het kernwinkelgebied, hoe groot is het kernwinkelgebied en wat moet er gebeuren met de (achterblijvende) detailhandelslocaties buiten het kernwinkelgebied.
hoe is de ontsluiting van het centrum geregeld? Hoe is de bereikbaarheid van detailhandel en horeca geregeld??

entree, verkeer en bereikbaarheid
beschrijf uw visie m.b.t. verkeer, bereikbaarheid en parkeren? Hou hierbij in de gaten dat Hapert een boodschappencentrum is. Voor de werking van de supermarkten is het noodzakelijk om in de directe nabijheid van de supermarkt te kunnen parkeren. Indien dit niet het geval is zullen de supermarkten minder bezoekers trekken wat het bestaansrecht van de supermarkt verminderd. Zonder de supermarkten als trekken heeft Hapert geen goede trekkers voor detailhandel.
Hoe denkt u over de entree van Hapert? Hoe wordt de entree van Hapert aantrekkelijk gemaakt?
Wat moet er gebeuren met de locatie van Van Mossel?

centrumfuncties
Hoe werkt de functionaliteit van het plein? Voor wie is het bedoeld? Inwoners, toeristen….Wat is de hoofdfunctie van het plein? Ontmoeten, toerisme, verblijven….
zijn er extra kansen ten aanzien van toerisme denkbaar?
Hoe wordt in functionaliteit aangesloten op de MFA? Er is in de gepresenteerde visies duidelijk nagedacht over de ruimtelijke inpassing van de MFA in het dorpshart. De inhoudelijke motivatie voor de functionele aansluiting met de MFA wordt echter nog gemist. Welke functies versterken de functionaliteit van de MFA? Waar landen deze functies en wat is hun verbinding met de MFA? Moet er in de buurt van de MFA een zorgvoorziening (gezondheidscentrum, apotheek etc.) geplaatst worden en zo ja? Waar dan?

woningbouw
Welke locaties in Hapert ziet u als geschikt voor woningbouw?
Hoe worden de benodigde opbrengsten van de achterblijvende locaties van de MFA opgehaald?
zijn er mogelijkheden om de (bestaande) woningvoorraad meer passend te maken bij de vraag?
Wat voor verschillende woning typologieën zijn denkbaar? In de presentaties en reacties is gesproken over appartementen en grondgebonden woningen voor de doelgroepen starters en senioren. Welke doelgroepen voor woningbouw ziet u allemaal en wat voor woning typologieën zijn hierbij denkbaar? BV duplexwoningen, appartementen, stadsvilla's, smalle hoge woningen, meer-generatiewoningen etc.
Is centrum wonen anders dan wonen in de woonwijken?
Wat kunt u zeggen over het mengen of juist scheiden van doelgroepen?

massaopbouw bebouwingsdichtheid
Wat kunt u zeggen over de massaopbouw op de verschillende locaties. Hoe zien wanden van een plein eruit? Hoe hoog mag de woningbouw op verschillende locaties worden? etc.
Wat kunt u zeggen over de bebouwingsdichtheid op de verschillende ingevulde locaties?

algemeen
hoe wordt Hapert klimaatadaptief gemaakt?
Let op de uitvoerbaarheid van de visie. Met name op het gebied van detailhandel en horeca.

vragen/opmerkingen vanuit gemeente n.a.v. presentatie De Zwarte Hond
algemeen
Presentatie is nu nog een goede analyse van het dorp. Er werden ook nog veel zaken opgehaald en jullie hebben tijdens de chat behoorlijk veel reacties gekregen. We missen nog wat meer de uitgesproken visie.
Hoe wordt de locatie van Den Tref ingevuld?

centrumfuncties
Wat is de functionaliteit van het dorpsplein?
Hoe zorg je ervoor dat er een levendig dorpsplein ontstaat? Welke functies komen er aan het plein?
als er een nieuw dorpsplein gecreëerd wordt hoe ontstaat dit dorpsplein dan? Mogen de wanden van dit plein langzaam groeien of moeten ze meteen gerealiseerd
Hoe wordt het centrum van Hapert benaderd? Geldt dit voor alle verkeerssoorten over de Kerkstraat (over het plein) of wordt het centrum anders toegankelijk gemaakt?
De huidige horeca ligt ten zuiden van de markt. Hoe ga je hier mee om. Dit wordt nog niet benoemd in de presentatie. Indien de wens is om de horeca te verplaatsen wat gebeurd er dan met de huidige locatie van de horeca?

entree, verkeer en bereikbaarheid
Hoe is het parkeren nu precies geregeld? Blijven er parkeerplaatsen op de Markt? Hoe is de afstand van het parkeren tot de winkels? De legitimatie van het koopcentrum van Hapert zijn de supermarkten en dat behoeft parkeren voor de deur
Hoe werkt het plein op de Kerkstraat in combinatie met het autoverkeer? Rijdt de auto over het plein? Hoe wordt de straat ingericht?

vragen/opmerkingen vanuit gemeente n.a.v. presentatie OD205
algemeen
goede presentatie met al een duidelijk richting en visie. Hierdoor ook meteen de presentatie die ambtelijk de meeste discusie opleverde.

centrumfuncties
als er een nieuw dorpsplein gecreëerd wordt hoe ontstaat dit dorpsplein dan? Mogen de wanden van dit plein langzaam groeien of moeten ze meteen gerealiseerd worden omdat het plein anders niet functioneert?
Het dorpsplein komt a-centrisch te liggen op de achterblijvende locatie van Het Palet. De MFA heeft de hoofdingang aan de Kerkstraat en de Oude Provincialeweg. Toch is dit plein bedoeld als buitenhuiskamer van Hapert. Hoe verhoud de huiskamer van de MFA zich tot de huiskamer op het plein. Hoe is deze routing en hoe worden de functies in de MFA betrokken bij de functionaliteit van het plein?
Welke voorzieningen stellen jullie voor als Plus / versterking van de MFA? Bv gezondheidscentrum, apotheek etc. Kunnen deze voorzieningen aan het plein liggen? Hoe loopt de routing tussen deze voorzieningen?
Hoe zorg je ervoor dat de verbinding tussen de nieuwe MFA (met de hoofdingang aan de Oude Provincialeweg en de Kerkstraat) en de verbinding met het huidige detailhandelsgebied gewaarborgd wordt?

In de presentatie wordt gesproken over horeca en detailhandel op het dorpsplein in de plint van de nieuwbouw. Hoe zorg je ervoor dat de horeca en detailhandel verplaatst en wat doe je met de achterblijvende locaties? Indien de horeca en detailhandel niet verplaatst hoe zorg je dan dat er leven op het plein komt en wat doe je in de plint van de bebouwing rondom het plein. Hapert kan geen extra m2 detailhandel en horeca aan. Het is nu al moeilijk de huidige leegstand te vullen.
Hoe wordt de routing tussen Markt, plein en MFA geregeld? Hoe zorg je dat het nieuwe plein geen achterkantgevoel geeft?

Verbinding , verkeersveiligheid en parkeren
Let erop dat er nu ong. 30 parkeerplaatsen op de oude locatie van Het Palet gepland zijn t.b.v. het parkeren van de MFA. Deze parkeerplaatsen moeten ergens terugkomen. Waar?
U geeft aan dat u het jammer vindt dat Hapert verstopt zich achter 2 kruispunten. Hoe denkt u de mooie dorpsentree die u beschrijft te bereiken?

Woningbouw
Begijnhof wordt als positief ervaren net als de tegenstelling wonen in de reuring en wonen in de luwte. Wel vragen wij ons af hoe de reuring bereikt wordt en hoeveel reuring er zal zijn.
U zegt in de presentatie dat het niet aan de stedenbouwkundige is om te kiezen tussen grondgebonden woningen of appartementen. Kunt u echter wel iets zeggen over de massaopbouw en bouwdichtheid van de voorgestelde woningbouwlocaties.
Kunt u wel iets zeggen over verschillende woning typologieën die voor de verschillende doelgroepen denkbaar zijn. (dit mag ruimer zijn dan allen grondgebonden of appartementen). Kunt u daarnaast aangeven op welke locatie u deze typologieën vooral ziet.

Schriftelijke reacties n.a.v. de tussenpresentatie

GBOH

GBO HAPERT

Gemeente Bladel
t.a.v. de gemeentelijk projectleider [redacted]

Betreft: Stedenbouwkundige visie Hapert

Hierbij doen wij u de reactie van het GBOH toekomen op de dinsdag 10 november jl. gepresenteerde stedenbouwkundige visies voor het centrum van Hapert.

Allereerst willen wij aangeven dat wij ons onthouden van een oordeel over de (kwaliteit van de) stedenbouwkundige presentaties. Het betrof per slot van rekening een eerste presentatie. Er volgt volgens planning nog een tweede ronde van deze bureaupresentaties in februari 2021 en wij nemen aan dat wij deze eveneens ter beoordeling ontvangen voordat het college daarmee verder gaat richting gemeenteraad. Graag zouden wij deze veronderstelling van u bevestigd zien.

In het, voor zover thans te maken onderlinge vergelijk van de gepresenteerde visies, spreekt ons de visie van het bureau OD205 nadrukkelijk het meest aan. Hun visie bevat, veel nadrukkelijker dan de visie van De Zwarte Hond, zowel verrassende als ingrijpende en vernieuwende inzichten. Het BURA urbanism heeft daarentegen aangegeven de opdracht te benaderen vanuit onderzoek en strategie. Met die aanpak wijkt BURA op opvallende wijze af van de traditionele benadering. Helaas presenteerden zij nog niet hun daarop gebaseerde visie voor de ontwikkelmogelijkheden in Hapert. Bijzonder en enigszins teleurstellend daar een vergelijk met de andere twee gepresenteerde visies hierdoor thans niet mogelijk is. Mogelijk heeft BURA over enkele maanden echter alsnog een verrassende visie voor Hapert in het petto!

De essentie van de nieuwe stedenbouwkundige visie moet ons inziens zijn, dat daar een, minimaal op hoofdlijnen, vertaling te herkennen is van hetgeen Hapert heeft aangegeven in de "Gebiedsvisie kern Hapert 2040". We zien het dan ook nadrukkelijk als taak van met de gemeente i.c. de gemeentelijk projectleider, om er, in samenspraak met ons als GBOH, op toe te zien dat de door de gemeente aangeleverde bouwstenen, waaronder deze gebiedsvisie, op hoofdlijnen in de nieuwe stedenbouwkundige visie tot uitdrukking komt.

Van de wel al gepresenteerde ideeën door De Zwarte Hond en OD205 passen er een aantal naar onze inschatting prima in hetgeen Hapert wenst. De beoogde herinrichting van de Alexanderhof i.c. de herontwikkeling van de vrijkomende ruimte van den Tref, het zeer nadrukkelijke accent op het groen i.c. een verdere vergroening van ons dorp, de voorziene mooie toegangspoorten naar het dorp Hapert vanaf de N284, anders dan alléén effectieve kruispunten en het fietsen door het park, als onderdeel van de herinrichting van de Oude Provincialeweg, zijn allen ideeën die ons zeer aanspreken.

Secretariaat: [redacted] – Molenstraat 30 – 5527 GB – Hapert – T 06-51562615

Meest prikkelend en in het oog springend is het idee van beide bureaus om het huidige gebrek aan ontmoetings- en verblijfsplekken op te heffen, middels het creëren van een (tweede) dorpsplein o.i.d., dat tevens de nieuwe MFA (nog) meer bij het centrum betrekt.

We beseffen ons dat het in dit stadium vooral van belang is om kansen en mogelijkheden te bezien en vooral nog niet teveel bedenkingen of beperkingen op te werpen. Liever iets te veel ambitie, dan alleen voorzichtig enkele kleine cosmetische ingrepen plegen. Je hebt tenslotte maar zelden de kans om het centrum een rigoureus ander karakter te geven. We zijn echter anderzijds wel van mening dat we er voor waken dat we geen "luchtkastelen" bouwen die een eigen leven gaan leiden en ons in een vervolgfase onnodig voor de voeten gaan lopen. Enig realisme is dus ook in deze fase wel op z'n plaats! Meest wezenlijk voorbeeld daarvan is de door OD205 geopperde realisatie van een sfeervol ingericht nieuw dorpsplein op de locatie van het Palet. Om een aangename verblijfsruimte te creëren dient het plein daarbij, zo schetst het bureau randvoorwaardelijk, omwille van het bewerkstelligen van intimiteit en gezelligheid, te worden omzoomd met commerciële ruimten, een groot buitenpodium (of een sportontmoetingsplaats!) , vooral groen te worden ingericht en middels een zeer ruime overkapte doorsteek te worden verbonden met het huidige marktterrein.
Het idee voor een dergelijk (parkeer)plein, destijds "de Brink" genaamd, is eerder, ten tijden van de locatie inrichting van de nieuwe MFA , geopperd. Dit eveneens in combinatie met een nieuwe pleinwand aan de achterzijde van de winkels aan de markt.
Dit, weliswaar erg prikkelend voorstel lijkt ons op voorhand niet erg realistisch. In hoeverre is inkleuring van de omzoming met commerciële ruimten, gezien het sterk onder druk staande winkelaanbod, de huidige en toekomstige verwachte bestaande leegstand van winkelruimte en de momenteel worstelende horeca een realiseerbare randvoorwaarde? Het voorstel ontneemt, bij een beoogde overwegend groene inrichting, de mogelijkheid tot het creëren van noodzakelijke extra parkeergelegenheid, zeker ook ten behoeve van de MFA. Bovendien verdwijnen er, met de beoogde nieuwe pleinwand aan de achterzijde van de winkels aan de markt, een groot aantal huidige parkeerplaatsen. Naast de vraag of een ruime doorsteek überhaupt realiseerbaar is, is dit naar alle waarschijnlijkheid een erg kostbaar aspect van dit voorstel.
Daarnaast moet tevens niet worden vergeten dat weloverwogen is gekozen voor een hoofdentree van de MFA aan de Oude Provincialeweg. Een nieuw plein aldaar draagt dus niet of nauwelijks bij in de integratie en toegankelijkheid van de nieuwe MFA. De ruimtelijke inrichting van de MFA sluit dan daar ook totaal niet om aan! Bovendien staat dit omvangrijke samenhangende totaal idee (het is alles of niets!) naar onze mening op gespannen voet met de voor de herinrichting van deze locatie reeds ingecalculeerde herontwikkelingsopbrengst.

Qua haalbaarheid is realisatie van een dergelijk gewenst plein mogelijk beter realiseerbaar, na een reconstructie, zoals De Zwarte Hond voorstelt, in het noordelijk gedeelte van de

Secretariaat: [redacted] – Molenstraat 30 – 5527 GB – Hapert – T 06-51562615

Kerkstraat, tussen Bamboo Inn en Snelders Consulting. Een complete herinrichting van de brede ruimte tussen de gevels biedt reële mogelijkheden tot het creëren van een fraaie verblijfs- en ontmoetingsruimte; een langgerekt dorpsplein met een aantrekkelijk grote bomenbestand. Maar dan moet van te voren wel duidelijk zijn hoe een gewijzigde infrastructuur er daar uit gaat zien en daarbij de mogelijkheid te bezien om dat deel van de Kerkstraat minder prominent als ontsluitingsweg te kwalificeren waardoor de auto er te gast is en de verblijfskwaliteit wordt versterkt.
Hierbij dient tevens de natuurlijke, aanzuigende ruimtelijke verbinding met de nieuwe MFA nadrukkelijk gestalte te krijgen, aansluitend bij en afgestemd met de actueel zijnde uitwerking door een aparte werkgroep van de omgeving van de MFA.

Wij zijn van mening dat de realisatie van gewenste oplossingen er niet (adequaat) kunnen komen als niet eerst de verkeerssituatie en -problematiek in het centrum wordt aangepakt en opgelost. Een al jaren beloofd verkeersonderzoek, toegespitst op de totstandkoming van een adekwate parkeerbalans, ontbreekt nog immer en daar lopen we nu tegen aan. Waar kunnen we straks parkeren, welke verkeersfuncties krijgen de wegen in het centrumgebied en hoe zou het centrum mogelijk op een andere wijze kunnen worden ontsloten. Een totale structurele verkeersoplossing is onontbeerlijk en is alleen mogelijk als er duidelijke infrastructurele keuzes worden gemaakt. Voor zover dat niet (helder genoeg) in de opdracht is opgenomen, zou dat alsnog moeten gebeuren. Deze wezenlijk eerste stedenbouwkundige stap in het onderzoek mag absoluut niet worden gemist, ook al kost dat meer tijd!

Wat zouden wij verder nog graag terug willen zien in een nieuwe visie?

- Eenduidige uitspraken over de (on)mogelijkheden van verdere concentratie van het kernwinkelgebied en de daaraan gekoppelde parkeerproblematiek en de door vertaling van de consequenties daarvan en/of oplossingen daarvoor in de totaalvisie voor het centrum.
- De opties om een medisch centrum of gezondheidscentrum, mogelijk in combinatie met een hospice, toegankelijk en herkenbaar in het centrum te lokaliseren.
- Een visie omtrent het gebied van "het Kasteeltje"; welke ontwikkelingen dragen bij tot een nog mooiere uitstraling van dit voor Hapert historisch markante gebied? Zowel qua verblijf, educatief en/of cultureel als qua, voor het gebied van toegevoegde waarde zijnde passende stijlvolle bescheiden bebouwing.

De nadere uitwerking van de gepresenteerde visies kent aldus naar onze mening nog vele uitdagingen. Wij zijn dan ook erg benieuwd naar het resultaat van het vervolg!

Met vriendelijke groeten,
Bestuur Georganiseerd Burger Overleg Hapert

Hapert, 17 november 2020

Secretariaat: [redacted] – Molenstraat 30 – 5527 GB – Hapert – T 06-51562615

MKB HAPERT

[redacted]

Gemeente Bladel

Ter attentie van mevrouw [redacted] beleidsmedewerker ruimtelijke ordening en gemeentelijk projectleider

Betreft: stedenbouwkundige visie Hapert

Geachte mevrouw Van Bree, Anne-Marie,

In samenspraak met het bestuur van GBOH zijn afspraken gemaakt om als lid van de Besloten Klankbordgroep van het GBOH, waarin uiteraard ook MKB Hapert deelneemt, tot een gezamenlijke reactie te komen op de op 10 november jl. gepresenteerde tussenpresentaties van de visies van de drie stedenbouwkundigen.

Daarbij verwijzen wij u derhalve naar de op 17 november door het bestuur van het GBOH aan u toe gestuurde reactie, waarin ook de reactie van het bestuur en leden van MKB Hapert is verwerkt. Daarbij is met het bestuur van het GBOH wel afgesproken, dat wij onze sterk MKB Hapert gerelateerde opmerkingen separaat en rechtstreeks aan u zouden doen toekomen.

Op 30 september jl. hebben wij u de voorstellen van de leden van MKB Hapert voor het winkelcentrum van Hapert doen toekomen, welke u – zie uw mail van 8 oktober jl. – heeft doorgestuurd naar de stedenbouwkundigen. Daarbij geeft u aan dat de stedenbouwkundigen de vrijheid hebben om de toegestuurde stukken te beoordelen en te onderzoeken of en wat ze van de aangeleverde stukken gebruiken voor de stedenbouwkundige visie.

Om maar met de deur in huis te vallen: wij hebben ons - als leden en bestuur van MKB Hapert - wel afgevraagd bij het zien van alle drie de presentaties of men – gezien de vragen van de drie bureaus – de voorstellen van de leden van MKB Hapert wel (goed) heeft gelezen. Dat geldt onder meer voor onze voorstellen met betrekking tot het kernwinkelgebied van Hapert, het inrichten van een blauwe zone en het verder verlevendigen van het centrum van Hapert met name op de Markt c.a. Wij zouden het passend vinden om als gemeente de stedenbouwkundigen daar nog eens goed op te wijzen.

Overigens geldt dit uiteraard ook voor de Gebiedsvisie kern Hapert 2040, gezien de vraagstelling van de drie bureaus - maar in het bijzonder bij Bura Urbanism - waarvan de inwoners van Hapert in deze Gebiedsvisie al een duidelijke richting hebben aangegeven.

Onzerzijds willen wij met name de navolgende inhoudelijke reactie geven op de visies van de drie stedenbouwkundigen, die de leden van MKB Hapert met name raken:

MKB HAPERT

[redacted]

- In de verrassende (tussen)visie van OD 205 door een dorpsplein voor te stellen op een plek, waar je misschien niet direct aan zou denken – een visie welke het bestuur en leden van MKB Hapert overigens zeer aansprak, uiteraard wel met de nodige kanttekeningen – gaf OD 205 aan om de westzijde van de Kerkstraat aldaar her te ontwikkelen voor detailhandel en horeca. Daarbij moet je natuurlijk beseffen dat het wel een achteringang is voor degenen, die aan de oostzijde van de Markt hun winkel, horeca of woonhuis hebben. Anderzijds hiervoor een goede oplossing te creëren is uiteraard ook een kans. Vraag blijft of er wel behoefte is aan meer m²?
- In de voorstellen van OD 205 daarbij is het parkeren best ook nog een groot op te lossen probleem. Immers door hun voorstellen verlies je de parkeerplaatsen aan de westzijde daar van de Kerkstraat, terwijl ten zuiden van de nieuwe MFA ook veel parkeerplaatsen zijn gesitueerd voor de bezoekers van de MFA. Dit dienen zij – gezien de huidige parkeerproblematiek in Hapert - in hun visie op het aldaar te creëren dorpsplein wel op te lossen. Dit ook mee te nemen in de door ons zo gewenste oplossingen qua verkeers- en parkeerproblematiek in het centrum van Hapert, zoals ook vermeld in het schrijven van het bestuur van het GBOH aan u d.d. 17-1-2020.
- Ook is het heel/ te gemakkelijk om er in voorstellen maar van uit te gaan/ te veronderstellen dat - mede in het kader van concentratie van detailhandel en horeca - de winkels bijvoorbeeld aan de Oude Provincialeweg in de visie van OD 205 respectievelijk in de visie van De Zwarte Hond maar moeten verkassen: ofwel naar de door OD205 aangeduide locatie aan de westzijde van de Kerkstraat respectievelijk zich moeten concentreren in de visie van De Zwarte Hond in een verdichting dienaangaande aan de Kerkstraat tussen de Oude Provincialeweg en de Markt. Dit terwijl de leden van MKB Hapert er namelijk voor gekozen hebben om het gedeelte van de Oude Provincialeweg vanaf nr. 65 tot en met het Chinees Indisch restaurant Bamboo Inn aan de Oude Provincialeweg nr. 23 te betrekken bij het kernwinkelgebied. Het is ook wel heel gemakkelijk en overigens thans ook niet realistisch om te zeggen dat de winkels aan de Oude Provincialeweg maar moeten verkassen naar het centrum, terwijl er daar - buiten de beide supermarkten - minimaal net zoveel m² winkeloppervlak is als aan de Markt en een aantal eigenaren zeer recent grote verbouwingen heeft gerealiseerd en dat is niet voor de korte termijn. Een en ander heeft na dinsdagavond 10 november jl. nogal wat beroering (en ook emoties) teweeggebracht bij de eigenaren van deze voorzieningen aan de Oude Provincialeweg, zo heeft men ons aangegeven. In algemene zin kan gesteld worden dat de eigenaren van deze voorzieningen aan de Oude Provincialeweg zich niet meegenomen voelen in de voorstellen/ presentaties. De ondernemers daar worden blijkbaar genegeerd. Dat geldt zeker ook voor opmerkingen als zou het parkeren maar aan de randen van het centrum moeten plaatsvinden, waaronder aan de Oude Provincialeweg. Om dit te voorkomen is juist in onze voorstellen d.d. 30-09-2020 dan ook gepleit voor een blauwe zone doorlopend tot in de Oude Provincialeweg, aangezien onze leden aldaar anders vrezen niet meer bereikbaar te zullen zijn vanwege het innemen van de parkeerplaatsen daar door langparkeerders.
- Een doorbraak van het door OD205 gepresenteerde dorpsplein naar de Markt is een vondst, maar op welke wijze en waar te realiseren vergt nog best een hele opgave zeker richting de eigenaren van de

MKB HAPERT

[redacted]

panden aan die zijde van de Markt. En een overkapping midden op de Markt breekt inderdaad het grote plein. Je kunt daar ook de huiskamer - nu op de noordkant gesitueerd van de Markt - naar toe verplaatsen. En dan ook wat meer groen (bomen) en bij voorkeur eenrichtingsverkeer met daarnaast verfraaiende elementen. Dan toont het al veel beter, terwijl het toch een parkeerplaats blijft voor het boodschappend publiek. Maar daarbij wel rekening te houden met de situering ervan in verband met grote evenementen aldaar zoals de Kermis en de Boerenmarkt.

Algemeen

Uiteraard begrijpen wij – en met ons ongetwijfeld velen – dat een concentratie van winkels en horeca verreweg te prevaleren is, maar wij moeten ook reëel/ nuchter blijven: zij, die nu al hun geld hebben gestoken in hun panden met name aan de Oude Provincialeweg (en recent door nieuwbouw of een grote verbouwing met name Wieland, Stappaerts, recent De Zaak, maar ook dienstverleners Lamers & van De Wijdeven en Werken in de Kempen) zullen nu echt niet verkassen.

En dat brengt ons gelijk bij het ongeloof, wat meester van ons maakte, toen wij op 10 november jl., de dag van de presentaties, de uitvraag/ de uitgangspunten voor de opdracht van de gemeente ontvingen met op één van beide tekeningen/ plattegronden een inkleuring van het kernwinkelgebied van Hapert. Waar komt dat vandaan? Wij hebben met u de afspraak gemaakt dat men in gesprek met ons zou gaan over de voorstellen van (de leden van) MKB Hapert, nadat de stedenbouwkundigen met hun eerste visie waren gekomen voor het centrum van Hapert. Maar blijkbaar heeft men het niet nodig gevonden om dat af te wachten en heeft men het nu zelf maar ingevuld – dit zonder terugkoppeling naar ons bestuur en leden van MKB Hapert. Het zal duidelijk zijn dat wij daarover not-amused zijn. Dit past niet in onze afspraken en onze participatiemaatschappij! Wij gaan ervan uit en hopen maar dat hier sprake is van een vergissing en verzoeken u bij dezen dit dan ook ter kennis te stellen van de drie stedenbouwkundigen.

Niettemin stellen wij nu toch voor om binnenkort een gesprek te arrangeren als (afvaardiging van) het bestuur van MKB Hapert met u over de op 30 september gedane voorstellen voor het winkelcentrum van Hapert. Gaarne vernemen wij uw mogelijkheden in deze (fysiek dan wel via Microsoft Teams).

Met vriendelijke groet,

Namens (de leden en het bestuur van) MKB Hapert

[redacted]

voorzitter bestuur

18 november 2020

Gezondheidscentrum Hapert

Bedankt voor de uitnodiging voor de presentaties. Ik (en enkele collega's) hebben deze digitaal bijgewoond). Het was een fijne alternatieve manier van het bijwonen van de presentaties. Aangezien bij geen enkel bureau de mogelijkheid van een gezondheidscentrum terug kwam in de presentatie wil ik dit graag toch nog even onder de aandacht brengen.
Destijds was het de wens van de zorgverleners die aan de Oude Provincialeweg zitten tegenover van Mossel en de diëtistenpraktijk in Hapert. Ondertussen wil de andere huisartsenpraktijk ([redacted]) mogelijk ook mee verhuizen. De praktijk aan de Alexanderhof van de fysio en osteopathie hebben te kennen gegeven zeker mee te willen bij een realisatie van een nieuw gezondheidscentrum. Daarmee zijn de aantal benodigde m2 ook omhoog geschoten.
Eerlijk gezegd heb ik geen idee meer wat we destijds mondeling hebben aangegeven maar ondertussen zijn we bij een inventarisatie de 1000m2 aan praktische ruimtes gepasseerd (dus zonder gangen en dergelijke). Daarin is nog geen rekening gehouden met de 2e huisartsenpraktijk en de verloskundigen. De benodigde m2 kunnen verdeeld worden over 2 verdiepingen.

Daarnaast wil ik aangeven dat de praktijk aan de Alexanderhof, en de geschakelde praktijken aan de Oude Provincialeweg (en mogelijk dus ook de huisartsenpraktijk aan De Kuil) beschikbaar zijn voor een herbestemming. Vooral die van de Alexanderhof kan nu ook interessant zijn voor de stedenbouwkundige visie die in ontwikkeling is.

Zou u deze punten (nogmaals) onder de aandacht kunnen brengen bij de stedenbouwkundige?

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Apotheker Apotheek Hapert

Bijlage 2

Uitnodiging Stedenbouwkundige visie Hapert

In Hapert speelt een groot aantal ontwikkelingen. Om de huidige en toekomstige ontwikkelingen goed te kunnen beoordelen en ontwikkelen, is in maart 2019 besloten om een Omgevingsvisie voor de kern Hapert op te stellen. Onderdeel van deze Omgevingsvisie is een stedenbouwkundige visie voor Hapert.

Voor het ontwikkelen van de stedenbouwkundige visie Hapert zijn de bureaus De Zwarte Hond, OD205 en Bura Urbanism gevraagd. De gebiedsvisie Hapert 2040 van het GBOH, het bestaande gemeentelijk beleid, de bestaande en toekomstige projecten in Hapert en een rondleiding door de dorpskern dienden als input.

Op 10 november 2020 hebben de drie bureaus een tussenpresentatie gehouden. Mocht u deze presentatie gemist hebben, dan kunt u deze terugkijken via deze link.

Live te volgen via YouTube
Graag willen wij de definitieve stedenbouwkundige visies van de bureaus aan u presenteren. Vanwege de verscherpte maatregelen rondom corona gebeurt dit op **dinsdag 23 februari 2021 van 19.30 – 21.45 uur** via een online uitzending (live!). U kunt deze YouTube uitzending volgen via https://youtu.be/e3V9NxdECt0

Vragen live stellen via YouTube chat
Het is tijdens de uitzending mogelijk om vragen te stellen via de chat functie van YouTube! Een aantal vragen kan tijdens de live uitzending behandeld worden. Maar ook als uw vraag niet tijdens de uitzending behandeld wordt, geven wij uw vraag of opmerking door aan de stedenbouwkundig bureaus.
De bureaus beantwoorden de vragen achteraf schriftelijk. De antwoorden op deze vragen kunt u teruglezen vanaf 1 maart op www.bladel.nl

Terugkijken
Kunt u de uitzending niet live volgen? Op www.bladel.nl zetten we de link naar de uitzending zodat u deze kunt terugkijken. Vragen stellen via de chat functie gaat dan helaas niet meer.

Vragen?
Heeft u verder nog vragen? Neem dan contact op met Anne-Marie van Bree via e-mail a.vanbree@bladel.nl of telefoonnummer 0497-361636.

Publiceren in:
- PC55
- Website
- Sociale media.

Vragen en opmerkingen vanuit de chat

Bura Urbanism:

Parkeren / verkeer:

- Is er ook nagedacht over de dorpsentree bij De Wijer?

De groene entree bij De Wijer zien wij als een kwaliteit die behouden zou moeten blijven. We zien hier niet direct kansen voor verdichting. De Westelijke entree (bij Van Mossel) biedt wel kansen om te vergroenen in combinatie met woningbouw.

- Is verdiept of halfverdiept parkeren wel betaalbaar in een dorpse setting met als doel starters- en seniorenwoningen?

Een combinatie van halfverdiept parkeren met daarboven een groene binnentuin zorgt dat we in parkeerplaatsen kunnen voorzien, én we kunnen vergroenen en verdichten op de locaties van 't Palet en 't Trefpunt. Dergelijke ingrepen in verschillende dorpen (en steden) laten zien dat kan. Uiteraard moet precieze invulling in een vervolg worden onderzocht.

Het Oranjehof in Bladel is een voorbeeld van halfverdiept parkeren. Een ander mooi voorbeeld is de Molentuin in Amerongen met een patiotuin boven op een parkeergarage. Andere voorbeelden zijn te vinden in Kaatsheuvel (Westwand) en Hilvarenbeek (Hilverhof).

Voorbeeld Molentuin in Amerongen

- Hoe zou bovengronds parkeren toch gefaciliteerd kunnen worden?

Een halfverdiepte parkeeroplossing zou wat ons betreft het beste zijn. Daarmee komt de binnentuin net iets hoger te liggen dan de straat (bijvoorbeeld +1,2 meter) waardoor er een vanzelfsprekende overgang is tussen openbaar en de toegankelijke binnentuin. Als het parkeren geheel bovengronds zou worden gebracht, is het minder aantrekkelijk om de binnentuin te bezoeken. Daarnaast zou gekeken kunnen worden of er enkele parkeerplaatsen aan de straat kunnen worden gemaakt.

- Ik ben bang dat door ondergronds parkeren de parkeerdruk toeneemt? Is dit zo?

Voor de parkeerdruk is het om het even of deze bovengronds of halfverdiept worden geplaatst. Door het parkeren halfverdiept te maken ontstaat er meer ruimte voor groen.

- Hoe ziet u de werking van het "kerkplein' met het 'shared space principe' voor zich? Inrichting lijkt nu nog erg op een 'groene' straat. Hoe wordt omgegaan met het autoverkeer op de Kerkstraat? Waar kan men op een bankje gaan zitten en mensen ontmoeten?
- Hoe loopt de verkeersroute voor autoverkeer naar de detailhandel/ supermarkten op de Markt?

Het 'Kerkplein' is qua omvang vergelijkbaar met de Markt. Het idee is om enkele delen sterk te vergroenen en andere delen meer open te laten, bijvoorbeeld direct voor de kerk/MFA. Op deze plek kunnen dan (kleine) evenementen worden gehouden. Autoverkeer zou beperkt kunnen worden toegestaan en is samen met het er uithalen van de bypass (achter de Markt) nader te onderzoeken.

- De kosten voor herinrichting van de Vestdijk in Eindhoven zijn enorm tegengevallen. Hoe kan dit hier worden voorkomen? (Hebben jullie de herinrichtingskosten inzichtelijk of is hier nog helemaal niet over nagedacht)

De groene kwaliteit van de Brabantse Kempen zouden we graag in het dorp zichtbaar maken. De volgende vraag is inderdaad hoe. De (her)inrichting zou bijvoorbeeld gefaseerd kunnen worden uitgevoerd en waar mogelijk worden gecombineerd met wegonderhoud. Daarnaast kan worden gekeken naar het onderhoud. De huidige hagen geven een groen beeld maar vragen ook veel snoeiwerk, in tegenstelling tot een natuurlijke omgeving die bovendien meer bijdraagt aan de biodiversiteit.

- Wat wordt bedoeld met een “beheerst’ straatbeeld waarin gebouwen niet domineren”?
We willen voorkomen dat bepaalde gebouwen uit de toon vallen. Met andere woorden mag een enkel gebouw niet dominant zijn in het straatbeeld en of bouwblok. Dit geldt zowel wat betreft schaal en maat, als wat betreft architectonische uitstraling (vorm, materiaalgebruik, etc.).

Centrum / kernwinkelgebied
- Kernwinkelgebied is dus Kerkstraat vanaf de Oude Provincialeweg tot en met de Markt?
- Winkelcentrum bij de kerk en het marktplein, denk dat 30 % van de winkels daar nu niet gepositioneerd zijn? hoe ga je dat oplossen?
Inderdaad, wat ons betreft is de Kerkstraat en de Markt grofweg het kernwinkelgebied. Dit is ook aan de oude lintstructuren van het dorp en bij de nieuwe MFA. We zouden ook graag het gezondheidscentrum aan deze ruimte plaatsen (met aandacht voor de plint). Het is niet uitgesloten dat enkele winkels of horeca buiten het kernwinkelgebied zijn gelegen.

- Heeft u bewust geen voorstel gemaakt voor de Markt?
De Markt blijft in onze visie een belangrijke plek in het dorp, waar je kunt parkeren vlak bij de supermarken en omliggende winkels. Gezien de Markt ook onderdeel is van de ‘Brabantse linten’ kan (op termijn) wordt ingezet op vergroening met verwijzing naar de Brabantse Kempen, wandelen en fietsen.

Wonen
- De vraag is of ouderen en starters zitten te wachten op gestapeld wonen in een relatief klein dorp. Grondgebonden woningen zijn meer geliefd, vermoed ik. Is er ook een optie meegenomen zonder zoveel hoogbouw?
- Hebt u rekening gehouden met een mix aan woningen in alle prijssegmenten? Is er ook ruimte voor sociale huurwoningen?
- Is er een mogelijkheid voor het realiseren van een kleinschalig hospice in combinatie met een logeer vorm voor zieken of hulpbehoeftigen?
We geloven in een diversiteit aan woningen dat een aanvulling is op het bestaande woningaanbod, dat voornamelijk bestaat uit (dure) grondgebonden woningen. De voorgestelde bouwblokken bestaan uit meerdere panden en type woningen, waaronder appartementen. Hierdoor kun je binnen het dorp een woon carrière maken. Daarnaast zou een van de panden kunnen worden aangemerkt voor sociale huur of kleine hospice. Dit is samen met de gemeente te bepalen.

- U spreekt steeds over collectieve binnentuinen. Is er ook nog ruimte voor een privé buitenruimte?
Wij denken dat het een enorme kwaliteit is als elke nieuwe woning een (gezamenlijke) tuin heeft, zelfs als je een appartement hebt op de verdieping. Als je op de verdieping woont heb je naast je balkon ook een (gezamenlijke) tuin tot je beschikking. Woningen die direct grenzen aan de gezamenlijke binnentuin hebben een (kleine) overgangszone waar een tafel en bankje geplaatst kunnen worden.

Vragen en opmerkingen OD205

Parkeren / verkeer

Hoe wordt de parkeerbehoefte ingevuld voor het nieuwe dorpsplein?

Aan de lange kanten van het plein staat gemengde bebouwing. Woningen en appartementen bovenop een begane grond die flexibel in te vullen is. In onze visie kunnen de nieuwe bewoners in een parkeergarage in het 'palet blok' parkeren, de nieuwbouw tussen Dorpsplein en Bernhardstraat. De garage is in het blok geïntegreerd, ligt gelijkvloers met de straat en is alleen voor een klein deel zichtbaar aan de kopse kanten. De in- en uitrit bevindt zich aan de Julianalaan. Voor bezoekers van de bewoners is er ruimte in de omringende straten.
De begane grond wordt aan de kant van het Dorpsplein verder ingevuld met verhuurbare ruimte; dat kan winkelruimte zijn, horeca of werkplekken. De benodigde parkeerplaatsen willen we aanbieden langs de Julianalaan door middel van nieuwe parkeerplekken haaks op de rijbaan met bomen ertussen.

Hoe blijft het langzaam verkeer gescheiden van het autoverkeer rondom de MFA?

Het definitieve inrichtingsplan van de MFA wordt in onze visie gerespecteerd. Aan de kant van de Oude Provincialeweg, het schoolplein en de Kerkstraat blijft dit plan volledig zoals het is. Voor de zuidzijde stellen wij voor om het parkeerterrein voor de sporthal in tweeën te splitsen. De helft blijft liggen zoals voorgesteld en wordt via de Kerkstraat (bypass) ontsloten. De andere helft wordt gerealiseerd tussen kinderopvang 'Nummereen' en het nieuwe Palet-blok en wordt via de Bernhardstraat ontsloten. Hierdoor loopt er een veilige verbinding voor fietsers en voetgangers vanaf het Dorpsplein via het schoolplein tot aan de Oude Provincialeweg. Er kruist geen autoverkeer deze route.

Hoe werkt de dorpsentree bij de Oude Provincialeweg?
Is dit een plein waar de auto overheen gaat? Dit is de hoofdentree naar Hapert, hoe wordt een plein gecombineerd met autoverkeer, busverkeer en doorgaand fietsverkeer?

In de visie houden wij een pleidooi om het centrum van Hapert als een 'huiskamer' voor bewoners en bezoekers te zien. Als we deze vergelijking doortrekken dan zouden wij de entree bij Van Mossel als 'entreehal' van Hapert willen beschouwen.
Bij een hal hoort verkeer. Dat is juist de voornaamste functie. Wij vinden wel dat het verkeer anders moet worden vormgeven. Een hal, een entree hoort volgens ons naast functioneel ook mooi te zijn.
Als je thuiskomt, of op bezoek komt, wil je bij de entree al zien welke sfeer het dorp heeft. Daarom denken wij aan een heldere ruimte die zorgvuldig ingericht is. Geen plein in een klassieke vorm om te verblijven maar een overzichtelijke, veilige ruimte met een mooie vloer (één prettig, hoogwaardig materiaal, waarin de rijbanen subtiel gemarkeerd zijn), heldere wanden (het oude tramstation, de [vervangende] bebouwing bij Van Mossel) en goede beplanting (groene eilanden zoals die aan de Kerkstraat en spoedig bij de MFA liggen, alleen groter en robuuster). Zo een inrichting in combinatie met een 30 km-zone doet in onze ogen recht aan de betekenis van deze plek.

Hoe ziet u de mobiliteitshub voor u? Kunt u daar voorbeelden van geven?

Wij kunnen ons voorstellen dat bewoners bij een dorpsentree als deze van fiets op (snelle) bus en omgekeerd kunnen overstappen; of tussen bus een deelauto willen wisselen. Wij zijn voorstanders van een veilige, comfortabel stalling voor (e-) fietsen en (e-) deelauto's met laadstations en een zitgedeelte om op de bus te kunnen wachten. De hub zou ook een plek kunnen zijn voor een elektrische 'shuttle-dienst' met een onbemand voertuig. Zo een systeem is al jarenlang in bedrijf in de regio Rijnmond tussen metrohalte Kralingsezoom en het Rivium-gebied. De elektrische shuttle heeft geen speciale weg meer nodig. Denkbaar is dat de streekbussen via de N284 rijden, bij de dorpsentrees stoppen en het verkeer tussen deze twee punten met de shuttle via de Oude Provincialeweg en de Wijer verzorgd wordt.
Wij zien een mogelijke mobiliteitshub in ieder geval als een aanvulling op de lopende discussie binnen het Brainport Smart Mobility project. En alleen als zinvol als het voor bewoners en bezoekers meer comfort, minder lawaai of meer veiligheid oplevert.

Centrum / kernwinkelgebied

Leidt extra winkelruimte niet tot leegstand elders?

De visie gaat niet uit van een uitbreiding van de winkeloppervlakte maar van een verplaatsing. De nieuwe gebouwen rondom het Dorpsplein kunnen winkelfuncties en horeca opnemen (maar desgewenst ook werkruimten of woningen). Dit zien wij als een uitnodiging aan Hapertse ondernemers die hun onderneming langs de Oude Provincialeweg of aan de Kerkstraat dicht bij de Ganzestraat hebben, dus aan de uiteinden van het winkellint. Voor hen kan een centrale ligging in het kernwinkelgebed een aantrekkelijke optie vormen om hiernaartoe te verhuizen.
In onze visie bieden we hier vierkantenmeters aan die hiervoor geschikt zijn; circa 25% van de huidige oppervlakte aan de Oude Provincialeweg en het zuidelijke deel van de Kerkstraat.

Wat voor functies liggen er aan het dorpsplein? Komen er commerciële functies bij of worden deze verplaatst?

De visie gaat uit van een uitnodiging aan ondernemers om hun winkel naar het kernwinkelgebied te verplaatsen, met name naar het Dorpsplein. Een mix van functies activeert het nieuwe plein en zorgt voor meer reuring in het dorp. Wij denken dan aan een combinatie van commerciële functies en horeca maar ook aan flexwerkplekken. Het gezondheidscentrum zien wij daarom ook graag aan het Dorpsplein verschijnen. Hiervoor hebben we ruimte gereserveerd tussen het buitenpodium van de MFA en de Kloostertuin bebouwing. Deze locatie heeft onze voorkeur boven de alternatieve mogelijkheid aan de Kerkstraat 18-24 (Bloemenatelier en deel Novy).
Indien bij ondernemers weinig animo is om aan het Dorpsplein te zitten kunnen hier ook woningen voor een prettige ruimte zorgen. Dan ontstaat hier weliswaar minder reuring maar een mooi ingerichte groene pleinruimte is nog steeds een fijne aanvulling voor het hart van Hapert.

Waar ligt het kernwinkelgebied precies? Is dit Kerkstraat, Markt en het nieuwe dorpsplein?

Het kernwinkelgebied wordt in onze visie gevormd door de noordelijke Kerkstraat tussen Bamboo Inn en Novy, de Markt en het Dorpsplein. Als groot pluspunt voor dit
idee zien wij een compact winkelrondje ontstaan tussen de supermarkten aan de Markt en het Dorpsplein, het liefste verbonden door een extra steeg naast de DA-drogisterij. Vanuit het parkeerterrein kunnen mensen dan binnen 10 minuten te voet de meeste voorzieningen en winkels bezoeken. Dat zorgt voor comfort voor bezoekers en daarmee voor een betere uitgangspositie van de ondernemers. De Kerkstraat (noord) zien we als fijne aanlooproute met een mix van voorzieningen; winkels, (zorg)woningen en MFA.

Wonen

Komt er woningbouw aan het dorpsplein?

Ja, wonen is een integraal en belangrijk deel van onze visie op een toekomstbestendig centrum van het dorp. Vanaf de eerste verdieping wordt er sowieso gewoond. In onze voorbeelduitwerkingen hebben wij aan één kant eengezinswoningen weergegeven met entrees rondom een groene collectieve daktuin. We noemen dit 'het palet-blok'. Als er meer behoefte zou zijn aan appartementen kunnen de voorgestelde eengezinshuizen plaatsmaken voor kleinschalige appartementsgebouwen. Voor de overkant van het plein hebben wij appartementen in gedachten. Zij kijken allemaal uit over het plein en kunnen via een galerij aan de achterzijde

ontsloten worden. Een mix van verschillende woonvormen en prijsklassen lijkt ons de beste garantie voor een duurzame ontwikkeling en een passend antwoord op de diverse wensen van bewoners uit het dorp.

Algemeen

Hoe wordt gezorgd dat de toeristen die in Hapert verblijven ervoor kiezen om ook in het dorp Hapert te blijven recreëren In plaats van naar Bladel of Eersel te trekken?

Een compact winkelcentrum met alle benodigdheden voor alledag is een goed uitgangspunt. Dit moet naar onze mening wel worden aangevuld met voldoende plekken die gezelligheid uitstralen en ingericht zijn met het oog op hoge verblijfskwaliteit. In onze visie leggen wij veel nadruk op een openbare ruimte die hiervoor garant staat met het Dorpsplein als centrale toevoeging. Hier kan tevens een aantrekkelijk knooppunt van (e)-fietsroutes vorm krijgen. Een plek met voorzieningen waar recreanten graag gebruik van maken (levensmiddelen, horeca, sanitair) aangevuld met heldere informatie over wat er in en buiten het dorp te doen is. Dat kan door middel van een (digitaal) display maar een eigentijds VVV-agentschap zou nog beter werken.

Hebt u nagedacht over de achterblijvende locatie van het huidige gezondheidscentrum?

Locaties die aan de Oude Provincialeweg vrijkomen zijn in onze ogen geschikt voor woningbouw. Maar het huidige gezondheidscentrum is lastig tot woningen te verbouwen. Sloop en vervangende nieuwbouw is uiteraard mogelijk maar wij zien een mogelijke alternatieve invulling: het huidige gebouw en de ligging bij de ingang van het dorp heeft misschien de potentie in zich om als verzamelgebouw van moderne werkplekken te dienen. Een formule die graag gebruikt wordt door zzp'ers of start-up ondernemingen. Deze functie zou de dorpseconomie kleinschalig versterken en de Oude Provincialeweg als een vanouds gemengd gebied een nieuwe en eigentijdse invulling geven.

De Zwarte Hond:

Parkeren / verkeer:

- Hoe wordt Laden en lossen in het centrumgebied gerealiseerd?

Voor laden & lossen blijft de 'kerkstraat' nog steeds toegankelijk. Dit kan bijvoorbeeld middels een soort sluis/paaltjes die doorgaand verkeer tegenhouden maar vracht toe kunnen laten, of via een systeem van venstertijden. De definitieve situatie zal verder moeten worden onderzocht.

- Hoe wordt het parkeren op de woonlocaties gerealiseerd?:

Er staan veel parkeerplekken leeg op momenten van de dag. Wij zouden aanraden om een parkeertelling uit te voeren en opnieuw eens te kijken naar de norm. De doelgroepen waar we ons op focussen: ouderen & jongeren, zullen veelal maar één auto bezitten, waardoor er ook minder plek nodig is dan bij de bouw van grotere woningen. Bij het Alexanderhof blijft een gedeelte van het parkeren bij de entree van het hof in het westen behouden voor de nieuwe bewoners. Bij het Palet kunnen de parkeerplekken aan de achterkant van de detailhandel en voorzieningen van de markt (na de knik in de Kerkstraat) benut worden en kunnen er extra parkeerplekken langs de straat gerealiseerd worden.

Centrum / kernwinkelgebied

- U hebt nog een relatief groot kernwinkelgebied aangewezen. Kunt u dit iets meer uitleggen?

Wij onderscheiden het **centrum** en een **kernwinkelgebied**. Het kernwinkelgebied ligt binnen dit centrum en hier zullen de winkels gesitueerd zijn waar veruit de meeste dagelijkse aankopen gedaan worden. Dit kernwinkelgebied loopt in onze ogen grofweg van de Oude Jongensschool en de markt tot aan wijnslijterij Hendriks op de Oude Provincialeweg (zie ook slide 20 van presentatie). Bij aanwas of verhuizingen van bedrijvigheid binnen Hapert, zal voor bedrijven die een belangrijke dagelijkse retailfunctie hebben, als eerst binnen deze zone gekeken. Door het nieuwe dorpsplein op de kruising Kerkstraat – Oude Provincialeweg te positioneren kunnen ondernemers die verder op de Oude provinciale weg gevestigd zijn (en dus buiten het centrum liggen) beter betrokken worden bij de dynamiek van het centrum van Hapert.

- U maakt een haltermodel met twee pleinen. Hoe wordt gezorgd dat ook de markt bij het centrum betrokken blijft als het dorpsplein op de kop Oude Provincialeweg – Kerkstraat ligt?

In onze visie blijft de markt zijn huidige functie behouden, namelijk als belangrijk 'boodschappenplein'. Het blijft mogelijk om daar met de auto te parkeren. Het nieuwe dorpsplein voor de kerk zal juist meer een verblijfsfunctie krijgen, waar alle ruimte vrijgemaakt wordt voor de fietser en voetganger. Dit is dan ook geen plek voor een grote supermarkt, maar bij uitstek voor een restaurant of café.

- Hoe is de bereikbaarheid van de markt en supermarkt geregeld?

In de presentatie is hier een kaartje aan toegewijd (zie slide 28). Voor de fietser en voetganger blijft de Markt net zo goed, zo niet beter bereikbaar dan nu. Het autoverkeer dat nu over de Kerkstraat richting de Markt rijdt, zal in de toekomst een kleine omweg maken namelijk via de Van Den Elsenstraat of de Nieuwstraat.

- Is nagedacht over de extra belasting van de bestaande wegen door de nieuwe verkeersroute?

Inzet van de visie is dat inwoners vaker de fiets pakken en de auto laten staan, zeker voor kleine ritten binnen het dorp. Dat is gezonder, veiliger, schoner en zorgt voor minder overlast. Wij verwachten dat met de voorstellen voor een beter fietssysteem inwoners ook makkelijker de fiets pakken en dat een eventuele extra belasting beperkt zal blijven.
Door in te zetten op twee (hoofd)ontsluitingen van de markt kan een eventuele verhoogde verkeersbelasting gespreid worden. De benoemde straten hebben een gemiddeld ruim profiel (±10m), dat verkeersveilig ingericht kan worden zodat daar fijn gewoond kan worden en de straten als ontsluiting kunnen fungeren van de markt.

- Blijft het huidige winkelgebied voldoende bereikbaar?

Ja. De meeste bedrijven aan het eerste deel van de Kerkstraat hoeven niet per de auto bereikbaar te zijn. Dit kan ter voet (vanaf het parkeerveld op de Markt) of met de fiets. Laden en lossen blijft mogelijk en ook de Hapertse Kluis en de Kloostertuin blijven bereikbaar voor vracht of bijvoorbeeld voor taxi's. Het plein kan met paaltjes afgezet worden voor doorgaand verkeer, maar vervolgens geopend worden voor bestemmingsverkeer.

- Hoe wordt het nieuwe woongebied ontsloten en hoe wordt in de nieuwe woongebieden geparkeerd?

Er staan veel parkeerplekken leeg op momenten van de dag. Wij zouden aanraden om een parkeertelling uit te voeren en opnieuw eens te kijken naar de norm. De doelgroepen waar we ons op

focussen: ouderen & jongeren, zullen minder autobezit hebben, waardoor er ook minder plek nodig is dan bij de bouw van grotere woningen. Bij het Alexanderhof blijft een gedeelte van het parkeren bij de entree van het hof in het westen behouden voor de nieuwe bewoners. Bij het Palet kunnen de parkeerplekken aan de achterkant van de detailhandel en voorzieningen van de markt (na de knik in de Kerkstraat) benut worden en kunnen er extra parkeerplekken langs de straat gerealiseerd worden.

- U hebt het over smart mobility hubs. Waar denkt u dan precies aan?

Smart mobility hubs lijken op parkeergarages, maar bieden extra voordelen. Deze krijgen een centrale goed bereikbare locatie waar een parkeerbehoefte beantwoord kan worden en het dorp zo veel mogelijk van (sluip)verkeer wordt ontzien. Hiernaast bieden ze een overstap- of opstappunt op andere typen vervoer, denk daarbij aan (elektrische) fietsen, OV of deelvervoer.
De hub kan ook een logistiek overslagpunt zijn, waar pakketten of leveringen van zware vracht worden overgeslagen op schone, elektrische kleine vrachtkarren.
Er wordt belangrijk programma in het gebouw ondergebracht waardoor het naast vervoer ook voor de gemeenschap een belangrijke plek kan worden. Wij denken hierbij op de Van Mossellocatie aan een combinatie met het medisch centrum. Dit maximaliseert het potentieel van de ingreep. De hub is een flexibel gebouw dat transformeerbaar is over tijd, indien mobiliteitsvraag verandert.

Wonen

- ouderen zitten volgens mij niet te wachten op een woonflat. Zijn Patio woningen ook mogelijk?

De nieuwe woningen moet vooral bijdragen aan een diverser aanbod in woningen. Dit kan bijvoorbeeld mooi door ouderenwoningen op de begane grond (met tuin) en starterswoningen erboven (met terras) te realiseren (beneden-bovenwoningen). We denken hierbij aan kleine dorpse appartementenblokjes of aaneengesloten pandjes met zo veel mogelijk de eigen voordeur op straat, geen (grote)flats.
Als patiowoningen gewenst zijn, kan dit al wens meegenomen worden in het Programma van Eisen voor het ontwerp van het gebouw.

- Aan welke hoeveelheid woningen wordt gedacht op de locaties Alexanderhof en het Palet.

Specificaties van de woningaantallen zijn in het boekje toegevoegd op de pagina's 54 en 56. Het Alexanderhof zal naar verwachting 36-43 woningen opleveren en het Palet mogelijk 62 inclusief de transformatie van het vrijkomende pand van Nummereen.

Algemeen

- Waarom is het gezondheidscentrum buiten het centrum geplaatst? Kunt u dit uitleggen?

In onze visie speelt het medisch centrum niet alleen een belangrijke rol voor Hapert zelf maar kan het ook voor de andere Kempener-gemeenten een welkome voorziening zijn. Het Medisch centrum heeft een regionaal karakter en moet daarom goed bereikbaar zijn vanuit de andere kernen. De voorgestelde locatie leent zich daar goed voor, zeker in combinatie met een mogelijke mobility hub. Bovendien helpt het Hapert zich te profileren t.o.v. de andere kernen en daarmee is de voorgestelde plek een hele zichtbare locatie.

Bijlage 3

De gespreksverslag en ingezonden stuk GBOH

Gespreksverslag

afdeling Ontwikkeling

Betreft : stedenbouwkundige visies Hapert
Datum : 24 maart 2021
Aanwezig : [redacted] (voorzitter GBOH)
[redacted] (bestuurslid GBOH/ voorzitter bestuur MKB Hapert)
[redacted] (bestuurslid GBOH)
[redacted] (bestuurslid MKB Hapert)
[redacted] (Wethouder gemeente Bladel)
[redacted] (Wethouder gemeente Bladel)
[redacted] (communicatieadviseur gemeente Bladel)
[redacted] (projectleider Stedenbouwkundige Visie Hapert)
Opgesteld door : [redacted]

Verslag

[redacted] licht de ingezonden reactie (Corsanummer: 21.06760) van het GBOH kort toe. De notitie is naar zijn mening voldoende helder en beoogt vooral een zo compleet mogelijk beargumenteerd beeld te schetsen van wat ter zake in Hapert leeft. De mening van het MKB Hapert is hierin ook meegenomen. De achterban is tevens geïnformeerd via de notitie. Het GBOH wil benadrukken dat de notitie is gebaseerd op de Gebiedsvisie Hapert 2040. Naar aanleiding van de presentatie heeft het GBOH vier reacties ontvangen van klankbordgroepleden, die ondersteunen de notitie. Het GBOH heeft gezocht naar stedenbouwkundige visie die dichtst bij de Gebiedsvisie Hapert 2040 komt, dit betreft de visie van De Zwarte Hond.

Het GBOH verzoekt de ingezonden notitie toe te voegen aan de raadsstukken. [redacted] licht toe dat er gesprekken worden gevoerd met de verschillende stakeholders en initiatiefnemers en dat alle reacties gebundeld zullen worden in een inspraaknotitie. Deze inspraaknotitie wordt toegevoegd aan de raadsstukken. De reactie van het GBOH zit hier ook bij.

Kernwinkelgebied
Het GBOH benadrukt dat in hun visie enige spreiding van winkels in het dorp een gegeven is. Het laat zien dat er in het dorp meer is dan alleen wonen. Het MKB geeft aan graag een groot kernwinkelgebied te willen behouden i.v.m. de achterban. Zij is bang dat anders de bestaande winkels (die dan buiten een kernwinkelgebied vallen) niet meer de mogelijkheid hebben om uit te breiden.
De gemeente legt uit dat het hier een visie betreft en dat bestaande rechten niet worden wegbestemd. Nieuwe winkels dienen te komen in het kernwinkelgebied.
Wethouder [redacted] merkt op dat het aanduiden van een kernwinkelgebied belangrijk is voor de toekomst van Hapert. Daarbij merkt hij op dat indien we niet bereid zijn om keuzes te maken (en het kernwinkelgebied aangeduid wordt zoals het nu is) het geen zin heeft om een kernwinkelgebied aan te duiden.

Mobiliteit
Het GBOH geeft aan dat Hapert naast o.a. een adequate vergroting van de woningvoorraad, zit te wachten op een nieuw plein; op een centrale openbare ruimte voor ontmoeting etc. De Markt heeft meer parkeerfunctie dan gezellige verblijfsfunctie. Deze verblijfsfunctie wordt in Hapert gemist. De visies (vooral de visies van OD205 en De Zwarte Hond) ontwerpen een nieuw plein. Dit vraagt een verandering voor autoverkeer. Volgens het GBOH geeft De Zwarte Hond hiervoor een zeer logische oplossing. Het GBOH pleit hierbij voor een verkeerskundig onderzoek. Daarnaast merkt het GBOH op dat de Bernhardstraat geen doorgaande route moet worden voor verkeer in verband met de schoolroute. [redacted] merkt op dat de parkeerdruk meevalt volgens verschillende externe onderzoekers. Daarbij geeft hij mee dat het met betrekking tot mobiliteit verstandig is om ook de trends en ontwikkelingen zoals het thuisbezorgen mee te nemen.

Wethouder [redacted] reageert hierop door aan te geven dat bij de uitwerking van de keuze nog veel onderzocht moet worden. Mobiliteit hoort hier ook bij. Daarbij merkt wethouder [redacted] op dat mobiliteit verandert. Men moet accepteren dat mensen niet persé voor de deur kunnen parkeren. Dit vraagt verandering in denken bij mensen en ondernemers.

[redacted] vraagt zich af of de Alexanderhof goed bereikbaar blijft indien de Kerkstraat autoluw gemaakt wordt.

Het GBOH vraagt zich af of bij de inrichting van de Oude Provincialeweg rekening gehouden wordt met de visies. Het zou zonde zijn als de Oude Provincialeweg nu wordt doorgezet zonder rekening te houden met de visies.

Wonen
Het GBOH heeft via één van de leden (een makelaar) te horen gekregen dat er in Hapert (nagenoeg) geen woning meer te koop is. Deze makelaar geeft aan dat er vooral behoefte is aan (kleine) woningen met tuin voor starters en gelijkvloers wonen voor senioren.
Het GBOH pleit voor een dorpse uitstraling van Hapert met vooral laagbouw (twee lagen met kap). Zij vindt Claassenpark hiervoor een goed voorbeeld. Ze kunnen zich wel voorstellen dat richting centrum meer lagen komen (drie lagen met kap). Wethouder [redacted] geeft aan dat met het toevoegen van veel woningen in het centrum men niet ontkomt aan stapelen. Hij vindt De Roede hiervan een mooi voorbeeld. Het GBOH is het hiermee eens. Maar pleit om nog meer rekening te houden met dorpse karakter van Hapert.
Wethouder [redacted] geeft aan dat appartementen op voorhand niet uitgesloten moeten worden. Daarnaast is zijn ervaring dat makelaars niet altijd een juist beeld geven omdat zij alleen de personen zien die zich ook bij de makelaar melden. De overige woningzoekenden blijven hierbij uit beeld.

Plaats gezondheidscentrum
Het GBOH geeft aan dat zij eerder al een gesprek heeft gevoerd met het initiatief gezondheidscentrum. Het initiatief gezondheidscentrum heeft daarbij aangegeven het meest te zien in een locatie op het terrein van Het Palet. [redacted] merkt op dat dit overeenkomt met het gesprek dat eerder in de week gevoerd is met dit initiatief. Daarbij merkt [redacted] op dat de wens van het initiatief gezondheidscentrum niet overeenkomt met de visie van het GBOH om het gezondheidscentrum aan de zakelijke as te plaatsen.
Het GBOH geeft aan dat zij het gezondheidscentrum het liefst aan de zakelijke as wil zien en dat zij hiervoor ook mogelijkheden zien. Deze opstelling is vooral ingegeven door de enorme vraag aan BVO (1000 tot 1500 m²) waardoor de woongebiedjes Den Tref en/of Het Palet niet maximaal voor woningbouw zullen worden aangewend. En dat terwijl er volgens het GBOH concrete alternatieve locaties bestaan, waarvan volgens het GBOH één tevens financieel interessant is voor de gemeente.
De gemeente geeft aan dat het hier om een visie gaat waarbij functies nog niet exact geplaatst worden. Het is uiteindelijk de raad die over de visie beslist.

Het GBOH geeft aan nog een reactie te hebben ontvangen van Fysio Fit gelegen in de Alexanderhof. [redacted] stuurt deze reactie nog door.

Ingezonden reactie GBOH

"Hapert krijgt een nieuw dorpsplein".

Zo zou (niet zomaar) over enkele maanden de kop kunnen luiden van het persbericht dat de keuze aankondigt van de stedenbouwkundige visie kom Hapert 2021.

Nader toegelicht:

Ongekend voor Hapert: in tijdsbestek van 10 jaar (2009 – 2019) is maar liefst vier keer aan onze dorpsgenoten gevraagd wat men met het dorp wil. Tweemaal op initiatief van het GBOH, tweemaal ook in opdracht c.q. verzoek van de gemeente Bladel.
Zowel gemeente als het GBOH hebben zo een aardig beeld gekregen van wat er in ons dorp leeft en wat men voor de toekomst voor ogen heeft. Die kennis draagt essentieel bij aan het maken van een degelijke en gedragen keuze voor de stedenbouwkundige toekomst van Hapert. We beseffen overigens dat de gemeente met een breder toetsingskader te maken heeft dan wij.

Om eventjes in de sfeer van een mogelijke krantenkop te blijven, het Eindhovens Dagblad kondigde in december 2019 de totstandkoming van de "Gebiedsvisie Hapert 2040" (rapportage van de meest recente dorpsraadpleging) aan onder de kop "Hapert wil meer reuring in dorp". Om dat nader te verklaren maakte het krantenartikel melding van het algemeen levende gevoel dat Hapert al heel veel in huis heeft, maar dat er met de komst van de nieuwe MFA nadrukkelijker nagedacht moet worden om het centrum aantrekkelijker en levendiger te maken. "Het is gewoon een aardig dorp. Alleen mag er best nog wat meer leven in de brouwerij komen" zo kunnen we teruglezen.
Het mag dan ook geen wonder heten dat wij de gepresenteerde stedenbouwkundige visies in het bijzonder aan die dorpswens hebben getoetst.

Wensenpakket Hapert

Het verschijnen van de "Gebiedsvisie Hapert 2040" leverde in hoofdlijnen een bevestiging op van de eerdere dorpsraadplegingen (2009, 2018, 2019. Bij onze regelmatige besprekingen van het aldus ontstane consistente leefbaarheidsprogramma heeft zich vanzelfsprekend in grote lijnen ook een stedenbouwkundige visie van 'eigen bodem' ontwikkeld. Een virtuele voorkeursvariant voor de toekomst van Hapert als het ware, die voor ons nu als toetsende onderlegger kan dienen. Een gedragen Haperts toetsingskader waarin ook de wenselijkheden niet mogen worden gemist om:

- De aanstaande ruimtelijke mogelijkheden in het centrumgebied zo adekwaat mogelijk te "verzilveren" zeker daar waar het gaat om de actuele, brede en diverse huisvestingsbehoeften met een overtuigende toekomstwaarde.
- De unieke centrumkansen van een unieke vertaling te voorzien met specifieke aandacht voor een versterkte ruimtelijk/functionele positionering van de MFA in dat centrumgebied.
- Het centrumgebied vooral ook aantrekkelijker en levendiger te maken met de nadruk op de totstandkoming van uitnodigende, plezierige en sfeervolle buitenruimten tot ontmoeting.
- Het dorpse en groene karakter van ons dorp te behouden en zo mogelijk te versterken.

Wat het laatste betreft verstaan wij ook in Hapert onder een dorps karakter een bebouwingstypologie die over het algemeen bestaat uit twee bouwlagen overwegend voorzien van schuine kappen. De woongebieden bestaan hoofdzakelijk uit (half)vrijstaande en zogenoemde rijtjeswoningen. Dat alles ingepakt in groen en met adekwate mogelijkheden tot parkeren. In het centrumgebied is die bebouwing meer intensief en daar zie je ook aan elkaar gebouwde bouwmassa's die in sommige gevallen hooguit drie bouwlagen met kap telt.

Passend in het dorpse karakter vinden wij ook een minder geconcentreerd vestigingspatroon van de zakelijke functies. Die functionele opbouw is in ons dorp vrijwel analoog aan die van de woonbebouwing: in de dorpsranden is die het meest extensief en naarmate je meer in het centrum komt wordt die

steeds intensiever. In Hapert is dat principe helder waarneembaar vanaf het moment dat je het dorp aan de westzijde (Van Mossel) binnenrijdt. Je krijgt op de Oude Provincialeweg al direct zicht op verschillende branches aan bedrijvigheid. En dat tot de aansluiting met de Kerkstraat waarin naarmate men het Marktplein nadert de (winkel)concentratie de maximale omvang bereikt om erna steeds extensiever te eindigen daar waar tot in de zeventiger jaren het vroegere plein(tje) van Hapert zich bevond.

Verkeerscirculatie- en parkeerplan

Om het opgesomde wensenpakket zo maximaal mogelijk te bereiken kan onzes inziens voor het centrumgebied een richtinggevend onderzoek naar de verkeerscirculatie niet worden gemist. Welke stedenbouwkundige visie voor Hapert ook de voorkeur krijgt, van wezenlijk belang is dat de gemengde commerciële functies aan de geschetste 'zakelijke as' te allen tijde (alternatief) bereikbaar moeten blijven. Dus ook als een deel van het centrumgebied onttrokken wordt aan het doorgaande verkeer. Een globaal verkeerscirculatieplan zal, zo vinden wij, uit moeten gaan van het gegeven c.q. de wenselijkheid dat uitsluitend aan die zakelijke as mogelijkheden bestaan voor de vestiging van gemengde zakelijke functies. De omringende dorpsbebouwing bestaat voornamelijk uit bestaande en nieuwe woongebieden (Den Tref en Het Palet) die een mix bieden aan wonen, groen, verblijven en parkeren (in die volgorde).

Met alleen een studie (quick scan) naar de meest gewenste (alternatieve) verkeerscirculatie zijn we er niet. Een al jaren (vanaf voorjaar 2015) beloofd verkeersonderzoek, toegespitst op de totstandkoming van een adekwate parkeerbalans, ontbreekt nog immer en daar lopen we nu tegen aan. Waar kunnen we straks parkeren, hoe kunnen we die parkeerfaciliteiten bereiken enz.? Hoe dragen de parkeerfaciliteiten bij aan het voor onze inwoners levensvatbaar functioneren van de detailhandel enz. Dat zijn vragen die nu beslist van antwoorden moeten worden voorzien.

Stedenbouwkundige vertaling dorpswensen

Zoals wij in onze reactie op de eerste presentatie al aangaven, moet de essentie van de nieuwe stedenbouwkundige visie onzes inziens zijn, dat daarin een vertaling te herkennen is van hetgeen Hapert heeft aangegeven en uitgesproken in de "Gebiedsvisie kern Hapert 2040".
Van de gepresenteerde ideeën, met name die van De Zwarte Hond en OD205, past er naar onze inschatting al een aantal prima in hetgeen Hapert als wenselijk heeft aangegeven.

De beoogde herinrichting van het Alexanderhof i.c. de herontwikkeling van de vrijkomende ruimte van den Tref, het zeer nadrukkelijke accent op het groen i.c. een verdere vergroening van ons dorp, de voorziene mooie toegangspoorten naar Hapert vanaf de N284, anders dan alléén effectieve kruispunten, en het fietsen door het park als onderdeel van de herinrichting van de Oude Provincialeweg, zijn allemaal ideeën die ons zeer aanspreken en die bij onze dorpsgenoten goed zullen vallen. "Er is naar ons geluisterd en dat schept vertrouwen in de toekomstbestendigheid van ons dorp".

Meest prikkelend en in het oog springend is het idee van beide bureaus om het huidige gebrek aan ontmoetings- en verblijfsplekken op te heffen, door het creëren van een (tweede) dorpsplein dat tevens de nieuwe MFA (nog) meer bij het centrum betrekt.

We beseffen ons, ook dat herhalen we, dat het in dit stadium vooral van belang is om kansen en mogelijkheden te bezien en vooral nog niet te veel bedenkingen of beperkingen op te werpen. Liever iets te veel ambitie, dan alleen voorzichtig enkele kleine cosmetische ingrepen plegen. Je hebt tenslotte maar zelden de kans om het centrum een rigoureus ander karakter te geven. Anderzijds zijn we ook van mening dat we ervoor waken dat we geen "luchtkastelen" gaan bouwen die een eigen leven gaan leiden en ons in een vervolgfase onnodig voor de voeten gaan lopen.

Met twee benen op de grond

Enig realisme is dus ook in deze fase op z'n plaats! Meest wezenlijk voorbeeld daarvan is de door OD205 geopperde realisatie van een sfeervol ingericht nieuw dorpsplein op de locatie van Het Palet. Om een aangename verblijfsruimte te creëren dient het nieuwe plein daarbij, zo schetst het bureau randvoorwaardelijk mede te worden omzoomd met commerciële ruimten en een groot buitenpodium (of een sportontmoetingsplaats!). En verder vooral groen te worden ingericht en middels een zeer ruime overkapte doorsteek te worden verbonden met het huidige marktterrein.
Dit weliswaar erg prikkelende en uitdagende voorstel lijkt ons op voorhand niet erg realistisch en staat haaks op de ruimtelijk/functionele logica om alle niet-woonactiviteiten te concentreren langs de meergenoemde zakelijke as Oude Provincialeweg, Kerkstraat, Markt, Kerkstraat.

Qua haalbaarheid is realisatie van een dergelijk gewenst plein mogelijk beter realiseerbaar, na een reconstructie, zoals De Zwarte Hond voorstelt, in het noordelijk gedeelte van de Kerkstraat, tussen Bamboo Inn en Snelders Consulting. Een complete herinrichting van de brede ruimte tussen de bestaande gevels biedt reële mogelijkheden tot het creëren van een fraaie verblijfs- en ontmoetingsruimte; dé openbare ruimte ook waar voortaan de dorpsactiviteiten zoals kermis en Boerenmert zich zullen concentreren.

Een langgerekt sfeervol ingericht dorpsplein dus met een daarop afgestemd aantrekkelijk groot bomenbestand, sfeervolle verlichting en pleinmeubilair. Maar dat gaat niet samen met de functie die het nu heeft voor doorgaand verkeer. En daarom moet van tevoren, zoals aangegeven, wel duidelijk zijn hoe de bereikbaarheid van het centrumgebied, met name van de Markt, er uit gaat zien.

Wij onderschrijven de stedenbouwkundige visie dat de gewenste verblijfs- en ontmoetingskwaliteit valt of staat met de mogelijkheid om dat deel van de Kerkstraat niet langer als verbindende verkeersader te kwalificeren waardoor daar alleen autoverkeer is toegestaan voor aanwonenden. En dat zal dan dus beperkt zijn.
Een sterk en niet onbelangrijk argument voor dit idee is tevens de natuurlijke, aanzuigende ruimtelijke verbinding van de nieuwe MFA met het centrumgebied en de kansen die het biedt de dorpsactiviteiten daar te concentreren.

De stedenbouwkundige visies nader beschouwd

BURA Urbanism

We stellen voorop dat geen enkele van de gepresenteerde visies volledig aan ons toetsingsbeeld voldoet. De realiteit gebiedt dat we dit ook niet hadden mogen verwachten. Voor ons is wel klip en klaar dat de voorstellen van BURA Urbanism het minst aansluiten bij wat in hoofdlijnen in ons dorp leeft. Onze voornaamste kritiek luidt dat deze stedenbouwkundige adviseur een onzes inziens te stedelijke visie heeft gepresenteerd en alleen daarom al feitelijk te ver weg staat van hetgeen Hapert wenst. We concentreren ons daarom al vlot naar de twee overblijvende visies, nadat we als sterke punten overigens wel hebben vermeld:

- Het uitgangspunt om de groene kwaliteit van de dorpslinten en –entrees verder te versterken.
- Evenals Eindhoven dat als voorbeeld (Vestdijk) heeft gedaan, om daar waar dat kan delen van het centrumgebied ten faveure van voetgangers en fietsers meer autoluw te maken en te versterken met openbaar groen.
- Bij de herontwikkeling van de centrumlokaties Den Tref en Het Palet de totstandkoming van half verdiepte parkeerfaciliteiten nader te overwegen.
- Het gezondheidscentrum als medetrekker te beschouwen voor de aantrekkelijkheid van het te ontwikkelen Kerkplein.

OD205

Bij de eerste presentatie sprak ons de visie van het bureau OD205 het meest aan. Die visie bevat zoals gezegd zowel verrassende als ingrijpende en vernieuwende inzichten. Ook bij de tweede presentatie hoorden we vele stedenbouwkundige inzichten die ons aanspraken en getuigden van een degelijke aanpak met een uitgebalanceerde aandacht voor ter zake doende sociale, economische, functionele en ruimtelijke elementen.

Daarom ook is het jammer dat we een stevig punt van kritiek hebben; kritiek die zich richt op de vorming van een nieuw dorpsplein buiten de meergenoemde zakelijke as, aan de zuidzijde van de nieuwe MFA. Hoewel dat idee een mooi plaatje oplevert stellen wij grote vraagtekens bij de gehanteerde uitgangspunten en realiseringskansen. Gezien het sterk onder druk staande winkelaanbod, de mogelijke toekomstige leegstand van winkelruimten en de momenteel worstelende horeca, kan onzes inziens de voorgestelde omzoming met commerciële ruimten, niet als een realiseerbare randvoorwaarde worden beschouwd. Dit voorstel betekent bovendien een niet-wenselijke concurrentie met de 'levensader' die de zakelijke as beoogt te zijn en (versterkt) te blijven.

Het voorstel ontneemt, bij een beoogde overwegend groene inrichting, de mogelijkheid tot het creëren van noodzakelijke extra parkeergelegenheid, zeker ook ten behoeve van de MFA. Bovendien verdwijnen er, met de beoogde nieuwe pleinwand aan de achterzijde van de oostelijk gevestigde winkels aan de markt, daar een groot aantal huidige parkeerplaatsen.
Ook de in het verleden aangebrachte bypass van de Kerkstraat zou verdwijnen, waardoor de ontsluiting van de achterzijde van de panden aan de oostzijde van de Markt geblokkeerd zou worden en weer als vanouds al het doorgaande verkeer over de Markt zou moeten worden geleid, hetgeen zeer ongewenst is. Naast de vraag of een ruime doorsteek überhaupt realiseerbaar is, is dit naar alle waarschijnlijkheid een erg kostbaar aspect van dit voorstel.
Daarnaast moet tevens niet worden vergeten dat weloverwogen is gekozen voor een hoofdentree van de MFA aan de Oude Provincialeweg. Een nieuw plein aldaar draagt dus niet of nauwelijks bij in de integratie en toegankelijkheid van de nieuwe MFA. De interne oriëntatie van de MFA sluit dan daar ook totaal niet op aan! Bovendien staat dit omvangrijke samenhangende totaal idee (het is alles of niets!) naar onze mening op gespannen voet met de voor de herinrichting van deze locatie reeds ingecalculeerde herontwikkelingsopbrengst.
Nog enkele puntjes van minder belang:

- Als je het marktplein voornamelijk beschouwt als een aardig ingericht parkeerplein, wat is dan de toegevoegde waarde van een overdekte markthal?
- De sfeer van een plein wordt sterk bepaald door de kwaliteit van de pleinwanden; het door ons bekritiseerde nieuwe plein krijgt aan de zuidzijde (Julianalaan) niet de kans daaraan te voldoen vanwege de aanwezigheid daar van een verhoogd liggend parkeerterrein.

De Zwarte Hond

De gepresenteerde visie van dit bureau toont vele gelijkenissen met dat van bureau OD205.
De Zwarte Hond baseert haar visie nog meer op de sterke eigenschappen van de al aanwezige dorpskwaliteiten en neemt daarbij de meergenoemde 'zakelijke as' als een alleszins aanvaardbaar stedenbouwkundig gegeven. Hapert heeft gewoonweg een langgerekt afgebakend commercieel gebied waarin het winkelbestand bij voorkeur nog verder geconcentreerd dient te worden. Deze commerciële functies kunnen in hun bestaande huisvestingssituatie versterkt worden door nog meer oog te hebben voor de kwaliteit van het openbaar gebied daar. De aanstaande herinrichting van de Oude Provincialeweg biedt bij uitstek mogelijkheden om dat versterkende effect te kunnen bereiken.

Het spreekt ons aan dat de visie van De Zwarte Hond nadrukkelijker een verbetering bepleit van de verblijfskwaliteit in het centrumgebied, van een dorpsplein waar het plezierig en comfortabel verblijven is, en waar je dat lang wil doen.

Meer dan de andere visies kiest dit bureau ervoor dat een beetje omrijden de prijs is voor het zo optimaal mogelijk creëren van een nieuw ontmoetingsplein. Evenals buro OD205 beschouwt De Zwarte Hond de nieuwe MFA als de overdekte huiskamer van Hapert en het aangrenzende nieuwe dorpsplein als de daarbij behorende huiskamer buiten. Beide om in combinatie met elkaar als het nieuwe hart van ons dorp te gaan functioneren, als de plek waar we graag bijeenkomen.

Eens zijn wij het met OD205 dat het medisch centrum de levendigheid c.s. van het nieuwe dorpsplein versterkt en verhoogt. En op dat punt zijn wij minder gelukkig met het idee van De Zwarte Hond om die functie op de locatie Van Mossel te bedenken.
Sterker nog, als het medisch centrum wil verplaatsen dan zou dat wat ons betreft uitsluitend mogelijk dienen te zijn aan de zakelijke as. En dus niet buiten deze afgebakende 'economische zone' in de vrijkomende gebiedjes Den Tref en/of Het Palet.

Wel weer zijn we het ermee eens dat de woonfuncties die deze visie toedicht aan de locaties Den Tref en Het Palet vrijwel naadloos aansluiten op de in de Gebiedsvisie Hapert 2040 neergelegde dorpswens. Dat zal zeker het geval zijn als daarmee een adekwaat antwoord wordt gegeven op de uitgesproken meest wenselijke woonvormen.
En tot slot, hoewel dat niet van doorslaggevende betekenis is maar wel belangrijk en eerder al door onze Klankbordgroep meermaals benadrukt, ondersteunen wij het pleidooi van De Zwarte Hond om de focus zeker ook te richten op het verder vergroenen van bestaande straten elders in ons dorp.

Tot slot

Samenvattend en met de op- en aanmerkingen die we hiervoor hebben opgeschreven, moge duidelijk zijn dat wij het meest opteren voor de stedenbouwkundige visie van De Zwarte Hond. Dat doen we mede op basis van gevraagde reacties aan onze Klankbordgroep.
Wij nemen hierbij aan dat de overige elementen uit de Gebiedsvisie Hapert 2030 die niet in deze visies zijn betrokken, anderszins nadere en integrale aandacht krijgen. We wachten dat af en worden daarvoor graag nader geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,
Bestuur Georganiseerd Burger Overleg Hapert

Hapert, 24 maart 2021.

Gespreksverslag

afdeling Ontwikkeling

Betreft	:	overleg gezondheidscentrum n.a.v. eindpresentatie stedenbouwkundige visies Hapert
Datum	:	22 maart 2021
Aanwezig	:	[redacted] (apotheker, gesprekspartner vanuit initiatief gezondheidscentrum), [redacted] (coördinator buurtzorg Hapert), [redacted] (ondersteuner MFA Hapert), [redacted] (projectleider omgevingsvisie deel hapert)
Opgesteld door	:	[redacted]

Gesprek naar aanleiding van de eindpresentatie van de stedenbouwkundige visies Hapert.
Het gezondheidscentrum wil graag ontwikkelen en meer gaan samenwerken. Hiervoor zijn zij op zoek naar een andere locatie binnen het dorp Hapert. De locatie moet goed bereikbaar zijn. De stedenbouwkundige bureaus hebben in hun opdracht de vraag gekregen om rekening te houden met en na te denken over de beste locatie van een gezondheidscentrum.

De Zwarte Hond plaatst het gezondheidscentrum op de achterblijvende locatie van Van Mossel (indien Van Mossel zou verplaatsen) en geeft het gezondheidscentrum meer een regionale functie. De overige twee bureaus (OD205 en Bura Urbanism) plaatsen het gezondheidscentrum in de Kerkstraat of op de achterblijvende locatie van Het Palet.

De functies die nu bedacht zijn in het gezondheidscentrum zijn:

apotheek huisarts tandarts verloskundige diëtiek	nu gehuisvest op de Oude Provinciale weg
huisarts	nu met eigen praktijk
Fysiotherapie osteopathie	nu gehuisvest op de Alexanderhof
flexplekken	

Hiervoor is tussen de 1000 m² en 1500m² bedacht.

<u>Locatie Van Mossel</u>
[redacted] geeft aan dat het gezondheidscentrum graag snel wil ontwikkelen. Als er niet direct zicht is op verplaatsing van Van Mossel zien zij dit daarom niet als realistische optie.
Het gezondheidscentrum staat wel open voor een meer regionale functie dit is echter niet de initiële gedachte geweest.

<u>Locatie Kerkstraat ([redacted]):</u>
Deze locatie is al ooit besproken en niet geschikt bevonden. Het gezondheidscentrum heeft alleen al via personele bezetting een grote parkeerbehoefte. Daarnaast dienen spoedarts en ambulance het pand snel en discreet te kunnen benaderen. Als laatste dient bij de ontwikkeling rekening te worden gehouden met de nachtelijke bevoorrading van de apotheek.
Deze locatie ligt in een woongebied aan een (mogelijk in de toekomst) autoluwe straat in het centrum. Parkeren in dit gebied is lastig te realiseren zeker omdat het parkeren in de kelder van het huidige initiatief [redacted] bedoeld is voor bewoners van de appartementen. Daarnaast zijn er vragen over de bereikbaarheid indien de Kerkstraat autoluw zou worden en wordt de locatie (direct in het centrum aan een zichtlocatie) juist als nadeel gezien vanwege de mogelijke aanrijroute voor de ambulance. Hiermee wordt de locatie [redacted] nog altijd niet als goede locatie gezien.

Locatie Het Palet:
Dit is de voorkeurslocatie vanuit het gezondheidscentrum. Vanuit het gezondheidscentrum werd gedacht aan een gebouw van 2 lagen op de locatie ten zuiden van de sporthal bereikbaar via de Bernhardstraat. (dit is omgewisseld vanuit het voorstel van OD205)

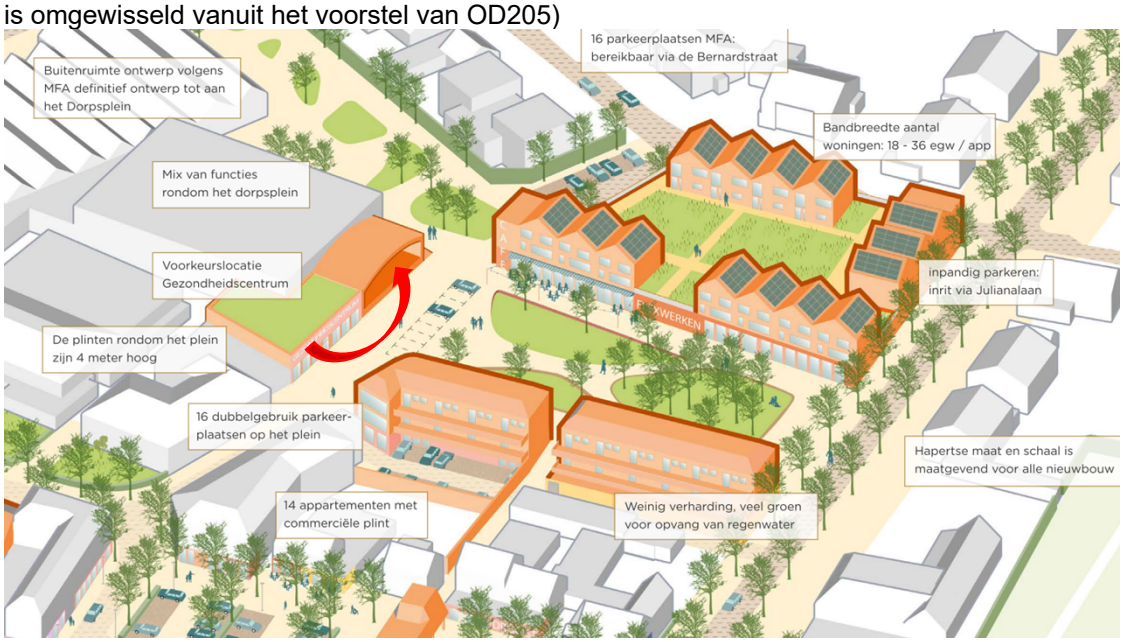

[redacted] geeft aan dat hij vanuit de MFA gedachte graag een functie aan de MFA zou willen toevoegen die meerwaarde heeft vanuit de MFA functionaliteit. Als het gebouw rug aan rug tegen de MFA aangebouwd wordt en met de huidige functionaliteit van het gezondheidscentrum ziet [redacted] deze meerwaarde nu niet direct (behalve dan dat het gezondheidscentrum in het centrum komt). Op de door het gezondheidscentrum gewenste positie aan de zuidzijde ziet hij eerder dat het gezondheidscentrum de -toekomstige- ontwikkeling van de MFA blokkeert. Helemaal omdat het gezondheidscentrum aangeeft in de directe nabijheid de nodige parkeergelegenheid te willen hebben. Hans vindt de Parkstructuur en het podium aan de zuidkant MFA zoals deze op dit moment in het voorstel van OD205 zijn ingetekend een heel aantrekkelijk idee. Dat hoeft niet per se deze podiumfunctie te zijn maar wel een additionele functie die van toegevoegde waarde is voor de MFA(-functies) en vice versa.

Gezien de reacties van de deelnemers van het gesprek wordt nog gesproken over de mogelijke opties voor het gezondheidscentrum. Er wordt aangegeven dat de locatie die door OD205 als flexwerken ingetekend is een mogelijke locatie biedt voor het gezondheidscentrum. Hier is parkeren in een parkeergarage op maaiveld voorzien en zijn commerciële functies in de plint voorzien. Tevens is het aanrijden van de ambulance via de Bernhardstraat mogelijk.
[redacted] geeft wel aan dat er rekening gehouden moet worden met het feit dat grote delen van een gezondheidscentrum vanwege haar functionaliteit geblindeerde ramen heeft. Alleen de Apotheek heeft een zichtfunctie. Wel kan gedacht worden aan de Apotheek op de begane grond en de overige gezondheidsfuncties daarboven.

Alexanderhof
Een laatste optie die besproken wordt is ontwikkelen in de Alexanderhof. Dit heeft de voorkeur van de huidige fysiotherapiepraktijk gevestigd in de Alexanderhof. De wens is om hier de overige functies van het gezondheidscentrum aan de bestaande praktijk “te plakken”. Dit heeft echter niet direct de voorkeur omdat de Alexanderhof dan volgebouwd wordt en het parkeren opgelost dient te worden.

Overige zaken
Er is besproken dat de gemeente in eerste instantie niet degene is die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van het gezondheidscentrum. De ontwikkeling zal dan ook gefinancierd moeten worden door de deelnemers zelf.
[redacted] geeft wel aan dat de locatie van Het Palet in eigendom is van de gemeente en dat mogelijk de gemeente wel kan helpen met het voeren van de regie op bestemming, programma en beeldkwaliteit (zolang de gemeente dit ook doet voor de verdere ontwikkeling). De gemeente is zelf geen projectontwikkelaar en zal daarom uiteindelijk niet zelf gaan ontwikkelen.

Verder verloop traject
De gespreksnotitie wordt opgenomen in een inspraakdocument. De gemeenteraad wordt gevraagd op 8 juli as. een keuze te maken uit één van de drie visies. De visies zijn nog geen uitvoeringsplan. De visie geeft wel een uitwerkingsrichting aan. Dit betekent dat op basis van de gekozen visie de achterblijvende locaties van de MFA verder uitgewerkt kunnen worden. Dit zal z.s.m. na de verhuizing van Het Palet en D'n Tref gebeuren.

In het verdere traject zal contact gehouden worden met het initiatief gezondheidscentrum. Er is afgesproken dat ook het initiatief gezondheidscentrum bij gewijzigde of verder uitgewerkte inzichten deze inzichten deelt met de gemeente.

Gesprekverslag initiatief Kerkstraat 18-24

Gespreksverslag

afdeling Ontwikkeling

Betreft : stedenbouwkundige visies Hapert - ontwikkeling Kerkstraat 18-24
Datum : 24 maart 2021
Aanwezig : [redacted] (adviseur initiatiefnemers),
[redacted] (Architect)
[redacted] (Makelaar)
[redacted] (aandeelhouder – eigenaar)
[redacted] (initiatiefnemer – eigenaar)
[redacted] (aandeelhouder eigenaar)
[redacted] (Wethouder gemeente Bladel)
[redacted] (projectleider stedenbouwkundige visie Hapert)
Opgesteld door : [redacted]

verslag
[redacted] geeft aan dat het doel van het gesprek is om de stedenbouwkundige visies te bespreken met de stakeholders en initiatiefnemers in het gebied. Gezien het feit dat de ontwikkeling Kerkstraat 18-24 direct in het gebied gelegen is waar de stedenbouwkundige visies over gaan is ook aan dit initiatief gevraagd haar mening te geven over de visies en hoe het initiatief Kerkstraat 18-24 in deze visies past.

[redacted] geeft aan dat het initiatief Kerkstraat 18-24 graag snel door wil met de ontwikkeling. Er ligt inmiddels een voorontwerp bestemmingsplan bij de gemeente en de laatste detailopmerkingen van bureau Hofsteden worden verwerkt in het ontwerp. Hierna kan het bestemmingsplan aangepast worden en wat het initiatief betreft ter visie gelegd worden.

Het initiatief heeft wel de presentaties gezien en ziet vooral veel "wishfull thinking". Zij geeft aan dat het gezondheidscentrum op de locatie Kerkstraat 18-24 niet haalbaar is. De adviseur heeft hiervoor al twee maal eerder met het initiatief gezondheidscentrum gesproken en hieruit is naar voren gekomen dat het gezondheidscentrum geen interesse heeft in de locatie Kerkstraat 18-24.

[redacted] geeft wel aan de commerciële ruimte gelegen op de hoek Alexanderhof – Kerkstraat moeilijk te vermarkten lijkt. De makelaar is hier al enige tijd mee bezig en heeft tot op heden geen echte geïnteresseerden gehad voor dit stuk. Wel heeft hij één geïnteresseerde huurder gehad voor de gehele begane grond.

De Wethouder geeft aan dat aan de raad gevraagd wordt om naar aanleiding van het gemeentelijk beleid een kernwinkelgebied vast te stellen. Het doel is het behouden van een levendig centrum voor de kern Hapert.

Door het initiatief Kerkstraat 18 – 24 wordt geconcludeerd dat zij niet echt een mening hebben over de gepresenteerde visies. In het gesprek spreken zij wel hun twijfels over de haalbaarheid van elementen uit die visies, zoals gezondheidscentrum en winkels.

Vanwege de lange tijd dat het initiatief al in de wacht zit, willen de initiatiefnemers zo snel mogelijk door met hun eigen initiatief waarbij zij aanmerken dat het vestigen van een commerciële ruimte op de begane grond moeilijk haalbaar lijkt. Echter, in het door de initiatiefnemers ingediende ontwerpbestemmingsplan heeft de begane grond een dubbelbestemming die winkels mogelijk maakt, maar waarbij, als blijkt dat deze niet realiseerbaar zijn, ook woningen mogelijk zijn. Daarmee creëert het initiatief extra tijd om de haalbaarheid van een en ander te onderzoeken.

De gemeente geeft hierop aan dat zij niet vooruit wil lopen op de keus van de gemeenteraad voor één van de drie visies. Om deze reden houdt zij vast aan het eerder genomen besluit voor commerciële ruimte aan de Alexanderhof – Kerkstraat.

Ingezonden reactie FysioFit

Bura Urbanism

Wonen

- Zetten in op verdichting. Dubbel ruimtegebruik (shared space)
- Half-verdiept parkeren met daarop een binnentuin
- Er wordt niet gesproken over een privé buitenruimte
- Mix van woningen en appartementen
- Uitstraling visie is meer stedelijk

Achterblijvende locaties

- Het Palet
    - Wordt ingevuld met wonen
    - Straat volgens shared-space principe
    - Circa 55-60 woningen met focus op starter- en seniorenwoningen
    - Toegankelijke collectieve binnentuin
    - Halfverdiepte parkeergarage (onder de binnentuin), 90 parkeerplaatsen
    - Alternatieve locatie gezondheidscentrum

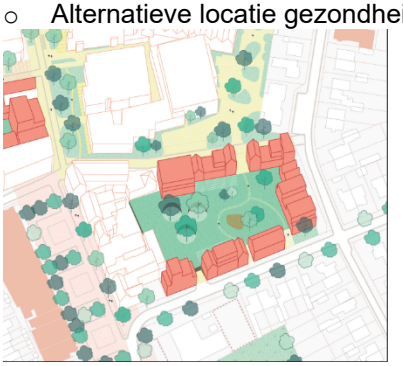

- Alexanderhof
    - Wordt ingevuld met wonen
    - Straat volgens shared-space principe
    - Circa 30-35 woningen met focus op starter- en seniorenwoningen
    - Toegankelijke collectieve binnentuin
    - Halfverdiepte parkeergarage (onder de binnentuin), 60 parkeerplaatsen

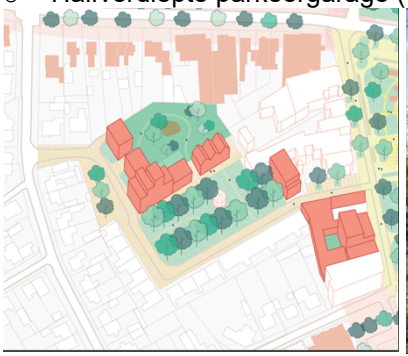

Kernwinkelgebied

- Kerkstraat en de Markt grofweg het kernwinkelgebied
- niet uitgesloten dat enkele winkels of horeca buiten het kernwinkelgebied zijn gelegen
- De Markt blijft een belangrijke plek in het dorp, waar je kunt parkeren vlak bij de supermarken en omliggende winkels.

Dorpsplein (Kerkplein)

- Locatie dorpsplein = Kerkstraat.

  - In de hele Kerkstraat wordt het shared-space principe toegepast.
  - Autoverkeer gaat over het Kerkplein.
- MFA = trekker Kerkplein
- Gezondheidscentrum op Kerkplein (als trekker)
- Toevoegen van Horeca kan een pluspunt zijn voor het Kerkplein.
- Kerkplein wordt ook gezien als evenementenlocatie

Verkeer

- Er is geen nieuwe verkeersroute voor supermarkten en bereikbaarheid Markt bedacht. Dit zou nog onderzocht kunnen worden
- Parkeren gebeurd halfverdiept op achterblijvende locaties
- Inzetten op groene dorpsentrees

Beoordeling

	Nadeel	**voordeel**
Locatie Palet		90 parkeerplaatsen
		55-60 woningen
	Shared space: geen privé-buitenruimte lijkt mij niet wenselijk.	Collectieve binnentuin
Locatie Alexanderhof	Ons pand Alexanderhof 11 lijkt weggevaagd in deze plannen.	
		Half verdiepte parkeergarage
	Geen privé buitenruimte	Collectieve binnentuin
Kerkplein	Is rekening gehouden met parkeerplaatsen voor het gezondheidscentrum?	gezondheidscentrum
Kernwinkelgebied	De oude provinciale weg lijkt genegeerd te worden terwijl de huidige winkels / bedrijven hier wel degelijk uitmaken van het kernwinkelgebied.	

OD205

Wonen

- Dorpse woonvormen
- Mix appartementen en grondgebonden woningen
- Mix garageparkeren en maaiveld parkeren
- Mix privé en collectieve buitenruimte
- Uitstraling visie is passend bij Hapert

Achterblijvende locaties

- Alexanderhof
  - Wonen
  - vooral grondgebonden woningen (18) met een paar appartementen (12)
  - Parkeren op maaiveld
  - Privé buitenruimte en
  - Collectieve buitenruimte

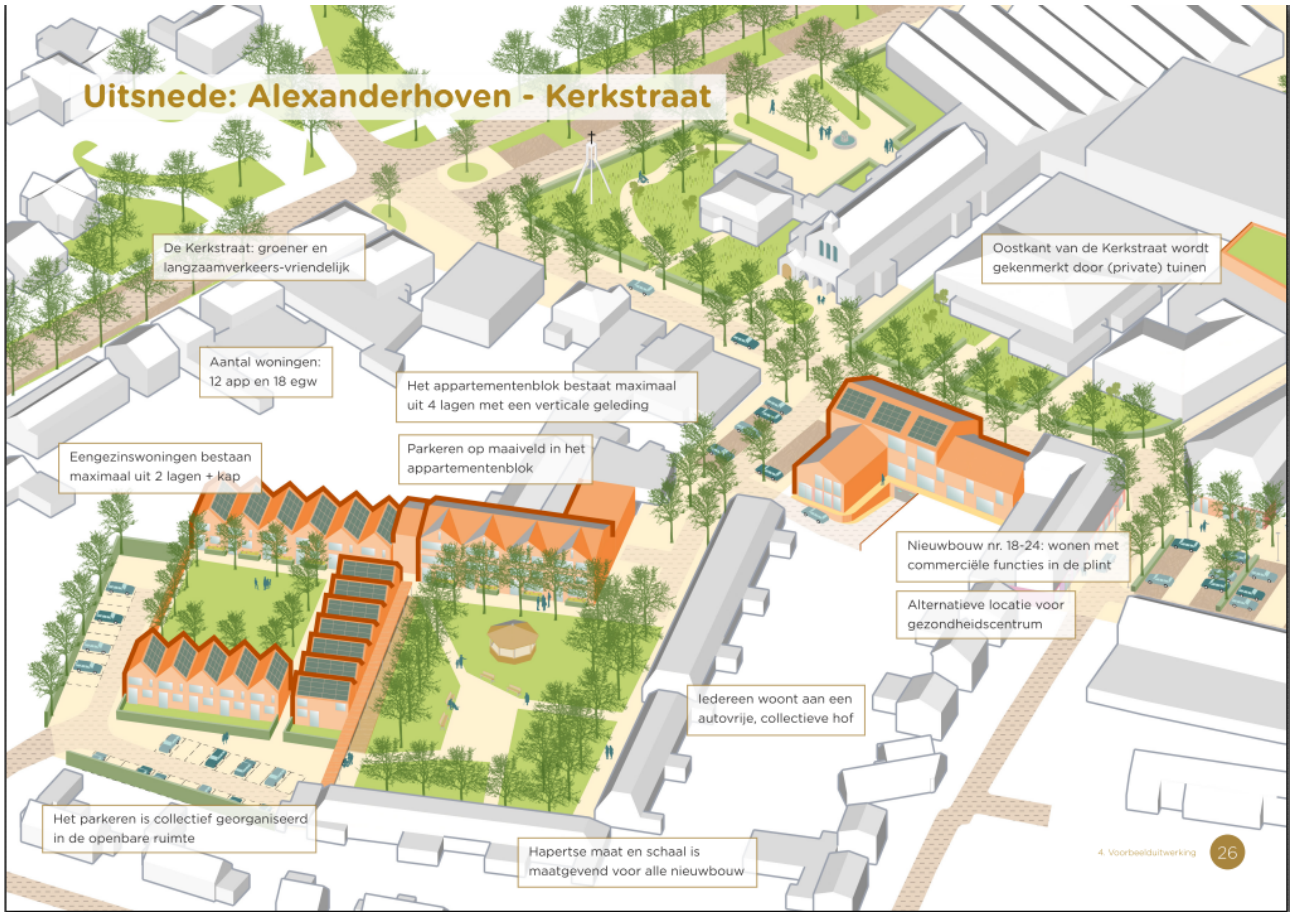

- Het Palet (zie dorpsplein)

Dorpsplein

- centrum als “huiskamer” voor bewoners en bezoekers
- Op achterblijvende locatie Het palet
- MFA = huiskamer binnen → Dorpsplein = huiskamer buiten
- Bestaande sporthal wordt ingepakt met buitenpodium en commerciële ruimte (voorkeurslocatie gezondheidscentrum)
- Parkeren minimaal op maaiveld verder parkeren ingepakt in nieuwbouw dorpsplein. (parkeren is niet verdiept maar gewoon op maaiveld)
- Plint nieuwbouw oostzijde plein commerciële ruimte (bv flexwerken) maar wonen is ook mogelijk
- Vanaf eerste verdieping wonen. Appartementen (60) of combinatie met grondgebonden woningen
- Op dak parkeergarage (op 1e verdieping) collectieve buitenruimte

- Westzijde dorpsplein commerciële plint (bv horeca) met woningbouw

- Boven wonen
- Doorgang van Markt naar dorpsplein
- Liefst geen doorgaand verkeer over dorpsplein (nog geen keuze in gemaakt vervolgonderzoek noodzakelijk)

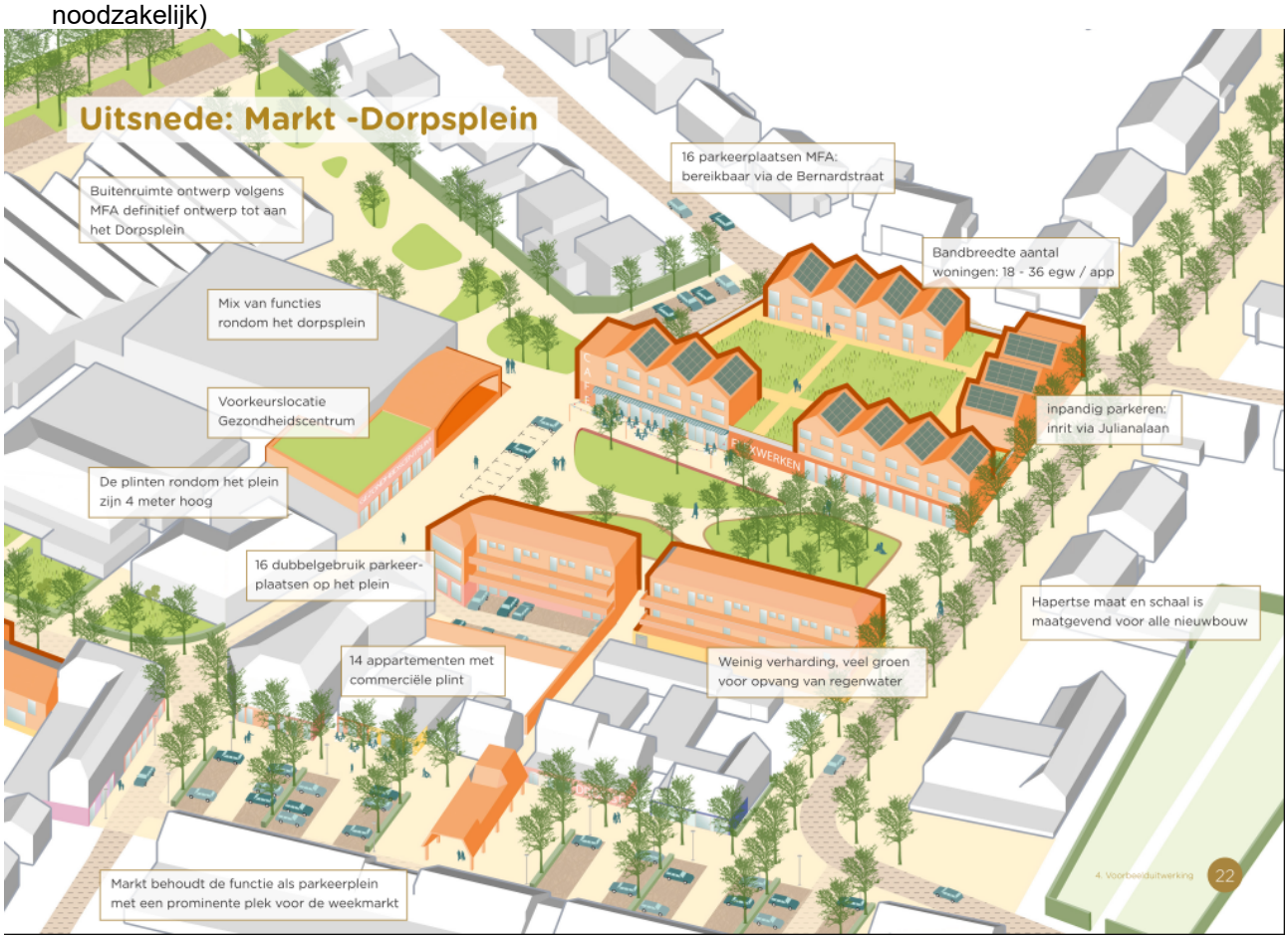

Kernwinkelgebied

- Kerkstraat tussen Bamboo Inn en Novy, markt en het nieuwe dorpsplein
- Zo ontstaat compact winkelrondje

Verkeer

- Verkeersroute gaat door dorp
    - Optie 1: Kerkstraat – Marklt
    - Optie 2 Kerkstraat – Bypass

  Beste optie moet nader onderzoek naar gedaan worden
- Dorpsentree Oude Provincialeweg = “entreehal”.
    - opwaardering van een dorpsentree
    - Verkeershub op kruispunt van Mossel

Beoordeling

	Nadeel	**voordeel**
Alexanderhof	Autovrij: de huidige bewoners zijn senioren of mindervalide en zij worden benadeeld als de Alexanderhof auto-vrij wordt.	Naast privé-buitenruimte ook collectieve buitenruimte.
	18 grondgebonden woningen: juist een prachtige locatie om te voldoen aan de vraag voor (goedkope) starterswoningen en seniorenwoningen.	Locatie voor gezondheidscentrum (is er nagedacht over hoeveelheid parkeerplaatsen?)
	Ons huidige pand wordt ingebouwd (Alexanderhof 11)	Veel groen.
Dorpsplein	Wegvallen van een ontsluitingsroute	Gezondheidscentrum
		Vanaf 1e verdieping wonen, veel woningen.
		Plein met mogelijkheden
		Mooi plan met collectieve buitenruimte op 1e etage.
		Buitenpodium
Algemene indruk		Mooi plan!

21.09876

Stedenbouwkundige visie Hapert
Beoordelingsnotitie

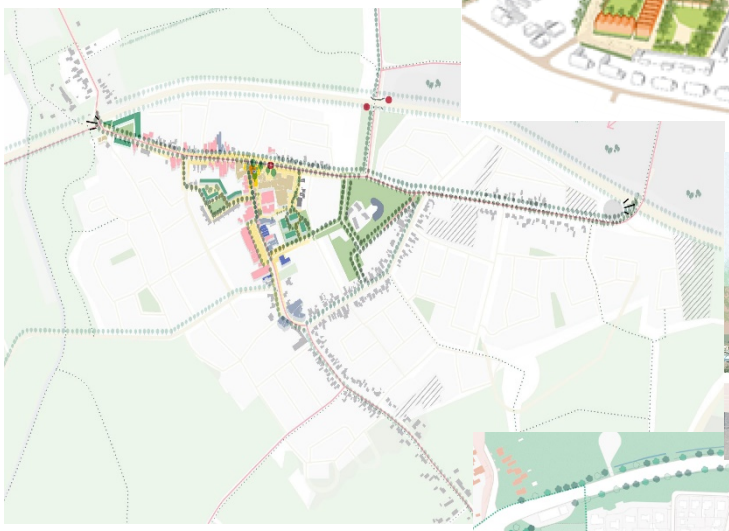

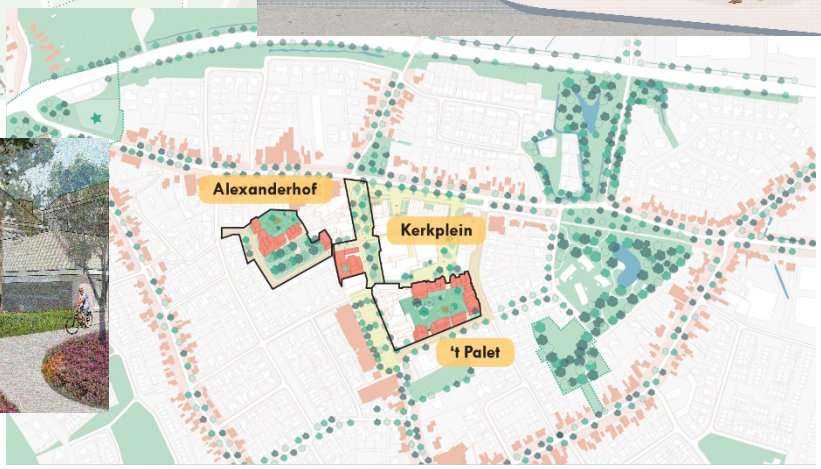

Bladel
8 juli 2021

inleiding

In Hapert speelt een groot aantal ontwikkelingen. Om de huidige en toekomstige ontwikkelingen goed te kunnen beoordelen en ontwikkelen, is in maart 2019 besloten om een Omgevingsvisie voor de kern Hapert op te stellen. Onderdeel van deze Omgevingsvisie is een stedenbouwkundige visie voor Hapert.

In de zomer van 2020 zijn door middel van een longlist en shortlist een aantal bureaus uitgenodigd voor het maken van een stedenbouwkundige visie. De bureaus Bura Urbanism, OD205 en De Zwarte Hond hebben de opdracht gekregen een stedenbouwkundige visie voor Hapert te ontwikkelen.
De visie moest ontwikkeld worden aan de hand van het bestaand beleid, de input van het GBOH, de gemeentelijke reactie op de input van het GBOH en de bestaande en mogelijk toekomstige projecten een stedenbouwkundige visie voor Hapert te ontwikkelen. Daarnaast moest de visie in ieder geval inzicht moest geven in:

- De onderlinge relatie en samenhang tussen de verschillende projecten
- De toekomstige ontwikkeling van Hapert (leefbaarheid, verbondenheid, functionaliteit, klimaat, wonen etc.)
- De functionele ontwikkeling van Hapert (de locatie van functies, afbakening kernwinkelgebied, creëren van ontmoeting en verbinding etc.)
- De stedenbouwkundige opbouw van Hapert (bouwmassa, uitstraling etc.)

En aansluiten bij hoofdbeleidsthema's van de gemeente Bladel te weten:

- Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk
- Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)
- Economisch concurrerend
- Nabijheid en betrouwbare verbindingen

Uitgangspunt van de Omgevingsvisie deel Hapert en dus ook van de Stedenbouwkundige visie Hapert is participatie. Deze participatie komt terug in de bouwstenen van het GBOH en in de mogelijkheid tot reactie tijdens het ontwerpproces van de stedenbouwkundige visie. Vanwege de Corona crisis is de inspraak tijdens het ontwikkelen van de Stedenbouwkundige visie digitaal georganiseerd. De reacties van de tussenpresentatie zijn gedeeld met de stedenbouwkundig bureaus. Hierbij hadden de bureaus de vrijheid om reacties al dan niet te verwerken. De reacties naar aanleiding van de eindpresentaties zijn gebundeld in het inspraakverslag (Corsanummer 21.06894).

leeswijzer

Voorliggende beoordelingsnotitie bevat de ambtelijke beoordeling van de verschillende visies. In hoofdstuk 1 wordt een korte puntsgewijze samenvatting van de verschillende gepresenteerde visies gegeven[1]. Tevens is aan het einde van iedere samenvatting een beoordelingsmatrix opgenomen van de in de visie aanwezige sterke en zwakke punten. De beoordelingsmatrix is tot stand gekomen middels gesprekken met de ambtelijke projectgroep en de stuurgroep. Als volgorde van bespreken is de volgorde van de eindpresentatie aangehouden. Deze volgorde is geen weerspiegeling van een rangorde. Daarnaast is om een goede objectieve beoordeling te kunnen geven bij elk bureau een vaste opzet aangehouden.
In hoofdstuk 2 volgt een ambtelijke beoordeling van de visies aan de hand van de meegegeven kaders.

[1] De eindpresentatie van de Stedenbouwkundige visie Hapert is terug te kijken via het YouTube! kanaal van de gemeente Bladel (https://www.youtube.com/watch?v=e3V9NxdECt0)

1. Samenvatting stedenbouwkundige visies

Bura Urbanism

Presentatie Bura Urbanism: 21.07928
Presentatieboekje Bura Urbanism: 21.07929

Algemeen
Bura Urbanism heeft getracht een realistische en uitdagende stedenbouwkundige visie te ontwikkelen. Daarbij richt zij zich op een veerkrachtig en vitaal dorp met focus op de dorpskern. Zij vinden hierbij een drietal thema's van belang:
- Dorpse opzet en identiteit
- Aantrekkelijk wonen
- Duurzaam en gezond

Daarnaast ziet Bura Urbanism drie kansrijke ontwikkelingen. Versterken van de Brabantse linten, kernversterking en de groene dorpsentrees.

Bura Urbanism neemt de bestaande kwaliteiten van Hapert als uitgangspunt. Zij noemt hierbij de sterke economie, verenigingsleven, goed wonen en een aantrekkelijk landschap. Bura Urbanism ziet de maatschappelijke trend tot schaalvergroting in economie, infrastructuur en bijvoorbeeld de MFA Hapert. Zij geeft echter ook aan waakzaam te zijn voor een schaalvergroting in wonen waarbij 'stedelijke' woongebouwen hun intrede doen. Dit vindt Bura niet passen binnen een dorp als Hapert. Om deze reden geeft Bura aan te willen sturen op een verdichting doe bijdraagt aan een aantrekkelijke groene en dorpse woonomgeving waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.

De sleutel ligt volgens Bura in kwalitatieve dorpsarchitectuur waarbij op een passende wijze gebouwen toegevoegd worden. Met oog voor de korrelgrootte van de gebouwen, materiaal, details en overgang van privaat en publiek. Met dat doel en een aantal richtlijnen zou de gemeente volgens Bura Urbanism niet langer moeten optreden als controleur, maar als regisseur en daarbij de dialoog moeten voeren over kwaliteit.

Wonen
Bura Urbanism ziet verdichting als mogelijkheid om een aantrekkelijk dorpskern te behouden. Er wordt gestreefd naar een 'beheerst' straatbeeld waarin gebouwen niet domineren. Een beperkt aantal gebouwen wijkt wat betreft maat en schaal af. Deze gebouwen dienen als oriëntatiepunt en dragen bij aan de dorpse eigenheid (bijvoorbeeld de Alexanderhof of de dorpsentree).
Daarnaast zet Bura Urbanism in op dubbel ruimtegebruik (shared space)waarbij de (semi)openbare ruimte uitnodigt om te ontmoeten. De locaties Alexanderhof en Het Palet zet Bura Urbanism in voor woningbouw.

Puntsgewijs zet Bura Urbanism voor wonen in op:
- Verdichting. Dubbel ruimtegebruik (shared space)
- Half-verdiept parkeren met daarop een binnentuin
- Mix van woningen en appartementen

Opvallende zaken zijn:
- In de presentatie en het bijgevoegd presentatieboekje wordt niet gesproken over een privé buitenruimte
- De voorbeelden zijn voor Hapert stedelijk (smal, hoog, plat afgedekt en met een parkeergarage)

Achterblijvende locaties
Zoals eerder genoemd zet Bura Urbanism op de achterblijvende locaties in op woningbouw. Zij geven hiervoor de volgende voorbeeldinrichting.

Het Palet
- Wordt ingevuld met wonen
- Straat volgens shared-space principe
- Circa 55-60 woningen met focus op starter- en seniorenwoningen
- Toegankelijke collectieve binnentuin
- Halfverdiepte parkeergarage (onder de binnentuin), 90 parkeerplaatsen
- Alternatieve locatie gezondheidscentrum

Alexanderhof
- Wordt ingevuld met wonen
- Straat volgens shared-space principe
- Circa 30-35 woningen met focus op starter- en seniorenwoningen
- Toegankelijke collectieve binnentuin
- Halfverdiepte parkeergarage (onder de binnentuin), 60 parkeerplaatsen

Centrumgebied
Bura Urbanism noemt als één van de drie kansrijke ontwikkelingen het werken aan de kernversterking. Zij doet dit door een tweede dorpsplein aan te leggen. Dit plein is gesitueerd over de Kerkstraat in het gebied tussen Oude Provincialeweg en de Markt. De nieuwe MFA ziet Bura Urbanism als een trekker voor het nieuwe Kerkplein. Tevens ziet Bura Urbanism het Kerkplein als locatie voor evenementen en ziet zij horeca als mogelijk goede toevoeging in het gebied. Bura heeft geen nieuwe verkeersroutes ontwikkeld. Zij geeft aan dat een mogelijk nieuwe verkeersroute voor de supermarkten nader onderzocht zou moeten worden. Het Kernwinkelgebied ziet Bura in het gebied Kerkstraat – Markt. De Markt blijft in het ontwerp van Bura een belangrijke plek in het dorp waar geparkeerd kan worden in de nabijheid van supermarkt en winkels.

Puntsgewijs zegt Bura Urbanism over het centrumgebied het volgende:

<u>Kernwinkelgebied</u>
- Kernwinkelgebied is grofweg Kerkstraat en de Markt
- enkele winkels of horeca buiten het kernwinkelgebied is echter niet uitgesloten
- De Markt blijft behouden ten behoeve van het parkeren nabij de supermarken en omliggende winkels.

<u>Dorpsplein (Kerkplein)</u>
- Locatie dorpsplein = Kerkstraat.
  In de hele Kerkstraat wordt het Shared-Space principe toegepast.
- Autoverkeer gaat over het Kerkplein.
- MFA = trekker Kerkplein
- Gezondheidscentrum op Kerkplein (als trekker)
- Toevoegen van Horeca kan een pluspunt zijn voor het Kerkplein.
- Kerkplein wordt ook gezien als evenementenlocatie
- Opvallend: Bura gebruikt privé gronden t.b.v. Kerkplein

<u>Verkeer</u>
- Er is geen nieuwe verkeersroute voor supermarkten en bereikbaarheid Markt bedacht. Dit zou nog onderzocht kunnen worden
- Parkeren gebeurd halfverdiept op achterblijvende locaties
- Inzetten op groene dorpsentrees

Beoordelingsmatrix

	Nadeel	**voordeel**
Algemeen		Op korte termijn uitvoerbaar
		Visie meestal op gronden eigendom gemeente
		meest uitgesproken visie in gedeeld ruimtegebruik
Kerkplein	Verkeer gaat over het plein	
	Er wordt gebruik gemaakt van private grond	
Wonen	Voelt erg stedelijk aan	
	Veel appartementen	
	Vrij hoog voor Hapert (4 – 5 bouwlagen)	
		auto uit straatbeeld
kernwinkelgebied	Zegt niets over bestaande horeca	
	Doen geen uitspraken over bestaande detailhandel maar voegen hier ook geen directe mogelijkheden toe	

OD205

Presentatie OD205: 21.07934
Presentatieboekje OD205: 21.07933

Algemeen
De stedenbouwkundige visie van OD205 gaat over de vraag naar de gewenste lange termijn ontwikkeling van het dorp. Voor OD205 gaat stedenbouw over duurzame, ruimtelijke, functionele, economische en sociale veranderingen die lang hun waarde moeten bewijzen.
De ambitie die OD205 voor Hapert is: “werken aan een leefomgeving waarin iedereen zich thuis kan voelen, met ruimte voor ondernemerschap voor de vitaliteit van het dorp, met ruimtelijke voorstellen die passen bij het fijne dorpse karakter van Hapert en met het oog op goed rentmeesterschap.

OD205 geeft een analyse van de opgave en trends en van het dorp Hapert. Hieruit trekt zij de volgende conclusies:
- Grote afstanden zijn niet aantrekkelijk: maak het hart van het centrum compacter.
- Weinig plek om elkaar te ontmoeten: een dorpsplein is gewenst
- Meer oog voor kwaliteit en duurzaam openbaar gebied.
- Bredere kijk op centrum: grote mix van functies, vergroten winkelbeleving

Nabijheid is het centrale thema van de visie van OD205. OD205 wil deze scheppen voor:
- bewoners die op vanzelfsprekende wijze andere dorpsbewoners kunnen ontmoeten;
- ondernemers die dichter bij elkaar zitten om zo een aantrekkelijke omgeving voor klanten te vormen;
- en voor bezoekers die het fijn vinden een compleet dorpscentrum te kunnen ervaren.

Wonen
OD205 zet vooral in op de centrumversterking van het dorp. Hierbij staat ontmoeten en nabijheid centraal. Dit ontmoeten en deze nabijheid wordt mede gecreëerd door het toevoegen van woongebieden op de achterblijvende locaties van de MFA. De Alexanderhof krijgt hierbij een totaal andere sfeer dan de achterblijvende locatie van Het Palet.
In de Alexanderhof ziet het bureau de mogelijkheid voor het ontwikkelen van een hof principe. In dit hof ziet OD205 de mogelijkheid voor eengezinswoningen bestaande uit twee lagen met kap, parkeren op maaiveld en een kleine tuin. Tevens ziet OD205 de mogelijkheden voor een collectieve buitenruimte ter bevordering van de ontmoeting.
Daarnaast ziet het bureau mogelijkheden voor woningbouw op de achterblijvende locatie van Het Palet. Deze woningbouw wordt gecombineerd met het nieuwe dorpsplein en heeft een andere uitstraling dan de Alexanderhof. In dit geval is het wonen geplaatst op de eerste verdieping op het dak van een overdekte parkeergarage. OD205 kan zich hier zowel appartementen als “’eéngezinswoningen uitkomend op een collectieve daktuin voorstellen.

Samenvattend zet OD205 in op:
- Dorpse woonvormen
- Mix appartementen en grondgebonden woningen
- Mix garage-parkeren en maaiveld parkeren
- Mix privé en collectieve buitenruimte
- Uitstraling passend bij de schaal en korrelgrootte van Hapert

Achterblijvende locaties
OD205 geeft beide achterblijvende locaties een andere invulling. Voor de Alexanderhof zet zij in op woningbouw. Voor de achterblijvende locatie van Het Palet ziet zij de mogelijkheid voor een nieuw dorpsplein met een mix aan functies waaronder woningbouw gesitueerd op het dak van een overdekte parkeergelegenheid op maaiveldniveau.

<u>Het Palet (zie dorpsplein blz. 8)</u>

<u>Alexanderhof</u>
- Wonen
- vooral grondgebonden woningen (18) met een paar appartementen (12)
- Parkeren op maaiveld
- Privé buitenruimte en
- Collectieve buitenruimte

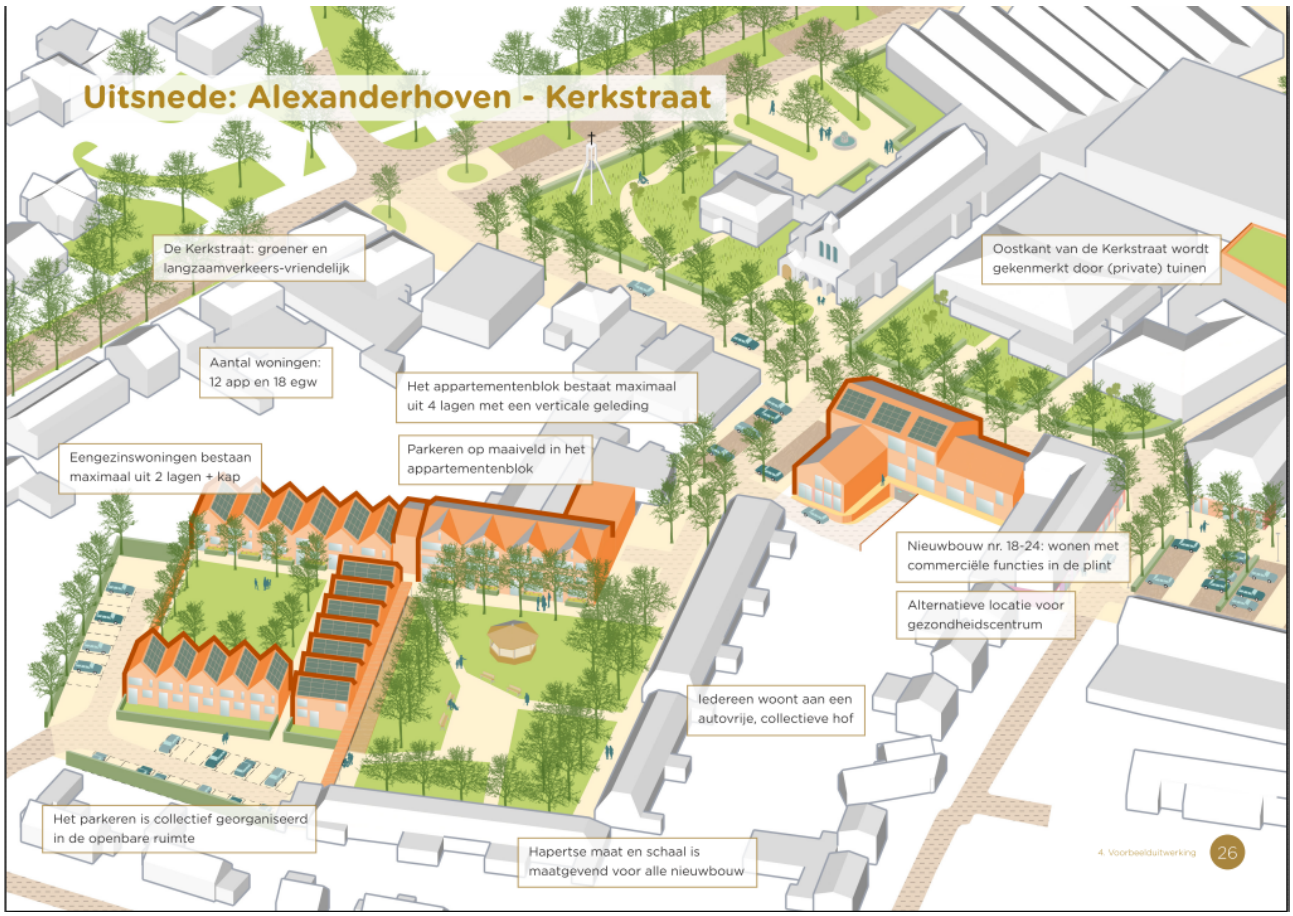

Centrumgebied

Het meest in het oog springend voor de visie van OD205 is het voorstel voor een nieuw dorpsplein op de achterblijvende locatie van Het Palet. Dit dorpsplein is bedoeld om te verblijven en te ontmoeten.
OD205 pakt hierbij de gevel van de bestaande sporthal in met een commerciële ruimte en een buitenpodium waardoor het nieuwe plein ook meteen geschikt is voor evenementen.
Vanuit de bestaande markt wordt een doorsteek gemaakt naar het nieuwe plein waardoor er een compact centrumgebied ontstaat waarbij het parkeer en boodschappenplein op de markt via het nieuwe plein verbonden wordt met de MFA.

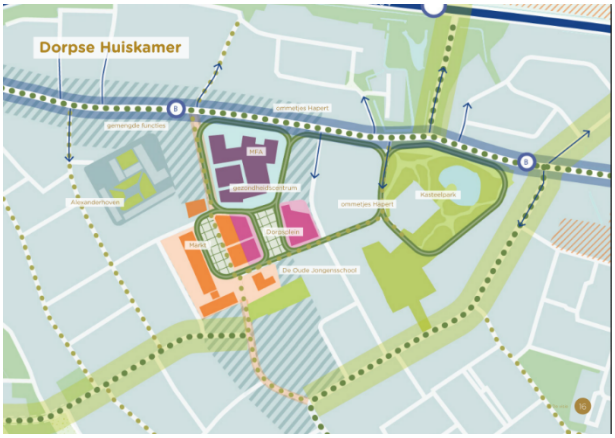

Het kernwinkelgebied bevindt zich in de visie van OD205 aan de noordelijke Kerkstraat, de Markt en het nieuwe dorpsplein. Hier is een concentratie te vinden van detailhandel, sociaal-culturele voorzieningen, het gezondheidscentrum en horeca.
Aan het dorpsplein biedt OD205 circa 1.000 m2 nieuwe ruimte aan voor een gezondheidscentrum en circa 2.500 m2 voor commerciële functies. Deze commerciële functies zien zij in een flexibele plint van de verschillende gebouwen gerealiseerd. Een plint die ook geschikt is om woonfuncties op te nemen als dit gewenst is. Buiten het kernwinkelgebied blijven de Oude Provincialeweg en de zuidelijke Kerkstraat ook in de toekomst hun gemengd karakter houden. Op het moment dat panden op deze plekken wel vrij komen ligt het voor de hand te onderzoeken of hier een woonfunctie voor terug kan komen.

Naast het kernwinkelgebied heeft de visie ook een groen hart van het centrum gedefinieerd; het Kasteelpark. De twee gebieden vormen samen het hart van het dorp en worden met elkaar verbonden door het ‘ommetje Hapert’; een aaneenschakeling van aantrekkelijke looproutes tussen alle cruciale onderdelen van het centrum; MFA, Kerkstraat, Markt, Dorpsplein en Kasteelpark.

OD205 stelt voor om naar de verkeersroute naar het centrum te kijken.. OD205 zou het centrum graag toegankelijk maken door middel van één verkeersroute. Concreet betekent dit dat één van de routes Kerkstraat – Markt of Kerkstraat – Bypass zou verdwijnen. OD205 heeft hierbij de voorkeur dat de doorgaande route over de bypass verdwijnt vanwege het nieuwe dorpsplein. Het bureau heeft hiervoor nog geen verkeersonderzoek uitgevoerd. Zij geeft in haar onderzoek aan dat het wenselijk zou zijn bij uitwerking een verkeersonderzoek uit te voeren.

Puntsgewijs zegt OD205 over het centrumgebied het volgende:

Nieuw Dorpsplein (achterblijvende locatie Het Palet)

- centrum als “huiskamer” voor bewoners en bezoekers
- MFA = huiskamer binnen → Dorpsplein = huiskamer buiten
- Bestaande sporthal wordt ingepakt met buitenpodium en commerciële ruimte (voorkeurslocatie gezondheidscentrum)
- Parkeren minimaal op maaiveld verder parkeren ingepakt in nieuwbouw dorpsplein. (parkeren is niet verdiept maar gewoon op maaiveld)
- Plint nieuwbouw oostzijde plein commerciële ruimte (bv flexwerken) maar wonen is ook mogelijk
- Vanaf eerste verdieping wonen. Appartementen (60) of combinatie met grondgebonden woningen
- Op dak parkeergarage (op 1e verdieping) collectieve buitenruimte
- Westzijde dorpsplein commerciële plint (bv horeca) met woningbouw
- Boven wonen
- Doorgang van Markt naar dorpsplein
- Liefst geen doorgaand verkeer over dorpsplein (nog geen keuze in gemaakt vervolgonderzoek noodzakelijk)

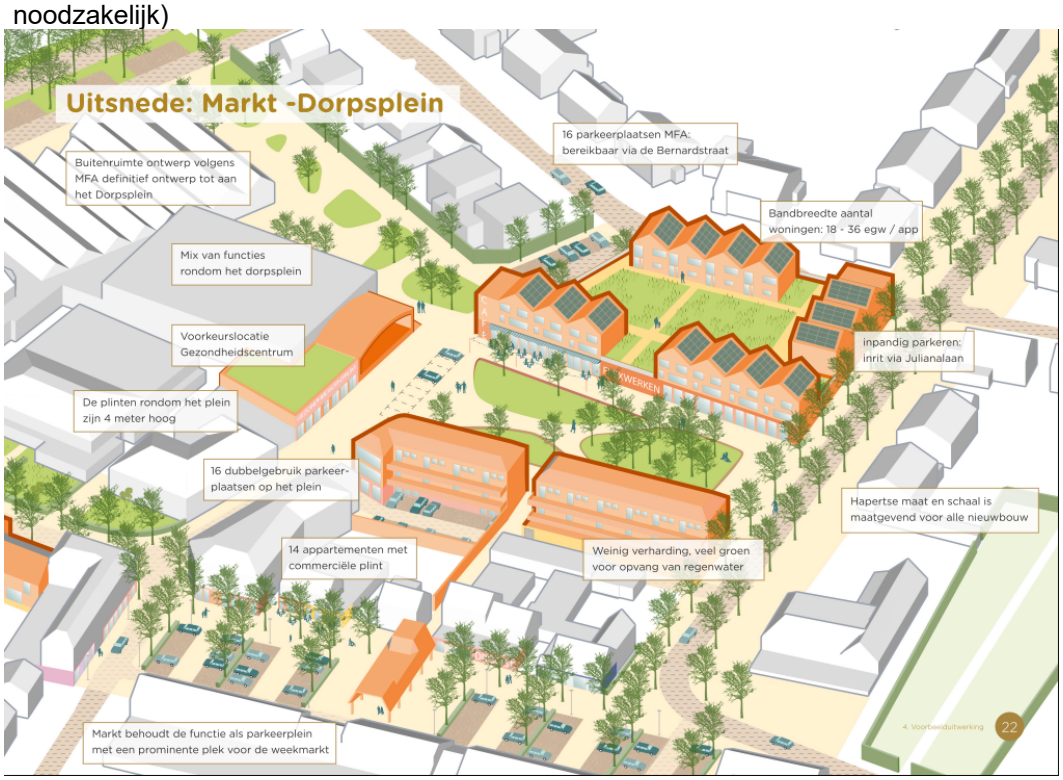

Kernwinkelgebied

- Kerkstraat tussen Bamboo Inn en Novy, markt en het nieuwe dorpsplein
- Zo ontstaat compact winkelrondje
- Oude Provincialeweg en de zuidelijke Kerkstraat blijen gemengd karakter behouden. Op het moment dat panden op deze plekken wel vrij komen ligt het voor de hand te onderzoeken of hier een woonfunctie voor terug kan komen

Verkeer

- Verkeersroute gaat door dorp
  - Optie 1: Kerkstraat – Markt
  - Optie 2 Kerkstraat – Bypass

  Beste optie moet nader onderzoek naar gedaan worden
- Dorpsentree Oude Provincialeweg = “entreehal”.
  - opwaardering van een dorpsentree
  - Verkeershub op kruispunt van Mossel

Beoordelingsmatrix

	Nadeel	**voordeel**
algemeen	Grootste ingrepen	Meest uitgesproken visie
		Lange termijn visie
		Fasering in visie opgenomen
	Delen van plan op particuliere eigendommen	
dorpsplein		Past het best bij MFA gedachte. Huiskamer wordt naar buiten doorgezet.
	Zorg: nieuw dorpsplein creëert extra commerciële ruimte of commerciële ruimte moet verplaatst worden	
	Doorgang is gesitueerd op private grond	Doorgang van Markt naar dorpsplein
	Wand dorpsplein west is gesitueerd op private grond	
Wonen		Past het beste bij dorpse uitstraling en schaal van Hapert
		Combinatie grondgebonden en appartementen
kernwinkelgebied		Duidelijk afgebakend
	Bestaande winkels en horeca moeten verleid worden tot verplaatsen	
	Wand dorpsplein west is gesitueerd op private grond	

De Zwarte Hond

Presentatie De Zwarte Hond: 21.07932
Presentatieboekje De Zwarte Hond: 21.07931

Algemeen
De Zwarte Hond noemt in haar visie nabijheid als belangrijk element. Nabijheid maakt het mogelijk dat we dichter bij elkaar kunnen wonen, werken en ontspannen. Dat vraagt om een breed aanbod in een compacte ruimte, zodat onze bestemmingen dicht bij elkaar liggen. We houden
daarmee meer tijd over voor elkaar. Hapert wordt in deze toekomstvisie nog meer de plek waar je elkaar tegen komt. Waar ondernemers van lokale én internationale bedrijven elkaar tegen het lijf lopen. Waar inwoners, jong en oud, elkaar ontmoeten in de foyer van de nieuwe MFA of in de buitenlucht op het nieuwe dorpsplein aan de Kerkstraat.

De zwarte Hond maakt in haar onderzoek net als OD205 een uitgebreide analyse van Hapert. Vanuit deze analyse formuleert De Zwarte Hond een viertal concrete opgaven te weten:
1. Maak een compact centrum met een winkelgebied en dorpsplein
2. Biedt een rijk aanbod aan woonomgevingen
3. Focus op langzaam verkeer & vergroen routes
4. Versterk regionale & (inter)nationale samenwerking.

De Zwarte Hond kijkt in haar visie niet enkel naar de kern Hapert maar plaatst Hapert in het bredere perspectief van de Kempen en Brainport. Zij stelt onder andere dat Hapert en de omliggende kernen elkaar verder moeten versterken. Dit ziet zij in de kracht die iedere kern heeft.

Wonen
In haar analyse stelt De Zwarte Hond dat Hapert op dit moment een vrij eenzijdige woningvoorraad kent, waarin de grondgebonden eengezinswoningen in de woonwijken uit de jaren 60, 70 en 80 de boventoon voeren. De Zwarte Hond wil ervoor zorgen dat er voor alle inwoners een passend aanbod is. Hiermee maken zij de woningvoorraad breder. Naast een breder aanbod in soorten woningen bieden volgens De Zwarte Hond ook andere typen straten een toevoeging aan de woningvoorraad, zoals een woonhof of kleinschalige appartementengebouwen.

De vraag is volgens De zwarte Hond gericht op met name starters en senioren, de inwonersgroepen die minder goed in de huidige woningvoorraad een passende woning vinden. Voor deze doelgroepen zijn kleinere woningen (ca 50 tot 80 m²) meer geschikt: ze zijn goedkoper, maar ook compacter, waardoor er makkelijker een sociaal milieu ontstaat.
Om zoveel mogelijk te bouwen op de voorzieningen die er al zijn is het slim om in het centrum, zoals de Paletlocatie, te kiezen voor de kleinere en compactere woningen. Dat zijn goede locaties voor appartementen met een gemeenschappelijke buitenruimte waar men elkaar kan ontmoeten. In de plinten is ook ruimte voor een bedrijfje of een maatschappelijke functie.

Concreet stelt De zwarte Hond het volgende:
- Bouw woningen met een woninggrootte en -type gericht op starters & senioren als aanvulling in de huidige woningvoorraad
- Maak nieuwe type woonmillieus: voor ieder wat wils (wonen rond een groen hof, appartementen, eenzijdig georienteerde woningen)

Daarnaast stelt De Zwarte Hond dat het verstandig is om het dorp compact te houden en te kiezen voor verdichting in plaats van uitbreiding. dit draagt bij aan een groter aantal inwoners met de voorzieningen op loopafstand, wat de economische positie en sociale samenhang van het dorp sterker maakt.

Als laatste geeft het bureau aan dat de ontwikkeling van nieuwe locaties niet alleen moet leiden tot meer reuring maar ook tot vergroening. Gebruik de ontwikkelingen om straten van huidige woonwijken te vergroenen en nieuwe verbindingen te maken tussen de groene plekken in het dorp.

Samenvattend zet De Zwarte Hond in op:
- Kleine en goedkope(re) woningen
- Inbreiding in plaats van uitbreiding (Wonen wordt geprojecteerd op achterblijvende locaties)
- Een mix van woningen en appartementen
- Parkeren op maaiveld

Achterblijvende locaties
De Zwarte Hond zet voor beide achterblijvende locaties van Den Tref en Het Palet in op woningbouw. Hierbij kiest zij wel bewust voor verschillende woonmilieus. Op de Alexanderhof stelt zij een woonhof voor met een mix van appartementen en gezinswoningen rondom een gemeenschappelijke tuin. Qua bouwhoogte noemt De zwarte hond hier 2 lagen met kap.
Voor de locatie van Het Palet kiest zij voor kleinschalige appartementengebouwen die uitnodigen om doorheen te lopen. Dit gebied krijgt een iets stadsere uitstraling, passend bij het centrumkarakter van Hapert. Qua bouwhoogtes noemt de Zwarte Hond voor deze locatie 4 lagen met kap.

<u>Alexanderhof</u>

- Intiem hof met mix van appartementen en gezinswoningen
- Meng jonge met oude mensen en met gezinnen
- Binnentuin nodigt uit tot ontmoeting
- 36-43 woningen
- Geen uitspraak over privé buitenruimte
- Parkeren op maaiveld

Alexanderhof - D'n Tref locatie

1. Intiem hof met mix van appartementen en gezinswoningen
2. Meng jonge met oude mensen en met gezinnen
3. Binnentuin nodigt uit tot ontmoeting
4. Maak ruimte voor een bankje en een praatje

Woningaantallen:

A. 7 Beneden- & 7 bovenwoningen (BeBo's)
B. 8 grondgebonden woningen
C. 14 appartementen (7×2 verdiepingen) boven een plint met 7 bedrijfs- óf wooneenheden

Totaal: 36-43 woningen

<u>Het Palet</u>

- Alzijdige woonblokken in het dorpscentrum
- Meng jonge met oude mensen ouderen gelijkvloers, jongeren boven
- woonbuurtje nodigt uit tot ontmoeting
- 62 woningen
- privé buitenruimte balkon, loggia of voortuin
- iets stadsere uitstraling
- Parkeren op maaiveld

Het Palet locatie

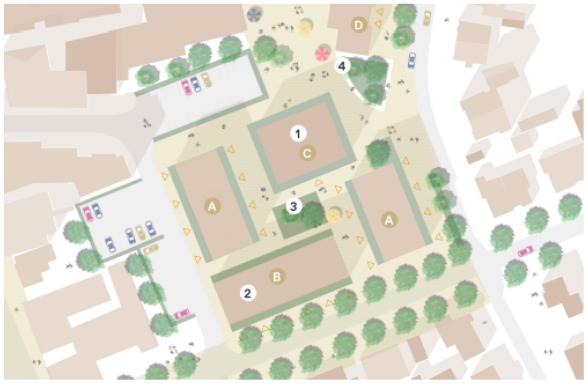

1. Alzijdige woonblokken in het dorpscentrum
2. Meng jonge met oude mensen: ouderen gelijkvloers, jongeren boven
3. Woonbuurtje nodigt uit tot ontmoeting
4. Maak ruimte voor een bankje en een praatje

Woningaantallen:

A. 16 Alzijdige grondgebonden woningen
B. 6 Beneden- & 6 bovenwoningen (BeBo's)
C. 18 appartementen (6×3 verdiepingen)
D. Transformatie van Nummereen kinderopvang naar 6 appartementen

Totaal: 62 woningen

Centrumgebied
In haar analyse stelt de Zwarte Hond dat de kern van lokale bedrijvigheid zich rond de markt en de westzijde van de Oude Provincialeweg bevindt. Daarnaast stelt zij vanuit haar analyse dat de nieuwe MFA een impuls gaat geven aan het centrumgebied.

In haar visie kiest De Zwarte Hond vanuit de analyse voor een ruim centrumgebied, waarin ruimte is voor werken én voor wonen en recreatie en voor een kernwinkelgebied, een compacte waarin naast winkelen ook ontspannen centraal staat en waar de winkels op loopafstand zijn.
Het dorpsplein legt De Zwarte Hond op de kop van de Kerstraat. Het bureau houdt de huidige Markt intact vanwege de belangrijke boodschappen locatie waarbij voldoende parkeerplek noodzakelijk is. Het nieuwe plein naast de kruising Kerkstraat – oude Provincialeweg is goed zichtbaar vanaf de Oude Provincialeweg en geeft zo een mooi zicht aan het dorpshart. De Kerkstraat tussen de Markt en het nieuwe plein kan in de visie van De Zwarte Hond autoluw worden, waarbij alleen bestemmingsverkeer, zoals taxi's of laden-lossen is toegestaan. Om dit te bereiken stelt De zwarte Hond voor om het centrum en de markt via een nieuwe route bereikbaar te maken voor autoverkeer. Zij stelt voor om de markt via de zuidzijde te benaderen. Zij stelt wel dat nader verkeerskundig onderzoek hiervoor benodigd is.

Puntsgewijs zegt OD205 over het centrumgebied het volgende:

Dorpsplein (severinusplein)
- Ligging op hoek Oude Provincialeweg – Kerkstraat
- goed zichtbaar vanaf de Oude Provincialeweg geeft zo een mooi zicht aan het dorpshart
- winkeliers op Oude Provincialeweg worden zo ook betrokken
- Dorpsplein = autovrij
- Kerkstraat autoluw voetgangersstraat waar fietsers overheen mogen, Laden lossen bestemmingsverkeer blijft wel mogelijk

Kernwinkelgebied
- gebied tussen (en inclusief een deel van) de Oude Provincialeweg, de Kerkstraat en de Markt.
- Markt blijven de dagelijkse boodschappen centraal staan: de supermarkten met aangrenzende parkeergelegenheid.
- Kerkstraat wordt een mooie winkelstraat waar je naast je dagelijkse boodschappen even een winkel binnenstapt, van je fiets afstapt op een praatje te maken of waar je in de zon geniet van een kop koffie.
- Oude Provincialeweg, tussen de MFA en 'de Mossel' blijft ruimte voor specialistische winkels.
- Verkeersstromen gaan "achterom" (zie verkeer)

Verkeer

- Focus op vergroening en routes langzaam verkeer
- Centrum autoluw
- Inzetten op fietsgebuik en OV gebruik
- Ontsluiting Markt via achterzijde
- Smart mobility hubs

Infrastructuur/routes

Overige zaken
Daar waar alle andere bureaus het medisch centrum in het centrum van Hapert gelegd hebben stelt De Zwarte Hond voor om het gezondheidscentrum op de huidige locatie van Van Mossel te leggen, mocht het bedrijf in de toekomst ooit willen verplaatsen. Zij ziet hierbij voor het gezondheidscentrum geen plaatselijke maar een regionale functie weggelegd waarbij misschien zelf verbinding gelegd kan worden met het Maxima Medisch Centrum in Veldhoven. Vanwege deze regionale functie vindt De Zwarte Hond dat het gezondheidscentrum goed bereikbaar moet zijn waardoor een locatie direct aan de Provinciale weg de meest optimale locatie is.

Een tweede opvallend punt is dat De Zwarte Hond als extra een toetsingskader heeft ontwikkeld waarbij nieuwe initiatieven direct aan de door hen ontwikkelde visie getoetst kan worden.

Beoordeling

	Nadeel	**voordeel**
algemeen		Veilige optie
		Direct uitvoerbaar
	Niet zo spannend maar degelijk	
dorpsplein	Locatie ver van Markt	
	Onduidelijk of plein toegang tot ventweg Oude Provincialeweg blokkeert (toegankelijkheid MFA)	
verkeer	Nieuwe ontsluiting vraagt mogelijk om ingrepen in bestaande straatprofielen	Nieuwe ontsluiting zodat gebied kerkstraat autoluw gemaakt wordt
Wonen		Combinatie grondgebonden en appartementen
	Geen dubbel ruimtegebruik	Parkeren op maaiveld (voor Hapert bekend)
opvallend		Gezondheidscentrum op locatie van Mossel

2. Ambtelijke beoordeling

Uitvraag

De drie bureaus hebben voorafgaand aan het project een uitvraagdocument ontvangen waarin de opdracht beschreven stond. Deze uitvraag is bewust heel vrij gelaten om zo ook de bureaus de mogelijkheid te geven hun eigen analyse, inbreng en ideeën in de visies te kunnen verwerken in de visies.

Gevraagd is een stedenbouwkundige visie te ontwikkelen die een toekomstbeeld geeft voor de kern Hapert. waarbij rekening gehouden wordt met bestaand beleid, aanwezige onderzoeken, (de relatie en samenhang tussen) de verschillende gemeentelijke (en private) projecten en ontwikkelingen, landelijke trends en ontwikkelingen etc. De projecten en beleidsvelden moeten tegen elkaar afgewogen worden tot een eenduidige planologische visie waaraan ook toekomstige projecten getoetst kunnen worden.
De gemeente Bladel heeft een hoog ambitieniveau voor haar kernen. Dit ambitieniveau moet weerspiegeld worden in de stedenbouwkundige visie. Er dient echter wel een realistische visie te ontstaan die op termijn ook uitvoerbaar is.

De stedenbouwkundige visie moet in ieder geval inzicht geven in:
- De onderlinge relatie en samenhang tussen de verschillende projecten
- De toekomstige ontwikkeling van Hapert (leefbaarheid, verbondenheid, functionaliteit, klimaat, wonen etc)
- De functionele ontwikkeling van Hapert (de locatie van functies, afbakening kernwinkelgebied, creëren van ontmoeting en verbinding etc.)
- De stedenbouwkundige opbouw van Hapert (bouwmassa, uitstraling etc.)

Tevens moet de stedenbouwkundige visie aansluiten bij hoofdbeleidsthema's van de gemeente Bladel. Deze thema's zijn:
- Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk
- Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)
- Economisch concurrerend
- Nabijheid en betrouwbare verbindingen

Hierbij dienen in ieder geval de volgende punten verwerkt te worden:
- Vastleggen kernwinkelgebied (rekening houden met bestaand beleid en onderzoeken)
- Rekening houden met (betaalbaar) parkeren
- Verbeteren zichtbaarheid en herkenbaarheid centrum
- Verbeteren uitstraling centrum
- Verbeteren verblijfsfunctie centrum
- Verbeteren toegang centrum
- Relatie centrum en MFA
- Gewenste invulling panden buiten het centrum wanneer ze om willen schakelen
- Gewenste invulling panden in het centrum

Beoordeling

Hoewel de bureaus veel vrijheid hebben gekregen is bij de boordeling wel meegenomen of aan de opdracht is voldaan. Tijdens de tussenpresentatie voldeed de visie van Bura Urbanism niet aan de uitvraag. Hierover is contact geweest met het bureau en dit is in de eindpresentatie aangepast.

De visies zijn beoordeeld op de uitgangspunten, samenhang tussen de verschillende projecten, toekomstbestendigheid en leefbaarheid van Hapert, de dorpse kwaliteit van Hapert en de uitvoerbaarheid en het ambitieniveau van de visies. De bureaus zijn gerangschikt op volgorden van beoordeling. Het eerste bureau heeft ambtelijk de hoogste score

1. OD205

OD205 heeft de meest uitgesproken visie. Zij geeft echt een doorkijk voor de lange termijn en doet een duidelijke ingreep in Hapert. OD205 heeft een uitgebreide analyse gemaakt van het dorp en komen tot de conclusie dat hoewel Hapert een erg prettig dorp is met veel goede eigenschappen maar dat er toch een aantal verbeterpunten mogelijk zijn. Eén van de zaken is een dorpsplein waar men prettig kan verblijven. Dit kwam ook als wens naar voren uit de bouwstenen van het GBOH.

De onderlinge relatie en samenhang tussen de verschillende projecten
De MFA gedachte is doorgevoerd naar het centrum (een wens van zowel de gemeente als het GBOH) waardoor er ook buiten in de vorm van een nieuw dorpsplein een “woonkamer” gecreëerd is als tegenhanger van de ‘woonkamer’ in de MFA.
Het nieuwe dorpsplein wordt gesitueerd op de achterblijvende locatie van het Palet. Op deze manier pakt OD205 ook direct het achterkant gevoel van de sporthal en de achterzijde van de gebouwen aan de markt aan. Tevens maakt OD205 een doorgang van de markt direct naar het nieuwe dorpsplein waardoor het gehele centrumgebied goed met elkaar verbonden wordt. Als laatste verbind OD205 het economisch centrum met een groen hart waardoor er vanuit de ideeën van de MFA een nieuw “ommetje’ ontstaat.

Het gezondheidscentrum situeert OD205 bij voorkeur op het nieuwe dorpsplein. Op deze manier kan de verbinding gelegd worden met de MFA en heeft het nieuwe plein direct een goede trekker. Ook de initiatiefnemers van het gezondheidscentrum hebben deze locatie aangewezen als voorkeurslocatie.

Nadeel van dit plan is dat een gedeelte van de ontwikkeling van het nieuwe dorpsplein op private gronden ingetekend is waardoor voor de uitvoering van de wand aan het dorpsplein west onderhandeling met private partijen noodzakelijk is. De doorgang bevindt zich eveneens op gronden die niet in eigendom zijn van de gemeente.

De toekomstige ontwikkeling van Hapert (leefbaarheid, verbondenheid, functionaliteit, klimaat, wonen etc)
OD205 geeft een duidelijk beeld hoe zij de leefbaarheid, verbondenheid, functionaliteit van Hapert kan behouden en verbeteren. Dit doet zij met oog voor de bestaande stedenbouwkundige opzet van Hapert waardoor het voorgestelde geheel niet te “stads’ wordt voor de inwoners van Hapert.

Qua wonen past het beeld wat OD205 schetst bij zowel de vraag om kleine en betaalbare woningen als bij de dorpse uitstraling en schaal van Hapert. Er is goed nagedacht over de locatie, doelgroep en woonwensen en de voorbeelduitwerking spreekt tot de verbeelding. De oplossing met het parkeren op maaiveldniveau ingepakt met commerciële ruimte waarop een gezamenlijk plein met woningen ontwikkeld wordt vinden wij creatief en goed gevonden.

De functionele ontwikkeling van Hapert (de locatie van functies, afbakening kernwinkelgebied, creëren van ontmoeting en verbinding etc.)
Ecomomisch concurerend heeft OD205 vooral opgevat in de vorm van een sterk kernwinkelgebied waardoor de leefbaarheid in Hapert behouden en voor de toekomst geborgd wordt. Het bureau stelt wel nieuwe vormen van werken voor in een van de nieuwe wanden van het dorpsplein. Zij geeft echter ook aan dat deze locatie desgewenst ingewisseld kan worden ten behoeve van wonen.

Het kernwinkelgebied wordt afgebakend tussen de Markt, de MFA (via de Kerkstraat) en het Dorpsplein. Hiermee wordt een sterk hart gedefinieerd waar de verschillende functies en trekkers elkaar kunnen versterken en ontmoeting zowel binnen (in de MFA) als buiten (op het nieuwe dorpsplein) gefaciliteerd worden.

Om een levendig plein te creëren voegt OD205 nieuwe commerciële ruimte toe op het nieuwe dorpsplein. Gezien de huidige economische positie van detailhandel en horeca wordt deze toevoeging door het MKB Hapert argwanend bekeken. Echter om een goed toekomstbestendig centrum te creëren is het noodzakelijk om het centrum compact in te richten met detailhandel en horeca het liefst op loopafstand van elkaar.
OD205 stelt dan ook voor om in eerste instantie bestaande horeca en detailhandel te laten bestaan en zo een aanloopgebied naar het centrum te behouden. Zij geeft echter ook aan om wel op een natuurlijk moment te kijken of het mogelijk is om locaties voor horeca en detailhandel buiten het kernwinkelgebied om te zetten naar andere bestemmingen.
Het GBOH geeft aan dat de visie van OD205 hen erg aanspreekt maar zij geeft aan moeite te hebben met de locatie van het nieuwe dorpsplein. OD205 geeft zelf aan dat ze de locatie van het nieuwe dorpsplein na de reacties in de tussenpresentatie nogmaals onderzocht heeft maar zij blijft van mening dat dit de beste locatie is voor het dorpsplein.

Ambtelijk zijn wij het met OD205 eens. Het is een duidelijke visie met een goed toekomstbeeld passend bij de vragen, wensen en schaal van Hapert. Deze visie komt naar ons idee het best overeen met de uitvraag en de wensen die het GBOH in haar bouwstenen neergelegd heeft. De visie zorgt voor verbinding in het centrum, duidt een duidelijk kernwinkelgebied aan, en geeft een goed beeld voor de achterblijvende locaties en de mogelijkheden voor woningbouw.

De stedenbouwkundige opbouw van Hapert (bouwmassa, uitstraling etc.)
OD205 houdt in haar visie rekening met de huidige opzet en uitstraling van Hapert. De opbouw van de nieuwe toevoegingen past binnen het dorpse karakter van Hapert maar geeft wel het ambitieniveau van de gemeente Bladel weer.

conclusie
De visie van OD205 geeft op alle punten uit de uitvraag antwoord. Daarnaast biedt zij een duidelijke visie met een prikkelend toekomstbeeld passend bij de vragen, wensen en schaal van Hapert. Deze visie komt naar ons idee het best overeen met de uitvraag en de wensen die het GBOH in haar bouwstenen neergelegd heeft.
De visie zorgt voor verbinding in het centrum, duidt een duidelijk kernwinkelgebied aan, en geeft een goed beeld voor de achterblijvende locaties en de mogelijkheden voor woningbouw. Deze visie biedt interessante nieuwe inzichten maar behoudt het dorpse karakter van Hapert.
Dit concept is voor nu en voor de toekomst: het kiest voor direct DOEN en biedt een wenkend perspectief voor de toekomst, dat vernieuwend, verfrissend en inspirerend is voor nieuwe initiatieven. Het concept vraagt om lef en durf dat moet resulteren in een sterk toekomstbestendig Hapert.

	Nadeel	**voordeel**
algemeen	Grootste ingrepen	Meest uitgesproken visie
		Lange termijn visie
		Fasering in visie opgenomen
	Delen van plan op particuliere eigendommen	
dorpsplein		Past het best bij MFA gedachte. Huiskamer wordt naar buiten doorgezet.
	Zorg: nieuw dorpsplein creëert extra commerciële ruimte of commerciële ruimte moet verplaatst worden	
	Doorgang is gesitueerd op private grond	Doorgang van Markt naar dorpsplein
	Wand dorpsplein west is gesitueerd op private grond	
Wonen		Past het beste bij dorpse uitstraling en schaal van Hapert
		Combinatie grondgebonden en appartementen
kernwinkelgebied		Duidelijk afgebakend
	Bestaande winkels en horeca moeten verleid worden tot verplaatsen	
	Wand dorpsplein west is gesitueerd op private grond	

2. De Zwarte Hond

De Zwarte Hond heeft net als OD205 een zeer uitgebreide analyse gemaakt van het dorp Hapert. Zij hebben goed aan de uitvraag voldaan maar blijven wel aan de veilige kant zitten in hun visie. De visie is geheel ontwikkeld op gronden in het bezit van de gemeente en is direct uitvoerbaar. Er worden echter geen uitgesproken keuzes gemaakt.

De onderlinge relatie en samenhang tussen de verschillende projecten
De Zwarte Hond behoud grotendeels de bestaande opzet van Hapert. Zij definieert het centrum vanaf de Markt, over de Kerkstraat naar de Oude Provincialeweg. Als verbindend element plaatst zij het Kerkplein op de kop van de Kerkstraat (naast het kruispunt Oude Provincialeweg). Sterk is dat De Zwarte Hond de Kerkstraat vervolgens autoluw inricht door een bypass te maken en de markt via de zuidzijde toegankelijk te maken voor gemotoriseerd verkeer.
Bijzonder aan de visie van De Zwarte Hond is de locatie van het gezondheidscentrum op de locatie van Van Mossel. Het ligt echter aan de snelheid waarmee het gezondheidscentrum samen wil gaan of dit haalbaar is. Dit is zeker een lange termijn locatie.

De toekomstige ontwikkeling van Hapert en functionele ontwikkeling van Hapert (leefbaarheid, verbondenheid, functionaliteit, klimaat, wonen, afbakening kernwinkelgebied, creëren van ontmoeting en verbinding etc)
De achterblijvende locaties van de MFA worden ingevuld met woningbouw en het kernwinkelgebied blijft ruim vanaf een groot deel van de Oude Provincialeweg tot en met de Markt. Het parkeren gebeurd op maaiveld waardoor geen dubbel ruimtegebruik mogelijk is. Wel stipt De Zwarte Hond mogelijk mobiliteitshubs aan. Zij gaan hier in hun visie echter niet heel diep op in.

Deze visie heeft wel de voorkeur van het GBOH en MKB vanwege het behoud van het huidige kernwinkelgebied en de ligging van het nieuwe dorpsplein middenin dit bestaande kernwinkelgebied. Dit past echter niet bij het beleid wat is ingezet door de gemeente Bladel waarbij juist gekozen wordt voor een krachtig compact kernwinkelgebied.

De stedenbouwkundige opbouw van Hapert (bouwmassa, uitstraling etc.)
Qua visie op wonen past het beeld wat De Zwarte Hond schetst bij het karakter van Hapert. De Zwarte Hond maakt een combinatie van grondgebonden woningen en appartementen maar houdt de bouwhoogte op een Hapertse schaal.

Als laatste heeft De Zwarte Hond als enige bureau een extra toetsingskader ontwikkeld waaraan nieuwe initiatieven getoetst kunnen worden.

conclusie
Het concept van de Zwarte Hond past grotendeels binnen de meegegeven kaders. Het is een realistische koers die direct tot uitvoering gebracht kan worden. Het is een veilige keuze waarbij er voor het Hapert niet bijzonder veel veranderd. De achterblijvende locaties worden opgevuld met woningbouw en het kernwinkelgebied blijft ongeveer gelijk van omvang. Dit laatste past niet bij het beleid wat is ingezet door de gemeente Bladel waarbij juist gekozen wordt voor een krachtig compact kernwinkelgebied.

	Nadeel	**voordeel**
algemeen		Veilige optie
		Direct uitvoerbaar
	Niet zo spannend maar degelijk	
dorpsplein	Locatie ver van Markt	
	Onduidelijk of plein toegang tot ventweg Oude Provincialeweg blokkeert (toegankelijkheid MFA)	
verkeer	Nieuwe ontsluiting vraagt mogelijk om ingrepen in bestaande straatprofielen	Nieuwe ontsluiting zodat gebied kerkstraat autoluw gemaakt wordt
Wonen		Combinatie grondgebonden en appartementen
	Geen dubbel ruimtegebruik	Parkeren op maaiveld (voor Hapert bekend)
opvallend		Gezondheidscentrum op locatie van Mossel

3. Bura Urbanism

Bura Urbanism voldoet grotendeels aan de meegegeven kaders. De visie van Bura Urbanism is grotendeels direct uitvoerbaar. Het geeft echter geen vernieuwend beeld voor Hapert. Het concept doet echter erg stedelijk aan. Dit kwam ook naar voren in de reacties in de chat en de reacties vanuit de stakeholders. De inrichting van de achterblijvende locaties met voornamelijk appartementen zonder echte eigen buitenruimte spreekt de inwoners van Hapert minder aan.

De onderlinge relatie en samenhang tussen de verschillende projecten
Bura Urbanism gebruikt de Kerkstraat als verbindend element tussen de verschillende onderdelen van het centrum. Zij richt de Kerkstraat in als langgerekt Kerkplein. Om dit plein te realiseren maakt Bura Urbanism gebruik van private gronden gelegen aan de Kerstraat. De Kerkstraat wordt niet verkeersluw ingericht. Doorgaand verkeer naar de Markt blijft daarom gebruik maken van het Kerkplein waardoor de effectiviteit van het plein te betwijfelen valt. Bura noemt de MFA als grootste trekker van het kerkplein maar geeft niet aan hoe het plein de relatie is tussen de MFA en het centrum verbeterd. Daarnaast doet Bura geen uitspraken over de bestaande detailhandel en horeca die nu buiten het kernwinkelgebied gelegen is.

De toekomstige ontwikkeling van Hapert en functionele ontwikkeling van Hapert (leefbaarheid, verbondenheid, functionaliteit, klimaat, wonen, afbakening kernwinkelgebied, creëren van ontmoeting en verbinding etc)
Het kernwinkelgebied legt Bura Urbanism aan de noordelijke Kerkstraat en de Markt waarbij de noordelijke Kerkstraat ingericht wordt als Kerkplein. Bura Urbanism geeft geen visie op de huidige detailhandel aan de Oude Provincialeweg. Tevens doet zij geen duidelijke uitspraken over trekkers voor het Kerkplein anders dan de MFA.

Qua wonen zet Bura Urbanism vooral in op appartementen met een voor Hapert relatief hoge bouwhoogte (4 tot soms zelfs 5 lagen). Tevens wordt vooral gesproken over gezamenlijke tuinen en is het onduidelijk of er ook nog gebruik kan worden gemaakt van een privé buitenruimte. Wel is het goed dat Bura probeert de auto uit het straatbeeld te halen door gebruik van parkeergarages.

De stedenbouwkundige opbouw van Hapert (bouwmassa, uitstraling etc.)
De visie van bura en haar referentiebeelden geven een vrij stedelijk beeld. Uit de reacties in de chat bleek dat dit beeld wellicht voor Hapert te stedelijk is. Hiermee houdt zij te weinig rekening met de bestaande opbouw van Hapert.

conclusie
De visie van Bura Urbanism is grotendeels direct uitvoerbaar. Het geeft echter geen vernieuwend beeld voor Hapert. De Kerkstraat wordt anders ingericht maar blijft in gebruik als straat en de achterblijvende locaties van de MFA worden ingericht t.b.v. woningbouw. Dit in combinatie met de stedelijke uitstraling van de visie maakt de visie van Bura Urbanism het minst aansprekend voor Hapert.

	Nadeel	**voordeel**
Algemeen		Op korte termijn uitvoerbaar
		Visie meestal op gronden eigendom gemeente
		meest uitgesproken visie in gedeeld ruimtegebruik
Kerkplein	Verkeer gaat over het plein	
	Er wordt gebruik gemaakt van private grond	
Wonen	Voelt erg stedelijk aan	
	Veel appartementen	
	Vrij hoog voor Hapert (4 – 5 bouwlagen)	
		auto uit straatbeeld
kernwinkelgebied	Zegt niets over bestaande horeca	
	Doen geen uitspraken over bestaande detailhandel maar voegen hier ook geen directe mogelijkheden toe	

Het dorp van de toekomst
Stedenbouwkundige visie Hapert

23 februari 2021

Gemeente Bladel

DZH
DZH
DZH
de zwarte hond
architecture
urbanism
strategy

DeZwarteHond

De Zwarte Hond

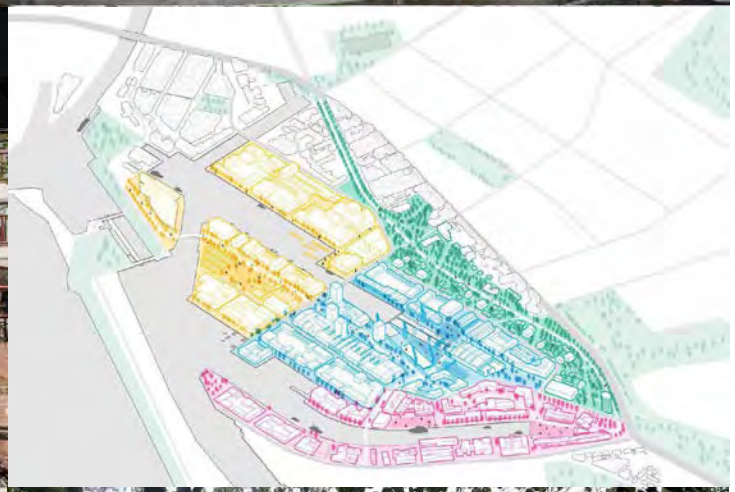

Rotterdam

Groningen

Keulen

Wij zijn De Zwarte Hond

In 1985 opgericht in Groningen.

Vernoemd naar het kunstwerk van de eerste opdracht: een atelier voor kunstenaar Siert Dallinga.

Team voor dit project

Jan Maarten van Hemert
Stedenbouwkundige en projectleider

Mike van Staten
Ontwerper stedenbouw

Met wie zijn we in gesprek?
Wat is uw beroep?
Woont u in Hapert?
Deel het met ons in de chat!

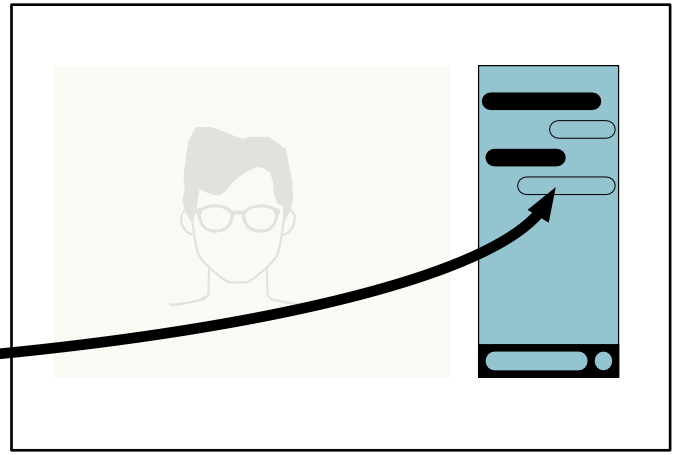

Opbouw van deze presentatie

Introductie

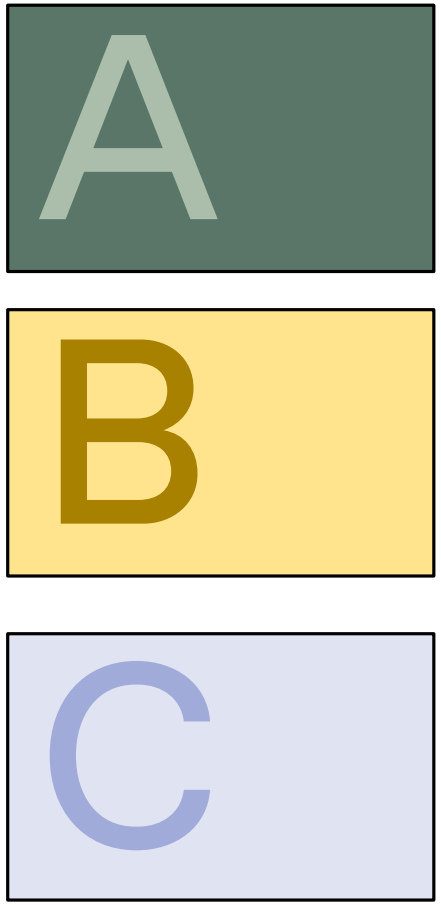

Analyse en terugblik

Toekomstvisie

Toetsingskader

Onze opdracht

Beleid gemeente

Onze ervaring met de regio

Locatiebezoeken

Uw inbreng

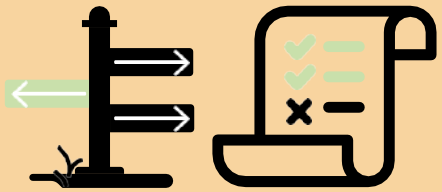

Stedenbouw-kundige visie Hapert

Kaarten

Beelden

Toelichting & bouwregels

Concrete ruimtelijke vraagstukken

Rekening houden met hoofdbeleidsthema’s

Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)

Nabijheid & betrouwbare verbindingen

Economisch concurrerend

Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

Analyse en terugblik

Terugblik: analyse

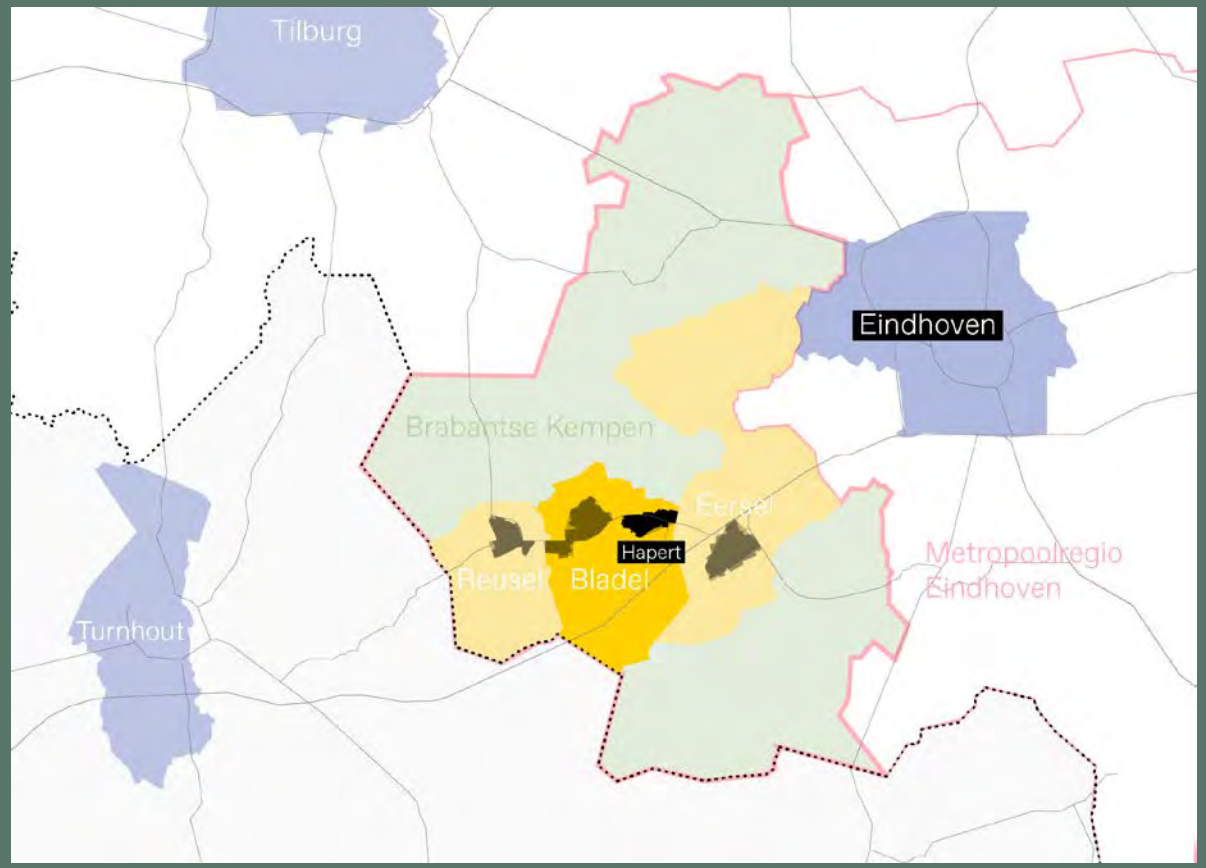

Terugblik: analyse

Centrumgebied & Kernwinkelgebied

Woonwijken en ontwikkellocaties

Bedrijventerreinen

Dorpsrand en landschap

Linten

Dorpsentree

Terugblik: sterke eigenschappen

Dorpse cultuur

- Zorg voor elkaar zit in het bloed
- MFA voor Zorg & Cultuur
- Verenigingsleven
- Veel vrijwilligers

Veel werkgelegenheid

- Lokale ondernemers
- (Inter)nationale ondernemers
- Balans wonen-werken

Toplocatie

- Dorpse ruimtelijke kwaliteiten
- Bos & Heidelandschap
- Auto-bereikbaarheid

Terugblik: kansen voor de visie

Dorpsplein met kwaliteit

- Ruimte voor **terrassen** en **ontmoeting** van bewoners
- Combineer met **MFA**: na het theater nog even wat drinken
- **Veel groen**, maak slim gebruik van bestaande bomen

Locatie:
- Tussen de markt en Oude Provincialeweg

Winkels in het centrum dichter op elkaar

- Concentreer hier winkels
- extra fietsparkeren
- meer ruimte voor wandelen
- Parkeren aan de rand van centrumgebied, auto op dit stuk te gast

Locatie:
Tussen kerkstraat en Oude Provincialeweg

Meer woningen: vooral voor starters en senioren

Ingrepen
- Maak rustige woonplekken in de woonwijken, zoals een hof met een gezamenlijke (dak)tuin.
- Meng jonge met oude mensen: ouderen gelijkvloers, jongeren boven
- Maak straten als openbare tuinen: welkom voor de voetganger en fietser
- Maak ruimte voor een bankje en een praatje

Mogelijke locaties:
- Het Palet
- Den Tref
- De Wijer
- Begin Oude provincialeweg (van Mossel autodealer)

Meer groen in het dorp

- Hoge kwaliteit en veel verschillende planten in het centrumgebiedextra fietsparkeren
- Geef parkeren een groenere uitstraling
- Meer bomen toevoegen door het hele dorp: deze hebben groot effect op een fijn klimaat

Locatie:
Focus op centrumgebied & industriegebieden

Samenwerking tussen bedrijven en onderwijs

- Meer ruimte voor de kleine bedrijven, ZZP-ers en 'thuis'-werkers zoals in de Oude Jongensschool
- Het mengen van kleine en grote bedrijven op de industrieterreinen
- Voldoende stageplekken bij bedrijven zonder Hapertse achtergrond
- Meer samenwerking tussen bedrijven en scholen in Kempen en in Eindhoven

Locaties:
Centrum, Kempener bedrijvenpark & industrieterrein Hapert

Betere fietsverbindingen en voorzieningen

Ingrepen
- Betere en veiliger fietspaden naar andere kernen, én Eindhoven
- Geef keuze uit meerdere routes: langs wegen, door bossen en velden, druk en rustig
- Fietspaden moeten goed verlicht zijn
- Fietsroutes mogen ook mooi, bijzonder en leuk zijn! Het maakt fietsen aantrekkelijk
- Goede fietsparkeerplekken bij belangrijke functies zoals MFA en winkels

Locaties:
→ E3 Strand Eersel & de Gender → Eindhoven.
→ Groote Beerze & Dalems stroompje → Vennenbos
→ de Goorland naar Bladel
→ de Ganzestraat, Kapelweg & Dalemsdijk naar Eersel

Kansen voor het dorp

Karakteristieke dorpse ruimtelijke kwaliteiten

Hapert heeft kansen om een karakteristiek dorps gevoel te versterken, vooral rond de markt. De sfeer van dorpen zoalas Eersel is een mooie maatstaf.

Aanvullende woontypen

Ook door in te zetten op nieuwe, aanvullende woningtypen (o.a. appartementen), kan Hapert zich beter onderscheiden van de andere dorpen.

Medisch Centrum Hapert

Een medisch centrum waar voor inwoners de juiste zorg voorhanden is, kan ook een rol vervullen voor de andere kernen. Dit kan gaan om een breed scala van zorgverleners die in samenwerking met een ziekenhuis uit Eindhoven georganiseerd zijn.

MFA als ondernemershub

De MFA kan een belangrijke rol spelen in het onderscheidend vermogen van Hapert, als het complex ook een rol kan krijgen in het versterken van het economisch netwerk (MKB & op schaal van de Brainport). Hierbij kan ook het onderwijs aanhaken.

Aanvullende soorten werk

Hapert kan zich van de andere dorpen onderscheiden door een, voor de Kempenregio, nieuw type werkgelegenheid (dan lokaal en industrieel) te bieden.

De bus toegankelijker maken

Door een busstation op een centrale, belangrijke locatie in het dorp te maken kunnen we het gebruik van het OV promoten.

Groene, langzaam verkeersroutes

Aangename, groene loop- en fietsroutes kunnen een mobiliteitstransitite op gang brengen voor korte afstanden. Men laat de auto eerder staan en pakt de fiets.

B

Toekomstvisie

Opgave voor de toekomstvisie: Hapert voorbereiden op de toekomst

1

Maak een compact centrum met winkelgebied en dorpsplein

- Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)
- Economisch concurrerend
- Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

2

Bied een rijk aanbod aan woonomgevingen

- Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)
- Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

3

Focus op langzaam verkeer & vergroen routes

- Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk
- Nabijheid & betrouwbare verbindingen

4

Versterk locale, regionale & (inter)nationale samenwerking

- Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)
- Economisch concurrerend
- Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk
- Nabijheid & betrouwbare verbindingen

Hapert - Het dorp van de toekomst

1 *Maak een compact centrum met winkelgebied en dorpsplein*

2 *Bied een rijk aanbod aan woonomgevingen*

3 *Focus op langzaam verkeer & vergroen routes*

4 *Versterk lokale, regionale & (inter)nationale samenwerking*

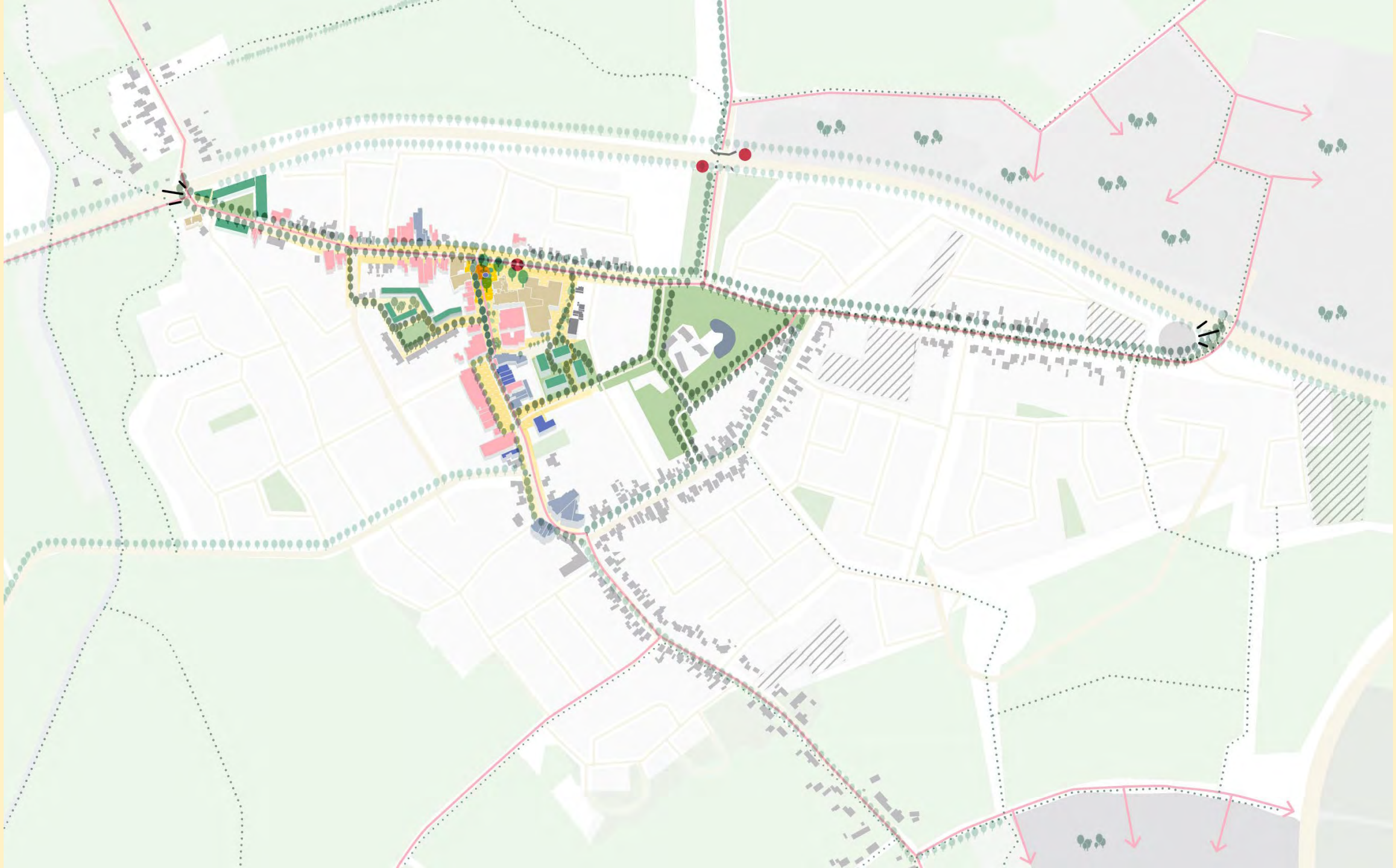

1 Een compact centrum met winkelgebied en dorpsplein

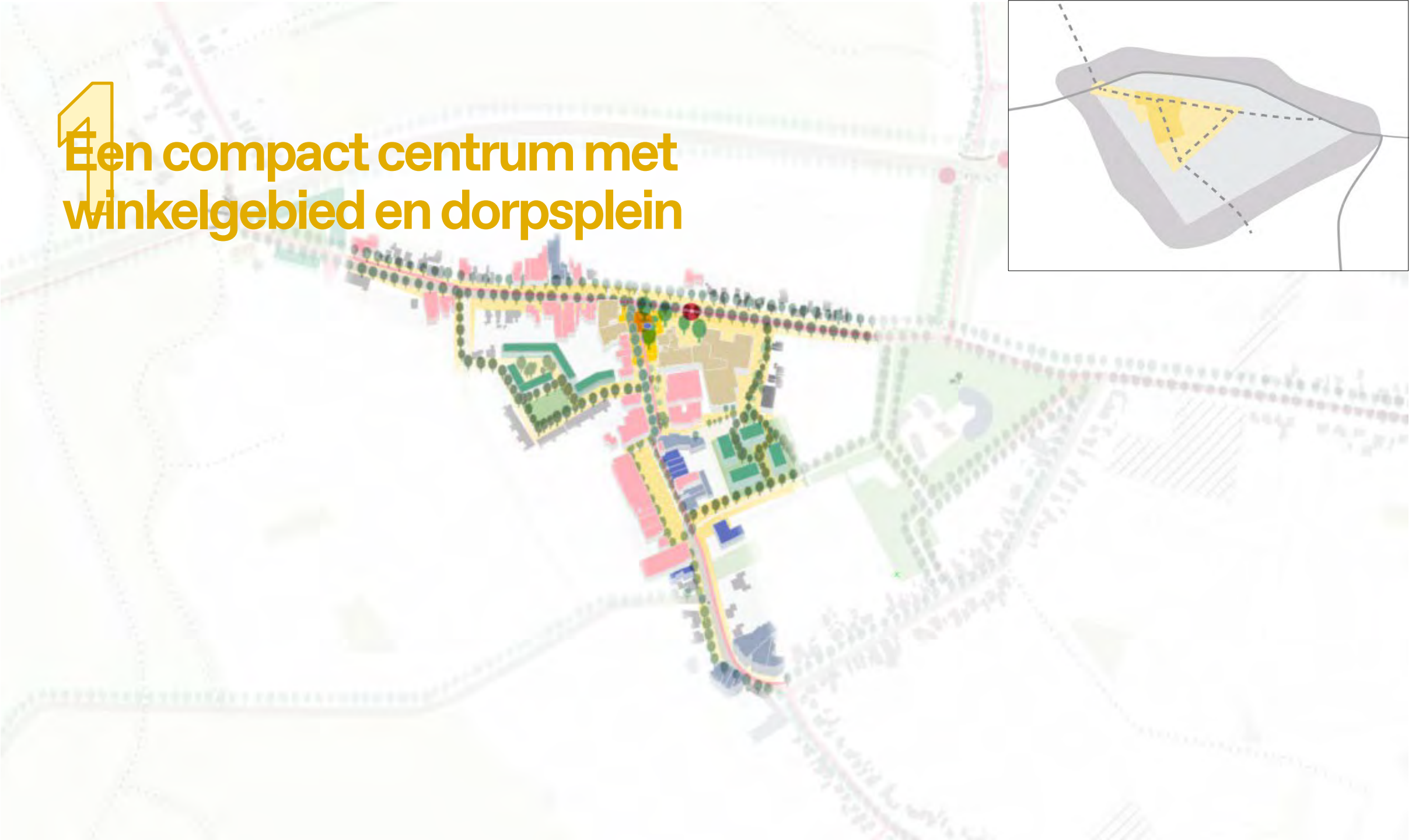

Kernwinkelgebied

Dorpsplein

Dorpsplein

2 Een rijk aanbod aan woonomgevingen

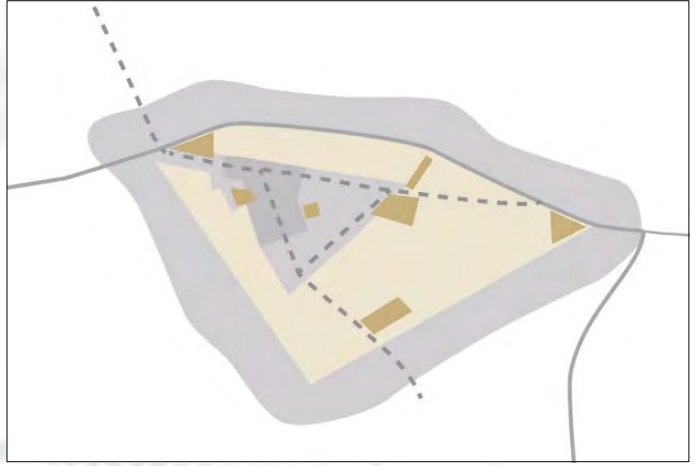

Alexanderhof

Palet

Alexanderhof

1. Intiem hof met mix van appartementen en gezinswoning
2. Meng jonge met oude mensen en met gezinnen
3. Binnentuin nodigt uit tot ontmoeting
4. Maak ruimte voor een bankje en een praatje

Palet locatie

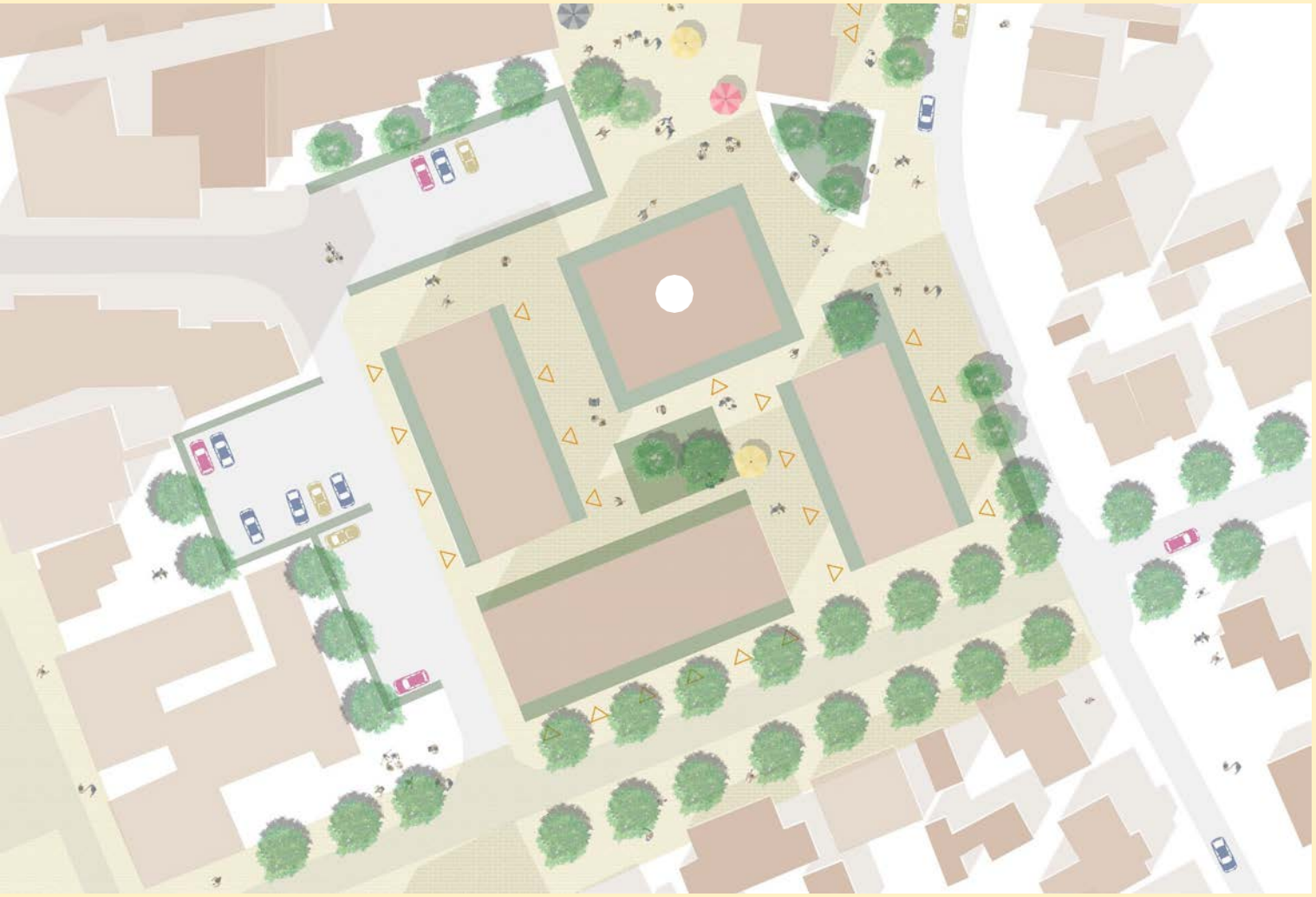

1. Alzijdige woonblokken in het dorpscentrum
2. Meng jonge met oude mensen: ouderen gelijkvloers, jongeren boven
3. Woonbuurtje nodigt uit tot ontmoeting
4. Maak ruimte voor een bankje en een praatjet

3 Focus op vergroening en routes voor het langzaam verkeer

Vergroening bedrijvenparken

Vergroening van woonbuurten

Fiets

Auto

OV

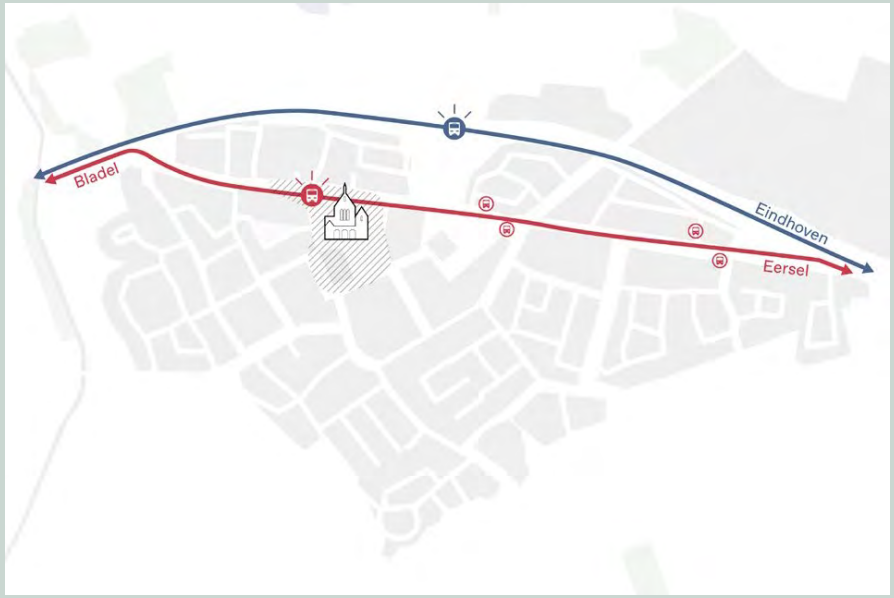

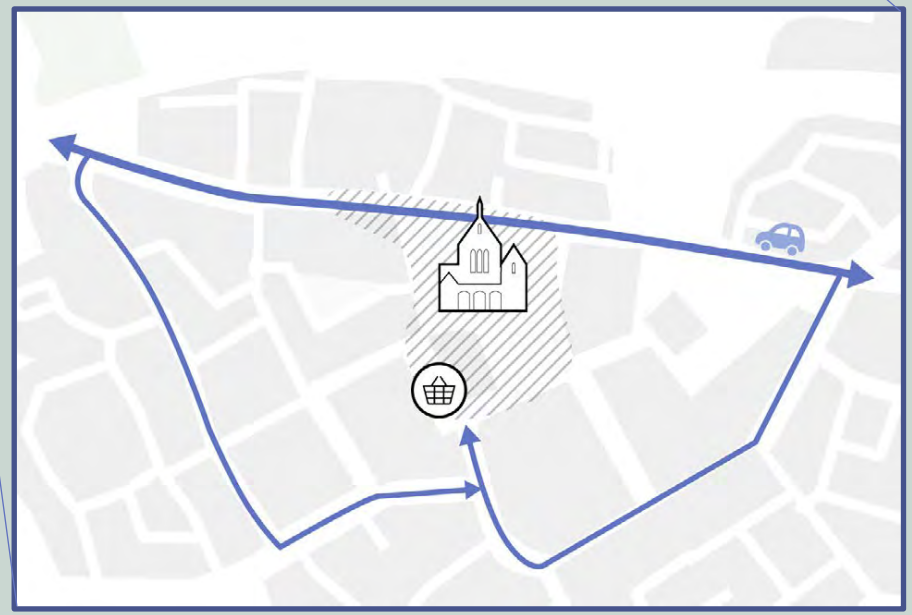

4 Versterk regionale & (inter)nationale samenwerking

Maak ruimte voor samenwerking

- Meer ruimte voor de kleine bedrijven, ZZP-ers en ‘thuis’-werkers zoals in de Oude Jongensschool
- Het mengen van kleine en grote bedrijven op de industrieterreinen
- Voldoende stageplekken bij bedrijven zonder Hapertse achtergrond
- Meer samenwerking tussen bedrijven en scholen in Kempen en in Eindhoven

Zorgcentrum op ‘De Mossel’

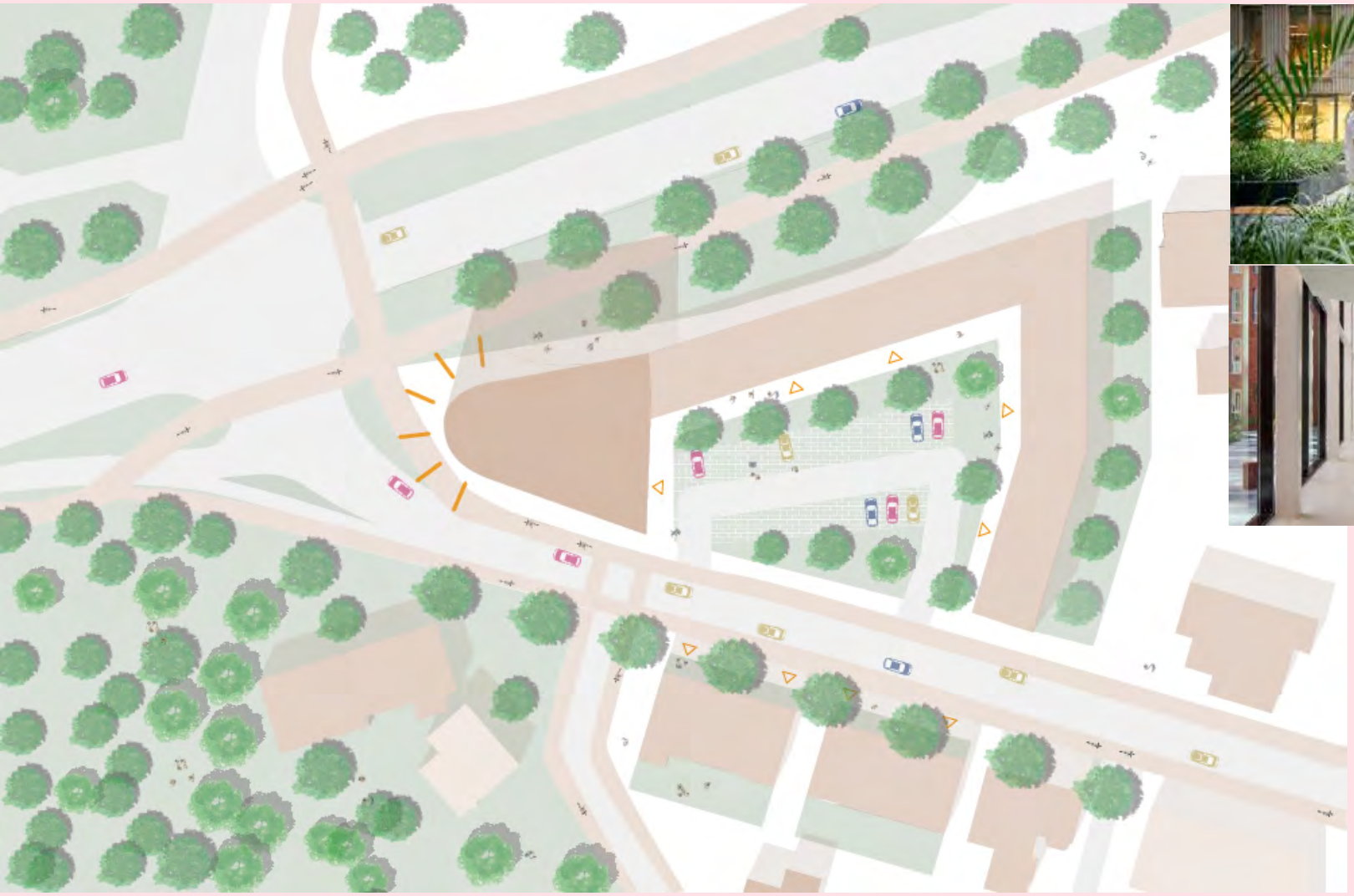

1. Zorgcluster met oa huisartsenpost / apotheek / fysio
2. Samenwerking met ziekenhuis Eindhoven
3. Goed bereikbaar voor regio

Totaalkaart visie

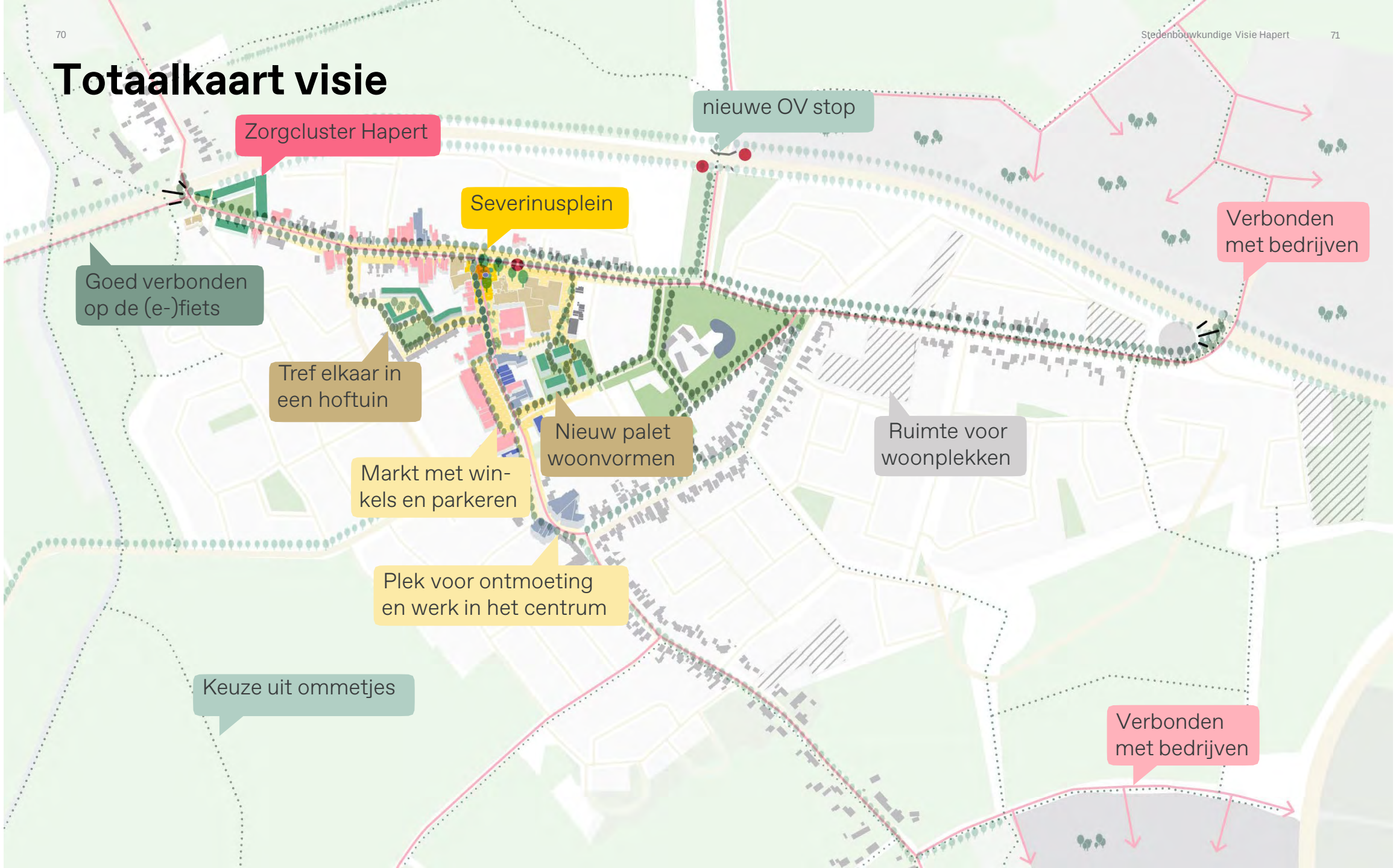

C

Toetsingskader

Versterk het karakter van de oude linten

De linten hebben zich door de jaren heen vrij organisch ontwikkeld tot rijke dorpse structuren. Er staan veel historische panden en mooie oude bomen.

- Versterk de ervaring van de historische linten met een rijkheid en diversiteit aan gebouwen.
- Gebouwen staan altijd met hun ‘gezicht’ naar het lint
- Ontwerp gebouwen van maximaal 2 lagen hoog met een kap, tenzij een belangrijke kruising van wegen vraagt om een groter gebaar, zoals bij de kruising Nieuwstraat-Ganzestraat.
- Maak ruimte voor niet-woon functies die passen in een woongebied: gerenoveerde boerderijen kunnen ingezet worden als kans voor woon-werkplekken
- Vergunningen voor gebouwen aan de linten moeten altijd worden goedgekeurd door de gemeente middels een op te stellen beeldkwaliteitsplan.
- Behoud en repareer waar nodig de laanstructuren met (nieuwe) bomen.

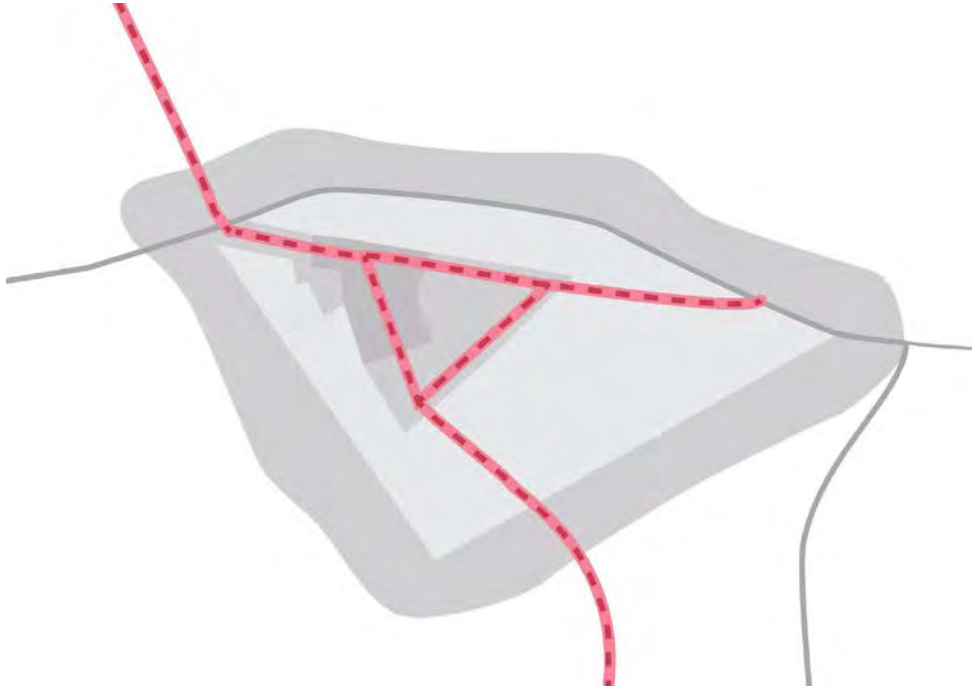

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Versterk de centrumzones met programma

Het centrumgebied is van oudsher de plek met het kloppend hart van Hapert. Straks, met het aangewezen kernwinkelgebied, is het een gebied waar een mix aan functies is georganiseerd: wonen, werken, cultuur, winkelen én groen. Aan de gebouwen in het centrum mag je dan ook best herkennen dat je in het hart van Hapert bent.

- De gebouwen in het centrum mogen hoger zijn dan de gebouwen buiten het centrum, tot 4 lagen plus een kap.
- Gebouwen in het centrum zijn bij voorkeur multifunctioneel, zodat een mix van wonen, werken, zorg en ontspannen ontstaat.
- Projecten binnen het kernwinkelgebied krijgen altijd ruimte in de plint voor horeca, winkels of werk en maatschappelijke functies.
- De gebouwen dragen bij aan een levendige openbare ruimte, met zo veel mogelijk voordeuren en plinten.

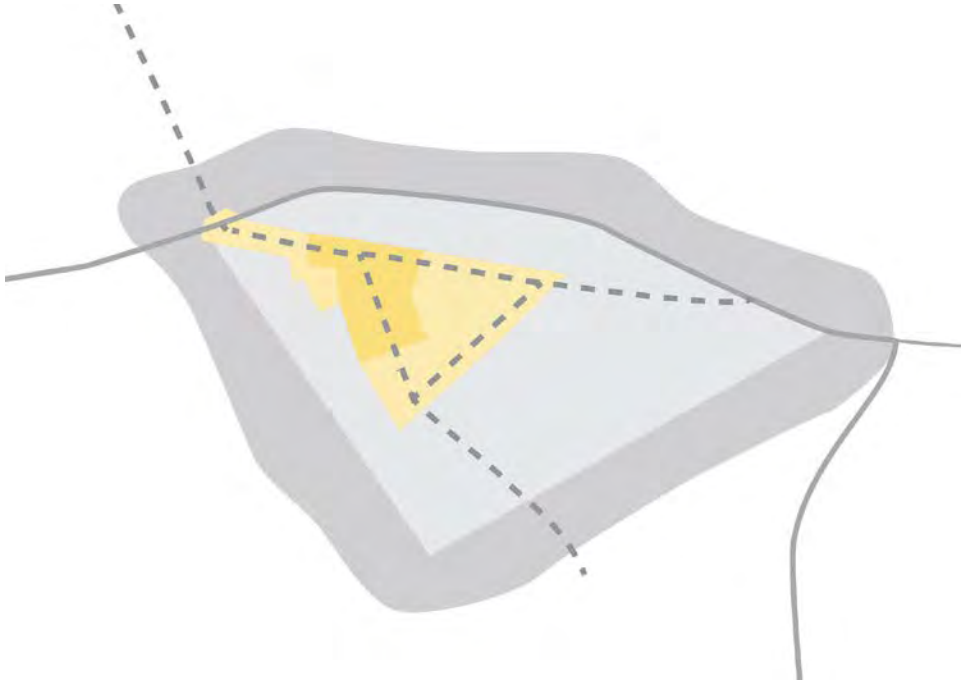

Het centrumgebied bevindt zich aan de Oude Provincialeweg; de driehoek tussen Oude Provincialeweg, Kerkstraat en Nieuwstraat; en het Alexanderhof.
Het kernwinkelgebied ligt tussen de Oude Provincialeweg en de Markt, en is met de strepen aangegeven

Voeg nieuwe woonmilieus toe aan de bestaande buurten

De buurten van Hapert bieden veel kwaliteit om in te wonen met hun ruime opzet en grote woningen. Echter lijken de buurten veel op elkaar en is de woningvoorraad weinig divers. Er liggen binnen de grenzen van het dorp voldoende locaties om aan de dorpsvraag te voldoen, benut deze om de kwaliteiten van het dorp te versterken!

- Benut vrijkomende transformatielocaties om nieuwe en aanvullende woonvormen te introduceren, zoals een hof of een appartementengebouw.
- Nieuwe ontwikkelingen moeten blijven passen in het dorpse karakter: maximaal twee lagen plus een kap, tenzij de ontwikkeling in het centrumgebied ligt.
- Maak het mogelijk om woningen te splitsen of samen te voegen. Dit is maatwerk en moet altijd de omgeving versterken.
- Stimuleer identiteit en diversiteit door de openbare ruimte per wijk telkens met andere planten te vergroenen. Let ook op verbindingen voor de biodiversiteit!

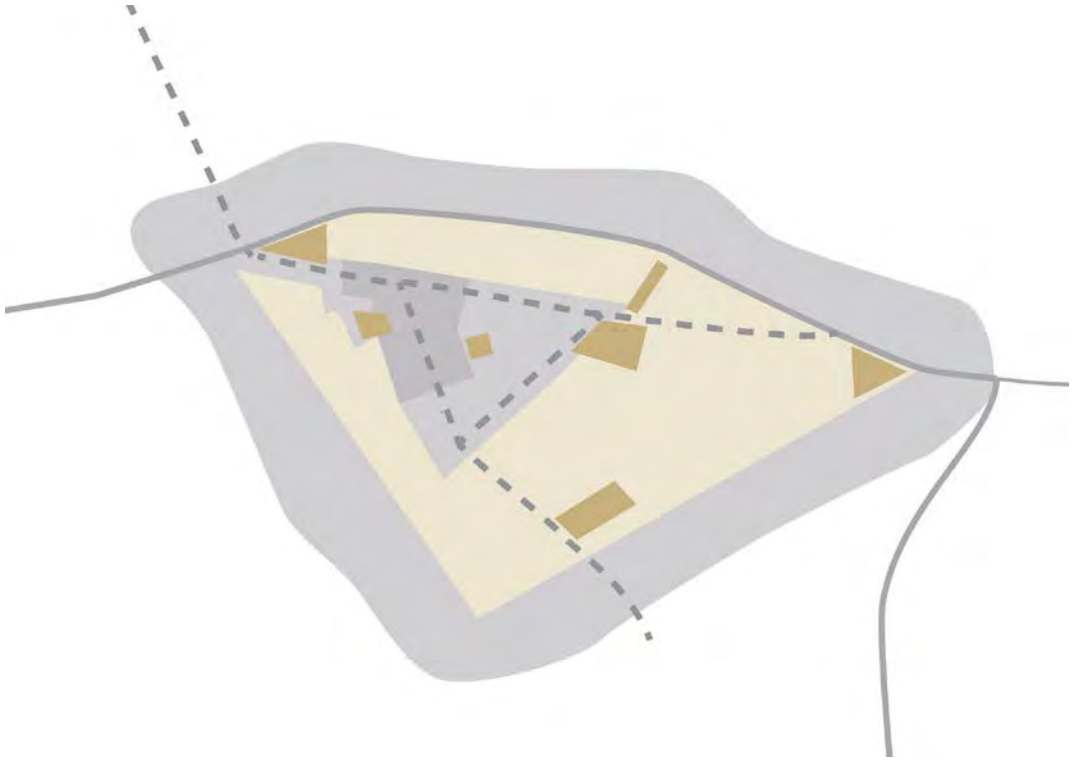

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Maak het landschap nog rijker

Als je bouwt, bouw dan om de omgeving sterker en mooier te maken. De randen van het dorp vormen een overgangszone tussen het dorpsleven en het productieve boerenland. Benut deze zone voor een ring met hoge verblijfskwaliteit waarin kan worden gewoond en ontspannen.

- Voeg zo veel mogelijk paden en extra wandel-/fietsroutes toe naar het buitengebied, en verbind deze ook met elkaar.
- Versterk zwakke of onveilige randen van het dorp met woningen met zoveel mogelijk zicht op het landschap.
- Maak de in- en uitgangen van het dorp herkenbaar voor gebruikers. Bij de linten is dit zichtbaar met stedelijke elementen, bij overgang naar het ‘veld’ met landschappelijke elementen.

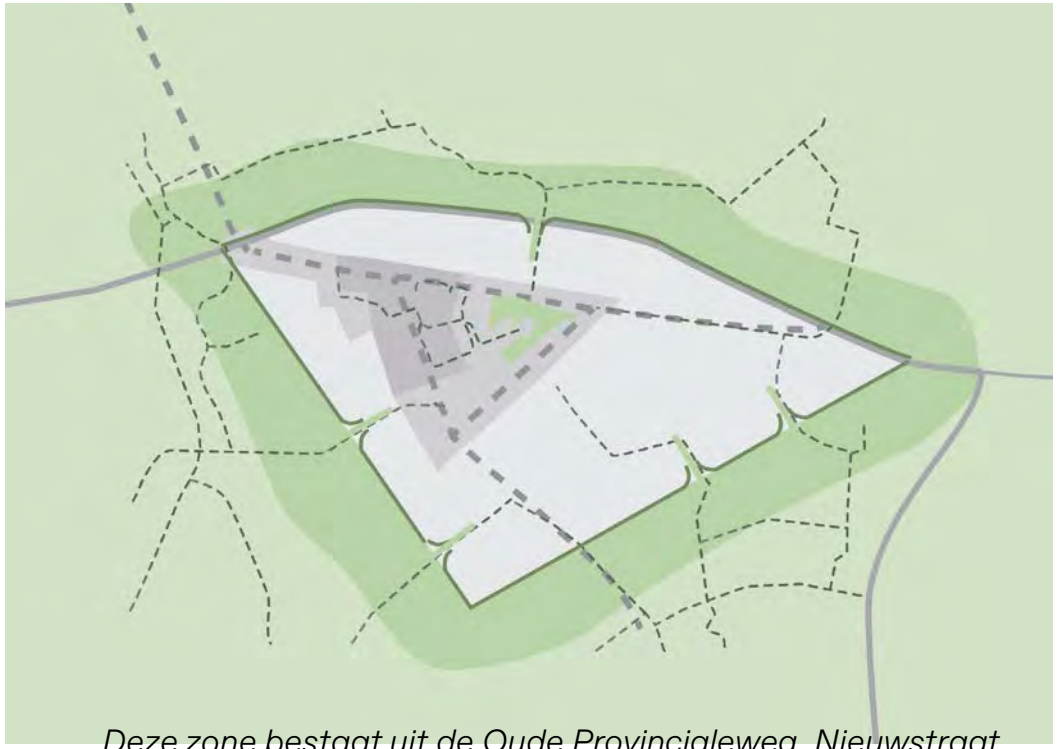

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Maak heldere en uitnodigende entrees voor Hapert

Op de koppen waar de Oude Provincialeweg kruist met de nieuwe Provincialeweg, mogen aantrekkelijke, duidelijke entrees gemaakt worden voor het dorp.

- Een groter en belangrijk gebouw markeert de koppen aan de Oude- en Nieuwe Provincialeweg
- De westzijde leent zich voor een zorg-gebouw gericht op de regio, gezien de sterke bereikbaarheid en verbinding met Bladel
- De Oostzijde biedt kansen om een Smart Mobility Hub te realiseren, gezien de strategische locatie tussen woondorp en industrieterrein.

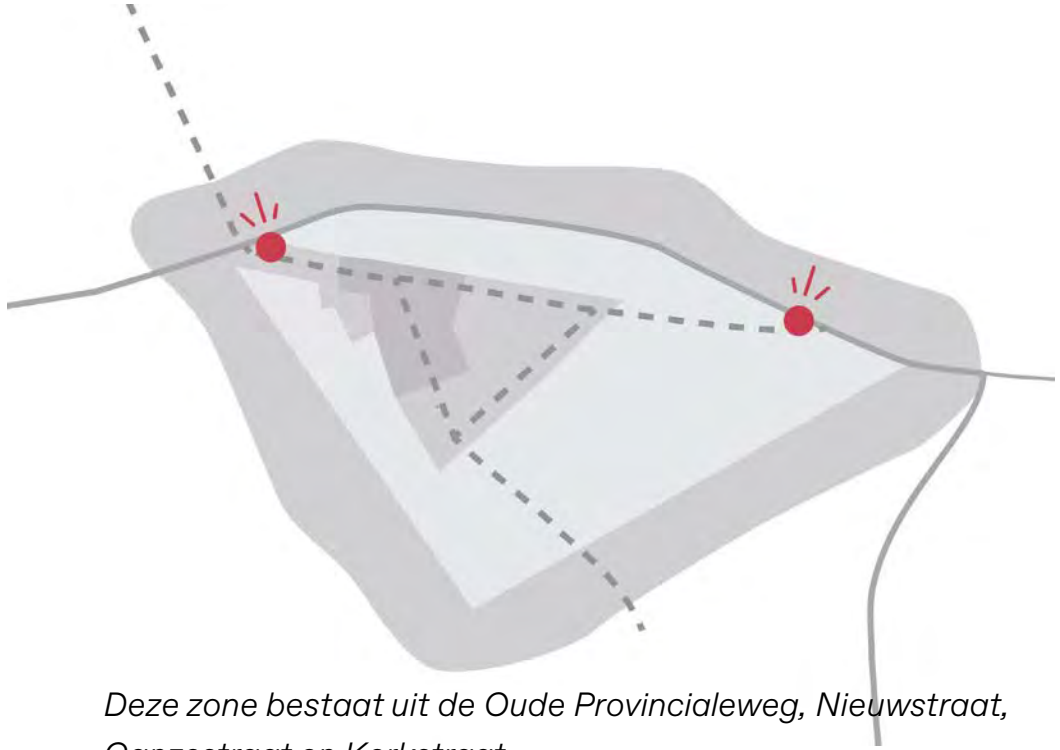

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Het bedrijventerrein is een plek waar mensen verblijven

Hapert heeft twee grote bedrijventerreinen en is daarmee een belangrijke werkgever in de regio. Maar ook het werk mag plaatsvinden in een fijne, kwalitatieve omgeving. Maak de bedrijventerreinen daarom groener: dat verlaagt werkstress, bevordert een lunchwandeling én draagt bij aan de hitte- en waterproblemen.

- De grootste hotspots van hittestress bevinden zich op de bedrijvenparken. Maak van de bedrijvenparken uitnodigende gebieden door (veel) meer groen toe te voegen.
- Zorg voor aaneengesloten fiets- en voetgangersroutes op de terreinen zelf en naar het dorp.
- Maak naast grote panden ook ruimte voor kleine bedrijven, bijvoorbeeld met een bedrijfsverzamelgebouw. Maak daar ook voor een goede koffiebar, dat zorgt voor ontmoeting.
- Bedrijfspanden laten zo veel mogelijk zien wat voor bedrijf er is gevestigd. Kantoren zijn transparant, loodsen waar mogelijk open en percelen zijn geörienteerd op de doorgaande straten.

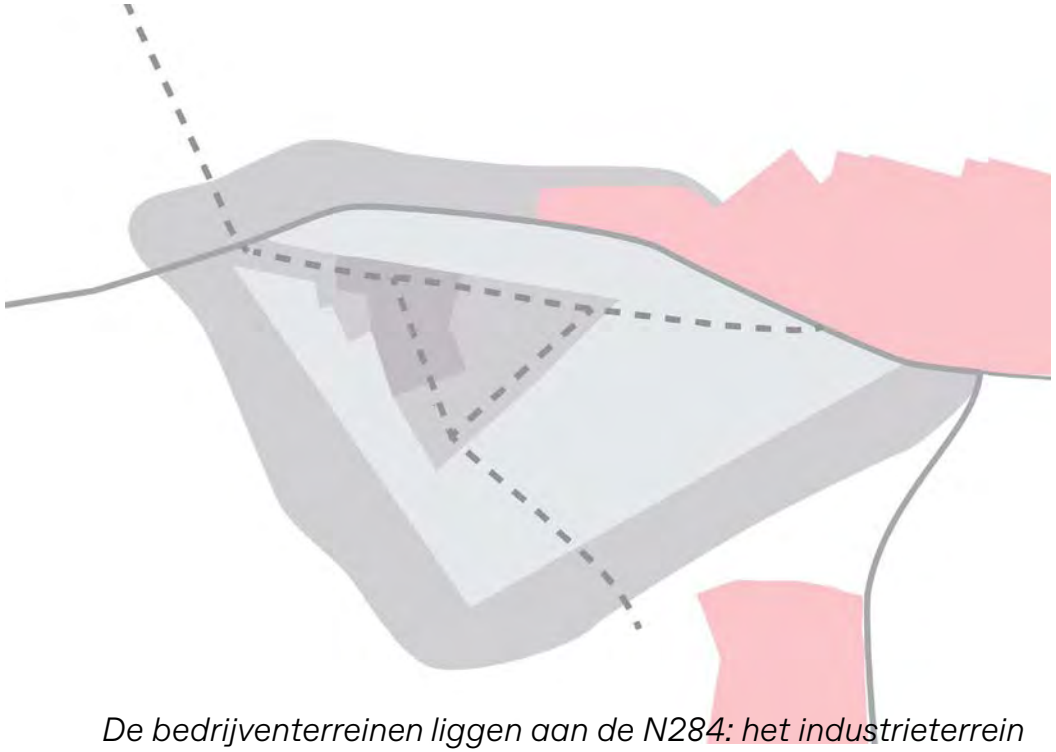

De bedrijventerreinen liggen aan de N284: het industrieterrein Hapert en het Kempisch Bedrijvenpark richting de A67.

Het dorp van de toekomst
Stedenbouwkundige visie Hapert

DZH
DZH
DZH
de zwarte hond
architecture
urbanism
strategy

Gemeente Bladel

Het dorp van de toekomst

Stedenbouwkundige visie Hapert

Gemeente Bladel

de zwarte hond
architecture
urbanism
strategy

Introductie

Laten we deze visie op een hele positieve noot beginnen: U heeft in Hapert een prachtig dorp. Met ruimte, historie en goed gelegen in een rijk landschap. Dat dorp staat voor een tijd waarin veel onzeker is: hoe willen we als dorp graag wonen? Op wat voor manier zullen we werken? En hoe zit het met het klimaat? Stuk voor stuk vragen die hun impact hebben op de toekomst.

Tussen september 2020 en voorjaar 2021 is er op een bijzondere manier gewerkt aan deze studie. U heeft als bewoners, ondernemers, raadsleden, ambtenaren en andere betrokkenen hebben op een bijzondere manier uw gedachten en ideeën over de toekomst van uw dorp met ons moeten delen. Digitaal en geschreven, via een chat-functie of per mail. Terwijl we zo gewend zijn om elkaar te treffen en samen het gesprek over de toekomst te voeren.

Nabijheid, ontmoeting en weerbaarheid als voorbereiding op de toekomst
In deze visie bereiden wij uw dorp voor op deze toekomst. We doen voorstellen voor de openbare ruimte, de woningvoorraad, het werken, verplaatsen en nog meer. Belangrijk element daarin is dat we het steeds meer nabij en met elkaar samen gaan doen.

Nabijheid maakt het mogelijk dat we dichter bij elkaar kunnen wonen, werken en ontspannen. Dat vraagt om een breed aanbod in een compacte ruimte, zodat onze bestemmingen dicht bij elkaar liggen. We houden daarmee meer tijd over voor elkaar.

Die tijd voor elkaar kunnen we goed besteden: Hapert wordt met deze toekomstvisie nog meer de plek waar je elkaar tegen komt. Op afspraak, maar vooral ook spontaan. Waar ondernemers van lokale én internationale bedrijven elkaar tegen het lijf lopen. Waar inwoners, jong en oud, elkaar ontmoeten in de foyer van de nieuwe MFA of in de buitenlucht op het nieuwe dorpsplein aan de Kerkstraat.

De onderdelen uit de visie dragen allen samen bij aan het dorp Hapert, wat goed is voorbereid op de toekomst.

Leeswijzer toekomstvisie
Voor u ligt het einddocument waarin we de visie voor Hapert presenteren. We nemen u als volgt mee in de volgende stappen.
Als eerste (A) benoemen wij de bestaande kwaliteiten en kansen voor versterking van het dorp. We hebben Hapert ruimtelijk geanalyseerd op de lokale en regionale schaal, van het verleden tot aan de nabije toekomst. Uw reacties hebben ons geholpen om te bepalen welke punten nog beter kunnen in het dorp.

Het tweede deel (B) laat zien hoe Hapert er in de toekomst uit kan zien. We laten zien hoe het dorp zich kan ontwikkelen: ruimtelijk en functioneel. We lichten enkele plekken in het bijzonder uit, zoals het centrumgebied met het nieuwe dorpsplein, het winkelgebied en de invulling van de locaties van het Palet en d'n Tref. De verschillende beleidsthema's van de gemeente Bladel zijn hier integraal in verwerkt: leefbaarheid, klimaatbestendig, economisch concurrerend en nabij en verbonden.

Tot slot delen we de kaders (C) passend bij de verschillende deelgebieden van Hapert. Deze helpen u in het maken van keuzes, om deze visie een stap dichterbij realiteit te krijgen.

Inhoudsopgave

De opgave 05

Analyse 13

Visie op Hapert 35

Toetsingskader 73

De opgave

Uw uitvraag

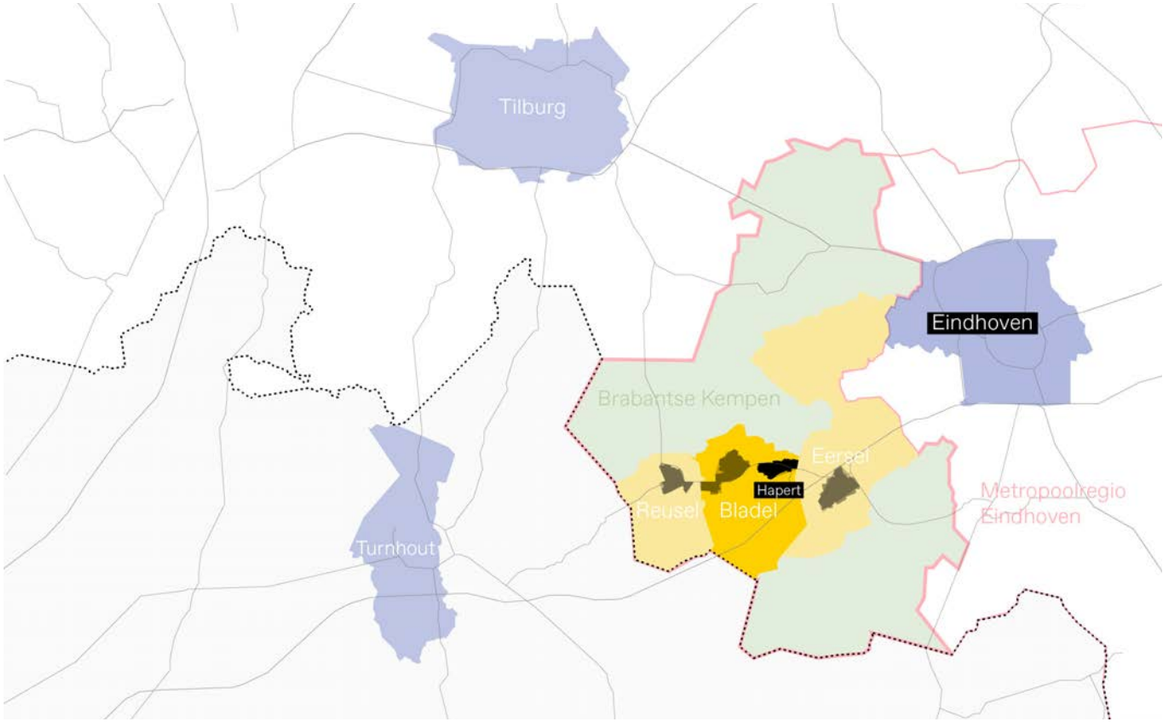

Deze voor de gemeente Bladel opgestelde stedenbouwkundige visie maakt onderdeel uit van de omgevingsvisie van Hapert. De aanleiding tot deze visie bestaat uit twee delen: Enerzijds ligt er de uitdaging om de stedenbouwkundige samenhang te verbeteren met oog op de huidige ontwikkelingen, zoals het MFA en project N284.

Anderzijds is er behoefte aan een totaalvisie op basis waarvan ontwikkelingen en initiatieven kunnen worden beoordeeld. Denk bijvoorbeeld aan de achterblijvende locaties van het programma dat verhuist naar het MFA of hoe toekomstige ontwikkelingen kunnen bijdragen aan het centrum van Hapert.

De stedenbouwkundige visie moet onder andere antwoord geven op de volgende punten:

- Onderlinge samenhang en relatie van verschillende actuele projecten
- Toekomstige ontwikkeling met oog op woonkwaliteit, leefbaarheid en verbondenheid
- Functionele ontwikkeling: locatie van functies, afbakening winkelgebied en infrastructuur
- Stedenbouwkundige opbouw (bouwmassa en uitstraling)

Eerste indruk van Hapert

Groene en ruime straten

Openbare ruimte ingericht op de auto

Veel dezelfde typoen woningen

Trots op het MKB

Ligging in het landschap

Ruimte voor grote bedrijvigheid

Opgavekaart

Concrete opgaven

De op de kaart hiernaast beschreven punten zijn concrete opgaven waar invulling aan gegeven of rekening mee gehouden moet worden.

Daarnaast moet de stedenbouwkundige (op deze locaties) invulling geven aan de hoofdbeleidsthema's van de gemeente Bladel:

Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)

Economisch concurrerend

Nabijheid & betrouwbare verbindingen

Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

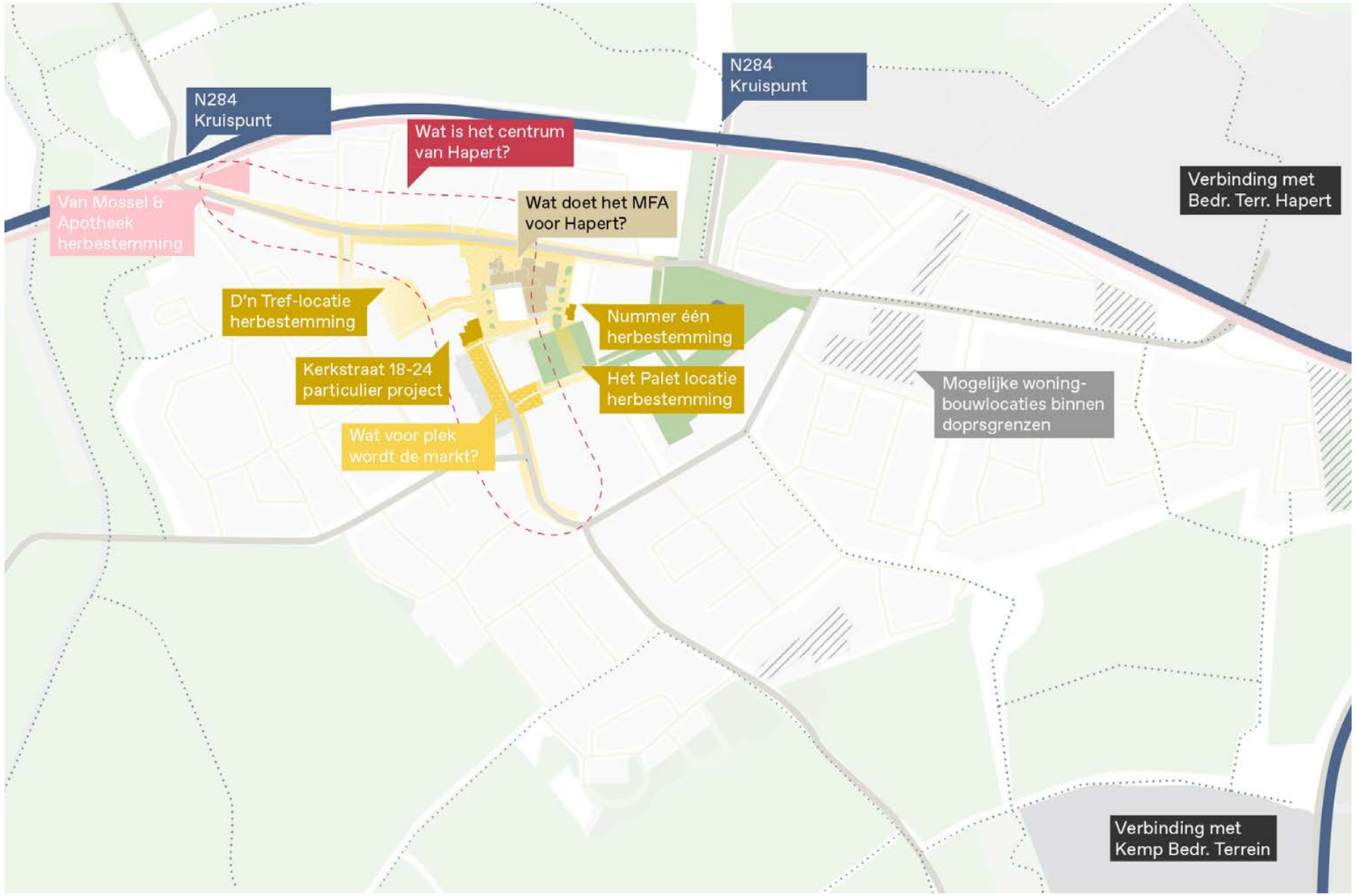

Belangrijke structuren & zones

De volgende structuren & zones herkennen wij in Hapert en zullen in onze visie verder onderzocht en beantwoord worden.

1 Centrumgebied &

2 Kernwinkelgebied

3 Woonwijken

4 Ontwikkellocaties

5 Bedrijventerreinen

6 Dorpsrand

7 Landschap

8 Linten

9 Groene routes

10 Dorpsentree

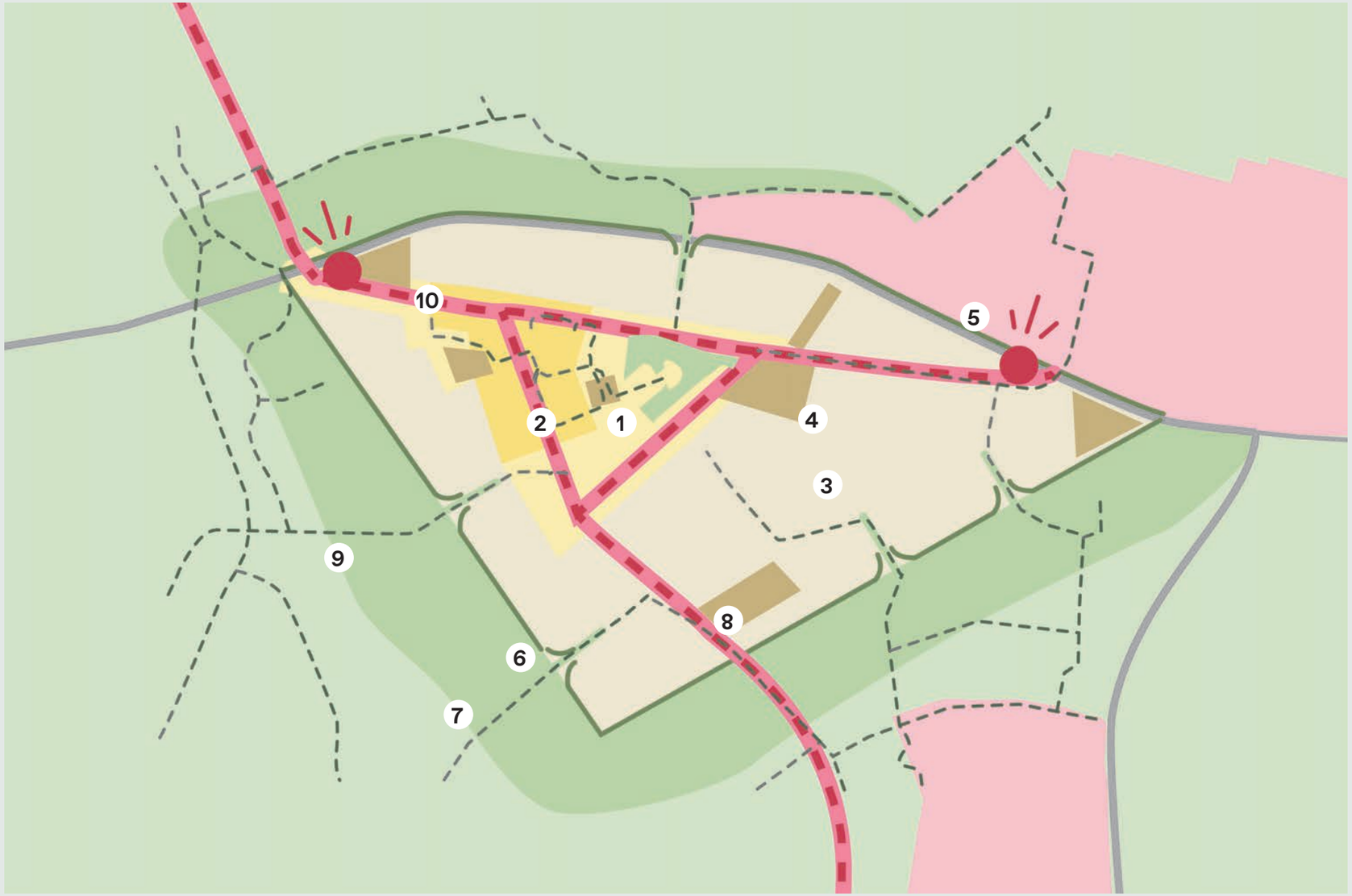

Analyse

Ontwikkeling van Hapert

Hapert omstreeks 1953 (Topotijdreis.nl)

Op een zandrug tussen de beekdalen van de Groote Beerze en het Wagenbroeks Loopje ontstond lintbebouwing langs de Castersedijk en de Ganzestraat. Vanuit de plek waar deze samenkomen, ontwikkelde het kerkdorp Hapert zich tot wat het nu is.

Net als in andere kernen in de omgeving is door de jaren heen het centrum rond dit lint uitgebreid, het verkeer om het dorp heen geleid (wat nu de N284 is) en het type arbeid veranderd. Ontwikkelingen als het MFA bieden nu kansen om van het dorp een nog fijnere woon- en werkplek te maken.

De historische linten zijn de basis voor de structuur die Hapert vandaag heeft.

Bouwjaar gebouwen in Hapert (BAG, Kadaster, 2018)

De Ganzestraat, Castersedijk, Oude Provincialeweg Nieuwstraat en delen van de Lindenstraat en Kerkstraat zijn de historische linten van Hapert. Tussen de knooppunten van de linten is een driehoekige vorm ontstaan waar de meeste oude gebouwen zich bevinden.

Vanaf de jaren 50 is het dorp verder bebouwd rond de knooppunten van de linten, in het noordoosten met grotere bedrijfspanden (een eerste aanzet tot het bedrijvenpark) en naar het zuidwesten.

Tussen de jaren 70 en het heden zijn er telkens buurten bijgebouwd en heeft het dorp zich telkens verder uitgebreid. Recent wordt er naast uitbreiding ook gekeken naar ontwikkelingen binnen het dorp. Goede voorbeelden hiervan zijn de woningen op de plek van het oude kasteel en het Claassenpark op voormalig grond van de Sigarenfabrikant Claassen.

Identiteit van Hapert

Zorgzaam & ondernemend dorp

Inwoners van Hapert worden Haopertse Gaopers genoemd. Dit refereert naar de gaper, een uithangbord voor apothekers. In de 18e eeuw kwamen mensen uit België en de rest van Nederland naar het speciaal medisch centrum Hapert, omdat het een lokale apotheek bloedzuigers verkocht, die een lokale ondernemer in verre landen inkocht. Deze beestjes zouden een speciale genezende werking hebben.

In dit verhaal schuilen een aantal kenmerken die de identiteit van Hapert karakteriseren. Allereerst de zorg (voor elkaar). Daarnaast laat het duidelijk de ondernemersgeest zien. Ondanks dat het een klein dorp is, rijken de handelsrelaties ver. De samenwerking tussen de Apotheek en deze ondernemer staat er symbool voor dat de inwoners ‘het samen doen’.

Vandaag de dag spelen de industrie en vrije tijds economie een grote rol in het dorpse leven vol verenigingsleven in en rond het groen.

Hapert staat voor zorgzaamheid & ondernemerschap.

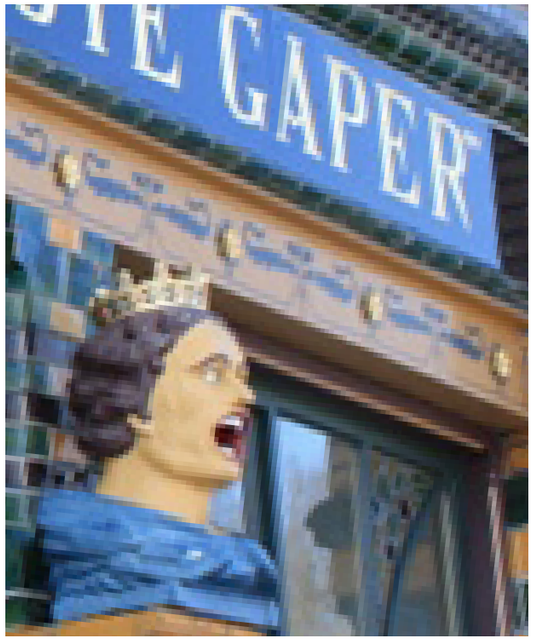

Een Gaper boven de Apotheek als aanduiding van kwaliteit.

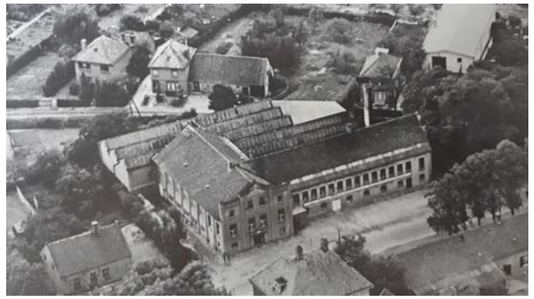

De sigarenfabriek Gebr. Claassen N.V. werd in 1885 het eerste bedrijf wat zich in Hapert vestigde. ***Bron: Wikipedia***

Hapert en omliggende kernen moeten elkaar verder versterken

Hapert, Bladel, Reusel en Eersel liggen in de Kempen. De N284 rijgt de dorpen aan elkaar. Om in Hapert te komen kan men niet om de andere kernen heen. Dit versterkt de onderlinge relatie. Het is van belang dat deze zich verder onderscheiden van elkaar om bezoekers of investeringen aan te trekken. Dit betekent dan juist dat de samenwerking opgezocht moet worden om complementair te ontwikkelen. Als Bladel al een belangrijke plek is voor funshoppen, kan Hapert dan niet bijvoorbeeld een regionaal zorgcentrum faciliteren? De ontwikkelingen rondom de brainport Eindhoven, bieden een kans om deze gesprekken met elkaar te voeren. Daarnaast zal Hapert meeliften op een sterker imago voor De Kempen als geheel en de Metropool Regio Eindhoven (MRE).

Bronnen:

- https://www.weekbladdekempenaer.nl/nieuws/algemeen/933888/de-kempen-maakt-het-in-brainport-

- https://www.ed.nl/bladel/ondernemers-uit-de-kempen-zoeken-aansluiting-bij-brainport-adfb030f/

- Document: Voorbeelden van resultaten van de Brainport-samenwerking voor De Kempen

Hapert binnen Brainport

Veel Hapertse bedrijven zijn als toeleverancier verbonden met grote maakbedrijven in Brainport of via via met andere economische regio’s zoals het Ruhrgebied of Antwerpen. Er is veel innovatiekracht in De Kempen aanwezig, maar dit is slecht zichtbaar. De gemiddelde inwoner heeft niet het gevoel onderdeel te zijn de Brainport. “Wat moeten wij met de stad?”, is nog de houding.

Grote bedrijven in Brainport zijn voor een deel afhankelijk van toeleveranciers en (potentiele) werknemers uit De Kempen. Anderzijds zijn de toeleveranciers in De Kempen sterk afhankelijk van de orders van grote bedrijven in Brainport. Scholen en bedrijven in de regio sluiten zich in toenemende mate aan bij regionale programma´s en projecten, waardoor gezamenlijk veel kan worden bereikt. De Gemeente Bladel is de subregio met de meeste banen in de industrie.

Er moet meer geprofiteerd worden van het Brainport netwerk & merk, maar Hapert en de buur-kernen zullen zich ook beter moeten onderscheiden.

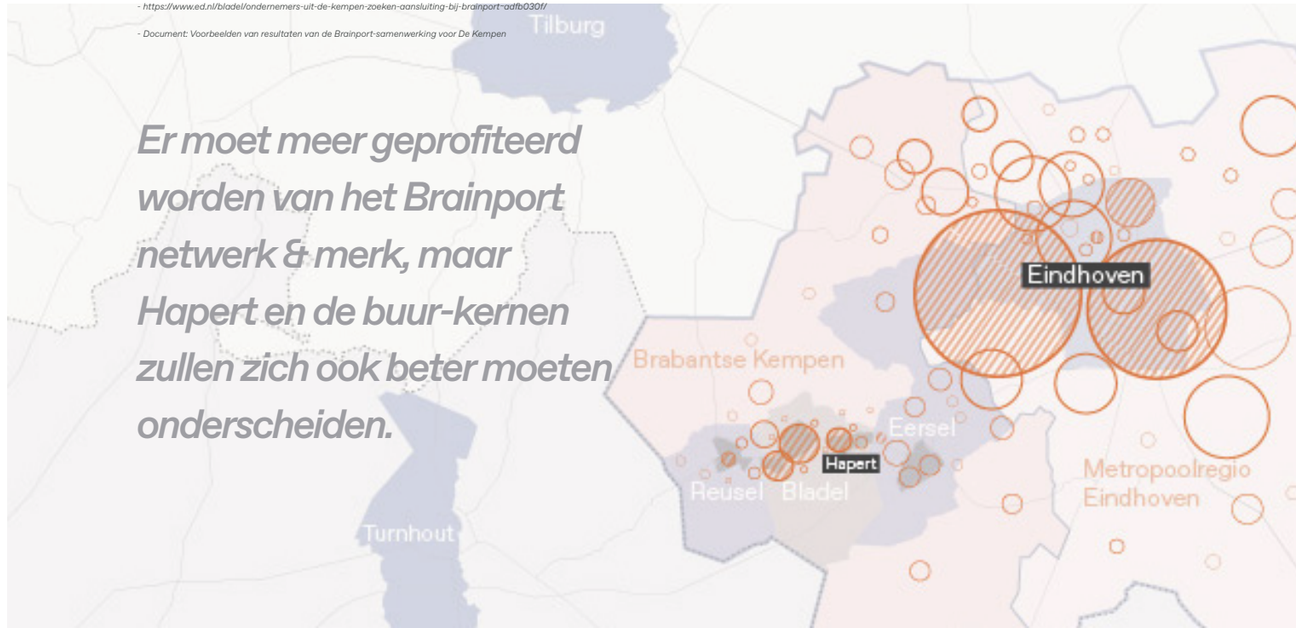

Huidige opbouw van de kern

De hoofdstructuur van Hapert.

De kern vormt een driehoek waarbij de meeste lokale bedrijvigheid zich rond de markt en de westzijde van de Oude Provincialeweg bevindt. De nieuwe MFA gaat een impuls geven aan het centrumgebied.

De vele bedrijvigheid met industrieel karakter ligt ten oosten van het dorp, ten noorden van de Provincialeweg op het Kempisch Bedrijvenpark.

Het belangrijkste recreatiegroen binnen het dorp ligt rond de plek van het oude kasteel, maar er buiten is veel meer natuur te beleven zoals het Waterpark Groote Beerze ten noorden of de bossen ten zuide van het dorp zoals de Cartierheide.

Vergelijking met omliggende kernen

Reusel

Reusel heeft een dorps karakter maar langs de Wilhelminalaan is een stadhuis, winkelcentrum en busstation gebouwd die de omgeving een wat meer stedelijk aandoend karakter geven. Reusel is het dorp met de meeste uitgaangsgelegenheden van de regio. Het centrum ligt rond de markt, maar de kern ligt vooral aan de drukke Wilhelminalaan.

Bladel

Ten zuidwesten ligt een groot bedrijventerrein. Bladel heeft naast de dagelijkse boodschappen ook meer 'funshopping', wat zich centreert rond de winkelstraat Sniederslaan. Bladel oogt overwegend moderner in bebouwing dan Hapert. In het meest oosterlijke puntje zitten enkele kantoren en ligt een middelbare school. Podium10 biedt vooral muzikaal vertier & talentontwikkeling. Bladel en Hapert hebben de grootste bedrijvenclusters.

Eersel

Eersel staat bekend om zijn authentieke en dorpse sfeer. Rond de markt met de pandjes en kinderkopjes is dit het best zichtbaar. Aan de noorkant van het dorp ligt de middelbare school. Het E3 strand is een mooi recreatiegebied. Het Muzenval theater biedt grote zalen waar cabaret- of muziekvoorstellingen bijgewoond kunnen worden.

Overeenkomsten tussen de dorpen

De 4 dorpen hebben allen een agrarisch- en een industrieel verleden wat begon met de sigarenfabrieken. De dorpen zijn gegroeid vanuit de historische linten die meestal nog duidelijk te herkennen zijn. Vergelijkbaar hebben allen een stuk industrie-/bedrijvenpark aan het dorp vastzitten. Regionale voorzieningen zoals een bioscoop of een ziekenhuis is in geen van de dorpen aanwezig, daarvoor moet men naar Eindhoven.

De dorpen hebben veel met elkaar gemeen, op gebied van landschap, historische opbouw en het industrieel verleden. Vooral op ondernemerschap scoren Hapert & Bladel beter.

Analyse in thema’s

Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)

Economisch concurrerend

Nabijheid & betrouwbare verbindingen

Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

De bovenstaande thema’s van de gemeente Bladel hebben wij verder opgesplitst om een brede analyse van Hapert te kunnen maken.

Woningvoorraad

Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)

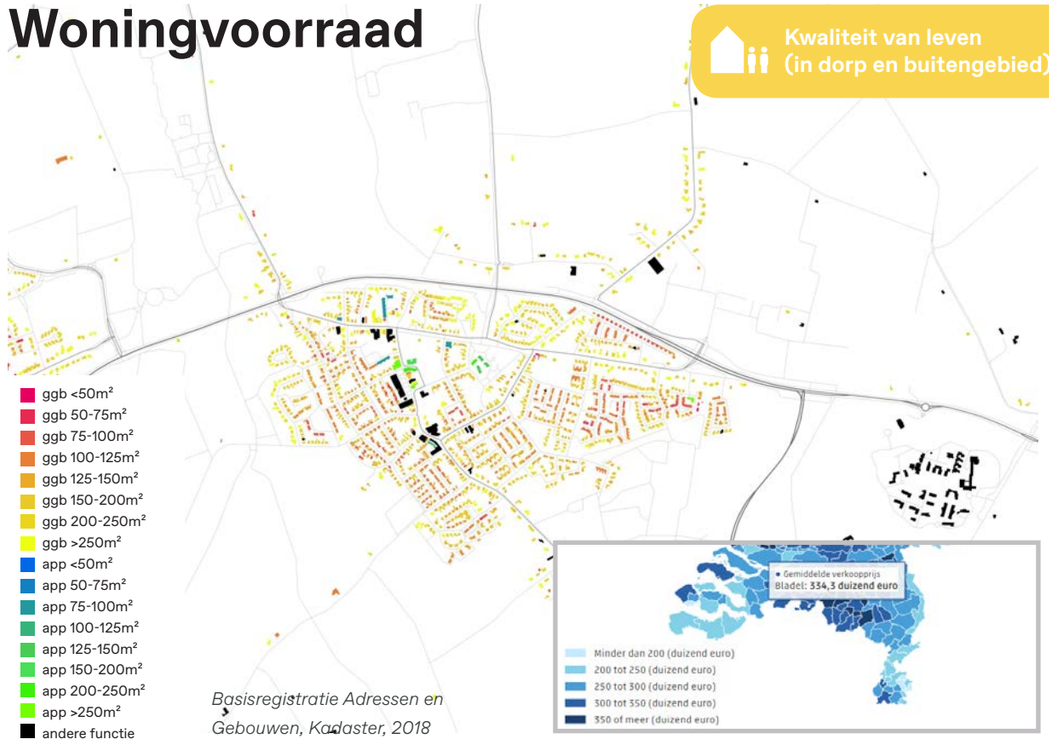

Basisregistratie Adressen en Gebouwen, Kadaster, 2018

Veranderende manier van wonen

De woning wordt langzamerhand steeds multifunctioneler. Mensen combineren wonen en werken en met het beleid van langer thuiswonen ontvangen steeds meer ouderen zorg aan huis. Woningen worden gebruikt voor vakantieverhuur en dankzij technologische innovatie zijn steeds meer woningen ook producent van elektriciteit en warmte. De groei van het aantal eenpersoonshuishoudens en de toename van het aantal zzp’ers en flexwerkers leidt ook tot meer vraag naar goedkopere woningen.

Situatie in Hapert

Wat in Hapert meteen opvalt is de beperkte balans tussen appartementen en grondgebonden woningen. Hapert kent een zeer klein aandeel in appartementen, en veel huizen met een tuin. Als we kijken naar de grootte van de woningen dan is er vanaf 100 m² wel variatie in te ontdekken. Woningen kleiner dan 75m2 zijn er echter bijna niet, terwijl deze voor alleenstaanden juist interessant kunnen zijn. De landelijke druk op de woningmarkt laat zich ook in Hapert zien. De gemiddelde verkoopprijs van een woning bedraagt in 2019 €334.000,- (CBS). Dit maakt het voor starters en inwoners met beperkt budget lastig om aan een passende woning te komen.

Een verrijking van het palet aan woonomgevingen kan Hapert versterken.

Weinig diversiteit. Woningen kleiner dan 75m² zijn bijna niet te vinden en de gemiddelde verkoopprijs ligt vrij hoog.

Ruimtelijke kwaliteit

Kwaliteit van leven
(in dorp en buitengebied)

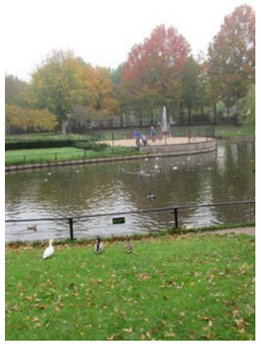

Groen & beplanting
Hapert heeft veel bomen en vrij groen ingerichte straten. Andere straten zijn daarintegen juist vooral erg stenig door de behoefte aan parkeerplaatsen en het gebrek aan ruimte. Het zijn vooral veel struiken en boomvakken die de overgang tussen de stoep, parkeerplaats en de straat markeren. Er is weinig diversiteit in de uitstraling die de bomen en strijken hebben. Grotere groenzones zien we in het park rond de oude plek van het kasteel en in de nieuwere woonbuurten in de vorm van hoven.

Hapert is een groen dorp, waar op sommige plekken het nog iets aangenamer kan worden door nog wat extra vergroening diversere planten.

Openbare ruimte
De straten zijn zo ingericht dat de voetganger gescheiden wordt van het overige verkeer. Er zijn weinig plekken in de openbare ruimte om even op een bankje te gaan zitten of iemand te ontmoeten. Zelfs in de dorpskern is hier weinig ruimte voor gereserveerd. De bestrating is bijna overal gelegd met klinkers in rode en bruine tinten.

Er zijn weinig plekken om even op een bankje te gaan zitten en wat dorpsgenoten te ontmoeten.

Architectuur
De bebouwing kent een dorpse opzet met veel grongebonden woningen. De gebouwen hebben bijna altijd kappen en zijn gebouwd met als hoofmateriaal de baksteen in rode, bruine en oranje tinten, passend bij de bestrating.

De bebouwing benadrukt de dorpse sfeer met kappen en de bakstenen die doorgevoerd worden in het straatprofiel.

Demografie

Kwaliteit van leven
(in dorp en buitengebied)

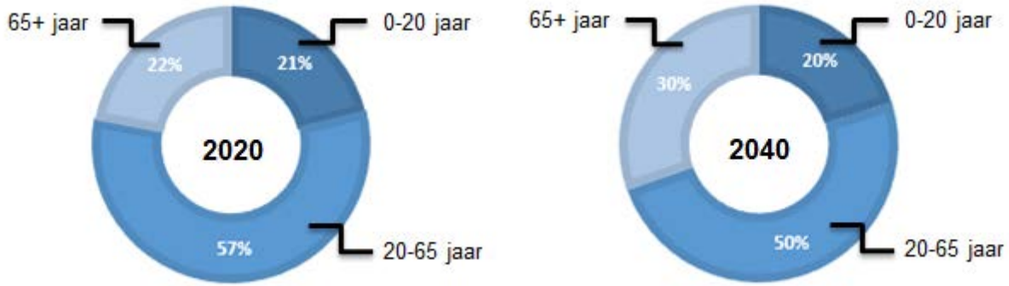

Bevolkingssamenstelling en prognose van de Gemeente Bladel.
Bron: CBS/Progneff

Totale verwachte groei: 4,9%

Veranderingen in demografische samenstelling
Door vergrijzing en verdere individualisering is het aandeel een- en tweepersoonshuishoudens de afgelopen jaren sterk toegenomen. De groei van het aantal huishoudens zal voor het overgrote deel voor rekening komen door de groei van het aantal eenpersoonshuishoudens en daarvan komt het gros voor rekening van de groei van het aantal 65+-huishoudens. Kleine huishoudens wonen gemiddeld in kleinere woningen en dichter bij voorzieningen.

De verwachting is dat het aantal jongeren tot 20 ongeveer gelijkblijft. Dit is deels te verklaren door het feit dat zij vooral nog bij hun ouders wonen.
In de groep tussen 20-65 is wel een lichte daling te zien. Dit is deels te verklaren doordat zij wegtrekken naar de stad of elders om te gaan studeren. Een andere mogelijkheid ligt in de verklaring dat ze in Hapert geen startershuis weten te vinden.
Het percentage 65+'ers groeit, met name door de stijgende levensverwachting.

Het aantal jongeren neemt waarschijnlijk af, terwijl het aantal ouderen toeneemt. Vergrijzing van Hapert is een opgave.

Jongeren naar stad, vergrijzing Hapert

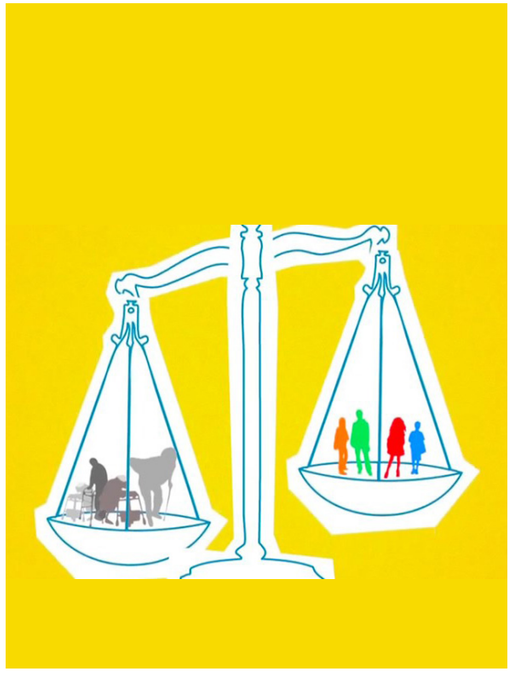

Balans tussen jong & oud
Bron: CBS

Bevolkingsgroei

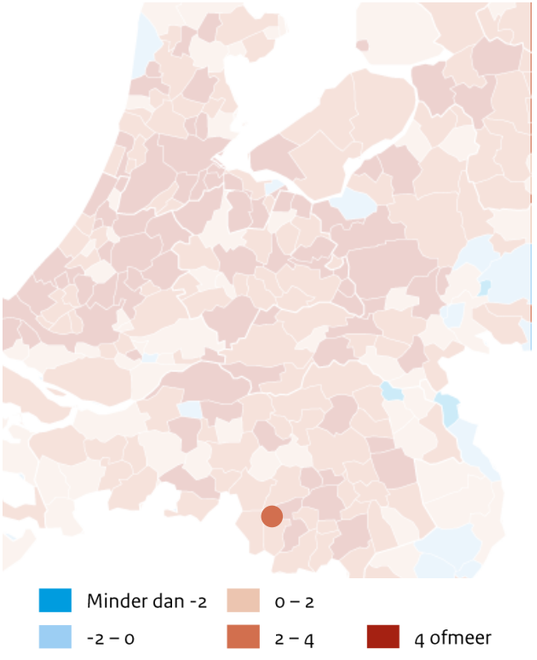

CBS kaart

Economie & Werkgelegenheid

€ Economisch concurrerend

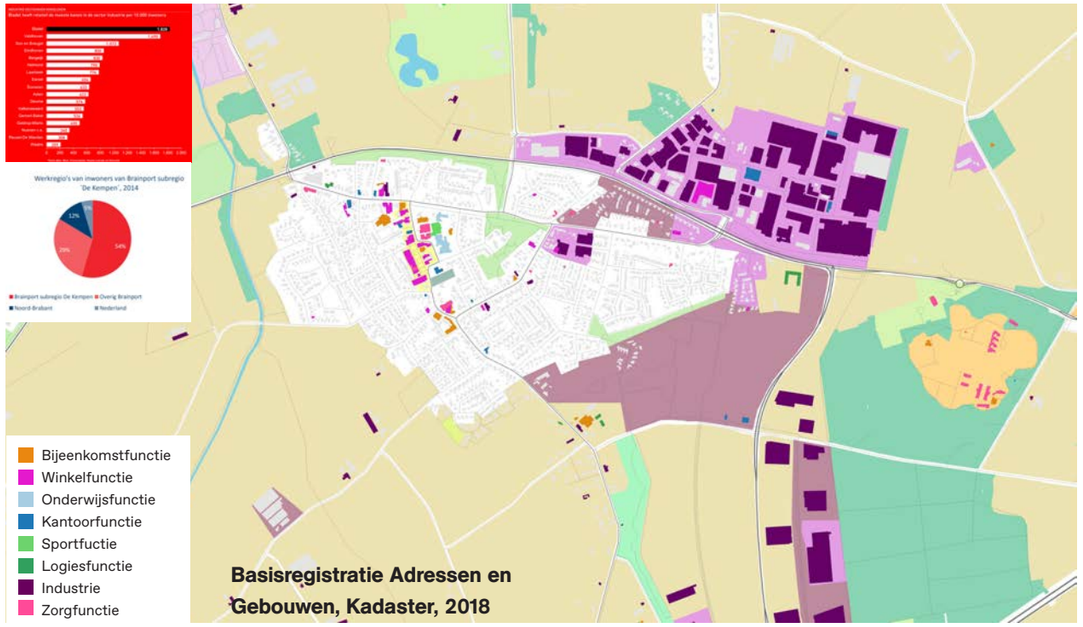

In Hapert zijn grofweg 2 functieclusters aan te wijzen. In het centrum is een mix te vinden met een school, winkels, kantoren, sportvoorzieningen, zorginstanties en logies. Het overgrote deel van de functies naast wonen wordt ingenomen door de industrie, vooral gecentreerd in het gebied ten noordwesten en ten zuidwesten van de kern. Dit gaat om ruim 125 Ha in Hapert en de industrie maakt dan ook 30% van de werkgelegenheid in Bladel uit (bron: Gemeente Bladel).

Veelal wordt het geld verdiend in de industrie.

Toerisme

Landal het Vennenbos trekt jaarlijks veel bezoekers. Circa de helft van de bezoeken aan de vier Kempengemeenten verblijft in Bladel & Hapert (bron: Gemeente Bladel). Zij komen vooral voor de natuur en faciliteiten van Landal, maar door het dorpshart aantrekkelijker te maken kan Hapert als dichstbijzijnde dorpskern er economisch voordeel uit halen als Het Vennebos veel bezoekers trekt, als zij ook voor het gezellige dorp komen.

Bezoekers kunnen in hun tocht door het landschap een pitstop maken in het gezellige dorp.

Lokaal/nationaal toerisme

Lokale landbouw: oogstmarkt Hapert

Brainport-Kempen netwerk

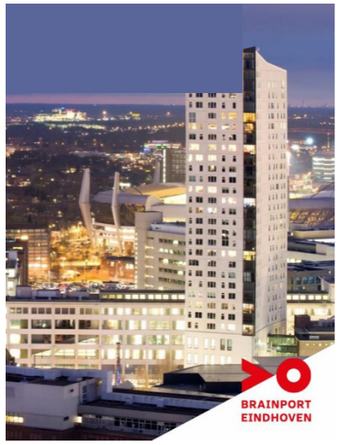

Meer samenwerking tussen kernen

Gemeente Bladel

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

Gemeente Reusel-De Mierden

Mobiliteit

Nabijheid & betrouwbare verbindingen

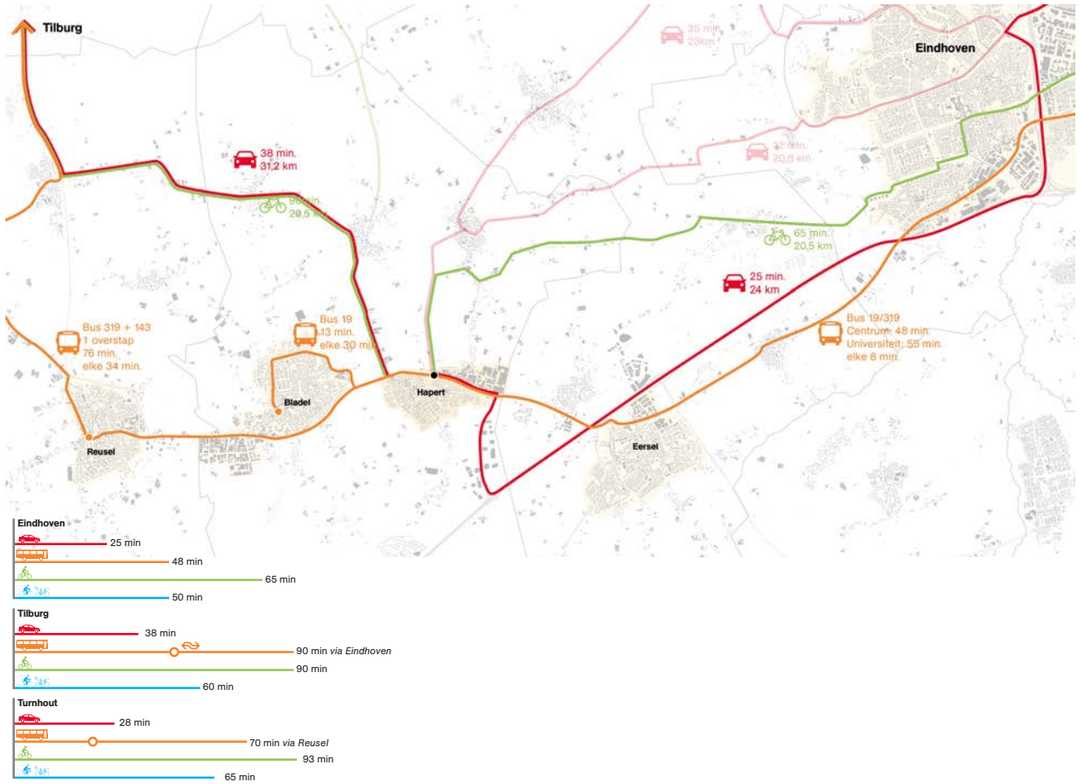

Tilburg, Eindhoven en het Belgische Turnhout zijn vanaf Hapert circa 30 minuten rijden. Een fietstocht door de mooie natuur maakt de steden in ruim een uur ook bereikbaar. Het toenemend gebruik van elektrische fietsen verkort de reistijd en maakt Hapert beter bereikbaar. Het openbaar vervoer naar de steden is een zwakke schakel in de bereikbaarheid van Hapert. Om Hapert voor een breed publiek aantrekkelijk en bereikbaar te maken zal het openbaar vervoer verbeterd moeten worden. Zeker met de toenemende vergrijzing wordt het openbaar vervoer steeds belangrijker.

Landal Vennebos

De verkeersroute naar het vakantiepark loopt via de N284 en door Hapert. Dit zorgt voor ongewenst effecten voor bewoners door sluipverkeer. Echter, zijn de ondernemers vaak voorstanders van de route door Hapert omdat het de toeristen meteen zien dat hun kern in de buurt ligt van het vakantiepark. De kronkelweggetjes, kernen en landerijen zouden juist goed zijn om de toerist in vakantiemodus te krijgen. In tegenstelling men dus niet ervaart dat het zo dicht bij de snelweg en het Kempener bedrijvenpark ligt.

N284

De ingrepen die voor Hapert vooral van belang zijn, zijn de nieuwe fietsroute aan de provinciale weg die langs de kern zal lopen en de nieuwe bushalte ter hoogte van Lemel. Er wordt gesproken over een ‘Smart mobillity hub’ maar deze plannen zijn nog niet concreet.

Hapert blijft goed bereikbaar per auto. De e-bike biedt kansen voor de korte ritten en het OV heeft een impuls nodig, te beginnen aan de zichtbaarheid ervan.

Openbaar vervoer

Door in te zetten op meer dan alleen de auto wordt Hapert multimodaal bereikbaar en aantrekkelijker voor een divers publiek, zowel voor bezoekers en bewoners. Nieuwe vormen van mobiliteit dragen hieraan bij. Met name het OV richting Tilburg kan beter en sneller worden, zodat er geen overstap nodig is in Eindhoven of Reusel. Op termijn is het zinvol om de mogelijkheden te onderzoeken of de snelheid, efficientie en het comfort van de buslijnen omhoog zou kunnen. Maar daarvoor moet eerst voldoende aanleiding zijn omdat het gebruik van het huidige netwerk omhoog gaat. Binnen Hapert kunnen we daar een bijdrage aan leveren door de zichtbaarheid en gebruiksvriendelijkheid van de opstap op het station en het imago van de bus op te krikken.

Klimaatadaptatie

Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)

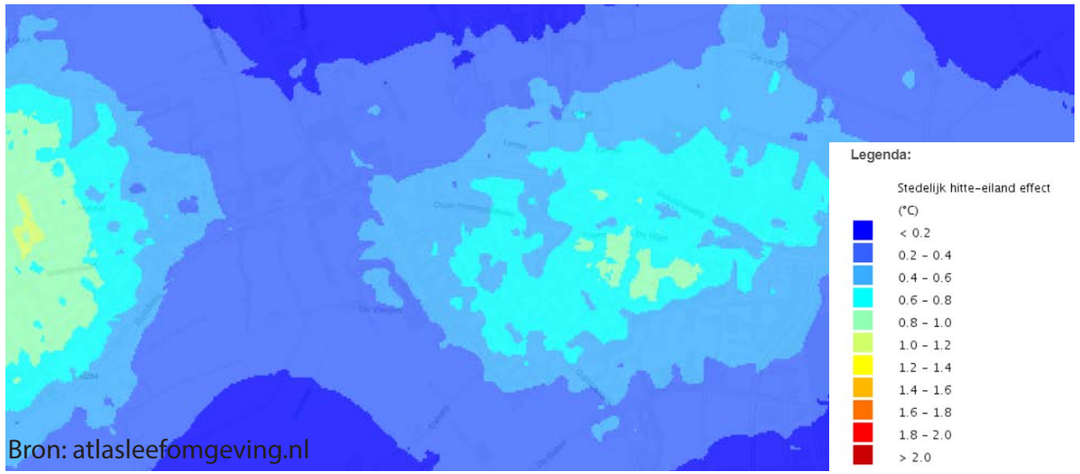

Hittestress
Op landelijke/regionale kaart komt Hapert niet heel sterk naar voren als gebied dat werkt als stedelijk hitte-eiland. Ingezoomd op de kaart aangeleverd door de gemeente is te zien dat vooral op de industriegebieden veel warmte vast gehouden wordt. Om fijne werkomgevingen te creëren is het goed om vooral daar in te zetten op mogelijke vergroening.

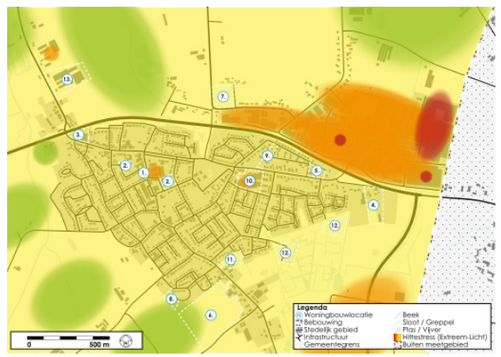

Afbeelding 4. Overzicht mate van hittestress

Om fijne werkomgevingen te creëren is het goed om vooral op de industriegebieden vergroening in te zetten tegen hittestress.

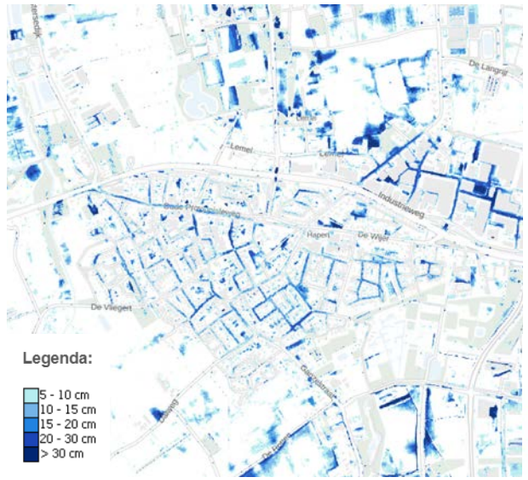

Wateroverlast
Bij piekbuien centreert wateroverlast zich op een aantal plekken in de kern, wat tevens de lager gelegen delen zijn. Zo zien we dit rond het parkje van Hapert en de Kasteellaan. Het bedrijventerrein van Hapert ten noord-oosten van de Oude Provincialeweg ligt hoger maar kampt mogelijk met wateroverlast vanwege de versteende omgeving.

Opvallend is dat de meeste overlast zich juist begeeft op groene plekken. Het zal dus makkelijker zijn om rond deze locaties in de openbare ruimte oplossingen te vinden voor manieren om het water op te vangen en langzaam te laten infiltreren in de bodem of te hergebruiken.

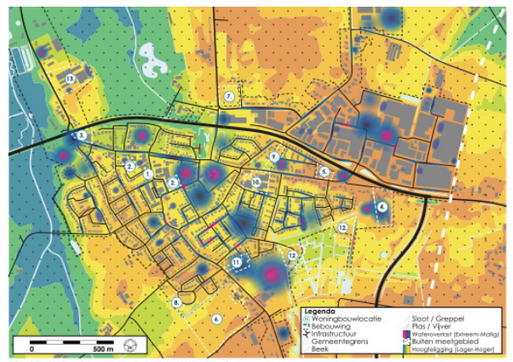

Afbeelding 3. Overzicht wateroverlast m.b.t. de hoogteligging

Het water stroomt in Hapert naar de lager gelegen groene plekken. Deze plekken zijn sleutels in de klimaatadaptatie

Natuur, Ecologie & Landschap

Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)

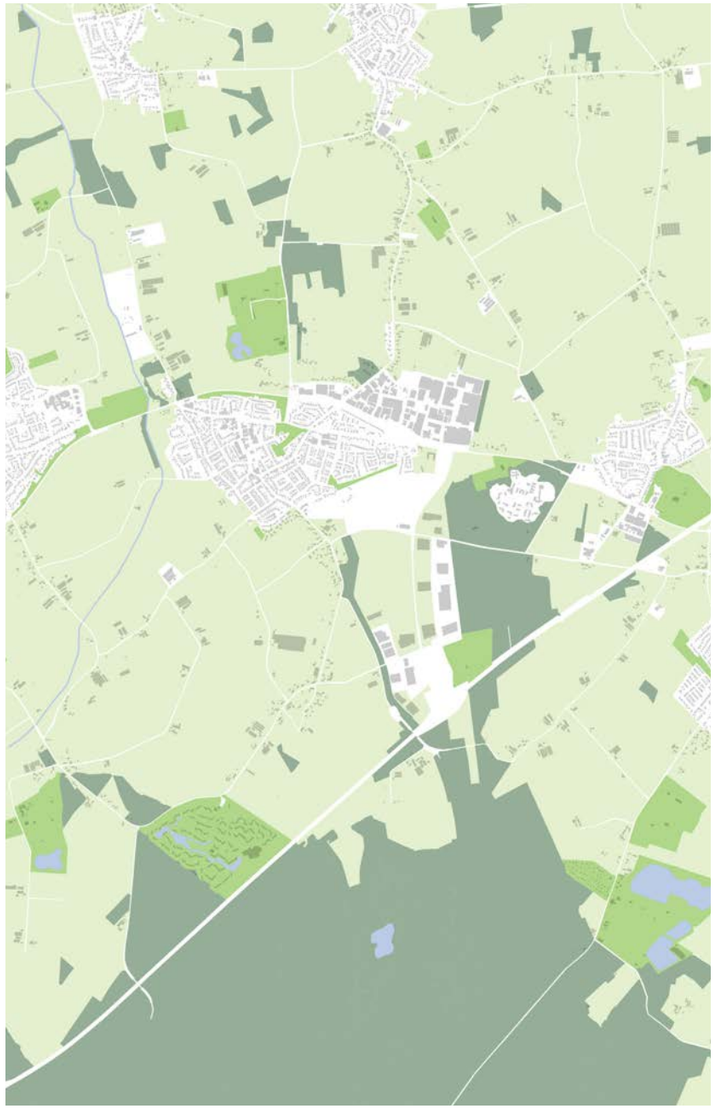

Omgeving

Hapert ligt in een prachtige groene omgeving waar zowel heiden, bos als akkergronden te verkennen zijn.

In het dorp liggen enkele groene gebieden en het Kasteelpark, maar deze zijn nog niet voldoende op elkaar aangesloten om een goed ecologisch netwerk te maken.

Energieneutraal & Circulariteit

Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

Gedeeltelijk in het dorp en ten noordoosten ervan ligt potentie voor een open Wko-systeem. Deze duurzame manier van verwarmen en verkoelen kan een bijdrage levern aan de duurzaamheidsdoelstellingen van Hapert.

Daarnaast zijn er op de daken nog veel mogelijkheden voor het opwekken van zonne-energie. Er liggen kansen op het Kempisch Bedrijvenpark en het Industrieterrein Hapert.

D

Toekomstvisie

Kwaliteiten

Na een uitgebreide analyse van het dorp concluderen we dat Hapert er goed voor staat. Er zijn grote kwaliteiten aanwezig die het een fijne plek maken om te wonen. Deze moeten wat ons betreft versterkt worden middels de visie:

Dorpse cultuur

- Zorg voor elkaar zit in het bloed
- MFA voor Zorg & Cultuur
- Verenigingsleven
- Veel vrijwilligers

Veel werkgelegenheid

- Lokale ondernemers
- (Inter)nationale ondernemers
- Balans wonen-werken

Toplocatie

- Dorpse ruimtelijke kwaliteiten
- Bos & Heidelandschap
- Auto-bereikbaarheid

Kansen

Door goed te kijken naar waar Hapert zich nog in kan ontwikkelen en de verschillende kernen met elkaar te vergelijken komen de volgende kansen om Hapert te positioneren naar voren:

Karakteristieke dorpse ruimtelijke kwaliteiten

Hapert heeft kansen om een karakteristiek dorps gevoel te versterken, vooral rond de markt. De sfeer van dorpspleinen zoals Eersel is een mooie inspiratie.

Medisch Centrum Hapert

Een medisch centrum waar voor inwoners de juiste zorg voorhanden is, kan ook een rol vervullen voor de andere kernen. Dit kan gaan om een breed scala van zorgverleners die in samenwerking met een ziekenhuis uit Eindhoven georganiseerd zijn.

Aanvullende woontypen

Ook door in te zetten op nieuwe, aanvullende woningtypen (o.a. appartementen), kan Hapert zich beter onderscheiden van de andere dorpen.

MFA als ondernemershub

De MFA kan een belangrijke rol spelen in het onderscheidend vermogen van Hapert, als het complex ook een rol kan krijgen in het versterken van het economisch netwerk (MKB & op schaal van de Brainport). Hierbij kan ook het onderwijs aanhaken.

Aanvullende soorten werk

Hapert kan zich van de andere dorpen onderscheiden door een, voor de Kempenregio, nieuw type werkgelegenheid (dan lokaal en industrieel) te bieden.

De bus toegankelijker maken

Door een busstation op een centrale, belangrijke locatie in het dorp te maken kunnen we het gebruik van het OV promoten.

Groene, langzaam verkeersroutes

Aangename, groene loop- en fietsroutes kunnen een mobiliteitstransitite op gang brengen voor korte afstanden. Men laat de auto eerder staan en pakt de fiets.

Concrete opgaven

Kwaliteiten + Kansen =

Uit onze analyse maken we uit dat Hapert er nu over het algemeen goed voor staat. Het is er fijn wonen, er is veel werk in de buurt en zowel stad als natuur liggen binnen handbereik. De uitdaging zit er vooral in om dit met oog op globale en lokale trends in de toekomst minimaal zo te houden en liever nog te versterken. Hoe maken we Hapert toekomstbestendig? Het antwoord hierop resulteert in de volgende concrete opgaven, die een opsomming vormen van de kwaliteiten en kansen die we hebben gezien.

1 *Maak een compact centrum met winkelgebied en dorpsplein*

- Wijs een nieuwe locatie als dorpsplein aan
- De markt behoudt zijn rol als ‘boodschappenplein’
- Vergroen het centrum met oog op klimaatadaptatie en verblijf
- Maak het kernwinkelgebied zo compact mogelijk
- Versterk de lokale economie
- Huisvest andere typen werk (kantoor, flexwerk, scholing)
- Rol van het MFA binnen het centrum en het dorp
- Geef ruimte aan het langzaam verkeer

Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)

Economisch concurrerend

Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

2 *Bied een rijk aanbod aan woonomgevingen*

- Bouw woningen met een woninggrootte en -type gericht op starters & senioren als aanvulling in de huidige woningvoorraad
- Maak nieuwe type woonmillieus: voor ieder wat wils (wonen rond een groen hof, appartementen, eenzijdig georienteerde woningen)

Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)

Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

3 *Focus op langzaam verkeer & vergroen routes*

- Verbindt functies binnen het dorp middels groene wandelroutes
- Verbindt functies net buiten het dorp middels groene fietsroutes
- Verbindt het landschap aan Hapert middels natuurroutes en lok daarmee toerisme van Landal het Vennebos
- Vergroot de kwaliteit van bedrijvenparken door ze te vergroenen (tegen hittestress)
- Promoot het OV door beter zichtbaar in het dorp en makkelijker op te stappen

Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

Nabijheid & betrouwbare verbindingen

4 *Versterk regionale & (inter)nationale samenwerking*

- Profiteer van Brainport door samenwerking tussen bedrijven en onderwijs te stimuleren
- Maak de entrees van het dorp uitnodigend
- Maak ruimte voor een Kempener Medisch Centrum
- Vergroot de kwaliteit van bedrijvenparken door ze te vergroenen en daarmee aantrekkelijker te zijn voor nieuwe vestigingen
- Gebruik het dakoppervlakvan de bedrijvenparken voor de opwekking van energie

Economisch concurrerend

Nabijheid & betrouwbare verbindingen

Kwaliteit van leven (in dorp en buitengebied)

Klimaatbestendig, circulair, duurzaam en natuurlijk

Het ecosysteem als metafoor voor de toekomst

Tijd van transities

Digitalisering, demografische verschuivingen, nieuwe manieren van werken, veranderingen in de landbouwsector, de klimaatverandering en energietransitie; dit zijn enkele voorbeelden van transities en veranderingen die zich op (inter-)nationaal niveau afspelen. Elk van deze transities heeft een ruimtelijke impact. Het vormgeven van een antwoord op deze trends en transities hoort bij de uitdagingen van deze tijd. De context van Hapert raakt aan verschillende thema's die momenteel actueel zijn. Dit vraagt om een veerkrachtig antwoord dat onafhankelijk is van hoe de toekomst zich verder ontwikkelt.

Monotoon ecosysteem

Zoals eerder benoemd is het fijn toeven in Hapert, maar is het wel erg veel van hetzelfde en dat is een risico. We zijn gewend om ons land, dorpen en steden te plannen en gebieden te scheiden naar doel en functie: woongebieden met één type woningen; werken op hoogst functionele bedrijventerreinen buiten het dorp, en daartussen verplaatsen we ons met de auto. Daarmee houden we een monocultuur in stand die niet weerbaar is zodra de oogst dreigt te mislukken door grote veranderingen die op ons afkomen. "In een monocultuur verspreiden ziekten en plagen zich razendsnel."

Gemengd ecosysteem

Bij mengteelt spreidt een plaag zich veel minder snel uit omdat andere gewassen beschermd worden door nuttige beestjes. We planten met deze visie niet meer van dezelfde zaadjes, maar gaan over op mengteelt! Door aan de huidige voorraad aanvullende woningtypen, vervoersmiddelen, energiebronnen, groensoorten en meer toe te voegen, kunnen we van Hapert een toekomstbestendig en rijk ecosysteem maken.

We bieden naast woningen voor gezinnen ook andere soorten aan op de lokale woonmarkt. We voegen bredere typen werkgelegenheid toe, zodat we niet afhankelijk zijn van de vraag naar industriele producten en processen. En naast de auto krijgen andere vervoersmiddelen ook een prominente rol om schoner en veiliger te reizen. Een grote diversiteit brengt alleen maar weer nieuwe kansen naar zich toe.

1 *Maak een compact centrum met winkelgebied en dorpsplein*

2 *Bied een rijk aanbod aan woonomgevingen*

3 *Focus op langzaam verkeer & vergroen routes*

4 *Versterk regionale & (inter)nationale samenwerking*

Visiekaart

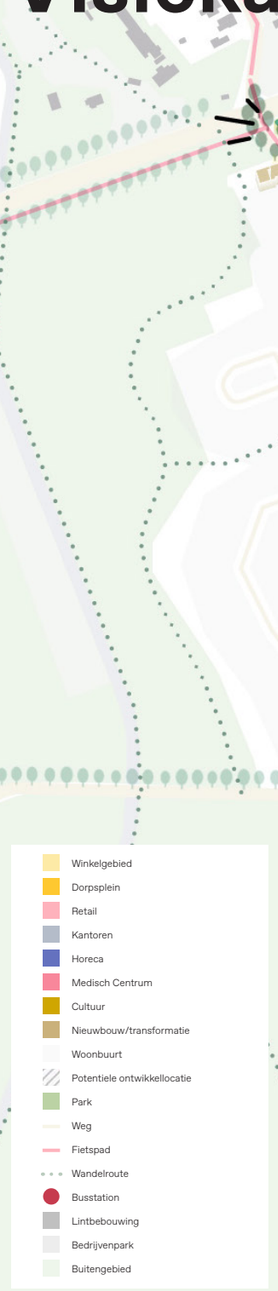
Winkelgebied
Dorpsplein
Retail
Kantoren
Horeca
Medisch Centrum
Cultuur
Nieuwbouw/transformatie
Woonbuurt
Potentiele ontwikkellocatie
Park
Weg
Fietspad
Wandelroute
Busstation
Lintbebouwing
Bedrijvenpark
Buitengebied

1 Een compact centrum met winkelgebied en dorpsplein

We kiezen voor zichtbaarheid én bereikbaarheid als het gaat om het kernwinkelgebied. Daarom kiezen we voor een ruimcentrumgebied, waarin ruimte is voor werken én voor wonen en recreatie; en voor een kernwinkelgebied, een compacte waarin naast winkelen ook ontspannen centraal staat en waar de winkels op loopafstand zijn.

Het voorgestelde kernwinkelgebied beslaat het gebied tussen (en inclusief een deel van) de Oude Provincialeweg, de Kerkstraat en de Markt. Daarbij maken we als volgt onderscheid tussen de gebieden:

- Op de **Markt** blijven de dagelijkse boodschappen centraal staan: de supermarkten met aangrenzende parkeergelegenheid. De Markt is nu al goed bereikbaar voor de inwoners uit het dorp. Extra fietsenstallingen moeten de bereikbaarheid te fiets verder verbeteren.
- De Kerkstraat wordt een mooie winkelstraat waar je naast je dagelijkse boodschappen even een winkel binnenstapt, van je fiets afstapt op een praatje te maken of waar je in de zon geniet van een kop koffie. Hier zal de grootste verandering plaatsvinden: van een autostraat naar een voetgangersstraat waar fietsers ook mogen komen. Laden, lossen en bestemmingsverkeer blijft natuurlijk mogelijk. De Markt wordt straks via de Nieuwstraat bereikt, zie ook p. 63.
  In dit gebied wordt het gestimuleerd om een mooie mix van winkels en horeca te maken.
- Op de Oude Provincialeweg, tussen de MFA en ‘de Mossel’ blijft ruimte voor specialistische winkels. Deze vallen onder het kernwinkelgebied maar liggen buiten de voorgestelde voetgangerszone.

Organiseer een mooie mix aan functies in het centrum

- Stimuleer nieuwe of verplaatsing van huidige horeca naar het kernwinkelgebied. Concentreer deze voorzieningen aan het nieuwe dorpsplein, zodat het de levendigheid van het centrum gaat versterken.
- Winkels voor de dagelijkse boodschappen plaatsen binnen het kernwinkelgebied, rond de markt.
- De zorg die belangrijk is voor de regio kan zo veel mogelijk verplaatst worden naar het medisch cluster aan de Oude Provincialeweg.
- Kantoren en flexplekken krijgen een plek krijgen in het centrum, zodat het dichtbij de voorzieningen ligt.

Het nieuwe Centrumrondje

De verschillende onderdelen in het centrum van Hapert, zoals de MFA, het dorpsplein en de Markt, maken samen met de omliggende straten en de Paletlocatie een mooi rondje van verbindingen. Deze vormen samen het gebied waar het centrum het meest naar voren komt.

Severinusplein:
het Dorpsplein waar alles samenkomt

1. Ruimte voor **terrassen** en **ontmoeting** van bewoners
2. Combineer met **MFA**: na het theater nog even wat drinken
3. **Veel groen**, maak slim gebruik van bestaande bomen
4. Prominent **busstation**: om het OV toegankelijker en zichtbaarder te maken

Strategie achter locatie dorpsplein

De markt is op dit moment de centrale plek van de kern Hapert. Doordat deze als belangrijke boodschappen locatie fungeert is voldoende parkeerplek noodzakelijk en blijft er weinig ruimte over voor voetgangers, verblijven en ontmoeten. Om die reden zijn we op zoek gegaan naar een nieuwe locatie voor het dorpsplein. Deze locatie moet zichtbaar zijn, ruimte bieden voor ontmoeting en vooral ook de omgeving versterken.

Naast de kruising van de Kerkstraat met de Oude Provincialeweg kan een nieuw plein ontstaan. Het voordeel van deze plek is dat het goed zichtbaar is vanaf de Oude Provincialweweg en zo een mooi zicht geeft aan het dorpshart. Ook worden de winkeliers aan de Oude Provincialeweg meer betrokken bij het dorpshart en ligt het dicht bij de hoofdentree van de MFA. De Kerkstraat tussen de Markt en het nieuwe plein kan autoluw worden, waarbij alleen bestemmingsverkeer, zoals taxi's of laden-lossen is toegestaan.

Zo ontstaat een mooi centrum- en kernwinkelgebied waar het prettig winkelen, ontspannen, ontmoeten, wonen en werken is!

Centrumgebied - dorpsplein

Severinusplein:
het Dorpsplein waar alles samenkomt

Centrumgebied - dorpsplein

2 Een rijk aanbod aan woonomgevingen

Een breder aanbod aan woningen
Hapert kent nu een vrij eenzijdige woningvoorraad, waarin de grondgebonden eengezinswoningen in de woonwijken uit de jaren 60, 70 en 80 de boventoon voeren. Door ervoor te zorgen dat er voor alle inwoners en passend aanbod is, maken we woningvoorraad breder. Er is dan eenvoudigweg te kiezen uit meerdere smaken. Dit maakt Hapert aantrekkelijker voor een bredere groep, zowel nu als in de toekomst.

De vraag is gericht op met name starters en senioren, de inwonersgroepen die minder goed in de huidige woningvoorraad een passende woning vinden. Voor deze doelgroepen zijn kleinere woningen (ca 50 tot 80 m^2) meer geschikt: ze zijn goedkoper, maar ook compacter, waardoor er makkelijker een sociaal milieu ontstaat.

Nieuwe ontwikkelingen bieden een toevoeging aan het dorp en de directe omgeving
De huidige woningbouwlocaties liggen deels binnen het dorpsgebied en deels aan de randen. Om zoveel mogelijk te bouwen op de voorzieningen die er al zijn is het slim om in het centrum, zoals de Paletlocatie, te kiezen voor de kleinere en compactere woningen. Dat zijn goede locaties voor appartementen met een gemeenschappelijke buitenruimte waar men elkaar kan ontmoeten. In de plinten is ook ruimte voor een bedrijfje of een maatschappelijke functie.

Naast een breder aanbod in soorten woningen bieden ook andere typen straten een toevoeging aan de woningvoorraad, zoals een woonhof of kleinschalige appartementengebouwen.

Woningbouwlocaties
Bij de volgorde van het ontwikkelen moet eerst gekeken worden welke locaties het huidige dorp kunnen versterken. Houd het dorp compact en kies voor verdichting in plaats van uitbreiding: dit draagt bij aan een groter aantal inwoners met de voorzieningen op loopafstand, wat de economische positie en sociale samenhang van het dorp sterker maakt.

Bouw alleen aan de randen van het dorp als de woningbouw de overgang tussen dorp en landschap gaat versterken.

Ontwikkeling leidt tot vergroening
De ontwikkeling van de nieuwe locaties moet niet alleen leiden tot meer reuring, maar ook tot vergroening. Gebruik de ontwikkelingen om straten van huidige woonwijken te vergroenen en nieuwe verbindingen te maken tussen de groene plekken in het dorp.

Woonwijken & ontwikkellocaties

Alexanderhof - D’n Tref locatie

1. Intiem hof met mix van appartementen en gezinswoningen
2. Meng jonge met oude mensen en met gezinnen
3. Binnentuin nodigt uit tot ontmoeting
4. Maak ruimte voor een bankje en een praatje

Woningaantallen:

A. 7 Beneden- & 7 bovenwoningen (BeBo’s)
B. 8 grondgebonden woningen
C. 14 appartementen (7×2 verdiepingen) boven een plint met 7 bedrijfs- óf wooneenheden

Totaal: 36-43 woningen

Op het Alexanderhof heerst de rust en de luwte, terwijl het toch in het centrumgebied ligt. Hier kan een mooi woonhof ontstaan met een mix van appartementen en gezinswoningen. Een gemeenschappelijke tuin biedt verbinding tussen de inwoners en nodigt uit tot ontmoeting met een bankje en een praatje.

Hier kunnen starters, zelfstandige senioren en gezinnen samen een plek vinden en elkaar makkelijk ondersteunen.

Woonwijken & ontwikkellocaties

Het Palet locatie

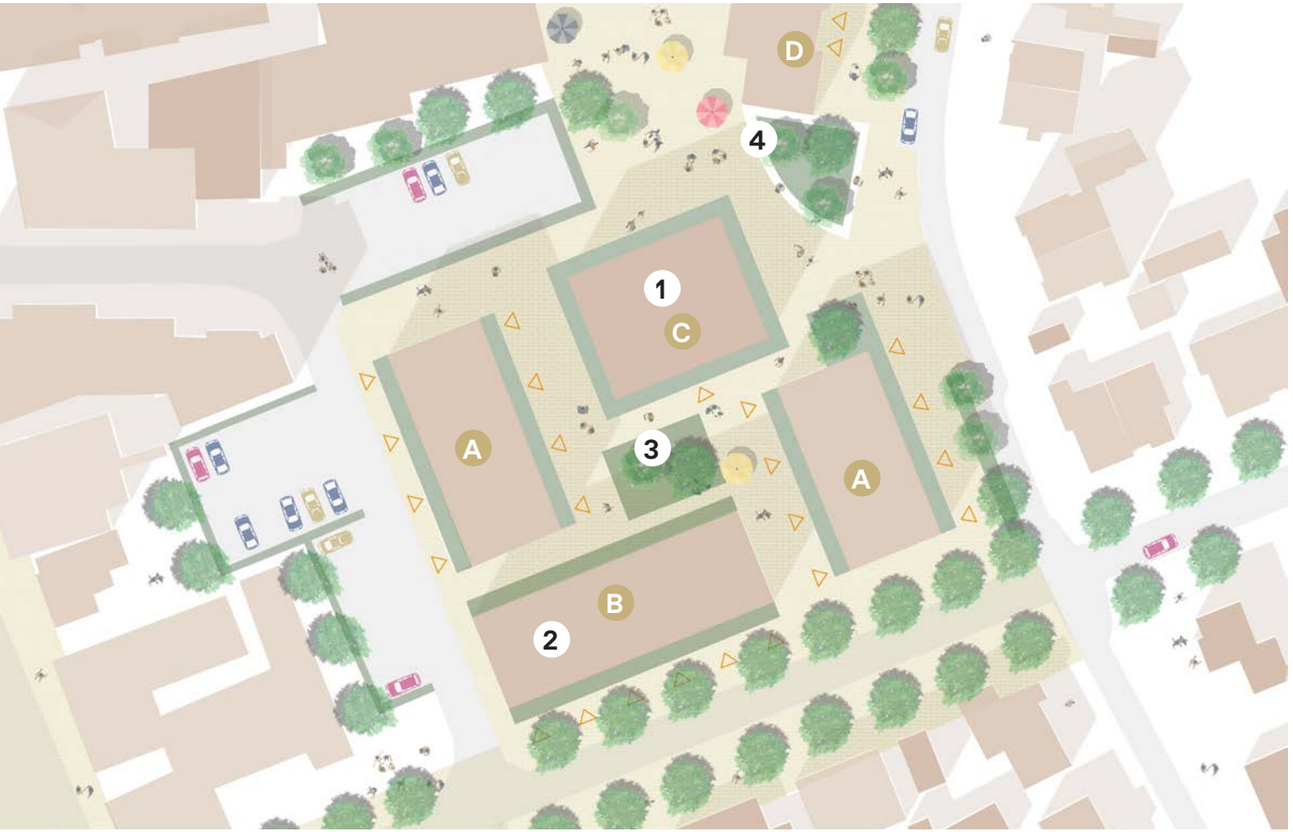

1. Alzijdige woonblokken in het dorpscentrum
2. Meng jonge met oude mensen: ouderen gelijkvloers, jongeren boven
3. Woonbuurtje nodigt uit tot ontmoeting
4. Maak ruimte voor een bankje en een praatje

Woningaantallen:

A. 16 Alzijdige grondgebonden woningen
B. 6 Beneden- & 6 bovenwoningen (BeBo's)
C. 18 appartementen (6×3 verdiepingen)
D. Transformatie van Nummereen kinderopvang naar 6 appartementen

Totaal: 62 woningen

De Paletlocatie ligt naast de nieuwe MFA en op een combinatie van looproutes. Hier liggen kansen om enkele kleinschalige appartementengebouwen te realiseren, die uitnodigen om doorheen te lopen. Deze hebben een iets stadsere uitstraling, passend bij het centrumkarakter van Hapert.

De appartementen hebben een balkon, loggia of een voortuin waarmee de interactie met de openbare ruimte wordt gemaakt. Ouderen kunnen een plek vinden op de gelijkvloers, jongeren op de hogere verdiepingen.

Woonwijken & ontwikkellocaties

3 Focus op vergroening en routes voor het langzaam verkeer

Hapert heeft een sterke groene en dorpse uitstraling. Desondanks liggen er uitdagingen voor verdere vergroening van het dorp: deels vanuit de koker van de aanpassing aan het veranderende klimaat, maar vooral ook omdat het een gezonder en prettiger leefomgeving geeft. Daarom zetten we in combinatie met vergroening in op routes voor het langzaam verkeer.

Naast dat de routes er moeten zijn, moeten ze ook uitnodigend zijn om te gebruiken. Daarom koppelen we de ontwikkeling van langzaam verkeer aan groene routes en plekken aan de routes:

- Verbind functies binnen het dorp middels groene wandel- en fietsroutes
- Verbind functies net buiten het dorp middels groene fietsroutes
- Verbind het landschap aan Hapert middels natuurroutes en betrek daarmee toerisme vanuit Landal het Vennebos

Fietsroutes

- Betere en veiliger fietspaden naar andere kernen, én Eindhoven
- Geef keuze uit meerdere routes: langs wegen, door bossen en velden, druk en rustig
- Fietspaden moeten goed verlicht zijn
- Fietsroutes mogen ook mooi, bijzonder en leuk zijn! Het maakt fietsen aantrekkelijk
- Goede fietsparkeerplekken bij belangrijke functies zoals MFA en winkels

Groen in centrum en langs routes

- Veel verschillende plantsoorten voor betere biodiversiteit
- Geef parkeren een groenere uitstraling
- Meer bomen toevoegen door het hele dorp: deze hebben groot effect op een fijn klimaat

Openbaar Vervoer

- Geef de bus een belangrijke plek in het dorp middels een, goed zichtbaar station in het dorpsplein

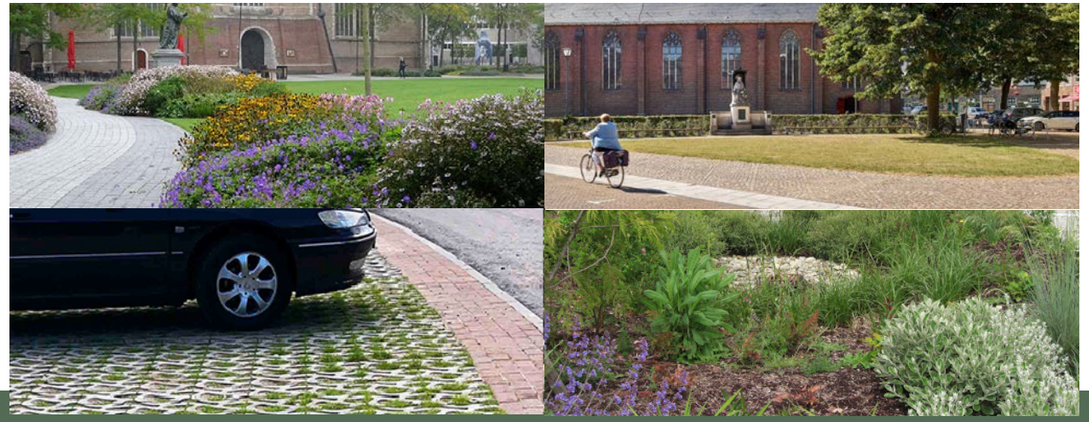

Routes & locaties

- → E3 Strand Eersel & de Gender → Eindhoven.
- → Groote Beerze & Dalems stroompje → Vennenbos
- → de Goorland naar Bladel
- → de Ganzestraat, Kapelweg & Dalemsdijk naar Eersel
- Busstation aan het Severinusplein

Woonwijken & ontwikkellocaties

Vergroening bedrijvenparken

De bedrijvenparken hebben het meeste last van de werking van hittestress. Om het werkklimaat te verbeteren en de koelsystemen van de bedrijven te ontlasten is vergroening nodig. Richt de terreinen en aansluitingen op het groen eromheen zo in dat werknemers in de lunchpauze gemotiveerd worden om even buiten de boterham op te eten.

Vergroening van woonbuurten

In de woonbuurten zien we nu al veel groen, maar ook nog veel verharding. Zorg stapsgewijs, per wijk, voor een vergroening van de woonstraten. Kies daarbij per wijk voor een ander accent in beplanting. Dit geeft een fraai beeld, een onderscheidende identiteit en zorgt voor een biodivers ecosysteem.

Infrastructuur/routes

Fiets

Voor kortere afstanden is de fiets eigenlijk het ideale vervoersmiddel: gezond, goedkoop en schoon. Maar dan moet het wel leuk, snel en op een veilig fietspad kunnen.

Daarom komen fietsroutes centraal te staan in de infrastructuur in het dorp. Binnen de bebouwde kom kunnen ze samen met auto's, die beperkt worden tot 30 km/h. Daarbuiten op vrijliggende fietspaden en in een groene omgeving.

Bij belangrijke plekken, zoals de Markt en het nieuwe Dorpsplein komt voldoende fietsenstalling. Wel zo handig, als je samenkomt om wat te gaan drinken.

OV: bus aantrekkelijker maken

Het openbaar vervoer is voor veel inwoners in Hapert de manier om tussen dorpen en naar de stad te reizen. Het OV kan echter zichtbaarder en logischer. Daarom wordt de centrale bushalte bij het nieuwe dorpsplein geplaatst, zodat het prettiger en leuker wordt om met de bus te gaan.
Daarnaast komt er voor de snelbus naar Eindhoven een halte op de N284 bij het fietstunneltje. Deze snelbus zal in de toekomst ook door moeten rijden naar Tilburg, om aansluiting met West-Brabant te versterken.

De overige bushaltes in het dorp mogen voor de lokale buslijnen niet komen te vervallen, om toegang tot het openbaar vervoer voor alle groepen inwoners te blijven garanderen.

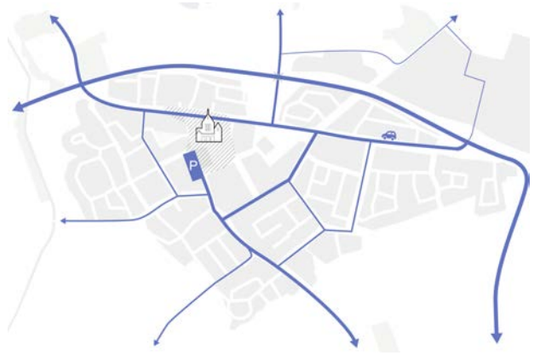

Auto: bereikbaar, maar te gast

De autobereikbaarheid in Hapert is uitstekend en men kan overal komen met de eigen auto. Dit leidt echter tot conflicten met andere weggebruikers, soms met ongelukken tot gevolg.

Om tot een betere balans te komen zal de snelheid in Hapert in de toekomst maximaal 30 km/h zijn. Dit verbetert de leefbaarheid van het dorp.

Ontsluiting van de Markt

Het centrum en de markt is nog altijd bereikbaar met de auto, echter wordt het parkeerterrein op de Markt ontsloten via de zuidzijde. Dit maakt het mogelijk om op de Kerkstraat het dorpsplein te realiseren.

De hoofdroute zal waarschijnlijk het beste lopen via de Nieuwstraat, met een alternatieve optie aan de westzijde van het dorp. Nader verkeerskundig onderzoek is hiervoor benodigd.

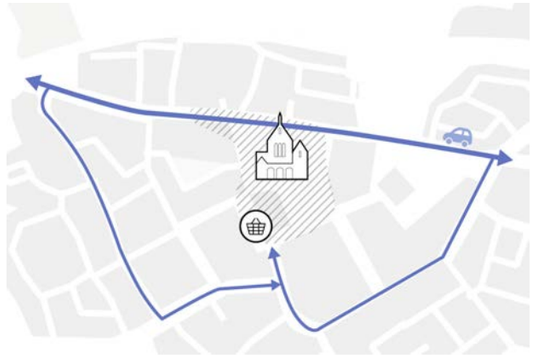

4 Versterk regionale & (inter)nationale samenwerking

Hapert heeft een unieke positie in de regio, dat naast het lokale industrieterrein ook een (inter)nationaal georienteerd bedrijventerrein is gelegen. Dit biedt kansen tot het leggen van verbindingen tussen bedrijven en inwoners.

Maak slim gebruik van nabijgelegen terreinen:

- Profiteer van Brainport door samenwerking tussen bedrijven en onderwijs te stimuleren
- Het mengen van kleine en grote bedrijven op de industrieterreinen
- Voldoende stageplekken bij bedrijven zonder Hapertse achtergrond
- Gebruik het dakoppervlakvan de bedrijvenparken voor de opwekking van energie voor bedrijven en woningen

Goede samenwerking vraagt ook om een sterke uitstraling

- Maak de entrees van het dorp uitnodigend
- Maak ruimte voor een Kempener Medisch Centrum
- Vergroot de kwaliteit van bedrijvenparken door ze te vergroenen (tegen hittestress)

Faciliteer daarnaast de nieuwe vormen van werkgelegenheid: tussen de grote bedrijven en lokale industrie kan de dienstverlenende sector een brug slaan. Er is op de bedrijventerreinen ook voldoende ruimte voor kleinere kantoren, maar ook in het centrum is kans voor werkplekken voor ZZP-ers of thuiswerkers. Daarmee wordt de positie van Hapert verder versterkt.

Visiekaart met voor dit thema de belangrijke gebieden en gebouwen aangegeven: de bedrijventerreinen; mogelijke kantoorlocaties in het centrum en locatie De Mossel.

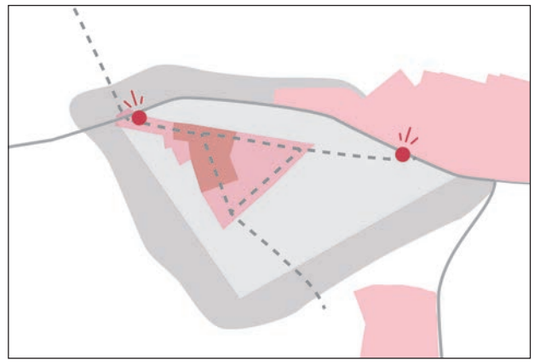

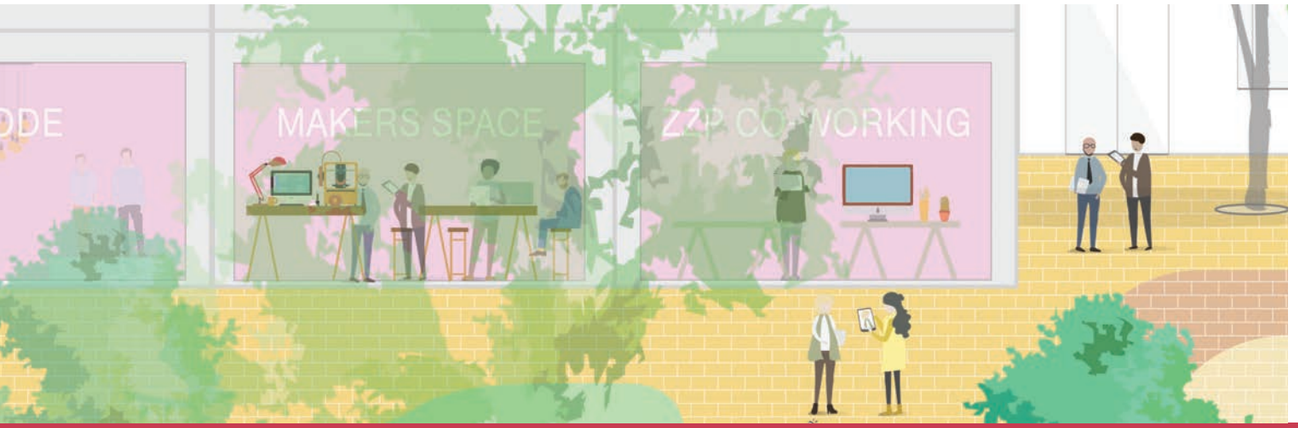

Woonwijken & ontwikkellocaties

Locatie De Mossel

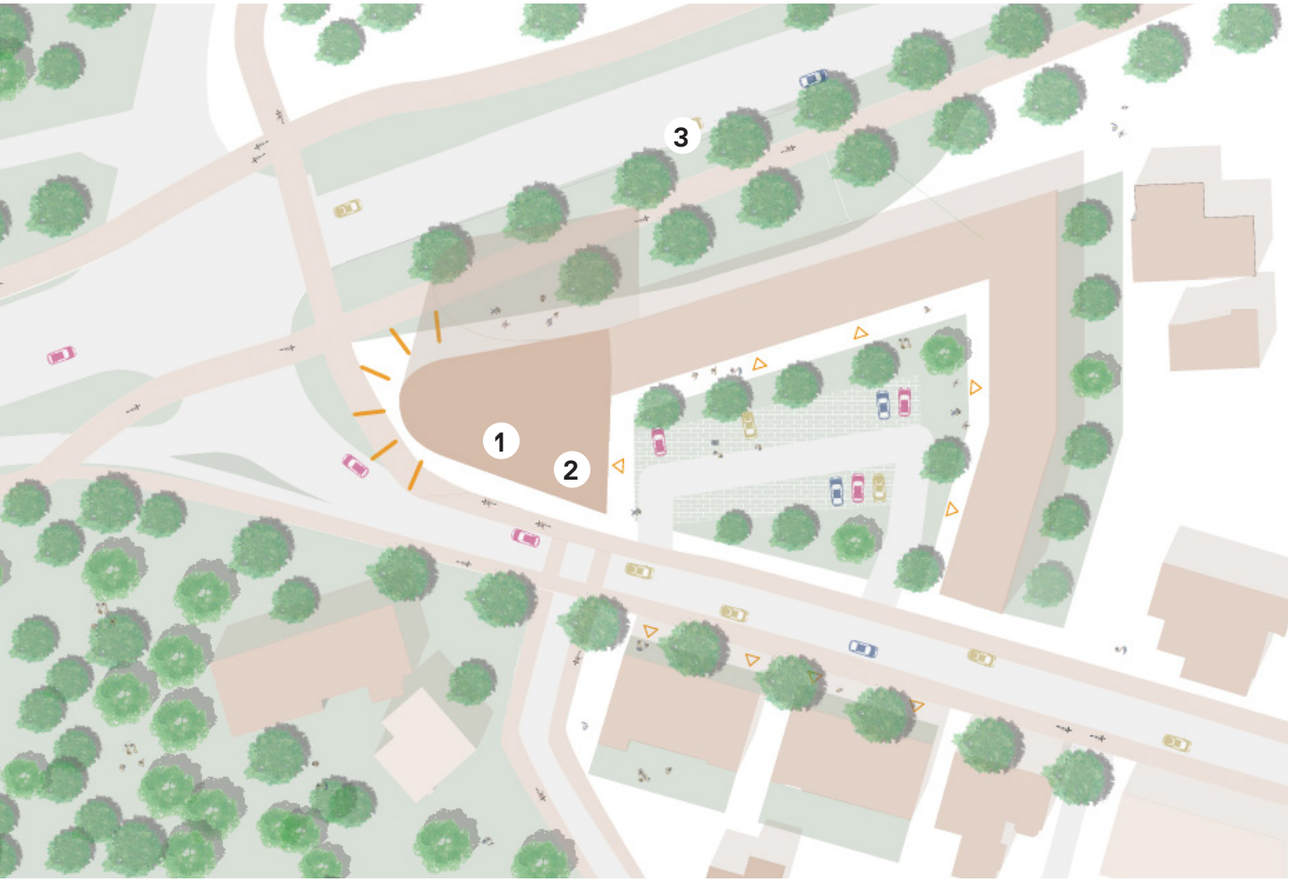

1. Zorgcluster met oa huisartsenpost / apotheek / fysio /
2. Samenwerking met ziekenhuis Eindhoven
3. Goed bereikbaar voor regio

Idee achter het Zorgcentrum

Op deze goed bereikbare locatie aan de kop van de Oude Provincialeweg ontstaat ruimte na de verhuizing van de autodealer en het tankstation. Hier kan een functie komen die niet alleen voor het dorp interessant is, maar voor de hele Kempenregio.

Hier liggen kansen om de regionale zorgfuncties te clusteren tot een Zorgcentrum Kempen. Er kan een samenwerking met een ziekenhuis in Eindhoven worden opgezet. In combinatie met de zorg is er ook ruimte voor woningen.

Voor deze locatie is een uitnodigende uitstraling op zijn plaats, die de kop en het dorp accentueren naar de N284 toe.

Gezicht voor Hapert naar de regio

Werkruimtes voor samenwerking tussen bedrijven en onderwijs

Hapert heeft een groot aanbod in banen in de industrie. Geef in aanvulling daarop ruimte voor banen die meer gericht zijn op dienstverlening en ondersteuning. Daarnaast kan een lokaal thuis-werk-kantoor een toevoeging en ontmoetingsplek bieden voor inwoners. Zo kan Hapert zich ook onderscheiden van de naastgelegen kernen.

Om bedrijven beter te verbinden met de inwoners is het aanbod van stageplekken dicht bij huis belangrijk. Stimuleer lokale samenwerkingen met onderwijs en jonge inwoners die graag in de omgeving blijven.

- Cluster de bedrijvigheid zoveel mogelijk om uitwisseling en interactie te stimuleren.
- In het centrum ligt een kans om flexwerkplekken en kantoren toe te voegen. Zo kan worden ingezet op kantoorwerk en de (digitale) dienstverlening, waar in de Kempenregio weinig plek voor is. In de buurten kan met woon-werktypologieën hier aan bijgedragen worden.
- Meer ruimte voor de kleine bedrijven, ZZP-ers en ‘thuis’-werkers zoals in de Oude Jongensschool
- Het mengen van kleine en grote bedrijven op de industrieterreinen
- Voldoende stageplekken bij bedrijven zonder Hapertse achtergrond
- Meer samenwerking tussen bedrijven en scholen in Kempen en in Eindhoven

Economisch concurrerend

Totaalkaart visie

Zorgcluster Hapert

nieuwe OV stop

Severinusplein

Verbonden met bedrijven

Goed verbonden op de (e-)fiets

Tref elkaar in een hoftuin

Keuze uit ommetjes

Markt met winkels en parkeren

Nieuw palet woonvormen

Ruimte voor woonplekken

Plek voor ontmoeting en werk in het centrum

Verbonden met bedrijven

- Winkelgebied
- Dorpsplein
- Retail
- Kantoren
- Horeca
- Medisch Centrum
- Cultuur
- Nieuwbouw/transformatie
- Woonbuurt
- Potentiele ontwikkellocatie
- Park
- Weg
- Fietspad
- Wandelroute
- Busstation
- Lintbebouwing
- Bedrijvenpark
- Buitengebied

Toetsingskader

Voor toekomstige ontwikkelingen

Bouwregels deelgebieden bouwmassa / uitstraling

Eerder in dit document zijn de bovenstaande structuren, zones en gebieden herkend. Deze zijn gebruikt om bouwregels per deelgebied te formuleren.

Daarbij is onderscheid gemaakt tussen vier typen gebieden: het centrum; de woonwijken; de bedrijventerreinen en tot slot het gebied buiten de dorpsgrenzen.

Daarnaast spelen ook de oude linten en de dorpsentrees een speciale rol, deze zal nader worden toegelicht.

Versterk het karakter van de oude linten

De linten hebben zich door de jaren heen vrij organisch ontwikkeld tot rijke dorpse structuren. Er staan veel historische panden en mooie oude bomen.

- Versterk de ervaring van de historische linten met een rijkheid en diversiteit aan gebouwen.
- Gebouwen staan altijd met hun ‘gezicht’ naar het lint
- Ontwerp gebouwen van maximaal 2 lagen hoog met een kap, tenzij een belangrijke kruising van wegen vraagt om een groter gebaar, zoals bij de kruising Nieuwstraat-Ganzestraat.
- Maak ruimte voor niet-woon functies die passen in een woongebied: gerenoveerde boerderijen kunnen ingezet worden als kans voor woon-werkplekken
- Vergunningen voor gebouwen aan de linten moeten altijd worden goedgekeurd door de gemeente middels een op te stellen beeldkwaliteitsplan.
- Behoud en repareer waar nodig de laanstructuren met (nieuwe) bomen.

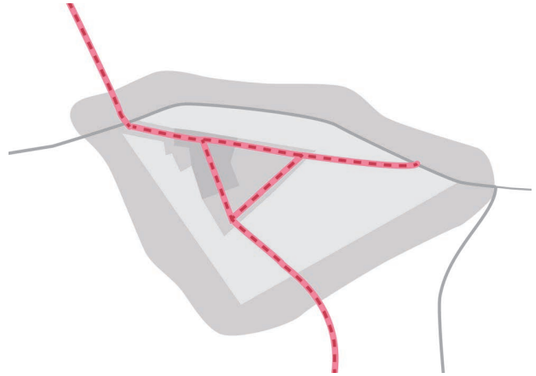

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Versterk de centrumzones met programma

Het centrumgebied is van oudsher de plek met het kloppend hart van Hapert. Straks, met het aangewezen kernwinkelgebied, is het een gebied waar een mix aan functies is georganiseerd: wonen, werken, cultuur, winkelen én groen. Aan de gebouwen in het centrum mag je dan ook best herkennen dat je in het hart van Hapert bent.

- De gebouwen in het centrum mogen hoger zijn dan de gebouwen buiten het centrum, tot 4 lagen plus een kap.
- Gebouwen in het centrum zijn bij voorkeur multifunctioneel, zodat een mix van wonen, werken, zorg en ontspannen ontstaat.
- Projecten binnen het kernwinkelgebied krijgen altijd ruimte in de plint voor horeca, winkels of werk en maatschappelijke functies.
- De gebouwen dragen bij aan een levendige openbare ruimte, met zo veel mogelijk voordeuren en plinten.

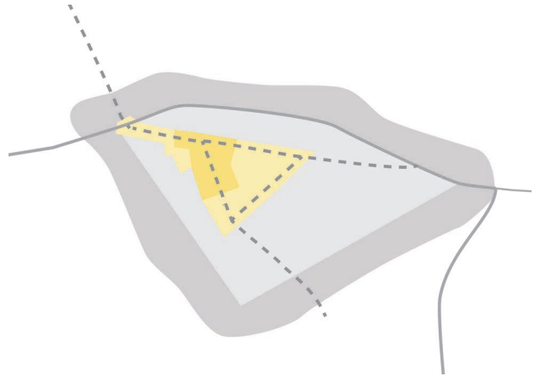

Het centrumgebied bevindt zich aan de Oude Provincialeweg; de driehoek tussen Oude Provincialeweg, Kerkstraat en Nieuwstraat; en het Alexanderhof.
Het kernwinkelgebied is met een donkerder tint aangegeven.

Voeg nieuwe woonmilieus toe aan de bestaande buurten

De buurten van Hapert bieden veel kwaliteit om in te wonen met hun ruime opzet en grote woningen. Echter lijken de buurten veel op elkaar en is de woningvoorraad weinig divers. Er liggen binnen de grenzen van het dorp voldoende locaties om aan de dorpsvraag te voldoen, benut deze om de kwaliteiten van het dorp te versterken!

- Benut vrijkomende transformatielocaties om nieuwe en aanvullende woonvormen te introduceren, zoals een hof of een appartementengebouw.
- Nieuwe ontwikkelingen moeten blijven passen in het dorpse karakter: maximaal twee lagen plus een kap, tenzij de ontwikkeling in het centrumgebied ligt.
- Maak het mogelijk om woningen te splitsen of samen te voegen. Dit is maatwerk en moet altijd de omgeving versterken.
- Stimuleer identiteit en diversiteit door de openbare ruimte per wijk telkens met andere planten te vergroenen. Let ook op verbindingen voor de biodiversiteit!

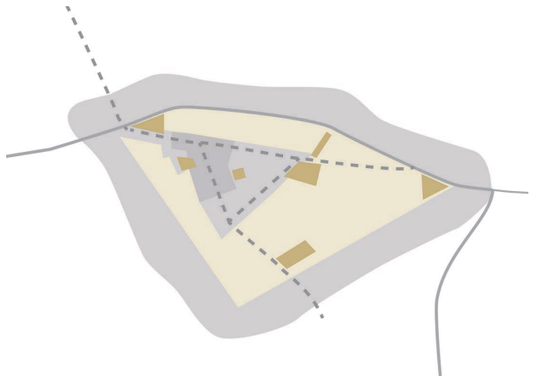

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Maak het landschap nog rijker

Als je bouwt, bouw dan om de omgeving sterker en mooier te maken. De randen van het dorp vormen een overgangszone tussen het dorpsleven en het productieve boerenland. Benut deze zone voor een ring met hoge verblijfskwaliteit waarin kan worden gewoond en ontspannen.

- Voeg zo veel mogelijk paden en extra wandel-/ fietsroutes toe naar het buitengebied, en verbind deze ook met elkaar.
- Versterk zwakke of onveilige randen van het dorp met woningen met zoveel mogelijk zicht op het landschap.
- Maak de in- en uitgangen van het dorp herkenbaar voor gebruikers. Bij de linten is dit zichtbaar met stedelijke elementen, bij overgang naar het ‘veld’ met landschappelijke elementen.

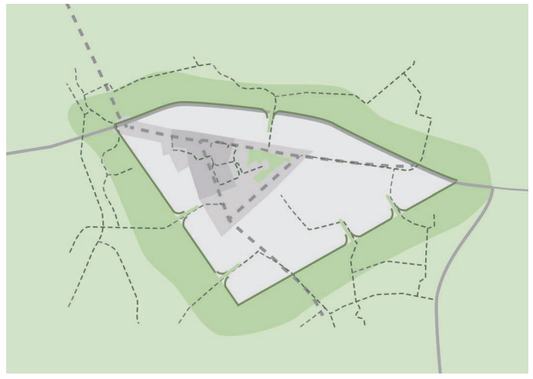

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Maak heldere en uitnodigende entrees voor Hapert

Op de koppen waar de Oude Provincialeweg kruist met de nieuwe Provincialeweg, mogen aantrekkelijke, duidelijke entrees gemaakt worden voor het dorp.

- Een groter en belangrijk gebouw markeert de koppen aan de Oude- en Nieuwe Provincialeweg
- De westzijde leent zich voor een zorg-gebouw gericht op de regio, gezien de sterke bereikbaarheid en verbinding met Bladel
- De Oostzijde biedt kansen om een Smart Mobility Hub te realiseren, gezien de strategische locatie tussen woondorp en industrieterrein.

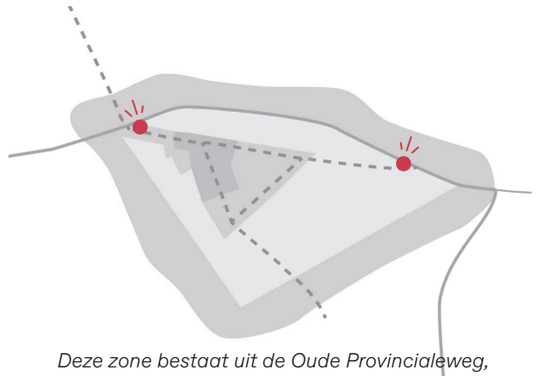

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Het bedrijventerrein is een plek waar mensen verblijven

Hapert heeft twee grote bedrijventerreinen en is daarmee een belangrijke werkgever in de regio. Maar ook het werk mag plaatsvinden in een fijne, kwalitatieve omgeving. Maak de bedrijventerreinen daarom groener: dat verlaagt werkstress, bevordert een lunchwandeling én draagt bij aan de hitte- en waterproblemen in de gebieden.

- De grootste hotspots van hittestress bevinden zich op de bedrijvenparken. Maak van de bedrijvenparken uitnodigende gebieden door (veel) meer groen toe te voegen.
- Zorg voor aaneengesloten fiets- en voetgangersroutes op de terreinen zelf en naar het dorp.
- Maak naast grote panden ook ruimte voor kleine bedrijven, bijvoorbeeld met een bedrijfsverzamelgebouw. Maak daar ook voor een goede koffiebar, dat zorgt voor ontmoeting.
- Bedrijfspanden laten zo veel mogelijk zien wat voor bedrijf er is gevestigd. Kantoren zijn transparant, loodsen waar mogelijk open en percelen zijn geörienteerd op de doorgaande straten.
- Stel voor de industrieterreinen nadere regels voor het bouwen op, zodat dit vergunningsvrij kan verlopen.

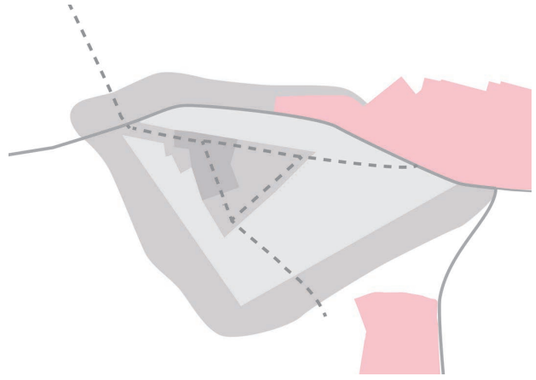

De bedrijventerreinen liggen aan de N284: het industrieterrein Hapert en het Kempisch Bedrijvenpark richting de A67.

Colofon

Stedenbouwkundige visie Hapert

In opdracht van:
Gemeente Bladel

Status:
Concept

Projectteam De Zwarte Hond
Jan Maarten van Hemert
Mike van Staten
Richter Dallinga
Natalia Hromanchuk

Februari 2021

De Zwarte Hond - Rotterdam
Postbus 25160
NL-3001 HD Rotterdam
Aert van Nesstraat 45
NL-3012 CA Rotterdam
T +31 10 240 90 30
info@dezwartehond.nl
www.dezwartehond.nl

© 2021 De Zwarte Hond bv

De Zwarte Hond - Rotterdam
Postbus 25160
NL-3001 HD Rotterdam
Aert van Nesstraat 45
NL-3012 CA Rotterdam
T +31 10 240 90 30
info@dezwartehond.nl
www.dezwartehond.nl

© 2021 De Zwarte Hond bv

Versterk het karakter van de oude linten

De linten hebben zich door de jaren heen vrij organisch ontwikkeld tot rijke dorpse structuren. Er staan veel historische panden en mooie oude bomen.

- Versterk de ervaring van de historische linten met een rijkheid en diversiteit aan gebouwen.
- Gebouwen staan altijd met hun ‘gezicht’ naar het lint
- Ontwerp gebouwen van maximaal 2 lagen hoog met een kap, tenzij een belangrijke kruising van wegen vraagt om een groter gebaar, zoals bij de kruising Nieuwstraat-Ganzestraat.
- Maak ruimte voor niet-woon functies die passen in een woongebied: gerenoveerde boerderijen kunnen ingezet worden als kans voor woon-werkplekken
- Vergunningen voor gebouwen aan de linten moeten altijd worden goedgekeurd door de gemeente middels een op te stellen beeldkwaliteitsplan.
- Behoud en repareer waar nodig de laanstructuren met (nieuwe) bomen.

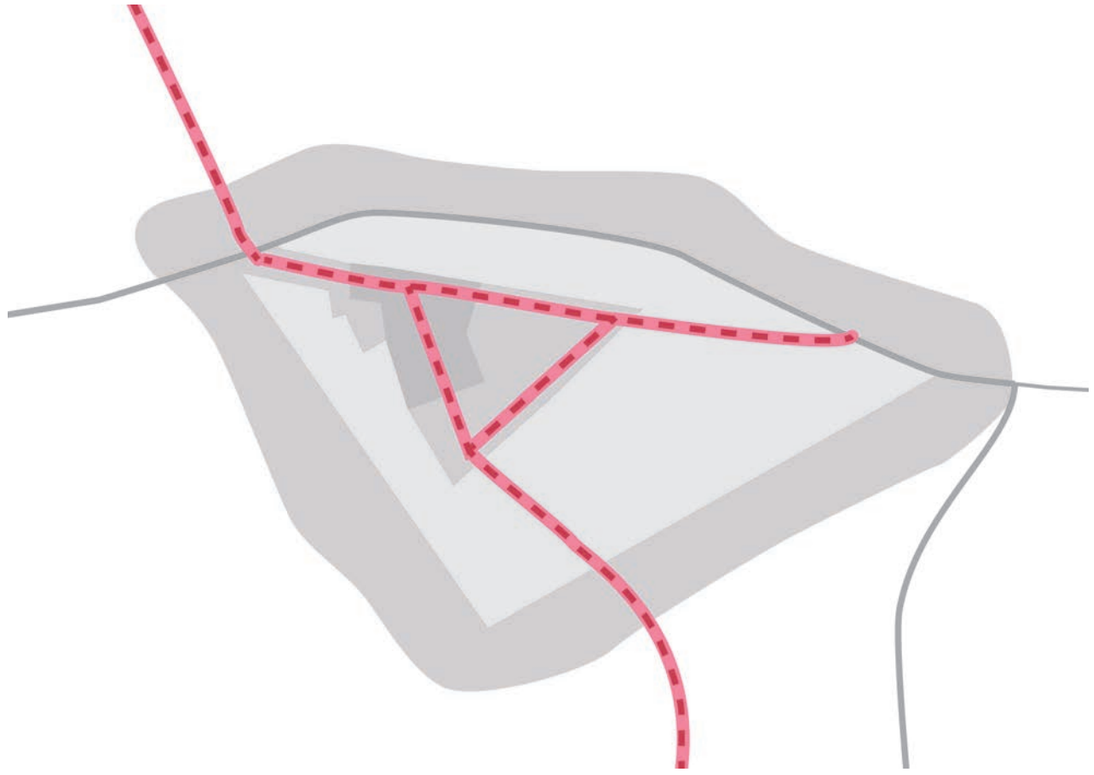

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Versterk de centrumzones met programma

Het centrumgebied is van oudsher de plek met het kloppend hart van Hapert. Straks, met het aangewezen kernwinkelgebied, is het een gebied waar een mix aan functies is georganiseerd: wonen, werken, cultuur, winkelen én groen. Aan de gebouwen in het centrum mag je dan ook best herkennen dat je in het hart van Hapert bent.

- De gebouwen in het centrum mogen hoger zijn dan de gebouwen buiten het centrum, tot 4 lagen plus een kap.
- Gebouwen in het centrum zijn bij voorkeur multifunctioneel, zodat een mix van wonen, werken, zorg en ontspannen ontstaat.
- Projecten binnen het kernwinkelgebied krijgen altijd ruimte in de plint voor horeca, winkels of werk en maatschappelijke functies.
- De gebouwen dragen bij aan een levendige openbare ruimte, met zo veel mogelijk voordeuren en plinten.

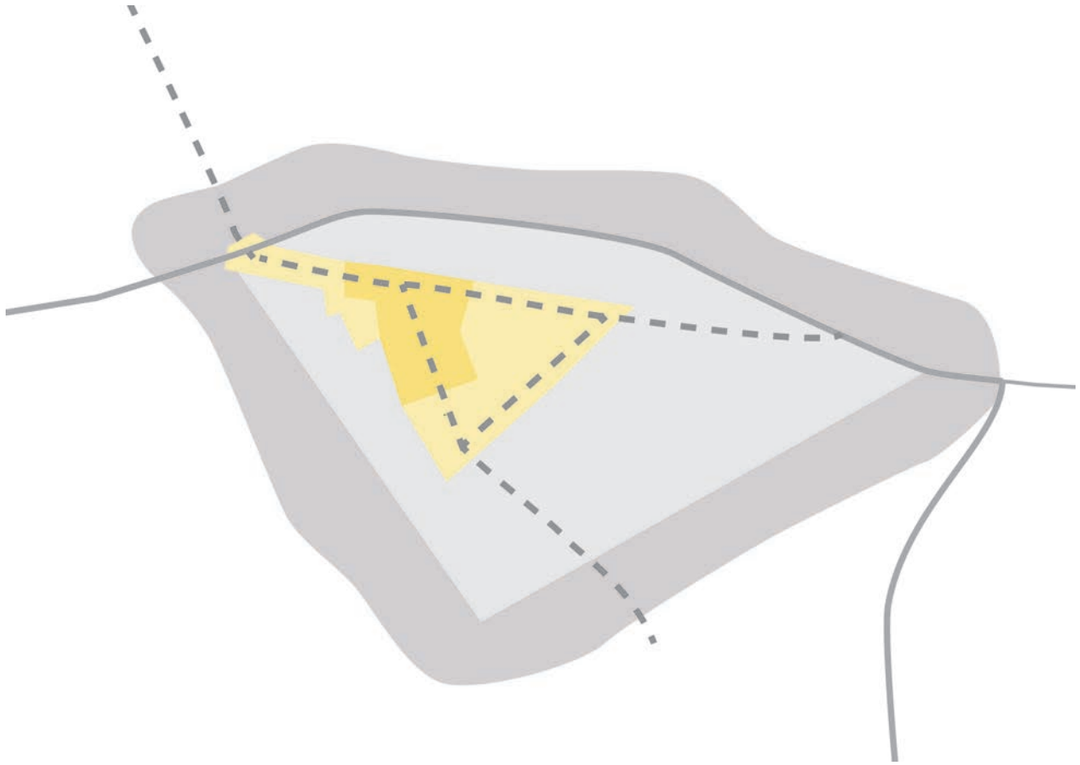

Het centrumgebied bevindt zich aan de Oude Provincialeweg; de driehoek tussen Oude Provincialeweg, Kerkstraat en Nieuwstraat; en het Alexanderhof.
Het kernwinkelgebied ligt tussen de Oude Provincialeweg en de Markt, en is met de strepen aangegeven

Voeg nieuwe woonmilieus toe aan de bestaande buurten

De buurten van Hapert bieden veel kwaliteit om in te wonen met hun ruime opzet en grote woningen. Echter lijken de buurten veel op elkaar en is de woningvoorraad weinig divers. Er liggen binnen de grenzen van het dorp voldoende locaties om aan de dorpsvraag te voldoen, benut deze om de kwaliteiten van het dorp te versterken!

- Benut vrijkomende transformatielocaties om nieuwe en aanvullende woonvormen te introduceren, zoals een hof of een appartementengebouw.
- Nieuwe ontwikkelingen moeten blijven passen in het dorpse karakter: maximaal twee lagen plus een kap, tenzij de ontwikkeling in het centrumgebied ligt.
- Maak het mogelijk om woningen te splitsen of samen te voegen. Dit is maatwerk en moet altijd de omgeving versterken.
- Stimuleer identiteit en diversiteit door de openbare ruimte per wijk telkens met andere planten te vergroenen. Let ook op verbindingen voor de biodiversiteit!

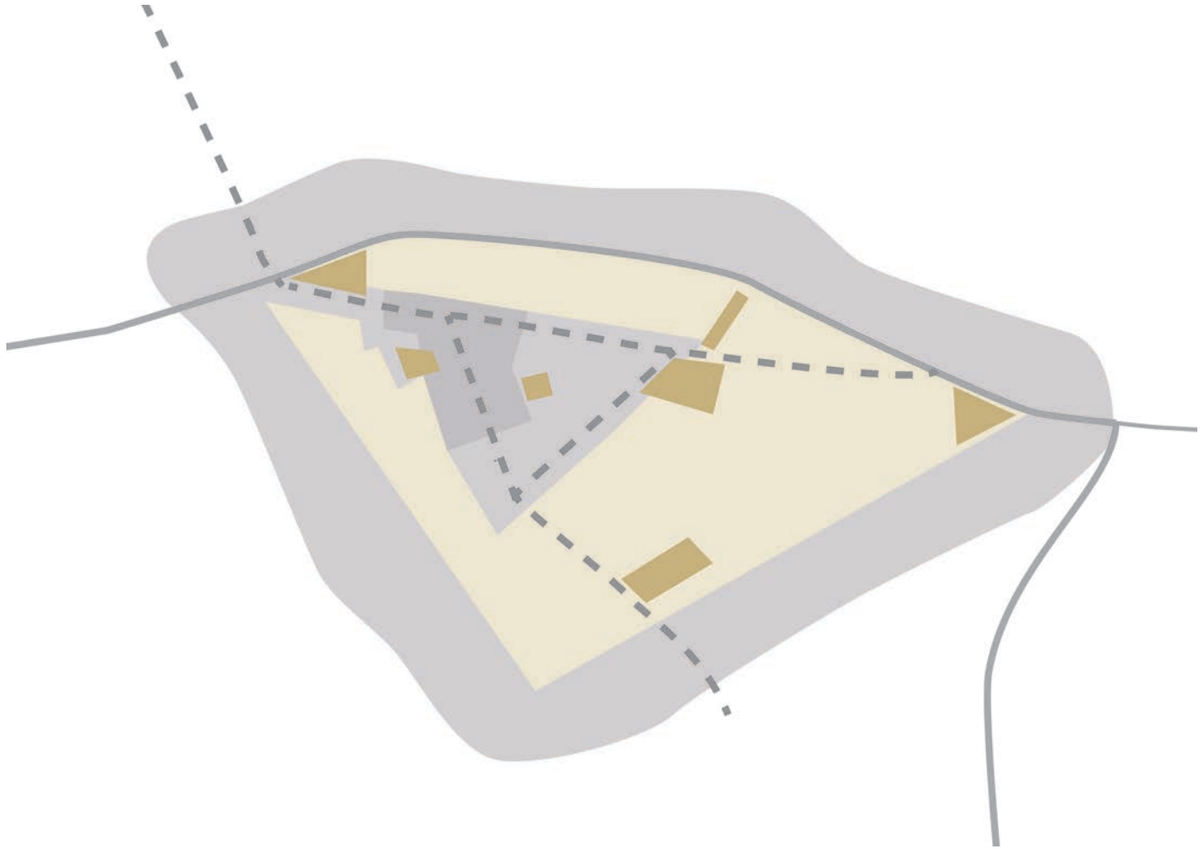

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Maak het landschap nog rijker

Als je bouwt, bouw dan om de omgeving sterker en mooier te maken. De randen van het dorp vormen een overgangszone tussen het dorpsleven en het productieve boerenland. Benut deze zone voor een ring met hoge verblijfskwaliteit waarin kan worden gewoond en ontspannen.

- Voeg zo veel mogelijk paden en extra wandel-/fietsroutes toe naar het buitengebied, en verbind deze ook met elkaar.
- Versterk zwakke of onveilige randen van het dorp met woningen met zoveel mogelijk zicht op het landschap.
- Maak de in- en uitgangen van het dorp herkenbaar voor gebruikers. Bij de linten is dit zichtbaar met stedelijke elementen, bij overgang naar het ‘veld’ met landschappelijke elementen.

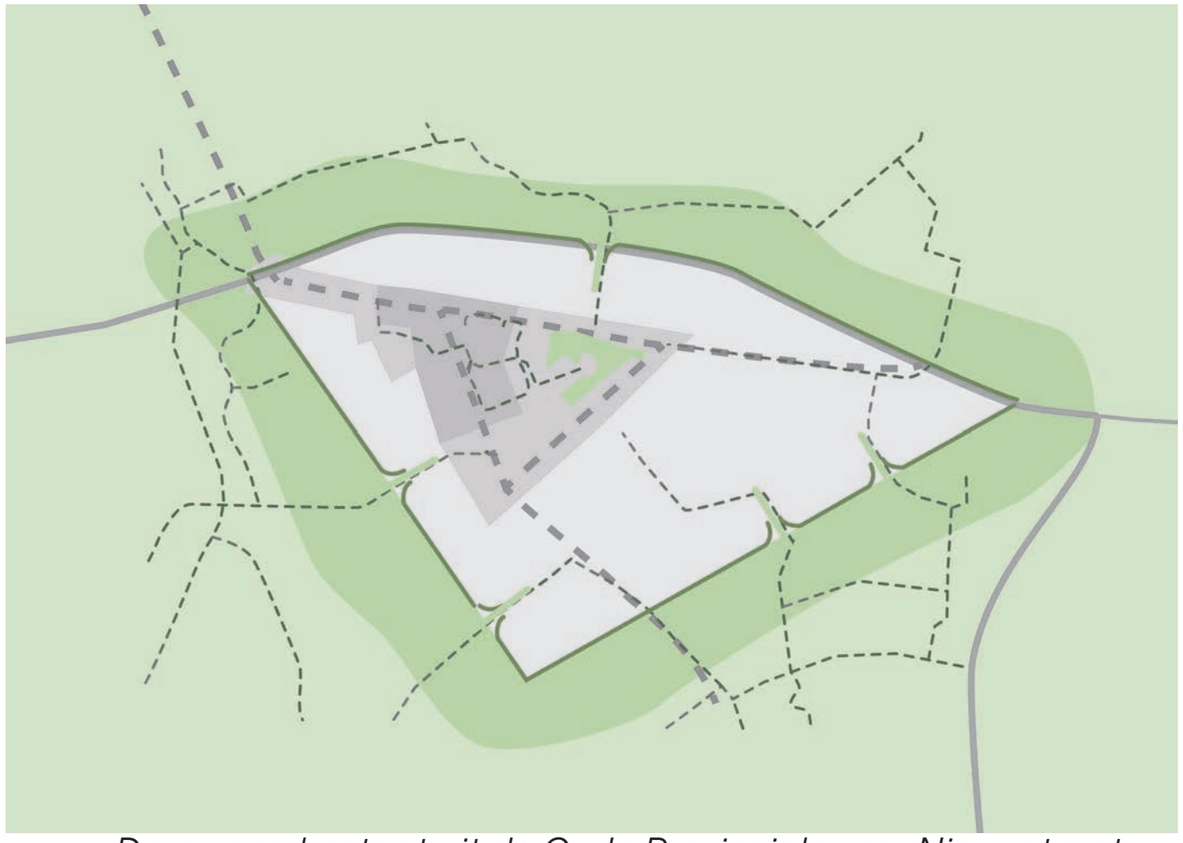

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Maak heldere en uitnodigende entrees voor Hapert

Op de koppen waar de Oude Provincialeweg kruist met de nieuwe Provincialeweg, mogen aantrekkelijke, duidelijke entrees gemaakt worden voor het dorp.

- Een groter en belangrijk gebouw markeert de koppen aan de Oude- en Nieuwe Provincialeweg
- De westzijde leent zich voor een zorg-gebouw gericht op de regio, gezien de sterke bereikbaarheid en verbinding met Bladel
- De Oostzijde biedt kansen om een Smart Mobility Hub te realiseren, gezien de strategische locatie tussen woondorp en industrieterrein.

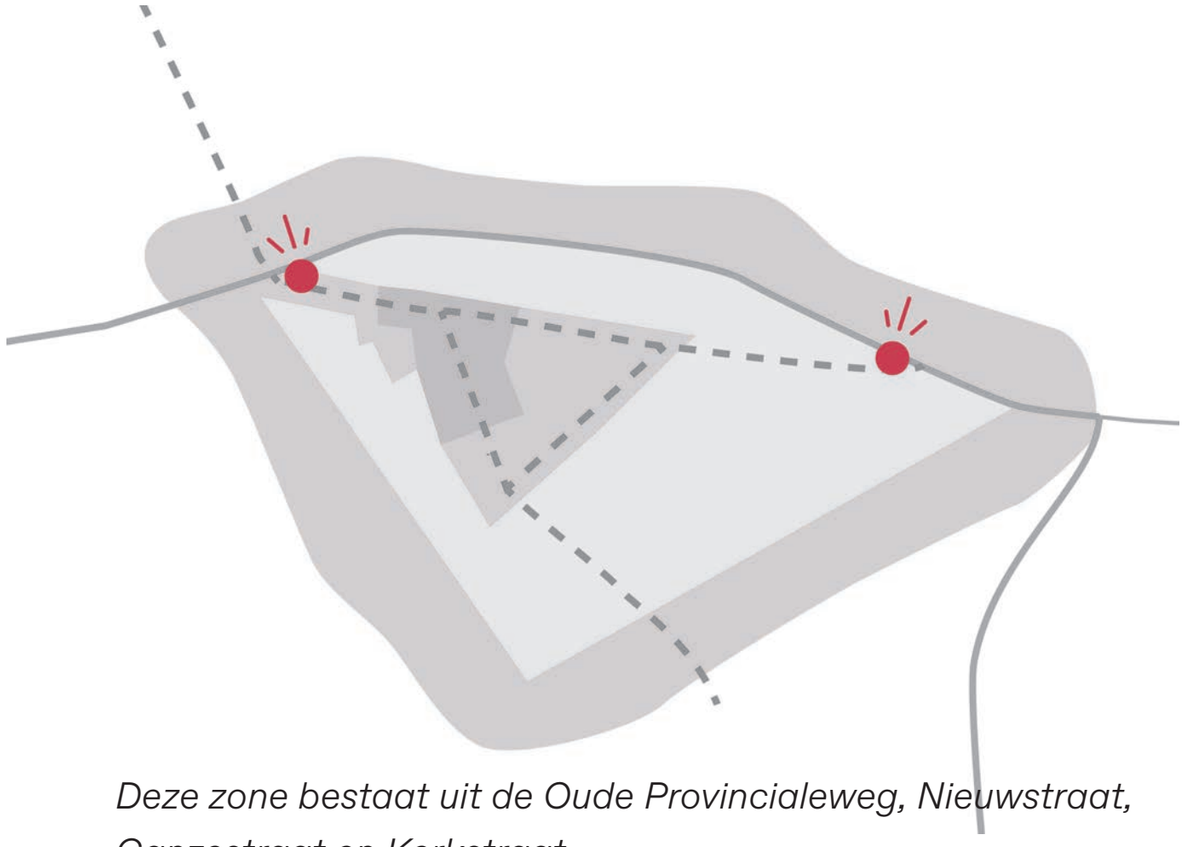

Deze zone bestaat uit de Oude Provincialeweg, Nieuwstraat, Ganzestraat en Kerkstraat.

Het bedrijventerrein is een plek waar mensen verblijven

Hapert heeft twee grote bedrijventerreinen en is daarmee een belangrijke werkgever in de regio. Maar ook het werk mag plaatsvinden in een fijne, kwalitatieve omgeving. Maak de bedrijventerreinen daarom groener: dat verlaagt werkstress, bevordert een lunchwandeling én draagt bij aan de hitte- en waterproblemen.

- De grootste hotspots van hittestress bevinden zich op de bedrijvenparken. Maak van de bedrijvenparken uitnodigende gebieden door (veel) meer groen toe te voegen.
- Zorg voor aaneengesloten fiets- en voetgangersroutes op de terreinen zelf en naar het dorp.
- Maak naast grote panden ook ruimte voor kleine bedrijven, bijvoorbeeld met een bedrijfsverzamelgebouw. Maak daar ook voor een goede koffiebar, dat zorgt voor ontmoeting.
- Bedrijfspanden laten zo veel mogelijk zien wat voor bedrijf er is gevestigd. Kantoren zijn transparant, loodsen waar mogelijk open en percelen zijn geörienteerd op de doorgaande straten.

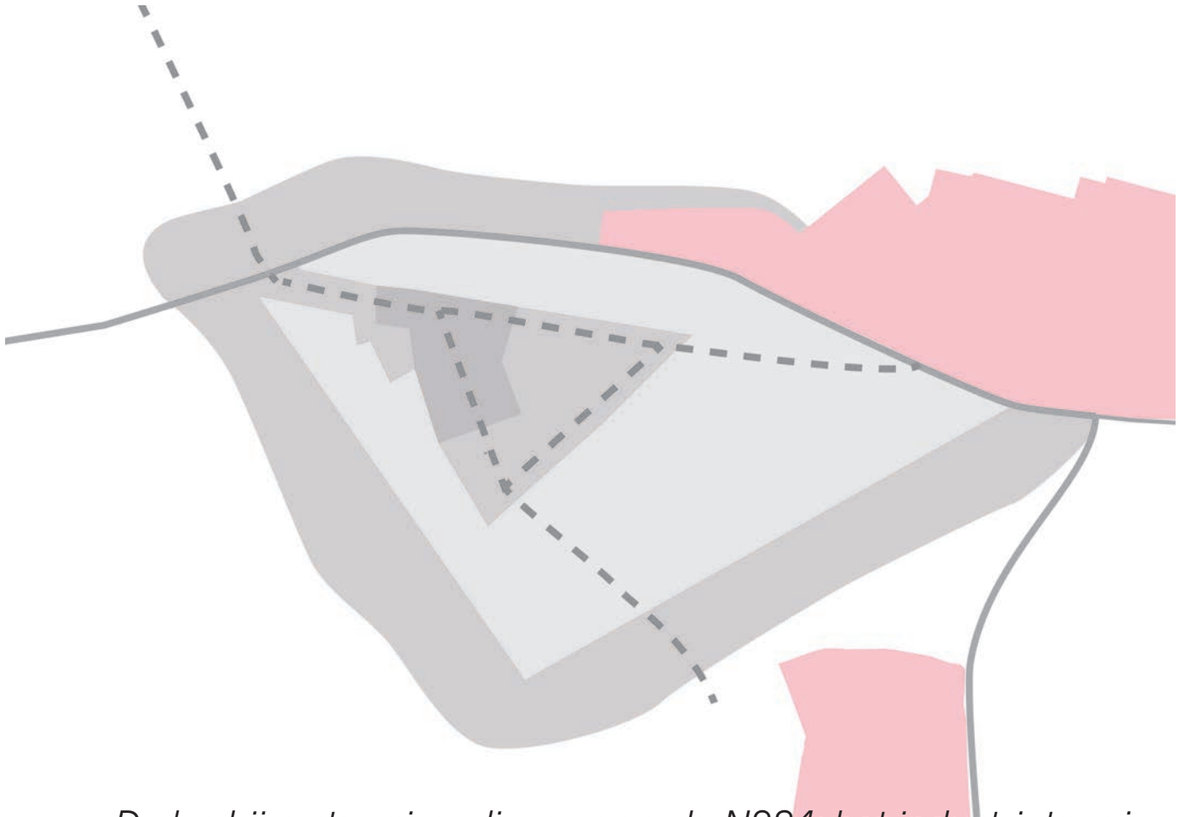

De bedrijventerreinen liggen aan de N284: het industrieterrein Hapert en het Kempisch Bedrijvenpark richting de A67.

Benut en versterk je groene kwaliteiten!

woningen

Maak meer verschillende woonomgevingen

dorpsplein

Focus op goed en fijn langzaam verkeer

winkelstraat

Wonen, werken en ontspannen dicht bij elkaar

fietsen en lopen

werkplekken

vergroenen

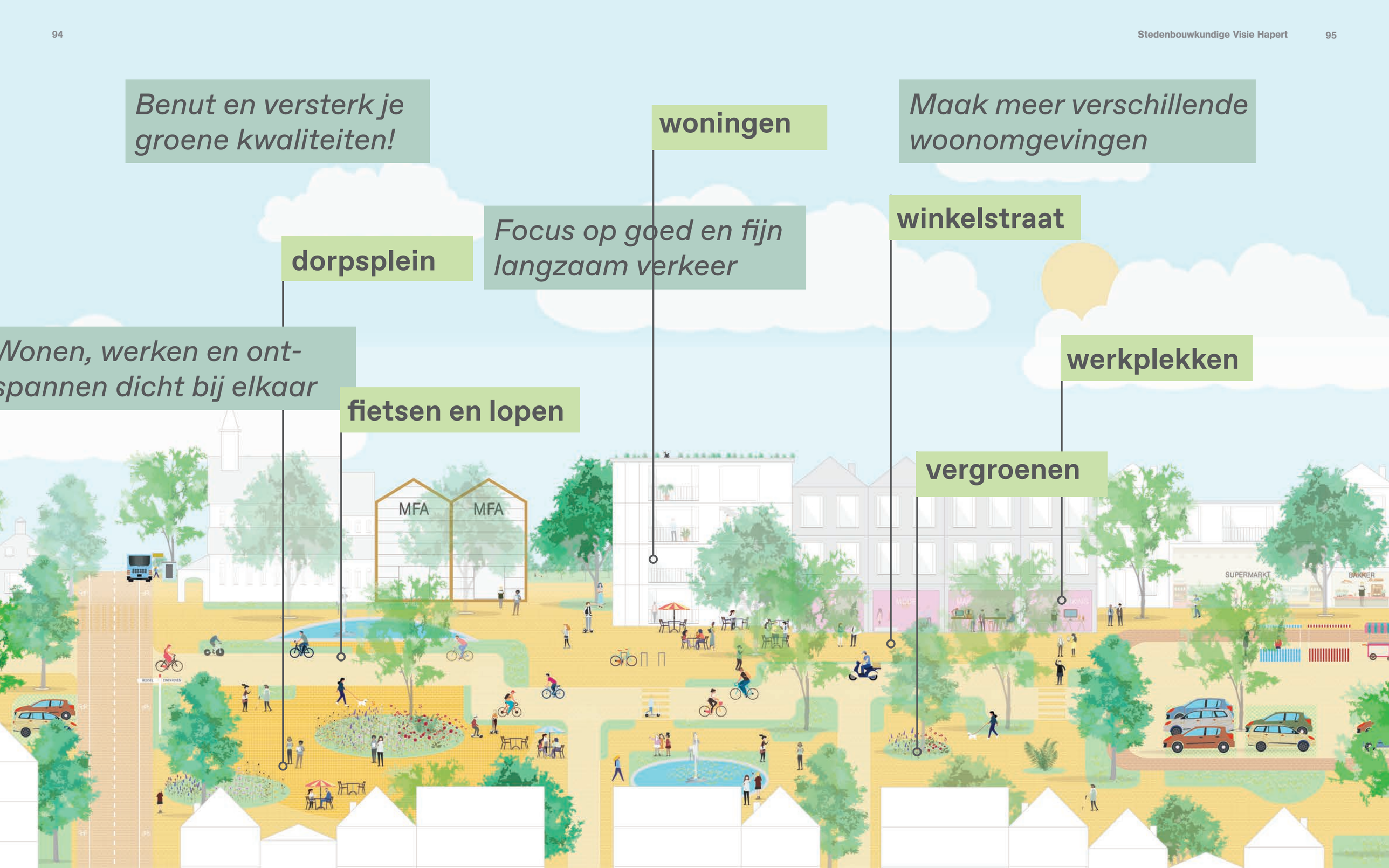

Visiekaart Hapert

1 *Compact centrum met winkelgebied en dorpsplein*

2 *Een rijk aanbod aan woonomgevingen*

3 *Focus op langzaam verkeer & vergroen routes*

4 *Hapert naar de buitenwereld toe*

Severinusplein:
mogelijke locaties onderzocht

Onderzoek, niet per se in presentatie

De Markt is momenteel de centrale plek van het dorp, maar de ligging voor de supermarkten en winkels maken het een belangrijke plek voor auto's wat verblijf en langzaam verkeer in de weg zit. De supermarkten gaan we niet verplaatsen, dus kiezen we ervoor om een nieuwe locatie voor een plein en een nieuw dorpshart te maken.

Wij kiezen er bewust voor om niet de vrijkomende locaties van het Palet en het Alexanderhof te gebruiken, omdat de achterkantsituatie een onrealistische ingreep in het dorp vergen.

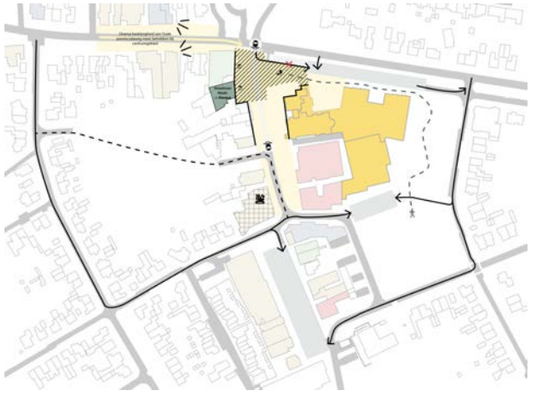

Optie A

Naast de kruising met de Oude Provincialeweg zou een nieuw plein vorm kunnen krijgen. Het voordeel is dat deze plek goed zichtbaar is vanaf de Oude Provincialweweg en zo een smoel geeft aan het dorpshart. Ook worden de winkeliers aan de Oude Provincialeweg meer betrokken bij het centrum en ligt aan de MFA. De Kerkstraat tussen de Markt en het nieuwe plein kan autoluw worden en alleen taxi's voor de zorgcomplexen en laden & lossen doorlaten. Een deel van de parkeerplekken voor het MFA worden opgeofferd voor het plein, deze moeten elders opgelost worden.

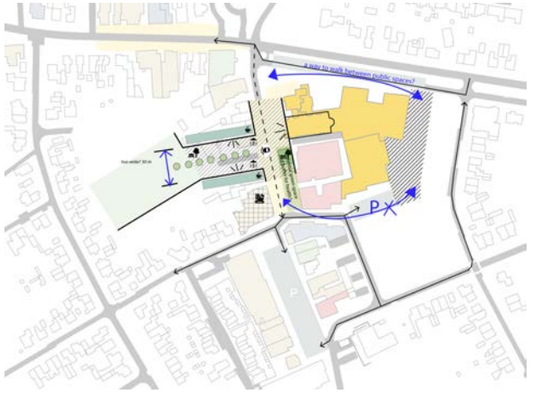

Optie B

Het plein komt te liggen voor de ingang van de kerk (en dus de MFA) en geeft deze daarmee weer een hoofdrol. Ook biedt het de mogelijkheid om het Alexanderhof meer bij het dorpshart te betrekken met terassen aan weerszijden.

Conclusie

Model A & B bieden in onze ogen de meeste voordelen. Maar omdat we er van overtuigd zijn dat A een grotere positieve impact kan hebben op het dorpshart kan hebben door het gezicht aan de Oude Provincialeweg en het betrekken van de winkels aldaar, lijkt dat ons de beste optie. In de uitwerking kan het plein iets langgerekter worden zodat ook de ingang van d ekerk deels aan het plein komt te liggen. Waarmee we het beste van A & B combineren.

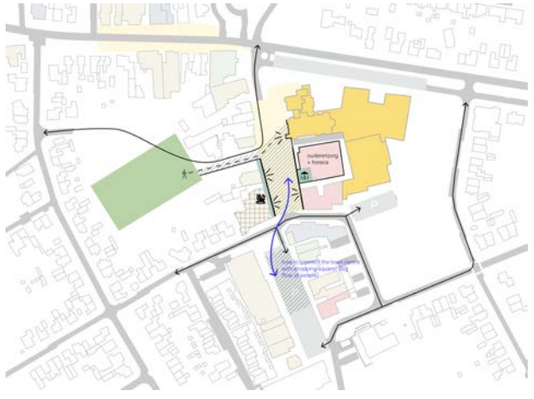

Optie C

In deze optie komt het plein te liggen voor de Hapertse Kluis en de Kloostertuin. Dit is een nadeel aan deze variant, omdat dit niet de functies zijn die het plein direct veel levendiger zullen maken. Het te transformeren Novy project biedt mogelijkheden om nieuw programma toe te voegen. Deze optie biedt de mogelijkheid om via het Alexanderhof alsnog het noorderlijke gedeelte van de Kerkstraat voor wegverkeer te gebruiken.

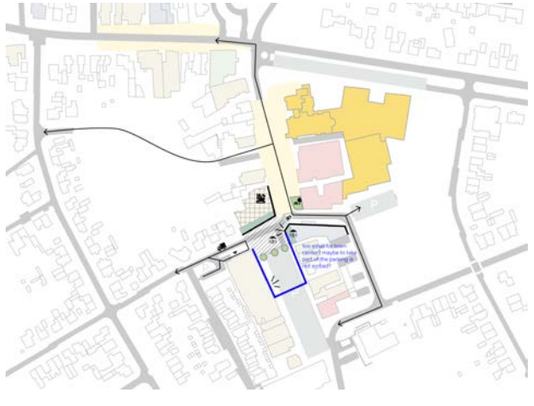

Optie D

Bij deze optie komt het plein direct aan de markt te liggen en wordt het kruispunt Schoolstraat, Kerkstraat afgekoppeld om zo ruimte te maken. Het verkeer over de Kerkstraat kan wel nog steeds doorrijden maar gaat vervolgens achterlangs om op de markt te komen. Het Novy pand en het andere hoekpand waar Snelders consulting gevestigd is, vormen de wanden van het plein en kunnen bijvoorbeeld café's met terrassen huisvesten. Nadeel is de beperkte groote van dit plein en dat het noorderlijke deel van de Kerkstraat niet bij de winkelkern betrekt.

Vragen en opmerkingen

De Zwarte Hond:

Parkeren / verkeer:

- Hoe wordt Laden en lossen in het centrumgebied gerealiseerd?

Voor laden & lossen blijft de 'kerkstraat' nog steeds toegankelijk. Dit kan bijvoorbeeld middels een soort sluis/paaltjes die doorgaand verkeer tegenhouden maar vracht toe kunnen laten, of via een systeem van venstertijden. De definitieve situatie zal verder moeten worden onderzocht.

- Hoe wordt het parkeren op de woonlocaties gerealiseerd?:

Er staan veel parkeerplekken leeg op momenten van de dag. Wij zouden aanraden om een parkeertelling uit te voeren en opnieuw eens te kijken naar de norm. De doelgroepen waar we ons op focussen: ouderen & jongeren, zullen veelal maar één auto bezitten, waardoor er ook minder plek nodig is dan bij de bouw van grotere woningen. Bij het Alexanderhof blijft een gedeelte van het parkeren bij de entree van het hof in het westen behouden voor de nieuwe bewoners. Bij het Palet kunnen de parkeerplekken aan de achterkant van de detailhandel en voorzieningen van de markt (na de knik in de Kerkstraat) benut worden en kunnen er extra parkeerplekken langs de straat gerealiseerd worden.

Centrum / kernwinkelgebied

- U hebt nog een relatief groot kernwinkelgebied aangewezen. Kunt u dit iets meer uitleggen?

Wij onderscheiden het **centrum** en een **kernwinkelgebied**. Het kernwinkelgebied ligt binnen dit centrum en hier zullen de winkels gesitueerd zijn waar veruit de meeste dagelijkse aankopen gedaan worden. Dit kernwinkelgebied loopt in onze ogen grofweg van de Oude Jongensschool en de markt tot aan wijnslijterij Hendriks op de Oude Provincialeweg (zie ook slide 20 van presentatie). Bij aanwas of verhuizingen van bedrijvigheid binnen Hapert, zal voor bedrijven die een belangrijke dagelijkse retailfunctie hebben, als eerst binnen deze zone gekeken. Door het nieuwe dorpsplein op de kruising Kerkstraat – Oude Provincialeweg te positioneren kunnen ondernemers die verder op de Oude provinciale weg gevestigd zijn (en dus buiten het centrum liggen) beter betrokken worden bij de dynamiek van het centrum van Hapert.

- U maakt een haltermodel met twee pleinen. Hoe wordt gezorgd dat ook de markt bij het centrum betrokken blijft als het dorpsplein op de kop Oude Provincialeweg – Kerkstraat ligt?

In onze visie blijft de markt zijn huidige functie behouden, namelijk als belangrijk 'boodschappenplein'. Het blijft mogelijk om daar met de auto te parkeren. Het nieuwe dorpsplein voor de kerk zal juist meer een verblijfsfunctie krijgen, waar alle ruimte vrijgemaakt wordt voor de fietser en voetganger. Dit is dan ook geen plek voor een grote supermarkt, maar bij uitstek voor een restaurant of café.

- Hoe is de bereikbaarheid van de markt en supermarkt geregeld?

In de presentatie is hier een kaartje aan toegewijd (zie slide 28). Voor de fietser en voetganger blijft de Markt net zo goed, zo niet beter bereikbaar dan nu. Het autoverkeer dat nu over de Kerkstraat richting de Markt rijdt, zal in de toekomst een kleine omweg maken namelijk via de Van Den Elsenstraat of de Nieuwstraat.

- Is nagedacht over de extra belasting van de bestaande wegen door de nieuwe verkeersroute?

Inzet van de visie is dat inwoners vaker de fiets pakken en de auto laten staan, zeker voor kleine ritten binnen het dorp. Dat is gezonder, veiliger, schoner en zorgt voor minder overlast. Wij verwachten dat met de voorstellen voor een beter fietssysteem inwoners ook makkelijker de fiets pakken en dat een eventuele extra belasting beperkt zal blijven.
Door in te zetten op twee (hoofd)ontsluitingen van de markt kan een eventuele verhoogde verkeersbelasting gespreid worden. De benoemde straten hebben een gemiddeld ruim profiel (±10m), dat verkeersveilig ingericht kan worden zodat daar fijn gewoond kan worden en de straten als ontsluiting kunnen fungeren van de markt.

- Blijft het huidige winkelgebied voldoende bereikbaar?

Ja. De meeste bedrijven aan het eerste deel van de Kerkstraat hoeven niet per de auto bereikbaar te zijn. Dit kan ter voet (vanaf het parkeerveld op de Markt) of met de fiets. Laden en lossen blijft mogelijk en ook de Hapertse Kluis en de Kloostertuin blijven bereikbaar voor vracht of bijvoorbeeld voor taxi's. Het plein kan met paaltjes afgezet worden voor doorgaand verkeer, maar vervolgens geopend worden voor bestemmingsverkeer.

- Hoe wordt het nieuwe woongebied ontsloten en hoe wordt in de nieuwe woongebieden geparkeerd?

Er staan veel parkeerplekken leeg op momenten van de dag. Wij zouden aanraden om een parkeertelling uit te voeren en opnieuw eens te kijken naar de norm. De doelgroepen waar we ons op focussen: ouderen & jongeren, zullen minder autobezit hebben, waardoor er ook minder plek nodig is dan bij de bouw van grotere woningen. Bij het Alexanderhof blijft een gedeelte van het parkeren bij de entree van het hof in het westen behouden voor de nieuwe bewoners. Bij het Palet kunnen de parkeerplekken aan de achterkant van de detailhandel en voorzieningen van de markt (na de knik in de Kerkstraat) benut worden en kunnen er extra parkeerplekken langs de straat gerealiseerd worden.

- U hebt het over smart mobility hubs. Waar denkt u dan precies aan?

Smart mobility hubs lijken op parkeergarages, maar bieden extra voordelen. Deze krijgen een centrale goed bereikbare locatie waar een parkeerbehoefte beantwoord kan worden en het dorp zo veel mogelijk van (sluip)verkeer wordt ontzien. Hiernaast bieden ze een overstap- of opstappunt op andere typen vervoer, denk daarbij aan (elektrische) fietsen, OV of deelvervoer.
De hub kan ook een logistiek overslagpunt zijn, waar pakketten of leveringen van zware vracht worden overgeslagen op schone, elektrische kleine vrachtkarren.
Er wordt belangrijk programma in het gebouw ondergebracht waardoor het naast vervoer ook voor de gemeenschap een belangrijke plek kan worden. Wij denken hierbij op de Van Mossellocatie aan een combinatie met het medisch centrum. Dit maximaliseert het potentieel van de ingreep. De hub is een flexibel gebouw dat transformeerbaar is over tijd, indien mobiliteitsvraag verandert.

<u>Wonen</u>

- ouderen zitten volgens mij niet te wachten op een woonflat. Zijn Patio woningen ook mogelijk?

De nieuwe woningen moet vooral bijdragen aan een diverser aanbod in woningen. Dit kan bijvoorbeeld mooi door ouderenwoningen op de begane grond (met tuin) en starterswoningen erboven (met terras) te realiseren (beneden-bovenwoningen). We denken hierbij aan kleine dorpse appartementenblokjes of aaneengesloten pandjes met zo veel mogelijk de eigen voordeur op straat, geen (grote)flats.
Als patiowoningen gewenst zijn, kan dit al wens meegenomen worden in het Programma van Eisen voor het ontwerp van het gebouw.

- Aan welke hoeveelheid woningen wordt gedacht op de locaties Alexanderhof en het Palet.

Specificaties van de woningaantallen zijn in het boekje toegevoegd op de pagina's 54 en 56. Het Alexanderhof zal naar verwachting 36-43 woningen opleveren en het Palet mogelijk 62 inclusief de transformatie van het vrijkomende pand van Nummereen.

<u>Algemeen</u>

- Waarom is het gezondheidscentrum buiten het centrum geplaatst? Kunt u dit uitleggen?

In onze visie speelt het medisch centrum niet alleen een belangrijke rol voor Hapert zelf maar kan het ook voor de andere Kempener-gemeenten een welkome voorziening zijn. Het Medisch centrum heeft een regionaal karakter en moet daarom goed bereikbaar zijn vanuit de andere kernen. De voorgestelde locatie leent zich daar goed voor, zeker in combinatie met een mogelijke mobility hub. Bovendien helpt het Hapert zich te profileren t.o.v. de andere kernen en daarmee is de voorgestelde plek een hele zichtbare locatie.

Centrum Hapert – Gemeente Bladel
Stedenbouwkundige visie centrum

Dorpse huiskamer

Ralf Hottenträger
Eindpresentatie
23 februari 2021

Alexanderhof

‘Ik vind het vet dat oma nu bij ons om de hoek woont.’

Kerkstraat

‘Kijk de tuinen toch. Wat mooi gedaan!’

Markt

‘Morgen is er weer markt. Laten we dan groente kopen.’

Dorpsplein

‘Het was gezellig om met de buren bij te kletsen.’

Roadmap

Centrum Hapert

Opgave

Wat zijn de uitgangspunten en wensen van de gemeente en het GBOH?

- Grote afstanden niet aantrekkelijk: maak het hart van het centrum compacter
- Weinig plek om elkaar te ontmoeten: een dorpsplein is gewenst

Trends

Welke ontwikkelingen zijn gaande
én hebben invloed
op Hapert?

- Meer oog voor kwaliteit openbaar gebied
- Bredere kijk op centrum-gebied: grote mix van functies

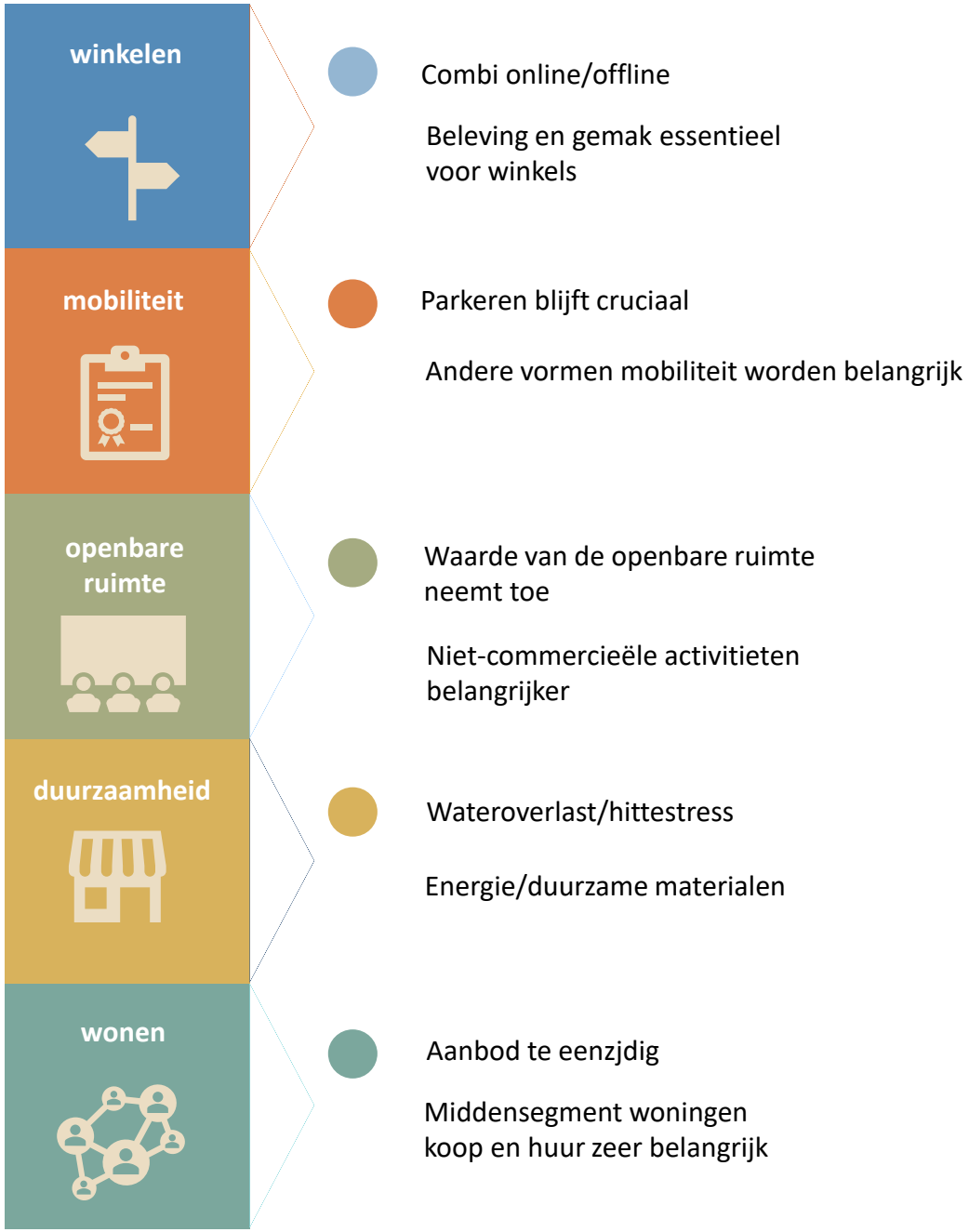

Analyse

Wat zijn relevante aspecten?

- Sterk: sociaal leven in het dorp
- Zwak: weinig verblijfskwaliteit
- Kansen: compleet centrum van grote waarde
- Bedreigingen: positie van ondernemers

Ambitie

Wat willen we bereiken?

- Onze drie essentiële doelen voor de visie

Sfeerbeeld Dorpsplein

De visie

Een dorpse huiskamer

Een compact hart van het centrum met nabijheid als doel

- Voor betere levensvat-baarheid en commerciële kansen,
- met fijne ontmoetings-plekken voor bewoners,
- een klimaat-vriendelijke openbare ruimte en
- ruimte voor vernieuwing.

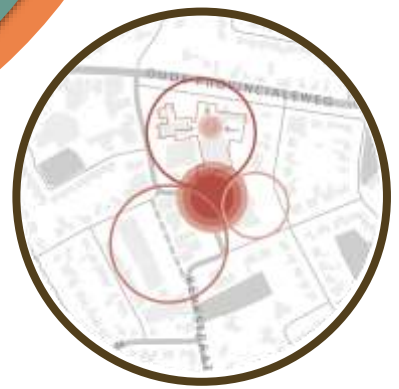

Visiekaart

LEGENDA
Verkeer & entrees
Provincialeweg (N284)
Dorpsentree
Oude Provincialeweg 30 km/h zone
Groenstructuur
Verbinding dorp - landschap
(Hoofd)lanenstructuur
Lanenstructuur
Gebieden
Woongebied
Gemengd gebied
Bedrijventerrein
Zoekgebied transformatie
Ommetje Hapert
MFA (sociaal-cultureel centrum)
Markt (winkels)
Dorpsplein (winkels & horeca)
N284
PROVINCIALE WEG
N284

Uitsnede

ommetjes Hapert
gemengde functies
MFA
gezondheid-
centrum
Kasteelpark
Alexanderhoven
ommetjes Hapert
Dorpsplein
Markt
Oude Jongensschool

De 4 thema’s van de visie

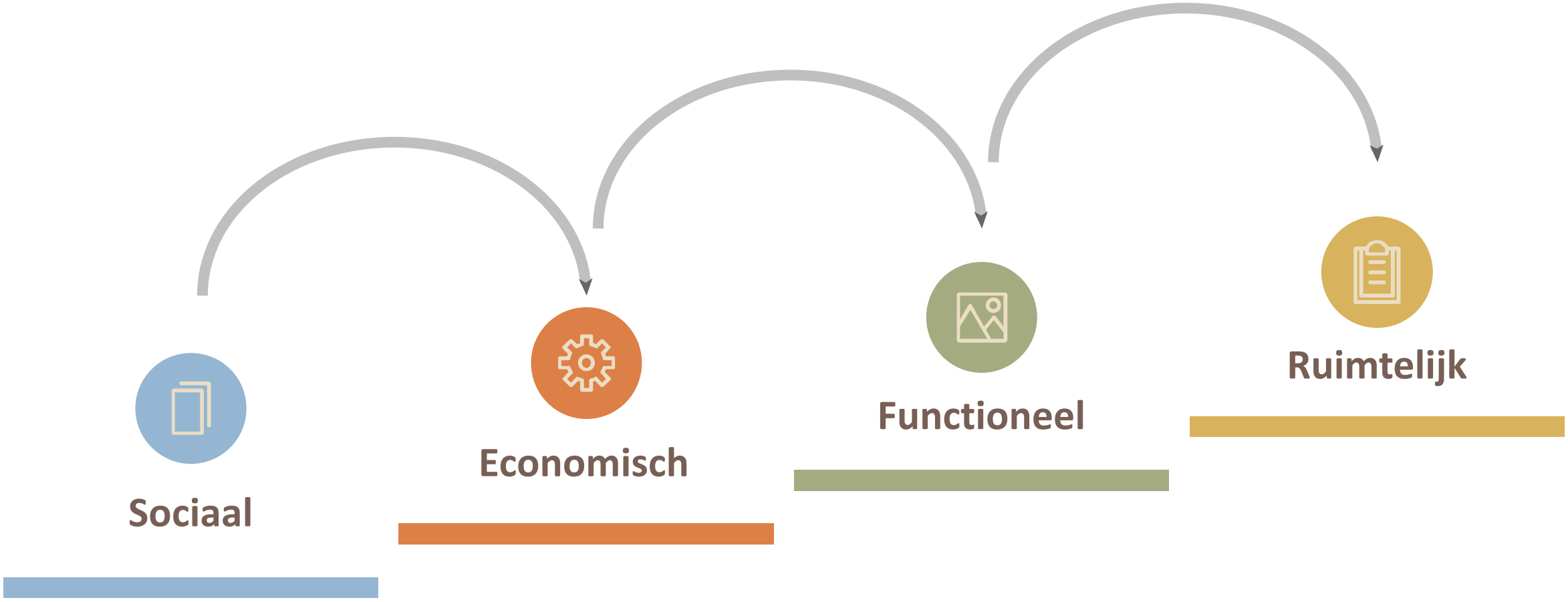

- MFA is een uitstekend vertrekpunt
- Nu: huiskamer (foyer) doorzetten naar buiten
- Voor dorpsbewoners en voor bezoekers
- Met ruimte voor ontmoeten en activiteiten
- Hele centrum meer inrichten op de behoefte van mensen

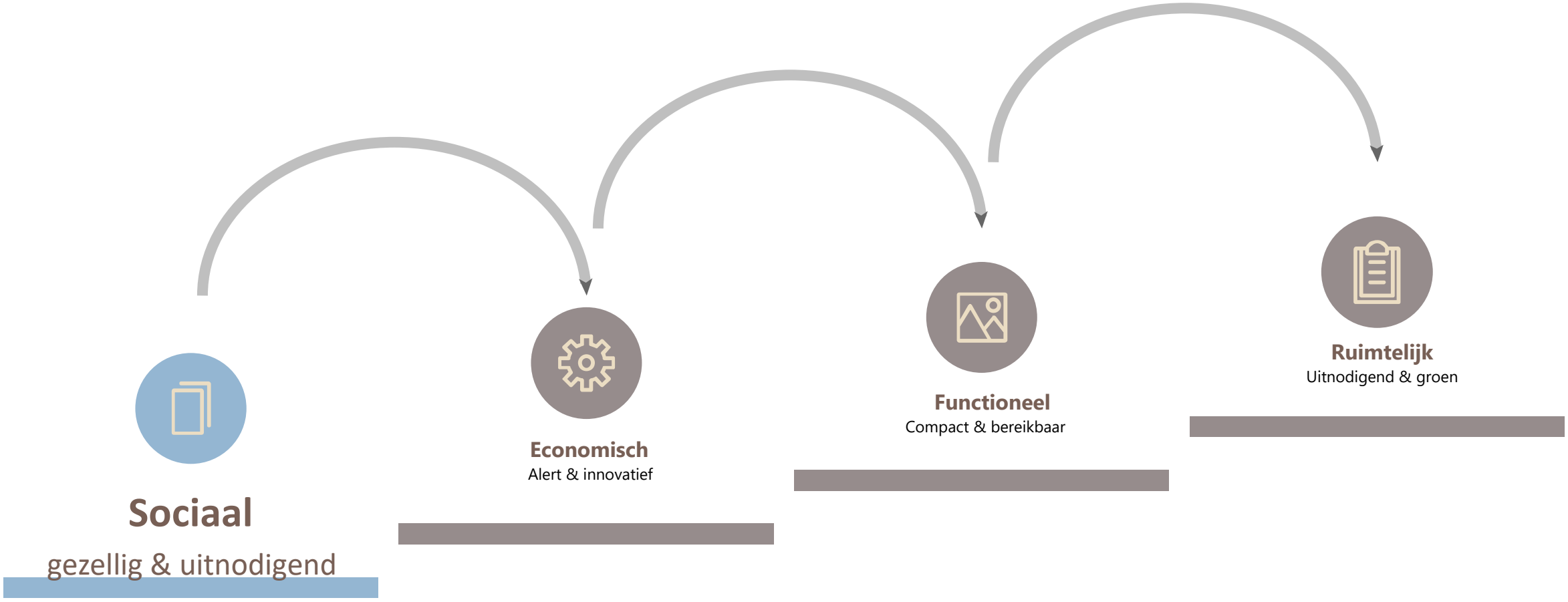

- Bestaande, startende en uitbreidende ondernemers ondersteunen
- Verhoog aantrekkingskracht van Hapert binnen de regio door profilering / netwerk-dorp: bijvoorbeeld maak-bedrijvigheid en kleinschalig kwaliteitstoerisme
- Benut Metropoolregio Eindhoven maximaal; zet thematisch in op bijv. autonome mobiliteit of e-health; maak het zichtbaar en beleefbaar

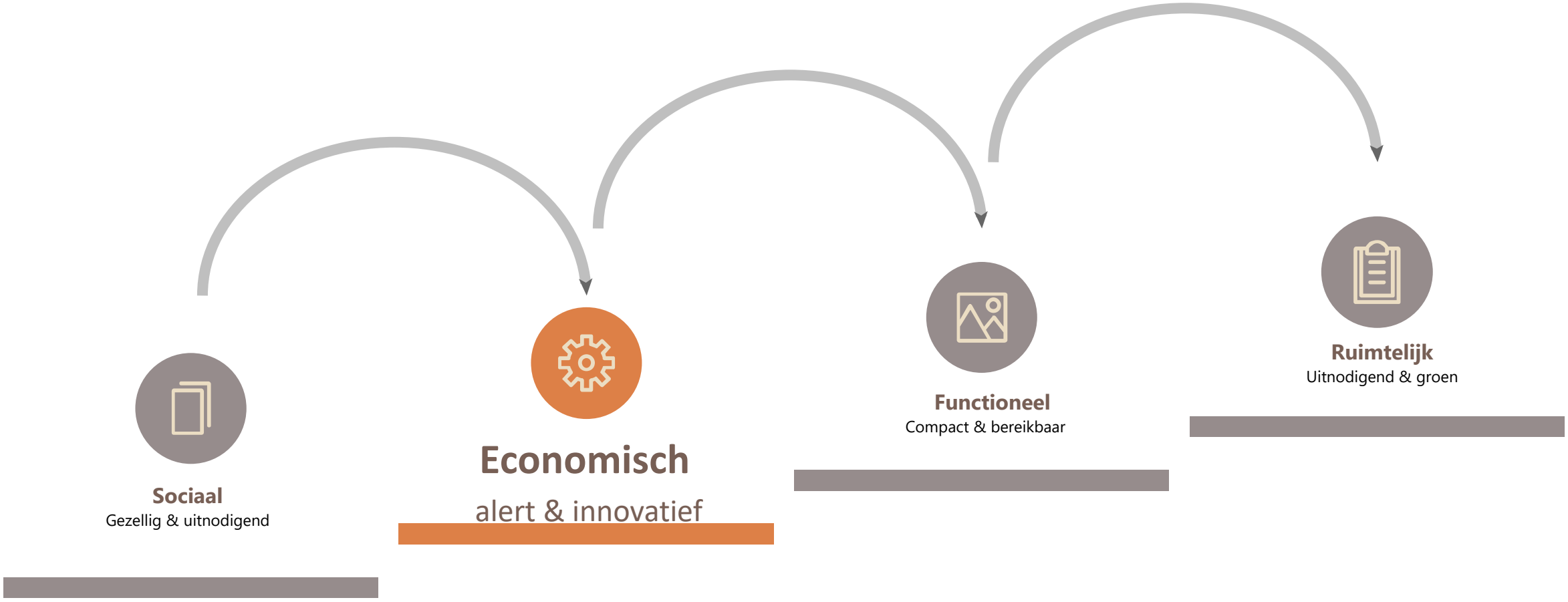

- Maak ruimte voor commerciële activiteiten in het hart v/h centrum = uitnodiging ondernemers
- Houd de functies flexibel en reken op tegenslag, probeer bijzondere functies bij elkaar te krijgen
- Verplaats het gezondheidscentrum naar een centrale plek
- Wonen is integraal onderdeel van het centrum
- Verhoog verkeersveiligheid, bekijk autoverkeer kritisch en denk na over andere mobiliteitsvormen

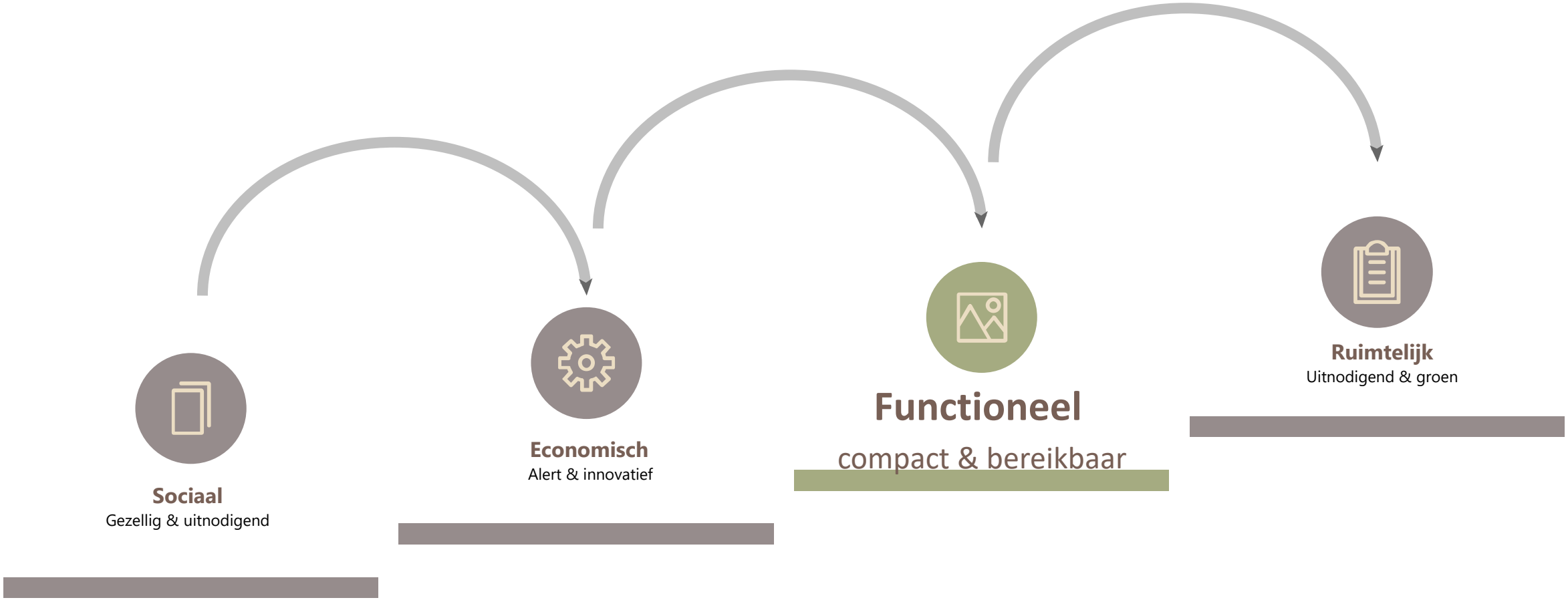

- Trek het landschappelijk groen naar binnen, tot diep in het centrum
- Groen raamwerk en het ommetje Hapert als basis voor het hart van het centrum
- Zet in op twee pleinen die elkaar aanvullen
- Waardeer de Oude Provincialeweg als een prettig en groen ruggengraat
- Maak werk van de ingangen van het dorp

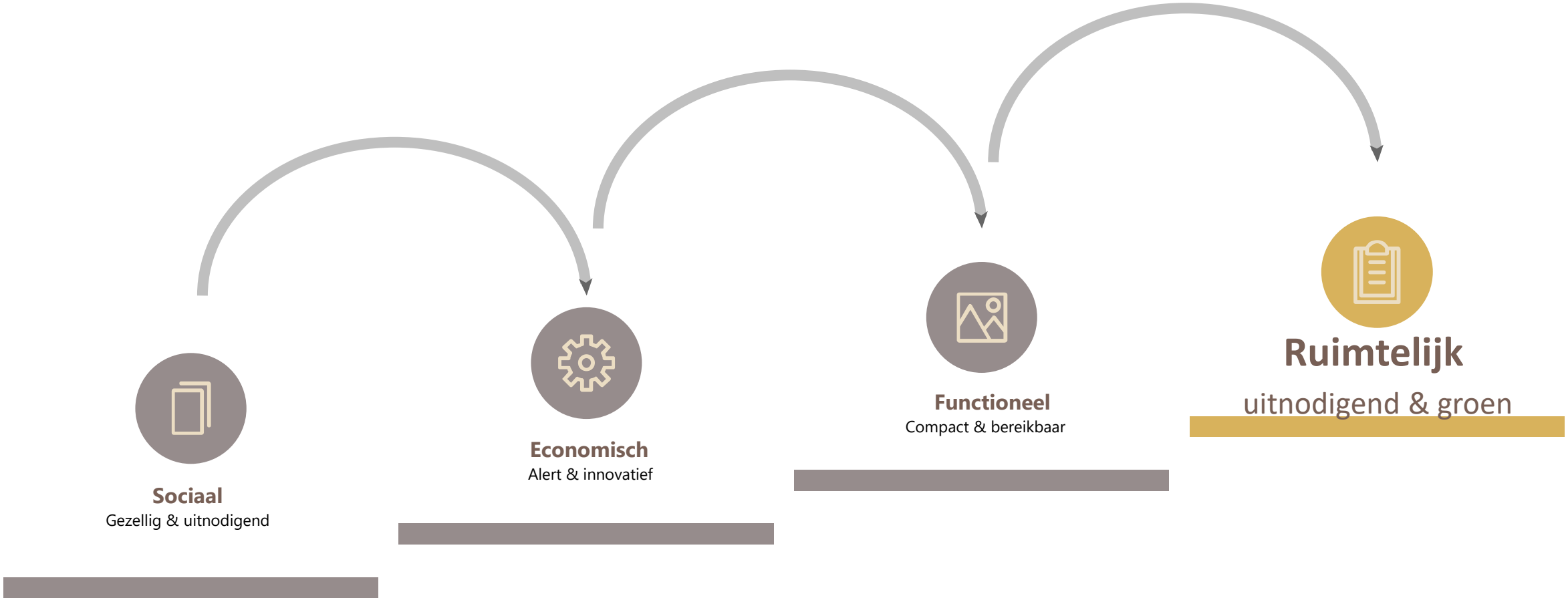

Voorbeeld

Entree west

Respecteren ontwerp nieuw kruispunt N284

Laanbeplanting N284

Herwaarderen oude tramhalte

Aanleg pleinbestrating tussen N284 en Lindenstraat

Respecteren bebouwing Van Mossel

Benzinepomp handhaven verplaatsen of omvormen

Voorsorteren groen entree en nieuwe bebouwing

Onderzoek naar mobiliteits-hub?

Voorbeeld-uitwerking

- Schetst de mogelijkheden
- Spreekt tot de verbeelding
- Geeft houvast voor het opzetten van randvoorwaarden

Voorbeelduitwerking

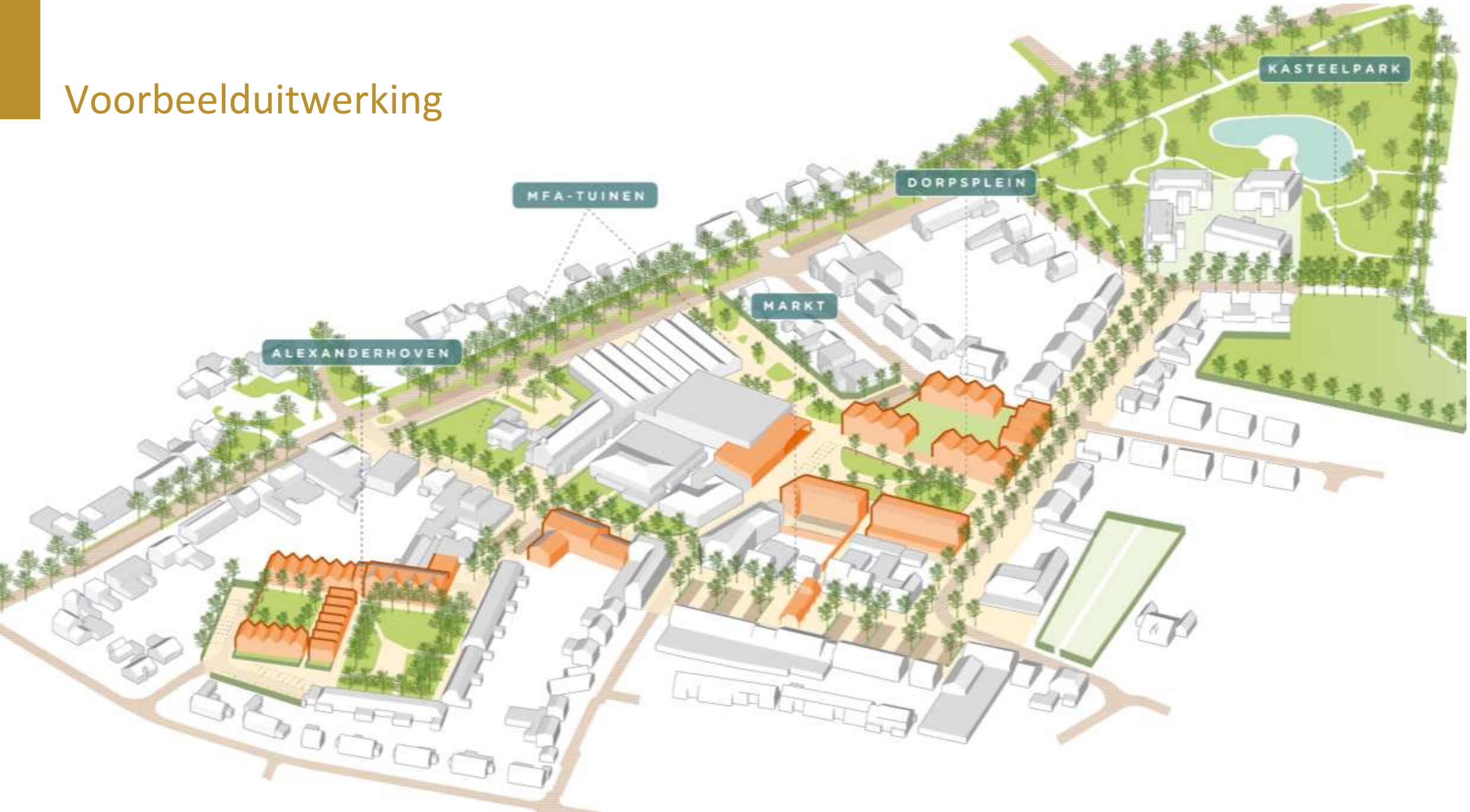

Uitsnede

Uitsnede

Centrum Hapert – Gemeente Bladel
Stedenbouwkundige visie centrum

Dorpse huiskamer

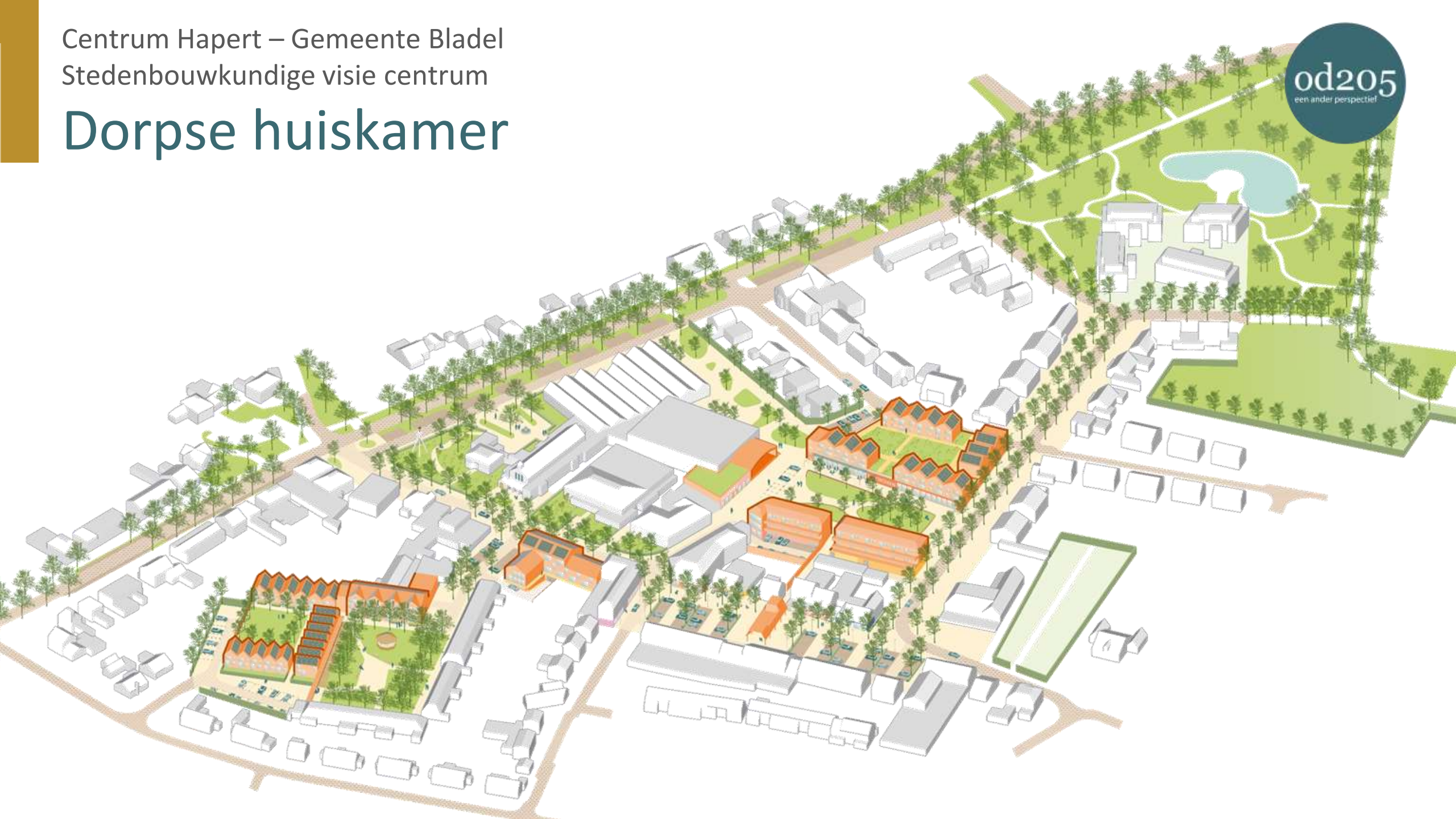

od205
een ander perspectief

Stedenbouwkundige visie Centrum van Hapert

GEMEENTE BLADEL

25 februari 2021

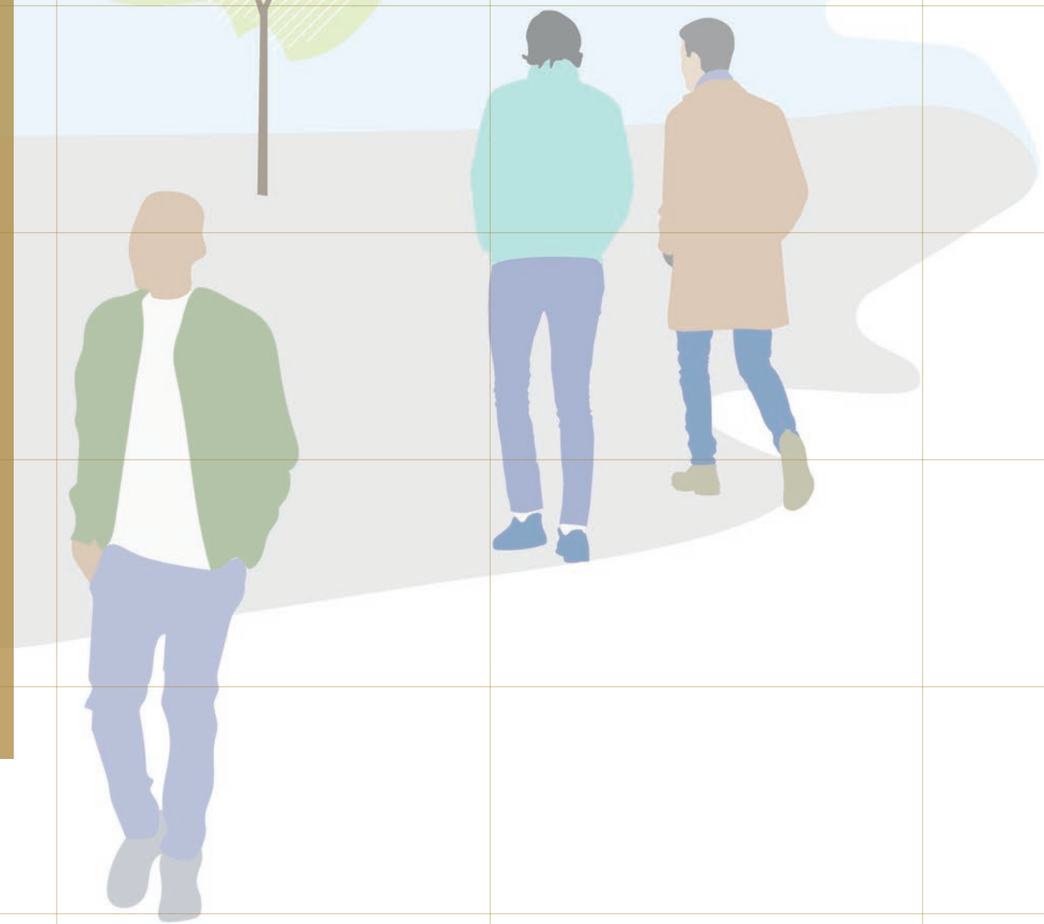

Contact

contactpersoon: Ralf Hottenträger

team: Jesse van Viegen, Feline Verbrugge, Pui Lun Tam, Ralf Hottenträger

mail: mail@od205.nl

projectnummer: 123-SV-01

datum: 25 februari 2021

Colofon

od205
een ander perspectief

Schiehavenkade 158-160

3024 EZ Rotterdam
tel 010 303 1277
www.od205.nl

Gemeente Bladel

in opdracht van:
Gemeente Bladel

Postbus 11
5530 AA Bladel

Inhoudsopgave

INLEIDING | 04

1. OPGAVE & TRENDS | 06

2. ANALYSE | 09

3. VISIE | 12

4. VOORBEELDUITWERKING | 19

Inleiding

De gemeente Bladel is bezig met het opstellen van een omgevingsvisie voor de kern Hapert. Onderdeel van deze omgevingsvisie is een stedenbouwkundige visie waarin de nadruk ligt op het wijde centrumgebied van Hapert. Hiervoor heeft de gemeente drie bureaus uitgenodigd om onafhankelijk van elkaar een eigen plan te maken. Het voorliggend document is de stedenbouwkundige visie van OD205.

Zoals de gemeente in de uitvraag stelt: In Hapert speelt een aantal grote ontwikkelingen. De realisatie van een groot MFA met als gevolg vrijkomende locaties voor woningbouw, het provinciaal traject ‘verbetering doorstroming N284’, het project versnellen woningbouw, de behoefte om het centrum van Hapert te verbeteren en het project Omgevingswet. Deze ontwikkelingen bieden een enorme kans de stedenbouwkundige samenhang en opbouw van Hapert te verbeteren en samenhang te brengen in de verschillende projecten.

De stedenbouwkundige visie van OD205 gaat over de vraag naar de gewenste lange termijn ontwikkeling van het dorp, uitgaande van:

- de bewoners, ondernemers en bezoekers
- cultuurhistorisch respect en
- duurzaamheid

Kort gezegd: mensen, plek en toekomst bepalen onze agenda.

Dat alles gebeurt uiteraard niet zonder stevig achtergrond: de visie is gebaseerd op bestaand beleid, de gemeentelijke kaders van de lopende projecten, op landelijke trends en op de bouwstenen die door het Georganiseerd Burgeroverleg Hapert (GBOH) zijn opgesteld.

We zijn met de gemeente erover eens dat met name klimaatbestendigheid, kwaliteit van leven, de economische positie en ‘nabijheid’ door betrouwbare verbindingen van groot belang zijn voor een veelbelovende toekomst van Hapert. Onze visie probeert hiervoor een ambitieus, realistisch en aantrekkelijk kader te schetsen.

Rotterdam, februari 2021

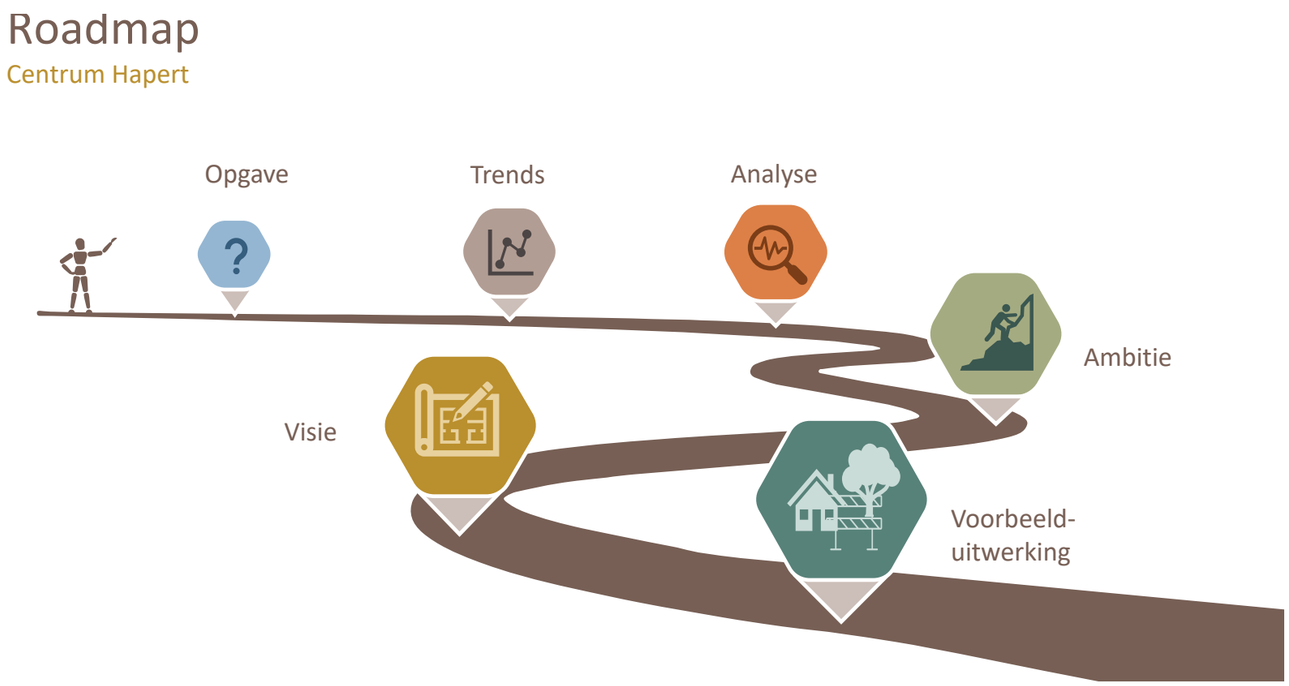

Opgave & Trends

1. Opgave & Trends

De opgave: wat zijn de uitgangspunten en wensen van de gemeente en het GBOH?

plek en bereikbaarheid

- kernwinkelgebied opnieuw definiëren
- kan het kernwinkelgebied compacter
- rekening houden met parkeerbehoefte

kwaliteit & karakter

- zichtbaarheid van het centrum verbeteren
- uitstraling en herkenbaarheid van het centrum verbeteren

MFA

- relatie met omgeving in de visie mee ontwerpen
- aandacht voor de overgang van de zuidkant van de MFA naar het centrum

functies

- grote afstanden tussen winkels of voorzieningen zijn niet aantrekkelijk
- indien panden buiten het centrum omschakelen: nieuwe functies bepalen
- invulling nieuwe panden in het centrum bepalen

ontmoeting

- gezellig plein ontwerpen
- aantrekkelijk ommetje aanbieden in het centrum

▶ Grote afstanden niet aantrekkelijk: maak het hart van het centrum compacter.

▶ Weinig plek om elkaar te ontmoeten: een dorpsplein is gewenst.

Trends: welke ontwikkelingen zijn gaande én hebben invloed op Hapert?

winkelen

De detailhandel staat onder druk en heeft het door inherent, corona-maatregels en veranderend gedrag van klanten moeilijk. Het compacter maken van kernwinkelgebieden helpt om leegloop te stoppen. Nabijheid van voorzieningen is aantrekkelijk voor de consument.

- combi online / offline
- beleving en gemak essentieel voor winkels

mobiliteit

De auto blijft ook op middellange termijn nog een belangrijke factor in het centrum. Lopen en fietsen zijn belangrijker geworden; deelmobiliteit is vooral voor de grotere steden interessant.

- parkeren blijft cruciaal
- andere vormen van mobiliteit worden belangrijker
- zet in op goede faciliteiten voor fietsers en voetgangers

openbare ruimte

De openbare ruimte wordt steeds meer gewaardeerd. Voor het centrum betekent dit een beweging weg van een functionele verkeersruimte, heen naar aantrekkelijke verblijfsgebieden voor een ieder.

- waarde van de openbare ruimte neemt toe
- niet-commerciële activiteiten belangrijker
- verkeer als onderdeel van de ruimte ontwerpen

duurzaamheid

In het openbaar gebied wordt steeds meer aandacht geschonken aan duurzaamheid. Dat betreft naast materialen vooral een andere inrichting met minder verharding.

- hitte-eilanden en wateroverlast voorkomen door geschikte inrichting
- duurzame materialen
- verhogen biodiversiteit
- water vertraagd afvoeren

wonen

Het wonen is een substantieel deel van de centrumfunctie. Het zorgt voor sociale controle, ook in de avond, en brengt een aanvullend woonmilieu met zich mee.

- vergrijzing is serieus
- woningaanbod in het dorp verbreden met nieuwe woonvormen
- het goedkopere en het middensegment is zeer belangrijk

▶ Meer oog voor kwaliteit en duurzaam openbaar gebied.

▶ Bredere kijk op centrum: grote mix van functies, vergroten winkelbeleving

Analyse

2. Analyse

Wat zijn relevante aspecten?

Hapert is een prettig dorp dat in een prachtig landschap ligt.

Het groen dringt tot diep in het dorp door via pocketparks en lanen. De noordkant is enigszins afgegrendeld door de N284 die op de plek kaal oogt en op ander plekken prettig ‘in de bomen’ staat.

De twee belangrijkste dorpsentrees liggen aan de N284 en zijn op dit moment vooral grote verkeerskruispunten; ze verdienen opwaardering.

Het lintdorp Hapert is ontstaan vanuit twee concentraties van bebouwing aan de Kerkstraat (zuid) en de Oude Provincialeweg. Dit verklaart de uitgestrektheid van het centrum met lange looplijnen tot gevolg.

De centrale vraag is: kan het centrum compacter worden gemaakt?

Wat zijn relevante aspecten?

Sterk:
sociaal leven in het dorp

Zwak:
weinig verblijfskwaliteit

Kansen:
compleet centrum van grote waarde

Bedreigingen:
positie van ondernemers

De visie

3. De visie

Ambitie: wat willen we bereiken?

Werken aan een leefomgeving waarin iedereen zich thuis kan voelen, met ruimte voor ondernemerschap voor de vitaliteit van het dorp, met ruimtelijke voorstellen die passen bij het fijn dorps karakter van Hapert en met het oog op goed rentmeesterschap.

Dat is de ambitie die wij formuleren voor het verwezenlijken van een stedenbouwkundige visie op het centrum van Hapert. Voor ons gaat stedenbouw over duurzame, ruimtelijke, functionele, economische en sociale veranderingen die lang hun waarde moeten bewijzen.

Een dorpse huiskamer

Nabijheid is het centrale thema van deze visie. Wij willen deze scheppen voor:

- bewoners die op vanzelfsprekende wijze andere dorpsbewoners kunnen ontmoeten;
- ondernemers die dichter bij elkaar zitten om zo een aantrekkelijke omgeving voor klanten te vormen;
- en voor bezoekers die het fijn vinden een compleet dorpscentrum te kunnen ervaren.

Visiekaart

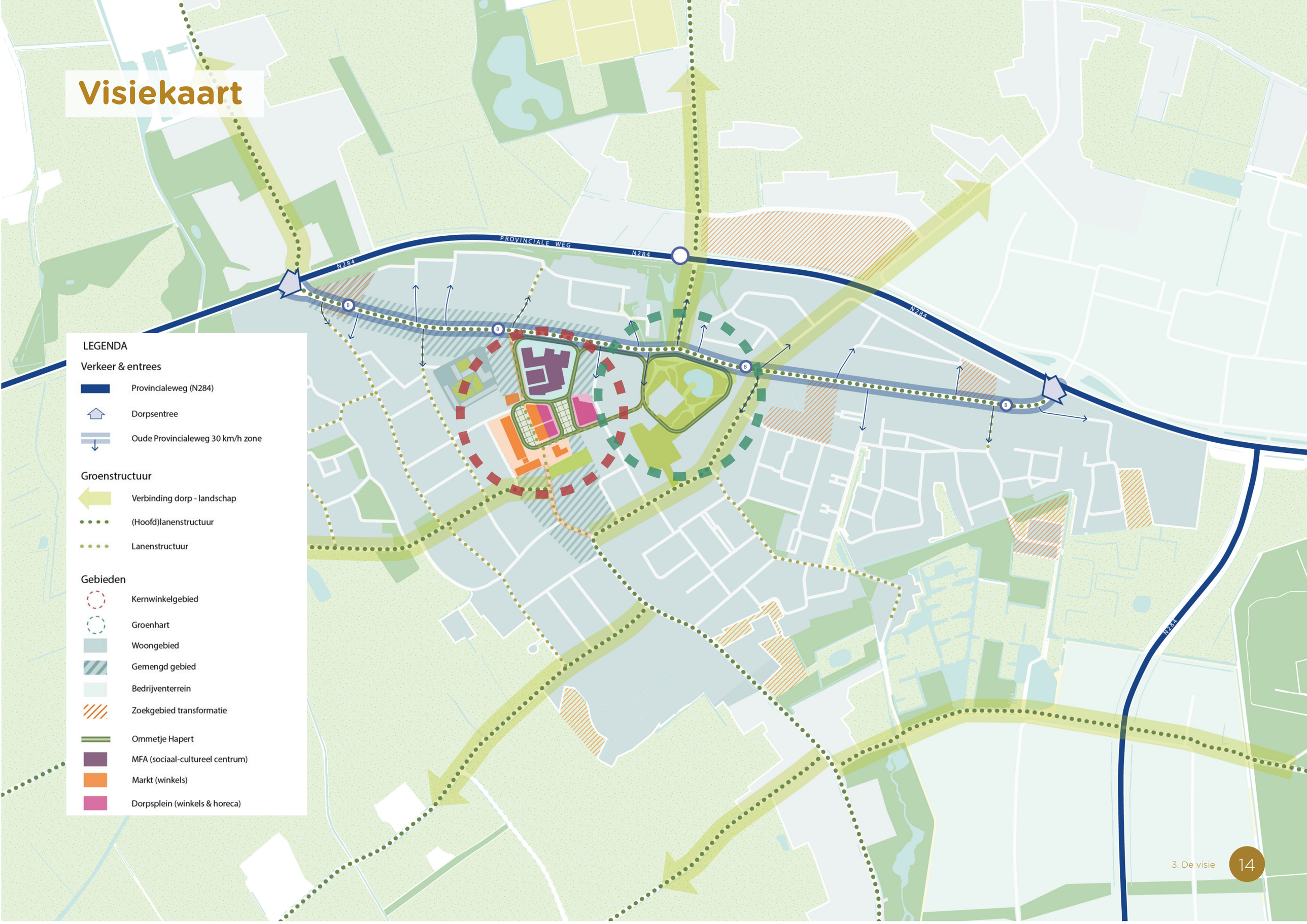
PROVINCIALE WEG
N284
N284
N284
N284
LEGENDA
Verkeer & entrees
Provincialeweg (N284)
Dorpsentree
Oude Provincialeweg 30 km/h zone
Groenstructuur
Verbinding dorp - landschap
(Hoofd)lanenstructuur
Lanenstructuur
Gebieden
Kernwinkelgebied
Groenhart
Woongebied
Gemengd gebied
Bedrijventerrein
Zoekgebied transformatie
Ommetje Hapert
MFA (sociaal-cultureel centrum)
Markt (winkels)
Dorpsplein (winkels & horeca)

Hart van het dorp

Het kernwinkelgebied wordt in onze visie gevormd door de noordelijke Kerkstraat, de Markt en het dorpsplein. Hier is een concentratie te vinden van detailhandel, sociaal-culturele voorzieningen, het gezondheidscentrum en horeca.
Aan het dorpsplein bieden wij circa 1.000 m2 nieuwe ruimte aan voor een gezondheidscentrum en circa 2.500 m2 voor commerciële functies. Deze zien wij in een flexibele plint van de verschillende gebouwen gerealiseerd. Een plint die ook geschikt is om woonfuncties op te nemen als dit gewenst is.
Naast het kernwinkelgebied heeft de visie ook een groen hart van het centrum gedefinieerd; het Kasteelpark.
De twee gebieden vormen het hart van het dorp en worden met elkaar verbonden door het ‘ommetje Hapert’; een aaneenschakeling van aantrekkelijke looproutes tussen alle cruciale onderdelen van het centrum; MFA, Kerkstraat, Markt, Dorpsplein en Kasteelpark.
Hier komen ook de drie grote lanen uit die het dorpscentrum aan het buitengebied koppelen.

Buiten het kernwinkelgebied blijven de Oude Provincialeweg en de zuidelijke Kerkstraat ook in de toekomst hun gemengd karakter houden. Hier zijn verschillende functies te vinden, van specialistische detailhandel, via bijzondere horeca tot wonen. In deze visie worden ondernemers geprikkeld om hun winkel naar het kernwinkelgebied te verplaatsen maar uiteraard niet gedwongen. Op het moment dat panden op deze plekken wel vrij komen ligt het voor de hand te onderzoeken of hier een woonfunctie voor terug kan komen.

Dorpse Huiskamer

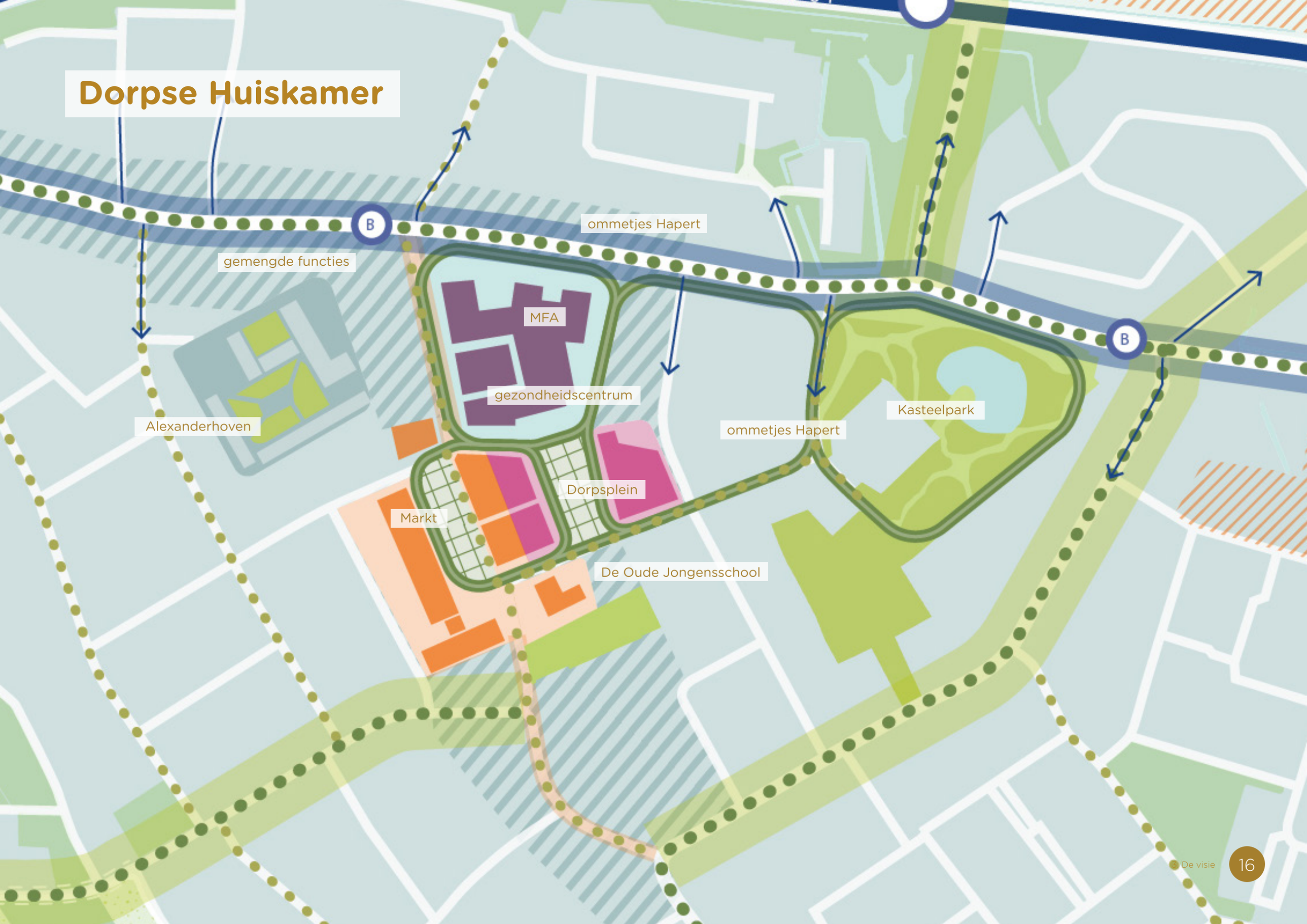

De 4 thema's van de visie

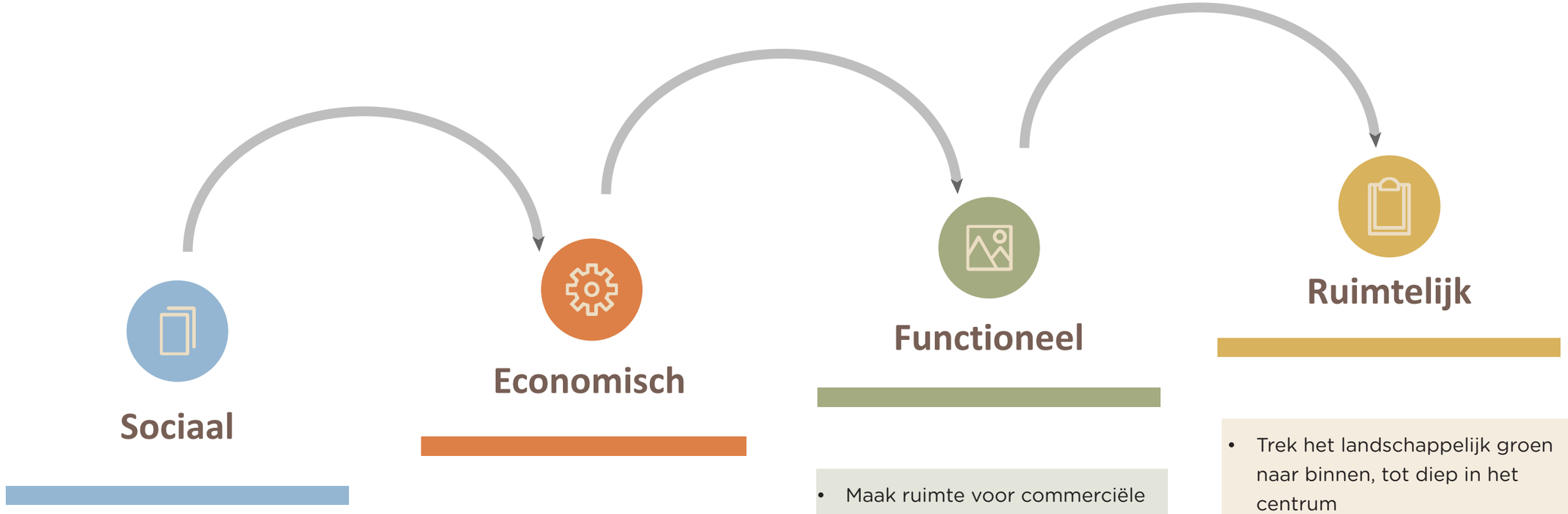

Sociaal

- MFA is een uitstekend vertrekpunt
- Nu: huiskamer (foyer) doorzetten naar buiten
- Voor dorpsbewoners en voor bezoekers
- Met ruimte voor ontmoeten en activiteiten
- Hele centrum meer inrichten op de behoefte van mensen

Economisch

- Bestaande, startende en uitbreidende ondernemers ondersteunen
- Verhoog aantrekkingskracht van Hapert binnen de regio door profilering / netwerk-dorp: bijvoorbeeld maak-bedrijvigheid en kleinschalig kwaliteitstoerisme
- Benut Metropoolregio Eindhoven maximaal; zet thematisch in op bijv. autonome mobiliteit of e-health; maak het zichtbaar en beleefbaar

Functioneel

- Maak ruimte voor commerciële activiteiten in het hart v/h centrum = uitnodiging ondernemers
- Houd de functies flexibel en reken op tegenslag, probeer bijzondere functies bij elkaar te krijgen
- Verplaats het gezondheidscentrum naar een centrale plek
- Wonen is integraal onderdeel van het centrum
- Verhoog verkeersveiligheid, bekijk autoverkeer kritisch en denk na over andere mobiliteitsvormen

Ruimtelijk

- Trek het landschappelijk groen naar binnen, tot diep in het centrum
- Groen raamwerk en het ommetje Hapert als basis voor het hart van het centrum
- Zet in op twee pleinen die elkaar aanvullen
- Waardeer de Oude Provincialeweg als een prettig en groen ruggengraat
- Maak werk van de entrees van het dorp

Voorbeeld Entree West

De schets geeft een eerste indruk hoe de opwaardering van een dorpsentree opgestart kan worden.

Basis voor deze case-study is het ontwerp van het nieuwe kruispunt van N284 en de Oude Provincialeweg. Dit ontwerp wordt gerespecteerd. Ook gaan wij in eerste instantie uit van het handhaven van de bebouwing van de autodealer en -garage.

Wij stellen voor om langs de N284 de laanbeplanting aan te vullen. Tussen het oude tramstation en de autodealer stellen wij een doorgaande bestrating voor tot aan de hoofdrijbanen van de N284. De ruimte kan ‘á niveau’ te liggen komen (op het niveau van de voet-paden) en de rijbanen en fietspaden worden in de bestrating slechts aangeduid. De benzinepomp kan geïntegreerd worden.

Aan weerszijden van deze ruimte ligt het oude tramstation (dat we graag willen herwaarderen) en de autodealer. Onderzoek moet uitwijzen of het private parkeerterrein van Van Mossel vóór de bebouwing onderdeel kan uitmaken van deze ruimte en groen ingericht kan worden.

Op termijn kan een verplaatsing van de autodealer en de benzinepomp ruimte maken voor een nieuwe mix van functies; wonen in combinatie met werken of een voorziening zoals een mobiliteitshub.

Voorbeelduitwerking

4. Voorbeelduitwerking

De voorbeelduitwerking laat zien hoe de visie zich concreet kan vertalen naar de openbare ruimte en de (private) bebouwing.

Zij moet vooral tot de verbeelding spreken zodat bewoners, ondernemers, investeerders, ambtenaren en bestuurders een goede indicatie krijgen wat er mogelijk is in het hart van het centrum.

Daarnaast geven wij in een eerste stap aan welke cruciale randvoorwaarden en uitgangspunten voor de verschillende (private) bouwplots kunnen gelden.

Dit kan een opmaat vormen tot een gedetailleerder beeldkwaliteitsplan of ander publiek kader waarmee de gemeente de gewenste kwaliteit van een bouwplan borgt. Tenslotte is deze uitwerking voor het openbaar gebied een inspirerende basis voor vervolgstappen.

De bouwstenen

Uitsnede: Markt -Dorpsplein

Buitenruimte ontwerp volgens MFA definitief ontwerp tot aan het Dorpsplein

Mix van functies rondom het dorpsplein

Voorkeurslocatie Gezondheidscentrum

De plinten rondom het plein zijn 4 meter hoog

16 dubbelgebruik parkeer-plaatsen op het plein

14 appartementen met commerciële plint

Markt behoudt de functie als parkeerplein met een prominente plek voor de weekmarkt

16 parkeerplaatsen MFA: bereikbaar via de Bernardstraat

Bandbreedte aantal woningen: 18 - 36 egw / app

inpandig parkeren: inrit via Julianalaan

Hapertse maat en schaal is maatgevend voor alle nieuwbouw

Weinig verharding, veel groen voor opvang van regenwater

Relatie inrichtingsplan MFA en visie

- Parkeerterrein afstemmen met de inrichting van het dorpsplein
- Rijloper en zuidelijke parkeervakken blijven op dezelfde plek.
- Noordelijke parkeervakken verplaatsen naar nieuw parkeerterrein tussen de nieuwe bebouwing en de kinderopvang Nummereen. Het parkeren aan de zuidzijde ligt nog steeds in de directe omgeving van de MFA.

Oude Provincialeweg
Oude Provincialeweg
Nieuwlandstraat
Nieuwlandstraat
Kerkstraat
Amsterdamstraat
tijdelijke parkeervakken
tijdelijke parkeervakken
tijdelijke parkeervakken

Dorpsplein

‘Het was gezellig om met de buren bij te kletsen.’

Markt

‘Morgen is er weer markt. Laten we dan groente kopen.’

Uitsnede: Alexanderhoven - Kerkstraat

De Kerkstraat: groener en langzaamverkeers-vriendelijk

Aantal woningen:
12 app en 18 egw

Het appartementenblok bestaat maximaal uit 4 lagen met een verticale geleding

Parkeren op maaiveld in het appartementenblok

Eengezinswoningen bestaan maximaal uit 2 lagen + kap

Oostkant van de Kerkstraat wordt gekenmerkt door (private) tuinen

Nieuwbouw nr. 18-24: wonen met commerciële functies in de plint

Alternatieve locatie voor gezondheidscentrum

Iedereen woont aan een autovrije, collectieve hof

Het parkeren is collectief georganiseerd in de openbare ruimte

Hapertse maat en schaal is maatgevend voor alle nieuwbouw

Alexanderhof

‘Ik vind het echt vet dat oma nu bij ons om de hoek woont.’

Kerkstraat

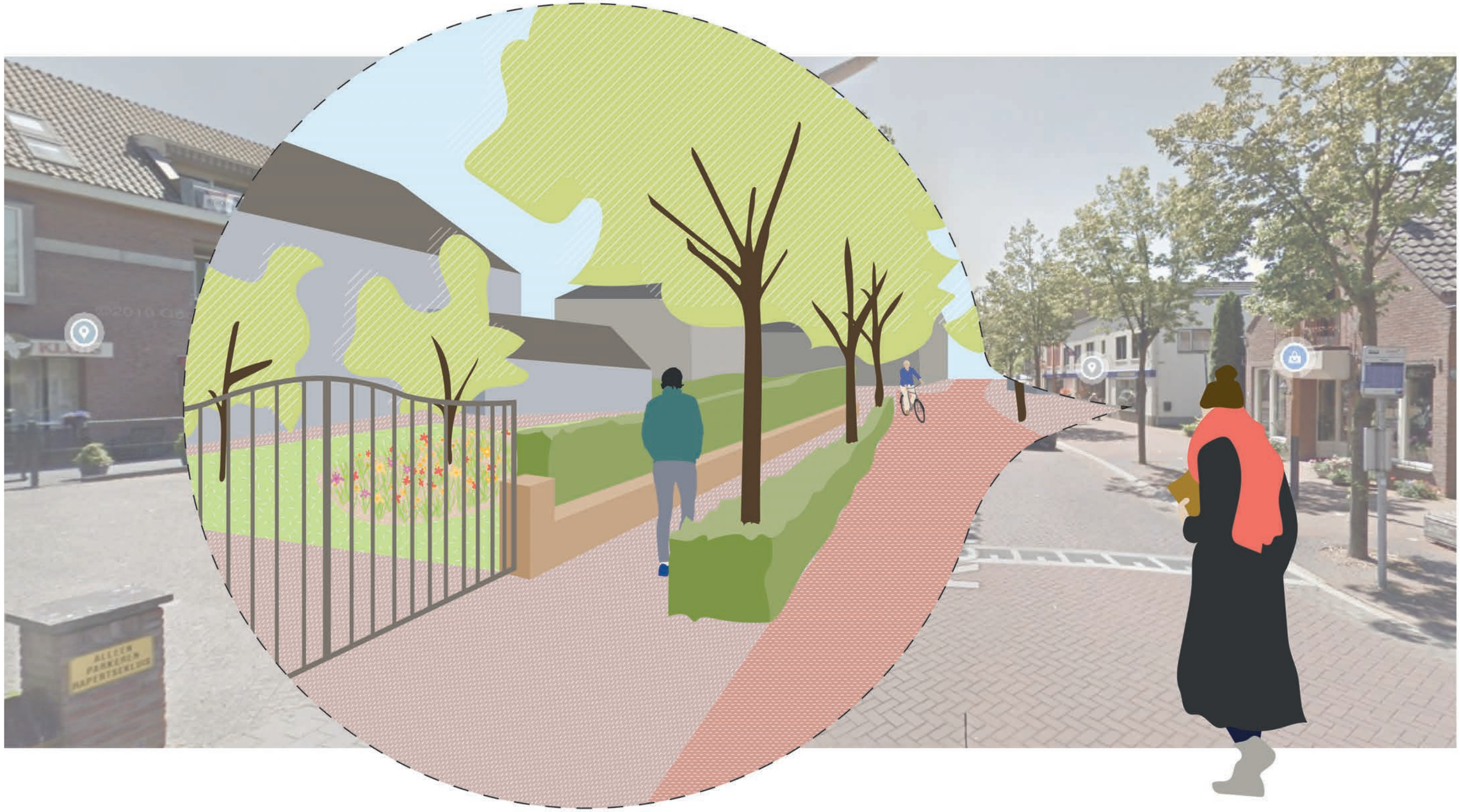

‘Kijk de tuinen toch. Wat mooi gedaan!’

Centrum Hapert - Gemeente Bladel
Stedenbouwkundige visie centrum

Dorpse huiskamer

od205
een ander perspectief

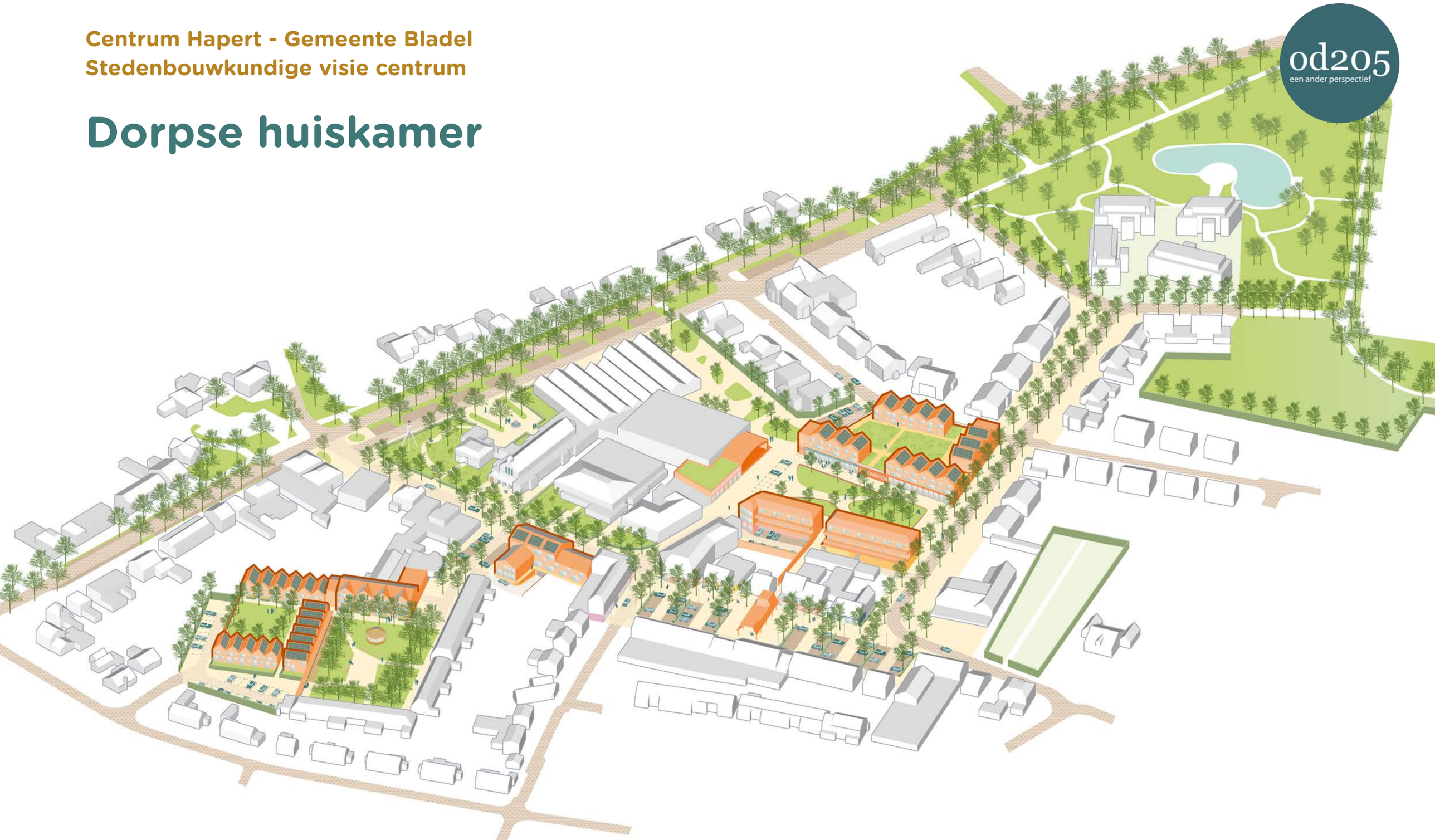

Vragen en opmerkingen OD205

Parkeren / verkeer
Hoe wordt de parkeerbehoefte ingevuld voor het nieuwe dorpsplein?

Aan de lange kanten van het plein staat gemengde bebouwing. Woningen en appartementen bovenop een begane grond die flexibel in te vullen is. In onze visie kunnen de nieuwe bewoners in een parkeergarage in het 'palet blok' parkeren, de nieuwbouw tussen Dorpsplein en Bernhardstraat. De garage is in het blok geïntegreerd, ligt gelijkvloers met de straat en is alleen voor een klein deel zichtbaar aan de kopse kanten. De in- en uitrit bevindt zich aan de Julianalaan. Voor bezoekers van de bewoners is er ruimte in de omringende straten.
De begane grond wordt aan de kant van het Dorpsplein verder ingevuld met verhuurbare ruimte; dat kan winkelruimte zijn, horeca of werkplekken. De benodigde parkeerplaatsen willen we aanbieden langs de Julianalaan door middel van nieuwe parkeerplekken haaks op de rijbaan met bomen ertussen.

Hoe blijft het langzaam verkeer gescheiden van het autoverkeer rondom de MFA?

Het definitieve inrichtingsplan van de MFA wordt in onze visie gerespecteerd. Aan de kant van de Oude Provincialeweg, het schoolplein en de Kerkstraat blijft dit plan volledig zoals het is. Voor de zuidzijde stellen wij voor om het parkeerterrein voor de sporthal in tweeën te splitsen. De helft blijft liggen zoals voorgesteld en wordt via de Kerkstraat (bypass) ontsloten. De andere helft wordt gerealiseerd tussen kinderopvang 'Nummereen' en het nieuwe Palet-blok en wordt via de Bernhardstraat ontsloten. Hierdoor loopt er een veilige verbinding voor fietsers en voetgangers vanaf het Dorpsplein via het schoolplein tot aan de Oude Provincialeweg. Er kruist geen autoverkeer deze route.

Hoe werkt de dorpsentree bij de Oude Provincialeweg?
Is dit een plein waar de auto overheen gaat? Dit is de hoofdentree naar Hapert, hoe wordt een plein gecombineerd met autoverkeer, busverkeer en doorgaand fietsverkeer?

In de visie houden wij een pleidooi om het centrum van Hapert als een 'huiskamer' voor bewoners en bezoekers te zien. Als we deze vergelijking doortrekken dan zouden wij de entree bij Van Mossel als 'entreehal' van Hapert willen beschouwen.
Bij een hal hoort verkeer. Dat is juist de voornaamste functie. Wij vinden wel dat het verkeer anders moet worden vormgeven. Een hal, een entree hoort volgens ons naast functioneel ook mooi te zijn.
Als je thuiskomt, of op bezoek komt, wil je bij de entree al zien welke sfeer het dorp heeft. Daarom denken wij aan een heldere ruimte die zorgvuldig ingericht is. Geen plein in een klassieke vorm om te verblijven maar een overzichtelijke, veilige ruimte met een mooie vloer (één prettig, hoogwaardig materiaal, waarin de rijbanen subtiel gemarkeerd zijn), heldere wanden (het oude tramstation, de [vervangende] bebouwing bij Van Mossel) en goede beplanting (groene eilanden zoals die aan de Kerkstraat en spoedig bij de MFA liggen, alleen groter en robuuster). Zo een inrichting in combinatie met een 30 km-zone doet in onze ogen recht aan de betekenis van deze plek.

Hoe ziet u de mobiliteitshub voor u? Kunt u daar voorbeelden van geven?

Wij kunnen ons voorstellen dat bewoners bij een dorpsentree als deze van fiets op (snelle) bus en omgekeerd kunnen overstappen; of tussen bus een deelauto willen wisselen. Wij zijn voorstanders van een veilige, comfortabel stalling voor (e-) fietsen en (e-) deelauto's met laadstations en een zitgedeelte om op de bus te kunnen wachten. De hub zou ook een plek kunnen zijn voor een elektrische 'shuttle-dienst' met een onbemand voertuig. Zo een systeem is al jarenlang in bedrijf in de regio Rijnmond tussen metrohalte Kralingsezoom en het Rivium-gebied. De elektrische shuttle heeft geen speciale weg meer nodig. Denkbaar is dat de streekbussen via de N284 rijden, bij de dorpsentrees stoppen en het verkeer tussen deze twee punten met de shuttle via de Oude Provincialeweg en de Wijer verzorgd wordt.
Wij zien een mogelijke mobiliteitshub in ieder geval als een aanvulling op de lopende discussie binnen het Brainport Smart Mobility project. En alleen als zinvol als het voor bewoners en bezoekers meer comfort, minder lawaai of meer veiligheid oplevert.

Centrum / kernwinkelgebied
Leidt extra winkelruimte niet tot leegstand elders?

De visie gaat niet uit van een uitbreiding van de winkeloppervlakte maar van een verplaatsing. De nieuwe gebouwen rondom het Dorpsplein kunnen winkelfuncties en horeca opnemen (maar desgewenst ook werkruimten of woningen). Dit zien wij als een uitnodiging aan Hapertse ondernemers die hun onderneming langs de Oude Provincialeweg of aan de Kerkstraat dicht bij de Ganzestraat hebben, dus aan de uiteinden van het winkellint. Voor hen kan een centrale ligging in het kernwinkelgebed een aantrekkelijke optie vormen om hiernaartoe te verhuizen.
In onze visie bieden we hier vierkantenmeters aan die hiervoor geschikt zijn; circa 25% van de huidige oppervlakte aan de Oude Provincialeweg en het zuidelijke deel van de Kerkstraat.

Wat voor functies liggen er aan het dorpsplein? Komen er commerciële functies bij of worden deze verplaatst?

De visie gaat uit van een uitnodiging aan ondernemers om hun winkel naar het kernwinkelgebied te verplaatsen, met name naar het Dorpsplein. Een mix van functies activeert het nieuwe plein en zorgt voor meer reuring in het dorp. Wij denken dan aan een combinatie van commerciële functies en horeca maar ook aan flexwerkplekken. Het gezondheidscentrum zien wij daarom ook graag aan het Dorpsplein verschijnen. Hiervoor hebben we ruimte gereserveerd tussen het buitenpodium van de MFA en de Kloostertuin bebouwing. Deze locatie heeft onze voorkeur boven de alternatieve mogelijkheid aan de Kerkstraat 18-24 (Bloemenatelier en deel Novy).
Indien bij ondernemers weinig animo is om aan het Dorpsplein te zitten kunnen hier ook woningen voor een prettige ruimte zorgen. Dan ontstaat hier weliswaar minder reuring maar een mooi ingerichte groene pleinruimte is nog steeds een fijne aanvulling voor het hart van Hapert.

Waar ligt het kernwinkelgebied precies? Is dit Kerkstraat, Markt en het nieuwe dorpsplein?

Het kernwinkelgebied wordt in onze visie gevormd door de noordelijke Kerkstraat tussen Bamboo Inn en Novy, de Markt en het Dorpsplein. Als groot pluspunt voor dit idee zien wij een compact winkelrondje ontstaan tussen de supermarkten aan de Markt en het Dorpsplein, het liefste verbonden door een extra steeg naast de DA-drogisterij. Vanuit het parkeerterrein kunnen mensen dan binnen 10 minuten te voet de meeste voorzieningen en winkels bezoeken. Dat zorgt voor comfort voor bezoekers en daarmee voor een betere uitgangspositie van de ondernemers. De Kerkstraat (noord) zien we als fijne aanlooproute met een mix van voorzieningen; winkels, (zorg)woningen en MFA.

Wonen

Komt er woningbouw aan het dorpsplein?

Ja, wonen is een integraal en belangrijk deel van onze visie op een toekomstbestendig centrum van het dorp. Vanaf de eerste verdieping wordt er sowieso gewoond. In onze voorbeelduitwerkingen hebben wij aan één kant eengezinswoningen weergegeven met entrees rondom een groene collectieve daktuin. We noemen dit 'het palet-blok'. Als er meer behoefte zou zijn aan appartementen kunnen de voorgestelde eengezinshuizen plaatsmaken voor kleinschalige appartementsgebouwen. Voor de overkant van het plein hebben wij appartementen in gedachten. Zij kijken allemaal uit over het plein en kunnen via een galerij aan de achterzijde ontsloten worden. Een mix van verschillende woonvormen en prijsklassen lijkt ons de beste garantie voor een duurzame ontwikkeling en een passend antwoord op de diverse wensen van bewoners uit het dorp.

Algemeen

Hoe wordt gezorgd dat de toeristen die in Hapert verblijven ervoor kiezen om ook in het dorp Hapert te blijven recreëren In plaats van naar Bladel of Eersel te trekken?

Een compact winkelcentrum met alle benodigdheden voor alledag is een goed uitgangspunt. Dit moet naar onze mening wel worden aangevuld met voldoende plekken die gezelligheid uitstralen en ingericht zijn met het oog op hoge verblijfskwaliteit. In onze visie leggen wij veel nadruk op een openbare ruimte die hiervoor garant staat met het Dorpsplein als centrale toevoeging. Hier kan tevens een aantrekkelijk knooppunt van (e)-fietsroutes vorm krijgen. Een plek met voorzieningen waar recreanten graag gebruik van maken (levensmiddelen, horeca, sanitair) aangevuld met heldere informatie over wat er in en buiten het dorp te doen is. Dat kan door middel van een (digitaal) display maar een eigentijds VVV-agentschap zou nog beter werken.

Hebt u nagedacht over de achterblijvende locatie van het huidige gezondheidscentrum?

Locaties die aan de Oude Provincialeweg vrijkomen zijn in onze ogen geschikt voor woningbouw. Maar het huidige gezondheidscentrum is lastig tot woningen te verbouwen. Sloop en vervangende nieuwbouw is uiteraard mogelijk maar wij zien een mogelijke alternatieve invulling: het huidige gebouw en de ligging bij de ingang van het dorp heeft misschien de potentie in zich om als verzamelgebouw van moderne werkplekken te dienen. Een formule die graag gebruikt wordt door zzp'ers of start-up ondernemingen. Deze functie zou de dorpseconomie kleinschalig versterken en de Oude Provincialeweg als een vanouds gemengd gebied een nieuwe en eigentijdse invulling geven.

Presentatie 23 februari 2021 | BURA urbanisme

Stedenbouwkundige visie

Hapert

BURA URBANISM
WAAROM
WAT
HOE

BURA urbanism

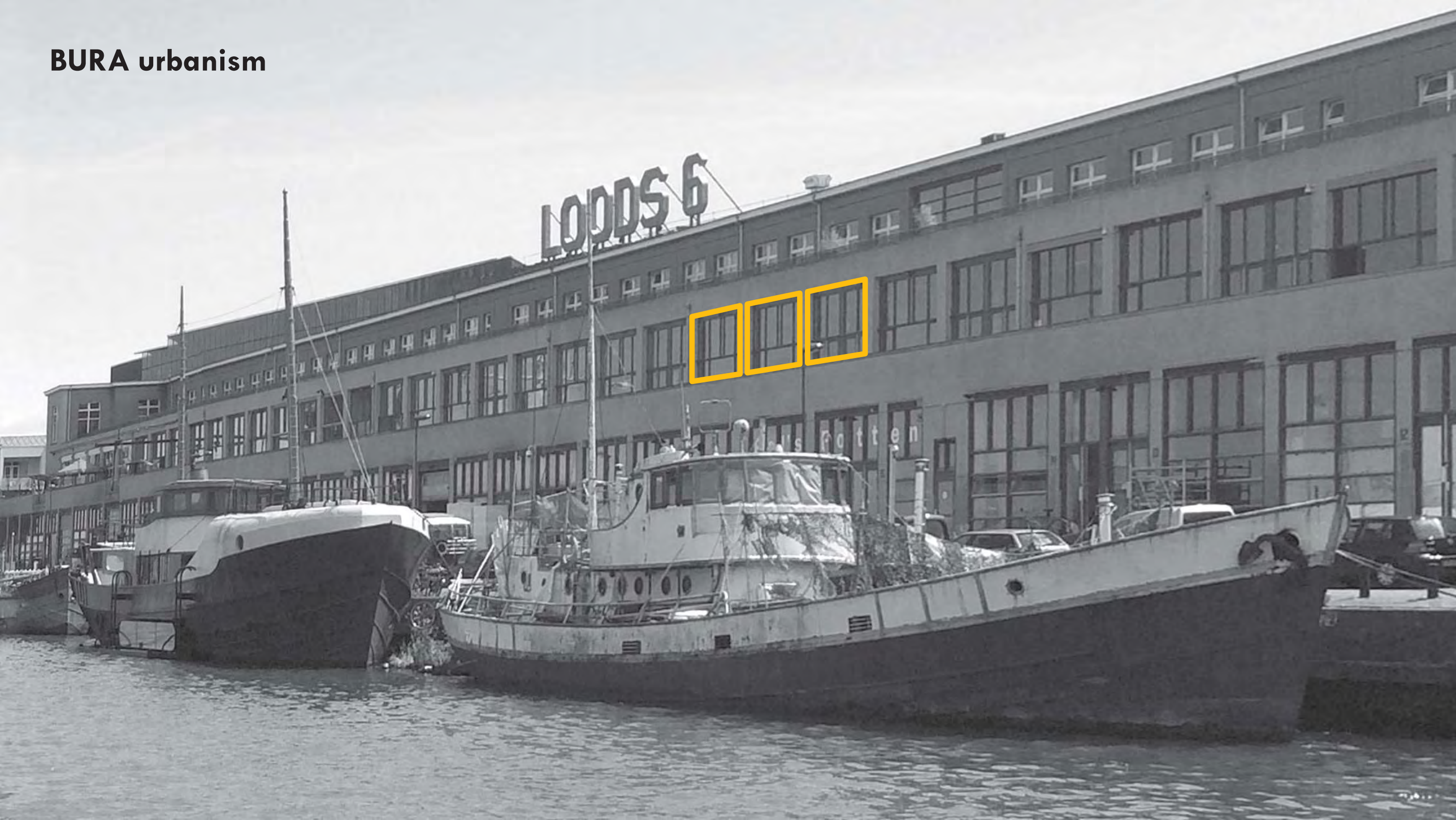

Team BURA: architecten en stedenbouwkundigen met affiniteit voor onderzoek

BURA urbanism

Marco Broekman - Partner
Architect, stedenbouwkundige

Floris van der Zee - Partner
Architect, stedenbouwkundige

Belinda van der Lingen
Bureau manager

Robert ten Elsen
Stedenbouwkundige

Pınar Balat
Architect

Bart Claassen
Stedenbouwkundige

Jordy Stamps
Ontwerper, stadsgeograaf

Geert Das
Onderzoeker, architect

Yunshih Chen
Ontwerper

Martha Seitanidou
Architect

Jacopo Grili
Assistent ontwerper

Milja Hartikainen
Ontwerper

Saskia Kleij
Assistent ontwerper

Basia van Rijt
Stedenbouwkundige

Timothy Simons
Stagiaire

Jimmy Peijnenburg
Stagiaire

Steijn Visser
Stagiaire

BURA urbanism

Visie

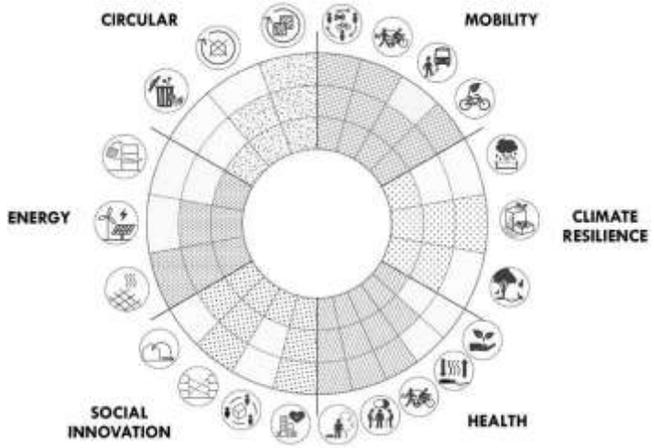

Duurzame stedelijke omgevingen

Vakmanschap

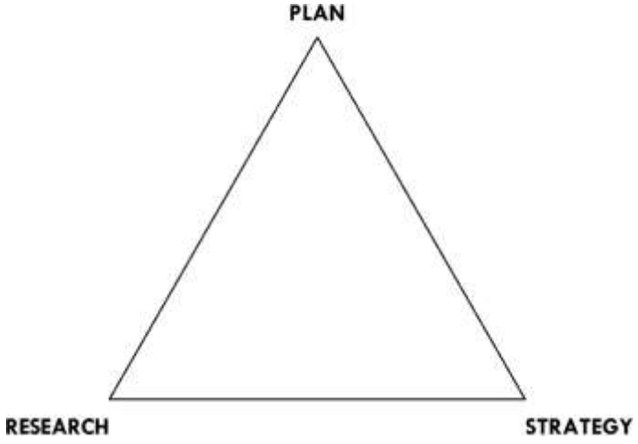

Ontwerp en onderzoek

Samenwerking

PLAN

STRATEGIE

ONDERZOEK

BURA urbanism

WAAROM?

Aanleiding

Bouw van de MFA en vrijkomende locaties

Project N284

De Omgevingswet

Verbeteren van het Dorpscentrum

Versnellen woningbouw

BURA urbanism

Een stedenbouwkundige visie voor Hapert

Bouwen aan een veerkrachtig en vitaal dorp(skern)

BURA urbanism

Een stedenbouwkundige visie voor Hapert

Bouwen aan een veerkrachtig en vitaal dorp(skern)

1 Dorpse opzet en identiteit

2 Aantrekkelijk wonen

3 Duurzaam en gezond

WAT?

Kwaliteiten van Hapert

Karakteristieke linten

Karakteristieke linten

Een aantrekkelijk landschap

Een aantrekkelijk landschap

Schaalvergroting

BURA urbanism

Schaalvergroting

De sigarenfabriek

Bedrijventerrein

KBP

Schaalvergroting

BURA urbanism

Linten

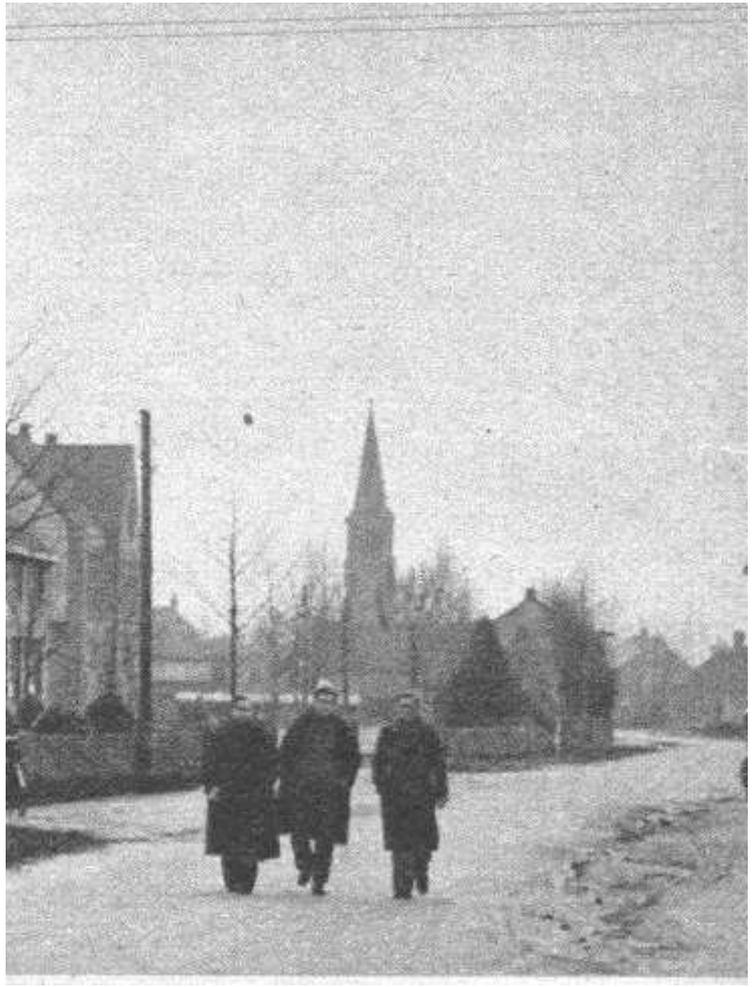

Oude Provincialeweg

N284

Schaalvergroting

BURA urbanism

‘t Palet

MFA

Schaalvergroting

BURA urbanism

Vrijstaand

Appartementen

En nu...?

Kwalitatieve dorpsarchitectuur

Doel

Verdichting draagt bij aan een aantrekkelijke groene en dorpse woonomgeving waar mensen elkaar kunnen ontmoeten

Sturen op kwaliteit

Treedt niet langer op als controleur, maar als regiseur en voer een dialoog over kwaliteit

Kwalitatieve dorpsarchitectuur

Richtlijnen

- Nieuwbouw bestaat uit meerdere architectonische panden die onderling verschillen
  (verschillende hoogtes, breedtes, materialen, ...)
- Gebouwen hebben veel kwaliteit en zijn zorgvuldig gedetailleerd
- In de tussenruimtes tussen privaat en publiek wordt ontmoeting mogelijk gemaakt
- De (semi-)openbare ruimte nodigt uit tot ontmoeten en is zo groen mogelijk
- Er wordt gestreeft naar een 'beheerst' straatbeeld waarin gebouwen niet domineren.
  Een beperkt aantal gebouwen wijkt wat betreft maat en schaal af, dienen als orientatiepunt en dragen bij aan de dorpse eigenheid (bijvoorbeeld Alexanderhof of de dorpsentree)

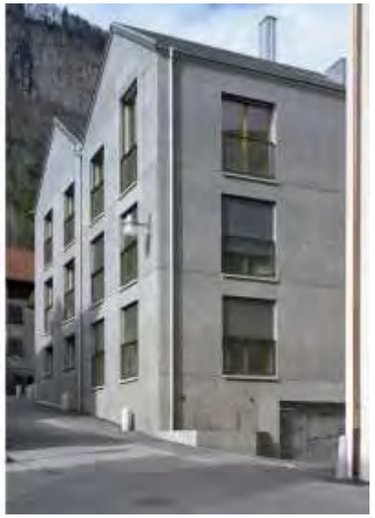

HOE?

Terugblik: hoe verhouden zich de vier componenten?

BURA urbanism

Verdichten

Mozaiek

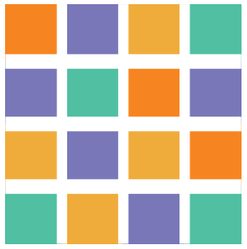

Overgangen

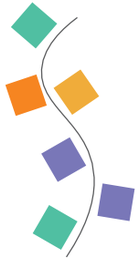

Drie kansrijke ontwikkelingen

BURA urbanism

Brabantse linten

Kernversterking

Groene dorpsentrees

Brabantse linten

- (Oude) lintstructuren van het dorp
- Identiteitsdragers; groene kwaliteit van de Brabantse Kempen
- Binnendorpelijke verdichting: transformatie en kleinschalig
- Verbindingen voor het langzaamverkeer; ommetjes wandelen

Kernversterking

- Schuifoperatie: MFA en vrijkomende locaties
- Openbare ruimte; de markt en Kerkplein
- Binnendorpelijke verdichting; versnellen woningbouw
- Kernwinkelgebied

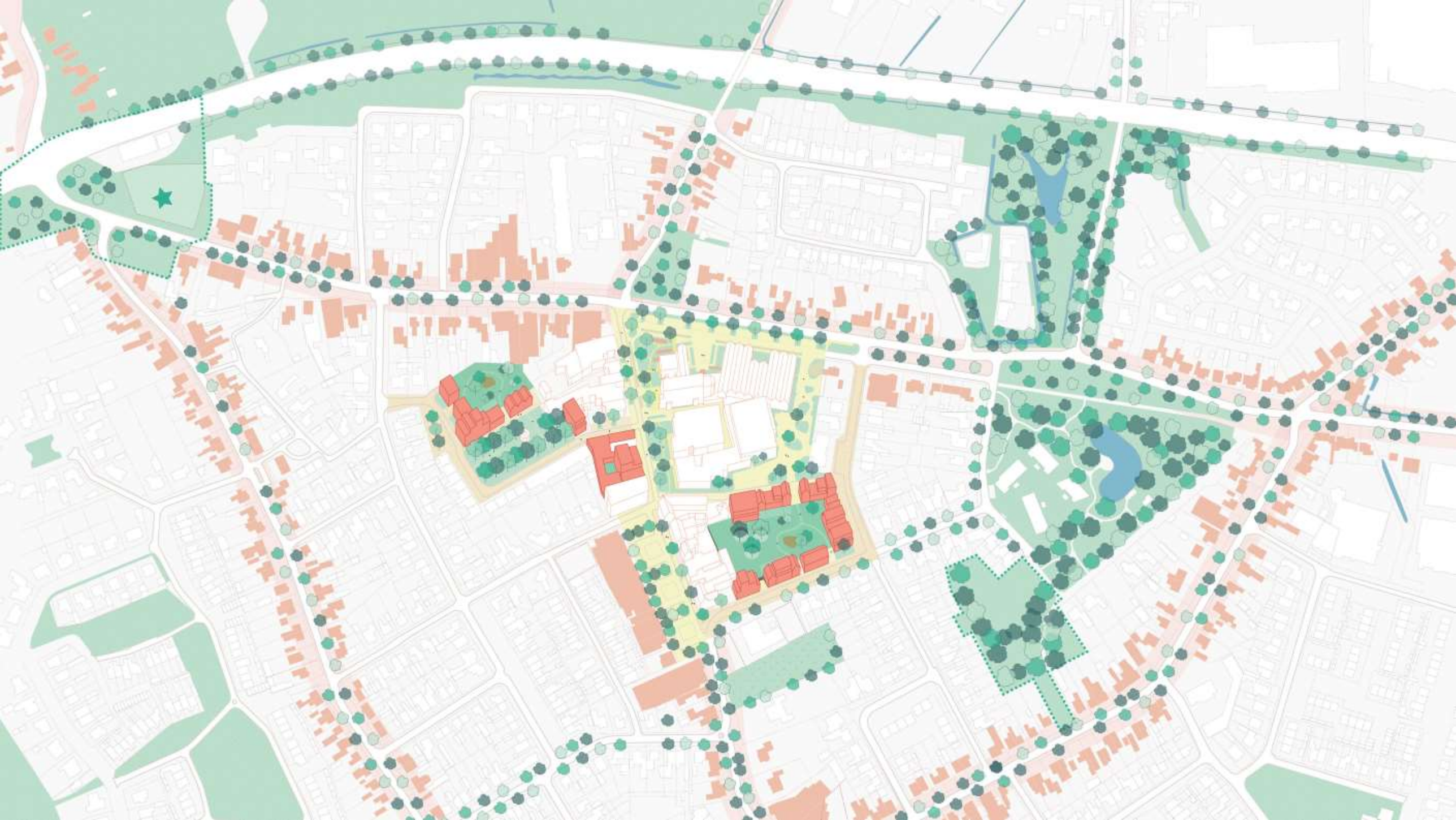

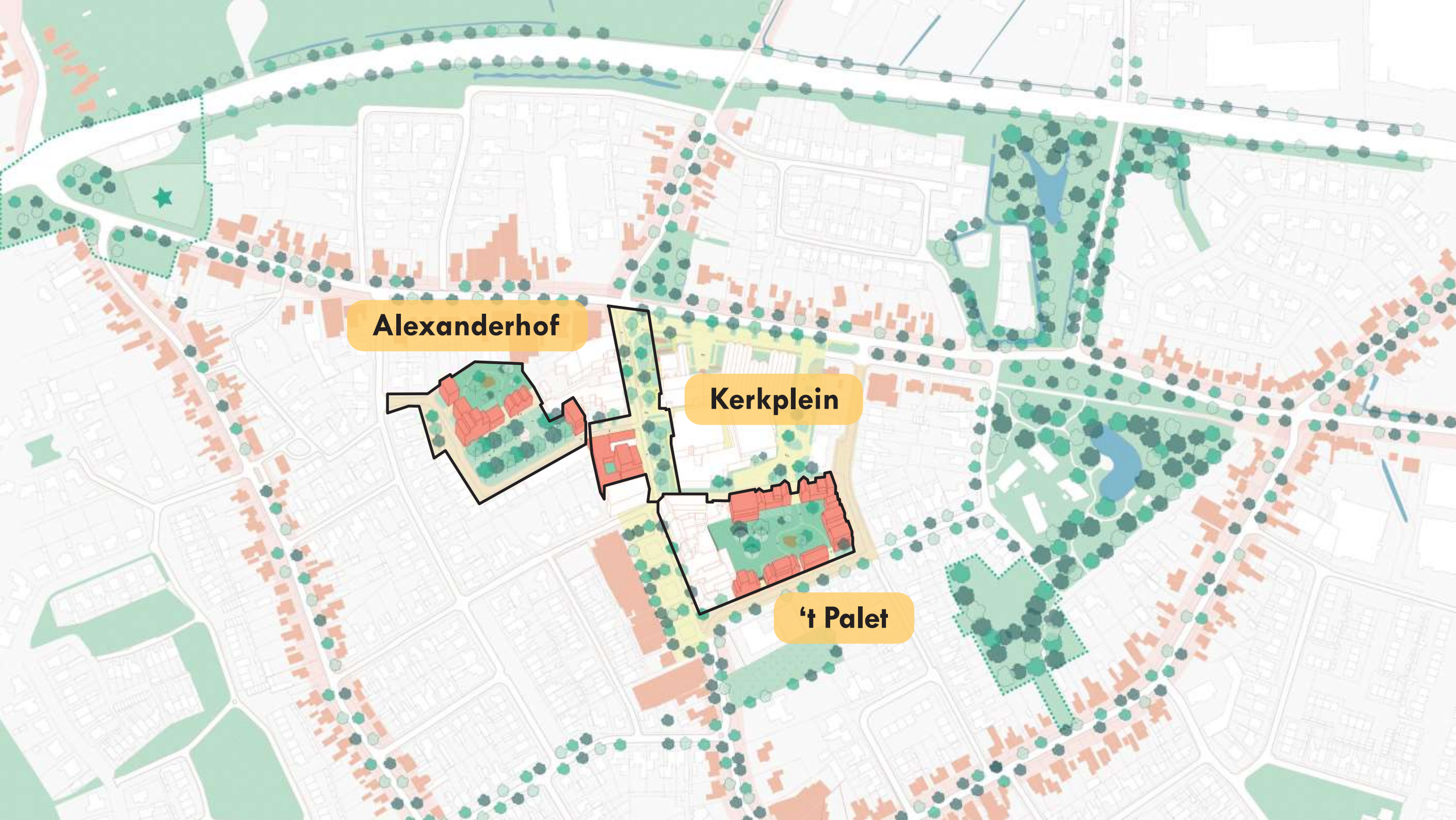
Alexanderhof
Kerkplein
‘t Palet

Kerkplein

De linten en het dorpshart zijn de leeflijnen van het dorp, hier maak je een ommetje, een praatje en voel je het landschap van de Brabantse Kempen

De Kerkstraat wordt één ruimte waar groen, verblijf en ontmoeten centraal staan. Samen met de Mark vormt dit het kernwinkelgebied van het dorp

Ingrepen

- Shared-space principe
- Zo groen mogelijke openbare ruimte
- Samen met de Markt kernwinkelgebied
- Voorkeurslocatie gezondheidscentrum

Voorbeeldinrichting Kerkstraat

Kerkplein

Kerkplein

Kerkstraat
Hapert, Noord-Brabant
Google
Street View
DAGBESTEDING
Kerkstraat

Kerkplein

BURA urbanism

Het Alexanderhof

Een nieuw bouwblok op de locatie ‘t Trefpunt definieert het hof. Hier staan verschillende panden rondom een toegankelijke en collectieve binnentuin

Ingrepen

- Straat volgens shared-space principe
- Circa 30-35 woningen met focus op starter- en seniorenwoningen
- Toegankelijke collectieve binnentuin
- Halfverdiepte parkeergarage (onder de binnentuin), 60 parkeerplaatsen

Voorbeelduitwerking locatie ‘t Trefpunt

Het Alexanderhof

Locatie het Palet

Een nieuw bouwblok op de locatie ‘het Palet’ definieert de ruimte. Hier staan verschillende panden rondom een toegankelijke en collectieve binnentuin

Ingrepen

- Straat volgens shared-space principe
- Circa 55-60 woningen met focus op starter- en seniorenwoningen
- Toegankelijke collectieve binnentuin
- Halfverdiepte parkeergarage (onder de binnentuin), 90 parkeerplaatsen
- Alternatieve locatie gezondheidscentrum

Voorbeelduitwerking locatie het Palet

Paleiskwartier

Groene dorpsentrees

- Kruising N284 en de Oude Provincialeweg (locatie van Mossel)
- Binnendorpelijke verdichting
- Aandacht voor groen, duurzaamheid en biodiversiteit

Prioritering

BURA urbanism

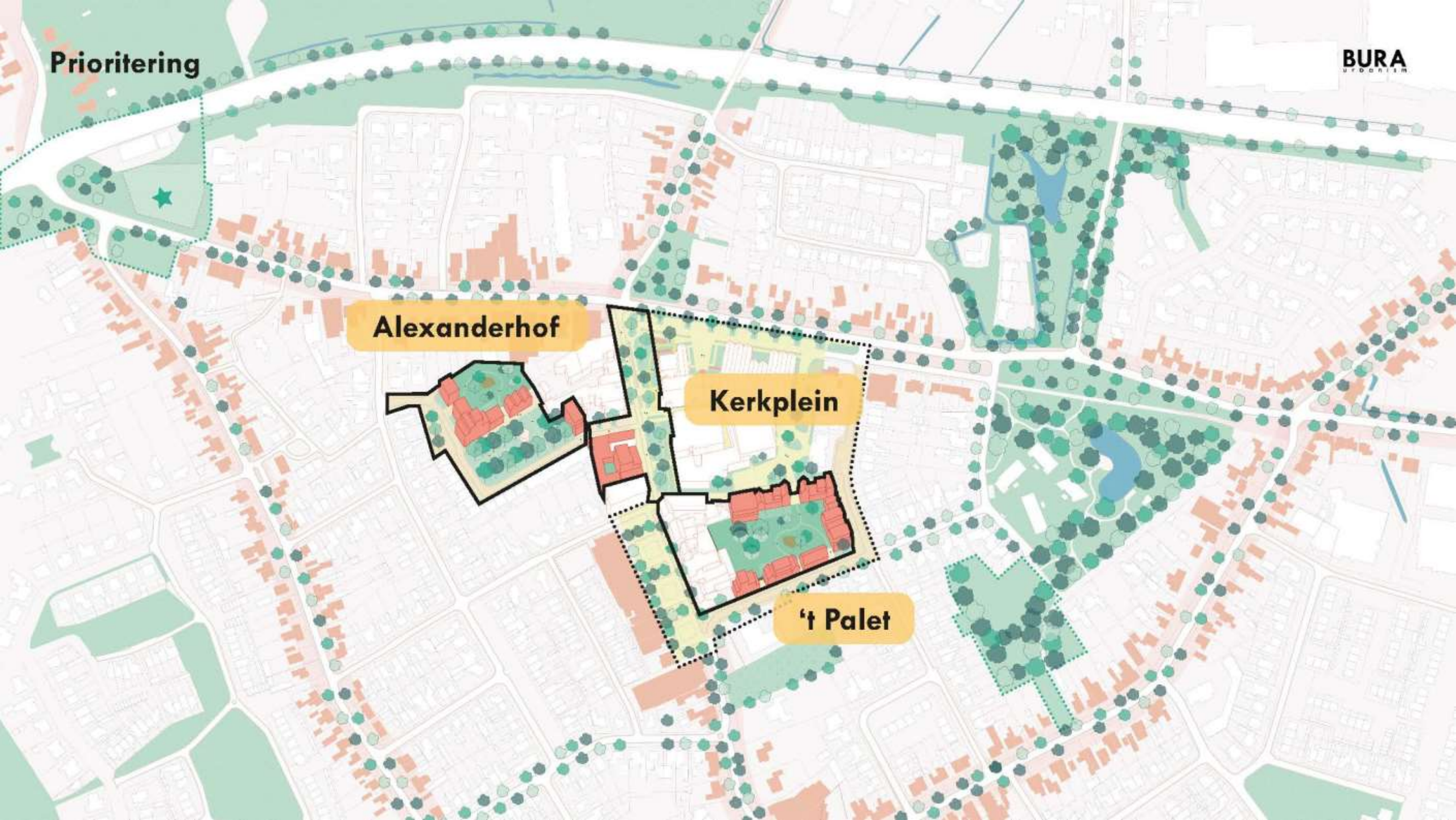

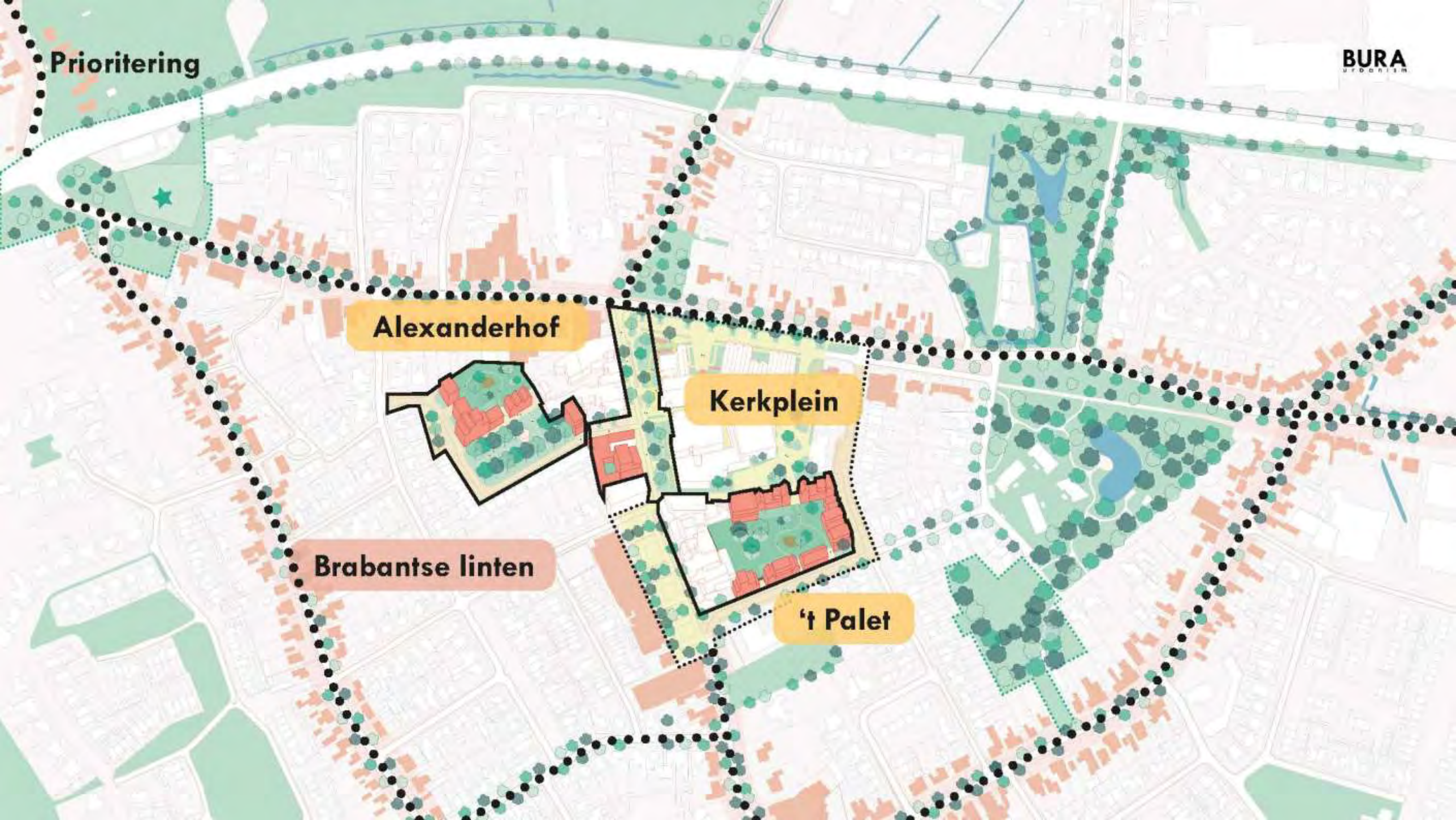
Prioritering
BURA
urbanism
Alexanderhof
Kerkplein
Brabantse linten
't Palet

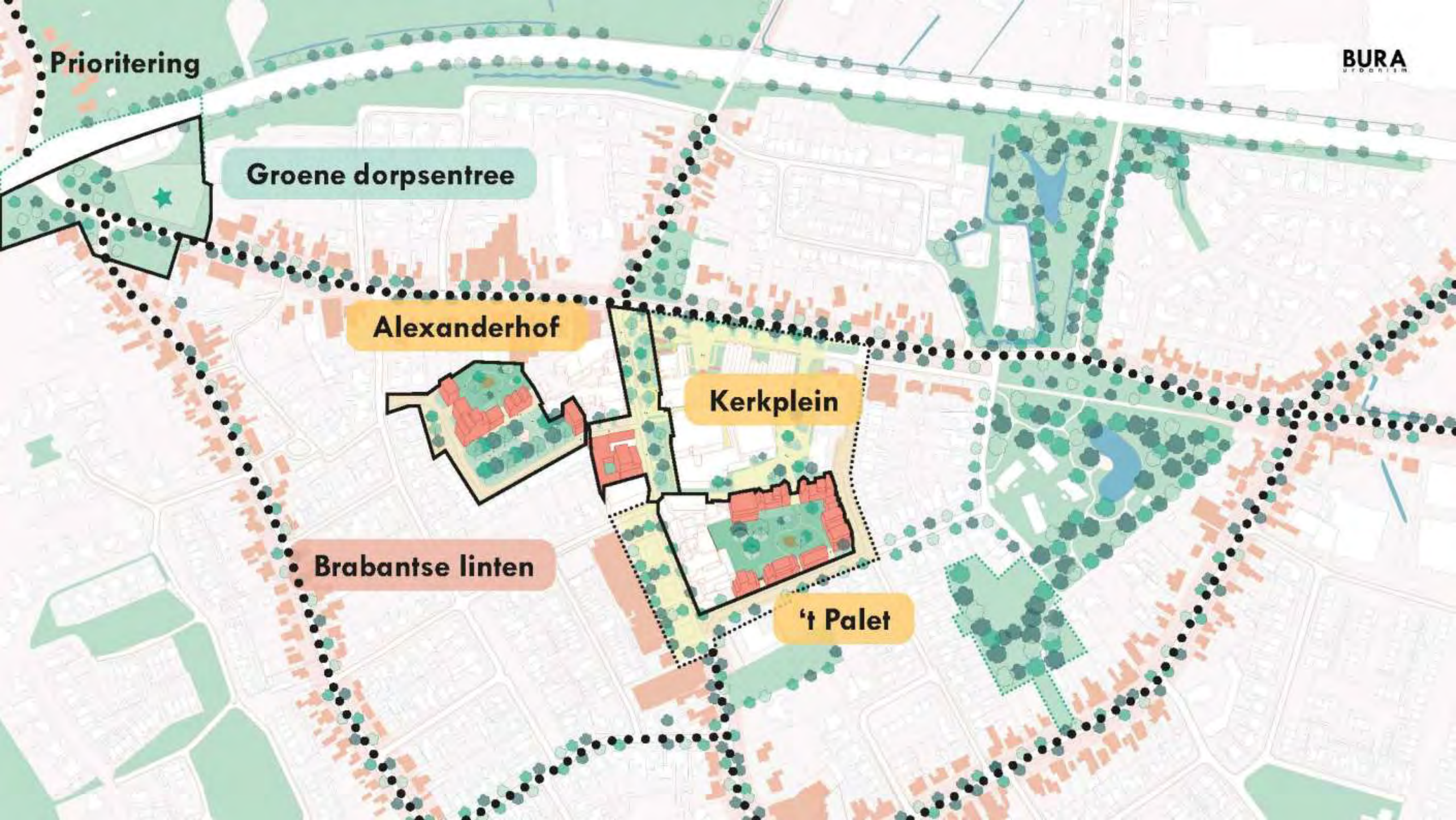
Prioritering
BURA
urbanism
Groene dorpsentree
Alexanderhof
Kerkplein
Brabantse linten
't Palet

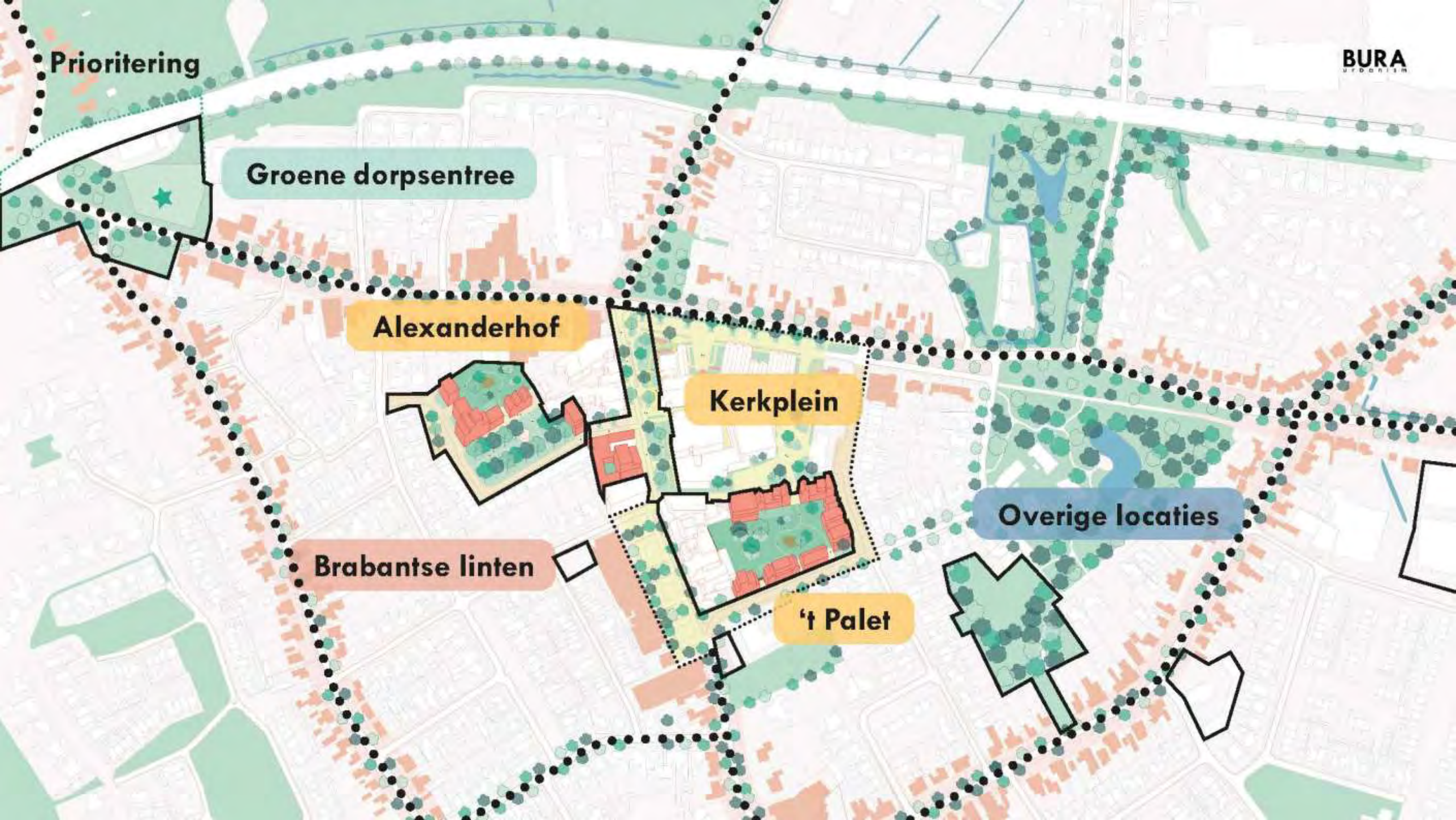
Prioritering
BURA
urbanism
Groene dorpsentree
Alexanderhof
Kerkplein
Overige locaties
Brabantse linten
't Palet

Bouwen aan een veerkrachtig en vitaal dorp(skern)

BURA urbanism

Dorpse opzet en identiteit

Aantrekkelijk wonen

Duurzaam en gezond

Bouwen aan een veerkrachtig en vitaal dorp(skern)

BURA urbanisten

Dorpse opzet en identiteit

- Brabantse Kempen
- Kerkplein als hart van het dorp en ontmoetingsplek
- Passende schaal en (dorps)architectuur
- Shared space

Aantrekkelijk wonen

- Nieuwe woningtypes voor verschillende doelgroepen
- Circa 100 woningen in het dorpscentrum
- Voorzieningen
- Collectieve binnentuinen

Duurzaam en gezond

- Groen en biodiversiteit
- Wandel- en fietsroutes
- Klimaatbestendig
- Gezondheidscentrum

Presentatieboekje februari 2021 | BURA urbanism

Stedenbouwkundige visie

Hapert

Stedenbouwkundige visie Hapert

Inhoudsopgave

Pagina 3 **Waarom**

Pagina 7 **Wat**

Pagina 20 **Hoe**

Colofon

Gemeente Bladel
Markt 21
5531 BC Bladel
0497-361636
info@bladel.nl
www.bladel.nl

BURA urbanism
KNSM-laan 53
1019 LB Amsterdam
+31 (0)20 7372085
info@bura.city
www.bura.city

Waarom?

Context

Het dorp Hapert is een levendig dorp in het hart van de Brabantse Kempen. Hapert maakt deel uit van de gemeente Bladel. De gemeente Bladel kent 20.000 inwoners en 10.000 arbeidsplaatsen wat de gemeente een aantrekkelijke gemeente maakt om in te wonen en te werken. De gemeente bestaat uit vijf kernen waarvan Bladel en Hapert de grootste zijn.

In Hapert speelt een aantal grote ontwikkelingen. De ontwikkelingen rondom de MFA en achterblijvende locaties, het project N284, het project versnellen woningbouw, de behoefte om het centrum van Hapert te verbeterenen het project Omgevingswet. Deze ontwikkelingen bieden een enorme kans de stedenbouwkundigesamenhang en opbouw van Hapert te verbeteren en samenhang te brengen in de verschillende projecten. Tevens is er binnen de gemeente behoefte aan een totaalvisie op basis waarvan ontwikkelingen en initiatieven kunnen worden beoordeeld.

De stedenbouwkundige visie (van BURA urbanism) is op 23 februari 2021 gespresenteerd en uitgezonden op YouTube.

Opgave en ambitie

De afgelopen maanden heeft BURA gewerkt aan een stedenbouwkundige visie voor Hapert; realistisch en uitdagend. Daarbij we bouwen aan een veerkrachtig en vitaal dorp (met de focus op de dorpskern). Een drietal thema's zijn daarbij van belang:

Dorpse opzet en identiteit
We willen de dorpse opzet en identiteit behouden en verder versterken. Ingrepen en binnendorpelijke verdichting moeten qua maat en schaal passen bij Hapert. Daarbij houden we niet enkel vast aan het verleden, maar durven we ook te bouwen aan de toekomst.

Aantrekkelijk wonen
Het goed wonen in Hapert en het dorp heeft een interessant vestigingsklimaat in de Brainport en nabij het landschap. Maar er liggen ook opgaven, zoals het versnellen van de woningbouw, een mix van leeftijden, leefstijlen en woningtypologieën.

Duurzaam en gezond
We staan aan de vooravond van een grote transitie waarbij we de grenzen van de natuur en aarde respecteren. Tegelijkertijd werken we aan vergroening, biodiversiteit, klimaatbestendigheid en energie én aan een prettige leefomgeving.

Aanleiding

Bouw van de MFA en vrijkomende locaties

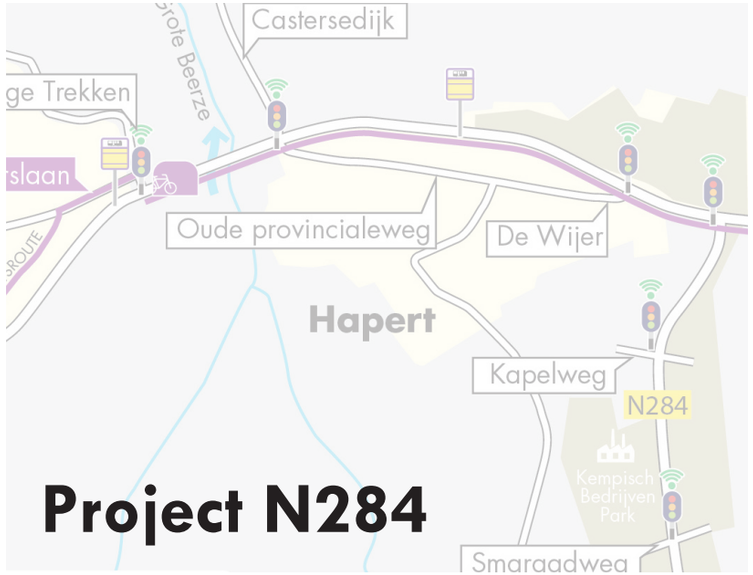

Project N284

De Omgevingswet

Verbeteren van het Dorpscentrum

Versnellen woningbouw

BURA urbanism

Een stedenbouwkundige visie voor Hapert

Bouwen aan een veerkrachtig en vitaal dorp(skern)

BURA urbanism

Een stedenbouwkundige visie voor Hapert

Bouwen aan een veerkrachtig en vitaal dorp(skern)

1 Dorpse opzet en identiteit

2 Aantrekkelijk wonen

3 Duurzaam en gezond

Wat?

Bestaande kwaliteiten als uitgangspunt

Hapert wordt gekenmerkt door een sterke economie, verenigingsleven, goed wonen en een aantrekkelijk landschap. Het dorp is goed ontsloten en heeft een interessant vestigingsklimaat in relatie tot de Brainport.

Linten en landschap
In de periode na de Tweede Wereldoorlog is het dorp snel gegroeid tot een inwoneraantal van circa 5.600 vandaag de dag. Daarbij zijn vele woningen gebouwd om de oude dorpsstructuur; de linten. Het zijn deze karakteristieke 'Brabantse' linten die het dorp dooraderen. De linten zijn herkenbare doorgaande structuren die dorp en landschap met elkaar verbinden. We zien dit als een kracht om op door te bouwen.

Schaalvergroting
Met de groei van het dorp en de veranderingen in de maatschappij zien we ook een trend in schaalvergroting. We zien dit terug in de economie, waarbij bedrijvigheid steeds verder buiten het dorp is komen te liggen. Ook in de infrastructuur zien we die schaalvergroting met de N284 als belangrijke regionale verbinding. Daarnaast wordt op dit moment gebouwd aan de Multifunctionele accommodatie (MFA) die verschillende voorzieningen clustert.

Kwalitatieve dorpsarchitectuur

De trend van schaalvergroting zou ook zomaar eens op kunnen treden in het wonen; waarbij 'stedelijke' woongebouwen zijn intrede doen. Wij vinden dit echter niet passen binnen een dorp als Hapert en willen sturen op een verdichting doe bijdraagt aan een aantrekkelijke groene en dorpse woonomgeving waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.

De sleutel ligt in kwalitatieve dorpsarchitectuur waarbij we op een passende wijze gebouwen toevoegen. Met oog voor de korrelgrootte van de gebouwen, materiaal, details en overgang van privaat en publiek. Met dat doel en een aantal richtlijnen zou de gemeente niet langer moeten optreden als controleur, maar als regisseur en daarbij de dialoog voeren over kwaliteit.

Voorbeeld kwalitatieve dorpse architectuur

Kwaliteiten van Hapert

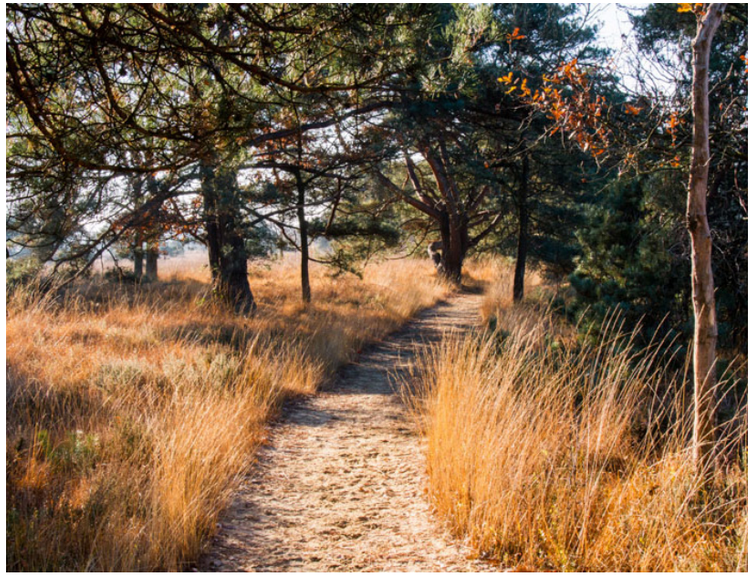

Karakteristieke linten

Karakteristieke linten

Een aantrekkelijk landschap

Een aantrekkelijk landschap

Schaalvergroting

BURA urbanism

Schaalvergroting

De sigarenfabriek

Bedrijventerrein

KBP

Schaalvergroting

BURA urbanism

Linten

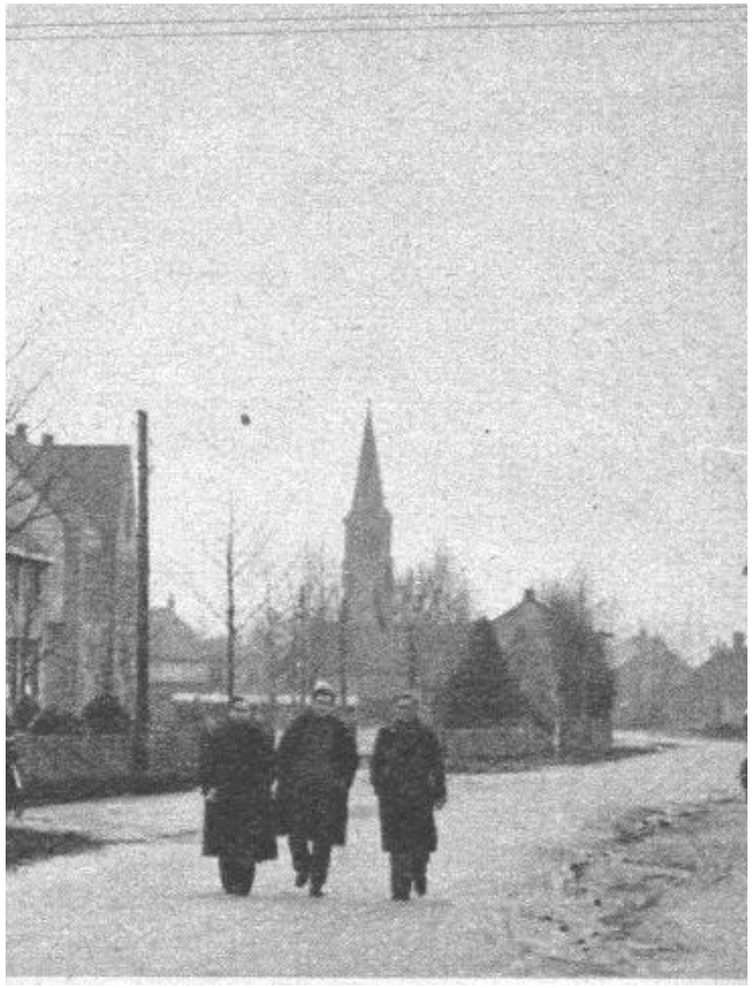

Oude Provincialeweg

N284

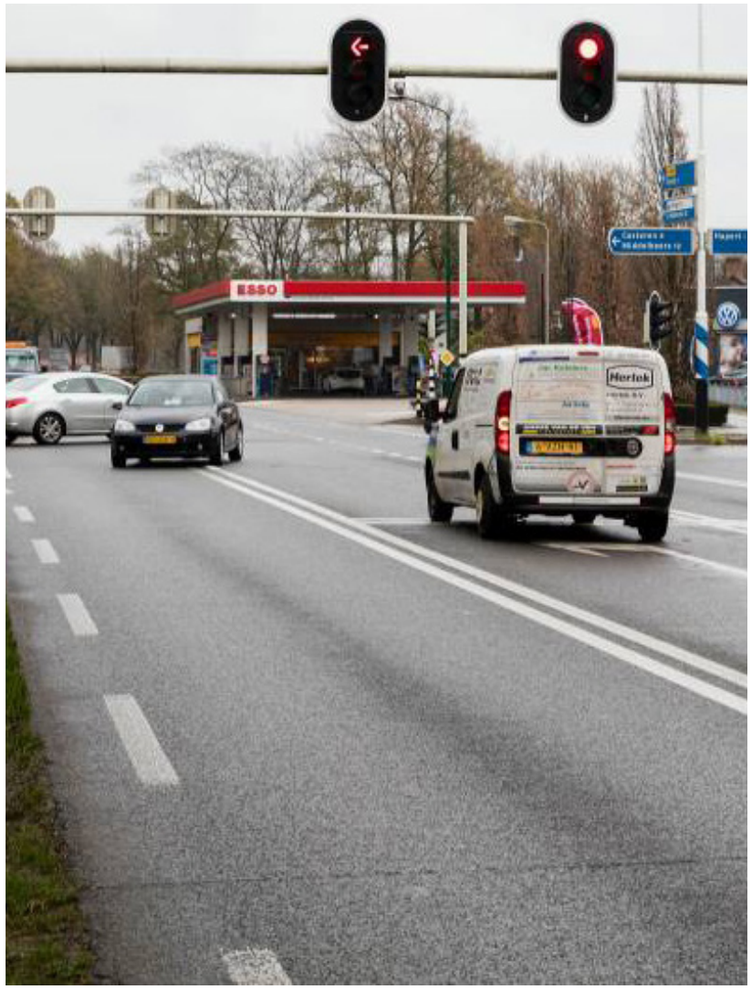

Schaalvergroting

BURA urbanism

‘t Palet

MFA

Schaalvergroting

BURA urbanism

Vrijstaand

Appartementen

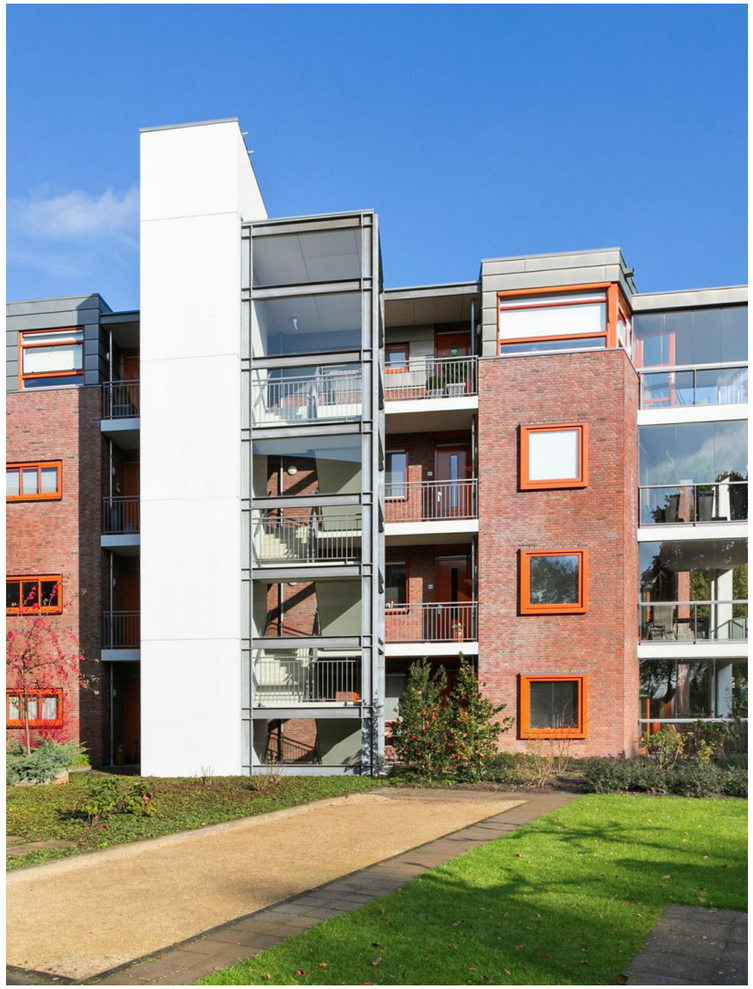

En nu...?

Kwalitatieve dorpsarchitectuur

Doel

Verdichting draagt bij aan een aantrekkelijke groene en dorpse woonomgeving waar mensen elkaar kunnen ontmoeten

Sturen op kwaliteit

Treedt niet langer op als controleur, maar als regiseur en voer een dialoog over kwaliteit

Kwalitatieve dorpsarchitectuur

Richtlijnen

- Nieuwbouw bestaat uit meerdere architectonische panden die onderling verschillen
  (verschillende hoogtes, breedtes, materialen, ...)
- Gebouwen hebben veel kwaliteit en zijn zorgvuldig gedetailleerd
- In de tussenruimtes tussen privaat en publiek wordt ontmoeting mogelijk gemaakt
- De (semi-)openbare ruimte nodigt uit tot ontmoeten en is zo groen mogelijk
- Er wordt gestreeft naar een ‘beheerst’ straatbeeld waarin gebouwen niet domineren.
  Een beperkt aantal gebouwen wijkt wat betreft maat en schaal af, dienen als orientatiepunt en dragen bij aan de dorpse eigenheid (bijvoorbeeld Alexanderhof of de dorpsentree)

Hoe?

Drie kansrijke ontwikkelingen

In onze visie staan een drietal kansrijke interventies en ontwikkelingen centraal: Brabantse linten, groene entrees en kernversterking. Bij de laatste komen verschillende opgaven bij elkaar.

Brabantse Linten
We zien de (oude) Brabantse linten als identiteits-dragers van het dorp die we verder willen versterken en vergroenen. Hier ligt een kans om de groene kwaliteit van de Brabantse Kempen in het dorp te halen en op deze manier te werken aan een aantrekkelijke woonomgeving, biodiversiteit en verbindingen met het landschap. Het is hier aantrekkelijk om te fietsen of om een ommetje te lopen. Aan de linten is kleinschalige transformatie of toevoegen van woningen mogelijk.

Groene Entrees
We zien een kans om op termijn de aansluiting met de N284 (locatie van Mossel) een groene entree voor het dorp te laten worden; verdichten en vergroenen. Als visitekaartje vraagt deze plek extra aandacht voor groen, duurzaamheid en biodiversiteit. Gedacht zou kunnen worden aan houtbouw.

Kernversterking

Bij de kernversterking komen verschillende opgaven bij elkaar; de schuifoperatie MFA en vrijkomende locaties, de openbare ruimte, het kernwinkelgebied en binnendorpelijke verdichting (versnellen van de woningbouw). We zoomen in op drie locaties, waarbij op de kaart een voorbeelduitwerking is geschetst.

Kerkplein
De Kerkstraat wordt één ruimte waar groen, verblijf en ontmoeten centraal staan; Kerkplein. Hier wordt het shared-space pricipe toegepast en wordt de aansluiting gevonden met de buitenruimte van de MFA. Als onderdeel van de oude linten wordt het plein sterk vergroend en op bepaalde plekken ruimte gelaten voor (kleinschalige) evenementen en ontmoeten.

Het Kerkplein vormt samen met de Mark het kernwinkelgebied van het dorp. Dit is de voorkeurslocatie voor het nieuwe gezondheidscentrum, met aandacht voor een levendige plint (geen dichtgeplakte ramen). De gemeente heeft met haar posities elders wisselgeld in handen om deze functie op deze plek te krijgen.

Alexanderhof
Een nieuw bouwblok op de locatie ‘t Trefpunt definieert het hof. Hier staan verschillende panden rondom een toegankelijke en collectieve binnentuin. Binnendorpelijke verdichting gaat dan ook hand in hand met vergroenen. Hoewel een mix van woning-typologieën en bewoners, zou een van de nieuwe panden zou zich kunnen richten op zorgwoningen. In onze eerste schatting kunnen hier circa 35 woningen worden toegevoegd.

Locatie ‘t Palet
Een andere belangrijke locatie om binnendorpelijk te verdichten én te vergroenen is de locatie van ‘t Palet. De gezamenlijke binnentuin bovenop de halfverdiepte parkeergarage is een nieuwe (semi-openbare) ruimte voor de bewoners en het dorp. Hier is plaats voor circa 60 woningen. Het veranderen van de infrastructuur (bypass eruit en aansluiten met de Bernhardstraat) moeten nader worden onderzocht.

Op deze manier geven de interventies antwoord op de opgaven en ambities van het dorp. Zo bouwen we aan een veerkrachtig en vitaal Hapert.

Terugblik: hoe verhouden zich de vier componenten?

BURA urbanism

Verdichten

Mozaiek

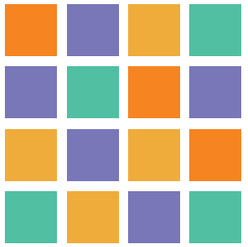

Overgangen

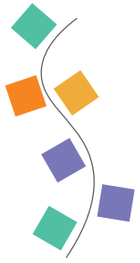

Drie kansrijke ontwikkelingen

BURA urbanism

Brabantse linten

Kernversterking

Groene dorpsentrees

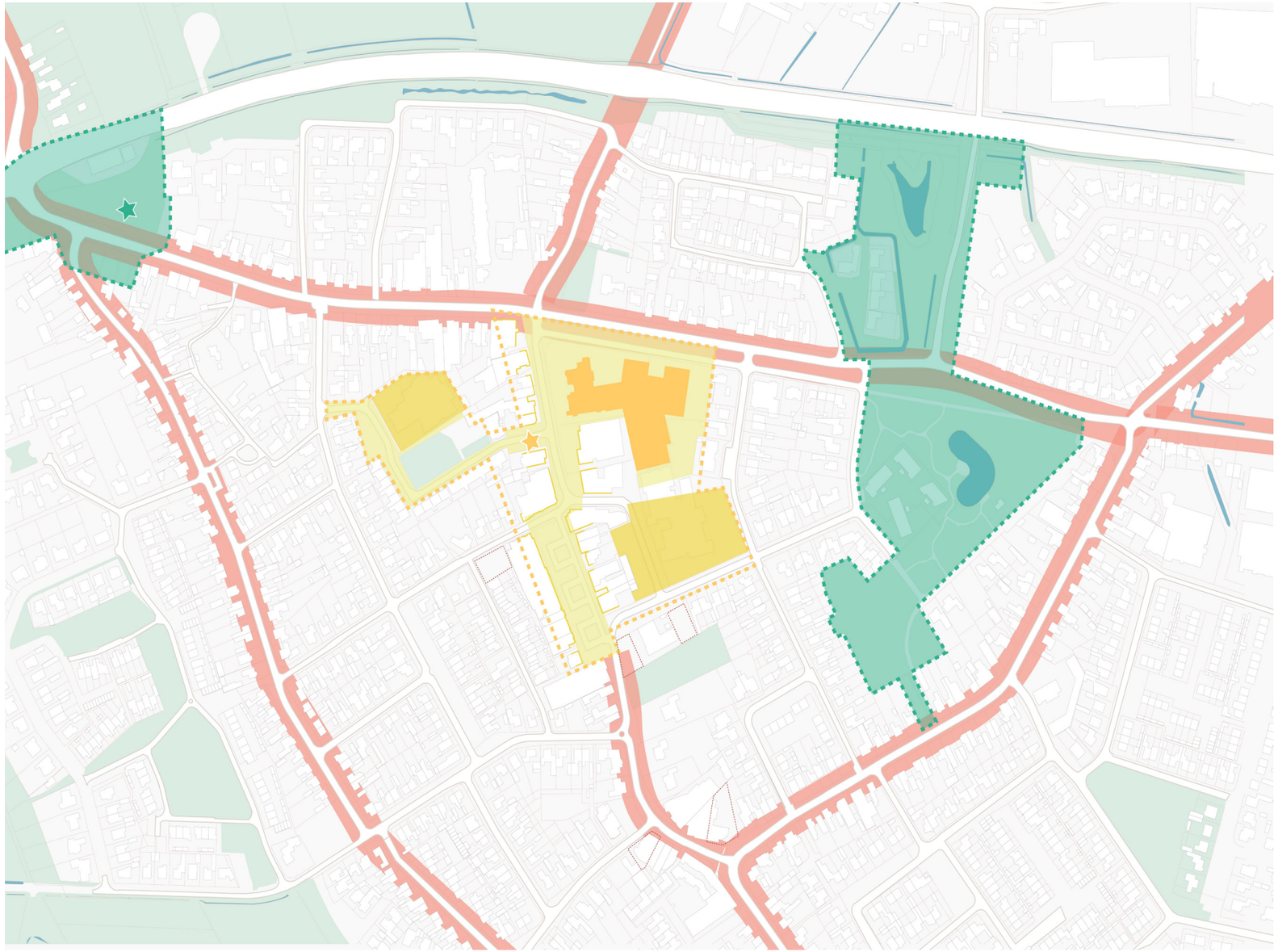

Brabantse linten

- (Oude) lintstructuren van het dorp
- Identiteitsdragers; groene kwaliteit van de Brabantse Kempen
- Binnendorpelijke verdichting: transformatie en kleinschalig
- Verbindingen voor het langzaamverkeer; ommetjes wandelen

Kernversterking

- Schuifoperatie: MFA en vrijkomende locaties
- Openbare ruimte; de markt en Kerkplein
- Binnendorpelijke verdichting; versnellen woningbouw
- Kernwinkelgebied

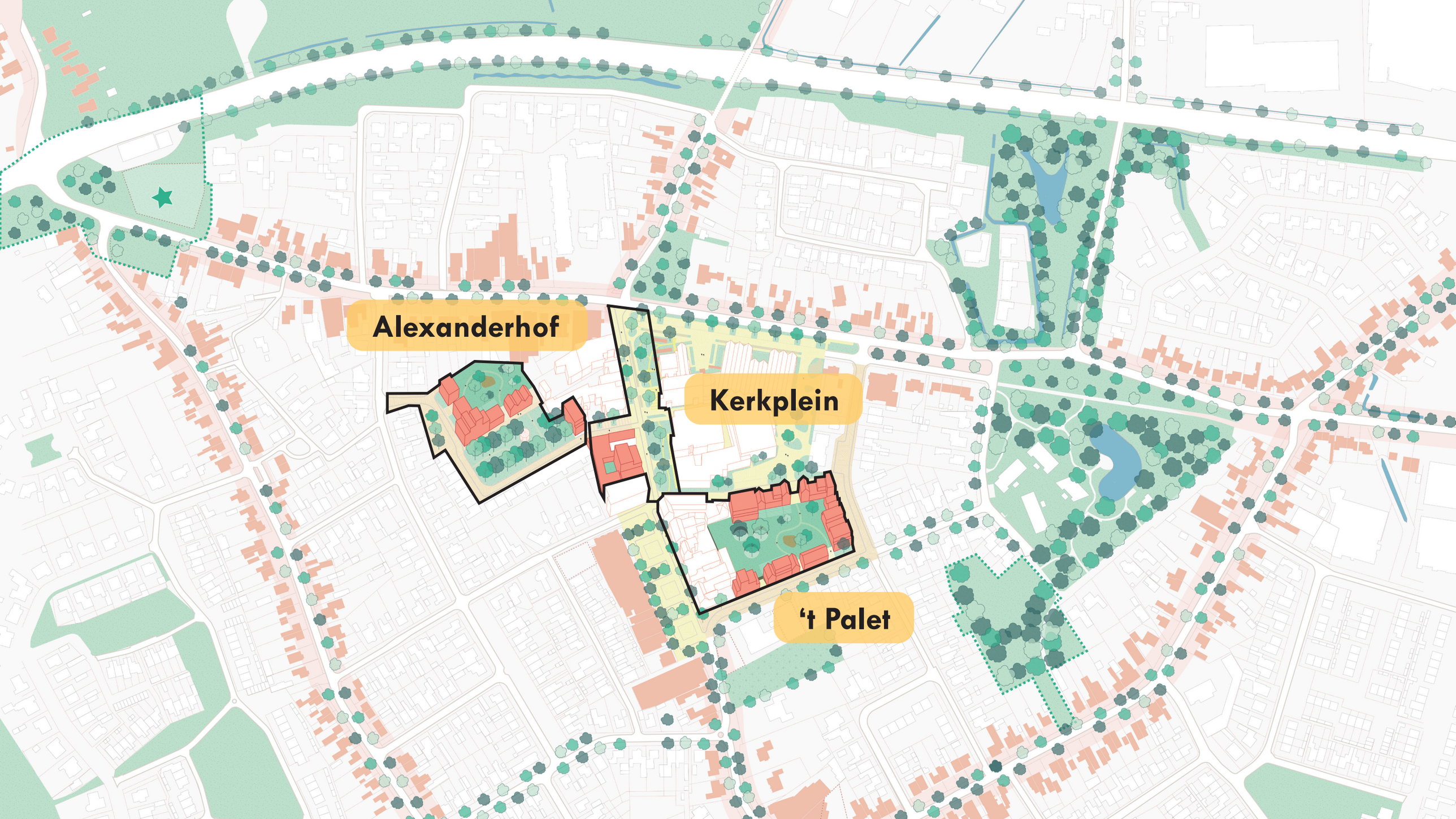
Alexanderhof
Kerkplein
‘t Palet

Kerkplein

- w

Voorbeeldinrichting Kerkstraat

Kerkplein

Kerkplein

Kerkstraat
Hapert, Noord-Brabant
Google
Street View
Kerkstraat
SENIOREN
DAGBESTEDING

Kerkplein

BURA urbanism

Het Alexanderhof

Een nieuw bouwblok op de locatie ‘t Trefpunt definieert het hof. Hier staan verschillende panden rondom een toegankelijke en collectieve binnentuin

Ingrepen

- Straat volgens shared-space principe
- Circa 30-35 woningen met focus op starter- en seniorenwoningen
- Toegankelijke collectieve binnentuin
- Halfverdiepte parkeergarage (onder de binnentuin), 60 parkeerplaatsen

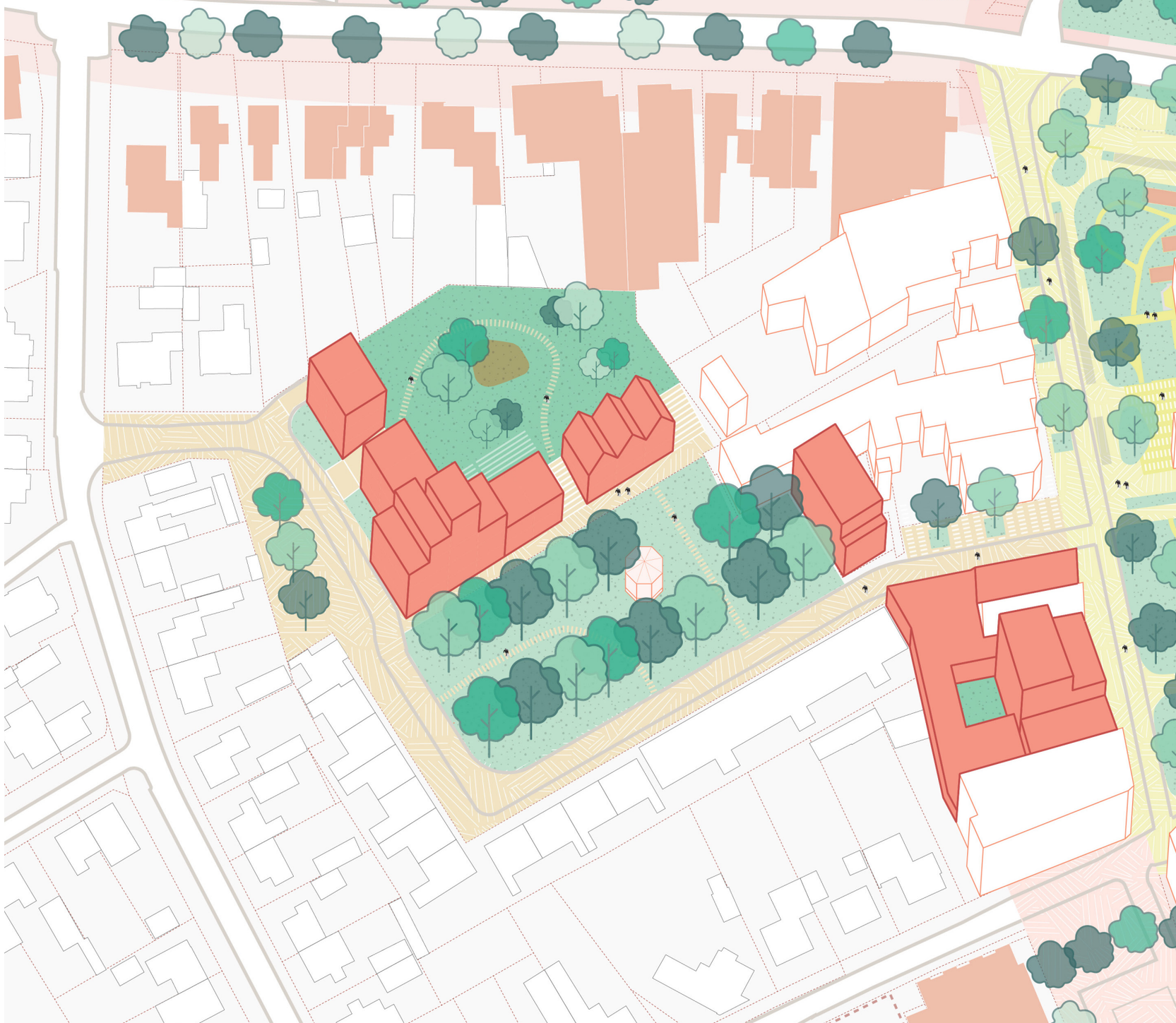

Voorbeelduitwerking locatie ‘t Trefpunt

Het Alexanderhof

BURA urbanism

Locatie *het Palet*

Een nieuw bouwblok op de locatie ‘het Palet’ definieert de ruimte. Hier staan verschillende panden rondom een toegankelijke en collectieve binnentuin

Ingrepen

- Straat volgens shared-space principe
- Circa 55-60 woningen met focus op starter- en seniorenwoningen
- Toegankelijke collectieve binnentuin
- Halfverdiepte parkeergarage (onder de binnentuin), 90 parkeerplaatsen
- Alternatieve locatie gezondheidscentrum

Voorbeelduitwerking locatie het Palet

Paleiskwartier

Groene dorpsentrees

- Kruising N284 en de Oude Provincialeweg (locatie van Mossel)
- Binnendorpelijke verdichting
- Aandacht voor groen, duurzaamheid en biodiversiteit

Prioritering

BURA urbanism

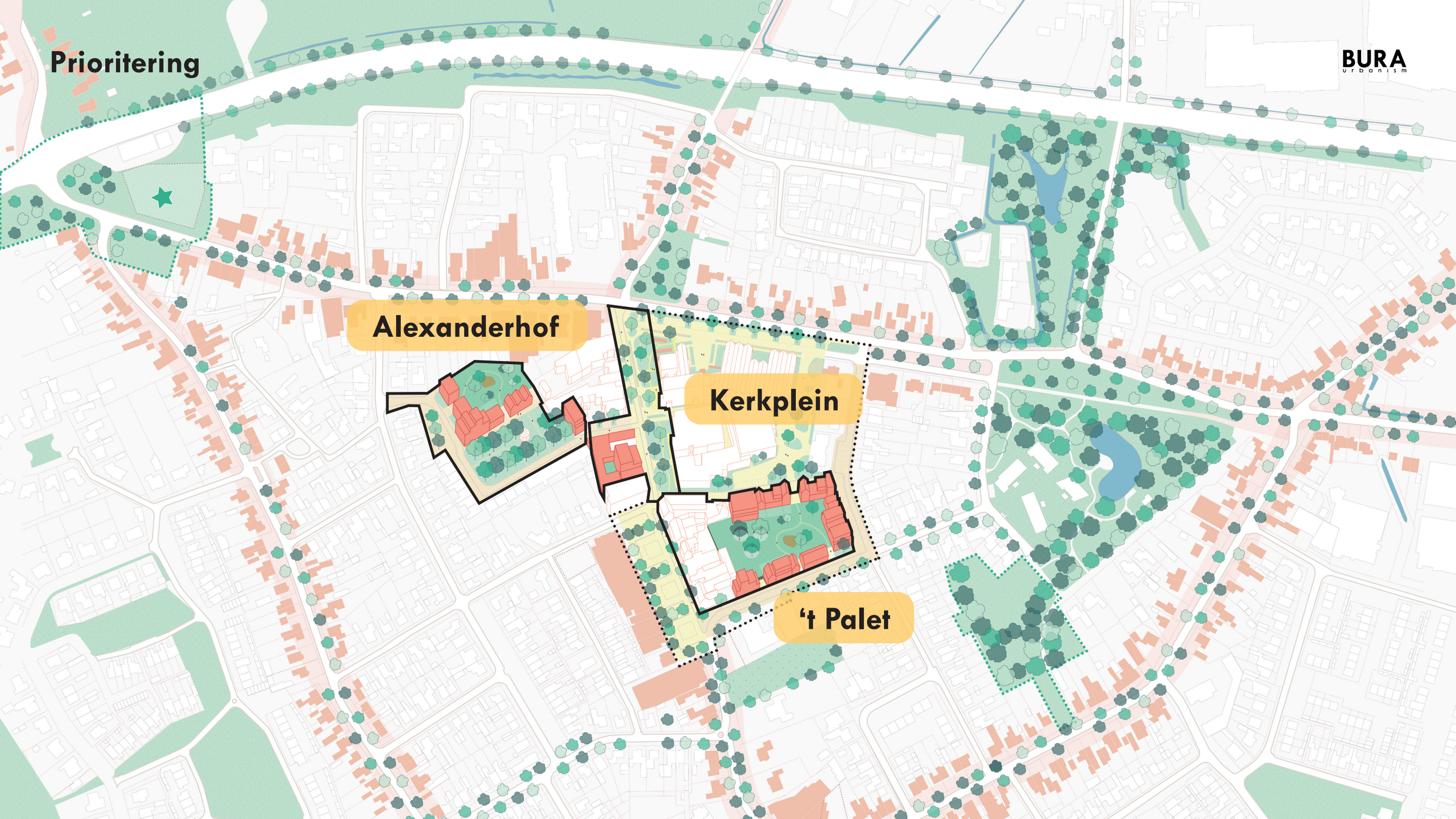

Prioritering

BURA urbanism

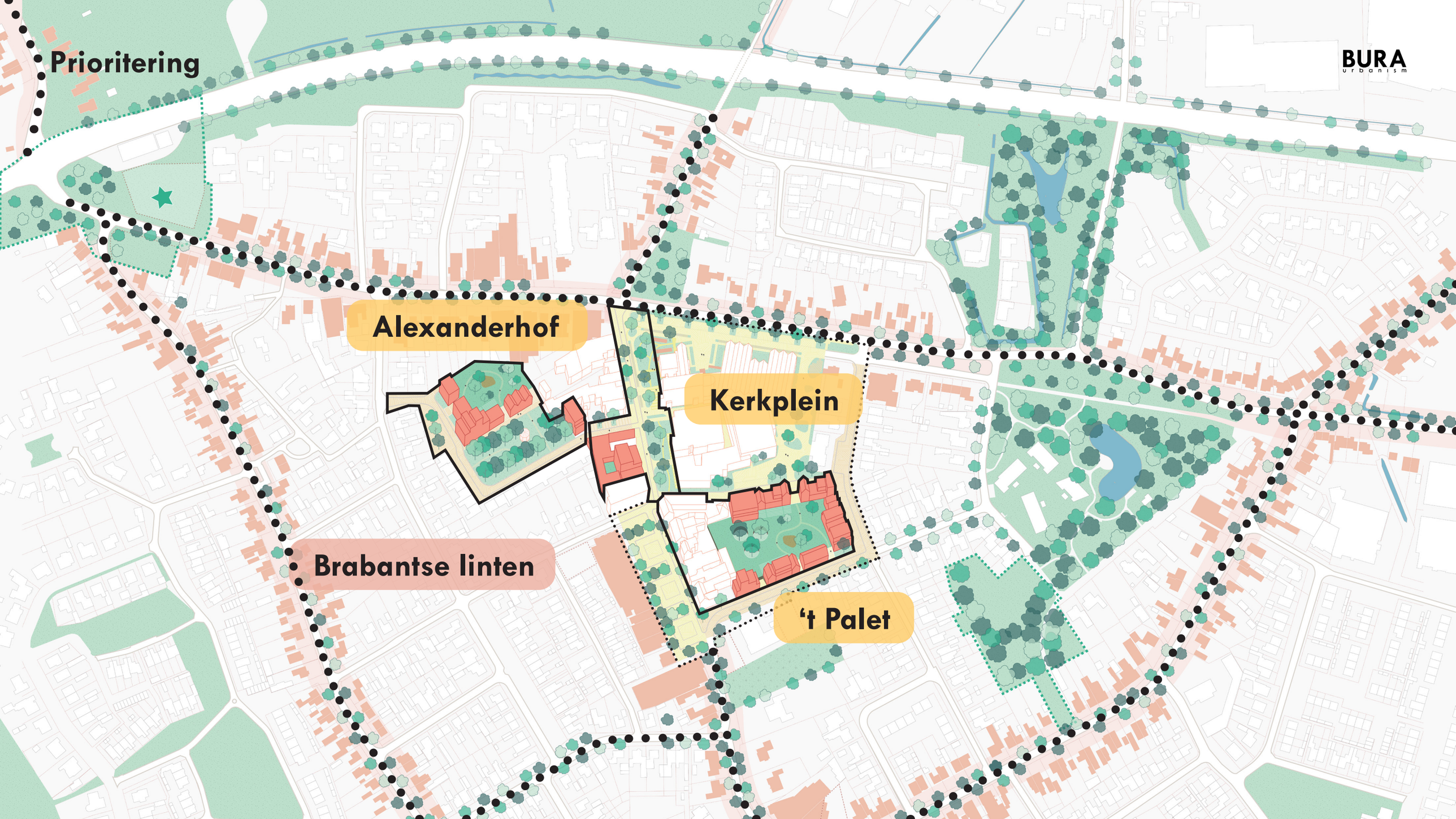

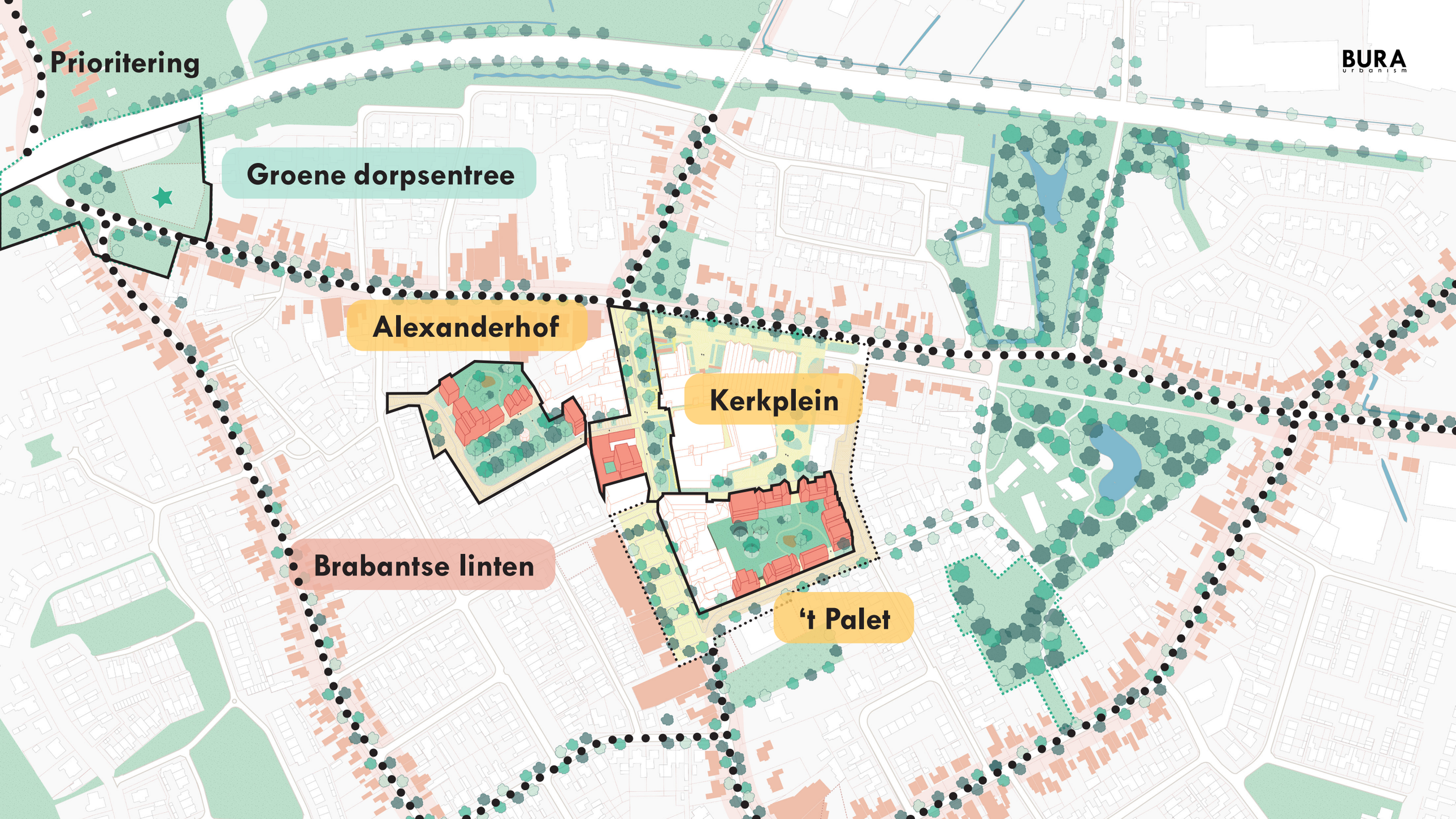
Prioritering
BURA
urbanism
Groene dorpsentree
Alexanderhof
Kerkplein
Brabantse linten
‘t Palet

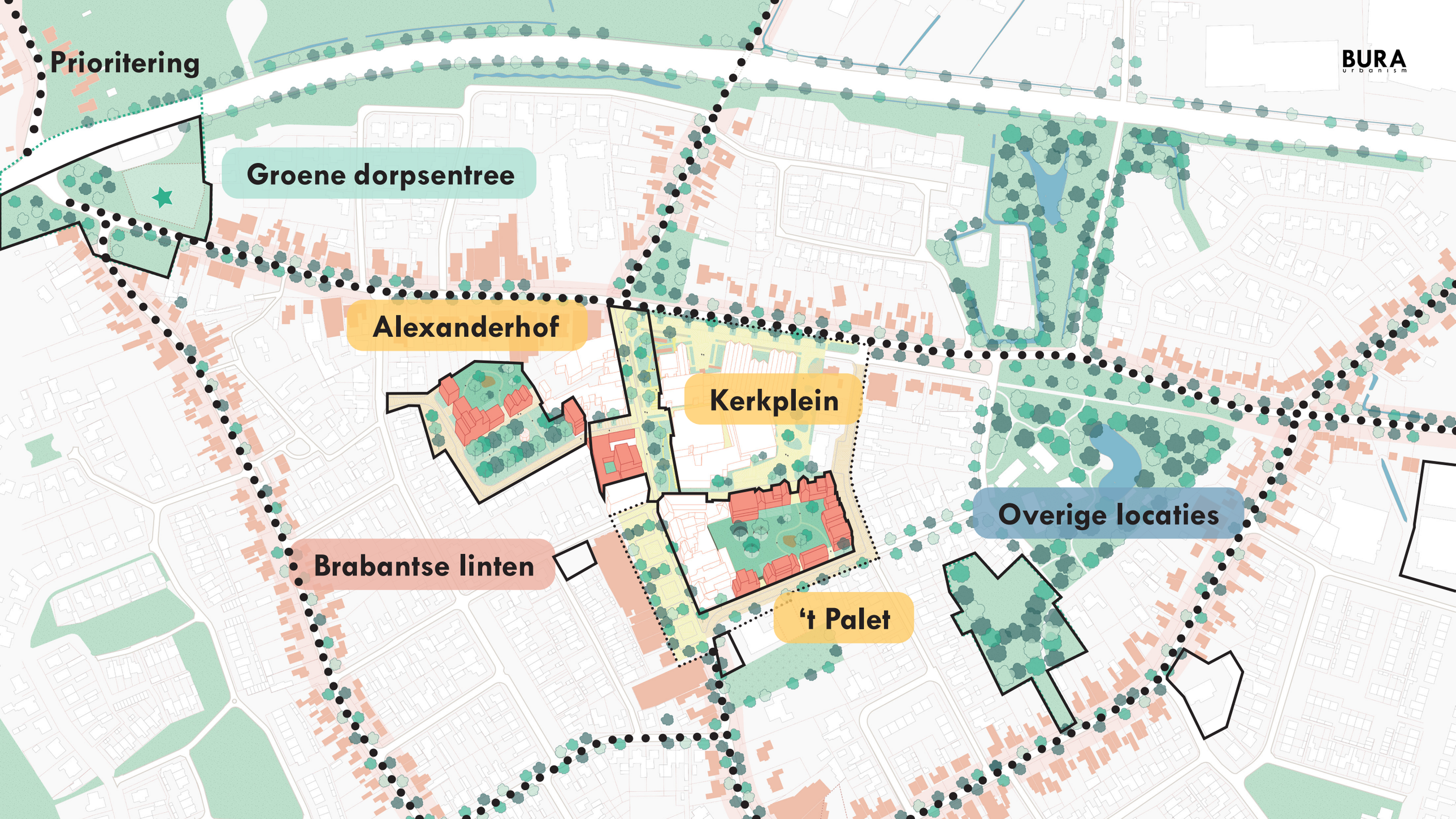
Prioritering
BURA
urbanism
Groene dorpsentree
Alexanderhof
Kerkplein
Overige locaties
Brabantse linten
't Palet

Bouwen aan een veerkrachtig en vitaal dorp(skern)

BURA urbanism

Dorpse opzet en identiteit

Aantrekkelijk wonen

Duurzaam en gezond

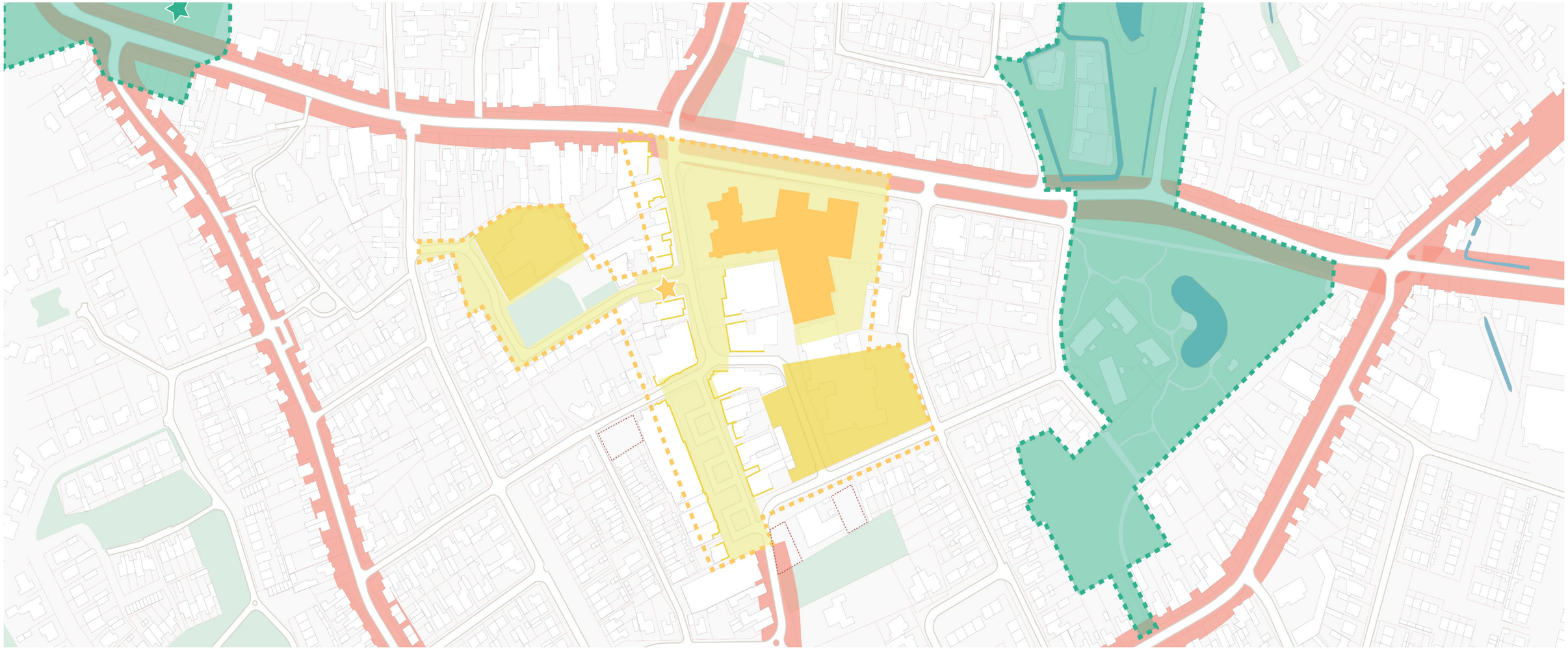

Bouwen aan een veerkrachtig en vitaal dorp(skern)

BURA urbanism

Dorpse opzet en identiteit

- Brabantse Kempen
- Kerkplein als hart van het dorp en ontmoetingsplek
- Passende schaal en (dorps)architectuur
- Shared space

Aantrekkelijk wonen

- Nieuwe woningtypes voor verschillende doelgroepen
- Circa 100 woningen in het dorpscentrum
- Voorzieningen
- Collectieve binnentuinen

Duurzaam en gezond

- Groen en biodiversiteit
- Wandel- en fietsroutes
- Klimaatbestendig
- Gezondheidscentrum

Vragen en opmerkingen

Bura Urbanism:

<u>Parkeren / verkeer:</u>

- Is er ook nagedacht over de dorpsentree bij De Wijer?

  De groene entree bij De Wijer zien wij als een kwaliteit die behouden zou moeten blijven. We zien hier niet direct kansen voor verdichting. De Westelijke entree (bij Van Mossel) biedt wel kansen om te vergroenen in combinatie met woningbouw.

- Is verdiept of halfverdiept parkeren wel betaalbaar in een dorpse setting met als doel starters- en seniorenwoningen?

  Een combinatie van halfverdiept parkeren met daarboven een groene binnentuin zorgt dat we in parkeerplaatsen kunnen voorzien, én we kunnen vergroenen en verdichten op de locaties van 't Palet en 't Trefpunt. Dergelijke ingrepen in verschillende dorpen (en steden) laten zien dat kan. Uiteraard moet precieze invulling in een vervolg worden onderzocht.

  Het Oranjehof in Bladel is een voorbeeld van halfverdiept parkeren. Een ander mooi voorbeeld is de Molentuin in Amerongen met een patiotuin boven op een parkeergarage. Andere voorbeelden zijn te vinden in Kaatsheuvel (Westwand) en Hilvarenbeek (Hilverhof).

Voorbeeld Molentuin in Amerongen

- Hoe zou bovengronds parkeren toch gefaciliteerd kunnen worden?

  Een halfverdiepte parkeeroplossing zou wat ons betreft het beste zijn. Daarmee komt de binnentuin net iets hoger te liggen dan de straat (bijvoorbeeld +1,2 meter) waardoor er een vanzelfsprekende overgang is tussen openbaar en de toegankelijke binnentuin. Als het parkeren geheel bovengronds zou worden gebracht, is het minder aantrekkelijk om de binnentuin te bezoeken. Daarnaast zou gekeken kunnen worden of er enkele parkeerplaatsen aan de straat kunnen worden gemaakt.

- Ik ben bang dat door ondergronds parkeren de parkeerdruk toeneemt? Is dit zo?

  Voor de parkeerdruk is het om het even of deze bovengronds of halfverdiept worden geplaatst. Door het parkeren halfverdiept te maken ontstaat er meer ruimte voor groen.

- Hoe ziet u de werking van het "kerkplein' met het 'shared space principe' voor zich? Inrichting lijkt nu nog erg op een 'groene' straat. Hoe wordt omgegaan met het autoverkeer op de Kerkstraat? Waar kan men op een bankje gaan zitten en mensen ontmoeten?
- Hoe loopt de verkeersroute voor autoverkeer naar de detailhandel/ supermarkten op de Markt?

  Het 'Kerkplein' is qua omvang vergelijkbaar met de Markt. Het idee is om enkele delen sterk te vergroenen en andere delen meer open te laten, bijvoorbeeld direct voor de kerk/MFA. Op deze plek kunnen dan (kleine) evenementen worden gehouden. Autoverkeer zou beperkt kunnen worden toegestaan en is samen met het er uithalen van de by-pass (achter de Markt) nader te onderzoeken.

- De kosten voor herinrichting van de Vestdijk in Eindhoven zijn enorm tegengevallen. Hoe kan dit hier worden voorkomen? (Hebben jullie de herinrichtingskosten inzichtelijk of is hier nog helemaal niet over nagedacht)

De groene kwaliteit van de Brabantse Kempen zouden we graag in het dorp zichtbaar maken. De volgende vraag is inderdaad hoe. De (her)inrichting zou bijvoorbeeld gefaseerd kunnen worden uitgevoerd en waar mogelijk worden gecombineerd met wegonderhoud. Daarnaast kan worden gekeken naar het onderhoud. De huidige hagen geven een groen beeld maar vragen ook veel snoeiwerk, in tegenstelling tot een natuurlijke omgeving die bovendien meer bijdraagt aan de biodiversiteit.

- Wat wordt bedoeld met een “beheerst’ straatbeeld waarin gebouwen niet domineren”?

  We willen voorkomen dat bepaalde gebouwen uit de toon vallen. Met andere woorden mag een enkel gebouw niet dominant zijn in het straatbeeld en of bouwblok. Dit geldt zowel wat betreft schaal en maat, als wat betreft architectonische uitstraling (vorm, materiaalgebruik, etc.).

<u>Centrum / kernwinkelgebied</u>

- Kernwinkelgebied is dus Kerkstraat vanaf de Oude Provincialeweg tot en met de Markt?
- Winkelcentrum bij de kerk en het marktplein, denk dat 30 % van de winkels daar nu niet gepositioneerd zijn? hoe ga je dat oplossen?

  Inderdaad, wat ons betreft is de Kerkstraat en de Markt grofweg het kernwinkelgebied. Dit is ook aan de oude lintstructuren van het dorp en bij de nieuwe MFA. We zouden ook graag het gezondheidscentrum aan deze ruimte plaatsen (met aandacht voor de plint). Het is niet uitgesloten dat enkele winkels of horeca buiten het kernwinkelgebied zijn gelegen.

- Heeft u bewust geen voorstel gemaakt voor de Markt?

  De Markt blijft in onze visie een belangrijke plek in het dorp, waar je kunt parkeren vlak bij de supermarken en omliggende winkels. Gezien de Markt ook onderdeel is van de ‘Brabantse linten’ kan (op termijn) wordt ingezet op vergroening met verwijzing naar de Brabantse Kempen, wandelen en fietsen.

<u>Wonen</u>

- De vraag is of ouderen en starters zitten te wachten op gestapeld wonen in een relatief klein dorp. Grondgebonden woningen zijn meer geliefd, vermoed ik. Is er ook een optie meegenomen zonder zoveel hoogbouw?
- Hebt u rekening gehouden met een mix aan woningen in alle prijssegmenten? Is er ook ruimte voor sociale huurwoningen?
- Is er een mogelijkheid voor het realiseren van een kleinschalig hospice in combinatie met een logeer vorm voor zieken of hulpbehoeftigen?

  We geloven in een diversiteit aan woningen dat een aanvulling is op het bestaande woningaanbod, dat voornamelijk bestaat uit (dure) grondgebonden woningen. De voorgestelde bouwblokken bestaan uit meerdere panden en type woningen, waaronder appartementen. Hierdoor kun je binnen het dorp een woon carrière maken. Daarnaast zou een van de panden kunnen worden aangemerkt voor sociale huur of kleine hospice. Dit is samen met de gemeente te bepalen.

- U spreekt steeds over collectieve binnentuinen. Is er ook nog ruimte voor een privé buitenruimte?

  Wij denken dat het een enorme kwaliteit is als elke nieuwe woning een (gezamenlijke) tuin heeft, zelfs als je een appartement hebt op de verdieping. Als je op de verdieping woont heb je naast je balkon ook een (gezamenlijke) tuin tot je beschikking. Woningen die direct grenzen aan de gezamenlijke binnentuin hebben een (kleine) overgangszone waar een tafel en bankje geplaatst kunnen worden.

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED
DATUM 14.06.2021

Gemeente Bladel

Stedenbouwkundige visie Hapert

Nummer R21.062

Advies van commissie Grondgebied op 14.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling. De volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- De impact van de visies voor de verkeerskundige situatie;
- Of en in welke mate de verkeerskundige informatie beschikbaar dient te zijn alvorens een besluit wordt genomen over de stedenbouwkundige visie Hapert.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Toezeggingen / toelichting college

Dhr. Oostrom spreekt namens MKB Hapert en GBOH in op dit agendapunt.

1. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat twee aspecten in de visie van De Zwarte Hond in de ogen van het college minder passend zijn, namelijk (1) De 'knip in de Kerkstraat' waardoor de markt niet goed bereikbaar is en (2) het projecteren van het gezondheidscentrum bij Van Mossel.
2. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het gezondheidscentrum heeft aangegeven de voorkeur te hebben voor lokalisering in het dorp bij het Palet. Portefeuillehouder d'Haens geeft daardoor aan de voorkeur te hebben voor de visie van OD205.
3. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de verkeerskundige situatie bij de uitwerking nader te onderzoeken nadat een visie via dit raadsvoorstel is vastgesteld.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als bespreekstuk 9.1 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.062, Agendapunt 9.1.

AMENDEMENT

ONDERWERP	**Kiezen visie van 'De Zwarte Hond'**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	PRO5, D66
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.1, Raadsvoorstel R21.062 Stedenbouwkundige Visie Hapert

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- De stedenbouwkundige visie "Centrum van Hapert" van OD205;
- De stedenbouwkundige visie "Dorp van de Toekomst" van De Zwarte Hond;
- Het Raadsvoorstel Stedenbouwkundige visie Hapert (R21.062), waarin het college voorstelt om de visie van OD205 als toekomstbeeld voor de kern Hapert vast te stellen;
- Het raadsvoorstel stelt dat "Alleen het GBOH en MKB Hapert geven de visie van De Zwarte Hond als duidelijke voorkeur";
- De inspraakreactie namens het Georganiseerd Burger Overleg Hapert (GBOH) en MKB Hapert.

Overwegende dat:
- GBOH en MKB Hapert twee gremia zijn die vele verenigingen en instanties in Hapert en dus ook veel inwoners en ondernemers van Hapert vertegenwoordigen.
- De stedenbouwkundige visie van de Zwarte Hond naar de opvatting van het GBOH en MKB Hapert het dichtst in de buurt komt van de Gebiedsvisie Hapert 2040;
- In de visie van OD205 een toevoeging van een commerciële ruimte is opgenomen die onverstandig is en leegstand in de hand werkt;
- In de visie van OD205 de realiseerbaarheid van het beoogde nieuwe dorpsplein beperkt is;
- De visie van De Zwarte Hond de reeds aanwezige kwalitatieve eigenschappen van Hapert meer als uitgangspunt neemt;
- Meer dan OD205 kiest De Zwarte Hond ervoor te investeren in verblijfskwaliteit met een optimale ontmoetingsplek die prioriteit heeft boven de kortste auto-route;
- In de visie van De Zwarte Hond het meeste aandacht is voor de vergroening van Hapert.

Spreekt uit het ontwerp raadsbesluit (21.10503) als volgt te wijzigen:
1. In plaats van "Centrum van Hapert" van OD205 te kiezen voor de visie "Dorp van de Toekomst" van De Zwarte Hond als stedenbouwkundige visie voor de Kern Hapert, en daarmee de beslispunten 2 en 3 uit het ontwerpbesluit als volgt vast te stellen:
    2. De stedenbouwkundige visie "Dorp van de Toekomst" van De Zwarte Hond vast te stellen als toekomstbeeld voor de kern Hapert;
    3. De Stedenbouwkundige visie Hapert van De Zwarte Hond op te nemen in de Omgevingsvisie deel Hapert;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021
Fracties PRO5 en D66.

Oude tekst	Nieuwe tekst
Besluit: 1. Te kiezen voor één van de drie stedenbouwkundige visies Hapert, 2. De stedenbouwkundige visie "Centrum van Hapert" van OD205 vast te stellen als toekomstbeeld voor de kern Hapert 3. De Stedenbouwkundige visie Hapert van OD205 op te nemen in de Omgevingsvisie deel Hapert	Besluit: 1. Te kiezen voor één van de drie stedenbouwkundige visies Hapert, 2. De stedenbouwkundige visie "Dorp van de Toekomst" van De Zwarte Hond vast te stellen als toekomstbeeld voor de kern Hapert 3. De Stedenbouwkundige visie ' Dorp van de toekomst' van de Zwarte Hond op te nemen in de Omgevingsvisie deel Hapert

STEMMING

	Voor het amendement	**Tegen het amendement**
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN/VERWORPEN**

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1123
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	9.2
Omschrijving	R21.085 Principemedewerking complex voor sport en recreatie

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.085
Onderwerp : principemedewerking complex voor sport en recreatie

Aan de raad

Inleiding
Naar aanleiding van het vaststellen van het masterplan voor Egyptische Poort (R19.041) hebben een aantal initiatiefnemers zich gebundeld om bij de geprojecteerde plas een complex te ontwikkelen waarin activiteiten op het gebied van sport, recreatie, gezondheid en kinderopvang samenkomen. In het complex is een nieuw zwembad opgenomen als vervanging voor het bestaande bad. De lasten hiervoor drukken zwaar op de exploitatie. Om het project haalbaar te maken is een subsidie nodig. Deze subsidie is verwerkt in de perspectiefnota. Voor de verdere voorbereiding van het project is een principe uitspraak nodig voor de subsidie, garantstelling en het opnemen van het project in het gebied Egyptische Poort.

Voorstel
1. In principe akkoord te gaan met een garantstelling voor de lening die de stichting aan zal gaan voor het realiseren van het complex
2. In principe akkoord te gaan met een jaarlijkse subsidie van € 200.000,-
3. In principe akkoord te gaan het opnemen van het project in Egyptische Poort

Beoogd effect
De initiatiefnemers voldoende zekerheid geven om te investeren in de verdere voorbereiding zodat voor de begroting definitief besloten kan worden.

Argumenten
Het initiatief voor het complex is ontstaan doordat een aantal lijnen bij elkaar kwamen.

1. De exploitatie van het zwembad
In de eerste plaats de ontwikkelingen rond het voortbestaan van het huidige zwembad. Kort samengevat kwam zwembad De Smagtenbocht in de problemen omdat als gevolg van veel achterstallig onderhoud grote investeringen nodig waren. Het bad werd daarom tijdelijk gesloten. Het bedrijf dat het gebouw huurde voor de exploitatie van het zwembad wilde de exploitatie daarom beëindigen. Er is met partijen gesproken over een overname van de exploitatie en het gebouw. Uiteindelijk heeft dit ertoe geleid dat de gemeente de ondergrond kocht en in erfpacht uitgeeft. Optisport heeft de exploitatie overgenomen en het gebouw gekocht.

2. Gebiedsontwikkeling Egyptische Poort.
Voor het gebied Egyptische Poort is het masterplan vastgesteld waarin de visie Kempische Poort en Toren van Bladel verenigd zijn. Het gebied aan de oostzijde van de plas werd daarin aangewezen voor sport en recreatie. Daarbij zou ruimte gegeven worden aan initiatieven van onderop om het gebied organisch in te vullen. De verbinding en de plas zouden als katalysator moeten fungeren voor die initiatieven.

3. Lopende initiatieven.
In het gebied is Training Unit al actief. Zij waren al geruime tijd op zoek naar nieuwe huisvesting. Dit gold ook voor de Fysiotherapie Bladel. De besluiten over Egyptische Poort

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
	Ed Mol	088-4970516

boden mogelijkheden. Terwijl de gemeente begon met de onderzoeken en voorbereiding voor de plas, die als katalysator initiatieven in gang zou moeten zetten, kwamen de initiatieven al los.

4. De toekomst van het zwembad.
De inleiding begon met de exploitatie van het zwembad en de relatie met het onderhoud van het gebouw. Het gebouw en de installaties zijn inmiddels oud en er is lang weinig of geen onderhoud gepleegd. Zeker geen groot onderhoud en modernisering. Om het zwembad in stand te houden moet fors geïnvesteerd worden. Om het te moderniseren nog meer. Op het gebied van duurzaamheid (energieverbruik) is het niet of nauwelijks mogelijk het oude gebouw aan de moderne eisen te laten voldoen. Dat kan alleen in nieuwbouw. Dan kan een zwembad gebouwd worden waarin niet met gas gestookt wordt en dat vrijwel energieneutraal is. De investering voor zo'n nieuw zwembad is te groot voor de exploitant. Dit is een algemeen probleem bij zwembaden die vooral voor instructie en specifieke doelgroepen gemaakt zijn. Een zwembad bouwen en (commercieel) exploiteren kan eigenlijk alleen als onderdeel van een groter geheel (recreatiecomplex)

5. Bundeling van initiatieven
Door het vooruitzicht van de plas in Egyptische Poort en de zoektocht naar huisvesting van Training Unit en de fysiotherapeuten leken er kansen om toch tot nieuwbouw te komen. Niet als zwembad alleen, maar als een multifunctioneel complex. In dat complex zouden activiteiten voor sport, recreatie en gezondheid bij elkaar komen om elkaar te versterken. Er zou een zeldzaam mooie mix van voorzieningen onder één dak ontstaan. Door de mix van commerciële en maatschappelijke functies zouden bovendien de lasten voor de investering en het onderhoud van het gebouw verdeeld kunnen worden.

6. Maatschappelijk Financieren
Maatschappelijk Financieren is een organisatie die dergelijke opgaven juridisch en financieel vorm kan geven. Het gaat daarbij om opgaven met een flink maatschappelijk belang maar toch onvoldoende voor gemeenten om zelf de investering te doen. Aan de andere kant is het commercieel geen haalbare of aantrekkelijke investering. Via de constructie kan een stichting, algemeen of lokaal, het complex realiseren en beheren. De commerciële voorzieningen dragen bij aan de maatschappelijke zodat de noodzakelijke bijdrage voor het zwembad zo klein mogelijk kan worden.

7. Opzet van het complex
Maatschappelijk Financieren heeft met het zwembad, Training Unit en de fysiotherapeuten de mogelijkheden onderzocht. Daarbij zijn aanvullende partners gezocht om het geheel zo sterk mogelijk te maken. Natuurlijk ook om het zo rendabel mogelijk te maken. De Tipmast voor horeca en NummerEen voor kinderopvang zijn aangesloten. Met de eerste initiatieven was het al een sterke bundeling van voorzieningen voor een gemeente van onze omvang. Het totaalpakket dat er nu ligt is uniek te noemen.

8. Camperplaatsen
Lang is ook het initiatief van enkele lokale ondernemers voor een camperplaats onderdeel van het plan geweest. De wisselwerking tussen de voorzieningen en de camperplaats zou het geheel nog meer versterken. Ook financieel. De pogingen om deze camperplaats in het gebied, dicht bij het complex te projecteren zijn (nog) niet geslaagd. Als het niet dichtbij kan, wordt de samenhang minder. Daarmee verviel de grondslag om de exploitatie van de camper-plaats via de stichting te laten lopen. Een camperplaats in het gebied is nog steeds een zeer aantrekkelijke aanvulling van het geheel. De gemeente zal deze dan zelf moet verpachten. Deze keuze heeft effect op de financiële exploitatie. Als het onder de stichting gebleven was, zou dit een bijdrage opgeleverd hebben in de exploitatie en daarmee de noodzakelijke bijdrage van de gemeente verminderen. Als de gemeente zelf een locatie voor een camperplaats ontwikkelt, levert de verpachting jaarlijkse inkomsten op.

Principe-uitspraak
De stichting Maatschappelijk Financieren en de ondernemers zijn nu zover met het ontwerp van het gebouw, de financiering en de organisatie dat het geheel gepresenteerd kon worden. Daardoor is nu ook duidelijk welke subsidie nodig zal zijn voor de functie zwemmen daarin.

In de perspectiefnota hebben wij het saldo verwerkt van de positieve en negatieve effecten voor de begroting. Naast de bijdrage aan de stichting ten behoeve van het zwemmen zullen ook lasten vervallen (onderhoud 1 sportveld) en inkomsten gegenereerd worden (erfpacht voor het terrein).

Wij hebben gemeend dat het project te groot en bijzonder is om via een toelichting in de perspectiefnota op de agenda te zetten. Met deze notitie willen we de discussie over dit onderdeel apart voeren. Het is niet alleen voor ons van belang of u besluit de bijdrage in de meerjarenraming op te nemen, veel meer nog voor de initiatiefnemers. Zij hebben al veel geld en energie gestopt in de voorbereiding. Voor de afronding van de voorbereiding moet nogmaals geïnvesteerd worden en ze willen enige zekerheid of een subsidie en een plek in het gebied kansrijk is. Hoewel de bijdrage onderdeel is van de meerjarenraming, en niet al onderdeel van de begroting 2022, streven we ernaar dat het definitieve plan en de exacte hoogte van de bijdrage bij de begroting bekend is.

Wat is de toegevoegde waarde voor onze inwoners.
In de eerste plaats is een complex een verrijking van het voorzieningenniveau voor onze inwoners. Er komen voorzieningen bij en het zwembad voldoet aan alle moderne eisen. Technisch en wat de uitstraling betreft. Tot slot, maar niet in het minst levert de bundeling van de voorzieningen een meerwaarde voor veel doelgroepen.

Sportbeleid
De gemeente zorgt dat basissporten adequaat gehuisvest/geaccommodeerd worden is een uitgangspunt in ons sportbeleid. In de beleidsnota sport en bewegen 2017 is zwemsport, overdekt, als een van de basissporten opgenomen. Daarbij is aangegeven dat via een aangepaste subsidiebijdrage aan de zwemvereniging een bijdrage gegeven wordt.
Als maatregel is toegevoegd dat de gemeente constant de focus houdt op de mogelijkheden om sporten als basissport aan te merken. Hiervoor moet aannemelijk gemaakt worden dat het tot een substantiële en structurele toename van de sport- en bewegingsdeelname in de gemeente Bladel leidt.
Zwemsport (binnen) is nu een basissport met een indirecte bijdrage in de huisvesting. Door het nieuwe bad en de combinatie van functies, verwachten we een substantiële en structurele toename van sport en beweging. Ook andere verenigingen zien synergievoordelen en mogelijkheden voor samenwerking. Als we zwemsport(binnen) in deze vorm opnieuw beoordelen verdient het een stevigere positie als basissport. Een positie die een directe bijdrage in de huisvesting rechtvaardigt.

Kempisch Sport en Beweegakkoord
Het complex draagt bij aan de doelstellingen van het Sport- en Beweegakkoord. Met de Kinderopvang is het zelfs een voorbeeld van de integrale aanpak. In het algemeen zorgt de aanwezigheid van de voorzieningen in het complex mogelijkheden voor synergie met de andere sporten in het gebied.

Duurzaamheid
Het nieuw overdekte bad draagt bij aan onze klimaatdoelstellingen. Het huidige zwembad is gedateerd. Het stamt uit een tijd waarin energieverbruik of CO_2 uitstoot geen onderwerp was. Het huidige zwembad “oude stijl” is daardoor een grootverbruiker van gas. Gemiddeld verbruikte het huidige zwembad jaarlijks ruim 65.000 m3 gas. Dit komt overeen met 75 appartementen, 40 twee-onder-een-kap- of 30 vrijstaande woningen. Het nieuwe bad gebruikt geen fossiele brandstoffen meer.

Ruimtelijk.
Het huidige zwembad ligt in het gebied van Egyptische Poort. Het is de bedoeling dat het nieuwe overdekte bad daar ook komt. Het is de bedoeling dat het oude verdwijnt als het nieuwe klaar is. Zo wordt de continuïteit gewaarborgd. Het zal dus niet precies dezelfde plaats zijn. Er zijn schetsen gemaakt om de mogelijkheden te onderzoeken.
Als u het initiatief ondersteunt en eraan bij wilt dragen, moet zo snel mogelijk de exacte locatie bepaald worden in het gebied. Dat is nodig voor de voorbereiding, juridisch (bestemmingsplan) en praktisch (graven van de plas en bouwrijp maken). Dit moet zoveel

mogelijk beslag krijgen terwijl het complex verder uitgewerkt wordt om met de bouw te kunnen beginnen. Dat laatste kost ongeveer een jaar.

Samenhang met de N284. Eerder hebben we voor u in een mededeling uiteengezet dat de samenhang tussen verschillende onderdelen in het gebied leidt tot een complexe puzzel. Dit is een concreet voorbeeld.
U had de voorkeur uitgesproken voor het verdiept aanleggen van de N284 ter hoogte van Egyptische Poort. Verdiept aanleggen leek de functie van de kruising te beperken. Links en rechts afslaan zou onmogelijk worden. Daarom leek deze optie van tafel. Inmiddels is er ook een schetsontwerp waarbij de weg verdiept ligt en het toch mogelijk is links- en rechtsaf te slaan. In deze variant is er veel meer ruimte richting de N284 en dat heeft gevolgen voor de mogelijke locaties voor het complex en de plaats, vorm en omvang van de plas. Dit ontwerp is nog niet besproken met de stuurgroep N284. Ook is het nog niet getoetst aan de uitgangspunten van de N284. Of het een realistische keuze is, en de snelheid waarmee die gemaakt kan worden, is mede bepalend voor de exacte plaats van het complex in het gebied.

Het nieuwe complex ligt in het plangebied Egyptische Poort. Het is sterk verbonden met de plas die in het masterplan is geprojecteerd. Vrijwel alle gebruikers van het complex wensten een verbinding met het water.
De exacte plaats en vorm van de plas hangt daarom samen met het ontwerp en de exploitatie van het complex. De verdere uitwerking van de plas is, na de voorbereidende onderzoeken, opgeschort in afwachting van het voorliggende plan. Als katalysator had de plas zijn werk al gedaan. Het ontwerp van de plas is min of meer samengesmolten met het zoeken naar een plaats voor het complex.
Zonder het programma van eisen wat er aan de oevers van de plas komt zijn er weinig aanknopingspunten voor de vorm en omvang van de plas.

Kanttekeningen
Ruimtelijk.
Het huidige zwembad ligt in het gebied van Egyptische Poort. Deze gebiedsontwikkeling behelst meer dan alleen het gebied waar nu het zwembad geprojecteerd is. De gebiedsontwikkeling en het project zijn wederzijds van elkaar afhankelijk. Het is onze bedoeling om de gebiedsontwikkeling samen op te laten lopen met het project.

Samenhang met de N284.
Er moet snel duidelijkheid komen over de mogelijkheden van de alternatieve kruising met verdiepte aanleg. Het project kan niet lang wachten op uitsluitsel. Hierbij zijn we afhankelijk van de provincie. Als het te lang dreigt te duren moet geanticipeerd worden op een variant zonder verdiepte aanleg van de N284.

Financiën
Jaarlijkse bijdrage
Zoals eerder gesteld is het niet mogelijk kostendekkend een zwembad te bouwen en exploiteren. Doelstelling van de opzet voor het complex is uit de andere activiteiten inkomsten te genereren om de lasten voor het zwembad, te beperken. De noodzakelijke subsidie voor het zwemmen moet daardoor zo laag mogelijk worden. De laatste stand is dat een bijdrage van €200.000 ten behoeve van het zwembad nodig is.

In de perspectiefnota is € 150.000 opgenomen. Dit is een lager bedrag omdat:
- Tegenover de bijdrage staat dat de gemeente erfpacht ontvangt van de stichting (zie hieronder bij relatie grondexploitatie).
- Onderhoud van terreinen vervalt.
    Er ligt nu nog een voetbalveld dat onderhouden wordt. Deze kosten vervallen.
    Het gebied rondom het zwembad wordt nu op kosten van de gemeente onderhouden. Dit vervalt deels.

Er is een aantal voorwaarden verbonden aan de constructie waarbij commerciële activiteiten gecombineerd worden met maatschappelijk. Dit heeft te maken met staatssteun, belastingen (BTW) en aanbesteding. De huidige constructie voldoet aan alle voorwaarden.

Deze voorwaarden zijn tevens een garantie voor de gemeente dat geen hogere subsidie gegeven mag worden. Indien er voor de stichting een exploitatietekort optreedt **mag** de gemeente dit niet aanvullen.

Garantstelling
De stichting moet voor de investering in het complex een lening afsluiten. Om deze zo goedkoop mogelijk te krijgen (en daarmee de exploitatielasten zo laag mogelijk), is een garantstelling van de gemeente nodig.
Constructie komt vaker voor.

Communicatie
De initiatiefnemers worden op de hoogte gebracht van het besluit

Uitvoering
Na dit besluit zal kunnen de initiatiefnemers de voorbereiding voor het complex afronden. Eind van het jaar, bij de behandeling van de begroting moet dit afgerond zijn.
Voor het complex is daarna een voorbereiding van ongeveer een jaar nodig. Daarna zou de bouw kunnen beginnen. Ook dit duurt ongeveer een jaar.
Als we daarbij aan willen sluiten en geen vertraging willen veroorzaken betekent dit dat we ook voor het einde van het jaar een inrichtingsplan voor het hele gebied moeten hebben. Daarna moeten voor de plas moeten de nodige vergunningen aangevraagd worden en moet er een bestemmingsplan gemaakt worden.
Over de kruising van de N284 moet heel snel duidelijkheid komen. Het is mogelijk enige tijd met beide opties rekening te houden in het ontwerp.

Bladel, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (21.14642)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.14642

Ontwerp-raadsbesluit

21.14642

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R20.085 van burgemeester en wethouders van 26 mei 2021;

gelet op - Het initiatief voor een complex waarin sport, gezondheid, recreatie en kinderopvang samengebracht worden, en waarvoor ten behoeve van het zwemmen een subsidie gevraagd wordt;
- het gemeentelijk sportbeleid, het sportakkoord en het klimaatbeleid
- zwemmen (overdekt) aangemerkt is als basissport
- de verdeling van de functies in het vastgestelde masterplan voor Egyptische Poort ;

overwegende dat - dat aannemelijk gemaakt wordt dat het complex en het samenbrengen van de functies daarin tot een substantiële en structurele toename van de sport- en bewegingsdeelname in de gemeente Bladel leidt;
- dat het nieuwe bad bijdraagt aan een grote reductie van de uitstoot van CO2
- de functies in het complex passen in het masterplan van Egyptische Poort ;

besluit:

1. In principe akkoord te gaan met een garantstelling voor de lening die de stichting aan zal gaan voor het realiseren van het complex
2. In principe akkoord te gaan met een jaarlijkse subsidie van € 200.000,-
3. In principe akkoord te gaan het opnemen van het project in Egyptische Poort

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van .

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

VAESSEN

Presentatie Egyptische Poort Bladel

26 mei 2021

Inhoud presentatie

1. **Inleiding en achtergrondinformatie**
2. **Illustratie van het toekomstige gebouw**
3. **Introductie van de stichting Egyptische Poort**
4. **Private initiatieven van de kandidaat participanten**
5. **Kernpunten voor besluitvorming door de gemeenteraad**

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Masterplan Egyptische Poort

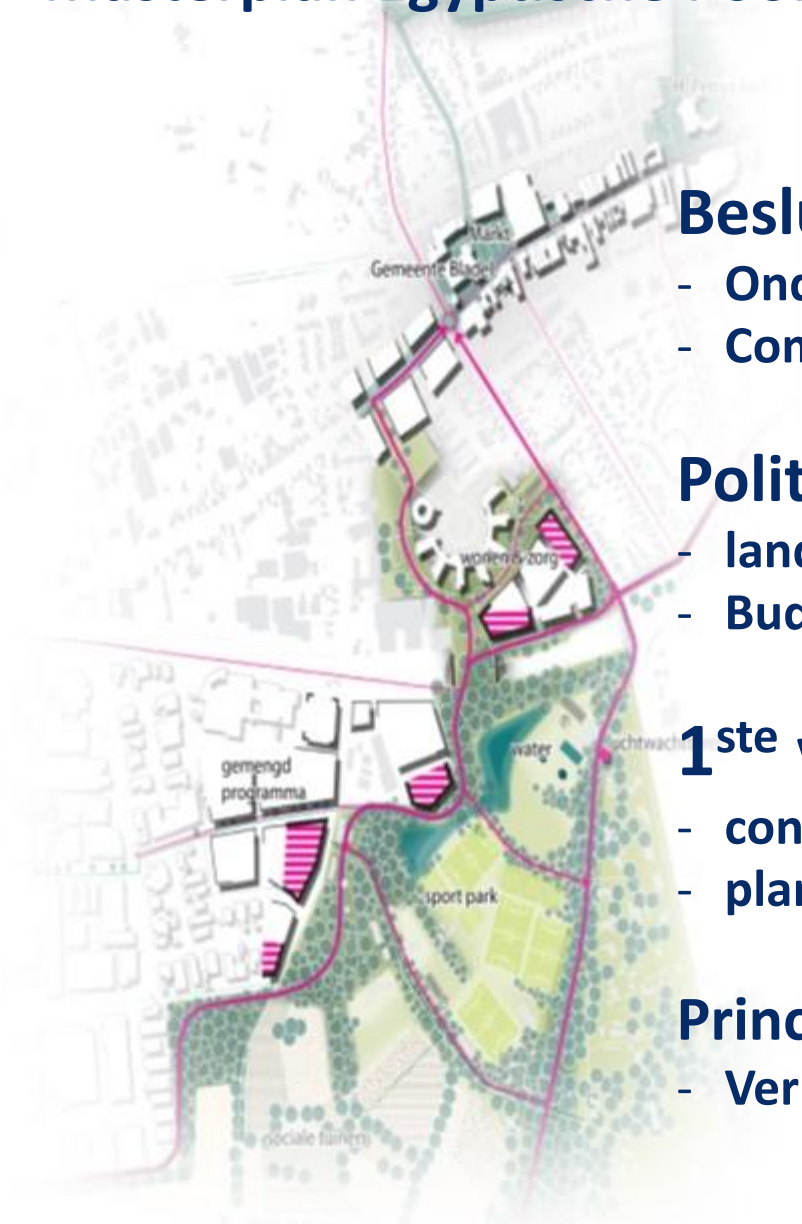

Besluitvorming Openbaar Bestuur

- Onderzoek ontwikkeling Egyptische Poort (raadsbesluit 9 november 2017)
- Complementair voorkeursscenario uitwerken (raadsbesluit 9 mei 2019)

Politieke voorwaarden en thema's

- landschappelijke verbinding, Toren van Bladel en recreatief water
- Budget neutrale ontwikkeling en uitlokken van private initiatieven

1ste verkenningen

- concept 23 november 2020
- planvorming 11 mei 2021

Principe besluit gemeenteraad 8 juli 2021

- Verbandvereiste (grond, geld en garantie)

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

6 Participanten Egyptische Poort

Complementair voorkeursscenario

Stedenbouwkundige visie

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

VAESSEN

Vragen over inleiding en achtergrond

Egyptische Poort in vogelvlucht

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Entree

Begane grond

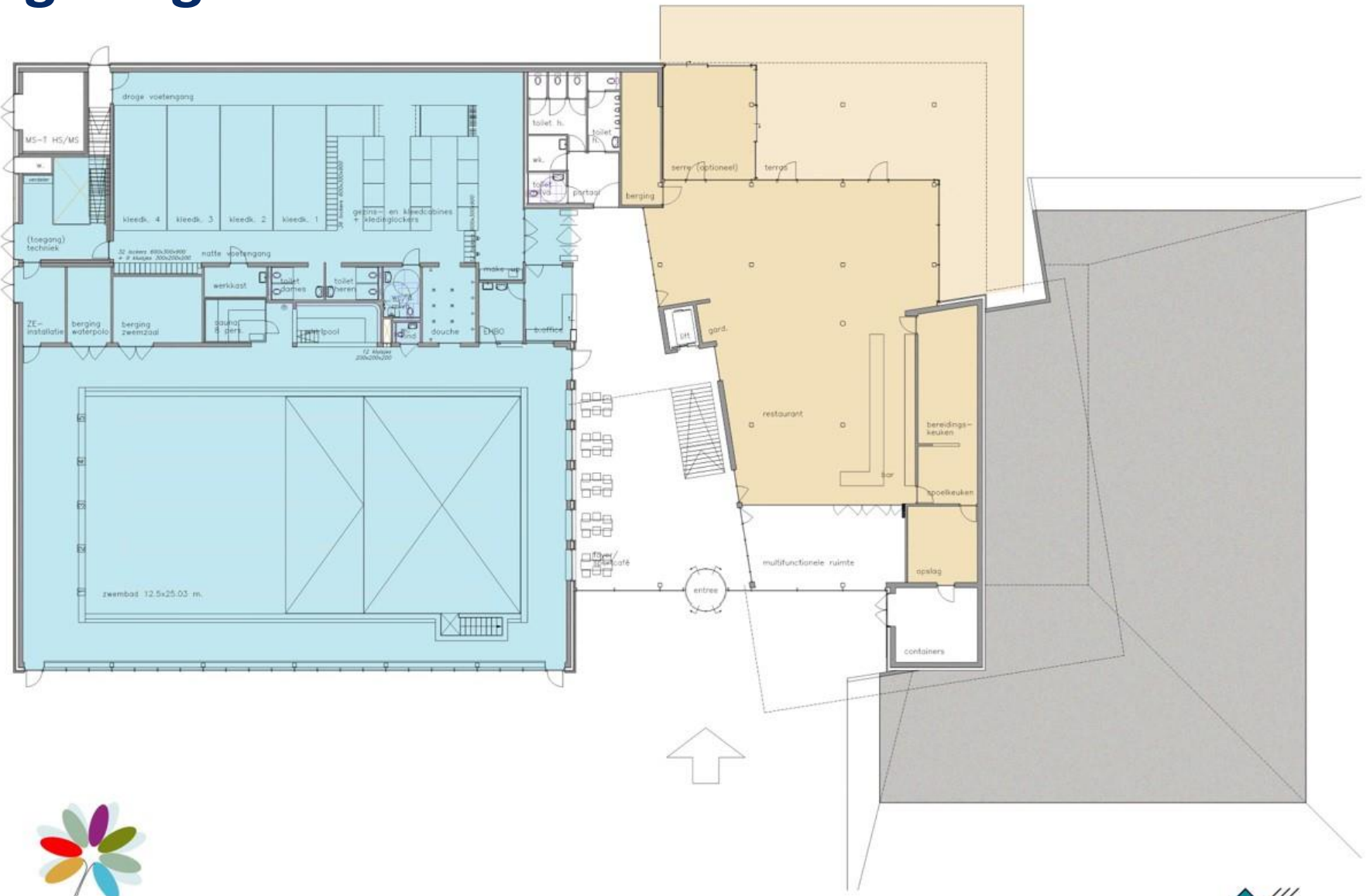

Bladel | Sportcluster Egyptische Poort | dd. 21 april 2021 | plattegrond begane grond | schaal 1:100 - A1

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Noord West

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Eerste verdieping

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Terras Zuid West

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Tweede verdieping

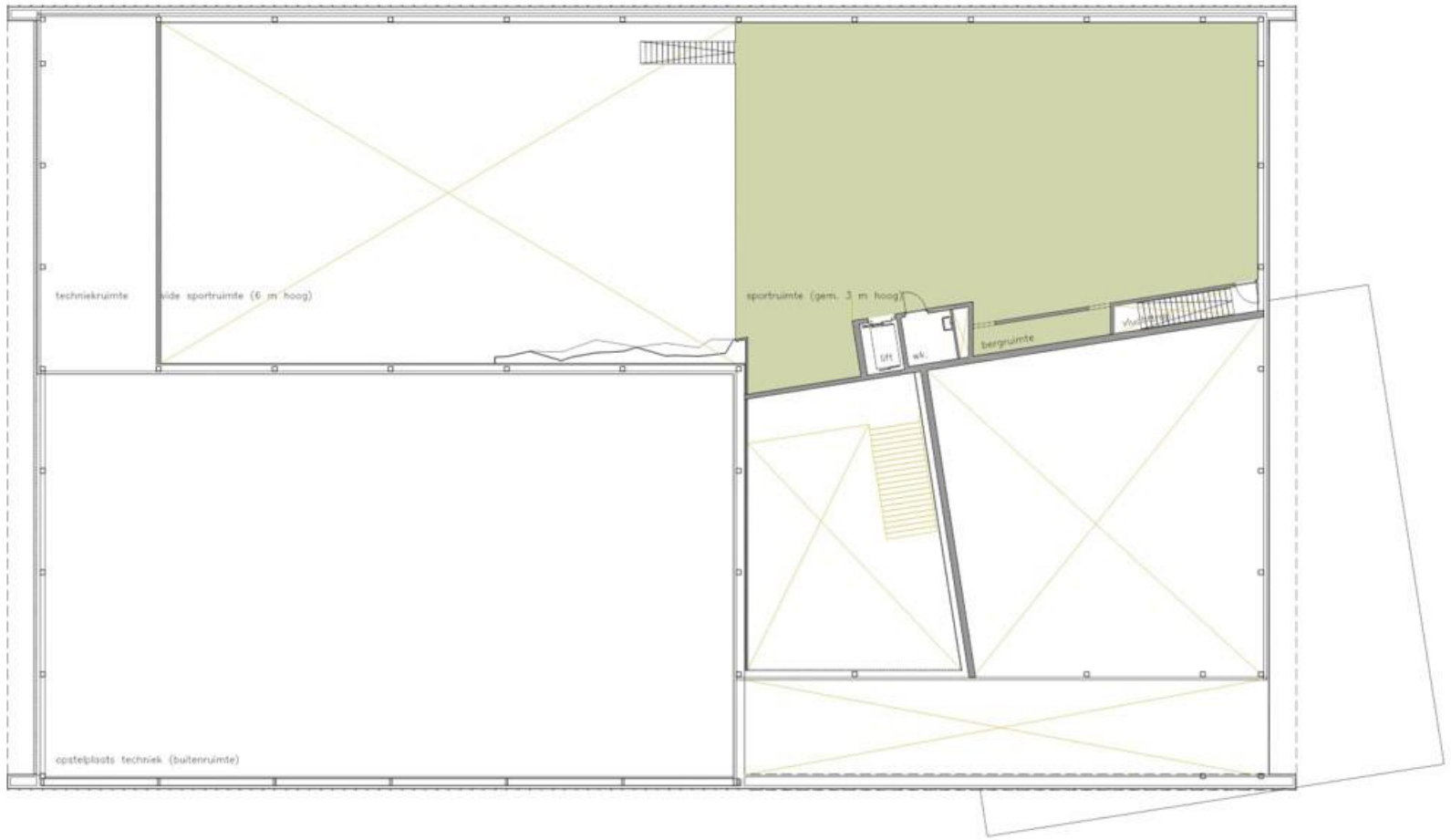

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Noord Oost

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Terras

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

VAESSEN

Vragen over illustratie toekomstig gebouw

De stichting Egyptische Poort

Positie

- Grondeigenaar (erfpachtrecht)
- Opdrachtgever (realisatie van gebouw)
- Verhuurder & exploitant (gebouw en terrein)

Verhuurder & exploitant

- Participanten voeren afzonderlijke exploitaties
- Productontwikkeling door onderlinge samenwerking
- Productaanbod in sectoren recreatie, sport, zorg en onderwijs

‘Gebouw is meer dan een sportvoorziening’

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Gezondheidsvoorziening Egyptische Poort

Gezondheidsaanbod
- Gezondheidscontroles (meten, adviseren en monitoren)
- Revalidatie & begeleiding (fysiotherapie, zwemmen en fitness)

Sportaanbod
- Sportmakelaar voor (leden van) sportverenigingen
- Vitaliteitsprogramma's en advies voor gezonde leefstijl

Recreatief aanbod
- Start en eindpunt van routes (wandelen, fietsen, trimmen)
- Introductie programma's voor crosstrainingen survival en bootcamp

Onderwijsaanbod
- Thematisch onderwijs Primair Onderwijs
- Bewegingsonderwijs of alternatieve vormen

Service aanbod
- Dagbesteding voor doelgroepen
- App van de Egyptische Poort

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Gezondheidsvoorziening Egyptische Poort

EPP (app) Egyptische Poort Pas

- Programma Egyptische Poort
- Informatie over abonnementen
- Aanbiedingen van participanten
- Persoonlijk logboek van prestaties

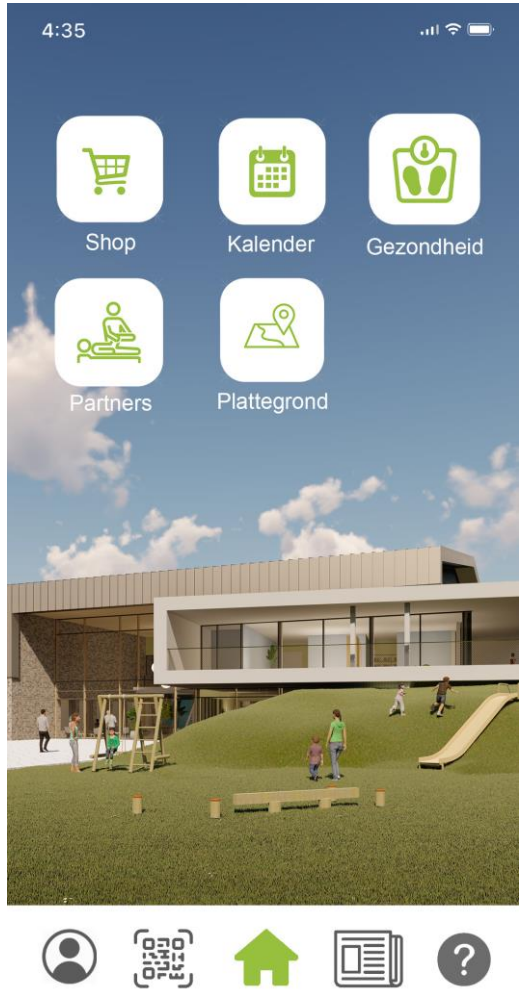

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

VAESSEN

Vragen over de Stichting Egyptische Poort

De private initiatieven van participanten

Kinderdagopvang Nummer 1

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

VAESSEN

Vragen over de initiatieven van participanten

Kernpunten van het raadsbesluit 8 juli 2021

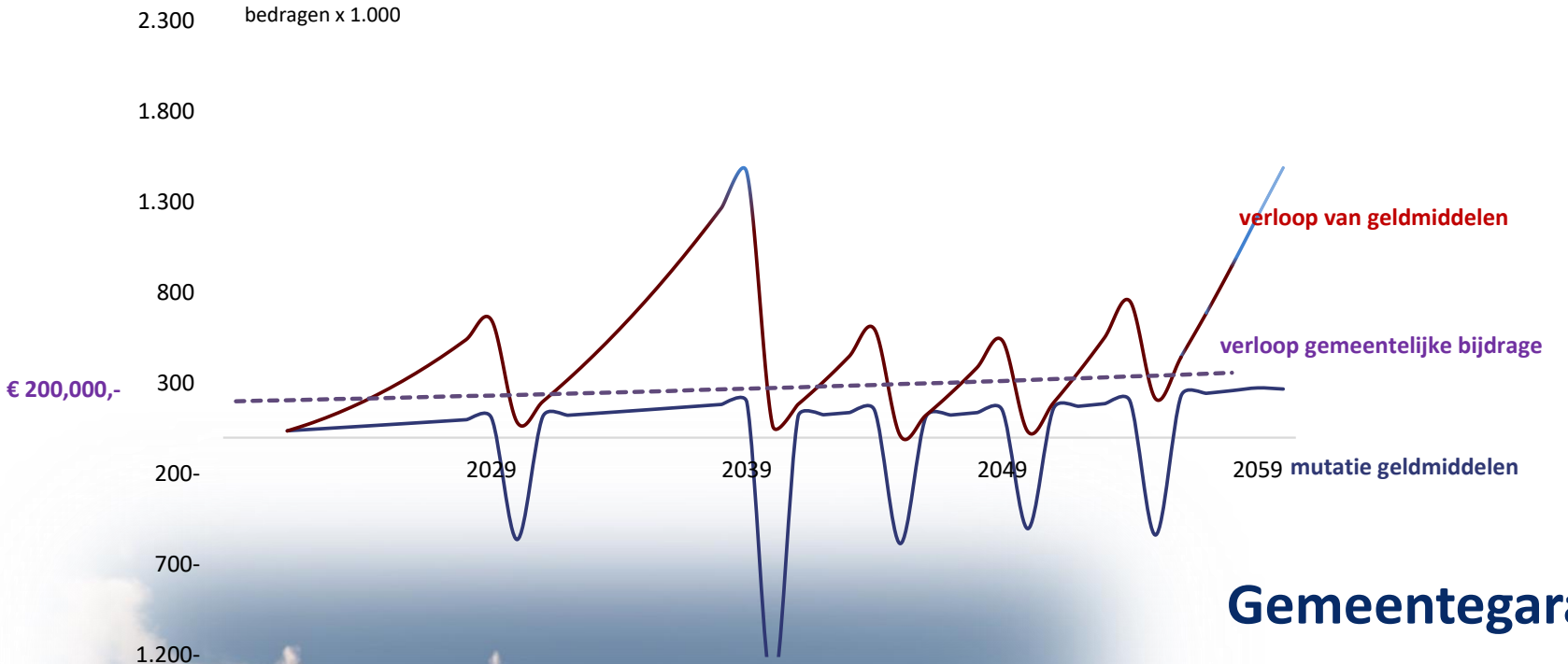

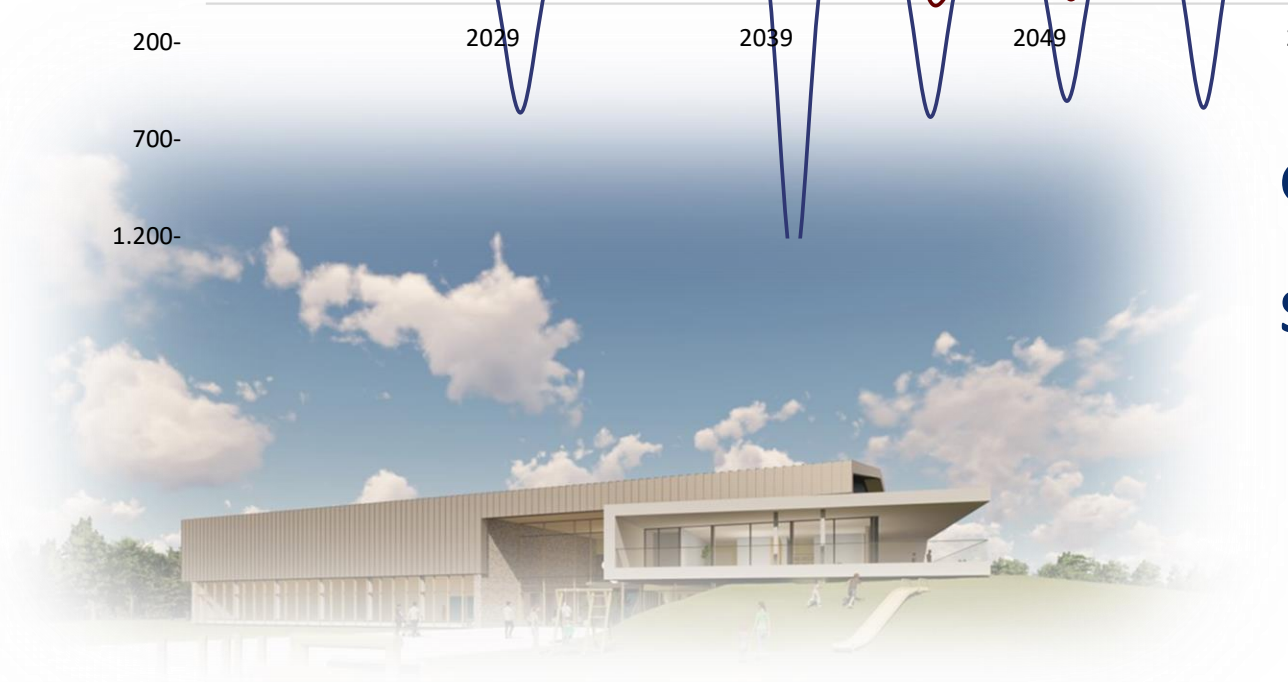

Gemeentegarantie € 12,5 miljoen

Subsidie gemeente € 200.000,-

Grond in erfpacht € 25.000,-

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Structuur van eigendom en financiering

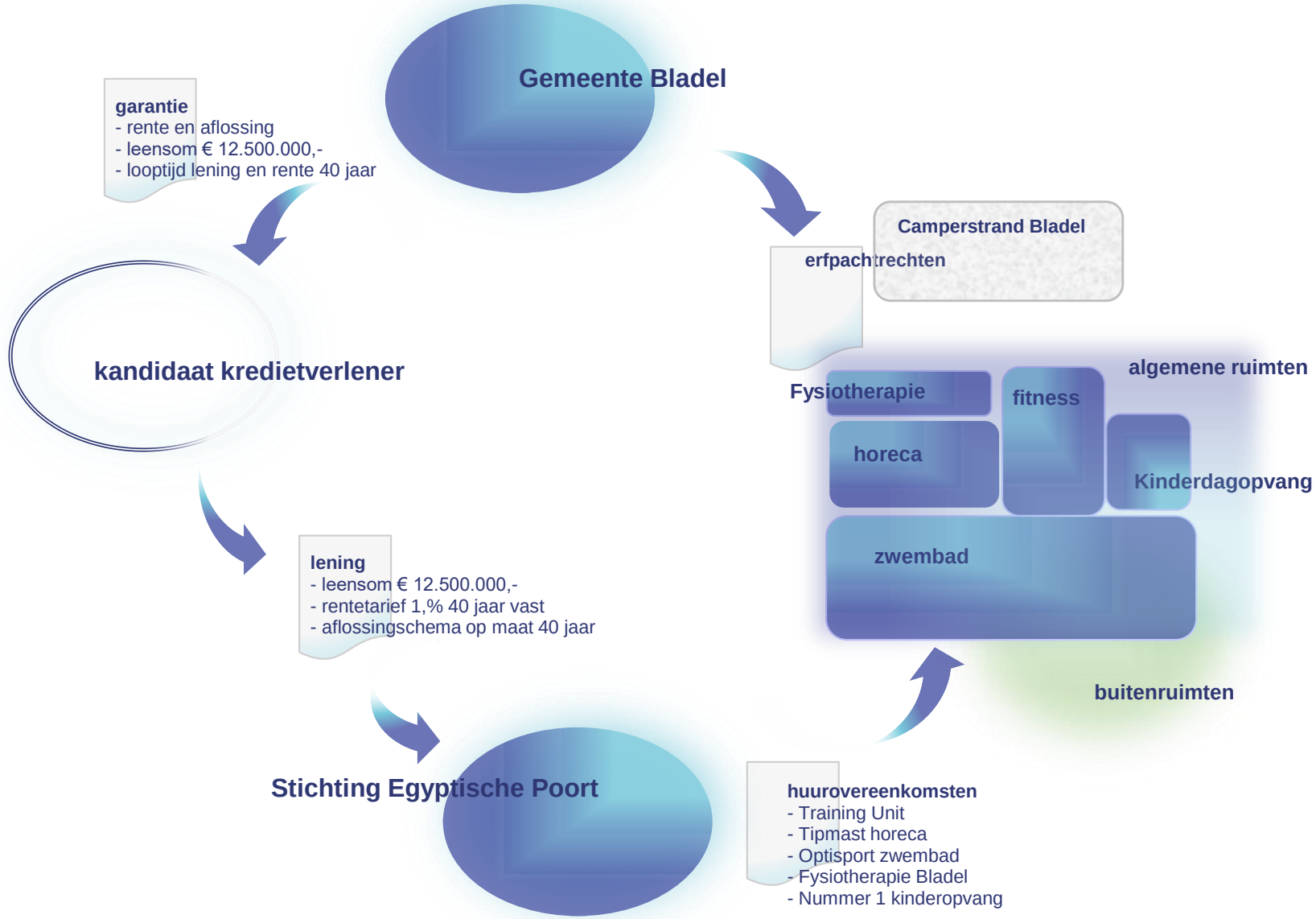

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Verbandvereiste werkingssfeer

Grond erfpachtrecht € 25.000,-

- stichting Egyptische Poort
- Camperstrand Bladel

Garantie

lening
- rente en aflossing
- leensom € 12.500.000,-
- looptijd lening en rente 40 jaar

Geld

subsidie € 200,000,-

- financiering
- instandhouding
- exploitatie zwembad

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Verbandvereiste werkingssfeer

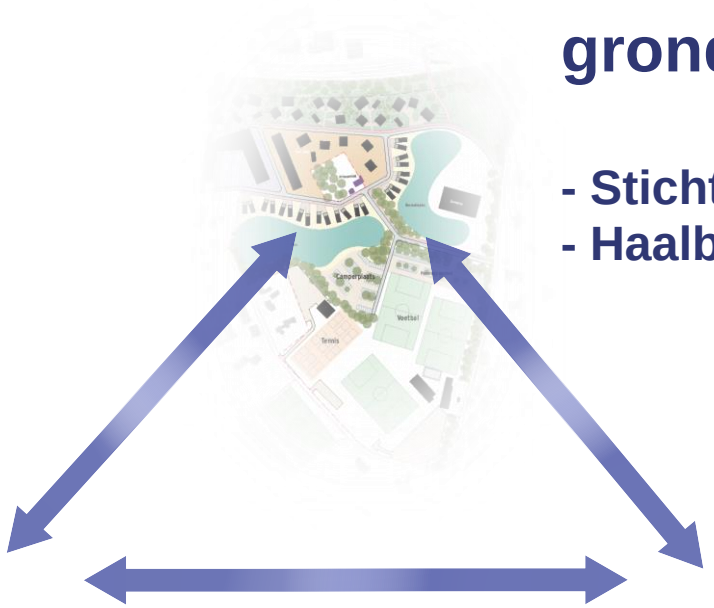

grond

- Stichting Egyptische Poort
- Haalbaar exploitatiemodel

garantie

- nakoming leningsovereenkomst
- bij een kostprijsdekkende huur

subsidie

- voor DEAB producten
- publieke tegenprestaties

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Haalbaar exploitatiemodel

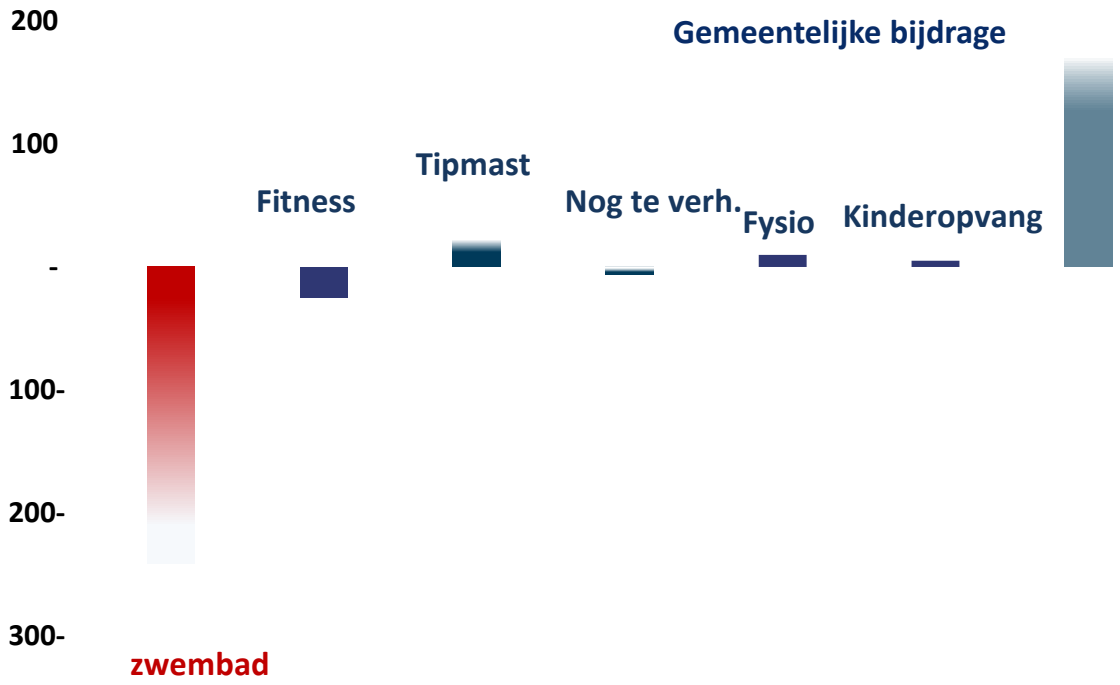

Exploitatie overzicht		
inkomsten uit verhuur		260
Nog te verhuren ruimte		40
Gemeentelijke bijdragen		200
Totaal inkomsten	**€**	**500**
Beheerkosten		-25
Eigenaarslasten		-50
Onvoorzien		-15
Erfpacht complex		-25
Onderhoud buitenterrein		0
Kapitaallasten		-350
Totaal uitgaven	**€**	-465
Exploitatie resultaat*	**€**	**34**

* dient voor reservering groot onderhoud 1ste jaar

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

Procesgang

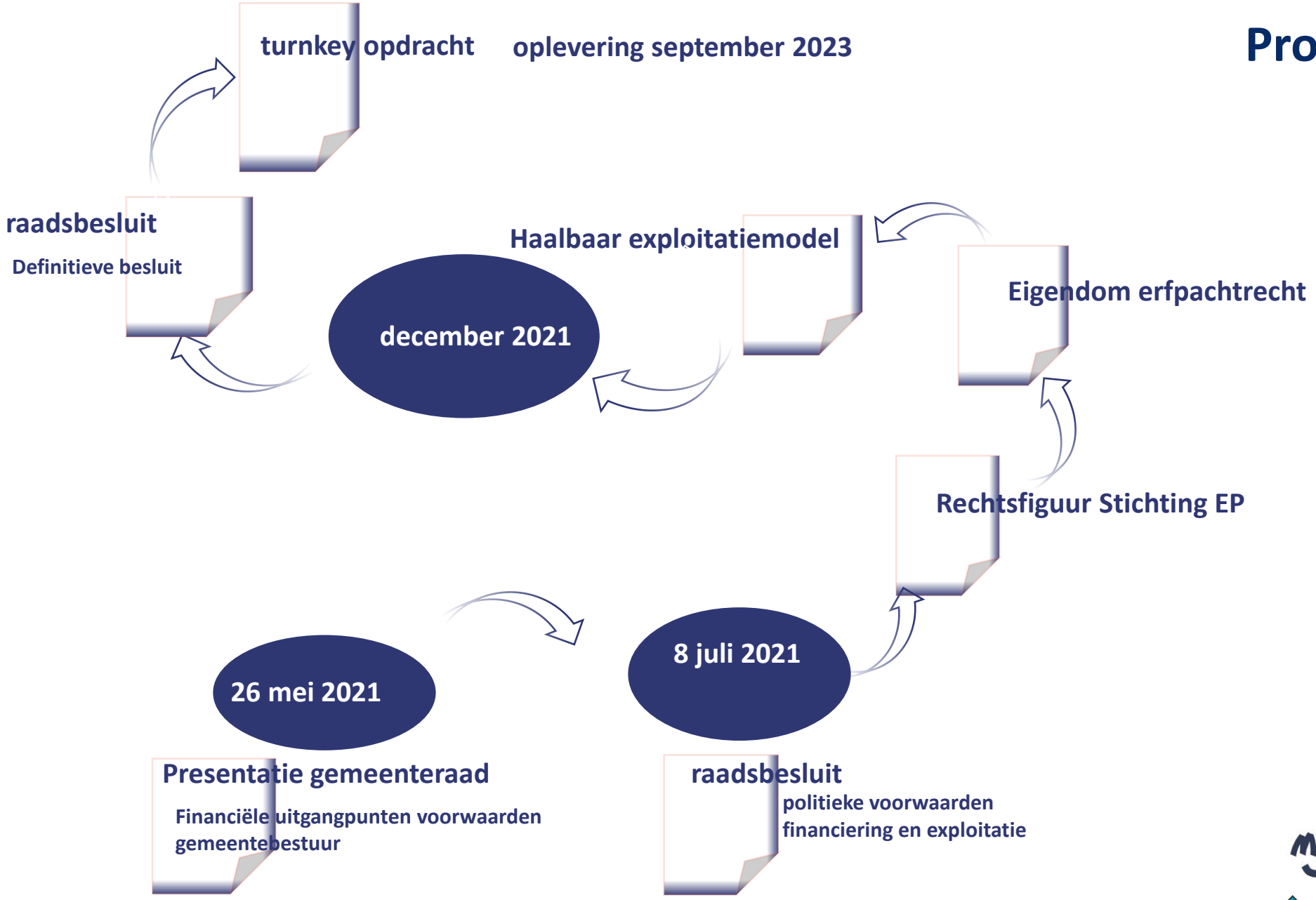

Maatschappelijk Financieren

VAESSEN

De Egyptische Poort

Kernpunten raadsbesluit

- grond in erfpacht
- garantie voor de lening
- Subsidie voor DAEB producten

VAESSEN

Maatschappelijk Financieren

VAESSEN

Voorstel voor afstemming van de raadsvergadering

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED
DATUM 14.06.2021

Gemeente Bladel

Principemedewerking complex voor sport en recreatie

Nummer R21.085

Advies van commissie Grondgebied op 14.06.2021

De commissie acht het raadsvoorstel niet rijp voor besluitvorming en adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel niet te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.
De commissie oordeelt het voorstel onvoldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling. Onder andere de volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- De uitwerking van een totaalplan van de Egyptische Poort;
- Garantstelling met betrekking tot het Sport- en recreatiecomplex;
- Principe-uitspraak inzake subsidieverstrekking voor een zwembad;
- (Het beheer en de exploitatie van) de zwemplas;

Toezeggingen / toelichting college

1. Portefeuillehouder Jansen zegt toe in december 2021 een totaal uitwerkingsplan ter besluitvorming voor te kunnen leggen aan de gemeenteraad.
2. Portefeuillehouder Jansen zegt toe informatie toe te sturen inzake de gespreksvoering met de sportverenigingen.
3. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de camperparkeerplaats geen onderdeel uitmaakt van dit raadsvoorstel, maar dat die een plek krijgt in het totaalplan.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als bespreekstuk 9.2 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.085, Agendapunt 9.2.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1105
Extern Zaak ID	Z210001704
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	9.3
Omschrijving	R21.075 Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.075b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.075 van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021;

gelet op:
- de wens om bij woningbouw ook te werken met burgerinitiatieven in de vorm van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO), zoals geformuleerd in het Raadsprogramma 2018 - 2022;

overwegende dat:
- het beleidskader CPO is opgesteld om kader te bieden waar initiatieven aan getoetst kunnen worden;
- door middel van het beleidskader de afweging is te maken of CPO opgenomen kan worden binnen een woningbouwplan;
- met dit kader antwoord wordt gegeven op de motie 'Beleidskader CPO' aangenomen in de raadsvergadering van 25 maart 2021;
- resultaten van het onderzoek 'CPO bouwen in de gemeente Bladel' zijn meegenomen in het opstellen van het beleidskader,

besluit:
1. Het beleidskader CPO vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijzigingen:
   a. p.4 + p.7: "*Maximaal 20 woningen*" vervangen door "*Maximaal circa 50 woningen*".
   b. p.6: de tekst
   "*Bij het in de markt zetten van een plan kan dan beoordeeld worden of het voor een bepaalde CPO-groep interessant kan zijn. Rekening houden met de mogelijkheid dat er voor een locatie een CPO-groep wordt opgericht, is ondoenlijk*."
   te vervangen door
   "*Bij het in de markt zetten van een plan kan deze (voor een deel) worden ontwikkeld met CPO. Daartoe krijgt eenieder na openbare publicatie in voldoende mate de mogelijkheid om de interesse kenbaar te maken en een CPO-rechtspersoon op te richten. Hiervoor wordt een periode van circa 3 maanden aangehouden (in het afwegingskader op de volgende pagina valt deze periode tussen deel 1 en deel 2).*
   c. p.7: Bij afwegingskader vraag 1: "*In het gehele plangebied"* vervangen door "*in (een deel van) het plangebied*"
   d. <u>Voorfinanciering door gemeente:</u>
   p.6: "*De gemeente levert geen voorfinanciering*" vervangen door "*De gemeente kan een voorname rol spelen bij voorfinanciering*".
   p.9 onder 6.2 financieel risico: Toe te voegen *", maar kan de gemeente door middel van bijvoorbeeld voorfinancieringen voorkomen dat de ontwikkelingen in bepaalde fases, door onoverkomelijke financieringsmoeilijkheden van de CPO-entiteit, spaak lopen."*
   e. <u>Toevoegen Koop Garant Regeling</u>
   p.9 onder 8. De financiering. na *"[…] waarin een verbod op doorverkoop en een zelfbewoningsplicht is opgenomen*" toe te voegen: ", *alsmede een regeling als bijvoorbeeld koopgarant te overwegen."*
2. Het onderzoek 'CPO bouwen in gemeente Bladel' voor kennisname aan te nemen;
3. Het Beleidskader CPO in 2025 te evalueren en de gemeenteraad over de uitkomsten

via een raadsmededeling te informeren.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.075
Onderwerp : Beleidskader CPO

Aan de raad

Inleiding
In Bladel is in 2005 voor het eerst het fenomeen ‘Collectief Particulier Opdrachtgeverschap’ (hierna: CPO) toegepast, 34 woningen voor starters in Casteren. Sindsdien zijn ook in de kernen Hoogeloon en Netersel CPO-projecten ontwikkeld. De gemeente Bladel hecht er waarde aan dat bij woningbouwprojecten ook gewerkt wordt met burgerinitiatieven in de vorm van CPO. Op dit moment ontbreekt een kaderdocument waaraan CPO-initiatieven worden getoetst. Waardoor onduidelijkheid bestaat over de voorwaarden waar een initiatief aan moet voldoen, hoe het traject er uit ziet en binnen welke woningbouwplannen ruimte is voor CPO.

Voorstel
1. Het beleidskader CPO vast te stellen
2. Het onderzoek ‘CPO bouwen in gemeente Bladel’ voor kennisgeving aan te nemen

Beoogd effect
Het beleidskader biedt duidelijkheid over de mogelijkheden en richtlijnen met betrekking tot CPO in de gemeente. Door middel van het afwegingskader kan een afweging gemaakt worden of een woningbouwplan ruimte biedt voor CPO.

Argumenten
1.1 Initiatieven voor CPO zijn te toetsen aan dit beleidskader.
In het raadsprogramma is vastgelegd dat bij woningbouw ook gewerkt wordt met burgerinitiatieven in de vorm van CPO. Om initiatieven op een goede manier te toetsen is een beleidskader nodig. Dit kader geeft daarnaast duidelijkheid over de mogelijkheden en richtlijnen. Op die manier is het voor initiatiefnemers helder aan welke voorwaarden zij moeten voldoen om een kansrijk CPO-initiatief te starten. Het beleidskader draagt bij aan een uniforme werkwijze en gelijkwaardige behandeling van verschillende CPO-initiatieven in de gemeente.

1.2 Door middel van het beleidskader is de afweging te maken of CPO opgenomen kan worden binnen een woningbouwplan
Bij woningbouwplannen spelen meerdere belangen en doelen, waardoor niet elke ontwikkeling geschikt is om CPO toe te passen. In het beleidskader is een afwegingskader opgenomen om de afweging te maken of CPO past binnen een woningbouwplan. Door het afwegingskader wordt zowel voor de initiatiefnemers als de gemeente duidelijkheid geschept of er ruimte is voor CPO bij een woning-bouwontwikkeling. Hiermee wordt voorkomen dat initiatiefnemers veel tijd en energie stoppen in een beoogde locatie die op een later moment niet geschikt blijkt te zijn voor de toepassing van CPO.

1.3 De raad heeft de wens uitgesproken om een beleidskader CPO te ontvangen
In de raadsvergadering van 25 maart 2021 is een motie aangenomen voor het opstellen van een beleidskader CPO. Met dit voorstel beantwoorden we aan deze motie en schetsen we een helder kader voor CPO-initiatieven.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Rick Arendsen	088-4970558

1.4 Het beleidskader draagt bij aan de ambitie om bij woningbouw te werken met burgerinitiatieven in de vorm van CPO.
Met het beleidskader wordt concreet invulling gegeven aan deze ambitie. Voor CPO-initiatieven is duidelijk waaraan zij worden getoetst, de wijze waarop een afweging wordt gemaakt, of een woningbouwlocatie geschikt is om CPO toe te passen en hoe het proces er in grote lijnen uit ziet.

Kanttekeningen
1.1 Door veel kaders te stellen, komen CPO-initiatieven mogelijk moeilijker van de grond.
Het CPO-bouwen vraagt veel tijd, energie en kennis vanuit de initiatiefnemers. Hierdoor worden in het beleidskader aan de voorkant duidelijke voorwaarden geschetst, zoals het vormen van een vereniging en het inschakelen van een procesbegeleider. Dit kan voor nieuwe initiatieven een drempel vormen om tot CPO-bouwen over te gaan. De CPO-initiatieven die zich wel melden bij de gemeente zijn goed georganiseerd en kansrijker.

Financiën
n.v.t.

Communicatie
Het nieuwe beleidskader wordt op de gemeentelijke website gedeeld. Bestaande CPO-initiatieven en locatieverenigingen worden geïnformeerd over het nieuwe beleid.

Uitvoering
Na vaststelling van het beleidskader worden CPO-initiatieven begeleid en gefaciliteerd zoals omschreven in het kader.

Bladel, 18 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (21.12510)
02. Beleidskader CPO (21.11096)
03. Onderzoek van het PON – CPO bouwen in de gemeente Bladel (21.10827)
04. Concept-Beleidsregels CPO (21.12922)

Gemeente Bladel

Beleidskader CPO

Gemeente Bladel

Bladel, 8 juli 2021

Inhoud

1. Inleiding **3**
1.1. Aanleiding
1.2. Leeswijzer
2. Definities **3**
2.1. Spectrum van opdrachtgeverschap
2.2. Definitie CPO
2.3. Juridisch kader
3. Kader **5**
4. Randvoorwaarden **6**
4.1. Rol deelnemers
4.2. Rol gemeente
4.3. Afwegingskader voor het opstarten van een CPO project
5. Proces **8**
5.1. Registreren
5.2. Initiatieffase (gekoppeld aan projectlocatie)
5.3. Definitiefase
5.4. Realisatiefase
6. Financiën **9**
6.1. Grondprijs
6.2. Financieel risico
6.3. Startersleningen

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Bladel kent van oudsher een traditie van particulier opdrachtgeverschap bij het tot stand komen van nieuwe woningen. In Bladel is in 2005 voor het eerst het fenomeen Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) toegepast, 34 woningen voor starters in Casteren. Sindsdien zijn ook in de kernen Hoogeloon en Netersel CPO-projecten ontwikkeld. Tot op heden zijn deze CPO-projecten tot stand gekomen zonder een beleidskader of een vastgestelde werkwijze. Met als gevolg dat de verschillende CPO-initiatieven op verschillende manieren zijn begeleid en ondersteund.

In het raadsprogramma van de gemeente Bladel is opgenomen dat bij woningbouw ook gewerkt wordt met burgerinitiatieven in de vorm van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap. Het belang van CPO als onderdeel van woningbouwprojecten is nogmaals bevestigd in de raadsvergadering van 25 maart jl. Tijdens deze vergadering is de motie om een beleidskader CPO op te stellen unaniem aangenomen.

Dit beleidskader geeft invulling aan de motie. Een belangrijk onderdeel is het afwegingskader waarmee de afweging gemaakt kan worden of CPO opgenomen wordt in een woningbouwplan. Daarnaast geeft het beleidskader duidelijkheid voor de betrokken partijen over de mogelijkheden, verplichtingen en richtlijnen.

1.2 Leeswijzer

De gemeente staat positief tegenover initiatieven van particulieren en collectieven. Onduidelijk is echter wanneer CPO kan worden ingezet, wat er valt onder de noemer CPO en wat de gemeenten en het collectief dan van elkaar kunnen verwachten.

In hoofdstuk 2 wordt het spectrum van opdrachtgeverschap toegelicht en wordt ingegaan op het juridisch aspect. In hoofdstuk 3 wordt het kader geschetst voor CPO projecten. Daaruit kunnen initiatiefnemers en gemeente bepalen of de vorm van CPO meer voordelen oplevert dan nadelen. In hoofdstuk 4 is opgenomen welke uitgangspunten de gemeente hanteert, wat is haar rol en welke rol wordt van een CPO groep verwacht? In hoofdstuk 5 is het proces beschreven en in hoofdstuk 6 staan de financiële uitgangspunten.

2. Definities

2.1 Spectrum van opdrachtgeverschap

Particulieren kunnen op verschillende manieren invloed uitoefenen op de eigen woning en de directe omgeving ervan. De mate van invloed van de particulier is als een spectrum dat loopt van particuliere bouw tot consumentgerichte bouw.

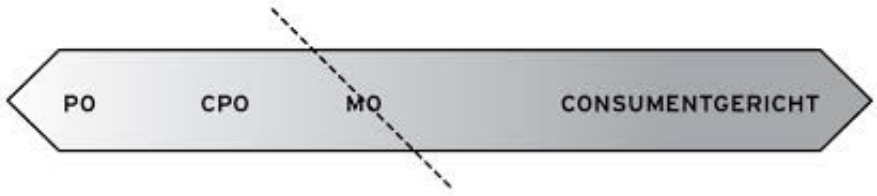

De afbeelding toont het spectrum van zeggenschap (bron: Handboek CPO voor gemeenten) van particulieren. Het spectrum loopt van particulier opdrachtgeverschap tot aan het maken van keuzes bij de consumentgerichte projectontwikkeling. De grens tussen zelf opdracht geven en een woning afnemen loopt in feite door het gebied van het mede-opdrachtgeverschap.

Particulier opdrachtgeverschap (PO)
Bij particulier opdrachtgeverschap koopt een particulier zelf de grond om hier een huis te (laten) bouwen. Het doel is om zelf in het huis te gaan wonen. De particulier heeft veel zeggenschap, omdat hij zelf de beslissingen neemt.

Collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO)
CPO is in feite vergelijkbaar met PO, alleen gaat het nu om meerdere particulieren met het gezamenlijke doel om woningen te bouwen. De particulieren vormen samen een groep en organiseren zich in een vereniging of een stichting. Zij treden op als ontwikkelaar van het gebied, bepaalde beslissingen worden met

de groep genomen, andere zaken kan ieder lid van de groep zelf invullen. Bij CPO is het doel van de deelnemers ook om zelf in de huizen te gaan wonen. Is dat niet het geval dan neigt het naar consumentgerichte projectontwikkeling.

Mede-opdrachtgeverschap
Bij mede-opdrachtgeverschap heeft een ontwikkelaar of een woningbouwcorporatie bouwgrond of een herstructureringslocatie en zoekt daar particulieren bij om samen woningen te ontwikkelen. De particulieren denken mee over hoe de woningen eruit moeten gaan zien en gerealiseerd worden. Woningbouwcorporaties hanteren deze methode bij het realiseren van huurwoningen waarbij de toekomstige huurders ook meedoen in de planontwikkeling.

Consumentgerichte projectontwikkeling
Dit betreft traditionele projectontwikkeling waarbij de koper keuzes kan maken over bijvoorbeeld de indeling van de woning. De ontwikkelaar heeft de grond in eigendom en maakt de keuze met wie er gebouwd wordt. De koper kan kiezen uit de verschillende opties die de ontwikkelaar aanbiedt. Met het realiseren van de woningen heeft de ontwikkelaar het doel om winst te maken.

2.2 Definitie CPO
CPO is niet eenvoudig op één manier te definiëren. Voor het beleidskader houden we de volgende definitie aan: CPO houdt in dat een groep particulieren, georganiseerd in een vereniging of stichting, in eigen beheer met zelf gekozen partners zonder winstoogmerk een woningbouwproject van minimaal 5 woningen en maximaal circa 50 woningen voor zichzelf ontwikkelt en realiseert.

2.3. Juridisch kader
De omgang met CPO-initiatieven wordt deels bepaald door het juridisch kader.
De gemeente als overheid gaat in het kader van woningbouw voornamelijk over het bestuursrechtelijke deel, onder andere: het bestemmingsplan, de vergunningen, leges, toezicht en handhaving. De gemeente is altijd gebonden aan de beginselen van behoorlijk bestuur. Dit betekent onder andere dat de gemeente gelijke gevallen, gelijk moet behandelen. Dat geldt zowel bij het verlenen van een vergunning als bij het sluiten van een anterieure overeenkomst of het gunnen van een overheidsopdracht. Voor bestemmingsplannen, vergunningen, etc. mag geen onderscheid gemaakt worden tussen particulieren onderling en/of bedrijven. Een groep particulieren mag in dit kader dus ook niet anders behandeld worden. Voor dit onderdeel hoeven we een CPO niet nader te omschrijven of te begrenzen. Elke initiatiefnemer is hier gelijk en moet gelijk zijn.

Wel kan het voor de gemeente belangrijk zijn om te weten wie er aan het loket staat voor het bestemmingsplan, de vergunning enz. Wie is juridisch en financieel aanspreekpunt? Juridisch gezien kan men enkel een bestuursrechtelijke aanvraag indienen voor zaken waarbij de aanvrager belanghebbend is. Concreet betekent dit dat bij een groep aanvragers, er in de praktijk, sprake is van een aantal individuele aanvragen. Dit is bij een CPO vaak niet wenselijk, waardoor het noodzakelijk wordt een geformaliseerde samenwerking op te richten.

> *Vb. aanvraag van een vergunning voor een bouwwerk dat bestaat uit 5 woningen. Wie is de aanvrager, wie betaalt de leges. Als de groep het niet gezamenlijk regelt is iedereen voor zijn eigen perceel verantwoordelijk en zou dat er zelfs toe kunnen leiden dat een lid dat zich opwerpt als vertegenwoordiger voor het geheel aansprakelijk is. Voor zowel de gemeente als de persoon in kwestie kan dit vervelend zijn.*

De gemeente handelt soms ook privaatrechtelijk. Bij gebiedsontwikkeling moet je dan denken aan de verkoop van grond, vooraf investeren in de grond door bouwrijp te maken, soms door bestemmingsplan e.d. te maken en aanbestedingen. Ook bij privaatrechtelijke handelingen is de gemeente gebonden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Het belangrijkste gevolg daarvan is dat CPO-verenigingen geen voorkeursbehandeling mogen krijgen. Zij moeten behandeld worden als ieder ander.
Daar staat tegenover dat in deze rol andere omgangsregels naar voren komen zoals schade (onrechtmatige daad) en mededingingsregels. Als gemeente loop je zowel privaatrechtelijk als bestuursrechtelijk een risico als verschil wordt gemaakt tussen (rechts)personen.

3. Kader

De rol van de gemeente is om kaders te stellen waarbinnen de ontwikkeling mogelijk is en om de ontwikkeling te faciliteren. Door middel van CPO kan een woning worden gerealiseerd die beter aansluit op de wensen van de deelnemers. Daarnaast ontstaat door schaalvoordeel een positief effect op de betaalbaarheid. Hieronder zijn de voor- en nadelen van CPO samengevat.

Voordelen

- **Grote mate van zeggenschap**
  Toekomstige bewoners maken zelf de definitieve keuzes, bijvoorbeeld over de bouwmaterialen, afwerkingsniveau, indeling en kosten.
- **Invloed op sociale cohesie en leefbaarheid**
  Bewoners die willen bouwen met CPO hebben, in het algemeen, een binding met het dorp. Door CPO krijgen zij de kans om een woning te realiseren waarmee de betrokkenheid bij het dorp wordt vergroot/behouden blijft.
- **Betaalbare woningbouw**
  De toekomstige bewoners zijn zelf opdrachtgever, hierdoor is er geen tussenpartij en worden de (financiële) keuzes door hen zelf bepaald. De woning wordt geheel naar wens opgeleverd waardoor geen aanpassingen meer nodig zijn.
- **Bouwen naar behoefte**
  Met name in tijden van crisis zijn woningen gerealiseerd die onvoldoende beschikbaar waren in de kleine kernen. Deze woningen werden niet door een commerciële partij ontwikkeld. Daarnaast kan CPO-bouwen leiden tot nieuwe/innovatieve woonvormen.

Nadelen

- **Complex ontwikkelproces**
  Doordat toekomstige bewoners zelf als opdrachtgevers optreden zal het behoorlijk veel tijd kosten om allemaal op een lijn te komen en alles te organiseren. De opdrachtgever bestaat uit meerdere deelnemers wat het ontwikkelproces complexer maakt.
- **Financiële inzet**
  De toekomstige bewoners moeten in een vroegtijdig stadium een eerste inleg bekostigen om het voortraject te financieren.
- **Grote ambtelijke investering**
  Bouwen met CPO legt een behoorlijke druk op de ambtelijke capaciteit. Dit gaat ten koste van andere werkzaamheden en het bouwtempo.
- **Risico op exclusiviteit**
  Door CPO bouwen bij alle woningbouwprojecten toe te passen, is het risico aanwezig dat steeds een kleine groep inwoners wordt bevoordeeld (CPO-initiatief). Als gemeente moeten we het algemene belang dienen. Veel mensen hebben geen interesse in CPO, ook zij moeten de mogelijkheid hebben on een woning te bemachtigen. Op specifieke locaties kan CPO wel een meerwaarde bieden.

4. Randvoorwaarden

4.1 Rol deelnemers

In een CPO-project ontwikkelen een groep particulieren gezamenlijk hun eigen woning zonder winstoogmerk. De toekomstige bewoners organiseren zich in een vereniging of stichting en zorgen voor een professionele procesbegeleider. Vanaf de start moet één contactpersoon worden aangewezen die vervolgens de afspraken afstemt met de rest van de CPO-groep. Zodra een procesbegeleider is aangetrokken, wordt deze de contactpersoon. Alle communicatie verloopt via de contactpersoon. Het project omvat minimaal 5 woningen, die onder professionele begeleiding en binnen gemeentelijke randvoorwaarden naar eigen inzicht worden gerealiseerd. Het is niet noodzakelijk dat dit allemaal dezelfde woningen zijn. De deelnemers verenigen zich in een rechtspersoon en kiezen gezamenlijk hun eigen architect, aannemer en/of ontwikkelaar. In hoofdstuk 6 staan een aantal financiële uitgangspunten die van belang zijn voor de CPO-groep. Deelnemers van het CPO-initiatief kunnen een starterslening bij de gemeente aanvragen mits aan de voorwaarden wordt voldaan.

4.2 Rol gemeente

De gemeente heeft een faciliterende rol bij CPO-projecten. Bij de opstartfase van een project heeft de gemeente nog wel een actievere rol. Het is in die fase van belang de groep op weg te helpen naar een collectief met een professionele begeleider. De gemeente stelt, samen met het initiatief, een plan van aanpak op, waarin de verantwoordelijkheden, de planning, en projectgebonden randvoorwaarden worden vastgelegd. De gemeente zorgt voor een contactpersoon zodat voor de initiatiefnemers een duidelijk aanspreekpunt is. Alle communicatie verloopt via de contactpersoon. Tevens worden alle afspraken afgestemd met de contactpersoon.
Nadat de groep een procesbegeleider heeft ingehuurd, wordt de rol van de gemeente minder actief. Heldere communicatie en het vastleggen van afspraken blijft gedurende het hele project van belang. Dit dient van tevoren te worden geborgd door het opstellen van een plan van aanpak. Daarnaast heeft de gemeente haar reguliere taken, waaronder vergunningverlening. De gemeente kan een voorname rol spelen bij voorfinanciering.

4.3 Afwegingskader voor het opstarten van een CPO project

In de gemeente Bladel wordt veel waarde gehecht aan CPO, het kan bijdragen aan bepaalde doelen van de gemeente. Naast deze doelen kan de gemeente er ook belang bij hebben dat ontwikkelingen snel plaatsvinden en/of opbrengsten maximaal zijn. Voor bepaalde locaties kan ruimtelijke kwaliteit en creativiteit in het ontwerp ook een rol spelen. Vooraf aan een ontwikkeling moet de afweging worden gemaakt of deze ruimte biedt aan een CPO-initiatief.

Deze afweging per ontwikkeling is nodig, omdat ruimte bieden voor CPO bij alle gebiedsontwikkelingen risico's met zich meebrengt. Er moet voor worden gewaakt dat individuele woningzoekenden bijna 'gedwongen' worden om lid te worden van een CPO. Zeker als zij in aanmerking willen komen voor een woning op een locatie waar de gemeente de regie heeft. En woningen realiseren door middel van CPO neemt veel tijd en energie in beslag van de leden en is zeker niet voor iedereen weggelegd.

Met de beslisboom op de volgende pagina wordt afgewogen of een ontwikkeling ruimte biedt voor CPO.
Als CPO-groepen actief zijn, is het voldoende dat de gemeente hiervan op de hoogte is en het doel (starters, goedkoop, zorg e.d.) bekend is. Bij het in de markt zetten van een plan kan deze (voor een deel) worden ontwikkeld met CPO. Daartoe krijgt eenieder na openbare publicatie in voldoende mate de mogelijkheid om de interesse kenbaar te maken en een CPO-rechtspersoon op te richten. Hiervoor wordt een periode van circa 3 maanden aangehouden (in het afwegingskader op de volgende pagina valt deze periode tussen deel 1 en 2).

Deel 1: beoordeling van de situatie:

Deel 2: beoordeling van het project:

1. *Zoals beter passend qua omvang, specifieke doelgroep, bijzondere woonvorm of komt in aanmerking voor subsidie.*

5. Proces

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste stappen uit het proces weergegeven in de verschillende fasen: registreren, initiatief, definitie en realisatie. Nadat een locatie beschikbaar is gekomen voor CPO, zal de gemeente zorgen voor de eerste begeleiding van het CPO-initiatief. De CPO-groep heeft de taak om als ontwikkelaar op te treden, het initiatief en de uitvoering ligt nagenoeg geheel bij de deelnemers. Ze moeten zich er dan ook van bewust zijn dat het proces erg veel persoonlijke inzet, vrije tijd, doorzettingsvermogen en energie kost.

5.1 Registreren

1. Werven van geïnteresseerden en registreren collectief

De gemeente houdt een register bij waar CPO-initiatieven zich ten alle tijden voor kunnen melden. Doordat de verschillende initiatieven bekend zijn, kan op het moment dat een potentiele locatie in de markt wordt gezet, snel worden beoordeeld of het voor een bepaalde CPO-groep interessant is.

Belangrijke onderdelen bij de registratie zijn dat het CPO-initiatief een rechtspersoon oprichten, bijvoorbeeld in de vorm van een vereniging, dat de doelstelling helder is (voor wie, type en hoeveel woningen) en de vereiste oppervlakte grond.

2. Opzetten vereniging, statuten en huishoudelijk reglement

Indien er voldoende deelnemers zijn, moeten de deelnemers van CPO-projecten zich verenigen in een rechtspersoon (vereniging of stichting). Binnen deze context zullen zij afspraken maken over een goede taakverdeling, een reglement, een boeteclausule, een contactpersoon en eventueel een aantal werkgroepen. In het huishoudelijk reglement dienen in ieder geval zaken te worden opgenomen als toetsing kredietwaardigheid (bankverklaring) en de wijze waarop keuzes over de realisatie en opdrachtverstrekkingen (architect, aannemer etc.) worden gemaakt. Verder dient de vereniging in hun statuten hun collectiviteitsgedachte op te nemen.

5.2 Initiatieffase (gekoppeld aan projectlocatie)

3. Aanwijzen van een locatie en selectie CPO-initiatief

Aan de hand van het afwegingskader uit het vorige hoofdstuk wordt afgewogen of een locatie geschikt is voor CPO en welk initiatief het beste past. Daarnaast is een CPO-initiatief vrij om zelf een locatie te verwerven van derden, bijvoorbeeld van een particulier of een projectontwikkelaar. Het verbouwen van een bestaand pand behoort ook tot de mogelijkheden. Het CPO-initiatief is in die gevallen zelf verantwoordelijk voor de aankoop van het onroerende goed, de gemeente heeft daar geen rol in. De beoogde locatie moet geschikt zijn voor woningbouw en de ontwikkeling moet passen binnen het woningbouwprogramma.

4. Opstarten CPO-project

De gemeente verwacht van de initiatiefnemers dat ze zelf voldoende deelnemers bij elkaar hebben gebracht om een CPO-project op te starten. De gemeente zorgt voor een startoverleg met de groep om de verdeling van verantwoordelijkheden, de specifieke wensen van de groep en het proces en planning door te spreken. Van dit startoverleg wordt een verslag gemaakt in de vorm van een plan van aanpak. In het plan van aanpak wordt beschreven binnen welke randvoorwaarden het beoogde CPO-project op verantwoorde wijze ontwikkeld kan worden.

5. Keuze procesbegeleider

Het realiseren van woningen is een complex proces. Kennis en ervaring zijn nodig om tijdverlies en fouten te voorkomen. Om dit te voorkomen moet een CPO-project worden begeleid door een professionele procesbegeleider. Het is van belang dat de procesbegeleider expert is op het gebied van projectontwikkeling en ruimtelijke ordening en ervaring heeft met CPO-projecten. Dit is een van de eerste zaken die de kopersvereniging moet regelen en zij is hier zelf verantwoordelijk voor. De procesbegeleider functioneert als projectontwikkelaar, hij staat de groep bij en bewaakt de voortgang van het project. Een goede begeleider neemt niet de rol over van de groep, maar stelt hen in staat hun eigen rol goed te spelen.

5.3 Definitiefase

6. Keuze architect

In het plan van aanpak zijn de randvoorwaarden voor het project opgenomen. In combinatie met de doelstellingen en de financiële mogelijkheden kan de groep met behulp van de procesbegeleider komen tot een concretere invulling van hun woonwensen. Voor die uitwerking kan een woning uit een catalogus worden gekozen of er kan een architect worden ingezet. De groep is vrij in deze keuze. Het initiatief ligt tijdens deze fase helemaal bij de CPO-groep. De wensen en eisen van de deelnemers worden vertaald in het ontwerp waarbij rekening is gehouden met de gemeentelijke randvoorwaarden en visies.

7. Toetsing en uitwerking tot Definitief Ontwerp
Het initiatiefplan van de architect moet in eerste instantie besproken en getoetst worden binnen het collectief. Als het plan aan de wensen en ideeën van de individuele leden van het collectief voldoet is het nodig dit eerste resultaat naast de uitgangspunten van de gemeente (typologie, stedenbouwkundige randvoorwaarden en welstandseisen) te leggen. Uiteindelijk moet een ontwerp worden gemaakt waar zowel de gemeente als het collectief mee kan instemmen. Dit ontwerp vormt de basis voor de vergunningaanvragen en het bouwproces. In de uitwerking van het initiatiefplan tot Definitief Ontwerp worden de definitieve beslissingen genomen over de individuele huizen. De deelnemers dienen keuzes te maken over de verkaveling, woningverdeling, gezamenlijk bezit en het ontwerp van de individuele huizen.

8. De financiering
Het regelen van de individuele financiële zaken komt zo laat mogelijk in het proces om de renteverliezen te beperken. De bouwhypotheek en de hypotheek voor de aankoop van de grond moeten voor elk lid van de groep worden geregeld. De planning van die regeling komt erg nauw. De offertes van de bank mogen niet te lang van te voren worden aangevraagd omdat ze kunnen verlopen door vertraging in het besluitvormingsproces, waardoor er plotselinge rentestijgingen kunnen ontstaan. Tegelijk mag er ook niet te lang mee gewacht worden omdat op het moment van de overdracht van de grond de financiering wel rond moet zijn. De grondoverdracht zal op een zo laat mogelijk tijdstip plaatsvinden (hierdoor hebben de kopers zo min mogelijk hypotheeklasten). Bij de start van de bouw moet de grond in eigendom zijn van de kopers. De gemeente is verantwoordelijk om op het juiste moment de koopovereenkomsten gereed te hebben voor ondertekening. Tussen de vereniging en de gemeente dienen hier duidelijke afspraken over te worden gemaakt. In de overeenkomst kan een antispeculatiebeding worden opgelegd, waarin een verbod op doorverkoop en een zelfbewoningsplicht is opgenomen, alsmede een regeling als bijvoorbeeld koopgarant te overwegen.

9. Planologisch vastleggen
In veel gevallen zal de ontwikkeling niet passen binnen het geldende bestemmingsplan. Om de ontwikkeling mogelijk te maken moet dan een bestemmingsplanprocedure of een uitgebreide procedure voor een omgevingsvergunning worden gevolgd. Deze procedure neemt gemiddeld een half jaar tot een jaar in beslag en komt voor rekening en risico van de kopersvereniging. Tijdens de procedure worden het plan en alle uitgangspunten opnieuw getoetst. De vereniging neemt met de gemeente contact op over het voeren van vooroverleg over de procedure, zodat de plannen voorafgaand aan de officiële procedure worden getoetst. Het wordt door de gemeente zo vroeg mogelijk aan de deelnemers gemeld of een planologische procedure nodig is en hoe dit in zijn werk gaat.

5.4 Realisatiefase
10. Aanbesteden en bouwen
De kopersvereniging besteed het project aan bij een bouwbedrijf naar keuze, met inachtneming van de aanbestedingsregels. Het is aan te bevelen een aannemer in een vroegtijdig stadium van het proces te betrekken, waarbij hij zijn expertise kan inbrengen in het ontwerp. De eindgebruiker krijgt dan het beste product voor het beschikbare budget binnen de afgesproken planning. De gemeente houdt vanuit de vergunningverlening toezicht bij de bouwwerkzaamheden.

11. Inrichting openbare ruimte
Bij de ontwikkeling van het project kan ook een gedeelte van de openbare ruimte behoren (infrastructuur, nutsvoorzieningen, parkeerplaatsen, groen enz.). De gemeente stelt als voorwaarde dat deze worden uitgevoerd conform het gemeentelijke programma van eisen voor de openbare ruimte. Na ontwikkeling kan de openbare ruimte overgedragen worden aan de gemeente. Afspraken hierover worden gemaakt tijdens de planontwikkeling en de planologische procedure.

6. Financiën

6.1 Grondprijs
Bij een CPO project, een nieuwbouwplan en overige gronden worden de door de raad vastgestelde beleidsuitgangspunten grondprijsbeleid als basis genomen. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in de nota Grondbeleid 2019. Bij aankoop van gronden van derden heeft de gemeente geen invloed op de grondprijs.

6.2 Financieel risico

Tijdens het project draagt de vereniging of stichting haar eigen financiële risico's, maar kan de gemeente door middel van bijvoorbeeld voorfinancieringen voorkomen dat ontwikkelingen in bepaalde fases, door onoverkomelijke financieringsmogelijkheden van de CPO-entiteit, spaak lopen.

6.3 Startersleningen

Voor starters heeft de gemeente budget vrij gemaakt voor startersleningen. Dit geldt ook voor starters die deelnemen aan een CPO project. De starterslening overbrugt het verschil tussen de verwervingskosten (koopsom + bijkomende kosten) van de woning en het bedrag dat de starter maximaal kan lenen volgens de normen van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG).

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.12510

Ontwerp-raadsbesluit

21.12510

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.075 van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021;

gelet op:
- de wens om bij woningbouw ook te werken met burgerinitiatieven in de vorm van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO), zoals geformuleerd in het Raadsprogramma 2018 - 2022;

overwegende dat:
- het beleidskader CPO is opgesteld om kader te bieden waar initiatieven aan getoetst kunnen worden;
- door middel van het beleidskader de afweging is te maken of CPO opgenomen kan worden binnen een woningbouwplan;
- met dit kader antwoord wordt gegeven op de motie 'Beleidskader CPO' aangenomen in de raadsvergadering van 25 maart 2021;
- resultaten van het onderzoek 'CPO bouwen in de gemeente Bladel' zijn meegenomen in het opstellen van het beleidskader,

besluit:

1. Het beleidskader CPO vast te stellen.
2. Het onderzoek 'CPO bouwen in gemeente Bladel' voor kennisname aan te nemen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

CPO bouwen in de gemeente Bladel

Bouwstenen voor beleid

HET PON

CPO bouwen in de gemeente Bladel

Bouwstenen voor beleid

Ir. Jolanda Luijten
Drs. Madelon van Duren

Het PON

Colofon

Het PON heeft dit onderzoek verricht in opdracht van:
Gemeente Bladel

Auteur(s)

Ir. Jolanda Luijten
Drs. Madelon van Duren

PON publicatienummer

201075-01

Datum

november 2020

© 2020 Het PON

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het PON. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het PON. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan het PON geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	De terminologie: Locatieverenigingen, CPO's en gezamenlijk bouwen	1
1.2	Doel en opzet van het onderzoek	2
2	CPO bouwen in de gemeente Bladel	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Meerwaarde van CPO bouwen	3
2.3	Welke randvoorwaarden/eisen stelt de gemeente aan een CPO?	5
2.4	Welke ondersteuning biedt de gemeente in het proces?	8
3	Bouwstenen voor CPO bouwen	12
3.1	Zorg voor een duidelijke bestuurlijke visie op CPO-projecten	12
3.2	Welke voorwaarden stel je aan CPO-projecten?	13
3.3	Welke ondersteuning bied je aan CPO-projecten?	14
4	Tot slot	17

1 Inleiding

De gemeente Bladel faciliteert al sinds 2004 verschillende bouwprojecten die middels Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) tot stand komen. Hierdoor zijn er in de kernen Hoogeloon, Netersel en Casteren al diverse locaties ontwikkeld en is er een beginnend initiatief in de kern Bladel.

Op de website van de gemeente Bladel lezen we: '*De gemeente ondersteunt CPO om groepen met specifieke woonwensen een kans te geven hun eigen droomwoning te realiseren. Groepen waarvoor een te gering of geen aanbod is op de woningmarkt hebben hiermee de kans om deze zelf te realiseren. De gemeente ziet kansen om zowel fysiek (het bouwen van huizen) als sociaal (het gezamenlijk met elkaar optrekken) resultaten te bereiken*.'[1]

Nu er al bijna vijftien jaar op deze manier gebouwd wordt binnen de gemeente Bladel, is het tijd om te kijken hoe de verschillende projecten (zijn) verlopen. De gemeente heeft het PON gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de CPO-projecten in de gemeente Bladel en de succes- en faalfactoren in beeld te brengen. Waarom gaat het ene project vlotter dan het andere? Wie speelt welke rol (of zou dat moeten)? Zijn er goede bouwstenen te vinden voor beleid op basis waarvan de gemeente afspraken met CPO's/locatieverenigingen kan maken? Wat zijn, in het licht van de doelstellingen van CPO bouwen de do's en don'ts?

1.1 De terminologie: Locatieverenigingen, CPO's en gezamenlijk bouwen

In deze rapportage spreken we over zowel CPO's als locatieverenigingen. Hier wordt net wat anders mee bedoeld, hoewel ze wel met elkaar samenhangen.

Een CPO is de groep mensen die gezamenlijk in één bouwproject een eigen huis bouwt. Locatieverenigingen zijn veelal per kern georganiseerd. Het is een vereniging die een langere tijd in een kern kan blijven bestaan en die helpt om CPO's van de grond te krijgen. In Bladel is de locatievereniging 'klaar' op het moment de leden een locatie hebben en een CPO kunnen oprichten. In Netersel en Hoogeloon nemen de locatieverenigingen de begeleiding van de CPO-trajecten op zich. In Casteren is geen locatievereniging, maar zijn wel 2 CPO's: D'n Durkijk en D'n Tip. Hier zet de dorpsraad zich in om CPO's van de grond te krijgen. Een locatievereniging kan dus meerdere CPO's hebben.

Aan de term CPO-bouwen blijken soms wat vooroordelen te kleven. Voornamelijk geldschieters trekken zich terug als zij horen dat het over CPO bouwen gaat. Eén van de geïnterviewden spreekt liever van 'gezamenlijk bouwen', volgens hem een wat minder beladen term. In deze rapportage spreken we echter (nog) wel van CPO-bouwen, omdat dit tot nu toe de gebruikelijke term is in de gemeente Bladel.

[1] https://www.bladel.nl/inwoner/collectief-particulier-opdrachtgeverschap-cpo_43847/

1.2 Doel en opzet van het onderzoek

De gemeente Bladel is op zoek naar bouwstenen voor gemeentelijke beleidsregels waarbinnen het CPO bouwen gefaciliteerd kan worden. Er is op dit moment geen beleidskader waardoor er, zowel bij de gemeente zelf als bij de CPO's/locatieverenigingen, onduidelijkheid bestaat over het proces en de verwachtingen die men van elkaar heeft. Om in kaart te brengen waar beide partijen behoefte aan hebben, is ervoor gekozen om interviews te houden met alle betrokken partijen.

Als onderdeel van dit onderzoek zijn er zes interviews gehouden. Vijf van deze interviews waren met CPO's/locatieverenigingen. Daarnaast hebben we een gesprek gevoerd met drie gemeenteambtenaren. Deze interviews geven een goede kijk in hoe de samenwerking bij het CPO bouwen in de gemeente Bladel op dit moment verloopt en biedt handvatten om een beleidskader op te stellen voor het CPO bouwen in de toekomst.
Deze rapportage valt uiteen in twee delen. In het eerste deel (hoofdstuk 2) gaan we in op de wijze waarop het CPO bouwen op dit moment is georganiseerd. Hierbij kijken we naar wat er goed gaat, maar ook naar waar er haken en ogen zitten. In het tweede deel (hoofdstuk 3) schetsen we de randvoorwaarden die er volgens ons nodig zijn voor CPO bouwen en waarmee de gemeente aan de slag kan om een beleidskader te formuleren.

2 CPO bouwen in de gemeente Bladel

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk kijken we naar de wijze waarop het CPO bouwen op dit moment wordt vormgegeven in de gemeente Bladel. Een aantal onderwerpen staat hier centraal, onder meer: de meerwaarde van CPO bouwen, de huidige randvoorwaarden/eisen die de gemeente stelt aan de CPO's/locatieverenigingen, de ondersteuning door de gemeente tijdens een CPO-traject en de wijze waarop er op dit moment wordt samengewerkt tussen de gemeente en de CPO's/locatieverenigingen. We belichten deze thema's vanuit zowel het perspectief van de CPO's/locatieverenigingen als vanuit de gemeente zelf.

2.2 Meerwaarde van CPO bouwen

Wat is nu eigenlijk de meerwaarde van het CPO bouwen? We zien dat de CPO's/locatieverenigingen vooral het idee van bouwen zonder winstoogmerk belangrijk vinden. Een woning kopen via een projectontwikkelaar is duurder. Met CPO bouwen bespaar je de winstmarge die een projectontwikkelaar bovenop de prijs zet. Deelnemers betalen bij CPO bouwen alleen de daadwerkelijke bouwkosten, er zit geen marge op. Daarnaast kunnen de kopers goedkoper materialen inkopen omdat ze dat gezamenlijk doen. Hierdoor is het voor starters mogelijk een betaalbare woning te bouwen.

Bovendien willen veel projectontwikkelaars graag grote aantallen huizen tegelijkertijd bouwen, wat in dorpen meestal niet aan de orde is. Daarbij richten ontwikkelaars zich in de dorpen ook vaak niet op het goedkopere segment waardoor het via een projectontwikkelaar moeilijk is om aan een betaalbare starterswoning te komen. De gemeente geeft ook aan dat zij ziet dat inwoners vaak uit frustratie een CPO project gaan organiseren omdat er geen (passende en betaalbare) woningen in het dorp beschikbaar zijn.

Wat de geïnterviewden van de CPO's/locatieverenigingen ook een belangrijk voordeel vinden van CPO bouwen, is dat de bouwers zelf de mogelijkheid hebben om voor een deel mee te bepalen hoe hun huis eruit ziet. Ze kunnen meebeslissen over de grootte van de kavel en over het exterieur van de woning. Ook hebben ze de mogelijkheid om zelf keuzes te maken ten aanzien van de keuken en de badkamer.

De meeste CPO's/locatieverenigingen vinden ook het sociale aspect van CPO bouwen belangrijk. Zo wordt genoemd dat het van te voren leren kennen van je buren een fijn aspect is. Het zorgt voor sociale binding in de straat en voor buurschap. Ook wordt genoemd dat het samen bouwen van zowel starters- als seniorenwoningen zorgt voor een prettige verbinding van jongeren en ouderen. CPO D'n Durkijk, die al vijftien jaar geleden hun huizen bouwde, relativeert echter dit sociale aspect.

Zij geven aan dat hoewel je elkaar van tevoren al wel kent, het niet wil zeggen dat het door het CPO-aspect ook vanzelfsprekend beter klikt met de buren. En zodra mensen gaan verhuizen vervaagt het sociale aspect van het CPO bouwen weer.

De grote meerwaarde van CPO-bouwen in de dorpen is dan ook dat het zorgt voor continuïteit in de woningbouw voor de kwetsbare groepen binnen de dorpsgemeenschap en daarmee een belangrijke bijdrage levert aan het leefbaar houden van de gemeenschap.

Ook de gemeenteambtenaren zijn op zich positief gestemd over het CPO bouwen. Ze vinden het mooie burgerinitiatieven die zeker in tijden van recessie een uitkomst bieden om toch nieuwe woningen te kunnen realiseren in een klein dorp. Het is voor inwoners toch een manier om in hun dorp te kunnen blijven wonen en binding te houden met de kleine kernen. CPO's/locatieverenigingen noemen CPO bouwen de enige mogelijkheid om een dorp leefbaar te houden. Via CPO bouwen is het mogelijk jongeren in het dorp te houden en kunnen ouderen binnen hun eigen vertrouwde sociale netwerk blijven wonen. De gemeente plaatst hierbij wel de kanttekening dat de mogelijkheid om oud te worden in een dorp niet alleen afhangt van een geschikte woning, maar dat ook voorzieningen in de buurt en de zorg voor elkaar belangrijke randvoorwaarden zijn. Zij pleit er dan ook voor dat een (CPO-) bouwproject voor ouderen in een dorp altijd moet samengaan met een sociaal programma gericht op het organiseren van de zorg en het welzijn van de ouderen.

Ook wordt het CPO bouwen in de ogen van de gemeenteambtenaren nog te weinig gezien als opmaat voor een sociaal proces wanneer de woningen er eenmaal staan. Als de woningen zijn opgeleverd, wordt de CPO-vereniging nu vaak opgeheven, terwijl ze ook als een soort buurtvereniging gezamenlijke activiteiten kunnen blijven organiseren.

Een ander voordeel is dat middels het CPO bouwen woningen vaker terecht komen bij inwoners van het dorp of mensen die een binding hebben met het dorp. Het is wettelijk niet toegestaan om mensen uit het eigen dorp voorrang te geven en mensen van buiten het dorp uit te sluiten voor een woning. Maar omdat bij CPO bouwen gewerkt wordt met een inschrijflijst, wordt een vrijkomende woning met voorrang toegewezen aan mensen op de inschrijflijst. Voordat gestart wordt met het CPO traject geldt er wel een publicatieplicht – ter aankondiging van het project, maar woningzoekenden die geen binding hebben met het dorp zijn hiervan vaak niet op de hoogte. Zij schrijven zich dan ook niet snel in, waardoor ze minder snel in aanmerking komen dan inwoners die in het dorp wonen of specifiek in dat dorp een woning zoeken.

Ook zagen we als meerwaarde van het CPO bouwen de trots die de kopers voelen: ze hebben het samen gedaan. Dit is belangrijk, want uit de gesprekken met alle CPO's/locatieverenigingen komt naar voren dat het wel heel veel werk is. Het kost ontzettend veel uitzoekwerk en vergadertijd. Leden hebben een grote intrinsieke motivatie nodig om dit (samen) voor elkaar te krijgen.

De gemeente erkent dat CPO-trajecten een lange adem nodig hebben en geeft aan dat er ook wel haken en ogen zitten aan deze manier van bouwen. De gemeente ziet CPO-trajecten als een traag proces. Het zijn niet de gemakkelijkste 'bouw-oplossingen' voor een gemeente. Een projectontwikkelaar inschakelen en het daarmee uit handen geven gaat sneller en is voor een gemeente eenvoudiger. Maar daar staat tegenover, zo zeggen de gemeenteambtenaren, dat het burgerinitiatief dat achter een CPO/locatievereniging zit ook heel waardevol is. Om de CPO-trajecten binnen de gemeente wat vastomlijnder te laten verlopen, zijn volgens hen wel duidelijker kaders nodig.

2.3 Welke randvoorwaarden/eisen stelt de gemeente aan een CPO?

Eenduidigheid

De randvoorwaarden die de gemeente stelt lijken op dit moment niet eenduidig voor elke kern te worden toegepast. De gemeente Bladel stelt naar eigen zeggen wel een aantal voorwaarden aan het CPO bouwen, maar geeft daarbij ook aan dat er geen duidelijk beleid is en dat er per kern verschillen voorkomen.

Procesondersteuning

De meest recent opgerichte CPO, D'n Tip in Casteren, kreeg als verzoek vanuit de gemeente mee dat zij een extern bureau moesten inschakelen om hen bij het proces te begeleiden. Het bestuur van de CPO is erg blij met de begeleiding die ze vanuit BIEB[2] ontvangen en geven aan dat ze het 'zelf nooit gekund zouden hebben.' De gemeente geeft aan dat het prettig is als een CPO begeleid wordt door een extern bureau of een andere onafhankelijke begeleider met kennis van bouwzaken en CPO-projecten, zoals de gang van zaken is bij de locatievereniging Netersel. Maar dergelijke begeleiding is vanuit de gemeente niet verplicht.

Een belangrijke meerwaarde van de begeleiding van het CPO-traject door een onafhankelijke partij is dat zij in dialoog gaan met zowel de gemeente als de CPO/locatievereniging en de dorpsbewoners. Ze weten precies wat de rol is van de gemeente en wat niet. Bovendien worden boodschappen die vanuit een onafhankelijke partij aan de CPO's worden gegeven eerder geaccepteerd en geloofd dan wanneer de gemeente dezelfde boodschap brengt en vice versa.

Een andere meerwaarde is dat, indien er moet worden onderhandeld, het ook handiger is als er begeleiding is van een onafhankelijke persoon die zelf geen belang heeft omdat hij/zij er zelf wil gaan wonen.

Brede bestuursvertegenwoordiging

Eén van de geïnterviewde vertegenwoordigers van een locatievereniging gaf aan dat het belangrijk is dat het bestuur van een locatievereniging bestaat uit minimaal vijf tot zeven personen. Een bestuur dat draait op twee of drie personen is erg kwetsbaar.

[2] Bureau Bouwen In Eigen Beheer te Eindhoven

Als er één persoon uitvalt, heb je meteen een probleem. Met een wat groter bestuur heb je een bredere basis voor het maken van keuzes en kunnen bestuursleden elkaar onderling ook eenvoudiger weerwoord geven, dan wanneer het bestuur uit slechts twee of drie personen bestaat. Daarbij is het van belang dat, als er geen onafhankelijke begeleiding zoals bijvoorbeeld van BIEB is, er net zoals in de locatievereniging in Netersel minimaal twee bestuursleden onafhankelijk zijn en niet zelf een woning in het project willen gaan bouwen.

Omgevingsdialoog

De omgevingsdialoog wordt met de invoering van de nieuwe omgevingswet een verplichting van de gemeente. Al zijn hieromtrent (nog) geen eisen aan de CPO-trajecten gesteld, één van de gemeenteambtenaren zou graag zien dat er een aantal keren in het traject een dialoog met de omgeving wordt gevoerd. Dat komt er in de praktijk vaak niet van. De gemeente zit daardoor nu soms apart aan tafel met zowel de leden van de CPO of locatievereniging als met omwonenden uit het dorp die bezwaren hebben tegen het bouwplan.

Sociale woningbouw

Locatievereniging Bladel geeft aan dat de eis van de gemeente Bladel, dat 50% van de bouwkavels in het dorp bestemd moet zijn voor sociale woningbouw, in de praktijk onhaalbaar is omdat daarmee nog maar de helft van de bouwgrond overblijft voor de locatievereniging om CPO te bouwen. Ook locatievereniging Hoogeloon geeft aan dat er onduidelijkheid was over het percentage sociale woningbouw. Woningcorporatie De Zaligheden gaat in Hoogeloon nu vijf sociale huurwoningen bouwen. In eerste instantie hadden ze er zes gepland. Daarnaast worden in Hoogeloon door de locatievereniging sociale koopwoningen gerealiseerd.

De woningcorporatie geeft aan dat gemeenten in Nederland inderdaad verplicht zijn om een deel van hun bouwprojecten voor sociale woningbouw te reserveren. Dit betreft echter huur én koop, waarbij de categorie sociale koop juist heel passend is bij de groep die vertegenwoordigd is in de CPO projecten (veelal starters).

Elke gemeente mag zelf bepalen hoe groot het aandeel in het sociale segment moet zijn. In het woonbeleid van de gemeente Bladel is nu opgenomen dat 50% van de bouwkavels in het dorp bestemd moet zijn voor sociale woningbouw (koop én huur). Voor de kleine kernen Casteren, Hoogeloon en Netersel geldt de eis van 30%. In de nieuwe Kempische visie op wonen is echter een percentage van 40% het uitgangspunt. De gemeente Bladel geeft aan dat op dit moment nog niet duidelijk is welk percentage leidend is, vandaar ook de verwarring bij de verschillende partijen. Ook geeft zij aan dat er momenteel een voorstel ligt om de 40% van de Kempische visie als leidend te nemen, maar dit voorstel nog niet is vastgesteld.

Kortom: Er blijkt veel onduidelijkheid over de eis die wordt gesteld aan het percentage van het bouwplan dat bestemd moet zijn voor sociale woningbouw en wat dat dan precies betekent voor de CPO-trajecten.

Bouwen naar behoefte

Uitgangspunt vanuit zowel de gemeente als van de locatieverenigingen is dat CPO-projecten woningen moeten bouwen naar de behoefte van dorpsbewoners. Het gaat daarbij vooral om woningen voor starters en senioren. De behoefte wordt bepaald door eerst een oproep te plaatsen in bijvoorbeeld lokale media, waarna mensen zich kunnen inschrijven als zij in aanmerking willen komen. Door inschrijfgeld te vragen, schrijven alleen serieus geïnteresseerden zich daadwerkelijk in.

De doelgroep waarop de CPO-trajecten zich richten, verschilt daarmee per kern en per CPO-traject. Zo richt CPO D'n Tip zich op bouwen voor starters én senioren. CPO D'n Durkijk was volledig gericht op starters. Locatievereniging Netersel richt zich bij het bouwproject De Horst alleen op starters en bij bouwproject De Smis op zowel starters als senioren. Locatievereniging Hoogeloon richt zich op alle woningzoekenden en bouwt verschillende type woningen (huurwoningen, patiowoningen, starterswoningen, tweekappers en vrijstaande woningen) binnen één CPO-project.

Kopen onder voorwaarden

Toen D'n Durkijk ruim 15 jaar geleden in Casteren met de eerste CPO startte, waren ze een soort 'pioniers'. De randvoorwaarden voor CPO bouwen moesten nog uitgedacht worden. Destijds kochten de kopers in Casteren nog de woning onder voorwaarden van Koopgarant, een concept dat is ontwikkeld door een aantal woningcorporaties. Koopgarant is een juridisch concept waarmee woningen kunnen worden verkocht met korting, bijvoorbeeld door een lagere grondprijs in rekening te brengen. In ruil hiervoor wordt een erfpachtovereenkomst gesloten met de woningcorporatie. De koper wordt volledig eigenaar van de woning, maar kan de woning niet vrij verkopen. De woningcorporatie is verplicht de woning terug te kopen tegen de getaxeerde waarde. Over het algemeen ontvangt de verkopende partij de helft van de waardestijging. Hierdoor komt de lagere grondprijs deels ook weer ten goede aan de 2e of 3e koper en blijft de woning voor langere tijd als starterswoning op de markt.

De Koopgarantconstructie wordt niet meer toegepast bij de andere CPO projecten in de gemeente Bladel. Woningbouwcorporatie De Zaligheden, actief in de Kempen, werkt alleen bij D'n Durkijk nog met de Koopgarantregeling. Belangrijke reden dat woningcorporaties geen nieuwe koopgarantprojecten meer aangaan is dat in deze constructie corporaties middelen moeten reserveren omdat ze te allen tijde de woningen moeten kunnen terugkopen.

'Koopgarant is ingevoerd om huizen duurzaam beschikbaar te houden voor volgende starters. Je ziet dat daar nu geen aandacht meer voor is. Dat is uitermate zonde. Nu is 3 jaar bewoningsplicht ingesteld, maar dat levert geen duurzaam systeem op. Normaal gesproken gaat iemand die een nieuw huis intrekt niet na 3 jaar weg. CPO wordt zo een methode om de eerste bewoners winst te laten maken en daarna doet de markt gewoon zijn werk. Mijn advies voor het college zou zijn: maak de woningen duurzaam beschikbaar ook na de eerste koper. Zo loop je niet elke keer tegen hetzelfde probleem aan. Sinds de oplevering van D'n Durkijk in Casteren is in ons dorp geen gebrek meer geweest aan starterswoningen omdat wij Koopgarant hebben. De doorstroming is optimaal. ' – voorzitter D'n Durkijk

Hierdoor legt de koopgarantregeling een zwaar beslag op de exploitatiebegroting en heeft daarmee negatieve gevolgen voor de investeringscapaciteit van de woningcorporatie. Bestuursleden van de huidige CPO's/locatieverenigingen geven bovendien aan dat er ook geen behoefte meer is aan een koopgarantregeling. Voor veel kopers voelt het dan toch niet als hun eigendom en zij willen niet vastzitten aan allerlei voorwaarden.

Toch geven de ambtenaren aan dat er wel een aantal voorwaarden verbonden zijn aan het CPO bouwen. De gemeente Bladel heeft bij de nieuwste CPO projecten een woonplicht opgenomen in de contracten. Hierin is middels een boeteclausule vastgesteld dat de eerste kopers minimaal drie jaar in hun woning moeten blijven wonen. Alleen bij bijzondere omstandigheden kan hiervan afgeweken worden. In Netersel is de voorwaarde gesteld dat kopers binnen de eerste drie jaar hun woning moeten doorverkopen aan een ander lid van de locatievereniging. Na drie jaar mogen ze verkopen aan wie ze maar willen. In Hoogeloon zijn hierover (nog) geen voorwaarden gesteld aan de kopers. Onderhuur is nooit toegestaan.

Om starterswoningen duurzaam voor starters beschikbaar te houden op de woningmarkt zouden de gemeenteambtenaren graag zien dat er grenzen worden gesteld aan het volume van de kavels/woningen voor starters, zodat starters, als hun levensfase daarom vraagt, vanzelf doorstromen naar een grotere woning.

Algemeen

Daarnaast heeft de gemeente nog een aantal 'standaard-eisen' die aan alle bouwprojecten in de gemeente worden gesteld. Zo moet de woning gebouwd worden volgens de gangbare duurzaamheidseisen en moet de woning voldoen aan Woonkeur. Van de te bebouwen grond moet 20% groen zijn. Al is dat geen harde eis. In en rondom de centra van Bladel en Hapert moeten woningen voldoen aan Woonkeur Plus. Woonkeur Plus is erop gericht om mensen te kunnen huisvesten tot aan de fase dat ze naar een verpleeghuis moeten. Omdat in kleine kernen minder voorzieningen zijn is Woonkeur Plus daar veelal niet haalbaar. Daarom geldt in de kleine kernen alleen het basispakket Woonkeur als eis.

2.4 Welke ondersteuning biedt de gemeente in het proces?

Verschillende ondersteuning per CPO/locatievereniging

We zien dat de gemeente een aantal zaken op zich neemt in het CPO-proces en ondersteuning biedt, maar daarbij valt ook op dat dit per kern of CPO-traject verschilt. De rol van de gemeente is de afgelopen 15 jaar ook veranderd. Bij D'n Durkijk was de gemeente nauw betrokken als partner bij het proces. De gemeente gaf korting op de grondprijs en stelde daar de koopgarantconstructie tegenover. Voor de toenmalige wethouder waren burgerinitiatieven zoals CPO een belangrijk speerpunt en door zijn enthousiasme was hij een belangrijke stimulerende factor.

De latere CPO's/locatieverenigingen ervaren minder begeleiding van de gemeente. Ze moeten meer zelf uitzoeken. Ze lopen er, evenals de gemeenteambtenaren zelf, tegenaan dat de gemeente Bladel op dit moment geen echt duidelijk beleid heeft voor CPO bouwen en dat er binnen de verschillende kernen verschillende ondersteuning wordt geboden.
De gemeente Bladel benadrukt dat ze bij het CPO bouwen nu een faciliterende en ondersteunende rol heeft. Hoewel ze ook aangeeft dat ze zoekende zijn naar een duidelijker beleidskader. Het probleem is ook dat er binnen de gemeente de afgelopen twee jaar veel personele wisselingen in de aansturing van de afdeling zijn geweest wat ook voor onduidelijkheid zorgde bij de gemeenteambtenaren en daarmee ook bij de CPO's/locatieverenigingen.

Heldere informatie

Over het algemeen zijn de CPO's/locatieverenigingen op zoek naar duidelijke informatie over het traject waar ze zich in bevinden. Dat is wat ze nu vaak missen.
Ze hebben nu wel een duidelijke contactpersoon binnen de gemeente. De CPO's/locatieverenigingen zijn hier gematigd tevreden over. Ze ervaren dat het vaak lang duurt voordat ze antwoorden op vragen krijgen en de duur van gemeentelijke trajecten is voor hen vaak niet duidelijk. Dit levert frustraties op en ze krijgen hierdoor het gevoel dat de gemeente niet echt haar best doet voor het CPO-traject.

Ook geven de CPO's/locatieverenigingen aan dat het niet duidelijk is wat de gemeente kan bieden aan financiële/actieve ondersteuning en houdt de gemeente volgens hen de boot af bij vragen vanuit de CPO's/locatieverenigingen, waardoor de gemeente vertragend werkt op de voortgang van het project. De gemeente geeft daarentegen aan het gevoel te hebben dat CPO's/locatieverenigingen soms niet reageren op vragen van de gemeente en merkt dat CPO's/locatieverenigingen vaak niet op de hoogte zijn van de duur van gemeentelijke trajecten. Daardoor ontstaat snel het gevoel dat het te lang duurt. Een bestemmingsplanprocedure neemt zeker een jaar in beslag en als er bezwaren binnen komen duurt het nóg langer. Een helderdere communicatie over de duur van procedures kan veel onduidelijkheden en onbegrip wegnemen.

Proactief grondbeleid

De wijze waarop de gemeente haar grondpolitiek voert is niet duidelijk volgens de meeste CPO's/locatieverenigingen. Eén van de CPO/locatieverenigingen geeft aan dat ze zich op verzoek van de gemeente verenigd hebben zodat ze een stuk grond van de gemeente over kunnen nemen. Terwijl een andere CPO/locatievereniging zich naar eigen zeggen op verzoek van de gemeente heeft verenigd terwijl er (nog) helemaal geen bouwgrond beschikbaar is.

Over het algemeen vinden de CPO's/locatieverenigingen dat de gemeente Bladel een te weinig proactieve houding heeft voor wat betreft CPO bouwen. De gemeente bedrijft volgens hen geen actieve grondpolitiek waardoor er te weinig bouwgrond beschikbaar is. De CPO's/locatieverenigingen zien het uit oogpunt van de leefbaarheid van de dorpen als taak van de gemeente om te zorgen voor voldoende bouwlocaties.

De locatievereniging Hoogeloon is al een aantal jaren bezig met de gemeente om aan de slag te gaan met CPO bouwen, maar hier werd het proces mede vertraagd doordat de gemeente eerst grond van een particulier moet aankopen. Dit is een langer lopend proces en betekent vaak een hogere grondprijs dan wanneer gebouwd kan worden op gronden die reeds in het bezit zijn van de gemeente. Een grote teleurstelling was dat de woningbouwvereniging samen met de locatievereniging één aanbesteding zou doen om de kosten te drukken. Zij hebben echter op het laatste moment een andere aannemer gekozen.

Daarbij vinden de CPO's/locatieverenigingen dat de bouwgrond te duur wordt aangeboden. De gemeenteambtenaren geven aan dat de grondprijs wordt bepaald door een onafhankelijke taxateur. Toch is er vaak gedoe over de grondprijs, waardoor het traject wordt vertraagd.

Integraal woonbeleid

Ook zijn een aantal CPO's/locatieverenigingen van mening dat het woonbeleid niet klopt. Zo geeft locatievereniging Bladel aan dat senioren niet of nauwelijks kunnen doorstromen naar een voor hen geschikte woning. Als gemeente zou je volgens hen actiever beleid op doorstroming moeten voeren. Doordat ouderen weinig aan hun woning doen verpaupert namelijk de buurt. Jonge mensen knappen na aankoop het huis weer op en houden zo de buurt netjes en leefbaar. Bovendien is de trend dat ouderen langer zelfstandig moeten blijven wonen. Dit vraagt om de realisatie van voldoende geschikte woningen voor senioren op locaties in de nabijheid van voorzieningen. Ook dit is een opgave waarop de gemeente haar verantwoordelijkheid heeft, aldus de locatievereniging.

Procesondersteuning

Bij de ene CPO/locatievereniging wordt gevraagd om begeleiding van een extern bureau als BIEB in te schakelen, terwijl bij andere CPO's/locatieverenigingen dit niet is vereist. CPO's die geen externe begeleiding krijgen, vragen bijvoorbeeld aan de gemeente om offertes te beoordelen. Ondanks de begeleidende en faciliterende rol van de gemeente behoort dat niet tot de taken van de gemeente. Een onafhankelijk begeleidingsbureau kan juist ondersteuning bieden bij dit soort vragen.

Ook bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan zitten er verschillen in de rol die de gemeente inneemt. Bij enkele CPO's/locatieverenigingen maakt de gemeentelijke stedenbouwkundige het stedenbouwkundig plan. Bij andere projecten stelt de CPO's/locatieverenigingen zelf, samen met de architect, het stedenbouwkundig plan op, al dan niet op eigen kosten.

Financiële ondersteuning

De leden van de CPO's/locatieverenigingen leggen vaak een bedrag van tussen de € 100,- en € 500,- in als een startkapitaal waarvan de eerste kosten betaald kunnen worden. Dit zijn bijvoorbeeld de (hoge) maandelijkse bankkosten en de oprichtingskosten voor een stichting bij de notaris. De gemeente voert geen eenduidig beleid in het subsidiëren van CPO's/locatieverenigingen als het gaat om deze eerste kosten.

Bij twee CPO's/locatieverenigingen zijn de notariskosten door de gemeente betaald, terwijl de andere CPO's/locatieverenigingen niet op de hoogte waren van deze mogelijkheid. Ook zijn bij enkele CPO's/locatieverenigingen de eerste kosten voor de architect en/of BIEB betaald van € 6000,-. Soms als voorbereidingskrediet, soms via een eenmalige startsubsidie aan de locatievereniging. Hiervoor blijkt geen eenduidige regel te bestaan en CPO's/locatieverengingen moesten via onderling contact met elkaar horen van de mogelijkheid dat de gemeente deze kosten betaalt en in sommige gevallen geld voorschiet.

Vanuit de gemeente blijkt er per kern een bedrag van € 6000,- beschikbaar om de CPO's/locatieverenigingen tegemoet te komen in de vaste kosten voor bijvoorbeeld de notaris. Van dit bedrag kan ook de eerste factuur van de architect en de eventuele externe procesbegeleider betaald worden. Echter, deze regeling is zowel binnen de CPO's/locatieverenigingen als binnen de gemeente (nog) weinig bekend.

Starterslening

Voor starters heeft de gemeente Bladel een starterslening beschikbaar van € 25.000,- die in de hypotheek kan worden opgenomen. Deze regeling geldt voor alle starters binnen de gemeente Bladel. De startersregeling maakt het voor veel starters, dus ook die (willen) deelnemen in een CPO project, (vaak) net mogelijk de hypotheek rond te krijgen. Aan deze regeling wordt echter maar weinig ruchtbaarheid gegeven binnen de CPO's/locatieverenigingen en zelfs de verantwoordelijke ambtenaren bleken hier niet allemaal van af te weten. Dat vinden de bestuursleden van de CPO's/locatieverenigingen een gemiste kans omdat het voor alle starters natuurlijk een aantrekkelijke regeling kan zijn.

3 Bouwstenen voor CPO bouwen

In het voorgaande hoofdstuk hebben we gezien dat het CPO bouwen in de gemeente Bladel in de diverse kernen verschillend wordt aangevlogen, zowel door de CPO's/locatieverenigingen als door de gemeente zelf. In dit hoofdstuk schetsen we diverse bouwstenen voor beleidsregels voor de CPO-trajecten in de gemeente Bladel.

3.1 Zorg voor een duidelijke bestuurlijke visie op CPO-projecten

Er is nu geen duidelijke bestuurlijke visie van de gemeente Bladel ten aanzien van CPO-projecten. Het is nu niet helder welke maatschappelijke meerwaarde het gemeentebestuur ziet in het CPO bouwen en in welke mate de gemeente CPO bouwen wil ondersteunen. Wil de gemeente alleen een faciliterende rol vervullen, of is een meer sturende en stimulerende rol gewenst? Dit maakt het voor de ambtenaren die de CPO-projecten moeten begeleiden, heel lastig om de CPO-projecten op een goede wijze te faciliteren. Het is voor hen belangrijk duidelijkheid te hebben over welke doelen de gemeente met het ondersteunen en faciliteren van CPO-projecten wil bereiken, zodat op basis daarvan ook duidelijk is welke voorwaarden kunnen worden gesteld aan de CPO's/locatieverenigingen om deze doelen al dan niet te kunnen halen.

Vragen die daarbij beantwoord moeten worden, zijn:

- Wat is/zijn voor het gemeentelijk bestuur de belangrijkste reden(en) om CPO bouwen te willen stimuleren en faciliteren? Welke bijdrage levert het CPO bouwen aan de woonopgave en maatschappelijke doelen waar de gemeente voor staat? Vindt men het vooral belangrijk dat woningzoekenden de mogelijkheid krijgen een betaalbare woning te bouwen, waarbij 'de winst' ten goede komt aan de bouwers in plaats van aan de projectontwikkelaar? Of is het doel van het CPO-project dat er een woningtype wordt toegevoegd aan de woningvoorraad, dat op dit moment onvoldoende beschikbaar is in de dorpen? In dat geval zou het gaan om starters en seniorenwoningen, die in de toekomst duurzaam beschikbaar moeten blijven voor starters en senioren. Of is het belangrijkste dat er überhaupt woningen worden gebouwd in de kernen, waar zonder de initiatieven vanuit de burgers geen bouwinitiatieven van de grond blijken te komen. Een andere reden kan zijn dat de gemeente het belangrijk vindt dat woningzoekenden zelf kunnen bepalen hoe hun woning eruit komt te zien, zodat de woning beter aansluit bij hun behoeften. Of wil de gemeente een CPO-project ondersteunen omdat het een burgerinitiatief betreft en/of het bijdraagt aan de leefbaarheid, de saamhorigheid in het dorp of het bevorderen van zorgzame gemeenschappen? Of zijn er andere doelen belangrijk?

- Welke rol ziet de gemeente voor zichzelf in een CPO-traject? In welke mate wil de gemeente regie voeren, bijvoorbeeld in het verwerven van gronden voor CPO-projecten of het stimuleren van CPO-projecten? Wil de gemeente alleen faciliteren of is een rol als partner of zelfs initiërende rol vanuit de gemeente gewenst?

Afhankelijk van de antwoorden op bovenstaande vragen kan een beleidskader worden opgesteld, waarin duidelijke keuzes worden gemaakt welke voorwaarden je als gemeente stelt aan een CPO project en welke ondersteuning je daarbij biedt als gemeente.

3.2 Welke voorwaarden stel je aan CPO-projecten?

Begeleiding door een onafhankelijke partij

Zowel de gemeente als de CPO's/locatieverenigingen zijn gebaat bij een goede begeleiding door een onafhankelijke partij, die als overlegpartner aan tafel zit bij de gesprekken tussen de gemeente en de CPO's/locatieverenigingen. Het proces verloopt soepeler als een onafhankelijke partij het CPO-traject begeleidt. Dit kan zijn in de vorm van ondersteuning door een extern bureau, maar de externe procesbegeleiding kunnen ook - niet persoonlijk bij het CPO-project betrokken - personen uit het dorp zijn. Zoals bestuursleden van de locatievereniging, die ervaring hebben met bouwprojecten en/of CPO-projecten en niet zelf in aanmerking komen voor een woning in het project. Het is belangrijk dat de gemeente hierbij duidelijk aangeeft aan welke verwachtingen de onafhankelijke adviseur moet voldoen.

Ook kan het verstandig zijn om voorwaarden te stellen aan de minimale omvang en samenstelling van het bestuur van de CPO/locatievereniging. Het is aan te bevelen te kiezen voor een bestuur van tenminste 5 leden. Indien er geen begeleiding is van een extern onafhankelijk bureau is het bovendien aan te bevelen dat tenminste twee van de bestuursleden onafhankelijk zijn en niet zelf in aanmerking willen komen voor een woning in het betreffende CPO-project.

Eisen aan het bouwplan

Ook moet de gemeente duidelijk aangeven welke eisen aan het bouwplan worden gesteld. Zo zijn er een aantal 'standaard-eisen' die voor alle bouwprojecten binnen de gemeente gelden, zoals de gangbare duurzaamheidseisen en Woonkeur. En bij voorkeur is minimaal 20% van de te bebouwen grond bestemd voor groen.

Daarnaast zijn er een aantal eisen die specifiek van toepassing zijn op de CPO-projecten en waarover met elkaar duidelijke afspraken moeten worden gemaakt:

- Welke eisen worden gesteld aan het stedenbouwkundig plan? En mag de CPO/locatievereniging binnen deze kaders zelf het stedenbouwkundig plan opstellen, al dan niet met ondersteuning van bijvoorbeeld de architect? Of moet het stedenbouwkundig plan worden opgesteld door de stedenbouwkundige van de gemeente?
- Worden er voorwaarden gesteld aan de doelgroep, het aantal, type en volume van de woningen of de grootte van de kavels? En moet een bepaald percentage bestemd zijn voor sociale woningbouw en wat houdt dat dan precies in? Vind er duidelijke en open communicatie plaats op basis van welke kosten de grondprijs tot stand is gekomen?

- Wordt er een woonplicht ingesteld? En zo ja, welke eisen worden hieraan gesteld? Hoe lang moet je blijven wonen, welke boetes worden hierbij gesteld en welke uitzonderingsclausules gelden er?
- Worden er eisen gesteld aan het sociale proces? Denk aan het stellen van voorwaarden om bij het bouwen van seniorenwoningen ook een sociaal programma op te zetten? Of bijvoorbeeld dat na oplevering van de woningen de vereniging blijft voortbestaan en er nog activiteiten plaatsvinden vanuit de CPO/locatievereniging?

Omgevingsdialoog

In het kader van de nieuwe omgevingswet wordt een omgevingsdialoog verplicht. Dat geldt dus ook bij CPO bouwen. Een CPO/locatievereniging moet de omgeving meenemen in de plannen. Het zou handig zijn als de omgeving op een aantal momenten in het traject wordt voorgelicht over de stand van zaken en dorpsbewoners die het niet eens zijn met de plannen hierover rechtstreeks met de CPO/locatievereniging in dialoog gaan.
Het zou goed zijn ook hiervoor duidelijker kaders op te stellen en de CPO's/locatieverenigingen hierin, al dan niet via het externe begeleidingsbureau, als gemeente te ondersteunen.

3.3 Welke ondersteuning bied je aan CPO-projecten?

Heldere informatie en communicatie over gang van zaken

Waar de CPO's/locatieverenigingen vooral behoefte aan hebben is heldere informatie over het verloop van het project en een duidelijke communicatie met de gemeente tijdens het proces over zaken waar ze tegenaan lopen. Het is daarom belangrijk om te zorgen dat er een contactpersoon vanuit de gemeente beschikbaar is voor de CPO/locatievereniging. Deze contactpersoon moet te allen tijden goed op de hoogte zijn van de stand van zaken van het CPO-traject en bewaakt een goede communicatie zodat afspraken voor alle partijen helder zijn. Daarbij geldt ook dat CPO's/locatieverenigingen alleen via deze contactpersoon met de gemeente communiceren.

Dit vraagt om een goede interne afstemming van de procedures en afspraken die met de CPO's/locatieverenigingen zijn gemaakt. Een goede afstemming ontstaat als er een duidelijk beleidskader is, de betrokken gemeenteambtenaren op de hoogte zijn van de verschillende subsidiemogelijkheden en voorwaarden die worden gesteld zodat voor alle kernen hetzelfde beleid geldt en regelmatig met elkaar even stilgestaan wordt bij de voortgang van de bestaande CPO-trajecten.

De contactpersoon is dus goed op de hoogte van het gemeentelijke beleidskaders en zorgt ervoor dat de CPO/locatievereniging actief over alle relevante zaken wordt geïnformeerd.

Denk hierbij aan:
- Welke stappen vergt een CPO-traject allemaal? Het is handig hiervoor een leidraad te laten opstellen voor zowel de gemeente als de CPO's/locatieverenigingen, waarin staat waar men allemaal op moet letten bij de verschillende stappen in het proces.
- Hoe ziet het tijdspad van de noodzakelijke gemeentelijke procedures er uit?

- Wie, gemeente of CPO/locatievereniging, is waarvoor verantwoordelijk? Bijvoorbeeld voor het zoeken van bouwgrond, het opstellen van het stedenbouwkundig plan, het bouwrijp maken van het gebied, et cetera.
- Aan welke algemene (steden)bouwkundige voorwaarden moeten de bouwprojecten voldoen, maar ook aan welke voorwaarden moeten het betreffende initiatief of de CPO/locatieverenigingen voldoen? Denk daarbij aan de omvang en samenstelling van het bestuur, begeleiding door een onafhankelijke procesbegeleider, maar ook alle randvoorwaarden die aan het initiatief worden gesteld, zoals doelgroep, type en omvang van de woningen, woonverplichting et cetera.
- Welke subsidies en andere financiële ondersteuningsmogelijkheden zijn beschikbaar en hoe kan een CPO/locatievereniging hierop aanspraak maken en welke voorwaarden zijn hierop van toepassing?

Financiële ondersteuning

Een vast subsidiebedrag of de mogelijkheid voor voorfinanciering blijkt noodzakelijk voor de CPO's/locatieverenigingen. Zeker als het gaat om starters die minder te besteden hebben is het prettig als de eerste kosten gedekt zijn. Tot het moment dat de grond in eigendom is, is het namelijk niet mogelijk de hypotheek af te sluiten en moeten de eerste kosten betaald worden uit spaargeld, dat veel starters niet hebben.

Het is essentieel dat de gemeente eenduidig beleid opstelt met betrekking tot de mogelijkheid voor subsidiëring en voorfinanciering. Belangrijk hierbij is dat ook iedereen binnen de gemeente op de hoogte is van deze mogelijkheden en hierover ook duidelijk communiceert naar de CPO's/locatieverenigingen. Hetzelfde geldt voor de starterslening van € 25.000 die de gemeente beschikbaar stelt aan starters om een deel van hun hypotheek te financieren. Ook daarover mag uitgebreider worden gecommuniceerd naar de inwoners.

Tijdens het interview met de gemeenteambtenaren opperden zij zelf de mogelijkheid om een CPO-traject in een aantal fasen op te knippen:

Oriëntatiefase

De oriëntatiefase is dan de periode waarop een beginnend initiatief kan pionieren en waarbij de gemeente kan bijspringen met een klein subsidiebedrag voor bijvoorbeeld het huren van een zaaltje met koffie/thee.

Initiatieffase

Als blijkt dat er behoefte is in het dorp en een CPO kansrijk is, start de initiatieffase. Aan het einde van deze fase ligt er een businesscase voor het CPO-project met daarin het doel en de inhoud van het CPO-project en kan worden overgegaan tot de officiële oprichting van een stichting. Ook hierin kan de gemeente bijspringen met een subsidie voor de oprichtingskosten bij de notaris.

Voorbereidingsfase
Vanaf dat moment start de voorbereidingsfase met leden waarbij het serieuzer wordt. De leden betalen vanaf dat moment inleggeld en leggen zich daarmee ook meer vast en kunnen/moeten dan ook zelf meer gaan investeren in de CPO/locatievereniging. Hierbij is, vooral bij starters, de mogelijkheid van voorfinanciering door de gemeente wel wenselijk, omdat ze in deze fase nog geen hypotheek kunnen afsluiten. Dit betreft dan een renteloze lening, waarvan de architect, eventuele stedenbouwkundige en procesbegeleider kunnen worden betaald. Hierbij dienen vooraf afspraken gemaakt te worden of en zo ja op welke termijn de renteloze lening terugbetaald moet worden indien het project alsnog niet doorgaat.

Om CPO's te stimuleren gebruik te maken van ondersteuning door een extern bureau zou de gemeente ook een subsidie beschikbaar kunnen stellen voor een tegemoetkoming in de kosten van het bureau. Een andere mogelijkheid is eventueel rechtstreeks als gemeente (een deel van) de factuur van het externe bureau te betalen. Als CPO's/locatieverenigingen als dorp liever (met deskundigheid uit het dorp) zelf een CPO begeleiden is dat dus ook mogelijk, maar dan is daarvoor geen subsidie van de gemeente nodig.

Uitvoeringsfase
Zodra de grondoverdracht plaatsvindt start de uitvoeringsfase. Op dat moment moet door de bouwers gezamenlijk de renteloze lening worden terugbetaald. Starters kunnen op dat moment een beroep doen op de starterslening. Verder heeft de gemeente in deze fase geen financiële bemoeienis meer binnen het CPO-project.

Als je het traject in de diverse fases opknipt, is het wel belangrijk om de stappen in het proces en de daarbij behorende voorwaarden en ondersteuningsmogelijkheden voor alle partijen duidelijk te hebben. Hierbij kan dan na elke fase vanuit zowel de gemeente als vanuit de CPO's/locatieverenigingen een soort 'go/no go' moment worden ingesteld.

4 Tot slot

In dit onderzoek hebben we gekeken hoe verschillende partijen aankijken tegen de samenwerking tussen gemeente en CPO's/locatieverenigingen bij het CPO bouwen in de gemeente Bladel. Door middel van interviews met leden van CPO's/Locatieverenigingen en door ook de verantwoordelijke ambtenaren van de gemeente Bladel aan het woord te laten hebben we geschetst hoe een CPO traject in de gemeente Bladel op dit moment is vorm gegeven. Over het algemeen zien we dat de verschillende CPO's/locatieverenigingen en de gemeente Bladel allemaal anders in het traject staan. Uit de verschillende gesprekken komt dan ook naar voren dat er behoefte is aan duidelijke bouwstenen waardoor alle partijen weten waar ze aan toe zijn, wat ze mogen verwachten en wat er van hen wordt verwacht. Een duidelijk beleidskader is daarvoor gewenst.

Echter, zoals we in hoofdstuk 3 aangeven, adviseren we om voordat deze bouwstenen verder worden uitgewerkt eerst te komen tot een gedragen en duidelijke bestuurlijke visie op CPO-bouwen binnen de gemeente Bladel.

HET PON

Over het PON

Passie voor samen leven

Het PON is een kennisonderneming in het hart van de samenleving. We halen meningen en voorkeuren uit de samenleving op over alles wat mensen bezig houdt. Bij de mensen zelf, in nauwe samenwerking met die mensen. Die voorkeuren en meningen onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methodieken. Emoties verbinden we aan feiten, kennis koppelen we aan beleving. We leggen dwarsverbanden die op het eerste gezicht niet zo vanzelfsprekend zijn. En soms ontwrichten we.
Met die uitkomsten en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Of ze nu bij een gemeente, provincie, woningcorporatie of zorginstelling werken. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon.nl
www.hetpon.nl

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.12922

Ontwerp-collegebesluit

Beleidsregels Collectief Particulier Opdrachtgeverschap

Burgemeester en wethouders van de gemeente Bladel;

gelet op:
de wens om bij woningbouw ook te werken met burgerinitiatieven in de vorm van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO), zoals geformuleerd in het Raadsprogramma 2018-2022;

overwegende dat:
de beleidsregels invulling geven aan het beleidskader CPO;
de beleidsregels bijdragen aan een beter werkproces en communicatie;
de beleidsregels aansluiten bij de aanbevelingen van het PON onderzoek;

besluiten:

vast te stellen de volgende regeling:

Beleidsregels Collectief Particulier Opdrachtgeverschap

Artikel 1 Oprichting CPO

1. De groep heeft een juridische vorm (rechtspersoon) waarbij vastligt wie namens de groep bevoegd is overeenkomsten te sluiten, overleg te voeren, betalingen te verrichten. Dit is notarieel vastgelegd. De gemeente ontvangt een kopie van de inschrijving en statuten.
2. Bij de oprichting van de rechtspersoon, in de vorm van een vereniging of stichting, is de doelstelling vastgelegd
   a. De doelstelling is in ieder geval het realiseren van woningen ten behoeve van de deelnemers in de CPO.
   b. Doel is het hele proces voor de ontwikkeling van de woningen te doorlopen.
   c. De woningen die gerealiseerd worden zullen door de leden van de CPO-groep worden bewoond.
   d. Het doel van de rechtspersoon is niet het maken van winst.

IN CONCEPT

3. Het bestuur van een CPO bestaat uit een groep natuurlijke personen van minimaal 5. De leden vormen niet anderszins een samenlevingsverband (gezin, echtpaar, samenwonenden e.d.).

   a. Tenminste drie van de bestuursleden zijn onafhankelijk en komen zelf niet in aanmerking voor een woning in het desbetreffende CPO-project.

4. De woningen blijven ten minste tot de gereedmelding in eigendom van de individuele leden. Bij gronden die beschikbaar zijn gesteld door de gemeente geldt een zelfbewoningsplicht van drie jaar.

   a. Na gereedmelding van de woningen zijn alle rechten en plichten die horen bij het eigendom van toepassing.

5. Hardheidsclausule: het college van Burgemeester en wethouders kan op een gemotiveerd verzoek van een lid, de groep of de rechtspersoon, in afwijking van deze regels besluiten dat de CPO-groep valt onder deze regeling.

6. Er wordt door de CPO-groep een reservelijst van belangstellenden voor het CPO bijgehouden en regelmatig geactualiseerd.

Artikel 2 Werkwijze gemeente

1. Een project(fase) kan worden ontwikkeld door middel van CPO wanneer het gaat om een volume van minimaal vijf woningen en maximaal twintig woningen.

   a. Projecten waarbij de gemeente de regie heeft worden door één partij ontwikkeld. Bij grote ontwikkelingen kan mogelijk gewerkt worden met verschillende fases en dus verschillende partijen Na gereedmelding van de woningen zijn alle rechten en plichten die horen bij het eigendom

2. CPO-projecten voldoen aan de woonvisie.

3. Register CPO: De gemeente registreert de CPO-groepen die in de gemeente een project willen ontwikkelen (zie in de toelichting waaruit de registratie bestaat).

4. Startgesprek: Met vertegenwoordiger(s) van de CPO wordt een intakegesprek gevoerd. Hierbij komen ten minste de volgende onderwerpen aan bod (zie toelichting voor meer details): De doelstelling van de CPO (wat wil de CPO) en de werkwijze van de gemeente (wat kan men van de gemeente verwachten).

   b. Van het intakegesprek wordt een verslag gemaakt.

   c. Samen met de CPO wordt een projectplanning (stappenplan) opgesteld, waarbij beide partijen zich moeten inspannen om deze planning te halen.

5. De gemeente benadert de CPO-groepen indien grond beschikbaar is. De gemeente weegt bij gebiedsontwikkelingen, waarbij hij zeggenschap heeft over de uitgifte van gronden, vooraf af of het gebied kansen biedt voor CPO. Indien dit het geval is wordt beoordeeld voor welke type woningen en woonvormen. CPO-groepen in het register, voor wie de plannen voor het gebied aansluiten bij de doelstelling, worden uitgenodigd in te schrijven voor de gronden.

   a. Oriëntatiefase: als een CPO-groep uitgenodigd is en belangstelling heeft voor het gebied dan hebben zij een periode van drie maanden om te onderzoeken of zij het gebied kansrijk achten voor hun CPO-initiatief en de planvorming willen voortzetten.

   b. Groepen die geregistreerd staan, maar waarbij de doelstelling niet aansluit bij het gebied, worden geïnformeerd. Zij kunnen dan zelf beoordelen of zij toch willen meedingen naar de gronden.

IN CONCEPT

6. Bij CPO-projecten worden de door de raad vastgestelde beleidsuitgangspunten grondprijsbeleid als basis genomen. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in de nota Grondbeleid 2019.

   a. De CPO-groep wordt zo snel mogelijk duidelijkheid gegeven over de grondprijs. Het is van belang om goede afspraken te maken over de verschillende financiële componenten, zodat voor de groep duidelijk is waar ze aan toe zijn. De grondprijs is gebaseerd op een taxatie door een onafhankelijke taxateur.

   b. Bij aankoop van gronden van derden heeft de gemeente geen invloed op de grondprijs.

7. Expertise en ervaring: voor een complex project als het bouwen van woningen is kennis en ervaring belangrijk. Op het moment dat een locatie is toegewezen aan een CPO-groep zorgen zij voor een professionele procesbegeleider.

   a. De CPO-groep geeft schriftelijk aan dat ze achter de keuze voor hun adviseur staan. Wanneer deze adviseur handelt namens het CPO, moet dit mandaat schriftelijk zijn vastgelegd en bekend zijn bij de gemeente. Uit de mandatering moet de rol en bevoegdheid van de begeleider blijken.

   b. Locatieverenigingen die in het verleden CPO-initiatieven hebben gerealiseerd, kunnen deze procesbegeleider mogelijk vanuit de eigen vereniging voordragen.

   c. De keuze voor de procesbegeleider wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeente.

   d. Om de betrokkenheid te verhogen, moet altijd minstens één lid van de CPO-groep aanwezig zijn bij een overleg.

8. Financiële zekerheid: de CPO-groep zorgt zelf voor voldoende financiële zekerheid om het hele project af te ronden.

9. Verzekering, schade en risico's: De groep is voldoende verzekerd voor schade veroorzaakt door het project dan wel waarvoor de rechtspersoon aansprakelijk is.

Artikel 3 Communicatie

1. In het kader van de nieuwe omgevingswet wordt een omgevingsdialoog verplicht. Dat geldt ook voor CPO-projecten. Tijdens de planvorming moet een CPO de omgeving meenemen in de plannen en op een aantal momenten in het traject wordt deze voorgelicht over de stand van zaken. Mensen die het niet eens zijn met de plannen kunnen hierover rechtstreeks met de CPO in dialoog gaan.

2. Contactpersoon: vanuit de gemeente is één contactpersoon aangewezen die goed op de hoogt is van de stand van zaken van het CPO-project. Deze begeleid het project gedurende het gehele proces en maakt heldere afspraken met de CPO-groep.

   a. De CPO communiceren via deze contactpersoon met de gemeente. Het uitgangspunt is dat de betrokken wethouder geen actieve rol heeft. Wel kan de betrokken wethouder in gesprek met belanghebbenden en betrokken partijen om bezwaren weg te nemen of tot overeenstemming te komen. De vooraf meegegeven kaders en het (gemeentelijk) beleid zijn hierbij leidend.

3. Op de website maakt de gemeente bekend dat zij open staat voor CPO-initiatieven. De werkwijze wordt op de website gedeeld.

Artikel 4 Toelichting op artikel 1 Oprichting CPO

1.1 Rechtspersoon

INCONCEPT

Bij CPO gaat het om een groep deelnemers die samen een aantal woningen op een aangewezen locatie gaan realiseren. De gemeente Bladel stelt daarbij de voorwaarde aan deze deelnemers dat zij een rechtspersoon oprichten, bijvoorbeeld in de vorm van een vereniging. Dit stelt het CPO in staat om in het ontwikkelingsproces gezamenlijk als opdrachtgever op te treden richting gemeente (en andere partijen). En geeft voor de gemeente helderheid over de juridisch (financiële) aansprakelijkheid en over wie aanspreekpunt is.

1.2 Doelstelling

Geen nadere toelichting.

1.3 brede (bestuurs-)vertegenwoordiging

Bij de CPO gaan we ervan uit dat een deelnemer, als deze geen alleenstaande is, tevens ten behoeve van de andere leden van het huishouden de woning wil realiseren. De leden van het huishouden tellen niet individueel mee in de CPO-groep. Rechtspersonen (bedrijven) kunnen geen onderdeel uitmaken van de groep.

Een kleiner bestuur is erg kwetsbaar verder heeft een groter bestuur een bredere basis voor het maken van keuzes en kunnen bestuursleden elkaar onderling ook gemakkelijker weerwoord geven.

1.4 zelfbewoningsplicht

Wanneer gebouwd wordt op gronden die beschikbaar zijn gesteld door de gemeente, dan geldt een zelfbewoningsplicht. Middels een boeteclausule is vastgesteld dat de eerste kopers minimaal drie jaar in hun woning moeten blijven wonen. Alleen bij bijzondere omstandigheden kan hiervan afgeweken worden.

1.5 Hardheidsclausule

Geen nadere toelichting.

1.6 reservelijst

Indien het aantal deelnemers in de rechtspersoon groter is dan het aantal beschikbare woningen, dan dient de groep vooraf schriftelijk helder te formuleren welke selectiecriteria gehanteerd worden om de uiteindelijke kandidaten voor de woningen te bepalen. Hierover mag achteraf geen discussie meer komen, waardoor de uitvoering van het project problematisch zou kunnen worden.

Mocht men er op basis van de criteria niet uitkomen om de woningen toe te wijzen, dan kan het instrument van loting worden ingezet. In ieder geval heeft de gemeente geen rol in het bepalen wie wel of geen woning krijgt. Deelname aan de groep mag vanaf het moment dat het duidelijk is dat het project doorgaat, niet meer vrijblijvend zijn.

Artikel 5 Toelichting op artikel 2 Werkwijze gemeente

2.1 grootte CPO-initiatief

Bij minder dan vijf woningen zal de meerwaarde om voor een gezamenlijk project te kiezen minimaal zijn en/of niet opwegen tegen de nadelen. Particulier opdrachtgeverschap is dan het alternatief.

Bij projecten met meer dan twintig woningen gaan andere gemeentelijke doelen zwaarder wegen, bijvoorbeeld snelheid van de ontwikkeling of kwaliteit openbare ruimte.

IN CONCEPT

2.2 woonvisie en gemeentelijk beleid

Met CPO-locaties wordt niet anders omgegaan dan met andere locaties. Dezelfde aandachtspunten worden bekeken, getoetst en beoordeeld. Waar nodig worden, specifiek per locatie, randvoorwaarden opgesteld. Het (woon)beleid van de gemeente is in alle gevallen van toepassing.

2.3 Register CPO

- In het register neemt de gemeente de volgende gegevens op:
- naam van de CPO-rechtspersoon
- leden van de groep
- naam en contactgegevens van de vertegenwoordiger
- datum van oprichting CPO
- datum inschrijving in het register
- Vereisten hoofdstuk 1 voldaan
- doelstelling (omschrijving eisen/wensen van de groep)
- aantal leden
- aantal en type woningen
- vereiste oppervlakte bouwgrond

Vereiste documenten:

- oprichtingsacte
- identiteitsbewijs contactpersoon

2.4 Startgesprek

Van elk overleg met de gemeente en openbare bijeenkomsten maakt het CPO een verslag inclusief vermelding wie bij het overleg aanwezig is geweest.

Het startgesprek vindt plaats op het moment dat een CPO is geselecteerd voor een locatie. Tijdens het startgesprek worden de belangrijkste punten van register nogmaals doorgelopen, met name de actuele doelstelling en het aantal leden van de groep. Gezamenlijk wordt er een projectplan opgesteld, hierin wordt onder andere de planning opgenomen (wanneer worden welke producten verwacht en hoe lang duren de verschillende procedurestappen). Daarnaast wordt besproken welke verantwoordelijkheden acties bij welke partij liggen.

2.5 tot en met 2.9

Geen nadere toelichting.

Artikel 6 Toelichting op artikel 3 Communicatie

3.1 Omgevingsdialoog

Omwonenden hebben een adviserende rol. De invloed van omwonenden is niet groter dan wanneer bijvoorbeeld een ontwikkelaar de locatie ontwikkelt. Op basis van de adviezen moet de CPO-groep

CONCEPT

zich inspannen weerstand te voorkomen of beperken. De adviezen zijn richtinggevend, niet bindend of beslissend. De gemeente is verantwoordelijk voor het afwegen van de belangen.

3.2 en 3.3

Geen nadere toelichting.

Artikel 7 Inwerkingtreding <keuze maken uit een van onderstaande opties>

Dit besluit treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking.

Artikel 8 Citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als: Beleidsregels Collectief Particulier Opdrachtgeverschap.

Aldus vastgesteld in zijn vergadering van 18 mei 2021.

Het college voornoemd,

de secretaris,

de burgemeester,

IN CONCEPT

TECHNISCHE VRAGEN

PRO5 INZAKE CPO BELEIDSKADER

R21.075 Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

VRAGEN: 10-06-2021
ANTWOORDEN:

Vragen:

1. Waarom is gekozen voor een maximum van 20 woningen, waarom is dit niet onderbouwd?

Antwoord:
In het beleidskader CPO staat de volgende overweging. Naast het faciliteren van CPO zijn er nog ander doelen die gemeente wil nastreven op een woningbouwlocatie. Bijvoorbeeld een snelle ontwikkeling, maximale opbrengsten, nadruk op ruimtelijke kwaliteit of creativiteit in het ontwerp.

We hebben een ondergrens van 5 woningen, bij minder woningen gaat het om particulier opdrachtgeverschap en is er geen sprake van een collectief. Een bovengrens is opgelegd, omdat bij grote projecten andere doelen zoals hierboven geschetst eerder en zwaarder meewegen dan de kleinere woningbouwontwikkelingen. Het aantal van 20 is onder andere gebaseerd op de informatie van Bouwenineigenbeheer (BIEB). Zij geven op hun website aan dat het gemiddelde CPO-project circa 10 tot 20 woningen bevat.

2. Onder 4.1 wordt gesproken over een professionele procesbegeleider. Wat wordt verstaan onder professionele, wie oordeelt daarover?

Antwoord:
Op het gebied van CPO zijn er diverse professionele begeleidingsbureaus. Het bureau begeleid het groepsproces en zorgt ervoor dat de groep de rol van opdrachtgever goed vervult. Daarnaast biedt de begeleider hulp aan bij het plannen en uitvoeren van het bouwproces.
Het bureau dient bouwkundige kennis in huis te hebben om het ontwerp, de kostenramingen en de aanbesteding te begeleiden. Een onafhankelijk bureau kan CPO-groepen helpen met het maken van afspraken met bijvoorbeeld een aannemer, of bij prijsvorming, zonder zelf belang te hebben bij bijvoorbeeld een bouwer. Ten slotte zorgt het bureau voor duidelijke afspraken over besluitvorming en voor het draagvlak binnen de groep. Op dit moment is er geen landelijke vereniging van bouwbegeleiders en er is geen keurmerk.

Op het moment dat een locatie is toegewezen aan een CPO-groep zorgen zij voor een professionele procesbegeleider. De gemeente beoordeelt de procesbegeleider, lettende op de hiervoor geschetste punten zoals onafhankelijkheid, bouwkundige kennis en ervaring met procesbegeleiding. Wanneer binnen de CPO een persoon met deze kennis en ervaring aanwezig is, kan deze ook worden voorgedragen.

3. Onder 4.2 wordt gesproken over gemeentelijke randvoorwaarden. Welke voorwaarden? Waarom worden deze niet gegeven?

Antwoord:
Met de gemeentelijke (rand)voorwaarden wordt in dit geval de beleidsregels CPO bedoeld. Indirect wordt hiermee ook bedoeld dat bij het startgesprek wordt toegelicht welke voorwaarden

vanuit het gemeentelijke beleid te verwachten zijn. Bijvoorbeeld voorwaarden vanuit het beleid voor wonen, verkeer of groen.

4. 5.1.1 Er wordt beoordeeld of het interessant is voor een CPO-vereniging. Wie beoordeelt dit? De vereniging of de gemeente?

Antwoord:
Dit wordt beoordeeld door de gemeente op basis van de registratie van een CPO-initiatief. In de registratie geeft het initiatief aan in welke van de kernen zij willen bouwen en wat de doelstelling is (voor wie, type en hoeveel woningen) en de vereiste oppervlakte grond.

Wanneer een stuk grond beschikbaar komt, wordt op basis van de registraties een initiatief uitgenodigd die qua doelstelling het beste aansluit. Initiatieven die geregistreerd staan, maar waarbij de doelstelling niet (volledig) aansluit bij het gebied, worden geïnformeerd. Zij kunnen dan zelf beoordelen of zij toch willen meedingen naar de gronden.

5. De (permanente/duurzame) beschikbaarheid is een groot onderdeel van de CPO-discussie in de afgelopen periode. Om welke reden wordt hierover niks inhoudelijks/kaderstellends geformuleerd als uitgangspunt in het CPO-beleid?
    a. Denk aan koopgarant (college gaf eerder aan een eigen alternatief te willen creëren als de woningstichting daarmee stopt).
    b. Denk aan uniforme bewoningsplicht voor alle projecten.

Antwoord:
Dit betreft geen technische vraag. Behandeling kan plaatsvinden in de commissie/raad.

6. Waarom wordt er in het beleid niet gekeken/invulling gegeven aan mogelijkheden van (mede)voorfinanciering?

Antwoord:
In het juridisch kader van het beleidskader wordt hier op in gegaan. De gemeente is gebonden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Dit betekent onder andere dat de gemeente gelijke gevallen, gelijk moet behandelen. CPO-initiatieven mogen geen voorkeursbehandeling krijgen, zij moeten worden behandeld als ieder ander (particulier) initiatief.

7. Hoe verhoudt dit beleid zich tot de raadsopdracht in het raadsprogramma, meent de poho hiermee de ambitie van de raad in te vullen/ over te nemen?

Antwoord:
Dit betreft geen technische vraag. Behandeling kan plaatsvinden in de commissie/raad.

TECHNISCHE VRAGEN
BT INZAKE CPO BELEIDSKADER

R21.075 Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

VRAGEN: 08-06-2021
ANTWOORDEN:

Vragen:

1. Wat is de afweging om een maximum van 20 woningen te hanteren?

Antwoord:
In het beleidskader CPO staat de volgende overweging. Naast het faciliteren van CPO zijn er nog ander doelen die gemeente wil nastreven op een woningbouwlocatie. Bijvoorbeeld een snelle ontwikkeling, maximale opbrengsten, nadruk op ruimtelijke kwaliteit of creativiteit in het ontwerp.

We hebben een ondergrens van 5 woningen, bij minder woningen gaat het om particulier opdrachtgeverschap en is er geen sprake van een collectief. Een bovengrens is opgelegd, omdat bij grote projecten andere doelen zoals hierboven geschetst eerder en zwaarder meewegen dan de kleinere woningbouwontwikkelingen.

Het aantal van 20 is onder andere gebaseerd op de informatie van Bouwenineigenbeheer (BIEB). Zij geven op hun website aan dat het gemiddelde CPO-project circa 10 tot 20 woningen bevat.

2. Betekent dit dat er bijvoorbeeld in een "projectontwikkeling" van 50 woningen er geen CPO mogelijk is?

Antwoord:
n het afwegingskader is de eerste vraag: betreft het een project(fase) van ten minste 5 woningen en maximaal 20 woningen in het gehele plangebied?

Wanneer een projectontwikkeling van, bijvoorbeeld 50 of 100 woningen, in één keer wordt ontwikkeld dan is CPO niet mogelijk. Wordt een dergelijke projectontwikkeling opgedeeld in verschillende fases, dan kan het zijn dat CPO wel mogelijk is in één van de projectfases.

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED
DATUM 14.06.2021

Gemeente Bladel

Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

Nummer R21.075

Advies van commissie Grondgebied op 14.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling. De volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- De beslisboom;
- Aantal woningen voor CPO;
- Mogelijkheid om gedeelte van het plangebied met CPO te ontwikkelen.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Toezeggingen / toelichting college

1. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het maximum van 20 woningen is opgenomen in het beleidskader omdat uit ervaringscijfers van BIEB blijkt dit een goed aantal is.
2. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het wellicht goed is om een bandbreedte af te spreken in plaats van een exact getal van maximaal 20 woningen.
3. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het opsplitsen van een plangebied door een gedeelte van het gebied te ontwikkelen met CPO niet wenselijk is met het oog op de ruimtelijke stedenbouwkundige kwaliteit.
4. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan te verwachten dat ook met dit beleidskader trajecten met CPO langer duren ten opzichte van het ontwikkelen met een projectontwikkelaar.
5. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat borging van CPO in een rechtspersoon (stichting/vereniging) belangrijk is om juridische problemen voor de CPO-deelnemers, zoals hoofdelijke aansprakelijkheid, te voorkomen.
6. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat, indien de wens is om sneller en meer te bouwen, CPO niet de beste methode is.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als bespreekstuk 9.3 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 21 juni 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 21 juni 2021, R21.075, Agendapunt 9.3.

PRO5

MOTIE

ONDERWERP	Samenwerking Jongeren in Nood
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.3, Raadsvoorstel R21.075 Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2020,

Kennis genomen hebbende van:
- De oproep van collectief 'Jongeren in Nood' om een intentieovereenkomst af te sluiten met de gemeente Bladel.
- De behoefte van het collectief 'Jongeren in Nood' om structureel met de gemeente in overleg te treden.

Overwegende dat:
- Collectief 'Jongeren in Nood' de afgelopen jaren een constructieve gesprekspartner is gebleken.
- Het collectief een belangrijke vertegenwoordiging is van de starters-doelgroep die in onze woonvisie als belangrijkst worden bestempeld.

Roept het college op:
1. Om in het derde kwartaal van 2021 tot een intentieovereenkomst te komen met collectief 'Jongeren in Nood' passend binnen de kaders van het Beleidskader Collectief Particulier Opdrachtgeverschap. In deze intentieovereenkomst afspraken vast te leggen over de structurele afstemming met en de facilitering van het collectief.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie PRO5.

PRO5

STEMMING		

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN**

AMENDEMENT

ONDERWERP	**Wijzigingen CPO Beleidskader**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	CDA, Bladel Transparant, VHP
NAAR AANLEIDING VAN	R21.075 Beleidskader CPO, agendapunt 9.3

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- De passage over Woningbouw in het raadsprogramma: "Afgesproken is dat bij woningbouw ook gewerkt wordt met burgerinitiatieven in de vorm van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). Om dit ook daadwerkelijk in de praktijk te brengen wordt bij iedere bouwlocatie onderzocht of de voorwaarden aanwezig zijn om het instrument CPO in te zetten"
- Raadsvoorstel R21.075 Beleidskader CPO, waarin o.a. is opgenomen dat:
    - CPO uitsluitend mogelijk is bij 5 tot maximaal 20 woningen
    - CPO uitsluitend mogelijk is voor het gehele plangebied
    - CPO uitsluitend mogelijk is voor geregistreerde verenigingen die opgenomen zijn in het register

Overwegende dat:

- CPO voor de gemeenteraad een belangrijk uitgangspunt is om te komen tot woningbouw die aansluit bij de wensen en behoeften in de gemeente Bladel;
- Het voorgestelde CPO beleidskader duidelijkheid over de mogelijkheden en richtlijnen met betrekking tot CPO in de gemeente biedt;
- Het CPO beleidskader daarmee bijdraagt aan de ambitie om bij woningbouw te werken met burgerinitiatieven in de vorm van CPO;
- Om burgerinitiatieven in de vorm van CPO zo goed mogelijk vorm te geven is het belangrijk dat het voorgestelde beleidskader op enkele onderdelen wordt aangepast;
    - Er zijn in de gemeente Bladel reeds diverse succesvolle CPO-projecten bekend met meer dan 20 woningen;
    - Het is belangrijk dat CPO ook mogelijk wordt gemaakt als deelproject van het gehele plangebied;
    - Het is belangrijk dat inwoners voldoende de mogelijkheid hebben om hun interesse kenbaar te maken en mee te doen door een CPO-vereniging op te richten;
- Door in het voorgestelde CPO Beleidskader (1) het maximum aantal woningen uit te breiden, (2) het mogelijk te maken dat CPO ook als deelproject van het plangebied gerealiseerd kan worden, en (3) inwoners de tijd en mogelijkheid te geven om zich als CPO-vereniging aan te melden, wordt krachtig gevolg gegeven aan de mogelijkheden toekomstige woningbouwlocaties via CPO te ontwikkelen;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT bij R21.075 als volgt te wijzigen:

1. Beslispunt 1 gewijzigd vast te stellen:

1. Het beleidskader CPO vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijzigingen:
   a. p.4 + p.7: "Maximaal 20 woningen" vervangen door "Maximaal circa 50 woningen".
   b. p.6: de tekst
   "*Bij het in de markt zetten van een plan kan dan beoordeeld worden of het voor een bepaalde CPO-groep interessant kan zijn. Rekening houden met de mogelijkheid dat er voor een locatie een CPO-groep wordt opgericht, is ondoenlijk.*"

   te vervangen door

   "*Bij het in de markt zetten van een plan kan deze (voor een deel) worden ontwikkeld met CPO. Daartoe krijgt eenieder na openbare publicatie in voldoende mate de mogelijkheid om de interesse kenbaar te maken en een CPO-rechtspersoon op te richten. Hiervoor wordt een periode van circa 3 maanden aangehouden (in het afwegingskader op de volgende pagina valt deze periode tussen deel 1 en deel 2).*
   c. p.7: Bij afwegingskader vraag 1: "In het gehele plangebied" vervangen door "in (een deel van) het plangebied"

2. Het volgende beslispunt toe te voegen:
   3. Het Beleidskader CPO in 2025 te evalueren en de gemeenteraad over de uitkomsten via een raadsmededeling te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie CDA, Bladel Transparant en Vrije Hapertse Partij.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN/VERWORPEN**

PRO5

AMENDEMENT

ONDERWERP	**Wijzigingen CPO Beleidskader**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	R21.075 Beleidskader CPO, agendapunt 9.3

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- De passage over Woningbouw in het raadsprogramma: "Afgesproken is dat bij woningbouw ook gewerkt wordt met burgerinitiatieven in de vorm van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). Om dit ook daadwerkelijk in de praktijk te brengen wordt bij iedere bouwlocatie onderzocht of de voorwaarden aanwezig zijn om het instrument CPO in te zetten"
- Raadsvoorstel R21.075 Beleidskader CPO, waarin o.a. is opgenomen dat:
    - CPO uitsluitend mogelijk is bij 5 tot maximaal 20 woningen
    - De gemeente geen voorfinanciering levert
    - Vooraf aan een ontwikkeling de afweging gemaakt moet worden of deze ruimte biedt aan een CPO initiatief
    - CPO uitsluitend mogelijk is voor vooraf geregistreerde verenigingen die opgenomen zijn in het register

Overwegende dat:

- CPO voor de gemeenteraad een belangrijk uitgangspunt is om te komen tot woningbouw die aansluit bij de wensen en behoeften in de gemeente Bladel;
- Het voorgestelde CPO beleidskader richting geeft maar in huidige opzet en motivatie te weinig als katalysator van de CPO ambities van de raad kan dienen;
- Het op sommige punten aanvullingen verdient om volledig als kader te kunnen dienen om het succes van CPO uit het verleden en de kans op succes in de toekomst te vergroten;
- Om burgerinitiatieven in de vorm van CPO zo goed mogelijk vorm te geven is het belangrijk dat het voorgestelde beleidskader op enkele onderdelen wordt aangepast;
    - Er zijn in de gemeente Bladel reeds diverse succesvolle CPO-projecten bekend met meer dan 20 woningen in de kleine kernen. Dat in de grotere dorpen binnen de gemeente deze vraag zelfs groter kan uitvallen;
    - Het is belangrijk dat er voorfinanciering aangeboden kan worden wat ook in lijn is met aanbevelingen uit het PON rapport 'CPO bouwen in de gemeente Bladel Bouwstenen voor beleid' en in lijn met ervaringen vanuit CPO projecten van de gemeente Bladel uit het verleden;
    - De mogelijkheid te behouden om CPO clubs op te richten naar aanleiding van een concreet project;
    - KoopGarant als succesvol gebleken instrument om doorstroming te bewerkstelligen toe te voegen aan dit kader.
- Het belangrijk is om in het voorgestelde CPO Beleidskader (1) het maximum aantal woningen uit te breiden naar 35, (2) het mogelijk te maken dat de gemeente een rol kan spelen bij voorfinanciering, (3) Het adagium "CPO Ja, tenzij…. Geen interesse" als uitgangspunt op te nemen, (4) te verwerken om inwoners de tijd en mogelijkheid te geven om een CPO-groep op te richten, en (5) de mogelijkheid van KoopGarant toe te voegen;

PRO5

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT bij R21.075 als volgt te wijzigen:

1. Beslispunt 1 gewijzigd vast te stellen:
    1. Het beleidskader CPO vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijzigingen:
        1) Aantal woningen:
        p.4 + p.7: "Maximaal 20 woningen" vervangen door "Maximaal circa 35 woningen".
        2) Voorfinanciering door gemeente:
        p.6: "De gemeente levert geen voorfinanciering" vervangen door "De gemeente kan een voorname rol spelen bij voorfinanciering".
        p.9 onder 6.2 financieel risico: Toe te voegen ", maar kan de gemeente door middel van bijvoorbeeld voorfinancieringen voorkomen dat de ontwikkelingen in bepaalde fases, door onoverkomelijke financieringsmoeilijkheden van de CPO-entiteit, spaak lopen."
        3) CPO Ja, tenzij… geen interesse
        p.6: "Vooraf aan een ontwikkeling moet de afweging worden gemaakt of deze ruimte biedt aan een CPO-initiatief" vervangen door "Vooraf aan een ontwikkeling moet de inpassing van CPO als eerste worden meegenomen"
        4) Oprichten CPO-groep
        p.6: "Bij het in de markt zetten van een plan kan dan beoordeeld worden of het voor een bepaalde CPO-groep interessant kan zijn. Rekening houden met de mogelijkheid dat er voor een locatie een CPO-groep wordt opgericht, is ondoenlijk." vervangen door "Bij het aanbieden van een plan kan dan beoordeeld worden of het voor een bepaald CPO-groep interessant kan zijn. Het blijft mogelijk dat er naar aanleiding van een specifieke locatie een CPO-groep wordt opgericht. Daartoe krijgt eenieder voldoende de mogelijkheid (in het afwegingskader op de volgende pagina valt deze periode tussen deel 1 en deel 2)."
        5) Toevoegen Koop Garant Regeling
        p.9 onder 8. De financiering. na "[…] waarin een verbod op doorverkoop en een zelfbewoningsplicht is opgenomen" toe te voegen: ", alsmede een regeling als bijvoorbeeld koopgarant te overwegen."

en gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie PRO5.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN/VERWORPEN**

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1107
Extern Zaak ID	Z210001881
Vertrouwelijk	Ja
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	9.4
Omschrijving	R21.080 Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.080b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.080 van burgemeester en wethouders van 25 mei 2021;

besluit:

1. Kennis te nemen van het rapport en de brief van het bestuur van KempenPlus;
2. Het college opdracht te geven om er op toe te zien dat het bestuur van KempenPlus de in het rapport genoemde aanbevelingen en overige maatregelen actief uitvoert;
3. Het college opdracht te geven de raad actief te (blijven) informeren over de uitvoering van de genoemde aanbevelingen en overige maatregelen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.080/Z210001881
Onderwerp : Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus

Aan de raad

Inleiding
Participatiebedrijf KempenPlus is kort na zijn ontstaan geconfronteerd met een langlopende en omvangrijke fraude binnen de WVK-groep, één van de organisaties waaruit KempenPlus is voortgekomen. Naast het strafrechtelijk onderzoek en het forensisch accountantsonderzoek, is door het bestuur van KempenPlus opdracht gegeven aan een externe, zelfstandig onderzoeker om een onderzoek naar het bestuurlijk handelen ten tijde van de fraude te verrichten. In april 2021 is door onderzoeker Van Dam het definitieve rapport met als titel 'Als je niet kijkt, dan zie je het niet; Dure lessen uit de fraude bij de WVK-Groep', opgeleverd (verder: rapport). Dit rapport bevat de uitkomsten van het onderzoek.

Het bestuur van KempenPlus heeft het rapport bestudeerd en daarop een schriftelijke reactie geformuleerd. Het rapport en de bestuurlijke reactie zijn ter kennisgeving aan het college verzonden. Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om voorliggend rapport en de bestuurlijke reactie op het rapport voor kennisgeving aan te nemen en daarbij het college opdracht te geven er op toe te zien dat het bestuur van KempenPlus de in het rapport genoemde aanbevelingen uitvoert en hierover de raad actief blijft informeren.

Voorstel
1. Kennis te nemen van het rapport en de brief van het bestuur van KempenPlus;
2. Het college opdracht te geven om er op toe te zien dat het bestuur van KempenPlus de in het rapport genoemde aanbevelingen en overige maatregelen actief uitvoert;
3. Het college opdracht te geven de raad actief te (blijven) informeren over de uitvoering van de genoemde aanbevelingen en overige maatregelen.

Beoogd effect
Het college was en is verantwoordelijk voor het rechtmatig handelen door de gemeente en daarmee het handelen van het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie KempenPlus. De intentie van het delen van het onderzoeksrapport en de bestuurlijke reactie daarop is om deze verantwoordelijkheid en de invulling daarvan transparant voor het voetlicht te brengen. Op die manier wordt uw raad volledig geïnformeerd en kan de raad zijn controlerende rol goed vervullen.

Argumenten
1.1 De raad heeft in deze kwestie een controlerende rol, de acties uit het rapport liggen bij het college en het bestuur van KempenPlus.
De uitvoering van de aanbevelingen uit het rapport zijn een taak voor het bestuur van KempenPlus, waarbij het college actief toezicht houdt. Hoe het bestuur hier opvolging aan geeft, wordt beschreven in de bestuurlijke reactie die als bijlage bij dit raadsvoorstel is opgenomen.

Uit de bestuurlijke reactie volgt dat het bestuur haar lessen trekt uit de fraude binnen de WVK-groep. Het bestuur geeft daarbij inzicht over de opvolging van de in het rapport genoemde aanbevelingen en reeds getroffen maatregelen. Het bestuur koos ervoor om pas een

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ABZ	Tim van der Putten	088-4970568

bestuurlijke reactie te formuleren na ontvangst van de definitieve versie van het rapport. Dit om de zuivere weg te volgen en het concept rapport niet vooraf te vertroebelen met een vroegtijdige reactie vanuit het bestuur.

Uw raad wordt voorgesteld om de stukken voor kennisgeving aan te nemen. Waarbij het college toezegt toe te zullen zien op de opvolging van de aanbevelingen uit het rapport en uw raad daarover te informeren.

2.1 Belangrijke lessen te trekken uit de fraude, in de eerste plaats voor het bestuur van KempenPlus, maar ook voor besturen van andere verbonden partijen
Het college was en is verantwoordelijk voor het rechtmatig handelen door de gemeente en daarmee het handelen van het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie KempenPlus. Het is dan ook van belang dat het college zijn rol hierin actief pakt en er voor zorgt dat de in het rapport genoemde aanbevelingen worden opgevolgd door het bestuur en het college hier actief op toe ziet.

3.1 Controlerende rol van de raad
De raad is aan zet om de mate van verantwoording te bepalen en aan te geven wat het college moet toelichten over het door haar gevoerde bestuur. Hierdoor kan de raad zijn controlerende rol goed vervullen.

Financiën
Dit raadsvoorstel heeft geen financiële consequenties.

Communicatie
Om de raads- en commissieleden van de participerende gemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden) goed te informeren, zijn verschillende vormen van communicatie georganiseerd. Zo waren er schriftelijke updates, maar ook verschillende raadsinformatieavonden die eind september en begin oktober 2020 bij KempenPlus werden gehouden. Naar aanleiding van het rapport van Van Dam en verdere ontwikkelingen uit onderzoeken van BDO en van justitie, worden er eind mei en begin juni 2021 opnieuw raadsinformatieavonden georganiseerd door KempenPlus. Ook commissieleden zijn daarbij welkom.

Wanneer er aanleiding voor is, zal het bestuur van KempenPlus (via de colleges) de raads- en commissieleden eerder informeren.

Bladel, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (21.13921)
02. Rapport Van Dam (21.14528)
03. Bestuurlijke reactie KempenPlus (21.14526)
04. Managementletters WVK-Groep (21.14527)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.13921

Ontwerp-raadsbesluit

21.13921

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.080 van burgemeester en wethouders van 25 mei 2021;

besluit:

1. Kennis te nemen van het rapport en de brief van het bestuur van KempenPlus;
2. Het college opdracht te geven om er op toe te zien dat het bestuur van KempenPlus de in het rapport genoemde aanbevelingen en overige maatregelen actief uitvoert;
3. Het college opdracht te geven de raad actief te (blijven) informeren over de uitvoering van de genoemde aanbevelingen en overige maatregelen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Z210001881

KempenPlus

Iedereen werkt mee

Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de
gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel de Mierden

Bladel, 20 mei 2021

Betreft: bestuurlijke reactie naar aanleiding van het rapport Van Dam over de lessen uit de fraude bij de WVK-Groep

Geacht college,

Naar aanleiding van de geconstateerde omvangrijke fraude binnen de WVK-groep, één van de organisaties waaruit KempenPlus is voortgekomen, heeft het bestuur opdracht gegeven tot een onderzoek naar het bestuurlijk handelen ten tijde van de fraude. Dit onderzoek is verricht door een externe, onafhankelijk en zelfstandig onderzoeker, de heer dr. M. van Dam. In april 2021 hebben wij het rapport, met daarin de uitkomsten van dit onderzoek, ontvangen. Bijgaand treft u het rapport aan.

Het bestuur heeft kennis genomen van het rapport en wenst een bestuurlijke reactie op de definitieve versie van dit rapport te geven. Wij hebben ervoor gekozen om pas een bestuurlijke reactie te formuleren ná ontvangst van de definitieve versie van het rapport. Wij informeren uw college hiermee over de in het rapport geconstateerde bevindingen en de wijze waarop wij omgaan met de in het rapport genoemde conclusies en aanbevelingen.

Wij verzoeken u om voorliggend rapport alsmede onze bestuurlijke reactie daarop aan uw raad ter kennisgeving aan te bieden. Tevens verzoeken wij u om aan uw raad voorlopige geheimhouding op te leggen ten aanzien van het rapport en onze bestuurlijke reactie daarop. Deze geheimhouding komt te vervallen bij de aanvang van de raadscommissievergadering van gemeente Bergeijk op 15 juni 2021 waarin het onderwerp openbaar behandeld zal worden.[1]

Bestuurlijke reactie op de bevindingen uit het onderzoek
Allereerst willen wij de onderzoeker, de heer Van Dam, bedanken voor zijn verrichte werkzaamheden. Omdat wij graag een zo onafhankelijk, onpartijdig, transparant en betrouwbaar onderzoek als mogelijk wilden laten uitvoeren, heeft de onderzoeker alle ruimte gekregen. Daarnaast heeft hij alle documenten kunnen inzien die hij voor het onderzoek nodig achtte en met iedereen kunnen spreken. Het onderzoeksrapport bevat conclusies en aanbevelingen waarbij een inspanning vanuit het bestuur wordt verwacht. Het bestuur onderschrijft het belang daarvan.

Uit het onderzoek is duidelijk geworden dat het bestuur signalen dat de WVK-Groep risico's liep, heeft gemist. Het bestuur had meer aandacht moeten geven aan het belang van integer handelen binnen de organisatie en meer aandacht moeten geven aan de interne beheersing van risico's. Dit had de kans op fraude kunnen verkleinen. Verderop in deze reactie beschrijven we de stand van zaken omtrent de opvolging van de aanbevelingen en de reeds getroffen maatregelen.
Daartegenover staat dat het onderzoek concludeert dat (mede) uit het uitvoerige politieonderzoek is gebleken dat de fraude op verschillende, uiterst listige manieren is gepleegd. Ook het rapport beschrijft dat de feitelijke fraude zó ingenieus was, dat het bestuur die niet had kunnen opmerken. De accountant heeft de fraude niet waargenomen en er waren geen andere indicaties van fraude. Om die reden betreurt het bestuur de titel van het rapport, die mogelijk iets heel anders (namelijk nalatigheid) suggereert. Dat is niet wat de onderzoeker zelf in het rapport constateert.

[1] Blijkens de vergaderkalender van uw raden, zal de raad van de gemeente Bergeijk de stukken als eerst behandelen in een openbare commissievergadering. Vanaf dat moment geldt dat de geheimhouding op de stukken voor alle individuele raden en overige betrokkenen wordt opgeheven.

KempenPlus

Iedereen werkt mee

Vooropgesteld: wij zijn ons ervan bewust dat het bestuur eindverantwoordelijk is voor het rechtmatig handelen van de opvolger van de WVK-groep, bedrijfsvoeringsorganisatie KempenPlus. Net zoals ook voormalige bestu(u)r(en) verantwoordelijk waren voor het rechtmatig handelen van de WVK-Groep. De lessen die volgen uit het rapport nemen wij dan ook uiterst serieus. Wij geven opvolging aan de in het rapport genoemde aanbevelingen en zullen uw college hierover actief informeren. Er wordt door het bestuur hard gewerkt aan het plan om de interne bedrijfsvoering duurzaam te verbeteren en interne risico's verder te beheersen. Wij hebben al verschillende maatregelen getroffen maar zullen, naast de in het rapport genoemde aanbevelingen, extra maatregelen treffen. Ook hierover zullen wij u regelmatig informeren.

Kantekeningen
Wij hebben in het rapport enkele zaken aangetroffen die enige nuance behoeven. Het gaat om de volgende onderdelen:

- *Pagina 9, voetnoot 2 bevat de volgende zin: 'Over dat laatste proces ontbreekt de in de tekst aangehaalde eindconclusie.'*

In de managementletter over 2014, pagina 7 staat dat alle processen in orde bevonden zijn. Meer specifiek staan 6 van de 7 processen op groen (voldoet geheel) en 1 proces (aanbestedingen) op geel (voldoet nagenoeg geheel). De managementletter 2014 is als bijlage toegevoegd aan deze bestuurlijke reactie.

- *Pagina 10, voetnoot 6, bevat een onvolledige quote.*

De zin die volgt op deze quote brengt een relevante nuance aan, namelijk: *"Gezien de aard en omvang van uw organisatie is het wellicht niet wenselijk en nodig om verder op te schalen"* (zie managementletter 2014, pagina 9). De managementletter 2014 is als bijlage toegevoegd aan deze bestuurlijke reactie.

- *In het rapport wordt gesteld dat de accountant herhaaldelijk gewezen heeft op gebrekkige interne controles en dat dit geleid heeft tot risico's. Ook wordt gesteld dat niets gedaan zou zijn met aanbevelingen van de accountant op dit onderwerp. Hiermee wordt het beeld gecreëerd dat de fraude hieraan te wijten is en voorkomen had kunnen worden.*

In de jaarlijkse documenten van de accountant wordt een aantal keer gewezen op mogelijke verbeteringen in interne controles. Hierbij werd niet aangedrongen op grote urgentie. Zo volgt bijvoorbeeld uit de managementletter 2014, p. 9 dat "*het gezien de aard en omvang van de organisatie wellicht niet wenselijk en nodig is om verder op te schalen*". Bovendien werden deze gebreken opgelost doordat de accountant alsnog deze controles uitvoerde bij het opstellen van hun jaarlijkse rapportages. In de door EY opgemaakte rapportages is te zien dat de constateringen uit de managementletters werden opgevolgd.[2] Geen enkele keer heeft dit ertoe geleid dat een goedkeurende verklaring is onthouden. Van Dam schrijft ook in het rapport dat er geen verband bestaat tussen de aanbevelingen van de accountant ten aanzien van de interne controles en de fraude. Het rapport beschrijft uitdrukkelijk dat het bestuur de fraude niet had kunnen ontdekken. Het is dus onjuist om aan te nemen dat opvolging van deze aanbevelingen had geleid tot voorkoming van de fraude.

Opvolging aanbevelingen en getroffen maatregelen
Door het bestuur wordt hard gewerkt aan het intern beheersen van risico's. De maatregelen die wij de afgelopen periode al hebben getroffen, zijn onder te verdelen in direct genomen maatregelen na het constateren van de fraude en maatregelen die toezien op het verbeteren van de interne bedrijfsvoering en beheersing. Daarnaast is een onafhankelijk adviesbureau op het gebied van bedrijfsvoering en controle gevraagd, om forensisch onderzoek te doen naar de fraude.

---

[2] Zie rapportage EY uitkomsten controle en overige informatie 2014, pagina 17, 2015, pagina 15, 2016, pagina 15, 2017, pagina 14 en 2018 pagina 14.

KempenPlus

Iedereen werkt mee

Hieronder volgt een weergave van de opvolging van de aanbevelingen en de reeds getroffen maatregelen.

Maatregelen direct na het constateren van de fraude
- Niet noodzakelijke bankrekeningen zijn opgeheven;
- Er zijn geen contante transacties meer, behalve bij de automaat voor het opladen van de kantinepassen van medewerkers;
- De procedures rond handmatige betalingen zijn aangescherpt;
- Alleen bij hoge uitzondering worden handmatige betalingen doorgevoerd;
- De controle op technische functiescheidingen is verbeterd.

Verbeteringen in interne bedrijfsvoering en beheersing
- De visie op interne beheersing is gedeeld met het bestuur;
- De management informatie wordt op een betere manier gerapporteerd;
- Het volgsysteem voor de bevindingen van de accountant vanaf 2017 is ingericht;
- (Her) inrichting van de organisatie t.a.v. control en interne controle voor eind 2021;
- Vóór 2022 wordt een integraal controleplan opgesteld. Na de zomer van 2021 worden er voor de meest risicovolle processen en voor de rechtmatigheid interne controles uitgevoerd;
- Tijdelijke ondersteuning op de financiële administratie om tot een inrichting van de processen te komen en de jaarrekening 2022 op te stellen;
- Er is een risicoanalyse gedaan op de bestaande processen. Deze worden verwerkt in een plan van aanpak;
- Er komt extra focus op cybercrime, datalekken, hacking;
- Het administratiesysteem is te complex en wordt vervangen;
- (Nieuwe) medewerkers dienen bij indiensttreding de eed of belofte af te leggen;
- Gestart is met het werven van expertise t.b.v. professionalisering organisatie KempenPlus.

Aanbevelingen en opvolging
De onderstaande schuingedrukte aanbevelingen zijn geciteerd uit het rapport,
"1. Vervul en borg de twee rollen binnen de bestuurlijke verantwoordelijkheid: bestuurder en toezichthouder
2. Organiseer de bestuurlijke ondersteuning
3. Overleg jaarlijks als bestuur met de accountant
4. Versterk een cultuur waarin bewust aandacht is voor integriteit
5. Kies speerpunten in de interne beheersing
6. Breng het archief op orde en overweeg het administratief systeem te vervangen
7. Blijf sturen op de maatschappelijke functie van KempenPlus"

Het bestuur van KempenPlus heeft de directie de opdracht gegeven om naar aanleiding van deze aanbevelingen te komen met een SMART plan van aanpak ter implementatie van de aanbevelingen.

KempenPlus

Iedereen werkt mee

Communicatie
Wij hebben getracht uw colleges en daarmee uw raden zo transparant en volledig mogelijk te informeren. Wij begrijpen het als er vanuit uw colleges en uw raden meer vragen zijn of behoefte is aan meer informatie. Om die reden zullen er raadsinformatieavonden worden georganiseerd waarin een extra toelichting zal worden gegeven. Daarnaast is de Q&A met veelgestelde vragen te vinden via de website van KempenPlus. Bovendien vertrouwen wij erop dat wij met uw colleges en uw colleges met uw raden over dit onderwerp in gesprek zullen blijven treden.

Hoogachtend,
Namens het bestuur van Participatiebedrijf KempenPlus,

mr. D.S.C. Jansen
Voorzitter

ing. F.J.L.M. Baudoin
Secretaris

Bijlage 1. Rapport Van Dam
Bijlage 2. Managementletter WVK Groep 2014

WVK-groep
Tussentijdse managementletter 2014

6 februari 2015

Directie		WVKGROEP	MT
Hoofd SJZ			PZ
Administratie			DB
Ext.plaatsingen			AB
Raambrug			OR
Hallenstraat			

Volgnummer: 2015 00104

EY

Building a better working world

Ernst & Young Accountants LLP
Prof.Dr.Dorgelolaan 12
5613 AM Eindhoven
Postbus 455
5600 AL Eindhoven

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 48 01
ey.com

Het dagelijks bestuur van de WVK-groep
Postbus 10
5530 AA BLADEL

Eindhoven, 6 februari 2015

9RNLBK/SvH/kvs
Behandeld door:
drs. N.J.E.P. van Engelen RA/

Managementletter tussentijdse controle 2014

Geacht dagelijks bestuur,

Met genoegen presenteren wij u hierbij onze managementletter 2014. Uw algemeen bestuur heeft ons de opdracht verstrekt om de jaarrekening 2014 van de gemeenschappelijke regeling WVK-groep inclusief haar deelnemingen (hierna: de WVK-groep) te controleren. Onze tussentijdse bevindingen rapporteren wij door middel van deze managementletter. Deze managementletter geeft een beeld van uw organisatie in 2014.

In deze rapportage beperken wij ons tot de bevindingen en mogelijke verbeterpunten in de bedrijfsvoering en processen die wij hebben onderzocht in het kader van de controle van de jaarrekening en die naar onze mening van belang zijn voor het management en het bestuur. Dit heeft tot doel vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een bijdrage te leveren aan het zelfcontrolerende vermogen van uw organisatie.

Wij hebben onze conceptbevindingen toegelicht en besproken met de controller en de directeur.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. M.H. de Hair RA

Partners in Sport

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. In relatie tot Ernst & Young Accountants LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Inhoudsopgave

1 Bestuurlijke samenvatting 3

1.1 Wat zijn onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen? 4

2 Waar staat uw organisatie? 6

2.1 Procesbeoordeling en bedrijfsvoerings-monitor 7

2.2 Inkopen en aanbestedingen 8

2.3 De verbijzonderde interne controle 9

2.4 IT 10

3 Is uw organisatie klaar voor de toekomst? 11

3.1 Aandachtspunten jaarrekeningcontrole 12

3.2 Decentralisaties 13

3.3 Actuele ontwikkelingen Vpb 15

3.4 Actuele ontwikkelingen Wet Markt en Overheid 16

Bijlage

1 Reikwijdte en controleaanpak

Bestuurlijke samenvatting

1 Bestuurlijke samenvatting

1.1 Wat zijn onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen?

Uw processen voldoen aan de te stellen eisen, het aanbestedingsproces bevat verbeterpunten

In november 2014 hebben wij de interim-controle uitgevoerd bij de WVK-groep. Wij concluderen dat er sprake is van een professionele organisatie die de reguliere bedrijfsvoering goed op de rit heeft staan.

Aangezien het ons eerste controlejaar is, hebben wij alle punten benoemd die ons opvallen. Hierdoor heeft u een volledig overzicht van de punten die verbeterd kunnen worden in uw organisatie. Onze voornaamste opmerkingen hebben betrekking op het aanbestedingsproces. Naar aanleiding van de gewijzigde wet- en regelgeving ten aanzien van het aanbestedingsproces bij (decentrale) overheden is er een conceptbeleid opgesteld. Dit beleid is echter nog niet vastgesteld. Daarnaast is er geen contractenadministratie aanwezig binnen uw organisatie. Eveneens hebben wij de automatisering binnen uw organisatie beoordeeld. Hieruit vloeien eveneens enkele aandachtspunten.

Wij hebben de verbijzonderde interne controlefunctie binnen uw organisatie beoordeeld en uit onze afwegingen is gebleken dat we voor 2014 slechts in beperkte mate gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van de interne controlefunctie binnen uw organisatie voor onze controle. Dit komt voornamelijk door de verscherping van de regelgeving hieromtrent. U bepaalt uiteraard zelf hoe u de interne controle inricht. Verderop in deze rapportage zullen wij dit nader toelichten.

De aandachtspunten die uit onze tussentijdse controle voortvloeien zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van onze managementletter.

Stopzetten van de toestroom tot de WSW, de jaarlijkse afbouw van de subsidie per WSW en onzekerheid ten aanzien van gewijzigde gevraagde dienstverlening door de betrokken gemeenten hebben grote impact op uw organisatie

De omgeving ten aanzien van decentrale overheden is momenteel volop in ontwikkeling. Enerzijds worden wettelijke taken vanuit de overheid gedecentraliseerd naar gemeenten. Anderzijds komt er nieuwe wet- en regelgeving zoals de invoering van de plicht tot vennootschapsbelasting (Vpb) op de decentrale overheden af. Voornamelijk de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 heeft een grote impact op de WVK-groep.

De aankomende invoering van de Participatiewet heeft een enorme impact, enerzijds financieel, maar ook op organisatorisch gebied. De gemeenten Eersel, Bergeijk, Reusel-De Mierden en Bladel hebben nog geen besluit genomen inzake de invulling van de Participatiewet per 1 januari 2015. Hierdoor bent u momenteel in onzekerheid over de gevolgen hiervan op de WVK-groep.

1 Bestuurlijke samenvatting

1.1 Wat zijn onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen?

De stopzetting van de toestroom tot de WSW, de jaarlijkse afbouw van de subsidie per WSW en de onzekerheid ten aanzien van de toekomstige gevraagde dienstverlening door de betreffende gemeenten hebben tot impact dat uw organisatie zich aan dient te passen.

In hoofdstuk 3 van deze managementletter komen de aandachtspunten ten aanzien van de toekomst van de WVK-groep aan bod.

Waar staat uw organisatie?

2 Waar staat uw organisatie?

2.1 Procesbeoordeling en bedrijfsvoeringsmonitor

Rood	Het proces voldoet niet aan de te stellen eisen. Veel aandachtspunten voor verbetering.
Oranje	Het proces voldoet voor een belangrijk deel niet aan te stellen eisen. Meerdere aandachtspunten voor verbetering.
Geel	Het proces voldoet nagenoeg geheel aan de te stellen eisen. Enkele aandachtspunten ter verbetering.
Groen	Het proces voldoet geheel aan de te stellen eisen. Beperkte ruimte tot verbetering.

* Onder verkoopproces Raambrug worden de verkoopprocessen Electro, Montage, Verpakkingen, Grafisch handmatig, Grafisch machinaal en Drukkerij verstaan. Aangezien de processtappen in deze processen hetzelfde zijn hebben wij dit aangemerkt als één proces.

2 Waar staat uw organisatie?

2.1 Procesbeoordeling en bedrijfsvoeringsmonitor

Uw processen voldoen aan de te stellen eisen, het aanbestedingsproces bevat verbeterpunten

Tijdens onze tussentijdse controle hebben wij de opzet van de significante processen binnen uw organisatie beoordeeld. Hierbij zijn wij onder meer nagegaan op welke wijze en in hoeverre belangrijke risico's in de afzonderlijke processen worden ingeperkt door interne beheersmaatregelen. In de bedrijfsvoeringsmonitor, welke is opgenomen op de vorige pagina hebben wij per proces aangegeven in hoeverre de significante processen voldoen aan de te stellen eisen en welke processen nog verbetering behoeven. Hieruit kunnen wij concluderen dat alle processen in hoofdlijnen op orde zijn maar waarbij voornamelijk ten aanzien van het aanbestedingsproces nog enkele verbeteringen wenselijk zijn. Deze verbeteringen zijn nader toegelicht in paragraaf 2.2.

De detailbevindingen hebben wij besproken met de directeur en de controller.

2.2 Inkopen en aanbestedingen

Nog niet vastgesteld nieuw inkoop- en aanbestedingsbeleid

Naar aanleiding van de gewijzigde wet- en regelgeving ten aanzien van het inkoop- en aanbestedingsproces is er nog geen nieuw beleid aanwezig dat is vastgesteld door het dagelijks bestuur. Dit beleid is in concept aanwezig en wordt in de eerstvolgende bestuursvergadering besproken. Daarnaast bent u volop bezig met de ontwikkeling van een format van een strategieformulier dat gehanteerd dient te worden bij inkopen en aanbestedingen om te waarborgen dat de juiste procedure wordt gehanteerd. Deze wordt eveneens in de eerstvolgende bestuursvergadering besproken alvorens deze uitgerold zal worden binnen de organisatie.

Wij adviseren u het inkoop- en aanbestedingsbeleid vast te stellen en te integreren binnen de bedrijfsprocessen.

Integraal en centraal contractenregister en monitoring hierop

Tevens hebben wij geconstateerd dat er momenteel nog geen gebruik wordt gemaakt van een integraal en centraal contractenregister. Hierdoor is het risico aanwezig dat er onvoldoende inzicht bestaat ten aanzien van de aangegane verplichtingen binnen de organisatie. Tevens is dit aan te bevelen voor een borging van de volledigheid van de aanbestedingen.

Wij adviseren u om de aanschaf van een contractenregister in overweging te nemen en de volledigheid te monitoren.

Uitvoeren crediteurenanalyse

Om de rechtmatigheid van de kosten uit 2014 vast te stellen, ***dient er per 31 december 2014 een spend-analyse uitgevoerd te worden op de uitgaven in 2014.*** Hierover zijn wij reeds in overleg met de controller.

2 Waar staat uw organisatie?

2.3 De verbijzonderde interne controle

In beperkte mate kunnen steunen op de werkzaamheden uitgevoerd door de verbijzonderde interne controle

Binnen de WVK-groep valt de verbijzonderde interne controlefunctie onder de verantwoordelijkheid van de controller. Voor onze controle hebben wij beoordeeld in hoeverre wij gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van de interne controlefunctie binnen uw organisatie. Bij deze afweging is de controlestandaard 610 Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors van toepassing, welke met ingang van 2014 is aangescherpt. Deze ontwikkelingen zijn te plaatsen in het kader van toename van de eisen die het maatschappelijk verkeer (bijvoorbeeld de rijksoverheid en toezichthouders) stelt aan de kwaliteit van de verantwoording. In deze afweging besteden wij aandacht aan:

- Objectiviteit: dit heeft onder meer betrekking op de positie van de interne controlefunctionarissen (los van de organisatie) en het rechtstreeks rapporteren van bevindingen aan de hoogste leiding.
- Deskundigheid: dit heeft betrekking op het verkrijgen en onderhouden van kennis en vaardigheden van de interne controlefunctionarissen teneinde de werkzaamheden op het vereiste niveau uit te voeren, inclusief de vereiste opleiding en begeleiding.
- Systematische en gedisciplineerde aanpak: hierbij gaat het erom of de afdeling een systematische en gedisciplineerde benadering heeft waaronder het toepassen van een systeem van kwaliteitsbeheersing.

Uit onze afwegingen is gebleken dat we voor 2014 in beperkte mate gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van de interne controlefunctie binnen uw organisatie. Hierdoor hebben wij zelf de werkzaamheden uitgevoerd waarbij wij gebruik hebben gemaakt van de gegevens, welke geselecteerd en verzameld zijn ten behoeve van de interne controlefunctie. Voorbeelden van maatregelen die genomen dienen te worden om ervoor te zorgen dat we meer gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van de interne controlefunctie zijn het verder uitwerken van een intern controleplan met hierin opgenomen de risico's en getroffen beheersmaatregelen per proces, zichtbare review door de controller en het verder uitbreiden van de rapportages en actieplannen naar aanleiding van de interne controlewerkzaamheden. Gezien de aard en omvang van uw organisatie is het wellicht niet wenselijk en nodig om verder op te schalen.

Aangezien wij niet vast hebben kunnen stellen dat de selectie willekeurig heeft plaatsgevonden hebben wij enkele aanvullende deelwaarnemingen geselecteerd. ***Wij hebben de afspraak gemaakt om de selectie voor 2015 in gezamenlijk overleg te bepalen.***

2.4 IT

Er vindt geen continue logging plaats	Wij hebben de automatisering op hoofdlijnen besproken. Uit deze besprekingen blijkt dat er enkele aandachtsgebieden aanwezig zijn. Een van onze constateringen is dat er geen logging plaats vindt op de handelingen die door de medewerkers worden verricht in JD Edwards. Wij willen u adviseren om te inventariseren op welk gebied er risico's aanwezig zijn binnen de WVK Groep en om de mogelijkheid te overwegen om voor deze functionarissen wel logging toe te passen. Voorbeelden hiervan zijn de crediteurenstamgegevens, autorisatiewijzigingen en de super user accounts.
Er is geen strikt wachtwoordbeleid aanwezig	Op het gebied van logische toegangsbeveiliging hebben wij geconstateerd dat ieder account beveiligd is met een wachtwoord. Er is echter geen formeel wachtwoordbeleid aanwezig. Wij adviseren u om te inventariseren voor welke functionarissen het wenselijk is om een strikter wachtwoordbeleid te hanteren. Denk hierbij aan de key functionarissen, waaronder de controller, medewerkers financiële administratie, medewerkers afdeling automatisering en de super users. In dit kader is het van belang om op te merken dat dit binnen de betaalapplicatie van BNG is gewaarborgd.
Er is geen informatiebeveiligingsbeleid aanwezig	Binnen de organisatie zijn diverse maatregelen genomen om de beveiliging van de informatie te waarborgen. Er is momenteel echter geen schriftelijk vastgelegd informatiebeveiligingsbeleid aanwezig. ***Wij adviseren u om het informatiebeveiligingsbeleid schriftelijk vast te leggen.***

Is uw organisatie klaar voor de toekomst?

3 Is uw organisatie klaar voor de toekomst?

3.1 Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Inleiding	Naar aanleiding van onze tussentijdse controle zien wij enkele onderwerpen, welke wij nader willen duiden in het kader van de jaarrekeningcontrole.
Uitvoeren crediteurenanalyse	Gezien de procesmatige bevindingen in het proces aanbestedingen dient u een integrale crediteurenanalyse op te stellen met inachtneming van de drempelwaarden uit de Gids Proportionaliteit. Met de concerncontroller hebben wij reeds besproken hoe deze analyse het best kan worden opgezet.
Analyseren volledigheid en risico's "niet uit de balans blijkende verplichtingen"	Wij verwachten dat u per jaareinde een analyse maakt van de "niet uit de balans blijkende verplichtingen", waarbij tevens inzichtelijk wordt gemaakt op welke wijze u ervoor gezorgd heeft dat de volledigheid ervan gewaarborgd is en welke risico's deze verplichtingen met zich meebrengen.
Analyseren in het kader van Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	Op 1 januari 2013 is de WNT van kracht geworden. De wet stelt, naast een verplichting tot openbaarmaking, een maximum aan de bezoldiging en contractuele ontslagvergoeding van bestuurders, toezichthouders en van de hoogste leidinggevenden. Het bezoldigingsmaximum over 2014 bedraagt € 230.474. De maximale ontslagvergoeding is gemaximaliseerd op twaalf maandsalarissen maar ten hoogste € 75.000. Voor alle organisaties waarop de WNT van toepassing is, geldt dat de beloning van topfunctionarissen openbaar gemaakt dient te worden in de jaarstukken, ongeacht of de bezoldiging hoger of lager is dan het maximum. De openbaarmaking moet op persoonsniveau met naam en toenaam gedaan worden. Dit betekent dat deze informatie conform voorgaand boekjaar in de jaarrekening 2014 opgenomen dient te worden. Wij verwachten dat u per jaareinde een analyse maakt van de WNT waarbij inzichtelijk wordt gemaakt welke functionarissen voldoen aan de WNT. Ten aanzien van interim-functionarissen die geen topfunctie vervullen kunt u gebruik maken van de mogelijkheid die paragraaf 6 van de *Beleidsregels toepassing WNT* biedt inzake de volledige openbaarmaking van deze functionarissen. Hierbij **kan** en hoeft u niet volledig te voldoen aan de verplichting voor openbaarmaking van deze interim-functionarissen zoals voorgeschreven in artikel 4.2 lid 2c van de WNT. De WNT problematiek ten aanzien van de bezoldiging van topfunctionarissen hebben wij reeds met u afgestemd.

3 Is uw organisatie klaar voor de toekomst?

3.1 Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Relevante wijzigingen binnen het BBV

In 2013/2014 heeft de wetgever een aantal wijzigingen binnen het BBV doorgevoerd. Deze wijzigingen zijn veelal van formele aard en zijn van kracht vanaf het begrotingsjaar 2014. Wij constateren dat u deze aanwijzingen voor de begroting 2014 reeds heeft meegenomen en ook nadrukkelijk heeft benoemd in de richtlijnen en planning van de jaarrekening 2014. Voor de volledigheid wijzen wij u dan ook op de belangrijkste wijzigingen:

- Benaming van Programmarekening is aangepast in "Overzicht van baten en lasten".
- Wijziging term "gerealiseerde resultaat voor bestemmen" in "gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten".
- Wijziging term "gerealiseerd resultaat na bestemmen" in "gerealiseerde resultaat".
- Benaming paragraaf "Weerstandsvermogen" is aangepast in "Weerstandsvermogen en risicobeheersing".
- Uitbreiding van de informatie in de paragraaf "Verbonden partijen" met: Naam en vestigingsplaats, het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd, veranderingen die zich gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de organisatie in de verbonden partij heeft, het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar, resultaat van de verbonden partij.

3.2 Decentralisaties

Invoering Participatiewet per 1 januari 2015

De decentralisaties gaan zeker niet aan de WVK-groep voorbij. De Kempengemeenten vormen samen, op alle drie de gebieden van Participatiewet, Jeugdwet en WMO, een consistente regio (m.u.v. Oirschot). Daarbinnen vallen ook alle gemeenten die tezamen de WVK-groep vormen. U bent als uitvoeringsorganisatie in belangrijke mate afhankelijk van de besluitvorming die tussen deze regiogemeenten plaatsvindt. De toekomst van de WVK-groep is direct gekoppeld aan de keuzes die daar worden gemaakt. De Participatiewet, die per 1 januari 2015 van kracht is, brengt WWB, WSW en Wajong samen.

3.2 Decentralisaties

Geen instroom meer van WSW'ers, jaarlijkse afbouw huidige populatie	Als gevolg van deze aangepaste wetgeving zal er geen instroom meer plaatsvinden van WSW'ers naar uw organisatie. Hierdoor vindt er een jaarlijkse afbouw van het aantal WSW'ers plaats als gevolg van de uitstroom. Naast de stopzetting van de toestroom vindt er eveneens een afname van de subsidie per WSW-er plaats, deze neemt jaarlijks met € 500 af tot een bedrag van maximaal € 23.500.
Onduidelijkheid rol WVK-groep	Het bestuur van de WVK-groep heeft een strategische visie opgesteld met hierin opgenomen de rol die de WVK-groep in de toekomst kan gaan vervullen. De invulling die de Kempengemeenten gaan geven aan de Participatiewet is nog onduidelijk. Hier wordt meer duidelijkheid over verwacht in de eerste helft van 2015. Bovenstaande wijzigingen hebben vergaande impact op de WVK-groep. De organisatie dient zich aan te passen aan de nieuwe, gewenste vorm van dienstverlening, terwijl daarnaast het dienstverband van de huidige WSW'ers zal blijven doorlopen. Het aantal WSW'ers zal jaarlijks als gevolg van uitstroom afnemen. Omdat nog niet duidelijk is wat de gewenste dienstverlening zal zijn in de toekomst kan uw organisatie hier momenteel nog niet geheel op inspelen. Voor 2015 wordt nog een positief resultaat verwacht. In de jaren hierop volgend zal de huidige situatie leiden tot een begrotingstekort.

3.3 Actuele ontwikkelingen Vpb

Vennootschapsbelasting, de vraagstelling	Wat zijn de gevolgen van de invoering van de plicht tot vennootschapsbelasting op de decentrale overheden voor WVK-groep?
Toelichting op wetsvoorstel	Op Prinsjesdag 2014 heeft het Kabinet het wetsvoorstel Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen aan de Tweede Kamer verzonden. De nieuwe wetgeving is van toepassing op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016. Uitgangspunt op basis van het wetsvoorstel is dat de WVK-groep belastingplichtig is, voor zover zij een onderneming drijft, waarop geen vrijstelling van toepassing is. Van (het drijven van) een onderneming is sprake indien met een duurzame organisatie van arbeid en kapitaal wordt deelgenomen aan het economische verkeer met het oogmerk om winst te behalen. Het winstoogmerk is geobjectiveerd in die zin dat dit geacht wordt aanwezig te zijn, indien meer dan incidenteel overschotten worden behaald. Indien dit niet kan worden vastgesteld, wordt toch een onderneming aanwezig geacht in het geval activiteiten worden verricht waarmee in concurrentie wordt getreden. Interne activiteiten die voor de eigen kring worden verricht, leiden in beginsel niet tot belastingplicht, omdat er geen sprake is van deelname aan het economische verkeer. Indien sprake is van een onderneming in fiscale zin is mogelijk één van de vier vrijstellingen van toepassing: 1. Interne activiteiten 2. Overheidstaken en publiekrechtelijke bevoegdheden 3. Samenwerkingsverbanden 4. "Quasi"-inbesteding.
Gevolgen zijn nog niet bekend	De Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft gesprekken gevoerd met onder andere het ministerie naar aanleiding van de publicatie van het concept wetsvoorstel. De VNG, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen, gaan in overleg met het ministerie een plan van aanpak opstellen. Dit plan van aanpak wordt een handreiking waarin diverse vraagstukken worden geadresseerd die van invloed zijn op het vaststellen van de omvang van de belastingplicht, de openingsbalans en de belastbare grondslag.

3.3 Actuele ontwikkelingen Vpb

Op alle activiteiten van de WVK-groep moet geïnventariseerd en geanalyseerd worden of sprake is van Vpb-plicht. Het is raadzaam om de tijd tot 1 januari 2016 hiervoor goed te gebruiken. Door middel van gerichte trainingen en workshops zou bovendien de bewustwording en kennis over de aanstaande Vpb-plicht vergroot kunnen worden, zodat de Vpb-plicht op een goede en gestructureerde wijze wordt ingebed binnen de organisatie. De exacte impact voor WVK-groep zal in 2015 nader worden bepaald.

In ons accountantsverslag informeren wij u verder over de voortgang van de implementatie van de invoering van de plicht tot vennootschapsbelasting.

3.4 Actuele ontwikkelingen Wet Markt en Overheid

Wet Markt en Overheid

Met ingang van 1 juli 2014 is de Wet Markt en Overheid van toepassing op overheidsbedrijven die economische activiteiten ontplooien. Een sociale werkplaats kwalificeert als een overheidsbedrijf in de zin van bovengenoemde wet. Dit betekent dat de Wet Markt en Overheid van toepassing is en de WVK-groep zich in beginsel dient te houden aan de gedragsregels. Dit betreffen de volgende vier gedragsregels:

- De integrale kosten van een economische activiteit moeten in rekening gebracht worden (integrale kostendoorberekening).
- Eigen overheidsbedrijven mogen niet worden bevoordeeld ten opzichte van concurrerende bedrijven (bevoordelingsverbod).
- Gegevens mogen enkel worden hergebruikt voor andere economische activiteiten indien andere organisaties ook over deze gegevens kunnen beschikken (gegevenshergebruik).
- Belangenverstrengeling moet worden voorkomen (functiescheiding).

In artikel 25i en 25j van de Wet Markt en Overheid geldt voor sociale werkplaatsen een uitzondering op de verplichting tot de doorberekening van de integrale kosten en op het bevoordelingsverbod. Dit wordt immers door artikel 5 van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) gewaarborgd. De wetgever heeft er voor gekozen om de bepaling van het WSW onverkort te laten gelden. Concluderend kan gesteld worden dat de eerste twee gedragsregels niet van toepassing op de WVK-groep, mits de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en de WVK-groep dus handelt conform artikel 5 WSW.

Bijlage 1
Reikwijdte en controleaanpak

Reikwijdte en controleaanpak

Bijlage 1

Reikwijdte werkzaamheden

In het kader van de door het bestuur aan ons verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening 2014 van de WVK-groep brengen wij u hierbij verslag uit van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de tussentijdse controlewerkzaamheden, die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Bij de jaarrekeningcontrole maken wij mede gebruik van de administratieve organisatie en het daarvan deeluitmakende systeem van interne controle van uw organisatie. In dit verband hebben wij de opzet en bestaan van de administratieve organisatie op een aantal door ons noodzakelijk geachte punten onderzocht. Wij wijzen u erop dat onze controle niet was gericht op het vormen van een oordeel over de administratieve organisatie als zodanig. De in deze managementletter opgenomen bevindingen kunnen dan ook niet als limitatief worden beschouwd.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2014 van de WVK-groep en de hieraan verbonden entiteiten. Ze zijn niet primair gericht op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden. Indien onze werkzaamheden aanwijzingen hebben opgeleverd voor opgetreden fraudes of onregelmatigheden, dan hebben wij u daarover onmiddellijk gerapporteerd.

Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door het bestuur vastgestelde toleranties gehanteerd. Het bestuur heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3% < 10%	≥ 10%	-

Op basis van de begroting 2014 van de WVK-groep betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van € 290.000 en een totaal van onzekerheden van € 870.000 de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten. De rapporteringstolerantie is gesteld op € 14.500.

Reikwijdte en controleaanpak

Bijlage 1

Reikwijdte werkzaamheden

Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie van € 14.500. Wij passen deze voorgeschreven SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Controleaanpak

In overeenstemming met de wet resulteert onze accountantscontrole in het afgeven van een controleverklaring zowel met betrekking tot de rechtmatigheid van het financieel beheer (worden de financiële beheershandelingen conform de van toepassing zijnde wet- en regelgeving verricht) als met betrekking tot de getrouwheid (het getrouwe beeld van de financiële positie en het saldo van de baten en lasten).

Onze controle valt globaal uiteen in een tweetal momenten. Bij de tussentijdse controle is de focus gericht op het toetsen van de door ons als significant aangemerkte processen binnen de WVK-groep terwijl bij de eindejaarscontrole de posten in de jaarrekening centraal staan. De identificatie van de significante processen vindt plaats op basis van risicoanalyse.

Bij onze tussentijdse controle hebben wij, voor zover mogelijk, de opzet van deze processen in kaart gebracht (hoe is de administratieve organisatie en de interne controle ingericht) en vervolgens het bestaan van deze processen vastgesteld (worden de procedures zoals beschreven ook in de praktijk gebracht).

Om uiteindelijk te kunnen steunen op de interne controlemaatregelen zoals die in de processen zijn opgenomen, dienen wij tenslotte vast te stellen dat deze maatregelen gedurende het gehele jaar hebben gewerkt (het toetsen van de werking).

Hierbij steunen wij op de interne controlewerkzaamheden zoals deze door uw interne controlefunctionarissen worden uitgevoerd. De werkzaamheden zijn momenteel onderhanden. In deze managementletter rapporteren wij u de status hiervan.

Op het moment dat de interne controlewerkzaamheden zijn afgerond, voeren wij hierop een review uit en signaleren wij eventuele tekortkomingen. In het verslag van bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole komen de (eventueel) hieruit voortvloeiende significante bevindingen aan bod.

Als je niet kijkt, zie je het niet

Dure lessen uit de fraude bij de WVK-groep

April 2021

Marcel van Dam

Marcel van Dam Politiek bestuurlijk Advies

Marcel van Dam is zelfstandig onderzoeker, adviseur en interim-manager. Opdrachtgevers zijn gemeenten, provincies en ministeries. Zijn projecten liggen op het snijvlak van politiek, bestuur en ambtelijke organisatie. Meer informatie is te vinden op www.marcelvandam.nl

Inhoud

1. Achtergronden onderzoek bestuurlijk handelen 4
   1.1 Aanleiding en context 4
   1.2 Afbakening, onderzoeksvraag en aanpak 4
   1.3 Opbouw rapportage 4
2. Samenvatting, conclusies en aanbevelingen 6
   2.1 Samenvatting 6
   2.2 Conclusies bestuurlijk handelen 6
   2.3 Lessen 6
3. Bedrijfsvoering, waarborgen en bestuurlijke aandacht 8
   3.1 De organisatie, de regels, de cultuur en de context 8
   3.2 Controle, toezicht en informatie 9
   3.3 Beoordeling accountant 9
   3.4 Soft controls 11
   3.5 Management, bestuur en interne beheersing 12
4. Analyse 14
   4.1 Weinig bestuurlijke aandacht voor interne bedrijfsvoering en beheersing risico's 14
   4.2 Sturen op hoofdlijnen 15
   4.3 Waar je niet naar kijkt, zie je niet 15
   4.4 Fraude kun je nooit definitief uitsluiten, wel de kans erop verkleinen 16
   4.5 Cultuur doet er toe 16
   4.6 Archivering informatie bedrijfsvoering gebrekkig 17
5. Conclusie 18
   5.1 Conclusies 18
   5.2 Conclusies nader bezien 19
6. Lessen voor de toekomst 20
7. Onderzoeksverantwoording 23

1. Achtergronden onderzoek bestuurlijk handelen

1.1 Aanleiding en context

Participatiebedrijf KempenPlus is kort na zijn ontstaan geconfronteerd met een langlopende en omvangrijke fraude binnen de WVK-groep, een van de organisaties waaruit KempenPlus is voortgekomen. De fraude was op het moment van ontdekking nog gaande. Na de ontdekking is door het bestuur aangifte gedaan en zijn later twee medewerkers per direct ontslagen. Op het moment van schrijven lopen reeds twee onderzoeken naar de fraude: een strafrechtelijk onderzoek naar de verdachte en een forensisch accountantsonderzoek. Voorts heeft een van de ontslagen medewerkers beroep aangetekend tegen een eerdere rechtelijke uitspraak dat het ontslag op staande voet gerechtvaardigd was.

Het bestuur van KempenPlus heeft verder opdracht gegeven tot een onderzoek naar het bestuurlijk handelen ten tijde van de fraude. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van dit derde onderzoek.

1.2 Afbakening, onderzoeksvraag en aanpak

Het onderzoek is geconcentreerd op de periode 2014 -2019. In deze periode is met zekerheid te zeggen dat er is gefraudeerd, al zijn er aanwijzingen dat de fraude al eerder begon. Omdat de twee andere onderzoeken zich ook op deze periode richten, is tot deze afbakening besloten. Het is in dit onderzoek niet nodig gebleken de onderzoeksperiode uit te breiden.

De centrale vraag voor dit onderzoek luidt:

> Op welke wijze heeft het bestuur van de WVK-groep invulling gegeven aan zijn verantwoordelijkheid in de periode 2014-2019 en welke lessen zijn daaruit te trekken voor het bestuur van KempenPlus?

Voor dit onderzoek zijn documenten bestudeerd en interviews gehouden – een volledig overzicht is opgenomen in de onderzoeksverantwoording. De resultaten van de twee andere onderzoeken zijn op het moment van schrijven nog niet bekend en derhalve ook niet in deze rapportage meegenomen.

1.3 Opbouw rapportage

Het rapport is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 bevat een beknopte samenvatting, de conclusies en de aanbevelingen. In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van de WVK-groep, toegespitst op de interne organisatie en de bestuurlijke rolinvulling. De analyse en verdieping hiervan vormt de kern

van hoofdstuk 4. De conclusies staan in hoofdstuk 5 en de aanbevelingen in de vorm van lessen in hoofdstuk 6. De onderzoeksverantwoording is opgenomen in hoofdstuk 7, met daarin de lijst van bestudeerde documenten en van geïnterviewde personen.

2. Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten kort samengevat en de conclusies en aanbevelingen gepresenteerd.

2.1 Samenvatting

Het bestuur van de WVK-groep heeft zich in de onderzoeksperiode vooral gericht op zaken als het bedrijfsresultaat, de uitkering aan de gemeenten, het eigen vermogen en de toekomst in verband met de nieuwe Participatiewet. Dit waren de zaken waar ook vanuit de gemeenten de nadruk op lag. Weinig of geen aandacht had het bestuur voor de bedrijfsvoering en de interne beheersing van risico's. Het contact met de accountant verliep indirect en zijn signalen dat de interne controlesystematiek niet adequaat was, werden niet gezien. Daardoor miste het bestuur ook de tekenen dat WVK-groep risico's liep. De daadwerkelijke fraude was zo ingenieus, dat het bestuur die niet heeft kunnen opmerken.

2.2 Conclusies bestuurlijk handelen

De conclusies van dit onderzoek naar het bestuurlijk handelen ten tijde van de interne fraude luiden:

1. Het was voor het bestuur niet mogelijk de feitelijke fraude te signaleren. De accountant heeft het niet waargenomen en er waren ook geen andere indicaties van fraude.

2. Het bestuur heeft weinig aandacht gehad voor de interne bedrijfsvoering en beheersing van risico's. Daardoor heeft het bestuur signalen gemist dat de WVK-groep risico's liep en heeft ook niet een cultuur neergezet waarin binnen de organisatie bewust aandacht is voor integer handelen.

3. Meer aandacht van het bestuur voor de interne beheersing had de risico's op fraude verkleind.

2.3 Lessen

De conclusies uit dit onderzoek leiden tot de volgende aanbevelingen aan KempenPlus:

1. Vervul en borg de twee rollen binnen de bestuurlijke verantwoordelijkheid: bestuurder en toezichthouder

2. Organiseer de bestuurlijke ondersteuning

3. Overleg jaarlijks als bestuur met de accountant
4. Versterk een cultuur waarin bewust aandacht is voor integriteit
5. Kies speerpunten in de interne beheersing
6. Breng het archief op orde en overweeg het administratief systeem te vervangen
7. Blijf sturen op de maatschappelijke functie van KempenPlus

3. Bedrijfsvoering, waarborgen en bestuurlijke aandacht

3.1 De organisatie, de regels, de cultuur en de context

De WVK-groep was een SW-bedrijf met een goede naam, zowel in de regio als in het land. Het aantal plaatsingen was goed, net als de omzet en de bedrijfsresultaten. Het eigen vermogen groeide jaar op jaar. Het bedrijf stond hoog in landelijke lijstjes van best presterende SW-bedrijven. De deelnemende gemeenten hadden er geen omkijken naar, stortten de rijkssubsidie één op één door naar de WVK, hoefden verder geen bijdrage te leveren en ontvingen jaarlijks een bedrag vanuit dat eigen vermogen. Binnen alle gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeenten deelnamen, was de WVK bestuurlijk gezien een baken van rust en relatieve voorspelbaarheid.

De cultuur intern valt te kenschetsen als gemoedelijk, familiair, betrokken, met aandacht voor medewerkers. Tegelijk was er op een aantal aspecten de aandacht nadrukkelijk zakelijk gericht. De medewerkers vanuit de WSW werden sober ingeschaald en de omvang van de staf diende beperkt te blijven. De arbeidsvoorwaarden van de top waren daarentegen goed, althans, in vergelijk tot wat in gemeenten gebruikelijk is en meer geënt op het bedrijfsleven. Er was weinig roulatie, mensen werkten lang bij WVK in dezelfde functie en daardoor ook lang met elkaar. Het onderlinge vertrouwen was groot. Naar eigen zeggen waren MT, directie en bestuur benaderbaar voor mensen en geluiden uit de organisatie; in elk geval de OR heeft bijvoorbeeld een aantal malen op eigen initiatief met leden van het bestuur gesproken. Verder waren MT, directie en bestuursleden vaak aanwezig op bedrijfsfeesten.

De interne bedrijfsvoering was op de gebruikelijke wijze georganiseerd volgens het vier-ogen-principe, met functie-scheidingen en beschrijvingen van de administratieve organisatie (AO) met daarin opgenomen controlemechanismen. Ook was er een systeem van verbijzonderde interne controle (IC) – in een IC wordt gecontroleerd in hoeverre de processen worden gevolgd, waar knelpunten en risico's bestaan en of de procesbeschrijvingen bijstelling behoeven. Vier punten vallen op. Het administratieve pakket (JD Edwards) waarin diverse bedrijfsprocessen samenkwamen zoals inkoop, projecten en financiën kon veel meer dan voor de WVK-groep nodig was en was zo ingewikkeld, dat waarschijnlijk niemand het helemaal doorgrondde. Verder waren er relatief grote cash-stromen in het bedrijf, werd een aanzienlijk deel van de administratie op papier bijgehouden en waren er relatief veel handmatige betalingen ten opzichte van het aantal zogeheten batch-betalingen.

Het bestuur van de WVK-groep bestond uit een DB en een AB. In het DB zaten een vakwethouder vanuit elk van de vier deelnemende gemeenten, een burgemeester vanuit een van de vier gemeenten die volgens een roulatieschema de voorzittersrol vervulde en drie externe bestuursleden die vanuit hun deskundigheid op het gebied van zorg, bedrijfsleven en financiën waren gevraagd om bestuurslid te zijn. De laatsten ontvingen een vrijwilligersvergoeding voor hun werkzaamheden. Voor de vier wethouders en de desbetreffende burgemeester was het een functie zoals zij wel meer bestuursposities in gemeenschappelijke regelingen bekleden: het hoort bij een bestuurlijke portefeuille en het zijn taken binnen portefeuilles die ook veel andere taken omvatten. De leden van

het DB waren ook lid van het AB (gemeenschappelijke regelingen kennen een zogeheten monistische bestuursstructuur), waar verder vanuit elke gemeente nog een andere wethouder zitting in had.

In de periode die hier centraal staat, 2014 – 2019, speelde de invoering van de nieuwe Participatiewet. Een gevolg hiervan was dat er geen nieuwe instroom meer was bij SW-bedrijven en dus ook niet bij de WVK-groep. Daarnaast werd de subsidie per standaard eenheid (SE)[1] jaarlijks verlaagd. Als er niets zou veranderen, betekende dit dat de WVK-groep een "sterfhuis" zou worden: uitstroom door mensen die met pensioen gingen, volledig arbeidsongeschikt werden of een reguliere arbeidsplaats elders vonden, baanbehoud voor bestaande WSW-ers met een vast dienstverband, maar geen instroom meer van nieuwe medewerkers. De verlaging van de subsidie zou daarnaast tot financiële knelpunten leiden. Verder dienden de gemeenten de veranderde participatiefilosofie concreet te maken. Het onderzoeken van de mogelijkheden, het afwegen van de alternatieven en het organiseren van de besluitvorming erover was een belangrijk strategisch vraagstuk, zowel voor bestuur en directie van de WVK alsook voor de betrokken gemeenten.

3.2 Controle, toezicht en informatie

De controle op de interne bedrijfsvoering was op meerdere manier vorm gegeven. In zes aangetroffen AO-beschrijvingen waren controles ingebouwd, onder andere via functiescheiding, het vier-ogen principe en de aanwezigheid van de vereiste stukken ("getekende pakbon"). De accountant heeft de procesbeschrijvingen apart beoordeeld, mede op basis van informatie van degene die er mee werkten. De conclusie van de accountant voor deze processen luidde: "De controls binnen het proces zijn in opzet effectief".[2] De specifieke informatie over het proces Inkoop waarin ook de betalingen een plaats hebben, kreeg de accountant van de latere verdachte. Verder bestond er een systeem van IC's. Hoeveel IC's in de praktijk daadwerkelijk zijn uitgevoerd en wat de kwaliteit ervan was, is niet op basis van rapportages te bepalen. Er zijn twee beknopte rapportages met bevindingen van een IC aangetroffen. Mogelijk zijn er meer uitgevoerd, maar de archivering is niet zodanig dat deze terug te vinden zijn.

3.3 Beoordeling accountant

Controle op de interne bedrijfsvoering is verder gedaan door de accountant. De jaarlijkse werkzaamheden van de accountant bestaan uit de tussentijdse controle en de controle van de

[1] Aantallen uitgedrukt in SE vormen de basis voor de verdeling van de Rijksbijdrage. Daarbij is 1 fte gelijk aan 1 SE voor een sw-medewerker met een lichte of gemiddelde beperking en aan 1,25 SE voor een sw-medewerker met een ernstige beperking.

[2] Het gaat om de procesbeschrijvingen Detacheringen, Inkopen, Omzet Groen, Investeringen, Omzet industrie en Loonadministratie, alle zes in november 2014 door de accountant getoetst. Over dat laatste proces ontbreekt de in de tekst aangehaalde eindconclusie.

jaarstukken. De uitkomsten van de tussentijdse controles rapporteert de accountant in de zogeheten managementletters aan het DB. Het rapport bij de jaarstukken is gericht aan het AB.

Managementletters

Vast onderdeel van de managementletters waren een beoordeling van de AO-beschrijvingen en de kwaliteit van de IC's. De belangrijkste conclusie daarover in de managementletters is dat de interne processen op orde waren, met hier en daar een kanttekening. In 2017 signaleert de accountant ten aanzien van een paar processen enkele zaken met een gemiddeld risicoprofiel.[3] Voor de volledigheid zij gemeld dat de managementletter van 2018 niet is aangetroffen en vermoedelijk niet is opgeleverd door de accountant, ook niet nadat was toegezegd deze later te leveren.[4]

De accountant is kritisch over de kwaliteit van de IC. In de managementletters van 2014 tot en met 2017 stelt hij dat hij voor zijn eigen controles geen gebruik van de resultaten van de IC's kan maken.[5] In 2014 en 2015 geeft de accountant voorbeelden wat er aan de IC moet worden verbeterd, wil hij er meer gebruik van kunnen maken.[6] In de managementletter 2016 koppelt de accountant aan de aangehaalde constatering een advies aan het bestuur: maak een duidelijke keuze in de gewenste controles. In 2017 luidt het advies aan het bestuur om vooral te letten op de "… inhoudelijke en zichtbare vastlegging van de uitgevoerde controles binnen de bedrijfsprocessen". De accountant verwoordt deze opmerkingen zonder op de mate van urgentie in te gaan; ook wijst de accountant in latere jaren niet op het jaarlijks herhaalde karakter van deze kanttekeningen. In de interviews is gebleken dat het kritische oordeel van de accountant destijds is geïnterpreteerd als een min of meer standaardformule van de accountant om zelf geen risico te lopen bij zijn controlewerkzaamheden als hij gebruik zou maken van het werk van een ander, als een legitimatie om meerwerk te kunnen verrichten doordat het kantoor zelf de controle werkzaamheden moest doen of als gericht op aanmerkingen die de accountant had op procesbeschrijvingen. Niet is gebleken dat met de accountant is gesproken over mogelijke risico's voor de organisatie door het tekortschieten van de controles. Omdat bovendien deze kanttekening van de accountant niet werd verwoord in termen

[3] Financieel afsluitproces: volledige autorisatie memoriaalboekingen niet geborgd. Verkopen: urenbriefjes bij detachering niet door opdrachtgever ondertekend. Controle omgeving: normenkader ontbreekt en niet alle procesbeschrijvingen actueel. Over dat ontbrekende normenkader voor het controleproces adviseert de accountant dit te actualiseren "… zodra de nieuwe uitvoeringsorganisatie operationeel is".

[4] "Vanwege bijzondere omstandigheden bij de accountant is er nog geen managementletter ontvangen. Deze wordt nagezonden en zal besproken worden met de [controller en a i directeur]. Er is reeds medegedeeld dat er geen nieuwe informatie in de managementletter terugkomt." (Verslag DB, 7 februari 2019) Er is geen managementletter 2018 aangetroffen, alleen een eerste concept met alleen de stand van zaken ten aanzien van de aanbevelingen van de accountant uit eerdere jaren.

[5] Managementletter 2014, p9; managementletter 2015, p10; managementletter 2016, p8; managementletter 2017, p5. De accountant heeft de IC-procedures getoetst op objectiviteit, deskundigheid en systematische en gedisciplineerde aanpak.

[6] "Voorbeelden van maatregelen die genomen dienen te worden om ervoor te zorgen dat we meer gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van de interne controlefunctie, zijn het verder uitwerken van een intern controleplan met hierin opgenomen risico's en getroffen beheersmaatregelen per proces, zichtbare review door de controller en het verder uitbreiden van rapportages en actieplannen naar aanleiding van interne controlewerkzaamheden" (Managementletter 2014, p9; Managementletter, 2015, p10)

van grote urgentie of als punt waarmee de organisatie aan de slag móest, was er volgens gesprekspartners geen aanleiding de IC anders in te richten.

Er zijn geen aanmerkingen van de accountant geweest op het beheer van de cashstromen en de daarmee samenhangende risico's. Evenmin op de handmatige betalingen, zoals het ontbreken van criteria in het proces inkoop om te bepalen of een betaling handmatig verricht mocht worden.

Jaarstukken

Daarnaast controleert de accountant de jaarstukken. Over de jaren 2014 tot en met 2018 geeft de accountant een verklaring van getrouwheid en rechtmatigheid af. In de verslagen van de onderzoeken naar de jaarstukken beziet de accountant ook wat er met de aanbevelingen uit de managementletters is gedaan. Over wat er met zijn adviezen ten aanzien van de IC in 2014 en 2015 gedaan is, rapporteert de accountant in die jaren niet. In het rapport bij de jaarstukken 2016 staat dat de zaken die de organisatie had moeten oppakken volgens de managementletter zijn opgepakt.[7] Dat betrof ten aanzien van de IC een advies aan het bestuur om een duidelijke keuze te maken in de gewenste controles – onduidelijk is waar de accountant op doelt: daarover zijn in de verslagen van de DB-vergaderingen géén voorstellen of besluiten aangetroffen. In het rapport bij de jaarstukken 2017 staat te lezen dat het advies om het controleprotocol te actualiseren en vast te stellen, tijdig is afgewerkt.[8] In het rapport bij de jaarstukken 2018 wordt eveneens teruggegrepen op de managementletter van dat jaar, al valt te betwijfelen of deze is geleverd (zie eerder): de accountant haalt in zijn rapport aan dat er in die managementletter "… geen significante tekortkomingen in de inrichting van de interne beheersomgeving [zijn] geconstateerd".[9]

3.4 Soft controls

Naast geformaliseerde controles-mechanismen zoals hiervoor beschreven, maken organisaties in meer of mindere mate ook gebruik van niet-formele controlemechanismen, ook wel "soft controls" genoemd. Daarbij ligt de nadruk op het stimuleren van de loyaliteit en integriteit van medewerkers, om zo te bevorderen dat medewerkers handelen vanuit het organisatie-belang. In die lijn krijgen medewerkers vertrouwen en ruimte, hebben leidinggevenden aandacht voor het werk van een medewerker en wordt het belang van een integere bedrijfscultuur regelmatig benadrukt. Er is niet gebleken dat er binnen de WVK-groep bewust en actief "soft controls" zijn uitgevoerd. Bijvoorbeeld af en toe bij iemand binnenlopen die op een voor de organisatie kwetsbare positie zit en inhoudelijk gericht belangstelling tonen voor het werk dat diegene doet door te vragen om eens te mogen zien hoe de afhandeling van een inkoopproces verloopt. Of door het actief benadrukken van het belang

[7] Uitkomsten controle en overige informatie 2016. Rapportage aan het algemeen bestuur, p15
[8] Uitkomsten controle en overige informatie 2017. Rapportage aan het algemeen bestuur, p9. Het DB heeft op 1 februari 2018 ingestemd met een geactualiseerd controleprotocol en heeft vervolgens het AB verzocht daar per email eveneens mee in te stemmen.
[9] Uitkomsten controle en overige informatie 2018. Rapportage aan het algemeen bestuur, p14

van goede interne beheersing en het vermijden van risico's daarin en het aan de orde stellen van dilemma's of verleidingen. Aan de aanbeveling van de accountant uit 2016 om periodieke risicoanalyses te doen en de bevindingen actief en breed te bespreken binnen de organisatie en het bestuur is geen gevolg gegeven.[10]

Er zijn in de onderzoeksperiode geen signalen vanuit medewerkers of de OR gekomen dat er twijfels waren aan bepaalde financiële handelingen, aan de waarborgen of over de complexiteit van de interne administratie.

3.5 Management, bestuur en interne beheersing

Het *managementteam (MT)* vergaderde vrijwel wekelijks. Het MT richtte zich vooral op investeringsbeslissingen en de gang van zaken in de verschillende bedrijfsonderdelen zoals Groen en Industrie. De kwartaalrapportages waren eveneens onderwerp van gesprek in het MT, met name de tussentijdse bedrijfsresultaten. De interne bedrijfsvoering voor wat betreft risicobeheersing, AO en IC en de tussentijdse controles van de accountant hebben vrijwel niet op de agenda gestaan. Deze zaken waren vooral het domein van de controller en de directeur.

Het *DB* vergaderde circa zes keer per jaar en besteedde weinig aandacht aan de interne bedrijfsvoering en beheersing van risico's. Het contact met de accountant over de managementletter en de controle op de jaarstukken bestond uit een gesprek van één van de externe bestuursleden met de accountant, in aanwezigheid van de directeur en de controller. Er zijn van deze gesprekken geen verslagen aangetroffen. In de daaropvolgende bestuursvergadering werd dan verslag gedaan van het gesprek, onder het agendapunt *mededelingen* naar aanleiding van de ontvangen managementletter. Daarbij was de strekking steeds dat er geen grote zorgen waren en dat eventuele aanbevelingen van de accountant zouden worden opgevolgd.[11] De accountant is niet in bestuursvergaderingen aanwezig geweest. De kritiek van de accountant op de kwaliteit van de IC is niet in het DB aan de orde geweest. Ook de voorbeelden ter verbetering van de IC in de managementletters van 2014 en 2015, de aanbeveling van de accountant in de managementletter van 2016 om periodieke risicoanalyses uit te voeren en te bespreken met organisatie en bestuur en de aanbeveling in de managementletter van 2017 om uitgevoerde controles vast te leggen, zijn in het DB niet besproken. Het DB heeft later niet meer gevraagd om de ontbrekende managementletter 2018. Wel heeft het DB heeft in februari 2018 besloten tot een geactualiseerd controleprotocol – het is het enige expliciete besluit van het DB ten aanzien van de AO en IC in de onderzoeksperiode. De bestuursleden vanuit de gemeenten bereidden bestuursvergaderingen veelal in de eigen gemeente voor met hun lokale ambtenaren. De

[10] "Met het oog op een verdere doorontwikkeling van uw organisatie adviseren wij u periodiek risicoanalyses uit te voeren op het gebied van fraude, corruptie en M&O beleid. De bevindingen hiervan kunnen als input dienen voor besprekingen met de organisatie, alsmede met het dagelijks en algemeen bestuur. Rekening houdend met de aard en omvang van uw organisatie kan dit op pragmatische wijze worden ingericht. Echter om het bewustzijn te verhogen en de kritische houding hoog te houden, zijn wij van mening dat een dergelijke toetsing een positieve bijdrage aan uw organisatie kan leveren." Managementletter 2016, p7

[11] Bespreking van de MT-letter 2013 in het DB van voorjaar 2014 en MT-letter 2017 in het voorjaar van 2018 zijn niet aangetroffen in de DB-verslagen.

managementletters waren hooguit beperkt onderdeel van deze interne voorbereidingen en als het al gebeurde zijn daarin de herhaalde kanttekeningen van de accountant ten aanzien van de IC's niet opgemerkt.

Bij de behandeling van de jaarstukken in het DB ging de aandacht vooral uit naar het resultaat en het eigen vermogen van de WVK-groep, ook in relatie tot de toekomst. Het controlerapport van de accountant heeft zoals blijkt uit de vergaderverslagen hoegenaamd geen rol gespeeld.

Het *AB* kwam circa 3 keer per jaar bijeen. Het is het gremium waaraan het DB verantwoording aflegde. De jaarrekening is het belangrijkste document voor die verantwoording. De aandacht van het AB richtte zich daarbij op het resultaat, het eigen vermogen of de uitkering aan de gemeenten. Er is geen aandacht voor zaken die met de interne bedrijfsvoering te maken hebben.

4. Analyse

4.1 Weinig bestuurlijke aandacht voor interne bedrijfsvoering en beheersing risico's

In de basis zat het interne beheersysteem van de WVK-groep adequaat in elkaar: procesbeschrijvingen met daarin ingebouwde controles, verbijzonderde interne controles om na te gaan of deze procedures in de praktijk werden gevolgd, een beoordeling van de accountant van die procesbeschrijvingen en van de kwaliteit van die interne controles. Maar daarna gaat het mis: de informatie van de accountant dat de kwaliteit van de interne controles niet toereikend is - in eerste instantie om voor zijn eigen controles te kunnen gebruiken, later met een bredere strekking - worden door het bestuur niet opgepakt.

Zowel binnen de organisatie als in het bestuur was er weinig of geen aandacht voor interne beheersing en risico's in de bedrijfsvoering. In het MT werden managementletters en IC-rapportages sporadisch besproken en behandeling van verbeterplannen naar aanleiding van een managementletter of IC-rapportage bleven uit. Die zaken "waren" van de directeur en de controller; zij bespraken concepten van managementletters en controleverslagen met de accountant en de definitieve versies vervolgens samen met een van de externe bestuurders die dat namens het DB deed.[12] Het DB kreeg een terugkoppeling van dat gesprek en omdat de hoofdboodschap steeds was dat het allemaal wel goed zat, bleef het daarbij. Direct contact tussen de accountant en het voltallige DB waaraan de managementletter toch was gericht, is er niet geweest.

De geringe aandacht van het DB voor de interne bedrijfsvoering en risicobeheersing blijkt ook op andere wijze. De DB-leden vanuit de gemeenten (de vier wethouders en de voorzitter) bereidden bestuursvergaderingen binnen de eigen organisatie voor met ambtenaren. Stukken werden vooraf besproken en standpunten bepaald. De bestuurlijke bespreking van de managementletters werd echter niet of maar beperkt binnen de eigen ambtelijke organisaties voorbereid.

Het DB had het toezicht op de interne beheersing en bedrijfsvoering als het ware uitbesteed aan de accountant. Waarbij diens boodschap dan indirect bij het bestuur kwam: concepten van zijn bevindingen werden eerst intern voorbesproken, kwamen daarna in definitieve versie aan de orde in een gesprek met een vertegenwoordiger van het DB, die zijn bevindingen van dat gesprek vervolgens overbracht naar dat DB. Het DB vertrouwde vervolgens volledig op die informatie, kreeg eventueel nog een toelichting van de directeur of de controller en nam de managementletter vervolgens voor kennisgeving aan.

De bestuurlijke aandacht lag op andere zaken, zoals het jaarlijkse resultaat, de uitkering aan de gemeenten in relatie tot het eigen vermogen en de toekomst van WVK-groep in het licht van de nieuwe Participatiewet. Stukken en notities hierover werden binnen de eigen organisaties goed

[12] Dit laatste is in de wandelgangen ook wel aangeduid als de 'auditcommissie'. Er is echter geen besluit gevonden waarin een dergelijke commissie formeel is ingesteld, inclusief taken, bevoegdheden en samenstelling.

voorbereid en in de bestuursvergaderingen stevig behandeld. Dat waren ook de punten die in het AB aan de orde kwamen – interne bedrijfsvoering is daar niet aan de orde geweest.

4.2 Sturen op hoofdlijnen

De rolinvulling van het bestuur kan worden gekenschetst als sturen op hoofdlijnen. Er was veel aandacht voor het resultaat en de bestemming daarvan, maar niet of nauwelijks voor de totstandkoming ervan. Toetsing of het resultaat wellicht (nog) beter had kunnen zijn door een efficiëntere bedrijfsvoering werd niet gedaan, toezicht op de interne beheersing van risico's ontbrak. Er werd als het ware alleen "onder de streep" gekeken. Dit geldt zowel voor het DB als voor het AB, waaraan het DB verantwoording aflegde.

Iedere bestuurder moet keuzen maken waar hij of zij de aandacht op richt. Of het bestuur van de WVK-groep ooit bewust gekozen heeft om zich alleen op deze hoofdlijnen te richten, is onbekend. Wel is duidelijk dat dit niet meer aan de orde is gesteld en niemand zich kennelijk heeft afgevraagd of op die wijze het toezicht op de interne beheersing adequaat was. Met mooie jaarlijkse resultaten zal de urgentie daarvoor mogelijk ook niet gevoeld zijn. Ook al omdat extern, dat wil zeggen in de gemeenten, de politieke aandacht sterk uitging naar wat er met dat resultaat gebeurde: hoeveel daarvan in het bedrijf bleef en hoeveel naar de gemeenten ging en of dat laatste wellicht meer kon of zou moeten zijn.

4.3 Waar je niet naar kijkt, zie je niet

Tot op de dag van vandaag is er verbazing over de omvang, de duur en toch ook de inventiviteit van de fraude. Door de fraude via de balans te laten lopen, bleef het lang onopgemerkt. Ook door de accountant, die toch jarenlang zelf controles deed omdat de IC's tekortschoten. Er waren nooit formele of informele signalen dat er werd gefraudeerd, de kwartaalrapportages en jaarrekeningen lieten geen vreemd beeld zien en de accountant trok niet aan de bel. "We kónden het niet zien", zeiden meerdere gesprekspartners. Tenzij je zelf als bestuurder de boeken in zou zijn gegaan en diep de organisatie was ingedoken – maar dat is niet je rol als bestuurder, daar heb je toch een directeur en een accountant voor.

Daar valt wel wat op af te dingen. Want interne beheersing is inderdaad een taak van de directeur en de accountant dient dat te controleren, maar daarmee is de bestuurlijke verantwoordelijkheid niet verdwenen. Waar besturen het maken van keuzen is, het tussentijds bijsturen en het afleggen van verantwoording, is toezicht het controleren of de gestelde doelen zijn gehaald, binnen de gestelde kaders en hoe die resultaten zijn bereikt. Er zijn nooit signalen geweest van fraude, wel van tekortschietende interne controles en daarmee van risico's in de bedrijfsvoering. Omdat het bestuur daar niet naar keek, werden die niet gezien. De fraude zelf konden de bestuurders inderdaad niet

zien, risico's in de bedrijfsvoering hadden de bestuurders wel kunnen zien. Daar hoefden ze niet zelf de boeken of de organisatie in te gaan, de accountant rapporteerde erover aan het bestuur. Waarna de vraag aan de directeur simpel had kunnen zijn: hoe taxeer jij die risico's en wat ga je eraan doen? Waarbij de nuancering past dat de toon van de accountant over die risico's beperkte urgentie uitstraalde.

4.4 Fraude kun je nooit definitief uitsluiten, wel de kans erop verkleinen

Dat het bestuur nauwelijks aandacht had voor de interne beheersing en de risico's betekent niet, dat de fraude was voorkomen als die aandacht er wel geweest zou zijn. Geen enkele organisatie kan fraude volledig uitsluiten en voor een deel is het ook gewoon als bedrijf pech hebben dat een van je medewerkers fraudeert. De meeste mensen stelen nu eenmaal niet en er is geen enkele aanwijzing dat medewerkers binnen de WVK-groep niet-integer waren, behalve dan de latere verdachte natuurlijk. De fraude speelde zich echter wel af in een context met factoren die de mogelijkheden voor en de kans op fraude vergrootten. Die "verkeerde man op de verkeerde plaats op het verkeerde moment" werkte met een administratief systeem dat zo complex was, dat niemand het helemaal begreep maar hijzelf nog het best. Hij was degene die de accountant de opgevraagde controle-informatie verschafte. De administratie werd voor een belangrijk deel op papier bijgehouden. Er was veel ruimte om handmatige betalingen te doen, er waren ruime cashstromen en betwijfeld kan worden of de controlemechanismen binnen de banken werkten. Soft controls waren er binnen de WVK-groep weinig, terwijl de controller ten aanzien van de formele controles zijn werk niet goed deed. Een controller, waar directie en bestuur bovendien een blind vertrouwen in hadden. En daarbij dan dus een bestuur dat vrijwel geen aandacht heeft voor interne beheersing en de risico's.

4.5 Cultuur doet er toe

Hier zit ook een cultuurelement in: een organisatie vindt belangrijk, wat het bestuur belangrijk vindt. Zaken waaraan het bestuur belang hecht, systematisch op de agenda laat terugkeren, waar het op stuurt en controleert, krijgen ook in de organisatie aandacht. Een organisatie richt zich op de prioriteiten van het bestuur. Omgekeerd: waar het bestuur geen aandacht aan schenkt, wordt ook in de organisatie minder belangrijk gevonden. Mogelijk is de beperkte aandacht voor interne beheersing in het MT zo bezien de echo van het geringe belang dat het bestuur eraan hechtte.

Maar ook intern in het bestuur maakt het uit of het bestuur geïnformeerd wordt over een gesprek met de accountant of zelf met de accountant spreekt. De accountant is in het tweede geval niet zomaar een gast in een vergadering, maar degene die met wettelijke waarborgen omkleed de boeken onderzoekt en waarvoor een substantieel bedrag wordt betaald. Een gesprek met die accountant gaan bestuurders niet onvoorbereid in, die laten zich vooraf ambtelijk adviseren over vragen en aandachtspunten. Omgekeerd zal de accountant willen laten zien dat hij waar voor zijn

geld levert en kritisch heeft gekeken. Verder laat het bestuur door een gesprek met de accountant zien hoeveel belang het hecht aan controle op de interne bedrijfsvoering.

Waar vanuit de top zichtbaar aandacht is voor controle en interne beheersing, is in de organisatie de drempel hoger voor kwaadwillenden om te frauderen. Het kan ook bijdragen aan de ontwikkeling en het versterken van soft controls in de organisatie: gesprekken over integriteit en dilemma's, aandacht voor elkaars werk ook voor wat betreft risico's, rouleren met taken, etc. Niet omdat er aanwijzingen zijn dat mensen binnen het bedrijf niet integer waren of zijn, maar om het bewustzijn ervoor te vergroten en te versterken. De aanbeveling van de accountant destijds om periodiek risicoanalyses uit te voeren en de resultaten breed te bespreken met organisatie en bestuur, sluit hier goed op aan.

4.6 Archivering informatie bedrijfsvoering gebrekkig

Er zijn vraagtekens te plaatsen bij de kwaliteit van de archivering. IC's zijn mogelijk wel uitgevoerd, maar niet als zodanig terug te vinden. Of er uiteindelijk een definitieve versie van de managementletter 2018 is verschenen, is niet met zekerheid te zeggen. De accountant beveelt in de managementletters van 2014 tot en met 2017 niet voor niets aan om uitgevoerde IC's inhoudelijk en zichtbaar vast te leggen. Tijdens dit onderzoek is gebleken dat een deel van de interne administratie waarschijnlijk op papier aanwezig is in een ongesorteerde kast. De inhoud ervan en de toegankelijkheid, compleetheid en authenticiteit van de documenten zijn niet bekend. Of een adequate archivering de fraude had kunnen voorkomen of verminderen is niet te zeggen. Wel dat de staat van archivering binnen de WVK-groep niet op orde was.

5. Conclusie

5.1 Conclusies

In de vorige hoofdstukken is bezien hoe de interne bedrijfsvoering en beheersing binnen de WVK-groep was vormgegeven, de kwaliteit ervan en hoe het bestuur op dat punt heeft gehandeld. De volgende conclusies ten aanzien van het bestuurlijk handelen kunnen worden getrokken.

1. Het was voor het bestuur niet mogelijk de feitelijke fraude te signaleren. De accountant heeft het niet waargenomen en er waren ook geen andere indicaties van fraude.

De fraude is over een langere periode en op ingenieuze wijze uitgevoerd. De spilpositie van de verdachte in combinatie met een hoog complex administratief systeem, een deels handmatig bijgehouden financiële administratie en een controller die tekortschoot in de formele controles boden hem mogelijkheden om informatie te manipuleren en ongezien met saldi te schuiven. Hij wist de accountant om de tuin te leiden. Er zijn nooit indicaties geweest dat geld achterover werd gedrukt. Intern is het niet opgemerkt en ook de accountant zag het niet en keurde de jaarrekeningen goed, zowel ten aanzien van rechtmatigheid als getrouwheid. Daarmee was ook voor het bestuur de feitelijke fraude niet te signaleren.

2. Het bestuur heeft weinig aandacht gehad voor de interne bedrijfsvoering en beheersing van risico's. Daardoor heeft het bestuur signalen gemist dat de WVK-groep risico's liep en heeft ook niet een cultuur neergezet waarin binnen de organisatie bewust aandacht is voor integer handelen.

Bestuurlijk was er weinig aandacht voor de bedrijfsvoering en de beheersing van risico's. Het toezicht daarop was belegd bij de accountant en de contacten met hem verliepen indirect. Behandeling van aan het DB gerichte managementletters gebeurde op basis van terugkoppeling van gesprekken met de accountant en was beperkt. Het bestuur heeft niet gezien dat de accountant jaar op jaar aandacht vroeg voor de tekortschietende kwaliteit van de IC. Systematische aandacht van het bestuur hiervoor had ook bijgedragen aan een bedrijfscultuur waarin bewust aandacht is voor integer handelen.

3. Meer aandacht van het bestuur voor de interne beheersing had de risico's op fraude verkleind.

Bestuurlijke aandacht voor de bedrijfsvoering en de risicobeheersing had de alertheid van hoog tot laag vergroot en daarmee de frauderisico's verkleind. Duur en omvang waren mogelijk beperkt gebleven. Dat is overigens geen garantie dat er dan niet gefraudeerd zou zijn – fraude is nooit uit te sluiten. De WVK-groep heeft deels ook domweg pech gehad met de verkeerde man op de verkeerde plaats op het verkeerde moment. Maar die man zag wel zijn kans en greep die. Uitsluiten van fraude kan niet, wel kunnen de risico's erop worden geminimaliseerd. Informatie dat er aanleiding was om naar die risico's te kijken, heeft het bestuur niet opgepakt: er is niet gehandeld op de signalen van de

accountant en niet door actieve bestuurlijke aandacht een cultuur van aandacht voor integer handelen versterkt.

5.2 Conclusies nader bezien

Voor een goed begrip van deze conclusies dient bedacht te worden dat we nu achteraf kijken. Dan zie je meer, kun je makkelijker patronen herkennen en beschik je over de kennis hoe het verhaal zich ontwikkelde. Het spreekwoordelijke “makkelijke praten” dat bij de achteraf-positie hoort, dwingt om de analyse te richten op informatie en kennis die toen beschikbaar waren. Verder dient een doel-redenering voorkomen te worden: we zien factoren x, y en z, we zien dat er fraude is geweest en dús hebben x, y en z tot die fraude geleid. Die conclusie kan niet op basis van dit onderzoek worden getrokken. Daarvoor zou je bijvoorbeeld ook een groot aantal andere organisaties tegen het licht moeten houden: hoe zat het daar in die tijd met x, y en z en met fraude?

Om het handelen van het bestuur te begrijpen, is de context waarin dit alles zich afspeelde relevant. Politiek-bestuurlijk waren er in deze periode een aantal grote punten waar de aandacht naar uitging: het jaarlijkse resultaat van de WVK-groep, de hoogte van de jaarlijkse uitkering aan de gemeenten ook in relatie tot de omvang van het eigen vermogen en de toekomst van het bedrijf vanwege de nieuwe Participatiewet. Daar ging het binnen de vier gemeenten om, tenslotte de eigenaren van de WVK-groep, in het bijzonder in de gemeenteraden. Voor de AB-leden en daarbinnen de DB-leden waren dat daarmee ook de majeure punten. Verder waren ze bestuurder van een goed draaiende organisatie met een goede reputatie die bestuurlijk stabiel was. Er waren verbonden partijen die veel meer bestuurlijke kopzorgen baarden. De goede jaarlijkse resultaten en het omvangrijke eigen vermogen waren ook al geen aanleiding om eens grondig op de bedrijfsvoering in te gaan, maar eerder om als bestuurder alleen te kijken naar wat er “onder de streep” stond.

Bestuur van een verbonden partij zijn, draagt twee rollen zich. Je bent bestuurder en je bent toezichthouder. Als bestuurder maak je keuzen, stuur je eventueel tussentijds bij en leg je over die keuzen en de resultaten verantwoording af. Als toezichthouder controleer je of de gestelde doelen zijn gehaald, binnen de gestelde kaders en hoe die resultaten zijn bereikt, inclusief de bedrijfsvoering en de interne beheersing. Voor dat laatste is weinig aandacht geweest. De bestuurlijke sturing op beheersrisico’s was heel beperkt. Terwijl een belangrijk instrument daarvoor beschikbaar was: de accountant. Meer toezicht op de interne beheersing had niet heel veel meer tijd hoeven kosten. Een goed voorbereide, inhoudelijke behandeling van de managementletters in aanwezigheid van de accountant en het laten rapporteren door de directie van verbeteracties, hadden al veel kunnen betekenen. Temeer daar die aanpak ook expliciet had laten zien dat het bestuur aandacht heeft voor integriteit, een cultuur die vervolgens ook doorwerkt in de organisatie. Dat had naast versterking van formele controles kunnen leiden tot ontwikkeling van soft controls, onmisbaar binnen elke organisatie om het bewustzijn omtrent integer handelen te bevorderen.

De fraude zelf kon het bestuur niet signaleren. Maar door niet te kijken naar de interne beheersing, zag het bestuur niet de signalen dat die interne beheersing van frauderisico’s gebreken vertoonde.

6. Lessen voor de toekomst

Uit wat er is gebeurd zijn belangrijke lessen te trekken. In de eerste plaats voor het bestuur van KempenPlus, maar mogelijk ook voor besturen van andere verbonden partijen. Want inmiddels is wel duidelijk dat vergelijkbare organisaties waarschijnlijk soortgelijke risico's hebben gelopen en alleen meer geluk hadden, waardoor er niet gefraudeerd is. De WVK-groep heeft deels ook domweg pech gehad met de verkeerde man op de verkeerde plaats op het verkeerde moment. Maar die man zag en greep binnen WVK-groep wel zijn kans.

1. Vervul en borg de twee rollen binnen de bestuurlijke verantwoordelijkheid: bestuurder en toezichthouder

De rollen van bestuurder en toezichthouder zijn onlosmakelijk verbonden aan de bestuurlijke verantwoordelijkheid. Doelen stellen, keuzen maken, draagvlak creëren, bijsturen en verantwoorden zijn kerntaken van een bestuurder. Maar het toezicht houden dat de doelen ook worden gerealiseerd, dat de juiste middelen daarvoor op de juiste manier worden ingezet met een adequate beheersing van risico's, is net zozeer een kerntaak van een bestuur.

Bestuurder zijn van KempenPlus is een van de vele taken die deze bestuurders hebben. In de eerste plaats zijn ze wethouder van hun respectievelijke gemeenten en van daaruit zijn ze onder andere bestuurslid van KempenPlus. Dat vergt alertheid op de juiste "pet". Voorts betekent het dat zij binnen KempenPlus parttime bestuurders zijn en dat vraagt om het bewust en doelmatig invulling geven aan die rollen van bestuurder en van toezichthouder.

Dit kan ingericht worden door als bestuurders portefeuilles onderling te verdelen, waarbij elke bestuurder bijzondere aandacht heeft voor een bepaald aandachtsgebied. Bedrijfsvoering is dan een dergelijk aandachtsgebied. Vaste agendapunten gekoppeld aan die aandachtsgebieden kunnen de invulling van de rollen vervolgens versterken. De externe adviseurs kunnen hierin een goede rol hebben, maar de verantwoordelijkheden horend bij de rollen bestuurder en toezichthouder kunnen zij niet overnemen.

2. Organiseer de bestuurlijke ondersteuning

Zorg dat de ondersteuning als bestuurder adequaat is ingericht, deels vanuit de KempenPlus-organisatie en deels vanuit de eigen gemeentelijke organisatie. Die advisering vanuit de gemeenten kan krachtiger en effectiever als de gemeenten daarbij samen optrekken. Een optie is dat de voorbereiding van de bestuurders door een van de gemeenten gebeurt. De gemeenschappelijke regelingen worden dan verdeeld over de deelnemende gemeenten en de betrokken gemeente stelt een advies aan de bestuurders op. De gemeentesecretarissen voeren de gezamenlijke regie over deze adviseringsprocessen. Organiseer verder een proces zodat elke nieuwe bestuurder weet wat diens rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn in het bestuur van een verbonden partij. En niet

onbelangrijk voor die rol van toezichthouder: zorg dat elke bestuurder weet wat interne beheersing behelst, hoe dat zit met AO en IC en wat een managementletter is.

3. Overleg jaarlijks als bestuur met de accountant

De accountant is te zien als de belangrijkste externe adviseur van het bestuur op het punt van de interne bedrijfsvoering en risicobeheersing. Een jaarlijks gesprek van het gehele bestuur met de accountant geeft invulling aan de rol van toezichthouder en doet recht aan het belang van het onderzoek en de adviezen van de accountant. Vanzelfsprekend bereiden de bestuursleden dit gesprek voor, waarbij het voor de hand ligt dat de “portefeuillehouder interne bedrijfsvoering” het voortouw neemt in het gesprek.

4. Versterk een cultuur waarin bewust aandacht is voor integriteit

De geformaliseerde controles in de vorm van IC’s vertoonden gebreken, zo rapporteerde de accountant. Inmiddels wordt binnen KempenPlus de AO/IC-systematiek grondig verbeterd en versterkt en worden cashstromen en handmatige betalingen zoveel mogelijk uitgebannen. Daarmee worden de beheersrisico’s aanmerkelijk verkleind. In aanvulling op verbeterde formele procedures en controles is bewuste aandacht voor een bedrijfscultuur van integer handelen cruciaal – daarmee groeien begrip en draagvlak voor die formele procedures en controles binnen de organisatie en de bereidheid daarnaar te handelen. Het vormen van zo’n cultuur is vooral een zaak van voorbeeldgedrag: laat als bestuur zien dat je het belangrijk vindt, door regelmatig te agenderen hoe de bedrijfsvoering op dat punt loopt. Betrek de directie daarin door deze een actieve rol in te geven in bewaking en ontwikkeling, zowel wat betreft de uitkomsten van geformaliseerde controles als ten aanzien van de soft controls.

5. Kies speerpunten in de interne beheersing

De interne beheersing omvat veel en na een dergelijke fraude bestaat de kans dat alle aandacht er naar uitgaat dat dát nooit meer kan gebeuren. Begrijpelijk, maar voorkomen moet wel worden dat “de vorige oorlog wordt gewonnen”. De omgeving verandert en de risico’s in de bedrijfsvoering ook. Als alle aandacht wordt gericht op risico’s omtrent financiële fraude, kunnen andere risico’s uit beeld raken. Tot die zich ineens voordoen. Wat te denken van een groot datalek, waardoor de persoonlijke en medische gegevens van personeelsleden gestolen worden? Of een hack waarbij de bedrijfssoftware wordt gegijzeld? Laat periodiek een brede risicoanalyse maken en kies op basis daarvan binnen het aandachtsgebied bedrijfsvoering bewust voor de speerpunten om de bestuurlijke focus op te richten.

6. Breng het archief op orde en overweeg het administratief systeem te vervangen

KempenPlus dient natuurlijk de interne archivering op orde te hebben. Goede dossiervorming is van belang voor het bestuur, de organisatie en de samenleving. Informatie en stukken die nodig zijn voor een goede besluitvorming, beleidsuitvoering en controle daarop, moeten immers snel terug te vinden zijn. De lacunes in de dossiers ten aanzien van de interne bedrijfsvoering van de WVK-groep zijn aanleiding om hier actie op te ondernemen. Controleplannen, IC-rapporten, conclusies naar aanleiding van IC's en vervolgstappen zijn voorbeelden van documenten die in het archief opgeslagen moet zijn. Een archief dat vervolgens voldoet aan de vereisten van toegankelijkheid, compleetheid en authenticiteit.

Het systeem JD Edwards biedt veel meer mogelijkheden dan voor KempenPlus en eerder de WVK-groep nodig is. Veel opties zijn "uitgezet". Naast deze onderbenutting van het systeem speelt een groter probleem: het systeem is zeer complex, kennis over het gebruik is slechts bij een enkeling aanwezig en dan waarschijnlijk nog niet volledig. Die complexiteit bemoeilijkt in plaats van faciliteert vervolgens de benutting voor controlestappen binnen procedures en IC's en leidt daarmee tot risico's. De vraag is daarmee aan de orde of het systeem niet vervangen moet worden door een eenvoudiger en passend systeem.

7. Blijf sturen op de maatschappelijke functie van KempenPlus

Eén ding mag niet uit het oog worden verloren en dat is de belangrijke maatschappelijke functie van KempenPlus. Al gaat nu terecht veel aandacht en energie uit naar de fraude en alles wat daarmee samenhangt, uiteindelijk zijn bedrijfsvoering, risicobeheersing en financiën slecht randvoorwaarden om die maatschappelijke functie te kunnen realiseren. Doe als bestuur wat nodig is om de interne beheersing op peil te krijgen, geef adequaat invulling aan je rol als toezichthouder maar verlies daarbij niet die maatschappelijke functie uit het oog. De keuze om de gemeenschappelijke regeling in te richten als een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) is dan wellicht niet de meest gelukkige: discussie en debat over het grote maatschappelijke belang van KempenPlus, de keuzen die daarover worden gemaakt en de verantwoording daarover komen beter tot hun recht in openbare AB-vergaderingen waar wethouders en eventueel raadsleden aan deel kunnen nemen, dan in de beslotenheid van B&W-vergaderingen met daarna discussie in de raden. Het sociaal domein is nu eenmaal geen technische uitvoeringskwestie en verdient een breed en bestuurlijk podium om het debat over te kunnen voeren.

7. Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek is in opdracht van het bestuur van KempenPlus uitgevoerd in de periode 1 februari tot en met 12 maart 2021. De onderzoeker heeft alle ruimte gekregen, alle documenten kunnen inzien die hij voor het onderzoek nodig achtte en met iedereen kunnen spreken. Het bestuur heeft het onderzoek daarbij volledig gefaciliteerd.

Voor het onderzoek zijn documenten bestudeerd en interviews afgenomen. Om niet te interfereren met twee andere lopende onderzoeken, het strafrechtelijk onderzoek en het forensisch accountantsonderzoek, is niet gesproken met de verdachte en met de toenmalige accountant. Vanwege de lopende beroepsprocedure in de ontslagzaak kon eveneens niet gesproken worden met de voormalige controller. Dit beperkt noodzakelijkerwijs op sommige punten de mogelijkheden tot het confronteren van antwoorden en kruisvalideren van informatie. Verder waren de uitkomsten van beide andere onderzoeken niet bekend ten tijde van het opstellen van dit rapport.

Gebleken is dat een deel van de interne administratie op papier aanwezig is in een ongesorteerde kast. De inhoud ervan en de status, compleetheid en authenticiteit van de documenten zijn niet bekend. Deze stukken hebben geen deel uitgemaakt van dit onderzoek, behoudens een enkele dossiermap die voor andere doeleinden reeds uit deze kast is gehaald.

Geraadpleegde documenten

- Bedrijfsplan Participatiebedrijf, KempenPlus, 25 mei 2018
- Begroting WVK-groep 2014 tot en met 2019
- Beschrijvingen processen Detacheringen, Inkopen, Omzet Groen, Investeringen, Omzet industrie en Loonadministratie, november 2014
- Bestuurs- en directiestatuut WVK-groep, 2002
- Controleprotocol WVK-groep, 2018
- Controle-verordening WVK-groep, 2004
- Financiële verordening WVK-groep, 2005
- Gemeenschappelijke Regeling KempenPlus, 2019
- Gemeenschappelijke Regeling WVK-groep, 2011
- Gemeenschappelijke Regeling WVK-groep, 2015
- Jaarrekeningen WVK-groep 2014 tot en met 2018
- Kwartaalrapportages WVK-groep, 2014-2018
- Management-letter WVK-groep 2014 tot en met 2017
- Presentatie Informatiebijeenkomsten gemeenteraden september 2020, incl. Q & A
- Processen-verbaal fraude (2019 en 2020)
- Proces-verbaal 2e inbraak 2016
- Rapport Vertrouwen is goed, maar controle is beter (Rapport Coppens), november 2020
- Rapportage bevindingen verbijzonderde interne controle 1e kwartaal 2016 en 1e kwartaal 2017
- Treasury-statuut WVK-groep, 2010
- Vergaderingen AB WVK-groep, verslagen 2014 tot en met juli 2019

- Vergaderingen DB WVK-groep, besluitenlijsten 2014 tot en met juli 2019
- Vergaderingen MT WVK-groep, agenda plus verslagen 2014 tot en met juli 2019

Geïnterviewde personen

- Dhr. P. Ansems, financieel beleidsmedewerker gemeente Bladel
- Dhr. F. Baudoin, manager WVK-groep 2010 – maart 2019, directeur WVK en aansluitend KempenPlus sinds maart 2019
- Dhr. H.J.M. Beex, wethouder gemeente Eersel, lid AB en DB WVK-groep van 24 oktober 2018 tot 1 juli 2019, lid bestuur KempenPlus vanaf 1 juli 2019
- Dhr. R. Coppens, extern adviseur bestuur KempenPlus sinds 16 april 2020
- Mw. B. Cornielje, financieel adviseur t.b.v. totstandkoming KempenPlus, sinds 1 januari 2021 interim-controller KempenPlus
- Dhr. J. ten Doeschate, directeur RYE Consult
- Dhr. L. van Erp, directeur WVK-groep van 1 mei 2001 tot 1 oktober 2017
- Mw. J. Eugster, burgemeester gemeente Reusel-De Mierden, lid AB en DB WVK-groep (voorzitter) van 10 september 2017 tot 1 juli 2019
- Dhr. E. Gerards, financieel beleidsmedewerker gemeente Bergeijk
- Dhr. R. Hems, financieel beleidsmedewerker gemeente Eersel
- Dhr. D.S.C. Jansen, wethouder gemeente Bladel, lid AB en DB WVK-groep van 21 juni 2018 tot 1 juli 2019, lid (voorzitter) bestuur KempenPlus vanaf 1 juli 2019
- Dhr. S.C.A. Luijten, wethouder gemeente Bergeijk, lid AB en DB WVK-groep van 9 december 2016 tot 1 juli 2019, lid bestuur KempenPlus vanaf 1 juli 2019
- Dhr. M.P.M. Maas, wethouder gemeente Reusel-De Mierden, lid AB WVK-groep van 22 mei 2018 tot 1 juli 2019, lid bestuur KempenPlus vanaf 1 juli 2019
- Dhr. L. Pas, extern lid AB en DB WVK-groep van 3 april 2014 tot 1 juli 2019, extern adviseur bestuur KempenPlus van 1 juli 2019 tot 16 april 2020
- Dhr. E. van Sambeeck, financieel beleidsmedewerker gemeente Eersel
- Dhr. F. Schellekens, financieel beleidsmedewerker gemeente Reusel-De Mierden
- Dhr. W. Schreuders, interim-directeur WVK-groep oktober 2017 – maart 2019
- Dhr. P.M.L. Tijssen, extern lid AB en DB WVK-groep van 27 maart 2008 tot 1 juli 2019, extern adviseur bestuur KempenPlus sinds 1 juli 2019
- Mw. J.A.M. Thijs-Rademakers, burgemeester Gemeente Eersel, lid AB en DB WVK-groep van 20 november 2008 tot 1 juli 2019 (voorzitter vanaf 4 april 2013)
- Dhr. H. Westendorp, extern lid AB en DB WVK-groep van 9 december 2016 tot 1 juli 2019, extern adviseur bestuur KempenPlus sinds 1 juli 2019

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE INWONERS
DATUM 15.06.2021

Gemeente Bladel

Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus

Nummer R21.080

Advies van commissie Inwoners op 15.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling. De volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- Vertaling van gebeurtenissen bij KempenPlus naar overige Gemeenschappelijke Regelingen.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Toezeggingen / toelichting college

1. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de rechter begin 2022 start met de strafzaak inhoudelijk te behandelen.
2. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het goed is om de andere Gemeenschappelijke Regelingen waar de gemeente Bladel onderdeel van uitmaakt - met het oog op de gebeurtenissen bij KempenPlus en de aanbevelingen uit het rapport van Van Dam - tegen het licht te houden.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als bespreekstuk 9.4 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.080, Agendapunt 9.4.

MOTIE

ONDERWERP	**Fraudezaak Kempenplus**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant & PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Raadsvoorstel R21.080 Rapport inzake het bestuurlijk optreden ten tijde van de fraude bij KempenPlus, agendapunt 9.4

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- De fraudezaak bij KempenPlus en het rapport daarover van Marcel van Dam "Dure lessen uit de fraude bij de WVK-groep" van april 2021;

Overwegende dat:
- De aanbevelingen uit het rapport specifiek voor Kempenplus zijn maar dat die welllicht ook van toepassing kunnen zijn op andere gemeenschappelijke regelingen waar Bladel onderdeel van uitmaakt;
- Fraude nooit te voorkomen is, maar we de kans wel kunnen verkleinen;
- De fraudezaak bij KempenPlus een ernstige situatie is waar we ook van kunnen en moeten leren;
- De aanbevelingen dan ook perfect kunnen worden getoetst op andere gemeenschappelijke regelingen,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. De aanbevelingen uit het rapport ''Dure lessen uit de fraude bij WVK-groep April 2021'' over te nemen en deze tegen het licht te houden van andere gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente Bladel aan deelneemt,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021,
Fracties Bladel Transparant en PRO5.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN**

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1119
Extern Zaak ID	Z190000686
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	9.5
Omschrijving	R21.071 Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.071b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.071 van burgemeester en wethouders van 25 mei 2021;

overwegende dat:
- met vaststelling van de Centrumvisie Een hart voor Bladel – *onderneem de Next Economy* bij raadsbesluit van 20 december 2018, het kader is vastgesteld voor een toekomstbestendig centrum, ruimtelijk en functioneel, voor de kern Bladel;
- met het onderbrengen van de gemeenschapshuisfunctie in de voormalige Rabobank dit kader voor het eerst kan worden geconcretiseerd;
- een toekomstbestendige gemeenschapsaccommodatie in het centrum van de kern Bladel een noodzakelijk middel is voor de gemeentelijke taakstellingen in het sociale domein;
- verplaatsing van Den Herd naar de Markt een eerste stap is voor optimalisering en comprimering van sociaal-maatschappelijke accommodaties en locaties in de kern Bladel;
- de latende locaties kunnen worden herontwikkeld met woningbouw.

Besluit
1. voor de kern Bladel een nieuw gemeenschapshuis aan de Markt in het voormalige Rabobankgebouw te realiseren met daarin de basisfuncties van de huidige Den Herd, de Seniorenvereniging Bladel (incl. D'n Opstoot) en De Goei Plak en aanvullend daarop:
   a. jeugd en jongerenvoorzieningen;
   b. inloopfunctie en optimale toegankelijkheid;
   c. informatie- en ontwikkelingsfuncties;
   d. een nieuwe annex buiten de huidige bebouwingscontouren ten behoeve van een grote zaal (nu Kempenzaal).
2. de financiële consequenties van het onder beslispunt 1. genoemde besluit conform het dekkingsvoorstel uit de paragraaf *Financien* van het raadsvoorstel, opnemen in de Perspectiefnota 2021.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.071
Onderwerp : Gemeenschapshuis aan de Markt[1], kern Bladel

Aan de raad

Samenvatting

Op 8 juli aanstaande zal uw raad bij behandeling van de PPN (Perspectiefnota) 2021 een besluit nemen over een dekkingsvoorstel waarmee de financiële ruimte wordt vrijgemaakt voor realisatie van een nieuw gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel.
In dit raadsvoorstel wordt het financiële voorstel uit de PPN verder onderbouwd en vanuit de inhoud gemotiveerd. Een nieuw gemeenschapshuis is voor ons college immers geen doel (op zich) maar een middel ter versterking van de sociale cohesie van de gemeente Bladel en de kern Bladel in het bijzonder.

Voorgesteld besluit

1. voor de kern Bladel een nieuw gemeenschapshuis aan de Markt in het voormalige Rabobankgebouw te realiseren met daarin de basisfuncties van de huidige Den Herd, de Seniorenvereniging Bladel (incl. D'n Opstoot) en De Goei Plak en aanvullend daarop:
    a. jeugd en jongerenvoorzieningen;
    b. inloopfunctie en optimale toegankelijkheid;
    c. informatie- en ontwikkelingsfuncties;
    d. een nieuwe annex buiten de huidige bebouwingscontouren ten behoeve van een grote zaal (nu Kempenzaal).

2. de financiële consequenties van het onder beslispunt 1. genoemde besluit conform het dekkingsvoorstel uit de paragraaf *Financien* van dit voorstel, opnemen in de Perspectiefnota 2021.

1. Inleiding

Chronologie van besluitvorming en proces (tot nu toe).

Op 20 december 2018 heeft uw raad de centrumvisie van De Zwarte Hond *'Onderneem de NEXT Economy'* voor de kern Bladel vastgesteld. Als onderdeel van die centrumvisie is besloten tot '*een onderzoek naar verplaatsing van Den Herd naar De Mert'*. Dit heeft zijn vervolg gekregen met het raadsbesluit op 7 november 2019 om het krediet beschikbaar te stellen voor aankoop van het Rabobankgebouw aan de Markt in Bladel. In het toenmalige raadsvoorstel over het aankoopkrediet heeft ons college uw raad geïnformeerd over de volgende uitgangspunten van besluitvorming maar ook van nader onderzoek:

[1] In dit raadsvoorstel hebben we ervoor gekozen om als werktitel voor dit project niet langer *'Den Herd aan de Markt'* maar *'gemeenschapshuis aan de Markt'* te gebruiken. Het bestuur van Den Herd en ons college willen hiermee benadrukken dat het nieuwe gemeenschapshuis aan de Markt echt een andere functionaliteit dan het huidige Den Herd aan het Emmaplein zal krijgen.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	HA27521def	088-4970524

- Er is nog geen onderzoek gedaan naar aanvullende functies op de basisstructuur van de huidige Den Herd, de Seniorenvereniging Bladel en De Goei Plak, die van grote (meer)waarde kunnen zijn voor de beoogde gemeenschapshuisfunctie aan de Markt;
- De inpassing van de Kempenzaal in de noord-west hoek van het Rabobankperceel moet in beginsel onderzocht worden binnen de huidige bebouwingscontouren. Als dat niet mogelijk blijkt te zijn volgt een aanvullend voorstel aan de gemeenteraad;
- De toegankelijkheid van het verticale (Rabobank)gebouw moet voor alle doelgroepen gewaarborgd zijn;
- In navolging van het rapport van bureau Negen (over een toekomstbestendige Den Herd en MFA Hapert) moet de mogelijkheid van een additioneel aanbod voor kinderen en jongeren worden onderzocht;
- Verplaatsing van de gemeenschapshuisfunctie naar het Marktgebied van de kern Bladel vraagt om investeringen in schone, veilige en makkelijke parkeervoorzieningen, haal- en breng en auto(deel) concepten;

Bij behandeling van het raadsvoorstel zijn aanvullend op het besluit voor een aankoopkrediet de volgende twee moties aangenomen:

- Het zo spoedig mogelijk herbestemmen van vrijkomende locaties ten behoeve van woningbouw;
- In samenwerking met KOP/Brainport aanvullend op het basisprogramma innovatieve projecten initiëren gericht op digitalisering, startups en living labs.

In vervolg op het raadsbesluit van 7 november 2019 zijn wij in 2020 overgegaan tot definitieve aankoop van de Rabobank en is uit 28 inschrijvingen architectenbureau GROUP A uit Rotterdam aangesteld als architect voor een nieuw gemeenschapshuis aan de Markt.

In november 2020 is door GROUP A en het *Projectteam Den Herd-gemeente* gestart met het ontwerpproces waarbij in drie ontwerpfasen is toegewerkt naar een definitief ontwerp (juni 2021). Tijdens het ontwerpproces is via verschillende consultatierondes veelvuldig overleg geweest met toekomstige gebruikers waardoor het nu voorliggende ontwerp op veel draagvlak kan rekenen bij gebruikers.
Voor de (direct) aanwonenden, bedrijven en de horeca aan de Markt is een informatie- en consultatietraject opgezet als opmaat naar het formele vergunningstraject (eind juli).

Bij een positief besluit van uw raad in reactie op ons dekkingsvoorstel voor de stichtingskosten (in de PPN) zal direct worden gestart met de aanbestedingsprocedure voor de (ver)bouw.

2. Doelstelling/effect

Doelstellingen:

a. Het realiseren van een nieuw gemeenschapshuis aan de Markt in de kern Bladel.
b. De financiële ruimte creëren om de onder a. genoemde doelstelling te realiseren.

Effecten:

a.
- Versterking van de sociale cohesie van de kern Bladel door het faciliteren en initiëren van de functies ontmoeting, ontspanning, ontwikkeling en ontplooiing in een gemeenschapshuis.
- Een kwalitatieve ruimtelijke additie voor het Marktgebied/Centrum in de kern Bladel.

b.
- Een investeringskrediet voor realisatie van een nieuw gemeenschapshuis aan de Markt.

3. Argumenten

Gemeenschapshuis aan de Markt <u>als middel</u>
De *Igbo* behoren tot één van de oudste inheemse volkeren van Nigeria en sinds de decentralisatie van het sociale domein in 2015 wordt in de Nederlandse (jeugd)welzijnsliteratuur vaak de *Igbo*-filosofie;…*'Er is een dorp voor nodig om een kind groot te brengen'…*,aangehaald om het verschil te duiden tussen de inmiddels in ons land gangbare professionele (jeugd)welzijnszorg en de informele zorg en ondersteuning van de eigen lokale gemeenschap (zoals bij de *Igbo*). De enorme uitgaven voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdhulp bevestigen dat informele, preventieve, welzijnsondersteuning die ook in de Kempen voorheen vanzelfsprekend was en werd georganiseerd door 'de directe omgeving', inmiddels in (te) veel gevallen is

geëvolueerd tot dure één op één ondersteuning door betaalde professionals met bovendien discussie over een betere kwaliteit (dan gemeenschapszorg).
Kenmerkend aan de *Igbo*-cultuur is het hebben van een *Otobo,* midden in het dorp. Het is een plek om jezelf te ontplooien, te discussiëren en elkaar te ontmoeten. Op verschillende momenten van de dag vinden er allerlei activiteiten plaats voor verschillende leeftijden. De *Igbo*-aanpak is een inspirerend voorbeeld van hoe mensen uit een gemeenschap elkaar via één centrale plek kunnen ontmoeten en elkaar kunnen helpen. En dan niet, of juist niet, als hulpverlener maar gewoon als inwoners van een dorp of gemeenschap.
Met verplaatsing van de gemeenschapshuisfunctie van het Emmaplein naar het centrum van de gemeenschap in de kern Bladel ontstaat de mogelijkheid om de gemeenschapshuisfunctie te herijken en beter aan te laten sluiten bij de ambities van een gemeenschapshuis als middel voor en midden in, het lokale sociale domein.
Het *Projectteam Den Herd-gemeente* heeft sinds uw raadsbesluit van 7 november actief gezocht naar functies en activiteiten die van een centraal gemeenschapshuis aan de Markt ook echt van toegevoegde waarde zijn voor de gemeenschapshuisfunctie. Dat geldt in het bijzonder voor de inloopfunctie, de informatiefunctie en voorzieningen voor jeugd omdat met name die laatste doelgroep ondervertegenwoordigd is in het huidige aanbod van de gemeenschapshuisfunctie terwijl er ook bij hen, indachtig de *Igbo*-filosofie, grote kansen liggen om als gemeenschap(shuis) ondersteunend en dus voorliggend te kunnen zijn op dure (maatwerk)voorzieningen.

Jeugd-en jongerenvoorzieningen
De kern Bladel kende tot en met de jaren ‘90 met *PAZZOP* een voor die tijd klassieke jongerensoos met een eigen gebouw. Met het verdwijnen van *PAZZOP* -en (muziek)Podium 10 en de lokale discotheken als alternatief- is er lange tijd ogenschijnlijk geen behoefte geweest aan een ontmoetingsplek voor jongeren.
Het bestuur van Den Herd en ons college vinden het voor het voortbestaan en daarmee de toekomst van de gemeenschapshuisfunctie noodzakelijk dat de kinderen en jongeren uit Bladel substantiële gebruikers worden van het nieuwe gemeenschapshuis aan de Markt. Het *Projectteam Den Herd – gemeente* heeft daarom bij aanvang van de ontwerpfase aan het bestuur van Den Herd gevraagd om een Werkgroep Jeugd te formeren om op die manier ruimtes en functies te creëren in het nieuwe gemeenschapshuis waar kinderen en jongeren elkaar kunnen ontmoeten en tal van activiteiten kunnen ontplooien. In het gemeenschapshuis aan de Markt komt dus geen aparte soosruimte maar op iedere verdieping komen voorzieningen waardoor kinderen en jongeren ook echt een zichtbaar onderdeel zijn van het gemeenschapshuis en daarmee de gemeenschap van de kern Bladel.

Inloopfunctie, toegankelijkheid en open
Gemeenschapshuis Den Herd aan het Emmaplein kenmerkt zich, deels door de decentrale ligging, als een gemeenschapshuis waar ‘het verblijf’ altijd gekoppeld is aan een concrete activiteit (voor, tijdens en na). De huidige foyer wordt nooit gebruikt als inloopfunctie.
Met verplaatsing van de gemeenschapshuisfunctie naar de Markt doet zich nu de mogelijkheid voor om die terloopse inloopfunctie *wel* nadrukkelijk in te vullen. In het ontwerp voor het nieuwe gemeenschapshuis zelfs heel prominent links en rechts van de hoofdingang. Sowieso is het gebouw ontworpen vanuit een ‘open-concept’, zowel binnen als naar buiten toe. Om dit te bereiken zijn specifieke architectonische interventies gedaan zoals; de ‘connector’[2], grote centrale vides, hoge open ruimtes en een overhangende, uitnodigende, voorgevel. Die ingrepen faciliteren en stimuleren dat inwoners en gebruikers van alle leeftijdsgroepen met elkaar verbinden, elkaar zien en vooral met elkaar in contact komen (= de kern van sociale cohesie). Deze ogenschijnlijk alleen esthetische, architectonische ingrepen hebben een inhoudelijke functie en zijn dus onlosmakelijk onderdeel van het totale (sociale) gebouw concept.

De inloopfunctie is, volgens ons college, een essentiële functie die steeds noodzakelijker wordt nu de traditionele gezinsverbanden en andere sociale structuren anoniemer, digitaler, kleiner en ongestructureerder worden en waarbij ontmoeting en ontspanning veel actiever *zelf* moet worden opgezocht (ter voorkoming van eenzaamheid).
Een laagdrempelig, open, gastvrij en toegankelijk gemeenschapshuis is daarvoor noodzakelijk zodat inwoners uit de kern Bladel elkaar ongedwongen en zonder de agenda van een concrete activiteit, of de consumptieve ‘tegenprestatie’ bij commerciële horeca, kunnen ontmoeten en zich met anderen uit de gemeenschap kunnen vermaken.

[2] In het hart van het gebouw met onder andere een tribunetrap.

Het bestuur van Den Herd heeft onlangs in een missiestatement nadrukkelijk de ambitie uitgesproken om letterlijk en figuurlijk de lokale gemeenschap 'ruimte' (aan) te bieden, dat begint bij een laagdrempelige inloop en ongedwongen verblijf aan de Markt.

Informatie en ontwikkelingsfunctie (Bibliotheek, TIP, artistieke ruimte/Blaalse School, flexwerken)
Met het nieuwe gemeenschapshuis aan de Markt kunnen we bestaande informatiefuncties aan de Markt centreren op één locatie en integreren met de gemeenschapshuisfunctie. De bibliotheek in de kern Bladel is op dit moment nog de enige stand alone bibliotheek in het werkgebied van Stichting Bibliotheek De Kempen. Een stand alone bibliotheek wordt in hoofdzaak bezocht door leden/inwoners die gericht op zoek gaan naar informatie of een boek. Maar Bibliotheek De Kempen probeert in Bladel met onder andere een leestafel en themabijeenkomsten een breder aanbod te creëren voor een grotere doelgroep (dan alleen de leden).
In een gemeenschapshuis krijgt die ambitie nog meer kansen omdat bezoekers van het gemeenschapshuis dan laagdrempeliger in aanraking komen met de bibliotheekfunctie. En omgekeerd komen de leden van de bibliotheek in aanraking met de activiteiten in het gemeenschapshuis.
Ook de functie van het Toeristisch informatiepunt (TIP) is van toegevoegde waarde voor de gemeenschapshuisfunctie, en vice versa. Uiteraard blijft de infofunctie voor toeristen een belangrijke taak maar het TIP wordt ook bezocht door Bladelnaren die op zoek zijn naar een lokaal presentje of uitje. Op die manier vervult het TIP een belangrijk functie als legitimatie om het gemeenschapshuis binnen te wandelen[3]. Het draagt hiermee bij aan de belangrijke ambitie van het gemeenschapshuis aan de Markt.

Met het toevoegen van een artistieke ruimte, een kooklokaal (bij de ruimtes van de Seniorenvereniging Bladel en De Goei Plak) en de mogelijkheid om op verschillende plekken in het gemeenschapshuis te kunnen studeren en flexwerken krijgt het gemeenschapshuis extra functies waar de inwoners van Bladel hun talenten kunnen ontwikkelen. Het gemeenschapshuis wordt met de bibliotheek, werk- en studeerplekken en muziek- en creatieve ruimtes naast ontmoeting en ontspanning dus ook echt een plek voor ontplooiing en ontwikkeling.

4. Kanttekeningen

- *De voorgestelde investering lijkt fors voor een maatschappelijke voorziening.*

De (bruto) investering van een nieuw gemeenschapshuis aan de Markt leidt bij het wereldkundig maken ongetwijfeld tot een politieke en publieke discussie over de hoogte van het bedrag *'voor een gemeenschapshuis'*. De in *paragraaf 3* van dit raadsvoorstel vermeldde opbouw van een basisstructuur naar een toekomstbestendig gemeenschapshuis legitimeert de investering vanuit sociaal maatschappelijk perspectief. Maar het door GROUP A voorgestelde ontwerp is meer dan alleen netto functioneel vanuit sociaal maatschappelijk perspectief. En juist die -architectonische- meerwaarde voor sociaal-economische doelen legitimeert *ook* de (forse) investering.
Allereerst omdat er in het centrum van de kern Bladel een (beeld)bepalende ruimtelijke interventie wordt gedaan (zie ook Centrumvisie *Onderneem de Next Economy*). Dat is belangrijk en ook nodig omdat de Posthof illustreert wat het ruimtelijk maar daardoor ook sociaal-economisch effect is van jarenlange stilstand/verloedering. Het aanzicht en daarmee de beleving voor bezoekers en (toekomstige) bewoners van een dergelijke site in het centrum moet niet worden onderschat. Met het nieuwe gemeenschapshuis aan de Markt wordt Bladel aantrekkelijk(er) voor huidige inwoners en bezoekers en als toekomstige vestigingsplaats voor bedrijven en hun medewerkers.
Tenslotte zitten er kwalitatieve additie[4] in het ontwerp die op zichzelf wellicht niet per se netto-functioneel zijn (bv de voorgestelde gevelafwerking/-voorzieningen) maar voor de (beeld)kwaliteit van het totaal(plaatje) wel onmisbaar zijn en daarmee dus ook voor de inhoudelijke doelen op sociaal, maatschappelijk, ruimtelijk en economisch vlak.

- *Met het toevoegen van de bibliotheekfunctie aan het gemeenschapshuis aan de Markt wordt een besparing aan huurlasten beoogd van € 121.000,- per jaar.*

[3] Zoals frequent (kleine) boodschappen doen bij de supermarkt voor veel ouderen een legitimatie is om onder de mensen te komen.

[4] Architect Bjarke Ingels van BIG noemt dit 'gifts': 'The gift is the world-changing power of architecture. It is our capacity to design spaces and places that make a difference. It is a gift because no one asked for it – but now that has been offered the world would be a lesser space without it, and future generations will be better off because it. As architects we don't have a political power because we don't write rules. Neither do we have financial power. But we do have the power of giving form'.

De bestaande huurovereenkomst in Marktstaete met Dido Investments loopt vanaf 2024 nog 7 jaren door. Mogelijk moeten we t.z.t. nog rekening houden met eventuele tijdelijke extra lasten als we deze bestaande huurovereenkomst niet op tijd kunnen vrijspelen of er op dat moment onder *paragraaf 5* van dit raadsvoorstel genoemde locaties nog geen alternatief beschikbaar is voor de gebruikers van Marktstaete (feitelijk alleen eventueel nog het consultatiebureau).

- *Mobiliteitsvraagstuk*

Het bestuur van Den Herd en de Seniorenvereniging Bladel hebben bij onze allereerste oriëntatie op verplaatsing van de gemeenschapshuisfunctie naar de Markt (in 2019) nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het mobiliteitsvraagstuk van een dergelijke functie in het Marktgebied. Ook in onze gesprekken met de omwonenden is dit een terugkerende zorg.
Met vaststelling van de Centrumvisie *Onderneem de NEXT Economy* in 2018 heeft uw raad gekozen voor een visie op mobiliteit voor het centrum van de kern Bladel die verder gaat dan het traditionele tellen van parkeervakken voor de verschillende functies in het Marktgebied (al dan niet in onderlinge uitwisseling). De recente discussie en verschillende inzichten over de noodzakelijke parkeercapaciteit voor de herontwikkeling van de Posthof bevestigen de dynamiek van dit onderwerp.
Voor het nieuwe gemeenschapshuis aan de Markt kiezen we ervoor om, in vervolg op een eerdere parkeeranalyse met de basisstructuur als vertrekpunt, pas een taakstellende mobiliteitsvisie op te stellen als na uw besluit over dit raadsvoorstel en de Perspectiefnota definitief duidelijk wordt of en zo ja welke, additionele, functies en doelgroepen in het gemeenschapshuis aan de Markt komen en wat verplaatsing van functies betekent voor de rest van het Marktgebied (bv de verplaatsing van de bibliotheek en het TIP).
Bovendien willen we recht doen aan de uitgangspunten uit *Onderneem de NEXT Economy* door (ver)nieuwe(nde) mobiliteitsconcepten (al) toe te passen in het nieuwe gebouw. De komende maanden gaan we als eerste in overleg met de direct aanwonenden en bedrijven over onze mobiliteitsvisie voor de gemeenschapsfunctie aan de Markt om vervolgens met hen samen deze visie verder te optimaliseren en te concretiseren. Vooral dat laatste is relevant omdat we echt een concrete toevoeging voor de mobiliteitsopgave willen realiseren. Uit onze gesprekken met toekomstige gebruikers van het gemeenschapshuis en de parkeerrealiteit van alledag is ons namelijk gebleken dat er andere oplossingen nodig maar ook mogelijk zijn voor een gemeenschapshuisfunctie aan de Markt die een beter antwoord zijn op de reële mobiliteitsvraag dan de papieren ‘werkelijkheid’ van getelde parkeerplaatsen in het Marktgebied.

- *Benchmark*

De politiek-maatschappelijke vraag hoe de in de Perspectiefnota voorgestelde investering zich verhoudt tot andere ‘soortgelijke’ investeringen is alleen al vanwege de hoogte van het bedrag logisch en daarmee legitiem. Toch is zo’n benchmark lastig omdat voorzieningen en omstandigheden zich moeilijk met elkaar laten vergelijken. Kun je een ‘soortgelijke’ voorziening in de ene kern vergelijken met een voorziening in de kern Bladel met het dubbele aantal inwoners? De kern Bladel huisvest meer dan de helft van het aantal inwoners uit de gemeente Bladel en heeft daarmee ook het grootste aandeel inwoners dat een beroep doet op maatwerkvoorzieningen in het sociale domein. Daarmee is voor de gemeenschapshuisvoorziening in deze kern ook de grootste ‘winst’ te halen als middel voor het sociale domein. Dit kan grote(re) investeringen voor jeugd en bijvoorbeeld de inloopfunctie rechtvaardigen (ten opzichte van andere kernen).
Bovendien maakt de inhoudelijke meerwaarde en het momentum van een gebouwlijke investering in het publieke domein vergelijken lastig. Hoe verhoudt het investeringsbedrag voor de nieuwbouw van de ene school zich tot het upgraden voor een fractie van dat bedrag, van een andere vergelijkbare maar bestaande school? Beide investeringen zijn (gebouwelijk) noodzakelijk maar leveren een verschillende inhoudelijke meerwaarde op doordat de ene school een stand-alone voorziening blijft en de andere, nieuwbouwschool, deel gaat uitmaken van een maatschappelijke accommodatie met een grote integrale meerwaarde voor die kern. Voor het gemeenschapshuis aan de Markt in de kern Bladel geldt in dit verband dat er voor de noodzakelijke inloopfunctie een grote inhoudelijke (en ruimtelijke) meerwaarde zit in verplaatsing naar het, relatief, dure Marktgebied.

Het vorengaande maakt ook duidelijk dat vergelijken met soortgelijke voorzieningen in andere gemeenten nog lastiger is. Want vaak kennen die andere gemeenten, ook al zijn ze uit de regio, een andere subsidiëring/financiering van hun gemeenschapshuizen, een andere subsidiestructuur voor hun lokale verenigingsleven, een andere bevolkingssamenstelling en daarmee -dus- taakopvatting en functionaliteit van hun gemeenschapshuis in het sociale domein.
De kern Bladel kenmerkt zich, historisch gezien, tot een kern in de Kempen met veel ondersteuningsvoorzieningen in het zorg- en sociale domein en is daarmee ook aantrekkelijk (als vestigingsplaats) voor mensen met een ondersteuningsvraag. Een toekomstbestendige

gemeenschapshuisfunctie in de kern Bladel moet daarmee veel meer zijn dan een gebouw met vergader- en podiumfuncties. Daarmee laat het nieuwe gemeenschapshuis aan de Markt zich lastig vergelijken met gemeenschapshuizen in andere (Kempen)gemeenten.

Een andere benchmark is een (vergelijkings)toets op de bouw- en stichtingskostenraming. Het opstellen van de bouwkostenraming (waarop de gevraagde begrotingsruimte ihkv de PPN is gebaseerd) is een verantwoordelijkheid van ingenieursbureau Abt, als onderdeel van het ontwerpteam van GROUP A.
Nu het definitieve ontwerp nagenoeg is afgerond hebben wij opdracht gegeven aan bureau Stevens en Van Dijck om de bouwkostenraming van Abt tijdens de vervolgfases van het ontwerp te toetsen. Dat doen we niet om het investeringsbedrag uit de PPN (op basis van het voorlopig ontwerp) later nog bij te stellen; het door ons aan uw raad gevraagde investeringsbedrag van € 19,157 miljoen. is voor ons college taakstellend. Maar we willen wel zeker weten dat we na de zomer een realistische aanbestedingsuitvraag doen of dat we naar aanleiding van de benchmark en doorrekening van het bestek nog keuzes moeten maken binnen uw taakstellende budget uit de Perspectiefnota. Bij het definitief voteren van het krediet, vlak voor de aanbesteding dit najaar, zullen wij uw raad vertrouwelijk inzicht geven in de definitieve kostenberekeningen, de dubbelcheck daarop en de eventuele keuzes die we hebben moeten maken vanwege het taakstellende kader uit de door uw raad dan vastgestelde Perspectiefnota.

In de *Inleiding* van dit raadsvoorstel is benadrukt dat het nieuwe gemeenschapshuis geen doel op zich is maar een middel voor versterking van de lokale gemeenschapszin. Het moet, indachtig het adagium van de *Igbo*, de centrale ontmoetingsplek in de kern Bladel worden.
Met de decentralisatie van maatschappelijke ondersteuning in 2015 hebben de gemeenten van de rijksoverheid de opdracht gekregen om de doorgeschoten professionele zorg en ondersteuning weer te normaliseren door de inzet van de eigen, lokale, sociale structuur. Niet alleen vanwege kostenoverwegingen maar -juist- vanwege de preventieve kwaliteit van de eigen, lokale gemeenschap en sociale structuren.
In 2018 heeft uw raad € 3,1 miljoen uitgegeven aan individuele verstrekkingen in het kader van de Wmo, in 2020 is dit vanwege het abonnementstarief, de vergrijzing en vermaatschappelijking van de zorg gestegen naar € 4,1 miljoen (voor 1722 unieke cliënten = gemiddeld € 2.380 per cliënt, per jaar). Voor Jeugdhulp ging het in 2018 om een bedrag van € 3,5 miljoen en in 2020 om € 3,1 miljoen (voor 401 unieke cliënten = gemiddeld € 7.731 per cliënt, per jaar).
In totaal wordt er in de gemeente Bladel dus jaarlijks meer dan € 7 miljoen euro (excl. de uitvoeringskosten van de uitvoeringsorganisatie Maatschappelijke Dienstverlening (voorheen ISD)) uitgegeven aan individuele verstrekkingen in het sociale domein aan jong en oud, nog zonder de regelingen voor inkomensondersteuning. Voor de kern Bladel is dat, met de helft van het aantal inwoners in de gemeente Bladel, pakweg € 3,5 miljoen. Niet als éénmalige investering maar per jaar.
Vanzelfsprekend kan een gemeenschapshuis niet als een voorliggende voorziening worden aangemerkt voor een Wmo-woningaanpassing maar bijvoorbeeld wel voor de dagbestedings- en ontmoetingsfunctie. En uiteraard is individuele jeugdhulp vaak noodzakelijk maar met de in het gemeenschapshuis aan de Markt beoogde jongerenvoorzieningen krijgen kinderen en jongeren allerlei nieuwe mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, van elkaar te leren en samen inspirerende dingen te doen in het gemeenschapshuis. Daarom zou in de benchmark en besluitvorming over de uitgaven van het gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel het financiële en kwalitatieve belang van een nieuw gemeenschapshuis, niet als doel maar als preventief middel in het sociale domein, ook een belangrijke overweging voor uw raad moeten zijn.

5. Financiën

Bouw- en stichtingskostenraming
Extra investering

In het raadsvoorstel van 7 november 2019 is door ons college vermeld dat nut en noodzaak van aanvullende functies nog zullen worden uitgewerkt en via -in dit geval- het dekkingsvoorstel (in de PPN), aan uw raad zullen worden voorgelegd. Dat geldt ook voor de besluitvorming over de (huidige) Kempenzaal. Om die reden is in het raadsvoorstel van 7 november 2019 voor een doorkijk van de kosten voor het basisprogramma, gemakshalve uitgegaan van een eenheidsprijs per vierkante meter voor de bouwkosten voor een bedrag van € 6.000.000,-. De aankoop van de Rabobank was immers niet het einde maar het begin van een gezamenlijk (ontwerp)proces voor inhoudelijke en bouwkundige optimalisering van een toekomstbestendig gemeenschapshuis aan de Markt.

Dat proces, in coproductie van het bestuur van Den Herd en gemeente, heeft geresulteerd in voor een toekomstig gemeenschapshuis noodzakelijke additionele investeringen (netto, zonder toeslagen) met de volgende opbouw[5]:

• Grote (Kempen)zaal	€ 0,74 milj
• Jongerenvoorzieningen	€ 0,40 milj
• Toegankelijkheid + extra functies (t.o.v. basisprogramma)	€ 1,66 milj
• Duurzaamheidsontwikkelingen (sinds 2019)	€ 0,33 milj
• Loon en prijsontwikkelingen en wetgeving (sinds 2019)	€ 0,48 milj
Subtotaal	€ 3,61 milj

Toelichting op de posten

- Voor de additionele kosten van de *Kempenzaa*l geldt het volgende. In het raadsvoorstel van 7 november 2019 heeft ons college aangegeven dat inpassing van de Kempenzaal binnen de huidige bebouwingscontouren van de voormalige Rabobank, in de noordwesthoek, de voorkeur heeft. Bij de uitwerking van het programma van eisen tot een (definitief) ontwerp bleek echter dat er onvoldoende mogelijkheden zijn om binnen de bestaande contouren de huidige functionaliteit van de Kempenzaal te evenaren. En ook met het nu voorgestelde ontwerp (buiten de bebouwingscontouren dus) is een extra multifunctionaliteit in de vorm van een gedeeltelijk flexibel podium in combinatie met een uitschuifbare tribune noodzakelijk.

- In het gemeenschapshuis aan de Markt komen op elk niveau, van begane grond tot en met de derde verdieping, *voorzieningen voor kinderen en jongeren*. In het geraamde additionele bedrag van € 0,4 milj zijn uitsluitend de kosten specifiek voor kinderen / jongerenvoorzieningen opgenomen[6]. Het gaat dan om de kosten van de ‘chill-ruimte’ onder de tribunetrap, de activiteitenruimte op de eerste verdieping, een deel van de kosten van de computer-/mediaruimte op de tweede verdieping en een deel van de kosten van de muziekoefenruimte op de derde verdieping. Voor de computer-/mediaruimte geldt dat die in nauwe samenwerking met de bibliotheek(functie) zal worden gebruikt. De oefenruimtes voor muziek(lessen) op de derde verdieping zijn als primaat gebruik bedoeld voor de Stichting Muziekopleiding (van ‘I Union) maar omdat muziek (maken) een belangrijk onderdeel is van de jongerencultuur zullen deze ruimtes ook voor kinderen en jongeren worden ingezet die geen lessen volgen bij de Stichting Muziekopleiding.

- Onder *Toegankelijkheid + extra functies (t.o.v. basisprogramma)* worden verschillende voorzieningen verstaan. Het gaat onder andere om bouwkundige voorzieningen die het gebouw ten behoeve van het reguliere gebruik maar zeker ook de inloopfunctie, functioneler, ‘opener’ en daarmee toegankelijker maken zoals de Grand Lounge en de

[5] Op basis van het voorlopig ontwerp 15 februari 2021 maar taakstellend voor het definitief ontwerp.
[6] De totale kosten in het ontwerp voor voorzieningen waar kinderen en jongeren (ook) gebruik van kunnen maken zijn hoger.

Panoramazaal maar ook het aanvullende programma voor bijvoorbeeld de bibliotheek en de artistieke ruimte zijn verwerkt in dit bedrag. Verder zijn er specifieke bouwkundige en installatietechnische voorzieningen in dit bedrag opgenomen zoals een extra (grote) lift.

- Tijdens het ontwerpproces is gebleken dat er additionele mogelijkheden zijn om de *duurzaamheid*sambitie te realiseren (o.a. groen dak grote zaal). De additionele kosten, sinds 2019, voor *loon- en prijsontwikkeling en wetgeving* zijn feitelijk geen additionele voorzieningen (t.o.v. de basisstructuur) maar het gevolg van ontwikkelingen in de bouw die leiden tot hogere (eenheids)prijzen.

Realistische bouw- en stichtingskostenraming.

De totale bouwkostenraming (incl. opslagen) voor Den Herd aan de Markt bedraagt met het hierboven geschetste aanvullende programma € 12,55 miljoen met de volgende verdeling:

• Bouwkundige werken	€ #### milj [7]	
• Installaties	€ #### milj	
• Div	€ #### milj	
• Subtotaal		€ 8,75 milj
• Vaste inrichting en voorzieningen		€ 0,87 milj
• Toeslag voor Algemene uitvoeringskosten		€ 2,93 milj
Totaal		€12,55 milj

In bovenstaande opzet valt de post van *Algemene uitvoeringskosten* op van maar liefst € 2,93 miljoen. Toch is dit een marktconforme inschatting van deze kostensoort. Het is een opslagpercentage bovenop de hierboven genoemde netto bouwkundige- en installatiekosten voor o.a.: winst en risico (van de aannemer), verzekering, transport, ondersteunend personeel en bouwplaatsinrichting.

De overige projectkosten/stichtingskosten bedragen € 6,6 miljoen met de volgende opbouw:

• Overige (losse) inrichting (o.a. grote zaal) en inventaris	€ 1,00 milj
• Buitenterrein	€ 0,42 milj
• Mobiliteitsopgave (o.a. parkeerkelder)	€ 0,33 milj
• Algemene projectkosten (o.a. advieskosten)	€ 0,90 milj
• Onvoorzien	€ 1,00 milj
• Btw (netto)	€ 2,95 milj
Totaal	€ 6,60 milj

De stichtingskosten zijn deels weer afgeleid van de bouwkostenraming (o.a. advies) dus met een toename van de bouwkosten stijgen ook de stichtingskosten. Voor de stichtingskosten zijn we meer dan bij de bouwkostenraming uitgegaan van taakstellende ramingen. De bouwkostenraming is immers gebaseerd op lonen en (eenheids)prijzen die redelijk nauwkeurig kunnen worden gekoppeld aan het ontwerp als ‘gegeven’ (bijvoorbeeld een kelder). Voor de projectkostenramingen van *Inrichting* en *Buitenruimte* kunnen binnen het taakstellend budget flexibelere, taakstellende, keuzes worden gemaakt, zoals bijvoorbeeld hergebruik van bestaand (Rabobank/Den Herd)meubilair. Overigens zal de bibliotheek nog een nader te bepalen financiële bijdrage leveren in de kosten van (hun) inrichting en inventaris.

De BTW is met € 3,31 miljoen bruto een grote kostenpost binnen de totale stichtingskosten. Uiteraard wordt ernaar gestreefd om dit bedrag of met vooraftrek of met btw-compensatie, te verlagen. Op basis van een ontwerpanalyse van (verrekenbare) horeca-vierkante meters en de beoogde bibliotheekfunctie gaan we uit van een te verrekenen BTW van € 0,36 miljoen.

Dekkingsvoorstel
Toelichting op de posten uit het Dekkingsoverzicht (zie ook bijlage).

[7] Dit raadsvoorstel is een openbaar stuk en daarmee ook in te zien voor potentiële inschrijvers voor de beoogde (ver)bouw. Om die reden hebben we ervoor gekozen om de door ons gecalculeerde onderverdeling van een substantieel aandeel van de bouwsom niet in dit voorstel op te nemen. Uw raad zal daarover in een besloten bijeenkomst worden geïnformeerd.

- Voor het dekkingsoverzicht zijn de totale stichtingskosten van € 19,157 miljoen als vertrekpunt genomen. Hierin is ook een bedrag van € 249.000,- aan sloopkosten opgenomen. Deze worden gedekt ten laste van de algemene reserve.
- Voor realisatie van de basisstructuur was (sinds het raadsvoorstel van 7 november 2019) in het Meerjaren Investeringsplan (MIP) al een dekkingsruimte per jaar opgenomen van € 318.000,-. Als stelpost voor loon- en prijsontwikkeling was al € 74.000,- per jaar geraamd.
- Vanwege het eerder in dit raadsvoorstel genoemde aanvullende programma is het niet meer mogelijk om, anders dan flex- en vergaderplekken, nog 'vaste' commerciële ruimtes in het gemeenschapshuis aan de Markt te verhuren. We waren daar in 2019 wel vanuit gegaan (500m2). Dit zou een huuropbrengst genereren van ca € 72.000,-.
- Met het toevoegen van de bibliotheekfunctie aan het gemeenschapshuis aan de Markt wordt een besparing aan huurlasten gerealiseerd van € 121.000,- per jaar. Deze vrijval kan als dekking worden ingezet. Met de toevoeging van De Goei Plak worden de (huidige) huurlasten aan Zuidzorg bespaard waarmee jaarlijks € 45.000,- als dekking kan worden toegevoegd.
- Voor de herinrichting van de buitenruimte wordt een bedrag van € 420.000,- ten laste gebracht van het in het MIP opgenomen krediet voor 'infrastructurele maatregelen Centrumvisie'. De hiermee gepaard gaande kapitaallasten bedragen € 13.000,-.
- Voor zowel de vrijkomende locatie van Den Herd als de Praktijkschool is nu een opbrengst geraamd van respectievelijk ca € 941.000,- en ca € 990.000,- (geactualiseerd naar maart 2021). Voor de vrijkomende locatie van de Praktijkschool moet nog wel rekening worden gehouden met het afwaarderen van de boekwaarde van het pand ad € 320.000,- per 1 januari 2024. De netto-opbrengst bedraagt dan € 670.000,-. De opbrengsten van de latende locaties worden toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Dit levert structurele dekkingsruimte op van ca € 80.000,-.
- Het goedkoper kunnen lenen op de huidige kapitaalmarkt (dan in 2019) levert een positieve correctie op van gemiddeld € 60.000,-.
- Voorgesteld wordt om een éénmalige onttrekking van € 4.000.000,- uit de algemene reserve op te nemen in het MIP, en die toe te voegen aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Dit levert structurele dekkingsruimte op van ca € 200.000,-.
- Daarmee blijft er uiteindelijk per saldo een tekort aan dekkingsmiddelen over van ca € 65.000,- waarvoor extra budgettaire ruimte moet worden opgenomen in het MIP.

Opbrengst (vrijkomende) locaties/accommodaties.
Uit de hierboven genoemde opsomming valt op te maken dat we vooralsnog uitsluitend de 'vrijval' van vier[8] locaties/accommodaties inzetten als dekking voor realisatie van het gemeenschapshuis aan de Markt. Daar zijn de volgende kanttekeningen/opmerkingen bij te maken:

Huidige locatie Den Herd (Emmaplein)
De opbrengst van deze locatie is gebaseerd op de huidige ontwikkelingen in de woningmarkt. De verwachting is dat deze locatie na het vertrek van Den Herd (2023) een (nog) hogere opbrengst kan genereren.

Praktijkschoollocatie (Burg. Goossensstraat)
Ook deze locatie is gebaseerd op de huidige woningmarkt dus ook hiervan zal de opbrengst in 2024 naar verwachting hoger zijn.
Echter, naast biljartvereniging D'n Opstoot (die vertrekt naar de Markt) houdt ook het *Praktijkhuis* domicilie in de voormalige Praktijkschool. In het raadsvoorstel van 7 november 2019 is vermeld dat het *Praktijkhuis* idealiter een plek zou moeten krijgen in/bij de sociale tuinen in de Egyptische Poort. De planvorming voor die locatie is echter nog niet zover dat een verhuizing van de *Praktijkhuis*functie ook al aanstaande is. Bovendien kun je -inmiddels- vraagtekens zetten bij die locatie voor de *Praktijkhuis*functie. Een logischere optie zou bijvoorbeeld aanhaking bij KempenPlus (op De Sleutel) zijn. Dat hoeft niet per se een één op één verhuizing te worden van de huidige functies en ruimtes (in de voormalige Praktijkschool). Sowieso is het de vraag of de huidige voorzieningen van het *Praktijkhuis* (aan de Burg. Goossenstraat) wel noodzakelijk zijn voor de met het *Praktijkhuis* beoogde functies. De huidige ruimtes worden nu gebruikt en ingezet omdat ze nu eenmaal voorhanden zijn en dus niet omdat ze per se programmatisch noodzakelijk zijn.

Bibliotheek, Lumens, CJG (incl. consultatiebureau)

[8] Huur Zuidzorg, Opbrengst ontwikkeling Den Herd-locatie, Opbrengst ontwikkeling Praktijkschool-locatie, huur Bieb/CJG.

De gemeente huurt voor deze functies (die *om niet* in onderhuur aan de gebruikers worden gegeven) bijna 1200 vierkante meters in Marktstaete, tegen een 20 jarig huurcontract (formele ingangsdatum 16-9-2011). De bibliotheekruimte komt met de overgang naar het gemeenschapshuis aan de Markt sowieso leeg en in de praktijk blijkt dat de voor de 'jongerenfunctie' en maatschappelijk werk beoogde ruimtes zelden gebruikt worden. De ruimte van het consultatiebureau (132 m2 BVO) wordt wel gebruikt maar daar kan (eventueel[9]) een alternatief voor worden gezocht. Dan blijven er in totaal 1200 m2 BVO over die we, nog 7 jaar (immers vanaf 2024), kunnen onderverhuren of waarover we in overleg kunnen met de verhuurder (Dido Investments) over beëindiging van de huurovereenkomst. Die laatste optie kan best kansrijk zijn waarbij een wijziging van de bestemming (nu 'maatschappelijk') bespreekbaar zou moeten zijn. Een, gedeeltelijk, andere bestemming zou prima kunnen passen in de Centrumvisie *Onderneem de Next Economy*.

Voormalige Gemeentewerf
Met het vertrek van de Blaalse School en de Stichting Opleiding l'Union naar het gemeenschapshuis aan de Markt komt de voormalige Gemeentewerf nog verder leeg te staan. Feitelijk wordt deze locatie dan, behoudens de Heemkundekring, niet meer gebruikt voor verenigingsactiviteiten maar alleen nog voor opslag van lokale verenigingen en de Voedselbank. Zo'n locatie in de kern Bladel verdient een andere bestemming dan louter opslag. (Bedrijfs)wonen zou hier een logisch programma zijn. Toch is de voormalige Gemeentewerf in het nu voorliggende dekkingsoverzicht niet meegenomen als opbrengstlocatie omdat er nog niet echt is gekeken naar een alternatieve opslaglocatie (bv op een industrieterrein) of over een alternatief voor de Heemkundekring. Wel zijn met de Heemkundekring en de Voedselbank al gesprekken opgestart om te komen tot een heroriëntatie op hun functie waarbij voor de ruimtevraag niet de toevallige vierkante meters op de voormalige Gemeentewerf leidend zijn maar hun kerntaak (waarbij de functie van een afgeslankte Heemkundekring, met courante stukken in het gemeenschapshuis aan de Markt en de 'verdieping' op de huidige locatie, ook nog inpasbaar zou kunnen zijn in bijvoorbeeld een woningbouwontwikkeling op de gemeentewerf). Overigens zouden de leegstaande ruimtes in de voormalige Gemeentewerf ook een -tijdelijk- alternatief kunnen zijn voor de *Praktijkhuis*functie. Dan kan tenminste de Praktijkschoollocatie worden ontwikkeld. Wij houden er kortom rekening mee dat de eventuele herontwikkeling van deze Gemeentewerflocatie pas ná de huidige (Perspectiefnota)planperiode (dus ná 2025) gerealiseerd zou kunnen worden. Rekening houden met opbrengsten van de Gemeentewerflocatie is daarom op dit moment nog onzeker en hebben we dan ook niet meegenomen in het dekkingsoverzicht.

Overig > gemeentehuis, TIP-ruimte, De Hoeksteen, Het Kompas
In coronatijd is bevestigd dat het klassieke kantoorconcept van vaste werkplekken/bureaus, zoals in het gemeentehuis, inefficiënt is. Flexwerken zal substantieel toenemen. Het gemeenschapshuis aan de Markt heeft straks ideale voorzieningen voor flexwerken maar bijvoorbeeld ook voor commissie- en raadsvergaderingen. Dit biedt kansen om ook andere functies en voorzieningen onder te brengen in de gemeentehuislocatie (een deel zal uiteraard kantoorfunctie moeten blijven). Het gemeentehuis wordt daarmee een 'positie' in de accommodatie-carrousel in de kern Bladel (die met verplaatsing van Den Herd naar de Markt op gang komt). Dat geldt als eerste voor de voormalige TIP-ruimte wat een ideale locatie lijkt voor een commerciële functie en daarmee commerciële opbrengsten.
Tenslotte zijn er nog sociaal-maatschappelijke locaties in de kern Bladel zoals De Hoeksteen en Het Kompas die weliswaar niet in eigendom zijn van de gemeente maar die wel een overmaat aan ruimte/beperkte bezetting hebben en dus een positie kunnen krijgen in de accommodatie-carrousel van de kern Bladel.

Resumerend kan worden gesteld dat de eventuele onzekerheden van de ingeboekte opbrengsten van de Praktijkschoollocatie en de *Bibliotheek/Lumens/CJG*-locatie tenminste kunnen worden gecompenseerd met de kansen en mogelijkheden van het totaal van alle in deze paragraaf genoemde sociaal-maatschappelijke locaties (definitief of tijdelijk, bijvoorbeeld de *Praktijkhuis*functie in de Gemeentewerf), waarmee de in het voorgestelde dekkingsoverzicht genoemde (4) 'vrijvallocaties' naar ons oordeel op dit moment een reële opsomming zijn van dekkingsmiddelen uit vrijval van accommodaties/locaties.

6. Communicatie

[9] Handhaving op de huidige locatie kan ook nog.

Het *Projectteam Den Herd-gemeente* heeft het afgelopen jaar zeer intensief overlegd met alle (potentiële) gebruikers van het beoogde gemeenschapshuis aan de Markt. Soms met een groep zoals de Klankbordgroep van gebruikers van (het huidige) Den Herd maar er is ook frequent bilateraal overleg met bijvoorbeeld grote gebruikers van de huidige Den Herd en beoogde primaat gebruikers van het gemeenschapshuis aan de Markt zoals de Seniorenvereniging (Svb), De Goei Plak (GP) en de Blaalse School. Er zijn daarnaast diverse werkgroepen van *Projectteam*/architect en gebruikers voor specifieke onderwerpen zoals theaterinrichting, muziekfuncties en het pantry-/kooklokaal (voor Svb en GP). Er is ook een *Werkgroep Jeugd* die zich specifiek toelegt op de gewenste functies en activiteiten voor de jeugd.
Zij zijn allemaal steeds nauw betrokken geweest bij de verschillende ontwerpstadia (van het eerste schetsontwerp tot het definitieve ontwerp) en hebben daarin hun inbreng gehad. Het traject met de gebruikers is een intensief traject maar dat is noodzakelijk om tot een optimaal gebouw te komen. Er is veel enthousiasme bij de gebruikers over het nu voorliggende ontwerp en de daarin opgenomen functionaliteiten. Dit enthousiasme blijkt bijvoorbeeld uit de volgende reactie die het bestuur van Den Herd onlangs ontving van een vrijwilliger van D'n Opstoot/De Goei Plak ter voorbereiding op de informatiebijeenkomst voor de Bladelse politieke partijen (op 2 juni):

"Vanaf het begin is er een grote betrokkenheid geweest en zijn er goede constructieve bijeenkomsten geweest om tot goed overdachte oplossingen te komen. Ik heb hier het gevoel van overgehouden dat er geluisterd wordt naar de wensen van de gebruikers om tot een invulling van de nieuwe Den Herd te komen waar iedereen tevreden mee kan zijn. Kortom, als het vervolg even begripvol en soepel verloopt heb ik er alle vertrouwen in dat er een prachtige Den Herd wordt gerealiseerd'.

Bij een eerdere behandeling van cie-en raadstukken over een gemeenschapshuis aan de Markt is de suggestie gedaan van een ondertekende intentieverklaring van (potentiële) gebruikers, als commitment aan dit project. Het *Projectteam Den Herd-gemeente* is ervan overtuigd dat het beoogde gemeenschapshuis aan de Markt alleen door voortdurende communicatie en afstemming en dus directe betrokkenheid bij de ontwikkeling van de gebruikers, tot een 'gedragen' en dus gezamenlijk eindresultaat kan komen. Een intentieverklaring is een momentopname.

Het bestuur van Den Herd heeft, parallel aan het overleg van het *Projectteam Den Herd-gemeente* met de gebruikers, twee aanvullende communicatie- en afstemmingstrajecten in gang gezet. Zo is men in overleg met de (Markt)horeca waarbij door beide partijen nadrukkelijk wordt geopteerd voor afspraken om elkaar te versterken. Ook heeft het bestuur van Den Herd een 'missie'-traject opgezet om samen met lokale partijen de communicatie van en over het nieuwe gemeenschapshuis aan de Markt de (her)definiëren.
Daarnaast wordt er regelmatig via een huis aan huis-blad door het bestuur gecommuniceerd over de voortgang van het project en de visie die het bestuur heeft over het nieuwe gemeenschapshuis.

Ons college is begin maart gestart met een communicatie- en consultatietraject met omwonenden. Als eerste is met hen het ontwerp besproken en de komende maanden zal worden overlegd over mobiliteit (verkeer en parkeren). Er is inmiddels een Werkgroep Mobiliteit (van gemeente en omwonenden) geformeerd die samen gaat kijken; naar de parkeer- en verkeersrealiteit van alledag, hoe deze zich verhoudt tot de nieuwe functie van een gemeenschapshuis in de voormalige Rabobank en -vervolgens- mogelijke mobiliteitsoplossingen.

7. Uitvoering

Op dit moment wordt door het *Projectteam Den Herd-gemeente* en het ontwerpteam de laatste hand gelegd aan het definitieve ontwerp van het gemeenschapshuis aan de Markt. Het definitieve ontwerp zal, na de besluitvorming door uw raad over de PPN, worden uitgewerkt tot een technisch ontwerp/bestek waarna het gereed is voor aanbesteding. Naar verwachting is de aanbestedingsprocedure voor de (ver)bouw voor het einde van dit jaar klaar voor gunning. Dan zal, in vervolg op de PPN, ook het formele kredietvoorstel worden voorgelegd aan uw raad. We hopen dan ook de planprocedure (*Omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan*) te hebben afgerond. De bouwvoorbereidingen kunnen vervolgens starten in het 1ste kwartaal van 2022. We rekenen op een bouwperiode van 1 jaar en hopen het gemeenschapshuis aan de Markt uiterlijk aan het einde van 2023 te kunnen opleveren.
Parrallel aan de hierboven geschetste ontwerp-, plan- en bouwprocedure voor het gemeenschapshuis aan de Markt, gaan we aan de slag met de accommodatiecarroussel voor de kern Bladel. Uw raad zal zowel over het gemeenschapshuis aan de Markt als het accommodatieplan periodiek worden geïnformeerd.

Bladel, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)

01. Ontwerp-besluit (R21.071.01)
02. Dekkingsoverzicht (R21.071.02)

Ontwerp-raadsbesluit

R21.071.01

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.071.01 van burgemeester en wethouders van 25 mei 2021;

overwegende:

- dat met vaststelling van de Centrumvisie Een hart voor Bladel – *onderneem de Next Economy* bij raadsbesluit van 20 december 2018, het kader is vastgesteld voor een toekomstbestendig centrum, ruimtelijk en functioneel, voor de kern Bladel;
- dat met het onderbrengen van de gemeenschapshuisfunctie in de voormalige Rabobank dit kader voor het eerst kan worden geconcretiseerd;
- dat een toekomstbestendige gemeenschapsaccommodatie in het centrum van de kern Bladel een noodzakelijk middel is voor de gemeentelijke taakstellingen in het sociale domein;
- dat verplaatsing van Den Herd naar de Markt een eerste stap is voor optimalisering en comprimering van sociaal-maatschappelijke accommodaties en locaties in de kern Bladel;
- dat de latende locaties kunnen worden herontwikkeld met woningbouw.

Besluit

1. voor de kern Bladel een nieuw gemeenschapshuis aan de Markt in het voormalige Rabobankgebouw te realiseren met daarin de basisfuncties van de huidige Den Herd, de Seniorenvereniging Bladel (incl. D'n Opstoot) en De Goei Plak en aanvullend daarop:
    a. jeugd en jongerenvoorzieningen;
    b. inloopfunctie en optimale toegankelijkheid;
    c. informatie- en ontwikkelingsfuncties;
    d. een nieuwe annex buiten de huidige bebouwingscontouren ten behoeve van een grote zaal (nu Kempenzaal).

2. de financiële consequenties van het onder beslispunt 1. genoemde besluit conform het dekkingsvoorstel uit de paragraaf *Financien* van het raadsvoorstel, opnemen in de Perspectiefnota 2021.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Bijlage

Geactualiseerd dekkingsoverzicht

omschrijving		Recapitulatie						
		investering		2021	2022	2023	2024	2025	
totaal stichtingskosten	totaal kapitaallasten (minus restwaarde)	19.157.000			283.000	931.000	924.000	917.000	s
	waarvan eenmalige lasten				249.000				i
	onderuitputting kapitaallasten				-283.000	-716.000			ii
	totaal kapitaallasten	19.157.000	a		249.000	215.000	924.000	917.000	
stelpost lonen en prijzen				74.000	74.000	74.000	74.000	74.000	s
dekkingsruimte mip				318.000	318.000	318.000	318.000	318.000	s
vervallen huuropbrengst commercieel				-72.000	-72.000	-72.000	-72.000	-72.000	s
besparing lasten bibliotheek / Lumens/Jeugd							121.000	121.000	s
besparing lasten Kloostertuin 2							45.000	45.000	s
aandeel maatregelen centrumvisie	aanname deel openbare ruimte	420.000				13.000	13.000	12.000	s
dekking tlv dekkingsreserve kapitaallasten investeringen	verb.gem.huis doorschuiven	3.393.000		-155.000	-155.000				s
dekking tlv dekkingsreserve kapitaallasten investeringen	gemeenschapshuis aan de Markt doorschi	4.605.000		-165.000	-165.000				s
dekking tlv dekkingsreserve kapitaallasten investeringen	opbrengst locatie Den Herd	941.000					47.000	47.000	s
dekking tlv dekkingsreserve kapitaallasten investeringen	opbrengst locatie praktijkhuis	670.000					33.000	33.000	s
correctie gecalculeerde rentepercentage						24.000	79.000	76.000	s
totaal beschikbare dekkingsmiddelen			b			357.000	658.000	654.000	
saldo dekkingsoverschot /- tekort			b-a		-249.000	142.000	-266.000	-263.000	
bijdrage algemene reserve	sloopkosten				249.000	-142.000			i
voorstel dekingstekort:									
dekking tlv dekkingsreserve kapitaallasten investeringen	op te nemen in MIP	4.000.000							i
dekking algemene reserve	op te nemen in MIP	-4.000.000							i
dekking tlv dekkingsreserve kapitaallasten investeringen	op te nemen in MIP						200.000	198.000	s
saldo overschot / tekort dekkingsmiddelen	op te nemen in MIP						-66.000	-65.000	

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE INWONERS
DATUM 15.06.2021

Gemeente Bladel

Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel

Nummer R21.071

Advies van commissie Inwoners op 15.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- Financiën, kosten en mogelijke besparingen;
- Bibliotheek en praktijkhuis;
- Nalatende locaties;
- Participanten.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Toezeggingen / toelichting college

Dhr. René Heijmans (voorzitter den Herd) spreekt in bij aanvang van het agendapunt.

1. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de benodigde middelen een reële raming van de kosten is.
2. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het beheer en de exploitatie van het nieuwe gemeenschapshuis nog nader gespecificeerd en uitgewerkt dient te worden.
3. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het gemeenschapshuis een voorliggende (WMO-)voorziening moet worden, maar dat deze output moeilijk is te kwantificeren in maatschappelijke kosten en baten.
4. Portefeuillehouder Jansen zegt toe een kostenoverzicht (incl. beheer en de kosten van de nalatende locaties) voorafgaand aan de raadsvergadering aan te leveren.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als bespreekstuk 9.5 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.071, Agendapunt 9.5.

Reactie college naar aanleiding van behandeling in de raadscommissie Inwoners 23-06-2021

Inleiding
Tijdens behandeling van het voorstel voor verplaatsing van de gemeenschapshuisfunctie voor de kern Bladel naar de Markt in de cie Inwoners van 15 juni jongstleden is, samenvattend, door de commissie aandacht gevraagd voor een 4-tal onderwerpen:

- (beter) Inzicht in de kostenopbouw
- Exploitatielasten(begroting) gemeenschapshuis aan de Markt
- Saldering vrijkomende locaties/accommodaties

- Preventief effect (voor)investering van gemeenschapshuis als middel.

Aanvullend op de reeds aan uw raad ter beschikking gestelde informatie/overwegingen in het raadsvoorstel (met bijlagen) en beantwoording op zowel de schriftelijke als mondelinge vragen van de cie Inwoners geven wij uw raad, ter voorbereiding op behandeling van het raadsvoorstel, hierbij onze aanvullende reactie op die onderwerpen.

Inzicht in de kostenopbouw
Zowel in het raadsvoorstel als in de bijlage bij het raadsvoorstel is, aansluitend op het kaderstellend budgetrecht van uw raad, schematisch inzicht gegeven in de kosten en de dekking van het beoogde gemeenschapshuis aan de Markt.
Ter verdere onderbouwing hiervan, en op verzoek van de cie Inwoners, hebben wij inmiddels aanvullend hierop voor uw raad op uitvoeringsniveau de bouwkostenraming van Abt ter inzage gelegd bij de griffier met een overzicht van de stichtingskostenraming (met toelichting), het samenvattende dekkingsoverzicht en een berekening van de potentiële opbrengst van de latende locaties. Voor het samenvattende dekkingsoverzicht geldt vanzelfsprekend dat dit overeen komt met de diverse posten (verspreid) in de PPN.

Exploitatiebegroting gemeenschapshuis aan de Markt
In reactie op de schriftelijke vragen van de VVD met het verzoek om inzicht in de exploitatiebegroting 'going-concern' hebben wij de cie/uw raad al laten weten dat het op dit moment niet mogelijk is een realistische 'going-concern' begroting te presenteren en dat we vooralsnog uitgaan van 'budgettaire neutraliteit' op basis van, de som van exploitatielasten van, de huidige locaties/accommodaties. We volgen daarmee de lijn die eerder met uw raad is overeen gekomen over de exploitatielasten van de beoogde MFA Hapert[1].

Het Projectteam Den Herd-gemeente is overigens, mede op verzoek van het bestuur van Den Herd vanwege de door hen nadrukkelijk gevoelde verantwoordelijkheid voor een gezonde exploitatie, al wel begonnen met de voorbereidingen voor een eerste inventarisatie van potentiële exploitatielasten (aansluitend op bijvoorbeeld installatiekeuzes in het ontwerp). Vanuit de gemeente worden in die eerste inventarisatie vervolgens de exploitaties van de afzonderlijke, latende, locaties/accommodaties en het programma voor het sociale domein ingebracht. Aan deze inventarisatie wordt vanzelfsprekend ook de door het bestuur van Den Herd en gemeente beoogde governancestructuur, inclusief de huur-, gebruiks- en dienstverleningsovereenkomsten met de gebruikers van het gemeenschapshuis aan de Markt, gekoppeld.

Wij zullen uw raad, mede naar aanleiding van de discussie in de cie Inwoners, in de eerder door uw raad gevraagde periodieke voortgangsrapportages over het gemeenschapshuis aan de Markt per raadscylcus informeren over onze inzichten in de exploitatiebegroting en governance met de kanttekening dat het nog veel onderzoek en inventarisatie vraagt om -uiteindelijk- een realistische exploitatiebegroting te overleggen.

Saldering vrijkomende locaties/accommodatie
Bij behandeling van het raadsvoorstel zijn in de cie Inwoners vragen gesteld over, de zekerheid van, het dekkingsmiddel van de huurlasten van de nu nog gehuurde ruimtes in Marktstaete. We hebben zowel schriftelijk als mondeling aangegeven dat we verschillende opties binnen het accommodatieplan voor de kern Bladel hebben waarmee we *per saldo* vrijvallende (huur)lasten/opbrengsten hebben die, minimaal, gelijk zijn aan de huidige huurlasten van Marktstaete. Dat kan, eventueel, door beëindiging van de huurlasten van Marktstaete maar ook op andere manieren en -dus- met andere locaties/accommodaties uit het accommodatieplan.

Wij beschouwen het besluit voor realisatie van een gemeenschapshuis aan de Markt als het noodzakelijke begin van de accommodatiecarroussel voor de kern Bladel. Al vele jaren wordt de discussie over

---

[1] …..*Een taakstellend kader aan exploitatielasten op basis van de som van huidige exploitatielasten van de beoogde MFA-gebruikers. Maximaal taakstellend omdat het streven blijft om ten opzichte van de huidige situatie synergievoordelen te behalen die zich ook moeten vertalen in de exploitatie. Zodoende kan de exploitatie van het MFA-plan budgettair-neutraal plaatsvinden ten opzichte van de huidige situatie c.q. het totaal van de huidige, afzonderlijk verantwoorde, exploitatielasten (+ index).*
In deze fase is het niet mogelijk uw raad al een concreet totaalbedrag aan exploitatielasten te noemen.'

(ver)nieuwbouw en/of permanente/tijdelijke huisvesting van sociaal maatschappelijke locaties in de kern Bladel gekenmerkt door (het nog hebben van) tal van alternatieven, voornemens of vergezichten.
Zonder duidelijkheid over de gemeenschapshuisfunctie in de kern Bladel is gebleken dat er in het overleg met organisaties en pandeigenaren geen directe noodzaak tot verplaatsing van functies is en, als gevolg daarvan, het opzeggen van huur-, of gebruikersovereenkomsten en onderhandelingen daarover.

Wij zijn er desondanks met uw raad van doordrongen dat duidelijkheid over effectuering van de accommodatiecarroussel belangrijk is, zowel financieel als ruimtelijk. Een positief besluit van uw raad op 8 juli over een gemeenschapshuis aan de Markt (met de daarbij behorende aanvullende functies) is voor ons de start waarmee we concreet uitvoering gaan geven aan het accommodatieplan. Ook van die voortgang en het financiële resultaat, zullen wij uw raad vervolgens bij iedere raadscyclus verslag doen.

Preventief effect (voor)investering van gemeenschapshuis als middel
In uw reactie op onze nadrukkelijke motivatie van de preventieve voorziening van een gemeenschapshuis versus maatwerkvoorzieningen wordt nu gevraagd om kapitalisering van het preventieve effect (op maatwerkvoorzieningen). Bij schriftelijke beantwoording van de cie-vragen hebben wij melding gemaakt van de preventieparadox bij investeringen in voorliggende voorzieningen.

In het nu voorliggende raadsvoorstel hebben wij veel nadrukkelijker dan voorheen de realisatie van een fysieke voorziening (gemeenschapshuis, sportveld, kindcentrum, steunpunt voor ouderen enz.) voor uw raad gemotiveerd als middel in en voor het sociale domein. We hebben daarbij bewust de koppeling gelegd met de -enorme- uitgaven van de maatwerkvoorzieningen om daarmee niet alleen het middel van een voorliggende voorziening te agenderen maar ook om de éénmalige investering van een fysieke voorziening af te zetten tegen de jaarlijkse *output*uitgaven van maatwerkvoorzieningen (van € 7 milj.). De vraag over het preventieve financiële effect van de voorliggende voorziening is legitiem maar zou, voor een eerlijke vergelijking, dan bediscussieerd moeten worden in samenhang met de *outcome* van maatwerkvoorzieningen.

Het verzoek van de commissie Inwoners heeft ons echter tot het inzicht gebracht dat wij met een nieuw gemeenschapshuis aan de Markt de kans hebben om vanuit een nieuwe situatie onderzoek te doen naar het beoogde preventieve effect (op maatwerkvoorzieningen). We zien daarom kansen om wetenschappelijk onderzoek te, laten, doen naar deze effecten voor de kern Bladel. We zullen deze onderzoeksopdracht daarom gaan uitwerken met universiteiten/hogescholen[2].

[2] Op dit moment loopt er een onderzoek in de kern Hapert van de OU (Maastricht) naar het preventieve effect van bewegen op de gezondheid van ouderen. Vanwege onze goede contacten en samenwerking met hen zullen we dit als eerste met de OU bespreken.

Raadsvoorstel Gemeenschapshuis aan de Markt, behandeling 8 juli 2021.
D.d 5 juli 2021.

Tweede notitie met antwoorden op vragen n.a.v. ter inzage gelegde stukken en behandeling van het voorstel in de cie Inwoners.

1. *In hoeverre ontbreken de kosten van de aanschaf en de structurele kapitaallasten van het Rabogebouw in het 'dekkingsoverzicht' behorende bij het raadsvoorstel R21.071? Wat zijn deze kosten van de aanschaf en de structurele kapitaallasten van het Rabogebouw?*

Voor de aankoop van het Rabogebouw heeft de raad reeds krediet beschikbaar gesteld. Aankoop van het pand is, in afwachting van een definitief besluit van de raad over de herinvulling van dit pand (voorals)nog een strategische aankoop in het kader van de Centrumvisie (om te voorkomen dat er een tweede Posthof in het centrum ontstaat). De werkelijke kosten van de aankoop bedragen € 3.000.000,-. Aankoop heeft reeds per 1 oktober 2020 plaatsgevonden. De kapitaallasten hiervan bedragen in 2021 € 138.000,- en dalen naar € 127.000,- in 2025.

Kapitaallasten bestaan uit afschrijvingslasten en rentelasten die op de financiering van investeringen betrekking hebben. De afloop van de kapitaallasten wordt veroorzaakt door de vrijval van kapitaallasten door lagere rentelasten. De kapitaallasten worden gedekt ten laste van de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen.

2. *Bij agendapunt 8.2 'Perspectiefnota 2021' zegt portefeuillehouder Jansen toe een overzicht/transponeringstabel te maken met daarin de kosten die op diverse plaatsen in de perspectiefnota zijn opgenomen met betrekking tot het gemeenschapshuis. Wanneer kunnen we dit overzicht verwachten? Het is nu onduidelijk op welke plekken de diverse kosten rondom het gemeenschapshuis aan de Markt verwerkt zijn in de meerjarenraming en hoe deze begrepen dienen te worden (bijvoorbeeld p.43 €111.000 diverse exploitatielasten, p.48 €153.000 voorziening groot onderhoud gem.gebouwen Rabobank / Den Herd). Graag zien we het overzicht/transponeringstabel incl. paginanummering tegemoet.*

Deze reguliere beheerkosten hebben enkel betrekking op het instandhouden van het aangekochte pand. Als eigenaar van het pand en in afwachting van besluitvorming door uw raad over de beoogde herbestemming als gemeenschapshuis, moeten we zorgdragen dat noodzakelijk onderhoud uitgevoerd kan worden.

3. *Portefeuillehouder Jansen zegt toe een kostenoverzicht (incl. beheer en de kosten van de nalatende locaties) voorafgaand aan de raadsvergadering aan te leveren. Wanneer kunnen we dit overzicht van het beheer en de kosten van de nalatende locaties verwachten?*

Vooraf:
In onze eerste notitie, in reactie op cie-behandeling van het raadsvoorstel, is hier reeds een reactie op gegeven.
Aanvullend daarop geldt het volgende.
De P&C-documenten, zoals de perspectief- en najaarsnota, zijn afwijkingenrapportages. Dat wil zeggen dat in beginsel alleen de belangrijkste financiële verschillen toegelicht worden die budgettaire gevolgen hebben voor de meerjarenraming.

Afwijkingen gelden niet alleen voor het gemeenschapshuis aan de Markt. Afwijkingen gelden voor elke investering zoals die opgenomen zijn in het meerjarenprogramma. In de ontwerp-begroting 2022 nemen we dan weer het totaal van de beschikbare dekkingsmiddelen op in het meerjarenprogramma voor het gemeenschapshuis aan de Markt afhankelijk van de besluitvorming op 8 juli a.s. Dat dan vanzelfsprekend ook voor de andere door de raad gehonoreerde investeringen.

Dekkingsreserve kapitaallasten investeringen (blz 16)
Op grond BBV-voorschriften moet de rentetoerekening over de reserves gebaseerd zijn op het gemiddelde rentepercentage van de extern aangetrokken financieringen. Op basis van nacalculatie (na opstellen raadsvoorstel R21.071) is het rentepercentage lager vastgesteld. Het aandeel van het gemeenschapshuis aan de Markt hebben we hieronder weergegeven.

omschrijving / (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
	2021	2022	2023	2024	2025
dekkingsreserve kapitaallasten investeringen	-23	-24	-11	-11	-10

Algemene reserve / reserve kapitaallasten investeringen: verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt (blz 13/14)
In het meerjarenprogramma is opgenomen om de investeringen van de ver-/nieuwbouw van het gemeenschapshuis aan de Markt te kunnen dekken ten laste van de algemene reserve. Dit betekent dan, dat ten laste van de algemene reserve € 3.393.000,- toegevoegd wordt aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Dit wordt doorgeschoven naar 2023. De dekking van de kapitaallasten worden dienovereenkomstig doorgeschoven. Daarnaast wordt voorgesteld om aanvullend € 4.000.000,- te onttrekken aan de algemene reserve en toe te voegen aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Dit levert structurele dekkingsruimte op van ca € 200.000,-. Voorgesteld wordt om de sloopkosten van de verbouwing te dekken ten laste van de algemene reserve.

Voor zowel de vrijkomende locatie van Den Herd als de Praktijkschool is een opbrengst geraamd van respectievelijk ca € 941.000,- en ca € 990.000,- (geactualiseerd naar maart 2021), welke toegevoegd wordt aan de algemene reserve. Voor de vrijkomende locatie van de Praktijkschool moet nog wel rekening worden gehouden met het afwaarderen van de boekwaarde van het pand ad € 320.000,- per 1 januari 2024. De nettoopbrengst bedraagt dan € 670.000,-. De opbrengsten van de latende locaties worden ten laste van de algemene reserve toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Dit levert structurele dekkingsruimte op van ca € 80.000,-.

omschrijving / (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
	2021	2022	2023	2024	2025
algemene reserve: res.kpl investeringen gemeenschapshuis aan de Markt	-3.393		3.393		
algemene reserve: res.kpl investeringen gemeenschapshuis aan de Markt			4.000		
algemene reserve: sloopkosten gemeenschapshuis aan de Markt		249			
algemene reserve: dekkingsresultaat gemeenschapshuis aan de Markt			-142		
algemene reserve: resultaat locaties Den Herd / praktijkschool				1.611	
alg.res. toevoeging res. kpl investeringen: locaties Den Herd / praktijkschoo				-1.611	
res. kpl investeringen: locaties Den Herd / praktijkschool				-1.611	
res. kpl investeringen: gemeenschapshuis aan de Markt	3.393		-7.393		
res. kpl investeringen: gemeenschapshuis aan de Markt	-297	-295	204	203	199
res. kpl investeringen: locaties Den Herd / praktijkschool				80	80

Onderuitputting kapitaallasten (blz 21)
De onderuitputting heeft betrekking op de mutaties als gevolg van het administratief doorschuiven van de geplande investeringen.

omschrijving / (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
	2021	2022	2023	2024	2025
onderuitputting kapitaallasten		283	515		

Infra maatregelen centrum Bladel (blz 26)
In de investeringsraming voor de realisatie van het gemeenschapshuis aan de Markt wordt voor de herinrichting van de buitenruimte rekening gehouden met een investeringsraming van € 420.000,- in 2023. We brengen dit ten laste van de in het meerjarenprogramma opgenomen ruimte voor infrastructurele maatregelen centrumvisie Bladel.

omschrijving / (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
	2021	2022	2023	2024	2025
herinrichting van Dissellaan: gemeenschapshuis aan de Markt			-13	-13	-12
infra maatregelen centrum Bladel (gemeenschapshuis aan de Markt			21	21	20

Huur bibliotheek (blz 36 en 37):
Met de toevoeging van de bibliotheekfunctie aan het gemeenschapshuis aan de Markt wordt een besparing aan huurlasten gerealiseerd vanaf 2024.

omschrijving / (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
	2021	2022	2023	2024	2025
huur bibliotheek Markt (gemeenschapshuis aan de Markt)				76	76

Gemeenschapshuis aan de Markt (blz 42 en 43)
Met de toevoeging van De Goei Plak worden de (huidige) huurlasten aan Zuidzorg bespaard waarmee jaarlijks € 45.000,- als dekking kan worden toegevoegd en Kloostertuin 2 € 46.000,-.

omschrijving / (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
	2021	2022	2023	2024	2025
huur Kloostertuin / CJG (gemeenschapshuis aan de Markt)				91	91
gemeenschapshuis aan de Markt: verbouwing/uitbreiding	320	36	-639	-577	-573
gemeenschapshuis aan de Markt: restwaarde 10% WOZ-waarde			65	64	64
gemeenschapshuis aan de Markt: sloopkosten		-249			

Opbrengsten locaties Den Herd / Praktijkschool (blz 55)
Voor zowel de vrijkomende locatie van Den Herd als de Praktijkschool is nu een opbrengst geraamd van respectievelijk ca € 941.000,- en ca € 990.000,- (geactualiseerd naar maart 2021). Voor de vrijkomende locatie van de Praktijkschool moet nog wel rekening worden gehouden met het afwaarderen van de boekwaarde van het pand ad € 320.000,- per 1 januari 2024. De netto-opbrengst bedraagt dan € 670.000,-. De opbrengsten van de latende locaties worden via de algemene reserve toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen.

omschrijving / (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
	2021	2022	2023	2024	2025
opbrengsten locaties Den Herd / praktijkschool				1.611	

Totaaloverzicht
Rekening houdende met de hiervoor weergegeven mutaties blijft er uiteindelijk per saldo een tekort aan dekkingsmiddelen over van ca € 65.000,- waarvoor extra budgettaire ruimte is opgenomen in het MIP (blz 43).

Na de doorwerking van bovenstaande mutaties wordt hierna het totaaloverzicht gegeven. Pro saldo is er een dekkingstekort van € 66.000 in 2024 en € 65.000 in 2025. Deze tekorten zijn in de perspectiefnota 2021 pro saldo budgettair verwerkt.

omschrijving / (bedragen x € 1.000,-)	budgettaire voordelen / nadelen				
	2021	2022	2023	2024	2025
dekkingsreserve kapitaallasten investeringen	-23	-24	-11	-11	-10
algemene reserve: res.kpl investeringen gemeenschapshuis aan de Markt	-3.393		3.393		
algemene reserve: res.kpl investeringen gemeenschapshuis aan de Markt			4.000		
algemene reserve: sloopkosten gemeenschapshuis aan de Markt		249			
algemene reserve: dekkingsresultaat gemeenschapshuis aan de Markt			-142		
algemene reserve: resultaat locaties Den Herd / praktijkschool				1.611	
alg.res. toevoeging res. kpl investeringen: locaties Den Herd / praktijkschoo				-1.611	
res. kpl investeringen: locaties Den Herd / praktijkschool				-1.611	
res. kpl investeringen: gemeenschapshuis aan de Markt	3.393		-7.393		
res. kpl investeringen: gemeenschapshuis aan de Markt	-297	-295	204	203	199
res. kpl investeringen: locaties Den Herd / praktijkschool				80	80
onderuitputting kapitaallasten		283	515		
herinrichting van Dissellaan: gemeenschapshuis aan de Markt			-13	-13	-12
infra maatregelen centrum Bladel (gemeenschapshuis aan de Markt			21	21	20
huur bibliotheek Markt (gemeenschapshuis aan de Markt)				76	76
huur Kloostertuin / CJG (gemeenschapshuis aan de Markt)				91	91
gemeenschapshuis aan de Markt: verbouwing/uitbreiding	320	36	-639	-577	-573
gemeenschapshuis aan de Markt: restwaarde 10% WOZ-waarde			65	64	64
gemeenschapshuis aan de Markt: sloopkosten		-249			
opbrengsten locaties Den Herd / praktijkschool				1.611	
pro saldo tekort dekkingsmiddelen				-66	-65

MOTIE

ONDERWERP	**Kosten gemeenschapshuis aan de markt**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	VHP, CDA en BT
NAAR AANLEIDING VAN	R21.071 Realisatie gemeenschapshuis aan de markt in Bladel

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- Het voorstel R21.071 om een nieuw gemeenschapshuis aan de markt te Bladel te realiseren, waarvoor een investeringsbedrag van €19,157 miljoen benodigd is.;

Overwegende dat:

- Een gemeenschapshuis aan de markt in veel opzichten een belangrijke meerwaarde is voor de gemeente Bladel, in het bijzonder voor de versterking van de sociale cohesie;
- Het nieuwe gemeenschapshuis vele functies integreert en verenigingen samenbrengt onder één dak;
- De gemeenteraad naast het creëren van meerwaarde voor de samenleving ook verantwoord en bewust dient om te gaan met gemeenschapsgeld;
- De gemeenteraad op 7 november 2019 besloot een aankoopkrediet van €3 miljoen beschikbaar te stellen voor de koop van het Rabobankgebouw aan de markt;
- Daar boven nu een investering gevraagd wordt van ruim €19,1 miljoen om het gemeenschapshuis te realiseren;
- Deze investering vele malen hoger is dan werd verwacht;
- Er daarnaast al gerekend wordt met besparingen die nog hoogst onzeker zijn, waaronder de jaarlijkse huurkosten voor de huidige bibliotheek van €121.000 per jaar;

Roept het college van burgemeester en wethouders op:

1. Het investeringsbedrag van €19,157 miljoen als taakstellend te beschouwen (behoudens reguliere loon- en prijsmutaties);
2. Te komen tot een realisatie van (1) de genoemde besparing op de huurlasten van de bibliotheek, (2) een onderzoek naar mogelijke besparingen op bouw- en stichtingskosten en/of via subsidies;
3. De gemeenteraad te informeren zodra blijkt dat bovenstaande niet gerealiseerd wordt;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fracties VHP, CDA Bladel, en Bladel Transparant.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN**

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1070
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	9.6
Omschrijving	R21.019 Vaststellen Jaarstukken 2020 gemeente Bladel

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.019.03b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.019.03 van burgemeester en wethouders van 1 juni 2021;

gelet op
- artikel 197 en 198 van de Gemeentewet;
- de verslagleggingsvoorschriften, zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- de interne regelgeving, zoals opgenomen in de beheers- en controleverordeningen 212, 213 en 213a van de Gemeentewet;
- op het verslag van het onderzoek van de jaarstukken 2020 door de auditcommissie;

overwegende dat de gemeenteraad de jaarstukken vaststelt en het resultaat van de jaarrekening bestemt;

besluit:

1. de jaarstukken 2020 vast te stellen en aan het college van burgemeester en wethouders decharge te verlenen over het gevoerde beleid en beheer;
2. in te stemmen met de begrotingsafwijkingen;
3. in te stemmen met de volgende resultaatbestemming:

a. (voorlopig) exploitatieresultaat		1.911.000,-
b. aanwending resultaat t.b.v. budgetoverhevelingen	1.470.000,-	
dekking door aanwending van reserves en voorzieningen t.b.v. budgetoverhevelingen	- 292.000,-	
dekking door te ontvangen subsidies t.b.v. budgetoverhevelingen	- 122.000,-	
c. uitvoering coronamaatregelen uit decembercirculaire 2020	20.000,-	
reservering ten laste van het resultaat 2020		1.076.000,-
d. netto resultaat 2020 te verrekenen met de algemene reserve		835.000,-

4. de 6e begrotingswijziging 2021 vast te stellen als gevolg van de over te hevelen budgetten en de bestemming van het voordelig resultaat 2020.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.019.03
Onderwerp : Vaststellen (definitieve) jaarstukken 2020

Aan de raad

Inleiding
Op grond van artikel 197 Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de raad over het gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag. De verslaglegging over 2020 is de eerste in de digitale vorm. Te vinden op https://bladel.begrotingsapp.nl/.

In de begroting 2020 heeft de raad de kaders vastgesteld. Met deze kaders is het college de opdracht gegeven om uitvoering te geven aan de voorstellen die zijn opgenomen in de begroting. Op sommige onderdelen zijn tussentijds bijstellingen doorgevoerd. Deze zijn financieel door vertaald in separate begrotingswijzigingen of in bestuursrapportages. In deze jaarstukken wordt duidelijk of we de plannen ook hebben gerealiseerd en of we binnen de budgetten zijn gebleven.

De jaarstukken zijn inmiddels gecontroleerd door de accountant. De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring af te geven voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Voorstel
1. de jaarstukken 2020 vast te stellen en aan het college van burgemeester en wethouders decharge te verlenen over het gevoerde beleid en beheer;
2. in te stemmen met de begrotingsafwijkingen;
3. in te stemmen met de volgende resultaatbestemming:
   a. (definitief) exploitatieresultaat 1.911.000,-
   b. aanwending resultaat t.b.v. budgetoverhevelingen 1.470.000,-
      dekking door aanwending van reserves t.b.v. budgetoverhevelingen -/- 292.000,-
      dekking door te ontvangen subsidies t.b.v. budgetoverhevelingen -/- 122.000,-
   c. uitvoering coronamaatregelen uit decembercirculaire 2020 20.000,-
      reservering ten laste van het resultaat 2020 1.076.000,-
   d. netto resultaat 2020 te verrekenen met de algemene reserve 835.000,-
4. de 6e begrotingswijziging 2021 vast te stellen als gevolg van de over te hevelen budgetten en de bestemming van het voordelig resultaat 2020.

Beoogd effect
Via de bestuurlijke behandeling en vaststelling van deze jaarrekening wordt beleidsmatig en financieel verantwoording afgelegd over het jaar 2020. Verder wordt met de vaststelling van de jaarstukken décharge verleend aan het college voor het gevoerde financiële beheer van de gemeente.
Ook wordt invulling gegeven aan de wettelijke bepaling om uiterlijk 15 juli 2021 de jaarstukken 2020 bij de provincie (Gedeputeerde Staten) aan te leveren.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
FIN	Peter Ansems	088-4970552

Argumenten

1.1 Vaststelling van de (definitieve) jaarstukken 2020 en het college decharge te verlenen

De jaarstukken zijn inmiddels gecontroleerd door de accountant. De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring af te geven voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Het definitieve accountantsverslag hebben we als bijlage toegevoegd. We verwachten dat we de definitieve accountantsverklaring ultimo juni 2021 ontvangen. Deze zal, na ontvangst, nagezonden voor de behandeling in de raad van 8 juli a.s.

Als raad bent u opdrachtgever van de accountant en brengt deze derhalve verslag uit aan u. Er is vastgesteld dat de accountant via de auditcommissie met u communiceert. Dit betekent dat de auditcommissie overleg zal hebben met de accountant en uw raad van advies zal dienen met betrekking tot de bevindingen van de accountant. Een advies van het college op dit punt zal daarom, in eerste instantie, achterwege blijven. Het concept rapport van bevindingen zal op 17 juni 2021 door de accountant worden besproken met de auditcommissie.

Voorgesteld wordt om de (definitieve) jaarstukken 2020 vast te stellen, zodat daarmee het college van burgemeester en wethouders decharge verleend wordt over het door hen gevoerde beleid en beheer.

1.2. Instemmen met uitgaven boven de begroting per hoofdtaakveld onderdeel

Bij het opstellen van de (definitieve) jaarstukken is geconstateerd dat op verschillende hoofd-taakvelden budgetoverschrijdingen zijn gemaakt. Dit zijn overschrijdingen die enerzijds het gevolg zijn van het feit dat er in het laatste kwartaal van het jaar ontwikkelingen voordoen die niet goed te voorspellen zijn of waar we zelf geen invloed op hebben en anderzijds doordat we tussentijds wel constateren dat we op onderdelen afwijkingen gaan zien maar dat het soms moeilijk is in te schatten hoe groot deze afwijkingen gaan worden. Gevraagd wordt in te stemmen met de uitgaven boven de begroting.
In de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening zijn de (totale) verschillen op hoofdlijnen geanalyseerd.

1.3. Uw raad wordt verzocht een bestemming te geven aan het resultaat.

Met het opmaken van de (definitieve) jaarstukken en het geven van een analyse op het cijfermateriaal wordt de budgetcyclus van enig jaar afgesloten. In relatie tot de vastgestelde begroting en begrotingswijzigingen zijn de jaarstukken een goed instrument voor de gemeenteraad om het gevoerde beheer van ons college te beoordelen.

Het saldo van de jaarrekening kent een (definitief) positieve uitkomst van € 1.911.000,-. Deze uitkomst wordt in de bestuurlijke toelichting geanalyseerd. Wij stellen uw raad voor om het rekeningresultaat als volgt te bestemmen:

a.	de jaarrekening 2020 sluit met een (definitieve) voordelig resultaat		1.911.000,-
b.	aanwending resultaat t.b.v. budgetoverhevelingen	1.470.000,-	
	dekking door aanwending van reserves t.b.v. budget-overhevelingen	-/- 292.000,-	
	dekking door te ontvangen subsidies t.b.v. budgetover-hevelingen	-/- 122.000,-	
c.	uitvoering coronamaatregelen uit decembercirculaire 2020	20.000,-	
	reservering ten laste van het resultaat 2020		1.076.000,-
d.	netto resultaat 2020 te verrekenen met de algemene reserve		835.000,-

e. de 6e begrotingswijziging 2021 vast te stellen als gevolg van de over te hevelen budgetten en de bestemming van het voordelig resultaat 2020.

Toelichting
- ad b. budgetoverhevelingen
In de raadsvergadering van 20 mei 2021 heeft uw raad reeds kennis genomen met de voorstellen voor deze budgetoverhevelingen. Voor de nadere specificatie hiervan wordt verwezen naar raadsvoorstel R21.012.02.

- ad c. verrekening uitvoering coronamaatregelen uit decembercirculaire
Via de decembercirculaire 2020 hebben we nog extra compensatie ontvangen voor een drietal beleidsonderdelen (gemeentelijk schuldenbeleid, bijzondere bijstand en ondersteuning quarantainekosten) voor een bedrag van € 20.000,-. Dit konden we niet meer in de begroting 2020 verwerken. Daarom stellen we voor om deze middelen aanvullend op de hiervoor betrekking hebbende budgetoverhevelingen voor de uitvoering van de coronamaatregelen via resultaatbestemming beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de betreffende beleidsonderdelen in 2021.

- ad d. verrekening met algemene reserve
Het restant van het resultaat verrekenen we met de algemene reserve tot een bedrag ad € 835.000,-.

1.4 Door vaststelling van de 6e begrotingswijziging wordt de resultaatbestemming geautoriseerd door de raad

De resultaatbestemming zal middels vaststelling van de 6e begrotingswijziging 2021 worden geautoriseerd.

Kanttekeningen
1.1 Begrotingssaldo had een positief resultaat van € 122.000,-.

Na verwerking van alle begrotingswijzigingen over 2020 resteerde er een positief begrotingssaldo van € 122.000,-. Het (definitieve) rekeningsaldo bedraagt € 1.911.000,-. In de jaarrekening wordt gemotiveerd en toegelicht hoe dit resultaat ontstaan is.

1.2 Niet al het voorziene beleid is gerealiseerd

Bij het hoofdstuk “Financieel resultaat” is een totaaloverzicht opgenomen van de overhevelingen van niet gerealiseerd beleid dat alsnog in 2021 voorzien wordt. Verder wordt bij de financiële toelichting van het betreffende product ook de individuele overheveling vermeld.

1.3 Accountantsverklaring

We verwachten dat we de definitieve verklaring ultimo juni 2021 ontvangen. De accountantsverklaring wordt, na ontvangst, nagezonden voor de behandeling in de raad van 8 juli a.s.

Financiën
Wij hebben eind mei jl de concept-controleverklaring van de SK ontvangen inzake de afrekening van de programmakosten van begeleiding en jeugd. Deze verklaring stelde ons in staat zekerheid te krijgen over de lasten van begeleiding en jeugd. Naar aanleiding hiervan hebben wij nog een financiële correctie aangebracht in de jaarstukken. De reden van de late aanlevering van de controleverklaring van de SK wordt volledig veroorzaakt doordat niet van iedere zorgaanbieder binnen het sociaal domein tijdig of volledig een productieopgave, bestuurs- of accountantsverklaring ontvangen werd, waardoor er onzekerheden over de juistheid van de financiële gegevens van de zorgaanbieders en dus ook in onze jaarstukken kunnen ontstaan.

De accountant van de SK (Crowe) heeft voor Jeugd en Wmo onzekerheden gerapporteerd. Onzekerheden hebben allemaal betrekking op de controle op de leveringsprestaties. Er zijn dus geen fouten geconstateerd, maar er kan onvoldoende aangetoond worden of de prestaties ook daadwerkelijk geleverd zijn.

Dat wil zeggen: “Als een klant zorg nodig heeft dan wordt hij of zij doorverwezen naar een zorgaanbieder. De zorgaanbieder verricht de nodige zorg en declareert zijn kosten bij de SK en de SK rekent af met de gemeente. We moeten aantonen dat die zorg ook daadwerkelijk geleverd is. Als een zorgaanbieder een accountantsverklaring kan overleggen dan kan daar op gesteund worden. Als dat niet zo is en we (lees de SK) hebben zelf geen aanvullende controle werkzaamheden verricht dan wordt dat als onzeker aangemerkt”.

De onzekerheden betreffen:

lasten	soort	omschrijving	fouten	onzeker-heden
Jeugd	levering ZIN	lasten van aanbieders zonder goedkeurende accountantsverklaring en onvoldoende overige zekerheden	0	115.497
Jeugd en Wmo	levering zorg PGB	PGB lasten met onvoldoende overige zekerheden	0	38.616
Wmo	levering ZIN	lasten van aanbieders zonder goedkeurende accountantsverklaring en onvoldoende overige zekerheden	0	191.832
Participatie	n.v.t.		0	0
Totaal			**0**	**345.945**

Onze accountant (Astrium) heeft de financiële afstemming tussen de controleverklaring van de accountant van de SK (Crowe) gereviewd. Deze onzekerheden heeft onze accountant meewogen bij zijn oordeel over onze jaarstukken. Omdat deze onzekerheden binnen de goedkeuringstolerantie vallen verwachten we, zoals opgenomen in het accountantsverslag, dat we een goedkeurende verklaring ontvangen zowel voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

De definitieve accountantsverklaring wordt naar verwachting ultimo juni 2021 ontvangen. De accountantsverklaring en het definitieve accountantsverslag worden, na ontvangst, nagezonden voor de behandeling in de raad van 8 juli a.s.

Naast de aanvullende afrekening van jeugdzorg / begeleiding hebben we een nagekomen legesopbrengst verantwoord voor kabels en leidingen. Door een nadere afstemming van de overlopende posten is geconstateerd dat ten onrechte leges verantwoord is in boekjaar 2021. Dit leidt dan tot de navolgende correcties in de jaarrekening.

	nadeel	voordeel	saldo
Aanvullende leges kabels en leidingen		37.000	37.000
Afrekening begeleiding naar Wmo		15.000	15.000
Afrekening jeugdzorg	433.000	0	- 433.000
Totaal correcties	433.000	52.000	- 381.000
Exploitatieresultaat 2020 obv voorlopige jaarstukken 2020			2.292.000
Gecorrigeerd exploitatieresultaat 2020			1.911.000

De jaarrekening over 2020, blijkend uit het overzicht van baten en lasten, sluit met een (definitief) voordelig saldo van € 1.010.000,-. In de jaarrekening hebben er daarnaast reeds tot een bedrag van per saldo € 901.000,- mutaties ten laste van reserves plaatsgevonden, zodat het uiteindelijke jaarresultaat € 1.911.000,- positief bedraagt. Dit bedrag is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans onder ‘gerealiseerd resultaat blijkend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening’.

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Rekening 2020		Verschillen
totaal lasten	n	-48.298	n	-60.357	**n**	**-59.278**	**v**	**1.079**
totaal baten	v	50.304	v	59.545	**v**	**60.288**	**v**	**743**
saldo van baten en lasten	v	2.006	n	-812	**v**	**1.010**	**v**	**1.822**
saldo toevoegingen reserves	n	-9.737	n	-2.716	**n**	**-2.342**	**v**	**374**
saldo onttrekkingen reserves	v	9.005	v	3.650	**v**	**3.243**	**n**	**-407**
gerealiseerd resultaat	**v**	**1.274**	**v**	**122**	**v**	**1.911**	**v**	**1.789**

(+ = voordeel en - = nadeel)

Aan de mutaties ten laste van de reserves liggen raadsbesluiten en een bestendige gedragslijn ten grondslag, hetzij bij vaststelling van de oorspronkelijke begroting, hetzij bij vaststelling van de bestuursrapportages.

Het feitelijke resultaat van de jaarrekening 2020 komt ook overeen met de mutatie in het eigen vermogen in het boekjaar en heeft het navolgende verloop:

ontwikkeling eigen vermogen (bedragen x € 1.000,-)	2020
Eigen vermogen 1 januari 2020	24.699
Eigen vermogen 31 december 2020	25.709
Voordelige vermogenstoename voor bestemming	1.010
In de exploitatie zijn resultaatbestemmingen verwerkt volgens bestaand beleid:	
- het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves bedraagt	901
Per saldo voordelig resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	**1.911**

- Analyse van het bepaalde jaarresultaat
De begroting van 2020 sloot met een begrotingstekort. In 2020 zijn middels tussentijdse rapportages de budgetten geactualiseerd. Op basis van de autonome ontwikkelingen is de begroting op diverse onderdelen aangepast. De doorwerking van de mutaties van de najaarsnota 2019, de perspectiefnota 2020 en de najaarsnota van 2020 op het uiteindelijke resultaat van de begroting 2020 leidde uiteindelijk tot een geraamd positief exploitatiesaldo van € 122.000,-.

De najaarsnota was opgesteld naar de stand op ultimo september 2020. Alle overige afwijkingen die zich in de loop van het jaar voordoen komen hierdoor tot uitdrukking in het rekening-resultaat. In totaliteit bedraagt het verschil tussen de vastgestelde begroting na de najaarsnota en de jaarrekening € 1.789.000,- voordelig.

In onderstaand overzicht is het verschil ten opzichte van de najaarsnota weergegeven.

omschrijving	saldo najaarsnota	saldo jaarrekening
exploitatieresultaat	122.000,- V	1.911.000,- V
verschil najaarsnota versus jaarrekening	1.789.000,- V	

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening is dit verschil op hoofdlijnen geanalyseerd.

Communicatie
De communicatie over de jaarstukken 2020 geschiedt conform de reguliere kanalen. De jaarstukken worden voor een ieder ter inzage gelegd en worden digitaal via de website gepubliceerd.

Uitvoering
Bij de behandeling in de auditcommissie op 17 juni 2021 zal de accountant verslag doen van zijn bevindingen, zodat de auditcommissie een advies aan de raad kan geven. De accountant

is voornemens een goedkeurende verklaring af te geven voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. Deze zal nagezonden worden voor de behandeling in de raad van 8 juli.
Nadat uw raad de jaarstukken heeft vastgesteld sturen we deze uiterlijk 15 juli 2021 naar het college van gedeputeerde staten van de provincie en naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Aan het CBS versturen we ook de documenten in het kader van de Verantwoording Informatie voor derden (IV3) en Single Information, Single Audit (SiSa).

Bladel, 1 juni 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (21.14406)
02. R.21.019.04 Jaarstukken 2020 (definitief)
03. Accountantsverslag (21.15284) en accountantsverklaring 2020 (nog niet beschikbaar)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.14406

Ontwerp-raadsbesluit

21.14406

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R20.019 van burgemeester en wethouders van 1 juni 2021;

gelet op
- artikel 197 en 198 van de Gemeentewet;
- de verslagleggingsvoorschriften, zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- de interne regelgeving, zoals opgenomen in de beheers- en controleverordeningen 212, 213 en 213a van de Gemeentewet;
- op het verslag van het onderzoek van de jaarstukken 2020 door de auditcommissie;

overwegende
- dat de gemeenteraad de jaarstukken vaststelt en het resultaat van de jaarrekening bestemt;

besluit:

1. de jaarstukken 2020 vast te stellen en aan het college van burgemeester en wethouders decharge te verlenen over het gevoerde beleid en beheer;
2. in te stemmen met de begrotingsafwijkingen;
3. in te stemmen met de volgende resultaatbestemming:

a. (voorlopig) exploitatieresultaat		1.911.000,-
b. aanwending resultaat t.b.v. budgetoverhevelingen	1.470.000,-	
- dekking door aanwending van reserves en voorzieningen t.b.v. budgetoverhevelingen	- 292.000,-	
- dekking door te ontvangen subsidies t.b.v. budgetoverhevelingen	- 122.000,-	
c. uitvoering coronamaatregelen uit decembercirculaire 2020	20.000,-	
reservering ten laste van het resultaat 2020		1.076.000,-
d. netto resultaat 2020 te verrekenen met de algemene reserve		835.000,-

4. de 6e begrotingswijziging 2021 vast te stellen als gevolg van de over te hevelen budgetten en de bestemming van het voordelig resultaat 2020.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Jaarstukken 2020

Gemeente Bladel

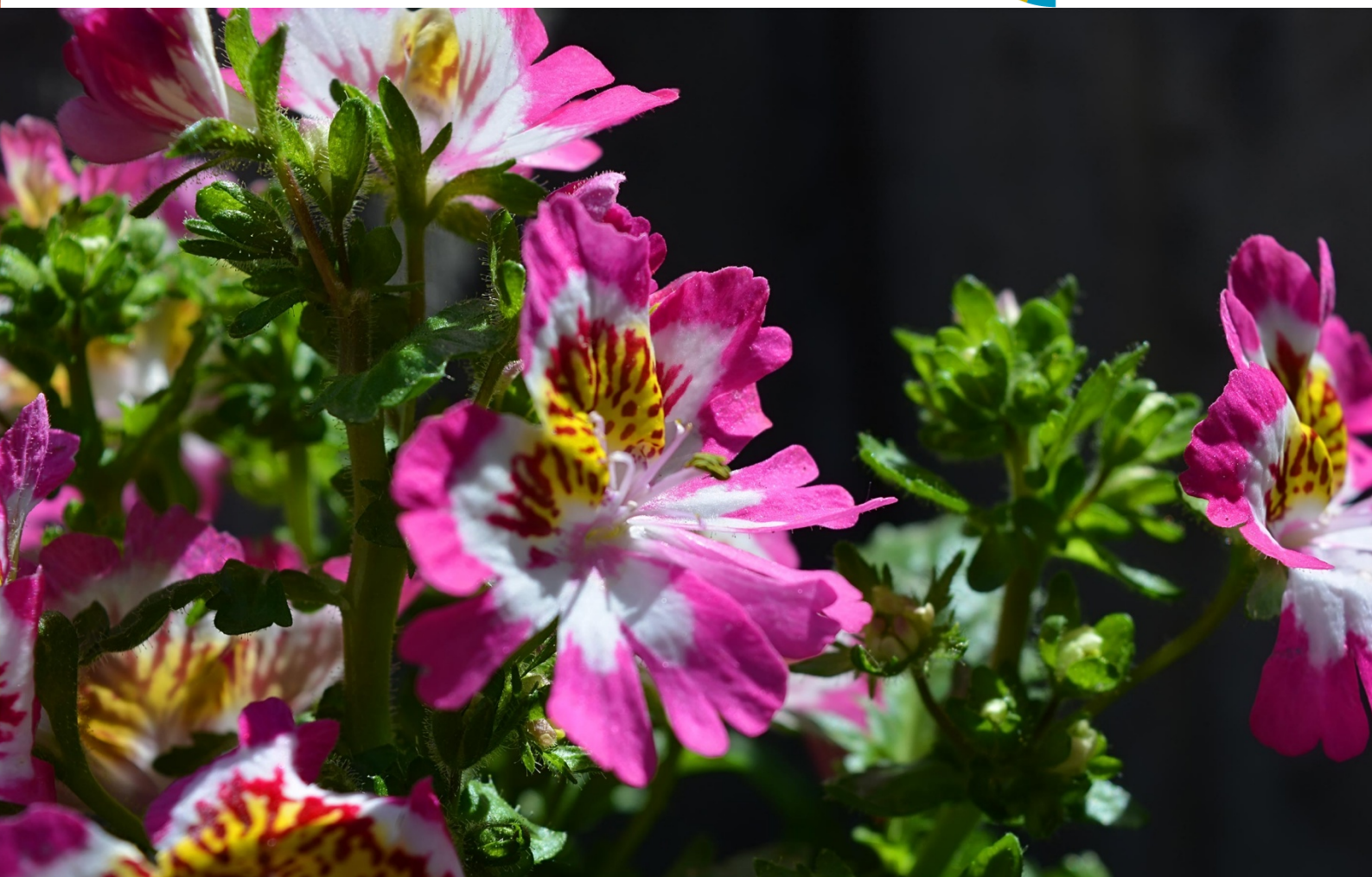

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Voorwoord en leeswijzer 5
Voorwoord 5
Financieel resultaat 7
Financieel resultaat nader beschouwd 7
Jaarverslag 10
Bestuur en ondersteuning 10
Overhead en ondersteuning organisatie 13
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 15
Veiligheid 19
Verkeer en vervoer 23
Economie 27
Onderwijs 32
Sport, cultuur en recreatie 34
Sociaal domein 37
Volksgezondheid en milieu 42
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing 44
Paragrafen 50
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 50
Lokale heffingen 58
Bedrijfsvoering 66
Financiering 70
Onderhoud kapitaalgoederen 74
Grondbeleid 77
Verbonden partijen 85
Covid-19 97
Jaarrekening 104
Balans per 31 december 2020 104
Balansopbouw 106
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 107
Toelichting op de balans per 31 december 2020 111
Emu-saldo 134
Niet in de balans opgenomen verplichtingen 134
Overzicht van baten en lasten en toelichting 138
Opbouw baten en lasten 138
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten 139
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 141
Toelichting op investerings- en projectbudgetten 153
Overzicht aanwending onvoorzien 160
Overzicht van incidentele baten en lasten 160
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen 163
Begrotingsrechtmatigheid 166
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen 170

Controleverklaring accountant 183
Bijlagen 183
1. Overzicht afschrijvingstermijnen 186
2. Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 187
3. Nederland in lockdown infographic 190
4. Voortgangsrapportage raadsprogramma 2018-2022 190
5. Evaluatie starterleningen 212
6. Meerjarige inkoopcontracten 214

Voorwoord en leeswijzer

Voorwoord

Algemeen

De verslaglegging over 2020, die wij u hierbij aanbieden, is de eerste in de digitale vorm. Te vinden op https://bladel.begrotingsapp.nl/ Het is het gebruikelijke sluitstuk waarmee wij in beleidsmatige en financiële zin verantwoording afleggen over 2020. Qua vorm en inhoud sluit de verslaglegging aan bij de begroting 2020. Met deze opzet is planning en resultaat eenvoudig naast elkaar te zien. Zo willen we uw raad ondersteunen in uw controlerende rol. De jaarstukken worden ook op de gemeentepagina gepubliceerd.

Door de vorm en inhoud van het verslag zou je bijna de indruk krijgen dat het een gewoon jaar is geweest. Dat was het natuurlijk helemaal niet. Toen de begroting 2020 vastgesteld werd draaide het nog om zaken als klimaat, Brexit, de invloed van China in de wereld (Huawei), de druk van het toerisme op steden als Venetie, Amsterdam en Barcelona (Airbnb). Dichter bij huis de stikstofcrisis, lachgas, de invoering van de Omgevingswet, energietransitie of de opening van het vliegveld bij Lelystad om Schiphol te ontlasten. Na een zorgeloze carnaval brak ineens de coronacrisis uit. Om te voorkomen dat de gezondheidszorg overbelast zou raken moest het hele land op slot. Niet alleen bij ons maar over de hele wereld waren soms draconische maatregelen nodig. Het beheerste en beheerst het leven en het nieuws. De actualiteiten van eind 2019 begin 2020 kunnen we ons bijna niet meer voorstellen. 2020 was alles behalve een normaal jaar.
Als we naar het jaarverslag kijken is misschien het meest opvallende dat het, ondanks de coronacrisis, op veel onderdelen toch ‘gewoon’ is doorgewerkt. Na een periode van improviseren hebben we als bestuur en organisatie snel een manier gevonden om toch door te werken aan wat gepland was. Sommige dingen liepen en lopen vertraging op omdat de omstandigheden verre van ideaal zijn, maar we moeten constateren dat door de technische hulpmiddelen en de grote mate van eigen verantwoordelijkheid en betrokkenheid van de medewerker(ster)s juist heel veel toch gerealiseerd is.

Door de vaccinering is het einde in zicht van de periode van grote beperkingen. Een van de grote vragen is nu of we helemaal teruggaan of terug willen naar het oude ‘normaal’. De crisis heeft ook ontwikkelingen versneld. Denk aan online-winkelen, maaltijden thuis bezorgen, digitaal vergaderen, en thuiswerken. Het bleek een oplossing voor het fileprobleem, de luchtvaart viel bijna stil, de CO2-uitstoot kelderde, overbelaste steden kwamen tot rust en we ontdekten onze eigen omgeving en land. Vakantiehuisjes en huisdieren zijn niet aan te slepen. En we leerden dat mensen niet zonder sociaal contact kunnen, het belang van het onderwijs naast de lessen, de organisatie van de zorg en, voor ons van groot belang, de rol van de overheid. De lijst is een illustratie en zeker niet uitputtend. De toekomst zal leren hoe de coronacrisis de geschiedenis ingaat. Zeker lijkt dat het op veel ontwikkelingen blijvende invloed zal hebben. Sommige oude thema’s die wat op de achtergrond geraakt zijn (de stikstofcrisis, Omgevingswet en energietransitie, woningtekort) komen al weer terug op de agenda. Het eind van de crisis komt in zicht en de verkiezingen voor de Tweede Kamer dragen daar ook aan bij.

De coronacrisis heeft niet alleen impact gehad op onze dienstverlening en projecten, ook zijn de gevolgen terug te zien in het financiële plaatje. Door de tekorten in jeugdzorg en sociaal domein was het al moeilijk om de begroting rond te krijgen. De gevolgen van de pandemie komen dan extra hard binnen. Gelukkig lijkt de herijking van het gemeentefonds voor onze gemeente mee te vallen. Omdat veel gemeenten er relatief veel slechter voor staan wordt er vooral druk uitgeoefend door de VNG om de algemene uitkering te verhogen. Ook om de gevolgen van de coronacrisis het hoofd te bieden.

Dit jaar kent de rapportage een extra paragraaf over de effecten van de pandemie Covid-19. Hierin gaan we in op actuele ontwikkelingen en wordt een analyse gemaakt van de gevolgen voor de gemeentelijke inkomsten en uitgaven. Tevens is Covid-19 virus opgenomen bij de balans onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Verantwoording over de uitvoering van het beleid

Met deze jaarstukken legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over de uitvoering van het gemeentebeleid en de daaruit voortvloeiende financiële baten en lasten in 2020. De uitwerking hiervan heeft plaats gevonden met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Op 7 november 2019 stelde de gemeenteraad de begroting 2020 vast. In de bestuursrapportages over 2020 is de gemeenteraad geïnformeerd over tussentijdse financiële ontwikkelingen. Deze rapportages zijn vastgesteld in de raadsvergaderingen van 9 juli 2020 en van 17 december 2020. De jaarstukken zijn het sluitstuk van de budgetcyclus van 2020.

Positief resultaat jaarrekening

Financieel sluiten we 2020 zeer goed af. Het resultaat van de jaarrekening is € 1.911.000,- positief. In de najaarsnota gingen we nog uit van een geraamd positief resultaat van € 122.000,-. De toelichting op het resultaat vindt u in onderdeel Financieel resultaat. Hoewel wij vanzelfsprekend blij zijn met het resultaat, vraagt het grote verschil met de najaarsnota toch onze aandacht. De voornaamste afwijkingen worden veroorzaakt door uitgestelde activiteiten als gevolg van de corona-maatregelen.
De jaarstukken zijn gecontroleerd door de accountant. De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring af te geven voor zowel getrouwheid en rechtmatigheid. De controleverklaring van de accountant wordt t.z.t. nog separaat bij dit

boekwerk gevoegd. In de definitieve versie van het boekwerk, na vaststelling door de raad, zal de controleverklaring alsnog worden opgenomen.

Smileys

In het jaarverslag maken we weer gebruik van smileys. Deze smileys geven in één oogopslag het resultaat weer. De algemene betekenis van een smiley is goed, matig of slecht. Het onderdeel waar de smiley voor wordt gebruikt bepaalt de verdere betekenis.

 Goed Volgens planning uitgevoerd, binnen financiële kaders, risico's worden beheerst.

 Matig Niet geheel volgens planning, niet geheel binnen financiële kaders, onzekerheid over bepaalde risico's. Het onderdeel is nog in uitvoering.

 Slecht Niet volgens planning, overschrijding financieel budget, hoog risico. Het onderdeel is niet of slechts beperkt uitgevoerd.

Een groot deel van de geplande werkzaamheden hebben we uitgevoerd of is in uitvoering. Waar het afwijkt van de (financiële planning) is dit toegelicht in dit verslag.

Leeswijzer

De jaarstukken 2020 zijn opgesteld volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De jaarstukken bestaan uit de navolgende indeling:

Het jaarverslag, waarin opgenomen:

- de programmaverantwoording en
- de paragrafen, inclusief overzicht aanwending onvoorzien

De jaarrekening, waarin opgenomen:

- de balans en de toelichting, inclusief de verplichte verantwoording van de Wet schatkistbankieren.
- het overzicht van baten en lasten in de rekening en de toelichting
- het overzicht van de investeringen en de toelichting
- het overzicht van incidentele lasten en baten
- de verplichte verantwoording op basis van de Wet Normering Topinkomens (WNT)
- de analyse van de begrotingsrechtmatigheid en
- de verantwoordingsinformatie van specifieke uitkeringen.

In het jaarverslag leggen wij verantwoording aan u af over het gevoerde beleid in 2020. Het jaarverslag gaat in de op de belangrijkste gemeentelijke inspanningen en de jaarrekening is hiervan een financiële vertaling. Dit betekent ook dat we de financiële toelichtingen en analyses in hoofdzaak opgenomen hebben in de jaarrekening. We ronden de bedragen in het jaarverslag en jaarrekening af op € 1.000,-. Het kan zijn dat er in één overzicht of tussen overzichten kleine afrondingsverschillen zijn.

Burgemeester en wethouders van Bladel

de secretaris,	de burgemeester
drs. E.L.C.M. Mol	ir R.P.G. Bosma

Financieel resultaat

Financieel resultaat nader beschouwd

De begroting 2020 van de gemeente werd vastgesteld door uw raad. Daarmee heeft u een financieel mandaat aan het college van burgemeester en wethouders gegeven om het vastgestelde beleid met de daarvoor beschikbare middelen uit te voeren. Gaandeweg het begrotingsjaar hebben zich ontwikkelingen voor gedaan, of werden keuzes gemaakt, die leiden tot begrotingswijzigingen. Deze worden apart of in de perspectief- of najaarsnota door u vastgesteld. De primitieve begroting en deze aanpassingen vormen de referentiepunten van de jaarstukken. De bijgestelde begroting voorzag daardoor een positief resultaat van ca € 122.000,-. Dit was de stand van eind september 2020. Wij zullen de jaarstukken t.z.t. daarop aanpassen.
In het rekeningresultaat, dat nu voorligt, komen de afwijkingen naar voren van de laatste drie maanden van 2020, en de afwijkingen die zich over het hele jaar voordoen, maar die niet zodanig in het oog springen dat de budgetten eerder aangepast werden.

Vele kleintjes kunnen toch een fors bedrag opleveren. Dat geldt zeker voor procentueel kleine afwijkingen van een groot budget. Dat blijkt, want uiteindelijk sluiten we de jaarrekening af met een (voorlopig) positief resultaat van € 1.911.000,-. Vergeleken met de najaarsnota is dit een aanzienlijke verbetering van € 1.789.000,-. Voor een belangrijk deel wordt dit veroorzaakt door de incidentele budgetten voor activiteiten waar we in 2021 nog verder mee aan de slag gaan. Omdat we graag onze ambities willen voortzetten stellen we voor om voor deze activiteiten netto € 1.056.000,- van het positieve resultaat naar 2021 over te hevelen. Hierin zijn ook de compensatie vergoedingen van het rijk voor het opvangen van de gevolgen van de genomen coronamaatregelen begrepen die nog niet tot uitgaven hebben geleid (zie paragraaf Covid-19). De overige afwijking ten opzichte van het geraamde overschot bedraagt dan € 733.000,- (is ca 1,19%) van de totale lasten inclusief mutaties reserves). Het zijn nagenoeg allemaal incidentele meevallers. In hoofdstuk Jaarrekening vindt u het uitgebreide financiële overzicht van baten en lasten, en toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
0. bestuur en ondersteuning	n	-1.512	n	-1.003	n	-667	n	-815	n	-148
0.1 overhead en ondersteuning organisatie	n	-5.101	n	-5.798	n	-5.570	n	-4.948	v	622
0.2 algemene dekkingsmiddelen	v	34.771	v	35.009	v	37.055	v	36.795	n	-260
1. veiligheid	n	-1.502	n	-1.605	n	-1.679	n	-1.574	v	105
2. verkeer en vervoer	n	-2.168	n	-2.685	n	-2.598	n	-2.442	v	156
3. economie	v	697	v	684	v	142	v	281	v	139
4. onderwijs	n	-2.224	n	-2.530	n	-3.137	n	-3.025	v	112
5. sport, cultuur en recreatie	n	-3.203	n	-3.426	n	-3.903	n	-3.573	v	330
6. sociaal domein	n	-16.047	n	-17.864	n	-18.773	n	-18.078	v	695
7. volksgezondheid en milieu	n	-1.132	n	-1.112	n	-1.547	n	-1.172	v	375
8. VHROSV	n	-572	n	-754	n	-135	n	-439	n	-304
gerealiseerd saldo van baten en lasten	v	2.007	**n**	-1.084	**n**	-812	**v**	1.010	**v**	1.822
toevoegingen reserves	n	-9.738	n	-1.493	n	-2.716	n	-2.342	v	374
onttrekkingen reserves	v	9.005	v	2.119	v	3.650	v	3.243	n	-407
gerealiseerd resultaat	**v**	**1.274**	**n**	**-458**	**v**	**122**	**v**	**1.911**	**v**	**1.789**
bestemming van gerealiseerd resultaat	**n**	**-1.274**	**v**	**458**	**n**	**-122**		**-1.911**	**v**	**-1.789**
resultaat na bestemming										

(+ = voordeel en - = nadeel)

Belangrijkste afwijkingen

We hebben de belangrijkste afwijkingen in onderstaand tabel weergegeven:

analyse op hoofdlijnen	nadeel		voordeel
definitief rekeningresultaat			1.911.000
geraamd voordelig resultaat (najaarsnota 2020)			122.000
verschillen			1.789.000
belangrijkste afwijkingen:			
budgetoverhevelingen diverse hoofdtaakvelden	152.000	*	1.470.000
verrekening loonkosten t.g.v. hoofdtaakvelden			60.000
verrekening overhead diverse hoofdtaakvelden	86.000		166.000
dotaties voorzieningen wethouderspensioenen / voormalige wethouders	160.000		
bestuursorganen			66.000
secretarieleges	45.000		30.000
pachtopbrengsten	17.000		
uitgestelde grondverkopen (naar 2021)	112.000		
overige kleine afwijkingen bestuur			17.000
loonkosten ambtelijk apparaat			280.000
diverse bedrijfsvoeringskosten			176.000
algemene uitkering (inclusief € 20.000,- tbv coronamaatregelen)			41.000
renteresultaat / bespaarde rente			143.000
opbrengst onroerende zaakbelastingen	13.000		
vennootschapsbelasting	362.000		
waarderings-, heffings- en invorderingskosten belastingen			20.000
extra dotatie voorziening dubieuze debiteuren	39.000		
veiligheid			15.000
wegbeheer / openbare verlichting / leges kabels en leidingen	10.000		52.000
projectkosten economie			48.000
bijdrage leerlingenvervoer / huisvesting onderwijs	51.000		79.000
combinatiefuncties / bibliotheek			20.000
bibliotheek (restitutie btw vorige jaren)			
vergoeding / compensatie kwijtschelding huren			46.000
afwikkeling SPUK 2019 en 2020			35.000
beheer binnen- en buitensportsportaccommodaties	37.000		23.000
speel- en recreatieve voorzieningen			38.000
natuurbescherming / bossen / cultuurhistorie			12.000
gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide	300.000		300.000
kinderopvang (Asscher-middelen)			158.000
sociale werkvoorziening			34.000
mantelzorg / dementievriendelijke gemeente / projecten sociaal domein	141.000		188.000
diverse inkomensvoorzieningen / vrijval voorziening dubieuze debiteuren			399.000
uitvoering Tozo-regeling	430.000		498.000
uitvoering Jeugdhulp / Wmo	433.000		15.000
exploitatie MFA's	8.000		
garantiebanen			42.000
ongediertebestrijding			26.000
exploitatie afvalverwijdering (inclusief overhead)	76.000		53.000

analyse op hoofdlijnen	nadeel		voordeel
exploitatie riolering (inclusief overhead)	11.000		29.000
advieskosten ODZOB (afrekening uitvoeringsprogramma)	19.000		
leges omgevingsvergunningen			280.000
advieskosten ruimtelijke ordening en anterieure overeenkomsten	158.000		59.000
verbetering kwaliteit buitengebied	12.000		
woningexploitaties	26.000		
grondexploitaties	760.000		722.000
dotatie voorziening tekorten grondexploitatie	27.000		
winstuitname grondexploitaties	361.000		
volkshuisvesting			29.000
algemene reserve: budgetoverhevelingen	262.000	*	
algemene reserve: coronamaatregelen	145.000		
algemene reserve grondexploitatie			361.000
reserve verbetering kwaliteit buitengebied			12.000
	4.253.000		6.042.000
			-4.253.000
totaal voordelig resultaat t.o.v. geraamd resultaat			1.789.000

Resultaatbestemming

We stellen voor het resultaat in te zetten voor drie doeleinden.
1. budgetoverhevelingen
2. coronamaatregelen (decembercirculaire)
3. verrekening met algemene reserve

1. Budgetoverheveling

Over de netto-budgetoverheveling ad € 1.056.000,- hebben wij u al eerder geïnformeerd in de raadsvergadering van 20 mei 2021. Voor de nadere specificatie hiervan wordt verwezen naar raadsmededeling R21.026.02. Het betreffen budgetten voor zeer diverse activiteiten die in 2020 zijn vertraagd of niet geheel zijn afgerond. Ook de niet bestede middelen voor de uitvoering van de coronamaatregelen maken hier tot een bedrag van € 617.000,- onderdeel van uit.

2. Coronamaatregelen

Via de decembercirculaire hebben we nog compensatie ontvangen voor een drietal beleidsonderdelen (gemeentelijk schuldenbeleid, bijzondere bijstand en ondersteuning quarantainekosten) voor een bedrag van € 20.000,-. Dit konden we niet meer in de begroting 2020 verwerken. Daarom stellen we voor om deze middelen aanvullend op de hiervoor betrekking hebbende budgetoverhevelingen voor de uitvoering van de coronamaatregelen via resultaatbestemming beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de betreffende beleidsonderdelen in 2021.

3. Verrekening met algemene reserve

Het restant van het resultaat verrekenen we met de algemene reserve tot een bedrag ad € 835.000,-.

Jaarverslag

Bestuur en ondersteuning

Algemeen

Dit beleidsveld gaat over het bestuur, de ondersteuning daarvan en de relatie tussen de burger en het bestuur. Betrokkenheid en dienstverlening zijn vanuit de gemeente uitgangspunt voor deze relatie. Het beleidsveld bevat de overkoepelende taakvelden van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning daarvan door de gemeentelijke organisatie.
Wij zijn een gemeente die dichtbij onze inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen wil staan. Wij denken mee. Onze dienstverlening is klantgericht. We verplaatsen ons in de behoeften van de ander in plaats van te wijzen op regels en onmogelijkheden. Wij communiceren snel, toegankelijk en betrouwbaar. Het is belangrijk dat we zoveel mogelijk inwoners bereiken en mee laten doen. Wij willen weten wat er speelt. Wij faciliteren en regisseren. Wij kunnen niet alles oplossen, maar samen kunnen we wel het verschil maken. Daarom werken we zoveel mogelijk samen. We maken verbinding met diverse partners. Lokaal en regionaal. Maatschappelijk en professioneel.
We maken duidelijke keuzes. Wat we doen, doen we goed. Efficiënt en effectief. We zijn betrouwbaar en proactief. We staan nadrukkelijk open voor vernieuwing en kiezen voor aansluiting bij (maatschappelijke) ontwikkelingen en veranderingen. Daarom zijn we als bestuur voortdurend in beweging en op zoek naar (nieuwe) toegevoegde waarde.

Wat wilden we bereiken?

Gemeentelijke belastingen en tarieven
Uitgangspunt is dat de lastendruk in een goede verhouding staat tot het voorzieningenniveau. Dit betekent waar mogelijk kostendekkende tarieven. Daarom zijn de tarieven van de afvalstoffenheffing, rioolrechten en leges bepaald op basis van de te maken kosten van deze producten.

Financieel gezonde gemeente
De gemeente Bladel wil een financieel gezonde gemeente zijn. Uitgangspunt is dat sluitende (meerjaren)-begrotingen worden gepresenteerd, waarbij in ieder geval het vierde planjaar structureel sluitend is. Voor de planjaren 1 tot en met 3 wordt incidenteel een beroep gedaan op de algemene reserve met inachtneming van het door uw raad vastgestelde beleidskader betreffende het weerstandsvermogen. De structurele lasten in de begroting worden gedekt door structurele baten en dekkingsmiddelen. Onze financiële beheersing is hierop gericht.
Door het binnenhalen van subsidies, slim werk met werk maken, goed aanbesteden en een continue focus op het beter organiseren van processen en verantwoordelijkheden kunnen we met de beperkte middelen veel voor elkaar krijgen. Een belangrijk deel van de gemeentelijke inkomsten komt uit de algemene uitkering. Op dit onderdeel hebben we geen invloed. Schommelingen hebben direct effect op de exploitatie. De beheersing van risico's en het op peil houden van ons weerstandsvermogen blijven vaste uitgangspunten.

Financieel toezicht provincie
Bladel valt al jaren onder het repressief toezicht. Deze milde vorm van toezicht wordt verkregen wanneer de begroting 2020 naar het oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht is. Mocht dit niet het geval zijn, dan moet de meerjarenraming 2021-2023 voldoende aannemelijk maken dat dit evenwicht uiterlijk in 2023 wordt bereikt. Ramingen dienen reëel te zijn dat geldt ook voor de dekkingsmaatregelen. De toezichthouder toetst deze op hardheid en haalbaarheid.
Gedeputeerde Staten houden toezicht op de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten. Heeft de gemeente een begroting die structureel niet in evenwicht is? Dan kunnen we onder zogenaamd preventief financieel toezicht worden geplaatst.
Repressief toezicht is echter regel. Dit houdt in dat we de begroting direct kunnen uitvoeren, zonder dat hier vooraf goedkeuring van de provincie vereist is. We komen in aanmerking voor repressief toezicht wanneer de begroting, inclusief nieuw beleid, naar het oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht is. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf wordt bereikt. Daarnaast dienen de jaarrekening en de begroting tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november, aan de provincie te zijn toegezonden.

Wat hebben we gedaan in 2020?

 Meerjarig sluitende begroting en een financieel verantwoorde algemene reserve wordt in stand gehouden
Het financieel perspectief van onze gemeente ziet er nog goed uit. Als gevolg van de herijking van het gemeentefonds hadden wij vanaf 2023 rekening houden met een korting van € 25,- per inwoner op de algemene uitkering. Begin februari 2021 werden de eerste voorlopige financiële consequenties van de herijking bekend gemaakt. Op basis van deze informatie bedraagt de korting vooralsnog € 1,- per inwoner. De uitkomsten vloeien voort uit onderzoeksgegevens 2017. De uitkomsten worden nog geactualiseerd en zijn voor advies voorgelegd aan de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Ook de VNG nog geconsulteerd. Dat zal plaatsvinden op basis van geactualiseerde maatstafgegevens en een

geactualiseerde omvang van de clusters waaruit de verdeling is opgebouwd. Dit leidt ongetwijfeld nog tot verschuiving in de herverdeeleffecten. Hoewel het voorlopig nadelig financieel effect ca € 28.000,- bedraagt willen we deze vooralsnog fixeren op € 100.000,- in verband met de mogelijke verschuiving in de herverdeeleffecten, zoals hiervoor aangegeven.
Na afronding van de besluitvorming door het volgend kabinet vindt zo spoedig mogelijk de verwerking in de circulaire van het gemeentefonds plaats. De herverdeeleffecten zullen op dat moment definitief worden vastgesteld.
De werkelijke ratio weerstandsvermogen bedraagt in 2020 5,63 (voor resultaatbestemming 2020) en voldoet hiermee aan de door de raad gestelde norm.

 Communicatie

Net als voor iedereen stond 2020 ook voor team communicatie van de gemeente Bladel vooral in het teken van corona. Meer specifiek: in het teken van crisiscommunicatie rondom corona. Vanaf maart 2020 zorgde het team ervoor dat inwoners en ondernemers van de gemeente Bladel steeds juist geïnformeerd waren over de laatste ontwikkelingen en maatregelen rondom corona; daarvoor werden verschillende acties ondernomen. Zo werd regelmatig updates van de Rijksoverheid gedeeld en waar mogelijk vertaald naar maatregelen die specifiek voor de gemeente Bladel golden. Er werden brieven van de burgemeester geschreven en gedeeld en er werden ook korte video's opgenomen om bewoners een hart onder de riem te steken. Voor het communiceren van het brede scala van corona ontwikkelingen en maatregelen werden de weekkranten, Eindhovens Dagblad, Omroep Brabant en de sociale media van de gemeente Bladel (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube en LinkedIn) ingezet. Ook werden geplande activiteiten tegen het licht gehouden en waar mogelijk coronaproof aangepast. Zo werd een aantal keer een webinar georganiseerd in plaats van een informatieavond. Hierbij konden kijkers naast informatie hun inbreng leveren via chat of whatsapp. Daarnaast vervulden communicatiemedewerkers een functie in de Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost en zorgden zij met regelmaat voor rapporten die precies aangaven wat er online leefde onder inwoners van Zuidoost Brabant. Dat 'Omgevingsbeeld' werd vervolgens gebruikt in het veiligheidsoverleg van de voorzitter van de Veiligheidsregio, John Jorritsma. Crisiscommunicatie was verder nog belangrijk bij de grote brand die in 2020 uitbrak bij transportbedrijf Van der Heijden in Hapert.
Via het digitale inwonerspanel van de gemeente Bladel werden in 2020 verschillende onderzoeken uitgezet. Inwoners kregen in het voorjaar van 2020 de kans om hun mening te geven over wat ze vonden van de communicatie van de gemeente (gemeentenieuws, diverse onderwerpen en de gebruikte of gewenste communicatiekanalen). In een ander onderzoek werd hen gevraagd naar hun mening over de veehouderij.
Hierin werd gemeten wat de waardering van mensen voor de sector is en of en zo ja, welk soort overlast inwoners ervaren door de veehouderij in de gemeente. Ook de kennis van de ontwikkelingen in de sector was onderwerp van dit onderzoek. De resultaten zijn verwerkt in een overzichtelijke infographic en breed gedeeld. In het laatste inwonerspanel van het jaar werd het onderwerp energie- en klimaatdoelstellingen en de manier waarop we die als gemeente behalen, onderzocht.
Team communicatie ondersteunde ook bij reguliere projecten van de gemeente Bladel. Denk aan communicatie rondom de bouw van de MFA Hapert en de ontwikkeling van de centrumvisie van het dorp, de ontwikkelingen rondom 'Den Herd naar de Mert' en de Egyptische Poort bijvoorbeeld. Een bijzonder project vanwege de participatieve manier waarop het ontwikkeld werd en wordt, is dat van het gebied 'De Groene Long' in Bladel. Inwoners mochten in het gebied zelf een initiatief aandragen en ontwikkelen. De gemeente nam hierin niet het voortouw, maar faciliteerde en ondersteunde. Team communicatie zette het participatieve proces voor deze bijzondere gebiedsontwikkeling mee op. Inmiddels ligt er een plan, dat deelnemers met elkaar hebben opgesteld en waarin ook de inwoners van Bladel betrokken zijn. In 2021 krijgt het plan verder vorm. Ook daarbij zal team communicatie ondersteunen. Dat geldt ook voor het gemeentelijk overstijgende project N284, waaraan team communicatie in 2020 ondersteuning verleende. In het project N284 vervulde de gemeente Bladel een trekkersrol en werken we samen met gemeente Reusel-De Mierden en provincie Noord-Brabant. Het aanpakken van de N284 is hard nodig. Dagelijks staan er files tijdens de spitsuren, dorpen hebben last van sluipverkeer en er is sprake van gevaarlijke situaties voor fietsers en voetgangers om over te steken. Dat moet in 2026 verleden tijd zijn. Er ligt een voorkeursalternatief dat via burgerparticipatie (onder andere tijdens een interactieve live-uitzending) mede tot stand is gekomen. De tracékaart en mogelijke maatregelen zijn gevisualiseerd met duidelijke tekeningen en 360 graden foto's. In 2021 krijgt het plan verder vorm. Ook daarbij zal team communicatie ondersteunen.
Het team heeft afgelopen jaar verder ook voor andere onderwerpen diverse video's gemaakt, omdat dit voldoet aan de behoefte van veel inwoners die liever geen lange stukken tekst lezen.
Ook dit jaar werd inwoners gevraagd om voor het nieuwe gemeentemagazine mooie foto's aan te leveren van de vijf dorpen van de gemeente Bladel. Het was te merken dat mensen veel tijd buiten hadden doorgebracht. Of dit wel of niet was ingegeven door de beperkende maatregelen rondom corona is gissen, maar gelukkig konden mensen nog gewoon wandelen en de fietsen in de vele mooie natuurgebieden van de gemeente. De fotowedstrijd leverde weer prachtige plaatjes op en een selectie daarvan kreeg een mooie plaats in het nieuwe gemeentemagazine. De foto's worden verder gebruikt op ons Instagramaccount.

 Strategische agenda

De thema's van de Strategische Agenda zijn eind 2019 vastgesteld. De volgende stap is bepalen op welke manier strategisch het beste kan worden samengewerkt en welke governancestructuren daar eventueel bijhoren: de HOE-vraag. De voorbereiding op de beantwoording van deze HOE-vraag is door de urgentie van de coronaproblematiek naar de tweede helft van 2020 geschoven. Begin 2021 wordt gestart met de concrete invulling ervan.

Gemeentelijke belastingen en tarieven

Voor de onroerende zaakbelastingen is een inflatievolgend beleid gehanteerd. De tarieven zijn met een nagecalculeerd inflatiepercentage van 2,45%, verhoogd. In onderstaand overzicht vindt u de ontwikkeling van de tarieven 2020 ten opzichte van de tarieven 2019. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf lokale heffingen.

Ontwikkeling belastingdruk twee persoonshuishouden	Tarief 2019	Tarief 2020	perc.
Onroerende zaakbelasting: eigenaar woningen op basis van gemiddelde waarde	279,00	286,00	2,51%
Afvalstoffenheffing op basis van 9 ledigingen (5 GFT en 4 restafval)	141,46	143,09	1,15%
Rioolheffing op basis van meerpersoonshuishouden *	170,00	170,00	
Totaal per 2 persoons huishouden	**590,46**	**599,09**	1,46%

Ontwikkeling belastingdruk vier persoonshuishouden	Tarief 2019	Tarief 2020	perc.
Onroerende zaakbelasting: eigenaar woningen op basis van gemiddelde waarde	264,00	286,00	8,33%
Afvalstoffenheffing op basis van 11 ledigingen (6 GFT en 5 restafval)	161,94	154,31	-4,71%
Rioolheffing op basis van meerpersoonshuishouden *	276,00	267,00	-3,26%
Totaal per 4 persoons huishouden	**701,94**	**707,31**	0,77%

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Er zijn geen beleidsindicatoren uit het BBV-basisset van toepassing.

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Metropoolregio Eindhoven

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het gekost heeft?” Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting	
lasten bestuur	n	-2.305	n	-1.615	n	-1.655	n	-1.605	v	50
baten bestuur	v	793	v	612	v	988	v	790	n	-198
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-1.512	n	-1.003	n	-667	n	-815	n	-148
toevoegingen reserves	n	-9.738	n	-1.493	n	-2.716	n	-2.342	v	374
onttrekkingen reserves	v	9.005	v	2.119	v	3.650	v	3.243	n	-407
geraamd/gerealiseerd resultaat	n	-2.245	n	-377	v	267	v	86	n	-181
bestemming van gerealiseerd resultaat	n	-1.274	v	458	n	-122		-1.911	v	-1.789
gerealiseerd resultaat	n	-3.519	v	81	v	145	n	-1.825	n	-1.970

Overhead en ondersteuning organisatie

Algemeen

De kosten van de overhead worden centraal begroot op een afzonderlijk taakveld. Dit houdt in dat de overheadkosten niet meer in de afzonderlijke beleidsvelden zijn opgenomen. Tot 2017 werd de overhead op basis van de begrote tijdsbesteding aan de afzonderlijke beleidsvelden toegerekend.
Door het apart presenteren van de overhead vervalt de noodzaak van een complexe en veelal ondoorzichtige kostentoerekening aan alle gemeentelijke taken en activiteiten. Ook de aan overhead toe te rekenen rente is inbegrepen in dit overzicht. Hiermee winnen begroting en verantwoording aan transparantie en kan beter worden gestuurd op de bedrijfsvoering. Bovendien kan door het hanteren van een landelijk voorgeschreven systematiek een betere vergelijking worden gemaakt met andere gemeenten. Kosten van overhead moeten als gevolg van de gewijzigde BBV-voorschriften afzonderlijk gepresenteerd worden.

Wat wilden we bereiken?

Organisatie
Een netwerksamenleving vraagt ook aanpassingen van de ambtelijke organisatie. Vanuit de gemeente worden steeds meer zaken samen met inwoners en ondernemers opgepakt. Ambtenaren en bestuur zijn zo direct betrokken bij de samenleving. Er wordt nadrukkelijk geïnvesteerd in onze medewerkers om deze voldoende te equiperen voor de veranderende rol. Een medewerker die zich bewust is van de maatschappelijke opgaven en welke rollen daarbij van hem of haar worden verwacht. De ontwikkeling van onze medewerkers is hierbij cruciaal. Hiernaast nemen we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid door een werkplek te bieden aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Wat hebben we gedaan in 2020?

 Organisatie
Vanaf 1 januari 2020 is de belangrijkste verandering voor de ambtelijke organisatie, en voor bijna alle overheidsinstanties, de invoering van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren. In 2020 zijn geen grote wijzigingen doorgevoerd in het organisatiebeleid. Het ingezette wervings- en selectiebeleid is voortgezet, de structuur is onveranderd. Ten behoeve van de integraliteit van de organisatie, maar ook om de regionale inbreng te verstevigen, zijn in de loop van 2020 twee strategische medewerkers aangenomen, waarvan er één als plaatsvervangend afdelingshoofd is aangewezen.

 Informatievoorziening
Onze informatievoorziening is het kloppende hart binnen onze bedrijfsvoering en dienstverlening. Als gemeente werken wij voortdurend aan de verwachting van onze samenleving, die 24 uur per dag een betrouwbare (online) dienstverlening wenst. Onze medewerkers zijn bereikbaar en kunnen snel werken en schakelen, doordat wij ze toerusten met moderne mobiele middelen. Eind 2020 is daarbij gestart met de uitrol van een nieuw telefoonsysteem. Daarnaast zijn de mogelijkheden rondom het digitaal vergaderen uitgebreid, is een opstart gemaakt om alle bouwvergunningen te digitaliseren en kunnen medewerkers die veel brieven verzenden die brieven nu van een geavanceerde of zelfs gekwalificeerde digitale handtekening voorzien. Uiteraard is ook de beveiliging van de informatievoorziening een belangrijk onderwerp geweest in 2020.

 Bevorderen vitaliteit medewerkers
In 2020 zijn, evenals in 2019, diverse activiteiten uitgevoerd rond het thema gezond eten en bewegen. Het bevorderen van de vitaliteit was zeker in 2020 een belangrijk onderwerp omdat dat jaar met name in het teken van Covid-19 stond met als gevolg meer thuiswerken, een vervaging tussen werk en privé en problemen met de gezondheid.

 Implementatie producten MijnOverheid
Er zijn geen nieuwe producten geïmplementeerd omdat de technische voorzieningen nog niet beschikbaar zijn. Het SSC De Kempen heeft het operationeel maken van deze voorzieningen nu op de planning staan voor 2021.

 Toekomst Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)
In 2020 is besloten de samenwerking in de GRSK te herijken. Via het project "Opnieuw Verbinden" worden in 2021 en 2022 de activiteiten die in de GRSK plaatsvinden opnieuw georganiseerd en de governance wordt verbeterd. Dit zal ook gevolgen hebben voor de eigen organisatie omdat sommige taken terug bij de gemeente komen.

Voortgang realisatie investeringen

Hierna lichten we de voortgang van de in uitvoering zijnde investeringen nader toe:

Energiebesparende maatregelen, renovatie dak en vervanging installaties gemeentehuis
Van de in de periode 2016 t/m 2018 beschikbaar gestelde kredieten ten behoeven van het treffen van energiebesparende maatregelen voor het gemeentehuis resteert per ultimo 2020 een restantkrediet van (afgerond) € 482.000,-. Tot en met 2020 zijn de uitgaven beperkt gebleven tot het plaatsen van zonnepanelen en een gedeeltelijke vervanging van de binnenverlichting door smart lighting LED-verlichting). Op basis van de geactualiseerde investeringsbegroting in relatie met het MJOP 2020-2029 worden op dit moment de volgende investeringen met betrekking tot het gemeentehuis voorzien:
• 2021: € 259.000,- / renovatie dak oudbouw;
• 2021: € 315.000,- / vervanging installaties (verwarming en koeling);
• 2021: € 188.000,- / energiebesparende maatregelen;
• 2021: € 52.000,- / vervangen overige binnenverlichting (led) en isolatie technische ruimten

De energiebesparende maatregelen die samenhangen met voornoemde investeringen zullen ten laste van het restantkrediet 2020 worden gebracht. Na uitvoering van voornoemde werkzaamheden zal de noodzaak voor verder te treffen energiebesparende maatregelen worden geactualiseerd en zullen voornoemde kredieten in de reguliere P&C-cyclus zo nodig worden bijgesteld.

Aanpassingen gemeentehuis ihkv huisvestingsplan
In 2020 is een krediet beschikbaar gesteld in verband met het ontkoppelen van de elektrotechnische installatie van het rechterdeel van het gemeentehuis, de verbouwing van de doucheruimte in de kelder van de oudbouw van het gemeentehuis en het in samenhang hiermee treffen van enkele energiebesparende maatregelen. Het merendeel van de werkzaamheden is in 2020 uitgevoerd. In verband met de afronding van enkele energiebesparende maatregelen en de aanpassing van enkele vergaderruimten zal het restantkrediet worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Aanschaf meubilair ihkv huisvestingsplan
Het restantkrediet is in 2020 ingezet voor de aanschaf van meubilair in diverse ruimten en het aanbrengen van akoestische wandpanelen. Het restantkrediet zal worden overgeheveld naar 2021 en worden ingezet voor de afronding van het meubileren van kantoorruimten en de inrichting van enkele flexplekken.

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele beleidsindicatoren uit de BBV-basisset gepresenteerd. Voor vergelijking met andere gemeenten verwijzen wij u naar de website www.Waarstaatjegemeente.nl (via de tegel “Besluit Begroting en Verantwoording”).

Naam Indicator	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	eenheid	Bron
Formatie	2019: 3,86	2020: 3,91	fte per 1.000 inwoners	Eigen rekening
Bezetting	2018: 3,77	2019: 3,80	fte per 1.000 inwoners	Eigen rekening
Apparaatskosten	€ 422,-	€ 407,-	per inwoner	Eigen rekening
Externe inhuur	13,21%	7,76%	% van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen rekening
Overhead	10,56%	8,42%	% van totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)	Eigen rekening

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:
- Samenwerking Kempengemeenten
- Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob)

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het gekost heeft?” Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten overhead	n	-5.362	n	-6.015	n	-5.846	n	-5.209	v	637
baten overhead	v	261	v	217	v	276	v	261	n	-15
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-5.101	n	-5.798	n	-5.570	n	-4.948	v	622
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-5.101	n	-5.798	n	-5.570	n	-4.948	v	622

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemeen

De begrotingsvoorschriften schrijven voor dat deze middelen, naast de kosten van overhead, in een apart onderdeel worden beschreven. Deze middelen zijn bestemd voor de uitvoering van de beleidsvelden waarin het beleid tot uitvoering wordt gebracht. De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de beleidsvelden en van de overhead. Hoewel we de toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel beschouwen is deze opbrengst (op grond van het BBV) verantwoord onder hoofdtaakveld Economie.
Tot de algemene dekkingsmiddelen worden de onderstaande onderdelen gerekend:
a. lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is
b. uitkeringen uit het gemeentefonds
c. dividenden
d. saldo van de financieringsfunctie
e. overige algemene dekkingsmiddelen
f. vennootschapsbelasting
g. onvoorzien en stelposten

Wat wilden we bereiken?

Financieel gezonde gemeente
De gemeente Bladel wil een financieel gezonde gemeente zijn. Uitgangspunt is dat sluitende (meerjaren)-begrotingen worden gepresenteerd, waarbij in ieder geval het vierde planjaar structureel sluitend is. Voor de planjaren 1 tot en met 3 wordt incidenteel een beroep gedaan op de algemene reserve met inachtneming van het door uw raad vastgestelde beleidskader betreffende het weerstandsvermogen. De structurele lasten in de begroting worden gedekt door structurele baten en dekkingsmiddelen. Onze financiële beheersing is hierop gericht.
Door het binnenhalen van subsidies, slim werk met werk maken, goed aanbesteden en een continue focus op het beter organiseren van processen en verantwoordelijkheden kunnen we met de beperkte middelen veel voor elkaar krijgen. Een belangrijk deel van de gemeentelijke inkomsten komt uit de algemene uitkering. Op dit onderdeel hebben we geen invloed. Schommelingen hebben direct effect op de exploitatie.
De beheersing van risico's en het op peil houden van ons weerstandsvermogen blijven vaste uitgangspunten. De werkelijke ratio weerstandsvermogen bedraagt in 2020 5,63 (voor resultaatbestemming 2020) en voldoet hiermee aan de door de raad gestelde norm.

Wat hebben we gedaan in 2020?

 Financieel gezonde gemeente
Om de gemeentefinanciën goed gezond te houden is het belangrijk om voorzichtig en reëel te begroten. Bij het vaststellen van de begroting 2020 vertoonde de jaarschijf 2020 een nadelig saldo van € 459.000,-. Dit was de resultante van een structureel voordeel van € 71.000,- en een incidenteel nadeel van € 530.000,-. In meerjarig perspectief bezien sloot de meerjarenraming met een structureel voordeel van € 32.000,-.
De doorwerking van de mutaties van de najaarsnota 2019, de perspectiefnota 2020 en de najaarsnota van 2020 op het resultaat van de begroting 2020 leidde uiteindelijk tot een geraamd positief exploitatiesaldo van € 122.000,-. De rekening 2020 laat per saldo een voordelig saldo zien ter grootte van € 1.911.000,-. In het voordelig resultaat is rekening gehouden met per saldo circa € 901.000,- onttrekking aan de reserves.

Toelichting algemene dekkingsmiddelen:

 a. lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is
Bladel kent twee heffingen waarvan de aanwending vrij is. Naast de onroerende zaakbelasting gaat het om de toeristenbelasting. Besloten is om geen precariorechten (vergoeding voor het gebruik van openbare grond) te heffen. Hiervoor in de plaats wordt een terrasvergoeding gevraagd (op basis van een terrasvergunning) van de horeca ondernemers.
De tarieven voor 2020 zijn bijgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden zodat er in eerste aanleg sprake is van een gelijkblijvende opbrengst. Daarnaast werden de tarieven verhoogd met een nagecalculeerde inflatiecorrectie 2,45%.
Voor een nadere toelichting van de lokale heffingen wordt verwezen naar paragraaf Lokale heffingen.

 b. uitkeringen uit het gemeentefonds
Het gemeentefonds is specifiek opgedeeld in een algemene uitkering, enkele doel- en integratie-uitkeringen. Voor de algemene uitkering en de doel- en integratie-uitkering geldt dat de gemeente vrij is ze in te zetten.
De algemene uitkering is op basis van de 'trap-op-trap-af systematiek' gekoppeld aan het totale netto uitgavenkader van het rijk. Door deze brede koppeling groeit de algemene uitkering ook mee met de zorguitgaven en sociale zekerheidsuitgaven van het rijk. De ontwikkeling van het accres wordt daarmee stabieler. De stabiliteit wordt nog verder vergroot,

doordat het rijk een deel van de uitgaven WW en bijstand erbuiten houdt en juist die uitgaven erg conjunctuur gevoelig zijn.
De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt door het rijk op grond van bepaalde verdeelsleutels toegerekend aan de gemeenten. De uit te keren bedragen worden in circulaires bekend gemaakt. Gemeenten hoeven niet specifiek verantwoording af te leggen over de algemene uitkeringen. Via de algemene uitkering hebben we ook coronasteun middelen ontvangen van het rijk om enerzijds de inkomstendervingen en anderzijds de extra gemeentelijke uitgaven op te kunnen vangen. Het eerste steunpakket op basis van de juni brief van de Minister van BZK bedraagt € 640.000,-, het tweede steunpakket op basis van de septembercirculaire € 357.000,- en het derde steunpakket op basis van de decembercirculaire 2020 € 44.000,-. De totale compensatie bedraagt dan € 1.041.000,- (zie paragraaf Covid-19).
Het kabinet heeft inmiddels ook aangegeven een compensatiepakket voor 2021 beschikbaar te stellen. De financiële compensatie uit het nieuwe aanvullende pakket van € 443 miljoen verwerken we in 2021, nadat het ministerie de bedragen per gemeente heeft bepaald en beschikt heeft.
In de perspectief- en de najaarsnota is reeds uitgebreid verslag gedaan over de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds. Deze bijstellingen zijn enerzijds gevolg van de autonome ontwikkeling in de rijksuitgaven en anderzijds door de doorwerking van de beleidsintensiveringen en/of beleidsextensiveringen door het rijk. De verantwoorde algemene uitkering is gebaseerd op de ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekende informatie uit de decembercirculaire 2020. De accressen (de jaarlijkse toe- of afname van de groei van het gemeentefonds) zijn daarentegen (op basis van een stellige uitspraak van de Commissie BBV) verantwoord op basis van de accresmededeling zoals opgenomen in de septembercirculaire 2020, omdat de decembercirculaire geen bijstellingsmoment is voor het accres.
Samengevat resulteerde de uitkering uit het gemeentefonds in een positief resultaat van € 41.000,-.

c. dividenden
De gemeente heeft deelnemingen door kapitaalinbreng bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten en NV Brabant Water. Van de Bank Nederlandse Gemeenten wordt jaarlijks dividend ontvangen. BNG Bank zal op 19 maart 2021 ca 35% van het op 16 april 2020 goedgekeurde dividend 2019 uitkeren. Het resterende bedrag blijft beschikbaar voor uitkering op een later moment. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is afhankelijk van mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB. Brabant Water keert nog geen dividend uit. Door de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) is een bandbreedte van 45-60% vastgesteld voor het doen van dividenduitkeringen. Het actuele percentage van Brabant Water bedraagt 55,8%. Hoewel dit percentage ruim binnen de bandbreedte valt is door de AvA besloten om nog geen uitkeringen te doen in afwachting van een lopende aansprakelijkheid. Conform regelgeving wordt de dividenduitkering verantwoord in het jaar waarin het besluit is genomen.

d. saldo van de financieringsfunctie
Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde en berekende rente over onze financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten en de doorberekende rente over de vaste activa. De rentelasten worden toegerekend aan de (hoofd)taakvelden met het rente-omslagpercentage van 1,60%. Het percentage voor toerekening aan de in exploitatie genomen grondexploitaties bedraagt daarentegen 1,0716% (werkelijke rentelasten op basis van verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen). Het verschil tussen dit omslagpercentage en de betaalde rente wordt ten gunste van de financieringsfunctie verantwoord.
Het financieringsresultaat voor 2020 is geraamd op € 103.000,- negatief. Het gerealiseerde resultaat is € 143.000,- gunstiger, met name door aangepaste doorbelastingen van rentelasten aan de diverse hoofdtaakvelden. De hogere doorbelasting wordt veroorzaakt door een nagecalculeerd rente-omslagpercentage.
In de paragraaf Financiering wordt naast de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht gegeven in de rentelasten uit externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

e. overige algemene dekkingsmiddelen
Vanwege het eigen vermogen hoeft de gemeente geen leningen aan te trekken om haar grote uitgaven, zoals investeringen, te financieren. De rentevergoeding voor het eigen vermogen wordt op grond van het BBV gebaseerd op het gewogen samenstel van de externe rentelasten over de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen en bedraagt daarmee 1,6845%.
De bespaarde rente over het eigen vermogen is tot een bedrag van ca. € 425.000,- volledig toegerekend aan de exploitatie. Van deze rentebaten wordt € 212.000,- toegevoegd aan de dekkingsreserves en wordt € 211.000,- ten gunste van de algemene reserve verantwoord. De bespaarde rente over een gedeelte van de dekkingsreserve kapitaallasten ad € 2.000,- wordt structureel ten gunste van de exploitatie gebracht (inkomensfunctie).

f. vennootschapsbelasting
Met ingang van 2016 vallen overheidsondernemingen onder de vennootschapsbelasting (Vpb). Jaarlijks inventariseren we de ondernemingsachtige activiteiten van de gemeente. De meeste activiteiten komen niet door de “ondernemingspoort ”. Dit komt omdat deze activiteiten geen winst genereren of doordat in fiscale zin de gemeente niet deelneemt aan het economische verkeer.
Voor een drietal geclusterde werkvelden wordt in principe door de ondernemingspoort gegaan, te weten: Ophalen en verwerken van afval, Woningexploitatie en Grondexploitatie.

Bij het ophalen en verwerken van afval is sprake van het ophalen en verwerken van een beperkte hoeveelheid bedrijfsafval. Die laatste activiteit is in principe aan Vennootschapsbelasting onderhevig. Aangezien hierop geen winst wordt behaald, valt deze activiteit buiten de heffing van de Vbp. Met betrekking tot de verwerking van reststromen is intussen door de fiscus opgelegd dat normatief 1% van de restwaarde in de belastingheffing wordt betrokken. Duidelijk is dat grondexploitatie als de grootste belaste activiteit voor de vennootschapsbelasting moet worden gezien. Over 2020 moeten we € 362.000,- meer Vpb afdragen als gevolg van hogere fiscale winsten van grondexploitaties.

g. onvoorzien en stelposten

Op basis van artikel 28 BBV nemen we in de jaarrekening een overzicht op van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien. In de primitieve begroting was nog een bedrag opgenomen van € 25.000,-. Daarnaast zijn een aantal stelposten aanwezig. Stelposten waaraan nog geen specifieke bestemming gegeven is, zoals o.a. de stelpost voor dekking van loon- en prijsmutaties, nieuwe beleidsinitiatieven, overhead e.d.. Zowel de post onvoorzien als de stelposten werden ultimo 2020 volledig aangewend, enerzijds voor de dekking van bestedingsvoorstellen en anderzijds door vrijval ten gunste van het begrotingsresultaat.
Aan de hand van de risico's op onze openstaande vorderingen bepalen we hoe hoog de voorziening dubieuze debiteuren moet zijn. Op grond van de analyse moest € 39.000,- extra gedoteerd worden.
In onderstaand overzicht wordt de aanwending van het bedrag voor onvoorziene uitgaven en de stelposten weergegeven.

onvoorziene uitgaven en stelposten	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Raming 2020 na wijziging	Raming 2020 vóór wijziging
Oorspronkelijke raming onvoorzien			-12.500	-12.500
BW 5-2020 perspectiefnota 2020			7.500	
BW 7-2020 najaarsnota 2020			5.000	
Totaal onvoorziene uitgaven				**-12.500**
Begroting 2020: stelpost loon- en prijsmutatie			-58.000	-58.000
- BW 1-2020 welzijnsactiviteiten			-9.000	
- BW 2-2020 doorwerking najaarsnota 2019			58.000	
- BW 5-2020 perspectiefnota 2020			14.000	
- BW 7-2020 najaarsnota 2020			-5.000	
Begroting 2020: door te belasten rente en afschrijvingen			24.000	24.000
- BW 5-2020 perspectiefnota 2020			-24.000	
Begroting 2020: stelpost onderuitputting kapitaallasten			367.000	367.000
- BW 2020 vaststelling begroting			-238.000	
- BW 2-2020 doorwerking najaarsnota 2019			28.000	
- BW 5-2020 perspectiefnota 2020			-157.000	
Begroting 2020: stelpost verrekening overhead en lonen			-138.000	-138.000
- BW 2-2020 doorwerking najaarsnota 2019			61.000	
- BW 5-2020 perspectiefnota 2020			77.000	
Begroting 2020: stelpost voorlopig resultaat najaarsnota 2019			-261.000	-261.000
- BW 2-2020 doorwerking najaarsnota 2019			261.000	
Begroting 2020: stelpost dekkingsmaatregelen			4.000	4.000
- BW 2-2020 doorwerking najaarsnota 2019			-4.000	
Dotatie / vrijval voorziening dubieuze debiteuren	26.000	-39.000		
Totaal stelposten	**26.000**	**-39.000**		**-62.000**
Totaal onvoorzien en stelposten	**26.000**	**-39.000**		**-74.500**

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Niet van toepassing.

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten algemene dekkingsmiddelen	n	-686	n	-647	n	-857	n	-1.186	n	-329
baten algemene dekkingsmiddelen	v	35.457	v	35.656	v	37.912	v	37.981	v	69
gerealiseerd saldo van baten en lasten	v	34.771	v	35.009	v	37.055	v	36.795	n	-260
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	v	34.771	v	35.009	v	37.055	v	36.795	n	-260

Veiligheid
Algemeen

Het beleidsveld veiligheid richt zich op het verbeteren van de veiligheid in de gemeente Bladel en het vergroten van het gevoel van veiligheid van de inwoners en bezoekers van de gemeente. De gemeentelijke organisatie heeft daarbij een regiefunctie en kan zelf ook instrumenten inzetten om dit te bereiken. Voorbeelden hiervan zijn preventie, vergunningverlening en handhaving en ketenaanpak voor overlast.
De gemeente Bladel streeft naar een samenleving waar mensen veilig kunnen wonen, werken en recreëren. De gemeente vervult hierbij een regierol en geeft op een integrale wijze vorm aan veiligheid en is daarbij een betrouwbare partner voor andere disciplines binnen het integrale veiligheidsbeleid.
Haar regisserende rol in het lokale integrale veiligheidsbeleid wordt op een doelmatige wijze vormgegeven door uitvoering te geven aan het Integrale Veiligheidsplan De Kempen (IVP) 2019-2022. Het welslagen van het veiligheidsbeleid is onlosmakelijk verbonden met een gedegen, consequente integrale handhaving. Daarnaast is de ambtelijke organisatie voorbereid op incidenten die zich voor kunnen doen binnen de gemeentegrenzen.
Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidsregio, maatschappelijke organisaties, ondernemers en de inwoners van Bladel.

Het lokaal veiligheidsbeleid moet leiden tot een vergroting van de objectieve en subjectieve veiligheid en daarmee van de leefbaarheid, alsmede tot een verkleining van de veiligheidsrisico's in de gemeente Bladel.

Wat wilden we bereiken?

Integrale veiligheid
De gemeenteraad stelt iedere 4 jaar een Integraal Veiligheidsbeleid vast waarin de regionale en lokale prioriteiten worden vastgelegd en waarin de contouren van het veiligheidsbeleid binnen onze gemeente worden aangegeven. De actuele veiligheidsproblemen in de Kempengemeenten benoemen we en de wijze van aanpak van de problemen wordt geschetst. Centraal uitgangspunt blijft een integrale aanpak van de veiligheidsproblemen.
Het huidige Integraal Veiligheidsplan is vastgesteld voor de periode 2019 tot en met 2022. Het Integrale Veiligheidsplan is wederom in gezamenlijkheid met de overige gemeenten binnen het basisteam De Kempen en met de politie en het Openbaar Ministerie (OM) opgesteld. Tweejaarlijks worden in het lokaal Uitvoeringsprogramma Integraal Veiligheidsbeleid de concrete doelen en de daarbij behorende te ondernemen activiteiten / maatregelen benoemd. Veel activiteiten en maatregelen uit het genoemde Uitvoeringsprogramma krijgen een invulling vanuit de buurtpreventieteams.
Ons beleid om met inzet van Buurtpreventie (Whatsapp), Bibob (Milieu Bouwen en Horeca), Groene BOA's met Staatsbosbeheer, Certificaat veilig ondernemen en Damacles heeft er mede toe geleid dat we, met een 305ste plaats (van 350) op de ranglijst van onveilige gemeenten, de veiligste gemeente van Brabant zijn.

Wat hebben we gedaan in 2020?

 Integrale Veiligheid
Op 30 oktober 2018 heeft de raad het Integraal Veiligheidsplan (IVP) De Kempen 2019-2022 vastgesteld. Dit plan is opgesteld met de acht gemeenten in het politiebasisteam De Kempen: Bergeijk, Best, Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden, Veldhoven en Waalre. In het IVP zijn de prioriteiten op het gebied van integrale veiligheid benoemd. De bijbehorende doelstellingen voor 2019-2022 zijn terug te vinden in de uitvoeringsprogramma's Integrale Veiligheid van het basisteam De Kempen. Hieronder worden de prioriteiten uiteengezet en wordt nagegaan in hoeverre de gemeente Bladel op de goede weg zit voor wat betreft het behalen van de gestelde doelen. Belangrijk op om voorhand te vermelden is dat het coronavirus Nederland (en zeker ook de regio Oost-Brabant) stevig in zijn greep heeft sinds maart 2020. In het verlengde daarvan zijn sinds maart 2020 dan ook veel medewerkers van gemeenten, politie en Openbaar Ministerie (OM), in samenwerking met onder andere de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO), druk bezig met deze crisis. Hierdoor is in 2020 bij veel gemeenten minder tijd geweest voor de in het IVP geprioriteerde veiligheidsthema's (high impact crimes, georganiseerde criminaliteit, cybercrime en cybersecurity, verbinding zorg en veiligheid en fysieke veiligheid). Daarnaast hebben veel activiteiten simpelweg ook geen doorgang kunnen vinden gezien de coronamaatregelen.
Tot slot heeft het coronavirus ook effect gehad op het gedrag van inwoners en criminelen. Zo werd er bijvoorbeeld meer thuis gewerkt waardoor er ook minder mogelijkheden waren voor woninginbraken. Het coronavirus heeft op bijzondere en diversie manieren impact op de samenleving.

 High Impact Crimes
Doelstelling: Het voorkomen en terugdringen van het aantal HIC-feiten binnen het basisteam De Kempen, door in te spelen op trends en ontwikkelingen. Daarbij ligt de focus op het actief stimuleren en faciliteren van de zelfredzaamheid en bewonersinitiatieven op het gebied van buurtpreventie en WhatsAppgroepen. We hebben specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen zoals ouderen en mensen met een verhoogde slachtofferkans en aanpak van veelplegers. Nazorg na een incident verdient ook nadere aandacht.
In de gemeente Bladel is al vele jaren een volledig dekkend buurtpreventienetwerk actief bestaande uit 23 wijken. Gezien

de coronamaatregelen hebben de jaarlijkse wijkschouwen – waarbij in hoofdzaak gelet wordt op inbraakrisico's - geen doorgang kunnen vinden. In 2020 was inmiddels wel in iedere wijk een WhatsAppgroep opgericht waardoor verdachte situaties en criminele activiteiten snel onderling gedeeld konden worden. Ook zijn 'besmettingsbrieven' verspreid onder inwoners van een straat of buurt waar recent een woninginbraak had plaatsgevonden. Met deze brieven wordt beoogd de inwoners bewust te maken van inbraakrisico's en hen te bewegen preventiemaatregelen te nemen. Daarnaast wordt gevraagd in deze besmettingsbrief om verdachte situaties te melden, om zo de politie te helpen in de opsporing. Tevens worden in deze brieven goede tips gegeven ter voorkoming van woninginbraken. Verder is middels de Facebookpagina van buurtpreventie gecommuniceerd over HIC-feiten. Tot slot werd bij bepaalde HIC-feiten ook slachtofferhulp ingeschakeld voor zover gewenst. Ondanks niet alle geplande activiteiten doorgang hebben kunnen vinden is een behoorlijke daling te zien in het aantal woninginbraken ten opzichte van 2019. Dit in tegenstelling tot geweldsincidenten waar een lichte stijging waarneembaar is.

Georganiseerde criminaliteit

Doelstelling: Het zoveel mogelijk voorkomen, stoppen, tegenhouden en frustreren van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit alsmede het herstellen/vergoten van het vertrouwen in de overheid, zorg voor wijken en slachtoffers. In 2020 stonden verschillende activiteiten op de planning voor wat betreft het creëren van awareness en bewustwording rondom het onderwerp georganiseerde criminaliteit. Om inwoners uit het buitengebied van de gemeente te informeren over hoe criminelen te werk gaan en wat zij zelf kunnen doen als ze door hen benaderd worden was op 24 maart 2020 de informatiebijeenkomst 'NEE tegen drugscriminaliteit' gepland. Inwoners uit het buitengebied waren hiervoor met een speciale flyer uitgenodigd. De flyer leek in eerste instantie op een aanbod dat hen gedaan werd door criminelen. Zodra mensen de flyer openden werd echter direct duidelijk gemaakt dat het ging om een uitnodiging van de burgemeester voor een informatiebijeenkomst inzake drugscriminaliteit in het buitengebied. Naast het versturen van de zojuist genoemde uitnodiging is in aanloop naar de informatiebijeenkomst op twee plaatsen in de gemeente Bladel een fictieve dumping van drugsafval gedaan. Daarbij zijn borden geplaatst met een verwijzing naar www.bladel.nl/drugs. Hier werd eveneens aandacht gevraagd voor de informatiebijeenkomst, maar ook voor het onderwerp drugscriminaliteit in zijn algemeenheid. Helaas is de informatiebijeenkomst op het laatste moment komen te vervallen vanwege de coronamaatregelen.
Tot slot zijn ook in 2020 verschillende bestuurlijke instrumenten toegepast in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit, waaronder de Wet Bibob en de Wet Damocles. Zo werd in 2020 maar liefst 9 keer een pand gesloten door de burgemeester op grond van het damoclesbeleid van de gemeente Bladel.

Cybercrime en cybersecurity

Doelstelling: We zijn een betrouwbare partner voor burgers, bedrijven en instellingen op het gebied van informatievoorziening en informatiebeveiliging. Verder werken we mee aan een veilige, open en stabiele informatiesamenleving. Dit doen we door te investeren in vergroting van de weerbaarheid en het geven van informatie aan onze inwoners, instellingen en ondernemers.
In het kader van de landelijke campagne 'Senioren en veiligheid' werd in 2020 gedurende vier weken aandacht besteed (in de media) aan verschillende vormen van criminaliteit waar ouderen helaas regelmatig slachtoffer van worden. Ook cybercrime maakte hier onderdeel van uit. De gemeente Bladel is daarom aangehaakt bij deze campagne. Daarnaast is ook deelgenomen aan de campagne 'Doe je updates', een initiatief van het Ministerie van EZK om de bewustwording van burgers met betrekking tot het doen van updates van slimme appraten te vergroten.
Tot slot was het de bedoeling om ook een aantal fysieke bijeenkomsten te organiseren voor ondernemers (onder andere vanuit het Keurmerk Veilig Ondernemen) en senioren. Ook deze bijeenkomsten hebben helaas geen doorgang kunnen vinden gezien de coronamaatregelen.

Personen met verward gedrag

Doelstelling: Het, in samenwerking met het sociaal domein, waar mogelijk voorkomen en waar nodig aanpakken van de overlast en onveiligheid veroorzaakt door personen met verward gedrag en andersoortige problematiek door tijdig passende hulp en ondersteuning te bieden aan hen die dat behoeven.
Op 1 januari 2020 is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) in werking getreden. De Wvggz geldt voor mensen bij wie een psychische stoornis leidt tot gedrag dat ernstig nadeel (gevaar) veroorzaakt voor henzelf of voor anderen. Aan hen kan dan verplichte zorg opgelegd worden. De wet kent twee procedures om te komen tot verplichte zorg; een zorgmachtiging via een rechter en een crisismaatregel via de burgemeester. In 2020 is veel aandacht besteed aan de implementatie van deze wet. Ook zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd waar ketenpartners informatie hebben gekregen over de kaders van de wet en de wijze van aanmelding. In 2020 is één aanmelding gedaan in het kader van de Wvggz. Verder zijn personen met verward gedrag periodiek besproken in het Casuïstiek Overleg Bladel (COB). Het COB is een platform waar casussen worden besproken die zowel vanuit zorg als veiligheid de nodige aandacht behoeven. Vanuit dit platform wordt bekeken in hoeverre een persoon al bekend is bij zorg en of er al dan niet aanvullende acties noodzakelijk zijn.
Ten opzichte van 2019 zijn het aantal meldingen van personen met verward gedrag verder gestegen. Dit betreft overigens een landelijke tendens en kent meerdere oorzaken. Ook is het zo dat het overgrote deel van de meldingen veelal wordt veroorzaakt door een kleine groep personen.

Polarisatie en radicalisering

Doelstelling: Basisteam De Kempen zet zich in op het voorkomen van problemen als gevolg van radicalisering en polarisatie, met als doel om onze open en vrije samenleving te beschermen tegen angst en verdeeldheid. We willen kwetsbare groepen beschermen, waar nodig de verbinding zoeken en de dialoog aangaan en inzetten op risico's.

In 2020 zijn (net zoals in voorgaande jaren) trainingen vanuit het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) aangeboden aan eerstelijnsprofessionals in het (semi-) publieke domein. De training verschaft kennis en inzicht in radicalisering. Daarbij leert men hoe signalen van (mogelijke) radicalisering te herkennen en waar men met deze signalen terecht kan. De prioriteit 'polarisatie en radicalisering' is hoofdzakelijk vanuit regioniveau aangevlogen. Zo heeft de Programmaraad Radicalisering, de Regionaal Projectleider Radicalisering en het Regiobureau IV Oost-Brabant enkele webinars georganiseerd voor medewerkers van de gemeenten en de ketenpartners over radicalisering en extremisme, dit ter vergroting van de awareness op dit thema. Daarnaast is ook veel aandacht geweest, en nog, voor de invloed die het coronavirus heeft op polarisatie en radicalisering. Vanuit de gemeente zelf is in 2020 geringe aandacht uitgegaan naar polarisatie en radicalisering. Nu lijkt dit thema ook niet direct een probleem van grote omvang in Bladel. Desalniettemin is het wenselijk hier meer op te investeren in de komende jaren.

Jeugd

Doelstelling: Jeugd moet veilig kunnen opgroeien in het basisteam De Kempen en waar nodig ondersteuning krijgen. Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit moeten zo veel mogelijk worden voorkomen en adequaat aangepakt. Met betrekking tot alcoholgebruik willen we door beleidsmaatregelen en lokale interventies de gewenste cultuurverandering (op lange termijn) teweeg brengen. We gaan voor de-normalisatie van drugsgebruik en willen daarmee het gebruik van zowel soft- als harddrugs terugdringen.

In 2020 zijn overlastmeldingen van jeugd(groepen) periodiek besproken in het zogenaamde JOR-overleg, wat staat voor Jongeren in de Openbare Ruimte. Binnen dit overleg werken gemeente, politie, jongerenwerk en buurtpreventie nauw samen om overlast van jeugd(groepen) in de openbare ruimte te voorkomen, dan wel te beperken. Zowel preventieve, als repressieve maatregelen zijn genomen en waar nodig is maatwerk toegepast. Vanuit het beleidsveld jeugd is verder gewerkt aan het IJslands preventiemodel. Sinds de introductie van het IJslands preventiemodel, twintig jaar geleden, is het middelengebruik onder IJslandse jeugd sterk gedaald en behoren zij nu tot de minst gebruikende jongeren in Europa. Het aantal meldingen van overlast jeugd is in 2020 ten opzichte van 2019 licht gestegen. Echter, het gaat hier nog steeds om relatief weinig meldingen. Daarnaast zijn de meldingen wellicht ook te verklaren door het langdurig sluiten van scholen en het gebrek aan activiteiten.

Brandveiligheid

Doelstelling: Het voorkomen van brand en risico's bij brand zo veel mogelijk beperken. De aandacht dient hierbij met name uit te gaan naar verminderd zelfredzamen.

De Veiligheidsregio Brabant Zuidoost voert voor de gemeente brandveiligheidscontroles uit. Daarnaast geeft de gemeente signalen door van brandonveilige situaties aan de Veiligheidsregio. De Veiligheidsregio voert naar aanleiding van deze meldingen een controle uit, waarbij gecontroleerd wordt op het Bouwbesluit. Zo ook in 2020. Overtredingen worden hierbij gerapporteerd en dienen binnen een termijn te worden verholpen door de gebruiker van het pand. Voor wat betreft Brandveilig Leven is er vanuit de Veiligheidsregio gefaciliteerd op het gebied van kennis en middelen om de burger te informeren over brandveilig leven in de eigen woning. Vanuit Brandveilig Leven is er in 2020 een samenwerking gecreëerd met Welzijn de Kempen, waarbij de ouderenadviseurs meegenomen worden in de wereld van brandveiligheid. De ouderenadviseurs komen bij ouderen thuis om belangrijke zaken te bespreken. Eind 2019 zijn de ouderenadviseurs hierover geïnformeerd en is het project in gang gezet, helaas is verdere uitwerking in 2020 stil komen te leggen vanwege het coronavirus.

Tot slot is in de zomer van 2020, en de maanden daaraan voorafgaand (de droge maanden), veel inzet gepleegd op risicocommunicatie inzake het voorkomen van natuurbranden. De klimaatverandering heeft zijn effect op de kans en de ernst van natuurbranden. Omdat repressief optreden bij een grote natuurbrand lastig is dient met namen veel aandacht uit te gaan naar preventie. Ook het beheer en inrichting van grote natuurgebieden is daarbij van belang.

Crisisbeheersing

Doelstelling: We zijn goed voorbereid op een ramp of crisis binnen het basisteam De Kempen (door opleiding, training en oefening) en hebben in iedere gemeente een professionele crisisbeheersingsorganisatie staan die adequaat bevolkingszorgtaken uitvoert.

In 2020 zijn er meerdere oefenmomenten geweest om de crisisbeheersingsorganisatie, zowel lokaal als regionaal, voor te bereiden op een mogelijke ramp of crisis. Heel 2020 heeft in het teken gestaan van de coronacrisis. Zowel landelijk, regionaal als gemeentelijk. Op gemeentelijk niveau is met regelmaat een crisisteam bijeengekomen om zaken af te stemmen en de crisis ook op lokaalniveau zo goed als mogelijk te managen. Dit heeft een behoorlijke impact gehad op de gemeentelijke capaciteit. De coronacrisis maakt duidelijk dat herijking van de wet op de Veiligheidsregio's noodzakelijk is voor dit type langdurige rampen. Die herijking is in gang gezet.

Tot slot zijn ook bevolkingszorgtaken uitgevoerd (met name noodopvang van inwoners) naar aanleiding van een sluiting van een appartementencomplex in Bladel wegens een ernstige brandonveilige situatie.

Buurtpreventie

De gemeente Bladel heeft al enkele jaren een volledig dekkend netwerk van buurtpreventieteams. De samenwerking tussen de gemeente, de politie en de ruim 140 buurtpreventievrijwilligers verloopt goed en blijft zich ontwikkelen. De jaarlijkse overlegvormen per wijk en met de wijkcoördinatoren leveren veel informatie op. Helaas hebben deze alleen in het begin van het jaar plaats kunnen vinden gezien fysieke bijeenkomsten vanaf maart niet meer mogelijk waren. Een aantal jaar geleden is er een start gemaakt met het oprichten van WhatsAppgroepen. Dit communicatiemiddel blijkt zeer effectief om mensen te bereiken en communicatie snel te laten verlopen in het geval van incidenten en dreigingen in de wijk. Het aantal aangesloten leden is nog steeds jaarlijks stijgende, waardoor het buurtpreventienetwerk blijft groeien. Daarnaast is de Facebookgroep “Buurtpreventie gemeente Bladel” in 2020 des te meer een belangrijk communicatiemiddel geworden. Het aantal volgers van deze Facebookgroep is ook gestegen. Men wordt via de Facebookpagina op de hoogte gehouden van incidenten in de gemeente en gevraagd om informatie naar aanleiding van deze incidenten te melden bij de politie.

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele beleidsindicatoren uit de BBV-basisset gepresenteerd. Voor vergelijking met andere gemeenten verwijzen wij u naar de website www.Waarstaatjegemeente.nl (via de tegel “Besluit Begroting en Verantwoording”).

Naam Indicator	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	eenheid	Bron
Verwijzingen Halt	2018: 72	2019: 124	verwijzingen per 10.000 inwoners	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	2018: 0,2	2019: 0,5	winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	CBS
Geweldsmisdrijven	2018: 2,2	2019: 3,2	geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	CBS
Diefstallen uit woning	2018: 1,2	2019: 2,0	diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	2018: 2,5	2019: 2,0	vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners	CBS

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het gekost heeft?” Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2019	Begroting prm 2020	Begroting na wijz.2020	Rekening 2020	Rekening t.o.v. begroting
lasten veiligheid	n -1.591	n -1.690	n -1.788	n -1.686	v 102
baten veiligheid	v 89	v 85	v 109	v 112	v 3
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n -1.502	n -1.605	n -1.679	n -1.574	v 105
toevoegingen reserves					
onttrekkingen reserves					
gerealiseerd resultaat	n -1.502	n -1.605	n -1.679	n -1.574	v 105

Verkeer en vervoer

Algemeen

Het beleidsveld verkeer en vervoer richt zich op het verantwoord en veilig maken van het verplaatsen van mensen en goederen. Deze verplaatsingen vinden plaats op verschillende manieren van vervoer. De gemeente Bladel is verantwoordelijk voor het aanleggen en beheren van infrastructuur, het faciliteren van diverse vervoersvormen, het realiseren van parkeervoorzieningen en het reguleren van verkeer- en vervoerstromen binnen de grenzen van de bebouwde kom.
Wij beheren de openbare ruimte volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon met als doel een prettige woonomgeving in stand te houden.

Wat wilden we bereiken?

Centrumvisie
De visie Next Economy voor het centrum van Bladel zal invloed hebben op het beheer van de openbare ruimte. Dit was in begroting 2020 nog niet verwerkt.

Wat hebben we gedaan in 2020?

 Centrumvisie
In 2020 is gestart met het ontwerp voor een nieuwe Den Herd aan de Markt, in het voormalige Rabobankgebouw. In de ontwerpfase ligt de prioriteit bij de interne functionaliteit; kunnen alle functies en verenigingen een plek krijgen? Maar de nieuwe Den Herd heeft een prominente positie aan de Markt met consequenties, onder andere als gevolg van nieuwbouw van een theaterzaal, voor aan- en afvoer, verkeer en parkeren. Daarom is eind 2020 gestart met de oriëntatie voor een functionele herinrichting van het gebied aan de noord- en westkant van Den Herd aan de Markt waarbij deze zone (Van Dissellaan/Beatrixlaan), als verlengde van de Markt, het primaat van een verblijfsfunctie zou kunnen krijgen. In 2021 worden deze plannen in samenspraak met gebruikers en omwonenden verder uitgewerkt.
De toelichting op de uitvoering van het meerjarenprogramma staat beschreven bij 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten'.

Voortgang realisatie investeringen

Hierna lichten we de voortgang van de in uitvoering zijnde investeringen nader toe:

 Verbetering bereikbaarheid bedrijventerrein de Sleutel & Kleine Hoeve
Het plan omtrent de N284 voorziet in een nieuw kruispunt tussen beide bedrijventerreinen. Het wegvak vanaf dit kruispunt naar beide bedrijventerreinen dient aangelegd en gefinancierd te worden door beide gemeenten. Daartoe wordt momenteel een plan van aanpak / overeenkomst opgesteld. Tot en met heden zijn de kosten beperkt gebleven tot onderzoekskosten en interne apparaatskosten. In afwachting van de opstelling van een uitvoeringsplan en in relatie met de herinrichting van de N284 zal het restantkrediet worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

 Gepland onderhoud wegen 2019
Dit krediet is in combinatie met de uitvoering van het GRP 2019, ingezet voor een aantal projecten, te weten herinrichting Volderstraat e.o. Hoogeloon, herinrichting Nieuwstraat- Ganzestraat Hapert, De Steenakkers Hapert en werkzaamheden aan de Marktstraat te Bladel. Het krediet kan bij de jaarrekening 2020 met een geringe onderschrijding worden afgewikkeld.

 Gepland groot onderhoud wegen 2020
Het krediet zal worden ingezet voor de reconstructie en uitvoering van klimaatmaatregelen met betrekking tot het gebied Hoofdstraat, Bieshof, Vonderke en De Hoef te Hoogeloon en reconstructie Kranenberg in Casteren. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

 Herinrichting Nieuwstraat en Ganzestraat te Hapert
In de raadsvergadering van 7 februari 2019 is een krediet van € 550.000,- beschikbaar gesteld ten behoeve van het herinrichtingsplan voor de Nieuwstraat en Ganzestraat te Hapert. De betreffende werkzaamheden zijn medio 2020 opgeleverd. Ter afronding zijn in het najaar nog de nodige groenvoorzieningen aangebracht. Het krediet kan bij de jaarrekening 2020 met een gering overschrijding worden afgesloten.

 Verkeersvisie Hapert / aanpassing Oude Provincialeweg
Voor advies-, project- en overige voorbereidingskosten is voor 2020 een krediet van € 65.000,- beschikbaar gesteld. Dit project is inmiddels opgestart. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Planstudie N284
Vanaf 2016 is er samen met de Provincie en de gemeente Reusel-De Mierden gewerkt aan een samenwerking met als doel de Provinciale weg N284 “toekomst proof” te maken. Voor de planstudie is eerder een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 450.000,- waarvan € 405.000,- voor rekening van de provincie en € 4.000,- voor rekening van de gemeente Reusel-de Mierden. Het aandeel van de gemeente Bladel bedraagt ca € 41.000,-. De planstudie is in het 2e kwartaal 2020 afgerond. De totale kosten bedroegen in 2020 € 199.000,- en zijn met de provincie en Reusel-De Mierden afgerekend. Vanaf het 1e kwartaal 2021 starten de vervolgonderzoeken en verdere uitvoering / uitwerking van het tracé.

Uitvoering / uitwerking herinrichting N284
Voor advies-, project- en overige voorbereidingskosten is voor 2020 een krediet van € 200.000,- beschikbaar gesteld. Aangezien in 2020 nog geen kosten zijn gemaakt zal het krediet bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Aanpassing omgeving De Vest
Voor de aanpassing van de omgeving van de Vest is in 2020 een krediet geraamd van € 45.000,-. Met de nieuwbouw van basisschool de Vest in Hoogeloon zal het 2e halfjaar 2020 worden gestart. De aanpassing van de omgeving zal pas na de oplevering in 2021 plaatsvinden. Dit krediet zal daarom bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Voorbereiding verbreden fietspaden Cartierheide
Voor advies- en overige voorbereidingskosten is voor 2020 een krediet van € 50.000,- beschikbaar gesteld. Dit project is inmiddels opgestart. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Vervangen brug bij de Uitgang
Voor het vervangen van de brug bij de Uitgang is een krediet van € 200.000,- beschikbaar gesteld. De betreffende werk-zaamheden zijn in september 2020 opgeleverd. De totale kosten van de vervanging bedroegen € 124.000,- zodat het krediet bij de jaarrekening 2020 met een onderschrijding van € 71.000,- kan worden afgewikkeld.

Vervanging masten en armaturen 2020
De kredieten 2020 voor de vervanging van de openbare verlichting ad resp. € 215.000,- (armaturen) en € 186.000,- (masten) zijn in 2020 geheel ingezet ten behoeve van onderhoud, beheer en vervanging conform de meerjarig gesloten overeenkomst.

GVVP actieplan en uitvoering traject 2020
Het voor 2020 beschikbare krediet ad € 35.000,- in het kader van het actieplan GVVP is overgeheveld naar het krediet uitvoering traject 2020 ad € 115.000,-. Het totale krediet zal o.a. worden ingezet ten behoeve van de aanleg van een trottoir aan de Heuvelseweg te Hoogeloon en de aanpak van enkele verkeerkundige maatregelen in de Dorpsstraat te Casteren. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Er zijn geen beleidsindicatoren uit het BBV-basisset van toepassing.

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:
- KempenPlus
- Metropoolregio Eindhoven

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het gekost heeft?” Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten verkeer en vervoer	n	-2.335	n	-2.722	n	-2.797	n	-2.680	v	117
baten verkeer en vervoer	v	167	v	37	v	199	v	238	n	39
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-2.168	n	-2.685	n	-2.598	n	-2.442	v	156
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-2.168	n	-2.685	n	-2.598	n	-2.442	v	156

Economie
Algemeen

Het beleidsveld economie is erop gericht het bedrijfsleven op economisch gebied zodanig te faciliteren, dat tenminste de werkgelegenheid in de gemeente Bladel behouden blijft. Bovendien is het beleidsveld gericht op het stimuleren van maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen. De gemeente heeft hierop vooral invloed door het scheppen van een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen. Betrokkenheid van bewoners is wezenlijk omdat zij in de betreffende wijk of het dorp wonen en omdat zij waardevolle kennis en ervaring hebben over de behoeften ter plaatse en mogelijke veranderingen daarin.

Wat wilden we bereiken?

Regionale detailhandelsvisie
De laatste jaren is de detailhandel steeds verder onder druk komen te staan. De leegstand is toegenomen en recente onderzoeken, zoals het koopstromenonderzoek MRE 2018, geven aan dat er teveel m² in de markt zijn. In 2020 maken we nieuwe regionale detailhandel afspraken, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Uitvoering tweede ontsluiting en waterretentie Bedrijventerrein De Sleutel
Het onderzoek naar een tweede ontsluiting van Bedrijventerrein De Sleutel met een nieuwe aansluiting op de Provinciale weg N284 wordt ingebracht in de planstudie voor de N284. Het project gaat een volgende fase in, waarbij afspraken worden gemaakt met grondeigenaren, de Provincie, gemeente Reusel-De Mierden en het Waterschap. Uit onderzoek is een grote capaciteitsbehoefte gebleken voor extra waterretentie, waarmee de rioolwaterzuiveringsinstallatie meer kan worden ontlast en wateroverlast op het bedrijventerrein wordt verminderd. Dit vraagt investeringen in grondposities en investeringen in de rioolsystemen. In 2020 is de uitvoering gepland.

Kempisch Bedrijvenpark
We stimuleren de vestiging van bedrijven op het KBP. Daarnaast starten we het proces om de tweede fase van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte van het KBP over te dragen naar gemeente Bladel. Deze fase betreft de wegen, kunstwerken en fietspaden op het KBP (Smaragdweg, Diamantweg, burg. Gremstraat en burg. Swachtenstraat). In de Gemeenschappelijke Regeling zijn geen afspraken opgenomen over de wijze van liquidatie (financieel) of overdracht van het beheer van de openbare ruimte. Deze afspraken dienen dus in 2021 te worden gemaakt.

Bedrijventerreinen/Herijking regionale bedrijventerreinenvisie
We herijken onze bedrijventerreinenvisie samen met de Kempengemeenten Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden. In de visie zal voornamelijk aandacht zijn voor de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen (in de vorm van het verkeerslichtenmodel) en hoe om te gaan met de bestaande bedrijventerreinen. De herijking zal begin 2020 afgerond worden.

Arbeidsmarkt: verbinden vraag en aanbod, onderwijs meer in beeld
Om de Kempische economie te behouden c.q. te versterken is de aanwezigheid van voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten prioriteit nummer 1. Het gaat hierbij niet alleen om aantallen, maar zeker ook over het afstemmen van het opleidingsaanbod op de vraag vanuit het werkveld. Daarnaast maakt de nieuwe wetgeving (participatiewet) het noodzakelijk dat de overheid steeds nauwer gaat samenwerken met ondernemers en onderwijs. De uitdaging gaat echter verder dan het organiseren van samenwerking en afstemming op het terrein van de werkzoekenden en uitkeringsgerechtigden. Het gaat ook over aanbod van werk voor schoolverlaters en de keuze om te werken in de Brabantse Kempen. Overheid, onderwijs en ondernemers uit De Kempen hebben de handen ineen geslagen om organisch, maar met ambitie en optimisme naar een multihelix tafel te groeien die zich ten doel stelt de Slimme maakregio De Kempen nog slimmer te maken. In 2019 is er een programmaraad (bestuurlijk) en een programmagroep (uitvoerend) geformeerd die samen met Brainport aan de slag zijn gegaan met een projectenlijst van lopende projecten van alle partners. Tijdens beide tafels wordt informatie en advies gedeeld en worden hulpvragen geïnventariseerd. De volgende stap is in 2020 verder te werken aan een samenhangend programma van projecten.

Versterken Centrummanagement Bladel
Bladel is toe aan een versteviging van het centrummanagement. De basis is de afgelopen jaren gelegd en verdere professionaliteit is wenselijk. Dit vraagt op verschillende niveaus en bij verschillende partijen een nieuwe manier van denken en werken. Uiteindelijk moet dit leiden tot een nieuwe invulling van centrummanagement, opdat Bladel op de korte en lange termijn inspeelt op alle uitdagingen. In 2019 is gebleken dat er voldoende draagvlak is om als gelijkwaardige partners verder te gaan in Centrummanagement 2.0. In 2020 gaan we verder aan de slag met de uitvoering van de keuzes, prioriteiten en uitvoeringsstrategie die we in 2019 gezamenlijk hebben vastgesteld.

Regionale ruimtelijke vrijetijdseconomie visie
Voor mogelijke ruimtelijke uitbreidingen c.q. verplaatsingen van toeristisch- recreatieve bedrijven geldt dat het beleid uit 2008 niet meer aansluit bij de huidige wet- en regelgeving. Deze beleidsvisie moet aangepast worden. De wet- en regelgeving waar in de beleidsvisie naar wordt verwezen, is vaak aangepast of niet meer van toepassing. In de nieuwe versie

zullen wijzigingen vanuit nieuwe regelgeving zoveel mogelijk worden meegenomen zodat plannen beter getoetst kunnen worden. Daarnaast kan het nieuwe ruimtelijke beleid zodoende op een goede manier ingepast worden in de Omgevingsvisie 1.0.

DNA Bladel
In 2017 heeft uw raad ingestemd met de Kempenvisie en het Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie. Er zijn een aantal projecten opgepakt, waaronder het project 'Professionalisering van de regiomarketing'. We starten een DNA-traject in een MRE-verband, waarbij iedere gemeente zijn eigen keuzes maakt, waardoor vervolgens – op grotere schaal zoals Kempen en MRE – effectieve marketing kan plaatsvinden middels een netwerkorganisatie die elkaar steeds vindt. Iedere gemeente dient te gaan bouwen aan de eigen lokale identiteit en sterke lokale partner. Met het vaststellen van het DNA van Bladel kunnen wij ons als gemeente veel beter en scherper positioneren. Op basis van een DNA kun je gericht beleid gaan schrijven en activiteiten ontplooien, samen met anderen. Op basis van het vastgestelde DNA herzien wij het evenementenbeleid.

Wat hebben we gedaan in 2020?

Regionale detailhandelsvisie, midterm review
De gemeenten Bladel, Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden hebben in 2015 hun gezamenlijke visie vastgelegd in de "Regionale visie detailhandel De Kempen". Hierin is afgesproken om detailhandelsontwikkelingen met een bovenlokale impact Kempisch af te stemmen, zodat het verzorgingsniveau in de kernen wordt behouden. De vraag is of de uitgangspunten van de huidige regionale detailhandelsvisie nog actueel zijn. In 2020 is hierop antwoord gegeven: een herijking van de visie is niet nodig, we zitten op koers, maar een aantal actiepunten moeten nu dringend worden opgepakt. Belangrijke actiepunten zijn het monitoren van de leegstand; Kempenafstemming als het gaat over nieuwe detailhandelsontwikkelingen; afbakenen van kernwinkelgebieden en het reduceren van detailhandel buiten kernwinkelgebieden. Inmiddels is gestart met de uitvoering van de actiepunten.

Uitvoering tweede ontsluiting en waterretentie Bedrijventerrein De Sleutel
Met het vaststellen van de voorkeursvariant voor de N284 is ook duidelijkheid gekomen over de tweede ontsluiting voor bedrijventerrein De Sleutel. Dit project wordt nu verder uitgewerkt in samenwerking met gemeente Reusel-De Mierden, Waterschap en Provincie en de grondeigenaar. Het gebied tussen De Sleutel en Kleine Hoeven leent zich uitstekend voor de opvang van hemelwater van bedrijventerrein De Sleutel. Uit onderzoek is een grote capaciteitsbehoefte gebleken voor extra retentie, waarmee de rioolwaterzuiveringsinstallatie meer kan worden ontlast en wateroverlast op het bedrijventerrein wordt verminderd. Dit vraagt investeringen in grondposities en investeringen in de rioolsystemen. In 2021 wordt een vervolg gegeven aan de verdere uitwerking van dit project.

Kempisch Bedrijvenpark
Eind 2020 is 62% van de bedrijfskavels op KBP verkocht. In 2020 is minder verkocht dan aanvankelijk geraamd. In de jaarrekening van KBP wordt dat nader uitgelicht. In 2020 is een inventarisatie opgesteld van de openbare ruimte en het kwaliteitsniveau van KBP. Dit om in beeld te krijgen welke openbare ruimte en elementen overgedragen worden bij het opheffen van de gemeenschappelijke regeling. In 2021 krijgt dit zijn vervolg met concretere afspraken over overname.

Bedrijventerreinen/Herijking regionale bedrijventerreinenvisie
In 2020 is een analyse uitgevoerd naar de stand van zaken van onze Kempische Bedrijventerreinen. Middels een enquête en werksessies zijn ondernemers bevraagd over toekomstige vraag. Uit dit onderzoek zijn nieuwe Kempische Bedrijventerreinenambities en -afspraken opgesteld. Eind 2020 / begin 2021 worden deze behandeld door de gemeenteraden van de vier Kempengemeenten.

Werkgelegenheid
Kempenmanifest: "Wij maken het samen in de Kempen"
De Brabantse Kempen vormt een belangrijke deelregio van Brainport Eindhoven. Het belang van de sterk vertegenwoordigde toeleverende slimme maakbedrijven is een katalysator van innovatie en economische groei. Die groei heeft onze Brainportregio gemaakt tot economische sterke regio en Mainport van Nederland. Toch staat de Kempenregio voor een aantal uitdagingen. We zien jongeren voor studie of werk uit de regio vertrekken. De maakindustrie verandert radicaal; door nieuwe technologieën en digitale transformatie komen Kempische ondernemers voor nieuwe uitdagingen te staan in een snel veranderende wereld. Onze regio heeft zich in een hoog tempo samen met de stedelijke regio ontwikkeld, maar we moeten deze groei blijven stimuleren. Zo niet dan raken we achterop en heeft dit gevolgen voor de voorzieningen, de werkgelegenheid én het onderwijs in onze mooie Kempenregio.
In het Manifest "Wij maken het samen in de Kempen", hebben we begin 2020 met elkaar afgesproken aan de slag te gaan en samen te werken om onze concurrentiepositie van onze slimme maakbedrijven in de Kempen te verbeteren. De Coronacrisis heeft er toe geleid dat de focus is verlegd van het uitwerken van de projecten behorende bij het Manifest, naar het ondersteunen van ondernemers en onze onderwijspartners. Dit heeft onder andere geresulteerd in de regionale Herstelaanpak Economische Impact Brainport.

 Herstelaanpak Economische Impact Brainportregio
Op 30 september 2020 besloot het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven € 2 miljoen beschikbaar te stellen voor de uitwerking van een regionale herstelaanpak coronacrisis. Doel van de inzet van deze middelen is, om met structuurversterkende maatregelen de impact van de coronacrisis op de regionale economie te dempen en toekomstgericht onze regionale economie te versterken. Gekozen is voor een herstelaanpak op drie sporen: Opleiden, Digitaliseren en Kennisdelen & samenwerken. Om tempo te maken in de uitrol van de herstelaanpak is nu door partners in het regionale netwerk een aantal projecten geformuleerd voor de eerste tranche. Op 7 december 2020 zijn middelen voor de eerste tranche projecten toegekend. Daartoe behoort het project 'Digitale Innovatie Slimme Maakregio de Kempen', ingediend door Kempisch Ondernemers Platform (KOP) en Huis van de Brabantse Kempen. Aan dit project is een bijdrage toegekend van € 200.000,-.

 Digitaal ondernemersloket
Op Kempenniveau is een digitaal ondernemersloket ingericht waarop ondernemers het laatste nieuws rondom o.a. de landelijke steunpakketten kunnen vinden (www.kempenplus.com/ondersteuning-ondernemers). Dit alles in goed contact met onze triple helix partners. We hebben elkaar intensief op de hoogte gehouden over ontwikkelingen en vragen. De coronamaatregelen zijn gecommuniceerd via de informatieborden aan het begin van de dorpen en ook lokale supermarkten hebben hun digitale informatieborden ter beschikking gesteld om protocollen over hygiëne en afstand te communiceren.

 Versterken Centrummanagement Bladel
In 2020 zijn verdere stappen gezet in de doorontwikkeling naar het Centrummanagement 2.0. We zijn verder aan de slag gegaan met de uitvoering van de keuzes, prioriteiten en uitvoeringsstrategie die we in 2019 gezamenlijk hebben vastgesteld. Er is op verschillende niveaus en bij verschillende partijen gewerkt aan een nieuwe manier van denken en werken. Ook door de corona-crisis hebben we als partijen extra samengewerkt. Uiteindelijk moet dit leiden tot een nieuwe invulling van centrummanagement, opdat Bladel op de korte en lange termijn inspeelt op alle uitdagingen.

 Ruimte voor terrassen op openbaar gebied
Ondernemers hebben tot 1 november 2020 waar mogelijk gebruik gemaakt van de openbare ruimte voor het uitbreiden van het terras. Het vergroten van het terras beperkte zich tot het aantal tafeltjes dat op het 'normale' terras aanwezig is. Diverse horeca- ondernemers hebben zich gemeld en er is zoveel mogelijk maatwerk geleverd. Alles is in goed overleg met de ondernemers tot stand gekomen en verlopen.

 'Onderneem de next economy' Centrum Bladel naar 2040
Na een interactief proces is op 20 december 2018 besloten het concept 'Onderneem de next economy' (De Zwarte Hond) vast te stellen als toekomstbeeld voor het centrum van Bladel. Meer informatie over de voortgang van dit project staat o.a. bij hoofdtaakveld volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.

 MKB Hapert
De focus in het centrum van Hapert ligt op het zijn van een goed bereikbaar boodschappencentrum. De inrichting van de openbare ruimte (met name parkeergelegenheid), het aanwijzen van een kernwinkelgebied en de professionalisering samenwerking tussen en met ondernemers, zijn belangrijke acties om in gezamenlijkheid te bekijken. In 2020 is gestart met het maken van een stedenbouwkundige visie. Door de corona-crisis hebben we als partijen intensief samengewerkt om ondernemers zo goed mogelijk te informeren.

Huis van de Brabantse Kempen
Het Huis van de Brabantse Kempen is de netwerk- en projectorganisatie van de Brabantse Kempen. Het Huis richt zich op het verbinden, initiëren en uitvoeren van regionale projecten. Samen met de partners werken we door uitvoering van projecten aan het verhogen van de vitaliteit van de Brabantse Kempen in twee thema's: Slimme maakregio de Kempen en Landschapspark de Kempen.

 Slimme maakregio de Kempen
In 2019 hebben we daarom de samenwerking tussen de triple helix partners in onze regio structureel geïntensiveerd, wat begin 2020 heeft geresulteerd in het ondertekenen van het Manifest "Wij maken het samen in de Kempen". Hierover is toelichting geschreven onder de paragraaf Werkgelegenheid eerder dit hoofdstuk. Het programmamanagement van deze programmalijn is in handen van het Huis van de Brabantse Kempen.

 Regionale ruimtelijke vrijetijdseconomie visie
In 2020 is de eerste stap gezet om te komen tot een aangepaste beleidsvisie dag- en verblijfsrecreatie voor de Brabantse Kempen. De visie wordt ontwikkeld samen met de gemeenten Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden. Op basis van deze

visie kunnen de gemeenten, vanuit hun toetsende rol, goede afwegingen maken over nieuwe toeristisch-recreatieve ontwikkelingen (uitbreiding, wijziging of nieuw concept). Daarnaast geeft de visie vanuit toeristisch-recreatief beleid duidelijkheid aan ondernemers over de manier waarop nieuwe ontwikkelingen gefaciliteerd en ondersteund worden. Hierbij geldt uiteraard dat bekeken moet worden of het initiatief ook binnen andere beleidsterreinen ingepast kan worden (bijv. op het gebied van natuur en cultuurhistorie). Eind 2020 is de opdracht gegund aan Bureau Buiten / Rho en heeft de startbijeenkomst plaatsgevonden.

Kempenvisie Vrijetijdseconomie
In 2017 is de Kempenvisie Vrijetijdseconomie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma door de raden vastgesteld. In 2018 is hiervoor een intentieovereenkomst getekend en zijn de eerste projecten van start gegaan. De afgelopen jaren zijn er diverse projecten opgepakt en afgerond. In een raadsinformatiebrief van oktober 2020 is de Raad op de hoogte gesteld van de voortgang van de trajecten. Voor Bladel is het afgelopen jaar gewerkt aan:

 DNA Bladel
Onderdeel van de Kempenvisie is het opzetten van een eigen DNA voor de gemeente Bladel. Hiermee wordt de eigen identiteit van de gemeente in beeld gebracht en tevens gekeken hoe we deze in kunnen zetten in het bestaande beleid op gebied van vrijetijdseconomie. De eerste concepten van het DNA zijn opgeleverd en worden nu verder uitgewerkt.

 Lokale sterke netwerkorganisatie
Doel is het opzetten van een sterke netwerkorganisatie die zowel regionaal als bovenregionaal kan aanhaken. De organisatie heeft o.a. als taak een professioneel netwerkbeheer, het aanjagen van product-/marktcombinaties en het actief deelnemen in regionale en gemeentelijke samenwerkingen. In 2020 is gewerkt aan het inrichten van de organisatie hiervoor.

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Werkgelegenheid

 Kempenmanifest: “Wij maken het samen in de Kempen”
In het Manifest “Wij maken het samen in de Kempen”, hebben we begin 2020 met elkaar afgesproken aan de slag te gaan en samen te werken om onze concurrentiepositie van onze slimme maakbedrijven in de Kempen te verbeteren. De Coronacrisis heeft er toe geleid dat de focus is verlegd van het uitwerken van de projecten behorende bij het Manifest, naar het ondersteunen van ondernemers en onze onderwijspartners. Dit heeft onder andere geresulteerd in de regionale Herstelaanpak Economische Impact Brainport.

 MKB Hapert
In 2020 is gestart met het maken van een stedenbouwkundige visie. Dit project loopt door in 2021. Meer informatie over dit project staat bij hoofdtaakveld volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.

 DNA Bladel
Onderdeel van de Kempenvisie is het opzetten van een eigen DNA voor de gemeente Bladel. Hiermee wordt de eigen identiteit van de gemeente in beeld gebracht en tevens gekeken hoe we deze in kunnen zetten in het bestaande beleid op gebied van vrijetijdseconomie. De eerste concepten van het DNA zijn opgeleverd, maar dit is nog niet afgerond in 2020.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele beleidsindicatoren uit de BBV-basisset gepresenteerd. Voor vergelijking met andere gemeenten verwijzen wij u naar de website www.Waarstaatjegemeente.nl (via de tegel “Besluit Begroting en Verantwoording”).

Naam Indicator	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020		
Functiemenging	2018: 62,4%	2020: 63,4%	percentage	LISA
Vestiging (van bedrijven)	2018: 163,0	2019: 170,1	aantal per 1.000 inwoners om de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Metropoolregio Eindhoven
- Kempisch Bedrijven Park
- NV Brabant Water
- Huis van de Kempen

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het gekost heeft?” Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020	Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten economie	n	-643	n	-543	n	-765	n	-613	v	152
baten economie	v	1.340	v	1.227	v	907	v	894	n	-13
gerealiseerd saldo van baten en lasten	v	697	v	684	v	142	v	281	v	139
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	v	697	v	684	v	142	v	281	v	139

Onderwijs

Algemeen

Goed onderwijs draagt bij aan de inclusie (gaat over het meedoen en erbij horen van mensen met een beperking) en participatie van onze jongeren in de samenleving. Onderwijs draagt er mede aan bij dat jongeren kennis vergaren, weerbaar zijn. Onderwijs helpt op de weg naar zelfstandigheid. Wij streven daarom naar een gevarieerd aanbod van onderwijs op verschillende niveaus.

Wat wilden we bereiken?

Basisschool de Vest Hoogeloon
In de raadsvergadering van mei 2019 is middels een begrotingswijziging krediet beschikbaar gesteld voor vervangende nieuwbouw van basisschool de Vest op het Hofveld te Hoogeloon. De uitvoeringsfase is gestart.

Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs SHP
In mei 2017 is de gemeenteraad geïnformeerd over de vaststelling van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHP). Het plan geeft een doorkijk in het basisschoolgebouwenbestand van de gemeente Bladel en doet voorstellen met betrekking tot de aanpak van de huisvesting van basisschool de Vest in Hoogeloon, de Mariaschool in Bladel en het Palet in Hapert. De huisvestingsplannen van het Palet maken onderdeel uit van de MFA Hapert. In maart 2019 heeft de gemeenteraad middels een begrotingswijziging krediet beschikbaar gesteld voor de renovatie van de Mariaschool te Bladel. De uitvoeringsfase is gestart. In mei 2019 heeft de gemeenteraad middels een begrotingswijziging krediet beschikbaar gesteld voor de vervangende nieuwbouw van basisschool de Vest te Hoogeloon. De uitvoeringsfase is gestart.

Toezicht en handhaving leerplicht
Het RMC (Regionale Meld- en Coördinatiepunt) regio Zuidoost-Brabant bestaat uit 21 gemeenten die samenwerken met scholen om te voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school gaan. Zoals beschreven in het uitvoeringsplan RMC, werkt de regio het ‘werkproces monitoring jongeren in een kwetsbare positie’ verder uit.

Laaggeletterdheid
Om deel te kunnen nemen aan de samenleving is een minimum aan basisvaardigheden vereist: geletterdheid, gecijferdheid en digitale vaardigheid. Bij een toenemend aantal mensen zijn deze competenties, die onderling met elkaar verweven zijn, echter ontoereikend. In augustus 2017 is ingestemd met de ondertekening van het convenant ‘versterking basisvaardigheden Kempengemeenten’. Met dit convenant willen we bereiken dat laaggeletterde inwoners van de Kempengemeenten hun basisvaardigheden versterken en daarmee hun maatschappelijke participatie vergroten. De planvorming om tot uitvoering van het convenant te komen is gestart.

Aansluiting jeugdhulp en onderwijs
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de organisatie en de uitvoering van de jeugdhulp. Scholen zijn een van de vindplaatsen voor de problematiek die bij kinderen speelt en het onderwijs is dan ook een belangrijke partner voor de jeugdhulp. Door samenwerkingsverband PO de Kempen en de daaronder vallende gemeenten is de wens uitgesproken om extra aandacht te besteden aan de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp. De uitvoering van het implementatieplan is gestart.

Wat hebben we gedaan in 2020?

 Basisschool de Vest Hoogeloon
De uitvoeringsfase voor de vervangende nieuwbouw van basisschool de Vest op het Hofveld te Hoogeloon loopt op schema. Verwachting is dat de in gebruikname is per schooljaar 2021-2022.

 Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs SHP
De huisvestingsplannen van het Palet maken onderdeel uit van de ontwikkeling van de MFA Hapert. In gebruikname is voorzien 2e helft van 2022. De uitvoeringsfase van de renovatie van de Mariaschool te Bladel is afgerond. De uitvoeringsfase van de vervangende nieuwbouw van basisschool de Vest te Hoogeloon loopt op schema.

 Toezicht en handhaving leerplicht
In 2020 is gestart met het uitwerken van het ‘werkproces monitoring jongeren in een kwetsbare positie’ samen met de regio, zoals beschreven in het uitvoeringsplan RMC. Het doel hiervan is om te voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school gaan.

 Laaggeletterdheid
In het najaar van 2020 is het DigiTaalhuis geopend.

Aansluiting jeugdhulp en onderwijs
Het Project Samen Doen is van start gegaan, meer informatie staat bij hoofdtaakveld Sociaal Domein - Jeugd.

Voortgang realisatie investeringen

Hierna lichten we de voortgang van de in uitvoering zijnde investeringen nader toe:

Nieuwbouw basisschool de Vest te Hoogeloon
Voor de vervangende nieuwbouw van basisschool de Vest te Hoogeloon is per saldo een krediet van € 2.304.000,- beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zijn gestart in maart 2020. In totaal is in 2020 een bedrag van € 1.546.000,- aan voorschotten gedeclareerd. Het resterende bedrag van € 758.000,- is reeds bij de najaarsnota 2021 overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Renovatie Mariaschool
Voor de renovatie van de Mariaschool te Bladel is in 2019 per saldo een krediet van € 1.186.000,- beschikbaar gesteld. De renovatiewerkzaamheden zijn medio 2020 opgeleverd binnen het aangegeven krediet. Het krediet kan bij de jaarrekening 2020 worden afgewikkeld.

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele beleidsindicatoren uit de BBV-basisset gepresenteerd. Voor vergelijking met andere gemeenten verwijzen wij u naar de website www.Waarstaatjegemeente.nl (via de tegel “Besluit Begroting en Verantwoording”).

Naam Indicator	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	eenheid	Bron
Absoluut verzuim	2018: 0,0	2019: 0,0	aantal per 1.000 leerlingen	Ingrado
Relatief verzuim	2018: 7	2019: 6	aantal per 1.000 leerlingen	Ingrado
Vroegtijdig schoolverlaters zonder start-	2018: 1,7%	2019: 1,2%	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost
- Samenwerking Kempengemeenten

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het gekost heeft?” Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2019	Begroting prm 2020	Begroting na wijz.2020	Rekening 2020	Rekening t.o.v. begroting
lasten onderwijs	n -2.477	n -2.563	n -3.785	n -3.645	v 140
baten onderwijs	v 253	v 33	v 648	v 620	n -28
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n -2.224	n -2.530	n -3.137	n -3.025	v 112
toevoegingen reserves					
onttrekkingen reserves					
gerealiseerd resultaat	n -2.224	n -2.530	n -3.137	n -3.025	v 112

Sport, cultuur en recreatie

Algemeen

Binnen het beleidsveld sport, cultuur en recreatie worden activiteiten ontplooid die bijdragen aan het gewenste imago en aan de promotie van onze gemeente en activiteiten gericht op een recreatieve, gezonde en educatieve tijdbesteding van inwoners en bezoekers van onze gemeente.
Het maatschappelijk effect dat de gemeente nastreeft is dat de Bladelse inwoners:
- tevreden zijn over de voorzieningen in de eigen woonomgeving;
- tevreden zijn over de mate waarin ze maatschappelijk kunnen participeren;
- in toenemende mate verantwoordelijkheid nemen voor de eigen leefomgeving.

Hierbij gaan we uit van de eigen kracht van inwoners en participatie en betrokkenheid hierbij van maatschappelijke organisaties en netwerken. De gemeente heeft hierbij de regierol.

Wat wilden we bereiken?

Onderzoek ecologisch bermbeheer de Kempen
Er wordt een onderzoek uitgevoerd om erachter te komen hoe het staat met de biodiversiteit in de Kempische bermen, waar nog kansen liggen en waar eventueel gericht maatregelen mogelijk zijn tegen exoten en plagen zoals de eikenprocessierups.

Regionaal Sport en beweegakkoord
Dit was ten tijde van het opstellen van begroting 2020 nog niet bekend.

Bouwschuren / initiatief activiteitenschuur Casteren
In Casteren heeft men al geruime tijd het plan om een activiteitenschuur op te richten. In overleg met de gemeente wordt het plan nader uitgewerkt. Daarbij wordt behalve over de inhoudelijke en ruimtelijke mogelijkheden, kritisch doch constructief afgestemd in hoeverre het plan integraal dan wel deels reëel (direct dan wel gefaseerd) haalbaar en levensvatbaar is. Besluitvorming in 2020 is afhankelijk van de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek.

Wat hebben we gedaan in 2020?

Onderzoek ecologisch bermbeheer de Kempen
De vijf Kempengemeenten en Hilvarenbeek werken al enkele jaren samen aan het verbeteren van de biodiversiteit in het project Bloeiende Kempen. Hoewel dit specifieke project ten einde is gekomen, heeft het een nieuw project aangewakkerd wat zich richt op biodiversiteit in bermen. Er is een onderzoek uitgevoerd om erachter te komen hoe het staat met de biodiversiteit in de Kempische bermen, waar nog kansen liggen en waar eventueel gericht maatregelen mogelijk zijn tegen exoten en plagen zoals de eikenprocessierups. De eerste resultaten zijn opgeleverd.

Regionaal Sport en Beweegakkoord
In december 2019 heeft de startbijeenkomst plaatsgevonden om te komen tot een Regionaal Sport en Beweegakkoord. Na diverse bijeenkomsten heeft dit er toe geleid dat in september 2020 het definitieve Regionaal Sport en Beweegakkoord door de 4 Kempengemeenten is ondertekend. In dit akkoord worden verschillende ambities beschreven en om die ambities waar te maken is er door het Rijk uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld. Met een deel van dat budget zijn twee tennisverenigingen inmiddels gestart met de aanleg van Padelbanen om zo hun vereniging van nieuwe leden te voorzien, het sportaanbod te vergroten en daarmee toekomstbestendiger te worden.

Voortgang realisatie investeringen

Hierna lichten we de voortgang van de in uitvoering zijnde investeringen nader toe:

Renovatie graanmolen
De werkzaamheden omvatten met name de vervanging van de wieken en het staartwerk van de molen en zijn grotendeels in 2020 uitgevoerd. De afronding van de renovatie is voorzien in het 1e kwartaal 2021. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Aankoop bosgrond
Dit jaar is een perceel bosgrond aangekocht aan de Gagelvelden te Casteren. Het perceel sluit aan bij andere bosgronden in eigendom van de gemeente en kan worden ingezet voor als als compensatiegrond en/of ten behoeve van klimaatdoelstellingen.

Aankoop ondergrond zwembad
Bij de perspectiefnota 2020 is een krediet beschikbaar gesteld voor de aankoop van de ondergrond van het zwembad inclusief bijkomende kosten. De ondergrond is inmiddels aangekocht zodat de gemeente geheel eigenaar is van het gebied wat de ontwikkeling van de Egyptische Poort weer ten goede komt.

Uitvoering groenstructuurplan 2020
Dit krediet is ingezet voor het rooien van dode bomen en herplanten van nieuwe bomen op diverse locaties binnen de gemeenten en het vervangen van bomen in de Hoeven te Netersel en Kranenberg te Casteren. Daarnaast wordt een deel van het krediet gebruikt voor de herinrichting van de Volderstraat in Hoogeloon en het plaatsen van een hekwerk in de dierenweide in Hapert. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Verduurzaming en vervanging installaties gemeentelijke gebouwen
Bij de perspectiefnota 2020 zijn diverse kredieten beschikbaar gesteld voor de verduurzaming en vervanging van technische installaties van onderstaande gemeentelijke gebouwen.
- Vervanging installaties tribune VV Hapert
- Vervanging installaties tennis/korfbal de Lemelvelden
- Verduurzaming gebouwen sportpark de Lemelvelden
- Verduurzaming gebouwen sportpark de Roetwijer
- Vervanging installaties sporthal X-sport

Door de nasleep van de Covid-19 crisis en capaciteitsproblemen bij BIZOB (inkoop) hebben de voorbereidingen en aanbestedingen van deze projecten de nodige vertraging opgelopen. In 2020 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. De uitvoering en afronding van het merendeel van deze projecten staat gepland voor het 1e halfjaar 2021. De werkzaamheden met betrekking tot de accommodaties van de korfbalverenigingen in Hapert en Casteren zijn tijdelijk on hold gezet in verband met het onderzoek naar de fusiemogelijkheden van deze verenigingen. De restantkredieten zullen bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Vervanging speeltoestellen 2019
Het restantkrediet 2019 is ingezet voor de vervanging van speeltoestellen in de Koolbogt te Bladel en het toegankelijker maken van speelvoorzieningen en kan met een geringe onderschrijding bij de jaarrekening 2020 worden afgewikkeld.

Vervanging speeltoestellen 2020
Het krediet is voor het merendeel bestemd voor de vervanging van skatetoestellen en speeltoestellen op het Doollandveld in Bladel. Hiervoor lopen nog een tweetal inkooptrajecten die door de nasleep van de Covid-19 crisis en capaciteitsproblemen bij BIZOB (inkoop) de nodige vertraging hebben opgelopen. De uitvoering en afronding van deze vervangingen staat gepland voor het 1e halfjaar 2021.

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Bouwschuren / initiatief activiteitenschuur Casteren
Begin 2020 werd het idee besproken om te komen tot één gezamenlijk te gebruiken oefen- / kantine- / kleed- en douche-accommodatie voor alle huidige en toekomstige gebruikers van het Casterse sportpark. Daarbij werd ook de combinatie met de gewenste activiteitenschuur bezien. Begin 2020 waren de initiatiefnemers tot de activiteitenschuur druk met de voorbereidingen en nasleep van carnaval 2020 en was er geen tijd om de schuurplannen nader uit te werken. Vervolgens was er, wellicht vanwege de coronamaatregelen, bij de overgebleven deelnemers in de activiteitenschuur, weinig animo of noodzaak om haast te maken met het plan en beschikken een aantal carnavalswagenbouwers inmiddels over een eigen onderkomen. Dat heeft er toe geleid dat het plan sinds begin 2020 niet verder is ontwikkeld.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele beleidsindicatoren uit de BBV-basisset gepresenteerd. Voor vergelijking met andere gemeenten verwijzen wij u naar de website www.Waarstaatjegemeente.nl (via de tegel “Besluit Begroting en Verantwoording”).

Naam Indicator	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	eenheid	Bron
Niet-sporters	2016: 45,8%	2016: 45,8%	percentage	CBS, RIVM

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- KempenPlus
- Bosgroep Zuid-Nederland

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het gekost heeft?” Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten sport, cultuur en recreatie	n	-3.865	n	-4.039	n	-4.547	n	-4.560	n	-13
baten sport, cultuur en recreatie	v	662	v	613	v	644	v	987	v	343
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-3.203	n	-3.426	n	-3.903	n	-3.573	v	330
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-3.203	n	-3.426	n	-3.903	n	-3.573	v	330

Sociaal domein

Algemeen

De inclusieve samenleving is het kernbegrip waar het bij maatschappelijke participatie in het sociale domein om gaat. Iedereen moet ongeacht zijn leeftijd, culturele achtergrond, fysieke of economische situatie als volwaardig lid kunnen deelnemen aan de samenleving. Beperkingen mogen geen reden zijn voor uitsluiting. Voor mensen voor wie zelfredzaamheid en meedoen niet vanzelfsprekend is, is meestal een vorm van ondersteuning mogelijk.
Het hoofdtaakveld sociaal domein omvat het op weg helpen van inwoners naar betaald werk en maatschappelijke participatie, het bestrijden van armoede en het bevorderen van zelfredzaamheid. Doel van het beleidsveld is de zelfstandigheid en maatschappelijke participatie van onze inwoners te bevorderen en daar waar nodig bestaansvoorzieningen te verstrekken. De doelstellingen van re-integratie en participatie blijven actueel, alleen het moet met minder middelen en er wordt een groter beroep gedaan op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de betreffende doelgroep.

Wat wilden we bereiken?

IJslands preventiemodel
Onder begeleiding van het Trimbos instituut, het Nederlands Jeugd instituut, IJsland en het Ministerie van VWS nemen we deel aan het beleidsvormend leertraject voor vertaling van het IJslandse model naar een lokale aanpak. Het leertraject loopt tot maart 2021. In 2018 is gestart met een 0-meting gevolgd met een analyse van de verzamelde data, het opstarten van de werkprocessen, intervisie en het opstellen van de uitvoeringsplannen. In 2020 worden de uitvoeringsplannen verder uitgewerkt en wordt een effectmeting gedaan. In 2021 wordt er geëvalueerd en afgesloten met een slotsymposium waarbij de vijf deelnemende gemeenten hun aanpak presenteren. Voor de gemeente Bladel (c.q. de Kempen) levert deelname het volgende op;
- Een lokale analyse van de risicofactoren;
- Een beleidsplan en een uitvoeringsplan;
- Experimenteren met de uitvoering;
- Een effectmeting na 1,5 jaar.

Invoering Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (Wvggz)
Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte ggz in werking. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en dat de essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij in het zorgplan worden meegenomen.

Jeugdhulp
De decentralisatie van de jeugdhulptaken gaat gepaard met een transformatie opgave: een eenvoudiger jeugdhulpstelsel dat beter aansluit bij de eigen kracht en het sociale netwerk van jeugdigen en hun ouders/verzorgers. De kosten zouden door deze opzet moeten verminderen. Dit kan onder andere bewerkstelligd worden door een verschuiving van zorg met verblijf, naar zorg zonder verblijf of door zorg te leveren vanuit het CJG+ in plaats van zorg door specialistische jeugdhulpaanbieders. Zowel in 2017 als in 2018 is echter een duidelijke stijging in de uitgaven waargenomen waarvoor uiteenlopende verklaringen gegeven zijn. Ook landelijke is het beeld dat de kosten stijgen. Uiterlijk in de meicirculaire van 2020 worden gemeenten geïnformeerd over mogelijke structurele compensatie ná 2021 (zie voorts toelichting algemene dekkingsmiddelen). In 2019 is het Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp aangeboden voor de periode 2020-2023. CJG+ streeft ernaar om jeugdigen met een ondersteuningsvraag zo dichtbij als mogelijk bij hun thuissituatie en zo licht als mogelijk te ondersteunen.

Uitvoering Jeugdhulp
Onze gemeente heeft –evenals Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden- eind 2018 ingestemd met een aantal kostenbeheersingsmaatregelen om tot meer grip op de uitgaven van de jeugdhulp te komen. De aanleiding was een toename van de totale uitgaven voor jeugdhulp in de Kempengemeenten met grote verschillen tussen de gemeenten en fluctuaties tussen de verschillende jaren. Dit heeft geleid tot onder andere een aantal regionale maatregelen om de uitgaven van de programmakosten in de grip te krijgen. Vanaf 1 februari 2019 heeft het CJG+ de Kempen op basis van de kostenbeheersingsmaatregelen, naast het LOT en het KTJ, het team Toegang geoperationaliseerd. Alle cliënten met een hulpvraag krijgen vanuit dit team een intake. Na de intake wordt bepaald of de cliënt recht heeft op jeugdhulp bij een externe jeugdhulpaanbieder, het CJG+ (ondersteuning of training), of dat voorliggende voorzieningen voldoende houvast bieden voor het gezin. Ook zijn in de Kempen en in de regio van de inkooporganisatie vanaf 2018 kostenbeheersingsmaatregelen ingezet. De resultaten van deze maatregelen zijn vooralsnog onzeker.

Cultureel Centrum Den Herd Bladel
Met vaststelling van de Centrumvisie op 20 december 2018 heeft de gemeenteraad besloten om de mogelijkheden voor gemeenschapshuis Den Herd aan de Markt te onderzoeken. De uiteindelijke realisatie van die ambitie kan alleen als er gebouwelijke positie is aan de Markt waarin de gemeenschapshuisfunctie daadwerkelijk kan worden ondergebracht. Met het principe-akkoord voor verwerving van de Rabobank aan de Markt in Bladel is hierop geanticipeerd.

Vorming Sociaal Huis/Vorming Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening
In de vorming van een Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening binnen de SK zien wij een mooie aanleiding om een nieuwe front-office voor het totale sociaal domein te realiseren. In navolging van onze Belgische buurgemeenten noemen we dat “Sociaal Huis Bladel”. Dit wordt de toegang tot alle ondersteuningsvragen in het sociale domein (Wmo, Jeugdhulp, P-wet inkomensondersteuning). Hier zal ook de interne afstemming van de verschillende domeinen plaats gaan vinden zodat we, nog beter dan nu, een integraal ondersteunings(gezins) plan kunnen aanbieden aan onze burgers. Het voornemen van een Sociaal Huis Bladel zal naar verwachting begin 2020 worden geconcretiseerd. Vooralsnog gaan we, behoudens eventuele incidentele voorbereidingskosten, uit van een budgettair neutrale realisatie en uitvoering van het Sociaal Huis Bladel.

Het Praktijkhuis
Centrale doelstelling van het Praktijkhuis is het aanbieden van een inhoudelijk programma aan volwassenen met een afstand tot de arbeidsmarkt uit de gemeente Bladel, om ze meer te stimuleren om deel te nemen aan de samenleving.

Wat hebben we gedaan in 2020?

IJslands preventiemodel
De ervaringen met het IJslandse preventiemodel (pilot 2018 – 2021) leren gemeenten en partners samen te werken aan preventie. Het integrale en community gericht werken krijgt steeds meer vorm. Een nieuw aanbod op vrijetijdsbesteding is ontwikkeld en bleek het in tijden van COVID mogelijk om snel activiteiten voor jongeren op te zetten. Het gaat niet alleen om het voorkomen van middelengebruik, maar vooral over de samenleving en de sociale omgeving van onze kinderen. Evidence based (beleid gebaseerd op cijfers) is de cruciale succesfactor van het preventie model. Eind 2020 is opnieuw een vragenlijst afgenomen in alle vierde klassen van het voortgezet onderwijs. Dit jaar is ook so-vso school De Groote Aard aangesloten op de pilot. Begin 2021 worden de resultaten verwacht en kan opnieuw de balans worden opgemaakt hoe het met onze jeugd is gesteld, qua middelengebruik maar onder mee ook sociaal-emotioneel. De verwachting is dat de resultaten ook uniek inzicht geven op het welbevinden van jongeren in corona-tijd.

Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (Wvggz)
Vanaf 1 januari 2020 zijn de meldings- en triagefunctie en het verkennend onderzoek ten behoeve van de Wvggz bij afdeling Maatschappelijke Dienstverlening (MD) van de GRSK belegd. De hoorplicht in het kader van de Wvggz is per diezelfde datum belegd bij Vcare en de burgemeester heeft Vcare gemachtigd om de hoorfunctie uit te voeren. Er is in 2020 een minimaal aantal meldingen binnengekomen bij MD, wat in lijn lag met de verwachtingen.

Jeugd
Het Meerjarenbeleidskader jeugdhulp in de Kempen 2020-2024 is in het eerste kwartaal van 2020 door alle betrokken gemeenten vastgesteld en daarmee de start van een nieuwe periode. Deze kenmerkt zich door het oppakken van acties gekoppeld aan de actielijnen zoals uitgewerkt in dit kader. Mooie voorbeelden hiervan zijn het opstarten van de pilot “Samen Doen, jeugdhulp in de school” gericht op het intensiveren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Een jeugd en gezinswerker is een aantal dagdelen fysiek werkzaam in de school waardoor signalering, ondersteuning en normalisering vroegtijdig en afgestemd met ondersteuning vanuit school kan plaatsvinden. De opgedane ervaringen dienen als basis voor het verder uitrollen van deze werkwijze over alle scholen in de Kempen in 2021. De pilot “Ehealthy in de Kempen”, waarbij jeugdhulpverlening geboden kan worden middels online modules, werd door de Corona maatregelen breed uitgerold over het CJG+ de Kempen. In totaal hebben er in 2020 zo’n 123 cliënten van het CJG+ de Kempen gebruik gemaakt van online hulpverlening. De pilot wordt begin 2021 geëvalueerd. Verder stond het jaar 2020 in het teken van het vernieuwen van de contracten voor specialistische jeugdhulp die vanwege Covid-19 onder druk kwam te staan en is uitgesteld naar 2022. Dat betekende een omslag van nieuwe contracten naar verlenging van de contracten met aanbieders van specialistische jeugdhulp.

Grip op het Sociaal Domein (uitvoering jeugd)
De stijgende kosten voor Jeugdhulp en Wmo blijven een aandachtspunt, ook in de Kempen. Om meer grip te krijgen op deze kosten is door de gemeenten een opdracht geformuleerd. De opdracht betreft inzicht te verschaffen in en aanbevelingen te doen hoe ‘de grip’ verbeterd kan worden op deze uitgaven. Voor het onderdeel Jeugdhulp heeft dit al geresulteerd in een preventie scan waarbij preventieve maatregelen en voorliggende voorzieningen (voorliggend aan specialistische jeugdhulp) in kaart zijn gebracht.

Cultureel Centrum Den Herd Bladel
- Aankoop Rabobank t.b.v. Den Herd naar de markt
Op 1 oktober 2020 heeft het transport plaatsgevonden van het Rabobankgebouw aan de Markt in Bladel. De gemeente is per die datum formeel eigenaar geworden van het voormalige Rabobankgebouw.

- Verbouwing Rabobank t.b.v. Den Herd
Op 14 september 2020 is architectenbureau GROUPA uit Rotterdam na een zorgvuldige Europese aanbestedingsprocedure aangesteld voor het ontwerp van een nieuwe Den Herd aan de Markt in het voormalige Rabobankgebouw. Meteen na de aanstelling is een begin gemaakt met het programma van wensen van alle beoogde gebruikers. Met dank aan de inzet van het bestuur van Den Herd (als lid van het Projectteam Den Herd-gemeente) en de flexibiliteit van alle verenigingen en organisaties die een plek gaan krijgen in Den Herd aan de Markt lag er, ondanks alle coronamaatregelen, vlak voor kerst al een eerste schetsontwerp voor een nieuwe Den Herd aan de Markt.

 Vorming Sociaal Huis/Vorming Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening
In 2020 heeft de organieke invulling van een Sociaal Huis Bladel concreter vorm gekregen met de aanstelling in gemeentedienst van een Ouderenconsulent en een Mantelzorgondersteuner. Samen met de gemeentelijke Vrijwilligersondersteuner (nieuwe invulling in 2021) en de gemeentelijke Jeugdcoach (nieuwe invulling 2021) vormen zij een belangrijke voorpost in het beoogde Sociaal Huis Bladel. Kenmerkend aan hun functies is dat zij onafhankelijk werken (van bv de Afdeling Maatschappelijk Dienstverlening) met als doel een zo optimaal, en als het kan zo lokaal, mogelijk ondersteuningsaanbod voor jong tot oud. Bij de aanstellingsprocedure van de Ouderenconsulent in 2020 zijn overigens goede ervaringen opgedaan met het betrekken van burger(s)partijen bij deze gemeentelijke selectieprocedure, tot en met zitting in de sollicitatiecommissie (door de 5 Bladelse Kbo's). Mogelijk dat dit in de toekomst ook voor andere gemeentelijke functies zinvol is.

 Het praktijkhuis
In 2020 is onder andere ingezet op de uitbreiding van het inhoudelijke programma in het Praktijkhuis. Zo organiseren we sinds eind 2019 een bedrijfslunch waarmee een praktijksituatie wordt gerealiseerd voor de deelnemers binnen de leerlijn Horeca. Daarnaast is het Praktijkhuis dit jaar in samenwerking met KempenPlus gestart met "tip top naar de job", voor mensen uit het gehele werkgebied van KempenPlus. Dit is een afgeslankte vorm van het landelijke initiatief "dress for succes" wat mensen in een uitkeringssituatie de mogelijkheid biedt om zich gratis professioneel te kleden voor een sollicitatiegesprek. Zodra de Coronasituatie het toelaat, pakken we deze initiatieven weer op.
Veruit de meeste deelnemers zijn actief binnen de leerlijn detailhandel, ofwel de Praktijkwinkel en alle elementen daar omheen. Het is een kringloopwinkel waar deelnemers van het Praktijkhuis tweedehandsproducten en zelfgemaakte producten verkopen. Deelnemers leren nieuwe vaardigheden en doen werkervaring op waardoor ze beter mee kunnen doen in de maatschappij. Daarnaast vergroten zij zo hun zelfredzaamheid en welbevinden.

 Realisatie (incl. inrichting omgeving) MFA Hapert
In 2020 hebben we de aanbesteding voor de bouw van de nieuwe MFA afgerond. Dat heeft geresulteerd in een opdracht aan BMV Bouwbedrijf uit Veldhoven. BMV heeft 2020 vervolgens nodig gehad om de op Voorontwerp-niveau gedefinieerde uitvraag nader uit werken tot een uitvoeringsgereed plan waarop de omgevingsvergunning kon worden afgegeven. Daarnaast zijn allerlei voorbereidende maatregelen getroffen, zoals de sloop van een schoolgebouw en de voormalige pastoorswoning. Oplevering is bepaald op 1 april 2022, zodat de accommodatie medio 2022 gebruiksklaar zal zijn. Gedurende het bouwproces zullen door de opdrachtgever / gemeente een aantal directieleveringen worden verzorgd. De voorbereiding daarop heeft eveneens in 2020 plaatsgevonden, in nauw overleg met de aannemer. Het gaat daarbij om zaken zoals de omgeving van het MFA-gebouw en de aanschaf van meubilair. Ook de toekomstige hoofdgebruikers zijn in 2020 bij deze parallelle trajecten nauw betrokken geweest. Aanbesteding en uitvoering vindt in 2021 plaats.

Voortgang realisatie investeringen

Hierna lichten we de voortgang van de in uitvoering zijnde investeringen nader toe:

 Verduurzaming en vervanging installaties gemeentelijke gebouwen
Bij de perspectiefnota 2020 zijn diverse kredieten beschikbaar gesteld voor de verduurzaming en vervanging van technische installaties van onderstaande gemeentelijke gebouwen.
- Verduurzaming MFA D'n Anloop
- Verduurzaming MFA de Poel
- Vervanging installaties MFA de Poel

Door de nasleep van de COVID-19 crisis en capaciteitsproblemen bij BIZOB (inkoop) hebben de voorbereidingen en aanbestedingen van deze projecten de nodige vertraging opgelopen. In 2020 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. De uitvoering en afronding van het merendeel van deze projecten staat gepland voor het 1e halfjaar 2021. De restantkredieten zullen bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

 Bouw overkapping bij MFA Hoogeloon
Voor de realisatie van een overkapping aan de achterzijde van MFA D'n Anloop is ten behoeve van materialen (o.a. van verenigingen) en de vervanging van een toegangsdeur in 2019 een krediet beschikbaar gesteld. De overkapping is reeds in

2019 gerealiseerd. De inpandige wijziging (deurverbreding) is in 2020 uitgevoerd. het krediet kan met een geringe onderschrijding bij de jaarrekening 2020 worden afgewikkeld.

Realisatie MFA Hapert
In 2020 zijn ontwerp-, advies- en overige voorbereidingskosten gemaakt voor een totaalbedrag van circa € 1.875.000,-. De restantkredieten zullen bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Aankoop en verbouwing Rabobank
Op 1 oktober 2020 heeft de levering van de panden Markt 5-7 van de Rabobank aan de gemeente plaatsgevonden voor een aankoopbedrag van € 3.000.000,-. De gemeente is hiermee nu dus formeel eigenaar van het Rabobankpand aan de Markt in de kern Bladel. In het 4e kwartaal 2020 is de architect gestart met het opstellen van het programma van eisen en het schetsontwerp. Voor het honorarium van de architect (en bijkomende ontwerpkosten) is een krediet van € 600.000,- beschikbaar gesteld. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Grip op het Sociaal Domein (uitvoering jeugd)
De stijgende kosten voor Jeugdhulp en Wmo blijven een aandachtspunt, ook in de Kempen. Om meer grip te krijgen op deze kosten is door de gemeenten een opdracht geformuleerd. De opdracht betreft inzicht te verschaffen in en aanbevelingen te doen hoe ‘de grip’ verbeterd kan worden op deze uitgaven.

Vorming Sociaal Huis/Vorming Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening
In 2020 heeft de organisatorische invulling van het Sociaal Huis meer vorm gekregen zoals beschreven bij 'Wat hebben we gedaan'. Dit proces loopt door na 2020.

Het praktijkhuis
Diverse activiteiten zijn door het coronavirus niet of gedeeltelijk doorgegaan. Daarnaast heeft KempenPlus het afgelopen jaar weinig nieuwe bijstandscliënten aangemeld bij het Praktijkhuis. Vanwege de uitvoering van de Tozo door KempenPlus is dan ook op diverse terreinen werk blijven liggen. Op 1 januari 2021 zijn er 25 deelnemers actief in het Praktijkhuis, een jaar geleden waren dat er 33. Redenen voor uitstroom van deelnemers zijn divers, zoals uitstroom naar werk, verhuizing, nieuwe (re-integratie)afspraken met de klantmanager of langdurige ziekte.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele beleidsindicatoren uit de BBV-basisset gepresenteerd. Voor vergelijking met andere gemeenten verwijzen wij u naar de website www.Waarstaatjegemeente.nl (via de tegel “Besluit Begroting en Verantwoording”).

Naam Indicator	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	eenheid	Bron
Banen	2018: 1.117,.8	2019: 1.169,3	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	LISA
Jongeren met een delict voor de rechter	2018: 1,0%	2019: 1,0%	% van 12 t/m 21 jarigen	Kinderen in Tel
Kinderen in uitkeringsgezin	2017: 2,0%	2019: 2,0%	% van kinderen tot 18 jaar	Kinderen in Tel
Netto arbeidsparticipatie	2018: 70,2%	2019: 71,8%	% van de werkzame beroepsvolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
Werkloze jongeren	2016: 1,0%	2019: 1,0%	% van 16 t/m 24 jarigen	Kinderen in Tel
Personen met een bijstandsuitkering	2019: 110,5	2020: 157,0	aantal per 10.000 inwoners	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	2018: 180,2	2019: 180,4	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	CBS
Jongeren met jeugdhulp	2018: 10,0%	2019: 9,6%	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	2018: 0,5%	2019: 0,6%	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	2019: 0%	2019: 0%	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	2019: 680	2020: 630	aantal per 10.000 inwoners	GMSD

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- KempenPlus
- Samenwerking Kempengemeenten
- Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost
- Metropoolregio Eindhoven

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het gekost heeft?” Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting	
lasten sociaal domein	n	-20.237	n	-20.656	n	-25.408	n	-25.467	v	-59
baten sociaal domein	v	4.190	v	2.792	v	6.635	v	7.389	v	754
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-16.047	n	-17.864	n	-18.773	n	-18.078	v	695
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-16.047	n	-17.864	n	-18.773	n	-18.078	v	695

Volksgezondheid en milieu

Algemeen

Onze gemeente vindt het belangrijk de gezondheid van hun burgers te beschermen en te bevorderen, wanneer burgers daar zelf niet toe in staat zijn. Elke burger moet een gelijke kans hebben op een gezond leven ongeacht zijn sociaal economische status.
Daarnaast omvat het bevorderen en in stand houden van een gezond leefmilieu en in het bijzonder de zorg voor milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering en riolering. Uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.

Wat wilden we bereiken?

Energietransitie
De keuzenota Energietransitie wordt begin 2020 aan uw raad aangeboden. De concrete projecten worden uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma zal door het college worden uitgewerkt en vastgesteld binnen de financiële kaders die de gemeenteraad heeft gesteld. De Kempengemeenten werken samen en stellen in de 'Klimaatvisie Kempengemeenten' het ambitieuze doel om gezamenlijk energieneutraal te worden. Om dit einddoel te bereiken wordt een vervolg gegeven aan een reeks bestaande activiteiten en daarnaast wordt een aantal nieuwe projecten opgepakt. De Metropool Regio Eindhoven bereidt, samen met onder andere 21 regiogemeenten, de Regionale Energie Strategie (RES) voor om de vastgestelde doelen uit het klimaatakkoord te realiseren. In deze RES wordt gekeken op welke locaties grootschalige duurzame energie kan worden opgewekt en wordt een strategie bepaald tot het jaar 2030 met een doorkijk tot 2050. De maatschappelijke opgave heeft betrekking op de verdeling van de lusten en lasten, het betrekken van inwoners, bedrijven en lokale stakeholders en de ruimtelijke inpassing. De RES wordt in 2020 ter vaststelling aangeboden aan 21 gemeenteraden.

AED en Burgerhulpverlening
In aanvulling op de subsidie aan de AED-werkgroep zullen we in ieder geval de komende twee jaar bijdragen aan het landelijke oproepsysteem voor AED's en burgerhulpverleners 'HartslagNu'.

Afval/grondstoffenbeleid
Het afvalbeleid van de gemeente Bladel is al meerdere jaren gericht op een circulaire economie, waarin afgedankte materialen weer zoveel mogelijk worden hergebruikt en/of gerecycled om vervolgens als secundaire grondstof weer ingezet te worden voor nieuwe producten. De doelstelling om de hoeveelheid te verbranden restafval terug te dringen tot maximaal 20 kg. per inwoner blijft, maar is (nog) niet haalbaar in 2020.
Op 9 mei 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Kadernota Grondstoffen "Samen op weg naar een circulaire Kempengemeenschap!". Daarin zijn doelstellingen en kaders van het toekomstige (Kempische) grondstoffenbeleid voor de lange termijn (10 jaar) opgenomen om van daaruit te werken aan een circulaire economie. In (het restant van) 2019 en 2020 worden onderzoeken, inventarisaties en marktconsultaties uitgevoerd. De resultaten daarvan worden gebruikt voor het opstellen van een inkoopstrategie die uiteindelijk moet leiden tot overeenkomsten voor een langere periode (5 tot 10 jaar). De nadruk zal daarbij vooral liggen op het zoveel mogelijk gescheiden inzamelen van kwalitatief goede grondstoffen en uiteindelijk moet dat ook leiden tot nog minder restafval.

Wat hebben we gedaan in 2020?

 Energietransitie
In oktober 2020 heeft de gemeenteraad nieuw beleid vastgesteld voor de reductie van CO2 in onze gemeente en is de kempische klimaatvisie ingetrokken. Op basis van het nieuwe beleid is input geleverd voor de Regionale Energie Strategie (RES), waarvan een concept door de raad is vastgesteld in oktober 2020.

 AED en Burgerhulpverlening
We hebben bijgedragen aan het landelijke oproepsysteem voor AED's en burgerhulpverleners 'HartslagNu'.

 Afval/grondstoffenbeleid
In 2020 is in Kempenverband de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval (rest, GFT, PMD, glas en luiers), de exploitatie van de milieustraat en de inzameling en verwerking van oud papier opnieuw aanbesteed én gegund.

Voortgang realisatie investeringen

Hierna lichten we de voortgang van de in uitvoering zijnde investeringen nader toe:

 Uitvoering GRP 2019
Voor de uitvoering van het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) is in 2019 een krediet van € 1.282.000,- beschikbaar gesteld. Dit krediet is, in combinatie met het gepland groot onderhoud aan de wegen, ingezet voor een drietal projecten, te

weten herinrichting Volderstraat en omgeving Hoogeloon, herinrichting Nieuwstraat- Ganzestraat Hapert en reconstructie de Steenakkers Hapert. Het krediet kan bij de jaarrekening 2020 met een minimale overschrijding worden afgewikkeld.

Uitvoering GRP 2020
Dit krediet zal, in combinatie met het gepland groot onderhoud aan de wegen, worden ingezet voor de reconstructie en uitvoering van klimaatmaatregelen met betrekking tot het gebied Hoofdstraat, Bieshof, Vonderke en De Hoef te Hoogeloon en reconstructie Kranenberg in Casteren. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Afval/grondstoffenbeleid
De geplande aanbesteding voor de inzameling en verwerking van textiel is uitgesteld omdat door de coronamaatregelen de "achterkant" (nagenoeg) helemaal dicht zit, waardoor er bijna geen afzetmogelijkheden zijn en geïnteresseerde marktpartijen geen inschrijfprijzen konden geven. Daarom zijn voor 2021 nieuwe afspraken gemaakt met de huidige inzamelaar en de huidige verwerker. Afhankelijk van het verloop van de coronapandemie zullen die activiteiten in 2021 worden aanbesteed.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele beleidsindicatoren uit de BBV-basisset gepresenteerd. Voor vergelijking met andere gemeenten verwijzen wij u naar de website www.Waarstaatjegemeente.nl (via de tegel "Besluit Begroting en Verantwoording").

Naam Indicator	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	eenheid	Bron
Fijn huishoudelijk restafval	2018: 46	2019: 43	kg/inwoner	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	2017: 3,5%	2018: 5,6%	percentage	RWS

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:

- Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het gekost heeft?" Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting	
lasten volksgezondheid en milieu	n	-5.748	n	-5.192	n	-6.135	n	-5.901	v	234
baten volksgezondheid en milieu	v	4.616	v	4.080	v	4.588	v	4.729	v	141
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-1.132	n	-1.112	n	-1.547	n	-1.172	v	375
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-1.132	n	-1.112	n	-1.547	n	-1.172	v	375

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Algemeen

Beleidsveld volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing richt zich op het planmatig inrichten van de leefruimte, waarbij rekening wordt gehouden met individuele en gemeenschappelijke belangen.
Wij realiseren voldoende woningen afgestemd op de behoefte. De gemeente heeft daarin de regiefunctie. Zowel in de bestaande- als in de nieuwbouw. Wij werken aan een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners, waarbij het kernbegrip duurzaamheid leidend is. Verzoeken om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen benaderen wij volgens het 'ja, tenzij principe'. Wij bewaken, behouden en verbeteren de kwaliteit van de bebouwde omgeving. Wij beheren de openbare ruimte volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon met als doel een prettige woonomgeving in stand te houden. Betrokkenheid van bewoners is wezenlijk omdat zij in de betreffende wijk of het dorp wonen en omdat zij waardevolle kennis en ervaring hebben over de behoeften ter plaatse en mogelijke veranderingen daarin.

Het is prettig wonen en verblijven in de gemeente Bladel. De bevolking laat zien dat zij wil komen tot een duurzame samenleving.

Wat wilden we bereiken?

Dorpsvisie Kern Hapert / Gebiedsvisie Hapert 2040
De dorpsvisie Hapert is in voorbereiding in samenspraak met GBOH. De planning is de visie aan te bieden ter vaststelling in het eerste kwartaal van 2020.

Actualisering komplan Hapert 2020
Na het vaststellen van de Dorpsvisie Kern Hapert wordt het komplan Hapert geactualiseerd. De start van de actualisatie van het bestemmingsplan Kom Hapert vindt plaats in 2020.

Huisvesting vergunninghouders
De huisvesting van vergunninghouders vindt plaats door het beschikbaar stellen van woningen door de Woningstichting De Zaligheden. Gelet op de huidige instroom (aantallen en soort personen) voldoen we aan de taakstelling. Op het gebied van inburgering en participatie wordt extra inzet gepleegd in samenwerking met Stichting vluchtelingenhulp Bladel. Er is vooralsnog geen noodzaak meer om woningen aan te kopen. Waar mogelijk gaan we de komende jaren de aangekochte woningen weer verkopen.

Actualisatie Bedrijventerreinen
De actualisering van de bestemmingsplannen voor de bedrijventerreinen is gestart in 2019.

Cultuurhistorisch beleidsvisie
In het voorjaar van 2020 zal het herijkte beleid ter besluitvorming worden voorgelegd.

Verduurzaming bestaande woningvoorraad
Elke gemeente is verplicht om voor 31 december 2021 een Transitievisie Warmte 1.0 (TVW) op te stellen en te laten vaststellen door de gemeenteraad. De TVW is een plan voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving en brengt in beeld welke alternatieven voor aardgas als warmtebron voor woningen beschikbaar zijn, en hoe deze geïmplementeerd kunnen worden.

Wonen en werken
De economische groei in combinatie met het aantrekkelijker woonklimaat zorgt ervoor dat veel werkenden uit de regio hier ook willen wonen. Het gaat daarbij om arbeidsmigranten en expats. In navolging van de andere Kempengemeente willen we in 2020 de opgaven die er op dit terrein liggen voor Bladel in kaart brengen om op basis daarvan beleid vorm te geven.

Ontwikkeling Egyptische Poort
Het door de raad gekozen scenario voor het plangebied “De Egyptische Poort” is uitgewerkt tot één overall scenario dat is vastgesteld op 9 mei 2019. Om de planontwikkeling tot stand te brengen en om kostenneutraal te kunnen ontwikkelen zijn een aantal deelprojecten opgestart. Het betreft de volgende deelprojecten:
- De (zwem)vijver
- Woningbouw
- Sociale tuinen
- Oversteek van de provinciale weg N284

Voor het deelproject “Oversteek N284” verwijzen we naar het project N284. In de deelprojecten voor “De Egyptische Poort” worden ook de financiën betrokken. De financiën van de deelprojecten zullen samengevoegd worden en aan de gemeenteraad gepresenteerd worden. Om snel een start te kunnen maken met de deelprojecten Woningbouw en

(zwem)vijver is in het vierde kwartaal van 2019 een aantal bodemonderzoeken (milieukundig, archeologisch, niet gesprongen explosieven, etc.) opgestart.

De Groene Long
Op 20 juni 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de raadsopdracht Groene long. Hierbij is afgesproken dat het financiële deel van dit project in een later stadium wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Immers de wijze waarop de plannen worden gefinancierd is sterk afhankelijk van de initiatiefnemers zelf.

Vrijkomende agrarische bedrijven (VAB's)
De afgelopen tijd zijn er veel ontwikkelingen geweest rondom stoppende bedrijven. Naar aanleiding van het vaststellen van de Omgevingsvisie 1.1 worden nadere beleidsregels voor vrijkomende agrarische bedrijven opgesteld. Ook verwachten we een toename van het aantal verzoeken voor een omschakeling en bijbehorende bestemmingsplanherziening ter plaatse.

Centrumontwikkeling Bladel (Onderneem de Next Economy)
Op 20 december 2018 is het concept 'Onderneem de next economy' (De Zwarte Hond) vastgesteld als toekomstbeeld voor het centrum van Bladel. De centrumvisie heeft voor de gemeente een aantal gevolgen. Voor alle (deel)-projecten die volgen, komen wij met voorstellen. Of, en hoeveel, de kosten af zullen wijken van de nu al begrote kosten kunnen wij nu nog niet bepalen. Voorstellen om de budgetten aan te passen zullen wij zoveel mogelijk via de reguliere budgetcyclus laten lopen zodat steeds een integrale afweging gemaakt kan worden. Belangrijk uitgangspunt van de centrumvisie is in te zetten op verdere concentratie. Voor bestaande detailhandelslocaties buiten het kernwinkelgebied op zoek gaan naar mogelijkheden om ondernemers/vastgoed-eigenaren te stimuleren over te gaan tot transformatie naar een andere functie. Een transformatiefonds kan ondernemers/vastgoedeigenaren een stap verder helpen. In 2020 gaan we de mogelijkheden voor een dergelijk fonds onderzoeken.

Startersleningen
De gemeente stimuleert jongeren om in de gemeente Bladel te wonen en te werken. De starterslening trekt naast de natuurlijke aanwas ook jonge gezinnen aan. Iets meer dan de helft van de leningen wordt verstrekt voor de aankoop van een bestaande woning. Veel aanvragers verlaten een huurwoning. Deze beide aspecten versterken dus de (belangrijke) doorstroming op de woningmarkt. Ieder jaar wordt in de jaarrekening een monitor en tussentijdse rapportage van het instrument "Startersleningen" gemaakt. De eerste drie jaren zijn de starters vrijgesteld van het betalen van rente en aflossing. Bij een te laag inkomen kan deze termijn worden verlengd. Daarna betaald de starter een maandelijkse annuïteit. De lening valt onder de Nationale Hypotheekgarantie.

Implementatie Omgevingswet
Voldoen aan de minimale eisen van de wet om te kunnen werken met de wet (zie Roadmap VNG).

Wat hebben we gedaan in 2020?

Dorpsvisie Kern Hapert / Gebiedsvisie Hapert 2040
In mei 2019 is tussen de gemeente en het GBOH een convenant opgesteld waarin is opgenomen dat het GBOH het participatieproces over de Gebiedsvisie Hapert 2040 uitvoert. Het GBOH heeft bij de uitvoering van het participatieproces ondersteuning gekregen in de vorm van bureau Negen. In december 2019 heeft het GBOH de Gebiedsvisie Hapert 2040 aangeboden aan de gemeente. Conform het convenant zal de gemeente de input van het GBOH verwerken in de Omgevingsvisie kern Hapert 2040. Op 1 juli 2020 heeft het college tijdens de vergadering van het GBOH een reactie gegeven op de Gebieds-visie Hapert 2040. Tevens heeft zij een doorkijk gegeven hoe de Gebiedsvisie Hapert 2040 verwerkt zal worden in de Omgevingsvisie Hapert en hoe de Omgevingsvisie Hapert verder tot stand zal komen.

Omgevingsvisie deel Hapert
De input van het GBOH is één van de bouwstenen voor de Omgevingsvisie deel Hapert. De overige bouwstenen bestaan uit o.a. bestaand gemeentelijk beleid, binnen de gemeente bekende projecten en de visie van de MFA Hapert. Deze bouwstenen worden gebruikt voor het opstellen van een omgevingsvisie die bestaat uit:
- Een Omgevingsvisie voor de kern Hapert waaronder een stedenbouwkundige visie
- Een dynamisch uitvoeringsprogramma

Op 10 november 2020 heeft digitaal een tussenpresentatie plaatsgevonden voor alle geïnteresseerden. De avond is goed bezocht (gemiddeld 100 kijkers) en er zijn veel reacties ingekomen. De stedenbouwkundige bureaus zijn ten tijde van dit schrijven de ontwerpen verder uit aan het werken.

Actualisering komplan Hapert 2020
In 2020 is gebleken dat het wenselijk is om de dorpsvisie Hapert om te zetten in een Omgevingsvisie deel Hapert. Deze omgevingsvisie wordt in 2021 afgerond. Volgens de begroting 2020 zou de actualisering van bestemmingsplan Kom Hapert na de dorpsvisie / omgevingsvisie plaats vinden. Er is echter gebleken dat er in het geldende bestemmingsplan Kom Hapert

2010 een aantal hiaten zaten die opgelost moesten worden. Zo was binnen de Kom Hapert binnen de gehele bestemming detailhandel de vestiging van een nieuwe supermarkt mogelijk. Dit is tegenstrijdig met het vastgestelde detailhandelsbeleid. Daarnaast was Kom Hapert het enige Komplan dat nog niet was aangepast aan uniforme regels van de Komplannen. Na vaststelling van bestemmingsplan Kom Hapert 2021 zijn de regels van dit bestemmingsplan gelijk aan de regels van de overige komplannen en kan Hapert ook meedoen in de systematiek van de veegplannen.

 Huisvesting vergunninghouders
De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar het aantal vergunninghouders dat gemeenten moeten huisvesten. De taakstelling voor huisvesting van vergunninghouders bedroeg in 2020 in totaal 15 personen. Op 1 januari 2020 was er een voorsprong van twee personen, waardoor in totaal 13 personen gehuisvest moesten worden over het gehele jaar. De gemeente heeft in 2020 zes statushouders gehuisvest.

 Verduurzaming bestaande woningvoorraad
We zijn in 2020 gestart met het proces omtrent de ontwikkeling van de TVW. We hebben daarnaast in 2020 ingezet op het vergroten van de bewustwording onder particulieren woningeigenaren in onze gemeente over het belang van het energiezuiniger maken van hun woning. Daarnaast hebben we woningeigenaren gestimuleerd om grote en kleine energiebesparende maatregelen te treffen in/aan hun woning. Dit hebben we gedaan door uitvoering te geven aan de projecten in het kader van de Regeling Reductie Energieverbruik.

 Wonen en werken
In de Woonvisie 2016, Actualisatie 2018 is afgesproken dat jaarlijks verantwoording wordt afgelegd over het Woningbouwprogramma in de vorm van een overzicht van de gerealiseerde nieuwbouw. Afgelopen jaar is de Flex Campus in Hapert geopend, deze locatie biedt onderdak aan 240 arbeidsmigranten. In 2020 zijn er daarnaast 95 woningen gereedgekomen, waarvan er 17 zorg-appartementen zijn. De overige 78 woningen bestaan uit 62 eengezinswoningen en 16 appartementen. In 2020 zijn er 49 koopwoningen en 29 huurwoningen gereedgekomen. Van de 78 woningen zijn er 31 opgeleverd in het sociale segment (zowel huur als koop). Hiermee is in 2020 voldaan aan de eis uit de woonvisie dat 40% van de nieuw woningen in het sociale segment wordt gerealiseerd.

 Ontwikkeling Egyptische Poort
Begin 2020 zijn de laatste voorbereidende onderzoeken afgerond in het gebied bij de Egyptische Poort. Daarna zijn een aantal initiatieven op het gebied van sport en recreatie bij elkaar gebracht. Ook de ontwikkelingen rond het zwembad, waar een nieuwe exploitant het gebouw overnam, pasten hierin. Met Maatschappelijk Financieren zijn de initiatieven verder uitgewerkt en zijn er meer partijen bij betrokken.
Voor het deel van het gebied dat in het masterplan bestemd is als woongebied (het gebied rond de boerderij die hiervoor aangekocht is) heeft een ontwerper selectie plaatsgevonden. Dat is SeARCH geworden. Deze heeft tevens de opdracht een verbinding met het centrum te ontwerpen die aansluit bij de ambities die de gemeente heeft voor het gebied. De regie op de de ontwikkeling van het private initiatief lag buiten onze gemeente. De twee sporen komen nu in tijd mooi samen, waardoor SeARCH kan beginnen met een totaalontwerp voor het gebied.

 De Groene Long
Op 20 juni 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de raadsopdracht Groene long en in juli 2020 met het gebiedsplan. In 2020 is hier door de initiatiefnemers en gemeente concretere vorm aan gegeven.

 Transitie landelijk gebied en VAB locaties
Er is nog altijd veel gaande rond stoppende bedrijven en herontwikkelingen in het landelijk gebied. Werkzaamheden rond het omschakelen van de vrijkomende locaties zijn in volle gang, zowel op grote schaal (gebiedsontwikkelingen) als kleine. In 2020 is een sloopregeling ter vaststelling voorbereid. Ieder jaar wordt de gemeenteraad in september op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen via een tussenrapportage. Op verzoek van de raad is ook ambtelijke ondersteuning verleend voor de voorbereiding van een dialoog over veehouderij door en voor raadsleden.

 Centrumontwikkeling Bladel (Onderneem de Next Economy)
Op 2 juli 2020 is het bestemmingsplan Centrum Bladel 2019 onherroepelijk geworden. Hiermee zijn enkele kleine initiatieven mogelijk gemaakt en is het bestemmingsplan weer up-to-date. Daarnaast is in 2020 de intentieovereenkomst Onderzoek Posthof/Supermarkt afgerond. In die intentieovereenkomst stond de vraag centraal of het mogelijk was de supermarkt op de Gindrapassage te verplaatsen of uit de markt te nemen en op de locatie Posthof een toekomstbestendige supermarkt te ontwikkelen. Helaas is het niet gelukt om het gestelde doel binnen de intentieovereenkomst te realiseren. Tenslotte is op 9 juli 2020 de ruimtelijke Visie op beeldkwaliteit deelgebied Markt en omgeving vastgesteld. Hiermee is er een toetsingskader ontwikkeld waaraan nieuwe ontwikkelingen getoetst kunnen worden.
Ook verplaatsing van Den Herd naar de Markt is een belangrijk onderdeel van de Centrumontwikkeling Bladel maar wordt toegelicht bij het hoofdtaakveld Verkeer en vervoer en Sociaal Domein.

Startersleningen
In 2020 zijn 18 startersleningen afgehandeld. Meer informatie is te vinden in bijlage 5 'evaluatie startersleningen'.

Implementatie Omgevingswet
In 2020 zijn veel stappen gezet in de voorbereiding van de implementatie van de omgevingswet. Er is zowel aan de omgevingsvisie, de nieuwe (interne) werkprocessen, het omgevingsplan en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gewerkt. Hiermee is uitvoering gegeven aan het projectplan. Daarnaast zijn zowel de ambtelijk organisatie als College en Raad geïnformeerd over de gedachte en gevolgen van de wet en welke stappen we nog te nemen hebben tot de invoering van de wet én daarna. Er zijn aanvullende cursussen gegeven over de omgevingswet instrumenten programma en omgevingsplan.

Windpark de Pals
In 2017 is een initiatief opgestart om windmolens te ontwikkelen aan de A67 tussen de grens met België en de Pals. De potentiële opbrengst hiervan is 45 MW. Het college van B&W heeft hiervoor een omgevingsvergunning verleend en hierover de gemeenteraad geïnformeerd. In februari 2020 heeft de Rechtbank Oost-Brabant uitgesproken dat de vergunning terecht is verleend. Tegen de uitspraak is door 1 partij hoger beroep ingesteld. Naar verwachting doet de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in 2021 definitief uitspraak.

Voortgang realisatie investeringen

Hierna lichten we de voortgang van de in uitvoering zijnde investeringen nader toe:

Aanschaf ICT t.b.v. implementatie Omgevingswet
Voor de aanschaf van ICT-voorzieningen in het kader van de implementatie van de Omgevingswet is in 2020 een krediet van € 75.000,- beschikbaar gesteld. Aangezien hiervoor in 2020 nog geen kosten zijn gemaakt zal het krediet bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Huisvesting vergunninghouders
Het restantkrediet kan met een aanzienlijke onderschrijding worden afgewikkeld.

Startersleningen
In 2020 is voor startersleningen een krediet van € 375.000,- beschikbaar. In 2020 zijn 18 startersleningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 428.000,- en zijn nog 3 aanvragen in behandeling voor een bedrag van € 63.000,-. Voor het jaar 2021 is wederom een krediet beschikbaar van € 375.000,-.

Anticiperende verwervingen
In 2020 heeft slechts één anticiperende grondaankoop plaatsgevonden voor een bedrag van € 40.000,-, te weten een perceel grond van 3.795 m2 aan de Berschotten, gelegen tegen industrieterrein de Sleutel te Bladel. Dit perceel kan in de toekomst dienen als ruilgrond voor het plan Egyptische Poort of kan worden ingezet voor verduurzaming (het omzetten van gronden naar natuur, zonne- of windenergie). Het restantkrediet ad € 1.960.000,- kan bij de jaarrekening 2020 komen te vervallen. Voor het jaar 2021 is voor anticiperende verwervingen wederom een krediet van € 2.000.000,- beschikbaar.

Wat hebben we niet gedaan in 2020?

Dorpsvisie Kern Hapert / Gebiedsvisie Hapert 2040
De nieuwe gebiedsvisie is niet in 2020 afgerond, dit proces loopt door in 2021.

Actualisering komplan Hapert 2020
Het nieuwe komplan is niet in 2020 vastgesteld.

Huisvesting vergunninghouders
De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar het aantal vergunninghouders dat gemeenten moeten huisvesten. De taakstelling voor huisvesting van vergunninghouders bedroeg in 2020 in totaal 15 personen. Op 1 januari 2020 was er een voorsprong van twee personen, waardoor in totaal 13 personen gehuisvest moesten worden over het gehele jaar. De gemeente heeft in 2020 zes statushouders gehuisvest. De taakstelling is hiermee niet behaald, omdat er niet genoeg woningen beschikbaar zijn gesteld. De zeven personen die niet in 2020 zijn gehuisvest, worden bij de taakstelling van de 1e helft van 2021 opgeteld.

Actualisatie Bedrijventerreinen
Er is in 2020 geen actualisatie geweest van de bestemmingsplannen voor de bedrijventerreinen.

Cultuurhistorisch beleidsvisie
Het erfgoedbeleid is in 2019 geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie zouden de basis vormen voor de herziening van het huidige beleid. Dit nieuwe beleid is in 2020 niet ontwikkeld. We hebben de keuze gemaakt om in 2021 te starten met de ontwikkeling van het nieuwe beleid zodat dit meteen een plek kan krijgen in de omgevingsvisie.

Verduurzaming bestaande woningvoorraad
De TVW is niet medio 2020 ter vaststelling aangeboden. We zijn in 2020 echter wel gestart met het proces omtrent de ontwikkeling van de TVW. De visie zal in 2021 voorliggen ter besluitvorming.

Wonen en werken
In 2020 is geen start gemaakt aan het in kaart brengen van de opgave die er op dit terrein liggen en het bijbehorende beleid.

Centrumontwikkeling Bladel (Onderneem de Next Economy)
In 2020 de intentieovereenkomst Onderzoek Posthof/Supermarkt afgerond. In die intentieovereenkomst stond de vraag centraal of het mogelijk was de supermarkt op de Gindrapassage te verplaatsen of uit de markt te nemen en op de locatie Posthof een toekomstbestendige supermarkt te ontwikkelen. Helaas is het niet gelukt om het gestelde doel binnen de intentieovereenkomst te realiseren.
Daarnaast is er geen onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een transformatiefonds voor ondernemers/vastgoed-eigenaren in 2020.

Beleidsindicatoren

Hieronder worden de meest actuele beleidsindicatoren uit de BBV-basisset gepresenteerd. Voor vergelijking met andere gemeenten verwijzen wij u naar de website www.Waarstaatjegemeente.nl (via de tegel “Besluit Begroting en Verant-woording”).

Naam Indicator	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	eenheid	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	2019: 290.000	2020: 307.000	euro	CBS
Nieuw gebouwde woningen	2018: 8,0	2019: 15,9	aantal per 1.000 woningen	BAG
Demografische druk	2019: 75,8%	2020: 75,1%	percentage	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	2019: 483	2020: 492	euro	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	2019: 682	2020: 688	euro	COELO

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
- Samenwerking Kempengemeenten
- KempenPlus

Wat heeft het beleidsveld gekost?

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het gekost heeft?” Voor een nadere analyse wordt verwezen naar het "Overzicht van baten en lasten en toelichting".

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten VHROSV	n	-3.049	n	-4.669	n	-6.774	n	-6.727	v	47
baten VHROSV	v	2.477	v	3.915	v	6.639	v	6.288	n	-351
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-572	n	-754	n	-135	n	-439	n	-304
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-572	n	-754	n	-135	n	-439	n	-304

Paragrafen
Voorwoord

In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan bij elkaar in beeld gebracht. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten, die grote financiële gevolgen kunnen hebben voor het realiseren van de (hoofd)taakvelden. Zij geven een horizontale dwarsdoorsnede van de begroting. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en lange(re) termijn.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Beleid voor risicomanagement

Uw raad heeft in de vergadering van 27 april 2006 de nota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld en in de vergadering van 22 maart 2012 de nota reserves en voorzieningen 2012. Deze nota's en de paragraaf weerstandsvermogen hebben nauw verband met elkaar. In deze nota's zijn vooral de beleidslijnen en de totale positie aan de orde gesteld. In de paragraaf weerstandsvermogen worden met name de financiële risico's en het weerstandsvermogen geactualiseerd op basis van de laatste inzichten. Op deze wijze krijgt uw raad periodiek goed inzicht in de omvang en de mogelijkheden om financiële risico's op te vangen.
De doelstellingen van risicomanagement luiden als volgt:

1. Inzicht krijgen in de risico's die we lopen. Op basis van dit inzicht kunnen risico's eventueel worden afgedekt.
2. Er voor zorgen dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid.
3. Verder stimuleren van het risicobewustzijn (van medewerkers) in de organisatie en het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van risico's.
4. De ratio weerstandsvermogen c.q. algemene reserve wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnventariseerde risico's. De gewenste omvang van het weerstandsvermogen wordt bepaald op klasse C (voldoende).

Risicoprofiel

In de op 22 maart 2012 vastgestelde nota reserves en voorzieningen 2012 is het eigenstandig risicoprofiel als normatief kader voor de omvang van de algemene reserve bepaald op de gemiddelde omvang van de geïnventariseerde risico's.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit
Mocht de gemeente in (erg) slecht financieel weer terecht komen en een beroep willen doen op artikel 12 van de financiële verhoudingswet (Fvw), dan moet worden voldaan aan het redelijk peil van het belastingpakket (de zgn. ongebruikte belastingcapaciteit). Voor de OZB bedraagt de norm voor 2020 0,1853% van de WOZ-waarden verhoogd met een opslag van 20%. De norm voor de afvalstoffenheffing en het rioolrecht is 100% kostendekking. Onze OZB-opbrengst is nog ca € 4,472 mln lager dan het redelijk peil. Wij zien dit echter niet als een kader voor de komende jaren en nemen daarom geen ongebruikte belastingcapaciteit op als buffer.

Risico-inventarisatie

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandsvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de gemeentelijke financiën op de korte én langere termijn worden gegeven.
Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de gemiddelde omvang van de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste omvang van de algemene reserve enerzijds en de omvang van de algemene reserve anderzijds. Het beschikbare weerstandsvermogen is tenminste even groot als de omvang van het bepaalde risicoprofiel. De gewenste omvang van het weerstandsvermogen moet zich tenminste op klasse C (voldoende) begeven.
Om een juist beeld van de financiële positie van de gemeente te verkrijgen, is het noodzakelijk dat het ook helder is met welke risico's de gemeente nog kan worden geconfronteerd. Het gaat hierbij om mogelijke uitgaven c.q. inkomsten waarvan de hoogte op voorhand niet kan worden vastgesteld. Voor zover risico's wel financieel vertaald kunnen worden, zullen daarvoor bedragen van het eigen vermogen moeten worden afgezonderd. Waar mogelijk zijn voor potentiële risico's al voorzieningen getroffen. Deze blijven hier dan ook verder onvermeld.
Primair moeten risico's uiteraard zoveel mogelijk worden beperkt of worden voorkomen door zorgvuldigheid van procedures. Het is van belang om periodiek een zo breed mogelijke analyse van de risico's te maken, die de financiële zelfstandigheid van de gemeente in gevaar kunnen brengen. Onder risico wordt in dit verband verstaan 'een niet door de gemeente te beïnvloeden gebeurtenis, onvoorspelbaar en onafwendbaar indien deze zich voordoet, met veelal financiële of materiële gevolgen die niet specifiek af te dekken zijn'.
De financiële risico's worden per hoofdtaakveld nader toegelicht. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat de aangegeven gebeurtenis zou kunnen optreden. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden, namelijk 'laag', 'midden' en 'hoog'. Gesproken wordt van een *'laag'* risicoprofiel indien de kans gemiddeld voor 25% zou kunnen optreden. Een *'midden'* risicoprofiel beweegt zich op 50% en een *'hoog'* risicoprofiel op gemiddeld 75%. Anders gezegd, een

kwalificatie met 'hoog' impliceert dat het al bijna noodzakelijk is om voor dat risico een voorziening te treffen. Vervolgens is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

Hoofdtaakveld: Bestuur en ondersteuning

- (1) Wachtgelden wethouders

Het is mogelijk dat een wethouder wegens een politiek conflict of in verband met verkiezingen uit het college stapt met recht op wachtgeld. Bij vertrek van één wethouder kan het risico bepaald worden op ca € 60.000,- per jaar gedurende ca 3 jaren. In voorkomende gevallen wordt hiervoor een voorziening gevormd voor de totale verplichting jegens de voormalige wethouder.

- (2) Verbonden partijen i.c. gemeenschappelijke regelingen

De veronderstelling, dat het uitoefenen van taken door gemeenten gezamenlijk in een regio voor de gemeenten (en haar inwoners) financiële voordelen oplevert, kan niet in alle gevallen als een juiste worden onderkend. De bestuurlijke invloed van een individuele gemeente op het beleid van een eenmaal ingesteld lichaam is veelal beperkt. Aan dit gegeven is het bezwaar verbonden, dat samenwerkingsverbanden door het vormen van reserves e.d. een eigen financieel beleid gaan voeren; dus in feite een stukje financieel beleid van de aangesloten gemeenten overnemen. De deelnemende gemeenten blijven echter wel zelf verantwoordelijk voor alle schulden en verplichtingen van de gemeenschappelijke regeling of andere verbonden partijen.
In zijn algemeenheid moet opgemerkt worden dat er op het gebied van verbonden partijen weinig risicomanagement is toe te passen, omdat ze buiten de directe invloedsfeer van de gemeente vallen. Door beleid op te stellen ten aanzien van het maken van bestuurlijke en financiële prestatie-afspraken met verbonden partijen kunnen genoemde risico's beheersbaar worden gemaakt.

- (3) Gevolgen coronavirus

Eén van de belangrijkste gebeurtenissen in 2020 is ongetwijfeld de coronacrisis. We hebben hierbij te maken met veel nieuwe ontwikkelingen en acute vraagstukken vanuit het rijk, zoals doorbetalingen in verband met omzetgaranties aan zorgaanbieders en diverse regelingen om onder andere zelfstandigen financieel te ondersteunen. Ook vanuit de lokale omstandigheden vinden en vonden wij het belangrijk om hier onze bijdrage aan te leveren en onze inwoners, verenigingen, instellingen, ketenpartners en ondernemers waar mogelijk te ondersteunen.
Wij hebben hiervoor verschillende extern gerichte maatregelen genomen, zoals het uitstellen of gefaseerd betalen van gemeentelijke belastingen, tijdelijk gratis openbaar gebied beschikbaar stellen aan de horecaondernemers, het terugbetalen van leges voor vergunningen van evenementen die niet doorgaan e.d. Of door bijvoorbeeld te zorgen voor de continuïteit van financiering aan zorgaanbieders, zodat zij nu én in de toekomst hun belangrijke werk kunnen voortzetten en onze inwoners die dat nodig hebben, zorg krijgen. Uitgangspunt van zowel het rijk als de gemeente was: zorgen dat de samenleving blijft functioneren. Een zeer belangrijk deel van onze financiële nadelen werden gecompenseerd door uitkeringen van het rijk.
Wij gaan er vooralsnog van uit dat de financiële gevolgen van de coronacrisis slechts incidentele financiële gevolgen zal hebben met name voor 2020 met een beperktere na-ijlende doorwerking in 2021. Het is op voorhand nog niet te zeggen of de macro-economische onzekerheid tot verstoring van de gemeentelijke activiteiten leidt en is het nog onbekend wat de eventuele gevolgen voor onze activiteiten op de lange(re) termijn zullen zijn. De precieze impact zal afhangen van de snelheid waarmee het coronavirus onder controle komt in binnen- en buitenland. De financiële consequenties hiervan voor de verschillende beleidsterreinen (in onze organisatie) hebben we in de paragraaf Covid-19 zichtbaar gemaakt. De gevolgen voor de begroting 2021 kunnen we op dit moment nog moeilijk inschatten. Het kabinet heeft inmiddels ook aangegeven een compensatiepakket voor 2021 beschikbaar te stellen. De financiële compensatie uit het nieuwe aanvullende pakket van € 443 miljoen verwerken we in 2021, nadat het ministerie de bedragen per gemeente heeft bepaald en beschikt heeft. We gaan er van uit dat de eventuele aanvullende financiële nadelen in 2021 wederom voor een belangrijk deel gecompenseerd worden door het rijk. We schatten het risico vooralsnog in op pm.

- (4) Inschatting hoogte algemene uitkering

De omvang van het gemeentefonds wordt beïnvloed door de hoogte van de rijksuitgaven en de in het gemeentefonds opgenomen maatstaven. Dit zijn factoren waarop de gemeente geen invloed heeft. De gevolgen zijn feitelijk niet in te schatten, maar kunnen substantieel zijn. Daarnaast zijn de maatstaven aan de hand waarvan de algemene uitkering wordt berekend telkens aan verandering onderhevig.
Bij het opstellen van de begroting moeten zowel de totale omvang van het gemeentefonds als het aandeel van de eigen gemeente daarin worden ingeschat. Bepaalde maatstaven kunnen niet door de gemeente zelf worden beïnvloed en (dus) ook niet goed worden ingeschat (bijv. regionaal klantenpotentieel). De hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is daarom met grote risico's omgeven. Hierbij worden de risicobedragen die zich mogelijk kunnen afspelen bepaald tussen een bandbreedte van 0,5% en 1,5% van de jaarlijks te ontvangen algemene uitkering. Het risico wordt ingeschat op een bandbreedte van € 163.000,- tot € 490.000,-.

 - (5) Nieuw verdeelmodel gemeentefonds

Op 2 februari 2021 zijn de voorlopige uitkomsten van de herverdeling van het gemeentefonds gepubliceerd op de website van de rijksoverheid. De minister van BZK heeft tevens een adviesaanvraag ingediend bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Op basis van deze uitkomsten moeten we rekening houden met een voorlopig negatief herverdeeleffect van ca € 28.000,-. Na ontvangst van het ROB-advies wordt ook de VNG nog geconsulteerd. Dat zal plaatsvinden op basis van geactualiseerde maatstafgegevens en een geactualiseerde omvang van de clusters waaruit de verdeling is opgebouwd. Dit leidt ongetwijfeld nog tot verschuiving in de herverdeeleffecten. Afhankelijk hiervan schatten wij de mogelijke nadelen binnen de huidige planningsperiode (tot en met 2024) in binnen een bandbreedte van € 25.000,- en € 100.000,-. Wij schatten deze vooralsnog, in afwachting van de definitieve cijfers, laag in.

 - (6) Personeelsvoorzieningen

In het geval van ziekte en/of arbeidsongeschiktheid moet de gemeente als werkgever maximaal twee jaar het salaris aan de betrokken werknemer doorbetalen. Wanneer zich een geval van ziekte voordoet, waarvoor vervanging nodig is, kost dit de gemeente extra geld. Daarnaast geldt dat er binnen onze organisatie ook een behoorlijke mate van kwetsbaarheid is ten aanzien van specifieke kennis, omdat deze ingevuld worden door zgn. “éénmensfuncties”. Door de gemeenteraad noodzakelijk en wenselijk geachte activiteiten (maar ook de reguliere werkzaamheden) moeten veelal (mede) worden gerealiseerd via inzet van de ambtelijke medewerkers in onze steeds ‘krapper’ wordende organisatie. Om alles tijdig te realiseren moet er evenwicht zijn tussen de te leveren prestaties en de beschikbare menskracht. Het is de taak van ons college om samen met het management dit evenwicht te zoeken en te handhaven. Waar dat niet mogelijk is zullen keuzes onvermijdelijk zijn. Het financieel risico wordt ingeschat op een bandbreedte van € 25.000,- tot € 55.000,-.

 - (7) Risico’s op eigendommen

De gemeente Bladel wordt ook steeds meer geconfronteerd met toenemende vernielingen aan de gemeentelijke eigendommen. Daar de dader(s) vaak niet meer te achterhalen zijn kunnen de kosten van herstel niet in alle gevallen verhaald worden. Op basis van uitgevoerde risico-analyses uit het verleden wordt dit incidenteel risico ingeschat op een bandbreedte van € 15.000 tot € 25.000,-.

 - (8) Informatiebeveiliging en privacy

Zowel bij het gebruik van gegevens binnen de gemeente, als bij de uitwisseling van informatie, moet de gemeente rekening houden met beveiligings- en privacyaspecten. Als uitgangspunt worden de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) gebruikt voor informatiebeveiliging en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) voor privacy.
Door zo goed mogelijk te voldoen aan de normen van de BIO en de AVG worden de risico’s verkleind.
Middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) wordt getoetst in hoeverre er wordt voldaan aan de BIO. Op basis van ENSIA en een jaarlijkse risico-inventarisatie- en evaluatie wordt het informatiebeveiligingsplan bijgesteld. Het plan is bedoeld om middels een prioritering te komen tot een situatie waarin zo goed mogelijk wordt voldaan aan de eisen in de BIO, om hiermee de informatieveiligheid te vergroten. Ook worden er ‘Privacy Impact Assessments’ (PIA’s) uitgevoerd op een aantal werkprocessen waarbij gevoelige persoonsgegevens verwerkt worden. Middels deze PIA’s wordt beoordeeld of de verwerking van persoonsgegevens op een juiste manier plaatsvindt. Hier komen eventueel aanbevelingen uit voort die opgepakt worden om nog beter met persoonsgegevens om te gaan. Op die manier wordt het risico van onjuiste omgang met persoonsgegevens verkleind.
Er blijft echter altijd een risico bestaan dat er een informatiebeveiligingsincident of datalek plaatsvindt. Naast dat bijvoorbeeld hackers zich blijven ontwikkelen en slimmer worden, kunnen ook medewerkers onbewust informatie lekken. Daarom blijft bewustwording een belangrijk aspect voor de bescherming van gegevens. Dit blijkt ook uit de soort informatiebeveiligingsincidenten die afgelopen jaar hebben plaatsgevonden. We hebben te maken gehad met een aantal kleine datalekken waarbij er verkeerd met persoonsgegevens is omgegaan. Gelukkig waren dit vaak kleine incidenten waarbij het risico op misbruik verwaarloosbaar was. Er is één groter incident gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Dit betrof echter geen fout van de gemeente zelf maar van een externe leverancier.
Beveiligingsincidenten en datalekken hebben voor gemeenten het risico op imagoschade en financiële schade. Financiële schade kan voortkomen uit boetes, herstelkosten of aansprakelijkstellingen. Voor de financiële schade wordt een bedrag van € 30.000,- als risico opgenomen.

<u>Hoofdtaakveld: Verkeer en vervoer</u>

 - (9) Gladheidbestrijding

De gladheidbestrijding is middels een contract ondergebracht bij een aannemer voor de duur van vijf jaren en eindigt per 30 september 2021. Gladheidbestrijding is een apart werkveld en het voorspellen van de duur en hevigheid van een winterperiode is erg moeilijk. Tijdens extreme situaties, bijvoorbeeld bij (hevige) sneeuwval in combinatie met strenge vorst, moet dan ook intensiever worden geschoven en gestrooid. Derhalve zijn naast een maandelijkse vergoeding ook eenheidsprijzen in het contract opgenomen met betrekking tot het schuiven en strooien van vooraf bepaalde routes. Bij de beschikbare gestelde middelen wordt uitgegaan van normale winterse omstandigheden, wat per winterseizoen neer komt op 27 maal de vooraf bepaalde routes schuiven en strooien. Zodra sprake is van extreme situaties kunnen de meerkosten oplopen doordat vaker dan gemiddeld wordt gestrooid. Rekening houdend met extremere situaties, waarbij een toename

van 35% extra werkzaamheden met betrekking tot gladheidbestrijding aannemelijk wordt geacht, is er sprake van een risico van ca. € 25.000,- aan extra kosten.

 - (10) Overdracht beheerkosten wegen t.p.v. KBP

Het beheer en onderhoud van fase 2 zal eerst aan het einde van de exploitatieperiode (ca 2024) naar de gemeente overgedragen worden. Op basis van een door een derde partij opgestelde rapportage dient t.z.t. rekening gehouden te worden met ca € 99.000,- extra onderhoudskosten aan wegen, openbare verlichting, e.d.

Hoofdtaakveld: Sport, cultuur en recreatie

 - (11) Overdracht beheerkosten groen t.p.v. KBP

Het beheer en onderhoud van fase 2 zal eerst aan het einde van de exploitatieperiode (ca 2024) naar de gemeente overgedragen worden. Op basis van een door een derde partij opgestelde rapportage dient t.z.t. rekening gehouden te worden met ca € 22.000,- extra onderhoudskosten aan het openbaar groen.

 - (12) Natuurplagen

Door 'natuurplagen' (processierupsen, kevers, luizen, rattenplagen, iep- en kastanje ziektes e.d.) zullen er in voorkomende gevallen extra onderhoudswerkzaamheden verricht moeten worden aan het openbaar groen, sportvelden en de bossen. Op basis van eerdere onderhoudswerkzaamheden wordt dit incidenteel risico bepaald binnen een bandbreedte van € 100.000,- tot € 120.000,-. Voorts wordt voor de overige calamiteiten en claims een incidenteel risico bepaald binnen een bandbreedte van ca € 20.000,- tot € 30.000,-.

Hoofdtaakveld: Sociaal domein

 - (13) Uitvoering loonkostensubsidie (KempenPlus)

Er is mogelijk sprake van een toename van het aantal niet-uitkeringsgerechtigden dat een beroep zal doen op deze vorm van ondersteuning. Zo werkt KempenPlus samen met Vso/Pro scholen om ervoor te zorgen dat jongeren na hun educatie zo snel mogelijk participeren in de maatschappij en niet thuis komen te zitten en indien nodig gaan de jongeren met behulp van LKS aan het werk. De cliënten van KempenPlus hebben steeds meer begeleiding en ondersteuning nodig om uit te stromen vanwege instroom van specifieke doelgroepen die voorheen gebruik zou maken van Wajong en/of Wsw. KempenPlus zet ook loonkostensubsidie in om deze doelgroepen uit te laten stromen en de werkgevers te compenseren voor de verminderde productiviteit. KempenPlus zal onderzoeken of de praktijkroute ingezet kan voor statushouders en andere bijstandsgerechtigden om duurzaam participatie te bewerkstelligen. Hierdoor kunnen het aantal loonkostensubsidie verstrekkingen toenemen en ook de lasten voor de gemeenten. We schatten het risico vooralsnog in op pm.

 - (14) Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Binnen de Wmo is de laatste jaren een kostenstijging te zien en ook binnen meerjarenperspectief wordt een verdere kostenstijging verwacht. Een eerste reden hiervoor is dat we binnen de Wmo de gevolgen van de vermaatschappelijking van de zorg blijven zien, omdat mensen met een ondersteuningsvraag - langer - thuis blijven wonen. De toename van met name ouderen met een intensieve (Wmo-)ondersteuningsvraag en mensen met een psychiatrische problematiek vormen een steeds groter financieel risico. Met voorliggende collectieve Wmo-voorzieningen in onze Bladelse kernen proberen we daar samen met lokale vrijwilligers, mantelzorgers en zorgorganisaties een antwoord op te geven. Ook de nieuwe functies van de ouderenconsulent en de mantelzorgondersteuner dragen hier aan bij. Verder spelen algemene demografische ontwikkelingen zoals dubbele vergrijzing een belangrijke rol en is de toegang tot Wmo-maatwerkvoorzieningen door invoering van het abonnementstarief van € 19,- per maand laagdrempeliger geworden. Ten slotte heeft de coronapandemie het afgelopen jaar consequenties gehad voor de Wmo-ondersteuning en is nog niet duidelijk welke effecten de coronapandemie in de toekomst op de Wmo-ondersteuning zal hebben.

Hoofdtaakveld: Volksgezondheid en milieu

 -(15) Verwerkingsovereenkomst restafval Attero

Door het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI) is een eindvonnis uitgesproken in het geschil tussen Attero en de Brabantse gemeenten en gewesten over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval over de jaren 2015-januari 2017 en zijn de Brabantse gemeenten en gewesten, in tegenstelling tot de uitspraak over de jaren 2011-2014, nu wel verplicht een naheffing te betalen voor de minderlevering. De Metropoolregio Eindhoven heeft als contractpartner namens de 21 gemeenten uitvoering gegeven aan het financiële deel van het vonnis wat betrekking heeft op deze regio.

De Vereniging van Contractanten is een procedure gestart bij het Gerechtshof in Den Haag om het vonnis van het NAI te vernietigen. Het gerechtshof heeft ingestemd met een hoorzitting, waar alle partijen gelegenheid krijgen om hun standpunt nog eens toe te lichten. Die wordt gehouden op 12 april 2021. Het gerechtshof in Den Haag doet op 29 juni 2021 uitspraak. Indien de uitspraak negatief uitvalt voor de Brabantse gewesten en gemeenten, heeft dit financiële gevolgen voor de gemeenten binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE) omdat de door het MRE vooruitbetaalde naheffing wordt doorberekend die gemeenten. Een verdeelsleutel hiervoor zal pas na een eventuele negatieve uitspraak worden bepaald. Het financiële risico is sterk afhankelijk van de uiteindelijke uitspraak en verschilt zeer van gemeente tot gemeente. Wij hebben het

risico voor onze gemeente ingeschat op een bandbreedte van € 166.000,- tot € 288.000,- (op basis van verhouding 50% inwoners en 50% tonnage). Dit risico wordt vooralsnog hoog ingeschat.

Hoofdtaakveld: Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

- (16) Grondexploitatie

Voor de risico's verbonden aan de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. De algemene reserve grondexploitatie is gevormd voor de dekking van de risico's verband houdend met de grondexploitaties.
Op 11 juli 2007 is met een ingezetene en de gemeente een overeenkomst gesloten, waarin – kort samengevat - afspraken zijn gemaakt over het beschikbaar stellen van een kavel op De Beemd, alsmede over de opslag van grond en bouwmaterialen op het perceel De Pan ongenummerd. De nakoming van deze overeenkomst heeft uiteindelijk geleid tot een juridische procedure, waarbij de gemeente op 24 april 2013 bij de rechtbank volledig in het gelijk is gesteld. Appellant heeft tegen het vonnis van de rechtbank hoger beroep ingesteld. Op 26 januari 2016 heeft het Gerechtshof arrest gewezen. Hierbij is de appellant in het gelijk gesteld. Het Hof heeft – kort samengevat - bepaald dat de gemeente toerekenbaar tekort is geschoten in nakoming van de vaststellingsovereenkomst van 11 juli 2007 en veroordeelt de gemeente tot vergoeding van de geleden schade. De schade wordt bepaald in een afzonderlijke procedure waarvoor onafhankelijke deskundigen zijn aangewezen. Op 13 oktober 2020 is hierover een zitting geweest bij de rechtbank. De rechtbank heeft eindelijk op 14 april 2021 uitspraak gedaan in de schadestaatprocedure van de appellant (inzake de nakoming van de vaststellingsovereenkomst). De schade, die al jaren een PM post in de begroting oplevert, is door de rechtbank bepaalt op € 2.459,- plus rente. Appellant heeft nog drie maanden om in hoger beroep te gaan.

- (17) Actualisatie winstuitnames grondexploitatie

De gemeente Bladel neemt tussentijds winst als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan (laag risico-profiel): In het BBV (notitie grondexploitatie) zijn regels vastgelegd over de wijze van winstnemingen. In de notitie wordt aangegeven dat bij tussentijdse winstnemingen de percentage of completion methode (POC) dient te worden gevolgd: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. De vraag naar grond blijft onverminderd groot. De verkopen lijken bij de nieuwe plannen voorspoedig te verlopen. Dit heeft ook als consequentie dat de aanvankelijk geprognosticeerde winstuitnames, gelet op het vastgestelde beleid in de Nota Grondbeleid 2019 en de nieuwe voorschriften BBV.
Wij hebben nu rekening gehouden met een normale fasering in grond uitgifte en gelijkblijvende grondprijzen, beide ingegeven door het economische klimaat en de signalen in de woningbouw. Vanaf 2016 zijn we als gemeente verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over de fiscale winsten (zie hierna). Voorts wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.
In de grondexploitaties wordt voor de boekjaren 2021 tot en met 2025 een gemiddelde (commerciële) winst verwacht van € 193.000,-. Het (conjuncturele) risico wordt ingeschat op een bandbreedte van 10% en 15% van het gemiddelde van de geraamde (commerciële) winstuitname gedurende de planperiode. Het risico wordt dan ingeschat op een bandbreedte van € 19.000,- tot € 29.000,-. Dit risico schatten wij als midden in.

- (18) Gemeentegaranties

In 2019 werd de nota "verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen" vastgesteld. Op basis van deze nota gaan we voortaan uit van het eigen kunnen en eigen kracht van onze inwoners. Het is niet aan ons om te sturen en te regelen, maar als dat nodig en mogelijk is willen we wel kunnen ondersteunen. Het verstrekken van een garantie of lening past hierbij. Anderzijds moeten we de financiële houdbaarheid van onze garantie- en lening portefeuille niet uit het oog verliezen. Daarom hanteren we hiervoor het Nee, *tenzij-beleid* hanteren.
De gemeente Bladel heeft in het verleden overeenkomsten afgesloten waarmee het middels een achtervangpositie garant staat voor de rente- en aflossingsverplichtingen van diverse woningcorporaties ten opzichte van kredietverstrekkers. De stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) draagt het direct risico. Het risico voor de gemeente Bladel dat hiermee gepaard gaat is te verwaarlozen gezien de zekerheidsstructuur van de WSW.
Gemeenten zijn per 1 januari 2011 uit de achtervang voor nieuwe hypotheken met Nationale Hypotheek Garantie (NHG) getreden. Dat is de uitkomst van een jarenlange discussie tussen de VNG en het Rijk. De financiële risico's die gemeenten lopen door de achtervangpositie vindt de VNG onverantwoord.
Concreet betekent dit dat alle gemeenten uittreden voor nieuwe garanties vanaf 2011. De achtervangpositie van gemeenten voor bestaande NHG-hypotheken blijft bestaan. Het bestaande vermogen van het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) blijft beschikbaar voor alle NHG-hypotheken van zowel vóór als na de datum waarop gemeenten uittreden uit de achtervangpositie. Met de beëindiging van de achtervangpositie van gemeenten voor nieuwe NHG-hypotheken zijn de risico's voor gemeenten verder beperkt.
Hoewel wij de kans dat de gemeente wordt aangesproken op garantstellingen niet groot achten, houden wij het risicobedrag vooralsnog vast op een bandbreedte van € 10.000,- tot € 20.000,-.

- (19) Gevolgen Stikstofbesluit (PAS regels) en PFAS

In alle lopende grondexploitaties, waarvan het bestemmingsplan al vastgesteld c.q. onherroepelijk is, is in de onderbouwing van bestemmingsplannen geconcludeerd dat stikstof geen probleem is. Verder zijn er door de stikstofcrisis in de gemeente Bladel niet minder omgevingsvergunningen verleend. Stikstof heeft op dit moment nog geen financiële consequenties. Het

risico voor de lopende projecten wat betreft stikstof schatten wij dan ook als laag in. In alle lopende grondexploitaties, waar we nog gronden bouw- en woonrijp moeten maken is voor de uit-vraag van “het werk” onderzoek uitgevoerd of er eventuele meerkosten voor PFAS zijn (staat voor poly- en perfluoralkylstoffen). Tot op heden is geconcludeerd dat in de lopende plannen dit niet het geval is. Aangezien we extra onderzoeken moeten doen naar PFAS, zijn deze extra onderzoekskosten meegenomen in de grondexploitaties. Door de PFAS hebben we op dit moment nog geen vertraging opgelopen in de lopende plannen dus de financiële consequenties zijn laag. Het risico voor de lopende projecten wat betreft PFAS schatten wij dan ook als laag in.
Bij toekomstige grondexploitaties houden we zekerheidshalve in onze exploitatieopzetten wel rekening mee met meerkosten voor onderzoeken naar stikstof/PFAS, meerkosten voor het bouw- en woonrijp maken en eventuele vertraagde fasering voor de gronduitgifte. Zodat we, mochten er meerkosten komen en een vertraagde gronduitgifte zijn, deze ingecalculeerd zijn. Mocht het uiteindelijk meevallen dan heeft dit een positief effect op de grondexploitatie. Het risico voor toekomstige projecten schatten we gemiddeld in.

😐 - (20) Gevolgen Coronacrisis op grondexploitaties
Momenteel is de wereld in de ban van het coronavirus. Welke economische consequenties dit gaat hebben is nu nog moeilijk in te schatten, maar we moeten wel rekening houden met een mogelijke economische crisis. Of deze crisis ook de grondexploitaties treft is moeilijk in te schatten. Tot op heden hebben we bij de grondverkoop nog geen last van corona, hoe dit zich de komende jaren gaat ontwikkelen is nog onduidelijk zodat het effect op de grondexploitatie lastig in te schatten is. Het risico voor toekomstige projecten schatten we dan ook als laag in.

nr.	omschrijving	geraamde omvang *	kans			gemiddeld effect	kans x effect *incidenteel*	kans x effect *structureel*
			25%	50%	75%	(c : 2)	(d,e of f x g)	(d,e of f x g)
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)
1	Wachtgelden wethouders	60-180		x		120	60	
2	Verbonden partijen	pm	x			pm		pm
3	Gevolgen coronavirus	pm	x			pm		pm
4	Inschatting algemene uitkering	163-490	x			327		82
5	Nieuw verdeelmodel gemeentefonds	25-100	x			63		16
6	Personeelsvoorzieningen	25-55			x	40	30	
7	Risico’s eigendommen	15-25			x	20	15	
8	Informatiebeveiliging	30-30	x			30	8	
9	Gladheidbestrijding	25-25		x		25	13	
10	Beheerkosten wegen KBP	99-99			x	99		74
11	Beheerkosten groen KBP	22-22			x	22		17
12	Natuurplagen	120-150		x		135	68	
13	Uitvoering loonkostensubsidie	pm	x			pm		pm
14	Wet maatschappelijke ondersteuning	0-0	x					
15	Afvalverwijdering Attero	166-288			x	227	170	
16	Grondexploitatie	0-0	x					
17	Actualisatie winstuitnames grondexploitatie	19-29	x			24	6	
18	Startersleningen	pm	x			pm		pm
19	Gemeentegaranties	10-20	x			15	4	
20	Gevolgen Stikstofbesluit	pm	x			pm		pm
Ondergrens risico’s		779						
Bovengrens risico’s		1.513						
Totaal gemiddelde risico’s						1.147		
Totaal na kansberekening							374	189

Financiële indicatie risico-inventarisatie en -kwantificering

De omvang van de geïnventariseerde risico’s beweegt zich tussen een bedrag van € 779.000,- en een bedrag van € 1.513.000,- (zie kolom c). Indien alle risico’s zich tegelijk zouden voordoen, gaat het gemiddeld dus om een bedrag van € 1.147.000,-. Maar de kans hierop is niet erg groot. Uitgaande van de gemiddelde omvang en de geraamde ‘kansen’ bedraagt het totaal aan de nu geïnventariseerde risico’s een aanzienlijk lager bedrag: gemiddeld € 563.000,-, waarvan een deel incidenteel (€ 374.000,-) en een deel structureel (€ 189.000,-).
Overigens suggereren deze bedragen een nauwkeurigheid die zich absoluut niet voordoet; het is de toevallige uitkomst van een kansberekening en niet een met zekerheid te voorspellen uitkomst. In onderstaande tabel is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

Financiële kengetallen

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie en voor vergelijking met andere gemeenten worden zowel in de begroting als jaarrekening een set van financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Bladel.
Om een beeld te geven hoe de financiële positie van gemeenten zich ontwikkelt, zijn door VNG de kengetallen onderverdeeld naar 3 risico categorieën (zie onderstaand tabel). In het algemeen is categorie A minder risicovol dan categorie B en B weer minder risicovol dan C. Dit is ook het geval bij grondexploitatie maar in geval van een hoge netto schuldquote kan een hoge grondexploitatie juist een mogelijkheid bieden om een hoge netto schuldquote te verlagen. Bij de belastingcapaciteit worden de belastingen per gemeente vergeleken met het landelijk gemiddelde. Kleiner dan 100% betekent dat de gemeente nog beneden het landelijk gemiddelde zit.
Om de kengetallen te kunnen duiden is per kengetal een omschrijving opgenomen.

1A. Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossing) er zijn waardoor een begroting minder flexibel wordt. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.
De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

2. De solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.
Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Daar is bijvoorbeeld sprake van indien een lening is aangegaan omdat het eigen vermogen niet liquide is (omdat het vast zit in bijvoorbeeld een gemeentehuis of dat er andere investeringen mee zijn gefinancierd). Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van de gemeente.

3. Kengetal grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen de actuele waarde op de balans zijn opgenomen en of een eventueel gevormde voorziening van voldoende omvang is. Wanneer de waarde van de grond laag is, loopt de gemeente relatief weinig risico op de exploitatie maar is er relatief weinig waarde om de schuld te kunnen verlagen uit grondverkopen.
Om te kunnen beoordelen of de gemeente goed scoort met haar grondexploitaties, moeten ook afzetprognoses en getroffen voorzieningen beoordeeld worden. Om de risico's van grondexploitaties zoveel mogelijk beheersbaar te houden worden, daar waar noodzakelijk, driemaal per jaar de grondexploitatieberekeningen van de diverse grondexploitaties bijgesteld. Eventuele verliezen worden hiermee tijdig inzichtelijk gemaakt waardoor passende maatregelen kunnen worden getroffen. Onze accountant beoordeelt deze vanuit zijn verantwoordelijkheid.
Voor de berekening van het kengetal grondexploitatie worden bouwgronden in exploitatie gedeeld door de totale baten (exclusief de mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Als voor het (verwachte) tekort in de grondexploitatie een verliesvoorziening is gevormd, wordt het saldo hiervan in mindering gebracht op de boekwaarde van de gronden.

4. Structurele exploitatieruimte
Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting

waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
Voor de berekening van het kengetal structurele exploitatieruimte wordt het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten (exclusief de mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden
De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden (van 4 personen) in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het geeft weer wat de ruimte is om belastingen te verhogen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het is de bevoegdheid van uw raad met welke omvang de belastingen worden verhoogd.

Kengetallen:	streefwaarde	Verloop van de kengetallen		
		Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
netto schuldquote	< 90%	70%	76%	69%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	68%	73%	66%
solvabiliteitsrisico	> 30%	29%	31%	25%
grondexploitatie	< 35%	7%	3%	3%
structurele exploitatieruimte	>= 0%	4%	2%	4%
belastingcapaciteit	< 105%	93%	93%	93%

Conclusie houdbare financiële positie

In onze optiek spreken we over houdbaar als de gemeente in het geval van ‘slecht weer’ nog voldoende vrij beschikbare middelen heeft om de klappen op te kunnen vangen. Dit betekent dat de gemeente voldoende flexibel moet zijn en dus niet teveel verplichtingen (financieel, juridisch en bestuurlijk) moet hebben die meerjarig (langer dan vijf jaar) vastliggen. Deze verplichtingen zijn bijvoorbeeld onze schuldverplichtingen (rente en aflossing van opgenomen geldleningen), kapitaallasten, apparaatslasten en beheer- en onderhoudslasten. De gemeente moet wendbaar zijn om snel te kunnen reageren. Enerzijds organisatorisch wendbaar om goed in te kunnen spelen op uitbreiding of inkrimping van het taken-pakket. Anderzijds financieel wendbaar door de begroting op orde te hebben en een financiële buffer aan te houden. Flexibiliteit en weerbaarheid zijn in dit verband belangrijke termen en vormen de pijlers voor het spelregelkader.
Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de (geprognosticeerde) balans als naar de exploitatie wordt gekeken. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de (geprognosticeerde) balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of onze gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten.

Op basis van de uitkomsten van bovenstaande kengetallen is de financiële positie van de gemeente Bladel in 2020, weerbaar en voldoende robuust. Er zijn voldoende buffers (zowel structureel als incidenteel) voorhanden om de risico´s, als deze zich voordoen, en andere onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. Daarnaast worden de incidentele lasten volledig gedekt door de incidentele baten, zodat de begroting 2020 in materieel opzicht meer dan sluitend is.
Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90%. Als de netto schuldquote tussen 95% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenzone. Het zijn vooralsnog grove vuistregels. Voor een genuanceerder beeld van de schuldpositie moet ook worden gekeken naar de voorraad bouwgronden, de uitgeleende gelden en de omvang van de beschikbare dekkingsreserves. De reserve afschrijving geactiveerde investeringen dient ook in relatie met de netto schuldquote bezien te worden, omdat deze reserve in beginsel budgettair in mindering gebracht wordt op de betreffende kapitaallasten.
De schuld van de gemeente neemt de komende jaren flink toe, als gevolg van de doorwerking van het hoge investeringsniveau vanuit het meerjarenprogramma. In de meerjarenraming is sprake van een maximale financieringsbehoefte, terwijl het investeringstempo – en daarmee de financieringsbehoefte – feitelijk altijd lager zal liggen dan geraamd. Inhoudelijke keuzes op de investeringsplanning zullen van invloed zijn op de schuldpositie. In de meerjarenraming is overigens rekening gehouden met de extra rentelasten als gevolg van de aan te trekken financieringen.
De verstrekte leningen (financiële activa art 36 lid b, c van het BBV) betreffen de verstrekte startersleningen en de aandelen van de BNG en Brabant Water. De gemeente Bladel heeft geen leningen voor derden aangetrokken. Bij de schuldquote

gecorrigeerd voor verstrekte leningen behoeven deze leningen daarom niet geëlimineerd te worden. Onze schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is 66%. Wij zitten daarmee niet in de hoge zone. Vanwege de lage renteniveau's van dit moment leidt dit overigens niet tot hoge rentelasten. Rentelasten die volledig opgevangen zijn in de meerjarenraming. Gemeenten met veel grond hebben meer schulden en dus een hogere schuldquote. Dit geldt overigens niet voor gemeente Bladel. Wij hebben beperkte grondposities voor woningbouw. Voor die gronden hebben we (beperkte) schulden gemaakt. De rente over deze schuld drukt, behoudens eventueel strategische grond verwervingen, niet direct op de begroting, maar dient te worden opgevangen binnen de grondexploitaties. Met de opbrengsten uit de verkoop van de grond, dient zowel de rente als de aflossing van de schuld te worden betaald.
Het risicoprofiel van de gemeente ten aanzien van grondexploitaties is vrij beperkt. Dit vertaald zich in een laag kengetal grondexploitatie. Het kengetal grondexploitatie neemt meerjarig verder af. Dit wordt veroorzaakt door de voortschrijdende realisatie van de grondexploitaties (met name door verwachte grondverkopen).
De solvabiliteitsratio van 25% begeeft zich net onder het gewenste niveau, maar is meer dan voldoende om onze risico's op te kunnen vangen. Autonoom stijgt het eigen vermogen, maar door de teller-noemer effect (hoger balanstotaal) daalt de ratio ten opzichte van het vorig jaar. Doorkijk naar de toekomst laat daarnaast zien dat de solvabiliteitsratio zeer waarschijnlijk zal gaan verslechteren. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de teller-noemereffect. De prognose van het eigen vermogen daalt licht terwijl de prognose van de balanstotalen (door de toename van de investeringen) sterk zal stijgen. Onze eigen vastgestelde norm (de ratio weerstandsvermogen) zal echter gedurende de gehele planperiode meer dan voldoende zijn om onze risico's op te kunnen vangen. De structurele exploitatie ruimte geeft aan dat onze structurele lasten allemaal vast liggen in structurele baten.

Overall kunnen we concluderen dat op basis van de kengetallen 2020 in relatie met een verwachte stijging van ons weerstandsratio naar 5,63 in 2020 de financiële positie voldoende is. Ook de belastingcapaciteit ligt onder het landelijk gemiddelde.

Ten slotte merken wij op dat de stuurbaarheid op de kengetallen betrekkelijk is. De financiële kengetallen hebben vooralsnog een indicatieve waarde. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden beoordeeld, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente.

Lokale heffingen

Voorwoord

Het heffen van lokale belastingen en heffingen stelt de gemeente in staat om maatschappelijke voorzieningen op een evenwichtige wijze in stand te houden. Daarnaast stellen belastingen en heffingen de gemeente in staat maatschappelijke kosten door te belasten aan specifieke veroorzakers, zoals bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. In het verlengde hiervan stelt het heffen van lokale belastingen en heffingen de gemeente in staat een sluitend meerjarenperspectief te bereiken. Aanpassing van de belastingtarieven zorgt ervoor dat de koopkracht van de gemeentelijke middelen gehandhaafd blijft.

Algemene uitgangspunten

Bij het heffen en invorderen van belastingen zijn we onder meer gebonden aan de:
- Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR);
- Algemene wet bestuursrecht (Awb), (inclusief de algemene beginselen van behoorlijk bestuur);
- Invorderingswet 1990;
- Gemeentewet;
- Wet waardering onroerende zaken
- diverse Uitvoeringsbesluiten.

De wet geeft duidelijke kaders aan voor de heffing, invordering en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Het maken van uitzonderingen op de regels uit de wetgeving is niet toegestaan, dit om rechtsongelijkheid voor de burger te voorkomen.
De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen direct in hun portemonnee. Gemeentelijke heffingen staan dan ook sterk in de politieke belangstelling. De formele vaststelling van de tarieven voor 2020 vindt plaats door het vaststellen van de belasting- en tarievenverordeningen door uw raad.
Gemeentelijke heffingen kunnen worden onderscheiden in ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente. Ongebonden heffingen (belastingen) behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten van deze belastingen niet voor een specifiek en wettelijk bepaald doel maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen mogen worden ingezet. In Bladel zijn dit onroerende zaakbelastingen (OZB) en toeristenbelasting.
Voor de gebonden heffingen is er wel sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Onze dienstverlening dient kostendekkend te zijn. Dat vraagt om een scherpe en transparante kostentoerekening. Het profijt-

beginsel, ofwel het principe waarbij de gebruiker betaalt, is hierbij richtinggevend. Het streven is 100% kostendekkendheid (bij gebonden heffingen mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak). In onze gemeente gaat het om afvalstoffenheffing, rioolheffingen en leges. Ook de Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting beschouwen we als een gebonden heffing, omdat de opgelegde belastingen één-op-één doorbetaald worden aan de ondernemers (OVB) en de vertegenwoordiging van de eigenaren.

Ongebonden heffingen

De gemeente Bladel kent de onroerende zaakbelastingen en de toeristenbelasting als heffingen die aan de algemene middelen worden toegevoegd.

- Onroerende zaakbelastingen

Het beleid bij de onroerende zaakbelastingen (OZB) is erop gericht om alle belastbare feiten op basis van de ingestelde verordening in de heffingen te betrekken met als doel het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen. De percentages voor de onroerende zaakbelastingen worden vastgesteld aan de hand van het totaal aan waarden van de objecten die in deze belasting worden betrokken.
De OZB worden geheven op binnen de gemeente gelegen onroerende zaken. Het betreft een directe belasting die is uitgesplitst in:

- een gebruikersbelasting van niet-woningen van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- een eigenarenbelasting van zowel niet-woningen als van woningen van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De heffingsgrondslag is de vastgestelde economische waarde naar de peildatum 1 januari 2019. De tarieven over 2020 zijn met een (nagecalculeerde) inflatiecorrectie van 2,45% verhoogd. De verwachte opbrengst OZB wordt als percentage van de totale WOZ-waarde van alle onroerende zaken in Bladel uitgedrukt. Dit percentage is, afhankelijk van eigenaar/gebruiker niet woning en eigenaar woning, bepalend voor de hoogte van elke individuele aanslag OZB. Er zijn 161 formele bezwaren tegen de WOZ-waarde van onroerende zaken in de WOZ-beschikkingen binnengekomen tegen waardepeildatum 1 januari 2019. In 67,7% van de gevallen betrof het bezwaren van no cure no pay bureaus. Van de bezwaarschriften tegen de WOZ-beschikking is 36,5% gegrond en 63,5% ongegrond verklaard. In het voorgaande jaar bedroegen deze percentages respectievelijk 22% en 78%. Het gevolg hiervan is dat aanslagen worden aangepast. In de raming is rekening gehouden met het toekennen van bezwaren.
De werkelijke belastingopbrengst komt overeen met de geraamde opbrengst. De navolgende opbrengsten werden gerealiseerd:

Onroerende-zaakbelasting	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Eigenaar woningen	2.317.000	2.384.000	2.384.000	
Eigenaar niet-woningen	996.000	1.043.000	1.037.000	-6.000
Gebruiker niet-woningen	784.000	814.000	807.000	-7.000
Totaal onroerende zaakbelastingen	**4.097.000**	**4.241.000**	**4.228.000**	**-13.000**

(- = nadeel en + = voordeel)

- Toeristenbelasting

Het beleid bij de toeristenbelasting is erop gericht exploitanten van recreatieve ondernemingen om alle belastbare feiten op basis van de ingestelde verordening in de heffingen te betrekken met als doel het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen. Via de exploitanten van recreatieve ondernemingen wordt een toeristenbelasting geheven van personen die in de gemeente Bladel verblijven maar niet zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie. Het gaat dan om overnachtingen in hotels, pensions, campings en vakantiebungalows. De toeristenbelasting kan worden gezien als een bijdrage in de kosten van de (algemene) voorzieningen die de gemeente treft.
De toeristenbelasting is een algemene belasting en kent daarom geen maximumtarief. De trend van de laatste jaren is dat het aantal overnachtingen fluctueert, zodat de opbrengst (exploitatie) wisselt. In het raadsprogramma is aangegeven dat voor deze raadsperiode een stapsgewijze verhoging van de toeristenbelasting wordt toegepast van 2,8% per jaar. Het tarief voor 2020 werd voor verblijf in vaste onderkomens vastgesteld op € 1,56 per overnachting (2019: € 1,51) en voor het verblijf in mobiele onderkomens op € 1,46 (2019: € 1,41).
De opbrengst van de toeristenbelasting 2020 is vastgesteld op basis van een verwacht aantal bezoekers per jaar. Wij zijn er hierbij van uitgegaan dat we in 2020 als gevolge van de coronavirus ca 60% van de definitieve aanslagen 2019 toeristenbelasting ontvangen.

Toeristenbelasting	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Toeristenbelasting	1.128.000	724.000	716.000	-8.000
Toeristenbelasting afwikkeling vorige jaren	56.000	69.000	69.000	
Totaal toeristenbelasting	**1.184.000**	**793.000**	**785.000**	**-8.000**

(- = nadeel en + = voordeel)

Gebonden heffingen

Onder de gebonden heffingen worden die vergoedingen begrepen waarvoor de gemeente een individuele dienst wordt geleverd. Zo worden leges geheven bij de afgifte van een paspoort, rijbewijs of een omgevingsvergunning. Daarnaast zijn personen/bedrijven een heffing verschuldigd voor diensten die de gemeente aan hen levert, zoals voor het gebruik van een aansluiting op de riolering, het verwerken van huisafval e.d.
Voor heffingen waarbij kosten worden verhaald, geldt dat de gemeente er geen winst op mag maken en alleen de daadwerkelijke kosten in rekening mag brengen. Dit betekent dat in een tabel wordt aangegeven wat de omvang van de lasten is, gespecificeerd per taakveld waar de kosten zijn opgenomen, met daartegenover welke baten uit de heffing worden verwacht. De kostendekkendheid is vervolgens het percentage van de geraamde lasten ten opzichte van de geraamde baten. Ook moet in deze paragraaf worden uitgelegd welke beleidsuitgangspunten aan die berekeningen ten grondslag liggen en hoe deze uitgangspunten worden gebruikt om de hoogte van de heffing te bepalen. Voor het berekenen van de kostendekkende tarieven houden we overigens wel rekening met de feitelijke rente, de overhead en de compensabele btw.

Toerekening overhead aan tarieven
Alle kosten, die direct toegerekend kunnen worden aan heffingen en leges, komen ten laste van deze producten. Voor indirecte kosten, ook wel overhead genoemd, is dit niet mogelijk. Deze indirecte kosten bestaan onder andere uit kosten voor ICT, huisvesting, inkoop, financiën e.d.. Deze kosten begroten we volgens de verslagleggingsvoorschriften (BBV) centraal in taakveld 0.4 ‘Overhead en ondersteuning organisatie’. Voor het berekenen van tarieven brengen we overigens wel een deel van de indirecte kosten ten laste van de tarieven. Dit doen we met een opslag van de overhead als percentage op de directe loonkosten.
De grondslagen voor de toerekening van overhead zijn in de Financiële verordening 2019 vastgelegd. De toerekening van overhead aan de heffingen geschiedt op basis van een opslag met een vast percentage. Het percentage wordt vastgesteld met de formule: *(totale kosten overhead / omvang totale personeelslasten inclusief totale kosten overhead) x 100%*. Het is een eenvoudige methode om de overhead toe te rekenen aan de doorbelaste loonkosten.
Op basis van de cijfers uit de begroting 2020 betekent dit als volgt: (€ 5.802.000 / € 8.886.000) x 100% = 65% (afgerond). Concreet betekent dit dat we bij het opstellen van de tarieven voor elke euro direct toegerekende loonkosten op het hoofdtaakveld we er 65 cent overhead erbij opnemen. Met deze opslag benaderen we dan de integrale kostprijs.

BTW wordt meegerekend in tarieven
De btw speelt bij de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de leges een speciale rol omdat wij in de kosten, die we via die heffingen verhalen, ook de te betalen btw mogen meerekenen. Die betaalde btw is weliswaar verhaalbaar via het BTW-compensatiefonds, maar omdat dat fonds wordt gevoed vanuit het gemeentefonds (uitname), is dat feitelijk een ‘sigaar uit eigen doos’. Ter compensatie daarvan loopt de btw dus mee in de kosten, die via de betreffende heffingen worden verhaald. Daardoor is in de begroting de raming van de baten ook hoger dan de raming van de corresponderende lasten.

- Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting

Voor een toekomstbestendig koopcentrum in Bladel is behoefte aan een structurele samenwerking tussen publieke en private partijen, op basis van gelijkwaardigheid en met een gezamenlijke inzet van middelen. Zowel de ondernemers (OVB) als de vertegenwoordiging van de eigenaren hebben uitgesproken gebruik te willen maken van het instrument van de Bedrijven Investeringszone (BIZ) om te komen tot structurele financiering. Een BIZ belasting maakt het mogelijk voor ondernemers om gezamenlijk te investeren in een aantrekkelijke bedrijfsomgeving door het bevorderen van de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of een ander publiek belang in de openbare ruimte van het BIZ-gebied.
De navolgende opbrengsten en lasten worden geraamd:

Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting	82.000	80.000	80.000	
Doorbetaling Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) belasting	-81.000	-80.000	-80.000	
Totaal BIZ	**1.000**			

(- = nadeel en + = voordeel)

- Rioolheffing

De aanleg en beheer van riolering is een gemeentelijke taak die zijn wettelijke basis vindt in de Wet Milieubeheer (Wm). Op grond van artikel 4.22 van de Wm is de gemeente verplicht een Gemeentelijk RioleringsPlan GRP (een beleidsmatig en strategisch plan voor de aanleg en het beheer van de gemeentelijke riolering) op te stellen. In 2020 is een nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan voor 2020 - 2025 vastgesteld door de raad. De beleidskeuzes zijn uitgewerkt in het GRP met het bijbehorende maatregelprogramma en financiering.
Bij de rioolheffing is het beleid gericht op het in stand houden van het gemeentelijk rioleringsstelsel. Uitsluitend die percelen worden in de heffing betrokken die zijn aangesloten op het gemeentelijk rioleringsstelsel. De doelstelling is een doelmatig beleid en beheer van een goed gebruik van de riolering om daarmee de volksgezondheid te beschermen, de kwaliteit van de leefomgeving op peil te houden en de bodem, het grond- en oppervlaktewater te beschermen.

Verwachte kosten
De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. In totaal hebben we in 2020 € 2.144.000,- aan netto kosten gemaakt om deze zorgplichten na te komen. Om deze kosten transparant te maken splitsen wij eerst uit op welke taakvelden wij deze kosten zullen maken. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.

Verdeling kosten
Uit onderstaand overzicht blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke netto kosten komen van het taakveld riolering (€ 1.893.000,-). De netto kosten zitten vooral in daadwerkelijk nakomen van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Daarnaast houden we rekening met de kwijtschelding van een deel van deze heffing. Voor het taakveld inkomensregelingen komen we uit op € 25.000,-. Daarnaast verantwoorden wij € 56.000,- voor het taakveld overhead. Dit zijn kosten die wij gemaakt hebben voor de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. Deze kosten zijn gebaseerd op de hiervoor genoemde systematiek. Tot slot wordt de compensabele BTW verdisconteerd in de tarieven. Deze bedraagt € 170.000,-.
We mogen op grond van artikel 228a van de gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In onze gemeente is de rioolheffing volledig kostendekkend. De benodigde inkomsten worden omgeslagen naar inwoners en bedrijven via een rioolheffingstarief. Ten aanzien van de huishoudens is met ingang van 2018 gekozen de heffingsmethodiek te differentiëren, waarbij:
- woningen een vastrecht betalen op basis van de gezinssamenstelling, en gedifferentieerd wordt naar één, twee, drie, vier, vijf en meerpersoonshuishoudens;
- agrarische objecten, dan wel combinaties van woningen met agrarische gedeelten die in hoofdzaak als niet-woning dienen te worden aangemerkt, een vastrecht betalen;
- niet-woningen op basis van een staffeling van het verbruik betalen, waarbij de staffeling begint met een verbruik tussen 0 en 50 m³.

De opbrengsten rioolheffingen over 2020 bedragen in totaliteit € 2.039.000,-. De baten bestaan uit de opbrengst rioolheffing en de vergoeding voor werken voor derden (aansluitingen e.d.). De opbrengst komt daarmee ca € 29.000,- hoger uit ten opzichte van de raming. Het nadelig saldo wordt verrekend met de voorziening egalisatie riolering.

Kostendekkendheid van de rioolheffing	taakveld	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Kosten taakveld riolering	7.2	-1.734.000	-1.914.000	-1.939.000	-25.000
Kosten taakveld inkomensregelingen	6.3	-25.000	-17.000	-25.000	-8.000
Inkomsten taakveld riolering (exclusief heffingen)	7.2	37.000	24.000	46.000	22.000
Netto kosten taakveld riolering		-1.722.000	-1.907.000	-1.918.000	-11.000
Toegerekende kosten:					
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-44.000	-45.000	-56.000	-11.000
BTW		-151.000	-154.000	-170.000	-16.000
Egalisatie taakveld riolering	7.2	-154.000	96.000	105.000	9.000
Totale kosten taakveld riolering		-2.071.000	-2.010.000	-2.039.000	-29.000
Opbrengst heffingen	7.2	2.071.000	2.010.000	2.039.000	29.000
Dekkingspercentage		**100%**	**100%**	**100%**	

(- = nadeel en + = voordeel)

- Afvalstoffenheffing

We mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In onze gemeente is de afvalstoffenheffing volledig kostendekkend.
Het beleid van de afvalstoffenheffing is gericht op het ophalen, verwerken en afvoeren van huishoudelijk afval, waarbij getracht wordt om door middel van gescheiden inzameling en gerichte voorlichting de afvalstroom zoveel mogelijk te beperken.

Verwachte kosten
De gemeente heeft een wettelijk inzamelingplicht voor het afval van huishoudens. In totaal hebben we in 2020 € 1.480.000,- aan netto kosten gemaakt. Om deze kosten transparant te maken, splitsen wij eerst uit op welke taakvelden deze kosten gemaakt zullen worden. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.

Verdeling kosten
Uit onderstaande overzicht blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van het taakveld afval (€ 1.839.000,-). De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijke afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan valt hieronder. Er wordt geen bedrijfsafval ingezameld. Daarnaast ontvangen we middelen voor tariefzakken (Netersel), poorttarieven milieustraat, bijdrage Reusel-De Mierden (milieustraat), inzameling oud papier, kleding en glas, alsmede vergoeding voor PMD en zwerfafval (ca € 807.000,-). We houden ook rekening met de kwijtschelding van een deel van deze heffing. Voor het taakveld inkomensregelingen komen we uit op € 26.000,-. Daarnaast begroten wij € 70.000,- voor het taakveld overhead. Dit zijn kosten die wij maken door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. Deze kosten zijn gebaseerd op de hiervoor genoemde systematiek. Tot slot wordt de compensabele BTW verdisconteerd in de tarieven. Deze bedraagt € 300.000,-. We hebben € 52.000,- toegerekend aan taken die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Zo draagt het schoonmaken en het schoonhouden van de wegen bij aan een afvalvrije openbare ruimte.
De gemeente Bladel heeft gekozen voor een diftarsysteem op basis van volume/frequentie, met als uitgangspunt "de vervuiler betaalt". In het verlengde daarvan heeft uw gemeenteraad bepaald dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend moet zijn. Die heffing bestaat uit een vastrecht en een variabel recht. Het vastrecht wordt bij elke huisaansluiting in rekening gebracht, terwijl het variabel recht afhankelijk is van het volume van de minicontainers voor rest- of gftafval en het aantal keren dat die containers ter lediging worden aangeboden.
Daarmee kan elk huishouden zelf invloed uitoefenen op de uiteindelijke hoogte van de afvalstoffenheffing. Voor de afvalstoffenheffing is voor 2020 een opbrengst gerealiseerd van € 1.264.000,-. Het nadelig saldo wordt verrekend met de voorziening egalisatie afvalverwijdering.

Kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	taakveld	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Kosten taakveld afval	7.3	-1.703.000	-1.710.000	-1.839.000	-129.000
Inkomsten taakveld afval (exclusief heffingen)	7.3	875.000	749.000	807.000	58.000
Kosten taakveld verkeer en vervoer	2.1	-52.000	-52.000	-52.000	
Kosten taakveld inkomensregelingen	6.3	-16.000	-14.000	-26.000	-12.000
Netto kosten taakveld		-897.000	-1.027.000	-1.110.000	-83.000
Toegerekende kosten:					
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-77.000	-64.000	-70.000	-6.000
BTW		-288.000	-324.000	-300.000	24.000
Egalisatie taakveld afval	7.3	45.000	194.000	216.000	22.000
Totale kosten taakveld afval		-1.217.000	-1.221.000	-1.264.000	-43.000
Opbrengst heffingen	7.3	1.217.000	1.221.000	1.264.000	43.000
Dekkingspercentage		**100%**	**100%**	**100%**	

(- = nadeel en + = voordeel)

- Leges

Wanneer de gemeente een bepaalde dienst levert, kunnen daarvoor leges worden geheven. De tarieven worden jaarlijks vastgesteld in de Tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Net als riool- en afvalstoffenheffing moeten de tarieven dusdanig worden vastgesteld dat de geraamde baten niet boven de geraamde lasten uitkomen. De verschillende leges die worden geheven, worden in principe jaarlijks verhoogd met de daarvoor geldende inflatiecorrectie. Bij de vaststelling van een aantal tarieven, zoals voor reisdocumenten, moet rekening gehouden worden met van rijkswege gestelde maximumtarieven.
In artikel 229 b eerste lid van de gemeentewet is bepaald dat de legestarieven zodanig vastgesteld moeten worden dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten. De legesverordening is verdeeld in 3 titels, te weten:

- Titel I Algemene dienstverlening: denk hierbij met name aan paspoorten, rijbewijzen, burgerlijke stand e.d.
- Titel II Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning: denk hierbij met name aan de omgevingsvergunning
- Titel III Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn: De naamgeving van deze titel is wellicht wat verwarrend, maar hieronder vallen de evenementenvergunning, vergunning in kader Drank- en Horecawet en gebruiksvergunningen.

De hoogte van de gemeentelijke leges burgerzaken is voor de meeste producten door de gemeente zelf bepaald. Voor een aantal producten / diensten heeft het Rijk een maximum vastgesteld. Dit zijn voornamelijk producten die in feite door het Rijk worden geleverd maar via de gemeente, waar men woonachtig is, kunnen worden aangevraagd. Voorbeelden hiervan zijn onder andere reisdocumenten, verklaringen omtrent het gedrag, naturalisaties en documenten ingevolge de Vreemdelingenwetgeving (verblijfs- en vestigingsvergunningen).
Aan de kostenonderbouwing worden steeds hogere eisen gesteld. Dit betekent dat het tarief dat voor een product wordt gerekend op een inzichtelijke manier samengesteld moet worden uit de kosten en baten zoals opgenomen in de (primitieve) begroting en daarnaast uit de beleidsinhoudelijke keuzes die gemaakt worden. Kortom: het maakt de afwegingen over de hoogte van tarieven inzichtelijk en het maakt daarmee het besluitvormingsproces helder. Niet alleen voor de gemeente zelf maar ook voor de burger.
Bij de bepaling van de legestarieven 2020 is voortgeborduurd op de legesberekening 2019 (waarin de tarieven veelal reeds gestandaardiseerd waren met de andere Kempengemeenten). Bij de bepaling voor 2020 is de indexatie van legestarieven met 2,45 procent de voornaamste factor voor de tariefswijzigingen. Ook zijn een aantal wensen vanuit VTH hierin opgenomen. Bij de tariefbepaling van nieuwbouwwoningen is er voor gekozen om de staffel gebruiksoppervlakte 100 m² of minder te laten vervallen. Bij bouwprojecten met meerdere woningen loopt deze stijging verder op. Wij hebben dit enerzijds opgenomen op verzoek vanuit VTH en anderzijds omdat ook in de nieuwe Omgevingswet geadviseerd wordt geen gebruik meer te maken van staffels. Ook de buurgemeenten maken geen gebruik van een staffel en wordt een vergelijkbaar tarief gehanteerd.

Op verzoek vanuit VTH is er ook een bepaling in de legesverordening opgenomen om diverse APV vergunningen voortaan te gaan verstrekken voor de duur van maximaal 5 jaar. Het merendeel van deze vergunningen worden verstrekt aan verenigingen. Elk jaar eenzelfde vergunning aanvragen door een vereniging wordt niet meer zinvol en noodzakelijk geacht. Dit was ook reden om deze tarieven niet verder te verhogen. Een uitzondering hierop zijn de standplaatsvergunningen. De meerjarige vergunningen worden voornamelijk verstrekt aan ondernemingen. Er is een nieuw (verhoogd) tarief toegevoegd voor een standplaatsvergunning van “max 5 jaar”.
In zeer kort bestek laat de onderstaand tabel zien dat op basis van de gehanteerde uitgangspunten de tarieven onder titel 1 (algemene dienstverlening) een dekkingspercentage heeft van 99% (2019: 101%) en titel 2 (Wabo) een dekkingspercentage van 105% (2019: 103%). De tarieven welke zijn opgenomen onder titel 3 (EDR) laat een dekkingspercentage zien van 27% (2020: 23%), welke ruimte biedt voor verhoging naar een meer kostendekkend niveau. Dit is uiteraard een politieke keuze. Met de ‘overdekking’ van titel 2 vindt dan kruissubsidiëring plaats ter dekking van de onderdekking van titel 1 en titel 3. Het uiteindelijke resultaat is een 100% kostendekking over de gehele legestabel.

Werkelijke kosten
De gemeente verricht diensten van uiteenlopende aard, zoals verstrekken van een exemplaar van de begroting of rekening, het voltrekken van een huwelijk, verstrekken van een paspoort of rijbewijs, in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning voor bijvoorbeeld bouw, sloop of horeca en dergelijke. In totaal hebben we in 2020 € 1.026.000,- aan kosten gemaakt c.q. toegerekend om deze diensten te kunnen verrichten. Om deze kosten transparant te maken splitsen wij eerst uit op welke taakvelden wij deze kosten gemaakt hebben. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.

Verdeling kosten
Uit onderstaande tabel blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van het taakvelden burgerzaken en wonen en bouwen. Deze taakvelden vormen de kern van de directe lasten van de kostenonderbouwing. Hierin zijn

ook de kosten van VTH opgenomen. Daarnaast verantwoorden wij € 193.000,- voor het taakveld overhead. Dit zijn kosten die wij gemaakt hebben voor de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. Deze kosten zijn gebaseerd op de hiervoor genoemde systematiek. Tot slot wordt de compensabele BTW verdisconteerd in de tarieven. Deze bedraagt € 42.000,-.

leges	taakveld	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Kosten taakveld burgerzaken	0.2	-252.000	-332.000	-214.000	118.000
Kosten taakveld burgerzaken	1.2	-36.000	-35.000	-37.000	-2.000
Kosten taakveld verkeer en vervoer	2.1	-13.000	-17.000	-14.000	3.000
Kosten taakveld samenkracht en participatie	6.1	-35.000	-30.000	-23.000	7.000
Kosten taakveld wonen en bouwen	8.3	-422.000	-545.000	-738.000	-193.000
Netto kosten taakvelden		-758.000	-959.000	-1.026.000	-67.000
Toegerekende kosten:					
Overhead (inclusief rente omslag)	0.4	-140.000	-235.000	-193.000	42.000
BTW		-40.000	-49.000	-42.000	7.000
Totale kosten taakvelden		-938.000	-1.243.000	-1.261.000	-18.000
Opbrengst leges titel I t/m III		1.168.000	1.243.000	1.496.000	253.000
Dekkingspercentage		125%	100%	119%	235.000

(- = nadeel en + = voordeel)

Leges onderbouwing

De werkelijke legesopbrengsten (inclusief rijksleges) waren in 2020 per saldo € 235.000,- meer dan de geraamde opbrengst. We lichten de belangrijkste afwijkingen van de opbrengsten onderstaand nader toe:

Bevolkingsleges (inclusief rijksleges) (taakveld 0.2, 0.4, 2.1 en 6.1)
De netto opbrengst bevolkingsleges laten zich moeilijk ramen omdat de opbrengst sterk afhankelijk is van het aantal verstrekkingen van o.a. reisdocumenten, rijbewijzen, eigen verklaringen, huwelijksvoltrekkingen e.d.. De gerealiseerde opbrengst valt ca € 19.000,- lager uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door minder afgegeven reisdocumenten en rijbewijzen en hogere opbrengst leges kabels en leidingen.

Leges omgevingsvergunningen (taakveld 8.1 en 8.3)
Op basis van de onderliggende cijfers van het woningbouwprogramma en de ingeschatte grondverkopen op het KBP is voor het jaar 2020 een legesopbrengst omgevingsvergunningen, vrijstellingen en schetsplannen ingeschat van € 923.000,-. De werkelijke opbrengst leges omgevingsvergunningen, vrijstellingen en schetsplannen bedroeg in 2020 € 1.204.000,- hetgeen een hogere opbrengst te zien geeft van circa € 281.000,-. Dit wordt met name veroorzaakt door een tweetal grote omgevingsvergunningen ter plaatse van het KBP.

Leges bijzondere wetten (taakveld 1.2)
Met betrekking tot bijzondere wetten zijn geen bijzonderheden te vermelden. De legesopbrengst valt beperkt lager uit dan begroot. Dit wordt voor een deel veroorzaakt vanwege de genomen coronamaatregelen waardoor er nagenoeg geen evenementen georganiseerd werden.

De navolgende opbrengsten werden gerealiseerd:

opbrengst leges	taakveld	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Titel I: Secretarieleges (inclusief rijksleges)	0.2	265.000	259.000	214.000	-45.000
Titel I: Secretarieleges (inclusief rijksleges)	0.4	1.000	2.000	3.000	1.000
Titel I: Secretarieleges (inclusief rijksleges)	2.1	40.000	38.000	65.000	27.000
Titel I: Secretarieleges (inclusief rijksleges)	6.1	6.000	4.000	2.000	-2.000
Titel II: Leges omgevingsvergunningen	8.1	13.000	14.000	16.000	2.000
Titel II: Leges omgevingsvergunningen	8.3	828.000	909.000	1.188.000	279.000
Titel III: Leges bijzondere wetten	1.2	15.000	17.000	8.000	-9.000
Totaal leges		**1.168.000**	**1.243.000**	**1.496.000**	**253.000**

(- = nadeel en + = voordeel)

Kruissubsidiëring

Binnen titel 1 is kruissubsidiëring (een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit) toegestaan. Zo mag bijvoorbeeld het tarief voor huwelijksvoltrekkingen meer dan kostendekkend worden vastgesteld ter compensatie van een niet kostendekkend tarief voor paspoorten. Ook binnen titel 2 is kruissubsidiëring toegestaan. Bij de invoering van de omgevingsvergunning in 2010 was het weliswaar de wens van de wetgever dat alleen binnen de omgevingsvergunning kruissubsidiëring zou worden toegepast en niet met dienstverlening daarbuiten. Maar inmiddels heeft de rechter geoordeeld dat kruissubsidiëring tussen titel 1 en titel 2 niet verboden is. Niet kostendekkende tarieven voor de diensten die vallen onder titel 1 mogen dus gecompenseerd worden door meer dan kostendekkende tarieven voor de omgevingsvergunning. Op grond van de Europese Dienstenrichtlijn is binnen titel 3 kruissubsidiëring niet toegestaan. Voor elk van de tarieven van titel 3 geldt de norm van maximaal 100% kostendekking.

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Voor de meeste inwoners van onze gemeente levert het betalen van de gemeentelijke belastingen en heffingen geen probleem op. Er zijn echter ook personen voor wie de betaling van de gemeentelijke belastingen een buitengewone inspanning betekent. Voor hen is er de mogelijkheid om een beroep te doen op de kwijtscheldingsregeling die in de gemeente wordt toegepast.
De gemeente heeft beperkte beleidsvrijheid, aangezien deze sterk is gekoppeld aan normen die door het Rijk worden opgelegd. Dit is een gevolg van de centraal geleide inkomenspolitiek. Bij besluit van 20 december 2001 heeft uw raad de “kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen” vastgesteld. Deze regeling heeft uitsluitend betrekking op de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.
Voor de afvalstoffenheffing omvat de kwijtschelding het jaarlijkse vastrecht, alsmede de kosten van het ledigen van maximaal aantal ledigingen op jaarbasis:

- 12 emmers van 25 liter of;
- 6 containers van 80 liter restafval en 6 containers van 80 liter gft-afval, of;
- 6 containers van 140 liter restafval en 6 containers van 140 liter gft-afval, of;
- 5 containers van 240 liter restafval en 5 containers van 240 liter gft-afval, of;
- 15 aanbiedingen van 60-literzakken in geval van een ondergrondse afval inzamel container.
- 30 aanbiedingen van 30-literzakken in geval van een ondergrondse afval inzamel container.
  Indien woonachtig in de kern Netersel omvat de kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing het jaarlijks vastrecht alsmede de kosten van maximaal:
- de aanbieding van 5 restafvalzakken à 30 liter vermenigvuldigd met het aantal gezinsleden van het huishouden zoals ten tijde van de aanvraag om kwijtschelding geregistreerd staat in de Basisregistratie Personen van de gemeente Bladel, en;
- 6 containers van 80 liter voor gft-afval, of;
- 6 containers van 140-liter voor gft-afval, of;
- 5 containers van 240-liter voor gft-afval.

De kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing bedroeg in 2020 € 26.000,-. De kwijtschelding voor de rioolheffing wordt bepaald op basis van het waterverbruik van maximaal 50 m³ per gezinslid per jaar naar de situatie per 1 januari van het belastingjaar. Deze kwijtschelding bedroeg in 2020 € 25.000,-. De totale kwijtschelding bedraagt derhalve € 51.000,- (2019: € 41.000,-).

Aanslagoplegging gemeentelijke belastingen 2020

Voor belastingjaar 2020 hebben we gekozen voor één gecombineerde aanslag gemeentelijke belasting die eind februari 2020 werd opgelegd met daarop:

- de WOZ-beschikking
- het vastrecht afvalstoffenheffing
- BIZ-belasting voor eigenaren en gebruikers
- de aanslag onroerende-zaakbelastingen
- het vastrecht rioolheffing
- het variabele tarief afvalstoffenheffing 2019 (diftar)

Bij het betalen van de gecombineerde aanslag via automatisch incasso wordt uitgegaan van 10 termijnen. Voor diegene die geen gebruik maken van het automatisch incasso blijft het aantal betaaltermijnen 2.

Lokale lastendruk

Hieronder wordt de lastendruk 2020 ten opzichte van 2019 weergegeven:

Ontwikkeling belastingdruk twee persoonshuishouden	Tarief 2019	Tarief 2020	perc.
Onroerende zaakbelasting: eigenaar woningen op basis van gemiddelde waarde	279,00	286,00	2,51%
Afvalstoffenheffing op basis van 9 ledigingen (5 GFT en 4 restafval)	141,46	143,09	1,15%
Rioolheffing op basis van meerpersoonshuishouden *	170,00	170,00	
Totaal per 2 persoons huishouden	**590,46**	**599,09**	1,46%

Ontwikkeling belastingdruk vier persoonshuishouden	Tarief 2019	Tarief 2020	perc.
Onroerende zaakbelasting: eigenaar woningen op basis van gemiddelde waarde	264,00	286,00	8,33%
Afvalstoffenheffing op basis van 11 ledigingen (6 GFT en 5 restafval)	161,94	154,31	-4,71%
Rioolheffing op basis van meerpersoonshuishouden *	276,00	267,00	-3,26%
Totaal per 4 persoons huishouden	**701,94**	**707,31**	0,77%

Bedrijfsvoering

Voorwoord

Een gemeentelijke organisatie kent op hoofdlijnen drie functies: dienstverlening aan de burgers (individueel en collectief), voorbereiding van beleid voor het bestuur, en ondersteunende diensten om de dienstverlening en de beleidsvoorbereiding mogelijk te maken. In deze paragraaf wordt ingegaan op de voornemens/verwachtingen op het gebied van de organisatie voor het jaar 2020. Aan de orde komen achtereenvolgens het organisatiebeleid, overige bedrijfsvoeringsinformatie en personeelsgegevens ambtelijke organisatie.

Organisatiebeleid

1. Ambtelijke organisatie

Algemeen

De belangrijkste verandering voor de ambtelijke organisatie, en voor bijna alle overheidsinstanties, is de invoering van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren. Als gevolg van deze wet is de rechtspositie van de ambtenaren ook onder het privaatrecht komen te vallen. Een ambtenaar wordt niet meer eenzijdig benoemd maar er wordt een overeenkomst gesloten. Zo ook is in plaats van de CAR-UWO nu de CAO gemeenten van kracht. Vanzelfsprekend is deze bij deze hele operatie geprobeerd zoveel mogelijk de bestaande rechten en plichten over te nemen. Het is daardoor in eerste instantie een technische operatie geweest. De toekomst moet leren of onder deze nieuwe wet veel verandert in de praktijk.

Werving en selectie

Het platform Werken in Zuidoost Brabant zorgt ervoor dat we alle openstaande vacatures relatief snel invullen en daardoor extra wervingskosten kunnen voorkomen. De vacatures worden goed bekeken en de respons is goed. In 2020 heeft de gemeente Bladel 17 vacatures gehad, deze zijn om diverse redenen ontstaan; vervanging als gevolg van pensioen, vervanging als gevolg van het vertrek van een medewerker die elders verder gaat bouwen aan zijn of haar carrière, of een nieuwe functie vanwege uitbreiding van het werk. Een aantal van deze vacatures hebben we intern kunnen invullen. Hierdoor ontstond elders in de organisatie weer een vacature (doorstroom).

Inhuur

Zoals voorgaande jaren beperken we inhuur zoveel als mogelijk. Alleen als een bepaalde specialisatie voor korte tijd nodig is, of als een plek door ziekte of vacature langere tijd onbezet is, huren we in. Dit doen we voornamelijk via de MSP (Managed Service Provider). Er stromen ook nog steeds starters in. Nog steeds worden zij veelal eerder door een bureau gescout. We huren die dan in als proefperiode.

Het Goede Gesprek

Begin 2020 is Het Goede Gesprek ingevoerd; een nieuwe vorm van de ontwikkel-, functionerings- en beoordeling (OFB) cyclus waarbij de focus ligt op het binden, motiveren en inspireren van medewerkers door middel van continue feedback. Ook ligt de nadruk ligt op groeimogelijkheden in plaats van evaluatie. De verantwoordelijkheid voor het goede gesprek ligt bij de medewerker. Begin 2021 wordt Het Goede Gesprek geëvalueerd en begin 2022 wordt besloten of Het Goede Gesprek de bestaande OFB cyclus definitief gaat vervangen.

Vitaliteit

Goede secundaire arbeidsvoorwaarden blijven heel belangrijk. Het werk, de variatie en vrijheid erin, en de prettige sfeer en omstandigheden moet de drijfveer zijn om in Bladel te komen werken. Vitaliteit kan daarin niet ontbreken. Temeer nog omdat 2020 met name in het teken van covid-19 stond met als gevolg meer thuiswerken, een vervaging tussen werk en privé en problemen met de gezondheid. Daarom hebben we in 2020 extra aandacht aan vitaliteit besteed. Naast alle activi-

teiten die we in dit kader al aanboden, hebben we het pakket uitgebreid. Zo hebben we alle medewerkers de mogelijkheid geboden zich aan te melden bij Pausit, een online personal trainer die ervoor zorgt dat de medewerker tijdens de werkdag regelmatig en voldoende beweegt. Daarnaast hebben we alle medewerkers een vitaliteitstraject aangeboden bij een sportcenter. Deze bestaat uit 6 pijlers; beweging, ademhaling, slaap, immuunsysteem, stress en voeding. Verder is er een online vitaliteitsmarkt georganiseerd waarbij alle medewerkers een budget hebben gekregen om te besteden aan door de organisatie geselecteerde vitale geschenken, zoals een springtouw, kookboek, zitbal of fitband. Tot slot is er een dartbord opgehangen.

Risico inventarisatie- en evaluatie
In het eerste kwartaal van 2020 is de risico inventarisatie- en evaluatie (RIE) uitgevoerd. Met de RIE heeft de gemeente Bladel advies gekregen gericht op het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van gezondheidsschade van medewerkers (letsel, verzuim, beroepsziekten). Op basis van dit advies is de arbowerkgroep aan de slag gegaan met een plan van aanpak om de grootste risico's in te perken zodat verder wordt bijgedragen aan een gezonde organisatie. Dit plan van aanpak wordt ook in 2021 en 2022 verder opgepakt.

Medewerkersonderzoek
2020 stond ook in het teken van het medewerkersonderzoek. Met samenwerkingspartner Effectory is de gemeente Bladel aan de slag gegaan met een vragenlijst om de medewerkerstevredenheid verder in kaart te brengen. Met 81,5% respons heeft de gemeente een goed beeld gekregen van de sterke punten en van de verbeterpunten van de organisatie. Met een 7,6 op bevlogenheid, een 6,7 op betrokkenheid, een 7,7 op sociale veiligheid en een 6,7 op de herstelbehoefte is de gemeente tevreden met het resultaat. Op al deze hoofdonderwerpen is dan ook beter gescoord dan het onderzoek wat in 2017 is uitgevoerd.

Bedrijfsauto's
Medewerkers en bestuurders die reizen voor de gemeente doen dit met hun eigen auto en krijgen hiervoor een vergoeding per kilometer. Om een bijdrage te leveren aan duurzaamheid en het klimaatbeleid hebben we sinds 2020 een drietal elektrische auto's beschikbaar voor deze reizen. Medewerkers en bestuurders moeten in eerste instantie hier gebruik van maken. Alleen als ze allemaal in gebruik zijn mogen dienstreizen gemaakt worden tegen vergoeding. De besparing op de vergoeding moet zo als dekking dienen voor de kosten van de elektrische auto's met als grote pluspunt de duurzaamheid. Door Corona is 2020 geen representatief jaar geweest om te kunnen meten of, en in welke mate, de kosten daadwerkelijk vergelijkbaar zijn met de kilometervergoeding. Een onverwacht positief punt is dat veel mensen op deze manier ervaring op doen met elektrisch rijden.

Nieuw telefoniesysteem
Eind 2020 is gestart met de uitrol van een nieuw telefoonsysteem. Iedereen krijgt een 088 nummer en via een app wordt via internet gebeld. Veel vaste telefoons worden hierdoor overbodig. Omdat via de app gebeld kan worden kan in de telefoon werk en privé gescheiden worden. Het Klant Contact Centrum heeft meer mogelijkheden om de bereikbaarheid van medewerkers te raadplegen zodat klanten minder vaak onnodig worden doorverbonden.

Opnieuw verbinden
In 2020 is besloten de samenwerking in de GRSK te herijken. Via het project Opnieuw Verbinden worden in 2021 en 2022 de activiteiten die in de GRSK plaatsvinden opnieuw georganiseerd en de governance wordt verbeterd. Dit zal ook gevolgen hebben voor de eigen organisatie omdat sommige taken terug bij de gemeente komen.

2 Personeelsgegevens ambtelijke organisatie
Personeelsformatie
Op 31 december 2020 bedroeg de formatie omvang van de ambtelijke organisatie (excl. raad en college van burgemeester & wethouders) 81,77 fte's. Deze formatie werd bezet door 92 personen.
De leeftijdsopbouw van de gemeentelijke organisatie was op 31 december 2020:

	Aantal medewerkers				Procentueel			
Leeftijdsgroep	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
tot 25 jaar	5	6	3	4	6,17	7,14	3,26	4,35
25-34 jaar	15	16	22	29	18,52	19,05	23,91	31,52

35-44 jaar	10	13	18	16	12,35	15,48	19,57	17,39
45-54 jaar	20	16	17	13	24,69	19,05	18,48	14,13
55- of ouder	31	33	32	30	38,27	39,28	34,78	32,61
totaal	81	84	92	92	100,00	100,00	100,00	100,00

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuim over 2020 bedroeg 3,12% (exclusief zwangerschapsverlof) en is ten opzichte van 2019 1,16% hoger. Helaas kunnen we geen benchmark in de branche doen, daar deze cijfers nog niet bekend zijn voor 2020. Met een gemiddelde verzuimduur van 10,25 dagen ten opzichte van 6,49 in 2019 kunnen we constateren dat het verzuimpercentage is toegenomen door een aantal langdurige ziektegevallen.

Opleidingskosten
Gedurende het jaar 2020 is totaal € 47.000,- aan cursussen besteed.

3. Overige bedrijfsvoeringsinformatie
- *Rechtmatigheidsverklaring*
Rechtmatigheid is voor een gemeente van essentieel belang. Tot en met de jaarrekening 2020 geeft de accountant een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening af. Door een wetwijziging wordt vanaf de jaarrekening 2021 het college zelf verantwoordelijk voor het opstellen. Het gaat hierbij niet alleen om beheersing van onze processen, maar vooral ook om het versterken van cultuur (houding en gedrag) en bewustzijn binnen de organisatie. Daarom is het belangrijk dat we op tijd beginnen. Deze verantwoording wordt gecontroleerd door de accountant. De accountant zal dan geen oordeel meer geven over de rechtmatigheid in zijn controleverklaring. De rechtmatigheidsverantwoording van het college wordt dan onderdeel van de getrouwheidsverklaring van de accountant. Op advies van onze accountant hebben we het normenkader reeds uitgebreid met het toetsingskader. Hierin is aangegeven welke artikelen voor de financiële rechtmatigheid van de interne verordeningen en beleidsregels van toepassing zijn. Dit heeft betrekking op het voorwaardencriterium (recht, hoogte en duur). Naast het voorwaardencriterium moet in de rechtmatigheidsverklaring ook het begrotingscriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium verantwoord worden. In de Managementletter 2020 heeft de accountant geconcludeerd dat de interne controle op goede wijze is ingevuld en dat dit een goede uitgangspositie biedt voor de interne controle waarop de rechtmatigheidsverantwoording zal worden gebaseerd.

- *Informatiebeveiligingsbeleid*
Per 1 januari 2020 is de nieuwe baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) ingegaan. Jaarlijks doen we een zelf-audit op gebied van informatiebeveiliging middels ENSIA, waarmee we ook verantwoording afleggen aan de betrokken ministeries. De normen die getoetst worden middels ENSIA zijn in 2020 ook voor het eerst gebaseerd op deze nieuwe baseline. De werkzaamheden die voor de oude baseline zijn verricht, zijn al grotendeels in lijn met de BIO. Toch was deze nieuwe baseline een moment waarop alle zaken die al gedaan zijn, grondig bekeken zijn om te zien of de genomen maatregelen ook in lijn zijn met de BIO.
Een groot verschil tussen de oude en de nieuwe baseline is dat er minder maatregelen genoemd worden in de BIO. De normen zijn grotendeels hetzelfde, maar de gemeente heeft meer vrijheid om zelf te bedenken welke maatregelen er genomen moeten worden. Dat resulteert ook in een vrij algemeen nieuw informatiebeveiligingsbeleid dat inmiddels vastgesteld is. Om de normen te vertalen naar maatregelen zijn en worden er verschillende procedures vastgesteld (denk bijvoorbeeld aan het clean desk en clear screen beleid) maar wordt er ook een informatiebeveiligingsplan opgesteld. Dit plan is een vertaalslag van een zelfaudit waarin wordt bekeken in hoeverre we al voldoen aan de BIO, samen met een risicoinventarisatie- en evaluatie. Op basis hiervan wordt een plan met concrete maatregelen opgesteld, gerangschikt naar urgentie.
In de BIO wordt onder andere veel aandacht besteed aan bewustwording van personeel. Sinds 1 januari 2020 is het voor nieuwe werknemers verplicht om binnen drie maanden na indiensttreding een bewustwordingscursus gedaan te hebben. Hier is in 2020 vooral op ingezet, waarbij gebruik wordt gemaakt van het aanbod in ‘Goodhabitz’.

- *Omgevingswet*
Het Rijk besloot de inwerkingtreding van de wet met een jaar uit te stellen tot 1-1-2022. Dit heeft nauwelijks invloed op de voorbereidingen om de wet goed in te voeren. De raad is in 2 bijeenkomsten ingelicht over de werking van de wet en de globale effecten daarvan voor de gemeentelijke praktijk op raadsniveau. Er is een ambtelijk projectplan gemaakt. Op basis daarvan gaan de werkgroepen voorstellen doen om het bestuur te faciliteren om ter zake besluiten te nemen. De medewerkers zijn ingelicht in de gewijzigde regelgeving. Alle beleid en de geldende regels zijn geïnventariseerd en opgenomen in een database. Er vinden gesprekken plaats met de verbonden partijen en ketenpartners om per 1-1-2022 te voldoen aan de

minimale eisen om de wet te kunnen toepassen. VTH en het SSC werken aan de aanschaf van software en het aanpassen van procedures van vergunningverlening om binnen het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) te kunnen werken.

4. Digitalisering

iBabs

Om het digitaal vergaderen te verbeteren is de vergadertool iBabs aangeschaft. In 2020 is het proces rond collegestukken en raadsstukken nader bekeken, hierbij is ook gelet op het digitaal en zaakgericht werken dat in de hele organisatie geïmplementeerd wordt. De medewerkers zijn op de hoogte gebracht van de nieuwe procedure en zijn er verantwoordelijk voor dat hun stukken op tijd, volledig en digitaal bij het bestuurssecretariaat worden aangeleverd voor verder behandeling en bestuurlijke besluitvorming.

Implementatie Zaakgericht werken (Zaakgericht archiveren)

Voor het zaakgericht werken wordt de module Zaakgericht Archiveren in MyCorsa NxT gebruikt. Dit betekent dat medewerkers digitaal werken, waarbij de papieren stukken worden vervangen door digitale exemplaren en na 3 maanden vernietigd worden. De medewerkers werken met zaken, waardoor de samenhang tussen de documenten zichtbaar blijft en waardoor er goed digitaal gearchiveerd wordt na afronding van zo'n zaak. In 2019 is het grootste deel van organisatie op deze manier gaan werken, in 2020 is vooral gekeken naar het uitbreiden van processen binnen deze organisatieonderdelen en het ondersteunen van de medewerkers. Ook is er voor een goede registratie een Metadataschema op basis van het TMLO vastgesteld.

In 2021 zal de kwaliteit van de registraties en zaken extra onderzocht worden en waar nodig worden verbeteringen aangebracht.

Project Bouwvergunningen digitaliseren

Al sinds 2010 is het de wens van de gemeente om alle bouwvergunningen te digitaliseren en voor alle medewerkers en burgers digitaal beschikbaar te stellen. In 2016 zijn de bouwvergunningen uit de periode 1902-1989 gescand en gemetadateerd, maar de kwaliteit was niet voldoende om ze als officiële reproducties te kunnen beschouwen. Een snelle oplossing voor dit probleem was niet voorhanden. In 2020 zijn er nieuwe afspraken gemaakt met het Regionaal Historisch Centrum (RHC) te Eindhoven, welke de digitale bouwvergunningen zal gaan beheren. Ook is er, in samenspraak met het RHC, een e-depot aangeschaft; een digitale archiefbewaarplaats. In deze omgeving kunnen de fouten in metadata makkelijker herkend en hersteld worden. Ook worden alle scans hier nog eens gecontroleerd om zeker te zijn dat de digitale reproducties van goede kwaliteit zijn voordat de analoge bescheiden kunnen worden vernietigd. Met de komst van het e-depot kunnen de gedigitaliseerde bouwvergunningen volgens de Archiefwet opgeslagen worden, en met een aantal maatregelen omtrent de AVG in de toekomst ook beschikbaar worden gesteld voor burgers. Het project Bouwvergunningen digitaliseren zal eerst de bouwvergunningen uit de periode 1902-1989 verwerken. De overige jaarblokken en andere archiefbescheiden volgen daarna.

Digitale handtekening

Om het digitaal werken nog beter te ondersteunen is er voor gekozen om ook een digitale handtekening beschikbaar te maken binnen MyCorsa NxT. De medewerkers van team KCC zijn in 2020 hun uitgaande brieven digitaal gaan ondertekenen. Gedurende het jaar is ook het ondertekenen met een gekwalificeerde digitale handtekening (tekenen met certificaat) technisch mogelijk gemaakt. De digitale handtekening zal verder uitgebreid worden, zodat (bijna) alle processen welke vallen onder Zaak-gericht archiveren ook volledig digitaal behandeld kunnen worden.

5. Communicatie

Corona crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie rondom branden en grote ongelukken hoort bij de taak van team communicatie. Het gaat dan meestal om flitscrises, zoals bijvoorbeeld de brand bij Van der Heijden op het Kempisch Bedrijvenpark. In korte tijd moet er dan veel gebeuren. Een heel anders soort crisis begon in maart 2020. Vanaf toen stonden de werkzaamheden van team communicatie voor een groot deel in het teken van corona cri-siscommunicatie. Om te zorgen dat inwoners en ondernemers van de gemeente Bladel steeds juist geïnformeerd waren over de laatste ontwikkelingen en maatregelen rondom corona, werden verschillende acties ondernomen. Zo werden regelmatig updates van de Rijksoverheid gedeeld en waar mogelijk vertaald naar maatregelen die specifiek voor de gemeente Bladel werden genomen. Er werden regelmatig brieven van de burgemeester geschreven en gedeeld en ook werden er video's opgenomen waarin leden van het College van B&W de inwoners en ondernemers een hart onder de riem staken.

Voor het communiceren van het brede scala van corona ontwikkelingen en maatregelen werden de weekkranten, Eindhovens Dagblad, Omroep Brabant en de sociale media van de gemeente Bladel (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube en LinkedIn) ingezet. Ook werden geplande activiteiten tegen het licht gehouden en waar mogelijk corona-verantwoord aangepast.

Daarnaast vervulden communicatiemedewerkers een functie in de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en zorgden zij met regelmaat in de weekenden voor rapporten van wat er online leefde onder inwoners van Zuidoost Brabant. Dat 'Omgevingsbeeld' werd vervolgens gebruikt in het veiligheidsoverleg van de voorzitter van de Veiligheidsregio, John Jorritsma.

Burgerparticipatie traject Groene Long
Team communicatie ondersteunt bij allerlei verschillende projecten van de gemeente Bladel. Denk aan communicatie rondom de bouw van de MFA Hapert en de ontwikkeling van de centrumvisie van het dorp, de ontwikkelingen rondom 'Den Herd naar de Mert' en de Egyptische Poort bijvoorbeeld. Een bijzonder project vanwege de manier waarop het ontwikkeld werd, is dat van het gebied 'De Groene Long' in Bladel. Dat project wordt ontwikkeld door middel van een participatief proces. Dat betekent dat inwoners in het gebied zelf een initiatief mogen ontwikkelen. De gemeente neemt hierin niet het voortouw, maar faciliteert en ondersteunt. Team communicatie zette het participatieve proces voor deze bijzondere gebiedsontwikkeling mee op. Inmiddels ligt er een plan, dat deelnemers met elkaar hebben opgesteld en waarin ook de inwoners van Bladel betrokken zijn. In 2021 krijgt het plan verder vorm. Ook daarbij zal team communicatie ondersteunen.

Gemeente overstijgend project
Er is in 2020 ook ondersteuning verleend aan het project N284; een project waarbij de gemeente Bladel een trekkersrol vervulde en hierin samenwerkt met gemeente Reusel-De Mierden en provincie Noord-Brabant. Het aanpakken van de N284 is hard nodig. Dagelijks staan er files tijdens de spitsuren, dorpen hebben last van sluipverkeer en er is sprake van gevaarlijke situaties voor fietsers en voetgangers om over te steken. Dat moet in 2026 verleden tijd zijn. Er ligt een voorkeursalternatief dat mede tot stand is gekomen via burgerparticipatie (onder andere met een live-uitzending waarbij inwoners direct vragen konden stellen en feedback konden geven). De tracékaart en mogelijke maatregelen zijn gevisualiseerd met duidelijke tekeningen en 360 graden foto's. In 2021 krijgt het plan verder vorm.

Filmpjes/video's
Door onvoorziene omstandigheden is het filmpje waarvoor in 2019 begonnen werd met de opnamen, niet afgemaakt door de betrokken partij. Het is nog onzeker of er een filmpje komt. Wel is de afdeling zelf meer eigen filmpjes gaan produceren. Omdat inwoners dit waarderen en omdat video's helpen boodschappen helder over te brengen, blijft het team ook in 2021 video's maken.

Verbonden partijen

De navolgende verbonden partijen worden betrokken bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen:
• BIZOB
• Samenwerking Kempengemeenten.

Financiering
Inleiding

De paragraaf financiering in de begroting en de jaarstukken is in het BBV en in de wet Fido verplicht gesteld. Financiering is de manier waarop wij de benodigde geldmiddelen aantrekken en (tijdelijke) overtollige geldmiddelen beleggen. Dit gebeurt binnen de wettelijke kaders van het BBV en de wet Fido. Naast deze wetgeving geldt voor de gemeente een Treasurystatuut. Dit statuut bevat regels om de financieringsfunctie te sturen, beheersen en controleren.

Wettelijk kader
De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders die gesteld zijn in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de Regeling Uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). In de Wet fido staat risicobeheersing en transparantie centraal. Risicobeheersing richt zich op rente-, krediet- en valutarisico's (de laatste twee risico's zijn voor de gemeente Bladel nauwelijks of niet van toepassing). De transparantie komt tot uitdrukking in de voorschriften voor een verplicht financieringsstatuut en een financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening. De Ruddo beperkt zich tot regelgeving omtrent het uitzetten van gelden. In het financieringsstatuut staan de kaders van het treasurybeleid, in de financieringsparagraaf geven we de richting van het beleid aan.

Financieringsbeleid
Ons financieringsbeleid heeft de volgende doelstellingen:
- beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de door de raad vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren;
- beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals de kasgeldlimiet en de renterisiconorm;
- minimaliseren van de kosten van geldleningen en het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- zo lang mogelijk de uitgaven met 'kort (goedkoper) geld' te financieren en pas vaste leningen aan te trekken (consolideren) wanneer dat noodzakelijk is;
- verkrijgen en handhaven van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities.

De ECB heeft in 2020 wederom een ruim monetair beleid gevoerd en de rentetarieven zijn laag gebleven. De situatie op de financiële markten leidt tot een ongekend lage rente op aan te trekken financieringsmiddelen. Dat geldt voor zowel de langlopende geldleningen als voor kortlopende geldleningen. Met behulp van prognoses van onze geldstromen proberen we continu onze behoefte aan geld of kapitaal zo slim mogelijk af te dekken, waardoor we zoveel mogelijk profiteren van de huidige, lage rentestand.

De uitvoering van de treasuryfunctie heeft in het verslagjaar plaatsgevonden binnen de regelgeving van het treasury-statuut. Van de lage rente (zowel op de geld- als kapitaalmarkt) is optimaal gebruik gemaakt.

Risicobeheer

Het onderdeel risicobeheer is een weergave van het verwachte risicoprofiel van de gemeente Bladel. De risico´s vallen in vijf soorten uiteen:
- renterisico´s op vlottende schuld;
- renterisico´s op vaste schuld;
- liquiditeitsrisico´s;
- risico's op verstrekte gemeentegaranties en
- debiteurenrisico's.

- Renterisico's op vlottende schuld (kasgeldlimiet)

Het renterisico op korte termijn financiering (leningen met een looptijd korter dan één jaar) wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet. Deze stelt beperkingen aan financiering van uitgaven met korte termijn leningen. Op basis van de Wet Fido bedraagt de kasgeldlimiet 8,5% van het begrotingsotaal. De kasgeldlimiet mag maximaal twee achtereenvolgende kwartalen overschrijden. De toezichthouder toetst hierop. De gemiddelde netto vlottende schuld was per kwartaal als volgt:

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	1e kwartaal 2020	2e kwartaal 2020	3e kwartaal 2020	4e kwartaal 2020
Toegestane kasgeldlimiet	4.171	4.171	4.171	4.171
Vlottende schuld 1)	6.833	6.667	0	0
Vlottende middelen 2)	2.128	2.741	13.526	9.697
Saldo (1) - (2)	4.705	3.926	-13.526	-9.697
Overschrijding van de kasgeldlimiet	534			
Onderschrijding van de kasgeldlimiet		245	17.697	13.868

- Renterisico's op vaste schuld (renterisiconorm)

Het doel van deze norm uit hoofde van de Wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rentestand grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. De norm beperkt de budgettaire risico's. De jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van de totale lasten van de begroting. Deze norm is door het rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen.
Uit onderstaand overzicht blijkt dat we ruim binnen de renterisiconorm blijven.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	begroot na wijziging	werkelijk 2020	verschil
1 renteherziening	0	0	0
2 aflossingen	4.850	4.850	0
3 renterisico (1 + 2)	4.850	4.850	0
4 renterisiconorm	10.277	10.277	0
5a ruimte onderder renterisicvonorm (4 > 3)	5.427	5.427	0
5b overschrijding renterisiconorm (3 > 4)			
berekening renterisiconorm			
4a begrotingstotaal 2020	51.384	51.384	
4b percentage regeling	20%	20%	
4 renterisiconorm	10.277	10.277	

- Liquiditeitsrisico's

De liquiditeitsrisico´s betreffen voornamelijk interne liquiditeitsrisico´s. Dit zijn risico´s ten aanzien van mogelijke afwijkingen van de liquiditeitsplanning met reguliere exploitatie, de investeringen, de grondexploitatie en de leningen als gevolg waarvan financieringskosten hoger uit kunnen vallen. Het liquiditeitengebruik wordt beperkt door de fysieke geldstromen op gemeenteniveau op elkaar af te stemmen. Door een liquiditeitsplanning op te stellen ontstaat inzicht in de behoefte aan liquide middelen dan wel in het overschot aan liquide middelen. Daarnaast wordt periodiek de liquiditeitenstroom beoordeeld op tekorten en/of overschotten.

- Risico's op verstrekte gemeentegaranties

De raad heeft vooral in het verleden garanties verstrekt voor leningen die onder meer door lokale woningbouwverenigingen, verzorgingstehuizen en dergelijke zijn aangegaan. Tegenwoordig opereren er waarborgfondsen voor woningbouw, zorg en dergelijke. Hiermee wordt een rechtstreeks beroep op de gemeente om garant te staan voor leningen, aangegaan door deze instanties, steeds kleiner. Bij de woningbouw is de gemeente nog steeds verplicht om als ‘achtervang’ garant te staan. De eerste garantstelling vindt plaats door het waarborgfonds sociale woningbouw.
Onze gemeente staat voor het Bladelse deel indirect garant. Voor nieuw afgesloten hypotheken ná 31 december 2010 staat de gemeente niet meer garant, maar het rijk alleen. Het risico dat we bij de bestaande garantstelling lopen is nog steeds erg gering. Mochten er tussentijds signalen komen dat de risico’s voor Bladel significant toenemen dan zullen wij uw raad bijtijds informeren. In de raadsvergadering van 21 maart 2019 is de beleidsnota ‘verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen’ vastgesteld. Op basis van deze nota gaan we voortaan uit van het eigen kunnen en eigen kracht van onze inwoners. Het is niet aan ons om te sturen en te regelen, maar als dat nodig en mogelijk is willen we wel kunnen ondersteunen. Het verstrekken van een garantie of lening past hierbij. Anderzijds moeten we de financiële houdbaarheid van onze garantie- en leningportefeuille niet uit het oog verliezen. Daarom hanteren we hiervoor het *Nee, tenzij-beleid.*

- Debiteurenrisico's

Dit betreft het risico dat vorderingen op debiteuren niet kunnen worden geïnd en afgeboekt. Ter afdekking van mogelijke oninbare vorderingen (belasting)debiteuren is de voorziening dubieuze debiteuren gevormd. Deze voorziening bedraagt per 31 december 2020 € 149.000,-. Verder is er nog een voorziening gevormd ter afdekking van de risico's met betrekking tot debiteuren sociale zaken/KempenPlus voor een bedrag van € 144.000,-.

Financieringspositie / Leningenportefeuille

Financiering binnen de gemeente Bladel gaat - in beginsel - volgens het systeem van totaalfinanciering. Dit houdt in dat er geen rechtstreeks verband bestaat tussen een bepaald actief (investering) en de aangetrokken financieringsmiddelen. De rente ontwikkeling voor de korte en lange termijn, alsmede de ruimte ten opzichte van de kasgeldlimiet zijn belangrijke factoren die meespelen bij het consolideren van kort geld in lang geld. Beleid is om zo laat mogelijk te consolideren, omdat de rente voor kort geld op dit moment lager is dan voor lang geld.
Wij zien er overigens continue op toe dat de liquiditeitspositie voldoende is om steeds te garanderen dat wij onze financiële verplichtingen tijdig kunnen nakomen. Tussentijdse schommelingen in de financieringspositie vangen we middels de rekeningcourantovereenkomst en kasgeldleningen op. We hebben in de eerste maanden van 2020 een drietal kasgeldleningen afgesloten tegen negatieve rentepercentages. In juni 2020 hebben we om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet een vaste geldlening aangetrokken van € 20.000.000,- tegen een rentepercentage van 0,442% met een looptijd van 20 jaar.
Voor het bepalen van de financieringsbehoefte wordt uitgegaan van een meerjaren financierings- en investeringsprognose. De financieringsbehoefte zal op grond van deze prognose de komende jaren toenemen. Hoe snel dit zal gebeuren, hangt af van de voortgang van investeringen en de bouwgrondexploitatie.

Renteresultaat

In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering, naast de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in: de rentelasten uit externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Er wordt meer rente toegerekend aan de verschillende taakvelden dan het totaal aan rentelasten. Bij de toerekening is gerekend met een afgerond percentage. Daardoor ontstaat dit renteresultaat van € 143.000,-. Dit heeft geen gevolgen voor het saldo van de meerjarenraming. De totale rentelasten zijn namelijk verwerkt in dat saldo. Onderstaand overzicht geeft dat inzicht.

renteresultaat (bedragen x € 1.000,-)	%	realisatie 2019	%	begroting 2020	%	realisatie 2020	verschillen
a. externe rentelasten over de korte en lange financiering		663		608		663	55
b. externe rentebaten		50		5		45	40
totaal toe te rekenen externe rente	1,5813%	613	1,6845%	603	1,6845%	618	15
c1. rente door te berekenen aan grondexploitaties	1,1590%	41	1,0716%	41	1,0716%	35	-6
c2. rente door te berekenen aan projectfinancieringen			0,4970%	8	0,4970%	10	2
saldo door te berekenen externe rente		572		554		573	19
d1. rentelasten over het eigen vermogen	1,5813%	356	1,6845%	424	1,6845%	424	
d2. rentelasten over voorzieningen							
de aan beleidsvelden toe te rekenen rente		928		978		997	19
e. werkelijk aan beleidsvelden toe te rekenen rente (rente-omslag)	1,9580%	983	1,4500%	875	1,6000%	1.037	162
f. saldo renteresultaat treasury		**55**		**-103**		**40**	**143**

Uitzettingen / beleggingen en overig liquiditeitenbeheer

De gemeente verstrekt in beginsel geen leningen aan derden. Aanvragen van derden, die geen leningen kunnen aantrekken van financiële instellingen, zonder gemeentegarantie, worden afzonderlijk aan het bestuur voorgelegd.
Voor het liquiditeitenbeheer is het volgende geregeld:

- Het betalen van facturen circa 30 dagen na factuurdatum conform het inkoopbeleid. Vanaf 1 december 2017 is de betalingsselectie met 5 dagen vervroegd, zodat we dan nagenoeg altijd binnen de betaaltermijn de facturen betalen. Betalingen door de gemeente worden zoveel mogelijk gematched met verwachte ontvangsten.
- De debet- en creditstanden van de verschillende nevenrekeningen worden automatisch gesaldeerd.
- Er is een actief debiteurenbeheer en incassobeleid (nalatigen tijdig aanmanen, daarna verzenden dwangbevel dan wel invordering via een incassobureau voor civiele vorderingen).
- We hebben we ruimhartig uitstel van betaling voor de gemeentelijke belastingen en heffingen verleend aan bedrijven die als gevolg van de coronamaatregelen in (tijdelijke) liquiditeitsproblemen kwamen.

- Uitzettingen (leningen u/g)
In de vergadering van 18 december 2014 heeft de gemeenteraad besloten om het instrument starterslening, ondanks de terugtrekking van het Rijk en Provincie Noord Brabant voor hun aandeel, te continueren. Ook is de “Verordening starters-lening gemeente Bladel 2017” aangepast en op 15 december 2016 door de raad vastgesteld .
In 2020 zijn daadwerkelijk 18 startersleningen afgehandeld en is door de SVn, namens de gemeente Bladel, een bedrag van € 428.000,- uitgeleend. Voor een totaal beeld wordt verwezen naar bijlage 5.

- Uitzettingen op lange termijn
De gemeente heeft deelnemingen door kapitaalinbreng bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten en NV Brabant Water. Van de Bank Nederlandse Gemeenten wordt jaarlijks dividend ontvangen. BNG Bank zal op 19 maart 2021 ca 35% van het op 16 april 2020 goedgekeurde dividend 2019 uitkeren. Het resterende bedrag blijft beschikbaar voor uitkering op een later moment. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is afhankelijk van mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB. Brabant Water keert nog geen dividend uit. Door de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) is een bandbreedte van 45-60% vastgesteld voor het doen van dividenduitkeringen. Het actuele percentage van Brabant Water bedraagt 55,8%. Hoewel dit percentage ruim binnen de bandbreedte valt is door de AvA besloten om nog geen uitkeringen te doen in afwachting van een lopende aansprakelijkheid. Conform regelgeving wordt de dividenduitkering verantwoord in het jaar waarin het besluit is genomen.
De gemeente heeft geld vastgelegd in aandelen bij de volgende instanties (per 31 december 2020):

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	62.790 aandelen á € 2,50 nominaal	157.000,-
Brabant Water NV	17.706 aandelen á € 1,00 nominaal	2.000,-

- Schatkistbankieren
Sinds 2014 is het schatkistbankieren ingevoerd. Schatkistbankieren houdt in dat gemeenten overtollige middelen verplicht in de schatkist moeten onderbrengen. Op het moment dat we het geld nodig hebben nemen we dit weer op. Het is ook toegestaan om overtollige middelen in de vorm van leningen bij en tussen decentrale overheden onder te brengen.
De gemeente heeft in 2020 haar tijdelijk overtollig kasgeld uitgezet bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën volgens de regels van de Wet schatkistbankieren. Deze verplicht gemeenten om hun overtollige financieringsmiddelen boven een bepaalde marge voor het normale betalingsverkeer, onder te brengen bij het rijk. Een beperkte hoeveelheid geld mag de gemeente op haar eigen bankrekeningen aanhouden. Dit bedrag wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van een gemeente in een jaar 0,75% van dat begrotingsbedrag mag gemiddeld buiten de schatkist blijven. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Relatiebeheer / kasbeheer

De doelstelling van het kasbeheer is het zoveel mogelijk beperken van de dagelijkse kasoverschotten c.q. –tekorten, alsmede het minimaliseren van de rentekosten en het maximaliseren van de rentebaten van de saldi op de diverse gemeentelijke rekeningen.
Binnen de gemeente wordt nog slechts bij de centrale balie een kas met contant geld aangehouden. De voorraad contanten wordt steeds zo laag mogelijk gehouden. Overtollige kasmiddelen worden regelmatig bij de bank afgestort. Door gebruik te maken van elektronisch bankieren worden de externe bankkosten geminimaliseerd. De gemeente Bladel heeft een rekeningcourantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Rabobank. BNG is de huisbankier van de gemeente, waarmee een financiële dienstverleningsovereenkomst gesloten is. Teneinde de kosten van het geldstromenbeheer te beperken, zullen wij het liquiditeitsgebruik beperken door de geldstromen op gemeenteniveau op elkaar en de liquiditeitenplanning af te stemmen. Het betalingsverkeer wordt zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd door de BNG. Wat het chartale geldverkeer betreft, houdt de gemeente de contante middelen in de kassen zo laag mogelijk: het streven is er op gericht dat betalingen zoveel mogelijk giraal geschieden en daarnaast wordt in voorkomende gevallen het “pinnen” en “chippen” aanbevolen.

Schuldpositie (Wet Hof)
Sinds 2013 geldt de wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF). Houdbare gemeentefinanciën betekent dat de gemeente - ook bij economisch zwaar weer - genoeg geld over houdt om aan haar verplichtingen te blijven voldoen, waarbij de noodzakelijke publieke voorzieningen niet in de knel komen. Voor gezonde, houdbare gemeentefinanciën is alleen sturen op baten en lasten niet genoeg. We moeten ook kijken naar de hoogte van de schuld. Rente en aflossingen leggen tenslotte een beslag op het toekomstig inkomen van de gemeente. Hoe hoger de schulden, hoe meer toekomstige inkomsten voor rente en aflossingen worden vastgelegd. In de paragraaf ‘weerstandsvermogen en risicobeheersing’ gaan we in op de risico’s die we hierbij lopen.

Onderhoud kapitaalgoederen
Algemeen
De openbare ruimte is één van de pijlers van onze samenleving met een groot maatschappelijk rendement. Een goed functionerende openbare ruimte draagt bij aan actuele thema’s zoals sociale samenhang, veiligheid, gezondheid, mobiliteit en bereikbaarheid, leefbaarheid en vastgoedwaarde. Hiervoor is het wel van belang dat de openbare ruimte goed wordt beheerd.
De belangrijkste kapitaalgoederen hebben betrekking op wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud en moeten in de exploitatie worden opgenomen. Deze paragraaf biedt inzicht in de beleidskaders voor de instandhouding van de kapitaalgoederen en de financiële consequenties daarvan. Er is bij de hierna genoemde onderdelen geen sprake van achterstallig onderhoud. Het onderhoud van de kapitaalgoederen wordt, mits mogelijk, ook zoveel mogelijk in samenhang met de diverse projecten uitgevoerd in integrale projecten.

Wegen, straten en pleinen
De gemeente is als wegbeheerder op grond van de Wegenwet verantwoordelijk voor onderhoud en beheer van gemeentelijke wegen, die op de wegenlegger als openbare weg zijn aangegeven. Onder de weg worden in dit kader ook verstaan de aanliggende bermen, sloten, zandwegen en kunstwerken zoals bruggen, tunnels en duikers. Zo verplicht de Wegenwet de gemeente tot het uitvoeren van regelmatig en duurzaam onderhoud van de openbare verharding. Tevens is de gemeente, conform het Burgerlijk Wetboek, aansprakelijk bij schade van de burger, als de gemeente heeft verzuimd zorg te dragen voor het in goede staat verkeren van de openbare weg.

Het onderhoud van wegen, straten en pleinen wordt uitgevoerd conform het wegenbeheerplan 2020-2024 gemeente Bladel. De gemeente Bladel hecht belang aan een goed functionerend wegennet en de instandhouding hiervan, echter niet tegen alle kosten. Op het gebied van wegbeheer streeft de gemeente Bladel naar een gezonde balans in kwaliteit en kosten met de focus op functionaliteit, duurzaamheid en veiligheid. Uitgangspunt van het beheerplan wegen is een planmatig beheer van de infrastructurele voorzieningen op het door uw raad vastgestelde niveau 6-. Op basis van de opgestelde meerjarenplanning en overige kosten, zoals werken voor derden, stortrechten en landmeetkundige werkzaamheden worden de werkzaamheden uitgevoerd. Door middel van rationeel wegbeheer vinden de nodige reparaties van de bestaande verhar-

dingen plaats om schade en aansprakelijkheid te voorkomen. Voor het regulier onderhoud wegen is er een structureel budget beschikbaar van € 505.000,- (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten) en voor verkeersregelingen € 134.000,-.

Omdat het wegbeheer erg afhankelijk is van fysieke invloeden van buitenaf (herinrichtingen, omleidingen, vorstschade, verkeersbelasting etc.) wordt de benodigde storting voor het meerjarig onderhoud telkens berekend voor een periode van vijf jaar. Na elke begrotingscyclus wordt de volgende geactualiseerde jaarschijf uit het beheerplan wegen toegevoegd en de nieuwe gemiddelde storting voor de komende vijf jaren (her)-berekend. Op deze wijze wordt het wegbeheer jaarlijks geactualiseerd. Ook kan beter worden ingesprongen op tussentijdse invloeden van buitenaf en combinaties met andere werkzaamheden (riolering, herinrichtingen e.d.). In de werkplannen voor de komende jaren wordt telkens kritisch bezien welke groot onderhoud maatregelen noodzakelijk/gewenst zijn. In de meerjarenraming 2021-2024 is een structureel budget beschikbaar van € 407.000,- (o.b.v. het geactualiseerd wegbeheerplan) voor het groot onderhoud van wegen, straten en pleinen. Dit budget is toereikend ter voorkoming van achterstallig onderhoud.

Met gepland groot onderhoud (GGO) wordt een stap verder gegaan. Wanneer wegen “op” zijn en er met reparaties weinig eer meer valt te behalen, wordt de weg uit de (reparatie) planning gehaald en ingedeeld bij Gepland Groot Onderhoud planning (rehabilitatie). Bij deze planning wordt een voortschrijdende doorkijk gemaakt van 10 jaar. Er wordt in zo’n geval bekeken of de weg in zijn geheel kan worden aangepakt. De oorzaak dat de weg in een dergelijke situatie terecht is gekomen, ligt vaak in een slechte ondergrond waardoor er verzakkingen of diepe sleuven optreden. Door de weg er in zijn geheel uit te nemen en de onderliggende constructie te verbeteren (verzwaren) kan de weg er weer jaren (zonder reparaties) tegen. Ook biedt dit gelegenheid om bijvoorbeeld kleine inrichtingen en aanpassingen mogelijk te maken of verkeersmaatregelen in te passen. Ook wordt dan indien noodzakelijk het riool vernieuwd. Voor gepland groot onderhoud is in het meerjarenprogramma 2021-2024 een jaarlijks investeringskrediet van gemiddeld € 1.325.000,- beschikbaar. In 2020 zijn de voetpaden op de Markstraat in Bladel vernieuwd. De Nieuwstraat/Ganzestraat in Hapert is gereconstrueerd waarbij alle verhardingsmaterialen zijn vernieuwd. Verder heeft er ook een herinrichting aan de Volderstraat, Driesboom en Hoogcasterseweg plaatsgevonden. Daarbij zijn zoveel als mogelijk bestaande materialen hergebruikt. Er is een nieuw voetpad en parkeervakken aangelegd in de Volderstraat. Ook zijn de achterpaden vernieuwd.

Openbare verlichting

Onderhoud van de openbare verlichting geschiedt op basis van het Beleidsplan en het bijbehorende beheerplan Openbare Verlichting. In de gemeente Bladel is het beheer en onderhoud per 1 februari 2017 voor een periode van (maximaal) 10 jaar aanbesteed middels een geïntegreerd contract. De geactualiseerde budgetten zijn voldoende om het in stand houden, beheren en onderhouden naar behoren te kunnen uitvoeren. Voor het regulier onderhoud openbare verlichting is er een structureel budget beschikbaar van € 169.000,- (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten). De werkelijke kosten bedroegen in 2020 € 186.000,-. In de meerjarenraming zijn op basis van het beheerplan tevens jaarlijkse kredieten voor vervangingen opgenomen van gemiddeld € 126.000,- per jaar.

Waterlossingen

Voor het onderhoud aan waterlossingen en sloten is een berm- en slootbeheerplan vastgesteld. De op basis van dit plan benodigde onderhoudskosten ad € 82.000,- zijn opgenomen in de meerjarenraming. De werkzaamheden worden op basis van een contract uitgevoerd door KempenPlus. In 2020 is planmatig onderhoud uitgevoerd voor een totaalbedrag van € 79.000,-.

Openbaar groen

In de raadsvergadering van 6 juli 2017 is het groenstructuurplan 2018 – 2027 vastgesteld. Op basis van de vastgestelde Groenvisie en het groenbeheerplan wordt onderscheid gemaakt in:

- Kosten van regulier (jaarlijks) onderhoud en structurele vervangingen/ombouw van openbaar groen: hiervoor zijn in de meerjarenraming exploitatiebudgetten opgenomen tot een bedrag van circa € 1.054.000,- (exclusief ambtelijke kosten en kapitaallasten). In 2020 is planmatig onderhoud uitgevoerd voor een totaalbedrag van € 1.091.000,-.In 2020 is het bedrag éénmalig opgehoogd in verband met het vervangen van een groot aantal dode bomen in verband met de extreme droogte van de afgelopen 3 jaar en het inboeten van Taxus aan de Markt in Bladel als gevolg van taxuskever. In totaal is hiervoor een bedrag van €121.000,- bij geraamd. Het bedrag is nagenoeg nodig geweest.
- Kosten van eenmalige renovaties openbaar groen: hiervoor wordt in het meerjarenprogramma per jaar een krediet van € 110.000,- opgenomen.

Onderhoud van openbaar groen geschiedt op basis van een beeldkwaliteitsbestek. Daarbij zijn KempenPlus en de gemeente een contract overeengekomen waarbij de uitvoering van de groenvoorziening gedurende een periode van vijf jaar (op basis van alleenrecht) onderhouden moet worden. Het contract is voor 2 jaar verlengd op basis van alleenrecht. Het contract wordt nog 1 keer voor een jaar verlengd tot 2022.

Riolering

De aanleg en het beheer van riolering is een gemeentelijke taak die zijn wettelijke basis vindt in de Wet Milieubeheer

(Wm). Op grond van artikel 4.22 van de Wm is een gemeente verplicht een Gemeentelijk RioleringsPlan GRP (een beleidsmatig en strategisch plan voor de aanleg en het beheer van de gemeentelijke riolering) op te stellen. Op 17 december 2020 is een nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan voor 2021-2025 vastgesteld door de raad. Het GRP is een beleidsplan dat op hoofdlijnen de invulling van de gemeentelijke watertaken weergeeft. Door middel van het GRP legt de gemeente vast wat zij willen bereiken en wat de rol van burgers en bedrijven is ten aanzien van afval-hemel-, en grondwater.
Het GRP vervult hiermee vier hoofdfuncties:

1. Kader gemeentelijke zorgplicht: overzicht beleidskeuzes ten aanzien van stedelijke afvalwater, hemelwater en grondwater voor inwoners, bedrijven en waterpartners;
2. Interne afstemming: met andere vakdisciplines binnen de gemeentelijke organisatie en als onderbouwing voor de rioolheffing;
3. Externe afstemming: met Waterschap De Dommel, Provincie Noord-Brabant en de gemeenten in het samenwerkingsverband Waterportaal Zuid-Oost Brabant, zodat het beleid van betrokken overheden is afgestemd;
4. Continuïteit en voortgangsbewaking: vanwege de relatief lange levensduur van stedelijke watervoorzieningen is een lange termijn aanpak essentieel (begroting en evaluatie). Om tussentijds te kunnen (bij)sturen wordt het beleid halverwege de planperiode geëvalueerd en worden jaarlijkse operationele uitvoeringsprogramma's bijgesteld.

Rekening houdend met het klimaatscenario 2050 zijn voor de grondwaterzorgplicht preventief een aantal acties in gang gezet om het inzicht in het grondwaterbeheer binnen de gemeente te vergroten. Daarbij is de nadruk komen te liggen op onderzoek en verbreden van kennis. Samen met het Waterschap is een grondwatermeetnet ingericht op potentiële locaties waar wateroverlast kan optreden om inzicht te krijgen in de werkelijke grondwaterstanden. Ook worden er maatregelen genomen om droogte te verminderen.
Voor de hemelwaterzorgplicht is een zogenoemd "blauwe-ader-plan" opgesteld om voor de hele gemeente inzichtelijk te hebben waar eventueel af te koppelen regenwater naar toe kan worden afgevoerd (infiltreren, nieuwe regenwaterriolering etc.). In het plan is tevens aandacht voor eventuele knelpunten en risico's bij afkoppelen. Zodoende wordt een robuust hemelwatersysteem ontworpen om in de toekomst hemelwater vanaf verharde oppervlakken af te voeren. De investeringen die In 2020 zijn uitgevoerd zijn: Het vernieuwen van de riolering op de Volderstraat, Driesboom en Hoogcasterseweg in Hoogeloon. Er is een gescheiden riool aangelegd waarbij het regenwaterriool uitgevoerd is als een infiltratieriolering. Ook zijn bestaande wadi`s en vijver vergroot die dienen als klimaatbuffer. Bij alle woningen is het regenwater van de voorzijde afgekoppeld en aangesloten op het regenwaterriool. Ook de nieuwe school De Vest en de omgeving is het regenwater afgekoppeld. Op de Ganzestraat/Nieuwstraat in Hapert is de bestaande riolering vervangen door een gescheiden riolering. Het regenwaterriool is aangesloten op de vijver van de dierenweide om droogval te voorkomen. Ook is deze vijver en beschoeiing helemaal opgeschoond en vernieuwd. De rioolpompgemalen Bredasebaan, De Uitgang en de Ruttestraat zijn gerenoveerd. Verder heeft er een verbeterprogramma riolering plaatsgevonden. Daarbij is de overstort aangepast op Veilig Oord, terugslagkleppen geplaatst op de uitstroomleidingen op bedrijventerrein De Sleutel en een overstortleiding vergroot van de bergbezinkbassin in Hapert. Deze maatregelen verkleinen het risico op wateroverlast in panden en op straat.
De dekking van de rioleringszorg verloopt via de rioolheffing, waarbij het beleidsuitgangspunt geldt van volledige kostendekkendheid (hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen).

Gemeentelijke gebouwen

Elk jaar wordt naast dagelijks / correctief onderhoud ook preventief (groot) onderhoud gepleegd aan de gemeentelijke gebouwen. Hierbij is het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (MJOP) leidend.
Uitgangspunt van het beheer van de gebouwen en de daarbij behorende buitenruimten zijn/blijven soberheid en doelmatigheid. Het beheerplan geeft een doorkijk naar de geprognosticeerde onderhoudskosten voor een periode van 25 jaar. Vanuit deze doorkijk zijn zo mogelijk strategische beslispunten te genereren (renovatie – verkoop – sloop e.d.). Het actualiseren van het MJOP is een jaarlijks voortschrijdend proces. Voor deze actualisatie en het inlopen van nog aanwezige achterstanden en pieksituaties is in 2020 wederom een medewerker van de AnteaGroup ingehuurd. Met ingang van 2021 zal worden overgegaan naar de inzet van externe inhuur op projectbasis waarbij per project/investering de mate van inzet en de daarbij benodigde kosten worden meegenomen.
De laatste aanpassingen van de dotaties aan de onderhoudsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen hebben plaatsgevonden bij de perspectiefnota 2020 waarbij tevens een aantal kredieten beschikbaar zijn gesteld voor de verduurzaming en vervanging van technische installaties van een aantal gemeentelijke gebouwen. Door de Covid-19 crisis en capaciteitsproblemen bij BIZOB (inkoop) en aannemers (uitval personeel) hebben de voorbereidingen en aanbestedingen van deze projecten de nodige vertraging opgelopen. De uitvoering van het merendeel van deze projecten is gestart in het 4e kwartaal 2020 en zal naar verwachting in de loop van het 1e halfjaar 2021 kunnen worden afgerond. De betreffende restantkredieten 2020 zullen hiervoor worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Noodzakelijke preventieve (groot) onderhoudswerken worden in jaarlijkse werkprogramma's vastgelegd. Voor het werkprogramma 2020 was een totaalbudget geraamd van €400.000,- waarvan ultimo 2020 voor een bedrag van € 310.000,- aan planmatig onderhoud is uitgevoerd. Dit heeft deels te maken met het wegwerken van een achterstand van het werkprogramma 2019, de voorbereidingen voor het optimaliseren van de energievoorzieningen van de daarvoor in aanmerking komende gemeentelijke gebouwen. Tot slot hebben ook de extra werkzaamheden rondom de verbouwing van de voormalige ruimte van het gemeentehuis van het UWV voor de Rabobank en de bouwkundige en installatietechnische voorbereidingen voor het voormalig Rabobankgebouw (Markt 7 te Bladel) extra inzet gevraagd. De restantbudgetten van het

werkprogramma 2020 worden overgebracht naar het dienstjaar 2021 en tezamen met het budget voor het werkprogramma 2021 worden ze geactualiseerd en gefaseerd qua uitvoering in de komende jaren.
In de eerstvolgende actualisatie(s) van het MJOP zullen verder de financiële consequenties van de volgende nog lopende zaken en/of ontwikkelingen worden doorgevoerd:

- Inzet van (externe) adviseurs/adviesbureaus door meer regisserende uitvoering van projecten.
- De gevolgen van de keuzes voor de kadernota energie en klimaat die invloed hebben op het MJOP en het investeringsprogramma voor energiebesparende maatregelen;
- Mogelijk (bouwkundige) aanpassingen aan gemeentelijke gebouwen om te voldoen aan de gewijzigde polisvoorwaarden van de brandverzekering voor gebouwen die zijn uitgerust met een PV-installatie in combinatie met een dak met brandbare isolatiematerialen (o.a. PIR);
- Extra keuringsverplichtingen voor verwarmings- en airconditioningssystemen door herziene van de Europese Energy Performance of Buildings Directive (EPBD III);
- Actualiseren energie labels in 2020 en 2021 op basis van opgestelde EPA-U maatwerkadviezen;
- Uitkomsten/keuzen op basis van het in ontwikkeling zijnde strategische vastgoedbeleid en daarbij behorend toetsingskader;
- Uitgevoerde investeringen voor energiebesparende maatregelen inclusief raming energiebesparingen en de verdeling daarvan tussen eigenaar en gebruikers.

Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid van de gemeente bevat uitgangspunten voor de wijze waarop en met welke middelen het grondgebied wordt ingevuld; het instrument om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. Die doelstellingen liggen op het terrein van de volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, economische en maatschappelijke ontwikkeling, openbare ruimte, infrastructuur, recreatie en natuur. We geven in deze paragraaf een overzicht van de lopende, af te ronden en toekomstige projecten, de prioritering en het instrumentarium van control en beheersing alsmede de kaders van het grondbeleid.
Het grondbeleid van de gemeente Bladel is vastgelegd in de nota Grondbeleid 2019. Grondexploitaties zijn gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd. Er is derhalve sprake van actief grondbeleid.

- *Actief grondbeleid* omvat alle fasen van het exploiteren van grond: van de eerste aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met de uitgifte/verkoop van bouwgrond. De gemeente heeft de grond in eigendom, of koopt deze aan, en is actief betrokken bij de ontwikkeling van de grond. De uitvoering van de grondexploitatie en de daaraan verbonden risico's komen voor rekening van de gemeente. De gemeente is in deze gevallen verantwoordelijk voor het aanleggen van riolering, bouwwegen, etc. Nadat de grond bouwrijp is gemaakt, worden de bouwkavels uitgegeven aan kopers die binnen de grenzen van het bestemmingsplan tot ontwikkeling kunnen overgaan. Na realisatie van de bebouwing verzorgt de gemeente het woonrijp maken, waarbij de definitieve inrichting van het openbaar gebied plaatsvindt.
- *Faciliterend grondbeleid* houdt in dat de gemeente het particulieren mogelijk maakt grond te exploiteren. Gemeentelijke kosten verbonden aan de desbetreffende grondexploitatie kan zij op de particuliere exploitant verhalen. De gemeente koopt dus zelf geen grond aan. De gemeente beperkt zich tot de wettelijke publieke taak. Deze taak bestaat vooral uit inspraakprocedures, het vaststellen van het bestemmingsplan en zo nodig het exploitatieplan.

Visie op grondbeleid

In onze nota grondbeleid 2019 zijn de volgende punten opgenomen als te voeren gemeentelijke grondstrategie:

- De gemeente Bladel voert bij locatieontwikkeling altijd een regierol en zal proactief zijn bij de keuze van het voor haar beschikbare instrumentarium. De instrumenten die ingezet worden moeten leiden tot het gewenste ruimtelijke resultaat.
- Mocht de gemeente Bladel vanuit ruimtelijk perspectief aangewezen zijn op actieve grondpolitiek, voert zij deze uit, tenzij uit een haalbaarheidsstudie en risicoanalyse blijkt dat:- het grondexploitatierisico te groot is;
  - de verwervingskosten en overige productiekosten van de locatieontwikkeling dermate hoog zijn dat een sluitende grondexploitatie niet mogelijk is waarbij wordt uitgegaan van een fasering afgestemd op de volkshuisvestelijke behoefte voortvloeiend uit de woningbouwmatrix;
  - faciliterend grondbeleid betere resultaten genereert.
  Deze politiek geldt voor de ontwikkeling van woonlocaties ten behoeve van de in de (nieuwe) Woonvisie te benoemen doelgroepen van beleid en verwerving van de in de Structuurvisie als belangrijke ontwikkelingslocaties aangegeven gebieden/locaties.
- De gemeente Bladel kiest op strategische wijze voor een samenwerkingsvorm die past bij het project dat aan de orde is.
- De keuze van contractpartijen geschiedt met inachtneming van de nationale en Europese regelgeving, algemene beginselen van behoorlijk bestuur en voorts transparant, openbaar en non-discriminatoir.

Het uitgangspunt bij faciliterende grondpolitiek is dat de gemeente kostenverhaal moet kunnen toepassen voor de door haar gemaakte kosten in verband met de voorbereiding van het bestemmingsplan, de aanleg van openbare voorzieningen en het houden van toezicht. Het basis uitgangspunt in Bladel is dat de gemeente de aanleg van infrastructurele voorzieningen in eigen hand houdt met het oog op de te realiseren kwaliteit, het feit dat deze voorzieningen door de gemeente moeten worden onderhouden en vanwege het feit dat de aanleg van infrastructurele voorzieningen aanbestedingsplichtig is. Mocht een private eigenaar een beroep doen op zelfrealisatie dan zal de gemeente, voordat de private eigenaar over gaat tot de aanleg van openbare voorzieningen, eisen stellen aan de inrichting van de openbare ruimte welke terug te zien zijn in bestekken die door de private eigenaar aan de gemeente aangeboden worden ter goedkeuring. Daarnaast worden er in een anterieure overeenkomst afspraken vastgelegd ten aanzien van gemeentelijk toezicht, oplevering, garantietermijn (evt. met borgstelling) en fasering bouw- en woonrijp maken.

Bevoegdheden B&W
Het college is bevoegd tot het besluiten en verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen. Wel moet het college vooraf inlichtingen verstrekken over de uitoefening van deze bevoegdheden, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. Ter bevordering van een efficiënte en vlotte afdoening van zaken heeft het college respectievelijk de burgemeester, de bevoegdheid tot afdoening van een aantal zaken opgedragen aan ambtenaren.

Woningbouwprognoses
De provincie heeft de gemeente een woningbouwcontingent toegewezen. Dit is het maximaal aantal woningen dat in een bepaalde periode in de gemeente door de gemeente, de woningbouwcorporaties en de projectontwikkelaars samen mag worden gerealiseerd. Het contingent is daarmee een heel belangrijke parameter voor de woningbouwprojecten. In de door de gemeente Bladel opgestelde woonvisie zijn de woningaantallen gebaseerd op dit contingent. De woningaantallen en de fasering hiervan zoals opgenomen in de grondexploitaties zijn afgeleid van de woningaantallen opgenomen in de woonvisie.

Gevoeligheidsanalyse

De toepassing van grondpolitiek is afhankelijk van vastgestelde ambities in beleidsvisies, de marktomstandigheden en is locatie gebonden. In het (verre en korte) verleden heeft de gemeente via actieve grondpolitiek enkele grondaankopen gedaan om strategische grondposities te kunnen bezitten. Inmiddels is de wet gewijzigd (gemeente kan faciliterend kwantiteit mee bepalen) en zijn de marktomstandigheden drastisch gewijzigd en zijn bij ruimtelijke projecten aanpassingen aan bouwprogramma's, afzettempo, herinrichtingen en uitstel van planontwikkeling aan de orde geweest.
Wel kan geconstateerd worden dat de markt nog steeds in de lift zit, ondanks de coronacrisis. De economische uitwerkingen van corona zijn nu nog niet te voorspellen, zodoende blijven we voorzichtig begroten. De financiële effecten van deze ontwikkelingen zijn zoveel mogelijk verwerkt in de grondexploitatie.
De grondexploitatie is gevoelig voor wijzigingen in economische ontwikkelingen en onderliggende parameters, zoals rente, inflatie en prijzen. De gemeente acht het van belang de ontwikkelingen en de impact daarvan op de verwachte resultaten nauwlettend te volgen. Om inzicht te krijgen in de actuele financiële positie van de grondexploitatie herijkt de gemeente de grondexploitaties, daar waar noodzakelijk, daarom driemaal per jaar. Voor de bepaling van de verwachte winst gaat de gemeente uit van de zgn. voorzichtige variant.

Gezien de complexiteit van ruimtelijke vastgoedontwikkelingen en de aannames en uitgangspunten in grondexploitaties kunnen grondexploitatieresultaten volatiel zijn. In financiële markten wordt de term volatiliteit gehanteerd in de zin van beweeglijkheid van aandelenkoersen. In het kader van grondexploitaties kunnen het variëren van parameters, uitgangspunten en aannames de volatiliteit van het grondexploitatieresultaat zichtbaar worden gemaakt. Een manier om een indicatie van deze volatiliteit te krijgen is een worstcase scenario-analyse of gevoeligheidsanalyse te doen. Het verschil tussen het verwachte vast te stellen grondexploitatieresultaat en de uitkomst van de berekening van het worstcase scenario geeft een indicatie van de aan te houden risicobuffer in de algemene reserve.
De worstcase scenario is uitgevoerd door enkele parameters en uitgangspunten in de grondexploitatie te wijzigen. Deze analyse is op drie punten uitgevoerd: aanpassing parameters, aanpassing in bepaalde kosten en opbrengsten, en fasering (vertraging). Hier is wel "meegespeeld" voor de doorkijk, maar uiteindelijk hebben de parameters gehanteerd zoals deze in de paragraaf vermeldt staan.
Voor de grondexploitaties 2021 zijn de volgende parameters gehanteerd:

Parameter	Gehanteerd
Inflatiecorrectie	Geen correctie toegepast (raming constante prijzen).

Rente	Het BBV schrijft voor dat de rentetoerekening aansluit bij de fiscale grondslagen. Dat betekent dat alleen de daadwerkelijke rente toegerekend kan worden en dat er geen rente over het eigen vermogen mag worden toegerekend. Voor 2020 (nagecalculeerd) 1,0716% van de boekwaarde de BIE's. Voor toekomstige boekwaarden als gevolg van nog te maken kosten en te verwachten opbrengsten wordt een gemiddelde rente vreemd vermogen gehanteerd van 0,7017% voor de jaren 2021 en verder.
Fasering	Er is rekening gehouden met een reële fasering in tijd op basis van de woningbouwbehoefte per kern gebaseerd op migratiesaldo 0.
Resultaat	Gebaseerd op eindwaarde.
Kosten	Alle kosten zijn gebaseerd op geactualiseerde kostenramingen per januari 2021 van RA infra.
Opbrengsten	Voor de opbrengsten wordt rekening gehouden met grondprijzen met een bandbreedte tussen de € 240,- voor sociale huur tot € 320,- voor vrije verkoop kavels. Bij kavels groter dan 500 m² wordt rekening gehouden met grondopbrengsten van 50% op de basisgrondprijs.
Disconteringsvoet	De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone en bedraagt vooralsnog 2,0%.

De marktwaarde van bouwrijpe grond is van veel factoren afhankelijk. Deze factoren zijn per uitvoeringsproject verschillend. De gemeente stelt daarom per uitvoeringsproject een marktconforme uitgifteprijs vast op basis van een deskundigenrapportage (taxatie). Dit is ook als zodanig in de nota Grondbeleid 2019 door de raad vastgesteld.

Risicobeheer

Ten aanzien van de grondexploitatie worden er twee soorten risico's onderscheiden, namelijk:
- Onvoorzienbare risico's;
- Voorzienbare risico's.

Onvoorzienbare risico's
Marktontwikkelingen, zoals stagnatie van de gronduitgifte, kan leiden tot hogere voorraden van de "in exploitatie genomen gronden". De hogere voorraden leiden tot hogere kosten als gevolg van rentetoerekening. Naast dit kosten stijgende effect is het ook mogelijk dat de opbrengsten van grondverkopen dalen. Indien één of beide situaties zich voordoen kan kostendekkendheid van complexen onder druk komen te staan. Voor deze onvoorzienbare risico's is een "algemene reserve grondexploitatie" aanwezig, waarmee ook de financiële verwevenheid van de diverse grondexploitaties versterkt wordt.

Voorzienbare risico's
We kennen twee soorten waarderingsvoorschriften conform het BBV voor grondexploitaties. Op het moment dat voor een grondexploitatie het bestemmingsplan nog niet is vastgesteld moet deze opgenomen worden onder de post (im)materiële vaste activa. Op het moment dat voor een grondexploitatie het bestemmingsplan is vastgesteld is er sprake van een voorziening die gevormd moet worden op het moment dat er sprake is van het tekort aan het einde van de looptijd en mits er een reëel en stellig voornemen is dat deze locatie ontwikkeld gaat worden, blijkende uit een raadsbesluit. Als het reëel en stellig voornemen ontbreekt moet de boekwaarde aan het einde van het jaar afgeboekt worden ten laste van het resultaat. De voorzienbare risico's blijken uit de jaarlijks geactualiseerde kostenbegrotingen van de grondexploitaties. Een tekort aan het einde van de looptijd betekent dat er een afwaardering moet plaats vinden of dat er een voorziening gevormd moet worden waarbij de hoogte van het bedrag van deze afwaardering/voorziening de contante waarde van het verwachte verlies is, zoals dit naar voren komt in de kostenbegrotingen.

Maatregelen i.v.m. risico's en risicomanagement
Bij het in ontwikkeling/uitvoering nemen van nieuwe exploitatiegebieden wordt aan de hand van risicoanalyses gestreefd naar sluitende grondexploitaties. Toetsing van de uitkomst van deze analyse op een rendementsuitkomst van de "cashflow" zal een beslissing tot het in exploitatie nemen van een gebied ondersteunen.
In de periode 2010-2020 zijn (forse) maatregelen getroffen om de risico's van de grondexploitatie te dekken. Deze maatregelen betroffen:

- het vormen van een voorziening afwaardering boekwaarden voor het dekken van het verschil tussen de boekwaarde en actuele marktwaarde en
- het vormen van een voorziening voor te verwachten verliezen.

Om de risico's zoveel mogelijk beheersbaar te houden worden, daar waar noodzakelijk, driemaal per jaar de grondexploitatieberekeningen van de diverse exploitaties bijgesteld. Eventuele verliezen worden hiermee tijdig inzichtelijk gemaakt waardoor passende maatregelen kunnen worden getroffen.

Tussentijdse winsten

Indien er sprake is van (tussentijdse) winsten in de grondexploitatie, dan komen deze over het algemeen tot uitdrukking in het begrotings- of jaarrekeningresultaat. Veelal worden de batige saldi uit grondexploitatie tussentijds reeds toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitaties.
In het BBV (notitie grondexploitatie) zijn ook regels vastgelegd over de wijze van winstnemingen. In deze notitie is aangegeven dat bij tussentijdse winstnemingen de percentage of completion methode (POC) dient te worden gevolgd: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Er bestaat voldoende zekerheid om winst te nemen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

In 2020 zijn volgens deze methode de volgende (tussentijdse) winstuitnames genomen:

winstuitname	**geraamd**	**gerealiseerd**
Beemd paardensportterrein	155.000	71.000
Latestraat / De Lei	5.000	
Kerkeneind	5.000	
Hoeve 11 en 13	22.000	
Locatie oude sporthal	328.000	98.000
Akkerstraat	80.000	65.000
	595.000	234.000

BBV-verslaggeving regels rondom grondexploitaties

Voor een goede uitvoering van de eventuele Vpb belastingplicht heeft de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in maart 2016 een Notitie Grondexploitaties opgesteld. In deze Notitie Grondexploitaties worden richtlijnen gegeven over de afbakening van grondexploitaties en aan de grondexploitaties toe te rekenen kosten. Hieronder een samenvatting van de wijzigingen die gelden en daarmee van invloed zijn op gemeente.

1. Bouwgronden in Exploitatie (BIE)
Het startpunt van Bouwgrond in exploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex. Vanaf dat moment kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans (zie strategische gronden). Richttermijn van duur grondexploitatie wordt 10 jaar en hier kan alleen goed gemotiveerd van worden afgeweken. Bij kostentoerekening wordt het verplicht aan te sluiten op de kostenverhaalsmogelijkheden benoemd in de Wet ruimtelijke ordening. De toegestane rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen en wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van de totale leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen indien niet is gekozen voor projectfinanciering. De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van een verliesvoorziening van negatieve grondexploitaties is gelijk aan het maximale streefpercentage van de Europese Centrale Bank (2%). De presentatie van de te verwachten resultaten in de paragraaf grondbeleid dient te gebeuren tegen de nominale waarde. Het treffen van een afboeking of een voorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van het volledige verlies.

Definitie Bouwgrond in exploitatie (BIE) is als volgt opgenomen in BBV: Gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.

2. Materiale vaste activa, strategische gronden
Afschaffing van de categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) in het BBV. Zolang de gronden niet gekwalificeerd worden als BIE staan ze op de balans onder de materiële vaste activa (MVA) als strategische gronden. Toerekenen van rente en andere kosten is niet langer toegestaan voor gronden die (nog) niet in exploitatie zijn genomen. Strategische gronden worden gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde (onder huidige bestemming). Dit is conform de bestaande waarderingsgrondslagen voor gronden en terreinen onder de MVA. Het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa is toegestaan onder de volgende voorwaarden: De kosten moeten passen binnen kostenlijst van het Bro en mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven en de plannen waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit (zie Bouwgronden in Exploitatie).
Onder de Materiële Vaste Activa worden de categorieën strategische gronden en Overige gronden en terreinen opgenomen. Strategische gronden worden gedefinieerd als gronden zonder vaste bestemming die (nog) geen onderdeel zijn van een transformatieproces. Overige gronden en terreinen worden gedefinieerd als gronden met een vaste bestemming die geen onderdeel zijn van een transformatieproces.

3. Faciliterend grondbeleid
Bij gronden die in bezit zijn van een private partij waarbij deze grond wordt ontwikkeld door deze private partij is er sprake van faciliterend grondbeleid. De gemeente treedt in deze gevallen op als overheid die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is.

Bouwgrond exploitaties (BIE)

Jaarlijks geven wij, in het kader van de begroting en de jaarrekening, een toelichting op de financiële positie van de “grondexploitatie-activiteiten” per 31 december van het begrotingsjaar. Dit gebeurt op basis van de meest actuele grondexploitatieberekeningen van de complexen en de tot deze datum geraamde inkomsten en uitgaven. Tevens is rekening gehouden met de wijzigingen in de regelgeving. De belangrijkste wijzigingen met betrekking tot de BIE’s zijn:

- Om de risico’s op de voorraadpositie met zeer lang lopende projecten te beperken mag de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar bedragen;
- Jaarlijks zal een herziening van de grondexploitatiebegroting moeten plaatsvinden;
- Voor de kosten die aan BIE kunnen worden gerekend tot de vervaardigingskosten wordt aangesloten op de kostensoortenlijst, zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening;
- De toegestane toe te rekenen rente aan BIE moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan BIE.

I
n 2020 zijn in exploitatie de volgende plannen (met daarachter vermeld de geschatte einddatum):

Beemd	2023	Locatie oude sporthal	2022
Beemd/Paardensport	2024	Hoeve 11 en 13	2023
Latestraat	2021	Akkerstraat	2028
Kerkeneind	2027		

Hieronder is een toelichting per grondexploitatie:

Locatie Akkerstraat Hoogeloon: BIE
Nadat het bestemmingsplan begin 2020 onherroepelijk is geworden zijn gronden aangekocht á € 1.200.000,-. Vervolgens hebben we het gehele plan á € 675.000,- bouwrijp gemaakt. Eveneens hebben we nog een bodemsanering moeten uitvoeren á € 33.000,-. De plan- en rentekosten in 2020 zijn € 60.000,-. In 2020 hebben we fase 1 (29 woningen) van het plan verkocht en gepasseerd á € 1.544.000,-. Bij dit plan is ook een exploitatieplan vastgesteld, omdat particulieren in hun achtertuin één of meerdere woningen mogen bouwen. Indien zij hier gebruik van maken moeten zijn een exploitatiebijdrage aan de gemeente betalen. In 2020 hebben al verschillende particulieren hiervan gebruik gemaakt en zijn er voor € 362.000,- aan bijdragen binnengekomen. Zodoende hebben we in 2020 een tussentijdse winst genomen van € 65.000,- kunnen nemen.
Deze grondexploitatie loopt nog enkele jaren door. Voor 2021 staat vooralsnog, maar enkele verkopen gepland. Aangezien fase 1 heel snel verkocht is gaan we in 2021 wel bekijken of we de verkoop van fase 2 al op kunnen starten. Zoals eerder al aangegeven hebben de particulieren de mogelijkheid om één of meerdere woningen in hun achtertuin te bouwen.

Aangezien de particulieren niet verplicht zijn om in hun achtertuin te bouwen, zijn deze exploitatiebijdrage zoals opgenomen in de grondexploitatie geen zekerheid. De risico's worden als gemiddeld ingeschat.

De Beemd: BIE
In plan Beemd is in 2020 niets noemenswaardig gebeurd. Voor de komende jaren staat alleen nog wat woonrijp maken en plankosten op de planning. Per saldo kan er aan het einde van de grondexploitatie naar verwachting nog een beperkte winst genomen worden. De risico's worden laag ingeschat.

De Beemd/Paardensportterrein: BIE
In 2020 is de verkoop van de bedrijfskavels verder voortgezet, één kavel verkocht en gepasseerd á € 351.000,- en zij er kosten gemaakt ad € 80.000,-. De kosten hebben betrekking op de inrichting en het aanleggen van de extra openbare parkeerplaatsen om zodoende de parkeerdruk in de omgeving te verlagen c.q. te laten verdwijnen. Eveneens is er voor € 71.000,- tussentijds winst genomen in 2020. De verwachting is dat de laatste 2 kavels in 2021 uitgegeven worden en als alle kavels bebouwd zijn de openbare ruimte opnieuw aangelegd kan worden. De risico's worden laag ingeschat.

Latestraat: BIE
In 2020 is het plan zo goed als helemaal woonrijp gemaakt. Er zullen in 2021 mogelijk nog wat herstelwerkzaamheden moeten plaatsvinden, nadat de laatste woningen zijn afgebouwd. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat we de grondexploitatie met een klein verlies van € 17.000,- in 2021 afsluiten. De risico's worden als laag/gemiddeld ingeschat.

Kerkeneind: BIE
In plan Kerkeneind is er in 2020 voor € 300.000,- aan gronden verkocht. Verder is er weer een gedeelte van het plan woonrijp en rente- en plankostengemaakt voor € 32.000,-.
Deze grondexploitatie loopt nog enkele jaren door. Voor 2021 en verder zijn de opbrengsten naar rato verdeeld. Zoals het er nu uitziet kan er aan het einde van de looptijd mogelijk nog een beperkte winst geboekt worden, maar aangezien deze grondexploitatie nog een lange doorlooptijd heeft is dit niet met zekerheid te stellen. De risico's worden als gemiddeld ingeschat.

Locatie oude sporthal Bladel: BIE
In 2020 zijn de gronden overgedragen naar de winnaar van marktselectie, de opbrengst hiervan is € 688.000,-. In 2020 hebben we voor € 98.000,- tussenstijdse winst genomen. In de marktselectie is opgenomen dat de ontwikkelaar de gronden bouw- en woonrijp maakt. Nadat de woningen opgeleverd zijn (2022), wordt het openbare gebied woonrijp gemaakt en neemt de gemeente het beheer van de openbare ruimte weer over. De risico's worden als laag ingeschat.

Hoeve 11-13 te Netersel: BIE
De gronden van fase 2 zijn in 2020 verkocht en gepasseerd á € 427.000,- en hebben we € 33.000 advieskosten terugontvangen. We hebben nog wat extra woonrijp kosten moeten maken á € 66.000,-. Zodoende hebben we in 2020 een verlies genomen van € 9.000,-. Hierbij is ook rekening gehouden dat we nog eventuele herstelwerkzaamheden moet verrichten, nadat de woningen zijn opgeleverd. De risico's worden als laag ingeschat.

In onderstaand overzicht is het verwachte verloop van de lopende grondexploitaties (BIE) 2020 weergegeven:

verloop in exploitatie genomen bouwgronden (x € 1.000,-)	boek-waarde 31-12-2019	overheveling vanuit (IM)MVA	vermeerderingen	verminderingen	winstuitname	boek-waarde 31-12-2020	voorziening	balans-waarde 31-12-2020
-bp Akkerstraat Hoogeloon	1.445		1.968	1.906	65	1.572		1.572
-bp Beemd	-105		-1			-106		-106
-Beemd / paardensportterrein	108		80	351	71	-92		-92
-bp Latestraat/de Lei	-51		51				17	-17
-locatie Kerkeneind	1.284		32	300		1.016		1.016
-locatie oude sporthal	244		30	688	98	-316		-316
-Hoeve 11 en 13 Netersel	345		67	469		-57		-57
totaal	**3.270**		**2.227**	**3.714**	**234**	**2.017**	**17**	**2.000**

Bouwgrond exploitaties (BIE nog te realiseren)

Om een project te kunnen realiseren moeten er investeringen worden gedaan en opbrengsten worden gegenereerd. Elk jaar worden de exploitatieplannen geactualiseerd. Verwacht wordt dat er per 1 januari 2021 nog € 2,181 miljoen moet worden geïnvesteerd en voor € 5,031 miljoen aan opbrengsten moet worden gegenereerd. Het verwachte positief eindresultaat bedraagt daarmee € 0,850 miljoen. De geprognosticeerde eindresultaat van de grondexploitatie geschiedt tegen eindwaarde. Voor de aannames die ten grondslag liggen aan de prognoses van het eindresultaat van de grondexploitaties,

zoals rente, fasering, gehanteerde kosten- en opbrengstenontwikkeling (art 52 lid 3 BBV nieuw) wordt verwezen naar de hiervoor weergegeven parameters.
In onderstaand overzicht wordt de prognose van de nog te maken kosten en de nog te realiseren opbrengsten na 2020 weergegeven:

prognose in exploitatie genomen bouwgronden (x € 1.000,-)	balans-waarde 31-12-2020	geraamde nog te kosten	geraamde nog te realiseren opbrengsten	geraamd resultaat (nominale waarde)
-bp Akkerstraat Hoogeloon	1.572	1.261	2.987	-154
-bp Beemd	-106	103		-3
-Beemd / paardensportterrein	-92	152	489	-429
-bp Latestraat/de Lei	-17	18		1
-locatie Kerkeneind	1.016	517	1.555	-22
-locatie oude sporthal	-316	73		-243
-Hoeve 11 en 13 Netersel	-57	57		
totaal	**2.000**	**2.181**	**5.031**	**-850**

Gronden (materiële vaste activa)

Gronden die in de toekomst getransformeerd gaan worden naar bouwrijpe "warme" grond maar waarvoor nog geen grondexploitatiebegroting door de raad is vastgesteld zullen als materiële vaste activa worden aangemerkt en verantwoord. Het gaat hierbij om plannen waarvan de gemeente het grondbezit heeft.

Lange Trekken
De gronden voor deze grondexploitatie zijn voor een deel aangekocht. Het bestemmingsplan Lange Trekken is in de maak. Voorzien wordt dat eind 2021/begin 2022 het bestemmingsplan wordt vastgesteld. De boekwaarde van de betreffende gronden worden, nadat uw raad het bestemmingsplan met exploitatiebegroting heeft vastgesteld, overgebracht naar de bouwgrond in exploitatie. Daarna kunnen de gronden uitgegeven worden.

Kerkstraat Casteren
Voor plan Kerkstraat (D'n Tip) zijn in 2020 voorbereidingen getroffen om in 2021 een bestemmingsplan door de gemeenteraad te laten vaststellen. De voorbereidingskosten bedragen circa € 49.000,-. Eveneens is gebleken uit de grondexplotatie dat deze verliesgevend is, zodoende is er in 2020 een voorziening gevormd á € 135.000,-. Nadat het bestemmingsplan vastgesteld is willen we de gebouwen slopen, en de gronden bouwrijp maken. Daarna willen we de gronden aan de CPO verkopen. De gemaakte kosten zullen t.z.t. verdisconteerd worden in de exploitatieopzet.

Egyptische Poort
Het door de gemeenteraad gekozen scenario is uitgewerkt tot één overall scenario dat is vastgesteld op 9 mei 2019. Om de planontwikkeling tot stand te brengen en om kostenneutraal te kunnen ontwikkelen zijn een aantal deelprojecten opgestart. Het betreft de volgende deelprojecten:
- De (zwem)vijver - Woningbouw
- Sociale tuinen - Oversteek van de provinciale weg N284.

De gemaakte kosten zullen t.z.t. verdisconteerd worden in de exploitatieopzet. De verwachting is dat in 2021 de vervolgstappen gezet gaan worden voor de ontwikkeling van de Egyptische Poort.

Strategische aankopen
Volgens de Nota Grondbeleid 2019 wordt er jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor rondaankopen die vallen onder de noemer anticiperende verwervingen. Jaarlijks bij de begrotingsbehandeling wordt de hoogte van het krediet geactualiseerd. In 2020 bedroeg dit krediet € 2.000.000,-. De hoogte van dit krediet is zo globaal mogelijk gehouden zodat daaruit door potentiële contractpartijen niet kan worden geconcludeerd wat per transactie de onderhandelingsruimte van de gemeente is. Er zijn in de meeste kernen voldoende ontwikkellocaties die kunnen voorzien in de woningbouwbehoefte voor de korte en middellange termijn. Mocht het college voornemens zijn een grondaankoop te doen die hoger is dan € 2.000.000,- dan zal deze eerst aan de raad worden voorgelegd ter goedkeuring. In 2020 hebben we 3.795m2 (€ 40.000,-) grond aangekocht aan de Berschotten. De anticiperende aankoop van grond voor plan Lange Trekken hebben wij verantwoord onder de materiële vaste activa.
De aankopen ten laste van dit krediet moeten verplicht geactiveerd worden als "materiële vaste activa" tot aan het moment dat er door de raad een bestemmingsplan met kostenbegroting wordt vastgesteld. Dit leidt tot extra rentelasten (zie meerjarenprogramma). Eerst bij de vaststelling van het betreffende bestemmingsplan met kostenraming zal de aankoop

overgebracht worden naar het betreffende grondexploitatie. De rentelasten vallen dan vrij. De kosten worden gedekt door toekomstige grondverkopen in bestemmingsplannen.

Toekomstige (in voorbereiding zijnde) grondexploitaties

In de gemeente Bladel zijn naast de lopende grondexploitaties ook nog plannen/projecten in voorbereiding. Het gaat hierbij om plannen waarvan de gemeente het grondbezit heeft of om plannen in het kader van faciliterend grondbeleid, waarbij kosten verhaald kunnen worden op derden. Bij grondbezit worden de kosten, tot aan vaststelling van het bestemmingsplan, geclassificeerd als materiële vaste activa ("strategische gronden"). Kosten die de gemeente maakt in het kader van faciliterend grondbeleid en kunnen verhalen op derden, worden voortaan als vordering op de gemeentelijke balans geclassificeerd. Afhankelijk van de status van de vordering dient deze vordering op de balans van de gemeente tot uiting te komen als kortlopende vordering of overlopend actief. Bepalend voor de classificatie is de aanwezigheid van een getekende overeenkomst.
De voorbereidingskosten van faciliterend grondbeleid mogen maximaal 5 jaar als overlopend actief blijven staan. Na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat.
Bij voorbereidingskosten moet worden gedacht aan:
- onderzoekskosten voor de ruimtelijke onderbouwing zoals bodem, lucht en archeologie;
- advieskosten voor inhuur deskundigheid; denk daarbij aan juridische adviezen, fiscale adviezen, planeconomische aspecten;
- opstellen van bestemmingsplannen;
- projectleiding;
- communicatie etc.

Gevolgen Stikstofbesluit en PFAS / Coronacrisis

Gevolgen Stikstofbesluit en PFAS
In alle lopende grondexploitaties, waarvan het bestemmingsplan al vastgesteld c.q. onherroepelijk is, is in de onderbouwing van bestemmingsplannen geconcludeerd dat stikstof geen probleem is. Verder zijn er door de stikstofcrisis in de gemeente Bladel niet minder omgevingsvergunningen verleend. Stikstof heeft op dit moment nog geen financiële consequenties. Het risico voor de lopende projecten wat betreft stikstof schatten wij dan ook als laag in.
In alle lopende grondexploitaties, waar we nog gronden bouw- en woonrijp moeten maken is voor de uitvraag van "het werk" onderzoek uitgevoerd of er eventuele meerkosten voor PFAS zijn (staat voor poly- en perfluoralkylstoffen). Tot op heden is geconcludeerd dat in de lopende plannen dit niet het geval is. Aangezien we extra onderzoeken moeten doen naar PFAS, zijn deze extra onderzoekskosten meegenomen in de grondexploitaties. Door de PFAS hebben we op dit moment nog geen vertraging opgelopen in de lopende plannen dus de financiële consequenties zijn laag. Het risico voor de lopende projecten wat betreft PFAS schatten wij dan ook als laag in.
Bij toekomstige grondexploitaties houden we zekerheidshalve in onze exploitatieopzetten wel rekening mee met meerkosten voor onderzoeken naar stikstof/PFAS, meerkosten voor het bouw- en woonrijp maken en eventuele vertraagde fasering voor de gronduitgifte. Zodat we, mochten er meerkosten komen en een vertraagde gronduitgifte zijn, deze ingecalculeerd zijn. Mocht het uiteindelijk meevallen dan heeft dit een positief effect op de grondexploitatie. Het risico voor toekomstige projecten schatten we gemiddeld in.

Gevolgen Coronacrisis op grondexploitaties
Momenteel is de wereld in de ban van het coronavirus. Welke economische consequenties dit gaat hebben is nu nog moeilijk in te schatten, maar we moeten wel rekening houden met een mogelijke economische crisis. Of deze crisis ook de grondexploitaties treft is moeilijk in te schatten. Tot op heden hebben we bij de grondverkoop nog geen last van corona, hoe dit zich de komende jaren gaat ontwikkelen is nog onduidelijk zodat het effect op de grondexploitatie lastig in te schatten is. Het risico voor toekomstige projecten schatten we dan ook gemiddeld in.

Algemene reserve grondexploitaties

Op basis van artikel 16 van het BBV moeten de beleidsuitgangspunten omtrent de algemene reserve grondexploitatie in relatie tot de risico's van de grondzaken toegelicht worden. Voor het berekenen van de benodigde hoogte van het weerstandsvermogen middels het kwantificeren van de risico's gebruiken we op grond van de vastgestelde grondnota 2019 de veelgebruikte IFLO-methode . Volgens deze methode wordt het weerstandsvermogen berekend aan de hand van een % van het geïnvesteerd vermogen en een % van de nog te realiseren opbrengsten. Met het hanteren van een percentage van 5% van het geïnvesteerd vermogen en 5% van de nog te realiseren opbrengsten is ons inziens een toereikende omvang opgenomen, gelet op het relatief laag geïnvesteerd vermogen. Het risicobedrag dat wordt bepaald middels de zogenaamde IFLO-methode wordt gezien als de (onder)grens van het benodigde weerstandsvermogen.
De financiële positie (op langere termijn) van grondexploitaties moet worden beoordeeld vanuit de som van de gerealiseer-

de en nog te realiseren opbrengsten in relatie tot de aanwezige risico's bij de grondexploitatie. Deze norm toegepast op de Bladelse situatie resulteert in het volgende bedrag voor 2021:

5% van de netto boekwaarde (na aftrek voorziening) ad € 2,000 miljoen	€ 100.000,-
5% van de nog te realiseren opbrengsten ad € 5,031 miljoen	252.000,-
Totaal benodigd weerstandsvermogen grondexploitaties	€ 352.000,-

De omvang van de reserve bedraagt € 595.000,- zodat de reserve per saldo tot een bedrag van € 243.000,- vrij zou kunnen vallen. Voorzien is echter dat eind 2021/begin 2022 het bestemmingsplan Lange Trekken wordt vastgesteld, zodat het benodigde weerstandsvermogen dan weer zou moeten toenemen. Wij hebben daarom in de begroting 2021 voorgesteld om de geprognosticeerde omvang in afwachting van de vaststelling van het plan vooralsnog ongewijzigd te laten.

Onttrekkingen en toevoegingen aan de “algemene reserve grondexploitaties” vinden plaats bij het treffen van een voorziening voor een grondexploitatie met een begroot verlies of indien een grondexploitatie met positief resultaat wordt afgesloten. Indien het niveau van de “algemene reserve grondexploitaties” wordt bereikt kan worden besloten een overheveling naar de algemene reserve te laten plaatsvinden. Indien het niveau van de “algemene reserve grondexploitaties” onderschreden wordt, dan dient in dat geval voeding uit de algemene reserve plaats te vinden of door andere dekkingsbronnen. Anderzijds kan dit aanleiding zijn de gemeentelijke grondexploitaties te her prioriteren zodat een gezond niveau van de “algemene reserve grondexploitaties” blijft gewaarborgd.

De grondexploitatie is binnen de gemeentelijke begroting een gesloten circuit en de “algemene reserve grondexploitatie” heeft feitelijk dezelfde functie als de algemene reserve die heeft binnen de algemene dienst. Via de “algemene reserve grondexploitaties” worden de financiële resultaten en risico's van de grondexploitaties expliciet gescheiden van de financiële huishouding voor de overige gemeentelijke taken. De “algemene reserve grondexploitaties” vormt ook een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties.

Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente Bladel zowel een bestuurlijke als een financiële (risicodragende) band heeft. Verbonden partijen ontwikkelen beleid of voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente beleidsmatig verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de thema’s/beleidsvelden. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Visie op verbonden partijen

Bladel heeft een positieve grondhouding ten opzichte van samenwerking: regionaal of nog breder. Indien zich de gelegenheid voordoet om middels samenwerkingsverband of andere verbondenheid, op doelmatiger en doeltreffender wijze doelstellingen te realiseren, dan zullen de deelname mogelijkheden altijd onderzocht worden. Samenwerking kan (soms) de kwaliteit en continuïteit beter waarborgen. Er zijn drie redenen waarom gemeenten met elkaar samenwerken in de vorm van een verbonden partij:

- Vanwege het grensoverschrijdend karakter van de problematiek.
- Om efficiëncy voordelen te behalen.
- Vanwege een wettelijke plicht tot samenwerking.

De samenwerking kan vormgegeven worden door een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke aanpak. Het privaatrecht biedt verschillende mogelijkheden: de oprichting van een vereniging, een stichting, een NV of een BV. De bepalingen van het Burgerlijk Wetboek zijn op deze samenwerking van toepassing. Als wordt gekozen voor samenwerking op grond van het publiekrecht geldt het regime van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
Op basis van het BBV moet jaarlijks inzicht worden geboden in:

- het doel (het openbaar belang);
- het bestuurlijk en het financieel belang en
- de ontwikkelingen (beëindiging, wijzigingen of problemen bij bestaande verbonden partijen)

Kaderstellende en controlerende rol raad
De verbonden partijen ontwikkelen beleid of voeren beleid uit voor de gemeente. Beleidsmatig blijft de gemeente uiteraard verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma’s. De verbonden partijen zijn

onderverdeeld in publiekrechtelijke en privaatrechtelijke partijen. Monitoren en toezicht houden doen we enerzijds door bestuurlijke vertegenwoordiging in diverse overlegstructuren, anderzijds door de raad jaarstukken aan te bieden waarop zij haar zienswijze kan baseren. Partijen met een publiekrechtelijk karakter hebben hun eigen P&C cyclus. Bij de behandeling van de begrotingen en jaarrekeningen van de verbonden partijen neemt de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende taak.
In onderstaand overzicht worden de verbonden partijen nader toegelicht. Bij het onderdeel “financieel belang” wordt, daar waar bekend, de omvang van het geraamde eigen en vreemd vermogen per eind 2020 weergegeven. Van een aantal verbonden partijen zijn deze nog niet bekend (nnb).

Gemeenschappelijke regelingen / Stichtingen

Naam:	**Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost**
Vestigingsplaats:	Eindhoven (samenwerking 21 regiogemeenten)
Openbaar belang:	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de regionale ambulancevoorziening (RAV) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. Taken op het terrein van brandweerzorg, gemeenschappelijke meldkamer, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, ambulancezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Bestuurlijk belang:	Gezien de wettelijke taken van burgemeesters op deze terreinen is ervoor gekozen alleen vertegenwoordiging van burgemeesters in het bestuur toe te staan.
Relatie beleidsveld:	Veiligheid

Financieel belang:

Eigen vermogen begin en eind 2020	6.887.000,-	2.483.000,-
Vreemd vermogen begin en eind 2020	39.485.000,-	42.498.000,-
(Voorlopig) resultaat 2019 / 2020	647.000,-	265.000,-
Gemeentelijke bijdrage 2019 / 2020	1.175.000,-	1.235.000,-

De bijdrage, exclusief het deel voor bevolkingszorg e.d., wordt volledig verdeeld naar rato van de uitkering die gemeenten ontvangen vanuit het gemeentefonds, sub-cluster brandweerzorg en rampenbestrijding.

Ontwikkelingen:

Covid-19
Corona zette dit jaar de hele wereld op z’n kop. Het betekende voor VRBZO een onverwachte uitdaging, omdat veiligheidsregio’s een grote rol hebben in het weer veilig maken en houden van de samenleving. De Coronacrisis in Nederland begon in februari en daarmee had deze ruim 10 maanden van 2020 een grote impact op de samenleving en onze organisatie.
De crisisorganisatie ging 7 dagen per week aan de slag om de steeds veranderende omgeving van de benodigde informatie en middelen te voorzien. Veel collega’s verruilden hun reguliere taken voor het werk binnen de crisisorganisatie. Anderen zorgden ervoor dat het noodzakelijke reguliere werk van de collega’s zoveel mogelijk kon doorgaan. Daarnaast werd de GHOR tijdens de eerste golf verantwoordelijk voor het distributiecentrum ‘verspreiding beschermingsmiddelen’ dat werkte voor alle zorgverleners in heel Brabant.

Na de eerste coronamelding versterkten we direct onze samenwerking met de GGD en de andere Brabantse regio's. Al snel kwam daar de landelijke samenwerking en afstemming bij. Er waren veel partners betrokken bij het bestrijden van deze crisis. De samenwerking met hen was intensief. Gemeenten, GGD, Defensie, Bevolkingszorg, OM, Politie, GHOR, Marchaussee; ieders inbreng was enorm belangrijk en noodzakelijk. Samen werkten we aan onder andere noodverordeningen, handhavingskaders, bewaken van de zorgcontinuïteit. Ook beantwoordden we nonstop vragen van ondernemers, bewoners en media.
Na een korte adempauze in de zomerperiode kwam de tweede golf. De crisisorganisatie ging op volle sterkte weer aan de slag. Terwijl in het najaar een aantal keer nieuwe maatregelen werden doorgevoerd, werd ook de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (Twm) voorbereid. De wet ging in op 1 december. Hoewel de veiligheidsregio en de voorzitter een andere rol kregen, besloten we een groot deel van de processen in stand te houden. De ernst van de situatie vroeg daarom, we wisten dat het zo goed werkte en het was belangrijk om in de regio uniformiteit uit te stralen. Eind 2020 kwam er langzaam zicht op de goedkeuring van enkele vaccins en een start van de vaccinaties. Hoewel dat enig perspectief gaf, eindigden we het jaar in een lockdown. De verwachting is dan ook dat deze crisis de organisatie nog ten minste de eerste helft van 2021 zal beheersen.

Vervolgtraject denktank rechtspositie brandweervrijwilligers
Het Veiligheidsberaad, het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) en de Brandweerkamer onderzoeken op welke wijze de brandweerorganisatie opnieuw kan worden vormgegeven, op zo'n manier dat er nadrukkelijk en fundamenteel verschil is tussen vrijwilligers en beroepskrachten. Dat is namelijk nodig vanuit juridisch oogpunt. In landelijk verband wordt bekeken hoe de brandweer hieraan invulling kan geven. Het was de bedoeling om dit traject voor de zomerperiode af te ronden. Het Veiligheidsberaad en de minister hebben echter samen besloten om, in verband met de Coronacrisis en de inzet van veiligheidsregio's hierop, de werkzaamheden voor het traject rechtspositie brandweervrijwilligers op te schorten. Na afstemming met het Veiligheidsberaad informeert de minister de Kamer over de nieuwe planning.

Visie 2025
Na de regionalisering breekt er een nieuwe fase aan voor veiligheidsregio's. VRBZO ontwikkelt de komende jaren tot een hoogwaardige advies- en dienstverleningsorganisatie op het gebied van fysieke veiligheid en crisisbeheersing. Risicogericht, flexibel, professioneel en verbindend zijn daarin belangrijke begrippen. VRBZO wil investeren in netwerkmanagement, business intelligence en de professionaliteit van onze medewerkers om toegevoegde waarde te blijven leveren in een veeleisende maatschappij. De Visie 2025 laat de thema's en het pad zien aan de hand waarvan we deze volgende fase inzetten.
Het proces rondom de Visie 2025 lag door de focus op de Coronacrisis korttijdig stil waardoor vertraging is ontstaan. Inmiddels is de Visie 2025 besproken tijdens de bestuursvergadering op 17 december. Aansluitend kunnen de burgemeesters de visie in het eerste kwartaal van 2021 met hun gemeenteraden bespreken. Indien gewenst biedt VRBZO ondersteuning bij uitleg van de visie en toelichting op beoogde uitwerkingen. VRBZO beoogt de Visie 2025 in april 2021 vast te laten stellen door het Algemeen Bestuur.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's
In de zomer van 2019 heeft de ministerraad heeft ingestemd met de instelling van de Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's (Wvr). De evaluatiecommissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wvr en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing. De evaluatiecommissie heeft eind 2020 gerapporteerd aan de minister van J&V. De ontwikkelrichting in de Visie 2025 past bij de uitkomsten van de evaluatie.

Reorganisatie sector Incidentbestrijding
De reorganisatie moet leiden tot een brandweerorganisatie die voldoet aan de huidige én toekomstige eisen op het gebied van kwaliteit, capaciteit en continuïteit. De reorganisatie heeft vooral betrekking op medewerkers van de sector Incidentbestrijding, uitgezonderd de vrijwilligers en de parate dienst. Het gaat dan om de medewerkers die werkzaam zijn als leidinggevende of in het werkgebied van preparatie zoals bijvoorbeeld trainen en oefenen, planvorming, facilitaire ondersteuning etc. De ontwikkeling past in de Visie 2025 waarin een toekomstbestendige organisatie een van de ontwikkelthema's is. Het reorganisatieplan houdt rekening met het in 2020 vastgestelde sociaal statuut van VRBZO. De reorganisatie wordt voor de zomer 2021 afgerond.

	Overig • Tijdens de brand in de Deurnese Peel is de brandweer met ruim 40 personen volcontinu voor anderhalve week aan het werk geweest bij de grootste natuurbrand ooit in Nederland. Ook in de weken daarna laaide de brand op en zijn nog diverse eenheden bezig geweest met bluswerkzaamheden. Dit resulteert in ongeveer € 270.000 aan inzetkosten voor vergoedingen aan vrijwilligers en overuren van functionarissen. Ook waren er ruim € 60.000 kosten voor verbruikt materiaal, materiele schades en diverse facilitaire voorzieningen (catering e.d.). • Medewerkers van de parate dienst van de brandweer die voor 2006 in dienst waren hebben recht op de overgangsregeling functioneel leeftijdsontslag (FLO). Deze overgangsregeling is de afgelopen jaren enkele malen herzien. Recent heeft er weer een aanpassing plaatsgevonden. Individuele veiligheidsregio's hebben geen eigen beleidsvrijheid met betrekking tot deze regeling. Onderhandelingen vinden plaats op landelijk niveau vanuit de brandweerkamer van VNG. De meest recente wijziging zorgt ervoor dat de kosten voor onze organisatie vanaf 2020 jaar sterk stijgen, om daarna weer te dalen. Om die reden heeft de adviescommissie financiën en bedrijfsvoering geadviseerd een voorziening FLO in te stellen, waaruit we de incidentele meerkosten kunnen opvangen. Eind 2020 bedraagt de voorziening € 4.237.000. • Investeringen in dienstvoertuigen en hoogwerkers zijn vertraagd door langer dan verwachte aanbestedingslooptijden en leveringstijden. Investeringen in huisvesting en redgereedschap zijn uitgesteld. Hierdoor is het investeringsprogramma in 2020 niet volledig gerealiseerd.
Risico's:	De omvang van de algemene reserve sluit aan bij het gewenste weerstandsvermogen op basis van de analyse van de risico's.

Naam:	**Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost (GGD)**

Vestigingsplaats:	Eindhoven (samenwerking 21 regiogemeenten)
Openbaar belang:	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Relatie hoofdtaakveld:	Volksgezondheid en milieu

Financieel belang:

Eigen vermogen begin en eind 2020	2.864.000,-	4.420.000,-
Vreemd vermogen begin en eind 2020	14.879.000,-	30.835.000,-
(Voorlopig) resultaat 2019 / 2020	213.000,-	940.000,-
Gemeentelijke bijdrage 2019 / 2020	345.000,-	* 375.000,-

* inclusief bijdrage JGZ 0 – 4 jaar.

Ontwikkelingen:	De belangrijkste ontwikkelingen waarmee de GGD te maken heeft gekregen in 2020 zijn: - Coronabestrijding (testen, broncontactonderzoek, vaccineren, informeren publiek en professionals) - Implementatie van het paraatheid- en spreidingsplan ambulancezorg; - Het borgen van publieke gezondheid in de omgevingsvisies en omgevingsplannen van gemeenten; - Programmatische aanpak voor preventie van suïcide- en depressie; - Optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg (JGZ) als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorg-keten en in het sociale domein; - Integratie JGZ 0 – 4 binnen de GGD (per 1.1.2021 gerealiseerd) - Tekorten op de arbeidsmarkt van verpleegkundigen en artsen (extra inzet op werving en aantrekkelijk werkgeverschap); - Implementatie van het Lean gedachtengoed (continu verbeteren) binnen de GGD; - Implementeren van zelforganisatie en tweelagenstructuur.
Risico's:	Het algemeen bestuur heeft de omvang van het weerstandsvermogen bepaald binnen een bandbreedte. Op basis van de risico inschatting bedraagt het aandeel van het risico voor de gemeente € 66.000,-.

Naam:	**Metropoolregio Eindhoven**

Vestigingsplaats:	Eindhoven (samenwerking 21 regiogemeenten)
Openbaar belang:	Strategische bestuurlijke samenwerking op de thema's Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en betaalautoriteit Brainport Development NV), Transitie landelijk gebied, Energietransitie en Mobiliteit (incl. GGA). Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel.
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur.
Relatie hoofdtaakveld:	Bestuur en ondersteuning, Verkeer en vervoer, Economie en Sociaal domein

Financieel belang:

Eigen vermogen begin en eind 2020	5.821.000,-	5.967.000,-
Vreemd vermogen begin en eind 2020	18.050.000,-	26.299.000,-
(Voorlopig) resultaat 2019 / 2020	1.039.000,-	1.531.000,-
Gemeentelijke bijdrage 2019 / 2020	326.000,-	285.000,-

Ontwikkelingen:

<u>Algemeen</u>

• De uitbraak van Covid-19 speelt een grote rol in de huidige samenleving. Ook de werkzaamheden van de Metropoolregio Eindhoven worden hierdoor beïnvloed. Werknemers werken zoveel mogelijk vanuit thuis, het publiekstoegankelijke deel is op het moment van deze rapportage gesloten, bijeenkomsten worden in digitale vorm gehouden. Ondanks dit alles heeft de Metropoolregio Eindhoven alle werkzaamheden uit het Samenwerkingsakkoord kunnen uitvoeren en zijn de wettelijke verplichtingen in het kader van begroting en jaarrekening nagekomen.

• Er is een eindvonnis in het geschil tussen Attero en de Brabantse gewesten over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval over de jaren 2015-januari 2017. Het NAI heeft geoordeeld dat, in tegenstelling tot de jaren 2011-2014, de Brabantse gewesten en gemeenten verplicht zijn een naheffing te betalen voor de minderlevering. De Metropoolregio Eindhoven heeft als contractpartner namens de 21 gemeenten uitvoering gegeven aan het financiële deel van het vonnis wat betrekking heeft op deze regio.

Er is een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen, de zitting vindt plaats in april 2021.

<u>Dienst Metropoolregio Eindhoven</u>

• Op meerdere momenten zijn in 2020 (digitale) bijeenkomsten georganiseerd waar gemeenten (raden en colleges) input konden leveren t.b.v. de realisatie van het Werkprogramma 2021. Na afronding van de zienswijzeprocedure hierop zal besluitvorming door het Algemeen Bestuur plaatvinden in de vergadering van 24 februari 2021.

<u>Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)</u>

• Het Algemeen Bestuur heeft op 16 december 2020 ingestemd met het toekomstperspectief RHCe:
o De taken van het RHCe zoals deze uit wet- en regelgeving en de gemeenschappelijke regeling voortvloeien, worden onverkort voortgezet.
o De huidige uitvoeringsactiviteiten, dienstverlening en werkwijze van het RHCe worden gecontinueerd.
o De advisering aan gemeente, met name informatica en archivistiek, wordt geïntensiveerd.
o Met zusterinstellingen wordt samengewerkt ten voordele van dienstverlening aan gemeenten, instellingen en burgers.

	Gulbergen • De erfpachtconstructie met Attero is per 21 december 2020 beëindigd. Vanaf deze datum heeft de Metropoolregio weer het volledige eigendom van het gebied Landgoed Gulbergen.
Risico's:	Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld.

Naam:	**KempenPlus**

Vestigingsplaats:	Bladel (samenwerking 4 Kempengemeenten)
Openbaar belang:	Participatiebedrijf KempenPlus is per 1 juli 2019 ontstaan uit het sociale werkbedrijf WVK groep en de Intergemeentelijke Sociale Dienst de Kempen. KempenPlus voert namens de deelnemende gemeenten de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uit. De WSW kent vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom meer. De medewerkers die per 1 januari 2015 onder de WSW vielen, behouden hun status en rechten tot aan het eind van hun arbeidzame leven. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen vanaf 1 januari 2015 een beroep doen op de Participatiewet. De Participatiewet regelt de inkomensvoorzieningen voor uitkeringsgerechtigden maar beoogt zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te leiden naar betaald werk. KempenPlus maakt mensen arbeidsfit en zorgt voor werkgelegenheid. Enerzijds door bemiddeling naar de markt, als dan niet met een loonkostensubsidie en anderzijds zelf als werkgever. Hierbij worden medewerkers naar andere bedrijven gedetacheerd of ze vinden een positie binnen de bedrijfsactiviteiten van KempenPlus.
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het bestuur.
Relatie hoofdtaakveld:	Verkeer en vervoer, Sport, cultuur en recreatie en Sociaal domein
Financieel belang:	

Eigen vermogen begin en eind 2020	nnb	nnb
Vreemd vermogen begin en eind 2020	nnb	nnb
(Voorlopig) resultaat 2019 / 2020	0,-	0,-
Gemeentelijke bijdrage 2019 / 2020	5.263.000,-	5.873.000,-

KempenPlus is begin 2020 geconfronteerd met een grootschalige fraude die zowel het eigen als het vreemd vermogen heeft beïnvloed. De jaarrekening 2019 is door de fraude nog niet geheel afgewikkeld. Hierdoor is het nog niet mogelijk om aan te geven wat de standen zijn van het eigen en vreemde vermogen.
De gemeentelijke bijdrage 2020 voor KempenPlus is bepaald op basis van de vastgestelde begroting 2020.

Ontwikkelingen:	KempenPlus werkt aan nieuwe concepten zoals shop in shop om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt meer kansen te bieden door reguliere werkgevers uit te nodigen zich te vestigen onder het dak van KempenPlus. De fraude heeft veel aandacht opgeëist van bestuur en management en de doorontwikkeling van de bedrijfsprocessen beïnvloed. Hoewel er hard gebouwd is aan de nieuwe organisatie, zijn de voorgenomen digitalisering en herinrichting van de processen nog niet geheel gerealiseerd. De invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) heeft de kosten aan onderkant van de arbeidsmarkt opgedreven. Medewerkers met een loonkostensubsidie, treden in dienst bij Kempenwerk en hebben een beperkt beloningspakket. Ze worden binnen KempenPlus geplaatst of gedetacheerd naar externe bedrijven. Op grond van de WAB moeten deze medewerkers minimaal dezelfde arbeidsvoorwaarden krijgen als hun directe collega's die in dienst zijn bij KempenPlus of de externe werkgever, omdat er geen CAO is voor deze medewerkers. KempenPlus heeft de hogere lasten zoveel mogelijk door berekend in de tarieven en prijzen. Er wordt door de vakorganisaties onderhandeld om begin 2021 te komen tot een CAO voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Hierdoor worden de hogere lasten enigszins beperkt. De oude doelgroep SW maakt plaats voor de nieuwe instroom. Deze mensen worden zoveel mogelijk buiten de eigen infrastructuur geplaatst conform de doelstelling van de Participatiewet. Al dan niet met een loonkostensubsidie. De eigen infrastructuur wordt steeds meer gebruikt om mensen arbeidsfit te maken en/of op te leiden tot kansrijke werknemers?. Daarnaast blijft er een groep mensen bestaan waarbij de arbeidsbeperking zodanig is dat ze binnen KempenPlus geplaatst moeten worden. Dit betekent dat productiviteit van de medewerkers in de eigen infrastructuur afneemt en er steeds meer voorzieningen getroffen moeten worden om een passende arbeidsplaats te bieden.

Risico's:	De gemeenten ontvangen voor de uitvoering van de Participatiewet en de WSW meerdere rijksmiddelen. Bij de start van KempenPlus is de keuze gemaakt dat de rijksmiddelen niet één op één naar KempenPlus gaan maar dat de gemeenten bijdragen op basis van de begroting. De verdeling naar de gemeenten vindt plaats op basis van de gekozen verdeelsleutels. De doelgroep SW vergrijst omdat er geen nieuwe instroom plaatsvindt. De uitstroom van SW-ers wordt, binnen de doelstellingen van de Participatiewet, gedeeltelijk opgevangen door medewerkers met een loonkostensubsidie. De middelen die de gemeenten ontvangen voor loonkosten-subsidies zijn aanzienlijk lager dan die voor de SW medewerkers. KempenPlus streeft er naar om dit financie-ringsverschil zoveel mogelijk op te vangen met een hogere opbrengsten en lagere lasten. Omdat de krimp van de Wsw de eerste vijf jaar nog beperkt is, is dit een middellange termijn risico. In de bestaande financieringsbronnen van het Rijk zijn voor een aantal doelgroepen op dit moment te weinig middelen beschikbaar (bijvoorbeeld voor niet uitkeringsgerechtigden of jongeren). De gevolgen van de coronacrisis vormen een grote onzekerheid. De uitvoering van de TOZO regelingen heeft op de korte termijn een groot beslag op KempenPlus gelegd maar we gaan ervanuit dat de lasten hiervan worden gedekt uit de specifieke middelen die de gemeente hiervoor ontvangt. Voor de lange termijn zijn de gevolgen van Covid-19 lastiger in te schatten. Of en hoeveel werknemers ontslagen worden en, of de ontslagen werknemers ook een beroep gaan doen op KempenPlus hangt af van het herstel van de economie.

Naam:	**Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB)**

Vestigingsplaats:	Oirschot
Openbaar belang:	Bizob zet zich in voor ruim 35 gemeenten en publieke organisaties als strategisch partner voor inkoop en aanbestedingen. In nauwe samenwerking met de gemeente Bladel regelt Bizob inkoop, aanbestedingen, contractmanagement en contractbeheer voor het sociaal domein, openbare ruimte, bedrijfsvoering en ICT. Het doel is het behalen van voordeel voor alle deelnemende organisaties. De inkoopsamenwerking gaat verder dan het bundelen van inkoopvolumes. Door samenwerking wordt kennis opgebouwd van producten, markten en bedrijven, waardoor transactiekosten en risico's voor de deelnemende organisaties verminderen en de professionaliteit van de inkoop toeneemt.
Bestuurlijk belang:	Bizob is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten en aangesloten organisaties. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. De zittingsduur voor bestuurders is vier jaar. De voorzitter van het bestuur is een burgemeester en heeft een zittingsduur van zes jaar. Daarnaast kunnen twee secretarissen toegevoegd aan het bestuur. Tevens neemt vanuit elke aangesloten gemeente één bestuurder deel in de Vergadering van Aangeslotenen.
Relatie beleidsveld:	Overhead
Financieel belang:	

Eigen vermogen begin en eind 2020	868.000,-	975.000,-
Vreemd vermogen begin en eind 2020	957.000,-	1.009.000,-
(Voorlopig) resultaat 2019 / 2020	401.000,-	569.000,-
Gemeentelijke bijdrage 2019 / 2020	126.000,-	124.000,-

De gemeente neemt op jaarbasis 210 dagen af van de Stichting. Betaling gebeurt tegen een voorcalculatorisch door het bestuur bepaalde vergoeding.

Ontwikkelingen:	In 2020 ging vanzelfsprekend veel aandacht uit naar de maatregelen omtrent Corona. De maatregelen ter indamming van het coronavirus hebben effect gehad op veel organisaties. Ook op het gebied van inkoop en contractmanagement was de impact merkbaar. Om ervoor te zorgen dat we zo min mogelijk economische schade zouden oplopen, streefde Bizob ernaar dat lopende aanbestedingen zo goed mogelijk doorgang konden vinden en nieuwe trajecten gestart konden worden. Hiervoor richtte Bizob, vrijwel meteen na het ingaan van de coronamaatregelen een Corona taskforce in. Alle Corona gerelateerde vragen werden via de bekende concerninkoper of contractmanager doorgespeeld naar de Taskforce. Ook de vragen vanuit ondernemers werden centraal opgepakt. Zo ontstond er één punt voor vraag en antwoord over inkoop en corona. Daarnaast onderzocht Bizob of we door middel van inkoop en contractmanagement risico's in de toekomst kunnen verminderen. Welke kansen zijn er om de economische impact van verstoringen (bijvoorbeeld door een pandemie) te beperken? In een position paper laten is beschreven hoe inkoopactiviteiten binnen de publieke sector een grote bijdrage kunnen leveren om meer weerbaar en sterker uit de economische crisis te komen. Naast Corona gerelateerde zaken, ging ook de standaard bedrijfsvoering bij Bizob door. Vanuit de ruim 50 'thuiswerk' kantoren werkten we samen met onze aangesloten organisaties verschillende aanbestedingstrajecten. Daarbij blijft Bizob hoog inzetten op collectieve inkoop en contractbeheer, want samen kunnen we veel voordelen behalen en inkoopkosten reduceren. Ook duurzaamheid staat bij Bizob, net als in vele coalitieakkoorden hoog op de ambitieladder. In 2020 was er veel aandacht voor social return en duurzaamheid. Om de positie van het lokale en regionale MKB te verbeteren heeft Bizob in 2020 verder invulling gegeven aan de 18 punten uit de intentieverklaring "Samenwerking bouw en gemeenten: ieder draagt zijn steentje bij". Ook werd meer dan tweederde van de aanbestedingen die door Bizob zijn begeleid gegund aan het MKB en ruim 60 procent aan lokale of regionale bedrijven.

Risico's	De aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatie tekorten.

Naam:	**Kempische Bedrijvenpark**
Vestigingsplaats:	Bladel (samenwerking 4 Kempengemeenten)
Openbaar belang:	Het ontwikkelen en realiseren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar bedrijvenpark gelegen binnen het rechtsgebied, binnen de door het bevoegd gezag te stellen ruimtelijke en andere publiekrechtelijke randvoorwaarden en met inachtneming van de nader te formuleren sectorale doelstellingen en uitgangspunten.
Relatie hoofdtaakveld:	Economie
Financieel belang:	Eigen vermogen begin en eind 2020: 10.588.000,- / 11.683.000,- Vreemd vermogen begin en eind 2020: 19.500.000,- / 21.100.000,- (Voorlopig) resultaat 2019 / 2020: 1.852.000,- / 1.094.000,- Gemeentelijke bijdrage 2019 / 2020: 0,- / 0,- De betrokkenen participeren risicodragend in de realisatie van het plan. Eventuele verliezen of winsten worden gelijkelijk door de gemeenten gedragen of over de deelnemende gemeenten verdeeld. Actuele grondexploitatieberekeningen tonen aan dat een sluitende exploitatie mogelijk is. Op dit moment wordt geen voorziening voor negatieve exploitatie nodig geacht.
Ontwikkelingen:	In 2020 is de uitgifte van bouwkavels vanwege corona achtergebleven bij de oorspronkelijke raming. Uiteindelijk is toch 4,6 ha verkocht en geleverd in 2020. Vanaf de herfst 2020 is het tij echter weer gekeerd en is de interesse in de kavels toegenomen. Er is sprake van nieuwe belangstelling, met name uit sectoren die geen invloed van de coronacrisis ondervinden. Er staan eind 2020 diverse opties uit. Inmiddels eind 2020 62% van de 69 hectare verkocht. In 2020 is ook gestart met de verkoop van de tweede fase van de woonkavels, aan de burgemeester Gremstraat. 7 van de 15 kavels zijn verkocht en geleverd. Er is nog één kavel beschikbaar aan de burgemeester Swachtenstraat. Uiterlijk op 1 januari 2023 worden alle kavels afgenomen door de ontwikkelaar.
Risico's:	Het tempo van de uitgifte heeft beperkte invloed op het eindresultaat van de exploitatie. Er worden jaarlijks diverse scenario's qua uitgiftetempo uitgewerkt. Deze eindigen allen ruim met een positief saldo. Doordat de rente erg laag is neemt de fiscale winst toe. Dit levert een hogere Vennootschapsbelastinglast op. In de nieuwe grondexploitatieberekeningen is rekening gehouden met deze hogere VPB last en blijkt het eindresultaat beperkt wordt beïnvloed. In de jaarrekening van KBP wordt dit nader toege-icht. De overige risico's zijn beperkter in omvang en worden nader toegelicht in de jaarrekening van het KBP.

Naam:	**Samenwerking Kempengemeenten**
Vestigingsplaats:	Reusel (samenwerking 5 Kempengemeenten)

Openbaar belang:	De SK behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemers op de gebieden van: informatie en communicatie technologie (SSC); Werk inkomen en zorg (ISD), Personeelszaken (P&O), Jeugdhulp en Veiligheid, Handhaving en Toezicht (VTH).
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur.
Relatie hoofdtaakveld:	Overhead, Sociaal domein en VHROSV

Financieel belang:

Eigen vermogen begin en eind 2020	315.000,-	860.000,-
Vreemd vermogen begin en eind 2020	7.226.000,-	6.254.000,-
(Voorlopig) resultaat 2019 / 2020	315.000,-	460.000.,-
Gemeentelijke bijdrage 2019 / 2020	4.780.000,-	4.667.000,-

Ontwikkelingen:	Samenwerking Kempengemeenten is de afgelopen jaren flink gegroeid. Door deze ontwikkelingen is de organisatie van de Samenwerking Kempengemeenten zo groot geworden dat het bestuur van mening is dat opnieuw gekeken moest worden naar de organisatie en aansturing van onze samenwerking. De gemeentesecretarissen zijn in 2019 aan de slag gegaan met het tegen het licht houden van de organisatie van deze samenwerking. Doelstelling was het realiseren van een versterking om daarmee een fundament te leggen voor de toekomst van de samenwerking in de Kempen. Inmiddels heeft het DB van de SK besloten om het project “Opnieuw Verbinden” op te starten, waarbij de organisatie van de SK in zijn geheel vernieuwd wordt. In 2020 worden de voorbereidingen getroffen, waarna de implementatie wordt opgestart. De verandering van de organisatie wordt in 2023 afgerond.
Risico’s:	Besloten is om in het verband van de SK geen eigen vermogen te vormen of aan te houden. Dit impliceert dat de SK niet kan beschikken over weerstandscapaciteit bij onvoorziene omstandigheden. In voorkomende gevallen zal dan teruggevallen moeten worden op de deelnemende gemeenten, conform de overeengekomen regeling Samenwerking Kempengemeenten.

Naam:	**Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)**
Vestigingsplaats:	Eindhoven (samenwerking 21 regiogemeenten en provincie)
Openbaar belang:	Verbeteringen te bewerkstelligen in vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van de fysieke leefomgeving, onder meer door een intensievere onderlinge samenwerking. Omgevingsdiensten zorgen ervoor dat de leefomgeving voor mens en dier veilig is en dat het milieu wordt beschermd. De ODZOB is met ingang van 1 juni 2013 in werking getreden.
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.

Relatie hoofdtaakveld:	Veiligheid en VHROSV		
Financieel belang:	Eigen vermogen begin en eind 2020	2.429.000,-	2.429.000,-
	Vreemd vermogen begin en eind 2020	3.437.000,-	4.523.000,-
	(Voorlopig) resultaat 2019 / 2020	915.000,-	354.000,-
	Gemeentelijke bijdrage 2019 / 2020	263.000,-	301.000,-
Ontwikkelingen:	Deze staan verwoord in de ODZOB-begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024. In het concernplan 2019-2022 zijn ambities geformuleerd en de noodzakelijke stappen die de ODZOB moet zetten, willen ze klaar zijn voor de uitvoering van het takenpakket dat uit de Omgevingswet, die waarschijnlijk per 1 januari 2022 in werking treedt, voortvloeit. Deze ambities gaan gepaard met investeringen in de organisatie. De ODZOB ondersteunt daarnaast de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling bij de implementatie en uitvoering van deze nieuwe wet. De ODZOB rapporteert hierover financieel en op basis van prestaties. In de begroting 2021 en de daarbij horende meerjarenraming zijn nog een aantal andere speerpunten benoemd, zoals het verder uitvoeren en door ontwikkelen van het Regionaal Operationeel Kader, het voorbereiden van de komst van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (samen met de Omgevingswet) en zorgen voor toekomst-bestendige veehouderijen. Ook zijn onder andere op het gebied van klimaat, energie en duurzaamheid, gezondheid, asbest, bodemkwaliteit, zeer gevaarlijke stoffen en ondermijnende criminaliteit speerpunten benoemd.		
Risico's:	De belangrijkste risico's zijn: - De door de gemeenten en provincies ingezette bezuinigingen die leiden tot omzetdaling; - Het verlies van takenpakket aan kleine samenwerkingsverbanden en andere concurrenten; - Het niet realiseren van doelstellingen efficiency, standaardisatie, uitvoeringsbeleid en uniformiteit; - Mutatie in werk, bijvoorbeeld taken Wbb, deregulering, lokaal beleid en t.z.t. de Omgevingswet.		

Privaatrechtelijke verbondenheden

Naam:	**NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)**		
Vestigingsplaats:	's-Gravenhage		
Openbaar belang:	BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Ze verstrekt kredieten tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De klanten zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG vanwege dit maatschappelijke belang en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.		
Bestuurlijk belang:	De gemeente is aandeelhouder (62.790 aandelen)		
Relatie hoofdtaakveld:	Algemene dekkingsmiddelen		
Financieel belang:	Eigen vermogen begin en eind 2020	4.887 mln	5.097 mln

	Vreemd vermogen begin en eind 2020	144.802 mln	155.262 mln
	Resultaat 2019 / 2020	163 mln.	221 mln.
	Dividend uitkering 2019 / 2020	179.000,-	80.000,-
Ontwikkelingen:	Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. De BNG wordt door beleggers onverminderd als één van de veiligste banken ter wereld beschouwd.		
Risico's:	Het uit te keren dividend. Van de Bank Nederlandse Gemeenten wordt jaarlijks dividend ontvangen. BNG Bank zal op 19 maart 2021 ca 35% van het op 16 april 2020 goedgekeurde dividend 2019 uitkeren. Het resterende bedrag blijft beschikbaar voor uitkering op een later moment. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is afhankelijk van mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.		

Naam:	**NV Brabant Water**		
Vestigingsplaats:	's-Hertogenbosch		
Openbaar belang:	De uitoefening van een bedrijf op het gebied van de watervoorziening en het verrichten van alle werkzaamheden die verband houden met de waterketen in de ruimste zin van het woord. Door de fusie van de NV WOB en de NV Waterleiding Maatschappij Noord-West-Brabant in Brabant Water NV per 1 januari 2002 heeft de gemeente Bladel 17.706 nieuwe aandelen verkregen met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel.		
Bestuurlijk belang:	De gemeente is aandeelhouder (17.706 aandelen)		
Relatie hoofdtaakveld:	Economische zaken		
Financieel belang:	Eigen vermogen begin en eind 2020	nnb	nnb
	Vreemd vermogen begin en eind 2020	nnb	nnb
	Resultaat 2019 / 2020	31 mln.	27 mln.
	Dividend uitkering 2019 / 2020	0,-	0,-
	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in het belang dat de gemeente in Brabant Water heeft.		
Ontwikkelingen:	Brabant water is bezig met het ontwikkelen van een "distributienet van de toekomst". Het vervangingsvraagstuk van het leidingnetwerk is complex. Brabant water anticipeert hierop door een wenssituatie te schetsen van het watertransport in 2030. Jaarlijks wordt een vervangingsprogramma van het leidingnetwerk opgesteld. Door vooruit te kijken naar 2030 en gebruik te maken van nieuwe technologieën probeert Brabant Water de vervangingspiek vanaf 2040 te verkleinen.		
Risico's:	Nihil, omdat de levering en distributie verzorgd wordt door monopolistische bedrijven, waarvan de aandelen in handen zijn van de provinciale en gemeentelijke overheid.		

Naam:	**Coöperatie Bosgroep Zuid Nederland U.A.**		
Vestigingsplaats:	Heeze		
Openbaar belang:	De Bosgroep ondersteunt de leden op diverse manieren bij de doelmatige ontwikkeling, inrichting en beheer van hun bos- en natuurterreinen.		
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene leden vergadering.		
Relatie hoofdtaakveld:	Sport, cultuur en recreatie		
Financieel belang:	Eigen vermogen begin en eind 2020	nnb	nnb
	Vreemd vermogen begin en eind 2020	nnb	nnb
	(Voorlopig) resultaat 2019 / 2020	nnb	nnb
	Gemeentelijke beheerbijdrage 2019 / 2020	4.000,-	3.000,-
	De coöperatie heeft niet tot doel het maken van winst. In artikel 4 van de statuten is geregeld dat elke aansprakelijkheid van de leden voor een tekort van de coöperatie is uitgesloten.		
Ontwikkelingen:	De te ontvangen SNL-subsidie wordt na 2022 niet meer doorbetaald aan de Bosgroep gelet op de geprognosticeerde omvang van het positieve beheersaldo van de gemeente Bladel binnen de Bosgroep. De coöperatie heeft niet tot doel het maken van winst.		
Risico's:	Er zijn geen risico's bekend.		

Voor een algemene toelichting van de risico's betreffende verbonden partijen wordt verwezen naar paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Covid-19
Coronacrisis

Sinds het eerste kwartaal van 2020 houdt het Covid-19 virus niet alleen onze gemeente maar de hele wereld in zijn greep. Een virus wat zeer besmettelijk is en indien het tot uiting komt, zware griepverschijnselen vertoont eventueel gevolgd door overlijden van de patiënt. Hierdoor zijn overheden genoodzaakt geweest tot zware maatregelen: niet noodzakelijke reizen naar het buitenland waren of zijn verboden, scholen waren gesloten, werknemers werden gevraagd zoveel als mogelijk thuis te werken en bepaalde beroepsgroepen mochten hun werkzaamheden in het geheel niet uitvoeren.
Aanvankelijk werden die maatregelen in de loop van 2020 versoepeld maar was de situatie nog niet zoals voor Covid-19. Het aantal besmettingen was weer gestegen, omdat het coronavirus te veel ruimte heeft gekregen om zich opnieuw razendsnel te verspreiden. De laatste maanden van 2020 zagen we een snelle toename in het aantal besmettingen. Ook in de ziekenhuizen en verpleeghuizen kwamen er elke dag patiënten bij. En dat heeft zijn weerslag op de zorg: al meer dan een miljoen reguliere behandelingen in het ziekenhuis waren uitgesteld. Helaas is de bron van een besmetting niet altijd te herleiden. Maar wat wel duidelijk is: hoe meer contacten, hoe meer besmettingen. Nieuw ingrijpen was voor het kabinet daarom onvermijdelijk. Om de zorg toegankelijk te houden, moest het rijk ingrijpen en de contacten tot een minimum beperken. Begin 2021 kwamen daar de grote zorgen rondom de Britse variant van het coronavirus bij met nog steeds hoge besmettingscijfers. Daarom ging Nederland vanaf dinsdag 15 december 2020 tot tenminste dinsdag 28 april 2021 in de

strengste lockdown tot nu toe. In heel Nederland geldt een avondklok Van 21.00 uur ‘s avonds tot 04.30 uur ’s ochtends moeten we binnen blijven. Het is verboden om zonder geldige reden op straat te zijn. Dit is een zware coronamaatregel bovenop de toen geldende lockdown om het ontvangen van bezoek en ontmoetingen in groepen tegen te gaan. Veel mensen worden besmet met corona bij het samenkomen van familie en vrienden. Het verbod om ’s avonds buiten te zijn, zorgt ervoor dat minder mensen bij elkaar op bezoek gaan en elkaar ontmoeten. Uit onderzoek blijkt dat een avondklok helpt om de verspreiding van het virus af te remmen. Wij kunnen gelukkig vaststellen dat de Bladelnaar zich in algemene zin zeer goed houdt aan de opgelegde avondklok. Het kabinet komt in de loop van 2021 ook nog met een ‘breed pakket aan maatregelen om het welzijn van jongeren te verbeteren en volwassenen in een kwetsbare positie te ondersteunen’ in coronatijd.
Het coronavirus heeft niet alleen (grote) impact gehad op de dienstverlening en prioriteiten, maar ook op het financiële plaatje van de gemeente. Door de grote tekorten in de jeugdzorg was het al bijna niet mogelijk om de begroting rond te krijgen en dan komen de gevolgen van het virus extra hard binnen. Nu het vaccin er is en Nederland langzaamaan weer op gang komt, proberen we terug te keren naar de ‘oude situatie’. Het gemeentehuis kan dan weer volledig open en burgers kunnen weer persoonlijk te woord gestaan worden.
In deze paragraaf hebben we getracht een zo volledig mogelijke weergave van de financiële gevolgen gemaakt te hebben, waarbij aangetekend wordt dat de gevolgen van Jeugd en Wmo nog niet in te schatten zijn. Die informatie zullen we t.z.t. van de GRSK ontvangen. Gelukkig worden we als gemeente voor een belangrijk deel gecompenseerd door het rijk voor de nadelige effecten die we ondervinden van de pandemie.

Uitkeringen van het rijk

Steunpakketten corona (algemene uitkering)
Via de algemene uitkering hebben we middelen ontvangen van het rijk om enerzijds de inkomstendervingen en anderzijds de extra gemeentelijke uitgaven op te kunnen vangen. Het eerste steunpakket op basis van de juni brief van de Minister van BZK bedraagt € 640.000,-, het tweede steunpakket op basis van de septembercirculaire € 357.000,- en het derde steunpakket op basis van de decembercirculaire 2020 € 44.000,-. De totale compensatie bedraagt dan € 1.041.000,-. Voor een specificatie verwijzen wij naar onderstaande tabel.

Regeling tegemoetkoming verhuurders sportaccommodatie Covid-19
Net als vele andere sectoren wordt de sport hard geraakt door de gevolgen van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Competities zijn vroegtijdig beëindigd, kantines zijn gesloten en sporters boven de 18 jaar konden niet trainen op de club. We zijn door het rijk gecompenseerd voor de kwijtschelding van huurkosten van de gemeentelijke sportaccommodaties over de periode van 1 maart 2020 tot 1 juni 2020. We hebben hiervoor € 46.000,- ontvangen.

Tozo-regeling
In kader van specifieke ondersteuning aan zelfstandigen ten tijde van de coronacrisis ontvangt de gemeente een specifieke doeluitkering. Dit betreft de regeling “Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)”. De Tozo is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling heeft tot doel om zelfstandigen tijdelijk in hun levensonderhoud te voorzien en een lening te kunnen verstrekken voor bedrijfskapitaal om hiermee hun bedrijf tijdens de coronapandemie in stand te kunnen houden. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp’ers. De Tozo 1 en 2 gelden tot 1 oktober 2020. Het invoeren van de beperkte vermogenstoets per 1 april betekent dat er sprake zal zijn van een Toze 3 (van 1 oktober t/m 31 maart 2021) en een Tozo 4 met toets op beschikbare geldmiddelen (van 1 april 2021 t/m 30 juni 2021).
Het rijk heeft de gemeente voorzien van een voorschot van € 4.410.000,-. De gemeente ontvangt per besluit op een aanvraag levensonderhoud een vergoeding voor uitvoeringskosten van € 450,- en per besluit op een aanvraag kapitaal € 800,-. Dit bedrag geldt zowel voor toe- als afwijzingen. Volgens de regeling worden alle uitkeringen gecompenseerd door het rijk, verantwoording door de gemeente verloopt via de SiSa-bijlage als onderdeel van de jaarstukken 2020. De uitvoeringskosten zijn onderdeel van de specifieke uitkering. De Tozo-regeling wordt door KempenPlus namens de gemeente uitgevoerd. In 2020 werden navolgende besluiten genomen:

	levensonderhoud	**kapitaalverstrekking**
Tozo 1	297	21
Tozo 2	85	5
Tozo 3	73	2

Totaal	455	28

De werkelijke kosten bedragen € 1.856.000,-. We hebben rekening gehouden dat we € 2.486.000,- terug moeten betalen aan het rijk of beschikbaar houden voor uitvoering in 2021.

NOW-regeling
Een tweede bekende regeling voor ondernemers is de NOW-regeling. Dit is een Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid. Deze regeling kan aangevraagd worden via het UWV en wordt verder niet behandeld in deze rapportage.

BUIG
De steunmaatregelen van het rijk (Tozo en NOW) bieden weliswaar (tijdelijk) enige soelaas aan bedrijven en zelfstandigen, maar daarmee kan niet voorkomen worden dat de werkloosheid (verder) gaat oplopen als gevolg van de economische krimp. Tegelijkertijd wordt de uitstroom bemoeilijkt. Het behoeft geen uitvoerig betoog dat de “coronacrisis” (grote) invloed heeft en zal hebben op de economie (macro en regionaal) en op de arbeidsmarkt. In 2020 zijn de effecten op de volume-ontwikkeling van het aantal PW-uitkeringen nog beperkt geweest, maar het moge duidelijk zijn dat dit beeld zeer waarschijnlijk zal wijzigingen in de komende tijd.

(bedragen x € 1.000) inkomsten van het rijk	raming 2020 compensatie van het rijk	werkelijk 2020 compensatie van het rijk
1e steunpakket corona van het rijk:		
toeristenbelasting compensatie inkomstenderving	278	278
lokale culturele voorzieningen	57	57
inhaalzorg Jeugdwet	29	31
inhaalzorg Wmo	13	13
participatie	252	252
voorschoolse voorziening peuters	9	9
totaal compensatie 1e steunpakket	**638**	**640**
2e steunpakket corona van het rijk:		
buurt en dorpshuizen (compensatie inkomsten horeca en zaalverhuur)	13	13
vrijwilligersorganisatie jeugd	8	8
toezicht en handhaving (extra inzet boa's / verkeersmaatregelen)	51	51
lokale culturele voorzieningen (compensatie inkomsten kaartverkoop / horeca)	57	57
markt- en evenementenleges	4	4
noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep / voorziening peuters	31	31
eigen bijdrage Wmo (vrijstelling eigen bijdrage Wmo)	25	25
extra kosten verkiezingen Tweede Kamer (overhevelen naar 2021)	27	28
participatie	174	140
totaal compensatie 2e steunpakket	**390**	**357**
3e steunpakket corona van het rijk:		
gemeentelijk schuldenbeleid		10
bijzondere bijstand / re-integratie		7
continuïteit van zorg tbv Jeugd en Wmo		24
compensatie quarantainekosten		3
totaal compensatie 3e steunpakket		**44**
tegemoetkoming verhuurders sportaccommodatie Covid-19		
tegemoetkoming wegens gederfde huurinkomsten sport		46
totaal tegemoetkoming wegens gederfde huurinkomsten sport		**46**
Tozo-regeling:		
tijdelijke Tozo-regeling	3.912	4.410
totaal ontvangen tijdelijke Tozo-regeling	**3.912**	**4.410**
totaal inkomsten vanuit het rijk	**4.940**	**5.497**

- = nadeel en + = voordeel

Inkomsten van de gemeente

De gemeente haalt haar inkomsten voor een belangrijk deel uit het innen van heffingen en belastingen. Ongeveer 18% van de baten van de gemeente bestaan uit de opbrengsten uit gemeentelijke belastingen, heffingen en leges. Met betrekking tot het opleggen van deze heffingen en belastingen heeft de gemeente een aantal maatregelen genomen :

- voorlopige aanslagen toeristenbelasting 2020 zijn opgelegd per 1 oktober 2020 en zijn vooralsnog gebaseerd op ca 60% van de definitieve aanslagen 2019;
- de definitieve aanslag toeristenbelasting 2020 wordt pas omstreeks 1 mei 2021 opgelegd;
- invordering vindt pas plaats na 1 juli 2021;
- tot 1 oktober 2020 kan uitstel van de betaling van de aanslagen 2019 aangevraagd worden bij de gemeente.

In onderstaande tabel zijn alle soorten belastingen en heffingen weergegeven waarbij aangegeven is in welke mate de verordeningen mogelijkheden bieden om tegemoet te komen aan lastenverlichting bij ondernemers. Het college heeft per soort besloten hoe we hiermee omgaan.

Belastingsoort	Belastingsoort	Besluit Gemeente Bladel
Afvalstoffenheffing	De verordening biedt geen mogelijkheden tot aanpassing van het heffingsbedrag.	Er wordt geen vermindering, ontheffing of kwijtschelding toegepast.
Rioolheffing	De verordening biedt geen mogelijkheid tot aanpassing van het belastingbedrag. Rioolheffing is een belasting en geen retributie. De mate waarin gebruik gemaakt wordt van de diensten heeft geen invloed op de hoogte van de heffing binnen het tarief.	Er wordt geen vermindering, ontheffing of kwijtschelding toegepast.
Onroerende zaakbelastingen (OZB)	De verordening biedt geen mogelijkheden. De OZB is een belasting en geen retributie. De mate waarin een woning gebruikt wordt, heeft geen enkele invloed op de hoogte van de OZB.	Er wordt geen vermindering, ontheffing of kwijtschelding toegepast.
Toeristenbelasting	Ondernemers in de recreatieve sector kunnen kiezen of de aanslag gebaseerd is op een forfaitair bepaald aantal overnachtingen of het werkelijke aantal overnachtingen. De forfaitaire tarieven zijn gebaseerd op een gemiddeld verblijf in het vakantieonderkomen. De verhuurder of exploitant brengt het forfaitaire tarief in rekening bij de huurder van de plaats en draagt het af aan de gemeente. Het werkelijke aantal overnachting moet dan geregistreerd worden en doorberekend aan de huurder. Dit komt dan in plaats van het forfaitair tarief.	In voorkomende gevallen artikel 7 toepassen, het opteren voor een niet-forfaitaire maatstaf van heffing. De exploitant dient zorg te dragen voor registratie van het werkelijke aantal individuele overnachtingen.
(Evenementen)leges	Leges zijn verschuldigd voor het in behandeling nemen van een aanvraag. Voor reeds vergunde evenementen is o.b.v. de Verordening geen teruggave van leges mogelijk. De VNG geeft bij evenementenleges de mogelijkheid aan tot het toepassen van de zogeheten hardheidsclausule (artikel 63 AWR): Onze Minister (het college ingeval van gemeenten) is bevoegd voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet te komen aan onbillijkheden van overwegende aard, welke zich bij de toepassing van de belastingwet mochten voordoen.	Voor leges van evenementen die geen doorgang konden vinden wordt beoordeeld of coulance kan worden toegepast.

Inkomstendervingen van de gemeente

In onderstaande tabel worden de corona gerelateerde inkomstendervingen gespecificeerd. We lichten ze in het kort toe:
De beperkende maatregelen naar aanleiding van Covid-19 uitbraak hebben ondernemers, en met name ondernemers in de toerisme en horeca hard getroffen. Zij ondervinden economische schade door de geldende maatregelen. De rijksoverheid biedt diverse steunmaatregelen aan voor ondernemers. De gemeente Bladel is haar horecaondernemers tegemoet gekomen door tijdelijk gratis openbaar gebied ter beschikking te stellen. Hiervan is door ondernemers naar grote tevredenheid gebruik van gemaakt. De terrasvergoedingen hebben wij kwijtgescholden. In onze gemeente gaat dit over een bedrag van ca € 11.000,- voor het jaar 2020.
De gemeente is geconfronteerd met dalende inkomsten uit toeristenbelasting als gevolg van de coronamaatregelen. Wij hebben de voorlopige aanslagen toeristenbelasting 2020 vooralsnog gebaseerd op ca 60% van de definitieve aanslagen 2019. Dit betekent dat we er van uitgaan dat we tot een bedrag van ca € 424.000,- minder opbrengsten zullen genereren. Daarnaast dalen de huuropbrengsten van de sportaccommodaties met € 75.000,- als gevolg van de coronacrisis gedurende de periode tot en met 31 december 2020. Vanwege de coronacrisis waren er in 2020 geen kermisactiviteiten waarvoor staangelden werden ontvangen. De verkoopopbrengsten vanuit de praktijkwinkel zijn ca € 2.000,- lager uitgevallen.

(bedragen x € 1.000) inkomstendervingen gemeente	raming correctie inkomsten 2020	werkelijk correctie inkomsten 2020
toeristenbelasting o.b.v. bijgestelde prognose	-416	-424
sportaccommodaties huren	-50	-75
praktijkwinkel lagere verkoopopbrengsten	-5	-2
kermissen staangelden	-18	-18
terrasvergoedingen	-11	-11
totaal inkomstendervingen gemeente	**-500**	**-530**

- = nadeel en + = voordeel

Uitgaven van de gemeente

In onderstaande tabel worden de corona gerelateerde uitgaven gespecificeerd. We lichten ze in het kort toe:
We ontvangen via de algemene uitkering extra middelen ter compensatie van de extra kosten (inrichting stemlokalen, alternatieve locaties e.d.) voor de Tweede Kamerverkiezing in 2021. Omdat we de middelen al in 2020 ontvangen is het budget in de najaarsnota 2020 overgeheveld naar 2021. In verband met corona maatregelen zijn schermen aangeschaft en is de AV installatie aangepast ten behoeve van de (digitale) raadsvergaderingen. De kosten voor representatie, kantinebenodigdheden, bedrijfslunches en teambuilding vallen lager uit. Dit wordt met name veroorzaakt door het veelvuldig thuiswerken van onze eigen medewerk(st)ers. Vanwege de geldende coronamaatregelen konden we geen teambuilding organiseren.
Het kabinet stelt middelen voor 2020 beschikbaar om de gemeente te compenseren voor de extra toezicht- en handhavingskosten als gevolg van de corona maatregelen; onder andere voor de extra inzet van boa's en de extra verkeersmaatregelen. Ook worden middelen beschikbaar gesteld om lokale vrijwilligersorganisaties, zoals de scouting en speeltuinen, te compenseren voor schade als gevolg van de corona maatregelen. De Minister van VWS heeft besloten om de eigen bijdrage voor de Wmo vrij te stellen voor de maanden april en mei 2020. Aanleiding hiervoor was dat als gevolg van de coronacrisis een substantieel deel van de zorg niet geleverd kon worden. Omwille van de continuïteit van zorg voor cliënten zijn maatregelen getroffen om cliënten op grond van de Wmo 2015 en de Jeugdwet hulp en ondersteuning te kunnen blijven bieden. Dit betekent dat wij toestaan dat aanbieders op een andere manier invulling geven aan de contractafspraken. Het rijk heeft met gemeenten afspraken gemaakt over compensatie van de directe meerkosten voor de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo 2015 die voortkomen uit de coronamaatregelen en het volgen van de RIVM-richtlijnen.

Door het rijk zijn steunmaatregelen voor sociale werkbedrijven getroffen om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Wij hebben ter compensatie van het omzetverlies bij KempenPlus via de algemene uitkering extra middelen ontvangen ad € 391.000,- voor de dekking van de eventuele negatieve bedrijfsresultaten van KempenPlus. Op basis van de voorlopige analyse van de resultaten van 2020 door KempenPlus, is de verwachting dat er vooralsnog sprake zal zijn van geen of een gering verlies over 2020. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat er nog veel onzekerheid bestaat over de afwikkeling van de jaarrekening 2019 en de verwerking van de fraude. De jaarstukken 2019 worden nog gecontroleerd door de accountant van KempenPlus en dit zou ook voor 2020 gevolgen kunnen hebben. KempenPlus heeft ons wel medegedeeld dat het vermogen van KempenPlus gecorrigeerd moet worden met de fraude. Door de correctie zal de ratio weerstandsvermogen van KempenPlus dalen onder de vastgestelde minimum norm van één. De niet benodigde middelen bieden ruimte om het weerstandsvermogen van KempenPlus in 2021 aan te zuiveren.
Voor kinderen van wie één of beide ouders werken in een cruciaal beroep of vitale sector, werd voor de periode medio maart tot 1 juli gratis noodopvang aangeboden. De (gratis) noodopvang gedurende werkdagen eindigde eerder per 8 juni. De gemeente heeft deze noodopvang, in overleg met kinderopvangorganisaties en scholen, gecoördineerd. Voor deze periode heeft het kabinet € 31.000,- in 2020 beschikbaar gesteld ter compensatie van de kosten van deze opvang. De kosten worden door gemeenten aan kinderopvangorganisaties en scholen vergoed. Daarnaast is de reguliere bijdrage aan de GGD € 10.000,- lager uitgevallen vanwege minder controle van de diverse kinderopvang organisaties. Het kabinet stelt € 13.000,- voor 2020 beschikbaar om de gemeente te compenseren voor de extra uitgaven voor de dorps- en buurthuizen als gevolg van de corona maatregelen. Deze extra uitgaven bestaan onder andere uit het kwijtschelden van huur en het compenseren van tegenvallende inkomsten uit bijvoorbeeld horeca en zaalverhuur van buurt- en dorpshuizen.
De medeoverheden zijn verantwoordelijk voor twee derde van alle subsidies aan cultuur en houden daarmee de lokale en regionale culturele infrastructuur overeind: openbare bibliotheken, muziekscholen, centra voor de kunsten, musea, monumenten, schouwburgen, concertzalen, vlakke vloer theaters, poppodia, filmhuizen, beeldende kunstinstellingen, amateurkunst, cultuureducatie en festivals. Het kabinet heeft besloten om op € 114.000,- compensatie aan de gemeente te verstrekken voor de periode van medio maart 2020 tot en met 31 december 2020. Dit met het oog op borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur. Deze organisaties missen nu onder andere inkomsten uit kaartverkoop en horeca, terwijl de vaste lasten zoals huisvesting en beveiliging doorlopen. Daarnaast hebben we extra kosten moeten maken voor

de huisartsenpost Den Tref en de projectkosten voor het lokaal volksgezondheidsbeleid werden niet volledig benut. Voorts zijn er een beperkt aantal kosten welke binnen bestaande budgetten opgevangen konden worden.
Via de decembercirculaire hebben we nog compensatie ontvangen voor een drietal beleidsonderdelen (gemeentelijk schuldenbeleid, bijzondere bijstand en ondersteuning quarantainekosten) voor een bedrag van € 20.000,-. Dit konden we niet meer in de begroting 2020 verwerken. Daarom stellen we voor om deze middelen via resultaatbestemming beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de betreffende beleidsonderdelen in 2021.
Zoals hiervoor aangegeven hebben we de middelen die we van het rijk ontvangen hebben in de begroting vooralsnog afgezonderd. Omdat bij het opstellen van de jaarstukken nog niet bekend is of instellingen eventuele financiële nadelen ondervonden hebben van de genomen coronamaatregelen stellen wij voor om de middelen tot een bedrag van € 617.000,- over te hevelen naar 2021 en € 20.000,- via resultaatbestemming. De eventuele corona gerelateerde financiële gevolgen kunnen hiermee in 2021 opgevangen worden.

(bedragen x € 1.000) uitgaven	raming 2020 correctie uitgaven	werkelijk 2020 correctie uitgaven	voorstel budget over- heveling	voorstel resultaat- bestemming
extra kosten verkiezingen (overheveling naar 2021)				
aanschaf schermen / aanpassen AV installatie raadszaal	-2	-6		
representatiekosten / kantinebenodigdheden / teambuilding e.d.	14	13		
toezicht en handhaving	-51		-51	
verkeersregelingen/ loopborden		-1		
leerlingenvervoer		-27		
vrijwilligersorganisatie jeugd	-8		-8	
gemeentelijk schuldenbeleid				-10
bijzondere bijstand / re-integratie				-7
inhaalzorg en continuïteit van zorg tbv Jeugd en Wmo	-42			
voorschoolse voorziening peuters	-9		-9	
lokale culturele voorzieningen	-114		-114	
ondersteuning quarantainekosten				-3
uitvoering Tozo-regeling obv prognose KempenPlus (incl.uitvoeringskosten)	-1.535	-1.856		
te restitueren rijksbijdrage tijdelijke Tozo-regeling	-2.377	-2.486		
participatie (omzetverlies KempenPlus)	-425		-391	
bijdrage 2020 GGD inzake toezicht kinderopvang	10	10		
kinderopvang ouderbijdrage		-2		
noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	-31		-31	
buurt- en dorpshuizen	-13		-13	
extra kosten huisartsenpost Den Tref	-7	-7		
lagere projectkosten lokaal gezondheidsbeleid	5	5		
webcast studio Groene Long		-2		
totaal uitgaven agv corona	**-4.585**	**-4.359**	**-617**	**-20**

- = nadeel en + = voordeel

Recapitulatie exploitatie Covid-19

In onderstaand tabel ziet u in een samengevat overzicht wat de financiële gevolgen momenteel van de coronamaatregelen voor onze gemeente zijn. We hadden een geraamd nadelig "corona resultaat" van € 145.000,-. Het geraamde tekort zouden we vooralsnog dekken ten laste van de algemene reserve. Het werkelijk "corona resultaat" bedraagt € 608.000,- voordelig. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de nog niet bestede middelen die we van het rijk ontvangen hebben voor het opvangen van de genomen coronamaatregelen. De nog niet bestede middelen hevelen we tot een bedrag van pro saldo € 637.000,- via resultaatbestemming over naar 2021.

(bedragen x € 1.000) recapitulatie	samenvatting raming corona maatregelen	samenvatting werkelijk corona maatregelen	waarvan voorstel budget-overheveling	waarvan resultaat-bestemming
totaal inkomsten / compensatie vanuit het rijk	4.940	5.497		
totaal inkomstendervingen exploitatie agv corona	-500	-530		
totaal extra uitgaven agv corona	-4.585	-4.359	-617	-20
geraamd / werkelijk "corona resultaat"	**-145**	**608**	**-617**	**-20**
bijdrage algemene reserve	**145**		**617**	**20**
exploitatieresultaat		**-608**		

- = nadeel en + = voordeel

Risico's

Ingeschat wordt dat de gemeente onderstaande risico's loopt als gevolg van Covid-19. Gelet op het beschikbare weerstandsvermogen, is de gemeente Bladel in staat om deze risico's op te vangen.

Risico	omschrijving	waarschijnlijkheid
Toeristenbelasting	Ondanks dat toerisme weer mogelijk is, is het niet duidelijk in welke mate de toeristische sector zich zal herstellen en daarmee de begrote opbrengsten toeristenbelasting gerealiseerd zullen worden. We hebben de voorlopige aanslagen 2020 vooralsnog vastgesteld op ca 60% van de definitieve aanslagen 2019.	redelijk
Leges bouwen	Achterblijven van opbrengst bouwvergunningen.	niet groot gelet op de omvang van de gerealiseerde opbrengsten
Invordering debiteuren	De impact van de coronacrisis op de economie kan tot gevolg hebben dat debiteuren niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen.	redelijk
Leges bestemmingsplan-procedures	De bedrijven ondergaan een zware periode met minder inkomsten waardoor ze niet starten met een kwaliteitsslag/bestemmingsplanprocedure. Dit zal overigens pas in 2021 merkbaar zijn, de procedures die reeds zijn opgestart worden wel afgerond.	redelijk
Grondexploitatie	Vertraging en/of afzien van grondverkopen bedrijventerreinen, vragen van ondernemers voor een langere optieovereenkomst. Risico heeft vooralsnog betrekking op de exploitatie van het KBP en niet voor de gemeente.	niet groot
Grondexploitatie	Door de crisis is het mogelijk dat burgers geen grond aankopen.	niet groot
Investeringen	Enkele investeringen lopen vertraging op omdat derden op dit moment niet in staat zijn om hun werkzaamheden op de juiste manier uit te voeren.	redelijk
Opleving Covid-19	Het Covid-19 beleeft een tweede golf en opnieuw dienen maatregelen getroffen te worden	groot

Jaarrekening

Balans per 31 december 2020

ACTIVA (bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**7.903**	**6.145**
a. Kosten verbonden aan sluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio		
b. Kosten onderzoek en ontw ikkeling voor een bepaald actief	285	264
c. Bijdragen in eigendom van derden	7.618	5.881
Materiële vaste activa	**61.540**	**55.408**
a. Investeringen met een economisch nut	24.286	20.381
b. Investeringen met een economisch nut, w aarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan w orden geheven	22.055	20.932
c. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.199	14.095
d. in erfpacht		
Financiële vaste activa	**1.661**	**1.507**
a. Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen		
- gemeenschappelijke regelingen		
- overige verbonden partijen		
b. Leningen aan:		
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		
- w oningbouw corporaties		
- deelnemingen	159	159
- overige verbonden partijen		
c. Overige langlopende leningen	1.502	1.228
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
e. Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
f. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		120
Totaal vaste activa	**71.104**	**63.060**
Vlottende activa		
Voorraden	**2.000**	**3.270**
a. Grond en hulpstoffen:		
b. Onderhanden w erk, w aaronder bouw gronden in exploitatie	2.000	3.270
c. Gereed product en handelsgoederen		
d. Vooruitbetalingen		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**28.870**	**15.155**
a. Vorderingen op openbare lichamen	1.194	299
b. Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido		
c. Overige verstrekte kasgeldleningen		
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
e. Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	22.752	8.593
f. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		
g. Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
h. Overige vorderingen	4.923	6.262
i. Overige uitzettingen	1	1
Liquide middelen	**437**	**7**
a. Kassaldi		
b. Banksaldi	437	7
Overlopende activa	**1.798**	**2.874**
a. De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een speciefiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van (art 40a, lid a):		
- Europsese overheidslichamen		
- het Rijk		
- overige Nederlandse overheidslichamen		
b. Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen (art 40a, lid b)	1.798	2.874
Totaal vlottende activa	**33.105**	**21.306**
Totaal generaal	**104.209**	**84.366**
Verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (art 40b)		

PASSIVA (bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**25.709**	**24.700**
a. Algemene reserve	9.350	9.691
b. Bestemmingsreserves	14.448	13.735
c. Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten jaarrekening	1.911	1.274
Voorzieningen	**5.919**	**6.140**
a. Verplichtingen en verliezen w aarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerw ijs te schatten		
b. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verw achten verplichtingen of verliezen w aarvan de omvang redelijkw ijs is te schatten	2.574	2.788
c. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen w orden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand		
begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren	1.879	1.565
d. De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, w aarvoor een heffing w ordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b		
e. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten w orden, met uitzondering van de voorschotbedragen als bedoeld in art, 49 onder b.		
zondering van de voorschotbedragen als bedoeld in art, 49 onder b.	1.466	1.787
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**62.912**	**47.691**
a. Obligatieleningen		
b. Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	62.838	47.688
- binnenlandse bedrijven		
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		
- overige binnenlandse sectoren		
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
c.Door derden belegde leningen		
d. Waarborgsommen	74	3
e. Overige leningen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Totaal vaste passiva	**94.540**	**78.531**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**3.193**	**2.753**
a. Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		
b. Overige kasgeldleningen		
c. Banksaldi		
d. Overige schulden	3.193	2.753
Overlopende passiva	**6.476**	**3.082**
a. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouw d en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten		
gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume	3.161	2.204
b. De voorschotbedragen voor uitkeringen met een speciefiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van (art 49, lid 2):		
- Europsese overheidslichamen		
- het Rijk	2.959	412
- overige Nederlandse overheidslichamen		
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen (art 49c)	355	466
Totaal vlottende passiva	**9.669**	**5.835**
Totaal generaal	**104.209**	**84.366**
Gew aarborgde geldleningen	51.813	63.713

Balansopbouw

De balans is een momentopname en laat een beeld zien van de vermogenstoestand op een specifieke datum. Aan de debet kant van de balans staan de bezittingen (activa). Dat zijn niet alleen tastbare zaken zoals gebouwen en voorraden, maar ook vorderingen die we op anderen hebben. Aan de credit kant van de balans staan de financieringsbronnen (passiva). Dat zijn onder andere de voorzieningen, reserves en schulden op lange en korte termijn.
In onderstaande grafieken wordt de balansopbouw weergegeven. De bezittingen van de gemeente worden in boekhoudkundige termen vermeld als activa. De immateriële vaste activa is licht gedaald naar 7% (2019: 7%). De financiële vaste activa maken is constant gebleven (2019: 2%). Veruit het grootste deel 59% (2019: 67%) is materiële vaste activa. Hieronder vallen onder andere gebouwen, wegen, vervoersmiddelen en machines. De voorraden van 2% (2019: 4%) zijn met name de voorraden grond in de grondexploitatie. De kortlopende vorderingen bedragen 28% (2019: 17%).

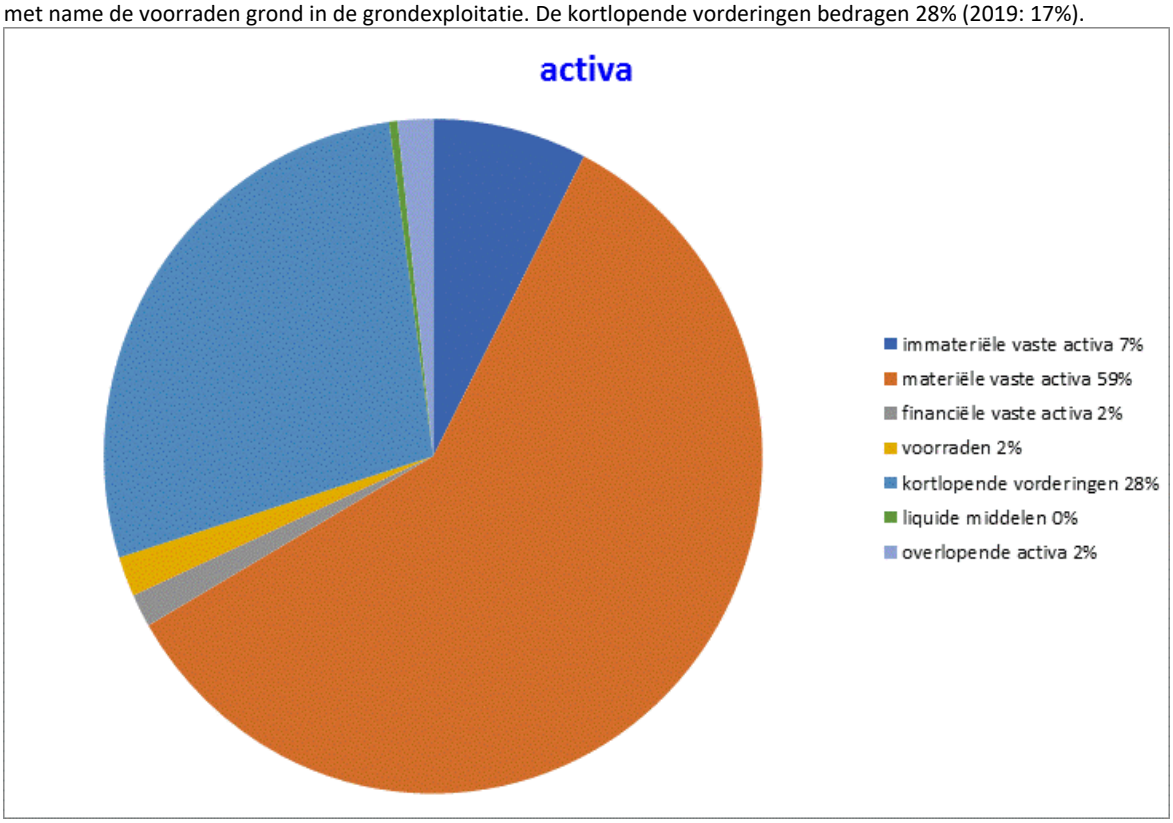

De financieringsbronnen van bovengenoemde bezittingen zijn de passiva. Het eigen vermogen bedraagt 25% (2019: 30%) van het balanstotaal, dit geeft aan dat 25% van de activa is gefinancierd met eigen middelen en 75% (2019: 70%) met vreemd vermogen. Het grootste gedeelte van het vreemd vermogen betreffen de langlopende schulden en bedraagt 60% (2019: 57%). Het betreffen voornamelijk de opgenomen langlopende geldleningen bij de BNG. De kortlopende schulden blijven constant op 3% (2019:3%). De overlopende passiva stijgt met 2% naar 6% (2019: 4%).

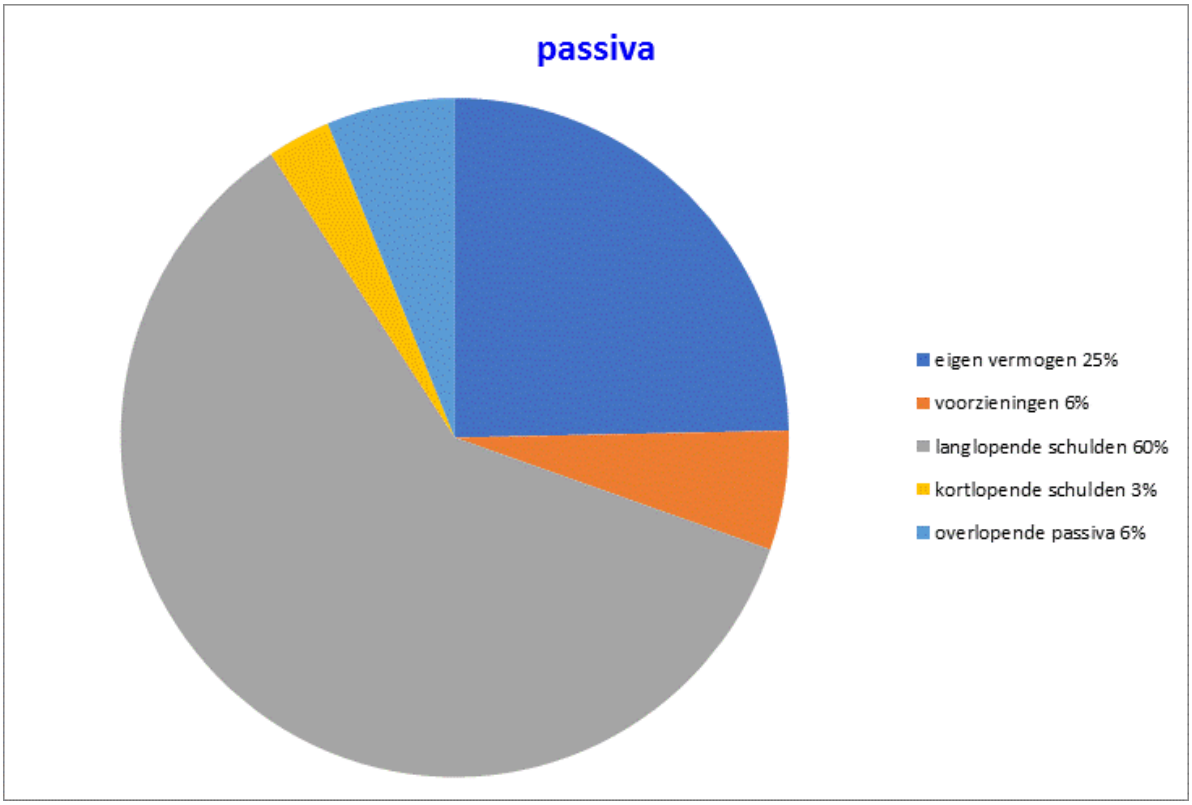

Voor een nadere specificatie verwijzen we naar de toelichting op de balans.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Grondslagen

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de "Financiële verordening 2019" ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 21 maart 2019 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa vindt plaats op basis van de verkrijgings- of vervaardigingskosten (artikel 63 lid 1 BBV). Strategische gronden worden gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde (onder de huidige bestemming). Dit is conform de bestaande waarderingsgrondslagen voor gronden en terreinen onder de MVA. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd (artikel 63 lid 7 BBV).
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
Deelnemingen worden tegen de verkrijgingsprijs gewaardeerd. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.
Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar. Het kabinet heeft inmiddels ook aangegeven een compensatiepakket voor 2021 beschikbaar te stellen. De financiële compensatie uit het nieuwe aanvullende pakket van € 443 miljoen verwerken we eerst in 2021, nadat het ministerie de bedragen per gemeente heeft bepaald en beschikt heeft.
Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2019 van de commissie BBV het volgende. Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de

eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. We moeten deze onzekerheid in de jaarstukken noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.
Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen casu quo schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.
De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota “waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa 2017”, zoals door de raad vastgesteld in zijn vergadering van 23 maart 2017. Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar bijlage 1. De afschrijvingen worden in beginsel berekend volgens de lineaire methode. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt. Slijtende investeringen worden met ingang van 1 januari volgend op het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Er worden geen financiële derivaten gehanteerd.
In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn per hoofdtaakveld de bedragen > € 10.000,- opgenomen, welke een incidenteel karakter hebben.

Stelselwijzigingen
In 2020 heeft er geen stelsel- dan wel schattingswijziging plaatsgevonden ten opzichte van 2019.

Duurzame waardevermindering van vaste activa
Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde (artikel 65 lid 1 BBV). Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa
Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.
De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud en bodemsaneringen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

Coronavirus
De uitbraak van Covid-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van Covid-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Balans
De vaste activa bestaan uit de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa. De vlottende activa bestaan uit voorraden, debiteuren (uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar), liquide middelen en overlopende activa. De vaste passiva bestaat uit eigen vermogen, voorzieningen en vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De vlottende passiva bestaan uit crediteuren (netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar) en overlopende passiva.

A. Vaste Activa
Vaste activa zijn voor langere tijd vastgelegde vermogensbestanddelen die niet op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten en die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen. De vaste activa worden onderscheiden in de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

I. Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Hierbij dient de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken lening.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:
- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar (artikel 64 lid 5 BBV).
De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of – indien gedelegeerd – collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

II. Materiële vaste activa
Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Specifiek investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Investeringen economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifiek investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Strategische gronden: voorheen niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)
Voor de (strategische) gronden die in de jaarrekening 2016 zijn overgezet van de niet in exploitatie genomen gronden (plannen waarvoor de raad nog geen grondexploitatiecomplex met grondexploitatiebegroting vastgesteld heeft) naar de materiële vaste activa heeft voor een drietal plannen (Egyptische Poort, Kerkstraat Casteren en Lange Trekken) een marktwaardetoets plaats gevonden tegen de geldende bestemmingen. Er is geen duurzame waardevermindering vastgesteld.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden
In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte

geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

III. Financiële vaste activa
Een financieel vast actief is aanwezig als een duurzaam financieel belang gehouden wordt. Artikel 36 BBV onderscheidt een aantal categorieën, zoals kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

B. Vlottende activa
Vlottende activa zijn voor korte(re) tijd vastgelegde vermogensbestanddelen die wel op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten. Onder vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

IV. Voorraden
Grond- en hulpstoffen
Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (artikel 63 BBV). Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt een verliesvoorziening getroffen voor het volledige verschil tussen de boekwaarde en de lagere marktwaarde of wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde (artikel 65 lid 2 BBV).

Onderhanden werk, gronden in exploitatie
Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.
De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening) die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en een redelijk deel van de indirecte kosten. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.
De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2016 t/m 2020: 2%).
Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigings-kosten in mindering gebracht. Voor een nadere toelichting op onderhanden werk en winstnemingen met betrekking tot grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Gereed product en handelsgoederen
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

II. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs (artikel 63 lid 1 BBV).

Buiten de balans opgenomen recht op verliescompensatie Vpb
Artikel 40 b bepaalt dat aan de actiefzijde van de balans buiten de balanstelling het bedrag wordt opgenomen waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens Wet op de vennootschapsbelasting.

A. Vaste passiva
Onder vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De waardering van passiva geschiedt tegen nominale waarde (artikel 63 lid 7 BBV). Een uitzondering hierop betreffen voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.

I. Eigen vermogen
De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt als afzonderlijk onderdeel van het eigen vermogen opgenomen.

II. Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorziening in het kader van de algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Wet APPA) is gebaseerd op de actuariële berekeningen per 31 december van het kalenderjaar. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

III. Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

Verplichtingen voortvloeiden uit leasing
De waardering van de verplichting uit hoofde van financial leasing vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

B. Vlottende passiva
Onder vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva. De waardering van passiva geschiedt tegen nominale waarde (artikel 63 lid 7 BBV). Een uitzondering hierop betreffen voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.

I. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Onder de netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn de betalingsverplichtingen opgenomen die de gemeente binnen één jaar moet voldoen. De vlottende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

II. Overlopende passiva
De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel worden als vooruit ontvangen middelen op de balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

Vaste activa

De vaste activa bestaan uit de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

immateriële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio		
b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	285	264
c. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	7.618	5.881
totaal immateriële vaste activa	**7.903**	**6.145**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2020.

verloop immateriële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2019	overheve-lingen	investe-ringen	afschrij-vingen	bijdragen van derden	afwaarde-ringen	boekwaarde 31-12-2020
a. Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio							
b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	264		21				285
c. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	5.881		2.609	320	199	353	7.618
totaal verloop immateriële vaste activa	**6.145**		**2.630**	**320**	**199**	**353**	**7.903**

In 2020 zijn voorbereidingskosten gemaakt ten behoeve van de gebiedsontwikkeling van de exploitaties (de zgn “warme gronden”) Kerkstraat Casteren, Lange Trekken en Egyptische Poort. Verwacht wordt dat deze in 2021 vastgesteld zullen worden, zodat de voorbereidingskosten overgebracht worden naar de voorraden (bouwgrond in exploitatie). In de ver-meerderingen is voor deze “warme gronden” € 27.000,- begrepen voor toe te rekenen rente.

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens schattingswijzingen van de verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. (rest)gebruikswaarden. Het betreft in bijzonder afwaarderingen voor basisschool De Vest en Marnix basisschool .
De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen immateriële vaste activa (x € 1.000,-)	besteed in 2020	
b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		
voorbereidingskosten (grondexploitatie) Lange Trekken	15	
voorbereidingskosten (grondexploitatie) Egyptische Poort	93	
voorbereidingskosten (grondexploitatie) locatie Kerkstraat Casteren (minus voorziening tekorten)	-87	
		21
c. Bijdragen aan activa in eigendom aan derden		
planstudie N284	199	
renovatie Mariaschool	863	
renovatie basisschool De vest	1.547	
		2.609
totaal		**2.630**

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

materiële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. investeringen met een economisch nut	24.286	20.381
b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	22.055	20.932
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.199	14.095
d. in erfpacht uitgegeven gronden		
totaal materiële vaste activa	**61.540**	**55.408**

Er zijn geen gronden in erfpacht uitgegeven.

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

investeringen met een economisch nut (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. gronden en terreinen	5.428	4.704
b. woonruimten	2.803	4.122
c. bedrijfsgebouwen	14.226	9.707
d. grond- weg- en waterbouwkundige werken	538	609
e. vervoermiddelen	2	4
f. machines, apparaten en installaties	1.289	1.235
g. overige materiële vaste activa		
totaal investeringen met een economisch nut	**24.286**	**20.381**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

verloop investeringen met een economisch nut	boekwaarde 31-12-2019	overheve-lingen	investe-ringen	afschrij-vingen	bijdragen van derden	afwaar-deringen	boekwaarde 31-12-2020
a. gronden en terreinen	4.704		723				5.427
b. woonruimten	4.122			68		1.252	2.802
c. bedrijfsgebouwen	9.707		4.995	435		41	14.226
d. grond- weg- en waterbouwkundige werken	609			72			537
e. vervoermiddelen	4			1			3
f. machines, apparaten en installaties	1.235		187	124		7	1.291
g. overige materiële vaste activa							
totaal verloop investeringen	**20.381**		**5.905**	**700**		**1.300**	**24.286**

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens schattingswijzingen van de verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. (rest)gebruikswaarden.
De strategische gronden die in de jaarrekening 2016 zijn overgezet van de niet in exploitatie genomen gronden naar de materiële vaste activa, dienen gedurende de duur van de overgangsregeling (tot en met 2020) apart te worden toegelicht in de toelichting op de materiële vaste activa. In onderstaand overzicht is het verloop van de "warme gronden" die in de toekomst getransformeerd gaan worden naar bouwrijpe grond weergegeven:

Complex bedragen x € 1.000,-	boek-waarde 31-12-2019	overheve-ling naar voorraad	vermeerde-ringen	vermind-eringen	boek-waarde 31-12-2020	voorzie-ning	balans-waarde 31-12-2020
Kerkstraat Casteren	515				515		515
Lange Trekken			518		518		518
Egyptische Poort	928				928		928
Strategische aankopen							
Totaal	**1.443**		**518**		**1.961**		**1.961**

Kerkstraat Casteren
Voor plan Kerkstraat (D'n Tip) zijn in 2020 voorbereidingen getroffen om in 2021 een bestemmingsplan door de gemeenteraad te laten vaststellen. Nadat het bestemmingsplan vastgesteld is willen we de gebouwen slopen, en de gronden bouwrijp maken. Daarna willen we de gronden aan de CPO verkopen. De gemaakte kosten zullen t.z.t. verdisconteerd worden in de exploitatieopzet.

Lange Trekken
De gronden voor deze grondexploitatie zijn voor een deel aangekocht. Het bestemmingsplan Lange Trekken Bladel is in de maak. Voorzien wordt dat eind 2021/begin 2022 het bestemmingsplan wordt vastgesteld. De boekwaarde van de betreffende gronden worden, nadat uw raad het bestemmingsplan met exploitatiebegroting heeft vastgesteld, overgebracht naar de bouwgrond in exploitatie. Daarna kunnen de gronden uitgegeven worden.

Egyptische Poort
Het door de gemeenteraad gekozen scenario is uitgewerkt tot één overall scenario dat is vastgesteld op 9 mei 2019. Om de planontwikkeling tot stand te brengen en om kostenneutraal te kunnen ontwikkelen zijn een aantal deelprojecten opgestart. Het betreft de volgende deelprojecten:
- De (zwem)vijver - Woningbouw
- Sociale tuinen - Oversteek van de provinciale weg N284.
De gemaakte kosten zullen t.z.t. verdisconteerd worden in de exploitatieopzet. De verwachting is dat in 2021 de vervolgstappen gezet gaan worden voor de ontwikkeling van de Egyptische Poort.

Strategische aankopen
Volgens de Nota Grondbeleid 2019 wordt er jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor rondaankopen die vallen onder de noemer anticiperende verwervingen. Jaarlijks bij de begrotingsbehandeling wordt de hoogte van het krediet geactualiseerd. In 2020 bedroeg dit krediet € 2.000.000,-. De hoogte van dit krediet is zo globaal mogelijk gehouden zodat daaruit door potentiële contractpartijen niet kan worden geconcludeerd wat per transactie de onderhandelingsruimte van de gemeente is. Er zijn in de meeste kernen voldoende ontwikkellocaties die kunnen voorzien in de woningbouwbehoefte voor de korte en middellange termijn. Mocht het college voornemens zijn een grondaankoop te doen die hoger is dan € 2.000.000,- dan zal deze eerst aan de raad worden voorgelegd ter goedkeuring. In 2020 hebben we 3.795m2 (€ 40.000,-) grond aangekocht aan de Berschotten. De anticiperende aankoop van grond voor plan Lange Trekken hebben wij verantwoord onder de materiële vaste activa.
De aankopen ten laste van dit krediet moeten verplicht geactiveerd worden als "materiële vaste activa" tot aan het moment dat er door de raad een bestemmingsplan met kostenbegroting wordt vastgesteld. Dit leidt tot extra rentelasten (zie meerjarenprogramma). Eerst bij de vaststelling van het betreffende bestemmingsplan met kostenraming zal de aankoop overgebracht worden naar het betreffende grondexploitatie. De rentelasten vallen dan vrij. De kosten worden gedekt door toekomstige grondverkopen in bestemmingsplannen.
Voor diverse investeringen met economisch nut zijn reserves beschikbaar ter dekking van de kapitaallasten van het actief. Wij verwijzen hiervoor naar de reserve afschrijving geactiveerde investeringen, te vinden in onderdeel 'passiva'.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen met een economisch nut (x € 1.000,-)	besteed in 2020	
a. gronden en terreinen		
anticiperende verwerving Berschotten	40	
aankoop gronden zwembad	152	
aankoop bosgrond	13	
aankoop grond Lange Trekken	518	
		723
b. bedrijfsgebouwen		
aanpassing gemeentehuis	24	
aankoop rabobank tbv Den herd	3.000	
verbouwing rabovank tbv Den Herd	62	
bouw overkapping bij MFA Hoogeloon	7	
realisatie verbouw MFA Hapert	1.811	
renovatie graanmolen Hapert	91	
		4.995
f. machines, apparaten en installaties:		
vervanging installaties sporthal X-sport	31	
verduurzaming MFA de Poel		
verduurzaming MFA D'n Anloop 2019	26	
verduurzaming MFA D'n Anloop 2020	50	
energieneutraal maken gemeentehuis	27	
meubilair gemeentehuis	3	
Inrichtingskosten MFA Hapert	10	
Vervanging installaties gemeentehuis	37	
		187
totaal		**5.905**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

verloop investeringen met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2019	overheve-lingen	investe-ringen	afschrij-vingen	bijdragen van derden	afwaar-deringen	boekwaarde 31-12-2020
a. gronden en terreinen							
b. woonruimten							
c. bedrijfsgebouwen							
d. grond- weg- en waterbouwkundige werken	20.773	1.747		603			21.917
e. vervoermiddelen							
f. machines, apparaten en installaties	159			21			138
g. overige materiële vaste activa							
totaal verloop investeringen	**20.932**	**1.747**		**624**			**22.055**

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. Voorts wordt verwezen naar de toelichting hiervoor.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen met een economisch nut, waarvoor heffingen kan worden geheven (x € 1.000,-)		besteed in 2020
d. grond- weg- en waterbouwkundige werken:		
uitvoering GRP 2019	1.144	
uitvoering GRP 2020	603	
		1.747
totaal		**1.747**

Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek wordt in het verloopoverzicht een scheiding aangebracht tussen welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

verloop investeringen in de openbare ruimte met een maatschappeluk nut (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2019	overheve-lingen	investe-ringen	afschrij-vingen	bijdragen van derden	afwaar-deringen	boekwaarde 31-12-2020
Maatschappelijk vóór 2017:							
a. gronden en terreinen							
b. grond- weg- en waterbouwkundige werken	5.639			205			5.434
c. machines, apparaten en installaties	222			36			186
d. overige materiële vaste activa							
subtotaal	5.861			241			5.620
Maatschappelijk vanaf 2017:							
a. gronden en terreinen							
b. grond- weg- en waterbouwkundige werken	8.090	1.700		357			9.433
c. machines, apparaten en installaties	144	31		29			146
d. overige materiële vaste activa							
subtotaal	8.234	1.731		386			9.579
totaal verloop investeringen	**14.095**	**1.731**		**627**			**15.199**

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn de investering. Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. Voorts wordt verwezen naar de toelichting hiervoor.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen met een maatschappelijk nut(x € 1.000,-)		besteedt in 2020
b. grond- weg- en waterbouwkundige werken:		
verb. bereikbaarheid bedr.terrein Sleutel & Kl. Hoeven	9	
voorbereiden verbreden fietspaden Cartierheide	15	
gepland groot onderhoud wegen 2019	905	
gepland groot onderhoud wegen 2020	21	
verkeersvisie Hapert: aanpassing Oude Provincialeweg	29	
herinrichting Nieuwstraat en Ganzestraat Hapert	67	
vervangen brug bij De Uitgang	124	
vervanging openbare verlichting 2020: armaturen	216	
vervanging openbare verlichting 2020: masten	187	
GVVP uitvoering traject 2020	26	
uitvoering groenstructuurplan 2020	68	
terreininrichting MFA Hapert: buitenterrein	33	
		1.700
c. machines, apparaten en installaties:		
vervangen speeltoestellen 2019	25	
vervangen speeltoestellen 2020	6	
		31
totaal		**1.731**

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen.

Financiële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	159	159
- gemeenschappelijke regelingen		
- overige verbonden partijen		
b. Leningen aan:		
- openbare lichamen art.1, onderdeel a, Wet fido		
- woningbouwcorporaties		
- deelnemingen		
- overige verbonden partijen		
c. Overige langlopende leningen	1.502	1.228
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
e. Uitzettingen in de vorm van van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
f. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		120
totaal financiëel vaste activa	**1.661**	**1.507**

Tot de financiële vaste activa behoren de kapitaalverstrekking aan deelnemingen, verstrekte leningen en overige kapitaalverstrekkingen. Deze uitzettingen zijn uitsluitend voor het uitoefenen van de publieke taak.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 weer.

financiële vaste activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2019	investe-ringen	desinveste-ringen	afschrijvingen / aflossing	afwaarde-ringen	boekwaarde 31-12-2020
a. Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	159					159
- gemeenschappelijke regelingen						
- overige verbonden partijen						
b. Leningen aan:						
- openbare lichamen art.1, onderdeel a, Wet fido						
- woningbouwcorporaties						
- deelnemingen						
- overige verbonden partijen						
c. Overige langlopende leningen	1.228	428		154		1.502
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist > 1 jaar						
e. Uitzettingen van Nederlands schuldpapier > 1 jaar						
f. Overige uitzettingen met een looptijd >1 jaar	120			120		
totaal financiëel vaste activa	**1.507**	**428**		**274**		**1.661**

Onder de afwaarderingen staan, indien van toepassing, de afwaarderingen vermeld wegens schattingswijzingen van de verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. (rest)gebruikswaarden. De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

belangrijkste investeringen (x € 1.000,-)		besteed in 2020
c, overige langlopende leningen		
startersleningen	428	
totaal		**428**

In de post overige langlopende leningen zitten de gelden die we hebben verstrekt aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) voor het verstrekken van startersleningen. Het rekening-courant wordt ook in de totaalopstelling opgenomen, zodat het totaal aan startersleningen inzichtelijk is.

startersleningen (x € 1.000,-)		boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
De waarde van de beleggingen bij het SVN per 31 december 2020 is in totaal	1.816		
Dit bedrag is als volgt samengesteld:			
a. saldo rekening-courant (vlottende activa)		324	198
b. saldo verstrekte startersleningen, revolverend (vaste activa)		1.483	1.202
c. saldo verstrekte geldleningen via Gembank (niet revolverend)		8	49
totaal	**1.816**	**1.815**	**1.449**

Vlottende activa

Vlottende activa zijn bezittingen waarvan het daarin geïnvesteerde vermogen binnen één jaar vrijkomt. De vlottende activa bestaan uit voorraden, debiteuren (uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar), liquide middelen en overlopende activa.

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

voorraden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. Grond- en hulpstoffen		
b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2.000	3.270
c. Gereed product en handelsgoederen		
d. Vooruitbetalingen		
totaal voorraden	**2.000**	**3.270**

Van de in exploitatie genomen bouwgronden kan het volgende overzicht worden weergegeven:

verloop in exploitatie genomen bouwgronden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2019	overheveling vanuit (IM)MVA	vermeerderingen	verminderingen	winstuitname	boekwaarde 31-12-2020	voorziening	balanswaarde 31-12-2020
-bp Akkerstraat Hoogeloon	1.445		1.968	1.906	65	1.572		1.572
-bp Beemd	-105		-1			-106		-106
-Beemd / paardensportterrein	108		80	351	71	-92		-92
-bp Latestraat/de Lei	-51		51				17	-17
-locatie Kerkeneind	1.284		32	300		1.016		1.016
-locatie oude sporthal	244		30	688	98	-316		-316
-Hoeve 11 en 13 Netersel	345		67	469		-57		-57
totaal	**3.270**		**2.227**	**3.714**	**234**	**2.017**	**17**	**2.000**

In de vermeerderingen is op basis van artikel 6.2.4, onderdeel n van de kostensoortenlijst van de BRO € 35.000,- begrepen voor toe te rekenen rente.
De grondexploitatie is gevoelig voor wijzigingen in economische ontwikkelingen en onderliggende parameters, zoals rente, inflatie en prijzen. De gemeente acht het van belang de ontwikkelingen en de impact daarvan op de verwachte resultaten nauwlettend te volgen. Om inzicht te krijgen in de actuele financiële positie van de grondexploitatie herijkt de gemeente de grondexploitaties, daar waar noodzakelijk, daarom driemaal per jaar. Voor de bepaling van de verwachte winst gaat de gemeente uit van de door BBV oplegde winstuitname volgens de percentage of completion methode (POC methode).
De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van december 2020 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Voor de grondexploitaties 2020 zijn de volgende parameters gehanteerd:

Parameter	Gehanteerd
Inflatiecorrectie	Indexering van 5% toegepast.

Rente	Het BBV schrijft voor dat de rentetoerekening aansluit bij de fiscale grondslagen. Dat betekent dat alleen de daadwerkelijke rente toegerekend kan worden en dat er geen rente over het eigen vermogen mag worden toegerekend. Voor 2020 (nagecalculeerd) 1,0716% van de boekwaarde de BIE's. Voor toekomstige boekwaarden als gevolg van nog te maken kosten en te verwachten opbrengsten wordt een gemiddelde rente vreemd vermogen gehanteerd van 0,7017%.
Fasering	Er is rekening gehouden met een reële fasering in tijd op basis van de woningbouwbehoefte per kern gebaseerd op migratiesaldo 0.
Resultaat	Gebaseerd op eindwaarde.
Kosten	Alle kosten zijn gebaseerd op geactualiseerde kostenramingen per januari 2021 van RA infra.
Opbrengsten	Voor de opbrengsten wordt rekening gehouden met grondprijzen met een bandbreedte tussen de € 240,- voor sociale huur tot € 320,- voor vrije verkoop kavels. Bij kavels groter dan 500 m² wordt rekening gehouden met grondopbrengsten van 50% op de basisgrondprijs.
Disconteringsvoet	De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2020 en 2019: 2,0%).

Het lijkt erop dat de kredietcrisis nu echt achter ons ligt. Hieronder is een toelichting per grondexploitatie:

 Locatie Akkerstraat Hoogeloon: BIE
Nadat het bestemmingsplan begin 2020 onherroepelijk is geworden zijn de gronden aangekocht á € 1.200.000,-. Vervolgens hebben we het gehele plan á € 675.000,- bouwrijp gemaakt. Eveneens hebben we nog een bodemsanering moeten uitvoeren á € 33.000,-. De plan- en rentekosten in 2020 zijn € 60.000,-. In 2020 hebben we fase 1 (29 woningen) van het plan verkocht en gepasseerd á € 1.544.000,-. Bij dit plan is ook een exploitatieplan vastgesteld, omdat particulieren in hun achtertuin één of meerdere woningen mogen bouwen. Indien zij hier gebruik van maken moeten zijn een exploitatiebijdrage aan de gemeente betalen. In 2020 hebben al verschillende particulieren hiervan gebruik gemaakt en zijn er voor € 362.000,- aan bijdragen binnengekomen. Zodoende hebben we in 2020 een tussentijdse winst genomen van € 65.000,- kunnen nemen. Deze grondexploitatie loopt nog enkele jaren door. Voor 2021 staat vooralsnog, maar enkele verkopen gepland. Aangezien fase 1 heel snel verkocht is gaan we in 2021 wel bekijken of we de verkoop van fase 2 al op kunnen starten. Zoals eerder al aangegeven hebben de particulieren de mogelijkheid om één of meerdere woningen in hun achtertuin te bouwen. Aangezien de particulieren niet verplicht zijn om in hun achtertuin te bouwen, zijn deze exploitatiebijdrage zoals opgenomen in de grondexploitatie geen zekerheid. De risico's worden als gemiddeld ingeschat.

 De Beemd: BIE
In plan Beemd is in 2020 niets noemenswaardig gebeurd. Voor de komende jaren staat alleen nog wat woonrijp maken en plankosten op de planning. Per saldo kan er aan het einde van de grondexploitatie naar verwachting nog een beperkte winst genomen worden. De risico's worden laag ingeschat.

 De Beemd/Paardensportterrein: BIE
In 2020 is de verkoop van de bedrijfskavels verder voortgezet, één kavel verkocht en gepasseerd á € 351.000,- en zij er kosten gemaakt ad € 80.000,-. De kosten hebben betrekking op de inrichting en het aanleggen van de extra openbare parkeerplaatsen om zodoende de parkeerdruk in de omgeving te verlagen c.q. te laten verdwijnen. Eveneens is er voor € 71.000,- tussentijds winst genomen in 2020. De verwachting is dat de laatste 2 kavels in 2021 uitgegeven worden en als alle kavels bebouwd zijn de openbare ruimte opnieuw aangelegd kan worden. De risico's worden laag ingeschat.

 Latestraat: BIE
In 2020 is het plan zo goed als helemaal woonrijp gemaakt. Er zullen in 2021 mogelijk nog wat herstelwerkzaamheden moeten plaatsvinden, nadat de laatste woningen zijn afgebouwd. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat we de grondexploitatie met een klein verlies van € 17.000,- in 2021 afsluiten. De risico's worden als laag/gemiddeld ingeschat.

 Kerkeneind: BIE
In plan Kerkeneind is er in 2020 voor € 300.000,- aan gronden verkocht. Verder is er weer een gedeelte van het plan woonrijp en rente- en plankostengemaakt voor € 32.000,-.

Deze grondexploitatie loopt nog enkele jaren door. Voor 2021 en verder zijn de opbrengsten naar rato verdeeld. Zoals het er nu uitziet kan er aan het einde van de looptijd mogelijk nog een beperkte winst geboekt worden, maar aangezien deze grondexploitatie nog een lange doorlooptijd heeft is dit niet met zekerheid te stellen. De risico's worden als gemiddeld ingeschat.

Locatie oude sporthal Bladel: BIE
In 2020 zijn de gronden overgedragen naar de winnaar van marktselectie, de opbrengst hiervan is € 688.000,-. In 2020 hebben we voor € 98.000,- tussenstijdse winst genomen. In de marktselectie is opgenomen dat de ontwikkelaar de gronden bouw- en woonrijp maakt. Nadat de woningen opgeleverd zijn (2022), wordt het openbare gebied woonrijp gemaakt en neemt de gemeente het beheer van de openbare ruimte weer over. De risico's worden als laag ingeschat.

Hoeve 11-13 te Netersel: BIE
De gronden van fase 2 zijn in 2020 verkocht en gepasseerd á € 427.000,- en hebben we € 33.000 advieskosten terugontvangen. We hebben nog wat extra woonrijp kosten moeten maken á € 66.000,-. Zodoende hebben we in 2020 een verlies genomen van € 9.000,-. Hierbij is ook rekening gehouden dat we nog eventuele herstelwerkzaamheden moet verrichten, nadat de woningen zijn opgeleverd. De risico's worden als laag ingeschat.
De marktwaarde van bouwrijpe grond is van veel factoren afhankelijk. Deze factoren zijn per uitvoeringsproject verschillend. De gemeente stelt daarom per uitvoeringsproject een marktconforme uitgifteprijs vast op basis van een deskundigenrapportage (taxatie). Dit is ook als zodanig in de door de op 9 mei 2019 vastgestelde nota Grondbeleid 2019.

In onderstaand overzicht worden per exploitatie de geraamde nog te maken kosten en de geraamde nog te realiseren opbrengsten weergegeven.

prognose in exploitatie genomen bouwgronden (x € 1.000,-)	balanswaarde 31-12-2019	geraamde nog te maken kosten	geraamde nog te realiseren opbrengsten	geraamd resultaat (nominale waarde)
-bp Akkerstraat Hoogeloon	1.572	1.261	2.987	-154
-bp Beemd	-106	103		-3
-Beemd / paardensportterrein	-92	152	489	-429
-bp Latestraat/de Lei	-17	18		1
-locatie Kerkeneind	1.016	517	1.555	-22
-locatie oude sporthal	-316	73		-243
-Hoeve 11 en 13 Netersel	-57	57		
totaal	**2.000**	**2.181**	**5.031**	**-850**

Om een project te kunnen realiseren moeten er investeringen worden gedaan en opbrengsten worden gegenereerd. Elk jaar worden de exploitatieplannen geactualiseerd. Verwacht wordt dat er per 1 januari 2021 nog € 2,181 miljoen moet worden geïnvesteerd en voor € 5,031 miljoen aan opbrengsten moet worden gegenereerd. Het verwachte positief eindresultaat bedraagt daarmee € 0,849 miljoen.
De geprognosticeerde eindresultaat van de grondexploitatie geschiedt tegen eindwaarde. Voor de aannames die ten grondslag liggen aan de prognoses van het eindresultaat van de grondexploitaties, zoals rente, fasering, gehanteerde kosten- en opbrengstenontwikkeling (art 52 lid 3 BBV nieuw) wordt verwezen naar de hiervoor weergegeven parameters.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen met looptijd < 1 jaar (x € 1.000,-)	boek-waarde 31-12-2020	voorzie-ning onin-baarheid	balans-waarde 31-12-2020	balans waarde 31-12-2019
a. Vorderingen op openbare lichamen	55		55	298
- Vorderingen op openbare lichamen	22		22	31
- KempenPlus nog te ontvangen van gemeente				-30
b. Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen art.1, onderdeel a. Wet overheden				
c. Overige verstrekte kasgeldleningen				
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
e. Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	22.752		22.752	8.593
f. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen				
g. Uitzettingen in Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
d. Overige vorderingen	5.215	293	4.923	4.918
- Overige vorderingen	1.117		1.117	1.344
e. Overige uitzettingen	1		1	1
totaal uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	**29.162**	**293**	**28.870**	**15.155**

Er is een voorziening van € 149.000,- opgenomen voor algemene dubieuze debiteuren en € 143.000,- voor dubieuze debiteuren sociale zaken die vermoedelijk niet invorderbaar zijn.

Schatkistbankieren / Drempelbedrag

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2020 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2020 is geweest:

De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000,-.
Op de regel achter nummer (2) in het bovenste deel van de tabel staat per kwartaal het gemiddelde saldo van de gemeentelijke bankrekening. Dit ligt onder het drempelbedrag van ca € 385.000,- en dat moet ook. Indien hier een bedrag zou staan dat hoger is dan € 385.000,-, dan zou de gemeente zich niet houden aan haar verplichtingen in het kader van de wet. In het onderste deel van de tabel is de berekening weergegeven van het gemiddelde dag saldi. Achter (5a) staat per kwartaal een optelling van de dag saldi. Dat bedrag wordt gedeeld door het aantal dagen in dat kwartaal (5b) en de uitkomst daarvan is dan het bedrag (2).

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**385,38**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**141**	**168**	**189**	**173**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	245	217	197	213
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag		
		Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	51.384
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	51.384
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
(1)	Drempelbedrag	385

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	12.817	15.306	17.351	15.898
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	141	168	189	173

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

liquide middelen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. Kasgelden		
b. Banksaldi	437	7
totaal liquide middelen	**437**	**7**

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een raamovereenkomst geïntegreerde dienstverlening gesloten. Binnen de overeenkomst worden afspraken vastgelegd ten aanzien van het krediet in rekening-courant, alsmede de voorwaarden ten aanzien van het afsluiten van kasgeldleningen, deposito's en vaste geldleningen. Hierdoor houden de gemeente financiële armslag tegen lage kosten.

Overlopende activa

Dit betreffen enerzijds posten waarvan de daadwerkelijke ontvangst in het daaropvolgende jaar zal plaatsvinden, maar waarvan aantoonbaar is, dat de opbrengsten in het lopende verslagjaar verantwoord dienen te worden en anderzijds waarvan de daadwerkelijke betaling reeds in het lopende verslagjaar heeft plaatsgevonden, maar waarvan de lasten in het volgende verslagjaar verantwoord dienen te worden. De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

overlopende activa (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. Voorschotbedragen ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen		
- het Rijk		
- overige Nederlandse overheidslichamen		
b. Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die t.l.v. volgende begrotingsjaren komen	1.764	3.046
- Nog te ontvangen bedragen Maatschappelijke Dienstverlening	34	46
- Gemeente per saldo nog te ontvangen bedragen van MD / KempenPlus		-218
totaal overlopende activa	**1.798**	**2.874**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van Europese en Nederlandse overheids-lichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:

specificatie Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen bedragen (x € 1.000,-)	saldo per 31-12-2019	toevoe-gingen	ontvangen bedragen	saldo per 31-12-2020
a. Europese overheidslichamen				
b. het Rijk				
c. overige Nederlandse overheidslichamen				
totaal				

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969
Buiten de balanstelling wordt het bedrag opgenomen waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

recht op verliescompensatie Vpb bedragen (x € 1.000,-)	saldo per 31-12-2019	toevoe-gingen	ontvangen bedragen	saldo per 31-12-2020
totaal				

Passiva

In 2020 is de totale positie van reserves en voorzieningen toegenomen met een bedrag van ruim € 0,789 miljoen, waarmee het totaal van de reserves en voorzieningen uitkomt op € 31,628 miljoen (2019: 30,839 miljoen).

De algemene reserves, de bestemmingsreserves en het resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening behoren tot het eigen vermogen, de voorzieningen tot het vreemd vermogen. Het totaal van de reserves en voorzieningen laat de laatste jaren een stijgende trend zien.

Ontwikkeling reserves en voorzieningen (bedragen x € 1.000):

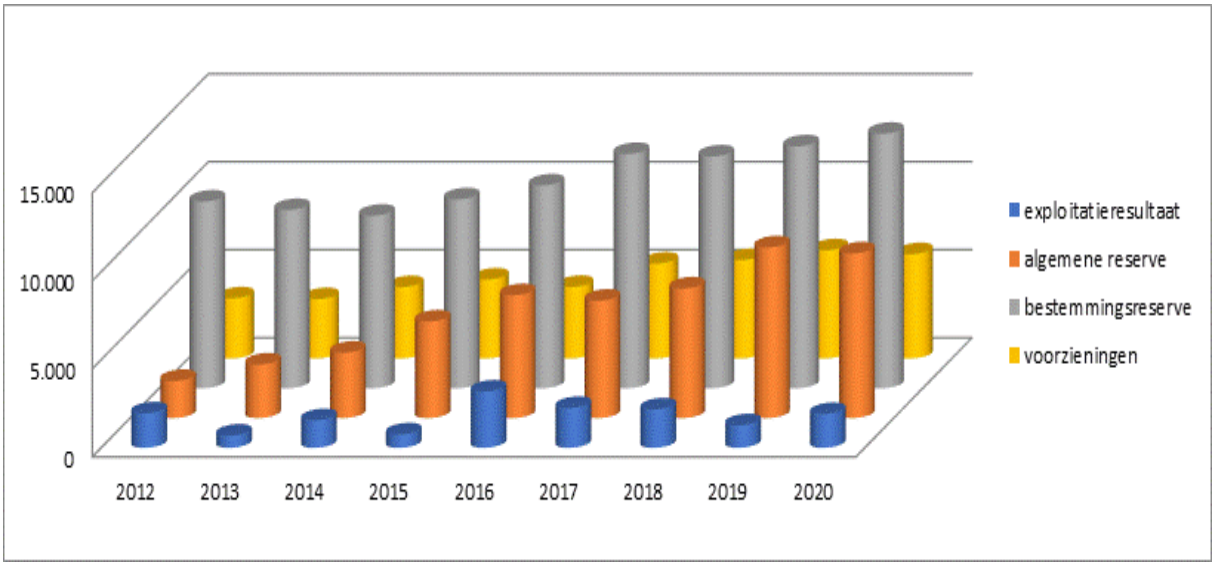

Vaste passiva

De vaste passiva bestaat uit eigen vermogen, voorzieningen en vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

eigen vermogen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. algemene reserve	9.350	9.690
b. bestemmingsreserves	14.448	13.736
c. gerealiseerd resultaat blijkend uit het overzicht van baten en lasten in jaarrekening	1.911	1.274
totaal eigen vermogen	**25.709**	**24.700**

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De algemene reserves zijn alle reserves die primair dienen als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft meegegeven. Dit zijn vermogensbestanddelen die alleen in de aangegeven richting zijn aan te wenden.

Het verloop in 2020 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

verloop eigen vermogen (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2019	toevoegingen 2020	onttrekkingen 2020	bestemming resultaat 2019	onttrekking dekking kap.goed	boekwaarde 31-12-2020
a. algemene reserve:						
- minimale omvang (ijzeren voorraad)	1.000					1.000
- noodzakelijke omvang (voldoende)	442	164				606
- vrij besteedbaar deel	8.248	1.936	2.440			7.744
totaal algemene reserve	**9.690**	**2.100**	**2.440**			**9.350**
b. bestemmingsreserves						
- dekkingsreserves						
- verkoop hypotheekbedrijf HNG	120		120			
- afschrijving geactiveerde investering	12.144	921	636			12.429
totaal dekkingsreserves	**12.264**	**921**	**756**			**12.429**
- overige bestemmingsreserves						
- reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	808	285	5			1.088
- reserve duurzaamheid						
- reserve bovenwijkse voorzieningen	212		40			172
- algemene reserve grondexploitaties	286	309				595
- reserve verv.sportmateriaal X-sport	114		2			112
- reserve verv.sportmateriaal Eureka	52					52
- reserve uitvoering generatiepact						
totaal overige bestemmingsreserves	**1.472**	**594**	**47**			**2.019**
totaal bestemmingsreserves	**13.736**	**1.515**	**803**			**14.448**
c. gerealiseerd resultaat in jaarrekening	**1.274**	**1.911**		**-1.274**		**1.911**
totaal verloop eigen vermogen	**24.700**	**5.526**	**3.243**	**-1.274**		**25.709**

In de nota reserves en voorzieningen 2012 is de normering van de omvang van de algemene reserve bepaald. De boekwaarde is daarop gecorrigeerd. Onder “bestemmen resultaat” staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder “onttrekking ter dekking van kapitaalgoederen” staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Hieronder worden de aard en reden van de reserves en de toevoegingen en onttrekkingen toegelicht.

Algemene reserve

De algemene reserve maakt deel uit van het weerstandsvermogen van de gemeente en heeft als doel de gemeente de mogelijkheid te bieden om niet-structurele financiële risico’s op te kunnen vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. De omvang van de algemene reserve is gebaseerd op het risicoprofiel van de gemeente. In de nota reserves en voorzieningen 2012 wordt de algemene reserve als normatief kader beschouwd voor het weerstandsvermogen: het eigenstandig normkader is bepaald op de gemiddelde omvang van de geïnventariseerde risico’s.

De algemene reserve is onderverdeeld in:	stand 01-01-2020	stand 31-12-2020
1. ijzeren voorraad	1.000.000	1.000.000
2. noodzakelijke omvang	442.000	606.000
3. vrij aanwendbaar deel	8.248.000	7.744.000

De voornaamste vermeerderingen betreffen: het rekeningresultaat blijkend uit de jaarrekening over het jaar 2019 (€ 1.274.000,-), de rentebijschrijving over de stand van de reserve per 1 januari (€ 212.000,-), overschot dekking MFA Hapert (€ 381.000,-), de winstuitname van grondexploitaties (€ 234.000,-) en het aanpassen van de noodzakelijke omvang ad € 164.000,-.
De voornaamste verminderingen betreffen: aanvulling algemene reserve grondexploitatie (€ 309.000,-) op basis van de grondnota 2019, budgetoverhevelingen 2019 € 507.000,-, dekking van sloopkosten MFA Hapert (€ 35.000,-), voorbereiding raadsprogramma (€ 2.000,-), voorbereiding Groene Long (€ 25.000,-), sloop- en tijdelijke huisvesting, extra afschrijving De Vest en Mariaschool (€ 619.000,-), subsidie duurzame energie particulieren (€ 225.000,-), aanvulling reserve afschrijving geactiveerde investeringen Den Herd en KempenPlus € 710.000,- en uitvoering klimaatakkoord 2019 (€ 8.000).

Bestemmingsreserves
De bestemmingsreserves worden onderverdeeld in dekkingsreserves en reserves ingesteld voor een bepaald doel.

Dekkingsreserves
Deze reserves zijn enerzijds ingesteld ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van investeringen met een economisch nut en anderzijds is aan de reserve verkoopopbrengst NRE een inkomensfunctie toegekend. Voor de afwikkeling verkoop hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten (HNG) is ook een dek-kingsreserve gevormd.

Reserve verkoop hypotheekbedrijf HNG
Het inzichtelijk maken van de jaarlijks te ontvangen verkoopopbrengst tot en met 2020. Er is ca € 120.000,- ten gunste van de exploitatie verantwoord.

stand 01-01-2020	120.000
stand 31-12-2020	0

Reserve afschrijving geactiveerde investeringen
Afdekken van de kapitaallasten van diverse investeringen. Er is € 637.000,- ten gunste van de exploitatie verantwoord en € 211.000,- rente bijgeschreven over de stand van de reserve per 1 januari. In 2020 is € 710.000,- toegevoegd t.b.v. de dekking van de beoogde realisatie van CC Den Herd naar de markt en KempenPlus.

stand 01-01-2020	12.144.000
stand 31-12-2020	12.429.000

Overige bestemmingsreserves
Deze reserves zijn ingesteld voor een bepaald doel.

Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied
Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap, gekoppeld aan gemeentelijke projecten. In 2020 is € 286.000,- toegevoegd aan de reserve. Het betreft de netto verkoopopbrengst van pachtgronden en een deel van ontvangen bijdragen voor de functiewijziging van landbouwgrond naar natuur). Daarnaast is er € 5.000,- onttrokken voor de dekking van het project "Natuur in het dorp".

stand 01-01-2020	808.000
stand 31-12-2020	1.088.000

Reserve duurzaamheid
Dekking van maatregelen om in de directe omgeving van windpark de Pals duurzaamheid te bevorderen of voor de dekking van maatregelen ter bevordering van duurzaamheid. Bij nieuwe ontwikkelingen, plannen en activiteiten zoeken we daarbij naar een optimale balans tussen de sociale, ecologische en economische gevolgen. In 2020 hebben er nog geen mutaties plaatsgevonden.

stand 01-01-2020	0
stand 31-12-2020	0

Reserve bovenwijkse voorzieningen
Deze reserve is bedoeld om de aanleg van infrastructurele werken met meer dan uitsluitend planbetekenis mogelijk te maken, zoals bijv. randwegen, hoofdriolering, parkeervoorzieningen etc. In 2020 is op grond van een gesloten anterieure overeenkomst een bedrag van € 40.000,- onttrokken voor de aanleg van een fietspad bij het Flex Campus.

stand 01-01-2020	212.000
stand 31-12-2020	172.000

Algemene reserve grondexploitaties
Met de reserve worden algemene risico's op het gebied van grondexploitaties opgevangen. Er is via resultaatbestemming 2019 een geraamd bedrag van € 309.000,- toegevoegd. Aanvulling hiervan was op grond van de grondnota 2019 noodzakelijk tot de gekwantificeerde omvang. Voorts wordt voor een nadere toelichting verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

stand 01-01-2020	286.000
stand 31-12-2020	595.000

Reserve sportmaterialen sporthal X-sport
Het meerjarig opvangen van kosten van de regelmatige vervanging van (gymnastiek)materialen en inventaris in de sporthal X-sport. In 2020 hebben voor een bedrag ad € 2.000,- vervangingen plaatsgevonden.

- stand 01-01-2020	114.000
- stand 31-12-2020	112.000

Reserve vervanging sportmaterialen sporthal Eureka
Het meerjarig opvangen van kosten van de regelmatige vervanging van (gymnastiek)materialen en inventaris in de sporthal Eureka. In 2020 hebben er geen vervangingen plaatsgevonden.

- stand 01-01-2020	52.000
- stand 31-12-2020	52.000

Reserve generatiepact
Door het inzetten van strategische personeelsplanning wordt instroom, doorstroom en uitstroom in de organisatie bevorderd. Als ouderen minder willen werken, waarvoor zij deels gecompenseerd worden, ontstaat ruimte in de formatie en financiën om nieuwe, jongere medewerkers te werven. In 2020 zijn er geen uitvoeringkosten geweest.

- stand 01-01-2020	0
- stand 31-12-2020	0

Resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening
Voor een toelichting op het saldo van het overzicht van lasten en baten verwijzen wij u naar de toelichting op de resultatenrekening.

- stand 01-01-2020	1.274.000
- stand 31-12-2020	1.911.000

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde / het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- bestaande risico's op balansdatum ter zake van te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.;

- middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.
Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan (behoudens waardering tegen contante waarde). De onderverdeling van de in de balans opgenomen voorzieningen is als volgt:

voorzieningen (x € 1.000,-)	boekwaarde	boekwaarde
a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, maar redelijkerwijs in te schatten is		
b. risico's van te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkwijs is te schatten	2.574	2.788
c. te maken kosten welke strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren	1.879	1.565
d. bijdragen van toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven		
e. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	1.466	1.787
totaal voorzieningen	**5.919**	**6.140**

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de voorzieningen in 2020 aangegeven.

	boek-waarde 31-12-2019	toevoe-gingen	vrijval tgv exploi-tatie	aanwen-dingen	boek-waarde 31-12-2020
a. te schatten verplichtingen en verliezen:					
niet van toepassing					
sub-totaal					
b. te schatten risico's voor verplichtingen en verliezen					
- wethouderspensioenen	2.489	135		114	2.510
- wachtgeld voormalige wethouders	46	14		60	
- wachtgeld voormalig personeel	217	5	39	155	28
- nog te maken kosten grondexploitatie	36				36
sub-totaal	2.788	154	39	329	2.574
c. gelijkmatige verdeling van lasten:					
- onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.352	414		310	1.456
- onderhoud wegen	176	437		327	286
- voorziening renovatie riolering	37	100			137
sub-totaal	1.565	951		637	1.879
d. vervangingsinvesteringen met heffingen:					
niet van toepassing					
sub-totaal					
e. van derden verkregen middelen					
- afvalstoffenheffing	256			216	40
- onderhoud riolering	1.531			105	1.426
sub-totaal	1.787			321	1.466
totaal verloop voorzieningen	**6.140**	**1.105**	**39**	**1.287**	**5.919**

In de kolom "vrijval t.g.v. exploitatie" zijn de bedragen opgenomen welke enerzijds ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen en anderzijds dienen ter egalisatie van kosten.

Risicovoorziening
Dit betreft voorzieningen wegens op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of

risico's. Tevens is er sprake van voorzieningen op oninbare vorderingen en voorziene exploitatierisico's voor de grondexploitatie. De voorziening exploitatierisico's grondexploitatie is ten gunste van de betreffende grondexploitatie gebracht.

Voorziening wethouderspensioenen
In de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) is geregeld dat wethouders gedurende de periode dat zij wethouder zijn, ouderdoms- en nabestaandenpensioen opbouwen. Deze voorziening is bedoeld voor het opbouwen van vermogen voor het kunnen dekken van pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders, alsmede opvangen van verplichtingen voortvloeiende uit de overgedragen elders opgebouwd pensioenkapitaal van wethouders. Jaarlijks wordt een actuariële berekening (met een rekenrente van 0,082% (2019: 0,290%) gemaakt om te kunnen bepalen of het saldo van deze voorziening voldoende is om de pensioenverplichtingen van de wethouders te kunnen uitbetalen. Mede vanwege deze lage rekenrente heeft dit geleid tot een eenmalige toevoeging van € 136.000,-. Ten laste van de voorziening werd € 114.000,- pensioen verstrekt.

- stand 01-01-2020	2.489.000
- stand 31-12-2020	2.510.000

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders
Het opbouwen van vermogen voor het kunnen dekken van de kosten verbonden aan de rechtspositie van voormalige wethouders in termen van wachtgeld. De wachtgeldverplichtingen van € 60.000,- komen direct ten laste van deze voorziening. Op basis van actualisatie van de voorziening is in 2020 € 14.000,- extra gedoteerd.

- stand 01-01-2020	46.000
- stand 31-12-2020	0

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalig personeel
Het opbouwen van vermogen voor het kunnen dekken van de wachtgeldverplichtingen van voormalige medewerker(s). In 2020 is per saldo € 5.000,- toegevoegd aan de voorziening (t.b.v. de voormalige medewerker WOZ). De netto wachtgeld- en overige verplichtingen van € 155.000,- komen direct ten laste van deze voorziening. In 2020 is € 39.000,- vrijgevallen (voormalige griffier en afdelingshoofd).

- stand 01-01-2020	217.000
- stand 31-12-2020	28.000

Voorziening nog te maken kosten Wijer-De Kuil
Nog te maken kosten van het financieel afgewikkeld plan Wijer-De Kuil. In 2020 hebben er nog geen mutaties plaatsgevonden.

- stand 01-01-2020	36.000
- stand 31-12-2020	36.000

Egalisatievoorzieningen
Deze voorzieningen worden gevormd wegens kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of daaraan voorafgaand en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren. Het betreft voorzieningen waaraan beheerplannen zijn gekoppeld. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt de stand van de beheerplannen toegelicht.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen
Deze voorziening is gevormd ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de lasten van groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen over een aantal begrotingsjaren. Vanuit de exploitatie is € 414.000,- toegevoegd en zijn de onderhoudsuitgaven van € 310.000,- direct ten laste van de voorziening geboekt.

- stand 01-01-2020	1.352.000
- stand 31-12-2020	1.456.000

Op basis van een voortschrijdende onderhoudscyclus van 10 jaar zijn de financiële consequenties in beeld gebracht en vertaald in de jaarrekening.

Voorziening onderhoud wegen
Deze voorziening is gevormd ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de (groot) onderhoudslasten van wegen, straten en pleinen over een aantal begrotingsjaren. Vanuit de exploitatie is € 437.000,- toegevoegd en zijn de onderhoudsuitgaven van € 327.000,- direct ten laste van de voorziening gebracht.

- stand 01-01-2020	176.000
- stand 31-12-2020	286.000

Voorziening renovatie riool
In het jaar dat de gemeente de vervangingsinvesteringen realiseert moet de gemeente de investering voor de volle omvang activeren (artikel 62, lid 1 BBV). Het bedrag dat de gemeente in de voorziening 'egalisatie riolering' heeft gespaard middels de (via het geïnde) spaarbedragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen moet op grond van artikel 62, lid 4 BBV daarop in mindering worden gebracht. Voor vervanging/renovatie van het riool wordt jaarlijks € 100.000,- geraamd. In 2020 zijn er geen renovatiewerkzaamheden ten laste van de voorziening gebracht.

- stand 01-01-2020	37.000
- stand 31-12-2020	137.000

Op basis van een voortschrijdende onderhoudscyclus van 10 jaar zijn de financiële consequenties in beeld gebracht en vertaald in de jaarrekening.

Van derden verkregen middelen
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing
Het egaliseren van het saldo lasten/baten dat in een bepaald jaar ontstaat in de afvalverwijdering, alsmede het meerjarig opvangen van schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing. De vermindering betreft de verrekening van het nadelig exploitatieresultaat op het taakveld afvalverwijdering (€ 216.000,-).

- stand 01-01-2020	256.000
- stand 31-12-2020	40.000

Voorziening egalisatie riolering
Het egaliseren van het saldo lasten/baten dat in een bepaald jaar ontstaat in de riolering, alsmede het meerjarig opvangen van schommelingen in de tarieven voor de rioolheffingen. Het nadelig exploitatiesaldo van € 105.000,- van het taakveld riolering is toegevoegd aan de voorziening. Ingevolge art 44 lid 2 van het BBV wordt de voorziening verplicht gevormd uit geheven / ontvangen specifieke bijdragen van de burger. Het zijn gelden die aan betreffende taak moeten worden besteed dan wel aan de burger moeten worden teruggegeven.

- stand 01-01-2020	1.531.000
- stand 31-12-2020	1.426.000

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

vaste schulden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. Obligatieleningen		
b. Onderhandse leningen:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	62.838	47.688
- binnenlandse bedrijven		
- openbare lichamen als bedoeld in art. 1, ond.a , van de Wet financiering decentrale overheden		
- overige binnenlandse sectoren		
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
	62.838	47.688
c. Door derden belegde leningen		
d. Waarborgsommen	74	3
e. Overige leningen		
totaal vaste schulden	**62.912**	**47.691**

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de vaste schulden in 2020 aangegeven.

verloop vaste schulden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2019	vermeerde-ringen	aflossingen	boekwaarde 31-12-2020
a. Obligatieleningen				
b. Onderhandse leningen:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	47.688	20.000	4.850	62.838
- binnenlandse bedrijven				
- openbare lichamen als bedoeld in art. 1, onderdeel a , van de Wet financiering decentrale overheden				
- overige binnenlandse sectoren				
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren				
	47.688	20.000	4.850	62.838
c. Door derden belegde gelden:				
d. Waarborgsommen	3	71		74
e. Overige leningen				
totaal verloop vaste schulden	**47.691**	**20.071**	**4.850**	**62.912**

Het gemiddelde rentepercentage over het leningensaldo aan het einde van 2020 bedraagt 0,96% . De rentelast over alle onderhandse leningen bedraagt € 605.000,-. In 2019 was dit respectievelijk bedrag 1,34% en € 638.000,-.

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit crediteuren (netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar) en overlopende passiva. Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

vlottende passiva (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.193	2.753
b. Overlopende passiva	6.475	3.082
totaal vlottende passiva	**9.668**	**5.835**

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

verloop netto-vlottende schulden (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in art.1, ond. a. van de Wet fido		
b. Overige kasgeldleningen		
c. Banksaldi		
d. Overige schulden	2.864	2.448
- Maatschappelijke Dienstverlening overige schulden	329	552
- Maatschappelijke Dienstverlening / KempenPlus te betalen aan gemeente		-247
totaal verloop netto-vlottende schulden	**3.193**	**2.753**

Bij de post overige schulden is het crediteurensaldo (inclusief sociale zaken / rijk) van € 2.864.000,- (2019: € 2.448.000,-) begrepen. Het betreft bedragen die de gemeente nog moet betalen aan verschillende leveranciers.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

overlopende passiva (x € 1.000,-)	boekwaarde 31-12-2020	boekwaarde 31-12-2019
a. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten		
arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume	2.317	1.335
- Maatschappelijke Dienstverlening nog te betalen	844	869
- Gemeente nog te betalen aan MD / KempenPlus		
	3.161	2.204
b. De voorschotbedragen voor uitkeringen met een speciefiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van (art 49, lid 2):		
- Europsese overheidslichamen		
- het Rijk	2.960	412
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	355	466
Totaal	**6.476**	**3.082**

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

specificatie van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen bedragen voor specifieke uitkeringen (x € 1.000,-)	saldo per 31-12-2019	ontvangen bedragen	bestede bedragen	vrijgevallen bedragen	saldo per 31-12-2020
1. Europses overheidslichamen					
2. het Rijk	412	2.959	412		2.959
3. overige Nederlandse overheidslichamen					
totaal	**412**	**2.959**	**412**		**2.959**

Van het Ministerie van BZK is € 2.713.000,- ontvangen voor de uitvoering van de Tozo-regeling, € 144.000,- voor de uitvoering van de regeling “reductie van energieverbruik”, € 5.000,- voor de "regeling toeslagen problematiek" (er zijn gelet op het tijdstip van ontvangst nog geen uitgaven geweest) en van het Ministerie van OCenW pro saldo € 325.000,- extra voor het onderwijsachterstanden beleid. De in 2019 ontvangen uitkering voor de uitvoering van het onderwijsachterstanden-beleid 2019 en klimaatbeleid zijn ten gunste van de exploitatie gebracht voor de uitvoering van de betreffende activiteiten.

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

verloop garantiestellingen (x € 1.000,-)	oospronkelijk bedrag	percentage borgstelling	restant 31-12-2020	restant 31-12-2019
1. Woningstichting de Zaligheden	71.765	achtervang	50.325	60.505
2. Wooninc.	6.897	achtervang	257	1.875
3. Onderwijsstichting de Kempen	5.000	100%	1.175	1.275
4. Stichting Open Muziekcentrum Bladel	100	100%	56	58
totaal verloop garantiestellingen	**83.762**		**51.813**	**63.713**

Om ervoor te zorgen dat corporaties leningen tegen relatief gunstige condities kunnen aantrekken, heeft Stichting WSW een zekerheidsstructuur voor corporaties ontwikkeld. De zekerheidsstructuur bestaat uit drie lagen:
1. Primaire zekerheid: dit betreft de financiële positie van de corporatie.
2. Secundaire zekerheid: dit betreft de borgstelling van Stichting WSW.
3. Tertiaire zekerheid: dit betreft de achtervangpositie van rijk en gemeente (beide 50%).

In het kader van de gemeentelijke volkshuisvesting heeft de gemeente zich in het verleden garant gesteld voor de plaatselijke woningcorporaties. Het betreft hier een tertiaire borgstelling via het Waarborgfonds voor de Sociale Woningbouw (WSW). Het WSW is het borgstellinginstituut van en voor de woningcorporaties. De term tertiaire borgstelling kan als volgt nader worden verklaard: in eerste instantie moet een corporatie zichzelf redden. Bij noodgevallen kan men teruggrijpen op het Centraal fonds voor de volkshuisvesting (primair). Secundair borgt het WSW de gelden die door toegelaten instellingen worden geleend. Hier zijn zeer strenge criteria aan verbonden, onder andere voor wat betreft de financiële situatie van de corporatie. Het WSW zal nooit voor meer borg staan dan maximaal de boekwaarde van het bezit per corporatie.
De tertiaire achtervang ligt bij het Rijk en de gemeenten. Zij verstrekken aan het WSW een renteloze lening indien zij worden aangesproken om de rente en aflossing (dus niet het totaalbedrag) te kunnen betalen. Door deze grote mate van zekerheid hebben de corporaties (eenvoudiger) toegang tot de kapitaalmarkt. Tot op heden heeft het WSW de gemeente nog nooit aangesproken.
In het kader van de verleende borg- en garantstellingen is in 2020 geen beroep gedaan op Bladel als gevolg van verleende borg- en garantstellingen.
In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag is informatie opgenomen over per balansdatum bestaande risico's die niet in de balans tot uitdrukking komen. Het zijn zogenaamde voorwaardelijke verplichtingen, die pas geëffectueerd worden als aan bepaalde (leverings-)voorwaarden is voldaan.

Emu-saldo

Het EMU-saldo dient ook in de jaarstukken te worden opgenomen. Artikel 3 van het BBV vereist dat begroting, jaarstukken en uitvoeringsinformatie zodanig inzicht bieden dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie en over de baten en lasten. Daarbij schrijft artikel 4 van het BBV voor dat de indeling van begroting en jaarstukken identiek is en bepaalt artikel 20 lid c BBV dat de uiteenzetting van de financiële positie bestaat uit onder meer de geprognosticeerde balans en het EMU-saldo.
De artikelen 3 en 4 van het BBV leiden dus tot de conclusie dat het EMU-saldo zowel opgenomen moet worden in de begroting als in jaarrekening en dat dit dient te geschieden op een vergelijkbare plek als in de begroting.

	Omschrijving	x € 1000,-	
1.	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.010	+
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	8.044	-
3.	Mutatie voorzieningen	-221	+
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.270	-
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	-
Berekend EMU-saldo		**-5.985**	

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overige niet in de balans opgenomen rechten / verplichtingen
Toelichting op overige niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

- Langlopende financiële verplichtingen
De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Artikel 53 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) verplicht de gemeente daarom in de toe-

lichting op de balans inzicht te geven in de financiële verplichtingen waaraan de gemeente is verbonden, voor zover:
• die verplichtingen financiële consequenties hebben voor toekomstige jaren en
• specificaties van de eventueel gehanteerde financiële derivaten.

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze toekomstige verplichtingen:

- Verplichtingen vanuit de decentralisaties
Voor de uitvoering van de drie decentralisaties zijn met name voor Jeugdhulp en Begeleiding Awbz naar Wmo diverse contracten afgesloten. In de contracten zijn voornamelijk prijsafspraken (per eenheid of type zorg) gemaakt, waardoor het niet mogelijk is om een totaalbedrag hieraan te koppelen.
De gemeente heeft ten aanzien van de individuele ondersteuning van mensen met een participatievraag op grond van de Jeugdwet, Participatiewet en de Wmo een ondersteuningsplicht. Deze ondersteuningsplicht is niet budgettair gelimiteerd maar gerelateerd en begrensd door de voorwaarden om in aanmerking te komen voor ondersteuning welke zijn vastgelegd in voornoemde wetten en de gemeentelijke verordeningen voor het sociale domein.

- Jeugdhulp en Begeleiding AWBZ naar Wmo
Kosten zijn afhankelijk van het soort begeleidingstraject dat gevraagd wordt (is dus afhankelijk van de problematiek van de cliënt) en van het aantal doorgestuurde cliënten. Zolang er geen vraag is, zijn er geen kosten. Totale kosten per jaar zijn dus variabel. De financiële consequenties van al deze verplichtingen zijn structureel gedekt in de meerjarenbegroting.

- Participatiewet
De uitvoering van de Participatiewet blijft ondergebracht bij KempenPlus. De financiële consequenties van al deze verplichtingen zijn structureel gedekt in de meerjarenbegroting.

- Eigen bijdrage op grond van de Wmo
Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.
Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. In de jaarrekening is dus sprake van een onzekerheid ten aanzien van deze eigen bijdrage, ook al ligt de oorzaak hiervan niet bij ons.

- Verantwoording PGB's
De gemeente verstrekt ook persoonsgebonden budgetten (PGB) voor maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg. De burger kon hiermee tot en met 2014 de geïndiceerde zorg inkopen. Met ingang van 2015 krijgt de geïndiceerde burger niet meer zelf dit "zakje" geld, maar worden deze budgetten door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) beheerd en, na het verlenen van de zorg, rechtstreeks uitbetaald aan de zorgverleners.
Er zijn diverse contracten ten behoeve van uitvoeren van de taken naar aanleiding van de decentralisaties gesloten.

- Meerjarige verplichtingen
De volgende financiële verplichtingen blijken niet uit de balans.

1. Langlopende inkoopcontracten en overeenkomsten:
In bijlage 6 hebben wij een overzicht opgenomen van meerjarige contracten. Niet bij alle contracten staat de waarde weergegeven. De redenen hiervoor zijn divers: contract is beëindigd of de contracten zijn op basis van regie. Het is dan moeilijk om de waarde in te schatten.

2. Meerjaren (welzijns)subsidies en huurcontracten:
Ten behoeve van de exploitatie zijn een aantal vastgoedobjecten meerjarig gehuurd. De (welzijns)subsidies zijn c.q. worden afgestemd op het jaarlijks vast te stellen welzijnsprogramma. Onderstaand tabel toont de betaalde huur- en subsidieverplichtingen:

verplichtingen	jaarhuur	welzijnssubsidies
welzijnssubsidies		2.335.000

huurovereenkomsten voor:		
- brandkranen	22.000	
- dranghekwagen	2.000	
- basisschool Casteren	111.000	
- bibliotheek Bladel / open muziekcentrum	75.000	
- steunpunt Den Bogerd / Kloostertuin	114.000	
- MFA Den Aord	86.000	
- praktijkwinkel	10.000	
- Centrum voor Jeugd en gezin	46.000	
- huisvesting vergunninghouders	3.000	
- lease bedrijfsauto's	17.000	
- materieel en gereedschappen KempenPlus	60.000	
Totaal	546.000	2.335.000

De gemeente Bladel verhuurt ook verschillende jaren diverse gebouwen en gronden. Hiervoor zijn overeenkomsten afgesloten met betrokken partijen. Onder de verhuren van gebouwen en verpachtingen vallen o.a. sporthallen, sportaccommodaties, ruimtes van gemeentehuis en huur woningen en terreinen. De opbrengst kan becijferd worden op € 868.000. Vanwege genomen coronamaatregelen is de opbrengst € 38.000,- lager geweest.

3. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een vergelijkbaar volume.

- Onder deze arbeidskosten zijn o.a. de vakantiegelden van het personeel en bestuur de feitelijke jaarlasten in de jaarrekening opgenomen.
- Er worden geen verplichtingen opgenomen voor de aanspraken op de verlofdagen die worden meegenomen naar het volgende dienstjaar. Deze aanspraken werken neutraal door omdat resterend verlof moet worden opgenomen overeenkomstig de afspraken en uitbetaling van restverlof in principe niet wordt gedaan.

De financiële consequenties van al deze verplichtingen zijn structureel gedekt in de meerjarenbegroting.

- Verbonden partijen

Voor de verplichtingen vanuit de verbonden partijen wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen. De financiële consequenties van al deze verplichtingen zijn structureel gedekt in de meerjarenbegroting. Indirect staat de gemeente ook garant voor alle opgenomen geldleningen door de gemeenschappelijke regelingen. Omdat dit indirecte garanties zijn die onlosmakelijk aan gemeenschappelijke regelingen zijn verbonden, zijn deze niet opgenomen in het garantieplafond. Het beheersaldo van de gemeente Bladel is ondergebracht bij Bosgroep Zuid-Nederland.

- Financiële derivaten
De gemeente hanteert geen financiële derivaten.

Stille reserves:
De gemeente kent een aantal stille reserves (verschil tussen marktwaarde en boekwaarde) door het bezit van vaste activa zoals bosgronden, pachtgronden, aandelen BNG, gebouwen en terreinen.

-Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten:
De aandelen van BNG staan op de balans voor ca € 157.000,-. De werkelijke waarde is in verband met de hoge winstgevendheid van deze instelling vele malen hoger. De opbrengstwaarde van de aandelen BNG kan gebaseerd worden op de intrinsieke waarde. Dit is de waarde op basis van het eigen vermogen. De BNG heeft een eigen vermogen van 5.097 mln en 55.690.720 aandelen geplaatst en volgestort. De intrinsieke waarde per aandeel komt daarmee uit op € 91,52. Bladel heeft 62.790 aandelen. De totale opbrengst waarde kan dan becijferd worden op ca € 5,746 mln. Opbrengstwaarde minus boekwaarde bedraagt dan ca € 5,589 mln.

-Overhoeken in afgesloten bestemmingsplannen / bos- en pachtgronden
In de afgesloten bestemmingsplannen zijn diverse verhuurde perceeltjes opgenomen met een boekwaarde van € 0,-. Hoewel de totale oppervlakte van deze gronden administratief niet vast ligt, kunnen aan deze gronden bij verkoop vanzelfsprekend wel waarden toegekend worden. Een benadering van de marktwaarde van de bos- en pachtgronden treft u hieronder aan.

omschrijving	aantal ha	€ per ha	marktwaarde
bosgronden	730,20	12.500	9.128.000
geliberaliseerde pacht	21,28	75.000	1.596.000
reguliere pacht	10,36	75.000	777.000
erfpacht	5,62	75.000	422.000
totaal	767,46	237.500	11.923.000

-Winsten grondexploitatie
Voor de voorwaarden van tussentijdse winstnemingen zij verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Dit betekent dat gedurende jaren nog beperkte stille reserves in de jaarrekening in stand gehouden (moeten) worden. De strategische aankopen inzake de grondexploitatie zijn bedoeld om op termijn in de ontwikkeling van woninglocaties of bedrijventerreinen te worden betrokken. Daarom worden ook deze eigendommen beschouwd als duurzaam verbonden aan de bedrijfsvoering.
In de balans zijn ook niet opgenomen de op grond van beschikkingen, overeenkomsten (huur/lease), toezeggingen etc. te baseren op toekomstige vorderingen en/of schulden. Tevens zijn geen voorzieningen getroffen voor toekomstige verplichtingen betreffende vakantietoelagen, verlof en dergelijke. Uitgangspunt daarbij is altijd geweest dat de lasten in verband met deze verplichtingen in de toekomst zullen optreden structureel gedekt zijn in de meerjarenbegroting. Voor voorzienbare en calculeerbare toekomstige risico's zijn in de balans voorzieningen opgenomen.

Gebeurtenissen na balansdatum
Er hadden zich aanvankelijk voor vaststelling van de jaarrekening geen gebeurtenissen voorgedaan die een zodanige materiële invloed hebben op het vermogen per 31 december 2020 en het resultaat over 2020 dat vermelding hier plaats dient te vinden. Echter na balansdatum is gebleken dat ook Nederland geconfronteerd is met de corona-crisis.
Het Covid-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2020, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.
Duidelijk is dat de werkzaamheden en de inkomsten van de gemeente om verschillende redenen in het gedrang kunnen en zullen komen. In hoeverre de lasten zullen stijgen en de baten zullen afnemen als gevolg van bovenstaande hangt af van de mate waarin e.e.a. zich voor doet en gedurende hoe lang dit het geval is.

Opbouw baten
In onderstaande grafiek wordt de opbouw van de baten weergegeven. Veruit de meeste baten van de gemeente zijn verantwoord in hoofdtaakveld 'algemene dekkingsmiddelen' waarin o.a. de algemene uitkering, de integratie-uitkering sociaal domein en de belastingen opgenomen zijn. In hoofdtaakveld 'Sociaal domein' zijn o.a. de specifieke uitkeringen van het rijk opgenomen, in hoofdtaakveld "Volksgezondheid en milieu" de opbrengsten van de afvalstoffen- en rioolheffing en in 'hoofdtaakveld 'VHROSV' de opbrengsten uit grondexploitaties en leges omgevingsvergunningen.

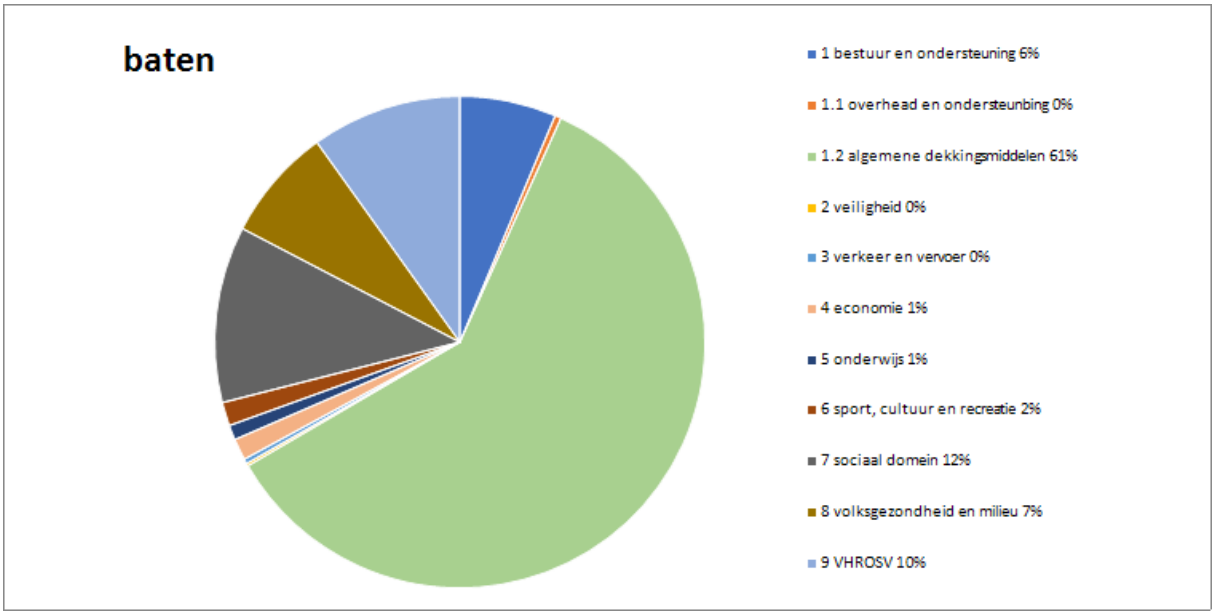

Opbouw lasten
In onderstaande grafiek wordt de opbouw van de lasten weergegeven. De meeste lasten bevinden zich in de hoofdtaakvelden 'sociaal domein'. In hoofdtaakveld 'sociaal domein' zijn o.a. de uitvoering van de specifieke uitkeringen en de Jeugdhulp en Wmo en Wsw (oud en nieuw) opgenomen. In 'hoofdtaakveld 'VHROSV' worden de grondexploitaties en in hoofdtaakveld "Volksgezondheid en milieu" het ophalen van huishoudelijk afval en het onderhoud van de riolering.

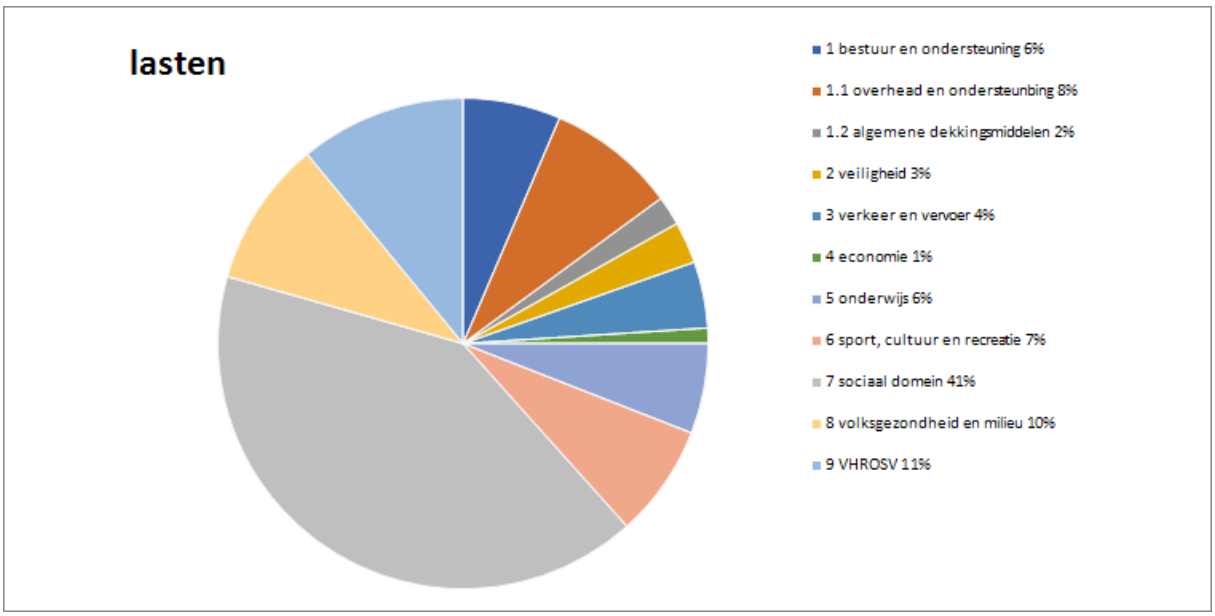

Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.
Voor een nadere specificatie van het gerealiseerde, nog te bestemmen resultaat ad € 1.911.000,- wordt verwezen naar de analyse bij gerealiseerde baten en lasten per programma, dat hieronder is opgenomen. In het raadsvoorstel ter vaststelling van de jaarrekening wordt aan u een voorstel voor bestemming van dit resultaat gedaan, dat tevens is opgenomen als inleiding bij het jaarverslag.

In onderstaand overzicht van baten en lasten vindt u per hoofdtaakveld een financiële analyse van de grotere over- en onderschrijdingen.

Hoofdtaakveld (bedragen x € 1.000,-)	saldo rekening 2019	begroting 2020 voor wijziging			begroting 2020 na wijziging			jaarrekening 2020			saldo rekening 2020 t.o.v. begroting
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	
Bestuur	-1.513	-1.615	612	-1.003	-1.655	988	-667	-1.605	790	-815	-148
Overhead	-5.100	-6.015	217	-5.798	-5.846	276	-5.570	-5.209	261	-4.948	622
Algemene dekkingsmiddelen:											
Treasury	583	-254	893	639	-539	937	398	-437	977	540	142
OZB woningen	2.116	-237	2.425	2.188	-255	2.395	2.140	-309	2.395	2.086	-54
OZB niet woningen	1.772	-37	1.983	1.946	-33	1.861	1.828	-9	1.850	1.841	13
Algemene uitkering en overige uitk.	30.234	-5	30.356	30.351	-5	32.719	32.714	-5	32.759	32.754	40
Overige baten en lasten	26	-101	0	-101	0	0	0	-39	0	-39	-39
Vennootschapsbelasting	40	-14	0	-14	-25	0	-25	-387	0	-387	-362
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen	**34.771**	**-648**	**35.657**	**35.009**	**-857**	**37.912**	**37.055**	**-1.186**	**37.981**	**36.795**	**-260**
Veilgheid	-1.502	-1.690	85	-1.605	-1.788	109	-1.679	-1.686	112	-1.574	105
Verkeer en vervoer	-2.168	-2.722	37	-2.685	-2.797	199	-2.598	-2.680	238	-2.442	156
Economie	697	-543	1.227	684	-765	907	142	-613	894	281	139
Onderwijs	-2.225	-2.563	33	-2.530	-3.785	648	-3.137	-3.645	620	-3.025	112
Sport, cultuur en recreatie	-3.203	-4.039	613	-3.426	-4.547	644	-3.903	-4.559	986	-3.573	330
Sociaal domein	-16.048	-20.656	2.792	-17.864	-25.408	6.635	-18.773	-25.440	7.362	-18.078	695
Volksgezondheid en milieu	-1.133	-5.192	4.080	-1.112	-6.135	4.588	-1.547	-5.901	4.729	-1.172	375
VHROSV	-572	-4.669	3.915	-754	-6.774	6.639	-135	-6.727	6.288	-439	-304
Saldo van baten en lasten	**2.004**	**-50.352**	**49.268**	**-1.084**	**-60.357**	**59.545**	**-812**	**-59.251**	**60.261**	**1.010**	**1.822**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:											
Bestuur	-732	-1.493	2.119	626	-2.716	3.650	934	-2.342	3.243	901	-33
Totaal mutaties reserves	**-732**	**-1.493**	**2.119**	**626**	**-2.716**	**3.650**	**934**	**-2.342**	**3.243**	**901**	**-33**
Gerealiseerd resultaat	**1.272**	**-51.845**	**51.387**	**-458**	**-63.073**	**63.195**	**122**	**-61.593**	**63.504**	**1.911**	**1.789**

Bij het vaststellen van de begroting 2020 vertoonde de jaarschijf 2020 een nadelig saldo van € 458.000,-. Dit was de resultante van een structureel voordeel van € 71.000,- en een incidenteel nadeel van € 529.000,-. De doorwerking van de mutaties van de najaarsnota 2019, de perspectiefnota 2020 en de najaarsnota van 2020 op het resultaat van de begroting 2020 leidde uiteindelijk tot een geraamd positief exploitatiesaldo van € 122.000,-.

De rekening 2020 laat per saldo een voordelig saldo zien ter grootte van € 1.911.000,-. In het voordelig resultaat is rekening gehouden met per saldo circa € 901.000,- onttrekking aan de reserves.

Het aanwenden van een reserve vereist een raadsbesluit waarin de reden van aanwending wordt aangegeven, die correspondeert met het doel van de reserve. In de rekening zijn alleen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves verwerkt tot maximaal het bedrag dat via de begroting(swijzigingen) door de raad is goedgekeurd. Hieronder zijn de mutaties binnen de reserves nader toegelicht:

	Onttrekking aan de reserves (baten):		(x € 1.000,-)	
-	Algemeen reserve:	budgetoverheveling 2019	507	inc.
		aanvulling res.geactiveerde kapitaaluitgaven	710	inc.
		aanvulling res.grondexploitatie	309	inc.
		duurzame energie particulieren	225	inc.
		sloop / afwaardering De Vest en Mariaschool	619	inc.
		klimaatakkoord transitievisie warmte	8	inc.
		voorbereiding Groene Long	25	inc.
		voorbereiding raadsprogramma	37	inc.
-	Reserve sportmaterieel X-sport	vervanging materieel 2020	2	str.
-	Reserve kwalitiet buitengebied	project "Natuur in het dorp"	5	inc.
-	Egalisatiereserve verkoop HNG	dekking wegvallende winstuitkering	119	str.
-	Reserve geactiveerde kapitaaluitgaven	dekking kapitaallasten	637	str.
-	Reserve bovenwijkse voorzieningen	dekking aanleg fietspad nabij Flex Campus	40	inc.
	Totaal ontrekkingen		3.243	a.

	toevoeging aan de reserves (lasten):		(x € 1.000,-)	
-	Algemene reserve:	rentebijschrijvingen	212	str.
		overschot dekking MFA Hapert	380	inc.
-	Reserve grondexploitatie	winstnemingen grondexploitaties	234	inc.
		aanvulling res.grondexploitatie	309	inc.
-	Reserve ruimtelijke kw.buitengebied	opbrengst pachtgronden / ant.overeenkomsten	286	inc.
-	Reserve geactiveerde kapitaaluitgaven	resultaatbestemming 2019 (WVK-groep)	110	inc.
		aanvulling tbv verb. Den Herd / Rabobank	600	inc.
		rentebijschrijvingen	211	str.
	Totaal toevoegingen		2.342	b.
	Per saldo mutaties t.l.v. reserves		**-901**	**a - b**

Mutaties reserves

In onderstaand overzicht worden de mutaties van de reserves op basis van artikel 28 onderdeel d van het BBV gespecificeerd naar structurele toevoegingen en onttrekkingen:

	raming mutaties reserves 2020				realisatie mutaties reserves 2020			
	baten (onttrekking reserve)	waarvan structureel	lasten (toevoeging reserve)	waarvan structureel	baten (onttrekking reserve)	waarvan structureel	lasten (toevoeging reserve)	waarvan structureel
Algemene reserve	2.848		-593	-212	2.440		-593	-212
Egalisatie reserve verkoop HNG	119	119			119	119		
Reserve afschrijving geact. investeringen	637	637	-921	-211	637	637	-921	-211
Bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen	40				40			
Algemene reserve grondexploitatie			-903				-543	
Reserve verv.sportmaterieel X-sport	1	1			2	2		
Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	5		-299		5		-286	
totaal	3.650	757	-2.716	-423	3.243	758	-2.343	-423
		waarvan incidenteel		waarvan incidenteel		waarvan incidenteel		waarvan incidenteel
		2.893		-2.293		2.485		-1.920

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Algemeen

Het BBV zegt hierover dat lasten en baten per hoofdtaakveld geanalyseerd moeten worden. De analyse is gebaseerd op een analyse op hoofdlijnen, waarbij iedere over- of onderschrijding groter dan € 10.000,- van een verklaring is voorzien. Hierna geven wij een overzicht van de belangrijkste afwijkingen tussen de begroting (na wijziging) en de rekening.

Bestuur

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting	
lasten bestuur	n	-2.305	n	-1.615	n	-1.655	n	-1.605	v	50
baten bestuur	v	793	v	612	v	988	v	790	n	-198
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-1.512	n	-1.003	n	-667	n	-815	n	-148
toevoegingen reserves	n	-9.738	n	-1.493	n	-2.716	n	-2.342	v	374
onttrekkingen reserves	v	9.005	v	2.119	v	3.650	v	3.243	n	-407
geraamd/gerealiseerd resultaat	n	-2.245	n	-377	v	267	v	86	n	-181
bestemming van gerealiseerd resultaat	n	-1.274	v	458	n	-122		-1.911	v	-1.789
gerealiseerd resultaat	n	-3.519	v	81	v	145	n	-1.825	n	-1.970

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 148.000,- nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Budgetoverheveling	32	Onderzoek organisatie Strategische Kempenagenda loopt door naar 2021.
	41	Inventarisatie en onderzoek oneigenlijk gebruik gemeentegronden loopt door naar 2021.
Verrekening loonkosten	110	De loonkosten van het ambtelijk apparaat betrekking hebbende op het primaire proces worden toegerekend aan de onderscheidene
		taakvelden. De doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Bestuursorganen	37	Lagere loonkosten.
	21	Diverse lagere exploitatielasten.
	8	Minder accountantskosten omdat er geen gebruik gemaakt is van aanvullende adviseringen.
Griffie	6	Loonkosten en inhuur griffie.
Huwelijken	3	Lagere loonkosten.
Leges	22	Afdracht rijksleges burgerzaken valt lager uit vanwege minder productie voor reisdocumenten en rijbewijzen.
	8	Lagere lasten voor gezondheidsverklaringen wegens minder productie rijbewijzen.
Verkiezingen	3	Niet besteedt budget vanuit de algemene uitkering.
Dorpsraden	5	Minder verstrekte presentiegelden mede als gevolg van de genomen coronamaatregelen
Totaal voordeel	**296**	

(bedragen x € 1.000,-)	nadeel	toelichting
Budgetoverheveling	-24	Onderzoek organisatie Strategische Kempenagenda loopt door naar 2021.
Bestuursorganen	-14	Aanvulling voorziening voormalige wethouders op basis van actualisatie van de onderliggende verplichtingen.
	-146	De voorziening wethouderspensioenen is in overeenstemming gebracht met de actuariële uitgangspunten o.b.v. een rekenrente van 0,082%.
Leges	-86	Verrekening overhead afdeling ontwikkeling aan investeringen, Vpb-activiteiten en tarieven (verrekening was extra comptabel geraamd.)
	-45	Lagere legesopbrengsten reisdocumentenvanwege verlenging geldigheidsduur paspoorten, en rijbewijzen en lagere inkomsten voor de af te
		dragen rijksleges.
Agrarische zaken e.d.	-112	Geraamde opbrengsten grondverkopen minus notariskosten kunnen eerst in 2021 getransporteerd worden. De opbrengst nemen we op
		in de perspectiefnota 2021.
	-17	Lagere pachtopbrengsten
Totaal nadeel	**-444**	

Totaal verschil	**-148**	**nadeel**

Toelichting reserves:	**Voordeel**	**Nadeel**
Algemene reserve: budgetoverheveling		262.000,-
Algemene reserve: dekking coronamaatregelen		145.000,-

Algemene reserve grondexploitaties	361.000,-	
Reserve kwaliteit buitengebied	12.000,-	0
totaal mutaties reserves	**373.000,-**	**407.000,-**
Saldo	**34.000,-**	

Kosten overhead

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2019	Begroting prm 2020	Begroting na wijz.2020	Rekening 2020	Rekening t.o.v. begroting
lasten overhead	n -5.362	n -6.015	n -5.846	n -5.209	v 637
baten overhead	v 261	v 217	v 276	v 261	n -15
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n -5.101	n -5.798	n -5.570	n -4.948	v 622
toevoegingen reserves					
onttrekkingen reserves					
gerealiseerd resultaat	n -5.101	n -5.798	n -5.570	n -4.948	v 622

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 622.000,- voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Loonkosten	280	Lagere loonkosten a.g.v. nog niet ingevulde vacatures.
Ontwikkeling	81	Verrekening overhead afdeling ontwikkeling aan investeringen, Vpb-activiteiten en tarieven.
	16	Lagere diverse bedrijfsvoeringskosten (saldo lagere diverse bedrijfsvoeringskosten)
Dienstverlening en	53	Lagere lasten vooor inhuur personeel van derden.
Bedrijfsvoering	78	Lagere diverse bedrijfsvoeringskosten (saldo lagere diverse bedrijfsvoeringskosten)
	85	Verrekening overhead afdeling dienstverlening en bedrijfsvoering aan investeringen, Vpb-activiteiten en tarieven.
Automatisering	55	Ten laste van de stelpost automatisering zijn geen kosten verantwoord.
Informatiebeleid	24	Lagere projectkosten en kosten onderhoudscontracten i.v.m. minder ondersteuningsuren vanuit BMC en minder IC-controle in 2020.
Totaal voordeel	**672**	
(bedragen x € 1.000,-)	**nadeel**	**toelichting**
P&O Bladel	-14	Hogere advertentiekosten ivm kosten TV item "De Helden van Nu".
Gemeentehuis	-16	Per saldo diverse hogere huisvestingskosten
Kempensamenwerking	-10	Hogere bijdrage op basis van voorlopige afrekening 2020.
Diversen	-10	Diverse kleine afwijkingen en afronding.
Totaal nadeel	**-50**	
Totaal verschil	**622**	**voordeel**

Algemene dekkingsmiddelen

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten algemene dekkingsmiddelen	n	-686	n	-647	n	-857	n	-1.186	n	-329
baten algemene dekkingsmiddelen	v	35.457	v	35.656	v	37.912	v	37.981	v	69
gerealiseerd saldo van baten en lasten	v	34.771	v	35.009	v	37.055	v	36.795	n	-260
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	v	34.771	v	35.009	v	37.055	v	36.795	n	-260

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 260.000,- nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Algemene uitkeringen	41	Hogere uitkering uit het gemeentefonds wegens actualisatie van diverse verdeelmaatstaven e.d. (incl. vorige dienstjaren en € 20.000,- compensatie corona).
Geldleningen	-15	Renteresultaat 2020, mede vanwege erg lage renteposities.
	158	Doorbelaste rentelasten a.g.v. bijstelling rente-omslagpercentage.
Uitvoering WOZ / BAG / heffing en invordering	20	Resultante van enerzijds lagere taxatiekosten en minder uitbestede werkzaamheden en hogere kosten voor bezwaarschriften.
Totaal voordeel	**204**	

(bedragen x € 1.000,-)	nadeel	toelichting
Verrekening loonkosten	-50	De loonkosten van het ambtelijk apparaat betrekking hebbende op het primaire proces worden toegerekend aan de onderscheidene taakvelden. De doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Vennootschapsbelasting	-362	Hogere Vpb-belasting als gevolg van doorwerking van de fiscale winst over grondverkopen grondexploitatie.
Onroerende zaakbelasting	-13	Lagere opbrengst onroerende zaakbelastingen (is 0,3% van raming wegens correcties en afrondingen).
Voorziening dub.deb.	-39	Extra dotatie voorziening dubieuze debiteuren o.b.v. actualisatie openstaande vorderingen.
Totaal nadeel	**-464**	
Totaal verschil	**-260**	**nadeel**

Veiligheid

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten veiligheid	n	-1.591	n	-1.690	n	-1.788	n	-1.686	v	102
baten veiligheid	v	89	v	85	v	109	v	112	v	3
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-1.502	n	-1.605	n	-1.679	n	-1.574	v	105
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-1.502	n	-1.605	n	-1.679	n	-1.574	v	105

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 105.000,- voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Budgetoverheveling	51	Toezicht en handhaving in het kader van coronamaatregelen
Verrekening loonkosten	39	De loonkosten van het ambtelijk apparaat betrekking hebbende op het primaire proces worden toegerekend aan de onderscheidene taakvelden. De doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Brandweer en rampenbestrijding	13	Hogere opbrengsten wegens doorberekening kosten branden Posthof en KBP.
Ondermijnende criminaliteit	11	Lagere kosten voorlichting en inzet personeel van derden
Totaal voordeel	**114**	

(bedragen x € 1.000,-)	nadeel	toelichting
Leges bijzondere wetten	-9	Lagere opbrengst vanwege minder afgegeven vergunningen.
Totaal nadeel	**-9**	

Totaal verschil	**105**	**voordeel**

Verkeer en vervoer

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten verkeer en vervoer	n	-2.335	n	-2.722	n	-2.797	n	-2.680	v	117
baten verkeer en vervoer	v	167	v	37	v	199	v	238	n	39
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-2.168	n	-2.685	n	-2.598	n	-2.442	v	156
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-2.168	n	-2.685	n	-2.598	n	-2.442	v	156

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 156.000,- voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Budgetoverheveling	30	Aandeel kosten en projecten verkeer en vervoer Kempenregio. Project loopt door naar 2021.
Verrekening loonkosten	84	De loonkosten van het ambtelijk apparaat betrekking hebbende op het primaire proces worden toegerekend aan de onderscheid
		taakvelden. De doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Wegbeheer	31	Resultante van hogere onderhoudskosten en lagere kosten voor gladheidsbestrijdingen en hogere doorbelasting rentelasten a.g
		bijstelling rente-omslagpercentage.
	39	Verrekening voordeel gemeentelijk project voorbereiding N284 / leges kabels en leidingen.
Openbare verlichting	-2	Lagere kosten onderhoud openbare verlichting en hogere energiekosten door energiebelasting 2019 en 2020.
Totaal voordeel	**182**	

(bedragen x € 1.000,-)	nadeel	toelichting
Verkeersregelingen	-15	Hogere kosten voor evaluatie en modulair opzetten GVVP en hogere bijdrage regionale proceskosten bereikbaarheidsagenda.
	-10	Lagere leges degeneratievergoeding
Diversen	-1	Diverse kleine afwijkingen en afronding.
Totaal nadeel	**-26**	

Totaal verschil	**156**	**voordeel**

Economie

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting	
lasten economie	n	-643	n	-543	n	-765	n	-613	v	152
baten economie	v	1.340	v	1.227	v	907	v	894	n	-13
gerealiseerd saldo van baten en lasten	v	697	v	684	v	142	v	281	v	139
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	v	697	v	684	v	142	v	281	v	139

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 139.000,- voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Budgetoverheveling	29	Update van bedrijventerrein De Sleutel loopt door naar 2021.
	89	Uitvoering van het project Kempische Vrijetijdseconomie loopt door naar 2021.
Aangelegenheden handel	21	Lagere lasten voor centrummanagement en voor uitvoering KIA
Bevordering toerisme	42	Lagere projectkosten voor regionale visie ruimtelijke vrijetijdseconomie, ondersteuning kleinschalige initiatieven en bijdrage routebeheer.
Totaal voordeel	**181**	
(bedragen x € 1.000,-)	**nadeel**	**toelichting**
Verrekening loonkosten	-27	De loonkosten van het ambtelijk apparaat betrekking hebbende op het primaire proces worden toegerekend aan de onderscheidene
		taakvelden. De doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Kempisch Bedrijven Park	-7	Lagere opbrengst voor verleende administratieve ondersteuning.
Toeristenbelasting	-8	Lagere opbrengst wegens vermindering aanslag.
Totaal nadeel	**-42**	
Totaal verschil	**139**	**voordeel**

Onderwijs

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting	
lasten onderwijs	n	-2.477	n	-2.563	n	-3.785	n	-3.645	v	140
baten onderwijs	v	253	v	33	v	648	v	620	n	-28
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-2.224	n	-2.530	n	-3.137	n	-3.025	v	112
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-2.224	n	-2.530	n	-3.137	n	-3.025	v	112

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 112.000,- voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Budgetoverheveling	104	Tijdelijke huisvesting, sloop en verhuizing De Vest loopt door naar 2021.
	9	Coronamaatregelen: compensatie voorschoolse opvang peuters
Onderwijs (huisvesting)	24	Lagere verrekening sloopkosten Marnixschool
Leerlingenvervoer	43	lagere kosten leerlingenvervoer i.v.m. lager aantal te vervoeren leerlingen (mede ivm corona)
Gemeenschappelijke lasten	12	Lagere bijdragen in kosten van neveninstroom kinderen statushouders
Totaal voordeel	**192**	
(bedragen x € 1.000,-)	**nadeel**	**toelichting**
Verrekening loonkosten	-29	De loonkosten van het ambtelijk apparaat betrekking hebbende op het primaire proces worden toegerekend aan de onderscheidene
		taakvelden. De doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Onderwijs (huisvesting)	-21	Extra doorbetaling gedecentraliseerde bijdragen onderwijshuisvesting Pius-X-college wegens afrekeningen voorgaande jaren.
	-30	Doorbelaste rentelasten a.g.v. bijstelling rente-omslagpercentage.
Totaal nadeel	**-80**	
Totaal verschil	**112**	**voordeel**

Sport, cultuur en recreatie

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten sport, cultuur en recreatie	n	-3.865	n	-4.039	n	-4.547	n	-4.560	n	-13
baten sport, cultuur en recreatie	v	662	v	613	v	644	v	987	v	343
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-3.203	n	-3.426	n	-3.903	n	-3.573	v	330
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-3.203	n	-3.426	n	-3.903	n	-3.573	v	330

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 330.000,- voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Budgetoverhevelingen	17	Uitvoering sportakkoord loopt door naar 2021.
	10	Uitvoering onderzoek ecologisch bermbeheer loopt door naar 2021.
	22	De aanleg van voorzieningen rondom rentevijver in Hapert loopt door naar 2021.
	8	Coronamaatregelen: compensatie vrijwilligersorganisaties jeugd
	16	Project gebiedsplan Groene Long loopt door naar 2021.
Verrekening loonkosten	121	De loonkosten van het ambtelijk apparaat betrekking hebbende op het primaire proces worden toegerekend aan de onderscheidene
		taakvelden. De doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Combinatiefuncties	10	De kosten van de combinatiefuncties en buurtcoaches zijn per saldo onderschreden als gevolg van de genomen coronamaatregelen.
Bibliotheek	10	Per saldo lagere lasten energieverbruik, onderhoud en overige exploitatielasten
SPUK-uitkering	35	Hogere SPUK-uitkering 2019 en 2020 wegens hogere toerekenbare exploitatielasten.
	46	Bijdrage van het rijk wegens compensatie kwijtgescholden huren sportverenigingen in het kader de genomen coronamaatregelen.
Buitensportaccommodaties	23	De exploitatielasten van de 5 sportparken zijn per saldo onderschreden als gevolg van lagere onderhoudskosten
Kunst / monumenten	14	Diverse lagere onderhoudskosten
Openlucht recreatie /	9	Diverse lagere onderhoudskosten
Evenementterreinen		
Kroonvensche Heide	300	Van de provincie is subsidie ontvangen voor de gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide.
Natuurbescherming en	24	Lagere onderhoudskosten als gevolg van lagere kosten rooien, planten en renovatie van plantvakken, alsmede
openbaar groen	-12	hogere doorbetaling inrichtingssubsidie GOB aan Staatsbosbeheer
Speelvoorzieningen e.d.	12	Diverse lagere onderhoudskosten.
Diversen	2	Diverse kleine afwijkingen en afronding.
Totaal voordeel	**667**	
(bedragen x € 1.000,-)	**nadeel**	**toelichting**
Binnensportaccommo-	-37	Lagere huuropbrengsten in verband kwijtgescholden huur als gevolg van de genomen coronamaatregelen.
Kroonvensche Heide	-300	Van de provincie is subsidie ontvangen voor de gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide. Deze is via "vooruit ontvangen bedragen" overgebracht
		naar de overlopende passiva van de balans.
Totaal nadeel	**-337**	
Totaal verschil	**330**	**voordeel**

Sociaal domein

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten sociaal domein	n	-20.237	n	-20.656	n	-25.408	n	-25.467	v	-59
baten sociaal domein	v	4.190	v	2.792	v	6.635	v	7.389	v	754
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-16.047	n	-17.864	n	-18.773	n	-18.078	v	695
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-16.047	n	-17.864	n	-18.773	n	-18.078	v	695

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 695.000,- voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Budgetoverheveling	158	Coronamaatregelen: compensatie noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep, loklae culturele voorzieningen en buurt- en dorpshuizen.
	391	Aanvulling vermogen KempenPlus
Sociale werkvoorziening	34	Op basis van de septembercirculaire ontvangen we hogere compensatie voor de Wsw voor het eerste halfjaar. Deze hadden we vooralsnog afgezonderd voor de doorbetaling aan KempenPlus. Dat is niet noodzakelijk geweest, zodat het bedrag kan vrijvallen.
Kinderopvang	158	Vrijval geraamde kosten voorschoolse voorziening opvang peuter ('zgn. Asscher-middelen)
Praktijkhuis en -winkel	13	Resultante van lagere exploitatielasten en hogere verkoopopbrengsten.
Opvang vluchtelingen	5	Lagere vervoerskosten van leerlingen van statushouders vorig jaar.
Uitkeringen	140	De omvang van het totale BUIG-klantenbestand (= Bbz/WWB/IOAW/IOAZ) is in 2020 ten opzichte van waarmee rekening gehouden gedaald Daarnaast is de definiteve uitkering van het rijk over 2020 hoger uitgevallen.
	10	Restitutie btw wegens re-integratietrajecten
	72	Hogere rijksbijdrage t.b.v. BUIG-uitkeringen.
	177	Afwikkeling dubieuze debiteuren soziale zaken op basis van geactualiseerde inschattingen door KempenPlus.
Uitvoering Tozo	498	Extra ontvangen specifieke uitkering van het rijk
	-321	Hogere uitvoeringskosten Tozo. In totaal zijn er 455 besluiten genomen voor levensonderhoud en 28 besluiten voor kapitaalverstrekkingen.
	-108	Verrekening Tozo met balanspost "vooruit ontvangen bedragen".
Maatschppelijk werk	17	Op basis van de septembercirculaire ontvangen we hogere compensatie voor de corona. Dit leidt in afwachting van de definitieve afrekening va het sociaal domein vooralsnog tot een voordeel
Diverse taken inzake Wmo	8	Lagere projectkosten Wmo.
	34	stelpost algemene uitkering t.b.v. veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd.
Mantelzorgondersteuning	95	Lagere kosten van enerzijds mantelzorgondersteuning en anderzijds lagere lasten voor mantelzorgbonnen. De mantelzorgondersteuner is in loondienst van de gemeente gekomen.
Dementievriendelijke gem. en jeugd- en jongerenwerk	16	Lagere projectkosten voor dementievriendelijke gemeente
Garantiebanen	42	Er zijn minder garantiebanen geplaatst dan waar we van uit zijn gegaan.
Totaal voordeel	**1.439**	

(bedragen x € 1.000,-)	nadeel	toelichting
Verrekening loonkosten	-176	De loonkosten van het ambtelijk apparaat betrekking hebbende op het primaire proces worden toegerekend aan de onderscheidene taakvelden. De doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Diverse taken inzake Wmo	-45	Lagere opbrengst eigen bijdrage HHV
MFA's	-8	Resultante van diverse lagere diverse exploitatielasten en hogere doorbelaste rente aan Den Herd naar de Markt.
Jeugdhulp	-433	Hogere lasten voor jeugdhulp met name zorg met en zonder verblijf
Ouderenbeleid	-4	Hogere huur pand Kerkstraat 28 Hapert
Collectief vervoer WMO	-11	Correctie af te dragen btw vorige jaren.
Diversen	-58	Hogere doorbelasting kosten Maatschappelijke Dienstverlening.
	-9	Diverse kleine afwijkingen en afronding.
Totaal nadeel	**-744**	
Totaal verschil	**695**	**voordeel**

Volksgezondheid en milieu

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2019	Begroting prm 2020	Begroting na wijz.2020	Rekening 2020	Rekening t.o.v. begroting
lasten volksgezondheid en milieu	n -5.748	n -5.192	n -6.135	n -5.901	v 234
baten volksgezondheid en milieu	v 4.616	v 4.080	v 4.588	v 4.729	v 141
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n -1.132	n -1.112	n -1.547	n -1.172	v 375
toevoegingen reserves					
onttrekkingen reserves					
gerealiseerd resultaat	n -1.132	n -1.112	n -1.547	n -1.172	v 375

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 375.000,- voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Budgetoverheveling	31	Het saneringsprogramma beperking geluidhinder woningen loopt door naar 2020.
	30	Project voorbereiding grondstoffeneconomie loopt door naar 2021.
	268	Opstelling van de warmtevisie heeft vertraging opgelopen gezien de samenhang met de Regionale Energie Strategie (RES).
	11	Uitvoering van het haalbaarheidsonderzoek grootschalige wind- en energie de Kempen loopt door naar 2020.
Verrekening loonkosten	86	De loonkosten van het ambtelijk apparaat betrekking hebbende op het primaire proces worden toegerekend aan de onderscheidene
		taakvelden. De doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Afvalverwijdering	31	Hogere opbrengst afvalstoffenheffing: variabele tarieven i.v.m. hoger aanbod containers restafval en gft
	22	Egalisatie voorziening afvalstoffenheffing verrekening nadelig exploitatieresultaat
Riolering	21	Hogere opbrengst rioolheffingen i.v.m. mutaties in aantallen huishouden en niet-woningen .
	8	Egalisatie voorziening rioolheffing verrekening nadelig exploitatieresultaat
Ongediertebestrijding	19	Lagere lasten voor bestrijding eikenprocessierupsen.
Diversen	7	Diverse kleine afwijkingen en afronding.
Totaal voordeel	**534**	
(bedragen x € 1.000,-)	**nadeel**	**toelichting**
Budgetoverheveling	-23	Subsidie saneringsprogramma beperking geluidhinder wonngen ontvangen we nadat het saneringsprogramma gerealiseerd is..
	-30	Bijdrage voorziening riolering
Afvalverwijdering	-76	Diverse exploitatielasten afvalverwerking voor inzameling van restafval, Gft, PMD en kleding en textiel.
Riolering	-11	Hogere diverse exploitatielasten riolering.
ODZOB	-19	Hogere lasten wegens afrekening werkprogramma 2020 als gevolg van toename vergunningverlening, juridische ondersteuning en meldingen.
Totaal nadeel	**-159**	
Totaal verschil	**375 voordeel**	

VHROSV

Het onder wordt het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten weergegeven:

Bedragen (bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2019		Begroting prm 2020		Begroting na wijz.2020		Rekening 2020		Rekening t.o.v. begroting
lasten VHROSV	n	-3.049	n	-4.669	n	-6.774	n	-6.727	v	47
baten VHROSV	v	2.477	v	3.915	v	6.639	v	6.288	n	-351
gerealiseerd saldo van baten en lasten	n	-572	n	-754	n	-135	n	-439	n	-304
toevoegingen reserves										
onttrekkingen reserves										
gerealiseerd resultaat	n	-572	n	-754	n	-135	n	-439	n	-304

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 304.000,- nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000,-)	voordeel	toelichting
Budgetoverheveling	63	De implementatie van de invoering Omgevingswet heeft doorwerking naar 2021.
	15	Het project "Langer thuis wonen" heeft doorwerking naar 2021.
	25	De uitvoering van de subsidieregeling duurzame energie particulieren loopt door naar 2021.
	20	Inhuur personeel tbv vastgoedbeheer en project park De Tipmast werken door naar 2021.
Voormalige praktijkschool	9	Lagere onderhouds- en overige exploitatielasten en projectkosten voor CPO-initiatieven en versnellen woningbouw.
Ruimtelijke ordening	50	Lagere planschadevergoedingen
Leges omgevingsvergunningen	280	Mede vanwege een aantal grote verleende omgevingsvergunningen (met name t.p.v. KBP en MFA Hapert) is een hogere legesopbrengst gerealiseerd.
Volkshuisvesting	12	Lagere advies- en landmeetkundige kosten t.b.v. bouw- en woningtoezicht, alsmede exploitatie woonwagencentra.
	17	Digitalisering bouwvergunningen
Grondexploitatie	182	Hogere kosten bouw- en woonrijpmaken exploitaties
	540	Diverse opbrengsten grondexploitatie (grondverkopen, bijdrage voorziening en vermogensoverdrachten wegens anterieure overeenkomsten)
Totaal voordeel	**1.213**	

(bedragen x € 1.000,-)	nadeel	toelichting
Budgetoverheveling	-75	De ontvangst van subsidie ihkv de sanering varkenshouderijen wordt doorgeschoven naar 2021
Verrekening loonkosten	-98	De loonkosten van het ambtelijk apparaat betrekking hebbende op het primaire proces worden toegerekend aan de onderscheidene taakvelden. De doorbelasting geschiedt op basis van werkelijke tijdsbesteding.
Ruimtelijke ordening	-104	Lagere vergoeding wegens gesloten anterieure overeenkomsten. Inkomsten kunnen eerst in 20 gerealiseerd worden (nemen we op in de perspectiefnota 2021).
	-66	Resultante van lagere exploitatielasten en hogere verrekening overhead.
Woningexploitaties	-6	Hogere doorbelasting van rentelasten a.g.v. aankoop woningen.
	-20	Resultatnte van lagere opbrengst verkoop woning vergunninghouders en hogere notariskosten.
Grondexploitatie	-598	Mutaties onderhanden werken en voorbereiding grondexploitaties (naar balans)
	-162	Plan Biezen 2.0 extra grond- en verhardingswerkzaamheden.
	-27	Extra dotatie voorziening tekorten grondexploitaties Latestraat en Hoeve 11-13
	-361	Tussentijdse winstuitnames
Totaal nadeel	**-1.517**	
Totaal verschil	**-304**	**nadeel**

Toelichting op investerings- en projectbudgetten

In deze paragraaf lichten we de lopende investeringen en projecten per hoofdtaakveld toe door middel van de zgn. smileys. Bij een smiley is de investering of project afgerond, bij een smiley is de investering of project in uitvoering en bij een smiley is de investering of project nog niet in uitvoering. Van de begrote investeringsuitgaven van € 44,267 miljoen is in vorige jaren een totaalomvang gerealiseerd van € 6.543.000,-. In 2020 is € 11.896.000,- gerealiseerd en kan € 22.232.000,- (waarvan voor MFA Hapert € 16,774 miljoen) worden overgeheveld naar het volgende jaar. Daarnaast kunnen een aantal kredieten worden afgesloten. Als de uitvoering van een investering of project met meer dan € 10.000,- overschreden wordt lichten we dat voor die investering of project nader toe in het onderdeel “Begrotingsrechtmatigheid”.

Toelichting Overhead

Bij de uitvoering van hoofdtaakveld overhead zijn in 2020 de volgende investeringen gepland en/of uitgevoerd.

😐 **Energiebesparende maatregelen, renovatie dak en vervanging installaties gemeentehuis**
Van de in de periode 2016 t/m 2018 beschikbaar gestelde kredieten ten behoeven van het treffen van energiebesparende maatregelen voor het gemeentehuis resteert per ultimo 2020 een restantkrediet van (afgerond) € 482.000,-. Tot en met 2020 zijn de uitgaven beperkt gebleven tot het plaatsen van zonnepanelen en een gedeeltelijke vervanging van de binnenverlichting door smart lighting LED-verlichting). Op basis van de geactualiseerde investeringsbegroting in relatie met het MJOP 2020-2029 worden op dit moment de volgende investeringen met betrekking tot het gemeentehuis voorzien:
- 2021: € 259.000,- / renovatie dak oudbouw;
- 2021: € 315.000,- / vervanging installaties (verwarming en koeling);
- 2021: € 188.000,- / energiebesparende maatregelen;
- 2021: € 52.000,- / vervangen overige binnenverlichting (led) en isolatie technische ruimten

De energiebesparende maatregelen die samenhangen met voornoemde investeringen zullen ten laste van het restantkrediet 2020 worden gebracht. Na uitvoering van voornoemde werkzaamheden zal de noodzaak voor verder te treffen energiebesparende maatregelen worden geactualiseerd en zullen voornoemde kredieten in de reguliere P&C-cyclus zo nodig worden bijgesteld.

Aanpassingen gemeentehuis ihkv huisvestingsplan
In 2020 is een krediet beschikbaar gesteld in verband met het ontkoppelen van de elektrotechnische installatie van het rechterdeel van het gemeentehuis, de verbouwing van de doucheruimte in de kelder van de oudbouw van het gemeentehuis en het in samenhang hiermee treffen van enkele energiebesparende maatregelen. Het merendeel van de werkzaamheden is in 2020 uitgevoerd. In verband met de afronding van enkele energiebesparende maatregelen en de aanpassing van enkele vergaderruimten zal het restantkrediet worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Aanschaf meubilair ihkv huisvestingsplan
Het restantkrediet is in 2020 ingezet voor de aanschaf van meubilair in diverse ruimten en het aanbrengen van akoestische wandpanelen. Het restantkrediet zal worden overgeheveld naar 2021 en worden ingezet voor de afronding van het meubileren van kantoorruimten en de inrichting van enkele flexplekken.

Hieronder worden de investeringen weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2019	uitgaven 2020	restant krediet	overschrijding > €10.000,-	over te boeken
Energieneutraal maken gemeentehuis	542	58	3	481		481
Aanpassingen gemeentehuis	149	104	24	21		21
Meubilair gemeentehuis ihkv huisvestingsplan	105	81	10	14		14
Aanschaf spreekkamerunits	26		26			
Renovatie dak oudbouw	137			137		137
Vervangen installaties gemeentehuis	315		4	311		311
totaal	**1.274**	**243**	**67**	**964**		**964**

Toelichting Verkeer en vervoer

Bij de uitvoering van hoofdtaakveld verkeer en vervoer zijn in 2020 de volgende investeringen gepland en/of uitgevoerd.

Verbetering bereikbaarheid bedrijventerrein de Sleutel & Kleine Hoeve
Het plan omtrent de N284 voorziet in een nieuw kruispunt tussen beide bedrijventerreinen. Het wegvak vanaf dit kruispunt naar beide bedrijventerreinen dient aangelegd en gefinancierd te worden door beide gemeenten. Daartoe wordt momenteel een plan van aanpak / overeenkomst opgesteld. Tot en met heden zijn de kosten beperkt gebleven tot onderzoekskosten en interne apparaatskosten. In afwachting van de opstelling van een uitvoeringsplan en in relatie met de herinrichting van de N284 zal het restantkrediet worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Gepland onderhoud wegen 2019
Dit krediet is in combinatie met de uitvoering van het GRP 2019, ingezet voor een aantal projecten, te weten herinrichting Volderstraat e.o. Hoogeloon, herinrichting Nieuwstraat- Ganzestraat Hapert, De Steenakkers Hapert en werkzaamheden aan de Marktstraat te Bladel. Het krediet kan bij de jaarrekening 2020 met een geringe onderschrijding worden afgewikkeld.

Gepland groot onderhoud wegen 2020
Het krediet zal worden ingezet voor de reconstructie en uitvoering van klimaatmaatregelen met betrekking tot het gebied Hoofdstraat, Bieshof, Vonderke en De Hoef te Hoogeloon en reconstructie Kranenberg in Casteren. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Herinrichting Nieuwstraat en Ganzestraat te Hapert
In de raadsvergadering van 7 februari 2019 is een krediet van € 550.000,- beschikbaar gesteld ten behoeve van het herinrichtingsplan voor de Nieuwstraat en Ganzestraat te Hapert. De betreffende werkzaamheden zijn medio 2020 opgeleverd.

Ter afronding zijn in het najaar nog de nodige groenvoorzieningen aangebracht. Het krediet kan bij de jaarrekening 2020 met een gering overschrijding worden afgesloten.

Verkeersvisie Hapert / aanpassing Oude Provincialeweg
Voor advies-, project- en overige voorbereidingskosten is voor 2020 een krediet van € 65.000,- beschikbaar gesteld. Dit project is inmiddels opgestart. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Planstudie N284
Vanaf 2016 is er samen met de Provincie en de gemeente Reusel-De Mierden gewerkt aan een samenwerking met als doel de Provinciale weg N284 “toekomst proof” te maken. Voor de planstudie is eerder een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 450.000,- waarvan € 405.000,- voor rekening van de provincie en € 4.000,- voor rekening van de gemeente Reusel-de Mierden. Het aandeel van de gemeente Bladel bedraagt ca € 41.000,-. De planstudie is in het 2e kwartaal 2020 afgerond. De totale kosten bedroegen in 2020 € 199.000,- en zijn met de provincie en Reusel-De Mierden afgerekend. Vanaf het 1e kwartaal 2021 starten de vervolgonderzoeken en verdere uitvoering / uitwerking van het tracé.

Uitvoering / uitwerking herinrichting N284
Voor advies-, project- en overige voorbereidingskosten is voor 2020 een krediet van € 200.000,- beschikbaar gesteld. Aangezien in 2020 nog geen kosten zijn gemaakt zal het krediet bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Aanpassing omgeving De Vest
Voor de aanpassing van de omgeving van de Vest is in 2020 een krediet geraamd van € 45.000,-. Met de nieuwbouw van basisschool de Vest in Hoogeloon zal het 2e halfjaar 2020 worden gestart. De aanpassing van de omgeving zal pas na de oplevering in 2021 plaatsvinden. Dit krediet zal daarom bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Voorbereiding verbreden fietspaden Cartierheide
Voor advies- en overige voorbereidingskosten is voor 2020 een krediet van € 50.000,- beschikbaar gesteld. Dit project is inmiddels opgestart. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Vervangen brug bij de Uitgang
Voor het vervangen van de brug bij de Uitgang is een krediet van € 200.000,- beschikbaar gesteld. De betreffende werkzaamheden zijn in september 2020 opgeleverd. De totale kosten van de vervanging bedroegen € 124.000,- zodat het krediet bij de jaarrekening 2020 met een onderschrijding van € 71.000,- kan worden afgewikkeld.

Vervanging masten en armaturen 2020
De kredieten 2020 voor de vervanging van de openbare verlichting ad resp. € 215.000,- (armaturen) en € 186.000,- (masten) zijn in 2020 geheel ingezet ten behoeve van onderhoud, beheer en vervanging conform de meerjarig gesloten overeenkomst.

GVVP actieplan en uitvoering traject 2020
Het voor 2020 beschikbare krediet ad € 35.000,- in het kader van het actieplan GVVP is overgeheveld naar het krediet uitvoering traject 2020 ad € 115.000,-. Het totale krediet zal o.a. worden ingezet ten behoeve van de aanleg van een trottoir aan de Heuvelseweg te Hoogeloon en de aanpak van enkele verkeerkundige maatregelen in de Dorpsstraat te Casteren. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.
Hieronder worden de investeringen weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2019	uitgaven 2020	restant krediet	overschrijding > €10.000,-	over te boeken
Verbetering bereikbaarheid bedrijventerrein de Sleutel en kl. Hoeven	100	16	9	75		75
Gepland groot onderhoud wegen 2019	1.000	93	905	2		
Gepland groot onderhoud wegen 2020	1.100		21	1.079		1.079
Herinrichting Nieuwstraat en Ganzestraat Hapert	550	495	67	-12	-12	
Planstudie N284	450	206	199	45		
Uitvoering herinrichting N284	200			200		200
Verkeersvisie Hapert: aanpassing Oude provinciale weg	65		29	36		36
Aanpassing omgeving de Vest	45			45		45
Voorbereiden verbreden fietspaden Cartierheide	50		15	35		35
Vervangen brug bij De Uitgang	200	5	124	71		
Vervanging openbare verlichting 2020: armaturen	215		216	-1		
Vervanging openbare verlichting 2020: masten	186		187	-1		
GVVP uitvoering traject en actieplan 2020	150		26	124		124
totaal	**4.311**	**815**	**1.798**	**1.698**	**-12**	**1.594**

Toelichting Onderwijs

Bij de uitvoering van hoofdtaakveld onderwijs zijn in 2020 de volgende investeringen gepland en/of uitgevoerd.

Nieuwbouw basisschool de Vest te Hoogeloon
Voor de vervangende nieuwbouw van basisschool de Vest te Hoogeloon is per saldo een krediet van € 2.304.000,- beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zijn gestart in maart 2020. In totaal is in 2020 een bedrag van € 1.546.000,- aan voorschotten gedeclareerd. Het resterende bedrag van € 758.000,- is reeds bij de najaarsnota 2021 overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Renovatie Mariaschool
Voor de renovatie van de Mariaschool te Bladel is in 2019 per saldo een krediet van € 1.186.000,- beschikbaar gesteld. De renovatiewerkzaamheden zijn medio 2020 opgeleverd binnen het aangegeven krediet. Het krediet kan bij de jaarrekening 2020 worden afgewikkeld.

Hieronder worden de investeringen weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2019	uitgaven 2020	restant krediet	overschrijding > €10.000,-	over te boeken
Nieuwbouw basisschool de Vest Hoogeloon	2.304		1.546	758		758
Renovatie Mariaschool	1.186	322	864			
totaal	**3.490**	**322**	**2.410**	**758**		**758**

Toelichting Sport, cultuur en recreatie

Bij de uitvoering van hoofdtaakveld sport, cultuur en recreatie zijn in 2020 de volgende investeringen gepland en/of uitgevoerd.

Renovatie graanmolen
De werkzaamheden omvatten met name de vervanging van de wieken en het staartwerk van de molen en zijn grotendeels in 2020 uitgevoerd. De afronding van de renovatie is voorzien in het 1e kwartaal 2021. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Aankoop bosgrond
Dit jaar is een perceel bosgrond aangekocht aan de Gagelvelden te Casteren. Het perceel sluit aan bij andere bosgronden in eigendom van de gemeente en kan worden ingezet voor als als compensatiegrond en/of ten behoeve van klimaatdoelstellingen.

Aankoop ondergrond zwembad
Bij de perspectiefnota 2020 is een krediet beschikbaar gesteld voor de aankoop van de ondergrond van het zwembad inclusief bijkomende kosten. De ondergrond is inmiddels aangekocht zodat de gemeente geheel eigenaar is van het gebied wat de ontwikkeling van de Egyptische Poort weer ten goede komt.

Uitvoering groenstructuurplan 2020
Dit krediet is ingezet voor het rooien van dode bomen en herplanten van nieuwe bomen op diverse locaties binnen de gemeenten en het vervangen van bomen in de Hoeven te Netersel en Kranenberg te Casteren. Daarnaast wordt een deel van het krediet gebruikt voor de herinrichting van de Volderstraat in Hoogeloon en het plaatsen van een hekwerk in de dierenweide in Hapert. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Verduurzaming en vervanging installaties gemeentelijke gebouwen
Bij de perspectiefnota 2020 zijn diverse kredieten beschikbaar gesteld voor de verduurzaming en vervanging van technische installaties van onderstaande gemeentelijke gebouwen.
- Vervanging installaties tribune VV Hapert
- Vervanging installaties tennis/korfbal de Lemelvelden
- Verduurzaming gebouwen sportpark de Lemelvelden
- Verduurzaming gebouwen sportpark de Roetwijer
- Vervanging installaties sporthal X-sport

Door de nasleep van de Covid-19 crisis en capaciteitsproblemen bij BIZOB (inkoop) hebben de voorbereidingen en aanbestedingen van deze projecten de nodige vertraging opgelopen. In 2020 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. De uitvoering en afronding van het merendeel van deze projecten staat gepland voor het 1e halfjaar 2021. De werkzaamheden met betrekking tot de accommodaties van de korfbalverenigingen in Hapert en Casteren zijn tijdelijk on hold gezet in verband met het onderzoek naar de fusiemogelijkheden van deze verenigingen. De restantkredieten zullen bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Vervanging speeltoestellen 2019
Het restantkrediet 2019 is ingezet voor de vervanging van speeltoestellen in de Koolbogt te Bladel en het toegankelijker maken van speelvoorzieningen en kan met een geringe onderschrijding bij de jaarrekening 2020 worden afgewikkeld.

Vervanging speeltoestellen 2020
Het krediet is voor het merendeel bestemd voor de vervanging van skatetoestellen en speeltoestellen op het Doollandveld in Bladel. Hiervoor lopen nog een tweetal inkooptrajecten die door de nasleep van de Covid-19 crisis en capaciteitsproblemen bij BIZOB (inkoop) de nodige vertraging hebben opgelopen. De uitvoering en afronding van deze vervangingen staat gepland voor het 1e halfjaar 2021.

Hieronder worden de investeringen weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2019	uitgaven 2020	restant krediet	overschrijding > €10.000,-	over te boeken
Renovatie Graanmolen Hapert	102		91	11		11
Aankoop bosgrond Gagelvelden	13		13			
Aankoop ondergrond zwembad	152		152			
Uitvoering groenstructuurplan 2020	110		68	42		42
Verduurzaming sportpark de Lemelvelden	163			163		163
Verduurzaming sportpark de Roetweijer	72			72		72
Vervanging installaties tribune V.V. Hapert	92			92		92
Vervanging installaties tennis/ korfbal Lemelvelden	34			34		34
Vervanging installaties sporthal X-sport	56		31	25		25
Vervanging speeltoestellen 2019	115	88	25	2		
Vervanging speeltoestellen 2020	90		7	83		83
totaal	**999**	**88**	**387**	**524**		**522**

Toelichting Sociaal domein

Bij de uitvoering van hoofdtaakveld sociaal domein zijn in 2020 de volgende investeringen gepland en/of uitgevoerd.

Verduurzaming en vervanging installaties gemeentelijke gebouwen
Bij de perspectiefnota 2020 zijn diverse kredieten beschikbaar gesteld voor de verduurzaming en vervanging van technische installaties van onderstaande gemeentelijke gebouwen.
- Verduurzaming MFA D'n Anloop
- Verduurzaming MFA de Poel
- Vervanging installaties MFA de Poel

Door de nasleep van de COVID-19 crisis en capaciteitsproblemen bij BIZOB (inkoop) hebben de voorbereidingen en aanbestedingen van deze projecten de nodige vertraging opgelopen. In 2020 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. De uitvoering en afronding van het merendeel van deze projecten staat gepland voor het 1e halfjaar 2021. De restantkredieten zullen bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Bouw overkapping bij MFA Hoogeloon
Voor de realisatie van een overkapping aan de achterzijde van MFA D'n Anloop is ten behoeve van materialen (o.a. van verenigingen) en de vervanging van een toegangsdeur in 2019 een krediet beschikbaar gesteld. De overkapping is reeds in 2019 gerealiseerd. De inpandige wijziging (deurverbreding) is in 2020 uitgevoerd. het krediet kan met een geringe onderschrijding bij de jaarrekening 2020 worden afgewikkeld.

Realisatie MFA Hapert
In 2020 zijn ontwerp-, advies- en overige voorbereidingskosten gemaakt voor een totaalbedrag van circa € 1.875.000,-. De restantkredieten zullen bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Aankoop en verbouwing Rabobank
Op 1 oktober 2020 heeft de levering van de panden Markt 5-7 van de Rabobank aan de gemeente plaatsgevonden voor een aankoopbedrag van € 3.000.000,-. De gemeente is hiermee nu dus formeel eigenaar van het Rabobankpand aan de Markt in de kern Bladel. In het 4e kwartaal 2020 is de architect gestart met het opstellen van het programma van eisen en het schetsontwerp. Voor het honorarium van de architect (en bijkomende ontwerpkosten) is een krediet van € 600.000,- beschikbaar gesteld. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Hieronder worden de investeringen weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2019	uitgaven 2020	restant krediet	overschrijding > €10.000,-	over te boeken
Verduurzaming MFA D'n Anloop 2019	26		26			
Verduurzaming MFA D'n Anloop 2020	226		50	176		176
Verduurzaming MFA De Poel	141	3		138		138
Vervanging installaties MFA De Poel	78			78		78
Bouw overkapping bij MFA Hoogeloon	27	18	7	2		
Realisatie MFA Hapert	20.271	1.622	1.875	16.774		16.774
Aankoop pand Rabobank	3.000		3.000			
Verbouwing Rabobank tbv Den Herd	600		61	539		539
totaal	**24.369**	**1.643**	**5.019**	**17.707**		**17.705**

Toelichting Volksgezondheid en milieu

Bij de uitvoering van hoofdtaakveld volksgezondheid en milieu zijn in 2020 de volgende investeringen gepland en/of uitgevoerd.

Uitvoering GRP 2019
Voor de uitvoering van het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) is in 2019 een krediet van € 1.282.000,- beschikbaar gesteld. Dit krediet is, in combinatie met het gepland groot onderhoud aan de wegen, ingezet voor een drietal projecten, te weten herinrichting Volderstraat en omgeving Hoogeloon, herinrichting Nieuwstraat- Ganzestraat Hapert en reconstructie de Steenakkers Hapert. Het krediet kan bij de jaarrekening 2020 met een minimale overschrijding worden afgewikkeld.

Uitvoering GRP 2020
Dit krediet zal, in combinatie met het gepland groot onderhoud aan de wegen, worden ingezet voor de reconstructie en uitvoering van klimaatmaatregelen met betrekking tot het gebied Hoofdstraat, Bieshof, Vonderke en De Hoef te Hoogeloon en reconstructie Kranenberg in Casteren. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Hieronder worden de investeringen weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2019	uitgaven 2020	restant krediet	overschrijding > €10.000,-	over te boeken
Uitvoering GRP 2019	1.282	144	1.144	-6		
Uitvoering GRP 2020	1.292		603	689		689
totaal	**2.574**	**144**	**1.747**	**683**		**689**

Toelichting VHROSV

Bij de uitvoering van hoofdtaakveld sociale samenhang en leefbaarheid zijn in 2020 de volgende investeringen gepland en/of uitgevoerd.

Aanschaf ICT t.b.v. implementatie Omgevingswet
Voor de aanschaf van ICT-voorzieningen in het kader van de implementatie van de Omgevingswet is in 2020 een krediet van € 75.000,- beschikbaar gesteld. Aangezien hiervoor in 2020 nog geen kosten zijn gemaakt zal het krediet bij de jaarrekening 2020 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2021.

Huisvesting vergunninghouders
Het restantkrediet kan met een aanzienlijke onderschrijding worden afgewikkeld.

Startersleningen
In 2020 is voor startersleningen een krediet van € 375.000,- beschikbaar. In 2020 zijn 18 startersleningen verstrekt voor een

totaalbedrag van € 428.000,- en zijn nog 3 aanvragen in behandeling voor een bedrag van € 63.000,-. Voor het jaar 2021 is wederom een krediet beschikbaar van € 375.000,-.

Anticiperende verwervingen

In 2020 heeft slechts één anticiperende grondaankoop plaatsgevonden voor een bedrag van € 40.000,-, te weten een perceel grond van 3.795 m2 aan de Berschotten, gelegen tegen industrieterrein de Sleutel te Bladel. Dit perceel kan in de toekomst dienen als ruilgrond voor het plan Egyptische Poort of kan worden ingezet voor verduurzaming (het omzetten van gronden naar natuur, zonne- of windenergie). Het restantkrediet ad € 1.960.000,- kan bij de jaarrekening 2020 komen te vervallen. Voor het jaar 2021 is voor anticiperende verwervingen wederom een krediet van € 2.000.000,- beschikbaar.

Hieronder worden de investeringen weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	beschikbaar krediet	uitgaven t/m 2019	uitgaven 2020	restant krediet	overschrijding > €10.000,-	over te boeken
Implementatie omgevingswet: aanschaf ICT	75			75		
Huisvesting vergunninghouders	4.800	3.288		1.512		
Startersleningen	375		428	-53	-53	
Anticiperende verwervingen	2.000		40	1.960		
totaal	**7.250**	**3.288**	**468**	**3.494**	**-53**	

Overzicht aanwending onvoorzien

Voor een specificatie van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien wordt verwezen naar de toelichting bij de Algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Als tegenhanger van de verplichting in de begroting een overzicht van geraamde baten en lasten op te nemen wordt in artikel 28 van het BBV bij de eisen aan de jaarrekening een overzicht van de gerealiseerde incidentele baten en lasten verplicht gesteld.
Door inzicht in de incidentele baten en lasten te geven wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente en de meerjarenraming. Bij de begroting dient de vraag zich aan of structurele lasten bekostigd worden uit structurele baten, men leidt dit af uit de mate waarin incidentele baten voorkomen. Bij de rekening moet worden nagegaan of de invloed beperkt blijft tot 2020 en of deze geen effect hebben op volgende jaren. In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de incidentele lasten en baten.

Hoofdtaakveld	begroting voor wijziging			begroting na wijziging			realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en ondersteuning									
0.1 raad: diverse (schermen, cursussen, representatie)				-11		-11	-5		-5
0.1 B&W: aanvilling voorziening pensioen					10	10	-136		-136
0.1 B&W: voorziening wachtgelden voormalige wethouders							-14		-14
0.1 griffie: vrijval voorziening					27	27		28	28
0.1 onderzoek strategische kempenagenda/bijdragen				-32	24	-8			
0.2 verkiezingen	30		30	30		30	17		17
0.3 onderzoekskosten oneigenlijk gebruik gemeentegronden				-50		-50	-9		-9
0.3 grondverkopen algemene dienst		100	100		560	560		357	357
0.3 huur MMC de Kempen					-3	-3			
totaal bestuur en ondersteuning	**30**	**100**	**130**	**-63**	**618**	**555**	**-147**	**385**	**238**
Overhead									
0.4 loonkosten				88		88	20		20
0.4 inhuur personeel	-75		-75	-250		-250	-250		-250
0.4 actualisatie dotatie voorziening				-1		-1	-7		-7
0.4 Kempensamenwerking: bijdrage eenmalige kosten/ doorbelasting				7		7			
0.4 Kempensamenwerking: restitutie bijdrage 2019				77		77	77		77
0.4 akoestisch optimaliseren kantoren	-7		-7	-7		-7			
0.4 bijdrage Rural Data Center	-20		-20	-20		-20	-20		-20
0.4 taxatie opstalverzekering gebouwen				-31		-31	-29		-29
0.4 juridische en advieskosten bestuurlijk gevoelige dossiers				-60		-60	-61		-61
0.4 huren/werkplekvergoedingen		21	21		21	21			
0.4 overige opbrengsten					19	19		21	21

Hoofdtaakveld	begroting voor wijziging			begroting na wijziging			realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4 kantinebenodigdheden				5		5	12		12
0.4 Bureau Inkoop & Aanbesteding: bestemming resultaat 2019				8		8	7		7
0.4 SSC BTW correctie							-11		-11
0.4 P&O RTL 4 De helden van Nu							-15		-15
0.4 projectkosten vitaliteit				-3	3				
0.4 bedrijfslunches				4		4	8		8
totaal overhead en ondersteuning organisatie	**-102**	**21**	**-81**	**-183**	**43**	**-140**	**-269**	**21**	**-248**
Algemene dekkingsmiddelen									
0.5 voorlopig resultaat NJN 2019	30		30						
0.5 correctie incidenteel naar structureel				235		235			
0.5 dividend BNG					-89	-89			
0.5 onderuitputting kapitaallasten (mip)	367		367	394		394			
0.5 onderuitputting kapitaallasten projectnieuwbouw MFA	272		272	272		272			
0.61 inhuur personeel project omzetting inhoud/oppervlakte	-75		-75	-75		-75	-74		-74
0.7 algemene uitkering: actualisatie, sept. Circulaire, voorgaand jaar					1.030	1.030		1.085	1.085
0.9 vennootschapsbelasting: voorgaand jaar				2		2	2		2
totaal algemene dekkingsmiddelen	**594**		**594**	**828**	**941**	**1.769**	**-72**	**1.085**	**1.013**
Veiligheid									
1.2 Toezicht en handhaving/ compensatiepakket coronacrisis				-51		-51			
totaal veiligheid				**-51**		**-51**			
Verkeer en vervoer									
2.1 kosten aanleg voetpad t.b.v. Flexcampus				-40		-40	-23		-23
2.1 kosten invordering degeneratievergoeding				-10		-10	-22		-22
2.1 openbare verlichting: diverse				-30		-30	-54		-54
2.1 evaluatie GVVP	-25		-25	-13		-13	-19		-19
2.1 Voorb. proj. verkker en vervoer Kempenregio							-13		-13
2.1 voorbereiding projecten N284: diverse				-175	85	-90	-132	80	-52
totaal verkeer en vervoer	**-25**		**-25**	**-268**	**85**	**-183**	**-263**	**80**	**-183**
Economie									
3,1 vergoeding terrassen					-11	-11			
3.1 Kempische Industrieagenda				-13		-13	-6		-6
3.1 afrekening Interreg subsidie 2018									
3.1 update bedrijventerrein De Sleutel	-20		-20	-40		-40	-9		-9
3.1 biodeiversiteit bedrijventerreinen: vrijval budget onderzoekskosten				10		10			
3.2 vergoeding KBP secretariaat, administratie en archief					33	33		27	27
3.4 uitvoeringsprogramma Kempische Vrijetijdseconomie				-113		-113	-23		-23
3.4 projectkosten onderzoek routestructuren				-20		-20			
3.4 regionale beleidsvisie uitbreidingen/ verplaatsingen toeristische bedrij				-10		-10	-3		-3
3.4 toeristenbelasting					-416	-416		-424	-424
totaal economie	**-20**		**-20**	**-186**	**-394**	**-580**	**-41**	**-397**	**-438**
Onderwijs									
4.2 project nieuwbouw MFA: eenmalige kosten/ sloopkosten en afwaarde	-143		-143	-143		-143	-119		-119
4.2 sloopkosten bestaand gebouw en tijdelijke huisvesting de Vest				-350		-350	-245		-245
4.2 afwaardering boekwaarde de Vest				-269		-269	-269		-269
4.2 bijdrage tijdelijke huisvesting Mariaschoool				-55		-55	-55		-55
4.2 DDC afrekening 2016, 2018, 2019							-21		-21
4.3 BLV subsidie 2020				-18	18		-18	18	
4.3 conciergevergoedingen				6		6		6	6
4.3 VVE/GOA: diverse				-369	321	-48	-360	321	-39
totaal onderwijs	**-143**		**-143**	**-1.198**	**339**	**-859**	**-1.087**	**345**	**-742**
Sport, cultuur en recreatie									
5.1 uitvoeringsbudget sportbeleid				-10		-10	-10		-10
5.1 projectkosten regionaal sportakkoord/uitkering				-15	15		-7	15	8
5.1 uitvoeringskosten lokaal sportakkoord/uitkering				-20	20		-11	20	9
5.1 sportpark Lemelvelden: dotatie voorziening	-32		-32	-32		-32			
5.2 sportvelden de Smagtenbocht: aanbrengen kantplanken kunstgrasvel				-30		-30	-28		-28
5.2 huuropbrengst sportvelden					-31	-31		-21	-21
5.2 uitkering stimulering sport vorig jaar								27	27
5.2 bijdrage verhuurders sportacc. COVID-19								46	46
5.3 doorbelasting salarissen				-50		-50	-95		-95
5.3 opbrengst verhuur sporthal					-17	-17		-55	-55
5.3 vrijwilligersorganisaties				-8		-8			

Hoofdtaakveld	begroting voor wijziging			begroting na wijziging			realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
5.5 monumenten: restitutie BRIM subsidie 2014-2019					-10	-10		-3	-3
5.5 monumenten: subsidie graanmolen Hapert					10	10		10	10
5.6 staangelden kermis					-18	-18		-18	-18
5.7 eindafrekening gebiedscontract Kempenland II (STIKA)				8		8	8		8
5.7 openbaar groen: onderzoek ecologisch bermbeheer	-12		-12	-12		-12	-7		-7
5.7 SNL aanvraag 2019							-13		-13
5.7 subsidie gebiedsontwikkeling Kroonvensche							-300	300	
5.7 gebiedsvisie de Groene Long				-62		-62	-31		-31
totaal sport, cultuur en recreatie	**-44**		**-44**	**-231**	**-31**	**-262**	**-494**	**321**	**-173**
Sociaal domein									
6.1 mantelzorgondersteuning	-38		-38						
6.1 kinderopvang: diverse				-119		-119	-1		-1
6.1 AMW: dak- en thuisloosheid				-18		-18			
6.1 AMW: stelpost compensatiepakket corona 1-2				-114		-114			
6.1 ouderenbeleid: gemeentelijk ouderenconsulent				-25		-25	-21		-21
6.1 mantelzorgbeleid				-83		-83			
6.1 gemeenschapshuizen: compensatiepakket coronacrisis				-13		-13			
6.1 extra kosten huisartsenpost Den Tref, wegens corona				-7		-7	-7		-7
6.1 eenmalige subsidie MFA de Poel wegens aanvulling EV				-27		-27	-9		-9
6.2 opbrengst verkoop spullen praktijkwinkel					-5	-5		-2	-2
6.2 generalistenteam jeugd: stelpost compensatiepakket coronacrisis				-29		-29			
6.2 generalistenteam jeugd: doorbelasting MD				-224		-224	-226		-226
6.3 tijdelijke regeling Tozo				-3.912	3.912		-4.342	4.410	68
6.3 BUIG	-127		-127	-127		-127	-154		-154
6.3 Gebundelde rijksuitkering Soza								91	91
6.4 bijdrage KempenPlus incidenteel	-321		-321	-321		-321	-294		-294
6.4 WSW stelpost compensatiepakket coronacrisis				-425		-425			
6.4 uitvoering diverse taken Wmo: diverse	38		38	12		12	-47		-47
6.72 armoedebestrijding kinderen	-19		-19	-19		-19			
totaal sociaal domein	**-467**		**-467**	**-5.451**	**3.907**	**-1.544**	**-5.101**	**4.499**	**-602**
Volksgezondheid en milieu									
7.1 Basisgezondheidszorg: diverse	-28	21		-48	21	-27	-48	21	-27
7.1 JGZ afrekening subsidie 2019 Zuidzorg				4		4	4		4
7.4 projectkosten intensivering toezicht veehouderij	32		32	32		32			
7.4 milieubeheer: doorbelasting VTH				-79		-79	-79		-79
7.4 project geluidsanering N284, Oude Provincialeweg				-75	23	-52	-45		-45
7.4 kosten bestrijding ziekten en plagen	-25		-25	-25		-25	-2		-2
7.4 ongediertebestrijding : bestrijding eikenprocessierups				-71		-71	-85		-85
7,4 bijdrage ODZOB	-32		-32	-32		-32	-40		-40
7.4 klimaatbeleid: diverse	-200		-200	-567	276	-291	-134	276	142
7.4 uitvoering Klimaatakkoord: diverse				-237		-237	-8		-8
7.4 opstellen warmtevisie				-10		-10			
totaal volksgezondheid en milieu	**-253**	**21**	**-225**	**-1.108**	**320**	**-788**	**-437**	**297**	**-140**
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Prdening en Stedelijke Vernieuwing									
8.1 ruimtelijke ordening: diverse				-100	234	134	-67		-67
8.1 centrumvisie: advieskosten				-25		-25	-20		-20
8.1 advieskosten vastgoedbeheer				-65		-65	-54		-54
8.1 plattelandsontwikkeling: transitie landelijk gebied	-10		-10	-10		-10			
8.1 invoering/ implementatie omgevingswet				-74		-74	-86		-86
8.3 duurzamheid: maatregelen omgeving windpark de Pals	-50		-50						
8.3 kwaliteit buitengebied: diverse	-550	165	-385	-5	50	45			
8.2 grondexploitaties: diverse winstuitnames		575	575		595	595	234		234
8.3 voorziening tekorten				-135		-135	-162		-162
8.3 verkoop woningen Hapert/ Casteren				-1.267	1.510	243	-1.270	1.494	223
8.3 huivesting vergunninghouders: gasverbruik				-3		-3	-3		-3
8.3 plan de Biezen 2.1				-44	44			174	174
8.3 bijdrage bovenwijkse voorziening plan de Biezen 2.1		30	30		30	30			
8.3 versnellen woningbouw	-25		-25	-41		-41			
8.3 onderzoeken CPO				-23		-23	-14		-14
8.3 onderzoek langer thuis wonen				-15		-15			
8.3 Kwaliteit buitengebied: opbrengst uitbreiding bijgebouwen e.d.		50	50					43	43
totaal ruimtelijke ontwikkeling en beheer	**-635**	**820**	**185**	**-1.807**	**2.463**	**656**	**-1.442**	**1.711**	**268**

Hoofdtaakveld	begroting voor wijziging			begroting na wijziging			realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Reserves									
0.10 algemene reserve: diverse	-446	225	-221	-489	2.848	2.358	-381	2.441	2.059
0,10 reserve afschrijving: diverse				-710		-710	-710		-710
0.10 reserve grondexploitatie: vrijval surplus, winstuitnames, resultaat 20	-575	12	-563	-904		-904	-543		-543
0.10 reserve bovenwijkse voorziening	-30		-30		40	40		40	40
0.10 reserve kwaliteit buitengebied: diverse	-215	550	335	-299	5	-294	-286	5	-281
0.10 reserve duurzaamheid: dekking omgeving de Pals		50	50						
totaal reserves	**-1.266**	**837**	**-429**	**-2.402**	**2.893**	**490**	**-1.920**	**2.486**	**565**
totaal incidentele lasten en baten	**-2.331**	**1.799**	**-525**	**-12.120**	**11.184**	**-937**	**-11.273**	**10.833**	**-442**

(- = nadeel en + = voordeel)

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Informatie WNT

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. Deze wet stelt grenzen aan de maximale bezoldiging voor topfunctionarissen en geeft beperkingen op het gebied van de onderdelen van het beloningspakket. De WNT is van toepassing op gemeente Bladel. Het voor gemeente Bladel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000,-.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Voor de gemeente geldt de publicatieverplichting ten aanzien van de gemeentesecretaris en de griffier.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als top-functionaris worden aangemerkt. In het verslagjaar hebben er bij de gemeente Bladel geen beloningen plaatsgevonden die hoger zijn dan de algemene maximale bezoldiging. De WNT voor de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrek-king wordt in navolgende onderverdeling toegelicht:

bedragen x € 1,-	**E. Mol**	**J.v.d.Wiel**	**F. Dirks**
functiegegevens	secretaris	griffier	griffier
aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	6/1 - 31/12	
omvang dienstverband (als deelfactor in fte)	1,0	1,0	
dienstbetrekking	ja	ja	
bezoldiging:			
- beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	99.002	65.554	
- beloningen betaalbaar op termijn	17.598	10.741	
subtotaal	116.600	76.295	0
individueel toepasselijke bezoldidingsmaximum	**201.000**	**113.432**	
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	
bezoldiging	**116.600**	**76.295**	**0**
het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaanan	n.v.t.	n.v.t.	
toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	
gegevens 2019			
aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12		1/1 - 1/6
omvang dienstverband (als deelfactor in fte)	1,0		1,0
dienstbetrekking	ja		ja
bezoldiging:			
- beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.012		35.166
- beloningen betaalbaar op termijn	16.578		6.056
subtotaal	112.590	0	41.222
individueel WNT-maximum 2019	**194.000**		**189.000**

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaanden 1 t/m 12

In het verslagjaar hebben er bij de gemeente Bladel geen beloningen plaatsgevonden die hoger zijn dan de algemene maximale bezoldiging. De WNT voor de leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking wordt in navolgende onderverdeling toegelicht:

bedragen x € 1,-	**S. Verouden**	
functiegegevens	wnd griffier	
kalenderjaar	**2020**	**2019**
periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1/1 - 1/9	14/1 - 1/12
aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8	12
omvang dienstverband in uren per kalenderjaar	32	n.v.t.
individueel toepasselijke bezolgingsmaximum		
maximum uurtarief in het kalenderjaar	193	187
maxima op basis van de normbedragen per maand	201.400	273.000
individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	474.400	
bezoldiging		
werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	ja	
bezoldiging in de betreffende periode	2.692	48.777
totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	51.469	
minus onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	
totaal bezoldiging, exclusief btw	**51.469**	
reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder. Niet van toepassing

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen). Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700. Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d, Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder. Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt. Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als: "Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn."

De gemeente is een inkomens bestedende huishouding. Omdat het gaat om de besteding van publiek geld is het van vitaal belang dat de baten, lasten en vermogensmutaties rechtmatig tot stand komen.
Begrotingsoverschrijdingen zijn strikt formeel onrechtmatig. Er zijn een aantal verschillende begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. De accountant kan de onrechtmatigheden, zoals genoemd in kolom b. betrekken bij zijn oordeel. Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen, volgens de commissie BBV, ten minste de volgende "soorten" begrotings-afwijkingen worden onderkend:

cat.nr	begrotingsoverschrijding door:	onrechtmatig (telt niet mee voor oordeel)	onrechtmatig (telt wel mee voor oordeel)
1	Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten of kostendekkende omzet.	onrechtmatig	
2	Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen.	onrechtmatig	
3	Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn.		onrechtmatig
4	Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd.		onrechtmatig
5	Budgetoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingswijziging is ingediend.		onrechtmatig
6	Budgetoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd, omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt. - 6a. geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - 6b. geconstateerd na verantwoordingsjaar	onrechtmatig	onrechtmatig
7	Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere kapitaallasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - 7a. jaar van investeren - 7b. kapitaallasten in latere jaren	onrechtmatig	onrechtmatig

De begroting 2020 is op het niveau van de hoofdtaakvelden door de raad vastgesteld, zodat voor budgetoverschrijdingen op het niveau van het hoofdtaakveld goedkeuring moet worden gevraagd. Om te voldoen aan het begrotingsrechtmatig-

heidscriterium worden de volgende budgetoverschrijdingen van de lasten ten opzichte van de begroting gemeld (inclusief reserves).

In onderstaand tabel is per hoofdtaakveld de lastenoverschrijding ten opzichte van de begroting per “soort” begrotings-afwijking weergegeven. De toelichting per “soort” begrotingsafwijking is hiervoor weergegeven.
Aangezien een lastenoverschrijding op hoofdtaakveldniveau een saldo is van meerdere hoofdtaakveldonderdelen, is het mogelijk dat de nadere uitsplitsing van de overschrijdingen kan leiden tot een hoger bedrag aan overschrijdingen dan het saldo op het hoofdtaakveld. Op bepaalde hoofdtaakveldonderdelen zijn ook lagere lasten dan begroot gerealiseerd. Deze zijn in het kader van de beoordeling van de begrotingsrechtmatigheid buiten beschouwing gelaten tenzij deze relevant zijn voor de beoordeling.

omschrijving beleidsvelden	begroting 2020 na wijz.			rekening 2020			begrotingsafwijking			lasten overschrijding
(bedragen x € 1.000,-)	totaal lasten	totaal baten	saldo	totaal lasten	totaal baten	saldo	totaal lasten	totaal baten	saldo	> € 10.000,-
bestuur en ondersteuning	-1.655	988	-667	-1.605	790	-815	50	-198	-148	
overhead en ondersteuning organisatie	-5.846	276	-5.570	-5.209	261	-4.948	637	-15	622	
algemene dekkingsmiddelen	-857	37.912	37.055	-1.186	37.981	36.795	-329	69	-260	-329
veiligheid	-1.788	109	-1.679	-1.686	112	-1.574	102	3	105	
verkeer en vervoer	-2.797	199	-2.598	-2.680	238	-2.442	117	39	156	
economie	-765	907	142	-613	894	281	152	-13	139	
onderwijs	-3.785	648	-3.137	-3.645	620	-3.025	140	-28	112	
sport, cultuur en recreatie	-4.547	644	-3.903	-4.560	987	-3.573	-13	343	330	-13
sociaal domein	-25.408	6.635	-18.773	-25.467	7.389	-18.078	-59	754	695	-59
volksgezondheid en milieu	-6.135	4.588	-1.547	-5.901	4.729	-1.172	234	141	375	
VHROSV	-6.774	6.639	-135	-6.727	6.288	-439	47	-351	-304	
Totaal (exclusief reserves)	-60.357	59.545	-812	-59.279	60.289	1.010	1.078	744	1.822	-401
reserves	-2.716	3.650	934	-2.342	3.243	901	374	-407	-33	
Totaal (inclusief reserves)	**-63.073**	**63.195**	**122**	**-61.621**	**63.532**	**1.911**	**1.452**	**337**	**1.789**	**-401**

Analyse begrotingsrechtmatigheid / exploitatie

Tijdens het samenstellen van de jaarrekening is geconstateerd dat er afwijkingen zijn opgetreden ten opzichte van de begroting na wijziging. De afwijkingen passen binnen de kaders van de gemeentelijke interpretatie van het begrotingscriterium. Volgens de regels kunnen ze dus als 'onrechtmatig' worden aangemerkt maar wegen ze niet mee in het accountantsoordeel over de rechtmatigheid.

In de “Financiële verordening 2019” is in artikel 6 lid 4 opgenomen dat afwijkingen op de (oorspronkelijke) ramingen van de baten en lasten groter dan € 10.000,- toegelicht moeten worden. Bij kredieten worden de overschrijdingen boven de € 50.000,- toegelicht. In de “Financiële verordening 2019” is daarnaast geregeld dat de werkelijke exploitatiesaldo’s van riolering, afvalverwijdering, duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit buitengebied en de vervangingen van sportmaterieel gemuteerd worden met de bijbehorende reserve (of voorziening).
Het betreft een analyse op hoofdlijnen. Dit betekent dat een aantal afwijkingen "verdicht" weergegeven worden. De analyse van de begrotingsoverschrijdingen hebben we op gespitst in:
- begrotingsoverschrijdingen voor wat betreft lasten per hoofdtaakveld en
- begrotingsoverschrijdingen voor wat betreft investeringsuitgaven (kredieten).

Afwijkingen c.q. overschrijdingen exploitatie-uitgaven

Algemene dekkingsmiddelen
Op 26 mei 2015 is de wet "Modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondememingen" vastgesteld. Hiermee worden overheidsondememingen vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelasting (Vpb) plichtig. Van ondernemerschap is sprake als aan alle onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
- Er is sprake van een organisatie van kapitaal én arbeid
- Er is sprake van deelname in het economisch verkeer
- Er is sprake van winst / winststreven of bij ontbreken daarvan:
- De gemeente treedt met deze activiteit in concurrentie en valt er een "bescheiden bestaan" aan te ontlenen

De activiteit "exploitatie grondexploitaties" voldoet aan de gestelde criteria. In 2020 is veel grond verkocht in een aantal grondexploitaties. Dit heeft geleid tot hogere fiscale winst, waarvoor Vpb verschuldigd is. Hier staat de compensatie van de direct gerelateerde opbrengst grondverkopen tegenover. De overschrijding past binnen het bestaande beleid en is daarom niet onrechtmatig.

Sport, cultuur en recreatie
In het kader van de gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide hebben we in december € 300.000,- subsidie van de provincie ontvangen. Deze hebben wij via "vooruit ontvangen bedragen" overgebracht naar de overlopende passiva van de balans. In onderstaand overzicht is aangegeven om welke afwijkingen dit op het niveau van de hoofdtaakvelden gaat en hoe deze passen binnen de genoemde gemeentelijke invulling van het begrotingscriterium.

Sociaal domein
De overschrijding binnen dit hoofdtaakveld wordt veroorzaakt door overschrijdingen van de uitgaven met betrekking tot het onderdeel Jeugd (met name zorg met en zonder verblijf). Hierbij is sprake van een zogenaamde openeinde regeling.

omschrijving beleidsvelden (bedragen x € 1.000,-)	lasten overschrijding > € 10.000,-	rechtmatig telt niet mee voor oordeel				onrechtmatig en telt mee voor oordeel				
		cat. 1.	cat. 2.	cat. 6b.	cat. 7b	cat. 3.	cat. 4.	cat. 5.	cat. 6a.	cat. 7a.
bestuur en ondersteuning										
overhead en ondersteuning organisatie										
algemene dekkingsmiddelen	-329	-329								
veiligheid										
verkeer en vervoer										
economie										
onderwijs										
sport, cultuur en recreatie	-13	-13								
sociaal domein	-59		-59							
volksgezondheid en milieu										
VHROSV										
Totaal (exclusief reserves)	-401	-342	-59							
reserves										
Totaal (inclusief reserves)	**-401**	**-342**	**-59**							

Analyse begrotingsrechtmatigheid / investeringen

Op basis van de verordening op het financieel beheer ex. artikel 212 van de Gemeentewet wordt gerapporteerd over kredietoverschrijdingen boven de € 10.000,-.

Herinrichting Nieuwstraat en Ganzestraat Hapert
De overschrijding wordt veroorzaakt door o.a. hogere toerekening ambtelijke apparaatskosten.

Startersleningen
In de raadsvergadering van 15 december 2016 is de 'Verordening starterslening gemeente Bladel 2017' vastgesteld. De extra leningen tot een bedrag van € 53.000,- zijn binnen het door de raad vastgestelde beleid verstrekt en zijn daarom niet strijdig met het budgetrecht. Het college heeft immers gehandeld binnen de afspraken die met de raad zijn gemaakt. Als aanvragers voldoen aan de voorwaarden dan worden aan hen startersleningen verstrekt, daardoor zijn de uitgaven hoger uitgevallen. Omdat dit een soort van open einde financiering is, is de kostenoverschrijding niet onrechtmatig.

omschrijving krediet (bedragen x € 1.000,-)	krediet	uitgaven t/m 2019	uitgaven 2020	saldo krediet	overschrij-ding > € 10.000	rechtmatig telt niet mee voor oordeel					onrechtmatig en telt mee voor oordeel				
						cat. 1.	cat. 2.	cat. 4.	cat. 6b.	cat. 7b	cat. 3.	cat. 4.	cat. 5.	cat. 6a.	cat. 7a.
bestuur en ondersteuning															
overhead en ondersteuning organisatie	1.274	243	67	964											
algemene dekkingsmiddelen															
veiligheid															
verkeer en vervoer	4.311	815	1.798	1.698											
economie															
onderwijs	3.490	322	2.410	758											
sport, cultuur en recreatie	999	88	387	524											
sociaal domein	24.369	1.643	5.019	17.707											
volksgezondheid en milieu	2.574	144	1.747	683											
VHROSV	7.250	3.288	468	3.494											
Totaal	**44.267**	**6.543**	**11.896**	**25.828**											

Concluderend

Op grond van de jaarrekening bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 616.000,- (1% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves) en voor onzekerheden € 1.847.000,- (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen

Voor een aantal specifieke uitkeringen geldt dat de verantwoording hiervan plaatsvindt middels de Single information, Single audit-bijlagen (SiSa).

De onafhankelijke accountant neemt de controle voor de betreffende regelingen mee in de jaarrekeningcontrole. Een aantal gegevens over de regelingen wordt opgenomen in de verplichte SiSa-bijlage bij de jaarrekening. Deze bijlage wordt aangeboden aan het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dit instituut zorgt ervoor dat de gegevens worden doorgestuurd naar de belanghebbende ministeries.

De vorm van de bijlage is wettelijk voorgeschreven. Er mag niet worden afgeweken van het achterliggende model.

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021								
FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			9	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking *Aard controle R* *Indicator: C1/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*				
			€ 255.742	Nee				
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/05*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie. *Aard controle R* *Indicator: C1/06*		
		1	2019--623828	€ 111.790	Ja			

			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/07*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*
		1	2019--623828	€ 111.790		Nee
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*
			€ 35.187	€ 0	€ 0	€ 117.449
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid

				Bedrag		**Bedrag**			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*			
			Indicator: D8/05	*Indicator: D8/06*	*Indicator: D8/07*	*Indicator: D8/08*			
		1							
Ien W	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: E3/01	*Indicator: E3/02*	*Indicator: E3/03*	*Indicator: E3/04*	*Indicator: E3/05*	*Indicator: E3/06*	
		1	2015-094.00	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	

			Indicator: E3/07	*Indicator: E3/08*	*Indicator: E3/09*	*Indicator: E3/10*	*Indicator: E3/11*	*Indicator: E3/12*
		1	2015-094.00	€ 78.263	€ 0	€ 0		Ja
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: F9/01	*Indicator: F9/02*	*Indicator: F9/03*	*Indicator: F9/04*	*Indicator: F9/05*	
		1	EAW-20-00200730	€ 0	€ 0	Nee		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*					
			Nee					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020**	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk

		(jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr			werkloze werknemers (IOAW)	werkloze werknemers (IOAW)	arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G2/01	*Indicator: G2/02*	*Indicator: G2/03*	*Indicator: G2/04*	*Indicator: G2/05*	*Indicator: G2/06*
			€ 1.558.795	€ 24.910	€ 100.810	€ 0	€ 23.490	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: G2/07	*Indicator: G2/08*	*Indicator: G2/09*	*Indicator: G2/10*	*Indicator: G2/11*	*Indicator: G2/12*
			€ 32.266	€ 8.025	€ 0	€ 290.615	€ 17.449	Ja
SZW	**G2 A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2019**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v.		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

		Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
			1	061728 Gemeente Bladel	€ 1.688.042	€ 57.003	€ 126.349	€ 1.198	€ 0
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet
				In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
					I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
			1	061728 Gemeente Bladel	€ 0	€ 1.051	€ 233	€ 0	€ 260.233
				Hieronder verschijnt de gemeente(code)	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v.				

			conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*				
			1 061728 Gemeente Bladel	€ 5.136				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeenteeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 50.000	€ 1.398	€ 4.156	€ 0	€ 0	€ 0

			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Ja					
SZW	**G3 A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1	061728 Gemeente Bladel	€ 29.393	€ 6.661	€ 23.880	€ 83.354	€ 9.854

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*		
		1	061728 Gemeente Bladel	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.014.905	€ 158.485	€ 1.692	€ 0	€ 0

2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 344.255	€ 10.000	€ 9.347	€ 3.438	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 185.700	€ 20.314	€ 21.176	€ 665	€ 0
	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	297	21		Ja	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	85	5		Ja	
3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	73	2		Ja	
	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					

		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 229.039	€ 53.589				
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	802835	€ 175.450	€ 65.602	€ 89.620	€ 20.228	
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R*			

			Indicator: H4/09	*Indicator: H4/10*	*Indicator: H4/11*			
		1	802835	€ 175.450	76,60%			
		2			0,00%			
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 7.516	€ 19.998	€ 7.516	€ 19.998	Ja	
LNV	**L7B**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland**	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/01*	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/03*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/06*
		1	Kroonvensche Heide e.o.	061728 Gemeente Bladel	€ 0	€ 0	Nee	

Controleverklaring accountant

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Bladel te Bladel gecontroleerd.
Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de gemeente Bladel op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2020 dat is vastgesteld en gedeeld met de raad op 17 december 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2020;
- de balans per 31 december 2020;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol Bladel, dat is vastgesteld door de raad op 3 november 2011, en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.
Wij zijn onafhankelijk van gemeente Bladel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).
Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 616.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.
Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.
Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleiner afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie
Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2020 dat is vastgesteld en gedeeld met de raad op 17 december 2020.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.
Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.
De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol Bladel, dat is vastgesteld door de raad op 3 november 2011, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.
  Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de

controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

ZOETERMEER, 21 juni 2021
Astrium Overheidsaccountants B.V.

Was getekend,
Drs. D.J. Han RA

Bijlagen

1. Overzicht afschrijvingstermijnen

Onderstaand afschrijvingstabel geeft invulling aan de betreffende uitgangspunten uit de nota “waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa 2017”. De genoemde termijnen zijn maximale termijnen, richtinggevend en niet bindend. Wanneer wordt afgeweken van de aangegeven afschrijvingstermijnen is dit een onderdeel van het investeringsbesluit. De tabel is niet limitatief en kan aangevuld worden met nieuwe soorten activa en hun maximale afschrijvingstermijnen.

Balansrubriek		betreft	afschrijvings-termijn
Algemeen			
Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000,- worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.			
Immateriële vaste activa	*a.*	kosten sluiten geldleningen	tlv resultaat
	b.	onderzoek en ontwikkeling bepaald actief (onder voorwaarden)	max. 5 jaar
Materiële vaste activa			
Gronden en terreinen	a.	gronden en terreinen	niet
	b.	renovatie sportterreinen	25 jaar
	c.	aanleg sportvelden	40 jaar
	d.	aanleg gravelbanen	25 jaar
	e.	aanleg kunstgras sportvelden	10 jaar
Woonruimten	a.	woningen	40 jaar *
	b.	renovatie, restauratie, uitbreiding en aankoop woonruimten	25 jaar
	c.	semi-permanante woningen	15 jaar
Bedrijfsgebouwen	a.	nieuwbouw bedrijfs- en schoolgebouwen	40 jaar
	b.	kleedlokalen sportvoorzieningen	40 jaar
	c.	renovatie, restauratie, uitbreiding en aankoop bedrijfs- en schoolgebouwen	25 jaar
	d.	semi-permanente gebouwen/ noodlokalen/ loodsen/ opslagplaatsen	15 jaar
	e.	dierenverblijf	25 jaar
Grond- weg- en waterbouw-kundige werken	a.	bergbezinkbassins, vrijverval en druk rioleringen	50 jaar
	b.	rioolgemalen bouwkundig	50 jaar
	c.	rioolgemalen mechanisch en electrisch	20 jaar
	d.	aanleg wegen, pleinen en rotondes	40 jaar
	e.	aanleg tunnels, viaducten en bruggen	40 jaar
	f.	aanleg plantsoenen, parken en groenvoorzieningen	40 jaar
	g.	reconstructie plantsoenen, parken en groenvoorzieningen	25 jaar
	h.	reconstructie / rehabilitatie wegen, pleinen en rotondes	25 jaar
	i.	straatmeubilair (abri's, bewegwijzering, straatnaamborden, verkeersborden)	10 jaar
	j.	verkeersregelinstallaties	12 jaar
	k.	lichtmasten openbare verlichting	40 jaar
	l.	armaturen openbare verlichting	20 jaar
	m.	aanleg speelterreinen	20 jaar
	n.	speeltoestellen	10 jaar
Vervoersmiddelen	a.	vrachtwagens en tractoren	12 jaar
	b.	bedrijfswagens	8 jaar
Machines, apparaten en installaties	a.	automatiseringsmiddelen	3-5 jaar
	b.	kantoormeubilair	10 jaar
	c.	meubilair scholen en gemeenschapshuizen	15 jaar
	d.	strooibenodigdheden	10 jaar
	e.	technische installaties	15 jaar
	f.	veiligheidsvoorzieningen	10 jaar
	g.	bij (eerste) inrichtingen e.d., waarbij de zgn. componentenbenadering niet is en ook niet zal worden toegepast, wordt een forfaitaire afschrijvingstermijn gehanteerd van	25 jaar

Balansrubriek		betreft	afschrijvings-termijn
Overige materiële vaste activa	a.	hekwerken, terreinafrastering/-afscheiding	15 jaar
	b.	buitenterreinen	25 jaar
	c.	rijwielstalling/berging	15 jaar
	d.	schuilhutten	25 jaar
	e.	luchtfoto's	5 jaar
Financiële vaste activa	a.	bijdragen in activa van derden (als ware het actief in bezit van de gemeente)	variabel

Vorengenoemde opsomming is niet uitputtend. Voorts blijft het in incidentele gevallen, bijvoorbeeld indien de werkelijke levensduur sterk afwijkt, mogelijk af te wijken van de in deze bijlage genoemde afschrijvingstermijnen.

In het algemeen wordt de lineaire afschrijvingsmethode toegepast. Bij woningen hanteren we daarentegen de annuïtaire afschrijvingsmethode. *

2. Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Op grond van artikel 66 van het BBV nemen we in de jaarrekening een verplichte bijlage taakvelden op. De realisatie van het totaaloverzicht van de baten en lasten per taakveld is integraal en omvat dezelfde totaalbedragen als de begroting onderscheidenlijk de jaarstukken. Voor het overzicht met de gerealiseerde baten en lasten 2020 wordt hetzelfde verdelingsprincipe en dezelfde indeling gebruikt als voor het overzicht met de ramingen. Onderstaand het overzicht van de baten en lasten verdeeld over de voorgeschreven taakvelden.

omschrijving hoofdtaakveld	taakveld	omschrijving taakveld BBV	R 2019-U	R 2019-I	Pr-B 2020-U	Pr-B 2020-I	B 2020-U	B 2020-I	R 2020-U	R 2020-I
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	-1.739.376	0	-1.121.706	0	-1.111.013	64.109	-1.155.644	31.051
	0.10	Mutaties reserves	-9.737.500	9.005.427	-1.492.693	2.118.528	-2.716.025	3.650.249	-2.342.592	3.243.252
	0.2	Burgerzaken	-457.999	265.100	-409.187	412.459	-387.418	259.424	-340.259	214.436
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-108.034	527.724	-83.728	199.709	-156.483	664.177	-109.089	544.600
			-12.042.909	**9.798.251**	**-3.107.314**	**2.730.696**	**-4.370.939**	**4.637.959**	**-3.947.583**	**4.033.339**
Overhead	0.4	Overhead	-5.361.791	261.340	-6.014.812	216.849	-5.845.934	276.467	-5.209.207	260.969
			-5.361.791	**261.340**	**-6.014.812**	**216.849**	**-5.845.934**	**276.467**	**-5.209.207**	**260.969**
Algemene dekkingsmiddelen	0.5	Treasury	-462.723	1.046.110	-253.767	891.879	-539.207	936.931	-437.159	976.909
	0.61	OZB woningen	-250.302	2.365.995	-236.809	2.425.471	-255.178	2.394.494	-308.838	2.395.192
	0.62	OZB niet-woningen	-8.032	1.779.837	-36.761	1.983.352	-32.711	1.861.413	-8.827	1.849.502
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-4.808	30.239.149	-4.808	30.354.909	-4.808	32.719.093	-4.952	32.759.218
	0.8	Overige baten en lasten	0	25.650	-101.055	0	0	0	-39.135	0
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	40.293	0	-13.611	0	-24.746	0	-386.569	0
			-685.571	**35.456.741**	**-646.811**	**35.655.611**	**-856.650**	**37.911.931**	**-1.185.481**	**37.980.821**
Resultaat	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-1.273.721	0	458.212	0	-122.161	0	-1.910.780	0
			-1.273.721	**0**	**458.212**	**0**	**-122.161**	**0**	**-1.910.780**	**0**
Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.239.029	73.301	-1.296.532	69.927	-1.307.759	71.681	-1.328.832	73.625
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-351.856	15.482	-393.313	15.126	-480.415	37.026	-356.773	38.815
			-1.590.885	**88.784**	**-1.689.845**	**85.053**	**-1.788.174**	**108.707**	**-1.685.604**	**112.440**
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	-2.328.173	163.982	-2.688.823	32.951	-2.739.147	194.918	-2.672.379	233.756
	2.2	Parkeren	-6.877	3.312	-32.697	4.000	-7.690	4.000	-7.649	3.967
	2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0	-50.000	0	0	0
			-2.335.049	**167.294**	**-2.721.520**	**36.951**	**-2.796.837**	**198.918**	**-2.680.028**	**237.723**
Economie	3.1	Economische ontwikkeling	-360.797	31.972	-338.152	11.340	-373.781	0	-371.076	1.772
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-28.773	41.250	-4.887	0	-44.683	33.267	-27.788	27.389
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-81.707	82.250	-75.595	75.000	-83.645	80.050	-80.300	79.900
	3.4	Economische promotie	-172.061	1.184.746	-124.372	1.140.400	-263.303	793.395	-134.238	784.841
			-643.338	**1.340.218**	**-543.006**	**1.226.740**	**-765.412**	**906.712**	**-613.402**	**893.902**
Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	-1.773.234	9.482	-2.056.968	9.099	-2.633.552	9.858	-2.540.760	9.858
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-703.555	243.021	-505.653	23.600	-1.151.176	637.973	-1.104.522	610.085
			-2.476.789	**252.504**	**-2.562.621**	**32.699**	**-3.784.728**	**647.831**	**-3.645.282**	**619.943**

omschrijving hoofdtaakveld	taakveld	omschrijving taakveld BBV	R 2019-U	R 2019-I	Pr-B 2020-U	Pr-B 2020-I	B 2020-U	B 2020-I	R 2020-U	R 2020-I
Sport, cultuur en recreatie	5.1	Sportbeleid en activering	-322.798	1.073	-302.551	0	-353.368	35.000	-328.985	35.000
	5.2	Sportaccommodaties	-1.174.717	474.500	-1.331.758	421.138	-1.437.051	436.342	-1.254.885	474.765
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-270.914	9.983	-294.492	9.983	-288.811	9.983	-271.261	9.983
	5.4	Musea	-7.500	0	-7.500	0	-8.000	0	-8.000	0
	5.5	Cultureel erfgoed	-58.618	6.871	-61.903	6.871	-76.418	13.107	-68.779	16.107
	5.6	Media	-462.170	100.943	-575.465	99.072	-570.497	100.976	-560.111	103.260
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.568.146	68.919	-1.465.306	75.505	-1.812.804	48.531	-2.067.333	347.673
			-3.864.864	**662.290**	**-4.038.975**	**612.569**	**-4.546.949**	**643.939**	**-4.559.354**	**986.788**
Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-2.427.895	151.566	-3.154.380	213.834	-2.873.502	108.496	-2.430.125	121.128
	6.2	Wijkteams	-843.512	49.307	-1.109.288	48.500	-1.369.644	45.500	-1.393.462	47.320
	6.3	Inkomensregelingen	-4.025.458	2.300.601	-3.949.854	2.414.227	-7.769.034	6.297.356	-8.138.362	7.077.874
	6.4	Begeleide participatie	-5.441.167	1.519.691	-5.156.441	0	-5.590.520	25.000	-5.152.613	1.452
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-502.409	0	-524.651	0	-541.651	0	-529.093	0
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-3.589.659	166.610	-3.124.427	115.000	-3.543.801	159.000	-3.698.176	140.837
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-3.097.802	1.868	-3.340.982	0	-3.393.982	0	-3.738.806	8
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-309.351	0	-296.262	0	-326.262	0	-386.056	0
			-20.237.255	**4.189.644**	**-20.656.285**	**2.791.561**	**-25.408.396**	**6.635.352**	**-25.466.694**	**7.388.619**
Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	-803.969	33.464	-764.430	21.000	-791.932	24.390	-782.352	24.262
	7.2	Riolering	-1.931.168	2.082.425	-1.888.611	2.042.949	-1.959.383	2.113.721	-1.995.070	2.164.778
	7.3	Afval	-1.831.649	2.120.055,6	-1.700.785	2.015.600	-1.826.156	2.150.301	-1.960.209	2.260.977
	7.4	Milieubeheer	-1.181.570	379.755	-838.029	0	-1.557.248	299.802	-1.163.493	278.922
			-5.748.356	**4.615.700**	**-5.191.855**	**4.079.549**	**-6.134.719**	**4.588.214**	**-5.901.124**	**4.728.939**
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening	8.1	Ruimtelijke ordening	-1.145.788	358.856	-805.282	196.072	-990.632	337.863	-1.105.090	150.465
en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-855.275	1.112.554	-2.043.735	2.508.225	-3.225.731	3.735.075	-3.232.958	3.316.693
	8.3	Wonen en bouwen	-1.048.066	1.005.482	-1.819.894	1.211.168	-2.557.823	2.566.117	-2.389.149	2.821.093
			-3.049.129	**2.476.892**	**-4.668.911**	**3.915.465**	**-6.774.186**	**6.639.055**	**-6.727.197**	**6.288.250**
			-59.309.657	59.309.657	-51.383.743	51.383.743	-63.195.085	63.195.085	-63.531.734	63.531.734

3. Nederland in lockdown infographic
Nederland in lockdown infographic

14 december 2020

Nederland in lockdown

Heb je klachten?
Blijf thuis.
Laat je testen.
Ben je ook benauwd en/of heb je koorts? Dan moeten alle huisgenoten thuisblijven.

Werk thuis, tenzij het niet anders kan.

Houd 1,5 meter afstand.

Is het druk? Ga dan weg.

Was vaak je handen.

Hoest en nies in je elleboog.

Draag een mondkapje waar dat verplicht is.

Thuis

Ontvang max. 2 personen per dag *(excl. kinderen t/m 12 jaar). Voor de periode 24 t/m 26 december geldt: ontvang max. 3 personen per dag.*

Groepen

Binnen en buiten: groep van max. 2 personen of 1 huishouden.

Publiek toegankelijke locaties

Onder andere musea, bioscopen, theaters, dierenparken, bibliotheken, zwembaden en pretparken **dicht**.

Horeca en evenementen

Eet- en drinkgelegenheden dicht. Ook in hotels, incl. roomservice.

Bestellen bij restaurants mogelijk.

Evenementen verboden.

Winkelen en boodschappen

Niet-essentiële winkels dicht.

Onder andere supermarkten, drogisterijen, groentewinkels en tankstations **open**.

Alcoholverbod na 20.00 uur.

Contactberoepen

Het uitoefenen van niet-medische contactberoepen zoals kappers, tatoeëerders en schoonheids-specialisten **verboden**.

Sport

Buiten met max. 2 personen op 1,5 meter afstand. *Kinderen t/m 17 jaar en topsporters uitgezonderd.*

Binnensportlocaties dicht.

Geen wedstrijden en groeps-lessen. *Topsporters uitgezonderd.*

Vervoer en reizen

Blijf zoveel mogelijk thuis en reis alleen met het ov voor noodzakelijke reizen.

Reis niet naar het buitenland en boek geen reis tot half maart.

Onderwijs en kinderopvang*

Onderwijs op afstand voor po, vo, mbo, hbo, wo en alle overige onderwijs-, trainings- en educatieve activiteiten. *Onder andere examens, praktijklessen en onderwijs voor kwetsbare leerlingen uitgezonderd.*

Kinderopvang dicht.

Er is noodopvang voor kinderen van ouders met cruciale beroepen en kinderen in een kwetsbare positie.

* *Dit geldt van 16 december t/m in ieder geval 17 januari.*

alleen samen krijgen we corona onder controle

Meer informatie en uitzonderingen:
rijksoverheid.nl/coronavirus
of bel 0800-1351

4. Voortgangsrapportage raadsprogramma 2018-2022

In onderstaande rapportage hebben wij enkel de voortgang van de nog niet eerder afgeronde activiteiten opgenomen.

Voortgangsrapportage raadsprogramma gemeente Bladel 2018-2022 (2020)

Status: “afgerond”

Stutus: “nagenoeg afgerond”

Raadsprogramma		Afspraak	Stand van zaken	**Status**
Hoofdtaakveld: 0. Bestuur en ondersteuning				
Beleidsaccenten				
1	**Bestuurlijke toekomst**	De gemeente Bladel bezit voldoende bestuurskracht om de uitdagingen van de komende tijd als zelfstandige gemeente aan te gaan. Het werd wel wenselijk geoordeeld om te onderzoeken of voor bovenlokale thema’s de regionale bestuurskracht op Kempenniveau vernieuwd en versterkt kan worden middels samenvoeging van samenwerkingsverbanden en constructies in één nieuw te vormen eigenstandige bestuurslaag met beslisbevoegdheden, bij voorkeur in de vorm van een federatie van Kempengemeenten, met een direct door de inwoners gekozen bestuur. Nu het onderzoek naar de haalbaarheid van een bovenliggende/overkoepelende Kempische federatiegemeente is afgerond en dit onderzoek heeft uitgewezen dat een federatiegemeente geen toekomstgerichte oplossing voor de Kempen is, gaat gekoerst worden op versterking van de regionale bestuurskracht op Kempenniveau in een nieuw op te richten vervangend samenwerkingsverband gestoeld op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, met weliswaar een indirect gekozen maar niettemin wel democratisch gelegitimeerd bestuur.	Nadat de thema’s zijn vastgesteld, is de volgende stap het bepalen op welke manier strategisch het beste kan worden samengewerkt en welke structuren daarbij horen: de HOE-vraag. De voorbereiding op de beantwoording van deze HOE-vraag is mede door de coronapandemie naar de tweede helft van 2020 geschoven. In 2021 wordt hieraan concrete invulling gegeven.	
2	**Communicatie en interactieve beleidsvorming**	Open, actieve communicatie en interactieve beleidsvorming zijn leidende principes. Uitgangspunt is het organiseren van draagvlakverkenning, open planprocessen en burgerparticipatie zo vroeg mogelijk bij de beleidsvorming. Inspraak heeft het karakter van samenspraak.	Dit uitgangspunt wordt onderschreven.	

3	**Procedures en werkwijze raad**	Om op een eigentijdse wijze invulling te blijven geven aan de interactieve bestuursstijl die de raad voor staat is het belangrijk dat de gemeenteraad zich blijft ontwikkelen als bestuursorgaan. De raad zal in de komende periode haar eigen werkwijze en procedures tegen het licht houden om de werkwijze en vergaderstructuur te herzien. Met als doel om daadwerkelijk interactiever aan de slag te gaan met de gemeenschap van onze gemeente, op een manier die voldoet aan de verwachtingen van deze tijd. Het is wenselijk om de aan het begin van het jaar 2019 aan te treden nieuwe burgemeester te betrekken bij de ontwikkeling van de nieuwe bestuursstijl en daarom wordt het ontwikkelproces in het tweede kwartaal van 2019 gestart.	Met de komst van de griffier is in 2020 het doorontwikkeltraject met de gemeenteraad gestart. Na diverse werksessies en een digitale vragenlijst zijn een drietal richtpunten geformuleerd voor het doorontwikkeltraject: A. Meer verrijking en eigenaarschap van besluiten door middel van debat en uitwisseling B. Meer pro-actief sturen als opdrachtgever van het college aan de voorkant (Kaderstellende rol) C. Meer extern/naar buiten gericht (volksvertegenwoordigende rol) In het 2e kwartaal van 2021 neemt de gemeenteraad een besluit over de doorontwikkeling	
4	**Gemeentelijke belastingen en tarieven**	Voor de afvalstoffenheffing, rioolrechten en leges worden kostendekkende tarieven gehanteerd. De tarieven voor de toeristenbelasting worden afgestemd op de gemiddelde jaarlijkse stijging (in %) volgens Coelo, met differentiatie tussen vaste en mobiele onderkomens. Voor de onroerende zaakbelastingen wordt in beginsel een inflatievolgend beleid gehanteerd.	Jaarlijks worden de tarieven voor de afvalstoffenheffing, rioolrechten en leges opnieuw vastgesteld rekening houdend met het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Binnen het uitgangspunt van kostendekkendheid van tarieven en leges zijn er geen alternatieven. De onroerende zaakbelastingen en toeristenbelasting zijn de enige wezenlijke instrumenten om eigen algemene middelen te genereren.	
5	**Internet**	Voor de toekomst is het van belang dat de internetverbindingen op orde zijn; iets wat vooral geldt voor het buitengebied. Een volledig dekkend mobiel netwerk, digitale infrastructuur en snel internet vormen een basisvoorziening voor een innovatieve economie. Snel internet kan een enorme bijdrage leveren aan de leefbaarheid in een dorp. Bestuurlijke inzet is om de hele gemeente Bladel te voorzien van snel internet, door middel van glasvezel of opvolgende alternatieven. De gemeente heeft hierbij een inspanningsverplichting, stimuleert aanbieders van snel internet en biedt hen waar mogelijk randvoorwaardelijke faciliteiten.	Het buitengebied is voorzien van glasvezel door middel van de coöperatie ‘Kempenglas’. Snel dataverkeer binnen de kommen van Bladel is nog niet overal mogelijk, maar we zien wel dat steeds vaker nieuwbouwwijken en wijkstations in bestaande wijken worden voorzien van glasvezel. Als er aanbieders zijn dan gaan we met hen in gesprek en faciliteren waar mogelijk.	

6	**Bedrijfsvoering**	De gemeente informeert haar inwoners bij voorkeur digitaal in plaats van per papieren post. Daarom is de gemeente recent aangesloten bij de berichtenbox van MijnOverheid.nl. Met de introductie van MijnOverheid.nl zal, voor de burgers die dit wensen, een deel van de gemeentelijke papieren post worden vervangen met digitale post. Deze manier van informeren is sneller, gebruiksvriendelijker en duurzamer. Het college gaat het gebruik van MijnOverheid.nl actief aanmoedigen. Burgers die post op papier willen blijven ontvangen, blijven uiteraard deze mogelijkheid houden.	Gemeente Bladel verzendt alle belastingaanslagen via MijnOverheid. De gemeente Bladel is daarnaast aangesloten bij de berichtenbox voor bedrijven. Er zijn geen nieuwe producten geïmplementeerd in 2020 omdat de technische voorzieningen nog niet beschikbaar zijn. Het SSC De Kempen heeft het operationeel maken van deze voorzieningen nu op de planning staan voor 2021.	
Hoofdtaakveld: 1. Veiligheid				
Beleidsaccenten				
7	**Ondermijning**	Er is meer aandacht nodig voor de aanpak van (criminele) ondermijning. Er is een sterke bestuurskracht nodig van samenwerken en signaleren om tot een doeltreffende aanpak te komen van ondermijnende criminaliteit. Samenwerking met andere gemeenten, politie, openbaar ministerie en andere partners in het veiligheidsveld is hier van belang.	In 2020 stonden verschillende activiteiten op de planning voor wat betreft het creëren van awareness en bewustwording rondom het onderwerp georganiseerde criminaliteit. Om inwoners uit het buitengebied van de gemeente te informeren over hoe criminelen te werk gaan en wat zij zelf kunnen doen als ze door hen benaderd worden was op 24 maart 2020 de informatiebijeenkomst 'NEE tegen drugscriminaliteit' gepland. Inwoners uit het buitengebied waren hiervoor met een speciale flyer uitgenodigd. De flyer leek in eerste instantie op een aanbod dat hen gedaan werd door criminelen. Zodra mensen de flyer openden werd echter direct duidelijk gemaakt dat het ging om een uitnodiging van de burgemeester voor een informatiebijeenkomst inzake drugscriminaliteit in het buitengebied. Naast het versturen van de zojuist genoemde uitnodiging is in aanloop naar de informatiebijeenkomst op twee plaatsen in de gemeente Bladel een fictieve dumping van drugsafval gedaan. Daarbij zijn borden geplaatst met een verwijzing naar www.bladel.nl/drugs (nieuw ingerichte pagina). Hier werd eveneens aandacht gevraagd voor de informatiebijeenkomst, maar ook voor het onderwerp drugscriminaliteit in zijn algemeenheid. Helaas is de informatiebijeenkomst op het laatste moment komen te vervallen vanwege de coronamaatregelen.	
		Daarnaast is er preventief beleid nodig, zoals meer bewustwording van de burgers en communicatie met de burgers over de risico's van ondermijnende criminaliteit. Ook is er preventief toezicht noodzakelijk, zodat beter zicht komt op zaken als hennepteelt, synthetische drugslabs en het dumpen van drugsafval.	Ook is vanuit de Keurmerken Veilig Ondernemen informatie over ondermijning (signaleren, melden, enzovoorts) gedeeld met de ondernemers.	
		Het beleidsvormingsproces start in het tweede kwartaal van 2019 met de keuzenota.	Tot slot zijn ook in 2020 verschillende bestuurlijke instrumenten toegepast in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit, waaronder de Wet Bibob en de Wet Damocles. Zo werd in 2020 maar liefst 9 keer een pand gesloten door de burgemeester op grond van het damoclesbeleid van de gemeente Bladel.	
Hoofdtaakveld: 2. Verkeer en vervoer				
Beleidsaccenten				

8	**N284**	De provinciale weg N284 is een belangrijke verkeersader in de Kempen. Op deze provinciale weg zijn diverse verkeerskundige problemen, waaronder onder meer de ontsluiting van de bedrijventerreinen, de doorstroming op de N284, de oversteekbaarheid van de kruispunten en de verkeersleefbaarheid in de kleine kernen ten noorden van de N284, geconstateerd. Daarnaast is er groot onderhoud noodzakelijk aan de weg. Het in samenwerking met de nabuurgemeente Reusel-de Mierden en de provincie opgestelde plan van aanpak "Gezamenlijke aanpak N284" bevat een beschrijving van het project, de visie op het project en de beheeraspecten. In het plan van aanpak staan afspraken over tijd, geld, planning, communicatie, kwaliteit en organisatie: · fase 1: ondertekenen samenwerkingsovereenkomst + plan van aanpak · fase 2: opstellen visie en inrichtingsschets · fase 3: uitwerken deelprojecten · fase 4: uitvoering Fase 1 is inmiddels afgerond. Planning is om in het jaar 2018 de variantenstudie, de vaststelling van de inrichtingsvisie en de afbakening van de deelprojecten af te ronden. In 2019 start de voorbereiding en uitwerking van de deelprojecten. Het uitgangspunt is de daadwerkelijke uitvoering van het eerste deelproject te starten in het jaar 2020.	In juli 2020 heeft de gemeenteraad het Voorkeursalternatief (VKA) vastgesteld. Hierin hebben de gezamenlijke partijen een koers uitgezet om de N284 toekomst proof te maken. Daarmee is het project in een volgende fase gestart namelijk de uitwerking. Hiertoe is naar een nieuwe projectorganisatie / team gezocht. Dit team gaat in Q2 van 2021 concreet uitvoering geven aan de afspraken die gemaakt zijn in het VKA.	
9	**Fietsverkeer**	Duurzaamheid in het verkeer komt tot uiting door een investering in goede en veilige fietsroutes en waar nodig vervoer op maat. Er komen steeds meer nieuwe vervoersmiddelen, zoals de elektrische fiets en scootmobielen. Wegen en fietspaden worden ingericht met een blik op de toekomst, waarbij veiligheid en een goede doorstroming voor alle gebruikers centraal staan. Hiervoor is het van belang om op belangrijke trajecten vanuit Bladel snelfietspaden aan te leggen. Ook is het van belang om bestaande (recreatieve) fietspaden te verbreden, beginnend met het fietspad op de Cartierheide. Bestuurlijke inzet is dat voor gebruikers van fietsen op centrale plaatsen (fietsstallingen of in het centrum) in de gemeente Bladel e-oplaadpunten worden gerealiseerd. De gemeente heeft hierbij een inspanningsverplichting, stimuleert aanbieders en biedt hen waar mogelijk randvoorwaardelijke faciliteiten.	**Fietspad(en) Cartierheide** In 2019 is een variantenstudie uitgevoerd op de fietspaden Cartierheide en de daarop aansluitende fietsnetwerken. Afstemming / overeenstemming met Staatsbosbeheer, RAVON en de gemeente Eersel zijn in 2020 hierover bereikt. Hierdoor is het onderzoek (variantenstudie) afgerond. In 2021 zal de uitwerking (ontwerp bestemingsplan) hiervan ter vaststelling voorgelegd worden aan de raad.	

			Oplaadpunten ebikes Als er initiatieven zijn, dan zullen we als gemeente waar mogelijk faciliteren. In het kader van de Centrumvisie zijn er kansen voor innovatie. **Veilige fietsroutes** In het Voorkeursalternatief (VKA) van de N284 is een het tracé van een snelle fietsroute gekozen en vastgesteld voor de hele N284. Voor het onderdeel Heeleind is een alternatieve afweging gevraagd.	
10	**Openbaar vervoer**	Openbaar vervoer draagt bij aan een betere bereikbaarheid. Het stelt mensen in staat om te participeren in de samenleving en draagt bij aan verbetering van de leefomgeving. Verschillende vormen van vervoer kunnen beter op elkaar aangesloten worden. Het openbaar vervoer hoeft geen vervanger te worden voor de auto, maar moet een werkend alternatief zijn. Hoogwaardig openbaar vervoer over meerdere routes (ook snellere routes) moet het uitgangspunt zijn. Er moeten samen met de provincie en de vervoerder afspraken gemaakt worden over beter openbaar vervoer vanuit en naar de gemeente Bladel. Vooral de busverbinding, waar vooral veel studenten gebruik van maken, met Tilburg moet verbeterd worden, zodat er vanuit de kernen Bladel en Hapert een betere ontsluiting en aansluiting is.	In 2020 heeft de gemeenteraad de Kempische Mobiliteitsvisie vastgesteld waarin de 4 Kempengemeenten gezamenlijk afspraken hebben gemaakt onder andere over openbaar vervoer. Een ontwikkeling binnen dit vakgebied is dat naast de reguliere lijndienst er ook alternatieve plannen worden ontwikkeld zoals Hub's, HOV lijnen, sneldiensten. Op meer lokaal niveau zoeken we naar kleinschalige projecten m.b.t. voor- en natransport (the last mile) Er zijn al enkele concrete projecten bedacht maar de uitrol is vanwege Corona vertraagd omdat het OV even "stil" ligt.	
11	**Laadpalen voor auto's**	In Nederland worden steeds meer laadpalen voor elektrische auto's aangeboden door bedrijven en gemeenten. Deze laadpalen staan verspreid in Nederland, maar er is nog geen volledige dekkingsgraad. Bestuurlijke inzet is dat er op korte termijn meer laadpalen komen in alle woonkernen van de gemeente. De gemeente heeft hierbij een inspanningsverplichting, stimuleert aanbieders en biedt hen waar mogelijk randvoorwaardelijke faciliteiten.	Vattenfall InCharge is door de provincie aangewezen als uitvoerende partij van de collectieve aanbesteding. In 2020 is er gewerkt aan een concept laadpaalkaart, met daarop locaties waar de laadpalen geplaatst gaan worden. Bij het opstellen van deze kaart is rekening gehouden met het beleid van de gemeente over laadpalen. De definitieve locaties worden in begin 2021 vastgelegd. Wanneer de locaties vastgesteld zijn, worden de locaties uit fase 1 geplaatst.	
12	**Verkeersveiligheid**	De school moet goed en veilig bereikbaar zijn voor kinderen en ouders. Verkeerssituaties bij scholen verdienen continue aandacht van de gemeente. Daarnaast is het van belang om gevaarlijke verkeerssituaties in beeld te brengen en op te lossen. In het Gemeentelijke Verkeer en Vervoer Plan dienen deze situaties prioriteit te krijgen. Voorts is het van belang om overlast van sluipverkeer terug te	GVVP is geëvalueerd in 2019. In 2020 is gestart met het opstellen van een nieuw GVVP. In 2021 wordt middels bewonersparticipatie het nieuwe beleid vormgegeven. We zien mogelijkheden om de evaluatie en het actualiseren van beleid te combineren om eerder tot besluitvorming te kunnen komen. Het geactualiseerde GVVP zal worden ingepast in de Omgevingsvisie.	

		dringen en te ontmoedigen. Hiertoe dient een knelpuntenonderzoek te worden uitgevoerd. De gemeenteraad heeft op 21 mei 2015 het Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan 2015 – 2020 (GVVP 2015-2020) vastgesteld. Dit betekent dat het GVVP 2015-2020 in het derde kwartaal van 2019 geëvalueerd wordt conform de beleidsklok. Het beleidsvormingsproces start in het eerste kwartaal van 2020 met een beslisdocument.	De volgende deelprojecten zullen extra aandacht zullen krijgen in het geactualiseerde GVVP; · Zorg voor veilige schoolomgevingen. · Hernieuwde inventarisatie alle knelpunten. (Middels BLIQ rapportages) · In kader van mobiliteitstransitie wordt extra aandacht gegeven aan de fietsmogelijkheden zoals infra / veiligheid / stalling / duurzaam.	
Hoofdtaakveld: 3. Economie				
Beleidsaccenten				
13	**MKB**	De middenstand in de kernen is onmisbaar. Veel mensen in de gemeente Bladel zijn werkzaam in het midden- en kleinbedrijf, dat goeddeels afhankelijk is van lokale en regionale keuzes en ontwikkelingen. Lokale ondernemers maken zelf de belangrijkste keuzes. Maar de gemeente Bladel kan wel allerlei randvoorwaarden scheppen voor een florerende lokale economie en bedrijven ondersteunen. Daarom is een goed contact met de ondernemer en centrummanagers van wezenlijk belang. Het versterken van het Centrummanagement is noodzakelijk voor het ondernemerschap in het winkelcentrum van Bladel en via de relaties tussen Centrummanagement en het MKB in Hapert ook voor de middenstand in Hapert. Centrummanagement kan rekenen op de steun voor de komende jaren.	In 2020 zijn verdere stappen gezet in de doorontwikkeling naar het Centrummanagement 2.0. We zijn verder aan de slag gegaan met de uitvoering van de keuzes, prioriteiten en uitvoeringsstrategie die we in 2019 gezamenlijk hebben vastgesteld. Er is op verschillende niveaus en bij verschillende partijen gewerkt aan een nieuwe manier van denken en werken. Ook door de corona-crisis hebben we als partijen extra samengewerkt. Uiteindelijk moet dit leiden tot een nieuwe invulling van centrummanagement, opdat Bladel op de korte en lange termijn inspeelt op alle uitdagingen. Professionalisering van de samenwerking tussen vastgoed, ondernemers en gemeente is en blijft een belangrijk onderwerp van gesprek met MKB Hapert. Het participatietraject waarin GBOH in samenwerking met MKB een aantal bouwstenen heeft aangeleverd met betrekking tot de gebiedsvisie Hapert, heeft een aantal aanknopingspunten opgeleverd waardoor gezamenlijk vervolgstappen kunnen worden gezet.	
14	**KBP**	De gemeente Bladel heeft een sterke economie. Het KBP behoort tot de beste bedrijventerreinen van Nederland en is naast de bedrijventerreinen in Bladel en	Het jaar 2020 was een bijzonder jaar. Het jaar startte positief, met diverse opties en concrete bouwplannen. De economische situatie was gunstig en de uitgifteplanning was	

		Hapert van grote waarde voor de werkgelegenheid binnen de Kempen. De vestiging van bedrijven op het KBP moet daarom worden gestimuleerd. De bereikbaarheid en veiligheid van alle bedrijventerreinen is van belang en behoeft de aandacht.	goed. Helaas werd deze economische situatie als gevolg van Covid-19 onzeker. Dit heeft geleid tot uitstel van investeringen bij bedrijven en het intrekken van opties. Vanaf de herfst 2020 is het tij echter weer gekeerd en is de interesse in de kavels weer toegenomen. Er is sprake van nieuwe belangstelling, met name uit sectoren die geen invloed van de coronacrisis ondervinden. Er staan eind 2020 diverse opties uit. Inmiddels is 62% van de 69 hectare verkocht, Het was ook een bijzonder jaar vanwege de heftige brand. In mei 2020 werd het hoofdgebouw van een bedrijf volledig verwoest. In september 2020 waren de plannen voor nieuwbouw al gereed en vergund en kon een nieuwe start gemaakt worden op het terrein en er is gestart met de realisatie van het Facilitypoint. Daarnaast is het proces gestart om de tweede fase van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte van het KBP over te dragen naar gemeente Bladel. Het betreft hierbij de wegen, kunstwerken en fietspaden (Smaragdweg, Diamantweg, burg. Gremstraat en burg. Swachtenstraat). Afspraken hierover zijn niet opgenomen in de Gemeenschappelijke regeling KBP. In 2021 worden dezen afspraken gemaakt.	
Hoofdtaakveld: 4. Onderwijs				
Beleidsaccenten				
15	**Basisschool De Vest Hoogeloon**	Het Strategisch Huisvestingsplan Primair Onderwijs (SHP), vastgesteld in 2017, voorziet in vervangende nieuwbouw van een 6-klassige brede school met ruimte voor een voorschoolse voorziening in Hoogeloon. In eerste instantie is, mede op aangeven van de dorpsraad Hoogeloon, gekeken naar de mogelijkheid verplaatsing van basisschool De Vest naar het Valensplein, aansluitend aan de MFA. Op basis van gedegen onderzoek is echter gebleken dat deze verplaatsing niet haalbaar is. Inmiddels is door Onderwijsstichting Kempenkind een plan ontwikkeld voor nieuwbouw van een brede school in Hoogeloon op een gedeelte van het huidige schoolterrein. Ondanks de resultaten van het uitgevoerde onderzoek blijven de dorpsraad en de inwoners van Hoogeloon een voorkeur uitspreken voor verplaatsing van basisschool De Vest naar het Valensplein. De voorkeur van dorpsraad en inwoners is gericht op behoud/verbeteren van de leefbaarheid van de (kleine) kern: · concentreren van centrumvoorzieningen;	Het finale onderzoek naar de mogelijke verplaatsing van basisschool de Vest naar het Valensplein is afgerond. Het onderzoek is in het voorjaar van 2019 aan de gemeenteraad aangeboden. In 2020 is gestart met de nieuwbouw van de Vest.	

		· verlevendigen van het Valensplein; · synergievoordelen bij gebouwelijk verbinden van gemeenschapshuis en school; · woningbouw op vrijkomende locatie De Vest. Hoofdprobleem voor een verplaatsing van de school naar het Valensplein is de beperkt beschikbare ruimte en het met omliggende grondeigenaren niet kunnen bereiken van overeenstemming over aankoop van benodigde gronden tegen aanvaardbare prijzen. In het met Onderwijsstichting Kempenkind te voeren OOGO (op overeenstemming gericht overleg) wordt de wens tot verplaatsing van basisschool De Vest naar het Valensplein opnieuw ingebracht en wordt gekoerst op een laatste onderzoek om alsnog tot een verplaatsing van de basisschool te komen. De onderhandelingen met de grondeigenaren aan het Valensplein worden heropend. Het onderzoek wordt in het vierde kwartaal 2018 afgerond, waarna de discussie over verplaatsen van de basisschool in het voorjaar 2019 definitief wordt beslecht.		
Hoofdtaakveld: 5. Sport, cultuur en recreatie				
Beleidsaccenten				
16	**Ontwikkeling Egyptische Poort**	De gemeente Bladel wil in samenspraak met particuliere initiatieven het gebied de Egyptische Poort ontwikkelen. Tot nu toe is het een ontwikkeling waarbij de gemeenteraad via een interactief proces tot een richting is gekomen. In het verlengde hiervan zijn door de gemeenteraad keuzes gemaakt die moeten worden uitgewerkt in een eerste aanzet voor het plan. In het recent genomen raadsbesluit betreffende de verdere planontwikkeling is het ontwikkelgebied vastgesteld en is als voorkeursscenario voor het ontwikkelgebied gekozen voor een combinatie van scenario 3 ‘De Toren van Bladel’ en scenario 1 ‘Kempische poort’. Hierbij zijn als belangrijkste te realiseren waarden benoemd: · versterken van het groen, versterken/verbinden van de functies sport en (natte) recreatie; · versterken groenstructuur dorpskern vanuit het gebied Egyptische Poort, verbinding tussen dorpskern en landschappelijke omgeving.	Begin 2020 zijn voorbereidende onderzoeken afgerond. Daarna zijn in samenwerking met Maatschappelijk Financieren een aantal initiatieven op het gebied van sport en recreatie bij elkaar gebracht. Het zwembad, waar een nieuwe exploitant het gebouw overnam, is onderdeel van dit plan. Voor het deel van het gebied dat in het masterplan bestemd is als woongebied (het gebied rond de boerderij die hiervoor aangekocht is) heeft een ontwerper selectie plaatsgevonden. Aan de gegunde ontwerper is tevens de opdracht verstrekt om een verbinding met het centrum te ontwerpen die aansluit bij de ambities die de gemeente heeft voor het gebied. Het private initiatief voor sport en recreatie werd voldoende concreet om de ontwerper opdracht te geven een totaalschets voor het gebied te maken.	

		Het plangebied is opgedeeld in drie zones, die in de verdere ontwikkeling zullen worden meegenomen. Binnen het plangebied zal een nieuw aan te leggen zwem- en recreatievijver als katalysator voor de ontwikkeling van het plangebied dienen. Deze katalysator wordt op korte termijn onder gemeentelijke regie uitgevoerd teneinde andere initiatiefnemers te verleiden en aan te jagen om mee in het gebied te investeren. Het historisch lint van de Leemskuilen wordt versterkt. Er blijft in het plangebied plaats voor daar al gevestigde verenigingen. In of nabij het plangebied gevestigde ondernemingen, zoals de exploitant van de overdekte zweminrichting, wordt de gelegenheid geboden om in de ontwikkelingen te participeren. Met enige terughoudendheid wordt de mogelijkheid tot het ontwikkelen van woningen meegenomen binnen het plangebied. Voor de ontsluiting van het gebied wordt de Bossingel ingericht als autoluwe recreatieve boulevard. De opties om het plangebied te ontsluiten door een ongelijkvloerse kruising onder/over de N284 worden verder verkend. Financieel gezien wordt gekozen voor een kostenneutrale realisatie, waaronder wordt verstaan dat alle uitgaven en investeringen die de gemeente na beëindiging van de overeenkomst met Ballast Nedam in het gebied heeft gedaan minimaal terugverdiend moeten worden. De eerste aanzet voor het plan, met inbegrip van de zwem- en recreatievijver als katalysator, wordt in het eerste kwartaal 2019 gepresenteerd aan de gemeenteraad. Deze aanzet omvat ook een nieuwe naamgeving voor het plangebied, zoals door de gemeenteraad bij motie is gevraagd.		
17	**Natuur en openbaar groen**	Natuur en bos zorgen samen met landbouwgrond voor een gevarieerd landschap in ons buitengebied. Leefgebied van talloze planten en dieren, maar ook ruimte om van te genieten voor inwoners en toeristen. Deze waarden willen we niet alleen behouden maar waar nodig ook versterken. Voor zowel inwoners als toeristen zijn de natuur, de bossen en de vennen van groot belang. Streven is dat de natuur, recreatie en toerisme hand in hand gaan. Daarom stimuleren we in groei en versterking van de biodiversiteit. Zowel in het cultuurlandschap (landbouwgronden) als in de natuur. Versterking van de bestaande natuur heeft voorrang op de aanleg van nieuwe natuur. Bij natuurbeheer geven we de voorkeur aan particulier (agrarisch) beheer boven terreinbeheerders. Combinatie met andere verdienmodellen (recreatie of agrarische productie) wordt gestimuleerd. Op die manier zorgen we voor een nog robuuster landschap waar zowel inwoners als bezoekers van gemeente Bladel prettig wonen, verblijven en recreëren. Een voorbeeld in dit kader is het verbeteren van de toegankelijkheid van Natuurgebied Biezengoren als wandelgebied richting de Bokkenrijder en Neterselse Heide.	**Natuur en openbaar groen; biodiversiteit** Er worden in de gemeente diverse projecten uitgevoerd om de natuurlijke waarden te versterken. Dit zijn vaak meerjarige projecten zoals de gebiedsontwikkeling en versterking rond windpark de Pals, de Vogelakkers (recent uitgebreid met een zesde akker), het nieuwe ecologische beheer op het Kempisch Bedrijvenpark, de verjonging en versterking van ons bos, de aanplant van bos op de Boomfeestdag en het beekherstel van de Groote Beerze. In het afgelopen jaar zijn daar ook nog project Ervenplus en een gebiedsgerichte weidevogelactie tussen Casteren en Bladel bij gekomen. Daarnaast gaan we het komende jaar mogelijk experimenteren met schapenbegrazing op de heideterreinen. De gemeente zet zich actief in om de natuurversterking te combineren met andere functies zoals duurzame landbouw, klimaatadaptatie en recreatie.	

18	**Groene long**	Voor de aanleg van de westelijke randweg heeft de gemeente een perceel grond verworven ter hoogte van de Zwartakkers. In de structuurvisie 2008 is dit gebied aangeduid als 'Groene long'. Slechts een gedeelte van dit perceel is nodig voor de aanleg van de randweg. Het resterende gedeelte biedt de kans om de ambitie voor een 'Groene long' voor Bladel te verwezenlijken. Doel van het project is een gebiedsvisie voor het plangebied dat is gelegen tussen De Beemdstraat, De Zwartakkers en de Randweg West. Uitgangspunt is dat er meerwaarde ontstaat voor inwoners én dat het project natuur- of milieu educatie, laagdrempelige recreatie en een verbetering van de biodiversiteit oplevert. Beleidsvorming start medio 2019 met de probleemanalyse.	In 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met een gebiedsplan voor De Groene Long. In mei 2021 besluit de gemeenteraad over ontwerp, financiën en het verdere proces. Later in 2021 ligt het bestemmingsplan voor ter besluitvorming. Hiermee komt uitvoering in zicht eind 2021, begin 2022.	
Hoofdtaakveld: 6. Sociaal domein				
Beleidsaccenten				
19	**Algemeen**	Sinds 1 januari 2015 hebben de gemeenten extra taken gekregen in het sociale domein. Het taakveld sociaal domein omvat sindsdien de zorg en begeleiding van onze kwetsbare inwoners van jong tot oud (Jeugdhulp en Wet maatschappelijke ondersteuning), het op weg helpen van mensen met een uitkering naar betaald werk en maatschappelijke participatie (Participatiewet), het bestrijden van armoede en het bevorderen van zelfredzaamheid. Doel is de zelfstandigheid en maatschappelijke participatie van onze inwoners te bevorderen en daar waar nodig bestaansvoorzieningen te verstrekken.		
20	**Wmo**	Voor de uitvoering van de Wmo-taken ontvangt de gemeente beperkte middelen. Dat betekent dat de gemeente het sociale domein moet transformeren. Dat is de afgelopen jaren onder andere gebeurd door een groter beroep te doen op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van onze inwoners. Bij de toegang en uitvoering van de Wmo wordt dit ‘kantelingsprincipe’ toegepast. Daar zitten echter grenzen aan. De druk op kwetsbare inwoners en hun mantelzorgers neemt toe. Vooral ouderen moeten, bij gebrek aan een alternatief, steeds langer thuis wonen met ondersteuning van hun naasten. De Wmo zal daar met verruiming van voorzieningen (zoals hulp bij het huishouden en dagbesteding) extra ondersteuning moeten bieden om uitval van mantelzorgers te voorkomen en de kwaliteit van leven van ‘thuiswonenden’ te verbeteren.	Door de invoering van het abonnementstarief betaalden huishoudens die gebruikmaken van Wmo-voorzieningen in 2020 in tegenstelling tot de eerdere inkomensafhankelijke eigen bijdrage maximaal €19,00,- per 4 weken aan eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen. Deze ontwikkeling maakt dat het voor meer mensen aantrekkelijk is om in aanmerking te komen voor Wmo-ondersteuning. Waar mensen met een ruimer inkomen of veel eigen vermogen ondersteuning of hulp eerst zelf bekostigden, doen zij nu een beroep op de Wmo. Dit maakt dat we zien dat meer mensen gebruik maken van Wmo-ondersteuning zoals hulp in de huishouding. De druk op het beroep op de eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid is hiermee verlaagd en er is getracht om een meer gelijkwaardige aanpak te realiseren. Op deze manier is het bereik van de voorzieningen verruimd om langer thuis wonen te realiseren en uitval van mantelzorgers te voorkomen. Ook de implementatie van het mantelzorgbeleid draagt hier aan bij.	

21	**Jeugdhulp**	De lasten voor de uitvoering van de jeugdhulp overstegen bijna vanaf de decentralisatie de inkomsten met ongeveer €300.000,00. Deze werden gedekt uit de reserve sociaal domein. De keuze om dit zo te doen was logisch omdat de eerste jaren na de decentralisatie nog onduidelijk was wat de structurele lasten zouden zijn. De reserve sociaal domein was onder andere voor dit doel in het leven geroepen. Recent is gebleken dat het tekort van Jeugdhulp is gestegen naar € 689.000,00. Deze ontwikkeling vraagt om een aantal andere programma- en uitvoeringskeuzes om de baten en lasten structureel in evenwicht te houden. Het beleidsvormingsproces start in het laatste kwartaal van 2018 met een raadsopdracht.	Het beleidskader voor jeugdhulp wordt gevormd door het Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2024 'Samen van transitie naar transformatie'. De uitvoering van de Jeugdwet ligt bij de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de GR Samenwerking Kempengemeenten. De samenwerking op inkoop van tweedelijns jeugdhulp heeft opnieuw vorm gekregen in 'Samen voor Jeugd' (10 regiogemeenten en inkooporganisatie Eindhoven). Afgesproken is samen met zorgaanbieders te werken aan een transformatieplan, met als doel een beweging naar voren: meer lokale inzet op preventie en lichte hulp om zwaardere (en duurdere!) inzet van zorg te voorkomen. Door corona zijn de aanbestedingen jeugdhulp voor 2021 ingetrokken en met een jaar uitgesteld.	
22	**Participatiewet**	Met invoering van de Participatiewet geldt, nog meer dan voorheen, het primaat van uitstroom naar arbeid, ook voor onze inwoners met een arbeidsbeperking. Dit 'work-first'-principe is in de huidige (overspannen) arbeidsmarkt ook belangrijk voor het lokale bedrijfsleven. Dat betekent dat onze uitvoeringsorganisaties van de Participatiewet (WVK en ISD) moeten streven naar een gezamenlijk dienstverleningsmodel waarbij iedereen 'mee werkt'. Onze ondernemers moeten worden 'ontzorgd' in hun vraag en wens om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan te nemen. Met de inzet van lokale partijen zoals het PiusX-college en de Stichting Vluchtelingenhulp en lokale initiatieven (Praktijkhuis) moeten we deze mensen voorbereiden op toetreding tot de arbeidsmarkt.	Per 1 juli 2019 is het Participatiebedrijf Kempenplus gestart. Dit participatiebedrijf voert de taken uit op het gebied van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Participatiewet (Pw). Het is een samenvoeging van de WVK-groep (als uitvoeringsorgaan van de Wsw) en de Intergemeentelijke Sociale Dienst (als uitvoeringsorgaan van de Pw). Kempenplus is dan ook een uitvloeisel van de Participatiewet die op 1 januari 2015 van kracht werd. Deze wet beoogt dat meer mensen werk vinden, ook mensen met een arbeidsbeperking. Het Participatiebedrijf is werkgever van de nog bestaande populatie Wsw'ers, maar gaat daarnaast vooral opereren als arbeidsmakelaar voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zoals langdurig werklozen die in de bijstand terecht zijn gekomen.	
23	**Integrale aanpak Sociaal Domein**	Voor alle drie de onderdelen van het sociale domein hebben de gemeenten minder middelen ontvangen. Daardoor wordt er kritisch gekeken naar de ondersteuning die wordt ingezet. Maar in de toegang tot en uitvoering van de drie domeinen is nog een efficiencyslag te maken. Er moet beter worden samengewerkt met het grote potentieel aan verenigingen en vrijwilligersorganisaties in onze gemeente. Dat kan door de uitvoering nog lokaler te (gaan) organiseren en door organisaties beter te laten samenwerken. Overigens ook met (zorg-)organisaties die niet direct worden gefinancierd door de gemeente. Door die verdere lokalisering en samenwerking wordt de uitvoering niet alleen goedkoper maar neemt ook de kwaliteit van de ondersteuning toe.	**Samenwerking verenigingen en vrijwilligersorganisaties** In 2020 is het Regionale Sport en Beweegakkoord ondertekend en hierdoor zal er intensiever samengewerkt gaan worden tussen verschillende vrijwilligersorganisaties. In principe zijn de ambities uit dit akkoord gericht op sport en bewegen, maar de samenwerking kan ook degelijk op andere vlakken gestalte gaan krijgen. De komende jaren wordt er door het rijk uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld om hier verder invulling aan te geven. Uiteraard hebben ook de buurtsportcoaches en onze vrijwilligersondersteuner hier weer een rol in. Op andere gebieden zijn er (mede door corona beperkingen) weinig ontwikkelingen geweest in 2020. **Praktijkhuis**	

			Het Praktijkhuis werkt samen met andere partijen zoals met KempenPlus en het Pius-X college. In 2019 is door het college verantwoording afgelegd aan uw raad in hoeverre de doelstelling van het project Praktijkhuis is behaald en of dit de gewenste resultaten heeft geleverd. Uw raad heeft bij behandeling van deze evaluatie besloten om elke twee jaar een voortgangsrapportage op te stellen. Dit zou dus dit voorjaar zijn. Omdat diverse activiteiten door het Coronavirus niet of slechts gedeeltelijk doorgang konden vinden, geeft deze periode echter geen goede weergave van resultaten. Daarnaast is er voor het project Praktijkhuis tot en met 2024 budget beschikbaar. Het zou dan ook een logischer moment zijn om voor het aflopen van dit budget een uitgebreidere evaluatie te doen, in plaats van een voortgangsrapportage over de afgelopen minder representatieve periode. Via de planning & control (P&C)-cyclus kunt u de voortgang van het project Praktijkhuis uiteraard jaarlijks monitoren en eventueel bijsturen. Per brief is uw raad hierover geïnformeerd.	
24	**Ouderen**	Het is belangrijk om jong en oud met elkaar te verbinden, niet alleen met het oog op de toekomst (vergrijzing) maar ook om van elkaar te leren of voor elkaar te zorgen. Ouderen willen we nog meer bij onze gemeenschap betrekken samen met het Cluster Senioren. De 'Notitie Zorgen om de Zorg' zoals die opgesteld is door de Cluster Senioren Bladel bevat suggesties en uitgangspunten die bedoeld zijn om de cliënt daadwerkelijk centraal te stellen en meer zorg op maat te leveren. Samenwerking en afstemming tussen de zorgaanbieders is daarbij een voorwaarde. Voorkomen moet worden dat de onmiskenbare bureaucratie bij de uitvoering van de zorg, ten koste gaat van adequate hulp. In overleg met de opstellers van de notitie moet het gemeentelijk beleid aangepast worden aan de suggesties en uitgangspunten om op deze wijze een bijdrage te leveren aan het optimaliseren van de zorg. Het beleidsvormingsproces start in het tweede kwartaal van 2019 met de probleemanalyse.	Op basis van het visiedocument "(voorbereiden op) Ouder worden in de gemeente Bladel", opgesteld door de vijf Bladelse ouderenbonden, heeft uw raad besloten om vooralsnog voor een pilotperiode van twee jaren een ouderenconsulent aan te stellen. Deze ouderenconsulent moet de zelfstandig thuiswonende Bladelse ouderen ondersteunen op het gebeid van wonen, welzijn, inkomen en zorg. De ouderenconsulent is op 1 oktober 2020 begonnen.	
25	**Vrijwilligersbeleid**	De gemeente is zich er van bewust dat de vrijwilligers hard nodig zijn om het sociale karakter van de gemeente in stand te houden. Aandacht voor het waarderen van het vele vrijwilligerswerk dat door ongeorganiseerde vrijwilligers en mantelzorgers wordt verricht. Op 13 juni 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met de evaluatie van het Vrijwilligersbeleid 2014-2017. Voor het nieuw op te stellen beleid is van belang dat de gemeente de randvoorwaarden creëert waaronder het brede vrijwilligerswerk kan floreren, binnen de ruimte van wet- en regelgeving. Hierbij is vermindering van regeldruk van belang, maar ook het onderhoud van de	Op 23 maart 2019 is de evaluatie van het Vrijwilligersbeleid 2014-2017 ter kennisname voorgelegd aan de gemeenteraad. In deze evaluatie zijn met name de rollen ondersteunen, stimuleren en faciliteren geëvalueerd. De raad heeft ermee ingestemd om deze evaluatie te betrekken bij het nieuw te vormen beleid. Deze onderdelen hebben dan ook de basis gevormd voor dat nieuwe beleid en op 20 juni 2019 is het nieuwe Vrijwilligersbeleid 2019+ gemeente Bladel vastgesteld.	

		accommodaties van de verenigingen. In het op te stellen beleid dient een afweging plaats te vinden voor de herintroductie van het mantelzorgcompliment. De evaluatie en bijbehorende resultaten van de enquête dienen als oplegger voor een nieuw vrijwilligersbeleid. Dit is geen volledig nieuw beleidsplan maar een herziening van het oude beleid. Het beleidsvormingsproces krijgt in het eerste kwartaal 2019 een vervolg met een eindvoorstel aan de raad.	Door het nieuwe beleid en het extra verkregen budget hebben we in 2019 de vrijwilligersorganisaties weer de correcte subsidiebedragen kunnen verlenen. Door een verhoging van het totale subsidiebudget hebben alle organisaties het subsidiebedrag gekregen waar ze recht op hebben. De afgelopen jaren is het totaal aantal aanvragen steeds hoger geweest dan het beschikbare budget, maar door die verhoging is dat nu niet meer het geval.	
26	**MFA Hapert**	Het “Hart van Hapert” …. klopt voor een mooie toekomst. “Hart van Hapert” is de naam van de nieuw te bouwen multifunctionele accommodatie (MFA) in Hapert. Met dit gebouw wordt een belangrijke voorziening gerealiseerd ter verbetering en versterking van de leefbaarheid. Zes partijen werken hiervoor al ruim zeven jaar intensief samen. Het zijn Basisschool Het Palet, Gemeenschapshuis Den Tref, Steunpunt de Kloostertuin, Bibliotheek de Kempen, NummerEen Kinderopvang en Parochie Heilige Apostelen Petrus en Paulus. Het nieuwe gebouw biedt onderdak aan onderwijs, gemeenschapshuis, dagopvang, buitenschoolse opvang, peuterprogramma, bibliotheek, ondersteunpunt, parochie en binnensportactiviteiten. Het biedt ruimte om nieuwe initiatieven mogelijk te maken en stimuleert samenwerking en kruisbestuiving bij de gebruikers. Ontwikkelen, verbinden en ontmoeten: dat wordt het nieuwe “Hart van Hapert”. “Hart van Hapert’ wordt in het centrum van Hapert gebouwd. Ook de pastorie en het kerkgebouw (beide gemeentelijke monumenten) gaat er deel van uit maken. De eerder gekozen A-variant (van mei 2017) vormt de basis van het plan. Deze variant heeft ook de voorkeur van de partners. De coalitiepartijen zijn overeengekomen dat de aanbesteding zo snel als mogelijk zal worden opgestart. De planning gaat uit van 1 januari 2019. Met het bouwen van deze MFA is veel geld gemoeid. Uitgegaan wordt van een netto-investering van ruim 15,25 miljoen euro, inclusief de kosten van energieneutraal maken van de nieuwe gebouwen. In de becijfering van het netto-investeringsbedrag is rekening gehouden met het in herontwikkeling brengen van de bij ingebruikname van de nieuwe gebouwen vrijkomende ruimtes op het Paletterrein en bij Den Tref. Verwacht wordt dat de opbrengst daarvan ruim € 2.1	In 2020 hebben we de aanbesteding voor de bouw van de nieuwe MFA afgerond. Dat heeft geresulteerd in een opdracht aan BMV Bouwbedrijf uit Veldhoven. BMV heeft 2020 vervolgens nodig gehad om de op Voorontwerp-niveau gedefinieerde uitvraag nader uit werken tot een uitvoeringsgereed plan waarop de omgevingsvergunning kon worden afgegeven. Daarnaast zijn allerlei voorbereidende maatregelen getroffen, zoals de sloop van een schoolgebouw en de voormalige pastoorswoning. Oplevering is bepaald op 1 april 2022, zodat de accommodatie medio 2022 gebruiksklaar zal zijn. Gedurende het bouwproces zullen door de opdrachtgever / gemeente een aantal directieleveringen worden verzorgd. De voorbereiding daarop heeft eveneens in 2020 plaatsgevonden, in nauw overleg met de aannemer. Het gaat daarbij om zaken zoals de omgeving van het MFA-gebouw en de aanschaf van meubilair. Ook de toekomstige hoofd-gebruikers zijn in 2020 bij deze parallelle trajecten nauw betrokken geweest. Aanbesteding en uitvoering zal in 2021 plaatsvinden.	

		miljoen euro zal zijn. Voorts is rekening gehouden met de inbreng van beschikbare reserves door Den Tref en De Kloostertuin tot in totaal een bedrag van ruim € 1.1 miljoen euro. Het becijferde investeringsbedrag is gebaseerd op prijspeil januari 2018 en behoeft nog aanpassing naar het prijspeil op datum aanbesteding. Bij de voorbereiding van het project zal voortdurend gestreefd worden naar stichtingskostenvoordelen. Onderwerpen die daarbij bijzondere aandacht krijgen zijn BTW-compensatie, de keuze voor de bouworganisatievorm, de wijze van het in de markt zetten van de bouw van de MFA en de mogelijkheden die er zijn om de opbrengsten van de vrijkomende locaties te verhogen. Het college kiest in beginsel voor de meest voordelige vorm van aanbesteding. Uit de onderzoeken die recent zijn uitgevoerd is gebleken dat het nieuw bouwen en / of aanpassen van de huidige gebouwen weliswaar enigszins goedkoper is maar dat daarmee niet de inhoudelijke voordelen van een MFA, en ook niet de op behoefte gebaseerde herinrichtingsmogelijkheden van de vrijkomende ruimtes, gerealiseerd kunnen worden.		
27	**Cultureel Centrum Den Herd Bladel**	Met alle bij het cultureel centrum betrokken partijen: bestuur, theatercommissie, seniorenvereniging Bladel en alle andere afzonderlijke gebruikers, is alle benodigde informatie voor de opstelling van een definitief programma van eisen en een schetsontwerp voor een verbouwingsplan verzameld. De opdracht voor de opstelling van een definitief programma van eisen en een schetsontwerp voor een verbouwingsplan wordt echter voorlopig nog niet aan een extern adviesbureau verstrekt. Er wordt eerst nog één ultiem onderzoek uitgevoerd naar de wenselijkheid en de mogelijkheden van verplaatsen van het cultureel centrum naar het centrumgebied van de kern Bladel. Het onderzoek gaat omvatten: a. bestaat er een reële kans dat binnen afzienbare tijd verplaatsen van het cultureel centrum naar het centrumgebied van de kern Bladel kan worden: gericht overleg met de eigenaren van de locaties Posthof en Rabobank; b. in hoeverre wordt een eventuele verplaatsing gedragen door de bij het cultureel centrum betrokken partijen: bestuur, theatercommissie, seniorenvereniging Bladel en alle andere afzonderlijke gebruikers; c. welke kwantificeerbare inhoudelijke meerwaarden biedt een verplaatsing van het cultureel centrum ten opzichte van een gebouwelijke aanpassing van de huidige accommodatie. Het onderzoek wordt in het vierde kwartaal 2018 afgerond, waarna de discussie over aanpassen van de huidige accommodatie of koersen op verplaatsen het cultureel centrum begin van het jaar 2019 definitief wordt beslecht. Dit onderzoek maakt deel uit van de centrumontwikkeling Bladel, dat eveneens als speerpunt benoemd is in dit raadsprogramma.	Op 7 november 2019 heeft de gemeenteraad van Bladel besloten een krediet voor aankoop van het rabobankgebouw aan de Markt in Bladel beschikbaar te stellen. Op 10 december 2019 is de koopovereenkomst afgesloten. Hiermee kan de ambitie voor verplaatsing van de CC Den Herd naar de Markt worden gerealiseerd.	

28	**Bouwschuren**	Het verenigingsleven is van groot belang voor de gemeenschap. De gemeente neemt een inspanningsverplichting op zich om initiatieven vanuit de samenleving voor het oprichten van multifunctionele bouwschuren (zoals de bouwschuur Casteren) mogelijk te maken. Hierbij dient gedacht te worden aan het planologisch mogelijk maken van deze accommodaties, maar ook (éénmalige) stimuleringsbijdragen of gunstige pacht/huur-constructies zijn mogelijkheden. Ook wordt onderzocht hoe al bestaande accommodaties tegemoet gekomen kunnen worden.	Begin 2020 heeft een gezamenlijk overleg plaatsgevonden tussen de gemeente en alle partijen die een plek willen in de plannen voor de nieuwe opzet van het sportpark. De initiatiefnemers voor een activiteitenschuur waren toen bezig om de opzet van hun plannen inhoudelijk en financieel nader te onderbouwen. Gemeente Bladel heeft hen een spiegel voorgehouden m.b.t. investeringen, exploitatie, beheer, continuïteit, etc. Sindsdien hebben we niet meer van initiatiefnemers vernomen. Het plan voor de opzet van het sportpark is sindsdien op onderdelen al wel weer veranderd (einde gebruik korfbalvereniging).	
Hoofdtaakveld: 7. Volksgezondheid en milieu				
Beleidsaccenten				
29	**Klimaat - Energietransitie**	De raad van de gemeente Bladel heeft in de Omgevingsvisie en de Klimaatvisie Kempengemeenten hoge ambities uitgesproken om de gemeente snel energieneutraal te maken. De gemeente Breda is, in samenspraak met de Vereniging Brabantse Gemeente, Provincie Noord Brabant en Brabantse Waterschappen, voorloper in het ontwikkelen van potentiële andere en vernieuwende duurzame energievoorzieningen en heeft daarvoor een manifest opgesteld.	Er zijn in 2020 diverse acties uitgezet en opgepakt die bijdragen aan het energieneutraal maken van de gemeente voor 2025	
			• Vaststelling nieuw beleid voor klimaatmitigatie, in de vorm van de kadernota energie en klimaat. Doelstelling sluit aan bij het landelijk Klimaatakkoord. Het Uitvoeringsprogramma heeft vanwege corona wat vertraging opgelopen en wordt in 2021 door het college vastgesteld.	
		De raad ondersteunt dit Manifest Klimaatstroom Zuid en onderzoekt in het licht van die uitgangspunten welke extra mogelijkheden de gemeente voor verduurzaming kan bieden.	• Vaststelling nieuw beleid voor klimaatmitigatie, in de vorm van de kadernota energie en klimaat. Doelstelling sluit aan bij het landelijk Klimaatakkoord. Het Uitvoeringsprogramma heeft vanwege corona wat vertraging opgelopen en wordt in 2021 door het college vastgesteld.	
		Met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven maakt de gemeente werk van een duurzame samenleving. Daarmee wordt aangesloten op de behoeften van het heden, zonder daarbij het vermogen van toekomstige generaties om in hun basisbehoeften te voorzien in gevaar te brengen. Er wordt rekening gehouden met de schaarste van hulpbronnen. Het is belangrijk om zuinig te zijn op de bodem en het water. De waterkringlopen worden zoveel mogelijk schoon en gezond. Op termijn is de gemeente energieneutraal en wordt de energie lokaal opgewekt met een mix van duurzame bronnen in de omgeving. In 2025 willen de	• Er wordt doorgegaan met het energiezuinig maken van alle gemeentelijke gebouwen en waar mogelijk het plaatsen van zonnepanelen op de daken	

		Kempengemeenten gezamenlijk energieneutraliteit hebben bereikt. Zo min mogelijk hinder (geluid, licht) en voldoende biodiversiteit en groen zijn het uitgangspunt. Het (openbaar) vervoer in de regio moet op termijn onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Het beleidsvormingsproces start in het eerste kwartaal van 2019 met de keuzenota, waarin aandacht dient te worden geschonken aan een kostenraming per optie.	• Op 26 februari 2019 is de omgevingsvergunning verleend om 4 windmolens van elk 5,5, MW te plaatsen parallel aan de A67 nabij de Pals. Deze molens produceren naar verwachting circa 43% van de energiebehoefte van de huishoudens of 11% van de totale energiebehoefte van de gemeente. Op 8 april 2021 staat de zitting bij de Raad van State gepland, hierna wordt bekend of de vergunning onherroepelijk wordt. • Op 26 februari 2019 is de omgevingsvergunning verleend om 4 windmolens van elk 5,5, MW te plaatsen parallel aan de A67 nabij de Pals. Deze molens produceren naar verwachting circa 43% van de energiebehoefte van de huishoudens of 11% van de totale energiebehoefte van de gemeente. Op 8 april 2021 staat de zitting bij de Raad van State gepland, hierna wordt bekend of de vergunning onherroepelijk wordt. • De gemeente Bladel neemt deel aan de voorbereiding tot het opstellen van een regionale Energie Strategie (RES). De MRE is verantwoordelijk voor het opstellen van RES. De eerste versie RES wordt eind 2021 of begin 2022 aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden. • Vanaf 1 januari 2020 kunnen particuliere woningeigenaren een bijdrage vragen om hun huis te verduurzamen. Hiervoor is €250.000,- per jaar vrijgemaakt. In november 2020 was er al voor meer dan €250.000,- aan subsidie toegezegd. In december 2020 is een nieuwe subsidieverordening duurzame energie voor particulieren vastgesteld voor het jaar 2021. • We hebben in 2020 ingezet op het vergroten van de bewustwording onder particulieren woningeigenaren in onze gemeente over het belang van het energiezuiniger maken van hun woning. Daarnaast hebben we woningeigenaren gestimuleerd om grote en kleine energiebesparende maatregelen te treffen in/aan hun woning. Dit hebben we gedaan door uitvoering te geven aan de projecten in het kader van de Regeling Reductie Energieverbruik. • Elke gemeente is op basis van het Klimaatakkoord verplicht om voor 31 december 2021 een Transitievisie Warmte 1.0 (TVW) op te stellen en te laten vaststellen door de gemeenteraad. De TVW is een plan voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving en brengt in beeld welke alternatieven voor aardgas als warmtebron voor woningen beschikbaar zijn, en hoe deze geïmplementeerd kunnen worden. We zijn in 2020 gestart met het proces omtrent de ontwikkeling van de TVW.	
30	**Reanimatie- en AED-burgerhulpverlening**	De juridische rechten en plichten van gemeenten rond AED-beleid zijn vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid. Volgens deze wet hebben gemeenten geen wettelijke verantwoordelijkheid als het gaat om de inzet van AED's. Zowel het realiseren van	Eind 2019 is een evaluatie van de stand van zaken rondom AED- en burgerhulpverlening aan de gemeenteraad aangeboden. Besloten is, gelet op de goede dekking van het	

		een dekkend voorzieningenniveau van AED's, alsook het ondersteunen van de inzet van AED's, behoort dus niet tot de wettelijke taak van een gemeente. Ondanks het ontbreken van wettelijke verantwoordelijkheden bij de inzet van AED's kiest de gemeente Bladel er -in aanvulling op de eigen verantwoordelijkheid van burgers- toch voor om ondersteunende maatregelen te treffen die een versnelde toepassing van een AED bij een hartstilstand mogelijk maken. De gemeentelijke ondersteuning is gericht op: · een toename, danwel adequate plaatsing, van AED's; · betere informatievoorziening over locaties en het gebruik van AED's. Het beleidsvormingsproces start in het eerste kwartaal van 2019 met een eindvoorstel, dat voorziet in een structurele regeling voor de aanschaf (en/of onderhoud) van AED's.	netwerk van AED's en burgerhulpverleners om geen verdere acties uit te zetten op dit terrein.	
Hoofdtaakveld: 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing				
Beleidsaccenten				
31	**Woningbouw**	In de Woonvisie Gemeente Bladel 2016, actualisatie 2018, zijn de ambities op het gebied van wonen en woningbouw bijgesteld. De leefbaarheid in de kleine kernen verdient extra aandacht. Om vitaliteit in de dorpen te behouden is woningbouw in alle kernen noodzakelijk. Elke (kleine) kern heeft zijn eigen karakteristiek en omstandigheden, waardoor maatwerk per kern moet worden geleverd. Van het college wordt met betrekking tot de in de woonvisie opgenomen ambities en beslispunten een flexibele opstelling en vertaling in de woningbouwprogramma's verwacht ten gunste van woningbouwontwikkeling in de kleine kernen. Afgesproken is dat bij woningbouw ook gewerkt wordt met burgerinitiatieven in de vorm van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). Om dit ook daadwerkelijk in de praktijk te brengen wordt bij iedere bouwlocatie onderzocht of de voorwaarden aanwezig zijn om het instrument CPO in te zetten.	In de geactualiseerde woonvisie is opgenomen dat jaarlijs verantwoording wordt afgelegd over het Woningbouwprogramma. Afgelopen jaar is de Flex Campus geopend in Hapert welke onderdak biedt aan 240 arbeidsmigranten. Daarnaast zijn er 17 zorgappartementen en 78 woningen gerealiseerd. Deze 78 woningen bestaan uit 62 eengezinswoningen en 16 appartementen. In 2020 zijn er 49 koopwoningen en 29 huurwoningen gereedgekomen. Van de 78 woningen zijn er 31 opgeleverd in het sociale segment (zowel huur als koop). Hiermee is in 2020 voldaan aan de eis uit de woonvisie dat 40% van de nieuw woningen in het sociale segment wordt gerealiseerd. Het onderzoek van de CPO-constructies is afgerond en wordt aangeboden aan de gemeenteraad.	
32	**Omgevingsvisie**	De kaders zoals vastgesteld door de gemeenteraad in december 2016 naar aanleiding van de evaluatie van de plattelandsnota en geurverordening vormen de basis voor de nieuw op te stellen omgevingsvisie. De omgevingsvisie buitengebied wordt zo snel als mogelijk herschreven en geactualiseerd om landelijk en	De inhoudsopgave is van het document is met uw raad gedeeld. De werkgroep heeft het bestaande beleid in één document beschreven. Op basis van dit document oriënteert ons college zich over nadere voorstellen. In 2021 zal nader met u worden	

		provinciaal beleid en jurisprudentie van ná december 2016 te implementeren. Deze omgevingsvisie is in de zomer van 2018 aangeboden aan de gemeenteraad. Hoewel de uitgevoerde evaluatie van de bestaande geurnormen geen aanleiding gaf voor een verdere aanscherping is toch een ontwerp-geurverordening met aangescherpte normen ter inzage gelegd. We willen de conclusie van de oorspronkelijke evaluatie volgen, tenzij de inspraakreacties leiden tot een ander inzicht. Uitgangspunt is een positieve grondhouding ten aanzien van ontwikkelingen die bijdragen aan verdere verduurzaming van het buitengebied.	besproken of en zo ja, op welke wijze het beleid voor de fysieke leefomgeving zal worden aangepast.	
33	**Veehouderij**	De agrarische sector is een belangrijke economische drager van het buitengebied en tevens een belangrijke (indirecte) werkgever. Om deze bedrijvigheid te behouden en verder te verduurzamen streeft de gemeente naar eenduidig en stabiel beleid. Uitbreiding en/of wijziging van een veehouderijbedrijf wordt mogelijk gemaakt binnen randvoorwaarden: de milieueffecten (uitstoot fijnstof, ammoniak en geur) nemen af door de toepassing van best beschikbare technieken. Bij de verdere ontwikkeling van de veehouderij in onze gemeente moet vooral een zorgvuldige afweging met betrekking tot humane gezondheid worden gemaakt: risico's voor de volksgezondheid mogen niet toenemen en bij voorkeur afnemen. De vermindering van uitstoot van fijnstof en ammoniak en vermindering van geuroverlast leiden tot minder risico's voor de volksgezondheid. Om de veehouderij kansen te bieden om verder te verduurzamen en kringlopen beter te sluiten, werkt de gemeente mee aan innovatieve nieuwe stalsystemen, die onderbouwd een bijdrage aan deze ontwikkelingen kunnen leveren. Ook mestverwerking kan een belangrijke bijdrage leveren aan de verdere verduurzaming en een circulaire economie. Daarom werkt de gemeente mee aan reële, haalbare initiatieven met een heldere milieutechnische onderbouwing.	In 2018 is het nieuwe beleid vastgesteld omtrent veehouderij en mestverwerking. De geurverordening is in stand gebleven. Dit is ook vastgelegd in de Omgevingsvisie 1.1. De gemeenteraad wordt daarnaast jaarlijks geïnformeerd met een tussenrapportage.	
34	**Bestemmingsplan buitengebied**	Aan de hand van dit beleidskader wordt een ontwerpbestemmingsplan opgesteld en ter inzage gelegd. Het ontwerpbestemmingsplan wordt uiterlijk in het eerste kwartaal van 2019 aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden.	De 2de herziening is op 21 maart 2019 vastgesteld door de gemeenteraad.	

35	**Vrijkomende locaties en nieuwe economische dragers**	Er zijn de afgelopen jaren veel agrarische bedrijven gestopt met hun bedrijfsvoering. Deze trend zet de komende tijd ook nog door. De noodzaak om voor deze locaties een goede herbestemming te vinden neemt toe. Daarom zetten we in op een integrale aanpak: enerzijds beter inventariseren, controleren en waar nodig handhaven op bouwen en gebruik. Anderzijds ruimere mogelijkheden voor herbestemming naar wonen en/of bedrijvigheid. In beginsel moet voor iedere vrijgekomen locatie een herbestemming mogelijk gemaakt worden, die past in de omgeving en die economisch haalbaar is. Een groot deel van de overtollige bebouwing kan niet worden herbestemd en moet worden gesloopt. Ook hier moet de gemeente ondersteuning bieden. Voor al gestopte locaties onderzoeken we de mogelijkheid van een sloopbank om vierkante meters tussen locaties te kunnen uitwisselen. Stoppende bedrijven komen in aanmerking voor (provinciale) staldering.	Het thema “Transitie Landelijk gebied” is opgebouwd uit diverse aspecten (Intensivering Toezicht Veehouderijen, Vertrouwenspersoon, VAB impuls, VAB lab, Warme saneringsregeling, Sloop-bonusregeling, Sloopsubsidie, Beleidsregels, etc) Hiervoor zijn diverse planningen en looptijden. De verwachting is dat de diverse projecten gedurende de gehele raadsperiode zullen doorlopen.	
36	**Beheer**	Het leefklimaat wordt voor een belangrijk deel bepaald door het beheer van de openbare ruimte. De positieve effecten van groen op onze gezondheid zijn inmiddels bewezen. Mensen met een groene woonomgeving voelen zich gezonder. Een veilige inrichting van wegen, voldoende speelgelegenheid, een doorlopende voetpadenstructuur, een verlichtingsplan dat rekening houdt met sociale veiligheid en voldoende en goed onderhouden groen zijn facetten van de leefomgeving waar veel aandacht aan gegeven behoort te worden. Niet alleen als het gaat om de aanleg, maar zeker ook om het onderhoud dat eraan besteed moet worden. Buurtbewoners moeten rechtsreeks een oordeel kunnen geven over de kwaliteit van beheer- en onderhoudswerkzaamheden. Bij inrichtingsplannen of veranderingen in de buurt moeten de bewoners in een vroeg stadium betrokken worden bij de planvorming.	Inmiddels wordt gebruikt gemaakt van een nieuw klachten- en meldingensysteem (Verbeter de buurt) waarmee o.a. de kwaliteit van onderhoud van de openbare ruimte beoordeeld kan worden. Daarnaast maken we gebruik van de input van het Inwonerspanel die meegenomen wordt in het verder te vormen beleidsproces.	
37	**Centrumontwikkelingen Bladel**	De afgelopen jaren heeft het centrum van Bladel zowel wat betreft vormgeving als economische activiteiten een ontwikkeling doorgemaakt. Er liggen nu diverse concrete particuliere initiatieven voor uitbreiding en herontwikkeling in het kernwinkelgebied. Deze hebben betrekking op detailhandel, supermarkten, horeca, werken en wonen. Tevens wil de raad laten onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om maatschappelijke en culturele voorzieningen in het centrum onder te brengen. Als het al mogelijk zou zijn al deze plannen en ideeën in het centrum in te passen hebben ze een groot effect op de uitstraling en bereikbaarheid van het kernwinkelgebied. Om te beslissen welke initiatieven in het gebied kunnen en welke we willen moet een toekomstbeeld, met daaraan gekoppeld een beeldkwaliteitsplan, voor het centrum van Bladel opgesteld worden.	Op 2 juli 2020 is het bestemmingsplan Centrum Bladel 2019 onherroepelijk geworden. Hiermee zijn enkele kleine initiatieven mogelijk gemaakt en is het bestemmingsplan weer up-to-date. Daarnaast is in 2020 de intentieovereenkomst Onderzoek Posthof/Supermarkt afgerond. In die intentieovereenkomst stond de vraag centraal of het mogelijk was de supermarkt op de Gindrapassage te verplaatsen of uit de markt te nemen en op de locatie Posthof een toekomstbestendige supermarkt te ontwikkelen. Helaas is het niet gelukt om het gestelde doel binnen de intentieovereenkomst te realiseren. Tenslotte is op 9 juli 2020 de ruimtelijke Visie op beeldkwaliteit deelgebied Markt en omgeving vastgesteld. Hiermee is er een toetsingskader ontwikkeld waaraan nieuwe ontwikkelingen getoetst kunnen worden.	

	Het beleidsvormingsproces start in het derde kwartaal van 2018 met een raadsopdracht.	In 2020 is, in vervolg op het raadsbesluit van 7 november 2019 tot aankoop van de Rabobank, gestart met de selectie van een architect voor de ontwerpopgave van Den Herd aan de Markt. Dit heeft geresulteerd in de aanstelling van GROUP A voor uitwerking van de ontwerpgave. Eind 2020 waren het programma van eisen en het schetsplan voor Den Herd naar de Markt gereed.	

5. Evaluatie starterleningen

Startersleningen

Op 15 december 2016 heeft de gemeenteraad besloten om de “Verordening starterslening gemeente Bladel 2017” vast te stellen. Ieder jaar volgt een monitor en tussentijdse rapportage van het instrument via de P & C-cyclus. Medio 2015 hebben het Rijk en de Provincie Noord-Brabant besloten hun aandeel in de starterslening te stoppen, waardoor sindsdien het volledige bedrag van de starterslening voor rekening van de gemeente Bladel komt. In 2020 zijn 18 startersleningen afgehandeld en is door de SVn, namens de gemeente Bladel, een bedrag van € 428.000,- uitgeleend.

De aanvragers zijn afkomstig uit:	Gemeente Bladel	17
	Overige Kempengemeenten	1
	Elders	0
De aanvragers zijn/komen:	Echte starter (van huis uit)	15
	Vanuit huurwoning in gemeente Bladel	0
	Vanuit part. huurwoning gemeente Bladel	3
	Vanuit huurwoning elders	0
De aangekochte woningen liggen in de kern:	Bladel	5
	Hapert	3
	Hoogeloon	5
	Casteren	0
	Netersel	5
De leningen zijn bestemd voor aankoop van:	Bestaande woning	9
	Nieuwbouwwoning	9

Financiering startersleningen

Het instrument Starterslening loopt nu ongeveer 4 jaren en in deze jaren zijn de navolgende startersleningen verstrekt. De starterslening wordt vanuit de eigen middelen van de gemeente gefinancierd.

Jaar	**aantal startersleningen**	**Bedrag uitgeleende leningen**
2014	21	132.000
2015	11	181.000
2016	14	335.000
2017	17	404.000
2018	16	274.000
2019	9	186.000
2020	18	428.000
TOTAAL	106	1.940.000

Revolverend fonds bij SVn

De gemeente stort de voor de starterslening benodigde financieringsbedragen in een revolverend fonds bij de SVn. Dit fonds wordt beheerd door het SVn. Vanaf het derde jaar worden door de SVn rente en aflossingen van de starters ontvangen. Deze komen in dit fondsterecht. Hiervan kunnen weer nieuwe leningen worden verstrekt.

Het verloop van het Revolverend Fonds bij de SVn over het jaar 2020 is als volgt:

Saldo per 1 januari 2020	198.000
Bij: Stortingen door gemeente Bladel	400.000
Bij: Extra aflossingen startersleningen gedurende 2020	146.000
Bij: Ontvangen rentes van starters	15.000
Af: Verstrekte startersleningen	-428.000
Af: Beheerskosten SVn over het jaar 2020	-7.000
Saldo per 31 december 2020	324.000

6. Meerjarige inkoopcontracten

In onderstaand overzicht worden meerjarige inkoopcontracten weergegeven:

Crediteur	Omschrijving	Contractduur	Waarde totale contractperiode (indicatief)
Arcadis Nederland B.V.	Ondersteuning grondwatermeetnet	2020/2021	17.840
Argonaut Advies B.V.	Sociaal Medische Advisering	2018/2021	27.000
Art4U (Stichting Veldhovense Muziekschool)	Marktplaats cultuureducatie	2017/2020	132.000
Assa Abloy Entrance Systems Nederland B.V.	Service en onderhoud automatische deuren gemeentehuis	Vanaf 2018	-
Baetsen Containers B.V.	Afval- en grondstoffenbeheer Kempen	2017/2020	3.200.000
Boels Zanders N.V.	Juridische dienstverlening	2016/2022	206.500
Coöperatie Bosgroep Zuid Nederland UA	Beheersovereenkomst bossen, natuurterreinen en landschappelijke beplantingen Bladel	2017/2023	-
Cannock Chase Incasso	Incassodiensten	Vanaf 2007	-
	Afhandeling kwijtscheldingen	Vanaf 2018	-
Canon Nederland B.V.	Print- en kopieerpapier	2017/2021	18.000
Company Webcast B.V.	Digitale verslaglegging	2018/2021	31.000
Coppelmans Ontstoppingen en Reinigingen B.V.	Reiniging en inspecteren riolering	2018/2024	411.000
CQB Beveiliging B.V.	Alarmopvolging diverse gebouwen	Vanaf 2011	-
Data B. Mailservice B.V.	Print- en mailservice	2018/2020	-
De Bries B.V.	Projecten zwerfafval	2018/2021	-
De Jong Zuurmond Infrabeheer	Asfaltverhardingen Kempengemeenten	2018/2020	-
DPG Media B.V.	Gemeentelijke publicaties 2018 e.v.	2018/2020	74.000
Driessen B.V.	Payroll dienstverlening	2020/2024	181.000
Driessen Autolease B.V.	Elektrische dienstauto's	2019/2023	79.400
	Deelautoconcept	2020/2025	23.600
Engels HLC B.V.	Ondergrondse glascontainers	2012/2027	-
Ernst & Young Belastingadviseurs LLP	Statement of Work Business Tax Compliance	Vanaf 2017	-
Exante Groep B.V.	Adviesdiensten verkeer	2016/2020	62.000
Frenger Systemen B.V.	Onderhoudsovereenkomst plafonds	Vanaf 2013	-
Fudura B.V.	Dienstverlening elektra	2017/2022	-
Gielen Druk Print Webmedia	Drukwerk	2017/2021	13.200
Gloudemans	Adviesdiensten aan- en verkoop agrarisch onroerend goed	2018/2022	120.000
Greenchoice (Groene Energie Administratie B.V.)	Levering electriciteit	2017/2023	2.007.000
	Levering gas	2017/2023	390.000
GoodHabitz Netherlands B.V.	Online training	2018/2021	27.600
GSD ICT Services B.V.	Diftar dienstverlening en millieupassen	2019/2020	182.000
Haskoning DHV Nederland B.V.	Weginspectie	2016/2021	-
Heijmans Wegen B.V.	Instandhouding en verbetering OVL	2017/2026	2.500.000
Hydroscope B.V.	Legionella controle	Vanaf 2007	-
HumanCapitalCare B.V.	Arbodienstverlening Kempengemeenten 2016 e.v.	2016/2021	42.000
Insurance Managers B.V.	Beurspolis voor Uitgebreide Gevaren	2020/2022	210.000
	DVO verzekerings- en schade management	Vanaf 2017	41.000
Kanters B.V.	Reinigen, preventief en correctief onderhoud en renovatie van hoofd- en minigemalen en randvoorzieningen	2018/2021	322.000
Kemkens Utiliteit B.V.	Onderhoudsovereenkomst werktuigkundige installaties	Vanaf 2015	-
Koninklijke PostNL B.V.	Vervoer van zendingen	Vanaf 2018	-
Laride B.V.	Proces- en bouwbegeleider realisatie MFA Hapert	Vanaf 2016	-
Lyreco Nederland B.V.	Bureaubehoeften	2017/2021	10.000
Mandatis B.V. hodn Melior Verzekeringen	Aansprakelijkheidsverzekering publieke sector	2017/2020	82.000

Crediteur	Omschrijving	Contractduur	Waarde totale contractperiode (indicatief)
Markhorst Beveiliging B.V.	Serviceovereenkomst brandmeldinstallatie (Markt 4 Bladel)	Vanaf 2019	-
Markhorst Electro B.V.	Onderhoudscontract zonnepanelen VV Bladella	2018/2033	38.500
	Onderhoudscontract zonnepanelen sporthal X sport	2019/2034	121.242
Mazars Paardekooper Hofman (overeenkomst overgenomen door Astrium m.i.v. boekjaar 2019)	Accountantscontrole boekjaar 2017 e.v.	2018/2021	158.700
Nummereen Kinderopvang	Peuterprogramma Bladel	2018/2020	103.300
Nu-Swift Brandbeveiliging B.V.	Onderhoud noodverlichting diverse locaties	Vanaf 2005	-
Oranjedak Zuid B.V.	Onderhoudscontract zonnepanelen VV Hapert	2019/2034	74.125
P. van Erp & Zn Drunen B.V.	Ledigen papiercontainer gemeentehuis	Vanaf 2010	-
Planting Power B.V.	Onderhoud planten gemeentehuis	Vanaf 2018	-
POL Heeteren B.V.	Verkeers- en straatnaamborden	2016/2020	127.000
RA Infra B.V.	Werkvoorbereiding, projectleiding en toezicht Bladel	2018/2022	360.000
Reyrink Aannemersbedrijf B.V.	Kolkenbeheer	2017/2021	550.000
	Verbetermaatregelen riolering	2019/2020	732.000
Repcon B.V.	Veiligheidsinspectie speeltoestellen	2019/2024	16.200
Research 2Evolve B.V.	Inwonerspanel	2019/2021	16.320
Roijmans Makelaardij	Adviesdiensten aan- en verkoop stedelijk onroerend goed	2018/2022	32.000
SafeHarbour B.V.	IC Content informatieveiligheid en Privacy	Vanaf 2020	-
Schindler Liften B.V.	Service overeenkomst onderhoud liften	Vanaf 2005	-
Schoonmaakbedrijf Roefs	Schoonmaak gemeentehuis	2017/2020	180.000
	Glasbewassing gemeentehuis	2017/2020	19.200
	Schoonmaak CJG en Bibliotheek	Vanaf 2011	-
Selecta B.V.	Warme drankenvoorziening	2017/2023	131.000
Sphere Nederland B.V.	Levering kunststof inzamelzakken (PMD, luiers en incontinentiemateriaal)	2016/2021	76.000
Tog Nederland Zuid B.V.	WOZ werkzaamheden	2020/2022	75.000
Trigion Beveiligingstechniek B.V.	Beveiligingsinstallaties	Vanaf 2014	-
Valor Compostering B.V.	Verwerking GFT	2017/2021	352.000
Van Helvoirt Groenprojecten B.V.	Onderhoud monumentale bomen	2017/2026	-
Van der Linden Pomptechniek B.V.	Beheerssysteem I-view 2.0	2018/2021	62.000
Waterschoot Loonbedrijf	Calamiteitendienst	2019/2021	140.000
	Gladheidbestrijding	2016/2021	126.000
Wegenbouw Steevens B.V.	Onderhoud elementenverhardingen	2018/2021	-
Willemsen- de Koning Groep B.V.	Leerlingenvervoer schooljaar 2017-2018 e.v., gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden	2017/2022	867.000
Wolters Kluwer Nederland B.V.	Abonnementen	Vanaf 2014	-
WVK Groep (KempenPlus)	Samenwerkingsovereenkomst betreffende opdrachtverlening (onderhouds)-werkzaamheden in de openbare ruimte, catering, schoonmaak, andere facilitaire diensten en postbezorging	2019/2021	-
	Nadere overeenkomst (onderhouds) werkzaamheden in de openbare ruimte	2019/2021	-
Yacht B.V.	Externe inhuur medewerkers	2017/2021	3.000.000
	Nadere overeenkomst (onderhouds) werkzaamheden in de openbare ruimte	2019/2020	-
Yacht B.V.	Externe inhuur medewerkers	2017/2021	-

21.16849

astrium

Aan de gemeenteraad en het college
van burgemeester en wethouders
van de gemeente Bladel
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 11
5530 AA BLADEL

Gemeente Bladel
Briefnr.:
Ingek. d.d.: 21 JUNI 2021
Beh. afd.: | Ontv.bev. | Afged.

ZOETERMEER, 21 juni 2021

Betreft: Controleverklaring bij de jaarstukken 2020

Geachte leden van de gemeenteraad en het college,

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat de in de bijlage opgenomen tekst van de controleverklaring (met w.g. ondertekening) wordt opgenomen in de bij de jaarstukken behorende jaarrekening 2020 van de gemeente Bladel. Deze jaarstukken dienen te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept waarvan een gewaarmerkt exemplaar elektronisch naar u is toegezonden.

De tekst van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u deze tekst van de controleverklaring zonder persoonlijke handtekening op te nemen in de openbaar te maken jaarstukken. Wij sluiten één exemplaar bij van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw archief.

Tevens bevestigen wij ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met deze jaarrekening.

Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Astrium Overheidsaccountants B.V.
Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
www.astrium.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 361 57 77
info@astrium.nl

IBAN NL10RABO0322622360
BTW nr. NL810591625B01
KVK: 34168056

Een exemplaar van de jaarrekening dient te worden ondertekend door de leden van het college van burgemeester en wethouders en te worden aangeboden aan de gemeenteraad. Deze jaarrekening dient te worden vastgesteld in een vergadering van de gemeenteraad en de vaststelling dient te worden genotuleerd.

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot de vergadering van de gemeenteraad omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarstukken noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de vergadering van de gemeenteraad moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

Controlebevindingen
Gedurende onze controle hebben wij uitgebreid met de auditcommissie van de gemeenteraad gesproken over onze controlebevindingen. De belangrijkste signaleringen, bevindingen en conclusies zijn opgenomen in een separaat accountantsverslag waarvan de bevindingen op 17 juni 2021 met u zijn besproken.

Gebeurtenissen na balansdatum
Indien er, voor vaststelling van de jaarrekening, omstandigheden met belangrijke financiële gevolgen voor de gemeente (gebeurtenissen na balansdatum) blijken, dient de jaarrekening te worden aangepast. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

Kwaliteit IT-omgeving
Op grond van artikel 2:393 lid 4 BW is de accountant verplicht om zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking te rapporteren. Wij hebben in dit kader geen bevindingen.
De verantwoordelijkheid met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking ligt primair bij het college van uw gemeente. Het doel van de jaarrekeningcontrole is het vormen van een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening. Het is niet de doelstelling van een jaarrekeningcontrole om zekerheid te verschaffen over de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of delen daarvan.

Wij zijn niet gevraagd een separaat onderzoek uit te voeren naar de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of delen daarvan.
Wij wijzen u erop dat, als wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht naar de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of delen daarvan, wij wellicht aanvullende bevindingen zouden hebben geconstateerd en gerapporteerd die voor u van belang zijn.

Fraude en corruptie
De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en onjuistheden berust bij het college. De raad ziet erop toe dat het college hiertoe adequate procedures volgt en actie onderneemt als daartoe aanleiding bestaat. Als uw accountant hebben wij de verantwoordelijkheid om risico's van fraude te herkennen, voor zover deze risico's kunnen leiden tot materiële fouten in de jaarrekening.

Zouden wij tijdens de controlewerkzaamheden een fraude hebben ontdekt, dan zouden wij deze aan u hebben gerapporteerd. Indien, in het geval van fraude van materieel belang ten aanzien van de financiële verantwoording, door u geen adequate maatregelen worden getroffen, zijn wij gehouden hiervan melding te maken bij de bevoegde autoriteiten.

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2020 zijn ons geen aanwijzingen van fraude gebleken.

Hoogachtend,
Astrium Overheidsaccountants B.V.

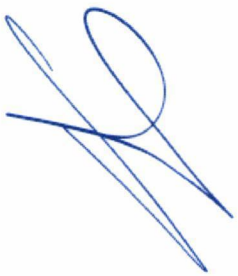

Drs. D.J. Han RA

Bijlagen:
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant zonder persoonlijke handtekening ten behoeve van opname in de jaarstukken;
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant voorzien van de originele handtekening ten behoeve van uw archief.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Bladel

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Bladel te Bladel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de gemeente Bladel op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2020 dat is vastgesteld en gedeeld met de raad op 17 december 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2020;
2. de balans per 31 december 2020;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol Bladel, dat is vastgesteld door de raad op 3 november 2011, en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.
Wij zijn onafhankelijk van gemeente Bladel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).
Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatie-bepaling, bedoeld in 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 616.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2020 dat is vastgesteld en gedeeld met de raad op 17 december 2020.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol Bladel, dat is vastgesteld door de raad op 3 november 2011, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.
  Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

ZOETERMEER, 21 juni 2021
Astrium Overheidsaccountants B.V.

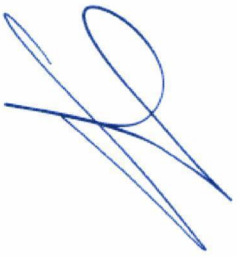

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Drs. D.J. Han RA

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Bladel

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Bladel te Bladel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de gemeente Bladel op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2020 dat is vastgesteld en gedeeld met de raad op 17 december 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2020;
2. de balans per 31 december 2020;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol Bladel, dat is vastgesteld door de raad op 3 november 2011, en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.
Wij zijn onafhankelijk van gemeente Bladel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).
Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatie-bepaling, bedoeld in 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 616.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2020 dat is vastgesteld en gedeeld met de raad op 17 december 2020.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol Bladel, dat is vastgesteld door de raad op 3 november 2011, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.
  Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

ZOETERMEER, 21 juni 2021
Astrium Overheidsaccountants B.V.

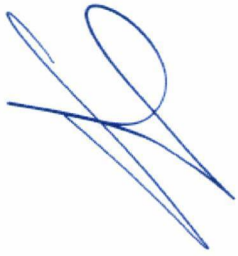

Drs. D.J. Han RA

GEMEENTE BLADEL

ACCOUNTANTSVERSLAG OVER HET BOEKJAAR 2020

Astrium Overheidsaccountants B.V.
Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
www.**astrium**.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 361 57 77

IBAN NL10RABO0322622360
BTW nr. NL810591625B01
info@astrium.nlKVK: 34168056

INHOUDSOPGAVE

1. UITGANGSPUNTEN VAN DE CONTROLE 3
2. MANAGEMENT SAMENVATTING 5
3. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN 7
4. GRONDEXPLOITATIES 10
5. VOORZIENINGEN EN SCHATTINGEN 12
6. INKOOP EN AANBESTEDING 15
7. ANALYSE VERMOGEN EN RESULTAAT 16
8. INTERNE BEHEERSING 19
9. VENNOOTSCHAPSBELASTING 20
10. OVERIGE BEVINDINGEN 21

Bijlagen

A: Niet-gecorrigeerde controleverschillen

B: Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

C: Overzicht met de belangrijkste afkortingen

1. UITGANGSPUNTEN VAN DE CONTROLE

1.1. Controleverklaring

De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. In het najaar van 2020 hebben wij de interimcontrole verricht, die gericht is op de interne beheersing binnen de voor ons relevante processen van de gemeente Bladel. De interimcontrole hebben wij afgesloten met een managementletter.
De controle in het voorjaar 2021 is gericht op de jaarrekening 2020 zelf. De uitgevoerde werkzaamheden resulteren in een controleverklaring bij de jaarrekening 2020 en een nadere toelichting via dit verslag van bevindingen. De controleverklaring kent een voorgeschreven format en zullen wij separaat toezenden.

1.2. Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2020 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering van de controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2020 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

1.3. Onafhankelijkheid

- Astrium Overheidsaccountants B.V. (hierna: Astrium) is onafhankelijk van gemeente Bladel en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.
- Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en de gemeente Bladel, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.
- Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

1.4. Materialiteit

De materialiteit bij de uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2020 is € 616.000. Deze materialiteit vloeit voort uit het door de gemeenteraad d.d. 3 november 2011 vastgestelde controleprotocol, hetgeen voldoet aan de wettelijke minimumvereisten.

Goedkeuringstoleranties	Toelichting	Bedrag
Fouten	1% van de totale lasten (incl. reserve mutaties)	€ 616.000 (2019: € 580.350)
Onzekerheden	3% van de totale lasten (incl. reserve mutaties)	€ 1.848.000 (2019: € 1.741.050)
Rapporteringstoleranties		
Fouten	Cf. controleprotocol Bladel	€ 50.000
Onzekerheden	Cf. controleprotocol Bladel	€ 50.000

1.5. WNT

De verantwoording op basis van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in de jaarrekening hebben wij gecontroleerd met inachtneming van het specifiek daarvoor van toepassing zijnde controleprotocol, waarbij een afwijkende (lagere) materialiteit geldt.

1.6. SiSa regelingen

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole. Later in de rapportage komen wij terug op onze controlebevindingen ten aanzien van de SiSa regelingen en verantwoorden wij de verplicht voorgeschreven SiSa tabel met bevindingen.

2. MANAGEMENT SAMENVATTING

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Bestuurlijke aandachtspunten
• Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2020 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken. Ons oordeel omvat zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat als de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. • Het jaarverslag bevat de vereiste aspecten en is verenigbaar met de jaarrekening. • De in de jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling is aanvaardbaar. • Uit de actualisatie van de grondexploitaties komt een verwachte winstgevendheid naar voren van 0,85 miljoen. De waardering van de grondexploitaties is sterk afhankelijk van inschattingen van het college van toekomstige kosten en opbrengsten en hoewel wij die adequaat vinden, is het van groot belang de ontwikkelingen nauwgezet te volgen. • Er is over boekjaar 2020 sprake van totaal aan onzekerheden ad € 345.945 (2019: €454.028) betreffende de decentralisaties, omdat wij geen toereikende controle-informatie hebben ontvangen waaruit de levering van de prestatie door de zorgleverancier blijkt.	• De gevolgen van de Coronacrisis voor de samenleving is enorm. De gevolgen voor de gemeente zijn onzeker. In de jaarrekening wordt in een afzonderlijke paragraaf Covid-19 ingegaan op deze crisis. Zoals daar is aangegeven is een inschatting van de financiële impact (met name voor Jeugd en WMO lasten) moeilijk te maken. Een belangrijk deel zal door het rijk gecompenseerd worden, maar welk deel de gemeente voor eigen rekening moeten nemen is onbekend. In de berekening van het benodigde weerstandsvermogen is hiervoor geen risico (PM) ingeschat. • Ten aanzien van coronacompensatie Jeugdzorg en Wmo zijn op landelijk niveau specifieke afspraken gemaakt tussen VNG, zorgaanbieders, met betrokkenheid van het ministerie van VWS, BZK en de NBA. Wij adviseren de gemeente deze afspraken de blijven monitoren en de impact hiervan op de rechtmatigheidsverantwoording 2021 tijdig in kaart te brengen. • De gemeente en de gemeenschappelijke regeling Kempenplus is vanwege de urgentie van de coronacrisis voortvarend aan de slag gegaan met de Tozo regeling. De benodigde snelheid bij de totstandkoming en uitvoering van de Tozo impliceert dat er gevoeligheden en risico's zijn met betrekking tot de rechtmatigheid en misbruik en oneigenlijk gebruik. Desalniettemin geldt voor de Tozo dat de uitkeringen rechtmatig moeten worden verstrekt en dat misbruik en oneigenlijk gebruik zoveel mogelijk moet worden voorkomen. De gemeente heeft hier invulling aan gegeven door het M&O beleid vast te stellen. Hierin zijn de kaders opgenomen waarop de dossiers achteraf gecontroleerd moeten worden. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording 2021 vragen wij de gemeente toezicht te houden op het M&O beleid van Kempenplus en de herstelacties die hieruit voortvloeien.

Financiële resultaten	Analyse van het weerstandsvermogen
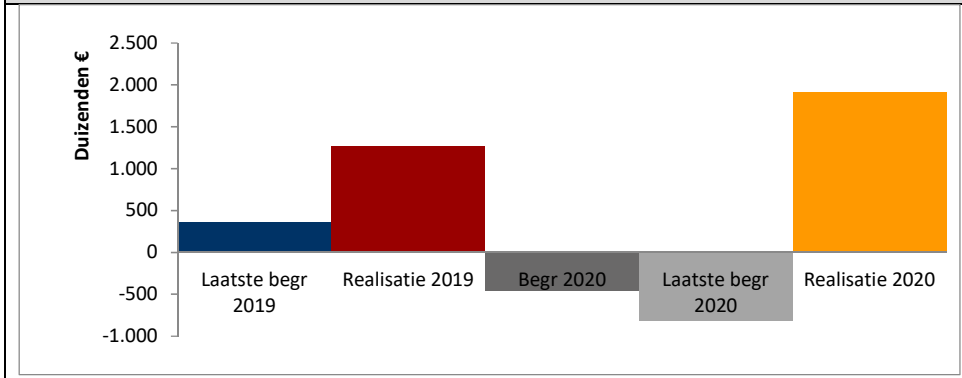 Uw gemeente voert een financieel voorzichtig beleid. Dat beeld wordt op basis van de realisatie in de jaarrekeningen bevestigd. Het gerealiseerde resultaat 2020 (€1.911K) ligt net als vorige jaren hoger dan dat bij de begroting en de forecast was geraamd.	Vergelijking benodigde met aanwezige weerstandscapaciteit afgelopen boekjaren: 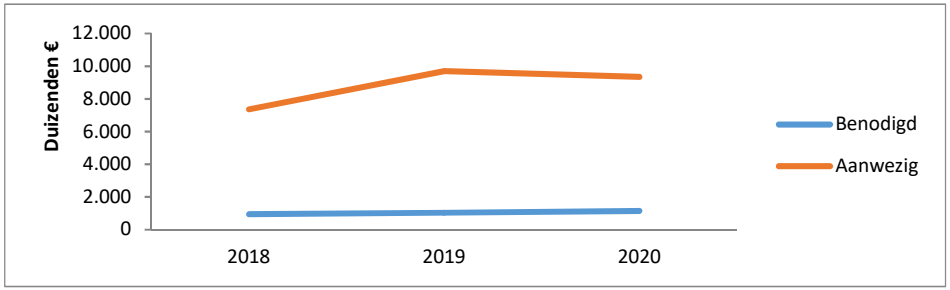 Uit de paragraaf *Weerstandsvermogen en risicobeheersing* blijkt dat de aanwezige weerstandscapaciteit ruim voldoende is gelet op de onderkende financiële risico´s van uw gemeente. Financiële risico's kunnen, mochten ze zich voordoen, opgevangen worden met de beschikbare weerstandscapaciteit. De financiële positie van uw gemeente is te classificeren als 'uitstekend'.

3. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

3.1. Eindoordeel naar aanleiding van de jaarrekening controle

Op basis van de door ons verrichte werkzaamheden zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven bij de jaarrekening 2020 van uw gemeente. Deze goedkeurende strekking betreft zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

Op basis van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de in de jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Op de geconstateerde - niet gecorrigeerde - controleverschillen komen wij afzonderlijk terug. Ze zijn gespecificeerd in bijlage A van dit verslag.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat, dat de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening en dat het jaarverslag geen materiële afwijkingen bevat voor zover wij dat vanuit onze controle kunnen beoordelen.

Wat betreft de WNT verantwoording hebben wij geen fouten of onzekerheden bij onze controlewerkzaamheden aangetroffen.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de in de SiSa bijlage opgenomen specifieke uitkeringen geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

3.2. Vermogen en resultaat

Het gerealiseerd resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt € 1.911.000 positief versus een begroot positief resultaat (na wijziging) van €122.000. In het positieve resultaat 2020, zijn ook incidentele lasten verwerkt van € 442.000, die het resultaat nadelig hebben beïnvloed.

Bij het vaststellen van de jaarrekening verzoekt het College aan de Raad om onder meer niet bestede gelden (voor lopende projecten) over te hevelen naar het volgende verantwoordingsjaar. Deze overheveling vindt plaats via een storting in de algemene reserve op basis van de resultaatbestemming 2020 en zal mogelijk in het volgende verslagjaar weer worden onttrokken aan deze algemene reserve na instemming met de gemeenteraad.

3.3. Sociaal Domein

Jeugdhulp, WMO en Participatiewet.

De uitvoer van het Sociaal Domein is door gemeente Bladel belegd bij de Gemeenschappelijke Regeling Kempenplus (hierna: Kempenplus). In het licht van de afspraken hebben wij kennis genomen van de risicoanalyse, controleaanpak en uitkomsten van de accountant van de. Wij zijn van mening dat de aangeleverde relevante documenten voldoende en geschikte controle-informatie bevatten om de ongedeelde verantwoordelijkheid voor de accountantscontrole te kunnen dragen. Op basis van de uitkomsten hebben de onzekerheden een omvang van € 345.945. De onzekerheden hebben betrekking op het niet kunnen vaststellen van de levering van de zorg Jeugd en WMO

3.4. Grondexploitaties

Gemeente Bladel heeft de exploitatieberekening van de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening 2020 geactualiseerd. Wij hebben vastgesteld of de uitgangspunten aanvaardbaar zijn. De waarde van de balanspost voorraden per eind 2020 in de balans van gemeente Bladel bedraagt € 2,0 miljoen. De boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden is als volgt opgebouwd:

Project	Risico		Boekwaarde 31.12.2020 (*1000)	Genomen verlies (cumulatief) (*1000)	Genomen winst (cumulatief) (*1000)
Woningbouw					
Akkerstraat Hoogeloon	Hoog	In 2020 is dit complex vanuit de materiële vaste activa overgeheveld naar de grondexploitaties. Dat komt doordat op 19 december 2020 het bestemmingsplan en de exploitatieplan door de raad is vastgesteld. Hiermee classificeert het complex zich officieel als grondexploitatie. De nog te maken kosten zijn geraamd op €1,3 miljoen en de nog te realiseren opbrengsten zijn geraamd op €3 miljoen.	1.572	-	65
Beemd	Laag	Complex zit in de afrondende fase. Er worden nog kleine kosten verwacht voor het bouw en woonrijk maken.	-106	-	-
Beemd-Paardensportterrein	Laag	In 2020 hebben verkopen plaatsgevonden voor €351k waardoor de nog te realiseren opbrengsten nog maar €489k zijn. De geraamde opbrengsten zijn naar verwachting realiseerbaar. Er wordt voor dit complex een positief resultaat verwacht van €429k.	-92	-	71
Latestraat/de Lei	Laag	Complex zit in de afrondende fase. Er worden nog kleine kosten verwacht voor het bouw en woonrijk maken.	-17	17	-
Kerkeneind	Hoog	Op basis van de getaxeerde verkoopopbrengsten alsmede het verloop van de verkopen in 2020 verwacht de gemeente dat dit plan volledig verkocht kan gaan worden. Er resteren nog ca. €0,5 miljoen aan te maken kosten en €1,5 miljoen aan nog te realiseren opbrengsten per 31 december 2020. In 2020 zijn er gronden verkocht voor €300k. Er wordt voor dit complex een positief resultaat verwacht van €22k.	1.016	-	-

Oude Sporthal	Laag	In 2020 zijn conform de planning gronden verkocht aan één partij voor 688k.. De nog te maken kosten voor dit complex zijn 73k en is bijna afgerond. Er wordt voor dit complex een positief resultaat verwacht van 243k	-316	-	98
Hoeve 11 en 13 Netersel	Laag	Complex zit in de afrondende fase. In 2020 zijn gronden verkocht voor 469k. Er worden nog kleine kosten verwacht ad 57k waarna het project wordt afgesloten.	-57	-	-
Totaal woningbouw			**2.000**	**17**	**234**

Onze conclusie is dat wij kunnen instemmen met de schattingen die door het College zijn gemaakt bij de actualisatie van de complexen en daarmee ook met de uitkomsten van deze actualisatie. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de controle alsmede de uitkomsten daarvan inzake de grondexploitaties.

3.5. Voorzieningen

Toereikendheid van voorzieningen, zoals opgenomen in de jaarrekening, is een belangrijk toetspunt in onze controle. Daarnaast hebben we beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden die de verslaggingswetgeving voor de gemeente (BBV) daaraan stelt. Onze conclusie is dat een adequate onderbouwing aanwezig is voor de voorzieningen, waaruit blijkt de voorzieningen toereikend zijn. In hoofdstuk 5 gaan wij nader in op de controle van de voorzieningen.

4. GRONDEXPLOITATIES

4.1. Algemeen

De gemeente heeft een relatief beperkte portefeuille van grondexploitaties ad € 2,0 miljoen(incl verliesvoorziening) waarin een passief grondbeleid wordt gevoerd. De omvang van de boekwaarde van de grondexploitaties wordt voornamelijk veroorzaakt door de hoge boekwaarde van de Akkerstraat Hoogeloon en het Kerkeneind.
De grondexploitaties worden jaarlijks herzien door het College en ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad. De gemeente stelt de exploitatie waar nodig geacht bij en vertaalt dit naar financiële gevolgen voor de netto contante waarde van de grondexploitatie. Omdat de actualisatie ook een bijstelling van de kredieten (budgetrecht) kan inhouden, is het van belang de voorgestelde aanpassingen kritisch te (blijven) beoordelen. Dit jaar is er meer verkocht dan in 2019. Zoals vermeld in de jaarrekening geeft deze ontwikkeling aan dat de crisis voor de grondexploitaties achter ons ligt.

In 2020 hebben er meerdere grondtransacties plaatsgevonden:

- Verkopen binnen complex Akkerstraat Hoogeloon ad €1.906k.
- Verkopen binnen complex Paardensportterrein de Beemd ad €351k.
- Verkopen binnen complex Kerkeneind ad €300k.
- Verkopen binnen complex Oude sporthal ad €688k.
- Verkopen binnen complex Hoeve 11 en 13 Netersel ad €469k.

Voor een verdere toelichting over deze onderwerpen verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid in uw jaarverslag.

4.2. Gehanteerde parameters

De nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten worden niet door de gemeente geïndexeerd op basis van het volgende:

- De meeste projecten hebben nog een korte doorlooptijd waarbij het effect niet materieel is.
- De projecten Akkerstraat en Kerkeneind hebben de meest significante nog te maken kosten. De kosten voor het bouw en woonrijp zijn geïndexeerd door inschakeling van een erkend civieltechnisch bureau dat de meest actuele kostprijzen hanteert bij haar inschattingen.
- De projecten Akkerstraat en Kerkeneind hebben de meest significante nog te realiseren opbrengsten. De prijs per m2 wordt elk jaar geactualiseerd door inschakeling van erkende taxateurs, die daarbij de meest actuele verkoopprijzen hanteert.

De disconteringsvoet is bij de doorrekening door u gekoppeld aan het maximaal meerjarig streefpercentage van de ECB (Europese Centrale Bank) voor de inflatie binnen de eurozone, te weten 2%. Hiermee voldoet gemeente Bladel aan de uitgangspunten zoals gesteld in de BBV-notitie.

4.3. Planning en programmering

Ten aanzien van planning zien wij dat de genoemde exploitaties een relatief korte doorlooptijd c.q. verwachtte einddatum kennen. We willen hierbij benadrukken conform notitie BBV dat exploitaties met een langere looptijd meer onzekerheden en schattingselementen bevatten waardoor toekomstige opbrengsten en kosten lastig aannemelijk zijn te maken. Om hierover voldoende controlezekerheid te krijgen hebben wij met behulp van "backtesting" inzicht gekregen in de kwaliteit van de inschatting door het College (oftewel wat betrof inschatting vorig jaar versus realisatie).
Uit de “backtesting” en nog te realiseren opbrengsten en kosten constateren wij dat het college adequaat ingespeeld heeft op zowel planning als programmeringen.

Tot slot willen wij graag benadrukken om ook gedurende het jaar te monitoren en in tussentijdse rapportages zichtbaar de realisatie versus prognoses te evalueren (Waar staat de gemeente t.o.v. planning? Waardoor een afwijking t.o.v. planning? Welke impact heeft een gewijzigde programmering? Etc.).

5. VOORZIENINGEN EN SCHATTINGEN

5.1. Voorzieningen

Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van gemeente Bladel toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. In artikel 44 van het BBV is opgenomen dat voorzieningen (alleen) gevormd moeten worden voor:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
4. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden.
Enkele voorzieningen lichten wij toe, vanwege gewijzigde uitgangspunten of vanwege de bijzondere situatie:

Voorziening pensioen wethouders
De voorziening wethouders is bepaald op basis van recente actuariële berekeningen. Hierdoor is een extra dotatie van € 136.000 gedaan aan de voorziening wethouders. Hiermee voldoet de voorziening wethouders aan de BBV-voorschriften.

Voorziening onderhoud riolering
De gemeente Bladel classificeert de voorziening onderhoud riolering als een voorziening artikel 44 lid 2 van het BBV (van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden). De mutatie op deze voorziening betreft het resultaat op het Product riolering. Het resultaat op het product riolering bestaat enerzijds uit de ontvangen rioolheffingen en anderzijds uit de kapitaallasten van de geïnvesteerde bedragen in riolering en de kosten voor klein en groot onderhoud aan de rioleringen. Deze verwerkingswijze is conform het BBV.
Wij adviseren het college om jaarlijks te monitoren op basis van het GRP of de omvang van de voorziening riolering toereikend is c.q. blijft om de resultaten uit het product Riolering te kunnen dekken.

Overall:
Er zijn geen bijzonderheden gebleken uit de controlewerkzaamheden.

Het college is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze schattingen:

Belangrijke schattingen	Mate van subjectiviteit	Onze beoordeling		Toelichting
		2020	2019	
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Laag	●	●	De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa.
Waardering van de In exploitatie genomen gronden (balanspost Voorraden) en niet in exploitatie genomen gronden (balanspost MVA)	Gemiddeld	●	●	De waardering van de bouwgronden in exploitatie vinden wij evenwichtig. Uw gemeente laat zich ten aanzien van de calculatie van de nog te maken kosten bijstaan door een extern expert die de nieuwe kostencalculaties berekent. Daarbij maakt de gemeente geen gebruik van het doorrekenen van een indexatie, deze zit opgenomen in de geraamde kosten. Aan de geraamde verkoopopbrengsten liggen taxatierapporten van externe taxateurs ten grondslag. Bij de raming van de verkoopopbrengsten waardeert u de verkoopwaarde van de grond structureel lager dan de getaxeerde prijs. Dit maakt de schatting van de waardering grondexploitaties voorzichtig.
Voorzieningen	Gemiddeld	●	●	De saldi in de voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend. Aan de voorzieningen liggen toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag. Geconstateerd is dat de berekening van de pensioenvoorziening oud-wethouders tegen de rekenrente van 0.082% conform de circulaire van de BZK. Vorig jaar hebben wij uw gemeente geadviseerd de actuariële berekening van de pensioenvoorziening uit te laten voeren ná publicatie van de rekenrente van het nieuwe jaar. Dan bent u gegarandeerd van de best

				mogelijke inschatting van de benodigde voorziening. Er is opvolging gegeven aan deze bevinding. Hiermee kwalificeren wij de gehanteerde wijze van voorzieningen bepalen als evenwichtig
Waardering van deelnemingen en uitzettingen (Financiële Vaste Activa)	Laag	●	●	Er zijn geen indicaties dat een afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is.
Waardering debiteuren	Laag	●	●	Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de voorziening voor de diverse soorten vorderingen bepaald is. Met ingang van de jaarrekening 2017 is de gemeente voor de voorziening Sociale Zaken de berekening van de ISD gaan volgen.

Legenda:

● Evenwichtig ● Voorzichtig ● Optimistisch ● Buiten de bandbreedte

6. INKOOP EN AANBESTEDING

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door de raad, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw organisatie uitgevoerde crediteurenanalyse gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende boekjaar 2020 is nageleefd. Naast inzicht in de rechtmatigheid van individuele dossiers geeft deze analyse ook inzicht in de beheersing van het inkoopproces, die (ook) het naleven van de aanbestedingswetgeving moet waarborgen. Daarbij zijn ons de volgende zaken opgevallen:

- De organisatie heeft zelf een inkoopanalyse uitgevoerd en heeft de hieronder genoemde afwijkingen geconstateerd. Wij merken de aandacht die de organisatie heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Wij adviseren hieraan in de organisatie continue aandacht te blijven geven waardoor de benodigde gedragsverandering bij degenen die inkopen gestimuleerd worden.
- We hebben vastgesteld dat voor 2020 een crediteurenanalyse is opgesteld. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording willen wij jullie vragen om bijzondere zaken zoals samenwerkingsverbanden, ICT, subsidies en inhuur apart te beoordelen omdat hier specifieke voorwaarden aan zijn verbonden vanuit de aanbestedingswet.
- We hebben vastgesteld dat alle aanbestedingsdocumenten met betrekking tot de grotere opdrachten (Nationale en Europese) worden geregistreerd in MyCorsa NxT contractendatabase). Wij bevelen de organisatie aan om blijvende aandacht te hebben voor verlengingen. Het kan voorkomen dat verlengingen als een nieuwe opdracht worden gezien binnen de aanbestedingswet. Dit hebben we voor 2020 niet geconstateerd maar blijft wel een aandachtspunt.
- We hebben voor boekjaar 2020 geen onrechtmatigheden geconstateerd. Dat komt door de goede interne beheersing van het proces inkopen, de uitgevoerde interne controles en de uitbesteding van inkopen aan BIZOB.

7. ANALYSE VERMOGEN EN RESULTAAT

7.1. Eigen vermogen

Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. De gemeente mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

Om het resultaat van de jaarrekening goed te kunnen begrijpen, is het van belang dat u inzicht heeft in wat het effect op de reserves van uw gemeente is geweest (x € 1.000).

Resultaat 2020	**(x € 1.000)**
De totale baten van uw gemeente over 2020 bedragen:	60.261
De totale lasten van uw gemeente over 2020 bedragen:	-59.251
Het resultaat bedraagt (saldo baten en lasten programma's voor reservemutaties):	1.010
Gedurende het jaar heeft u reeds voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:	-2.342
Tevens hebt u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit de reserves. Over 2020 betreft dit:	3.243
Per saldo gedurende het jaar gelden onttrokken (minder gestort in de reserves dan onttrokken):	901
Gerealiseerd resultaat	**1.911**

Analyse van de financiële positie

Met betrekking tot de financiële positie zijn een aantal kengetallen te benoemen, die wij hieronder hebben weergegeven (in vergelijking met de afgelopen twee boekjaren):

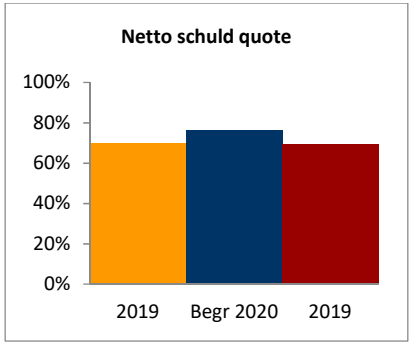

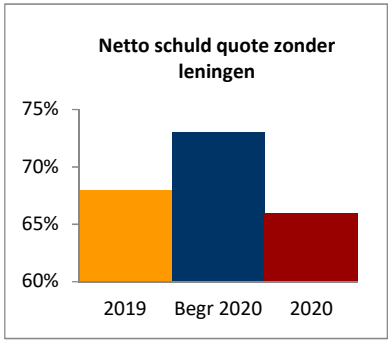

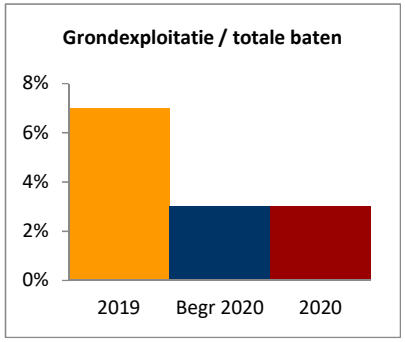

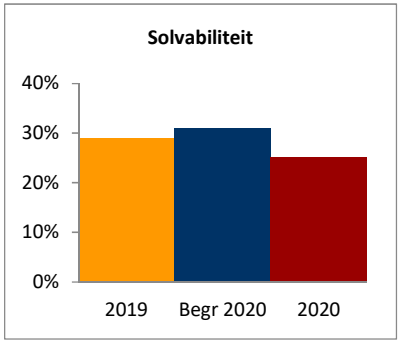

Op basis van deze kengetallen zien wij de volgende ontwikkelingen in de financiële positie van uw gemeente:

- De netto schuld quote, bepaald door de langlopende schulden te delen door de totale baten, is licht gedaald ondanks de in 2020 afgesloten nieuwe vaste geldlening van € 20.000.000,-. De totale baten zijn dit jaar eveneens gestegen tov 2019. Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De streefwaarde van dit kengetal ligt onder 90% (inclusief leningen) of 130% (exclusief leningen).

- Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van de gemeente. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit, bepaald door het eigen vermogen te delen door het totale vermogen, was 29% en is verder gedaald naar 25%. De streefwaarde van dit kengetal ligt >30%.

- De ratio grondexploitatie, zijnde de balanspositie grondexploitatie (bouwgronden in exploitatie) in verhouding met de totale baten, laat een lichte daling zien van 7% naar 3% als gevolg van onder andere de verkopen in 2020. De ratio bij uw gemeente blijft laag, wat duidt op een laag risicoprofiel. De streefwaarde van dit kengetal ligt <35%.

Hierna gaan we nader in op deze ratio’s.

7.2. Financiële positie

Inclusief het resultaat 2020 bedraagt het eigen vermogen van de gemeente per ultimo 2020 € 25,709 miljoen. De reserves van uw gemeente zijn in 2020 met een bedrag van € 1.010 miljoen toegenomen. Dit sluit aan met het saldo van baten en lasten zoals dat is verantwoord in de programmarekening.

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2020 bedraagt dit solvabiliteitspercentage 25% (2019: 29%) waarmee de norm van 20% van de VNG wordt gehaald en de gemeente wordt geclassificeerd met een gemiddeld risico.

De netto schuldquote bedraagt 69% (2019: 70%) .De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. Wij stellen vast dat ruim wordt voldaan aan de gehanteerde norm van 130% van de VNG en de gemeente op basis van de gangbare normen als een laag risico wordt onderkend.

7.3. Weerstandsvermogen

Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeente dienen naast het eigen vermogen ook de risico's zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico's weergegeven in de paragraaf weerstandvermogen. Evenals voorgaande jaren worden de risico's periodiek geactualiseerd zodat een actueel inzicht bestaat in de risico's. In de jaarrekening 2020 is de actuele stand van zaken ten aanzien van de risico's opgenomen en laat zich als volgt samenvatten:

De omvang van de geïnventariseerde risico's beweegt zich tussen een bedrag van € 779.000 en een bedrag van € 1.513.000. Indien alle risico's zich tegelijk zouden voordoen, gaat het gemiddeld om een bedrag van €1.147.000. Maar de kans hierop is niet erg waarschijnlijk. Uitgaande van de gemiddelde omvang en de geraamde 'kansen' bedraagt het totaal aan de nu geïnventariseerde risico's een aanzienlijk lager bedrag gemiddeld €563.000, waarvan een deel incidenteel (€374.000) en een deel structureel (€189.000).

	Structureel	Incidenteel	Totaal
Risico's obv geraamde kansen	€ 189.000	€ 374.000	€ 563.000
Gem. geïnventariseerde risico's	€ 1.147.000		€ 1.147.000
Weerstandscapaciteit	€ 9.045.000		€ 9.045.000

De weerstandsratio wordt door de gemeente berekend op basis van de gemiddelde geïnventariseerde risico's en daar een factor 1,4 op toe te passen voor de berekening van de noodzakelijke omvang van de algemene risico's. De volgende deling bepaalt de weerstandratio € 9.045.000 / (€ 1.147.000 x 1,4) = 5,63. Op basis van de weerstandratio van 5,63 kan de weerstandcapaciteit van gemeente Bladel kan als 'uitstekend' worden aangemerkt. Bladel heeft voldoende ruimte om de risico's met de algemene reserve en specifieke bestemmingsreserve te kunnen opvangen.

7.4. Conclusie financiële positie

Gemeente Bladel beschikt over een voldoende gezonde financiële positie en is derhalve goed in staat om toekomstige tegenvallers, zoals nu onderkend op geld en op kans van het vóórkomen, op te vangen. Overigens is de impact van de corona crisis niet in te schatten in de geïnventariseerde risico's.

8. INTERNE BEHEERSING

8.1. Samenvatting bevindingen managementletter 2020

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in december 2020 een interimcontrole uitgevoerd. Deze interimcontrole is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de gemeente met name de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn vastgelegd in managementletter ten behoeve van het College. De samenvatting en conclusie uit de managementletter 2020 is als volgt:

Conclusie

Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles in de lijn, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van gemeente Bladel ***voldoet aan de daaraan te stellen eisen***.

De medewerkers die wij gesproken hebben, zijn betrokken bij de gemeente en hebben voldoende kennis van het taakveld waarin zij werkzaam zijn. Ten aanzien van de processen waarbij in het proces zelf nog onvoldoende interne controlewerkzaamheden zijn ingebouwd, zijn toereikende verbijzonderde interne controlewerkzaamheden ingeregeld. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden kunnen wij hierdoor goed gebruik maken van deze uitgevoerde aanvullende werkzaamheden.

Daarnaast concluderen wij dat uw gemeente continue werkt om de interne beheersing nog verder te optimaliseren. Dit blijkt concreet uit het daadwerkelijk oplossen van diverse bevindingen vanuit de managementletter 2020, maar ook vanuit het kritisch blijven analyseren van de bestaande processen en procedures.

De gerapporteerde onderwerpen in de managementletter 2020 zijn / worden voortvarend opgepakt en in onderling overleg afgewikkeld. De onderwerpen met betrekking tot procesverbeteringen hebben wij een prioriteitsstelling meegegeven. Wij adviseren de gemeente deze onderwerpen gedurende de uitvoering te monitoren en de voortgang te bewaken. Tijdens de interimcontrole 2021 zullen wij de opvolging van onze adviezen beoordelen en hierover rapporteren in onze managementletter.

9. VENNOOTSCHAPSBELASTING

9.1. Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 vallen gemeenten (voor bepaalde activiteiten onder bepaalde voorwaarden) onder de werking van de Wet op de vennootschapsbelasting (Vpb). Deze wijziging is ingevoerd om publiekrechtelijke lichamen op dezelfde wijze te behandelen als private organisaties. Uw gemeente heeft de activiteiten destijds geïnventariseerd die (mogelijk) belastingplichtig zijn als gevolg van de invoering van de vennootschapsbelasting.

Vervolgens heeft de gemeente deze activiteiten nader geanalyseerd, waarbij de gemeente gemotiveerd heeft aangegeven of, en in welke mate, de vennootschapsbelasting van toepassing is. In 2020 hebben er grondverkopen plaatsgevonden en zijn een aantal complexen (nagenoeg) afgerond welke hebben geleid tot een positief resultaat.

Voor de Vpb is sprake van een onderneming indien cumulatief sprake is van:

- een duurzame samenwerking van kapitaal en arbeid; en
- waarmee wordt deelgenomen aan het economisch verkeer; en
- waarmee winst wordt beoogd (het winstoogmerk wordt geacht reeds aanwezig te zijn indien structureel overschotten worden behaald of als incidenteel overschotten worden behaald waaraan een bescheiden bestaan kan worden ontleend en in concurrentie wordt getreden).

De gemeente heeft in 2020 voldaan aan de bovenstaande voorwaarden waardoor er sprake is van een onderneming en er door de gemeente 387k is afgedragen aan vennootschapsbelasting.

We willen u erop attenderen om alert te blijven op VPB-plichtige activiteiten en dit tussentijds te blijven monitoren. Het verrichten van nieuwe activiteiten kan leiden tot een VPB-plicht en vraagt derhalve om een periodieke evaluatie.

10. OVERIGE BEVINDINGEN

10.1. Wijziging in verslaggevingsvoorschriften en overige wet- en regelgeving

In de jaarrekening 2020 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt.

De gemeente heeft de jaarrekening conform het BBV opgesteld, waaronder de opname van de verplichte bijlage met taakvelden.

10.2. Bevestiging van het college

Wij zullen van het College een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin zij aangeeft alles gemeld te hebben wat een belangrijke invloed op het financiële beeld van de jaarrekening 2020 kan hebben.

10.3. Bevestiging van het college

Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het College geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het College van uw gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

10.4. Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 201.000 niet te boven gaan.

Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2020 voor de topfunctionarissen geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.

<u>Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd</u>

In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande expliciet opgenomen.

10.5. Single Information Single Audit (SiSa-Bijlage)

De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien een zevental documenten aan het CBS te leveren. De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening, is opgesteld door gemeente Bladel. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2020. Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast.

Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze terecht is ingevuld. Medewerkers van uw gemeente hebben dit aan ons bevestigd.
In het kader van de totstandkoming van de SiSa-bijlage merken wij nog het volgende op. Bij de meest recente review van de Audit Dienst Rijk (ADR) van de accountantscontrole van de SiSa-bijlagen 2020 (de zogenaamde single review) hebben wij gemerkt dat deze dienst (zeer)kritisch is op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-bijlagen door de gemeenten en de hierop uitgevoerde accountantscontroles.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2020 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit met een tabel, die wij ook opnemen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Uit de hierna volgende SiSa tabel blijkt dat wij bij onze controle geen fouten of onzekerheden hebben geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
FIN B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
BZK C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energieverbruik	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
IenW E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 ParticipatieWet gemeentedeel 2020	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 ParticipatieWet totaal 2019	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) totaal 2019	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO) gemeentedeel 2020 – Tozo 1	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO) gemeentedeel 2020 – Tozo 2	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO) gemeentedeel 2020 – Tozo 3	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
VWS H8	Regeling Sportakkoord	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.

LNV L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
	Conform SiSa voorschrift vermelden wij in deze tabel ook de strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening. Het betreft een goedkeurende strekking voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.			

10.6. Fraude als onderdeel van de accountantscontrole

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de ambtelijke organisatie van gemeente Bladel. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken.

Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening.
1Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.
Conclusie: Wij hebben tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2020 geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

10.7. Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient de gemeenteraad zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het College belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het College inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer:
1. kostenoverschrijdingen die zijn gecompenseerd door direct gerelateerde baten;
2. kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid en
3. kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen
moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen niet betrekt bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven.

Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het College in de jaarrekening moet aangeven dat de raad deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma (indien van toepassing in relatie met de batenoverschrijding).

De overschrijdingen zijn goed herkenbaar in de jaarrekening opgenomen in de recapitulatie op pag 195 van de jaarrekening.
Hier heeft de gemeente zelf een analyse opgenomen van de lasten overschrijdingen en investeringsoverschrijdingen die hebben plaatsgevonden. Uit die analyse blijkt dat geen van de overschrijdingen, voor zover opgetreden, mee hoeven te wegen in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

Conclusie: De begrotingsoverschrijdingen zijn getoetst aan de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Geen van de begrotingsoverschrijdingen of overschrijdingen ten aanzien van de investeringskredieten tellen mee in ons rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2020.

10.8. Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Aard van de fouten	**Rechtmatigheid**	**Getrouwheid**
Sociaal Domein (ZiN en PGB)	n.v.t	n.v.t
Totaal fouten	**n.v.t**	**n.v.t**
Aard van de onzekerheden	**Rechtmatigheid**	**Getrouwheid**
Sociaal Domein (ZiN en PGB)	€ 345.945	€ 345.945
Totaal onzekerheden	**€ 345.945**	**€ 345.945**

Wij hebben van het College een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het College bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 1.848.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze goedkeurende controleverklaring.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid
In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het College en de gemeenteraad.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen
Astrium beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings- maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.

- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium.

- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.

- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.

- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie
Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente
Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Bijlage C – Overzicht met de belangrijkste afkortingen

EMITA	Executive master of IT-auditing
RA	Registeraccountant
RE	Register EDP-auditor
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
VIC	Verbijzonderde Interne Controle
PGB	Persoonsgebonden budget
SVB	Sociale Verzekeringsbank
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
vGRP	Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
AO/IB	Administratieve organisatie en interne beheersing
VPB	Vennootschapsbelasting
WNT	Wet Normering Topinkomens
SiSa	Single information Single Audit
BW	Burgerlijk Wetboek

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED
DATUM 14.06.2021
VERGADERING COMMISSIE INWONERS
DATUM 15.06.2021
VERGADERING COMMISSIE MIDDELEN & ALGEMENE ZAKEN (MAZ)
DATUM 21.06.2021

Gemeente Bladel

21.17562

Vaststellen Jaarstukken 2020 gemeente Bladel

Nummer R21.019

Advies van commissie Grondgebied op 14.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Advies van commissie Inwoners op 15.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Advies van commissie MAZ op 21.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Toezeggingen / toelichting college

1. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan met partijen in gesprek te zijn die woningen in de gemeente Bladel van glasvezel kunnen voorzien. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan bij het aanleggen van glasvezel de grote en kleinere kernen in de gemeente Bladel gelijk te willen behandelen.
2. Portefeuillehouder Bosma zegt toe schriftelijk een toelichting te geven op de ‘groene smiley’ bij communicatie op pagina 11 van de Jaarstukken, in het bijzonder met het oog op centrummanagement.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als bespreekstuk 9.6 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.019, Agendapunt 9.6.

PRO5

MOTIE

ONDERWERP	**Herstellen samenwerking en herijken afsprakenkader centrummanagement**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.6, Raadsvoorstel R21.019.03 Vaststellen definitieve jaarstukken 2020

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2020,

Kennis genomen hebbende van:

- Het raadsvoorstel R21.019.03: Vaststellen (definitieve) jaarstukken 2020;
- De groene smiley (p.29) waarmee het college 'Het versterken Centrummanagement Bladel' beoordeelt als 'goed' en 'volgens planning uitgevoerd';
- "Brandbrief centrumvisie & samenwerking" namens het bestuur van Ondernemers Vereniging Bladel (OVB),

Overwegende dat:

- De gemeenteraad in het raadsprogramma stelt dat "goed contact met de ondernemer en centrummanagers van wezenlijk belang" is;
- Bladel volgens de Jaarstukken (p.27) "is toe aan een versteviging van het centrummanagement";
- Uit de brandbrief en gesprekken met de OVB blijkt dat:
    - De doorontwikkeling van het Centrum management naar Centrum Management 2.0 met de gewenste "Gouden Driehoek" (ondernemers, vastgoedeigenaren, gemeente) vooralsnog in hun opzicht niet succesvol is gebleken;
    - Er binnen de "Gouden Driehoek" onvoldoende wordt gecommuniceerd en deze daarmee buitenspel wordt gezet;
    - De 'Centrumvisie 2018: Onderneem The Next Economy' werd goedgekeurd door de Raad. Sindsdien is de communicatie te veel éénrichting: van de ondernemers, vastgoedeigenaren en het centrummanagementbestuur richting de gemeente;
    - Er bij de OVB een behoefte is om de samenwerking en communicatie vlot te trekken, maar deze door het college niet omarmd wordt.
- Het college met haar handelen onvoldoende recht doet aan het belang van een goed functionerend Centrum Management 2.0.

Roept het college op:

1. Te investeren in de samenwerking met alle partijen die zijn verbonden aan het Centrum Management;
2. Uiterlijk december 2021 in gezamenlijkheid met vastgoedeigenaren en ondernemers met een gezamenlijk Plan van Aanpak te komen waarin consensus is over de herijking van: ambities, doelstellingen en werkafspraken binnen Centrum Management 2.0.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie PRO5.

PRO5

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN**

Bladel

Financieel Informatie Systeem Key2Financien

Bedrijf	1 Gemeente Bladel
Deelsysteem	Telstructuren
Rapportnaam	Model J - Begroting
Rapport	RFISTS28
Bestemming	Cache
Bestandsnaam	G:\asch\Key2financien\Technische begrotingswijzigingen 2021\RFIS
Aanvrager	Arianne Schenkelaars
Datum	26-05-2021
Tijd	15:47:35
Aantal pagina's	4

Parameters

Structuur	T	Grootboeknummer	6000000	t/m	6999999
Presentatie	n.v.t.	Categorie	0	t/m	999
Jaar	2021	Kosten/opbrengstsoort	00000	t/m	99999999
Start paginanummer	1	Inclusief kladbegroting	Ja		
Begrotingswijzigingsnr	6				
Afronden op	1				
Volgorde	Indeling taakvelden, Codering taakvelden, Niveau voor de FCL-items, Categorie, Kosten/opbrengstsoort				

CENTRIC

<< MODEL J BEGROTINGSWIJZIGING >>	2021

BEGROTINGSWIJZIGINGSNUMMER: 6 BWN 6-2021 (raad 08-07-2021)

De raad van Bladel

besluit de begroting van inkomsten en uitgaven door middel van

begrotingswijzigingsnummer 6

van het dienstjaar 2021 als volgt te wijzigen:

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
TAAKVELDEN	Taakvelden	1.490.583	0	59.674.347
0.1	Bestuur	32.000	0	1.275.751
1 6005020	Samenwerking Kempengemeenten algemeen	32.000	0	32.000
0.10	Mutaties reserves	0	0	1.576.714
1 6980001	Algemene reserve	0	0	342.684
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	40.955	0	136.678
1 6341000	Agrarische zaken, jacht en visserij	40.955	0	136.678
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	51.364	0	1.460.107
1 6120010	Toezicht veiligheid en lokale orde	51.364	0	123.168
2.1	Verkeer, wegen en water	30.000	0	2.573.377
1 6210515	Voorb. proj. verkeer en vervoer Kempenregio	30.000	0	156.417
3.1	Economische ontwikkeling	28.837	0	347.347
1 6310010	Ov. aangelegenheden handel en ambacht	28.837	0	179.226
3.4	Economische promotie	89.847	0	233.997
1 6560040	Bevordering toerisme	89.847	0	173.747
4.2	Onderwijshuisvesting	104.210	0	3.347.810
1 6421020	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	104.210	0	1.105.979
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	9.043	0	1.246.498
1 6480030	VVE/GOA	9.043	0	230.121
5.1	Sportbeleid en activering	17.400	0	434.423
1 6530100	Overige aangelegenheden sport	17.400	0	282.856
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	8.372	0	319.005
1 6511000	Vormings- en ontwikkelingswerk	8.372	0	119.413
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	47.678	0	2.072.778
1 6560000	Openbaar groen	32.000	0	1.194.956
1 6810002	Gebiedsplan de Groene Long	15.678	0	91.253
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	160.807	0	3.392.623
1 6650000	Kinderopvang	31.141	0	96.107
1 6670000	Algemeen maatschappelijk werk	116.661	0	339.998
1 6670005	Gemeenschaps- en dorpshuizen	13.005	0	27.110
6.3	Inkomensregelingen	7.373	0	5.390.628
1 6614000	Gemeentelijk minimabeleid	7.373	0	612.345
6.4	Begeleide participatie	391.267	0	5.290.294
1 6611000	Sociale werkvoorziening	391.267	0	5.057.908
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	9.617	0	3.791.447
1 6614010	Schuldhulpverlening	9.617	0	14.617
7.3	Afval	30.000	0	1.866.708
1 6721101	Algemeen vuilophaal en - afvoer	0	0	448.123
1 6721110	Milieustraat	30.000	0	700.800
7.4	Milieubeheer	309.232	0	1.202.733

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
TAAKVELDEN	Taakvelden	1.490.583	0	59.674.347
0.1	Bestuur	24.000	0	108.750
1 6005020	Samenwerking Kempengemeenten algemeen	24.000	0	24.000
0.10	Mutaties reserves	1.338.186	0	4.745.319
1 6980001	Algemene reserve	1.338.186	0	2.455.041
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	311.837
1 6341000	Agrarische zaken, jacht en visserij	0	0	311.837
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	146.246
1 6120010	Toezicht veiligheid en lokale orde	0	0	71.804
2.1	Verkeer, wegen en water	0	0	185.168
1 6210515	Voorb. proj. verkeer en vervoer Kempenregio	0	0	80.000
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	11.340
1 6310010	Ov. aangelegenheden handel en ambacht	0	0	0
3.4	Economische promotie	0	0	1.177.400
1 6560040	Bevordering toerisme	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	0	0	1.011.905
1 6421020	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	0	0	11.905
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	0	0	726.191
1 6480030	VVE/GOA	0	0	202.591
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	40.000
1 6530100	Overige aangelegenheden sport	0	0	40.000
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	11.096
1 6511000	Vormings- en ontwikkelingswerk	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	364.903
1 6560000	Openbaar groen	0	0	3.000
1 6810002	Gebiedsplan de Groene Long	0	0	3.000
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	202.879
1 6650000	Kinderopvang	0	0	6.120
1 6670000	Algemeen maatschappelijk werk	0	0	0
1 6670005	Gemeenschaps- en dorpshuizen	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	0	0	3.499.074
1 6614000	Gemeentelijk minimabeleid	0	0	30.000
6.4	Begeleide participatie	0	0	0
1 6611000	Sociale werkvoorziening	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	140.000
1 6614010	Schuldhulpverlening	0	0	0
7.3	Afval	30.000	0	2.192.890
1 6721101	Algemeen vuilophaal en - afvoer	30.000	0	44.616
1 6721110	Milieustraat	0	0	410.000
7.4	Milieubeheer	23.400	0	28.200

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6723000	Milieubeheer	30.737	0	284.251
1 6822040	Klimaatbeleid	278.495	0	339.288
8.1	Ruimtelijke Ordening	82.891	0	894.198
1 6810000	Ruimtelijke ordening	10.000	0	529.567
1 6810010	Vastgoedbeheer	10.320	0	32.409
1 6810025	Invoering Omgevingswet	62.571	0	168.571
8.3	Wonen en bouwen	39.690	0	2.685.529
1 6822020	Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	15.000	0	135.730
1 6822055	Subsidieregeling duurzame energie particulieren	24.690	0	474.690

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6723000	Milieubeheer	23.400	0	28.200
1 6822040	Klimaatbeleid	0	0	0
8.1	Ruimtelijke Ordening	74.997	0	346.429
1 6810000	Ruimtelijke ordening	74.997	0	321.429
1 6810010	Vastgoedbeheer	0	0	0
1 6810025	Invoering Omgevingswet	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen	0	0	1.215.636
1 6822020	Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	0	0	142
1 6822055	Subsidieregeling duurzame energie particulieren	0	0	0

<< MODEL J BEGROTINGSWIJZIGING >> 2021

BEGROTINGSWIJZIGINGSNUMMER: 6 BWN 6-2021 (raad 08-07-2021)

Aldus vastgesteld door de raad van Bladel

in zijn openbare vergadering van

de Voorzitter , de Griffier ,

ir. R.P.G. Bosma J.F. van der Wiel MSc

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1114
Extern Zaak ID	Z210000510
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	9.7
Omschrijving	R21.069 Vaststellen Perspectiefnota 2021

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.069b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R20.069 van burgemeester en wethouders van 25 mei 2021;

gelet op de bepalingen in de Gemeentewet en de Financiële verordening 2021 van de gemeente Bladel;

overwegende dat:
- binnen de kaders en spelregels van de financiële kaderstelling, de structurele en incidentele ontwikkelingen, knelpunten, afwijkingen of noodzakelijke aanpassingen in bestaand beleid door vertaald worden naar de perspectiefnota;
- het geactualiseerde meerjarenperspectief inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente;

besluit:
1. de perspectiefnota 2021 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2021 en volgende te accepteren;
2. de navolgende (aanvullende) kredieten beschikbaar te stellen c.q. aan te passen:
   a. voor de aanvulling van de renovatie van het dak oudbouw gemeentehuis € 5.000,-
   b. voor de aanleg fietspaden en uitkijktoren Cartierheide € 550.000,-
   c. voor de verdere voorbereiding / planvorming N284 € 100.000,-
   d. voor de verdere voorbereiding Oude Provinciale weg Hapert € 150.000,-
   e. voor de voorbereiding van de herinrichting Sniederslaan € 80.000,-
   f. voor de aanvulling van uitvoering GVVP traject 2020 € 50.000,-
   g. voor de (aanvulling) verduurzaming op sportaccommodaties:
      - sportpark De Lemelvelden € 21.000,-
      - sportpark De Smeel: voetbal/korfbal € 126.000,-
      - sporthal Eureka € 532.000,-
   h. voor de aanvulling van renovaties en vervanging technische installaties op sportaccommodaties:
      - sportpark De Lemelvelden: aanvulling tennis/korfbal € 3.000,-
      - sporthal Eureka: renovatie van het dak € 19.000,-
      - sporthal X-sport: aanvulling van de vervanging van installaties € 38.000,-
      - sportpark De Smeel: de vervanging van technische installaties
      - voetbal/korfbal sportpark De Smeel € 102.000,-
      - sportpark De Roetwijer: vervanging van technische installaties voetbal € 62.000,-
      - graanmolen Hapert: aanvulling van de renovatie € 7.000,-
   i. voor de verdere voorbereiding van de verbouwing van Rabobank tbv CC Den Herd ad € 200.000,-;
   j. voor de uitvoering van het GRP, klimaatmaatregelen en vervanging van gemalen e.d. ad € 112.000,-, resp. € 500.000,- resp. € 75.000,-;
   K. de vastgestelde kredieten voor de verduurzaming van De Roetwijer, renovatie dak tennis/korfbal Lemelvelden en vervanging installaties tribune vv Hapert te verlagen met € 41.000,- resp. € 71.000,- resp. € 45.000,-;
   l. de vastgestelde kredieten voor de verduurzaming van MFA De Poel en MFA D'n Anloop te verlagen met € 105.000,- resp. € 176.000,-;
   m. de vastgestelde kredieten voor energiebesparende maatregelen en vervanging installatie van het gemeentehuis te verlagen met € 87.000,- resp. € 44.000,-;
3 in te stemmen met de bij de hoofdtaakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
4. de 5e begrotingswijziging 2021 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.069
Onderwerp : Vaststellen perspectiefnota 2021

Aan de raad

Inleiding
In artikel 6 van de 'Financiële verordening gemeente Bladel 2021' is bepaald dat het college de raad minimaal twee keer per jaar informeert over de realisatie van de begroting door middel van tussentijdse rapportages. De eerste rapportage is de bijgevoegde perspectiefnota 2021. In deze perspectiefnota hebben we naast actualisatie van het bestaande beleid ook het bestaande meerjarenprogramma geactualiseerd en op onderdelen geherprioriteerd. Daarnaast zijn er een aantal nieuwe activiteiten die onzes inziens ook een plek moeten krijgen in de meerjarenraming. De perspectiefnota is te benaderen via https://bladel.begrotingsapp.nl/.

In de perspectiefnota wordt enerzijds inzicht gegeven in de politieke keuzes ten aanzien van het te voeren beleid voor de toekomst en anderzijds informeren wij u over de voortgang van de uitvoering van de lopende begroting en het actualiseren van (het inzicht in) de financiële positie van de gemeente. Deze rapportages gaan in op de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Voorstel
1. de perspectiefnota 2021 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2021 en volgende te accepteren;
2. de navolgende (aanvullende) kredieten beschikbaar te stellen c.q. aan te passen:
   a. voor de aanvulling van de renovatie van het dak oudbouw gemeentehuis € 5.000,-
   b. voor de aanleg fietspaden en uitkijktoren Cartierheide € 550.000,-
   c. voor de verdere voorbereiding / planvorming N284 € 100.000,-
   d. voor de verdere voorbereiding Oude Provinciale weg Hapert € 150.000,-
   e. voor de voorbereiding van de herinrichting Sniederslaan € 80.000,-
   f. voor de aanvulling van uitvoering GVVP traject 2020 € 50.000,-
   g. voor de (aanvulling) verduurzaming op sportaccommodaties:
      sportpark De Lemelvelden € 21.000,-
      sportpark De Smeel: voetbal/korfbal € 126.000,-
      sporthal Eureka € 532.000,-
   h. voor de aanvulling van renovaties en vervanging technische installaties op sportaccommodaties:
      sportpark De Lemelvelden: aanvulling tennis/korfbal € 3.000,-
      sporthal Eureka: renovatie van het dak € 19.000,-
      sporthal X-sport: aanvulling van de vervanging van installaties € 38.000,-
      sportpark De Smeel: de vervanging van technische installaties voetbal/korfbal sportpark De Smeel € 102.000,-
      sportpark De Roetwijer: vervanging van technische installaties voetbal € 62.000,-
      graanmolen Hapert: aanvulling van de renovatie € 7.000,-
   i. voor de verdere voorbereiding van de verbouwing van Rabobank t.b.v. CC Den Herd ad € 200.000,-
   j. voor de uitvoering van het GRP, klimaatmaatregelen en vervanging van gemalen e.d. ad € 112.000,-, resp. € 500.000,- resp. € 75.000,-;
   k. de vastgestelde kredieten voor de verduurzaming van De Roetwijer, renovatie dak tennis/korfbal Lemelvelden en vervanging installaties tribune vv Hapert te verlagen met € 41.000,- resp. € 71.000,- resp. € 45.000,-;

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
FIN	Peter Ansems	088-4970552

l. de vastgestelde kredieten voor de verduurzaming van MFA De Poel en MFA D'n Anloop te verlagen met € 105.000,- resp. € 176.000,-;
m. de vastgestelde kredieten voor energiebesparende maatregelen en vervanging installatie van het gemeentehuis te verlagen met € 87.000,- resp. € 44.000,-;

3 in te stemmen met de bij de hoofdtaakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
4. de 5e begrotingswijziging 2021 vast te stellen.

Beoogd effect
De perspectiefnota 2021 vormt de opmaat naar de begroting 2022-2025 zoals die in september aan u wordt aangeboden. In deze perspectiefnota schetsen wij de hoofdlijnen van het gewenste beleid voor het volgende jaar (in dit geval 2022). Gekoppeld daaraan bieden wij u een doorkijk in de ontwikkeling van de financiële positie en gewenste budgetmutaties. Via deze perspectiefnota wordt u daarmee vroegtijdig op de hoogte gebracht van ontwikkelingen en keuzes die wij als college willen maken. De behandeling van de perspectiefnota vormt vervolgens het moment waarop u als raad uw mening kunt geven. Daarmee ontstaat het kader waarbinnen wij vervolgens de begroting 2022-2025 opstellen.

In de Gemeentewet staat aangegeven dat de gemeenteraad erop toe ziet dat de begroting in evenwicht is. Hiervan kan hij afwijken indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht (artikel 189 lid 2 Gemeentewet). Solide financieel beleid is het uitgangspunt. Artikel 22 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vult hierop aan dat de meerjarenraming de financiële gevolgen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar bevatten.

Voor wat betreft de meerjarenraming is een van de vereisten dat de eerste of de laatste (=vierde) jaarschijf structureel sluitend is. Voor de perspectiefnota geldt deze vereiste niet. Deze kaderstelling is richtinggevend voor het college bij de samenstelling van de begroting 2022.

Argumenten
1.1 We actualiseren het meerjarenperspectief en geven inzicht in de financiële positie van onze gemeente, zodat uw raad een actueel inzicht heeft van de financiële positie. Bijgevoegd treft u hiervoor de (digitale) perspectiefnota 2021 aan.

Binnen de kaders en spelregels van de financiële kaderstelling (zie raadsvoorstel R21.006.02) zijn structurele en incidentele ontwikkelingen, knelpunten, afwijkingen of noodzakelijke aanpassingen in bestaand beleid door vertaald naar de perspectiefnota. Hierdoor geeft de perspectiefnota inzicht in de voortgang van de beleidsdoelstellingen, zoals opgenomen in de begroting en de beleidsontwikkelingen ingegeven door interne en externe factoren. Bovendien beschrijft de perspectiefnota de incidentele en structurele mee- en tegenvallers voor zover bekend ten tijde van het opstellen van de perspectiefnota (inclusief structurele doorwerking mutaties jaarrekening). De perspectiefnota geeft de situatie per begin mei weer.

We lichten op voorhand een drietal actuele zaken nader toe die invloed zullen of kunnen hebben op onze financiële positie. Het betreffen de onzekere gevolgen van het coronavirus, de herijking van het gemeentefonds en de correctie van de extra verhoging van de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen. De financiële consequenties zijn voor de eerste twee zaken in meer of mindere mate ongewis.
Wij verwachten dat de gevolgen van het coronavirus nog steeds incidenteel van aard zijn. Wij zijn in deze perspectiefnota ook van uitgegaan dat de financiële effecten van de corona-crisis vooralsnog budgettair neutraal zullen verlopen. In dit verband verwijzen wij u naar de paragraaf Covid-19.
De gevolgen van de herijking van het gemeentefonds zijn daarentegen structureel van aard en kunnen een wissel gaan leggen op ons meerjarenperspectief. Voor een gedeelte hebben wij hierop al voorgesorteerd in deze perspectiefnota.
De correctie van de extra verhoging van de OZB-tarieven is een bewuste keuze van het college temeer omdat het verloop van het geprognosticeerde meerjarenperspectief, ondanks een omvangrijk pakket van aanvullende nieuwe beleidsvoornemens, nog steeds meer dan structureel sluitend aangeboden kan worden.

- Coronacrisis geeft onzekerheden

Inmiddels hebben we ruim een jaar te maken met de gevolgen van het coronavirus. Dat heeft geleid tot een crisis die grote effecten op economisch, maatschappelijk en sociaal gebied met zich meebrengt. Hoewel het aantal vaccinaties nu snel toeneemt, is er nog geen zicht op het eind van de crisis. En juist ook de situatie daarna brengt grote onzekerheden met zich mee. Onzekerheden over hoe het *'nieuwe normaal'* eruit ziet, over het tempo waarin de economie en maatschappij zich kunnen herstellen, maar ook over de mate waarin het rijk met steunpakketten de verschillende sectoren al dan niet blijft ondersteunen. Door deze steunpakketten ligt er druk op de overheidsfinanciën. Dat zal waarschijnlijk op enig moment leiden tot bezuinigingen van het rijk. Zolang er geen nieuw kabinet is blijft het onduidelijk of en hoe de bezuinigingen t.z.t. gestalte krijgen. De koppeling van het gemeentefonds met de rijkoverheidsuitgaven (trap-op-trap-af systematiek) geeft dus onzekerheden over de ontwikkelingen van het gemeentefonds.

Daarnaast is nog niet duidelijk hoe het rijk straks gaat samenwerken met de decentrale overheden en hoe het aanbod vanuit VNG over onder meer het gebiedsgericht oplossen van grote en urgente vraagstukken (bijv. oplossen structurele tekorten Jeugdzorg en op de uitdagingen op het gebied van klimaat e.d.) zich zal vertalen, ook in termen van gezamenlijke financiering. Discussies over de financiële positie van gemeenten en belastinggebieden maken ook onderdeel uit van het aanbod. Hoewel het Centraal Planbureau en het CBS in recente publicaties aangeven dat de economie veerkracht toont, geven zij ook aan dat de onzekerheden groot zijn. Een lager tempo van vaccineren kan leiden tot een rem op de economische groei. In dat geval raakt dat dan ook direct de economische en culturele sectoren. Voor onze gemeente betekent dit dat dat stimuleringsmaatregelen wellicht nodig blijven voor ondersteuning aan deze sectoren. Het is nog niet duidelijk of en hoeveel steunmaatregelen het rijk blijft inzetten.

In hoeverre de lasten zullen stijgen en de baten zullen afnemen als gevolg van de coronavirus hangt echter af van de mate waarin e.e.a. zich voor doet en gedurende hoe lang dit het geval is. Vooralsnog gaan wij uit van een budgettair neutrale raming. Het is op voorhand nog niet te zeggen welke effecten een rol gaan spelen op de lange termijn. De financiële consequenties hiervan voor de verschillende beleidsterreinen (in onze organisatie) en daarmee de begroting kunnen we op dit moment nog moeilijk inschatten.

- Herijking gemeentefonds

Op 3 februari jl zijn de voorlopige uitkomsten van de herverdeling van het gemeentefonds gepubliceerd op de website van de rijksoverheid. Deze uitkomsten vloeien voort uit onderzoekgegevens van 2017. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft toen ook, mede namens de staatssecretaris van Financiën, een adviesaanvraag over de herijking van het gemeentefonds ingediend bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Inmiddels heeft de ROB ook laten weten nog veel vragen te hebben over het voorstel. Op liefst 25 punten vraagt de ROB het ministerie van BZK om nadere toelichting voordat een advies afgegeven kan worden. De adviesraad zet zowel vraagtekens bij de onderbouwing als bij de uitkomsten van het voorstel. Of de voorgenomen herijking van het gemeentefonds in deze vorm doorgaat is daarmee nog lang niet zeker. Na ontvangst van het ROB-advies wordt ook de VNG nog geconsulteerd. Dat zal plaatsvinden op basis van geactualiseerde maatstafgegevens en een geactualiseerde omvang van de clusters waaruit de verdeling is opgebouwd. Dit leidt ongetwijfeld nog tot verschuiving in de herverdeeleffecten.

Deze herijking is door het huidige kabinet geplaatst in een breder perspectief van financiële en bestuurlijke verhoudingen en de financiële positie van gemeenten. Naast de verdeling en de omvang van het gemeentefonds zijn ook de nog lopende gesprekken met gemeenten over onder andere de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg daarbij van belang. Dat geldt ook voor de verruiming en modernisering van het gemeentelijk belastinggebied en de evaluatie van de normeringssystematiek. Daarover moet het volgende kabinet besluiten.
Op basis van deze voorlopige uitkomsten zijn de financiële effecten voor onze gemeente aanzienlijk gunstiger ten opzichte van waar we in de begroting 2021 nog van uit waren gegaan. Hoewel het voorlopig nadelig financieel effect ca € 28.000,- bedraagt willen we deze vooralsnog fixeren op € 100.000,- in verband met de mogelijke verschuiving in de herverdeeleffecten, zoals hiervoor aangegeven. In de meerjarenraming waren we nog uitgegaan van een aanzienlijke hogere korting van € 521.000,- (€ 25,- per inwoner).

De besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling wordt ook overgelaten aan het volgende kabinet en daardoor is de voorgestelde invoeringsdatum verschoven naar 1 januari 2023. De formatie van een nieuw kabinet verloopt ook niet zo (voor)spoedig als gehoopt. De kans dat er in de komende meicirculaire duidelijkheid wordt gegeven over de herijking van het gemeentefonds en verruiming van de omvang van het gemeentefonds achten wij zeer klein. Er is ook nog geen enkele garantie dat de komende septembercirculaire die gewenste duidelijkheid wel gaat geven. Wanneer er na het publiceren van de septembercirculaire, maar in ieder geval voor vaststelling van de begroting 2022, toch officiële berichtgeving (inclusief bijbehorende cijfermatige uitwerking) komt van het ministerie van BZK over het gemeentefonds, dan zullen wij u hiervan tijdig in kennis stellen zodat u dit kunt betrekken bij uw besluitvorming over de begroting 2022.

De herijking van het gemeentefonds, voorzien vanaf 2023, geeft onzekerheden over de hoogte en doorontwikkelingen van deze uitkering voor onze gemeente.

<u>- De crisis vraagt behoedzaamheid op inzet van middelen</u>
Al deze onzekerheden vragen dat we behoedzaam omgaan met de inzet van onze gemeentelijke middelen. Behoedzaamheid in het aangaan van structurele verplichtingen, zodat we ook op termijn ruimte houden om structurele knelpunten te kunnen opvangen. Incidentele vrije ruimte bevindt zich in de algemene reserve.

<u>- Correctie extra verhoging OZB-tarieven</u>
In de begroting 2021 gingen we nog uit dat we geconfronteerd zouden worden met aanzienlijke nadelige herverdeeleffecten als gevolg van de herijking van het gemeentefonds, zoals hiervoor toegelicht. Deze nadelige effecten zouden grote invloed op onze financiële positie hebben. Nadeel wat volledig veroorzaakt wordt door (voorgenomen) rijksbeleid. Om de gevolgen van deze herijking op te vangen was in de meerjarenraming het beleidsvoornemen opgenomen om de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen daarvoor extra te verhogen. Dit betekende een gefaseerde extra verhoging van de OZB-tarieven van 6,40% (2022), 9,40% (2023) en 12,40% (2024 en volgende). Bij de vaststelling van de begroting 2021 heeft uw raad middels amendering besloten om de beoogde extra verhoging 2021 van 3,40% niet te effectueren.

Nu de financiële nadelen voor onze gemeente blijken mee te vallen stellen wij voor om het beleidsvoornemen van de extra verhoging van de tarieven van de onroerende zaakbelastingen meerjarig volledig terug te draaien. Het geprognosticeerde meerjarenperspectief is in meerjarig perspectief bezien dan nog steeds meer dan structureel sluitend. Wij willen onze burgers en het bedrijfsleven niet meer belasten dan strikt noodzakelijk is.

1.2 Met de vaststelling van de perspectiefnota wordt de raad gevraagd een aantal kredieten te voteren c.q. aan te passen

a. voor de aanvulling van de renovatie van het dak oudbouw gemeentehuis € 5.000,-

Aanvulling op het reeds beschikbaar gestelde krediet ten behoeve van de financiële afwikkeling van de uitgevoerde werkzaamheden.

b. voor de aanleg fietspaden en uitkijktoren Cartierheide € 550.000,-

Er wordt een voorkeursvariant voorgesteld om het fietspad De Pan-Laarven te verleggen, verbreden en uit te voeren als betonverharding en hiervoor voor 2021 een (deel) krediet van € 400.000,- beschikbaar te stellen. Van Brainport (Financieringsregeling Voorzieningenaanbod) ontvangen we € 300.000,- subsidie. Dit bedrag is beschikbaar gesteld om de belevingswaarde en de aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten voor zowel inwoner als bezoeker. Projecten die hier aan bijdragen zijn het realiseren van een uitkijktoren, aantrekkelijke fietspaden en de bezoeker bekend maken met het gebied door o.a. educatie. Van de toegekende subsidie betalen we € 150.000,- door aan de gemeente Eersel. Het (deel) krediet dient hiermee verhoogd te worden.

c. voor de verdere voorbereiding / planvorming N284 *€ 100.000,-*

Ter voorbereiding van de planvorming en uitvoering van de maatregelen in het kader van de herinrichting van de N284 is voor het jaar 2021 een aanvullend krediet van € 100.000,- noodzakelijk voor externe inhuur capaciteit.

d. voor de verdere voorbereiding Oude Provinciale weg Hapert *€ 150.000,-*

Ter voorbereiding van de uitvoering van de maatregelen in het kader van de aanpassing van de Oude Provincialeweg te Hapert is voor het jaar 2021 een aanvullend krediet van € 150.000,- noodzakelijk.

e. voor de voorbereiding van de herinrichting Sniederslaan *€ 80.000,-*

Als onderdeel van de uitvoering van de centrumvisie zal de Sniederslaan aangepakt gaan worden, om het centrum aantrekkelijker te maken. Door het college is een projectopdracht vastgesteld waarin een voorstel wordt gedaan op welke wijze de verandering van de Sniederslaan in een participatietraject vorm kan krijgen. Doelstelling is het opstellen van een ontwerp voor de herinrichting van de openbare ruimte van de Sniederslaan (tussen de Markt en de Profile fietsenwinkel) en het opstellen van een toetsingskader waaraan beeldkwaliteit en reclame-uitingen kunnen worden getoetst. Het resultaat van deze opdracht is één samenhangend product, welke zal bestaan uit twee onderdelen die op elkaar aansluiten:

Voor het ontwerp, inmeten van het gebied, onderzoeken, uitwerken bestek en het opstellen van een beeldkwaliteitsplan wordt een voorbereidingskrediet geraamd van € 80.000,-.

f. voor de aanvulling van uitvoering GVVP traject 2020 *€ 50.000,-*

Vanuit het GVVP is tot en met 2020 jaarlijks een krediet ter beschikking gesteld ten behoeve van de uitvoering van de verkeerskundige werken. De nieuwe verkeersvisie zal eerst in het laatste kwartaal van 2021 aan de raad worden gepresenteerd. Om het jaar 2021 te kunnen overbruggen wordt voorgesteld om het restantkrediet 2020 ad € 124.000,- eenmalig met een aanvullend krediet van € 50.000,- te verhogen ten behoeve van de uitvoering van de geplande verkeerskundige werken in 2021.

g. voor de (aanvulling) verduurzaming op sportaccommodaties:

sportpark De Lemelvelden	*€ 21.000,-*
sportpark De Smeel: voetbal/korfbal	*€ 126.000,-*
sporthal Eureka	*€ 532.000,-*

Voor de verduurzaming en/of optimalisering van de bestaande energievoorzieningen van gemeentelijke sportaccommodaties wordt voorgesteld een drietal kredieten beschikbaar te stellen. Voor de sporthal Eureka wordt aangesloten aan de ambitie van een gasloze exploitatie van MFA Hapert.

h. voor de aanvulling van renovaties en vervanging technische installaties op sportaccommodaties:

sportpark De Lemelvelden: aanvulling tennis/korfbal	*€ 3.000,-*
sporthal Eureka: renovatie van het dak	*€ 19.000,-*
sporthal X-sport: aanvulling van de vervanging van installaties	*€ 38.000,-*
sportpark De Smeel: de vervanging van technische installaties voetbal/korfbal sportpark De Smeel	*€ 102.000,-*
sportpark De Roetwijer: vervanging van technische installaties voetbal	*€ 62.000,-*
graanmolen Hapert: aanvulling van de renovatie	*€ 7.000,-*

Voor de vervanging van technische installaties en/of renovatiewerkzaamheden met een technische levensduur van 15 jaar of langer wordt voorgesteld hiervoor de benodigde kredieten beschikbaar te stellen.

i. voor de verdere voorbereiding van de verbouwing van Rabobank tbv CC Den Herd ad € 200.000,-

Voor de verdere voorbereiding van de daadwerkelijke realisatie stellen we voor om € 200.000,- extra voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen.

j. voor de uitvoering van het GRP, klimaatmaatregelen en vervanging van gemalen e.d. ad € 112.000,-, resp. € 500.000,- resp. € 75.000,-;

Eind 2020 is door uw raad het Gemeentelijk Rioleringsplan Bladel 2021-2025 vastgesteld (R20.120). In het GRP zijn rioleringsmaatregelen geactualiseerd voor de planperiode 2021-2025. Het betreft de concrete uitvoeringsmaatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de zorgplicht. Voor 2021 dienen op basis hiervan aanvullende kredieten beschikbaar te worden gesteld.

k. de vastgestelde kredieten voor de verduurzaming van De Roetwijer, renovatie dak tennis/korfbal Lemelvelden en vervanging installaties tribune vv Hapert te verlagen met € 41.000,- resp. € 71.000,- resp. € 45.000,-;

Neerwaartse aanpassing van de reeds beschikbaar gestelde kredieten op basis van geactualiseerde kostenramingen.

l. de vastgestelde kredieten voor de verduurzaming van MFA De Poel en MFA D'n Anloop te verlagen met € 105.000,- resp. € 176.000,-;

Neerwaartse aanpassing van de reeds beschikbaar gestelde kredieten op basis van geactualiseerde prioritering.

m. de vastgestelde kredieten voor energiebesparende maatregelen en vervanging installatie van het gemeentehuis te verlagen met € 87.000,- resp. € 44.000,-;

Neerwaartse aanpassing van de reeds beschikbaar gestelde kredieten op basis van geactualiseerde ramingen en prioritering.

1.3 Met de vaststelling van de perspectiefnota wordt de raad gevraagd in te stemmen met de weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Het vormen van en beschikken over reserves is de bevoegdheid van de raad. Mutaties in reserves die niet zijn geraamd of waarover de raad in het betreffende begrotingsjaar niet alsnog een besluit heeft genomen zijn onrechtmatig.

1.4 Door vaststelling van de 5e begrotingswijziging 2021 worden budgetten geautoriseerd door de raad.

De financiële uitkomsten voor dienstjaar 2021 worden middels vaststelling van de 5e begrotingswijziging 2021 geautoriseerd. De (structurele) financiële uitkomsten ná planjaar 2021 werken door naar de nieuwe planperiode 2022-2025 c.q. de ontwerp-begroting 2022.

Kanttekeningen

1. *Door middel van de perspectiefnota wordt de raad in een vroegtijdig stadium betrokken bij de totstandkoming van de begroting 2021 en kan hij hieraan richting geven.*

De perspectiefnota kan gewijzigd vastgesteld worden. Bij het doen van eventuele wijzigingsvoorstellen geldt evenwel de restrictie dat uw raad erop toe moet zien dat de begroting 2021 in evenwicht is (en blijft). Hiervan kan afgeweken worden indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht (artikel 189 lid 2 Gemeentewet). Solide financieel beleid is het uitgangspunt.

2. *De meicirculaire 2021 is nog niet verwerkt in de perspectiefnota*

Voor een deel hebben wij geanticipeerd op extra inkomsten uit het gemeentefonds. We hebben onze maatstaven geactualiseerd, alsmede is rekening gehouden met compensatie voor lonen en prijzen. De komende meicirculaire voorspelt over 2021-2025 wijzigingen. In de meicirculaire zullen ongetwijfeld ook de economische gevolgen van de coronacrisis verder belicht gaan worden. We zullen u over de effecten hiervan, ten opzichte waar we reeds rekening mee gehouden hebben, t.z.t. afzonderlijk informeren.

3. *Het is nog onduidelijk wanneer we geïnformeerd over de definitieve financiële gevolgen van de herijking van het gemeentefonds*

De herijking is door het huidige kabinet geplaatst in een breder perspectief van financiële en bestuurlijke verhoudingen en de financiële positie van gemeenten. Naast de verdeling en de omvang van het gemeentefonds zijn ook de nog lopende gesprekken met gemeenten over onder andere de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg daarbij van belang. Dat geldt ook voor de verruiming en modernisering van het gemeentelijk belastinggebied en de evaluatie van de normeringssystematiek. Maar ook op het gebied van klimaat liggen, ook voor gemeenten, grote opgaven met een fiks prijskaartje. Dat geldt eveneens voor de opschalingskorting. Die is nu bevroren, maar de verwachting is dat afschaffing eveneens op de onderhandelingstafel van een nieuw kabinet zal komen te liggen. Ook dat kan gevolgen hebben voor de herijking. Daarover moet het volgende kabinet besluiten. De formatie van een nieuw kabinet verloopt nochtans niet zo (voor)spoedig als gehoopt.

Financiën
Binnen de kaders en spelregels van de financiële kaderstelling (zie raadsvoorstel R21.006.02) zijn structurele en incidentele ontwikkelingen, knelpunten, afwijkingen of noodzakelijke aanpassingen in bestaand beleid door vertaald naar de perspectiefnota. Hierdoor geeft de perspectiefnota inzicht in de voortgang van de beleidsdoelstellingen, zoals opgenomen in de begroting en de beleidsontwikkelingen ingegeven door interne en externe factoren. Bovendien beschrijft de perspectiefnota de incidentele en structurele mee- en tegenvallers voor zover bekend ten tijde van het opstellen van de perspectiefnota (inclusief structurele doorwerking mutaties jaarrekening). De perspectiefnota geeft de situatie per ultimo mei weer. Het op 20 mei jl aangenomen amendement inzake de Groene Long is reeds verdisconteerd in het meerjarenperspectief.

In het onderstaand overzicht treft u de geactualiseerde meerjarenraming aan waarin alle in de perspectiefnota weergegeven mutaties zijn verwerkt.

Geactualiseerd meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)		2021		2022		2023		2024		2025
structureel:										
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2021		v	426	n	-224	n	-78	v	55	v 55
mutaties perspectiefnota		v	946	v	1.156	v	706	v	831	v 1.324
mutaties meerjarenprogramma		n	-342	n	-530	n	-842	n	-635	n -849
structureel meerjarenperspectief	a	v	1.030	v	402	n	-214	v	251	v 530
incidenteel:										
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2021		n	-61	v	158	v	330	v	268	v 268
mutaties perspectiefnota		n	-49	v	24	v	71	v	81	v 33
mutaties meerjarenprogramma		v	96	v	263	v	240	n	-26	v 71
incidenteel meerjarenperspectief	b	n	-14	v	445	v	641	v	323	v 372
totaal begrotingsresultaat	a+b	v	1.016	v	847	v	427	v	574	v 902
reeds geraamde mutaties algemene reserve		n	-364	v	66	n	-252	n	-323	n -323
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve		v	652	v	913	v	175	v	251	v 579

(- = nadeel en + = voordeel)

Hoewel wij in de perspectiefnota voor een deel geanticipeerd hebben op extra inkomsten van het rijk uit het gemeentefonds, zal in de komende meicirculaire 2021 definitieve(re) informatie verstrekt worden over de uitkering uit het gemeentefonds.

Nadat wij de financiële consequenties van de meicirculaire financieel vertaald hebben voor onze gemeente zullen wij uw raad hiervan mededeling doen, zodat de financiële consequenties van de meicirculaire betrokken kunnen worden bij de besluitvorming over deze perspectiefnota.

- Prognose algemene reserve
De prognose van de algemene reserve begeeft zich, mede als gevolg van de doorwerking van de positieve begrotingsresultaten, voor de gehele planperiode boven de vastgestelde ondergrens. Dit betekent dat de geprognosticeerde omvang meer dan voldoende is om onze risico's op te vangen.

Het meerjarig geprognosticeerde verloop van de algemene reserve kan dan als volgt weergegeven worden:

(bedragen x € 1.000,-)	rekening 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
a. ijzeren voorraad	1.000					
b. noodzakelijke omvang (voldoende)	606	2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
c. totaal noodzakelijke omvang (weerstandsvermogen)	1.606	2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
d. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	563	563	563	563	563	563
e. stand algemene reserve begin van het jaar	9.690	9.350	11.190	11.828	5.028	5.772
f. stand algemene reserve eind van het jaar	9.350	11.189	11.829	5.026	5.773	6.683
g. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar): f - c	7.744	9.163	9.803	3.000	3.747	4.657
h. ratio algemene reserve eind van het jaar f / c	5,82	5,52	5,84	2,48	2,85	3,30
i. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend

Binnen het huidige beleid is bepaald dat de ratio algemene reserve minimaal 1 (= kwalificatie voldoende) dient te zijn. De noodzakelijke omvang stijgt als gevolg van het risico van met name de gevolgen van waardering activa in het kader van toepassen van restwaarde.

Ten aanzien van de geraamde stand van de algemene reserve willen wij -met nadruk- niet onvermeld laten dat het vooralsnog geprognosticeerde resultaten betreffen. Daadwerkelijke bestedingsvoorstellen dienen steeds beoordeeld te worden aan de werkelijke gerealiseerde resultaten. In de vastgestelde nota's weerstandsvermogen en risicomanagement, alsmede reserves en voorzieningen is bepaald dat bestedingsvoorstellen ten laste van de algemene reserve slechts zijn aan te bevelen, wanneer er middelen resteren boven de omvang van de risicoprofielen.

Conclusie
In de perspectiefnota is een aanzienlijk pakket van nieuwe en gewijzigde wensen opgenomen met aanzienlijke financiële consequenties (zie meerjarenprogramma). De extra lasten van dit ambitieus pakket kunnen we budgettair opvangen door met name hogere autonome groei van de algemene uitkering uit het gemeentefonds (met name door de doorwerking van extra inwoners en woningen) in combinatie met de positieve effecten van het onlangs vastgestelde afschrijvingsbeleid (verlenging afschrijvingstermijnen wegen), alsmede het nieuwe reserve- en voorzieningenbeleid (geen rente meer bijschrijven).

De perspectiefnota 2021 sluit op dit moment met een in meerjarig perspectief bezien structureel overschot van € 530.000,-.

Separaat aan de behandeling van de perspectiefnota wordt raadsmededeling "R21.068 Forensenbelasting arbeidsmigranten" aangeboden aan de raad. Hierin wordt, op basis van het uitgevoerde onderzoek, door ons college aangegeven dat de invoering van een forensenbelasting voor arbeidsmigranten niet mogelijk is, maar een uitbreiding van de heffing van toeristenbelasting naar arbeidsmigranten wel. De voor- en nadelen van een dergelijke uitbreiding van de toeristenbelasting worden in de raadsmededeling benoemd. In afwachting van eventuele nadere besluitvorming hieromtrent is in de perspectiefnota vooralsnog uitgegaan van een pm-raming. Als uw raad uiteindelijk besluit dat een uitbreiding van de heffing van toeristenbelasting naar arbeidsmigranten gewenst is dan zullen wij de hiermee gepaard gaande extra opbrengst aanvullend verwerken in de ontwerp-begroting 2022. Dit heeft dan

vanzelfsprekend positief financieel effect op de meerjarenraming. Het geprognosticeerde structureel begrotingstekort 2023 kan hiermee voor een belangrijk deel gemitigeerd worden.

De voorlopige conclusie is dat het financieel meerjarenperspectief een erg positief beeld laat zien, zowel budgettair als de omvang van de algemene reserve (weerstandsvermogen). Kortom: de gemeente Bladel is een financieel gezonde gemeente.

Financieel toezicht gemeente
Gedeputeerde Staten houden toezicht op de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten. Heeft de gemeente een begroting die structureel niet in evenwicht is? Dan kunnen zij onder zogenaamd preventief financieel toezicht worden geplaatst.

Repressief toezicht is echter regel. Dit houdt in dat we de begroting direct kunnen uitvoeren, zonder dat hier vooraf goedkeuring van de provincie vereist is. We komen in aanmerking voor repressief toezicht wanneer de begroting, inclusief nieuw beleid, naar het oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht is. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf wordt bereikt. Daarnaast dienen de jaarrekening en de begroting tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november, aan de provincie te zijn toegezonden.

Er kan volgens de provincie ook geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht, beoordeelt de provincie of er sprake is van een opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld, dat het niet toegestaan is om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is.
In de Gemeentewet staat aangegeven dat de raad erop toe ziet dat de (meerjaren)begroting in evenwicht is. Op basis van het voorliggende meerjarenperspectief zal repressief toezicht ongetwijfeld leidend zijn.

Communicatie
De communicatie over de perspectiefnota 2021 geschiedt t.z.t. conform de reguliere kanalen.

Uitvoering
Na vaststelling door uw raad wordt deze perspectiefnota 2021 samen met de bijbehorende begrotingswijziging op grond van de Gemeentewet binnen twee weken opgestuurd naar Gedeputeerde Staten.

Nadat uw raad de perspectiefnota vastgesteld heeft zullen de financiële consequenties in de meerjarenraming worden verwerkt. Binnen de opgenomen kaders, zal ons college de ontwerp-begroting 2022-2025 opstellen.

Bladel, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (21.12022)
02. R21.069.02 Perspectiefnota 2021 bijlage

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.12022

Ontwerp-raadsbesluit

21.12022

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R20.069 van burgemeester en wethouders van 25 mei 2021;

gelet op de bepalingen in de Gemeentewet en de Financiële verordening 2021 van de gemeente Bladel;

overwegende dat
- binnen de kaders en spelregels van de financiële kaderstelling, de structurele en incidentele ontwikkelingen, knelpunten, afwijkingen of noodzakelijke aanpassingen in bestaand beleid door vertaald worden naar de perspectiefnota;

- het geactualiseerde meerjarenperspectief inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente;

besluit:

1. de perspectiefnota 2021 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2021 en volgende te accepteren;
2. de navolgende (aanvullende) kredieten beschikbaar te stellen c.q. aan te passen:
   a. voor de aanvulling van de renovatie van het dak oudbouw gemeentehuis € 5.000,-
   b. voor de aanleg fietspaden en uitkijktoren Cartierheide € 550.000,-
   c. voor de verdere voorbereiding / planvorming N284 € 100.000,-
   d. voor de verdere voorbereiding Oude Provinciale weg Hapert € 150.000,-
   e. voor de voorbereiding van de herinrichting Sniederslaan € 80.000,-
   f. voor de aanvulling van uitvoering GVVP traject 2020 € 50.000,-
   g. voor de (aanvulling) verduurzaming op sportaccommodaties:
      sportpark De Lemelvelden € 21.000,-
      sportpark De Smeel: voetbal/korfbal € 126.000,-
      sporthal Eureka € 532.000,-
   h. voor de aanvulling van renovaties en vervanging technische installaties op sportaccommodaties:
      sportpark De Lemelvelden: aanvulling tennis/korfbal € 3.000,-
      sporthal Eureka: renovatie van het dak € 19.000,-
      sporthal X-sport: aanvulling van de vervanging van installaties € 38.000,-
      sportpark De Smeel: de vervanging van technische installaties voetbal/korfbal sportpark De Smeel € 102.000,-
      sportpark De Roetwijer: vervanging van technische installaties voetbal € 62.000,-
      graanmolen Hapert: aanvulling van de renovatie € 7.000,-
   i. voor de verdere voorbereiding van de verbouwing van Rabobank tbv CC Den Herd ad € 200.000,-;
   j. voor de uitvoering van het GRP, klimaatmaatregelen en vervanging van gemalen e.d. ad € 112.000,-, resp. € 500.000,- resp. € 75.000,-;
   k. de vastgestelde kredieten voor de verduurzaming van De Roetwijer, renovatie dak tennis/korfbal Lemelvelden en vervanging installaties tribune vv Hapert te verlagen met € 41.000,- resp. € 71.000,- resp. € 45.000,-;

l. de vastgestelde kredieten voor de verduurzaming van MFA De Poel en MFA D'n Anloop te verlagen met € 105.000,- resp. € 176.000,-;
m. de vastgestelde kredieten voor energiebesparende maatregelen en vervanging installatie van het gemeentehuis te verlagen met € 87.000,- resp. € 44.000,-;

3 in te stemmen met de bij de hoofdtaakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;

4. de 5e begrotingswijziging 2021 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Perspectiefnota 2021

Gemeente Bladel

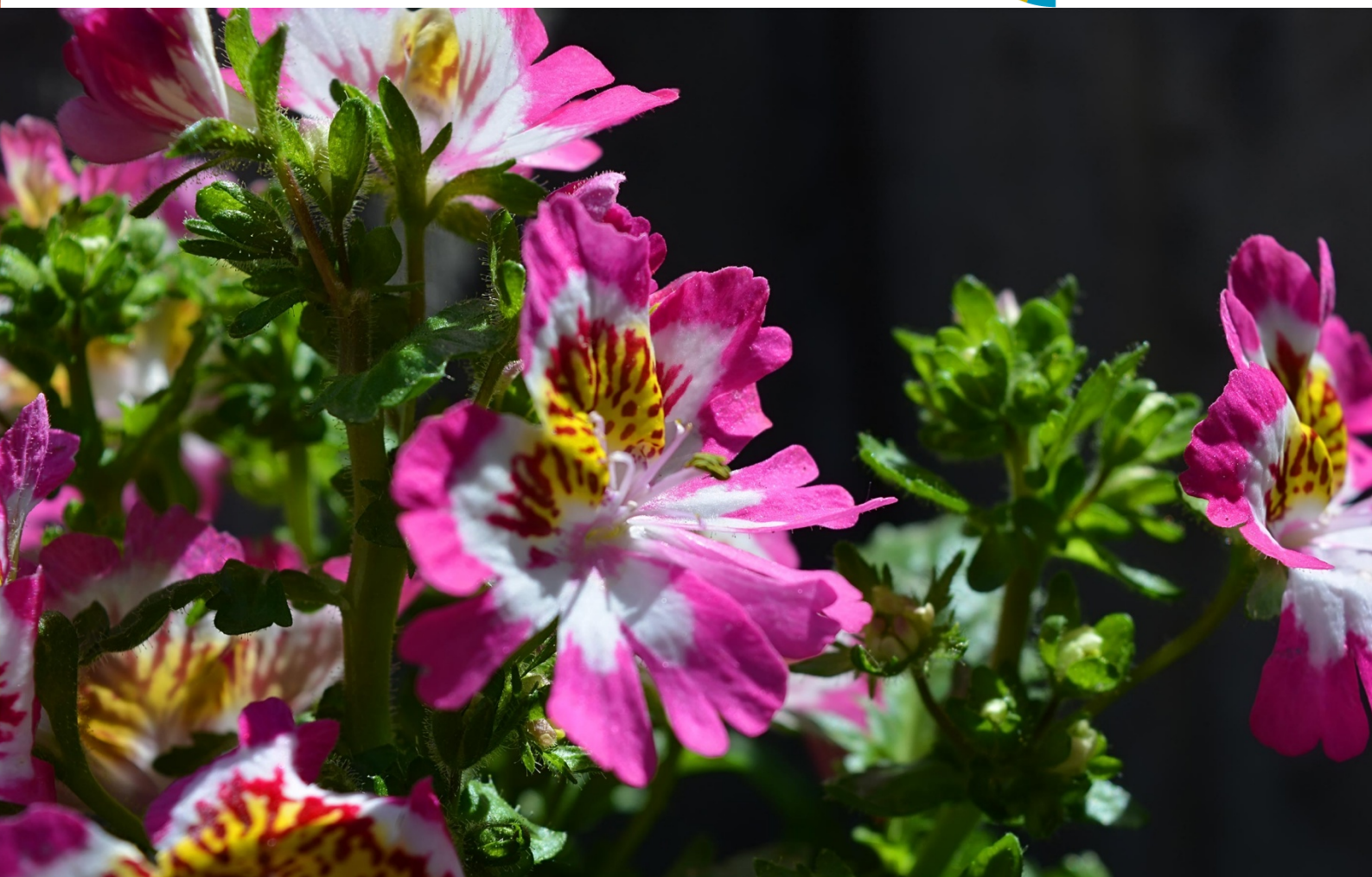

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
1. Inleiding 4
Voorwoord 4
2. Leeswijzer 7
Leeswijzer 7
3. Uitkomsten 8
Perspectiefnota nader beschouwd 8
4. Beleidsvelden / hoofdtaakvelden 13
Bestuur en ondersteuning 13
Overhead en ondersteuning organisatie 17
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 20
Veiligheid 24
Verkeer en vervoer 26
Economie 30
Onderwijs 33
Sport, cultuur en recreatie 36
Sociaal domein 41
Volksgezondheid en milieu 51
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing 54
5. Paragrafen 60
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 60
Onderhoud kapitaalgoederen 62
Covid-19 63
6. Financiële begroting 66
Toelichting begroting (baten en lasten) 66

Bijlagen 68
I. Openingsplan corona 68
II. Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld 69
III. Geactualiseerd meerjarenprogramma 2021-2025 70
IV. Overzicht prognose omvang algemene reserve 2021-2025 74

1. Inleiding

Voorwoord

Wat is opgenomen in de perspectiefnota?

Hierbij bieden wij u de perspectiefnota 2021 aan. Wij bieden u een zo compact mogelijk overzicht waarbinnen u de kaders aan kunt geven waarbinnen wij de begroting 2022 moeten maken. In de termen van de beleidsklok zou u het een Keuzenotitie kunnen noemen. De perspectiefnota is te benaderen via https://bladel.begrotingsapp.nl/

We lichten op voorhand een drietal actuele zaken nader toe die invloed zullen of kunnen hebben op onze financiële positie. Het betreffen de onzekere gevolgen van het coronavirus, de herijking van het gemeentefonds en de correctie van de extra verhoging van de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen. De financiële consequenties zijn voor de eerste twee zaken in meer of mindere mate ongewis. Wij verwachten dat de gevolgen van het coronavirus vooralsnog nog steeds incidenteel van aard zijn. Wij zijn in deze perspectiefnota van uitgegaan dat de financiële effecten van de corona-crisis vooralsnog budgettair neutraal zullen verlopen. In dit verband verwijzen wij u naar de paragraaf Covid-19. De gevolgen van de herijking van het gemeentefonds zijn daarentegen structureel van aard en kunnen een (zware) wissel gaan leggen op ons meerjarenperspectief. Voor een gedeelte hebben wij hierop al voorgesorteerd in deze perspectiefnota. De correctie van de extra verhoging van de OZB-tarieven is een bewuste keuze van het college temeer omdat het verloop van het geprognosticeerde meerjarenperspectief, ondanks een omvangrijk pakket van aanvullende nieuwe beleidsvoornemens, nog steeds meer dan structureel sluitend aangeboden kan worden. Wij willen onze burgers en het bedrijfsleven niet meer belastten dan strikt noodzakelijk is.

Coronavirus
We staan op een bijzonder punt. De besmettingen met het coronavirus nemen nog steeds toe. Ook liggen er nog te veel mensen met corona in het ziekenhuis. Aan de andere kant: er worden nu snel steeds meer mensen gevaccineerd. De verwachting is dat er over een aantal weken veel minder mensen met corona in het ziekenhuis liggen. We snakken naar een samenleving zonder coronamaatregelen. Het veilig openen van de samenleving gaat stap voor stap. Dit kan alleen als er minder mensen met corona in het ziekenhuis worden opgenomen. Het is ook belangrijk dat iedereen zich aan de basisregels houdt. Handen wassen, afstand houden en thuisblijven en testen bij klachten voorkomt besmettingen. Zo kan er sneller meer. En met toegangstesten kan er ook steeds meer.
Het kabinet heeft daarom een openingsplan (zie bijlage I) gemaakt. De eerste stap is inmiddels gezet: de terrassen en winkels zijn onder voorwaarden open gegaan, de avondklok is vervallen en mag iemand 2 mensen thuis ontvangen in plaats van 1. Aanvankelijk zou op 11 mei jl de tweede stap van het openingsplan worden gezet. Dan moet het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van coronapatiënten wel weer duidelijk verder zijn afgenomen. Dan kan er bijvoorbeeld weer meer als het gaat om sporten. Daarna volgt de derde stap waarin nog meer binnen mag, zoals het onder voorwaarden openen van restaurants, bioscopen en musea. Hiervoor geldt dan nog wel een maximaal aantal gasten of bezoekers. In de stappen die volgen, wordt dit aantal verhoogd. Welke maatregelen vanaf wanneer worden losgelaten, als de cijfers het toelaten, zie je ook in dit overzicht van het openingsplan.

Herijking van het gemeentefonds
Op 3 februari jl zijn de voorlopige uitkomsten van de herverdeling van het gemeentefonds gepubliceerd op de website van de rijksoverheid. Deze uitkomsten vloeien voort uit onderzoekgegevens van 2017. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft toen ook, mede namens de staatssecretaris van Financiën, een adviesaanvraag over de herijking van het gemeentefonds ingediend bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Inmiddels heeft de ROB ook laten weten nog veel vragen te hebben over het voorstel. Op liefst 25 punten vraagt de ROB het ministerie van BZK om nadere toelichting voordat een advies afgegeven kan worden. De adviesraad zet zowel vraagtekens bij de onderbouwing als bij de uitkomsten van het voorstel. Of de voorgenomen herijking van het gemeentefonds in deze vorm doorgaat is daarmee nog lang niet zeker. Na ontvangst van het ROB-advies wordt ook de VNG nog geconsulteerd. Dat zal plaatsvinden op basis van geactualiseerde maatstafgegevens en een geactualiseerde omvang van de clusters waaruit de verdeling is opgebouwd. Dit leidt ongetwijfeld nog tot verschuiving in de herverdeeleffecten.

Deze herijking is door het huidige kabinet geplaatst in een breder perspectief van financiële en bestuurlijke verhoudingen en de financiële positie van gemeenten. Naast de verdeling en de omvang van het gemeentefonds zijn ook de nog lopende gesprekken met gemeenten over onder andere de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg daarbij van belang. Dat geldt ook voor de verruiming en modernisering van het gemeentelijk belastinggebied en de evaluatie van de normeringssystematiek. Daarover moet het volgende kabinet besluiten.

Op basis van deze voorlopige uitkomsten zijn de financiële effecten voor onze gemeente aanzienlijk gunstiger ten opzichte van waar we in de begroting 2021 nog van uit waren gegaan. Hoewel het voorlopig nadelig financieel effect ca € 28.000,- bedraagt willen we deze vooralsnog fixeren op € 100.000,- in verband met de mogelijke verschuiving in de herverdeeleffecten, zoals hiervoor aangegeven. In de meerjarenraming waren we nog uitgegaan van een aanzienlijke hogere korting van € 521.000,- (€ 25,- per inwoner).

De besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling wordt ook overgelaten aan het volgende kabinet en daardoor is de voorgestelde invoeringsdatum verschoven naar 1 januari 2023. De formatie van een nieuw kabinet verloopt ook niet zo (voor)spoedig als gehoopt. De kans dat er in de komende meicirculaire duidelijkheid wordt gegeven over de herijking van het gemeentefonds en verruiming van de omvang van het gemeentefonds achten wij zeer klein. Er is ook nog geen enkele garantie dat de komende septembercirculaire die gewenste duidelijkheid wel gaat geven. Wanneer er na het publiceren van de septembercirculaire, maar in ieder geval voor vaststelling van de begroting 2022, toch officiële berichtgeving (inclusief bijbehorende cijfermatige uitwerking) komt van het ministerie van BZK over het gemeentefonds, dan zullen wij u hiervan tijdig in kennis stellen zodat u dit kunt betrekken bij uw besluitvorming over de begroting 2022.

Correctie extra verhoging OZB-tarieven
In de begroting 2021 gingen we nog uit dat we geconfronteerd zouden worden met aanzienlijke nadelige herverdeeleffecten als gevolg van de herijking van het gemeentefonds, zoals hiervoor toegelicht. Deze nadelige effecten zouden grote invloed op onze financiële positie hebben. Nadeel wat volledig veroorzaakt wordt door (voorgenomen) rijksbeleid. Om de gevolgen van deze herijking op te vangen was in de meerjarenraming het beleidsvoornemen opgenomen om de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen daarvoor extra te verhogen. Dit betekende een gefaseerde extra verhoging van de OZB-tarieven oplopend naar 12,40% in 2024 en volgende . Nu de financiële nadelen voor onze gemeente blijken mee te vallen stellen wij voor om het beleidsvoornemen van de extra verhoging van de tarieven van de onroerende zaakbelastingen meerjarig volledig terug te draaien. Het geprognosticeerde meerjarenperspectief is in meerjarig perspectief bezien dan nog steeds meer dan structureel sluitend.

Met deze perspectiefnota heeft u het totaalbeeld van het meerjarenperspectief. Per hoofdtaakveld geven wij u in de volgende hoofdstukken een overzicht van de budgettaire ontwikkelingen.

De begroting sluit in planjaar 2021 met een structureel overschot van € 1.031.000,- en 2022 met een structureel overschot van € 402.000,-. Het positieve begrotingsresultaat 2021 biedt onzes inziens ook (voldoende) ruimte om de mogelijke financiële gevolgen van de coronacrisis in 2021 op te kunnen vangen. In meerjarig perspectief bezien sluit de begroting dan met structureel overschot van € 530.000,- in 2025. De onzekerheid over de definitieve herverdeeleffecten van de herijking van het gemeentefonds voor onze gemeente blijft echter gedurende dit jaar boven ons hoofd hangen. Ook ons weerstandsvermogen is meer dan voldoende om onze risico's daarmee op te kunnen vangen.

Met dit perspectief voldoen wij onzes inziens aan de eisen die de Gemeentewet stelt aan het structureel en reëel in evenwicht zijn van de ontwerp-begroting 2022, zodat repressief toezicht in beginsel leidend zal zijn. Wij menen dat wij met deze perspectiefnota u de juiste informatie hebben gegeven om de discussie goed te kunnen voeren en ons de kaders mee te geven voor de begroting 2022 en het meerjarenperspectief. Met het gepresenteerd meerjarenperspectief hebben we onzes inziens ook redelijke buffer ingebouwd om de nadelige effecten van de coronavirus in 2021 op te kunnen vangen. De gevolgen hiervan voor 2021 kunnen we op dit moment nog niet kwantificeren. Dat doen wij in de najaarsnota 2021.

Conclusie

In deze perspectiefnota zijn ten aanzien van de budgetten de belangrijkste (dreigende) tekorten of overschotten op jaarbasis 2021 geanalyseerd. Overige afwijkingen zijn op dit moment buiten beschouwing gelaten en komen bij de jaarstukken aan de orde. Er is derhalve nog sprake van onzekerheden die bij de jaarstukken uiteraard nog leiden tot aanvullende afwijkingen.

Voor onze financiële positie zijn wij in grote mate afhankelijk van de inkomsten die we van het rijk krijgen. Het rijk is de invoering van een nieuw verdeelmodel aan het afronden. De eerste vooruitzichten zijn voor onze gemeente minder nadelig dan waar we in de begroting 2021 vanuit waren gegaan. Desondanks is het frustrerend te moeten vaststellen dat een dergelijk financieel vooruitzicht buiten de invloedsfeer van de gemeente zo nadrukkelijk aan de horizon verschijnt. Toch zal dat onderdeel worden van onze financiële realiteit. De besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling wordt overgelaten aan het volgende kabinet en daardoor is de voorgestelde invoeringsdatum verschoven naar 1 januari 2023. De formatie van een nieuw kabinet verloopt ook niet zo (voor)spoedig als gehoopt. De kans dat er in de komende meicirculaire duidelijkheid wordt gegeven over de herijking van het gemeentefonds en verruiming van de omvang van het gemeente-fonds achten wij zeer klein. Er is ook nog geen enkele garantie dat de komende septembercirculaire die gewenste duidelijk-heid wel gaat geven. Wanneer er na het publiceren van de septembercirculaire, maar in ieder geval voor vaststelling van de begroting 2022, toch officiële berichtgeving (inclusief bijbehorende cijfermatige uitwerking) komt van het ministerie van BZK over het gemeentefonds, dan zullen wij u hiervan tijdig in kennis stellen zodat u dit kunt betrekken bij uw besluitvorming over de begroting 2022.

De voorlopige conclusie is dat het financieel meerjarenperspectief een erg positief beeld laat zien, zowel budgettair als de omvang van de algemene reserve (weerstandsvermogen). In de perspectiefnota is een aanzienlijk pakket van nieuwe en gewijzigde wensen opgenomen met aanzienlijke financiële consequenties (zie meerjarenprogramma). De extra lasten van dit ambitieus pakket kunnen we budgettair opvangen door met name hogere autonome groei van de algemene uitkering uit het gemeentefonds (met name door de doorwerking van extra inwoners en woningen) in combinatie met de positieve

effecten van het onlangs vastgestelde afschrijvingsbeleid (verlenging afschrijvingstermijnen wegen), alsmede het nieuwe reserve- en voorzieningenbeleid (geen rente meer bijschrijven). Dit alles heeft er toe geleid dat wij ook de aanvankelijk voorgestelde extra verhoging van de tarieven voor de onroerende-zaakbelastingen, oplopend naar 12,40% in 2024 en volgende volledig kunnen terugdraaien. We willen onze burgers en ondernemers niet meer belasten dan strikt noodzakelijk. De perspectiefnota 2021 sluit op dit moment met een in meerjarig perspectief bezien structureel overschot van € 530.000,-. Als uw raad nog gaat instemmen met het voorstel van de uitbreiding van de heffing van de toeristenbelasting naar arbeidsmigranten dan kan het perspectief hiermee nog aanzienlijk verbeterd worden. Ook ons weerstandsvermogen is meer dan voldoende om onze risico's op te kunnen vangen. Kortom: de gemeente Bladel is een financieel gezonde gemeente.

Ons college wil ook naar de toekomst toe vanuit een stabiel financieel kader, zoals dat nu voorligt, blijven opereren. Uw raad wordt gevraagd deze financiële stabiliteit mee vorm te geven. Wij verwachten dat u met deze nota verdere invulling kunt geven aan uw controlerende en kaderstellende rol.

Burgemeester en wethouders van Bladel

de secretaris, de burgemeester,

drs. E.L.C.M. Mol ir. R.P.G. Bosma

2. Leeswijzer

Leeswijzer

Kenmerken van deze perspectiefnota zijn

- Als een beleidsveld qua uitvoering op schema ligt en er geen nieuwe ontwikkelingen zijn, dan behoeft dit in de perspectiefnota geen nadere toelichting. Het uitgangspunt is ‘geen bericht is goed bericht’.
- De perspectiefnota zijn ook voorstellen voor nieuw beleid opgenomen (via het meerjarenprogramma); dit als kaderstelling voor de begroting 2022 (integrale afweging.
- Met financiële afwijkingen worden bedoeld autonome financiële ontwikkelingen die bij het opstellen van de begroting ruim een half jaar eerder nog niet voorzien waren. Autonome afwijkingen kunnen zowel betrekking hebben op de exploitatiebegroting als investeringsbesluiten (kredieten).

Deze perspectiefnota bestaat uit een aantal onderdelen

Meerjarenprogramma

We rapporteren de voornaamste afwijkingen van de in de begroting goedgekeurde investeringen. Zo nodig vragen wij u toestemming voor (nieuwe) investeringskredieten.

Opbouw en indeling

Hierna wordt de inhoud van de perspectiefnota 2021 toegelicht.

Hoofdstuk 3 beschrijven we waar we vandaan komen, waar gaan we naar toe en hoe staan we er voor. Het geeft een totaaloverzicht van de in de perspectiefnota geraamde afwijkingen en wensen.
Hoofdstuk 4 rapporteert over de uitvoering van de hoofdtaakvelden uit de begroting 2021-2025. Per hoofdtaakveld worden de hiervoor genoemde onderdelen toegelicht. Waar dat aan de orde is, worden per hoofdtaakveld een aantal ontwikkelingen genoemd die zich nog zullen of kunnen aandienen. De herkomst van de ontwikkelingen is velerlei. Soms gaat het om ontwikkelingen die vanuit rijksbeleid moeten worden opgepakt, soms ook zijn het ontwikkelingen vanuit eigen gemeentelijk beleid. De ontwikkelingen zijn op dit moment nog niet financieel vertaald in het meerjarenperspectief, maar ze zijn toch vermeld om daarmee bepaalde risico’s aan te geven. Tenslotte wordt per hoofdtaakveld aangegeven hoeveel dit mag kosten.

Hoofdstuk 5 geeft een korte toelichting over een aan aantal (verplichte) paragrafen en Hoofdstuk 6 bevat de samenvatting van de financiële wijzigingsvoorstellen voor 2021-2025.

Kenmerken van deze perspectiefnota zijn:
- Als een hoofdtaakveld qua uitvoering op schema ligt en er geen nieuwe ontwikkelingen zijn, dan behoeft dit in de bestuurlijke rapportage geen nadere toelichting. Het uitgangspunt is ‘geen bericht is goed bericht’.
- In de perspectiefnota zijn ook voorstellen voor nieuw beleid opgenomen (via het meerjarenprogramma); dit als kaderstelling voor de begroting 2022 (integrale afweging).
  Met financiële afwijkingen worden bedoeld autonome financiële ontwikkelingen die bij het opstellen van de begroting ruim een half jaar eerder nog niet voorzien waren. Autonome afwijkingen kunnen zowel betrekking hebben op de exploitatiebegroting als investeringsbesluiten (kredieten).
- Per beleidsveld geven wij u een overzicht van de budgettaire ontwikkelingen zoals die zich gedurende de eerste vier maanden van dit jaar hebben voorgedaan. Dat betekent dat per beleidsveld de budgettaire wijzigingen die wij u voorstellen opgenomen worden.

In de financiële overzichten zijn -/- bedragen nadelen (hogere kosten en/of lagere inkomsten) en +/+ bedragen voordelen (lagere kosten en/of hogere inkomsten). Daarnaast zijn de bedragen afgerond op eenheden van € 1.000,- hetgeen op een aantal onderdelen mogelijk geringe afrondingsverschillen met zich mee kan brengen.

3. Uitkomsten

Perspectiefnota nader beschouwd

Algemeen

In dit hoofdstuk wordt het meerjarenperspectief 2021-2025 toegelicht en bijgesteld aan de hand van een aantal elementen. Deze elementen worden onderstaand afzonderlijk belicht. We presenteren eerst het meerjarenperspectief van het bestaande beleid. Daarna volgen de financiële consequenties van het meerjarenprogramma. Bij het meerjarenprogramma zijn tevens een aantal nieuwe beleidsvoornemens dan wel aanpassingen van budgetten opgenomen. Daarna zal vervolgens inzicht worden verschaft in het geactualiseerde meerjarenperspectief na verwerking van alle in deze begroting gepresenteerde mutaties.

De perspectiefnota 2021 is het kaderstellende document op het gebied van beleid en financiën. De nota geeft een eerste schets van de beleids- en financiële ontwikkelingen voor de volgende begroting. Het uitgangspunt is dat alleen wordt gerapporteerd op beleidsrelevante afwijkingen.

In de perspectiefnota wordt een totaalinzicht van de meerjarenraming gegeven en bestaat uit de volgende elementen:
<u>eerste deel</u>

- Beleidsmatige afwijkingen ten opzichte van de huidige begroting van ieder hoofdtaakveld betreffende uitvoering en ontwikkelingen.
- Actualisatie en herprioritering meerjarenprogramma 2021-2025 , waarin opgenomen de correctie van de eerder aangekondigde extra verhoging van de OZB-tarieven.
- Overige nieuwe beleidsvoornemens betreffende het te voeren beleid voor de toekomst die geen uitstel kunnen dulden.
- Indicatieve financiële consequenties van de meicirculaire 2021 en bijstelling herverdeeleffect herijking gemeentefonds en
- Solide financieel beleid is het uitgangspunt.

<u>tweede deel</u>

- Financiële vertaling mutaties op basis van financiële kaderstelling 2022.
- Structurele doorwerking effecten jaarrekening 2020.
- Structurele en incidentele autonome ontwikkelingen (mee – en tegenvallers) op basis van actuele begrotingsgegevens 2021.
- Actualiteiten binnen de diverse paragrafen (bedrijfsvoering, lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen, weerstandsvermogen, financiering, grondbeleid).

In de perspectiefnota wordt met deze tweedeling enerzijds inzicht gegeven in de politieke keuzes ten aanzien van het te voeren beleid voor de toekomst en anderzijds informeren we over de voortgang van de uitvoering van de lopende begroting en het actualiseren van (het inzicht in) de financiële positie van de gemeente.

Gedurende de periode van de meerjarenramingen is het loon- en prijspeil constant gehouden. Anders verwoordt wil dit zeggen dat met loon- en prijsstijgingen ná 2022 (voor zowel de uitgaven als de inkomsten) geen rekening is gehouden.
De financiële resultaten van de meicirculaire 2021 zullen wij t.z.t. middels een raadsmededeling nog ter kennis brengen aan uw raad, zodat u deze kunt betrekken bij de besluitvorming over de perspectiefnota 2021.

1. Vertrekpunt meerjarenperspectief

Het gemeentelijk beleid ligt vast in diverse beleidsdocumenten, dan wel geschiedt op basis van uitvoering van wettelijke taken. Vertrekpunt van deze perspectiefnota is gebaseerd op eerder door uw raad aanvaard beleid. De baten en lasten hiervan zijn meerjarig verwerkt in de meerjarenraming. Het huidige meerjarenperspectief na de 4e begrotingswijziging 2021 (inclusief aangenomen amendement Groene Long) is als volgt:

meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)	2021		2022		2023		2024		2025	
structureel begrotingsresultaat na 4e wijziging 2021	v	425	n	-224	n	-78	v	55	v	55
incidenteelbegrotingsresultaat na 4e wijziging 2021	n	-61	v	158	v	330	v	268	v	268
totaal begrotingsresultaat	v	364	n	-66	v	252	v	323	v	323

(- = nadeel en + = voordeel)

2. Actualisatie en herprioritering meerjarenprogramma

Het bestaande meerjarenprogramma hebben wij geactualiseerd en op onderdelen geherprioriteerd. Daarnaast zijn er een aantal nieuwe activiteiten die onzes inziens ook nog een plaats moeten krijgen in het meerjarenperspectief. Deze mutaties vloeien enerzijds voort uit besluitvorming door uw raad en anderzijds door nieuwe ontwikkelingen. Hieronder zijn in tabelvorm deze wensen/aanpassingen weergegeven.

meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)	2021		2022		2023		2024		2025	
structurele mutaties meerjarenprogramma	n	-342	n	-530	n	-842	n	-635	n	-849
incidentele mutaties meerjarenprogramma	v	97	v	263	v	240	n	-26	v	71
totaal mutaties meerjarenprogramma	n	-245	n	-267	n	-602	n	-661	n	-778

(- = nadeel en + = voordeel)

Overzicht mutaties meerjarenprogramma

De diverse gewijzigde activiteiten worden bij het betreffende hoofdtaakveld nader toegelicht. Hieronder worden de mutaties in tabelvorm weergegeven. Voor de specificatie van de totale financiële vertaling van het meerjarenprogramma verwijzen wij u voorts naar bijlage III.

A	omschrijving	s	aanvullende wensen/budgetten							
B	(bedragen x € 1.000,-)	i	2021		2022		2023		2024		2025	
	structurele mutaties											
A	vervanging ipads raads- en commissieleden	s			n	-6	n	-6	n	-5	n	-5
A	vervangen geluids- en video-apparatuur	s			n	-8	n	-8	n	-8	n	-8
A	bijdrage reserve kapitaallasten investeringen: verbouwing gem.huis aan de Markt	s	n	-297	n	-295	v	204	v	283	v	279
A	formatie-uitbreiding griffie	s	n	-10	n	-30	n	-30	n	-30	n	-30
A	formatie-uitbreidingen organisatie	s	n	-85	n	-170	n	-170	n	-170	n	-170
A	renovatie dak voormalige gemeentewerf	s							n	-3	n	-3
A	renovatie dak / vervanging installatiesgemeentehuis	s									n	-8
A	energiebesparende maatregelen gemeentehuis	s									n	-33
A	aanpassing rentepercentage van 1,25% naar 1%	s	v	1	v	12	v	19	v	25	v	28
A	aanpassing extra verhoging tarieven onroerende zaakbelastingen:correctie restant	s					n	-24	n	-100	n	-100
A	aanpassing extra verhoging tarieven onroerende zaakbelastingen: herverdeling	s			n	-269	n	-371	n	-421	n	-421
A	aanpassing stelpost herijking gemeentefonds	s			v	521	v	424	v	426	v	426
A	renovatie daken brandweerkazernes	s			n	-2	n	-3	n	-3	n	-3
A	verkeersvisie Hapert: aanpassing afschrijvingstermijn	s	v	3	v	29	v	46	v	45	v	45
A	verkeersvisie Hapert: herprioritering	s			v	14						
A	uitvoering herinrichting N284 (herprioritering)	s	v	5								
A	uitvoering herinrichting N284 (herprioritering)	s									n	-110
A	verbreden bestaande recreatieve fietspaden Cartierheide	s	v	5	n	-33	n	-32	n	-32	n	-32
A	voorbereiding herinrichting Sniederslaan (lasten in staat van vaste activa opgenomer	s										
A	infrastructurele maatregelen centrumvisie Bladel	s			v	27	v	27	v	27	v	26
A	herinrichting van Dissellaan: Den Herd aan de Markt	s					n	-13	n	-13	n	-12
A	verbetering / gepland groot onderhoudwegen 2025 en aanpassing afschrijvingstermi	s			v	26	v	54	v	81	v	38
A	vervanging openbare verlichting (masten en armaturen)	s									n	-6
A	toeristenbelasting naar arbeidsmigranten	s			v	pm	v	pm	v	pm	v	pm
A	verduurzamen sportaccommodaties / vervanging installaties (SPUK)	s	v	5	v	5	v	4	v	4	v	4
A	renovatie sportvelden 2025	s									n	-1
A	uitvoeren groenstructuurplan 2025	s									n	-6
A	ontwikkeling Egyptische Poort: exploitatiesubsidie zwembad	s	n	-75	n	-150	n	-151	n	-152	n	-153
A	verbouwing Rabobank tbv Den Herd	s	v	320	v	36	n	-574	n	-346	n	-342
A	renovatie dak gebouw De Witpen De Lemelvelden + LUWA	s							n	-5	n	-5
A	renovatie tennis/korfbal De Lemelvelden	s									n	-2
A	renovatie tennispaviljoen De Smagtenbocht	s									n	-2
A	renovatie tribune vv Hapert De Lemelvelden	s							n	-1	n	-1
A	technische installaties tennispaviljoen De Smagtenbocht	s					n	-1	n	-1	n	-1

A	omschrijving	s	aanvullende wensen/budgetten									
B	(bedragen x € 1.000,-)	i	2021		2022		2023		2024		2025	
A	technische installaties voetbal/korfbal Casteren	s	n	-8	n	-8	n	-8	n	-8	n	-8
A	technische installaties VV Hoogeloon	s	n	-5	n	-5	n	-5	n	-5	n	-5
A	verduurzaming sporthal Eureka (ivm MFA)	s	n	-41	n	-40	n	-40	n	-40	n	-39
A	verduurzaming voetbal/korfbal Casteren	s	n	-10	n	-10	n	-10	n	-9	n	-9
A	verduurzaming MFA De Poel / D'n Anloop	s									n	-6
A	correctie taakstelling Wmo en Jeugd	s	n	-150	n	-150	n	-150	n	-150	n	-150
A	startersleningen	s			n	-4	n	-4	n	-4	n	-4
A	anticiperende verwervingen	s			n	-20	n	-20	n	-20	n	-20
	totaal structurele mutaties		n	-342	n	-530	n	-842	n	-635	n	-849
	incidentele mutaties											
A	onderuitputting kapitaallasten	i	v	97	v	263	v	382	n	-26	v	71
A	toeristenbelasting naar arbeidsmigranten: inventarisatie	i	v	pm								
A	algemene reserve: tbv dekkingsreserve (dekkingsvoorstel: gem.huis aan de Markt)	i	n	-3.393			v	4.000				
A	algemene reserve: tbv sloopkosten gemeenschapshuis aan de Markt	i			v	249						
A	algemene reserve: tbv dekkingsresultaat gem.huis aan de Markt	i					n	-142				
A	algemene reserve: toev. opbrengst locatie Praktijkschool	i							n	-670		
A	algemene reserve: toev.reserve kapitaallasten investeringen locatie Praktijkschool	i							v	670		
A	algemene reserve: toev. opbrengst locatie Den Herd	i							n	-941		
A	algemene reserve: toev.reserve kapitaallasten investeringen locatie Den Herd	i							v	941		
A	reserve kapitaallasten investeringen: locatie Praktijkschool	i							n	-670		
A	reserve kapitaallasten investeringen: locatie Den Herd	i							n	-941		
A	reserve kapitaallasten investeringen (gemeenschapshuis aan de Markt)	i	v	3.393			n	-4.000				
A	Verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt: sloopkosten	i			n	-249						
A	ontwikkeling locatie Den Herd	i							v	941		
A	ontwikkeling locatie Praktijkschool	i							v	670		
	totaal incidentele mutaties		v	97	v	263	v	240	n	-26	v	71
	totaal aanvullende mutaties		n	-245	n	-267	n	-602	n	-661	n	-778

(- = nadeel en + = voordeel)

In de Financiële verordening 2021 is geregeld dat nieuwe investeringen, waarvoor al politieke kaderstelling aanwezig is op basis van door uw raad vastgestelde beheerplannen, beleidsnotities en/of besluiten en (uitbreidings)investeringen gericht op interne bedrijfsvoering en ramingen van geringe omvang, bij de vaststelling van de begroting geautoriseerd worden. Op basis van deze criteria hebben wij de noodzakelijke en gewenste investeringen/budgetten voorzien van een A- of B-rubricering. De zgn. A-investeringen en budgetten voldoen aan de hiervoor geformuleerde criteria. Reden waarom wij uw raad voorstellen om de uitvoering van deze investeringen/budgetten voor planjaar 2021, na vaststelling van de perspectiefnota door uw raad, op te dragen aan ons college. Voor de zgn. B-investeringen zal daarentegen nog steeds afzonderlijke besluitvorming door uw raad plaatsvinden.

3. Autonome bijstellingen bestaand beleid

Binnen de kaders en spelregels van de financiële kaderstelling (zie raadsvoorstel R21.006.02) structurele en incidentele ontwikkelingen, knelpunten, afwijkingen of noodzakelijke aanpassingen in bestaand beleid door vertaalt naar de perspectiefnota. Hierdoor geeft de perspectiefnota inzicht in de voortgang van de beleidsdoelstellingen zoals opgenomen in de begroting en de beleidsontwikkelingen ingegeven door interne en externe factoren.

De perspectiefnota geeft de situatie per begin mei weer. De autonome mee- en tegenvallers over de eerste 4 maanden van 2021 en financiële consequenties voortvloeiende uit de jaarrekening 2020 hebben het volgende negatieve effect op het meerjarenperspectief.

De diverse mutaties worden bij het betreffende hoofdtaakveld nader toegelicht.
De structurele nadelen worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door de navolgende belangrijkste afwijkingen, te weten:
nadelen:
- actualisatie en herprioritering meerjarenprogramma
- lagere cijnzen en erfpachten a.g.v. verkoop gronden
- actualisatie dekkingsreserve kapitaallasten investeringen
- loonmutaties ambtelijke organisatie (loonontwikkeling)

- bijdrage Samenwerking Kempengemeenten o.b.v. ontwerp-begroting 2022
- bijdrage Veiligheidsregio o.b.v. ontwerp-begroting 2022
- openbare verlichting doorberekening energiebelasting
- bijdrage KempenPlus o.b.v. kadernota 2022
- uitvoering wet maatschappelijke ondersteuning en jeugd met en zonder verblijf
- hogere bijdrage KempenPlus (o.b.v. voorlopige inschatting kadernota 2022)
- beheer en subsidie Groene Long
- verrekeningen grondexploitaties

Voordelen:
- correctiebijschrijvingen algemene reserve o.b.v. van het nieuwe reserve- en voorzieningenbeleid
- actualisatie rente kort en lang geld
- actualisatie afschrijvingen o.b.v. het nieuwe afschrijvingsbeleid
- opbrengst onroerende zaakbelastingen (indexering tarieven)
- actualisatie accressen en maatstaven algemene uitkering (inclusief extra uitkering voor jeugdzorg)
- vrijval stelpost lonen en prijzen
- inkomensvoorzieningen (BUIG / participatie o.b.v. actualisatie KempenPlus)
- lagere lasten kinderopvang (subsidie peuterprogramma)

In dit perspectief zijn de consequenties van de meicirculaire slechts deels (anticiperend) verwerkt. Wij verwachten dat de meicirculaire 2021 eind mei ontvangen wordt. Zodra de meicirculaire door ons doorgerekend is, zullen wij de financiële resultaten hiervan ter kennis brengen van uw raad, zodat deze betrokken kan worden bij de besluitvorming over deze perspectiefnota.

meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025
mutaties perspectiefnota structureel (incl. reserves)	v 946	v 1.156	v 706	v 831	v 1.325
mutaties perspectiefnota incidenteel (incl. reserves)	n -49	v 23	v 71	v 81	v 33
totaal mutaties perspectiefnota	v 897	v 1.179	v 777	v 912	v 1.358

(- = nadeel en + = voordeel)

4. Geactualiseerd meerjarenperspectief

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten 1 t/m 3 wordt in onderstaand overzicht het geactualiseerde meerjarenperspectief gepresenteerd.
Deze mutaties zijn in hoofdstuk 4van de perspectiefnota uitgewerkt en samengevat in hoofdstuk 6. Het financiële beeld dat uit deze onderdelen samen naar voren komt is het volgende:

Geactualiseerd meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)		2021	2022	2023	2024	2025
structureel:						
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2021		v 426	n -224	n -78	v 55	v 55
mutaties perspectiefnota		v 946	v 1.156	v 706	v 831	v 1.324
mutaties meerjarenprogramma		n -342	n -530	n -842	n -635	n -849
structureel meerjarenperspectief	a	v 1.030	v 402	n -214	v 251	v 530
incidenteel:						
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2021		n -61	v 158	v 330	v 268	v 268
mutaties perspectiefnota		n -49	v 23	v 71	v 81	v 33
mutaties meerjarenprogramma		v 96	v 263	v 240	n -26	v 71
incidenteel meerjarenperspectief	b	n -14	v 444	v 641	v 323	v 372
totaal begrotingsresultaat	a+b	v 1.016	v 846	v 427	v 574	v 902
reeds geraamde mutaties algemene reserve		n -364	v 66	n -252	n -323	n -323
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve		v 652	v 912	v 175	v 251	v 579

(- = nadeel en + = voordeel)

5. Actueel beeld beschikbare algemene reserve

In dit onderdeel geven wij u een actueel beeld van de geschatte stand van de algemene reserve voor de periode 2021-2025. In dit overzicht is rekening gehouden met de voorgestelde resultaatbestemming van de jaarrekening 2020, waarbij een netto toevoeging aan de algemene reserve van € 1.216.000,- (voorlopig) voorgesteld is. Tevens is (zoals gebruikelijk) rekening gehouden met de toevoegingen en onttrekkingen aan de algemene reserve op basis van de al eerder door uw raad genomen besluiten hiertoe.
Binnen het huidige beleid is bepaald dat de ratio algemene reserve minimaal 1 (= kwalificatie voldoende) dient te zijn. De noodzakelijke omvang stijgt als gevolg van het risico van met name de waardering van de activa in verband met het herijking van het op beperkte onderdelen toepassen van restwaardes.
Ten aanzien van de geraamde stand van de algemene reserve willen wij -met nadruk- niet onvermeld laten dat het vooralsnog geprognosticeerde resultaten betreffen. Daadwerkelijke bestedingsvoorstellen dienen steeds beoordeeld te worden aan de werkelijke gerealiseerde resultaten. In de vastgestelde nota's weerstandsvermogen en risicomanagement, alsmede reserves en voorzieningen is bepaald dat bestedingsvoorstellen ten laste van de algemene reserve slechts zijn aan te bevelen, wanneer er middelen resteren boven de omvang van de risicoprofielen. Voor de prognose van de omvang van de algemene reserve verwijzen wij u naar bijlage IV.

Het meerjarig geprognosticeerde verloop van de algemene reserve kan dan als volgt weergegeven worden:

(bedragen x € 1.000,-)	rekening 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
a. ijzeren voorraad	1.000					
b. noodzakelijke omvang (voldoende)	606	2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
c. totaal noodzakelijke omvang (weerstandsvermogen)	1.606	2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
d. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	563	563	563	563	563	563
e. stand algemene reserve begin van het jaar	9.690	9.350	11.190	11.828	5.028	5.772
f. stand algemene reserve eind van het jaar	9.350	11.189	11.829	5.026	5.773	6.683
g. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar): f - c	7.744	9.163	9.803	3.000	3.747	4.657
h. ratio algemene reserve eind van het jaar f / c	5,82	5,52	5,84	2,48	2,85	3,30
i. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend

4. Beleidsvelden / hoofdtaakvelden

Bestuur en ondersteuning

Algemeen

Wij zijn een gemeente die dichtbij onze inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen wil staan. Wij denken mee. Onze dienstverlening is klantgericht. We verplaatsen ons in de behoeften van de ander in plaats van te wijzen op regels en onmogelijkheden. Wij communiceren snel, toegankelijk en betrouwbaar. Het is belangrijk dat we zoveel mogelijk inwoners bereiken en mee laten doen. Wij willen weten wat er speelt. Wij faciliteren en regisseren. Wij kunnen niet alles oplossen, maar samen kunnen we wel het verschil maken. Daarom werken we zoveel mogelijk samen. We maken verbinding met diverse partners. Lokaal en regionaal. Maatschappelijk en professioneel.
We maken duidelijke keuzes. Wat we doen, doen we goed. Efficiënt en effectief. We zijn betrouwbaar en proactief. We staan nadrukkelijk open voor vernieuwing en kiezen voor aansluiting bij (maatschappelijke) ontwikkelingen en veranderingen. Daarom zijn we als bestuur voortdurend in beweging en op zoek naar (nieuwe) toegevoegde waarde.

Meerjarenprogramma

Vervanging ipads raads- en commissieleden
Voor het jaar 2022 is een investeringsramingen opgenomen van € 25.000,- voor de vervanging van ipads voor de leden van de gemeenteraad en de raadscommissies.

Vervanging geluids- en video apparatuur raadszaal
Voor de vervangen van de geluids- en video apparatuur in de raadszaal wordt € 75.000,- geraamd.

Formatie-uitbreiding griffie
De werkgeverscommissie is op 15 april 2021 bijeen geweest. Daarin heeft het zich positief uitgesproken over een griffiemedewerker voor 12-16 uur. De verwachting is dat deze medewerker in de 2e helft van 2021 zal starten.

Algemene reserve / reserve kapitaallasten investeringen: verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt
In het meerjarenprogramma is opgenomen om de investeringen van de ver- nieuwbouw van het gemeenschapshuis aan de Markt te kunnen dekken ten laste van de algemene reserve. Dit betekent dan, dat ten laste van de algemene reserve € 3.393.000,- toegevoegd wordt aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Dit wordt doorgeschoven naar 2023. De dekking van de kapitaallasten worden dienovereenkomstig doorgeschoven. In de separaat aangeboden raadsmededeling R21.071 wordt uw raad geïnformeerd over de omvang van de stichtingskosten en het dekkingsplan van het gemeenschapshuis aan de Markt. Op basis hiervan wordt voorgesteld om aanvullend € 4.000.000,- te onttrekken aan de algemene reserve en toe te voegen aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Dit levert structurele dekkings-ruimte op van ca € 200.000,-. Voorgesteld wordt om de sloopkosten van de verbouwing te dekken ten laste van de algemene reserve.

Voor zowel de vrijkomende locatie van Den Herd als de Praktijkschool is een opbrengst geraamd van respectievelijk ca € 941.000,- en ca € 990.000,- (geactualiseerd naar maart 2021), welke toegevoegd wordt aan de algemene reserve. Voor de vrijkomende locatie van de Praktijkschool moet nog wel rekening worden gehouden met het afwaarderen van de boekwaarde van het pand ad € 320.000,- per 1 januari 2024. De netto-opbrengst bedraagt dan € 670.000,-. De opbrengsten van de latende locaties worden ten laste van de algemene reserve toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Dit levert structurele dekkingsruimte op van ca € 80.000,-.

A/B	omschrijving	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
A	vervanging ipads raads- en commissieleden		-25					-6	-6	-5	-5
A	vervanging geluids- en video apparatuur raadszaal		-75					-8	-8	-8	-8
A	formatie uitbreiding griffie						-10	-30	-30	-30	-30
B	algemene reserve: res.kpl investeringen gemeenschapshuis aan de Markt						-3.393		3.393		
B	algemene reserve: res.kpl investeringen gemeenschapshuis aan de Markt								4.000		
B	algemene reserve: sloopkosten gemeenschapshuis aan de Markt							249			
B	algemene reserve: dekkingsresultaat gemeenschapshuis aan de Markt								-142		
B	algemene reserve: resultaat locaties Den Herd / praktijkschool									1.611	
B	alg.res. toevoeging res. kpl investeringen: locaties Den Herd / praktijkschool									-1.611	
B	res. kpl investeringen: locaties Den Herd / praktijkschool									-1.611	
B	res. kpl investeringen: gemeenschapshuis aan de Markt						3.393		-7.393		
A	res. kpl investeringen: gemeenschapshuis aan de Markt						-297	-295	204	203	199
A	res. kpl investeringen: locaties Den Herd / praktijkschool									80	80
	totaal lasten bestuur en ondersteuning		**-100**				**-307**	**-90**	**18**	**-1.371**	**236**

Bijstelling budgetten

Toelichting bijstelling budgetten

Raad en raadscommissies / college
Actualisatie van de lonen en sociale lasten van raad en college. In 2021 zal de gemeente Bladel als penvoerder optreden met betrekking tot cursustrajecten voor de gemeenteraden uit de regio. Ten behoeve van het doorontwikkeltraject van de gemeenteraad is in 2022 een raming van € 15.000,- opgenomen voor de incidentele kosten van trainingen en advies (zie R21.002).

Overige lasten bestuursorganen
De accountantsdiensten zijn opnieuw aanbesteed. In een separaat voorstel wordt voorgesteld om Crowe Foederer bv aan te wijzen als nieuwe accountant. Bladel is voor Crowe een strategisch belangrijke cliënt. Doordat de AO/IC binnen onze gemeente in basis goed op orde is heeft de aanbesteding geleid in een passend prijsvoorstel. Dit brengt een financieel voordeel met zich van € 7.000,-. Voorts aanpassing bijdrage Metropoolregio Eindhoven m.b.t. regionale opgaven.

Griffie
Actualisatie lonen o.b.v. vastgestelde kaderstelling (zie R21.006.02).

Rekenkamerfunctie
Op 25 maart 2021 heeft de gemeenteraad de "Verordening rekenkamercommissie gemeente Bladel 2021" gewijzigd vastgesteld ten behoeve van een adequate invulling en uitvoering van de gezamenlijke rekenkamercommissie De Kempen. De gemeente Bladel zal hierbij voor de periode 2021 tot en met 2024 als penvoerende gemeente optreden. Op basis van een budget van € 1,50 per inwoner zijn de hiermee samenhangende baten en lasten voor deze periode in de (meerjaren)begroting opgenomen.

Verkiezingen
Via de algemene uitkering hebben we € 28.000,- extra compensatie ontvangen voor de Tweede Kamerverkiezingen als gevolg van de coronamaatregelen. De extra kosten hangen onder meer samen met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, voor het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten, voor toegankelijkheid van die locaties en voor de aanvullende werkzaamheden die gemeenten

moeten doen ter voorbereiding van de verkiezingen. Na de afwikkeling van de definitieve kosten zullen deze ramingen bij de najaarsnota 2021 worden bijgesteld.

Agrarische en overige grondzaken
De opbrengst grondverkoop stijgt in 2021 met circa € 119.000,- als gevolg van in 2020 gesloten overeenkomsten met betrekking tot verkoop van percelen openbaar groen die echter eerst in 2021 notarieel getransporteerd konden worden. Daarnaast wordt met ingang van 2021 een structureel lagere opbrengst wegens recognities (ingebruikgeving gronden) verwacht en een lagere opbrengst wegens pachten op basis van een door Gloudemans Rentmeesters uitgevoerde actualisatie van de pachtopbrengsten voor de reguliere en geliberaliseerde pachtgronden in eigendom van de gemeente Bladel.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
lonen en sociale lasten raad / college (loonmutatie)	s	8	-6	-6	-6	-6
cursussen / doorontwikkeling gemeenteraad	s	-6	-15			
projectkosten / traject politiek actief	i	-3				
presentiegelden commissie bezwaarschriften	s	-5				
accountantskosten nav aanbesteding	s	7	7	7	7	7
lonen en sociale lasten en vervanging griffie	s	2	-4	-4	-4	-4
bijdrage MRE m.b.t. regionale opgaven	s	-1	-2	-2	-2	-2
rekenkamerfunctie	s	-83	-83	-83	-83	
rekenkamerfunctie: bijdrage gemeenten	s	77	77	77	77	
verkiezingen (coronamaatregelen)	i	-28				
cijnzen en erfpachten (i.v.m verkoop perceel erfpachtgrond)	s	-15	-18	-18	-18	-18
opbrengst grondverkopen (minus verkoopkosten)	i	119				
mutaties bestuur		**72**	**-44**	**-29**	**-29**	**-23**

(- = nadeel en + = voordeel)

Bijstelling reserves

Toelichting bijstelling reserves

Algemene reserve
Als gevolg van het vastgestelde reserve- en voorzieningenbeleid 2021 wordt geen rente meer bijschreven aan de algemene reserve. Daarnaast wordt de vorming van de reserve generatiepact, de eenmalige lasten van basisschool De Vest en extra subsidie van duurzame energie particulieren gedekt ten laste van de algemene reserve. De dekking van de sloopkosten en de basisschool in Hapert wordt doorgeschoven naar 2022.

Dekkingsreserve kapitaallasten investeringen
Actualisatie reserve op basis van het geactualiseerde verloop van de onderliggende investeringen. In de jaarrekening 2020 is ten onrechte rekening gehouden met een rentebijschrijving van € 78.000,- aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen (nog niet gerealiseerde verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt). Deze rentebijschrijving wordt gecorrigeerd ten gunste van de algemene reserve.

Algemene reserve grondexploitatie
De tussentijdse winstuitnames van de grondexploitaties zijn bijgesteld op basis van de geactualiseerde exploitatiebegrotingen (zie beleidsveld VHROSV). De winstuitnames worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve generatiepact
In het vastgestelde reserve- en voorzieningenbeleid 2021 wordt een reserve gevormd voor de dekking van de uitvoering van het generatiepact. Hiermee wordt duurzame inzetbaarheid van oudere ambtenaren en nieuwe instroom van jongeren in de ambtelijke organisatie bevordert.

Reserve vervanging sportmaterieel X-sport en Eureka
Als gevolg van het vastgestelde reserve- en voorzieningenbeleid 2021 vallen de reserves vrij.

De bijstelling van de reserves heeft samengevat het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen 2021	2022	2023	2024	2025
algemene reserve: rentebijschrijvingen	s	114	74	76	81	81
algemene reserve: sloopkosten school Hapert (MFA)	i	-59	59			
algemene reserve: eenmalige lasten De Vest	i	24				
algemene reserve: vorming reserve generatiepact	i	185				
algemene reserve: dekking duurzame energie particulieren	i	200				
algemene reserve: correctie rentebijschrijving 2020	i	-78				
dekkingsreserve kapitaallasten investeringen: correctie rente 2020	i	78				
dekkingsreserve kapitaallasten investeringen	s	42	42	-47	-58	-66
reserve grondexploitatie: winstuitnames	i	-347	3	62	-133	29
reserve generatiepact	i	41	41	41	41	21
reserve generatiepact	i	-185				
reserve vervanging sportmaterieel: vrijval	i	163				
reserve vervanging sportmaterieel	s	-29	-5	-9	-36	-36
mutaties reserves		**149**	**214**	**123**	**-105**	**29**

(- = nadeel en + = voordeel)

Beleidskaders

- Strategische Kempenagenda

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting 2021 na wijziging	Mutatie meerjarenraming 2022	2023	2024	2025
Lasten							
bestuur en ondersteuning	-1.585 n	-135 n	-1.720 n	-148 n	-133 n	-133 n	-50 n
beheer overige gebouwen en gronden	-96 n	-4 n	-100 n	-4 n	-4 n	-4 n	-4 n
Totaal lasten	-1.681 n	-139 n	-1.820 n	-152 n	-137 n	-137 n	-54 n
Baten							
bestuur en ondersteuning	229 v	96 v	325 v	77 v	77 v	77 v	
beheer overige gebouwen en gronden	207 v	105 v	312 v	-14 n	-14 n	-14 n	-14 n
Totaal baten	436 v	201 v	637 v	63 v	63 v	63 v	-14 n
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.245 n	62 v	-1.183 n	-89 n	-74 n	-74 n	-68 n
beoogde storting in reserves	-4.533 n	2.956 v	-1.577 n	132 v	-7.434 n	-3.327 n	69 v
beoogde onttrekking aan reserves	6.512 v	-3.104 n	3.408 v	35 v	7.619 v	1.894 v	239 v
Geraamd resultaat	734 v	-86 n	648 v	78 v	111 v	-1.507 n	240 v

(- = nadeel en + = voordeel)

Overhead en ondersteuning organisatie

Algemeen

Bedrijfsvoering is ondersteunend – niet ondergeschikt - en faciliterend aan ontwikkelingen (uitvoering van speerpunten) in de organisatie. Daarnaast is er een aantal speerpunten waarbij de bedrijfsvoering zelf een leidende rol heeft. Waarvan een deel al eerder in gang is gezet.
Enerzijds vraagt de uitvoering van speerpunten om flexibiliteit en maatwerk, anderzijds vra-gen ze om consistentie en beheersbaarheid / controleerbaarheid. Voor een goede bedrijfsvoering dienen al deze aspecten in een goede balans met elkaar te staan. Om deze balans te behouden, dient continu tussen bestuur en ambtelijke organisatie een open gelijkwaardige dialoog van afstemming / invulling / timing / bijstelling van alle ambities (wettelijke verplichtingen, gemeentelijke speerpunten, maatschappelijk ontwikkelingen etc.) plaats te vinden.

Meerjarenprogramma

Formatie uitbreidingen organisatie
We hebben als gemeente de komende tijd behoorlijk wat ambitieuze opgaven uit te werken: woningbouw, centrumvisies voor Bladel en Hapert, twee Multi Functionele Accommodaties (MFA) waarin 1 in uitvoering en 1 in ontwerp, met achterblijvende functies en locaties, gebiedsontwikkelingen Egyptische Poort en Groene Long, fuserende sportverenigingen met achterblijvende locaties, een verduurzamingsslag van gemeentelijke (sport)accommodaties, N284 enz. Ook zijn er diverse verzoeken vanuit (groepen) inwoners die om begeleiding vragen. We krijgen het niet meer voor elkaar om dit tegelijkertijd uitvoering te geven binnen de huidige capaciteit. We stellen daarom voor om de capaciteit uit te breiden met 3 fte, waarvan 2 fte voor projectleiding en 1 fte voor communicatie.

De kosten worden begroot op ongeveer € 240.000,-. Dit is gebaseerd op het gemiddelde van de loonschalen. We stellen voor om € 70.000,- te verrekenen met (nog te ontwikkelen en in uitvoering zijnde) grondexploitaties. Deze kosten worden dan binnen de betreffende grondexploitaties opgevangen. Daarnaast zal bespaard worden op inhuur. Inhuur kan worden beëindigd of worden voorkomen. Het saldo van deze effecten bepaalt uiteindelijk de verhoging van de lasten in de begroting. De netto structurele last bedraagt dan vooralsnog € 170.000,-.

Renovatie dak / vervanging installaties en energiebesparende maatregelen gemeentehuis
Verwezen wordt naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

A/B	omschrijving	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
A	formatie uitbreidingen organisatie						-85	-170	-170	-170	-170
A	renovatie dak gemeentehuis					-25					-1
A	vervanging installaties gemeentehuis					-91					-7
A	energiebesparende maatregelen gemeentehuis					-431					-33
	totaal lasten overhead					**-547**	**-85**	**-170**	**-170**	**-170**	**-211**

Bijstelling budgetten

Toelichting bijstelling budgetten

Bedrijfsvoering
Actualisatie lonen o.b.v. vastgestelde kaderstelling (zie R21.006.02). Hiervoor wordt vooralsnog een structurele raming van € 10.000,- in de begroting opgenomen. Daarnaast stijgen de lasten voor inhuur van personeel in 2021 per saldo met € 47.000,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door extra inhuur wegens (langdurige) ziektegevallen en vervanging wegens zwangerschapsverlof van medewerksters. Als werkgever in de sector overheid dragen we het eigen risico voor de WW-uitkering van een ex-medewerker. Deze uitkering bedraagt € 5.000,-.

Juridische en overige kosten
Voor juridische en overige advieskosten met betrekking tot bestuurlijk gevoelige dossiers wordt voor het jaar 2021 een aanvullende raming van € 39.000,- nodig geacht. Met ingang van 2021 worden gemeenten weer verantwoordelijk voor een aantal kosten in het kader van woningontruimingen. Hiervoor wordt vooralsnog een structurele raming van € 10.000,- in de begroting opgenomen. Voorts aanpassing bijdrage Bizob (indexering) en Metropoolregio Eindhoven (ontwerp-begroting 2022 t.b.v. RHCe).

Gemeentehuis
De exploitatielasten van het gemeentehuis stijgen structureel met circa € 21.000,- als gevolg van hogere kosten gas- en elektriciteitsverbruik ad € 12.000,- vanwege de ingebruikname van de beneden vleugel door de Rabobank en hogere kosten voor schoonmaak- en glaswasonderhoud ad € 10.000,- als gevolg van een nieuwe aanbesteding van deze werkzaamheden. De energiekosten van de vleugel van de Rabobank worden via de huurprijs doorberekend. Voorts bijstelling van de dotatie aan de voorziening onderhoud gemeentehuis als gevolg van het geactualiseerde beheerplan gemeentelijke gebouwen 2021-2030.

Kempensamenwerking (SK)
We werken met de overige Kempengemeenten samen op verschillende beleidsterreinen. De werkzaamheden van de afdelingen Maatschappelijke Dienstverlening (MD) en Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) hebben directe relatie met externe klanten. Deze samenwerkingsonderdelen zijn als directe kosten toegerekend aan de verschillende beleidsvelden, omdat ze volledig gericht zijn op de externe klant. De werkzaamheden van P&O en het SSC hangen daarentegen meer samen met de ondersteuning van de medewerker(ster)s in het primaire proces. Deze kosten verantwoorden we daarom onder de noemer “overhead”.

De kosten van deze samenwerkingsonderdelen zijn gebaseerd op de ontwerp-begroting 2022 van de SK. De kostenstijging wordt enerzijds veroorzaakt door de doorwerking van reguliere loon- en prijsontwikkelingen en anderzijds door ons aandeel in een aantal noodzakelijke nieuwe ICT-voorzieningen (o.a. omgevingswet, infrastructuur videobellen, ontwikkelbudget e.d.). Daarnaast wordt, analoog aan de Bladelse systematiek, incidentele onderuitputting van kapitaallasten geraamd als gevolg van de methode van afschrijven van activa. De SK heeft 2020 afgesloten met een batig exploitatieresultaat. Ons aandeel van het resultaat is uitgekeerd door SK.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
lonen bijstelling loonmutatie ambtelijke organisatie	s	-15	-47	-47	-48	-48
inhuur wegens ziekte e.d.	s	-47				
WW-uitkering ex-medewerker	s	-5				
juridische en advieskosten bestuurlijk gevoelige dossiers	i	-39				
kosten woningontruimingen	s	-8	-10	-10	-10	-10
bijdrage Bizob / MRE (RHCe)	s	-8	-9	-9	-9	-9
voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	s	-23	-23	-23	-23	-23
onderhoud gemeentehuis	s	-23	-21	-21	-21	-21
bijdrage SK afrekening rekeningresultaat 2020	i	122				
bijdrage Samenwerking Kempengemeenten	i	44	22	30	40	12
bijdrage Samenwerking Kempengemeenten	s	-46	-34	-56	-96	-81
overige kleine afwijkingen	s	-2	-1	-2	-2	-1
mutaties overhead		**-50**	**-123**	**-138**	**-169**	**-181**

(- = nadeel en + = voordeel)

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting 2021 na wijziging	Mutatie meerjarenraming			
				2022	2023	2024	2025
Lasten							
overhead	-5.795 n	-122 n	-5.917 n	-278 n	-293 n	-323 n	-377 n
Totaal lasten	-5.795 n	-122 n	-5.917 n	-278 n	-293 n	-323 n	-377 n
Baten							
overhead	214 v	-13 n	201 v	-15 n	-15 n	-16 n	-16 n
Totaal baten	214 v	-13 n	201 v	-15 n	-15 n	-16 n	-16 n
Geraamd saldo van baten en lasten	-5.581 n	-135 n	-5.716 n	-293 n	-308 n	-339 n	-393 n

(- = nadeel en + = voordeel)

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemeen

Gemeente Bladel voert een solide financieel beleid. We doen geen uitgaven die we niet kunnen betalen en kiezen voor goede lange termijn investeringen. Door realistisch te begro-ten en regelmatig te rapporteren, houden we grip op onze financiën. We spannen ons in om de gemeentelijke lasten voor onze inwoners op een laag niveau te houden.

Meerjarenprogramma

Aanpassing rentepercentage
Op basis van de financiële kaderstelling (R21.006.02) houden we - in geval van consolidatie - rekening met een percentage voor de kapitaalmarktrente van 1,0%. In de begroting 2021 waren we nog uitgegaan van een percentage van 1,25%. Deze aanpassing brengt voor het meerjarenprogramma lagere rentelasten met zich.

Herijking van het gemeentefonds
De uitkering uit het gemeentefonds is een bepalende factor in de lokale financiën. Een belangrijk onderdeel van de herziening van de financiële verhoudingen is de herijking van het gemeentefonds. Op 3 februari jl zijn de voorlopige uitkomsten van de herverdeling van het gemeentefonds gepubliceerd op de website van de rijksoverheid. Deze uitkomsten vloeien voort uit onderzoekgegevens van 2017. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft toen ook, mede namens de staatssecretaris van Financiën, een adviesaanvraag over de herijking van het gemeentefonds ingediend bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Inmiddels heeft de ROB ook laten weten nog veel vragen te hebben over het voorstel. Op liefst 25 punten vraagt de ROB het ministerie van BZK om nadere toelichting voordat een advies afgegeven kan worden. De adviesraad zet zowel vraagtekens bij de onderbouwing als bij de uitkomsten van het voorstel. Of de voorgenomen herijking van het gemeentefonds in deze vorm doorgaat is daarmee nog lang niet zeker. Na ontvangst van het ROB-advies wordt ook de VNG nog geconsulteerd. Dat zal plaatsvinden op basis van geactualiseerde maatstafgegevens en een geactualiseerde omvang van de clusters waaruit de verdeling is opgebouwd. Dit leidt ongetwijfeld nog tot verschuiving in de herverdeeleffecten.

Deze herijking is door het huidige kabinet geplaatst in een breder perspectief van financiële en bestuurlijke verhoudingen en de financiële positie van gemeenten. Naast de verdeling en de omvang van het gemeentefonds zijn ook de nog lopende gesprekken met gemeenten over onder andere de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg daarbij van belang. Dat geldt ook voor de verruiming en modernisering van het gemeentelijk belastinggebied en de evaluatie van de normeringssystematiek. Maar ook op het gebied van klimaat liggen, ook voor gemeenten, grote opgaven met een fiks prijskaartje. Dat geldt eveneens voor de opschalingskorting. Die is nu bevroren, maar de verwachting is dat afschaffing eveneens op de onderhandelingstafel van een nieuw kabinet zal komen te liggen. Ook dat kan gevolgen hebben voor de herijking. Daarover moet het volgende kabinet besluiten.

Op basis van deze voorlopige uitkomsten zijn de financiële effecten voor onze gemeente aanzienlijk gunstiger ten opzichte van waar we in de begroting 2021 nog van uit waren gegaan. Hoewel het voorlopig nadelig financieel effect ca € 28.000,- bedraagt willen we deze vooralsnog fixeren op € 100.000,- in verband met de mogelijke verschuiving in de herverdeeleffecten, zoals hiervoor aangegeven. In de meerjarenraming waren we nog uitgegaan van een aanzienlijke hogere korting van € 521.000,- (€ 25,- per inwoner).

De besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling wordt ook overgelaten aan het volgende kabinet en daardoor is de voorgestelde invoeringsdatum verschoven naar 1 januari 2023. De formatie van een nieuw kabinet verloopt ook niet zo (voor)spoedig als gehoopt. De kans dat er in de komende meicirculaire duidelijkheid wordt gegeven over de herijking van het gemeentefonds en verruiming van de omvang van het gemeentefonds achten wij zeer klein. Er is ook nog geen enkele garantie dat de komende septembercirculaire die gewenste duidelijkheid wel gaat geven. Wanneer er na het publiceren van de septembercirculaire, maar in ieder geval voor vaststelling van de begroting 2022, toch officiële berichtgeving (inclusief bijbehorende cijfermatige uitwerking) komt van het ministerie van BZK over het gemeentefonds, dan zullen wij u hiervan tijdig in kennis stellen zodat u dit kunt betrekken bij uw besluitvorming over de begroting 2022.

De gevolgen van de herijking blijven dus nog steeds als een onzekerheid boven het hoofd hangen.

Heroverweging extra verhoging OZB-tarieven
In de begroting 2021 gingen we er nog van uit dat we geconfronteerd zouden worden met aanzienlijke nadelige herverdeeleffecten als gevolg van de herijking van het gemeentefonds, zoals hiervoor toegelicht. Deze nadelige effecten zouden grote invloed op onze financiële positie hebben. Nadeel wat volledig veroorzaakt wordt door (voorgenomen) rijksbeleid. Om de gevolgen van de herijking op te vangen was in de meerjarenraming het beleidsvoornemen opgenomen om de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen daarvoor extra te verhogen. Dit betekende een gefaseerde extra verhoging van de OZB-tarieven van 6,40% (2022), 9,40% (2023) en 12,40% (2024 en volgende). Nu de financiële nadelen voor onze gemeente enerzijds blijken mee te vallen en anderzijds door de extra autonome groei van de algemene uitkering (met name door

extra inwoners en woningen) stellen wij voor om het beleidsvoornemen van de extra OZB verhoging meerjarig volledig terug te draaien. Wij willen onze burgers en ondernemers niet meer belasten dan strikt noodzakelijk.

Onderuitputting kapitaallasten
De onderuitputting heeft betrekking op de mutaties als gevolg van het administratief doortrekken van investeringen naar 2025 op basis van geldende kaderstelling, evenals de herprioritering van een aantal voorgenomen en nieuwe investeringen. Voor een totaal beeld wordt verwezen naar bijlage III. In dit overzicht wordt het meerjarenprogramma weergegeven na verwerking van de mutaties uit deze perspectiefnota.

A/B	omschrijving	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
A	aanpassing rentepercentage van 1,25% naar 1,0%						1	12	19	25	28
A	algemene uitkering: stelpost herverdeling gemeentefonds							521	424	426	426
A	onroerende zaakbelastingen: correctie extra verhoging tarieven							-269	-395	-521	-521
A	onderuitputting kapitaallasten						97	263	382	-26	71
	totaal lasten algemene dekkingsmiddelen						**98**	**527**	**430**	**-96**	**4**

Bijstelling budgetten

Toelichting bijstelling budgetten

Actualisatie rente / afschrijving
Betreft actualisatie van de rentelasten over het vreemd vermogen. In de raadsvergadering van 25maart jl is de nota 'waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa 2021' vastgesteld. De afschrijvingstermijnen zijn afgestemd op de reële verwachtingen voor de toekomstige gebruiksduur van het object. Gelet hierop is besloten om de afschrijvings-termijnen voor de aanleg van wegen, tunnels, viaducten e.d. te verlengen van 40 jaar naar 50 jaar en de reconstructie/ rehabilitatie van wegen, pleinen e.d. van 25 jaar naar 50 jaar. Daarnaast wordt voor een beperkt aantal objecten rekening gehouden met een restwaarde, waarbij de restwaarde wordt gebaseerd op de 'individuele kernmerken per actief'. Dit leidt tot lagere afschrijvingslasten. In de huidige meerjarenraming is rekening gehouden dat de nieuwbouw van basisschool De Vest en de realisatie van MFA Hapert al met ingang van 2021 afgeschreven worden. Omdat deze eerst in 2021 of 2022 gerealiseerd zijnullen komen worden de geraamde afschrijvingslasten hiervan voor 2021 en 2022 afgeraamd. Op grond van het vastgestelde afschrijvingsbeleid wordt gestart met afschrijven volgend op het jaar van gereedkomen van het object.

Vennootschapsbelasting
Op basis van een voorlopige aanslag Vpb houden we rekening met een hogere Vpb-last van € 12.000,-.

Opbrengsten OZB
In 2021 moeten we rekening houden met een lagere belastingopbrengst van eigenaren en gebruikers van woningen en niet-woningen van circa € 28.000,-. Deze lagere opbrengst wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere leegstand per 1 januari 2021. De opbrengst onroerende zaakbelastingen wordt vanaf 2022, op basis van de vastgestelde financiële kaderstelling (zie R21.006.02) met een (nagecalculeerd) inflatiecorrectie van 1,40% verhoogd. Daarnaast wordt de opbrengst geactualiseerd als gevolg van de doorwerking van de hogere WOZ-waarden (als gevolg van bijgestelde planning) voor meer nieuw- en verbouw van woningen en niet-woningen.

Algemene uitkering
De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. Het geld dat via de algemene uitkering wordt ontvangen is vrij inzetbaar. De algemene uitkering wordt door het rijk op grond van bepaalde verdeelsleutels toegerekend aan de gemeenten. De algemene uitkering is doorgerekend op basis van de bijgestelde uitgangspunten met betrekking tot woningbouw, WOZ-waarden, inwonersaantallen, uitkeringsgerechtigden enz. Dit leidt tot hogere geprognosticeerde uitkeringen. Bij de financiële kaderstelling (zie R21.006.02) is rekening gehouden met een aanzienlijke toename van inwoners en woningen. Dit heeft positieve doorwerking naar de algemene uitkering. De extra uitkering in 2025 wordt ook veroorzaakt door de doorwerking van de autonome groei (in de huidige meerjarenraming was hier nog geen rekening mee gehouden).

Zoals bekend heeft het rijk een zeer groot pakket van maatregelen genomen om de nadelige effecten van het coronavirus zo veel als mogelijk op te kunnen vangen. In 2021 hebben we hiervoor (voorlopig) € 478.000,- ontvangen. Deze middelen hebben we volledig af te zonderen voor de dekking van de hogere lasten en gemiste inkomsten van de betreffende beleidsvelden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de raadsmededelingen R20.158 en R21.049.

De VNG heeft in april intensief overleg gevoerd met het rijk over de financiële tekorten op jeugd en de noodzaak van compensatie. Door het rijk is toegezegd extra uitkeringen toe te voegen aan de algemene uitkering (worden opgenomen in de meicirculaire) om de acute problemen in de jeugdzorg aan te pakken. Op basis van een algemene inschatting houden we vooralsnog rekening met een extra uitkering van € 422.000,-. Onder andere voor meer inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg en het breder invoeren van een Praktijk Ondersteuner Huisartsenzorg (POH) voor jongeren met lichte GGZ-problematiek. Het biedt echter nog niet de noodzakelijke oplossing voor de structurele financiële problemen en het is geen antwoord op de gezamenlijke inhoudelijke uitdagingen om tot een goed functionerend stelsel voor kinderen en jongeren te komen. In afwachting van de actualisatie van Maatschappelijke Dienstverlening houden we rekening met een stelpost van € 200.000,- voor extra jeugdzorgactiviteiten (zie sociaal domein). Een belangrijk deel van de financiële tekorten op jeugd zijn immers opgevangen via de algemene middelen.

De definitieve uitkering uit het gemeentefonds wordt eerst bij de meicirculaire 2021 bekend gemaakt. Nadat wij de meicirculaire voor onze gemeente doorgerekend hebben zullen wij de financiële consequenties hiervan ter kennis brengen aan uw raad, zodat deze betrokken kunnen worden bij de besluitvorming over deze perspectiefnota.

Stelpost lonen en prijzen / onvoorziene uitgaven
Wij hebben de post onvoorziene uitgaven eenmalig verlaagd met € 6.000,-. Met deze verlaging worden eenmalige exploitatie-uitgaven tot genoemd bedrag gedekt. Het restant van de post onvoorziene uitgaven bedraagt dan nog € 7.000,-, welke aangewend kan worden voor de dekking van eenmalige onvoorziene lasten in het tweede halfjaar 2021. Daarnaast kan de stelpost lonen en prijzen met de aangegeven bedragen verlaagd worden met de aangegeven bedragen, omdat diverse producten in deze perspectiefnota inflatoire aangepast zijn.

Uitvoering Wet WOZ
Vanaf 1 januari 2022 is het verplicht dat de WOZ-taxaties van woningen zijn gebaseerd op de gebruiksoppervlakte. Om er voor te zorgen dat de WOZ-administratie tijdig beschikt over betrouwbare gebruiksoppervlakten voor alle relevante WOZ-deelobjecten bij woningen en de uitvoering van de reguliere controles van de (primaire) objectkenmerken van alle woningen is in 2019 en 2020 een externe kracht ingehuurd. Ter afronding van dit project zal deze inhuur nog gedurende het 1e halfjaar 2021 nodig zijn, waarvoor een raming van € 25.000,- wordt opgenomen.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
actualisatie rente kort en lang geld	s	-13	128	108	164	184
actualisatie afschrijvingen obv nieuw afschrijvingsbeleid	s	818	1.090	447	423	440
vennootschapsbelasting	s	-12				
onroerende zaakbelastingen: indexering tarieven / actualisatie woz-waarden	s	-28	68	56	10	65
algemene uitkering actualisatie accressen en maatstaven	s	-59	382	516	633	951
algemene uitkering:compensatiepakket coronamaatregelen	i	478				
algemene uitkering:aanvullende stelpost voor jeugdzorg	s	422				
stelpost onvoorziene uitgaven	s	6				
stelpost loon- en prijsmutaties	s	56	69	96	139	139
taxatiekosten WOZ	s	-7	-7	-7	-7	-7
uitvoering Wet Woz: inhuur personeel	i	-25				
overige kleine afwijkingen	s	1	1			
mutaties algemene dekkingsmiddelen		**1.637**	**1.731**	**1.216**	**1.362**	**1.772**

(- = nadeel en + = voordeel)

Beleidskaders

- Nota verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen 2019
- Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2006
- Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa 2021
- Nota reserves en voorzieningen 2021

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting 2021 na wijziging	Mutatie meerjarenraming 2022	2023	2024	2025
Lasten							
algemene dekkingsmiddelen	-751 n	1.095 v	344 v	1.684 v	1.083 v	746 v	932 v
Totaal lasten	-751 n	1.095 v	344 v	1.684 v	1.083 v	746 v	932 v
Baten							
algemene dekkingsmiddelen	37.851 v	641 v	38.492 v	574 v	563 v	520 v	844 v
Totaal baten	37.851 v	641 v	38.492 v	574 v	563 v	520 v	844 v
Geraamd saldo van baten en lasten	37.100 v	1.736 v	38.836 v	2.258 v	1.646 v	1.266 v	1.776 v

(- = nadeel en + = voordeel)

Veiligheid

Maatschappelijk effect

De gemeente Bladel streeft naar een samenleving waar mensen veilig kunnen wonen, werken en recreëren. De gemeente vervult hierbij een regierol en geeft op een integrale wijze vorm aan veiligheid en is daarbij een betrouwbare partner voor andere disciplines binnen het integrale veiligheidsbeleid. Haar regisserende rol in het lokale integrale veiligheidsbeleid wordt op een doelmatige wijze vormgegeven door uitvoering te geven aan het Integrale Veiligheidsplan De Kempen (IPV) 2019-2022. Het welslagen van het veiligheidsbeleid is onlosmakelijk verbonden met een gedegen, consequente integrale handhaving. Daarnaast is de ambtelijke organisatie voorbereid op incidenten die zich voor kunnen doen binnen de gemeentegrenzen. Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidsregio, maatschappelijke organisaties, ondernemers en de inwoners van Bladel.

Het lokaal veiligheidsbeleid moet leiden tot een vergroting van de objectieve en subjectieve veiligheid en daarmee van de leefbaarheid, alsmede tot een verkleining van de veiligheidsrisico's in de gemeente Bladel.

Meerjarenprogramma

Renovatie dak kazerne Hapert en Bladel
Verwezen wordt naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

A/B	omschrijving	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
A	renovatie dak kazerne Hapert		-32					-2	-2	-2	-2
A	renovatie dak kazerne Bladel			-25					-1	-1	-1
	totaal lasten veiligheid		**-32**	**-25**				**-2**	**-3**	**-3**	**-3**

Bijstelling budgetten

Toelichting bijstelling budgetten

Overige beschermende maatregelen
Bij projecten (zoals het aanleggen van wegen en nieuwe woonwijken) wordt steeds vaker gevraagd om een historisch vooronderzoek naar niet gesprongen explosieven (NGE). De afgelopen jaren zijn deze onderzoeken telkens op projectbasis uitgevoerd, maar het is qua kosten en personele inzet efficiënter om een dergelijke kaart voor de gehele gemeente uit te laten voeren. Op basis van een ter zake uitgebrachte offerte is besloten om een historisch onderzoek uit te laten voeren naar niet gesprongen explosieven uit te laten voeren voor de gehele gemeente Bladel zodat hiermee de risico's ten aanzien van niet gesprongen explosieven in kaart zijn en hiermee bij lopende en toekomstige projecten rekening kan worden gehouden. De kosten van dit onderzoek bedragen € 24.000,-. Zodra alle werkzaamheden zijn uitgevoerd kan (achteraf) een subsidieverzoek bij het ministerie van BZK worden ingediend voor 70% van de gemaakte kosten (jaarlijks vóór 1 april). Een toegekend subsidiebedrag op basis van de werkelijke kosten zal alsdan in de reguliere P&C- cyclus worden meegenomen.

Brandweer en rampenbestrijding
Op basis van de Kaderbrief 2022 en de ontwerpbegroting 2022 van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost, waarin opgenomen een reguliere indexering van 1,69%, stijgt de gemeentelijke bijdrage voor Bladel met ingang van 2022 structureel met een bedrag van € 23.000,-. De energielasten ontvangen we terug van de Veiligheidsregio.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen
Op basis van het recent geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen 2020-2029 (MJOP) moet de jaarlijkse dotatie aan de voorziening onderhoud brandweerkazernes structureel worden verhoogd.

Gevolgen coronacrisis
Van het ministerie van Justitie en Veiligheid is voor 2021 een bijdrage ontvangen van € 72.000,- in het kader van de ondersteuning van handhaving en toezicht. Deze bijdrage zal worden ingezet voor de inhuur van extra toezichthouders op diverse terreinen. We hebben een specifieke uitkering van het rijk ontvangen van € 72.000,- ter bestrijding van de kosten die we maken voor extra ondersteuning , handhaving en toezicht in het kader van de corona. We kunnen hiermee capaciteit inhuren om de handhavers (met name BOA's) te ontlasten met hun drukke takenpakket.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
opsporing en ruiming van explosieven	i	-24				
bijdrage Veiligheidsregio (obv ontwerp-begroting 2021)	s		-23	-23	-23	-23
terugontvangst energiekosten	s	3	2	2	2	2
voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	s	1	-4	-4	-4	-4
ondersteuning handhaving en toezicht	i	-72				
rijksbijdrage handhaving en toezicht	i	72				
mutaties veiligheid		**-20**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**

(- = nadeel en + = voordeel)

Beleidskaders

Integraal Veiligheidsplan 2019-2022

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting 2021 na wijziging	Mutatie meerjarenraming			
				2022	2023	2024	2025
Lasten							
integrale veiligheid:							
preventie en vergunningverlening	-83 n		-83 n				
handhaving	-273 n	-72 n	-345 n				
rampenbestrijding/crisisbeheersing	-1.369 n	-23 n	-1.392 n	-29 n	-30 n	-30 n	-30 n
Totaal lasten	-1.725 n	-95 n	-1.820 n	-29 n	-30 n	-30 n	-30 n
Baten							
integrale veiligheid:							
preventie en vergunningsverlening	13 v		13 v				
handhaving		72 v	72 v				
rampenbestrijding/crisisbeheersing	72 v	3 v	75 v	3 v	3 v	3 v	3 v
Totaal baten	85 v	75 v	160 v	3 v	3 v	3 v	3 v
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.640 n	-20 n	-1.660 n	-26 n	-27 n	-27 n	-27 n

(- = nadeel en + = voordeel)

Verkeer en vervoer

Maatschappelijk effect

Mensen en goederen verplaatsen verantwoord en veilig. De openbare ruimte is ingericht volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon, waardoor een prettige woonomgeving in stand wordt gehouden.

Meerjarenprogramma

Gepland groot onderhoud wegen / openbare verlichting
Op basis van het vigerende beleid worden de geplande investeringen voor 2025 toegevoegd aan de planperiode. Daarnaast worden de in het meerjarenprogramma opgenomen investeringen afgeschreven op basis van het op 25 maart jl vastgestelde nieuwe afschrijvingsbeleid, waarbij de afschrijvingstermijnen zijn afgestemd op de reële verwachtingen voor de toekomstige gebruiksduur van het object. Gelet hierop is besloten om de afschrijvingstermijnen voor de aanleg van wegen, tunnels, viaducten e.d. te verlengen van 40 jaar naar 50 jaar en de reconstructie/rehabilitatie van wegen, pleinen e.d. van 25 jaar naar 50 jaar.

Infra maatregelen centrum Bladel
De geplande investeringen worden op grond van het op 25 maart jl vastgesteld afschrijvingsbeleid afgeschreven op basis van 50 jaar.
In de investeringsraming voor de realisatie van het gemeenschapshuis aan de Markt wordt voor de herinrichting van de buitenruimte rekening gehouden met een investeringsraming van € 420.000,- in 2023. We brengen dit ten laste van de in het meerjaren-programma opgenomen ruimte voor infrastructurele maatregelen centrumvisie Bladel.

Voorbereiding herinrichting Sniederslaan
Als onderdeel van de uitvoering van de centrumvisie zal de Sniederslaan aangepakt gaan worden, om het centrum aantrekkelijker te maken. Door het college is een projectopdracht vastgesteld waarin een voorstel wordt gedaan op welke wijze de verandering van de Sniederslaan in een participatietraject vorm kan krijgen. Doelstelling is het opstellen van een ontwerp voor de herinrichting van de openbare ruimte van de Sniederslaan (tussen de Markt en de Profile fietsenwinkel) en het opstellen van een toetsingskader waaraan beeldkwaliteit en reclame-uitingen kunnen worden getoetst. Het resultaat van deze opdracht is één samenhangend product, welke zal bestaan uit twee onderdelen die op elkaar aansluiten:

1. Voor het herinrichten van de openbare ruimte zal het uiteindelijke deelproduct een besteksgereed ontwerp moeten zijn. Alle ruimtelijke ingrepen van gevel tot gevel worden hierin meegenomen; denk aan verkeer, bestrating, groen, verlichting, straatmeubilair, etc.;
2. Een beeldkwaliteitsplan als toetsingskader voor bestaande en nieuwe ontwikkelingen aan de Sniederslaan, met daarin opgenomen een duidelijke kaderstelling voor reclame-uitingen.

De projectopdracht bestaat uit het ontwerp van de herinrichting van de Sniederslaan inclusief een beeldkwaliteitsplan. Hiervoor zullen een of meerdere externe partijen geconsulteerd worden. Voor het ontwerp, inmeten van het gebied, onderzoeken, uitwerken bestek en het opstellen van een beeldkwaliteitsplan wordt een voorbereidingskrediet geraamd van € 80.000,-. Lasten zijn opgenomen in het totaal van de geactualiseerde rente- en afschrijvingslasten.

Uitvoering herinrichting N284
Ter voorbereiding van de planvorming en uitvoering van de maatregelen in het kader van de herinrichting van de N284 is voor het jaar 2021 een krediet van € 200.000,- opgenomen in het MIP 2021-2025. Hiervan zal € 100.000,- worden toegevoegd aan het restantkrediet 2020 ad € 200.000,- voor de extra inhuur van externe capaciteit in 2021 en wordt € 100.000,- doorgeschoven naar 2022 en voor planjaar 2025 wordt uitgegaan van een investeringsraming van € 2.200.000,-. Daarnaast wordt voorgesteld om voor 2021 een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 100.000,- voor externe inhuur capaciteit.

Verbreding fietspad Cartierheide
Gelijktijdig met de perspectiefnota 2021 wordt aan uw raad in de vergadering van 8 juli 2021 een voorstel voorgelegd met betrekking tot het verbreden van recreatieve fietspaden op de Cartierheide met daarbij de volgende beslispunten:

1. Het omarmen van de gebiedszonering van Staatsbosbeheer om deze als kader te gebruiken voor het realiseren van recreatieve en educatieve voorzieningen in het gebied;
2. Het instemmen met de voorkeursvariant om de fietspaden De Pals-Herberg ‘In het Wilde Zwijn en De Pals-Laarven samen te voegen, verbreden en uit te voeren als half-verharding en daarvoor een krediet van € 750.000,- met de daarbij behorende jaarlijkse kapitaallasten op te nemen in het MIP 2021-2025, jaarschijf 2022;
3. Het instemmen met de voorkeursvariant om het fietspad De Pan-Laarven te verleggen, verbreden en uit te voeren als betonverharding en hiervoor voor 2021 een bruto krediet van € 400.000,- beschikbaar te stellen;
4. De benodigde wijziging van het bestemmingsplan voor te bereiden.

Van Brainport (Financieringsregeling Voorzieningenaanbod) ontvangen we € 300.000,- subsidie. Dit bedrag is beschikbaar gesteld om de belevingswaarde en de aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten voor zowel inwoner als bezoeker.

Projecten die hier aan bijdragen zijn het realiseren van een uitkijktoren, aantrekkelijke fietspaden en de bezoeker bekend maken met het gebied door o.a. educatie. Van de toegekende subsidie betalen we € 150.000,- door aan de gemeente Eersel. Het krediet dient hiermee verhoogd te worden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar het betreffende raadsvoorstel.

Verkeersvisie Hapert
Ter voorbereiding van de uitvoering van de maatregelen in het kader van de aanpassing van de Oude Provincialeweg te Hapert is voor het jaar 2021 een krediet van € 150.000,- opgenomen in het MIP 2021-2025. Dat bedrag zal worden toegevoegd aan het restantkrediet 2020 ad € 36.000,-. De geplande investeringen worden op grond van het op 25 maart jl vastgesteld afschrijvingsbeleid afgeschreven op basis van 50 jaar. Aangezien de start van de werkzaamheden pas eind 2022 zal plaatsvinden, wordt voorgesteld om van de bestaande investeringsplanning € 450.000,- door te schuiven naar 2023.

Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP)
Het GVVP is geëvalueerd in 2019. In 2020 is gestart met het opstellen van een nieuw GVVP. In 2021 wordt middels bewonersparticipatie het nieuwe beleid vormgegeven. We zien mogelijkheden om de evaluatie en het actualiseren van beleid te combineren om eerder tot besluitvorming te kunnen komen. Het geactualiseerde GVVP zal worden ingepast in de Omgevingsvisie. De volgende deelprojecten zullen extra aandacht zullen krijgen in het geactualiseerde GVVP:

- Zorg voor veilige schoolomgevingen;
- Hernieuwde inventarisatie alle knelpunten (middels BLIQ rapportages);
- Extra aandacht voor fietsmogelijkheden zoals infra / veiligheid / stalling / duurzaam.

Vanuit het GVVP is tot en met 2020 jaarlijks een krediet ter beschikking gesteld ten behoeve van de uitvoering van de verkeerskundige werken. De nieuwe verkeersvisie zal in het laatste kwartaal van 2021 aan de raad worden gepresenteerd. Om het jaar 2021 te kunnen overbruggen wordt voorgesteld om het restantkrediet 2020 ad € 124.000,- eenmalig met een bedrag van € 50.000,- te verhogen ten behoeve van de uitvoering van de geplande verkeerskundige werken in 2021. Lasten zijn opgenomen in het totaal van de geactualiseerde rente- en afschrijvingslasten.

A/B	omschrijving	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
A	verbetering/ gepland groot onderhoud wegen 2025 (afschr.)					-1.400		26	54	81	38
A	vervanging openbare verlichting 2025					-117					-6
A	infra maatregelen centrum Bladel (afschrijvingstermijnen)							6	6	6	6
B	herinrichting van Dissellaan: gemeenschapshuis aan de Markt			-420					-13	-13	-12
A	infra maatregelen centrum Bladel (gemeenschapshuis aan de Markt		420					21	21	21	20
A	voorbereiding herinrichting Sniederslaan	-80									
A	uitvoering herinrichting N284: voorbereiding	-100									
B	uitvoering herinrichting N284	200	-100			-2.200	5				-110
A	verbreden bestaande recreatieve fietspaden Cartierheide	-250					5	5	5	5	5
B	verbreden bestaande recreatieve fietspaden Cartierheide	250	-750					-38	-37	-37	-37
B	verkeersvisie Hapert (afschrijvingstermijnen)						3	29	46	45	45
B	verkeersvisie Hapert (prioritering)		450	-450				14			
	totaal lasten verkeer en vervoer	**20**	**20**	**-870**		**-3.717**	**13**	**63**	**82**	**108**	**-51**

Bijstelling budgetten

Toelichting bijstelling budgetten

Wegen, straten en pleinen
Actualisatie verrekening lonen o.b.v. vastgestelde kaderstelling (zie R21.006.02) en geactualiseerde tijdbesteding.

De lasten m.b.t. wegen, straten en pleinen stijgen in 2021 per saldo met € 20.000,- en voor 2022 en verder met € 10.000,-. Dit betreft met name hogere kosten voor het vegen van fietspaden in het buitengebied en de juridische advieskosten m.b.t.

een lopende procedure in het kader van een te ontvangen degeneratievergoeding. De opbrengsten van degeneratie vergoedingen stijgen in 2021 met € 30.000,-. Hiertegenover wordt een hogere raming voor niet-planmatig onderhoud opgenomen van € 30.000,-. Voorts zijn afschrijvingslasten van het voorbereidingskrediet herinrichting Sniederslaan opgenomen. Daarnaast kan de legesopbrengst voor de aanleg van kabels en leidingen in 2021 verhoogd worden met € 13.000,-.

Verkeersregelingen
De kosten met betrekking tot verkeersregelingen stijgen met ingang van 2021 structureel met € 12.000,- als gevolg van een nieuwe aanbesteding van de kosten voor de aanschaf van verkeersborden en daarmee samenhangende materialen en een hogere bijdrage aan de gemeente Helmond voor de regionale proceskosten in het kader van de Regionale Bereikbaarheidsagenda. Daarnaast wordt voor 2021 een eenmalige hogere bijdrage van € 7.000,- gevraagd vanuit de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant voor de regionale financiering van het project Kempenbaan-West.

De gemeente Bladel is penvoerder / opdrachtgever voor de voorbereiding van projecten inzake verkeer en vervoer in de Kempenregio. Hiervoor zal in 2021 wederom een externe kracht worden ingehuurd voor een bedrag van circa € 90.000,-. Deze kosten zullen voor € 50.000,- worden doorberekend aan de gemeente Helmond en voor € 30.000,- aan de drie deelnemende regiogemeenten. Het aandeel van Bladel in deze kosten bedraagt € 10.000,-. Vanuit de mobiliteitsstrategie De Kempen komt een deelproject “robuuste fietsverbindingen Stedelijk gebied”. De 4 Kempengemeenten maken samen een uitgewerkt maatvast tracéplan. Het plan van aanpak wordt in 2021 opgesteld en aanbesteed en de uitwerking start in 2022. Totale kosten zijn vooralsnog geraamd op € 75.000 euro waarvan ¼ -deel ad € 19.000,- voor rekening komt van Bladel. Voor reguliere proceskosten ramen we € 5.000,-.

Openbare verlichting
De gemeente Bladel voert dit jaar het vervangingsplan 2021 uit, waarbij de masten en armaturen die dit jaar worden afgeschreven zullen worden vervangen. Ook stellen we dit jaar een beheerplan op, waarin de in het MIP 2022-2025 opgenomen ramingen ten aanzien van de vervanging van masten en armaturen geactualiseerd worden. De sportveldverlichting maakt onderdeel uit van dit beheerplan. We inventariseren bij de sportclubs welke investeringen op het gebied van verduurzaming kunnen worden doorgevoerd, waarbij ook de wensen van de clubs in beeld worden gebracht. In 2021 vindt er bij de betreffende clubs een technische inventarisatie plaats. Voor de uitvoering van deze inventarisatie van de sportveldverlichting ramen we in 2021 eenmalig een bedrag van € 15.000,-.

In de loop van 2012 werd door de netbeheerders en energieleveranciers gewerkt aan het programma “Stroomopwaarts” dat onder meer de invoering van het verplichte leveranciersmodel voor kleinverbruikers per 1 augustus 2013 omvatte. Vanwege de invoering van dat verplichte leveranciersmodel moest in de centrale markt faciliterende IT-systemen van de netbeheerders meer dan voorheen expliciet worden gemaakt welke aansluitingen als kleinverbruiker aangemerkt moesten worden en welke als grootverbruiker. In dezelfde periode werd door een aantal gemeenten de wens op tafel gelegd om hun OVL-aansluitingen voortaan als kleinverbruik te registreren. In 2019 is de gemeente Bladel overgestapt van grootverbruik naar kleinverbruik. Als gevolg zijn slimme meters aan alle kleinverbruik aansluitingen geplaatst, die exact het verbruik meten, en dit verbruik ook belasten via de energieleverancier. Mede als gevolg hiervan wordt door de huidige energieleverancier ook met ingang van eind 2019 de energiebelasting aan de gemeente doorberekend hetgeen leidt tot een structurele verhoging van € 20.000,- met betrekking tot het stroomverbruik van de openbare verlichting en overige geclusterde elektriciteitsaansluitingen (o.a. bij evenementenkasten en riolering).

In verband met het opstellen van een nieuw beheerplan Openbare Verlichting en het laten opstellen van een onderzoeksrapport ten behoeve van de sportveldverlichting, dient het budget voor advieskosten in 2021 te worden verhoogd met € 20.000,-.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
lonen bijstelling loonmutatie ambtelijke organisatie	s	-54	-67	-67	-67	-67
onderhoud wegen e.d.	s	-20	-10	-10	-10	-10
leges gemeentelijke kabels en leidingen	s	13				
doorbelaste afschrijvingen / vbkrediet Sniederslaan	s		-16	-16	-16	-16
verkeersregelingen	s	-12	-5	-5	-5	-5
voorbereiding projecten verkeer Kempenregio	i	-90				
voorbereiding projecten verkeer Kempenregio: terugontvangst	i	80				
projecten verkeer Kempenregio: bijdrage proceskosten	s	-5	-5	-5	-5	-5
projectkosten "Robuuste fietsverbindingen"	i		-19			
electriciteitsverbruik / doorberekening energiebelasting	s	-20	-20	-20	-20	-20
advieskosten beheerplan openbare verlichting	s	-15				
mutaties verkeer en vervoer		**-123**	**-142**	**-123**	**-123**	**-123**

(- = nadeel en + = voordeel)

Beleidskaders

GVVP (Gemeentelijk verkeer en vervoerplan)

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting 2021 na wijziging	Mutatie meerjarenraming			
				2022	2023	2024	2025
Lasten							
infrastructuur:							
beheer (schoon)	-2.146 n	-124 n	-2.270 n	-40 n	-22 n	5 v	-154 n
parkeren	-8 n		-8 n				
gedrag/gebruik infrastructuur:							
veiligheid	-251 n	-22 n	-273 n	-15 n	-15 n	-15 n	-15 n
doorstroming	-119 n	-95 n	-214 n	-24 n	-5 n	-5 n	-5 n
openbaar vervoer	-51 n		-51 n				
Totaal lasten	-2.575 n	-241 n	-2.816 n	-79 n	-42 n	-15 n	-174 n
Baten							
infrastructuur:							
beheer (schoon)	49 v	51 v	100 v				
parkeren	4 v		4 v				
gedrag/gebruik infrastructuur:							
veiligheid	5 v		5 v				
doorstroming		80 v	80 v				
openbaar vervoer							
Totaal baten	58 v	131 v	189 v				
Geraamd saldo van baten en lasten	-2.517 n	-110 n	-2.627 n	-79 n	-42 n	-15 n	-174 n

(- = nadeel en + = voordeel)

Economie

Algemeen

Voldoende werkgelegenheid, een toekomstbestendig voorzieningenniveau en zo min mogelijk leegstand. Onderwijs, ondernemers, organisaties en andere overheden in de regio worden betrokken bij veranderingen vanwege hun kennis en ervaring met hun omgeving. Gemeente Bladel en de Kempen zijn een belangrijk onderdeel van Brainport Eindhoven en we hebben ons in hoog tempo samen met het stedelijk gebied ontwikkeld als economische topregio. De groei van de Brainportregio heeft ons gemaakt tot de tweede economie van Nederland. Daar zijn we trots op!

Nieuwe technologieën, verdere digitalisering, maatschappelijk en duurzaam ondernemen, het creëren van een inclusieve arbeidsmarkt en de bereikbaarheid van (economische) toplocaties, zijn allemaal uitdagingen die we enkel het hoofd kunnen bieden door intensief en structureel samen te werken met onderwijs, ondernemers, organisaties en overheden binnen onze regio.
Extra aandacht zal in 2021 uitgaan de economische en maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis op onze regio. De Brainportregio wordt op dit moment, net zoals in de rest van Nederland, zwaar geraakt. Vanuit andere crisissen hebben we geleerd dat de economische agenda ons bindt als regio, juist nu. Ondernemers, onderwijs, overheden en organisatie moeten samen aan de slag om in de toekomst aantrekkelijk te blijven om te wonen, te werken en te recreëren.

Meerjarenprogramma

Toeristenbelasting naar arbeidsmigratie
Met een motie van D66 is het college op 7 november 2019 verzocht om een onderzoek in te stellen naar de voor- en nadelen van het invoeren van forensenbelasting. De D66-fractie wil dat de lasten eerlijk verdeeld worden over degenen die de gemeentelijke voorzieningen gebruiken, en wildgroei van verhuur aan arbeidsmigranten en forenzen beperken. Uit het onderzoek blijkt dat het niet mogelijk is om arbeidsmigranten onderwerp van een forensenbelasting te maken, maar dat een uitbreiding van de toeristenbelasting naar arbeidsmigranten wel mogelijk is.

Separaat wordt de raadsmededeling "R21.068 Forensenbelasting arbeidsmigranten" aangeboden. Hierin wordt, op basis van het uitgevoerde onderzoek, door ons college aangegeven dat de invoering van een forensenbelasting voor arbeidsmigranten niet mogelijk is, maar een uitbreiding van de heffing van toeristenbelasting naar arbeidsmigranten wel. De voor- en nadelen van een dergelijke uitbreiding van de toeristenbelasting worden in de raadsmededeling benoemd. In afwachting van eventuele nadere besluitvorming hieromtrent gaan wij daarom vooralsnog uit van een pm-raming. Als uw raad uiteindelijk besluit dat een uitbreiding van de heffing van toeristenbelasting naar arbeidsmigranten gewenst is dan zullen wij de hiermee gepaard gaande extra opbrengst aanvullend verwerken in de ontwerp-begroting 2022.

A/B	omschrijving	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
B	toeristenbelasting naar arbeidsmigranten: inventarisatie						-pm				
B	toeristenbelasting naar arbeidsmigranten						pm	pm	pm	pm	pm
	totaal lasten economie										

Bijstelling budgetten

Toelichting bijstelling budgetten

Metropoolregio
Op basis van de concept-begroting 2022 van de Metropoolregio Eindhoven stijgt de gemeentelijke bijdrage voor het Stimuleringsfonds.

Verkennende studie naar ontwikkeling werklocaties in de Kempen en aanbod van grote en kleine kavels in de toekomst
In december 2020 en januari 2021 hebben de gemeenteraden de Kempische Bedrijventerreinenambities- en afspraken vastgesteld (Kempische bedrijventerreinenafspraken 2020 d.d. 22 oktober 2020). Een belangrijk uitvoeringspunt van de Kempische bedrijventerreinenafspraken en -ambities is het starten met de voorbereiding van een nieuw aanbod voor de toekomst. Inmiddels is een startnotitie opgesteld voor een plan van aanpak om te komen tot nieuwe werklocaties voor grote en kleine kavels in de Kempen. Om uitvoering te geven aan dit plan van aanpak is een eenmalig budget van € 10.000,- per gemeente noodzakelijk voor voorbereidings- en onderzoekskosten.

Ontwikkelingen

- Planfase klimaatrobuust bedrijventerrein De Sleutel
De gemeente Bladel werkt samen met het Waterschap de Dommel, Ondernemingsvereniging Bedrijventerreinen Bladel (obgb) aan het klimaatrobuust maken van het bedrijventerrein De Sleutel in Bladel. Het doel is om het hemelwater af te koppelen van de riolering en zoveel mogelijk lokaal op te vangen. Uit de recent uitgevoerde stresstest blijkt dat het bedrijventerrein kwetsbaar is voor hittestress. Deze klimaataspecten vragen om een planmatige aanpak op en rondom het bedrijventerrein.

Voor het realiseren van extra waterbergingscapaciteit is het gebied ten westen van bedrijventerrein de Sleutel erg interessant. In dit gebied, dat gelegen is in gemeente Reusel-De Mierden, zijn ook vergevorderde plannen voor de aanleg van een nieuwe verbindingsweg met aansluiting op de N284. In het Voorkeursalternatief is deze extra aansluiting opgenomen. Voor de realisatie van deze nieuwe verbindingsweg dient grond verworven te worden door de provincie en de gemeenten. Het gedeelte dat niet nodig is voor de verbindingsweg is uitermate geschikt voor waterberging en voor het versterken van de huidige Ecologische Verbindingszone.

Het realiseren van waterberging en een ecologische inrichting ten westen van bedrijventerrein de Sleutel is een cruciale maatregel om het water- en rioleringssysteem in samenhang te optimaliseren. Het draagt bij aan ecologische doelen, het tegen gaan van verdroging, het verbeteren van de hydraulische afvoercapaciteit en het verminderen van de afvoer van schoon water naar de zuivering. Dit sluit aan bij de ambities van het raadsprogramma, waarin is opgenomen dat voldoende biodiversiteit en groen het uitgangspunt is bij de klimaat- en energietransitie. Voor dit project is ook een concept subsidievoorstel ingediend voor het Europese programma 2B Adapt. Het project zit momenteel in de planfase. Het bedrag dat voor rekening van gemeente Bladel komt is thans nog niet bekend. Hiervoor wordt later een kredietaanvraag worden gedaan.

- Triple helix samenwerking
Binnen het Huis van de Brabantse Kempen werken ondernemers, overheid en onderwijs samen op de twee thema's Landschapspark en Economie. In maart 2019 heeft een herijking van deze samenwerking plaatsgevonden. Boodschap van deze herijking was duidelijk: we zetten allemaal de schouders onder deze samenwerking, want triple helix samenwerking op Kempenniveau is essentieel voor de verdere ontwikkeling en uitvoering van deze thema's. Vanaf 2019 zijn er flinke stappen gezet op beide thema's. Dit heeft geresulteerd in het Kempenmanifest voor het thema Economie. Ook voor het onderdeel landelijk gebied wordt gewerkt aan een gezamenlijk manifest. Dit wordt naar verwachting in 2021 vastgesteld. Mogelijk dat na vaststelling ook een uitvoeringsbedrag wordt gevraagd.

- Uitvoeringsprogramma 2 Visie Vrijetijdseconomie Kempengemeenten
De Kempengemeenten hebben gezamenlijk de Visie Vrijetijdseconomie (VTE) en het Uitvoeringsprogramma VTE 2017-2019 (hierna: UVP) opgesteld. Het UVP bevat een aantal projecten om te komen tot de in de visie vastgelegde doelen. In 2021 zal een vervolg (UVP 2) opgesteld worden voor de jaren 2022 t/m 2025. Iedere Kempengemeente afzonderlijk wordt gevraagd om wederom een financiële bijdrage ter beschikking te stellen in lijn van het eerste UVP. Voor de gemeente Bladel was dit een bedrag van ca. € 50.000,-. De consument wil in toenemende mate verrast worden en meer dan ooit een unieke ervaring beleven. Dit geldt ook bij een fiets- of wandelroute. In het UVP willen we hierop aanhaken en gaan we o.a. door met de ontwikkeling van een fietsroute in het thema van het 'Boerenleven', vergelijkbaar met de reeds ontwikkelde "Zwarte Kaat" route. Ook deze route is passend voor de Kempen en zal Kempenbreed worden opgezet en gepromoot. Andere projecten die we gezamenlijk willen oppakken onder UVP 2 zijn o.a.: het continueren van het Brabantse Kempenmagazine, optimaliseren gastvrijheid, kwaliteitsteam Fietskronkels de Kempen (bewaking concept naar realisatie in 5 Kempengemeenten). Het UVP2 wordt dit jaar verder uitgewerkt en leggen we eind 2021 aan de raad voor.

- Professionalisering Toeristisch InformatiePunt (TIP) Bladel/ Reusel-De Mierden
Vanuit de Kempenvisie Vrijetijdseconomie is het advies gekomen om in iedere gemeente een lokaal sterke netwerkorganisatie op te zetten c.q. te versterken die zowel regionaal als bovenregionaal kan opereren. Sinds 2012 hebben we een goed lopende samenwerking met de TIP's van gemeenten Bladel en Reusel-De Mierden. Deze samenwerking blijft behouden bij het opzetten van een nieuwe organisatie. Samen willen de TIP's hun activiteiten op een hogere niveau te tillen. Een voorbeeld hiervan is het opzetten van nieuwe product-markt-combinaties op gebied van fietsen, samen met ondernemers en andere belanghebbenden (zoals bij de Torenroute en de Zwarte Kaat route). Een ander project is het opzetten van een nieuwe meertalige website. Iedere gemeente heeft straks een eigen website met eigen 'look and feel', en haakt daarbij aan op een regionaal platform die activiteiten en evenementen in een grotere regio (MRE) thematisch onder de aandacht brengt. In de loop van 2021 stellen we de raad op de hoogte van alle ontwikkelingen en doen we een voorstel om de huidige bijdrage aan de TIP organisatie op te hogen.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
studie nieuwe werklocaties kavels bedrijventerreinen	i	-10				
bijdrage Metropoolregio Eindhoven	s		-3	-3	-3	-3
mutaties economie		**-10**	**-3**	**-3**	**-3**	**-3**

(- = nadeel en + = voordeel)

Beleidskaders

- Kempische Bedrijventerreinenambities en -afspraken 2020 (feb 2021 raad)
- Visie detailhandel De Kempen 2015
- Manifest Samen maken wij het in de Kempen
- Brainport Nationale Actieagenda
- Toekomstvisie Leven in de gemeente Bladel 2030
- Kempische Industrie Agenda 2017
- Actieplan Industrie Bladel 2017-2021
- Centrumvisie Bladel Onderneem de Next Economy, 2018
- Brainport Nationale Actieagenda
- Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting 2021 na wijziging	Mutatie meerjarenraming 2022	2023	2024	2025
Lasten							
economische ontwikkeling:							
innovatie/stimulering	-79 n		-79 n				
regionale samenwerking	-54 n		-54 n				
infrastructuur:							
bedrijventerreinen (incl. KBP)	-46 n		-46 n				
overige infrastructuur	-1 n		-1 n				
organisatie:							
werkgelegenheid	-153 n		-153 n	-3 n	-3 n	-3 n	-3 n
overleg/ beheer/ samenwerking	-191 n	-10 n	-201 n				
promotie	-96 n		-96 n				
Totaal lasten	-620 n	-10 n	-630 n	-3 n	-3 n	-3 n	-3 n
Baten							
economische ontwikkeling:							
innovatie/stimulering	75 v		75 v				
regionale samenwerking							
infrastructuur:							
bedrijventerreinen (incl. KBP)	33 v		33 v				
overige infrastructuur							
organisatie:							
werkgelegenheid							
overleg/ beheer/ samenwerking	11 v		11 v				
promotie	1.177 v		1.177 v				
Totaal baten	1.296 v		1.296 v				
Geraamd saldo van baten en lasten	676 v	-10 n	666 v	-3 n	-3 n	-3 n	-3 n

(- = nadeel en + = voordeel)

Onderwijs

Algemeen

Goed onderwijs draagt bij aan de inclusie (gaat over het meedoen en erbij horen van mensen met een beperking) en participatie van onze jongeren in de samenleving. Onderwijs draagt er mede aan bij dat jongeren kennis vergaren, weerbaar zijn. Onderwijs helpt op de weg naar zelfstandigheid. Wij streven daarom naar een gevarieerd aanbod van onderwijs op verschillende niveaus.

Meerjarenprogramma

Geen bijzonderheden.

Bijstelling budgetten

Toelichting bijstelling budgetten

Huisvesting openbaar en bijzonder onderwijs
De sloop van basisschool Het Palet wordt een jaar doorgeschoven. De eenmalige kosten voor de basisschool De Vest stijgen met € 24.000,-. Daarnaast wordt de huurvergoeding verhoogd wegens indexering. De gemeentelijke bijdrage voor de trajectbegeleiding wordt verhoogd met € 4.000,-.

Gevolgen coronacrisis
Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Covid-19.

Leerlingenvervoer
Conform regionale afspraken handelt de gemeente Bladel voor het schooljaar 2020-2021 de facturen af voor de vervoerder van het leerlingenvervoer voor alle Kempengemeenten. In verband hiermee wordt het uitgavenbudget voor 2021 met € 500.000,- verhoogd en wordt voor de door te berekenen kosten aan de Kempengemeenten een eenzelfde inkomstenraming van € 500.000,- opgenomen.

Voortgezet onderwijs
Wij hebben van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland een specifieke uitkering ontvangen van € 1.000.000,- voor de ventilatie van scholen. De specifieke uitkering ventilatie in scholen is gericht op het op orde krijgen van het binnenklimaat in schoolgebouwen in het primair en voortgezet onderwijs in verband met de uitbraak van Covid-19. Verder wordt hiermee de bouw- en installatiebranche gestimuleerd. De aanvraag is verzoek van Pius-X-college aangevraagd. De bijdrage wordt (in termijnen) doorbetaald aan Pius-X-college en in de jaarrekening 2021 wordt verantwoording afgelegd.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
sloopkosten basisschool Het Palet	i	59	-59			
eenmalige kosten basisschool De Vest	i	-24				
huur / huurvergoeding Nummereen m.b.t. de Vest	s	2	2	2	2	2
gemeentelijke bijdrage trajectbegeleiding	s	-4	-4	-4	-4	-4
VVE/GOA: compensatiepakket corona	i	-6				
kosten leerlingenvervoer	s	-500				
opbrengsten leerlingenvervoer: bijdrage regiogemeenten	s	500				
rijksbijdrage ventilatie in scholen (Pius-X)	i	1.000				
doorbetaling rijksbijdrage aan Pius-X: ventilatie in scholen	i	-1.000				
mutaties onderwijs		**27**	**-61**	**-2**	**-2**	**-2**

(- = nadeel en + = voordeel)

Beleidskaders

- Beleidsnota VVE
- Nadere regels gemeentelijk gesubsidieerde plaatsen in het peuterprogramma Bladel 2021

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting 2021 na wijziging	Mutatie meerjarenraming 2022	2023	2024	2025
Lasten							
onderwijshuisvesting	-2.359 n	-945 n	-3.304 n	-63 n	-4 n	-4 n	-4 n
onderwijs- en leerlingzaken:							
leerlingenvervoer	-313 n	-500 n	-813 n				
leerplicht	-188 n	-24 n	-212 n				
participatie/ onderwijsachterstandenbeleid e.d.	-217 n	-6 n	-223 n				
Totaal lasten	-3.077 n	-1.475 n	-4.552 n	-63 n	-4 n	-4 n	-4 n
Baten							
onderwijshuisvesting	10 v	1.002 v	1.012 v	2 v	2 v	2 v	2 v
onderwijs- en leerlingzaken:							
leerlingenvervoer		500 v	500 v				
leerplicht	24 v		24 v				
participatie/ onderwijsachterstandenbeleid e.d.	203 v		203 v				
Totaal baten	237 v	1.502 v	1.739 v	2 v	2 v	2 v	2 v
Geraamd saldo van baten en lasten	-2.840 n	27 v	-2.813 n	-61 n	-2 n	-2 n	-2 n

(- = nadeel en + = voordeel)

Sport, cultuur en recreatie

Algemeen

Bladelse inwoners zijn tevreden over de voorzieningen in de eigen woonomgeving op het gebied van sport, cultuur en recreatie, ze zijn tevreden over de mate waarin ze maatschappelijk kunnen participeren hierin en ze nemen in toenemende mate verantwoordelijkheid voor hun eigen leefomgeving.
Binnen het hoofdtaakveld sport, cultuur en recreatie worden activiteiten ontplooid die bijdragen aan het gewenste imago en aan de promotie van onze gemeente en activiteiten gericht op een recreatieve, gezonde en educatieve tijdbesteding van inwoners en bezoekers van onze gemeente. Hierbij gaan we uit van de eigen kracht van inwoners en participatie en betrokkenheid hierbij van maatschappelijke organisaties en netwerken. De gemeente heeft hierbij de regierol.

Meerjarenprogramma

Huur bibliotheek
Met de toevoeging van de bibliotheekfunctie aan het gemeenschapshuis aan de Markt wordt een besparing aan huurlasten gerealiseerd vanaf 2024.

Verduurzaming, installaties e.d. De Lemelvelden / X-sport / Eureka (SPUK)
Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport. Voor een aantal reeds beschikbaar gestelde kredieten worden SPUK-uitkeringen geraamd.

Renovatie tribune vv Hapert / gebouw De Witpen / Tennispaviljoen sportpark De Lemelvelden
Verwezen wordt naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Renovatie sportvelden 2025
Op basis van het vigerende beleid wordt de geplande investering voor 2025 toegevoegd aan de planperiode. Deze doorwerkingen leiden tot extra lasten. Voor de renovatie van de velden is jaarlijks een krediet van € 25.000,- beschikbaar.

Technische installaties en renovatie Tennispaviljoen sportpark De Smagtenbocht
Verwezen wordt naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Technische installaties sportpark De Roetwijer
Verwezen wordt naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Technische installaties / verduurzaming sportpark De Smeel
Verwezen wordt naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Exploitatiesubsidie zwembad Egyptische Poort
Naar aanleiding van het vaststellen van het masterplan voor Egyptische Poort hebben een aantal initiatiefnemers zich gebundeld om bij de geprojecteerde plas een complex te ontwikkelen waarin activiteiten op het gebied van sport, recreatie, gezondheid en ontwikkeling samenkomen. In het complex is een nieuw zwembad opgenomen als vervanging voor het bestaande bad. De lasten hiervoor drukken zwaar op de exploitatie. Om het project haalbaar te maken is een subsidie nodig. De subsidie die gevraagd wordt is € 200.000. Tegenover deze subsidie staan ook inkomsten en lasten die vervallen. In de perspectiefnota hebben we daarom € 150.000 opgenomen. In een apart voorstel wordt nader ingegaan op de inhoud van het project en de financiering.

Uitvoering groenstructuurplan 2025
Op basis van het vigerende beleid wordt de geplande investering voor 2025 toegevoegd aan de planperiode. Deze doorwerkingen leiden tot extra lasten. Voor de uitvoering van het groenstructuurplan is jaarlijks een krediet van € 110.000,- beschikbaar.

Renovatie LUWA-toren
Verwezen wordt naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

A/B	omschrijving	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
B	huur bibliotheek Markt (gemeenschapshuis aan de Markt)									76	76
A	verduurzaming, installaties ed sportpark De Lemelvelden (SPUK)	28					2	2	2	2	2
A	vervanging installaties sporthal X-sport (SPUK)	4									
A	renovatie dak sporthal Eureka (SPUK)	15					1	1	1	1	1
A	vervanging installaties sporthal Eureka (SPUK)	20					2	2	1	1	1
A	renovatie tribune vv Hapert				-20					-1	-1
A	renovatie sportvelden	4				-25					-1
A	renovatie gebouw De Witpen Lemelvelden				-91					-5	-5
A	renovatie tennispaviljoen De Lemelvelden					-35					-2
A	technische installaties tennispaviljoen De Smagtenbocht			-15					-1	-1	-1
A	renovatie tennispaviljoen De Smagtenbocht					-42					-2
A	technische installaties VV Hoogeloon	-62					-5	-5	-5	-5	-5
A	technische installaties voetbal/korfbal Casteren	-102					-8	-8	-8	-8	-8
A	verduurzaming voetbal/korfbal Casteren	-126					-10	-10	-10	-9	-9
A	exploitatiesubsidie zwembad Egyptische Poort						-75	-150	-151	-152	-153
A	uitvoering groenstructuurplan 2025					-110					-6
A	verduurzaming Eureka (ivm MFA)	-532					-41	-40	-40	-40	-39
A	renovatie LUWA-toren				-9						
	totaal lasten sport, cultuur en recreatie	**-751**		**-15**	**-120**	**-212**	**-134**	**-208**	**-211**	**-141**	**-152**

Bijstelling budgetten

Toelichting bijstelling budgetten

Verrekening loonkosten Welzijn
Actualisatie verrekening lonen o.b.v. vastgestelde kaderstelling (zie R21.006.02) en geactualiseerde tijdbesteding.

Waterlossingen
De kosten m.b.t. waterlossingen en sloten stijgen in 2021 met circa € 20.000,- als gevolg van het dempen van een sloot aan de Kranenberg/de Hoeven ter verbreding van de bestaande berm en het dempen van een sloot aan de Schuttersweg te Netersel ter beveiliging van een speelterrein.

Bibliotheek
Indexering huur bibliotheek.

Gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide
Rond de Kroonvensche Heide voeren we een gebiedsontwikkeling uit. Dit project komt voort uit onze gemeentelijke doelstellingen die opgenomen zijn in de Omgevingsvisie 1.1, de compensatiedoelen voor Windpark de Pals en de Provinciale natuur – en waterdoelen. Daarnaast spelen ontwikkelingen in het gebied, op het gebied van landbouw, klimaatadaptatie en recreatie, die via een participatieve en integrale aanpak meegenomen kunnen worden in het geheel. De gemeente werkt voor de ontwikkeling onder andere samen met Bosgroep Zuid Nederland, ZLTO, HAS 's-Hertogenbosch, Waterschap de Dommel, GOB, Provincie Noord Brabant, Windpark De Pals B.V. en lokale grondeigenaren en agrarische ondernemingen. Er is nog niet veel aandacht gevraagd voor het project, omdat de inkomsten voor een groot deel afhankelijk zijn van het onherroepelijk worden van de vergunning voor windpark De Pals (zitting bij de Raad van State, vanwege het hoger beroep van de Brabantse Milieufederatie, is gepland op 8 april 2021).

Deze gebiedsontwikkeling wordt onder andere gefinancierd uit compensatiegelden vanuit windpark De Pals. Die verwachte inkomsten zijn geraamd binnen het budget Kwaliteitsverbetering Buitengebied. Dit bedrag wordt aangevuld met subsidies van Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) en het project kan rekenen op een bijdrage van het Interprovinciaal Programma Vitaal Platteland. Die bijdrage is toegekend vanwege het innovatieve en integrale samenwerkingskarakter van het project. De GOB subsidie wordt op zijn vroegst in 2022 aangesproken. De subsidie van IBP Vitaal Platteland ad. € 300.000,- is reeds in 2020 ontvangen voor de eerste fase. Deze is in 2020 overgeboekt naar de balanspost "vooruit ontvangen bedragen". Ten

laste van de balans wordt subsidie nu verantwoord in 2021. Vooralsnog zal tegenover deze subsidie eenzelfde uitgavenbudget worden geraamd. Mogelijk volgt nog een tweede subsidiebijdrage voor de tweede fase van het project. Het eindbeheer – verwacht vanaf 2023 - komt voor rekening van de gemeente en wordt vanuit bestaande beheerbudgetten en beheersubsidie van het GOB gefinancierd. Daarnaast zal de gemeente sommige bedragen moeten voorfinancieren vanuit het budget Strategische / anticiperende grondverwervingen.

Openbaar groen
Op basis van de samenwerkingsovereenkomst met KempenPlus voor het onderhoud van de openbare ruimte zijn de betreffende onderhoudsramingen aangepast qua indexering (1,2%) en areaaluitbreiding. Als gevolg hiervan stijgen de kosten voor het onderhoud van de openbare ruimte structureel met € 10.000,-.

Kwaliteit en onderhoud gemeentelijke sportvelden
Ingaande 1 januari 2017 is het totale onderhoud van de gemeentelijke sportvelden ondergebracht bij KempenPlus. De overeenkomst liep tot 31 december 2020 en is door de gemeente eenzijdig een keer verlengd t/m 31 december 2021. Bekend is dat KempenPlus deze dienstverlening niet langer op zich gaat nemen. In de huidige situatie heeft KempenPlus een groot deel van de onderhoudstaken met betrekking tot de sportvelden (met name het groot onderhoud) ondergebracht bij BTL Realisatie bv (Id Verde) in Veldhoven. Bekend is ook de al jaren durende discussie over de kwaliteit van de velden. Daar willen we voor eens en altijd een einde aan maken. We hebben een partij gevonden die ons een objectief beoordelingssysteem kan leveren. Aan de hand daarvan kunnen we de gewenste kwaliteit bepalen en wordt inzichtelijk welke maatregelen extra nodig zijn om op dat niveau te geraken. Die objectieve definiëring van de gewenste kwaliteit (samen met de gebruikers) vormt voor ons vervolgens de gewenste basis om als uitvraag in de markt te zaken (aanbesteding sportveldenonderhoud). Met dit systeem kunnen we vervolgens ook een MJOP opstellen (de wens van de accountant) en kunnen we nader onderbouwd meerjarig gaan ramen. De kosten gemoeid met het objectief vaststellen van zowel de huidige als de toekomstige kwaliteit van de sportvelden aan de hand van een aan te schaffen beoordelingssysteem, het opstellen van een MJOP alsmede de begeleiding van de aanbesteding van het sportveldenonderhoud ingaande 2022, worden vooralsnog geraamd op een bedrag van € 30.000,-.

Voorbereiding ver-/nieuwbouw korfbalaccommodatie Hapert tot centraal onderkomen samengevoegde korfbalverenigingen Hapert, Hoogeloon, Casteren en Netersel (incl. aanleg kunstgrasveld)
Korfbalvereniging Hapert en korfbalvereniging Hoogeloon zijn in 2020 gefuseerd. De seniorenafdeling van de gefuseerde korfbalvereniging NeCa heeft zich ingaande seizoen 2020-2021 ook al bij deze vereniging aangesloten. De juniorenvereniging volgt ingaande seizoen 2021-2022. Daarmee houdt NeCa op te bestaan. De gefuseerde korfbalvereniging heeft met hulp van de landelijke korfbalbond KNKV onderzocht wat de accommodatiebehoefte van de nieuwe vereniging is en op welk sportpark dit het beste vormgegeven zou kunnen worden. Daarbij zijn de bestaande korfbalonderkomens van Hapert en Hoogeloon tegen elkaar afgewogen. Conclusie is dat het onderkomen van de voormalige Hapertse korfbalclub het meest geschikt is om verbouwd en uitgebreid te worden tot een passend onderkomen voor de korfbalsters uit Hapert, Hoogeloon, Casteren en Netersel. Zowel de gebouwelijke behoefte als de benodigde capaciteit aan velden is in beeld gebracht. De noodzakelijke aanpassingen aan gebouw (extra kleed- en douchruimten, nieuwe kantine, verduurzaming, etc.) worden vooraf indicatief geraamd op € 425.000,- excl. btw / prijspeil 2020.
Vanwege noodzakelijk efficiënt ruimtegebruik wordt gekoerst de aanleg van één groot kunstgrasveld van 68x48m waarop meerdere korfbalvelden kunnen worden uitgelegd. De kosten daarvan worden ingeschat op € 225.000,- excl. btw (prijspeil 2020).

Verder zal vanwege de clustering van het korfbalgebeuren op het Hapertse sportpark wellicht ook aanpassing van de boven- en ondergrondse infrastructuur plaats moeten vinden. Te denken valt aan aanpassingen van gas/water/elektra-aansluitingen, riolering, parkeerplaatsen, klimaatbestendig maken omgeving (water-buffering op eigen terrein, afkoppeling regenwater, creëren wadi's), dataverkeer, etc. Voor de uitvraag van gebouw, veld en infrastructuur dient een uitvraag te worden geformuleerd, waartoe (deels) een beroep externe deskundigheid moet worden gedaan. De kosten gemoeid met het ontwerp van het nieuwe onderkomen worden geraamd op € 30.000,-. De kosten voor het formuleren van de uitvraag en het beoordelen van de aanbiedingen voor het kunstgrasveld zijn indicatief becijferd op € 25.000,-. De infrastructurele aanpassingen kunnen wellicht inzichtelijk worden gemaakt binnen de raamovereenkomst die we voor dit soort werkzaamheden hebben afgesloten met RA| Infra. Nadat besluitvorming hierover afgerond is zullen we t.z.t. de geactualiseerde investeringsramingen opnemen in het meerjarenprogramma.

Voorbereiding korfbalaccommodatie en kunstgrasvelden vv Casteren
Begin 2020 werden grootse plannen gepresenteerd over één multifunctionele accommodatie op sportpark Casteren voor gilde, handboog, voetbal, korfbal, activiteitenschuur, met medegebruik door tal van partijen uit Casteren (school, ouderenbond, etc.). Nu bijna 1,5 jaar later is van dat plan niets meer over. Gilde en handboog kiezen voor een eigen / gecombineerde accommodatie. Korfbal is niet langer gebruiker (vereniging is opgehouden te bestaan) en het initiatief activiteitenschuur hanteert al ruim een jaar radiostilte. Resteert enkel de behoefte aan uitsluitsel over de toekomst van de voetbalaccommodatie.

We hebben inmiddels de nodige voorbereidingen getroffen. Aan de hand van de meest recente ledenaantallen is de genor-

meerde accommodatiebehoefte (gebouw en velden) in beeld gebracht. De uitkomst is belangrijke mate afhankelijk van de mate waarin de jeugdafdeling (een samenwerking met VV Netersel) wordt meegerekend. Aan de ver-/nieuwbouw van de huidige accommodatie wordt een indicatie van de kosten gekoppeld. Die wordt vergeleken met totale nieuwbouw, waarbij van beide varianten de inhoudelijke voor- en nadelen worden geschetst. In het verlengde daarvan wordt inzichtelijk gemaakt welke dekkingsmiddelen beschikbaar en/of aanvullend nodig zijn. De kosten i.v.m. ver-/nieuwbouw worden vooralsnog ingeschat op € 300.000,- excl. btw. Voor het ontwerp en een indicatie van de kosten gemoeid met de ver-/nieuwbouw zal (deels) een beroep externe deskundigheid moeten worden gedaan. De kosten daarvan worden becijferd op € 35.000.-.

Voor een breder gedragen onderbouwing van nut en noodzaak van een (ver-)nieuw(d)e voetbalaccommodatie, maar ook om het sportpark als meerwaarde voor de lokale leefbaarheid te behouden, zijn we in overleg met de gemeenschap Casteren om te bezien of het sportpark omgeturnd zou kunnen worden tot een plek waar (ook) sociaal-culturele activiteiten en ontmoetingen / activiteiten en evenementen kunnen plaatsvinden, in combinatie met een gebruik door de voetbalclub (zowel gebouwelijk als de velden). De Dorpsraad Casteren is bereid gevonden te inventariseren of er in Casteren latente behoefte is aan zo'n voorziening en of er eventueel al concrete voorbeelden van zijn, die hier een plek zouden kunnen krijgen. Nadat besluitvorming hierover afgerond is zullen we t.z.t. de geactualiseerde investeringsramingen opnemen in het meerjarenprogramma.

Binnensportaccommodaties
Op grond van de vastgestelde nota reserves en voorzieningen 2021 zijn de egalisatiereserves voor de vervanging van sportmaterialen van de sporthallen X-sport en Eureka opgeheven. De vervangingsplannen met betrekking tot de sportmaterialen van de beide sporthallen zijn in het voorjaar 2021 geactualiseerd en aangepast.

Buitensportaccommodaties
Met betrekking tot het gasverbruik van diverse gebouwen op sportpark De Lemelvelden Hapert is een negatieve eindafrekening 2020 ad € 14.000,- ontvangen. De oorzaak van deze hoge eindafrekening zal nog nader worden onderzocht.

Regionaal Sportakkoord
In het kader van de regeling Specifieke uitkering stimulering sport is door het Ministerie van VWS op 4 maart 2021 een eenmalige aanvullende uitkering van € 20.000,- verleend ten behoeve van de uitvoeringskosten lokaal sportakkoord. Hiermee wordt aan de gemeente een extra impuls gegeven aangezien de bestrijding van het coronavirus in 2020 en de eerste helft van 2021 flinke gevolgen heeft gehad voor de lokale sport en de beweeg aanbieders. Eerder was voor 2021 al een uitkering van € 20.000,- toegekend.

Voorziening groot onderhoud gebouwen
Bijstelling dotatie voorziening groot onderhoud gebouwen als gevolg van het geactualiseerde beheerplan gemeentelijke gebouwen 2020-2029.

Bosrevitalisering
Sinds de jaren '70 werken we met het zogenaamd 'geïntegreerd bosbeheer' om de van oorsprong monotone exotische naaldbossen om te vormen naar inheemse, biodiverse en vitale gemengde bossen. Hierdoor worden onze bossen minder kwetsbaar voor ziekten, plagen, bosbranden en extremere omstandigheden door klimaatverandering. Daarbij hebben ze een hogere natuur – en recreatiewaarde. In het voorjaar van 2021 is met succes aanspraak gemaakt op de provinciale Subsidieregeling "Biodiversiteit en leefgebieden (bosrevitalisering)". Bosgroep Zuid-Nederland heeft als beheerder deze subsidie namens de gemeenten aangevraagd. Voor de maatregelen die we nemen is voor het gebied Heieinden een subsidie van € 362.000,- toegekend en voor de Kroonvensche Heide een subsidie van € 220.000,-. Deze subsidie komt ten goede aan het natuurbeheerbudget dat wordt beheerd binnen de Bosgroep Zuid-Nederland . Dit budget is binnen de 6-jaarlijkse beheerovereenkomst met de Bosgroep in principe een kostenneutrale post, dat wil zeggen dat de werkzaamheden geheel worden uitgevoerd met de ontvangen subsidies en houtopbrengsten. Van de jaarcijfers en het beheersaldo wordt jaarlijks verantwoording afgelegd richting de gemeente.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
verrekening loonkosten welzijn	s		13	22	22	22
waterlossingen: onderhoud (Schuttersweg/Kranenberg/de Hoeve)	s	-39				
indexering huur bibliotheek	i	2	2	2		
gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide: uitvoering	i	-300				
gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide: bijdrage provincie	i	300				
KempenPlus-groenbestek wegens indexering	s	-10	-10	-10	-10	-10
projectkosten / inventarisatie t.b.v. onderhoudsplan sportvelden	i	-30				
voorbereiding korfbalaccommodatie en kunstgrasveld	i	-90				
vervangingen sportmaterialen (act. vervangingsplan)	s	10	-2	-9	-4	-37
buiten sportaccommodaties: afrekening gasverbruik 2020	i	-14				
projectkosten / uitvoering Regeling Sportakkoord	i	-20				
overdrachten rijk / uitkering Regeling Sportakkoord	i	20				
voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	s	9	9	9	9	9
voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	i	3				
overige kleine afwijkingen	s		-1		-1	-1
mutaties sport, cultuur en recreatie		**-159**	**11**	**14**	**16**	**-17**

(- = nadeel en + = voordeel)

Beleidskaders

- Nota speelruimtebeleid gemeente Bladel 2018+
- Beleidsnota sport en bewegen 2017+
- Vrijwilligersbeleid 2019+ gemeente Bladel
- Cultuurhistorie Bladel Beleidsvisie 2011-2015
- Groenvisie "Groen tot in de kern(en) 2009-2024
- Groenstructuurplan 2018-2027
- Integraal Beheerplan 2014-2023 Bos, Natuur en Landschap
- Nota grondbeleid 2019 gemeente Bladel
- Nota Landschapsbeleidsplan Natuurlijk van nature 2009-2024
- Cultuurnota 2019+
- Cultuurhistorie Bladel Beleidsvisie 2011-2015

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting 2021 na wijziging	Mutatie meerjarenraming 2022	2023	2024	2025
Lasten							
sport en bewegen:							
accomodaties	-1.343 n	-174 n	-1.517 n	-52 n	-60 n	-60 n	-98 n
bevorderen deelname en activiteiten	-325 n	-95 n	-420 n	-150 n	-151 n	-152 n	-153 n
cultuur:							
cultuur en verbinding	-200 n	-2 n	-202 n	-2 n	-2 n	-2 n	-2 n
cultuur en participatie	-368 n	1 v	-367 n	14 v	23 v	23 v	23 v
accomodaties	-578 n	-2 n	-580 n	-1 n	-1 n	76 v	76 v
erfgoed en kunst	-73 n	3 v	-70 n	3 v	3 v	2 v	2 v
natuur	-1.338 n	-350 n	-1.688 n	-11 n	-11 n	-11 n	-17 n
Totaal lasten	-4.225 n	-619 n	-4.844 n	-199 n	-199 n	-124 n	-169 n
Baten							
sport en bewegen:							
accomodaties	469 v	4 v	473 v				
bevorderen deelname en activiteiten	20 v	20 v	40 v				
cultuur:							
cultuur: cultuur en verbinding	11 v		11 v				
cultuur en participatie	21 v		21 v				
accomodaties	101 v	3 v	104 v	3 v	3 v		
erfgoed en kunst	9 v		9 v				
natuur	44 v	300 v	344 v				
Totaal baten	675 v	327 v	1.002 v	3 v	3 v		
Geraamd saldo van baten en lasten	-3.550 n	-292 n	-3.842 n	-196 n	-196 n	-124 n	-169 n

(- = nadeel en + = voordeel)

Sociaal domein

Algemeen

Maatschappelijk effect:
Iedereen, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, fysieke of economische situatie, neemt als volwaardig lid deel aan de samenleving. Aan mensen voor wie zelfredzaamheid en meedoen niet vanzelfsprekend is, wordt ondersteuning geboden. Als gemeente dragen we hier onder meer aan bij door uitvoering van de participatiewet, WMO en jeugdwet. Daarbij werken we samen met onder andere vrijwilligersorganisaties, de jeugdcoach, mantelzorgondersteuner en ouderenconsulent. Tot slot hebben we een subsidiebeleid hiervoor en zijn we een dementievriendelijke gemeente.

Meerjarenprogramma

Renovatie dak voormalige gemeentewerf
Verwezen wordt naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Verduurzaming D'n Anloop de De Poel
Verwezen wordt naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Uitgavenreductie sociaal domein
In de afgelopen jaren hebben we aanzienlijke extra lasten voor Jeugd en Wmo moeten opnemen in onze meerjarenraming. In de begroting 2021 hebben we een taakstelling opgenomen om te komen tot uitgavenreductie binnen het sociaal domein (€ 75.000,- voor Wmo begeleiding en € 75.000,- voor Jeugd). De lagere lasten voor woonvoorzieningen ad € 34.000,- brengen we vanaf 2022 ten gunste van de taakstelling voor Wmo begeleiding. Gelet op de aanzuigende werking van Wmo-voorzieningen achten wij het voorts niet haalbaar om het restant van de taakstelling nog te kunnen realiseren. De vergrijzing en de invoering van het Wmo-abonnementstarief zijn hier debet aan. We stellen voor om het restant van de nog te realiseren taakstelling voor Wmo begeleiding ad € 41.000,- als niet realiseerbaar af te boeken.

In de huidige situatie is het nodig om passende jeugdzorg aan inwoners te bieden, maar het is ook belangrijk dat we dit in de toekomst blijven doen. Hiervoor is het nodig dat de zorg blijft ontwikkelen, dit is ook opgenomen als doelstelling in de Jeugdwet (transformatie). Om dit voor elkaar te krijgen wordt in samenwerking met zorgaanbieders een transformatieplan opgesteld. Op deze manier willen we de beweging versterken naar een regio waarin de jeugd zoveel mogelijk wordt gestimuleerd om op eigen kracht te blijven ontwikkelen en jeugdhulp minder zwaar of niet nodig is. Het bijdragen aan de uitvoering van dit plan vormt een nieuw onderdeel in de contracten voor zorgaanbieders. Het transformatieplan wordt dit jaar nader ontwikkeld en zal in later dit jaar voorgelegd worden ter besluitvorming aan de colleges betrokken bij 'Samen voor Jeugd'. Voor de gespecialiseerde Jeugdhulp worden met ingang van 2022 nieuwe inkooppakketten aangeboden op basis hiervan kunnen de lasten worden verlaagd met € 64.000,-. Deze uitgavenreductie brengen wij ten gunste van de taakstelling voor Jeugd. We stellen voor om het restant van de nog te realiseren taakstelling voor Jeugd ad € 11.000,- als niet realiseerbaar af te boeken.

Gemeenschapshuis aan de Markt
In het raadsvoorstel van 7 november 2019 over de aankoop van de Rabobank is vermeld dat het Projectteam Den Herd-gemeente na aankoop op zoek zou gaan naar aanvullende functies op de basisstructuur (van gemeenschapshuis Den Herd, de Seniorenvereniging Bladel en dagbesteding De Goei Plak) die elkaar op inhoud versterken. Dit met de bedoeling om aan de Markt in Bladel een toekomstbestendig gemeenschapshuis te realiseren. Deze aanvullende functies (inloopfunctie, bibliotheek, artistiek, bewegen, jongerenvoorzieningen, (toeristisch) informatiepunt) resulteren in een additionele investering (aanvullend op een bouwkostenraming in 2019) van € 2,93 miljoen. Daarnaast is destijds aangegeven dat als het niet mogelijk zou blijken te zijn om de grote (Kempen)zaal binnen de huidige bebouwingscontouren te realiseren er eveneens een aanvullend voorstel, van in dit geval € 0,74 miljoen, zou worden gedaan aan de raad. Het totaalbedrag aan bouwkosten voor inhoudelijke additie bedraagt daarmee € 3,65 miljoen. Verder zijn er additionele duurzaamheidsmaatregelen toegevoegd voor een bedrag van € 0,33 miljoen en resulteren loon- en prijsontwikkelingen en aanvullende wetgeving (Wet kwaliteitsborging) tot een extra investering (t.o.v. een oorspronkelijke raming) van € 0,48 miljoen. De totale bouwkostenraming (incl. opslagen) voor het gemeenschapshuis aan de Markt bedraagt met het hierboven geschetste aanvullende programma € 12,55 miljoen. Voor de verdere voorbereiding van de daadwerkelijke realisatie stellen we voor om € 200.000,- extra voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen.
De overige projectkosten/stichtingskosten zijn deels weer afgeleid van de bouwkostenraming (o.a. advies) dus met een toename van de bouwkosten stijgen ook de projectkosten. Voor de stichtingskostenraming zijn we, meer dan bij de bouwkostenraming, uitgegaan van taakstellende ramingen. De bouwkostenraming is immers gebaseerd op lonen en (eenheids)-prijzen die nauwkeurig kunnen worden gekoppeld aan het ontwerp als ‘gegeven’ (bijvoorbeeld een kelder). Voor de stichtingskostenramingen van Inrichting en Buitenruimte kunnen binnen het taakstellend budget flexibelere, taakstellende, keuzes worden gemaakt, zoals bijvoorbeeld hergebruik van bestaand meubilair.
De BTW is met € 3,31 miljoen een grote kostenpost binnen de totale stichtingskosten. Uiteraard wordt er naar gestreefd om dit bedrag of met vooraftrek of met btw-compensatie, te verlagen. Op basis van een ontwerpanalyse van (verreken-

bare) horeca-vierkante meters en de beoogde bibliotheekfunctie gaan we uit van een te verrekenen BTW van € 0,361 miljoen.
Dekking:

- Voor het dekkingsoverzicht zijn de totale stichtingskosten van € 19,157 miljoen als vertrekpunt genomen. Hierin is ook een bedrag van € 249.000,- aan sloopkosten opgenomen. Deze worden gedekt ten laste van de algemene reserve.
- Voor realisatie van de basisstructuur was (sinds het raadsvoorstel van 7 november 2019) in het meerjaren investeringsplan (MIP) al een dekkingsruimte per jaar opgenomen van € 318.000,-. Als stelpost voor loon- en prijsontwikkeling was al € 74.000,- per jaar geraamd.
- Vanwege het eerder genoemde aanvullende programma is het niet meer mogelijk om, anders dan flex- en vergaderplekken, nog 'vaste' commerciële ruimtes in Den Herd aan de Markt te verhuren. We waren daar in 2019 wel vanuit gegaan (500m2). Dit zou een huuropbrengst genereren van ca € 72.000,-.
- Met het toevoegen van de bibliotheekfunctie aan het beoogde gemeenschapshuis aan de Markt wordt een besparing aan huurlasten gerealiseerd van € 121.000,- per jaar. Deze vrijval kan als dekking worden ingezet. Met de toevoeging van De Goei Plak worden de (huidige) huurlasten aan Zuidzorg bespaard waarmee jaarlijks € 45.000,- als dekking kan worden toegevoegd.
- Voor de herinrichting van de buitenruimte wordt een bedrag van € 420.000,- ten laste gebracht van het in het MIP opgenomen krediet voor 'infrastructurele maatregelen Centrumvisie'. De hiermee gepaard gaande kapitaallasten bedragen € 13.000,-.
- Voor zowel de vrijkomende locatie van Den Herd als de Praktijkschool is nu een opbrengst geraamd van respectievelijk ca € 941.000,- en ca € 990.000,- (geactualiseerd naar maart 2021). Voor de vrijkomende locatie van de Praktijkschool moet nog wel rekening worden gehouden met het afwaarderen van de boekwaarde van het pand ad € 320.000,- per 1 januari 2024. De netto-opbrengst bedraagt dan € 670.000,-. De opbrengsten van de latende locaties worden toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Dit levert structurele dekkingsruimte op van ca € 80.000,-.
- Het goedkoper kunnen lenen op de huidige kapitaalmarkt (dan in 2019) levert een positieve correctie op van gemiddeld € 60.000,-.
- Voorgesteld wordt om een éénmalige onttrekking van € 4.000.000,- uit de algemene reserve op te nemen in het MIP, en die toe te voegen aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen. Dit levert structurele dekkingsruimte op van ca € 200.000,-.
- Daarmee blijft er uiteindelijk per saldo een tekort aan dekkingsmiddelen over van ca € 65.000,- waarvoor extra budgettaire ruimte moet worden opgenomen in het MIP.

A/B	omschrijving	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
A	renovatie dak voormalige gemeentewerf				-65					-3	-3
A	verduurzaming D'n Anloop					-37					-3
A	verduurzaming De Poel					-44					-3
A	correctie taakstelling Wmo						-75	-75	-75	-75	-75
A	correctie taakstelling Jeugd						-75	-75	-75	-75	-75
B	huur Kloostertuin / CJG (gemeenschapshuis aan de Markt)									91	91
B	gemeenschapshuis aan de Markt: verbouwing/uitbreiding		-6.951	-11.137			320	36	-639	-577	-573
B	gemeenschapshuis aan de Markt: restwaarde 10% WOZ-waarde			1.849					65	64	64
A	gemeenschapshuis aan de Markt: aanvulling voorber.krediet	-200									
B	gemeenschapshuis aan de Markt: sloopkosten		-249					-249			
	totaal lasten sociaal domein	**-200**	**-7.200**	**-9.288**	**-65**	**-81**	**170**	**-363**	**-724**	**-575**	**-577**

Bijstelling budgetten

Toelichting bijstelling budgetten

Verrekening loonkosten Welzijn
Actualisatie verrekening lonen o.b.v. vastgestelde kaderstelling (zie R21.006.02) en geactualiseerde tijdbesteding.

Doorbelasting kosten Maatschappelijke Dienstverlening (MD)
We werken met de overige Kempengemeenten samen op verschillende beleidsterreinen. De werkzaamheden van de afdeling MD hebben directe relatie met externe klanten. Dit samenwerkingsonderdeel is als directe kosten toegerekend aan de verschillende beleidsvelden, omdat ze volledig gericht zijn op de externe klant. De afdeling MD geeft namens de gemeente uitvoering aan de Wmo, Jeugdhulp, Bijzondere Bijstand, Schuldhulp, Sociaal Raadsliedenwerk, Wvggz en meldpunt zorgwekkend gedrag. De bedrijfsvoeringskosten van het onderdeel MD dalen op basis van de ontwerp-begroting 2022 van de SK met de aangegeven bedragen voor de jaren 2021 en 2022. Dit wordt veroorzaakt door de voordelen die behaald zijn bij de indiensttreding van de jeugd- en gezinwerkers Jeugdhulp in combinatie met lagere lasten voor inhuur voor onder andere de regionale samenwerking DVO '21voordeJeugd'. Vanaf 2023 en verder is er daarna sprake van een lichte stijging door doorwerking van de gekozen verdeelsleutels in combinatie met reguliere indexatie van lonen en prijzen.
Bij afdeling MD is een incidentele flexibele schil begroot om wisselingen in de vraag naar dienstverlening op te vangen. Vanaf 2021 wordt dit afgebouwd. Deze afbouw is haalbaar en maatregelen daartoe worden in overleg met deelnemende gemeenten voorbereid.

Doorbelasting kosten KempenPlus
De kosten van KempenPlus zijn gebaseerd op de ontwerp-begroting 2022. Op basis hiervan stijgen de lasten voor 2022 aanzienlijk (ca € 224.000,-). Voor de jaren hierna bedraagt de extra gemeentelijke bijdrage resp. € 105.000,-, € 138.000,- en € 14.000.,- Deze stijgingen worden veroorzaakt door de doorwerking van de loonontwikkeling van 1,8% en de prijsontwikkeling van 1,6% in combinatie met de geactualiseerde verdeelsleutels. Ook is de verwachting dat de omzet neerwaarts bijgesteld moet worden.
Momenteel wordt daarnaast een evaluatieonderzoek KempenPlus uitgevoerd. Bij de vorming van KempenPlus is een ambitieniveau vastgesteld en zijn doelstellingen geformuleerd. Deze zijn vastgelegd in het bedrijfsplan. De evaluatie dient inzicht te geven in de resultaten die tot op heden zijn behaald door KempenPlus. Daarnaast moet het antwoord geven op de vraag of de doelstellingen realistisch en uitvoerbaar zijn, ook in relatie tot de financiële ruimte bij gemeenten. Deze evaluatie leidt mogelijk tot aanpassing van het ambitieniveau van KempenPlus. Besluitvorming daaromtrent zal plaatsvinden via het college en de gemeenteraad.

Bbz zelfstandigen / schuldhulpverlening / minimabeleid
In 2021 worden de uitvoeringsplannen welke voortkomen uit de kadernota Armoedebestrijding 2021-2024 geconcretiseerd. Het nieuwe beleidskader is op vroeg signalering, preventie en taboedoorbreking gericht. Deze aanpak kan in een grotere cliëntgroep resulteren. Deze cliëntgroep zal met een aanbod van individuele en collectieve dienstverlening een stap richting een schuldenvrije toekomst zetten. In het nieuwe beleidskader is de doelstelling duurzame uitstroom, nadrukkelijker beschreven. Het doen toenemen van de financiële draagkracht bij inwoners met financiële problemen is het sleutelwoord. Dit doen wij door samen met het voorliggend veld een omvangrijk collectief aanbod op te zetten, dat aansluit bij de behoefte van de doelgroep. Het gevolg van deze beleidswijziging is dat inwoners langduriger ondersteuning ontvangen, waarmee eventuele recidive wordt voorkomen.
Onder beëindigende zelfstandige wordt verstaan de zelfstandige die zijn activiteiten moet (gaan) beëindigen, omdat deze financieel gezien niet meer levensvatbaar zijn. De lopende zaken mogen nog worden afgewerkt, waarna het bedrijf definitief gestaakt dient te worden. Gedurende deze fase is financiële ondersteuning mogelijk.

Toeslagenaffaire
De toeslagenaffaire heeft ook grote en verstrekkende gevolgen (gehad) voor inwoners van de Kempen. Inwoners hebben te maken gehad met een onredelijke vorm van fraude-opsporing en dito bestraffingsysteem van de Belastingdienst. Naar aanleiding van het ontvangen machtigingsbesluit voor de gemeentes Bergeijk, Bladel en Eersel, werkt MD met de getroffen ouders in samenwerking met de belastingdienst aan een schuldenvrije toekomst.

Gevolgen coronacrisis
Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Covid-19.

Als onderdeel van het maatregelenpakket van het kabinet ten behoeve van ondersteuning van zelfstandigen gedurende de coronacrisis, ontvangt de gemeente een specifieke doeluitkering. Dit betreft de regeling "Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige zelfstandigen (Tozo)". Deze regeling heeft tot doel om gedurende een periode van drie maanden zelfstandigen tijdelijk in hun levensonderhoud te laten voorzien en biedt de mogelijkheid van het verstrekken van een lening voor bedrijfskapitaal waarmee zelfstandigen hun bedrijf tijdens de corona-pandemie in stand kunnen houden. De huidige Tozo-regeling loopt tot en met 30 juni 2021, maar niet uitgesloten is dat deze nog een vervolg krijgt. KempenPlus voert de regeling uit voor de Kempengemeenten. De Tozo-regeling is voor de gemeenten kostenneutraal. In 2021 hebben we € 976.000,- hiervoor aan voorschot ontvangen. Door KempenPlus worden voor het eerste halfjaar kosten verwacht tot een bedrag van € 480.000,-, zodat we per saldo rekening houden met een t.z.t. te restitueren bedrag van € 496.000,-. In de jaarrekening 2021 zal verantwoording worden afgelegd in hoeverre deze middelen ingezet zijn.

Inwoners kunnen per 1-4-2021 met terugwerkende kracht voor de periode 1-1-2021 tot 30-6-2021 gebruik maken van de Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK). Dit zal voor 2021 zorgen voor hogere lasten in de bijzondere bijstand.

De gemeente wordt door het rijk in twee tranches gecompenseerd voor de kosten van TONK. In dit bedrag zijn de uitvoeringskosten inbegrepen.

BUIG-uitkeringen (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) / participatie
Gemeenten ontvangen van het Ministerie van SZW jaarlijks een budget om daaruit de kosten van uitkeringen mee te kunnen betalen, dit is het BUIG budget. In principe moeten gemeenten zich redden met dit toegekend budget, overschotten mag de gemeente houden en tekorten moeten - in beginsel - uit eigen middelen worden aangezuiverd. De financiering van de inkomensvoorzieningen WWB, IOAW, IOAZ en Bbz-starters door het Rijk worden voor het overgrote deel bekostigd op basis van het historisch model. Dat betekent dat telkens de situatie van twee jaar geleden bepalend is voor de vaststelling van het budget (t-2). De hoogte van de (voorlopige) BUIG-uitkering 2021 is in september 2020 vastgesteld. Op basis hiervan ontvangen we in 2021 € 319.000,- meer uitkering van het rijk. De definitieve BUIG-uitkering 2021 wordt in het najaar 2021 bekend gemaakt (conform de bestaande systematiek).

De omvang van het cliëntenbestand neemt sinds 2020 weer toe in Bladel (en in de Kempen), hetgeen in lijn is met het landelijk beeld. Dit kan verklaard worden door de verslechterde arbeidsmarkt als gevolg van de coronacrisis. Het klantenbestand verandert geleidelijk van samenstelling door de instroom van specifieke doelgroepen, zoals leerlingen VSO/PRO, statushouders en personen die tot 1 januari 2015 nog toegang hadden tot de Wajong en de Wsw. Dit is overigens een ontwikkeling van structurele aard. De nieuwe cliënten hebben meer begeleiding en trajecten nodig om eventuele uitstroom te realiseren en niet iedere cliënt zal ook uitstromen richting betaald werk. KempenPlus heeft als centrale doelstelling dat iedere cliënt maximaal participeert naar vermogen. Door KempenPlus zijn de kosten voor inkomensvoorzieningen e.d. geactualiseerd.

In het jaar 2020 is het BUIG-volume volgens KempenPlus Kempenbreed met 3% toegenomen; voor het jaar 2021 wordt vooralsnog uitgegaan van een toename met 7,5%. KempenPlus acht het raadzaam om in ieder geval tot en met het tweede kwartaal vast te houden aan een uniforme jaarprognose Kempenbreed; in de loop van het jaar zal bezien worden in hoeverre de prognose per gemeente aanpassing behoeft. Ten aanzien van de ontwikkeling van het aantal BUIG-klanten wordt voor het jaar 2022 uitgegaan van een verdere toename met 5%. Voor de jaren 2023 en 2024 wordt uitgegaan van een jaarlijkse afname met 5%. Voor het jaar 2025 wordt vooralsnog het niveau 2024 aangehouden. Dit leidt voor de eerste jaren tot extra lasten en voor de jaren daarna tot een afname van de lasten. Daarentegen wordt voor het aantal plaatsingen met structurele loonkostensubsidie (LKS) uitgegaan van een toename van 10 plaatsingen in 2021 en 8 extra plaatsingen in 2022. De inzet van LKS neemt toe ten opzichte van de afgelopen jaren, omdat steeds meer cliënten een verminderde loonwaarde hebben en extra ondersteuning nodig hebben om richting werk te begeleiden. Inzet van LKS leidt in een aantal gevallen tot lagere Participatiewet-I lasten. Ingaande 2022 maakt het LKS-budget niet langer onderdeel uit van het BUIG-budget, maar zal de financiering van de LKS jaarlijks geschieden op basis van realisatie van het jaar daarvoor. De technische uitwerking is nog niet bekend.

Voor de ontwikkeling van het bijstandsvolume is een aantal factoren relevant. Naast de ontwikkeling op de arbeidsmarkt die leidt tot een beroep op de Participatiewet, is er sprake van instroom in de Participatiewet van statushouders die gehuisvest worden in onze gemeente. De ervaring leert dat een groot deel van de statushouders een beroep moet doen op de Participatiewet en overigens ook op de bijzondere bijstand (inrichtingskosten en minimaregelingen). De gezinssamenstelling van de gehuisveste statushouders is bepalend voor de mate van toename van het klantenbestand vanuit deze doelgroep. De afstand tot de arbeidsmarkt van de nieuwe instroom is vaak dermate groot dat uitstroom naar werk moeilijker is te realiseren en meer tijd vraagt van de klantmanager.

Maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
Afdeling MD van de SK geeft namens de Kempengemeenten dagelijks uitvoering aan een groot pakket van taken; dit vindt steeds in nauwe samenwerking met de Kempengemeenten plaats. Landelijk en ook Kempisch zijn verschillende acties ingezet om grip te krijgen op de financiële impact voor gemeenten.

Het doel van de Wmo is om inwoners te helpen zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen en deel kunnen nemen aan de maatschappij. We zijn blijven werken vanuit het volgende principe: inwoners hebben de verantwoordelijkheid om ondersteuning zelf, met het sociale netwerk of met voorliggende voorzieningen te regelen. Als deze mogelijkheden er niet of onvoldoende zijn, dan wordt pas bekeken welke maatwerkvoorziening(en) op grond van de Wmo passend en adequaat is (zijn).

Het beheersen van de kosten van de Wmo blijkt een hele uitdaging. Los van de gevolgen van Covid-19 speelt de aanzuigende werking van het abonnementstarief daar nog steeds een grote rol bij. Sinds de invoering ervan op 1-1-2019 is het aantal aanvragen, het aantal cliënten en het aantal verstrekte voorzieningen beduidend toegenomen, met name bij de maatwerkvoorzieningen Hulp bij het huishouden, Begeleiding en Woonvoorzieningen. De vraag is of de omvang van de Wmo, in aantallen en kosten, minimaal stabiel blijft, want de vergrijzing en het zolang mogelijk thuis blijven wonen hebben daar geen gunstige invloed op. Ook de doorstroom naar de Wet langdurige zorg (Wlz) wordt bemoeilijkt omdat ook daar vraag en aanbod niet in evenwicht lijken te zijn. De vraag naar langdurige zorg neemt toe, evenals de complexiteit van de zorgvraag. Tegelijkertijd is er sprake van arbeidsmarktproblematiek en het ontbreken van passende woonvormen.

Voor de kosten van begeleiding is rekening gehouden met het lokale groeivolume, kijkend naar de gemiddelde kosten per inwoner (dus niet per cliënt). Dit leidt tot het naar boven bijstellen van de bijdrage voor begeleiding. De meerjarenbegroting wordt vanaf 2021 structureel opgehoogd. Tot deze bijstelling (met +5,5%) wordt gekomen vanwege het nadelige resultaat 2020 in combinatie met de sterke aanzuigende werking van het abonnementstarief op juist deze maatwerkvoorziening. Net als bij Hulp bij het huishouden is de aanzuigende werking van het abonnementstarief op de maatwerkvoorziening Begeleiding flink vergeleken met de overige Wmo-voorzieningen.

Met betrekking tot het abonnementstarief zelf zijn er geen mogelijkheden om beleidsmatig bij te sturen. Dit is een landelijk wettelijk kader. Er zijn nog geen concrete beleidsvoornemens om de aanzuigende werking ervan tegen te gaan. MD verwacht desondanks dat de eigen bijdragen zullen dalen met € 19.000,-.

Woningvoorzieningen
Door MD wordt voorgesteld de raming voor 2021 te verhogen naar het niveau van de gemiddelde kosten per inwoner. We nemen vooralsnog enkel de stijging voor 2021 op. Vanaf 2022 en volgende corrigeren we dat ten gunste van de nog openstaande taakstelling van € 75.000,-. Gelet op de aanzuigende werking van Wmo-voorzieningen achten wij het voorts niet haalbaar om het restant van de taakstelling nog te kunnen realiseren (zie meerjarenprogramma).

Begeleiding – Beschermd wonen
Op 1 januari 2022 wordt Beschermd wonen inhoudelijk doorgedecentraliseerd. Tot die datum is centrumgemeente Eindhoven integraal verantwoordelijk (beleid, inkoop, financieel). Pas op 1-1-2023 wordt Beschermd wonen ook financieel doorgedecentraliseerd op basis van een objectief verdeelmodel. In 2019 en 2020 hebben de 15 regiogemeenten (incl. Eindhoven) een start gemaakt met de gezamenlijke voorbereiding van de doordecentralisatie. In het belang van passende en adequate ondersteuning van kwetsbare inwoners moeten de maatwerkvoorzieningen Beschermd wonen en Begeleiding goed op elkaar aansluiten. Omdat in 2020 is begonnen om de aanbesteding van Begeleiding voor te bereiden (start overeenkomst: 1 april 2022) worden de ontwikkelingen op het gebied van Beschermd wonen nauwlettend gevolgd en gevoed.

Collectief vraagafhankelijk vervoer / vervoer gehandicapten
Deze vervoersvoorzieningen worden structureel opgehoogd vanaf het jaar 2021. Dit komt omdat een aantal vervoersvormen zijn toegenomen; specifiek het aantal scootmobielen en overige vervoersvoorzieningen. In de bijstelling wordt ook rekening gehouden met de reguliere indexering van de tarieven per 1 januari 2021 (met +1,1%), in combinatie met de verwachting als gevolg van het nadelige resultaat 2020.

De afgelopen jaren heeft Taxbus in het teken gestaan van diverse aanbestedingen: voor het vervoer en het mobiliteitscentrum (start overeenkomst: 1 maart 2020) en voor het externe contractmanagement (start overeenkomst: 1 januari 2021). Ook is tijd en energie gestoken in nieuwe regionale samenwerkingsafspraken; deze zijn ingegaan op 1 januari 2021. De focus kan vanaf nu gelegd worden op de beleidsmatige doorontwikkeling van Taxbus als collectief vervoerssysteem in de bredere context van het algemene mobiliteitsvraagstuk in de regio Zuidoost-Brabant.

Op advies van MD hebben wij de raming 2021 incidenteel verlaagd, omdat het reisvolume door Covid-19 ver onder het normale peil is gezakt. Ondanks de start van het landelijk vaccinatieprogramma begin 2021 is de inschatting dat evenaring van het normale peil door de beperkende RIVM-maatregelen voorlopig nog niet aan de orde is.

Ouderenbeleid / Jeugd- en jongerenbeleid
Bijstelling subsidie GGZE en speel-o-theek.

Gemeenschapshuis Den Herd aan de Markt: diverse exploitatielasten
Voor de kosten van energieverbruik en overige exploitatielasten wordt vooralsnog rekening gehouden met een bedrag van € 111.000,-.

Kinderopvang
Het peuterprogramma wordt binnen de kinderopvang aangeboden. De gemeente Bladel heeft hiervoor met ingang van 1 januari 2021 nieuwe contractafspraken gemaakt met kinderopvangorganisatie Nummereen. Daarin is ook de urenuitbreiding meegenomen. Peuters met (een risico op) een achterstand (in vervolg: doelgroeppeuters) mogen per gelijke datum 16 uur per week naar het peuterprogramma. Dit was 11 uur. Peuters zonder een risico op een achterstand (in vervolg: reguliere peuters) zijn sindsdien 8 uur per week welkom, in plaats van 5,5 uur per week. Op basis van de meest recente bezettingscijfers en facturen (januari t/m maart 2021), bedragen de kosten voor de subsidieplaatsen in het peuterprogramma in 2021 naar verwachting circa € 121.000,-. Dit is inclusief de urenuitbreiding.

Momenteel wordt bij de betaling van deze kosten een onderscheid gemaakt tussen twee groepen:
1. Reguliere peuters: de kosten voor subsidieplaatsen in het peuterprogramma voor reguliere peuters worden jaarlijks geraamd via het subsidiejaarprogramma. In de begroting 2021 is hiervoor een structurele raming opgenomen van € 79.000,-, gebaseerd op de kosten voor 2020. De gemeente ontvangt daarnaast vanuit het Ministerie van SZW sinds

2017 een decentralisatie-uitkering voorschoolse voorziening opvang peuters om een aanbod voor alle peuters te realiseren. Daarvoor is tot en met 2020 een bedrag van € 153.000,- beschikbaar. In de meerjarenbegroting 2021-2025 wordt voorts rekening gehouden met een jaarlijkse bijdrage van € 54.000,-. Over deze middelen hoeft door de gemeente geen jaarlijkse financiële verantwoording afgelegd te worden richting het Rijk. De gemeente Bladel doet tot nu toe nog geen beroep op deze middelen. Deze middelen waren gereserveerd om de urenuitbreiding te realiseren voor reguliere peuters.

2. Doelgroeppeuters: voor deze groep wordt het budget voor onderwijsachterstandenbeleid aangewend. Hiervoor ontvangt de gemeente jaarlijks een specifieke uitkering van het ministerie van OCenW. Voor het jaar 2021 gaat het om een voorschot van ca € 203.000,-.

Nu er meer duidelijkheid is over de te verwachten kosten voor het peuterprogramma, inclusief de uitbreiding van uren, wordt voorgesteld om een aantal bijstellingen door te voeren ten aanzien van de bestaande ramingen in de meerjarenbegroting, te weten:
- Asschergelden € 54.000,- en Subsidie peuterprogramma € 79.000,-.

De dekking van de kosten voor het peuterprogramma (circa €121.000,-) en andere kosten zoals beschreven in het bestedingsplan VVE-beleid (circa €20.000) zal gebeuren uit de middelen die we ontvangen ten behoeve van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid. Voor 2021 gaat het dus om een voorschot van € 203.000,-.

Jeugdhulp
Vanaf 2020 geldt het het Meerjarenbeleidskader voor de jaren 2020-2024 (MJBK) in de Kempengemeenten. In het beleid wordt gewerkt volgens zes verschillende actielijnen welke de basis vormen voor een duurzaam transformatieproces. We maken hiermee een beweging welke inhoudelijke verandering en verbetering binnen de jeugdhulp in de Kempengemeenten tot stand brengt. Aan de hand van de actielijnen wordt in onderstaande tekst uitleg gegeven van de ontwikkelingen in 2021. In 2021 willen we in het CJG+ nog meer investeren op het effectief toepassen van maatwerkvoorzieningen zonder verblijf. In het project 'Grip op Jeugd' zijn hiervoor plannen ontwikkeld en deze worden in 2021 geïmplementeerd en doorontwikkeld. Er wordt nog scherper gekeken naar de doelstellingen van de maatwerkvoorziening en het behalen van de resultaten. Daarnaast zijn vanaf 2021 maatregelen getroffen om het CJG+ zoveel mogelijk ambulante begeleiding zelf uit te laten voeren, zodat de instroom in de maatwerkvoorzieningen daar waar mogelijk beperkt blijft.

In 2021 willen we de instroom in verblijf beperken en de uitstroom uit verblijf stimuleren door te investeren op voorzieningen die kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien. De doelstelling is om de aantallen in verblijf te doen afnemen. In het komende jaar wordt geïnvesteerd in bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden, regionale innovatieve projecten opgezet (bijv. uit transformatiefonds) en wordt ook op het gebied van de inkoopstrategie beleid ontwikkeld rondom het doen afnemen van verblijf.
Dit is het laatste jaar waarin gewerkt wordt met een addendum op de contracten voor de Variant-B aanbieders. In 2021 worden deze aanbieders uitgenodigd om in te schrijven voor reguliere aanbesteding van jeugdhulp 2022. In Bladel wordt een structurele ophoging van de begroting geadviseerd gebaseerd op JeugdzorgPlus beschikkingen met een langdurige looptijd.

Landelijke Jeugdhulp is één van de meest gespecialiseerde vormen van jeugdhulp. Het komt relatief weinig voor en gaat om zeer complexe problematiek. Lokale gemeenten hebben weinig invloed op de instroom en uitstroom, waardoor het voeren van beleid op deze vorm van ondersteuning bemoeilijkt wordt. De meeste indicaties voor Landelijke Zorg worden door medici van (universitaire) ziekenhuizen verstrekt. Tarieven en inkoop wordt op landelijk niveau bepaald en gerealiseerd. Door het specialistische karakter zijn de trajectkosten hoog, waardoor de instroom van één client een grote invloed kan hebben op de begroting. Door afbouw van hulpverleningstrajecten kunnen de lasten afgeraamd worden met € 45.000,-. Daarnaast is in Bladel sprake van specifiek aan te wijzen zorg (PGB met en zonder verblijf) die leidt tot een incidenteel bijstelling voor 2021.

Veilig Thuis, SEZ (Spoedeisende Zorg), jeugdbescherming en jeugdreclassering vallen onder dit onderdeel van de begroting. Het zijn specialistische onderdelen van zorg en kunnen slechts in zeer beperkte mate beïnvloed worden door beleid. De zorgaanbieders worden op basis van voorschotten (door de colleges bekrachtigd) betaald. Met deze aanbieders, zoals Jeugd Veilig Verder en Jeugdbescherming Brabant, wordt op het eind van het jaar op basis van het aantal daadwerkelijke cliënten afgerekend. De kosten hiervan stijgen. Dit is een combinatie van de indexatie van de tarieven en de stabiele cliëntenpopulatie met deze vormen van jeugdhulp.

Via de algemene uitkering ontvangen we extra middelen om de acute problemen in de jeugdzorg aan te kunnen pakken. Op basis van een algemene inschatting houden we vooralsnog rekening met een extra uitkering van € 422.000,-. Onder andere voor meer inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg en het breder invoeren van een Praktijk Ondersteuner Huisartsenzorg (POH) voor jongeren met lichte GGZ-problematiek. Het biedt echter nog niet de noodzakelijke oplossing voor de structurele financiële problemen en het is geen antwoord op de gezamenlijke inhoudelijke uitdagingen om tot een goed functionerend stelsel voor kinderen en jongeren te komen. In afwachting van de actualisatie van de lasten door Maatschappelijke Dienstverlening houden we

vooralsnog rekening met een stelpost van € 200.000,- voor extra jeugdzorgactiviteiten (zie algemene dekkingsmiddelen). Een belangrijk deel van de financiële tekorten op jeugd zijn immers reeds opgevangen via de algemene middelen. De definitieve compensatie wordt eerst bij de meicirculaire 2021 bekend gemaakt.

Voorziening groot onderhoud gebouwen
Bijstelling dotatie voorziening groot onderhoud gebouwen als gevolg van het geactualiseerde beheerplan gemeentelijke gebouwen 2020-2029. Voor de instandhouding van het bestaande pand Rabobank / Den Herd is eenmalig een extra dotatie voor groot onder noodzakelijk, zodat we kunnen borgen dat het toekomstig groot onderhoud van het pand naar huidige bestemming uitgevoerd kunnen worden.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
verrekening loonkosten welzijn	s	-21	8	-1	-1	-1
doorbelasting kosten Maatschappelijke Dienstverlening: obv B-2022	i	-80	-22			
doorbelasting kosten Maatschappelijke Dienstverlening: obv B-2022	s	184	25	-8	-14	-10
bijdrage KempenPlus obv kadernota 2022	s		-224	-105	-138	-14
bijdrage KempenPlus obv kadernota 2022	i		49			
bbz beeindiging zelfstandigen	i	-5	-5	-5	-5	-5
schuldhulpverlening	s	5	5	5	5	5
uitvoering minimabeleid	s				-2	-4
diversen stelposten: compensatiepakket corona	s	-288				
uitvoering TONK 1 + 2: doorbelasting Maatschappelijke Dienstverlening	i	-124				
uitvoering Tozo-regeling	i	-976				
rijksbijdrage Tozoregeleing	i	976				
BUIG / participatie / loonkostensubsidie bijstelling obv KempenPlus	i	-2	-101	-26	58	58
rijksbijdrage BUIG	s	319				
ouderenbeleid	s	-5	-4	-4	-4	-4
mantelzorg: subsidies / verhoging GGZE	s	-6	-6	-6	-6	-6
Jeugd- en jongerenwerk	s	5	7	7	7	7
gemeenschapshuis aan de Markt: diverse exploitatielasten	s	-111				
gemeenschapshuis D`n Anloop: huur geldautomaat	s	2	2	2	2	2
praktijkwinkel / speel-o-theek	s	-11	-5	-5	-5	-5
woningaanpassingen	s	-34				
collectief vervoer / vervoer gehandicapten	s	25	-6	-6	-6	-6
eigen bijdragen huishoudelijke verzorging	s	-19	-19	-19	-19	-19
huishoudelijke verzorging begeleiding	s	-178	-178	-178	-178	-178
PGB wmo	s	-55	25	25	25	25
Wmo: inhuur personeel	s	-25				
Wmo subsidies	i	13				
subsidies kinderopvang / Asschergelden / subsidie peuterprogramma	s	133	133	133	133	133
algemene voorziening Jeugd	s	45	45	45	45	45
jeugd: stelpost acute problemen jeugdzorg (algemene uitkering)	s	-200				
jeugd: zorg met verblijf	s	-77	-77	-77	-77	-77
veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd	s	-49	13	13	13	13
voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	s	-2	-2	-2	-2	-2
voorziening groot onderhoud gem.gebouwen Rabobank / Den Herd	s	-153				
overige kleine afwijkingen	i	1		-1		-1
mutaties sociaal domein		**-713**	**-337**	**-213**	**-169**	**-44**

(- = nadeel en + = voordeel)

Beleidskaders

- Kadernota armoedebestrijding 2021-2024 koersen op de toekomst
- Beleidsregels Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) Bladel
- Beleidsregels bijzondere bijstand Bladel 2021
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Bladel 2020
- Visienota Participatiewet van de vier Kempengemeenten 2015-2018
- Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 (doelmatigheid)
- Participatiewet
- Wet banenafspraak en qoutum arbeidsbeperkten
- Verordening Participatiewet 2015 gemeente Bladel
- Beleidskader Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2016-2020
- Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Bladel 2019
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Gemeente Bladel 2018
- Beleidsregels bijzondere bijstand Kempengemeenten 2019
- Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2024
- Vrijwilligersbeleid 2019+ gemeente Bladel
- Mantelzorgbeleid gemeente Bladel 2019-2020
- Beleidsnotitie Social Return Zuidoost-Brabant 2018

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting na wijziging	Mutatie meerjarenraming			
				2022	2023	2024	2025
Lasten							
participatie:							
accomodaties	-1.899 n	63 v	-1.836 n	-143 n	-505 n	-446 n	-449 n
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	-432 n	71 v	-361 n	133 v	133 v	133 v	133 v
mantelzorg	-54 n	-6 n	-60 n	-6 n	-6 n	-6 n	-6 n
voorliggende voorzieningen	-492 n	-110 n	-602 n	-32 n	-9 n	37 v	37 v
arbeidsparticipatie	-293 n	-34 n	-327 n	-20 n	-20 n	-20 n	-20 n
overige lokale initiatieven	-135 n	-11 n	-146 n	5 v	5 v	5 v	5 v
Wmo:							
zorgloket	-447 n	-76 n	-523 n	-39 n	-71 n	-71 n	-71 n
maatwerkdienstverlening 18+	-4.317 n	-187 n	-4.504 n	-184 n	-184 n	-184 n	-184 n
complexe casuïstiek							
inkomensregelingen:							
inkomensvoorzieningen	-8.419 n	-987 n	-9.406 n	-205 n	-136 n	-169 n	-46 n
minimabeleid	-414 n	-192 n	-606 n			-2 n	-4 n
bijzondere bijstand							
schuldhulpverlening	-10 n	5 v	-5 n	5 v	5 v	5 v	5 v
jeugd:							
preventie	-1.181 n	106 v	-1.075 n	47 v	37 v	77 v	80 v
maatwerkdienstverlening18-	-3.327 n	-332 n	-3.659 n	-52 n	-52 n	-52 n	-52 n
geëscaleerde zorg 18+							
geëscaleerde zorg 18-	-241 n	-124 n	-365 n	-62 n	-62 n	-62 n	-62 n
vrijwilligers (waardering/ ondersteuning)	-72 n		-72 n				
Totaal lasten	-21.733 n	-1.814 n	-23.547 n	-553 n	-865 n	-755 n	-634 n

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting na wijziging	Mutatie meerjarenraming			
				2022	2023	2024	2025
Baten							
participatie:							
accomodaties	164 v	-69 n	95 v	-74 n	-74 n	-74 n	-74 n
algemeen toegankelijke individuele ondersteuning	49 v		49 v				
mantelzorg							
voorliggende voorzieningen	12 v	45 v	57 v				
arbeidsparticipatie	22 v	-6 n	16 v				
overige lokale initiatieven	3 v		3 v				
Wmo:							
zorgloket							
maatwerkdienstverlening 18+	159 v	-19 n	140 v	-19 n	-19 n	-19 n	-19 n
complexe casuïstiek							
inkomensregelingen:							
inkomensvoorzieningen	2.164 v	1.320 v	3.484 v	-55 n	20 v	103 v	103 v
minimabeleid	30 v		30 v				
bijzondere bijstand							
schuldhulpverlening							
jeugd:							
preventie	39 v		39 v				
maatwerkdienstverlening18-							
geëscaleerde zorg 18+							
geëscaleerde zorg 18-							
vrijwilligers (waardering/ ondersteuning)							
Totaal baten	2.642 v	1.271 v	3.913 v	-148 n	-73 n	10 v	10 v
Geraamd saldo van baten en lasten	-19.091 n	-543 n	-19.634 n	-701 n	-938 n	-745 n	-624 n

(- = nadeel en + = voordeel)

Volksgezondheid en milieu

Algemeen

Elke burger krijgt een gelijke kans op een gezond leven, ongeacht zijn sociaal economische status. Het leefmilieu in onze gemeente is gezond.
Als gemeente willen een gezond leefmilieu en in het bijzonder de zorg voor milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering en riolering bevorderen en in stand houden. Uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.

Meerjarenprogramma

Uitvoering GRP 2021-2025
Eind 2020 is door uw raad het Gemeentelijk Rioleringsplan Bladel 2021-2025 vastgesteld (R20120). In het GRP zijn rioleringsmaatregelen geactualiseerd voor de planperiode 2021-2025. Het betreft de concrete uitvoeringsmaatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de zorgplicht. De lasten worden verdisconteerd in de rioolheffingen.

A/B	omschrijving	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
A	uitvoering GRP 2022-2025: vervanging riolering		-78	-44	-8	-1.465		1	3	7	-36
A	uitvoering GRP 2022-2025: klimaatregelen		-500	-500	-500	-500		-15	-30	-45	-60
A	uitvoering GRP 2022-2025: vervanging gemalen		-48	-75	-47	-75		-3	-7	-8	-12
A	uitvoering GRP: rioolheffingen							17	34	46	108
	totaal lasten volksgezondheid en milieu		**-626**	**-619**	**-555**	**-2.040**					

Bijstelling budgetten

Toelichting bijstelling budgetten

Verrekening loonkosten Ruimte
Actualisatie verrekening lonen o.b.v. vastgestelde kaderstelling (zie R21.006.02) en geactualiseerde tijdbesteding.

Jeugd aan zet / aanschaf bus / spelmaterialen
We ontvangen eenmalig € 10.000,- aan rijksmiddelen in het kader van 'Jeugd aan Zet'. Deze middelen kunnen zonder voorwaarden direct worden ingezet voor activiteiten voor de jeugd om verveling tegen te gaan. Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden hebben de aanvraag ingediend en deze is inmiddels gehonoreerd. De vier gemeenten hebben de ontvangen middelen samengevoegd ten behoeve van een project voor jeugdactiviteiten dat direct ten uitvoer kan worden gebracht. Op de langere termijn wordt beoogd een groter naschools activiteiten aanbod te creëren voor de jeugd. Voor de uitvoering van dit project met een looptijd van 3 jaar wordt een totaalbudget van € 40.000,- geraamd waarbij de gemeente Bladel als penvoerende gemeente zal optreden. Van de drie deelnemende gemeenten zal een bijdrage van € 10.000,- per gemeente worden ontvangen. De middelen zijn ingezet voor de projectuitvoering van de "Mobiele Spot". De "Mobiele Spot" (een busje) zal in de kernen van de Kempen ingezet worden als mobiele jeugdhonk, waarin de jeugdcoaches met en voor jongeren leuke activiteiten organiseren.

Basisgezondheidszorg
Op basis van de concept-begroting 2022 van de GGD Brabant-Zuidoost (zie R21.042) waarin de integratie van de JGZ 0-4 jaar is opgenomen, daalt de gemeentelijke bijdrage per saldo met circa € 6.000,- in de jaren 2022 t/m 2024 en stijgt de bijdrage met € 10.000,- in 2025.

Project kansrijke start
Raming restantbudget 2020

Afvalinzameling
Uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie. Uit de administratie is gebleken dat het resultaat tussen de baten en lasten (inclusief compensabele btw) niet meer in evenwicht is. Er wordt extra gedoteerd aan de egalisatievoorziening om het financieel evenwicht weer te herstellen.

Gevolgen coronacrisis
Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Veel gemeenten hebben contracten gesloten met een variabele prijs voor de verwerking hiervan. Deze prijs is door de brede toestroom, gestegen. Tegelijkertijd ontvangen de gemeenten voor andere afvalstromen een vergoeding. Maar omdat deze stromen zijn toegenomen, is de vergoeding hiervoor gedaald. Voor de financiële compensatie van de hogere kosten en gemiste inkomsten van afvalverwerking wordt € 33.000 toegevoegd aan de algemene uitkering.

Riolering en waterzuivering / Ontwikkelingen klimaatadaptatie
De in het nieuwe GRP geactualiseerde exploitatielasten, investeringsramingen en daarop gebaseerde rioolrechten voor de jaren 2021 t/m 2025 zijn verwerkt in deze perspectiefnota 2021 en vormen de basis voor de tarieven rioolrechten voor het jaar 2022 en volgende jaren. Dit leidt ten opzichte van het vorige kostendekkingsplan tot lagere lasten. Dit vertaalt zich in lagere tariefstijgingen voor de rioolheffing. Gebleken is daarnaast dat het resultaat tussen de baten en lasten (inclusief compensabele btw) niet meer in evenwicht is. Uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie. Er behoeft minder gedoteerd te worden aan de egalisatievoorziening om het financieel evenwicht weer te herstellen.

In 2020 is de oproep vanuit het Rijk gekomen aan gemeenten om invulling te geven aan het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Het DPRA werkt toe naar het klimaat robuust en waterbestendig inrichten van de openbare ruimte. Dit houd in dat gemeenten werken aan het tegengaan van wateroverlast, droogte en hitte. In 2019 is de klimaatstresstest als onderdeel van het DPRA uitgevoerd. In het voorjaar van 2021 worden de risicodialogen met stakeholders gevoerd. De uitkomsten van de risicodialogen worden gebruikt voor het opstellen van een uitvoeringsagenda. De maatregelen uit de nog op te stellen uitvoeringsagenda met betrekken tot droogte en wateroverlast kunnen bijna volledig worden betaald vanuit het GRP. Verwacht wordt dat daarnaast nog andere maatregelen worden opgenomen die niet vallen onder het GRP. Bijvoorbeeld het tegengaan van hitte rondom verzorgingstehuizen door het aanplanten van extra bomen. Hoeveel financiële middelen er nodig zijn, is afhankelijk van de maatregelen die worden opgenomen in de uitvoeringsagenda.

Milieuvergunningen / geluidmetingen
In het kader van de omgevingswet moeten de milieudossier worden gedigitaliseerd. Dit ten behoeve van controles die door de ODZOB moeten worden uitgevoerd. De dossiers worden in de keten digitaal uitgewisseld. Hiervoor is in 2022 eenmalig € 50.000,- noodzakelijk. Voorts raming lasten voor geluidmetingen en kosten voor cofinanciering KOP.

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Op basis van de ontwerpbegroting 2022 van de ODZOB bedraagt de bijdrage van de gemeente Bladel voor het jaar 2022 € 354.000,- (R21.023). Ten opzichte van de in de meerjarenbegroting opgenomen raming betekent dit een verhoging van € 14.000,-. De ramingen voor de bijdragen 2023 en volgenden blijven vooralsnog binnen de in onze meerjarenbegroting opgenomen ramingen van € 378.000,-, inclusief de met ingang van het jaar 2021 opgenomen gefaseerde verhogingen voor het Regionaal Operationeel Kader.

Ontwikkelingen overdracht taken bodem van provincie naar gemeente
Met de invoering van de Omgevingswet worden gemeenten verantwoordelijk voor extra taken op het gebied van bodem. Bijvoorbeeld voor het toezicht houden op complexe bodemsaneringen en het beheren van voormalige stortplaatsen. Deze taken worden op dit moment door de Omgevingsdienst (ODZOB) uitgevoerd voor de provincie. Omdat voor het uitvoeren van deze taken gespecialiseerde kennis nodig is, moet de gemeente Bladel deze extra taken waarschijnlijk volledig bij de Omgevingsdienst neerleggen. Op dit moment werkt de Omgevingsdienst aan een inschatting van de hoeveelheid uren die per gemeente nodig zijn voor het uitvoeren van deze taken. Het is ook nog onduidelijk hoeveel gemeenten vanuit het rijk krijgen voor de uitvoering van deze extra taken, maar verwacht wordt dat deze extra taken zullen leiden tot meer kosten voor gemeenten.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
verrekening loonkosten ruimte	s	31	24	24	24	24
overdrachten rijk / uitkering "Jeugd aan zet"	i	10				
inkomensoverdrachten gemeenten	i	30				
duurzame goederen / aanschaf bus + spelmaterialen	i	-36	-3	-3		
bijdrage GGD (obv begroting GGD 2021/2022)	s	-4	6	6	7	-10
projectkosten kansrijke start Totally Traffic	s	-6				
voorziening egalisatie afvalstoffenheffing afstemming saldo	s	-23	-29	-29	-29	-29
afvalverwijdering: compensatiepakket	i	33				
voorziening afvalstoffenheffing: compensatiepakket	i	-33				
riolering: aanpassing budgetten obv nieuwe GRP / afstemming saldo	s	-17	43	75	112	156
baten rioolheffing: afstemming nieuwe GRP	s	-9	-28	-58	-93	-136
digitaliseren milieuvergunningen	i		-50			
geluidmetingen / proceskosten en cofinanciering KOP	s	-16				
bijdrage ODZOB (obv begroting 2022)	s	-14				
overige kleine afwijkingen	s	1	1		-1	1
mutaties volksgezondheid en milieu		**-53**	**-36**	**15**	**20**	**6**

(- = nadeel en + = voordeel)

Beleidskaders

- Lokaal gezondheidsbeleid Bladel 2018-2021
- Omgevingsvisie 1.1.
- Woonvisie gemeente Bladel 2016, actualisatie 2018
- Kempische Visie op Wonen 2019-2023
- Kadernota Grondstoffen "Samen op weg naar een Circulaire Kempengemeenschap"
- GRP 2021-2025
- Kadernota energie en klimaat

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting 2021 na wijziging	Mutatie meerjarenraming 2022	2023	2024	2025
Lasten							
volksgezondheid:							
preventie	-758 n	-55 n	-813 n	3 v	4 v	7 v	-9 n
acute zorg	-2 n		-2 n				
riolering	-1.884 n	-143 n	-2.027 n	46 v	82 v	106 v	61 v
duurzaam grondstoffengebruik/ afval	-1.811 n	-50 n	-1.861 n				7 v
kwaliteit van de leefomgeving:							
preventie	-572 n	-4 n	-576 n	-50 n			
handhaving	-102 n	-7 n	-109 n				
natuur (aanleg)	-147 n	-10 n	-157 n				
klimaat	-92 n	23 v	-69 n	24 v	24 v	24 v	24 v
Totaal lasten	-5.368 n	-246 n	-5.614 n	23 v	110 v	137 v	83 v
Baten							
volksgezondheid:							
preventie		50 v	50 v				
acute zorg							
riolering	2.096 v	116 v	2.212 v	-31 n	-65 n	-88 n	-41 n
duurzaam grondstoffengebruik/ afval	2.160 v	27 v	2.187 v	-30 n	-30 n	-30 n	-36 n
kwaliteit van de leefomgeving:							
preventie	5 v		5 v				
handhaving							
natuur (aanleg)							
klimaat							
Totaal baten	4.261 v	193 v	4.454 v	-61 n	-95 n	-118 n	-77 n
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.107 n	-53 n	-1.160 n	-38 n	15 v	19 v	6 v

(- = nadeel en + = voordeel)

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Algemeen

Het is prettig wonen en verblijven in de gemeente Bladel. De bevolking laat zien dat zij wil komen tot een duurzame samenleving.
Met volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing richten we ons op het planmatig inrichten van de leefruimte, waarbij rekening wordt gehouden met individuele en gemeenschappelijke belangen. Wij realiseren voldoende woningen afgestemd op de behoefte. De gemeente heeft daarin de regiefunctie. Zowel in de bestaande- als in de nieuwbouw. Wij werken aan een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners, waarbij het kernbegrip duurzaamheid leidend is. Verzoeken om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen benaderen wij volgens het 'ja, tenzij principe'. Wij bewaken, behouden en verbeteren de kwaliteit van de bebouwde omgeving. Wij beheren de openbare ruimte volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon met als doel een prettige woonomgeving in stand te houden. Betrokkenheid van bewoners is wezenlijk omdat zij in de betreffende wijk of het dorp wonen en omdat zij waardevolle kennis en ervaring hebben over de behoeften ter plaatse en mogelijke veranderingen daarin.

Meerjarenprogramma

Startersleningen
De gemeente stimuleert jongeren om in de gemeente Bladel te wonen en te werken. De starterslening trekt naast de natuurlijke aanwas ook jonge gezinnen aan. Iets meer dan de helft van de leningen wordt vertrekt voor de aankoop van een bestaande woning. Veel aanvragers verlaten een huurwoning. Deze beide aspecten versterken dus de (belangrijke) doorstroming op de woningmarkt. Ieder jaar wordt in de jaarrekening een monitor en tussentijdse rapportage van het instrument “Startersleningen” gemaakt. De eerste drie jaren zijn de starters vrijgesteld van het betalen van rente en aflossing. Bij een te laag inkomen kan deze termijn worden verlengd. Daarna betaalt de starter een maandelijkse annuïteit. De lening valt onder de Nationale Hypotheekgarantie. Voor 2022 wordt, evenals als vorige jaren, een krediet opgenomen van € 375.000,-.

Anticiperende verwervingen
Het volgende beleidsuitgangspunt is geformuleerd in de grondnota 2019 met betrekking tot grondaankopen:

- Burgemeester en wethouders kunnen binnen beleidskaders zelfstandig tot grondaankopen overgaan zonder voorafgaande instemming van de raad.
- Er wordt jaarlijks een krediet beschikbaar gesteld voor grondaankopen die vallen onder de noemer anticiperende verwervingen. Voor 2021 wordt dit krediet wederom vastgesteld op € 2.000.000,-.
- Voor “strategische verwervingen” wordt via een afzonderlijk raadsvoorstel een kredietaanvraag voorgelegd aan de raad.
- Aan de grondaankopen door burgemeester en wethouder onder de noemer “anticiperende verwervingen” worden de volgende voorwaarden gesteld: De grondaankopen moeten passen in de uitwerking van de structuurvisie; er moet sprake zijn van een financieel sluitende grondexploitatieberekening (haalbaarheidsberekening) en de grondaankoop moet onderbouwd zijn met een door een deskundige opgesteld taxatierapport.

Opbrengsten locaties Den Herd / Praktijkschool
Voor zowel de vrijkomende locatie van Den Herd als de Praktijkschool is nu een opbrengst geraamd van respectievelijk ca € 941.000,- en ca € 990.000,- (geactualiseerd naar maart 2021). Voor de vrijkomende locatie van de Praktijkschool moet nog wel rekening worden gehouden met het afwaarderen van de boekwaarde van het pand ad € 320.000,- per 1 januari 2024. De netto-opbrengst bedraagt dan € 670.000,-. De opbrengsten van de latende locaties worden via de algemene reserve toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten investeringen.

A/B	omschrijving	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
A	startersleningen		-375					-4	-4	-4	-4
A	anticiperende verwervingen		-2.000					-20	-20	-20	-20
B	opbrengsten locaties Den Herd / praktijkschool									1.611	
	totaal lasten VHROSV		**-2.375**					**-24**	**-24**	**1.587**	**-24**

Toelichting bijstelling budgetten

Verrekening loonkosten Ruimte
Actualisatie verrekening lonen o.b.v. vastgestelde kaderstelling (zie R21.006.02) en geactualiseerde tijdbesteding.

Doorbelasting kosten VTH
We werken met de overige Kempengemeenten samen op verschillende beleidsterreinen. De werkzaamheden van de afdelingen Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) hebben directe relatie met externe klanten. Dit samenwerkingsonderdeel is als directe kosten toegerekend aan de verschillende beleidsvelden, omdat ze volledig gericht zijn op de externe klant. De bedrijfsvoeringskosten van het onderdeel VTH dalen op basis van de ontwerp-begroting 2022 van de SK met de aangegeven bedragen voor de jaren 2021 en 2022. Dit wordt veroorzaakt door lagere loonmutaties. Vanaf 2024 en verder is er daarna sprake van een lichte stijging. De afdeling VTH wordt geconfronteerd met een toenemende vraag vanuit de gemeenten naar maatwerk voor de inzet van toezicht. Deze toename komt onder meer tot uitdrukking in de begroting voor extra inhuur. Maatwerk heeft bij de afdeling VTH een incidenteel karakter.

Centrumvisie Bladel
Eind 2018 is de Centrumvisie Next Economy voor de kern Bladel vastgesteld. De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan implementatie van die Centrumvisie. Voor de Posthof heeft dat ondanks een intentieverklaring tussen partijen helaas nog niet tot een beoogde (her)invulling geleid maar met de door uw raad vastgestelde Visie op Beeldkwaliteit Marktgebied centrum Bladel en de aankoop van de Rabobank zijn wel een aantal concrete stappen gezet. Ook in 2021 gaan we verder met de Centrumvisie waarbij naast Den Herd aan de Markt (waarvoor een apart voorbereidingskrediet beschikbaar is) en de herinrichting van de Sniederslaan, de herontwikkeling van de Posthof prioriteit heeft. Voor de (gemeentelijke) regie van dat proces en de implementatie van de Centrumvisie in algemene zin, wordt voor 2021 een bedrag geraamd van € 20.000,-.

Herstructurering Koolbogt in verband met levensloop bestendig wonen
De Koolbogt (1 t/m 48) in de kern Bladel is ooit opgezet als een levensloopbestendige wijk voor ouderen (qua woontypologie en inrichting van de openbare ruimte). De woningen zijn echter verouderd en de huidige eigenaar (Mooiland) is voornemens de woningen op korte termijn te verkopen aan een andere woningcorporatie. Dat zou een mooi begin kunnen zijn van een herstructurering van deze wijk met een modernisering van de woningen (tot Woonkeur (Plus)) en optimalisering van de infrastructuur (van wegen en (voet)paden). Voor dat laatste wordt voorgesteld om in afwachting van de verkoop door Mooiland alvast een pm-post voor herstructurering van de openbare ruimte op te nemen. Uiteindelijk moet dit een gezamenlijke interventie zijn van de (nieuwe) eigenaar en de gemeente en met deze pm-post agendeert de gemeente alvast haar ambitie met deze levensloopbestendige wijk.

Structuurvisie woningbouwlocaties
De ontwikkeling van woningbouw is een zeer actueel thema binnen de gemeente Bladel. De gemeente heeft de ambitie om het aantal woningen in de komende 20 jaar fors te laten groeien. De zoekgebieden verstedelijking bieden echter weinig tot geen plaats voor het toevoegen van al deze woningen. Hierdoor is er behoefte aan een visie op mogelijke woningbouwlocaties voor de lange(re) termijn. Om hier een uitspraak over te doen, vragen we een extern adviesbureau om een structuurvisie voor woningbouwlocaties op te stellen. De structuurvisie is bedoeld als actualisatie van de structuurvisie Bladel uit 2008, voor het deel woningbouw. Het gaat om het onderzoeken van mogelijke uitleglocaties voor woningbouwontwikkelingen op de lange(re) termijn. Het beoogde resultaat is een kaart met contouren waar woningbouw in de toekomst plaats zou kunnen vinden. De keuzes voor de locaties worden voorzien van argumentatie. Een aanpassingsronde na een interne beoordeling door de gemeente, behoort tot de opdracht. Het eindproduct wordt aangeboden aan de gemeenteraad. De vorm daarvan is nog niet bepaald. Mogelijk dat het adviesbureau daar een rol in krijgt. Voor deze opdracht is een budget benodigd van maximaal € 30.000,-. In de jaarrekening 2020 is een bedrag van € 41.000,- voor onderzoek in het kader van versnelling woningbouw vrijgevallen omdat er op dat moment geen concrete besteding tegenover stond. Met de actualisatie van structuurvisie is deze er wel en is alsnog maximaal € 30.000,- benodigd.

Duurzame energie particulieren 2020-2021
In de kadernota Energie & Klimaat in november 2020 vastgesteld dat de gemeente Bladel streeft naar een CO2 reductie van 49% in 2030 ten opzichte van 1990 (R20.098). In de sector gebouwde omgeving wordt de uitstoot van CO2 teruggedrongen door onder andere in te zetten op het continueren van de subsidieregeling duurzame energie voor particulieren tot en met 2025. De subsidieregeling is een effectieve manier voor het reduceren van de uitstoot van CO2 in de gebouwde omgeving.

In 2019 is er een subsidiebudget vastgesteld voor de jaren 2020-2021 van € 500.000,-. De subsidieregeling is populair. Op 1 april 2021 is er voor ongeveer € 425.000,- aan subsidie toegezegd. Subsidieaanvragen worden behandeld op volgende van binnenkomst, zoals is vastgelegd in het subsidieplafond. Subsidieaanvragen die binnenkomen nadat het subsidiebudget op is, kunnen op een wachtlijst worden geplaatst. Deze aanvragen komen alsnog in aanmerking wanneer er subsidie beschikbaar is door een afwijzing van een al toegezegde subsidieaanvraag of wanneer meer subsidiebudget beschikbaar komt in 2021 of 2022. Wanneer de trend van het aantal subsidieaanvragen doorzet, zou het subsidiebudget in de zomer van 2021

op zijn. Dit zou betekenen dat nieuwe subsidieaanvragen buiten de boot vallen. Door de beschikbare financiële middelen voor het jaar 2021 te verhogen met € 200.000,- zullen naar waarschijnlijkheid alle subsidieaanvragen in behandeling kunnen worden genomen. We stellen voor om dit aanvullend te dekken ten laste van de algemene reserve.

Op dit moment is deze stimuleringsregeling de enige maatregel die genoemd is in de kadernota Energie & Klimaat die nu al bijdraagt aan de reductie van CO2 in de gebouwde omgeving. Een verhoging van het subsidiebedrag zou betekenen dat deze stimuleringsregeling ook in de tweede helft van 2021 bijdraagt aan het behalen van het gestelde doel uit de kadernota. Daarnaast zou het verhogen van het subsidiebudget betekenen dat er subsidiebudget wordt uitbetaald voor alle mogelijke maatregelen die in de verordening genoemd zijn. Het is namelijk zo dat door het jaar heen er een verschuiving is van de maatregelen die worden uitgevoerd. In het voorjaar gaan de meeste subsidieaanvragen over het laten plaatsen van zonnepanelen, later in het jaar komen er meer subsidieaanvragen voor het laten aanbrengen van isolatie. Wanneer het subsidiebudget op is voordat deze verschuiving plaats heeft gevonden, wordt er met de huidige subsidieregeling vooral ingezet op groene energie en niet op het tegengaan van warmteverlies. Dit terwijl de subsidieregeling is bedoeld om beiden manieren van het reduceren van CO2 te bevorderen. Ook zou het verhogen van het bestaande subsidiebudget betekenen dat er geen aanvragers buiten de boot vallen. Het verhogen van het subsidiebudget voorkomt dat er aanvragen die worden gedaan tussen het moment waarop het budget op is, en 2022, niet in behandeling kunnen worden genomen.

Duurzame energie particulieren 2022-2025
In het raadsvoorstel voor de aanpassing van de subsidieverordening (R20.140) werd voorspeld dat het huidige subsidiebudget rond oktober 2021 op zou zijn. Door de grote populariteit van de subsidieregeling van het voorjaar van 2021, is dit al bijgesteld naar de zomer van 2021. Verwacht wordt, dat er voor de jaren 2022-2025 wederom een subsidiebudget nodig is voor het in behandeling kunnen nemen van nieuwe subsidieaanvragen. Dit zou kunnen neerkomen op € 350.000,- per jaar. Wel is het zo dat de terugverdientijd van de maatregelen die worden gestimuleerd met deze subsidieregeling elk jaar korter wordt, waardoor de financiële bijdrage vanuit de gemeente die nodig is om de maatregelen aantrekkelijk te maken, kan worden verlaagd. Dat betekend dat de gemiddelde bijdrage per subsidieaanvraag zal dalen. Ook kan het zo zijn dat de populariteit van de subsidieregeling op dit moment ook deels is veroorzaakt door de Corona pandemie, waardoor mensen extra geld kunnen steken in hun huis. Voor het continueren van de subsidieregeling voor de jaren 2022-2025 moet er door de gemeenteraad een nieuwe subsidieverordening worden vastgesteld. Hiervoor moet ook opnieuw subsidiebudget vrijgemaakt worden.

Voorziening groot onderhoud gebouwen
Voorts bijstelling dotatie voorziening groot onderhoud gebouwen als gevolg van het geactualiseerde beheerplan gemeentelijke gebouwen 2020-2029.

Grondexploitaties
Jaarlijks worden de kostenbegrotingen van de verschillende grondexploitaties bijgesteld. Pro saldo wordt er in 2021 als gevolg van deze actualisatie minder verrekend met de balanspost 'voorraad onderhanden werken'. Pro saldo kan er gedurende de planperiode € 386.000,- meer tussentijds winst genomen.

De autonome ontwikkelingen voor het bestaande beleid hebben pro saldo het navolgende verloop:

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire voordelen / nadelen				
		2021	2022	2023	2024	2025
verrekening loonkosten ruimte	s	60	40	40	40	40
doorbelasting kosten VTH	i	-47	3			
doorbelasting kosten VTH	s	25	4		-4	-2
landmeetkundige werkzaamheden	s	5	5	5	5	5
inhuur / leges bestemmingswijzigingen	s	-3	2	2	2	2
vastgoedbeheer: actualisatie beheerplan	s	-3	-3	-3	-3	-3
advieskosten centrumvisie Bladel	i	-20				
structuurvisie woningbouwlocaties	i	-30				
subsidie duurzame energie particulieren	s	-200				
voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	i	12	12	12	12	12
actualisatie winstuitnames grondexploitaties	s	347	-3	-62	133	-29
actualisatie grondexploitaties uitgaven	s	2.837	-3.470	180	-223	-314
actualisatie grondexploitaties inkomsten	s	597	658	-235	356	-772
actualisatie grondexploitaties (onderhanden werken)	s	-3.440	2.745		-182	1.030
overige kleine afwijkingen			1	1	1	1
mutaties VHROSV		**140**	**-6**	**-60**	**137**	**-30**

(- = nadeel en + = voordeel)

Beleidskaders

- Omgevingsvisie 1.1 gemeente Bladel
- Beleidsregel Ruimte voor Ruimte woningen
- Groenstructuurplan 2018-2027
- Groenvisie "Groen tot in de kern(en)" 2009-2024
- Structuurvisie Bladel Deel A: Ruimtelijk Casco
- Structuurvisie Bladel Deel B: Uitvoeringsplan
- Kempische visie op wonen 2019-2023
- Welstandsnota Bladel 2017

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting 2021 na wijziging	Mutatie meerjarenraming			
				2022	2023	2024	2025
Lasten							
bebouwd:							
wonen	-943 n	35 v	-908 n	48 v	41 v	38 v	39 v
grondexploitaties	-3.599 n	2.802 v	-797 n	-3.560 n	90 v	-313 n	-404 n
overig gebruik ruimte	-1.226 n	-245 n	-1.471 n	10 v	10 v	10 v	10 v
onbebouwd:							
cultuurlandschap	-1.017 n		-1.017 n				
natuur/ water	-172 n		-172 n				
Totaal lasten	-6.957 n	2.592 v	-4.365 n	-3.502 n	141 v	-265 n	-355 n
Baten							
bebouwd:							
wonen	844 v	5 v	849 v				
grondexploitaties	3.719 v	-2.461 n	1.258 v	3.470 v	-226 n	1.988 v	300 v
overig gebruik ruimte	244 v	2 v	246 v	2 v	2 v	2 v	2 v
onbebouwd:							
cultuurlandschap	215 v		215 v				
natuur/ water	175 v	2 v	177 v				
Totaal baten	5.197 v	-2.452 n	2.745 v	3.472 v	-224 n	1.990 v	302 v
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.760 n	140 v	-1.620 n	-30 n	-83 n	1.725 v	-53 n

(- = nadeel en + = voordeel)

5. Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan bij elkaar in beeld gebracht. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten, die grote financiële gevolgen kunnen hebben voor het realiseren van de (hoofd)taakvelden. Zij geven een horizontale dwarsdoorsnede van de begroting. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en lange(re) termijn.

Risicio-inventarisatie

De doelstelling van de paragraaf weerstandsvermogen is een zodanig inzicht te verschaffen dat op een verantwoorde wijze de hoogte van het vrij aanwendbare vermogen kan worden bepaald. Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde zijn taken te kunnen voortzetten. Anders gezegd: beschikt de gemeente over het vermogen om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente Bladel voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Om een juist beeld van de financiële positie van de gemeente te verkrijgen is het noodzakelijk dat het ook helder is met welke risico's de gemeente nog kan worden geconfronteerd. Het gaat hierbij om mogelijke uitgaven c.q. inkomsten waarvan de hoogte op voorhand niet kan worden vastgesteld. Voor zover risico's wel financieel vertaald kunnen worden, zullen daarvoor bedragen van het eigen vermogen dienen te worden afgezonderd. Waar mogelijk zijn voor potentiële risico's al voorzieningen getroffen. Deze blijven hier dan ook verder onvermeld.

Primair dienen risico's uiteraard zoveel mogelijk te worden beperkt of te worden voorkomen door zorgvuldigheid van procedures. Het is van belang om periodiek een zo breed mogelijke analyse van de risico's te maken welke de financiële zelfstandigheid van de gemeente in gevaar kunnen brengen. Onder risico wordt in dit verband verstaan 'een niet door de gemeente te beïnvloeden gebeurtenis, onvoorspelbaar en onafwendbaar indien deze zich voordoet, met veelal financiële of materiële gevolgen die niet specifiek af te dekken zijn'.

De financiële risico's worden per beleidsveld nader toegelicht. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat de aangegeven gebeurtenis zou kunnen optreden. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden, namelijk '*laag*', '*midden*' en '*hoog*'. Gesproken wordt van een '*laag*' risicoprofiel indien de kans gemiddeld voor 25% zou kunnen optreden. Een '*midden*' risicoprofiel beweegt zich op 50% en een *'hoog*' risicoprofiel op gemiddeld 75%. Anders gezegd, een kwalificatie met 'hoog' impliceert dat het al bijna noodzakelijk is om voor dat risico een voorziening te treffen. Vervolgens is een financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

Financiële indicatie risico-inventarisatie en -kwantificering

In onderstaand tabel is een financiële indicatie opgenomen, ten opzichte van de inschattingen in jaarstukken 2020, van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is. Er is ten opzichte van de bij de jaarstukken 2020 gemelde risico´s één afwijking.

- Gevolgen waardering activa
De raad heeft in zijn vergadering van 25 maart jl het nieuwe afschrijvingsbeleid vastgesteld, waarin uitgangspunt is dat afgeschreven wordt tot een boekwaarde van € 0,-. Voor sommige vaste activa kan echter van tevoren vastgesteld worden dat sprake dient te zijn van een restwaarde, omdat een deel van het actief geacht wordt altijd zijn waarde te behouden (tot het moment van verkoop of buitengebruikstelling natuurlijk). Het hanteren van een restwaarde kan voor de langere termijn daarentegen onzekerheden bestaan met financiële consequenties tot gevolg. Om deze onzekerheid weg te nemen willen we hiervoor bij de bepaling van de omvang van het weerstandsvermogen een bedrag opnemen binnen een bandbreedte van € 100.000,- tot € 500.000,-. Het incidentele risicoprofiel schatten wij vooralsnog als 'laag' in. Jaarlijks monitoren we het risicoprofiel in de reguliere P&C-documenten.

nr.	omschrijving	geraamde omvang *	kans			gemiddeld effect	kans x effect *incidenteel*	kans x effect *structureel*
			25%	50%	75%	(c : 2)	(d,e of f x g)	(d,e of f x g)
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)
	Ondergrens risico's	**779**						
	Bovengrens risico's	**1.513**						
	Totaal gemiddelde risico's					**1.147**		
	Totaal na rekening 2020 na kansberekening						**374**	**189**
	Mutaties perspectiefnota 2021							
	gevolgen waardering activa: restwaarde	100-500	x			300	75	
	Ondergrens risico's	**879**						
	Bovengrens risico's	**2.013**						
	Totaal gemiddelde risico's					**1.447**		
	Totaal na perspectiefnota 2021 na kansberekening						**449**	**189**

Weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen c.q. algemene reserve wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnventariseerde risico's. De gewenste omvang van het weerstandsvermogen wordt bepaald op klasse C (voldoende).

De ratio weerstandsvermogen (c.q. de algemene reserve) wordt ten opzichte van de prognose in de begroting voor 2021 (inclusief resultaatbestemming jaarrekening 2020) bijgesteld. De ratio stijgt als gevolg van de verrekening van de extra voordelen van deze perspectiefnota.

Ten aanzien van de geraamde stand van de algemene reserve willen wij - met nadruk- niet onvermeld laten dat het voor-alsnog geprognosticeerde resultaten betreffen. Daadwerkelijke bestedingsvoorstellen dienen steeds beoordeeld te worden aan de werkelijke gerealiseerde resultaten. In de vastgestelde nota's weerstandsvermogen en risicomanagement en reser-ves en voorzieningen is bepaald dat bestedingsvoorstellen ten laste van de algemene reserve slechts zijn aan te bevelen, wanneer er middelen resteren boven de omvang van de risicoprofielen.

Het meerjarig geprognosticeerde verloop van de algemene reserve kan, rekening houdende met de geraamde mutaties, als volgt weergegeven worden:

(bedragen x € 1.000,-)	rekening 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
a. ijzeren voorraad	1.000					
b. noodzakelijke omvang (voldoende)	606	2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
c. totaal noodzakelijke omvang (weerstandsvermogen)	1.606	2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
d. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	563	563	563	563	563	563
e. stand algemene reserve begin van het jaar	9.690	9.350	11.190	11.828	5.028	5.772
f. stand algemene reserve eind van het jaar	9.350	11.189	11.829	5.026	5.773	6.683
g. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar): f - c	7.744	9.163	9.803	3.000	3.747	4.657
h. ratio algemene reserve eind van het jaar f / c	5,82	5,52	5,84	2,48	2,85	3,30
i. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend

Meerjarig onderhoud en investeringen gemeentelijke gebouwen
Ten behoeve van de bekostiging van het toekomstig groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is het Meerjaren-onderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd en zijn en alle onderhoudskosten geïndexeerd naar het prijspeil 1 januari 2021. Daarbij zijn tevens de restantkredieten 2020 voor de verduurzaming en vervanging van technische installaties van een aantal gemeentelijke gebouwen en het restantbudget 2020 voor het reguliere onderhoudsprogramma geëvalueerd en qua uitvoering gefaseerd in het werkprogramma 2021-2030.
Teneinde aan de gestelde BBV-voorschriften te voldoen wordt sinds 2020 bij de actualisatie van het MJOP voor het meerjarig onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen het volgende onderscheid gemaakt:

- Regulier groot onderhoud op basis van een 10 jaarlijks werkprogramma. Hiervoor worden de benodigde jaarlijkse dotaties opgenomen binnen de betreffende onderhoudsvoorzieningen.
- Investeringen voor de vervanging van technische installaties en/of renovatiewerkzaamheden met een technische levensduur van 15 jaar of langer. Deze investeringen worden opgenomen het meerjareninvesteringsprogramma 2021-2025 (MIP);
- Investeringen voor de verduurzaming en/of optimalisering van de bestaande energievoorzieningen van gemeentelijke gebouwen. Deze investeringen worden eveneens opgenomen het meerjareninvesteringsprogramma 2021-2025 (MIP);

De actualisatie van de restantkredieten 2020 en eerder geraamde kredieten voor het jaar 2021 met betrekking tot de vervanging van technische installaties/renovaties en verduurzaming gebouwen, in totaal € 2.037.000,- leidt per saldo voor het jaar 2021 tot een verlaging van deze investeringen met € 478.000,- tot € 1.559.000,-. Daarnaast worden voor de planperiode 2021-2025 de volgende nieuwe/aanvullende investeringen gevraagd:

technische installaties en renovaties	**investering**	**jaar**
• Accommodatie voetbal/korfbal De Smelen Casteren	102.000	2021
• Accommodatie VV Hoogeloon	62.000	2021
• Renovatie dak brandweerkazerne Hapert	32.000	2022
• Gebouw tennispaviljoen De Smagtenbocht	15.000	2023
• Renovatie dak brandweerkazerne Bladel	25.000	2023
• Renovatie gebouw postduivenvereniging De Lemelvelden	91.000	2023
• Renovatie Luwatoren Bladel	9.000	2024
• Renovatie dak voormalige gemeentewerf Bladel	65.000	2024
• Renovatie tennispaviljoen De Lemelvelden	35.000	2025
• Renovatie tennispaviljoen De Smagtenbocht	42.000	2025
• Renovatie oudbouw gemeentehuis	25.000	2025
• Vervanging installaties gemeentehuis	91.000	2025
totaal	594.000	

Verduurzaming gebouwen	**Investering**	**jaar**
• Accommodatie voetbal/korfbal De Smelen Casteren	126.000	2021
• Sporthal Eureka Hapert (ambitie gasloos i.v.m. nieuwe MFA)	532.000	2021
• Tribune VV Hapert De Lemelvelden	20.000	2022

• Accommodatie tennis/korfbal De Lemelvelden	35.000	2025
• MFA D'n Aanloop Hoogeloon	37.000	2025
• MFA De Poel Netersel	44.000	2025
• Gemeentehuis Bladel	431.000	2025
totaal	1.225.000	

Als gevolg van de actualisatie van de het 10-jaarlijks onderhoudsprogramma (MJOP) en de daarmee samenhangende onderhoudvoorzieningen stijgen de structurele jaarlijkse dotaties aan de onderhoudsvoorzieningen per saldo met € 9.000,-. Daarnaast worden de kapitaallasten van de nieuwe/aanvullende investeringen voor de jaren 2022 tot en met 2025 opgenomen in het meerjareninvesteringsprogramma (MIP).

Covid-19
Coronacrisis

Sinds het eerste kwartaal van 2020 houdt het Covid-19 virus niet alleen onze gemeente maar de hele wereld in zijn greep. Een virus wat zeer besmettelijk is en indien het tot uiting komt, zware griepverschijnselen vertoont eventueel gevolgd door overlijden van de patiënt. Hierdoor zijn overheden genoodzaakt geweest tot zware maatregelen: niet noodzakelijke reizen naar het buitenland waren of zijn verboden, scholen waren gesloten, werknemers worden gevraagd zoveel als mogelijk thuis te werken en bepaalde beroepsgroepen mochten hun werkzaamheden in het geheel niet uitvoeren.

Het is zeer ongewis wat de financiële effecten van de corona-crisis zijn op de begrotingen 2021/2022 en de meerjarenraming 2023-2025. We kunnen op dit moment de financiële effecten daarom nog niet volledig inschatten. In deze paragraaf hebben we wel getracht een zo volledig mogelijke inschatting gemaakt te hebben, waarbij aangetekend wordt dat de gevolgen van Jeugd, Wmo en Participatie nog niet in te schatten zijn. Die informatie zullen we t.z.t. van de GRSK en Kempen-Plus ontvangen. Gelukkig worden we als gemeente voor een belangrijk deel gecompenseerd door het rijk voor de nadelige effecten die we ondervinden van de coronacrisis. De financiële gevolgen van de corona-crisis ramen wij daarom vooralsnog budgettair neutraal.

Uitkeringen van het rijk

Steunpakket corona (algemene uitkering)

- Decembercirculaire
Via de algemene uitkering hebben we op basis van de decembercirculaire middelen ad € 130.000,- ontvangen van het rijk om een aantal extra gemeentelijke uitgaven op te kunnen vangen.
We lichten ze in het kort toe:
<u>- extra kosten verkiezingen i.v.m. Covid-19</u>
Het kabinet stelt € 28.000,- beschikbaar om de gemeente te compenseren voor de extra kosten bij de Tweede Kamerverkiezing 2021 als gevolg van de coronamaatregelen. De extra kosten hangen onder meer samen met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, voor het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten, voor toegankelijkheid van die locaties en voor de aanvullende werkzaamheden die gemeenten moeten doen ter voorbereiding van de verkiezingen.

<u>- cultuurmiddelen</u>
Culturele instellingen die door de gemeente worden ondersteund, komen door de coronacrisis in de problemen, omdat activiteiten niet kunnen doorgaan en eigen inkomsten dalen. Met deze extra middelen wordt de gemeente in staat gesteld om deze belangrijke instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden. Deze middelen ad € 62.000 zetten we in 2021 in daar waar de culturele infrastructuur van de gemeente de steun het hardst nodig heeft.

<u>- re-integratie van bijstandsgerechtigden, reguliere dienstverlening / intensivering</u>
We ontvangen deze extra middelen zodat we de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt. Daarnaast ontvangen we in 2021 een tijdelijke impuls voor re-integratie die de gemeente in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren. Persoonlijk contact is belangrijk om hen vanuit een uitkeringssituatie naar werk te begeleiden.

- gemeentelijk schuldenbeleid / bijzondere bijstand
Een toename van de armoede- en schuldenproblematiek wordt als gevolg van corona verwacht. De extra middelen die we ontvangen ad € 26.000,- stelt de gemeente in staat om de inwoners waar nodig van dichtbij te blijven ondersteunen.

- 4e compensatiepakket: maartbrief
Na het verschijnen van de decembercirculaire 2020 heeft het kabinet aanvullende maatregelen genomen ter compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis.

- voorschoolse voorziening peuters
Gemeenten ontvangen van het Rijk middelen om een bepaalde groep ouders die kosten hebben gemaakt voor kinderopvang tijdens de sluiting van de opvang van 16 december tot 8 februari te vergoeden. Het betreft ouders die in deze periode een eigen bijdrage hebben betaald voor de gemeentelijke regelingen rondom kinderopvang.

- bijzondere bijstand / TONK
De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoel voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende solaas bieden(vorm van bijzondere bijstand). Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken.

- jongerenwerk jeugd
Om jongeren uit bepaalde risicogroepen te benaderen en te bereiken wordt de huidige extra inzet van jongerenwerk uit het Jeugdpakket verlengd tot eind 2021. Het kinder- en jongerenwerk speelt ook een signalerende rol op het gebied van psychische problemen of huiselijk geweld.

- perspectief jeugd en jongeren
Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een Jeugdpakket wil het kabinet een impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en de evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding.

- mentale ondersteuning jeugd
Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Het kabinet zet daarom samen met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door bijvoorbeeld: geven van trainingen, zoals weerbaarheidstrainingen, inzet op extra coaching van jongeren, inrichten van meer inloophuizen waar jonge ervaringsdeskundigen andere jongeren hulp bieden voor mentale ondersteuning, inrichten van buddyprojecten waarbij jongeren gekoppeld worden aan een leeftijdsgenoot voor mentale steun.

- activiteiten en ontmoetingen jeugd
Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Daarom zet het kabinet samen met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door inzet op meer mogelijkheden tot ontmoeting in (tijdelijk onbenutte) ruimten zoals bibliotheken, buurthuizen, wijkcentra, sporthallen en evenementenhallen beter en veilig te benutten voor sociale en ondersteuningsactiviteiten.

- bestrijden eenzaamheid ouderen
Eenzaamheid is door corona toegenomen. Op lokaal niveau zetten gemeenten met lokale partners al in op het bestrijden van eenzaamheid, maar nog niet iedereen wordt persoonlijk bereikt. Het kabinet stelt middelen ter beschikking zodat – via gemeenten en lokale partners – kan worden ingezet op onder meer extra contact met ouderen, extra helpende handen (zoals boodschappen doen), inzet op verbinding tussen mensen en extra inzet op zingeving.

- extra begeleiding kwetsbare groepen
De coronacrisis maakt dat de levens van iedereen met begeleiding er heel anders uitziet: dagbesteding gaat soms niet door (horeca is bijvoorbeeld gesloten), er komen minder mensen langs, niet iedereen begrijpt de maatregelen even goed. Ook is er meer begeleiding en ondersteuning nodig voor mensen met andere beperkingen. Bijvoorbeeld kwetsbare mensen met een medische aandoening die zeer bang zijn besmet te raken gezien de risico's dat deze besmetting fataal kan zijn of zeer ernstige consequenties kan hebben. Dit maakt dat extra ondersteuning nodig is zodat lokaal kan worden geïnvesteerd.

- afvalverwerking
Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Veel gemeenten hebben contracten gesloten met een variabele prijs voor de verwerking hiervan. Deze prijs is door de brede toestroom, gestegen. Tegelijkertijd ontvangen de gemeenten voor andere afvalstromen een vergoeding. Maar omdat deze stromen zijn toege-

nomen, is de vergoeding hiervoor gedaald. Voor de financiële compensatie van de hogere kosten en gemiste inkomsten van afvalverwerking wordt € 33.000 toegevoegd aan de algemene uitkering.

- **Tozo-regeling**
Als onderdeel van het maatregelenpakket van het kabinet ten behoeve van ondersteuning van zelfstandigen gedurende de coronacrisis, ontvangen gemeenten een specifieke doeluitkering. Dit betreft de regeling "Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige zelfstandigen (Tozo)". Deze regeling heeft tot doel om gedurende een periode van drie maanden zelfstandigen tijdelijk in hun levensonderhoud te laten voorzien en biedt de mogelijkheid van het verstrekken van een lening voor bedrijfskapitaal waarmee zelfstandigen hun bedrijf tijdens de corona-pandemie in stand kunnen houden. De huidige Tozo-regeling loopt tot en met 30 juni 2021, maar niet uitgesloten is dat deze nog een vervolg krijgt. KempenPlus voert de regeling uit voor de gemeente. De Tozo-regeling is voor de gemeenten budgettair neutraal.

- TONK-regeling
Inwoners kunnen per 1-4-2021 met terugwerkende kracht voor de periode 1-1-2021 tot 30-6-2021 gebruik maken van de Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK). Dit zal voor 2021 zorgen voor hogere lasten in de bijzondere bijstand. De gemeente wordt door het rijk in twee tranches gecompenseerd voor de kosten van TONK. In dit bedrag zijn de uitvoeringskosten inbegrepen.

- Ondersteuning toezicht en handhaving
Van het ministerie van Justitie en Veiligheid is voor 2021 een bijdrage ontvangen van € 72.000,- in het kader van de ondersteuning van handhaving en toezicht. Deze bijdrage zal worden ingezet voor de inhuur van extra toezichthouders op diverse terreinen. We hebben een specifieke uitkering van het rijk ontvangen van € 72.000,- ter bestrijding van de kosten die we maken voor extra ondersteuning , handhaving en toezicht in het kader van de corona. We kunnen hiermee capaciteit inhuren om de handhavers (met name BOA's) te ontlasten met hun drukke takenpakket.

De totale compensatie bedraagt dan € 1.525.000,-. Deze middelen zonderen we af voor de dekking van de hiervoor genoemde beleidsonderdelen. Voor een specificatie verwijzen wij naar onderstaande tabel.

(bedragen x € 1.000)	raming 2021 compensatie van het rijk
inkomsten	
steunpakket corona op basis van decembercirculaire:	
verkiezingen	28
cultuur	62
impuls / aanvullend pakket re-integratie	14
gemeentelijk minimabeleid / bijzondere bijstand	26
totaal compensatie obv decembercirculaire	**130**
4e steunpakket corona: maartbrief	
voorschoolse voorziening peuters	5
bijzondere bijstand	41
jongerenwerk	10
perspectief jeugd en jongeren	29
mentale ondersteuning	9
activiteiten en ontmoetingen	6
bestrijding eenzaamheid ouderen	47
extra begeleiding kwetsbare groepen	43
vuilophaal - en afvoer	33
totaal compensatie obv maartbrief	**223**
tijdelijke regelingen	
tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandigen ondernemers (Tozo)	976
tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	124
tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	72
totaal ontvangen tijdelijke regelingen	**1.172**
totaal inkomsten vanuit het rijk	**1.525**

- = nadeel en + = voordeel

6. Financiële begroting

Toelichting begroting (baten en lasten)

Financiële begroting: baten en lasten

De aansluiting op de financiële mutaties per beleidsveld en een onderbouwing daarop zijn ondergebracht in de financiële begroting. In onderstaand overzicht treft u de mutaties van de lasten en baten van alle beleidsvelden aan. Voor extra inzicht in de financiële positie zijn de baten en lasten geschoond van verrekeningen met reserves.

	Begroting 2021	Wijziging ppn	Begroting na wijziging	Mutatie meerjarenraming			
				2022	2023	2024	2025
Lasten							
Bestuur en ondersteuning	-1.681 n	-139 n	-1.820 n	-151 n	-136 n	-136 n	-53 n
- Overhead en ondersteuning organisatie	-5.795 n	-122 n	-5.917 n	-278 n	-293 n	-323 n	-377 n
- Algemene dekkingsmiddelen	-751 n	1.095 v	344 v	1.684 v	1.083 v	746 v	932 v
Veiligheid	-1.725 n	-95 n	-1.820 n	-29 n	-31 n	-31 n	-31 n
Verkeer, vervoer en waterstaat	-2.574 n	-241 n	-2.815 n	-79 n	-42 n	-15 n	-174 n
Economische zaken	-619 n	-10 n	-629 n	-3 n	-3 n	-3 n	-3 n
Onderwijs	-3.078 n	-1.474 n	-4.552 n	-63 n	-4 n	-4 n	-4 n
Sport, cultuur en recreatie	-4.225 n	-619 n	-4.844 n	-200 n	-199 n	-124 n	-169 n
Sociaal domein	-21.733 n	-1.814 n	-23.547 n	-552 n	-864 n	-754 n	-632 n
Volksgezondheid en milieu	-5.367 n	-247 n	-5.614 n	24 v	110 v	138 v	83 v
Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)	-6.958 n	2.592 v	-4.366 n	-3.502 n	141 v	-265 n	-355 n
Baten							
Bestuur en ondersteuning	436 v	201 v	637 v	63 v	63 v	63 v	-14 n
- Overhead en ondersteuning organisatie	214 v	-13 n	201 v	-15 n	-15 n	-16 n	-16 n
- Algemene dekkingsmiddelen	37.851 v	641 v	38.492 v	574 v	563 v	520 v	844 v
Veiligheid	85 v	74 v	159 v	3 v	3 v	3 v	3 v
Verkeer, vervoer en waterstaat	58 v	131 v	189 v				
Economische zaken	1.297 v		1.297 v				
Onderwijs	236 v	1.502 v	1.738 v	2 v	2 v	2 v	2 v
Sport, cultuur en recreatie	675 v	327 v	1.002 v	3 v	3 v		
Sociaal domein	2.641 v	1.271 v	3.912 v	-148 n	-73 n	10 v	10 v
Volksgezondheid en milieu	4.261 v	193 v	4.454 v	-60 n	-95 n	-117 n	-77 n
Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)	5.197 v	-2.452 n	2.745 v	3.472 v	-224 n	1.990 v	302 v
Totaal lasten	-54.506 n	-1.074 n	-55.580 n	-3.149 n	-238 n	-771 n	-783 n
Totaal baten	52.951 v	1.875 v	54.826 v	3.894 v	227 v	2.455 v	1.054 v
Saldo van baten en lasten	-1.555 n	801 v	-754 n	745 v	-11 n	1.684 v	271 v
Toevoeging reserves	-4.533 n	2.956 v	-1.577 n	132 v	-7.433 n	-3.327 n	69 v
Onttrekking reserves	6.512 v	-3.104 n	3.408 v	35 v	7.619 v	1.894 v	239 v
Geraamd resultaat / algemene reserve	424 v	653 v	1.077 v	912 v	175 v	251 v	579 v

(- = nadeel en + = voordeel)

Financiële begroting: structureel en incidenteel

De perspectiefnota maakt ook onderscheid tussen structurele en incidentele middelen. Structurele middelen zijn jaarlijks terugkerende middelen. Incidentele, en de naam zegt het al, zijn eenmalig of voor een beperkt aantal jaren, terugkerende middelen. Om het huishoudboekje van de gemeente gezond te maken en te houden is het van belang om de jaarlijks terugkerende lasten te kunnen betalen uit de jaarlijks terugkerende inkomsten.

Hierna is de transformatietabel van het geactualiseerde meerjarenperspectief opgenomen. In deze tabel wordt het hiervoor weergegeven meerjarenperspectief gekanteld in structurele en incidentele middelen en maakt op een transparante wijze de gang van het bestaande beleid naar de einduitkomst van deze meerjarenraming inzichtelijk. De perspectiefnota 2021 sluit dan in meerjarig perspectief bezien met een structureel overschot van € 530.000,-. Planjaren 2023 is vooralsnog niet structureel sluitend. Dat wordt met name veroorzaakt doordat er in 2023 nog geen opbrengsten gerealiseerd kunnen worden voor de herontwikkeling van de locaties Den Herd en Praktijkschool. Deze opbrengsten komen met ingang van 2024.

In onderstaand overzicht worden de gekantelde structurele financiële uitkomsten en de incidentele financiële uitkomsten in totaliteit weergegeven. Ook worden de mutaties van de reserves afzonderlijk weergegeven.

Geact.meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)		2021		2022		2023		2024		2025
structureel:										
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2021	v	426	n	-224	n	-78	v	55	v	55
bestuur en ondersteuning	n	-323	n	-383	v	131	v	210	v	212
overzicht van de kosten van overhead	n	-263	n	-315	n	-338	n	-379	n	-404
algemene dekkingsmiddelen	v	1.185	v	1.995	v	1.264	v	1.291	v	1.705
veiligheid	v	3	n	-27	n	-28	n	-28	n	-28
verkeer en vervoer	n	-100	n	-60	n	-42	n	-14	n	-174
economie			n	-3	n	-3	n	-3	n	-3
onderwijs	n	-2	n	-2	n	-2	n	-2	n	-2
sport, cultuur en recreatie	n	-162	n	-197	n	-196	n	-124	n	-169
sociaal domein	v	127	n	-477	n	-936	n	-744	n	-622
volksgezondheid en milieu	n	-78	v	13	v	16	v	20	v	6
VHROSV	v	89	n	-30	n	-22	n	-19	n	-25
structureel meerjarenperspectief	v	902	v	290	n	-234	v	263	v	551
mutaties reserves structureel	v	127	v	111	v	20	n	-13	n	-21
totaal structureel	v	1.029	v	401	n	-214	v	250	v	530
incidenteel:										
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2021	n	-61	v	158	v	330	v	268	v	268
bestuur en ondersteuning	v	88	v	249	n	-141	n	-1.611		
overzicht van de kosten van overhead	v	127	v	22	v	30	v	40	v	12
algemene dekkingsmiddelen	v	551	v	263	v	381	n	-25	v	71
veiligheid	n	-24								
verkeer en vervoer	n	-10	n	-19						
economie	n	-10								
onderwijs	v	30	n	-59						
sport, cultuur en recreatie	n	-131								
sociaal domein	n	-670	n	-222						
volksgezondheid en milieu	v	25	n	-50						
VHROSV	v	50			n	-62	v	1.744	n	-29
incidenteel meerjarenperspectief	n	-35	v	342	v	538	v	416	v	322
mutaties reserves incidenteel	v	22	v	103	v	103	n	-92	v	50
totaal incidenteel b	n	-13	v	445	v	641	v	324	v	372
totaal begrotingsresultaat a+b	v	1.016	v	846	v	427	v	574	v	902
reeds geraamde mutaties algemene reserve	n	-364	v	66	n	-252	n	-323	n	-323
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve	v	652	v	912	v	175	v	251	v	579

(- = nadeel en + = voordeel)

Rijksoverheid
Openingsplan: stap voor stap meer mogelijk
Als het aantal opnames van coronapatiënten in ziekenhuizen daalt en we de basisregels blijven volgen, kunnen we langzaam de coronamaatregelen loslaten.
Basisregels
Wassen
Was vaak je handen.
Hoest en nies in je elleboog.
Afstand
Houd 1,5 meter afstand.
Vermijd drukke plekken.
Testen
Klachten? Blijf thuis.
Laat je direct testen.
De stappen zijn op hoofdlijnen en op z'n vroegst mogelijk op onderstaande datums. Deze datums hangen af van het aantal opnames van coronapatiënten in ziekenhuizen. Daarnaast gelden per sector voorwaarden voor opening, zoals een maximum aantal bezoekers.
STAP 1
26 april
Hbo en wo open
28 april
Einde avondklok
Ontvang thuis max. 2 personen
Horeca buiten open
Detailhandel open
STAP 2
11 mei
Doorstroom-locaties buiten open
Sporten binnen toegestaan
Kunst- en cultuur-beoefening binnen toegestaan
Uitbreidingen:
Sporten buiten
Toegangs-testen toegestaan
STAP 3
26 mei
Ontvang thuis max. 4 personen
Groeps-grootte max. 4 personen
Doorstroom-locaties binnen open
Horeca voor uit eten open
Culturele instellingen open
Uitbreidingen:
Sporten binnen en buiten
STAP 4
16 juni
Ontvang thuis max. 6 personen
Groeps-grootte max. 6 personen
Overige horeca open
Evenementen toegestaan
Uitbreidingen:
Horeca voor uit eten
Culturele instellingen
Sporten binnen en buiten
STAP 5
7 juli
Ontvang thuis max. 8 personen
Groeps-grootte max. 8 personen
Uitbreidingen:
Horeca voor uit eten
Overige horeca
Evenementen
Culturele instellingen
Sporten binnen en buiten
STAP 6
Nog geen datum
Einde maatregelen
alleen samen krijgen we corona onder controle
Meer informatie en voorwaarden:
rijksoverheid.nl/openingsplan
of bel 0800-1351

II. Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

taakvelden	2021	2022	2023	2024	2025
0.1 Bestuur	-38.965	-70.618	-55.481	-55.343	-49.742
0.10 Reserves	-148.375	167.908	185.457	-1.432.874	307.808
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	101.160	-17.740	-17.740	-17.740	-17.740
0.4 Ondersteuning organisatie	-101.857	-255.549	-279.339	-313.373	-367.476
0.5 Treasury	-101.790	-61.105	-44.279	20.062	18.402
0.61 OZB woningen	12.692	-115.905	-190.822	-277.738	-270.019
0.62 OZB niet-woningen	-40.630	-84.987	-148.278	-233.187	-186.273
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	841.157	902.736	939.440	1.058.551	1.376.530
0.8 Overige baten en lasten	1.039.792	1.620.293	1.092.074	705.085	844.133
0.9 Vennootschapsbelasting	-12.024				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-1.502	-26.461	-27.698	-27.675	-27.653
1.2 Openbare orde en Veiligheid	-19.328	-225	-225	-225	-225
2.1 Verkeer, wegen en water	-109.968	-79.547	-42.265	-15.159	-173.846
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.000	15.000	15.000	15.000	15.000
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-15.000	-17.580	-17.580	-17.580	-17.580
3.4 Economische promotie					
4.2 Onderwijshuisvesting	57.093	-61.135	-2.021	-2.021	-2.021
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-29.352	-117	-117	-117	-117
5.1 Sportbeleid en activering	-75.239	-150.239	-151.239	-152.239	-153.239
5.2 Sportaccommodaties	-170.325	-52.152	-59.513	-59.602	-97.910
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1.913	-1.913	-1.913	-1.913	-1.913
5.5 Cultureel erfgoed	2.506	2.506	2.506	2.056	2.060
5.6 Media	1.381	2.350	2.350	75.825	75.825
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-48.841	2.947	11.954	11.954	6.454
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	17.530	-42.404	-381.567	-274.484	-276.950
6.2 Wijkteams	100.105	13.771	-19.081	21.171	24.540
6.3 Inkomensregelingen	146.103	137.500	116.500	182.500	194.500
6.4 Begeleide participatie	-87.324	-477.888	-312.409	-329.676	-220.676
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-67.000	-33.000	-33.000	-33.000	-33.000
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-197.163	-197.163	-197.163	-197.163	-197.163
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-319.706	-39.706	-39.706	-39.706	-39.706
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-136.820	-74.199	-74.199	-74.199	-74.199
7.1 Volksgezondheid	-5.246	3.406	3.533	6.666	-9.174
7.2 Riolering	-26.402	15.054	16.944	18.624	20.304
7.3 Afval	-23.099	-29.343	-29.343	-29.343	-29.343
7.4 Milieubeheer	-29.769	-50.062	-62	-62	-62
8.1 Ruimtelijke Ordening	44.909	49.509	49.509	49.509	49.509
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	341.186	-93.309	-139.785	1.667.028	-112.645
8.3 Wonen en bouwen	-250.475	11.828	4.721	1.502	3.011
	652.501	**912.461**	**175.163**	**251.114**	**579.404**

(- = nadeel en + = voordeel)

III. Geactualiseerd meerjarenprogramma 2021-2025

A	Omschrijving	i/s	2021-i	2022-i	2023-i	2024-i	2025-i	2021	2022	2023	2024	2025
A	**Bestuur en ondersteuning**	-										
	vervanging geluids- en video apparatuur	s		-75.000					-8.250	-8.175	-8.100	-8.025
	vervanging ipdas	s		-25.000					-6.500	-6.438	-6.375	-6.313
	uitbreiding formatie griffie	s						-10.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
B	Algemene reserve: opbrengst locatie Den Herd	i									-940.800	
	Algemene reserve: opbrengst locatie Praktijkschool	i									-670.307	
	Algemene reserve: reserve kapitaallasten investeringen locatie Den Herd	i									940.800	
	Algemene reserve: reserve kapitaallasten investeringen locatie Prakrijkschool	i									670.307	
	Reserve afschrijving geactiveerde dekking uitgaven MFA Hapert	s								109.630	108.757	107.885
	Reserve afschrijving geactiveerde uitgaven locatie Den Herd	i									-940.800	
	Reserve kapitaallasten investeringen locatie Den Herd	s									46.975	46.601
	Reserve kapitaallasten investeringen locatie MFA Hapert	i								0		
	Reserve kapitaallasten investeringen locatie Praktijkschool	s									33.469	33.411
	Reserve kapitaallasten investeringen: locatie Praktijkschool	i									-670.307	
	Algemene reserve: dekkingsreserve gemeenschapshuis aan de Markt	i								3.393.000		
	Algemene reserve: reserve kapitaallasten uitgaven gemeenschapshuis aan de Markt	i								4.000.000		
	Algemene reserve: sloopkosten gemeenschapshuis aan de Markt	i							249.005			
	Algemene reserve: dekkingsresultaat gemeenschapshuis aan de Markt	i								-141.345		
	Reserve kapitaallasten investeringen gemeenschapshuis aan de Markt	i								-7.393.000		
	Reserve kapitaallasten investeringen gem.huis aan de Markt (doorschuiven 3.393.000)	s								216.404	214.590	212.775
	Reserve kapitaallasten investeringen gem.Huis aan de Markt (4.000.000)	s								199.724	198.135	196.546
	Reserve kapitaallasten investeringen gem.huis aan de Markt 1.604.730	s								80.896	80.498	80.100
				-100.000				**-10.000**	**204.255**	**420.696**	**-973.158**	**632.980**
A	**Overhead en ondersteuning organisatie**	-										
	Formatie-uitbreidingen organisatie	s						-120.000	-240.000	-240.000	-240.000	-240.000
	Formatie-uitbreidingen organisatie verrekening grondexploitaties	s						35.000	70.000	70.000	70.000	70.000
	renovatie dak voormalige gemeentewerf	s				-65.000					-3.250	-3.224
	renovatie dak gemeentehuis	s					-25.000					-1.250
	vervanging installaties gemeentehuis	s					-91.000					-6.977
	energiebesparende maatregelen gemeentehuis	s					-431.000					-33.043
						-65.000	**-547.000**	**-85.000**	**-170.000**	**-170.000**	**-173.250**	**-214.494**
A	**Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien**	-										
	extra verhoging OZB-tarieven: correctie herverdeling GF	s								-23.952	-100.000	-100.000
	extra verhoging OZB-tarieven: herverdeling GF	s								23.952	100.000	100.000
	Herijking gemeentefonds: stelpost	s								-100.000	-100.000	-100.000
	Onderuitputting kapitaallasten	i						75.476	492.444	543.061	119.013	215.593
								75.476	**492.444**	**443.061**	**19.013**	**115.593**

A	Omschrijving	i/s	2021-i	2022-i	2023-i	2024-i	2025-i	2021	2022	2023	2024	2025
A	**Veiligheid**	-										
B	Renovatie dak brandweerkazerne Hapert	s		-32.000					-1.600	-1.587	-1.574	-1.562
	Renovatie dak brandweerkazerne Bladel	s			-25.000					-1.250	-1.240	-1.230
				-32.000	**-25.000**				**-1.600**	**-2.837**	**-2.814**	**-2.792**
A	**Verkeer en vervoer**	-										
	Herinrichting van Dissellaan / Beatrixlaan: Den Herd naar de Markt	s			-420.000					-12.600	-12.516	-12.432
	Infrastructurele maatregelen centrumvisie Bladel	s		-300.000					-9.000	-8.940	-8.880	-8.820
	Verbetering / gepland groot onderhoudwegen 2022	s		-1.300.000					-39.000	-38.740	-38.480	-38.220
	Verbetering / gepland groot onderhoudwegen 2023	s			-1.400.000					-42.000	-41.720	-41.440
	Verbetering / gepland groot onderhoudwegen 2024	s				-1.400.000					-42.000	-41.720
	Verbetering / gepland groot onderhoudwegen 2025	s					-1.400.000					-42.000
	Verkeersvisie Hapert: aanpassing Oude Provincialeweg	s	-150.000					-4.500	-4.470	-4.440	-4.410	-4.380
	Vervanging openbare verlichting 2022: armaturen	s		-65.100					-3.906	-3.873	-3.841	-3.808
	Vervanging openbare verlichting 2022: masten	s		-69.430					-2.430	-2.413	-2.395	-2.378
	Vervanging openbare verlichting 2023: armaturen	s			-56.440					-3.386	-3.358	-3.330
	Vervanging openbare verlichting 2023: masten	s			-60.770					-2.127	-2.112	-2.097
	Vervanging openbare verlichting 2024: armaturen	s				-56.440				0	-3.386	-3.358
	Vervanging openbare verlichting 2024: masten	s				-60.770				0	-2.127	-2.112
	Vervanging openbare verlichting 2025: armaturen	s					-56.440					-3.386
	Vervanging openbare verlichting 2025: masten	s					-60.770					-2.127
	verbreden bestaande recreatieve fietspaden Cartierheide (betonverharding)	s	-400.000					-12.000	-11.920	-11.840	-11.760	-11.680
	verbreden bestaande recreatieve fietspaden Cartierheide (doorbet. Eersel)	s	-150.000					-4.500	-4.470	-4.440	-4.410	-4.380
	verbreden bestaande recreatieve fietspaden Cartierheide (subsidie)	s	300.000					9.000	8.940	8.880	8.820	8.760
B	evaluatie GVVP uitvoering	s						0	0	0	0	0
	Uitvoering herinrichting N284	s	-100.000	-300.000	-200.000	-1.000.000	-2.200.000	-5.000	-19.960	-29.800	-79.560	-188.920
	Verkeersvisie Hapert: aanpassing Oude Provincialeweg	s		-850.000	-1.300.000				-25.500	-64.330	-63.900	-63.470
	verbreden bestaande recreatieve fietspaden Cartierheide (semi-verharding)	s		-750.000					-37.500	-37.200	-36.900	-36.600
			-500.000	**-3.634.530**	**-3.437.210**	**-2.517.210**	**-3.717.210**	**-17.000**	**-149.216**	**-257.249**	**-352.935**	**-507.898**
A	**Economie**	-										
	Toeristenbelasting naar arbeidsmigranten	s						0	0	0	0	0
	Toeristenbelasting naar arbeidsmigranten: inventarisatie	i						0				
B	Toeristenbelasting	s								30.350	30.350	30.350
								0	**0**	**30.350**	**30.350**	**30.350**
A	**Onderwijs**	-										

A	Omschrijving	i/s	2021-i	2022-i	2023-i	2024-i	2025-i	2021	2022	2023	2024	2025
A	**Sport, cultuur en recreatie**	-										
	aanpassing sporthal Eureka tbv aansluiting op MFA	s		-20.000					-1.000	-992	-984	-976
	renovatie dak KV Klimroos De Roetwijer	s		-14.000					-700	-694	-689	-683
	renovatie dak sporthal Eureka (SPUK)	s	14.700					735	729	723	717	711
	renovatie dak tennis/korfbal De Lemelvelden (SPUK)	s	9.940					497	493	489	485	481
	renovatie dak VV Bladella De Smagtenbocht	s				-69.000					-3.450	-3.422
	renovatie LUWA-toren Bladel	s				-50.000					-2.500	-2.480
	renovatie sportvelden 2021 (SPUK)	s	3.500					175	174	172	171	169
	renovatie sportvelden 2022	s		-25.000					-1.250	-1.240	-1.230	-1.220
	renovatie sportvelden 2023	s			-25.000					-1.250	-1.240	-1.230
	renovatie sportvelden 2024	s				-25.000					-1.250	-1.240
	renovatie sportvelden 2025	s					-25.000					-1.250
	Uitvoering groenstructuurplan 2022	s		-110.000					-5.500	-5.456	-5.412	-5.368
	Uitvoering groenstructuurplan 2023	s			-110.000					-5.500	-5.456	-5.412
	Uitvoering groenstructuurplan 2024	s				-110.000					-5.500	-5.456
	Uitvoering groenstructuurplan 2025	s					-110.000					-5.500
	vervangen installaties sporthal Eureka (SPUK)	s	19.740					1.513	1.500	1.487	1.474	1.461
	vervangen installaties sporthal X-sport (SPUK)	s	3.548					272	270	267	265	263
	vervangen installaties tennis/korfbal De Lemelvelden (SPUK)	s	4.760					365	362	359	355	352
	vervangen installaties tribune w Hapert (SPUK)	s	12.880					987	979	970	962	953
	vervanging installaties KV Klimroos De Roetwijer	s		-53.000					-4.063	-4.028	-3.993	-3.957
	Vervanging speeltoestellen 2022	s		-45.500					-5.005	-4.960	-4.914	-4.869
	vervanging toplaag kunstgrasvelden 2022	s		-250.000					-19.167	-19.000	-18.833	-18.667
	vervanging toplaag kunstgrasvelden 2023	s			-250.000					-19.167	-19.000	-18.833
	renovatie gebouw De Witpen De Lemelvelden	s				-91.000					-4.550	-4.514
	renovatie tennis/korfbal De Lemelvelden	s					-35.000					-1.750
	renovatie tribune w Hapert De Lemelvelden	s				-20.000					-1.000	-992
	renovatie tennispaviljoen De Smagtenbocht	s					-42.000					-2.100
	technische installaties tennispaviljoen De Smagtenbocht	s			-15.000					-1.150	-1.140	-1.130
	Technische installaties voetbal/korfbal Casteren	s	-102.000					-7.820	-7.752	-7.684	-7.616	-7.548
	Technische installaties VV Hoogeloon	s	-62.000					-4.753	-4.712	-4.671	-4.629	-4.588
	Verduurzaming sporthal Eureka (ivm MFA)	s	-532.000					-40.787	-40.432	-40.077	-39.723	-39.368
	Verduurzaming voetbal/korfbal Casteren	s	-126.000					-9.660	-9.576	-9.492	-9.408	-9.324
B	huur en servicekosten bibliotheek	s									75.785	75.785
	ontwikkeling Egyptische Poort: exploitatiesubsidie zwembad2							-75.000	-150.000	-151.000	-152.000	-153.000
			-752.932	**-517.500**	**-400.000**	**-365.000**	**-212.000**	**-133.476**	**-244.650**	**-271.894**	**-214.303**	**-224.702**

A	Omschrijving	i/s	2021-i	2022-i	2023-i	2024-i	2025-i	2021	2022	2023	2024	2025
A	**Sociaal domein**	-										
	uitgaven reductie begeleiding	s										
	uitgaven reductie jeugd	s										
	verduurzaming MFA De Poel	s					-44.000					-3.373
	verduurzaming MFA D'n Anloop	s					-37.000					-2.837
B	huur en servicekosten CJG	s									90.700	90.700
	Verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt: renteresultaat	s								25.449	79.407	75.579
	Verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt: sloopkosten	i		-249.005					-249.005			
	Verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt: uitbreiding	s		-4.946.872					-173.141	-171.904	-170.667	-169.430
	Verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt: voorber.krediet	s	-200.000									
	Verbouwing gem.huis aan de Markt: restwaarde 10% WOZ bij ingebruikname	s			1.849.000					64.715	64.253	63.791
	Verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt: verbouwing	s		-2.203.642	-5.859.481				-110.182	-402.275	-399.050	-395.824
	Verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt: installaties	s			-5.477.702					-419.957	-416.305	-412.654
	Verbouwing gemeenschapshuis aan de Markt: bijdrage bibliotheek	s			200.000					10.000	9.920	9.840
			-200.000	**-7.399.519**	**-9.288.183**		**-81.000**		**-532.328**	**-893.972**	**-741.742**	**-744.208**
A	**Volksgezondheid en milieu**	-										
	Rioolrechten: uitvoering GRP 2022	s							63.450	63.020	62.589	62.159
	Rioolrechten: uitvoering GRP 2023	s								63.450	63.020	62.589
	Rioolrechten: uitvoering GRP 2024	s									63.450	63.020
	Rioolrechten: uitvoering GRP 2025	s										63.450
	Uitvoering GRP 2022: vervanging riolering	s		-1.465.000					-43.950	-43.657	-43.364	-43.071
	Uitvoering GRP 2022: klimaatmaatregelen	s		-500.000					-15.000	-14.900	-14.800	-14.700
	Uitvoering GRP 2022: vervanging gemalen	s		-75.000					-4.500	-4.463	-4.425	-4.388
	Uitvoering GRP 2023: vervanging riolering	s			-1.465.000					-43.950	-43.657	-43.364
	Uitvoering GRP 2023: klimaatmaatregelen	s			-500.000					-15.000	-14.900	-14.800
	Uitvoering GRP 2023: vervanging gemalen	s			-75.000					-4.500	-4.463	-4.425
	Uitvoering GRP 2024: vervanging riolering	s				-1.465.000					-43.950	-43.657
	Uitvoering GRP 2024: klimaatmaatregelen	s				-500.000					-15.000	-14.900
	Uitvoering GRP 2024: vervanging gemalen	s				-75.000					-4.500	-4.463
	Uitvoering GRP 2025: vervanging riolering	s					-1.465.000					-43.950
	Uitvoering GRP 2025: klimaatmaatregelen	s					-500.000					-15.000
	Uitvoering GRP 2025: vervanging gemalen	s					-75.000					-4.500
				-2.040.000	**-2.040.000**	**-2.040.000**	**-2.040.000**		**0**	**0**	**0**	**0**
A	**Ruimtelijke ontwikkeling en beheer**	-										
	Anticiperende verwervingen	s		-2.000.000					-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
	Startersleningen	s		-375.000					-3.750	-3.750	-3.750	-3.750
B	Ontwikkeling locatie Den Herd	i									940.800	
	Ontwikkeling locatie MFA Hapert	i								0		
	Ontwikkeling locatie Praktijkschool	i									670.307	
				-2.375.000					**-23.750**	**-23.750**	**1.587.357**	**-23.750**
			-1.452.932	**-16.098.549**	**-15.190.393**	**-4.987.210**	**-6.597.210**	**-170.000**	**-424.845**	**-725.595**	**-821.482**	**-938.921**

IV. Overzicht prognose omvang algemene reserve 2021-2025

prognose verloop omvang algemene reserve		2021	2022	2023	2024	2025
geraamde stand algemene reserve begin 2021		9.350.000	11.190.000	11.828.000	5.028.000	5.772.000
mutaties algemene reserve:						
vermeerderingen:						
rente toevoegingen						
winstuitnames grondexploitaties		477.000	100.000	24.000	171.000	9.000
opbrengsten achterblijvende locaties tbv MFA Hapert				2.196.000		
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Den Herd					941.000	
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Praktijkschool					670.000	
"overschot" dekkingsmiddelen MFA Hapert		265.000				
"overschot" dekkingsmiddelen gemeenschapshuis aan de Markt				141.000		
correctie rentebijschrijving 2020 dekkingsreserve		78.000				
voorlopig (bijgesteld) exploitatiesaldo 2020		2.292.000				
vrival reserves sportmaterialen X-sport en Eureka		165.000				
verminderingen:						
dekkingsreserve kapitaallasten t.b.v. gemeenschapshuis aan de Markt				-7.393.000		
sloopkosten gemeenschapshuis aan de Markt			-249.000			
uitvoeringsprogramma duurzaamheid particulieren		-450.000				
bestemming rekeningresultaat 2020:	uitvoering klimaatakkoord	-237.000				
	uitvoering duurzame energie particulieren	-25.000				
	budgetoverhevelingen 2020-2021	-1.056.000				
	coronamaatregelen	-20.000				
basisschool De vest / sloop- en verhuiskosten		-24.000				
vorming reserve generatiepact		-185.000				
eenmalige lasten MFA Hapert		-458.000	-59.000			
aanvulling dekkingsreserve kapitaallasten tbv MFA Hapert				-2.196.000		
aanvulling dekkingsreserve kapitaallasten tbv gemeenschapshuis aan de Markt					-941.000	
aanvulling dekkingsreserve kapitaallasten tbv gemeenschapshuis aan de Markt					-670.000	
saldo begroting 2021, inclusief begrotingswijzigingen		364.000	-66.000	252.000	323.000	323.000
mutaties perspectiefnota 2021		653.000	912.000	174.000	251.000	579.000
geraamde stand algemene reserve eind		**11.189.000**	**11.828.000**	**5.026.000**	**5.773.000**	**6.683.000**

Bladel

Financieel Informatie Systeem Key2Financien

Bedrijf	1 Gemeente Bladel
Deelsysteem	Telstructuren
Rapportnaam	Model J - Begroting
Rapport	RFISTS28
Bestemming	Cache
Bestandsnaam	G:\asch\Key2financien\Technische begrotingswijzigingen 2021\Tech
Aanvrager	Arianne Schenkelaars
Datum	26-05-2021
Tijd	14:14:43
Aantal pagina's	7

Parameters

Structuur	T	Grootboeknummer	6000000	t/m	6999999
Presentatie	n.v.t.	Categorie	0	t/m	999
Jaar	2021	Kosten/opbrengstsoort	00000	t/m	99999999
Start paginanummer	1	Inclusief kladbegroting	Ja		
Begrotingswijzigingsnr	5				
Afronden op	1				
Volgorde	Indeling taakvelden, Codering taakvelden, Niveau voor de FCL-items, Categorie, Kosten/opbrengstsoort				

CENTRIC

<< MODEL J BEGROTINGSWIJZIGING >>	2021

BEGROTINGSWIJZIGINGSNUMMER: 5 BWN 5-2021 (raad 08-07-2021)

De raad van Bladel

besluit de begroting van inkomsten en uitgaven door middel van

begrotingswijzigingsnummer 5

van het dienstjaar 2021 als volgt te wijzigen:

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
TAAKVELDEN	Taakvelden	9.841.464	11.112.731-	58.183.764
0.1	Bestuur	129.062	30.663-	1.243.751
1 6001000	Raad en raadscommissies	20.013	20.048-	346.027
1 6001010	Burgemeester en wethouders	8.263	0	512.640
1 6001020	Overige lasten bestuursorganen	5.963	7.000-	143.049
1 6006000	Griffie	11.994	3.500-	117.817
1 6006010	Rekenkamerfunctie	82.829	115-	108.200
0.10	Mutaties reserves	609.623	3.565.745-	1.576.714
1 6980001	Algemene reserve	77.567	113.792-	342.684
1 6980060	Reserve verv.sportmaterieel X-sport	0	0	0
1 6980070	Reserve verv.sportmaterieel Eureka	0	0	0
1 6980120	Reserve kapitaallasten investeringen	0	3.451.953-	257.108
1 6980123	Algemene reserve grondexploitatie	347.056	0	476.922
1 6980129	Reserve generatiepact	185.000	0	185.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	652.501	0	1.017.861
1 6990010	Saldo van rek. van baten en lasten na bestemming	652.501	0	1.017.861
0.2	Burgerzaken	98.037	61.221-	470.614
1 6003040	Huwelijken	0	71-	14.284
1 6003080	Verkiezingen	89.037	61.150-	103.301
1 6004060	Leges nationaliteitsaangelegenheden	9.000	0	10.000
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	5.000	1.500-	95.723
1 6341000	Agrarische zaken, jacht en visserij	5.000	1.500-	95.723
0.4	Ondersteuning organisatie	818.446	796.173-	6.071.716
1 6002000	Bestuursapparaat	31.267	3-	202.161
1 6002090	Vertegenwoordiging OR	0	5.789-	26.886
1 6960010	Afdeling Ontwikkeling	276.558	209.477-	452.630
1 6960030	Huisvesting en tractie OW buitendienst	709	0	700
1 6960050	Afdeling Dienstverlening & Bedrijfsvoering	282.238	231.754-	2.909.495
1 6960055	kosten gemeentehuis	49.507	99.755-	557.311
1 6960065	SSC-samenwerking	3.916	13.223-	1.475.508
1 6960070	kosten P&O-Bladel	49.321	0	210.898
1 6960075	P&O-samenwerking	0	2.987-	149.304
1 6960081	Maatschappelijke Dienstverlening	103.455	178.717-	75.262-
1 6960090	VTH-samenwerking	21.475	54.468-	32.993-
0.5	Treasury	945.962	1.016.924-	355.869
1 6911000	Geldleningen	945.962	1.016.924-	354.299
1 6914000	Bespaarde rente eigen financieringsmiddelen	0	0	0
0.61	OZB woningen	46.000	14.000-	199.228
1 6930000	Uitvoering Wet Woz (woningen)	46.000	14.000-	187.820
1 6932000	Baten OZB eigenaren (woningen)	0	0	0

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
TAAKVELDEN	Taakvelden	7.629.800	8.901.067-	58.183.764
0.1	Bestuur	84.750	0	84.750
1 6001000	Raad en raadscommissies	7.500	0	7.500
1 6001010	Burgemeester en wethouders	0	0	0
1 6001020	Overige lasten bestuursorganen	0	0	0
1 6006000	Griffie	0	0	0
1 6006010	Rekenkamerfunctie	77.250	0	77.250
0.10	Mutaties reserves	525.512	3.630.009-	3.407.133
1 6980001	Algemene reserve	349.565	3.393.000-	1.116.855
1 6980060	Reserve verv.sportmaterieel X-sport	98.676	0	112.283
1 6980070	Reserve verv.sportmaterieel Eureka	36.271	0	51.332
1 6980120	Reserve kapitaallasten investeringen	0	237.009-	865.663
1 6980123	Algemene reserve grondexploitatie	0	0	0
1 6980129	Reserve generatiepact	41.000	0	41.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
1 6990010	Saldo van rek. van baten en lasten na bestemming	0	0	0
0.2	Burgerzaken	11.500	0	240.333
1 6003040	Huwelijken	0	0	0
1 6003080	Verkiezingen	0	0	0
1 6004060	Leges nationaliteitsaangelegenheden	11.500	0	13.000
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	118.975	14.315-	311.837
1 6341000	Agrarische zaken, jacht en visserij	118.975	14.315-	311.837
0.4	Ondersteuning organisatie	3.669	16.971-	200.676
1 6002000	Bestuursapparaat	0	0	0
1 6002090	Vertegenwoordiging OR	0	0	0
1 6960010	Afdeling Ontwikkeling	464	16.971-	28.916
1 6960030	Huisvesting en tractie OW buitendienst	0	0	0
1 6960050	Afdeling Dienstverlening & Bedrijfsvoering	171	0	4.704
1 6960055	kosten gemeentehuis	3.034	0	138.609
1 6960065	SSC-samenwerking	0	0	3.412
1 6960070	kosten P&O-Bladel	0	0	15.600
1 6960075	P&O-samenwerking	0	0	0
1 6960081	Maatschappelijke Dienstverlening	0	0	0
1 6960090	VTH-samenwerking	0	0	0
0.5	Treasury	0	172.745-	689.637
1 6911000	Geldleningen	0	0	412.628
1 6914000	Bespaarde rente eigen financieringsmiddelen	0	172.745-	108.212
0.61	OZB woningen	12.692	0	2.486.534
1 6930000	Uitvoering Wet Woz (woningen)	0	0	0
1 6932000	Baten OZB eigenaren (woningen)	12.692	0	2.483.031

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
0.62	OZB niet-woningen	0	0	32.711
1 6931000	Baten OZB gebruikers (niet woningen)	0	0	0
1 6932010	Baten OZB eigenaren (niet woningen)	0	0	0
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	292	0	5.100
1 6921000	Algemene uitkeringen	292	0	5.100
0.8	Overige baten en lasten	879	170.523-	246.143-
1 6922000	Onvoorziene uitgaven/inkomsten	879	170.523-	246.143-
0.9	Vennootschapsbelasting	12.024	0	28.864
1 6942000	Vennootschapsbelasting	12.024	0	28.864
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	78.086	0	1.408.743
1 6120000	Brandweer en rampenbestrijding	6.282	0	1.336.939
1 6120010	Toezicht veiligheid en lokale orde	71.804	0	71.804
1.2	Openbare orde en Veiligheid	30.225	10.897-	412.564
1 6140001	Dierennoodhulp	0	4.897-	27.435
1 6140005	Georganiseerde ondermijnende criminaliteit	6.000	6.000-	21.000
1 6140006	Opsporing en ruiming van conventionele explosieven	24.000	0	24.000
1 6140010	Regiopolitie	225	0	121.326
2.1	Verkeer, wegen en water	298.095	338.609-	2.543.377
1 6210000	Wegen, straten en pleinen	98.623	320.873-	1.688.901
1 6210010	Openbare verlichting	52.918	0	357.132
1 6210015	Verkeersregelingen	51.554	12.236-	289.961
1 6210510	Voorbereiding project N284	0	5.500-	80.966
1 6210515	Voorb. proj. verkeer en vervoer Kempenregio	95.000	0	126.417
3.1	Economische ontwikkeling	15.000	30.000-	318.510
1 6310010	Ov. aangelegenheden handel en ambacht	0	30.000-	150.389
1 6310020	Stimulering werkgelegenheid	15.000	0	168.103
4.2	Onderwijshuisvesting	1.004.068	116.719-	3.243.600
1 6421020	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	0	116.719-	1.001.769
1 6441000	Voortgezet onderwijs, huisvesting	1.004.068	0	2.185.574
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	529.352	0	1.237.455
1 6480000	Gemeenschappelijke lasten/baten van het onderwijs	23.796	0	204.147
1 6480001	Leerlingenvervoer	500.000	0	812.230
1 6480030	VVE/GOA	5.556	0	221.078
5.1	Sportbeleid en activering	95.239	0	417.023
1 6530100	Overige aangelegenheden sport	95.239	0	265.456
5.2	Sportaccommodaties	198.170	62.689-	1.484.819
1 6530005	Sporthal X-sport	966	20.045-	420.073
1 6530070	Sporthal Eureka Hapert	38.539	4.206-	203.819
1 6531000	Sportvelden de Smagtenbocht	30.047	175-	295.329

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
0.62	OZB niet-woningen	12.391	53.021-	1.951.299
1 6931000	Baten OZB gebruikers (niet woningen)	12.391	0	911.978
1 6932010	Baten OZB eigenaren (niet woningen)	0	53.021-	1.035.824
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	841.449	0	33.364.609
1 6921000	Algemene uitkeringen	841.449	0	33.364.609
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0
1 6922000	Onvoorziene uitgaven/inkomsten	0	0	0
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0
1 6942000	Vennootschapsbelasting	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	74.565	0	146.246
1 6120000	Brandweer en rampenbestrijding	2.761	0	74.442
1 6120010	Toezicht veiligheid en lokale orde	71.804	0	71.804
1.2	Openbare orde en Veiligheid	0	0	13.061
1 6140001	Dierennoodhulp	0	0	0
1 6140005	Georganiseerde ondermijnende criminaliteit	0	0	0
1 6140006	Opsporing en ruiming van conventionele explosieven	0	0	0
1 6140010	Regiopolitie	0	0	0
2.1	Verkeer, wegen en water	131.368	0	185.168
1 6210000	Wegen, straten en pleinen	51.368	0	100.000
1 6210010	Openbare verlichting	0	0	0
1 6210015	Verkeersregelingen	0	0	5.168
1 6210510	Voorbereiding project N284	0	0	0
1 6210515	Voorb. proj. verkeer en vervoer Kempenregio	80.000	0	80.000
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	11.340
1 6310010	Ov. aangelegenheden handel en ambacht	0	0	0
1 6310020	Stimulering werkgelegenheid	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	1.002.047	0	1.011.905
1 6421020	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	2.047	0	11.905
1 6441000	Voortgezet onderwijs, huisvesting	1.000.000	0	1.000.000
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	500.000	0	726.191
1 6480000	Gemeenschappelijke lasten/baten van het onderwijs	0	0	23.600
1 6480001	Leerlingenvervoer	500.000	0	500.000
1 6480030	VVE/GOA	0	0	202.591
5.1	Sportbeleid en activering	20.000	0	40.000
1 6530100	Overige aangelegenheden sport	20.000	0	40.000
5.2	Sportaccommodaties	3.753	0	473.152
1 6530005	Sporthal X-sport	0	0	136.300
1 6530070	Sporthal Eureka Hapert	0	0	59.860
1 6531000	Sportvelden de Smagtenbocht	0	0	176.232

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6531010	Sportvelden de Groesbocht Netersel	0	0	61.403
1 6531020	Sportvelden de Lemelvelden Hapert	71.385	22.244-	284.708
1 6531030	Sportvelden de Roetwijer Hoogeloon	4.753	8.042-	107.739
1 6531040	Sportvelden de Smeel Casteren	52.480	7.977-	103.867
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.913	0	310.633
1 6540000	Kunst	1.913	0	180.662
5.5	Cultureel erfgoed	0	6.696-	57.713
1 6821010	Monumenten	0	6.696-	40.862
5.6	Media	1.838	0	579.269
1 6510000	Openbare bibliotheken	1.838	0	579.269
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	352.996	10.087-	2.025.100
1 6240000	Waterlossingen en sloten	39.578	0	124.266
1 6550010	Gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide	300.000	0	300.000
1 6560000	Openbaar groen	13.149	7.815-	1.162.956
1 6560010	Openluchtrecreatie	0	440-	16.284
1 6560025	Beheer evenemententerreinen	97	0	33.817
1 6580000	Speelvoorzieningen	0	1.117-	133.239
1 6580040	Onderhoud recreatieve voorzieningen	172	715-	22.080
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	628.531	970.888-	3.231.816
1 6650000	Kinderopvang	0	133.473-	64.966
1 6662010	Collectief vervoer Wmo	0	58.000-	150.000
1 6670000	Algemeen maatschappelijk werk	62.117	0	223.337
1 6670001	Ouderenbeleid	110.119	0	537.685
1 6670002	Mantelzorgondersteuning	5.665	0	57.871
1 6670006	Jeugd- en jongerenwerk	16.922	6.500-	87.079
1 6670007	Antidiscriminatie-project	132	0	1.838
1 6670015	Gemeenschapshuis Den Herd	0	10.475-	219.687
1 6670020	MFA Hapert (nieuw)	0	240.169-	132.681
1 6670030	MFA D`n Anloop	25.790	13.159-	248.868
1 6670035	MFA D`n Aord	0	0	198.494
1 6670040	MFA De Poel	0	31.173-	117.920
1 6670045	Gemeenschapshuis aan de Markt	309.929	432.939-	448.544
1 6670050	Algemene voorzieningen Jeugd	80.340	45.000-	160.429
1 6960020	kosten pand Bleijenhoek	17.517	0	40.464
6.2	Wijkteams	78.190	183.795-	1.248.748
1 6671010	Eerstelijnsloket: Wmo	35.715	0	212.735
1 6671021	Praktijkwinkel	0	0	11.500
1 6671050	Generalistenteams Jeugd	39.982	183.795-	801.965
1 6671055	Eerstelijnsloket Jeugd: CJG	2.493	0	106.989

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6531010	Sportvelden de Groesbocht Netersel	3.753	0	16.104
1 6531020	Sportvelden de Lemelvelden Hapert	0	0	37.995
1 6531030	Sportvelden de Roetwijer Hoogeloon	0	0	22.504
1 6531040	Sportvelden de Smeel Casteren	0	0	16.657
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	11.096
1 6540000	Kunst	0	0	11.096
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	8.862
1 6821010	Monumenten	0	0	8.862
5.6	Media	91.695	88.476-	104.195
1 6510000	Openbare bibliotheken	91.695	88.476-	104.195
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	300.000	0	364.903
1 6240000	Waterlossingen en sloten	0	0	0
1 6550010	Gebiedsontwikkeling Kroonvensche Heide	300.000	0	300.000
1 6560000	Openbaar groen	0	0	3.000
1 6560010	Openluchtrecreatie	0	0	0
1 6560025	Beheer evenemententerreinen	0	0	0
1 6580000	Speelvoorzieningen	0	0	0
1 6580040	Onderhoud recreatieve voorzieningen	0	0	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	52.449	76.908-	202.879
1 6650000	Kinderopvang	0	0	6.120
1 6662010	Collectief vervoer Wmo	0	0	0
1 6670000	Algemeen maatschappelijk werk	0	0	0
1 6670001	Ouderenbeleid	44.672	0	56.395
1 6670002	Mantelzorgondersteuning	0	0	0
1 6670006	Jeugd- en jongerenwerk	0	0	2.500
1 6670007	Antidiscriminatie-project	0	0	0
1 6670015	Gemeenschapshuis Den Herd	0	0	63.979
1 6670020	MFA Hapert (nieuw)	0	0	0
1 6670030	MFA D`n Anloop	3.000	0	3.000
1 6670035	MFA D`n Aord	4.777	0	4.777
1 6670040	MFA De Poel	0	0	0
1 6670045	Gemeenschapshuis aan de Markt	0	72.000-	2.500
1 6670050	Algemene voorzieningen Jeugd	0	0	0
1 6960020	kosten pand Bleijenhoek	0	4.908-	20.313
6.2	Wijkteams	0	5.500-	45.000
1 6671010	Eerstelijnsloket: Wmo	0	0	0
1 6671021	Praktijkwinkel	0	5.500-	6.000
1 6671050	Generalistenteams Jeugd	0	0	0
1 6671055	Eerstelijnsloket Jeugd: CJG	0	0	39.000

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
6.3	Inkomensregelingen	1.212.231	58.500-	5.383.255
1 6610025	BBZ beëindiging zelfstandigen	5.000	0	5.000
1 6610030	Bijstandsbesluit zelfstandigen	975.610	0	1.115.750
1 6610035	BUIG: BBZ startende ondernemers	0	0	2.500
1 6610050	BUIG: Wet werk en bijstand (Inkomensdeel)	25.000	43.500-	3.391.566
1 6610060	BUIG: IOAW	0	15.000-	146.209
1 6610070	BUIG: IOAZ	15.000	0	41.565
1 6614000	Gemeentelijk minimabeleid	191.621	0	604.972
6.4	Begeleide participatie	110.539	34.282-	4.899.027
1 6623000	Re-integratie en participatievoorz.Participatiewet	1.122	0	2.154
1 6623002	Participatie: Wet werk en bijstand (Werkdeel)	34.417	0	117.183
1 6662000	Uitvoering diverse taken ihkv Wmo	75.000	34.282-	111.117
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	67.000	0	579.219
1 6661000	Leefvoorziening gehandicapten (vervoer)	25.000	0	220.015
1 6661010	Leefvoorziening gehandicapten (rolstoelen)	8.000	0	186.746
1 6661020	Woningaanpassingen	34.000	0	172.458
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	178.163	5.000-	3.781.830
1 6614010	Schuldhulpverlening	0	5.000-	5.000
1 6662001	Huishoudelijke verzorging (niet PGB)	178.163	0	3.775.014
1 6667000	Eigen bijdragen huishoudelijke verzorging	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	357.066	25.000-	3.659.220
1 6672010	PGB Wmo	0	25.000-	114.737
1 6672015	PGB Wmo (begeleiding)	80.000	0	240.000
1 6682055	Zorg aan jeugd met verblijf (variant B)	277.066	0	1.222.463
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	136.820	12.360-	365.722
1 6683050	Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd	136.820	12.360-	365.722
7.1	Volksgezondheid	55.420	0	810.990
1 6714000	Basisgezondheidszorg	20.420	0	773.940
1 6714010	Leertraject IJslandse preventie-aanpak	35.000	0	35.000
7.2	Riolering	373.232	230.603-	2.069.717
1 6722000	Riolering en waterzuivering	373.232	230.603-	2.069.717
1 6726000	Baten rioolheffing	0	0	0
7.3	Afval	32.715	0	1.836.708
1 6721101	Algemeen vuilophaal en - afvoer	32.715	0	448.123
7.4	Milieubeheer	39.769	43.451-	893.501
1 6723000	Milieubeheer	0	12.019-	253.514
1 6723010	Ongediertebestrijding	62	0	146.911
1 6723020	Transitie landelijk gebied	10.000	0	10.000
1 6723040	Handhaving milieu	6.500	0	106.740

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
6.3	Inkomensregelingen	1.299.642	4.808-	3.499.074
1 6610025	BBZ beëindiging zelfstandigen	0	0	0
1 6610030	Bijstandsbesluit zelfstandigen	975.610	0	1.100.630
1 6610035	BUIG: BBZ startende ondernemers	0	4.808-	25.192
1 6610050	BUIG: Wet werk en bijstand (Inkomensdeel)	205.677	0	2.214.884
1 6610060	BUIG: IOAW	107.788	0	107.788
1 6610070	BUIG: IOAZ	10.567	0	10.567
1 6614000	Gemeentelijk minimabeleid	0	0	30.000
6.4	Begeleide participatie	0	0	0
1 6623000	Re-integratie en participatievoorz.Participatiewet	0	0	0
1 6623002	Participatie: Wet werk en bijstand (Werkdeel)	0	0	0
1 6662000	Uitvoering diverse taken ihkv Wmo	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0
1 6661000	Leefvoorziening gehandicapten (vervoer)	0	0	0
1 6661010	Leefvoorziening gehandicapten (rolstoelen)	0	0	0
1 6661020	Woningaanpassingen	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	19.000-	140.000
1 6614010	Schuldhulpverlening	0	0	0
1 6662001	Huishoudelijke verzorging (niet PGB)	0	0	0
1 6667000	Eigen bijdragen huishoudelijke verzorging	0	19.000-	140.000
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0
1 6672010	PGB Wmo	0	0	0
1 6672015	PGB Wmo (begeleiding)	0	0	0
1 6682055	Zorg aan jeugd met verblijf (variant B)	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
1 6683050	Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	50.174	0	50.174
1 6714000	Basisgezondheidszorg	10.174	0	10.174
1 6714010	Leertraject IJslandse preventie-aanpak	40.000	0	40.000
7.2	Riolering	137.098	20.871-	2.211.823
1 6722000	Riolering en waterzuivering	137.098	11.596-	161.098
1 6726000	Baten rioolheffing	0	9.275-	2.050.725
7.3	Afval	9.616	0	2.162.890
1 6721101	Algemeen vuilophaal en - afvoer	9.616	0	14.616
7.4	Milieubeheer	0	0	4.800
1 6723000	Milieubeheer	0	0	4.800
1 6723010	Ongediertebestrijding	0	0	0
1 6723020	Transitie landelijk gebied	0	0	0
1 6723040	Handhaving milieu	0	0	0

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6822005	Omgevingsdienst ZO-Brabant	14.457	0	315.543
1 6822040	Klimaatbeleid	8.750	31.432-	60.793
8.1	Ruimtelijke Ordening	27.500	86.009-	811.307
1 6810000	Ruimtelijke ordening	5.000	58.148-	519.567
1 6810001	Centrumvisie Bladel	20.000	0	20.000
1 6810010	Vastgoedbeheer	2.500	0	22.089
1 6810015	Voormalige praktijkschool, Bladel	0	12.111-	103.811
1 6810025	Invoering Omgevingswet	0	15.750-	106.000
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	361.005	3.184.716-	742.933
1 6830001	Diverse exploitaties, te verdelen lasten	37.643	879-	17.246-
1 6830005	Anticiperende grondverwervingen	0	19.600-	25.400
1 6830080	Bestemmingsplan Beemd Bladel	0	56.820-	4.458
1 6830081	Bestemmingsplan Beemd/paardensportterrein	21.055	4.710-	56.705
1 6830090	Bestemmingsplan Latestraat/De Lei	0	6-	6-
1 6830193	Locatie Kerkeneind Casteren	82.335	5.594-	146.366
1 6830199	Locatie Kerkstraat Casteren	4.069	101.648-	107.916
1 6830210	Exploitatiegebied Egyptische poort	812	0	812
1 6830211	Locatie sporthal Bladel	60.060	11.173-	66.421
1 6830217	Hoeve 11 en 13 Netersel	12.508	6.523-	13.857
1 6830218	Akkerstraat Hoogeloon	29.429	2.843-	75.988
1 6830219	Lange Trekken	113.094	2.974.920-	216.512
8.3	Wonen en bouwen	260.475	45.681-	2.645.839
1 6820000	Woningexploitatie	8.500	39.561-	79.771
1 6822000	Bouw-, woning- en welstandstoezicht	21.975	5.000-	600.871
1 6822020	Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	30.000	0	120.730
1 6822021	Startersleningen	0	934-	30.193
1 6822055	Subsidieregeling duurzame energie particulieren	200.000	0	450.000
1 6822060	Woonwagencentra	0	186-	186-

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6822005	Omgevingsdienst ZO-Brabant	0	0	0
1 6822040	Klimaatbeleid	0	0	0
8.1	Ruimtelijke Ordening	2.150	0	271.432
1 6810000	Ruimtelijke ordening	2.150	0	246.432
1 6810001	Centrumvisie Bladel	0	0	0
1 6810010	Vastgoedbeheer	0	0	0
1 6810015	Voormalige praktijkschool, Bladel	0	0	0
1 6810025	Invoering Omgevingswet	0	0	0
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.337.450	4.798.443-	1.257.553
1 6830001	Diverse exploitaties, te verdelen lasten	35.000	0	48.000
1 6830005	Anticiperende grondverwervingen	0	0	0
1 6830080	Bestemmingsplan Beemd Bladel	0	56.824-	4.454
1 6830081	Bestemmingsplan Beemd/paardensportterrein	399.707	254.135-	278.379
1 6830090	Bestemmingsplan Latestraat/De Lei	0	0	0
1 6830193	Locatie Kerkeneind Casteren	567.820	491.254-	148.403
1 6830199	Locatie Kerkstraat Casteren	602.013	700.930-	106.578
1 6830210	Exploitatiegebied Egyptische poort	0	0	0
1 6830211	Locatie sporthal Bladel	256.322	0	289.606
1 6830217	Hoeve 11 en 13 Netersel	5.959	165-	13.857
1 6830218	Akkerstraat Hoogeloon	470.629	433.309-	106.014
1 6830219	Lange Trekken	0	2.861.826-	216.512
8.3	Wonen en bouwen	6.855	0	1.215.636
1 6820000	Woningexploitatie	5.000	0	95.000
1 6822000	Bouw-, woning- en welstandstoezicht	0	0	0
1 6822020	Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	0	0	142
1 6822021	Startersleningen	0	0	0
1 6822055	Subsidieregeling duurzame energie particulieren	0	0	0
1 6822060	Woonwagencentra	1.855	0	1.855

<< MODEL J BEGROTINGSWIJZIGING >> 2021

BEGROTINGSWIJZIGINGSNUMMER: 5 BWN 5-2021 (raad 08-07-2021)

Aldus vastgesteld door de raad van Bladel

in zijn openbare vergadering van

de Voorzitter , de Griffier ,

ir. R.P.G. Bosma J.F. van der Wiel MSc

COMMISSIEBLAD

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED
DATUM 14.06.2021
VERGADERING COMMISSIE INWONERS
DATUM 15.06.2021
VERGADERING COMMISSIE MIDDELEN & ALGEMENE ZAKEN (MAZ)
DATUM 21.06.2021

Gemeente Bladel

21.17563

Vaststellen Perspectiefnota 2021

Nummer R21.069

Advies van commissie Grondgebied op 14.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Advies van commissie Inwoners op 15.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- Basisschool De Vest;
- Gemeenschapshuis aan de Markt.

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Toezeggingen / toelichting college

1. Portefeuillehouder Jansen zegt toe een overzicht/transponeringstabel te maken met daarin de kosten die op diverse plaatsen in de perspectiefnota zijn opgenomen met betrekking tot het gemeenschapshuis.
2. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat er gesprekken gaande zijn met basisschool De Vest over een eventuele uitbreiding. Besloten is om een noodlokaal volgend schooljaar in te zetten voor onderwijs of kinderopvang. Gekeken en geprognotiseerd wordt of het aantrekkende leerlingaantal recht geeft op een (permanente) uitbreiding van de school.

Advies van commissie MAZ op 21.06.2021

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd en integraal als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Toezeggingen / toelichting college

3. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat €1.3 miljard voor de gemeenten ter beschikking komt ter tegemoetkoming voor jeugdhulp. Dit betreft een algemeen dekkingsmiddel.
4. Portefeuillehouder Van der Linden geeft aan dat een bureau de door de gemeente gehanteerde langere afschrijvingstermijnen voor wegen en pleinen heeft bekeken en realistisch heeft bevonden.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als bespreekstuk 9.7 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.069, Agendapunt 9.7.

MOTIE

ONDERWERP	**Uitbreiding toeristenbelasting voor arbeidsmigranten**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	D66
NAAR AANLEIDING VAN	R21.068 Mededeling: Forensenbelasting arbeidsmigranten

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- Mededeling R21.068 Forensenbelasting arbeidsmigranten;
- De perspectiefnota R21.069, p.10,

Overwegende dat:
- Forensenbelasting geen geschikt middel is voor het laten meebetalen van arbeidsmigranten aan de voorzieningen in de gemeente;
- heffing van toeristenbelasting naar arbeidsmigranten wel een mogelijkheid is;
- De kosten voor het opzetten van een dergelijke belasting €7.000-€10.000 bedraagt;
- Een goede inventarisatie door de gemeente plaats dient te vinden van de locaties waar arbeidsmigranten verblijven;
- Deze inventarisatie ook voordelen heeft bij toezicht en handhaving;
- Arbeidsmigranten zich als inwoner in de gemeente kunnen inschrijven als zij langer dan 4 maanden in de gemeente verblijven;
- Naburige gemeentes (Eersel, Reusel-De Mierden) al verblijfsbelasting heffen op arbeidsmigranten, of dit overwegen (Oirschot);
- Het risico op verhuizen van arbeidsmigranten door deze belasting in te voeren als klein wordt ingeschat;
- Er een risico bestaat dat uitbuiting van arbeidsmigranten door verhuurders toeneemt, bijvoorbeeld door extra administratiekosten door te belasten;
- De geschatte opbrengst voor de gemeente in ieder geval geraamd wordt op €135.000,

Roept het college op:
1. Een beter inzicht te bewerkstelligen in de verblijfplaatsen en omstandigheden van arbeidsmigranten, en daartoe:
   - Een inventarisatie te doen van de verblijfplaatsen van arbeidsmigranten;
   - Een plan op te stellen deze verblijfplaatsen met enige regelmaat te bezoeken om misstanden te voorkomen dan wel tijdig te ontdekken;
   - Arbeidsmigranten nadrukkelijk te wijzen op de mogelijkheid zich in te schrijven in de gemeente;

2. Een gewijzigde verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting aan de gemeenteraad voor te leggen, zodat per 1 januari 2022 uitvoering gegeven kan worden aan de uitbreiding van de toeristenbelasting voor arbeidsmigranten, en daartoe:

- De verordening toeristenbelasting aan te passen, opdat het mogelijk wordt verblijfsbelasting van arbeidsmigranten te innen;
- Tijdig te communiceren met verblijfgevers om ze te laten wennen aan de nieuwe situatie en om ze de tijd te geven hun administratie zodanig aan te passen dat de afdracht juist en efficiënt kan geschieden;
- De kosten en opbrengsten hiervan te verwerken in de ontwerpbegroting 2022,

en gaat over tot de orde van de dag.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN**

MOTIE

ONDERWERP	**Zorg voor de jeugd**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	CDA, VHP
NAAR AANLEIDING VAN	R21.069 Perspectiefnota 2021, agendapunt 9.7

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- Mededeling R21.097 inzake de jeugdbescherming waarin melding wordt gemaakt van de instroomstop vanaf 21 juni 2021 bij Jeugdbescherming Brabant (JBB),

Overwegende dat:
- De jeugd met complexe problematieken alle zorg dient te krijgen die het nodig heeft;
- Uit het nieuws blijkt dat kinderen niet altijd snel genoeg de juiste hulp en ondersteuning krijgen;
- Ook uit de voortgangsrapportage van de inspectie Gezondheidszorg en Jeugd blijkt dat er landelijk te veel kinderen geen vaste jeugdbeschermer hebben en te lang wachten op passende ondersteuning;
- Geconstateerd wordt dat er een tekort aan personeel en (incidentele) middelen is om het probleem op korte termijn op te lossen;
- Daarnaast blijken de problemen bij Jeugdbescherming Brabant te resulteren in grote druk op CJG+ De Kempen, doordat kinderen eerder en met een grotere zorgvraag uitstromen van JBB naar CJG+ De Kempen;
- Deze ontwikkeling het beroep op het CJG+ vergroot en ook de druk op de medewerkers toeneemt, terwijl er al een wachtlijst is;
- Deze nieuwe en actuele ontwikkelingen complex zijn en de oplossing is niet eenduidig en voor de hand liggend;
- Tegelijkertijd is het essentieel dat kinderen en jeugd in de gemeente Bladel niet tussen wal en schip vallen, en alle benodigde zorg kunnen krijgen die ze nodig hebben;
- Het daarom belangrijk is om het probleem daadkrachtig te analyseren en te onderzoeken welke oplossingen en alternatieven (bijv. inhuur van externe zorgaanbieders) er op korte termijn benodigd zijn;

Roept het college van burgemeester en wethouders op:
1. Zo spoedig mogelijk helder te krijgen in hoeverre het probleem bij jeugdhulp zich in de gemeente Bladel voordoet, en welke oplossingen en alternatieven er zijn om te zorgen dat kinderen die zorgbehoevend zijn niet tussen wal en schip vallen;
2. Daartoe o.a. in overleg te treden met CJG+ De Kempen;
3. De gemeenteraad over de uitkomsten hiervan te informeren en indien nodig een (krediet)voorstel ter besluitvorming voor te leggen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie CDA Bladel en Vrije Hapertse Partij.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN**

MOTIE

ONDERWERP	**Uitbreiding Basisschool De Vest**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	CDA
NAAR AANLEIDING VAN	R21.069 Perspectiefnota 2021, agendapunt 9.7

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:
- De perspectiefnota 2021 (R21.069);
- De toezegging door portefeuillehouder Van der Linden in de commissie Inwoners van 15 juni 2021 dat er gesprekken gaande zijn met basisschool De Vest over een eventuele uitbreiding en dat besloten is om een noodlokaal volgend schooljaar in te zetten voor onderwijs of kinderopvang, en dat gekeken en geprognotiseerd wordt of het aantrekkende leerlingaantal recht geeft op een (permanente) uitbreiding van de school;

Overwegende dat:
- Uit de toezegging blijkt dat de nog niet opgeleverde basisschool De Vest in Hoogeloon, komend jaar vermoedelijk al te klein is voor het aantal leerlingen dat komend jaar naar school gaat;
- Er de komende jaren circa 75 nieuwe woningen worden opgeleverd in Hoogeloon;
- Er is gekozen voor een onderwijsconcept waarbij leerlingen veel buitenruimte nodig hebben;
- Er nog een (vrij nieuw) deel van de oude school overeind staat, namelijk ‘Het Vestje’;

Roept het college van burgemeester en wethouders op:
1. Om met een structurele oplossing te komen om het capaciteitsprobleem van de nieuwe basisschool De Vest in Hoogeloon op te lossen;
2. De structurele oplossing niet ten koste mag gaan van speelplaatsoppervlakte;
3. Tot het moment dat er een structurele oplossing is geboden, ‘Het Vestje’ niet te slopen;
4. Eventuele kosten voor deze structurele oplossing te verwerken in de ontwerpbegroting 2022;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie CDA Bladel.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN**

AMENDEMENT

ONDERWERP	**Nog geen zwembad in de perspectiefnota**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	D66, PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	R21.069 Vaststellen perspectiefnota 2021

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- Perspectiefnota 2021, waarin op pagina 36, 37 en 72 melding wordt gemaakt van de 'Exploitatiesubsidie zwembad Egyptische Poort';
- Het besluit van de gemeenteraad op 8 juli 2021 om raadsvoorstel 'R21.085 Principemedewerking complex voor sport en recreatie' als niet-besluitrijp te verklaren en daarmee niet te behandelen;

Overwegende dat:

- Bespreekstuk R21.085 principemedewerking complex voor sport en recreatie door de raad als niet behandelbaar is beoordeeld;
- De gemeenteraad daarmee heeft besloten geen inhoudelijk debat te voeren en besluit te willen nemen over het geven van een jaarlijkse subsidie van € 200.000 voor een sportcomplex met een zwembad in de Egyptische Poort;
- De financiële doorvertaling van dit raadsvoorstel R21.085 – namelijk een jaarlijkse subsidie van €150.000 – daardoor onterecht in de perspectiefnota 2021 is opgenomen;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT bij R21.069 als volgt te wijzigen:

1. De tekst onder beslispunt 1 als volgt vast te stellen:
    1. De perspectiefnota 2021 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2021 en volgende te accepteren, met inbegrip van de volgende wijziging:
       De teksten en bijbehorende kosten die samenhangen met de 'Exploitatiesubsidie zwembad Egyptische Poort' en de 'ontwikkeling Egyptische Poort: exploitatiesubsidie zwembad', zoals wordt vermeld op bladzijde 36, 37 en 72, te verwijderen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fracties D66 en PRO5.

D66 bladel

PRO5

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN/VERWORPEN**

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1137
Extern Zaak ID	Z210002263
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	9.8
Omschrijving	R21.089 Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R21.089b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.089 van burgemeester en wethouders van 15 juni 2021;

gelet op artikel 20, lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus;

overwegende dat geen aanleiding bestaat een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus;

besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus;
2. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

Nummer : R21.089
Onderwerp : Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus

Aan de raad

Inleiding
Het bestuur van KempenPlus heeft een ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 aangeleverd. Uw raad wordt gevraagd om een eventuele reactie op de stukken vóór 12 juli 2021 aan KempenPlus kenbaar te maken. Vervolgens worden deze stukken ter vaststelling aangeboden aan het bestuur van KempenPlus op 22 juli 2021.

Het proces van het opstellen van de ontwerp begroting en de kadernota van KempenPlus hebben parallel aan elkaar gelopen waardoor de kadernota niet meer apart met uw raad is gedeeld. De uitgangspunten van de kadernota zijn verwerkt in de voorliggende ontwerp begroting.

Voorstel
1. Kennis te nemen van de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus;
2. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus.

Beoogd effect
Participatiebedrijf KempenPlus, de gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening, op een financieel verantwoorde en realistische manier te laten functioneren in het uitoefenen van haar dienstverlening.

Argumenten
1.1 Gemeenteraden hebben een mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze op de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming KempenPlus
Conform artikel 20, lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus kunnen de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten hun zienswijze kenbaar maken. Gemeenten kunnen hun zienswijze op de ontwerp begroting indienen, zodat het bestuur van KempenPlus deze kan betrekken bij de definitieve vaststelling van de begroting.

2.1 De ontwerp begroting geeft geen aanleiding voor het indienen van een zienswijze
De ontwerp begroting geeft een realistisch beeld. Momenteel wordt een evaluatieonderzoek KempenPlus uitgevoerd. Bij de vorming van KempenPlus is een ambitieniveau vastgesteld en zijn doelstellingen geformuleerd. Deze zijn vastgelegd in het bedrijfsplan. De evaluatie dient inzicht te geven in de resultaten die tot op heden zijn behaald door KempenPlus. Daarnaast moet het antwoord geven op de vraag of de doelstellingen realistisch en uitvoerbaar zijn, ook in relatie tot de financiële ruimte bij gemeenten. Mocht uit deze evaluatie blijken dat het wenselijk is om bepaalde keuzes te herzien en het ambitieniveau aan te passen, dan worden deze afzonderlijk ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd inclusief de eventuele gevolgen hiervan op de begroting.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Pauline Coumans	088-4970554

Kanttekeningen

1.1 De cijfers over 2020 zijn nog niet gecontroleerd door de accountant en staan derhalve nog niet vast

In verband met het onderzoek naar de fraudezaak heeft er nog geen accountantscontrole plaatsgevonden op de jaarstukken 2020. De verwachting van dit moment is dat op basis van voorlopige prognose het weerstandsvermogen voldoende is om de risico's binnen KempenPlus op te kunnen vangen.

Financiën

De financiële consequenties van de ontwerpbegroting zijn opgenomen in de perspectiefnota 2021, zoals hierna weergegeven.

	2021	2022	2023	2024	2025
structurele bijdrage		-224.000	-105.000	-138.000	-14.000
incidentele bijdrage		49.000			
totaal kostenstijging		-175.000	-105.000	-138.000	-14.000

(- = nadeel en + = voordeel)

KempenPlus is een organisatie die zich nog moet “zetten”. Gelukkig kunnen we vaststellen dat KempenPlus er alles aan doet en heeft gedaan om ook financieel in control te komen. Door KempenPlus kunnen de bedrijfsvoeringskosten daarom meerjarig neerwaarts bijgesteld worden. Dit vertaalt zich dan in lagere stijgingen van de gemeentelijke bijdragen. KempenPlus voert werkzaamheden tegen kostprijs uit. In de begroting worden kostendekkende bijdragen per gemeente berekend op basis van de vastgestelde verdeelsleutels. Er wordt rekening gehouden met een indexering van 1,8% voor lonen en 1,6% voor prijzen.

Communicatie

Zie onderstaande uitvoering

Uitvoering

In de aanbiedingsbrief wordt uw raad verzocht om vóór 12 juli 2021 een eventuele reactie kenbaar te maken op de ontwerp begroting. Na uw besluit wordt bijgevoegde brief verzonden. De stukken worden vervolgens op 22 juli 2021 aan het bestuur van KempenPlus voorgelegd ter vaststelling. Als een gemeenteraad van één van de deelnemende gemeenten een zienswijze indient, wordt deze zienswijze betrokken in de besluitvorming.

Bladel, 15 juni 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)

01. Ontwerp-besluit (21.15614)
02. Aanbiedingsbrief (21.16034)
03. Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus (21.16035)
04. Conceptbrief aan het Bestuur van KempenPlus met het besluit van de gemeenteraad (21.15613)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

21.15614

Ontwerp-raadsbesluit

21.15614

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R21.089 van burgemeester en wethouders van 15 juni 2021;

gelet op artikel 20, lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus;

overwegende dat geen aanleiding bestaat een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus;

besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus;
2. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

KempenPlus

iedereen werkt mee

Voorwoord

Ahmad, Ali, Chris, Dawoud, Jerusalem, Joyce, Monique, Nazira, Osama, Quinten, Samer, Tekit, Vera en Yasser. Dit zijn de voornamen van de cliënten die, op het moment dat ik dit schrijf, het trainingsprogramma TalentPlus volgen. 14 personen die representeren waarvoor wij als KempenPlus voor aan de lat staan: inwoners van de Kempengemeenten begeleiden naar zo regulier mogelijk werk.

Naast de cliënten – van wie hierboven slechts een paar benoemd – zijn er natuurlijk de SW- en P-wet-collega's. Iedere dag opnieuw bieden we hen reguliere arbeid (en in veel gevallen ook een sociaal vangnet) in een beschutte, maar echte werkomgeving. Voor al deze mensen dragen wij samen een enorme verantwoordelijkheid.

Afgelopen jaar is een bijzonder jaar geweest. Net als iedereen is KempenPlus geraakt door het coronavirus. In praktische zin, maar ook door de intrieste verhalen van zieke collega's of nog erger. Daarbovenop kwam nog eens de fraudezaak met een niet te onderschatten emotionele impact op de medewerkers van onze organisatie. Stap voor stap kunnen we dit achter ons laten en de focus gaan leggen op daar waar die hoort: op de toekomst van KempenPlus en de dienstverlening aan de inwoners die daarom vragen.

Met een zichtbaar en voelbaar cultuurprogramma hebben we een start gemaakt voor een nieuw en gemeenschappelijk DNA waarbij iedereen zich bewust is waar we als KempenPlus voor staan. Dit cultuurprogramma stimuleert samenwerken en benadrukt het belang van de gekozen koers.

Ik verheug me erop om samen met de gemeenten ook in het komende jaar onze gezamenlijke plannen om te zetten in een voor cliënten en SW- en P-wet-collega's succesvolle uitvoering.

Bladel, mei 2021

François Baudoin
Directeur KempenPlus

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

1 Inleiding 5

2 Landelijke en lokale ontwikkelingen. 6

2.1 Opkomst van het sociaal ontwikkelbedrijf 6

2.2 Stip op de horizon 7

2.3 Wet inburgering 7

2.4 Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer 7

2.5 Wet open overheid 7

2.6 Arbeidsmarktregio Zuid Oost Brabant en sub-regio de Kempen 8

3 Uitgangspunten voor de (meerjaren-) begroting 9

4 De begroting in een oogopslag 12

5 Bijdragen van de gemeenten 13

6 Programmaplan 14

6.1 Inleiding 14

6.2 Deelprogramma Ontwikkelen en Inkomensondersteuning 14

6.2.1 Ambities 14

6.2.2 Indicatoren 16

6.2.3 Wat mag dat kosten: baten en lasten 16

6.3 Deelprogramma Werken 17

6.3.1 Ambities 17

6.3.2 Indicatoren 19

6.3.3 Wat mag dat kosten: baten en Lasten 20

6.4 Deelprogramma: Ondersteuning 20

6.4.1 Ambities 20

6.4.2 Indicatoren 22

6.4.3 Wat mag dat kosten: baten en lasten 22

6.5 Overhead 23

6.6 Algemene dekkingsmiddelen 24

6.7 Incidentele lasten 24

6.8 Vennootschapsbelasting 25

7 Paragrafen 26

7.1 Bedrijfsvoering 26
7.2 Verbonden partijen 27
7.2.1 Samenwerking met GRSK 27
7.2.2 BV-NV waarvan KempenPlus eigenaar is 28
7.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 28
7.3.1 Inleiding 28
7.3.2 Bestemmingsreserve Nieuwe uitvoeringsorganisatie participatiebedrijf 29
7.3.3 Weerstandsvermogen 29
7.3.4 Kengetallen 32
7.4 Programmakosten 32
7.5 Onderhoud kapitaalgoederen 33
7.6 Financiering 33
8 Financiële begroting 35
8.1 Overzicht van lasten en baten met meerjaren perspectief 35
8.2 Meerjarig investeringsplan 35
8.3 Overzicht van lasten en baten per taakveld 36
8.4 Geprognosticeerde balansen 36
8.5 Verloop reserves 38
Bijlage: 39
Overzicht van gegevens ten behoeve van de berekening van de verdeelsleutels 39

1 Inleiding

KempenPlus is zich langzaam aan het zetten. Bij de begroting 2021 lag de nadruk vooral op de juistheid van de ramingen omdat de eerste begroting een samenvoeging was van de begrotingen van ISD de Kempen en WVK-groep en nog niet helemaal duidelijk was wat de lasten van het nieuwe participatiebedrijf zouden zijn. De begroting 2022 staat in het teken van de taken van KempenPlus en de blik op de toekomst. Het beleid uit het bedrijfsplan is verder uitgewerkt en vormgegeven in de afdelingen. Hier wordt de interne taakverdeling steeds duidelijker. En dit heeft geleid tot aanpassingen van de inhoud en de namen van de deelprogramma's.

Door de ernstige vertraging van de afwikkeling van de jaarstukken 2019 en de impact van de fraude op de financiële gegevens van 2020 was het niet mogelijk om de begroting 2022 eerder op te stellen. Ten behoeve van de gemeenten is er daarom gekozen voor een uitgebreide kadernota. Hierin is een schets gemaakt van het beleid en zijn op basis van de beschikbare informatie inschattingen gemaakt van de gemeentelijke bijdragen. De jaarstukken 2019 zijn inmiddels afgerond en de jaarstukken 2020 zijn in voorbereiding. De begroting is opgesteld op basis van de meest recente informatie en wijkt op onderdelen af van de kadernota.

Voor de begroting zijn alle budgetten en met name ook de personeelslasten in detail doorgelopen en geactualiseerd. Hierbij is ook nog eens kritisch gekeken naar het onderscheid tussen de structurele en incidentele lasten. KempenPlus heeft vanaf het begin af aan geïnvesteerd in het verbeteren van de processen en in het personeelsbeleid rekening gehouden met een zekere mate van flexibiliteit. Een deel van de bezetting heeft een tijdelijk dienstverband of wordt ingehuurd via 18K. Dit alles met het doel om de efficiencyvoordelen door de procesverbeteringen direct te kunnen vertalen naar bezuinigingen. Er zijn concrete plannen gemaakt voor het inkrimpen van de formatie. Dit krijgt voor een klein deel al zijn beslag in 2022 maar zal vooral plaatsvinden vanaf 2023. De lasten van het deel van de tijdelijke functies waarvan zeker is dat deze de komende jaren verdwijnen, zijn als incidenteel opgenomen in de begroting en gaan ten laste van de bestemmingsreserve Nieuwe Uitvoeringsorganisatie Participatiewet.

In de kadernota was nog geen rekening gehouden met het feit dat de Hallenstraat nog steeds in gebruik is. In de begroting 2021 waren de afschrijvingen en overige lasten van de Hallenstraat vanaf 2022 niet meer geraamd omdat ervan uit was gegaan dat het pand buiten gebruik gesteld zou worden in 2022 of zelfs al verkocht zou zijn. Daarnaast is de lastenstijging van de dienstverlening van de GRSK op ICT hoger dan de geraamde prijsindexatie.

2 Landelijke en lokale ontwikkelingen

2.1 Opkomst van het sociaal ontwikkelbedrijf

De toegang tot de Wet sociale werkvoorziening mag dan per 1 januari 2015 zijn afgesloten, maar de doelgroep die aangewezen is op gerichte ondersteuning was er, is er en zal er altijd zijn. De rol die de voormalige Sw-bedrijven kunnen spelen bij het bieden van deze ondersteuning wordt meer en meer erkend. Ook in 'Den Haag' kijkt men nu anders aan tegen de mogelijkheden die deze bedrijven kunnen bieden bij de ondersteuning van kwetsbare personen richting een passende werkplek.

Vanuit de gedachte en de ervaring dat de stap vanuit een uitkeringssituatie naar arbeidsparticipatie niet altijd gemakkelijk is te zetten, wordt er sinds jaar en dag ingezet op het bieden van ondersteuning bij het realiseren van onafhankelijkheid van een bijstandsuitkering. Het doel is het verdienen van een eigen inkomen door het verrichten van betaald werk en deelnemen aan de maatschappij.

In de Participatiewet heeft die ondersteuningsplicht van gemeenten een centrale plaats. Uit tal van onderzoeken is gebleken dat de uitvoering van de Participatiewet, met name voor wat betreft de doelgroep van werkzoekenden met een beperking, onvoldoende resultaten heeft opgeleverd. De afstand tot de reguliere arbeidsmarkt blijkt in veel gevallen te groot te zijn.

De meerwaarde van het in stand laten van de infrastructuur van de voormalige Sw-bedrijven kan op brede politieke steun rekenen. De concrete vormgeving van 'Wsw 2.0' staat uiteraard nog wel ter discussie. Naar verwachting zal dit thema door het nieuwe kabinet worden opgepakt en uitgewerkt.

Bij de start van KempenPlus was het behouden van infrastructuur van WVK-groep een belangrijke overweging. Enerzijds voor het verschaffen van werkplekken aan hen die zijn aangewezen op het werken in een beschutte werkomgeving en anderzijds om een ontwikkelomgeving te hebben met regulier werk voor hen die nog niet direct geplaatst kunnen worden bij een reguliere werkgever. Zij kunnen eerst een voorbereidend traject doorlopen.

De gedachte bij aanvang van KempenPlus was de vorming van een sociaal ontwikkelbedrijf in de Kempen. De oude sociale werkvoorziening was meer een bedrijf dat werkgelegenheid bood aan werknemers met beperkingen. De Netto Toegevoegde Waarde (NTW) was een van de belangrijkste succesfactoren. De Netto Toegevoegde Waarde (NTW) was en blijft essentieel voor de financiële gezondheid van KempenPlus maar is geen hoofddoel.

KempenPlus zet zich ook in om mensen in kwetsbare posities op de arbeidsmarkt te ontwikkelen naar en in betaald werk en daarmee bij te dragen aan hun (financiële) zelfredzaamheid. Doel van de ondersteuning is het laten ontdekken van talenten en kwaliteiten, het zich laten ontwikkelen en de stap naar werk te realiseren. Het gaat daarbij ook over bijdragen aan de maatschappij en van betekenis zijn. De meerwaarde van KempenPlus dient te zijn dat er naast de NTW ook bezien wordt in hoeverre deze nieuwe organisatie inhoud geeft / kan geven aan het leveren van Sociaal Toegevoegde Waarde (STW) bij de ondersteuning van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Een en ander past in de nieuwe politieke aandacht voor het sociaal ontwikkelbedrijf, maar wat belangrijker is, is dat de gemeenten de meerwaarde blijven zien die KempenPlus biedt aan hen die zijn aangewezen op

ondersteuning bij het vinden van een passende werkplek. De transformatie naar sociaal ontwikkelbedrijf is een proces dat inmiddels al is ingezet, maar dat in 2022 verder doorgezet zal gaan worden.

2.2 Stip op de horizon

De komende jaren is KempenPlus nog volop in ontwikkeling. KempenPlus wil een dynamisch organisatie zijn die blijvend werk maakt van haar missie: *passend werk voor iedereen*. Begin 2021 heeft KempenPlus intern naar het toekomstbeeld gekeken en welk pad nog moet worden afgelegd . Maar dat is niet alleen een interne aangelegenheid van KempenPlus. Met de opkomst van 'het sociaal ontwikkelbedrijf' wil KempenPlus, in nauwe samenwerking met de gemeenten – als eigenaren en opdrachtgevers –, werkgevers en onderwijsinstellingen in de Kempische arbeidsmarkt, bekijken op welke wijze werkkansen geboden moeten worden voor eenieder die gemotiveerd is om te werken ongeacht eventuele arbeidsbeperkingen.

2.3 Wet inburgering

De Wet inburgering treedt 1 januari 2022 in werking en wordt onderdeel van het brede sociaal domein en met name de Participatiewet. Het is de bedoeling dat de inburgeraars door middel van duale trajecten van taal en participatie sneller kunnen instromen in de arbeidsmarkt dan in de voorgaande inburgeringswetten.

KempenPlus voert namens de Kempengemeenten de Participatiewet uit en begeleidt en ondersteunt onder andere statushouders met een uitkering om te kunnen participeren naar vermogen en liefst door middel van betaald werk. De Kempengemeenten zijn in gesprek met KempenPlus om een aantal taken van de nieuwe inburgeringswet te beleggen bij KempenPlus vanwege de samenhang tussen de Participatiewet en Wet inburgering en het geringe aantal inburgeraars per gemeente.

Het besluitvormingsproces in de gemeenteraden vindt in het najaar van 2021 plaats en de uitvoeringsbudgetten vanuit het Rijk worden duidelijk in de mei- en septembercirculaire met de uitkeringen uit het gemeentefonds aan de gemeenten en rekening gehouden met de verhoogde taakstelling ten aanzien van huisvesting van statushouders. In de gemeenschappelijke regeling is de wet nog niet opgenomen en het is derhalve een uitbreiding van taken. Als de uitvoering bij KempenPlus wordt neergelegd, gaat deze deel uit maken van het deelprogramma Ontwikkelen en Inkomensondersteuning. De gevolgen van de uitvoering van de Wet inburgering zullen na besluitvorming in de begroting van KempenPlus worden verwerkt.

2.4 Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer treedt medio 2022 in werking. Met deze wet wordt het voor Nederlandse bestuursorganen verplicht om voor elk formeel bericht een elektronisch kanaal aan te wijzen waarop burgers en bedrijven hen kunnen bereiken. Dit betekent dat alle formele berichten van overheidsinstanties gedigitaliseerd moeten worden.
Op de lange termijn zijn de gevolgen voor KempenPlus nog niet bekend.

2.5 Wet open overheid

De Wet open overheid treedt waarschijnlijk op 1 januari 2022 in werking. De wet is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De bestuursorganen krijgen een actieve plicht tot openbaarmaking van overheidsinformatie. Als de wet van kracht wordt, vervangt deze wet de Wet openbaarheid van

bestuur. KempenPlus is een bedrijfsvoeringsorganisatie en op dit moment is nog niet geheel duidelijk wat de verplichtingen van een bedrijfsvoeringsorganisatie in het kader van deze wet zijn.

2.6 Arbeidsmarktregio Zuidoost-Brabant en subregio de Kempen

Het Rijk beschouwt de arbeidsmarktregio steeds meer als partner en er komen steeds meer middelen en subsidies richting de centrumgemeente namens de arbeidsmarktregio's. De gemeente Eindhoven fungeert als centrumgemeente voor de arbeidsmarktregio Zuidoost-Brabant (ZOB). In de arbeidsmarktregio ZOB zijn er discussies om de middelen te verdelen in subregio's zoals onder andere de Kempen.

Het historisch lage werkloosheidspercentage in de Kempen maakt dat iedereen die zonder ondersteuning in welke vorm dan ook kan werken, over het algemeen ook aan het werk is en het aantal bijstandsgerechtigden is dan ook drie keer minder dan het landelijke gemiddelde. Mede hierdoor zijn er relatief veel statushouders en individuen die niet zelfstandig het minimumloon kunnen verdienen in de bijstand.

Maar de Kempen heeft ook veel mkb-bedrijven die hun sociale verantwoordelijkheid willen pakken en kansen willen geven aan de doelgroep. Daarom willen de Kempengemeenten dat KempenPlus actief deelneemt aan het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) en samen met lokale ketenpartners subregionale initiatieven ontwikkelt voor de inwoners van de Kempen. De dienstverlening moet zo lokaal mogelijk worden georganiseerd zodat de initiatieven passend zijn voor de lokale omstandigheden in de Kempen.

3 Uitgangspunten voor de (meerjaren)begroting

Voor het opstellen van de begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Bij het opstellen van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 waren de jaarstukken 2020 nog niet gereed. Er wordt uitgegaan van de jaarstukken 2019. De jaarstukken 2019 van de bv's waar KempenPlus eigenaar van is, zijn opgesteld maar nog niet gecontroleerd door de accountant.

- De gevolgen van COVID-19 worden langzaam zichtbaar. Hoewel er verschillende scenario's zijn opgesteld door vakorganisaties zijn de gevolgen van de coronacrisis voor de economie en arbeidsmarkt niet te voorspellen. In de begroting is daarom nog geen rekening gehouden met mogelijke gevolgen voor de Kempische arbeidsmarkt van de coronacrisis.

- KempenPlus is belast met de uitvoering van de Tozo namens de gemeenten. Met de gemeenten is de afspraak gemaakt dat de lasten op basis van realisatie worden afgerekend met de gemeenten zijn. Hiervoor zijn prijsafspraken gemaakt die lasten dekken. De Tozo is daarom in de begroting buiten beschouwing gelaten.

- In de begroting is geen rekening gehouden met de schadeclaims die door KempenPlus gelegd zijn in verband met de fraude. Mochten ze tot uitkeringen leiden, worden ze gebruikt om het eigen vermogen van KempenPlus aan te vullen binnen de normen van het weerstandsvermogen.

- De programmakosten maken geen deel uit van de begroting van KempenPlus. Deze worden bij de gemeenten geraamd. KempenPlus wordt bevoorschot voor de uitgaven die KempenPlus namens de gemeenten doet. In de paragraaf Programmakosten wordt nader ingegaan op de werkzaamheden die KempenPlus voor de gemeenten verricht.

- KempenPlus voert de werkzaamheden tegen kostprijs uit. In de begroting van het Participatiebedrijf worden kostendekkende bijdragen per gemeente berekend, op basis van vastgestelde verdeelsleutels.

- In het kader van de doorontwikkeling van de beleidsvisie zijn de activiteiten per deelprogramma opnieuw beoordeeld en de namen van de deelprogramma's aangepast. Door de werking van de verdeelsleutels leidt dit tot verschuivingen tussen de gemeentelijke bijdragen.

- Voor de indexering van het financiële meerjarenbeeld is aansluiting gezocht bij de Beleidsnota 'Kaders P&C 4 GR's 'en de werkwijze van de GRSK. Dit levert de volgende uitgangspunten op:
    - De loonindex en prijsindex zijn gelijk aan die van de beleidsnota maar worden in afwijking hiervan gewogen toegepast; De volgende prijsindexcijfers zijn gehanteerd:
        - Loonindex 1,8%.
        - Prijsindex 1,6%.
    - Er wordt geraamd met constante prijzen.

- De incidentele lasten worden zoveel mogelijk gedekt uit de bestemmingsreserves.

- Een deel van de taken van de ambtelijke organisatie wordt uitgevoerd door medewerkers met een Sw-indicatie. Hiervoor zijn functies opgenomen in de formatie en de salariskosten worden geraamd op 80% van het maximum van de schaal.

- Voor de uitvoering van taken maken de afdelingen gebruik van elkaars diensten. Zo ondersteunen de werkcoaches van de afdeling Werk & Participatie bij individuele detacheringen waarvan de opbrengsten bij de afdeling Bedrijven vallen. De medewerkers van Bedrijven maken de panden van KempenPlus schoon, onderhouden en beheren de panden en het groen eromheen. Om tot een juiste verdeling van de lasten over de deelprogramma's te komen, vinden interne doorbelastingen plaats. Hiervoor wordt op begrotingsbasis een bedrag vastgesteld dat ook in de jaarstukken als realisatie wordt opgenomen.

- In de begroting is voor de jaarschijf 2022 voor de laatste keer een flexibele schil geraamd van 3% van de formatieve personeelslasten omdat bij de start nog niet alle functies vervuld zijn en inhuur in de regel extra kosten met zich meebrengt.

- In 2021 wordt het pand aan de Raamburg verbouwd. De oplevering zal naar verwachting in juli 2022 plaatsvinden. Conform de financiële verordening wordt in 2023 gestart met het afschrijven van het pand.

- Bij de totstandkoming van KempenPlus is besloten om alle activiteiten van KempenPlus onder te brengen in het pand aan de Raambrug. Het pand aan de Hallenstraat zou verkocht worden. Het pand is te koop gezet maar door de economische ontwikkelingen is het nog niet verkocht. Het pand is in 2020 en 2021 weer volledig in gebruik genomen in verband met de afstandseisen COVID-19. In de begroting 2021 is rekening gehouden met de verkoop van het pand en zijn er geen kapitaallasten vanaf 2022 en opgenomen. Deze moeten echter door het gebruik van het pand weer worden geraamd.

- In de begroting is een tijdelijke uitbreiding van de formatie voor de afdeling Werk & Participatie tot en met 2022 opgenomen van € 150.000.

- Voor 2022 is een bedrag van € 50.000 opgenomen voor het digitaliseren van de poortprocessen. Hiermee zal de bovenstaande formatie niet meer nodig zijn.

- De omzet van 2022-2025 is gefixeerd op de geraamde omzet 2021. Naar aanleiding van de coronacrisis is de onzekerheid omtrent de hoogte van de omzet groot. De Netto Toevoegde Waarde per medewerker is geen bruikbare maatstaf.

- De investeringen voor 2022 kunnen gedekt worden uit de vrijvallende kapitaallasten.

- Voor de raming van de salarislasten van het gesubsidieerd personeel is uitgegaan van de volgende aantallen:

Aantallen in fte	2022	2023	2024	2025
SW	363	345	327	311
Loonkosten subsidie (LKS)	89	104	119	135
Beschut werken	32	35	38	38
Totaal	**484**	**484**	**484**	**484**

Hierbij wordt verondersteld dat jaarlijks 5% van de Sw'ers uitstroomt en dat de uitstroom wordt gecompenseerd door de instroom van LKS. Voor het aantal beschutte werkplekken is uitgegaan van de wettelijke taakstelling.

- Per deelprogramma is in het financieel kader een verdeelsleutel geformuleerd. Voor de verdeling van de lasten van de deelprogramma's zijn het financieel kader bij de oprichting van KempenPlus vastgesteld:
    - Voor het deelprogramma Ontwikkelen en ondersteuning wordt het voortschrijdende gemiddelde van 2017, 2018 en 2019 van het aantal uitkeringsgerechtigden per gemeenten genomen;
    - Voor het deelprogramma Werken wordt het voortschrijdende gemiddelde van 2017, 2018 en 2019 van het aantal medewerkers van KempenPlus met een Sw- of Beschut werken-indicatie of met een loonkostensubsidie per gemeente genomen;
    - De verdeelsleutel van het deelprogramma Ondersteuning bestaat uit drie delen:
        - Voor 50% het voortschrijdende gemiddelde van 2017, 2018 en 2019 van het aantal inwoners per gemeente;
        - Voor 20% het voortschrijdende gemiddelde van 2017, 2018 en 2019 van het aantal uitkeringsgerechtigden per gemeente;
        - Voor 30% het voortschrijdende gemiddelde van 2017, 2018 en 2019 van het aantal medewerkers van KempenPlus met een Sw- of Beschut werken-indicatie of met een loonkostensubsidie per gemeenten.

- Met ingang van de begroting 2022 is op basis van bovenstaande afspraken één verdeelsleutel per deelprogramma bepaald. In de bijlage is een overzicht van de gegevens opgenomen die ten grondslag liggen aan deze percentages.

Verdeelsleutel	Ontwikkelen en inkomensondersteuning	Werken	Ondersteuning
Bergeijk	26,25%	18,63%	23,89%
Bladel	28,90%	39,06%	31,77%
Eersel	26,64%	21,70%	25,29%
ReuselDe Mierden	18,21%	20,61%	19,05%

4 De begroting in een oogopslag

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten per deelprogramma opgenomen.

Begroting in één oogopslag bedragen x € 1000	2022	2023	2024	2025
Lasten per programma				
Werken	20.046	19.527	19.194	18.916
Ontwikkelen en Inkomensondersteuning	2.591	2.397	2.408	2.358
Ondersteuning	4.709	4.427	4.536	4.287
Totaal lasten	**27.346**	**26.351**	**26.137**	**25.561**
Baten per programma				
Werken	10.338	10.293	10.293	10.293
Ontwikkelen en Inkomensondersteuning	-	-	-	-
Ondersteuning	-	-	-	-
Totale baten	**10.338**	**10.293**	**10.293**	**10.293**
Resultaat voor bestemming en gemeentelijke bijdragen	**-17.008**	**-16.058**	**-15.845**	**-15.268**
Onttrekkingen aan en stortingen in reserves				
Bestemmingsreserve vorming Participatiebedrijf	500	250	250	-
Te verdelen resultaat na bestemming	**-16.508**	**-15.808**	**-15.595**	**-15.268**
Gemeentelijke bijdragen				
Gemeente Bergeijk	3.499	3.347	3.315	3.250
Gemeente Bladel	5.871	5.627	5.534	5.411
Gemeente Eersel	3.864	3.698	3.657	3.583
Gemeente Reusel-De Mierden	3.273	3.136	3.089	3.023
Totale gemeentelijke bijdragen	**16.508**	**15.808**	**15.595**	**15.268**
Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**

5 Bijdragen van de gemeenten

De bijdragen aan de gemeenten zijn gesplitst in structurele en incidentele bijdragen ten behoeve van de gemeentelijke begrotingen.

Gemeentelijke bijdragen bedragen x € 1000	2022	2023	2024	2025
Gemeente Bergeijk				
Structurele bijdrage	3.415	3.347	3.315	3.250
Incidentele bijdrage	84	-	-	-
Totale bijdrage gemeente Bergeijk	**3.499**	**3.347**	**3.315**	**3.250**
Gemeente Bladel				
Structurele bijdrage	5.787	5.627	5.534	5.411
Incidentele bijdrage	84	-	-	-
Totale bijdrage gemeente Bladel	**5.871**	**5.627**	**5.534**	**5.411**
Gemeente Eersel				
Structurele bijdrage	3.779	3.698	3.657	3.583
Incidentele bijdrage	85	-	-	-
Totale bijdrage gemeente Eersel	**3.864**	**3.698**	**3.657**	**3.583**
Gemeente Reusel-De Mierden				
Structurele bijdrage	3.217	3.136	3.089	3.023
Incidentele bijdrage	56	-	-	-
Totale bijdrage gemeente Reusel-De Mierden	**3.273**	**3.136**	**3.089**	**3.023**

6 Programmaplan

6.1 Inleiding

Het programmaplan van KempenPlus bestaat uit één programma, uitgesplitst naar drie deelprogramma's. De programma-indeling is nagenoeg gelijk aan de inrichting van de organisatie. Met ingang van de kadernota 2022 zijn niet alleen de namen van de deelprogramma's aangepast, maar zijn in het kader van de doorontwikkeling van de beleidsvisie ook de lasten per deelprogramma opnieuw beoordeeld.

6.2 Deelprogramma Ontwikkelen en Inkomensondersteuning

6.2.1 Ambities

In de doorontwikkeling van KempenPlus is stilgestaan bij de naam en de inhoud van de deelprogramma's. In het begin was de afdeling Werk & Participatie vooral een voorzetting van ISD de Kempen. Inmiddels is het accent verschoven van inkomensverstrekking naar ontwikkelen naar werk. Natuurlijk blijft inkomensondersteuning een belangrijke (wettelijke) taak van KempenPlus. Om dit tot uitdrukking te brengen is de naam maar ook de inhoud van het deelprogramma aangepast.

De afdeling Werk & Participatie helpt iedereen die aanklopt bij KempenPlus om zo snel mogelijk weer in het eigen inkomen te voorzien. Daarbij wordt ingestoken op werk in een regulier dienstverband. Als dat niet haalbaar is, wordt er gekeken naar mogelijkheden tot gesubsidieerde arbeid op de reguliere arbeidsmarkt. Waar nodig kunnen cliënten met LKS tijdelijk of structureel aan de slag binnen de afdeling Bedrijven. KempenPlus beperkt de instroom zoveel mogelijk door voor aanvang cliënten waarvoor dat passend is direct te bemiddelen naar werk.

Zo lang dat niet mogelijk is, verstrekt de afdeling Ontwikkelen & Inkomensondersteuning uitkeringen conform de wettelijke kaders en binnen de gestelde termijnen. De afdeling is erop gericht om fraude en misbruik van uitkeringen zo veel mogelijk te voorkomen en bij handhaving rekening te houden met de menselijke maat.

KempenPlus bepaalt voor elke cliënt een passende aanpak: cliënten zijn aan het werk, werken aan werk, participeren, werken aan participatie of hebben een zorgtraject. Door middel van het TalentPlus-programma en andere vormen van diagnose wordt de afstand van de cliënt tot arbeid in beeld gebracht en worden trajecten ingezet om de afstand tot de arbeidsmarkt te verminderen.

KempenPlus wil de vaardigheden van de cliënten ontwikkelen zodat de cliënten naar vermogen kunnen participeren. De afdeling Ontwikkelen en Inkomensondersteuning is daarom ook constant bezig om de dienstverlening en de eigen medewerkers te ontwikkelen om de dienstverlening aan de cliënten te verbeteren. De werkprocessen en dienstverlening worden steeds meer gedigitaliseerd zodat de medewerkers meer tijd kunnen besteden aan het ontwikkelen van de cliënten.

De afdeling Ontwikkelen & Inkomensondersteuning is ook verantwoordelijk voor de detachering van medewerkers die via Kempenwerk aan de slag gaan bij reguliere bedrijven. De afdeling ontwikkelt relaties met de lokale ketenpartners en bedrijven om de doelgroep van KempenPlus naar vermogen te laten participeren.

Cliënttypering

Het historisch lage werkloosheidspercentage in de Kempen maakt dat iedereen die zonder ondersteuning in welke vorm dan ook kan werken, over het algemeen ook aan het werk is. Iedere cliënt die door de Poort komt bij KempenPlus heeft een afstand tot de arbeidsmarkt omdat cliënten die direct aan het werk kunnen en toch bij ons aankloppen in het voorportaal al worden doorgeleid naar werk.

In tegenstelling tot het bestand van collega-organisaties kent het bestand van KempenPlus weinig of geen verborgen werkloosheid en het aantal bijstandsgerechtigden in de Kempen is drie keer minder dan het landelijk gemiddelde. Het bestand is vooral opgebouwd uit personen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hoe groot de afstand tot de arbeidsmarkt is verschilt van cliënt tot cliënt. De cliënten die bij KempenPlus binnen komen hebben langere tijd begeleiding nodig en intensievere dienstverlening omdat het ontwikkelen meer tijd kost en een meer en meer gerichte inzet. Bij de groep statushouders speelt de taalachterstand een grote rol.

KempenPlus heeft met behulp van de applicatie CompetenSys de afstand tot de arbeidsmarkt van de clienten die een uitkering ontvangen en de niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) in kaart gebracht. De onderstaande weergave is een momentopname van een dynamisch cliëntenbestand. Naar verwachting zullen de individuen in het bestand wijzigen maar de verhouding van de afstand tot de arbeidsmarkt zal in de komende jaren nagenoeg gelijk blijven.

- *15% kan binnen 6 maanden begeleid worden naar werk.*
  Een groot hiervan met LKS, deels bij reguliere werkgevers en deels binnen de infrastructuur van KempenPlus. Dienstverlening is gericht op het ontwikkelen en versterken van sollicitatievaardigheden en presentatie, het stimuleren en ondersteunen van sollicitatieactiviteiten en actieve bemiddeling.

- *25% is op weg naar werk en werkt aan werk*.
  Ondersteuning richt zich op het ontwikkelen van de juiste mindset en motivatie, het verkrijgen van inzicht in eigen mogelijkheden, ontwikkelpunten en talenten. Er wordt ingezet op het opdoen van werkervaring en werknemersvaardigheden worden versterkt.

- *35% heeft de focus op activering en herstel*.
  De afstand tot werk moet overbrugd worden door een andere vorm van participeren i.c.m. (externe) dienstverlening op maat op het gebied van schulden, verslaving, psychische of lichamelijke klachten.

- *25% heeft belemmeringen waardoor participeren nu niet mogelijk is*.
  In de persoonlijke situatie zijn belemmeringen waardoor er vooralsnog geen mogelijkheden zijn om te participeren. Voor ongeveer de helft is dit structureel, bij de andere helft zijn er nog ontwikkelmogelijkheden richting in ieder geval participeren en daarna mogelijk ook werk.

TalentPlus

Sinds de start van KempenPlus is, op basis van opgedane ervaringen, het concept van TalentPlus doorontwikkeld, waarbij de aanvankelijke gedachte van een uniform traject voor iedereen, heeft plaatsgemaakt voor een modulair trainingsprogramma dat aangeboden wordt in gevallen waarin dat noodzakelijk wordt geacht. Op deze manier kan beter ingespeeld worden op de verschillende belemmeringen die er bij de doelgroepen zijn en ingespeeld worden op de individuele client.

In het bedrijfsplan werd TalentPlus ingezet om nieuwe cliënten te diagnosticeren, maar het instrument is nu toegankelijk voor alle doelgroepen van KempenPlus. Afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt worden

losse modules, het kernprogramma, of begeleiding op maat aangeboden. In het programma is ook een werkcomponent opgenomen om mogelijke belemmeringen waar te nemen. Het doel van TalentPlus is om iedereen de kans te geven om zijn of haar talenten te kunnen ontwikkelen door een goed beeld van de belemmeringen.

Na het volgen van TalentPlus en de benodigde (taal)cursussen en trajecten is het voor veel cliënten van belang om werkervaring op te doen of werknemersvaardigheden te ontwikkelen. Als onderdeel van de clientreis zoekt KempenPlus werkervaringsplekken en/of proefplaatsingen bij externe werkgevers. Als dit niet lukt of als de cliënt daar (nog) niet aan toe is wordt binnen KempenPlus een werkplek aangeboden.

Bij de uitvoering van de taken heeft de afdeling Ontwikkelen & Inkomensondersteuning de algemene ambities:

- Verdiencapaciteit bij individuele cliënten wordt maximaal benut;
- Werkgevers worden geïnformeerd over personeels- en arbeidsmarktvraagstukken;
- Inwoners van de Kempengemeenten worden geïnformeerd over hun mogelijkheden voor scholing en ontwikkeling;
- Lokale netwerken, kansen en mogelijkheden worden benut om opdrachten te verwerven en detachering mogelijk te maken;
- KempenPlus zoekt verbinding in het sociaal domein (Jeugd en Zorg), het onderwijs en het georganiseerd bedrijfsleven door het leveren van expertise op het gebied van werk, participatie en inkomen.

6.2.2 Indicatoren

De ambities van het deelprogramma Ontwikkelen en Inkomensondersteuning zijn geconcretiseerd met de volgende prestatieafspraken:

- Minimaal zes groepen voor TalentPlus opgestart met 10 deelnemers. Hiervan stromen ten minste 50 deelnemers uit naar werk of werkervaringsplaats.
- In maatwerk worden losse modules van TalentPlus aangeboden aan cliënten.
- 95% van de ingestroomde cliënten worden gediagnosticeerd op:
    - knelpunten leefgebieden;
    - afstand tot arbeid;
    - werkmogelijkheden als werken op termijn haalbaar is.
- Realisatie van de taakstelling van de Beschut Werk voor zo ver er voldoende kandidaten zijn.
- 100 succesvolle bemiddelingen waarvan minimaal 45 bemiddelingen in kader van de Wet banenafspraak.
- Iedere cliënt, met een taalbelemmering die geen inburgeringslessen krijgt, volgt een taalcursus om de re-integratiekansen richting uitstroom te bevorderen.
- Iedere cliënt die in aanmerking komt voor LKS wordt actief begeleid om bij een externe werkgever te plaatsen en in gevallen waarin dat (nog) niet mogelijk is, wordt een werkplek bij KempenPlus gerealiseerd.

6.2.3 Wat mag dat kosten: baten en lasten

In het bedrijfsplan van KempenPlus was al geconstateerd dat de processen rond inkomensversterkingen verder gedigitaliseerd moesten worden. Er wordt nog steeds gebruikt gemaakt van hard copy gegevens.

Voor een efficiëntere werkwijze is een inhaalslag nodig om de dienstverlening aan de cliënten verbeteren en zodat medewerkers effectiever en efficiënter kunnen werken. Hiervoor is bij de kadernota €50.000 aangevraagd.

Lasten en baten Ontwikkelen en Inkomensondersteuning bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Lasten	2.591	2.397	2.408	2.358
Baten	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming en gemeentelijke bijdragen	**-2.591**	**-2.397**	**-2.408**	**-2.358**
Structurele gemeentelijke bijdragen				
Gemeente Bergeijk	601	623	632	619
Gemeente Bladel	662	686	696	681
Gemeente Eersel	610	632	641	628
Gemeente Reusel-De Mierden	417	432	438	429
Totale structurele bijdragen	**2.291**	**2.372**	**2.408**	**2.358**
Incidentele gemeentelijke bijdragen				
Gemeente Bergeijk	39	-	-	-
Gemeente Bladel	43	-	-	-
Gemeente Eersel	40	-	-	-
Gemeente Reusel-De Mierden	27	-	-	-
Totale incidentele bijdragen	**150**	**0**	**0**	**0**
Resultaat voor bestemming	**-150**	**-25**	**0**	**0**
Onttrekkingen/stortingen reserves	150	25	-	-
Te verdelen resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**

6.3 Deelprogramma Werken

6.3.1 Ambities

De afdeling Bedrijven biedt passend werk aan zoveel mogelijk mensen in de Kempen die dat (nog) niet kunnen vinden bij een reguliere werkgever.

KempenPlus en met name de afdeling Bedrijven is een onderneming, maar heeft geen winstdoel zoals commerciële bedrijven. De ‘winst’ van KempenPlus is elke cliënt die een baan gevonden heeft die bij hem of haar past. KempenPlus is ook meer dan een voorzetting van WVK-groep. De doelstellingen van het oude ‘werkbedrijf’ zijn verbreed. Wat is gebleven is de ambitie om een zo regulier mogelijk bedrijf te zijn waar mensen met een afstand tot arbeidsmarkt kunnen werken en leren. Omzet en kosten zijn belangrijke graadmeters. Hiervoor is commerciële slagkracht nodig.
KempenPlus heeft naast de individuele detachering, die meestal gebruikt wordt voor het ontwikkelen van cliënten, een aantal concepten waarin cliënten en medewerkers werk vinden bij KempenPlus.

Shop in shop

Voor een aantal bedrijven treedt KempenPlus op als gastheer. De klant huurt ruimte bij KempenPlus (een shop in de shop van KempenPlus) en KempenPlus detacheert een groep medewerkers bij de klant. De klant is verantwoordelijk voor verkoop, marketing, distributie en productie. De werkzaamheden van KempenPlus beperken zich tot relatiebeheer en het begeleiden van de medewerkers. KempenPlus heeft geen verkoopinspanningen en loopt geen financieel risico ten aanzien van de rentabiliteit van het werk. Het relatiebeheer en de begeleiding van de medewerkers kan snel en effectief plaatsvinden als zich vragen of incidenten voordoen. De ervaringen met Genexis en Bestronics zijn positief en de doelstelling is om naar meer opdrachtgevers te zoeken die volgens dit concept met KempenPlus willen samenwerken.

Productie

De divisie Productie richt zich op het bieden van passend en structureel werk voor klanten die partners zijn en net als KempenPlus streven naar een lange termijn relatie waarbij de sociale functie van KempenPlus ruimte krijgt. De divisie is zowel qua werk als qua begeleiding optimaal ingericht om nieuwe cliënten met een afstand tot de arbeidsmarkt werknemersvaardigheden en werkervaring te laten opdoen. Het is een reguliere bedrijfsomgeving waar alle aspecten van een productiebedrijf plaatsvinden, zoals: magazijn, werkvoorbereiding, planning, technische dienst, metaal, productie en administratie. De marges van de werkzaamheden zijn minimaal en daarom is het streven naar structurele klanten zodat we de doelgroep het hele jaar door passend werk kunnen bieden.

Externe dienstverlening

De divisie Externe dienstverlening (groen, schoonmaak en facilitair) biedt een stevig fundament aan het bedrijf. Na een uitgebreide verkenning over de vorm en mogelijkheden van een nadere samenwerking tussen de gemeentelijke diensten en KempenPlus, is besloten om niet te streven naar één dienst / organisatie. Elke gemeente zal afzonderlijk met KempenPlus de overeenkomsten voor 2022 opnieuw bezien. De gezamenlijke uitgangspunten zijn:

- voldoende passend werk voor de huidige medewerkers en de nieuwe instroom.
- gevarieerd werk om cliënten te ontwikkelen, werknemersvaardigheden bij te brengen, te scholen en werkervaring op te doen.
- het werk dient voor cliënten als een leerwerkomgeving en als opstap naar een reguliere baan.

Met name in het groen zullen er voor KempenPlus, als gemeentelijke uitvoeringsorganisatie van de openbare ruimte, veranderingen optreden. De huidige overeenkomsten, die acht - negen jaar oud zijn, dienen als basis. Er zal worden gestreefd naar nieuwe marktconforme contracten, waarbij rekening gehouden wordt met de beschikbaarheid van capaciteit en kennis bij KempenPlus. Dit betekent dat voor 2022 een aantal werkzaamheden niet meer door KempenPlus zal worden uitgevoerd. Dit kan een grote invloed hebben op de omzet en investeringen en dus op de begroting van KempenPlus. Aangezien de inhoudelijke gesprekken nog moeten opstarten, wordt vooralsnog uitgegaan van de inschattingen gebaseerd op de huidige contracten.

Werken en leren

Alle activiteiten waarbij KempenPlus optreedt als werkgever worden ook inzet om cliënten en medewerkers de gelegenheid te geven om zich te ontwikkelen. Naast een kern van vaste medewerkers zijn er een aantal cliënten en medewerkers in de infrastructuur van KempenPlus werkzaam met het doel zich verder te ontwikkelen.

In de begroting 2021 en 2022 is de omzet gebaseerd op het aantal Sw'ers en LKS'ers dat werkzaam is bij KempenPlus. De bredere doelstelling van het werkbedrijf heeft tot een aangepast inzicht geleid, namelijk; "Zoveel mogelijk mensen in de Kempen passend werk aanbieden die dat (nog) niet kunnen vinden bij een reguliere werkgever". De omzet wordt met name gerealiseerd door de medewerkers in het werkdeel van de werk-leeromgeving.

Onderstaand een overzicht van het aantal medewerkers en het aantal fte per deel.

	2021		2022		2023		2024	
	mdw-ers	FTE's	mdw-ers	FTE's	mdw-ers	FTE's	mdw-ers	FTE's
Ontwikkelplekken werk-leerbedrijf	50	22	70	31	70	31	70	31
Totaal ontwikkeldeel	**50**	**22**	**70**	**31**	**70**	**31**	**70**	**31**
Vaste werkplekken werk - leerbedrijf	471	378	425	340	395	317	365	294
Individuele detacheringen	72	54	90	68	100	75	110	83
Shop in shop werkplekken	53	40	100	76	120	92	140	107
Totaal werkdeel	**596**	**473**	**615**	**484**	**615**	**484**	**615**	**484**
Totaal aantal werkplekken	**696**	**517**	**755**	**546**	**755**	**546**	**755**	**546**

KempenPlus is net als alle bedrijven geconfronteerd met de gevolgen van de coronacrisis. De langetermijn-gevolgen voor de omzetten zijn nog niet te overzien en de kans is groot dat meerjarig de omzetten achter blijven.
Daarnaast gaat KempenPlus de infrastructuur meer inzetten voor het primaire doel: het ontwikkelen van cliënten naar een zelfstandig inkomen. De invloed hiervan op de omzet is nog niet duidelijk. Voorlopig wordt in de begroting de omzet gefixeerd op het geraamde niveau van 2021. Met voorrang wordt management- en sturingsinformatie ontwikkeld om de werkelijke realisatie te volgen. Dit kan tot bijstellingen voor 2022 leiden.

6.3.2 Indicatoren

De ambities van het deelprogramma Werken zijn geconcretiseerd met de volgende prestatieafspraken:

- Creëren van in het totaal 100 werkplekken bij shop in shop-partners
- Uitbreiden individuele detachering van ca. 54 fte naar 68 fte
- Het aantal ontwikkelplekken laten groeien van 50 naar 70
- Verbeteren van de workflow door nieuw softwarepakket voor Productie
- Acquisitie om laagrenderende productieklanten te vervangen door hogerrenderende klanten met als voorwaarde dat werk passend en structureel is
- Duidelijkheid over het meerjarenperspectief van de divisie Externe dienstverlening

6.3.3 Wat mag dat kosten: baten en Lasten

In 2021 wordt onderzoek gedaan naar een pakket dat de processen van de afdeling Productie ondersteunt. De ervaringen met het pakket Groenvision, dat in 2020 is geïmplementeerd, zijn positief en er wordt naar een vergelijkbare toepassing voor de divisie productie gezocht om de processen te stroomlijnen. Voor het workflow management systeem is € 30.000 structureel aangevraagd.

Lasten en baten Werken bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Lasten	20.046	19.527	19.194	18.916
Baten	10.338	10.293	10.293	10.293
Resultaat voor bestemming en gemeentelijke bijdragen	**-9.708**	**-9.235**	**-8.901**	**-8.623**
Structurele gemeentelijke bijdragen				
Gemeente Bergeijk	1.790	1.721	1.659	1.607
Gemeente Bladel	3.751	3.607	3.476	3.368
Gemeente Eersel	2.084	2.004	1.931	1.871
Gemeente Reusel-De Mierden	1.979	1.903	1.835	1.778
Totale structurele bijdragen	**9.603**	**9.235**	**8.901**	**8.623**
Incidentele gemeentelijke bijdragen				
Gemeente Bergeijk	-8	-	-	-
Gemeente Bladel	-18	-	-	-
Gemeente Eersel	-10	-	-	-
Gemeente Reusel-De Mierden	-9	-	-	-
Totale incidentele bijdragen	**-45**	**0**	**0**	**0**
Resultaat voor bestemming	**-150**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen/stortingen reserves	150	-	-	-
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**

Onder de baten van werken is een incidentele baat (€ 45.000) opgenomen in verband met de afschrijving van de nieuwbouw van de Raambrug. Deze is al structurele last opgenomen. Op grond van de regels van BBV ontstaat de structurele last bij de ingebruikname van het pand. In de financiële verordening van KempenPlus is opgenomen dat er wordt afgeschreven in het jaar na ingebruikname.

6.4 Deelprogramma: Ondersteuning

6.4.1 Ambities

De taken van de afdelingen zijn opnieuw bezien en dit heeft vooral gevolgen voor het voormalige deelprogramma Bedrijfsvoering. Het doel van het deelprogramma is het ondersteunen van de primaire processen die in het deelprogramma Ontwikkelen en inkomensondersteuning en het deelprogramma Werken worden uitgevoerd.

Naast directie en staf worden Informatisering & automatisering, Gegevensbeheer & Archief, Financiën en P&O hiertoe gerekend. Het deelprogramma bestaat volledig uit overhead.

Bij de start van KempenPlus zijn een aantal taken onder Bedrijfsvoering gebracht die achteraf bezien bij de primaire processen horen. Met ingang van de begroting 2022 worden beleid en kwaliteitsbeheer aan het deelprogramma Ontwikkelen en inkomensondersteuning toegevoegd.

Daar tegenover staat dat de lasten van de KAM-coördinator ((kwaliteit, arbeidsomstandigheden en milieu) van het deelprogramma Werken naar het deelprogramma Ondersteuning zijn verplaatst.
De juiste verdeling van taken is niet alleen voor KempenPlus van belang maar ook voor de verdeling van de lasten over de gemeenten. Bij het bepalen van de verdeelsleutels is het profijtbeginsel toegepast. De verdeelsleutels zijn voor de primaire processen gekoppeld aan de prestaties die per gemeenten geleverd worden. Voor het deelprogramma Ontwikkelen en Inkomensondersteuning is dit het aantal uitkeringsrechtigden en voor het deelprogramma Werken het aantal gesubsidieerde medewerkers. Voor het deelprogramma Ondersteuning worden naast de genoemde aantallen ook de inwoneraantallen in de verdeelsleutel betrokken.

Dienstverlening door de GRSK

Eind 2020 heeft KempenPlus een dienstverleningsovereenkomst met GRSK ten behoeve van de ICT en P&O. KempenPlus overweegt om een eigen P&O afdeling in te richten ter ondersteuning van de leiding. Hiervoor is ook een bezuiniging ingeboekt in de begroting.
In 2022 wordt de dienstverleningsovereenkomst met de GRSK ten aanzien van P&O opnieuw bezien.

Daarnaast is de GRSK in het project Opnieuw verbinden bezig met de herinrichting van de samenwerking in de Kempen. De gemeenten maken hiervoor de komende jaren keuzes die ook invloed zijn op de lasten van KempenPlus. Door het wegvallen van de voordelen van een gezamenlijke oplossing van voor ICT kunnen de lasten stijgen. Vooralsnog is in de begroting uitgegaan van gelijkblijvende lasten.

Versterken van de interne beheersing

De fraude heeft een grote impact gehad op de financiële functie van KempenPlus. De administratieve afwikkeling hiervan heeft tot begin 2021 geduurd en de juridische afwikkeling kan nog jaren duren. De inrichting van de financiële functie en interne beheersing was net gestart toen de fraude werd ontdekt en is hierdoor volledig stil komen te liggen.

Het Bestuur hecht eraan om interne beheersing zo snel mogelijk op orde te brengen. In 2021 en 2022 wordt hiervoor een inhaalslag gepleegd. In de loop van 2021 wordt een plan van aanpak gepresenteerd. In de begroting 2022 is rekening gehouden met een structurele lastenstijging van €100.000. De nader invulling vindt plaats op basis van het plan van aanpak.

Versterken van communicatie

Om beleid van KempenPlus gestalte te geven en doelstellingen te realiseren, is communicatie hieromtrent van wezenlijk belang:

- Intern: om medewerkers en Bestuur te informeren over het uit te voeren beleid, de sturing hierop en de dagelijkse werkzaamheden.
- Extern: om primair de gemeenten, werk-/opdrachtgevers, inwoners en cliënten en secundair de partners in de regio, in de zorg en in het onderwijs over de dienstverlening van KempenPlus te informeren.

Momenteel is ‘communicatie’ binnen KempenPlus beperkt ingevuld. Nu de eerste periode na het samengaan tot KempenPlus voorbij is, blijkt dat het vizier van het management en (een deel van) de medewerkers meer naar buiten is gericht. Niet alleen moet er inhoudelijk gecommuniceerd worden over de dienstverlening van KempenPlus. Ook is er de wens om de successen en resultaten veel meer te delen en daarmee KempenPlus echt op de kaart te zetten.

Cliënten moeten geïnformeerd zijn over de dienstverlening van KempenPlus. Zij moeten weten hoe KempenPlus hen via de voorzieningen qua ‘instroom, doorstroom en uitstroom’ (terug) aan werk kan helpen. Ook werk-/opdrachtgevers moeten op de hoogte zijn van de dienstverlening; zij zijn essentieel ten behoeve van de door- en uitstroom. Zonder werk-/opdrachtgevers zijn er geen kansen op werk.

Om van de huidige ‘ad hoc’ werkwijze naar een structurele uitbreiding van communicatie te komen, zijn de beschikbare middelen opnieuw bezien. KempenPlus heeft behoefte aan een vaste medewerker die de planning van de publicaties en dagelijkse werkzaamheden rond communicatie op zich neemt. Daarnaast is behoefte aan een uitbreiding van het structurele budget voor de inhuur van een senior communicatiemedewerker ter ondersteuning van het Bestuur en de directie en voor het opmaken van publicaties.

6.4.2 Indicatoren

De ambities van het deelprogramma Ondersteuning zijn geconcretiseerd met de volgende prestatieafspraken:

- Uitvoeren van een MTO (medewerkertevredenheidsonderzoek)
- Inrichten van een eigen P&O afdeling voor alle medewerkers
- Digitaliseren van de primaire en ondersteunende processen
- Voorbereiden keuze nieuw financieel pakket
- Afronden van inrichting concern control, interne beheersing en financiële functie
- Inrichten van actuele management- en sturingsinformatie
- Inrichten en structureren van operationele en strategisch communicatie voor intern en extern.

6.4.3 Wat mag dat kosten: baten en lasten

Om de interne beheersing op orde te brengen is bij de kadernota een structurele verhoging van personeelsbudget € 100.000. Hiermee kunnen concern control, interne controle en de financiële functie op orde worden gebracht.
Communicatie is bij de oprichting van KempenPlus onderschat daarom is bij de kadernota een uitbreiding gevraagd voor een communicatiemedewerker schaal 8 met 0,6 € 32.000 en inhuurbudget communicatie € 40.000.

Lasten en baten Ondersteuning bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Lasten	4.709	4.427	4.536	4.287
Baten	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming en gemeentelijke bijdragen	**-4.709**	**-4.427**	**-4.536**	**-4.287**
Structurele gemeentelijke bijdragen				
Gemeente Bergeijk	1.024	1.004	1.024	1.024
Gemeente Bladel	1.374	1.335	1.362	1.362
Gemeente Eersel	1.085	1.063	1.084	1.084
Gemeente Reusel-De Mierden	821	800	816	816
Totale structurele bijdragen	**4.304**	**4.202**	**4.286**	**4.287**
Incidentele gemeentelijke bijdragen				
Gemeente Bergeijk	54	-	-	-
Gemeente Bladel	59	-	-	-
Gemeente Eersel	55	-	-	-
Gemeente Reusel-De Mierden	38	-	-	-
Totale incidentele bijdragen	**205**	**-**	**-**	**-**
Resultaat voor bestemming	**-200**	**-225**	**-250**	**0**
Onttrekkingen/stortingen reserves	200	225	250	-
Te verdelen resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**

6.5 Overhead

De kosten van Overhead moeten volgens de verslagleggingsregels (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) afzonderlijk zichtbaar worden gemaakt. Onderstaande tabel heeft geen betrekking op de verantwoording van de lasten in de gemeentelijke begroting.

Overhead bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Overhead lasten				
Werken	1.091	1.024	1.024	1.024
Ontwikkelen en Inkomensondersteuning	426	383	383	344
Ondersteuning	4.709	4.427	4.536	4.287
Totale lasten overhead	**6.226**	**5.834**	**5.943**	**5.655**
Overhead baten				
Werken	-	-	-	-
Ontwikkelen en Inkomensondersteuning	-	-	-	-
Directie & Ondersteuning	-	-	-	-
Totale baten overhead	**0**	**0**	**0**	**0**

6.6 Algemene dekkingsmiddelen

Conform besluitvorming van de commissie BBV worden gemeentelijke bijdragen niet gezien als algemene dekkingsmiddelen maar als specifieke middelen, waarbij de baten worden toegerekend aan het taakveld waar ze betrekking op hebben.

6.7 Incidentele lasten

Onderstaand een overzicht van incidentele lasten. De lasten die samenhangen met de inrichting van KempenPlus en het optimaliseren van de processen worden ten laste van de bestemmingsreserve Nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet gebracht. De overige lasten zijn opgenomen in de gemeentelijke bijdragen.

Incidentele en structurele lasten bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Bestemmingsreserve				
Personeel	375	100	-	-
Archivering	60	-	-	-
Verbetering processen en interne beheersing	65	150	250	-
Flexibele schil	205	-	-	-
Incidentele lasten Team Ontwikkeling en Plaatsing	150	-	-	-
Totale incidentele lasten	**855**	**250**	**250**	**-**
Totale incidentele baten	**45**	**0**	**0**	**0**

Onder de baten van werken is een incidentele baat (€ 45.000) opgenomen in verband met de afschrijving van de nieuwbouw van de Raambrug. Deze is al structurele last opgenomen. Op grond van de regels van

BBV ontstaat de structurele last bij de ingebruikname van het pand. In de financiële verordening van KempenPlus is opgenomen dat er wordt afgeschreven in het jaar na ingebruikname.

6.8 Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen vennootschapsbelastingplichtig. KempenPlus wordt als een overheidsonderneming gezien. Voor KempenPlus is de vrijstelling sociale werkbedrijven van toepassing. (Staatscourant nr. 68662, 21-12-18).

7 Paragrafen

7.1 Bedrijfsvoering

In het deelprogramma Directie & Bedrijfsvoering zijn de financiële ontwikkelingen rond bedrijfsvoering opgenomen. In deze paragraaf komen de organisatorische en niet-financiële aspecten aan bod.

De personele organisatie

De medewerkers van KempenPlus bestaan uit drie groepen die ieder hun eigen arbeidsvoorwaarden hebben.
De eerste groep zijn de medewerkers met een Sw-dienstverband. Zij zijn in dienst van KempenPlus. Er is geen nieuwe instroom van medewerkers en de bestaande groep stroomt langzaam uit. De jaarlijkse uitstroom is gemiddeld 5%. De groep vergrijst steeds meer en dat komt tot uitdrukking in het verzuimpercentage: over 2020 16,1%. Dit getal wordt ook beïnvloed door de effecten van het coronavirus. De medewerkers in deze groep hebben te maken met een afnemende arbeidsgeschiktheid en dat betekent dat KempenPlus maatregelen moet treffen om ze tot aan de pensioengerechtigde leeftijd een passende arbeidsplaats te kunnen bieden.
Deze medewerkers maken deel uit van het deelprogramma Werken. Enkelen zijn werkzaam voor de andere deelprogramma's.

De tweede groep bestaat uit de nieuwe instroom van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt na de invoer van de Participatiewet. KempenPlus ontvangt voor deze medewerkers net als een regulier bedrijf, loonkostensubsidie. De medewerkers hebben een dienstverband met KempenWerk BV, een volle dochter van KempenPlus. Voor deze doelgroep gaat op 1 juli 2021 de cao Aan de Slag in. Op voorwaarde dat de achterbannen van Cedris, VNG, CNV en FNV akkoord gaan met de cao. Cao Aan de Slag is een geheel nieuwe cao die in 2021 en 2022 tot mogelijke financiële gevolgen leidt.
Het ziekteverzuim onder de medewerkers met een loonkostensubsidie bedroeg in 2020 11,1%. Dit is een constant punt van aandacht en KempenPlus heeft voor de Sw-medewerkers en de LKS'ers een bedrijfsarts in dienst.
Deze medewerkers maken volledig deel uit van het deelprogramma Werken.

De laatste groep zijn de ambtenaren die vanuit deelprogramma's verantwoordelijk zijn aan de uitvoering van de regelingen. In het deelprogramma Ondersteuning zijn ook de managers van de afdelingen Werk & Participatie en Bedrijven opgenomen. Voor de ambtenaren is de cao van de gemeenten van toepassing. Ook de ambtenaren zijn in dienst van KempenPlus. Voor het uitvoeren van de regelingen is formatief 105,16 fte beschikbaar. Hiervan vallen 81 medewerkers onder de cao SGO (gemeenten). Het ziekteverzuim is laag binnen deze groep: over 2020 2,4%.
Tot nu toe is de personeels- en salarisadministratie voor elke groep door een andere organisatie gedaan.

Het jaar 2022 staat in het teken van het uitvoeren van actiepunten uit het traject strategisch personeelsplanning. Een belangrijk onderdeel hierin is de doorontwikkeling van de P&O afdeling tot één afdeling P&O KempenPlus waarin het optimaliseren van processen en generen van data ook is opgenomen. Een medewerkerstevredenheidsonderzoek zal inzicht gaan geven in de tevredenheid en het werkgeluk van medewerkers en teams.

ICT

SSC de Kempen dat onderdeel is van de GRSK verzorgt de ICT voor alle aangesloten gemeenten en ook voor KempenPlus. In de voorgaande periode zijn de nodige inspanningen verricht om de inrichting en de beveiliging van de systemen van KempenPlus te actualiseren. Voor de reguliere ICT-ondersteuning is een dienstverleningsovereenkomst met SSC de Kempen gesloten. In samenspraak met SSC de Kempen wordt gewerkt aan het optimaliseren van de KempenPlus-specifieke systemen. Daarnaast ligt een focus op het kunnen beschikbaar stellen van adequate managementinformatie.

KempenPlus heeft een ambitie uitgesproken om voor 2024 werk te maken van digitalisatie binnen alle bedrijfsprocessen. Digitalisatie moet administratieve snelheid bevorderen, foutmarge verkleinen en optimale inzet van capaciteit realiseren.

Het belang van managementinformatie voor KempenPlus en haar gemeenten is evident en krijgt daarom voorrang. Het streven is de pilot van de applicatie Power BI structureel uit te bouwen en te starten met een integraal dashboard.

Het integrale bedrijfsinformatiesysteem JD Edwards in de cloud gaat worden vervangen. Vooraf zal een selectietraject met implementatie worden uitgezet. De voorlopige planning is om op 1 januari 2023 een nieuwe financiële pakket operationeel te hebben. Hiervoor wordt een afzonderlijk plan van aanpak met de financiële consequenties opgesteld.

Huisvesting

Momenteel wordt het gebouw van KempenPlus aan de Raambrug 8 fors verbouwd. Enerzijds wordt met de verbouwing invulling gegeven aan de ontmoeting- en ontwikkelfunctie richting cliënten. Met de inrichting van een uitnodigend Werkplein biedt KempenPlus cliënten een inspirerende omgeving met de juiste faciliteiten om stappen te zetten op weg naar werk. Anderzijds wordt het gebouw – dat inmiddels ruim 30 jaar oud is – qua techniek (bijvoorbeeld brandveiligheid en binnenklimaat) en duurzaamheid (bijvoorbeeld isolatie en zonnepanelen) up-to-date gebracht. Met de herinrichting van onder andere de werkplekken en kantine maakt KempenPlus stappen vooruit om een goede, prettige werkomgeving te faciliteren voor alle medewerkers.

Het pand aan de Hallenstraat wordt gebruikt als tijdelijke kantoorruimte omdat er in verband met de verbouwing van het pand aan de Raambrug omdat daar, ook door de afstandseisen in verband met COVID-19 minder kantoorwerkplekken beschikbaar zijn. Tevens wordt het pand gebruikt om de productieafdelingen met extra werkruimte te faciliteren. Hierdoor kan KempenPlus aan de medewerkers een veilige werkplek bieden, ook in tijden van corona.

7.2 Verbonden partijen

7.2.1 Samenwerking met GRSK

Formeel is de GRSK geen verbonden partij omdat KempenPlus hierin geen bestuurlijk of financieel belang heeft. Daarom zijn ook de gebruikelijke tabellen niet opgenomen.
De GRSK is echter van groot belang voor de dagelijkse gang van zaken bij KempenPlus. Ze levert ICT-diensten aan KempenPlus en verzorgt de P&O-functie voor de ambtenaren. Eind 2020 is een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Voor nieuwe diensten worden aanvullende overeenkomsten gesloten.

De GRSK is eigendom van de deelnemende gemeenten en de gemeente Oirschot. De komende jaren wordt de samenwerking in de Kempen die vorm is gegeven in de GRSK aangepast in het project Opnieuw Verbinden. Dit heeft voor KempenPlus, als klant mogelijk grote gevolgen.

7.2.2 BV-NV waarvan KempenPlus eigenaar is

De gemeenschappelijke regeling KempenPlus is volledig eigenaar van een drietal besloten vennootschappen. Dit zijn: Holding WVK-groep B.V., B.V. Kempenwerk en B.V. KempenActief.

KempenPlus is volledig eigenaar van Holding WVK-groep B.V, statutair gevestigd te Bladel. De holding houdt zich bezig met het deelnemen in vennootschappen die ten doel hebben bij te dragen in de uitvoering van verschillende onderdelen van het werkvoorzieningsbedrijf alsmede te faciliteren in (re)integratieactiviteiten ten behoeve van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De holding WVK-groep neemt voor 100% deel in B.V. Kempenwerk en in B.V. KempenActief.

B.V. Kempenwerk, statutair gevestigd te Bladel, houdt zich bezig met het beschikbaar stellen van arbeidsplaatsen respectievelijk werknemers ten behoeve van de werkgelegenheid van WVK-groep.

B.V. KempenActief, statutair gevestigd te Bladel houdt zich bezig met het aanbieden en uitvoeren van arbeidsmarkt-(re)integratiediensten en –trajecten ten behoeve van diegenen die een afstand hebben tot de reguliere arbeidsmarkt.
Omdat B.V. KempenActief nagenoeg volledig re-integratietrajecten verzorgde voor de voormalige ISD de Kempen heeft de B.V. geen bestaansrecht meer en wordt deze opgeheven. Dit wordt naar verwachting geëffectueerd in 2021.

Holding WVK-groep B.V. sluit het boekjaar 2019 naar verwachting af met een positief resultaat van € 128.027. Het eigen vermogen bedraagt per 31-12-2019 naar verwachting € 888.651 (per 31-12-2018: € 760.625). Het vreemd vermogen bedraagt per 31-12-2019 naar verwachting € 256.166 (per 31-12-2018: € 518.783). De afwikkeling van de jaarrekening is door de fraude en de werkzaamheden voor de jaarstukken van KempenPlus ook vertraagd en nog niet afgerond. De fraude heeft geen invloed op de waardering van de deelnemingen.
Er zijn geen risico’s verbonden aan het eigendom van deze vennootschappen.

7.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

7.3.1 Inleiding

Bij het opstellen van de begroting waren de jaarstukken 2020 nog niet gereed. In deze paragraaf wordt daarom uitgegaan van het vermogen per 31 december 2019.

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de risico’s die niet financieel afgedekt zijn in de begroting. Als de risico’s zich werkelijk voordoen moeten deze door het weerstandsvermogen van KempenPlus worden opgevangen. Mocht het vermogen ontoereikend zijn, dan moeten de deelnemende gemeenten bijstorten. Door de fraude is het vermogen onder de norm gedaald en ontstaat er formeel een bijstortingsplicht. In 2020 zijn nog een beperkt aantal bedragen ontvreemd maar ook zijn kosten gemaakt voor de onderzoeken.

Daarnaast is er nog geen zicht op de bedragen die teruggevorderd kunnen worden bij de verdachte. Hiervoor is door justitie mede namens KempenPlus beslag gelegd op de bezittingen van de verdachte. Er zijn/

worden claims voor schadevergoeding bij een aantal partijen neergelegd en ook hiervan is onzeker wat de uitkomst en omvang zal zijn.

Bij de behandeling van de jaarstukken 2020 zal het Bestuur een beslissing nemen over wijze waarop ze en de gemeenten willen omgaan met een eventuele bijstortingsplicht.

7.3.2 Bestemmingsreserve Nieuwe uitvoeringsorganisatie participatiebedrijf

In het bedrijfsplan en het bijbehorende Financiële kader is opgenomen dat een deel van het vermogen wordt ingezet voor de totstandkoming van het participatiebedrijf. KempenPlus is gestart met een bestemmingsreserve Nieuwe uitvoeringsorganisatie participatiebedrijf, na de toevoegingen en onttrekkingen bedraagt deze eind 2019 € 2,1 miljoen. De bestemmingsreserve wordt ingezet voor incidentele lasten voor het opbouwen en door ontwikkelen van de organisatie. De middelen worden met name ingezet voor het optimaliseren van de processen zodat de geraamde lastenverlagingen in de komende jaren gerealiseerd kunnen worden.

7.3.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate KempenPlus zelfstandig instaat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat de uitvoering van de taken in gevaar komt.
Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de volgende formule.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) heeft in samenwerking met de Universiteit Twente de volgende ranking opgesteld.

Ratio	***Normering***
> 2	*Uitstekend*
1,4 – 2,0	*Ruim voldoende*
1,0 – 1,4	*Voldoende*
0,8 – 1,0	*Matig*
0,6 – 0,8	*Onvoldoende*
< 0,6	*Onvoldoende*

In het financiële kader is met de gemeenten overeengekomen dat het weerstandvermogen tussen 1 en 1,4 moet bedragen. Onder 1 storten de gemeenten bij, boven de 1,4 wordt het meerdere uitgekeerd aan de gemeenten.

Het beschikbare weerstandsvermogen

Het beschikbare weerstandsvermogen bestaat voor KempenPlus uit de algemene reserve.
Bij de start van KempenPlus is een eindafrekening gemaakt van WVK-Groep. Hierin zijn alle bestemmingsreserves van WVK beoordeeld. Deze zijn met uitzondering van de bestemmingsreserve Nieuwe Uitvoeringsorganisatie Participatiewet en de reserve voor de vakantiedagen voor Sw'ers vrijgevallen.

Naast de bestemmingsreserves zijn ook de activa van WVK-groep bij de start beoordeeld. Hierbij is geconstateerd dat KempenActief kan worden opgeheven en dat het eigen vermogen kan worden overgeheveld naar de algemene reserve van KempenPlus. Door de drukte rond de fraude heeft de afwikkeling van KempenActief niet plaatsgevonden.

KempenPlus is volledig eigenaar van enkele bv's. De verslagleggingregels (artikel 5 BBV) staan niet toe dat verbonden partijen worden geconsolideerd. Het vermogen van de bv's bedraagt volgens de voorlopige jaarstukken € 890.000. Als dit bedrag vooruitlopend op het voorstel bij de jaarstukken 2020 betrokken wordt in de bepaling van het weerstandvermogen bedraagt het weerstandvermogen op basis van de jaarstukken 2019 € 4.147.000 (€ 3.257.000 algemene reserve en € 890.000 eigen vermogen van de bv's). Dit bedrag is toereikend om de onderstaande risico's af te dekken.

Het resultaat 2020, de stille reserve in het pand aan de Hallenstraat dat waarschijnlijk verkocht wordt en de mogelijke opbrengsten uit de claims naar aanleiding van de fraude worden vooralsnog buiten beschouwing gelaten. In het voorstel bij de jaarstukken zal een nieuwe afweging worden gemaakt van de elementen die opgenomen worden in het weerstandsvermogen.

Het benodigde weerstandsvermogen

Het benodigde weerstandsvermogen wordt bepaald door de risico's die niet financieel zijn afgedekt in de begroting. De risico's zijn voor de begroting 2022-2023 geactualiseerd. In de jaarstukken 2020 worden de risico's opnieuw beoordeeld..

Omschrijving van het risico **Bedragen x € 1.000**	**T.l.v. het weerstandsvermogen**
Actualisatie van het functieboek De functiebeschrijvingen en het functieboek worden geactualiseerd. De beloning van enkele Sw-medewerkers in de uitvoeringsorganisatie is waarschijnlijk te laag. Het bedrag is geactualiseerd en wordt na besluitvorming door het Bestuur opgenomen in de begroting.	65
Ontwikkelingen in de doelgroepen Naast de prijsrisico's heeft KempenPlus ook te maken met kwantiteits- en kwaliteitsrisico's: 1. Hogere instroom cliënten; 2. Afname van het aantal medewerkers met een Sw-indicatie kan niet gecompenseerd worden door de instroom van medewerkers met LKS/BW; 3. Arbeidsvermogen (potentieel) van de medewerkers uit de doelgroep neemt af. De kans dat het eerste risico (meer cliënten) zich voordoet is door de coronacrisis sterk toegenomen. In de begroting wordt ervan uitgegaan dat de uitstroom van de Sw gecompenseerd wordt door de medewerkers met een loonkostensubsidie of in Beschut Werken. KempenPlus richt zich vooral op het plaatsen van medewerkers op een zo regulier mogelijke baan. Het risico bestaat dat de medewerkers die binnen de infrastructuur werken minder loonwaarde of productiviteit hebben en meer begeleiding nodig hebben Het risico op de ontwikkelingen in de doelgroepen wordt geschat op 10% van uitvoeringskosten van de afdeling Werk & Participatie	250
Ontwikkelingen in de markt	2.600

Omschrijving van het risico Bedragen x € 1.000	T.l.v. het weerstandsvermogen
Voor de bedrijfsresultaten is KempenPlus afhankelijk van de vraag in de markt en de economische ontwikkelingen. De volgende risico's hangen hiermee samen: 1. Wegvallen van vaste klanten en goed renderende opdrachten; 2. Aflopende contracten met de gemeenten; 3. Aanpassen van de relatie met de gemeenten 4. Meer instromers dan de markt aan kan waardoor de tarieven onder druk staan; 5. Concurrentie voor laagbetaalde functies door lage loonlanden en robotisering; 6. Economische gevolgen van COVID-19; 7. De fraude kan tot imagoschade leiden waardoor KempenPlus minder interessant wordt als partner. Het risico wordt ingeschat op 25% van de omzet. In de begroting 2021 en de jaarstukken 2019 was dit risico afgeleid van de netto toegevoegde waarde. In verband met COVID-19 is de netto toegevoegde waarde losgelaten en de omzet voorlopig gefixeerd op de geraamde omzet in 2022 (€ 10.045.500). Dit bedrag is genomen voor de bepaling van het risico.	
Chantage door cybercrime e.d. KempenPlus heeft het afgelopen jaar aanzienlijk geïnvesteerd in de beveiliging en het verbeteren van de systemen. Steeds meer organisaties worden echter geconfronteerd met cybercriminaliteit. Dit kan tot hogere kosten voor het beschermen van de systemen leiden en in het uiterste geval zelfs tot afkoopsommen.	Pm
Weersomstandigheden Het veranderende klimaat en de onvoorspelbaarheid van het weer in het algemeen leiden ertoe dat er meer werkzaamheden of op andere tijdstippen uitgevoerd moeten worden. Dit kan leiden tot hogere lasten of tot lagere inkomsten. Stilstand op het ene moment en inhuur/uitzendkrachten op het ander moment.	200
Eigen risico WW/WIA De kans bestaat dat medewerkers die de organisatie verlaten hebben in een later stadium een beroep doen op de WW of de WIA. KempenPlus is eigen risicodrager voor deze regelingen.	300
SUWI/Suite KempenPlus deelt het systeem voor de registratie van de verstrekkingen en uitkeringen met Maatschappelijke dienstverlening van GRSK. Door het ministerie is aangegeven dat dit niet conform de regels is omdat er sprake is van twee zelfstandige organisaties. De kans bestaat dat KempenPlus een eigen systeem moet aanschaffen. In 2021 worden de afspraken met de GRSK ten aanzien van de programmakosten en de verwerking hiervan herzien.	Pm
Juridische geschillen KempenPlus kan te maken krijgen met juridische geschillen. Deze kunnen samenhangen met het personeel of met de uitvoering van werkzaamheden.	100
Afwikkeling van de fraude In 2020 zijn onderzoekskosten gemaakt voor het onderzoeken van de fraude en het afwikkelen daarvan. Daarnaast heeft een klein deel van de fraude plaatsgevonden in 2020. De voormalige controller heeft de procedure inzake het verleende ontslag in eerste instantie verloren maar heeft hoger beroep ingesteld. Gezien het feit dat hij tot nu toe in het ongelijk gesteld is, achten wij de kans dat hij in hoger beroep wint klein.	600

Omschrijving van het risico Bedragen x € 1.000	T.l.v. het weerstandsvermogen
Totale risico's	**4.115**

7.3.4 Kengetallen

Om inzicht te geven in de financiële positie moet KempenPlus de kengetallen die voor haar van toepassing zijn opnemen in de begroting. Voor de berekening is een geprognotiseerde balans noodzakelijk. Deze kan echter pas worden opgesteld als de gevolgen van de fraude volledig bekend zijn. Op het moment van het vaststellen van de begroting door het Bestuur zijn deze gevolgen niet volledig bekend. Er kan op dit moment ook geen voorlopige inschatting gemaakt worden omdat zowel de debetzijde als de creditzijde van de balans zijn beïnvloed door de fraude. De invloed per saldo op het vermogen kan door het onderzoek van justitie wel worden ingeschat en is verwerkt in de begroting. De jaarrekening 2019 wordt definitief opgesteld nadat het onderzoek naar de fraude is afgerond en hierin zullen de kengetallen worden opgenomen.

1a°. netto schuldquote

Volgens de toelichting van de VNG geeft de netto schuldquote inzicht in het niveau van schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De quote bedraagt voor 2019 11%.

1b°. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

KempenPlus heeft geen leningen verstrekt aan derden.

2°. solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid.
In 2019 is 37,9% van het balanstotaal eigen vermogen. De vermogensuitkering heeft in 2020 plaatsgevonden en de solvabiliteit wordt hierdoor negatief beïnvloed. Als de uitkering in 2019 had plaatsgevonden was de solvabiliteitsratio 58,2% geweest.

4°. structurele exploitatieruimte

KempenPlus houdt in principe geen structurele begrotingsruimte aan. De berekende structurele exploitatieruimte bestaat voor 2019 uit het resultaat voor toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en bedraagt € 3.654.530 negatief. Het bedrag is in belangrijke mate beïnvloed door de fraude.

7.4 Programmakosten

KempenPlus voert namens de gemeenten een aantal regelingen uit. Hieronder zijn de inkomensvoorzieningen voor inwoners met uitzondering van de bijzonder bijstand opgenomen. De rijksmiddelen en de uitbetalingen aan de inwoners maken geen deel uit van de begroting KempenPlus. De verstrekkingen en vergoedingen aan de inwoners worden programmakosten genoemd. KempenPlus voert de administratie, betaalt de bedragen uit en zorgt voor de afwikkeling van de loonheffingen die verband houden met de uitkeringen, maar de verantwoording ligt bij de gemeenten. De accountant controleert jaarlijks de werkzaamheden van KempenPlus ten behoeve van de gemeentelijke jaarrekeningen.

De GRSK voerde voor de totstandkoming van KempenPlus deze taken voor het gehele sociale domein uit. (Inkomensvoorzieningen, Jeugd en WMO). Na de totstandkoming van KempenPlus is het deel van de inkomensvoorzieningen (exclusief de bijzondere bijstand) overgegaan naar KempenPlus. Het gaat hierbij om jaarlijks een bedrag van ruim € 17 miljoen. In eerste instantie is de administratie van alle programmakosten (ongeveer € 50 miljoen) gezamenlijk met de GRSK doorgezet. De GRSK en KempenPlus maken daarvoor gezamenlijk gebruik van een systeem waarin de clientgegevens geraadpleegd kunnen worden. Hiervoor bestaat een gedoogafspraak met het rijk voor gezamenlijk gebruik, maar het systeem en ook de administratie moet gesplitst worden om de verantwoordelijkheden te verdelen over de GRSK en KempenPlus. Hiervoor wordt gezamenlijk met de GRSK en de gemeenten een oplossing gezocht.

Gezien de omvang van de bedragen die door KempenPlus namens de gemeenten betaald worden, is besloten om de verantwoordelijkheden van het Bestuur ten aanzien omvang van de programmakosten met ingang van 2022 expliciet te maken en hierover te rapporteren in P&C-documenten van KempenPlus.

7.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Het pand van de Raamburg 8 wordt volledig up-to-date gebracht en de toekomst van het pand aan de Hallenstraat is nog onzeker. In 2021 zal een huisvestingsplan worden opgesteld waarin een beslissing wordt genomen over de inzet van het pand aan de Hallenstraat en de werven in de gemeenten. Als hierover duidelijkheid is, stelt KempenPlus een beheersplan voor alle vestigingen op met daarin de raming van het onderhoud.

7.6 Financiering

Begin 2020 heeft KempenPlus voor het eerst een kasgeldlening aangetrokken. In de WVK-groep-periode zijn de activa vele jaren uit eigen middelen gefinancierd en was het aantrekken van leningen niet noodzakelijk. In deze paragraaf is verplichte informatie op basis van de volgende wettelijke regelingen opgenomen:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten artikel 13;
- De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido);
- De Regeling Uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

Het doel van deze paragraaf is inzicht te geven in het beleid van KempenPlus t.a.v. het risicobeheer van de financieringsportefeuille, de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Risicobeheer

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) zijn drie wettelijke normen opgenomen waaraan de gemeente moet voldoen. Zo moeten tijdelijk overtollige middelen boven een vastgestelde drempel worden aangehouden in de schatkist. Bij het aantrekken van korte leningen (met looptijd tot 1 jaar) mag het gemiddelde saldo de kasgeldlimiet niet overschrijden. Het saldo aan aflossingen en renteherzieningen op de bestaande portefeuille lange leningen (met looptijd van 1 jaar of langer) mag in enig jaar niet hoger zijn dan de renterisiconorm.

Het onderdeel risicobeheer is een weergave van het verwachte risicoprofiel van de KempenPlus. De risico´s vallen in drie soorten uiteen:

- Renterisico´s op kortlopende schuld (opgenomen geld)
- Renterisico´s op langlopende schuld (opgenomen geld)
- Liquiditeitsrisico´s

Renterisico's op kortlopende schuld: de kasgeldlimiet

KempenPlus mag haar activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. In de Wet Fido is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto kortlopende schuld.
De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,2% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting en bedraagt € 2,2 miljoen in 2022. KempenPlus heeft een kasgeldlening van € 2 miljoen.
De kasgeldlimiet mag niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen overschreden worden. De toezichthouder toetst hierop. Bij een dreigende structurele overschrijding van de kasgeldlimiet zullen nieuwe lange leningen worden aangetrokken

Kasgeldlimiet bedragen x € 1.000	Begroting 2022	2023	2024	2025
Begrotingstotaal	27.346	26.351	26.137	25.561
Kasgeldlimiet	**2.242**	**2.161**	**2.143**	**2.096**

Renterisico's op langlopende schuld: renterisiconorm

Het doel van deze norm uit hoofde van de Wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de langlopende leningen bij (aanzienlijk) hogere rentestand grote schokken optreden in de hoogte van de rente die KempenPlus moet betalen. De norm beperkt de budgettaire risico's. De jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van de totale lasten van de begroting. Deze norm is door het rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen.
KempenPlus heeft een langlopende lening van € 4,5 miljoen tot december 2025 en blijft hiermee binnen de norm.

Liquiditeitsrisico's

Voor haar liquiditeit is KempenPlus afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen.

8 Financiële begroting

8.1 Overzicht van lasten en baten met meerjarenperspectief

In dit overzicht zijn de lasten en baten netto geraamd in verband met de verslagleggingsregels. In 3.1 staan deze inclusief de doorbelastingen, dus bruto.

Staat van baten en laten bedragen x € 1000	2022	2023	2024	2025
Lasten per programma				
Werken	20.039	19.521	19.187	18.910
Ontwikkelen en Inkomensondersteuning	2.653	2.459	2.469	2.419
Ondersteuning	4.654	4.371	4.481	4.232
Totaal lasten	**27.346**	**26.351**	**26.137**	**25.561**
Baten per programma				
Werken	10.338	10.293	10.293	10.293
Ontwikkelen en Inkomensondersteuning	-	-	-	-
Ondersteuning	-	-	-	-
Totale baten	**10.338**	**10.293**	**10.293**	**10.293**
Resultaat voor bestemming en gemeentelijke bijdragen	**-17.008**	**-16.058**	**-15.845**	**-15.268**
Onttrekkingen aan en stortingen in reserves				
Bestemmingsreserve vorming Participatiebedrijf	500	250	250	-
Te verdelen resultaat na bestemming	**-16.508**	**-15.808**	**-15.595**	**-15.268**
Gemeentelijke bijdragen	**16.508**	**15.808**	**15.595**	**15.268**
Resultaat na bestemming	**-**	**-**	**-**	**-**

8.2 Meerjarig investeringsplan

De investeringen kunnen gerealiseerde worden met de vrijvallende kapitaallasten.

Meerjarig investeringsplan bedragen x € 1.000	Begroting 2022	2023	2024	2025
Installaties	47			
Productie	76	60	30	60
Externe Dienstverlening	97	160	217	240
totaal	**221**	**220**	**247**	**300**

8.3 Overzicht van lasten en baten per taakveld

In onderstaande tabel is de verdeling van lasten en baten van KempenPlus opgenomen conform de verslagleggingsregels ten behoeve van de gemeentelijke begroting.

Bedrijven: Kosten Bedrijven volledig naar 6.4

Taakvelden bedrag x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Bergeijk				
6.3 Inkomensregelingen	888	838	856	843
6.4 Begeleide participatie	2.611	2.509	2.459	2.406
Totaal	**3.499**	**3.347**	**3.315**	**3.250**
Bladel				
6.3 Inkomensregelingen	976	921	941	927
6.4 Begeleide participatie	4.895	4.706	4.593	4.484
Totaal	**5.871**	**5.627**	**5.534**	**5.411**
Eersel				
6.3 Inkomensregelingen	905	854	873	859
6.4 Begeleide participatie	2.959	2.844	2.784	2.724
Totaal	**3.864**	**3.698**	**3.657**	**3.583**
Reusel - De Mierden				
6.3 Inkomensregelingen	619	584	597	588
6.4 Begeleide participatie	2.654	2.552	2.492	2.435
Totaal	**3.273**	**3.136**	**3.089**	**3.023**

8.4 Geprognosticeerde balansen

De geprognosticeerde balans in gebaseerd op de jaarrekening 2019 omdat de jaarrekening 2020 nog niet is afgerond. De schattingen kunnen beïnvloed worden door de beslissingen over de storingsplicht van het eigen vermogen en de uitkomsten van de jaarrekening 2020.

Geprognosticeerde balans bedragen x € 1000	2022	2023	2024	2025
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiele vaste activa	11.800	11.550	11.300	11.050
Financiële vaste activa	18	18	18	18
Vlottend activa				
Voorraden	150	150	150	150
Uitzettingen	3.871	3.621	3.371	3.121
Liquide middelen	250	250	250	250
Overlopende activa	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	**17.089**	**16.589**	**16.089**	**15.589**
PASSIVA				
Vaste passiva				
Algemene Reserve	3.200	3.200	3.200	3.200
Bestemmingsreserves	750	500	250	-
Voorzieningen	2.539	2.539	2.539	2.539
Langlopende schulden	4.500	4.500	4.500	4.500
Vlottende passiva				
Netto vlottende schuld	3.500	3.250	3.000	2.750
Overlopende passiva	2.600	2.600	2.600	2.600
Totaal	**17.089**	**16.589**	**16.089**	**15.589**

8.5 Verloop reserves

De jaarrekening 2020 is nog niet afgerond en daarom kan het verloop van de reserves niet worden opgenomen. In de jaarstukken 2020 wordt het verloop van de reserves opgenomen. De jaarstukken 2020 volgen binnen afzienbare tijd na de begroting.

Bijlage:

Overzicht van gegevens ten behoeve van de berekening van de verdeelsleutels

Basis gegevens	1-1-2017 31-12-2016	1-1-2018 31-12-2017	1-1-2019 31-12-2018	1-1-2020 31-12-2019
Aantal uitkeringsgerechtigden				
Bergeijk	143	145	116	134
Bladel	158	155	144	136
Eersel	156	147	128	126
Reusel-De Mierden	111	102	88	84
totaal	**568**	**549**	**476**	**480**
Aantal Sw'ers plus BW en LKS				
Bergeijk	105	101	100	91
Bladel	204	203	209	200
Eersel	128	124	116	100
Reusel-De Mierden	117	112	106	105
totaal	**554**	**540**	**531**	**496**
Inwoneraantallen				
Bergeijk	18.342	18.398	18.491	18.635
Bladel	20.063	20.144	20.175	20.390
Eersel	18.554	18.778	19.110	19.313
Reusel-De Mierden	12.908	13.040	13.060	13.112
totaal		**70.360**	**70.836**	**71.450**

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Participatiebedrijf KempenPlus
Postbus 10
5530 AA Bladel

uw brief:
uw kenmerk:
ons kenmerk: 21.15613
zaaknummer:
behandeld door: mevrouw P. Coumans
telefoonnummer: 0497-361636
bijlage(n):
onderwerp: Reactie ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025
verzonden: 9 juli 2021

Geacht bestuur,

Op 2 juni 2021 ontvingen wij van u de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus. In de aanbiedingsbrief verzocht u onze raad om voor 12 juli 2021 een eventuele reactie met betrekking tot onderhavige ontwerp begroting aan uw bestuur kenbaar te maken.

De gemeenteraad van Bladel heeft op 8 juli 2021 het volgende besloten:

1. Kennis te nemen van de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus;
2. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

A.P.A. van Dortmont, hoofd afdeling Ontwikkeling.

KempenPlus

Iedereen werkt mee

Aan: de raden van de gemeenten die zijn
aangesloten bij participatiebedrijf KempenPlus

2021 00217

Bladel,
26 mei 2020

Betreft: ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025
Referentie: GvB/JR

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u aan de ontwerpbegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

Op grond van artikel 20, lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus kunnen de raden hun zienswijze op de ontwerp begroting indienen.

Gaarne verzoeken wij u voor 12 juli 2021 uw eventuele reactie met betrekking tot onderhavige ontwerpbegroting aan ons kenbaar maken.

Het is de bedoeling de ontwerpbegroting 2022 KempenPlus en de meerjarenraming 2023-2025 in de vergadering van het bestuur van KempenPlus van 22 juli 2021 ter vaststelling aan te bieden.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van KempenPlus,

De voorzitter

D.S.C Jansen

De secretaris

F.J.L.M Baudoin

Raambrug 8
5531 AG Bladel

Postbus 10
5530 AA Bladel

0497-33 12 00
info@kempenplus.com

www.KempenPlus.com

COMMISSIEBLAD

Gemeente Bladel

Ontwerp begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 KempenPlus

Nummer R21.089

Het raadsvoorstel R21.089 is vanwege onvoldoende voorbereidingstijd niet behandeld in een raadscommissie.

Besluit van Presidium op 21 juni 2021

Het presidium besluit het voorstel als bespreekstuk 9.8 op de conceptagenda te plaatsen voor de vergadering van de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Vervolg

Geplaatst op de conceptagenda van 8 juli 2021, R21.089, Agendapunt 9.8.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1117
Extern Zaak ID	Z200003342
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	10.1
Omschrijving	BT inzake Fysiopraktijk aan de Pius X-straat (Art.41)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	**8 juli 2021**

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.074
Onderwerp : Beantwoording vragen artikel 41 RvO Bladel Transparant inzake fysiopraktijk aan de Pius X-straat

Aan de raad

Samenvatting
Op 28 april jongstleden heeft het college van burgemeester en wethouders schriftelijke vragen ontvangen op grond van artikel 41 RvO, ingediend door de fractie Bladel Transparant. De vragen gaan over de fysiopraktijk aan de Pius X-straat in Bladel. Bij deze beantwoorden wij de vragen.

1. Is het college voornemens de bestemming te wijzigen van Algemeen nut naar wonen?
Ja, mits het parkeerprobleem goed opgelost kan worden staat het college positief ten opzichte van de omzetting naar woningen.

2. Wanneer het hele pand een woningbouw bestemming krijgt zijn er te weinig parkeerplaatsen. Is het college voornemens hier openbaar groen voor op te offeren?
Er is een onlangs principeverzoek ingediend waarbij parkeren inderdaad deels is voorzien op openbaar terrein. Een klein stuk openbaar groen zou hiervoor geofferd moeten worden. Dit verzoek wordt nog ambtelijk, integraal beoordeeld en er volgt een ambtelijk advies aan het college van burgemeester en wethouders.

3. Wil het college voorzieningen als een fysio binnen de kern houden of moeten, vaak niet mobiele inwoners, naar een locatie buiten het centrum?
Het is niet aan de gemeente om voor ondernemers een geschikte locatie te vinden voor het uitoefenen van hun activiteit. Het principeverzoek om van het pand aan de Pius X-straat een woongebouw te maken geeft hier ook geen aanleiding toe.
Het verzoek van Woonstichting de Zaligheden is om het gebouw om aan de Pius X-straat om te vormen naar een woongebouw. Het gebouw werd door Woonstichting de Zaligheden verhuurd aan kinderopvang Nummereen BV. Fysiotherapie Bladel was onderhuurder van Nummereen. Na het vertrek van Nummereen BV uit het pand, is Fysiotherapie Bladel direct een huurder van Woonstichting de Zaligheden geworden. De huisvesting van de fysiopraktijk is een zaak tussen hen en de verhuurder. De gemeente heeft hier geen beleid voor.

4. Is het college, net als bij Interfood, bereid actief mee te werken aan behoud van dit soort voorzieningen/bedrijven in de kern van de gemeente?
Bij Interfood is niet actief meegewerkt aan het behoud van een activiteit in de kern van de gemeente. Er is destijds door Interfood een principeverzoek ingediend voor het mogelijk maken van een hoofdkantoor voor het bedrijf. Hier hebben wij medewerking aan verleend.
In dit geval beoordelen wij het principeverzoek van de woonstichting om van het pand aan de Pius X-straat een woongebouw te maken. Het is niet aan de gemeente om voor ondernemers een geschikte locatie te vinden voor het uitoefenen van hun activiteit.
Een ondernemer kan zelf een geschikte locatie zoeken voor huisvesting en indien deze niet passend is binnen het huidige bestemmingsplan, hiervoor een intakeformulier invullen. Het verzoek wordt dan ambtelijk, integraal beoordeeld.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Bram Hurkens	088-4970512

5. Welke actieve rol neemt het college om voorzieningen zoals een fysio te behouden in de kernen?
Het is niet aan de gemeente om voor ondernemers een geschikte locatie te vinden voor het uitoefenen van hun activiteit. Het principeverzoek om van het pand aan de Pius X-straat een woongebouw te maken geeft hier ook geen aanleiding toe.

6. Denkt het college ook aan een gezondheidscentrum zoals in het voormalig klooster aan het Van Houtplein?
Het college ziet in het verzoek om het pand om te vormen tot woongebouw geen aanleiding om actief na te denken over de locatie van een gezondheidscentrum.

7. Is er al gesproken met omwonenden over dit (voorgenomen) besluit?
Op dit moment is de omgevingsdialoog nog niet gevoerd. Mocht het tot een positief principe besluit komen om van het pand aan de Pius X-straat een woongebouw te maken, dan zal een dialoog met de omgeving daarbij als voorwaarde worden meegegeven.

8. Is het college op de hoogte van het aanbod door de woningstichting aan fysio Bladel om het toekomstig woongebied "de Biezen" op de plek van woningen een praktijk te mogen plaatsen? Is het college het er mee eens dat er in dat geval geen uitbreiding van woningen plaatsvindt door het huidige pand te bestemmen als wonen?
Nee, het college is niet op de hoogte van mogelijke aanbiedingen van de woningstichting aan fysio Bladel. Dit is een zaak tussen de verhuurder en huurder.

9. Overweegt het college om maar een deel te bestemmen als wonen? Er is dan geen sprake van een tekort aan parkeerplaatsen, een eventuele ingreep in het gemeentelijke groen hoeft niet gedaan te worden en een gewenste voorziening blijft in het centrum.
Het verzoek zoals het er nu ligt is om het gehele pand om te vormen naar wonen. Hierbij zijn er 23 wooneenheden (9 studio's van <50m2 en 14 appartementen van >50m2) in het pand voorgesteld. Dat verzoek wordt behandeld.

Bladel, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Bladeltransparant
Transparantie - Verantwoordelijkheid - Integriteit - Openheid

Schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO Bladel

Onderwerp: Fysiopraktijk aan de Pius X-straat
Fractie: Bladel Transparant
Datum: 28 april 2021

Geacht College,

In de rondvraag van de commissie grondgebied d.d. 19 april 2021, werd door de fractie van Bladel Transparant gevraagd naar de status van het pand waar fysio Bladel is gehuisvest aan de Pius X-straat te Bladel.
De portefeuillehouder gaf aan dat het een pand van de woningstichting betreft en dat fysio Bladel destijds onderhuurder van nummer 1 was.
De woningstichting heeft een aanvraag ingediend de bestemming te wijzigen van algemeen nut naar wonen. We hebben hier de volgende vragen over:

1. Is de het college voornemens de bestemming te wijzigen van Algemeen nut naar wonen?

2. Wanneer het hele pand woningbouw bestemming krijgt zijn er te weinig parkeerplaatsen. Is het college voornemens hier openbaar groen voor op te offeren?

3. Wil het college voorzieningen als een fysio binnen de kern houden of moeten, vaak niet mobiele inwoners, naar een locatie buiten het centrum?

4. Is het college, net als bij Interfood, bereid actief mee te werken aan behoud van dit soort voorzieningen/bedrijven in de kern van de gemeente?

5. Welke actieve rol neemt het college om voorzieningen zoals een fysio te behouden in de kernen?

6. Denkt het college ook aan een gezondheidscentrum zoals in het voormalig klooster aan het Van Houtplein?

7. Is er al gesproken met omwonenden over dit (voorgenomen) besluit?

8. Is het college op de hoogte van het aanbod door de woningstichting aan fysio Bladel om het toekomstig woongebied “de Biezen” op de plek van woningen een praktijk te mogen plaatsen? Is het college het er mee eens dat er in dat geval geen uitbreiding van woningen plaatsvindt door het huidige pand te bestemmen als wonen?

9. Overweegt het college om maar een deel te bestemmen als wonen? Er is dan geen sprake van een tekort aan parkeerplaatsen, een eventuele ingreep in het gemeentelijke groen hoeft niet gedaan te worden en een gewenste voorziening blijft in het centrum.

Ik kijk uit naar uw schriftelijke beantwoording.

Met vriendelijke groet,

Fractie Bladel Transparant
Dick Zumker

Bladeltransparant
Transparantie - Verantwoordelijkheid - Integriteit - Openheid

MOTIE

ONDERWERP	**Zorglocaties in Bladel**
DATUM	8 juli 2021
INGEDIEND DOOR	BT
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 10.1, beantwoording vragen artikel 41 RvO inzake fysiopraktijk aan de Pius-X straat

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 8 juli 2021,

Kennis genomen hebbende van:

- De beantwoording door het college van de vragen van fractie Bladel Transparant inzake fysiopraktijk aan de Pius-X straat, waarbij het college aangeeft geen taak en beleid te hebben "om voor ondernemers een geschikte locatie te vinden voor het uitoefenen van hun activiteit";

Overwegende dat:

- De gemeente Bladel geen duidelijk inzicht heeft in het aantal locaties en vierkante meters voor de huisvesting vaan maatschappelijke en zorgfuncties;
- De gemeente Bladel geen beleid heeft om huisvesting van Zorg in de kernen van de gemeente Bladel te waarborgen;
- De Zorg bij iedereen op 1 staat;
- Er ook in Bladel een vergrijzing optreedt en mensen langer thuis blijven wonen;
- Hierdoor zorgvoorzieningen als fysiotherapie, huisarts, tandarts en andere zorginstellingen een plaats in de kernen van de gemeente verdienen,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Inzichtelijk te maken wat de actuele marktsituatie en ontwikkelingen zijn op het gebied van maatschappelijke functies en "Algemeen medisch nut" in de gemeente Bladel;
- Aan de hand van het inzicht en lokale ontwikkelingen een keuzenota "maatschappelijke functies & Algemeen medisch nut" op te stellen en deze voor te leggen aan de gemeenteraad,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 8 juli 2021.
Fractie BT.

Bladeltransparant
Transparantie - Verantwoordelijkheid - Integriteit - Openheid

STEMMING		
	Voor het motie	Tegen het motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		
D66		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN**

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1125
Extern Zaak ID	Z210002046
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	10.2
Omschrijving	D66 inzake Parkeren in centrum Bladel (Art.41)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

MEDEDELING

Nummer : R21.081
Onderwerp : Beantwoording vragen artikel 41 RvO D66 inzake parkeren in centrum Bladel

Aan de raad

Samenvatting
Op 4 mei jongstleden heeft het college van burgemeester en wethouders schriftelijke vragen ontvangen op grond van artikel 41 RvO, ingediend door de fractie D66. De vragen gaan over het parkeren in het centrum van Bladel. Bij deze beantwoorden wij de vragen.

‘’De huidige ontwikkelingen aan de markt ik Bladel zijn reden tot zorg met betrekking tot de bereikbaarheid van ons centrum. Een nieuwe supermarkt en het verplaatsen/uitbreiden van ons gemeenschapshuis zorgen voor nieuwe uitdagingen, met name wat betreft de parkeergelegenheid. Inwoners en ondernemers maken zich zorgen.
Op 1 mei heeft in het Eindhovens Dagblad een artikel gestaan met de kop “Genoeg parkeerplaatsen in winkelgebied Bladel”. Daarover hebben wij enkele vragen’’.

1. Bent u op de hoogte van het krantenartikel “Genoeg parkeerplaatsen in winkelgebied Bladel”?
Ja. De parkeeronderzoeken zijn uitgevoerd in het kader van de bezwarenprocedure van de omgevingsvergunning voor de Posthof.

‘’In het krantenartikel wordt verwezen naar 2 onderzoeken geïnitieerd door Bladelse ondernemers enerzijds en de gebroeders van de Huijgenvoort anderzijds. Volgens het ene rapport zou de parkeerdruk stijgen naar een onacceptabele hoogte van 95%. Volgens het andere rapport zou er geen probleem ontstaan. De gemeente Bladel, zo laten wij lezen, vindt 85% geen maximum, zelfs bij 95% zijn nog vrije plaatsen’’.

2. Welk percentage hanteert de gemeente als maximale parkeerdruk?
De gemeente Bladel heeft geen beleid waarin een maximale parkeerdruk is vastgelegd. In de verkeerswereld wordt een percentage van 85% in het algemeen geaccepteerd als maximale grens.

‘’Het krantenartikel schrijft over de komst van een supermarkt aan de Posthof. Over de komst van het gemeenschapshuis naar de Markt wordt niet gesproken’’.

3. Gelooft u dat de parkeerdruk verder toe gaat nemen met de komst van het gemeenschapshuis naar de Markt?
Ja

4. Tot welk niveau (%) vindt het college dat deze druk verder mag stijgen?
De gemeente Bladel heeft geen beleid waarin een maximale parkeerdruk is vastgelegd. Het is maatwerk hoe hier per geval mee om te gaan.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Jesse Scheres	088-4970536

5. Als de parkeerdruk minder belangrijk wordt geacht, zoals wordt voorgesteld in dit artikel, hoe wordt er dan nog gekeken naar de blauwe zone c.q. parkeerbeperkingen?
De vraag suggereert dat wat in het artikel is geschreven het uitgangspunt van de gemeente is. Dit is echter niet het geval. Er zijn verschillende nuttige instrumenten denkbaar om de parkeerdruk te reguleren. Hiervan is de blauwe zone er een.

6. Zijn er initiatieven in ontwikkeling die de parkeerdruk zouden verlagen? Bijvoorbeeld beter geoutilleerde parkeervoorzieningen voor alternatieve vervoersmiddelen, zoals de fiets?
De centrumvisie schrijft voor om het fiets parkeren te stimuleren. Hier wordt bij nieuwe ontwikkelingen rekening mee gehouden. Er wordt op dit moment onder andere onderzoek gedaan naar een mobiliteitsplan voor de verplaatsing van Den Herd naar de Markt. Hierover wordt uw raad later dit jaar geïnformeerd.

‘’In het krantenartikel lezen we onder andere dat mensen naar parkeervoorzieningen binnen een afstand van 400 meter zoeken. Ook worden aangrenzende straten genoemd’’.

7. Speelt de parkeerplaats van Den Herd aan het Emmaplein (320 meter van de Markt) nog een rol in de ontwikkelingen?
Een afstand van 320 meter lijkt in beginsel ver, maar de aanwezigheid van deze parkeerplaatsen kunnen mogelijk wel kansen bieden voor de toekomst.

8. Zijn er initiatieven in ontwikkeling om de inrichtingen van omliggende straten aan te passen zodat er hier meer parkeergelegenheid ontstaat?
Er wordt gekeken naar de inrichting van de omliggende straten, maar niet enkel met het doel hier meer parkeergelegenheid te maken. Het doel is de algehele verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid te verbeteren.

9. Indien de parkeerdruk toeneemt zal dit leiden tot meer verkeersbewegingen van mensen die een parkeerplek zoeken, tot 400 meter buiten de Markt. Zijn er maatregelen rondom de Markt te verwachten die onveilige verkeerssituaties door toename van verkeersbewegingen mitigeren?
Hier wordt bij de uitwerking van de plannen naar gekeken, maar in hoeverre dat leidt tot specifieke maatregelen is op dit moment nog niet te zeggen.

Bladel 1 juni 2021,

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO Bladel

Onderwerp: Parkeren in centrum Bladel
Fractie: D66
Datum: 4 mei 2021

Geacht College,

De huidige ontwikkelingen aan de markt ik Bladel zijn reden tot zorg met betrekking tot de bereikbaarheid van ons centrum. Een nieuwe supermarkt en het verplaatsen/uitbreiden van ons gemeenschapshuis zorgen voor nieuwe uitdagingen, met name wat betreft de parkeergelegenheid. Inwoners en ondernemers maken zich zorgen.

Op 1 mei heeft in het Eindhovens Dagblad een artikel gestaan met de kop "Genoeg parkeerplaatsen in winkelgebied Bladel". Daarover hebben wij enkele vragen.

- Vraag 1. Bent u op de hoogte van het krantenartikel "Genoeg parkeerplaatsen in winkelgebied Bladel"?

In het krantenartikel wordt verwezen naar 2 onderzoeken geïnitieerd door Bladelse ondernemers enerzijds en de gebroeders van de Huijgenvoort anderzijds. Volgens het ene rapport zou de parkeerdruk stijgen naar een onacceptabele hoogte van 95%. Volgens het andere rapport zou er geen probleem ontstaan. De gemeente Bladel, zo laten wij lezen, vindt 85% geen maximum, zelfs bij 95% zijn nog vrije plaatsen.

- Vraag 2. Welk percentage hanteert de gemeente als maximale parkeerdruk?

Het krantenartikel schrijft over de komst van een supermarkt aan de Posthof. Over de komst van het gemeenschapshuis naar de Markt wordt niet gesproken.

- Vraag 3. Gelooft u dat de parkeerdruk verder toe gaat nemen met de komst van het gemeenschapshuis naar de Markt?

- Vraag 4. Tot welk niveau (%) vindt het college dat deze druk verder mag stijgen?

- Vraag 5. Als de parkeerdruk minder belangrijk wordt geacht, zoals wordt voorgesteld in dit artikel, hoe wordt er dan nog gekeken naar de blauwe zone c.q. parkeerbeperkingen?

- Vraag 6. Zijn er initiatieven in ontwikkeling die de parkeerdruk zouden verlagen? Bijvoorbeeld beter geoutilleerde parkeervoorzieningen voor alternatieve vervoersmiddelen, zoals de fiets?

In het krantenartikel lezen we onder andere dat mensen naar parkeervoorzieningen binnen een afstand van 400 meter zoeken. Ook worden aangrenzende straten genoemd.

- Vraag 7. Speelt de parkeerplaats van Den Herd aan het Emmaplein (320 meter van de Markt) nog een rol in de ontwikkelingen?

- Vraag 8. Zijn er initiatieven in ontwikkeling om de inrichtingen van omliggende straten aan te passen zodat er hier meer parkeergelegenheid ontstaat?

- Vraag 9. Indien de parkeerdruk toeneemt zal dit leiden tot meer verkeersbewegingen van mensen die een parkeerplek zoeken, tot 400 meter buiten de Markt. Zijn er maatregelen rondom de Markt te verwachten die onveilige verkeerssituaties door toename van verkeersbewegingen mitigeren?

Bij voorbaat dank voor de schriftelijke beantwoording.

Met vriendelijke groet,

Fractie D66
Dorus Daris.

Gemeente Bladel

Gemeenteraad

Dossiernummer	1087
Extern Zaak ID	Z210001644
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	10.3
Omschrijving	CDA inzake Kwaliteit Bladelse sportvelden (Art.41)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juli 2021

Gemeente Bladel

Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : R21.082
Onderwerp : Schriftelijke beantwoording vragen ex art 41 RvO Fractie CDA d.d. 19 april 20 1 “Kwaliteit Bladelse sportvelden”

Aan de raad

Samenvatting
In september 2020 heeft uw raad ingestemd met een motie om de kwaliteit van de sportvelden te verbeteren. Onlangs heeft fractie CDA gevraagd naar de stand van zaken m.b.t. de aanpak.
Ze heeft een aantal vragen ex art. 41 RvO ingediend.
Onderstaand treft u deze vragen aan, voorzien van onze reactie.

1. In de raadsvergadering van 17 september 2020 is in de raad een motie aangenomen die oproept om Quick Wins aan de raad te presenteren.

1.1 Welke Quick Wins zijn er onderzocht en door wie?

Het is niet reëel te veronderstellen dat buiten het groeiseizoen, gedurende de (winter-)periode dat de velden normaliter het meest te lijden hebben, een aantal quick wins gerealiseerd zouden kunnen worden. Herstel is een proces van actie en reactie. Acties aan de grasmat worden buiten het groeiseizoen niet met een reactie (herstel / dichtgroeien open plekken e.d.) beantwoord. Aantoonbare quick wins zijn daarom sinds september nog niet of nauwelijks te realiseren geweest.

1.2 Welke Quick Wins worden er nu al toegepast in het onderhoud?

De voorgenomen quick wins zijn verwoord in “Aanpak sportvelden Bladel 2021” van Id Verde.
De resultaten van het nog nadrukkelijker monitoren en reageren op de resultaten daarvan, zullen pas op z’n vroegst voorjaar 2021 zichtbaar zijn.

1.3 Wanneer worden de Quick Wins met de raad gedeeld?

De onlangs aangereikte raadsmededeling in combinatie met het voorstaande, schetsen het complete en reële beeld van de tot nu toe ondernomen acties en resultaten. Afstemming met de gebruikers over structurele verbetering van de kwaliteit van de sportvelden, vindt plaats aan de hand van het kwaliteit-beoordelingssysteem dat zal worden ingezet om zowel de huidige als de toekomstige kwaliteit te definiëren.

1.4 Hoe worden de grasmeesters van de verenigingen bijgepraat over de Quick Wins?

Id Verde onderhoudt het contact met de verenigingen / gebruikers, zoals in het plan van aanpak 2021 geschetst. Wij gaan verenigingen en gebruikers benaderen zodra we over concrete info beschikken over zowel het beoordelingssysteem als de, aan de hand daarvan, omschreven kwaliteit.

2. In raadsmededeling R21.052 wordt de voorkeur gegeven aan een UAV-GC-contract boven een RAW-contract, omdat dit minder verantwoordelijkheden voor de gemeente zou geven en meer ruimte voor de uitvoerende aannemer. Kan er een nadere toelichting worden gegeven waarom voor deze contractvorm wordt gekozen? Is het college het met ons eens dat de kwaliteit van goede sportvelden leidend moet zijn, en niet zozeer de mate van verantwoordelijkheid van de gemeente?

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Ad van de Ven	088-4970509

De voorkeur voor een UAVgc-contract is ingegeven door de ervaringen met het eigen speurwerk naar adequate chemievrij behandelmethoden. Dat blijkt erg lastig en doordat we zelf elke keer opdracht moeten verlenen voor iets anders of iets extra's, betalen we als gemeente steeds die aanvullende kosten.
Door die zoektocht / opgave neer te leggen bij de specialisten, worden die uitgedaagd te blijven speuren naar de meest effectieve methodes / maatregelen om de beoogde kwaliteit te kunnen leveren.
De gemeente heeft financiële zekerheid v.w.b. de kosten van het onderhoud en marktwerking wordt
inhoudelijk optimaal gestimuleerd, doordat de marktpartij ook verantwoordelijk is voor de kosten die er mee gepaard gaan. Daarmee loopt de gemeente niet weg van haar verantwoordelijkheid om deugdelijke sportvelden aan te bieden, ze legt enkel de uitdaging om dat te realiseren bij de markt.

3. Vertrouwen in de organisatie van BTL (Id Verde), die het onderhoudswerk op de sportvelden verricht is een belangrijk uitgangspunt. In hoeverre is het college ervan overtuigd dat het bedrijf Id Verde (genoemd in raadsmededeling R21.052) het probleem (wortel)onkruid op de sportvelden gaat oplossen middels het huidige jaarplan?

Wij onderkennen dat het lastig is om middels chemievrij onderhoud de velden onkruidvrij te houden.
Wij zijn er echter ook van overtuigd dat Id Verde al het mogelijke doet / gaat doen om de kwaliteit zo goed mogelijk te laten zijn. Zoals gezegd is de inzet van beschikbare middelen voor een deel beperkt als gevolg van het beleid om chemievrij te onderhouden. Daarnaast spelen weersomstandigheden een belangrijke rol. Deze omstandigheden zijn uiteraard niet te beïnvloeden, er kan hooguit adequaat op worden gereageerd.

3.1 Kunnen de uitkomsten van deze 2 proeven meegenomen worden alvorens een nieuwe aanbesteding wordt gedaan?

Uiteraard zullen alle ervaringen die we hebben opgedaan met het sportveldenonderhoud tot nu toe, inclusief de 2 proeven (inzet ander materieel en inzet onkruidverwijderaar), betrokken worden bij het formuleren van de uitvraag voor het sportveldenonderhoud ingaande 2022.

3.2 Als we deze mededeling goed lezen, is het vooral schouwen en bekijken en overleggen en niet aanpakken en stappen maken middels plan van aanpak. Hoe ziet het college dit?

We plegen die inzet, die in deze periode / deze fase van onderhoud plegen mogelijk is (zie ook reactie op vraag 1.1.). Ook wij zouden graag direct resultaat zien, maar dat is gegeven de omstandigheden niet reëel.
Dat neemt niet weg dat we blijven streven om dat resultaat ("aantoonbaar minder wortelonkruid op de sportvelden en een positieve sportbeleving") zo snel mogelijk te bereiken.

4. Als er een nieuw contract wordt aanbesteed, kan er dan ook een clausule m.b.t. tot de kwaliteitsdoelstelling "(Wortel)onkruid moet tot een minimum gereduceerd worden" worden opgenomen?

Uiteraard, maar we zullen dat algemene - en daarmee multi-interpretabele / subjectieve - streven tevens nader definiëren aan de hand van het aan te schaffen kwaliteitsbeoordelingssysteem.

5. Bij monitoring 2021 wordt gesproken over een whatsapp groep. Het is bijna vanzelfsprekend dat de grasmeesters van alle clubs hierin ook aansluiten. Bent u het met dit voorstel eens?

De whatsappgroep is bedoeld voor de mensen die zich namens Id Verde bezig houden met - de uitvoering van - het onderhoud van de velden. Het is niet praktisch als daar mensen vanuit de vereniging bij aansluiten. Id Verde is daarom ook bezig met het inrichten van een teams-omgeving (digitaal), waar allerlei relevante onderhoud-gegevens in geplaatst kunnen worden. De contactpersoon van de vereniging (de grasmeester) kan deze gegevens dan middels zijn email inzien.

6. In de mededeling R21.052 wordt gesproken over het plaatsen van vochtsensoren.
6.1 Betekent dit dan ook dat er gesproeid kan worden als het nodig is?

Dat er gesproeid kan worden wanneer dat nodig is, was tot op heden ook al zo.

Op momenten dat verenigingen / gebruikers aangeven dat er gesproeid moet worden, kan worden afgestemd met de contactpersoon hiertoe bij de gemeente.
In overleg kan vervolgens op afstand de beregening worden ingeschakeld. Met de droogtesensoren worden we extra geïnformeerd over de toestand (droogte) van de velden, waardoor nog adequater op de situatie kan worden ingespeeld (= tijdig beregenen).

6.2 Welke verdere richtlijnen zitten hier nog aan vast?

Bij elk verzoek om extra te beregenen moet worden afgewogen of dat mogelijk is, omdat tegelijkertijd mogelijk nog andere maatregelen t.b.v. de grasmat worden uitgevoerd, waarbij de vochtigheid van belang is. Een goed voorbeeld daarvan is de bestrijding van emelten en engerlingen. Het succes van die aanpak is in belangrijke mate afhankelijk van hoe droog / nat het veld op dat moment is. Zondermeer extra beregenen zou dus zomaar die aanpak teniet kunnen doen. Die integrale afweging of beregenen het wel/niet kan, hebben we om die reden bij de gemeente gehouden. Overigens is extra beregenen in de meeste gevallen geen enkel probleem.

6.3 Hoeveel sensoren komen er per sportpark?

Vooralsnog één op elk sportpark / elk hoofdveld.
Afhankelijk van de ervaringen die er mee worden opgedaan, wordt dat aantal nog uitgebreid.

6.4 Kan er voortaan ook op de wedstrijddagen ‘s morgens 10 minuten gesproeid worden als daar behoefte aan is?

“Als daar behoefte aan is”, is in deze bepalend.
Als de behoefte duidelijk is, de droogte van het veld beïnvloedt de bespeling en extra beregening verstoord geen andere maatregelen (zie 6.2), dan is dat mogelijk. Die afweging blijft subjectief maar in alle redelijkheid moet daar wel een mouw aan te passen zijn.

7. Nu wordt ook vaak werk uitbesteed door contractnemer Kempen Plus en BTL in de toekomst Id Verde. Waarom wordt er gekozen voor uitbesteding door Kempen Plus? Als gebrek aan kennis over sportvelden aan de basis ligt voor deze uitbesteding, gaat het college dit argument dan meenemen in de nieuwe aanbesteding?

Gebrek aan de vereiste specialistische kennis in combinatie met het gebrek aan menskracht en benodigd materieel, zijn voor KempenPlus aanleiding geweest dit onderdeel van het sportveldenonderhoud uit te besteden. KempenPlus heeft inmiddels te kennen gegeven in ieder geval dit deel van het sportveldenonderhoud in de toekomst niet meer op zich te willen nemen. Daartoe zal dus sowieso een nieuwe aanbesteding moeten plaatsvinden.

8. De aangenomen motie van 17 september 2020 beoogt om aantoonbaar minder (wortel)onkruid op de sportvelden te hebben en een positieve sportbeleving te realiseren. In hoeverre en op welke wijze verwacht het college dit doel in 2021 te hebben gerealiseerd?

Dat is op voorhand moeilijk in te schatten. Duidelijk is welke extra inzet door Id Verde gepleegd zal gaan worden. Het resultaat daarvan zal in de praktijk moeten blijken.
Wij vertrouwen er op dat Id Verde al het mogelijke zal doen om het doel van de motie te realiseren.

9. In de aangenomen motie van 17 september 2020 wordt opgeroepen om voor de uitvoering van de motie in overleg te treden met de verenigingen. In hoeverre hebben deze overleggen plaatsgevonden en wat is er uit die overleggen voort gekomen?

Er heeft nog geen overleg plaatsgevonden. Eerst moet duidelijk worden waar we het – concreet – over gaan hebben. Om te voorkomen dat dat een discussie wordt op basis van beleving, willen we eerst de uitkomst van de nulmeting afwachten. Vervolgens kan in overleg met de verenigingen met behulp van het
- via Kybys nog aan te schaffen - objectieve kwaliteitsbeoordelingssysteem over zowel die nulmeting als over de gewenste kwaliteit in de toekomst worden gesproken.

10. Op welke wijze gaat het college de gemeenteraad en de verenigingen voorafgaand aan de nieuwe aanbesteding betrekken bij het op te stellen programma van eisen?

Via de Perspectiefnota worden middelen gevraagd voor de aanschaf van het kwaliteitsbeoordelingssysteem. Aan de hand daarvan gaan we - in overleg met de verenigingen / gebruikers - de huidige en de toekomstige situatie definiëren.

De gewenste kwaliteit alsmede de verwachte financiële gevolgen daarvan zullen met de raad worden afgestemd, voordat tot aanbesteding op basis van die uitgangspunten wordt overgegaan.

Bladel, 19 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO **Fractie CDA**

Onderwerp: Kwaliteit Bladelse sportvelden
Datum: 19 april 2021

Geacht College,

De fractie CDA Bladel heeft kennis genomen van raadsmededeling R21.052: Stand van zaken aanpak kwaliteit/onderhoud sportvelden. CDA Bladel is blij om, middels deze raadsmededeling, geïnformeerd te worden over de voortgang en het onderhoud van de sportvelden. Het uitzetten van proefprojecten op de sportvelden van Bladel en Casteren ten aanzien van een andere manier van onderhoud van de sportvelden is een prima stap.

CDA verwacht, overeenkomstig de aangenomen motie van 17 september 2020, tijdig meegenomen te worden in de aanbestedingsprocedure m.b.t. het onderhoud van sportvelden in 2022 en verder. De raadsmededeling geeft veel (technische) informatie over de ondernomen acties tot nu toe. Diverse experimenten, onderhoudsmethoden, beoordelingssystemen en contracten worden genoemd.

Voor CDA Bladel is het bovenal belangrijk dat het doel wordt gerealiseerd, namelijk een "verbetering van de kwaliteit van sportvelden, zijnde aantoonbaar minder (wortel)onkruid op de sportvelden en een positieve sportbeleving" (bron: Aangenomen motie 17 september 2020)

Met dit doel in ons achterhoofd, en op grond van de aangenomen motie in relatie tot raadsmededeling R21.052, stellen we het college graag de volgende vragen:

1. In de raadsvergadering van 17 september 2020 is in de raad een motie aangenomen die oproept om Quick Wins aan de raad te presenteren.
   1.1 Welke Quick Wins zijn er onderzocht en door wie?
   1.2 Welke Quick Wins worden er nu al toegepast in het onderhoud?
   1.3 Wanneer worden de Quick Wins met de raad gedeeld?
   1.4 Hoe worden de grasmeesters van de verenigingen bijgepraat over de Quick Wins?

2. In raadsmededeling R21.052 wordt de voorkeur gegeven aan een UAV-GC-contract boven een RAW-contract, omdat dit minder verantwoordelijkheden voor de gemeente zou geven en meer ruimte voor de uitvoerende aannemer.
   Kan er een nadere toelichting worden gegeven waarom voor deze contractvorm wordt gekozen? Is het college het met ons eens dat de kwaliteit van goede sportvelden leidend moet zijn, en niet zozeer de mate van verantwoordelijkheid van de gemeente?

3. Vertrouwen in de organisatie van BTL (Id Verde), die het onderhoudswerk op de sportvelden verricht is een belangrijk uitgangspunt. In hoeverre is het college ervan overtuigd dat het bedrijf Id Verde (genoemd in raadsmededeling R21.052) het probleem (wortel)onkruid op de sportvelden gaat oplossen middels het huidige jaarplan?
   3.1 Kunnen de uitkomsten van deze 2 proeven (Imants op het sportpark van Casteren, onkruidrobot op het hoofdveld bij V.V. Bladella) meegenomen worden alvorens een nieuwe aanbesteding wordt gedaan?
   3.2 Als we deze mededeling goed lezen, is het vooral schouwen en bekijken en overleggen en niet aanpakken en stappen maken middels plan van aanpak. Hoe ziet het college dit?

4. Als er een nieuw contract wordt aanbesteed, kan er dan ook een clausule m.b.t. tot de kwaliteitsdoelstelling "(Wortel)onkruid moet tot een minimum gereduceerd worden" worden opgenomen?

5. Bij monitoring 2021 wordt gesproken over een whatsapp groep. Het is bijna vanzelfsprekend dat de grasmeesters van alle clubs hierin ook aansluiten. Bent u het met dit voorstel eens?

6. In de mededeling R21.052 wordt gesproken over het plaatsen van vochtsensoren.
   6.1 Betekent dit dan ook dat er gesproeid kan worden als het nodig is?
   6.2 Welke verdere richtlijnen zitten hier nog aan vast?
   6.3 Hoeveel sensoren komen er per sportpark?
   6.4 Kan er voortaan ook op de wedstrijddagen 's morgens 10 minuten gesproeid worden als daar behoefte aan is?

7. Nu wordt ook vaak werk uitbesteed door contractnemer Kempen Plus en BTL in de toekomst Id Verde. Waarom wordt er gekozen voor uitbesteding door Kempen Plus? Als gebrek aan kennis over sportvelden aan de basis ligt voor deze uitbesteding, gaat het college dit argument dan meenemen in de nieuwe aanbesteding?

8. De aangenomen motie van 17 september 2020 beoogt om aantoonbaar minder (wortel)onkruid op de sportvelden te hebben en een positieve sportbeleving te realiseren. In hoeverre en op welke wijze verwacht het college dit doel in 2021 te hebben gerealiseerd?

9. In de aangenomen motie van 17 september 2020 wordt opgeroepen om voor de uitvoering van de motie in overleg te treden met de verenigingen. In hoeverre hebben deze overleggen plaatsgevonden en wat is er uit die overleggen voort gekomen?

10. Op welke wijze gaat het college de gemeenteraad en de verenigingen voorafgaand aan de nieuwe aanbesteding betrekken bij het op te stellen programma van eisen?

Gelieve de vragen schriftelijk te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Namens de raadsfractie CDA Bladel,

Marco Schoenmakers.